Digitized by Google

<36608309660012

<36608309660012

Bayer. Staatsbibliothek

Digitized by Google

Digitized by Google

<36608309660012

<36608309660012

Bayer. Staatsbibliothek

Digitized by Google

~~Ling. Lat. 402.~~
4° Polygl. 42

Ling. Latina,
Lexica.
Pg. 434.

Digitized by Google

LEXICON
LATINUM
INTERPRETATIONE ILLYRICA, GERMANICA, ET HUNGARICA LOCUPLES,
IN USUM POTISSIMUM
STUDIOSÆ JUVENTUTIS DIGESTUM,

AB

ANDREA JAMBRESSICH,
SOCIETATIS JESU SACERDOTE,
CROATA ZAGORIENSI.

Cum Privilegio Sacræ Regiæ Majestatis, & Superiorum Permissu.

ZAGRABIÆ,
Typis Academicis Societatis JESU, per Adalbertum Wilh. Weſseli
Anno 1742.

Digitized by Google

FACULTAS
R. P. PROVINCIALIS.

EGo infrà ſcriptus, SOCIETATIS JESU per Provinciam Auſtriæ Præpoſitus Provincialis, poteſtate mihi facta, ab Admodùm Reverendo Patre noſtro FRANCISCO RETZ, Præpoſito Generali, Facultatem concedo; ut *Lexicon Latinum Interpretatione Illyrica, Germanica, & Hungarica locuples, à P. Andrea Jambreſſich, è Societate JESU, digeſtum*, atque à tribus memoratæ Societatis Patribus de more reviſum, & approbatum, typis mandetur. In quorum fidem manu mea ſubſcripſi, & conſvetum Officii Sigillum appreſſi. Jaurini, 4. Octobris, Anno 1741.

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS.

L.S. *Antonius Vanoſſi, S.J.*

PRÆ-

Digitized by Google

PRÆFATIO,
&
DECLARATIO OPERIS.

Pia in Patriam ſtudia *Franciſco Suſſnik S. J. Presbytero*, fractas alibi Apoſtolicis laboribus vires, Zagrabiæ curanti, ſvadebant; Lexicon quodpiam *Habdelichiano* vetuſtate abſumpto ſufficeret; è quo major, atque ex illo, ad Studioſam Illyricæ nationis Juventutem utilitas dimanaret. Monenti pietati, utut valetudine uteretur conſtanter afflicta, facilis paruit vir alioquin optimus, ac ſuapte naturâ ad litterarum humaniorum cultum perquam propenſus. Et verò ad An. uſque 1739. moleſtiſſimum opus eo perduxit, ut & Indicem Croaticas voces ſerie alphabetica exhibentem, quem cum ſubjectis Indiculis, ſumptibus parſurus, retinui; & Initium *aliquod* ipſius Lexici latini, typis ad id comparatis, me adjutore, excuſum videre meruerit. Cœptos hac ratione labores, quibus in lucem edendis, Inclyti Croatiæ Status, & Ordines, ſuam Symbolam, anno ſuperiore, liberaliter addixerant, primùm diſſolutio nervorum, tum mors ipſa abrupit. Sublato è vivis Authore, propius ab interitu abfuit ejuſdem partus: quippe complures inventi ſunt, qui huic maxima parte imperfecto novam quandam formam inducendam, pro ſuo quiſque genio, cenſerent; nemo unus, qui labori moleſtiarum pleniſſimo, oneríque uſque adeò obſcuro humeros ſupponere vellet. Ego, ſeu honeſto cariſſimæ Patriæ amore, ſeu ſvavi Majorum imperio, ſeu importunis Amicorum precibus, ſeu Viri operæ huic immortui, & de me optimè meriti, memoriâ, denique victus; nequicquam repugnante Peripato, cui etiamtum præeram; laborem proſequendum eo libentiùs ſuſcepi, quo clariùs perſpiciebam, me ſic maximo quidem meo impendio, quæſtu minimo, plurimorum commodis ſervire poſſe. Proinde opus extemplo adortus, deeſſe utiliora multa, redundare non pauca, limanda magno temporis diſpendio pleraque omnia, animadverto. Ergo viam à priore longè diverſam ineo, opus novum molior; ur-

Digitized by Google

gente interea typographo, & laborem prælo ſubjiciendum identidem expoſcente, nî otium ejuſdem carô redimere malim. Talibus conſtricto anguſtiis, variiſque aliis curis preſſo, cùm elucubratio novi Lexici, tum errorum à Typotheris commiſſorum emendatio, uni mihi incumbebat. Unde non mirum, quòd initio præſertim (ſi primas philyras, aliáſque nonnullas excipias, quas correctas denuo excudi feci.) multa vocabula deſiderentur; quorum ſupplementum idcirco ultimùm adjeci: quòd nonnulla relicta minus probè, ac volebam, elaborata: quòd non omnes typographici errores expuncti. Et vel ideo his, æqui rerum arbitri, ſpero, facilè ignoſcent. Hæc hactenus: nunc ad novi operis declarationem, amice Lector, mecum digredere; quídque labore meo, commodorum tuorum ſtudioſus, præſtiterim; paucis accipe.

1. Singulis Vocabulis notas quantitatum idcirco ſuperimpoſui, ut & Poëtici ſtudii Alumnis velificarer.

2. Voces Synonymas adjeci, quo expeditiorem haberes verborum copiam.

3. Nec Syntaxim meliorem, nec Phraſes ſelectiores ſuis locis deeſſe paſſus ſum. Auctores deinde his ſubjunxi, ut inter Verborum uſus promptè diſcerneres: alii enim Oratoribus, Hiſtoricis alii, alii Poëtis ſunt proprii.

4. Vocibus græcis æquè, ac latinis ſuos Scriptores latinos appoſui; quorum Auctoritas quàm varia eſt, & ambigua, tam ſolicitum me ſemper tenuit. Id nihilominus conſilii cepi, ſecutúſque ſum, ut quoties optimi adeſſent, eos producerem; tum ad bonos delaberer; denique ne deterioribus quidem abſtinerem, ut totam, quanta eſt, latinitatem complecterer. Ipſa enim illa, quæ uſurpare dicendo minimè convenit, tamen legendo intelligere oportet: alioqui multa utilibus cæterà libris inſperſa ignorabimus.

5. Quasdam latinas nullius auctoritate munivi, quia nulli uſitatas reperi; quin propterea velim, barbaras continuò exiſtimes. Cenſeo enim illas, complureſque alias & *derivatas*, & *compoſitas* perinde latinas eſſe, atque ſunt eæ, quæ, ſervatis iiſdem *derivationis*, & *compoſitionis* legibus, apud *Cæſarem*, *Ciceronem*, *Livium*, aliósque *aureæ ætatis* Heroës inveniuntur. Et ſanè, quid vetat credere, ipſum quoque *Ciceronem* uſurum fuiſſe ejuſmodi vocîbus, ſi argumenta, de quibus is ad poſterorum memoriam ſcripſit, earum uſum poſtulâſſent; quando par pro illis, atque pro uſurpatis, pugnat ratio. Quin immò uſum etiam iis fuiſſe, negare quo teſte auſis? Idem dictum volo de aliis ſimilibus, etiamſi eas non niſi ab ignobiliore quopiam Auctore adhibitas fuiſſe conſtet; modò unà certum ſit, earum *primigenias* (ſeu *primitivas*, & *ſimplices*) apud aliquem aureæ ætatis Auctorem reperiri.

6. Græcas nonnullas addidi, quas non latini cujuſpiam Scriptoris, ſed vulgi duntaxat uſus commendat, dignas vel ideo, quæ Latiô proſcribantur.

7. Barbaras, quibus verè latinas ſurrogatas paſſim leges, crucis † Græcas ſtellæ * ſignô notavi; ne à minus peritis pro latinis haberentur.

8. Antiquas, quas hodie Uſus reſpuit, per *Obſol. Inus. Antiq.* ab uſitatis dignoſces.

9. Non paucas deprehendes huic Operi ſine Barbararum nota † inſertas, non quòd eas Latinis accenſeam; ſed quòd Scientiarum Profeſſores ſuis

eas

Digitized by Google

eas donârint Civitatibus. Hinc per *Theol.* Theologi, per *JCti.* Juris consulti, per *Phil.* Philosophi, per *Phys.* Physici, per *Math.* Mathematici, per *Geog.* Geographi, per *Astr.* Astrologi, per *Chym.* Chymici, per *Eccl.* Ecclesiastici, per *Hist.* Historici, per *Med.* Medici, per *Gram.* Grammatici intelligendi sunt, & quidem ii potissimùm; qui inter linguæ latinæ Auctores neutiquâ numerantur.

10. Derivatas, & Compositas multas, brevitati consulturus, prætermisi; siquidem persuasum habeo, ut ipsas è Primigeniis, ita pariter earum notiones, è notionibus Primigeniarum, formari à quolibet facilè posse, præsertim si sibi alias similes, ab hoc Lexico ubertim suppeditatas, in exemplum proponat.

11. Verbis, præcipuè simplicibus, Præteritum, & Supinum, si quod habent; Nominibus verò Genera, Inflexionem per casus, aliáque id genus, è Grammaticis petita, annexui.

12. Notionum, & Usuum varietatem, in vocibus fertilioribus, per numeros Arabicos distinxi: ad quos, ubi unam pro alia per *V. Syn. pro* citatam legeris, bene advertas, necesse est; si proprietates singularum, & translationes per *Transl. Metaph. Meton. &c.* notatas intelligere velis.

13. Regionum, Urbiúmque celebriorum, annexa brevi descriptione, nomina inserui. Hungaricis, & Illyricis cùm recensendis, tum & describendis plusculum tribui: Illyrorum enim, & Hungarorum cumprimis gratiâ, labor iste à me susceptus.

14. Substantivis germanicis articulos præfixi: per r. *der*, per e. *die*, per s. *das* designando: contra hos enim Illyri, & Hungari, germanico sermone utentes, plurimum peccare solent.

15. Usus verborum frequentiores, Illyricè, Germanicè, & Hungaricè eo fine reddidi; ut has linguas discere volentes molestiâ levarem.

16. Orthographiam Illyricam, Germanicam, & Hungaricam ad calcem attexui; ne quid ad utilitatem emendatè scribere, & expeditè hoc, aliúdve simile opus, legere cupientium, omissum succenseas.

17. Scito præterea, multas esse voces Illyricas, quas Illyrorum alii per *e*, alii per *a*, præsertim in ultima syllaba, efferunt. e. g. *Mladenecz*, & *Mladenacz*; *Verhovecz*, & *Varhovacz*. Multas item, quæ ab aliis cum *i*, cum *e* ab aliis, ab aliis cum *ie* enunciantur, ut: *Vera, Vira, & Viera*. Atque his rectè scribendis adhibent Illyri certas diphtongos, ex alphabeto Cyrilliano, aut Hieronymiano desumptas, quas idcirco indifferentes nominant. Adverte præterea, Consonanti *l* in fine, quam multi Illyrorum usurpant, substitui ab aliis Vocalem *o*. ut: *poszao*, pro *poszal*; *Isao* pro *Isel*, aut *isal*; *chuoszem* pro *chuszem*; id quod frequentissimum est in verbis præteriti temporis.

18. En tibi ad extremum *Ætates quatuor*, in quas Scriptores latini ab eruditis distribuntur. Prima optimos numerat, dignósque, quos aliæ omnes in exemplum sibi proponant. His enim Romanæ literæ debent, ac Eloquentia imprimis, quòd ad summum pertigerint. Jure igitur optimo *Aurea* dicitur: Quemadmodum enim Aurum cæteris metallis, ita hæc secutis Ætatibus, ingenio, nitore, & auctoritate præstat. Ut proinde certum sit apud Latinos, Scriptorem nullum, qui ab *Aurea Ætate* Latinitatem non mutue-

Digitized by Google

tur, Latinis accenſendum eſſe. *Auream* excepit *Argentea*, à bonitate Scriptorum id nominis indepta; ſed qui à veteri illo nitore nonnihil remiſiſſe, vocéſque nonnullas ſuperioribus illis Heroibus inuſitatas Romana Urbe excepiſſe ſunt notati; & vel ideo quo ad latinitatem non niſi cautè, præſertim Tyronibus, imitandi. Tertia prioribus auctoritate inferior, dicta idcirco *Ænea*. Voces habet proprias non paucas, tum ſolùm, & quidem cum delectu, atque à viris duntaxat de foro Romano diu, multúmque meritis adhibendas; cùm eas argumenti ratio poſtulârit, cui ſuperiorum neutra proſpexerit. Succeſſit denique *Ferrea*, *Lignea*, ſeu *Lutea*, honeſtiore cognomento omnino indigna. Tota enim hac ætate, ea Romanis literis dominabatur barbaries, ut nemo ferè Scriptorum fuerit, ſi pauculos diligentiores aureorum auctorum imitatores excipias, qui non ferrum, lignum, aut lutum loqueretur, próque latino ſermone venditaret; aut qui ſtyli cauſa legi mereatur. *Ætas aurea* ducentis plures, qui Chriſti ortum præceſſêre, annos complexa, deſinit in Annum Chr. 14. Hanc ſecuta *Argentea*, excurrit ad A. uſque 117. Ab hoc deinde ad A. pene 400 *Ænea* producitur. Tempus reliquum *Ferrea* occupat, deſinens in A.C. 1500; quo tandem lingua Romana denuo excoli, & Cicero, aliíque primi Scriptores, è tenebris protracti, venerationi eſſe cœperunt.

Scriptores ætatis aureæ.

Andronicus, *Nævius*, *Cæcilius*, *Ennius* Poëta Latinorum antiquiſſimus, *Pacuvius*, *Attius*, *Lucilius*, *Turpilius*, *Afranius*, *Cornelius Siſenna*, *Nigidius Figulus*, *Decius Laberius*, *Verrius Flaccus*, quorum pauca fragmenta extant. *Accius Plautus*, *Terentius Afer*, *Portius Cato*, *Lucretius Carus*, *Valerius Catullus*, *Sirus*, *Julius Cæſar*, *Cornelius Nepos*, *M. Tullius Cicero*, *Sex. Aurelius Propertius*, *Salluſtius Criſpus*, *Varro*, *Tibullus*, *Virgilius*, *T. Livius*, *Manilius*, *Vitruvius*, *Ovidius*, *Horatius Flaccus*, *Pedo Albinovanus*, *Gratius Faliſcus*, *Phædrus*, *Cornificius*, cui nonnulli tribuunt libros quatuor Rhetoricorum ad Herennium. *Aulus Hirtius*, vel *Oppius*, quorum alteruter Cæſaris Commentarios ſupplêſſe creditur. *Cornelius Severus*, cui adſcribitur Carmen de Ætna. Prioribus annumerandi veniunt quatuor Jurisconſulti: *Mutius Scævola*, *Alfenus Varus*, *Antiſtius Labeo*, & *Maſurius Sabinus*. Etſi autem recenſiti omnes ſummæ ſint auctoritatis, cùm vocibus uſi fuerint duntaxat verè latinis; ſupra cæteros tamen eminent, (præcipuè ſi Syntaxim, & uſus verborum ſpectes:) *Cicero*, Oratorum princeps. *Julius Cæſar*, *T. Livius*, *Cornelius Nepos*, *Salluſtius*, Hiſtorici. *Plautus*, *Terentius*, *Lucretius*, *Virgilius*, *Horatius*, *Catullus*, *Tibullus*, *Propertius*, *Ovidius*, Poëtæ. *Phædrus* Fabularum; *Vitruvius* Architecturæ; *Cato*, & *Varro* rerum aliarum, præſertim ruſticarum, Scriptores optimi.

Ætatis argenteæ.

Excellunt *Curtius Rufus*, *Vellejus Paterculus*, *Valerius Maximus*, *Petronius Arbiter*, *Pomponius Mela*, *Tacitus*, *Annæus Florus*, *Plinius major*, Hiſtorici. *Annæus Seneca* Pater, & Filius, uterque Philoſophus, & Orator celebris. *Annæus Lucanus*, *Perſius Flaccus*, *Junius Juvenalis*, Poëtæ. *Plinius junior*, Scriptor epiſto-

Digitized by Google

epiſtolarum, & Orator. *Julius Hyginus* Fabularum Scriptor. *Celſus* Medicus Rom. *Svetonius Tranquillus* Rhetor Rom. ſcripſit vitas Imperatorum à Julio Cæſare ad Domitianum. *Fabius Quintilianus*, Rhetor, & Grammaticus. Hos ſequuntur *Scribonius Largus*, *Junius Columella* Scriptor rei ruſticæ, *Aſconius* Grammaticus, *Silius Italicus* Poëta, *Valerius Flaccus*, *Papinius Statius* Neapolitanus Poëta, *Valerius Martialis* Poëta, *Julius Frontinus* Hiſtoricus.

Ætatis æneæ.

Cæteris præſtant *Aul. Gellius* Romanus, ſcripſit noctium Atticarum libros XX. *Julius Solinus*, Grammaticus Romanus, ſcripſit collectanea rerum memorabilium &c. *Juſtinus* Hiſtoricus. *Palladius*, ſcripſit de re ruſtica. *Claudius Claudianus* Poëta eximius. Memoriâ etiam digni *Licinius Proculus*, *Neratius Priſcus*, *P. Juvencius Celſus*, *Priſcus Jabolenus*, *Domitius Ulpianus*, *Herennius Modeſtinus*, *Salvius Julianus*, *J. Cajus*, *Calliſtratus*, *Æmilius Papinianus*, *Julius Paulus*, ſex. *Pomponius*, *Venulejus Saturninus*, *Ælius Martianus*, *Ælius Gallus*, Juriſconſulti, quorum fragmenta in Digeſtis. *L. Apulejus*, *Septimius Tertullianus*, *Serenus Sammonicus*, *Cenſorinus*, *Cæcilius Cyprianus*, *Julius Calpurnius*, *Aurelius Nemeſianus*, *Ælius Spartianus*, *Julius Capitolinus*, *Ælius Lampridius*, *Vulcatius Gallicanus*, *Trebellius Pollio*, *Flavius Vopiſcus*, *Cælius Aurelianus*, *Flavius Eutropius*, *Rhemnius Fannius*, *Arnobius Afer*, *Cælius Lactantius*, *Ælius Donatus*, *Commodianus*, *Vettus Juvencus*, *Julius Firmicus*, *D. Hilarius*, *Fab. Marius Victorinus*, *Pompejus Feſtus* inſignis Grammaticus, *Feſtus Avienus* Poëta, *Ammianus Marcellinus*, *Vegetius Renatus* in re militari præcipuus, *Macrobius*, *Symmachus*, *Magnus Auſonius*, *Aurelius Victor*, *D. Ambroſius*, *Marcellus Empiricus*, *Proba Falconia*, *Priſcianus*, dictus ab aliis *Octavius Horatianus*.

Ætatis ferreæ.

Servius Honoratus, *Rutilius Numatianus*, *D. Hieronymus*, *D. Auguſtinus*, *D. Damaſus*, *Ruſinus*, *Sulpicius Severus*, *Paulus Oroſius*, *Cælius Sedulius*, *Paulinus Nolanus*, *Codex Theodoſianus*, *Dracontius*, *Salvianus*, *Petrus Chryſologus*, *Proſper Aquitanicus*, *Martianus Capella*, *Paulinus Petrocorius*, *Claudianus Mamertus*, *Sidonius Apollinaris*, *Plinius Valerianus*, *Latinus Pacatus*, *Claudius Mamertinus*, *Nazarius*, *Eumenius*, ſeculi quinti. *D. Fulgentius*, *Alcimus Avitus*, *Orientius*, *Ennodius*, *Manl. Severinus Boëthius*, *Priſcianus* Grammaticus, *Nonius Marcellus*, *Diomedes*, *Juſtiniani Inſtitutiones*, *Juſtiniani Codex*; *Arator*, qui ſcripſit Hiſtoriam Apoſtolicam, ſeu de vita Pauli Libros II carmine epico: *Jornandes*, *Aurelius Caſſiodorus*, *Creſconius Corippus*, *Venantius Fortunatus*, *Gregorius Magnus*, *Gregorius Turonenſis*, Seculi Sexti. *Iſidorus Hiſpalenſis*, *Eugenius Toletanus*, *Dripanius Florus*, *Marculphus*, *Anonymus Ravennas*, Seculi Septimi. *Aldhelmus*, ſeu *Adelhelmus*, *Beda*, *Flaccus Alcuinus*, *Paulus Diaconus*, Seculi octavi. *Rabanus Maurus*, *Freculphus*, *Eginhardus*, *Strabus Gallus*, *Aimonius*, *Theodulphus Aurelianenſis*, Seculi noni, &c.

Ætatis incertæ.

Terentianus Maurus, *Minucius Felix*, *Soſipater Chariſius*, *Æmilius Macer*, *Meſſala Corvinus*, *Fibius Sequeſter*, *Jul. Eſperantius*, *Jul. Obſequens*, *L. Ampelius*, *Capicius* in re coquinaria princeps, *Chalcidius*, *Nemo*, *Probus* Auctor Notarum, *Fulgentius Planciades*; *C. Cæſaris Germanici Annales*, quæ alii ad Auguſti, alii ad Domitiani

Digitized by Google

ætatem referunt. *P. Victor de Regionibus Urbis Romæ.* *Vegetius de re veterinaria.* *Auctores Priapeorum.* *Auctores Catalectorum*, quæ Virgilio, & Ovidio tribui ſolent. *Auctor Elegiarum*, quæ Cor. Gallo attribuntur. *Auctor Orationis Salluſtii in Ciceronem*, & *Ciceronis in Salluſtium: item illius* Antequam Cicero iret in exilium. *Auctor Epiſtolæ ad Octavium*, quæ Ciceroni tribuitur. *Auctor Panegyrici in Piſonem*, quem alii Statium, alii Lucanum putant. *Declamationes*, quæ tribui ſolent Quintiliano; *item* quæ Porcio Latroni; *item* quæ Calpurnio Flacco. *Interpres Irenæi.* *Interpres Daretis Phrygii*, & *Dictys Cretenſis.* *Catonis Diſticha moralia.* *Scholiaſtæ veteres.* *Grammatici antiqui.* *Rhetores antiqui.* *Medici antiqui.* *Rei agrariæ Scriptores.* *Cataſecta Petroniana*, & *Errores Venerei*, qui cum Petronio edi ſolent. *Pervigilium Veneris cum variis opuſculis*, quæ inſcribuntur *Baudii Amores.* *Poëmatia*, & *Epigrammata vetera*, à Pithæo, & Almelovenio collecta. *Fragmenta Hiſtoricorum* collecta ab Auguſtino & Riccobono. *Monumenta Antiqua*, à Georgio Fabricio collecta. *Faſti Conſulares.* *Inſcriptiones veteres.* *Legum antiquarum fragmenta.* *Notitia dignitatum utriuſque Imperii*; et cæteri hujuſmodi Scriptores, quorum alii, ſpectata ſcribendi ratione, ætati etiam aureæ annumerari, alii contrà infra ferream detrudi merentur. Atque hæc de Lexico noſtro, quod unum plurium aliorum inopiam ſarciet. Utere igitur, candide Lector, labore tuis commodis devoto; lividum verò Momorum gregem in prurientem poſt ſolis ortum ſale lacum vindex compelle: vel, ſi mavis, inſulſos Erythræis committe gurgitibus ſallendos; ac tum vale.

A.

Digitized by Google

INDICULUS

PARTICULARIS NOMINUM, QUORUM SIGNIFICATIONEM QUÆRE IN CORPORE.

ARBORUM

A.

Abellina.
Abiecula.
Abiegnus.
Abietarius.
Abſegmen.
Acacia.
Acapna.
Acer.
Acernus.
Acrotheton.
Æſculetum.
Æſculus.
Alnetum.
Alneus.
Alnus.
Amygdalum.
Amygdalus.
Avellana.

B.

Betula.
Betuleus.
Betuletum.
Buxetum.
Buxeus.
Buxus.

C.

Carpineus.
Carpinus.
Caſtanea.
Caſtanetum.
Cataſta.
Cedreus.
Cedrus.
Cerasus.
Cerreus.
Cerrus.
Corylus.
Cotoneum.
Cupreſſeus.
Cupreſſus.

F.

Fageus.
Fagicola.
Faginetum.
Fagus.
Fagutal.
Ficaria.
Ficarius.
Ficetum.
Ficus.
Fraxinetum.
Fraxineus.
Fraxinus.

G.

Galla.

I.

Ilicetum.
Iligneus.
Ilex.
Juglans.
Juniperus.

L.

Laureus.
Laurus.
Liguſtrum.

M.

Malum.
Malus.
Meraſus.
Meſpilum.
Meſpilus.
Morus.

N.

Nucetum.
Nuceus.
Nux.

O.

Olea.
Oleaſter.
Ornus.
Oxycantha.

P.

Palma.
Perſicum.
Perſicus.
Pinaſter.
Pineus, Pinealis.
Platanus.
Pomarium.
Pomus.
Populetum.
Populeus.
Populus alba.
Populus nigra.
Prunus.
Prunus ſylveſtris.
Pyrus.

Q.

Quercetum.
Querceus, Qrercinus.
Quercus.

R.

Ramus.
Roboreus.
Robur.
Rubetum.
Rubus.

S.

Salicetum.
Saligneus.
Salix.
Sambuceus.
Sambucus.
Sicomorus.
Siler.
Sorbum.
Sorbus.

Suber.

T.

Taxeus.
Taxus.
Tilia.
Tiliaceus.
Tilietum.

V.

Vepres.
Vepretum.
Viburnum.
Ulmus.

AVIUM.

A.

Acalanthis, & Acanthis.
Accipiter.
Acredula.
Aëdon.
Alauda.
Alcedo.
Ales.
Anas.
Anatarius.
Anaticula.
Anſer.
Anſerinus.
Apiaſter.
Apus.
Aquila.
Aquilinus.
Ardea.
Aſio.
Attagen.
Aviarium.
Aviarius.
Avis.

B.

Bonaſa.

Digitized by Google

Bubo.

C.

Calidris.
Capo.
Caprimulgus.
Carduelis.
Caſſita.
Cataracta.
Cenchris.
Chlorion.
Chloris.
Cicinula.
Ciconia.
Citrinula vel Citrinella.
Ciris, vel Cirrhis.
Columba.
Columbus.
Cornix.
Corvus.
Coturnix.
Coccyx.
Cuculus.
Curruca.
Cygnus.
Cypſelus.

F.

Falco.
Ficedula.
Frigilla & Fringilla.
Fulica.
Fulix.

G.

Galgulus.
Galbula.
Gallina.
Gallinarium.
Gallus Gallinaceus.
Gallus indicus.
Graculus.
Grus.
Gryphus.

H.

Haliæetus.
Helicabum.
Herodius.
Hirundo.

I.

Icterus.

L.

Linaria.
Livia.
Luſcinia.
Luteola.

M.

Mergus.
Merops.
Merula.
Milvus.
Monedula.
Motacilla.

N.

Nicticorax.
Niſus.
Noctua.
Nucifraga.

O.

Onocrotalus.
Ortygometra.
Ortyx.

P.

Palumbes.
Parix.
Paſſer.
Pavo.
Perdix.
Phaſianus.
Philomela.
Phœnix.
Pica.
Picus.
Picus viridis.
Pipio.
Pirhila.
Pſittacus.

R.

Regulus.
Rubecula.
Ruſticula.
Ruſticilla.

S.

Struthio.
Struthiocamelus.
Sturnus.

T.

Tymallus,
Trochilus.
Turdela.
Turdus.
Turdus Pilaris.
Turtur.

V.

Veſpertilio.
Vivago.
Ulula.
Upupa.
Vultur.

PISCIUM.

A.

Acus.
Alburnus.
Alex.
Angvilla.
Antacæus.
Aſper.
Aſtacus.

B.

Balæna.
Brama.
Branchiæ.

C.

Cammarus.
Cancer.
Caniſmarinus.
Capito.
Carpio.
Carrax.
Caſtor.
Cete vel Cetus.
Congrus.

D.

Delphin.
Dentex.

F.

Fundulus.

G.

Gobius.

H.

Halex.
Huſo.

L.

Lampreda.
Lampetra.
Limax.
Loligo.
Lucioperca.
Lucius.

M.

Mugil.
Mullus fluviatilis.
Muræna.

O.

Oſtreum.

P.

Paſſer.
Phoca.
Polypus.

R.

Rhombus.

S.

Salmo.
Salpa.
Sarda.
Sargus.
Scomber.
Sepia.
Solea.
Sturio.

T.

Teſtudo.
Thunnus.
Tinca.
Torpedo.
Trutta.

AD EQUI APPARATUM SPECTANTIUM.

Antilena.
Avena.
Camus.
Capiſtrum.
Cordum.
Ephipium
Fimus.
Fœnum.
Frenum.
Frontale.
Gomphus.
Habena.
Helcium.
Lupatum.
Phaleræ.
Poſtilena.
Solea.
Stabulum.
Stapes.
Stramen.
Strigil.

AD DOMUM SPECTANTIUM.

Abacus.
Ædificium.
Ambitus.
Antæ.
Arena.
Aſſer.
Baſis.

Digitized by Google

Calx.
Candela.
Candelabrum.
Cardo.
Carrarcta.
Catinus.
Cellarium.
Cervical.
Cimex.
Clavis.
Clavus.
Cochlear.
Columna.
Conclave.
Crates.
Cribrum.
Cuticitra.
Culter.
Cupedinæ.
Discus.
Ellychnium.
Emunctorium.
Epistylium.
Familia.
Fenestra.
Ferculum.
Flabellum.
Fornax.
Fuscinula.
Gradus.
Granarium.
Horreum.
Janitor.
Janua.
Imbrex.
Intercolumnium.
Laqueare.
Latta.
Lectus.
Limen.
Lychnus.
Maluvium.
Mappa.
Mensa.
Murus.
Muscarium.
Orchestra.
Palatium.
Patina.
Penuarium.
Pila.
Pessulus.
Poculum.
Podium.
Posticus.
Postis.
Pulex.
Pulvinar.
Rostrum.
Soccus.
Scabellum.
Scamnum.
Scandula.
Scopæ.
Sedes.
Sedile.
Sella.
Sera.
Sirrhus.
Tabulatum.
Tegula.
Tignum.
Trabs.
Turris.
Valvæ.
Vannus.
Vectis.
Ventilabrum.
Vinum.

AD CULINAM PERTINENTIUM.

Ahenum.
Batillum.
Butyrum.
Cacabus.
Caldarium.
Caminus.
Coculum.
Colum.
Cinis.
Coquus.
Cos.
Farina.
Favilla.
Focus.
Follis.
Fomes.
Fuligo.
Furnus.
Hydria.
Ignis.
Ignitabulum.
Lebes.
Lixivium.
Mola.
Mortarium.
Olla.
Operculum.
Ovum.
Pistillum.
Pistrinum.
Præfurnium.
Pruniceps.
Rutabulum.
Sal.
Sartago.
Scaphium.
Scintilla.
Silex.
Siliquæ.
Situla.
Titio.
Torris.
Tudicula.
Veru.

VESTIMENTORUM.

Baltheus.
Calceus.
Caligo.
Calopodium.
Capucium.
Chlamys.
Chirotheca.
Cingulum.
Colare.
Cothurnus.
Cyclas.
Fibula.
Galerus.
Holosericum.
Indusium.
Interula.
Ocrea.
Pallium.
Pannus.
Pelliceum.
Penula.
Perizoma.
Pero.
Petasus.
Pileolus.
Pileus.
Plica.
Soccus.
Tibiale.
Tunica.
Vestis.
Udo.

INSECTORUM.

Amphisbæna.
Angvis.
Apis.
Araneus.
Asilus.
Aspis.
Basiliscus.
Blatta.
Boa.
Bombix.
Bruchus.
Bufo.
Coluber.
Cicada.
Cimex.
Crabro.
Culex.
Curculio.
Cynips.
Cynomya.
Draco.
Eruca.
Formica.
Fucus.
Grillus.
Ips.
Lacerta.
Lens.
Limax.
Locusta.
Lumbricus.
Midas.
Musca.
Papilio.
Pediculus.
Pulex.
Rana.
Scarabeus.
Scorpio.
Tabanus.
Teredo.
Testudo.
Tinea.
Vermis.
Vespa.

Digitized by Google

INFIRMITATUM, & MORBORUM.

Albugo.
Alopecia.
Angvina.
Anorexia.
Apoplexia.
Apoſtema.
Aphthæ.
Arthritis.
Aſtma.
Cachexia.
Calculus.
Cancrena.
Carbunculus.
Carcinoma.
Cardiaca.
Cardialgia.
Chatharrus.
Cæcitas.
Cephalæa.
Chiragra.
Colicus dolor.
Deliquium.
Dyſenteria.
Elephantiaſis.
Epilepſia.
Epiphora.
Eryſipelas.
Febris varia.
Gangræna.
Glaucoma.
Gravedo.
Homorrhois.
Hemiplexia.
Hernia.
Hydrops.
Icterus.
Iſchios.
Lepra.
Lethargus.
Lippitudo.
Lunaticus.
Mania.
Mutus.
Nauſea.
Ophthalmia.
Paralyſis.
Phagedæna.
Peſtis.
Phyneſis.
Phthiſis.
Pituita.
Pleuritis.
Podagra.
Porrigo.
Prurigo.
Puſtula.
Ruga.
Scabies.
Spaſmus.
Sternutatio.
Struma.
Surditas.
Tuſſis.
Tympanites.
Variolæ.
Vermina.
Verruca.
Vertigo.
Veternus.
Vibex.

NOMINA HERBARUM USITATIORUM.

A

Abrotonum, & Abrotanum, i, n. Bosje drévcze. Stabvvurtz, Iſten fája.
Abſynthium, ii, Pelinek, Wermut, Fejér üröm.
Acetoſa, æ, f. Kiſzelicza, Sauer-Ampffer, Sésska
Althea, eæ, f. Szlez béli, Ibiſch-Kraut, Szélezfü névü.
Amaracus, i, m. Majorán, Mojoran, Majoránna.
Anethum, i, n, Koper, Dill, Kapor.
Angelica, æ, f. Angelika, S. Jo. B. Wurtz, Angyelika fü,
Anguria, æ, f. Gérchka, Waſſer-Mellónen. Görög dinnye.
Aniſum, & Anicetum, i, n. Anis, Aneis Anis.
Anſerina, æ, Guſzecha Trava, Ganſz-kraut, Vad Varaditz.
Aphace, es, f. Divja lecha, Wilde Linſen, Vad lentſe.
Apium, ii, n. Öpih, Zeller, Selléri.
Aquilegia, æ, f. Gerlichek, Wurm-Kraut, Geleſzta-fü.
Arthemiſia, æ, f. Metlikovina, Joannes Gierstal, Hrang virág.
Aſparagus, i, m. Sparglin, Spargel, Nyúl árnyék-fü.
Atriplex, cis, m. Pln: f. ſtemil. Loboda, Milten, Laboda.
Avena, æ, f. Zób, Haber, Zab.

B

Bardana, æ, f. Lappa major, Lopùh, groſſe Klette, Lapu.
Baſilicum, Ocymum, i, n. Baſulyek, Waſilien, Barſalikon fü.
Belis, idis, f. Ledinſzko czvétiche, Maſſlieben, Szarſzor-ſzép nevü virág.
Beta, æ, f. Czikla, Ronnen, Tzékla.
Betonica, æ, f. Betonika Bukvicza ali ſzerpecz, Betonien, Sel-fü.
Blitum, i, n. Blirva, Majer, Izetlen paréj.
Borago, inis, f. Borag, Borich, Atratzel fü.
Borith Indecl: Veſch, Zint kraut, Talmoſo fü.
Braſica, æ, f. Vukret, Köhl-kraut, káposzta.
Bugloſſum, i, n. Volovſzki jezik, Ochſen Zung ökör nyelv.

C

Canaria, æ, f. Oſtrica, péſnja tráva, Hundſgras,

Digitized by Google

Ebeket purgáló fü.
Calendula, æ, f. Meſzichek. Ringel-Blum. Sarga Virág.
Canabis, is, f. Konoplya. Hanff. Kender.
Carduus, ui, m. Strichak. Diſtel. Bogáts-Kóró.
Carduus Benedictus, i. m. Bosja Plahticza, Cardvvenedikt, Pápa Fü.
Carex, icis, f. sás. Ried-Gras. Sás.
Cataria, æ. f. Machkino zelje. Katzen-Mintz, Matska Fü.
Cauda equina vel Equiſetum, i, n. Voſch Zintkraut. Tálmosó-Fü.
Caules, inm, m. Zelje. Kraut. Káposzta.
Centaurea, æ, f. Centauria. Tauſendgulden-Kraut. Erd Salb. Föld epéle-Fü.
Chelidonia, æ, f. Laſztovichina Trava. Schell-Kraut. Vére Hülló-Fü.
Chærephylum, i, n. v. Gingidium.
Cicuta, æ, f. Trubelika. Schierling. Bürök, Sip.
Cochlearia, æ, f. Slichnyak. Löffel-Kraut. Kalán levelü Fü.
Conſolida, æ, f. Gavez. Heil-Kraut. Nadály Fü.
Conſolida major, Svalnik. Wallvvurtz. ſo fekete nadály Fü.
Cordum, i, n. v. Cordum. in corpore.
Crocus, i, m. Saffran. Saffran. Sáffrány.
Cucurbita, æ, f. Tikva. Kurbis. Tök.
Cuminum, & Cyminum, i, n. Kumin. Kümel. Kömény.
Cynogloſſa, æ, Cynogloſſum, i, n. Peſzji jezik. Hunds-Zung. Eb-nyelvü-Fü.

E.

Ebulus, i, m. & Ebulum, i, n. Hebed, Attich, Földi bodza.
Elleborus, i, m. & Helleborus, Perprìſs. Niesvvurtz, Feiér hunyor, Ptrüſzſzentö gyökér.
Enula, æ, Veliki koren. Alant-Wurtz. örveny gyökér.
Epatica, æ, f. vel Hepatica. Jeternik. Leber-Kraut, Maj gyogyé
Equiſetum, i, n. Voſch. Roſs-Schvvantz. Lótark Fü.
Eſſula æ. f. ſeu Thitimalus, i, m. Vuchje Mléko. Wolffs-Milch. Fark téj.

F

Faba, æ. f. Bob. Bohne. Bab.
Fabaria, æ, f. v. Telephium.
Faſeolus, i, Báſuly. Kleine vveiſſe Bohnen. Fiſolen. Horgas bab. Fuſzuly.
Filicula, æ, f. vel Polypodium, ii, n. Cherlena Kamenicza. Rothes Stein-brech-Kraut Gemeiner. Engelfüſs. Petje ſzábású Füvetske.
Filix, icis, f. Praprut. Farnkraut. ördög bordája Fü.
Fœniculum, i, n. Szlatki jánuſs. Fenchel. kömény.
Fœnum, i, n. Széno. Heu. Széna.
Fragaria, æ. f. Jagode tráva. Erdbeer, Epéri.
Fragum, i, n. Jagoda. Erd-béer. Epéri.
Fraxinula, æ, f. Zeleni koren. Hirſchvvurtz. Szarvas Fü.
Frúmentum. vel triticum turcicum, i, n. Kukuruza, Türckiſcher Weitzen. Török búza.

G

Gentiana, æ, f. Enczian. Bitter-Kraut. Entzián.
Gentiana minor, cruciata. Gorki Koren. Rancken, Creutz Wurtz &c. Sz. László Füve.
Git indecl. vel Gith. Chêrni komìn, Schvvartz kümmel. Fekete kümény.
Gladiolus, i, m. Rogoz. Schvvertel kraut. Mezeililiom.
Gingidium, ii, n. Krofulicza. Körblein. Vad petreſelyem.

H

Hedera arborea, æ, f. Berſslyan. Epheu. Fái borostyán.
Hedera terreſtris. f. Kopitnyak. Gundelreben. A Földön elfolyó boroſtyán.
Hydropiper, eris, n. Buhnyak. Flöch kraut. Balha üzö Fü.
Hyoſciamus, i, m. Szvinyo-recz, Maſzlak. Bilſenkraut, Belénd. Bolonditó-Fü.
Hyſopus, i, m. Hiſop. Iſopp. ísóp.

J.

Intubus, vel Intubum, i, n. Czukoria Tráva. Zuckori Kraut. Tzikória.

L.

Lagopus, odis, & opi, f. Vid. in corpore.
Lagopus, V. 2. Haaſen pfötlein, Katzen klee, Haaſenfuſs, Nyúl láb.
Lappa, æ, f. minor. Toricza. Kleine klette. Kis lapu.
Lavendula, æ, f. Spikinarda. Lavendel. Lavendula,
Lens, tis, f. Lecha. Linſen. Lentſe.
Lilium, ii, n, Lilyan. Lilien. Liliom.

Digitized by Google

Linaria, æ, f. Divji lân. Wild flachs. Vadlen.
Linum, i, n. Lân. Flachs. Len.
Lolium, ii, n. Lyulka. Lyûlich. Roſnok, Vadótz
Lupulus, i, m. Melina. Hopffen. Mél.

M.

Malva, æ, f. Szlez. Poppeln, Kräslein-kraut. Malva-Fü.
Menta, æ, f. Meticza. Mintz. Fodor Ménta.
Mentaſtrum, i, n. Rugana, ali Konyſzka Meticza. Krauzemintz, Roſsmintz. Ló ménta.
Millefolium, ii, n. vel Mil'efolia, æ, f. Kunicza. Scharffgarbe. Egér farkfü.
Muſcus, i, m. Meheny. Mooſs oder Mies an den Bäumen. Móh, Famoha.

N.

Nardus, i, m. Spikinarda. Narden kraut. Spikinard ollian mint á levendula.
Naſturtium, ii, n. Hren. Kren-Kreſſig. Torma.
Nectarea, æ, f. Veliki Koren. Alant-Wurtz. örvény Fü, örmény gyökér.
Numularia, æ, f. Penizek. Pfenning-Kraut, Egel Kraut, Schlangen-Kraut. Penz levelü-Fü.
Nux aquatica, is, æ, f Oréſſecz Vodeni. Waſser Nuſs, Vizi Sulyom.

O.

Ocymum, i, n. Vſzakojackka za marhu tráva. Allerley kraüter Für das Viech.
Item Baſilika tráva. Baſilien kraut. Barſalikom Fü.
Olus, eris, n. Vſzakojachko povertelle. Allerlay Garten kraut. Minden kerti Vetemény.
Olus Hiſpanicum, is, i, n. Spinácz, Spenat, Kerti laboda.
Origanum, i. n. Dobra miſzel. Wilderyvohl gen uth. Fekete gyopár, SzúFü, Szurok Fü.
Oryza, æ, f. Riskaſſa. Reiſs, Riskáſſa,

P.

Papaver, eris, n. Mak. Magſaamen, Mák,
Paſtinaca, æ, f. Paſzternyak Mêrkva. Wilde Rublein, Möhren, Moh répa.
Pedicularia, æ, f. Vuſſnicza. Läuſe-kraut, Tetiü Fü.
Pepo, onis, m. Dinya. Melaun. Dinnye.
Perſicaria, æ, f. Hermon. Flöh-Kraut. Balha-Fü.
Petroſelinum, i, m. Perſſin. Peterſilgen, Petreſelyem.
Pinpinella, æ, f. Pinpinela. Bibirnell, Baba-irs Fü.
Piper, eris, n. Pêrpêr, Pfeffer, Bors.
Piſum, i, n. Grah, Erbſs, Borſó.
Plantago, inis, f. Terputecz, Breitvvegerich, úti-Fü.
Polyipodium, ii, n. quercinum. Szlatka Szteliczа, Engel Wurtzt. Sz: Iván gyökér.
Porrum, i, n. & Porrus, i, m. Porſuk, Lauch, Pár hagyma.
Pulicaria, æ, f. Hermon, Flöh kraut, Balha-Fü.
Pulmonaria, æ, f. Plyuchnyak, Lungen kraut, Gálna-Fü, tüdö.

R.

Rapa, æ, f. Repa, Rube, Répa.
Rapaccum, ii, n. Repina czima, Rub-laub, Rübkraut, Répa Fü.
Raphanus, i, m. Rotkva, Povertnicza, Rettig, Retek.
Roſa, æ, f. Róſa, Eine Roſe, Róſa.
Roſmarinus, i, m. Roſmarin, Roſſmarin, Rosmarin.
Ruta, æ, f. Ruticzá, Wein-Raute, Ruta Fü.

S.

Salvia, æ, f. Salfia, Salbey, Sállya,
Saxifraga, æ, f. Kamenyka. Steinbrech. Köröntó Fü.
Scabiola vulgaris, Scabioſa, Beſem-kraut, Söprö Fü.
Scirpus, i, m. Szit, Szitje. Schilff. Káka Gyékény Fü.
Scolopendria, æ, f. Scolopendrium, ii, n. Jelenſzki jezik. Miltz kraut, Hirſch Zunge. Szarvas, nyelvu Fü,
Sempervivum, i, n. Netreſzk, Haus-Wurtz, Fül-Fü.
Serpillum, i, n. Babina Dufficza, Qventel. Kakuk Fü.
Sigillum, Salomonis, i, is, n. Béli Koren. Weiſs-Wurtz. Fejér Gyökér,
Silligo, inis, f. Hörſ. Rocken. Roz. Búza allya.
Sinapi, is, n. vel Sinapi indecl. & Sinapis, is, f. Muſtarda. Senff. Muſtár.
Smilax, acis, f. Szlák. Winde um die Baume, oder Zaun glöcklein. Török-bab Felfolyó.
Solſequium, ii, n. Szunchena Roſa. Sonnen Blume. Katang Koró.

T.

Tanacetü, i. n. Vratich. Rhein. Fahren. Vizi Fü.
Telephium, ii, n. Bobovnyak. Graſs Wund-Kraut. Bab-Fü

Thy-

Digitized by Google

Thymus, i m. Timian. Balſan-Kraut. Thimuſs, Ba'ſam Fü.
Trifolium, ii, n. Detelina Trih pèr. Wieſen-Klee. Spis Klee, Harom Levelü Fü.
Triticum, i, m. Pſenicza. Weiſen. Búza.
Tuſſilago, inis, f. Podbel. Hufflatich. Marti Lapu, édes Lapu.

V.

Valeriana, æ, f. Odolen. Ba'drian. Matska gyökér.
Verbaſcum, i, n. Rukacz. Wall-Kraut, Himmel Brand. ökör. Fark Kóró.
Verbena, æ, f. Sporiſs. Eyſen-Kraut. Szapora Fü
Veronica, æ, f. Veronika. Ehrn Breiſs. Véronika.
Vitia, orum, plur. n. Grahor. Wicken. Lednek.
Viola, æ, f. Fiolicza. Viell, Viole. Viola, Ivolya.
Violaria, æ, f. Fiolichna Trava. Viegel-Kraut. Viola Fü.
Urtica, æ, f. Koptiva. Neſſel. Tſilan.

Z.

Zizania, æ, f. Kukoly. Kûh Waitzen. Rote. Konkoly.

DE MODO NUMERANDI DIES MENSIUM, PER NONAS, IDUS, & CALENDAS.

NOta primò. Quemlibet menſem dividi in d es triginta, aut triginta unum ſo'ò Februario excepto, qui conſtat diebus 28. niſi annus ſit bis ſextilis, tunc enim Februarius numerat dies 29. quod in ſequent bus verſiculis patet.

Terdenos September habet, totidem November
Julius, Aprilis: reliquis, Superaditur unus;
S t n ſi bis Sextus, vicenos Februus octo.

Circa tertium verſum Nota (nam primi duo per ſe clari ſunt) Februarium dici bis ſextilem, eò quòd *hic* menſis uno d e augeatur quo vis anno quarto, accum tribus aliis ſingulis annis v ginti tantum & octo habeat, quarto verò anno habet dies 29. quo quarto anno duobus continuis diebus nempe 24. & 25. numeratur, ſeu dicitur ſexto Calendas Martias.

Nota ſecundò. Modum numerandi dies menſium per Nonas, Idus, & Calendas dici numerum Romanum, quòd hic à Romanis originem trahat uti conſtat ex epiſtolis Ciceronis, & antiquioribus Hiſtoricis.

Nota tertiò. Omnes quidem menſes certum numerum habere Nonarum, Iduum, & Calendarum, non tamen eodem modo Calendas numerari, quo numerantur Nonæ & Idus, pro qua doctrina ad memoriam juvandam condiſce tritos ſequentes verſiculos.

Sex Maius Nonas, October, Julius, & Mars,
Quatuor at reliqui. Dabit Idus quilibet octo,
Inde dies reliquos omnes, dic eſſe Calendas.

Horum Verſuum iſte eſt ſenſus: Majus, October, Julius, & Martius habent ſex dies, quos Nonas vocamus. Reliqui autem menſes, nempe Januarius, Februarius, Aprilis, Junius, Auguſtus, September, November, & December habent tantum quatuor. Omnes verò menſes in numero dierum, quos Idus dicimus, conveniunt; ſiquidem ſinguli octo numerant. Qui demum Nonarum & Iduum numerum excedunt, in Singulis menſibus, illi à Calendis nomen accipiunt. pro quo ulterius.

Nota Quartò. Nonas, & Idus, à menſe in quo ſunt nominari, non item Calendas, (præter ſolam primam cujuſque menſis diem) ſed à ſequenti: ut ſi v.g. diem 14. Januarii per Calendas effere velis, dices: 19. Calendas Februarii. non autem Januarii, & ſic de reliquis, exceptà ut dixi primâ die menſis, quæ dicitur Calendæ, vel Calendis Januarii. v.g.

Nota Quintò. Quando in epiſtolis, aut alibi legis, aut ſcribis: Tertio nonas v.g. Martii, aut Sexto Calendas Januarii &c. deſiderari per eclipſim has duas voces. *Die*, & *Antè*, ſtà ut per illud; Tertio Nonas Martii, idem intelligas, ac ſi dicas: tertio die antè Nonas Martii. & per illud: Sexto Calendas Januarii, idem ac ſexto die antè Calendas Januarii.

Nota Sextò. Duobus modis, & utrobique bene poni nomen menſis, ſive per genitivum, hoc modo: Tertio Nonas Martii, ſive per no-

Digitized by Google

men adjectivum, ex nomine mensis ductum, sic: Tertio Nonas Martias.

Nota postremò Romanos olim à Mense Martio annum inchoasse, eò quòd hunc Romulus Genitori suo Marti dicaverit, ideóque primum mensium esse voluerit. Inde Julium Quintilem, Augustum Sextilem vocârunt, quòd ille quintus, iste sextus à Martio numeraretur.

Unde etiamnum non à Januario, sed à Martio, September, October, November, & December, dicuntur. At sicut Romulus Martiũ, ità Numa Pompilius, Secundus ab eo Rex, divíso in 12 menses anno, primum horum Januarium esse voluit, velut, bicipitis Dei mensem transacti anni finem, & in sequentis principia inspicientem. Ne verò te Calendas discere cupientem inversus numerandi modus fatiget, en ipsos menses Romano & nostrate ritu repræsentatos.

JANUARIUS.

1	Calendæ, vel Calendis Januarii.	11	3. Iduum Jan.	21	12. Calend. Febr.
2	4. Nonarum Januarii.	12	Pridie Iduum (idus) Jan.	22	11. Calend. Febr.
3	3. Nonarum Jan.	13	Idibus (Iduum) Januarii.	23	10. Calend. Febr.
4	Pridie Nonarum Jan.	14	19. Calendarũ (Calendas) Febr.	24	9. Calend. Febr.
5	Nonarum, vel Nonis Jan.	15	18. Calend. Febr.	25	8. Calend. Febr.
6	8. Iduum (Idus) Jan.	16	17. Caleud. Febr.	26	7. Calend. Febr.
7	7. Iduum Jan..	17	16. Calend. Febr.	27	6. Calend. Febr.
6	6. Iduum Jan.	18	15. Calend. Febr.	28	5. Calend. Febr.
9	5. Iduum Jan.	19	14. Calend. Febr.	29	4. Calend. Febr.
10	4. Iduum Jan.	20	13. Calend. Febr.	30	3. Calend. Febr.
				31	Pridie Calend. Febr.

FEBRUARIUS.

1	Calendis Februarii (Calendæ)	10	4. Idus Febr.	20	10. Calend. Martii.
2	4. Non. Febr.	11	3. Idus Febr.	21	9. Calend. Martii.
3	3. Non. Feb.	12	Pridie Idus Febr.	22	8. Calend. Martii.
4	Pridie Non. Febr.	13	Idibus (Iduum) Febr.	23	7. Calend. Martii.
5	Nonis (Nonæ) Febr.	14	16. Calend. Martii.	24	6. Calend. Martii.
6	8. Iduum vel Idus Febr.	15	15. Calend. Martii.	25	5. Calend. Martii.
7	7. Idus Febr.	16	14. Calend. Martii.	26	4. Calend. Martii.
8	6. Idus Febr.	17	13. Calend. Martii.	27	3. Calend. Martii.
9	5. Iidus Febr.	18	12. Calena. Martii.	28	Pridie Calend. Martii.
		19	11. Calend. Martii.		

MARTIUS.

1	Calendis Martii.	12	4. Idus Martii.	23	10. Calend. April.
2	6. Non Martii.	13	3. Idus Martii.	24	9. Calend. April.
3	5. Non. Martii.	14	Pridie idus vel Iduũ Martii.	25	8. Calend. April.
4	4. Non. Martii.	15	Idibus vel Iduum Martii.	26	7. Calend. April.
5	3. Non. Martii.	16	17. Calend. Aprilis.	27	6. Calend. April.
6	Pridie Non. Martii.	17	16. Calend. April.	28	5. Calend. April.
7	Non. Martii.	18	15. Calend. April.	29	4. Calend. April.
8	8. Idus Martii.	19	14. Calend. April.	30	3. Calend. April.
9	7. Idus Martii.	20	13. Calend. April.	31	Pridie Calend. April.
10	6. Idus Martii.	21	12. Calend. April.		
11	5. Idus Martii.	22	11. Calend. April.		

APRILIS.

1	Calendis Aprilis.	6	Nonis Aprilis.	10	5. Idus April.
2	4. Non. April.	7	8. Iduum vel Idus Aprilis.	11	4. Idus April.
4	3. Non. April.	8	7. Idus April.	12	3. Idus April.
5	Pridie Non. April.	9	6. Idus April.	13	Pridie Idus April.

13 Idi-

Digitized by Google

14 18. Calend. Maji.
15 17. Calend. Maji.
16 16. Calend. Maji.
17 15. Calend. Maji.
18 14. Calend. Maii.
19 13. Calend. Maji.
20 12. Calend. Maji.
21 11. Calend. Maji.
22 10. Calend. Maji.
23 9. Calend. Maji.
24 8. Calend. Maji.
25 7. Calend. Maji.
26 6. Calend. Maji.
26 5. Calend. Maji.
28 4. Calend. Maji.
29 3. Calend. Maji.
30 Pridie Calend. Maji.

MAJUS.

1 Calendis Maii.
2 6. Non. Maji.
3 5. Non. Maii.
4 4. Non. Maii.
5 3. Non. Maji.
6 Pridie Non. Maji.
7 Nonis Maii.
8 8. Iduum (Idus) Maji.
9 7. Idus Maji.
10 6. Idus Maji.
11 5. Idus Maji.
12 4. Idus Maii.
13 3. Idus Maji.
14 Pridie Idus Maji.
15 Idibus Maii.
16 17. Calend. Junii.
17 16. Calend. Junii.
18 15. Calend. Junii.
19 14. Calend. Junii.
20 13. Calend. Junii.
21 12. Calend. Junii.
22 11. Calend. Junii.
23 10. Calend. Junii.
24 9. Calend. Junii.
25 8. Calend. Junii.
26 7. Calend. Junii.
27 6. Calend. Junii.
28 5. Calend. Junii.
29 4. Calend. Junii.
30 3. Calend. Junii.
31 PridieCalend. Junii.

JUNIUS.

1 Calendis Junii.
2 4. Non. Junii.
3 3. Non. Junii.
4 Pridie Non. Junii.
5 Nonis Junii.
6 8. Idus Junii.
7 7. Iduum (Idus) Junii.
8 6. Idus Junii.
9 5. Idus Junii.
10 4. Idus Junii.
11 3. Idus Junii.
12 Pridie Idus Junii.
13 Idibus Junii.
14 18. Calend. Julii.
15 17. Calend. Julii.
16 16. Calend. Julii.
17 15. Calend. Julii.
18 14. Calend. Julii.
19 13. Calend. Julii.
20 12. Calend. Julii.
21 11. Calend. Julii.
22 10. Calend. Julii.
23 9. Calend. Julii.
24 8. Calend. Julii.
25 7. Calend. Julii.
26 6. Calend. Julii.
27 5. Calend. Julii.
28 4. Calend. Julii.
29 3. Calend. Julii.
30 Pridie Calend. Julii.

JULIUS.

1 Calendis Julii.
2 6. Non. Julii.
3 5. Non. Julii.
4 4. Nonarū (Nonas) Julii.
5 3. Non. Julii.
6 Pridie Nonas Julii.
7 Nonis Julii.
8 8. Idus Julii.
9 7. Idus Julii.
10 6. Idus Julii.
11 5. Idus (Iduum) Julii.
12 4. Idus Julii.
13 3. Idus Julii.
14 Pridie Idus Julii.
15 Idibus Julii.
16 17. Calendas Auguſti.
17 16. Calend. Aug.
18 15. Calend. Aug.
19 14. Calend. Aug.
20 13. Calend. Aug.
21 12. Calend. Aug.
22 11. Calend. Aug.
23 10. Calend. Aug.
24 9. Calend. Aug.
25 8. Calend. Aug.
26 7. Calend. Aug.
27 6. Calend. Aug.
28 5. Calend. Aug.
29 4. Calend. Aug.
30 3. Calend. Aug.
31 Pridie Calend. Aug.

AUGUSTUS.

1 Calendis Auguſti.
2 4. Nonas vel Nonarū Aug.
3 3. Non. Auguſti.
4 Pridie Non. Aug.
5 Nonis Aug.
6 8. Idus Aug.
7 7. Iduum vel Idus Aug.
8 6. Idus Aug.
9 5. Idus Aug.
10 4. Idus Aug.
11 3. Idus Aug.
12 Pridie Idus Aug.
13 Idibus, vel Iduum Aug.
14 19. Calend. Septembris.
15 18. Calend. Sept.
16 17. Calend. Sept.
17 16. Calend. Sept.
18 15. Calend. Sept.
19 14. Calend. Sept.
20 13. Calend. Sept.
21 12. Calend. Sept.
22 11. Calend. Sept.
23 10. Calend. Sept.
24 9. Calend. Sept.
25 8. Calend. Sept.
26 7. Calend. Sept.
27 6. Calend. Sept.
28 5. Calend. Sept.
29 4. Calend. Sept.
30 3. Calend. Sept.
31 Pridie Calend. Sept.

Digitized by Google

DE MODO NUMERANDI DIES MENSIUM.

SEPTEMBER.

1	Calendis Septembris.	11	3. Idus Sept.	21	11. Calend. Oct.
2	4. Nonas vel Nonarum Sep	12	Pridie Idus Sept.	22	10. Calend. Oct.
3	3. Non. Sept.	13	Idibus Sept.	23	9. Calend. Oct.
4	Pridie Non. Sept.	14	18. Calend. Octobris.	24	8. Calend. Oct.
5	Nonis Sept.	15	17. Calend. Oct.	25	7. Calend. Oct.
6	8. Idus vel Iduum Sept.	16	16. Calend. Oct.	26	6. Calend. Oct.
7	7. Idus Sept.	17	15. Calend. Oct.	27	5. Calend. Oct.
8	6. Idus Sept.	18	14. Calend. Oct.	28	4. Calend. Oct.
9	5. Idus Sept.	19	13. Calend. Oct.	29	3. Calend. Oct.
10	4. Idus Sept.	20	12. Calend. Oct.	30	Pridie Calend. Oct.

OCTOBER.

1	Calendis Octobris.	12	4. Idus Oct.	22	11. Calend. Nov.
2	6. Nonas vel Nonarū Oct.	13	3. Idus Oct.	23	10. Calend. Nov.
3	5. Non. Oct.	14	Pridie Idus Oct.	24	9. Calend. Nov.
4	4. Non. Oct.	15	Idibus Oct.	25	8. Calend. Nov.
5	3. Non. Oct.	16	17. Calend. Novembris.	26	7. Calend. Nov.
6	Pridie Non. Oct.	17	16. Calend. Nov.	27	6. Calend. Nov.
7	Nonis Oct.	18	15. Calend. Nov.	28	5. Calend. Nov.
8	8. Idus Oct.	19	14. Calend. Nov.	29	4. Calend. Nov.
9	7. Idus vel Iduum Oct.	20	13. Calend. Nov.	30	3. Calend. Nov.
10	6. Idus Oct.	21	12. Calend. Nov.	31	Pridie Calend. Nov.
11	5. Idus Oct.				

NOVEMBER.

1	Calendis Novembris.	11	3. Idus Nov.	21	11. Calend. Dec.
2	4. Nonas, vel Nonarū Nov	12	Pridie Idus Nov.	22	10. Calend. Dec.
3	3. Nonas Nov.	13	Idibus Nov.	23	9. Calend. Dec.
4	Pridie Non. Nov.	14	18. Calendas Decembris.	24	8. Calend. Dec.
5	Nonis Nov.	15	17. Calend. Dec.	25	7. Calend. Dec.
6	8. Idus vel Iduum Nov.	16	16. Calend. Dec.	26	6. Calend. Dec.
7	7. Idus Nov.	17	15. Calend. Dec.	27	5. Calend. Dec.
8	6. Idus Nov.	18	14. Calend. Dec.	28	4. Calend. Dec.
9	5. Idus Nov.	19	13. Calend. Dec.	29	3. Calend. Dec.
10	4. Idus Nov.	20	12. Calend. Dec.	30	Pridie Calend. Dec.

DECEMBER.

1	Calendis Decembris.	12	Pridie Idus Dec.	22	11. Calend. Jan.
2	4. Nonarum vel Nonas Dec	13	Idibus Dec.	23	10. Calend. Jan.
3	3. Non. Dec.	14	19. Calend. Januarii.	24	9. Calend. Jan.
4	Pridie Non. Dec.	15	18. Calend. Jan.	25	8. Calend. Jan.
5	Nonis Dec.	16	17 Calend. Jan.	26	7. Calend. Jan.
6	8. Idus Dec.	17	16. Calend. Jan.	27	6. Calend. Jan.
7	7. Idus Dec.	18	15. Calend. Jan.	28	5. Calend. Jan.
8	6. Idus Dec.	19	14. Calend. Jan.	29	4. Calend. Jan.
9	5. Idus Dec.	20	13. Calend. Jan.	30	3. Calend. Jan.
10	4. Idus Dec.	21	12. Calend. Jan.	31	Pridie Calend. Januarii.
11	3. Idus Dec.				

TABULA NUMERI.

Arabici.	*Romani.*	*Arabici.*	*Romani.*	*Arabici.*	*Romani.*
1.	I.	4.	IV.	7.	VII.
2.	II.	5.	V.	8.	VIII.
3.	III.	6.	VI.	9.	IX.
					X.

Digitized by Google

Arabici.	*Romani.*
10.	X.
11.	XI.
12.	XII.
13.	XIII.
14.	XIV, vel XIIII.
15.	XV.
16.	XVI.
17.	XVII
18.	XVIII.
19.	XIX.
20.	XX.
21.	XXI.
22.	XXII.
23.	XXIII.
24.	XXIV.
25.	XXV.
26.	XXVI.
27.	XXVII.
28.	XXVIII.
29.	XXIX.
30.	XXX.
31.	XXXI.
32.	XXXII.
33.	XXXIII.
34.	XXXIV.
35.	XXXV.
36.	XXXVI.
37.	XXXVII.
38.	XXXVIII.
39.	XXXIX.
40.	XL.
41.	XLI.
42.	XLII.
43.	XLIII.
44.	XLIV.
45.	XLV.
46.	XLVI.
47.	XLVII.
48.	XLVIII.
49.	XLIX.
50.	L.
51.	LI.
52.	LII.
53.	LIII.
54.	LIV.
55.	LV.
56.	LVI.
57.	LVII.
58.	LVIII.
59.	LIX.
60.	LX.
61.	LXI.
62.	LXII.
63.	LXIII.
64.	LXIV.
65.	LXV.
66.	LXVI.
67.	LXVII.
68.	LXVIII.
69.	LXIX.
70.	LXX.
71.	LXXI.
72.	LXXII.
73.	LXXIII.
74.	LXXIV.
75.	LXXV.
76.	LXXVI.
77.	LXXVII.
78.	LXXVIII.
79.	LXXIX.
80.	LXXX.
81.	LXXXI.
82.	LXXXII.
83.	LXXXIII.
84.	LXXXIV.
85.	LXXXV.
86.	LXXXVI.
87.	LXXXVII.
88.	LXXXVIII.
89.	LXXXIX.
90.	LXXXX.
91.	LXXXXI.
92.	LXXXXII.
93.	LXXXXIII.
94.	LXXXXIV.
95.	LXXXXV.
96.	LXXXXVI.
97.	LXXXXVII.
98.	LXXXXVIII.
99.	LXXXXIX.
100.	C. vel IC.
101.	CI. & ſic uſque ad 200
200.	CC. vel. IIC.
201.	CCI vel IICI.
300.	CCC. vel IIIC.
301.	CCCI. vel IIICI, etſic ad N. 400.
400.	CCCC. vel IIIIC.
401	CCCCI. vel IIIICI. Sic ad N. 500.
500.	D. vel VC. vel IↃ.
501.	DI. vel VCI, Sic ad N. 600.
600.	DC. vel VIC,
601.	DCI. vel VICI. Sic ad N. 700.
700.	DCC. vel VIIC,
701.	DCCI. vel VIICI. Sic ad 800.
800.	DCCC. vel VIIIC,
801.	DCCCI. vel VIIICI. Sic ad 900.
900.	DCCCC. vel IXC.
901.	DCCCCI vel IXCI. Sic ad 1000.
1000.	ſive mille, M. vel IM. vel cIↃ.
1001.	mille unus MI.
1100.	mille centum. MC. vel MIC.
1200.	mille duceuti MCC. vel MIIC.
1300.	mille trecenti MCCC vel MIIIC.
1400.	mille quadringetti MCCCC. vel MIIIIC.
2000.	duo millia MM. vel IIM.
2100.	duo millia & centum MMIC. vel IIMIC.
3000.	tria millia MMM. vel IIIM.
3100.	Tria millia & centum vel IIIMIC.
4000.	Quatuor millia MMMM. vel IIIIM.
4100.	Quotuor millia & centum MMMMIC. Ael IIIIMIC.
5000.	Quinque millia. ƲM. idem de aliis.
10000.	Dêcem millia X̄. vel XM. vel ccIↃↃ.
40000.	Quadráginta millia XLM.
50000.	Quinquaginta millia LM.
60000.	Sexaginta millia LXM.
70000.	Septuaginta millia LXXM.
80000.	Octoginta millia LXXXM.
90000.	Nonaginta millia. XCM.
99000.	Nonaginta novem millia XCIXM.
100000.	Centum vel centena millia CM. vel ccccIↃↃↃ.
200000.	Ducenta millia. CCM.
300000.	Trecenta millia CCCM.
400000.	

Digitized by Google

Arabici.	*Romani.*	*Arabici.*	*Romani.*	*Arabici.*	*Romani.*
400000.	Quadringenta millia CCCCM.	600000.	Sexcenia millia. DCM.	800000.	Octingenta millia DCCCM.
500000.	Quingenta millia DM.	700000.	Septingenta millia DCCM.	1000000.	mille millia $\overline{M}$. vel. ccccIↃↃↃ.

ANTIQUUS LITTERARUM NUMERUS, EX VETUSTISSIMO CODICE EXCERPTUS.

A. denotat quingenta sive CCCCC.
B. Tercenta seu CCC.
C. Centum. seu C.
D. Quingenta. seu D.
E. Ducenta quinquaginta. seu CCL.
F. Quadraginta, seu XL.
G. Quadrigenta, seu CCCC
H. Ducenta, seu CC.
I. Unum, seu I.
K. Quinquaginta unũ, seu LI.
L. Quinquaginta, seu L.
M. Mille, seu M
N. Nonaginta seu LXXXX
O. Undecim, seu XI.
P. Quadringenta seu CCCC
Q. Quingenta seu CCCCC
R. Octuaginta seu LXXX.
S. Septuaginta seu LXX.
T. Centum sexaginta, seu CLX.
V. Quinque seu V.
X. Decem seu X.
Y. Centum quinquaginta seu CL.
Z. Duo millia. seu II.

Si verò his litteris superaddas lineolam significabunt tot millenarios, quot per se significant unitates. v.g.

$\overline{C}$. Centum millia.
$\overline{D}$. Quingenta millia.
$\overline{E}$. Ducenta quinquaginta millia.
$\overline{F}$. Quadraginta millia.
$\overline{G}$. Quadringenta milla.
$\overline{H}$. Ducenta millia.
$\overline{I}$. mille & sic de aliis.

ORTHOGRAPHIA

SEU

RECTA CROATICE (GENERALI VOCABULO ILLYRICE, SEU SZLAVONICE) SCRIBENDI RATIO.

DE LITERIS.

LIteris utuntur Croatæ (idem de plerisque Gentibus Illyricis intellige) tribus & viginti; quas jam olim Latii sermonis gnari à latinis mutuati sunt, sufsque propriis â D. Hieronymo primùm, ac tum subinde à SS. Cyrillo & Methodio Episcopis, ad majorem latiſſimè per Europam, finitimámque Asiam diffusæ Nationis Illyricæ usum digestis substituerunt. Harum & illarum hoc loco figuras exhibere placuit: Cùm occasio postulaverit, etiam æquipollentiæ peculiares earundem ad invicem proponentur.

LATINÆ majusculæ sunt. A. B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. R. S. T. U. V. Y. Z.

Minusculæ. a. b. c. d. e. f. g. h. i. j. k. l. m. n. o. p. r. s. t. u. v. y. z.

ILLYRICÆ quas alii *Glagoliticas* à *Glagole* Γ litera; alii *Hieronymianas* à *Hieronymo*: alii *Cyrillianas* à *S. Cyrillo*; alii *Rutenicas* seu *Russicas*, *Moscoviticas*, *Dalmaticas*, *Valachicas* à *populis Illyricâ* nomenclatione ducta vocant: *duplices* sunt: *simplices* videlicet, quæ simplici figurâ constant, ututcæteroquin quædam earum duabus latinorum literis æquivaleant; & *Compositæ*, quæ ex duarum literarum figuris componuntur. Omissis quibusdam minùs necessariis, & quarum ferè in sola currente scriptione, idque brevitatis gratiâ, uti consveverunt *Illyri*; illas duntaxat subjicio, quæ in libris typo *Illyrico* excusis sunt usitatæ. Ut verò tantam earum notitiam (*paucis tamen*) Lectorem benevolum & rerum illyricarum curiosum Amatorem edoceam, quanta legendis hoc typo impressis libris sufficit, *primò* locò illarum *Nomina*, quibus ab *Illyris* compelantur; *2dò figuras*, quibus exprimi solent; *3tio Numeros arithmeticos*, quos denotant, *4to literas latinas*, queis æquivalent: *id est*: *enunciationem* illyrico idiomati propriam collocabo. Sit itaque.

Nomen

Digitized by Google

Nomen.	Figura	Numerus.	Enunciatio.
Aſz.	А	1	A.
Bukve.	Б		B.
Vede.	В	2	V.
Glagole	Г	3	G.
Dobro	Д	4	D.
Jeſzt	Е	5	E.
Siveti	Ж		S.
Zelo	Ѕ	6	Z.
Zemlye	З	7	Z.
Iſe	И	8	I.
Idem	Ѣ		
idem	Ѥ		
I	І	10	J.
Kako	К	20	K.
Lyudi	Л	30	L.
	Љ		Ly.
Miſzlite	М	40	M.
Naſs	Н	50	N.
	Њ		Ny.
On	О	70	O.
Pokoj	П	80	P.
Reczi	Р	100	R.
Szlovo	С	200	Sz.
idem	Ҁ		
Tverdo	Т	300	T.
U	Ꙋ	400	U.
Phi vel fi	Ф	500	F. PH.

Nomen.	Figura.	Numerus.	Enunciatio.
Hir	Х	600.	H.
Ot	Ѳ		Ot.
idem	Ѡ		Ot. vel Od.
idem	Ѻ		Ot. vel O.
Czi	Ц	900	Cz.
Cherv	Ч	90	Ch.
idem	Ҷ		
Sſaj	Ш		Sſ.
Staj	Щ	800	Sſt.
Xi	Ѯ	60	X.
Pſzi	Ѱ	700	Pſ.
Tita	Ѳ	9	Th.
Gyerv.	Ѓ		Gy.

Quia verò hoc tempore Literati *Illyri*, neglectis propriis, *Latinè* ùt plurimùm utuntur literis, iſtarum potiſſimùm *Proprietates* examinabo. Ex his itáque aliæ ſunt Vocales, aliæ Conſonantes. *Vocales* ſunt *Sex*: A. E. I. O. U. Y. *Conſonantes ſeptem & decem*. Be. Ce. De. eF. Ge. Ha. Jota. Ka. eL. eM. eN. Pe. eR. eS. Te. Ve. Ze.

DE TONO VOCALIUM.

Quemadmodùm apud Hebræos, ità & apud *Croatas*, vocales aliquæ ſunt toni jam magìs aperti & demiſſi, jam minùs aperti, & magis elevati.

Magis aperti dicuntur ideò, quia in ſui pronunciatione magis os aperiunt; minùs autem aperti, ac magis elevati minùs adaperiunt. Exemplum primi ſit in hac voce *vedro* Serenum. Secundi: *vedro*, urna. ubi in voce *vedro* Serenum, magis os aperis ad efferendum tonum Literæ *E*, & in voce *vedro* urna, minùs. Igitur ad rectam earum enunciationem, & ſignificationis diſtinctionem *vedro* latinè urna exigit in vocali E. accentum acutum, v.g. *védro*. *vedro* verò Latinè ſerenum, ad evitandā moleſtam accentuum copiam, ex ipſo ſui ac-

Digitized by Google

centu nullo, apertioris & demissioris esse toni observabitur. Atque ità, dum in expedita lectione fueris; in concursu harum, aliarúmque huiusmodi, & præsertim æquivocarum vocũ; nequaquàm hærebis.

Ex his constat primò. Literam vocalem E duplicis esse toni; *unius*, qui est apertior & demissior, *alterius*, qui minùs apertus est, magisque constrictus & elevatus, ut patet in vocibus supra alatis bene perpensis.

Constat 2do. Dum in voce quapiam, vocalis E, est toni magis aperti & demissioris, illam ob nimiam accentuum frequentiam, sinè omni accentu esse scribendam, & hoc ipso, quòd nullo accentu notetur; significare tonum magis apertum & demissiorem. Cùm verò litera E, est toni minùs aperti atque magìs elevati, notanda est accentu accuto.

Constat 3tio. Adhibito isthoc accentu (utì & aliis, de quibus suô locô) futurum esse, ut qui vocem præcipuè autem æquivocam illo notatam conspexerit, facilè moneatur ad toni ejus vocis enunciationem genuinam, ac evitandam turpissimam illam, molestissimámque auribus in legendo repetitionem. De hac litera E vide in vocali E.

DE OBSERVATIONE VOCALIUM.

VOcales alia divisione sunt *Duplices*, hæ solidæ & immutabiles, illæ non solidæ seu mutabiles. Solidæ sunt: a. e. o. Non solidæ: i. & u. *Solidæ* sunt ideò, quia semper retinent vim & tonum suum, *Non solidæ* verò ex eo, quòd semper vim & tonũ suum non retineant, sed interdum tranieant in consonantes, atque alium, ac priùs habuêre, efficiant tonum, ut videbis in vocali i & u.

DE VOCALI A. a.

HÆc litera tonô suô dum longiùs effertur, maximè in monosyllabis æquivalet duobus aa. Ne verò multiplicentur literæ sinè necessitate, pro duobus aa scribitur unum duntaxat a. & quidem si tonus est elevatus in alia, quàm postrema syllaba, tu supra unum a ponitur accentus acutus; si autem sit toni demissi & profundi, atque in ultima syllaba, tunc ei apponendus est semper accentus gravis v.g. *Onda nè meszta pecham, gdasze merzlyaki szczissakaju k-pechàm:* Latinè: cùm frigiduli fornacibus adhærent constricti, tum in hi nullus est locus pepli. Ubi vides vocem ultimam *pechàm* sive fornacibus: pro duobus aa, unô solùm a, scriptam cum accentu gravi ob sonum longiorem, quem vox *pecham* sive peplis, quia non habet, omni accentu caret. Sic: *Szàk*, Sagena, & *Szàg*, Tapes &c. Quando verò Litera a, pro *autem* sumitur, aut pro signo admirationis signanda est accentu gravi, vel circumflexo v.g. pro admiratione: *à moj dragi jeli to moguche?* Item pro autem: *Peter Chessnyak je marliv Diàk, â Pavel lenyàk je tulik ziàk.*

DE VOCALI E e.

CIrca hanc literam præter dicta de tono vocalium, duo potissimùm sunt observanda. *Primò:* Licèt Vocalis E, cùm est toni elevati, semper solum accentum acutum expetat, illô tamen nunquam in syllaba ultima notanda est, verùm si obtingat illam cum tono elevato venire in vocis cujuspiam syllaba postrema, tum apponendus est illi accentus gravis more latinorum, quorum utimur literis. Neque enim ulli literis latinis utenti ea authoritas data est, quâ cui liceat contra naturam accentuum (Vide de natura accentuum) iis, quoscunque libuerit, accentus apponere.

Secundò: Quandocunque Vocalis E præcedit consonantem r, cum alia subsequente consonante v.g. rb, rc, rd, rg, rh, rk. rl, rn, rp, rs, rt, rv, rz. & quodammodo absorbetur, ut neque habeat tonum elevatum, neque demissum, tunc tegi debet accentu circumflexo. v.g; *Mèrtvogà je Smèrcha kèrt, na dèrbchechoj bèrzi Szmèrt &c.*

DE VOCALI I i.

VOcalis i, toties fit consonans, jota seu j, quoties cuipiam vocalium præponitur quin imò sæpè etiam, dum in voce aliqua vocali in penultimo loco venienti postponitur. Primi exemplum sit: *Chujes Juri! ieli jako ielo jetra jelenszka?* perperam verò sic scribitur: *Chuies ieli iako ielo &c.* Secundi est: *No! moj Maidàk glej, zakaj je v-jubi jajze?* erroneè autem sic: *moj Maidàk glei &c.* Interdum litera l. ponitur separatim sinè alterius literæ societate pro &, ut pluribus dicetur in Litera y.

DE VOCALI O o.

ISthæc litera quando servit pro exclamatione vel admiratione, notanda est sive gravi sive circumflexô accentu. *v.g.* pro exclamatione: *ô bedàk Juri! ô neklafuri!* pro admiratione *v.g. ô jeli to Isztina?*

DE

DE VOCALI U. u.

Littera U, tum abit in consonantem V, cũ vocali & nonnullis consonantibus anteponitur, Quandoque etiam, dum post vocalem collocatur. *primi exemplum sit: Vedim Vodopiu k-vodi.* malè verò sic: *Uodim Uodopiu k-uodi. Secundi: Vlâchim, odiram, vlechem &c. Tertii. Iz Diakov lenyâkov, y bedakov ziâkov, gde je bil chlovek kakov.* non autem. *Uléchem, Ulâchim, Diákou Lenyâkou &c.*

DE VOCALI Y. y.

TRia circa hanc Vocalem observanda sunt *1mo.* Vocalis y qvotiescunqve non ponitur pro conjunctione *et* toties liqvescit & non est vocalis, id est ordinarium suum tonum, qvem qvà vocalis habet, amittit; & consonanti postposita, effert tonum non Vocalis I, sed tonum aliqvem sui, & aliqvem alterius literæ cui postponitur *v.g. Od lyulychenoga kruha lyas, plyuie plyucha, y z-lyulykum plyundre plyuszka bolovanya Mibaly.* male verò sic. *Od liulichenoga vel liulichenoga, liul et* vel *liulet*, vel *lulek*, ut patet perpendenti literæ vocalis i, vel consonantis j, seu jota tonum.

2do. Vocalis Y pro conjunctione *&* aptiùs ponitur, quàm vocalis i, non nihil à voce quam copulat separata, eo quòd major mole suâ, quàm vocalis i, faciliùs à sequente & præcedente voce distincta observetur ut manifestum ei dimetienti.

3tio. Cùm vocalis Y, adhibetur pro conjunctione *&*, atque etiam dum liquescit, tunc nullum patitur superimponi sibi punctum, si enim punctus notaretur non ampliùs conjunctionem *&* significaret, neque liquesceret, sed duabus vocalibus ii æquivaleret.

DE DIPHTONGIS.

DIphtongos (quæ ex duabus fiunt vocalibus *v.g.* æ, œ &c.) voces croaticæ ità fugiunt, ut eas in ipsis etiam ab alia lingva mutuatis vocibus penitùs non admittant.

DE NATURA ACCENTUUM.

AD rectam Scribendi, fluidámque sinè tirubatione legendi rationem; admodùm necessarius est accentus. Hic triplex est: *Acutus*, sive à dextra ad sinistram ductus, qui exnatura sua, vocalem illam, cui apponitur, semper attolit & protrahit; in prioribus tantùm, nunqvam verò in postrema syllaba locum habens, quo cumprimis opus est in vocibus æquivocis *v.g. Pészek* arena. & *peszek* caniculus, si enim sinè accentu duæ hæ voces *peszek peszek* scribantur, qvis illico & primo obtutu absque hæsitatione genuinum sensum noverit? *Gravis*, seu à sinistra ad dextram tractus, qvi semper ultimam, & nunqvam penultimam, aut alias priores exposcit syllabas; vocalem, cui superimponitur, si illa sit in voce toni ex natura sua elevati, solùm producit. v.g. *jè* comedit. *lùg* sylva. *lùk* arcus &c. alias vero voces, qvæ ex natura sua non sunt toni elevati, deprimit. vg. *jùk, Vlàk, Bezjàk* &c. *Circumflexus*, ex acuto & gravi compositus, duplici officio gaudet. 1. Omnibus vocibus per syncopen contractis superimponitur, *v.g. kî* pro *koi*, *âk* pro ako. &c. 2dò circumflexus accentus ponitur supra literas: V, & Z syncopatas, seu V, ex *vu*, & Z, ex *iz* præpositione detractas v.g. *î-vina*, pro *iz vina*, ex vino. *v̂-lagvu* pro *vu lagvu* in vase &c.

Ex hîc conjstat 1mò. Accentum acutum triplicis esse virtutis, *unius* est: quòd supra vocalem E positus indicet tonum ejus esse minùs apertum, distinctúmque à tono literæ E magìs aperto & demissiore per hoc, quòd litera E toni profundi & demissi nullo notetur accentu. *Alterius* est: quòd vocalem illam, quæ eô notata est semper attollat ac prolonget. *Tertiæ*: quòd nunquam ponatur in ultima syllaba.

Conjstat 2dò. Accentum gravem semper habere unicum & solùm in postrema syllaba locum, atque proinde perperam illum à non nullis poni in penultima aut aliis prioribus syllabis.

Conjstat 3tiò. Accentum circumflexum dupliciter servire; *semel*: ad indicandum vocẽ aliquam esse contractam, *altera* vice literas Z, & V illo signatas, esse ex præpositione *iz* & *vu* syncopatas.

DE SPIRITIBUS.

SPiritus Græcis sunt duplices, asper unus, alter lenis. *Asper* sive *densus* est, qui literam, cui super imponitur, fortiùs & duriùs esse pronunciandam significat. *Lenis* autem svaviùs debiliúsque. Croatis uterque necessarius non est. In litera tamen S, ad lenem svavémque, ac asperum tonum dis-

Digitized by Google

tingvendum, ſufficiens ſuerit ſpiritus aſper, qui ſuperpoſitus literæ S, moneat lectorem, illam fortiùs duriúſque efferendam eſſe. & è contrario ſi tonus ſit lenis ſvaviúſque litera S, nullô ſpiritu (vel ſi cui placuerit ſpiritu leni v.g. *ſata ſana* &c. notari poteſt) ſignanda eſt ſpiritus aſper ſit ex litera minuſcula *c*, cui nonnumquam additur accentus acutus v.g. *ſilo* Subula, *ſójka* graculus. Spiritus Lenis verò ſic : *ſ. ut* : *ſalecz*, *ſobar*. Vide de hoc plura in litera S.

Ex his conſtat 1mo. Spiritum aſperum tũ ſolùm eſſe ponendum ſupra literam S, cùm hæc fortiùs. duriùs & aſperiùs pronuncianda eſt.

Conſtat 2do. Literam S, ſi nullo ſignetur ſpiritu (vel ſpiritu leni, ut intra parentheſim dictum eſt) illam leniùs debere pronunciari, utì in his vocibus: *Salecz*, aculeus. *Selezo*, ferrum. *Sila*, vena. *Suna*, Merops &c. Sicque per nullum additum literæ S ſpiritum, vel per appoſitum ſpiritum lenem, ſufficienter indicari illam in ſupradictis. aliiſque hujuſmodi vocibus exprimendam eſſe molliùs, ſvaviúſque.

Conſtat 3tio. Spiritum aſperum ſoli literæ S apponendum eſſe, futurúmque uſu ejus, & accentuum hactenus dictorum, ut & ſcriptio Croatica erroribus purgata. & fluida abſque hæſitatione lectio, claráque ſignificationis vocum diſtinctio, in æquivocis verbis obtineatur, atque ad hæc uſque tempora cupita orthographiæ Croaticæ methodus adveniat, celebretúrque.

DE CONSONANTIBUS.

LITERA C.

TAmetſi litera C, apud Latinos, antè vocales: a, o, u. poſita, ſemper tonum habeat Literæ K. hunc tamen in vocibus lingvæ Croaticæ habet nunquam, verùm ejus locò in prædictis vocalibus, quẽ admodùm & in aliis vocalibus (ſi literam C, antè vocales e, & i, vel z excipias) adhibetur litera k. *v.g. Kovàch Konya Kúje*, non item : *Covàch Conya Cuje*. Præterea litera C, tria de ſe ſciri vult.

Primum eſt: Quotiescunque præcedit vocales a, o, u, (vel etiamſi in fine vocis poſtrema veniat) efferturque tono leni per modum ſibilationis, & non tono duriore ac per modum K. tunc ſibi conjungi petit literam Z, & æquivalet literæ Illyricæ Ц v.g. antè a, o, u. *Czapik Czpernicza Czúka*. Nequaquam autem ſic. *Capak*, *Copernicu* &c. Exemplum in fine venientis eſt: *jeden falachecz devenicz, z-proſae-niczum jeternicz, rajſki neg pticz jerebicz, beche Juricz Czepecz ſztricz.*

Secundum: Sicuti litera C, poſita antè vocales a, o, u, dum pronunciatur tono leni, ùt ſupra dictum eſt, ſemper exigit ſibi adjungi literam Z, ita antè vocales e, i, collocata eſſe poteſt ſinè dicta litera Z, ſiquidem antè vocales e, & i, integrum tonum ſuum retineat abſque litera z, efferátque illum ipſum, quẽ efferret unà cum litera z, ubi iterum æquivalet eidem literæ Illyricæ Ц *v.g. Cépe Cigan ceni*. tribulis zingarus pretium dicit.

Tertium: Quando litera C, efferi debet tono duriore ſive antè vocales, ſive poſt illas poſita, ſive nonnullis conſonantibus, ùt l, v, &c. præpoſita. tunc juxta antiquiſſimum Croatarum uſum illi adjungi debet litera h. cui aliquem ſui tonum communicat, & aliquem â litera h, ad modum liqueſcentis participat ſuum. & litera h, tonum obtundens, veluti clarum eſt in vocibus ſequentibus: *Chubaſzt chobar, vléche vreche puno leche*, antè l, & v. *v.g. Chlovek, chverchim*, &c. hunc ipſum tonum per ſe habet litera Illyrica. Ч

Juxta novum verò nonnullorum modum, literæ C additur litera S. *Cſuden cſubak Hrvatſtilovicz, necſe leeſe Kozoreposicz.* videriht huiuſmodi vel in ipſa ſcriptione novitatum ſtudioſi. quâ ratione ab authoritate primi ac antiquiſſimi usûs recedant. antiquáque ſcripta hodie natâ audaciâ audeant adulterare.

Ex his conſtat 1mo. Quòd in Croatica ſcriptione nunquam adhibeatur litera C, antè vocales, a, o. u, pro tono literæ K, ſed è converſo ſemper litera K, & neutiquam litera C uſurpetur.

Conſtat 2do. Tametſi litera C, antè vocales, a, o, u, poſita, dum toni eſt lenis & quaſi ſibilantis, ſemper conjungi velit cum litera Z, non tamen ſocietatem literæ Z ita deperit, quin antè vocales e, i, ſinè litera Z eſſe poſſit.

Conſtat 3tio. Quoties litera C, efferenda eſt tono aſperiore ut in voce *Chlovek, chverchim* &c. toties litera C, cum h, ſcribenda eſt, neque unquam literæ *ch*, unà acceptæ habent tonum (uti frequenter apud Germanos) literæ K, ſed una alteri quidpiam ſui toni per modum quaſi liquidæ, admiſceat, ùt patet advertenti.

DE LITERA F.

LItera hæc tum duntaxat locum habet in vocibus *Illyricis* ſive *Croaticis*, cùm vox quæpiam duriore tono pronuncianda eſt: *v.g. Friſke ſanyke na fáſſenyk ſilyarka ſuch-*

Digitized by Google

ſuchkochbuth z-reſom vel *z-reſſom friga &c.* ab his enim *Rèſ* id eſt ulna per ſimplex *ſ*, ab illis autem per duplex *ſſ*, *rèſſ* ſcribitur; elige ùtùt lubet. Quando verò vox aliqua vel à principio, vel à fine tonum lenem & ſvaviorem habet, tunc ſemper ſcribitur litera V, & nequaquam litera *F*, *f*. *v.g. Kulikoje kràv y volav, tulikoje mèhov y meburov*, item *nè prav ad-av bolezlyiv, &c.* nequaquam verò ſic: *Krâf, praf, zdraf &c.*

Ex his conſtat 1mo. Literam *F*, ſolùm tunc habere locum in vocibus Croaticis, quando vox aliqua, ſeu ſyllaba tono aſperiore pronunciatur.

Conſtat 2do Quotiescunque vox vel ſyllaba quæpiam efferenda eſt tono leni & ſvaviore, toties, neutiquam litera *F*, ſed litera *V* poni debet.

Conſtat 3tio. Pro litera *F*, nuſpiam adhiberi literas *ph*. ſed ſemper utendum eſſe litera *F*. etiamſi ab alia lingva vocem uſurpes per literas *ph*. ſcriptam, ac tuam facias. v.g. Phaſianus, *Faſian*. Item *Fantaſta Géra Fantaſera*: haud quaquàm autem. *Phaſian Phantaſta phantſera &c.*

DE LITERA G.

QUemadmodùm dictum eſt de literis *ch*, ità quoquè litera G, præpoſita vocali *y*, non habet ſuum integrum ſonum, ſed eum cum vocali, ità confundit, ut habeat ex ſe quidpiam, & aliquid ex litera *y*. per modum liqueſcentis *v.g.* Gyurgy, *Gyumber*, *Gyungy*, *Gyukeu &c.* Sonum hunc *ſeſolâ* habet litera K.

DE LITERA K.

LItera K, duo ſibi vendicat, *unum*: Ejus eſt roboris, ut penitùs ab Alphabeto Croatico literam Q abigat, ac in omni voce eius locò eſſe velit. *v.g. Kvaterni kvàſi kvàri kvìchka &c. Alterum*: præpoſitionem *ad*. adeò diligit, ùt ſæpiſſimè pro ea ſe poni patiatur, nempe dum interrogatio eſt, quo? vel ad quem? exigiſtque ſe inter & vocem cui anteponitur duci notam interlinealem hanc: - *v.g. K-vnogem deneſi moram iti: k-filyárkam po melyu; k-primorczem po ſzòli; k-ſurlanom po pèrper; da ovak k-varaſzu iducha, tak velike, kakje naj veksa megyimorſzka rotkva: Szópam makarune: à makviche pak, kakti Miholyſzke tikviche, k-ſzenymu meſzarom Zagrebechkem, za nyihovu k-grojakom lépu govedinu z-ſzirotkum, y ſtakorſzkem ſzalom ſzináſno zachinim, y k-obedu tebno pripràvim &c.*

DE LITERA S.

LItera *S* quæ modò aſperè ſive denſè, modò leniter ſvavitérque pronunciatur, ad exprimendum debitum vocum tonum, quibus præponitur ſe ſola & ſine omni nota nequaquàm ſufficit, idcirco pro ejus adminiculo, triplicem, quem reperi modum appono.

Primus eſt: Quando litera *S*, eſt toni aſperi ſive denſi, tunc literæ *S*, ſuperimponendus eſt ſpiritus aſper vel ſolus, vel cum adjecto ſibi nonnumquam accentu acuto (quem vide titulo de accentibus) *v.g. ſ'ántav y oponoſſen ſoſſtar, po ſirokoj ſumi ſumaſzt ſoike, y ſtſſmiſſe ſtlom poſſikàva.* Hic advertе voces: *poſſikàva*, *Palaſs &c.* non eſſe ſpiritu aſpero notatas, quia hìc ſpiritus aſper ſolùm ponendus eſt in principio primæ ſyllabæ, in aliis autem ſyllabis, dum tonus literæ *S*, eſt aſper, *duplex S*; ſive: *ſſ*, ſcribendum eſt. utì & tum dum in fine vocis eſt cum aſpero tono, veluti in voce *Palaſs* patet. Ejusdem toni eſt ſe ſolâ litera. III

Alter eſt: ut habet *Habdelichius & Rittcrius*. Litera *S*, aſperum tonum habens, tam in principio, quàm in medio, ac fine duplicanda eſt *v.g. ſſoſtar, ſſantav, oponoſſen, ſſiſſmiſs, &c.*

Tertius: qui Bohemis in uſu eſt, per *sh*, *v.g. Shoſstar, shantav, shumaſzt, shilo &c.*

Ex his tribus modis mihi *primus* arridet, quia *Secundus* minùs conveniens eſt ex eo, quòd easdem literas in principio vocis geminet, quod in nulla alia lingva reperi: *tertius* autem admodùm durus fit in efferenda ſyllaba, cujus initio litera *Sh*, præponitur; cùm de litera *h* apud Croatas non ſit dubium an ſit aſpirationis nota, an verò litera; ſed ſit ſolida conſonans, integréque tonum ſuum edat. *primum* igitur probo; tu quem? Si nullum? porrige meliorem, eóque tibimet ipſi applaude.

Demum, quamvis litera *S*, dum lenis & ſvavis eſt toni notari poſſet ſpiritu leni, qui ex obverſa litera C, fit, *v.g. ś*, in exemplo: *ſaba, ſalecz &c.* nihilominùs tamen ad evitandam ſpirituum copiam, ad indicandum literæ *S* lenem tonum ſatis fuerit, ſi ſvavem tonum habens ſimpliciter & absque omni ſpiritu ſcribatur, *v.g. Saba, sàr, ſeludecz, ſelva, sìr, ſivinche, Somborim, ſoltar, ſúta ſuna* &c. *ſimilem tonum exprimit apud illyros litera* Ж. Eſt quidem & alius apud *Dalmatas*, & *Boſnenſes* literæ S, dum toni eſt lenis ſcribendi modus, nimirum literæ S ſubſtituendo literam X, *v.g.* locò *ſena, xena* &c. ſed

Digitized by Google

prorsus contra naturam toni literæ X. quis enim apud Græcos, sive apud latinos, quorum literis utimur, repererit literæ *S*, tonum posse æquivalere tono svavi & leni literæ *S* & tamen literam X, quæ æquivalet literis *cs* toni asperioris posse poni pro leni & sola litera *S*? accedit nulli posteriorum datam esse authoritatem hanc, quâ quis Latinarum literarum naturam, earúmque tonum, & vim naturalem pro placitu suo mutare audeat & corumpere.

Quotiescunque verò syllaba aliqua effertur per modum sibilationis & leniissimè, toties literæ *S* addi debet litera Z, v.g. *szito*, *szràm szlobodno &c.* erroneè enim sic scribitur *sito*, *sram*, *slobodno &c.* Adverte tamen ante literas k, p, t, solam literam Z scribi posse, eò quòd prædictis literis præposita eundem sonum habeat, ac sz, *v.g. zkvariti*, *zpomenuti*, *ztanuvati*. Hunc eundem tonum exprimunt *Illyri* per solam literam **C**.

Ex his constat 1mo Tam ad rectè scribendum, ac fluidè legendum, quàm ad diversum literæ *S* tonum bene aptéque proferendum, unicè necessarium esse unum exprædictis modum.

Constat 2do. Quòd, dum litera *S* est toni asperi, optimè notanda sit spiritu aspero, cùm autem habet tonum leniorem, nullo; vel si cui arriserit, spiritu leni *v.g. saha*, *suna &c.*

Constat 3tio. Siquidem accentus solùm apponantur literis vocalibus, nullo debere unquàm notari accentu literas consonantes; literæ verò S, asperum habenti tonum, unicum duntaxat servire spiritum asperum.

DE LITERA V.

LItera *V. duplici* modo in usu est, 1. Dum dubium est, an litera *F.* vel verò litera *V.* in principio aut fine vocum ponenda sit, tum advertendum ad tonum lenem, & asperum; si vox aliqua incipit vel finitur tonô *asperô* (*ut in litera F, dictum est*) ponenda est litera *F.* si verò tono *Leni*, tunc poni debet litera *V. vide exempla in Litera F. 2do.* Quando litera *V.* per syncopen ponitur pro præpositione *vu* · sive *in*, tunc illam inter & vocem, cui anteponitur, ducenda est lineola hæc - v.g. *V-cirkoviszè*, *ypo vuliczi sèri v-szvili*, *à doma nyoj od glùda v-Kuhinyi vszè czvili* Item: *Da Filyarka, koi hech v-mostnyu szpravi alivech, mèssav-teszto rabel szopun, àk prem na nyu krichi kopun, nijst nemara, vszè v-lopatum hiti v-pech.* Deberet quidem in hoc casu literæ *v*, apponi accentus *circumflexus*; sed quia in typo eam cum hoc non reperio, ideo nec scribentes ad hoc faciendum adstringo.

DE LITERA X.

USus literæ hujus in vocibus Croaticis nullus est, & si quæpiam vocum per X Scribatur, illa peregrina est, si tamen aliqua vox Croatica ejus toni, cujus litera X, est occurreret illa per literas *ks* scribi postulat. Sic per X. scribitur Xaverius, Xerxes, quia sunt voces peregrinæ, quas, & alias hujus modi, periti scribunt iis literis, quibus illi, à queis illas mutuantur. hujusmodi voces apud Illyros scribuntur per lit. **Ʒ**. Croatæ tamen excipiunt literas *ph*, ac in vocibus etiam peregrinis, illis substituunt literam *f.* propter vix pronunciabilem tonum literarum *ph.* simul acceptarum in tono literæ *F.* eò quòd litera *h.* (*ut supra dictum est*) sit toni integri consonans solida, adeóque apud Croatas, cum litera *p.* vix, aut ne vix quidem pronunciabilis, ut in voce *Philip*, pro *Filip*, literas *ph.* perpendenti patet. Cæterùm tam *Croatæ*, quàm alii *Illyri* voces peregrinas per *ph* scriptas enunciant *per Lit.* **Φ**, quæ ideo tam literis *ph*, quàm literæ *f.* æquivalet.

DE LITERA Z.

CIrca hanc literam *Tria* potissimùm veniunt in observationem. 1. Quotiescunque litera Z, adhibetur pro præpositione *iz*: seu *ex*, toties inter illam & vocem, cui præponitur, ductâ lineolâ hac signari deberet accentu circumflexo, sed quia (ut in simili dictum est de *litera V.*) à Chalcographis fundi sic signata hactenus non consvevit, ideo modum etiam hunc scribentium arbitrio relinquo. Dum verò ponitur vel pro præpositioue *cum*, vel pro *instrumento*, sufficit lineola interjecta absque circumflexo. Cæterum sumptæ pro præpositione *iz*: sive: *ex* exemplum sit: *Z-tabora pobechi*, *jeszt z-postenya vtechi*. Literæ autem Z. pro præpositione *cum*, sive: *Societatem* significante exemplum: *z-Petrom*, *z-Pavlom &c.* pro instramento: *v.g. z-noszem vboszti*. Si verò malis illos sequi, qui Literam Z dum pro instrumento poni deberet, omittunt, & vocem instrumentum aliquod denotantem, solam adhibent: *v.g. jega drèvom*, *noszem*, *paliczum &c. vudril*, esto ad libitum tuum.

2. Rectus & ordinarius usus est locò literæ Z syncopatæ, adhibere integram præpositionem *iz*, *v.g. iz dréva*, *iz Cirkve &c.* Usus verò solius literæ *Z*, ex *iz* syncopatæ regularis

Digitized by Google

gularis & ordinarius non est, & ad evitandam arduam admodùm in quibusdam vocibus pronunciationem, aptiùs semper ponitur integra præpositio *iz*, quàm contracta sola litera Z. *v.g. iz sztekire, iz seleza, iz zdele.* quibus vocibus si præponas Literam Z syncopatam pro *iz*, *v.g. z-zdele*, ex scutela &c. quàm arduè vocem hanc sic scriptam pronunciare debeas; vides.

3. Dum litera Z non agit præpositionem *ex*: sive *iz*, vel *cum* sive: *societatem* neque *instrumentum*, sed tantùm cum aliis literis concurrit, ad simplicem aliquam vocem efficiendam, tunc aliquando, quando scilicet est toni lenis & svavioris, in principio vocis scribitur sola litera Z, quod fit ordinariè antè literas: B, D, G, H, L, M, N, R, V. *v.g. zbúgyam*, excito. *zdrav*, sanus. *zgora*, desuper. *zdele*, scutellæ. *zmojne*, potenter, *znamenye*, signũ, *zlato*, aurum, *zrelo*. maturum. atque hunc tonum habet *litera*. § . *Dixi autem ordinariè*, quia interdum litera Z etiam antè dictas literas, præsertim L, M, N, R, V, posita ob tonum non nihil asperiorem, & sibilationi similem, exigit sibi anteponi literam S, *v.g. szmémemsze*, rideo. *szvétujem* consilium do. *szvaim*, mundo. &c. perperam namque ità: *zmémemsze, zmúsim*. &c. Demum & universaliter litera Z, sibi anteponi postulat literam S, quotiescunque syllaba illa, cui præponitur litera Z. exprimit tonum sibilationi similem v.g. *od szrama ou szvojem kutu szmerchek szedi, kadaga szlavichekiu germa sztrasszno szkominum gledi. Szlanina oszmojena, y ostro szlana; jesst szlatka Huszarszka brana* &c. Similem sonum per se habet litera C.

Ex his constat 1mo. Literam Z, quà præpositionem *iz*, denotantem, semper scribi debere sine litera accessoria S, inter Z. & vocem cui anteponitur, tractâ lineolâ supra monstratâ possèque illi superimponi accentum *circumflexum*.

Constat 2do. Usum solùm invaluisse, præsertim in Plebeis, locò præpositionis integræ *iz* solam per syncopen literam Z, adhibere, cum rectus & regulatior usus sit præpositionis integræ *iz*, quàm sit solius literæ Z, ab *iz* præpositione detractæ.

Constat 3tio. Dum litera Z efferri debet tono asperiore ad modum sibilationis semper illi præponi debere literam S, quando verò est toni lenis & svavis, sive illa ponatur antè vocales sive antè literas supra allatas, scribenda sola absque litera S. ut patet in propositis exemplis. quæ quoties usurpatur antè vocem societatem, sive instrumentum denotantem, nullo afficienda est accentu *circumflexo*.

Demum pro colophone in genere duo observa, *unum*: dum ambigis, quomodo nam vox quæpiam scribenda sit? tum ex voce (*si nomen sit*) cujus dubietate angeris, forma casum genitivum, ex quo facilè conjicies, qualis in *Nominativo* posttrema litera formari debeat. Sic DEUS, *Bòg*, Cornu, *ròg*, Sylva; *lúg*, &c. Scribuntur in nominativo per literam *g*. finalem, qvia in genitivo habent *Bòga*, *roga*, *lúga*; & non habent *Boka*, *roka*, *lùka*, Voces verò, *zrok*, causa. *szkok*, saltus. *luk*, Cepa. *Lùk* arcus, &c. scribuntur in fine per *k*, quia in genitivo efferuntur per literam *k*, v.g. *zrok*, *zroka: szkok*, *szkoka: luk*, *luka*, &c. Si autem sit nomen adjectivum, quod non potes facilè cognoscere ex genitivo, cognosces plerumque si aspexeris genus fœminium. v.g. dubitas, quî scribas vocem *kakov*? an *kakof*? consule genus *fœmininum* & reperies *kakova*, & non *kakofa*, proinde scribes *kakov*, nequaquam verò *kakof*; & sic de cœteris. *Alterum*: Ultima & universalis regula est (ut in literis; S & Z. dictum est) bene advertere ad genuinam, usúque receptam, hujus linguæ gnarorum pronunciationem, atque ità juxta tonum pronunciationis vocem quampiam, sive verbum noménve sit, chartæ mandare, v.g. in voce filius Croaticè efferenda adverto primam syllabam efferri per quandam sibilationem, unde conjicio non esse scribendam per solam literam *S*, quæ toni hujus se solâ non est, sed ei addendam esse literam Z, ac scribo *Szin*, & non *Sin*: è contra verò in voce v.g. rana, *Croaticè* proferenda nullam adverto sibilationem in ejus pronuntiatione, & ideò sinè litera Z, illam exaro sic: *Saba*, non item *Szaba*, *shaba*, vel *schaba* & ità de aliis.

Concludat rem *Mérho-dereçz*, *sztaro-szelecz & kozo-rep*, aliáque hujusmodi ex obliquo & recto compósita vocábula, quæ ità conjungi, & simul esse abhorrent, ut dum simul esse coguntur virgulâ intermediâ positâ hâc-convenire, & neqnaquàm propius accedere ullo modo velint, utpote è diversis prognata vocibus.

Atque isthæc eorum in gratiam, labore non mediocri data sunto; at quorum? ætaténe *grandiorum*, vel duntaxat *teneriorum*? non ità *illorum*, atque *horum*; illi siquidem, quibus grandior ætas, sententiâ Senecæ, duri & intractabiles sunt, & neutiquam reformationis cujuspiam patientes. Hi verò, sapientis judicio; juxta viam institutionis, quam semel didicerunt, etiam cum senuerint, ab ea non

Digitized by Google

non recedent, quandoquidem difficulter admodum eradatur; quod rudes anni imbiberunt.

Itaque vos primæ & non duntaxat mediocris spei Adolescentes, ceu flexiores furculi, pro adeò nobilis lingvæ vestræ nitore; æmulemini & efficite, ut illa, nulli à recta scribendi ratione secunda, cum non exiguo singulorum emolumento, suo in decore habeatur; atque sumptô vobiscum incrementô perennet.

BREVIS INSTRUCTIO.

In eorum gratiam hoc loco addita, qui *voces germanicas latino typo*, germanicum scribendi modum, & Orthographiam Servante, editas, ritè enunciare, & expeditè legere cupiunt.

Cùm non paucos è Patriæ nostræ filiis *idiomatis germanici*, cujus utilitatem, hoc potissimùm tempore nullus non clarè perspicit, condiscendi cupidos esse non ignorem: Horum commodo, qua licuit methodo, consulturus, aliquot ad calcem *Orthographiæ Illyricæ* adnecto *Regulas*; ad quas advertens Lector *Croaticæ linguæ* & *Orthographiæ* gnarus, etsi non plenam *Orthographiæ Germanicæ* (hanc enim hîc non profiteor) notitiam, sufficientem certè consequetur facilitatem, ad eas, quæ in nostro isthoc, alióve simili opere continentur, voces germanicas idoneè, debitéque efferendas.

Regula 1ma. Litera *A.* in vocibus *germanicis* posita absque omni nota enunciari sic debet, quemadmodùm apud *Croatas* litera *O.* Excipe tamen voces, in quibus præponitur vocali *U*, tunc enim retinet tonum literæ *A*, ùt patet in voce *auch*. Notata verò *duobus punctis* in vocibus *pluralis numeri* enunciatur plerúmque per modum literæ *E*, quæ etiam illi in similibus nominibus, locò duorum punctorum, superimponi solet. Aliàs *duobus punctis* signatum *A.* effertur in tono proprio literæ *A.*

Reg. 2. Litera *B.* eum ferme apud *germanos* habet tonum, quem apud *Croatas* litera *P*; & ideo apud illos ratior est literæ *P.* usus. Cæterùm posposita literæ *M*, nisi ad sequentem vocalem spectet, ferè omnem tonum amittit.

Reg. 3. Literæ *C.* apud germanos rarissimus est usus, obtinétque tonum literæ *Croaticæ K.*

Reg. 4. Litera *D.* in principio vocis cujuspiam *germanicæ* collocata servat eundem tonum, quem apud *Croatas* eadem litera *D*; quanquàm præposita vocali præsertim *U*, uti & non numquam in medio vocis posita, accedat aliquantùm ad tonum literæ *T*, quem in fine vocum sita plenè exprimit.

Reg. 5. Litera *E* cuipiam ex vocalibus *I. U, Y.* præposita acquirit tonum literæ *Croaticæ A:* aliàs eundem retinet, quo apud *Croatas* gaudet.

Reg. 6. Litera *H* in principio vocis *germanicæ* se sola tam plenum sonum edit, quàm apud *Croatas.* Hunc tamen ferè totum in medio, aut fine vocis posita amittit, nisi vel cum *æqu. Voc.* syllabam faciat, vel illi immediatè litera *C* præponatur, cum qua semper plenum literæ Croaticæ *H* sonum exprimit: ut in voce *Lerch.*

Reg. 7. Litera *O* apud *germanos* pronuncianda est tono medio inter literam Croaticam *O* & *U.* hinc est, quòd in sui enunciatione notabiliter magis os claudat, quàm Croatica litera *O.* quòd si verò *duobus punctis*, aut *virgulis* signata fuerit, scito eam instar literæ *E.* toni non plenè aperti efferendam esse.

Reg. 8. Si litera *S* simplex præponatur cuipiam vocalium, enunciari debet ferè sicut litera *Z* apud *Croatas*: Duplicata verò proximè accedit ad tonum literarum *Croaticarum ſz* simul junctarum.

Reg. 9. Litera *V* sic duplicata VV. *vel* W eo tono enunciatur, quo à *Croatis* litera *B.* simplex verò *V.* obtinet tonum literæ *F.*

Reg. 10. Litera *U* postposita literæ *E* ità, ut cum hac unam syllabam efficiat; uti &, si *duobus punctis*, aut *virgulis* notata fuerit, efferenda est instar literæ *I*: aliàs suum proprium tonum servat, nisi illam alteri vocali præpositam reperias, tunc enim enunciari petet in tono literæ *F.*

Reg. 11. Litera *Z* in vocibus *germanicis* quoad pronunciationem adæquatè convenit cum *Croatico CZ.*

Cæteræ tam *Vocales*, quàm *Consonantes* eundem apud *germanos* tonum habent, quem apud *Croatas.* Quia tamen diversus earum concursus peculiarem nonnunquam *enunciationem* exigit, pro hac dignoscenda sequentes *Regulæ* servient.

Reg. 12. Literæ *tſch* apud *germanos* simul positæ æquivalent *Croatico Cb.*

Reg. 13. Literæ verò *Sch* conjunctæ enunciari postulant eo tono, quo à *Croatis* dup. *S.* id est: *Sſ.* Si tamen præcedat lit. *n*, eundem tonum habebunt cum *Croatico Cb.* v.g. *Menſch.*

Reg. 14. Literæ *tz* à *germanis* simul collocatæ eundem tonum sibi vendicant, quem apud *Croatas CZ.*

Reg. 15. Literæ CK junctæ à *germanis* eo modo efferuntur, quo à *Croatis* litera K. sola.

Reg. 16. Literis *DT* unà positis similis tonus competit, qui literæ *t* apud *Croatas*, is tamen plenus & fortis esse debet. Atque hæc discentium commodo dicata sunto, ac sufficiant.

Digitized by Google

, Ăb, Abs. *Præp.* Cic. *Od.* Von. *Tól, Tóle, Tól, Túl, Túl.* A puero, A teneris unguiculis, *vel elegantiùs!* Inde à puero. Jam inde à puero, Usque à teneris unguiculis, *& ſic de aliis.* v. in *Parvulus, Parvus, Puer, Unguiculus, Usque.* Ab unguiculo ad capillum ſummum. *Plaut.* Ab imis unguibus usque ad verticem ſummum. *Cic.* A vertice ad talos. *Horat.* Et *vulgo* A capite ad calcem. *Od glave do pèt*: uſitatiùs *Od pèt do glave.* Item *Od pocketka do konczа*: *Od konczа do kraja*: *Vſze*: *Zevſzema.* Von haupt bis zun füſſen: Von anfang bis zum ende: Alles: Gäntzlich. *Tetétól-fogva talpig*: *Eleitól-fogva végig*: *Fgészdolog*: *Egészen.* A primo, A princip o. *Od pochetka.* Vom anfang. *Eleitól-fogva.* ita *Cic.* 2. A. Ab pro *Poſt.* Secundus à Rege. *Drugi, Naivekſſi pod Kralyem.* Der anderte, *oder* der fürnehmſte nach dem könig, *király után második*, vagy *leg-felsőbb* ita *Hirt.* A morte patris. *Poſzmerti otczа.* Nach dem tod des vatters. *Attya halála után.* A cœna. *Vacsoráról.* Nach dem Abend-eſſen, *Vacsora után.* Sic paſſim *Cic.* 3. pro *Per.* Ab ſe cantat, cuja ſit: *b.e.* per ſe, ſua ſponte. *Plaut.* Salus nobis à bonis allata eſt. Ab aliquo interire, perire. *Cic.* Item 4. pro *Propter N.1. In N.1.* Ab inimico perii. *Zarad* ali *od nepriatela poginul jeſzem.* Wegen des feindes, *oder* Von dem feind bin ich umkommen. *Ellenségért*, vagy *ellenségtől meſzſzem-el.* Vir à juſtitia celeberrimus. *Chlovek zbog pravicze* ali *od pravicze najglaſzóviteji* der allerberühmteſte Mañ in der gerechtigkeit. *Igaz ságban leg-híreſtebb Ember.* Mare à Sole colluet: *b.e.* propter Solem. *Cic.* 5. pro *Pro N.1.* cum verbis *Jto, facio, dico, ago, Jum, &c.* Hoc à me facit. *To je dobro zame.* Das iſt gut für mich. *Ez az énjómra* (*részemre*) *vagyon.* ita *Terent.* Ab aliquo dicere, eſſe, ſtare: *b.e.* favere alicui. *Cic.* 6. pro *Verſum.* A Sole. *Liv. l. 1. c. 50.* 7. pro *Contra.* Se à frigore defendit. *Virg.* 8. pro *Ex N.1.* A Senatu redire. *Cic.* 9. pro *Quod pertinet* vel *attinet ad, Quoad N.2.* Imparatus à milite, & pecunia. *Nepripravlyen z-vojzkum, y z-novczi* mit Geld, und Mañſchafft nicht verſehen. *Sem bada kéſzen, ſem pénze.* ita *Cic.* 10. *Patriam denotat.* Turnus ab Aricia: *b.e.* Aricinus. *Liv.* 11. *Cum Abl perſonæ ſignificat ejus domum.* Ab amico redeo *Plaut.* 12. Undæ à fontibus: *b.e.* fontanæ. *Virg.* 13. Ab aliquo ſolvere, dare, numerare, repræſentare, ſuppeditare pecuniam: *b.e.* nomine alicujus, vel de alicujus pecunia. *Cic.* 14. *Cum nominibus munus aut procurationem denotantibus deſignat ejuſmodi muneri præfectum. ut*: Alicui *vel* Alicujus à pedibus, *b.e.* pediſequus. A manu: *b.e.* amanuenſis. A rationibus: *b.e.* rationiſta. A ſtudiis: *b.e.* pædagogus, præceptor. *Cic.* 15. Præpoſitionibus *A, Ab* eleganter anteponitur *Prope.* Tam prope à muris habemus hoſtem. *Plin. l. 15. c. 18.* 16. *A* præponitur ſolis vocibus, quæ incipiunt à conſonante, *Ab* potiſſimùm vocalibus, non nunquam etiam conſonantibus C. D. F. G. J. L. M. N. P. Q. R. S. T. V. *Abs* verò ſolis litteris Q. R. T. *Cic. Iiv. Ter. &c.* 17. Conjunctæ vocibus ſeparationem, & privationem denotant. *A* ſolùm cum *M. & V.* componitur, *ut*: Amoveo, Averto. *Ab* cum A. B. E. F. J. I. L. N. O. R. U. duo *Aufero*, & *Aufugio* euphoniæ gratia, *B* in *U* mutant. *Abs* verò connectitur cum *C. T. Q.* e. g. *Abſcedo, Abſtrabo, Abſque.* Hæc ex *Claſſico.*

* Ăărōn *apud Tertull.* Aārōn *apud Prudent.* ōnis, m. Frater Moyſis, primus ſummus Sacerdos Hebræorum.

Ăbactĭo, ōnis, f. v. *Abactus.*

Ăbactŏr, ōris, m. Apul. *Odgonitel, Odgavyavecz.* r. Abtreiber, Entführer. *Elhajtó.* 2. Speciatim *Marho-tat, Sivino-kradlivecz.* r. Vieh-Dieb. *Marha lopó.* ita *Paul.*

Ăbactrix, īcis, f. *Odtirazka, Odgonitelicza.* e. Entführerin, Abtreiberin, Hinvegtreiberin. *Elhajtóné.* 2. Speciatim *Marho-taticza.* e. Vieh-diebin. *Marha-lopóné.*

Digitized by Google

Ăbactŭs, ūs, m. Plin. *Odgon, Odegnanye, Odtiranye. Odgnanye, Odganyanye.* e. Entführung, Wegtreibung. *El hajtás, Erővel elűzés.*

Ăbăcŭlŭs, i, m. *Dimin.* ab Abacus. Plin. *pobarni*, ali *racbunzki Sztolek.* ein Credentz oder Rechen-Tischlein. *Pobár-* vagy *Számvetŏ-Asztalotska.* Item v. *Latrunculus N. 2. Calculus N. 2.* ita exponit *Harduinus.*

* Ăbăcŭs, i, m. Cic. *Pobárni Sztol.* r. Credentz-Tisch. *Pobár-Szék.* Item 2. *Kubinzki Sztol.* r. Kuchel-oder Anricht-Tisch. *Konyha-Asztal.* 3. *Sztol racbunzki.* e. Rechen-Banck. *Számvetŏ asztal.* Pers. 4. v. *Fritillus N. 1.* Macrob. 5. *Chetvero vuglazta ravnina zverbu sztupa: Glavicza plossata na sztupu.* Das oberste, oder e. Blatte auf der Saul. *Oszlopnak felsŏ teteje* Vitruv.

Ăbăgĭo, ōnis, *f. Obsol.* Varr. v. *Adagium.*

Ăbăliēnātĭo, ōnis, f. Cic. *Potugyenye, Odszvojenye, Odtujenye.* e. Entfremdung. *El-idegenítés.* Item v. *Separatio, Dissociatio.*

Ăbăliēnātus, a, um. *Potugyen, Odszvojen, Odtujen.* Entfremdet *El-idegenittetett.* Item v. *Separatus.* r. Jure civium abalienatus: *h. e.* privatus. *Liv.* Esse animo abalienato: *pro* infenso, inimico, contrario, disjuncto. *Cic.* Dicitur autem *Abalienatus*, quem quis à se removit: *Alienatus*, qui alienus est factus. *Festus.* 3. Membra abalienata *scil.* à sensibus: *h. e.* emortua. *Quintil.*

Ăbăliēno, ās, āvi, ātum, (Act.) *Syn.* Alienum facio. Vendo. *Potugyujem*, Inf. *potugyiti: Odszvajam, odszvoiti: Tugye chinim: Odtuim.* Entfremde, Entvvende, *El-idegenítem.* Agros abalienavit. *Szvoje polyeje odtuil, 2 prodal.* Er hat seine felder entfremdet. *Eladta a' földeit.* 2. v. *Disjungo, Dissocio, Separo.* Aliquem ab aliquo abalienare. *Kŏga od kŏga odbiti, odvérnuti, obernuti.* ali *kŏga zkém razlucbiti, raztaviti, razdrusiti.* Einen von einem abvvendig machen. *Valakit valaki barátságától elfogni.* Abalienari potestate alicujus: *h. e.* à potestate alicujus liberari, solvi, averti. *Hactenus Cic.* 3. Abalienare homines suis rebus: *pro* privare. *Nepotin. Agesil. c. 2.*

Ăbămĭtă, æ, f. *Syn.* Amita maxima. *Prededova Tetcza po otczu, Tetcza po dedovem dedu, Tetcza otchinzka vu chetertom kolenu.* Des Ur-Ur-Grosz Vatters Schvvester. *Nagy-apám nagy-apjának nénnye*, vagy *búga*, ita *Cajus Dig. lib. 38. tit. 10. leg. 3.* & *Paulus ibid. leg. 10.*

† Ăbannātĭo, ōnis, f. *Pregnanye za jedno Godishe*, peregr. *Banlizeranye.* e. Verbannung auf ein Jahr. *Egy esztendeig-való elűzés.* v. *Relegatio N. 2.*

† Ăbannītus, a, um. JCti. *Pretiran zajedno leto*, pereg. *Bandit.* Verbannter auf ein Jahr, ein Bandit. *Egy esztendeig számkivettetett.* v. *Relegatus.*

Ăbarceo, ēs, ērĕ, cŭi, (Act.) *Fest.* v. *Prohibeo, Propulso, Reprimo.*

* Ăbarĭa *vi accent.* æ, f. *Beda.* v. *Insatiabilitas.*

Ăbăvĭa, æ, f. *Dedova*, ali *Babina baba; Prededa*, ali *Prebabe mati; Babicza vu chetertom kolenu.* Des Grosz Vatters, *oder* Grosz-Mutters Grosz-Mutter; e. Ur-Ur-Grosz-Mutter; Ur Anfrau; Ur-Alt-Mutter. *Nagy-apámnak* vagy *Nagy-anyámnak Nagy-annya, ükŏdannya.* ita *Cajus Dig. lib. 38. tit. 10. leg. 1.*

Ăbăvuncŭlus, i, m. *Synon.* Avunculus maximus. *Babine babe (po materi) brat; Prebabin vujecz; Vujecz vu chetertom kolenu.* r. Ur-Alt-Mutter-Bruder. *Nagy-anyám nagy-annyának öttse* vagy *bátya.* ita *Cajus l. c. leg. 2.*

Ăbăvŭs, i, m, Cic. *Prededov otecz; Dedov* ali *Babin ded; Dedek vu chetertom kolenu.* Des Grosz-Vatters *oder* Grosz-Mutter Grosz-Vatter; r. Ur-Ur-Grosz-Vatter; Ur-Anherr, Ur-Alt-Vatter, Ur-Ahn-Vatter, Ur-Ahne. *Nagy-apámnak* vagy *Nagy-anyámnak nagy-apa; ŏsŏd-nagy-attya.* ut docet *Paulus l. c. leg. 10.*

* Ăbax, ăcis, f. *Jabolen.* v. *Abacus.*

* Abbās, ātis, m. (*à Syriaco* Abba, *latinè* Pater.) Sidon. *Opat.* r. Abbt. *Apát-Ur.* v. *Antistes, Praelatus.*

* Abbātĭă, æ, f. *latinè* Antistitis dignitas, munus. *Opatia, Opatztvo, Opatovina.* e. Abbtey, s. Abbts-Amt. *Apát-Uraság.*

† Abbātĭālis, le, *rectius dixeris* Ad Abbatem pertinens. *Opatov, a, o.* Aebbtisch. *Apát-uri.*

† Abbātĭŏlă, æ, f. *Opatovinicza.* Kleine Abbtey. *Apát-Uraságotska.*

† Abbātissa, æ, f. *Syn.* * Archimandrītis. v. *Antistita.*

Abbrĕvĭātio, ōnis, f. *Prikratenye, Podkratyenye.* e. Abkürtzung, kürtzerung. *Meg-rŏvidítés.*

Abbrĕvĭātŏr, ōris, m. *Prikratitel.* r. Abkürtzerer. *Meg-rŏvidítŏ.*

† Abbrĕvĭātūra, æ, f. v. *Abbreviatio.*

Abbrĕvĭo, ās, ārĕ, āvi, ātum. (Act.) Veget. *Prikratyújem*, Inf. *prikratiti.* Abkürtze. *Meg-rŏvidítem.*

Abdĭcātio, ōnis, f. *Odszvojenye, Odtujenye.* e. Abkündung, Abkündigung. *Félre-tévés, Meg-tagadás.* v. *Renunciatio N. 2. Repudiatio, Resignatio N. 2. Privatio, Abrogatio.*

Abdi-

Digitized by Google

Abdicatio dictaturæ. *Liv.* **Abdicatio filii**: *b.e.* abnegatio, repudiatio, **bonorum** privatio. *Plin.*

Abdicativus, a, um. v. *Negativus.* **Abdicativa** propositio. *Apul.*

Abdico, ās, āvi, ātum, (Act.) *Odſzobájam, Odvergódom.* Verſtoſſe, Ablege. *Kitulajdonitom, Megnetem.* v. *Privo, Reſigno N. 2. Repudio, Renuncio N. 2.* **Abdicare** prætu-ram, Magiſtratu ſe abdicare: *Phras.* Ponere magiſtratum. Miſſos facere **honores**. Foro ſe ſubtrahere. Curiæ & **honoribus** multam, longam ſalutem dicere. **De provincia** diſce-dere, Procurationem, **Imperiū, Provinciam** deponere. Imperiō, **magiſtratu** præfecturâ abire. *Cic.* Aliquid **abdicare**: *pro* repudiare, reicere. *Id. 2. de Or.* **Filium abdicare**: *pro* ab-negare, exhæredare, &c. *Szina oddrufiti, od ſebe ódtirati. od ochinſztva odverchi.* Den Sohn vom haus abſchaffen, ausſtoſſen, enterben. *Az Fiát megvetni, elſzánni, örökségtől kitulajdonítani.* ita *Nepos*, qui exhæ-redo *pro* abdico poſuit *in Themiſtocle c. 1.* Quintilianus verò ait **abdicari** *filium*, ſeu omni jure filii privari, *dum vivit Pater*; exhæ-redari, ſeu tantùm ab hæreditate ſubmove-ri *poſt mortem.* Addit præterea, conſentien-tibus *Feſto* & *Nonio* abdicatum *propriè* idem eſſe, ac *à patre negatum, abnegatum, à fa-milia patris abalienatū, omni jure filii pri-vatum*: atque hinc ad alia transferri.

Abdico, is, ĕre, xi, ctum, (Act.) *Odpovédam*; *Od-rekujem.* Inſ. *odrechi.* Abſage, Abſpreche. *Lemondok róla.* v. *Averſor, Rejicio N. 2.* Huic opponitur *Addico.* Abdicere vindicias *ab aliquo*: *pro* abnegare, denegare, recuſa-re. *Pompon.* Sic *contrà* dare, dicere, addicere, decernere vindicias ſecundum aliquem *eſt* litis vindiciarum victoriam alicui adjudi-care. *Liv.* Plura v. in *Vindicia, Faſti N. 2.* Eſt etiam verbum augurale, *ut*: Aves aliquid abdixêre *b. e.* Siniſtri quidpiam portende-runt. *Contrà verò* Aves addixerunt, vel ad-miſerunt *b e.* proſperum rei eventum ſig-nificárunt. *Cic.*

Abditē, *Adv.* Cic. v. *Abſconditè, Latenter, Se-creto N. 2.*

Abditivus, a, um, *b.e.* qui fuit amotus, abductus. v. *Secretus N. 1.* Filius abditivus à patre. *Plaut. 2* v. *Abortivus N. 1.* ita *Feſt.*

Abditum, i, n. Plin. *Otajno meſzto. ſzkroviſche.* Verborgener Ort. *Rejtek-hely.* Item v. *Se-cretum N. 2. Secretarium N. 1.*

Abditus, a, um, v. *Occultus.* Abditus carceri *pro* in carcere. *Patercul. l. 2.* **Additior, Abditiſ-ſimus**, *Auguſt.*

Abdo, is, ĕre, idi, itum, (Act.) v. *Abſcondo, occulto.* Domum, in Ægyptum, ſub terram, in tectis ſe abdere. Abdere tabulas. *Cic.* Ferrum in-tra veſtem, ſub veſte abdere. *Liv.* Rus ſeſe abdere. *Terent.* Abdere ſe agro *pro* in agro. *Horat. 2.* v. *Incumbo N. 2. ſub initium.* In literas, *vel* litteris (*Dativi caſûs*) ſe abdere *pro* incumbere, inſiſtere, inſudare, ſtrenuam operam navare. *Vſzegaſzе nevuku dati.* Sich dem ſtudiren gäntzlich ergeben *Egéſzen a' tanuláſra adni magát.* ita *Cic. 3.* Ab-dere aliquem in Inſulam: *pro* relegare, de-portare. *Tacit.*

Abdōmĕn, ĭnis. n. Cels. *Sztran terbuha okolo pupka, Tuſzto-terbuh, Terbuh tuſztine, Podterbuh.* r. Schmeer-Bauch, Unter-Bauch. *Potrok, Kövérségnek haſa, Has potrok.* Item v. *Sumen N. 1.* ita *Plin. 2.* Transl. v. *Gaſtri-margia, Gula N. 1. Ingluvies N. 2.* Abdomi-ni natus. *Za piti, jeſzti, y ſzpati rodyen. Terbubu vgadyavecz.* Zum ſchlemmen ge-bohren. dem Bauch dienend. *Tſak a' basára vagyon gondja.* v. *Gaſtrimargus, Gulo, Ingluvioſus.* Sic *dicitur* indulgere, inſervire abdomini: *b.e.* ventri, gulæ. *Cic.*

Abdūco, is, ĕre, xi, ctum, (Act.) *Odpelyávam, od-pelyati. Odvájam, odvázati* ali *odveſzti.* Entführe, Wegführe. *Elvezetem, Elvíſzem.* v. *Adveho, Abſtraho, Amoveo N. 1.* Abducere aliquem vi *Cic.* per vim *Liv.* in ſervitutem *Cæſ.* ad nequitiam. *Terent.* Abducere ali-quem ab aratro *pro* abſtrahere. *Cic.* Aliquem ſibi convivam abducere. *Terent. 2.* v *Averto, Subduco N. 1.* Caput ab ictu abducere *b.e.* ictui ſubducere, &c. *Virg. 3. Transl.* v. *Amo-veo N. 2. & 4. Abſtraho, Averto, Traduco N. 2 Retraho.* Animum à ſtudio, homines à ſuis inſtitutis, ſe ab omni Reip. cura abducere. *Cic.* Fide aliquem abducere: *pro* revocare à fide præſtanda. *Id. pro Flacco. 4.* Abducere gradum in terga *pro* referre pedem, fugere. *Sil. 5.* Abdūcē *pro* abduc, *Terent.*

Abductĭo, ōnis. f. *Odpelyanye, Odvezenye.* e. Entführung, das Hinwegführen. *Elvezetés, Elvíſzés.* v. *Remotio.*

† Abecedārĭmm, & Alphābētārĭum, ii, n. *Abece-vicza, Abecedár*, peregr. *Alfabet.* s. A.B C-Büchlein. *Abétzés könyv.* Rectiùs diceres Alphābētum cum *Plin.* aut certè Libellus Alphabetum complectens.

Ăbēcēdārĭus, ii, m. Hieron *Koiſze vuchi abeczè.* Ein A.B.C-Schuler. *Abétze tanúló.* Item *Od abeczè navuchitel, Stánya vuchitel.* r. A.B-C-Lehrer. *Abétze tanító.*

Ăbĕdo, ăbēdis, *vel* ăbes, &c. v. *Exedo, Abſumo,*

Digitized by Google

Obedo. Vis locus arum abederat. *Tacit. 15. Annal. c. 5.* Sed legendum esse *ambederat* docent *Lipsius, Gronovius, & alii melioris notæ Gram.*

Ăbellīna, (nux) æ, f. v. *Abellana.* Sic dicta ab *Abella*, seu potius *Avella*, Campaniæ, oppido, quod ejusmodi nucibus abundat. *Plin. l. 15. c. 22.*

Ăbĕmo, īs, ĕre, &c. (Act. *Olsol.*) Plaut. v. *Adimo, Aufero N. 1.* ita exponit *Fest.*

Ăbĕo, īs, īre, īvi, *vel* ĭi, ĭtum (Neu.) Liv. *Odhájam. Odhádyam.* Inf. *Odíti.* Hinvveg gehe, Davon gehe. *Elmégyek.* v. *Recedo N. 1. 2.* Formulæ *imprecantis* apud *Terent.* In malam crucem, in pestem, in cruciatum, ad corvos abi: *pro* facesse; abi dierectè. v. in *Dierecta, Facessi N. 2. 3.* v. *Desino. Praterlabor N. 2.* Tempus abiit. *Cic.* Fides abiit *pro* desiit. *Liv. 4.* Hæc res in diem abiit: *pro* in aliud tempus dilata est. *Ovo dugovanye jesst na dalye odvlechenye.* Diese Sache ist verschoben vvorden. *Ez a' dolog továbra halasztatott.* ita *Terent. 4.* Abire cœptô *pro* desistere à cœpto. *Pochetu dugovanye pusztiti. Od pochetoga dugovanya presztati, benyati.* Von angefangenen ding aufhören, abstehen, nachlassen. *Kezdet dolgát félben hagyni.* Liv. *Sic* Nausea abiit *pro* cessavit. Ab jure non abire *pro* non discedere, illud non deserere. *Cic. 5.* In ora hominum pro ludibrio abire *pro* irrideri, explodi ab hominibus. *Liv. 6.* Fructus in sumptus abeunt *pro* dilabuntur, insumuntur, impenduntur. *Cic. 7.* Pretium retro abiit *pro* imminutum est. *Plin. 8.* E vita abire, *Cic.* E medio abire, *Terent.* Vitâ abire, *Plaut.* id est *mori. 9.* Magistratu abire, *h. e.* magistratum deponere, se eo abdicare. *Liv. 10.* Oppidum in villas abiit *pro* mutatum, conversum est. *Plin. 11.* In vanum, in fumum abire *pro* evanescere, irritum fieri. *Senec. 12.* Abire viam *pro* per viam. Abire urbe *pro* ex urbe. *Plaut. 13.* Fugâ abire *pro* fugere. Abire ripâ *pro* ad ripam, *vel* in ripam. *Virg. 14.* In sententiam alicujus abire *pro* concedere, transire. *id est* alicui consentire, assentiri. v. in *Transeo N. 6. 15.* Hoc in consuetudinem abiit: *pro* consuetum est factum; Consuetudo obtinuit, inveteravit, invaluit. *To je jur navadno.* Das ist schon gevvöhnlich, gebräuchlich. *Az-az már szokott, Megrögzött az a' szokás.* v. in *Inoaleo.* In oblivionem abire: *h. e.* in oblivionem venire; oblivioni dari, tradi. *Zpozablyenomu posztatis Vu zpozablyenye dosztpeti.* Vergessen vverden: In die Vergessenheit kommen.

Meg-felejkeztetni. Similia passim *Cic. Liv.* aliique habent.

Ăbĕquĭto, ās, āvi, ātum. (Neu.) *Odjahívam, Odjaszujem, Odjahujem, odjahati.* Hinvveg reite, Davon reite. *Lovon elmégyek.* Apud *Liv. l. 24. c. 31.* Ubi alii leg. *obequitarent* pro *abĕquitarent.*

Ăbercĕo, ēs, v. *Abarceo.* tribuitur *Plauto*, sed apud quem exemplum hujus verbi non facilè reperias.

Ăberrātio, ōnis, f. Cic. *Puto-zgubje, zkrivenye.* peregr. *Falenye, Fulyanye.* e. Irr-gehung. *Eltévelyedés.* v. *Erratio. 2.* Transl. v. *Recreatio N. 2. Relaxatio N. 2.* quæ dicitur à *Plinio* Āvŏcāmentum.

Ăberro, as, avi, atum, (Neu.) *Syn.* Viâ deflecto, recedo, erro. *Blúdim; Zabludujem, zablúditi.* Verirre, &c. v. *Devio, Deerro, Exerro.* A meta, Viâ, à via, de via, longiùs ad aliquem aberrare. *2. Transl.* Propositô, à proposito, à communi utilitate aberrare *pro* recedere, deflectere, digredi, exerrare. Aberrare à miseria: *h. e.* à mœrore animum avocare, cogitationem à miseria avertere. *3.* Verbô, conjecturâ, *vel* à conjectura aberrare *pro* falli, opinione sua decipi. Hactenus *Cic. 4.* v. *Differo N. 6.* Orationes inter se aberrant. *Liv. 5.* Aberrare in melius *pro* discedere ab exemplari, & aliquid ipso exemplari melius facere. *Plin.*

Ābfŏrĕ *pro* Abfuturum esse. Virg. *Nazochi nebuducbega, kojega nazochi nebude.* Abvvesend seyn. *Távol fogni lenni.*

Abgrĕgo, as, &c. *Fest.* v. *Segrego.*

Ăbhinc, *Adv.* v. *Antehac, Ante.* Abhinc annis (& annos) quindecim. *Pred petnaiszstemi letmi.* Vor funffzehen Jahren. *Ezelött tizenöt esztendövel.* Paucis (paucos) abhinc diebus *pro* paucis antè diebus. *Pred nekuliko dnevi. Pred malim vremenom.* Vor vvenig tagen. *Kevés nap elött. Cic.*

Ăbhorrens, entis, *om.* v. *Alienus N. 2. Differens.* Mos abhorrens ab aliqua re, *vel* alicui rei. *Liv.*

Ăbhorreo, ēs, rui, (*Neu.*) *Syn.* Abominor, Absum N. 2. Aspernor, Detestor N. 1. Refugio N. 2. Alienus sum, Nauseo. *Merzim, durimisze.* Abscheu habe. *El-irtózom.* Vitiis abhorreo. Ab improbis civium moribus longè, longissimè, multùm, planè, plurimum, quàm qui maximè, prorsus, valde, vehementer abhorreo. Ab horum commemoratione flagitiorum auris abhorret & animus. *Cic.* Hinc *Transl.* Abhorret hoc facinus à viri optimi moribus, *pro* alienum est, repug-

Digitized by Google

pugnat ejus moribus. Dictum hoc à veritate abhorret, *pro* falsum est, veritati repugnat. Illud à communi sensu, ab opinione omnium, à fide abhorret, *pro* incredibile est, fidem excedit, fidei repugnat. *Liv.* 2. v. *Exhorreo, Horreo, Expaveo, Extimeo, Contremo, Contremisco.* Et construitur semper cum *Accusat.* Rem quampiam admodum abhorrere *Liv.* 3 v. *Dissero N. 6. Dissideo N. 1. & 2.* Cultus, habitúsque paululum à privato abhorrens. *Curt.* Orationes inter se abhorrent. *Liv.*

Ābhorresco, is, ĕre, (Neu. *Inch.*) *Pochinyam merzeti, duritisze, grustitisze, odurjavati. Protiven bsoam.* Ich fange an einen Abscheu zu haben. *El-irtózni*, vagy *meg-utálni kezdek.* Item v. *Abhorreo N. 2.*

Ābiecte. *Adv.* Cic. *Odverseno. Odbityeno, Dikogubno, Nemarno.* Verächtlich. *Elvetettůl, immelammal.* v. *Contemtim, viliter.*

Abiectio, ōnis, f. Auct. ad Heren. *Odverseuye, Odbitenye, Odbaczenye, Odverselk, Odbitek, Odbaczak.* das Hinvverffen, e. Vervverffung. *Elvetés.* Transl. v. *Contemptus, Vilitas, Pusillanimitas.* Abiectio animi. *Cic.*

Abiectus, a, um. *Particip.* & *Nom.* Varr. *Odverseu, Odbiten, Odbityen, Odbacen.* Vervvorffen. *Elvetetett.* v. *Projectus N. 1. Rejectus. 2. Transl.* tam de rebus, quàm de personis dicitur: *Zaverseu, Nemáran, Ponisen, Potlácben, Diko-gubni.* Vervvorffen. *El-vetett.* Synon. *Contemtibilis, Humilis N. 2. Pusillanimis, Inglorius, Vilis, Incultus N. 2. Desertus, Neglectus, Despectus, Spretus. Contemptus.* Causa abiecta, Verba non abiecta. *Homo es abiectus: Phras.* Animo sanè es abiecto, fracto, molli, enervato, languido, perculso. Submissum, effœminatum, fractum animum geris. Ut te animo demittas, ut frangaris malis, ut animo consterneris, incommodis perturberis, mœstæ & abiectæ sis indolis, neminem latet, fugit, compertum habent omnes. Terreum quiddam in te est, & molle, quòd ægritudine quasi tempestate quatiatur. Debilitas, abiectio, timiditas pusilli, humilisque tui animi palam est omnibus; quàm nihil in te virtutis, nihil animi, nihil roboris, nihil nervorum insit, omnes vident, nulli ignotum, nulli non clarum est. *Cic.* & alii passim. *Comp.* abiectior *Cic.* abiectissimus *Superl.* apud *Val. Maxim.*

Ābiĕcŭlus, a, um. *Dimin.* Plin. *Jelovicza.* Kleiner Dannenbaum. *Fejér fenyő-fátska.*

Ābiĕgnus, a, um. Colum. *Jelov. Iz jelove.* aus Dannen. *Fejér fenyő-fából való.*

Ābiēs, ētis, f. Cic. *Jelva, Jeela.* r. Dannenbaum, Weisse Tanne. *Fejér fenyő-fa.* 2. Meton. *pro* re facta ex abiete. *Virg.*

Ābiētārius, ii, m. (*Scil.* negotiator) Fest. *Jelovo-terszecz, koj z-jelovami* ali *z-jelovemi deszkami tersi.* der mit Tannen Holtz handelt. *Fejér-fenyő-fákkal vagy deszkákkal kereskedő.* Negotiatio abietaria. *Terszitvo z-jelovami.* e. Handlung mit Tännen-Holtz. *Fejér-fenyő-fával kereskedés.*

Ābiĕgă, æ, f. Ābŭga, æ, f. * Chamæpitys, ĭtyŏs, f. Plin. *vulgo* Iva muscata. Iva arthritica. *Divja konoplya, Plodotirka*, peregr. *Iva.* r. Erdbin, vvilder Haneff. *Vad kender.* Herba est salubris. In albo vino cocta, atque sic pota spissos humores attenuat, & evehit; bilem, urinam, menstruum promovet: splenem, hepar, intestina, & cætera hujusmodi purgat; alvum laxat; arthritidi medetur; partum mortuum, & secundas abigit: hinc *Abiga* dicta. Ejus succus præterea cerebrum, hepar, nervos corroborat: &c. Consule Medicos.

Ābĭgeātŏr, ōris, m. v. *Abigeus.* Sic aliqui leg. apud *Paulum Sentent. l. 5. t. 18.* alii aliter.

Ābĭgeātŭs, ūs, m Macer. *Sivino-kradya; Marho-tathina; Marho-odgon, odganyanye*, r. Vieh-Diebstahl, Vieh-Raub. *Marha lopás, elhajtás.*

Ābĭgĕŭs, ĕi, m. *Ulpian.* v. *Abactor N. 2.*

Ābĭgo, is, ĕrĕ, ēgi, actum, (Act.) *Syn.* expello, pello, fugo, propello, ejicio, ago, exigo. *Odganyam, Gonim od, odganyati, odegnati: Odtirávam, odtirávati, odtirati.* Hinvvegtreibe, davon treibe. *Elhajtom, űzöm.* Pecus, muscas, partum sibi medicamentis abigere. *Cic.* Uxorem ab, de, *vel* ex janua abigere· *pro* exigere, expellere. Aliquem à cibo abigere, *pro* prohibere. *Plaut.* Aliquem aliquo abigere, *pro* relegare. *Terent.* Aliquid menti abigere. *Sil.* Colloquiô aliquem abigere. *Ovid. 2. Transl.* Fastidium animô vini hausti, membris lassitudinem abigere. *Plaut. Plin.*

Ābĭcĭo, is, ĕre, iēci, jectum, (Act.) *Syn.* depono, rejicio, relinquo, contemno, sperno, aspernor, despicio, negligo, respuo. *Odhitávam, odhititi: Zahitávam, zahititi: Odvérgávam, odvérchi: Odbaczujem, odbácziti: Od mene hitam, báczam.* Hinvverffe, vervverffe, Hinlege. *Fl-vetem tôlem.* v. *Projicio N. 1 & 2.* Aliquid in mare abjicere. *Valer. Maxim.* Se in herbam, alicui ad pedes abjicere. *Cic.* Se humi abjicere. *Plin. 2. Transl.* Memoriam alicujus rei abjicere *pro* deponere. Cic. *Z-chesuaszе zábiti: kaj za-*

Digitized by Google

biti, *zaboraviti*. Etwas vergeſſen. *Valamit el-felejteni*. Spem, animum abjicere. *Vu chem zdvoiti: Volyu k-chemu zgubiti*. Verzagen: Den Muth ſincken laſſen. *Eltſúggedni*. Sic *dicitur*: curam, amorem, gloriam, honeſtæ gloriæ ſtudium, ſocordiam, famam, arma, obedientiam, auctoritatem abjicere: *pro* deponere, exuere, contemnere, &c. Conſilium ædificationis abjicere: *pro* abrumpere cœptam ædificationem. Aliquem abjicere: *pro* negligere, vilipendere. Se abjicere: *pro* vileſcere. *Cic.*

Ăb intĕgro, *Virg.* Dĕ integro, *Cic.* Ex integro, *Quintil.* v. *Rurſum N.* 1.

Ăb inteſtāto. *Prez poſzlednye odluke*: vulgo *Prez teſtamenta*. Da kein letzter Will vorhanden: ohne Teſtament. *Teſtámentom tél nélkúl*. ita *Dig.* 29. 4.

Ăbĭtĭo, ōnis, ſ. *Terent.* v. *Abitus N.* 1.

Ăbĭto, īs, ĕre, (Neu. *Obs. Freq. ab* Abeo) Plaut. v. *Abeo N.* 1.

Ăbĭtŭs, ūs, m. Plaut. *Odhodek*, *Proſtaſztje*. e. Abreiſe, r. Hinvveggang. *Elmenés*. v. *Diſceſſus*, *Exceſſus N.* 1. & 2. *Profectio*, *Receſſio*. 2. *Prehodje*, *Prekputje*, *Meſzto chez kojeſze more oditi*. r. Paſs, Durchgang, Durchvveeg. *Valaboná vizó út*. Sepire abitus. *Prekputja*, ali *Páte preprechiti*. Den Paſs verlegen. *útját bévágni*, *gátolni*. Tacit.

Ăbjūdĭco, ās, ārĕ, āvi, ātum, (Act.) *Syn.* judiciô aufero. *Odpitávam*; *Poſzúdu jemlyem*, *odſzvájam*. etwas rechtlich abſpreche. *Tórzénnyel elvetem*. Libertatem ſibi abjudicare. *Szamoga ſzebe ſzloboſchine mentuvati*: *szebi ſzamomu ſzlobodnoſt odpitati*. Sich ſelbſt der Freiheit berauben: Ihme ſelbſt die freiheit rechtlich abſprechen. *Maga ſzabadságán fel-adni*. Aliquid ab aliquo abjudicare. *Cic.* Item *Trancl.* Aliquid abjudicare *pro* retellere, repudiare. *Id.* Se à vita abjudicare: *pro* vitâ ſe privare, vitam ſibi adimere. *Plaut.* ſed in hoc non imitandus.

Ăbjŭgis, *com.* ge, *n.* Pacuv. *Prez járma*, *Nevjármen*. ohne Joch, das kein Joch trägt. *Iga nélkúl- való*.

Ăbjŭgo, as, āvi, ātum. (Act) Pacuv. *apud* Non. *Odjarmujem*, *Iz járma puſztyam*, *Odhamujem*, *Razhamujem*. vom Joch erledige, erlöſe. *Az igából kiveſzem* Transl. v. *Separo*.

Abjungo, is, &c. *Cic.* v. *Disjungo*, *Separo*.

Abjūrātio, ōnis. ſ. *Odpriſzeſenye*, *Z-priſzegum tajénye*, *nevaluvanye*. e. Verſchvvörung, Verlaugnung deſſen, vvas einer ſchuldig iſt. *El-eskúvés*, *Eskúvéſsel eltagadás*.

Abjūrātŏr, ōris, m. *Krivo-odpriſzeſnik*, *z-pri-*

ſzegum zataitel. r. Verſchvvörer, mit dem Eydſchvvur Laugner. *El-eskúvó*, *Eskúvéſsel hamis el-tagadó*.

Abjūro, ās, āvi, ātum, (Act.) *Odpriſzeſujem*, *Z-priſzegum tajim*; *Poſzudyeno zatájam*; *nevalujem*. Verſchvvöre, Mit dem Eydſchvvur verlaugne. *El-eskúſzóm*. *Eskúvéſsel eltagadom*. Creditum abiurare. *Dúg z-priſzegum zataiiti*. Die ſchuld mit dem Eydſchvvur verlaugnen. *Eskúvéſsel el-tagadni az adóſságot*. Cic.

Ablactātio, ōnis, f. Eccl. *Oddojenye*. e. Entvvehnung. *Tſetſtól elválaſztás*.

Ăblacto, ās, avi, atum (Act.) Eccl. *Oddájam*; *Od ſzaſzcza odvadujem*, *odſztavlyam*, *odvaditi*, *odſztaviti*. Entvvehne. *Tſetjtól elválaſztom*.

† Ăblādĭum, ii, n. *rectiùs* Segetes demeſſæ. *poſetna polyu leſechi Sitek*; *Poſetje*. s. Getreyd, ſo auf dem Acker abgeſchnitten lieget. *A' mezőnle-aratott gabona*.

Ablăqueātio, ōnis, f. Plin. *Razgernutje*; *Okápanye drévja* ali *térſzja*: *Koreno-ſznaſenye*. das umgraben der Bäume *oder* Reben. *Fának* vagy *Szőlőnek megkapálása*.

Ablăquĕo, as, avi, atum. (Act.) Colum. *Razgernujem*: *Térſzje* ali *Drévje okápam*. *Sznáſim*, *kleſtrim*. Die Reben *oder* Bäume umgrabe, ſäubere. *Szőlőt* vagy *Fát kapálok*, *metſzek*,

Ablātio, ōnis, f. Tertull. *Odneſſenye*. *Odnaſſanye*, *Odjemlenye*. e. Hinvvegtragung, Hinvvegnehmung. *Elvitel*.

Ablātŏr, ōris, m. Auguſt. *Odnaſſavecz*, *Odnoſzitel*, *Odjemitel*. r. Wegtrager, Wegnehmer. *Elhordozó*, *Elvivő*.

Ablātīvus, ā, um. Quintil. *Odneſznio*. Das ſich hinvvegnehmen läſt. *Elvihető*. Item *Odnaſſajuchi*, *Odnaſſanye znamenujuchi*. Hinvveg-nehmend. *Elvivő*. Hinc *Caſus ablativus*, *ſextus*, vel *latinus* apud *Varr.* & *Gram.*

Ablectus, a, um. v. *Abjectus N.* 2. Ædes ablectæ: *h. e.* minimo, & quaſi projecto pretio venditæ. *Plaut.*

Ablēgātio, ōnis, f. Liv. *Odpoſzlanye*, *Odeſzlanye*. e. Abfertigung, Wegſchaffung. *Botsátás*, *Ereſztés*. v. *Relegatio*.

Ablegmĭnă, ōrum, n. *Feſt.* v. *Profecta*.

Ablĕgo, as, avi, atum. (Act.) Cic. *Odpoſſilyam*, *Odprávlyam*, *Odeſſalyem*. Abſende, Verſchicke. Wegſchaffe. *Elküldöm*. *Ereſztem*, *Botsátom*. v. *Amando*, *Amoveo*, *Remitto N.* 1 *Dimitto N.* 2.

*Ablepsĭa *vi accentûs*, æ, f. Svet. *latinè* Cæcitas animi, Inconſiderantia.

Ablĭgūrĭo, ūris, īrĕ, īvi, ītum. (Act.) Terent.

Lako-

Digitized by Google

Lakomo-poſtiram, Vſze zajédam; *Imétek chez gerlotiram*. Verſchlemme, Verpraſſe. *Eltékozlom, Feleſzem iſzom.*

Abligŭritio, ōnis, f. Capitol. *Blago-ſérenje: Vſzega zajédanje, zapijanje, chez gerlo tiranje.* e. Verſchvvendung, Verpraſſung, Vernaſchung. *Eltékozlás.*

Abligŭritŏr, ōris, m. Ambroſ. *Poſerlyivecz*; *Blago-ſerecz*; *Vſzega zajédavecz, zapijavecz.* r. Verpraſſer, Verſchvvender, Verſaufer, Verthuer, Naſch-maul. *Tékozló.*

Ablŏco, as &c. Svet. v. *Eloco N. 1. & 2.*

Ablŭdo, *is*, ĕre, ſi, ſum, (Neu.) *Syn.* diſſimilis ſum. *Neſzpodobimſze, Neſzpodoben jeſzem.* Ich bin ungleich. *Külömb vagyok.* v. *Dijere N. 6.* Hæc imago à te non multum abludit. *Ov kip, ovo jélichje, ova prilika*, ali *ſzlikka ni ti' onogo neſzpodobna.* Dis Bild-nûs iſt dir nicht viel ungleich. *Ez a' kép nem tótat külömbözik tőled.* Horat.

Ablŭo, is, v. *Eluo*, *Purgo N. 1.* Pedes alicui abluere. *Noge kómu oprati.* Einem die füſſe abvvaſchen. *Valakinek láboit lemoſni.* Cic. 2. *Tranſl.* Superioris vitæ maculas egregiis factis abluere: *pro* corrigere, expiare, abſtergere. *Plin.* Sitim abluere: *pro* extingvere. *Lucr.*

Ablŭtio, ōnis, f. Macrob. *Opranje, Hmivanje, Oplabnenje.* e. Abvvaſchung. *Lemosás.*

Ablŭvium, ii, n. *Obſol.* Laber. *apud* Gell. v. *Diluvies.*

Abmātertĕra, æ, f. *Syn.* Matertera maxima. *Prebabina tetza po materi, Babine Babe ſzeſztra, Tetcza materinzka ou chetertom kolenu.* e. Ur-Alt-Mutter-Schvveſter, Ur-Anfrau-Schvveſter. *Nagy-anyám nagy-anyának nénnye* vagy *búga.* ita *Cajus Dig. lib. 25. tit. 10. leg 2* & *Paulus ibid. leg. 10.*

Abmordeo, *vel* Amordeo, ēs, di, ſum, (Act.) *Odgriſávam, odgrizti.* Abbeiſſe. *Elharapom.*

Abnāto, as, avi, atum, (Neut.) Stat. *Odplavujem, odplavati: Odplivam*, davon ſchvvimme. *Elúszok.*

Abnĕco, as, &c. v. *Eneco.* Puerúmque ritè abnecarent. *Plaut. Trucul. 1. 2. 98.* Ubi *Camerar.* legit *enecarent*, ídque rectiùs.

Abnĕgātio, ōnis, f. *Zatajenje.* e. Verlaugnung. *Eltagadás.*

Abnĕgā-tŏr, ōris, m. Tertull. *Zataitel, Zatajavecz.* r. Verläugner. *Eltagadó.*

Abnĕgo, as, avi, atum, (Act.) Virg. *Zatájam, zatajiti, zataiti.* Verlaugne. *Eltagadom.* Syn. *abnuo, renuo, recuſo, nego, pernego, improbo, retracto, denego.*

Abnĕpōs, ōtis, m. Svet. *Vnuko-vnuk, Podvnukov ſzin. Vnuchich ou chetertom kolenu.* r. Enckels-Enckel, dritter Enckel, Sohn im vierdten Glied. *Unokád fiának fia.*

Abneptis, is, f. Svet. *Tretjo-vnuka*; *Vnukova* ali *Vnuchina vnuka*; *Vnuchicza ou chetertom kolenu.* dritte Näffin, s. Enckel-Encklein, e. Tochter im vierdten Glied. *Unokám fiának leánya.*

Abnŏbius, ii, m. v. *Danubius.* Sic dictus à monte Abnŏba, è cujus jugis Danubium oriri ſcribit *Plin.*

Abnocto, as, avi, atum, (Neu.) Senec. *Syn.* foris pernocto, noctu abſum. *Vani-nochim: Drugdi prenochivam, prenochiti.* Draußen übernachten. Zu Nachts ausbleibe. *Máſſatt bálok, Házam kivül hálok.*

Abnōdo, as, avi, atum. (Act.) Colum. *Hérge, Frátke, Gêbe iz drévia* ali *térſzja odſzekávam, klejzim, ſzmáſim.* die Knoten der Bäume behaue, abſchneide. *A' fának görtſeit levágom, leirtom.*

Abnormis, *com.* me, *n.* Horat. *Neſzpreten, Neſzmerni, Prekoredni, Mérzek, Gérd.* ohne Maſs, ohne Ordnung, Abſcheülich. *Mód és Rendkivül-való, Rút, Otſmány.* v. *Enormis.*

Abnuĭtio, (*ab Obſol.* Abnueo, es,) onis, f. *Zkratenje, Nebtenje, Odkimanje, Z-glavum ztreſzanje.* e. Verneinung. *Nem-javallás, Intésſel ellenzés.* v. *Negatio.* Adſcribitur hæc vox *Feſto*, ſed cujus exemplum nuſquam reperire licuit.

Abnuo, is, ĕre, ui, ūtum, (Neu.) *Neprivolyujem, neprivolyiti: Z-glavum ſztreſzam: Krátim.* mit ſchütteln des Haupts abſchlage. *Intéſſemmel ellenzem, nemjavallom.* v. *Nego N. 1. & 2. Nolo, Diffiteor.* Non recuſo, non abnuo. *Cic.* Adhibetur etiam *Activè*: Nihil unquam abnuit (*h. e.* negavit) voluntas tua ſtudio meo *Id de Fato.* Abnuere imperium *pro* denegare. *Liv.* Abnuere alicui de aliqua re. *Salluſt* 2. Abnuere aliquid *pro* prohibere, impedire. *Virg.* 3. Abnuitur *impers.* apud *Liv.* Abnuendus *part. paſs.* apud *Senec.*

Abnūtīvum, i, n. *Paulus.* v. *Diſſenſio, Diſconvenientia, Abnuitio.*

Abnūtīvus, a, um, *Paul.* v. *Negativus.*

Abnūto, as, avi, atum, (*Freq. ab* Abnuo) *Plaut.* Syn. *negito, ſæpe abnuo.* ita exponit *Feſt. Cicero* verò *de Orat. 2. c. 41.* notat hoc verbum velut parum uſitatum, dum ait: *Quid te adiri abnutas?* melius eſſet, *vetas, prohibes, abterres.* ita ille.

Ăbŏlĕo ăcio, is, ĕre, ēci, actum, (Act.) Tertul. v. *Aboleo N. 1. Obſolefacio.*

Ăbŏ-

Ăbŏleo, es, ēre, ēvi, ĭtum; apud *Priſcianum* lui, ētum, (Act.) *Dotergávam, dotergati: Potíram, potréti: Zkáncham, zkonchati.* Auſtilge, Vertilge, Zu Grund richte. *Eltŏrlŏm.* v. *Antiquo, Oblitero, Reſcindo N.* 2. *Tollo N.* 2. Reipublicæ vires, leges omnes abolere. *Opchine miich, y oſze zapovedi deterthi. zatréti.* die Macht der gantzen Gemeine und alle Geſätze vertilgen, vernichten. *A' kŏzŏnséges erejét, és minden parantſolatját meg-vetni.* Magiſtratum abolere *pro* abrogare, tollere. *Liv.* Aliquid igne abolere *pro* deſtruere, vaſtare *Tacit.* 2. v. *Exoleſco N.* 1. Et uſurpatur abſolutè more *Neutrorum, ut*: Cladis memoria nondum exolevit. *Liv.*

Ăbŏlesco, is, ĕre, (Neu. *Incb.*) Virg. *Zatíramſze, Zkánchamſze, Nanikaj idem.* Vertilget vverde, Zu nichte vverde. *Eltŏrŏltetetem, Semmivé tétetem.* v. *Exoleſco N.* 1. *Okſoleſio.*

Ăbŏlĭtio, onis, f. Tacit. *Dotergnenye, Zaterenye, Zatergánye, Potrénye, Zkonczávye.* e. Vertilgung. *Eltŏrlés.*

Ăbŏlĭtŏr, ōris, m. Tertul. *Dotergávecz, Zateritel, Zkonchávecz, Zkonchitel.* r. Vertilger, der etvvas zu nichte macht. *Eltŏrlŏ, Semmivé tévŏ.*

Ăbolla, æ, f. *Varr.* apud *Non.* Genus pallii duplici panno conſuti. *Pláſch vojnichki.* r. Kriegs-Mantel, Doppel-Mantel. *Vitézi gombos ruha.*

Ăbŏlus, i, m. *Srébecz, ki joſs ni zube zvergel.* Junges Pferd, ſo die Füll-Zähne noch hat. *Vemhetske.*

Ăbŏmāſum, i, n. Medic. *Mlétchno chrevo poleg ſeludcza.* Der feiſte magen. *Tejet-bél.*

Ăbōmĭnābilis, le. Hieron. *Odurliv, Oduren, Gnyuſzen, Gruſztniv.* Abſcheulich, Verfluchens-vvürdig. *Utálatos.* v. *Deteſtabilis, Execrabilis.*

Ăbōmĭnāmentum. i, n. Tertul. v. *Abominatio.*

Ăbōmĭnandus a um. Liv. v. *Abominabilis.*

Ăbōmĭnantĕr. Adv. *Odurno, Gnyuſzno, Gruſztlivo.* Abſcheulich. *Utálatoſon.*

Abominātio, onis, f. Tertul. *Gnyúſz, Gnyuſzcba, Gnyuſzenye.* ein Greuel. *Utálát, Iſzonyodás.* v. *Deteſtatio N.* 1. & 2.

Ăbōmĭnor, āris, āri, ātus ſum, (Dep.) Liv. v. *Execror, Deteſtor N* 1. & 2 *Abhorreo, Reſpuo N* 2.

Ăbōmĭnōſus, a, um. Solin. v. *Abominandus.*

Ăbŏrior, ĕrĭs, & īrĭs, īri, ortus ſum, (Dep.) Varr. v. *Pereo N* 1. 2. *Transl.* Vocem aboriri: *h. e.* intercludi, deficere. *Lucr.* 3. *Dête izmétyem, izmetnuti: Pred vremenom rodim. Ob déte dobájam.* vor der zeit gebähre, eine unzeitige Frucht bringe, Miſsgebähre. *Idŏ előtt ſzülŏk, Idétlen ſzülŏk.* Arnob.

Ăbŏrĭſcor, ĕris, [Dep.] v. *Aborior N.* 1. Inque dies privos aborĭſci quæque creata. *Lucr. l.* 5. *v.* 722. Ubi alii *aboriri*, alii *aboleſcere* legunt.

Ăbortſus, ûs. m. *Non.* v. *Abortus.*

Ăbortio, īs, īre, (Neu.) v. *Aborior N.* 3. Propter facilitatem abortiendi. *Plin. l.* 8. *c.* 51. Ubi *Harduinus* legit *aboriendi.*

Ăbortio, ōnis, f. Cic. *Pred vremenom rodyenye, Izmetnutje, Izverſenye.* das Miſsgebähren. *Idétlen ſzülés.* Item v. *Abortus.*

Ăbortĭum, ii, n. Hieron. v. *Abortus.*

Ăbortīvus, a, um, Horat. *Pred vremenom rodyen · Izmetnut: Izverſen.* Miſsgebohren, Miſsgebürtig. *Idétlen ſzületétű.* 2. Malvas cum adipe anſeris abortivas: *h. e.* vim abigendi fœtum habentes, dicit *Plin. l.* 20. *c.* 21.

Ăborto, as, avi, atum. (Neu.) Varr, *Syn.* abortum facio, immaturum fœtum edo, ante tempus pario. v. *Aborior N.* 3.

Ăbortus, ûs, m. Cic. *Syn.* intempeſtivus ortus. *Nezrel porod, Izverſek, Izmetak, Plod pred vremenom izbityen.* e. Miſsgeburth, unzeitige geburth. *Idétlen ſzülés.* Item v. *Abortio* Abortum facere *pro* inferre. *Izbiti iz ſzebe (iz ſenè) déte: Plod pred vremenom iztirati: Porod odtirati.* ein Kind abtreiben. *Idétlen ſzületéſt ſzerzeni.* 2. abortum facere *pro* pati. *Ob déte dojti: Pred-vremenom poroditi: Izmetnuti déte · Izverchi: Izjalovitiſze.* Ums kind kommen: eine unzeitige frucht gebähren. *Idétlen ſzülni.* ita *Plin.* 3. *Transl.* abortus arboris. *Id. l.* 12. *c* 2.

Abpătrŭus, i, m. *Cajus Dig. l.* 28. *tit.* 10. *leg.* 3. & *Paulus ibid. leg.* 10. v. in *Patruus.*

Abrādo, is, āſi, āſum (Act.) Cic. *Sztruſech odjémlyem; Oſztruſujem, Oſztrugávam, oſztrugati: Briem, briti.* Abſchabe, Abkratze, Abſcheere. *Elnyírem.* v. *Rado N.* 1. Barbam abradere. *Bradu podbriti.* den Bart abſcheeren. *A' ſzakált elvetni.* Plin. 2. *Transl.* v. *Elicio N.* 1. *Extorqueo N.* 1. Aliquid ab aliquo abradere. *Cic. pro Cæcin. c.* 7.

Abrelinquo, is, *Tertul.* v. *Derelinquo.*

Abrenuncio, as, *Eccl.* v. *Renuncio N.* 2.

Abrĭpio, is, ĕre, ĭpui, eptum, [Act.] *Syn.* vi rapio, vi traho, &c. *Zgrablyſzam, zgrabiti: Z-ſzilum odnaſſam, jemlyem: Ztergávam, ztergati: Otimlyem: Zmekávam, zmeknuti.* Hinvveg-reiſſe, mit gevvalt nehme. *Elragadom, Erővel elveſzem.* v. *Rapio, Abſtrabo.* Aliquid ab aliquo abripere. Abripi à con-

Digitized by Google

à conjuge. *Cic.* In servitutem abripi. *Hirt.* Aliquem ad quæstionem abripere: *pro* trahere, attrahere. *Cic.* Repente sese abripere: *pro* subducere, subtrahere. *Plaut. 2. Transl. ad vehementiores animi affectus.* Affu iracundiæ in alterum abripi. *Cic.* 3. A parentis similitudine abripi: *h. e.* patri dissimilem esse, à paternis moribus abludere. *Id 7. Verr. c. 12.*

*Abrŏdixtus, i, m. Plin. *Chlapek dobreszeimajuchi. Powolyno siouchi.* Der nach seinen Gesatzen lebet. *Kedoe szerint élő, kényesen tartott.* v. *Delicatus N. 1. 2.* fuit cognomen Parrhasii pictoris nobilissimi.

Abrōdo, is, ĕre, ōsi, ōsum. [Act.] Plin. *Syn.* rodendo abscindo. *Odgrizávam: Odgrizujem, odgrizti.* Abnage, Abbeisse. *Elrágom.* v. *Arrodo, Corrodo, Exedo, Derodo.*

Abrogātio, onis, f. Cic. v. *Abolitio.*

Abrogātor, ōris, m. Arnob. v. *Abolitor.*

Abrŏgo, as, avi, atum, (Act.) *Syn.* irritum facio, refigo v. *Abolefacio* Legem abrogare: *pro* irritam facere. Magistratum alicui abrogare: *pro* adimere, *vel* magistratu aliquem movere. publicè privare. *Cic.* Fidem orationi abrogare: *pro* auferre, tollere, adimere, derogare, minuere. *L. 1. ad Herenn. cap. 10.*

*Abrŏtŏnītēs, æ, m. Colum. *Vino zBorjem drvoczem kubano, zachinyeno.* r. Wein mit Stabwurtz gekocht, gemacht. *Ijten Final trinált bor.* Vinum abrotonites potum perimit lumbricos; resistit veneno; medetur pectori, pulmonibus, renibus; promovet urinam. &c. *Phys.*

*Abrŏtŏnum, i, n. & Abrotonŭs, i, m. *Plin. Borje drvocze, Tráva jáke gyogodne dúbe.* e. Stabwurtz, Gertwurtz, Schoswurtz. *Ijten fáia.* Est duplicis speciei. *Mas* videlicet & *Femina.* ita *Phys.* Fumus abrotoni fugat serpentes. *Lucan l. 9. v. 920* & *Med.*

Abrumpo, is, ĕre, rūpi, ruptum (Act.) *Odtergányom, odtergati.* Abtrennen. *Elszakasztom.* v. *Rumpo, Interrumpo, Abello.* abrumpere vincula cornua ab aere. *Liv. 2.* v *Libero* abrumpere se latrocinio *pro* liberare. abrumpere se ab homine: *pro* segregare. *Cic. 3. Transl. ad res incorporeas:* Venas sibi, vitam, lucem invisam sibi abrumpere: *h. e.* adimere, se perimere. violentas manus sibi inferre: *Szamoga szebe zkonchati, finly. nyamentuvati.* Ihme selbst das leben nehmen, *önön magát meg-ölni.* Rem inchoatam, otium, somnum, sermonem abrumpere: *pro* interrumpere, præcidere. *Virg. Plin. & alii.* Spem, metum, patientiam abrumpere: *pro* abscindere, interrumpere, intermittere: *Naszrazu puszteti.* Fahren lassen. *Fúben-hagyni.* Fidem per scelus abrumpere: *h. e.* violare. *Tacit.*

Abruptè. *Adv.* Quintil. *Iz nágla. Prez zavadnega pochetka.* Gähling, ohne Vorred. *Hirtelen.*

Abruptio, ōnis, f. Cic. v. *Ruptio, Interruptio, Dissolutio N. 1. Cessatio.*

Abruptum, i, n. Virg. v. *Præcipitium.*

Abruptus, a, um, Nom. & Part. *Odtergan.* Abgerissen. *El szakasztatott.* Syn. *Diruptus, confractus.* v. *Præruptus, Abscissus N. 1.* Petra abrupta, *Curt.* apud *Frontin.* abruptior, apud *Plin.* abruptissimus. 2. *Transl.* Ingenium abruptum: *h. e.* præceps. *Sil.* Oratio abrupta: *h. e.* sine exordio. *Macrob.* Lucrum abruptum: *h. e.* præter spem objectum. *Ulp.*

Abs, *præpos.* v. in *A, Ab.*

Abscēdo, is, *Plin.* v. *Recedo N. 1. 2. Transl.* munere, inceptô abscedere. *Liv.* Ægritudo abscedet. *Plaut.* v. *Recedo N. 3. Abeo N. 3. 4. & sequentibus.* A pugna abscedere: *pro* pedem referre, retro ferre; loco cedere; fugam arripere, &c. *Nep.*

Abscessio, onis, f. Cic. v. *Recessio. Abitio.*

Abscessus, ûs, m. Cic. v. *Recessus N. 1. Abitio.*

Abscīdo, ĭs, ĕre, īdi, īsum, *à* cædo. *Ovid* &

Abscindo, is, ĕre, idi, issum, *à* scindo. (Act.) Cic. *Odrezujem, Odrezávam, odrezati.* Abschneide. *Elmetszem.* v. *Reseco N. 1. Scindo. 2. Transl.* Spem omnem alicui abscindere: *kómu vsze ujjanye vzéti,* einem die gantze Hoffnung benehmen, *valakinek minden reménységét elvenni.* ita *Liv.* querelas, opera, &c. abscindere: *pro* abrumpere. *Cæs. Plaut. Plin. Tacit.*

Abscisè. *Adv.* Val. Maxim. v. *Breviter.*

Abscissio, onis, f. Auct. *ad* Her. *Odrézanye* e. Abschneidung. *Elvágás, Elmetszés.*

Abscissus, a, um, *Odrézan, Odszakrisen.* Abgeschnitten. *Elmetszetett.* Caput abscissum: *h. e* præcisum, amputatum, relectum, *Horat.* Item v. *Abruptus N. 1.* Locus abscissus, *Szörmo meszto.* ein gäher ort. *Hozzá mebetetlen hely.* Insula à continenti abscissa: *h. e.* divisa, separata. *Plin. 2. Transl. ad res perditas, desperatas:* Res, & spes abscissæ. *Cic. Liv.*

Abscondītè, *Adv.* Cic. *Szkrivczà, szkrito.* Verborgen. *Titkosan.* v. *Abditè.*

Abscondītor, ōris, m. Firmic. v. *Occultator.*

Abscondītus, a, um, *part.* ab *abscondo.* Cic.

Scbrit, ſcbriver Verborgen. *Elreitetett.* v. *Occultus*

Ab condo, is condidi, ditum, *& apud quosdam* abſconſum. (Act.) Cic. *Szaresim* Verberge. *Elreitem.* v. *Recondo N 2 Addo N.1 Abſtrudo.* Apud *Sil* abiconditi, ſed iam *inuſit*

Abſconsè, *Adv.* Hygin. v *Abſconditè.*

Abſconsŏr, ōris, m. *Firmic.* v. Abſconditor.

Abſconſus, a, um. *Firmic.* v. *Abſconditus.*

Abſegmĕn, ĭnis. n. Nevius *apud* Feſt. *Odſeck.* r. Abſchnittling. *Elmetſzetett darab.* v. *Fruſtum, Reſegmen.*

Abſens, entis, *om* Cic. *Nenazochni, drugdi buduchi.* Abvveſend. *Távol lévŏ.*

Abſentĭa, æ, f. Cic. *Nenazochnozt.* e. Abvveſenheit. *Távöllétel.* Tui abſentiam moleſtè fero: *Teskomi je prez tebe.* Ich fich dein Abvveſenheit ſehr ungern. *én nem igen örömeſſen látom a' te távollételedet: Phras.* Deſiderium tui non fero. Acre mihi deſiderium movet, commovet abſentia tua. Magnum relinquis tui deſiderium. Ipſa abſentia deſiderium accendit videndi tui. Omnis mihi mora te abſente longa eſt & moleſta. Dum præſentiâ careo, dum conſpectu tuo non fruor, dies mihi annus videtur.

Abſento, as avi, atum. (Act.) v. *Amando, Ablego.* ita ex *Claudiano*, apud quem tamen alii *amandaverit* pro *abſentaverit* legunt. Se abſentare: *ſztritiſze; zpred ochih oditi, vujti.* Sich verſtecken *Magát elreiteni.* Sidon.

Abſĭdātus, a, um. Victor. *Bóltan.* Gevvölbt. *Meg-bóltozott.* v. *Laqueatus N 1.*

Abſilio, īs, īre, &c. *Lucr.* v. *Reſilio.*

Abſĭmĭlis, le, Plin. v. *Diſſimilis. Diſpar.* Jungitur frequenter cum *haud, non, nec, neque*: pro *aliquantum ſimilis.*

Abſinthiātus, a, um. Senec. *Pelinkov, z pelinkom zméſan.* Mit Wermuth gemiſcht. *Ürmös, az ürömmel öſzve-elegyítetett.*

* Ābſinthītes, æ, m. Colum *Pelinek, Vino pelinkovo.* r. Wermuth-vvein. *ürmös-bor.*

* Abſithium, *vel* Abſynthium, ii, n. Lucr. *Pelinek (trávа.)* r. Wermuth (kraut.) *üröm.* 2. *Transl* pro *moleſtia ſalutari.* Parum mellis, & abſinthii multum habere. *Quintil. l. 3. c. 1.*

* Ābsĭs *vel* Apſis, ĭdis. f. Plin. *Luk boltec, Boltozokrusje* r. Schvvibbogen. *Bólt-baitas.* abſis rotæ: *Platnieza, Peſchana kollu* e. Radfelge, der Bogen um das Rad: *Kerék talp.* apſis ſtellarum: *h. e.* curvatura circuli motu ſtellæ *proprio* deſcripta. *Aſtrol.*

Abſiſto, is, v. *Abſcedo N 1. Deſiſto N. 1. Ceſſo.* abſiſtere lucŏ, à tole: *h. e.* diſcedere, abire. *Virg.* abſiſtere bellŏ, furore, ab incepto. *pro* ceſſare, ceſſare. *Liv.* Ne abſiſtas (*h. e.* deſinas) benefacere ingratis. *Id. l. 36. c. 35.*

Abſŏcĕr, ĕri, m. Capitol. *Syn.* maior ſocer; meæ uxoris proavus. *item* mei mariti proavus. *Sztareſſi táſzt; ſztare iSzvcker; Táſzt* ali *Szveker vu tretjem kolenu ſzvachinztva: to jeſzt mojeſzene* ali *mojega muſa preded.* des Groſs-Schvvehers Vatter, r. Ur Groſs Schvvieger Vatter *da iſt:* meines Weibes, *oder* meines Ehe Mannes Alt-Vatter. *Feleségem, vagy Házos-társom nagy apjának attya.*

Abſŏlesco. *Tertul.* v. *Exoleſco N. 1. Obſoleſco.*

Abſolvo, īs, ĕre, ſolvi, sŏlūtum. (Act.) *Oſzlobádyam. oſzloboditi: Odveſujem, odvezati: Oproſztyujem kóga, oproſztiti: Odrieſujem: odrieſſiti.* Entledige. Losſpreche. *Elſzabadítom, Meg mentem, óldozom.* Syn. *Libero, ſolvo.* Injuriarum, de prævaricatione omnibus ſententiis abſolutus eſt. *Cic.* regni ſuſpicione aliquem abſolvere. *Liv.* Sic rectè dicimus: aliquem à peccatis. & Eccleſiæ pœnis abſolvere. *Od gréhov, y Czirkvenih terpnyi (kaſtig) odvezati, oſzloboditi.* von Sünden- und Kirchen Straffen losſprechen. *a' Bűntől, és az Anya-Szent-Egyházbéli - büntetéſtűl el-ſzabadítani. Phras.* Exolvere criminum vinculis. Conſtrictos ſcelerum vinculis animos poteſtate divinitùs collata relaxare. Expiare noxis, culpâ confitentes reos. Admiſſa ſuperioris vitæ crimina pro tribunali ſacro condonare. Pœnitentes læſo Numini reconciliare. 2 *ad res pertinet:* Syn. *Perago, Tranſigo.* v. *Perficio.* Opus nondum abſolviſti: *Niſzi joſche delo zverſſil:* Du haſt das Werck noch nicht vollendet. *Te a' Munkát még elnem végeſzted* Cic. *Phras.* Præclare inchoatis tuis ſumma, extrema manus nondum acceſſit. Conſilia tua & inſtituta nondum ad exitum adducta ſunt, longiùs adhuc abſunt ab exitu. Nondum ad calcem operis decurſum, perventum eſt. 3 *nota Uſus ſeq.* Fidem abſolvere *Vurèchi obſztáti:* Sein Wort halten. *Igéretit meg-tellyeſziteni.* Creditores abſolvere: *Verovalnike, poſzuditele* (perperam *dufnike*) *naplatiti:* Die Schuldgläubige bezahlen: *Adóſságát meg-fizetni.* v. *Libero, Solvo, perſolvo, exſolvo.* ita *Terent.* 4. Aliquem abſolvere: *kóga odpraviti, odpuſztiti:* einen abfertigen, vvegſchicken: *valakit elbotsátani, elereſzteni.* v *Dimitto, expedio* Quæſo nunc me abſolvito. *Plaut.* 5. Honeſtas omnis quatuor partibus abſolvitur: *h. e.* definitur, continetur. *Cic. &c.*

Abſŏ lūtē, *Svet.* abſolutiùs, *Macrob* abſolutiſſimè. *Adv* Auct. *ad* Herenn. *Prekorupozè, Zverſzeno, Napunonna.* Vollkommentlich. *Tökéletteſſen.* v. *Perfectè.*

Digitized by Google

Absŏlūtio, ōnis. f. Cic. *Odvezanye, Odvez, Odreſſenye.* e. Losſprechung. *Meg-mentés, óldozás.* v. *Liberatio.* 2. v. *Peractio, Perfectio N. 1. & 2.*

Absŏlūtōrius, a. um. Svet. *Odvezlivi, Oſzlobodyenyu ſzüſſajuchi* Zu der Losſprechung, *od.* erled gung gehörig. *Felſzabadításhoz-való.*

Absŏlūtus, a. um. *Part.* Cic. *Syn.* Liber, judiciô dimiſſus. *Oſzlobodjen, Prôſzt vuchinyen, Odvézan Odrieſſen.* Frey erlediget, befreyet, ledig oder losgeſprochen. *Felſzabadítatott, meg óldattatott, ki menekedett.* Absolutus eſt à judicibus: *Phras.* Judicum ſententiis inſons, expers culpæ pronunciatus eſt. Judiciô evaſit, elapſus eſt. Senatorum urnâ, ſententiâ abſolutionem conſecutus, adeptus eſt. Sententia de homine lata eſt ea, quæ nullius culpæ reum, nulli crimini affinem, nullo conſortium, contaminatum, aſperſum ſcelere declaravit. *Ony je odſzudaza prævichnoga zpoznan, prôſzt vuchinyen.* Er iſt gerichtlich lediglich geſprochen vvorden. *Ő itéletve kiſzabadítatott. Uſus:* culpâ, improbitatis, à peccatis abſolutus. 2. v. *Peractus, Perfectus.* Opus abſolutum: *h. e.* peractum ad exitum perductum. *Atque in hac notione ferè Nomen eſt, quod ipſum etiam de aliis ſimilibus intelligi Uſus:* Orator numeris omnibus abſolutus. *Zevſzema zvérſen ſzlosno-govoritel* vollkommener Wohlredner. *Mindenben tökeletes Orátor.* ita *Plin.* Eloquentia abſoluta. *Cic.* Abſolutior, *Quint* Abſolutiſſimus, *Auct.* ad *Heren.*

Absŏnè, *Adv.* Gell. *Hnanglaſzno, Neſzlosno.* Übellautend. *Illetlenül. Transl.* v. *Abſurdè, Diſſimiliter.*

Absŏnus, a, um, *Cic.* Diſsŏnus, a. um, *Liv. Nezglaſzni, Neſzlosno-glaſzen, zlo glaſzni.* Übellautend. *Illetlenül zengô.* 2. Transl. v. *Inconvenions, Abhorrens, Repugnans.* Dicta fidei abſona. Nec abſoni à voce motus *Liv.*

Abſorbeo, ēs, ēre, abſorpſi, *uſitatius* bui, ptum, (Act.) Plin. *Poszêrkávam poszêrkujem, poszêrkati.* v. *Exorbeo.* Austrincke. Austrittele. *Fel-hörpentem Szárcsólom.* 2. *Transl.* ad alia: *Portum.* Verſchlucke. *El nyelem.* Syn. *Exhaurio, Devoro Rapio, Abſumo, Abligurio* Aqua navim. hic res ſuas penitus abſorpſit *Lucan.* hinc *Metaph.* Vide, ne te aut conſuetudinis, aut gloriæ quidam æſtus abſorbeat. *Cic.*

Abſpello, *rectius* Aſpello, *Cic* v. *Depello, Repello.*

Absquĕ, *Præp.* (Absque *Comicis.* Sine *Oratoribus* uſitatior.) Plaut. *Semel etiam* Cic. *Prez, Bez.* Ohne. *Nélkül.*

Abſtantia, æ, f *Vitruv.* v. *Diſtantia.*

Abſtēmius & Abſtēmĭus, a. um. Ovid. *Koi vina nepia: Zdarſzavajuchiſze od vina: Vodopia; Vodopijka.* Der nicht Wein trincket: *Bortúl magát meg-tartóztató, Bornemiſza.* Prandium abſtemium: *h. e.* ſine vino. *Gell. 2. generatim:* in medio poſitorum abſtemius: *h. e.* abſtinens. *Horat.*

Abſtergeo, ēs, ēre, *Plaut.* &

Abſtergo, ĭs, ĕre, *Liv.* v. *Detergeo.* Syn. *purgo, deleo, abluo, diluo, tergo.* Hinc *Transl.* Metum, ægritudinem, moleſtias amica conſvetudine abſtergere *pro* ſedare, temperare, fugare, *Cic.*

Abſterreo, es, *Syn.* terrore iniecto averto. v. *Deterreo, Prohibeo.* Aliquem ab aliqua re abſterrere. *Cic.* Anſeres de frumento abſterrere. *Plaut.* Noxâ abſterreri. *Plin.*

Abſterſio, ōnis, f. *Obriſzanye.* e. Abvviſchung, *Eltörlés.*

† Abſtersōrium, ii, n. v. *Manutergium.*

Abſtĭnens, entis. *om.* Cic. *Zderſavajuchiſze.* v. *Temperatus N. 2. Parcus.*

Abſtinentĕr, *Adv.* Cic. *Zdêrsno.* mit Enthaltung. *Meg-tartóztatva.* v. *Moderatè, Parcè.*

Abſtĭnentĭa, æ, f. Cic. *Zderſnoſzt, Uztegnutje.* e. Enthaltung, r. Abbruch. *Maga megtartóztatáſa.* v. *Temperantia, Parſimonia.* Propriè *per* abſtinentiam *cohibemus nos ab alienis; per* continentiam *à voluptatibus.*

Abſtĭneo, ēs, ēre, ui, tentum (Act.) *Zdersávamſze, Hábamſze, Sztrádam* Mich enthalte. *Magamat megtartóztatom.* v. *Tempero N. 1. Cohibeo, Coërceo* Abſtinere ſe re aliqua, à re aliqua, in re aliqua. Se maledictis, animos à ſcelere abſtinere. Gulpâ, alienô abſtinere. Comitiis, publicô, pugnâ, urbe, mari abſtinere. Manus à ſe, *vel* ab aliquo abſtinere. *Cic.* Sermonem de aliqua re abſtinere. *Plaut.* Manus abſtinere. *Terent.* Irarum abſtinere. *Horat.* Abſtinuit ab iniuria: *Phras.* Ab injuria & maleficio temperavit, ſe prohibuit. Iram tenuit; manus ab injuria abſtinuit. Abſtinet multô cibô: *Phras.* Cibo utitur tenui. Frugaliter ac parcè vivit. Omnes à ſe lautitias abdicat. In cibi, potionisque modo egregiè ſibi imperat, moderatur. 2. v. *Arceo, Prohibeo, Impedio N. 2.* Hoſtem finibus, bellum à populo, ignem ab ædibus abſtinere. Liv.

Abſto, ās, ſtĭti, ĭtum, & abſtatum, (Neu) Stat. *Daleko ſztoim.* Weit davon ſtehe. *Távol állok.*

Abſtorqueō, Abtorqueo, es Accius *apud* Non. *Odviam.* v. *Deflecto N. 1. Detorqueo.*

Abſtractĭo, ōnis. f. *Odvlechenye, Odtérganye.* e. Abziehung, Wegziehung. *Elvonás.*

Abſtractus, a, um. Stat. *Odvlêchen, Odtérgan, Odvzet.* Abgezogen. *Elvonatott.* Syn. *avulſus, disjunctus, abductus.* Animus à ſenſibus,

Digitized by Google

à corpore abstractus · *h.e.* ecstaticus. *Cic.*

* Abstrăho, is, ĕrĕ, xi, ctum, (Act.) *Syn.* abripio, avello, avoco, abduco, removeo, dimoveo, divello. *Odvlekujem, odvlâchi · Odvláchim* Abziehe. Hinvvegziehe *Elvonom.* v. *Retrahe.* aliquem in servitutem, aliquid ab aliquo vi abstrahere. *Cæs. Liv.* 2. *Transl.* Se à vitiis, Mentem ad gloriæ bellicæ laudes abstrahere. *Cic.*

Abstrăngo, is, ĕre, nxi, ictum (Act.) *Popuſztyam, popuſztiti: Odvesujem, odvezati* Nachlaſſe. Auflöſe. *Megereſztem, Mególdom.*

Abstrūdo, is, ūsi, ūsum, (Act.) Cic. v. *Abscondo.*

Abstrūsus, a, um, *Cic* v. *Absconditus.*

Abstrūdo ūdo ĭnis, f Apul *Odvada.* v *Desvetudo.*

Absum, ĕs, fŭi, *Niszem nazochi, Ni me'.* Ich bin abvvesend. *Jelen nem vagyok.* Syn. *disto, remotus sum.* Domo, à foro, à suis abesse 2. *Transl.* v. *Abhorreo N 1.* Longiùs à culpa abesse: *pro* abhorrere, culpâ carere. Abesse alicui in periculo: *pro* deesse, eum deserere. Nihil mihi abest: *Nikai mi nemenyka,* vulgo *nefali*: Es geht mir nichts ab, es fehlet mir nichts. *nékem semmi hijam nintsen.* Parum abfuit, quin &c. Prope abfuit, ut &c. *Maloje menykalo, da:* es hat vvenig gefählt, das: *keves héja vólt hogy &c.* Tantum abest, ut hoc inficier, ut plurimum affirmem etiam; *vel* tantum abest, ut inficier, affirmo etiam: *Ne szamo netaim toga, da pache josz k-tomu potverdyuem:* ich laugne es nicht al ein nicht, sondern bekräfftige solches. *Azt nem tsak nem tagadom, hanem inkább még leg-jobban bizonyitom.* Cic.

Absūmĕdo, ĭnis, f. *Plaut.* v. *Consumtio.*

Absūmo, is, *Cic.* v *Consumo, Prodigo, Perdo N 2.*

Absumtio, onis, f. Ulp. v. *Consumtio.*

Absurdè, *Adv.* Cic. *Nezkladno, Nevugodno.* Ungereimt, Unarthig. *Balgatagúl, Képtelenül.* v. *Ineptè.*

Absurdĭtās, ātis, f. *Claudian.* v. *Ineptitudo, Inconvenientia.*

Absurdus, a, um, Cic. v. *Ineptus N. 1. Inconvenientes, Absonus.*

Abverto, is. *Plaut.* v. *Averto.*

Ăbundans, ntis. *em.* ior, ſsimus, *Syn.* affluens, circumfluens, copiosus, dives fertilis, uber, plenus, refertus. *Obilat, Obilni, obilneji, najobilneisi.* Überflüſſig. *Bővölködő, Bővséges.* Sententiarum varietate abundantiſsimus. *Cic.* Omnium rerum abundans. *Nep.*

Abundantĕr, *Adv.* Cic. *Obilato.* überflüſſig, reichlich. *Bőségesen.* v. *Largiter, Ubertim, Profusè.*

Ăbundantia, æ, f. Cic. *Obilje.* r: überfluſs. *Bőség.* v. *Ubertas.*

Ăbundātio, onis, f. Plin. v. *Redundatio.*

Ăbundè, *Adv.* Cic. v. *Abundanter, ſatis.*

Ăbundo, ās, āre, āvi, ātum, (Neu.) *Syn.* affluo, circumfluo, magnam copiam habeo, ſum dives. *Obilujem, Obilno imam, Obilenszem, Vi bogatztvu plávam* überflüſſig habe. *Bővölködöm.* Vulgo porcô: Homo otiô, ingeniô, pecuniâ, vitiis abundat. *Cic.* Rerum omnium abundare. *Lucil ex Non.* 2 propriè v. *Effluo N 1* Fons in omnem partem abundat. *Plin.*

Ăbundus a um, Gell. v. *Abundans.*

Abvŏlo, ās, āvi, ātum, (Neu.) Cic. v. *Avolo.*

Ăbūsio ōnis f Cic v. *Abusus.*

Ăbūsīvè, *Adv* Quint. *Nenavadno.* Ungebräuchlich. *Szokatlanúl.* v *Impropriè.*

Ăbūsīvus, a, um, *Auct. Paneg. ad Constant. Aug.* v. *Improprius, Insolitus.*

Ăbusquĕ. *Præp. poetica Abl. ſerviens.* Virg. *Tja od.* bis von. *attól fogva.*

Ăbūsus, ûs, m. Cic. *Zla návada, hnam obichaj, zlo vſivanye.* r. Misbrauch. *Roſz szokás.*

Ăbūtor, ĕris, ūti, ūsus ſum, (Dep.) *Zlo uſivam, neobichno uſivam* Misbrauche. *Véle viſzſza élek.* Rebus, otiô, literis abuti. 2. *Adhibetur interdum in bonam partem:* Sagacitate alicujus ad utilitatem abuti *pro* uti. Omni tempore ad dicendum conceſso abuti: *h. e.* omne tempus abûmere. *Cic.*

* Ăbyſſus, i. f Aug. *Propazt, Dubina nédohitna, Jezeriſche* r. Abgrund. *Mérhetetlen mélység.* v. *Vorago.* 2. v. *Inferi N 1.* Prudent.

Ăc, *Conj.* v. *Atque N 1.* Ac primùm quidem ex te quæro. 2. *Nego. Neg, Nego kako.* Als. *Mint, Hogyſem.* v. *Atque N. 2.* Feci haud ſecus, ac juſſus ſum. *Niszem drugach vuchinil. nego kako mi'je zapovedano bilo.* Ich habe es nicht anderſt gethan, als mir es befohlen vvorden. *Nem tselekettem másképpen, hanem a' mint parantsolták nékem.* 3. poſt voces *ſimiliter, æquè, perinde, par, pariter, juxta* ponitur pro *Uti:* v. *Atque N. 3.* Similiter facis, ac ſi me roges. *Cic.*

* Ăcācia, æ, f. Plin. *Ternina egiptonzka.* r. Schotten-Dorn. *Egyiptomi kökény.*

* Ăcădēmia, (Ăcădēmia *apud Claud.*) æ, f. Cic. *Mudroſzkupohina.* vulgo *Viſzoke skole.* e. Hohe Schul *Fő-Oskola.* Locus erat ab Athenis mille paſſus diſtans, ubi Plato Philoſophiam profeſſus eſt: Hinc *Academici,* ſicut à Peripato *Peripatetici,* à Stoa *Stoici Philoſophi.* Gymnaſium inferius *Academia,* ſuperius *Lyceum* vocabatur.

* Ăcădēmĭcus, a, um, *Cic.* ad Academiam ſpectans.

* Ăcălanthis ĭdis, f *Virg.* v. *Acanthis.*

* Ăcanthis, ĭdis, f. Virg. *Stenlinecz, Krnyevska,* vulgo

Digitized by Google

vulgo *Czajzlek*. s. Zeislein. *Tizmadárka* Sunt, qui *cardiolem* ab *acanthide* non distinguant.

• Ăcanthus, i, m. Plin. *Medvedo-parkhya trâva*. Bären-k au, ein Kraut. *Medve-talpú fü*.

• Ăcārus, i, m. *Cservet va voizku*. r. Wachs-Schab. *Viszſz rágó féreg*. v. *Tinea*.

• Ăcātium, i. n. Plin. *Syn.* navis actuaria, navis curſoria. v. in *Navis*.

Accanto, as, avi, atum, (Neu.) *Pripopévam*, *Pripievam*, *Poleg zpévam*, *Naproti popévam*. Zuſinge. gegen einen ſinge. *Ellenben enecklek*. Magiſtri tumulo accantare. *Stat*.

Accēdo, is eſſi, eſſum. (Neu.) *Kkômu idem*; *Priſztupl'em*, *Priſztupívam*, *priſztupiti*. *Pribliſavamſze*: Hinzu gehe: *Hozzá-járúlok*. *Syn* Aceo, venio, appropinquo, appello, contingo, tranſeo ad, addor, advenio, propinquo, adungor, advento, advolo. *Ujas*: In Italiam, ad urbem, ad ludos accedere. *Terent*. Scopulos accedere. *Virg* 2. pro *Suſcipio N*. 1. Ad dignitatem, ad Rempublicam gerendam accedere: *Chaſzt*, *y rendanye opchine priti*, *náſze vzeti*: e Würde und Regierung der Gemeine annehmen. *Kczims getiſzt viſzleſt magára venni* ita *Cic*. 3. pro *Aſſentior*, *Faveo*: Ciceroni in plerisque, Pompeji partibus accedo: *Quintil*. Si voluntas veſtra Poëtæ *vel* ad Poëtam acceſſerit. *Ter*. 4. pro *Similo*, *ſimilis ſum*: Proximè ad Deorum ſimilitudinem, ad doctrinam alicujus accedere. *Cic*. Cytiſus proximè accedere ebenum videtur. *Plin*. 5. pro *addi*, *adjungi*, *attribui*, *augeri*: Hoc calamitatibus, *vel* ad calamitates meas malum acceſſit. Ex ea re magnus dolor bonis viris accedet. Vino ætas acceſſit *Cic*. Hæc tibi à me dona accedent *Liv*. 6 *Formula tranſeundi ad alia* pro *Praterea*: Huc, eò accedit, quòd &c. accedit & illud, quòd &c *Cic*.

Accēlĕratio, onis. f Auct *ad* Heren. *Prihitrenye*, *Priſſtuvanye*. e. Zueilung. *Hozzá ſietes*. v *Properatio*.

Accēlĕratus, a, um, Cic v. *Properatus*.

Accēlĕro, as avi, atum, (Neu.) Cic. *K chemu hitim*: *Priſſetujem* Herzu eile. *Hozzá ſietek*, *Sietetem* v. *Propero*. Sæpe adhibetur *Active*: Mortem accelerare. *Plin* Iter accelerare: *pro* urgere. *Marlivo putuvati*: *Paſchitiſze kamo*. Die Reiſe beſchleunigen *Sietve menni*. Cæs *Pöras*. Maximis itineribus advolare. Curſu magno, rapidis paſſibus ferri.

Accendium, i, n *Solin*. v. *Incendium*.

Accendo, is ĕre, endi, enſum (Act) v. *Incendo N*. 1. *Inflammo N*. 1 Deus ipſe ſolem, quaſi lumen accendit *Cic de univ c* 9 2 Transl. v. *Incendo N*. 2. *Inflammo N*. 2. *Incito Irrito*, *Inſtigo*. *Animo* Martémque accendere cantu. *Virg*. In prælia, ad certamina mentes accendere. *Sil* 3 Rerum pretia accendere *pro* augere. *Plin l* 18 *c*. 25

Accenſeo, es, ēre, ui, tum, (Act.) v. *Annumero*. Numero ſapientum aliquem accenſere. *Sen*.

Accenſio, ōnis f. (*ab* accendo) *Zaſiganye*, *Vusganye*. e. Anzündung. *Meg-gyújtás* v. *Inflammatio*. Transl. v. *Incitatio*, *Irritatio*, *Inſtigatio*.

Accenſŏr, ōris, m. (*ab* accendo.) *Valer Max*. v. *Inflammator N* 1. *Incenſor N* 1 Transl v *Incitator*, *Inflammator N* 2. *Inſtigator*, *Irritator*.

Accenſus, i. m *ab* accenſeo. Cic *Szluga Varoſki*. r. Stadt-Knecht *Város-Szolgája Syn*. Minister publicus, præco, apparitor comitis, lictor.

Accenſus a, um, *ab* Accendo. Luer *Zasgen* Angezündet. *Meg-gyújtatott*. v *Incenſus N* 1. Transl. v. *Incenſus N* 2 *Iratus* Sic accenſa profatur. *Virg* 5. *Æn* Oho, irâ, in iram accenſus. *h e*. incitatus, concitatus, irritatus. *Plin*.

Accenſus, a, um. *ab* accenſeo. Lactant. *Pribrojen*, *Pripizan*, *Pridan* Zugezehlet, zugeſchrieben *Hozzá ſzámláltatott*, *Hozzá-iratott*.

Accentiuncŭla, æ, f. *Gell* parvus accentus.

Accentor, oris, m. Iſid. *Pripevecz*. v *Concentor*.

Accentus, ûs, m. Priſcian *Szlovo-zárez*, *Glaſz ſzlovke*, *Réchi pravo-zgovor*. r rechte Ton eines Worts, r. Accent. *Szónak bizonyos Syllabájában meg vonáſa*.

Acceptābĭlis, le, Lactant. *Prietliv*. Annehmlich. *Elfogadható*.

Acceptātŏr, ōris, m. Tertul. v. *Acceptor*.

Acceptio, onis. f. Cic. *Uzetie*. e. Annehmung. *Elfogás*. v. *Perceptio N*. 1. 2. *barbarè* Die Donarum acceptio: *h e*. reſpectus, ratio, diſcrimen.

Acceptĭlātio, onis, f. *JCi* v. *Quietantia*.

Acceptĭto, ās, avi, atum, (Act *freq ab* accepto,) *Plaut*. apud *Non* v. *Accepto*

Accepto, as, avi, atum, (Act. *freq. ab* accipio.) Plaut. *Guſztokrat prijemlyem*; *Cheſzto jemlyem*, *uzimam* Oft annehme, empfange. *Gyakran elfogadom* v *Accipio*

Acceptor, oris, m. Plaut. *Jemavecz*, *Priimavacz*. r. Empfanger. *Elvévő*. v *Perceptor N* 1.

Acceptōrĭus, a, um, *Frontin*. acceptioni ſerviens.

Acceptrix, īcis, f Plaut. *Prijemitelicza*, *Jemitelicza*. e. Annehmerin, empfangerin *Elvévőné*.

Acceptum, i n *Uzeto*, *Prijeto* Das empfangene, eingenohmenes Geld. *Liv* Ut dolog. *Aliquid* acceptum *vel* in acceptum referre *h e*. ſcribere in tabulis, *vel* lateri ſe accedere *Cic*.

Digitized by Google

Acceptus, a, um. Nom. *Priet.* v. *Charus, Gratiosus.* Plebi acceptus: *Ces.* Acceptum in vulgus: *Tacit.* Servus apud te acceptissimus: *Plaut.* aliquid alicui acceptum referre: v. in *Refero N.4.* Et tam in bonam, quàm in malam partem usurpatur. *Cic.* 2. Particip. *Uzet, Prijet.* Empfangen vvorden. *Elvétt.* Acceptum habere: *Za prijeto deržati, kaj za vzeto imati.* Etvvas für empfangen halten. *Ollyba tartani, mintha elötte vólna.*

Accerso, is, ire, & Accerso, is, ĕre, ivi, itum, (Act. *quod quidam ex* arcesso *corruptum dicunt.*) *Syn.* Advoco, voco, evoco, accieo, accio. v. *Arcesso N.1.* Ab aratro in senatum, ex ultimis terris ad negotium aliquem accersere. *Cic.* 2. v. *Arcesso N.2. Cito N.2.* Invidioso crimine, capitis aliquem accersere: *Kôga na szmert obtuśiti*: Einen auf Leib undLeben klagen: *V. lakit halálra vádolni.* Cic

Accersītor, *aliis* Arcesītor, ōris, m. Plin. *Dozavaveez.* v. *Vocator.*

Accersītus, *alii legunt* Arcesītus, ûs, m *Prizványe, Dozov.* Das hinzuruffen. *Elhivás.* v. *Vocatus.* Cùm ad eum ipsius rogatu, arcessitúque veniissem. *Cic.* Extra ablativum exempla nusquam reperi.

Accerso. is, ere, &c. in v. *Accersio.*

Accessībĭlis, *com* le. *n.* Tertull *Pohodniv, Prisztupniv, k-chemu je mochi dojti.* Hinzugänglich. *Hozzá mehetô, jöhetô.*

Accessĭbĭlĭtās, ātis, f. Tertull. *rectiùs* facilitas accedendi. *Lehkocha kam do'ti, Moguchnozt prisztupiti.* das vermögen hinzugenen. *Hozzá könnyen mehetőség.*

Accessio, onis, f. Cic. *Prihodenye, Dohodenye, Prisztuplyenye, Pribliśavanye.* Das hinzugehen, e. Zutrettung. *Hozzá-menés.* v. *Accessus.* 2. v. *Adjectio, Augmen, Incrementum, Additio.*

Accessĭto, as. avi, atum. (Neu. *freq., Cato* apud *Gell.* Frequenter accedo.

Accessor, ōris, m. Valer. Max. *Prihodnik, Dohajavecz, Prisztupitel.* Der hinzu gehet. *Hozzá-menô.*

Accessō ĭŭs, a, um. JCt. *Prihodni: k-chemu iduchi.* Hinzukommend, hinzugehend. *Valakihez menô.*

Accessus. ûs, m. Cic. *Prihod, Prisztup.* r. Zutritt, Zugang, e. Hinzunahung. *Hozzá menetel. Syn* Appropinquatio, appulsus, adventus, aditus. v. *Accessio N.1.*

Accĭdens, entis. *om* Part ab *Accido.* Cic *Pripadajuchi, opadajuchi.* Zufallend. *Hozzá-esô, Elcibe-esô,* 2. v. *Accidentalis, Fortuitus.*

Accĭdens, ntis, n. Quintil. *Syn. Ciceronis* Adjunctum, Conjunctum. *Prilika pridogodna; Obich, e; Sztvár prihodna; Pridohod; Prigod, e.* Zufällig Ding. *Történt.* 2. *Pripetek, Prigoda.* r. Zufall. *Eset.* v. *Casus, Eventum N.1.* ita. *Auct. Declam. 5. inter eas, quæ Quintiliano tribuuntur.*

Accĭdentālis, le, Phil. *Rectiùs dicetes* Accidens. *Pridohodni, Prisztupni, Prilosen, Prisztavlyen, Pripetni, Prigodni.* Zufällig. *Meg-esô, Történô.*

Accĭdentālitĕr. *Adv.* Phil *Pridohodno, Prilosceno, Prisztavlyeno, Pripetno, Prigodno* Zufälliglich. *Történt képen* Item v. *Fortè.*

Accidentĭa æ, f. Plin. v. *Accidens N.2 Sors N.1.*

Accĭdĭt, ĕbăt, *Impers.* v. *Usvenit Obtingit.* Accidit fortè, ut &c. *Pripetisśeśe, zgodisśeśe, da &c.* Es ereignete sich, das: *Ugy történt, hogy.* Cic. *Phras.* Casus incidit, intervenit. Forte ita cecidit, ut. Casu factum est. Fortè ita incidit. Casus, fortuna tulit. Factum est fortuna. Cic. Fortunæ placuit, ut *Sic dicitur:* [illegible] opus esse. *Akośze pripetí, da mi pomoch bude.* Wann es sich zutrüge, das ich es vonnöthen haben würde. *Ha ugy történik, hogy szükségemre lenne.* Cic. *Phras.* Si res, si tempus, occasio tulerit, postulaverit, exegerit; Si fortuna ferret, si tempus incidat, ut hæc res mihi opus sit.

Accĭdo, ĭs, ĕre, accĭdi. (Neu. *ex* ad & cado, *quasi* juxta cado.) *Pripadam, Poleg padem.* Zufalle. *Hozzá-esem.* Missa à Gallis tela graviùs accidunt. *Ces. l. 3. B. G. c. 14.* hinc *Transl.* v. *Pervenio.* Quod ubi ad aures accidit Regis. *Liv.* Nescio, quis clamor auribus nostris accidit. *Plin.* Mihi paternæ vocis sonus aures accidit. *Plaut.* 2, v. *Procumbo N.2.* Genibus prætoris accidere. *Liv.* Ad pedes omnium accidente Glodio. *Cic.* 3. Accidere: *Pripetitisze, Prigoditisze:* Widerfahren, Ereignen. *Történni.* Syn. *evenio, contingo, obtingo, fio.* Exempla v. in *Accidit.*

Accīdo, is, ĕre, accīdi, īsum. (Act. *à* cædo.) Cæs. *Prireśujem, Prirezávam.* Abhaue. *Elmetélem.* v. *Amputo, Circumcido.* Transl. *Usus:* Uno prælio res, fortunæ, opes Vestinorum accisæ sunt: *h.e.* afflictæ, imminutæ, extenuatæ, labefactatæ, convulsæ, absumptæ. *Liv.*

Accieo, ēs, ēre, īvi, ītum. (Act.) v. *Accio.* Ego illum huc acciebo: *Plaut. in Mil.* Ubi alii aliter legunt.

Accinctus, a, um, *Part. ab* accingo. *Opászan, Prepászan,* Umgürtet. *Felövedzett.* Ç adiô accinctus. 2. *Transl.* v. *Paratus N.1. Promptus N.2. Industrius.* Ad laborem accinctus. *Plin.*

Accingo, is, nxi, nctum, (Act.) *Pripaśujem, pripaszati: Opaśujem, opaszati.* Mich umgürte.

Sol-

Digitized by Google

Bel-Szerzem. Ferrô enſe accingi: *pro* armari, inſtrui *Virg.* 2. *Transl.* v. *Comparo N.* 3 *Paro N.* 1 & 2. Se operi, ad iter accingere. *Pripravitiſze k-dolu, na put.* Sich zur Arbeit, zu der Reiſe fertig machen. *Dologra, útra készülni Liv.*

Accino, is ui, entum (Neu.) *Diomed.* v. *Accanto.*

Accio, is, ire, ivi, itum. (Act. *a* Cio.) Cic. v. *Arcerſo N.* 1. 2. *Transl.* Solet virtus magnam voluptatem accire *pro* excitare. *Id. ſ. fin.*

Accio, is, ēre, cēpi, ceptum. (Act.) *Jemlyem, Prijmlyem, Uzimam.* Annehme, Empfange, Bekomme. *Elvészem, Bésogadom.* Syn. *Suscipio N.* 1. *Sumo N.* 1. *Recipio ſub N.* 1 *Aſſumo N.* 1. *Prehendo.* Rempublicam, magiſtratum, exercitum, leges à victoribus, jusjurandum à teſtibus, cauſam clientis, ſatisfactionem, judicium, conditionem accipere: *pro* ſuſcipere. 2. Hoſpitiô, apparatis epulis, lautè, magnificè, familiariter, hilari vultu, *vel contrà* Malè, indignis modis, gravi ſupercilio, aſperè, multis verberibus aliquem accipere: *pro* tractare, excipere. *Kéga dobro, ali zlo derſati, imati, prijeti.* Einen gut, oder übel halten, empfangen. *Valaki jol,* vagy *gonoſzúl tartani, fogadni.* 3. Moderatione maximâ, æquo animo admonitionem accipere: *h. e.* ferre, pati. Detrimentum, repulſam accipere: *pro* ſuſtinere. 4. Dicta alterius amicè; in meliorem partem; æquis auribus; *vel contra* aliorſum; in ſiniſtram, peiorem, deteriorem partem; in contumeliam; in aliam, ac prolata ſunt, partem accipere: *pro* interpretari. 5. Famâ, à tabellario, à majoribus auditione aliquid accipere: *pro* audire, intelligere, diſcere, cognoſcere. 6. In amicitiam, ſocietatem, deditionem aliquem accipere: *pro* admittere, aſſumere. 7. Dolorem ex pravis moribus, voluptatem ex alicujus epiſtola accipere *pro* capere. 8. Proprio periculô aliquid accipere: *pro* experiri *Cic. Cæs. Liv.*

Accipiter, itris, m. Terent. *Zgrablyiva ptiza, Zgrablyivka.* r. Raub Vogel. *Ragadozó madár.* v. *Buteo, Falco N.* 1. *Milvius, Niſus.* ſpeciatim *Jaſztreb.* r. Habicht. *ölyü, ölyv.* 2. Transl. v. *Avidus N.* 1. *Rapax.* Pecuniarum accipiter. *Plaut.*

Accitus, ûs, m. *Cic.* v. *Arcerſitus.*

Acclāmātio onis f. Cic. *Privikanye, Prikrich, k-kimuskrichanye.* Das zuruffen, zuſchreyen. *Felkiáltás.* v. *Applauſus, Plauſus* 2 *in malam partem:* Vitanda eſt acclamatio adverſa populi. *Id. l.* 2. *de Orat.*

Acclāmito, as, avi, atum, (Neu. *Freq.*) Plaut. *Syn.* Frequenter acclamo.

Acclāmo, ās, āvi, ātum, (Neu.) Cic. *Kchemu vichem, vikati.* Zuſchreye, zuruffe. *Felkiáltok.* v. *Applaudo N.* 1. 2 *in malam partem.* v. *Obſtrepo N.* 1. Dicenti omnis concio indignans acclamavit. *Patercul.*

† Acclīnātōrium, ii, n. *Naſzloniſche, Naſzlanyaliſche* v. *Reclinatorium.*

Acclīnātus, a, um. Ovid. *Naſzlonyen, Priſzlonyen.* Angeleint. *Hozzá-támaſztatott, Hozzá hajtott.* Item. v *Accelinis.*

Acclīnis, e. Virg. v. *Inclinis, Acclinatus.*

Acclīno, as, avi, atum. (Act & Neu.) *Priſzlánjam, Naſzlányam, naſzloniti* Hinzu leine. *Hozzá-hajlok.* v. *Inclino N.* 1. Se ad aliquem acclinare. *Ovid* 2 *Transl.* v. *Aſſentior.* Se ad caulam Senatûs acclinare. *Liv.*

Acclīvis, ve. *Syn.* Faſtigio leni ſubvexus, molliter aſſurgens. *Priſztérm, Ubregovit, Uzberdovit, Pomalo nadignyen.* Steil, aufgemach in die höche ſich erhebend. *Meredek, Hágó, Vontató.* Viæ pars valde acclivis. *Cic.*

Acclīvĭtās ātis, f. Cæs. *Priſztérmnina. Ubregovitozt, Uzberdozt, Nadiſſenozt.* e. Anhöhe. *Helynek meredekſége.*

Acclīvus, a, um. v. *Acclivis.* Placidè acclivi colles. *Liv. l* 18.

Acclūdo, is, ĕre, &c. v. *Includo.*

Accŏlă, æ, m. Cic. *Priſzelnik, Blizu ſztojechi.* r. Beyvvohner, nahe an einem Ort vvohnend, *Mellette lakó.*

Accŏlo, is, ui, ultum *inus* (Act.) *Blizu ſztoim, Poleg ſztanujem.* Nahe dabey vvohne. *Valaminek mellette lakom.* Syn. *juxta colo, habito.* Mare, ſylvam, montem accolere. *Liv.*

Accommŏdātè, tiùs, iſſimè, *Adv.* Cic v. *Appoſitè, Aptè, Commodè, Idoneè, Habiliter.*

Accommŏdātio, ōnis, f. Cic. *Prikladnoſzt, Privlagodnozt.* e. Bequemlichkeit. *Hozzá-illetés, ſzabás.* v *Habilitas, Commoditas.*

Accommŏdātus, a um, tior, *Cic.* iſſimus, Plin. v. *Opportunus N.* 1 & 3 *Habilis, Paratus in propria notione, Accommodus.* 2. Ad vitia accommodatus: *h. e.* propenſus, proclivis *Cic.*

Accommŏdo, as, avi, atum, (Act.) *Privlaguiem, priloſiti: Vlagodno chinim.* Bequeme. *I ozzá-ſzabom, Illetem.* v. *Apto, concinno, applico, comparo N.* 3. Coronam ſibi ad caput, ſe ad magnas res gerendas accommodare. *Cic.* Se alicui accommodare *pro* ſequi ejus partes. *Suet.* 2. v. *Commodo N.* 1. Alicui de habitatione, ædes ad nuptias accommodare. *Cic.*

Accommŏdus, a, um. *Prilichen, Prilagodliv.* Bequem *Illendô, Hozzá-alkalmaztatott.* v. *Accommodatus.* Vallis haudi accommoda. *Virg.*

Digitized by Google

Accongĕro, is. *Plaut.* v. *Aggero, Congero.*

Accrēdo, is, ĭdi, ĭtum, (Act.) *Nep.* v. *Credo, Accido N. 2.*

Accrēmentum, i. n. *Plin.* v. *Incrementum.*

Accrescо, is, ēvi, *Sup.* crētum *inus.* (Neu.) *Prirasztujem, Narasztujem, naraszti.* Zuvvachse. *Felnŏdŏk.* Syn. *augeor.* v. *Augesco.* Flumen subito accrevit. *Cic.* Veteribus negotiis nova accrescunt. *Plin.*

Accrētio, onis, f. Cic. *Prirasztenye, Narasztenye.* e. Anvvachsung. *Nevekedés.* v. *Accrementum.*

Accŭbātio, onis, f. Cic. (*quidam etiam* Accŭbĭtio *leg.*) *Prileganye.* s. Beylager. *Mellékfekvés.* Item v. *Assessio.*

Accŭbĭto, as, &c. *Sedul* Frequenter accubo.

Accŭbĭtōrius, a, um, *Petron.* ad accubationem spectans.

Accŭbĭtum, i, n. *Lampr.* v. *Lectus, i. Sella.*

Accŭbĭtus, ûs, m. *Stat.* v. *Accubatio.*

Accŭbo, ās, ŭi, ĭtum, (Neu.) Plaut. *Poleg lessim.* Beyliege. *Mellette fekszem.* v. *Accumbo, Adjaceo.* 2. *Polegszem.* Nahe bin. *Mellette vagyok.* Theatrum monti accubat, imminet, adjacet. *Suet.*

Accūdo, is, ūdi, ūsum, [Act.] Plaut. *Prikávam, prikovati.* anschmiede. *hozzá kovátolom.*

Accumbo, is, ŭbui, ĭtum, [Neu.] Cic. *Prilégam.* v. *Assideo, Discumbo N. 1. Accubo N. 1.*

Accŭmŭlātè, *Adv.* Auct. *ad* Her. *Nakupplyenn.* v. *Cumulatè, Acervatim, Abundanter.*

Accumulātio, onis, f. Plin. *Nakuppenye, Nagernenye, Nagernutje.* e Anhauffung. *Rakásha-gyűjtés.* v *Acervatio.* 2. v. *Augmen.*

Accumulātor, oris, m. Tacit. *Nakupchitel, Prikuppitel, Povekszavavecz* r. Anhäuffer, Vermehrer. *Rakásha-gyűjtő, öregbítő.*

Accŭmŭlo, as, avi, atum, [Act.] *Nakuppujem, Nagernujem.* Anhäuffe. *Rakásha-gyűjtőm.* v. *Acervo, Cumulo, Coacervo, Congero, Aggero, ic, & as.* Item v. *Augeo N 1.* Opes, aliquem donis, alicui honorem accumulare. *Cic.* Vitem accumulare: *b. e.* terram circum vitem aggerare. *Plin.*

Accūrātè, ius, issimè, *Adv.* Cic. v. *Curatè, Diligenter, Studiosè.*

Accūrātio, onis, f. Cic. v. *Cura N. 1. & 2. Studium N. 1.*

Accūrātus, a, um, Cic. *Z-marlivoszttium vuchiny n.* mit fleiss gemacht. *Szorgalmatoson tsinált.* Item v. *Diligens N. 2. Studiosus N. 1. Curiosus N. 1. Meditatus N. 2. Perfectus.* Accuratô opus est *Plaut.* -tior, *lis.* -issimus, *Cic.*

Accūro, as, avi, atum. (Act.) Cic. *Syn.* diligenter curo, administro. *Marlivo sskerbim, pajbza imam, gavnam, sskerb noszim.* Fleissig sorge. *Szorgalmatos gondját viselem. 2.* Prandium alicui accurare *pro* præparare. *Plaut.*

Accurro, is, accurri, cursum, (Neu.) Cic. *Pritekujem, Dotéchem, techi: K kŏmu béréklim.* Zulauffe. *Hozá futok.*

Accursus, ûs, m. Tacit. *Pritek, Dotek, Dodérgkanye, Pritechenye, Dotechenye.* r. Zulauff. *Hozzá-futás.* Item v. *Concursus.*

Accūsābĭlis, le. Cic. *Obtuslio, Tu be vrêden.* Klagvvürdig. *Vádolható-való* v. *Incusabilis.*

Accusātio, onis, f. Cic. *Tu ba* v. *Incusatio.*

Accūsātīvus, a, um. *Quint.* continens accusationem.

Accusātor, oris m. Cic. *Obtusitel, Pokrivitel, Tusitel* r. Anklager. *Vádoló.*

Accusatoriè, *Adv.* Cic. *Z tusbam, Tusech.* Anklagerisch. *Vádolókép'n.*

Accusātōrius a um, Cic. *Tusbeni, Tusbi szhissajuchi.* Anklägerisch. *Vádlóhoz-való*

Accusātrix, īcis, f. Plaut. *Obtusitelicza, Pokrivitelicza.* e. Anklägerin. *Vádlóné.*

Accūsito, as, avi, atum. (Ant *Freq.*) Plaut. *Obtustvam, Chesito túsim.* Offt anklage. *Gyakran vádolom.*

Accūso, as, avi, atum, (Act.) *Túsim, Obtusujem, obtusiti.* Anklage. *Vádolom.* Item v. *Incuso. Usus:* aliquem alicui, apud aliquem, coram aliquo homicidii, capitali crimine, de scelere accusare. *Cic. Cæs. Phrasis:* alicui diem dicere; dicam scribere, impingere; accusationem conflare. Aliquem in judicium adducere; in ius rapere, trahere; judicio persequi, exagitare; in crimen vocare; in reos referre 2. v. *Reprehendo N. 2. Redarguo.* Inertiam alicuius, *vel* aliquem inertiæ, de inertia accusare. *Terent.*

*Ăcēdĭa, æ, f. v. *Pigritia, Tædium.*

Ăceo ēs, ēre, ui, (Neu.) Cato. *Oczten* ali *kiszel jeszem.* Ich bin sauerlich. *Meg-savanyodom, Ecetesedem.*

*Ăcĕphălus, a, um, Isidor. *Glave nemajuchi, Prez glave, Prez poglavára.* ohne Haupt, ohne Obern. *Fejetlen, Fejedelem nélkül-való*

Ăcĕr, ĕris, n. Ovid. *Klen. Klenovo drvo.* gemeiner Ahorn. *Jubar-fa.*

†Ăcĕr, ĕris, n. *Pleva.* r. Spreuer. *Polyva, Utsu.*

Ācer, ācris, ācre. *Oszter, Rezek, Lyut.* Scharff, Reich. *Savanyó, éles.* acre acetum, *Colum.* Cibus acris. *Plin. 2. Transl. ad alia:* v. *Fortis, Strenuus.* ita *Virg* 3. v. *Severus, Vehemens.* Acres animadversores vitiorum. Quid Theopompo acrius. *Cic.* 4. v. *Velox, Generosus.* Acri gaudet equo *Virg.* 5. v. *Perspicax, Acutus.* Homo acerrimô ingeniô, consiliô, memoriâ: *Cic.*

Digitized by Google

Cic. *Chlovek veliko ga razuma, tomachay pameti:* Menſch von einen groſsen Verſtand, Rath, und Gedächtnüſs: *Nagy értelmü ember.*

Acer, is, m, Nom. propr. cujuſpiam montis Ovid.

Acerātus, a, um, Feſt. *Z-ſplevami zmeſſan:* Mit Spreuen vermiſcht: *Polyvával kevereſzt.*

Acerbè Adv. Cic. *Terpko. Oſtro, lyuto:* Bitterlich, härtiglich, ſcharff: *Keſerveſen, Keményen.*

Acerbitas, atis, f, (fructibus propr.) Cic. Acerbitudo, inis, f, Gell. *Oſtrocha, Bridkocha, lyutoſzt, Terpkocha:* e. Strengigkeit, Bitterkeit: *Keménység, Keſerüség.* 2. Transl. V. Immanitas, Crudelitas. Cic.

Acerbo, as, are, avi, atum, (Act.) Virg. *Lyutim, Terpko, Bridko, oſtro, lyuto-chinim:* Verbittere: *Keſeritem.*

Acerbus, a, um, Cic. Acerbōſus, a, um, Lucill. *Terpek* Transl. *Bridek, Lyut, oſter:* Bitter, ſtreng: *Tſipös, keſerü, Mord.*

Acercus, a, um, Mart. *Prez repa:* r. ohne Schvveiff: *Farkatlan.*

Acerna, æ, f, Vide Acerra.

Acernus, a, um. *Klenov, iz klenovogadréva:* Ahornen: *Juharfábol-való.*

Acero, as, are, avi, atum, (Neu.) Plaut. *Z-plevami méſſam:* Mit Spreuen vermiſche: *Polyvámom, Polyával, egyvelitem.*

Acerōſus, a, um, Feſt. *Plevaſzt, Pun plév:* Voll Spreuer: *Polyvás, utsút.*

Acerra, æ, f, Cic. *Kadilnicza:* s. Rauchfaſs: *Füſtölö edény.*

Acerrimè Adv. Cic. *Preoſtro:* Auf das ſchärfſeite: *Legeröſebben élesſebben.*

Acerſecomes, æ, m. Juv. *Neobrit neokolyhan, y neoſtriſen chlovek:* Unbeſchorener Menſch: *Beretvátlan, nyiretlen ember.*

Acervālis, is, com, le, n, Cic. *Nakupſzpravlyen, Kuppen:* Gehaufft: *Rakásba gyültt.*

Acervātim, Adv. Cic. *Nakuppe, kuppech:* Hauffenvveiſs: *Rakáſonként.*

Acervātio, onis, f, Plin. *Kuppenye, nakuppe ſzpravlyanye:* e. Aufhauffung: *öſzve-rakás.*

Acervo, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Kupchim, Kuppim, Nakuppe ſzpravlyam:* Aufhauffe: *öſzverakom.*

Acervus, i, m, Cic. *Kup Sztòg:* Ein Hauff: *Rakás Aſztag.* 2. Transl. pro *Affluentia.* Acervus bonorum &c.

Acesco, is, ere, (Inchoat.) Colum. *Ocztimſze, kiſzel poſztajem.* peregr. *Giknem:* Sauer, oder Eſſig vverde: *Meg-etzeteſülök.*

Acētābulum, i, n, Plin. *Ocztenyka Ocztenibarilecz, Poſzuda za oczet:* r. Eſſigkrug, s. Becherlein: *Etzetes edény.*

Acētāria, orum, n, plur. Plin. *Ocztene jeſztvine:* Saure, und mit Eſſig gemachte Speiſen: *Etzetes ételek.* 2. Vid. Acetoſa.

Acētōſa, æ, f, Plin. *Kiſzelicza tráva:* s. Sauerampffr, Kraut: *Sóska.*

Acētōſus, a, um. *Occten:* Auf Eſſig ziehend: *Etzetes.*

Acētum, i, n, Cic. *Oczet:* Eſſig: *Etzét.* 2. Transl. pro *Indignatione.* ſit ne acetum in pectore Plaut.

Achariſtia, æ, f, Vid. Ingratitudo.

Achātes, æ, m, 1. *Dragi kamen, Akàt:* Ein Edelgeſtein, Achat genandt: *Akates drága kö:* 2. Nom. propr. viri aſſidui Æneæ comitis. Virg. Appellative. V. Socius, Comes. 3. Fluvius in Sicilia.

Acheron, ontis, n, *Peklenſzki potok:* r. Höllen-Fluſs: *Pokol folyó vize.* 2. V. Infernus. 3. eſt fluvius in Epiro.

Acherontĭcus, a, um, Plaut. Acheruſius, a, um, Lucr. *Peklenſzki, Pakleni:* Hölliſch: *Pokolbéli.*

Acherontius, ii, m, Plaut. *Jur z-jednum nogum vu grobu Sztar chlovek:* Ein alter Greiſs, der ſchon mit einen Fuſs auf dem Grabe gehet: *Egy lábbal koporſoban álló vén ember.*

Achores, orum, m, plur. Med. *Priſchaj na detinſzkeh glavah, ali kraſzte:* s. Bläſslein an denen Kinder-Köpffen, oder Grind. *Kis gyermekeknek fejebül kiköltt kelevények fakadékotskak.*

Achras, adis, f, Colum. *Terpika hruska drévo,* 2. *Divja hruska:* Gevviſſe Art von bittern und ſauren Birn, 2. vvilder Birnbaum: *Ietlen Körtvély-fa, vad kertvély.*

Achronologia, æ, f, eſt error in computu temporis

Acia, æ, f, Petron. *Nit, konecz vu igli:* Der Faden in der Nadel: *Töben levö ſzál vagy tzérna.*

Acicula, æ, f, *Igliczа. Gombaſnicza igla:* Kleine Nadel, Stecknadel: *Tötske, Gombos-tü.*

Aciculārius, ii, m, *Iglàr:* Nadler: *Tö tſináló.*

Aciditas, atis, f, *Kiſzelocha, Kiſzelina:* e. Säure Säurigkeit: *Savanyúság.*

Acidulæ, arum, f, plur. Plin. *Kiſzéla voda:* Sauerbrunn-Waſſer: *Savanyú viz.*

Accidulus, a, um, Plin. *Malokiſzel, Nakiſzel:* Säuerlicht: *Savanyotska.*

Digitized by Google

Acidus, a, um, Virg. *Kiſzel:* Sauer: *Savanyú izli.*

Acies, iei, f, Cic. *Oſtrina, óſtro, ali rezalo na ſeiesu obdelanomu, vg nóſu, ſzablyi &c.* e. Schörffe oder Schneide, am Eyſen, als Meſſer, Schvverdt &c. *Eleség.* 2. Transl. *Piſztrina vida, oka:* e. Schörffe des Geſichts: *éles látás.* Ingenii acies, Cic. *Biſztrina pameti yrazuma:* e. Schärffe des Verſtands: *értelemnekés okoſságnak melyſége.* 3. *Pripravni rèd k-boju:* e. Schlacht-Ordnung: *Elrendeltt hádi rend.* 4. pro *ipſa pugna.* Inclinatur acies, ſaucii acie, ex acie excedunt, nutat acies, prope perſtringitur, cornibus nudatur. Aciem ſtitit, hortatu, exemplo reſtituit, inſtauravit, integravit, collegit, ſuſtinuit.

Aelia lex, erat, quâ omnis dilatio legatis iudicii inhibebatur, ab Acilio Tribuno Romano prognata.

Acinaces, is, m, Horat. (gladius Perſarum ſive Medorum) *Szablya, Kordecz:* Ein Säbel: *Horgas, Szablya.*

Acinārius, a, um, Varro, Acināceus, a, um, JCt.

Acinātius, a, um, Ulp. *Pechken, zernyen:* Zum Kern, und allerley Beerlein in Früchten gehörig: *Szölö és minden fele gyümölcs benſőmet, magos.*

Acinēſia, æ, f, Med. *Negenenye:* e. Unbevveglichkeit: *Mozdithatatlanság.*

Acinōſus, a, um, Plin. *Pun pechkib.* 2. *Punzernya, ali koſchicz vu ſzadu:* Voller Kernlein in den Weinbeeren, 2. voller Beerlein in Früchten: *Tellyes ſzölö vagy gyümölcs maggal.*

Acinus, i, m, Cic. Acinum, i, n, Varro. *Pechka, y vu ſzadu vſzakojachkom zernye:* Die Kern in den Beeren, und allerley Beerlein in Früchten: *Szölö és minden féle gyümölcsben termö, mag.*

Acipenſer, eris, m, Cic. Accipenſis, is, m, Mart. Vid. Sturio.

Aciſculārius, Aciſculus, Axiculus, i, m, Vitruv. *Mala ósz:* e. Kleine Axt: *Tenge lettske.*

Acitāta, æ, f, vide ſtragulum.

Aclaſſis, is, f, Tunica ab humeris non conſuta. Feſt.

Aclērus, i, m, JCt. *Od déla ochinſztva odvérſen.* Enterbt: *öregségetül kihittelett.*

Aclētus, i, m, *Nepozvanigóſt:* Der unberuffen bey einer Mahlzeit erſcheinet: *Hivatlan vendég.*

Aclis, idis, f, Virg. *Sztréla, kümſze zarad teſine na zemlyu naſzlányajuch ſztrélya.* Eine ſchvvehre Pfeile, damit man an die Erde angelähnend ſchieſt: *Olly nyil, mellynek nehezsége miat földre hajolva nyillaſztattik.*

Acmaſticus, a, um, Medic. *Prirаſztuchiſze Povekſſáchiſze.* Zunehmend: *Fel nyövö, nevelkedö.* 2. V. Vegetus, fortis.

Acmeſtes, is, f, Med. *Naj gorſſi ſztálü koje boli,* peregr. *Betegsg.* Der höchſte Grad einer Kranckheit: *Legnagyobb betegségnek állapotja.*

Acmon, onis, m, *Kovachko nakovalo, iliti Jelezo na panyu nakômaſze kova.* r. Amboſs: *ülö-vas.*

Acmotheton, i, n, (legitur & Acmothecon) *Pany nakom kovachko nakovalo ſztoi.* r. Schmiedſtock darauf der Amboſs ſtehet: *ülö vas töke tarto.*

Acoëtus, a. um, Plin. *Chiſzt, Prez ſzmrada vſzakoga.* Lauter, rein: *Tiſzta.* Mel acoëtum, Plin. *prez ſzmrada veſz chiſzt méd.* Lauter Hönig, darinnen nichts unreines. *Szin méſz.*

Aconitum, i, n, Ovid. *Vuchja trâva ali koren:* e. Wolffs-Wurtz: *Farkas-répa.*

Acor, oris, m, Quint. *Kiſzelina, kiſzelocha, Térpkocha.* e. Säure: *Savanyuság.*

Acquieſco, is, ere, evi, etum, (neu.) Cic. *Privolyujem, Priſztájem, Mirenſztem.* Zufrieden bin, Ruhe: *Meg nyuſzom, Egyet értek.* Acquieſcere in re aliqua, vel alicui rei. Cic. *Priſztati kakvomu dugovanyu.* Mit einer Sach zufrieden ſeyn: *Jová hagyni valamit.* Aquieſcere lecto. *Pochivati.* Ruhen: *Nyúgodni.*

Acquiro, is, ere, ivi, itum, (act.) Cic. V. Adipiſcor.

Acquiſitio, onis, f, Front. *Dobivanye.* e. Erlangung, Uberkommung: *Nyerés.*

Acratophorum, i, n, Cic. *Vodena poſzuda &c.* r. Waſſerkrug: *Viri edény.*

Acrēdo, inis, f, Pallad. Acritas, atis, f, Gell.

Acritudo, inis, f, Vitr. *Lyuto-oſtrina, kiſze locha.* e. Rauche, Schärffe, Säure: *Tſipöség Erösség.*

Acredula, æ, f, Cic. Aëdon, onis, f, Virg. Luſcinia, æ, f, Plaut. Philomela, æ, f, Mart. *Szlavichek, Szlavich ptichicza.* e. Nachtigall. *Filemile madár.*

Acrimōnia, æ, f, Cic. *Oſtrina, Lyutina.* e. Schärffe, Näſſe: *Erösség, Tſipöség.* 2. Transl. V. Vehementia, Severitas.

Acroāma, atis, n, Cic. dicitur, quidquid auditu jucundum eſt, ut: Muſica, fabulæ &c.

aut

Digitized by Google

aut ipse etiam Musicus, Festivus narrator &c.

Acroasis, is, f, Cic. Eruditus sermo, seu disputatio, quæ à Magistro alicujus artis, coram multis audientibus habetur. 2. ponitur & pro ipso loco, ubi acroasis habetur. Cic. Att. l. 15. & 17.

Acrocomus, i, m, *Dugo-lasz*. Langhaarig: *Nagy hajú*.

Acta, orum, plur. n. Cic. *Chini takzsán, kakne sztvu*. e. Thaten, Geschichte: *Tselekedetek*.

Actio, onis, f, Cic. *Chinenye Opravlyanye, nasztvu* &c. e. Handlung: *Tselekedés Tétemény*. 2. *Turba naszkódiducha*. e. Gerichtliche Klage: *Törvényes vádolás*. 3. V. Lis. 4. V. Defensio, sive Oratio defensiva. Actionem meam Cesar comprobavit. Cic. Q. Valerio.

Actor, oris, m, Cic. *Chinitel, Opravitel*. r. Thäter: *Tselekedö*. 2. *Obtsitelnaszkódu*. Gerichtlicher Kläger: *Törvényes vádoló*.

Actuārium, ii, n, Cic. *Bérza ylebkaladja*. Ein geschwindes und ringes Schiff: *Sebes és könnyü hajó*.

Actuōsè Adv. Cic. *Posztleno, Delatno, Chinlivo Svié blizo*. Geschäfftig: *Tselekedve, Iparkodva*.

Actuōsus, a, um, Cic. *Chinlivo, posztlen, Radchinetsi*. Geschäfftig: *Tselekedö, Iparkodó*. Actuosi dicuntur & Histriones. Fest.

Actus, ús, m, Cic. V. Actio N. 1. Actum adjec. pro *ratum habeo* Cic.

Actūtum Adv. Cic. V. Confestim, Statim, Illicò Subitò, Repentè, Mox.

Aculeātus, a, um, Cic. *Ostер (vulgò) Spichaszt*. Scharff, Spitzig. *Hegyes, Tövisses*.

Aculeus, ei, m, Cic. *Salecz, Saicza*. e. Stachel. *Fulyánk*. 2. Jocus acerbus, contumeliosus. Emittere aculeos severitatis in aliquem Cic. *Kogaszte nechlovetsbno popasztti*. Einen grob anfahren. *Valakit embertelenül, gorombán fogny*.

Acumen, inis, n, Cic. *Ostrina, Bodesz*. e. Ert, Arth, Spitze eines Dings. *éleség, Hegyesség*. 2. Acumen ingenii, *Biszterv, ostropametnoszt*. e. Scharffsinnigkeit. *Elme élesége*.

Acūmino, as, are, avi, atum, (Act.) Lact. certàm. *Ostrim*. vulgò *spichim*. Spitzig mache. *Megbegyesitem*.

Acuncula, æ, f, *Iglicza*. e. Nädlein. *Tötske*.

Acuo, is, ere, ui, utum, Cic. *Brúszim ostrim*. e. Schärffe. *Hegyesitem, Elesitem*. 2. pro Excito, Acuere ingenium Cic. in Brut.

Acus, ûs, f, Cic. *Igla*: e. Nadel: *Tü*.

Acus, ci, m, Plin. *Igla, Morszka ribaz-dugem klyunom*: Meer-Fisch mit einem spitzigen Schnabel, Horn-Fisch: *Vágóhal Tengeri hosszú orrú hal*.

Acus, eris, n. *Varro*. (fem. Colum.) *Pleva*. r. Spreyer: *Polyva, Töredek*. Durissimæ quidem acus resectæ se paratæque erunt. Colum.

Acūtè, Adv. Cic. Acutùm Adv. Horat. *Britko, Ostro, z-mozgom, Gluboko*: Subtiel, hell: *Elesen, Elmésen*.

Acūtus, a, um, Cic. *Ostер, Naostren, Britki*: Gescherfft: *éles, Hegyes*. Transl. V. Subtilis, Acer. ùt Acutum ingenium, Acuta vox.

Ad præp. Cic. *Na, K*.. Zu: *Hozzá, Reá, mellé, koz*. 2. Ad, ponitur pro *usque ad, usque in*, utì ad insaniam fluduit, ad unguem scit, in urbe ad hanc diem remansisset Cic. in Catil. 3. pro *apud*, vel *prope*, vel *juxta*. Fuit ad me sanè diu, ad urbem est. Cic. 4. pro *In*, summus Imperator ad exercitum Plaut. 5. pro *quod attinet ad*: Prudens ad Consilia Cic. 6. pro *secundùm*: Ad voluntatem mihi succedunt omnia, ad nutum alterius. Cic. 7. pro *Circa*. ad quæ tempora te exspectem fac me certiorem Cic. Attic. 8. pro *circiter*. Talenta ad quindecim coëgi Teren. Heaut. 9. pro *Versus*. Herbæ ad morsus bestiarum. 10. pro *Præ*. Estne ùt fertur forma? P. sanè, at nihil ad nostram hanc Teren. in Enn. 11. pro *post*: utrum illuc nunc veniam, an ad decem annos. Cic. Attic. 12. ep. 46. 12. pro *propter*. Cum boves quædam ad desiderium relictarum mugissent. Liv. l. 1, 13. pro *Pro*. Qui ad statuam pecuniam contulerunt Cic. 5. Verr. 14. Conjungitur sæpè cum *usque*. usque ad nostram memoriam laborâvere fall. in Jug.

Adactio, onis, f, Liv. *Primúrjanye, Prisztilenye, Nagnanye, Pritiranye*. r. Zvvang: *Reá-kénszeritté*.

Adæquè Adv. Cæs. *Pravo, Naprav, Najednako*. Recht, gleich viel: *Egyenlöképen*, nunquam adæquè visi Plaut. *nigdarszte neszem tulikoy tak pravo szmejal*. Ich habe nie so viel und recht gelohet: *Soba annyit nem nevettem*.

Adæquo, as, are, avi, atum, Cic. *Raunam, Poravnavam, Jednáchim*. Ebne, gleichmache: *Egye alövé-teszem. Egyenlitem* 2. pro *parem facio*. Adæquare aliquem sibi Tacit.

Digitized by Google

Adágio, onis, f, *Obſolet.* Adágium, i j, n. Plaut. *Réch v-navadu vzeta, Prerichje, Navadna réch Priſlovka.* 2. Sprichvvort: *Köz-példa beſzéd.*

Adalligoas, are, avi, atum, Plin. *Nadoveſujem, Priveſujem.* Anbinde: *Hozzá-kötöm.*

Adamantēus, a, um, Ovid. *Iz Gemanta napravlyen.* Von Diamant gemacht: *Kemény, mint á gyémánt kö.*

Adamantinus, a, um, Plin. *Gemantov, Tvérd kakti kamen Gemant.* Hart vvie ein Diamant: *Gyémántból való.*

Adamantis, tidis, f, Plin. *Czoperna trava.* 2. Zauber-Kraut: *Boſzorkány-fü.*

Adamas, antis, m, Plin. *Gemantkamen drági.* 2. Edelgeſtein, Diamant genandt: *Gyémánt, Drágakö.*

Adamo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Jakolyubim.* Sehr liebe: *Igen ſzeretem.*

Adamuſſim, Adv. Plaut. *Pravo povolyi Prapo mértuku, meri.* Der Richtſchnur nach: *Régula kedvemſzerint.*

Adaperio, is, ire, erui, ertum, Val. Max. *Odpiram, Odkrivam.* Aufthue, entdecke: *Felnyitom.*

† Adapto, as, are, avi, atum, (Act.) *Prikladujem, Privanávam, Redno ſzpraulyam, Prilichim.* Zuſammenfiege, ordne: *Hozzá-ſzabom, Igazgatom.* Vid. Accomodo, Apto.

Adaquo, as, are, avi, atum, (Neu.) ſvet. *Marbunapajam, Polévam.* Das Vieh tränckе, begieſſe: *Megitatom á barmot Vizzel öntözöm.*

Adaquor, aris, ari, atus, ſum, (Dep.) Jul. Cæſ. idem.

Adaugeo, es, ere, auxi, actum, (Act.) Cic. *Povekſavam, Pridávam.* Vermehre: *öregbitem.*

Adblandior, iris, iri, itus, ſum, (Dep.) *Lyubleene, maſztne réchi govorim, Prilizavamſze.* Freundlich zuſpreche ſchmeichle: *Hizelkedek.*

Adcreſco, is, ere, evi, etum, (Neu.) Hor. Accreſco, Cic. *Priraſztujem.* Aufvvachſe: *Hozzá-növök.*

Addecet, Impersonale. *Jeſzt doſztojno, Priſztoiſze.* Es gebiehrt, es geziehmet ſich: *Illik hozzá.*

Addenſeo, es, ere, ui, Virg. Addenſo, as, are, (Act.) Plin. *Guſztim.* Dick mache: *öſzveſürittem.*

Addico, is, ere, ixi, ictum, (Act.) Liv. *Odredyujem, Dajem, Oſztaulyam kajkomu, Poſzvájam.* Ordne, verlaſſe, zur Straff verurtheile: *Elrendelem, Neki-ajánlom, reá hagyom, itélem.* Addicere aliquem in ſervitutem, vel ſervituti. *Koga odreditʼ, ali doſzuditi na delo, ſzlusbu, vuſzusánſztvo.* In die Dienſtbarkeit verurtheilen, oder übergeben: *Valakit ſzolgaratra, munkára rabſágra adnyi &c.* Addicere le cupiditati, petulantiæ &c.

Addictus, a, um, Horat. *Z-dobrem nagnyen, Dobrovolen, Prignyen.* Zugeeignet, ergeben, zugethan: *Valamihez köteles, jóakaró Hozzá hajlandó.*

Addiſco, is, ere, didici, (Neu.) Stat. *Navúchamſze Privuchamſzle.* Erlerne, lerne: *Megtanúlom.*

Additio, onis, f, Cic. Additāmentum, i, n. *Do, ali Pridavek, Nadavek, Pridavanye Privérſek, Nadavanye Dodanye.* 2. Zuſatz. *Hozzá-tétel, Mellé-adás.*

Addo, is, ere, didi, itum, (Act.) Cic. Addo, as, are, Plaut. *Do ali Pridájem, Nadodájem, Priſztávlyam.* Zugebe. *Hozzá-adom, Hozzá-téſzem.* 2. pro *Do.* cuī me Cuſtodem addis? Plaut. *Komu me zachuvara dajes &c.*

Addoceo, es, ere, ocui, octum, (Act.) Cic. *Privúcham, Navúcham.* Noch darzu lehre: *Reá-tanítom.*

Addormiſco, is, ere, ivi, itum, (Neu.) *Svet, Za, ali Priſzpavam.* Zu Schlaffe. *Elſzunnyadok.*

Addubito, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Jédno malo dvoim.* Ein vvenig zvveifle. *Kételkedem.* 2. V. Dubito.

Addūco, is, ere, uxi, uctum, (Act.) Cic. *Do ali pri pelyávam.* Hinzuführe. *Hozzá-vezetem.*

Adductio, onis, f, JCt. *Dopeliánye.* e. Hinzuführung. *Hozzá-vitel.*

Adduplico, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Dvojvérſztim, Dvojvérſzto-chinim.* Zvveifach mache, verdopple. *Megkettöztetem.*

Adedo, is, ere, edi, eſum, (Act.) Virg. *Pojédam, Prijédam.* Auſeſſe. *Etéſzem, Megméſztem.*

Adēlus, a, um, Cic. *Neznan, Nepoznan.* Unbekandt. *Esméretlen.*

Ademptio, onis, & ademtio, Cic. *Odjemlenye, odvzetje.* e. Hinnehmung. *Elvétel.*

Ademptus, a, um, Cic. *Odvzet.* Hingenommen. *Elvétetett.*

Adeò, Adv. Cic. *Natuliko, Dotmár.* So gar. *Ugy annyira.* 2. pro *Valde, Jako.* Sehr. *Igen, erösen.* Inveni adeò nobilem Teren. 3. pro *Imò, potiùs:* Intra mœnia, atque adeo

adeò in Senatu videbis Cic. 4. pro *Verò*. Hanc adeò gratiam illi habeo. Id adeò ſic cognoſcite Cic. pro Cluent. *Dapache ono okok rezmete*. Ia auch verſtehet es alſo: *Iskálbeſt úgy értétek*. 5. pro *Eò. Poſtremò*, adeò res rediit Teren. *Zadnyich natoje dugovanye dvſlo*. Letzlich iſt es an das ankommen: *Uczolyára arra jött á dolog*.

Adeo, is, ire, ivi, itum, (Neut.) Cic. *K-komu idem, Priſztupluyem*: Zu einem gehe: *Hozzá-megyek*.

Adeps, ipis, m. & f. Cic. *Szalo*: s. Schmeer: *Kövérſég, Zir. Háj*.

Adeptio, onis, f. Cic. *Zadobivanye, Dobivanye, Zadobitje*: Das erlogen: *Megnyerés*.

Adequitātio, onis, f. Jul. Cæſ. *Dojaſſenye, Dojáſzanye*: Das Hinzureithen: *Hozzá-lovaglás*.

Adequito, as, are, avi, atum, (Neu. apud Plin. Act.) Jul. Cæſ. *Doiaſſzjem, Dojáſzam*: Hinzureithe: *Hozzá-lovaglok, ügyetek*.

Adeſdum, Adv. Terent. *Hodiſzim, Hodida, Priſzlzpi*: Kommher: *Jöſzte*.

Adfero, Affero, ers, erre, tuli, latum, (Act.) Liv. *Priali Donáſſam*: Herzu trage: *Idehozom, Elébozom*.

Adfringo, is, ere, egi, actum, (Act.) ſtat. *Natukujuch, ali zadevajuch, Terem, Potiram*: Etwas zerſchlagen, und zerbrechen: *Reátöröm, Hozzá-töröm*.

Adgemo, is, ere, emui, (Neu.) Stat. *Nadkémali z-kem zdihávam, tugujem*: Über ein Ding ſeufftze, Mitleyden habe: *Vele-nyögök, Együtt ſohajtok, ſobázkodok*.

Adgeniculor, aris, ari, atus, ſum, Terent. *Nakolena pred koga opádam*: Einen zu Fuſs falle: *Térdre-eſſek, Borúlok*.

Adhabito, as, are, avi, atum, Plaut. *Poleg, Blizu ſitoim*: Dabey vvohne: *Közel Náladkozom*.

Adhæreo, es, ere, eſi, eſum, Cic. *Priimlemſze, Prilepchújemſze*: Anhange: *Hozzáragadok*.

Adhæſio, onis, f. Cic. *Prietje, Prileplenye, Pritiſzlenye*: r. Anhang, hofft: *Hozzáragaszkáz, Ragaſzkodás*.

Adhālo, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Nadpubavam, Nadihávam*: Anblaſe: *Reá-lehellek*.

Adhibeo, es, ere, ibui, itum, Cic. *Jemlyem, Priemlyem*: Annehme: *Melém-veſzém, fogadok*. 2. V. Utor. 3. V. Habeo, Gero. ità ſe privatum adhibuit. Cic.

Adhinnio, is, ire, ivi, itum, Cic. *K-drugomu Hérſzem*: Anfiehle: *Reá nyeritek*. Transl. ad orationem alicujus adhinnire Cic. Eſt orationem cum plauſu excipere.

Adhortātio, onis, f. Cic. Adhortāmen, inis, n, Apul. *Nagovarjanye*: Das Bereden: *Reintés, Javallás, Nógatás*.

Adhortātor, oris, m, Liv. *Nagovarjavecz, Nagovoritel*: r. Bereder: *Rea-Intö Nógató Javalló*.

Adhortor, aris, ari, atus, ſum, (Dep.) Cic. *Nagovarjam*: Berede: *Reá-intem, Javallom, Nogatom*.

Adhuc, Adv. (temporis eſt) Cic. 1. *Doſzada, do vezda*, 2. *Joſche, iſche*: Izda: Biſs jetzund, noch: *Eddig, Még eddig*.

Adiaceo, es, ere, acui, (Neu.) Cic. *Blizulégam, Prilégam, K-drugomu légam*: Nahe beyliege: *Melette-feküſzem, Mellette vagyok tetteve*.

Adjectio, onis, f. Vitr. *Pridávanye, Do alt Nadávanye, Dobitanyé*: r. Zuvvurff, Zuſatz, e. Zugabe: *Hozzá-vetés, tévés, öregbítés, ſzaporitás*.

Adigo, is, ere, egi, actum, (Act.) Liv. *Primarjam, Priſzilyújem, Pritirávam, Naſzilyújem, Prigányam, ſzilim*, peregrin. *Pritruczújem, Pritruczávam*: Hinzutribe, zvvinge: *Erőltetem, Kénſzeritem*.

Adjicio, is, ere, jeci jectum, Terent. *Pribſtam, Pribácim*. 2. *Pridaiem, Dodajem, Navérgavam*: Hinzuvverffe: *Mellé-vetem, Hozzá-adom*. 3. pro *Applico*, Adjicere animum alicui rei, vel ad aliquam rem. Teren.

Adimo, is, ere, emi, emtum, & emptum (Act.) Cic. *Odjimlyem, Odnémlyem, Odnaßám*: Hinvvegnehme: *Elvéſzem, Töle elvonſzom*.

Adimpleo, es, ere, evi, etum, (Act.) Plin. *Nadopunyávam, Napunyávam*: Erfülle: *Röltöm tellyesítem*.

Adindo, is, ere, indidi, itum, (Act.) Cato. *Nuterpoſztaulyam, nuter-ſztazim*: Hineinthue, hineinſetze: *Bétéſzem, Belé-botſátom*.

Adinſtar, Adv. Gell. *Kakti, Naprilíku, Kakotj*: Eben vvie: *Szintén úgy*.

Adinvenio, is, ire, veni, entum, (Act.) Cic. *Náhágam, Zmißlyávam*: Erfinde, erdencke: *Meg-gondolom, Elmémmel feltalálom*.

Adipiſcor, eris, iſci, eptus ſum, eptum, (Dep.) Cic. *Dobívam*: Erlange, überkomme *Elnyerem*.

Aditio, onis, f. Plaut. *Pribodenye, Dobagyanye*: r. Zugang: *Hozzá-menetel, menés*.

Aditus, ûs, m, Virg. *Do, ali Pribod, Vlezſche*

Digitized by Google

ſche, Prilaz: r. Eingang: *Hozzá-menés, Bémenetel.*

Adjūdicātio, onis, f. Ulp. *Priſzudyenye, Pripitanye:* Das Verurtheylen: *Néki itélés.*

Adjūdico, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Do, ali priſzudyújem:* Rechtlich, zuerkenne, verurtheyle: *Néki itélem.*

adjugo, as, are, (Act.) Plin. *Szkupvesem, Szkupſztiſzkam:* Zuſammen binde, zuſammen fiege: *Együve-fogom, öſſve kötöm.* Adjugare vitem, Plin. *Tèrſz vezati, privezati:* e. Reben aufbinde: *A szölö fát úkaróhoz kötni.*

Adjūmentum, ti, n, Cic. Adjūtōrium, rij, n, Quint. Adjūvāmen, inis, n. *Pomoch:* e. Hülf: *Segédelem.*

Adjungo, is, ere, unxi, junctum, (Act.) Cic. *Pridruſujem, Priſztavlyam, Priláſem, Privérgavam, Szklaplyam, Jszkup-poſztaulyam:* Zuſammen fiege: *Oſſve foglalom, Kötöm.* 2. Vid. Addo, Adjicio *Phræs.* Tuis beneficiis effeciſti, ut me dem tibi, omnibus in rebus aſſentiar, voluntates meas ad tuam dignitatem aggregem; ad te me penitus applicuerim, me tibi contribuerim; in tuorum numerum adſcribi, in tuam familiam me conjicere geſtiam; conſtrictum me tibi addixerim; in tuam conſvetudinem me inſinuárim. 3. pro comparare ſibi aliquid. Adjungere ſibi benevolentiam. Cic. pro Mur.

Adjūrātio, onis, f. *Zaklinyanye:* e. Beſchvvehrung: *Hitire kénſzerités.*

Adjurgium, ii, n, Plaut. *Karka, Pſzoſzt:* r. Zanck, Hader: *Húborgús, Veſzekedés, ſzidalom.*

Adjurgo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Káram, Pſzujem,* (vulgò) *Spotam:* Beſchelte: *Meg-feddem, Dorgálom.*

Adjūro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Zaklinyam, Rotim:* Beſchvvere: *Hitire kénſzerítem, esküttettem.*

Adjūto, as, are, avi, atum, (frequentativ. ab adjuvo) Cic. *Vechkrat pomágam:* Oefter helffe: *Gyakran ſegitek.*

Adjutor, oris, m, Cic. *Pomochnik:* r. Helffer: *Meg-ſegitö.*

Adjūtrix, icis, f, Cic. *Pomochnicza:* e. Helfferin: *Meg-Segitönè.*

Adjuvo, as, are, juvi, jutum, (Act.) Cic. *Pripomágam:* Mithelffe, helffe: *Meg-ſegitem*

Adlabōro, as, are, avi, atum, Cic. *Marlivo delam, Verſzmaſſe, Trudimſze, Ojtro délam:* Ernſthafft arbeite, mich ſehr bemühe: *Igen munkálódom.* 2. V. Adjuvo.

Admētior, iris, iri, enſus, ſum, (Dep.) Liv. *Primerujem:* Zumeſſe: *Hozzá-mérem.*

Adminiculātor, oris, m, Gell. V. Qui fulcit, 2. Trans. V. Adjutor.

Adminiculor, aris, ari, (Depon.) Cic. *item.*

Adminiculo, as, are, (Neu.) Colum. *Podpiram:* Unterſetze: *Meg-támogatom:* 2. Transl. V. Adjuvo. Quoad potui adminiculavi voluntatem Varro.

Adminiculum, li, n, Cic. Vid. Fulcrum. 2. Transl. V. Adjumentum.

Adminiſter, tri, m. Cic. *Dvorjanik ſzlushenik, ſzluga:* r. Diener: *Segitö ſzolga.*

Adminiſtra, æ, f, Cic. *Szlushenicza ſzluskinya:* e. Dienerin: *Segitö ſzolgálóne.*

Adminiſtrātor, oris, m, Cic. *Podelitel, Opravitel, Poglavàr, Preſzkerbitel, Dvorſzki.* r. Darreicher, Verſorger, Vervvalter: *Végbe vivö, Meg-ſzerzö, Tiſztartó.*

Adminiſtro, as, are, avi, atum, Cic. *Chàſzt obnaſſam, Opráulyam, Szluſim, Szkerb noſzim, Ladam, Podajem, Priſzkerblyujem,* Vervvalte, verſorge, regiere, verſehe, dareiche, herbeyſchaffe: *Végbe viſzem, ſzolgalok, Eloſztogatom, Meg-ſzerzem.*

Admirābilitas, atis, f. Cic. Admiratio, onis, f, Cic. *Chudenye:* e. Vervvunderung: *Tſudálatoſság, Tſudálás,* i

Admirābilis, is, com, le, n, Cic. Admirandus, a, um, Virg. *Chuden, Chudaveden.* Wunderbar: *Tſudálatos, Tsudára méltó.*

Admirātor, oris, m, Quint. *Chudlivecz.* Der ſich vervvundert: *Tſudáló.*

Admiror, aris, ari, atus, ſum, (Dep.) Cic. *Chudimſze.* Mich vervvundere: *Tſudálom, Tſudálkozom.*

Admiſceo, es, ere, iſcui, iſtum, vel ixtum, (Act.) Cic. *Primèſſam.* Zumiſche: *Hozzá keverem, Egybe-elegyitem.*

Admiſsārius, rii, m, Cic. Plin. *Paſztiuh,* r. Hengſt: *Ménr ló, Kanczérló.*

Admiſsura, æ, f, Varro, Admiſſio, onis, f, Plin. *Zpuſchanye Marbe za dobiti mláde.* e. Zulaſſung des Vieches: *Fajzásra való öſſve botrátások az barmoknak.*

Admiſtio, & Admixtio, onis, f. Cic. *Primeſſanye,* e. Zumiſchung: *Egyle-elegyités, Keverés.*

Admitto, is, ere, isi, iſſum, Cic. *Dopúſcham, Prepuſcham.* Zulaſſe. *Bébotsátom, Hozzábotrátom.*

Admodùm, Adv. Cic. *Jáko, Vèrlo, Vnogo, Mnogo, Velle, Veoma.* Sehr, hefftig: *Felette igen.* 2. pro *Fere,* viginti admodùm annos natus Cic. *duadeſzeti ſzkoro lèt ſztàr.* Schier zvvantzig Jahr alt: *Közel hu-*

ſz

bufs esztendös. 3. pro responsione servit. ût: advenit? R. Admodùm, locò *ita.*

Admœnio, is, ire, (Neu.) Plaut. *Podsztédam z-vojniki grad &c. obsztirnm.* Belagere: *Meg-szállom.* Admœnire oppidum. Plaut

Admoneo, es, ere, onui, itum, (Act.) Cic. *Opominam.* Vermahne. *Meg-intém.* 2. V. Excito, castigo. Impello. Telo admonuit bijugos. Virg. l. 10.

Admonitio, onis, f, Cic. *Opominanye, Opomenútje.* c. Ermahnung. *Megintés.*

Admonitor, oris, m, Cic. *Opomenitel, Opominavecz.* r. Vermahner, Erinnerer, Warner. *Intö.*

Admonitum, i, n, & Admonitus, ûs, m. Cic. V. Admonitio.

Admordeo, es, ere, ordi, orsum, (Act.) Virg. *Nagrizujem, Nagrizávam.* Anbeisse. *Megmarom.* Transl. pro damno afficio. Adortior, Corrado. Jam admordere hunc mihi *lubet* Plaut. *Pseud. 4. 7. b. e.* adoriri, & abeo aliquid corradere.

Admorsus, ûs, m, Symmach. V. Morsus.

Admötio, onis, f, Cic. *Primeknenye, Primikávanye Primaknutje.* c. Hinzuthuung. *Mellé tévés. Hozzá nyúlás.*

Admötus, ûs, m, Plin. idem.

Admoveo, es, ere, ovi, otum, (Act.) Cic. *Primikávam.* Hinzuthue. *Hozzátészem, Mellé hozom.* 2. V. Adhibeo, Applico. Admovere stimulos alicui, Cic. 4. Tusc. c. 28. Admovere manum rei. *Poszlasze, a'i dugovanya kakvoga prieti:* Eine Sach angreiffen. *A dologhoz fogni.*

Admügio, is, ire, ivi, itum, (Act.) Ovid. *Kdrugomu búchim, rúchim.* Zu ander entgegen brülle. *Reá bögök.*

Admurmurátio, onis, f, Cic. *Primérmranye.* Das Brummen, Getümmel. *Reá-morgás.* 2. V. Approbatio, applausus scilicet cum murmure factus, Acclämätio. Secunda, grata admurmuratio, Cic. *Pohvalenye, Hvala.* Das Loben. *Ditséres.*

Admurmuro, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Primérmrávam.* Entgegen Brumme. *Reá morgok.* 2. V. Applaudo, Assentior, Laudo. Admurmurante senatu Cic. Attic. l. 1. ep. 13. *Z-pohvalenyem vechnikov.* So die Raths-Herren gelobet. *Tanáts-bélieknek ditséretivel.*

Admutilo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. V. Mutilo.

Adnascor, eris, asci, atus, sum (Dep.) Plin. *Priraszlujem.* Anvvachse. *Hozzánövök.*

Adnato, as, are, avi, atum, (Neu.) *Pri, ali Doplávam.* Hinzuschvimme. *Reá úszok, Mellesleg úszok.*

Adnecto, is, ere, V. Annecto.

Adnepos, otis, m, Cajus. V. Atnepos.

Adnicto, as, are, (frequ. Neu.) Fest. *Guszto-krát namigávam.* Offt nicke. *Szememmel gyakran bunyorgatok.*

Adnitor, Annitor, eris, iti, isus, & ixus sum, (Dep.) Cic. V. Conor, Nitor. Interficere interfectores legis annisi sunt. Liv. l. 5. c. 25. summâ ope annis, adnixi sunt. Idem. l. 8. c. 16. Hastis adnixus. Virg.

Adno, as, are, avi, atum, (Neu.) Jul. Cæs. V. Adnato.

Adnoto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. Annoto.

Adnübilo, as, are, avi, atum, (Act.) Amm. Stat. *Naoblachimsze.* Wolckig, und trieb Wetter seyn. *Homályosodom.*

Adnumero, as, are, &c. Cic. V. Annumero.

Adoleo, es, ere, ui, & evi, ultum Virg. *Kadim.* Rauchere. *Füstölöm.* 2. V Cremo, Incendo, Igni impono. 3. V. offero, Lito. adolent altaria donis, Virg. *Dare alduju.* Sie opfferen die Gaben. *Ajándékokat áldoznak.* 4. V. Oleo. Unde hic amabo unguenta adolent? Plaut. *Ovde odkud proszimte maszti dijsse?* Woher ist dieser Salben Geruch: *Honnan ez sirnak szaga kérlek téget.*

Adolescens, entis, com. Ephebus, i, m, Cic. *Mladenecz, Mladich.* r. Jüngling. *Nevedékeny, Ifiatska.* à Veteribus ab anno XV. usque ad XXX. & amplius appellati sunt. Plin verò ab anno XII. qui finis est pueritiæ, usque ad an. XXI. alii à XIV. ad XXV. vel XXX. adolescentes vocant. *Phras.* Peradolescens: in flore ætatis primo, admodùm adolescens, ut qui prætextatus etiam tum esset, vix è pueris excesserat; integri sanguinis adolescens.

Adolescentia, æ, f, Cic. *Mladenszivo Mladoszt, Mladichtvo.* e. Jugend. *Nevedékenység.* Tempus hujus ætatis V. Adolescens.

Adolescentula, æ, f, Teren. *Divojchicza, Deklicza, Deklichka mála.* Junges Mägdlein. *Nevedékeny leány.*

Adolescentulus, i, m, Cic. *Mladenchecz.* Ein junger Knabe. *Ifiatska.*

Adolesco, is, ere, Cic. *K-dobe priszpévam.* Aelter vverde, vvachse. *Fel nevekedem.*

Adoperio, is, ire, erui, ertum, (Act.) V. Cooperio. Tego.

Adopinor, aris, ari, atus, sum, (Dep.) Lucr. V. Opinor.

Adoptä-

Digitized by Google

Adoptābilis, is, com, le, n. JCt. *Prietliv, za ſzina, kchèr vzeti vréden.* An kindes ſtatt angenommen. *Fianak vagy leányanak fogatkató.*

Adoptātitius, a, um, Plaut. Adoptivus, a, um, Cic. Adoptitius, a, um, *Priemlivo, za ſzina, &c. vzét.* An Kindes ſtatt aufgenommen: *Fiává fogadott.*

Adoptatio, onis, f, Gell. Adoptio, onis, f, Cic. *Poſzinenye, Pokcherenye.* An Kindes ſtatt Aufnehmung: *Fiava fogadás.*

Adopto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Poſzinujem, Pokcherújem.* An Kindes ſtatt annehme: *Fiamma fogadom, Magamhoz veſzem.* Adoptare ſibi aliquem pro filio aut filium, Plaut. *Koga poſziniti, za ſzína vzeti.* Einen an Kindes ſtatt Annehmen: *Valakit fiává fogadni.* 2. V. Adjungo. Quite Cæſaris libertis adoptaſſet Plin. l. 12. c. 1. 3. V. Aſſumo. Adoptare ſibi, alienum nomen Mart. *Chie ime naſze vzeti, Z-chiemſze imenom zvati.* Eines Nahmen annehmen: *Valaki nevét magára veni.* 4. Transl. Fac, ramus ramum adoptet. Ovid. *pro* inſitio ſuccedat.

Ador, oris, n, Auſon. *Pira ſitek.* Dinckel-Korn: *Nyömarút Közenſeges gábona.*

Adōrābilis, is, com, le, n, Apul. *Poklanyanya vréden.* Anbethens vverth: *Imádható.*

Adōrātio, onis, f, Plin. *Klanyanye.* e. Ehrerbietung, Anbethung: *Imádás.*

Adōrātor, oris, m. Tertull. *Naklanyavecz, Naklonitel.* r. Anbether. *Imádó.*

Adōrea, eæ, f, Plaut. (Veteres dixerunt adoream omnem agrorum proventum, hinc poſtquam frumentum militibus pro parta victoria ſuit, adorea pro laude & gloria accipi cœpta eſt.) *Hvala y dika vojnichka.* s. Lob, und e. Ehr im Krieg: *Nyertt ditsétes, tiſztteſség.* Alii volunt laudem bellicam ideò adoream dici, quòd victores, à victis adorarentur. 2. V. Victoria, Dies, qui primus almâ riſit adoreâ Hor.

Adōreum, ei, n, Plin. V. Ador.

Adōreus, a, um, Virg. *Pirni.* a, o. Vom Dinckel-Korn. *Liſztlang.*

Adorior, iris, vel oreris, iri, ortus ſum. (Dep.) Cic. *Iz zaſzede nakoga naſztkochújem, navalyújem.* Angreiffe, Anfalle: *Reá-ütök.* Adorior, & Aggredior, inquit Donatus, differunt, quia aggredimur de longinquo, adorimur autem de propinquo 2. Adorimur etiam extra inſidias, adortus jurgio fratrem, Teren. 3. pro *ſimpliciter incipio*, Cic. 4. V. Conor. Ne convellere adoriamur ea, quæ non poſſunt commoveri Cic. 2. de Orat. c. 51.

Adōriōſus, a, um, Scal. *Glaſzovit.* Berühmt. *Nevzetes, Hires.*

Adorno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Nakinchújem, Naczifrávam, Odichújem.* Ziehre: *Felékeſitem.* 2. V. Præparo. Adornare bellum, Liv. adornare naves. Cæs.

Adōro, as, are, avi, atum, (Act.) Virg. *Naklányamſze, Klanyamſze.* Anbethe: *Imádom, Tiſztelem.* 2. V. Veneror. Svet. 3. interdùm pro *Alloquor, Saluto.* Quem ſtatim ut videram, his verbis adoravi Stat. 4. Adorare populum, eſt verba ad populum facere Apul. l. 2. & 3. Metam.

Adōxia, æ, f, Quint. *Nepreſtimanye, Nepreſtimanoſzt.* e. Unehr. *Tiſzte letlenség.*

Adōxus, a, um, Aul. Gell. V. Inglorius.

Adprecor, aris, ari, atus, ſum (Dep.) Hor. V. Precor.

Adrēpo, is, ere, epſi, eptum, (Neu.) Cic. *Priplazujem, Prigmazújem, Doplazújem, Dolazújem.* Herzukrieche, Schleiche. *Reá máſzok.* Transl. V. Blandior. Ad amicitiam cujus adrepere. *Komuzze prilizati.* Sich einen einſchmeichlen: *Valaki tlöt bizelkedni.*

Adrogo V. Arrogo.

Adſciſco, is, ere, ivi, itum, Cic. V. Aſciſco.

Adſcribo, is, ere, ipſi, ptum, (Act.) Cic. & Aſcribo. *Pripiſſújem, Pripiſzávam.* Darzu ſchreibe: *Fel irom.*

Adſcriptitius, a, um, Cic. *Zapiſzan.* Eingeſchrieben: *Fel iratott, Hozzá iratott.*

Adſequor, eris, equi, utus ſum, V. Aſſequor.

Adſevēro, as, are, avi, atum, V. Aſſevero.

Adſtipulātio, onis, f, Plin. *Privolya, Privolyenye, Pogagyane.* e. Vervvilligung, das Beyſtimmen: *Jó vallás, Meg-akuvás.*

Adſtipulātor, oris, m, Cic. *Privolitel, Pogagyavecz?* Der vervvilliget, r. Beyſtimmer: *Jó vallom.*

Adſtipulātor eſt etiam qui actori, aut res vadimonii facti, vel alterius cujuspiam forenſis actionis teſtis accedit & ſimul cum eo ad promittit. Cic. pro Quint. c. 18. in Piſon. c. 9.

Adſtipulātus, ûs, m, Plin. V. Adſtipulatio.

Adſtipulor, aris, ari, atus, ſum. (Dep.) Liv. V. Aſſentior.

Adſtituo, & Aſtituo, is, ere, ui, utũ, (Act.) Plaut. *Poleg poſztâulyam.* Neben ſetze: *Melléteſzem.*

Adſtringo, is, ere, inxi, ictum, (Act.) Cic. *Pritiſztávam*

Digitized by Google

tiſzkódam, Sztiſzkam: Zu preſſe, zu ſtrenge: *Megſzoritom.*

Adſum, es, eſſe, fui, Cic. *Odeſzem, Odgme, Polegrzem:* Bey, gegenvvärtig, da bin ich: *Jelen vagyok.* 2. *conſtruitur cum dat.* vel *Ablat. mediante præp. In,* vel *ad.* Omnibus his pugnis adfui, Cic. In illa concione non adfuerunt; idem pro Flac. Ad portam, ad Judicium adeſt &c. 3. pro *Faveo.* Difficillimis licèt rebus tuis ſemper adero Cic. 4. pro *Accedo.* Huc ades ò Galathea. Virg. Ecl. 9. 5. pro *Habeo,* nullis adeſt vis ad reſiſtendum Vellej. 6. pro *Experior.* Jam nunc times, quaſi nunquam adfueris Ter. 7. Adeſſe animo, vel animis pro *favere,* Cic. Item adeſſe animo, pro *forti animo eſſe.* Idem in *ſomn. ſcip.* c. 1. 9. dicitur etiam *adeſſe apud aliquem:* Apud te adſum Soſia. Plaut. *Amph.*

Adſuo, & Aſſuo, is, ere, ui, utum, (Act.) Hor. V. *Conſuo.*

Ad ſummam Adverbialiter. Cic. *V- Kratko, Nakratkom:* Kürtzlich: *Rövideden.*

Ad ſummùm Adverbialiter, Cic. *Na najvech, na najduſe naj dalye, &c.* Auf das höchſte: *Leg többet, tovább.*

Adtẽxo, is, ere, ui, extum, (Act.) Varro. *Pritkávam:* Anvvebe: *Hozzá téſzem, ſzöröm.*

Adtondeo, es, ere, tondi, onſum, (Act.) Plaut. V. *Tondeo.*

Advectio, onis, f, Plin. Advectus, ûs, m, Tac. *Dovoſenye, Dopelyanye, Dovezenye Pripelyanye, Dováſanye:* ę. Zufuhr: *Elhozatás.*

Advecto, as, are, avi, atum, (Act. frequ.) Tacit. *Guſztokrat vozim, pri ali Dováſam, dotſchkam:* Offt zuführe: *Elhozdogalom.*

Adveho, is, ere, exi, ectum, (Act.) Cic. *Dopelyavám, K-tomu vozim, vezem:* Zuführe: *Elhozom.*

Advẽlo, as, are, avi, atum, (Act.) Virg. *Pokrivam, Nadkrivam:* Zudecke, verdecke: *Béfedem.*

Advena, æ, Com, Cic. *Pribodnik, Pribodnicza:* r. Frembdling, ein Frembder: *Idegen Jövevény.*

Advenio, is, ire, eni, entum, (Neu.) Cic. *Dobávam, Pribájam:* Hinzukomme: *Elhövök.*

Adventitius, a, um, Cic. *Pribodni, Dohodni:* Frembd alles dasjenige, vvas auſserhalb herkommet: *Máſunnan jött, Származott.* Auxilium adventitium Cic. *pribodna, od drugud dana pomoch, tugya pomoch:* e. Fremde Hülffe: *Idegen ſegétſég.* Adventitia Cœna. ſvet. *Za pribodnike vecherja:* s. Nachtmahl: *Jövénynek vátsorája.* Adventitia dos. JCt. Bona adventitja Cic. Morbus adventitius. Med: *Bòl ſzama odſzebe dohajajucha:* e. Kranckheit vvelche von ſich ſelber kommt: *Magától jövö betegség.*

Advento, as, are, avi, atum, (Neu. frequ.) Cic. *Guſztokrat dohájam, Cheſzto pribájam, Dohodim:* Offt komme: *Gyakran eljövök, közölgetek, Jödögetek* 2. V. *Appropinquo.*

Adventor, oris, m, Plaut. V. *Advena.* 2. V. *Conviva.*

Adventus, ûs, m, Cic. *Pribod, Dobod, Prifſaſztje, Doſſaſztje:* e. Zukunfft, Ankunfft: *Eljövetel, érkezés.*

Adverbero, as, are, avi, atum, (Act.) Stat. *Jako biem, Nepreſztance biem, túchem:* Sehr ſchlage, fort und fort ſchlage: *Igen verem.*

Adversāria, orum, n, plur. *vulgò* Maculatorium. *Kniga vſzakojachku zmeſz dugovany popiſzan eb prez vſzakoga redaimájucha:* Ein Buch, da man allerhand Sachen ohne Ordnung hinein ſchreibet: *Jegyzö Könyv.*

Adverſāria, æ, f, Cic. *Szuprotivnicza, Protivnicza:* e. Wiederſacherin, Wiederpart-Weib - Perſohn: *Ellenkezönö.*

Adverſārius, ii, m, Cic. *Szuprotivnik, Protivnik:* r. Wiederſacher: *Ellenkezö.*

Adverſārius, a, um, Cic. *Szuprotiven, Protiven:* Wiedervvärtig: *Ellenkezö.*

Adverſātio, onis, f, Tertul. *Szuprotivenye:* Das Wiederſtehen: *Ellenkezés.*

Adversātivus, a, um, Priſc. V. *Adverſarius a, um.*

Adverſātor, oris, m, Apul. V. *Adverſarius.*

Adverſātrix, icis, f, Ter. V. *Adverſaria, æ, f.*

Adverſitas, atis, f, Cic. *Szuprotivnoſzt, Protivnoſzt, Szuprotivchina, Szuprotivoſzt:* e. Wiedervvärtigkeit: *Ellenkezésſzerentsétlenség.*

Adverſitor, oris, m, Ter. *Szluga, ki pred Goſzpona ſzvoga ide:* Ein Diener der dem Herrn entgegen gehet: *Urak eleibe ki menö ſzolga.*

Adverſor, aris, ari, atus, ſum, (Dep.) Cic. *Szuprotivimſze, Protivimſze, Jeſzem ſzuprotiven:* Ich bin vviedervvärtig, vviederſtehe: *Ellene vagyok, Ellenkezek.*

Adverſùm & Adverſùs Adv. Cic. *Szuproti, Szuprot, Proti, Protiva:* Wider, entgegen: *Ellen, Ellenben.*

Digitized by Google

Adverſum, i, n, Cic. V. *Adverſitas*, adverſis alicujus indolere; Ovid.

Adverſus, a, um, Cic. V. *Adverſarius*, *a*, 2. ponitur pro *quacunque re anteriori parte apparente*. Adverſam conſcendit ripam. Cic. 2. de Div. Adverſa vulnera, Cicatrices (*Cic.*) dicuntur quæ à fronte, aut alia parte anteriore accepimus. *Compar. Adverſior.* Plin. *ſuperl. Adverſiſſimus.* Jul. Cæſ.

Adverto, is, ere, erti, erſum, (Act.) Cic. V. *Obſervo, attendo, animadverto.* 2. V. *Punio.* In aliquem advertere Tac. *Koga kaſtigati:* Einen ſtraffen: *Valakit büntetni.* 3. V. *Verto.* In hanc partem te adverte, Cic. *Na ovuſze ſztran oberni:* Wende dich auf dieſe Seithen: *Erre fordéſt magad.*

Adveſperaſcit, *Impers.* Cic. *Mrachſze, ſzmérkávaſze, Vecherſze pribliſava:* Es wird Abend, es fanget an Abend zu werden: *Eſtve leſzſz, Eſtveledik.*

Advigilo, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Marlivo pázim, zkoznújem, Sztrâſim:* Fleiſſig wache: *Igen reá vigyázok.* 2. conſtruitur cum *Dat.* vel *Ablat.* & præp. *Ad.* Advigilare ad cūſtodiam ignis, Cic. de leg. 2. c. 12. Advigilare ſibi. Man. l. i. v. 81.

Advivo, is, ere, Scæv. V. *Vivo.*

Adūlābilis, is, com, le, n: Amm. V. *Adulatorius.*

Adūlanter, *Adv.* Fulg. *Prilizno, Liczó-mirno, Laſzlivo:* Schmeichleriſch: *Hizelkedve.*

Adūlātio, onis, f, Cic. *Prilizávanye, Liczumirenye, Liczumirnoſzt:* e. Schmeichlerey, Flattirung, das Liebkoſen: *Hizelkedés.*

Adūlātor, oris, *m.* Cic. Aſſentator, Palpator Cic. *Prilizavecz, Liczumiracz, Prilizivacz:* r. Schmeichler: *Hizelkedö.* Nolo eſſe laudator me videar adulator. ad *Heren* 4. c. 21.

Adūlātōrius, a, um, Tac. *Prilizliv, Liczumirlyiv:* Schmeichleriſch: *Hizelkedésreváló.*

Adūlātrix, icis, *f*, Trebell. *Prilizavka, Prilizavicza, Liczumirka:* e. Schmeichlerin: *Hizelkedönė.*

Adūlor, aris, ari, atus, ſum, (Dep.) Cic. *Prilizávamſze, Liczumirimſze:* Schmeichle: *Hizelkedem.* 2. Dicituretiam: *Adulo, as, activè.* Pennata cauda noſtrum adulat ſanguinem Cic. 3. *Tuſc. ex Accii Prometheo.* Hinc *Paſſiv.* Cavendum eſt, ne adulari nos ſinamus. Cic. 1. *offic.* c. 26. *Phras.* Fictè loqueris, ut gratiam à me ineas. Da hoc auribus meis, ut gratiam meam aucuperis. Auribus inſervis. Blanda aſſentatione uteris, Aſſentationis artificio gratiam quæris. Blandè loqueris, ut me tibi adjungas, ut in meam te amicitiam inſinues. Blanditiis in aures concionis influere laboras. Abſurdam in adulationem progrederis. Palpo me percutis.

Adulter, eri, *m*, Cic. *Hiſznoga Zakonaraſzbojnik, Loter Luczke ſzene:* r. Ehebrecher: *Nöparázna.*

Adultera, æ, *f*, Cic. *Lotricza z-druge ſzene muſem, Mlaka ſzmrâda peklenſzkoga, koza ſzmérdecka, Razboinicza Hiſznoga ſzvetoga Zakona, Kuga biſzna, Kervnicza prave dechicze ſzvoje, Vaplenicza nechiſztóſzbe, ſzmrád y ſzramota poſztenoga ſenſzkoga kolena:* e. Ehebrecherin: *Parázna aſzſzony.*

Adulterâtor, oris, *m*, V. *Adulter.* 2. *Transl.*

Adulterator monetæ lCt. *Krivcb penez kovách:* Ein falſcher Müntzer, Kipper: *Hamis pénz veré.*

Adulterinus, a, um, Cic. idem ac ex Adulterio progenitus. 2. *Transl. Neiſztinſzkó krivi, Nepravdeni, Pohablyen:* Falſch, verfälſcht: *Hamis.*

Adulteritas, atis, f, & Adulterio, onis, *f*, nimis licenter dicta à Laberio notat Non. & Gell. l. 16. c. 7. Vide *ſequens.*

Adulterium, ii, n, Cic. *Lotria z-luczkum ſenum*, ali *z-luczkem muſem:* r. Ehebruch: *Parázna ſág Uraſzſzonal.*

Adultero, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. &

Adulteror (Dep.) Cic. *Nechiſzto z-luczkum ſenum*, ali, *Muſem ſivem:* Ehebrechen, Ehebruch begehe: *Meg ſzeploſitem, Parázniákodok, Paráznitom Más aſzſzonyával, vagy más uraval.* 2. Invenitur *Adulteror* etiam *paſſivè.* Adulteretur & columba milvio, Hor. *ep.* 17. Item *Transl.* V. *Corrumpo*, cum ſcilicet arte quapiam falſum vero aſſimilo, atque ità rem ſinceram corrumpo. Adulterare Judicium, tabulas &c. Cic.

Adultus, a, um, Cic. *Vêrſzten, Nadobe poſztavlyen:* Erwachſen, aufgewachſen: *Megâllapadott idejü.*

Adumbrātim, *Adv.* Lucr. *ſzenczu nachinyajuch, Potemno:* Schatticht: *Setteſzen, Arnyékoſon.*

Adumbrātio, onis, *f*, Cic. *Szénczе nachinyanye, Potemnenye:* e. Schattirung: *Arny-*

ék ſzin

Digitized by Google

ta. *Szin szinálás.* 2. *Eſt rudis deſcriptio*, vel, *delineatio.*

Adumbro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Szénczt, ali, temnó nachinyam.* Schatten mache, ſchattire, beſchatte, überſchatte: *Bárnyékozom, Homályba boritom.* 2. Idem, ac *ruditer delineo*, vel *deſcribo.*

Aduncitas, atis, f, Cic. *Zvinenye, Zvinyenoſzt.* e. Krümme: *Horgaßág.*

Aduncus, a, um, Cic. *Klukaſzt, Kvakaſzt, prizinyen.* Krumm, gebogen: *Horgas.*

Adúno, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Jedinim, Naiednoſzpravlyam.* Vereynige, vereinbahre: *égyet teſzek, öſzve-gyüjtöm.*

Advocámentum, i, n, Plin. Advocátio, onis, f. Cic. *Na pravdi, ſtudu branenye, pomoch.* Das Fürſprechen im Gericht, r. Beyſtand. *Torvényben valaki mellet törekedés*, Prokátorſág. 2. accipitur pro *mora à Judicio.* Nam, qui ad reſpondendum parum inſtructi ſunt, advocationem, *hoc eſt*, ſpatium deliberandi, advocandique amicos petere ſolent. V. *Lipſ. in Senec.* de *Conſolat.* ad Marc. c. 10.

Advocátor, oris, m. Tertull. V. *Advocatus*, i.

Advocátus, ûs, m, Cic. V. *Advocatio*, N. 1.

Advocátus, i, m, Cic. *Pravdáſz, Branitel, Pomoznik na právdi* (vulgò) *Prokurator.* Ein Fürſprecher, der die Sach vor Gericht treibet: *Szoſzolo, Prokátor.*

Advocito, as, are, (Act. freq.) Feſt. *Guſztokrat rovem.* Offt ruffe: *Gyakran hivom.*

Advoco, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Dozávam, Pritázam.* Herzuruffe: *Magam mellé hivom.* 2. Cauſas in foro ago, vulgò allego. Veniam advocandi peto ſenec.

Advolátus, ûs, m, Cic. *Dolet, Doletenye Doletati, Priletati.* r. Zuflug: *Reárepülés.*

Advolo, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Do, ali Priletávam, K-komu letim.* Hinzufliege: *Reá repülök.* Romam advolare Cic. *Bérzo ov Rim dojti.* Geſchvvind nach Rom kommen: *Gyorſan Romaba menni.*

Advolvo, is, ere, olvi, utum, (Act.) Cic. *Dotáchem, Davályam, Privályam, Valyajuch rivam Navályam.* Hinzuvveltze: *Oda hengeritem.*

Advorſor, aris, ari, (Veteres dixerunt) V. Adverſor. Feſt.

Advorſor, oris, m, (Antiqu.) Feſt. V. *Adverſarius.*

Adurgeo, es, ere, urſi, (Act.) Cels. *Jako ſzilim, prigányam.* Sehr nöthige tringe, treibe: *Igen erőltetem.*

Aduro, is, ere, uſſi, uſtum, (Act.) Cic. *Zapekujem, Prisgujem, Nargújem, Priſzmogyújem, Priczvérkávam.* Anbrenne, faſt brénne: *Meg-égetem.*

Aduſque *cum Accuſa.* Virg. *Tiadó.* Biſs dahin: *El addig.*

Aduſtio, onis, f, Plin. *Opálenye, oſzmugyenye, Priczvérknenye.* e. Beſengung, Verbrennung: *Meg-égés.*

Adytum, i, n, Cic. Adytus, i, *m*, Accius ap. Non. (eſt pars templi ſecretior.) *Sztrovno meſzto cirkveno.* r. Heymliches Ort in Kirchen: *Templom rejtek helye.* 1. *Transl.* pro *intimo animi receſſu.* Ex adyto tanquam cordis reſponſa dedêre, *hoc eſt.* ex intimo animi receſſu. *Lucr. l. 1. v. 737.*

Ædepol. *Adv.* jurandi per ædem Poliucis. *Sztanovito, Zaiſztinu, Zaiſzto.* Fürvvahr: *Bizony, Bizonyára.* Juramentum tam viris, quam mulieribus commune erat. Per *Herculem* autem mulieres nunquam jurabant, neque viri per *Caſtorem* ità *Gell.*

Ædes, is, *f*, Cic. Ædis, is, *f*, Varro. *Czirkva, Czerkva, Ctrikva.* e. Kitche: *Egyházz, Templom.* In hac ſignificatione ferè ſemper cum adjectione: *Sacra aedes, aedes Jovis* &c. 2. V. *Cubiculum.* Proximi foribus ædis, in qua Rex aquieſcebat. *Curt. l. 8. 3.* V. *Domus, Ædificium*, at frequentiùs in *plurali.* Ædes ruinoſæ. Cic. *Vdirajuche ſze hiſe.* e. Baufällige Häuſer: *Romlándo házok.* Malè materiatæ. Cic. *Iz zlochesztoga drévja napravlyene.* Von ſchlechten Holtz aufgebauet: *Roſz fábul épitett.*

Ædicula, æ, f, Cic. *Hiſicza, Hiſichka, Kuchicza, Cirkuicza.* s. Häuſslein, Kirchlein: *Házatska, Egyházatska.*

Ædificátio, onis, f, Cic. *Hiſe, ſztánya délanye, gradgyenye.* Das bauen: *Epités.*

Ædificátiuncula, æ, f, Cic. Parva ædificatio.

Ædificátor, oris, *m*, Cic. Ædifex, icis, *m*, Tertull. *Hiſe-délavecz, ki hiſe, ſztanye nápravlya* (peregr.) *Czimpra.* Der bauen laſt: *Epitö.*

Ædificium, ii, n, Cic. *Sztánye, Gradgya, Zidina, &c.* 2. Gebäu: *Epület.*

Ædifico, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Hiſe, Sztanye, délam.* Baue: *Epitek.* 1. *Transl.* V. *Conſtituo.* Ædificare Rempublicam. *Cic. Fam. 9. ep. 2. hoc eſt.* Conſtituere. 3. Pro *dare animos, exemplo eſſe.*

Ædilis, is, m, Cic. *Glavár nad dérvodélczi, kis y ſztánya napravlyavczi.* r. Baumeiſter: *Epitö meſter.* 2. Dicuntur etiam *Ædiles*, Curatores urbis, Annonæ, Ludorúmque ſolemnium, *Cic.* Ædilis Cerealis. Pomp.

Digitized by Google

Szkèrb nad ſitkom imajúchi. Getreyd-Beſchauer, Vervvalter: *Gabonanak gondviſelö Ura.*

Ædilitas, atis, f, *Cic.* Ædilātus, ûs, m, Feſt. *Chſzt y glavarſztvo nad dèrvodelczi* &c. s. Baumeiſter-Ambt &c. *Epitö meſtertiſzt.*

Ædilitius, a, um, Cic. *K-glavarſztvu nad dervodélczii dúchi.* Zum Baumeiſter-Ambt gehörig. *Epitö meſterhez való.*

Æditimor Ædituor, aris, ari, (Dep.) Gell. *Czirkvu*, ali: *Hiſu, kuchu chuvam, ſzkèrb na czirkvu*, ali: *Hiſu imam.* Die Kirch beſorge, ein Meſsner abgebe. *Egyházſi tiſztet viſelek.*

Æditimus, i, m, *Gell.* Fdituus, i, m, Cic. Lucr. *Czirkveni ſzluga, Sékutor.* r. Kirchner, Meſsner: *Egyházſi, Egyház örzö.*

Æditua, æ, f, Tertull. *Czirkvena ſzluchenicza, Sékutoricza.* e. Meſsnerin, Kirchnerin: *Egyház örzönè.*

Aëdon, onis, f, Virg. V. *Philomela.*

Aëdonius, a, um, Ovid. *Szlavichkov*, ali: *Szlavichev, a, o*, Nachtigalliſch: *Fülemiles.*

Æger, a, um, Cic. *Bolen, Nemochen* (vulgò.) *Betesen.* Kranck: *Beteg.* 2. *Transl.* cum *genit.* æger animi juvenis *Liv.* cum *Ablat.* æger morbo gravi, *Cic.* æger amore *Liv.*

Ægrè *Adv.* Cic. *Tesko, Muchno, komai, Jedvaj.* Schvverlich, ungern: *Nehezen, nem örömeſt.*

Ægreſco, is, ere, (Neu.) Lucr. *Bolen, Boleſztan, Nemochan poſztajem*, (vulgo) *betésam.* Krank und ſchvvach vverde: *Betegeskedem.*

Ægreo, es, ere, *Obſol.* Lucr. V. *Ægroto.*

Ægrimōnia, æ, f, & Ægritūdo, inis, f, *ac.*

Ægrōtātio, onis, f, *Cic.* Ægror, ōris, m. Lucr, *Bòl, Boleſzt, Nemoch, Bolluvanye*, (vulgò) *Beteg.* e. Kranckheit: *Betegség Kedvetlenség.*

Ægrōto, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Boluvjem, Jeſzem bolen, Bolanſzam* (vulgò) *betegújem, beteſam.* Ich bin kranck: *Betegvagyok.* *Transl.* ægrotat fama vacillans, *Lucr.*

Ægrōtus, a, um, Cic. V. *Æger.*

Ælūrus, i, m, Gell. *Máchka.* e. Katze: *Matska.*

Æmulanter. *Adv.* Tertull. *Naſztojno, Marlivo.* Eyferig: *Vetekedve, Sörényen.*

Æmulātio, onis, f, Cic. *Z-drugem jednachenye, Nadoſztavlyanye, Naſztojenye, Bèrkanye, Parenye, Tekmenye, Nenavidenye.* e. Nacheyferung, Nachaffüg, r. Neyd: *Verſéngès, Irigységböl-való követése valakinek.*

Æmulātor, oris, m, Cic. V. *Æmulus.*

Æmulor, aris, ari, atus, ſum, (Dep.) Cic. (differt ab Imitor, namqui imitatur, ſatis habet, ſi ex parte ei ſimilis eſſe poſſit, quem imitatur: at qui æmulatur, ſtudet etiam æquare & ſuperare) *Tekmimſze, Bèrkamſze, Parimſze Jednachimſze, Bochimſze, Nadoſztavlyamſze, Nozdrimſze.* Eyfere: *Vetélkédek valakivel.* 2. pro *Invideo.* Alicui æmulari Cic. *Komu nenaviditi.* Einem neydig ſeyn: *Valakit gyülölnyi irigylyenyi.*

Æmulus, i, m, Cic. (Æmulus, a, um, *Cic.* cum *Dat. Genit.* vel *Accuſat.* tam in bonam, quàm in malam partem uſurpatur) *Tekmecz, Z-drugem Jednachnik, Nadoſztavlyavecz, Nozdracz.* r. Nacheyfferer: *Vetélkedö-társ.* 2. pro *Invido.* Virg. 3. Non rarò pro *Rivali.* licèt eum ſolùm ames, me æmulum non habebis. Cic.

Æneus, a, um, Cic. V. *Æreus.*

Ænigma, atis, n, Cic. *Zágonyka, Pitanye tegavo vpleteno, Gonetka.* e. Verborgene ratteriſche Frage: *Meſe.* 2. V. Figura.

Ænobarbus, bi, m. *Hèrgyo-brad.* Rothbart. *Veres ſzakállú.*

Æolus, li, m, *Bog vetrov.* Gott der Winde: *Szeleknek Ijtenè.*

Æquābilis, is, com, le, n, *Jednachliv.* Das ſich gleich, eben machen laſt; *Egyenlö.* 2. V. Æqualis. 3. V. Æquus, Tac. *Jednakocha, Jednachina.*

Æquābilitas, atis, f, Cic. *Jednákoſzt.* e. Gleichförmigkeit: *Egyenlöség.*

Æquābiliter, *Adv.* Cic. *Jednáko.* Gleichförmiglich: *Egyaránt.*

Æquævus, a, um, *Jednak vu dobi vérsnyák.* Gleiches Alters: *Egy idejü.*

Æquālis, is, *com.* le, n, Cic. *Jednák, Raven.* Eben gleich: *Haſonló, Igyenes.*

Æquālitas, atis, f, Cic. vide *Æquabilitas.*

Æquāliter, *Adv.* Plin. vide *Æquabiliter.*

Æquanimis, is, *com.* me, n, Cic. & æquanimus, a, um, Auſon. *Pravo-volyen Pravo duſſan, Miren.* Gleichmüthig, gleichvvillig, gedultig: *Tſendes elmejü, békeséges.*

Æquanimitas, atis, f, Plin. *Pravo-volynoſzt, ſzterplivnoſzt*, e. Gedult, Sanfftmüthigkeit, Gleichvieligkeit, Gleichmüthigkeit: *Jóakarat, Tſendes el türés.*

Æquanimiter, *Adv.* Macr. *Pravo-volyno, ſzterpliono, Mirnò.* Gleichvvilliglich, Gleichmüthiglich: *Tſendeſen, Türve.*

Æquè Adv. Cic. *Pravo, Praviçhno.* Billig, rechtlich,

Digitized by Google

rechtlich: *Igyarânt, Igazân, Szinten úgy.* 2. Præponitur eleganter particulis: *Ac, Ac E. Et, Atque, Quàm, Ut.* Charus mihi æque es, ac Patri. Cic. *Menisi ravno tak drag, kakti otcu:* Du bist mir ja (oder) eben so lieb als dem Vatter: *Nékem épen tsak úgy kedves vagy, mint az atyádnak.* Me observat, atque te Cic. *Name ravno tak pázi kakti nate:* Er giebt acht auf mich, als wie auf dich: *Reámis úgyis, mint te reád.* Possimus ne igitur in Antonii latrocinio æquè esse, ut hi? Cic. Philipp. 12. c. 12.

Æqui bonique facio, is, ere, eci, actum. Teren. Cicero sine copula dixit: Æqui bonifacio) *Zadóbro imélyem, priemlyem.* Für gut nehme: *Jó néven veszem.* 2. Significat etiam *Æquo animo patior, non curo:* Si vos nec cura Civitatis, nec periculum movet, nos æqui bonique facimus. *Liv.* l. 34. c. 22. *Akovasz niti szkérb Varassa, niti pogibel genuti neche, ja nemarim.* Wann euch weder die Sorg, noch die Gefahr der Stadt bewegen kan, so sorge mich auch nicht: *Ha tikteket sem az városgondgya, sem veszedelme nem indit, en nem gondolok véle.*

Æquiformis, is, *com*, me, *n*, Diom. *Jednolika, Jednaka liczа, obraza.* Gleich form: *Egy formája.*

Æquilátatio, onis, f, Vitr. *Jednaka sirina, Dužina:* e. Gleiche Breite, Weite: *Egyaránt, Széleség, hoszuság.*

Æquilibris, is, *com*, bre, n, Vitruv. *Jednake vége, péze.* Gleichvvichtig: *Egyarânt-nyomó.*

Æquilibrium, rii, n, Gell. *Jednaka vâga, péza.* Das instehend Gevvicht: *Egyarányúság.*

Æquimanus, ni, m, Auson. *Z-levum y deszнum jednako moguch, Deszno-y levo-ruk oboruk.* Lincks, und rechts: *Jobb és bal kézzel egyaránt élö.*

Æquinoctium, tii, n, Cic. *Jednakoszt dusine dneva y nochi.* e. Zeit, da Tag und Nacht gleich: *Napnak és ejnek egyenlösége.*

Æquipar, aris, *ome*, Auson. *Pravo jednak.* Gleich: *Egyenlö-hasonló.*

Æquiparátio, onis, f, Gell. *Prisz-podablyenye, Jednachenye:* e. Vergleichung: *öszve-hasonlitás.*

Æquiparo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Prisz-podáblyam:* Vergleiche: *öszve-hasonlitom.*

Æquitas, atis, f, Cic. *Pravicza.* e. Billigkeit: *Igazság.*

Æquiter, *Adv.* Liv. V. *Æquè.*

Æquivaleo. es, ere, alui, (Neu.) *Jednako vadyam:* Gleich gelte: *Annyit-tészek.*

Æquo, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. *Jednáchim, Raunam.* Eben und gleich mache: *Egyeneszé-tészem.* 2. Æquare solo urbes, domos, &c. *est ad superficiem usque diruere.* Liv.

Æquoreus, a, um, Virg. V. *Marinus.*

Æquor, oris, n, Cic. *Raunicza morja.* Die Ebne des Meers: *Tenger égyenessége.* 2. V. *Mare.*

Æquum, i, n, Hor, V. *Æquitas.*

Æquus, a, um, Cic. *Jednák, Raven.* Gleich, eben: *Egyenes.* 2. *Transl.* V. *Justus.* 3. Æquum est, Cic. pro *decet, par est.*

Aër, eris, m, Cic. *Zrák.* e. Lufft: *éltetö-ég:* In aëre piscari, *prov.* Plaut. *Est stulta & praeposztera conari, aut aliquid frustra moliri.*

Æra, æ, f, Cic. *Broj létni.* Die Jahr-Zahl: *Esztendö szám.* 2. pro *Epocha, Pochetek, Vremena, od Kôgasze léta broje.* Der Anfang der Zeit, von vvelcher man die Jahr zehlet: *Idönek élkez dése méltülszámláltattnak az esztendök.* Æra *Alexandri, Diocletiani* &c. quâ hi regnabant. 3. Æram alii deducunt ab *ære;* alii verò ex notis A. E. R. A. *vel* A. E R. A. id est: *Annus erat Augusti:* malè interpunctis nomen *æræ* conflatum volunt. 4. V. *lolium* Plin. l. 18. c. 17.

Ærāmentum, i, n, Plin. *Delo izbruncza nachinyeno:* s. Ertz-Werck: *értz mivek.*

Ærāria, æ, f, Plin. *Brunchena ruda.* e. Ertz-Grube: *értzbánya.* 2. pro fornace, in qua *aes* coquitur. 3 pro *loco*, in quo æs lavatur. *Varro.*

Ærārium, ii, n, Cic. *Komora*, ali: *meszto takvo, ou kômsze penezi y osztala draga y y osztebujna dugovinya chuvaju.* e. Schatz-Kammer: *Kénts tartó bely.* 2. pro *ipsa pecunia publica.* Cic.

Ærārius, a, um, Cic. quod ad æs pertinet, *vel* quod ex æreest: *Brunchen.* Ehrin, ehren: *Értzböl való.*

Ærārius, ii, m, Cic. †. Ærifex, icis, m, *Brunczo-del, Brunchàr.* 1. Ertz-Schmied: *értzöntö.*

Ærātus, a, um, Cic. *Pobrunchen.* mit Ertz belegt: *értzel boritott.* 2. V. *Æreus.* Cand elabra ærata. Cic. 3. pro *obstrictus ære alieno.* Milites ærati Cic. meliùs *obærati.*

Æreus, a, um, Virg. *Brunchen, Iz bruncza,* Ehrin, von Ertz: *értz böl-való.*

Digitized by Google

Ærificium, ii, n, Varro. Vid. *Æramentum.*
Ærifodina, æ, f, Varro V. *Æraria* N. 1.
Ærinus, Ærineus, a, um, Plin. V. *Loliaceus.*
Æripes, edis, *om.* Ovid. *Brunczo-nog. bruncshene noge imajúchi:* Ehrine Füſſe habend: *értz lábú.* 2. *Bérz kakti pticza.* Virg. Geſcvvind vvie der Vogel: *Gyors mint az madár.*
Aërius, Aëreus, a, um, Cic. *Zrachni.* Lüfftig: *Levegö égben való.*
Æro, onis, m, Plin. V. *Corbú.*
Æro, as, are, avi, atum, (Act.) Virg. *Z-bunczom meſſam, z-brunczom czifram.* Mit Ertz vermiſche, mit Ertz ziehre. *értzel vigyeſztttem.*
Æröſus, a, um, Plin. *Punbruncza.* Voller Ertzt *értztzel tellyes.*
Æruca, æ, f, Vitr. *Zelena fárba, boja.* Grün ng Farbe: *Zöld ſzin.*
Æruginöſus, a, um, Sen. *Hérgyav.* Roſtig: *Rozdás.*
Ærügo, inis, f, Cic. V. *Rubigo.* Ærugo æris, Plin. *Iz bruncza, zelena boja,* vulgò *fárba.* r, Grünſpan: *értz bül zöld ſzin. Transl.* V. *Avaritia.*
Ærumna, æ, f, Cic, V. *Miſeria.*
Ærumnäbilis, is, *com.* le, n, *Lucr.* Ærumnälis. *Apul.* Ærumnöſus, a, um, Cic. *Nevolyen, pun nezöly.* Mühſeelig, voller Mühſeeligkeit: *Nyomarult, Nyavalyás.*
Ærumnula, æ, f, Plaut. *Nevolyicza.* Kleine Mühſeeligkeit: *Nyavalátska.*
Æruscätio, onis, f, *Penèz derenye.* e. Geld-Schinderey, Kipperey: *Pénz gyujtés.*
Æruſcätor, oris, m, Gell. *Penezo-der.* r, Geld-Schinder: *Pénz borgárzó, gyüjtö.* 2. qui cibum quæſtúmque ex mendaciis captat. *Gell.*
Æruſco, as, are, avi, atum. (Neu.) Sen. Gell. *Kakgod, pravoli, krivoli peneze ſzprávlyam, derem:* Allenthalben her, recht oder unrecht Geld zuſammen bringe, ſcharre, *Mindenünnen pénzt gyüjtö getek, és pénzt halászok.*
Æs, æris, n, Cic. *Brunez.* ſ. Ertz: *értz.* Æs circum foraneum Cic. *Priproſzti bruncz,* Gemeines Ertz: *Paraſzt értz,* 2. V. *Pecunia.* Cic. Ære emptam ſuo. Teren. hinc æs alienum. Æs alienum ſolvere. Cic. *Duge naplatiti.* e. Schulden zahlen: *Adóſagot még fizetnyi.* Ære alieno liberari, exire. *idem.* 3. V. *Stipendium.* Annua æra habes, annuam operam ede. *Liv. l. 5. ſ. 4.* Hinc ære dirutus miles, Cic. *id eſt* miles ſtipendio ignominiæ causâ privatus. Æris alicujus eſſe, Gell. *ideſt,* alicujus pretii. In ære meo Cic. Fam. *hoc eſt:* inter meos, ſive meus. 4. *figuratè* præſertim apud Poëtas multa ſignificat, quæ ex ære fiunt, ut *Arma, Tubam.* Ære ciere viros Virg. Æs campanum, *Zvon.* e. Glocke: *Harang,* &c.
Æſculëtum, ti, n, Horat. *Meſzto, gde neſplinirazztù.* n. Orth da Meſpelbäume vvachſen: *Naſpolya erdö.*
Æſculus, li, f, Plin. *Neſplinovo drévo.* r, Meſpelbaum: *Naſpolya-fa.*
Æſtas, atis, f, Virg. *Leto.* r. Sommer: *Nyár.*
Æſtimäbilis, is, *com.* le, n, Cic. *Precenlyiv, Kaiſze preczeniti,* ali *preſtimati more.* Das man ſchätzen kan: *Böttsös, Bötsülhetö.*
Æſtimätio, onis, f. Cic. *Preczenenye,* 2. *Preſtimávanye.* e. Schätzung, Ahtung: *Szabott árra valaminck, Böts.*
Æſtimätor, oris, m, Cic. *Czenitel, Preczenitel* (peregrinè) *ſzáczmeſzter.* r. Schätzer: *Betsülö.*
Æſtimia, æ, f, Æſtimium, ii, n, Feſt. Lipſ. V. *aeſtimatio.*
Æſtimo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Preſtimavam, Precenyam, Czenim,* (peregrinè) *ſzáczam.* Schätze, ohte: *Megbetsülöm árrát-ſzabom, Annyiba tartom.* 2. pro *Judico.* 3. pro *Conſidero.* Plin.
Æſtiva, orum, *plur.* n, Virg. *Sztanovanye, letno.* 2. *Létna hisa.* s. Sommer-Lager, 2. n. Sommer-Hauſs: *Nyári ſzállása a' tábornak, árnyékos nyári mulató helyek.* 2. Dicuntur loca umbrifera, nemoroſa.
Æſtivo, as, are, avi, atum, (Neu.) Plin. *Letújem, Prebivam gde.* Mich zu Sommerzeit an einem Orth auf halte: *Nyaralok, Nyarrat-töltök.*
Æſtivus, a, um, Col. Æſtivälis, is, *com.* le, n. *Hygin. Letni.* Sommerlich: *Nyári.*
Æſtuärium, ii, n, Vitr. V. *Vaporarium,* N. 2.
Æſtuätio, onis, f, Plin. *Sárka vruchina.* e. Groſſe Hitz: *Nagy hévetég, melegség.*
Æſtuo, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Gorim od vruchine.* Brenne von der Hitz: *égek, Hevülök, Heves vagyok.* 2. *Transl.* pro *Vehementer cupio.* Claud.
Æſtuöſus, a, um, Cic. *Sarek, ſzparen, Saren.* Sehr hitzig: *Heves, Forró.*
Æſtus, ûs, m, Cic. *Sar, Vruchina velika ſzuncza.* e. Sehr groſſe Sonnen-Hitz: *Meleg hévesség.* 2. *Transl.* Idem quod Vehemens Deſiderium.
Ætas, atis, f, Cic, *Doba.* Die Zeit jedes Alters: *élet ideje Idö.* Ætas mala, pro *ſenectus,* Plaut. Bona: pro *juventus* Cic.

Ætātem

Ætatèm *Adverb. temp.* Terent. *Dugo.* lange Zeit: *Fgész életében.* Non ille erit hoc animo ætatèm. *Nebude dugo on tak hotel.* Er wird nicht lang, dieſes Willens ſeyn: *Nem mindeltig léſzen illyen elmével.*

Æternitas, atis, f. Plin. *Vekivechnoſzt, Vekszechina, Vechnoſzt Vik.* e. Evvigkeit: örökké-valóság.

Æternò, *Adv.* Plin. Æternùm. Virg. *Vékom, Vszele, ûrik.* Evviglich: örökké.

Æterno, as, are, avi, atum, Varr. *Vekivechnyi, vekoma ſtruchega, y nezméreinoga tarnim.* Unſterblich mache: örökké-valóva téſzem.

Æternus, a, um, Virg. Æternālis, is, *com.* le, n. Tertull. *Vekovechni.* Evvig: örökös.

Æther, eris, eri, erem, *vel* era, m. *plur.* caret. Virg. *Nebo, Zrák.* r. Himmel, e. Luft: *Fgvilágs, ég, Levegö ég.*

Ætherius, a, um, & Æthereus, Virg. *Nebeſki, Zrákni.* Himmliſch, lufftig: *égi, Levegö égi.*

Æthra, æ, f. Virg. vide *Æther.*

Aetites, *legitur* & Ætites, itis, m, Cic. *Orlov Kamen.* r. Adler-Stein. *Sasskö.*

Ævitas, atis, f, pro ætas, Cic. vide *Ætas.*

Ævitternus, a, um, Apul. Vide. *Æternus.*

Ævum, vi, n, Virg. *Vekovechno vréme.* e. Immerwehrende Zeit. örök idö örökség.

Affabilis, is, *com.* le, n, Cic. *Drago - rechni, Poſzolyno - govorlyiv.* Freundlich ſprechend. *Nyájas, kivel könyen beſzélhetni.*

Affabilitas, atis, f, Cic. *Drago-rechnoſzt, Poſzolyna-govorlivoſzt, Dragoſzt.* e. Freundlichkeit im Geſpräch. *Beſzédbéli nyájaſſág.*

Affabiliter, *Adv.* Gell. *Drago-rechno, Szlatkogovorno, Razgovorno.* Lieblich, ſieslich im Geſpräch. *Barátságoſon, Nyájas beſzéddel.*

Affabrè, *Adv.* Cic. *Meſterſzki Vérlo lépo, znano.* künſtlich. *Mejterségeſen.*

Affāniæ, arum, *plur.* f, Apul. *Norie, Szale nevszine, Bedaſzte réchi, laſi.* e. Narrenpoſſen, narriſche Reden, Lugen. *Haſzontalan idö töltö bolond beſzédek, Hazugság.*

Affatim, *Adv.* Liv. *Obilno, zadoſzta, zadovolyno.* Reichlich, genugſamlich. *Elégge, Bözön.*

Affātus, ûs, m, Virg. *Pregovorenye, k-drugomu Pregovor.* Das Anreden. *Hozzá-ſzólás.*

Affectāte *Adv.* Plin. *Jakoſelno, Prilizno, Prevechſzkèrblivo, Poſzilno, Prokjeno.* Sehr begierlich, zu viel ſorgfältig, fürvvitzig.

Igen kivanva, feletébb ſzorgal matoſan, kenyeſſen, Hizelkedve.

Affectātio, onis, f, Plin. *Pobtenye, Pohotênye Jakoſelnoſzt, Prevechſzkèrblivoſzt.* r. Ubrige Fleiſs, und Begierde, oder Sorgfältigkeit. *Igen Kivanſág, Feletébb ſzorgal matoſág, Valamire kényes vágyódás.*

Affectātor, oris, m, Quint. *Viſſe reda naſztoitel, krutoſelitei.* Zu viel ſorgfältig, und begierlich. *Rend fölöt ſzorgalmatos nagy kivánó.*

Affecto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Viſſe redamarlivo chinim, krutoſelim, Jako nakai hlepim.* Embſig begehre. *Igen kivánok obajtok.*

Affectus, ûs, m, Quint. *Selya, Selenye, Na,* ali, *Prignenye K-komu.* e. Zuneygung, Begierd. *Indulat, Gerjedezö kivánság.*

Affero, ers, ert, erre, attuli, latum, (Act.) Cic. *Prináſſam, Donáſſam.* Zubringe. *Ide bozom, Elö bozom.* Afferre ſibi manus Cic. pro *ſe occidere.*

Affibulo, as, are, avi, atum, (Act.) Celſ. *Zakapchúvem, Kopchim, Kapchim.* Anſchnalle, anheffte. *Hozzám kaptſolom.*

Afficio, is, ere, eci, ectum, (Act.) Cic. *Nagiblyem, Giblyem.* Anthue, bevvege. *Inditom, Illetem valamivel.* 2. *Variè ſumitur* ſive in bonam ſive in malam partem, tam ad corpus, quàm ad animum pertinens, & conſtruitur cum *Accus.* & *Ablat.* Triſtitiâ affici, Cic. *od Jaloſztiſzegenuti,* vel. *Jaloſztitiſze.* Durch die Traurigkeit bevvegt vverden. *Jzomoruságot inditatnyi.* Aliquem ſummâ laude, lætitiâ, gratiâ, voluptate; *vel contra:* morte, exiliô, ſatietate, tœdiô, pudore, ignominiâ, moleſtiâ afficere, Cic. *Koga razveſeliti, komu mê loſchu vuchiniti,* ali *naſzladnoſzt.* vel Contra. *Koga vumoriti, iz Domovine, kralyeſztva pregnati,* &c. Muneribus aliquem afficere. Cic. *Koga daruvati.* Einen beſchencken. *Vutakit megajandékoznyi.*

Affigo, is, ere, ixi, ixum, (Act.) Cic. *Pribiam.* Anſchlage, anheffte. *Mellé vagy reá ſzegezem.*

Affingo, is, ere, inxi, ictum, (Act.) Cic. *Primiſzlyam, Zmiſzlyam.* Geſtallte, andichte. *Hozzá-Költöm, Reá-költöm, Ki gondolom.* 2. pro *Attribuo.*

Affinis, is, *com.* ne, n, Cic. *Blisnyi, Mejáski,* Nechſtiger. *Ságorságosodott, Mellette való.*

Affinis, is, *com.* Cic. *Szvák* (peregr.) *ságor.* r. Schvvager. *Ságor* 2. pro *Particeps.* Affinis culpæ. Cic.

Digitized by Google

Affinitas, atis, f, Cic. *Szvácshtvo, Szvachinſztvo,* (peregr.) *ſógorſztvo. Rokonſztvo, pokumſztvu, poſveni,* ali, *pomuſa.* e. Schvvagerſchafft. *Ságorság, Rokonſág.* 2. transl. pro *vicinitate & ſimilitudine.* Affinitas eſt corporibus hominum, literarum. *Gell.*

Affirmātío, onis, f, Cic. *Potvérgyenye.* e. Beſeſtigung. *Bizonyitás, Vallás.*

Affirmo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Potvérgyújem, Potvergyávam.* Beſeſtige, beſtätige. *Bizonyitom.*

Afflā.en, inis, n, *Juv.* Afflātus, ûs, m, Cic. *Napuhnenye, Pripuhnenye Nadéhnenye.* Das Anblaſen. *Reá-fúvás, lehellés.*

Afflictātio, Afflictio, onis, f, Afflictus, ûs, m. Cic. *Tráplenye, Muka, Múchenye.* e. Trieb-ſaal. e. Beyn. *Nyomorúság, Szorongatás, Nyomorgatás.*

Afflicto, as, are, (Frequen.) Cic. Affligo, is, ere, ixi, ictum, (Act.) Cic. *Múchim, Trápim.* Plage. *Nyomorgatom, Sanyargatom.*

Afflictor, oris, m, Cic. *Trapitel, Muchitel.* r. Beyniger. *Nyomorgató.*

Afflictus, a, um, Cic. *Nazemlyu povalyen.* 1. *Zmúchen.* Zu Boden geworffen, 2. gebeyniget. 1. *Földre leveretett.* 2. *Elnyomorodott, meg-kinoſztatott.* 3. *Pokvarjen.* Verderbt. *Meg-rontatott.* Nemo eſt tam afflictis moribus, Macrob. *Nigdo ne tak pokvarjenoga dérſanya.* Es iſt keiner von ſo verderbten Sitten. *Senki ſem olly el romlott erköltsü.*

Affligo, is, ere, ixi, ictum, (Act.) Cic. *Natlapovályam, bitam.* Zu Boden vverffe. *Földre leverem, banyom, vetem.* Affligere aliquid Cic. *Natla obalíti, bititi.* Zu Boden vverffen, nieder ſchlagen. *Földre lebányi, vetnyi.* Neque ſi quo caſu afflictæ fuerint, erigere ſeſe poſſunt. Cæſ. *Yakoſze kak na zemlyu povale, nemoguſze podichi.* &c. 2. V. Crucio.

Afflo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Na, ali Podpuhávam, Pripuhávam.* Anhauche, zublaſe. *Reá lehellek, fúvok.* 1. *Transl.* Afflare alicui, pro *favere* Tibull. 3. pro *Inſpiro.* Divino quodam ſpiritu afflari Cic. pro Arch. *Od duha Boſjega nadehnyenomu biti.* Mit Göttlichen Geiſt angeblaſen. *Szent lélektül inditatnyi.*

Affluenter, *Adv.* Cic. *Obilno.* Uberflüſſiglich, reichlich. *Bövön, Gazdagon.*

Affluentia, æ, f, Plin. *Obilnoſzt.* r. Uberfluſs, e. Völle. *Bövölködés.*

Affluo, is, ere, uxi, uxum, (Neu.) Cic. *Obilujem, Obilenſzem, Obilno vſzega imam,* Item. *Dotéchem, Pritéchem.* Uberflieſse, *item.* zukomme, zufliesse. *Bövölködöm,* item. *Reáfolyok.*

Affodio, is, ere, odi, oſſum, (Act.) Plin. *Prikápam.* Zu Grabe. *Mellé-áſom.*

Affor, (*prima perſona non eſt in uſu.*) Affāris.

Affāri, affātus ſum, (Dep.) Cic. *K-komu Govorim, Pregovorim.* Anrede, anſpreche. *Hozza-ſzólok.*

Afra, æ, f, Hor. V. *Struthio.*

Affrango, is, ere, fregi, actum, (Act.) Stat. *Prediram.* Durchbreche. *Altal-töröm, rontom.*

Affrico, as, are, icui, ictum, (Act.) Plin. *Nadrúplyam, Nacheſſujem* 2. transl. *Prilizavāſze, Ponúlamſze.* Ankratze, anreibe. 2. zuſchmeichle. *Hozza-törtölöm, Vakarom, Hizelkedek.*

Affrio, as, avi, atum, Varro. *Drobim, Merzim.* Einbrocke. *Oda-morſolom.*

Affulgeo, es, ere, ulſi, (Neu.) Liv. *Priſzvetlyújem, Priſzvecbújem.* Zuſcheine. *Megvilagoſodom.*

Affundo, is, ere, udi, uſum, (Act.) Plin. *Nadotáchem, Prilévam, Nadolévam, dotáchem.* Zugieſse. *Reá öntöm.*

Affuſio, onis, f, Pallad. *Nadolévanye, Nadotakanye, Pri,* ali, *Dólévanye.* Das Zugieſſen. *Rea-öntés, töltés.*

Aforis, *Adv. Zvan, Vune, Zvuna.* Auſſen her, drauſſen. *Kivül Onnan kivül.*

Africa, æ, f, *Afrikanſzka zemlya.* Der dritte Theil des Erden-Kreyſs Africa genandt. *Afrikabéli föld, harma dig reſze evilágnak.*

Africus, i, m, Hor. *Odmorácz veter od Afrike.* r. Süd-Weſt-Wind. *Afrika felöl fúvo ſzél.*

Agaga, æ, m, 1, V. *Fur.* 2, idem quod *malus homo.*

Agāso, onis, m, Curt, *Konyár.* (peregr.) *Lovāſz.* r. Roſsbube, Roſskneecht. *Lovász.*

Age, *Adv.* Cic. Agedum, *Adv.* Quint. *Nuda! Nu, Dedar!* Hui, vvohlan, friſch an. *Noſza, Noſza hozzá, Rajta.*

Agēa, æ, f, Enn. *Pribod vuladju.* r. Eingang im Schiff. *Ut á hajóban, mellyen á hajósok, fel's alá járnák.*

Agellus, li, m, Cic. *Nyivicza.* n. Kleiner Acker. *Szánto földetske.*

Agēma, atis, n, Liv. *Cheta Vojnikov.* Ein hauffen Kriegs-Volck. *Hadi ſereg.*

Ager, ri, m, Plin. *Nyiva, Mekota, Polye.* r. Acker, s. Feld. *Mezö-föld, ſzánto-föld.*

Ageſis, *Adv. excitandi,* vide *Age.*

Agger, eris, m, Cic. *Naſzip, Gát.* e. Zuſammenhauf-

menhauffung. *Toltés, Gát.* 2. V. *Vallum, Munimentum.*

Aggero, as, are, avi, atum, (Act.) Virg. *Naſzip chinim Gátim, Naſzipávam.* Hauffe. *Tsikóltöm, Rakáſra-gyüjtöm.*

Aggero, is, ere, eſſi, eſtum, (Act.) Plaut. *Nákup znáſſam.* Zuſammen trage, zuſammen hauffe. *Hozzá-hordom, Reá-hordom.*

Aggeſtus, ûs, m, Quint. *Kup, Náſzip.* r. Hauffe. *Rakásba hordás, Rakás.*

Agglomero, as, are, avi, atum, (Act.) Virg. *Nemátam, Naviam pregyu,* &c. Einen Faden an ein Kiegelein vvinde. *Egybegombolyitom.*

Agglütino, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Prikelyájem, Szkup-kelim.* Anklebe, zuſammen pappe. *Hozzá-enyvezem, Reá-ragaſztom.*

Aggraveſco, is, ere, Terent. *Priterchavam, Teſzi poſztajem.* Schvverer vverde. *Megnehezedem.* Morbus aggraveſcit &c.

Aggravo, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. *Priterájem, Bolye terim.* Beſchvvehre. *Megnehezitem, Sullyoſztom.*

Aggredior, eris, edi, eſſus ſum, (Dep.) Cic. *Naſzkocbújem, Navalyúlem, Popadamſze kiga, Pochinyam.* Anfahre, anfange. *Hozzá-fogok, Reá-robanok.* 2. pro *Incipio.* In omnibus negotiis priuſquam aggrediare adhibenda eſt præparatio diligens. Cic. *Vu oſztalom poſzla pèrvo neg pochnes, moraſſe marivo pripraviti,* &c.

Aggreſſio, onis, f. Cic. *Navalenye, Naſzkocsenye, Naſzkoka.* r. Angriff, das Anfallen. *Reá-robanás, Hozzá-fogás.* 2. Vid. *Exordium, Principium.*

Aggreſſor, oris, m. Ulp. *Navalitel, Naſzkochitel, Nadrapicza.* r. Anfanger, r. Angreiffer. *Reá-támadó.*

Aggreſſúra, æ, f. *Ulp.* Aggreſſus, ûs, m. *Firm.* vide *Aggreſſio.*

Agilis, is, *com.* le, *n.* Liv. *bitni. Okretan, Lekek, Vmetelen, Poſzpeſſen, Fleten, Friſek.* Hurtig, fertig. *Serény, Gyors, Könnyü.*

Agilitas, atis, f. Cic. *Hitnoſzt, Poſzpeſznoſzt, Fletnoſzt, Obértnoſzt.* e. Hurtigkeit, e. Behendigkeit. *Hamarság, Könnyen-forgódás.*

Agiliter *Adv.* agiliùs, agillimè *habet* Colum. *Hitno, Poſzpeſzno, Fletno, Obértno.* Hurtig, fertig, leichtlich. *Könnyen, Friſſen.*

Agitător, oris, m. *Feſt.* Qui quovis exiguo lucro movetur.

Agitătio, onis, f. Cic. *Zibanye, Czóczanye, Gibanye, Lulanye.* e. Bevvegung. *Ingatás, Mozgatás, Rengetés.*

Agitător, oris, m. Cic. *Czóczavecz, Iyulyavecz* 2. *Gonitel marhe.* Der ſich hin und her begiebet, n. Fiechtreiber. *Ingató, Baromhaito.*

Agitătus, ûs, m. Macr. vide *Agitatio.*

Agitè, Agitedùm, *Adv.* Cic. vide *Agè Agedum.*

Agito, as, are, avi, atum, (Act. frequ. ab Ago.) Cic. V. *Factito.* 2. *Giblyem, Lulyam, Ziblyem, Czóczam, Mábam, Máſſem.* Bevvege hin und vvieder treibe. *Mozgatom, Miveldegélem, Forgatom.* 3. *Tiram, Gonim.* Treibe. *üzöm, kergetem.* quo pacto agi ſolent equi. Plaut. Agitabo quadrupedem calcari. *Marſſé budem tiral z-oſztrogum,* &c. Feras agitare Cic. 4. pro *Perturbo, Molesto.* Furiæ agitant improbos Cic. 5. *Múcbim, Trápim.* Blage. *Kénzom, Gyötröm.* Agitabatur magis - - - conſcientiâ Scelerum. Salluſt. in Catil. 6. pro *Adminiſtro:* Beneficiis magis, quàm metu imperium agitabant. Salluſt. 7. pro *Inquiro, verſo in omnes partes, diſcutio:* Hæc ſententia multis diebus in Senatu eſt agitata, Cic. 8. pro *ſæpè Conſidero, Recogito.* Multa mihi animo agitanti &c. ſalluſt. de Rep. *Vnoga meni premißlyavaiuchemu.* Da ich viel betrachtete. *Midón - én ſokat gondolnék.* 9. pro *Vivo, Dego.* Salluſt. 10. pro *molior.* Vos agitate fugam. Virg. *Viſze v-bèg ſzpravlyajte.* Bereitet euch zur Flucht. *Futásban készülétek.* 11. pro *Habito, Dego.* Salluſt. ubi locorum agitas. *gde ſztoiſz.* Wo vvohneſt du. *Hollakoſz,*

Agmen, inis, n. Virg. *Jato.* Eine Schaar. *Sereg.*

Agna, æ, f. Horat. *Janyicza, Ovcza, Janye.* Ein Lamb. *Noſtén bárány, Jób.*

Agnătio, onis, f. Cic. *Rodbinſztvo, Blizinſztvo.* e. Bluts - Freundſchafft. *Atyáról való atyaſiság.*

Agnellus, i. m. Plaut. *Janchécz.* s. Lämlein. *Bárányka.*

Agnitio, onis, f. Cic. *Poznanye,* Das Kennen. *Megesmérés.*

Agnōmen, inis, n. Cic. *Nadime, Izdeveno, Pridano ime.* r. Spitz - Nahm. *Valakiről való név. Vött név,*

Agnoſco, is, ere, övi, itum, (Act.) Cic. *Poznávam.* Erkenne. *Megeſmérem.*

Agnus, ni, m. Varro. *Janycza, Janye, Agnyecz Berko.* s. Lamb. *Bárány.*

Ago, is, ere, ēgi, actum, (Act.) Cic. *Chinim, Poſzlujem, Delam, Rabim.* Thue, arbeite, vvürcke. *Hajtom elöttem, Mivelem, Tselekſzem,*

Digitized by Google

lekſzem, Munkálódom. Agere aliquem furti, Cic. pro *de furto accuſare.* 2. *pro Litigo diſcepto.* Ego tecum non gladiis, ſed ex jure, ex ſyngrapha, ex ſponſo agam. 3. pro *Admoveo,* Turres, Vineas ad urbem agere. 4. pro *impello urgeo.* Agere aſellum, aliquem in arma agere, in arma, in fraudem, in omnem libidinem agere. 5. pro *Celebro.* Agere ludos, diem feſtum, choreas, triumphum. 6. pro *vivere.* Inter homines agere, Ætatem ſtudiosè agere. Hyemem ſub tectis agere. 7. pro *Incito, Agito.* Agere aliquem diris. Sunt & aliæ formulæ: ùt: Animam agere pro *emori.* Actum agere, Cic. pro *fruſtra laborare.* 8. Actum agere, pro *nihil agere.* Actum, ajunt, ne agas. Teren. 9. pro *Emitto.* Robora ſuas radices in profundum agunt. *Plin.*

Agolum, li, n. Feſt. *Paſztirſzka palicza.* r. Hirten Stecken. *Páſztoribot.*

Agōn, ōnis, m. Plin. *Borenye.* Das Kämpfen. *Hartz, Viadal.*

† Agōnia, æ. f. *Harcz Szmertni, Szmertno borenye, Vremeſzmérti.* e. Todtes-Noth, r. Angſt-Kampff. *Halálra válás.*

Agōniſta, æ. m. Feſt, *Boritel.* r. Fechter, r. Kempffer. *Bajnak vivó.*

† Agōnizo, as, are, avi, atum, V. *Luctor.*

Agōnotheſia, æ. f. *Dár Boritelov.* e. Belohnung deren Kämpfferen. *Baj vivó ajándék.*

Agōnotheta, æ. m. ſpart. *Darovnik ov igre Boritelov.* r. Belohner deren Kämpfferen. *Játékban, nyeröket ajándékozó jutalmaztató.*

Agrārius, a, um, Cic. *Polyſzki.* Zum Feld gehörig. *Mezei.*

Agrārius, ii, m. Cic. *Chuvar polya.* r. Feldhieter. *Mezö-paſztor örzö.*

Agreſtis, is, *com*, te, *n.* Cic. *Polyſzki, muski.* Was auf dem Feld vvachſet, grob, beyeriſch. *Mezei, Erdei, Vad, Paraſzt.*

Agricola, æ, m. Cic. *Polyſzki chlovek, Teſàk.* r. Ackermann. *Szántó-vetö ember.*

Agricultor, oris, m. Liv. *Polſzki teſàk.* n. Ackermann. *Föld-mivelö.*

Agricultūra, æ, f. Cic. *Polyſzko delo.* r. Acker, oder Feldbau. *Föld-mivelés.*

Agrimenſor, oris, m. *Polyo-merecz,* r. Feldmeſſer. *Föld-merö.*

Agrium, ii, n. Plin. *Divja rotkva.* r. Wilder-Rattich. *Vadretek.*

† Agyrta & Agyrtes, æ, m. *Szeménynſzki igràch, Nazochivkanitel.* r. Taſchen-Spieler, Leut-Betrieger. *Szemfény-veſztö, Vásárokon jádſzó* V. *Circulator, Circumforaneus.*

Ah, *Interjec.* Virg. *Ah! oh!* 6. Ach! *Ah! O jaj.*

Ahēnārius, rij, m. vide *Ærarius.*

Ahēnum, ni, n. Virg. *Kotel.* r. Keſsl. *Réz fazék.*

Ahēnus, a, um, Virg. *Brunzhen Kotlen.* Kupffern. *Rezen.*

Ahu, *Interjec.* Terent. *O jaj!* Ach vveh! *O jaj.*

Aio, ais, ait, *defect. Cic. velim.* Sage. *Mondom.*

Aizōon, zōi, n. *Netreſzk, Domachi koren.* e. Hauſsvvurtz. *Fül-fü.*

Ala, æ, f, Cic. *Krelyut, Perut, Krilo.* r. Flügel. *-Madúr ſzarny.* 2. Transl. *Pazuha.* Die Achſel. *Emlernek válla potzkája.* 3. Pro *turma equitum*, eò quòd pedites tegant alarum vice. Alam dexteram, vel ſiniſtram alicui cõmittere; Alæ alteri aliquem præficere. Cic. 4. *In ædificiis* alæ dicuntur ſtructuræ ad latera ædium *Vitruv.*

Alabaſter, i, m. Cic. ap. Non. Alabaſtrum, i, n. Plin. *Skatulya*, ali *poſzuda iz béloga mramora* peregr. *Alabaſter.* Ein Geſchirr von Alabaſter. *Fejér márványy köbül edény.*

Alabaſtrites, æ, m. Plin. *Béli mramorkamen.* n. Weiſser Marmelſtein. *Fejér márványy* kö.

† Alabrum, ri, n. *Mahálo, Motálo.* Eine Haſpel. *Matóla.*

Alacer, cris, acre, & Alacris, is. *com.* cre, n. *Gyegyeren, Bèrz, Veſzel, Friſek.* Muthig, frölich, hurtig. *Vidam, Gyors, Serény.*

Alacritas, atis, f. Cic. *Gyegyernoſzt, Veſzela Berzocha, Hitrina.* e. Freudigkeit, Hurtigkeit. *Vidámság.*

Alapa, æ, f. Vall. *Plyuſzka, Zavuſsnicza, Polichnicza.* e. Ohrfeigen, e. Maultaſchen, e. Backenſtreich. *Artzúl-tsapás, Poſonätés.*

Alaſtor, oris, m. Eras. *Peklenſzki dub.* Ein böſer Geiſt. *Gonoſz lélek.* 2. Unus ex equis Plutonis Claud.

Alātus, a, um, Virg. *Krelyutaſzt, Perutaſzt, krilat.* Gefliegelt. *Szárnyas.* 2. V. *Velox.*

Alaūda, æ, f. Plin. *Skèrlecz, Skurjanecz, Vabulacha*, e. Lerch. *Patsirta, Szántóka madár.*

Albārium, ii, n, Plin. *Belilo, z-kém ſzténe biſe béle.* Weiſse, die man anſtreicht. *Házfejeritö, Méſz. &c.*

Albēdo, inis, f. ſulpit. *Belina, Belota, Belilo.* e. Weyſse Farb. *Fejérség, Feiér ſzin.*

Albeo, es, ere, ui, (Neu.) Quint. *Belimſze.* Bin vveiſs. *Fejér vagyok.*

Albeſco, is, ere, (Inchoat.) Cic. *Bélposztájem, bivam.* Weiſs vverde. *Fejéredem.*

Albico,

Digitized by Google

Albico, as, are, avi, atum, (Neu.) Horat. *Belopeten jeſſem.* Weiſslicht bin. *Fejéreſlem.*

Albicus, a, um, Colum. *Belkaſzt, Nabel, Belopoten.* Weiſslicht. *Mintegy fejéres.*

Albitūdo, inis, f, Plaut. Albities, iei, f. Apul. vide *Albedo.*

Albo, as, are, avi, atum, (Act.) Curt. Cic. *Beſim.* Weiſs mache. *Fejéritem.*

Albūgo, inis, f. Plin. 1. *Belina vu oku.* 2. *Belányek jajcheni.* Das Weiſse im Aug, Eyer-Klar. *Szemnek, és tyukmonyak fejéri.* 3. *Glavnè pérhuti.* e. Weiſse Haupt-Schuppen. *Fej korpa.*

Album, bi, n, Tacit. 1. *Bélatábla*, 2. *Kniga za zapiſzávanye imèn.* e. Weiſse Tafel, darauf man die Nahmen ſchreibet. *Fejértettetett jegyzö tábla. Név könyv.*

Albūmen, inis, n. Plin. *Belányck jajcheni.* s. Eyer-klar. *Tyukmony fejére.*

Alburnus, ni, m. *Bélyka Riba.* r. Weiſs-Fiſch. *Fejér apró keſzeghal.* 2. Mons Lucaniæ.

Albus, a, um, Juv. *Bél.* Weiſs. *Fejér.* 2. pro *Felix*, Dies albo notanda lapillo, Hor.

Alcēdo, inis, f. Plaut. *Morſzki Szlavichek.* e. Meer-Nachtigal. *Tengeri fülemüle.*

Alea, eæ, f. Gell. *Koczka zár.* r. Würffel. *Kotzka.* 2. *Transl.* pro *Fortuna* & *periculo.* Liv.

Aleātor, oris, m. Cic. *Koczkaſs.* n. Würffel-Spieler. *Kotzkás.*

Aleo, ōnis, m. Feſt. Vide *Aleator.*

Ales, itis, *com.* Ovid. *Pticza.* Ein Vogel. *Madár.*

Alesco, is, ere, (Neu.) Varro. *Perje dobivam, 2. Káſztem.* e. Federn bekomme, 2. vwachſe. *Nyöoöt ſznárnyat, tollat nyérnyikezdek.*

Alex, ēcis, & Hālec, ēcis, f. Plaut. *Szerdùn, Haring.* r. Häring. *Häring.*

Alga, æ, f. Virg. *Morſzka haluga trâva.* s. Meerkraut, Waſſerkraut. *Hinár tengeri fü.*

Algeo, es, ere, alſi (Neu.) Cic. *Zcbeme.* Friere. *Fázom, Hideg vagyok.*

Algidus, a, um, Catull. *Mérzel, Sztuden.* Kalt. *Hideg, Fagyos.*

Algor, ōris, m. Plin. *Zima, mérzlina.* e. Kälte, r. Froſt. *Hideg, Fagy.*

Aliàs, *Adv.* Cic. *Drugach, Inache, Drugda, Drugiput, Drugòcb.* Ein andermahl, ſonſt. *Máskint, Máſzor, Külömben.*

Alibi, *Adv.* Cic. *Drugde.* Anderſtvvo. *Máſutt, Más belyen.*

Alicubi *Adv.* Cic. *Negde.* Irgendsvvo. *Valabol.*

Alicunde, Cic. *Odnekud.* Etvvann her. *Valahonnan.*

Aliēnātio, onis, f. Cic. *Odtujenye, Odſzvojenye.* e. Entfrembdung. *Idegenüles, Idegenités.*

Aliēnigena, æ, *com.* Cic. *Sztranſzki, Chlovek, Tugy, Tugya.* n. Frembder, oder Frembde. *Idegen nemzetbéli.* Vinum alienigena, *Gell. Tugye vino, iz drugoga kraleſztva.* n. Ausländiſcher Wein. *Idegenbor.* Juxtà *Probum* eſt omnis generis.

Aliēno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Odtújam, Lyuczko y tugye chinim.* Entfrembde. *El-idegenitem.* 2. pro *ſeparo.* Ita nos alienavit. Teren. *Tak naſz je razluchil &c.*

Aliēnus, a, um, Cic. *Luczki, Tûgy, Sztranſzki.* Frembd, eines anderen. *Idegen, Máſé, nem hozzá illó.* Comp. *Alienior.* alienior eſt me, Cic. 2. pro *Abhorrens.* Homo alienus à literis. Cic.

Alifer, a, um, *Ovid.* Aliger, era, um, Virg. *Krelyuten, Peruten,* Vide *Alatus.*

Alimentum, ti, n. *Cic.* Alimonium ij, n. *Varro.* Alimonia, æ, f. Mart. *Hrana.* e. Nahrung. *Táplálò eledel.*

Aliòqui (ſeqv. Cons.) Alioquin (ſeq. vocali.) *Conj.* Cic. *Ardrugach.* Sonſt. *Másképen.*

Alió, *Adv.* Terent: Aliorſum *Adv.* Plaut. Alioversùm, Alioversùs *Adv.* Plaut. *Drugam Drugud, Inam.* Anderſt vvohin. *Máſuvá, Máſfelé.*

Alipes, edis, *om.* Ovid. *Peruto-nog, na nogah perutaſzt, Bérs.* Die Fliegel an Füſſen habent. *Szárnyas-lábu.* 2. Vid. Celer.

Aliptes, æ, m. Cic. *Boritelov namazitel.* Der die Kämpffer ſalbet. *Köſzködök, Bajzivok kenöje.*

Aliquàm multi, pro aliquot, Cic. *Nekulikoih, Vnogi.* Etvvelche, viel. *Sokan, égynebányan.*

Aliquandiu, *Adv.* Cic. *Nekulikochaſza.* Ein vveil. *égy ideig.*

Aliquando, *Adv.* Cic. Olim. Quint. *Negda.* Mit der Zeit. *Valaba, Néba.* 2. pro *Tandem*: Collegi me aliquando. Cic.

Aliquantillum *Adv.* Plaut. Aliquantulum Cic. *Jedno-majczeno, Kruto malo, Nekulichno.* Gar vvenig. *Valamitske, kevéſetske.*

Aliquantisper *Adv. temp.* Terent. *Cheſz mal chaſz, Donikle, Nekuliko chaſza.* Eine klei-

Digitized by Google

ne Zeit. *Egy kevésideig.* meliùs Paulisper, Parumper. Cic.

Aliquantùm, Adv. Cic. *Nekuliko, Malo.* Etvvas ein vvenig. *Valamennyire, Kevés nyéig.*

Aliquantus, a, um. Sall. *Nekulik.* Etvvas groſs. *Valamennyi.*

Aliquātenus. adv. Plin. *Nekak. Iz jedneſztrâne.* Etlicher maſſen. *Valamennyire.*

Aliquis, qua, quod, vel quid. Cic. *Negdo, Neki, Nekoi.* Etvvo einer. *Egy valaki.*

Aliquiſpiam, cujuspiam. vide Aliquis.

Aliquò, Adv. Ter. *Nekam.* Etvvo hin. *Valahová innen.*

† Aliquorſum, adv. V. Aliquò.

Aliquotſàriam, Adv. Varro. *Na nekuliko ſztrâne.* Etliche Weiſe. *Egynéhány réſzre.*

Aliquoties, vel aliquotiens, Cic. *Nekuliko krât.* Etliche mahl. *Egynéhányſzor.*

Aliquouſque, adv. *Donekega méſzta.* Biſs an ein Orth. *Valameddig.*

Aliter, adv. Cic. *Drugach, inache.* Anderſt. *Másképen, Különben.*

Alitūra, æ, f. Gell. *Hranenye, Gojenye.* e. Ernehrung. *Táplálás.*

Aliubi, pro Alibi, adv. Plin. *Drugdi,* Anderſtvvo. *Másutt.*

Aliunde, adv. Cic. *Od drugod.* Anderſtvvoher. *Másunnan.*

Alius, a, um, alius, alij, Cic. *Drugi, Inni.* Ein anderer. *Más.* Eleganter jungitur longè, Longè alia mihi mens eſt. Sall.

Aliusmodi, adv. Cæs. *Na drugi nachin, Drugachi, Drugacheſſi.* Auf ein andere Weiſs. *Más módu.*

Allābor, eris, apſus ſum (Dep) Cic. *Pripadam k-chemu, Opadam.* Zufalle. *Mellé-eſſem.*

Allabōro, Adlabōro, as, are, avi, atum (Act) Horat. *Pripomaſem delati, Marlivo delam, Szkébimſze, Tèrſkimſze.* Häuffig vvercke, arbeite. *Munkálódom-raita.*

Allectātio, onis, f. Quint. *Privablenye, Mamlenye.* e. Zulockung. *Hozzá-édeſgetés.*

Allecto, as, are, avi, atum (act.) Cic. *Privablyujem, Primamlyujem.* Zulocke. *Hozzámédegetem.*

Allector, oris, m. Colum. *Vabecz, Vabitel, Mámi.* r. Zulocker. *Hozzá-bitegetö.*

Allectrix, icis, f. *Vabicza, Vabitelicza.* e. Zulockerin. *Hozzá-bitegetönö.*

Allēgātio, onis, f. Cic. *Pravde vrekov naper-vo dávanye.* In Rath deren Urſach, das Fürbringen. *Valaki dolgában való követség, Mentés, Mentség.* 2. v. Ablegatio.

Allēgo, as, are, avi, atum (act) ICt. *Napravdi zroke daiem, branim.* Die Urſachen am gericht vorbringe. *Tövenyben valakit oltalmuzok.* 2. Idem ac mitto negotii causâ. Cic. 3. V. *cito, as.* ita Plin.

Allego, is, ere, ēgi, ectum. (act) Ulp. *Izbiram.* Erbelle. *Hozzámſzedem, Veſzem.* Allegere aliquem in ordinem Senatorum. Ulp. *Izebrati koga za Vèchnika.* Einem zu Raths-Herrn ervvehlē. *Tanátsba be-venni valakit.*

Allevāmentum, ti, n, Allevātio, onis, f. Cic. *Polekchicza, Lehkota, Zlahkotenye.* e. Leichterung, *Meg-könnyebbités.*

Alleviātio, onis, f. Idem.

Allevio, as, are, avi, atum. (act) Cic. *Polekchicza dajem, Lehkotim.* Helffe. *Megkönnyebbitem,* Könnyéſtem.

Allevo, as, are, avi, atum, (act) Cic. *Primáſem, Lehkotim, Pridiſem gore, Podiſem.* Zuhelffe, leichtere, in die Höhe erhebe. *Felſegéſtem, Könyebitem, Fel emelem.* Allevare afflictum, Quint. *Polekkotiti ſaloſznoga.* Einen Bekümerten leichteren, tröſten, *a' nyomorúltat Fel-ſegéſtenyi. &c.*

Allicefacio, is, ere, eci, actum. Sveton: *mámim Privablyujem, Vabim.* Zulocke. *Hozzámvonzom, édesitem.*

Allicio, is, ere, exi, ectum, (act.) Cic. vide Allicefacio.

Allido, is, ere, iſi, iſum (Act) Cic. *Tréſzkam, Luſzkam na zemlyu, ali v-zid.* Item *Tèrkam.* Anſtoſſe, anpoche an einen Ding ſchmättere. *Hozzá-ütöm, allá-tſapom.*

Alligātio, onis, f. Colum. *Privezanye, privez.* Das Anbinten. *Hozzá-kötés.*

Alligātor, oris, m. Colum. *privezitel, privezavecz.* r, Anbinder. *Hozzá-kötö.*

Alligo, as, are, vi, atum (act.) Cic. *privéſujem, privezávam.* Anbinde. öſzve-kötöm, *Békötöm.* 2. Trans. V. Obſtringo. Lex Omnes mortales alligat. Cic.

Allino, is, ere, livi, *vel* lēvi, *vel* lini itum. (act.) Cic. *Primaſajem, Namaſajem.* Anſtreiche, anſchmiere. *Hozzá-kenem.*

Allium, ii, n. Plin. *Chejſnyák, beliluk, Cheſzan.* r. Knobloch. *Fokhagyma.* Allia & fabas ne comedas *prov.* ideſt à malitia & ſoro abſtine.

Allocūtio, onis, f. Plin. *Pregovorenye, Probeſzidenye.* Das Anreden. *Hozzá-ſzólás.*

† Allodium, ii, n. *Imétek, Sivarnicza, ilити Sztanye zvan varaſſa za ſivadu, Marhu, y oſztala,* pereg. *Majer, marof.* r, Marhoff, *Major,*

Digitized by Google

Maior bász. Allodialia bona Ict.

Allŏquium, ii, n. Plin. vide Allocutio.

Allŏquor, ĕris, ŏqui, ūtus ſum (Dep.) Cic. *Pregovariamk-drugmu* Anrede. *Hazzá-ſzólok, Vélle beſzélek.*

Allūbesco, is, ere, lubui, lubitum. Plaut. *Dopatamſze.* Gefalle. *Tetſzen, Kedvére vagyok.*

Allūceo, es, ere, uxi, (Neu.) ſvet, *Priſzvêtkuitem.* Anſcheine. *Reá-ſénlem, világoſodom.*

Allūcĭnor, Hallūcĭnor, aris, ari, ātus ſum (Dep.) Colum. *Nevidim pravo, ſzlepímſze, Ochime okanyuju.* Blinzele mit den Augen, nicht wohl ſehe. *Szemeimmel meg-tſalatom, jól nem látok.* 2. ponitur pro *Errare, decipi, Falli.* Cic.

Allū vel-Hallūcĭnātio, onis, f. Feſt. *Ochèh okanyuvanye, krivo vigyenye.* e. Irrung mit den Augen. *Szem tſalogatás, jól nem látás.* 2. V. *Aberrātio.*

Allūdo, is, ere, uſi, uſum, (Neu.) Cic. *Prigravamſze, ſzpodobimſze.* Zuſpiele, ſchertze, zu vergleiche. *Valakivel tajztom, Valakihez hunyorítok, magamat haſonlitok.*

Alluo, is, ere, ui, (Act.) Cic. *Pritéchem, poleg*, ali *Vitk-techem.* Zurinne, beyrinne. *Mellette folyok, moſom.*

Allŭvio, onis, f. Cic. Allŭvies, iei, f. Liv. *Povódnya, Poplava, Potop.* Ein Waſſerguſs. *Viz ki-áradás.*

Almus, a, um, Cic. 1. *Dobro hranechi.* Wohl nährend. *Jollakozó, élödö.* 2. V. *Sanctus, Augujtus.* O fides alma! quo te terrarum recepiſti? 3. V. *Charus, Amabilis.* Alma pax. *Hor. Dragi mir.* r. Liebe Fried. *Kedvet békeſség.* 4. V. *Serenus.* Almus Dies. *Vig. Vedren dan.* n. Heller Tag. *Tiſztaſidönap.* 5. V. *Pulcher.* Alma Venus. *Hor.*

Alnētum, ti, n. *Jalſſevje.* r. Errlen Wald. *éger-fás erdö.*

Alneus, a, um, Vitruv. *Jalſſev.* Erlen. *éger-fábál való.*

Alnus, ni, f. Plin. *Jalſſa.* r. Erlen-Baum. *éger-fa.*

Ălo, is, ere, ui, itum, (Act.) Cic. *Hránim.* Ernehre. *Táplálom, Nevelem.* Transl. *Bellum alere.* Liv. *Capillum alere.* Plin. &c.

† Ālŏdium, V. *Allodium.*

*Ălŏpēcĭa, æ, f. *Opuznenye laſzeh Laſzo-puzenye.* Das Haar ausfallen. *Fö kopaſzodás, Haj hullás.*

*Ălŏpēcus, i, m. *Opuznenecz.* Dem das Haar ausfallet. *Kopaſz.*

Alpes, ium, *plur.* f. Cic. *Planine, Viſzokegore.* s. Alpen, das hoche Gebierg. *Havas, Havaſok, Havas hegyek.*

Alpīnus, a, um, Liv. *Planinſzki, Planinecz.* Das im Gebierg iſt. *Havaſi.*

Alſus, a, um, *ab algeo*, Cic. *Zimen, Mérzel, Sztuden.* Kalt. *Hideges Fagyos.*

Altāre, is, n, Cic. *Oltár.* r. Altar. *óltár.*

Altè, *Adv.* Cic. *Viſzoko.* Item *Duboko Globoko.* Hoch. tief. *Magaſan, Mélyen.* Altè cadere, Cic. *Gluboko opaſzti.* Tieff abfallen. *Mélyen ernyi.*

Alter, a, um, altĕrius, Cic. *Drugi.* Der andere. *Máſodik.*

Alter, ĕris, *vel* Halter, ĕris, m, Macr *Izolova krúglo.* (peregr. globus) *Koje na vuſu igraſſi vu rukah derſe.* e. Bleykugel ſo die Springer in Händen halten. *On golyóbit, mellet az ugrók kezegben tartnak, mikor ugrandoznák.*

† Altĕrātio, onis, f. *Premenenye, Burkanye Zdravja.* e. Veränderung in der Geſundheit. *Máſſá-változás, Bomlás az egésségnék.*

Altercātio, onis, f. Cic. *Czarga.* r. Zanck, r. Hader. *Veſzekedes, kotzódás, Viſzſzúlkodás.*

Altercātor, oris, m. Quint. *Inachnik Pregavarjavecz, Czargavecz.* r. Zancker, r. Haderer. *Viſzſzúlkodó, Garázdás, Veſzekedö.*

Altercor, aris, ari, atus, ſum, (Dep.) Cæs. *Czargamſze Pregovariamſze, Inachim.* Zancke, hadere. *Viſzſzúlkodem, Veſzekedem.*

Alternātim, *Adv.* Plin. *Premencze, na Izmínu, jeden po jeden.* Ein nach dem andern. *Egymáſután, Változva.*

Alternātio, onis, f. Apul. *Premenenye jeden drugoga Izmina.* Die Abvvechslung. *Egymás után tſerélve valamit mivelés.*

Alternè *Adv.* ſcrib. vide *Alternatim.*

Alterno, as, are, avi, atum, (Neu.) Plin. *Premènyam, Jednoga za drugem poſztaulyam.* Ein nach dem andern mache, umvvechsle. *Egymás után tserélvetſelekſzem valamit.*

Alternus, a, um, Cic. *Izmenczè jeden za drugem.* Einer um den andern. *Egymás után való.*

Altĕro, as, are, avi, atum, (Neu.) Ovid. *Premenyam, Drugáchim, Drugach chinim.* Verändere. *Máſſá-változtatom.*

Altĕrŭter, a, um, ŭtrius, Cic. *jeden zmed dveh.* Der eine unter zyveyen, entvveder. *Kettönek Valamellyike.*

Digitized by Google

Altĕrŭterque, ŭtriuſque, Plin. vide *Alteruter.*

Altĕrŭtrinque *Adv.* Plin. *Odjedne, ali iz druge ſztrane.* Von etvveden Seithen. *Valamelly felöl, Akarmelly felöl. Egy vagy más réſzrül.*

Altĭtūdo, inis, f. Cic. *Viſſina.* Die Höche. *Magaſság.* 2. V. *Profunditas.*

Altĭvŏlus, a, um, Plin, Altivolans, antis, *om.* Ennius. *Viſzoko letechi.* Hoch fliegend. *Magaſan repülö.*

Altor, oris, m, Cic. *Hranitel.* r. Ernehrer. *Tápláló.*

Altrix, icis, f. Cic. *Hranitelicza.* e. Ernehrerin. *Táplálóné, éltetöné.*

Altus, a, um, Cato. *Viſzok.* 2. *Glubok, Dubok.* Hoch, 2. tieff. *Magas, Mély.* 3. Transl. V. *Magnus.* Sic Pater ille Deum faciat, ſic altus Apollo.

Alveārc, is, *n.* Alvear, is, *n.* Alvearium, ii, n. Cic. *Vuliſcbe Pchelni koſ.* r. Peinſtock. *Méh kosár, kas.*

Alveātus, a, um, Cato. *Izdublen.* Ausgehölet. *Ki-vájatott, öblös, üreg.*

Alveus, ei, m. Cic. *Potochna graba, Sztruga.* r. Graben eines Waſſers. *Folyó-viz árok.*

Ălūmen, inis, n, Plin. *Jelun.* e. Alaun. *Timó.*

Ălumnus, ni, m. Cic. Alumna, æ. f. Varro. *Hranyenik, Hranyenka, od drugega Hranyen,* ali *hranyena.* Der oder die Ernehret vvird. *Valekitöl neveltetett, tápláltatot.*

Ălūtārius, ii, m. Plaut. *Kósar mebkeb kòr.* r. Weiſsgärber. *Irha jártó.*

Ălūta, æ, f. Cæſ. *Mebkakósa.* Lindes Leder, vveiche Felle. *Iagy irha.*

Alvus vi, f. Cic. *Terbub.* Der Bauch. *Has.* 2. Alvus & Alveus idem, quod *Alveare* Varro, Plin.

Ămābĭlis is, *com.* le, *n.* Cic. *Lyublyen.* Lieblich. *Kedves, Kellemetes, Szerelmes.*

Ămābĭlĭtas, atis, f. Plaut. *Lyubezlivoſzt Lyublenoſzt.* e. Lieblichkeit. *Kedveſség.*

Ămābĭlĭter *Adv.* Cic. *Lyubleno.* Lieblich. *Kedveſen, Szerelmeteſen.*

Ămābŏ ! *Interjec. bland.* Cic. *Zalyubav! zamiloſcbu! za volyu, Proſzimte.* Lieber mein, Gnad vvillen, meines vvillen, *Szeretettért, Kérlek, Igenkérlek.* Amabo te, adme ſcribe, Cic. *Proſzimte zalyubav, zamiloſcbu, Piſſimi.* Bitte dich, lieber mein ſchreibe mir. *Kérlek ſzerettetel irgy bozam.*

Ămandātio, onis, f. Cic. *Odpráulenye Odaſzlanye.* e. Wegſchickung. *Elküldés, Követségre küldés.*

Ămando, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Odpráulyam odſilyam.* Wegſchicke. *Elküldöm, Butsút adok.*

Ămanter, *Adv.* Cic. *Lyubleno.* Lieblich. *Kedveſen.*

Ămănuenſis, is, m. ſvet. *Piſzecz, Piſzàr.* Ein Schreiber. *Iró deákja valakinek.*

Ămārăcus, ci, m. & Ămārăcum, ci, n. Plin. *Majoran.* Mayeran. *Majoranna.*

Ămārè, *Adv.* Svet. *Gorko, Subko.* Bitterlich. *Keſerveſen.*

Ămārĭties, iei, f. *Catull.* Ămārĭtas, atis, f. *Vitruv.* Ămārĭtūdo, inis, f. *Liv.* Ămāror. oris, *m.* Virg. *Gorkocba, Subkocba, Gorchina, Gorkoſzt.* e. Bitterkeit. *Keſerüség.*

Ămārŭlentus, a, um, Gell. *Jako gorek, ſubkek.* Sehr bitter. *Igen Keſerü.*

Ămārus, a, um, Cic. *Subkek, Gorek.* Bitter. *Keſerü.*

Ămāſius, ii, *m.* Cic. Ămāſio, onis, *m.* Apul. *Lyubovnik, Lyublyenik, v-kogaſze koja,* ali, *Kiſzeje v-koju Zalyubil, Drúgi.* Der von einer geliebt vvird: *oder,* der eine liebet, ein Buhler. *Szeretö.*

Ămāſia, æ, f. *Zalyublyenka, v-kojuſze je kot zalyubil, Drúga.* Die geliebet vvird, e. Liebſte. *Szeretöné.*

Ămātor, oris, *m.* Cic, Amaſcus, i, *m.* Plaut. *Lyubitel.* r. Liebhaber. *Szeretö.*

Ămātōriè, *Adv.* Cic. *Lyublyeno, Lyubitelſzki, Lyubovnichki.* Buhleriſcher vveiſse. *Szeretve.*

Ămātōrium, ii, n. *Napitek lyubav oſzebujnu chinechi.* r. Buhler, *oder* Liebes-Tranck. *Szerelem hozó ital.*

Ămātōrius, a, um, Cic. *Lyubleni, Lyubitelſzki.* Buhleriſch. *Szerelem hez való.*

Ămātrix, icis, *f.* Plaut. *Zalyublyenka.* e. Buhlerin. *Szeretöné.*

Ambāges, is, f. Cic. *Obidenye, Zabajanye, Zabod.* r. Umgang. *Kerenyö út.* 2. Transl. Verborum circuitus *Cic.*

† Ambĭdexter, a, um, *Dvojruk, oboruk, Levàk tak, kak deſznàk.* Linck und recht. *Mind két kézzel egyaránt elö.*

Ambĭgo, is, ere, (Neu.) Cic. V. *Dubito.*

Ambĭguè *Adv.* Cic. V. *Dubiè.*

Ambĭguĭtas, atis, *f.* Cic. V. *Dubietas.*

Ambĭguus, a, um, Cic. V. *Dubioſus.*

Ambio, is, ire, ivi, itum, (Act.) Cic. *Objimlyem, obſzeſujem, obbújam.* Umgebe, umgehe. *Környül-veſzem, kerülök.* 2. V. *Deſidero, Appeto.* 3, Transl. pro *Blandior.*

Ambitio,

Digitized by Google

Ambītio, onis, ſ. Cic. *Obolia, Selya preſtimatanya, Prevzetoſzt, Ponóſzitoſzt.* r. Ehrgeitz. *Kevélység.* 2. & propriè *Obſzeſenye, obcházanye.* r. Umgang, e. Umgebung. *Kerülés, Kerület.* 3. eſt immoderata rerum magnarum, honorum, imperiorum *cupiditas.*

Ambitiosè *adv.* Cic. *Obolo, Prevzeto, Hvale yáko jélno.* Mit Ehrgeitz, hoffärtig, mit groſser Begierd. *Kevéllyen, Ditséretet Kivánua.*

Ambitiōſus, a, um, Cic. *Obſzeſujuchi.* Umgebend. *Körül kerülö.* Transl. *Preſtimatanya prevzech ſelen, Prevzet, Obol.* Ehrgeitzig, hochmüthig. *Kevély, bőtsületKivánó.*

Ambitus, ûs, m. *Cic.* Ambītūdo, inis, f. Apul. *Okrujina, okrug.* r. Umkreiſs. *Kerites, kerulet.* 2. V. *Circuitus.* Item vulgò *Ganyk.* r. Gang. *Hús tája.* 3. V. *Ambitio.*

Ambo, æ, o. Cic. *Obedva, obba.* Beyde. *Mint kettten.*

Ambrex icis, m. Feſt. V. *Imbrex.*

Ambrōſia, æ, f. Ovid. *Boſanſzka jeſztvina.* e. Gotter-Speiſe. *Iſteni étel.* 2. V. *Immortalitas.* 2. *Opek trava.* r. Beyfuſs, s. St. Joannis-Kraut. *Szent Janos füve.*

Ambūbāja, æ, f. Varro. *Nechiſzta ſena, pianka, Lájbaricza.* n. Vollgeſoffenes Layer-Weib. *Tiſztátalan réſzegeskedö ſzemire kolö aſzſzony.*

Ambūlācrum, i, n. Plin. *Hodaliſzbe, ſzetaliſzbe.* r. Spatziergang. *Folyoſó, Sétáló bely.*

Ambūlātio, onis, f. Cic. *Hód, Hodenye, ſzetanye.* Das Spatzieren. *Sétálás.*

Ambūlātor, oris, m. Colum. *Hódus, ſzetavecz.* r. Gänger. *Járó.*

Ambŭlo, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Hodim.* Gehe. *Járok.*

Ambūro, is, ere, uſſi, uſſum, (Act.) Cic. *Opályujem, Sgem, Palim, Obſiſem.* Umbrenne. *Körörkörnyül el-égetem, persölem.*

Ambuſtio, onis, f. Plin. *Obsganye, Opálenye, Orgánye.* Der Brand. *Egés, Perſelödés, Perſolés.*

Āmens, entis, *om.* Cic. *Pomamlyen, Lúd, Manen, Mabnit, Vértoglav, zvanpameti.* vulgo, *norcz.* Taub, unſinnig. *Eſztelen, Bolond.*

Āmentia, æ, f. Cic. *Mabnitoſzt, Ludoſzt, Manenoſzt Manenia.* e. Taubſucht, e. Unſinnigkeit. *Eſztelenſég.*

Āmentum, i, n. *Silius.* eſt quodvis ligamen, vel lorum quo media haſta religatur ut longius jaci poſſit.

Ămīca, æ, f. Cic. (propriè dicitur impudicè amata mulier. *Cic. Teren. Horat.*) *Priatelicza.* e. Freundin. *Jóakaróne.*

Ămīcè, *Adv.* Cic. *Amiciter,* Plaut. *Priatelſzki.* Freudlich. *Barátságoſon.*

Ămīcio, is, ire, ixi, ictum, (Act.) *Opravlyam.* Bekleyde. *Reám veſzem, Oltoztetem, Reám-ruhazom, ſcdem.*

Ămīcĭtia, æ, f. Cic. *Priatelſztvo.* e. Freundſchafft. *Barátság.*

Ămīco, as, are, Stat. *Opriatelyujem.* Zum Freund mache. *Baratkozöm.*

Ămictus, ûs, m. *Cic.* Ămĭcīmen, inis, n. Apul. *Oprava, Odetely, Odecha.* e. Kleydung, e. Decke. *öltözet.*

Ămĭcŭlum, li, n. Cic. *Gornya haiya.* Ein Oberkleyd. *Felsö öltözet.*

Ămīcus, ci, m. Cic. *Priatel.* r. Freund. *Barátom.* Amici noſtri & amatores, quibus multis jam annis ütor familiáriter. Eſt ille ex domeſticis meis, & intimis familiaribus. In intimis meis, in meis familiariſſimis eſt. Me planè ſuum numerat. Quo cum mihi ſint omnes amicitiæ neceſſitudines.

Āmiſſio, onis, f. Cic. *Zgublenye, Zginenye.* r. Verlurſt. *Elvéſztés, Elveſztés.*

Ămĭta, æ, f. Cic. *Tecza, Ochina ſzeſztra.* Des Vatters e. Schweſter. *Atyám nénnye.*

Ămĭtīni, orum, m. *plur.* Non. *Od brata y ſzeſztre decza.* e. Kinder von Bruder, und Schweſter. *Két atya fiak, néném vagy Bátyák fiaik.*

Āmitto, is, ere, īſi, iſſum, (Act.) Cic. *Gubim Zgubavlyam,* 2. *Odpoſſilyam.* Verliehre, 2. Wegſchicke. *Elveſztem, Botsátom, Elveſztem.* Filium abſe amittere Ter. *Szina od ſzebe odpoſzlati &c.* Cauſam amittere, Cic. *Szvoje, dugovanye zgubiti.* Seine Sach verliehren. *Maga dolgát elveſztenyi.*

Amnis, is, m. Juv. *Potok, Réka.* Ein Fluſs. *Folyó viz vagy patak.*

Ămo, as, are, avi, atum, (*Act.*) Cic. *Lyubim, Miluiem.* Liebe. *Szerczek, Szeretlek.* hoc amat fieri. Terent. *Tojſze rado pripecba.* Das pflegt zu geſchehen. *Ez könyen történik.* Phras. *Amo te plurimùm.* Sic te diligo, ut neminem magis, ne me ipſum quidem. Singulari erga te amore ſum. Singulari ſum in te benevolentiâ. Nemo eſt omnium in quem magis, quàm inte mea ſit propenſa benevolentia, quem ego majore, quàm te benevolentiâ complectar. Omnibus tibi neceſſitudinis cauſis conjunctus ſum maximè.

Digitized by Google

Ità multæ mihi tecum neceſſitudinis cauſæ ſunt, ut nihil poſſit eſſe jucundiùs. Arctiſſimô neceſſitudinis vinculô conjuncti ſumus. Nihil eſt noſtra neceſſitudine conjunctius. Pervenit ad ſummum amicitia noſtra. Æquè, ſimiliter, pariter ac me ipſum, itidem ut me ipſum, non aliter, non ſecus ac me ipſum te diligo. Inte amando nemini concedo. Amorem in te meum cogitatione fortaſſe conſequi, complecti poſſum, verbis quidem exprimere, exprome re profectò non poſſum. In amore tui principatum appeto, primas partes mihi vendico. Fero te in oculis, mihi es in amoribus. Primum in amore Deum, te habebo proximum. Quod vinculum, quod ſtudii genus aut officii, quæ omnino res amori noſtro, amicitiæ, conjunctioni, neceſſitudini noſtræ deeſt, in amicitia noſtra requiri aut deſiderari poteſt? Amorem in te meum verbis exprimere, quî poſſum? quem cogitatione vix complector.

Āmŏdò *Adv.* Apul. *Od ſzada, Od vezda.* Von jetzt an. *Ettöl fogva.*

Āmœnĭtas, atis, f. Cic. *Lyublyenoſzt, Kraſnoſzt.* e. Lieblichkeit. *Kieſség, Gyönyörüség.*

Āmœnus, a, um, Cic. *Lyublyen, Drág, Veſzel, Lépoga pogleda, Kraſzan.* Lieblich. *Gyönyörüséges, kedveſseges.*

Āmōlior, iris, iri, ītus ſum. (*Dep.*) Terent. *Z-teskochum od-ivavam, Naſztrangiblem* Davon ſchiebe. *El-mozdſztom, Tólem, elfordſztom.* 2. V. *Arceo.*

Āmōlītio, onis, f. Gell. *Na ſztran genenye Odrinenye, z-teskochum Odrivavanye.* Das Wegſchieben. *Elmoz ditás.*

Āmor, oris, m. Ovid. *Lyúbav.* e. Liebe. *Szeretet, Szerelem.*

Āmordeo, es, ere, ordi, orſum. (*Act.*) vide *Abmordeo.*

Āmōtio, onis, f. Cic. *Vugibanye, Ugnutje, Odverſenye, Naſztran poſztavlyanye, Odmeknenye.* e. Wegruckung. *El-mozditás Felre-tétetés.*

Āmŏveo, es, ere, ōvi, ōtum. (*Act.*) Cic. *Vugiblyem, Odvérgavam, Odpoſztavliyam, Odmekávam.* Ob-vvegthue. *El-mozdſztom, Taſzſztom.* Amovere aliquem ab officio. Cic. *Odvérchi koga iz chaſzti.* Einen des Dienſt entſetzen. *Tiſzti böl ki-tennyi.*

*Amphĭbium, ii, n. Varro. *Sztvár tak nazemlyi, kak vu vode prebivajucha.* s. Thier, das im Waſſer, und auf dem Lande lebet. *Vizben és földön egyaránt élö állat.*

*Amphĭbŏlĭa, Amphĭbŏlŏgĭa, æ, f. Cic. *Dvojno govorenye Dvojnizza.* Eine zvveyffelhafftige Rede. *Két felé magyarázható értelmü beſzéd.*

*Amphĭmallum, i, n. Plin. *Choha zobedve ſztrane vunaſzta, Choha kundraſzta, Choha turſzka.* Ein zottich Kleyd zu beyden Seiten. *Mind két felöl lombos laſznak, két ſzegerezna, ſzör tjoha.*

*Amphisbæna, vel Amphĭsĭbæna, æ, f. Plin. *Szlepich, Dvoj-glava kacha, na pervo, y nazad gmazecha.* Ein zvveiköpfige Schlang, die hinter ſich, und für ſich gehet. *Két fejü elöſ batra mehetö kigyó.*

*Amphĭtăpa, æ, f. Ulp. vide Amphimallum.

*Amphŏra, æ, f. Cic. *Pebar, Vérch z-dvemi preruchi.* r. Krug. *Korſó.*

Amplector, eris, ecti, exus ſum (Dep.) Amplexor, aris, ari, ātus ſum (Frequent.) Cic *Obimlyem, Ogêrlyujem.* Umbfange. *Megölelem, Környül-fogom, Szorſztom.* 2. V. Sequor. Jus Civile amplexus eſt. Cic.

Amplexus, ûs, m. Ovid. *Obimanye, Obimlenye, Ogêrlenye.* e. Umbfangung. *Megolelés, Környül-fogás.*

Ampliātio, onis, f. Aſc. *Raſzirenye, Proſztranyenye.* e. Ervveitterung, *Szélesítés, Terjeſztés.* 2. Secunda actionis conſtitutio. Ict.

Amplĭfĭcātio, onis, f. Cic. *Povekſſavanye.* e. Vermehrung. *Ki-ſzélesítés, öregbités.*

Amplĭfĭcātor, oris, m. Cic. *Razproſztranitel Raſzirítel, Povekſſitel.* r. Vermehrer. *öregbitö, Terjeſztö.*

Amplĭfĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Raſzproſztranujem, Povekſſavam.* Vermehre. *Kiterjeſztem, örekbitem.*

Amplio, as, are, avi, atum (Act.) Cic. *Raſzproſztranujem, Raſzirujem, Povekſſávam* Ausbreite. *Szélesztém.*

Amplĭtūdo, inis, f. Cic. *ſzirina, Proſztor.* e. Weite. *Szélesség.* 2. V. Gloria, Dignitas, Splendor &c.

Ampliùs, Adv. Cic. *Vech, Veche, Joſs.* Mehr. *Meſzſzébb, Tovább, Inkáb.* 2. pro *Præterea.* Cic.

Ampliuſcŭlè, Adv. Sidon. *Jedno malo vech, Jedno malo ſzirje, ſzirſſe, proſztraneſſe.* Etvvas mehrer, etvvas vveitläufftiges. *Valamenyire, Szeléſſebben.*

Ampliuſcŭlus, a, um. Sidon. *Jedno malo ſzirei, ſzirſſi, Vekſſi.* Ein vvenig vveiter gröſser. *Széleſebb.*

Amplus, a, um. Cic. *ſzirok, Proſztran.* Weit. *Bó, Tágas, Széles.* 2. V. *Copioſus;* Pecunia illi ampliore opus erat. Plin.

Ampulla,

Digitized by Google

Ampulla, æ, f. Cic. *Posruda iz ſtekla &c. za pitje.* 2. transl. *Napuhnyenoſzt, oholnoſzt.* S. Trinck-geſchirr. 2. aufgeblaſene Hoffarth. *Omoſlna, korto. Felfuvalkodás, Felfuvalus.* Projicit ampullas, & ſesquipedalia verba. Hor: *Napuhnyene y obole, y za pol-drugu nogu duge rechi govori.* Er ſpricht aufgeblaſene ſtoltze, anderthalb Fuſs lange Wörter. *Felfuvalkodot kedvel ſzokát beſzél.*

Ampullor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Horat. *Stimamſze, napuhnyene, y obole rechi govorim.* Von mir viel halte, prächtige Wort brauche. *Kevely kedem, Fel-fuvalkodom, Magamat felfuvom.*

Amputātio, onis, f. Cic: *Okleſtrenye, Odſzekanye, Obrezávanye, Odſzécbenye.* e. Beſchneidung. *Elmetſzés, Elvágás.*

Amputo, as, āre, āvi, ātum, (*Act.*) Cic. *Okleſtujem, Obrezávam, Odſzekúvam, Odſzekujem.* Beſchneide, abſchneide, abhaue. *Elmetſzem, vágom.*

Amuletum, i, n. Plin. *Vrachtvo, Lik vſzakojachki.* Allerley Artzney. *Mindenféle orvoſſág.*

Amurca, æ, f. Virg. *Droſgye od ólja.* s. Oel-truſen, Oel-Hefen. *Olai jeprője.*

Amuſſis, is, f. Varr. *Vérbcza, ali, vuſincbecz mérni dérvódelczeo, ali Zidúrov.* r. Senckel, *oder* e. Richtſchnur. *Koméves tzérna, átſok tſapó ſinorja.*

*Amutius, i, m. Vitr. *Piſsma &c. nevuchen.* Der nichts lernet. *Irás tudatlan.*

*Amygdăla, æ, f. plin. *Mandala ſzád.* Mandel-Frucht. *Mondola gyümolts.*

Amygdăleus, *Pallad.* Amygdălĭcus, Amygdălĭnus *et* Amygdălāceus. Plin. *Mandalſzki,* Von Mandeln. *Mondolából való.*

*Amygdălum, i, n. vide *Amygdala.*

*Amygdălus, i, f. Plin. *Mandala drévo.* r. Mandel-Baum. *Mondola-ſa.*

*Amyſtis, idis, f. Horat. *Pitje na duſsek,* Ein ſtarcker Trunck, in einen Athen. *Hozonot Igy házombanvaló ital.* Amyſtide bibere. *Pitje na duſsak.* In einen Athen trincken. *Házonáſi innya.*

An. *adv.* Cic. 1. Conjungitur eleganter cũ *ne, nun, verò.* An verò illi poſſent? *Jeli bi pak oni mogli?* Konten ſie aber? *De hogy bizéd, hogy ökaz tehetnék?* Vid. *ne.* 2. *An* duplicatum idem ſignificat, quod *aut. v. g.* Quis eſt iſte? Mercator? An Arator? an Pecuarius? *Gdo je ovi?* Trgovec? *ali oràch? ali paſtir.* Wer iſt dieſer? Handelsmann? oder Ackermann? oder Kühhalter? *Ki ez? Kalmár-é, ſzántó-é, vagy barom pâſztor?*

*Ănăbāſius, ii, m. Hier. Miſſus in exteras regiones rumoris ſpargendi causâ.

*Ănăbātra, orum, n. *plural.* & Anabatrum, i, n. Juv. *Klup viſzoka, Lojtra, Bêrv.* e. Hoche Banck, Eine Stiegen. *Felbúgó-ſzék, Lajtorja.*

*Ănăcĕphălæōſis, is, f. *Podrugachenye kratko vuchinyenoga govorjenya.* e. Kurtze Widerholung, in einer Rede. *Rövid ſzónak vagy beſzédnek meg-uitâſſa* Ketöſzte téſſe.

*Ănăchōrēta, æ, m. *Puſchenik.* Einſidler. *Remete.*

*Ănăchōrēſis, is, f. V. *Exemus.*

*Ănădēma, ătis, n. Lucr. *Glave kinchenye.* e. Haupt-Zierd. *Fő ékeſség.*

*Ănălecta, orum, n. plur. ſen. *Oſztanyki, Drobtine, koje ſzu naſztólnyaku zaoſztale.* übrig gebliebene Broſamen, in dem Tiſch-Tuch. *Abroſzra lebulló maradékok, Morſalékok.* 2. Transl. ſcripta ex pluribus libris in unum contracta.

*Ănălectes, æ, m. Cæl. Rod. *Drobtin naſztolnyaku oſztavlenih pobiravecz.* Der die Broſamen zuſammen lieſet. *Abroſzon maradot, morſalékokat Felſzedö.* 2. Transl. V. *Compilator.* N. 1.

*Ănălўſis, is, f. *Razluchenye, razdelênye.* e. Auflöſung, Zerlegung. *Oſztás, Elválaſztás.*

Ănas, ătis, f. Cic. *Racza, Patka.* Eine Ente. *Rétze, Kátſa.* 2. Eſt morbus vetularum *Feſt.*

*Ănaſtŏmōſis, is, f. eſt ruptæ venæ ejectio ſanguinis.

Ănătārius, rii, m. *Rácar.* r. Enten-Hirt. *Rétze pâſztor.* Plin.

*Ănăthēma, ătis, n. *Aldov ſzpomenék vu Czirkviobeſſen.* e. Gaben ſo man in die Kirchen auf hencket. *Emlekezetre templomban felfüggeſztetett ajándék.*

*Ănăthĕma, ătis, n. *Proklectvo.* Ein Fluch, Bann. *Atok, Átkozás, Ki-átkozás.* 2. idem quod *maledictus homo.*

Ănătĭcŭla, æ, f. Cic. *Raczicza.* s. Entlein. *Fiók rétze.*

Ănătĭcus, a, um, Non. Vid. *Æqualis.*

Ănătīnus, a, um, Plaut. *Raczin, Raczji, a, e.* Von einer Enten. *Rétzéből való.*

*Ănătŏmĭa, æ, & Anatome, es, f. *Nakotrige Razrétanye téla mértvoga.* e. Zerſchneidung eines todten Cörpers. *Ember felbontzolás, metélés.*

Anceps, ĭtis, *om.* Cic. 1. *Nadvè ſztráne oſter.* 2. *Dvojèrſzt.* 3. *Dvojen, Dvojéchi, Neſztalen, Neſztanovit.* Zweyſchneidig, zweyfach, zweyfelhaftig, ungewiſs. *Két élü, kétséges.* Anceps gladius. *Oſter na dvè ſztráne*

Digitized by Google

palaß. Zvveyſchneidig-Schvverdt. *Két felöl vágó kard.*

Anchŏra, æ, f. Gic. *Ládje ſelézna machka, Sidro.* r. Ancker, Schiffhacken. *Vasmatska.* 2. Transl. V. *Refugium, Præſidium.* Plin. Ovid. Triſt. 5. *Eleg.* 2. *v.* 41.

Ancīle, is, n, Virg. *Okrugel mâli ſchit.* s. Schirm-Schildlein. *Kitſinkerek pais.*

Ancilla, æ, f. Cic. *Dekla, Szluskinya, Szluzbenicza.* e. Dienſtmagd. *Szolgáló leány.*

Ancillāris, is, *com.* re, *n.* Cic. *Deklinſzki, Szluzbenichki.* Der Dienſt-Magd zugehörig. *Szolgálóhoz való.*

Ancillŏr, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Cic. *Szluſim, Deklajem.* Diene vvie eine Dienſt-Magd. *Szolgálóskodom.*

Ancus, ci, m, Feſt. *Chuklyavecz.* Krumbhändig. *Béna tſonka.*

*Andăbăta, æ, m, Cic. *Szlepo-bojnik, Ki zvezanemi ochima, ali v-tmicsi vojúje, bije.* r. Blinder Fechter. *Szembe-bánya vívó.*

†Andrāgo, ĭnis, f. *Junachkoga ſzêrcza ſena.* s. Hertzhafftes Weib. *Férjíſzivü aſzſzony.*

*Andrŏgўnus, ni, m, Cic. Vid. *Hermaphroditus.*

*Andrōmītis, ītĭdis, f. Vitr. *zaſzame muske glave biſa.* s. Zimmer vvo nur die Männer vvohnen. *Fgyedül férfiak bâza.*

Ānellus, li, m. Cic. *Pêrſztenecz, Pêrſztenchecz.* s. Ringlein. *Gyürötske.*

Anfractus, ûs, m. Cic. *Zavoj, zaviat put, puti y zakutki ótajni,* n. Krummer Weeg. *Tekergö út.* 2. Transl. V. *Circuitus,* Cic.

†Angārio, as, are, avi, atum, (Act.) Ulp. *Primarjam, ſzilim.* Nöthige, zvvinge. *Kénſzeritem.*

Angĕlĭcè *Adv. Po Angelſzki.* Engliſcher Weiſe. *Angyalúl.*

Angĕlĭcus, a, um. *Angelſzki.* Engliſch. *Angyali.*

Angĕlus, li, m. *Angel.* r. Engel. *Angyal.*

Angĭna, æ, f. Plin. *Gutchar bol, Gérloholya, Chepcza opadanye, y otok.* s. Halsgeſchvvör. *Torok gyék, fájás.*

Angĭportus, tûs, m. & Angĭportum, ti, n. Catull. *Klanyecz, Teſzna vulicza, Putzuzek y zaviat.* Eine enge Gaſſe. *Szoros köz Sikátor, Keskeny útſza.*

Anglia, æ, f. Geogr. *Anglianſzka Zemlyn.* s. Engeland. *Anglia orſzág.*

Ango, is, ere, xi, ctum, (Act.) Cic. *Sztiſzkam.* ängſtige. *Faggatom, Gyötrödöm.*

Angor, oris, m. Cic. *Sztiſzkavicza, Szkérb.* Das Drucken. *Gyötrelem, Emészt ödés, Búſtúlás, Faggatás.*

Anguĭgĕna, æ, *m.* vel, f. Ovid. *Odkache rogyen.* Von einer Schlang gebohren. *Kigyótól faizott.*

Angvilla, æ, f. Plin. *Jegulya vulgò Anguila.* r. Aalfiſch. *Angolna.* Gignitur ex limo, algarúmque putredine nullô coitu, nullâ fæturâ. *Ariſt. Plin.*

Angvĭnus, a, um, *Ovid.* Angvīnus, a, um, Cic. *Kachji.* Von Schlangen. *Kigyói.*

Angvis, is, m. Cic. *Kacha-vodena.* e. Waſſer-Schlang. *Vízikigyó.* Anguem inſinu fovere *prov.* eſt eum alere & fovere â quo certa ſibi pernicies imminet.

Angŭlāris, is, *com.* re, *n.* Cato. *Vuglaſzt, Kútni.* Eckig. *Szegletes.*

Angŭlātim Adv. *Cheſzvougle, kute.* Durch die Winckel. *Szegleteſſen.*

Angŭlus, li, m. Cic. *Vugel, kút.* e. Eck, r. Winckel. *Szegelet, Szugoly.*

Angūria, æ, f. Dioſc. *Gerchka.* e. Waſſermelonē. *Tók.*

Anguſtè *Adv.* Gic. *Vuſzko, Téſzno.* Eng. *Szoroſan.*

Anguſtia, æ, f. Cic. *Teſznoſzt Vuzina, Teſznocha.* e. Enge. *Szoroſág.* 2. Transl. Anguſtia ærarii, rei familiaris &c. pro *penuria.*

Anguſtio, as, are, Vide *Anguſto.*

Anguſto, as, are, avi, atum, ſenec. *Téſznim, Vuſzko chinim.* Eng mache. *Szorongatom, Nyomorgatom.*

Anguſtus, a, um, Cic. *Vuzek, Téſzen.* Eng. *Szoros.* 2. pro *abiectus, vilis.* Nihil eſt tam anguſti animi quàm amare divitias.

Ănhēlātio, onis, f. Plin. Cic. *Teſkodihanye, ſzopenye.* 2. *Poblepenye.* Das Keichen. *Pihegés, Zugás, Nehéz, Lehellés Ohajtás.*

Ănhēlātor, oris, m. Plin. *Tesko dihavecz, ſziputlivecz, Hriputlivecz, Szopecz.* Engbrüſtig. *Pihegö, Zúgó, Nehezen, Lehellö.*

Ănhēlĭtus, ûs, m. Cic. *Tesko Dihanye, ſziputlivoſzt, Hriputlivoſzt, Hriputanye, Zaſzop.* Harter Othem. *Lélegzet, Lehellés.*

Ănhēlo, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Tesko diſſem, ſzopchem, Hripuchem.* Hart dem Athem ziehe, keiche. *Pihegek, Lehellek,* 2. Transl. idem ac *valde defidero.* Cic.

Ănhēlus, a, um, Virg. *Zaſzopen, teskoga odushù, ſziputſiv, Hriputliv.* r. Keicher, hart dem Athem ziehend. *Pihegö Lehellö.*

Ănĭcŭla, æ, f. Cic. *Babicza.* Ein altes Weiblein. *Venkoſátska.*

Ănĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Babji, Babin, Ba-*

baſzt

Digitized by Google

baſzt. Eines alten Weibs. *Régi ßin aſzſzonyi Vén aſzſzonyſágos kofaſágos.*

Ănĭma, æ, f. Cic. *Duſſa.* e. Seel. *Léleg.* 2. pro *Vita.* Animam amittere. Teren. pro *mori.*

Ănĭmădverſio, onis, f. Cic. *Domißlenye, Vpamet jemlyenye, ſzpomnenye, Pomnenye, Dopéduvye.* e. Aufmerckung. *ſzrevétés ſzabitás.* 2. Vid. *Punitio.*

Ănĭmadverſor, oris, m. Cic. *Domißlyavecz, Vpamet jemavecz, Pomnyivecz, Zapomnyenie.* Der Aufmercker. *Elmélkedö, ſzure vétö.*

Ănĭmadverto, is, ere, erti, erſum. (Neu.) Cic. *Vpamet jemlyem, Pomnim.* Vernehme. mercke, *ſzure veſzem.* 2. vide *Punio, Caſtigo.*

Ănĭmal, ālis, n. Cic. *Sivinche, Sivad.* s. Thier. *Eö állat, Oktalan állat.*

Ănĭmālis, is, *com.* le, *n.* Cic. *Sitek imajúchi dubzoit, Duſzen.* Das Leben hat. *Kiben életvagyon, életö Lélek vagyon.*

Ănĭmātio, onis, f. Cic. *Oſtolyávanye, Davanye fitia.* e. Lebendigmachung. *Elevenités.*

Ănĭmĭtùs, *Adv.* Ovid. *Iz ſzerdcza.* Hertzlich. *Szivbül.*

Ănĭmo, as, are, avi, atum. Ovid. *Batrivem, Szérchim, Krépim, Sitek dajem.* Behertzige. anfriſche, lebendig mache. *Elevenítem Szivetadok, Biztatom.*

Ănĭmōsè *Adv.* Cic. *Batrivo, Szercheno.* Behertzt, tapfer. *Bátran, Szivefsen.*

Ănĭmōsĭtas, atis, f. Macr. *Batrivoſzt, Szerchenoſzt.* e. Tapferkeit. *Bátorság, Szivesség.*

Ănĭmōſus, a, um, Ovid. *Batriv, Szercheen.* Behertzt. *Bator, Jó Szivü.*

Ănĭmŭla, æ, f. Cic. *Duſſicza.* s. Seelein. *Léletke.*

Ănĭmus, mi, m. Cic. *Hotenye, Duſſa.* Der Will, Die Seel. *Lélek.* 2. Ponitur pro *Anima, Voluntate, Mente, &c. Phras.* Alienum ab aliquo animum habere, Animo & voluntate diſſidere ab aliquo. Armatũ in aliquem retinere animum. Animum inducere, vel in animum inducere. in animo mihi eſt. Apud animum meum ſtatui. Ex animi mei ſententia res cedunt &c.

Ănĭſum, ſi, n. Plin. *Anis, Koper.* Anais. *ánis.*

Annāles, ium, m. *Plur.* Cic. *Kniga czelogá leta piſzma.* Jahr Zeit-Buch. *Krónika, Eſztendönként lött dolgokat feljegyzö könyv.*

Annālis, is, *com.* le, *n.* Cic. V. *Annus.* Lex annalis *Cic.*

Annecto, is, ere, exui, exum. (*Act.*) Cic. *Szplétam, Pripletam.* Zuſamfiege, zuſamknipfe. *Hozzá-kötöm, Toldom, Ragaſztom.*

Annellus, li, Cic. *Pérſztenchecz.* s. Ringlein. *Gyürütske.*

Annĭcŭlus, a, um. Varro. *Jedno-letni.* Jährig. *Egy eſztendös.*

†Annĭhĭlātio, onis, f. *Szkonchanye, Fundanye.* e. Zernichtung. *Semmivé-tétés.*

† Annĭhĭlo, as, are, avi, atum (*Act.*) *Fundam, Szkanchám.* Zernichte. *Semmivé-teſzem.*

† Annĭversārius, a, um. Cic. *Vſzako-letni.* Das jährlich, geſchiehet. *Eſztendönként elö kerülö.* Anniverſarii hoſtes. *Flor.* qui ſingulis annis eruptionem faciunt & infeſtant.

Annŏna, æ, f. Cic. *Braſſno, Letna brana za voiſzku.* peregr. *Profunt.* e. Nahrung, Jährliche Nahrung. *Mindennémü Eſztendönként élés.* 2. pro *Stipendio, Mercede.* Duplas conſequebantur annonas. *Veget.*

Annōnārius, rii, m. *Poglavar nad Braſſnom* Peregr. *Profuntár.* r. Proviantmeiſter. *Elés kéſitö eladó.*

Annōſus, a, um, Ovid. *Vnogo-letni, Sztar.* Vieljährig, alt. *Régi megavúlt Sok eſztendös.*

Annōtĭnus, a, um, Colum. *Szamo jedno leto terpechi.* Nur ein Jahr vvehrend. *Egy Eſztendeig tartó.* Naves annotinæ. Cæſar. *Ladje Braſſno y hranu vozeche.* Schiffer die Proviant und Nahrung zuführen. *Elés hajók.*

Annŏto, ās, are, avi, atum, (*Act.*) Cic. *Zaznamenujem, Zaznamenyavam, Zabileſim.* Aufzeichne, *Felirom, Jegyzem.*

Annuātim, *Adv.* Ovid. *Cheſz leto, vſzako leto.* Jährlich. *Eſztendönként.*

Annŭlāris, vel Ānŭlāris, is *com.* re. *n.* Gell. *Pérſztenſzki.* Von Ring. *Gyürös.*

Annŭlārius, rii, m. vel Anularius. Cic. *Pérſztenár.* r. Ringmacher. *Gyürü tſináló.*

Annullo, as, are, avi, atum. (*Act.*) V. *Abolco, Antiquo.*

Annŭlātus, a, um. Plaut. *Pérſzten noſzechi.* Der Ringe trägt. *Gyürü viſelö.*

Annŭlus, i, m. vel Ānŭlus. Cic. *Perſzten.* r. Ring. *Gyürü.*

Annŭmĕro, as, are, avi, atum. (*Act.*) Cic. *Pribrájam.* Zuzehle. *Öſzve, hozzá ſzámlálom.* V. *Numero.*

Annunciātio, onis, f. Cic. *Nazveſchenye.* e. Verkündigung. *Meg-jelentés.*

Annuncio, as, are, avi, atum. (*Act.*) Cic. *Nazveſcham.* Verkündige. *Meg-jelentem, Hirdetem.*

Annuo, is, ere, ui, (*Neut.*) Cic. *Namigavam*

Digitized by Google

Namigujem, z-glavum potvergujem, Nakimávam, kimam. Nicke mit dem Kopf, nicke oder vervvillige. *Föbajtáßál rea-bajlok, Rea-intek.*

Annus, ni, m, Cic. *Leto dvánajſzt meſzecov.* s. Jahr. *Eſztendö.*

Annuus, a, um, Cic. *Vſzako-letni, Létni chaſz, leto navadni.* Jährig. *Eſztendös Eſztendeig-tartó.*

Annuum, ui. Plin. *Placha chesz leto.* Jährliche Beſoldung. *Eſztendöbéli-fizetés.*

Ānōnўmus, a, um. *Neimênuvan, prez imena.* Umbenandt. *Nevetlen, kinek neve nintz.*

Ānormis, is, *com.* me, *n.* Horat. *Prez reda.* Ohne Ordnung. *Szertelen, Mód nélkül való.*

Anquīro, is, ere, ſivi, itum, (*Act.*) Cic. *Zizkujem, Zizkavam.* Nachfrag mache. *Felkeresem.* Anquiri capite, & capitis. Liv. *Zizkavati kaj, komu na ſmert.* Aufs Leben nachfragen oder beklagen. *Fejére kereſnyi.*

Anſa, æ, f. Cic. *Vuha, na vedriczah, skafeh, ali prevuch na poſzudiu vſzakoſackem.* e. Handhabe. *Dészak, gajtárok, Tröbrök &c. Fülei.* item *más. féle minden edényeknek fogatója.* 2. *Karika na lanczu.* Ketten Gelenck, Ring an der Ketten. *Lántz, karika.* 3. *Selézna kvaka, ſzpona.* Peregr. *klamfa.* e. Klamer, e. Klampffe. *Kajmátr, vas Kapots kötőszar.* 4. *Koppche czepolicke.* Schuch Schnalle. e. Schuchrincke. *Tripellök kötő kapots.* 5. V. *Cauſa.* 6. Vid. *Manubrium.* 7. per transl. vide *Occaſio.* Dare anſam. Cic. *Dati priliku, ali zrok chesza.* Gelegenheit oder Urſach zu etvvas, geben. Dare anſam ſermonis. Cic. *Okot ſzolgáltatvala a' beſzédre..*

Anſer, eris, m. Cic. *Guſzka.* Gans. *Lúd.*

Anſĕrārius, rii, m. Gloſſ. *Guſzár.* Gänſe Hirt, *Lúd pásztor.*

Anſĕrīnus, a, um. Plin. *Guſzechji, Guſzinſzki.* Gänſin. *Lúdból-való.*

Antăcæus, æi, m. Strabo. *Tok riba.* e. Tick ein Fiſch. *Tok hal.*

Antæ, arum. f. *Plur.* Feſt. *Vratni ſztupi.* Thier-Saulen, Thier-Gericht. *Kő vagy fa ajtó-fél.*

Antăgŏniſta, æ. *m.* Hieran. *Protivnik.* r. Widerſteher, Widerſager. *Ellenkező.*

*Antăpŏcha, æ, *f.* Bud. V. *Ăpŏcha.*

Antĕ *præpo.* Cic. *Pred.* Vor. *Előtt, Előtte.*

Antè *Adv.* Cic. V. *Ante.* Jungitur elegantet adverbiis *Multò, Longè, Jam.* &c. multò antè. Cic. *Vnogo pèrvo &c.*

Antĕa, eæ, f. Feſt. *Vuzdena kita.* 2. *Kemenye okolu kónſzkeh vúh.* Riemen um die ohren eines pferds. *Ló fül körül ſzíjak.* Item: *Fék homlok elö.*

Antea, *Adv. temporis* Cic. *Predi, Pèrvo, Pèrle.* Vorher, zuvor, vor der Zeit. *Azelött Ezelött.*

Antĕambŭlo, ōnis, *m.* Mart. *Na pèrvo Hóduß, Predhoditel, Predhóduß.* r. Vorgänger. *Elötte járó valakinek.*

Antĕcăpio, is, ere, ēpi, aptum. (Act.) Tac. *Prevjem/yem.* Voran nehme. *Elöl ektoglalom.*

Antĕcăpio, ōnis, f. Cic. *Prevzetje.* e. Voreinnehmung. *Elöl vévö.*

Antĕcēdo, is, ere, eſſi, eſſum. (Neut.) Cic. *Napèrvo idem, hodim.* Vorgehe. *Elöl mégyek.* 2. V. *excello.*

Antĕcello, is, ere, ellui. (Neut.) Cic. *Predobivam, jeſzem vèrleſſi.* Ubertreffe. *Fellyül-múlom, Haladom.*

Antĕceſſio, ōnis, f. Cic. *Napred idenye, Predſztapanye, Predhodenye, Predſztatje,* r. Vorgang. *Elöljárás.*

Antĕceſſor, ōris, *m.* Svet. *Predhodnik.* r. Vorgänger. *Elöt-való járo.*

Antĕcēnium, ii, *n.* Apul. V. *Merenda.* 2. prima *fercula* Cœnæ.

Antĕcurſor, ōris, *m.* Cæſ. *Predtekavecz.* r. Vorlauffer. *Elöl-elfutó.*

Antĕdīco, is, ere, ixi, ictum. (Act.) Cic. *Pèrvo neg drugi velim. pèrvle velim.* Zuvor ſage. *Elöl-mondom.*

Antĕeo, is, ire, īvi, ĭtum. (Neut.) Cic. *Hodim na pèrvo, nápre idem.* Vorgehe. *Elöl-megyek.* 2. Vid. *excello.* Cœteros virtute anteeunt. Cic. 2. oliic.

Antĕfĕro, ers, erre, tŭli, lātum. (Act.) Cic. *Pèrvoledonaſſam, napèrvo-noſzim.* 2. *Predpoſztavlyam.* Vorher trage. 2. höcher halte, vorziehe. *Elöre-bozom, nagyobrabötsülöm.*

Antĕgrĕdior, ĕris, ĕdi, eſſus ſum. (Dep.) Cic. Vid. *Anteeo.*

Antĕhăbeo, es, ēre, ui, ĭtum. (Act.) Terent. *Navech dèrſim, navech preſtimam, prepoſztavlyam.* Höcher halte, ſchetze, vorſetze. *Fölyebb betsülöm.*

Antĕhāc. *Adv.* Cic. *Predtèm, Pèrvo.* Vor dieſem. *Ezelött való időben.*

Antĕlŏgium, ii, *n. Macrob.* Antĕlŏquium, ii, *n.* Plaut. *Predgovor.* e. Vorred, s. Vorvvort. *Elöſzáró beſzéd.*

Antĕlūcānus, a, um, Cic. *Zorni, Zornichki, Preddnevni.* Vortag. *Virradta elött való.*

Antĕlūcŭlo *Adv.* Antĕlūcio *Adv.* Apul. *Pred zorjum,*

Digitized by Google

Antejum, *Pred dnevom.* Vor Tags. *Virvadta előtt.*

Antĕlūdium, ii, n. Apul. *Preigra.* s. Vorſpiel. *Előjáték.*

Antĕmĕrĭdiānus, a, um, Cic. Antĕmĕrĭdiōnālis, is, com. le, n. Mart. *Predpoldnevni.* Vormittägig. *Dél előtt való.*

Antenna, æ, f. Plin. *Jadrenicza, Ladjetrám jadrenik.* Zvverch-Stange oben am Seegel-Baum. e. Seegel-Stang. *Vitorlafa.*

Antĕoccŭpātio, onis, f. Cic. *Prevzetje.* e. Vorbeſitzung. Vorkommung. *Elől-vétel.*

Antĕoccŭpo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Prevzemlyem.* Vorbeſitze. *Elől-vészem, Előle elfoglalom.*

† Antĕpendium, *vel* Antĭpendium, ii, n. *Zaſlon, Preprega,* peregr. *Fertun* vel *Fertub.* s. Fürtuch, r. Vorhang. *Kőteny.*

Antĕpōno, is, ere, ŏsui, ĭtum, (Act.) Cic. *Predpoſtavlyam.* Vorſetze. *Elől-teſzem, Fellyebb beteſzöm.*

Antĕquam, *Adv.* Cic. *Pérvoneg, Pérle neg, Prieneg.* Eh dann. *Minekelőtte.*

Antĕſignānus, ni, m. Cic. *Junák pred zaztavam vu táboru ſztojechi.* Der in der Schlacht den Fahnen vorgehet. *Zaſzló előt menő vitéz.*

Antĕverto, is, ere, erti, erſum, (Neu.) Cic. *Pretechem.* Vorlauffe, vorkomme. *Megelőzem.*

Antĕvŏlo, as, are, avi, atum, (Neu.) Stat. *Preletávam, Napérvo letim.* Vorher fliege. *Elől-repülők.*

Antĕurbānus, a, um, Feſt. *Predvaraski.* Vor der Statt. *Hélyiűban lakó.*

Antĭcĭpātio, onis, f. Cic. *Pretechenye, Prevjemlyenye, Prevzetje.* e. Vorkommung. *Elő-e-járás, jövet.* 2. JCt. *Napervo jemanye, vzetje, ali Danye.* e. Vornehmung, oder Gebung. *Előre vétés, vagy adás.*

Antĭcĭpo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. vid. Antĕoccŭpo, antĕcăpio.

Antĭcus, a, um, Varro, *Prédnyi.* Der voran iſt. *Elől-való.*

*Antĭdōrum, ri, n. Ulp. *Dár, za dár.* Das Gegenſchencken. *Ajándékért való más ajándék.*

*Antĭdōtum, ti, n, Antĭdŏtus ti, f. Plin. *Vrachtvo proti chemeru, lik.* Eine Artzney vvider Gifft. *Méreg ellen-való orvoſság.*

*Antĭgrăphum, phi, n. Aul. Gell. *Prepiſz.* e. Abſchrifft. *Levélnek mássa.*

Antĭlĕna, æ, f. Sipont. *Podpérſzine, Pérſzine.* r. Bruſt-Riem. *Szügyelő.*

*Antĭpăthĭa, æ, f. Plin. *Natura ſzuprotivna.* e. Natürliche Wiedervvärtigkeit. *Kettőnek épen ellenkező természeti.*

*Antĭpŏdes, ŏdum, m. Cic. *Podnoſzti, Podnamilyudi.* e. Gegenvvohner, die ihre Füſſe entgegen kehren. *Lábbal bozánk fordult vagy állatunk lakó népek.*

Antĭquātio, onis, f. Gell. *Odbichenye, Do* ali: *Zatérgnenye.* e. Abſchaffung. *Letétele, Elvetés.*

Antĭquĭtas, ātis, f. Cic. *Sztarina.* s. Alterthum. *Régiség, óság.*

Antĭquĭtŭs *Adv.* Plaut. *Vſztavem vremenu.* Vor alten Zeiten. *Régen, Ez előtt, Hajdan.*

Antĭquo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Do,* ali: *Zatérgávam, Zatíram.* Abbringe. *Eltörlöm, A'régit lebagyom.*

Antĭqvus, a, um, Cic. *Sztar.* Alt. *Régi, Megavált.* 2. pro *Rudis, ſimplex.* 3. pro *Candidus Probus.* Vide quàm ſim antiquorum hominum Cic.

Antiſtes, ĭtis, *m.* Cic. *Glavni pop.* r. Vorſteher, Biſchoff. *Előjáró, Püspök.*

Antiſtĭta, æ, f. Cic. *Opaticza.* e. Aebtiſſin. *Apátzák Feiedelem aſzſzonya.*

Antiſto, as, āre, (Neu.) Cato. *Napérvoſztoim, Vérleſſzem.* Voranſtehe fürtreflich bin. *Fellyebb-való vagyok.* Braſſica omnibus oleribus antiſtat. Cato. *Odzſzrega ſzochiva vérleſſije vukret.* Der Köhl übertrifft alle Kreiter. *A' kapoſzta minden kerti vetemények felett fő.*

*Antlĭa, æ, f. Mart. *Vodena vedricza zaimàch.* ali: *ſztup, izkôgaſze voda tira, kolo kémſze voda vlechе.* s. Schöpf-Geſchirr, *oder* e. Waſſer Pumpe. *Véder, Meritő eſzköz edény.* Ad antliam condemnari. *Svet.* eſt ad hauriendam aquam damnari.

Antrum, tri, n. Virg. *Duplya v-pechini, Spilya.* e. Höle in den Felſen. *Barlang Kőſzikl yában.*

Ănus, ûs, f. *Baba, ſztara Sena.* Altes-Weib. *Kén aſzſzony.*

Ānus, i, m. Cic. V. *Podex.*

Anxiè, *Adv.* Sall. *Szkerblivo, ſztiszlivo.* Angſthafftiglich, ſorgfältiglich. *Szorgalmatoſon, Búskodva.*

Anxiĕtas, ātis, f. *Plin.* Anxies, iei, f. Gloſſ. *Sztiſzlivoſzt, ſzkérblyivoſzt, Briga.* e. Sorgfältigkeit, Angſthafftigkeit. *Szorgalmatoſság valami után való epekedés.*

Anxiĕtūdo, inis, f. *Accius.* Anxĭtūdo, inis, f. Cic. vide *Anxietas.*

Anxius, a, um, Cic. *Sztiſzliv, jako ſzkérblyiv.* ängſtig, angſthafft, ſorgfältig. *Szorgalmatos, valamiért búskodó Epekedő.* Phras.

omnibus rebus urgeor, valde ſuſpenſo animo expecto, Angor animo. Æger animi, trepidus rerum ſuarum, quo loco res ſuæ ſint non ſatis certus.

*Ănȳdrĭon. V. *Aqualis.*

Ăpăgĕ *Cic.* Apageſis, Plaut. *Naſztran, Beſi, Czuki, odvrnd, vmekniſze, Poberiſze.* Back dich hinvveg. *Vakar tovább.* item. Ăpăgĕte in *plur.* Cic. Apage illum â me Plaut. *Sztiraiga od mene.* Zieg ihn von mir vveg. *Vidd-el ötet pelölem. üzd el-tőlem.*

Ăpătŏr, ŏris, m. Tertull. *Sine Patre.*

Aper, ri, m. Cic. *Divjàk, Divij praſzecz.* s. Wildes Schvvein. *Vad kan.*

Ăpĕrio, is, īre, ĕrui, ertum, (Act.) Cic. *Odpiram, otvorim.* Aufthue. *Megnyitom.* 2. Transl. V. *Detego.* Cic. Aperire caput. *Odkritiſze,* &c.

Ăpertè *Adv.* Cic. *Odpêrto, Otvoreno.* Offentlich. *Nyilván, Nyitva.*

Ăpertio, onis, f. Varro. *Odpirange, Otvorenye.* Das Aufthuen. *Kinyitás.*

Ăpertūra, æ, f. Vitr. r. Auffchluſs. *Felnyitás.* 2. V. *Foramen.* Relictis aperturis ad aquam concipiendam. *Vitruv.*

Ăpex, ĭcis, m. Cic. *Vêrh, Vêrhunecz.* Das Höchſt *oder* Spitz, eines jeden Dings. *Teteje, Hegyi valaminek.* 2. Literæ, Epiſtola. *Sidon.* Apicum oblator, *hoc eſt* qui litéras affert.

Ăpexăbo, ōnis, m. Varro. *Kêrvnadevenicza, Kêrvazicza.* e. Blutvvurſt. *Véres hurka, Gömbötz.*

*Ăphthæ, ārum, f. *plur.* Gæſ. *Meburczi, Priſchajina jeziku,* ali: *vu vuſztah.* e. Hitzplätterlein. *Nyelzen költ hólyagotskák, kelésetskék.*

Ăpīāna ūva, æ, f. *Muskat grózdje.* e. Muskateller-Trauben. *Muskatály ſzőlő.*

Ăpiārium, rii, n. Colum. *Vulnyàk, Pchelnyak.* e. Bienen-Banck, r. Bienen-Korb. *Méhely, Mihes.*

Ăpĭāſter, i, m. Serv. *Detely.* r. Bienen-Wolff, Bienen Fraſs, gevviſser Vogel. *Mehézömadár, Kállo.*

Ăpĭnæ, arum, f. plur. Mart. *Mehkeiſſi Orebi, z-mehkum lupinyum.* e. Nuſs mit vveichen Schaalen. *Lágy héjú diók.*

Ăpis (*Priſciano* Apes), is, f. *Pchela, Chmelya,* e. Bien. *Méh.*

Ăpĭum, ii, n, Plin. *Opihtrava pchelska.* r. Eppich. *Mézfü.*

Ăplūda, æ, f. *Gell.* Ăplūdæ, arum. *f.* plur. Plaut. apud Non. (*ſcribitur* & Ăpplūda) *obchinki.* e. Kleyen. *Roſta allya, ondó.*

Ăplūſtrĕ, is, *n.* Ăplūſtrum, tri, n. Ăplūſtră, & ăplūſtria n. *plur.* Sil. *Brodna zaſztava, kâſzе na vêrh velikoga jadra poſzavlya,* item. *Nakinchenye Ladje.* Der Schiff-Fahne, 2. e. Schiff Zierde. *Hajó zászlójá, kitetzö ékeſſegé, tzimere.*

*Ăpŏcha, æ, f. Ulp. *Liſzt, Piſzmo za dúgplachen.* r. Zettel, e. Quittung. *Kvitántzia, Menedék levél.*

*Antăpŏcha veró eſt, quam debitor dat creditori.

*Ăpŏgrăphum, phi, n. Plin. *Prepiſz, Par iſzpiſzan iz drugoga piſzma, Liſzto-pàr.* e. Copie, Abſchrifft. *Valamely irásnak másſa, vagy párja.*

*Ăpŏlŏgĭa, æ, f. Plat. *Piſzmo ſzprichávanya, Izgovora, za obraniti ſzebe,* ali: *Koga drugoga.* e. Verantvvortung, Schutz-Rede. *Maga mentö felelet.*

*Ăpŏlŏgus, i, m. *Zmiſslenicza, od nêmeſzivine govorecha.* Lehrreiche Fabel. *Költöt beſzéd, Fabula.*

*Ăpŏphthĕgma, ătis, n. (*Latinè* Dicterium. Cic.) *Múdra na kratkom zgovorlyivoſzt.* Ein kurtzer und ſinnreicher Spruch. *éles, és ékes rövid mondás.*

*Ăpŏplĕctĭcus, a, um, Hier. *Guttav, z-gutum vudren.* Von Schlag getroffen. *Guttaütött.*

*Ăpŏplĕxĭa, æ, f. Cels. *Guta.* Der Schlag. *Gutta-ütés.*

*Ăpŏſtăsĭa, æ, f. Theol. *Nevera, Odbod, Odpad od vere,* ali: *ſzvetoga reda.* r. Abfall. *Hittöl-Szakadás.*

*Ăpŏſtăta, æ, m. Bud. *Nevernik, Vuſzkok od vere* ali: *ſz. reda.* Abtrünniger von rechten Glauben, &c. *Hittöl-Szakadt.*

Ăpoſtăto, as, are, avi, atum, (Neu.) Cypr. *Odpadam, Odſzkakujem od vere,* ali: *ſz. reda.* Abtrinnig vverde, abfalle von rechten Glauben, &c. *Hittöl el-állok, Hitemet elhagyom.*

*Ăpŏſtēmă, ătis, n. Plin. *Jáſzla, Nuternyi mozol.* Innerliches Geſchvvür. *Daganat, Kelevény.*

*Ăpŏſtŏlŭs, li, m. *Poſzlanik* vulgò. *Apoſtol.* r. Both, Gelandter, Apoſtel. *Ki-küldetett, Apoſtol.*

*Ăpŏthēcă, æ, f. Cic. *Vracharnicza, Likarnicza, Zahramba, Staczun od vrachtva,* peregrinè, *Apatéka.* r. Artzney-Laden, r. Gehalter. *Kamara, Patika.* 2, pro *Cella Vinaria.* Plin.

Ăpŏthēō-

Digitized by Google

Apŏthĕōsis, is, f. *Poſzvecbenye, vu broj ſzvetih ſzazdenye.* e. Canoniſirung. *Szentek közé ſzámlálás.*

Appărātè, *Adv.* Cic. *Szpravno, pripravno, Vr.* Herrlich, köſtlich. *Tiſzteſségeſen. Tiſztességesen.*

Appărātus, ûs, m. & Appărātio, onis. f. *pripravá, Pripravlenye.* e. Zubereitung. *Elkészítés.*

Appārentia, æ, f. Terent. *Szkazuvanye, Nazrocsenye, Szkazanye.* e. Erſcheinung, eiſerliches Anſehen. *Meg-tetzés, Meg-jelenés.*

Appāreo, es, ere, ārui, ārĭtum. (Neu.) Cic. *Zeuzkemſze.* Erſcheine. *Meg-tetſzem, Meg-jelenem.* 2. V. *Pateo.* 3. pro *Obedio, Obſequor.* Virg.

Appāritio, onis, f. Cic. *Szkázanye, Ukázanye.* e. Erſcheinung. *Meg-jelenés.*

Appāritor, ōris, m. Cic. *Szluga Varaski, Oſchmſzki.* r. Stadtknecht. *Udvarló, vagy városi szolga.*

Apparitura, æ, f. Svet. *Chaſzt ſzlug Varaskih.* ſ. Stadtknechten-Ambt. *Városszolgálnak tiſztye.*

Appāro, as, are, avi, atum, (*Act.*) Cic. *Pripravlyam.* Zubereite. *Elkészítem, Elő-tſinálom.*

Appellātio, onis, f. Cic. 1. *Imenuvanye, 2. Pozvanye, Na drugi ſzud zványe.* e. Nennung, das Ruffen *oder* Appeliren zu einanderen Gericht. *Nevezés. Apellálás egy el-ágazott törvényből fölebbre bivás.*

Appellātor, oris, m. Cic. *Na drugi ſzùd zovecz.* Der einen anderen Richter anrufft. *Fellyebb törvénybe hivó.*

Apello, as, are, avi, atum. (*Act.*) Cic. *Zovem na drugi ſzùd.* Item. *Imenujem.* Ein anderen Richter anrufe. *Item.* Nenne. *Nevezem, Szólitom, Fellyebb törvénybe hivom.*

Apello, is, ĕre, ŭli, ulſum. (*Act.*) Cic. *Dozáſzam, k-kraiu priſztuplyujem, Vozim, pristupam.* Zu Land fahre, zu treibe. *Elő-kergetem, Haitom. Elutok, Elérkezem.* 2. Transl: Animum appellere ad literas. *Cic.*

Appendix, īcis, f. Cic. *Obiſſek, Priviſsek.* r. Anhang. *Hozzá adás, tartozando.*

Appendo, is, ĕre, endi, enſum. (*Act.*) Cice. *Obeſſam. Naveſſam, Obeſſujem.* Item, *Váſzem, Vágam.* Anhenge, vväge. *Felſügeſztem, Meg-mérem.*

Appĕtentia, æ, f. *Plin.* Appĕtītio, onis, f. *Gell.* Appĕtītus, ûs, m. Cic. *Pohlepnoſzt, Pohlepenye, Selya.* e. Begierde, e. Luſt, r. Wunſch. *Kivánás, valamit ohajtás.*

Appĕto, is, ere, īvi, ĕtĭi, ītum. (*Act.*) Cice. *Selim, Proſzim.* Wünſche, begehre. *Kévánom, ókajtom.* 2. V. *Aggredior, Invado, Impeto.* Appetere aliquem lapidibus. Cic. *Na koga kaménye hitati.* Einen mit Steinen vverffen. *Követ valakit hajtanyi.* 3. Eſt etiam verbum *neutrum* pro *Appropinquo, Inſto:* Nox appetit Liv. *Nochſze priblizáva.* Die Nacht nahet heran. *Estzka közelget.* 4. Appetere dexteram oſculis, pro *oſculari.* Plin. *Déſznu ruku kuſſnuti, polyubiti.* Die rechte Hand küſſen. *Jób kezet tſokolnyi.*

Appingo, is, ere, inxi, ictum. (*Act.*) Cice. *Priliczujem, Obrazim, Prislikujem,* vulgo *Primálam.* Zumalle. *Reá-feſtem, iromb.*

Appingo, is, ere, ēgi, actum. (*Act.*) Cic. *Pridajem, Priſſzávam.* Zuſetze. *Hozzá-adok, Reá-teſzem, ſzegezem, Varrom.*

Applāudo, & Applōdo, is, ere, ſi, ſum (*Neu*) Plin. *Radujemſze pleſzkajuch z-rukum vu ruku.* Die Hand vor Freunden in einander ſchlage. *Tapſolokrajta, őrűlők néki.* 2. pro *Allido.* Protinus applaudo terræ. *Apul.*

Applāuſor, oris, m. Plin. *Z-rukami od radoſzti Pleſzkavecz.* Der mit Händen frolockend ſchlaget. *Valakinek tapſoló, őrülő.*

Applāuſus, ûs, m. Cic. *Z-rukami od radoſzti Pleſzkanye.* Das Frolocken, mit den Händen. *Kézzel tapſolás, Valakinek őrulés.*

Applĭcātio, onis, f. Cic. *Prilaganye, Prilagodenye, Prikladanye.* e. Zufügung. *Hozzá-foglalás, illetés, alkalmaſztatás.*

Applĭco, as, are, icui, (*intedrum* applicavi, applicatum) ĭcĭtum. Cic. *Prilagodim, Prilásim, Prikládam.* Beylege, zulege, darzugebe. *Valamihez Foglalom, hozzá-illetem, ſzabom.*

Applōdo, is, ere Plin. V. *Applaudo.* 2. vi. de *Illido.* Apul.

Appōno, is, ere, ŏſui, ĭtum. (*Act.*) Cic. *Priſztavlyam.* Zuſetze, zuthue. *Reá vagymellétéſzem, helybeztetem,* 2. V. *Pono, Addo, Antepono.* Cic.

Apporrĭgo, is, ere, exi, ectum. (*Act.*) Ovid. *Pripodajem, Podajem.* Darſtrecke. *Hozzá-nujtom, Ki-terjeſztem, Oda-adok, nyujtok*

Apporto, as, are, avi, atum. (*Act.*) Cic. *Pri, ali: donáſſam.* Zutrage. *Elhozom, Reá-hozom.*

Appŏsĭtè *Adv.* Cic. *Prilichno, Prikladno.* Wohl, Eigentlich, Geſchicklich. *Helyeſen, Igen jól.*

Digitized by Google

Appŏsĭtio, onis, f. Cic. V. *Additio, Adjunctio. Cic.*

Appŏsĭtus, a, um, Cic. V. *Accommŏdātus, Aptus, Convenient.*

Appréhendo, is, ere, endi, enſum. (*Act.*) Cic. *Prepádam, Pripopádam.* Ergreiffe, faſſe. *Meg-kapom, Ragadom.* 2. V. *Occupo.* Urbem Apprehendere.

Apprīmè, *Adv.* Cic. *Jako dobro, Vêrlo. Veoma velle.* Faſt, überaus. *Igen Jelesen.*

Apprĭmo, is, ere, eſſi, eſſum. (*Act.*) Plin. *Pritiſzkam, Pritiſzkujem.* Zudrucke. *Valamihez nyomom.*

Appröbātio, onis, f. Cic. *Potvérgyenye, Pohvalenye.* e. Gutheiſsung, s. Wohlgefallen. *Jává-hagyás, Javallás.*

Appröbātor, oris, m. Cic. *Potvêrditel, pohvalitel.* Der etwas billiget, und gut heiſſet. *Javalló, Ditrérő.*

Appröbo, as, are, avi, atum. (*Act.*) Cic. *Potvêrgyújem, Potvêrgyavam, Za dobro imam.* Billige, guth heiſse. *Javallom, Jóvá-hagyom.* Phras: Pedibus itum eſt in ejus ſententiam. In ejus ſententiam diceſſio facta eſt.

Appröbrāmentum, i, *n.* Plaut. *Obſſanoſzt, vochivtikanye, Szerdito pokaranye.* r. Schimpf, e. Schande. *Gyalázas.* V. *Exprobratio &c.*

Appröbro, (Adpröbro.) as, are, avi, atum. (*Act.*) Apul. V. *Exprobro, Objicio.*

Appröpinquātio, onis, f. Cic. *Priblíſanye.* e. Zunahung. *Közelítés.*

Appröpinquo, as, are, avi, atum. (*Neut.*) Cic. *Priblíſamſze, Pridobajam.* Hinzu nahe. *Közelgetek.*

† Appröpio, as, are, avi, atum. V. *Appropinquo.*

† Appröpriātio, onis, f. Ict. *Poſzvojenye.* e. Zueygnung. *Magának tulajdonitás.*

† Appröprio, as, are, avi, atum. (*Act.*) Ict. *Poſzvájam, Szvoie chinim.* Zueigne. *Magamnak tulajdonitok.* V. *Vendico.* N. 1.

Appulſus, ûs, m. Cic. *Privaſanye, Pribodenye, k-bregu voſenye.* e. Anlendung. *Elérkezés, Partbos evezés.* 2. V. *Adventus.*

Āprīcātio, onis, f. Cic. *Na ſzunczu ſztojenye, Grejenye, Szunczra pripékanye.* Stehen an der Sonnen, das Sonnen-Brennen. *Kinn a' verő-fényen létel, Kinna' melegen forgás ſütés.* Lintea apricatione candefacere Cic. *Platno, Rubje, na ſzunczu béliti.* Leinwand bleichen. *A' vero-fenyen váſzonyt meg-fejériteni.*

Āprīcĭtas, atis, f. Cic. *Meſzto proti ſzunczu, Szunczo-peka, Lepo toplo ſzunchcno vreme.* e. Wärme, ſchönes Wetter. *Szép melegidő.* Apricitate diei geſtiunt aves. *V-lépem, y toplom dnevu veſzeleſze pticze.* In ſchönen vvarmen Tagen, frolocken die Vögelein. *A' madarak őrűlnek a' ſzép időnek.*

Āprīcor, aris, ari, atus ſum. (*Depon.*) Varro. *Na ſzunczu lesim, y pripekamſze.* An der Sonnen liege. *Kinn a' melegen, Vagy-verőfényen vagyok.*

Āprīcus, a, um, Colum. *Na ſzunczu leſecbi, Od ſzuncza pripechen.* An der Sonnen ligend, ſonnicht, von der Sonne angebrend. *Kinn a' melegen, vagy verőfenyen való, égetés Fekűvés.* habet etiam *Comp.* Apricior, *& ſuperl.* Apriciſſimus. *apud colum.*

Āprīlis, is, m. Horat. *Malitráven.* r. April. *ſz: György hava.*

Āprīlis, is, *com.* le, *n.* Cic. *Malo-tráven, a, o.* Des Aprilen. *ſz: György havai.* Nonis Aprilibus. *Cic.*

Āprīna, æ, *f.* Āprūgna, æ, *f.* Plin. *Divjachina, Divja praſzetina.* s. Wildbret, von einem vvilden Schvvein. *Vad Diſznó hús.*

Āprīnus, *vel* Āprugnus, a, um, *Plin.* Āprīnĕus, a, um, Hygin. *Divio-praſzechki.* Wild-Schvveinen. *Vad diſznóból való.*

Aptè, *Adv.* Cic. *Prilichno. ſzpretno,* Prikladno. Füglich, bequem. *Illendőképen, Rendeſen.*

† Aptĭtūdo, ĭnis, f. *Szpretnoſzt,* Prikladnoſzt. e. Füglichkeit. *Rendeſség, Illendőség.* V. *Convenientia.*

Apto, as, are, avi, atum. (*Act.*) Cic. *Prikladujem, Szpretno-chinim.* Zufüge, nach dem Fuſs mache. *Jólrendelem, Illetem.*

Aptus, a, um. Cic. *Szpreten, Prikladen.* Bequem, füglich. *Alkalmatos.*

Āpŭa, æ, f. Cic. *Morſzka ribicza, Péſzak.* Kleines Fiſchlein, e. Meer-Grundel. *Tengeri közibalatka.*

Āpŭd. Præp. Cic. *Pri, Kod.* Bey. *Nála, nál, nél.* 2. pro *Prope.* Apud Romam caſtra fecit. *Cic.* 3. pro *Inter.* Mos fuit apud Romanos: Corn. Nep. *Bilaje navada med Rimlyani.* Es vvar unter den Römern der Gebrauch. *Szokás voltt Romajak közöt.* 4. pro *In.* Apud forum eſſe. Teren. *Na terſzchu biti.* Auf den Marckt ſeyn. *Piattzom lenyi.* 5. pro *Coram.* Apud Senatum verba facere. Corn. Nep. *Pred Vechniki govoriti.* Vor Rath reden. *Tanatsbéliek előtt ſzólanyi.* 6. Apud ſe eſſe, pro *ſibi conſtare.* Terent, *Pri pameti biti,* ali: *doma biti.* Bey Sinnen ſeyn, *oder* daheim ſeyn. *Eſzénél vagy othon lenyi.* 7. *Apud animum ſtatuere,*

Digitized by Google

tuere, cogitare &c. Equidem ego ſic apud animum meum ſtatuo &c. Saluſt: *Zaiſtzo tak Kávim.* Ich zvvar nehme mir alſo vor. *én ſzinte ugy ſzándékozok.*

*Ăpus, ŏdis, *com.* Plin. *Vodena laſztavicza, Turſzka Laſztavicza na noge ſztlaba.* r. Speir, e. Waſſer - Schvvalb. *Rövid lábú parti fetske.* 2. *Szlabo-nog, prez nòg.* Schvvach am Füſsen, Fuſs-loſs. *Gyenge lábú, Labatlan.*

*Ăpȳrinōn, ni, n. eſt ſpecies mali punici. Mart. Plin. *Katagianſzki cipek ſzladek* (peregr.) *Granát jabuka.* Süſser Granat-Apffel. *édes granát alma.*

*Ăpȳrinus, a, um, Plin. *Prez tvêrdeb, zêrn, koſchicz; mehkeb koſchicz.* Ohne harten Kernen, vveiche Kern habend. *Lágy ſzemú.*

Ăqua, æ, f. Cic. *Voda.* s. Waſser. *Viz.* 2. Aquæ *in plur.* aliquando thermas ſignificant. ut: Aquæ Sextæ, Vellej. Aquæ Sinueſſanæ Tacit. *l. 2. hiſt. c. 72.* 3. Aquam à pumice poſtulare. *prov.* Plaut. *Zavman, zaludo je kaj proſziti od ſztromaha*, ali: *od ſzkupcza.* Es iſt umbſonſt etvvaſs von einen Armen, *oder* Kargen zu begehren. *Haſzontalan valamit ſzegénytül, vagy föszénytül Kéryi.* 4. Aqua mihi hæret. Cic. *Te komije odgovoriti* ali: *iztolnachiti.* Es iſt mir hart zu antvvorten, *oder* zu auslegen. *Nebéz felelnem, vagy tanátolnom.* 5. Aqua & igni inter dicere. Cic. *Koga iz domovine, kralyevſztva pretirati.* Aus den Land vertreiben. *Valakit házajabul ki üzzyi.* 6. Aquam & terram poſcere. Liv. *Nakoga z-vojſzkum iti.* Einen mit Krieg angreiffen. *Valakire hadat inditanyi.*

Ăquæductio, onis, f. *Ulp.* Aquæductus, ûs, m. *Cic.* Ăquăgium, ii, n. Feſt. *Vodopelyanye, Vodopelya.* e. Waſſerleitung. *Viz bé-vétel valahová.*

Ăquālis, is, m. Plaut. *Vodeni zaimach, Vêrch, Hêrg.* r. Waſſer-Krug, s. Waſſer-Geſchirr. *Viz bordó edény, vizes korró.*

Ăquālis, is, *com.* le, n. *Varro.* Ăqvārius, a, um, Colum. *Vodeni.* Zum Waſser gehörig. *Vizi.*

Ăquārium, ii, n. Cato. *Napoiſche, meſzto, gdeſſe marha napája.* s. Tränck-Orth für das Vieh. *Itató hely, válu.* 2. Eſt locus in *Cuſina*, in quem ſordida aqua jactatur.

Ăquārius, ii, m. Cic. *Vodenàr znamenye na nebu.* r. Waſſermann. *Viziember, égbéli jegy.* 2. Apud JCt. *Vodenàr, kî vode zbua.* r. Waſſerhüter. *Vizre gondot viſelö tiſzt.*

Ăquātĭcus, a, um, *Plin.* Ăquātĭlis, is, *com.* le, *n.* Cic. *Vu vode prebivajuchi.* Das im Waſſer lebt. *Vizben lakó.*

Ăquātio, onis, f. Cic. *Napajanye marhe.* Das Viech tränncken. *Baromitatás.*

Ăquātor, ōris, m. Liv. *Vodo-noſs, Napoitel marhe.* r. Waſſer-Trager. Viech - Tränncker. *Viz-hordozó, Marhát itató.*

Ăquĕus, ea, eum, Ăquātus, a, um, Plin. *Vodeni.* Waſſerig. *Vizi.*

Ăquĭla, æ, f. Cic. *Orel.* r. Adler. *Sarkeſelyü.* 2. Signum *militare.* Aquilam inferre in medios hoſtes. *Cic.*

Ăquĭlĕgium, ii, n. Plaut. *Vòd ſztékanye.* e. Waſſer-Sammlung. *Vizek öſszefolyáſsa.*

Ăqvĭlex, ĕgis, m. Plin. *Vodo - pelyacz.* r. Waſſer - Leiter. *Viz vézömeſter.* 2. Eſt etiam Architectus fontium. *Plaut.*

Ăquĭlĭfĕr, ĕri, m. Cæſ. *Orlonoſzecz.* r. Adler-Trager. *Sas hordozó.*

Ăquĭlĭnus, a, um, Plaut. *Orlov*, Adleriſch, *Saſſi.*

Ăquĭlo, ōnis, m. Plin. *Szever, Bura.* r. Nordvvind, Bisbind. *éſzaki-ſzél.*

Ăquĭlōnāris, is, *com.* re, *n.* Cic. *Szeverſzki, ſzeverov, a, o.* Nordiſch. *éſzakról való.*

Ăquĭlus, a, um, ſvet. *Orlove boje, licza*, vulgo. *Farbe.* Adler-Farb *Saſ-ſzin.*

Ăquor, aris, ari, ātus ſum. (Dep.) *Virg.* Ăquo, as, are, avi, atum, Aul. Gell. *Vodu grabim, noſzim, marhu napajam.* Waſser ſchöpffe, trage, Viech tränncke. *Vizet meritek, hozok, marhát itatok.*

Ăquōſus, a, um, Liv. *Vode-pun, a, o.* Wäſſericht, Waſser-voll. *Vizenyös.*

Ăquŭla, æ, f. Cic. *Vodicza.* s. Wäſserlein. *Vizetske.*

Āra, æ, f. Cic. *Oltár.* r. Altar. *óltár.* Pro Aris & focis pugnare, *hoc eſt:* pro Religione & Patria *Cic.*

*Ărăbĭa, æ, f. Geogr. *Harapſzka zemlya.* s. Mohren-Land. *Arabia-Orſzág.*

*Ărabs, ăbis, m. *Harap.* r. Mohr. *Arap.*

*Ărăbus, bi, m. Plin. *Belikamen ſztuchen naprab za prányе zubòv.* r. Waſſer-Stein, daraus man Zahn-Pulver macht. *Egy Fejérkö, megtört porává igen jó az fogát tör lenyi moſnyi.*

Ărānĕa, eæ, f. *Virg.* Ărāneus, ei, m. Plin. *Pávuk.* e. Spinnerin. *Pók.*

Ărānĕŏla, æ, f. *Cic.* Ărānĕŏlus, li, m. Cic. *Pavúchecz, Pavuchek.* e. Kleine Spinnerin. *Pókotska.*

Digitized by Google

Ārāneum ei, n. Plin. *Pajoutchina*. e. Spinnvveb. *Pók háló*. 2. Eſt *vitium* olivarum, *vitium* arborum ab *Erucis* foliis involutis *ortum*.

Ārātio, onis, f. Cic. *Oranye, Ratajenye*. Das Pflügen. *Szántás*.

Ārātor, oris, m. Cic. *Oràch, Rataj*. r. Pflüger, Ein Ackermann. *Szántó ember*.

Ārātōrius, a, um, JCt. *Plusni*. Zum Pflügen gehörig. *Ekés*.

Ārātro, as, are, (Act.) Plin. *Podárjam, Drugoch orjem*. Unterackere, vviederum pfluge. *Masodſzor szántok*.

Ārātrum, i, n. Cic. *Plug, Rallo*. r. Pflug. *Eke*. Aratro terram proſcindere. *Orati*. Pflugen. *Szántanyi*.

Arbĭter, i, m. Cic. *Odjedne y druge ſztrane zebrani ſzudecz, Pogoditel*. Von beyder Seits ervvählter Richter, Scheidsmann. *Két ellenkezö réſztûl válaſztott Biró*. 2. pro *Inſpector, ſpeculator*. Facere aliquīd Arbitris remotis. Liv. *id eſt* nemine vidente. 3. pro *Rex, Dominus, Princeps*. Deus Arbiter orbis.

Arbĭtra, æ, f. Hor. *Szudinya, Pomeritelicza*, e. Richterinn, Schiedsmannin. *Birónė*.

Arbĭtrārius, a, um, Plaut. *Szlobodno-volyni*. Willkührlich. *Szabad itéletre hagyott*.

Arbĭtrāriò *Adv*. Plaut. *Z-volyum, Iz ſzlobodne volye*. Willkührlich. *Akaratjaſzerint*.

Arbĭtrātor, oris, m. V. *Arbiter*.

Arbĭtrātus, ûs, m. Cic. *Volya, Stimanye, Mnenye*. r. Will, e. Meynung. *Akarat, Vélekedés*. Arbitratu ſuo loqui Cic. *Poleg volye ſzvoje govoriti*. Nach ſeinen Gefallen, Willen reden. *Maga akaratya ſzerint ſzóllanyi*. Dedere ſe in arbitratum victoris. Plaut. *Podatiſze na vſzaku volyu, miloſchu, ali nemiloſchu obladavcza*. Sich auf Gnad und Ungnad einen untergeben. *Gyözedelmesnek meg-adnyimagát bogy bánnyék véle, valamint akarja*. 2. Vid. *Judicium*.

Arbĭtrium, ii, n. Cic. V. *Opinio*. 2. V. *Judicium*. Arbitria facere. Hor. *Szuditi*. Urtheilen. *Megitélni*. 3. V. *Voluntas*. Ad arbitrium alterius vivere. Cic. *po volyi drugoga ſziveti*. Nach eines Willen leben. *Más akaratya ſzerint élnyi*. 4. V. *Poteſtas*. Non veſtri arbitrii erit ſi quid ejus vetare volueritis, quod nunc lex vetat. *Hor*.

Arbĭtror, aris, ari, atus, ſum. (Dep.) Cic. V. *Cenſeo, Exiſtimo, Puto, Authumo Judico*. Patris eſt arbitrari de filii rebus. Cic. *Otczuje ſzuditi dugoványa ſzina*. Des Vatters iſt von des Sohn Begebenheiten zu urtheilen. *Attya itéli az fia dolgait*. 2. pro *Æſtimo*. Arbitrari facultates alterius, Cic. *Drugoga blago preczeniti*. Einen ſeyn Haab und Guth ſchätzen. *Más joſzágát bötsûlnyi*. 3. pro *Judicio decerno*. JCt.

Arbor, (dicitur & Arbos.) oris, f. Cic. *Drévo raſztuche*. Ein Baum. *élö-fa*.

Arbŏrātor, oris, m. Gell. *Dervar, Ki ſzna-ſech ſzkérb ima na raſztuche dreveje*. r. Baumgärtner. *Fa tiſztito*.

Arbŏreſco, is, ere. Plin. *Drevom raſztuchem poſztajem*. Zum Baum vverde. *Fává válom*.

Arbŏrētum, ti, n. *Gell*. Arbuſtum, i, n. Colum. *Tèrnacz*. r. Baum-Garten. *Gyûmölcsös kert*.

Arbŏrĕus, *vel* Arborius, a, um. Virg. *Drevni*. Das des Baums iſt. *Fáról-való*. Arborei fœtus. Virg. *Drézja ſzád*. e. Baum-Früchte. *Fáknak gyûmöltſei*

Arbŏrĭdĕus, ei, m. *Colum*. vocatur ramus (v.g. ficûs, ſalicis &c.) infoſſus, & alitus, ut in arborem excreſcat.

Arbuſto, as, are, avi, atum. (Neut.) Plini. *Dreveje zaſzágyam, ſzadim*. Die Bäume pflantze. *Fákat ültetek*.

Arbŭtum, i, n. Virg. *Divja jabuka*. r. Hag-Apfel. *Vad almu*.

Arbŭtus, ti, f. Virg. *Divja jabuka dreve*. r. Hag-Apffel-Baum. *Vad alma-fa*.

Arca, æ, f. Cic. *Skrinya, Ladicza &c*. e. Truhe, r. Kaſten &c. *láda*.

Arcānè, *Adv*. *Golum*. Arcānò. *Adv*. Cicer. *Szkrovno, Otajno*. Heimlich. *Titkoſon*.

Arcānum, ni, n. Cic. *Otajnoſzt, Szkrovnoſzt, Szkrovchina*. e. Heimlichkeit, etvvas heimliches. *Titok*.

Arcānus, a, um. Plaut. *Otajni, Szkroven*. Heimlich. *Titkos*.

Arceo, es, ere, arcui. (Nent.) Cic. *Odganyam*. Wegtreibe, abhalte. *Eltíltom, üzöm*.

Arceſſo, is, ere, īvi, ītum. (Act.) Cic. *Dozávam, Prizúvam*. Fordere, beruffe. *Hozzámhívom*. 2. V. *Accuſo*: Judicio aliquem arceſſere. Cic. *Pri ſzúdu koga obtuſiti &c*.

Ārchāiſmus, mi, m. Quint. *Sztari govorenya nachin, Sztaro-govor*. Eine alte Redens-Art. *Régi Szólásnak módja*.

*Ārchĕtўpum, pi, n. *ab* Archetypon. Plin. *Pervo-pelda, nachin*. peregr. *Fórma*. s. Muſter, e. Form. *Elsö példa, forma*.

Ārchĭātер, vel Archĭātrus, tri, m. *Naj vérleſſi kojega*

Digitized by Google

s koitgamestva vrachitel, likàr. Vornehmer Arzt. *Fő orvos Doktor.*

Archi-Diacōnātus, ûs, m. propriè *Velikoga Kapellana chajst.* Das Ertz-Caplan Ambt. *Fő Káplánrág.* 2. sumitur pro *Archipresbyterate atu.* Vid. *Archipresbyteratus.*

Archi-diacōnus, ni, m. propriè: *Pervi Kapellan Mejnjuchega Biskupa, &c.* r. Ertz-Caplan. *Fő Káplán.* 2. Vid. *Archipresbyter.*

Archidux, ūcis, m. *Veliki Vojvoda.* r. Ertz-Hertzog. *Fő fejedelem Hadnagy.*

Archiepiscōpātus, ûs, m. *Velika Biskupia.* peregr. *Esspekia.* s. Ertz-Bisthum. *érsekség.*

Archiepiscōpus, pi, m. *Veliki Biskup,* pereg. *Espek.* r. Ertz-Bischoff. *érsek.*

Archimāgirus, ri, m. Juv. *Kub-mester, Glavàr nad kubári.* r. Kuchel-Meister. *Fő-Szakáts.*

Archipirāta, æ, m. Cic. *Glavàr nad morskemi Razbojniki.* r. Hauptmann deren Meerräubern. *Tengeri tolvajok Fő-kapitányjok.*

Archipresbyterātus, ûs, m. *Veliko Poposstvo, Zverhu drugih meßnikov chasst,* vulgo *Jaspristia.* s. Ertz-Priesterthum. *Espereségség.* In eadem significatione accipitur *Archidiaconatus.*

Archipresbyter, ĕri, m. *Veliki pop, Zverhu drugih Zerkven Messnik,* vulgo, *Jaspristt.* r. Ertz-Priester. *Fő pap.* vel *Espereszt.* Idē hodie significat *Archidiaconus.*

Archistrātēgus, i, m. *Vojvoda naj vekshi nad Vojniki vu Taboru.* r. Obrister-Feld-Herr, *Fő tábori Kapitány.*

Architectio, onis, f. Plin. *Dérvodelo, Hìs, sztanya &c. napravlyanye, Gradgya.* Das Bauen. *épités.*

Architectōnica, æ. *græcè* Architectonice, es, f. *Derzvo-dela-znanye, Mestria.* e. Bau-Kunst, *épitő Mesterség.*

Architector, oris, m. & Architecto, onis, m. *Plaut.* Architectus, i, m, Cic. *Mester nad Dérvodélczi, sztanya napravlyavczi.* r. Baumeister. *épitő Mester.* 2. *Transl.* V. *Autor, Magister, Inventor,* Verborum architectus. Cic. *Réchih izmißlyavecz.* r. Wort-Dichter. *Szó ki gondoló.* Architectus sceleris, voluptatis &c. Cic.

Architectōnicus, a, um, Vitr. *Dérvo-delszki.* Das zu einem Baumeister gehöret. *Fa épitö mesterséges.*

Architector, aris, ari, atus sum, (Dep.) Cic. *Hise, sztanye naprávlyam.* (peregr.) *Cimpram.* Bane. *Hízat &c. epitek.*

Architectūra, æ, f. Cic. V. *Architectonice.*

Archithālassus, i, m. *Najvekshi glavar nad ladjami vojnichkemi na morju.* r. Obrister über eine Flotte, Admiral. *Tengeri hajos Fő kapitány.*

Architriclinus, i, m. *Sztola mester, Nareditel jesztvin.* r. Taffel-Hoffmeister, Obrister Speismeister. *Fő asztal mester.* 2. *Sztaressina szvadbeni,* r. Beystand. *Fö násznagy az lakadalomban.*

† Archivārius, ii, m. V. *Tabularius.*

† Archivum, i, n, V. *Tabularium.*

Arcio, is, ire, īvi, ītum. (antiqu.) Cato V. *Arcesso.*

Arctè *Adv.* Cic. *Vuszko, Teszno.* Eng. *Szoroszan.*

Arcto, as, are, avi, atum. (Act.) Cicer. *Tesznim.* Engmache. *Szorostom, Szorongatom.*

Arctus, a, um. Ovid. *Vuzek, Tészen,* Eng. *Szoros.*

Arcŭārius, rii, m. *Obruchàr.* 2. *Bóltar.* r. Räffmacher. 2. Bogen macher. *Abroncsozo.* 2. *Boltozo.*

Arcŭla, æ, f. Cic. *Skrinyicza, Ladichicza.* s. Kistelein. *Kis-láda, Szekrényetske.*

Arcŭlārius, rii, m. *Ladichàr, Skrinyar.* pere. *Tißlyar.* r. Tischler. *Láda tsináló, Asztalos, Tisler.*

Arcuo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Bóltam, Lúke délam.* Gevvölb, *oder* Schvvibbogen mache. *Bóltozom, Meghajtom.*

Arcus, ûs, m. Cic. *Lúk, Luczen.* r. Schvvibbogen. *Kecsü, Szivárvány az égen.* 2. Vid. *Iris.*

Arděa, æ, f. Virg. *Chaplya.* r. Reiger. *Gém.*

Ardělio, ōnis, m. Mart. *Vlzagdi-rad, Presskochi-plot, Klateß, Pomeknyenecz y nemiren chlovek, Potepuh, Markaj, Kisze vu vszako duguvanye vtiche.* Unruhiger Mensch Schlenkl, Hans in allen Gassen, Meister-Fürvviz. *Tsóltsap, minden felé magát tsapó, minden lében lots &c.*

Ardenter *Adv.* Cic. *Kruto-selno, Vusgano, goruche.* Einbrünstiglich. *Igen kivánva.*

Ardeo, es, ere, arsi, arsum. (Neut.) Cic. *Gorim.* Brenne. *égek.* 2. transl. Amore alicujus ardere. *Jako koga lyubiti.* Conjungere dextras ardebant. *Æneid.* 1. pro *Cupiebant.* Ardet in arma magis. *Virg.* pro. *fertur, festinat.*

Ardesco, is, ere. Ovid. *Goreti pochinyam,* Zubrennen anhebe. *Fellobbanok, égni kezdek.* 2. transl. Ardescere in iras. *Krutosze razlyutiti.*

Ardör, ōris, m. Ovid. *Gorucha, velika vruchina.* e. Brunst-Hitz. *égés, Hévség. Nagy melegség.* 2. transl. Vid. *Cupiditas.* Ardor edendi. Ovid,

Digitized by Google

Arduè *Adv.* Vid. *Ægrè.*

Arduïtas, ātis, f. Varro. *Viſſina, Szterminа.* e. Höhe. *Magaßág, Merèdekſég.* Arduitas montium. Varro. *Szterminа gorſzka. &c.* 2. transl. V. *Difficultas.*

Arduus, a, um. Cic. *Szterm, Viſzok.* Hoch, gäch, ſtutzig. *Magas, Meredek.* Ardua montium. Varro. *Viſſina, Szterminа gòr.* e. Höhe der Bergen. *Magas, Meredek begyek.* 2. transl. V. *Difficilis.*

Ārĕă, æ, f, 1. *Guvno, Gumno.* e. Tenne, da man treſchet. *Szérû.* 2. *Dvoriſchе.* r. Hof. *Udvar.* 3. *Szlog,* ali *Nyiva zaſzejanye.* r. Acker zum ſäuen. *Kôz, darab ſzántó Fôld.* 4. *Vertna greda.* s. Garten Beth. *Kerti Veteményes ágy.*

Ārĕfăcio, is, ere, ēci, actum. (Act.) Plin. *Szuſſim.* Dörre, trockne. *Megaſzalom.*

Ārēna, æ, f. Vitruv. *Péſznek.* r. Sand. *Fôveny, Homok.* 2. In Arenam deſcendere. *Prov. id eſt:* in locum certaminis, *vel* ad pugnam. *v. Boj iti.* Streiten. *Viaskodáſra menyi.*

Ārēnācĕus, a, um. *&* Ārēnōſus, a, um. Plin. *Peſzchen.* Sandigter, ſandig. *Fôvenyes.*

Ārēnāriæ, arum, f. *Plur.* Cic. *Peſzchenicza.* e. Sand-Gruben. *Fôveny verem, a' bonnan Fôvénnyet áſnak.*

Ārēnārius, rii, m. Jul. Cap. *Peſzchenar.* r. Sand-Vervvalter. *Fôveny áró.* 2. *Napeſzku vojnik.* r. In Sand-Streiter. *a' pállyában hartzoló.*

Ārēnātum, ti, n. Vitruv. *Klak iz péſzka, y vapna.* r. Mard, Kalck mit Sand zugericht. *Fôvennyel kevertt méſz.*

Ārēnātus, a, um. Plin. *Z-péſzkom zmeſſan.* Mit Sand vermiſcht. *Fôvennyel elegyitetett.*

Ārĕo, es, ere, āui. (Neut.) Seneca. Virg. *Szuſſimſze, Poſzebávamſze.* Dürr bin. *Aſzſzok, Fonnyadok.* 2. V. *Sitio.* Ovid.

Ārĕŏla, æ, f. Columella. *Vertna gredicza &c.* s. Garten-Betlein. *Udvaratska:* item: *Kerti veteményes ágyatska.*

*Argĕma, ătis, *n. &* Argĕma, æ, f. Med. *Nadchnyak.* s. Geſchvver beym Aug. *Szemekfejér, Kelevénye, Fájdalma.*

Argentangīna, æ, f. *Penezne lakomoſzti bòl.* e. Geld-Sucht. *Betegség tettetéſſel pénz halászár.*

Argentārĭa, æ, f. Plaut. 1. *Szrebernarnicza: Hiſa, gdeſze Szrebro penezi delaju.* e. Wechſel-ſtatt, e. Wechſel-gevverb, e. Wechſelbanck. *Ezüſt, vagy pénz verô-báz.* 2. accipitur pro ipſo *officio,* & *functione* Argentarii.

Argentārĭum, ii, n. Ulpian. *Meſzto,* ali *Ormàr &c. vu kömſze ſzrebro chuva.* r. Silber-Kalter. *Ezüſt tarto Pobár ſzék &c.*

Argentārĭus, ii, m. Bud. V. *Menſarius.*

Argentārĭus, a, um. Plin. *Iz ſzrebra, k-ſzrebru ſzpadajuchi.* Das von Silber iſt. *Ezüſtbûl-való.* Faber argentarius. *Szrebernar.* r. Silber-Schmidt. *ôtves.*

Argenteus, a, um, Plin. *Szreberni, a, o.* Silbern. *Ezüſtôs.* Argenteis haſtis pugnare. Eſt *negotia,* cùm aliter perfici nequeunt, *muneribus efficere.*

Argentĭfex, ĭcis, m. Varr. (Argentĭfaber) *Szrebernar.* r. Silber-Schmidt. *Ezüſt tſináló.*

Argentĭfŏdīna, æ, f. Plin. *Szrebèrna ruda.* e. Silber-Gruben. *Ezüſt-bánya.*

Argentōſus, a, um. Plin. *Szreb om zmeſſan.* Mit Silber vermiſcht. *Ezüſtel kevertetett.* Argentoſum aurum. *Szrebrom zmeſſano zlato, &c.*

Argentum, ti, n, Cic. *Szrebro.* s. Silber. *Ezüſt.*

Argentum vivum, i. n, Plin. V. *Mercurius.*

Argilla, æ, f. Cic. *Illovacha Zemlya.* Weicher Leim, e. Letten, r. Thon, leimige Erden. *Agyak.*

Argillācĕus, a, um, *&* Argillōſus, a, um. Plin. *Illovachen.* Letticht, leimicht, thonicht. *Agyagos.*

Argūmentātio, ōnis, f. Cic. *Pokazanye zpelyano.* e. Bevvelſung. *Erôſtô-beſzéd.*

Argūmentor, aris, ari, ātus ſum (Dep.) Cic. *Z-rokom govorim, pokaſujem, zrochim.* Gründe fürbringe, etvvas bevveiſe. *Megmútogatom, Erôſztem.*

Argūmentum, ti, n, Cic. *Z-rokom-govor, zrochenye.* s. Bevveiſthum. *Mútogatás, Erôſztés, ſummája valaminek.* 2. pro *materia, Çonjectura, ſigno, nota, cauſa, occaſione.* Cic.

Arguo, is, ere, ui, ūtum (Neut.) Cic. *Potvarjam, karam, krivcza chinim.* Beſchuldige, zichtige. *Meg-feddem, vádolom.* Aliquem criminis (crimine) *&* de crimine arguere. *Kóga krivcza chiniti, obtuſiti.* Einen eines Laſters vvegen anklagen, bezüchtigen. &c.

*Argus, gi, m. *ab* Argos. Ovid. *Szto-òkchlovek.* Menſch mit hundert Augen. *Száz ſzemû ember.*

Argūtè *Adv.* Cic. *Mudro, ſtegavo, glubokoznano.*

Digitized by Google

znano. Subtil, ſpitzfindig. *éleſen, Eſzeſen.*

Argūtĭæ, arum, f. Cic. *Mudro - rechnoſzt, ſzála tegava.* e. Spitzfindigkeit. *Ravaſz Meſter-téger okoskodáſok, kifogáſok.* 2. Argutiæ operum. Plin. pro *ſubtilis labor.* 3. V. Jocus. Cic.

Argūto, as, are, avi, ātum, (Neut.) Propert. & Argūtor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Plaut. *tegavo - govorim.* Spitzfindig rede. *Okoskodom.*

Argūtus, a, um, Cic. *Múder, Biſztropameten, tegavo.* Spitzfindig. *Elmés, éles, Ravaſz.* 2. V. *ſubtilis.* Cic. 3. Vid. *Callidus.* Cic. 4. Vid. *facetus.* Cic.

Āriditas, atis, f. Plin. *Szárſſa, Szuſſina.* e. Trückne, Dürre. *Aſzály, Szaraſzág.*

Āridus, a, um, Virg. *Szúb.* Dürr. *Aſzſzú Szárat.*

Āriēs, ētis, m. Cæſ. *Oven, Brav, Jaracz.* r. Koſtramm, r. Widder. *Kos.* 2. Inſtrumentum *bellicum* ad diruendos muros. Cæſ. *Curt.* 3. ſignum Zodiaci; *item:* ſpecies piſcis *Plin.*

Āriētātio, onis, f. ſenec. *Pérchenye, z-rogmi bijenye.* Das mit Hörner ſtoſsen. *Oſtromlás, Béronkos ökelés.* 2. idem ac *Arietemuri verberatio.*

Āriĕto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Pérchimſze, z-rogmi bijem.* Mit Hörner ſtoſſe. *ökelem.* 2. idem, ac *ariete murum frango.*

Ārĭŏlus, i, m. V. *Hariolus.*

Āriſta, æ, f, Virg. Varr. *Klaſzna nabada* vulgo *ſpicza, oſzna.* Das Haar, *oder* Spitzlein am Korn - Ähren. *Kaláſz* 2. V. *æſtus* Senec.

*Āriſtocrātia, æ, f. *Obchinſzko Ladanye Velikaſzev.* Der fürnehmſten Regiment. *Fő urak közönſzéges Birodalma.*

*Ārithmētica, æ, f. & Ārithmētĭce, es, f. Plin. *Broja znanſztvo, Rachunſztvo, Meſtria rachunov.* e. Rechenkunſt. *Számvetö meſterſég.*

*Ārithmēticus, ci, m. *Broja-znanecz, Rachunnik.* r. Rechen-Meiſter. *Számvetö.*

Āritūdo, ĭnis, f. Varro. vide *Ariditas.*

Arma, orum, n. *plur.* Cic. *Orusiè.* e. Kriegs-Waffen, s. Gewvehr. *Hadi fegyver.*

Armāles, ium, f. *plur.* lct. *Czimerni Liſzt.* r. Adel-Brieff. *Nemeſ-levél.*

Armāmentārium, rii, n. Cic. *Tarnicza, Orusjà biſa.* s. Zeighaus. *Fegyveres báz* 2. pro *bellum, fraus. Conſilium.* Virg.

Armārium, rii, n. Gic. *Ormár.* r. Kaſten. *Almárium.*

Armāmenta, orum, n. *plur.* Cic. *Vſzakojacska Tabora priprava, Szprava.* s. Rüſt-Zeig. *Minden féle hadi készület, ſzerſzám.*

Armātūra, æ, f. Cic. *Oboruſenye, Oboruſnoſzt.* e. Rüſtung, r. Harniſch. *Fegyveri készület.* Transl. levis armaturæ oratio, Cic. *Priprosztno govorenye.* Einfältige Red. *Paraſzt beſzéd.*

Armātus, ûs, m. Liv. vide *Armatura.*

Armentum, ti, n. Cic. *Chreda velike marhe.* e. Heerd von groſsen Vieh. *Nagy marhából álló Tſzorda.* 2. Singula Majora animalia.

Armentārius, ii, m. *Virg.* Armentorum cuſtos. *Chredár.* r. Hirt über groſses Viech. *Tſzorda-páſztor.*

Armĭfĕr, ĕri, m. *Cic.* Armĭgĕr, ĕri, m. Sidon. *Orusnik.* r. Waffen-Trager. *Fegyver-viselő, hordozó.*

Armilla, æ, f. Liv. *Narukva.* e. Arm-Zierd, s. Arm-Band, e. Hand-Zierd. *Arany peretz.*

Armĭluſtrium, ii, n. Varr. *Previgyenye Voinikov,* peregr. *Muſtra.* e. Soldaten - Muſterung. *Hadi fegyver visgálás.*

Armo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Oborúſim.* Bevvaffne. *Fegyverkezem.*

*Arnŏn, ōnis, f. Armŏrācĕa & Armŏrācĭa, æ, f. Colum. *Divja rotkva.* Wilder Rättich. *Vad retek.*

*Armus, mi, m. Plin. *Sivinſzko plecche, Lopaticza.* e. Schulter. *Elsö tag, Szügy, Sodor.*

Āro, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Orjem, Pluſim.* Ackere, pflüge. *Szántok.* Arare æquor, Virg. *vozitiſze po morju.* Auf dem Meer Schiffen. *Hajókázni a'tengeren.* Arare litus, prov. *Zalúdo delati.* Ohne Frucht arbeiten. *Haſzontalan munkálódni.*

*Ārōmăta, ătum, n. *plur.* Sol. *dicitur &* Ārōma, ătis, n, *Zachimba, Zachin.* s. Gevvürtz. *Füſzerſzámok.*

Ārōmătārius, rij, m. *Zachimbàr, Terſecz zachimbum.* r. Gevvürtz - Kramer. *Füſzerſzámmal - kereskedő.*

Ārōmătĭcus, a, um, Plin. *Záchimben.* Von Gevvürtz. *Füſzerſzám izü vagy ſzagu.*

*Ārōmătītes, ītæ, m. Plin. *Záchimbéno vino.* Gevvirtzter Wein. *Füſzerſzámos bor.*

*Ārōmătōpōla, æ, m. Vide *Aromatarius.*

Arquātus, a, um, Ovid. *Kakti lük prignyen.* Krumm gebeugt vvie ein Bogen. *Kez is módra meghajtott.* Arquatum curvamen. Ovid. *Púga.* r. Regen-Bogen. *Szivárvány.*

*Arrha, æ, f. Plin, Arrhăbo, ōnis, m. Plaut. *Zadavek, Zaruchnikov dàr.* s. Pfand-Geld, r. Ehe-Pfennig. *Előre feladott pénz Menyeczői ajándék.*

Digitized by Google

Arrīdeo, es, ere, īſi, īſum, (Neu.) Cic. *Naſzmėjamſze, Dopádamſze.* Anlache, Gefalle. *Tetczik nékem, Rea-nevetek.* Hoc mihi arridet, Cic. *Tomiſze dopada.* Das gefallt mir. *Ez nékém tetſzik.* Arridere ridentibus, Horat. *Szmeiechemiſze naſzmehavati.* Mit Lachen. *Máſokkal nevetni.* &c.

Arrĭgo, is, ere, exi, ectum, (Act.) Terent. *Podiſzem, oſzaulyam.* Erhebe. *Felemelem.* Aures arrigere. Terent. *Vuha podichi, zerno poſzluſſati.* Die Ohren erheben, fleiſsig zuhören. *Fülelni Figyelmezni.*

Arrĭpio, is, ere, ĭpui, eptum, (Act.) Cic. *Zgrablyujem.* Ergreiffe. *Meg-ragadom.* 2. pro *Subitò evado.* Plaut.

Arrīſio, ōnis, f. Cic. *Naſzmehavanye.* Das Anlachen. *Reá-nevetés.*

Arrīſor, oris, m. Senec. *Naſzmehávavecz.* Der einen anlachet. *Valakire nevetö.*

Arrōdo, is, ere, ōſi, ōſum, (Act.) Cic. *Prigrizujem, Oglabam, Ogrizávam.* Benage, umbeiſse. *Megrágdoſom, Harapdalom.*

Arrōgans, antis, *om.* Cic. *Girdav, Ponoſſen, Obol.* Stoltz, hoffärtig. *Kérkedékeny, Maga nagyzó, Kevély. Pbras.* Altiùs quàm oporteat ipſe te extollis. Nimium tibi tribuis, aſſumis. Tibi ipſi magnus es atque eximius. Cùm dete judicas non rationem conſulis, non veritatem, largiris ipſe tibi plus, quàm veritas concedat. Omnia putas inte uno collocata. Fortunam ipſam minus eſſe te ipſo fortunatam putas. Perſvaſum habes tuis te fortunis ipſam Fortunam anteire.

Arrōgantia, æ, f. Cic. V. *ſuperbia.*

Arrōgo, as, are, avi, atū, (Act.) Cic. *Prevjemlemſze, Ponaſſamſze,* item, *Moje chinim, Poſzvajam, koga nakaj jemlyem.* Mir zu viel zumeſſe, zuſetze, aufnehme. *Kevélyen magamnak tulajdonitok.* Artem ſibi arrogare. Horat. *z-meſtriumſze ponáſſati.* Sich einer Kunſt rühmen. *Maga meſterségét bánnyi.* Arrogare ſibi aliquid. *Kaj poſzvoiti.* Etvvas zuſetzen, eigen machen. *Magának tulajdonitani.* Arrogare aliquem in filium, Gell. *Koga za ſzina vzeti.* Einen für ſein eygen Kind aufnehmen. *Valakit fia gyanánt felfognyi.* Arrogare Dictatorem Conſuli Liv. pro *Præficere.*

Arrōſio, onis, f. *Ogrizenye.* Das Nagen. *Megrágás.*

Arrōſor, oris, m. Senec. *Ogrizavecz, Oglábavecz.* r. Zubeiſser, Benager. *Megrágó, Naylakodó.*

Arrūgia, æ, f. Plin. *Zlata ruda.* e. Goldgrube. *Arany bánya.*

Ars artis, f. Cic. *Meſtria.* e. Kunſt. *Meſterség.* Artem arte deludere. Teren. *Prévaru z-p évarum naplatíti.* &c.

Arsĕnĭcum, ci, n. Plin. *Miſnicza, Miſnichemer, Otrova, Trovilo.* s. Mauſsgifft, s. Operment. *Egér maſzlag, Rosnika.*

Artĕmon, ōnis, m. Vitruv. Vid. *Velum.* N. 1. 2. V. *Trochlea.*

Artērĭa, æ, f. Cic. *Sila Kervna igravicza.* e. Buls-Ader. *élet ér, Felserö ér.*

Arthrītĭcus, ci, m. Cic. *Kotrigo-bolen.* Der in Gliedern kranck iſt. *Köſzvényes.*

Arthrītis, ĭdis, f. *Kotrigo-böl.* e. Glieder-Sucht. *Köſzvény.*

Artĭcŭlātio, onis, f. Plin. *Pupkov na drévu puſchanye.* Das Ausſchlagen der Bäume. *Fa vagy Szölö bimbózás.*

Artĭcŭlus, li, m. Cic. *Kotrig, chlányek, chlenk.* s. Glied. *Iz, Tzikkely, Agázat.* Variè accipitur: Articuli ſarmentorum *Cic.* Articuli ſegetum, vitium. *Koleno Kolencze na terſzu* &c. Articulus ſcripti, Articuli montium, mortis articulus, &c. Item pro *Momentum.* Teren. Ipſo articulo corruit.

Artĭfex, ĭcis, m. Cic. *Meſterſzki chlovek.* r. Künſtler. *Meſter ember.*

Artĭfĭciālis, is, *com.* le, *n.* Quint. *Meſterſzki.* Künſtlich. *Mejterséges.*

Artĭfĭcium, cii, n. Cic. *Meſtrie-chinſztvo.* s. Kunſtſtuck. *Meſterség, kézi munka.*

Artŏcŏpus, pi, m. Juv. *Pek.* r. Beck. *Kenyér ſütö, ſütö.* 2. V. *Promuscondus.*

Artŏcrĕas, ātis, n. Jun. *vulgò* Artocrea, æ, f. *Meſzo - teſztenicza.* pereg. *Paſteta.* e. Fleiſch-Paſteten. *Pástétom.*

Artŏlăgănus, i, m. Cic. *Riteſs.* s. Brod-Küchlein. *Rétes, lepeny.*

Artopta, æ, f. Plin. *Filyarka, z-kruhom terſecha ſena.* e. Brod-Händlerin, Beckerin. *Sütönö.*

Artuātim, Adv. Firm. *Od kotriga do kotriga.* Gliedvveiſs. *Tagonkint.*

Artuo, as, are, avi, atum, *Razkotriſim, Lándam.* Gliedvveiſs zerſchneide. *Tagonként-darabolom.*

Artus, ūum, ūbus, m. *plur.* Cic. *Kotrigi, file béle.* e. Glieder. *Tagok ízek.* Dum ſpiritus hos regit artus, Virg. *Doklam ſivem.* So lang ich lebe. *Migélek.* Elapſi artus in parvum, Tacit. *Jeſzu pokvarjeni kotrigi.* Die Glieder ſeynd verdorben. *Helyekböl kiment tagok.*

Arvīna, æ, f. Virg. *Szalo, Tuſztina, Tuſztocha.*

Digitized by Google

tocha. s. Schmeer, e. Fette. *Háj Kövér-ség.*

Arvisium vinum, i, n. Virg. *Vino malasia.* r. Malvasier. *Malvasia bor.*

Āruncus, ci, m. Plin. *Kozo-brad.* r. Geiss-Bard. *Ketskebak szakálla.*

Āruncinātum, ti, n. Plin. *Terszttinye, Terszttenems.* r. Rohrpusch. *Nádasbely.*

Āruncineus, a, um, Plin. *Terszten.* r. Rohrreht'g. *Nádas.*

Ārundo, inis, f. Virg. *Tèrszttina, Tèrszt.* s Rohr. *Nád.* 2. pro *Sagitta.* Virg. l. 7. Æneid.

Arvum, vi, n. Cic. *Ledina zorana, Nyirás.* Gebautes Feld, gepflügter Acker. *Szántó-föld.*

Arx, cis, f. Cic. *Grad, Tvèrdina, Tvèrdgyarás.* s. Schloss. *Vár, Erösség.* 2. V. *Perfugium, Præsidium,* Roma arx omnium gentium. *Cic.*

Ās, assis, vel Assis, is, m. Cic. *Funt 24. lotov.* item. *Gyukez,* ali: *dva becha vreden penez.* s. Pfund von 24. Loth. *item.* Zweypfennig. *Font, mértèk 24. Lotus.* item: *Két fèle pénz.* Ex asse hæres, Cic. *Vszega delnik.* Der alles allein erbet. *Kire az egész örökség szál.* 2. Minimus nummus. *Fillèr.* Ein Heller. *Fillér.*

Ascāules, æ, m. Svet. *Dudàss.* r. Sackpfeiffer. *Dudás Tömlöcsipos.*

Ascendo, is, ere, endi, ensum, (Neu.) Cic. *Zaszstuplyuiem, Gore-idem.* Aufsteige. *Felmegyek, hágok.*

Ascensio, onis, f, Cic. *Zaszstuplyenye.* Das Aufsteigen. *Felmenés, hágás.*

Ascensus, us, m. Cic. vide *Ascensio.*

Ascia, æ, f. Cic. *Sirochka, Teszlacha, Sirovka szekira.* Breite und kurtze Hacken, *Szimsbárd szekertze.* 2. *Ladicharszko szstrugalo,* peregr. *hoblich.* r. Hobel. *Gyalú.*

Ascio, as, are, avi, atum, (Neu.) Vitruv. *Oteszavam, Tesszem.* Behaue, zimmere. *Bárdolok.* 2. *Sztrusem, gladim.* peregr. *Hóblam.* Hoble. *Gyalulok.*

Ascisco (Adscisco) is, ere, ivi, itum, (Act.) Cic. *Dozávam.* 2. *Priemlyem.* 3. *Poszvojam.* Zuruffe. 2. annehme. 3. zueigne, *Mellém-vészem; Hozzám-bivom, Forgatom.* Ascisсere aliquid ab aliquo. Cic. *Kaj od kega zadobiti, oszvoiti.* Von einem etwas vvegnehmen. *Valamit nyernyi, magának tulajdonitanyi.* Ascisсere sibi socios, *Druge k-szebi pridrusiti, Tovarusse K-szebi prieti.* Andere in die Gesellschafft aufnehmen. *Maga mellé társakat valasztani,*

2. V. *Adscribo, Adjungo, Annumero.* Plurimos ad societatem ascisсere.

Ascōpēra, æ, f. Svet. *Kosno-torba* &c. vulgò: *Sakely kosnati.* Lederner Sack. *Bör-torba, sák, Iszak. Tariszny a.*

Ascrībo, is, ere, ipsi, iptum. (Act.) Cic. *vulgò* Imputo. *Pripisszuejm, Drugoga krivim, Zrochim.* Zuschreibe. *Tulajdonitom.* 2. V. *Adscribo.*

Ascriptio, onis, f. Cic. *Vulgò* Impŭtātio. *Pripiszanye, Zroka na drugoga metanye, Krivenye.* e. Zuschreibung. *Tulajdonitás.*

Ascriptītius, a, um. Cic. *Vukaj zapiszan.* Eingeschriben. *Be' iratott.* 2. Idem quod *Miles.* Liv.

Ascriptor, oris, m. Cic. *Branitel, Pripomágavecz, Pripomochnik vu pravdi.* Der den Kläger in seinem Handel beystehet. *Törvényben Szoszólló, Segitö.* 2. Qui adscribit.

Āsella, æ, f. Ovid. *Oszlichicza.* e. Eselin. *Nöstény, Szamárotska.*

Āsellus, i, m. Virg. *Oszlichek, Oszlek, Oszlich.* s. Eselein. *Szamárotska.* 2. Est nomen *Piscis,* qui (*Vulgò*) *Merlusius* dicitur. Plin. *l.* 9. C. 17. 3. Duæ parvæ stellæ in signo *Cancri* appellantur *Aselli.* Plin. *l.* 8. *C.* 35. 4. Aselli meatus. *Medic.* Idem quod venæ lacteæ.

Āsilus, i, m. *Virg.* Tābānus, i, m. *Varro.* œstrum, i, n. Plin. *Obád.* e. Ros-muck, Breme. *Bögöly, Barom Kergetö Bogár,*

Āsīna, æ, f. Varro, *Oszlicza.* e. Eselin. *Nöstény Szamár.*

Āsīnārius, a, um. *Plaut.* Asīnālis, is, *com.* le, *n. Fulg.* Asinīnus, a, um. Varro. *Oszélszki.* Eselich, zum Esel gehörig. *Szamárot.*

Āsīnārius, rii, m. Svet: *Oszlár.* r. Esel-treiber, *Szamár haitó.*

† Āsīno, as, are, avi, atum. Luithpr. *Oszlárim, Oszlta jaszem,* ali: *z-Oszlisze vozim.* Einen Esel reite, oder mit Eseln fahre, *Szamárkodok.*

Āsīnus, i, m. Cic. *Oszel, Magaratcz.* Ein Esel. *Szamár.* 2. *Transl.* Vid. *Segnis, Piger.* 3. Idem quod homo *Simplex, & Inurbanus.*

Āsio, ōnis, f. Plin. *Vubaszta szova.* e. Ohr-Eule. *Füles bagoly.*

Āsōtus, i, m. Cic. *Vesz naszladnoszti podan chlovek, Piánecz, Lakomecz, Brátecz v-czehu pive y dubána.* Der aller Wolluft ergeben, voller Zapff, Bier und Tobacks-Bruder. *Gyönyörüségben elmerült ember dobzódó, Boriszák,*

Digitized by Google

Aſpărăgus, i, m, Plin. *Spárga.* r. Spargel. *Spárga-Fû, Nyúl árnyák-Fü.*

Aſpargo, ĭnis, f. Iđt. *Pikecz, Szuſſa ſzáda od kaplyib deſgya, kada ſzuncze ſzvéti.* Schade und Dürre ſo durch das Beſpritzen, vvann die Sonne ſcheinet, geſchiehet. *Esötül veröſény tájban gyömölts ſzáraſzſága.* 2. Vitium rei cujuſcunque ex pluvia, undáque contractum.

Aſpectābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. V. *Spectabilis.*

Aſpecto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Sztalno vukaj gledim.* Stets anſehe. *álhatatoſſan meg-nézem.*

Aſpectus, ûs, m, Cic. *Pogled, Glèd, Progled.* s. Angeſicht, das Anſchauen. *Megnézés Látás, Szemlélés.*

Aſper, a, um, Cic. *Oſter, Lyùt.* Rauch, ſcharff raudig. *Darabos.* 2. Transl. V. *Durus.* Homo moribus aſper & durus. Aſpera tempora, *Cic.* Aſper lapis, *Ovid. Tvèrd kamen.* Ein harter Stein. *Kemény kö.*

Aſper, ri, m. *Oſtriſs riba.* r. Spindel - Fiſch. *Töviſes hal.*

Aſpergillum, i, n. Sipont. *Skropilnicza, Skropilcze, Skropilo.* r. Weihvvadel, Spritzvvedel. *Szentelö, hintezö, öntözö.*

Aſpergo, is, ere, erſi, erſum, (Act.) Cic. *Poſzipávam, Skropim, Oskroplyujem.* Beſprenge. *Meg-hintezem, öntöm.* 2. Transl. V. *Ixdo, Maculo, Inficio.* Aſpergere alicui aliquid moleſtiæ Cic. *Nad kêm kaj zabavlyati.* Einem einigen Verdruſs anthun. *Valakin alkalmatlankodnyi.* Aſpergere aliquem pulveribus. Plaut. *Koga napraſſiti, poſzipati, natruniti.* Einen einbudern, mit Staub anſprengen. *Valakit porral meg-hintenyi.* 3. pro *Miſceo, Adjungo.* Comitati gravitatem aſpergere, ſales orationi. Aſpergere aliquid in epiſtolis. Cic. *Od ſhegra na malom piſzati.* Etvvas mit vvenig Worten ſchreiben. *Valamit rövideden irnyi.* 4. conſtruitur cum *dativo* & *Accuſ.* vel cum *Accus.* & *Ablat.* vel cum *Ablat.* & præp. *Ex* vel *E.* è quo eſt aſperſus Cic. *reliqua vide ſupra in exemplis.*

Aſpĕrĭtas, atis, f. Cic. Aſperitūdo, ĭnis, f. Marcell. *Oſtrina, Lyutoſzt.* e. Rauche, herbe. *Darabosság.* 2. Transl. *Nechlovechnoſzt.* e. Grobheit, Unfreundlichkeit. *Embertelenség.* Nativam aſperitatem humanitate aſcitâ condire. *Cic.*

Aſpernābĭlis, is, *com.* le, n. Gell. *Mirzenya, nepreſtimavanya vréden, Zavêrglyiv, Odurliv, Zabitlyiv.* Vervverfflich, zu verachten vvürdig. *Meg-vettendö.*

Aſpernātio, ōnis, f. Cic. *Za nikai derſanye, Zabitanye, Nemaranye.* e. Verachtung. *Megutálás, Vetendös.*

Aſpernor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. *Nemarim, Zabitavam, Za nikaj derſim, imam.* Verachte, vervverffe. *Megutálom, Semire - bajtom, tartom.* V. *Contemno, Sperno.*

Aſpĕro, as, are, avi, atum. (Act.) Tacit. *Oſtrim.* Scherffe, rauch *oder* herb mache. *éleſitem.* Transl. *Iram aſperare.* Tacit. *Razlyutitiſze.* Zornig vverden. *Annál in kább megharagitani.* Saxo aſperare pugionem. *Mech na kamen oſtriti.* Den Degen auf den Stein ſcherffen. *Megköſzörülni.*

Aſperſio, onis, f. Cic. *Poſzipanye, Skroptényе, Poſzkroplénye.* e. Beſprengung. *Meghintezés.*

Aſperſus, ûs, m. *Plin.* Olei aſperſu necantur. Vide *Aſperſio.*

Aſpĭcio, is, ere, exi, ectum. (Act.) Cic. *Gledim.* Schaue. *Megnézem, nézek.*

Aſpīrāmen, ĭnis, n. Varro. Aſpīrātio, onis, f. Cic. *Zdihavanye, Pridehnenye, Nadihavanye.* Das Anplaſen Anhauchen. *Lebelés, Ohajtás.*

Aſpīro, as, are, avi, atum. (Neu.) Cic. *Nadpuhávam, Nadihavam.* Anhauche, anblaſe. *Reá-fúvallok, Lehellek.* 2. V. *Defidero.* 3. V. *Faveo.* Omni ope mihi aſpiravi. Cic.

Aſpis, ĭdis, f. Plin. *Lyuticza kacha.* Eine Schlang. *áſpis kigyó.* Aſpis à vipera mutuat venenum. *proverb.*

Aſportātio, onis, f. Cic. *Odneſſenye.* e. Weg tragung. *Elvitel, Elhordás.*

Aſporto, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Odnaſſam.* Weg trage. *Elhordom, Elviſzem.*

Aſprēdo, *vel* Aſprītūdo, ĭnis, f. Cels. vid. *Aſperitas.* 2. Morbus oculorum duritie affectorum. *Med:*

Aſſa, orum, n. *plur.* Svet. *Klupi nakêbſze otopliczah ſzedi, Klupi za potitiſze.* Item, *Vſzakojacke pechenyke.* e. Teplitz - banck, Schvvitz-Banck. *Item* Allerley gebratenes. *Fördöben lévö padok, Veritékeznyi való padok.* Item: *minden nêmü petſenye.*

Aſsāmenta, orum, n. *plur.* Plin. *Debele ſtroke deſzke, Podnicze.* Linden-Breter. *Deſzkák, Padimentomók - boz valo deſzkázatok.*

Aſsārius, (idem quod aſſus) a, um. Cato. *Pecben.* Gebraten. *Sült.*

Aſsārium,

Digitized by Google

Aſsārius, ii, m. *antiq.* v. *As N* 2. & ſub *N.* 1, 2*dam notionem.* Equus mille aſſarium *pro* mille aſſariorum. *Varr.*

Aſsātūra, æ, f. Vopiſc. *Pecsenya*, s. Gebratens, s. Brätel. *Petſenye.*

Aſsĕcla, æ, m. Cic. *Szlednik, Dvoritel.* r. Nachfolger, Gefehrd, Aufvvarter. *Követő, Valaki után járó.* v. *Pediſequus.* 2. Omnium menſarum aſſecla. *Szakadokuſzacz.* r. Schmarotzer. *Jó lakáſt keresö.* Auct. *Declam.*

Aſſectātio, ōnis, f. Cic. *Dvorba, Dvorenye, Szledovanye.* e. Aufvvartung, Nachtrettung. *Udvarlás, Utánna-járás.* Item v. *Conſectatio, Imitatio.* 2. Cæli aſſectatio: *b. e.* obſervatio. *Plin.*

Aſſectātōr, ōris, m. Cic. *Verno-ſzlednik.* v. *Aſſecla N.* 1. *Conſectator, Imitator, Sectator.*

Aſſector, āris, ātus ſum, (Comm. *Freq.*) Cic. *Verno-ſzledim, Marlivo ſzledujem, Dvorim.* Embſig nachfolge, Aufvvarte. *Szüntelen utánna-járok, Szolgáltatok.* v. *Conſector, Imitor.* Aſſectari ſe omnes cupiunt. *Enn.* apud *Priſc.* 2. v. *Comitor.*

Aſſenſio, onis, f. Gic. v. *Conſenſio.*

Aſſenſor, ōris, m. Cic. *Privolyitel.* r. Vervvilliger. *Egyet-értö.* v. *Approbator.*

Aſſenſus, ūs, m. Cic. v. *Aſſenſio, Approbatio.*

Aſſentātio, onis, f. Cic. v. *Adulatio, Blandimentum, Blandiloquentia, Blanditia.* 2. v. *Aſſenſio.* ita *Vellej.*

Aſſentātiuncŭ'a, f. Cic. *Prilizavanyicske, Liczomérenyicske.* kleine Schmeichelung. *Hizelkedéſetske.*

Aſſentātor, oris, m. Cic. v. *Adulator.*

Aſſentātōrĭè, *Adv.* Cic. v. *Adulanter, Blandè, Blanditer.*

Aſſentātrix, īcis, f. *Plaut.* v. *Adulatrix.*

Aſſentio, īs, īre, ſi, ſum, (Neu.) *& uſitatius*

Aſſentior, īris, enſus ſum, (Dep.) Cic. 2. *volyum priſztajem.* Beyfall gebe. v. *Conſentio, Approbo.*

Aſſentor, āris, ātus ſum, [Dep.] *Prilaggujem-ſze, priloggatiſze.* v. *Adulor, Blandior.* Proprie tamen aſſentamur voce, adulamur geſtu, blandimur tactu. Aſſentatur tibi in omnibus. *Vu vſzem ti' po vólyi hodi, Vu vſzem te' hváli, Vu vſzemſze tebi prilizáva.* Er redet alles dir zugefallen, Er ſchmeichlet dir in allen. *Mindenben néked hizelkedik.* 2. v. *Aſſentior.*

Aſsĕquor, ĕris, ĕqui, cūtus ſum. [Dep.] *Doſztigujem, doſztignuti*, ali *doſzticki: Doſzpĕvam, doſzpeti.* Einholle, Ereile, Erlauffe, darzu komme *Elérem, Felérem.* v. *Conſequor N.* 1. 2. *Transl.* Cogitationem alterius aſſequi: *pro* intelligere, capere. 3. Honores aſſequi: *pro* obtinere. 4. Nullam meritorum partem aſſequi: *pro* æquare. 5. *paſſivè:* Ut nihil horum inveſtigari, nihil aſſequi potuerit. *Cic.*

Aſsĕr, ĕris, m. Plaut. *Deſzka, Daſzka.* s. Brett. *Deſzka.* propriè *Letva.* e. Latten. *Létz.* Vitr.

Aſſercŭlus, i, m. *Colum.* Aſſercŭlum, i, n. Cato. *Deſzchicza, Letvicza.* s. Bretlein, kleine Latten. *Deſzkátska, Létzetske.*

Aſsĕro, & Adſero, is, ĕrui, ertum, (Act.) Tacit. *Zaſztanovito povédam.* für gevviſs ſage. *állatom.* v. *Aſſevero.* 2. propriè & elegantèr: *Oſzlobodivam, oſzlobóditi: Szlobodim: Otimlyem.* Freymache, Rette. *Felſzabadítom.* v. *Vindico N.* 2. *Liberto.* Libertatem alicui aſſerere; *Quintil.* Libertati, *vel* in libertatem aliquem aſſerere; *Liv.* Manu aliquem aſſerere; *Terent. & Abſolutè* Aliquem aſſerere: *Ovid. b. e.* liberare, in libertatem vindicare. *Kóga ſzlobodnoga vuchiniti.* Einen in die Freyheit ſetzen. *Valakit felſzabadítani:* vagy *Valakit ſzabad emberré tenni.* Se à mortalitate aſſerere: *pro* liberare, eximere. *Plin. l.* 2. *epiſt.* 10. 3. v. *Vindico N.* 5. *Arrogo, Aſſumo.* Partem hæreditatis, *Ulp.* Nomen ſapientis ſibi aſſerere. *Quint.* 4. Aliquem cœlo aſſerere: *pro* adſcribere, referre. *Ovid.* 5. Studiis ſe aſſerere: *pro* dedere, tradere. *Plin.* v. in *Abdo N.* 2. *Refero N.* 5. 6. In ſervitutem aliquem aſſerere: *pro* conjicere, alicui ſubdere. *Liv.*

Aſsĕro, *vel* Adſero, is, ēvi, ĭtum. (Neut.) Cato. *Priſzéjam, poleg ſzéjem: Priſzadyujem. priſzaditi.* Zuſäe, darbey ſäe: derneben pflantze. *Melléje vetek, ültetem, palántálom.*

Aſſertio, onis, f. Cic. v. *Aſſeveratio.* 2. apud *Quint.* v. *Vindicatio.*

Aſſertor, ōris, m. Quintil. *Za iſztino povédavecz; Potverditel.* öffentlicher Bekenner; r. Beſtättiger. *Valamit állató; Erősítő.* 2. *Szlobodnik, Otimavecz, Szlobodſzchine davavecz.* r. Erretter der Freyheit, Befreyer. *Szabadságba helybeſztető.* v. *Vindex N.* 1. Item v. *Subjugator N.* 1. ita *Liv.*

Aſſervio, *vel* Adſervio, is, īre, īvi, ītum. (Neu.) Cic. *Priſzluſujem, Zpolo-ſzluſim.* Mitdiene. *Együttetle ſzolgálok.* v. *Inſervio.*

Aſſervo, ās, āvi, ātum, (Act.) Cic. *Pritchuvávam.* v. *Servo N.* 1. *Reſervo.*

Aſſeſſio, onis, f. Cic. *Priſzedanye.* e. Beyſitzung. *Mellé-ülés.*

Aſſeſſor, oris, m. Cic. *Priſzednik.* r. Beyſitzer. *Mellette ülö.*

Digitized by Google

Assessōrius, a, um. Ulp. *Prisszedni, Prisszednicski.* den Beysitzern gehörig. *Mellé-ülőbőzvaló, Birói rendhez-való.*

Assessūra, æ, f. *Ulp.* Assessoris officium. *Prisszednicstvo.* s. Beysitzer-Amt. *Mellete-ülőtisztʃt · Biróbi vagy Tanácsi renden-valóság.*

Assestrix, īcis, f. Afran. *apud* Non. *Prisszedavkę.* e. Beysitzerin. *Mellette ülő ásszony.*

Assēverantĕr, *Cic. &* Assevĕratè, *Adv.* Gell. *Potverdyajuch, Tverdno, Zaisztinu.* Betheuerlich Festiglich. *Erősen állatva, Erősitve.*

Assevĕrātio, onis, f. Cic. v. *Affirmatio.*

Assēvēro, as, avi, atum (Act.) Cic. *Sztalno potverdyujem.* Beständig zusage, betheuere, bestättige. *állhatatosson vallom, bizonyitom.* v. *Affirmo.*

Assiccesco, is, *Colum.* v. *Siccesco.*

Assicco, & Adsicco, as, *Colum.* v. *Sicco.*

Assĭdeo, ēs, ĕre, ēdi, essum (Neu.) Cic. *Prisztédam, Poleg szedim.* Hinzu sitze, Beysitze. *Mellé-ülök, Mellette-ülök.*

Assīdo, is, ĕre, ēdi, essum (Neu.) Plaut. v. *Assideo, Confido N. 2.*

Assĭduè, ssimè, Adv. Cic. *Nasztojno, Vdile.* v. *Sempiternè, Perseveranter, Diligenter.*

Assĭduĭtās, ātis, f. Cic. v. *Perseverantia, Diligentia, Industria, Sempiternitas.* 2. v. *Freqnentia.*

Assĭduò, *Adv.* Plaut. v. *Assiduè.* 2 v. *Sape.* Varr.

Assĭduus, a, um, *Cic.* ior, *Varr.* ssimus. *Svet.* v. *Quotidianus, Sempiternus.* 2. v. *Diligens N. 2.*

Assignātio, onis, f. Cic. v. *Attributio, Designatio.*

Assigno, as, *Cic.* v. *Attribuo, Designo.*

Assĭlio, & Adsilio, is, īre, ui. īvi, & ĭi, ultum, (Neu.) Cic. *Prisszkakujem, Nadzkácsem, nadzkocsiti.* Zuspringe, aufspringe, anspringe. *Mellé-szökém, Hozzá-ugrok.* 2. v. *Invado.* Ovid.

Assĭmĭlātio, onis, f. Plin. *Prisszpodablyanye, Prisszpodoblenye, Prilikovanye.* e. Vergleichung. *Hozzá-hasonlitás.*

Assĭmĭlis, le, Cic. *Prisszpodoben.* Allerdings ähnlich. *épen hasonló.*

Assĭmĭlĭtĕr, *Adv.* Plaut, *Prisszpodobno.* Gleich also. *Hasonló-módon.* v. *Similiter.*

Assĭmĭlo, as, avi, atum, (Act.) Cic. *Prisszpodáblyam.* Vergleiche. *Hozzá-hasonlitom.*

Assimulātè, *Adv.* Plaut. v. *Simulatè.*

Assimulātio, onis, f. Auct. ad Heren. *Vkanlyivo zkazuvanye.* v. *Simulatio.*

Assĭmŭlo, & Adsimulo, as. *Cic.* v. *Simulo.* Assimulare se amicum alicujus: *pro* fingere. *Terent.*

Assĭpondium, ii, n. Varr. *Merilo pòl oke.* Pfindig Gewvicht. *Egy fontnyi mérték.* v. *Pondo.*

Assis, is, f. Colum. v. *Asser N. 1. Tabula N. 1.*

Assĭsto, ĭs, ĕre, stĭti, ĭtum (Neu.) Cic. v. *Asto, Sto N. 1. Assideo, Adsum N. 1.* 2. Alicui assistere: *pro* patrocinari, adesse, *h. e.* ab aliquo stare, esse *Plin.*

Asso, as, avi, atum. (Act.) Apul. *Pechem.* Brate. *Slatkom. 2, Z deszkami pokrivam, podim.* Mit Brettern decke, vertäfele. *Deszkákkal béfedem.* fic leg. aliqui apud *Vitr.*

Assŏcio, as, Stat. *Pridrusujem, pridrusiti: V-druszto jemlyem.* Zugesellе, *Társúl veszem.* v. *Socio.*

Assŏleo, & Assŏlet. *Cic.* v. *Soleo, Solet.*

Assŏno, & Adsono, *Ovid.* v. *Consono, Resono N. 1.*

Assūdesco, is, ĕre, (Inch.) *Varr.* Sudus fio.

Assvēfācio, & Assvĕfacio, is, &c. Cic. *Privúcham; Priviknujem; Navadujem; Privadujem. privaditi.* Gevvöhne. *Reá szokatom.* v. *Conjuefacio.*

Assvefio, is ĕri, ctus sum, (Pass.) &

Assvesco, is ĕre, ēvi, ētum (Neu.) ap. *Virg.* Act.) Cic. *Privúcham sze, Privadivam sze, Priviknujem sze.* Mich gevvöhne. *Meg-szokom.* Nondum labori assveviſti, insveviſti. *Phras.* Nondum manus tuæ opere concalluêre; labor tibi callum nondum induxit.

Assvētūdo, ĭnis, f. Liv. *Priviknuvost, Privichenye.* e. Zugevvöhnung. *Reászokás.* v. *Consvetio N. 1*

Assvētus, a, um, *Privichen, Priviknyen.* v. *Svétuv.* labori, labore, *vel* laboris assvetus. *Cic. Liv.* 2. v. *Usitatus.* Ovid.

Assŭla, æ, f. Plaut. *Iverjè, Trészcbje, Trészka,* e. Schaatta. v. *Reciſamentum, Secamentum.* Item v. *Fragmen.* Vitr. 2. v. *Scandula.*

Assŭlātim, *Plaut.* Assŭlōsè, *Adv.* Plin. v. *Minutè, Fruſtillatim.*

Assultim, *Adv.* Plin. *Nazkokczè, Prizkokczè.* Sprungs-vveise, mit aufhupffen. *Reá-ugrándozva.*

Assulto, as, avi, atum, (Neu. *Incb.*) *Prizkakivam, Nazkakivam, Zazkakivam.* Auf oder an etvvas ringe, offt ſpringe, aufhupffe. *Reá-ugrándozom.* Vallo assultare, *Sil.* Latera exercitûs assultare. *Tacit.*

Assultus, ûs, m. Virg. *Prizkoka, Nadzkoka, Jurisz,* peregr. *Stúrma.* r. Anſprung, Anlauf, s. Sturm-laufen. *Reá-ugrás.* v. *Aggressio.*

Assūmo, is, &c. Cic. *Name jemlyem, Prijémlyem.* Aufnehme. *Felvészem.* v. *Sumo N 1.* & 2. 2. In argumentationibus *assumi* dicitur id, quod in Scholis *medius terminus* vocatur, *Id. 2. de Divin. c. 52.*

Assumptio, & Assumtio, onis, f. Cic. *Na sze vzetje, k-szebi prijetje.* e. Auf oder Annehmung. *Réá-vétel.* Hinc 2. Speciatim: *Velika messa, V-nebo-vzetje B. D. M.* i ariæ Himelfahrt. *Nagy Boldog Aszszonyunk k'Mapja.*

Assumptīvus, a, um, Cic. *K-szebi jemlyuchi.* Zu ſich

Digitized by Google

Geh nehmend, zunehmend. *Magához-vévő.*

Aſſuo, & Adſuo, is, ĕre, ui, ūtum. (Act.) Horat. *Priſzódam.* Annähe, zunähe. *Ráá-várom.*

Aſſurgo, is, v. *Surgo N. 1.* Ex morbo aſſurgere: *pro* ſurgere, convaleſcere. *Liv.* Alicui aſſurgere: *b.e.* honoris exhibendi gratiâ ſurgere. *Cic. 2. Tuscul.* In altum aſſurgere: *pro* excreſcere. *Plin.* Turris aſſurgit: *pro* in altum educitur, attollitur. *Virg.*

Aſſus, a, um, Varr. *Pechen.* Gebraten. *Megſültt.* Item v. *Torridus.*

Aſt. *Conj.* Cic. *Ha, Neg.* Aber. *De, úgy de.*

* Aſticus, i, m. Plin. *Morſzki-rak.* r. Meer-krebs. *Tengeri rák.*

* Aſtĭphis, idis, f. Plin. v. *Uva paſſa* in *Paſſus.*

* Aſtĕriſcus, i, m. *Zvezdicza* * *znaménye.* s. Sterlein. *Kis-csillag.*

Aſterno, & Adſterno, is, *Ovid.* Juxta ſterno.

* *Aſthma*, ătis, n. *Nedaſzilvoſzt.* Kurtzer Athem. *Fúladozás, Nehezen lehellét.* v. *Orthopnœa.*

Aſthmătĭcus, a, um, *Plin.* v. *Suſpiriosus, Orthopnoicus.*

Aſtĭpulātio, onis, f. Plin. v. *Aſſenſus.*

Aſtĭpulātor, oris, m. Cic. v. *Aſſenſor.* Item v. *Stipulator.*

Aſtĭpulātus, ûs, m. Plin. v. *Aſtipulatio.*

Aſtĭpŭlor, & Adſtipulor, āris, ātus ſum, (Dep.) Liv. v. *Aſſentor.*

Aſtĭtuo, is, *Aul. ad Heren.* v. *Aſtituo, Colloco.*

Aſto, ās, aſtĭti, ĭtum, (Neu.) *Poleg ſztoim.* Dabey ſtehe. *Mellette állok, Felállok.* Aſtare ad tumulum, *Cic.* alicui. *Plaut.* v. *Aſſisto.*

* Aſtræa, æ, f. Ovid. *Boſiczapravicze* e. Göttin der Gerechtigkeit. *Igazságnak Iſten-Aſzſzonya.*

Aſtrĕpo, & Adſtrepo, is, Syn. *Conſtrepo, Juxta ſtrepo.* Vulgus huic adſtrepebat: *b.e.* ſtrepitu applaudebat. *Tacit.* Surdas aures irritis precibus aſtrepere. *Plin.*

Aſtrĭctè, *Adv.* Cic. v. *Reſtrictè.*

Aſtrictio, ōnis, f. Plin. v. *Conſtrictio.* Transl. v. *Coactio N. 2. Adactio.*

Aſtrictōrius, a, um, *Plin.* aſtringens.

Aſtrictus, a, um, Cic. v. *Reſtrictus.* Alvus aſtrictior. *Celſ.*

Aſtrĭcus, a, um, *Var.* ap. *Non.* v. *Siderolis.*

Aſtrīdeo, Adſtrideo, *Stat.* v. *Strideo, Propeſtrideo*

Aſtrĭfĕr, & Aſtrĭgĕr, ĕra, um, Stat. v. *Stelliſer.*

Aſtringo, is, v. *Conſtringo, Coarcto, Alligo N. 1.* Vimine vites arbori adſtringere. *Colum. 2.* Transl. v. *Obligo N. 2. Obſtringo N. 2.* Fidem ſuam alicui, ſibi aliquem obſequiis aſtringere. *Cic. 3.* v. *Cogo N. 1.* lege, neceſſitate aſtringi. *Id. 4.* dicendo aliquid adſtringere: *b.e.* paucis dicere. *Id.*

* Aſtrŏlăbium, ii, n. *Zvezdomera, zvezdogled, zvezdnik.* e. Sternen-lauffs-Tafel. *Tsillag járáſt esmértető rész ſzerſzám.*

* Aſtrŏlŏgĭa *vi accent.* æ, f. Cic. *Zvezdo-znanztvo.* e. Geſtirn-Kunſt, Stern-Deuter-Kunſt. *Tsillag ó' vagy égről-való tudomány.*

* Aſtrŏlŏgus, i, m. Cic. *Latinè* Interpres aſtrorum. *Zvezdo-znanecz.* r. Stern Deuter, Stern-Kucker, Geſtirns-Erfahrner. *Tsillag-magyarázó.*

* Aſtrŏnŏmĭa *vi accent.* æ, f. Senec. *Zvezdomerztvo.* v. *Aſtrologia.*

* Aſtrŏnŏmus, i, m. Jul. Firmic. *Zvezdo-mereecz.* v. *Aſtrologus.*

* Aſtrum, i, n. Virg. *Zvezdiſzebe.* s. Geſtirn. *Tsillagzat.* Item v. *Stella.* ita *Cic.*

Aſtruo, & Adſtruo, is, xi, ctum, (Act.) Colum. *Prinapravlyam; Pridelávam, pridelati.* Hinzubaue. *Hozzá-vagy Reá építem.* Transl. v. *Superaddo.* Dignitati alicujus aliquid aſtruere. *Plin.*

Aſtŭpeo, & Adſtupeo, *Senec.* ad aliquid ſtupeo.

Aſturco, ōnis, m. (ab *Aſturia.*) *Sen.* v. *Talutarius.*

Aſtus, ûs, m. Plaut. *Preſganztvo, Stegavoszt.* e. Liſtigkeit, liſt. *Ravaſzság.*

Aſtūtè, *Adv.* Cic. *Preegano, Stegavo, Podjamno* Liſtiglich. *Ravaſzúl, álnokúl.* v. *Verſutè.*

Aſtūtĭa, æ, f. Cic. v. *Aſtus, Verſutia.* Differt ab *Aſtu*, ſicut *Iracundia* ab *Ira.*

Aſtūtus, a, um, Cic. *Preegán, Stegav.* Liſtig. Verſchlagen, Witzig. *Ravaſz, álnok.* v. *Verſutus.*

* Ăsÿla, æ, f. Plin. *Ptichja tráva.* s. Vogel-Kraut. *Tyúk-húr.* v. *Serpyllum.*

* Ăsÿlum, i, n. Cic. *Syn.* locus perfugii. *Vtechiſchte, Meſzto ſzegurnaſzti.* s. Freyhaus, Freyer Orth. *Menedék hely, ſzabad hely.* Transl. v. *Libertas N. 1. Perfugium.*

Ăt, At enim, At verò, Vérùm enim, *Conj.* v. *Aſt, Verùm, Atqui. 2.* v. *Cæterà.* Cic. 3. v. *Saltem.* Virg.

Ătămīta, æ, f. *Tetcza dedovoga deda po otczu: Tetcza peta po otczu.* Des Ur-Ur-Ahn-Vatters Schweſter. *Nagy-apám nagy-apjának attya nénnye*, vagy *húga.*

Ătăvĭa, æ, f. *prededova* ali *prebabina Baba: Babicza ou petom kolenu.* e. Ur-Ur-Alt-Mutter. *Nagy apám* vagy *Nagy-anyám Nagyattyának* vagy *Nagy annyanak Annya.* ita *Cajus Dig. lib. 38. tit. 10. leg 1.*

Ătăvuncŭlus, i, m. *prebabine babe Brat: Vujecz petoga reda.* r. Ur-Ur-Alt-Mutter-Bruder. *Nagy-anyám nagy-annyának annya öttse* vagy *báttya.*

Ătăvus, i, m. Cic. *prededov* ali *prebabin Ded: Dedek ou p tom kolenu.* r. Ur Ur Alt-Vatter, Ur Ur-Ahne. *Nagy-apám* vagy *Nagyanyám Nagy-attyának* vagy *Nagyannyá-*

Digitized by Google

nak apja. ita *Caj. l. c. 2.* apud *Vellej.* invenitur usurpatum pro *Abavo.*

Ātĕr, ātra, um, Cic. *Jákocbern.* Kohl-schvvartz. *Igen fekete.* v. *Niger N. 1. Obscurus N. 1.* Item v. *Atratus.* ita *Virg. 2.* Transl. v. *Funestus, Turpis, Fœdus, Sævus, Niger N. 2. Obscurus N. 2.* ita *Gell. Horat. Virg. 3.* Albus, an ater sit, nescio. *Prov.* ap. *Cic.* de homine prorsus ignoto.

* Āthēnæum, i, n. *Lampr.* Locus erat Athenis literarum professoribus frequentissimus. *Transl.* v. *Schola, Universitas N. 2.*

* Āthĕus, & Athĕŏs, i, m. Cic. *Bogoneverecz, prez Boga.* r. Gottes-Verlaugner, Gottloser. *Isten nélkül való.*

* Āthlēta, æ, m. Cic. v. *Pugilator.*

* Āthlētĭcă, æ, f. *Plin.* &

* Athleticē, es, f. *Boritelztvo.* e. Fecht-Kunst. *Bajnoki Mesterség.* v. *Pugilatus.*

Athletĭcè, *Adv.* Plaut. *Boritelzki.* Fechterisch. *Bajnoki módon. Transl.* v. *Eximè, Fortiter.*

Athletĭcŭs, a, um, *Cels.* v *Pugilatorius.*

Atmātertĕra, æ, f. *Prebabine babe Jzesztra: Tetcza po materi vu petom redu.* e. Ur-Ur-Alt-Mutter-Schvvester. *Nagy-anyám Nagy-annyának Annya nénnye* vagy *búga.* ita *Caj. l. c.*

Atnēpōs, ōtis, m. Caj. *Podvnukov vnuk, Vnuchich vu petom kolenu.* r. Enckel-Enckels-Sohn. *Unokám unokájának fia.*

Atneptis is, f. Caj. *Vnuchicza vu petom kolenu.* vierdte Nätfin. *Unokám unokájának leánya.*

* Ātŏmus, i, f. (ap. *Vitr.* m.) Cic. *Nerazdelek, Szuncheni prah.* ein unzertheilig Ding, s. Sonnen-Stäublein. *Kettè osztbatatlan apró por részetskéje.*

Atpătruus, i, m. Caj. *Prededovoga deda brat: Sztrica peti na redu.* r. Ur-Ur-Ahn-Vatters Bruder. *Nagy-apám nagy-apjának attya öttse* vagy *báttya.*

Atquĕ, *Conj.* v. *Et N. 1.* 2. Ponitur pro *Quam N. 1.* post voces *alius, secus, aliter, contrà, contrarius.* Contrà, atque ominabar, agis. 3. pro *uti.* Colitur æque atque DEus. 4. pro *Immò, Quinimò,* cum voce *adeò.* Consiliô, atque adeò amentiâ tuâ impulsus. 5. pro *et quidem, præcipuè.* Negotium magnum est navigare atque id mense quintili. *Cic.*

Atquĕ ĕtĭăm, *Syn.* Et verò. Cic. *y takaj.* und auch. *és ezis.*

Atquī, *Conj.* Terent. *Ali pak.* Und aber. *Pedig.* Hujus *syn.* sed, sed enim, verùm, verumtamen, etenim, certè. *Usus* Atqui (*pro* et, atque etiam si tempus ullum est &c. Ita quidem cogitabam, atqui (*pro* at verò) &c. Atqui (*h. e.* attamen) ne ex eo quidem tempore hoc egit Sextius.

† Ātrāmentārĭum, ii, n. *Chérnilnicza, Posuda za chérnilo.* s. Dinten-geschirr. *Téntás-edény, Kalamárit.*

Ātrāmentum, i, n. Cic. *Chérnilo:* vulgo *Tinta.* Schvvartze farb, e. Dinten. *Feketítő.* Item v. *Sepia N. 2.*

Ātrātus, a, um, Cic. *Pochérnyen.* Geschvvärtzt. *Meg-feketitett.* Item v. *Pullatus.*

Ātriārĭus, ii, m. Ulp. v. *Mediastinus.*

Atrienſis, se Cic. *Peddvorni, Pridvorzki.* Zum Vorhof gehörig. *Pitvarboz-való.* Servus atrienſis. v. *Janitor.*

Ātriŏlum, i, n. Cic. *Preddvorchecz.* s. Vor-Höflein. *Pitvarotska.*

Ātrĭplex, ĭcis, m. & f. Plin. *Loboda.* s. Milten-kraut. *Laboda fü.*

Ātrĭtās, ātis, f. Plaut. v. *Nigredo.*

Ātrĭum, ii, n. Vitr. *Preddvor.* r Vorhof. *Pitvar.*

Ātrōcĭtas, atis, f. Cic. *Setosztokozt, Sesztochina.* v. *Crudelitas, Diritas, Immanitas.*

Ātrōcĭtĕr, *Adv.* Cic. *Sesztokko.* v. *Crudeliter, Immaniter.*

Ātrŏr, ōris, m. Gell. v. *Atritas.*

* Ātrox, ōcis, *om.* Cic. *Sesztok.* v. *Crudelis, Dirus, Immanis N. 1. Immitis N. 2.* 2. propriè v. *Crudus N. 1.* & 2. ita *Fest.*

Attactus, ûs, m. Varr. *Dotik.* e. Berührung. *Illetés.*

* Attăgēn, ēnis, m. *Plin.* Attăgēna, æ, f. Mart. *Jerebicza.* e. Hasel-Huhn. *Tsászár-madár.*

Attălĭcus, a, um, Horat. *Atlaczki, iz atlacze, iz zlatotkaje* vulgo *iz zlatoga ſtuka.* aus Atlas-zeug, aus Gold-stuck. *Atlatzból-való.* Item v. *Magnificus, Splendidus N. 2.*

* Attălus, i, m. *Cic.* Pergami rex pecuniâ, & splendida supellectile præpotens: hinc *Attalicus,* pro *splendido, magnifico,* &c.

Attămĕn, *Ali vendar.* Aber doch. *De mindazáltal.* v. *Tamen.* nonnunquam dividitur. *Cic.*

* Attĕgĭæ, ārum, f. *Juven.* v. *Mapalia.*

* Attĕlăbus, i, m. *Plin.* v. *Locusta N. 1.*

Attemperātè, *Adv.* Terent. v. *Temperi.*

Attempĕro, ās, āvi, ātum. (Act.) v. *Adapto.* Gladium jugulo attemperare, *Senec.*

Attendo, ĭs, ĕrĕ, attendi, tum, (Act.) *Pázim,* peregr. *Mérkam.* Aufmercke. *Reá-figyelmezek.* v. *Intendo N. 3. Observo N. 1.* Æquô animô hoc, me studiosè attendite. Attendite animos ad ea, quæ sequuntur. *Cic.* Dictis attendere. *Plin.* Diligenter attendite: *Phæd.* Perattentos vestros animos velim. Mentem, aures vacuas advertite. Adhibete animos ad ea, quæ dicam, eáque penitus mentibus vestris mandate. Studete mihi hodie, & animis omnes adestote, &c. 2. propriè v. *Tendo N. 1.* Arcum attendere, *pro* attrahere. *Apul.*

Attentè

Digitized by Google

Attentè. *Adv.* Cic. *Pazlivo, Pomnivo.* Auffmerckſam. *Figyelmeteſen.*

Attentio, ōnis, f. Cic. *Parenye.* peregr. *Merkanye.* e. Auffmerckung. *Figyelmeteſség.*

Attento, as, āre, āvi, ātum, (Act.) Cic. *Probuvanyem, Skuſſavam.* Unterſtehe. *Merészlik, Meg-kéſértem.*

Attĕnŭātio, ōnis, f. Cic. *Sztenchenye, Otenyenye. Orenchanye.* Daſs dünner machen. *Megkönyitás.* 2. vid. *Imminutio.*

Attĕnŭo, as, āre āvi, ātum. (Act.) Cic. *Pritenyem, Ottenim, Tenko chinim.* Dünn mache, vermindere. *Megvékonyitom.* 2. V. *Imminuo.*

Attĕro, is, ĕre, trīvi, ītum, (Act.) Cic. *Pritervem, Terem. Naterujem, Drobno nachinyam.* Zerreube. *Elkptatom.* 2. vid. *Calco.* Plin. 3. *translatè.* Atterere famam. Sall. pro *Imminuere, lædere.*

Atteſtātio, ōnis, f. Macr. *Poſzvedochenye.* e. Bezeugung. *Bizonyság-tétel.*

Atteſtātor, or s, m. Plin. *Poſzvedochitel.* Der etwas bezeuget. *Bizonyito, Bizonyság tévő.*

Atteſtor, āris, āri, ātus ſum. (Depon.) Cic. *Szvedochim.* Bezeuge. *Megbizonyitom, Bizonyságot bé-vezetek.*

Attexo, is, ĕre, exui extum. (Activ.) Cic. *Pritkavam, Tkem.* Anvvebe. *Hozzá-ſzövök.*

Atticē. *Adv.* Cic. *Athenianſzki.* Atheniſch. *Athénái ſzólásának módján.*

Atticus, a, um. Cic. *Athenianſzki, a, o.* Atheniſch. *Athénái.*

Attilus, i, m. Plin. *Morſzka ſzvinya.* s. Meerſchvvein. *Tengeri diſznó.*

Attĭnæ, ārum, f. *plur.* Pallad. *Zid z-kamenya pez vapna.* Eine Mauer von Steinen gemacht ohne Kalck. *Kősalmáſz nélkül.*

Attĭneo, es ēre, nui, entum. (Activ.) Cic. *Priſztoim, Kzmuidem, Priderſavam.* Zugehöre, aufhalte, behalte. *Hóza tartozom, tartom.* Attinere aliquem. Tac. *Koga priderſati.* Einen aufhalten. *Valakit megis-tóztatni.* Impersön. Quod ad abſtinent am attinet. *Kai K-zderſavanyu ide* ali *prijztoiſze.* Was zu der Enthaltung gehöret. *Mi az maga megtartoſztatáſát illeti.*

Attingo, is, ere, ĭgi, actum. (Activ.) Cic. *Doſzegam, Doſzegam, Doticbem.* Erlange, Anrühre. *Megillettem. Hozzá-érek. Construitur cum ſolo Accus.* Rem aliquam attingere. *Vel etiam cum Accuſa: & præpos. Ad.* attingere ad rem. Plaut.

Attollo, is, ĕre. *Caret Præteritô, ac ſupino; nam* ſuſtuli, ſublatum *mutuatur â verbo Suſtollo.* Virg. *Podiſem, zvilſuiem, Podigujem* Erhebe, aufhebe. *Felemelem, Magaſztalom.*

Attondeo, es, ēre, ondi, onſum. Plau. *Pribriam, Podbrivam.* Beſchere. *Megnyirem, Beretválom.*

Attŏnĭtè *Adv.* Plin. *Zazablyeno, oſztupnyeno.* Beſtürtzt, erſchröcklich. *Elrémülve, Bámúlva.*

Attŏnĭtus, a, um. Virg. *Zazablyen, Oſzupnyen.* Erſchröckt. *Elrémölt, Rettent.*

Atractio, ōnis, f. Quint. *Privlechenye, Pritegnenye, Povlechenye, Navijenye.* e. Zuziehung. *Hozzá-vonás, Szivás.*

Attrăho, is, ĕre, axi, actum. (Act.) Cic. *Pritesém, Dovlekujem, Doteſujem, Priteſujem, Navinyujem.* Zuziehe. *Magamhoz-vonſzom.*

Attrectātio, onis, f. *Apul.* Attrectātus, ûs, m. Cic. *Dotikanye, V-rukah ponaſſanye.* Das Anrühren. *Hozzá-nyulás.*

Attrecto, as, āre, āvi, ātum. Cic. *Pritikam, Dotikamſze, V-rukah ſulim, Ponaſſam.* Anrühre. *Tapogatom, Tapaſztom, Illetem.* Libros manibus attrectare. *Cic.*

Attrĭbuo, is, ĕre, ui, ūtum. (Act.) Cic. *Pridajem, Dodajem.* Zugebe. *Tulajdonitom, Hozzá-adok.*

Attrĭbūtio, ōnis, f. Cic. *Pridanye, Pridavanye, Dodavanye.* Das Zugeben, e. Zuſtellung. *Tulajdonitás, Hozzá-adás.*

Attrītus, ta, tum. Liv. *Sztêrt, Zatert, Ponoſſen.* Abgevvetzt, Abgenutzet. *Elvåſott, Kopott.*

Attrītus, ûs, m. & Attrītio, ōnis, f. Plin. *Szterenye, Zatrenye, Razdiranye, Dodere. nye.* e. Abvvetzung, Abnutzung. *Koptatás, Surlás, Várolás.* 2. *Bruſzenye, Oſztrenye.* Das Schleiffen, Wetzen. *Köszörülés.* Gladium cotis attritu parare. Apul. *Mech. bruſziti.* Das Schvverdt vvetzen. A' *Kardot meg-köszörülnyi.*

Ătўpus, i, m. *Gell.* Attŭbus, i, m. Auson. *Pentav r.* Stammler. *Rebegőszavu.*

Au. *Interje.* Terent. *Jaj! Oh jai!* Ach vveh! *Ennye.*

Āvārè. *Adv.* Cic. Āvārĭter. *Adv.* Plaut. *Szkupo.* Geitziglich. *Fősvényűl.*

Āvārĭtia, æ, f. *Cic.* Āvārĭties, ei, f. Lucret. *Szkupoſzt.* e. Kargheit, r. Geitz. *Fősvénység.*

Āvārus, a, um. Cic. *Szkùp, Sztiſzni-ruk.* Geitzig. *Fősvény. Transl.* Avarus Laudis. *Horat.* Avarus cædis miles. *Claud.* pro *avidus.*

Digitized by Google

Āuceps, cŭpis, *com.* Cic. *Ptichár*, *Pticzo-lovecz*, *Ptichjilovecz*. r. Vogelfanger. *Madarász*.

Āucilla, æ, f. Apul. *Pticza*. r. Vogel. *Madár*.

Āuctārium, rii, n. Plaut. *Nadavek*, *Pridavek*, *Priverſek*. e. Zugab. *Hozzá-adás*, *Meg-ſzerzés*.

Auctio, onis, f. Cic. *Prodavanye*, *na kſ chevecbe*, *Muntanye*, *Pridavanye*. (peregr.) *Vendéta*. Offentliche Feilbiethung. Gant. *Kótyavetye*. 2. V. *Incrementum*, *Additamentum*. Bona alicujus auctione conſtituta vendere, *Imanya chiana kiche vecbe dana prodavati*. Eines auf öffentliche Feilbiethung gegebene Haabſchafft Verkauffen. *Kótya vetye joſzágot el adnyi*.

Auctiōnālia, orum, n. *plur.* JCt. *Piſzmo nad dugovanyem na kiche veche dánem vuchinyeno*. Aufgerichtete Schrifft vvegen der Verkauff- und Feilbiethung. *Kótyavetyén el adatott dolgokrul tsinaltt irás*.

Auctiōnārius, a, um, Cic. *Kichevechki*, *Nakiche veche dàn*. Zur Verkauff- und Feilbiethung gehörig. *Kótya vetyérevaló*.

Auctiōnārius, ii, m. *Terſecz na Kiche veche*, *na muntu*, *Muntavnik*. r. Handler auf Feilbiethung. *Kótya vetyér*.

Auctiōnor, aris, ari, atus ſum, Cic. *Prodajem na kiche veche*, *Daiem na munu*, *na pridavek*. Offentlich feilbiethe, vergante dem zu kauffen gebe, der mehr verſpricht. *Kótya vetyére adom javaimat*.

Āucto, *Plaut.* Auctito, *Tacit.* as, are, avi, atum, (frequen.) *Guſzto krát povekßavam*, *Pribolſzavam*. Offt vermehre. *Gyakran öregbitem*.

Auctŏr, & Āuthŏr, ōris, m. Cic. *Pochetnik*. r. Urheber, Anfänger. *Kezdö*. 2. *Povekßitel*, *Pribolßavecz*. r. Vermehrer. *Nevekedö*. Auctor æris, *Povekßitel penez*. r. Geld-Vermehrer. *Pénz öreghitö*, *jobbitó*. 3. *Knigo-piſzecz*. r. Scribent. *Könyv iró*. Livius rerum Romanarum author locupletiſſimus. 4. pro *Szaſzor*, *Impulſor*, *hortator*, *machinator*, *Architectus* &c. Magnopere illi author fui ad rem ſuſcipiendam. *Cic.* Author tibi non ſum, ut naviges. *Cic.* 5. V. *Nuncius*. Certis & idoneis authoribus comperi. *Cic.* 6. pro *Inventore*: Mercurius auctor Citharæ. *Lucan.* 7. Vid. *Teſtis*. Auctorem eſſe pro aliquo. Cic. *Zakoga biti ſzvedokom*. r. Zeug für einen ſeyn; die Zeugnuſs für einen geben. *Valaki mellet bizonyitanyi*.

Āuctōrāmentum & Āuthōramentum, i, n. Cic. *Zavez junachki*, *Med Vojnike prijemlyenye*. e. Verbindung, Werbung. *Vitézek közé kötelezés*. 2. *Naplachanye*, *Plazha*. e. Beſoldung. *Zóld*, *Bér*, *Fizetés*. 3. *Dàr*, *Poklon*. ità Vellej. Pat. e. Beſchenckung, e. Belohnung. *Ajándék*.

Āuctōrātus, a, um. Hor. *Na muntu y kiche veche prodan*. Durch die offentliche Feilbietung, gant, verkaufft. *Kótyavetyén eladatott*. 2. Āuctōrātus, i, m. Hor. *Szluga tak prodan*. r. Knecht, der alſo verkaufft vvorden. *Szólga ugy eladatott*. 3. Idem ac *fide obſtrictus obligatusque*.

Āuctōrĭtas, & Āuthōrĭtas, ātis, f. Cic. *Oblaſzt*, *Jakoſzt*. e. Gevvalt. *Hatalmaſság*.

Āuctōrĭtātīvè *Adv.* JCt. *Bahato*, *Zapovédajuch*. Befehls-Weiſse. *Meréſzen*, *Parantſolva*.

Āuctōro, Āuthōro, as, are. Cic. *Vu vere Zaveſujem*, *zavezanoga chinim*. Verbindlich mache, verpflichte, verbinde. *Valakit*, *Hittel Kötelezek*. Ne auctoraretur profupſit. Cic. *Pobegelie*, *da ne bi zavezan poſztal*. 2. pro *author ſum*. Vellej. 3. pro *ſervos palam divendo*. Cic.

Auctus, ús, m. Plin. *Povekßanye*, *Pridanye*. e. Vermehrung. *öreghités*, *Nevekedés*.

Āucŭpātio, onis, f. *Quint.* Aucŭpium, ii, n. *Cic.* Āucŭpātus, ús, m. Capitol. *Ptichijlòv*. r. Vogelfang. *Madarászás*.

Aucŭpor, āris, ari, ātus ſum. (Dep.) *Cic.* Aucŭpo, as, are. Plaut. *Ptichárim*, *Pticze lovim*. e. Vögelfange. *Madarászok*. Transl. Aucupari alicujus verba. Senec. *Paziti na chie réchi*, *vu recheh loviti*. Eines Worte auffangen. *Szókra vigyázny*, *szóban megfogny*.

Āudācia, æ, f, *Cic.* Āudentia, æ, f. Plin. in bonam partem. *Batrivoſzt*, *Szmény*, *Szêrchenoſzt*. e. Behertzt-Muthigkeit, Unerſchrockenheit. *Merészség*, *Batorság*. in malam: V. *Impudentia*, *Præſumptio*, *Temeritas*.

Audācĭter *Adv. Plaut.* Audacter. *Cic.* Audenter. Tacit. *Batrivo szêrcheno*. Unerſchrocken. *Merészen*.

Āudax, ācis, *om.* Cic. *Batriv*, *Szercben*. Behertzt muthig. *Szives*, *merész*. in partem malam: V. *Impudens*, *Temerarius*.

Āudeo, es, ere, ausus ſum, (Neu.) Cic. *Szmém*, Dörffe. *Merek*. Majora viribus audere. Virg.

Digitized by Google

Virg. *Vezk ſzmeti, nego machi.* Uber ſein Vermögen dörffen. *Ereje ellen tſelekednyi.*

Aud entia, æ, f. Cic. *Poſzlub, Poſzluſsanye.* Das Zuhören. *Halgatás.*

Audio, is, ire, ivi, itum, (Act.) Cic. *Chujem, szlyſam.* Ich höre. *Hallok.* 2. V. *obedio.* cum *Dativo.* Dicto audientem eſſe. Cic. *pokornomu biti.* Gehorſamen. *Engedelmeskednyi ſzerſzogadnyi.* 3. V. *Exaudio.* Audire preces alicujus. *Virg.* 4. *Poſzluſſam.* Zuhöre. *Halgatok.* Diſcipulus audit Magiſtrum. 5. Bene, vel malè audire. *Cic.* eſt bonam vel malam famam habere.

Audítio, onis, f. Cic. *Chujenye Poſzlúſſanye, ſzluſſanye.* Das Hören. *Hallás.*

Auditor, oris, m. Cic. *Poſzluſsitel, Poszluſſavecz, ſzluſsavecz.* r. Zuhörer. *Halgató.* 2. V. *Diſcipulus.* Perſeus Zenonis auditor. Cic. Platonis auditor Ariſtoteles. *Cic.*

Auditórium, ii, n. Quint. *Poſzluſsalnicza, mejſto za poſzluſſanye.* Hör oder Lehr-Stube. *Kőz hallgató, vagy, tanúló helly.* 2. per Metonymiam, pro ipſis *auditoribus.* Nuper adhibito ingenti auditorio librum de vita ejus recitavit. *Plin.* 3. pro *Foro* & *tribunali.* Ad majus auditorium vocatus eſt. JCt. *Je pozvan na vekſi ſzud.* Er iſt beruffen vvorden zum gröſſeren Gericht. *Nagyobb törvényre hivatott.*

Auditus, ûs, m. Cic. *Chúlenye, Chút je, ſzluſſanye.* Das Gehör. *Hallás.*

Avē, āvēto, āvēre, *Defectiv.* Matt. *Zdravo.* GOtt grüſse dich. *Egészségel.* Avere te jubet. Matt. *Poſzdravlyate.* Er laſt dich grüſſen. *Köszöntett, tégedet.*

Avĕho, is, ere, exi, ectum, (Activ.) Cic. *odpelyavam, odvásam,* Wegführe. *Elviszem.*

Avellāna, æ, f. Plin. *Léſznyak.* e. Haſelnuſs. *Mogyoró.*

Avello, is, ere, avelli, & avulſi, ulſum (Activ.) Cic. *Odtèrgavam.* Wegreiſſe. *Elszakaſztom.*

Avēna, æ, f. Plin. *Zób, Oveſz.* r. Haber. *Zab.*

Avēnāceus, a, um, Plin. *Zoben, a, o, Oveſzen.* Habern. *Zabból való.*

Avens, entis, *omn.* Livi. *Rad.* Gern. *Örömeſt Kivánó.*

Aventer. *Adv.* Sidon. *Z drage volye, Rad.* Gern. *Örömeſt.*

Aveo, es, ere, (Neut.) Cic. *Selim.* Begehre. *Kívánom.*

Avernālis, is, *com.* le, *n.* Horat. *Peklenyſzki.* Höll ſch. *Pokolbéli.*

Avernus, ni, m. Stat. *Pekel.* e. Höll. *Pokol.*

Āverrunco, as, are, avi, atum, (Activ.) Cic. (*propriè* amputo) *obrezavam terſzje, kleſztrim drezje, Prirezavam, odreſzujem.* Transl. *Odvrácham, odgányam.* Die Reben ſchneide. *Item* abtreibe, abvvende. *Szőlőt metſzek.* Item *Elbáritom, Haitom.* Averruncare iram Dei Liv. *Szerdu bosju odvernuti.* Gottes Zorn abvvenden. *Iſten haragjat eltavoznyi.* Averruncare vites. *Terſzje obrezavati.* Die Reben abſchneiden. *Szőlőt meg-metzenyi.*

Āversābilis, is, *com.* le, n. Vide *Abominabilis.* Lucr.

Āverſor, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Cic. *Odvrachamſze, Odmechemſze, Hérhet Kaſzem.* Ein Widervvillen habe, den Rucken kehre, *Elirtózom tőle, Utálom.*

Āverſor, ōris, m. Cic. *Odmetavecz, Odvrachavecz.* Der etvvaſs entvvendet, abtreibet. *Elidegenitő.* Averſor pecuniæ. *Odjemitel penez, Penezni tat.* Entvvender des Gelts, r. Gelt-Dieb. *Kőzönséges pénznekmára, Fordítója, Lopója,* Pénz-*lopó.*

Āverſus, a, um. Cic. *Odvernyen. Protivzen.* Abgevvendet. *Elfordúlt. Transl.* Deos averſos eſſe â ſalute populi. *Cic.*

Āverta, æ, f. Horat. *Podperſzine konyſzke.* Der Bruſt-Riem eines Pferds. *Szügyelő.* 2. *Podrepicza.* Eines Pferds Schvveiff-Riem. 3. vid. *Hippopera.*

Āverto, is, ere, erti, erſum, (Act.) Cic. *Odvracham, Odganyam,* item *Oſzlobagyam.* Abtreibe, Abvvende. *Elforditom, Haitom, Felſzrabaditom.* Avertat Deus. Cic. *Nedaj, Oſzlobodi Bog. &c.*

Aūfero, ers, erre, abſtŭli, ablātum, Cic. *Odnaſſam.* Wegtrage. *Elviſzem.* 2. vid. *Abeo.* Auferre ſe de convivio, è conſpectu, *Cic.*

Aūfŭgio, is, ere, ūgi, ĭtum. Cic. *Vutechem, Pobegavam, Odbegavam.* Weglauffe, fliehe. *Elfutok,* Sza'adok.

Aŭgeo, es, ere, auxi, auctum. (Act.) Cic, *Povekſſavam, Poboljſavam, Pomnoſim.* Vermehre, beſſere. *Öregbitem, Jobbitom.* 2. Augere hoſtias, pro *mactare.* Sveton.

Aŭgmen, ĭnis. *n. Lucret.* Aŭgmentātio, ōnis, f. *Povekſſanye, pomnoſenye.* e. Vermehrung das Zunehmen. *Öregbülés, Öregbités, Nevekedés, Szaporodás.*

Aŭgur, ŭris, *com.* Cic. *Prorok, kí iz letanya &c. ptícz prorokuje, Gonotnik.* r. Wahrſager, der aus dem Flug &c. deren Vögeln Wahrſaget. *Madarak röpülésbül-való Jövendőlő.*

Digitized by Google

Aūgŭrācŭlum, i, n. Feſt. *Meſzto za prorokuvanye iz pticzletanya.* Das Orth vvo man vvahrſaget aus Vögeln-Flug. *Madarak rŏpûlé bûl Jŏvendŏlŏ hely.*

Aūgŭrālis, is, *com.* le. n. Varro. *Prorochji.* Des Wahrſagers. *Jŏvendŏlŏ-bŏz való.*

Āugŭrātio, ōnis, f. *Cic.* Aūgŭrĭum, rii, n. Virg. *Iz letanya pticz prorokuvanye, Prorochanſztvo.* Aus dem Flug deren Vögeln das Wahrſagen. *Madarak rŏpûlésbûl Jŏvendŏlés, Jŏvendŏ-mondás.*

Aūgŭro, as, āre, āvi, ātum, & Aūgŭror, āris, āri, ātus ſum. (Dep.) Cic. *Prorokuvam, huducha povedam iz pticz &c. letanya.* Wahrſage aus dem Flug deren Vögeln, Muthmaſſe. *Madarak rŏpûlésbûl Jŏvendŏlŏk.*

Āuguſta, æ, f. Tacit. *Czeſzaricza.* e. Kayſerin. *Tsáſzárné.*

Āuguſtāle, lis, n. Quint. *Czeſzarſzki dvor, Sator.* r. Kayſer-Hoff, s. Kayſer-Zelt. *Tsaſzár udvara, Sátora.*

Āuguſtus, i, m. (Menſis) *Vĕrſſan, Velikomeſſnyak, Kolovoz.* r. Auguſt-Monat. *Nagy boldok aſzſzony hava.* Item *Czeſzar.* Kayſer. *Tsáſzár.*

Ăvĭa, æ, f. Cic. *Baba, Mati otcza mŏga, ali matere.* e. Groſsmutter. *Nagy anya.*

Āvia, orum, n. *plur.* Claud. *Preſzputje, méſzta gde puta nè.* Da kein Weeg iſt, r. Abvveeg. *Utatlan hely.*

Ăvĭārium, rii, n. Cic. *Pticharnicza.* Orth für die Vögeln. *Madár tartó hely.* 2. Nemus avibus abundans.

Ăvĭārius, rii, m. Colum. *Ptichar, kik pticzam prigleda.* Der über die Vögel Sorg traget. *Madáral-bánó.*

Ăvĭcŭla, æ, f. Gell. *Ptichicza.* s. Vögelein. *Madárka.*

Ăvĭdè, *Adv.* Cic. Ăvĭdĭter, *Adv.* Apul *Poblepno.* Begierlich. *Mobon, Nagy kivánſággal.*

Ăvĭdĭtas, ātis, f. Cic. *Poblepenye, Poblepnoſzt, Hlepenye.* e. Begierd. *Kivánſág.* 2. Vid. *Avaritia.*

Ăvĭdus, a, um. Cic. *Poblepen, Hlepen, Poblepliv.* Begierig. *Kivánó.* 2. Vid. *Avarus* Homo longè pecuniarum avidiſſimus. *Cic.*

Ăvis, is, f. Ovid. *Pticza.* r. Vogel. *Madar.* bonis avibus. Ovid. *Szrechno.* Glüchklich. *Jó Szerentséſen.* avi adversâ. Cic. *Neſzrechno.* Unglücklich. *Szerentſétlen.*

Ăvītus, a, um. Cic. *Dedovni, Sztar.* Uralt. *Őſtŏl maradtt, ó.* Avitum merum. *Sztaro vino.* Alter Wein. ó *Bor.* exuere ſe bonis avitis. Liv. *Blago od Sztareh oſztavlyeno Potroſſiti.* Seiner Vor-Eltern Guth verthun. *Heinktŭl hagyot jószágot elkŏltenyi.*

Āvĭus, a, um. Sall. *Prezputen.* Unvveegſam. *út nélkûl.*

Āula, æ, f. Cic. *Dvor.* r. Hoff. *Udvar.*

Āulæum, i, n. *Cic.* Āulæa, ærum, n. *plur.* Virg. Tăpes ētis, m. *et* Tăpētum, ti, n. *Virg.* Pĕriſtrōma, ătis, n. *Plaut.* Pĕrĭpĕtāſma, ătis, *n. Cic.* Tăpētium, tii, *n.* Tăpētĕ, tis. n. Plaut. *Zaſzlon oſzebuini, Szög.* r. Umhang, r. Teppich. *Kárpitok, Szőnyeg.*

Āulĭcus, a, um. Svet. *Dvorjanſzki, Chlovechen, Poſten.* Höfflich. *Emberséges, Emberhezillő, Udvari.*

Āulĭcus, ci, m. Svet. *Dvorjanin Kralyevſzki, Dvornik.* r. Hoffmann. *Udvari-ſzolga.*

Āulœdus, i, m. Cic. Vid. *Tibicen.*

Āvŏcātio, ōnis, f. Cic. *Odzvanye, Odezvanye.* e. Wegruffung. *Elhivás.*

Āvŏco, as, āre, āvi, ātum (Act.) Cic. *Odzvam.* Wegruffe. *Elhivom.* 2. Vid. *Obletto, Lenio.* Animum fabulis, picturis avocare. *Arnob.*

Āvŏlo, as, are, avi, atum (Neu.) Cic. *Odletávam, Odlétam, Od'etújem.* Wegfliege. *Elrepülŏk.*

Āura, æ, f. Cic. *Zràk.* e. Lufft, *Szellő.* 2. *Favor.* Homo popularis auræ. *Liv.* pro: *homo,* qui populo ſtudet placere. 3. V. *Rumor, Fama,* quâ quis per ora hominū fertur. Tuane retardet aura maritos? *Virg.* 4. V. *Ventus.* Auræ nivales. Hor. *Szneſſni vetri.* Schnee-Winde. *Havas ſzelek.* 5. aura ſecunda: pro *Succeſſu,* & *proſpera fortuna.* Dūm flāvit vēlīs āurā ſecūndā mēis. *Ovid. l. 2. de pont. ep. 2.*

Āurāria, æ, f. Tacit. *Zlata Ruda.* e. Gold gruben. *Arany bánya.*

Aūrāta, æ, f. Mart. *Zlate boje,* vulgò. *farbe, Morſzka riba.* Ein Meer-Fiſch, der Goldfarb iſt. *Arany Szinü tengeri hal.*

Aūrātūra, æ, f. Quint. *Pozlachenye, Zlátenye.* Das Vergulden. *Megaranyozás.*

Aūrātus, a, um. Cic. *Pozlachen, Zlaten.* Übergult. *Megaranyoztatott.*

Aūrĕŏlus, i, m. Mart. *Zlati dukátecz.* Ein Goldgüldelein. *Arany pénzetske.*

Aūrĕŏlus, a, um. Cic. *Zlataſzt.* 2. *Drág.* Dem Gold gleich. 2. lieb. *Aranyos.* 2. *Drága.*

Āureſco, is, ere, Varro. *Zlatom poſztajem.* Zu Gold vverde. *Aranyá-válom.*

Āureus

Āureus, a, um, Cic. *Zlat, á, é.* Golden. *Aranyos.* Aureum vellus. *vuna zlata.*

Āureus, i, m. Plin. *Zlát dukat.* r. Gold-gulden, ein Dukaten. *Aranyforint.*

Aurichalcum, i, n. Plin. *dicitur etiam*, Orichalcum. *Suto medo.* s. Meſsing. *Sárga rézz.*

Āurĭcŏmus, a, um, Sil. *Zlato-laſz.* Der ein goldgelbe Haar hat. *Arany ſzinű hajú.*

Āurĭcŭla æ, f. Mart. *Zounszka ſztran vuha.* Die Kröpfel am Ohr, s. Ohr-Läblein. *Fűlnek kuluő réſzze.* Auriculas aſini quis non habet? Pers. *gdoie prez pomenykanya?* (peregrinè *prez fallinge.*) Wer iſt ohne Fehler. *Kiſzuda fogyatkozás nélkül.*

Aŭrĭcŭlāris, is, *com.* re, *n.* Cels. *Vuſſeſzni, Vúſzni.* Zum Ohren gehörig. *Fűlőr.* Auricularis digitus. *Mali perſztecz.* Der kleinſte Finger. *Kis-uj.*

Āurĭfer, a, um, Cic. *Zlato-noſz.* Gold tragend. *Termő, Arany-bordozó.*

Aŭrĭfex, ĭcis, m. Cic. (Āurĭfăber, bri, *m.*) *Zlatár.* r. Goldſchmied. *Aranyos meſter.*

†Aŭrĭfĭcīna, æ, f. *Zlatárnicza.* e. Goldſchmidt-Werckſtatt. *Arany műhely.*

Āurĭfŏdīna, æ, f. Plin. *Zlata ruda.* e. Goldgruben. *Arany bánya.*

Āurĭfur, ŭris, m. Plaut. *Zlato-tat.* r. Gold-Dieb. *Arany-lopó.*

Aŭrĭga, æ, m. Cic. *Voznik, Kochis, Kolnik.* r. Fuhrmann. *Kotſis, ſzekeres.*

Aŭrĭgātio, ōnis, f. Gell. *Voſnya, Vozenye, Kavnanye.* s. Fuhrverck, e. Regierung, Leitung. *Kotſiſság, ſzekereſség.*

Aŭrĭgo, ĭnis, f. Scrib. *Kazleana zlatenicza, ſuto-koſa.* e. Gelbſucht. *Sárgaság mjavahya.*

Āurĭgo, as, are, avi, atum, (Neu.) & Aurigor, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Varro. *Vozim, pelyam.* Fahre, Fuhrverck treibe. *Szekerezkedek, kotſiskodok.*

Aŭrĭlĕgus, i, m. Vide *Aurifur.*

Āuris, is, f. Gic. *Vuho.* s. Ohr. *Fül.* 2. pro *Judicium.* Deſcendat in Judicis aures. Hor. 3. Auribus peregrinari. Cic. *Nepoſzluſſati.* Nicht zuhören. *Nem halgatnyi.* Servire auribus, dare auribus. Cæſ. *Prilizavatiſze.* Schmeichlen. *Hizelkednyi.* 4. Dormire in utramque aurem. Teren. *Vuſzegurnoſzti biti.* Sicher ſeyn. *Békeségben lenny.* 5. Canere ſurdis auribus. Liv. *Zaludo je tvérdokornoga nagovarjati.* Umſonſt iſt einen Hartnäckigen zuſprechen. *Hijában beſzéllnyi valakinek.* Erigere aures, attendere animum, aures præbere, dicenti aures arrigere, admovere, patefacere, accommodare, adhibere. *Marlivo poſzluſſati.* Fleiſſig zuhören. *Szorgálmatoſſan halgatnyi.* 7. Pervenit ad aures meas. *Jeſzem chul.* Ich habe gehöret. *Hallottam.* Aures alicui complere querelis, neſcio quid in aures inſuſurare, auribus inculcare, inani garritu aures obtundere, ſermonibus refercire, aliquid in aures immittere, aliquid dignum hominum auribus efficere, in aures influere, aliquid auribus dare. &c.

Āuriscalpium, ii, n. Mart. *Vußnò chiſztilcze, Vuho-dubka.* e. Ohren-Grübel, r. Ohr-Löffel. *Fűl vájó.*

Āurītum, i, n. Avien. V. *Lepus.*

Āurītus, a, um, Plaut. *Dugo-vuh, Vuhat, Vuhaſzt, Dobro-ſzluh.* Der groſse Ohren hat, gut höret. *Nagy fűlű, jól halló.* Auritus teſtis, Plaut. *Szvedok, kije ſzam dugovanye kakvo chul.* Ein Zeug, der die Sache ſelbſt gehöret hat. *Füles bizonság.*

Āuro, as, are, avi, atum, (Act.) Ovid. *Zlatim.* Vergulde. *Aranyozok.*

Āurōra, æ, f. Cic. *Zorja, Zora.* e. Morgenröthe. *Hajnal.*

Āurum, i, n. Gic. *Zlato.* s. Gold. *Arany.* Aurum obryzum. *Chiſzto zlato.* Fein Gold. *Tiſzta arany.* Aurum cœlatum. *Poſzuda zlata zrézana y naczifrana.* Ein guldenes Geſchirr mit erhobener Arbeit. *Aranyos étes edény.* Auri ſacra fames, Virg. *Zlatalakomoſzt.* r. Gold Geitz. *Arany torkoſság.*

Āuſcultātio, ōnis, f. Plaut. *Szkraja poſzluſſánye.* Das heymliche Zuhören, Zuloſen. *Reá halgatás.* 2. V. *Auditio.* 3. V. *Obedientia.* Plaut.

Āuſcultātor, ōris, m. Cic. *Poſzluſſitel, Poſzluſſavecz.* r. Zuhörer. *Halgató.* 2. Qui obedit.

Āuſcultātus, ûs, m. Apul. V. *Auſcultatio.*

Āuſculto, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Poſzluſſam, ſzluſſam, ſzliſſam.* Zuhöre. *Reá halgatok. z-ſzkraja, ſzkrovezè poſzluſſam.* Heimlich zuhöre. *Titkon halgatok.* 3. V. *Obedio, obtempero.* Varro.

Āuſim, is, it, *plur.* auſint. Plaut. *Naj Szmem.* Ich dörffte. *Merném.*

Āuſpex, ĭcis, m. Cic. *Prichetnik, Pomochnik.* r. Anfänger, r. Helffer. *Kezdő, Segitő.* 2. V. *Augur.*

Āuſpĭcātō *Adv.* Cic. *Szrechno, V-dober chaſz.* Glückſeelig, in rechter guter Zeit. *Jó órában, Szerentsével.*

Āuſpĭcium, ii, n. Cic. *Dober Prichetek, Pochetek, Zachetek.* Guter Anfang. *Kezdet.*

Digitized by Google

2. *Prorokuvanye iz ptícz.* e. Vögel-Wahrſagerey. *Jövendölés.*

Auſpĭcor, aris, ari, atus ſum. (Dep) Cic. Āuſpĭco, as, are, avi, atum (Neu.) Gell. *Prichinyam, Pochinyam, Zachinyam.* Anfange. *Elkezdem.* 2. Idem quod ex *avium cantu auguror.*

Āuſter, ſtri, m. Cic. *Jug veter, Zdolecz.* r. Sud-Wind, Mittag-Wind. *Déli-ſzél.*

Āuſtērè *Adv.* Cic. *Nemilo, Oſtro.* Scharff, ernſthafftiglich, rauch. *Soványom, Keményen.*

Āuſtērus, a, um. Cic. *Térpek, Nemil, Oſter,* Ernſthafftig, ſcharff, rauch. *Fojtós, Savanyú, kemény.*

Āuſtrālis, is, *com.* le, n. Cic. *Juſen, Zdolnyi.* Sud-Windig, ſüdiſch. *Déliſzeles.*

Āuſum, ſi, n. *Ovid.* Auſus, ûs, m. JCt. *Batrivoſzt, Szmémye, Pouſſanye.* Das Dörffen. *Bátor tſelekedet, Mérészség.*

Āut, *Conj.* Cic. *Ali, Ili, Iliti.* Oder. *Vagy, Avagy.*

Āutēm, *Conj.* Cic. *Pak.* Aber. *De pedig.* 2. pro *An.* Cur conſurgitis? vultis autem horum audaciam reprimere? *Cic.*

Āuthentĭcus, a, um. Cic. *Vere vreden, Potvergyen, Iſztinſzki.* Glaubvvürdig, befeſtiget, geſtärckt. *Hiteles, Bizonyos, Megerösſtettett.*

Āuthepſa, æ, f. Cic. *Lonecz vu kômſze z-malem ognyem berzo kuha.* Ein Hafen, in vvelchen man mit vvenſig Feuer geſchvvind koche. *Kistűznel Hamar felforralhatóſzéke.*

Āuthor, ōris, m. V. *Auctor.*

Āuthōrĭtas, V. *Auctoritas.*

Āutŏgrăphum, phi, n. Autŏgrăphus, phi, m. *Szvoje ruke podpiſzek, Podpiſz, liſzt piſzan laſztovitum rukum.* e. Eygne Handſchrifft. *Maga keze iráſa.*

Āutumnālis, is, *com.* le. *n.* Cic. *Jeſzenſzki.* Herbſtlich. *öſzi.*

Āutumnĭtas, ātis, f. *Cato.* Āutumnum, ni, n. *Varr.* Autumnus, ni, m. Cic. *Jeſzenſzko vreme, Jeſzen.* e. Herbſt-Zeit. r. Herbſt. *öſzi idö, öſz.*

Āutumno, as, are, avi, atum (Neu.) Plin. *Jeſzenim.* Herbſt halte. *öſzölök.*

Āutŭmo, as, avi, atum (Neu.) Cic. *ſtimam, Tak derſim, Szudim, Vidimiſze, Chinimiſze.* Vermeine, ſchätze. *Vélem, Itélem.*

Āvulſio, ōnis, f. Plin. *Izterganye.* e. Ausreiſſung. *Elſzakaſztás.*

Āvulſor, ōris, m. Plin. *Iztergnitel.* r. Ausreiſſer. *Elſzakaſztó.*

Āvuncŭlus, li, m. Cic. *Vujecz, Materin brat.* Der Mutter Bruder. *Anyam báttya.*

Āvŭs, vi, m. Cic. *Ded (po Otczu, po Materi.)* r. Grois-Vatter. *Nagyapa.*

Āuxĭlĭāris, is, *com.* re, n. *Ovid.* Āuxĭlĭārius, a, um. Cic. *Pomagajuchi, Pomochni.* Behülfflich. *Segétö.*

Āuxĭlĭātor, oris, m. Quint. *Pomochnik.* r. Helffer. *Segétő.*

Āuxĭlĭātrix, īcis, f. Caſſiod. *Pomochnicza.* e. Helfferinn. *Segétöne.*

Āuxĭlior, aris, ari, atus ſum (Dep.) *Pomágam, Pomágam.* Helffe. *Segitek.*

Āuxĭlĭum, ii, n. Cic. *Pomoch.* e. Hülff. *Segedelem.*

Āxĭculŭs, li, m. Colum. *Mala ôſz.* s. Æxtlein. *Tengelyetske.*

Āxilla, æ, f. Cic. *Pazuha.* e. Achſel, Uchs *Hónallya.*

Āxĭōma, ătis, n. Cic. *Prirechka, Izrechka, Sztanovitiprez vſzake dvojnoſzti Izgovor.* Ein ungezvveiffelter Spruch. *Tellyes, Kétſég nélkül rövid mondás.*

Āxis, is, m. Cic. *Oſz, Kolno péſzhe.* Eine Wagen-Axt. *Tengely.* 2. Apud Coſmographos. *Axis eſt linea imaginaria* ducta ♀ Polo Arctico per mundi Centrum ad Polum Antarcticum, circa quem mundus perpetuô vertitur. 3. *Eſt ferrum illud* in quo januæ *cardo* flectitur. *Stat.*

Āxungĭa, æ, f. Plin. *Sztaro ſzalo Jzvinſzko, Oſzo-maz, Kolo-maz.* Ein alter Schvvein-Schmeer, e. Wagen-Schmeer. *Oó dizno hús, Szekér Kenö.*

Āzȳmus, a, um. Prud. *Nekvaſzen, Nepodkiſzan.* Ungeſäuert, ungehefet. *Kovászta lan.* Panis azymus. *Pogacha, Prez kvaſza kruh.* Ungeſäuert-Brod. *Kovász nélkül Sült kenyér, Pogátſa.* Feſtum azymorum, *Vuzem.* e. Oſtern. *Huſvét.*

B A.

Bābălus, i, m. Apulej. *Koj nikaj nezna zamúchati, Klafura, Fifnyar.* r. Schvvätzer. *Mindent ki beſzéllő Tſátſogó.*

Bābĕcălus *vel* Bābăcălŭs, i, m. Arnob. *Lotriß, od naſzladnoſztib bluden, lud.* r. Hurer, von gar vielen Wollüſten taub. *Kurválkodo, Gyönyörőſegektül eſztelen.*

Bābŭlus, i, m. Apul. *Bedák, Sumák.* Ein Thor, Narr. *Bolond.*

Bācar, is, n. & Bacarium, ii, n. Feſt. *Poſzuda vinſzka.* Ein Wein-Geſchirr. *Bor-pobár, Bor-edény.* Scribitur etiam, & fortè *meliùs* Bacchar.

Bacca, æ, f. Cic. *Zerno.* r. Kern. *Némelly fák apró gyümölcſeik.* Baccæ lauri, Virg. *Zerno*

Digitized by Google

Zerno jagorike. s. Lorber-Beerlein. Bacca olivæ. *Zerno olike.* Bacca corni. Bacca hederæ &c.

Bacchānal, & Bacchānāle, is, n. Plaut. *plur.* Bacchānālia, ōrum, n. *Meſzo-puſzt*, Poklade. peregr. *Faßenk.* e. Faſtnacht, r. Faſching. *Farſáng.*

Bacchātio, ōnis, f. Cic. *Pianſztvo.* Das Volltrincken. *Dobzódás.* 2. Significat *furorū* & *inſaniendi* rationem.

Bacchor, aris, ari, ātus ſum. (Dep.) Cic. *Hitam, ſzim ytam treskam, lajharimſze pianchujem, mahnitim.* Wüte, mich zu vollzopen, und viel Freſſerey gebe. *Réſzegeskedem, Réſzegen alkalmarlankodom.* 2. V. *Furo inſanio.*

Bacchus, i, m. Nom. propr. *Lado*, ali *Bog vina, y pianſztva.* Abgott des Weins Vollerey. *Bornak Iſtene.* item, *Vino.* r. Wein. *Bor.*

Baccŭla, æ, f. plin. *Zerncze.* s. Beerlein. *Apró ſzemü gyümolcsöcske.*

Bācillus, i, m. & Bācillum, li, n. Ovid. *Palicbicza.* s. Stöcklein. *Palczacska.*

Bācŭlus, i, m. & Bācŭlum, i, n. Ovid. *Palicza.* r. Stecken. *Istáp, Pálcza.*

Bādius, a, um, *Var.* Bājus, a, um, *Halataſzt*, Koſztanyaſzt. Braunroth, keſten-braun. *Gejtenye ſzinü.* Badius equus. *Halat.* Das Pferd ſo keſten-braun iſt. *Setét pej ló.*

Bājŭlo, as, are, avi, atum. (Neut.) Quint. *Teglim, na ramenu noſzim.* Auf der Achſel trage. *Vallamon bordozom.*

Bājŭlus, i, m. Cic. *Terbo-noſztitel*, ali, *Noſzecz.* r. Laſt-Träger. *Terb bordozó.*

Bālæna, æ, f. Juv. *Najvekßa riba vu morju, kit.* r. Wallfiſch. *Tzerbal.*

Bālātro, ōnis, m. Varr. *Zlocheſzt, malo-vréden Chlovek.* Nichtswürdiger Menſch. *Hitván roſz Ember.* 2. Sumitur pro *luto* Viatorum calceis adhærente, ità *Feſt.*

Bālātus, ûs, m. Plin. *Ovchje Bechanye, Bekanye, Beketanye.* Das Blöcken des Schaafs. *Bégetés.*

Balbūcinor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Vid. *Balbutio.*

Balbus, a, um, Cic. *Bekav, Pentav, ſvifztav.* Stammlend, gatzend. *Rebegő, ſelyp.*

Balbūtio, is, ere, īvi, ītum, (Neut.) Cic. *Bekam, Pentam, ſvifztam.* Stammle, gatze, ſtottere. *Leppegek, ſelypegek, Rebegek.*

Bāliſta, æ, f. Virg. *Puſka ſztaroga vremena za zide treti.* Gewiſſes Geſchütz, damit man vor Zeiten die Mauren einvvarff; s. Mauer-Brecher. *Számſzerij.* Paraſitus, *inquit*, meus eſt *baliſta* pugnus, cubitus *catapulta*, Humerus *Aries.* Plaut.

Bālĭus, a, um, Claud. V. *Badius.* 2. Bālius, ii, m. nomen proprium *equi* Achillei apud *Homerum* ex *colore* deſumptum.

Balneæ, arum, Cic. *Kupelynicze Toplicze, obchinſzka Kupelynicza*, Die Bäder. *Ferdö-ház.*

Balnĕārĭum, rii, n. Cic. *Meſzto*, ali *bita za kupely, kupelynicza.* e. Badſtube, r. Bad-Orth. *Ferdő hely*, vagy *ház.*

Balnĕātor, ōris, m. Cic. *Kupelynik.* r. Bader, Badmeiſter. *Ferdős.*

Balneo, as, are, avi, atum (Neu.) Scrib. *Kuplyemſze.* Baade. *Förödök.*

Balnĕum, ei, n. Cic. *Kupely.* s. Bad. *Ferndő viz.*

Bālo, as, are, avi, atum (Neu.) Cic. *Kakti ovcza Bechim, Bekechem.* Blecke vvie ein Schaaff. *Bégetek mint a' jüh.* 2. *Balantes* pro *ipſis ovibus.* Virg.

Balsămĭnus, a, um. Plin. *Piſmen.* Balſamlich. *Balſamomból-való.*

Balsămum, mi, n. Virg. *Piſma.* r. Balſam. *Balſomom.*

Baltĕŏlus, li, m. Jul. *Paſzecz Vojnichki, viteszki.* 2. *Pâſzecz od ſzablye*, ali: *orusja &c.* Eine kleine Gurt von den Gevvöhr. *Szablya vagy más fegyvernek ſzíjatskája.*

Baltĕus, ei, m. Balteum, ei, n. *plur.* Baltea, orum, n. Senec. *Pâſz viteszki, Vojnichki.* 2. *Pojaſz od ſzablye, ali Orusja drugoga.* Ein Gürtel *Scharpfen* genandt. 2. sGevvöhr-Gehenck *Hevedér öv, Pánta öv, Szablya-ſzíj.*

Bālŭx, ūcis, f. & Bāllŭcă, æ, f. Plin. *Zlatè péſzek.* r. Gold-Sand. *Por arany, Föveny arany.*

Bambălio, ōnis, m. Cic. *Nemàk.* Stumm. *Dadogó.*

† Bānus, i, m. V. *Prorex.*

Băphĭa, æ, f. Lampr. *Hiſa Boje*, ali *Farbe.* s. Farbe-Hauſs. *Feſtő ház.*

Băphĭce, es, f. *Meſztria od boje*, ali *farbe dehnya.* e. Färber-Kunſt. *Peſtő meſterség.*

Băphĭcus, a, um, *Dioſc.* ad artem colorandi pertinens.

Baptiſma, ătis, n. & Baptiſmus, mi, m. *Kèrſzt*, e. Tauff. *Kereſztség.*

Baptiſtĕrium, rii, n. *Kèrſztelnicza, Kamen za kèrſchenye.* r. Tauff-Stein. *Kereſztelö kö.*

Baptiſta, æ, m. *Kèrſztitel.* r. Taufer. *Keresztelö.*

Baptīzo, as, are, avi, atum. (Act.) *Kerſztim.* Tauffe. *Kereſztelek.* 2. V. *Lavo.* Vulnus ex aceto baptizare. *Priſcian.*

Bărăthrum, i, n. (locus Athenis fuit immen-

Digitized by Google

ſæ profunditatis, mollis & cœnoſus, in quem noxios deturbabant.) *Appellativè* Virg. *Pozor, Jezero, Velika y nezmerna* Prepad. r. Abgrund, ſehr groſse Tieffe. *Feneketlen barlang, mélység.* 2. Transl. pro *Homine vorace.* 3. V. *Infernus.*

Barba, æ, f. Cic. *Bráda.* r. Bart. *Szakáll.* Aureâ dignus barbâ. *Velikoga vreden preſtimanya.* Groſser Ehren vverth. *Nagy bötſületett érdemlö.*

Barbātè *Adv.* Cic. *Pogano, merſzko, Neredno.* Unartig, grob. *Paraſztúl, Illetlenül, Rendetlenül.*

Barbārus, a, um, Cic. *Pogan, Divji, Tugy.* Frembd, grob, vvild. *Szólásban paraſztos, Pogany, Vad.*

Barbātŭlus, a, um, Cic. *Malo-Bradaſzt, Malo-Bradacz.* Klein bartet. *Kis ſzakállú.*

Barbātus, a, um, Cic. *Bradaſzt, Bradat.* Gebartet. *Szakállos.*

Barbeſco, is, ere, Gloſs. *Bradu dobivam.* Einen Bart bekomme. *Meg-ſzakálloſodom.*

Barbĭger, ĕri, m. Lucr. & Barbiger, ĕra, um. *Brado-Noſz.* Barticht. *Szákall-viſelő.*

Barbĭtĭum, tii, n. Apul. Vide. *Barba,*

Barbĭton, & Barbĭtum, ti, n. Barbĭtŏs. & Barbĭtŭs, ti, m. & f. Ovid. *Lajne, igra na ſztrunye.* e. Layeren. *Lant, Bél húrú muſika.*

Barbo, ōnis, m. & Barbus, i, m. *Mrena.* Ein Barm-Fiſch. *Márna.* Liberiùs laxos, exerces barbe natatus. *Auſon.*

Barbŭla, æ, f. Cic. *Bradicza.* s. Bärtlein. *Szakállotska.*

Bardus, a, um, Cic. *Tumpaſzt, Tutlyav, Nechlovechen, Bedaſzt, Nezúgoden.* Telpel, plumb, ungeſchickt, unverſtändiger. *Oſtoba, Buta elméjű.* Plurima ſecuri fudiſtis carmina bardi. *Lucan.*

Bāro, onis, m. *Szloboden Goſzpodin.* r. Frey-Herr. *Szabad úr, Zászlós úr.* Antiquis idem erat ac *Bardus.*

Barrio, is, ire, īvi, ītum (Neu.) Feſt. *Ruchim, kakti Belokoſztchak* Peregr. *Elefant.* Schnurrevvie ein Elephant. *Elefánt módra hortzogok, Kiáltok.*

Barrītus, ûs, m. Horat. *Ruchanye Belo-koſztchaka.* s. Elephanten-Geſchrey. *Elefánt módra hortzogás, Kiáltás.*

Barrus, i, m. Horat. *Belo-Koſztchak.* peregr. *Elefant.* r. Elephant. *Elefánt.*

Bāsĭātio, ōnis, f. Mart. *Kuſſuvanye.* Das Kiſſen. *Ujókolgatás, Apolgatás.*

Bāsĭātor, ōris, m. Mart. *Kuſſúvavecz.* Ein Küſſer. *Tsókolódó, Apolgató.*

Bāsĭlĭca, æ, f. Cic. *Kralyevſzki door.* Item *Sztolna Czirkva.* s. Königliche-Hauſs. *Item* e. Groſse Kirche. *Kiralyi ház, 2, Fő templom.*

Bāsĭlĭcè *Adv.* Plaut. *Vêrlo, kralyevſzki, Goſzpoczki.* Königlich, ſtattlich, herriſch. *Királyi módon, úri módon.*

Bāsĭlĭcus, a, um, Plaut. *Goſzpoczki.* Hoch anſehnlich. *úri.*

Bāsĭliſcus, ci, m. Plin. *Baſilisk, Kacha z-belum pikyum na glavi kakti z-korunum, Kraly nad kachami, z-ſzikanyem mori.* Ein Baſilisc, König unter denen Ottern. *Baſiliskus Kígyo.*

Sibilaque effundens cunctas terrentia peſtes,
Antè venena nocens, latè ſibi ſubmovet omne
Vulgus, & in vacua regnat Baſiliſcus arena
Lucan. l. 9.

Bāsĭo, as, are, āvi, ātum, (Act.) Mart. *Kuſſujem.* Kiſſe. *Megtsókolom.*

Bāsĭs, is, f. Cic. *Temely, Podſztup.* r. Unterſatz, *oder* Fuſs der Saulen. *Fundamentom, Oſzloptalp.*

Bāsĭum, ii, n. Mart. *Kúſſecz.* r. Kuſs. *Tsók.*

Baſſĭāna, æ, f. Par. (Civitas Sclavoniæ inferioris,) *Poſèga varaſz.* Poſeg, *Poſga városa.*

Bătillum, li, n. Plin. *Selezna lopata.* Eyſerne Schauffel. *Vas lapát.*

Bătrăchŏmўŏmăchĭa, æ, f. Ranarum & ſorĭ cum pugna.

Băubor, aris, ari, atus ſum. (Depon.) Lucill. Lucr. *Scheukam.* Belle vvie ein Hund. *Ugatok.*

Beātè *Adv.* Cic. *Blaſeno.* Glückſeeliglich. *Bóldogúl.*

Beātĭfĭcus, a, um, Apul. *Blaſenoga chinechi.* Seelig machend. *Boldogot tsinalo.*

Beātĭtūdo, ĭnis, f. & Beātĭtas, atis, f. Cic. *Blaſenſztvo.* e. Seeligkeit. *Bóldogság.*

Beātus, a, um, Cic. *Bláſen.* Seelig. *Bóldog.*

Bellāria, ōrum, n. *plur.* Plaut. *Szlaſtbicze, ſzlaſztje za jeſztvinami.* e. Nachtiſch-Sieſſigkeiten. *Gyümölts fogás.* &c.

Bellātor, ōris, m. Cic. *Vojnik, Bojnik.* r. Kriegsmann. *Hadakozo.*

Bellātrix, īcis, f. Cic. *Bojnicza, Vojnitelicza.* Item *Lyuta, neterplyiva, nemirna Jadavicza, kachjaſena.* Eine Kriegerin, s. Kriegs-Weib, *Item,* Zanckiſches Weib, das für und für hadert. *Hadakozó Aſzſzony.* Item. *Haragos, Nyughatatlan mérges viperabéli aſzſzony.*

Bellè *Adv.* Cic. *Dobro.* Wohl. *Jó jeleſen.*

2. V.

Digitized by Google

2. V. *Aptè*, *Prosperè*, *Venustè*.

Bellĭcōsè *Adv.* Liv. *Bojnichki.* Kriegerisch. *Hadtiselő módon.*

Bellĭcōsus, a, um, Cic. *Bojnichki.* Kriegisch. *Hadtiselő.*

Bellĭcum, ci, n. Cic. *Glasz y znamenye na boj.* Das Lermen, und Trumpeten blasen zum Krieg, und Streit. *Hartzra való-jel.*

Bellĭcŭs, a, um, Cic. *Bojnichki.* Kriegerisch. *Hadi, hadbor-való.*

Bellĭgĕro, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Bojabiem, vojujem.* Kriege. *Hadat viselek, Hartzolok.*

Bellĭpŏtens, entis, *om.* Cic. *Jàk y zmosen vu vojszki.* Mächtig im Krieg. *Jó hadakozó.*

Bellis, ĭdis, f. Plin. *Protuletni beli, na kraju gde y gde cherlen czvét, Jsszkricza.* Weisse Frühlings-Blume, an der Seithen etwas roth. *Kiteleti fejér virág egy kevesnyi, vörösel egyvelitetet.*

Bello, as, are, avi, atum. (Neu.) Gic. vide *Belligero.*

Bellona, æ. f. Virg. *Boficza vojszke.* e. Kriegs-Göttin. *Hadnak ijsten asszonya.*

Bellŏsus, a, um. Cæs. vide *Bellicosus.*

Bellŭa, æ. f. Cic. *Némasztvar, zvér, fivinche,* (peregr.) *Bestia.* Wildes Thier. *élő állat fenevad.*

Bellŭlus, a, um. Plaut. *Prilèp.* Hipsch. *Jámborotska, Szépetske.*

Bellum, li, n. Cic. *Vojszka.* r. Krieg. *Had* 2. v. *Pugna.* Cic. Bellum movere, parare, indicere, gerere, conficere.

Bellus, a, um. Cic. *Lèp.* Schön, hipsch. *Szép, jámbor.* 2. v. *Commodus.* 3. v. *Utilis.* Est bellum aliquem odisse. Cic. *Je haszno vito nekoga oduriti.* Es ist nutzlich etwo einen hassen. *Haszno valakit gyűlölnyi, gyűlöltnyi hasznossan.*

Bellissĭmus, a, um. Cic. *Prelèp.* Trefflich schön. *Leg szebb.* Bellissima occasio. Cic.

Bĕnĕ *Adv.* Cic. *Dobro, pravo.* Wohl, recht. *Jól.* 2. *Verlo, jako.* Sehr. *Igen.* Bene nummatus. *Cic.* pro *pecuniosus.* Bene magnus, peritus, &c. *Dobro*, ali *vèrlo velik, vucben.* Sehr gros, vvohl gelehrt. *Igen nagy, jól okos.* 3. Pro *largè*, *liberaliter.* Lanam, aurum bene præbeo. Plaut. *Vune, zlata obilno podajem.* Wolle, Gold reichlich darreiche. *Gyapjut, aranyat bőven adok.* 4. Bene audire. Cic. *vu dobrom glásu biti.* In gutem Rumm stehen. *Jó hirben lenyi.*

Bĕnĕdīcè *Adv.* Plaut. *Lépo, s-dobremi rechmi.* Freundlich, mit guten Worten. *Szépen, jó szókkal.*

Bĕnĕdīco, is, ĕre, ixi, ictum. (Act.) Cic. *Blagoszlavlyam.* Segne. *Aldom.* 2. *Dobroselim.* Gutes vvünsche. *Jót kivánok.* 3. v. *Laudo.* Cui benedixit unquam bono? Cic. *Kadaje koje dobro pobvalil?* Wann hat er etvvas Gutes gelobt. *Mikor valami jót dicsért.* 4. Pro *loquor* oratorie. *Vucheno lepo y nakincheno govorim.* Wohl und zierlich rede. *Ékesszen szólok.*

Bĕnĕdictio, ōnis, f. Apul. *Blagoszlov.* r. Seegen. *áldás.* 2. *Pobvalenye, dobra-selenye.* Das loben, gutes vvünschen. *Dicsérét, jó kivánás.*

Bĕnĕdictum, i, n. Cic. *Dobra rècb.* Ein gutes Wort. *Jószó, beszéd.*

Bĕnĕfăcio, is, ere, ēci, actum. Cic. *Dobro chinim.* Gutes thue. *Jól tészek.*

Bĕnĕfactor, ōris, m. Coripp. us Poëta. *Dobrochinitel.* r. Wohlthäter. *Jól tevő.*

Bĕnĕfactum, i, n. Cic. *Dobro-chinsztvo.* e. Gutthat. *Valakivel jóltévés, jótétemény.*

Bĕnĕficentĭa, æ, f. Cic. *Dobro - chinenye.* e. Gutthäthigkeit. *Jó tselekedés, Jóltétel.* 2. V. *Liberalitas, Benignitas.* Cic.

Bĕnĕficiārius, ii, m. Cæs. *Dobra priemlyitel, priemnik, priemitel.* e. Wohlthat empfahend. *Valaki jó tétemányével élő.*

Bĕnĕficiārius, a, um, senec. *Dobro - chinszkí.* Zur Gutthat gehörig. *Jó tétemányével élő.*

Bĕnĕficium, ii, n. Cic. *Dobro - chinsztvo.* e. Gutthat. *Jó tétemény.* 2. V. *Liberalitas, Begnitas.* Cic. 3. pro *Privilegium.* Qui voluit jure communi testari, statim beneficio militari renunciavit. *Ulp. Dig.* 29. 1. 3.

Bĕnĕficus, a, um, Cic. *Dobrochin.* Gutthätig. *Jól tevő.*

Bĕnĕmĕrĕor, ēris, ēri, ĕritus sum (Dep.) Cic. *Dobro drugomu chinim.* e. Wohlthaten darreiche. *Valakinek jót tészek.* 2. *Dobro zaszluszujem.* Wohl verdiene. *Meg - érdemlem.* De republica, de nomine ac dignitate Rom. bene meritus Civis. *Cic.*

Bĕnĕvŏlè, *Adv.* Cic. *Dobrovolyno.* Gutvvillig. *Jó akarattal.*

Bĕnĕvŏlentia, æ, f. Cic. *Dobrovolynoszt, Dobrohtivnoszt.* e. Gutvvilligkeit, e. Gevvogenheit. *Jó akarat.*

Bĕnĕvŏlus, a, um, *Cic.* Bĕnĕvŏlentus, a, um, Plaut. *Dobrovolyen, Dobrohtiv.* Gutvvillig. *Jó akaró.*

Bĕnignè, *Adv.* Cic. *Dragovolyno.* Gütig. *Jó kedvvel.*

Bĕnignĭtas, ātis, f. Cic. *Dobrovnoszt, Dragovolynoszt.* e. Gütigkeit. *Jóval-létel, Kedveskedés.*

Digitized by Google

Bĕnignus, a, um, Cic. *Dobroſztiv.* Gûtig. *Jó kedvû.*

Benna, æ, f. Cato. *Taliga z-dvemi kotáchi.* r. Karren mit zvveyen Rädern. *Két kerekü taliga.* 2. V. *Corbû, Ciſta.*

Beo, as, are, āvi, ātum, (Act.) Hor. *Szrechnoga, blaſzenoga chinim.* Glücklick, ſeelig mache, erfreue. *Bóldogitom, ſzerentséſitem.*

Bēryllus, i, m. Plin. *Drági kamen Indianſzki prizelen.* Ein Edelgeſtein Indianiſcher, Grienlet. *Zôld drága kô.*

Bes, essis, & Bessis, is, m. Cic. *ſzeſztnaiſzt lotov teſina.* Schvver von ſechzehn Loth. *Tizenhat lótnyomó.*

Bestĭa, æ, f. Cic. vide *Bellua.*

Bestiārius, rii, m. Cic. *Boritel z-fivinum.* Ein Kempfer mit den Viech. *Vadakkal viaskodó.* 2. Damnatus ad *beſtias.*

Bēta, æ, f. Plin. *Blitva, Czikla.* e. Rhanen, rothe Rueben. *Tzékla.*

Bētŭla, æ, f. Plin. *Breza, Breza.* r. Birckenbaum. *Nyir-fa.*

Bētŭlētum, ti, n. *Brezovje.* r. Orth vvo viel Bircken-Baum vvachſen. *Nyirfás hely.*

Bētŭlĕus, a, um. *Brezov.* Aus Birckenbaum. *Nyirfás.*

Biarchi, orum, m. *plur.* unde Biarchus, chi, m. JCt. *Braßnàr, ſzkêrbitel bráne,* peregrin. *Profuntàr.* r. Broviantmeiſter. *élés keſzitö-meſter.*

† Bībācĭtas, ātis, f. *Nagnyenye na Vnogopitje.* e. Weinſucht. *Nagy ibatóſság.*

Bībācŭlus, a, um. *Sztreſzi kánta, kî rad y guſztokrát vinó czuczza.* Der gern offt trinckt. *Boriſzákotska.* 2. Nomen propr. Poëtæ. *Hieronymus.*

Bĭblia, ōrum, n. *plur.* Latinè Scriptura Sacra, Literæ divinæ, &c. *Knige ſzvetoga piſzma, ſz: piſzmo.* Die Bücher der heiligen Schrifft. *Szent Irás.*

Bĭblĭŏgrăphus, i, m. *Knigo-Piſzecz.* Ein Bücher-Schreiber. *Könyv iró.*

Bĭblĭŏlāthas, æ, m. Cæl. *Chlovek nekoi* (Didymus grammaticus:) *tak zvan, zarad tri* jezerà, *pet ſztô, y vecb knìg ſzpiſzaneh, y mudro ſzkupſzloſeneh.* Ein gevviſſer gelehrter Mann, alſo genennet, vveilen er über 3500. Bücher zuſammen geſchrieben hat. *Egy Bizonyos, ſzcoo. és tôb könyvek tsináló, és meg-iró névô ember.*

† Bĭblĭŏpēgus, i, m. *Knigo-vez.* r. Buchbinder. *Könyv Kötô.*

Bĭblĭŏpōla, æ, m. Mart. *Knigar, Knigo-prodavavecz.* r. Buch Handler. *Könyv-árus.*

Bĭblĭŏpōlĭum, ii, *n.* officina, in qua libri veniunt. *Knig-Staczùn.* s. Bücher-Gevvölbe. r. Buchladen. *Könyv áruló hely.*

Bĭblĭŏthēca, æ, f. Cic. *Kniſznicza, Kniſarnicza, Knigarnicza.* e. Bücher-Kammer, s. Buch-Orth. *Könyv tartó-hán.*

Bĭblĭŏthēcarius, ii, m. *Knigo-chuvar.* r. Vervvalter der Bücher-Kammer. *Könyv örzô.*

Bĭbo is, ere, ĭbi, ĭtum, (Neu.) Cic. *Piem.* Trincke. *Iſzom.*

Bĭbo, ōnis, m. Horat. Vid. *Potator.*

Bĭbōſus, a, um, & Bĭbax, ācis, *om.* Gell. *K-velikomu pitju nagnyen.* Zum vielen Trincken geneigt. *Sok, nagy italra hajlandó, igen örômeſt ivó.*

Bĭbŭlus, a, um. Plin. V. *biboſus* 2. idem ac *humidum attrahens.* ut: charta bibula. *Plin.*

Bĭceps, bĭcĭpĭtis, *om.* Cic. *Dvoj-glav.* Zvveyköpffig. *Kétfejô.*

Bĭclinĭum, ii, n. Plaut. *Hiſa, komora,* ali: *meſzto drugo, gdeſzu dve poſztelye za Szpanye.* s. Zimmer, e. Kammer. *oder* ein Orth, da zvvey Better zu ſchlaffen ſtehen. *Ház, kamara,* vagy: *olly hely mely két agyot aluvásra foglal magában.*

Bĭcŏlŏr, ōris, *om.* Virg. *Dvoje boje, Dvoj-Farb.* Von zvveyen Farben. *Két ſzinû.*

Bĭcornis, is, *com.* ne, *n.* Virg. *Dvoj-rog.* Das zvvey Hörner hat. *Két ſzarvú.*

Bĭcorpor, ŏris, *om.* Cic. *Dvoj-telni.* Zvveyleibig. *Két teſtû.*

Bĭcors, ordis, *om.* *Dvoj-ſzêrczni, Dvoje ſzêrcze imajuchi.* Doppelhertzig, zvvey Hertz habend. *Két-ſzivû.*

Bĭcŭbĭtālis, is, *com.* le, *n.* Plin. *Dvoj-laktni.* Zvvey Ellen lang. *Két ſingni,* vagy *ôlni.*

Bĭdens, entis, *om.* Virg. *Dvoj-Zub, Dvoj-zubaſzt.* Das zvvey Zähne hat. *Két fogú.* 2. *Motika Dvojzubna* peregr. *Kramp.* r. Karſt mit zvveyZincken, r. Krampf. *Két águ Kapa.*

Bĭdŭum, ii, n. Cic. *Dva dni.* Zvvey Täg. *Két nap.*

Bĭennis, is, *com.* ne, *n.* Plin. *Dvoj-letni.* Zvvey-Jährig. *Két eſztendôs.*

Bĭennium, ii, n. Cic. *Dve lete.* Zvvey Jahr. *Két Eſztendô.*

Bĭfārĭam, *Adv.* Cic. *Na dve ſztrane, nadvoje.* Auf zvveyerley Weiſse. *Két képpen.*

Bĭfĕr, & Bĭfĕrus, a, um. Plin. *Dvoj-roden; cheſz leto dvakrat rodetchi.* Zvveymahl in Jahre Frucht bringend, tragend. *Kétſzeres termô.*

Bĭfĭdātus, & Bĭfĭdus, a, um. Plin. *Razkolen, nadvoje*

Digitized by Google

vadvoje raſzechen. Zvvey-ſpaltig. *Kétfelé-haſadt.*

Bilōris, *is, com.* re, *n.* Ovid. *Dvoj-vraten, Dvoj-vratni.* Zvvey Töhre habend. *Ház, melynek kétajtaja vagyon.*

Biformātus, a, um. *Cic.* Biformis, is, *com.* me, *n.* Virg. *Dvoj-kip, Dvoj-peldni.* Zvveyerley geſtaltig. *Két formáju, ábrázatú.*

Bifrons, ontis, *om.* Plin. *Dvoj-chel, Dvoj-chelni.* Zvvey Stirnen habend. *Két homlokú szörnyülatú.*

Bifurcus, a, um. Colum. *Raſzohaſzt.* Zvvey Zincken habend. *Két-ágós.*

Biga, æ, f. Veteres apud *Sveton.* Bigæ, ārum, f. *plur.* Virg. *Kola za dva konya.* r. Wagen auf zvvey Pferdt. *Két lovú ſzekér.*

Bigāmia, æ, f. à græco *gamos.* Sipont. *Dvojſenitva. Drugi pùt ſenenye.* e. Ehe mit zvvey Weibern, e. Andere Ehe. *Második házaſság.* Latinè: *Matrimonium iteratum.*

Bigāmus, mi, m. *Drugo-ſen, Dvoj-ſen, Drugi pùt oſenyen.* Der zvvey Weiber hat. 2. der ſich zum andernmahl verheurath. *Kétſzer házaſúlt.*

Bigĕnĕris, is, *com.* re, *n.* & Bigĕnus, a, um. *Varro.* Bigĕner, ĕris, om. *Feſt.* invenitur tamen in *Plur.* Bigĕnĕri, æ, a. *Dvoi-fely.* Von zvveyerley Geſchlecht gebohren. *Két nembŏl való, Ketnemzetségů.*

Bijŭgis, is, *com.* ge, *n.* & Bijŭgus, a, um. Virg. *V-preſeni dva konyi.* Zvvey Pferde neben einander geſpannt. *Hámba ŏſzve-fogott két ló.*

Bilanx, ancis, f. Martia. *Vaga, Mera, Vaficza z-dvemi, zdeliczami.* e. Schüſsel-Waage. *Két mérŏ ſerpenyů.*

Bilibra, æ, f. Liv. *Vaga na dve litre. na dva funta.* Ein zvveypfündig Gevvicht. *Két font nyomó.*

Bilibris, is, *com.* bre, n. Mart. *Dvoj-litreni, Dvoj-funtni.* Zvvey-Pfündig, zvvey Pfund ſchvver. *Két fontos.*

Bilingvis, is, *com.* gve, *n.* Virg. *Dvoj-jezicsen.* Zvvey-Züngig, der zvvey Sprachen hat. *Két nyelvů.* 2. transl. V. *Fraudulentus.*

Biliōſus, a, um. Cels. *Zlatenichen.* Gallenreich. *Sok epe ſarral bŏvŏlkŏdŏ.* 2. transl. V. *Iracundus.*

Bilis, is, f. Cic. *Zlatenicza, Sutenicza.* e. Gall. *Epe. vagy Sár. Tagokban folyo nedveſség.* 2. transl. V. *Ira.*

Bilix, īcis, *om.* Virg. V. *Duplex.*

Bilustris, is, *com.* ſtre, *n.* Ovid. *Deſzeto-letni.* Zehen-Jährig. *Tiz-eſztendŏs.*

Bimăris, is, *com.* re, n. Ovid. Horat. *Med dvojem morjem ſztojechi, Megyimorecz.* Zvviſchen zvveyen Meeren liegend. *Két tenger kŏzŏtt lakó,*

Bimātĕr, ātris, m- Ovid. *Dve Majke imajuchi.* Der zvvey Mütter hat. *Két Anyájú.*

Bimātus, ûs, m. plin. *Vreme dveh let.* e. Zvvey Jahr-Zeit. *Két Eſztendŏſség.*

Bimenſis, is, *com.* ſe, *n. Liv.* Bimēſtris, is, *com.* tre, n. Cic. *Dvoj-Meſzechni, Dveh Meſzeczev.* Zvvey Monatlich. *Két hónapi.*

Bimŭlus, a, um. *à* Bimus, a, um. Cic. *Dvojletni, Dva-letni.* Zvvey-Jährig. *Két Eſztendŏs.*

Bini, æ, a, Cic. *Dva, y dva.* Je zvvey und zvvey. *Ketten-ketten.* Apud *Lucret.* legitur etiam *Binus, a, um.*

Binoctium, ii, n. Tacit. *Dvoj-nochno, ali dvenochno vreme.* e. Zeit von zvvey Nächten. *Két étzaki idŏ.*

Binōmĭnis, is, *com.* ne, n. *Ovid.* Binōmĭus, a, um, Feſt. *Dvoj-imenit, Dveh imen.* Der zvvey Nahmen hat. *Két névů.*

Bipālium, ii, n. Plin. V. *Bidens. N.* 2.

Bipalmis, is, *com.* me. n. Varr. *Dvoj-dlan.* Zvvey Zvverh-Hände lang. *Két-tenyérni.*

Bipartio, & Bipertio, is, ire, īvi, ītum (Neu.) *Colum.* Bipartior, & Bipertior, iris, iri, ītus ſum (Dep.) Cic. *Razdvájam, Na dvoje delim.* Entzvvey theile. *Két reſzre oſztom.* Prædam diſpartiti ſunt. *Cic.*

Bipĕdālis, is, *com.* le, n. Cic. *Dvoj-noſen, Dvoj-noſni.* Zvvey-Füſſig. *Két lábni.* 2. *Dveh obuvov,* vulgò *Czepeliſſov-dug.* Zvvey-Schuch lang. *Két-labnyomi hoſſzú.*

Bipĕdānus, a, um. Colum. *Za dva czepeliſſa glubok,* ali *dug.* Zvvey Schuche tieff, oder lang. *Két lábni magas vagy ſzéles.*

Bipennĭfĕr, ra, um. Ovid. *Orusje na obodve ſztrane oſtro noſzechi, Kakti dárdu &c.* Der ein Gevvöhr auf beyden Seyten ſcharff traget, als ein Helleparten &c. *Két élü fegyver bordozó.*

Bipennis, is. *com.* ne, *n.* Plin. *Dvoj-krelyutaſzt, Dvoj-peruten.* Das zvvey Flügel hat. *Két-ſzárnyú, Két-tollú.*

Bipennis, is, f. Plin. *Orusje na dve ſztrane oſtro, Dárda &c.* peregr. *Halaparda.* Eines Gevvöhr auf beyden Seyten ſcharf, eine Helleparten &c. *Két-élü, Két-tollú fegyver, Dárda, Alabárd.*

Bipes, ĕdis, *om.* Juv. *Dvoj-nog.* Zvveyfüſſig. *Két-lábú.*

Digitized by Google

Birēmis, is, f. Cic. *Ládja z-dvemi veſzli.* Ein Schiff mit zvvey Ruder-Bäncken. *Két evedzö'ü hajó.*

† Birēta, æ, f. Birētum, i, n. Quādrātus, ti, m. *Glave pokrivalo*, vulgò *Birèt*, *Kvadratus.* e. Haupt-Decke, Bareth. *Negy vagy harom Szegletö papi sövveg.*

Bis *Adv.* ſubinde etiam *producitur.* Ovid. *Dvakrat.* Zvveymahl. *Kétſzer.*

Biſextīlis, & Biſſextīlis, (*Intelligitur* Annus) is, m. *ſumitur etiam Adjectivè*, is *com.* le, n. *Preſztupen, Preſztupno leto.* s. Schalt-Jahr. *Szökö vagy úgro Eſztendö.*

Biſextus & Biſſextus (*intelligitur* Dies) ti, m. *ſumi etiam poteſt adjectivè*, ta, tum. *Preſztupen, Preſztupni den.* r. Schalt-Tag. *Mátyás ugrása, az-az, elforgó nap.*

Biſtarda, æ, f. Plin. *Droplya, Drop.* Trap-Ganſs. *Túzok.*

Biſulcus, a, um. Plin. *Na dvoje razkolen, Razdelen.* Entzvvey geſpalten. *Két felé haſadtt.*

Bitūmen, ĭnis, n. Plin. *Sidovſzka Szmola.* r. Juden-Bech, Juden-Leim, Bech-Hartz. *Sûkeres ſár Judeában.* 2. V. *Gluten.*

Bitūmĭnātus, a, um. Plin. *Z-Sidovſzkum Szmolum napravlen, Zlepchen.* Aus, *oder* mit Bech-Hartz gemacht. *Judeában való sûkeres sáral, vagy sárbol tſinált.* 2. *Szkelyen.* Zuſammen geleimt. *Enyvezett.*

Bitūmĭno, as, are, āvi, ātum (Act.) Plin. *Z-Sidovſzkum ſzmolum maſem,* 2. *Kelim.* Mit Juden-Bech (Kitt &c.) Schmiere, 2. Leime. *Enyvezek.*

Bivĭra, æ, f. Varr. *Dvoj-mujna Sena, Dvoh maſev Sena.* s. Weib, vvelches zvvey Männer gehabt. *Özvegy, Kinek Két Férje vólt.*

Bivium, ii, n. Virg. *Dvoj-putje, Dvoj-putiſche.* r. Scheid-Weeg. *Kettös út.*

Bivĭus, a, um. Virg. *Dvoj-puten.* Das zvvey Weeg hat. *Két-útu.*

Blactĕro, *Ovid.* & Blătĕro, as, are, avi, atum (Neu.) Gell. *Bekechem, Mekechem kakti koza.* 2. *Tepem, Ferfurim, Slabram, Bérbram, Ferfram, Tlapim, Klafurim, Fifnyarim.* Blecke vvie ein Widder. 2. Plaudere. *Mekegek mint a' ketske.* 2. *Tsátſogok. Fetſegek, Zagok.*

Blactio, is, ire, īvi, ītum (Neu.) Philom. *Krichim kakti Gamila.* Schreye vvie ein Cameel. *Teve módra kiáltok.*

Blāsus, & Blēsus, a, um. Mart. *Pentav, ſvifztav, Bekav.* Liſpelnd, Stammlend. *Selyper, Pelyper.*

Blandè *Adv.* Cic. *Milo, Prilizno.* Lieblich, Schmeichleriſch. *Nyájaſon, Hizelkedve.*

Blandĭdĭcus, a, um. Plaut. *Milo-rech, Prilizno-govorlyiv.* Lieblich, Schmeichleriſch redend. *Hizelkedö beſzédü, Nyájaſſan ſzóló.*

Blandĭlŏquens, entis, *om.* Macrob. Blandĭlŏquus, a, um. *Senec.* V. Blandidicus.

Blandĭlŏquentia, æ, f. Cic. *Prilizno-rechje, Milo-govorenye.* Schmeichleriſche Rede, das Liebkoſen. *Nyájas beſzéd, Hizelkedö beſzéd.*

Blandīmentum, ti, n. Cic. *Prilizneſzt.* Das Schmeichlen, Liebkoſen. *Hizelkedés.* Blandimenta alicui dare. Cic. *Nekojemuſzve prilizavati.* Einem Schmeichlen. *Valakit mézes beſzéddel tartani.*

Blandior, iris, iri, ītus ſum (Dep.) Cic. *Milimſze, Prilizujemſze, Prilizavamſze, Okolo drugoga milo obbajam.* Liebkoſe, ſchmeichle, ſtreiche. *Hizelkedem, Nyájaskodom, kedveskedem.*

Blandĭter *Adv.* Plaut. Blandītim *Adv.* Lucr. *Prilizno, Milo.* Lieblich, ſchmeichleriſch, *Nyájaſon, Hizelkedve.*

Blandĭtĭa, æ, f. *Cic.* Blandītus, ûs, m. Plin. *Mamlenye, Prilizanye, Milenye.* e. Schmeichlerey, e. Liebkoſung. *Nyájaſság, Hizelkedés.*

Blandus, a, um. Cic. *Mil, Drago-chin.* Schmeichlend, lieblich. *Nájas, Kedves.*

Blapsĭgŏnĭa, æ, f. Plin. *Ginenye, Vumiranye pebel.* e. Abnehmung, Abſterbung der Bienen. *Mébek meg-hallása.*

Blaſphĕmĭa, æ, f. Budeus. *Blaznoſzt.* e. Läſterung, Verfluchung. *Káromlás.*

Blaſphēmo, as, are, avi, atum. (Act.) Hier. *Blaznim.* Läſtere, *proprie* Gottsläſtere. e. *Káromkodom.*

Blaſphemus, a, um. *Blazliv.* Gottsläſteriſch. *Káromló.*

Blătĕro, ōnis, m. Gell. *Bekavecz, Berbravecz, Tepnya, Ferfravecz, Fifnyar, Klafura, Tlapavecz, Ferfura.* r. Plauderer, Plapperer, *Tsátſogó, Fetſegö.*

Blātio, is, ire, īvi, ītum. (Neu.) Plaut. Vid. *Blaćlero.*

Blatta, æ, f. Plin. *Chérv, Knifni mol.* Eine Schabe, Motte ſo die Bücher benaget. *Könyvrágo, Féreg moly.* 2. Vermis, qui alvearia lædit. *Virg.* 4. *Georg.* 3. V. *Purpura.* ità Sidon. l. 9. ep: 13

Blattārius, a, um. Senec. *Molni, Molſzki.* Zum Schaben, Motten gehörig. *Molyos.*

Blax, ācis, *com.* Feſt. Homo mollis, Laſcivus, Stolidus.

Blen-

Blennus, i, m. *Plin.* Viliſſimus piſcis. 2. Homo ſtupor, ſtultus. *Plaut.*

Blĕphăro, ōnis, m. Plaut. *Cblovek z-jako velikemi obêrvami.* Ein Menſch der ſehr groſſe Augenbraunen hat. *Igen nagy ſzőmöldökü ember.* 2. Transl. V. *ſuperbus.*

Bŏa, vel Bŏva, æ, f, Plin. (à bove, cujus lacte adeò ali appetit, vel cujus inſtar provectior turget, ſic dicta) *Güs kacba, krava-czicza.* e. Ochſen-Schlang. *Tebén ſzopó kigyó.* 2. *Dobercza.* Rothe Kinder - Flecken. *Pörs.* 3. *Otok na nogah od bodenya.* Das geſchwellen der Füſſe vom gehen. *Járásjul láb dagadás.*

Bŏārius, a, um, Plin. *Volárſzkoga terſischa.* Zum Ochſen-Marckt gehörig. ökör vásárbor való. Forum boarium Feſt. *Terſiſche vol-ſzko*, ali: *krávſzko.* Ein Ochſen, *oder* Küh - Marckt. ökör vagy *Barom vásár.* 2. *Subſt.* Boarius, ii, m. *Volár, Biruß.* r. Ochſen-Knecht, r. Ochſen-Treiber. ökör pásztor, *Béres Bolga.*

Bŏātus, ūs, m. Apul. *Búchanye volovſzko.* Das Brüllen der Ochſen. ökör *bögés.*

Bŏēmĭa, *vel* Bŏhēmĭa, æ, f. Geogr. *Cheska zemlya*, das Königreich Böhmen, *oder* Böheim. *Tſeh orſzág.* Provincia hæc initia debet *Chebo* Regio Principi *Krapinæ* in Croatia orto, qui adſcitis in Societatem Fratribus *Lebo* & *Moſco* ampliſſimarum Ditionum *Poloniæ* & *Moſcoviæ* Fundatoribus, eas ex Illyrio ad partes illas deduxit Colonias, quæ ſubinde novis etiam duabus, paulò antè nominatis, Regionibus excolendis ſuffecturæ eſſent. Repugnat quidem hiſtoricæ *hujus* veritati, vel ab ipſis Bohemiæ domeſticis ſcriptoribus aſſertæ, novus quidam Cronotaxiſta; ſed abſque fundamento. Regia Dignitas in Bohemiam illata eſt Anno Æræ Chriſtianæ MLXXXVI. Regnum eſt optimi militis ferax, quod *Rudolphus* I. Auſtriacus in Feudum Imperii Romano-Germanici redegit. Potior tamen etiamnum populi Bohemici pars Linguam Matricem Illyricam colit & loquitur, quàm germanicam aliunde advocatam.

Bŏēmus, Bŏhēmus, i, m. (*è natione* Illyrica ortus populus.) *Cheb.* Ein Böhm. *Tſeh.*

Bŏĭæ, ārum, f. *plur.* Plin. (genus vinculi olim ex corio bubulo confici Soliti) *ſelézne &c. Liſzicze.* Eine Art von Feſſeln, Band - Eyſen, &c. *Nyak vas, Nyakra - való láncz*, &c. *Bojas terit.* Plaut. *v-selézju, y v-liſzicsah okovan leſi.* Er lieget in Eyſen und Banden. *Vasban veretett, vas láncsban &c. feksziik.*

Bolbĭton, Bolbĭtum, i, n. Plin. *Volovſzko lajno.* r. Kühmiſt. *Tehén, ökör ganéj.*

Bōlētus, i, m. ſvet. *Blagva*, ali, *ſterſich gliva, napriliku naperſztnyaka raſztucha.* Ein kleiner gelber Pfifferling. *úrgomba.*

Bōlis, ĭdis, f. Plin. *Kopiè za bitanye.* r. Wurffſpies. *Hajtanyi-való kopja, Dárda.* 2. Eſt perpendiculum nauticum, ſive funis cum plumbeo aut ferreo pondere annexo, quô *nautæ* maris altitudinem explorant. 3. Bolides in *plur.* ſunt quædam faces ad ſimilitudinem *bolidis* ſive *haſtæ*, quæ in ſuprema aëris regione gignuntur.

Bōlus, i, m. Teren. *Græcè* glebam ſignificat. Metaph. *Saloſaj, zagrizek.* Ein Biſſen, ein Mund voll. *Falat, Darap, ſzelet.* 2. primâ *brevi* Bŏlus, *Hit jeden na koczke.* Ein Wurff auf denen Würffeln. *Egy kotzka vetés.* 3. pro *jactu piſcium*, & *piſcibus*, qui uno retis jactu capiuntur. *Svet.* 4. Transl. V. *Præda, Lucrum.* Cochleæ magnum bolum deferunt æris. *Varr.* 5. pro *Jactura, damno.* Tangere aliquem bolo. Plaut: *Koga vkaniti*, ali *komu kvár vuchiniti*, Einen betriegen, *oder* Schaden thuen. *Valakit megtsalnyi*, vagy *Kárt valakinek tenyi.*

† Bombarda, æ, f. *Puska.* Eine Büchſe, Muſquete, *Pucka.*

Bombax *Interject.* Plaut: Eſt hominis *lætè* aliquid, vel cum *admiratione* approbantis. *Haha! Ah vêrlo.* Ha! ſtattlich, botz tauſend. *Haha derekaſſan.* vel *Nono! Nuti Nuti!* Nur nur! *ob ob.*

Bombĭlātio, & Bombĭtātio, ōnis, f. Feſt: *Pchelſzki Sombor, ſomborenye, Brenchanye.* Das Rauſchen und Summen der Bienen, *Méhek Bongáſſok, Zengéſſek.*

Bombĭlo, & Bombĭto, as, are, avi, atum (Neu.) Varro. *Brenchim, Somborim kakti pchelya*, Brumme und ſumme vvie die Bienen. *Zengek, Bongok mint a' méh.*

Bombus, i, m. Varro. *ſum, Brench, Sombor pchelyſzki.* Das Brummen, Summen der Bienen. *Méh zengés, Bongás.* 2. Transfertur ad alios ſonos, ùt *Tubarum*, & aliorum hujusmodi inſtrumentorum. 3. Etiam *Bombos* vocavit *Plauſius*, Svet: 4. Idem quod *Crepitus* ventris.

Bombўcĭnus, a, um. Plin. *Iz ſzvile, ſzvilni*, Aus Seiden, *Selyemböl-való.*

Bombўx, ўcis, m. Plin. *Szvilni chêrv ſzvilna guſzenicza.* r. Seiden-Wurm. *Selyem Szaró bogár.* 2. Fæmin. gen. *Szvila.* e. Seiden. *Selyem.*

Digitized by Google

Bŏnāſa, æ, f. V. *Perdix.*

Bŏnāſus, i, m. Fera in monte Meſapo Pæoniæ, & Mœſiæ limite. V. *Plin. l.* 8. *c.* 15. Ælian: & Solin. *Divji vol.* Ein Auer Ochs. *Vad ökör.*

Bŏnĭtas, ātis, f. Cic. *Dobrota.* e. Gütigkeit. *Jóság. phras.* Vir inſigni bonitate, ità moderatus, ut præ ſe bonitatem quandam & ingenuitatem ferat, utilitati omnium plus quàm ſuæ conſulat. Exemplum innocentiæ, quo nemo integrior in civitate, nemo ſanctior. Ingenuus, juſtus, probus, & antiqui moris, antiquâ homo virtute & fide.

Bŏnum, i, n. *plur:* Bŏnă, ōrum, n. Cic. *Dobro, Imanye, Blago, Imétek.* Das Guth, Vermögen, äuſserliche Güther. *Jó dolog, Jóság.*

Bŏnŭs, a, um. Cic. *Dober.* Gut. *Jó.* 2. V. *Nobilis*, Civem bonis prognatam. *Plaut.* 3. pro *Pulcher.* Eſt formâ fortaſſe bonâ. *Terent:* 4. pro *Felix.* Ite bonis avibus. Ovid. *Pojte ſzrechno.* Gehet glücklich. *Szerentséſſen menyetek.* 5. pro *Magnus.* Bona pars montis, Ovid. *velika Sztran gore*, Ein groſſer Theil des Berges. *Hegynek nagy réſze.*

Bŏnuſcŭlum, i, n. Sidon. Apollin. *Imanyiche, máli imétek, malo dobro.* Kleines Guth, vveniges Vermögen. *Jó ſzagotska.*

Bŏo, as, are, āvi ātum, (Neu.) Plaut. *Buchìm kakti vol.* Brülle vvie ein Ochs, *Bögök mint az ökör.*

Bŏōtes, æ, m. Ovid. *Volarſzka zvezda.* r. Stern deren Ochſen-Hietter. *ökör páſztor névü tſillag.*

Bŏrĕālis, is, *com.* le, n. Avien. Boreus, a, um. Ovid. *Szeverov, ſzevêrſzki*, Mitternächtig, Nordiſch. *Eſzaki ſzellös, éſzakról-való.*

Bŏrĕas, eæ, m. Virg. *Szever veter, Bura.* Der kalte Nord-Wind. *éſzaki-ſzél.*

Bŏrĭth *Indecl.* Herba ſaponaria, crepitat in aqua, utì viva calx, & ipſa quidem diſperit, ſed aquam lavationi aptam reddit. Iſid.

Bŏs, ŏvis, *com.* Plaut. *Vol*, ali *Krava*, r. Ochs, *oder* e. Kuhe. *ökör*, vagy *Tehén.* Dat. & Ablat. *plur.* Bobus, *aut* Bubus. Optat ephippia bos piger, optat arare caballus. Horat. l. 2. epiſt. 14. v. 44. pro *proverb.* Nemo ſua ſorte contentus eſt.

Boſnĭa, æ, f. (Provincia Illyrii titulo *Regni* decora, modò Turcis paret.) Geog. *Bosnya.* e. Landſchafft Boſnien. *Boſnya Orſzág.*

Bŏtellus, Bŏtŭlus, i, m. *Mart.* eſt duplicis generis. *Klobaſzichicza devenicza.* s. Brathvvûrſtlein, *Kolbáſzotska.* 2. *Kérvna devenicza.* e. Bluth-Wurſt. *Véres burka.*

Bŏtruōſus, a, um. Arnob. *Pun grozdov.* Voller Trauben. *Teli ſzölö gerezdekkel.*

Bŏtrus, i, m. *Grozd.* e. Wein-Traube. *Szölö gerezd.*

Bŏtrўo, Bŏtrўon, onis, m. Pallad. *idem:* 2. *Grozd z-czukorom &c. namochen y zachinyen.* Eingemachte Trauben. *Tzukoral &c. tſinaltt ſzölö gerezd.* Nec toto dignam ſe botryone putat. *Mart. l.* 11. *ep.* 28.

Bŏtŭlārius, ii, m. ſenec. *Devenichár.* r. Wurſt-Kramer. *Kolbaſz-Kéſzitö, árúló.*

Bŏvīle & Būbīle, is, n. Phædr. *Volovſzki hlèv, Hlèv.* Ein Kuhſtall. *Akol, Barom iſtállo.*

Bŏvillus, a, um, Cic. *Govezki, volovſzki.* Rindern. *ököri, Baromi.* bovilla pugna. *Cic.* Caro bovilla. *Govedina.* s. Rindfleiſch. *Tehén, Barom-hus.*

Bŏvīnor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Feſt. *Buchìm, ruchìm nakoga, kakti vol.* Einen anbrülle vvie ein Ochs. *Valakire ökör módra bögök.* 2. Transl. *Koga pſzujem.* Einen ſchelte. *Valakit ſzidok.*

† Bŏvīnus, a, um. vide *Bovillus.*

Brăbēum, Brăbīum, Brăvīum, ii, n, *Cic.* Victoriæ præmium præcipuè in ludis publicis. *Dár boritelov, najmre vu igri borenya dobien.* Ein Geſchenck, und Verehrung denen, die gevvonnen haben und übertraffen. *Játékban nyertt ajándék.*

Bracca, Brāca, *Ovid.* Brăcha, æ, f. Cic. *Dolyna oprava, hlache podſztavlyene, ali ſiroke.* Nieder Kleyd, geſütterte Hoſen. *Széles meg-boritot nadrág.*

Braccātus, a, um, *Proper.* Brāchātus, Cic. *Hlache podſztavlyene*, ali *ſiroke noſzechi.* Der das Nieder-Kleyd, *oder* Breite, *oder* geſütterte Hoſen traget. *Széles boritot nadrág hordozó.*

Brāchium, ii, n. Cic. *Ruka od lakta do zapêrſztja.* r. Arm. *Kar.* 2. Transl. Præbere *brachia* ſceleri. Ovid. *greſſiti.* Sündigen. *Vétkeznyi.* Molli, vel levi brachio agere. Cic. *Kaj leno chiniti.* Etvvas obenhin *oder* nachläſſig thun. *Valamit röſten, tunyán tſelekednyi.*

Bractĕă, eæ, f. Virg. *Trepetlika*, iliti *Plocha na tenko ſztuchena, kakti iz zlata, ſzrebra*, &c. *zláto ſzrebro*, &c. *skrobotlyivo kruto tenko napravlyéno.* Dünn geſchlagenes Blech, *oder* Blatten von Metall, rauſch Gold &c. *Vétkony pléh, kivertt laposislóg.* Uſus: Leni crepitabat bractea vento. *Virg. l.* 6. In bracteas

Digitized by Google

bracteas aurum ducere. *Zlato na ploche vaſitenti.* Das Gold dünn, wie Blech, ſchlagen. *Az aranyat plébre vékonyitanyi.*

Bractĕārius, ii, m. *Bud.* Bractĕātor, ōris, m. Fem. *Plocho-del, ká zlato, ſrebro*, &c. *na ploche tenko déla.* Ein Blechmacher, Goldſchlager. Plét vagy Islóg tſinálló mives.

Bractĕātus, a, um, Sidon. *Zlatemi, ſrebrer, wenci*, &c. *plochami okovan.* Mit Gold &c. Blech beſchlagen. *Aranyal, ezüſtel*, &c. *Iolgoz.* 2. Transl. idem quod *ornatus, elegans.* Bracteata eloquentia. Fulgen. *Natſtchenu govorenye.* e. Zierliche Rede. *Ékes, tiſztra beſzéd.* 3. In quo *interius* minus eſt, quàm *foris* appareat. Bracteata felicitas. Senec. *Na ochi czenécz blaſeno y ſzrechno ſivlenye.* Ein nach dem äuſſerlichen Schein glückliches Leben. *Szemre nézve boldog, ſzerentſés élet.* Bracteāta veſtis. Plaut. *Z-daleka gledéch verla goſpoczka oprava.* Ein herrliches Kleyd in der Ferne. *Távul nézve uri öltözet.*

Branchiæ, ārum, f. *Plur.* Plin. *Ribia vuha.* e. Fiſch-Ohren. *Halnak fulei.*

Braſsica, æ, f. Cic. *Vukret.* r. Köhl. *Fodoritott Káposzta.*

Brāvium, ii, n. Vide *Brabeum.*

Brāxātor, ōris, m. V. *Cerevisiarius.*

Brāxātōrium, ii, n. *Pivarnicza.* s. Bräuhauſs. *Sör főzö báz.*

Brāxo, as, are, avi, atum. (Neu.) *Pivukuham, Pivárim.* Bier brauen. Bier ſieden. *Sört főzök.*

Brĕvĕ, is, n. Lampr. *Na kratkom piſmo vuchinyeno.* Ein kurtzes Schreiben. *Rövideden tſinált irás.* 2. Eſt *libelli genus*, in quo militum, vel aliorum nomina deſcribuntur, *Breve* nominum conſcripſit. *Vopiſc. in Aurel. c. 26.*

Brĕvè *Adv.* Cic. *Kratko, na kratkom.* Kürtzlich. *Rövideden.*

Brĕvī, *id eſt* propediem, brevi tempore. *Naſzkorom, ſzkoro, V-kratko vréme.* In kurtzer Zeit. *Rövideden, Hamar, Kitſiny idö alatt.* 2. Idem ac *Paucis, Breviter*, *perpaucis verbis.*

Brĕvĭārĭum, ii, n. *Svet.* ſummārĭum, *Plin.* Compendĭum Cic. *Krachina, Kratinyak, Szkup-v-kratko ſzpravlyanye.* Kurtzer Begriff, e. Kürtzung. *Rövid formában ſzedegetett dolog.*

Brĕvĭārius, a, um, JCt. Compendĭārius, a, um, Cic. *V-kratko ſzkup ſzpravlyen.* Kurtz zuſammen gezogen. *Rövíden öſſze ſzedegetett.*

Brĕvĭātio, onis, f. Auguſt. *Okrachenye, kratenye.* e. Verkürtzung. *Rövidités.*

Brĕvĭātor, oris, m. *P. Oros.* Brĕvĭārius, ii, m. JCt. *Okratitel, v-kratko-ſzkup-ſzpravitel, kratitel.* r. Verkürtzer, der ein Buch kurtz zuſammen ziehet. *Rövidítö.*

Brĕvĭcŭlus, a, um, Apul. *Kruto mal, Krátek.* Gar klein, kurtz. *Igen kitſiny, rövid.*

Brĕvĭlŏquens, entis, *om.* Cic. *Na kratkom od cheſza govorechi.* Der kürtzlich von einem Dinge redet. *Rövid beſzédü.*

Brĕvĭlŏquentia, æ, f. Cic. *Na kratkom govorenye.* e. Kurtze Rede. *Rövid beſzéd, ſzólás.*

Brĕvio, as, are, avi, atum, (Act.) Sidon. V. *Abbrevio.*

Brĕvis, is, *com.* ve, *n.* Cic. *Krátek.* Kurtz. *Rövid.* 2. V. *Pufillus, Exiguus.*

Brĕvĭtas, ātis, f. Cic. *Kratkocha.* Die Kürtze. *Rövidſég.* 2. V. *Contractio, Parvitas.*

Brĕvĭtĕr, *Adv.* Cic. V. *Brevè* Adv.

Brīſa, æ, f. Colum. *Trop, tropine od grozdja.* e. Wein-Tröber. *Szőlő törköly.*

Brīſo, as, are, *Perr.* Uvas exprimo. *Preſſam.* Auspreſſe. *Szűrök.*

Brīsēus, ei, m. Cognomen Bacchi. Macr.

Brīza, *legitur etiam* Brīxa, æ, f. *Szirek, zlocheſzt ſitek.* Schwartzer Rocken, ſpeltzen Korn. *Szörek, fekete gabona haſonló kölesbez.*

Brōchus, a, um, *vel* Brocchus, *Varro.* Bronchus, *Lucil.* broncus, Lucr. *Stércho-zub, van ſtérchechbe zube imajuchi.* Herfür-ragende Zähnen habend. *Kinnűlő fogú.*

Brūchus, i, m. Plin. *Keber, Brüſch kukecz.* r. Käfer. *Tsere-bogár.*

Brūma, æ, f. Cic. *Naj kratkeſſi vu letu dán, á noch naj dugſſa.* Der kürtzte Tag im Jahr. *Rövidebb napja az eſztendőnek.* 2. Initium *hyemis.* 3. pro *tota hyeme.* Nec totâ claudes fœnilia bruma. *Virg. 3. Georg. v. 221.*

Brūmālĭa, ium, n. *plur.* Tempora breviſſima. 2. Feſta Baccho dicata. (dicta *Brumalia* à *Brumo*, quo nomine Romani *Bacchum* appellabant) *Meſzo-puſztni*, peregr. *Faſzenſzki dnevi* &c.

Brūmālis, is, *com.* le, n. Vitruv. *Zimſzki.* Winteriſch. *Téli.*

Brūmus, i, m. Cognomen *Bacchi.* Cæl. Rhod.

Bruſcum, i, n. Plin. *Guba na drevu. Herga zaviata.* Der Schwamm am Baum. *Fa tapló, Bötke.*

† Brūtālis, is, *com.* le, n. *Sivinſzki.* Viehiſch. *Baromi.*

† Brūtālĭtas, ātis, f. *Govedcztvo, Sivinchtvo.* Viehiſches Weſen n. *Baromſág.*

Digitized by Google

Brūtè *Adv.* Cic. *Sivinſzki, Govedſzki.* Viehiſch. *Barom módſzerint.*

Brūteſco, is, ere. Sidon. *Govedom, Sivinche. tom poſztajem.* Tumm oder Viechiſch vverde. *Baromá leſzek.*

Brūtum, ti, n. Lucr. *Nemo Sivinche.* Ein unvernünfftiges Viech. *Oktalan álat, Barom.* 2. Idem ac *Stolidus homo.*

Brūtus, a, um. Cic. *Nèm, a, o. Prez razuma.* Unvernünfftig. *Néma, oktalan.* 2. v. *Hebes, ſtolidus.*

Brÿon, brÿi, n. Plin. Herba marina lactucæ foliis. 2. v. *Muſcus.*

Bua, æ, f. Lucil. *Napitek, Jeſztvina mále dojne decbicze.* Ein Tranck, Speis der unmündigen Kinder. *Kis gyermeki ital és étel.*

Būbălīnus, a, um. Mart. *Bivolſzki.* Büffliſch. *Biali.*

Būbălus, i, m, Plin. *Bivol.* r. Büffel-Ochs. *Bial.*

Būbīle, is, n. Colum. Vide Bovile.

Būbītum, i, n. Plin. *Blato y ſzmrad Sivinszki.* r. Rinder Miſt. *Barom Sár, büdőſség.*

Būblēum, ei, Bublīnum, i, n. Plaut. Feſt. *Vino kruto ſzlabo, vodeno.* Ein ſehr geringer Wein. *Igen gyenge, vizes bor.*

Būbo, ōnis, m. Ovid. *Chùk.* Ein Uhu. *Tſuk madár.*

Būbo, is, ere, Auct: de Philom. *Krichim, kakti chùk.* Schreye vvie ein Uhu. *Tſuk madár módra kiáltok.*

Bubsĕqua, æ, m. *Sidon.* qui boves ſequitur. Vid. *Bubulcus.* item V. *Boarius.* N. 2.

Būbŭla, æ, f. Plaut. *Govedina; govedſzko, volovſzko meſzo.* s. Rindfleiſch. *Tehénbus.*

Būbulcĭto, as, are, (Neu.) *Varro.* Būbulcĭtor, aris, ari, (Dep.) Plaut. *Volárim, vole paſzem.* Einen Kuh-Hirt abgebe. Ökrőt őrzők.

Būbulcus, i, m. Cic. *Govedàr, Bivolàr, Volàr, Volovſzki Paſztìr.* r. Rinder, oder Kühe-Hirt, r. Ochſen-Knecht, Ochſen-Hirt. *Barom, vagy Bial-Pásztor.*

Būbŭlus, Bŏvillus, & Bŏvinus, a, um. Plin. *Govedczki.* Rindern. Ökrős.

Bucca, æ, f. Cic. *Nuternya vuſzta.* e. Höle des mundes. *Poſa, Száj.* Buccis peregrinis ridere. Mart. *Pravoſze iz iſztine neſzmejati.* Nicht aus ernſt Lachen. *Nem igazán nevetnyi.*

Buccātus, a, um. *Mart.* Vid. *Bucculentus.*

Buccĕa, æ, f. Svet. *Jeden Salaſaj, Zagrizaj.* Ein Biſſen, Mund-voll- *Egy Darap, egy falat harapás.*

Buccella, æ, f. Mart. *Zalaſajek, Zagrizek.* Ein Biſslein. *Falatoska.*

Buccĭna, æ, f. *Colum.* Buccĭnum, ni, n. Plin. *Sip, Zviralo, Trublya, Trombeta, y oſztala, vu kojaſze puſſuch igra.* e. Poſaune, s. Plas-Horn, e. Trompete, s. Hirten-Horn. Kűrt, *Trombita, Sip.*

Buccĭnātor, ōris, m. Cæs. *Trombetaß, Trublyar, Rogo-puß.* r. Horn-Plaſer, Trompeter. Kűrtős, *Trombitás.* 2. transl. *Hvala-Peter*, y *vſzaki ſzvoj izviſſitel.* Glori-Hans, der ſich ſelbſt erhebt. *Magát ditsérő.*

Buccĭno, as, are, avi, atum (Neu.) Varr. *Trubim, Trombetujem, v-ròg, v-ſip puſſem &c.* s. Horn, e. Poſaune, Trompete blaſe. &c. Kűrtőlők, *Trombitálok &c.* 2. transl. *Hvalimſze, Izviſſujemſze.* Ich lobe mich ſelbſten, erhebe. *Ditſekedem, Fel-Magaſztalom Magamot.*

Bucco, ōnis, m. plaut. *Veliko-vuſzt.* Groſs-Maul. *Poſás, Nagy-Szájú.*

Buccŭla, æ, f. Juven. *Diminut.* à Bucca. *Nuternyn vuſztecza.* s. Mündlein. *Poſátska, Szájatska.*

Buccŭlentus, a, um. Plaut. *Buczaſzt, Veliko-Vuſzt.* Groſs-Maul. *Felfútt poſájú, Poſás.*

Būcĕă, æ, f. Plin. *Nuternya béla vu Bobu koſicza.* s. Innere vveiſse Häutlein in Bohnen. *Babnak belső tokja.*

Būcĕphălus, li, m. *Alexandra velikoga Kony.* s. Pferd des groſsen Alexander. *Nagy Sándor lova.*

Būcĕrĭa, æ, f. Lucretius. *Chréda rogate marbe.* Ein hauffen Viech mit Hörnern. *Szarvas Baromſereg.*

Būcĕrĭus, a, um. *Lucret.* Būcĕrus, a, um. Feſt. *Dugo-rog, Marbo-rogat.* Das groſse Hörner hat, Rind-Viech. *Nagy ſzarvú.*

Būcētum, ti, n. Lucanus. *Szpaſſinecz za rogatu, véliku Marbu.* e. Weyde vor das Rind-Viech. *Barom legelő mező.*

Būcŏlĭca, ōrum, n. *plur.* Virg. *Paſztirſzke Popevke, Paſztir-Peſzma.* e. Hirten-Lieder. *Pásztorságról irtt verſek, énekek.*

Būcŏlĭcus, a, um, Virg. *Govedarſzki, Paſztirſzki.* Rindern, oder Hirten zugehörig. *Pásztori.*

Būcŭla, æ, f. *Diminut.* ex Bove. Virg. *Telicza, Junicza.* e. Junge Kuhe. *Tehenetske, Üſző.*

Būcŭlus, li, m. *pariter Diminut.* ex Bove. Colum. *Junczecz, Volek.* s. öchslein. *Tinó ökrőtske, Tulkotska.*

Būfo, ōnis, m. Virg. *Kraſztava Saba, Kraſztacha.* e. Krot, e. Kröte. *Varas béka.*

Būgloſ-

Bugloſſos, & Bugloſſus, i, f. Bugloſſum, i. n. Plin. *Volovſzki (Trava)* jezik. Ein Ochſen (Kraut) Zungen. ökör nyelvſü.

Bulbus, bi, m. Marti. *Divji luk.* Wilder Zwiffel. *Vad Hagyma.*

Bulgāria, æ, f. (*Antiquè* Mœſia inferior) Geogr. *Bulgarſzka Zemlya, Kralyeſztvo.* Bulgarey, Illyriſches Könnig-Reich. *Bolgár Orſzág.* Provincia eſt Illyrii amœna, fertilis & ampla. Extenditur in longum Secundùm Danubium ad ejus oſtia & Pontũ euxinum Milliar: Germanicis centum, & amplùs. Reges proprios adepta eſt Anno ſalutis, DIX. Coronæ Hungariæ acceſſit, Anno Chriſti, M. CCC. XXXII. cum Boſnia & Servia Regnis pariter *Illyricis.* à Concilio œcumenico Sardicæ quondam celebrato, in quo S. Athanaſius priſtinæ dignitati aſſertus eſt: à nativitate S. *Helenæ* Conſtantini M. Imperatoris *Matris*, quæ ſophiæ primam lucem aſpexit: à quinque Archiepiſcoporum ſedibus, multiſque laude dignitſimis in Hiſtoria commendatur. A Bajaſethe Turcarum Imperatore Anno MCCCLXXXX. primùm infeſtatata, tandem barbaro jugo colla ſubdidit, ſub quo adhuc gemit; à populo tamen Illyrico habitatur, ſed qui magna jam ſui parte, temporum iniquitate coactus, ad Mahometem defecit. Divites etiamnum numerat Civitates, Arcéſque probè munitas. Sub *Leopoldo* M. Cæſ. jugum turcicum facilè excuſſiſſet, ſi ſperatæ Cæſareanorum ſuppetiæ adfuiſſent; quo tempore complures *Nobiliũm* Bulgarorum Familiæ, vel maximè Cyprovacienſium, ad tutiora *Sclavoniæ, Hungariæ, Croatiæ*, & Tranſylvaniæ ſe ſe receperunt.

Bulgārus, i, m. (Populus *Illyricus*) Geog. *Bulgar, Begár.* Aus der Bulgarey gebührtig, r. Bulgarer. *Bolgár.*

Bŭlĭmia, æ, f. Med. *Jako velik y nezaſitliv glad.* Ein groſſer unerſättlicher Hunger. *Igen telhetetlen éhség.*

Bulla, æ, f. Cic. *Vodeni mehur.* e. Waſſer-Blaſen. *Viz buborék.* 2. Erat inſigne triumphantium, quod in triumpho *Romani gerebant.* 3. Ornamentum puerorum ingenuorum in formam cordis fabricatum ad annos pubertatis portatum, libertinorum verò filii, lorum in collo pro *bullæ* decore geſtabant. 4. Bullæ dicuntur *ornamenta*, in cingulis, in ephippiis, pectoralibus, habenis equorum &c. 5. Bullâ dignus. Juven. dicitur, *qui puerilia facit.* 6. In portis, valvis &c. *bullæ* nominantur umbellata clavorum capita. *Glavicza na chavlyu.* s. Köpffel an dem Nagel. *Szegnek Fövetskéje.* Cicero 6. *Verr. c. 55.* Verrem bullas aureas ex valvis templi abſtuliſſe, dixit: 7. *Bulla* Pontificia, Aurea Caroli IV. &c.

Bullātus, a, um. Juven. bullâ, *ſeu* ſupra dictis ornamentis decorus. 2. *Namehuren, pun mehúrov vodeneh.* Voll Waſſer-Blaſen. *Tele viri buborékal.* Bullātæ nugatæ lect. ſunt argumenta &c. inania, in quibus nihil utilitatis, mera verba.

Bullio, is, ire, īvi, ītum. (Neu.) Celſ. *Kipim, vrem.* Siede, aufvvalle, ſtrudle. *Buzgok, fövök, forrok.* Transl. bullire indignatione. *Jakoſzte lyutiti.* Sehr ſich erzürnen. *Igen haragudnyi.*

Bullītus, ûs, m. Vitruv. *Kipenye, vrenye.* Das Sieden, Strudeln. *Forrás, buzgás.*

Bullo, as, are, avi, atum, (Neu.) Cato. *Meburimſze, penimſze.* Blaſen aufvverffe. *Buborékolok, peſgek.*

Bullŭla, æ, f. Celſ. *Mehurecz vodeni, meburchecz.* Eine kleine Waſſer-Blaſe. *Buborékotska.*

Bŭmamma, æ, f. *Colum.* Bûmamĭa, æ, f. *Macrob.* Bŭmaſtos, & Bŭmaſtus, i, m. *Plin.* ad ſimilitudinem mammæ creſcens uva. *Kozjak grozdje.* e. Trauben mit groſſen Beeren, Geis-Tutl. *ketske tſetſu ſzölö.*

Bŭmulgus, i, m, Colum. *Kravo-muzecz, Kravo-doj.* Ein Küh-Melcker. *Tehén fejő.*

Bŭnĭas, ădis, f. Bŭnĭon & Bŭnĭum, ii, n. Plin. *Divja velika repa.* Groſſe vvilde Ruben. *Nagy vad répa.*

Bŭpīna, æ, f. Aul. Gell. V. *Bulimia.*

Bŭra, æ, & Bŭris, is, f. Virg. *Plusni gredely. (ſtiva* verò eſt, *pluſna ruchicza.* Eine Handhabe des Pflugs. *Eke ſzarva, Eſzteke.)* e. Geitze am Pflug. *Gerendely az ekén.*

Burdo, ōnis, m. Ulp. *Mezg, marg.* Ein Maul-Eſel. *öszvér.*

Burrio, is, ire, īvi, ītum, (Neu.) Apul. *Rumim, kakti mravlya.* Schnurre und klitſchere, vvie die Ameiſen. *Hangyák módra ſúgok.*

Burrus, & Burrhus, a, um, Plin. V. *Rubeus.*

† Burſa, æ, f. V. *Crumena*, ſcilicet ex Corio. 2. Burſa teſtium. V. *Scrotum* Med.

Būsīris, is, & ĭdis, m. *Strab.* Rex & crudeliſſimus Ægyptiorum Tyrannus, 2. *Apellativè.* V. *Tyrannus, crudelis homo.* 3. Nomen urbis in Ægypto.

Buſtĭcētum, i, n. Arnob. *Zeſgaliſche, meſzte,*

Digitized by Google

gdeſze mèrtva téla ſgù. Ein Orth da man die todten Cörper verbrennet. *Meg-égetett holt teſteknek helye.*

Buſtĭrăpus, i, m. *Plaut.* Qui lucri cauſâ buſta ſpoliat.

Buſtŭālis, is, *com.* le, n. Sidon. *Na Sganye Odluchen.* Der verbrennet vvird. *égetéſre rendeltettètt.*

Buſtuārius, a, um. V. *Buſtualis.*

Buſtuārĭus, rii, m. *Cic.* Gladiator, qui antè buſta dimicat: 2. *idem ac* Lĭbĭtīnārĭus, ii, qui curat funera, & corpora comburit.

Buſtum, ſti, n. Feſt. 1. V. *Buſticetum.* 2. V. *Sepulchrum.* ità *Cic.*

Būsȳris, ĭdis. f. Vide *Buſiris.*

Būtāurus, i, m. Plin. *Vodeni Bik.* r. Waſſer-Ochs. *Vizi bika.*

Būtĕo, ōnis, m. *Plin.* Avis ex genere accipitrum. *Vodeni Jaſtreb.* r. Waſſer-Habicht. *Vizi vértſe kánya.*

Būthўsĭa, æ, f. (olim vocatum eſt Sacrificium magnum, & immolatio magnarum hoſtiarum) Svet. *Aldov Marbe velike &c.*

Būtĭo, ōnis, m Auct: Philom: V. *Buteo.* 2. *Vol za tuſztenye odluchen.* Ein Ochs der zur Maſtung eingeſtellet. *Hizlaláſra rendeltt* ökör.

Buttūbăta, ōrum, n. *plur.* Feſt. ex Nævio. *Norie, ſ'ale, Lakardie.* e. Narrens-Poſſen. *Bolondság, Tréfaság.*

† **Būtўrāceus**, a, um. *melius diceres* ex butyro. *Maſzlen, iz Maſzla.* Aus den Schmaltz. *Vajas.*

† **Būtўrōſus**, a, um. *Pun Maſzla.* Schmaltzreich, voll mit Schmaltz. *Teli vajal.*

Būtўrum, i, n. Plin. *Maſzlo.* s. Schmaltz. *Vaj.* Butyrum recens, *mlado Maſzlo* vulgò *Puter.* e. Butter. *Iros vaj.*

Bŭxans, antis, *om.* Apul. Bŭxōſus, a, um. Plin. *Zeleniki ſzpodoben.* Ein Buſchbaum gleich. *Puſzpángos.*

Bŭxētum, i, n. Mart. *Zelenikóvje, ſ'uma iz Zelenik.* Ein Buchs-Wald. *Puſzpángos hely.*

Bŭxĕus, a, um. Colum. Mart. *Zelenikov.* Buchsbäumern. *Puſzpángos.*

Bŭxus, i, f. Virg. *Zelenika drévo.* r. Buchsbaum. *Puſzpáng.* dicitur & Bŭxum, i, n. *Virg.* 2. Buxus quandoque ponitur pro *tibia buxea.*, Ovid.

Byſſĭnus, a, um. Plin. *Iz pretenkoga Platna.* Aus klärſter Leinvvand gemacht. *Bibori gyólts vászonyi.*

Byſſus, i, f. (apud aliquos, m.) *Naj ténſſe plátno.* e. Klärſte Leinvvand. *Bibor.*

Byzantĭum, ii, n. Geogr. *Czarigrád.* e. Stadt Byzanz, heutiges Tages Conſtantinopel. *Konſtántzinápol.* Inde *Adject.* Byzantĭus, *Cic.* Byzantĭăcus, *Stat.* Byzantīnus, Auſon. *Czarigradſzki.* Byzantiſch, Conſtantinopolitaniſch. *Konſtantzinapoli.*

CA.

Căballīnus, a, um, Plin. *Konyſzki.* Vom Roſs, oder Pferden. *Ló boz-szalo.* 2. Fontem caballinum vocat Pers. Hippocrenem, quem *Pegaſus* equus pede ſaxum feriens aperuit.

Căballus, i, m. Hor. *Lèpy jàk kony*, Parip. Ein ſchön *und* ſtarckes Pferd. *Széptermetű, erős ló.* Optat ephippia bos piger, optat arare caballus Hor. - *Nijeden nechce biti zadovolyen z-ſztalijem ſzvojem.* Niemand laſt ſich an ſeinen Stand genügen. *Senki meg nem elégedik állapottyával.*

Căcăbo, as, are, avi, atum, (Neu.) Auct. Philom. *Kákam, kakti têrchka.* Schreye vvie ein Feldhun, Rebhun. *Fogoly madár módra kákogok.*

Căcăbŭlus, i, m. *Arnob.* Căcăbŭlum, i, n. Apic. *Pechnyachecz, mal Pechnyak, Kahlyiczа.* Ein kleiner Hafen, r. Topf. *Kálbátska.*

Căcătŭrio, is, ire, īvi, ītum, (Neu.) Mart. *Szilimſze y radbi potrebochu opraviti.* Treibe und drucke meine Nothdurfft zu verrichten. *Terméſzet ſzükségre kénſzeritetek.*

Căchĕcta, *ſeu* Căchĕctes, æ, m. Căchĕctĭcus, a, um, Plin. *Szubo-bolen, komuſze od dugo têrpeche boli telo ſzuſſi.* r. Schvvindſüchtiger. *Szárazſz, beteges kinek á teſte ſzarod.*

Căchĕxĭa, æ, f. Cels. *Szubo-bolya téla, kadaſze od vnoge y duge boli telo ſzuſsi, gine, y neſztaje.* e. Schvvindſucht. *Teſt ſzárosztó betekség.*

Căchīnnātio, onis, f. Cic. *Grobotanye, ſzmeh z-grohotom, Rozgotanye.* Das laut über die maaſs lachen. *Habotával katzagás.*

Căchinno, as, are, avi, atum, (Neu.) *Accius.* Căchinnor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Cic. *Grohotomſze ſzmejem, Rozgochem.* Uber die Maaſs lache, ſtarck lache. *Katzagok, Habotálok.*

Căchinno, ōnis, m. Pers. *Grobotavecz, kiſze grohotom ſzmeie.* Der über die Maaſs lachet, ein Kütterer. *Katzagó Habotálo.*

Căchinnus, i, m. Cic. *Grobot, ſzmèh z-grohotom.*

Digitized by Google

botem. Ein laut und ſtarckes Gelächter. *Kaczagás, Habotálás.*

Cāco, as, are, avi, atum, (Neu.) Mart. *Narave petrebochu opravlyam, ſeludecz prúzam.* Die Nothdurfft verrichte. *Terméſzetnek terbés ki üreſitem.*

Cācōchȳmia, æ, ſ. Med. *Driſztavicza, Bòl jeludcza.* r. Bauchfluſs, r. Durchlauff, s. Magen-Weh. *Has folyás, Gombötz fájdalom.*

Cācōdæmon, ŏnis, m. Vall. Max. *Hudi dùh, Vragi ded, zletvor.* r. Böſe Geiſt. *Gonoſz lélek.*

Cācōēthes, this, n. Juv. *Zla, hman navada, zuo* ali *zal obichaj.* e. Böſe Gewohnheit. *Gonoſz ſzokás.* 2. *Ognyen prìſcb, Zaigani mozólecz.* e. Feurige Blätterlein. *Tüzes kelevény.*

Cācōſtŏmăchus, i, m. Cic. *Szlaboga ſeludcza chlovek.* Der einen ſchwachen Magen hat. *Veſzett gyomor.*

Cācōzēlia, æ, ſ. *Quint.* Malus zelus, quo in vitia labimur. *Vu zlom tekmenye, Vu alo-chinſztvu obladati ſelya, Hlepenye.* Böſer Eifer. Affen-Werck. *Gonoſzúl követés, Iwdulat, Irígység.*

Cācōzēlus, i, m. Svet. in malis rebus æmulator. *Vu zlom tekmecz, Zla marliv Naſzlednik.* In böſen Nach-Eiferer. *Roſzban Vetekedő*, vagy *Követő.*

Cācŭla, æ, m. Plaut. V. *Calo, onis.*

Cācŭlātum, i, n. **Cācŭlātus**, i, m. *Feſt.* Vid. *Servitium.*

Cācūmen, ĭnis, n. Plin. *Vérh, Vérhunecz,* r. Gipffel. *Tetö, valaminek tetéje.*

Cācūmĭnātus, a, um. Plin. *Vérhunchaſzt, Vérhaſzt.* Gegipffelt, ein Gipffel habend. *Tetézett.*

Cācūmĭno, as, are, avi, atum (Act.) Ovid. *Vérhunicze délam, Vérh napravlyam.* Ein Gipffel, *oder* Spitzig mache. *Tetézem.* 2. Acutum reddo. Dat ſpatium collo, ſummáſque cacuminat aures. *Ovid.* 3. *Met: Vert.* 105.

Cādāvĕr, ĕris, n. Cic. *Mértvo telo, Truplo,* Todter cörper. *Hólt teſt, Dög.* 2. transl. *ad alia*, etiam de Oppidis ſolo *æquatis dicitur.* Tot Oppidorum cadavera projecta jacent. *Gc. Fam: l: 4. Ep. 5.*

Cādāvĕrōſus, a, um. *Terent.* **Cādāvĕrīnus**, a, um. Tertul. *Mérbi, Mérczini ſzpodoben, Mérbo-pun, Mérbaſzt, Mércinaſzt, Mérſzeo.* Tödtlich auſſehend, das einen todtem Aaſs gleich ſehet, *Item* Eingefallen. *Dögös, Hólt teſtú, Halavúnyos.*

Cādīvus, a, um. Plin. *Szam od ſzebe opadajuchi.* Das Selbſt abfallet. *Magától lehúlott* Cadiva poma, cadiva folia. *Plin.* quæ non manu collecta, ſed ſuâ ſponte in terram decidunt.

Cădo, is, ere, cĕcĭdi, cāſum (Neu.) Cic. *Pádam, Opádam.* Falle. *Eſem, Eleſem.* 2. transl. variè & eleganter ponitur: pro *Evenio.* Nihil mî optatius cadere poteſt. Cic. *Nikaj miſze bolye ſelno nemore pripetiti.* Es kan mir nichts ervvünſchters vviederfahren. *Semi nékem kedvesſebb, nem történetik.* 3. pro *Venio, Incido.* Cadere in offenſam alicujus; Cadere in deſperationem. *Cic.* 4. pro *Amitto.* Cadere cauſâ. Cic. *Pravdu &c. zgubiti.* Ein Rechts-Handel &c. verlieren. *Elveſztenyi a' törvényt.* 5. pro *Morior.* Cadere pro Patria: Cic. *Za domovinu vumreti.* Fürs Vatterland ſterben. *Házá ért meg halnyi.* 6. pro *Debilitor, amitto animum. &c.* Cadere animis, Cic. *Szérchenoſztiſze mentuvati, Zgubiti.* Die Hertzhafftigkeit verlieren. *Merészséget, Batorságat elveſztenyi.* 7. pro *Subaſpectum venio.* Cadere ſub oculos. Gic. *Pred ochi dojti, Videtiſze.* Ins Geſicht kommen, geſehen vverden. *Szemre jönyi, Látatnyi magát.* 8. pro *Remitto, Ceſſo.* Ira cecidit. Liv. *Preſztalaje ſzérda.* Der Zorn hat nachgelaſſen. *Meg Szünt az harag.*

Cădūcārius, ii, m. JCt. Adoptatus ex defectu legitimorum hæredum Hæres.

Gādūceātor, ōris, m. Liv. *Poſzel ki za mir opravlya.* r. Fried-bott, Herold. *Békeségſzerző követ.*

Cădūcĕus, ei, *m.* **Cādūcĕum**, ei, n. Cic. *Siba y bat Merkuriuſſa.* e. Ruten *und* s. Scepter des Mercurii. *Mercuriusnak veſzszöje, és botja.* 2. *Siba* ali *palichicza béla, kûſzu negda za mir opravlyajuchi noſziti.* Eine vveiſse Ruthen, oder Stäblein, ſo die Bothen trugen, vvann ſie vvollten Fried machen. *Fejér bekeſség ſzerző veſzszö* vagy *páltzatska.*

Cādūcĭfĕr, i, m. Ovid, *Rechene ſibe* ali *palichicze noſzitel.* Der ein ſolch vveiſses Stäblein oder Ruthen traget. *Olly veſzszö* vagy *páltza hordozó*, 2. accipitur pro ipſo Mercurio.

Cădūcus, a, um, Plin. *Padliv, Opadliv.* Hinfällig. *Hulló, Eſendö* Caduca bona dicuntur, quæ hæredem non habent. JCt. Translatè V. *Vanus.*

Cădurcum, ci, n. Juv, *ſator*, 2. *Poſztelſzko pokrivalo, Zaſztor poſztelyni*, s. *Ponyava*,

Digitized by Google

s. Zelt, e. Hütte, e. Kramer-Decke, e. Wagendecke, ein vveiſse Bettzieche. *Sátor, ágy fedél, ſuperlát Ponyva.* 4. Accipitur pro *toto lectо.* Juv.

Cădus, i, m, Mart. *Bedeny Cheber.* Eine Tonne, poding. *Kád.*

Cæcĭas, æ, m. Plin. *Oblachnyák, med ſzeverom y izhodom veter ki rad oblake donaſſa.* Ein Wind der die Wolcken mit bringet. *Anapkeleti és éſzaki ſzél között fuvó esőt hozó ſzél.* 2. Transl. *Homo*, qui ſe ipſum in calamitatem inducit.

Cæcĭgĕnus, a, um, Lucr. *Szlép rogyen.* Blind gebohren. *Vagy ágban ſzületett.*

Cæcĭlĭa. æ, f. Colum. *Szlepich kacba.* e. Blindſchleiche, Ein Otter. *Kurta vak kigyó.*

Cæcĭtas, ātis, f. Cic. *Szlépoſzt, ſzlepota, ſzlepocha.* e. Blindheit. *Vakság.*

Cæco, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Szlepim.* Blind mache. *Vakitom.*

Cæcŭlto, as, are, avi, atum, (Neu.) Plaut. *Szlép poſztajem.* Blind vverde. *Vakúlnyi kezdek.*

Cæcus, a, um, Cic. *Szlép.* Blind. *Vak.* 2. Transl. V. *Temerarius*, cœci conſules, *Varr.* pro *improbi.*

Cæcūtĭō, is, ire, ivi, itum, (Neu.) Cic. Vid. *Cæculto.*

Cædes, is, f. Cic. *Vubianye, Kaſanye. Klanye, Morcnye.* r. Mordt, Todtſchlag. *öldöklés, Tſapás.* In *plur.* habet etiam *cædum.* Exoritur rabies cædum. Sil.

Cædo, is, ĕre, cĕcīdi, cæſum, (Act.) Cic. *Biem, Tuchem, Morim, Rúſam, Tepem, Kolyem.* Tödte, ſchlage. *ütöm, Metſzem, Vágom, Verem, ölöm.* Transl. Sermones cædere *Terent.* pro *ſermones miſcere.*

Cædŭus, a, um, Plin. *Poſzechlyiv, ſzechlyiv.* Das zu haun iſt. *Vágható.* Silva cædua, *Loza, ſumaza ſzécheny e.* r. Hauvvald. *Vagnyi-való erdö.*

Cælātor, ōris, m. Plin. *Brunczo-rez, Medorez*, &c. *Ki z-dlétom déla, zrezavavecz.* r. Formſchneider, ein Ausgraber, Ausſtecher. *érts, Réz.* &c. *Metſző, Kimetſzö.*

Cælātūra, æ, f. *Quint.* Cœlāmen, ĭnis, n. Ovid. *Zarez, Rurez, Izrezavanye, Bruncza* &c. Das Grab-oder Bilder-Werck. *Kimetſzéſſe vészéſſe értznek, réznek* &c.

Cælebs, ĭbis, *com.* Ovid. *Neſzenyen, Neoſzenyen.* Ehelos, unverehelicht. *Nötelen, feleſégtelen iffiú.* Transl. *Cælebs arbor*, Plin. *Drevo prez Kliscz, y mladeh ſibicza.* &c.

Cælĭbātus, ûs, m. Svet. *Neoſzenyenſztvo. Sztaliſs prez ſzene.* Lediger Stand. *Nötelenség.*

Cælestis, is, *com.* te, n. Hor. *Nebeſzki.* Himliſch. *Égi, Mennyei.*

Cælĭtes, um, *plur.* m. Cic. *Nebeſzchani.* Die in Himmel ſind. *Menyeiek.*

Cælo, as, are, avi, atum (Act.) Cic. *Szrebro, Zláto &c. Zrezávam, Dubem.* Getriebene Arbeit mache, ausſteche, grabe. *Metſzem, Kifaragom, Kivéſem, Ezüſtet. &c.* Cælare aliquid argento Cic. *Kaj, ali ſtа na Szrebru zrezavati.* Etvvas in Silber ſtechen. *Ezüſtre Valamit metſzenyi &c.* 2. V. *Occulto, Tego.* Si Deos omnes, hominésque cælare poſſimus, nihil injuſtè faciendum eſt. Aliquem de concilio cælare &c. Cic.

Cæltes, & Cæles, is, f. Cælum. i, n. Quint. *Rézilcze, Dlétcze, Dlétо.* s. Grab-Eyſen. *Vésо vaſatska*

Cælum, li, n. Cic. (antiqv. Gælus, i, m. unde plur. cæli) *Nebo.* Der Himmel. *ég.* 2. ſumitur pro *Aëre*, Cœlum turbidum, Humidum. Cic. Cælum veſperaſcit. Corn. Nep. *Mrachiſze, Noch dohaia.* Es vvird Abend. *Eſztvéledik, Eſzaka közelget.* 3. ponitur Pro *Climate*, ſeu *Cæli regione* Horat. 4. Transl. cælum capitis, pro *Cranio*, quia totum eô tegitur. Plin. 5. pro ſummo honoris *gradu.* Collegam de cælo detraxiſti Cic. 6. Aliquem in cælum ferre, tollere, pro *ſummis honoribus, vel laudibus aliquem afficere.* Salaminii nos in cælum decretis ſuis ſuſtulerunt Cic. Attic. 3.

Cæmentārius, rii, m. Hieron. *Zidár.* r. Maurer. *Kömives.*

Cæmentĭtius, a, um. Cic. *Iz kaménya kakvoga god, y falatov poterteh napravlyen.* Von Schop- oder Bruchſtein gemacht. *Törött kövekbül tſinált.*

Cæmentum, i, n. Cic. *Treno, potêrto, y vſzakojachko kamenye za zidanye.* r. Bruchſtein. *Töröt kö, falban kövek.* 2. ſumitur pro ipſo *muro.* Cæmenta calce durata, Liv. *Jaki y chvêrſzti zidi.* Starcke und feſte Mäuren. *Erös és kemény kősalak.*

Cæpa, Cepa, Cæpe, Cepe. Plin. V. *Cepa.*

Cærŭlĕātus, a, um. Vellejus Paterculus. *Vu modru boju*, vulgò *Farbu namochen.* Mit blauer Farb gefärbt. *Kék Föſtékben meritettett.*

Cærŭlans, antis, *om.* Fulgen. *Primoder.* Blaulicht. *Kevésmyire kék.*

Cærŭlĕus, a, um. Cic. Cærŭlus, a, um. Juv. *Moder.* Himmel-blau. *Kék.*

Cæſar, aris, m. (Cognomen Juliorum eſt, hic primus Cæſar appellatus eſt, à Cæſo matris utero, vel quòd cum cæſarie in lucem datus ſit, hinc à Julio Cæſare ab hujus

Digitized by Google

jus familia pro genito, cæteri *Julii* succeſſores *Cæſares* vocati ſunt, ùt *Auguſti*, ab Auguſto.) *Ceſzar, Czar.* r. Kayſer. *Tráſzár.*

Cæſărĕus, a, um, Ovid. *Ceſzarſzki, Czarſzki.* Kayſerlich. *Tráſzári.*

Cæſărĭānus, a, um, Mart. *idem.*

Cæſărĭātus, a, um, Plaut. *Laſzaſzt, dugolaſz.* Behaart, langhärig. *Nagy hajú.* Miles usque cæſariatus. Plaut.

Cæſărĭes, ēi, f. Cic. tribuitur quidem quandóque feminis, quamquam de illis potiùs *coma* dicatur. *I epi dugi laſzi muſkeb glàv.* Schön langes Manns - Haar. *Férjiak ſzép boſzſzú hája.* 2. dicitur interdum & de *barba*: Cæſariem longè dextrâ deducere barbæ. *Ovid.* 15. Metam. v. 656. *Bradu po dugini gladiti y raunati.* Den Bart nach der Länge ſtreichlen, richten. *Szakál boſzſzuságát kimttanyi, igaz gatnyi.*

Cæſĭcĭum, ii, n. Plaut. *Chiſzto y ſznaſno platno.* Reines Leinvvand. *Tiſzta és ſzép vászony.*

Cæſim, *Adv.* Cic. *Szekom, ſzekùcb.* Hauender Weiſe. *Metſzve, Vágva.* Cæſim dicere, Cic. *Oſtre rechi govoriti.* Scharffe Wort brauchen. *Keményen ſzólanyi.* Item *redom pripovédati.* Ordentlich erzehlen. *Rendel mondanyi.*

Cæſĭo, ōnis, f. Colum. Vid. *Inciſio.* In alteram cæſionem perennat; *Colum.* l. 1. c. 33.

Cæſĭtĭus, *vel* cæſĭcĭus, a, um, Plaut. V. *Purus, Candidus.*

Cæſĭus, a, um, Cic. *Szvetlo-moder.* Himmel-Farb. *Világos, Kékes. Superlat*: Cæſiſſimus *Varro.*

Cæſĭus, ii, m. Catull. *Szvetlomodreb ochib.* Der blaue Augen hat. *Világos kék ſzemû.*

Cæſĭa, æ, f. *Senſzka glava, machkine ochi imajucha.* Die Katzen Augen hat. *Matſzka ſzemû aſzſzony.* &c.

Cæſo, ōnis, m. Plin. *Dete iz materine vutrobe izrézano.* s. Kind, ſo aus Mutterleib geſchnitten. *Annya mébébül kimetſzett gyermek.*

Cæſōr, ōris, m. cæſor lignorum. Hier. *Dervo-ſzek, koi derva ſzécbe.* r. Holtzhacker. *Fa vágó.*

Cæſpes, *vel* Ceſpes, ĭtis, m. Feſt. *Gruda zelena, Falat zemlyè z-travum odtérgnyen, odſzécben* ali *iſzkopan, Celina.* r. Raſen, grüner Waſen. *Páſit hant.* 2. Vid. *ſepulcrum*, ità Virg. Svet.

† Cæſpĭtātio, *vel* Ceſpitatio, onis, Vid. *Titubatio.*

† Cæſpĭtātor *vel* Ceſpitator, ris, m. *Popikavavecz*, ali z-*jezikom potérkavavecz.* Der an die Zungen *oder* Füſſe anſtoſſet. *Botló.* 2. Equus cæſpitans. &c.

Cæſpĭtĭtĭus, a, um, *Colum.* Ceſpititius *vel* Ceſpiticius. Capitol. *Travo-grudni iz falata zemlye z-travum ſzkopanoga.* Von Raſen, Waſen. *Páſit hantos.*

† Cæſpĭto, *vel* Ceſpito, as, are, avi, atum, (Neu.) *Popikavamſze*, ali z-*jezikom na zube térkam zadévamſze.* Stolpere, ſtrauchle. *Botlom, Botránkozom.*

Cæſpōſus *vel*, Ceſpoſus, a, um, Colum. *Prud falatov zemlyeneh ſzkup z-travum ſzkopaneh.* Voller Raſen. *Páſit hantal teli.*

Cæſtrum, Ceſtrum, i, n. Plin. *Dléto za dubenye koſztèh bélokoſchaka.* r. Grab-Meiſſel, ein ſpitzig Eyſen, Helffenbein damit zu höhlen. *éléfánt tſont vâió, vérö.*

Cæſtus, Ceſtus, ûs, m. Cic. *Bat na lanczu viſzechi z-chavli naperjen.* Ein Streit - Kolben, mit Leder und Bley, *oder* Nageln gefüttert. *Kemény bôrbül ólomal boritott buzogány.* 2. Eſt *clava* pilas plumbeas loris bubulis appenſas habens. Pugiles cæſtibus conſuſi non ingemiſcunt. *Cic.* 2. Tuſc. c. 17.

Cæſūra, æ. f. *Plin.* V. Incisūra. 2. Eſt pars verſûs, quæ voce pronunciantis à reliqua parte inciditur.

Cæſūrātim. *Adv.* Sidon. *hoc eſt* per cæſuras, & commata.

Cætĕra, orum, n. *plur.* Cic. *Oſztala.* Das übrige. *á többiek.*

Cætĕrà. *Adv.* Curtius. Cætĕrò, *Adv.* Plinius. Cætĕrùm. *Adv.* Saluſtius. Cætĕrōquin, *vel* Cætĕrōqui, *Adv.* Cicero. De cætĕro, *adverbialiter* uſus eſt Seneca. *Drugach, inache*, Sonſten. *Márként.* 2. Vid. *Reliquum.* 3. Vid. Ălĭōqui, & Ălĭōquin. 4. *Za oſztalo.* In übrigen. *Fgyébaránt.*

Cætĕrŭs (ſcribitur, & *ceterus* cum ſuis *Derivatis.*) a, um. Cic. *Pluralia* cæteri uſitatior eſt. *Oſztali.* e. übrige. A'többi.

Cājāta, æ, f. *Virg.* Cājātio, onis, f. (ab *obſol.* Cājo, as, are, avi, atum.) *Pokaranye, primarjanye.* e. Züchtigung, e. Bezvvingung. *Pirongatás, kénſzerités.*

Cāla, æ, f. Serv. *Baticza, kolecz, kibacha.* Ein höltzerne Kolbe, r. Stock, r. Pfahl, *Fejes bot, karó.* Calas portabant ſervi, ſequentes Dominos ad prælium, unde etiam Cālōnes *dicebantur.*

Călămārĭum, ii, n. Svetonius. *Perniczа, vu koiſze, za piſzanye perja derſze* peregr. *Penoval.* s. Schreibzeug, Feder-Rohr. *Pènna-tartó.*

Digitized by Google

Călămārius, a, um, & Călămāris, is, *com.* re, *n.* Svet. Claud. *Pernicze za chuvanye perja.* Zum Schreibzeug gehörig. *Pennā-hoz való.*

Călămētum, i, n, Colum. *Obreſzkiod terſzja, ſzlàk.* Die kleine Spänlein, ſo die Reb-Leute von den Stecken hauen. Szőlőtűl *elmetſzet veſzſzö, hulladék.* 2. Vid. *Arundinetum.*

Călămiſtrātus, a, um, Cic. *Porúgan, Rudaſzt.* Gekräuſelt. *Fodoritott haiú.*

Călămiſter, i, m. Cic. Călămiſtrum, i, n. Varro. *Rugalcze, Rudalcze ſeléſzze, z-kémſzelaſzi rugaju, rudaju.* s. Haar-Eiſen damit man das Haar kräuſelt. *Haj fodorító vas.* 2. Transl. *Kinchenye, Kinch.* Calamiſtra adhibere. Cic. *Laſzi nakinchiti.* Die Haar ziehren. *Hajat tziſzrázny.* Calamiſtris inurere orationem. Cic. *Goverenye kakvo lepo nakinchiti.* Eine Rede ſchön ausziehren. *Szóláſát meg-ékeſſitenyi.*

Călămiſtro, as, are, avi, atum. *Selezom láſzi rugam.* Mit Eiſen die Haar-krauſe. *Vaſsal Hajat fodorſtok, forgatok.*

Călămīta, æ, f. Plin. *Zelena ſabicza na drevjuſze zaderſzavajucha.* s. Laubfröſchlein. *Fán lakózó békátska.*

Călămĭtas, ātis, f. Cic. *Zlo vrémc, kada tucha ſztern, klaſzje potuche.* r. Wetter-Schaden, Hagel, der die Frucht bey den Hälmen abſchlaget. *Gabonának kő esőtűl elveretéſe.* 2. Transl. V. *Miſeria, Ærumna.* Calamitatem alicui afferre. Cic. *Koga vu nevolyu vêrchi.* Einen mühſeelig machen. *Valakit nyomoruságra ejtenyi.*

Călămĭtōſè *Adv.* Cic. *Nevolyno* Jämmerlich, elendiglich. *Nyomorúltúl.*

Călămĭtōſus, a, um, Cic. *Pun túge y nevolye.* Voll Jammer. *Nyomorúságos.* 2. & propriè. *Od tuche potert.* Vom Hagel geſchlagen. Kő esős *verte.* Calamitoſus ager. Cat. *Potêrto od tuche polye.* Vom Hagel übel zugericht, und geſchlagenes Feld. Kőeső*vel veretett mező.*

Călămus, i, m. Cic. *Pero za piſzanye.* e. Schreibfeder. *Irnyi-való tol, Iró penna.* 2. *Terſzt.* Ein Rohr. *Nad.* Principio enim calami ſcriptorii, ex arundinibus Ægyptiis confecti ſuêre. Fragiles calami. Virg. *Potêrlivi terſzti.* Zerbrechliche Röhr. Tőredékes *nád.* 3. *Piſchal.* Eine Pfeiffe. *Sip.* Inflare calamos. Virg. *Na piſchal igrati.* Auf die Pfeiffen blaſen. *Sipolnyi.* 4. *Polepchena ſibicza, klàſz.* e. Leim-Ruthen, Spindel. *Lépes veſző Gabonaſzár.* Galbula decipitur calamis, & retibus ales. *Mart.* l. 13. epigr. 68. 5. V. *Sagitta.* Ovid.

Călantĭca, æ, f. Cic. *Pacholat.* peregr. *ſlàr.* r. Schleyer. *Patyolat.* 2. *Pecha.* s. Haar-Tuch. *Konty, Fö-fedél.* 3. *Laſzna kapicza, vukojuſze laſzi ſzpravlyaju.* e. Haarkappen, Haube. *Haj tekeritő konty.*

Călăthiſcus, i, m. *Catul.* Dimin. à Calathus. *Koſſaricza.* s. Kőrblein. *Kosárotska.*

Călăthus, i, m. Virg. *Koſſara.* n. Geflochtener Korb. *Kosár.* 2. V. *Qualus.* 3. V. *Fiſcella.* 4. Vid. *Calix.* Vina novum fundam calathis Arviſia nectar. *Virg.* 5. *Ecl.* 5. eſt vas pro *lacte*, aut *caſeo* recenti ſervando, ità *ſervius.*

Călātio, onis, (ab *obſol.* călo, ās.) f. Varro. Vid. *Vocatio.*

Călātor, ōris, m. Plaut. *Szluga.* r. Diener. *Szolga.* 2. Vid. Ædĭtŭmus, & Ædĭtuus. *Fejt.*

Calcāněus, ei, m. Calcānčum, ei, n. Virg. *Noſna peta.* Die Ferſen. *Láb ſark.*

Calcar, āris, n. Cic. *Oſztroga.* r. Sporn. *Sarkantyú.* Calcaria in gallinis. Colum. *Oſztruge na nogah kokoſkeh.* Sporn an den Füſſen der Hennen. *Kakas Sark.*

Calcārĭa, æ, f. Plin. *Vapnenicza.* e. Kalckgruben, *oder* Brenn-Offen. *Méſz égető kementze.*

Calcārĭus, ii, m. Cato. *Vapnenichàr.* r. Kalckbrenner. *Méſz-égető.*

Calcārĭus, a, um. Plin. *Vapnen.* Kalckig. *Meſzes.*

Calcātōrĭum, rii, n. *Pallad.* eſt locus in quo uvæ calcantur.

Calcātus, a, um. Senec. 1. *Zgaſen*, 2. *Nevalyan, Nepreſztiman, Odbichen.* Gar gemein, veracht. *Tapodott, Nyomodott.* Calcata quæſtio. *Nepreſztimano*, y *Nevalyano Pitanye.* Verachte, und unnütze Frag. *Semire való kérdés.*

Calcĕāmen, ĭnis, n. & Calcĕāmentum, ti, n. *Plin.* Calcĕus, ei, m. Cic. *Obuv, Czepeliſs, Obutely noſna, Poſztòl.* r. Schuh. *Saru.*

Calceārius, ii, m. Svet. *Obuvo-ſivecz, Czepelisſar, Poſztolàr*, peregr. *ſoſtar.* r. Schuhmacher, r. Schuſter. *Varga.*

Calceārium, rii, n. *Svet.* Pecunia pro parandis calceis pendenda. 2. vid. *Calceamen.* Ulpian.

Calceātus, ûs, m. Plin. *Vſzakojachka obutely, Czepeliſſi, Chiſme*, Poſztoli &c. Allerley Schuhe. *Lábbeli.*

Calceo, & Calcio, as, are, avi, atum. (Act.) Svet. *Obuvam.* Schuch &c. Anzieche. *Sarut*

Digitized by Google

vut feloonom. 2. transl. ad jumenta: *Podkovam.* Beſchlage. *Patkólok.* Calceare mulos. Svet. *Menge podkavati.* Mauleſel beſchlagen. *Öſszvéreket patkólnyi.* Calceare equos. *Podkavati* Konye. Die Pferd beſchlagen. *Lovakat patkólni. &c.*

Calcĕōlārius, ii, m. Plaut Vid. *Calcearius.*

Calcĕōlus, li, m. Cic. *Czepelisſecz.* s. Schüchlein. *Sarutska, Tzpellötske.*

Calcĕus, ĕi, m. Cic. vid. *Calceamen.*

Calcĭtrātus, ûs, m. Plin. *Petami bienye, Odzád z-nogami vudrenye.* Das Hinden ausſchlagen. *Rúgás, Rúgatás.*

Calcĭtro, as, are, avi, atrum (Neu.) Cic. *Nogàm odzad biem, Ritam, Richem.* Hinden ausſchlage. *Rúgom, Rúgdoſom, Rúgóldom.* Transl: v. *Reſpuo.*

Calcĭtro, ōnis, m. Plin. *Petom odzad vudiravecz, Kitavecz.* Hindenausſchlager. *Rúgó.*

Calcĭtrōſus, a, um. Colum. *Rad ritajuchi.* Gern hinden ausſchlagend. *Rúgó.*

Calco, as, are, avi, atum. (Act.) Senec. *Tlachim, Z-nogami pritiſzkam.* Mit Fůſsen trette. *Nyomom, Tapodom.* Transl. vid. *Contemno.* Calcare voluptates, honores &c. *Ovid.*

Calcŭlātio, ōnis, f. Feſt. *Rachunanye, Brojenye.* Das Rechnen. *Számvetés.* 2. pro *Generatione* Calculorum in veſica. *Cæl.*

Calcŭlātor, ōris, m. Mart: *Rachunàſs, Brojnik, Brojecz.* r. Rechner. *Számvető.* dicitur & Calcŭlo, ōnis, m. *Feſt.*

Calcŭlo, as, are, avi, atum. Sidon. *Rachunam.* Rechne. *Számót-vetek, Meg-vetem, Számláltam.*

Calcŭlōſus, a, um. Colum. *Pun kamenchecz, Kamenit.* Voll kleiner Steinen, ſteinigt. *Teli követskékkel.* Loca calculoſa. Colum. *Kamenchaſzta méſzta.* e. Steinige örther. *Követſes helyek.* 2. *Pun kamencza boli.* Voll mit Sand-Steinlein. *Teli követſes betegtigel.*

Calcŭlus, i, m. Cic. *Peſchcheni kamenecz.* s. Sand-Steinlein. *Fövenyes követzke.* 2. *Kamenecz ból.* Der Stein, die Kranckheit. *Követſes fájdalom.* ità *Plin.* 3. *Kamenchecz na trille igri.* Bred-Stein in Spiel. *Oſztáblàt* jádzó kû. ità *Mart.* 4. Ponitur pro *ipſis rationibus.* Aliquid ad calculum vocare, Cic. *Kaj marlivo zrachunati.* Etvvas fleiſſig ausrechnen. *Valamit Szorgalmatoſſan Számlálnyi.* 5. V. *Suffragium:* Adjicere alicui album calculum. *Privolyu na izboru kômu dati.* Einem ſein Stim̃ geben. *Valakinek maga ſzózattyát adnyi.* Calculum reducere; Cic. *Na izboru volyu ſzvoju premeniti.* Auf der Wahl ſeine Stimm zuruck nehmen, veränderen. *Magaſzózattyát az válaſztásban viſſza venyi.*

Caldārĭum, rii, n. Vitr. *Kotel vu kômſze voda topi.* r. Keſſel, vvo das Waſser vvarm vvird. *Viz melegitő réz, Vas fazék.* 2. V. *Balnearium.* Plin.

Caldor, ōris, m. Varro. V. *Calor.*

Caldus, a, um. Mart. V. *Calidus.*

Călĕcātus, a, um. Feſt. *Z-vapnom pomazan.* Gekalcket. *Meſzeltt.*

Călĕfăcio, is, ere, ēci, actum. (Act.) Cic. *Topim, Prigréjam, Pritáplyam.* Warm mache, Wärme. *Meg-melegitem* trans. Aliquem calefacere, Cic. *Koga v-tiſzku nagnati, Skerbi dodati.* Einem bang machen. *Valakit ſzoroſúgra ejtenyi.*

Călĕfactio, ōnis, f. JCt. V, *Calefactus.*

† Călĕfactīvus, a, um. *Topecbi, Grejuchi.* Ervvärmend. *Melegitő.*

Călĕfacto, as, are, avi, atum (Freqv.) *Guſztokrat topim.* Offt vvärme. *Gyakran. Melegitem.*

Călĕfactor, oris, m. JCt. *Pechàr kì pechi kuri.* r. Stuben-Heitzer. *Kementze Fűtő.*

Călĕfactōrĭus, a, um. Val. *Toplo chinechi.* Warm machend. *Melegitő.*

† Călĕfactrix, īcis, f. JCt. *Pecharicza, kâ pechi kúri.* e. Stuben-Heitzerin. *Kementz Fűtőné.*

Călĕfactus, ûs, m. Plin. *Topenye, Grejenye, Toplenye.* e. Ervvärmung. *Melegelés.*

Călĕfio, is, ieri, actus ſum (Paſs.) Plautus. *Topel bivam, Grejemſze.* Warm vverde. *Meg-melegűlők.*

Călendārium, rii, n. Senec. *Meſzechnik, kniga vſzeh meſzecznv, Chesz leto, dneve vu ſzebe zaderſzavajucha,* vulgò *Kalendàr.* s. Kalender-Buch. *Kalendárium.*

Călendæ, ārum, f. *plur.* Cic. *Pervi dan vſzakoga meſzecza.* Der erſte Tag eines jeden Monaths. *Minden holnapnak első naptja.* 2. Dies annuus, quo debita ſolvebantur & pecuniæ dabantur fœnori, & iiſdem uſuræ exigebantur. *Szet.*

Călĕo, es, ere, ălŭi, (Neu.) Cic. *Toplo mije, Topel jeſzem.* Es iſt mir vvarm, ich bin vvarm. *Meleg vagyok, Melegem vagyon.* 2. Transl. à fabris ferrariis ferrum, dum adhuc candens eſt, cudentibus; pro *recens ſum.* Rumores calent &c. Nihil eſt, niſi dum calet, hoc agitur; *Plaut.* 3. V. *Æſtus.* Inflamor: Magno ſtudio in aliquid

Digitized by Google

incumbo. Calere cupidiue laudis. *Ovidi.* 8. *Met: v.* 300. Calere ſtudio ſcribendi. *Hor. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 108.

Călesco, is, ere, Plin. *Topel poſztajem.* Warm vverde. *Meg- melegűlők.*

Călfăcio, is, ere, eci, actum. Ovid. V. *Calefacio.*

Călfactus, ûs, m. Plin. V. *Calefactus, Calor.*

Călĭcŭlus, i, m. Virg. *Pehárecz.* s. Becherlein. *Pohárotska.*

Călĭdiuscŭlè *Adv.* Iſid. *Pritoplo.* Ein vvenig vvarm. *Kitſinyi meleg.*

Călĭdris, is, f, *Berglez, Berzelpticza.* r. Gimpel. *Harkálynak neme.*

Călĭdus, a, um, Cic. *Topel.* Warm. *Meleg.* 2. V. *Velox.* calidis Pedibus. Varro. *Z-berzemi nogami.* Mit geſchvvinden Füſſen. *Gyors lábú.* 3. Calida, abſolutè pro *calida aqua*, calida ſubinde ſuffuſa, *Senec.* ep. 77. 4. V. *Novus, Recens.* Calidum mendacium Plaut. *Nova zmißlyena lás.* Friſcherdachte Lugen. *Ujonan kőltt hazugság.* Calidum conſilium Cic. *Bérz tolnach, berzo ſzvituvanye.* Geſchvvinde Rathſchläge. *Hamar tanáts.*

Călĭendrum, i, n. Hor. *Nakinchenye ſenſzkeh glav.* e. Haupt-Zierde der Weiber. *Aſzſzonyok Főkeſségе.* 2. *Laſztſche iz tugyeh laſztih*, peregr. *Baróka.* Falſche Haar, e. Baroque. *Idegen haj Baróka.*

Călĭgæ, arum, f. *plur.* Cic. Călĭga, æ, *ſing.* Plin. *Hlache*, e. Hoſen. *Nadrág.* 2. *Nalachke*, vulgò *ſalavarde.* e. Ober-Hoſen. *Salavári.* Hoc genere caligarum utebantur non tantùm milites gregarii, verùm etiam iter facientes. *Juven.* Caligæ follicantes: Hieron. *Gege*, vulgò *Plyundre.* e. Bluder-Hoſen. *Széles nadrág.*

Călĭgārius, is, *com.* re, *n.* & Călĭgārius, a, um, Plin. *Hlachni, ſalavardſzki.* Zum Hoſen gehörig. *Nadrágos.*

Călĭgārius, ii, m. *Krajach, ſivach*, peregr. *Szabol.* r. Schneider. *Szabó.* 2. *Hlachár.* r. Hoſen-Macher. *Nadrág tſinálo.* 3. V. *Sutor.* Lampr.

Călĭgātio, onis, f. Plin. *Potemnenye, Tminenye.* e. Verfinſterung. *Homályoſság.*

Călĭgātus, a, um. Juv. *Vu hlachah.* Der Hoſen an hat. *Nadrágos.* Caligatus miles. Svet. *Priproſzt iz obchine vojnik.* Gemeiner Soldat. *Közönſeges katona.*

Călĭgĭneus, a, um. *Grat.* Călĭgĭnōſus, a, um. Cic. *Temen, Tminaſzt.* Dunckel, finſter. *Homályos ſetétes.*

Călĭgo. as, are, avi, atum (Neut.) Virgil. Juv. *Dobro y chiſzto nevidim, Vid Gubim, Tma mîe pred ochima, Szlep poſztájem.* Nicht helle ſehe, blind zu ſeyn anfahe. *Homályoſodok.* Caligare in ſole. *prov.* Quint. pro *in rebus clariſſimis cœcutire.*

Călĭgo, ĭnis, f. Cic. *Tma, Tmina, Megla.* e. Dunckelheit. *Homály.* 2. Oculorum vitium, cùm eorum acies obfuſcatur. *Plin.* 3. Translatè. Caligo mentis: *Tupapamet.* ali *Tûp razum.* Blöder Verſtand. *Oſtoba értelem.*

Călim *Adv.* Feſt. pro *Clam.*

Călĭptra, æ, f. Feſt. *Pokrivalo glâve, Kapa &c.* Eine Haube, Mütze. *Sûveg.*

Călix, ĭcis, m. Horat. *Kelih, Kupa, Smûly, Poſzuda za pitje*, vulgò *Pehár.* r. Kelch, Becher. *Kely, Pohár.* Fœcundi calices, quem non fecêre diſertum. Horat.

Z-vinom vechkrat puni ſmulyi,
Nechineli da gdo tuli:
Tpo zemlyi z-noſztom rulyi,
Kad liſziczu vruchu guli?

Beym vielen Wein gehet das Maul auf. *à ſok - bor embernek nyelvet ſzólâſzra inditya.* 2. pro *florum cavitate* in medio depreſſa, ut in *liliis videre eſt.* Plin. *Pupek na drevju &c.* 3. Quandoque accipitur pro *vaſe.* in quo legumina coquuntur. Stant calices, minor inde fabas, olus alter habebat. *Ovid. l.* 5. Faſt.

Calleo. es, ere, ui (Neu.) Cic. 1. vid. *Occalleo*, vel *Occaleo*, item *Calleſco.* 2. transl. *Dobro znam, razmem.* Etvvas vvohl vviſſe, verſtehe. *Jól tudom, értem.*

Calleſco, Galliſco, is, ere, (Neu.) Cato. *Sulye, tverdu od ſulyev kőſu dobivam.* Schvvellen bekomme, hart und dickhäutig vverde. *Bőrömben fáradságtúl kezeim, feltűrêſſétűl keményednyi kezdek.*

Callĭblĕphărum, i, n. *Plin.* eſt medicamen pro vitiis oculorum. *Vrachtvo za ochi* &c.

Callĭdè *Adv.* Cic. *ſegavo.* Liſtiglich. *Ravaſzúl.* 2. ponitur pro *ſcitè, ingeniosè.* Callidè, argutèque dicere. *Cic.* Callidè nôſſe, pro *optimè.* Plaut.

Callĭdĭtas, ātis, f. Cic. V. *Aſtutia.*

Callĭdus, a, um, Cic. V. *Aſtutus.* 2. Vid. *Peritus.* Ariſtoteles callidiſſimus naturæ rerum, *hoc eſt* ſcientiſſimus, peritiſſimus. *Colum.* l. 7. c. 3.

Callis, is, m. Cic. *Vtren put, ſtteza.* s. Fuſs-Pfad. *út tőrés, Járt út.*

Callōsĭtas, atis, f, Scribon. *Tverdocha od túlyev.* e. Härte von Schvvellen. *Bőrvaſtagulása, Keménysége.* 2. Transl. pro *veteri conſuetudine.*

Callōſus, a, um. Cels. *Pun tvêrdeb Júlyev, oſulen,*

Digitized by Google

oſuten, liav. Voll Schvvellen. *Tenyérben feltőrőst, kemènyedett.*

Callum, i, n. *Cic.* Callus, i, m. Plaut. *Súly, od ſulya tvérda kőſa, ſ'ia.* Schvvellen, dicke Haut. *Bőr vaſtagúlaſa, Tenyer, láb,* &c. *feltőrőſe.* 2. Transl. *Sztara nàvada, Sztari obichai.* e. Alte Gevvonheit. *Régi ſzokás.* Uſus. Callum obducere, *Cic.* Tuſc. 2. c. 15. *Dugo vremena navadu imati, odnavadeſte nedati.* Lange Zeit gevvehnen, von alter Gevvonheit nicht vveichen. *Szokâſt ſok idèig meg-tartanyi, ſzokâſtul nehezen Tâvozni.* 3. dicitur & de aliis rebus, quæ duræ ſunt *inſtar calli.* uva gratior callo, *Plin.*

Cālo, ōnis, m. Liv. *Taborſzki ſzluga, Der-wiſch,* &c. *vu vojſzki.* r. Feld-Knecht, Soldaten-Jung &c. *Tâbori ſzolga.* Hunc perminxerunt calones atque caballi, Liv. *Toga veſtru vſtri vu ſzili; ſzluge, konyi potkropili.* 2. Czoklye. Holtz-Schuh. *Fa Tzipelő.*

Cā'o, as, are, avi, atum. *Antiqu.* (Act.) *Gell.* & *Budæus* ſive *Budeus.* Vide *Voco.* 2. V. *Nomino, Indico.* Varro.

Cālŏphanta, æ, m. Plaut. *Oſzmebávavecz, ſpotlyivicza y talecz drugo na jeziku, drugo na ſzérczu imajuchi.* r. Spott oder Spey-Vogel. *Tſalfa, Gézengúz, Trefábul tſufolo.*

Călŏpŏdĭum, ii, n. Hor. *Kopito cepelißárſzko* vulgò *ſoſtarſzko, drévo chiſmeßinſzko.* r. Schuh-Leiſten. *Kapta.* 2. Czóklya, Czokol. Holtz-Schuh. *Fa Talp.*

Călor, ōris, m. Cic. *Toplina, Toplóta Vruchina.* e. Wärme, e. Hitz. *Melegſég.* 2. Transl. V. *Ardor, Impetus, Fervor ſcilicet animi.* Juvenili calore Polus inconſideratior. *Quint.* l. 2. c. 15.

Călōrātus, a, um. Apul. *Vrùch.* Hitzig. *Igen meleg.*

Călōrĭfĭcus, a, um. Gell. *Toplo, Vruche chinechi.* Warm, hitzig machend. *Melegitő.*

Calŭha, æ, f. Plin, *Suta fiolicza, Lyubicza.* Gelbe Veigl, e. Viole. *Sárga viola.*

Calthŭla, æ, f. Plaut. *Súta oprava.* Ein gelb Kleid. *Sárga öltözet.*

Calthŭlārius, ii, m. *Plaut.* Sartor flavi coloris veſtes conficiens.

Calva, æ, f. Mart. *Koſzt lubanye.* s. Haupt-Bein. *Kaponya tſont.*

Calvārĭa, æ, f. Plin. *Lubanya* vulgò *Kalvaria.* r. Haupt-Schedel ohne Haar. *Fő kaponya.*

† Calvaſter, tri, m. *Latinè* Subcalvus. *Pleſſivecz.* r. Kahl-Kopff. *Kopaſz.*

Calvātus, a, um. Plin. V. *Calvus.*

Calvĕfĭo, is, ĭĕri, actum. Varro. *Pleſſivo bivam.* Kahl vverde. *Kopaſzúlok.*

Calveo, es, ere (Neu.) Plin. *Pleſſivim, Pleſſivſzem.* Ich bin kahl, glatzköpfig. *Kopaſz vagyok, Kopaſzodok.*

Calveſco, is, ere, (Incho.) Colum. *Idem.*

Calvĭtas, ātis, f. Ulp. *Vkanlyivoſzt, Prevara.* r. Betrug. *Meg-tsalás.* Ipſe autem Sellio natus propter ſuam calvitatem plectetur. Ulp.

Calvĭtĭum, ii, n. *Cic.* Calvĭtĭes, ĕi, f. Colum *Pléß, Pleſſina, Pleſſivocha, Pleſſivoſzt glave.* e. Kahlheit des haupts, e. Glatzen. *Kopaſzſzág.*

Călumnĭa, æ, f. *Cic.* 1. eſt injuſta *vexatio,* & malitioſa *Juris* interpretatio ad evertendos alios inventa. 2. *Laſlivo y krivo ſzuprot kőmu govorenye,* ali Potvorenye. e. Falſche Beſchuldigung, Verläumbdung. *Hamiſan valamit reá fogás.* Calumniam jurare; *Cic.* Eſt *juramentô teſtari* ſe ad litem, vel accuſationem non acceſſiſſe calumniandi gratiâ.

Călumnĭātor, ōris, m. Cic. *Krivo Iztolnachitel,* ali Potvoritel *ki na zochi kőmu ſta zla, y nedoſztojnoga reche.* r. Verläumbder. *Patvarkodó, Gyalázó.*

Călumnĭātrix, īcis, f. Ulp. *Krivo na zochi potvoritelicza.* e. Verläumbderin. *Patvarkodőne, Gyalázóné.*

Călumnĭor, aris, ari, atus ſum (Dep.) Cic. *Krivo koga potvarjam,* ali *Zlo kakvo nazochi govorim.* Verläumbde, falſch angebe. *Gyalázom, Patvarkodom, Hamiſan-reá fogom.*

Călumnĭōsè *Adv.* Priſc. *Krivo Potvarjajuch.* Verläumbderiſcher Weiſe. *Hamiſan, Patvarkodva.*

Călumnĭōſus, a, um, Apul. *Krivo potvorliv, Pun krivoga potvarjanya.* Schmachhafft, verläumbderiſch. *Patvaros, Gyalázó.*

Calvo, is, ere, (Act.) Sall. & Calvor, ĕris, calvi (Dep.) Plaut. V. *Decipio.*

Calvo, las, are, avi, atum, (Act.) Cato. *Kaj pleſſivo chinim.* Kahl mache. *Kopaſzitom, koppàſztom.*

Calvus, a, um. Svet. *Pleſſiv.* Kahl Glazicht. *Kopaſz.* comp. *Calvior.* Maritum ſortita ſum cucurbitâ calviorem, *Apul.* 2. Transl. pro *raro, paucus.* Calvæ reſtes, de allio

Digitized by Google

cœpíſque dixit, Mart. in quibus *rarum alium*, & *paucæ cæpæ* erant.

Calx, cis, m. & f. Cic. *Peta noſnà*. Die Ferſen. *Láb ſark*. 2. Transl. V. *Finis, Meta*. Nunc video calcem, ad quem decurſum eſt; *Cic.* Tuſc. c. 10. *Szada vidim konecz, y zvêrhu, na kojuſzem doſſel*. Nun ſehe das End *und* Vollendung, zu vvelcher ich gelanget. *Moſt látem végét melyre jôttem*. A calce ad carcerem revocari, Cic. *Od konecza, y zvêrhe k-pochetkuſze povernuti*. Von dem End und Ausführung einer Sach ſich zum Anfang kehren. *Kezdetrûl végezetre viſſza fordulnyi*.

Calx, cis, f. Cic. *Vápna*. r. Kalck. *Méſz*. Calx arenata Plin. *iz debeloga peſzka Klak*. pereg. *Eſzterlin*. s. Pflaſter. V. *Arenatum*. 2. V. *Calculus*. N. 4. Plaut.

Călyptră, æ, f. *Feſt*. genus veſtimenti, quo mulieres capita tegebant.

Călyx, ȳcis, m. Plin. *Vuzlek*, ali *glavicza na czvétju*. 2. *Moſsnicza ou kojoiſze ſzeme czvetja*, ali *ſzadovja zaderſava*. r. Knopf an den Blumen. 2. Hülſen, Schelffen, Schaale. *Virágnak*, vagy *gyûmôltſznek tokja*.

Cămărīna, æ, f. *Varaſs y Meſzto puno vſzakojachkem ſzmrádom vonyechem*. Stadt und unreiner Orth, voll mit Unflat. *Várós vagy hely minden féle bûdôséggel telles*. Camerinam movere, prov. eſt *ſibi malum accerſere*, vel *fœtorem promovere*.

Cambĭālis, is, *com.* le, n. JCt. *Premenylivi, Muntavni, k-premenybi iduchi*. Wechsleriſch. *Változó*. literæ cambĭāles, *Liſzt za premenybu iliti muntu proſzechi*, ali *dajuchi*. r. Wechſel-Brieff. *Levelek változáſsa*.

Cambĭo, is, ire, īvi, *vel* campſi, pſum, (Act.) Priſc. *Premenyam, muntam peneze*. Wechsle, vertauſche. *Elváltom, tſerélem*.

Cambium, ii, n. JCt. *Penez premenyanye, muntanye*. r. Geld-Wechſel. *Pénz tſerélés, váltás*.

Cămēlārĭus, ii, m. JCt. *Gamilàr*. r. Cameel-Treiber. *Teve haitó, pâſztor*.

Cămēlāſĭum, ii, *n.* Ammian. Annona pro alendis Camelis, aut vectigal, quod pro illis alendis penditur.

Cămēlinus, a, um, Plin. *Gamilſzki, iz Gamile*. Von einem Cameel-Thier. *Tevés, tevébôl-való*.

Cămēlītis, is, f. Plin. *Gamilla ſzamíczа*. e. Cameelin, das Weiblein des Cameels. *Nôſtény teve*.

Cămēlōtum, i, n. Fortun. *Iz gamilſzkeh dlak ſzukno* &c. Aus Cameel-Haaren gevvürckter Zeug, &c. *Teve ſzörbül tſinâltt poſztó*.

Cămēlus, i, m. Cic. *Gamila*. s. Cameel-Thier. *Teve*, Camelus deſiderans cornua etiam *aures* amiſit. *prov. Koi prevech chesza proſzi, on zevſzema niſt nenoſsi*. Wer zu viel haben vvill bekommbt gar nichts. *Ki ſokat kivân ſemit ſem nyer*.

Cămēnæ, Cămœnæ, arum, f. *plur*. Virg. Cognomen novem muſarum, à canendo ſic dictarum. 2. V. *Cantatio*. Pers. & tunc etiam *ſingularem* habet.

Cămĕra, æ, f. Cic. *Bolta*. s. Gevvölb. *Bólt*. Cameras quasdam non probavi. *Cic.* 2. †. *Komora*. e. Kammer. *Kamara*.

†. Cămĕrārius, ii, m. *Komornik*. r. Gammer-Herr. *Kamarás*.

Cămĕrārius, a, um, Plin. *Bóltni, a, o*. Zum Gevvölb gehörig. *Bólthoz-való*. 2. †. *Komorni*. Zur Kammer gehörig. *Kamarához-való*.

Cămĕrātio, onis, f. ſpart. V. *Camera*.

Cămĕro, as, are, avi. atum, (Act.) Plin. *Bóltam*. Wölbe. *Bóltozom*.

Cămīno, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Napriliku pechi napravlyam*. Geſtalte vvie ein Ofen. *Kementze módra tſinálom*.

Cămīnus, i, m. Cic. *Pèch*, Kómin *biſni*. r. Ofen, Kamin. *Kementze, Tüzbely*. Ne frigeas in hibernis, camino luculento utendum cenſeo. *Cic.* 1. Fam. ep. 10. *Szuprot Zimi Pèch*, ali *Kómin dobro razvûchi*. Wieder die Kälte brauche gut eingeheizten Ofen. *Ne fázzál, ély hév kementzével*.

Cămīsĭa, æ, f. *Feſt*. eſt genus veſtis interioris lineæ.

Cammărus, i, m. Plin. *Morſzki rak*. r. Meer-Krebs. *Tengeri rák*.

Campæ, arum, f. *Plur*. Plaut. V. *Nugæ*. campas dicere, *Plaut*. pro *nugari*.

Campa, æ, f. *Plaut*. Campe, es f. *Colum*. V. *Eruca*. hirſutáque campe. *Colum*.

† Campānārĭus, ii, m. Campānātor, oris, m. *Latinè* Fuſor æris campani. *Zvonàr, ki zvone ztéva*. r. Glocken-Gieſſer. *Harang öntö*. 2. *Zvonàr, ki zvone potéſe, zvoni*. r. Meſner. *Harangozó*.

†. Campāna, æ, f. V. *Tintinabulum*, ſive *æs campanum*.

†. Campānārĭum, ii, n. Campānīle, is, n. *Zvonik, meſzto nakôm zvoni ſztoje*. Ein Glocken-Thurn. *Harangozó hely, toron*.

Campānĭa, æ, f. eſt Provincia Italiæ.

Campānus, a, um, *Virg*. Campānĭcus a, um. *Plau*.

Digitized by Google

Plaut. quod ad Campaniam ſpectat. 2. quod ad æs campanum in *Campania* repertum pertinet.

Campeſter, tris. tre, & Campeſtris, *com.* tre, n. Cic. *Polyſzki.* Zum flachen Feld gehörig. *Mezei.*

Campeſtre, is, n. *Hor.* Pannus ſive velum, quo Ephebi nudè ſe exercentes, pudenda velabant.

Campicūrsio, onis, f. *Suet.* Concertatio militaris in curſu. *Junachko vu derku* ali *ſzkoku borenye.* e. Wett-Lauf, *oder* e. Ringung auf dem Feld. *Mezei vetekedés a' futásban.*

Campidoctor, ōris, m. *Suet.* Qui tyrones in campo exercet, armorum uſum docens. *Nauchitel Junakov.* &c.

Campſor, ōris, m. Enn. *Z-penezi premènyavecz, Muntavecz.* r. Wechsler. *Tſerélö, Váltó.*

Campter, ēris, m. *Pacuv.* locus, in quo equi inſtructionis gratiâ circumaguntur. *Meſzto na polyu za objahivanye y navuk kony* &c.

Campus, i, m. Cic. *Polye.* s. Feld. *Mezö.* 2. pro *loco pugnæ, caſtrorum.* Amm.

Cămūrūs, a, um. Virg. Vid. *Curvus.* Camuri boves. *Virg.* quibus cornua introrſum ſunt inflexa.

Cămum, i, n. *Ulp.* eſt ſpecies *Cereviſiæ.*

Cămus, i, m. *Iſid.* eſt genus aſperi *fræni*, quo equi coerceri ſolebant. *Oſtra vuzda*, &c.

Cănăbētum *vel* Cannabetum, ti, n. Vet. Gloſſ. *Konoplyiſchte: Meſzto na kdem vnoſina konopely raſzte.* r. Orth vvo viel Hanff vvachſet. *Kender hely, kert.*

Cănăbis, *vel* Cănnăbis (ſic omnia à voce *Cannabis* derivata tam per *ſimplex*, quam per *duplex n.* ſcripta apud Auctores reperies) is, f. & Cănăbus, bi, m. *Varr.* Cănăbum *vel* Cannăbum, bi, n. Pallad. *Konoplya.* r. Hanff. *Kender.*

Cănăbĭus, a, um, *Grat.* Cyneget. Cănăbăcĕus & Cănăbīnus, a, um, Colum. *Konoplyen.* Hänffen, aus Hanff gemacht. *Kenderes, Kenderből-való.*

Cănălĭcŭla, æ, f. *Gell.* Cănălĭcŭlus, i, m. Varro. *Slebich, Slebichek.* s. Röhrlein. *Tſatornátska.*

Cănălĭcŭlātim, *Adv.* Plin. *Od slèba do slèba.* Von einem Rohr zum anderen, Röhrweiſe. *Tſatornáſſan.*

Cănălĭcŭlātus, a, um, Plin. *Izduben, kakti slèb napravlyen.* Ausgehölt, gemacht wie ein Rohr, Rinne. *Tsatorna módra vájott.*

Cănălĭenſis, is, *com.* le, *n.* Cănălĭtĭus *vel* Cănălĭcĭus, a, um, Plin. *Slebni.* Zum Canal und Rohr-Rinnen gehörig. *Tſatornás.* Canalienſe, canalitium aurum; *Plin.* quod in puteis foditur, quoniam ejus metalli venæ tanquam canales per latera puteorum vagantur.

Cănălis, is, m. Virg. *Slèb.* r. Canal, e. Rinne, das Rohr. *Tsatorna.* 2. eſt & *fem. gen.* Nec tamen in rigidas exit contenta canales. *Corn. Sever.* in Æm. v. 149.

Cănărĭa, æ, f. *Plin.* eſt inſula una ex fortunatis. 2. *Oſtricza trâva.* s. Hundsgraſs-Kraut. *Ebek has tiſztitó fü.* 3. Canaria avicula. *Geſner.*

† Cancellārĭa, æ, f. JCt. *Piſzárnicza, Hiſa za orſzachkeb, Varaskeb.* &c. *dugovany piſzanye.* e. Canzeley. *Iròház.*

† Cancellārĭus, ii, m. JCt. *Naj vêrleſſi med Tolnachniki vu ravnanyu kojega kralyevſztva.* Cantzler, der Vornehmſte unter denen Regierungs-Räthen. *Leg fölebb-való tiſzt orſzágnak rendelöje.* 2. pro *ſcriba in Cancellaria.* 3. & hodie pro *moderatore ſummo ſtudiorum, artium liberalium.*

Cancellātim, *Adv.* Plin. *Na reſſetke.* Creutzvveiſs gegättert Gättervveiſe. *Roſtélyoſon.*

Cancelli, ōrum, m. *plur.* Cic. *Reſſetka.* s. Gätter, e. Gitter. *Roſtélyok.* Transl. vid. *Terminus, Finis, Limes.* non egrediar ex iis, quos mihi circumdedi, cancellis. *Cic.*

Cancello, as, are, avi, atum. (Neu.) Colum. *Reſſetku poſztavlyam, Preprêchujem.* Vergittere, Vergättere. *Roſtélyozom.* 2. ùt Ulp. V. *Deleo, Expurgo.* Cancellare teſtamentum. *Nachinyeno zadnye volye piſzmo.* peregr. *Napiſzani Teſtament z-kriſi zamachkati, zbriſzati, kris po vſzem potegnuti.* Ein Erb-Gemächtnus, letzten Will oder Teſtament auslöſchen, Greutz-vveiſs durch ſtreichen. *Teſtamentomot ki tórólni.* 3. V. *Limito*, ſeu *limites pono.* Plin.

Cancellus, i, m. *Diminut. Rakek.* s. Krebslein. *Rákatſka.*

Cancer, cri, m. Cic. *Rak.* Ein Krebs. *Rák.* 2. *Rako-bolya, telo izjédaiucha.* Der Krebs eine Kranckheit. *Fene à teſtben.* Utque malum latè ſolet immedicabile cancer ſerpere; *Ovid.* 2. *Met.* v. 827. 3. apud antiquos idem ac *Cancelli*, dicebantur *cancri.* Feſt. Apul: Inter Orci cancros adhærere. *Prov.* Apul. pro *ità rei alicui deditum eſſe*, ut ab ea ſe expedire non poſſit, 4. Cancer leporem capit. *Prov.* de re ne-

Digitized by Google

quaqam verosimili *dicitur*. 5. Cancĕr, ĕris, m. *Lucret. Arnob.* hinc.

Cancĕrātĭcus, a, um. Veget. *Rakov, iz Raka.* Von Krebs. *Rákas.*

Cancĕro, as, are, avi, atum. (Neu.) Plin. *Od boli rakove gnyijem.* Von der Krebs-Kranckheit faule. *Fene eſzi à teſtémet.* Si intrinsecùs canceraverit auris. Plin.

Cancĕrōma, ătis, n. Apul. V. *Cancer.* N. 2.

† Cancrārĭus, ii, m. *Rákar, Rako-lovecz.* r. Krebs-Fiſcher. *Rák fogó.*

Cancrīnus, a, um. Scal. *Raku ſzpodoben.* Dem Krebs gleich. *Rákhoz haſonló.*

Candĕfăcio, is, ere, eci, actum (Act.) Plaut. *Bélim, bélo chinìm.* Weiſs mache, vweiſes. *Meg-fejeritem.* 2. *Razbelyujem, Od ognya bélo, Ogyneno chinìm.* Glüend mache. *Meg-tüzeſitem.*

Candēla, æ, f. Liv. *Szvécha.* e. Kertze. *Gyertya.* Candelas ſebare. Colum. *Szvéche iz loia napravlyati.* Die Kertzen aus ünſchlit ziehen. *Gyertyát Fagyubul ŏntŏnyi.*

Candēlābrum, i, n. Cic. *Szvéchnyak.* r. Leuchter, r. Kertzen-Stock. *Gyertyatartó.*

Candentĭa, æ, f. *Vitr.* Candĭcantĭa, æ, f. *Plin.* Vid. *Candor.*

Candeo, es, ere, ui, (Neu.) *Cic.* Candĭco, as, are, avi, atum. Plin. *Bélimſze.* Ich bin Weiſs. *Fejérlem.* 2. *Ognyen jeſzem, Belímſze kakti ogeny.* Ich bin glüend. *Tüzes vagyok.* 3. particip. candens, candentior *Val. Flacc.* Candentiſſimus *Solin.*

Candeſco, is, ere, (Inchoat.) Cic. *Pochinyam bèlbiti.* Anfange vweiſs zu ſeyn. *Fejéredem.* 2. *Ognyen, bèl kakti ognyen bivam.* Gelüend vverde. *Tŏzeſedem.* 3. transl. *Lyutimſze.* Zornig vverde. *Haragſzom.*

Candĭdātus, a, um. Cic. *Bélo opravlyen, Vu bélo oblĕchen.* Weiſs bekleidet. *Fejérbe öltŏztetett.* 2. transl. *Ki zachtm hodi, Kakou chaſzt iſche, Proſzi.* Der nach einem Ambt ſtellet, r. Werber. *Kivalami iránt jár, kér &c.*

Candĭdè *Adv.* Cic. *Bèlo.* Weiſs. *Fejérbe.* Candidè veſtitus. Plaut. *Belo opravlyen.* Weiſs bekleydet. *Fejérben öltŏzŏt.* 2. *Pravo iſztinſzko.* Aufrichtiglich. *Tiſztán.*

Candĭdo, as, avi, atum (Act.) Tertul. V. *Candefacio.* 2. V. *Candeo.* Solin.

Candĭdŭlè *Adv.* Arnob. *Prì*, alì *Nabelo.* Weiſslich, etvvas vweiſs. *Fejéretskén.*

Candĭdŭlus, a, um. Cic. *Pribèl, Nabèl, Belopoten.* Weiſslicht. *Fejéretske.*

Candĭdus, a, um. Cic. *Bèl.* Weiſs. *Fejér.* 2. V. *Purus, Clarus. Intemeratus.* Cic. 3. V. *Canus.* Sapere iſthac ætate, qui ſunt capite candidi, *Plaut.* 4. Transl. V. *Sincerus.* Jure tibi grates candide Lector ago. *Ovid. 4. Triſt.* 5. V. *Felix.* ſis felix & ſint candida fata tua *Tibul.* l. 3. eleg. 6. v. 30.

Imaj ſelìm vnogo ſzrechc;
Puno z-novczi vſzegdar vreche;
Kad podkoſzu dojdes ſzmêrti,
Nêb' odpêrti budu vêrti. &c.

Candor, ōris, m. Cic. *Belócha, Belota, Belína.* e. Weiſse. *Fejérség.* 2. V. *Pulcritudo.* Cic. 3. Transl. V. *Sinceritas.* Candor in hoc ævo res inter mortua; *Ovid.* l. 2. de Ponto:

Szad iſztinu, vernoſzt právu,
Gde po ſzvétu chez iſzkati?
Jalovicza brèju kravu,
Pèrvo moreſz pokazati. &c.

Cănĕo, es, ere, nui, (Neu.) Virg. *Szédſzem, ſzédimſze, Belímsze.* Ich bin grau, vweiſs. öſzülök.

Cănēphŏra, æ, f. *Plin.* Vna Virginum primariarum Athenienſium diebus feſtis ſacra Palladi in caniſtris portantium. 2. *Kolonoſzicza z ſena kâ kobaru nagłázi noſzi.* Ein Weib, die einem Korb, auf dem Haupt tragt. *Korár hordozó aſzſzony*, vagy *lċány.*

Cănēſco, is, ere, (Inchoat.) Cic. *Szèd poſztajem.* Grau vverde. öſzülnyi kezdek.

Cāni, ōrum, m. *plur.* Cic. *Szedine, Szédi laſzi.* Graue Haar. öſz *hajak.*

Cānĭa, æ, f. Plin. *Pekucha divja kopriva.* e. Wilde Brenneſseln. *Vad tſilán, tſalán.*

Cănĭca, æ, f. Feſt. *Poſzteje, Mekine.* e. Kleyen. *Korpa, Dertze.* Canicæ, arum. *plur.* uſitation.

Cănĭcācĕus, & Cănĭcĕus, ea, eum. Pacuv. *Poſzejaſzt, Mekinaſzt.* Von Kleyen. *Korpás.* Canicaceus panis. Pacuv. *Krub iz poſzej.* s. Kleyen-Brod. *Korpa kenyér.*

Cănĭcīda, æ, *com.* *Peſzo-tuk.* r. Hundſchlager. *Kutya, Eb ölő.*

Cănĭceps, ĭtis, *com.* Plin. *Peſzo-glav.* Item *Habarov ſzluga.* r. Hunds-Kopf, Hundſchlager. *Eb fejü, Hobér ſzolgája.*

Cănĭcŭla, æ, f. Cic. *Pſzichka, Kuſzicza, Pſzicza.* s. Hindlein. *Nőſtény ebecske.* Item *Peſzja zvezda.* r. Hunds-Stern. *Eb tſillagzat az égen.*

Cănĭcŭlāris, is, *com.* re, *n.* Sidon. *Peſzji.* Des Hunds. *Ebi.* Caniculares dies. *Peſzji dnevi.* e. Hundstäge. *Ebi napok.*

Cănĭcŭ-

Digitized by Google

Cănĭcŭlus, i, m. *Peſzek, Schenychich.* s. Hündlein. *Ebetzke.*

Cănĭnŭs, a, um. Quint. *Peſzji.* Hundiſch. *Ebi.*

Cănis, is, com. Ovid. *Peſz, Czuczek, Schenye.* r. Hund. *Eb, kutya.* Canis venaticus. *Hêrt, lovni peſz.* r. Jagd-Hund. *Vadâſzkutya.* Canis odorus, *Viſely.* r. Spir-Hund. *Visla.* Canis paſtoralis, *Kômuſz.* r. Schaf-Hund. *Jubâſz kutya.* Canis veſtigator. *Kopov.* Nachſuhender Hund. *Kopó.* Canis Marinus. *Morſzki paſz-riba.* r. Meer-Hund-Fiſch. *Ebnévô Tengeri hal.*

Cănĭſtrum, ſtri, n. Cic. *Torba, Kruſzni koſz, Kolſara.* s. Korb-zeinen, r. Brod-Korb. *Tariſznya, Kenyér kosár.*

Cănĭtĭes, ĕi, f. Cic. V. *Cani.*

Canna, æ, f. Cels. *Czev, Terſzt.* s. Rohr, Schilff. *Nád, Tſzöve.*

Cannētum, ti, n. Pallad. *Terſztje, Terſztikovina.* r. Rohr-Puſch. *Nádas hely.*

Cannĕus, a, um. *Colum.* Cannĭtĭus, *vel* Cannĭcĭus, a, um. Pallad. *Tĕrſztov, Tĕrſztinov, Tĕrſztikov.* Röhriſch. *Nádaſos.*

Cāno, is, ere, cĕcĭni, cantum (Act.) Cic. *Popevam, Pevam.* Singe. *éneklek.* 2. *Puſſem.* Blaſe. *Felfúvom.* Claſſicum canere. Liv. *Na boj pubati.* Zur Streit blaſen. *Kéſzûlôt fúnyi.* Receptui canere Liv. *Na Povratſzanye pubati.* Zum Abzug blaſen. *Hátra térésre funyi.*

Cānon, ōnis, m. Cic. Vid. *Regula.*

† Cānŏnĭcātus, ûs, m. *Kanonia.* s. Canonicat. *Regulaſság.*

Cānŏnĭcus, a, um, Aulus Gellius. *Redni.* Das nach der Regel iſt. *Régulás, Rend Szerint ſzabás, élés.*

Cānŏnĭcus, ci, m. *Kanonik, Goſzpon Czirkveni, poleg reda y mertuka ſivuchi.* r. Thom-Herr, Chor-Herr. *Kanonok.*

Cānor, ōris, m. Quint. *Gladek, y viſzok glaſz.* Heller Thon. *ének ſzó. rengés.*

Cānōrus, a. um. Cic. *Glaſzen.* Hell-lautend, vvohl hellend. *Hangos ſzavú.*

Cantātio, ☞ Cantĭo, ōnis, f. Cic. Cantāmen, ĭnis, n. Propert. *Peſzma, Popevanye, Pevanye.* Figuratè *Popevka, Pevka,* ali *Pivka.* pro *Muſa.* Das Singen. *énekles.* 2. *Sztranye, Czopranye, Bajanye.* e. Zauberey. *Bûbâjoſság, Boſzorkányos meſterség.*

Cantātor, ōris, m. *Varro.* Cantor, ōris, m. Plaut. *Popevâch, Pévecz, Popevalecz, Pevalecz.* r. Singer. *énekló.*

Cantātrix, īcis, f. Varr. *Popevalicza, Pevalicza.* vel meliùs, & propriè: *Popevka, Pevka* (hinc eſt, quòd ab *Illyris* Muſa, *velut* Cantatrix à canendo, *Popevka* vocetur) e. Singerinn. *énekló né*

Canthărĭs, ĭdis, f. *Cic.* Canthărĭdă, æ, f. Ovid. *Zeleni kukecz raomamlenye lyubavi.* Grüner Käfer, Spaniſche Mucken, für die verblende Lieb. *Zöld Kórós Féreg Bogár.*

Canthărus, ri, m. Virg. *Kanta.* e. Weintonne, Kandel. *Kanna.* 2. *Konyſzki keber.* r. Roſs-Käfer. *ló Féreg.*

Canthĕrĭus, rii, m. *Feſt.* Cantĕrĭus, ii, m. Cic *Tram, na kômſzudi v-pivnicai leſe.* s. Wein-Gerüſte, auf vvelchen die Weinfäſser liegen. *áſzok fa a' pintzében, Kantár fa.* 2. *Kony ochiſchen.* Verſchnittener Hengſt, Wallach. *Herélttló.* 3. vid. *Tignum* ità *Vitruv.* 4. dicitur etiam *Cantherium, ii, n.* & eſt juxta *Colum.* genus jugi, quod ruſtici Cantherium vocant. Juxta *Senecam* verò ſignificat *Vehiculi* genus. A *Varro* denique, *Vitruvio*, & aliis Cantherium & Cantherius pro eodem accipiuntur.

Canthes, ium, f. plur. *Czevi na Orgulab.* Die Röhr in der Orgel. *Orgona Sipjai.*

Canthus, i, m. Perſius. *Sinya.* Eiſene Rad-Schienen. *Kerek talp vas.* 2. Canthus oculi. *Ochni vugel.* r. Aug-Winckel. *Szem ſzegelete.* ità cum Græcis *Galenus.*

Cantilēna, æ, f. & Cantus, ûs, m. *Cic.* Cantĭcum, ci, n. Quintilianus. *Peſzem, Peſzma, Pivka.* r. Geſang, s. Lied. *ének.*

Cantĭto, as, are, avi, atum (*Frequ.* à Canto.) Cic. *Guſztokrat popévam, Pojem, Pivam.* Oft Singe. *énekeldegelek, Gyakran éneklek.*

Cantĭuncŭla, æ, f. (*Dimin.*) Cic. *Peſzmicza, Popévchicza, Pivchicza.* s. Geſänglein, Liedlein. *éneketske.*

Canto, as, are, avi, atum, (Act. *Frequ.* à Cano) Cic. Vid. *Cano.*

Cantor, ōris, m. *Horat.* vid. *Cantator.*

Cantrix, īcis, f. *Plaut.* vid. *Cantatrix.*

Cānus, a, um. Ovid. *Szèd, Bèl v-laſzeb.* Grau. ôſz.

Căpācĭtas, ātis, f. Cic. *Dufina* ali *proſztor, ſirina v-koju vech more.* 2. *Prikladnoſzt, Priemlyivoſzt, Pomlyivoſzt.* e. Weite *oder* Gröſse, da mehr hinein gehet. 2. e. Schicklichkeit, Fähigkeit, Begreifflichkeit. *Béférbetôſség, Tagaſság.* 2. *Kéſz meg értés.*

Căpax, ācis, *om.* Cic. *Priemlyiv.* Fähig. *Tága, Bô.*

Căpēdo, ĭnis, f. Cic. *ſiroka za aldov negdaſſnyi poſzuda.* s. Opffer-Geſchirr. *Séles áldozati edény.*

† Căpellānus, i, m. *Kapelan.* r. Capellan. *Káplán.*

Digitized by Google

Căpella, æ, f. Colum. *Kozicza.* s. Geiſslein. *Kâ ketske.* 2. † Căpella. V. *Sacellum.*

Căpĕr, i, m. Cic. *Szkopleni kozel.* Verſchnittener Bock. *Ketske Bak.*

Căpĕrātus, a, um. *Varro.* vid. *Rugoſus.*

Căpĕro, as, are, avi, atum (Neu.) Varro. *Rúgam, Gúzam.* Runtzele, Rumpffe. *Homlokomat komoritom.* Caperare frontem, Varro. *Koſu na chelu guzati.* die Stirne rümpffen. *Rántzba ſzedni homlokát.* 2. pro *ad iram concito.*

Căpeſſo, is, ĕre, eſsīvi, (eſſi, & eſsŭi) ītum & eſſum. (Act. Freqv.) Cic. V. *Obtineo, Conſequor.* 2. V. *Capio, Percipio.* 3. V. *Recipio*, me domum capeſſam Plaut. *Hochuſze domòm povêrnuti, domòm iti.* Ich vvill mich nach Hauſs begeben. *Akárok haza tekintenyi.*

Căpillāmentum, i, n. *Plin.* Căpillĭtĭum, ii, n. *Apul.* Căpillāgo, ĭnis, f. Tertul. *Dugi láſzi.* e. Lange Haar. *Nagy hoſszú ereſztett haj.* 2. *Kárle, tugyi láſzi*, peregr. *Baroka.* e. Falſche Haar, Baruque. *Más, vendég haj.* ità Sveton. 3. *Silicze med korenyem.* e. Fäſerlein an den Wurtzen. *Eretskék az gyökérek közt.*

Căpillāre, is, n. Mart. *Laſzna moſſnya, vukûſze láſzi ſzpravlyaju*, Poczulicza. e. Haar-Haube, r. Haar-Beutel. *Fökötö, Haj erſzény.* Vid. *Impilia.*

Căpillāris, is, *com.* re, *n.* Feſt. *Laſzaſzt.* Haarig. *Hajas.* Arbor Capillaris Romæ antiquiſſima, ad quam capillum tonſum veſtales virgines appendebant Deo conſecrantes. *Plin.* l. 10. c. 44.

Căpillātus, a, um, Cic. *Laſzaſzt.* Haarich. *Nagy hajú, Hajas.*

Căpillo, as, are, avi, atum, (Neu.) Căpillor, āris, ari, ātus ſum. (Dep.) Plin. *Laſzaſzto nachinyam.* Haarig mache. *Hajaſodom.*

Căpillōſus, a, um, Cæl. Aul. *Pun laſzib.* Voll Haar. *Teli hajas.*

Căpillŭlus, i, m. *Dimin.* Gell. *Laſzek.* s. Härlein, e. Haar-locken. *Hajatska.*

Căpillus, i, m. Cic. *Láſz.* s. Haupt-Haar. *Haj.* 2. pro *Barba.* Cic. 2. offic. c. 7. 3. nomen herbæ. *Plinius.*

Căpĭo, onis, f. JCt. *Priemlenye, Priimanye, Jemanye, Uzimanye.* e. Empfahung, Annehmung. *Elovzés, fogás.* 2. Vid. *Acquiſitio.*

Căpio, is, ere, ēpi, aptum, (Act.) Cic. *Lovìm.* Fange. *Fogom.* 2. *Priemlyem, Popádam Jemlyem.* Faſſe, nehme. *Veſzem fogom*, 3. V. *Delecto.* Hunc capit argenti ſplendor. Hor. *Ovoga razveſzelyuje ſzrebro.* Dieſen erfreuet das Silber. *Ezt vidaméstya az ezüſt.* 4. V. *Eligo.* Cùm illum generum cepimus *Teren.* 5. Pro *mente aſſequor, percipio, Intelligo* Liv. *Kaj razmem, razmévam.* Etvvas begreiffe, verſtehe. *értek valamit.* 6. V. *Perpetior, ſuſtineo, ſuffero.* Omnes mihi labores, quos cepi, ſuêre leves. *Teren.* 7. *Zaderſavam, vuſze priemlyem.* Faſſe. *Tartoztatom.* Ædes noſtræ tantam multitudinem non capiunt; Teren: *Hiſa naſza tuliku vnoſinu vuſze prieti nemore.* Unſer Hauſs kan dieſe viele nicht faſſen. *Az mi házunk annyit magában nem foglalhat.* 8. V. *Decipio.* Sapientis eſt cavere ne capiatur. *Cic.* Acad. 4. c. 20. *Szpameten mora paziti, daſze nevkani.* Der klug iſt, ſchauet zu, das er nicht betrogen vvird. *Böltſznek vigyazni kel meg ne tſalataſſék.* 9. V. *Convinco.* Tu ſi me impudicitiæ captas, non potes capere; *Plaut. Amph.* 1. 10. Capere conſilium. Cic. pro *Deliberare.* capere rationem. Plaut. *Nachin kakov najti.* Eine Art und Weis erfinden. *Valamely módot találni.*

Căpis, ĭdis, f. Feſt. *Velik vêrch.* Ein groſſes Trinck-Geſchirr. *Nagy korſó.*

Căpiſtērĭum, ii, n. Colum. *Reſſeto.* r. Reiter. *Roſta.*

Căpiſtro, as, are, avi, atum. (Act.) Ovid. Col. *Oglavim, oglavnik poſztávlyam.* Eine Halffter anlege. *Fékezem zabolázom.* 2. pro *Vites vinculis colligo.* Colum.

Căpiſtrum, i, n. Varro. *Oglavnìk, oglav. Vulàr.* r. Halffter, Maul-Korb. *Fék.* 2. *Licbje, z-kémſze terſzje priveſuje.* ità Cic. s. Band, damit man die Reben bindet. *Hárs kivel ſzőlőt kötnek.*

Căpĭtāle, alis, n. Varro. *Pecha*, ali *drugo glave pokrivalo.* s. Haupt-Tüchlein, e. Decke. *Feirevalo patyolat*, &c. 2. Feſtus interpretatur *linteum*, quo in ſacrificiis utebantur. 3. *Chin ſzmêrti vréden.* e. Tod-Sünd. *Fôben járó gonoſz tétel.*

Căpĭtālis, is, *com.* le, n. Cic. *Szmêrti vreden, glavni.* Des Tods vverth. *Fôben járó dóg halálos.* 2. V. *Solers, ingenioſus.* Siculus ille capitalis, creber, acutus *Cic.* Q. Fr. l. 2. ep. 12.

Căpĭtālĭter *Adv.* Plin. *Doglave, z-glavom, glavno, vrédno ſzmêrti.* Auf Leib und Leben, tödlich. *Halálosſan.*

† Căpĭtānĕus, ei, m. *Sztotnik, nad ſztò vojniki Glavár* peregr. *Kapitan.* r. Hauptmann. *Százados.*

Căpĭtārĭum, ii, n. Feſt. *Glavni Imetek*, vulgo,

Digitized by Google

go, *summa, kapitàl penez, iz kojega gdo sive.* e. Haupt-Summ. *Summa* Pénz.

Căpĭtātio, onis, f. *JCt.* est tributum in capita singula distributum. 2. Vid. *Annona* Tit. C. de annona & capitatione.

Căpĭtātus, a, um, Mart. *Glavaſzt, Glavat, Glavu imajuchi.* Köpfig, der einen Kopf hat. *Fejezett, Fejes.*

Căpĭtellum, i, n. Plin. *Glavicza.* s. Köpflein, s. Häuptlein. *Fejetske.*

Căpĭtĭum, ii, n. est tegumentum mulierum, quo illæ pectus tegunt. *Varro.* 2. ſecundùm Nonium: *Kapa.* e. Haube, e. Mitze, Kappe. *Sûveg.*

Căpĭto, ōnis, m, Cic. *Glavàch.* r. Groſskopf. *Nagy fejû.* 2. *Okorne y tvèrde glave chlovek.* Hartnäckiger Menſch, Stutz - Kopf. *Kemèny fejö ember.* 3. *Glavach riba.* r. Kopp. *Plur.* e. Koppen. *Fejes hal.*

†. Căpĭtōſus, a, um, V. *Capitatus, Capito.*

†. Căpĭtŭlāris, is, *com.* le n. *Kaptolomſzki.* Zum Capitel gehörig. *Kaptolomi.*

Căpĭtŭlātim, *Adv.* Plin. *Po dèleh, Po poglaviu, po ſztránah delèch.* Durch Capitel, und Unterſcheid. *Réſzenként.*

Căpĭtŭlum, i, n. *Plaut.* Vid. *Capitellum.* 2. *Dèl, Poglavje, Pochetek ſztrane kakve vu Knigah.* s. Capitul, *oder* Unterſcheyd in einem Buch. *Könyvnek réſzetskéje.* 3. *Kaptolom.* s. Capitul, r. Thum. *Kaptolom.* 4. *Zbor,* ali *ſzpraviſche popovſzko, y Redovneh lyudih.* Deren Geiſtlichen Herren Verſammlung. *Szerzetek öſzve jövétſſe.*

Căpo, ōnis, m. Mart. *Kopun.* r. Capaun. *Kappan.*

Cappări *Indec.* Cappar, is, n. Cappăris, is, f. Pallad. *Kapara, Kappar ſzàd, voche.* e. Cappern. *Kaporna.*

Căpra, æ, f. Cic. *Koza.* Eine Geiſs. *Ketske.*

Căprārius, ii, m. Varro. *Kozàr.* r. Geiſs-Hirt. *Ketske páſztor.*

Căprĕa, æ, f. Mart. *Divja Koza.* e. Wilde Geiſs, s. Böcklein. *Vad ketske.*

Căprĭcornus, i, m. Cic. Hor. *Kozo-rog, Divji kozel.* r. Steinbock. *Vad bak.* 2. Eſt ſignum cœleſte *Zodiaci.*

Căprĭficus, i, & ûs, f. Plin. *Divja figa drévo, Divja ſzmokva.* Wilder Feigenbaum. *Vad füge fa.*

Căprĭgĕnus, a, um, Plaut. *Kozo-rod.* Geiſsen-Art. *Ketske nemböl-való.*

Căprīle, is, n. Plin. *Kozárnicza.* r. Geiſs-Stall. *Ketske ól, Ketske akol.*

Căprĭmulgus, i, m. Catul. *Kozo-doj, kozo-muz.* Der die Geiſs melcket. *Ketske fejö.* 2. Eſt *avis* de nocte vaccas mulgens.

Căprīnus, a, um, Cic. *Kózji.* Geiſſiſch. *Ketskés.*

Căprīpes, ĕdis, *com.* Prop. *Kozo-nog.* Geiſs-Füſſe habend. *Ketske lábú.*

Căprīzans pulſus. Med. *Neſztalno file kervave bijenye.* Ungleicher Schlag der Puls-Ader. *Az érnek ſzüntelen való rugáſa.*

† Căproncza, æ, f. *Koprivnicza,* Capreinitz, eine Veſtung in Croaten. *Kaprontza.*

Căprōnæ, ārum, f. *plur.* Macrob. Apul. àcapite pronæ comæ. *Laſzi nad chelom viſzechi.* Vördere Haar - Locken. *Homlokon lógu haj.* 2. *Konyſzka kechka.* r. Pferd-Schopf. *Ló ûrtök.* ità *Feſt.*

Capſa, æ, f. Cic. *Ladicza, Skrinya.* e. Kiſte, Truhel. *Láda, Szekrény.* 2. *Tok.* s. Futteral. *Tok.*

Capſārius, rii, m. Svet. *Knigo-noſz, Szluga ki za Goſzpodum knige &c. ponaſſa,* Diener der, der Herrſchafft &c. Bücher traget, Bücher-Trager. *Ura utánn könyvet bordozó inas.* 2. JCt. *Skrinyar, Ladichàr.* peregr. *Tiſtlyar.* r. Schreiner, Tiſchler. *Szekrény örzö, Tſinálo.* 3. Qui mercede ſervanda in balneis veſtimenta ſuſcipit. *Ulp.*

Capſis, pro *Cape ſi vis.* Quint. Feſt.

Capsŭla, æ, f. *Plin.* Capſella, æ, f. Ulp. *Skrinyicza, Ladichiza, Ladichica.* s. Lädlein. Trühlein. *Szekrényetske, Ládátska.*

Capſus, i, m. Vitr. *Kolna ladicza, Ladicza na kojoj kochiſs ſzedi.* Wage-Käſtlein, Käſtlein darauf der Gutſcher ſitzt. *Szekéreleje, Ládátska, kol á kotſis ûl.* 2. *Meſzto z-ſzamemi kolczi ogragyeno.* Orth mit Zaunpfälen umgeben. *Körûl karózott hely.*

Captātio, ōnis, f. Cic. *Lòv, Lovlenye.* Das Nachſtellen, Jagen, Trachten. *Fogár.* 2. Verborum captatio. *Cic.* eſt exquiſita verborum exquirendorum diligentia, vel maximè cùm quidpiam obtinere cupimus.

Captātor, ōris, m. Liv. *Lovecz.* r. Nachſteller, *Fogó.* 2. *Prilizavavecz, Ki kak veter pubne onakſze obèrne.* Ein Laurer, Schleicher, der nach einer Sach trachtet. *Hizelkedö,* Captator auræ popularis. Cic. *Ki ſzeli obchini,* ali *vſzakomu drág y priet biti.* Der nach gemeines Manns Gunſt ſtellet. *Könyég kedvét keresö.*

Captio, onis, f. Cic. *Lovlenye, Fatanye.* e. Fahung, r. Fang. *Fogás.* 2. vid. *Deceptio, Argutiæ, Sophiſma.* Cur igitur vos inducitis in eas captiones, quas nunquam explicetis? *Cic.* 2. V. *Jactura, damnum.* Chartam tibi deeſſe; mea captio eſt, ſiquidem ejus inopiâ minùs multa ad me ſcri-

Digitized by Google

bis. *Cic. l. 5.* ad Attic. *Da ti papéra némas, moj je kvár, pokehdobmi zarad toga malo pisser.* Das du kein Papier nicht habeſt. iſt mein Schaden, dievveilen du mir deſſentvvegen vveniger ſchreibeſt. *Hogy papirossad nints nekem káros, hogy azért kevesét iról.*

Captiōsè *Adv.* Cic. *Vkanlyivo, ſegavo chalarno.* Betrüglich. *Tſalárdul, álnokúl, Tſalárképen.*

Captiōſus, a, um, Cic. *Vkanlyiv, chalaren, ſegav.* Betrüglich, argliſtig. *álnok, Tſalárd.* 2. V. *Damnoſus.* Cic.

†. Captivātio, ōnis, f. V. Captivitas.

Captīvitas, atis, f. Cic. *Szuſanyſztvo, Robſztvo.* e. Gefängnus, Gefangenſchafft. *Fogság Rabság.*

Captīvo, as, are, avi, atum, (Act.) Auguſt. *Vuzim; Vuznike, ſzuenye chinim.* Gefangen führe. *Tömlöztöltöm.*

Captīvus, a, um, Cic. *Vuznichki, ſzuſanyſzki, Vlovlyen.* Gefangen. *Rab, Fogoly.*

Captīvus, i, m, Juv. *Vúznik, ſzuſeny.* r. Gefangener, Kriegs-Gefangener. *Fogoly, Rab.*

Capto, as, are, avi, atum, (Act. *Frequ.* à capio.) Cic. V. *Allicio, Aucupor.* 2. V. *Capio.* 3. V. *Decipio.* Captare aliquem. Plaut. *Koga vkaniti, privariti.* Einen Betrügen. *Valakit meg-tsalni.* Captare ſermonem, Teren. *Poſzlubnuti.* Behorchen. *Beſzédet halgatni.*

Captor, oris, m. *Petron.* Vid. *Captator.*

Captūra, æ, f. Plin. *Lov, Fatanye.* e. Fahung, r. Fang. *Fogás, Megkapás.* 2. V. *Præda.* Donec capturam extorqueas. *Plin.* 3. Interdum captura dicitur ſordidæ & obſcænæ rei *merces.* Ex capturis proſtitutarum exigebatur. *ſvet.*

Captus, ûs, m. *Cic.* Vid. *Apprehenſio.* 2. V. *Capacitas.* Græci, ut eſt captus hominum, ſatis hoſtem aſpicere non poſſunt. *Cic. Tuſc.* 2. c. 27.

Căpŭla, æ, f. (*Dimin.* à Căpis. ĭdis f.) Liv. *Zaimach, Poſzuda za olje.* s. Schöpf-Geſchirr zum Oehl ſchöpffen. *Kupa, Meritő.*

Căpŭlāris, is, *com.* re, n. Plaut. *Szszêrti blirnyi.* Nicht vveit vom Tod. *Halálhoz közelgetö.* Senex capularis, Lucil. *Sztaraczs-jednum nogùm v - grobu.* Alter Greiſs. *Igen öreg vén ember.*

Căpŭlātor, oris, m. Colum. *Ki olje grâbi, zaimlye.* Der das Oehl ſchöpft. *Olai meritő.* 2. Cuſtos, & curam habens olei. *Cato.*

Căpŭ'o, as, are. avi, atum, (Act.) Cato. *Olje odgrablyujem, Odlévam.* Oehl abſchitte, abſchöpffe. *Olait elmeritem.* 2. *Z-balangyum mecha bijem, Drúkam.* Mit dem Degen-Gefäſs ſchlage, ſtoſse. *Kard hodával meg-ûtöm.* capulare dolia olearia, Oleum capulare. Cato. *Olje iz lagvov grabiti, Zaimati.* Oehl aus Fäſsern abſchöpffen. *Olait hordobul kimerni.*

Căpŭlus, i, m. Cic. *Balangya.* r. Hefft, r. Griff, s. Gefäſs. *Bóda.* Capulus gladii. Svet. *Balangya na palaſzu,* ali *Koſztpertu.* s. Degen-Gefäs &c. 2. *Mêrtvechki lèsz.* e. Todten-Truhe, Bahre. *Koporsó.* Plaut. 3. *Kony Mêrtvéchki.* Sarg *oder* Todtenbaum. *Sz. Mihály loza.* 4. V. *Stiva.* Ipſe manu capulum preſſi moderatus aratri. *Ovid.* l. 1. de ponto eleg. 8. v. 57.

Căpus, i, m. *Varro,* vid. *Capo.*

Căput, ĭtis, n. Cic. *Glâva.* s. Haupt. *Fö.* 2. aliquando pro *Homine ipſo,* Charum caput. Virg. *Dragi chlovek.* Lieber Menſch. *Kedves ember.* 3. V. *Vita, Salus.* Agitur de capite. Cic. *Za glavu kômu ide, Glaveſze dotiche.* Es trifft Leib und Leben an. *Feire-való menetel.* 4. V. *Initium, Principium, Origo.* A capite ad Calcem. *Od pochetka do kraja.* Von Anfang biſs zum End. *Kezdetûl fogva végèzetik.* 5. pro *Parsprǽcipua.* Ad conſilium dandum caput eſt, nôſſe Rempublicam. Cic. Et quod caput eſt, non novi hominem. *Cic. &c.* 6. pro *ſummitate* rei cujuſvis, ùt *capita* papaverum, Flor. &c. 7. *Dèl, Poglavje.* s. Capitel. *Réſz.* Duo epiſtolæ capita, Cic. *Dva dèla liſzta.* Zvvey Capitel des Brieffs. *Két réſzea az levélnek.* 8. V. *Summarium, Breviarium, Compendium.* Cic. 9. Caput aperire, Sen. *Odkriti glavu.* Den Huth abziehen. *Sûveget le-venyi, tenyi.* 10. Nec caput, nec pedes habes *prov.* Cic. dicitur de re confuſa, ineptáque. 11. Caput operire, Cic. *Glavu pokriti.* Den Huth auffetzen, bedecken. *Sûveget föltenyi.*

Cărăcalla, æ, f. ſpart. *Duga do pèt halya.* Ein langes Kleyd biſs zur Ferſſen. *Talpigvalo hoſzszú ruha.*

Carbăſa, orum, n. plur. Virg. *Jadrenicza, Jadro.* s. Schiff-Seegel. *Hajó vitorla.*

Carbăsĕus, a, um, Cic. Carbăsĭnus, Carbăsĭnĕus, a, um, Varro. Plin. *Iz kruto tênkoga lâna,* ali *plátna.* Aus ſehr reiner Leinvvand gemacht. *Igen vékony vászonból tſinált.*

Carbăſus, i, *m.* & *f.* Cic. *Pretênko platno.* Subtile *oder* Steiffe Leinvvand. *Igen vékony vászon.* 2. Vid. *Carbaſa.* 3. V. *Siparium.*

Digitized by Google

vium. Carbasus ut quondam magnis intensa theatris Lucr. l. 6. v. 108.

Carbătina, æ, f. Catul. *Obutely iz koſzmate y rezbélane koſe.* Rauch lederner Schuh, Schuh aus ungegerbten Leder. *készittetlen borbül-való Botskor.*

Carbo, ōnis, m. Cic. *Vgaßen vuglen.* e. Geleſchte Kohl. *Hólt-szén.* Transl. Carbone notare. Perſ. *Na zlo y neſzrechu koga eſuditi.* Verdammen. *Kárhoztatni.* Candens carbo. Cic. *Goruchi vuglen.* e. glüende Kohlen. *Tűzer-szén.*

Carbōnāria, æ, f. Tertull. *Vuglenicza; meſzto, gdeſze vuglenye ſge.* e. Kohlen-Hütten. *Szén égettő hely, ſzén hely.*

Carbōnārius, a, um. Aurel. Vict. *Vuglenarſzki, vuglenſzki.* Zur Kohlen gehörig. *Szénkes-való, ſzenes.*

Carbōnārius, ii, m. Plaut. *Vuglenàr.* r. Köhler, Kohlen-Brenner. *Szén égettő.*

Carbōneſco, is, ere. Aurel. Cæl. *Vuglenom poſzta jem.* Zu kohlen vverde. *Szénné leſzek.*

Carbuncŭlātio, onis, f. Plin. *Od mraza popalenye térſzia, ſitka, czvétja y mládicz po drévju.* Der Brand vom Reiff an den Reben, Bäumern, &c. *Hobarmattul-való elfőzéſe az ſzőlőnek, gabonának,* &c.

Carbuncŭlo, as, are, avi, atum, (Neu.) *vel* Carbuncŭlor, aris, atus ſum, (Dep.) Plin. *Od mrazaſze pálim, ſzuſſim, pozlu idem,* Den Brand von Reiff leyde, verderbe. *Hobarmattul éget, elvéſzek.*

Carbuncŭlōſus, a, um, Plin. *Pun vuglenya.* Voll Kohlen. *Teli szénnel.* 2. idem quod *plenus* vitio carbunculi.

Carbuncŭlus, i, m. Cic. *Vugleneczi, Vuglenchecz zgaſſen.* Gelöſchte kleine Kohle. *Holt szenetske.* 2. *Dragi ſzvétli kamen.* Ità Plin. r. Carfunckel-Stein. *Drága fényes kö.* 3. V. *Carbunculatio* Varro. 4. *Méburczi, mozol pekúchi,* &c. y *veliki priſzhai chemerni, kuſni.* Plin. e. Giftige Blatter, Carfunckel. *Tüzes, mérges kelés.*

Carcer, ĕris, m. Cic. *Vúza, Temnicza.* r. Kercker. *Tömlötz* Transl. *Carcer* pro *principio, Meta,* Calx verò pro *fine* ponitur. Nec velim quaſi decurſo ſpatio, ad carceres à calce reverti. *Cic. de ſenect. ad fin.* 2. Carcer, pro *Homine digno carcere* apud Comicos Ain' tandem Carcer. *Teren.* Pnras. Invincula & tenebras abripi, in ferrum conjici, æternis tenebris mandari, in carcerem & ergaſtulum dari, in latomias conjici, in vinculis cohiberi.

Carcĕrārius, a, um, *Plaut.* Carcĕrālis, is, *com.* le, *n. JCt.* Carcĕrĕus, a, um, Prudent. *Temnichki, a, o. Vuzni.* Gefänglich, zur Gefängnus gehörig. *Tömlőtzhőz-való, Tömlőtzőr.*

Carcĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Meſs. Corv. V. *Incarcero.*

Carchēſium, ii, n, *Plin.* Eſt ſuprema pars mali nautici perforata, quæ funes recipit, 2. *Klokoticza, vinſzka poſzuda.* Ein Angſter, gevviſſe Glaſs, Geſchirr zum Trincken. *Kotyogós üveg.* 3. eſt *Machina* quâ onera ſublevantur.

Carcĭnōma, ătis, n. Plin. *Rak bòl.* Der Krebs Kranckheit. *Fővenyes betegség.*

Cardĭăcus, a, um, Cels. *Odſeludcza bòl terpechi,* ali *na ſzerczu nevolyen.* Dem zum Magen, oder Hertzen vveh iſt. *Szü-fájó.*

Cardĭalgĭa, æ, f. Med. *Seludczo* - ali *ſzerczobolya.* Magen oder Hertz vvehe. *Szűfájás.*

Cardĭnālis, is, *com.* le, n. *Vitr.* Cardĭnĕus, a, um, ſeptim. *Techajni,* k-*vratni peti iduchi.* Zum Thür-Angel gehörig. *Kapu, vagy ajtó fája.* 2. *Glavni.* Fürnehmſt. *Fő.*

Cardo, ĭnis, m. Cic. *Vratnà peta, vratni techaj, poloſaj.* e. Thür-Angel. *Ajtó-ſark.* 2. Transl. pro *maximo momento,* & *ſumma rerum.* In eo cardo rerum vertitur Cic. *Vutom vſze ſztoi.* In dieſen ſtehet alles. *Mind azon áll.* 3. Pro *Terra.* quia circa eam, tamquam circa centrum, cœlum verti videtur.

Carduĕlis, is, f. Plin. *Strichovka, ſtricho - jédicza pticza,* vulgò *Stiglecz.* r. Diſtel-Vogel Stieglitz. *Tengelitz.*

Carduĕtum, i, n. Pallad. *Meſzto, gde vnogo ſtrichaka ráſzte.* r. Orth vvo viel Diſteln vvachſen. *Bogáts kóro hely.*

Carduus, ui, m. Virg. *Strichak, Oslebad.* e. Diſtel. *Bogáts kóro.* Carduus hortenſis, *Vértni ſtrichak, ſzeſziliga.* peregr. *Artichóczka.* e. Garten - Diſtel, Artitſchocke. *Kertbéli bogáts kóro, ártitſóka,*

Cārè, *Adv.* Cic. *Drago, za draguczénu, ſzkupo.* Theuer. *Drágán.*

Cārēctum, i, n. Virg. *Saſzevje.* r. Orth voll Ried-Graſs. *Sáſos hely.*

Cărēnārĭa, æ, f. Pallad. *Poſzuda, vukojojrze ſzlatki moſt, mlado vino kuba.* s. Gefäſs vvorinnen ſüſser Moſt gekocht yvird. *Édesmuſt főző edény.*

† Cārentia, æ, f. V. *Inopia, Egeſtas, vacuitas.*

Cārēnum, i, n. Pallad. Apic. *à Cares pop.* qui

Digitized by Google

primi vinum decoxerunt. *Kubani moſt ſzlatki.* Sieſser gekochter Moſt. *édes főtt muſt.*

Cărĕo, es, ere, ui, (*Supino.* Cărĭtum & caſſum *apud Priſcianum*, cariturus *apud Juven.*) Neu. Cic. *Némam, menkami, prez chesa jeſzem.* Ich habe nicht, es manglet mir fehlet. *Szûkôlkôdôm, valami nélkûl vagyok.* Conſtruitur cum *Ablat. ſine præp.* Febri carere, Cic. *Zimlicze nemati.* Das Fieber nicht haben. *Hidek lôles nélkûl lenyi.* Reperitur & cum *Genit.* Tui carendum quod erat. *Teren.* Heaut. 2. 3. 18. Item cum *Accuſ.* Id, quod amo, careo, Plaut. *Ono kaj tyubim menkami.* Jenes, vvas ich liebe, habe nicht. *A'mit-ked vellek, ártúl ſzûkôlkôdôm.* 2. Cărĕor, eris, eri, caritus, & caſſus ſum (Dep.) antiquiſſimos dixiſſe *Priſcianus* Author eſt l. 9. Carendus verò paſſiva ſignificatione habet *Ovid.* Virque mihi dempto fine carendus abeſt. *Epiſt. Penelopes. v. 50.*

Cāreum, ei, n. Colum. *Divji komin.* r. Feld-Kümmel. *Vad kômény.*

Cārex, ĭcis, f. Virg. *ſaſſ.* s. Ried-Gras, Schvvärtel. *Sás.*

Cārĭcă, æ, f. genus *ficî* à Caria. Plin. *Szuha ſzmokva, figa.* e. Dürre Feigen. *Aſzſzú fige.*

Cārĭcĕus, a, um, Virg. *Iz ſaſſa.* Von Ried-Graſs. *Sásbul-való.*

Cărĭes, ĕi, f. Lucil. *Chêrvo-jedina, Gnyilina dréva.* e. Wurm-Stiche, Holtz-Fäule. *Szú étel, Avasság, Féreg rágás.* 3. eſt *putredo, vetuſtas* parietum, obquam ruunt, &c.

Cărīnă, æ, f. Cic. *Ládje-Dno.* r. Schiff-Boden. *Hajó-fenék.* 2. Poëtæ pro tota *navi* uſurpant.

Cărīnārĭus, Cărīnātus, a, um, Plin. *Izduben, y délan, kakti je dno ládje.* Gehöhlt und gemacht vvie ein Schiff-Boden. *Hajó módra mélyen kivájott.*

Cărīno, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Dubem napriliku Ládje dna.* Ausvvölbe vvie einen Schiff-Boden. *Hajó módra kivájom.* 2. Idem quod *Probro afficio.* Feſt. dicitur etiam Cărĭnor, aris, atus ſum (Dep.) Sed tantùm in ſecunda Verbi *Carino* ſignificatione. *Iſidor.*

Cărinthĭa, æ, f. (olim Provincia Illyrii) *Korotka zemlya*, ali *korotanſzka.* e. Landſchafft-Kärnthen. *Karintia orſzág.*

Cărinthus, i, m. Cărinthi, *plur.* m. (gens & natio *Illyrica,*) *Korotanecz, Koroſſecz, Koroſzanin.* Ein Kärnthner. *Karintia orſzág béli ember.*

Cărio, as, are, (Neu.) Martian. *Gnyil, chêrvojeden jeſzem.* Ich bin vvurmſtichig, faule. *Féreg rágot vagyok.*

Cărĭōſus, a, um, Ovid. *Pun chêrvo-jedine, Chêrvo-jeden.* Voll Wurmſtiche, Wurmſtichig. *Teli féreg rágot.* Transl. Carioſa ſenectus. Cato. *Szlaba y nevolyna ſztaroſzt.* Das ſchvvache und erbärmliche Alter. *Erötlen, nyavalyás öregség.*

†. Cārĭſtĭa, æ, f. V. *Caritas, Inopia.*

Cārĭtas, atis, f. Cic. *Dragocha, Dragota, Draſina, ſzkupócha.* e. Theure, Theurung. *Szükség, Drágaság.* 2. V. Inopia, Penuria. 3. Caritas differt ab inopia, quòd Caritas ſit rerum penuria, quæ adhuc exſtant; inopia verò earum quæ non exſtant. Qua ex re primùm caritas nata eſt, deinde inopia: ità Cic. pro. Dom. 4. Caritas dicitur inopia frumenti & annonæ, penuria autem ſive inopia vini, aquæ, pabuli &c. Valla. l. 4. c. 26. Item. 5. V. *Amor*, Benevolentia, Dilectio. Cari parentes, cari liberi, ſed omnium caritates patria una complexa eſt Cic. 1. offic. c. 17. Item Charitas vocantur illi, quos amamus. Reliqui cum Caritatibus ſuis, & ſupellectile chalcida transmiſſi ſunt, *hoc eſt*: cum conjugibus & liberis. Ammian. l. 24.

Carmen, ĭnis, n. Cic. *Peſzem, popévka, piſzma, Zmißlyenicza.* s. Lied, r. Geſang, s. Gedicht. *Vers, ének, Bübáj, Igézet.* Carmen connubiale, Claud. *Szvadbena peſzem.* s. Hochzeit-Lied. *Menyegzöi ének.* Carmen exequiale. Ovid *Mértvechka popevka.* s. Todten-Lied. *Halotas ének.* 2. *Greben na kômſre vuna &c. greben, chesſe,* vulgò *Jablya.* r. Hechel-Krempel-Kamm. *Gereben, Hébel.* Quaſi carmine lana trahatur. *Lucr.* 3. V. *Incantatio.* Hor. 4. V. *Vaticinium.* Virg. Eclog. 4.

†Carmĭnārius, ii, m. Carmĭnātor, oris, m. *Grebenàr Cheſzravecz vune.* r. Krempler, Wollkämmer. *Gerebellô, Hébelô.*

Carmĭnātio, onis, f. Plin. *Cheſzranye.* s. Wollkämmen. *Gerebelés, Hébelés.*

†. Carmĭnātrix, icis, f. *Chéſzravka, Grebenaricza vune.* e. Kremplerin, Wollkämmerin. *Gerebellôné, Hébellôné.*

†. Carmĭnĭcè, *Adv. Latinè* per Carmen, per verſus. *Redom, po redeh zmißlyeno.* Reim-Weiſs, Gedicht-Weiſs. *Verſeképen.*

Carmĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Grebenim; Vunu &c. na greben chéſzram, vu-*

nu

Digitized by Google

nu Chriſtius, vulgò *Jablyam*. Krämple, hechle, die Woll ſtreiche, ſaubere. *Gerebeczet, Hébelek.* 2. *Peſzmi, Popévke zmiſſlyavam.* Lieder-Gedichte. *énekeket gondolok.* ità Sidon. 3. V. *Incanto.*

Carmĭnor, aris, ari, (Dep.) Varro. V. *Purgo.* 2. V. *Carmino.*

Carnālitas, ātis, f. Auguſt. *Telovnà Lyubav.* Fleiſchlicher Sinn. Liebe. *Teſt-ſzeretés.*

Carnāliter, *Adv.* Prud. *Télo-lyubno, Télno.* Fleiſchlich. *Teſt-ſzeretve.*

Carnārium, ii, n. Varro. *Meſznicza*, ali *meſſto vu kómſze meſzo chuva.* e. Fleiſch-Kammer. *Hus tartó kamara.* 2. *Terſiſche, na kómſze meſzo Prodáje* r. Fleiſch-Marckt. *Hus vágo ſzék.* Plaut. 3. *Meſznicza, Meſzarnicza, gdeſze marha tuche*, y *prodava.* e. Fleiſch-Banck. *Mészárſzék.* 4. Idem quod *Caro.* Qui mihi carnarium paravit ad jentandum *Plaut.*

Carnārius, a. um. Varro. *Meſzarſzki, Meſzarov.* Zum Fleiſchhacker gehörig. *Mészárov.* 2. vid. *Carneus.* Taberna Carnaria. Varro. *Meſznicza, Meſzárnicza* e. Fleiſch Banck. *Mészár ſzék.*

Carnārius, ii, m. Plaut. *Meſzàr.* r. Metzger, Fleiſchhacker. *Mészáros.* 2. Qui in edenda carne delectatur. *Mart.*

Carnĕus, a, um. Carnālis, is. *com.* le. *n.* Prud. *Meſzni, Meſzaſzt, Meſzan, z-meſza.* Fleiſchlich, Fleiſchern, *Húſos.*

Carnĭfex, & Carnŭfex, ĭcis, m. Cic. *Hábar, Kèrvnik.* peregr. *Henkar.* r. Scharffrichter, Hencker. *Hóhér, Bórtón.*

Carnificīna, æ, f. Cic. *Habárnicza, Kèrvar, nicza, Mészárnicza, Meſzto muke habarſzke* r. Richtplatz. *Kénzó hely.* 2. *Haberia, Mészárarenye, Muka.* e. Mörderey, Peynigung, e. Marter. *Kénzár.* Plaut.

Carnificīnus, a. um. Plaut. *Habarſzki, Mészárſzki.* Henckeriſch. *Hóhéros.*

Carnificium, ii, n. Plaut. V. *Carnificina.* N. 2.

Carnĭfico, as, are, avi, atum (Act.) Liv. *Mészárim, Habarſzki chinim*, &c. Hencker-Stück ühe, hinrichte. *Hóhéroskodok.*

Carnĭficus, a. um. Plaut V. *Carnificinus.*

Carniŏlia, æ, f. (Olim pars Illyrii) *Kranyſzka zemlya, Deſelya, Orſzag, Derſava.* Crain Landſchafft. *Kránecz orſzág.*

Carniŏlus, li. m. quaſi parvus Carnus (Gens Illyrica) *Kranyecz.* Crainer. *Kránecz.*

Carnĭvŏrus, a. um. Plin. *Meſzo-ſzer.* Fleiſchfreſſend. *Hús évő, Húſsal élő.*

Carnōſus, a, um. *Plin.* Carnŭlentus, a, um. Solin. *Meſznat, Meſznaſzt.* Fleiſchigt. *Húſos.*

Cāro, carnis, f. Cic. *Méſzo.* s. Fleiſch. *Hús.* Carnem alii volunt omnem ſubſtantiam corporis mollioris, ut caro pomi, Arboris. &c. alii, propriè animalium mortuorum, à verbo *Careo*, quod careat animâ. 2. Carnem pro *corpore* accipiunt Chriſtiani ſcriptores, Carnibus eſt dignus, qui bene mandit olus. *Prov.*

Cāro, is, ĕre (Act.) Plaut. V. *Carnuino.* N. 1.

Cărŏloſtādium, *vel* Carloſtadium, ii, n. *Karlovecz (Tvérdgyava, Jachina* y *várasſ)* Carlſtadt, eine Veſtung in Croaten. *Karlovecz Városſa, Erősſége.*

Carpæa, æ, f. Xenoph. *Szablyami plésſzanye*, peregr. *Tanecz.* r. Schvverdt-Tantz. *Kardalvaló Tántzolás.*

Carpentārius, ii, m. JCt. *Kolàr kì hintove &c. dìla.* r. Wagner. *Szekér, Hinto tſinálló.*

Carpentārius, a, um. Lampr. *Hintovſzki, Kochiski, Kólni.* Zum Wagen gehörig. *Szekereſes.* vagy *Hintós*

Carpentum, i, n. Ovid. *Hintòv, pokrita viſecha kóla, Kochie.* r. Rollvvagen, hangender Wagen, e. Gutſche. *Hintó, Fedeles lógó kotſi.*

Carpĭnĕus, a, um. Plin. *Grabrov.* Aus Masholder gemachet. *Tſerſából-való.*

Carpĭnētum, ti, n. Plin. *Meſzto, gde Grabri raſztù.* Orth, vvo viel Masholder vvachſen. *Tſerés hely.*

Carpĭnus, i, f. Plin. *Graber, drévo.* Lein (Spindel-) Baum, eine Gattung des Masholder-Baums. *Tſerſa.*

Carpio, ōnis, m. *Krap, ſaran.* r. Karpff. *Ponty, Potyka, Pozár.*

Carpo, is, ĕre, pſi, ptum (Act.) Cic. *Tèrgam, Kinim.* Abbreche. *Szaggatom.* Inſere Daphni pyros, carpent tua poma nepotes. *Virg.* Ecc. 9.

Daj âl nedaj, kakti drago,
Trûdſze, ſzkêrbi, ali ſ'ali:
Tvoje vendar drago Blágo,
Drugi budu ſzpèch vſivali.

2. Transl. V. *Delibo.* floſculos orationis carpere. *Cic. pro Sex.* 3. pro *Intercipio.* Relinquebatur Cæſari nihil niſi, ut equitatu agmen adverſariorum carperet. *Cæs. bel. civ. l. 1. c. 63.* 4. pro *lædere, conſumere paulatim & quaſi per partes.* vulnus alit venis & cœco carpitur igni. *Virg. 4. Æn.* 5. V. *Reprehendo.* Carpere aliquem maledico dente. *Koga opſzuvati.*

Digitized by Google

vulgò *Spotati*. Einen ſchelten, Tadeln. *Meg-feddeni valakit*. carpere facta alicujus *Ovid.* 6. V. *Spolio, Imminuo*. Carpere opes alicujus. *Chie blago pomenyſsati, Chiega blaga kajvzeti*. Eines Guth vermindern. etvvas berauben. *Valaki jovait elfogyaſztani.* 7. V. *Carmino*. Carpere penſum. *Virg. Æneid. 4. v. 124.* 8. apud Poëtas pro *Capio*. Carpere iter, Somnos &c. *Hor.* 9. pro *Scindo*. Carpere cibum, *ſive* ſcindere. *Petron. in Satyr. c. 36.* 10. V. *Divido*. Carpere in multas partes exercitū. Liv. *Tábor na vnoge ſztrane razdeliti.* Den Heer-Zug in viel Theil theilen. *Sereget ſok felé el oſztanyi.*

Carptim *Adv.* Liv. *Pritergávajuch; jedno ovde, drugo onde tergajuch.* Eines hie, das andere dort hinvveg zvvickend. *Szágatva, kûlönkûlön.* Carptim aggredi. Liv. *Prez reda na koga navaliti.* Einen ohne Ordnung anfallen. *Rend nélkûl valakire rohanni.*

Carptor, ōris, m. Gell. V. *Obtrectator, Maledicus, Reprehenſor.* 2. *Na goſzteb Razrezavavecz jeſztvin, ponujavecz, Ponuditel, Landavecz.* r. Fürſchneider, Vorleger an Mahlzeiten. *étel fel oſztó, Trantiérozó.* ità *Juven. Sat. 9. v. 110.*

Carptūra, æ, f. Varro. Carptus, ûs, m. Plin. *Térganye, Schipanye, Odkinenye.* e. Abflückung, Abzvvickung. *Szagatás.*

Carpus, i, m. *Cels.* eſt palmæ pars, quæ brachio jungitur.

Carrax, cis, m. *Karaſz.* e. Kareſs. *Kárász.*

Carrūca, æ, f. Plin. Heſych. *Goſzpoczka kola, oſzebuini Hintov.* r. Kobel-Wagen. *Tár ſzekér.* 2. Carrūca, æ, f. idem ac *Cifium, ii, n.* Martial. *Kola na dveh kotacheh*, iliti *dveh kolov.* Ein Karn mit zvvey Rädern. *két kerekû Talyiga* vagy *Lektika.*

Carrūcārius, *vel* Carrūcarius, ii, m. Ulp. *Kolár takvih Hintóvov*, ali *Kól.* item *Kochir.* r. Kärner, Wagner. *item* Fuhrmann. *Talyigás*, item *Tár ſzekeres, kotſir.*

Carrus, i, m. Cæſ. Carrum, i, n. *Tovorna, Tárna kóla.* r. Lad-Wagen, Rüſt-Wagen. *Tár*, vagy *Derékſzekér.*

Cartĭbŭlum, i, n. Varro. *Kamenati ſztol, zjednum negum.* Steinerner Tiſch, auf einen Fuſs. *Egy lábon álló kô-aſztal.*

Cartĭlāgĭnĕus, a, um. Cartĭlāgĭnōſus, a, um. Plin. *Hruſztav.* Von Krefpeln. *Portzogós.*

Cartĭlāgo, ĭnis, f. Plin. *Hruſzt, Mezgra, Hruſztavicza.* r. Kruſpel. *Portzogó.*

Cărunculă, æ, f. Cic. *Meſzeſzcze, Meſzeke.* s. Fleiſchlein. *Húsotska.*

Cārus, a, um. Liv. *Drâg, Mil.* Lieb, Teuer. *Drâga, Szûk.*

Cărÿĭnus, & Cărÿnus, a, um. Plin. *Orehov.* Von einer Nuſs. *Diós.*

Cărÿon, rÿi, n. Plin. *Oreh.* e. Nuſs. *Dió.*

Cărÿŏphillum, li, n. & cărĭŏphillus, i, m. Plin. *Klinchecz.* e. Näglein. *Szeg fû.*

Cărÿŏpŏn, i, n. Plin. *Szok iz orehov.* r. Saffa von Nuſſen. *Diónak kiſajtólt leve.*

Căſa, æ, f. Varro *Mucka biſa, Hiſa pripreſzta.* s. Bauren Häuſel. *Kunyó, Kaliba, Paraſzt ember háza.*

Căsārĭa, æ, f. Feſt. *Hiſe Chuvaricza.* e. Haushüterin. *Ház őrzőné.*

Gaſcus, a, um, Cic. *Sztar.* Alt. *Vén, Agg.* Caſcus caſcam ducit. *Sztar Sztaru jemlye.* Alt, heyret Alte *Vén Vént véſz.*

Căſeāle, is, n. Colum. *Szirnicza.* e. Käs-Hütte. *Sajt tarto-bely.*

Căsĕārĭus, a, um, Ulp. *Sviren.* Zum Käſs gehörig. *Sajtos.*

Căſeus, ei, m, Mart. *Szir.* r. Käſs. *Sajt.*

Căſo, as, are, (*Frequ.* à cado) Varro, *Guſztokrat opadam.* Offt falle. *Gyakran eleſem, eſdegelem, hullok.*

Căſŭĭda, æ, f. *Proper.* Caſſis, ĭdis, Cæſ. *ſiſak.* r. Helm. *Siſak.*

Caſſis, is, m. Virg. *Mreſa najmre za lòv zverja.* s. Jäger-Garn, Netz. *Vadâſz hâlò.*

Caſsĭta, æ, f. *Plin.* Vid. *Alauda.*

Caſsĭtĕrĭum, Caſsĭtĕrum, *vel* Caſsĭtĕron, ri, *n.* Caſsĭtĕros & Caſsĭtĕrus, ri, m, Plin. *Belo olovo.* peregr. *Koſziter.* s. Zinn, vveiſs Bley. *Fejér ón.*

Caſſo, as, are, Sidon. *Obâlyam pogodbu &c. Kvarim, Habim, na nikaj Szpravlyam.* Aufhebe, abthue, vernichte. *Semivé zettem, Teſzem.*

Caſſus, a, um, Lucr. *Prazen, Puſzt.* Leer, vergeblich. *ûres, Hijâban való.* Caſſa nux, Plaut. *Puſzt y prazen oreh.* Leere Nuſs. *ûres dió.*

Caſtănĕa, eæ, f. Plin. *Koſztany.* e. Keſtn. *Geſztenye*, Item *Koſztanyevo drévo.* r. Keſten-Baum. *Geſztenye-fa.*

Caſtănētum, ti, n. Colum. *Koſztanyevje*, r. Keſten-Wald. *Geſztenyés.*

Caſtè *Adv.* Cic. *Chiſzto.* Keiſch, Rein. *Szûzen, Tiſztán.*

†. Caſtellānus, ni, m. *Porkulab gradéchki.* Burg-Vogt, r. Caſtellan. *Kaſtélybéli* vagy *várbéli, Porkolâb.*

Caſtellārĭus, rii, m. Prut. *Meſter na izpelyávanyu vód.* Waſſer-Kunſt Vervvalter. *Vizet el-vévô fô meſter.*

Burg-

Caſtellātim, *Adv.* Liv. *Od jachine do jachine, od Grada do Grada Vojnichkoga.* Von einer Veſtung, zur anderen. *Kajtélytul-kajtélyig.*

Caſtellum, li, n. â *Caſtrum*, Cic. *Grád Vojnichki, Jachina, Kajtely, Tvrdgyava.* e. Veſtung. *Kajtély, Vár.*

Caſtĕrĭa, æ, f. Plaut. *Hutta Brodárov, Ribicheo. Kruſne veſila y oſztala Ladje ſzprahyaju.* e. Ruder, oder Fiſcher Heislein, darin man die Ruder behalt. *Hajós ſzerſzám tartó hely.*

Caſtigābilis, is, *com.* le, n. Plaut. *Karanya, kajtige vreden.* Sträfflich. *Büntethetö, Feddhetö.*

Caſtigātio, ōnis, f. Cic. *Pokaranye, kaſtiganye.* e. Zichtigung. *Feddés, Büntetés.*

Caſtigātor, oris, m. Plaut. *Pokáravecz, kaſtigátovecz*, r. Sträffer. *Meg-Feddö, Büntetö.*

Caſtigo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Káram, kajtigajem.* Straffe. *Meg-Feddem, Büntetem.*

Caſtĭmōnĭa, æ, f. *Cic.* Caſtus, ûs, m. *Varro.* Caſtĭmōnĭum, nii, n. *Apul.* Caſtĭtas, ātis, f. Cic. *Czyſztocha telovnà.* e. Keiſcheit, Reinigkeit. *Szüzeſség, Tiſzta élet.*

Caſtor, ŏris, m. Plin. *Breber, Dabar.* r. Biber. *Hód.* Idem ſignificat †. *Fiber.* 2. Caſtor *nomen propr.* Viri Frat. *Polluci. Varr.*

Caſtŏrĕum, ei, n. Virg. *Brebrovo jajcze.* r. Biber Geil. *Hód töke.*

Caſtŏrĕus, ea, eum. *Plin.* Caſtŏrīnus, a, um. *Mart.* Caſtŏrīnātus, a, um. Sidon. Apoll. *Brebrov.* Vom Biber. *Hódi.*

Caſtŏris, ĭdis, f. Ælian. *Zlo-tulecz, Riba morſzka nemilo zavéjajucha. tak da koj nyu chuje, znamenuje* (*najveruje gdo hoche*) *nyemu ſzmert.* n. Meer-Fiſch, durch Vernehmung ſeiner Stim den Todt vorbedeutent. *Tengeri hal, mellynek kiáltáſza, ki ötet megbalya, halált jelent.* 2. V. *Caſtor.*

Caſtra, orum, n. *plur.* Cic. *Tábor.* s. Feld-Lager, Kriegs-Lager. *Tábor.*

Caſtrāmĕtātor, oris, m. Virg. *Tábora Razlusitel, Taborſzki Naredniк, Glavar, Táborniк ki Tabor zabija.* Der das Lager Schlagt, Quartier-Meiſter. *Tábor Mejter.* Diviſim. Caſtrorum antea metator *Cic.* Philipp. 11. c. 5.

Caſtrāmĕtor, āris, ari, atus ſum. (Dep.) Liv. *Tábor zabiam.* Das Lager ſchlage. *Tábort üt ök, ſzállok.*

Caſtrātio, onis, f. Colum. *Koplenge.* e. Verſchneidung. *Herélés.*

Caſtrātūra, æ, f. Plin. *idem.*

Caſtrenſis, is, *com.* ſe, n. Cic. *Táborſzki, Taborni.* Zu Läger gehörig. *Táborí.*

Caſtro, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Kopim.* Ausſchneide, Verſchneide. *Herélek.*

Caſtrum, tri, n. Cic. *Grad, Tverdina, Tverdyava.* e. Veſtung, s. Schloſs. *Vár, kajtély.*

Caſtus, a, um, Mart. *Chiſzt.* Keiſch, Rein. *Szüz, Tiſzta.* 2. V. *Purus, Fidus.* Saguntĭ mœnia caſta. *Sil. l. 14. v. 94.*

Cāſu, Adv. Cic. V. *Fortè.*

Cāſŭla, æ, f. à Caſa. *Hiſicza.* s. Heislein. *Kunyötska, Kalibátska.*

Cāſus, ûs, m. Virg. *Opad, Opadecz, Padecz,* Item *Pripechenye, Prigodgyenye.* r. Fall, Zufall. *Eſet, Történet.*

Cătăclyſmus i, m. Varro. *Potop Szvéta.* e. Sind fluſs. *Viz-özön.*

Cătădrŏmus, i, m. Svet. *Tekaliſche konyanikov.* Ein lauff- oder renn-Platz. *Lò futtató hely.*

Gătăgrăphe, es, f. Plin. *Znamenuvanye pred malanyem.* Das Abreiſſen von der Mahlerey. *Képiró rajzolója.*

Cătălŏgus, gi, m. Plaut. *Rèd imèn, rechèh,* &c. e. Ordnung, r. Regiſter. *Nevek, Laiſtroma.*

Cătămēnĭa, ōrum, n. *Plur.* græcum. *Meſzecznì Czvèt ſenſzkih Glàv; Senſzko ochiſztenye.* e. Monath-Blumen der Weiber; e. Weibliche Reinigung. *Aſzſzony Havi Vérſolyás.* latinè: Flos *vel* Fluxus Menſtruus. *Medic.*

Cătămīdĭo, as, are, avi, atum. (Act.) â Græcis, ad latinam declinationem deflexum) *Oſzmehavam.* Auslache. *Megnevetem Tſúfolom.* 2. Idem ac *humeros verbero.* Petron.

Cătăphractārĭus, rii, m. Lampr. *Seleznyàk, Junák vu oklopeh, Oklopnik.* r. Küriſſier Soldat. *Vaſas vitéz.*

Cătăphracta, æ, f. Tertul. Vid. *Clibanus*, N. 2.

Cătăphractus, a, um. Liv. *Oklopen, vu oklopeh.* Der einen Küriſs an hat. *Fegyveres, Vas derekas*, milites cataphracti. *Vojniki vu oklopeh.* e. Küriſſier Soldaten. *Vaſas vitézek.*

Cătăplaſma, ătis, n. Plin. *Obvez, omaſzt, zkúmſze bolen obvia*, r. Uberſchlag, Pflaſter. *Iretruha melilyel környül köti magát az beteges.*

Cătăpulta, æ, f. Liv. *Sztareh vremen puska, kakti Lùk, iz kojeſzu kamenye veliko, ſelezje, ſztrele*, &c. *hitali.* Alts Gevvehr, mit vvelchen man die Steiner, Pfeil &c. gevvorffen. *Régi nagy puska, mellybül vaſat, köveket*, &c. *löddöztenek.*

Cătăracta, æ, f. *Plin.* eſt locus abruptus, &

Digitized by Google

præceps in flumine, unde aqua vi magnâ ruit potiùs, quam defluit. 2. Eſt quaſi *porta* quædam ex funibus, aut catenis ſupra urbis, arcis &c. portas pendens, ad hoſtium irruptionem propulſandam accommodata. 3. *Porta* in fluminibus, piſcinis, &c. ad retinendam, vel emittendam aquam idonea. 4. *Vehemens diſſolutio nubium*, imbriúmque delabentium vis. 5. *Béli ſzokol.* r. Weiſſer Falck. *Fejer ſzollyom.*

Cătarrhus, rhi, m. Cic. *Hropot, Hubnyavicza*, peregr. *Katàr.* r. Haupt-Fluſs, r. Cathar. *Nátha.*

Cătaſcŏpium, ii, n. Cic. eſt navigii exploratorii genus, ex quo undequaq; quis ſpeculetur.

Cătaſcŏpus, i, m. Hor. V. *Explorator.*

Cătaſta, æ, f. Plin. *Meſzto za ſzlúg prodavanye*, Item *Klada za vuzenye.* r. Orth, da man die Knecht verkaufft; Ein Stock vvo man die Knecht, &c. gefangen hielte. *Olly hely vólt, hol a' ſzolgákat árúltják*, vagy *fogua tartottják.* Item *kaloda, mellyben az emberet fogua tartják.*

Cătaſtrōma, ătis, n. V. *Tranſtrum.*

Cătaſtrŏphe, es, f. eſt *rei lætæ* triſtis exitus, *vel* ipſa mors.

Cătax, acis, *om*, Feſt. V. *Claudus.*

Cătè, Adv. Plaut. *pro* cautè, callidè. *Pazlivo, Chedno, z-razlogom, ſegavo.* Weislich, liſtig. *Okoſan, Ravaſzon.*

Cătēchēſis, is, f. Cătēchiſmus, i, m. Hieronym. *Navuk Kerſzchanſzki.* e. Kinder-Lehr; e. Untervveiſung in Religions Sachen. *Rŏvid ſzóval való tanítás, Gyermek tanítás.*

Cătēchăta & Cătēchiſta, æ, m. *Navuchitel Kerſzchanzkih ſzkrovnoſztih; Vuchitel Dezce vu Veri.* r. Kinder-Lehrer, Untervveiſer in Religions Sachen. *Gyermeket hit tzikkelyére tanító.*

Cătēchīſo, *alii* Cătēchīzo, as, are, avi, atum. (Act.) Tertull. *Z-rechjum kerſzchanzki navuk dajem, ſzkrovnoſzti Kerſzchanſzke vuchim.* Kinder-Lehr mache. *Gyermeket tanitok.*

Cătella, æ, f. *Liv.* à catena, *Lanchecz.* s. Kettlein. *Láncztotska.* 2. *Kuſzicza.* Eine kleine Hündin. *Ebetske.*

Cătellus, li, m. Mart. *Peſzek.* s. Hündlein, *Kölyktötske.*

Cătēna, æ, f. Cic. *Lancz.* e. Ketten. *Láncz.*

Cătēnārius, a, um. Senec. *Na Lanczu.* An der Ketten. *Lánczral köttetett.* Catenarius Canis. Senec.

Cătēnātio, onis, f. Vitruv. *Szkloplenye, z-vezanye, z-lanczi ſztiſznenye*, e. Fug, Verniethung mit Ketten. *Láncztolás.*

Cătēno, as, are, avi, atum. (Act.) Varro. *z-lanczi veſem, Okovam, v-ſelezje poſztavlyam.* In Ketten ſchmide. *öſzve-láncztolom.*

Cătēnŭla, æ, f. Vide *Catella.* N. 1.

Cătĕrva, æ, f. Hor. *Jatta, Vnoſina lyudi, velik junákov peſztèo kup*, peregr. *ſereg.* r. Groſſer Hauffen, e. Kriegs Schar. *Sereg.* 2. Transl. v. *Multitudo.* Virg.

Cătervātim, *Adv.* Virg. *Jattom, na jatte, nachete.* Scharvveiſſe. *Seregenként.*

Cătharma, ătis, & Cătharmon, i, n. (à Romanis *latinè* dictum *Piaculum*) *Aldov za odvernenye zla, kuge*, &c. s. Buſs-Opffer. *Bűnért*, &c. *való áldozatok.*

CătHĕdra, æ, f. Mart. *Sztol izvijſen, ſzedálnicza, ſztólnicza, Prodekálnicza*, r. Seſſel, r. Stuhl, e. Kantzl. *Setzel ſzék, Prédikállóſzék.*

CătHĕdrālis, is, *com.* le, *n. Sztolni, Prodekalnichki.* Der Kantzel, *oder* Seſſel gehörig. *Setzel ſzéki, Prédikáló.*

CătHŏlĭcus, a, um, Quint. *Obchinſzki, po vſzrud. buduchi.* Allgemein. *Közönſéget, mindenüt-való.*

Cătillo, ōnis, m. Feſt. *Zdelo-lis, Lakomecz, oblizavavecz.* r. Schiſſel-Lecker, Schlemmer. *Nyalakodó.*

Cătillo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Lakominſzke, V-jeztvinah zbiram, Bolya oblizavam.* Beſsere Stücklein eſſe, ausklaube verſchlemme, ablecke. *Nyalakodom.*

Cătillus, i, m. Cătilla, æ, f. & Catillum, i, n. Plin. *Zdelicza, Zdelichka.* s. Schiſslein. *Tálatska.* 2. *Gornyi melinſzki kamen.* Der obere Mühlſtein. *Felső malom kő.*

Cătīnus, i, m. Cătīnum, i, n. Varro. *Glubok kazdela.* e. Tieffe Schüſſel. *Tál.*

Cătōnĭum, ii, n. Cic. *Pekel.* Die Hölle. *Pokol.*

Cătŏpўrītes, æ, m. Plin. *Dragi Kamen.* r. Edelgeſtein. *Drága kő.*

Catta, æ, f. *Máchka.* e. Katz. *Matska.*

Cătŭlīnus, a, um, Plin. *Peſzji.* Das von einem Hund iſt. *Ebi, Ebtől való.*

Cătŭlus, li, m. Horat. *Peſzek* Item *mláde Vſzakoga ſivincheta.* s. Hündlein, item das junge ein jedes Viechs. *Kölyök.* Item *Minden barom ellés.*

Cătus, a, um, Hor. *quaſi* cautus (legitur & cātus.) *Cheden, ſegav, chalaren, otajen, cziganyaſzt.* Weiſs, liſtig, verborgen. *Okos, Ravaſz.*

Cătus, ti, m. Veget. *Máchek* e. Katz. *Him Matska.* 2. Machina militaris, Pluteus, vimen.

Căva, æ, f, *Plin.* Căvāmen ĭnis, n. *ſolin.*

Căvi

Cāvĭtas, ātis, f. *Duplya.* e. Höhle, s. Loch. *Udú, odv, odú.*

Cāvātĭo, ōnis, f. Varr. *Izdublenye.* e. Aushölung. *Kivájás.*

Cāvātor, ōris, m. Plin. *Dubecz, kidube.* r. Aushöler. *Kivájó, áró.*

Cāvātūra, æ, f. Veget. vide *Cava.*

Cāvātus, a, um, Apul. *Izdublen.* Ausgehölt, hohl. *Kivájott.*

Caucālis, is, & ĭdis, f. Plin. *Divji perſſin.* peregr. *Petroſily.* Wilder Peterſil. *Vad Petreſelem.*

Caucus, ci, m. Spart. *Dubicza, zemlyena Kupicza,* peregr. *Talicza.* e. Schale. *Tréſſe.*

Cauda, æ, f. Plin. *Rèp.* r. Schvveiff. *Fark.*

Caudātus, ea, eum, Plaut. (Caudātus) *Répaſzt.* Der einen Schvveiff hat. *Fark bordozó.*

Caudex, ĭcis, m. Ter. *Koczen,* Item *ſzteblo.* r. Stengel am Kraut, der Stamm am Baum. *Tſutak ſa derétka.* Metaph. *Bedak.* Nor, *Bolond.* Terentius.

Caudĭcātus, a, um, *Senec.* caudicatæ naves, Senec. *Duge ladje.* s. Lange Schiff. *Hoſzſzú bajók.*

Caudĭcŭus, ea, eum, Auſon. *Koczenyaſzt.* Das vom Stengel iſt. *Tſutakos.*

Cāvĕa, æ, f. Cic. *Duplya, Jama pod zemlyum, Kerletka, Koſſich, Kobacha.* e. Höhle, Grube unter Erde, s. Vögel-Häuſel, e. Hüner-Steigen. *Barlang, Verem, Kalyitka, Katricz.*

Cāveo, es, ere, cāvi, cautum, (Neu.) Cic. *Chuvamſze, Habamſze, Pazimſze.* Ich hüte mich, Sorg habe, acht gebe. *Elkerülöm, Magam óvom Távoztatom.* Cave hoc facias, cave faxis, Plaut. *Chuvaj ſze, da to nevchinis.* Hüte dich, das du dieſes nicht thueſt. *Vigyáz, Netſelekedjed azt.* Cauto opus, Plaut. *Pazi, chuvaiſze.* Hüte dich, Sorg habe. *Vigyáz magadra.* 2. V. *Conſulo.* Tu mihi ſæpè multa caviſti, *Cic.*

Cāverna, æ, f. Cic. *Duplya pod zemlyum, ſpilya.* Höhle unter der Erden. üreg, *Barlang, Hézag-hely.*

Cāvernōſus, a, um, Plin. *Jamaſzt, Dúpely.* Höhlichtig, löcherig. *Hézagos, üreges.*

Cāvernŭla, æ, f. Plin. *Dúplicza, Jamicza.* Kleine Höhle, Löchlein. *Barlangotska.*

Cāvilla, æ, f. *Apul.* & Cāvillum, li, n, *Feſt.* Cāvillus, li, m. Plaut. *Oſzmeh, Poſpot.* s. Spottvvort. *Guggolás Tréfaság.*

Cāvillātĭo, ōnis, f. Cic. *Oſzmebavanye, Poſpotavanye.* Das Auslachen, Geſpött. *Patvarkodás, Tſufolás, guggolás.*

Cāvillātor, ris, m. *Oſzmebavavecz, Poſpotlyivecz.* r. Auslacher. *Guggoló.*

Cāvillātus, ûs, m. Apul. vide Cavilla.

Cāvillor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Cic. *Oſzme, bujemſze, oſzmebavamſze, Poſpotavamſze.* Auslache, verſpotte. *Guggolom, Patvarkodom.* Cavillari aliquem, Cic. *Oſzmebavatiſze, Poſpotavatiſze iz koga.* Einen auslachen, verſpotten. *Valakit tſufolnyi, kine vetnyi.*

Cāvillōſus, a, um, Firm. *Poſpotlyiv.* Spöttiſch. *Tſufoló.*

Cāvĭtio, onis, f. *Varro* Cāutio, nis, f. Cic. *Poruchtvo, Oſzegurenye.* e. Verſicherung. *Kezeßég, Bizonyság tévés.*

Cāula, æ, f. Cic. *Ovcharnicza.* r. Schaffſtall. *Jub akol.* 2. Vid. *Stabulum.*

Caūlĭcātus, Caūlĭcŭlātus, a, um, Apul. *Koczenyaſzt.* Das Stengel hat. *Tſutkos.*

Caūlĭcŭlus, li, m. Plin. *Koczenek.* Kleines Stengel. *Fû Száratska.*

Caūlis, is, m, Plin. *Koczen.* r. Kraut-Stengel. *Tſutak, Torſa.* 2. *Zelje.* s. Kraut *Káposzta.*

Cāvo, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Dubem.* Aushöle. *Vájom ásom.* Gutta cavat lapidem. Prov. *Kaplya dube kamena.* Die Tropffen durchhölet den Stein. *Tſöp vája az követ.* Transl. *Z-vremenom vſze ſzlabo biva,* Die Zeit ſchvvächet alles. *Idövel mindenek el enyésznek.*

Cāupo, ōnis, m. JCt. *Kerchmár, Oſtariás.* Ein Wirth. *Kortſmáros, Vendég fogadó.*

Caūpōna, æ, f. Cic. *Oſtaria, Kerchma.* s. Wirths-Hauſs. *Kortſma, Vendég fogadóház.* 2. *Kerchmaritza.* e. Wirthin. *Kortsmárosné.* ità Lucill.

Cāupōnāria, æ, f. *Kerchmarſztvo, Oſtariaſz ſztvo.* e. Wirthſchafft des Wirthen. *Vendég-fogadóság.*

Cāupōnĭus, a, um, Plaut. *Kerchmarov, Oſtariaſzev.* Des Wirthen. *Kortſmához, Vendég-fogadóhoz való.*

Cāupōnor, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Cic. *Kerchmarim, Oſtariaſſim.* Wirthe. *Kortſmárlok.*

Cāupōnŭla, æ, f. Cic. *Kerchmicza, Kerchmarnicza.* s. Wirths-Häuſslein. *Kortſomátska, Vendég-fogadó házatska.*

Caurus, ri, m. Virg. *Zgorcz, od ſzunchenega záboda vcter.* r. Wind von Niedergang. *Napnyúgoti-szél.*

Caūſa, æ, f. (alii cauſsa) Cic. *Zrok.* e. Urſach. *Ok, oka valaminek.* Cadere causâ, Cic. *Ne obſtati vuchem; pravdu* ali *Kakvo Dugovanye zgubiti.* Eine Sache vor Gericht verlieren,

ten. *Valami dolgot el veſztenyi tőrvényben.* Brevitatis causâ, Cic. *Nakratkom*, *zarad Kratkocshe.* Von Kürtze vvegen. *Rővideden*, *Rővidségnek okáért.* 2. V. Occaſio. At mihi cauſam explicandæ Phil. attulit caſus Reip.

Cāusia, æ, f. Plaut. *Skrilyak*, *ſiroki klobuk ſzuproti ſzunczu.* r. Schatten - Huth. *Kalap.*

Cāusidĭcus, ci, m. Cic. *Pravdáſ, Branitelna-praudi*, peregr. *Prokurator.* In Recht Fürſprecher. *Prókátor*,

Cāusĭfĭcor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Plaut. *Branimſze, na praudi odgovarjame, Pravichimſze.* Mich entſchuldige. *Törvényben oltalmazom magamat.* 2. V. Cauſor.

Cāuſor, aris, ari, atus ſum (Dep.) Cic. *Zrochim, Zroke dajem*, 2. *Krivim.* Die Urſachen vorbringe, 2. Einen andern beſchuldige. *Okát adom.* 2. *Okozom.* 3. V. Excuſo.

Cāuſtĭcus, a, um, Plin. *Pekuchi.* Brennend. *égető.*

Cāuſŭla, æ, f. Cic. *Zrochecz, mali zrok.* Kleine Urſach. *Okotska.*

Cāutè *Adv.* Plaut. Vide Catè.

Cāutēla, æ, f. JCt. *Paſzka*, *Szegurnoſzt.* e. Verſicherung, Warnung. *Jó idején való gondviſelés, általlátás.*

Cāutērĭum, erii, n. Cic. *Seléſzze*, *ſzkojemſze reſze*, *Pripéka ranicza.* s. Brenneyſen. *Bélyeg só-vas.* 2. eſt ipſum *foramen* cauterió factum.

Cāutes, is, f. Virg. *Pechina oſtra.* Raucher-Fels. *Kőſzikla.*

Cāutim *Adv.* Teren. Vide *Catè.*

Cāutĭo, onis, f. Teren. vide *Cavitio, Cautela.*

Cāutor, ōris, m. Plaut. *Ofreguritel.* r. Verſicherer. *Okoſon Fél-találó, Bizonyoſságtevő.*

Cāutus, a, um, Cic. *Cheden*, *Pazlyiv*, *Premiſlyen.* Fürſichtig, Achtung gebend, vorbetrachtend. *Okos, Eſzes.*

Cāvus, a, um, Virg. *ſúpel*, *zduben.* Hohl. *Vájott*, *úreg.* *Hézag.*

Cāvus, i, m. Cāvum, i, n. Varro. *ſúplina*, *Dúb.* e. Hölle. *Udú.* *Úreſség*, *úreg.*

Cēdo, is, ere, ceſſi, ceſſum, [Neu.] Cic. *Púſſcham*, *Meſzto* &c. *odpúſſcham, ougibljemſze*, peregr. *Hun*, vel *Engedujem.* Weiche, nachgebe. *Engedek*, *helyt adok.* Cede repugnanti, cedendo victor abibis. *Ovid.* 2. de art. v. 197. *Ako hochesz predobiti, naſzte z drugem tiboriti.* 2. V. *Exeuntio.* Cedere bene, maſe. *Virg.* 3. V. *Incedo.* Ex adverſo cedit, quaſi cancer ſolet. *Plaut.* 4. Cedere vitâ, vel è vita. Cic. *Umrĕti.* Sterben. *Meg halni.* 5. V. *Abeo.* Diſcedo Foro, urbe diſcedere *Cic.* 6. Diem cedere; Ulp. *Pocheti zadufiti ſze.* Anfangen Geld ſchuldig zu vverden. *Kezdeni adoſſá lenni.*

Cĕdo, *Imperativ. Defect.* Cic. *Daj*, *Povech*, Gib, Sag. *Add-elő*, *Mondd-meg.* Cedo mihi aquam: Plaut. *Dajmi vodè*, gebe mir Waſſer her, *Adſzra nékem vizet.* Quid factum eſt cedo? Ter. *Povechmi, kaj jeſzt vuchinyeno?* Sage an vvas iſt geſchehen? *Mondmeg mi történt?*

Cĕdrĕlæon, æi, n. Plin. *Olſe iz Cédra.* s. Ceder-Oel. *Tzedrus-bul tſinált olaj.*

Cĕdrĕus, & Cĕdrĭnus, a, um, Plin. *Cédrov*, *Iz Cédra.* Zum Ceder gehörig, vom Ceder, *Tzedrus bul-való Tzédrus-Fai.*

Cĕdrĭa, æ, f. Plin. *Szmola Cédrova.* s. Hartz-Bech von Ceder-Baum. *Cedrus-Faſzurok.*

Cĕdris, ĭdis, f. Plin. *Szád*, *voche Cédrovo.* e. Frucht vom Ceder-Baum. *Tzédrus gyümölts.*

Cĕdrĭum, ii, n. Plin. *Olje Cédrovo.* s. Ceder-Oel, e. Safft. *Tzedrus bul Olai.*

Cĕdrus, i, f. Cic. *Cédrovo Drévo.* r. Ceder-Baum. *Tzédrus-Fa.* Arbor perpetuò virens, quæ à tinea immunis eſt, & cujus pice vel oleo tincta à tineis, aut carie non læduntur: *Plin.* l. 11. c. 40. hinc cedro digna loqui. Perſ. *Vredna vekivechnoga ſzpomenka dugovanya govoriti.* Evvig denckvvürdige Sachen reden. *Örökké emlékezetre méltó dolgokat beſzéllenyi.* Speramus carmina fingi poſſe linenda cedro *Horat.* de art. poët v. 331.

Cēlāmen, ĭnis, f. Apul. *Szkrivanye.* Das verbergen. *Eltitkolas.*

Cēlātim. *Adv.* Apul. Celatè *Adv.* Amm. *Szkrivczè*, *otajno.* Heimlich. *Titkon*, *Alattomban.*

Cēlātor, ōris, m. Luc. *Szkrivavecz.* r. Verberger. *Titkóló*, *Elrejtő.*

Cĕlĕbĕr, m. is. f. re, n. Celebris, is, *com*, bre, n. Cic. *Glaſzovit*, Berühmbt, *Hires*, *neves*, *nevezetes.*

Cĕlĕbrābĭlis, is, *com.* le, n. Amm. Marc. *Glaſzovitoſzti y prejtimanya vréden.* Rühmlich. *Bötsü letett érdemlő.*

Cĕlĕbrātio, onis, f. Cic. *Obſzlusávanye*, *ſzvetenye.* e. Begehung, Haltung der Feyerung. *Magaſztalás.* 2. V. *Frequentatio.* Cic. 3. V. *Laudatio.* Equeſtres ſtatuæ Romanam celebrationem habent. *Plin.*

Cĕlĕbrātor, oris, m. Mart. *Obſzlusávavecz*, *obſzlufitel.*

Digitized by Google

obſcluſitel. Der die Feyerung hält. *Magaſztaló.*

Cĕlĕbrātus, a, um, Curt. cĕlĕbrātior *comp.* Svet. cĕlĕbrātiſsĭmus. Cic. *Glaſzovit, chesztit.* Berühmbt. *Magaſztaltatott.*

Cĕlĕbrĭtas, ātis, f. Cic. *Vnofina lyuczttva, zhodicske glaſzoviteh ludih.* e. Menge des Volcks. e. Verſammlung ehrlicher und berühmter Männern. *Nagy emberek öſzve gyülé ſe.* 2. V. *Fama, laus, dignitas, ſplendor, honor.* In maxima celebritate quondam civium viximus. *Cic.* 3. offic. 3. V. *Solemnitas.* In ſupremi diei celebritatem. C c. pro *Solemnibus exequiarum.*

Cĕlĕbro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Orno, honeſto.* Celebrare nomen, memoriam alicuius poſt mortem. 2. V. *Frequento.* Popinas celebrare. Varro. *Kêrchme pohajati gaſztikrát.* Die Zech-Hauſer offt beſuchen. *Kortſmát gyakran látogatni.* Domum al cuius celebrare. Cic. *V-koju hiſu chesztto boditi.* Offt in eines Hauſs gehen. *Valamely házat ſzintelen látogatni.* 3. *Obſlužáwam, ſzretim.* Feyerlich begehe. *Magaſztalom, ſzentőlőm* 4. V. *Laudo,* Laudes alicuius celebrare Cic. *koga hvaliti, ſzlaviti.* Einen loben. *Valakit dicsérni.*

Cĕlĕr, ĕris, ĕre, *Cic. Hiter, Berz,* vulgò *Friſek.* Geſchvvind, friſch, ſchnell. *Gyors, ſerény.* Mente nihil celerius *Virg.* celeriſſimus apud *Ennium* & *Priſcian.* l. 7.

Cĕlĕrānter. *Adv. Accius,* Cĕlĕrātim. *Siſen.* apud Nonium. Cĕlĕrè. *Plaut.* Cĕlĕriter Cic. *Hitro, Berzo.* vulgò *Friſko.* Geſchvvind, ſchnell. *Gyorſan, Hertelen, Hamarággal.*

Cĕlĕrĭtas, ātis, f. *Cic.* Cĕlĕrĭtūdo, ĭnis, f. Varro. *Hitrina, bérzina, bitroſzt, bérzocha.* e. Geſchvvindheit, Schnelligkeit. *Gyorſaság, hamarság.*

Cĕlĕriuſcŭlè *Adv.* Hor. *Poberzo.* Etvvas geſchvvind. *Hamarággal.*

Cĕlĕripes, ĕdis, com. Cic. *Berzo-lebko-nog.* Schnell zu Fuſs. *Gyors gyalog.*

Cĕlĕro, as, are, avi, atum, Cic. V. *Accelero, ſzetina.*

Cĕles, ĕtis, m. Gell. *Berzecz kony, pruſzecz.* Ein ſchnell Pferd. *Sebes-ló.* 2. *Na bérzom konyu vojnik.* r. Reuther auf einem geſchvvinden Pferd. *Sebes-lovan ulő katona.* 3. Cĕlĭtes. *vel ut alii* Cĕlĕtes, *vel* Cĕlĕtæ dicti ſunt tercenti illi à Romulo pro bello conſtituti. *Valer.* lat nè equites deſultorii. *Fest.* Equ deſultorii, eò quòd facilè ex iis deſiliatur. 4. V. *Celox.*

Cĕlĕtīzontes, um, m. Plin. *Zjabavaſzczi, kt konye naoſztraku ſztrán obrachaju, ravnaju, y zigrávaju.* Die Turnierer auf einen geſchvvinden Pferd. *Lovakat futtatók.*

Cĕlĕuſma, æ, f. *Fortun. Venant.* Cĕlĕuſma, ătis, n. Mart. *Brodarſzka vika, brodarſzko nutkanye.* s. Schiff-Geſchrey. *Hajókat biztatás, nógatás, kialtás.* 2. *Veſzela brodárſzka popévka.* s. Freuden Lied der Schiffer. *Hajózók örvendetes éneke.* reperitur *etiam* cĕlĕuma, ătis.

Cĕlĕuſtes, æ, m. Bud. *Veſzlároo nagovoritel, opomenitel, prigányavecz.* r. Ermahner der Ruder-Knechte. *Hajózókat biztató, nogató.* latinè Hortator.

Cellă, æ, f. *Cic.* eſt ſignificationis ejuſdem, cuius eſt adjectivum quod illi adjungitur, *út* Cella Vinaria, *Pivnicza.* r. Wein-Keller. *Pintze.* Cella Vinearia. *Klét, Hiſz.* r. Weingarten-Keller. *Szőlő begyen lévő, pintze.* Cella penuaria. *Komora, gdeſze oſzakojachka za branu chuvaju.* e. Vorraths-Kammer. *éledel tartó Kamara.* Sic. Cella ollearia, mellaria, Caldaria, frigidaria, pomaria &c. 2. pro *parte templi.* Vid. *ſacellum.* Armatos in cella concordiæ incluſit: *Cic.* 1. *Phil.* ſic cella Jovis, Minervæ &c. *Liv.* 3. Sumitur pro *cubiculo ſervorum*, ut cella oſtiarii, *Petron.* 4. pro *cella* bubulcorum & paſtorum *Colum.* 5. pro *habitatione Monachi,* à celando *cella* dicta.

Cellāriă, æ, f. Plaut. *Pivnichariczа, Kluchariczа.* e. Kellermeiſterin, Kellnerin. *Pintzéber látó leány,* vagy *aſzſzony.*

Cellārĭŏlum, i. n. Hier. *Pivnichiczа.* s. Kellerlein. *Pintzétske.*

Cellāris, is, *com.* re, *n.* Colum. V. *Cellarius, a, um.*

Cellārĭum, ii, n. Vid. *Penus* ità Plin. 2. V. *Penarium.* & *Cella* per totum.

Cellārĭus, a, um, *Plaut.* quod ad penum, Cellam, &c. pertinet. Cellaria ſagina *Plaut,* id eſt. *locus* ubi animalia ſaginantur.

Cellārĭus, ii, m. Plaut. *Pivnichár, klyuchár, Hrane ſzkèrbitel.* r. Kellermeiſter, Speiſemeiſter, Kellner. *Pintzér, kultsár, ſzár.*

Cellŭla, æ, f. *Ter.* Idem quod parva cella, parva penus. 2. *Szobiczа, gde ſzam gdo ſzztoi, komoriczа fratérſzka, puschenichka.* peregr. *Celiczа.* Kleine Zell, eines Mönchs Kämmerlein. *Trelátka.*

Cellŭlānus, i, m. Sidon. *Frater, puſchenik, ou ſzobiczi iliti ſzmo-komoriczi prebivaiuchi.* Ein Mönch der in ſeiner Zellen beſtandig

Bayerische Staatsbibliothek München

Digitized by Google

vvohnet. *Barát, ſzarándok maga ſzabbátskában lévő.*

Cēlo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Abſcondo, occulto* Paſſiv. *Celor.* jungitur interdum *ablativo* cum præp. *De.* Non eſt de illo veneno celata mater. *Cic.* pro *Cluent.* Interdum cum *Nomin.* rei, & *Dat.* perſonæ. Id Alcibiadi diutius celari non potuit, *Nepos.* 7. 52.

Cēlox, ōcis, f. Liv. *Chùn*, ali *hitra, za koga doſztichi ládja.* s. Jagd-Schiff. *Kónnyű ſzebes hajó.*

Celsè *Adv.* Claud. *Viſzoko.* Hoch, erhoben. *Magaßan.*

Celsĭtas, atis, f. Cic. *Viſzina, viſzokoſzt.* e. Hocheit, Höhe. *Felség, magaßág.*

Celsĭtūdo, ĭnis, f. Vellej. *idem.*

Celſus, a, um, Cic. *Viſzok.* Hoch. *Magas.*

Celtis, is, f. *Plin.* Arbor ex genere arborum Affricanarum. 2. eſt genus eximiæ teſtudinis, ſed raræ, quam Troglodyræ adorant. *Plin. l. 9. c. 10.* 3. *Dléta.* s. Grab-Eyſen. *Vésző.* Malleolo & celte litteratus ſilex. *Inſcr.* ap. *Gruter.*

Cĕmus, mi, m. *Szêrna*, ali *jelen mládi, koßuticza.* Ein junges Rechlein, *oder* Hirſchlein. *Fiatal őzetske*, vagy *Szarvaſotska.* 2. Cēmus, mi, f. genus herbæ apud. *Plin.*

Cenchris, ĭdis, f. Plin. *Paſztolyka pticza.* r. Wannen-Weher, Raub-Vogel. *Nyerítő kánya.*

Cenchris, chris, m. *Plin.* Cenchrias, æ, m. Lucan. *ſára kacha* iliti *Zmia.* e. Geſcheckete Schlang. *Tarka kigyó.*

Cĕnŏtăphĭum, ii, n. *Lampr.* eſt ſepulchrum honorarium, *Prazni lész, Prazna grobnicza, prez trupla, ſzamo na ochi y ſzpomenek napravlyena.* Ein leeres Grab das allein zum Schein gemacht iſt. *Üres koporsó.*

Cenſeo, es, ere, cenſui, cenſum, (Act.) Cic. V. *Arbitror, Opinor, Puto, Exiſtimo, Statuo, Decerno, Æſtimo.* Prædia cenſere. Cic. *Imánya czeniti.* e. Schätzung auf die Güter legen. *Jovait bőtsűlni.* Quid ſenatus cenſuerit exponam. *Cic.* pro *quid conſtituerit.* &c. 2. V. *Succenſeo, Iraſcor.* Ne vobis cenſeam, ſi ad me referetis. *Varro.* Quintô quoque annô Sicilia cenſetur à cenſoribus. *Cic.* Interdum cenſeor. (*Depon.*) Cenſus es numeratæ pecuniæ centum triginta H. S. millia. *Cic.* pro Flac. c. 32.

Cenſĭo, ōnis, f. *Plaut.* V. *Opinio.* 2. V. *Æſtimatio.* 3. V. *Cajtigatio, Mulcta* ſed per cenſorem irrogata. 4. Haſtaria cenſio dicebatur, cùm militi mulctæ nomine, ob delictum militare, indicebatur, ut haſtas daret: ità Feſt. Cenſio bubula: Plaut. *hoc eſt:* animadverſio bubulis loris in ſervum facta.

Cenſor, ōris, m. Cic. (Cenſores olim etiam erant Populi Rom. morum & diſciplinæ Magiſtri) *Preczenitel, Cenitel*, peregr. *ſzacrmeſter, ſzaczar.* r. Schatzmeiſter, Schätzer. *Bőtsűlő, Viſgáló.*

Cenſōrĭus, a, um, Cic. *Czenitelſzki, Preczenitelov a, o.* Das dem Schatzmeiſter zugehörig. *Bőtsűletes.*

Cenſŭālis, is, *com.* le. *n.* JCt. *Dáchni, Dobodni, Dobitni.* Item vulgò *chinſzki.* Steuerbar, zur Steuer gehörig. *Adóhoz-való, Adói, Jővedelmi.*

Cenſŭālis, is, m. JCt. *Piſzecz, Piſzár kî dachu, &c. popiſzava.* r. Steuer-Schreiber. *Adó, jővedelem iró Déák.*

Cenſŭālĭtas, ātis, f. JCt. v. *Cenſus.*

Cenſŭālĭter. *Adv.* JCt. *Na letni dobodek, na dachu.* peregr. *na chinſz, na intereß.* Steuerbar, zinsbar. *Adó, Bér jővedelemképen.*

Cenſŭārĭus, ii, m. In Cod. Juſt. *Dáchnik, kî dáchu, &c. daje*, ali *pobira.* r. Steuer-Einnehmer, *oder* dem Steuer untervvorffen. *Adót, Bért, jővedelmet Bé-ſzedő, vévő* vagy, *adó.*

Cenſūra, æ, f. Cic. 1. *Chaſzt preczenitela.* s. Ampt des Schätz-Meiſters. *Bőtsűlő tiſztség.* 2. *Preczenenye, czena.* Das Schätzen. *Bőtsűlés.* 3. *Preczidyenye, pregledanye, y dugoványa ſzrádenye.* Das Beſehen, über etvvas urtheilen, s. Urtheil. *Meg tekéntés, látás, itélés.* 4. v. *Cajtigatio, Severitas, Diſciplina.* Dat veniam corvis, vexat cenſura columbas. *prov.* Trebell. *id eſt:*

Gaiſzeniſzu naj vech ſzvati,
Sziroticzе maſi Tati:
A veliki proſzti bode,
T'z-Goſzpodam tánczе vode.

Kleine Diebe laſt man hencken, und die groſſe laſt man laufen. *A Kis tolvajt fel akaſztyuk, A' nagyokat el ereſztyük.* Cenſuram vini facere: Plin. *preczeniti vino.* Den Wein Schätzen. *Boraſzrát ſzabnyi bőtsűlni.* 5. Cenſura Eccleſiaſtica. *Czirkvena kajtiga.* e. Kirchen-Straffe. *Templomtul-való büntetés.*

Cenſus, ûs, m. Cic. *Letni dobodek, dácha.* Jährliches Einkommen. *Eſztendeig-való adó, Bér, jővedelem.* 2. V. *Cenſio. N.* 1. vel *æſtimatio.* 3. ſunt libri, *live* tabulæ, in quibus cenſus populi deſcribitur. *Cic. Ulp. & alii.* 4. Dicuntur cenſus cujuſque

aper,

Digitized by Google

opes & fortunæ. In pretio, pretium nunc eſt: dat cenſus honores, cenſus amicitias. *Ovid. Faſt.* 1. v. 217. Aliquem ſpectare, ex cenſu Cic. *Koga zbog blaga preſtimávati.* Einen vvegen ſeyn Vermögen in Ehren halten. *Valakit jóvaiért tiſztelni.* Homo tenui cenſu. Hor. *Sziromah Chlovek.* Ein armer Menſch. *Szegény ember:* Homo ſine cenſu: Cic. *Chlovek nikaj ſzvojega nemajuchi.* Menſch, der nichts eygnes hat. *Semivel Biró ember.* 5. *Vurm.* peregr. *Chinſs, Intereſs.* r. Zinſs. *Bérado.*

Cenſus, a. um, Cic. *Ki je poleg preczenenya blága ſzvoga p'atil.* Der nach Anzahl ſeines Guths Schätzung gegeben hat. *Valamint ſzám'altatva vagyon az jószága ugy fretve.*

Censūus, a, um. Feſt. *Preczenlyiv, pod czenum ſztojechi.* Schätzbar. *Bótsülhetö.*

Centēnārius, a. um, Plin. *Szto-letni.* Hundertjährig. *Száz eſztendöſ.* vel *ſzto fantov imauchi.* Hundert-Pfündig. *Száz fontos* &c.

Centēnus a. um, Cic. *Sztotni.* Das zu hundert gehöret *Száz adik, százas.*

Centēsīmo, as, are, avi, atum, (Act.) Capitolin. *Od ſztake ſztotine iednoga vzéti, kaſtigati zamoriti* &c. Den hunderſten davon nehmen, ſtrafen, umbringen, &c. *Minden ſzázadikbul egyet, elvenni, meg ölni* &c.

Centēsīmus, a, um, Plin. *Sztóti, ſztoten.* Der hunderſte. *Századik.*

Centiceps, ĭtis, *om.* Hor. *Szto-glav.* Hundert-Köpfig. *Százfejü.*

Centies *Adv.* Cic. *Setokrát.* Hundert mahl. *Százſzor.*

Centifōlius, a, um. Plin. *Szto liſztekov imajuchi.* Hundert Blättern habend. *Száz levelü.* Centifolia roſa. Plin. *Róſa z-ſzto czvetnemi liſzteki.* Roſen die hundert Blätter hat. *Száz levelü róſa.*

Centĭgrānius. a, um. Plin. *Szto zérn imajuchi.* Hundert Körnlein habend. *Száz magvú.*

Centĭmānus, a. um. Virg. *Szto-ruk* Der hundert Hände hat. *Száz kezü..*

Centĭpĕda, æ. f. Plin. *Chérv vnogo-nog.* Wurm mit vielen Füſsen. *Sok lábú Szörſ féreg.*

Centĭpes, ĕdis, *om.* Plin. *Szto-nog.* Hundert-Füſſig. *Száz lábú.*

Cento, ōnis, m. Cato. *Gúvy.* e. Kotzen. *Laſnak, Pokróts.* 2. Transl. eſt *Carminis* genus, ex variorum Poëtarum verſibus compactum, ità *Auſon.* hinc cento etiam dicitur de aliis, quæ diverſis variſque rebus conſarcinata ſunt. 3. Centones farcire. Prov. Plauti. *V-jednem govorenyu z-vſzakojachkemi jeziki govoritti, y z-temſre nanyederſati.* Mit Allerhand Redens-Arten prahlen. *Minden féle nyelvnek beſzéllésével kevélykedni.*

Centŏcŭlus, li, m. Melis. *Szto-ok.* Hundert-Augig. *Száz ſzemü.*

Centrum, tri, n. Plin. *Szréda, Szredina, Szrediſche, Poſzredje, Poſzredina, Szrednya piknyicza Kakvoga duguvanya.* Mittel-Punckt eines dings. *Közép pont, Közepi valaminek.*

Centum *Indecl.* Cic. *Szto.* Hundert. *Száz.*

Centumpondĭum, ii, n, Plaut. *Szto funtov vága.* peregr. *Czent.* r. Centner. *Száz font, Egy mása.*

Centumvir, ĭri, m. Plaut. *Ż-med ſzto Rimſzkeh Szudczov ieden.* Aus hundert Richtern zu Rom einer. *Száz Romai Birák közül egyik.*

Centumvirātus, ûs, m. *Obchina od ſzto Rimſzkeh Priſzeſnikov.* Gemeine von Hundert Römiſchen Geſchvvornen. *Száz emberekböl állo közönséges társaſság.*

Centŭplex, ĭcis, *om.* Plaut. *Szto-verſat, Szto-ſztrug.* Hundertfältig. *Száz féle.*

Centŭrĭa, æ, f. Feſt. *Sztotina.* e. Zahl von hundert &c. *Száz allya.*

Centŭrĭatim *Adv.* Cic. *Sztotina po ſztotini, Na ſztotine.* Hundert vveis. *Századonként.*

Centŭrĭātus, a, um. Cic. *Glavár Vuchinyen nad ſztotinom vojnikov*, item *med ſztotinu Rimlyanov zapiſzan.* Ein Haubtman gemacht, über hundert Soldaten. *Item* in die hundert Rotten Römiſchen eingeſchriben. *Száz Vitézeknek. Katonáknak tétettett, Válaſztott kapitánya.* 2. *Száz Számú Sereg közé iratatott.*

Centŭrĭātus, ûs, m. Tacit. *Chaſzt ſztotnika, Chaſzt nad ſzto junáki.* e. Hauptmannſchafft über hundert Soldaten. *Századoſság, Száz Vitézeknek Kapitányság tiſztyi élléſſe.*

Centŭrĭo, ōnis, m. Cic. *Sztotnik.* Hauptmann über hundert Soldaten. *Százados.*

Centŭrĭo, as, are, avi, atum (Act.) Cic. *Sztotinim, Na ſztotine delim.* 2. *Koga ſztotnikom chinim.* In hundert zertheile. 2. Einen Hauptman über hundert Soldaten mache. *Századnként, Száz-réſzre eloſztom.* 2. *Valakit ſzázados tiſzt viſeléſre válaſztok.*

Digitized by Google

Centŭrĭōnātus, ûs, m. *Tacit.* Vid. *Centuriatus.*

Cēpa, *vel* Cæpa, æ, f. *Plin.* & cepe, neutr. *indecl.* Plin. *Cherlenecz lu* . r. Zvviebel. *Veres hagyma.* De allio quæro, tu teſpondes de cepis. prov. *Jate pitam od Cheſſnyaka? velis luka Cherlyenaka.* Ich frage um Zvviebel, du antvvorteſt vom Knoblauch. *Enkérdezlek fog hagymárul, tefelelz vŏrŏs hagymárul.*

Cēpārĭus ii, m. Lucill. *Cherlencza-luka Vertlyar.* r. Zvviebel-Gartner. *Vŏrŏs hagyma* Kertéz.

Cēpētum, ti, n. *Plin.* Cēpētĭum, tii, n. Colum. *Cherlenczo-lukovje, Vért gdeſzam Cherlenecz luk raſzte.* r. Zvviebel-Garten. *Veres hagymás kert.*

Cēpīna, æ, f. Colum: vide *Cepetum.*

Cēpĕus, a, um. Cēpētĭus, a, um. Priſc. *Cherlenchez, Iz Cherlencza luka.* Von Zvviebel. *Veres hagymáſos.*

Cĕphălæa, ææ, f. Cĕphălālgia, æ, f. Plin. *Dugo terpecha glauna bòl.* Langvvehrendes Hauptvveh. *Meg-aggott fŏ fájás.*

Cēra, æ, f. Juv. *Voſzk, Voſzk, Voſzak.* Ein Wachs. *Viaſz.*

Cērārĭum, ii, n. Cic. eſt penſio *æris* à nomine Ceræ in obſignatione adhibitæ.

Cērārĭus, rii, m. Cic. *Voſſchàr, Voiſzkàr.* peregrin. *Lecretar,* r. Wachs-Kertzler, Lezelter. *Viaſzáros.*

Cĕraſtes, æ, m. Cĕraſtis, is, m. Plin. *Kacha z-chetiremi rogmi* e. Schlang mit vier Hörner. *Négy ſzarvú kigyó.*

Cĕrăſus, ſi, f. (à Cĕrăſunte Ponti civitate ſic dicta) Lucullus. *Chreſſnyovo drevo.* r. Kirſchen-Baum. *Tſereſznye-Fa.*

Cĕrăſum, ſi, n. Plin. *Chréſſnya.* e. Kirſchen. *Tſereſznye.*

Cērātum, & Cērōtum, ti, n. Plin. *Voſchenyka, Voſchenicza, Szmolenicza Likárſzka,* peregr. *Flajter iz voſzka.* Ein linder zug-Pflaſter, e. Wachs-Salb. *Ires ruha.*

Cērātūra, æ, f. Colum. *Voſchenye, z-voſzkom mazanye.* e. Wichſung, überziehung mit Wachs. *Viaſzſzal ŏntés, viaſzazás.*

Cērātus, a, um. Cic. *Navoſchen.* Gevvichſt, mit Wachs überzogen. *Viaſzas.*

Cērāula, æ, m. Apul. V. *Cornicen.*

Cerbĕrus, i, m. Virg. *Paſz troj-glav vrát peklenſzkeh chuvár.* r. Dreyköpffiger Hund, der vor der Höllen die Wacht halt. *Pokol kapuján állo bárom feiŭ eb.*

Cercūrus, i, m. Plaut. *Velika Aſianſzka ládja.* Ein groſs Aſiatiſches Schiff. *Nagy Aſiai hajó.*

Cerdo, ōnis, m. Juv. *Kósar, ki kŏſe chiſzte guli, dere,* peregr. *Ledrar.* r. Hauth-Schinder, Lederer. *Tímár.*

Cĕrĕbellum, i, n. Plin. *Mali moſgyani.* s. Hirnlein. *Agyvelŏ hátulsó kiſſebbik réſze.*

Cĕrĕbrōſus, a, um. *Plaut.* idem quod mente inſanus. V. *Delirus.* 2. Transl. *Tvérdokoren, ſzvoj-glav.* Hartnäckig, Eingenſinnig. *Maga tanátſán járó.*

Cĕrĕbrum, i, n. Cic. *Moſgyani.* s. Hirn. *Agyvelŏ.*

Cĕrĕfŏlĭum, ii, n. Plin. *Kerfulicza tráva.* s. Kerbel-Kraut. *Turbolya-Fü.*

Cĕres, Cĕrĕris, f. Virg. *Boſicza ſitka.* e. Göttin deſs Getreids, allerley Korn. *Gabona Iſten aſzſzonya.*

Cĕrĕvīsĭa, Cervīsĭa, æ, f. Plin. *Piva.* s. Bier. *Szalad-ſer,* Ser.

Cĕrĕvīsĭārĭus, ii, m. *Pivar.* r. Bierbräuer. *Serfŏzŏ.*

Cĕrĕus a, um, Virg. *Voſchen, izvojzka.* Von Wachs. *Viaſzos.*

Cĕrĕus, ei, m. Plin. *Voſchenicza, Voſchena ſzvecha, Voſchena pletenka.* e. Wachs-Kertz. *Viaſz gyertya.*

Cĕrĭfĭco, as, are, avi, atum, (Neu.) Plin. *Vojzak napravlyam.* Wachs mache. *Viaſzat készitek.*

Cĕrĭmōnĭa, æ, f. Cic. *Czirkveni nachin y obderſavanye.* r. Kirchen-Gebrauch, Ceremonien. *Egy házi pompa.*

Cĕrĭnus, a, um, Plaut. *Voiszkove farbe, sáte farbe.* Gelbe Farb, Wachs-Farb. *Viaſz, ſúrga ſzinŭ.*

Cērītus, Cerritus, a, um, Plaut. V. Furioſus.

Cerno, is, ere, crēvi, Crētum, Cic. *Vidim kakje, gledim.* Sehe, Schaue. *Nézek, Látok,* item, *obcbinyam.* Reittere. *Roſtálok,* cernere cribro, Plaut. *Obcbinyati.* Reitteren. *Roſtálni.* Cernere & videre differunt nam *cernere* eſt formas internoſcere, *videre* verò oculos intendere.

Cernŭo, uas, are, Varro. *K-zemliſze prigiblyem, nagiblem.* Zu Erden mich biege. *Földre le-görbedek.*

Cernŭus, a, um, Virg. *Dole prignyen, Nagnyen.* Niedergebogen. *Földre leborgadtt, lehajlodtt.*

Cĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Voſchim, Z voſzkom máſem.* Wichſe. *Viaſzazom.*

Cērōma, ătis, n. Plin. *Bojnikov olje, maſzt Boritelov.* Ein Oehl, damit ſich die Fechter ſalben. *Bajnokok kenete, Nagy olaja.*

Cērōmătĭcus, a, um, Juv. *Z-Bojnikov oſzem zmazan.*

Digitized by Google

kmazan. Mit dem Fechtern Oehl gefälbet. *Bojvá tenettel megkenettetett.*

Cērofrōtum, ōti, n. Plin. *Drevena malarſa, a-zmamſze za drevo vſzmoiaebke, farbe dreeeta peſztaulyaju, y kimbe.* Eingelegte Arbeit. *Minden fele ſzinû fákbul fákbol mefterſéges bérakás tziſrázás.*

Cerrĕus, ea, eum, Cerrīnus, a, um, Plin. *Czeres.* Das von Zirren-Baum iſt. *Tſerfás.*

Cerrītus, a, um, Cic. *Mahnit, Maſzlakaſzt.* Unſinnig. *Megbódult, Maſzlagos.*

Cerrus, Cerri, f. *Czer drevo.* r. Cirren-Baum. *Tſer fa.*

Certāmen, ĭnis, n. Cic. *Tekmenye, Boj, Borenye. Jagma,* peregr. *Harcz.* r. Kampf, Streit. *Viadal, Hartz, Tuſakodás, Veſzekedés.*

Certātim, *Adv.* Cic. *Z tekmenyem, Z-borenyem, na jagmu, z-bojem.* Kämpfvveiſe, mit Streit. *Tuſakodva Egymáſra való képpel.*

Certātio, onis, f. *Cic.* Certātus, ûs, m. Stat. vide *Certamen.*

Certè *Adv. Ter.* Certò *Adv.* Cic. *Sztanovito, zaiſzto, doiſzta, iſztinito.* Fürvvahr, gevviſslich. *Bizonyoſon, Bizonnyal.* Eleganter jungitur cum partic. *Quidem, Equidem.* Certè quidem in te eſt. Cic.

Certiōro, as, are, avi, atum, (Act.) JCt. V. *ſequens.*

Certĭfico, as, are, avi, atum, (Act.) Ulp. *Szegurim, ſztanovitim.* Vor gevviſs mache. *Bizonyoſſá-tészem, Tudóſitom.*

Certĭtūdō, ĭnis, f. *Sztanovitoſzt.* Die Gevviſsheit. *Bizonyság.*

Certo, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Borimſze, bórimſzem, Tekmimſze, Jagmimſze,* peregr. *Harczuiem.* Streite, kämpfe. *Viaskodok, Vivok, Tuſakodok, Hartzólok.*

Certus, a, um, Cic. *Sztanovit.* Gevviſs. *Bizonyos, Igaz, Nyilván-való, Hû.* Certo certius *Apul.* pro *veriſſimè.*

Cerva, æ, f. Plin. *Kaſſuta.* s. Reh. *Nôſtény ſzarvas, ſuta.*

Cervārius, a, um, *Plin.* Cervīnus, a, um, Pallad. *Kaſſutni.* Was von Hirſchen iſt. *Szarvaſi.*

Cervical *vel* Cervicāle, alis, n. Mart. *Zglávnicza, zgláuni vankus.* s. Hauptkiſs. *Vánkos, Fôally.*

Cervicōſus, a, um, V. *Capitoſus.*

Cervicōsĭtas, atis, f. *Sidon. Tverdokórnoſzt.* Die Halsſtärrigkeit. *Nyakasság.*

Cervix, īcis, f. Liv. *Zavratnyak.* r. Nacken. s. Genick. *Nyaknak hátulsó-réſze.*

Cerūſſa, æ, f. Plin. *Belilo, Belnicza, Bélo.* peregr. *Plaibniſz.* Weiſse Anſtreich-Farb, e. Salb, s. Bleivveiſs. *Gôrôg fejér, Kendôzô.*

Cerūſsātus, a, um, Mart. *Z-belum maſztjum pomazan.* Mit vveiſser Salben angeſtrichen. *Gôrôg fejérrel kenettetett, feſtett.*

Cervus, i, m, Virg. *Jelen.* r. Hirſch. *Szarvas.*

Cespes, ĭtis, Vide *Cæſpes.*

Ceſsātio, ōnis, f. Plaut. *Henyanye, Preſztajenye, Preſztanek.* Das Aufhören. *Meg-ſzûnés, Veſzteglés.*

Ceſsātor, oris, m. Colum. *Henyavecz, Preſztajavecz.* r. Aufhörer, Nachlaſſer. *Meg-ſzûnô.*

Ceſsĭo, onis, f. Cic. *Odpuſchanye, Puſchanye* peregr. *Engeduvanye.* e. Nachlaſſung. *Neki engedés, Oda-adás.*

Ceſſim, *Adv.* Jun. *odſztuplyajuch.* Weichend, hinder ſich gehend. *Viſzſza menve.*

Ceſso, as, are, avi, atum, (Neu.) Liv. *Preſztajem, benyam.* Nachgebe, nachlaſſe. *Meg-ſzûnôm, bivalkodom.*

Ceſtĭcillus, li, m. Feſt. *Zvita naglavi ſenſzke pod ſkafom czandra.* Zuſammen gepflogene Zothen, vvelche unter dem Schaafl die Weiber tragen. *Tekerts, mellyen az aſzſzonyok a' fejeken terhet viſznek.*

Cētārĭus, rii, m. Cic. *Ribich, ribji prodavavecz.* r. Fiſcher, Fiſch-Verkauffer. *Halász Hal áros.*

Cētra, æ, f. Liv. *Spanyolyſzki iz koſe ſchit.* Aus Leder, Spaniſche-Schild. *Spanyol kis pais.*

Cētus, i, m. Plur. Cete, n. *Indcclin.* Immania cete Virg. *Sztraſsno velika riba morſzka, kit.* Groſser Meerfiſch, Wallfiſch. *Nagy tengeri tzetbal.*

Cēu,] *Adv.* Plin. v. *ſicut. tanquam, quaſi.* Plin.

Chalcanthum, i, n. Plin. *Czepeliſsároz,* vulgò *ſoſtarov chernilo, Galicz.* e. Schuhmacher-Schvvärtze, r. Vitriol. *Varga feſték, galitzkö.*

Chalcis, ĭdis, f. Plin. *Nochna pticza,* item *Kuſcharinecz.* Ein Nacht-Vogel, s. Adexlein. *Éjeli madár,* item *Gyékotska.*

Chalcītis, ītĭdis, f. Eſt *lapis,* ex quo cocto æs fit: Plin.

Chalcŏgrăphĭa, æ, f. *Meſtria ſzlóva,* vulgò *litere za ſtampu zlevati.* e. Schrifftgieſſer-Kunſt. *Bôtûket ôntenyi való meſterség.*

Chalcŏgrăphus, i, m. *Meſter, ki ſzlóva* vulgò *literæ zléva.* r. Schrifftgieſser. *Bôtûket ôntô-meſter.*

Chalcus, i, m. Veget: *Sztari negdaſsnyi iz meda, kotlovine, brunsza bèch.* Ein alter

vor Zeiten aus Metall oder Kupffer-Pfennig. *Réz, vagy értz fillér az régieknél.*

Chălȳbs, ȳbis, m. *Ovid.* Stōmōma, ătis, n. Agricol. *Oczel.* e. Stachel, *oder* Stahl. *Atzél.*

Chămæācte, es, f. Plin. *Hebet trava.* r. Attich. *Földi bodza-fű.*

Chămæcĕrăsus, i, f. Plin. *Divja Chreſnya.* Wilder Kirſchen-Baum. *Vad tſereſznyefa.*

Chămælĕon, ōnis, m. Plin. *Veliki ſtrichak trava.* Ein groſses Diſtel - Kraut. *Nagy tövéſses boitorjan.*

Chămælĕon, ontis, m, Plin. *Sztvar vu velikochi kuſchara, verda ove, ſrada one, kak koju vidi, farbe; nahajaſze vu Indii, od ſzamoga zraka ſiva.* Ein Thier in der Gröſe einer Eydex, das ſeine Farb leichtlich enderet, iſt in Indien zu finden, von der Lufft lebend. *Egy állat nagyſsággal gyékhoz, melly a'mit lát, annak ſzinét magára veſzi, és ſzélel él.*

Chămus, mi, m. Plin. *Svala konyſzka, z-kûmſze vuſzta konyſzka tak zveſu. da konyi kak nemore vgriſzti.* Gebiſs an einem Zaum, daſs das Pferd nicht beiſsen kan. *Lószájára vetö vas kosár, hogy ne harapjon.*

Chăos, n. *Indeclin.* Ovid. *Zmèſz, zmutnya, zmeſſanye dugovany* e. Vermiſchung aller Dingen. *Zürzavar.*

Chărăcātus, a, um, Colum. *Kolen, Nakolen.* Bepfahlet. *Megkarózott.* Caracata vitis: Colum. *Nakolen terſz.* Bepfahlet r. Weinſtock. *Megkarózott ſzöllö tö.*

Chărăcter, ēris, n. Cic. *Znamenyka.* s. Mahlzeichen. *Bélyeg.*

Chărax, ăcis, m. *Tèrſzni koleſz.* r. Rebſtecken. *Szöllö karó.*

Chăriſima, ătis, n. Prud. *Dàr, Dobrochinſztvo.* s. Geſchenck, e. Gabe, Gutthat. *Ajándék, Jótétel.*

Chăriſtĭă, ōrum, n. *plur.* Ovid. Valer. *Pomerènyay veſzeliaoked, Goſtbenye ſzame rodbine ſzkupſzpravlyene.* s. Freuden Mahl, daran alle in d e Bluths Freunde zuſammen kommen. *Vigadásnak, és békéléſznek ebédgye, vagy vigadáſsa égyedül attya fiaknak.* Proxima cognati dixêre Chariſtia cari, &c. *Ovid.* 1. Faſt. v. 617.

Cl aritas, at s, f. Cic. *Lyubav chiſzta, Lyubyenoſzt, Lyubeznoſzt.* e. Reine Liebe. *Tiſzta ſzeretet.* Vid. *Caritas.*

Chăritĕs, ĭtum, f. *plur* Senec. *Boſicze lyubavi* e. Göttinen der Liebe; *Szerelemnek Iſtennéi aſszſzonyok.*

Chăritōnius, a, um. *Gratiam* ſeu *amorem* venalem habens, ut Puellæ. *Lucret.*

Chăron, ontis, m. Virg. *Peklenſzki brodàr.* Der Hölliſche Schiffmann. *Pokolbéli Révéſz.* 2. Per convicium *Charon* dicitur *homo* terribili ſqualore, & pravo ac corrupto animo ità *Apul.*

Charta, æ, f. Cic. reperta fuit Alexandri Magni victoria, ut *Varro* author eſt. *Papèr.* s. Papier. *Papiros.* 2. ponitur pro *toto illo*, quod nos librum dicimus. Nullus in hac charta verſus amare docet. *Ovid.* 2. *Triſt.* 3. Charta *virgo eſt* charta in ſcrinio latens, nec dum ad uſum adhibita. 4. Charta *plumbea* pro *Lamina.* Svet. Chartus, i, m. *Lucil.* Ubi nunc Socratici charti. ità refert Non. c. 3. N. 40.

Chartācĕus, ea, um. *Plin.* Chartĕus, ea, um. Auſon. *Iz papèra, Papèrni.* Aus *oder* vom Papier. *Papiroſi.*

Chartārĭus, ii, m. Diomed. *Tèrſzecz, kit z-papèrom tèrſi.* r. Papier Handler. *Papiros árúló.* 2. V. *Chartifex.*

Chartŏphȳlācĭum, ii, n. *Kniſnicza, Szramba knig y piſmib.* r. Schranck, Kalter, darinnen man Bücher *oder* Schrifften behält. *Levelek Láda, &c.* V. *Archivum.*

Chartŏphȳlax, ācis, m. Archīvārĭus, ii, m. *Kniſnicze Chuvàr, y piſmib.* r. Verwahrer der Prieflichen Urkunden. *Irásſoknak és könyveknek örzője.*

Chartŏpæus, æi, m. V. *Chartarius.*

Chartŭla, æ, f. *Dimin.* Cic. *Papèrecz, Papèrchecz.* s. Papierlein, *Papirotska.* 2. V. *Schedula. Libellus.* Cic.

Chartŭlārĭus, ii, m. *Juſtin.* Qui chartam & Archivum Principis curat.

Chartus, i, m Lucil. *Obſol.* idem quod charta.

Chārus, *rectiùs* Cārus, a, um. Cic. *Dràg.* Lieb. *Kedves, kellemetes.*

Chărȳbdĭs, is, f. Cic. *Poſtiraliſche, ſrelo veliko na moriu Szicilianſzkomu.* e. Wirbel im Sicilianiſchen Meer. *Nagy örvény a'ſztriliai tengeren.* 2. Transl. ponitur pro *aviditate* inſatiabili & voracitate. V. *Syrtis.*

Chaſma, ătis, n. Ulp. *Velika puklina, ſiroke razpuchenye remlye.* Ein groſſer Spalt der Erden. *Földnek nagy hasadáſsa.* 2. eſt etiam *meteoron*, quando ſcilicet ignis velut è diſrupto cœlo decidere videtur, qui *biatus* vocatur *chaſma.* Plin. *l.* 2. *c.* 26. 3. Chaſma, æ, f. eſt *oppidum* in *Szlavonia* ſuperiore, nunc *Croatiæ*, olim celebre à Capitulo Canonicorum Chaſmenſium ab ipſo loco ità dictorum, qui hoc tempore Zagrabiæ re-

ſident,

Digitized by Google

ſident, & ut plurimùm ex Ven. Capituli Zagrabienſis Præbendis vivunt.

Chaimātĭas, æ, m. Amm. Marc. Species eſt terræ motûs, quo tellus hiſcit.

Chaimātĭcus, a, um. Amm. Marc. *Razpuchen, Zsinchi.* Spaltig, klufftig. *Haſadozott, Nyilot.*

Chāus, ī, m. *Plin.* eſt lupi ſpecies pardorum maculas habentis.

Chēlæ, ārum, f. *plur.* Virg. Chēle, es, f. *Sing* C c. *Rakove noge, ſchipálke.* e. Krebs-Schteeren. *Rák láb olloja.*

Chēlēuma, ātis, n. *Crepelißárſzka*, peregr. *ißtarſzka dreta.* r. Schuſter-Faden. *Varga fonál.*

Chēlȳdrūs, i, m. Virg. *Vodena kacha.* e. Waſſer-Nader. *Vizi kigyó.* 2. apud Græcos eſt *teſtudo* marina, vel aquatica.

Chēlys, yos, f. Ovid. (apud Græcos ſignificat idem ac Teſtudo animal) *Tambura, naimre vetka.* e. Lauten. *Lant.*

Chēniſcus, i, m. *Guſchicza, Libicza.* s. Gänsle n. *Lúd ſi. Liba.* 2. eſt Puppis faſtigium.

Chēnŏboſcĭon, Chēnŏboſcium, ii, n. Colum. *Guſtárnicza*, ali *meſzto nakámſze Guſzke paſzti.* r. Gäns-Stall, oder Gäns-Weyd. *Ludol, Lúd birlaló ól.*

Chernites, æ, m. Plin *Béli mramor.* r. Weiſſe Marmelſtein. *Feiér Márvány kő.*

Chiliarchus, chi, m. Curt. *Glavár nad jezero vojniki.* r. Hauptmann über tauſend Soldaten. *Ezeres Kapitány.*

Chĭlias, ădis, f. *Broj jedno jezero znamenuiuchi.* Zahl von tauſenden. *Ezeres ſzám.*

Chilo, *vel* Chĭlon, ōnis, m. Feſt: *Chubák, Chubavecz.* Der groſſe Leffzen hat. *Nagy ajakú.*

Chimæra, æ, f. Virg. *Neſzpodoba, Nezlika, doeb ſzuprotivneh duguvany ſzkup ſzpravlyena.* Ein ausgedichtes unmögliches Thier. *Kimére, Lehetetlen állat.*

Chīmāſtrum, i, n. *Zimſzka halya.* s. Winter-Kleyd. *Téli-ruha.*

Chīmĕrīnus, a, um. Mart. V. *Hyemalis.*

Chiræ, arum, f. *plur.* Cœl. Rod. *Pucsavicza koſena rukah od zime.* e. Spalten Schrunden an Händen von Kälte. *Kézi bürnek bidekt ül meg haſadáſſa.*

Chīrăgra, æ, f. Hor. *Ruko bolya, vulogi na rukah* Das Zipperlein an Händen. *Kézi köſzvény.*

Chīrăgrĭcus, a, um. Celſ. *Na rukah vuloglivi.* An Händen das Zipperlein habend. *Köſzvényes kezű.*

Chīrămāxĭum, ii, n. Petron. *Detinſzka kolcza.* r. Kleine Kinder-Wagen. *Gyermeki ſzekeretske.*

Chīrŏdōta, æ, f. Gell. *Halya z-velikemi y dugemi rukavi.* r. Rock mit langen Ermeln. *Hoſſzú újjú ruha.*

Chīrŏgrăphārĭus, a, um. Ulp. *Odſzvoje ſztrâne ruko-piſzni.* Zu der Handſchrifft gehörig. *Kéz irás adé.*

Chīrŏgrăphārĭus, ii, m. JCt. *Koj od ſzebe piſzmo dati mora, y zavezatiſze.* Der ſich mit eigner Hand-Schrifft verbindlich machet. *Ki keze iráſa val köttötte magát valamire.*

Chīrŏgrăphus, i, m. Cic. Chīrŏgrăphum, i, n. Svet. *Vlaſztovite ruke piſzmo, Zavezno ruke piſzmo.* Eigene Schrifft. *Kéz irás.*

Chīrŏmantīa, æ, f. eſt *divinatio* ex manuum lineis luſtratis proveniens.

Chīrŏmantes, æ, m. *Divinator* ex manuum lineis perſpectis.

Chīrŏnŏmīa, æ, f. eſt *manuum* geſticulatio, geſtuum actio. *Quint.*

Chīrŏnŏmus, i, m. Qui inter ſaltandum vel etiam loquendum manibus geſticulatur, veletiam reliquo corpore geſtus facit. *Juven.*

Chīrŏnŏmon, ontis, m. Qui geſtu, & ſecundùm artis legem cibos ſcindit: *Juven.*

Chīrŏthēca, æ, f. *Rukavicza.* r. Handſchuh. *Keſztyú.*

† Chīrŏthēcārĭus, ii, m. *Rukavichár.* r. Hand-Schuh-Macher. *Keſztyú tſináló.*

Chīrurgĭa, æ, f. Cic. *Rano-lichtvo, Meſtria rán vrachenya.* peregr. *Barberia.* e. Wund-Artzney-Kunſt. *Seb gyógyító meſterſég.*

Chīrurgĭcus, a, um. Hygin. *Rano-vrachárſzki, rano-likarſzki.* Wund-Artzneyiſch. *Seb gyógyitó-hoz tartozó.*

Chīrurgus, i, m. Celſ. *Rano-lichnik, Vrachitel rán.* peregr. *Barbér.* r. Wund-Artzt. *Seb gyógyitó, borbély.*

Chlămȳdātus, a, um. Cic. *V. mentenu, ou churdii.* Der ein Beltz tragt. *Mentés, mentében öltözött.*

Chlămȳs, ȳdis, f. Cic. *Menten.* Ein Tuch, *oder* Kleyd mit dem Beltz gemacht. *Mente.*

Chlŏrion, ōnis, m. Plin. *Vuga, Suna.* Ein grüner Vogel, ſchier als eine Turteltaube groſs. *Egy zöld madárnak neve.*

Chlōris, ĭdis, f. Plin. *Zeleno-ſutecz, Ptichicza.* peregr. *Cvinglin, Gringlek.* r. Grünling, Grünſpecht, (gewiſſer Vogel) *Kis zöld madár.* 2. *Boſicza cvetja.* e. Göttin der Blumen. *Virágok Iſten Aſzſzonya.*

Chœnícion, & Chœnicium, ii, Fest. *Rano-Likarſzko*, peregr. *Barberſzko ſelezcze* ali *Kleſchicze*. Wund-Artzts eysenlein, Zangerlein. *Borbély eſzközz.*

Chœrās ădis, f. *Apul.* Strúma, æ, f. Cels. *Kebly a.* r. Kropf. *Gelyva, Golyva.*

Chŏlĕrā, æ, f. Cels. *Jèz, zlatenicza*, item *lyutina, Lyutoſzt.* Gelbe Galle. *Item* r. Zorn. *Epe sár.* item *harag.*

Chŏlĕrĭcus, a, um, Plin. *Zlatenichav, Bertolyut, ſzerdit.* Gäh zornig, Gall - flüssig. *Kittepe sár bánt. Hertelen Haragos.*

Chŏrāgium, ij, n. Cic. *Meſzto y pripravaza igru.* r. Orth *oder* Rüstung zu einem Schauspiel. *Játékhoz elkeſzitettet - hely.* 2. Transl. accipitur pro *quovis apparatu.*

Chŏrāgus, gi, m. ſvet. *Pleſzo-vod, Kolo-vod, Glavár nad Igrum*, peregr. *Tantzuſs.* r. Tantzmeister, Spielmeister, Vortantzer. *Tántzmeſter, Játékmeſter.*

Chŏrāula, æ, *Apul.* & Chŏrāules, æ, m. Mart. *Guſzláſs, ſzipuſs, Trumbetaſs* &c. r. Tantz-Pfeiffer, Spielmann, &c. *Tántz ſipos, Hegedős.* &c.

Chŏrāuliſtrĭa, æ, f. Propert. *Dopévavicza, Igravicza, znano-ſzkakavicza ſzéna*, peregr. *Tanctuſſicza.* e. Tantzerin, Singerin. *Jó tántzos aſzſzony, énekes aſzſzony.*

Chorda, æ, f. Cic. *Sztrunya.* e. Saiten. *Hegedű vagy lant húr.*

Chordapſus, i, m. *Cels legitur* & Chordapſum *vel* Chordapſon, i, n. *Malih y tenkih Chrev oték, zhog kojega neſznága chez vuſita van ide.* vulgò. *Miſerere mei.* Der dünnen Därme Geschvvulst, Darm-Gicht, vvann Unflath zum Munde heraus gehet. *Has tekerés, Bélfúiás.* Vide *Ile.*

Chordus, a, um, Fest. *Keſzen.* Spat, langsam. *Késő.* Frumentum chordum. Fest. *Keſzmo zvel ſitek.* Getreyd so spat zeitig vvird. *Későn érő gabona.*

Chordus, i, m. *ſvet.* dicitur infans, agnus &c. folitò tardiùs in lucem editus.

Chŏrēa, ēæ, f. Virg. *Pleſz, Pleſzanye, v. kolo ſzkakanye*, peregr. *Taneez.* Ein Tantz, hupfen und springen. *Tántz. Ugrándozás*

Chŏrēuma, ătis, n. Plaut. *Popévka nakúſzo pleſze.* s. Tantz - Lied. *Tántz nótánvaló ének.*

Chŏrēutes, æ, m. Bud. *V-kolo Pleſzavecz, Igrach*, peregr. *Tanczáſs.* r. Tantzer. *Tántzos.*

Chŏrŏgrăphĭa, æ, f. est descriptio Provinciæ, *Vitr.*

Chŏrŏgrăphus, phi, m. Vitruv. *Orſzachki Iſzpiſzavavecz.* r. Landschafft-Beschreiber. *Tartomány-leiró.*

Chŏrōſtātes, æ, m. *Predpevavecz, Napervopopevavecz.* r. Vorsinger. *elől-énekló.*

Chors, ortis, f. Mart. *Dvoriſche, Vert ogragyen za kokoſſi.* r. Hiener-Garten - Hoff. *Keritett hely, Tyukok udvara.* 2. V. *Cohors.*

Chŏrus, i, m. Cic. *Igrachev Szkupchina, kollo ſzkup ſzprávlyeneh.* Viel Leuth die Singen *oder* Tantzen Chor. *öſzvegyültt énekłőknek és ántzoſoknak ſokasága.* 2. Korus. Chor. *Kar.*

Chriſma, ătis, n. Tertull. *Pomaz, z-poſzvechenem oliem vuchinyen.* vulgo Krizmanye. e. Salbe, e. Salbung. s. H. Salb - Oehl. *Kenés, kenet.*

Chriſtus, i, m. *Sz. Oliem namazan.* Gesalbter. *Megkenettetett.* Nomen proprium Redemptori noſtro: *Kriſtus, Kerſzt.* Christus *Kriſtus.*

Chriſtĭānus, i, m, & Chriſtĭanus, a um, à Chriſto. *Kerſzchenik, Kerſzchanſzki.* Christ, Christlich. *Kereſztény, Kereſzténi.*

Chrombus, bi, m. Plin. *Riba Morſzka, Mala lokarda.* Eine Arth Meer-Fisch. *Tengeri lokarda névő hal.*

Chrŏnĭcon, i, n. Cronica, orum, *plur.* n. Plin. *Kniga letnoga, ali vech lèt pripechenya.* s. Geschicht-Buch, Zeit-Buch. *Lött dolgokról irtt könyv.* Cronici morbi. *Vnogeb lèt bóli.* Vieler Jahre Kranckheit. *Hoſzſzas Sinlődés, Kinlodás.*

Chrўſtis, ītis, f. Plin. *Zlata pena.* r. Gold-Schaum. *Arany tajték.*

Chrўsŏcōmus, ma, um, Virg. *Zlato - laſz.* Der guldene Haar hat. *Aranyas hajú.*

Chrўsŏlampis, is, vel ĭdis, f. Plin. *Kamen drági ob dan blede, ob noch pak ognyene farbe.* Ein Edel-Gestein der am Tage blaue, bey der Nacht aber feurige Farbe hat. *Drága kő, nappal ſárga, éjel pedig tűzes ſzinű.*

Chrўsŏlĭthus, thi, m. Ovid. *Zlate farbe drági kamen.* Goldener Farb ein Edel-Gestein. *Arany ſzinű drága kő.*

Chrўsōma, ătis, n. Cal. *Zlato na kupe* &c. *vdelano.* Gold, das schon in die Geschirr &c. ausgearbeit und gemacht ist. *Felmivelt arany, Arany mű.*

Chrўsŏphlўsium, ii, n. est *officina auri* lavandi.

Chrўſulca, æ, f. Bud. *Oſtro - grizna voda.* s. Scheidvvaſſer. *élejjen ſágo - viz.*

Chytra,

Digitized by Google

Chȳtra, & Chūtra, æ, f. Chūtron & Chȳtron, i. n. Cato. *Lonecz.* Ein Topf, r. Hafen. *Fazék.*

Chȳtrŏpus, ŏpŏdis, m. Cal. *Troj-nog, Selezna kiſſe lonczi za kuhanye poſztavlyaju.* peregr. *Tremſuer.* item, *Troj-noſenka koticza.* peregr. *Ranyglicza.* Ein Dreyfuſs, der Hafen mit Füſſen. s. Reindl. *Három lábu vas mellyre à fazakat téſzik, vagy három lábi fazék, lábos.*

Cibālis, is. com. le, n. Lactan. *Jeſztvinſzki.* Zum eſſen gehörig. *Eledeli, Etekhez-való.*

Cibāria, orum, n. *plur.* Cic. *Hrana, Jeſztvine, Kerma.* e. Speiſs, Nahrung. *Etek, Eledel.*

Cibārius, a, um. Cic. vide. *Cibalis*, Cibarius homo. Varr. pro *ſordido* & *Plebejo.*

Cibātio, onis, f. *Sol.* Cibātus, ûs, m. Varro. *Hranenye, obrok, kermelyenye.* e. Speiſung. *Taplaltatas, Táplaltatás.*

Cicīda, æ, m. Lucr. *Landſt, Delitel jeſztvin.* r. Mörſchneider. *Etel bontzoló, Fölmetélő eſztergató.* 2. Vide *Comedo, onis, Lurco.*

Cibilla, æ, f. Varro. *Jeſztvinſzki Sztol.* r. Speis Tiſch. *Eledeleſztal.*

Cibo, as, are, avi, atum. (Act.) Svet. *Hranim, kermim, Pitam.* Speiſe. *Enni adok tápláłom.*

Cibŏrium, ii, n. *Hor.* eſt quoddám poculi genus. 2. *Vas-conſecratum* pro ſacris hoſtiis.

Cibus, i, m. Cic. *Wſzakojachka Hrana, Jeſztvina.* Allerley Speis. *étek, Eledel.*

Cicāda, æ, f. Plin. *Kobilicza pólyáska.* r. Heiſchreck. *Ptrűtrók.*

Cicātrīco, as, are, avi, atum. (Act.) Feſt. *Biem do rane.* Wunden ſchlage. *Sebig ûtem, verem.*

Cicātrīcōſus, a, um. Plaut. *Modrichav.* Plaugelbig. *Seb helyes, vak ſebes.*

Cicātrix, īcis, f. Cic. *Znamenyka rane zoracbene.* s. Wundmahl. *Sebbely, vak ſeb.*

Cicer, ĕris, n. Plin. *Chichek Grab.* e. Kichern. *Thitſer, bagoly borsó.*

Cicĕra, æ, f. Plin. *Jari Grab.* e. Röthlich geſchekete Kicherlen. *Sarga ſzinu Thitſer borſo.*

Cicindĕla, æ, f, *Plin.* & Cicindŭla. Feſt. *Szvetla muſicza, Nocbo-ſvetticza, Sz. Ivana muſicza, Krſztnicza.* s. Johannes Würmlein, e. Liecht Mucken. *Ejjel tündöklő bogarotska. Sz. Iván Bogara.*

Cicōnĭa, æ, f. Cic. *Strok, Stork.* r. Storch. *Eſzterák, Gólya.* Antiquitùs *Koſzta.*

Cicūma, æ, f. Feſt. Vid. *Noctua.*

Cicur, ūris. com. C c. *Pitom, Krotek.* Heimlich, Zahm. *Szeliggy, Szelíd.*

Cicūro, as, are, avi, atum. (Act.) Varro, *Pitomim, krotim.* Heimlich, zahm mache. *Szeliditem.*

Cicūta, æ, f. Virg. *Trubelika.* r. Schierling. *Bűrök.*

Cidăris, is, f. Curt. *Kapa királyeo Perſſianſzkeh.* Königlicher Haupt-Huet, ſo die Perſiſche Könige brauchen. *Perſiai királyoknak kalpagja, Süvege.*

Cidōnĕum (*pro* Cŏtōnĕum malum) i, n. Ulp. *Kutina ſzád.* e. Kitten. *Birs-Alma.*

Ciĕo, es, ēre, cīvi, cītum (Act.) Cic. *Giblyem, zovem, izvagyam,* &c. Bevvege, Berueffe, auſziehe. *Morditom, Inditom, Hivom.* Giere aliquem; Plaut. *Kogazvati.* Einen berueffen. *Valakit binyt.* Tonitru cœlum omne ciebo. *Virg.* 4. Æneid. *z-germlyavicznm ako puchim, nebo genem vſza razlúchim.* Mit donnern vverde ich den gantzen Himmel bevvegen. *Meny dörgéſſet ha megſakadok, az egeket megindittom, mindeneket fel indittok.*

Cīlĕa (*aliis* Cīlla) æ, f. Geog. *Czelje, Czelovecz.* Zilla. *Tzila-Vár.* Civitas quondam erat ampla, dives, & ab Antiquitatis Rom. Monumentis inter celebriores. Cum Comitatu ſibi agnomine eundem olim, quem Zagoria, Comitem venerabatur. Tanta verò erat Comitum Zagoriæ & Cileæ potentia, ut vicinos Duces ac Principes, quin & ipſum Cæſarem formidandis armis non modò lacceſſere, verùm etiam ad ſua vota cogere potuerint. *Cileam* An. Chr. 1457. Frider. IV. Cæſar iure ſanguinis, adjutus à Comite Grebenenſi, occupavit: Præcedente ſiquidem Anno Ladislaus Magni illius Herois Joannis *Corvini* filius, Udalricum Cileæ Comitem omni hærede deſtitutum, in Procerum Hungariæ conſeſſu (inſidias ab eo ſibi Structas præventurus) interemit. Hac ratione penitus avulſus eſt à Croatiæ & Szlavoniæ Regnis peramplus Cileæ Comitatus, Styriæque adjectus; quem tamen *Vindi* Seu *Venedi* (populus Illyricus) colere & habitare ad hæc uſque tempora numquam intermiſêre.

Cilĭcium, cii, n. Varro. *Halya, Bily, Pojaz iz kozje* &c. *oſtre vune napravlyen.* Ein von Geiſs harten Haaren gemachtes Kleid. *Ketske Ször vagy ſzőrből ſzinált ruha.* &c.

Cilĭum, ii, n. Feſt. *Kőſicza, z-kűmſze ochi pokrivaju.* Das Häutlein über die Augen-Lieder. *Szem héjja mellyen á ſzemſzőr vagyon.* 2. V. *Palpebra.*

Cillĕo, es, ēre, Cillui. & Cillo, is, ĕre, (Act.) *Serv.* ad Virg. *Siteh premécbem, Méſſam.*

Digitized by Google

Das getraid umvverffe, Bevvege, miſche. *Gabonát keverek.* 2. V. *Moveo.* Et oſcilla, quod ora cillent. Serv.

Cillum, i, *n.* Cillus, i, m. Petron. *Diuji Oſzel, magaracz.* r. Wald-Eſel. *Vadſzamár.*

Cilo, ōnis, m. Feſt. *Viſzoko-Glav.* 2. *Chubàk.* 3. *Loter*, Cicero. Spitz-Kopf. 2. Der groſſe Lefftzen hat. 3. Unflethiger und Unkeiſcher Menſch. *Hegyes fejű, Hoſzſzu fejü*, 2. *Nagy ſzájú*, 3. *Faitalan.*

Cimbri, ōrum, m. *plur. Danianczi.* Die Dannen. *Dániaiak.*

Cimēlĭarcha, æ, m. *Cuſtos* cujuslibet pretioſæ ſupellectilis.

Cimēlĭum, ii, n. *Kinch, blago*, pereg. *Smuk.* s. Kleinod. *Drága eltett jószág.*

Cĭmex, ĭcis, m. Mart. *Sztenicza.* Wantzen, e. Wand-Laus. *Palatzka, Büdös féreg.*

Cĭnædŭs, i, m. Plaut. *Seno-lúz, Senſzki bedak, Bedallo lyubavi ſenſzke*, 2. *Pleſzavecz, na guſzle Szkakavecz, Igràſs na vuſju y drugeb igreb.* r. Schand-Bube, Weiber-Nahr, Verliebter Limel. 2. Tantzer, Gauckler. *Aſzſzonyokat nyalogattó, Főrtelmes Aſzſzony Szeretője*, 2. *Kötélen járó, jádzodozó bolond.*

Cĭnăra, æ, f. Col. V. *Carduus.* N. 2.

Cincinnātus, a, um. Cic. *Narugan, Kudaſzt, Naſerkan*, Aufkrauſt, *Béſontt bajú, Fodoritott bajú.*

Cincinnus, ni, m. Cic. *Láſzi rugani, Rudaſzti, ſerkani, Láſzi kukurjavi.* e. Gekrauſte Haarlocken, *Béſontt, Fodóritott baj.*

Cinclus, i, m. Mŏtăcilla, æ, f. Varr. *Bergleſz, Paſztirchicza.* r. Stein-Beiſſer, Waſſer Steltze. *Barazda billegettő madár.*

Cinctūra, æ, f. Sveton. & Cinctus, ûs, m. Virg. *Paſzanye*, item *Povoj, Pojaſz, Predpaſznyak.* e. Umgürtung, *item* e. Gurth, s. Schurtz-Band. *Övedzés.*

Cĭnĕfăcio, is, ere, ēci, actum, (Act.) Lucr. *Pepelim, Pepelom chinim.* Einäſchere, zu Aſchen mache. *Hamuvá-tészem, Hamvazok.*

Cĭnĕrāceus, Cĭnĕrĕus, ea, eum, Plin. *Pépelne, Luſne* färbe. Aſchenfärbig. *Hamuſzinű.*

Cĭnĕrōſus, a, um. *Ovid.* Cĭnĕrĭtĭus, Varro *Pepelni, Pepelnaſzt, Luſni.* Aſchigt. *Hamvas.*

Cingo, is, ere, cinxi, cinctum (Act.) Cic. *Paſſem.* 2. *Obſztiram.* Umgürte. 2. Umgebe. *Környül-övedzem.* Enſe latus cingere. Cingere ſe gladio Liv. *s-palaſzom ſze opaſzáti.* Den Degen angirten. *Palloſt magához kötnyi.* Cingere urbem copiis. *Z-vojniki gràd, várаſs obſztreti.* Die Stadt mit Soldaten umgeben. *Meg-ſzállanyi. a'varaſt*

† Cingŭlārius, ii, m. *Pojaſzàr.* r. Gürtler, *övtſináló.*

Cingŭla, æ, f. Ovid. *Popruk.* r. Roſs-Gurt, r. Bauch-Gurt. *Ló beveder.*

Cingŭlus, i, m. *Cic.* Cingŭlum, i, n. *Plin. Pojaſz, Pàſz.* r. Gurt, s. Gürtel, e. Fatſchen. *övi, ő.*

Cĭnĭflo, ōnis, m. Plaut. *Puhavecz, Puſſecz vu pepel, vuglenye*, item, *Kubinyſzki decbak, Zamuſztanecz Lici-tanyèr.* r. Aſche-Kohlenplaſer, r. Kuchel-Jung, r. Täller-Lecker. *Szénre és hamura fuvó* item *Konyha inas, Tál-nyalogattó.*

Cĭnis, ĕris, m. Hor. *Pepel.* e. Aſchen. *Hamu.*

Cinnăbăris, is, f. Cinnăbări, *n. Indec.* Plin. *Czinober boja, farba.* r. Zinnober. *Tzinobriom ſzinü.*

Cinnămōmum, mi, n. *Plin.* Cinnămum, Cĭnămōmum, & Cĭnămum, mi, n. Mart. *Szlatke koricze*, pereg. *Czimet.* e. Zimmet-Rinden. *édes Fa-héj.*

Cinnus, ni, m. Cic. *Dugi laſzi.* e. Haarlock, lange Haar. *Haj fürt, Hoſzſzúbaj.* 2. Eſt plurimarum *rerum* præſertim liquidarum commiſtio, vel etiam potus.

Cio, is, īre, īvi, ītum. Vide Cieo.

Cippus, i, m. Cæs. *Klada za kaſtigu, Tèrlicza*, 2. *Preczep Czip.* r. Stock, 2. r. Kloben. *Kaloda.* item *Tzinege fogó fa.* 3. Eſt *columna*, vel lapis ſepulcralis.

Circa, præpoſ. *Okolo, okólu, okol.* Um, umher. *Környülle, Mellete.*

Circātor, ōris, m. Veget. Circĭtor, ōris, m. Circŭĭtor, oris, m. *Varaſzki chuvar, obbágyavecz, obbodnik*, peregr. *Vardier.* Der rund oder ten gehet. *Tzirkáló, kerülő, Vúrás őrző.*

Circē, ēs, f. *Sztraßna Czopernicza, nad czopernicami Glavaricza.* e. Ertz-Zauberin. *Régi hires őrdöngős aſzſzony, Boſzorkanyoknak fejedelem aſzſzonya.*

Circĕrus, i, m. Plaut. *Velika. Aſianſzka ladja.* Ein groſſes Aſiatiſches Schiff. *Aſiai nagy bárka, hajó.*

Circes cĭtis, m. Manil. (circus.) *Kolobar iz meda.* r. Kreifs aus Metall. *Réz Kereng.*

Circĭnātè, Circĭnātò *Adv.* Plin. *Vu okrug, okruglo.* Kreiſsvveiſs. *Meg-tzirkálmazva.*

Circĭnātio, ōnis, f. Vitruv. *Kolobarenye, okruſzenyé, vu krug vlechenye.* e. Zirckelung. *Tzirkalmazás.*

Circĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Ovid. *Kruſim, okruſujem, kolobár napraulyam.* Zirckle,

Digitized by Google

ele. einen Kreiſs ziehe. *Tzirkalmazom*, *Kerekitem.*

Circinus, ni, m. Plin. *Krufilo*, *okrufilo.* r. Circkel. *Tzirkalom.*

Circiter, *præpoſ.* Hor. *Okolo*, *Naprilliki.* Beylaufig. um. *ügymint*, *felé.*

Circius, ii, m. Aul. Gell. Vid. *Turbo.*

Circŭitio, ōnis, f. Liv. *Obbajanye*, *okol-bodenye.* Das Umgehen, e. Umſchweiffung. *Kerülés.*

Circŭitor, ōris, m. Ulp. Vid. *Circator.*

Circŭitus, ûs, m. Cic. *Obbod*, *okol-bod.* r. Umgang, Umlauf. *Kerengö*, *kerülés.*

Circŭitum, *Adv.* Svet. *Okolo*, *Naokolo.* Ringsweis, umher. *Elkerülve*, *Kerülve.*

Circŭlator, ōris, m. Cels. *Klateß*, *Potepuh Orſzachki.* r. Landſtreicher. *Trágárkodó imitt-emmett Kurittyoló*, *Kóbór séges tekergő.*

Circŭlo, as, are, avi, atum, (Neu.) *Cic.* Circŭlor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Jul. Cæſ. *Kolobarim*, *kolobare délam*, item: *okoloſzkladam*, *Potseplyem.* Circul-*oder* Kreiſsmache, *item*: Herum ſchweiffe. *Környul-járok.* 2. Vid. *Circumdo.*

Circŭlus, li, m. *Dimin.* à *Circus*, Cic. *Krúg*, *okrúg*, *kolobár*, *obruch.* r. Kreiſs, r. Circkel, r. Rat. *Kerengő karika*, *Abronts.* 3. V. *Congregatio*, *Conventus.*

Circum, præpoſ. Cic. *Okolu*, *naokolo*, *vu okol.* Um, herum. Körül *Környûl.*

Circŭmactio, onis, f. Gell. *Vuokol tiranye*, *okolu gonenye.* e. Herumtreibung. *Környûl hajtás kergetés.*

Circŭmăgo, is, ere, ēgi, actum, (Act.) Liv. *Vuokol tiram*, *okolunaganyam.* Herum treibe. *Környûl hajtom*, *kergetem.*

Circŭmaggĕro, V. *Circumobruo.*

Circŭmambŭlo, as, are, avi, atum, (Neu.) Paul. *Obbajam*, *okolu bodim.* Umgehe. *Környûl-járok.*

Circŭmaſpicio, is, ere, exi, ectum, (Act.) Plin. *Szim*, *tam*, *okolo gledim.* *ziuke prodávam.* Hin und her umſchaue. *Környul-nézek.*

Circumcellio, ōnis, m. Feſt. *Nigder dugo*, *Potepuh.* Ausſchweiffender Menſch, r. Herumuderer. *Bujdosó*, *vándar*, *tekergő ember.*

Circumcīdăněus, a, um, Cic. *Zadnyich ſzpreſſan*, *ſtiſzkan.* Zu letzt ausgepreſt. *Utólſzor kipréſseltt*, *kiſajtolt.* Circumcidaneum muſtum. Cic. eſt poſtremò expreſſum muſtum

Circumcīdo, is, ere, īdi, īſum, (Act.) Plin. *Okrezavam.* Umſchneide. *Környûl metélem.*

Circumcingo, is, ere, inxi, inctum, (Act.) Sil. *Oppaſſujem*, *obſztiram.* Umgebe. *Körûlvészem*, *övedzem.*

Circumcirca *Adv.* Cic. *Okolu y okolu.* Allenthalben um, um und um. *Körös-körûl.*

Circumcīsĭo, ōnis, f. *Lact.* Circumcīsūra, æ, f. *Plin. Obrezanye*, *Obrezavanye.* e. Beſchneydung. *Környûl-metélkedés.*

Circumclūdo, is, ēre, ūſi, ūſum, (Act.) Cic. Circumclāudo, is, ere, auſi, auſum, Cæſ. *V-okol-zapiram*, *obſztiram.* Einen umgebe, allenthalben beſchlieſse. *Körül-zárom*, *rekeſztem*, *békeritem.*

Circumcŏlo, is, ere, ŏlŭi, ultum (Act.) Liv. *V-okol-ſztoim*, *ſztanujem.* Ich hab allenthalben meine Wohnung. *Körûl-lakom.*

Circumdo, as, āre, dĕdi, dătum (Act.) Cic. V. *Circumcingo.*

Circumdūco, is, ere, uxi, uctum, Cic. *V-okolpelyam.* Herum führe. *Környûl-viſzem*, *vezetem.*

Circumductio, onis. f. Quint. *V-okol-pelyanye*, item *Vkanyuvanye.* e. Umführung, r. Betrug. *Környûl-vezetés*, *Meg-tſalás.*

Circŭmĕo, Circŭĕo, is, ire, īvi, ĭtum (Neu) Cic. *Obbajam*, *V-okolidem.* Umgehe. *Körûl-megyek*, *körûl-járok.*

Circŭmĕquĭto, as, are, avi, atum. (Neu.) Liv. *Objabávam*, *Objaſſujem.* Umreite. *Körûl-lovaglok*, *nyargalok.*

Circumfĕrentĭa, æ, f. Apul. *Okoliczа.* *Okruſég.* r. Umkreis. *Környûl-valoſság.*

Circumfĕro, ers, erre, tŭli, lātum, Liv. *Okolo Obnaſſam*, *Ponáſſam*, *okolo noſzim.* Herumtrage. *Körûl-viſzem.* *bordozom.*

Circumflecto, is, ere, exi, exum (Act.) Virg. *V-okolzviam.* Herumbiege. *Környul-tekeritem*, *kerengetem.*

Circumflĕxus, ûs, m. Plin. *Zavoj.* Das Biegen. *környûl-tekeritĕs.*

Circumflŭo, is, ere, ūxi, ūxum, Varro. *Obtécbem*, *Okolotecbem.* Umflieſſe. *Környûl-folyok*

Circumfŏdĭo, is, ere, ōdi, oſſum, Plin. *Okápam*, *ogrúbam.* Umgrabe. *Környûl-ásom*, *árkolom.*

Circumfŏrāněus, a, um. Cic. *Vſzagdi-terſetz*, *Vſzagde-rad*, *Prezóvich.* Umſchweiffend, r. Marckſchreyer. *Kurittyolo*, *okúpa.*

Circumfoſſio, onis, f. & Circumfoſsūra, æ, f. Plin. *Okopanye*, *okop.* e. Umgrabung, das Umgraben. *Környûl-ásás.*

Circumfulgeo, es, ēre, ulſi, (Neut.) Plin. *V-okolſze ſzvétim*, *ſzſiam.* Umſcheine, umleuchte, umgläntze. *Környûl-fénylem.*

Digitized by Google

Circumfundo, is, ĕre, ūdi, ūsum, (Act.) Cic. *Obleváam, V-okol vlévam.* Umgieſſe. *Kőrűl-öntök*

Circumgeſto, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. vide *Circumfero.*

Circumjăcĕo, es, ēre, ăcŭi, (Neut. à *jaceo*:) Liv, *V-okol-leſim, Oblegam.* Umherlige. *kőrnyűl-feküſzem.*

Circumjĭcĭo is, ĕre, ēci, ectum, (Act. à *jacio.*) Liv. *Obbitavam, v-okol bitam.* Herumvverffe. *Kőrnyűl vetem, hajtok.*

Circumlambo, is, ere, ambi, (Act.) Plin. *Oblisujem, oblizavam.* Umlecke. *Kőrnyűl nyalom.*

Circumlĭgo, as, are, avi, atum, (Act.) Stat. *Obvijam, obveſujem, v-okolveſem.* Herumbinde. *Kőrnyűl-kőtőm.*

Circumlĭnĭo, is, īre, līnīvi, līnītum (Act.) *Colum.* Circumlĭno, is, ĕre, līvi & lēvi, līni, lĭtum (Act.) Plin. Quint. *Obmazüem, v-okol mázem.* Umſtreiche, umſalbe. *Kőrnyűl-mázolom, kenegetem.*

Circumlĭtio, ōnis, f. Plin. *Obmazanye, obmazvanye.* Das Umſtreichen. *Kőrnyűl-kenegetés.*

Circumlŏcūtio, onis, f. Quint. *Govorni obbod, obbagyanye vagyvorenyu.* Ein Umred. *Valaminek bő Kőrnyűl meg-beſzéllésse.*

Circumluo, is, ere, ŭi, (Neu.) Liv. Vid. *Circumfluo.*

Circumlŭvio, onis, f. Cic. *Okolo vód zlevanye, Oblevanye.* e. Umflieſſung, das Anlauffen des Waſſers. *Viznek Kőrnyűl folyáſa.*

Circumlŭvium, vii, *n. idem.*

Circumĭnitto, is, ere, īſi, iſſum, (Act.) Cæſ. *V-okol poſilyam, raſzpoſilyam.* Umherſchicke. *Kőrnyűl küldök.*

Circummūnio, is, ire, īvi, ītum, (Act.) Plaut. *Okolotverdim, v-okol-tverdim, jáchim.* Allenthalben bevvahre, beveſtige. *Kőrnyűl erősztem.*

Circummūnītio, onis, f. Cæſ. *V-okol-tvergyenye, objachenye.* e. Beveſtigung. *Kőrkőrnyűl-való erősztes.*

Circŭmōbruo, is, ĕre, ŭi, ŭtum, (Act.) Liv. *Obſzipavam, v-okol-ſzipavam, raſzipavam.* Allenthalben zudecke. *Kőrnyűl-boritom, földelem.* Vid. *Obruo.*

Circumpĕdes, um, *plur.* m, Cic. *Peſzciſzlugi dvorjaniki.* e. Bedienten die auf ihren Herren vvarten. *Gyalog inaſzok, ſzolgák.*

Circumplector, ĕris, ectus ſum, (Dep.) Cic. *Obimlyem, obſzeſzem.* Umfange. *Kőrnyűl-fogom, által ölelem.*

Circumplexus, ús, m, Plin. *Obimlyenye, obſzeſzenye.* Das Umfangen. *Által-ölelés.*

Circumplĭco, as, are, ŭi, (āvi,) ĭtum, & ātum, (Act.) Cic. Vide *Circumplector.*

Circumpōno, is, ere, ŏsŭi, ŏsĭtum, (Act.) Cic. *V-okol-ſztavim, poſztaulyam, oblászem.* Umlege. *Kőrnyűl-tészem.*

Circumpōtātio, onis, f. Cic. *V-okol yredom pitje.* Das Umtrincken. *Vendégségi ital, Kendre ivás.*

Circumrādo, is, ĕre, āſi, āſum (Act.) Plin. *V-okol briem, Sztrusem.* Umſchobe, *Kőrnyűl-nyirem.*

Circumrētio, is, īre, īvi, ītum. (Act.) Lucr. *Obmreſujem, V-okol-mreſami obſztiram* Mit denen Garn umgebe. *Kőrnyűl-hálólom.* Fraude aliquem circumretire. Sidon. *Vkaniti.* Betriegen. *Megtsalni.*

Circumſcindo, is, ĕre, ĭdi, iſſum, (Act.) Plin. *Obreſujem, V-okol reſem.* Umſchneide. *Kőrnyűl metszem, Elmetélem.*

Circumſcrĭbo, is, ĕre, ipſi, iptum (Act.) Cic. *Raſzpiſſujem, Raſzpiſzavam.* Umſchreibe. *Kőrnyűl-irom.* 2. V. *Determino, Concludo, Conſtituo, Definio.* ità Cic.

Circumſcripte, *Adv.* Cic. *Nakratkom.* Kürtzlich, Begreifflich. *Summáképen, Rővideden.*

Circumſcriptio, onis, f. Cic. *V okol iſzpiſzanye, Raſzpiſzavanye, Iſzpiſzanye.* e. Umſchreibung. *Kőrnyűl irás.* 2. aliquando ponitur pro *Deceptio* Cic.

Circumſcriptor, oris, m. Cic. *Vkanitel.* r. Betrieger. *Megtsaló, Reá-nézvő.*

Circumſĕco, as, are, ĕcŭi, ectum. (Act.) Colum. *Obſzekavam, V-okol-ſzécbem.* Umhacke, Umhaue. *Kőrnyűl-vágom. metélem.*

Circumſĕdĕo & Circumſĭdĕo, es, ēre, ēdi, eſſum. (Neu.) Liv. *V-okol-ſzédam, obſztiram.* Umgebe, umlagere. *Kőrnyűl-ülészem, kőrnyűl ſzallok, kőrnyűl ülők.*

Circumſeſſio, onis, f. Cic. *V-okol-ſzedenye, obſzedanye, obſzedanye, obſztiranye.* Das Umſitzen, e. Belagerung. *Kőrnyűl-ülás,* item: *kőrnyűl táboral meg-ſzállás.*

Circumſigno, as, are, ivi, atum, (Act.) Colum. *V-okol-zaznamenyujem.* Umzeichne, *Kőrnyűl jegyzem.*

Circumsŏno, as, ŏnŭi, ŏnĭtum, (Neut.) Cic. *V-okol-zvonim.* Allenthalben ſchalle. *Kőrnyűl-zengek.*

Circumſpectè, *Adv.* Quint. *Opazno ſzpazno.* Fürſichtiglich. *Vigyázva eſzesen.*

Circumſpectio, onis, f. Cic. *Pomnyivoſzt, ſzpazenoſzt.* Item: *Szemtamozitanye, ogledanye.* e. Vorſichtigkeit. *Eſzesen-járás, magára vigyázás, ides-tova nézés.*

Circumſpectus, a, um. Cic. *Szpazen, muder, predgledliv.* Vorſichtig, klug. *Vigyázó, Gir-*

eſzes, okos.

Circum ſpergo, is, ere, erſi, erſum (Act.) Cólü. *V-okol-skropim.* Herum beſprenge. *Kőrnyül-hintem, öntőm.*

Circumſpicientia, æ, f. *Gell.* Vide *Circumſpectio.*

Circumſpĭcio, is, ĕre, exi, ectum, (Act.) Cic. *V-okol gledim, ogledamſze, obziram.* Umſchaue, umſehe. *Kőrnyül-nézem, ſzemlélem.*

Circumſtantia, æ, f. Gell. *Okolicza V-okol-ſtoyeche, okolchina.* r. Umſtand. *Kőrnyülállás.*

Circumſto, as, are, ſtĭti, (ſtěti.) ĭtum, (Neut.) Cic. *V-okol-ſtoim.* Herum ſtehe. *Kőrnyül-állók.*

Circumsŭo, is, ĕre, ŭi, ūtum, (Act.) Plin. *Obſzivam.* Umnähe. *Kőrnyül-varrom.*

Circumtĕgo, is. ĕre, exi, ectum, (Act.) Lucr. *V-okol-prokrivam, odévam.* Allenthalben bedecke. *Kőrnyül-fedem.*

Circumtexo, is, ere, exŭi, extum, (Act.) Hor. *V-okol-tkem.* Umvvebe. *Kőrnyül-ſzővőm.*

Circumtŏno, as, are, ŏnŭi, ŏnĭtum, (Neu.) Hor. *Okoli germim.* Herum donnere. *Kőrnyüldörgök.*

Circumvādo, is, ĕre, āſi, āſum, (Neut.) Liv. *Obkajam, okolu idem.* Umgehe. *Kőrnyül-fogom, járom.*

Circumvĕho, is, ĕre, exi, ectum, (Act.) Liv. *V-okol vozim, pelyam.* Herumführe. *Környül-vonſzom, viſzem.*

Circumvĕnio, is, ire, ēni, entum, (Neu.) Cic. *Vokol idem, obſztiram,* 2. *Vkanyujem.* Umgehe, umgebe, 2. überliſte. *Környül-vészem,* 2. *Meg-ſzalom.*

Circumventus, a, um, Cic. *Obſztren, vkanyen.* Umgehen, überliſtet. *Környül-vészettetett, meg-ſzalattátott.*

Circumvŏlo, as, are, avi, atum, (Act.) Hor. *Obletavam, okolo lécbem.* Umfliege. *Környül-repülök.*

Circumvŏlūtor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Plin. *V-okol ſzevalyam.* Mich umvvaltze. *Megamot Környül-forgatom.*

Circumvolvo, is, ere, olvi, ūtum. (Act.) Plin. *Okolu vályam, obviam.* Herumvvaltze, umvvickele. *Környul bengeritem, Bétakarom.*

Circus, i, m. Cic. *Majdanicza,* iliti *meſzto nakôm ſzuſze Boriteli na konyih vtekavali y derkazali.* r. Turnier-Platz, e. Renn-Bahn, Tumel-Platz. *Lovakon-valo futtató bely.* 2. *Gledaliſtche, iskogaſztu rechenu igru Lyudi gledali.* r. Schau-Turnier-Platz. *Nézö bely, aból aztot az emberek néſztik.* 3. *Okolu obbajanye, Obkod.* r. Umgang. *Környül menés.* 4. *Okrufilo.* r. Zirckel. *Tzirkalom.* 5. *Okruſina, kolobár.* r. Kreiſs. *Kerengö, kerék.* 6. *Obruch.* r. Raff. *Abronts.*

Cĭris, & Cirrhis, is, f. *Ovid.* V. *Alauda.*

Cirrātus, a, um. Perſ. *Porugan, Runyav, Rudaſzt.* Geckräuſt, der krauſe Haar hat. *Fodoritott hajú, Bóbitár.*

Cirrus, i, m. Varro. *Od nature iliti narave rudaſzti, rugani, férkani, láſzi.* Von der Natur gekrauſte Haar. *Magától nyöltt fodoritott haj.* 2. *Kukma na glavi skérlcza, goluba, Dêba,* &c. Das Buſch oder Gräuſslein auf dem Kopff etlicher Vögel, als Lerchen, &c. *Némelly madaraknak fejeken-valo bóbitájok.* 3. Oſtreorum *capillamenta.* Et oſtreorum rapere lividos cirros. *Mart. l. 7. epig. 19.* Item *cirri* dicuntur in veſtibus *fimbriæ, villi,* &c. Cui tunica ab humeris erat diſtincta cirris dependentibus. *Phædrus. l. 2. fab. 5.* differt *cirrus à cincinno,* quòd *cincini* arte & calamiſtro criſpentur; *Cirrus* naturâ ſuâ talis ſit.

Cĭs & Citra, præp. Cic. *Zove ſztrane, zövkraj,* Diſſeits. *Innen, Eſzélöl,* Cis Euphratem fuit. Cic. *Bilje zovkraj Euphrata potoka.* Er iſt diſſeits, des Euphrats gevveſen. *Eſzélöl az Eufrátes patakunk voltt.* 2. *Chez. Med, Medgyu.* Innerhalb. *Belé, Ban, Ben, Belöl.* Cis Paucos dies Plaut. *Chez malo dni.* Innerhalb vvenig Tägen. *Egy kevés Nap alatt..* 3. Cis ferè præponitur nominibus propriis *fluminum* & *montium.* Citra verò *reliquis.* ùt: citra forum *Plaut.*

Cis, is, m. *Siſek,* ali *cherv, kis drevje, alí zernye ogrizava.* Ein Korn- oder Holtz Wurm. *Gabona rágo* vagy *fa ſtreg.*

Cĭſalpīnus, a, um. Cic. *Zovkraj planine ſztojechi.* Diſſeit dem Alp-Gebürg gelegen. *A' havaſon innen való.*

Cĭsĭārius, ii, m. Ulp. *Dvojkolnishár; kochiſs, kí kolicza na dveh kotachih vozi.* Gutſcher, der den Karn mit zveyen Rädern regieret. *Két kerekü taligás.*

Cĭsĭum, ii, n. Cic. *Dvojkolnicza, kochiicze zdvemi ſzamo kotachi.* Italicè Scheja volante *zvane.* Karn mit zvveyen Rädern. *Két kerekü taliga.*

Ciſpello, is, ere, ŭli ulſum. (Act) Plaut. *Zövkraj tirám, zove ſztrane odganyam.* Diſſeits vertreibe. *Innen elüzöm.*

Ciſſĭbium, Ciſſybion, Ciſſybium & Ciſſymbium, ii, n. Macrob. *Kupicza,* ali *Pebarecz iz berſzlyana napravlen.* Trinck Geſchirrlein auſs Ephen-Holtz gemacht. *Borostyán fábul tsinált pohárotska.*

Digitized by Google

Ciſta, æ, f. Cic. *Ladicza, ſkrinya.* r. Trog, r. Kaſten. e. Lade. *Láda, ſzökrény.* 2. *Koſſara*, koſſ. ità *Colum.* Ein Korb oder Zeinen. *Koſár*,

Ciſtella, æ, f. *Teren.* Ciſtŭla, æ, f. & Ciſtellŭla. Plaut. *Ladichicza, Skrinyicza.* s. Lädlein, Tröglein. *Ládatska, ſzökrényetske.*

Ciſterna, æ, f. Plin. *Nákapnyak, Desgyenicza, Sztudenacz, Zdenecz deſgyeni, vu kogaſze voda ſzcéja.* peregr. *Cheternya.* e. Ciſtern, Waſſer Behalter, Regen-Brunn *Eső viz vévő kút.*

Ciſternīnus, a, um. Colum. *Iz nakapnyaka zdenchéni.* Was aus einer Ciſtern iſt. *Esös kúti.*

Cĭtātim, *Adv.* Hirt. *Bérzo, hitro.* Eylend. *Gyorſan, Hamarſággal.*

Cĭtātĭo, onis, f. JCt. *Pozvanye, Zványe na ſzud.* e. Forderung, Verheiſſung vor Gericht. *Hivatás, Törvényre-való hivatás, ſzólitás.*

Cĭtātōrĭus, a, um. JCt. *Na-ſzúd pozivajuchi,* Für Gericht ladend. *Törvényre ſzólitó.*

Cĭtĕrĭor, ōris, *com.* us, n. Cic. *Bliſnéſſi vóo krai.* Das näher diſſeits lieget. *Innetsó, közlebb-való.*

Cĭthăra, æ, f. *Cic.* eſt nomen Inſtrumenti generale. *Tambura mala*, ali *velika. Davidova, krainſzka*, &c. e. Cithar, e. Harpffe, &c. *Tzitera, Hárfa.*

Cĭthărĭſta, æ, m. *Cic.* Cĭthărœdus, i, m. Cic. *Tamburáſt, Tamburgia.* r. Cithar-*oder* Harpten-Schlager. *Tziterás, Hárfás.*

Cĭthărĭzo, as, are. avi, atum. (*Neu.*) Corn. Nep. *Na tamburu igram.* e. Cithar oder Harpffen ſchlage. *Tziterát pengetek.*

Cĭtĭmè, *Adv.* ſuperla. *Priſc.* poſitiv. *Citra*, compar. *Citerior. Naj bliſe.* Zu aller nächſten. *Leg bellebb.*

Cĭtĭmus, a, um. *Superlat.* Cic. *Naj bliſneſſi*, Allernächſt, der Nächſte. *Leg bellebb-valo.*

Cĭtĭpes, ĕdis, *om.* Diomed. V. *Celeripes.*

Cĭtò. *Adv.* Cic. *Bérzo, Hitro, Vréd.* Geſchvvind. *Gyorſan, Hamar.* Quamprimùm, percelerĭter, quàm ocyſſimè, quàm maturrimè, actutum, ſubitò rem agam. Cic. *Bérzo bochu vuchiniti.* Ich vverde es geſchvvind verrichten. *Frijſſentſelekſzem.*

Cĭto, as, are, avi, atum. (Act. *frequ.* à Cieo) Cic. *Guſito krát zovem.* Oft rufe. *Gyakran hivom.* 2. *Naſzúd.* &c. *zovem.* Zum Gericht fordere. *Torvényre hivom.* 3. V. *Incĭto, Impello.* Citato eqvo aliquò contendere. *Cæſ.* Citare aliquem ad faciendum quid Plin. *koga na delo kakvo nagnati.* Einen etvvas zuthun antreiben. *Valakit dologra ûzni, hajtani.* 4. V. *Moveo, Commoveo crebrò.* Ne immaturis herbis citetur alvus. *Colum.* 5. V. *Recito.* Cic. 6. V. *Adduco, Profero.* Citare Authores Liv. &c. 7. Citare aliquem capitis Cic. *koga na ſzmert tuſiti* iliti *naglavno zgublenye.* Einen auf Leib und Leben klagen. *Valakit halálra vadolni.*

Cĭtra *Præp.* Cic. V. Ciſ. 2. *Prez.* Ohne. *Nélkûl.* Citra faſtidium; Svet. *Prez gruſztenya, doſzadenya.* Ohne Abſchey. Eckel. *Utálás Nélkûl.* Citra invidiam: Plin. *Prez nenavidnoſzti.* Ohne Neid. *Irégység nélkûl.* 3. V. *Extra, Antè.* Citra Calendas Octobr. *Colum.* 4. Citra quàm pro *minusquàm.* Culta quidem, fateor, citra, quàm debuit illa: *Ovid. 1. de Ponte 7. 55.*

Cĭtrētum, i, n. Pallad. *Meſzto nakôm ſzame Citrone raſztu, Vért Citronſzki.* r. Citronen-Garten. *Tzitronyos kert.*

Cĭtreŭs, a, um. *Cic.* Cĭtrĭnus, Plin. *Citronſzki.* Von Citronen. *Tzitronyos.* Citrea mala. *Czitrone*, &c.

Cĭtrĭnŭla, Cĭtrĭnella, æ, f. *Treſzavka pticza.* Citrinle ein Vogel. *Tzitrony madár.*

Cĭtro, *Adv.* Cic. plerumque cum *ultro* conjungitur. V. *Citra.* Ultro citroque. *Szim y tam, Paksim paktam.* Hin und vvieder her. *Ide ſzova.* 2. *Medſzobum, Szkup.* Mit einander. *égy más közt.* Multis verbis ultro citróque habitis. Cic. *Poklamkambi bili med ſzobum dugo govorili.* Nach dem ſie lang mit einander geſprochen. *Egymás közt beſzélléſſek után.*

Cĭtrum, i, n. Mart. *Drévje iz Citrónſzkoga dréva.* s. Holtz von Citronen-Baum. *Tzitron fábúl-fák.*

Cĭtrus i, f. Plin. *Citronſzko drévo.* r. Citronen-Baum. *Tzitrom fá.*

Cĭtus, a, um. à *Cieo* Cic. *Bérz, hitar.* Geſchvvind. *Gyors.*

Cĭvĭcŭs, a, um. *Cic.* Cĭvĭlis, is, *com.* le, *n.* Cic. *Váraski*, peregr. *Purgarſzki.* Burgerlich. *Pólgári, Városi.* 2. *Chlovechen, Dvorjanſzki.* Ehrenhietig, Höfflich. *Böttületes, Emberſéges.* Comp. *Civilior.* ſupert. *civiliſſimus.* Eutrop.

Cĭvĭlĭtas, atis, f. Svet. *Varaſztvo, Dêrſánye Varasko.* Burgerliches Verhalten. *Udvaroſság. Várasi tartáſa.* 2. *Poſteno y lepo dêrſánye, Chlovechtvo, Dvorjanſztvo.* e. Höfflichkeit. *Emberſég.*

Cĭvĭlĭter, *Adv.* Gic. *Po Varaski.* Bürgerlich. *Udva-*

Digitized by Google

Udvarofsn. 2. *Posteno, po Chlovetshki, Chlovechno, Po dvorjanfzki, Dvorianfzki.* Höflich, Ehrbahrlich. *Emberfzegefen.* Comp. *Civilius* habet *Plin.* fuperl. *Civiliſſimè* Futrop. *l.* 7. *c.* 5.

Cīvis, is, *Com.* Cic. *Varoſſecz, Varaſchan, Gradchan; Gradchanicza, Varoſchicza, Varoſkinya*, peregr. *Purgar, Purgaricza.* r. Burger, e. Burgerin. *Polgár, Városi.* 2. Cives quoque dicuntur *omnes illi*, qui extra Civitates degentes vivunt ſub iisdem legibus, incolæ regni.

Cīvĭtas, ātis, f. Cic. *Váraſi.* e. Stadt. *Városok.* 2. Civitas quoque dicitur *gens* ſeu *natio* integra, quæ iisdem legibus vivit, & unum Reip. corpus efficit. *Cæſar, Liv.* 3. Civitas & Urbs in hoc differunt, quòd *Urbs* propriè mœnia & ædificia ſignificet; *Civitas* verò populum, qui habitat intra mœnia & in ſuburbiis. Ego tibi Prætor eſſe non videor, quia Sapiens non ſum, nec hæc urbs, nec in ea civitas. *Cic. 4. Acad. 45.* ſed hæc nomina aliquando confunduntur, à *Valer. Flac.* V. Gell. l. 18. c. 7. ab Aurel. Vict. Tertull. &c. Civitatem ab Urbe non diſtinguentibus. 4 Quandoque ponitur pro *Jure Civium.* Hinc Civitate donare in Civitatem accipere, Civitatem conſequi. *Cic.* & alii habent.

Cīvĭtātŭla, æ, f. Senec. *Váraſſecz, máli váraſi.* s. Städtlein. *Városotska.*

Clādes, is, f. *Cic.* propriè eſt, dum tempeſtate, vel nimiô fructuum pondere rami arborum franguntur, vel etiam vitio cœli ſive Soli inutiles facti amputari debent. 2. Transl. *Razboj voiſzke, razbita voiſzka.* e. Schlacht, e. Niederlage. *Táboronak Megverésſe.* 3. Transl. V. *Jactura, Damnum, Calamitas.* Inferre, accipere, reddere cladem. &c. *Cic. Liv.*

Clam *Adv.* & *præp.* Plaut. Priſc. *Ablat.* & *Accuſ.* jungitur. *Skomczè, Potajno, Szkrovecze, potajno, Szkrovito, muchèch.* Heimlich, verborgentlich. *Alattomban, Titkon.* Bona multa faciam clam meam uxorem: *Plaut.* Paulo clam iis eam vidi. *Cic.* 15. Att.

Clāmātio, onis. f. Plaut. *Krichanye, Vikanye.* s. Geſchrey, das Schreyen. *Kiáltozás.*

Clāmātor, ōris, m. Cic. *Vikavecz, krichavecz,* r. Schreyer. *Kiáltó, ûvöltö.*

Clāmātōrĭus, a, um. Cic. *Krichliv, vichlyiv, krichéchi, vikajuchi.* Schreyerlich ſchreyend. *Kiáltoi, kiáltóhez-való.* Clamatoria avis Plin. *Krichliva pticza.* r. Schrey-Vogel. *Kiáltó madár.*

Clāmĭto, as, are, avi, atum, (Neut. *freqv.*) Teren. *Prevnogo krichìm, vſchem, Jako krichìm.* Zu viel ſchreye, ſehr *oder* offt ſchreye. *Kiáltozok.* 2. V. *Vocito* Plaut.

Clāmo, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Krichìm, vſchem.* Schreye. *Kiáltok.* 2. V. *Voco.* Clamare aliquem ad aliquem. Plaut. *Koga glaſzno k-ſzebi zvati.* Einen laut zu ſich ruffen. *Valakit kiáltáſſal hozzá hinyi.* 3. V. *Conqueror.* Clamare de uxoris interitu, *Cic.* pro Cluent. *Nadſzmertjum ſene ſzvoje plakati, javkati.* Über den Todt ſeines Weib vvehklagen. *Megholtt feleségéért ſirni, jaigatni.* 4. V. *Poſco.* clamare aquas. *Propert.* l. 4. eleg. 9. *Za vodu krichati, z-krichom vodu proſziti.* Um Waſſer ſchreyen, laut mit Geſchrey begehren. *Kiáltva vizet kérni.*

Clāmor, ōris, m. *Cic.* Clāmos, ōris, m. Quint. *Krich, vika, vapaj.* s. Geſchrey. *Kiáltás, ûvöltés.*

Clāmōsè *Adv.* Quint. *Z-krikom, Z-vikum.* Mit geſchrey, ſchreyeriſch. *Kiáltáſſal.*

Clāmōſus, a, um, Cic. *Krichliv, pun vike y kricha.* Schreyeriſch, voll geſchreyes. *Kiáltozó.*

Clancŭlārĭus, a, um, Mart. V. *Clandeſtinus.*

Clancŭlùm & Clancŭlò *Adv.* Plaut. V. *Clam.*

Clandeſtinò *Adv.* Plaut. *Idem.*

Clandeſtinus, a, um, Cic. *Potajni, Szkrovit, Szkrovni, skomni.* Heymlich, verborgen. *Titkos.* Clandeſtina conſilia: Cæſ. *Szkrovita ſzvétuvanya, tolnachenya.* Heymliche Rathſchläge. *Titkos tanátkozáſok.* Clandeſtina ſponſalia, JCt. *Skomcze vuchinene zaruki.* Heimliche Verlöbnuſs *oder* Ehe-Verſprechung, Winckel-Ehe ſo ohne Aufgeboth und Prieſterlicher Einſegnung geführet vvird. *Alattomba levö házaſſág.*

Clango, is, ere, xi, (Neu.) Val. Flac. *Szvechìm, Szvenchìm, glaſzi dáiem, trubentujem, trubim.* Thöne, klinge, erſchalle, Trompete. *Hangolok, trombitálok.*

Clangor, ōris, m. Cic. *Szvenchanye, Glaſz od trubente* &c. r. Schall, Thon, Trompeten-Schall, &c. *Zengés, Harſogás.*

Clārè *Adv.* Cic. *Chiſzto, ſzvetlo, biſztro, vedro.* Klar, hell, lauter, ſcheinbar, heiter. *Tiſztán, nyilván, világoſon.*

Clārĕo, es, ēre, ārui, (Neu.) *Chiſzt, ſzvetel, Biſzter, vedren ieſzem.* Ich bin klar. ſcheinbar, heiter und hell. *Tiſzta, világos vagyok,*

Digitized by Google

vagyok. 2. *Jesem na glasu.* Ich bin berühmt. *Hires neves vagyok.*

Clārēsco, is, ĕre, (Neu.) Senec. *Chiszt, szvetel poszt tajem.* Klar und hell vverde. *Világosodom.* 2. *Pochinyam na glasu y preszimanyu biti.* Anfange berühmt zu ſeyn. *Elkiresedem.*

Clārificātio, onis, f. Auguſt. *Oszvetlenye, ochiszchenye, izbiszt renye.* Die Verklärung, Leuterung. *Világositás, Tiszt itás.* 2. *Izviszenye, razglasenye.* e. Erhöbung, Berühmtmachung. *Fölemelés, ki-birdetés.*

Clārifico, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Biszt rim, chiszt im, szvetlo chinim.* Heiter, klar und ſcheinbar mache. *Tiszt ává teszem, megbiggaszt om.* 2. *Izviszujem, koga glaszovitoga chinim.* Einen berühmt mache. *Fölemelem, hiresitem.*

Clārificus, a, um, Catul. *Biszt ro, chiszto chinechi.* Hell, klar machend. *Tiszt ává - tevő.*

Clārigātio, onis, f. Liv. *Voiszke y boja oznanenye, nazvéschenye.* e. Kriegs-Ankündigung, Anſagung. *Had birdetés, kibirdetés.* 2. Clarigatio eſt, id quod JCti *Repreſſalia, vadiationem* vocant. 3. *Birsag.* e. Geld-Straff. *Birság.*

† Clārigātor, oris, m. *Vojszke, Boja, ratta oznanitel, nazveszt itel.* Der den Krieg angekündiget hat. *Had birdető.*

Clārigo, as, are, avi, atum. (Neu.) Liv. Plin. *Boj, vojszku, Rat oznanujem, nazvéschams nepriatelu.* Dem Feind den Krieg ankünde. *Hadat birdetek valakire.* 2. *Moje nazad potrebujem.* Das meinige vvieder fordere. *Magamét viszsza kivánom.* 3 Idem quod *Vadio, Repreſſalibus utor.* JCt. *Plényam, kvár z-kvárom povrácham.* Repreſſalien brauche, *oder* Gegenſchaden thue. *Valakit adoszagért meg foszt ani, Le áreszt ulni.*

Clārisco, is, ere, (Neu.) Apul. V. *Clareſco.*

Clārisonus, a, um. Cic. *Chiszto-glasz, Chiszto glaszan.* Hell-lautend, ſchalend. *Hangoszavu.*

Clāritas, ātis, f. Cic. *Biszt roszt, szvetloszt, Biszt rócha, szvetlocha.* e. Heitere, Helligkeit, Klarheit. *Tiszt aság, világoság.* 2. Transl. *Glaszovitoszt, Izviszenoszt.* 1. Ruhm, e. Fürtrefflichkeit. *Nevezetesség.* Claritas generis Cic. *Glaszovitoszt y izviszenoszt plemenitoszti roda.* Die Fürtrefflichkeit eines Adels. *Nevezetes, nemes rend bül - való.* Excellere claritate naſcendi, Quint. *Glaszovitesseg, y plemenitéssega Roda biti.* An Fürtrefflichkeit des Herkommens andern vorgehen. *Nemességbül valakit fölül haladni.*

Clāritūdo, inis, f. Salluſt. V. *Claritas.*

Clarividus, a, um. Marc. Emp. *Biszt ro-vid ostro-vid.* Scharffſichtig. *éles nézö.*

Claro, as, are, avi, atum. (Act.) Lucr. *Razszvetlujem, szvetlo-chinim.* Erläutere, erkläre Heitermache. *Világositom.* 2. *Glaszovitoga y plemenitoga chinim.* Berühmt und Edel mache. *Hiresitem.* 3. V. *Clarifico.*

Claror, oris, m. Plaut. V. *Claritas* N. 1.

Clārus, a, um. Cic. *Jaszen, Chiszt, szvetel,* Hell, klar, ſcheinbahr. *Világos, tiszta.* 2. *Glaszen.* Hell-lautend, deutlich. *Hangos.* Clara vox. Cic. *Glaszen y jákglász.* e. Laute und helle Stimm. *Hangas-szó.* 3. *Glaszovit, naglaszu.* Berühmt. *Nevezetes.* Formâ clariſſimus. Ovid. *Od lepote v-najveksem glaszu.* 1. Wegen der Schönheit berühmteſte. *Leg világosabb szinü.* 4. Clariſſimi olim dicebantur *Senatores* (unde & Claros Patres dixit *Horat.* l. 4. od. 6.) in tres ordines diſtincti. & quidem primi ordinis *Illuſtres*, ſecundi *ſpectabiles*, tertii *Clariſſimi* ità *Iſid.* l. 9. cap. de Civit.

Claſsiārius, ii, m. Cæſ. *Vojnik na Ladji, Brodo - Bojnik.* 1. Schiff-Soldat. *Hajóban hadakozó vitéz.*

Claſsicula, æ, f. Cic. *Bròd mal junáchki iz nekuliko ladjih szpravlyen.* e. kleine Flotte. *Egy nébány hadi hajók.*

Claſsicum, i, n. Liv. *Pubanye, glász y znaménye dano na boj* peregr. *na larmu.* Das Lärmen blaſen. *Lármát fúvás, Viadali jeladás.* 2. *Glasz Trubente.* 1. Trompeten Schall. *Trombita szó, harsogás.* Canere claſſicum: Liv. *Na boj.* peregr. *Na larmu pubati.* s. Lärmen blaſen. *Lármát füni.*

Claſsicus, a, um. Curt. *Brodo-bojni, na ladjah vojujuchèh.* Zu der Schiff Armada gehörig. *Hadokozó hajói.* 2. *Claſſici* dicuntur Authores primæ notæ, ut Cicero, Livius &c. 3. Claſſicus pro *Remige.* V. *Remex.* 4. V. *Tubicen, Tibicen*, qui claſſes convocant.

Claſsis, is, f. Cic. *Brodòv, ladjih vnoszina za boj y vojszku szpravlyena, Brodovna vojszka.* e. Flotte, Schiff-Armada. *Hadi hajók ſokaſága, Hajókban lévö vitézi sereg.* 2. Interdum de una tantùm *navi* dicitur. *Virg.* 3. V. Ordo. in hac ſignificatione Claſſem in quinque partes ſeu ordines diviſit Servius Tullus ut habet *Liv.* l. 1. c. 43. In primo ordine apud pop. Rom. ſive primæ claſſis, qui

Digitized by Google

qui erant dicebantur *Classici*: cæteri, qui minore censu censebantur, *infra classem*, ut docet *Gell. l. 7. c. 13.* Quintæ classis homines dicebantur *nullius authoritatis, infimi & pauperiores.* 4. *Classis* dicitur de ordinibus juvenum in Scholis. Cùm pueros in classes distribuerunt *Quint. l. 1. c. 2.* Ducere classem. Quint. est in *classe principem esse.*

Clāthrātus, a, um, Plaut. *Reſſetkaſzt z-reſſetkam rajtàt.* Mit Gittern *vel* Gättern verwahret, vergittert. *Gátoros, Rostélyos.*

Clāthro, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Z-reſzetkom zakrivam.* Mit Gitter verwahre, vergittere. *Meg gátorozom, ropſélyozom.*

Clāthrum, i, *n.* Clāthrus, i, m. Hor. *Reſſetka.* e. Gitter, Gätter. *Gátor, Rostély.*

Clāva, æ, f. Cic. *Bat, Kibacha.* e. Kolbe, Keule. r. Knittel. *Fejer bot, Buzogány.*

Clāvātor, ōris. m. Plaut. *Kibachàr.* r. Kolbentrager, &c. *Furkos bot hordozó.*

Clāvicātio, onis, f. Cic. *Naplantávanye, ſantanye.* Das Hincken. *Sántikálás, ſántítás.*

Clāvĭco, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Romim, ſantam, Plántam, Napádam.* Hincke, knappe. *Sántúlok, sántikálok.*

Clāvĭcŭla, æ, f. *Plin.* Clāvīgo, ĭnis, f. Veget. V. *Clavicatio.*

Clāvdo, is, ĕre, ausi, ausum, (Act.) Cic. *Zaſzram, zatvorim.* Schlieſse, beſchlieſse, verſperre. *Béſzegezem, Bézárom.* 2. V. *Circumdo, Ambio.* Orbis fluctibus clauditur: Senec. *Szvétſze od vòd obſzeſzúje;* Die Welt iſt mit Waſſer umgeben. *Szélesvilág vízzel békeritve vagyon.* 3. V. *Finio.* opus claudere: Ovid. *Delo zverſziti, dokonchati.* Das Werck enden, ſchlieſsen. *A' Dolgot elvégezni.* 4. V. *Claudico.* ità Auſon. Claudere animam laqueô. Ovid. *Obeſzitiſze.* Sich hencken. *Magát felakoſztani.* Claudere agmen, *Curt.* pro *poſtremo agminis loco eſſe.* &c.

Clāvdus, a, um, Cic. *Rom. Santav, Plantav.* Hinckend, lahm, knappend. *Sánta.*

Clāvellus, i, m. *Mar. Emp.* Clāvŭlus, i, m. Varro. V. *Claviculus.*

Clāvĭcārĭus, ii, m. JCt. *Spolyar.* r. Schloſser. *Lakatos.*

Clāvĭcŭla, æ, f. Cels. *Kluchecz, kluchichek.* s. Schlüſselein. *Kóltsotska.* 2. *Ruchicza, Kvachicza, z-kúmſze terſzi k-kolu ſzam priveſzſze.* ità Cic. Gabeln an Weinreben die ſich ſelbſt hefften. *Szőlővesszőn nőtt kapots.*

Clāvĭcŭlārĭus, ii, m. Firm. V. *Clavicarius.* 2. *Kluchàr.* Dem die Schlüſſel vertrauet ſind. *Kóltsár.* ita Juv.

Clāvĭcŭlus, i, m, (à clavus) *Chavlek.* s. Nägelein. *Szegetske.*

Clāvĭgĕr, a, um, Ovid. *Kluchо-noſz, kluchàr.* r. Schlüſſel-Trager. *Kúlts hordozó, kóltsár.* 2. V. *Clavator.*

Clāvis, is, f. Cic. *Klûch.* r. Schlüſsel. *Kólts, kúlts.* Clavis *laconica* erat, quæ intus aperiebat, forinſecùs claudebat. *Plaut.*

Clāuſtrārĭus, ii, *m. Lampr.* olim Cloſtrarius. *Lokotàr, kluchenichàr.* r. Schloſsmacher. *Lakatos.*

Clāuſtrītĭmus, i, m. Gell. *Vratàr.* r. Thor-Schlieſser, Thor-Sperrer. *Kapus.*

Clāuſtrum, i, n. Cic. *Zápor, lokot, y vſze ono, z-kêmſze kaj zapira.* s. Schloſs, und alles, damit man etwas beſchleuſt. *Lakat, zár és tőb a' féle kivel valamit bezárnak.* 2. Quidquid claudi aptum eſt, dicitur clauſtrum. *Virg.* 3. Clauſtra dicuntur anguſti receſſus regionum, vel adituum: ſic Etruriæ clauſtra. *Liv.* Clauſtris imperii contineri: *Cic.* &c. 4. pro *re arcana:* Naturæ clauſtra confringere, *Lucr.* hoc eſt *naturæ arcana rimari.* 5. *Zapor redovnicki,* vulgò *Kloſter.* s. Cloſter. *Kalaſtrom.*

Clāsŭla, æ, f. Cic. *Dokonchanye, zvêrſzenye, záporka, zaprenye, zaporak.* r. Beſchluſs. *Végezés, bérekeſztés.*

Clāsūra, *vel* Clūsūra, æ, f. *Caſſiod.* V. *Caſtrum.* 2. *Meſzto zaperto, zápor.* ità *Svet.* Ein verſperrtes Orth, e. Einſchlieſſung. *Zárló hely.*

Clāvus, i, m, Cic. *Chavel, chſzval.* r. Nagel. *Szeg.* Clavus ligneus. *Klin.* r. Höltzerner Nagel. *Faſzeg.* 2. *Na ladji,* ali *brodu kormán, rudo.* s. Schiff-Ruder. *Kormány.* Clavum ad littora torquet: *Virg.* Hinc. *transl.* Clavum imperii tenere. Cic. *Ravnati kralyevſztvo. ládati, zapovedati.* Regieren. *Uralkodni.* ad clavum ſedere &c. *idem.* 3. *Kurje oko,* ali *jechmenecz.* s. Hüner-Aug, *oder* Gerſten-Aug. *Szőmőltſek áſzemen,* vagy *árpa.* ità Plin.

Clēmens, entis, *ens.* Cic. *Miloſzêrden, miloſztiven.* Barmhertzig, gnädig, mild. *Kegyelmes, irgalmas.*

Clēmenter. *Adv.* Cic. *Miloſzêrdno, miloſztivno.* Gnädiglich, mildlich, barmhertziglich. *Kegyelmeſſen, irgalmaſſan.*

Clēmentĭa, æ, f. Cic. *Miloſzêrdnoſzt, miloſztivnoſzt, dobrotivoſzt.* e. Barmhertzigkeit, Mildigkeit, Gütigkeit. *Kegyelmeſſég, irgalmaſság.* V. *Lenitas, Manſvetudo.*

Digitized by Google

† Clēnōdĭum, ii, n. *Gyungy, drágo kamenye y oſztala dráge czene ſzkupa dugovanya.* s. Kleynod, und jedvvede koſtbahre Sache. *Győngy, drága kő, értőb á féle drága jószág.*

Clĕpo, is, ĕre, epsi, ptum, (Act.) Cic. V. *Furor, Surripio.* & pueri clepere diſcunt. ſacrum qui clepſerit, homicida eſto. *Cic.* 2. de Leg. c. 9.

Clepſo, is, ĕre, Lucr. *idem.*

Clepsỹdra, æ, f. Cic. *Vodena negda vu ſztárom vremenu vura.* e. Waſſer-Uhr. *Régi vizes-óra.* Hodie hoc vocabulo donamus horologium vitreum, è quo arena, ſive alii pulveres paulatim effluunt. 2. Vocatur etiam *Clepſydra* ab Aſtrologis inſtrumentum, quo illi ſidera dimetiuntur.

Clepta, æ, m. *Plaut.* Cleptes, is, & Cleptor, oris, m. Simeon. *Tát. Lupeſs.* r. Dieb. *Lopó.*

Clĕrus, i, m. Plin. *Cherv*, ali *kukecz pchelszki, ki ſzetiè tvari.* Ein Wurm der ſchadet den Waben der Bienen. *Szú féreg vagy moly, ki a'méhek lépét elrontya.* 2. *Popovſzka ſzkupchina.* e. Cleriſey. *Papi rend.* 3. à græco *Kliros.* idem quod *Sors, ſortis* f.

Clĭbănārĭus, ii, m. Eutrop. V. *Cataphractarius.*

Clĭbănus, i, m. Plin. *Gibucha ſelézna* ali *Brunchena pèch.* r. Diſtillier-Offen. *Hordozható vas* vagy *érto kementze.* 2. *crĕle oklopi.* r. Pantzer Harniſch, Küraſs. *Vas öltőzet.* Miles clibanarius. Amm. Marc. *ſeleznyàk, Vojnik vu oklopih.* Küraſſierer. *Vaſas Vitéz.*

Clĭdūchus, i, m. Plin. V. *Claviger.*

Clĭens, entis, *com.* Cic. *Szluzbenik, Szluſicza pod obrambum* y *pomochjum chium buduchi.* r. Schutz-genoſs, Gönſtling der ſich in eines Herrn Schutz begibt. s. Vogt-Kind, *Valaki gondviſelése alatt-való.*

Clĭenta, æ, f. Plaut. *Pod obrambum chium ſzluzbenicza, ſtiroticza.* e. Schutz genöſſin. *Gondviſelés alá vetteteti aſszony vagy leány.*

Clĭentēla, æ, f. Cic. (*vulgò* Salva Gvardia) *Obramba ſzluzbenikov, Szlúſicz* y *ſzluzbenicz.* r. Schirm, Schutz. *Alattunk valóknak óltalmok, óltalma.* Eſſe in fide & clientela alicujus. Cic. *Pod obrambum chium biti.* Unter eines Schutz ſtehen. *Valakinek gondviſelés alatt lenni.* 2. *Vulgo* Homagium: *Duſna ſzluzbagoſzpodinu, pod kojega je gdo obrambum.* Schuldige Pflicht dem jenigem Herrn, unter deſſen Schutz man ſtehet. *köteles ſzolgálatya az Urnak kinek ſegétſége alatt vagyon.* 3. *Vnoſina, vnoſtvo ſzluzbenikov*, y *ſylúſicz pod chium obrambum.* Die Menge oder Verſamlung deren unter den Schutz ſtehenden Dienern. *Sokaſſága az tſelédnek.*

Clĭentēlāris, is, *com.* re, *n.* JCt. *Pod obrambum duſno ſzluſni, ſzluzbeni.* Schirm-Fähig. *Oltalom alat élő.*

Clīma, ătis, n. Serv. *Podnebje, Bitje Zraka* y *ſztáliſza vſzakoga kotára.* Die Beſchaffenheit der Lufft eines Landes *oder* Orts. *égnek,* vagy *Földnek tártománya.* 2. eſt genus *menſuræ* agrorum ita *Col.*

Clīmăcĭs, ĭdis, f. Vitr. *Sztupalnicza, mala Lojtricza.* e. Kleine Stiege, Treppe. *Kitſiny lajtorja.*

Clīmacter, ēris, m. Cic. *Prĕchka na Lojtri, Sztupicza na ſztupálniczah.* pereg. *Na Stengah.* e. Staffel an der Leiter, *oder* Stiegen, *Lajtorja graditſa, Hágitsója.* 2. *Premene leto pogibelno Preſztupno, kakti je ſedemdeſet y tretje, y vſzako deveto:* y, *kak neki vele, vſzako ſredmo. Naimre ſztarem lyudèm* s. Wechſel Jahr ſehr gefährlich, als drey und ſechzigſte, neundte *und* ſiebende. *Igen veſzedelmes Eſztendő váltazáſa val mint az harman harmadig, eſmindenbetedig* gy *kilentzedik.*

Clīmactĕrĭcus, a, um. Plin. *Premene-letni.* Des Wechſels-Jahr. *Eſztendő változó.* Anni *climacterici*, plerumque Senibus fatales, aut periculoſi à Medicis habentur: nempe, annus nonus, Vel ut alii, ſeptimus. Annus climactericus magnus dicitur *ſexageſimus tertius.* Tempora climacterica, Plin. *Pogibelna vreména.* e. Gefährliche Zeiten. *Veſzedelmes idők.*

Clīmax, ăcis, f. V. *Scala.* 2. eſt *Figura Rhetoricæ* gradatio *Latinè* dicta.

Clīnāmen, ĭnis, n. Lucr. *Nagnenye.* e. Neigung. *Meghajlás.*

Clīnĭce, es, f. *Plin.* eſt medicina, quæ ægris lecto affixis adhibetur. hæc duplex eſt: una *Dræteticè* quæ victu medetur; altera *Pharmaceuticè*, quæ medicamentis curat. *Plin.*

Clīnĭcŭs, i, m. Mart. eſt *Medicus*, qui ægros lecto affixos inviſit, & curat. 2. eſt æger lecto perpetuò affixus.

Clīno, as, are, avi, atum, (*Obſol.* Act.) Vitr. V. *Inclino.* Compoſitum ex Clino: Compoſita enim in uſu ſunt.

Clītellæ, arum, f. *Plur.* Cic. *Szolarſzko*, y *drugo tovorno ſredlo. ſredlenicza, Szamàr.* r. Zaum, Sattel. *Terh-bordozó nyereg, Szekjzena.*

Clītellārĭus, ii, m. Cic. *Tovornik, Mecrg, kony* &c. Saum

Digitized by Google

&c. s. Zaum-Roſs. *Tereb-bordozó ôſzver &c.*

Clitellārius, a, um. Colum. *Térbnoſzechi, Tovarſz-ſzárom obtêrſſen.* Mit Zaum-Sattel geladen. *Terb bordozó.*

Clīvālis, a, um. Feſt. V. *Arduus, Difficilis.*

Clīvōsus, a, um. Cic. *Berdovit. Bregovit, Szterméſzetí.* Haldicht, Hügelich. *Meredekes.*

Clīvŭlus, i, m. Colum. *Mala ſzterminа, Malo podſzé, Podolicza.* s. Hügelein, kleiner Abgang. *Meredeketzke, Hágótzka.*

Clīvus, i, m. *Cic.* Clīvum, i, n. Cato. *Podolicza, ſzterminа,* Ein Weeg, den Büchel oder Hügel herab: abhängige Seite eines Hügels. *Meredekrége valamelly Dombnak, Halomnak.*

Cloācā, æ, f. Cic. *Jama, puna ſzmrádaſzkup ſzekajuchoga.* e. Miſtgrube, heimlich Unfats-Gemach. *árnyékſzék, bova minden rútságok lefolnak.* 2. *Fiſtula, via ſubterranea, canalis,* per quæ aqua pluvia, extra urbem defluens, ſordes urbis Secum rapit. 3. Transl. *Kermeſhiva baba piána.* Ein altes verſoffenes Weib. *Réſzeges vén banya.*

Cloācālis, is, *com.* le, *n.* Feſt. *Szmradlyiv, kamernyaſzki, pun vſzakoga ſzmrádа.* Voll Unfath *und* allerley Miſt. *Minden féle rutsággal tellyes.*

Cloācārium, ii, n. Ulp. *Peneri,* iliti *plácha ſzmrado-chiſztnikov.* s. Feg Geld, der Lohn deren, die Miſtgruben ſäuberen. *árnyék ſzék tiſztitoknak fizetéſek, bérek.*

Cloāco, as, are, avi, atum. (Act. *Obſol.*) Feſt. V. *Fœdo. Inquino.*

Cloācor, as, are, avi, atum. (Neu.) *Antiqu. apud Cic. V. Claudico.*

Cloſtellum, i, n. Petron. *idem* ac parvum clauſtrum.

Cloſtrum, i, n. *Cato.* V. *Clauſtrum.* 2. Dicuntur *Cloſtrum* trabes collegatæ ad impetum fluvii cohibendum. *Plin.* l. 10. c. 33. Item *Cloſtrum* dicitur: Trabium contignatio. ità *Senec.* l. 7. de Benef. c. 21.

Clūcidātus. Cluditātus, *vel* Glūcidātus, a, um, Feſt. V. *Dulci, Suavi.*

Cluden, ĭnis, n. Apul. *Koſztura, Nyakſze zaſztra, y ſzkláplya* s. Taſchen-Meſſer. *Bettyú Bitſak.* 2. eſt *ensis,* qui in ſaltibus adhibetur, alii aliter, &c. Vid. *Lips.* Elect. l. 1. c. 28.

Clūdo, is, ĕre, ūſi, ūſum. (Act.) Cic. V. *Claudo.* Ipſum mare terram appetens littoribus cludit. *Cic.* 2. de Nat. Deor. c. 39.

Clūdus, a, um. Plaut. V. *Claudus.*

Clŭĕo, es, ēre, & Clŭo, is, ĕre, (Neu.) Plaut,

Derſimſze, Imenujemſze. Mich verhalte, genennet vverde. *Viſelem, Tartom, Nevezteteem.* Ità ſis, ùt nomen cluet: Plaut. *Takſze derſi, takſze imenujeſs:* ali *kak tvoje ime z-ſzobum donáſsa.* Halte dich, vvie es der Nahm mit ſich bringet. *Ugy viſeld magadat a'mint nevéztetel.* 2. V. *Splendeo.* ità *Lucr.* 3. Apud antiquos teſte *Plinio.* idem quod *Purgo, Mundo.* V. *Plin.* l. 15. c. 29.

Cluis, is, *com.* e. n. Martian. Capell. Vid. *Nobilis, Illuſtris.*

Clūmæ, ārum, f. *plur.* Feſt. *Plevе jechmenove.* e. Gerſten-Bälglein. *árpa pelva.*

Clūna, æ, f. Feſt. Clūra *vel* Clūrĭa, æ, f. vet. Gloſſ. V. *Simia.*

Clūnācŭlum, i, n. *vel* Clūnāclum, i, n. Feſt. *Nóczа klánye, Meſzárſzki nós,* s. Schlacht-Meſſer. *Méſzáros kés.*

Clūnis, is, tam *maſc.* quàm *fœm.* Juv. *Ledovje, Zádnicza mſzo, nakómſze ſzredi.* s. Geſäſs. e. Hinter Backen. *Far.* Clunes. ium, ĭbus, *Plur.* uſitatior eſt. Tremulo deſcendunt clune: *Juven.* Quod pulchræ clunes, breve quod caput. *Horat.*

Clūnus, a, um. Feſt. *ſirok y debel na zadnyiczi, Ledgyaſzt.* Der ein breith und dicks Geſäſs hat, *oder* breite Hinter-Backen. *Széles a'vagy vaſtag far.*

Clūrīnus, a, um. Plaut. *Opichki, Majmunſzki.* Von Affen. *Majmboz-valo.* Clurinum pecus. Plaut. *Opiczа.* Ein Aff. *Majom.* apud alios Clūnĭus, a, um,

Clūsārius, is, *com.* e, *n.* Clūsārĭus, a, um. Hygin. *Zapirajuchi, Zatvorechi.* Schlieſſend, *Bérekefztő.*

Clūsĭlis, is, *com.* le, *n.* Plin. *Lahko zaperliv,* Das ſich leicht ſchlieſſen läſt. *Bérekefzthető.*

Clūsīnum, i, n. Colum. *Béla Pſzenicza.* s. Weiſs-Korn. *Fejér Búza.*

Clūſor, ōris, m. Sidon. *Lovecz, kin-mreſami ſumu obſztira,* Jäger, der den Wald mit Netz umgiebet. *Vadáſz, ki a'hálóval körül vonya az erdőt.*

Clўpĕātus, a, um, Curt. *Z-ſzchitom oboruſen, ſzchit noſzechi.* Der mit einem Schild bevvahret iſt. *Paiſor.*

Clўpĕo, as, are, avi, atum, (Act. *Obſol.*) Varr, clypeo munio.

Clўpĕus, ei, m. Virg. *Schit,* s. Schild. *Pais.* 2. Transl. V. *Præſidium, Tutela.* Subnixus ſi licone tuo, quem fratr bus ipſe diſcedens clypeum, defenſorémque dediſti *Claud.*

Digitized by Google

Clỹſmus, i, m. Scribon. *Ochiſchenye.* e. Reinigung. *Tiſztitás.*

Clyſter, ēris, m. & Clyſtērium, ii, n. Plin. *Krijſtér, vrachtvo za odprenye narave zaperte.* Clyſtier iſt eine Arth von Medicamenten die Natur zu eröffnen. *Krijſtély.* Idem ſignificat *græc.* Clyſma, ătis, n. 2. tam *Clyſter*, quàm *Clyſterium* ſumitur pro *inſtrumento*, quo cuipiam organo corporis medicinæ injiciuntur.

Cnips, īpis, m. Plin. *Dervo-jedecz* (*Chervo.*) r. Holtz-Wurm. *Fátragó Féreg.*

Coaccēdo, is, ĕre, eſſi, eſſum, (Neu.) Plaut. *Szkup pribájam, bliſe priſztupluyem, pribliſavamſze.* Mit anderen hinzugehe, mit beytrette. *Egyût bozzá mégyek.*

Cŏăcervātim, *Adv.* Colum. *Szkup na kupe.* Zuſammen gehäufft, häuffig. *Rakáſonként.*

Cŏăcervātio, onis, f. Cic. *Szkup kupchenye, nakup ſzpravlyanye.* e. Zuſammenhäuffung. *Rakásba gyûjtés.*

Cŏăcervo, as, are, avi, atum, Act. Cic. V. *Acervo.*

Cŏactè, Coactim. *Adv.* Sidon. *Szilno, z-ſzilum.* Gezvvungen. *Erővel, kénſzeritve.*

Cŏactio, ōnis, f. Cic. *Kupchenye, ſzkup ſzpravlyanye.* e. Häuffung, e. Sammlung. *Egybe-gyûjtés.* 2. *Primoranye ſzilenye, primárjanye.* r. Zvvang. *Kénſzeritér.*

Coactor, ōris, m, Cic. *Pagadur, y vſzaki, koi iz chaſzti ſzvoje ſzkêrb imana pobiranye, y ſzpravlyanye penêz.* r. Einnehmer, der das ſchuldige Geld zuſammen zvvinget. *Adóſzedő.* 2. *Primarjavecz, ſzilnik.* r. Zvvinger. *Kénſzerítő.*

Coactūra, æ, f. Colum. V. *Coactio.*

Coactus, ûs, m, Cæſ. V. *Coactio.* N. 2.

Cŏaddo, is, ĕre, ĭdi, ĭtum, (Act.) Cato. *Szkup pridajem, dodávam, nadodájem.* Mit darzu gebe, thue. *Őſzve adom.*

Cŏadjūtor, ōris, m. *Szkup-pomochnik, Pripomochnik.* r. Mit-Helffer. *Őſzveſegitő.*

Cŏadjūtrix, īcis, f. *Pripomochnicza.* e. Mithelfferin. *Őſzve ſegitőné.*

Cŏætānĕus, a, um. *Apul.* Cŏævus, a, um. Cic. *Jedno-dobni, jedno-letni, jedno-vremeniti. Vevtnyak, verſztnyakinya.* Eines Alters, oder Gleicher Zeit. *Egy eſztendős valakivel.*

Cŏæternus, a, um. Prud. *Jedno-vechni.* Gleich-evvig. *Egyût őrőkén-való.*

Cŏāgŭlātio, onis, f. Plin. *Vſzirenye, mléka ſztiſsnenye.* e. Zuſammenringung, Zuſammenvvvalung der Milch. *Őſzve-öltás, forradás.*

Cŏāgŭlo, as, are, avi, atum. (Act.) Plin. *Vmléko-ráſzol poſztavlyam, vſzirujem.* Zuſammen rinnen mache, das die Milch zuſammen vvallet. *Őſzve öltom, meg alutom.*

Cŏāgŭlum, i, n, Ovid. Plin. *Ráſzol, ſziriſche, z-kêmtze mléko vſziri y ſztiſsne.* s. Käs-rinnen, r. Lab. *Téj-öltő, alut téj.*

Cŏālĕo, es, ēre, ălŭi, ĭtum (Neu.) Plin. *Szkup raſztem.* Zuſammen vvachſe. *Őſzve forradok.*

Cŏarctātio, onis, f. Liv. *Vech dugovánj Szkup ſztiſsnenye, ugnyetenye.* e. Zuſammenzvvingung, enge Einſchlieſſung. *Őſzve-ſzoritás, nyomás.*

Cŏarcto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Szkup ſztiſzkam, gnyetem.* Zuſammen zvvinge. *Őſzve-ſzoritom, nyomom.*

Cŏaſsātio, onis, f. Plin. *Popodyenye, Szkup deſzék zbijanye.* e. Zuſammentäffelung, s. Täffel-Werck. *Meg-deſzkázás.*

Cŏaſso, & Coaxo, as, are, avi, atum, (Act.) Vitr. *Szkup podim, Deſzke zbijam.* Zuſammen täffele, Bretter zuſammen fügo. *Bépadlom, Meg-deſzkázom.* 2. *Kvekechem, Kreſchim, Regechem kakti ſaba.* Quackſe, ſchreye vvie die Fröſche. *Békául ſzólok, Regetek.*

Cŏaxātio, onis, f. Svet. *Regetanye, Kreketanye ſabje.* Das Quackſen der Fröſchen. *Béka ſzó, Regetés.*

Cobĭus, Gobius, ii, m, & Cobĭo, Gobĭo, ōnis, m. Plin. eſt *Duplex:* Fluviatilis. *Peſzak ribicza.* r. Grundel. *Fővényhal.* Marinus & eſt *ſpecies* ſimilis *Carpioni fluviatili.*

Coccĕus, *Lampr.* Coccĭnĕus, *Plin.* Coccĭnus, a, um. Mart. *Skarlatni, Skarlatne boje* vulgò *fárbe.* Aus Scharlach, ſcharlach-roth. *Skárlátbol-való, Skárlát-ſzinű.*

Coccĭnātus, a, um. Mart. *Vu ſkarlatu, vu ſkarlat oblêchen.* In Scharlach gekleydet. *Biborba, skárlátba öltőzött.*

Coccĭnum, i, n. Mart. *Skarlatna halya, oprava.* s. Scharlach-Kleyd. *Skárlátból-való dolmány, öltőzet.*

Coccus, i, m. (coccum, i, n. eſt *fructus*, & *granum* cocci.) *Plin.* eſt frutex ſurculoſus parvus in *Turdetania, Galatia, Africa, Peloponneſo,* &c. cui grana adhærent in forma lentis.

Coccўx, ўgis, m. Plin. *Kukuvacha, kukuvicza pticza.* r. Kuker, Kukuk. *Kukuk-Madár. Latinè:* Cŭcŭlus.

Cŏcētum, i, n. Feſt. *Makvichi*, ali *druga jeſztvina, z-medom y makom pripravlyena.* Ein Art von Speiſen, ſo von Hönig- und Mag-

Digitized by Google

Mag-Saamen bereitet. *Múk tſik*, vagy *mústel mázel és mákal tſinálva.*

Cŏchlĭa, æ, f. Cic. *Iupanya puſeva, Puſova hiſicza*, s. Schnecken-Häuslein. *Tſiga báz.* 2. Trans. *Vretenicza, preſſno vreteno*, ità *Vitr.* e. Trotten-Spindel, Spindel an der Schrauben. *Pérés orsó.* 3. *Na nachin puſove kiſicze napravlyene ſztupicze*, peregr. *Sténge.* e. Schnecken-Stiege. *Forgó kerék grádits.*

Cŏchlĕar, cŏchlĕārĕ, is, n. Mart. *Slicza, kaſſita.* r. Leffel. *Kanál, Kalán.*

Cŏchlĕārĭum, ii, n. *idem*, ità Plin. 2. *Pásnak, Meſzto gdeſze Puſi bráne* ità *Varr.* e. Schnecken Weid, Schnecken Orth. *Tſiga-tartó, éltető bely.*

Cŏchlis, ĭdis, f. Cŏchlĭdĭum, ii, n. Strabo. V. *Cochlea.* N. 1. & 3.

Cŏcĭātor, ōris, m. Vet. Gloſſ. *Keſzno Kupecz.* r. Langſamer Kauffer. *Késón vévő.*

Cŏcio, ōnis, m. Plaut. *idem.*

Cŏcĭōnor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Quint. *ſugliyam, mudno, keſzno kupovem.* Langſam kauffe, zaudere im Kauffen. *Késón veſzem.*

Cŏcles, ĭtis, m. Plin. *Jedno-ok, Choravecz.* Ein augig, blind auf ein Aug. *égy ſzemű, Fél ſzemű.*

Coctĭbĭlis, is, *com.* le, *n.* Plin. *Kuhlyiv, lehkoſzkuhlyiv.* Leicht zu kochen. *Könnyen főző.*

Coctĭlis, is, *com.* le. *n.* Ovid. *Szkuban, Opecben.* Gekochet, *oder* gebrennet. *Főzőt, Fött, ſultt.* Coctiles tegulæ. *Opecheni krovni chrépi.* e. Gebrennte Tach-Ziegel. *égetett tſerepek, téglák.*

Coctĭo, ōnis, f. Plin. *Kubanye, kuha.* e. Kochung. *Főzés.* 2. *Opékanye.* e. Gebrennung. *Sütés.* Coctio laterum, tegularum &c.

Coctĭto, as, are. avi, atum, (frequ.) Plaut. *Szevdil, vſzeſtát kuham.* Stets koche. *Szüntelen főzöm.*

Coctĭvus, a, um, Plin. V. *Coctilis.*

Coctor, ōris, m. Plin. V. *Cocus.* 2. Transl. V. *Prodigus.* Quis coctori credet pecuniam. *Senec.*

Coctūra, æ, f. Colum. V. *Coctio.* N. 1. *Item* eſt id, quod coquitur. Item accipitur pro *Cœli temperie & calore*, quo fructus matureſcunt. En cœli temperies fuiſſit, quam cocturam vocant. *Plin.* l. 14. c. 4.

Coctus, a, um, Cic. *Kúban.* Gekocht. *Fött.* 2. *Zrel.* Zeitig. *érett, éretts.* 3. Transl. Coctus ſermo. Cic. *szpametna govorenye.* Eine bedachtſame Rede. *Helyes, és jeles mondás.*

Cŏcŭlum, i, n, Feſt. *Poſzuda za kuhu.* s. Koch-Geſchirr. *Főző edény.* 2. *Kotel.* ità *Cato.* r. Keſſel. *Serpenyő.*

Cŏcus, i, m. *Cic.* Cŏquus i, m. Mart. *Kuhar*, peregr. *Szokách.* r. Koch. *Szakáts, főző.*

Cōdex, ĭcis, m. Cic. *Kniga.* s. Buch. *Könyv.* 2. *Szteblo oguleno*, ali *Pány* ità *Virgi.* Der Stamm *oder* Stock an einem Baum. *Fa tőke, Fának deréka.* 3. Eſt *liber* accepti et expenſi, ità *Cic.* 4. Dicitur à JCtis *volūmen* in duodecim libros diviſum, in quibus leges Romanorum Imperatorum continentur. 5. V. *Caudex.*

Cōdĭcillus, i, m, Cic. *Knificzа za zapiſzavanye.* s. Schreib-Täfflein, Büchlein. *Könyvetske.* 2. Codicilli, orum *plur.* accipiuntur pro *literis*, quæ ad præſentes ſcribuntur. *Senec.* 3. eſt *ſcriptura*, quâ quis ultimam ſuam voluntatem ſignificat, non ità ſolemnis, ac Teſtamentum. *Tacit.* & *JCt.*

Cœcus, & Cœlum *cum ſuis* Derivatis, ſcribi etiam ſolent *per* Æ *vel* æ; quæ proinde ſic ſcripta vide.

Cœmētērĭum, ii, n, *Græcè* ſignificat locum ad dormiendum deſtinatum. 2. *Gróbje, dvor czirkveni*, peregr. *Czintor.* r. Kirchhof, Gottes-Acker. *Temető bely, Tzinterem.*

Cŏĕmo, is, ere, ēmi, emtum, *vel* emptum, (Act.) Cic. *Pokupuiem, ſzkup kupujem.* Zuſammen kauffe. *Össze vészem.*

Cŏēmtio, *vel* cŏēmptio, onis, f. Cic. *Pokupenye, ſzkup kupenye.* e. Zuſammenkauffung. *Össze vásárlás, Meg-vévés.*

Cŏēmtĭōnālis, is, *com.* le, *n.* Cic. *Szkup z drugem za kupenye*, ali *na prodaju dan.* Das bey dem Kauff *oder* Verkauff zugleich gegeben iſt. *Össze vásárláshoz-való.*

Coëmtor, oris, m. Apul. *Szkup kupecz, Pokupitel.* r. Zuſammenkauffer, r. Aufkauffer. *Össze vévő.*

Cœna, æ, f. Cic. *Vecherja, Vechera.* s Nachtmahl, e. Nachtmahlzeit. *Vatſora.* 2. *Cena* ſine diphtongo ſcribi vult *Manut.* in orthogr.

Cœnācŭlum, i, n. Cic. V. *Triclinium, Conclave.*

Cœnārum Māgiſter, i, m. Varro. V. *Modimperator.*

Cœnātĭcus, a, um, Plaut. *Vecherni.* Zum Nachtmahl gehörig. *Vatſoraj.* Spes mihi eſt cœnatica, Plaut. *Ujamſze, da budem dobro pri vecheri ſztál.* Ich hoffe, mann vverde mich zum Nachtmahl ehrlich haben. *Réménlem hogy jól vatsorálok.*

Cœnātĭo, ōnis, f. Colum. *Meſzto za vecherjanye prilichno.* r. Orth zu eſſen. *Vatſorálo*

Digitized by Google

rúló hely. Cœnationes laqueatæ tabulis eburneis verſatilibus. *Suet. Ner. c. 31. 2. Vecheranye.* Das Abend-Eſſen. *Vatſorálás.*

Cœnātōrĭum, ii, n. *Mart.* Toga triclinaris, quæ adhibebatur olim ad Cœnam.

Cœnātŭrio, is, īre, īvi, ītum, (Neu.) Mart. *Selyim vecherati, Hochemiſze vecherati.* Luſt habe zum Nacht-Eſſen. *Vatſorálhatnám.*

Cœno, as, are, avi, (& atus ſum,) atum, (Neu.) Varro. *Vecheram, Vecheruiem.* s. Nachtmahl einnehme. *Vatsorálok.*

Cœnŏbīta, æ, *com.* Hier. *Vu redovnom ſztalisſu y meſztu ſivuchi.* In Kloſter lebend. *Barát ſzerzeteſek kőzőt élő, lakó.*

Cœnŏbĭum, ii, n, Hier. *Sztanye Redovnichko.* peregr. *Kloſter.* s. Kloſter. *Kalaſtrom. ſzerzeteſſék lakó-helye.*

Cœnōſus, a, um, Colum. *Blaten, kalyen.* Kotig. *Sáros, Lotſos.*

Cœnŭla, æ, f. Cic. *Vecherицza.* s. Nachtmahlein. *Vat orátska.*

Cœnum, i, n, Stat. *Kály, Gluboko blato, Grèz, ſzmrad.* r. Miſt, r. Moraſt. *Fertő, Sár.*

Cŏĕo, is, īre, īvi, ĭtum, (Neu.) Cic. *Szkupidem, druſimſze, tovaruſſimſze.* Zuſammengehe, *oder* komme. *őſzve-gyűlők, mégyek.*

Cœpto, as, are, (Freqv.) *Guſztokrat prichinyam.* Offt anfange. *Gyakran kezdek.*

Cœptum, ti, n. *Ovid.* Cœptus, ûs, m. Cic. *Pochetie, zachetie, pochetek, zachetek, prichetek.* r. Anfang. *Kezdet, elkezdett dolog.*

Cŏĕpŭlo, ōnis, m. Plaut. *Szkup-zodecz, goſztitel.* r. Miteſſer. *Egyût-vendégeskedő, évő.*

Cŏĕpŭlor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Plaut. *Szkup Goſztimſze, Chaſztimſze.* Mit einander eſſe, Panquet halte. *Egyûtt-vendége kedek.*

Cŏĕquĭto, as, are, avi, atum, (Neu.) Liv. *Szkup-jáſſem.* Mit einander reithe. *Egyûtt-lovaglok.*

Cŏërcĕo, es, ere, ercui, ĭtum, (Act.) Cic. *Szteſem, ſzteſujem, zderſúvam.* Hinterhalte, zaume. *Megzabolázom, tiltom.*

Cŏërcĭtĭo, onis, f. Liv. *Sztezanye.* r. Zvvang, *Megzabolázás, tartóztatás, bűntetés.*

Cŏëſſentiālis, is, *com.* le, n. *Jedino bitni, jednoga bitja.* Eines vveſens. *Egy lévőséges.*

Cœtus, ûs, m. Cic. *Szkupchina, Szkupſzprauleniye lyudeh, zbor.* e. Verſammlung der Menſchen. *Gyülekezet, Gyülés.*

Cōgĭtābĭlis, is, *com.* le, n. Senec. *Miſzliv, kaiſze more miſzliti.* Was man betrachten kan. *Meg gondolható.*

Cōgĭtātè *Adv.* Cic. *Miſzlivo, mnèch z-miſzlyum, premiſzlech.* Bedächtlich. *Gondolkodva, gondolva.*

Cōgĭtātim, *Adv. Feſt. Idem.* Cōgĭtātō *Adv.* idem.

Cōgĭtātĭo, onis, f. *Cic.* Cōgĭtātum, ti, n. Cic. *Miſzlenye, Miſzel, Mnenye.* e. Gedancken, r. Einfall. *Gondolat, Gondolkodás, Meggondoltt dolog.*

Cōgĭto, as, are, avi, atum, (Act. & Neu.) Cic. *Miſzlim.* Gedencke. *Gondolom.*

Cognāti, ōrum, m, *plur.* Ter. *Rogyaki.* e. Bluts-Freund. *Rokonok.*

Cognātio, ōnis, f. Cic. *Rodbinſztvo Rodbina.* e. Bluts-Befreundſchafft, e. Freundſchafft. *Rokonság, Atyafiuság.*

Cognātus, a, um, (Conſangv. à fœmin. genere, *Agnatus*, à Maſculino) Catull. *Rogyak, Ród.* r. Bluts-Freund. *Rokon.*

Cognĭtio, onis, f. Cic. *Znánye, Poznanye.* e Erkandtnuſs. *Meg esmérés, Esmeret.*

Cognĭtor, ōris, m. Cic. *Poznavavecz.* Item *Branitel. Pomochnik na ſzudu.* r. Erkenner, 2. beyſtändiger Advocat. *Ismérkedező,* Item *az torvényben oltalmazó, ſzó ſzóló.*

Cognĭtūra, æ, f. Svet. *Chaſzt branitela na pravdi* ali *ſzudu.* s. Ambt eines Fürſprechers am Rath. *Prókátorkodás, valakiért ſzóſzólás.*

Cognōmen, ĭnis, n. *Cic.* Cognōmentum, ti, n. Cic. *Pridovek.* r. Zunahm. *Vezetéknév.*

Cognōmĭnis, is, *com.* ne, n. *Plaut.* Cognōmen, ĭnis, *om.* Cic. *Jednak z-pridovkom.* Der mit einen anderen einen Zunahm hat. *Azon névű.*

Cognōmĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Pridovek dajem.* Zunahmen gebe. *Vezetéknevet adok.*

Cognoſco, is, ere, ōvi, ĭtum, (Act.) Cic. *Poznavam.* Erkenne. *Meg-esmérem.*

Cōgo, is, ere, ŏēgi, actum, (Act.) Cic. *Primarjam, ſzilim; priganyam, natirávam.* Nöthige, zvvinge, antreibe. *Kénſzeritem.* 2. V. *Congrego, colligo.* Cogere pecuniam, ſenatum &c. Cic.

Cŏhăbĭtātio, onis, f. *Szkup ſztanuvanye, Prebivanye.* e. Beyvvohnung. *Együtt Lakás.*

Cŏhăbĭto, as, are, avi, atum, (Neu.) Hier. *Szkup-ſztanuvem, prebívam.* Zuſammen vvohne, beyvvohne. *Együt lakok.*

Cŏhærenter, *Adv.* Aul. Gell. *Szklopno, ſzlos-*

no, Pri-

Digitized by Google

no, Prilepno. Zuſammen, an einander füglich. *Öſzve-foglalatoſſan.*

Cōhærentia, æ, f. Cic. *Szkup ſzloſnoſzt, drusnoſzt, ſzkloplenye, prileplenye, prikelenye.* e. Zuſammenfügung. *Öſzve-illés, foglalódás.*

Cōhærĕo, es, ēre, æſi, æſum, (Neu.) Cic. *Szkup ſze ſzláſzem, ſzkup-derſzim, ſzkup-ſzkláplamſze.* Zuſammen an einander hange, zuſammen mich ſchicke. *Hozzá-ragadok, öſzve-ragadok, öſzve-illem.* Cohærere inter ſe. Cic. *Szkupſze ſzklopiti.* Sich Zuſammen fügen. *Egymás között meg-alkuſzom, egyet értek.*

Cōhæres, ēdis, *com.* Cic. *Szkup-delnik Ochinſztva* &c. r. Mit-Erb. *Örökségben egyût réſzes.*

Cōhĭbĕo, es, ere ĭbui, ĭtum, (Act.) Cic. *Szteſzem, zabranyuiem.* Hinterhalte. *Megtiltom, tartóztatom.*

Cōhĭbĭtĭo, onis, f. Cic. *Szteranye, zabranenye, zdérſzavanye.* Das Hinterhalten. *Megtiltás, tartóztatás.*

Cōhŏneſto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Honeſto.*

Cōhors, ortis, f. (Chors, *vel*, Cors, ortis, f.) Cic. *Cheta vojnikov*, peregr. *Sereg.* Ein hauffen Kriegs Fuſs Soldaten. *Hadi sereg.* 2. *locus cinctus*, in quo altilia ſervantur. *Varro.* Cohortalis gal na. *Varro.*

Cōhortātĭo, onis, f. Cic. *Nagovarjanye, opominanye, Nagovor.* e. Beredung, Ermahnung. *Javalás, Meg-intés.*

Cōhortor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. *Nagovarjam, opomínam.* Zurede, ermahne. *Javalom, Meg-intem.*

Cōinquĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Inquino.*

Cōĭtĭo, ōnis, f. Cic. *Zbajanye, zbodiſzbe, ſzkupidenye.* e. Zuſammenkunfft. *Öſzve-járás, menés.*

Cōĭtus, ûs, m. Cic. *Zbod, ſzkup-bod.* e. Zuſammenkunfft. *Öſzve-menés.*

Cōlăphus, phi, m. *Ter.* Ălăpa. æ, Val. *Plyuſzka, zavuſznicza.* r. Backenſtreich, e. Maultaſchen. *Artzúl, Poſon iſapár.*

Cŏlax, ăcis, m. Plaut. *Prilizavecz.* r. Schmeichler. *Hizelkedő.*

Cŏlĭca, æ, f. *Grit chrev.* s. Darm-Grimmen, s. Reiſsen. *Has, Bélfáj ár, rágás.*

Cōlĭgo, ĭnis, f. *Arnob.* Cōlĭum, ij, n. Terent. *Prebivaliſzbe, Sztanye, Hiſa.* s. Hauſs, e. Wohnung. Bevvohnung. *Ház, lakóbely.*

Collăbaſco, is, ere, (Neu.) Plaut. *Opádam, ruſzimſze, k-zemlyi gmazim.* Niederſincke. *Lerohanok, le-eſek, félben vagyok.*

Collābor, eris, ābi, apſus ſum, (Dep.) Svet. & Collăbeſco, is, ere, (Neut.) Lucretius. *Opádam.* Zuſammenfalle, niederfalle, hinfalle. *Eleſem, iſzamodom, ſikamlom.*

Collăcrўmātio, onis, f. Cic. *Szkup-plakanye.* Das Mit-Weinen. *Egyûtt-ſirás, meg-könyvezés.*

Collăcrўmo, as, are, avi, atum, (Neu.) *Cic.* Collacrymor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) *Szkupſze plachem, czérim.* Mit vveine. *Egyûtt-ſirok, meg-ſiratom.* Alii ſcribunt *Collachrymo.* &c. cum aſpirat. *h.*

Collactāněus, a, um, Collactĕus, a, um, Juven. *Pridojen, ſzkup-dojen, pridojek, pridojche.* Von einer Milch auferzogen, Mitſäugling. *Azon egy daika tejével tartott.*

Collāre, is, n. *Varro.* Collārĭum, ij, n. *Ogerlin, Vratnyak, Golér.* s. Halsband, r. Kragen. *Nyak-ſzoritó vas, Örv, nyaki ékeſség, gallér.*

Collātio, onis, f. Cic. Collātus, ûs, m. Hirc. *Znáſſanye, ſzkup-noſſenye, Dogovorenye, Prizpodobenye.* e. Zuſammen tragung, gegen einander haltung, hergebung. *öſzve-haſonlitás, öſzve-bordár, takaritár.*

Collātor, oris, m. Plaut. *Szkup-noſzecz, Znaſſavecz, Nadaritel, Darovnik.* Zuſammen Trager, Belohner, Hergeber. *öſzve-hordó, Ajándékozó.*

Collāto, as, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Dilato.*

Collāudātio, onis, f. Cic. *Szkup-hvala, hvalenye.* Das zuſammen loben. *Egyûtt dicsérés.*

Collāudo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Szkup-hvalim.* Zuſamen lobe. *Együtt ditſérem.*

Collecta, æ, f. Varro. *Zbranye, Nabor, Dácha, Izbranye ſzpraulyanye.* e. Sammlung. Steur. *öſzve-gyüjtés, ſzedés, Adó.*

Collectānĕa, ĕōrum, *plur.* n. Senec. *Iz vſzakojachkeh knig ſzkup znoſſena, zebrana dugoványa.* e. Schrifft ſo aufs mehr Büchern zuſamm getragen iſt. *öſzve ſzedegett, kölömb-féle könyvekből irás.*

Collectāneus, a, um. Plin. *Pobrán, ſzkup ſzpravlyen.* Geſammlet. *Egybe-ſzedetett, gyüjtött.*

Collectĭtĭus, a, um. Cic. *idem.*

Collectīvus, a, um. Quint. *Szkuppobirajuchi, znaſſaiúchi.* Sammlend. *öſzve-ſzedegető.*

Collectĭo, onis, f. Cic. *Szkupnoſſenye, pobiranye, Bránye, ſzpraulyanye, zbiranye.* Zuſammen-Samlung. *öſzve-ſzedés, ſzedegetés.*

Collector, oris, m. Apul. *Pobiravecz, Brách Znaſſavecz.* r. Sammler, *öſzve-gyüjtő, ſzedő, bordozó.*

Collectūra, æ, f. V. *Collectio.*

Digitized by Google

Collectus, ûs, m. Virg. Vid. *Collectâ.*

Collĕga, æ, m. Ulp. *Pajdash zu chasti, Tovarush, Drug.* r. Ambts-Genoss, Mit-Gesell. *Tisti-társ.*

Collĕgium, gii, n. Cic. *Tovarushtvo, Pajdashtvo, Drushtvo.* e. Vetsammlung, Gesellschafft. *Gyülekezet, társaság.*

Collĭbertus, i, m. Plin. *Szkup-Jednako-oszlobogyen.* Gleichfrey. *Együtt felszabo dittatott.*

Collĭcĭæ, ārum, f. Plin. *Slébi iz chrépa. 2. Grábe, Jarki za otok potokov.* r. Wasser-Furchen, *oder* Canal von Regen gemacht. *Tserép tsatornya, viz elvezö árok.*

Collĭcŭlus, li, m. Apul. *Ereshanyek, Brezecz.* s. Büchlein. *Halmotska, Dombotska.*

Collĭdo, is, ere, īsi, īsum, (Act.) Cic. *Potram szkup terkam, trészkam, tushem, szkup-priganyam.* Zusammen schmeisse. aneinander stosse, schlage, treibe. *Összve-verem, rontom, ütöm.* Collidere manus: Quint. *z-rukami szkup-treszkati.* Die Händ zusammen schlagen. *Összve-verni a' kezeit.*

Collĭgātio, onis, f. Cic. *Zvezanye, Z-ponenye.* e. Zusammen Bindung. *összve kötés.*

Collĭgo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Zvesuiem, Povesuiem, zvezávam, szkup-vésem.* Zusammen binde. *összve-kötöm.*

Collĭgo, is, ĕre, ēgi, ectum. (Act.) Cic. *Pobéram, szkup berem.* Sammle, zusammen lese, klaube. *összve szedem, Felszedem.* Colligere exercitum ex senibus desperatis Cic. 2. Catil. *Iz sztárczev, koiszu zdvoili, vojszku szpraviti.* aus s verzvveiffelten alten Leuten Kriegs-Heer zusammen bringen, samm'en. *Kétkedö vén emberekbül sereget szedni.* 2. Transl. V. *Intelligo, Noszco.* Ex eo colligere potes, quanta occupatione distineat Cic. Attic. 3. V. *Comparo, Aquiro.* Colligere benevolentiam alicujus Cic. *Dobrovolynoszt chiu y dobro kotényе dobiti.* Eines Gunst erlangen. *Valakit jó akaróvá teni.* 4. pro *se recipere. K-szebi dojti.* Sich erholen. *Magához jöni.* Colligere se ex timore: Jul. Cæs. *Sztrah od szebe odtirajuch k-szebi opet dojti.* Die Forcht fahren lassen und sich erhohlen. *Félelme eltávozva eszére jöni.* 5. V. *Paro, Munio.* Substitit Æneas, & se collegit in arma: Virg. *Poët :* Colligere se in arma pro *parare se* & *munire.* Colligere iram. *Hor.* pro *irasci.*

Collĭmĭtāněus, a, um. Solin. V. *Conterminus.*

Collĭmĭnĭum, ii, n. Solin. *Szkup blisnye meje, megye,* ali *szkup sztavlenye mejeh, mégy.* Zusammenstossung der Gräntz. Steine, Marck-Scheidung. *Köz határ, köz határzda.*

Collĭmĭto, as, are, avi, atum. (Act. apud Ammian.) *apud* Solin. (Neu.) unde & collĭmĭtor. (Dep.) Solin. *Meje, megye szkup postavlyam.* An einander grantze. *összve határozom, Megyézem.*

Collĭmo, as, are, avi, atum, & Collĭnĕo, eas, ate, avi, atum. (Act.) Cic. *Zmérjam,* pereg. *Cilyam.* Nach einem Ding ziele, den Zweck treffe. *Erányozom.*

Collĭnĭo, is, ire, īvi, ītum *Plaut.* Collĭno, is, ĕre, īni, ēvi, īvi, ītum (Act. Hor. *z-masujem, szkup masem.* Beschmire. *Meg-kenem.*

Collĭquĭæ, arum, f. *plur.* Cic. Vide *Colliciæ.*

Collis, is, m. Cic. *Vrèg, Bérdo.* r. Hügel, r. Büchel. *Halom, Domb. Hegy.*

Collĭsĭo, onis, f. Justin. *Szkup-terkanye, treszkanye, tuchenye.* Das aneinander Stossen. *összve-verés.*

Collĭtus, ûs, m. Plin. *idem.*

Collŏcātio, onis, f. Cic. *Nameszténye.* e. Stellung. *Helyheztetés.*

Collŏco, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Nameszt'ujem, Nameszhávam, Naméshám.* An ein Orth setze, stelle, lege. *Helyheztetem, Helyhetem.*

Collŏcūtio, (Collŏqvūtio) onis, f. Cic. *Szkup-govorenye szpominanye.* s. Gespräch. *Együtt-beszélés.*

Collŏcūtor, (Collŏqvūtor,) legitur etiam Conlŏcūtor: Tertull. *Szkup szpominavecz.* Der mit einander ein Gespräch hält. *Együtt szóllo, beszélö.*

Collŏqŭium, (Conlŏqŭium) ii, n. Cic. *Razgovor, Pominek.* s. Gespräch. *Együtt-beszélés.*

Collŏquor, ĕris, ŏqui, ūtus sum (Dep.) Cic. *Pominámsze, Razgóvarjamsze.* Mit einander rede. *Együtt beszélek, Vele-szólok.*

Colluctātio. (Conlūctātio) onis f. Colum. *Borenye.* Das Ringen. *Tusakodás.*

Colluctor, (Conluctor) aris, ari, atus sum. (Dep.) Plin. *Borimsze.* Mit einander ringe. *Tusakodom.*

Collūdium, (Conlūdium) ii, n. Solin. *Szkup-igra, Sala, Zigrávanye.* s. Zusammen Spiel. *Együtt-játszár.*

Collūdo, is, ere, ūsi, ūsum (Neu.) Cic. *Szkup-igram, Salimsze, Podigravamsze, z-drugem dersim, Razmemsze.* Mit ein ander spielle, schertze, heimlich verstehe. *Együtt játszom, vele tartok.*

Collum, li, n. Cic. *Vrát, kérk.* r. Hals. *Nyak.*

Collumbar, āris, n. *Plaut.* legitur etiam Cŏlumbar.

Digitized by Google

lumbar, *Vratni-lancz.* s. Halseiſen. *Nyakvas.*

Collurcĭnātio, onis, f. Apul. *Poſerlyivoſzt, vu Vinu y v-jeſztvinah.* e. Schlemerey. *Torkoſſág.*

Collūſio, (Conlūſio) onis, f. Vide *Colludium.*

Collūſor, (à ludo) oris, m. Cic. *Szkup-igràcb, s'alecz, Igravecz.* r. Mit-Spieler. *Játſzótárs.* 2. Qui in *iudicio*, &c. colludit.

Collūſtro, (Conlūſtro) as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Razvigyújem, Razgledávam, Pregledam.* Item *Raiſzvecbujem.* Beſichtige, erleuchte. *Elſzemlélem, Meg-világoſzom.*

Collŭvĭes, iēi, f. *Plin.* Collŭvĭo, ōnis, f. Liv. *Mlàk y ſmrada zmeſſanye, Mlaka iz vſzakojacbke ſmèrdobe.* s. Zuſammen gefloſſenes Spihl-Waſſer, Unflath. *Moslék, Gaz, Genyetség, Sóprelék.*

Collўrĭum, ii, n. Celſ. *Ochno Vrachtvo*, ali *Iztarſa.* e. Augen-Artzney. *Szem orvoſság.*

Cŏlo, as, are, avi, atum. (Act.) Plin. *Preczéjam, czedim.* Durchſeiche. *Meg-ſzüröm.*

Cŏlo, is, ere, ŏlŭi, ultum, (Act.) Cic. *Poſtujem, Preſtimávam.* Ehre, verehre. *Tiſztelem.* 2. V. *Incolo, Excolo. Habito.*

Cŏlŏbĭum, ii, n. Sipont. *Zobunecz prez rukávov.* r. Rock ohne Ermel. *Ujatlan ruha.*

Cŏlon, (Cŏlum) i, n Celſ. *Belo veliko Chrévo.* 2. *Dve piknyicze vu piſmou* ali *kotrig govorenya.* Der groſſe Maſt-Darm. 2. Doppel Punct. *Feiér ŏreg burka.* Item *Szóláſnak vége.melynek jegye két pont.* Cŏlŏn, i, n. *Species* morbi.

Cŏlōna, æ, f. Ovid. *Muſakinya, Teſakinya, kmeticza.* Item *Selyárka.* e. Bäurin, Roboterin, Einvvohnerin. *Jobbágy aſzſzony.*

Cŏlōnĭa, æ, f. Cæſ. *Szeliſche, ſzelitva, naſzelenye, preſzelenye lyuczvà.* Das von ein Orth in anderes beſetzen, des Volcks in ander Orth übertragung. *Egy helyből másban embereknek helyheztetése.*

Cŏlōnus, i, m. Cic. *Kmet, ſzelecz*, item *ſelyar.* r. Bauers-Mann, Acker-Mann, Einvvohner. *Jobbágy.*

Cŏlōnus, a, um, Cic. *Kmetczki.* Des Bauers-Mann. *Jobbágyi.*

Cŏlŏphon, ōnis, m. Feſt. *Kraj, konecz, zverha.* r. Gipffel, s. End. *Vége valaminek.* Colophonem addere Feſt. *Kakvo dugovanye dokonchati.* Etvvas zum Ende bringen. *Valamit végbe vinni.*

Cŏlor, ōris, m. *Quint.* Cŏlos, ōris, Plin. *Liczc, Boja.* vulgò *Farba.* Die Farb. *Szin, Feſtèk.*

Cŏlōrātor, oris, m. Salmas. *Bojàr, Liczo-davecz*, vulgò *Farbitel, farbavecz.* r. Färber. *Szinlő, Feſtő.*

Cŏlōrĕus, Cŏlōrĭus, a, um, Vopiſc. *Vnogo-boj, Vnogo-Farb.* Von viel Farben. *Sok-ſzinü.*

Cŏlōrātus, a, um, Cic. *Pobojen*, vulgò *Pofarban.* Gefärbt. *Szines, feſtett.*

Cŏlōro, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Liczodàjem, Farbam.* Färbe. *Festek.*

Cŏlōſſus, i, m. Plin. *Veliki ſztupni na ſzpomenek kip.* Groſſes Bild, Bild - Stock zur Gedächtnüſs. *Nagy emlékezetre tſinált oſzlop, kép.*

Cŏlōſtra, æ, f. (Cŏlōſtrum, tri, n.) Plin. *Pervo mleko Rodecheh sèn, y ſivìn.* Die erſte Milch deren gebährenden Weiber, *oder* Viechs. *Első téj az ellés és ſzülés után.*

Cŏlōſtrātĭo, onis, f. Plin. *Bòl deteta od pervoga ſenſzkoga mleka.* e. Kranckheit der Kinder von der erſten Milch. *Nyavalyájok a' kis gyermekeknek, a' megtorhadt téjtől.*

Cŏlŭbĕr, bri, m. Plin. *Kacha lozna pod ſzenczum ſztojecha, z-terſztom jenkrat ſzamo vudrena vumorisze, podrugachena opet ozive.* e. Wald-Schlang, die man mit einen Rohr-Streich tödtet, mit anderen Streich vviederum lebendig und kräfftig machet. *Zmok erdej kigyó ha egyſzer náddal megütetik megdöglik, ha másotſzor megeelevenedik.*

Cŏlŭbrĭfer, a, um, Ovid. *Ponaſſavecz kàch.* r. Schlangen-Trager. *Kigyó termő, vagy hordozó.*

Cŏlŭbrīna, æ, f. Macr. *Cherni koren kachji.* 2. *Gád kacha*, 3. *Duga velika taborſzka Puska.* e. Schvvartze Wurtzen, 2. e. Schlang, 3. e. Feld-Schlang. *Feketę kigyó gyökér.* 2. *kurta, zemok kigyó.* item *hoſzu tábori ágyu.*

Cŏlum, li, n. Plin. *Credillo, Czedilnicza.* r. Seyher, s. Sieb-Geſchirr. *Szűrő edény.*

Cŏlumba, æ, f. Cic. (perperam Gŏlumba) Cŏlumbus, bi, m. Golum. *Golub.* e. Taube. *Galamb.*

Cŏlumbārĭa, æ, f. Cŏlumbārĭum, rii, n. Colum. *Golubinyak.* s. Tauben-Hauſs. *Galamb ház, Galamb-búg.*

Cŏlumbārĭus, rii, m. Varro. *Golubar, ki golubom prigleda.* r. Tauber, Tauber-Vogt. *Galambokkal-bánó.*

Cŏlumbīnus, a, um, Cic. *Golubinſzki, golubov, golubni.* Das von Tauben iſt, *Galambi.*

Digitized by Google

Cŏlumbo, as, are, avi, atum (Neu.) Cŏlumbor, aris, ari, (Dep.) Senec. *Kakti golubi kuſsuiem, lyubim.* Küſſe, ſchnäble vvie die Tauben. *Galamb módra tsókolódom.*

Cŏlŭmella, æ, f. *Dimin.* à Columna, Cic. *Sztupich, mali ſztùp.* e. Kleine Saul. *Oſzlopotska, ágasotska.*

Cŏlŭmen, ĭnis, n. Cic. *Tràm, ſztup, glaunitram. podpor.* e. Saul, Stütz, r. Auffenthalt. *Támaſz, gyámol, oſzlop.*

Cŏlŭmis, is, *com.* me, n. Plaut. *Zdrav.* Geſund. *ép, egéſzséges.*

Cŏlumnārĭum, ii, n. Cæſ. Tributum pro *ſing. columnis.*

Cŏlŭmna, æ, f. Cic. *Sztup, ſztobor.* e. Saul. *Oſzlop. ágas.*

Cŏlumnātĭo, onis, f. Apul. *Podpiranye, ſtupov podſztaulanye, ſztupov napravlyanye.* e. Unterſtützung, s. Säulen-Werck. *Oſzlopostatás.*

Cŏlumnātus, a, um. Varro. *Sztupni, ſztupaſzt, podpêrt.* Mit Säulen unterſtützt. *Oſzlopokon álló.*

Cŏlūrĭa, orum, n. *plur.* Sidon. *Oboſtreni ſztupi.* e. Geſpitzte Säulen. *Hegyes oſzlopok.*

Cŏlurnus, a, um, Virg. *Leſzkov.* Aus Haſelſtauden. *Mogyoró-fából-való.*

Cŏlūrus, a, um, Macrob. *Kurtaſzt.* peregr. *Stuczaſt.* Stumpfig. *Kurta.*

Cŏlus, li, f. (Cŏlus, ûs, f.) Ovid. *Preſzlicza.* r. Spinn-Rocken. *Gúzſaly, rokka.* Ultra colum vivere. *Duſe od poſztavlyenoga chaſza ſiveti.* Uber die geſetzte Zeit leben. *Tovább elrendelt időnél élni.*

Cŏlŭſtra, æ, f. *Lucret.* & Cŏlŭſtrum, tri, n. *Plaut. Non.* Vid. *Coloſtra.*

Cŏma, æ, f. Ovid. *Lajſi, kechka, perchin.* Das Haar, ein Theil gelaſſenen Haaren. *Etſellett haj, ûſtök.*

Cōma, ătis, n. Med. *Zaſzipanoſzt bòl.* e. Schlafſucht. *álom-betegség.* 2. idem ac *interpunctio literaria.*

Cōmarchus, chi, m. Plaut. *Sztareſzina vu ſzelu.* r. Dorff-Schultz. *Falú birája.*

Cŏmātus, a, um, Cato *Laſzaſzt, kechkaſzt, perchinaſzt.* Haaricht. *Hajas.*

Combĭbo, is, ĕre, ĭbi, ĭtum, (Neu.) Cic. *Szkuppijem.* Mit einander trincke. *Fgyüttiſzem.* Metaph. *Navuchamſze.* Anlerne. *Tanúlok.* Combibere artes, Cic. *Vuchitiſze meſtrie.* e. Künſte lernen. *Megtanúlni a' meſterséget.*

Combĭbo, onis, m. Cic. *Vinſzki-brat, pripiavecz, pitni-drùg, vinſzki tovarus, pritreſzikánta.* r. Zech-Bruder. *Ivó-társ.*

Combĭnātio, ōnis, f. Vitr. *Zlaganye, zjednachenye, zloſenye, ſzkup-ravnanye.* e. Zuſammenfiegung, Vergleichung, Zuſammenſtimmung. *Fgybe-foglalás, kötözés.*

Combĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Sipont. *Szkup-ſzláſem, jednáchim, ſzkup-ravnam, 2-dvajam.* Zuſammen fiege, vergleiche, zuſammen ſtimme. *öſzve-foglalom, kötözöm.*

Combūro, is, ere, uſſi, uſtum, (Act.) Cic. *Zeſgávam, Sgem.* Verbrenne. *Meg-égetem.*

Combuſtĭo, ōnis, f. *Firm.* Combuſtūra, æ, f. Macr. *Zsganye, Poſganye.* Das verbrenen. *Meg-égetés.*

Cŏme, es, f. Plin. *Zimſzka ſalata, Trava, Kozo-Brada zvana.* r. Winter-Salat, r Bocks-Barth, (Krauth) *Téli Saláta.*

Cŏmĕdo, cŏmes, cŏmeſt. *vel* ĕdis, ĕdit, ĕdĕrĕ, & cŏmēſſe, ēdi, eſſum, *vel* eſtum, Cic. *Jèm, Jedem, Blaguiem.* Eſſe. *Eſzem.*

Cŏmĕdo, ōnis, m. & Cŏmēdus, i, m. Feſt. *Vnogo jedecz, Jedecz, Vnogo-jed, ki vſze ſzkozo, ſto ima, zajeda.* Schlemmer, Praſſer, der das ſeinige durch die Gurgel jaget. *Nagy ebető.*

Cŏmes, ĭtis, *Com.* Cic. *Putni továrus, Drùg.* r. Reiſs-Gefährt. *úti társ.* 2. *Knèz, Veliki Spàn.* pereg. *Grajf.* r. Graff. *Vázlós úr.* pereg. *Gróf.*

Cŏmeſsābundus, a, um. Liv. *Serùck, Serlivo ſivuch.* Praſſend, ſchlemend. *Vendégeskedő, Tékozló.*

Cŏmeſsātio, onis, f. Cic. *Goſztenye, vnogo jénye y pienye, blaga ſzvôga cheſz gêrlo prefrobanye.* e. Schvvelgerey, Schlemmerey. *Vendégeskedés, Tékozlás.*

Cŏmeſsātor, oris, m. Cic. *Goſztenik, vnogo jed, Poſzerlivecz.* r. Schlemer, Praſſer. *Vendégeskedő, Dobzódó.*

Cŏmeſſor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. *Goſztimſze, po Goſzteh hodim, Vréme vu jelisſu y pitju gubim.* Schleme, Praſſe. *Vendégeskedem, Dobzódom.*

Cŏmeſtūra, æ, f. Cato, *Jélis, Jénye, Jédenye.* Eſſen. *Evés.*

Cŏmĕtă, Cŏmētes, æ, m. Lucan. *Repacha zvézda.* r. Schvveift Stern. *üſtökös tſillag.*

Cōmĭcus, i, m. Cic. *Igràß, ki ſale y oztale pred pukom igre déla.* Der ein Spiel machet, Comediant. *Komediát tſinálló ember.*

Cōmĭnŭs, *Adv.* Cic. *Zbliza, Iz bliza.* In der Nähe. *Közelről.*

Cōmis, is. *com.* me, *n.* Cic. *Vlagoden, Vluden,* Holdſeelig. *Nyájas.*

Cōmĭtas, ātis, f. Cic. *Vludnoſzt, Vlagodnoſzt, Priet-*

Digitized by Google

Prietelszt, Priaznivoszt. e. Holdſeeligkeit Freundlichkeit, Lieblichkeit. *Nyájaſság.*

Cōmĭtātus, ûs, m. Cic. *Druzba kôga zprevagyaucha.* e. Geſellſchafft einem begleitend, *Vszakit kiséró Társaſág.* 2. *Szprevod, Szprezadyanye.* s. Geleit, e. Begleitung. *Követés, Kéſérés.* ita *Curt.* 3. eſt ipſa Principis *Aula*, in qua *Comites* degere ſolebant. Symmach. Auſon. 4. *Kneszka, Velika ſpanſka.* e. Grafflſchafft, Geſpanſchafft. *Vármegye.*

Cōmĭter, *Adv.* Cic. *Vlagodno, Prietlivo, Chlovetzki, Dvorjanſzki.* Holdſeeliglich, Höfflich, Freundlich. *Nyájaſon, Emberségeſen.*

Cōmĭtĭa, orum, n. *plur.* Cic. *Szpraviſche, Szkupchina, Zbor orſzachki.* e. Land-Gemeinde. r. Land-Tag. *Orſzág gyülése.*

Cōmĭtĭālis, is, *com.* le, n. Cic. *Orſzachko-ſzpraviſchni, Zborni, Szpraviſcha orſzachkoga.* Das zu der Lands-Gemeinde gehört. *Orſzág gyülésére-való.* Dies Comitialis: Cic. *Dan orſzachkoga Szpraviſcha, iliti zbora.* r. Wahl-Tag. *Össze gyülésre-való nap.* 2. Comitialis morbus, Med. *Velika bol, Opad,* vulgò *veliki beteg.* Die hinfallende Sucht. *Kórság, Nyavalya-töres.*

Cōmĭtĭārĭus, a, um. Liv. V. *Comitialis. N.* 1. Comitiaria ſtatio: *Ibi.*

Cōmĭtĭātus, a, um. *Cic.* Comitiatus, i, m. Aſcon. Pæd. in Verr. *Vu ſzpraviſchu orſzachkom na kakvu chaſzt odebran.* In der Lands-Gemeinde zu einem Ehren-Ambt erwählet *Az orſzág gyülésre válaſztatott tiſzt.*

Cōmĭtĭātus, ûs, m. Cic. V. *Comitia.*

Cōmĭtĭum, ii, n. Cic. *Meſzto ſzpraviſcha orſzachkoga, orſzachke biſe.* s. Land-Hauſs, *oder* Orth. *Közönséges gyülésnek helye, ház.*

† Cōmĭtīva, æ, f. V. Comitatus, N. 2.

Cōmĭtŏr, aris, ari, atus ſum, (Dep.) *Cic.* Cōmito, as, āre, avi, ātum, (Act.) Lucr. *Szprevagyam.* Begleite. *Követem, kéſérem.* Quem pia nobiſcum proles comitavit euntem: *Ovid.* L. 2. de Ponto. *Z-namiiduchega poboſno dete ſzprevodiloje.* Mit uns Reiſenden das fromme Kind begleitet hat. *Akit velunkú mot ajo magzat elkiſért. Ex Activo.* Comito invenitur *Paſſivè* Comitor apud *Cicer.* Et ideo *Comitor* inter verba *Communia* meritò cenſeri debet.

Comma, ătis, n. Voſs. *Zárez vu piſzmu.* s. Schrifft-Strichlein. *Megválaſztó nota,* vagy *jelentske az irásban.* 2. *Vode-ſzpuſchanye, vód napuſchanye.* r. Waſſer-Fall. *Viz ereſztés, bottátás.*

Commăcĕo, es, ēre, anſi, anſum, (Neu.) Marob. *Szkup-oſztajem.* Bey einander bleibe. *Együtt-maradok.*

† Commāter, is, f. *Kúma..* e. Mit-Gevatterin. *Kereſzt anya, koma.*

Commeātor, oris, m. Apul. *Szim y tam hóduſs.* Der hin und her gehet. *Ide s-tova járó.*

Commĕātus, ûs, m. Cic. *Prehod,* 2. *Vojnichko &c. hraſzno, hrana,* peregr. *Profunt.* s. Sicher Geleit, Paſport, 2. s. Proviant. *Altal menés.* 2. *uti, tabori eledel.* Intercludere hoſtem commeatibus vel commeatu, Cels. *Prezreti nepriatelu hranu, iliti hraſzno: a'ipak prehod nyemu ſzkratiti.* Dem Feind das Proviant abſchneiden. *Az ellenségnek élését elfogni &c.* 3. Facultas è caſtris ad tempus diſcedendi Liv.

Commĕmŏrābĭlis, is, *com.* le, n. *Cic.* Commĕmŏrandus, a, um, Cic. *Szpomenlyiv, Szpomenyka vréden.* Merckvvürdig, denckvvürdig. *Emlekezetre-méltó.*

Commĕmŏrātio, onis, f. Terent. *Szpominanye, Szpomenek, Szpomena,* item *Pripovedanye.* e. Gedächtnuſs, Andencken, Erzehlung. *Emlékezés, Beszéllés.*

Commĕmŏro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Szpominamſze,* 2. *Pripovedam.* Gedencke, 2. Erzehle. *Emlékezek,* 2. *Beszéllek.*

Commendābĭlis, is, *com.* le, n. Plin. *Preporuchlyiv, hvale vréden.* Lobvvürdig. *Ditséretre méltó.*

Commendātārĭus, rii, m. JCt. *Szluzbenik Preporuchen.* r. Bedienter. *Ajánlott szolga.*

Commendātio, onis, f. Cic. *Preporuchenye.* r. Befehl. *Ajánlás.*

Commendātor, oris, m. Cic. *Preporuchitel, Pohvalitel.* Der lobt, befehlet. *Ajánló, ditsérő.*

Commendātrix, īcis, f. Cic. *Preporuchitelicza, Pohvalitelicza.* Die einem laſt befohlen ſeyn, die einen lobt. *Ajánlóné, Ditsérőné.*

Commendo, as, are, avi, atum (Act.) Cic. *Preporuchám.* Befehle. *Ajánlom.* 2. V. *Laudo.* 3. V. *Trado, Mando, Do.* Se commendare literis, *Cic.* Se commendare fugæ. *Cic.*

Commensālis, is, *com.* à Menſa. *Hranenik, ſzkup z-drugem prijednom Sztolu.* r. Koſt- *oder* Tiſch Gänger. *Együtt évő.*

Commentārĭus, ii, m. Commentārĭum, ii, n. Cic. *Szpomenicza kniga, vu koiſze dugovanya ſzuproti zablivoſzti zapiſſuju.* s. Erinnerungs-Buch. Denck-Buch. *Laiſtrom, Magyarázó könyv.* 2. eſt *libellus* in Judiciis, quem *Summarium* dicunt. *Senec.* 3. Eſt

Digitized by Google

etiam expositio & interpretatio Authorum. *Gell.*

Commentātĭo, onis, f. Cic. *Piszanye y raztolnachenye, ali pak premiszlyavanye nad kakvum knigum.* Das Schreiben über ein Buch, Betrachtung. *Elmélkedése és Magyarázattya az könyvnek.* 2. Vid. Commentum.

Commentātor, oris, m. *Apul.* Commentor ōris, m. Ovid. *Zmiszlyavecz, zmiszlyenik.* r. Ausdichter, r. Erfünder. *Ki gondoló, Feltaláló.*

Commentītĭus a, um. Cic. *Zmiszlyen.* Erdichtt. *Gondoltt.*

Commentor, āris, ari, atus sum. (Dep.) Cic. *Zmiszlyam, Izmiszlyávam.* Ausfinne, Erdencke. *Maganaban-bányom, vetem, közlöm, ki-gondolom.* 2. V. *Considero, Meditor.*

Commentum, ti, n. Ter. *Zmiszlenye.* e. Erdichtung. *Ki-költés, ki-gondolás.*

Commĕo, as, āre, avi, atum (Neu.) *Prebájam, kamidem.* Wo hinreise, gehe. *Jövök, Mégyek, Járok.*

Commercĭum, cii, n. Cic. *Baratanye, Terstvo, Pajdastvo.* r. Handl, Bandel, e. Gesellschafft, Handthierung. *Kereskedés, köz társaság.*

Commercor, aris, ari, atus sum (Dep.) Plaut. *Szkup-kupujem, tersim, prodajem, Baratam, Barachujem.* Zusammen kauffe, verkauffe. *Együtt-vásárlok.*

Commĕrĕo, es, ēre, ĕrŭi, ĭtum (Neu.) *Cic.* Commĕrĕor, ēris, ēri, ĕrĭtus sum (Dep.) Ter. *Zaszluszujem, vredenszem.* Verdienne. *Meg-érdemlem, Reá-szolgálok.*

Commigro, as, are, avi, atum (Neu.) Cic. V. *Migro. Szkupsze preszelujem, Preszlanujem.* Mit einander etwo hin ziehe zu Wohnen. *Együtt Költözök.*

Commīles, ĭtis, m. Commīlĭto, onis, m. Cic. *Szkup-vojnik, Vojnichki drug, Pajdass.* r. Mit-Soldat, Spiess-Gesel. *Hadbéli társ.*

Commīlĭtĭa, æ, f. *Apul. Florid.* Commīlĭtĭum, ii, n. Plin. *Szkupvojnichtvo.* e. Krigs-Camerathschafft. *Együtt hadakozás.*

Commĭnātio, ōnis, f. Cic. *Nagrasanye.* e. Dräuung, Bedrohung; *Fenekedés, Agyarkodás.*

Commĭnīscor, ĕris, īsci, entus sum (Dep.) Cic. vide *Commentor.* Frequ. à *Comminiscor.*

Commĭnīstro, as, are, avi, atum (Neu.) Plin. *Szkup-dvorim, szluszim, Podávem.* Mit dienne, gebe. *Együtt-szolgálok.*

Commĭnor, aris, ari, atus sum (Dep.) Svet. *Za-ali Nagrásamsze, Groszimsze.* Sehr Dräue. *Fenekedem, Agyarkodom.*

Commĭnŭo, is, ĕre, ĭnŭi, ūtum (Act.) Cic. *Drobim, Mervim, Pomenyszavam.* Verkleinere, zerpresle, zerstucke, zerbreche. *Egybe-rontom, Apróvá-tészem.*

Commiscĕo, es, ere, iscui, ixtum & istum. Plaut. *Szkup-meszam, Pomeszávam.* Untereinander mische. *Elegyítem, öszve-Keverem.*

Commĭsĕrātĭo, onis, f. Cic. *Szmiluvanye, Milenye,* e. Erbahrmung. s. Mitleiden. *Szánás, könyörület, keserülés.*

Commĭsĕresco, is, ĕre, Terent. *Milomi jeszt.* s. Mit leiden habe. *Szánom, könyörülök.*

Commĭsĕrĕor, ēris, eri, ertus sum & Commĭsĕror, āris, ari, atus sum [Dep.] Cic. *Szmilujemsze, Primilujem.* Erbarme mich. *Keserülök, Könyörülök, Szánom.* Vid. Commiseresco. *Cornelius Nepos* jam cum *Genit.* jam cum *Accus.* constituit verbum *Commiseror.*

† Commissārĭus, rii, m. JCt. *Naruchnik, odebrani za vuchiniti kakvo dugovanye chasztnik.* Verordneter Befelchs-haber, dem etwas zu verrichten aufgetragen ist. *Fölsöktül rendeltetet tiszt.*

Commissĭo, ōnis, f. Cic. *Naruchanye,* item, *dveh,* ali *vech, szkup nadbusztenye, napuschanye, podbusztenye na boj,* &c. e. Verordnung, Beordnung, *item,* zwey *oder* mehrer e. Zusammenlassung, und Anreitzung zum Streit, &c. *Reá-bagyár, eresztés. 2. kettöt öszve bosztontás, Ingerlés.*

Commissum, i, n. Cic. *Naruchanye.* 2. *zakaczanye, pregreska, zlodelo,* ali *kaj drugo vuchinyeno.* Eine begangene That, Ubelthat. *Vétek* &c. V. *Commissio.*

Commissūra, æ, f. Cic. *Szlaganye. Szklopenye,* item, *Zgiba, zgibicza.* e. Zusammenfügung. *Öszve-foglalás.* Commissura navis, Cels. *Szklopenye ladje.* e. Zusammenfügung des Schiffs. *Az bajénak öszve foglalása.*

Committo, is, ĕre, īsi, issum, (Act.) Cic. 1. *Naruchom, naruchujem, puschom, pouszam, osztaulyam nakoga.* 2. *Szkup-posztaulyam, szklápam. Szlaszem, zbijem.* 3. *Jednoga na drugoga buszttim. podsisem, zpuschom.* 4. *Zdrugem possilyam* ità Festus. 5. *Cbinim, zrok dajem.* Post gebe, anvertraue, 2. zusammenthue, zusammen füge, 3. an einander hetze. 4. mit einander schicke. 5. Ursach gebe, etwas thue. *Reá-bizom,* 2. *öszve-tesem.* 3. *öszve beszontom, veszlem.* 4. *Miásal öszve küldök,* 5. *Okot adok.* Non committam ut me accusare

Digitized by Google

cuſare poſſis. Cic. *Nevuchinim, niti ti zroka dim, dakime tuſiti mogel.* Ich vvill nicht etvvas thuen oder Urſach geben das Du mich anklagen könteſt. *Nemereſztem, ekot ſem adok hogy engemet vádolhaſ.*

Commixtio, onis, f. Jul. Firm. *Pomeſanye, Zmeſanye.* e. Vermiſchung. *Öſzve-egyvelités.*

Commŏdātārius, rii, m. JCt. *Naposzudu Jemecz.* Der zuleiche nehmet. *Költsön-vévő.*

Commŏdātio, onis, f. Apul. *Poszugyenye*: peregr. *Porguvanye.* e. Entlehnung. *Költsön-vévés.*

Commŏdātor, oris, m. JCt. *Poszuditel.* Der leichet. *Költsön-adó.*

Commŏdātum, ti, n. JCt. *Poszudba, Poszugyeno duguvanye. Költsön adot dolog.*

Commŏdātus, a, um. Plin. *Poszugyen.* Gelichen. *Költsön adatott.*

Commŏdè. *Adv.* Cic. *Prilichno, Naredno, Naruchno, Dobro, Prikladno, Pravo.* Bequem, guth, füglich. *Helyeſen, Jól, Alkalmatoſan.*

Commŏdĭtas, ātis, f. Cic. *Prilika.* e. Gelegenheit. *Alkalmatoſſág.*

Commŏdĭto, as, are, avi, atum (Frequ.) Catul. *Vſzejtat-vechkrat poszugyujem.* Stets zu ausſleiche. *Gyakran költson-adok.*

Commŏdo, as, are, avi, atum (Act.) ſumitur in iis, quæ reduntur numerô eadem Cic. *Poszugyujem, Poszúgyam do Vremena.* peregr. *Porgujem.* 2. *Szlaſim.* Cic. 3. *Oprascham*, Tacit. 4. *Popraulyam, na réd ſzprauljam.* Plaut. Leiche. 2. dienne, 3. vergebe, 4. verbeſſere, zu rechtmache. *Költsönadok*, Metaph. *Szolgalok*, 3. *Meg-botsátom*, 4. *Rendelem, Rendre teſzem.* Commodare alicui in re aliqua. Cic. *Vukakvom dugovanyu kômu poszluſiti.* Einem in einer Sach dienen. *Valami dologban valakinek ſzolgálni.* Veniam commodare peccatis. Tacit. *Oproſztiti grebe.* Die Sind verzeichen. *Vétkeinek meg-botſátani.* Commodare capillum: Plaut. *Popraviti, nared ſpraviti laſzi.* Die Haar zurichten. *Az haját meg-igazitani, rendelni.*

Commŏdum, i, n. Cic. *Haſzen, ſajda.* 2. *Prilika.* r. Nutz. 2. e. Gelegenheit. *Haſzon 2. Alkalmatoſság.*

Commŏdùm *Adv.* Vide *Commodè.*

Commŏnĕfăcĭo, is, ĕre, ēci, actum. Cic. *Opominam.* Vermahne. *Meg-intem.*

Commŏnĕo, es, ēre, ŏnŭ, ĭtum. Plin. *idem.*

Commŏnĕfĭo, is, ĭĕri, actus ſum. Cic. *Opominamſze.* Vermahnet vverde. *Még-intetem.*

Commŏnĭtio, onis, f. Cic. *Opominanye.* e. Vermahnung. *Megintés.*

Commŏrātio, onis, f. Cic. *Zaderſavanye, Zakeſznenye, Zaſztentanye.* e. Saumnus, r. Verzug, das Vervveilen. *Lakás, Mulatás, Késés.*

Commŏrĭor, ĕris, ŏrī, ortuus ſum. (Dep.) Ter. *Szkup vumiram, Vmiram.* Miteinander ſterbe. *Együtt meg-halok.*

Commŏror, āris, āri, atus ſum (Dep.) Cic. *Szkupſze zaderſávam, keſznim, ſztentam.* Miteinander Saume, vervveile, verziehe. *Késödöm, Mulatok.*

Commōtio, onis, f. Cic. *Miczanye, Genenye, Pomiczanye, Razgibanye, Razgiblenye, Razbodenye, Pomikavanye, Potreſzenye.* e. Bevvegung. *Indulás, Felbáborodás.*

Commŏvĕo, es, ēre, ōvi, ōtum, (Act.) Cic. *Giblyem. Razgiblyujem, Pomiczavam, Razbagyamſze, Pomekavam, Potreſzujem.* Bevvege mich. *Felinditóm, Háborſtom.*

Commūne, is, n. Cic. *Obchinſzko duguvanye.* s. Gemeine Weſen. *Közönséges dolog.*

Commūnĭcātio, onis, f. Cic. *Podelenye.* 2. *Povédanye, Naznanye davanye.* e. Mittheilung. 2. e. Offenbahrung, Erzehlung, Gemein Machung. *Oſztalás.* 2. *Közlés, mondás.*

† Commūnĭcātīvus, a, um. JCt. *Podelyiv.* Mittheilig. *Oſztogatói.*

Commūnĭcātor, oris, m. Arnob. *Podelitel.* 2. *Povéditel.* r. Mittheiler, 2. Offenbahrer. *Oſztogató*, 2. *Mondó.*

Commūnĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Delim, Podájem.* 2. *Povédam.* Mittheile, 2. offenbahre. *Közlem, oſztogatok*, 2. *Nyilatkoztatom. Phras.* Comunicabo tecum rem meam. Impertiam tibi rem meam. partem capies de re mea. communis erit nos inter res mea. æque utrique noſtrúm res mea patebit. Utemur communi jure, æquo jure, pari poteſtate. Mecum meam rem communem habebis.

Commūnĭo, onis, f. Cic. *Obchina, Obchinſztvo*, 2. *Pricheſchanye.* e. Gemeinſchafft, *Item*, e. Genieſſung des heiligen Abendsmahl. *Közönséges Fgyeſség* 2. *óltári áldozat; Az az: óltari ſzentſég vévés.*

Commūnĭo, is, īre, īvi, ītum. (Act) Curt. *Objacbujem, Tvérdim, Jakſſe napravlyam.* Allenthalben beveſtige, bevvahre, Verſtärcke. *Megerősítem.* V. *Munio.*

Commūnis, is, *com.* ne, n. Cic. *Obchinſzki.* Gemein. *Közönséges, köz.*

Commūnĭtas, atis, f. Cic. *Obchina, Obchinſztvo.*

ſztvo. e. Gemeinſchafft. *Közönſéges, Társaſág.*

Commūnĭter. *Adv.* Cic. Commūnĭtùs. *Adv.* Nonn. *Obchinſzki, Po obchinſzki.* Gemeiniglich, ins Gemein. *Közönſégeſen.*

Commurmŭrātio, onis, f. Aul. Gell. *Szkup-mermranye.* s. Zuſammen Brummeln, e. Murmelung. *Együtt-morgolódás.*

Commurmŭro, as, are, avi, atum. (Neu.) Plin. *Szkup-mermram, Bernim.* Zuſamme murre, brume. *Együtt-morgok, Morgolódom.*

Commurmŭror, āris, ari. atus ſum. (Dep.) Cic. *idem.*

Commūtābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Premenlyiv, zmenlyiv, Neſztalen.* Veränderlich, Wanckelbahr, vertauſchlich. *Elváltozható.*

Commūtātio, onis, f. *Quint.* Comūtātus, ûs, m. Cic. *Premenyanye, Izmenenye.* e. Veränderung, Abvvechslung. *Változás.*

Commūto, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Zményam, Izmenyam.* Verändere, Vervvechsle, umvvechsle, vertauſche. *Megváltoztatom, Tſerélek.*

Cŏmo, is, ere, ompſi, omptum (Act.) Sil. *Laſzirugam, kinchim, Sznaſim.* Cziſram. Zierre, das Haar ſträle, Aufputze. *ékeſítem, Trifrázom.*

Cŏmo, as, are, avi, atum. *Tacit.* Vid. Cōmo. *Inde Particip.* Cŏmans & Cōmātus. *Virg.* Vid. Comoſus.

Cōmœdĭa, æ, f. Hor. *Chini vu igri obchinſzkoj kazani* Item *zmiſzlénye dugovany vu igri pokazano* peregr. *Komedia.* Schau-Spill, Poëtiſches Gedicht offentlich Vorgezauget. e. Comedi. *Komédia.*

Cōmœdĭōgrăphus, phi m. Cic. *Chinov vu igri Obchinſzkoj buduchch Iſpiſzavecz, na pervo doneſzitel.* Commedien-Schreiber. *Komédiát-ſzináló,* vagy *irò.*

Cōmœdus, i, m. Quint. *Igrach vu igri obchinſzki.* peregr. *Komediàſt.* Comediant der das Schau-Spiel hält. *Komédiát-játſzodtató.*

Cŏmōſus, a, um. Cŏmōſĭor, Cŏmōſiſſĭmus (à *Coma*, æ) Plin. *Laſzaſzt, Laſzat.* Haarig. *Hajas. Fürtös.*

Cŏmōtōrĭum, rii, n. Feſt. *Laſznaigla.* e. Haar-Nadl. *Haj-tö.*

Compactĭlis, is, *com.* le. n. Plin. *Szkup-ſzlozlyiv, zgnyetlyiv.* Zuſammen gefüglich. *Összve ſzorítható.*

Compactio, onis, f. Cic. *Szloſenye.* Das zuſammenbinden, Hefften, Packē. *összve-kötés, foglalás.*

Compactor, oris, m. (ſcilicet librorum.) *Knigo-vez, Knigo-zivecz.* r. Buchbinder, Zuſammenhefftер. *Könyv kötö.*

Compactūra, æ, f. (*ſcil.* librorum) Virg. *Knigo-vezanye, zivanye, Napraulyanye, ſzloſenye.* e. Zuſammenhefftung, r. Band. *Könyv kötés, összve-foglalás.*

Compāges, is, f, *Cic.* Compāgo, ĭnis, f. Ovid. *Zklopenye, Szkup-ſztiſznenye.* e. Zuſammenfügung, r. Hafft. *összve-foglalás.*

Compāgĭa, orum, n. *plur.* Plin. *Pchelſzke glavicze.* Die Köpffe der Bienen. *Mehéknek fejei.*

Compar, ăris, *com.* Liv. *Jednak.* Einem gleich. *Egyenlö, feles.*

Compar, ăris, m. *Subſtant.* Plin. *Hiſni-tovarus, Drùg, pàr vu hiſnom zakonu.* r. Ehe-Gemahl, ein paar Eheleute. *Házas-társ.*

Compărābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Priſzpodobliyiv.* Vergleichlich. *Haſonlitható.*

Compărātè *Adv.* Cic. *Priſzpodobno, Naprilikù.* Mit Vergleichung, Vergleichnuſs-Weiſse. *összve-vetve, Haſonlitva.*

Compărātĭo, ōnis, f. Cic. *Prikláda, Priſzpodablyanye, Szpodablyanye, priſzpodobà,* 2. *Pripraulyanye.* e. Vergleichnuſs, 2. e. Zubereitung. *Haſonlitás.* 2. *Készitès.*

Compărātīvè *Adv.* Aul. Gell. Vid. *Comparatè.*

Compărātīvus a, um, Cic. Vid. *Comparabilis.*

Compărĕo, es, ēre, ārŭi, ārĭtum, (Neu.) Cic. *Dobúgyam,* 2. *Zkaſujemſze, pokaſujemſze.* Komme, 2. Erſcheine. *Elöállok, jelen-vagyok, El-jövök,* 2. *Meg-mutatom magamat.*

Compăro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Priſzpodablyam, Szpodobim,* 2. *Zpravlyam, ztrudom dobivam,* 3. *Priprauly amſze kam,* 4. *Dva ali vech Párim, pàre chinìm.* Vergleiche, 2. verſehe, ſchaffe, 3. zubereite, 4. zvvey oder mehr paar gegen einander ſtelle. *Haſonlitom,* 2. *Gyüjtök, Faradtsággal nyerem.* 3. *utra-keſzülök.* 4. *kettöt, vagy többeket összve haſonlitok.*

Compaſco, is, ĕre, āvi, aſtum, (Act.) Cic. *Szkup-paſzem.* Mit einander vveide. *Együtt-legeltetek.* Paſſivum *Compaſcor* legitur apud *Varr.*

Compaſtor, oris, m. Hyg'n. *Szkup-paſztir.* r. Mit-Hirt. *Együtt-való pásztor társ.*

Compăter, ătris, m. JCt. *Kum.* r. Gevatter. *Koma.*

Compăternĭtas, ātis, f. JCt. *Kumſztvo.* e. Gevatterſchafft. *Komaság.*

Compătĭor, ĕris, ăti, aſſus ſum, (Dep.) Tertull. *Milo mije.* Mitleyden habe *Könyörülök, ſzánom.*

†Compătrĭōta, æ, m. *Szkup zemlyàk.* r. Mit-Landsmann. *Együt földi.*

Com-

Digitized by Google

†Compātrōnus, ni, m. JCt. *Szkup-branitel, Pomochnik*, pereg. *Patron.* r. Mit-Schirmer. *Egyût-való jó Akarómo, oltalmazóm.*

Compĕdĭo, is, īre, īvi, ītum, (Act.) Varro, *Okávam, o-puto dévam, Noge' szkup vpinyam.* In Eyſen und Band ſchlage, die Füſs zuſammen binde. *Megbekózom, Nyûgezem.*

Compellātio, onis, f. Cic. *Zazvanye, Imenuvanye.* e. Anruffung, Anredung, Nennung. *Meg-szólitás, Vádolás, Nevezés.*

Compello, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Zazávam, zovem, imenujem.* Ruffe, zurede, nenne. *Meg szólitom, nevezem.*

Compello, is, ĕre, ŭli, ulſum, (Act.) Cic. *Priganyam, naganyam, szkup-genim, primarjam, ſtilim, natirávam.* Nöthige, zvvinge, darzu treibe. *Egybe hajtom, kénszeritem.*

Compendiārĭus, a, um, Cic. *Précben, Précbni, kraiſi.* Vortheilhafftig, kürtziger. *Rôvid, ſummás.*

Compendĭfăcĭo, is, ĕre, ēci, actum, Plaut. *Précbim, kraim*, item *Dobivam.* Kürtzer mache, gevvinne. *Rôviditem, haſznra-forditom.*

Compendiōſus, a, um, Prud. *Précben, kratek.* Kurtz. *Rôvid.*

Compendĭum, ii, n. Plaut. *Zavjetek, kratkocba, Précbecz, Szkrachenye y zavjetje cheſza*, item. *Dobitek.* Kurtzer Begriff, 2. r. Gevvinn. *Rôviditég* Item: *nyeresség.*

Compensātio, onis, f. Cic. *Nadomeſchenye, Naplatenye.* e. Vergeltung, Erſetzung. *Meg-fizetés, kipótolás.*

Compenſo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Nadomêſcbam, Naplachujem.* Vergelte, erſetze. *Meg-fizetem.* Phras. Tua merita compenſare non potero. Nullam tuorum meritorum partem aſſequar. Nulla mihi eſt ſatis digna tot officiorum remuneratio. Nunquam ſatis cumulatè officium reddam. Nullis officiis tuam humanitatem exequabo. Tuam voluntatem non ſatis ex æquo remetiar. Nunquam te dignam gratiam referam.

Compĕrendĭnātio, onis, f. *Plin.* jun. *Prek zutraſnicza, odlachenye, odlaka na prék zutra.* r. Aufzug auf dem übermorgigen Tag. *Halogatás, holnap után-valo hallaſztás.*

Compĕrendĭnātor, oris, m. JCt. *Odlachitel.* r. Aufſchieber. *Holnap-után-való halaſztó.*

Compĕrendĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Odlachim, zanaſſam na prek zutra.* Aufſchiebe, auf übermorgen ſchiebe. *Napról napra halogatok.*

Compĕrĭo, is, īre, compĕri, ertum, (Neu.) Cic. *Nabajam.* Erfahre. *Feltalálom.*

Comperĭor, ĕrīris, ĕrīri, ertus ſum, (Depon.) ſalluſt. *idem.*

Compernis, is, *com.* Plaut. *Sepavecz.* Der mit Füſſen hineinvvertzgehet. *Ôſzve-hajlott térdû*, k*atſiba.*

Compes, ĕdis, f. Terent. *Okova ſelézna, puto, potta ſeleznа, ſelezje.* e. Füſs-Feſſel, s. Fuſs-Eyſen. *Béklô, Vas.*

Compeſco, is, ere, eſcŭi (Act.) Cic. *Krotim vztaſujem Zdêrſujem, Szteſem.* Bezähme, bezvvinge, Hinterhalte. *Le-tſendeſitem, Enybitem.*

Compĕtens, entis, *om.* JCt. *Szkup-proſzechi.* Item, *Doſztojen.* Mit anhaltend. *Item.* gebührlich. *Együtt kérô* 2. *Illendô.*

Compĕtenter, *Adv.* compĕtentĭus, compĕtentiſsĭmè Apul. *Doſztojno.* Recht, füglich. *Illendô-képen.*

Compĕtentĭa, æ, f. JCt. *Cbáſzti*, &c. *Szkup-proſſnya.* 2. *Berkanye za kakvo dugovanye y vtekanye; z-drugem ponaſſanye.* e. Mitbitt, e. Mitvverbung vvegen etvvas. *Együtt kérés*, 2. *Tiſztre vágyodas.*

Compĕtītor, ōris, m. Cic. *Szkup-proſzecz.* 2. *Berkavécz za kakvu chaſzt, z-drugem ponaſſavecz.* r. Mit-Bitter. 2. r. Mit-Werber. um eine Stelle. *Együtt kérô* 2. *Tiſztre vágyodó, Tiſztet kivánо.*

Compĕto, is, ĕre, īvi, ītum. Quint. *Szkup-proſzim.* 2. *Berkamſze. z-drúgem ſze ponaſſam, Nagányam za kakvo dugovanye,* Zugleich bitte. 2. Mit begehre, bevverbe *Együtt-kérem, kivánom, Tiſzt-után járok*

Compīlātio, onis, f. Cic. *Oplenenye, Poroblenye.* 2. *Iſzpiſzanye iz drugeh knig.* e. Plinderung, Peraubung. 2. e. Ausſchreibung frembder Bûchern. *Foszlás, Latorkodás.* Item *márkônyvek-bûl ki irás.*

Compīlātor, oris, m. *Iſzpiſzavecz iz drugeh knig.* 2. *Oplenitel, Porobitel.* r. Ausſchreiber frembder Schrifften. *Item* Plinderer, Perauber. *Mas kônyvek-bûl ki Iró*, Item *Foszló.*

Compīlo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Oplenyujem, Robim. Raznaſſam.* Plindere, Beraube. *Meg-Foſztom, Rabolom.* 2. *Iz drugeh knig ſzkup znáſzam, zpiſzávam.* Aus andern Bûchern zuſammen trage. *Más kônyvek-bûl ki irom.*

Compingo, is, ĕre, ēgi, actum (Act.) Cic. *Szkup-ſztaulyam, ſzklaplyam, Szlaſem, Szlagam*

Digitized by Google

ſzterpávam. Zuſammen ſetze, zuſammen füge, Backe, einbinde. *ősſzve kőtőm, ſzglalom.*

Compītālia, ōrum, *plur.* n. Cic. *Szvetki krisputni, koſzuſzse negda obſzlaſzvali na krisputieh pomladom letu.* Feſt, die man nach neuen Jahr am Creutz Weeg gehalten hat. *Kereſzt-úton rendelt ünepek.*

Compītālītĭa, orum, n. *plur.* Cic. *idem.*

Complăcentĭa, æ, f. oblectātio, onis, f. Cic. *Naſzladuvanye, Naſzladnoſzt, vugodnoſzt.* e. Ergötzlichkeit. *Gyönyörködés, Mulatság.*

Compĭtum, ti, n. Varro. *Kriſoputje, na vnoge ſztrane Razkrisje.* r. Creutz - Weeg. *Sokfelé kereſzt-utak.*

Complăcĕo, es, ere, ăcŭi, ăcĭtum, (Neu.) Plaut. *Dopadamſze, Vugodenſzem.* Wohl gefalle, bin angenehm. *Tetſzem, Kedvetkedem.*

Complāco, as. are, avi, atum, (Act.) Cato. *Utaſujem, Krotim, Mirim.* Verſöhne, befriedige, ſtille. *Meg-engeſzteltem, Enyhitem.*

Complānātor, oris, m. Apul. *Ravnitel.* Ebner. *Igazgató.* 2. Transl. *Pomeritel.* r. Verſöhner, Befriediger. *Békeség ſzerző.*

Complāno, as, are, avi, atum, (Act.) Cæs. *Zravnávam, Jednáchim, Ravnam.* Ebne, eben mache. *Meg-egyenitem.*

Complector, ĕris, ectĭ, exus ſum, (*Dep.* apud alios *Com.*) Cic. *Obimlyem.* 2. *Zadersávam, Priemlyem.* Umpfange 2. begreiffe, faſſe. *Megőlelem* 2. *őſzve-fogom.* 3. Transl. V. *Amo, Foveo.* Cic.

Complēmentum, ti, n. *Cic.* Complētĭo, onis, f. Auguſt. *Szpunenye, Zapunek, Zverſzenye, Dokonchanye.* e. Erfüllung. *Tellyeſzités, Végezés.*

Complex, ĭcis, *om.* Sidon. *Pajdaſz, Délnik.* Geſell, theilhafftig. *Részes-társ.*

Complexim, *Adv.* Cic. *Z - obimanyem.* Mit der Umpfahung. *ölelve.*

Complexĭo, onis, f. Cic. *Obimlenye.* e. Umfaſſung, Umarmung. *Béfoglalás, ölelés.*

Complexus, ûs, m. Cic. *idem.*

Complĭco, as. are, ĭcŭi, (āvi,) plĭcĭtum (plĭcātum) Cic. *Zakerpávam.* 2. *Szkup - zviam* Zuſammen flicke. 2. vvickle, zuſammen falte. *Foldozom*, 2. *őſzve-tűrőm, őſzve-akaſztalom.*

Complōrātĭo, onis, f. Liv. *Oplakanye, Szkupjavkanye, Oſaluvanye.* Das Weinen, e. Beklagung. *Együtt ſirás, Siratás.*

Complōrātus, ûs, m. Liv. *Idem.*

Complōro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Szkup-plachem, Oplakujem, Szkup-ſalujem, Czérimſzte.* Mit vveine, beklage, betaure. *Siratom, Sirok, Együtt - ſiránkozom.*

Complūres, Complūrā (Complūrĭă) *ium*, n. *plur.* Jul. Cæſ. *Vnogo-vech, vnogeſſi.* Mehrer, ſehr viell. *Több-dolgok, Nagy Sokak.*

Compluſcŭli, ōrum, m. plur. Plaut. *Nekuliko vech, malovnogeſſi.* Etvvas mehrer, *Többetskék, Egy néhányak.*

Compluſcŭlè, *Adv.* Aul. Gell. *Vechkrat.* 2. *Malovech.* Offt, etvvas mehr. *Többször, Egy-kevesnyére, többül.*

Complŭvĭum, ii, n. Complŭvies, iēi, f. Colum. *kalje, kapniſche, Meſzto, vukoſzte kap krovna ſztrécbe.* Ein Orth, da ſich von Tächeren das Regen Waſſer ſammlet. *Olly bely, a' hova az eső-viz öſzve-gyül.*

Compōno, is, ere, ŏſui, ĭtum. (Act.) Cic. *Szkupſztavlyam, Nared - ſzlaſem, zagrinyam ſzkup-znáſſam, zlágam.* Zuſammen ſetze, trage, ordne. *őſzve-vetem, őſzve békéltetem.*

Comporto, as, are, (Act.) Cic. V. Confero.

Compos, ōtis, *om.* Cic. Vid. *Particeps.* aliquem urbis compotem facere. Cic.

Compŏsĭte *Adv.* Cic. (Compoſitiùs, *Tacit.*) *Szpravno, naredno, ſzloſno.* Ordentlich, Eigentlich. *Helyeſen, tſinoſon.*

Compŏsĭtĭo, onis, f. Cic. *Szláganye. ſzloſenye, ſzpravlyanye, ſzkup - ſztavlenye.* e. Zuſammen Setzung, r. Vertrag. *őſzve-ſzerzés, Rakás.*

Compŏsĭtor, oris, m. Cic. *Szloſitel, ſzloſnik ſzkup - ſzpravitel.* r. Zuſammen Setzer, Füger. *őſzve-ſzerző, rakó.*

Compŏsĭtūra, æ, f. Cato, (Compoſtura.) *Szlaganye. ſzkup-ſzpravlyanye.* Etvvas zuſammen geſetztes. *őſzve - Rakás.*

Compōtātĭo, onis, f. Cic. *Szkup-pitje, Piliſz.* Das zuſammen trincken, e. Zeche. *Együttital, ivás.*

Compōtātor, & Compōtor, oris, m. Cic. *Szkup-pianecz, Pitni - tovaruſz.* r. Wein-Geſel, Zech-Bruder. *Jó társ.*

Compōto, as, are, avi, atum & ōtum (Neut.) Cic. *Szkup pivem, Pianchuiem.* Mit einander trincke und Zeche. *Együtt-iszom.*

Compōtrix, īcis, f. Terent. *Pitna tovaruſſicza, Piana Stucza, Pitna-Szeſztricza, vinſzka muſſicza, malo dobra.* e. Mit-Saufferin Sauff-Schweſter, Volle Lutzel. *Együtt Iddogalóné, Ivóné.*

Compræs, ædis, m. Feſt: *Szkup-poruk, Jemecz.* r. Mit Bürg. *Együtt-kezes.*

Compranſor, ōris, m. Cic. *Szkup - Obednik, Obeduni*

Digitized by Google

Obedni tovarúsi, *Drùg.* 1. *Zu Mittag Mit-Esser. Egyût-ebédelő.*

Comprěhendo, is, ĕre, endi, ensum (Act.) Cic. *Zapopádam*, *Vlaolyam*. Ergreiffe, ervvische. *Meg-fogom*, *Bé-foglalom*. 2. Vid. *Assequor*. 3. V. *Amplector*. Aliquem beneficiis, amicitiâ comprehendere.

Comprěhensio, ōnis, f. C. c. *Zapopadanye*, *Zgrablenye*, *Vetje*, *Vlovlenye*, *Popadanye*. e. Ervvischung, Ergreiffung, Faſsung. *Meg-fogás*, *Bé foglalás*.

Compressio, onis, f. Cic. *Szkup Sztisztkanye*, *Pritisztkanye*, *Satisztka*. e. Zuſammen-drucků. *öszve nyomás*, *szoritás*. *Meg saeplőtétés*.

Comprĭmo, is, ere, essi, essum. (Act.) Cic. *Szkup Sztisztkam*. *Pritisztkám*, *Sztisztkávam*, *pritisztakávam*. Zuſammendrucke, beſchlieſſe. *öszve-nyomom*, *szorítom*. 2. v. *Corrumpo*, *Vitio*. Vi compressa vestalis: Liv.

Comprŏbātio, onis, f. Cic. *Potvergyenye*, *pobvalenye*. e. Guthheiſsung, Billigung. *Jovalás*, *ditsérés*, *binnyerés*.

Comprŏbātor, oris, m. Cic. *Potverditel*, *Pobvalitel*. r. Guthheiſser, Billiger. *Ditsérő*, *jovalló*.

Comprŏbo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Potvergyujem*, *hvalim*. Guthheiſse, billige, lobe. *Jovallom*, *binnyitom*, *ditsérem*.

Comprōmissārius, ii, m. JCt. *Z-volyum dobb praudajucheh zebrani Szudecz*. Ein vvillkührlicher, von der Parthey ervvehlter Schied-Richter. *Két tőrvénykedő részekrei akarattyából választott biró*.

Comprōmissum, i, n. Cic. *Obétchanye*, *y privolenye dobb praudajuchch na kakvu pogodbu*, *k-iednomu Szudczu*. Einhellige Bevvilligung auf einen Schiedmann. *Két felperesnek megok kőzőt meg-alkuvósa a' Birák felől*.

Comprōmitto, is, ĕre, īsi, issum, (Act.) Cic. *Privolyujem*, *prisztajem z-drugum sztranum k-iednomu Szudczu*. Einen Schied-Richter annehme. *Velem tőrvénykedő részrei egy Birónak bagyom magamat*.

Compŭtātio, onis, f. Plin. *Brojenye*, *rachunanye*. e. Rechnung. *Meg-számlálás*.

Cōmpŭto, as, are, avi, atum, (Act.) Ovid. *Rachunam*. Ausrechne. *Meg-számlálom*, *számot-vetek*. 2. *propriè* significat cum alio putare vg. *Vitet* &c. vid. *Puto*.

Con, *præpos.* (sola nunquam ponitur) Ovid. idem ac *Cum*, z-*stkup*. Mit. *Eggyût*.

Cōnāmen, ĭnis, n. *Ovid*. Cōnātus, ûs, m. Cic. *Térsenye*, *potrudenye*. e. Anvvendung, Bemühung. *Igyekezet*, *strándás*.

Cōnāmentum, ti, n. Plin. *Podpornya*. Eine Stutze. *Támasz*, *gyámol*. 2. V. *Commen* &c.

Concălĕfăcĭo, ăcis, ĕre, ēci, actum, Cic. *Szkup topim*, *grejem*, *prigrejam*. Mit ervvärme, vvarm mache. *Egyût melegitem*.

Concălĕfio, is, ĭĕri, actum, Varro. *Szkup topel postajem*. Zugleich ervvärmt vverde. *Együtt melegedek*.

Concămĕro, as, are, avi, atum, (Neu.) Plin. *Bóltam*. Ein Gevvölb mache. *Meghóltozom*.

Concătēno, as, are, avi, atum, (Act.) Lact. *Szkup na lancz mesbom*, *Szklaplyam*. An einander vvie eine Ketten füge. *öszve-láncztozom*.

Concăthĕdro, as, are, avi, atum, (Neu.) Ovid. *Poleg mene kega na fizojanicza*, (*Predhalnicza*) *posztavlyam*. Neben meiner einen auf die Cantzel. ſtelle. *Valakit predikálo székre mellém vesznek*.

Concăvo, as, āre, avi, atum, (Neu.) Ovid. *Zkup-dubim*, *dublyem*. Aushöllere, hohl mache. *Meg-vájom*.

Concăvus, a, um, Cic. *S'upely*, *prazen*, *dubov*. Hohl, gehölt. *Hézag*, *üreg*, *vájott*.

Concēdo, is, ĕre, essi, essum, (Neut.) Cic. *Dopuschom*. peregr. *Hengédujem*. Zulaſſe. *Engedek*. 2. *Odbájam*, *odbágyam*. Hinvveg gehe. *Elmégyek*. Concedere aliquo, *vel* ad aliquem locum: Cic. *kamo*, *ali* v. *kakvo meszto odbagyati*. Etvvo hin. *oder* auff ein Orth hinvveg gehen. *Valahová menni*. 3. V. *Condono*. *Remitto*. Liberorum peccata, parentum misericordiæ concesserunt: Cic. *Decze Pregreske*, *roditelomszte szmiluiuchi*, *jeszu oprosztili* &c. 4. V. *Morior*. Concedere naturæ, vitâ, *Tac.* fato *Plin*. *Vumreti*. Sterben. *Meghalni*. 5. V. *Fateor*. *Assentior*. Concedere in sententiam alicujus. Liv. *K-govorenyu drugoga privoliti*, *Z-drugem jednake volye biti*. Eines Meinung ſeyn, einen folgen. *Valaki értelmével egyett érteni*. 6. *Odpuschom*. Nachlaſse, Nachgebe. *Engedek*. Concedere alicui primas. Cic. *Odpustiti kómu pervinstvo*. Einem den Vorzug laſsen. *Az elsőséget másnak engedni*. 7. V. *Consentio*. ut *N.* 5. Senatus petitioni tuæ concessit. *Gosztpoda vécshniki jeszu k-svojoj proszbyi privolyili*. Der Rath hat dich deiner Bitt gevvähret. *Az tanács béli Urak meg balgattá a' kérésedet*. 8. V. *Obedio*. Terent. 9. V. *Subdo*, *subjicio*. Scilicet *me*. Concedere in ditionem, imperiúmque alterius. *Liv.* &c. 10. V. *Do*, *Tribuo*, *Permitto*. Sepulturæ locum alicui concedere. Hoc concedite pudori meo *Cic.* &c.

Concentĭo, onis, f. & **Concentus**, ûs, m. Cic.

Szloſno ſzkup-poptovanye, ſzloſno glaſzje. Das zuſammen-ſingen, r. Geſang der vvohl zuſammen ſtimmt. *Egyezö éneklés, Együtt éneklés.*

Concentor, oris, m. JCt. *Szkup poptovavecz. z-drugem Pevecz.* r. Mit-Singer. *Együtt énekló.*

Concentŭrĭo, as, are, avi, atum. (Act.) *Plaut.* quaſi per centurias colligo. V. *Colligo, Congrego.*

Conceptĭo, onis, f. & **Conceptus**, ûs, m. Cic. *Zanoſſenye.* e. Empfängnus. *Foganat, Fogantatás.* 2. *Prietje, zachetje, vu pámeti zmiſlenye.* Die Faſſung in den Sinn, Verſtand in einer Sach. *Elmében fogás, gondolás.*

Concerno, is, ĕre, ēvi, ētum (Act.) Cic. V. *Cerno. Video.* 2. *Szkup z-drugem ſzéjem, preſzéjem.* Mit einander ſiebe. *együtt ſzitállok.*

Concertātio, onis, f. Cic. *Z-rechmi Borenye, Pregóvárjanye.* r. Worth-Zang. *Megvitás, háborgás.*

Concertātīvus, a, um. Quint. *Borliv, Borechiſze, Szvadliv z-rechmi, Pregovarjajuchiſze.* Mit einander ſtreitend, zanckend. *Viaskodtató, vádolás ellen-való.*

Concertātor, oris, m. Tac, *Z-rechmi boritel, Pregovarjavecz, Szvadlivicza.* Zancker, Haderer, der Gern einen Wort-Streit anfängt. *Veſzekedő.*

Concertātōrĭus, a, um. Cic. *Szvadliv, Pregovarjavliv.* Zänckiſch, Haderhafftig, Streitiſch. *Veſzekedő: Tuſakodó.*

Concerto, as, are, avi, atum. (Neu.) Cic. V. *Certo.* 2. *Szkupſze borim, Pregovarjam, Szvagyujem.* Mit einander ſtreite, zancke, Hadere. *Meg-vivok.*

Conceſsĭo, onis, f. & **Conceſſus**, ûs, m. Cic. *Dopuſchenye, Dopuſztenye*, peregr. *Hengeduvanye.* e. Erlaubnus, Zulaſſung. *Engedés, Engedelem.*

Concha, æ, f. Cic. *Skolyka v oſztake felye riba, káſze zakláplya, kaktiſzu Púſi, Prilepki*, vulgò *Oſtrige*, &c. r. Muſchel-Fiſch, und ein jeder Fiſch der harte Schallen hat, alſs Schnecken, Auſtern, &c. *Kemény héju minden némű hal.*

Conchātus, a, um. Plin. *Na nachin Skolyke napravlyen.* Geſtaltet vvie ein Muſchel. *Tſiga &c. módra tſinált.*

Conchis, chis, f. Juv. *Bob z-moſtniczum.* 2. *Jeſztvina iz boba, graha*, &c. *Z-Moſſnicznami kubanoga.* e. Bohne mit Hülſen. 2. daſs Eſſen von Ungevvelleten Bohnen. *Hüvelykében-való bab.* 2. *Abbol-való étek.*

Conchȳlĭātus, a, um. Plin. *Z-Skarlatnum bojum*, vulgò *fárbum zmocben.* Mit Purpur Farb gefärbt. *Skárlát ſzinű főſtékkel főſtetett.*

Conchȳta, æ, m. Plaut. **Conchȳlĭŏlĕgŭlus**, i, m. JCt. *Skolyk*, vulgò *Oſtrig, morſzkeh puſov &c. Lovecz, Zizkávavecz.* Purpurſchnecken-Muſchel-Fiſcher. *Tengeri tſiga halászó, Szedő.*

Conchȳlis, is, f. *Lucr.* **Conchȳle**, is, n. *Plin.* **Conchȳlĭum**, ii, n. Cic. *Skarlatni, morſzki pùs.* e. Meer-Schneck. *Tengeri tſiga.* 2. eſt nomen generale ad *Conchas.* 3. V. *Murex.* 4. accipitur pro *veſtibus* conchyliis *ſeu* murice coloratis. 5. ponitur pro *ipſo colore* ità *Plin.*

Concīdo, is, ĕre, cīdi, īſum à *Cædo.* (Act.) Cic. *Raſzekujem.* Zerhaue. *Elmetélem.* 2. *Na drobno ſzéchem, Réſem, Koſſem.* In Stücklein Zerhacke, Zerſchneide. *Aprón metélem.* 3. Szkup *ſzéchem, réſem, koſsem.* Mit einander zerhaue, zerſchneide, zerbacke. *Őſzve vágom.* 4. v. *Labefacto, Convello.* Cùm omnem auctoritatem Senatûs &c. concideres. *Cic. l. 3. de Orat. c. 1.* Item v. *Verbero.* Virgis plebem Rom. concidere. *Cic.* Aliquem pugnis concidere: Plaut.

Concĭdo, is, ĕre, ĭdi, cāſum à *Cado* (Neut.) Cic. *Prepádam.* Einfalle. *Meg-eſek.* 2. V. *Cado.* 3. Transl. V. *Pereo.* Qui non modò præcipitanti Patriæ ſubvenirent, ſed eam nimis tardè concidere mœrerent. *Cic. pro Sext.* 4. pro *deſtatu dejici.* Cùm ſenatûs authoritas concidiſſet. *Cic. 1. Attic.* 5. V. *Deficio.* Quòd ſi cui ſimul animus cum re concidit. *Cic. 3. Tuſc.* 6. V. *Quieſco, Ceſſo.* Concidunt venti, fugiúntque nubes: *Hor. 1. carm. Od. 12.*

Concĭlĭābŭlum, li, n. Cic. *Szpravliſche.* 2. *Kurvinſzko ſztanye, Hiſa.* Plaut. 3. *Szkup-ſzpravlyanye zlocheſzteh lyudih.* Plaut. 4. *Krivo y ſtajno, neredno ſzkup-zbajanye ſztalniſſa lyudeh redovneh.* e. Zuſammenkunfft. 2. s. Huren-Hauſs. 3. Zuſammenkunfft loſer Leithen. 4. Heimliche unrechtmäſſige Verſammlung der Geiſtlichen. *Gyülés.* 2. *Bordély-ház.* 3. *Roſz emberekneh őſzve-gyülésſe.* 4. *Szerzeteſseknek titkos őſzve-menéſſe, jövéſſe.*

Concĭlĭātĭo, onis, f. Cic. *Pomerenye, mirenye, vjedinenye.* e. Verſöhnung, Vereynigung. *Megbékélés, engeſztelés.*

Concĭlĭātor, oris, m. Cic. *Pomeritel, Miritel, Jedinitel.* r. Werber, Verſöhner, Vereyniger. *Megbékéltető, engeſztelő.*

Concĭlĭātrix, īcis, f. **Concĭlĭātrīcŭla**, æ, f. Cic. *Pomeritelicza, Miritelicza, Jedinitelicza.*

Mitte-

Digitized by Google

e. Mittlerin, Verſöhnerin. *Engeſztelőné.*

Conciliātūra, æ, f. *Senec.* Concilĭātus, ûs, m. *Lucret.* Vide *Conciliatio.*

Concĭlio, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Mirum, jedinim, pomerujem.* Vereinbahre, verſöhne, befriedige, vergleiche. *Meg-engeſztelem, őſzve békélcetem.*

Concĭlium, ii, n. Cic. *Zbor, Veliko Czirkovno, ſzpraviſcbe.* e. Verſammlung der Geiſtlichen. *Nagy ſzerzetteſſek gyűlésſe.*

Concinentĭa, æ, f. Macrob. *Vjedinenye glaſza.* e. Zuſammenſtimmung. *Meg-egyezés.*

Concinnantĭa, æ, f. *Sidon.* Concinnātio, onis, f. *Varr.* Concinnātūra, æ, f, Vet. Gloſs. *Vjedinenye, vredenye, ſzloſenye.* e. Zuſammen-Ordnung, Zuſammenſtimmung, Zuſammenfügung. *Egybe-illetés, megtſinálás, egybe-rakás.*

Concinnātor, ōris, m. Colum. *Szkup-ſzpravitel, znaſſavecz, nareditel, nakinchitel, laſzo-ſerk.* Der etwas zurichtet, r. Zuſammentrager, Ordner, Haarſchmücker, Paruquenmacher. *Valaminek őſzve-rakója, bajſodorító, baj-feltſinálló.*

Concinnè *Adv.* Cic. *Lepo, ſzpretno, verlo, vludno, ſzloſno.* Hübſch, zierlich, nett, galant. *Ékeſen. Illendőképen, tſinoſán.*

Concinnis, is, *com.* ne. n Apul. *Lép, vluden, ſzpreten, ſzloſen.* Hübſch, nett, artlich. *Szép, ékes, tſinos.*

Concinnĭtas, ātis, f. & Concinnĭtūdo, ĭnis, f. Cic. *Kinchenye, rednoſzt, ſzpretnoſzt, ſzloſnoſzt, vludnoſzt.* e. Zierde, Zierlickkeit, feine Ordnung. *Ékeſség, tſinóſság.*

Concinno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Szkup-ſzpravlyam, rédim, napravlyam, kinchim, ſzkup-donaſſam.* Zuſammenſetze, trage, ordne, zierlich mache. *Hozzá-ſzabom, illetem, ékeſitem, alkotom, tzifrázom.*

Concinnus, a, um, Cic. *Comparat.* Concinnior *Horat.* Vide *Concinnis.*

Concĭno, is, ĕre, cĭnŭi, entum, (Neut.) Cic. *Szkup-popévam, Vjedno - pévam.* Zuſammen ſinge, mitſinge, zuſtimme. *Együtténeklek.*

Concĭo, is, īre. (à *Cieo*) *vel* Concieo, es, ēre, īvi, ītum, & Concĭo, is, īre. īvi, ītum, (à *Cio.*) Act. *Liv.* Vid. *Cieo. Convoco.* &c.

Concĭo, onis, f. Cic. 1. *Zbodiſcbe lyucztva, ſzkupcbina.* 2. *Govorenye na zbodiſchu.* 3. *Naouk, Nagovarjanye.* 4. *Pred pukom Pripoved.* vulgò *Prodecbtvo, Prodika.* 5. *Meſzto iz kdgaſze cbinì govorenye, Nagovoralnicza.* e. Verſammlung des Volcks. 2. e. Rede an eine Gemeinde. 3. e. Lehr, Zuſprechung. 4. e. Anrede, Predig. 5. s. Orth, da die Rede geſchiehet. *Őſzve-bivás, Gyűlekezet.* 3. *Tanitás.* 4. *Predikátzio,* 5. *Predikálló-bely.*

Coacĭōnābundus, a, um, Liv. *Nagovarjajúcbi, Govorechi nad Pukom, Predekujuchi.* Die Predig habend. *Prédikálni-akaró.*

Concĭōnālis, is, *com.* le, n. Cic. Concĭōnātōrĭus, a, um, Cic. *Prodechni, Nagovoritelov, a, o, Pripovedavſzki, Govoritelſzki, Pukov, Poſzluſſitelſzki.* Das zu der Verſammlung, oder der Rede dienet. *Prédikátziói, A'kiſzoba el-nem múlatja a' gyűlc kezetet.*

Concĭōnātor, oris, m. Cic. *Dubovni pripovédavecz, nazveſztitel, nagovoritel lyuczkva, navuchitel,* vulgò *Prodikator, Koncionator.* Redner vor dem Volck, Prediger, Lehrer. *Prédikátor.*

Concĭōnor, āris, āri, ātus ſum, (Dep.) Cic. *Szpravno y redno od jednoga dugovanya govorim, obchinu vuchim, nagovarjam, k-puku govorim,* vulgò *Prodikujem.* e. Rede halte, predige, von einem Ding rede. *Prédikállok.*

Concĭpĭo, is, ere, ēpi, eptum, (Act.) Cic. *Prieméyem, zamoſſujem.* 2. *Kánim.* Empfange, 2. vornehme. *Meg-fogom, Megfoganok, Mébemben fogadok* 2. *Altal-látom.*

Concīsĭo, onis, f. *Cic.* Concīsūra, æ, f. ſenec. *Szkoſzanye, na drobno zeſzechenye.* e. Zerſchneidung. *Darabokra-oſztás.*

Concīſus, a, um, Cic. *Szkoſzan, na drobno zeſzéchen.* Zerſchnittlet, klein geſchnitten. *Megmetélt, metſzetett.*

Concĭtāmentum, ti, n. *Senec.* Concĭtātio, onis, f. Cic. *Nadraſenye, nadbuſztenye, podſzigánye, podbadanye, podignenye.* e. Anreitzung, Anſtifftung, Bevvegung. *Felbáborodás, megindúlás, báborodás.*

Concĭtātor, oris, m. *Cic.* Concĭtor, ōris, m. Tacit. *Pocbetnik karke,* &c. *Podbuſztitel, nadraſavecz, pobuchitel.* r. Aufvviegler, Anſtiffter, Urheber. *Felbáborító, indító.*

Concĭtātrix, īcis, f. Plin. *Zapóchetnicza, podbuſztitelicza, draſavicza, berkavicza.* e. Aufvvieglerin, Anſtiffterin. *Felinditónő.*

Concĭto, as, are, avi, atum, (Act.) *Frequ.* à Cieo.) Cic. *Nabuſztujem, podtſſem, perotſ bérchem, pobuchujem, podbuſzchádam, podbádam.* Anreitze, antreibe, anſtiffte. *Felbáboritom, Indítom.* 2. *Szkup-rezúvam,* &c. Vid. *Cieo.*

Conclāmātio, onis, f. Tacit. *Szkup-kriknenye, Kricbanye, Viknenye, Zakricbanye.* Item. *Zdvojnoſzt, Zdvojenye,* Das Zuſammenſchreyen,

schreyen, e. Verzvveiffiung. *Egyûtt-kiáltás, ûvöltés, Kiáltozás.* item *Kétségbe-ésés.*

Conclāmo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Szkup-vschem, krichim.* item, *Zvvajam, na zdvoimoszt idem.* Zuſammen ſcreye. *Item.* Verzvveiffle. *Nagyon kiáltok*, ûvöltök. item. *Nintſen felöle reménységem.* Conclāmātum eſt, Tacit: *Nevech ujjanya, vſzeje preßlo, zdvojeno jeſzt.* Es iſt mehr keine Hoffnung, es iſt alles vorbey, es iſt verzvveiffiet. *Nintſen több reménység.*

Conclāve, is, n. *Cic.* Conclāvium, ii, n. *Plaut.* Conclavis, is, f. Vitr. *Szkrovna hiſa, hiſa nuternya, komora.* Verborgenes Zimmer, e. Kammer. *Záros kamara, záros bely ſzoba.*

Conclūdo, is, ĕre, ūſi, ūſum, (Act.) *Cic.* Conclāudo, is, ere, auſi, auſum, Colum. *Szkup-zapiram, zapiram, zakleplyem.* Zuſammen einſchlieſſe, verſperre. *Öſzve-rekeſztem, bére keſztém, bézárom.* 2. V. *Definio. ſtatuo,* &c.

Conclūſio, onis, f. Cic. *Szklop.* 2. *dokanchanye, konecz.* r. Beſchluſs, s. Ende. *Elvégezés, bérekeſztés.*

Concœna, æ, m. Lucill. *Szkup-vecherjavecz.* r. Miteſſer zum Nachtmahl. *Egyûtt-vatſoráló.*

Concœnātio, onis, f. Cic. *Szkup-vecheranye,* item *Vecherno goſcſkenye.* Das zur Nachtmahl mit eſſen, s. Abend-Gaſtmahl. *Egyûtt-vatſorálás.*

Concŏlor, ōris, *om.* Plin. *Jedno-licz, jednofarb.* Von gleicher Farb, gleichfärbig. *Egy-ſzinû.*

Concŏquo, is, ĕre, ōxi, octum, (Act.) Cic. *Prebavlyam, ſzkup kuham.* Metaph. *Terpim, podnaſſam.* Verdäue, mit-koche, *Metaph.* Leide, vertrage. *Meg-emészſztem, ſzenvedek.* Metaph. *Szenvedek.* Civitas non poteſt concoquere ſenatum. *Varaſchani nemogu terpeti y podneſzti goſzpodu vechnu.* Die Burger können nicht ausſtehen die Raths-Herren. *A város ezt a' tanátſot el-nem ſzenvedheti.*

Concordĭa, æ, f. *Cic.* Concordĭtas, atis, f. Pacuv. *Szloſnoſzt, ſzlaga.* e. Einhelligkeit. *Értség, egyeſség.*

Concordĭter, *Adv.* Cic. *Szloſno, ſzkladno, jedino.* Einhelliglich. *Egyen-lőképen*, egy *akaratból.*

Concordo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Szlaſem ſzkladam, z-drugem derſim.* Uber-einſtimme. *Egyezek, egyet-értek, Máſſal tartok.*

Concors, ordis, *om.* *Cic.* concordior, *Plaut.* Concordiſſimus, *Cic.* *Szloſen.* Einhellig. *Egyező.*

Concrēdo, is, ĕre, ēdĭdi, ĭtum, (Act.) Cic. *Zauſfam, veruiem.* Vertraue. *Reá-birom.*

Concrēmentum, ti, n. *Apul.* Concrēt us, ûs, m. *Plin.* Concrētĭo, onis, f. Cic. *Zraſztenye, ſzkupraſztenye.* e. Zuſammen-vvachſung. *Öſzvenövés, ragadás, öſzvefagyás.*

Concreſco, is, ĕre, ēvi, ētum, (Neu.) Cic. *Szkup-raſztem,* item. *Zmerzávamſze.* Zuſammen vvachſe. *Item*, gefriere. *Öſzvenövök.* item *öſzve-fagyok.* Concreſcere frigore, Lucret. *Zmerzavatiſze.* Gefrieren. *Hidegtül meg-fagyni.*

Concrētum, ti, n. Cic. *Zraſztenye cheſza tverdo.* Etvvas hart zuſammen gevvachſen. *Öſzve-ragadott, öſzve forrot.*

Concŭbīna, æ, f. Cic. *Prilóſnicza, Hotnicza, Prilegavicza.* e. Beyligerin. s Kebs-Weib, e. Beyſchlaffer in. *ágyas.*

Concŭbīnātus, ûs, m Svet. *Hotnichtvo, nezakonſzko Prileganye, Szkup-leſanye.* r. Unehliche Beylager. *ágyaſt-tartás.*

Concŭbīnus, i, m. Catull. *Nezakonſzki prilegavecz.* r. Beylieger, Beiſchlaffer. *ágyas-tartó.*

Concŭbĭtus, ûs, m. Ovid. *Prileganye, Szkupleganye, Prileſenye.* Das Beyliegen. *Elbálás, Nőzés.*

Concŭbium, ii, n. *Plin.* eſt primus noctis Somnus, &c.

Concŭbo, as, are, ŭbŭi, ĭtum, (Neut.) Cic. *Szkup-legam, Prilegam, Szkup-leſim.* Beyliege. *Egyûtt-fekszem. Vele-bálok.*

Conculcātĭo, ōnis, f. Plin. *Poteptanye, Potlachenye, Pogazenye, Zatrenye.* e. Zertrettung. *Meg-tapodás.*

Conculco, as, are, avi, atum (Act.) Ovid. *Poteptávam, Potlachúiem.* Zertrette, mit Füſſen trette. *Eltapodom, Elteperitem.*

Concŭpĭo, is, ĕre, īvi, ītum (Act.) Cic. *Poſelyuiem, Selém, Pobochem.* Begehre. Verlange. *Megkévánom.*

Concŭpiſcentĭa, æ, f. Tertull. *Poblepnoſzt, Pobotoſz, Pobotenye, Poſelenye.* e. Begierde, Luſt. s. verlangen. *Kévánság.*

Concŭpiſco, is, ĕre, ivi, ītum, (Act.) Cic. V. *Cupio.*

Concūro, as, are, avi, atum. (Act.) Plaut. *Szkupſze ſzkerbim.* Mit-Sorge. *Egyût-valamire gondot viſelek.*

Concurro, is, ĕre, concurri, urſum, (Neut.) Cic. *Szkup-techem, Dêrchim, Sztekamſze.* Mit lauffe. *öſzve-futok, mégyek.*

Concur-

Concursátio, onis, f. *Cic.* Concursio, onis, f. Cic. *Sztekanye, Vtekanye, Szim, y tam der-kanye.* Das zuſammen *oder* hin, und her lauffen. *Futosás, jövés, menés.*

Concursátor, oris, m. Liv. *Szkup - tekavecz, Dérkavecz, Szim y tam tekavecz.* r. Mit lauffer, hin und her Lauffer. *Együtt Futozo, Alá s fel-futozó.*

Concurſo, as, are, avi, atum (Neu.) Cic. *Sztekavamſze, Podérkavamſze, Szim y tam dérchim.* Hin und her lauffe, offt lauffe. *Imittamott futorok.*

Concurſus, ûs, m. Cic. *Sztekanye, Szkup - dobagyanye Lyudih.* Zulauff des Volcks. *Ősſzve futás.*

Concuſſio, onis, f. Senec *Zbijenye, Sztreſzenye, Potreſz*, 2. *Preſztraßenye, Zderbtanye.* e. Erſchitterung. 2. e. Entſetzung. *Megrázás, Ősſzve-verés.* 3. V. *Verberatio.*

Concuſſo, as, are, avi, atum, (Frequ. à *Concutio.*) *Lucr.* Concutio, is, ĕre, uſſi, uſsũ. Ovid. *Sztreſzkavam. Treſzem, Potreſzkavam, Potukávam. Biem.* Item *Sztraſſim.* Bevvege, erſchittere, erſchrecke. *Ősſzve-verem, Meg rázom. Elrettentem.*

Condálium, ii, n. & **Condálus**, i, m. Feſt. *Szejta-ſzki naperſztnyak.* r. Schuſter-Ring. *Varga gyűrű.*

Condĕcenter, *Adv.* Aul. Gell. *Doſztojno.* Billich. *Illendő képen.*

Condĕcentia, æ, f. Cic. *Doſztojnoſzt, Priſztojnoszt* e. Billigkeit, e. Wohlanſtändigkeit. *Illendőség.*

Condĕcŏro, & **Condĕcŏro**, as, are, avi, atum, (Act.) Ter. *Di. bim. Szkup - dichim, Kinchim.* Z. ere. *Ékeſitem. Tiſztelem.*

Condemnātio, onis, f. Ulp. *Obſzudenye.* e. Verdammung, Verurtheilung. *Kárhozat, Karhoztatás.*

Condemnātor, oris, m. Tacit. *Szkvaritel, Otkodnik. Odſzuditel.* r. Verdammer, Verurtheiler. *Kárhoztató.*

Condemno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Oſzugyujem.* Verurtheile, verdamme. *Kárhoztatom, Itélem.* 2. V. *Accuſo.*

Condenſo, as, are, avi, atum, (Act.) *Colum.* Condenséo, es, ēre, ensũi, enſum, Lucr. *Szdiſzkam, Guſztim. Guſzto chinim.* Dick mache. *Megüritem.* Condenſant ſe unum in locum oves. Colum. *Szkupſze ſztiſzkaju na jedno meſzto ovtze.* Die Schaaf backen ſich an ein Orth dicht zuſammen. *Ősſzve-gyülnek a' juhok.*

Concĭco, is, ĕre, īxi, ictum, (Act.) Cic. *Dogovarjamſze; Sztanovito vréme, dan, &c. z-kém dokanchom.* Auf gevviſſe Zeit, Tag &c. beſtimme. *Végezek.* 2. V. *Denuntio, ſignifico.* Cùm mihi condixiſſet, cœnavit apud me. *Cic.* 3. V. *Promitto.* Condicere ad cœnam. *K-vecheriſze obechati.* Sich zum Nachtmahl einladen. *Ajánlani magát az vatſorára.* Alicui ſuam operam condicere. Cic. *Kému Szvoiu pomoch, ſzluzbu obechati.* Einem ſeine Hülff, Dienſt verſprechen. *Valakinek magaſzto'gálatyát ajánlani.*

Condictio, onis, f. Condictum, i, n. Feſt. *Dogovorenye, Dogovor na ſztanovito vreme, dán ali vuru.* Das Beſtimmen auf gevviſſe Zeit, Tag, *oder* Stund. *Bizonyos nap vetés* 2. V. *Promiſſio.* 3. Eſt ſpeciatim in perſonam *Actio*, ità Ulp. *Actionum* verò genera duo ſunt: unum *in rem.* & dicitur *vendicatio*; alterum in *perſonam*, & *condictio* appellatur.

Condignè *Adv.* Plaut. *Doſztojno, Priſztojno, poleg vrédnoſzti.* Würdiglich, nach Gebühr, vvie ſichs gebühret. *Méltán.*

Condignus, a, um, Plaut. *Doſztojen, Priſztojen Vreden.* Würdig, vverth. *Mélto, érdemes.*

Condimentum, ti, n. Cic. *Zachimba, Szmok.* s. Gevvürtz. *Fü-ſzerſzám, Minden izt. adó ſzerſzám.*

Condio, is, īre, īvi, ītum, (Act.) Cic. *Zachinyam, Szmok - dodájem.* Würtze, vvohl geſchmack mache. *Valaminek izit meg-adom.*

Condiſcĭpŭlus, i, m. Cic. *Szkup-vuchenik, Skolni - tovarus.* r. Schul-Geſſel. *Együtt-tanúló Tanúlo-társ.*

Condiſco, is, ĕre, dĭdĭci, (Act.) Cic. *Szkupſzevuchim, navuchamſze.* Erlerne, mitlerne. *Megtanúlom.*

Conditio, ōnis, f. (à Condo) Cic. 1. *Sztalisz.* 2. *Pogodba.* 3. *Prilika.* 4. *Szkrivanye, zachuvanye.* r. Zuſtand, e. Beſchaffenheit. 2. r. Vertrag. s. Beding. 3. e. Gelegenheit zu dienen, *oder* bey einem in Dienſt zu leben, 4. s. Verbergen. *állapot*, 2. *Ok, mód.* 3. *Alkalmatoſság.* 4. *Eltévés, Elrakás.*

Conditĭo, ōnis, f. *Cic.* **Conditūra**, æ, f. *Cic.* **Conditus**, ûs, m. *Colum.* (à *Condio*) *Zachinyanye, Szmoka-davanye.* e. Würtzung, s. Einmachen. s. Würtzen der Speiſen. *Mit áués. Minden jó izt adás.*

Conditor, ōris, m. (à *Condo.*) Cic. *Napravitel, Zachetnik, Sztvoritel, Nachinitel, Poczhetnik.* r. Urheber, Anfanger, Erſchaffer, Geſätz-Geber. *Tſinálo, Szerző, Teremtő.* 2. *Zachuvár, Szkrivavecz.* r.

Digitized by Google

Verberger, Aufbehalter. *Megtartó* Vid. *Condus.*

Conditor, oris, m. (à *Condio*) Cic. *Zachinyàr, Szmoko-chin.* r. Aufvvürtzer, Einmacher, Zucker-Bacher. *Jó ízt-ádó, Bésózó, Borsoló.*

Conditōrium, ii, n. *Plin.* Conditīvum, vi, n. *Senec.* (à *Condo*) *Hramba, Chuvalnicza, Zadersalnicza.* r. Kalter, Gehalter. *Rejtek bely.* 2. Vid. *Crypta.*

Conditrix, īcis, f. (à *Condo.*) Apul. *Zachetnicza, Pochetnicza, Nachinitelicza, Napravitelicza.* e. Urheberin, Anfängerin, Anftifterin. *Szerzőné, kezdőné.* 2. *Zachuvaricza, Szkrivavicza kakve ſztvári.* e. Verbergerin, Aufbehalterin. *Megtartóne.*

Conditrix, īcis, f. (à *Condio.*) Macrob. *Zachinyâricza, Z-zachimbum kubaricza, Pekaricza.* s. Weib, ſo Sachen einmachet, einbrennet, e. Zucker-Beckerin, Aufvvürtzerin. *Jóizt tſinálóné.*

Conditum, ti, n. *vel melius* Condita, orum, n. *plur.* Spartian. *Sitnicza,* vulgo *Hambar.* s. Getreyd-Magazin. *Földi vetemény Megtartó hely.*

Conditūra, æ, f. *Petron.* Conditus, ûs, m. *Colum.* (à *Condo.*) *Napravlyanye, ſztvorjenye.* e. Erbauung, Erſchaffung. *Megtsinálás, Teremtés.* Conditus urbis. Cenſorin. *Napravlyanye varaſſa.* e. Erbauung der Stadt. *Város épitéſſe, tſinálása.*

Condo, is, ĕre, ondĭdi, ĭtum, (Act.) Cic. 1. *Sztvarjam, Napravlyam,* Virg. 2. *Szkrivam,* Liv. 3. *Szpravlyam,* Cic. 4. *Dokancham, ſzkup-ſzpiſzavam.* Virg. 1. Erſchaffe, baue, aufrichte, 2. verberge, 3. aufhebe, aufbehalte, 4. verfertige, zuſammen ſchreibe. *Teremtek, tſinálom* 2. *elrejtem,* 3. *elteſzem,* 4. *öſzve-irom* Condere urbem, *Virg.* Conderecarmen, Cic. *Naprâviti, zezidati varaß, Napraviti popevku.* Eine Stadt bauen, Verſe machen. *Városſt epitenyi, verſet irni.* Condere aliquid arcâ, Cic. *Vu ormar, kaj ſzpraviti.* Etvvas in Kaſten behalten. *Armariumba valamit rejteni, tenni.*

Condŏcĕfăcio, is, ĕre, fēci, factum, *Cic.* Condŏcĕo, es, ēre, ŏcŭi, ocum, (Act.) Hirtius. *Zkup-vuchim, navúchom, privúcham.* Lehre, abrichte. *Megtanitom, Reá-ſzoktatom.*

† Condŏlentĭa, æ, f. *Milenye, ſalenye.* s. Mitleyden. *Bánkodás, Szánakodás.*

Condŏleo, es, ēre, ŏlŭi, (Neut.) Plaut. *Szkupſzeſalujem, jemiſal, bolime, imambòl.* Betaure, es thut mich vvehe. *Bánkodom, ſzánom, bánom, fájlalom.*

Condŏleſco, is, ere, Cic. Vid. Condoleo.

Condōnātĭo, onis, f. Cic. *Oproſztenye, oproſchenye, oproſchanye, prikazanye.* e. Nachlaſſung, Beſchenckung. *Elengedés, megbotsátás.*

Condōno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Opraſcham, prikaſujem.* Nachlaſſe, ſchencke. *Megajándékozom, megbotsátok, elengedem.*

Condūco, is, ĕre, ūxi, uctum, (Act.) Cic. *Szkupvozim,* 2. *naimlyem, navjemlyem.* Zuſammenführe, 2. anſtelle. *Egybe-viſzem* 2. *Megfogadom.*

Conductĭo, ōnis, f. Cic. *Naimanye, navjemlenye, najetje.* item. *Podmitenye.* e. Dingung, Beſtellung, Miethe. *Meg-fogadás.* Item. *Meg-ajándékozás.*

Conductĭtĭus, a, um, Plaut. *Najemlyio, najmeni, najetni, najet.* Gedingt, gemiethet. *Meg-fogadott, bérben-fogadott.*

Conductor, oris, m. Cic. *Naimavecz, najetnik, najemnitel, najemnik.* Ein Dinger, Verdinger, r. Miethmann. *Vële vezérlő, meg-fogadó.*

Condŭplĭcātio, onis, f. Plaut. *Dvoj-vérſztenye, dvoj-vérſztnoſzt.* Doppelte Zuſammenfügung, e. Doppelung. *Kettőzés, kettőztetés.*

Condŭplĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Ter. *Dvoj-verſztim.* Dopple. *Meg-kettőztetem.*

Condus, i, m. *Lucr.* Prōmus, i, m. Plaut. *Chuvar, klyuchar, y oſztali takvi, koi na ſto ſzkêrb imaju.* r. Aufheber, Schaffner, Pfleger, Kellner, Beſchlieſſer. *Takargató, ſáfár, kóltsár.* Hinc *imprimis provenit.* Condus prōmus, i, m. Lucr. *Jeſztvinſzkih dugovany Goſzpodar, Chuvar, Kupecz, Prekupecz.* peregr. *Diſpenſator, &c.* r. Speiſe-Meiſter. *étek-meſter, Sáfár.* Deinde: Prōmus condus, i, m. Plaut. *Pivnichar, od vina klyuchar.* r. Keller-Meiſter. *Borkóltsár.* 2. Vid. *Condus,* & *Promus.* Condus quærit Promum. *Proverb. Vſzaki ſzkúpecz y derſiga, ima Raſzipavavecza ſzvêga.* Ein jeder Spahrer muſs einen Verſchvvender haben. *Aſzôvénynt mindenkor kisséri a' tékozló.*

Confăbrĕfĭo, is, ĭĕri, actum, *Dogotavlyamſze, zverſſujemſze, zgotavlyamſze, dokanchamſze.* Ausgefertiget, ausgemachet vverde. *Elvégeztetem.*

Confăbrĭcor, āris, āri, atus ſum, (Dep.) Aul. Gell.

Digitized by Google

Gell. *Szkup-kujem.* Zuſammen ſchmiede. *Együtt-kovátsolok.*

Confectio, onis, f. Cic. *Zgotovlenye, dokonchanye, vchinenye, vverſſenye.* e. Vollendung, Vollziehung, Verbringung. *Elvégezés, meg-ſzerzés.*

Confector, ōris, m. Cic. *Zvérſſitel, vuchinitel, zgotávlyavecz, dokonchitel.* 2. *Raſztroſſitel, Zatornik, Potroſſitel, Raſzipnik.* 3. *Pokvaritel,* Metaph. *Razbojnik, Hábar.* r. Vollender, Verfertiger, 2. Verſchvvender, Verzehrer, 3. Verderber. *Metaph.* r. Mörder, Scharffrichter. 1. *Végbez vivő.* 2. *Tékozló.* 3. *Elrontó, Meg-rontó.* Metaph. *Tolvaj, Hobér.*

Confectūra, æ, f. Plin. *Pripravlyanye, dogotavlyanye.* e. Zubereitung, oder Zurüſtung eines dinges. *Elkészités.*

Confĕro, ers, erre, tŭli, lātum, Cic. *Znaſſam, ſzkup-noſzim, pridonáſſam.* Zuſammen trage. *öſzve hordom.* 2. V. *Contribuo.* 3. V. *Communico.* 4. V. *Colloco, pono.*

Confertim *Adv.* Liv. *Puno, Naterpano, Guſzto, Zgnyeteno, ſztiſzkom, na ſztiſzku, kupom.* Hauffenvveis, häuffig, voll. *Tölt-ve, Tellyejen.*

Confertus, a, um, Confertĭor, Confertiſſĭmus Cic. *Napunyen, Pun, Guſzt, Vnóg, Naterpan zgnyeten, Vtiſzkan, Zuſzinyen, kupen.* Zugefüllet, voll, häuffig. *Megtöltött.* Confertus cibo, Cic. *Punjeſztvin, naterpan.* Voll geſreſſen. *Utéllel meg-elégitetett.* in confertiſſimam turbam ſe recipere: *Liv.* Præterquàm, quòd confertiores ſteterant. *Liv. I. 9.* &c.

Confeſsĭo, onis, f. Cic. *Valuvanye, Szpoved.* e. Bekändtnuſs, e. Beicht. *Vallás, Vallástétel, Gyonás.*

Confeſtim, *Adv.* Cic. *Taki, ſzkoidom, vdil.* Geſchvvind, unvervveilt, alſobald. *Mindjárt.*

Confĭcĭo, is, ĕre, ēci, ectum (Act.) Cic. *Dogotavlyam, ſzkoro vverſzúiem, Dokánczham.* Item. *vubiam, ſzkánczham, Morim.* Vollende, Ende. *Item* Tödte, Maſſacrire, Umbringe. *El-végezlem.* Item, *Meg-ölöm.*

Confictio, onis, f. Cic. *Zmiſzlenye.* e. Erdichtung. *Ravaſz gondolat, költés.*

Confidēntĭor, ōris, m. JCt. *Szkup-poruk, ſzkup-iemecz za drugega.* r. Mit-Bürg. *kezeſség fenn-tartó, Együt kezes.*

Confĭdenter. *Adv.* Cic. *Nauſſano, Pouſſano.* Vertroilich. *Bátran, Mérésren.*

Confidentĭa, æ, f. Cic. *Zanyanoſzt, Zanaſzanye.* e. Verträulichheit, Zuverſicht. *Mérészség, Vakmeröség.* 2. V. *Audacia. Improbitás.* Cic.

Confido, is, ere, īdi, (īſus ſum.) īſum (Neut. & Act.) *Pouſſam, Zauſſam, Pouſſamſze, Zanaſſamſze.* Vertraue, Hoffe. *Bizom, Várok.*

Configo, is, ĕre, īxi, īxum (Act.) Cic. *Szkupbodem, Pobádam, Zabádam, Prebádam.* Zuſammen höffte, anhöffte, durchſteche. *által-ütöm, által-szegezem.*

Confingo, is, ĕre, inxi, ictum (Act.) Cic. *ſzkup-zmiſlyujem, Zmiſlyávam.* Erdencke, erdichte. *Valamit együtt gondolok, Valamit költök.*

Confine, is, n. *Senec.* Confinĭum, ii, n. Cic. *Megya, Meja.* Item *Kotár, Szuſzedſztvo, Krajina, Kraj, Blizina.* e. Gränitz, r. Kreyſs einer Landſchafft. *Határ-szél, Határ-kö.*

Confio, īs, ĭĕri, Jul. Cæſ. *Chinſzſze, Bivam, Szkup-ſze napravlyam.* Geſchehe, Gemachet vverde. *Megléſzek, Megkéſzülök.*

Confirmātio, ōnis, f. Cic. *Potverdenye, Potvergyenye.* e. Beſtättigung, Stärckung, Beveſtigung. *Megerösités Bizonyitás.* 2. *Bérmanye.* e. Firmung. *Bérmálás.*

Confirmātor, oris, m. Cic. *Potverditel.* r. Beveſtiger, Beſtättiger. *Megerösitö Megbizonyitó.* 2. *Koi z-ſa. Krisſmum maſze* vulgo *bérma*, &c.

Confirmo, as, are, avi, atum. (Act) Cic. *Potvergyujem, Tvêrdim, Potvérgyávam.* Beveſtige, beſtättige, ſtärcke. *Megerösitem, Megbizonyitom.* 2. V. *Conſolor.* Confirmare afflictos, Cic. 3. *Bérmam.* Firme. *Bérmálok.*

Confiscātio, onis, f. Flor. *Zavietje imanya, blaga*, &c. Die Entziehung der Gütter, in des Landes-Herren Cam̃er. *Valaki jószágának, javának elfoglalása.*

Confiſco, as, are, avi, atum, (Act.) Svet. *Zavjemlyem za kralya*, &c. Auf eines guth greiffe, Confiſcire. *Valakinek javát el-foglalom.*

Confiſio, onis, f. Cic. *Pouſſanye, zauſſanye.* e. Vertraung. s. Vertrauen. *Erös bizodalom.*

Confĭtĕor, ēris, ēri, eſſus ſum (Dep.) Cic. *Valujem ſzpovedamſze, Povédam.* Bekenne, geſtehe, beichte. *Megvallom, Gyónom.*

Confixus, ūs, m. Cic. *Prebod, Prebodenye Vbodecz.* r. Stich, das Stechen. *által szegerés, verés, Szurás.* Facere confixum, Cic. *Vbosti.* Stechen. *által-verni.*

Conflāges, is, f. Feſt. *Vetreno meſzto, v-*

Digitized by Google

koje od oſzeb ſztràn vetri puſſu. s. Orth, da der Wind allenthalben blaſet, *oder* kommen mag. *Olly hely, mellyet minden felöl ér a' ſzél.*

Conflăgrātio, onis, f. Arnob. *Pogorenye, Zgorenye*, Pogárjanye. e. Verbrennung. r. Brand. *Elégetés.*

Conflăgro, as, are, avi, atum (Neut.) Cic. *Pogariam, Dogarjam*, Gorìm. Verbrenne, in vollen Brand ſtehe. *Elégek.*

Conflātĭo, onis, f. Plin. *Szkup-pubanye.* 2. *Raztalenye. Zlevanye.* e. Zuſammenb'aſung. 2. Schmeltzung. *öſzve-ontás*, 2. *öſzve-olvaſztás. Együtt fúvás.*

Conflā.ūra, æ, f. *idem.*

Conflictĭo, onis, f. & Conflictus. ûs, m. Cic. *Boj, Poboj, Szkup vudrenye.* e. Zuſammen Schlagung. *Vetekedés, viaskodás.*

Conflīgium, ii, n. *Solin.* (Scil. fluctuum) *Szlapov burkanye, bitanye, treſzkanye, Szlapni-boj.* Das zuſammenſchlagen der Wellen. *Vitz Szeleknek hartzolássa, Zugolássa.*

Conflīgo, is, ĕre, īxi, ictum (Neut.) Cic. *Harczújem, Z-drugemſze biem, Pobìam, Vojújem.* Zuſammen ſchlage, ſtreite. *Megvívok, viaskodok.*

Conflo, as, are, āvi, ātum (Neut.) Cic. *Szkup-puſſem, Napubávam.* 2. *Talim, Zlévam, Raztalyuiem.* Zuſammen blaſe. 2. Schmeltze, zerſchmeltze. *öſzve-fúvok*, 2. *öſzve-öntöm, olvaſztom.*

Conflŭens, entis, m. Cic. *Natok, Pritok. Szkuptechenye vech vòd.* r. Zuſammen Fluſs. e. Zuſammenflieſsung mehrer Wäſſeren. *Vizeknek öſzve folyássa.*

Conflŭentĭa, æ, f. *Macrob.* Conflūges is, f. *Non.* Conflūgĭum, ii, n. *Solin.* Conflŭvĭum, ii, n. *Lucr.* Conflūxĭo, ōnis, f. & Conflūxus, ûs, m. *Vodno-ſztékanye, Szkupczurenye.* r. Zuſammen-Fluſs, Zuſammen-Lauff, e. Zuſammen-Flieſſung (der Wäſſern) *Két Folyó-Vizinek öſzve fólyása, öſzve-folyás.*

Conflŭo, is, ĕre, ūxi, ūxum (Neu.) Cic. *Szkup-Czurìm, Pritécsem, Natécsem.* Zuſammen flieſſe. *öſzve-folyok.*

Confŏdĭo, is, ĕre, ōdi, oſſum (Act.) Cic. *Szkup-kopam.* 2. *Prebádam.* Mit einander grabe. 2. erſteche. *Együtt Megáſom, átal-verem, által-ütöm, ſztúrom.*

Confœdĕrātio, onis, f. Hier. *Szkup-derſanye, Zaveranye, Zdruſenye Vuverrenye.* Peregr. *Alianczа.* e. Mit-Verbindnuſs, e. Alianz. *Együtt való ſzövetség.*

Confœdĕrātus, a, um, Prud. *Zaveran, ſzkup-derſechi, 2-paidaſſen, Vuverren*, Mit-Verbunden, mit in der Bündtnuſs ſtehend. *öſzve-ſzövetkezett.*

Confœdūſti, ōrum, m. *plur.* idem quod *fœdere junćti*, Feſt. *Vu vere Zaverani, Szkup-derſavczi, Vuverriteli, Vuverni paidaſſi.* e. Bund-Genoſſene, Aliirte. *Együtt-tartók, öſzve-Szövetkezettek.*

Conformātio, ōnis, f. Cic. Conformĭtas, ātis, f. Senec. *Priſzpodoblenye, Prilichnoſzt.* 2. *Privolenye k-kojega volye.* e. Gleichförmigkeit, e. Geſtalt, 2. e. Einigkeit mit eines Willen. *Hozzá-illetés, formálás, Haſonlitás, Akarat iára hajlás.*

Conformo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Priſzpodábljam, Prilichim.* 2. *Volyu moju na volyu kôga druzega puſcham, z-nyum derſim, Prikladimſze.* Geſtalte, Gleichförmig mache. 2. Mein Willen, auf eines anderen Willen laſſe. *Hozzá-formálom, Illetem*, 2. *Valaki akaratyára hajlok.*

Conforto, as, are, avi, atum (Act.) Lact. *Jácbim, Krepim.* Stärcke. *Erősítem.* 2. V. *Conſolor.*

Confrăgōſus, a, um. *Quint.* Confrăgus, a, um. Lucan. *Teſek, Oſter, Neravni, Kamenat, Kamenaſzt, Zaraſzten, Zaraſzel.* Hart, rauch, uneben, ſteinig. *Darabos, Szögedényes, Köſziklás.*

Confringo, is, ere, ēgi, actum (Act.) Cic. *Razlamljam Potirem, Raztrupávam.* Zerbreche. *öſzve-rontom, Töröm.*

Confŭgĭo, is, ĕre, ūgi, ĭtum. (Neut.) Cic. *Vtécsemſze, pod obrambu befim.* Fliehe, Zuflucht nehme. *Valakihez-ragaſzkodom, Valaki-oltalma alá-futok.* Phrase: Miſeri omnes ad te confugiunt. In fidem tuam & clientelam ſe conferunt, recipiunt: In æquitate tua paratiſſimum habent perfugium. Non alius portus eſt, in quem mallent pervehi miſeri, te uno Amico tecti ac beati. Tu miſerorum ara, portus, receptaculum, columen, adminiculum certiſſimum haberis.

Confŭgĭum, ii, n. Ovid. *Vutek, Vtechenye, Vutéka.* e. Zuflucht, *oder* dahin mann um Schutz und Schirm fliecht. *Oltalom, Menedék hely.*

Confulcĭo, is, īre, ulſi, ultum (Act.) Lucr. *Szkup-podptram.* Mit einnander unter ſtütze. *Megtámaſztom.*

Confundo, is, ĕre, ūdi, ūſum (Act.) Cic. *Metem, Mutim, Búrkam, Szkup-meſſam.* 2. *Obſſanyujem.* Zuſammen miſche, Ver-

vvirre,

Digitized by Google

vvirre, 2. Beſchäme, ſchamroth mache. *Oſzve-kevertem, zavarom, oſzve-elegyitem.* 2. *Meg-ſzégyenitem, gyalázom.*

Confúſè, *Adv.* Cic. Confúsiùs, *Cic.* Confúſim *Adv.* Varro *Zméteno, zmeſſano, neredno.* Vermiſcht, unterei-ander, unordentlich. *Zur-zavarúl, Rendeletlenül.*

Confúsio, ônis, f. Cic. *Zmetenye, zmetnya, zmutenye, zmutnya, zmeſſanye, 2. obſſanoſzt.* e. Vermiſchung, Vervvirrung, 2. Das Beſchämen, ſchamhafftigkeit. *Oſzve-zavarodás, 2. megſzégyenités.*

Confútátio, onis, f. Cic. *Szuproti-govorenye, razlaſenye, pogovor, pogovorenye.* e. Wiederlegung. *Megbamiſitás ellene-ſzólás.*

Confúto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Szuproti-razláſem, ſzuprot odgovoriam, piſſem, pogovoriam.* Wiederlege, vviederſchreibe, vviederſpreche.. *Megbamiſitom, ellene-állok, ſzólok.*

Congáudéo, es, ere, (Neu.) V. *Congratulor.*

Congélátio, onis, f. Plin. *Pomerznenye, zmerznenye.* e. Zuſammenfrihrung. *Oſzve fagyás.*

Congélaſco, is, ére, (Inchoativ.) Aul. Gell. *Zmerzavatiſe pochinyam, nazebuiem.* Anfange zu frieren. *Oſzve-fagyni-kezdek.*

Congélo, as are, avi, atum (Act.) Cic. *Zmerzávam pomerzávam.* Gefriere. *Meg-fagyok, oſzve-fagyok.* Congélor. *Paſſiv.* Col.

Congéner, éris, *om,* Plin. *Rogyak, rodno-plemen.* r. Befreind, eines Geſchlechts. *Egyfaibl való.*

Congéner, éneri, m. JCt. *Doeb ſreſzter Mázi, dvanetra. Szkup neti.* Zvveyen Schvveſtern Männer genanndt. *Együtt vetek, kétnényü Férjnak.*

Congérries, iéi, f Plin. *Natovarienye, vkupnatovarkanye, nametanye, nanoſſenye.* e. Zuſammenhauffung, r. Hauff. e. Auf hauffung. *Rakás, oſzve-bordás.*

Congéro, is, ére, eſſi, eſtum, (Act.) Cic. *Nakupſzpravlyam, kúpim, ſzkup - znaſſam.* Zuſammentrage, ſammle. *Oſzve-bordom, rakom.*

Congerro, ônis, m. Plaut. *Klaſura, Prilizavecz, Calecz, Priberbravecz.* r. Mit - Plauderer. Zuſchmeichler. *Beſzéddel idót-töltó társ, trátorgó, Hizelkedó.*

Congeſtio, onis, f. *Marcell.* Congeſtus, ûs, m. *Cic.* Vide *Congeries.*

Congiárium, ii, n. Cic. *Dár Ceſzárſzki, kralyevſzki* ali *velikeb knezov, dan lyucztvu,* ali *kómu drug mu.* s. Ehren-Geſchencke, ſo ein König *oder* Fürſt einem Volck, *oder* beſonderen Perſohnen giebet. *Királyi vagy más nagy urak alább valóknak adot ajándék.* 2. *certum vas.*

Conglóbátio, ônis, f. Senec. *V-kup-ſzpravlyanye, Szkup zvianye, Navianye.* e. Zuſammenhauffung, e. Zuſammenbindung, e. Zuſammenrollung. *Egybe-gómbólyités.*

Conglóbo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Vkup-zviam, ſzkup-ſzpravlyam kakti okrup* (peregr. *globus*) *okruglo napravlyam.* Zuſammen rolle, zuſammen ſammle, rund mache vvie eine Kugel. *Oſzve-gómbólyitem.*

Conglómëro, as, are, avi, atum, (Act.) Lucr. *Naviam, ſzkup-namátam, zvſam, ſzkupmotam.* Einen Klungelvvinde, aufhäuffe. *Oſzve-gómbólyitem.*

Conglutinatio, onis, f. Cic. *Szkup-kelenye, Prileplenye.* e. Zuſammenleimung, r. Hafft. *Oſzve-enyvezés.*

Conglútino, *&* Conglútino, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Szkup - kelim. Zuſammen leime. Oſzve-enyvezem.*

Congræco, as, are, avi. atum, (Neu.) Congræcor, aris. ari, atus. ſum. (Dep.) Plaut. *Pianchuiem ſerem, vu pitju. ſerenyu vreme, trſſim, kvárim, gubim.* Schlemme praſſe, und ſauffe. *Lakozom, dobzolódok.*

Congrátulátio, onis, f. Cic. *Szkup - raduvanye, veſzelenye.* e. Frolockung, Glückvvünſchung. *Együtt valakinek örülés.*

Congrátulor, aris. ari, atus, ſum, (Dep.) Cic. *Szkup-raduiemſze, obraduiemſze, veſzelimſze.* Frolocke, Glück vvünſche. *Együtörvendek.*

Congrédior, éris, édi. eſſus, ſum, (Dep.) Cic. *Szkup - idem,* 2. *Druſimſze,* 3. *Szuprotſztajem Biemſze, na boi z-drugem idem, Ervamſze.* Zuſammen gehe, mich verſamle, vvieder einen zuſammen komme, mit dem Feind zu ſchlagen komme. *Oſzve megyek, Jövök, Társolkodom, ellene - állok, másal fegyverrel vivok, harczolok, ſzemre megyek.*

Congrégátio, ônis, f. Cic. *Szkuplenye, ſzpravliſche, Szkupchina, ſzpravlenye.* e. Verſammlung. *Egybe - gyujtés,* Gyülekezet.

Congrégo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Szkup-ſzpravlyam, kúpim.* Verſammle, zuſammenhauffe. *Oſzve-gyujtem.*

Congreſſio, onis, f. *&* congreſſus, ûs, m. Cic. *Zhajanye, Szkup-idenye, Szkup-bienye, ervanye.* e. Zuſammenkunfft, das Zuſammenſchlagen. *Szembe-menés, együtt menés.*

Digitized by Google

Congreſſor, ōris, m. Ambros. *Szkup-bóduß*, 2. *Szkup-bojnik*. Der mit einen gehet, 2. Streitet. *Egyût járó*, 2. *Vivó, hartzóló, társ.*

Congrŭens, entis, *om. Compar.* Congruentior. *Cic. ſuperlat.* Congruentiſſimus, Auguſtin. *Prikladen, prijztojen, doſztojen.* Fügig, füglich, vvas ſich vvohl ſchickt. *Illendő.*

Congrŭenter *Adv.* Lact. *Compar.* Congrŭentĭus, Auguſtin. *ſuperlat.* Congrŭentiſſimè. Tertull. *Doſztojno, prikladno, prilichno, prijztojno.* Gemäſs, bequemlich, füglich. *Illendőképen.*

Congrŭentĭa, æ, f. Svet. *Doſztojnoſzt, prikladnoſzt, prilichnoſzt, priklada, prijztojnoſzt, Prijztaloſzt.* e. Bequemlichkeit, Füglichkeit. *Illendőség.*

Congrŭĭtas, atis, f. Symmach. *idem.*

Congrŭo, is, ĕre, ongrŭi, (Neut.) Cic. *Szlaſemſze, Prikladamſze, prijztajem, prilaſemſze.* Schicke, übereinkomme. *Hozzáillem.* congruunt dicta, cum ſcriptis. Liv. *z-piſzmomſze ſzlaſu rechi.* Die Reden kommen mit den Schrifften überein. *A' mondás, és ſzolás baſonló a' beſzédhez.*

Congrus, gri, m. (Gonger.i.) Plin. *Ugor, riba morſzka ſzpodobna angvili.* r. Meer-Aal. *Tengeri hal baſonló ángolnához.*

Congўlis, ĭdis, f. & Congylum, i, n. Colum. *Okruglicza Repa.* e. Runde Rube. *Kerek répa.*

Cōnĭa, æ, *Apul.* & Cĭcōnĭa, æ, f. Plaut. *Strok, Stĕrk.* r. Storch. *Gólya.*

Conjectānĕa, orum, n. *plur.* Aul. Gell. *Knige vſzakojachkeh popiſzaneh dugovany.* Bücher darinn allerley dingen geſchrieben ſeynd. *Minden féle dolgok felől iratott Könyv.*

Conjectātĭo, onis, *Plin.* f. Conjectūra, f. Cic. *Szumnenye, ſtimanye.* e. Muthmaſsung, Meynung. *Arányzás, Hagyitás, vetés, véletkedés* vide *Adverſaria, Miſcellanea.*

Conjecto, as, are, avi, atum, *Aul. Gell.* (Frequ. Act.) & Conjectūro, ās, are, avi, atum, Senec. *Szumlyim, domiſlamſze.pogagyam, mnim.* Muthmaſſe, errathe, rathe, anzeige. *Vélem. Arányzom.*

Conjectus, ûs, m. & Conjectio, onis, f. Plin. *Szkup-bitanye, bit, baczanye*, 2. V. *Conjectatio.*

Conjĭcĭo, is, ĕre, ēci, ectum, (Act.) Cic. *Hitam, ſzkup-bitam.* Werffe, zuſammenvverffe. *Reá-hagyitom.* 2. Vide *Conjecto.*

Cōnīſco, as, are, (Nev.) Quint. *Z-glavum vu glazu terkam kakti ovni*, ali, *kozli.* Mit den Kopf ſtoſse in Kopf-vvie die Schaaff, *oder* Böck. *Fejemet más fejével őſzve-verem, mind az ketskét.*

Cōnĭtum, ti, n. Cōnĭtus, ti, m. Feſt. *Kinch, Drago-kamenye.* e. Zierde, r. Schmuck. *Kints, Drága kővek.*

Conjŭga, æ, f. *Apul.* Conjunx, (Conjux *Apul.*) ŭgis, *com* Gic. *Zakonſzki drúg, mùs* ali *ſena zakonſzka.* e. Eheleit, der Ehe-Mann, und das Ehe-Weib. *Házas-társ.*

Conjŭgālis, is, *com.* le. *n.* Ovid. *Zakonſzki, Drusni.* Zur Ehe gehörig. *Házas - társi, Házasságbéli.*

Conjŭgātĭo, onis, f. Cic. *Szkloplenye, Zdruſenye, ſzkup-vezanye.* e. Zuſammenfügung, e. Zuſammenbindung. *Egybe-foglalás, kötőzés.*

Conjŭgātor, oris. m. Catull. *Szkup-druſitel, ſzkup-vezitel.* Zuſammenfüger, Zuſammenbinder. *Együtt-foglaló.*

Conjŭgĭum, ii, n. Cic. *Zakonſzki ſztaliß, ſenitva.* Die Ehe, der Eheſtand. *Házaſság*, 2. V. *Conjunctio*

Conjŭgo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *V-jarmim Szkup v-járem poſztaulyam.* Zuſammen joche. *Egy járomba-fogom.* 2. V. *Conjungo.*

Conjŭgus, a, um, Cic. *Szkup-v-jarem poſztavlen, V-jarmenyen.* Zuſammen gejocht. *Egy igában tétettet.* 2. V. *Conjugalis.*

Conjunctè *Adv. ſuperlat.* Conjunctiſsĭmè, Cic. *Szkup, ſzkladno, zajedno.* Zuſammen, *Együtt, egyſzer-ſmind.*

Conjunctim, *Adv.* Liv. *idem.*

Conjunctĭo, ōnis, f. Cic. *Szkup-pajdaßenye, ſzkup-druſenye, Vezanye.* e. Zuſammgeſellung, zuſammen Bindung, Verknipfung. *Társaſág, Egybe-foglalás.*

Conjungo, is, ĕre, unxi, unctum (Act.) Cic. *Szkup-ſztavim, poſztavlyam, druſim.* Zuſammen ſetze, ſtelle. *őſzve-foglalom, Kőtőm.*

Cōnĭvŏla, ōrum. n. *plur.* Feſt. *Otajnoſti, Otajna Dugovanya.* e. Heimliche Sachen. *Titkos dolgok.*

Cōnĭvŏlus, a, um. Feſt. *Otajen, ſzkroven.* r. Heimlich, verborgen. *Titkos.*

Conjūrāti, ōrum, m. *plur.* Cic. *Priſzeſniki, ſzkup-Priſzeſni.* e. Zuſammen Geſchvvorene. *Pártoſok.*

Conjūrātim. *Adv.* Plaut. *Szkup-Priſzeſno, z-Priſzegum.* Mit Geſchvvur, Zuſammen geſchvvorne Weis. *őſzve esküvéskint.*

Conjūrātĭo, ōnis, f. Cic. *Szkup-priſzeganye, Zakletva.* e. Zuſammen Schvverung, e. Geſchvvorne Verbintnuſs. *őſzve-esküvés, Párt-*

Digitized by Google

Párt-fütés. 2. ſummitur pro *ipſo cœtu conjuratorum.*

Coniūro, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Szkup-priſzeſzem, Zkupſzeraklinyam.* Zuſammen Schvvöre. *Ôſzve-esküſzöm.*

Coniux, Vide *Conjuga.*

Connāto, as, are, avi, atum. (Neut.) Plaut. *Szkup-plávam.* Mit ſchvvimme. *Együtt-úſzok.*

Connecto, is, ĕre, exui, exum (Frequ.) Cic. vide Conjungo.

Connexio, onis, f. Cic. & Connexus, ûs, m. *Lucret.* Vid. *Conjunctio.*

Connitor, ĕris, nīti, nīxus (nīſus) ſum, (Dep.) Cic. *Zkupſzeterſzim, Pouſſamſze.* Mich befleiſſe, Bemühe, unterſtehe. *Erôlkôdôm, Igyekezem.*

Conniventia, æ, f. Lamprid. *Zaterplivoſzt, cheſz perſzte gledanye, Prepuſchanye.* Das Nachlaſſen, über die Finger ſehen. *Meg-engedés, Elhalgatás.*

Connivĕo, es, ēre, īvi, *vel* īxi, (Neut.) Cic. & Connivo, is, ĕre, ivi, *vel* ixi (Plin.) *Prepuſcham, Muſhim, Cheſz perſzte gledim, Têrpim.* Nachlaſſe, ſchvveige, durch die Finger ſchaue, gedulde. *Pillogatok, Láttatlaná-tészem, Reá-engedem.*

Connōdo, as, are, avi, atum, (Act.) Cato, *Szkup-ouzlam, Vuzle napravlyam, Zavuzlavam.* Zuſammen knöpffe. *Ôſzve-tſomózom. Gombolom.*

Connūbĭālis, is, *com.* le, *n.* Claud. *Vudatni, Szvadbeni.* Hochzeitlich. *Menyekzôi, Házasági.*

Connūbĭum, ii, n. Cic. *Vudatva, Vudavanye, V-davanye, Vudatba.* e. Eheliche Verbindnus, e. Heurath. e. Ehe. r. Eheſtand. *Házaſság, Férbez- adás.*

Connūbo, is, ĕre, upſi, uptum (Neur.) Apul. *Szkupſze vdajem, V-dajemſze, Szkup idem za muſa.* Mich verheirathe, vermähle. *Megnôzôm, Férbez mégyek, meg-házaſitom.*

Cōnōpēum, æi, n. Juv. *Zaſzlon, Zaſztor poſztelni.* 2. *Sator oſzrebujni.* e. Umhang um ein Bett. 2. Zelt. *ágy eleibe függeſztö ſuperlát.* Item *Sátor.*

Cō-ōps, ōpis, m. Vide *Culex.*

Cōnor, āris, āri, ātus ſum (Dep.) Ter. Vide *Comitor. Phras.* Conandum tibi erit nimium. Magno ſtudio enitendum, contendendum. Id moliendum & agendum. Ad eam te cogitationem accinge. Nihil aliud machinare, rem ità adorna, inſtrue. Intentus tibi animus habendus. qui nulli unquam labori ſuccumbat. Contende nervis omnibus. Omni ope annitere. Totis viribus accingere. Niſu fortiſſimo, ſtudiô ſummô hoc age. Manibus pedibúſque, ût ajunt, conare, ut ſolidam laudem conſequâre. Age pro virili parte, pro tua parte, da operam pro eo, quod in te erit. Ità contende, ut nihil magis.

Conquaſsātĭo, ōnis, f. Cic. *Sztreſzanye, Ruſſenye, Szkup-treſzenye.* e. Erſchütterung, zuſammen Schütterung. *Ôſzve-verés, Egyberontás.*

Conquĕror, ĕrĕris, ĕri, eſtus ſum (Dep.) Cic. *Tuſimſze, Po, ali Prituſujemſze.* Mich beklage. *Panaſzolkodom.*

Conqueſtĭo, ōnis, f. Cic. *Prituſenye, Tusba.* e. Beſchvverung, Klage. *Panaſzolkodás.*

Conqueſtus, ûs, m. Liv. *idem.*

Conquĭnĭo, is, ĕre, conquēxi (Neu.) *Plaut.* & Conquĭniſco, is, ĕre, conquēvi (Neut.) Priſc. *Glavu Prigiblem.* Das Haupt biege, bucke. *Fejemet lehajtom.*

Conquiro, is, ĕre, sīvi, īrum. (Act.) Cic. *Szkup Ziſzkujem, Iſchem, Ziſzkávam.* Mit erforſche, ſuche. *Ôſzve kereſzem.*

Conquīsītĭo, ōnis, f. Cic. *Szkup-iſzkanye, Ziſzkavanye.* e. Zuſammen Suchung. *Ôſzve-kereſés.*

Conquīsītor, ōris, m. Cic. *Ziſzkavavecz Poiſzkavecz.* r. Auſſucher. *Felkeresô.*

Conquīsītus, a, um. Conquīsītĭor, Conquīsītiſsĭmus Cic. *Zebran, Izizkan.* r. Ausgeklaubte, Ausgeſuchte. *Válaſztott.* Menſa exquiſitiſſimis epulis. Cic. *Sztol z-naj zizkaneſſemi, y zebraneſſemi jeſztzinami.* Ein Tiſch mit ausklaubſten Speiſen. *Ki-kereſett, s-gondolt étkekkel meg-rakot bô Aſztal.* Conquiſita carmina, Miles conquiſitus. Cic. *Zebrane Popevke, zebrani Vojnik.* Das ausgeklaubſte Lied, der ausgeklaubſte Soldat. *Jeles verſek, énekek, Fôvitézek.*

Conrādo, is, ĕre, āſi, āſum. *Lucr.* Vid. *Corrado.*

Conrĕgĭo, ōnis, f. (Conrēcĭo, ōnis, f. *Varro*) Feſt. *Kotár, Derſava, Vladanye.* e. Landſchafft, ſo innerhalb der Gräntzen liget. *Tartomány.*

Conrĕus, ĕi, m. JCt. *Szkup-Krivecz.* r. Mit Schuldiger. *Egyenlô bûnôs.*

Conrīdĕo, es, ēre, īſi, īſum, Lucret. Vide *Corrideo.*

Consălūtātĭo, ōnis, f. Cic. *Szkup-pozdravlenye.* Mit-einander Begrüſſung. *Együtt köſzöntés.*

Consălūto, as, are, avi, atum. (Act.) Svet. *Szkup-pozdravlyam.* Mit einander grüſſe. *Együtt Koſzöntöm.*

vlyam.

Digitized by Google

Consānēsco, is, ĕre, ānŭi. *Cic.* Consānasco, is, ĕre, ānui, Ulp. *Zdrav-poſztajem, Ozdravlyam.* Geſund vverde. *Meg-gyógyitom, Meg-gyógyúlok.*

Conſangvĭnĕus, a, um. Cic. *Ród, Rodbinszki, Rogyák, Rogyakinya.* r. Bluts-Freund. *Vér ſzerint-való rokon.*

Conſangvĭnĭtas, ātis, f. Liv. *Rodbinſztvo.* Bluts Freundſchafft. *Vér ſzerint-való rokonſág.*

Consāno, as, are, avi, atum (Act.) Colum. *Zdravo-chinim.* Geſund mache. *Meg-gyogyitom.*

Conſcendo, is, ĕre, endi, enſum, (Neu.) Cic. 1. *Szkup-goreidem.* 2. *Zaſzedam, Szédam na konya.* Mit hinauff gehe, ſteige. *Felmégyek, Hágok.*

Conſcensĭo, onis, f. Cic. *Gore-idenye, vlazenye.* Item *Na konya ſzedanye, vu ladju ſztuplenje.* Das Aufſteigen. *Item* Das Steigen in ein Schiff, &c. *Fölmenés, Lóra ülés.*

Conſcĭentĭa, æ, f. Cic. *Zkup-Zvanozt.* e. Mit-Wiſſenſchafft. *Ószve-Tudomány.* 2. *Vészit. Duſſno ſpoznanye, Zvészit; Nuterni, Otajni Duſſe ſztalnſt.* s. Gevviſſen, der innerliche Stand der Seelen. *Ielki-eſméret.*

Conſcĭndo, is, ere, ĭdi, iſum (Act.) Cic. Vide. *Concido.*

Conſcĭo, is, īre, īvi, ītum (Act.) Horat. *Vu ſzebi zpoznavam, znam vu duſſnom zpoznanyu.* In meinen Gevviſſen vviſſe. *Tudom lelki-eſméretem.*

Conſciſco, is, ĕre, īvi, itum (Act.) Gic. V. *Decerno*, Item *communi conſilio ſtatuo. Conſcivit* ut bellum cum priſcis & Latinis fieret. Liv. L. 1. 2. *Vu zlo vpelyavam.* 3. *Morim, gubim*, 2. Verführe, 3. Umbringe, *eſméretem*, 2. *El végezem*, 3. *Megölöm.* Mortem ſibi conſcivit, Cic. *Szamſzebe vumoril.* Er hat ſich ſelbſt umgebracht. *Megölte maga magát*, Facinus in ſe conſciſcere. Liv. *Szamoga ſzebe vu zlo v-pelyati, ſzamomuſzebi zlo vuchiniti.* Eine böſe That vvider ſich ſelbſt begehen. *Maga magának gonoſzt tſelekedni.*

Conſcĭus, a, um, Cic. *Veſztovit, ſzamſzebi dobro znan.* Bevvuſt. *Maga dolgának tudója, Iſméröje.*

Conſcrĭbillo, as, are, avi, atum (Act.) Varro, *Guſztokrat-piſzem, Popiſzavam*, Popiſztujem. Offt ſchreibe. *Felirogatom, Gyakran irdogalok.*

Conſcrĭbo, is, ere, ipſi, iptum (Act.) Cic. *Popiſzavam, zkup ſzpiſzavam.* Zamen ſchreibe. *Megirom, ószve irok.*

Conſcriptĭo, onis, f. Cic. *Szkup popiſzanye, Popiſzavanye.* Das Zammen-Schreiben, auffſchreibung. *Megirás, ószve irás.*

Conſĕco, as, are, ĕcŭi, ectum (Act.) Varro, *ſzkup-ſzechem*, k-ſſem. Zuſammen hacke. *ószve vágom, metélem.*

Conſĕcrātĭo, onis, f. Cic. *Poſzvecbenye.* e. Heiligung. *Meg-ſzentelés.*

Conſĕcrator, oris, m. Firm. *Poſzvetitel Aldovnik.* Ein Weicher, Heiligmacher. *Megſzentelő.*

Conſecro, as, are, avi, atum (Act.) Cic. *Poſzvechujem.* Heilige, vveihe. *Meg-ſzentelem.* 2. V. Devoveo.

Conſectānĕus, a, um. Arnob. *Naſzledujúchi, zakém iduchi.* Nachfolgend. *Következő, követő.*

Conſectātĭo, onis, f. Cic. *Szledovanye, naſzledovanye.* e. Nachfolgung. *Követés.* 2. V. *Captatio.*

Conſectātor, oris, m. Cic. *Naſzlednik, ſzledenik.* r. Nachfolger. *Követő.*

Conſectātrix, īcis, f. Cic. *Naſzlednicza, ſzlednicza.* e. Nachfolgerin. *Követőné.*

Conſectĭo, onis, f. Cic. *Zeſzechenye*, Szkup-ſzechenye, *Naſzechenye*, Poſzechenye. e. Zerhauung. *Darabokra-vagdalás, ószve metélés.*

Conſector, āris, āri, ātus, ſum. (Dep.) *Cic.* Conſecto, as, are, avi, atum. (Frequ.) Feſt. *Naſzledim, Naſzleduiem.* Nachfolge, nachſtelle. *Követem.* 2. V. *Inſequor, Urgeo, agitato.*

Conſĕcūtĭo, onis, f. Cic. *Naſzleduvanye.* 2. *Zadoblenye.* 3. *Doſztigavanye.* e. Nachfolgung, e. Erlangung. *Következés, Követés.*

Conſĕneſco, is, ĕre, ĕnŭi, [Neu.] Cic. *Oſztarujem, Oſztaram, Sztar poſztájem.* Alt vverde. *Megvénhedem, Magaggok, Vénhedek.*

Conſenſĭo, onis, f. & Conſenſus, ûs, m. Cic. *Privolenye.* e. Vervvilligung, e. Einhelligkeit. *Egyet értelem, Egyezés, Egyetértés.*

Conſentānĕus, a, um, Cic. *Doſztojen, Priſztojen, Prikladen.* Gemäſs, gebührlich. *Illendő, Alkalmatos.*

Conſentĭo, is, īre, enſi, enſum, (Neu.) Cic. *Privolyuiem. Szkup-derſim.* Vervvillige, übereinſtimme. *Egyezek, Egyet értek.*

Conſĕpĭo, is, īre, epſi, eptum, (Act.) Cic. *Opletam, Ogragyam.* Umzäune, einzäune. *Bérekeſztem, Sövénnyel bérekeſztem, Békeritem.*

Conſeptum, ti, n. Quint. *Plót, Ogragya, Za-*

Digitized by Google

gragya, *Meſsto ogragyeno*. Ein Orth mit den Zaun eingeſchloſsen. *Békeritett-bely*.

Consĕquor, ĕris, ĕqui, ūtus, ſum, [Dep.] Cic. *Doſztigávam*. 2. *Zadobivam*. 3. *Naſzledujem*. Nachſtelle, erlange, nachfolge. *Követem*, *Elérem*, *Megnyerem*.

Conſermōcĭnor, Gell. Conſermōnor, āris, āri, ātus, ſum, (Dep.) Claud. *Szpominamſzę*, *Ratgovariamſzę*. Mit einander rede. *Együtt-beſzéllek*.

Conſĕro, ĕris, ĕrĕre, ĕvi, sĭtum, (Neu.) Cic. *Szkup ſzejem ſito*, *Poſzeam*. Beſäe, beſaame. *Együtt-vetek*.

Conſĕro, is, ĕre, ĕrŭi, ertum, (Act.) Cic. *Szkup-poſztavlyam*. 2. *Méſſam*. 3. *Oboruſen z-drugemſzebiem*. Zuſammen ſetze. 2. Vermiſche. 3. Mit einem ſtreite, fechte. *Öſzve-fogom*. 2. *Öſzve-foglalom*, *Öſzvetéſzem*, 3. *Viaskodok*. Diem nocti conſerere, ovid. *Dan y noch ſzkup ſztaviti*. Tag und Nacht zuſammen ſetzen. *étzakát nappal egyé tenni*. Manum conſerere cum aliquo Cic. *Bitiſzę z-kém*. Mit einem ſtreiten, fechten. *Hartzolni S-viaskodni valakivel*.

Conſertè *Adv*. Cic. *Szkupſzpravno*, *ſzkladno*, *Lepo-ſzloſno*, *Guſzto*. Dick an einander zuſammen hängend. *Öſzve-foglalásképen*.

Conſertor, ōris, m, Plin. *Szkup - bojnik*. r. Streiter, r. Kämpfer. *Öſzve - foglaló*, *Hartzoló*, *Bajnok*.

Conſervātĭo, ōnis, f. Cic. *Obchuvanye*, *zachuvanye zabramba*, *zabranenye*, *obranenye*. e. Erhaltung, r. Schirm, Schutz. *Megtartás*.

Conſerva, æ, f. Terent. *Szkup dekla*, *ſzluskinya*. Mit dienrin, Mit-Magd. *Együtt ſzolgálóné*.

Conſervus, i, m. Cic. *Szkup-ſzluga*. r. Mit-Diener. *Szolga-társ*.

Conſervĭtĭum, ii, n. Plaut. *Szkup - ſzlustvo*. r. Mit-Dienſt. *Szolgai-társaság*.

Conſervo, as, are, avi, atum, (Act.) Teren. *Zachuvam*, *zabranim*. Erhalte, bewahre. *Megtartom*, *őrzöm*.

Conſeſſor, ōris, m. Liv. *Priſzednik ſzkup-ſzednik*, *Priſzeditel*. peregr. *Aſſeßor*. r. Beyſitzer. *Együt - ülő*.

Conſeſſus, ûs, m. Cic. *Szed*, *ſzkup-ſzedenye*, *na vechniczi*. &c. r. Beyſitz, am Rathhauſs. *Együtt-leülés*, *öſzve - gyülés Nép*.

Consĭdĕo, es, ēre, ēdi, eſſum, (Neu.) Cic. *Szkup - ſzedam*, *Szedim*, *Priſzedam*. Zuſammen nieder ſitze. *Együtt-ülök*.

Consĭdĕranter, *Adv*. pallad. *Dobro miſzlech*, *Premiſzlech*. Behutſamlich. *Meggondolván*.

Consĭdĕrantĭa, æ, f. Cic. *Premißlenye*. e. Bedachtſamkeit. *Maga meg-gondolás*.

Consĭdĕrātè *Adv*. Consĭdĕrātĭus, Consĭdĕrātiſsĭmè, Cic. *Premißlyeno*. Bedächtlich mit guter Vorbetrachtung. *Eſzeſen*, *meg-gondolva*.

Consĭdĕrātĭo, ōnis, f. Cic. *Razmißlyanye*, *Premißlyanye*, *Motrenye*. e. Betrachtung, Bevvegung. *Meggondolás*.

Consĭdĕrātor, oris, m. Gell. *Razmißlyavecz*, *Premiſzlyavecz*. r. Betrachter. *Meg-gondoló*.

Consĭdĕrātus, a, um, Consĭdĕrātĭor, Consĭdĕrātiſsĭmus, Cic. *Dobro premiſzlyen*, *Razmiſzlyen*, *Previdechi*. Wohl bedacht, betrachtet, überlegt, vorſichtig. *Eſzes*, *Magát jól-meg-gondoló*.

Consĭdĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Premiſzlyam*, *Razmiſzlyam*, *Previgyujem*, *Motrim*. Betrachte, bedencke, vorſihe, überlege. *Meg-gondolom*. *Phras*. Conſiderare rem acuratiùs. Acie mentis diſpicere. In omnem partem conſiderationem intendere: omni ingenii vi, contemplari, omni cogitatione pertractere, percontari ſeipſum. Circumſpicere res omnes, rationéſque ſubducere. Totam cauſam quàm maximè intentis oculis, quàm acerrimè contemplari. Omnia ampleĉti conſilio. Animo ac mente circumſpicere, in animis ſecum verſare, agitare rem ſecum ac rationes reputare; deputare.

Consĭdo, is, ĕre, ĭdi, ēdi, eſſum, (Neu.) Cic. *Szkup-ſztajemſze*, *ſzédam*, *Nadnoſze zpuſcham*. Mich ſetze, niederlaſſe. *Leülök*, *Leapadok*. Turbidus conſidit Bacchus, *jeſzte ſztalo*, *y poſzeloje vino*. Der triebe Wein hat ſich geſetzt. *Meg-ſzállot a' zavaros bor*. 2. V. *Conſideo*.

Conſignātĭo, ōnis, f. Quint. *Zaznamenuvanye*, *Zabiliſenye*. Item. *Odluchenye*, *Zapiſzanye*. e. Verzeichnung, e. Anordnung. e. Verſchreibung. *Feljegyzés*. Item. *Elrendelés*, *Kézirás*, *adás*.

Conſignātus, a, um, Conſignātĭor Conſignātiſsĭmus, Cic. *Odluchen*, 2. *Zapiſzan*, 3. *Zaznamenuvan*. Anordnet, 2. verſchrieben, 3. Gezeichnet. *El rendelt*. 2. *Feljegyzett*. 3. *Meg bélyegezett*.

Conſigno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. 1. *Zaznamenujem*, *znamenyku poſztávlyam*. peregr. *Pechatim*. 2. *Odlúchám*, *oſztavlyam*. Verzeichne, verſiegle, verpetſchiere, 2. Verſchaffe. 1. *Meg-petſételem Megjegyzem*, 2. *elrendelem*.

Digitized by Google

Consĭlĭārĭus, rii, m. Cic. *Tolnachnik ſzvetnik.* r. Rath, r. Rathgeber. *Tanáts-adó, Tanátſos.*

Consĭlĭārĭus, a, um, Plaut. *Tolnachnichki, Tolnachnikov ſzvetnikov.* Rathgebig. *Tanátsbéli.*

Consĭlĭātor, oris, m. Plin. *Tolnachnik.* r. Rathgeber. *Tanátslo.*

Consĭlĭātrix, īcis, f. Apul. *Tolnachnicza, ſzvétnicza.* e. Rathgeberin. *Tanatlóné.*

Consĭlĭo, as, are, avi, atum (Neut.) & Consĭlĭor, āris, ari, atus ſum (Dep.) Cic. *Tolnacha dajem, ſzvetujem,* ali *tolnacha proſzim.* Einen Rath gebe *oder* begehre. *Tanátſot adok, Tanátslok, Tanátskodom, Tanátskozom.* vagy *tanátſot kérek.*

Consĭlĭum, ii, n. Gic. V. *Deliberatio, Cogitatio.* 2. *Szvet, ſzvetuvanye, Tolnach.* r. Rath, Rathſchlag. *Tanáts, Végezés.* 3. V. *Ratio.* Vis conſilii expers molle ruit ſuâ *Hor. l.* 3. *od.* 4. Item pro *callido* & *ſubdolo invento.* Sic Annibal conſilio arma Pergamenorum ſuperavit. *Corn. Nep.* 4. pro *cœtu conſulentium*, vel *judicantium.* Cum conſilio cauſam Mamertinorum cognoſcit; & de conſilii ſententia Mamertinis frumentum ſe non imperare pronunciat. *Cic. Ver.* 7. *c.* 21. 5. demum *à conſilio, is. Szkup ſzkákanye* ità *Plaut.* Das mit Springen, Hupffen. *Fgyütt-ugrás.*

Consĭmĭlis, is, *com.* le, *n.* Cic. V. *Similis.*

Consĭmĭlĭter, *Adv.* Gell. V. *Similiter.*

Consĭpĭo, is, ĕre, ui, (Neut.) Gell. V. *Simul*, & *Sapio.*

Conſiſtĭo, Conſiſtĭtĭo, onis, f. Gell. *Poſztojenye.* Der Stand. *Meg-állás.*

Conſiſto, is, ere, ſtĭti, ſtĭtum (Neut.) Cic. *Poſztújam, Zadrſzavamſze.* Still ſtehe, mich aufhalte. *Meg állok. mulatok.* 2. Transl. *Sztalenſzem, Obſztajem.* Beſtändig, ſtandhafft bleibe. *Végig megmaradok.* Ut neque mente, neque lingva, &c. conſiſteret. *Cic.* 3. pro *Contineri.* Cùm in eo ſalus conſiſteret. *Cic.* 4. Conſiſtere cum aliquo, eſt *judicio adverſus eum ſtare.* Martian. (Nullo modò ff. ad leg. Corn. *de falc.* 5. pro *locò non eedo* Tanta vi in Pompei eqvites impetum fecerunt, ut eorum nemo conſiſteret. *Cæſ.* Item eſt verbum *Act.* pro *Statuo, Conſtituo.* Et per quæ poſſent vitam conſiſtere tutam. *Lucr.*

Conſiſtōrĭālis, is, *com.* le. n. JCt. idem quod ad *conſiſtorium pertinens.*

Conſiſtōrĭānus, i, m. JCt. *Priſztojnik, Jeden zmed ſzkup dobajajucheh tolnachnikov.* Einer aus Conſiſtorial Rathen. *Egy-az talnátsbéliek hózúl, oda álló.*

Conſiſtōrĭum, ii, n. Tertull. *Meſzto*, ali, *Palacha, Hiſa obchinſzka, kamſze dolnachniki ſzpraolyajú.* Ein Orth *oder* Palaſt vvo die Conſiſtorial Raths-Herren ruſamen kommen. *Tanátsbéliek helye*, vagy *palota hova ózve gyúlnek.* 2. *Predhiſa.* Ein Vor-Hauſs. *Udvarló palota.*

Consĭtor, ōris, m. ovid. *Szejach*, 2. *Szadnik, ſzaditel.* Der etvvas beſäet 2. pflantzet. *Bévetó*, 2. *Plantáló.*

Consĭtūra, æ, f. Cic. *Szadenye, Vczeplenye.* Item. *Szétva, Poſzéjanye.* Das Pflantzen, Säen. *Vetemény, Bévetés, Plántálás.*

Consŏbrīna, æ, f. Gic. *Bratichna, Techichna*, &c. *Szeſztrichna.* e. Schvveſter-Tochter. *Anyád nénnyének vagy ózvének leánya. eſt neptis ex ſorore.*

Consŏbrīni, ōrum, m. plur. Colum. *Szeſztre decza Bratichi, Vuichichi, Sztrichichi, ſzeſztrichi.* r. Schvveſter-Kinder. *Két atyafiak gyermeki.*

Consŏbrīnus, ni, m. Terent. *Szeſztrich, Bratich.* &c. Der Schvveſter Sohn. *Néném fia. Eſt nepos ex ſorore.*

Consŏcer, ĕri, m. ſvet. *Koj je ſzvoga ſzina dal muſa drugoga kcheri*, reſpectu Generi, *Taſzt*, reſpectu Nuri, *Szveker, ſzkuptaſzt, ſzkupſzveker.* r. Gegen-Schvvächer, Mit-Schvvächer. *Két réſzről-való ipa.*

Consŏciātio, onis f. Cic. *Z-druſenye, z-pajdaſſenye.* e. Geſellſchafft, Zuſammenfügung, Vereinbahrung. *Társalkodás.*

Consŏcio, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Z-druſim, z-pajdaſſim.* Zugeſelle. *Ózveadom társúl.*

Consōlātio, onis, f. Cic. *Razveſzelenye, objachenye, razgovorenye, okriplenye.* r. Troſt. *Vigaſztalás.* V. *Solatium.*

Consōlātor, oris, m. Cic. *Razveſzelitel, Razgovoritel, Okrepitel.* r. Tröſter. *Vigaſztaló.*

Consōlatrix, icis, f. *Razveſzelitelicza.* e. Tröſterin. *Vigaſztalónć.*

Consōlātōrius, a, um, Cic. *Razveſzelechi, Vtiſſitelni, okrepitelni.* Tröſtend. *Vigaſztalájos.*

Consōlor, aris, ari, atus, ſum, (Dep.) Cic. *Razveſzelyujem, vtiſſujem, krépim.* Tröſte. *vigaſztalom.* 2. Conſolo, as, are, (Act.) habet Varro. Gell. Conſolo te, varro. *Raz veſzelyujem te.* Ich tröſte dich. *Téged vigaſztallak.* Conſolor, dicitur aliquando etiam *paſſivè.* Conſolor abs te, Varro.

Digitized by Google

Varro. *Od tebeſze razveſzelyujem.* Ich vverde von dier getröſtet. *Tőled vigaſztaltatom.* Cùm veſtrum animum erga me video, vehementer conſolor Gell.

Conſŏnans, antis, om, & conſŏnus, a, um, Cic. *Szloſzno-glaſz, ſzloſzn.* Mithällig, zuſammen-ſtimmend. *Egyût zengők egyezők ſzavai.*

Conſŏnantia, æ, f. Vitr. *Szkup - ſzloſznoſzt, ſzloſznoglaſzje.* e. Zuſammenſtimmung, e. Wohllautung. *Egyeſzége a' ſzónak.*

Conſŏno, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Szkup-glaſz dajem, ſvenchim, zvonim.* Mit laute, erſchalle, erthöne. *Egyût-Zengek.*

Conſors, ortis, om, Cic. *Tovarus, biſni Pajdàſz, Jedneſzreche tovarusicza, pajdaſzica, drug.* Mitgenoſs, ebenmäſſig. *Egy állapatú és valakivel egy ſzerentsétű bázas társ.* 2. V. *Particeps*, conſors in lucris atque furtis. Cic.

Conſortium, ortii, n. Cels. *Druſztvo, Tovaruſztvo, Pajdaſztvo.* e. Geſellſchafft, r. Eheſtand. *Társaság.* Conſortio, onis, f. Cic. idem.

Conſpectus, ûs, m. Gic. *Zgled, Pogled, zapazenye, videnye.* Das Anſchauen. *Nézés, tekintés.* Phrar. Dare ſe in conſpectum alicui, in conſpectum venire, vultum alicu us ſubire, in oculis verſari, in conſpectum ſe comittere.

Conſpergo, is, ere, (Act.) Cic. V. *Aſpergo.*

Conſperſio, onis, f. V. *Aſperſio.*

Conſpicillum, li, n. Plaut. *Meſzto za zdaleka gledati*, 2. *Zerczalo, ogledalo*, 3. *Ochnyák, ochnicze, ochúli*, 4. *Vidilnicza*, iliti, *Czèv chefzkojuſze bolye, y daleko vidi, peregr.* Perſpectiv, 1. Ein Ort davon man vveiter und beſſer ſehen kan, 2. Spiegel, 3. Brillen, 4. Perſpectiv, oder ein gemachtes Rohr, durch vvelches man beſſer und vveiter ſiehet. 1. *Nézőbely*, 2. *Tűkör*, 3. *Okulár*, &c.

Conſpicillo, onis, m. Plaut. *Otajni Zezvedavecz vuboda, Nagledavecz, otajni prigledavecz, peregr.* Spion, Auſſeher, Ausſpecher, Spion. *Vigyázó, kém.* Dum redeo domum, Conſpicillo conſecutus eſt clanculum, Plaut. *Kadaſzem iſſel domom, jeme doſztigel otajni zezvedavecz. Mikor haza jöttem, vigyázó ételélte.*

Conſpicio, is, ĕre, exi, ectum, (Act.) Cic. *Zagledam, zgledam, zapazujem, vigyezam, zagledavam.* Anſchaue, anſehe, mercke. *Nézek, látok.*

Conſpicor, āris, ari, atus, ſum, (Dep.) Terent. Conſpicio, as, are, Activum, varro, idem ac *Conſpicio, video.*

Conſpicuus, a, um, Plin, *Verli, Muder, Lep, Previdliv, Preſtiman, ſtégav, vérſzten, veruvan, vidlyiv.* Klug, anſehnlich, bevverth, ſcheinbar. *Láttatott, láttatós, ſzép, diſzes, éles elmétű, Bőlts.* Conſpicuus formâ, Plin. *Lep, y vérli od pritike, y po gleda.* Von Geſtalt ſchön und anſehnlich. *Szép és diſzes termetű.* Fide conſpicuus, ovid. *Od vernoſzti preſtiman, verſzten, y veruvan chlovek.* Wohl beglaubter Mann. *Hiteles ember.*

Conſpīrāti, ōrum, m. plur. ſvet. *Dogovorni, zavezani medſzobum y zaprisezeni ljudi.* zuſammen verbundene und verſchvvorene Leuthe. *Őſzve eskűvők, párt-űtők.*

Conſpīrātio, onis, f. Cic. *Otajno mednekulikemi ſzkup dogoverjenye y zaprisezenye, otajno podignenye.* Heimliche Zuſammenverbindung, Zuſammenſchvverung. *Őſzve-eskűvés, titkos emberek fel-inditáſſa, párt ütés.*

Conſpīrātus, ûs, m. Gell. idem.

Conſpīro, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Szkup-dogovarjamſze y z-drugemi zaprisezemſze, podiſemſze, ſzkup z-drugemi otajno vjeden meh puſſem.* Zuſammen verbinde, heimliche Verbündnüſſe mache, zuſammen ſchvvehre zuſammen blaſe. *Őſzve-eskűſzőm, Őſzve-valakire támadok, párt-tot űtők.* 2. V. *Simul*, & *ſpiro.*

Conſpīro, as, are, avi, atum, (Neu.) Aur. Vict. *V-kolobar, vu okrug napravlyam, obracham, vertim, Perecze delam.* Rings - vveiſs Winde. *Kerekdéden tsinálom, peretzet tsinálok.*

Conſpondeo, es, ere, ondi, onſum, Feſt. (Neut.) *Szkup poruk jeſzem*, item *ſzkup ſelim.* Vier einanderen mit heiſſe, gut ſtehe. *item* Mitvvünſche angelobe. *Eggyütt-kezes vagyok, kivánom.*

Conſponſor, oris, m. Cic. *Szkup - Poruk, ſzkup zadrugoga jemecz.* r. Mit - Bürg. *Együtt-Kezes.*

Conſpŭo, is, ere, onſpui, ūtum, Plaut. (Act.) & Conſpūto, as, are, avi, atum, (Frequ.) Cic. *Poplyuvávam, poplyujujem.* Beſpeye. *Megpökdőſőm.*

Conſpurco, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Pognyuſzujem, gnyuſzim, poſzmragyujem, ſzmragyujem, ſzmradim.* Verunreinigen, beſudeln. *Meg - otsmányitom.*

Conſtans, antis, om, conſtantior, conſtantiſſimus,

ſmus, Cic. *Sztalen, ſztanovit.* Standhafft, Beſtändig. *állhatatos, állandó.*

Conſtanter, Adv. Conſtantiùs, Conſtantiſſimè, Cic. *Sztalno.* Beſtändiglich. *állhatatoſan.*

Conſtantia, æ, f. Cic. *Sztalnoſzt.* e. Beſtändigkeit. *állhatatoſság.*

Conſternātio, onis, f. Liv. *Prepadanye, Vſztraſſenye oſzupnenye, ſztreſzenye.* s. Schrecken, e. Beſtürtzung. *Elrettentés, elrémülés.*

Conſterno, as, are, avi, atum, Cic. *Preplaſſujem, plaſſim, preſztraſſujem, ſztraſſim.* Erſchröcke, verzagt mache. *Elrémitem, rettentem.* Conſternare aliquem Liv. *Koga preſztraſſiti.* Einen erſchröcken. *Valakit elrémiteni.*

Conſtīpātio, onis, f. vopiſc. *Zguſztenye, ſztiſzkanye, zapiranye, ztverdenye.* e. Verſtopffung. *ſzve-ſzoritás, szúrités.*

Conſtīpo, as, ere, avi, atum, (Act.) Cic. *Guſztim, zapiram, tverdochinim, ſztiſzkam, ſzkup gnyetem.* Verſtopffe. *ſzve-ſzoritom, szúrûitem.*

Conſtĭtuo, is, ere, itui, utum, (Act.) Cic. *Poſztavlyam, redim, odluchaм*, item *Dokanchaм.* Setze, ſtelle, ordne, beſchlieſſe. *Végezem, rendelem.*

Conſtĭtūtio, onis, f. Cic. *Poſztavlenye nuregyenye, odluchenye.* 2. *Dokonchanye,* 3. *Narave,* iliti *nature ſzloſenye.* 4. *Dopitanye.* e. Satzung, Verordnung, Anſtalt, r. Beſchluſs. Zuſtand des Leibes. *Rendelés,* 2. *elvégezés.* 3. *Teſtiterméſzet.*

Conſtĭtūtiōnes Imperii, Eccleſiæ &c. *Dopitanya, y odluchenya Ceſzarſzka, Czirkvena.* e. Reichs-Satzungen, Geiſtliche-Verordnung, oder Satzungen. *Királyi elvégezés, rendelés.*

Conſtĭtūtor, oris, m. Quint. *Poſztavitel narediteł, odluchitel, dokonyitel, zapochetnik.* Conſtitutor legis, &c. Quint. Ein Stiffter, Satzung-Setzer. *Rendelő, végező.*

Conſtĭtūtum, ti, n. ſvet. Conſtitutus, ûs, m. Feſt. vide Conſtitutio.

Conſto, as, are, ĭti, ĭtum, (Neu.) (Mart. atum,) *Jednako v-jedno ſzkup ſztoim,* 2. pro pretio: *ſztoim, tuliko ſztoim, valyam, czenimſze,* 3. *Sztalenſzem,* 4. Impersonaliter conſtat, mihi conſtat, *znam.* Gleich beyſammen ſtehe, 2. pro pretio: Koſte, geſchätzt vverde, 3. Ich bin beſtändig. 4. Imperſon. Es iſt mier bekandt. 1. *Egyût mâſſal állok,* 2. *anyit érek,* 3. *állhatatos vagyok, értem. Tudom.* 5. pro ſum. Quæ in toto mundo moventur & conſtant. Agmen conſtitit, Curt. *cheta junakov je ſzkup na redu ſztala.* Ein Hauff von Soldaten iſt gleich zuſammen geſtanden. *A had-ſereg rendben állot.* Magno pretio conſtat, Cic. *Vnogo ſztoi, dragoſztoi.* Es koſtet viel. *Igen drága, ſokat ér.* Si tibi conſtarent ea, Cic. ad Attic. *Dabi ti ona znal.* Wann du dieſelbige vviſſeſt. *Ha te azokat tudnád.* Qui in ſententia ſi conſtare voluiſſent &c. Cic. Ep. 13. *Koj dabi bili hoteli vu recheh ſvojeh ſztalni obſztati, kik ha akartak volna a' ſzavaikban állhatatoſsak maradni.*

Conſtrĕpo, is, ere, epui, epĭtum, (Neu.) Gell. *Szkup-ſzúmim, praſchim. Raſtam. Szkup-chverchim.* Kniſtere, knorre. *Egyûtt zörgetek, zajgok.*

Conſtrĭctio, onis, f. Macrob. *Sztiſzkanye, z-vezanye, ſztiſznenye.* Die Bindung, Druckung. *ſzve ſzoritás, kötés.*

Conſtringo, is, ere, inxi, ictum, (Act.) Cic. *Szkup tiſzkam, ſztiſzkam, ſzkup-veſem, z-ve ſujem, ſzpinyam.* Zuſammenbinde, drucke. *Meg-ſzorſzom, ſzve kötöm.*

Conſtrūctio, onis, f. Cic. *Szkup-znaſſanye, ſzkup-zlaganye ſzkup-napravlenye.* e. Zuſammenſetzung, Aufbauung. *Megépités, Egybe-rendelés.*

Conſvēfācio, is, ere, eci, actum, (Act.) Terent. *Navadimſze, navadu dobivam, viknem, obiknem.* Mich angevvöhne. *Szoktatom.*

Conſveſco, is, ere, ēvi, ētum, (Neu.) Cic. idem.

Conſvētio, onis, f. Plaut. *vel* Conſvetudo, inis, f. Cic. *Navada, obichaj.* e. Gevvohnheit. *Szokás.* 2. V. Famil[illegible]ritas, Convictus: vitâ communis. In conſvetudinem præſtantium virorum ſe dare, ſe inſinuare, in eorum conſvetudinem ſe immergere, cum iis conſuetudinem jungere, facere, conjungere, conſvetudine jungi, implicari, devinciri: Vetus cum illo mihi conſvetudo, & familiaritas intercedit. 2. A conſvetudine longè diſcedere, deſcire, ſe ſibi diſſimilem præbere, inveteratam vivendi rationem oblivioni tradere.

Conſvētus, a, um, Terent. *ſuperlat.* Conſvetiſſimus, verba conſvetiſſima. Ovid. *Navaden, navadni, obichajni.* Gevvohnt. *Szokott, ſzoktatott.*

Conſul, ŭlis, m. Cic. *Veliki vechnik, ſzvetnik, veſznik, veliki vu varaſſu ſzudecz, veliki ſzvetoonik.* r. Burgermeiſter. *Polgár-me-*

ſter

Digitized by Google

ſter, ſhabad városnak fő Birája, mint Rómában.

Consŭlāris, is, *come*, re. n. Cic. *Veliko-vechnichki, velikoſzvetnichki.* Burgermeiſterlich. *Pólgár-meſteri.*

Consŭlāritas, ātis, f. Theod. & **Consŭlātus**, ûs, m. Cic. *Veliko-vechnichtvo, velikoſzvetnichtvo.* s. Burgermeiſter-Ambt. *Fő bivóság, Polgár-meſterség.*

Consŭlāriter *Adv.* Liv. *Veliko-vechnichki, velikoſzvetnichki.* Burgermeiſterlich. *Pólgár meſterûl.*

Consŭlo, is, ere, ŭlui, ultum, (Act.) & **Conſulto** as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. Conſilio, as, are, avi, atum, (Neu.) Tacit. Conſilior, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Horat. *Tolnacha proſzim, z-tolnachi dokanchom.* item *Tolnáchim, tolnacha dajem, ſzvetujem.* item *Previgyujemſzi.* Um Rath bitte, Rathſchlage, Rath gebe, *item* vorſehe. *Tanátſot kérdet, tanátſot adok.* item *Elől-meglátom.*

Conſultātio, ōnis, f. Cic. & Conſultus. ûs, m. Liv. *Tolnachenye, tolnachtvo, ſzvetuvanye, z-tolnachniki iſzpitanye, dokanchanye.* r. Rathſchlag, e. Berathſchlagung. *Tanát-kérés.*

Conſultātor, ōris, m. Pomp. Conſultor, ōris, m. Cic. Conſĭliātor, ōris, m. Plin. *Tolnachnik, ſzvetnik.* 2. *Tolnacha proſzecz, proſzitel.* 3. *Previditél.* r. Rathgeber, 2. r. Rathfrager, 3. der ihm vorſicht. *Tanáts adó, 2. Tanáts-kérdö, 3. Gond viſelő.*

Conſultè *Adv.* Plaut. Conſultò Adv. Cic. *Razmiſlyeno, z-tolnachom, z-ſzvetom ſzpametno, razumno, iſzpitano, previgyeno.* Gemächeit, vveiſslich, bedachtſam, Fürſichtiglich. *Eſzeſen, tanátſolva, ſzámt ſzándékból, Tanát-ból.*

Conſummābĭlis, is, *come*, le, n. Senec. *Zverſhiv, dokonchlyiv.* Das kan vollendet vverden. *Elvégezhető.*

Conſummātio, ōnis, f. Plin. *Zverſſenye, zpunenye, dokonchanye.* e. Vollendung. *Elvégezés.*

Conſummātor, ōris, m. Cyprian. *Zverſitel, Dokonchitel, ſzpunitel.* r. Vollender, Vollbringer. *Elvégező.*

Conſummo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Dokanchom ſzpunyavam, zverſſuiem.* Vollende, vollbringe, ausmache. *Elvégezem.*

Consūmo, is, ĕre, umſi, umtum, *vel* umpſi, umptum, (Act.) Cic. *Troſſim, potroſſujem.* Verzehre, verbrauche, zubringe. *Megemészitem, ſzemmivel tészem, elköltöm.*

Conſumtio, onis, f. Cic. *Potroſſenye, zatroſſenye.* e. Verzehrung. *Megemészités, elköltés.*

Conſumtor, ōris, m. Cic. *Potroſſnik, Potroſſitel, Zatroſſnik, Zateritel.* r. Verzehrer. *Megemésztő, elköltő.*

Conſumtrix, īcis, f. Strabo. *Potroſſitelicza, Zateritelicza.* e. Verzehrerin. *Elvégezőné, Költőné, Emésztőné.*

Conſuo, is, ĕre, onſui, ūtum, (Act.) Plaut. *Szkupſtem, zaſzivam, ſzkup-ſtvam, zeſſivam, prijſſivam.* Zuſammen nähe. *Összve-varrom.*

Conſurgo, is, ĕre, rexi, ectum, (Neut.) Cic. *Szkupſze ſztajem, podiſemſze, ſzkup-gore ſztajem.* Mit einander aufſtehe. *Együtt felkelek.*

Conſurrectio, ōnis, f. Cic. *Szkup goreſztajenye, podignenye.* Das mit einander Aufſtehen. *Együtt-felkelés.*

Consūtūra, æ, f. Svet. *Szkup-ſtvanye, ſzkupterpanye.* e. Zuſammen-Nähung, Flickung. *Összve-varrás, foldozár.*

Contābĕfăcio, is, ĕre, ēci, actum, (Act.) Plaut. *Tubno, gnyilo chinim.* Verzehre, faul mache. *Elrózadni, aſzuvá tſinálom.*

Contābeo, es, ēre, ābui, (Neut.) & **Contābeſco**, is, ĕre, ābui, (Inch.) Cic. *Szkup-tubnem Potubnuiem, ginem, gnyiem, ſzuſſimſze.* Ausdorre, verfaule, abnehme, verderbe. *Elſzáradok, elaſzok.*

Contăbŭlātio, ōnis, f. Jul. Cæſ. *Popodenye*, e. Vertäfelung. *Megdeſzkázás.*

Contăbŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Cæſ. *Podim, z-deſzkami pokrivam, obiam.* Vertäfele, mit Breteren belege. *Deſzkával megboritom, deſzkázom.*

Contăbundus, a, um, Apul. *Keſzen, omubliv.* Langſam. *Kérő.*

Contactus, ûs, m. Colum. *Dotik, dotikanye, Dotikovanye, doteknenye, dotaknutje.* e. Anrührung. *Illetés, tapaſztalás.*

Contāges, is, f. Lucr. **Contăgio**, onis, f. Cic. Contagium, gii, n. Virg. *Ból, nemoch, kuga, káſze od dotikanya prime, pomor.* e. Erb-Kranckheit, Peſt. *Elragadó betegség.*

Contăgiōſus, a, um, Cels. *Kuſen.* Erblich. *Ragadó, elragadó, beteges.*

Contāmen, ĭnis, n. Tertul. **Contāmĭnātio**, ōnis, Ulp. *Oſzkrunyenoſzt, utepenye, oſzkrunenye, zaſzmradlyivoſzt, oſzmrágyenye.* e. Befleckung. *Meg-ferzetetés, otmányitás.*

Contāmĭnātor, ōris, m. Lamprid. *Oſzkrunitel, zaſzmraditel, utepitel.* r. Beflecker, Beſudler. *Meg-ferzetető, otmányító.*

Contamino, as, are, atū (Act.) Cic. V. *Contemero.*

Digitized by Google

Contanter, Adv. pro *cunctanter*, Apul. *Keszno*, *omublivo*. Langſam, zaudernd. *Mulatozva*, *Gondolkozva*.

Contechnor, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Plaut. *Chelarim*, *chelarno-zmiſilyam*, *okanyujem*, *z-laſmi obbajam*. Liſt erdencke, auf Betrug umgehe. *Alattomban tsalárkodom*.

Contĕgo, is, ĕre, exi, ectum, (Act.) Cic. *Zagêrnyujem*, *priodevam*, *zaodevam*, *pripokrivam*, *ſzkup-odevam*, *prikrivam*. Zudecke, verdecke. *Elfedezem*.

Contĕměro, as, are, avi, atum, (Act.) Mart. *Oſzkrunyujem*, *oſzmradgyújem*. Beflecke. *Meg-fertéztetem*, *ot-mányitom*.

Contemno, is, ere, empſi, emptum *vel* emtum, (Act.) Cic. *Zamesbem*, *odbitam*, *zanêmar derſim*, *kúdim*. Vernichte, verſchmähe. *Megútálom*, *megvetem*. *Fbras*. Omnia humana contemnit, aſpernatur ac negligit, humana omnia conculcat, levia ducit, nullo loco numerat, ne flocci quidem facit, contemptim habet; deſpicatò, deſpicatui habet. Eſt in eo ſumma rerum omnium contemptio ac deſpicientia, altâ quadam deſpectione iſta intuetur, in ſummam contemptionem apud eum veniunt res humanæ omnes.

Contemplātio, ōnis. f. Cic. V. *Conſideratio*.

Contemplātor, oris, m. Cic. V. *Conſiderator*.

Contemplor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Cic, V. *Conſidero*.

Contemtĭbĭlis, is, *com*, le, n. Ulp. *Odbitlyiv*, *zahitlyiv*, *zaniſtar derslyiv*. Der zu verachten iſt. *Megutálható*.

Contemtim, Adv. Plaut. *Zaniſtar derſech*, *odbitajuch*, *pogerdech*. Verachtlich. *Megútálva*.

Contemtio, *vel* ptio, ōnis f. Cic. *Kudenye*, *Zaniſtar derſanye*, *verſenye*, *pogerdenye*. e. Verachtung. *Megútálás*.

Contemtor, Contemptor, ōris, m. Virg. *Zaniſtar derſavecz*, *derſitel*, *pogerditel*, *ſzamſzebi zadoſzta chlovek*. 1, Verachter, *Megútáló*, *megvetô*.

Contemtrix, Contemptrix, īcis, f. Plin. *Druge zaniſtar derſitelicza*, *pogerditelicza*. Item *Jaka y poſzunchenom zahodu najdena ſena*. e. Verachterin. *Megvetônê*, *útálóné*.

Contemtus Contemptus, ûs. m. Liv. *Zanemar verſenye*, *zanikaj derſanye*, *pogerdyenye*. e. Verachtung, *Megútálás*.

Contendo, is, ere, endi, enſum, tentum, (Neu.) variè ſumitur. 1. *Nateſujem*, *preteſem*, 2. *Raſzteſem*, 3. *Putujem*, 4. *Derchim kôman*. 5. *Trudimſze*, 6. *Pouſſamſze*, 7. *Terſzimſze*, 8. *Proſzim*, *félim jako*, 9. *ſzvagyujemſze*, *karam*, *czargamſze*, *biemſze*. 10. *Szuprotiſze poſzlavlyam*. 1. Spanne, 2. Anſtrecke, 3. Reiſe, 4. Zu einem laufe, 5. Mich bemühe, 6. Unterſtehe, 7. Groſsen Fleiſs anvvende, 8. Ernſtlich begehre, 9. Streite, zancke. 10. Mich einem vviederſetze. 1. *Meg-nyújtom*. 2. *Ki feſzítlem*. 3. *Valahová igyekezem*. 4. *Valakihez futok*. 5. *Tôrekedem*, *igyekezem*. 6. *Bizok*. 7. *Igen foglalatoskodom*. 8. *Igen felette kérem*. 9. *Veſzekedem*, *Tuſakodom*. 10. *Valákinek ellene állok*. Contendere poplitem, Hieron. *Pretegnuti koleno*. Die Knie - Scheiben ausſtrecken. *Térdét ki-nyujtani*. Romam contendere, Sall. *V-rim putuvati*. Gegen Rom reiſen. *Romában ſietni*, *utazni*. Magnis itineribus contendere, Cæſ. *Truditiſze po puteh velikeh*. In vielen Reiſungen ſich bemühen. *Sietve nagy utra igyekezni*, *fáradozni*. Contendere ad aliquid, Colum. *Nakaiſze pouſſati*. Auf etvvas ſich unterſtehen. *Valamire bitni*. Contendere curſum ad aliquem, Virg. *K-komu techi*, *derchati*. Zu einen lauffen. *Valakihez futni*, *ſzaladni*. Contendere nervos in re aliqua, Cic. *Terſzitiſze vu kakvom dugovanyu*. Sich ſehr anvvenden auf ein Ding. *Valamire igen igyekezni*. Contendere aliquid ab aliquo, Cic. *Jako kaj proſziti odkoga*. Ernſtlich von einen etvvas bitten, begehren. *Igen kérni valamit máſtól*. Verbis inter ſe contendere, Cic. *Z-rechmiſze ſzuprot ſztaviti*, *karati*. Mit Worten zancken, ſchlagen, vviederſtehen. *Szoval veſzekedni*. Contendere armis, cum aliquo Cic. *Z-orusjemſze bitti*. Mit einem fechten. *Fegyverrel hartzolni*, *viaskodni*.

Contentio, ōnis, f. Cic. 1. *Terſzenye*, *Trud*, 2. *Karka*, *karanye*, *Povagyenye*, *ſzvadlyivoſzt*, *ſzvada*, *Czarganye*, 3. *Pogodba*, 4. *Pouſſanye*, 5. *Izviſſenye*. 1. e. Mihe, 2. Das Zancken, Streiten, 3. e. Vergleichung, 4. e. Unterſtehung, 5. e. Erhebung. 1. *Igyekezés*, *Faradság*, 2. *Veſzekedés*, 3. *Alkuvás*, 4. *Merészség*, 5. *Felmagaſztalás*. Contentio vocis Gic. *Zviſſenye glaſza*. e. Erhebung der Stimm. *Szónak magaſztaláſſa*. In contentionem venire, Cic. *Karatiſze*, *ſzvaditi*, *puvaditi*. Zancken, Streiten. *Veſzekedni*. Animi viriúmque contentio, *Veliko terſzenye*. Sehr groſse Befleiſsung. *Nagy igyekezés*, *Fô tôrés*. &c.

Conten-

Digitized by Google

Contentiôſus, a, um, Plin. *Szvadlyiv, liv, Czarg karliv.* Zänckiſch. *Villongó, Tuſakodó, Vetekedő, Veſzekedő.*

Contentus, a, um, Ovid. 1. *Nategnyen, Napet,* 2. *Viſzok, Glaſzen,* 3. *Zaderſan,* 4. *Zadovolyen.* 1. Geſpannt, 2. Hoch, klar, hell. 3. Behalten, 4. Wohl zu frieden. 1. *Megsomtt,* 2. *Magas,* 3. *Meg-tartoztatott,* 4. *Megelégedett.*

Conterminus, a, um, Ovid. *Megyaſini, Mejaſini.* Anſtoſſend, Nachbar. *Határos.*

Conterrāneus, a, um, Plin. *Zemlyak.* 1. Landsmann. *Földi, Földemi.*

Contĕro, is, ĕre, (Act.) Cic. V. *Attero.*

Conterreo, es, ēre, erui errĭtum, Cic. *Preplaſſujem, Plaſſim, Preſztraſſujem, Sztraſſim, Szkup-plaſſim, Szkup-ſztraſſim.* Zuſammen ſchrecke. *Elijeſztem, Elrémitem.*

Conteſtātio, onis, f. Cic. *Szkup-ſzvedóchanſztvo, Szvedochenye, poſzvedochenye.* e. Bezeigung. *Egyût-bizonyitás.*

Conteſtĭficor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Tertull. *Szkup-ſzvedochim.* Bezeüge. *Egyût bizonyitom.*

Conteſtor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Cic. *Zaſzvedoka jemlyem, z-drugem ſzvedochim.* Zum Zeigen nehme. *Segitségre-bizom. Bizonyságúl bivom, kérem.* 2. Cic. cum Accus. Conteſtari litem. *Na pravdu zvati.* Den Handel zum rechten ſetzen. *Meg-bizonyitani igaz ügát.*

Contexo, is, ĕre, exui, extum (Act.) Cic. *Szkuptkem, ſzpletam.* Zuſammen vvebe, vvürcke. *Öſzve-fonom, ſzövöm.*

Contextè Adv. Cic. Contextim, Plin. *Szkuptkano, ſzpleteno, ſzkup-zvezno, ſztegnycno.* Zuſammen füglich, hart zuſammen. *Egybe-ſzöve, fonva.*

Contextio, onis, f. Cic. Contextus, ûs, m. Cic. *Zetkanye, Zatkanye, ſzpletenye.* e. Zuſammenknipffung, Zuſammenhefftung, Webung. *öſzve-ſzövés, Egybe-fonás.*

Contĭceſco, is, ere, (Incho.) Liv. & Contĭceo, es, ēre, ĭcui, (Neu.) Cic. *Zamukújem, tihnem, muknem.* Schvveige. *Hallgatok.*

Contĭcĭnium, ii, n. Plaut. *Pervi ſzany, ſzeny.* Der erſte Schlaff. *Elsö álom.*

Contĭgnātio, onis, f. Plin. *Dveh reſnicz, zklopczev* peregr. *ſperavczev, Szkup-zbienye,* 2. *Gornyi, dolnyi y ſzrednyi pod,* peregr. *Ganyk.* Zuſammenvvättung einer Bühne, Geſperre, Stockvverck, Gang. *Szaru-fának gerendához foglalása,* item *Rendház.*

Contĭgno as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Szkup ſzklopcze krovne ſzlaſem, ſzklaplyam, zbiam, Roſenichim, tramim.* Zuſammen vvate, die Geſperre zuſammen füge. *Gerendához-foglalom, ſzarufázom.*

Contĭguè, Adv. Martian. *Dotik, tik, utik.* Anſtoſſeendlich, nächſt an. *éppen mellette.*

Contĭgŭĭtas, atis, f. vide *Contactus.*

Contĭguus, a, um, Ovid. *Dotikajuchi.* Anſtoſſend. *Egymáshoz-foglaltatatott, Egymáſztérő.*

Contĭnens, entis, f. (terra,) Plin. 1. *Szube, Cbérſzte, y ſztalne zemlye Kotàr,* 2. *Kraj zemlye,* 3. *Zderſavecz, ſzamoſztoj obladavecz.* Fuſs veſtes Land, 2. Ein Eck, Theil, der harten Erden, 3. Der ſich einhaltet, übervvindet. 1. *Száraz földnek tartománya.* 2. *határa* 3. *Magátmeg-tartoztató.*

Contĭnentia, æ, f. Cic. *Zderſanye, zderſnoſzt, zderſliveſzt, ſzamoga ſzebe obladanye.* item *Mertuchlyivoſzt.* e. Enthaltung, *item* e. Mäſſigkeit. *Maga meg-tartóztatás, Mértékleteſſég.*

Contĭneo, es, ere, ĭnui, entum, (Act.) Cic. 1. *Zderſavam kaj vuſzebi.* 2. *Zderſavamſze od cheſza.* 3. *Szkup-derſim.* 4. *Zaſztavlyam koga.* 1. Etvvas enthalte in mir. 2. Mich von etvvas enthalte. 3. Mit halte. 4. Anhalte. *Valamit nálam tartok.* 2. *Magam meg-tartoztatom.* 3. *Fgyût tartom.* 4. *Nálam maraſztom.*

Contingo, is, ere, tĭgi, actum, (Act.) Cic. *Dotikujemſze, pritikamſze, dotikamſze, pritikavamſze, dotikavamſze, doſzegam, doſzegam, ſzkup tichemſze.* Anrühre. *Megilletem* V. *Aſſequor, attingo.*

Cōtingo, is, ere, inxi, inctum, (Act.) Plin. *Szkup-namáchem, Fárbam.* Eintuncke, färbe. *öſzve Mártom, Meg-feſtem.*

Contĭnuātio, onis, f. Cic. *Nadalye bivanye, Vſzevdilenye, Nepreſztanenye, vdilenye.* e. Vollführung, Vollſtreckung. *Szûntelen elő-menés valamiben.*

Contĭnuè Adv. Quint. V. *Continuò.*

Contĭnuĭtas, atis, f. Plin. *Vſzevdilynoſzt, nepreſztalnoſzt, vſzevdilya, ſztalnoſzt.* e. Beharrlichkeit. *Szüntelen-valóság.*

Contĭnuo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Szplòh, ſztalno, nepreſztancze chinim.* Beharre, fortfahre, fortſetze. *Szûntelen, és albatatoſan mivelem.*

Contĭnuò, Adv. Cic. *Taki, proti, ſzeidom, odma.* 2. *Vſzeſtat nepreſztancze, ſzevdily, vazda.* Alsbald, 2. Stets. *Mindjárást,* 2. *mindenkor.*

Contĭnuus, a, um, Cic. *Szevdilnyi, zplóhni.* Beharrlich. *Szûntelen-való.*

Digitized by Google

Contor, āris, ari, atus ſum, (Dep.) Cic. *Szpitazam, zvédam, zizkavam, riſzkujem.* Erforſche, ſuche. *Tudakozódom, kérdezkedem.*

Contorqueo, es, ēre, orſi, ortum, & orſum (Act.) Cic. *Szkup zviam, Guſzam, zaſerkavam, zaguzvuiem.* Zuſammen drehe, biege. *Megtſavaritom, ôſzve-tekerem.*

Contorſio, onis, f. Cic. *Zviánye, Griz, Grizenye.* e. Vervvickelung, Vervvirrung, das Reiſſen. *Tekergetés, rágás.*

Contortè, Adv. Cic. Contortiùs, *Comparat.* Cic. *Szkup-zvito, z-guzvano, z-ferkano.* Vervvickelt, vervvirrt, verdrehet. *Ôſzve Tekergetve.*

Contortio, onis, f. Cic. *Szkup-zviánye ſzkupguſzánye, zferkánye, z-guſzánye, zvitje.* Die Vervvirrung, Verdrehung. *Tekerés.*

Contortor, oris, m. Terent. *Szkup-viavecz, z-viavecz, z-guſzavecz, z-ferkavecz, z-ferkach,* item *Szkup-Muchitel, Trapitel,* item *Prevrachavecz, ki drugach réchi jemlye neg kakznamenuju,* r. Vervvickler, *item* Vervvirrer, *item* Mit-Peiniger, *item* Verdreher, Verkehrer. *Ôſzve tekerô,* item, *egyûtt kinzó, itē, a' beſzédet máſra fordító, értô.*

Contra *præp.* Cic. *Szuprot, proti, protiva.* Wider, gegen. *Viſzontag, iſmét, ellen.*

Contractio, onis, f. Cic. *Szkérchenye, ſzteg-nenye, ſzteg-nutje.* e. Zuſammenziehung. *Ôſzve-vonás.*

Contractūra, æ, f. Vitr. Szk*erchenoſzt ſzkerchenye sil.* e. Zuſammenziehung der Nerven, Gliedern. *Ôſzve vonás.*

Contractus, ûs, m. JCt. *Pogodba.* r. Vergleich, Vertrag. *Alkuvás.* 2. V. *Contractio.* Varro.

Contrādico, is, ere, ixi, ictum, [Act.] Cic. *Szuprot velim, govorim, Pogovorim.* Widerrede, vviderſpreche. *Ellene-mondok.*

Contrādictio, onis, f. Quint. *Szuprot govorenye, rechenye, Pogovorenye.* e. Wiederred, Wiederſprechung. *Ellene mondás.*

Contrādictor, oris, m. Plin. *Protivnik ou rechcheb, pogovorlyivecz, ſzuproti-govoritel.* r. Wiederſprecher. *Ellene-mondó.*

Contrādictum, ti, n. Quint. Vide *Contradictio.*

Contrăho, is, ere, axi, actum, (Act.) Cic. *Szkupſzteſem, kérchim.* Zuſammen ziehe. *Ôſzve vonam.* 2. *Szkup ſzprázlyam, znáſſam.* Zuſammen bringe, ſammle. *Ôſzve viſzem.* 3. V. *Abbrevio.* 4. *Pogájamſze,* ità JCti. Um ein Ding übereinkomme, mit einem ein Verding, Vergleich mache, handle. *Meg-alkuſzom.* 5. V. *Criſpo.* Quid contraxiſti frontem? Plaut. *Kaj tak kiſzelo gledis?* Warum macheſt ſaures und verdrießliches Geſicht. *Miért komor, ſzomorú, tekintetet, abrázatot mutatz.* 6. V. *Paciſcor* ità Cic. 7. Contrahere animum, vel contrahi amicorum incommodis Cic. pro triſtitiâ affici. *Saluvati.* Traurig ſeyn. *Szomorkodni.* Nomina contrahere, vel æs alienū Cic. *dusnomu biti, vu dugeſzte puſztiti, zadurávatiſzte.* Schulden machen, ſich in Schulden bringen. *Magam adoſzágba verem.* Contrahere rationem cum aliquo Cic. *Z-kém rachunati.* Mit einem rechnen. *Valakivel ſzámot vetni.* 8. V. Concilio, comparo, acquiro, capto Contrahere ſibi moleſtias, odium, invidiam, negotium &c. multorum benevolentiam, amicitiam &c. Cic.

Contrālīceor, ēris, ēri, (Dep.) Cæſ. *Zakakvo dugovanye vech obêchem neg drugi.* Mehr auf ein Ding biete, als ein anderer, überbiete. *Valaminek árrát fel verem.*

Contrāpōno, is, ere, ŏſui, ĭtum, (Act.) Quint. *Szuprot-poſztávlyam, naprot ſztavim.* Entgegen ſetze. *Ellene teſzek.*

Contrārie Adv. Cic. *Szuprotivno, protivno.* Zuvvieder, dagegen. *Ellenkezve, ellenbe.*

Contrārietas, atis, f. Macrob. *Szuprotivnoſzt, protivnoſzt.* e. Wiedervvärtigkeit. *Ellenkezés.*

† Contrārior, aris, ari, atus ſum, V. *Adverſor.*

Contrārius, a, um, Cic. *Szuprotiven, protiven.* Entgegen, vviedervvärtig, zuvvieder. *Ellenkezô.*

Contrāſcriptum, ti, n. Cic. *Szuprotipiſzmo, ali odgovor.* e. Gegenſchrifft, oder Antvvort. *Ellenkezô irás.*

Contrāvĕnio, is, ire, ēni, entum, (Neu.) Cic. *Szuprot-idem.* Entgegen gehe. *Ellene-mégyek.* Vid. *Adverſor, obſisto.*

Contrāverſum, Adv. Solin. vide *Contra.*

Contrectātio, onis, f. Cic. *Pipanye, ponaſſanye.* Das Begreiffen, herumtragen. *Tapogatás, Tapaſztalás, Hordozás.*

Contrecto, as, are, avi, atum, [frequen.] Cic. *Pipam, opipávam, ponaſſam.* Umtrage, begreiffe. *Tapogatom, Hordozom.*

Contrĕmiſco, is, ere, ĕmui, [inchoat.] Cic. *Podêrbtavam.* Erzittere. *Megreſzketek.*

Contrĕmo, is, ere, ĕmui, Cic. *Zdêrbtávam, Leczamſze.* Erzittere. *Meg-reſzketek.*

Contrĭbūlis, vide *Tribūlis.*

Contrĭbuo, is, ere, ĭbui, ūtum, [Act.] Cic. *Dodajem, ſzkup-dajem.* Zuſammen gebe. *Egyûve-adok, kôzibe-adok.*

Contrĭbūtio, onis, f. Ulp. *Szkup-davanye, dácha.* e. Mittheilung, Steuer. *Egyûve valódás.*

Contriſto, as, are, avi, atum, [Act.] Colum, *Kar-ſá-*

Digitized by Google

Rozsaloſztujem, Razzvolnyajem. Betrübe, beleidige. *Meg-ſromoritom.*

Contrītio, onis, f. Lact. *Szterenye, Potrenye.* 2. *Szkruſſenye, Salubanye.* e. Zerknirſchung. 2. Bereuung. *Tőrés.* Item. *Igaſz ſziv bűni tőredelmeſſég.*

Contrītor, oris, m. Plaut. *Szteritel, ſztuchitel.* r. Zerreiber. *Tőrő, Rontó.*

Contrôverſia, æ, f. Cic. *Pregovarjanye.* e. Strittigkeit. *Viſzſza-vonás, pőrlés.*

Contrôverſor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Cic. *Pregovarjamſze, ſzuprotſze derſim.* Streite, darvvider bin. *Viſzſzakodom; pőrlők.*

Contrūdo, is, ere, ūſi, ūſum, (Act.) Cic. *Szkup-rivam.* Zuſammen ſtoſſe. *Őſzve-tolyom, Taſzitom.*

Contŭbernālis, is, *com*, le, n. Cic. *Druſbeni, jedno-biſni.* r. Cammerad, Stuben-Geſell. *Egybázi Társ.*

Contŭbernium, ii, n. Cic. *Druſtvo, Druſba, pajdaſtvo, jedno-biſtvo, prebivaliſzbe.* e. Stuben-Geſellſchafft, s. Loſament. *Társaság, egy házban-való lakozás.*

Contŭmācia, æ, f. Cic. *Nepoſzlub, nepokornoſzt, tvérdokornoſzt, ſzvoj-volynoſzt, nepokorſzbina.* e. Halsſtarrigkeit, r. Ungehorſam, e. Eygenſinnigkeit. *Megátalkodás, engedetlenség.*

Contŭmāciter, Adv. Cic. *Tverdokorno, Nepoſzlußno, ſzvoj-volyno.* Widerſpenſtiglich, halsſtarriglich, ungehorſamlich. *Engedetlenül, Atalkodva.*

Contŭmax, ācis, *om*, Cic. *Tverdokoren, nepoſzluſſen, nepokoren, ſzvoj-voly.* Widerſpenſtig, halsſtarrig, ungehorſam. *Keménynyaku, megátalkodott, engedetlen, vakmerő.*

Contŭmēlia, æ, f. Cic. *Pſzina, obſzanoſzt, nazochi opſzuvanye, nazochi obſzanenye, pſzoſzt.* e. Schmach-Rede, r. Schimpf, e. Läſterung. *Szembe-való gyalázás. Phras.* Ad contumelias deſcendere. In aliquem contumeliam jacere. Contumeliam dicere, facere, alicui imponere. Contumeliis aliquem vexare, onerare, lacerare, operire. Contorquere contumeliam. Multo convitio & clamore aliquem jactare, conſcindere, omnibus probris onerare. Infandas contumelias edere probroſis ſermonibus præſentem lacerare, aſperrimis verbis aliquem accipere.

Contŭmēliōſe Adv. *Z-obſzanyſztvom, z-obſzanenyem, pſzinaſzto.* Schmählich, Ehrverletzlich, ſchimpflich. *Gyalázatoſſan.*

Conturbātio, onis, f. Cic. *Zmetenye, zmutenye, zburkanye.* e. Betrübung, Beſtürtzung Vervvirrung. *Felháborodás.*

Conturbātor, oris, m. Mart. *Z-mutitel, zmetavecz, nepokojen chlovek.* Der Unruhe machet, r. Beſtürtzer, Vervvirrer. *Felháborító.*

Conturbo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Zmetam, ſzkup-mutim.* Vervvirre. *Felháborítom, őſzve-zavarom, eſzét-veſztem.* V. *Perturbo, confundo.*

Contus, i, m. Virg. *Brodarſzki drùg, brodarſzko rivalo.* e. Schiff-Stange. *Tráklya.*

Contūſio, onis, f. Colum. *Sztuchenye, zbienye, ſzterenye.* e. Zerſtoſſung, Zerſchlagung. *Őſzve-tőrés, verés vellej.*

Contūtor, oris, m. Ulp. *Szkup-branitel, ſzkup-ſzkèrbitel*, pereg. *Tútor.* Mit Vormünder, Gerhab, Schirmmer. *Tútoritárs, Egyűtt oltalmazó.*

Convăleo, es, ēre, ui, ĭtum, (Neu.) & Convaleſco, is, ĕre, ălui, ălĭtum, (inchoat.) Cic. *Ozdrávlyam.* Geſund vverde. *Meg-gyógyulok.*

Convāllis, is, f. Cic. *Dòl, Dolina, od vſzeh ſztran zbregi obſzterta dragga.* s. Thal, mit Gebürg umgeben. *Völgy.*

Convāſo, as, are, avi, atum, (Neu.) Teren. *Szkup-terpam, ſzkup-gnyetem, zbiam, ſzkup-ſzpravlyam.* Einpacke, einſchlage. *Egybe-rakom, tákolom.*

Convecto, as, are, avi, atum, (frequen.) Virg. *Szkup-vuſam.* Stets zuſammen führe. *Őſzve-bordogatom.*

Convector, oris, m. Cic. *Szkup naladji &c. Vozecz.* r. Schiff-Camerad *oder* Geſell. *Hajostárs, Együtt hajókázó, evező.*

Convĕho, is, ere, exi, ectum, (Act.) Cic. *Zvúſam, ſzkupvozim, privúſam.* Zuführe. *Őſzve-bordom.*

Convĕnæ, arum, m. *plur.* Cic. *Pribodniki.* Zukommende Leuthe. *Gyulevészi nép, jövevények.*

Convĕniens, entis, *om.* Cic. 1. *Szkup-zhajuchi*, 2. *Szkup-derſechi*; 2. *Doſztojen, Priſztojen.* Das zuſammen kommt, 2. Eynig ſeyn, 3. Bequem. 1. *Őſzve jövő*, 2. *egyet értő.* 3. *illendő, álkalmator* Comparat: Convenientior, Convenientiſſimus.

Convĕnienter, Adv. Cic. *Doſztojno, priſztoino, prikladno.* Gebührlich, geſchiklich. *Illendőképen.*

Convĕnientia, æ, f. Cic. 1. *Doſztojnoſzt, prilichnoſzt, prikladnoſzt*, 2. *Szloſnoſzt, ſzlaganye, ſzkup-derſnoſzt.* 1. e. Gebührlichkeit, Bequemlichkeit, 2. Das übereinkommen, e. Übereinſtimmung. 1. *Illendőség*, 2. *Egyezés.*

Digitized by Google

Convĕnio, is, ire, ēni, entum, (Neu.) Cic. 1. *Zaſztajemſze.* 2. *Z-drugemiſze ſzpravlyam.* 3. impers. *Doſztoiſze, priſztoiſze.* 4. *Dobroſze z - drugemiſzlaſtem, pogagyam.* 5. *Pogagyamſze z-kêm zakai.* 1. Begegne, 2. Zuſammen komme, 3. *Impers.* es iſt billich, gebührlich, 4. Mit anderen gut übereinkomme, 5. Handle, vergleiche. 1. *Ôſzve jôvôk*, 2. *Mâſſal târſalkodok.* 3. Impersſon. *Illik*, 4. *mâſſal egyet értek.* 5. *alkuſzom.*

Conventĭcŭlum, li, n. Cic. 1. *Málo zbodiſche*, 2. *Szpraviſche krivoverſzev.* 3. *Otajno zbodiſche, ſzkup-ſzpraviſche zlêh drusbenikov.* 1. e. Kleine Verſammlung, 2. e. Zuſammenkunfft der Ketzer. 3. e. Heimliche Zuſammenkunfft. 1. *Gyûlêſſetske*, 2. *Hitetlenek gyûlêſſe.* 3. *Titkos gyûlés.*

Conventus, ûs, m. Cic. *Z-bodiſche.* e. Zuſammenkunfft. *Gyûlés, Gyûlekezet, Egybe-gyûlt nép.*

Converrĭtor, ōris, m. Apul. *Zmêtavecz, Pométavecz, Pometitel.* 1. Auskehrer. *Seprôlô.*

Converro, is, ere, erri, erſum, (Neu.) Colum. *Szkup-zmechem, metem.* Auskehre. *Egybe-ſeprem, Meg-ſeperem.*

Conversātio, onis, f. Senec. *Druſenye, Pajdaſſenye.* e. Geſellſchafft. *Târſaſág, Târſalkodás.*

Converſio, onis, f. Cic. *Preobernenye obratenye, obernenye.* e. Bekehrung, Umkehrung. *Fordulás, Megtérés. Phras. converſio à peccatis.* E peccatorum, ſcelerum gurgite extrahere aliquem, corrigere, emendare, ab errore, à vitiis, à gravitate vitæ, à ſceleribus avertere. Converſio ad frugem, vitæ correctioris ſtudium. Redire ad viam, ab improba peccandi conſuetudine ſe revocare, à corruptis moribus ad emendationem vitam, ad bonam frugem traduci, reduci, adduci. *Converſio hæretici* E ſumma calligine ac tenebris in lucem Catholicæ veritatis reſtitui, reddi Catholicæ Religioni, ſuaviſſimo Eccleſiæ jugo cervices ſuas ſubjicere, perverſarum opinionum virus ejicere, ſeditioſis è ſectis ſe efferre, Romanæ Eccleſiæ manus dare &c.

Converſo, as, are, avi, atum, (frequent.) Cic. *Szim y tam obracham.* Hinund her vvende. *Forgatom elô és bâtra.*

Converſor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Senec. *Pajdaſſuvſze, V-druſtvo hodim.* e. Gemeinſchafft habe, in Gemeinſchafft gehe. *Târſalkodok.*

Converſus, ûs, m. Macrob. vide *Converſio.*

Converto, is, ere, erti, erſum, [Act.] Cic. 1. *Preobrâcham, obrâcham*, 2. *Premênyam.* Bekehre, umkehre. 2. Verändere, vertauſche. 1. *Meg - forditom*, 2. *Tſerêlem.* Convertĕre infidelem. *Preobernuti neverneika.* Einen Unglaubigen bekehren. *A' Hitetlent meg-forditani.* Aſpectum aliquo convertere, Teren. Homines in admirationem, Liv. in belluam, Cic. *Obernuti kâm pogled*, &c. Sein Geſicht etvva hinkehren, umvvenden. *Valamelly helyre ſzemêt forditani.* Convertere rem, re, Jul. Cæſ. *Dugovanye za dugovanye premeniti.* Die Sach veränderen, vervvexlen, vertauſchen. *Dolgot dologért tſerélni.*

Conveſtio, is, ire, īvi, ītum, [Act.] Cic. *Pomaſtem opravlyati, ſzkup-opravlyam, opravlyam, oblachim, pokrivam.* Bekleyde, bedecke. *Megrubâzom, egyût öltözôk.*

Convexo, as, are, avi, atum, (Act.) Aul. Gell. *Szkupſâlim*, 2. *Múchim, Bantujem.* Vexire, 2. Plage, Beynige. *Egyût tréfâlok*, 2. *Gyötrôm, kinzom.*

Convexus, a, um, Cic. *Iz vſzake ſztrane okruglo prignyen, povezanyen, dolenagnyen.* Um und um nieder rund gebogen, ausvverts gebogen. *Minden felôl domború, homorú, kerekded, hajlott.*

Convexĭtas, atis, f. Plin. *Okruglosba navſze ſztrane jednako nagnyena.* Von aller Seiten gleich gebogene Runde. *Homorúság, domború ság.*

Convĭcĭātor, [Convitiator] oris, m. Cic. *Pſzuvavecz, opſzuvavecz, obſtanitel.* peregr. *Oſzpotavecz.* 1. Schmäher, Läſterer, Verläumbder. *Meg-ſzidó, gyalázó.*

Convĭcior, (Convitior) aris, ari, atus ſum, (Dep.) Quint. *Opſzanyujem, opſzujujem.* Schmäle, ſchände, läſtere. *Szidom, gyalázom.*

Convĭcium, Convĭtium, ii, n. Cic. *Opſzuvanye, obſtanoſzt, pſzoſzt.* e. Schmähung, Läſterung, Schmach - Rede, Verläumbdung. *Gyalázat, ſzidalom.*

Convictio, onis, f. Cic. *Poſztvedokeb*, alii *vu pravdi obladanye, predoblenye.* item Cic. *Druſtvo, ſzkup Pajdaſtvo, ſzkup ſivlenye.* e. Überzeugung, 2. Geſellſchafft, Gemeinſchafft. *Bizonſúgok, vagy törvényáltal meg-terbelés* 2. *târſalkodás.*

Convictor, oris, m. Svet. *Szkup - branyenik ſzkupna brani.* 1. Tiſch, oder Koſt-Gänger. *Egy aſztalon élô kenyeres.* 2. *Obladavecz* &c.

Convictus, ûs, m. Mart. *Jednaka zkup Hrana, ſzkup Jeliſ, ſzkup ſivlenye.* Ordentliche

Digitized by Google

che mit-Nahrung, s. Miteſſen, e. Beyvvohnung. *Egyût ékés, Egyût evés, Egyût laás.*

Convinco, is, ĕre, ĭci, ictum, (Act.) Cic. *Obladujem po ſzvedokeh*, ali *z-rechmi*, &c. *Predobivam.* Übervvinde, überzeuge. *Meggyőzőm.*

Convinctio, onis, f. Quint. *Zvezanye.* e. Bindung. *Meg-kőtés.*

Convīva, æ. *Com.* Cic. *Goſzchenik, Gőſzt.* r. Gaſt, e. Gäſtin. *Vendég.* Conviva nuptialis. *Szvat.* r. Hochzeits-Gaſt. *Lakadalmi Vendég.*

Convīvātor, ōris, m. Liv. *Goſztitel.* r. Gaſtgeber. *Vendégség adó.*

Convīvium, vii, n, Cic. *Goſzchenye, Goſzti.* s. Gaſtmahl, r. Schmauſs, s. Panquet. *Vendégség.*

Convīvor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Cic. *Goſztim. Goſzti derżim.* e. Gaſterey halte. *Vendégelek, Vendégeskedem.*

Convŏcātio, ōnis, f. Gic. *Szkup-zvanye, Pozvanye, Zvanye.* e. Zuſammen-Beruffung. *Egybe-hivás.*

Convŏco, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Szkup-zvem, Zvávam, Pozávam, Zazívam.* Zuſammen ruffe. *Egybehivom.*

Convŏlo, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Szkupletim, Doletávam, Priletam.* Mitfliege, zuſammen fliege. *Egyût-repülök.* Convolare ad aliquem: Cic. *Derchati k-kőmu.* &c. Convolare ad Secundas nuptias: JCt. *Drugech ſzreſeniti.* Sich zum andern mahl verheyrathen. *Másodſzor meg-házasúlni.*

Convolvo, is, ĕre, olvi, ŏlūtum, (Act.) Cic. *Szkup-zamótam, zkup-motam.* 2. *Zkup-valyam.* Zuſammen vvickele, zuſammen vvinde. 2. Mit vvaltze. 1. *Őſzve tekerem* 2. *Forgatom, Hengergetem.*

Cōnus, i, m. Virg. *Naigornyeſſi Siſſáka kraj*, iliti *Vérh ſiſſáka vu koiemi ſztoi pernicza.* Oberſte Spitz auf einem Helm, darinn der Feder-Puſch ſteckt. *Siſaknak leg-felsőbb begyes réſze.* 2. *Szád dreva Cimrekovoga y Cipreſzovoga; Jeliova.* e. Frucht von den Fichten und Cypreſs-Baum. *Fenyő vagy Tripros-fa gyümőltſe.* 3. *Kugl'ya poduga ſpichaſzta.* Ein geſpitzter Kegel. *Hoſzú begyes teke.*

Cŏŏpercŭlum, li, n. Plin. *Pokrivalo* v. g. *za lonecze* &c. e. Decke. *Fedő.*

Cŏŏpĕrīmentum, ti, n. Gell. *Pokrivalo za lyudi*, ali *marbu.* e. Decke. *Alármi fedél, Takaró.*

Cŏŏpĕrĭo, is, īre, ĕrŭi, ertum, (Act.) Cic. *Pokrívam, zakrívam, prikrívam, zagernyujem.* Bedecke, zudecke. *Béfedezem, Befedem.*

Cŏŏpĕror, aris, āri, atus ſum, (Dep.) Plin. *Zkup-délam, poſzlujem, pripomáſem.* Mitvvürcke. *Egyûttmunkálódom.*

Cŏoptātĭo, ōnis, f. Svet. *Szkup-ſzlenye.* e. Mit-Begehrung. *Egyûtt kivanás.* 2. *Izbiranye, odebranye.* e. Erwählung, Erkieſſung. *Válaſztás.* 3. *Vuchinenye.* e. Machung. *Tſinálás.* 4. *Priemlenye.* e. Aufnehmung, Annehmung. *Meg-fogadás.*

Cŏopto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. Vid. *Eligo, recipio.* Cooptare ſibi collegam: Svet. *Kőga za paidaſza vu Chaſzti vzeti.* Einen zum Ambtsgenoſſen annehmen. *Valakit diſztbéli társaságba fogadni.* Cooptare aliquem in ſenatum: Cic. *Kőga za vechnika* (vulgo *ſenatora*) *zebrati, prieti, vuchiniti.* Einen zum Raths-Herren erwählen, annehmen, machen. *Valakit tanátsbélinek válaſztani.*

Cōpĭa, æ, f. Cic. 1. *Vnoſina, obilnoſzt,* 2. *Bogiczа ſzáda, z-rogom ſzáda punom namalana.* 3. *Cheta.* 4. *Oblaſzt, Dopuſchenye.* 5. apud JCt. *Pàr iliti Prepiſz piſzma pervoga, iz kojega je takov pàr prepiſzan.* 1. e. Menge, Vielheit, r. Überfluſs. 2. e. Göttin der Früchte, vvelche mit einem Horn voller Früchte gemahlet vvurde, 3. Trouppen, Armee, 4. e. Macht, Gevvalt, 5. Copey *oder* Abſchrifft eines Originals, *oder* Briefs. 1. *Sokatág, Bővség*, 2. *Gyümőltsnek Iſten Aſzſzonya.* 3. *Sereg*, 4. *Hatalom, Engedelem*, 5. *Kőz iráſnak miſſa*, avagy *Leiráſsa.* Copias in aciem ducere: Liv. *Chete Junakov na* ali *vu boj pelyati.* Die Trouppen an Streit (zur Bataille) führen. *Hadi fereget hartzra vinni.* Dare copiam exiſtimandi aliquid: Tacit. *Dati oblaſzt y Dopuſchenye kaj preczeniti y ſzuditi.* Einen die Macht und Gevvalt geben etvvas zu ſchätzen und urtheilen. *Hatalmat adni, valamit meg-bőtsülni.*

Cōpiōsè *Adv.* Cic. *Obilno, unoſno.* Überflüſſig, häuffig, reichlich. *Bőven, Bőségeſen.*

Cōpiōſus, a, um, Cic. *Obilen, unog, unoſen.* Überflüſſig, reich. *Bővölkődő, Bőséges.* Jungitur cum *Genit.* vel *Ablat.* & *præpoſitione* à *vel* ab: apud *Cic.* & *ſolin.* Legitur etiam apud *Veteres* Copis, e. *Adject.* pro *Copioſus*: inde primùm *Copona* deinde *Caupona* &c.

Cōpis, ĭdis, f. Curt. *Kratki mech, Hangyár.* Kurtzer Degen. *Handsár.*

Cŏpo, ōnis, m. *Cic.* ſed jam pro *obſol.* habetur Vid. *Caupo.*

Cŏpōna, æ, f. *Feſt.* Vid. *Caupona.*

Cŏpŭla, æ, f. Ovid. *Vèz, Zdruſenye, Zvezanye.* s. Band. *Öſzve-foglaló, kŏtŏzŏ.* Copula Carnalis: JCt. *Telovno zkup-meſſanye.* Fleiſchliche Vermiſchung. *Teſtnek Elegyitéſe.*

Cŏpŭlātio, onis, f. Cic. *Szkup-vezanye.* e. Zuſammen-Bündnuſs.. *Öſzve-foglalás.* 2. *Szkup-zdáwanye.* e. Zuſammengebung zweyer Ehe-Verlobten. *Öſzve-Adás.*

Cŏpŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. 1. *Szkup-vésem, druſim, paidaſſim* 2. *Szkup-zdáiem.* 1. Zuſammenfüge, binde; e. Einigkeit, Geſellſchafft mit einem mache, 2. Die Verlobten zuſammen gebe, Ehelich zuſammen knüpffe. 1. *Öſzve-foglalom, kŏtŏm,* 2. *Öſzve-Adom, ſzerkeſztetem.*

Cŏqua, æ, f. (*Coca* verò nuſpiam legi) *Kuharicza*, peregr. *Szakachicza.* e. Köchin. *Főzőné, Szakátsné.*

Cŏquīna, æ, f. Pallad. 1. Vid. *Culina.* 2. Vid. *Coquinaria.*

Cŏquīnāria, æ, f. Apul. *Znanye kuhati, kuharſa*, peregr. *Szakachſa.* e. Koch-Kunſt. *Főző-Meſterſég.*

Cŏquo, is, ĕre, cŏxi, coctum, (Neu.) Cic. *Kuham.* Koche. *Főzök.* Hinc *Frequent.* Cŏquĭto, & Cŏctĭto, as, are, avi, atum, *Plauto* familiare, apud quem etiam *reperies* Cŏquīno, as, are, avi, atum, (Neut.) & Cŏquīnor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) pro *Coquo, i.*

Cŏquus, i, m. *Cic.* Cŏcus, i, m. Feſt. *Kuhár, kuhách*; peregr. *Szokách* (quanquàm fortaſſis mon malè *Szokách* ab Illyrica voce *ſzók* ſuccum ſignificante deduci poſſit) r. Koch. *Szakáts.*

Cor, cordis, n. Cic. *Szércze.* s. Hertz. *Szű, ſziv.* Vulgo idem quod *Animus.* Stupor Cordis. *Tŭp, bedaſzt Razum.* Grober Verſtand. *Tompa Elme.* ita *Plin.* Eſt mihi Cordi ac curæ. Cic. *Je mi vu ſzérczu y ſzkérbi:* h. e. *ſzkérbimſze zato.* Es iſt mir angelegen. *Nagy kedvem vagyon hozzá.* Cor habet. Plaut. *On je ſzpameten Chlovek.* Er iſt ein kluger Mann. *Van annak az embernek eſze.* Alto de Corde gemitus petere. *Jako y milo zdihavati.* Tieffe Seufftzer hohlen. *Nagyon ſohajtozni.* ita *Ovid.* Alto Corde uritur. Stat. *Krutoſzéje razſzérdil, razlyutil.* Er iſt hefftig erzürnet. *Boſzónkodik.*

Cōra, æ, f. Auſon. idem quod *Pupilla* oculi.

Cŏrăcīnus, a, um, Vitruv. *Karvanſzki.* Das von Raben iſt. *Hollói.* Coracinus color. Vitr. *Karvanſzke Boje*, vulgo *Farbe.* e. Raben-Farbe. *Holló ſzinű.*

Cŏrăllĭum, *Æolicè* Cŏrălĭum, ii, n. (Corallium, Corallum & Cŭrăllĭum) Ovid. *Kláriſs.* Corallen. *Kaláris.* Hinc Coralĭnus & Corallĭnus, a, um, *Gallus in Lyrico: Kláriſsnocherlen.* Corallen-roth. *Veres mint a' kaláris.*

Cōram *præpoſ.* Cic. *Pred.* Vor, gegen, in Gegenvvart. *Előtt, Előttem, Előtted, Előtte.*

Cōram *Adv.* Cic. *Pred, nazóchi, predochima, naochi.* Vor Augen, in beyſeyn, gegenvvärtig. *Előtt, Előtte, ſzem előtt.*

Cŏrax, ăcis, m, Cic. *Kárvan, krómpach.* r. Rab. *Holló.* 2. *Nomen* certæ Machinæ. *Vitruv.* 3. *Nomen proprium* quorundam virorum *Cic.* & *Hiſtor.*

Corbăvĭa, æ, f. Geogr. *Korbava*, Kerbava. Korbau, Grafſchafft in Croatien. *Korbava Vármegye.* Provincia eſt montoſa Croatiæ Interioris, *Liccæ* contermina, olim titulo *Principalis Comitatûs* inſignis, nunc pars Generalatûs Caroloſtadienſis. Metropolis ejus erat *Modruſa* ab Epiſcopi ſede, Civium nobilitate, opibus & amplitudine olim inter celebriores; à qua plures ſimul Reges pro dignitate hoſpitio exceptos teſtatur *P. Timon S. I.* ex Lucio hiſtorico. Non procul à Corbavia ad *Unnam* fluvium viſitur ampla etiamnum Civitas, cum probè munito Fortalitio, *Bihachium* (aliis *Bibitſium*) dicta, nunc juris turcici, ſdque ab *An.* 1592. quondam Totius Regni Croatiæ Caput.

Corbis, is, f. Cic. *Koſz, Koſſara.* r. Korb. *Kosár.*

Corbīta, æ, f. Gic. *Tergovechki, Terſechki Brod, Ladja.* s. Laſt-Schiff, Handel-Schiff. *Terhes hajó.*

Corbŏna, *aliis* Corbōna, æ, f. *idem* ac ſacer theſaurus.

Corchŏrus, i, m. Plin. *Zlochebſzta mala trava.* Ein ſchlechtes Kraut, Gauchheil genandt. *Tyúk ſzem.* 2. idem, quod *homo nauci*, hinc *Prov.* Chorcorus inter olera: *dicitur* de eo, qui, cùm ipſe vilis ſit, honoribus tamen inhiat.

Corcŭlum, i, n, Cic. *Szércheze, ſzérdaſzcze.* s. Hertzlein. *Szivetske.* 2. Corcŭlus, i, m. Feſt. Vid. *Solers, Acutus, Catus, Sapiens*, (Scil.) *homo.*

Corda, æ, f. Feſt. *Keſzno-uzel ſitek* ali *Sito.*

Eis

Ein ſpath zeitiges Getreyd. *Késő vetés.* 2. Idem quod chorda.

Cordĭcĭtus, *Adv.* Sidon. *Iz ſzêrcza, ſzêrchenó.* Von Hertzen. *Szivesen.*

Cordŏlium, ii, n. Plaut. *Szêrchena bòl, ſuloſàt.* s. Hertz-Wehe, Hertzleyd. *Szivfájás.*

Cordum, i, n. (fœnum) Colum. *Otava.* s. Grumet, *oder* Grämet. *Sarjú.*

Gordus, a, um, Feſt. *Keſzno-zrel, Pozen.* Spatzeitig. *Késén meg érő.*

Cŏrĭăcĕus, a, um, JCt. *Koſnat, Remenaſzt.* Vom Leder. *Bőrec.*

Cŏrĭăgĭnōſus, a, um, Veget. *Tverdokoſen.* Hart-häutig. *Kemény bőrű.*

Cŏrĭāgo, ĭnis, f. Colum. *Tverdo-Kosnoſzt, Volovſzka bòl, od tverde na herbtu y ſiaſzte kóſe: ſia volovſzka.* e. Hartheutigkeit, Ochſen-Kranckheit; da ſich die harte Haut an den Rucken hart anſetzet. *Barom Betegség, őkőr nyak fájás.*

Cŏrĭandrum, i, n. Colum. *Szlatko, malo okruglo zernyiche.* Vulgo *Koriander.* e. Coriander. *Koriándrum-fű mag.*

Cŏrĭārĭus, ii, m. Plin. *Kóſar, naimre tvêrdeb kòr.* Pereg. *Ledrar.* r. Gerber, Lederer. *Szij-gyártó, Timár.*

Cŏrĭcēnum, i, n. Mercurial. *Komora za oprauu.* e. Kleyder-Kammer. *Ruha tartó kamara.*

Cŏrĭcillum, li, n. *Petron.* Vid. *Corculum.*

Cŏrĭgĭa (Corrigia) æ, f. 1. *Bich.* e. Peitſche. *Oſlor.* 2. *Remenczi na Czepeliſſeh meſzto kapchih.* r. Schuh-Rieme. *Tzipelős kőtő ſzijatskák.*

Cŏrĭum, ii, n, Plin. *Debela kóſa, ſivinſzka kóſa.* Hart Leder. *Vaſtag Bőr.* Legitur etiam apud *Plaut.* Corius, ii, m.

Cornētum, ti, n. (à *Cornus*) Gloſſ. *Drenovje.* Orth, da viel Cornel-Bäumer, Hagdörner, vvelſche Kirſch-Bäumer vvachſen. *Somos erdő.*

Cornĕus, a, um, Plin. *Drenov.* Vom Cornel-Baum. *Somfából való.* 2. Corneus (à *Cornu, u, n.*) *iz roga ſuchinyen.* Vom Horn. *Szaruból-valo.*

Cornĭcen, ĭnis, m. Liv. *Rogo-Puſe, kì v-rògpuſſe.* r. Horn-Blaſer, Jäger-Horniſt. *Kürtős.*

Cornĭcor, aris, ari, atus ſum. (Dep. à *Cornix*) Pers. *Krakochem, kakti karvan.* Kacke, ſchreye, vvie eine Krähe. *Varju módra kákogok.*

Cornĭcŭla, æ, f. Horat. *Vranicza.* Kleine Krähe. *Varjútska.*

Cornĭcŭlum, i, n. Plin. *Roſtchek.* s. Hörnlein. *Szarvatska.*

Cornĭfrons, ontis, *om.* Enn. *Rogina, na chelu roge imajuchi.* Mit Hörnern an der Stirn. *Szarvas homlokú.*

Cornĭgĕr, ĕra, ĕrum, Ovid. *Rogonoſz.* Hörner tragend. *Szarvas bordozó.*

Cornĭpes, ĕdis, *om.* Virg. *Roge-nog.* Hornfüſſig. *Szarvas-lábú.*

Cornix, ĭcis, f. Plaut. *Vrana.* e. Krähe. *Varjú.*

Cornu, u, n. Cic. *Rog.* s. Horn. *Szarv.*

Cornum, ni, n. Virg. *Drenek ſzád.* e. Frucht vom Cornel-Baum, Thierlin. *Som.*

Cornus, i, & ûs, f. Plin. *Dren drevo.* r. Thierlin-Baum, Cornel-Baum, Hagdorn. *Som-fa.*

Cornūtus, a, um, Varr. *Rogaſzt, Rogat.* Gehörnet, das Hörner hat. *Szarvas.*

Cŏrolla, æ, f. Catull. *Korunicza, Venchecz.* s. Kräntzlein. *Koſzorú, Bokréta.*

Cŏrōna, æ, f. Cic. *Koruna, Vénecz, Kruna, Kolobar, Brienye redovnichko na glavi.* Schomaticè *Pleſs.* r. Krantz, e. Krone. *Koſzorú, Korona.* Urbem coronâ cingere: Jul. Cæſ. *Varaſi obſztreti, obſzeſzti.* Die Stadt belägern, bloquiren. *Várost környűl venni.* In corona dicere. *Cic.* pro *in cœtu hominum.*

Cŏrōnāmen, ĭnis, n. *Apul.* Vid. *Corona.*

Cŏrōnārĭum, rii, n. Cic. *Dar kralyu na dan koruuyenya alduvan.* Gabe ſo man einem König an Tag ſeiner Crönung ſchencket. *Királynak koronáztatott napján adatott ajándék.*

Cŏrōnārĭus, rii, m. Plaut. *Venczo-del, kì vencze, ali korune napravlya.* r. Krantz-*oder* Kron-macher. *Koſzorú-kötő.*

Cŏrōnātio, onis, f. Bud. *Koruuyenye.* e. Krönung. *Koronázás.*

Cŏrōnis, nĭdis, f. Mart. *Vêrhunecz, vêrh, naizadnyi gornyi kraj gore ali ſztanya.* 2. *Zverha, Konecz, Dokanchanye.* 3. *Kai je god okrugloga kakti vênecz.* 4. *Zadnyaſztran ladje.* Oberſte Spitz eines Bergs, *oder* Gebäues. 2. s. Ende. r. Beſchluſs. 3. Etvvas rundes vvie ein Krantz. 4. Hinter Theil des Schiffs. 1. *Teteje valaminek.* 2. *Vége.* 3. *Minden a' mi koſzorú módra vagyon kerekdeden tſinálva.* 4. *Hajónak utólſo réſze.* Et mage principio, grata coronis erit. Mart. *Ak' pochetka ſztegnesſtrude, konecz meni dragſſi bude,* Wo der Anfang leyden, da hat das Ende Freuden.

Digitized by Google

Kedvetlebb léſzen az elvégezés, hogy ſem az elkezdés.

Cŏrōno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Korunim, Vêncham.* Kröne, ein Krantz aufſetze. *Koronázom.* Silva coronat aquas. Ovid. *Loza je okolo vodè.* Der Wald umgiebt das Waſſer. *Az erdŏ kŏrnyûl veſzi a' vizet.* Pocula coronare: Euſtach. *Pehare, (Chaſze, kupicze) pune natochiti, napuniti.* Gläſer voll einſchencken. *Pohárokat tŏlteni.*

Corpŏrālĭtas, ātis, f. Tertull. *Sivotnoſzt, Telovnoſzt.* e. Leiblichkeit. *Teſtieſség.*

Corpŏrālĭter *Adv.* Plaut. *Telovno, ſivotno.* Leiblicher vveiſe. *érezbetŏ képen, Teſzti képen.*

Corpŏrĕus, a, um, Corpŏrātus, a, um, Cic. *Teloven, ſivoten.* Leibhafftig, Cörperlich, das einen Leib hat. *Teſzti, érezbetŏ.*

Corpŏro, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *jedno telo* ali *Kupchinu chinim, ſzkup ſzpravlyam, jedinim.* Zu einem Leib mache. etliche Ding zuſammen ſetze, in ein Begriff bringe. *Meg-teſtesitem.* 2. Juxta *Ennium* apud *Nonium* vide *Interficio, occido.*

Corpŏror, aris, ari, atus ſum, (Paſſiv. *aliŭ* Dep.) Plin. *Telo dobivam, v-telu raſztem, telom poſztajem.* Einen Leib überkomme, leibes Geſtalt annehme, zu einen Leib vverde. *Teſtê-válok, teſtesedem.*

Corpŭlentia, æ, f. Plin. *Telovnoſzt, ſivotnoſzt: Debelina* ali *Sirina téla.* e. Gröſse, *oder* Dicke des Leibs. *Teſtesſség, Teſtnek vaſtagſága.*

Corpŭlentus, a, um, Plin. *Dobro-teloven, ſivoten, Debel.* Wohl beleibt, fleiſchig, dick. *Teſtes, kŏvér.*

Corpus, ŏris, n. Cic. *Télo, ſivot.* r. Leib. *Teſt.*

Corpuſcŭlum, i, n. Cic. *Télcze, Teleſzcze.* s. Leiblein. *Testetcske.*

Correctè *Adv.* Plin. *Chiſzto prez krivnye, pregreſzike; popravno, pobolſzano.* Ohne Fähler, verbeſſert. *Tiſztán, Hiba* vagy *Gántsnélkŭl.*

Correctio, onis, f. Cic. *Popravlyanye, Pobolſzanye.* e. Verbeſſerung. *Jobbitás.* 2. Vid. *Correptio.*

Corrector, ōris, m. Cic. *Popravitel, Popravnik Pobolſzitel, Pobolſzavecz.* 1. Verbeſſerer. *Jobbitó.* 2. V. *Correptor.*

Correptio, onis, f, Vitruv. 1. *Opſzuvanye, Pokaranye.* 2. *Kaſztiganye.* 3. *Pograblenye, Zgrablenye.* 4. *Kratenye rechi, Nakratkom ugovorjenye.* 1. e. Ausmachung, Scheltung. 2. e. Zichtigung. 3. e. Ergreifſung. 4. e. Verkürtzung. 1. *Dorgálás.* 2. *Bŭntetés.* 3. *Ragadás.* 4. *Szó rŏviditės.*

Correptor, oris, m. Senec. 1. *Opſzuvavecz, Pokaravecz.* 2. *Kaſztigavecz, Pobolſzavecz.* 3. *Zgrabitel, Pograbitel.* Straffer. 2. Zichtiger. 3. Ergreiffer. 1. *Meg-feddŏ, Dorgáló.* 2. *Bŭnetŏ.* 3. *Ragadó.* 4. *Szó rŏviditŏ.*

Corrīdĕo, es, ēre, īſi, īſum, (Neu.) Lucr. *Szkupſze ſzmejem, Naſzmebavamſze, Naſzmebujemſze.* Mit lache. *Egyût-nevetek, Reámſolyodom.*

Corrĭgĭa, æ, f. Marcell. *Podveſznyicze cepeliſzke.* r. Schuch Rieme. *Tripeliŏs kŏtŏ ſzij.*

Corrĭgo, is, ĕre, ēxi, ectum, (Act.) Cic. *Popravlyam, Pobolſzávam.* Verbeſſere. *Jobbitem.* 2. V. *Sequens N.* 2. & 3.

Corrĭpĭo, is, ĕre, ĭpŭi, eptum, (Act.) Cic. *Zgrablyujem, ſzilom jemlyem, Grabim.* 2. *Karam, Pſzujem.* 3. *Kaſztigam, Pobolſzávam.* 4. *Rech naberzom ugovoriam, kratim.* 1. Ergreiffe, erhaſche, ertappe, erviſche. 2. Ausmache, ſchelte. 3. Straffe. 4. Ein Wort *oder* Sylbe, kurtz mache. *oder* ausſpreche. *Elragadom.* 2. *Meg-feddem.* 3. *Bŭntetem.* 4. *Szót rŏviditek.* Manu ſagittas corripere. Plin. jun. *Zgrabiti ſztrele.* Die Pfeilen ergreiffen. *Nyilakat ragadni.* Hominem corripi & ſuſpendi juſſit: Cic. in Verr. Adaptatur hoc verbum ad omnes ferè actus humanos, ut: *corrĭpitur ſomno, febribus,* hoc eſt *invaditur* &c.

Corrīvālis, is, m. *Quint.* cum alio, vel pluribus ad eundem rivum concurrens. Transl. *Jeden zmed vech lyubiteloz jedne lyube.* r. Mit-Buhler. *Mâſſal valakit egyût ſzeretŏ.*

Corrīvātĭo, onis, f. Plin. *Zkup vód napelyanye.* e. Zuſammenleitung der Wäſſer. *Vízeknek ŏſzve vévéſſe.*

Corrīvo, as, are, avi, atum. (Act.) Ulp. *Vujedno meſzto vode zkup napelyávam.* In ein Orth die Wäſſer zuſammen leite. *Folyáſokat ŏſzve veſzek.*

Corrōbŏro V. Roboro.

Corrōdo, is, ere, ōſi, ōſum, (Act.) Cic. *Zgrizávam, Izglobljujem.* Zerbeiſſe, zernage. *Meg-rágom.*

Corrōſĭo, onis, f. *Izgrizenye, oglŏdanye.* e. Einfreſſung. Zernagung. *Meg rágás.*

Corrūda, æ, f. *Plin.* Corrūdago, ĭnis, f. *Melſzina, Hmel.* Wilder Spargel. *Vadſpárga-fŭ, nyûl-ánnyék, komló.*

Corrumpo, is, ere, ūpi, uptum, (Act.) Cic. *Hablm, Kvárim.* Verderbe. *Megrontom. Item* Transl. *Mitim z-dari máſzem.* Einen mit Geld &c. beſteche. *Valakit ajándékkal részemre*

Digitized by Google

ſzemre vonſzom, veſztegetem, meg-kenem. Aliquem pecunia corrumpere, Cic. *Koga podmititi.* Einem mit Geld beſtechen. *Valakit pénzel meg-kenni.* Corrumpere literas: Cic. *Lasslive liſzte napraviti.* Brieff verfälſchen. *Hamis levelet irni.*

Corrŭo, is, ĕre, ŭi, ŭtum, Cic. 1. *Natla opadam.* 2. *Vdiramſze.* Zu Boden oder Hauffen falle, 2. einfalle. *Földre eſek, le-robanok, Leſzakadok.* Urbs tota corruit: Cic. *Vſzega varaſſa biſe jeſtruſze uderle.* Gantzer Stadt Häuſer ſind zuſammen gefallen, eingefallen. *Egéſz városbâzai leſzakadtak.*

Corruptè *Adv.* Cic. *Pohableno, ſzkvarjeno.* Verderbter Weiſe. *Megbontva, Rontva, veſzettûl.*

Corruptēla, æ, f. Cic. *Pohablenye, Pokvarjenye.* e. Verderbung, Vervvüſtung. *Megveſztés, Rontás, Romlás.*

Corruptĭo, ōnis, f. Cic. idem.

Corruptor, oris, m. Cic. *Pokvaritel, Pohabitel.* r. Verderber, Vervvüſter. *Megveſztő, veſztegető, Rontó.*

Corruptrix, īcis, f. Cic. *Pohabitelicza, Pokvaritelicza, Neſznaga.* e. Verderberin. *Megveſztőné, Rontóné.*

Cors, ortis, f. Lipſius. *Cheta.* 2. *Dvoriſche, Dvòr.* Eine Trouppen. 2. Hoff im Hauſs. *Hadi ſereg.* 2. *Ház udvara.*

Cortex, ĭcis. m. Virg. *Kora.* e. Rinden. *Héj, Haj.*

Cortĭcātus, a, um, Colum. *Koraſzt.* Das Rinden hat. *Héjas, Hajas.*

Cortīna, æ. f. Svet. *Zaſzlon, zakrivalo, Zászlor,* peregr. *Ferung.* r. Vorhang. *Kárpit, ſuperlát. Agy &c. fedél.* 2. Eſt lebes in quo colores coquūtur & lana tingitur. *Plin.*

Cortīnā'le, is, n. Colum. *Kotlenyak, Meſztogdeſze kotli poſztaulyaju.* r. Keſſel-Heerd, r. Orth vvo man die Keſſel hinſtellet. *Katlanyos hely, hová katlanyok tétetnek.*

Corvito, as, are, avi, atum, (Neu.) Plaut. *Otajno kakti kárvan gradem y jèm.* Verſtohlen eſſe, vvie ein Raab. *Titkon holló módra lopok, és eſtem.*

Cŏruſco, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Leſzkimſze, Liſzkamſze, Leſzkeckemſze.* Glantze, blitze, gleiſſe. *Villámlok, Tſillámlok, Fénylek.*

Cŏruſcus, a, um, Cic. *Leſzketlyiv, ſzvetel.* Glantzend, ſchimmerend. *Villámló, Tſillámló.*

Corvus, vi, m, Cic. *Kárvan krompach.* r. Rab, *Holló.*

Cŏrȳlētum, ti, n. Ovid. *Leſzkovje, Léſchje.* r. Orth vvo viel Haſelnuſs-Stauden vvachſen. *Mogyorós erdő.*

Cŏrȳlus, li, f. Virg. *Léſzka dreva.* e. Haſel-Staud. *Mogyoró-fa.*

Cŏrȳmbĭum, ii, n. Petron. *Czifra y nakinchenye laſztih ſenſzkeh.* Ein gemachter Weiber-Putz von Haaren, e. Zierd. *Az aſzſzonyok ékeſsége.* 2. V. *Capillamentum.* 3. Chorymbion, ii, n, *Dioſc.* eſt herba coronaria.

Cŏrymbus, i, m, Plin. *Berſzlyanove jagode,* ali *zérncza.* s. Epheu-Träublein, e. Hinzel-Beer. *Boroſztyan ſzőlő* a' vagy *mag.*

Cŏrȳphæus, æi, m, Cic. *Redo-vod, Redo-vodecz, Redo-vodgya, vajda, Pèrvi medſzkup ſzpravlyenemi,* v. g. *puntari* &c. Rädleins-Führer, r. Urheber. *Fő valamelly dologban,* vagy *munkában, elsö kezdő.*

Cŏrȳtus, i, m. Virg. *Tok, vukômſze lük y ſztrèle noſtre.* r. Köcher darein man Pfeile traget, s. Pfeil-Geſtecke. *Nyilak Tokia.*

Cŏrȳzā, æ, f. Cels. *Szmrâd noſznicz, Hubnyavicza,* (in equis &c. *Keb*) r. Unflath in der Naſen, r. Strauchen. *Nátha.*

Cos, ōtis. f. Cic. *Bruſz, Bruſznikamen, oſztrilo.* r. Wetzſtein. *Fénkő.*

Coſmēta, æ, *com.* qvi, vel quæ herum vel heram veſtit & exornat. inde cosmetrĭa, æ, f. Ars ornandi.

Cosmŏgrăphĭa, æ, f. eſt *deſcriptio* mundi.

Coſſus, i, m. Plin. *Chervu drévju.* r. Holtz-Wurm. *Fa-rágó féreg.*

Coſta, æ, f. Jul. Cæſ. *Rebro.* e. Ripp, o. Seiten. *óldal tſont.*

Coſtānĭcĭum, ii, n. Geog. *Koſztanyicza varaß y Jachina,* koiu *brani b'lonyi viſzoki grad* Ded *zvani.* Kaſteinitz, Veſtung, mit einem vortheilhafften Schloſs *Ded* genandt. *Koſtanicz Vára, és Várossa.*

Coſtātus, a, um. *Rebernaſzt, Rebren, Rebraſzt.* Der groſſe Rippen hat. *Nagy óldal-tſontú.*

Cŏthurnārius, rii, m. *Chiſmeſsta.* r. Tſchiſmamacher. *Tſiſmazia.*

Cŏthurnātus, a, um. Mart. *Chiſmaſzt, ou Chiſmah,* (vel melius) *Obuven z-czepeliſſi viſzokemi, kakve na obchinſzkeh igrah igraſſi noſzili jeſuu.* Der hohe Schuh trägt. *Tſizmás.*

Cŏthurnus, ni, m. Virg. *Chiſma.* Groſſer, Langer Schuh, Tſchiſmen. *Tſizma.*

Cōtĭārĭus, ii, m. *Nabruſzitel, Bruſzecz.* r. Schleiffer. *Köszörűs.*

Cŏtōnĕum, ii, n. Plin. *Kutina, Tunya.* r. Quitten oder Kitten-Apffel. *Birs-alma.*

Cŏturnix, īcis, f. Plin. *Plepelicza.* e. Wachtel. *Fürj.*

Cŏturnĭum, ii, n. Feſt. *Pehardecz,* ali *Ampulicza za Aldov potrebna.* Wein Gefäſs, Welches mann beym Opffer gebrauchte, s. Opffer-Kändl. *Ampolna.*

Digitized by Google

Cōvum, i, n. Varr. *Jarmenicza, Jarmena Deſchicza.* Das mittlere Holtz unter dem Joch. *Igában levő Középső-fa.*

Cōxa, æ, f. Celſ. *Kòſzt v-Sztegnu.* s. Bein über den Knie, e. Hüfft. *Tſipő-tſont.*

Cōxendix, ĭcis, f. Varr. *Kùk, kuchja Zgib, Zgibavicza.* e. Hüfft-Blatt, e. Hüfft-Höhle. *Tſipő.* Cæterùm etiam *Coxa* & *Coxendix* pro eodem accipiuntur.

Crābro, ōnis, m. Plin. *Szerſſen* (perperàm *Keber*) *Sermely.* e. Hornuſs *Ló-darás.* Irritare crabrones *Prov.* Significat 1. *Szpechega Pſza zbuditi.* Einen Schlaffenden Hund vvecken. *Az ebeket felköllteni.* 2. *Nemirnoga Chloveka raſzerditi, nabuſztiti.* Einen unruhigen Menſchen reitzen. *A'nyughat atlan embert meg-boſzantani.* 3. propriè. *Vu gnyezdo iliti Szitovje ſzerſzanov pehati.* Ins Weſpen Neſt ſtöhren. *Darások fészkeit mozgatni.*

Crambe, bes, f. Plin. *Zeleno ochehrano, ochehano Zelje, dvakrat kubano gruſztiſze. Dobro je jeſzti pianomu, arga raztrézni:* ità Plin. L. 20. c. 9. Grüne Blätter des Krauts, trefflich vvider dem Rauſch. ſo Solche geeſſen vverden. *Zőld Levelő dbajdotz Kápoſzta: jó az részegség ellen ba étetik.* Crambe bis cocta mors eſt. *Prov.* id eſt: *Oduruo je, y ſzuprotivno od jedne ſztvári vechkrat govorechega chuti.* Es iſt verdrieſslich, offt ein Ding vviederhohlen, und anhören. *Kétzer hallott dolog unalmas.* Eandem Crambem recoquit: *id eſt:* de eadem re priorem Sermonem repetit.

Crānĭum, ii, n. Curt. *Lubanya ſiſzka, Moſgyena kòſzt.* e. Hirnſchale, r. Hirn-Schädel. *Kaponya, Agy Kaponya.*

Crāpŭla, æ, f. Cic. *Oſerſztvo, Vina y jeſztvin naſerenye.* e. Sauff- *und* freſs Kranckheit, e. Vielleregy in Freſſen und Sauffen. *Részegség, Dobzodás és Torkoſság.* Edormi crapulam & exhala. Cic. *Zeſzpiſze, y oſerſztvo z- fercanj y izdiſſi.* Thue deine Trunckenheit ausſchlaffen. *Aludd-ki, gőzőld ki az részegſséget dobzodáſt, és torkoſságot.*

Crāpŭlentus, a, um, Ammian. *Pian.* Rauſchig. *Részeges.*

† Crāpŭlor, āris, āri, atus ſum, (Dep.) *Naſzramſze, zopiamſze, z-vinom y z-jeſztvinami napunyavamſze.* Sauffe und freſſe, Schlemme. *Dobzódom, Részegeskedem.*

Crās, *Adv.* Cic. *Zutra.* Morgen. *Hólnap.*

Craſsāmen, ĭnis, n. *Colum*, Craſsāmentum, ti, n. Aul. Gell. *Debelocha, Guſztocha.* e. Dicke. *Vaſtagság. Sűrűség.*

Craſsè *Adv.* Hor. 1. *Debelo.* 2. Metaph. *Neobloveschki*, pereg. *Grubo, Grobianſzki.* Dick, 2. Grob. *Temérdeken, Vaſtagon,* 2. *Embertelenül, Gorombán.*

Craſsēdo, ĭnis, f. *Fulg.* Craſsĭtas, atis f. & Craſsĭtĭes, ĕi, f. *Apul.* Craſsĭtūdo, ĭnis, f. Cic. *Debelocha, Debelina, Deblina, Tuſztocha, Tuſztina.* 2. Metaph. *Debelocha v-govorjenyu, Necblovechtvo*, pereg. *Grobianſztvo.* e. Dicke. 2. e. Grobheit. *Temérdekség, Vaſtagſág,* 2. *Embertelenſség, Gorombaſság.*

Craſſeſco, is, ere. (Inchoativ.) Colum, *Odebelyujem; Teloven, debel poſztajem.* Dick vverde, zunehme. *Temérdekedem, Hizom.*

Craſsĭficātĭo, ōnis, f. Colum. *Deblenye.* e. Dickmachung. *Vaſtagúlás.*

Craſsĭfico, as, are, avi, atum (Act.) Colum. *Debeló chinim, napravlyam.* Dick mache. *Vaſtagitom.*

Craſſo, as, are, avi, atum, (Act.) Apul. *idem.*

Craſſus, a, um, Cic. *Debel.* 2. *Tuſzt.* 3. Metaph. *Necblovechen vu rêcheb.* peregr. *Grobian.* 1. Dick. 2. Fett. 3. Grob. *Temérdek, Vaſtag.* 2. Kövér. 3. *Goromba.*

Craſtĭnŏ *Adv.* Aul. Gell. *Zutra, Jutri, Jutra.* Morgen. *Hólnap.*

Craſtĭno, as, are, avi, atum, Vide *Procraſtino.*

Craſtĭnus, a, um, Cic. *Zutraſſnyi Juternyi.* Des Morgens. *Hólnapi.*

Crāter, ēris, m. Cic. *Kupa za pitje, Pehar, Bokal.* r. Wein Becher, groſs Wein Geſchier. *Pohár, Tſéſze, kupa.*

Crātēra, æ, f. Cic. *idem.*

Crātes, is, f. Cic. *Reſzetka, Leſza,* 2. *Roſtèr.* 3. *Koſs zemlyum napunyen za obrambu, Szpletenyka.* 1. s. Gitter, 2. r. Roſt. 3. r. Schantz-Korb, e. Flechte. *Roſtély,* 2. *Petſenye ſütő roſtely.* 3. *Kar.*

Crātēntērĭum, rii, n. Poll. *Selezno vertilo, koje râſeny obracha.* s. Brat-Eyſen, darin man den Brat Spies umdrehet. *Magától a' nyárſot forditó vas.*

Crātĭcŭla, æ, f. *Dimin* à Crates. Mart. Crātĭcŭlum, li, n. Feſt. *Roſtélyecz Roſtérecz.* s. Röſtlein. *Roſtélyotska.*

Crātĭo, is, īre, īvi, ītum (Neut.) Cratĭcŭlo, as, are, avi, atum Plin. 2. *pleteniczum pokrivam, Reſzetku poſztavlyam.* Mit flechten bedecke, vergattere. *Roſtélyozom.*

Crĕāmen, ĭnis, n. *Prud.* Crĕātum, ti, n. *Plin.* Crĕātūra, æ, f. JCt. *Sztvorjenye.* s. Geſchöpff *Teremtett állat.*

Crĕātor, ōris, m. Cic. *Sztvoritel.* Erſchäffer. *Teremtő.*

Crĕber, a, um. Crēbrĭor, Cic. Creberrimus, ſalluſt. legitur & Crebriſſimus apud Aul. Gell.

Digitized by Google

Gell. *Gusst.* Offtmahlig, viel. *Gyakor, Gyakorta-való. V. Frequens.*

Crēbrè *Adv.* Vitruv. Crēbrò *Adv.* Cic. *Chesto, Gusztokrat.* Offt, offtmahlen. *Gyakran, Gyakorta.*

Crēdentiārius, rii, m. JCt. *Prekussavecz jesztvin.* 2. *Szluga Hise Jesztvinszke.* r. Credenzier, der die Speisen voran kostet, *oder* zum Tisch aufvvartet. *étel kostoló,* 2. *udvarló szolga.*

Crēdibilis, is, *com.* le, n. Cic. *Veruvan, veruvani, poussani.* Glaublich. *Hitelő, biendő.*

Crēdibiliter, *Adv.* Cic. *Veruvano.* Glaublich. *Hitelő-képen.*

Crēditor, ōris, m. Cic. 1. *Verovnik.* 2. *Posztuditel, zaussanik.* Ein Glaubiger, 2. Leiher, der ausleihet. *Hiteles,* 2. Kőltsőn vagy *Hitelben adó.*

Crēditrix, īcis, f. Paul. *Verovnicza, veritelicza.* 2. *Posztuditelicza.* 1. e. Glaubigerin. 2. Geldleiherin. *Meg-bizónė,* 2. *kőltsőn adónė.*

Crēditum, i, n. Cic. *Zájem, Posztudba, dúg, posztugyenye, poussananye.* Vertrautes geliehen Geld, e. Schuld. *Adósság, Hitelben adott dolog.*

Crēdo, is, ĕre, ĭdi, ĭtum, (Act.) Cic. *Verujem,* 2. *Posztugyujem, Posztugyam,* 3. *Kaj pouszam,* 4. *Podajemszse.* 1. Glaube, 2. Leihe, 3. Vertraue, 4. Überlasse, übergebe. 1. *Hiszek,* 2. Kőltsőn *adok, Hitelben adok.* 3. *Reábízom.* 4. *Magamot megadom.* Animum sūum alii cui credere. Terent. *Kômu szkrovnoszti szvoje zaussati.* Einem seine Heimlichkeiten vertrauen. *Magatitkát másra bizni.* Victori se credere, Cic. *Obladavczuszse podati.* Sich dem Sieger übergeben, ergeben. *Győzedelmesnek meg-adni magát.*

Crēdŭam, Crēdŭim, pro *Credam,* Plaut. *Budem veruval.* Ich vverde glauben. *Meg fogom hinni.*

Crēdŭlitas, ātis, f. Cic. *Lebko-veruvlivoszt, Labko-veruvanye, Labko-verje.* e. Leichtglaubigkeit. *Könnyen-hivés.* Credulitas enim error est magis, quàm culpa. Cic. 10. Fam. ep. 23.

Crēdŭlus, a, um, Virg. *Verliv, Labko-veruvan, Labko verujuchi, Labko-ver.* Leichtglaubig. *Hamar hivő.*

Crēdŭo, pro *Credo* Plaut. Vide *Credo.*

Crēmātio, onis, f. Plin. *Sgányе, Pálenye, zesganye.* e. Verbrennung. *Megégetés.*

Crēmātor, oris, m. Tert. *Sgavár, zergitel, sgavecz Popalitel.* r. Verbrenner. *Megégető.*

Crēmātum vinum, i, n. *Sgano vino.* r. Brandvvein. *égett bor.*

Crembălum, li, n. *Athen.* Sistrum, ri, n. Mart. *Brunda.* e. Maul-Trommel. *Doromb.*

Crēmentum, ti, n. Juven. *Napredek, Pribodek.* Das Zunehmen, Wachsthum. *Előmenés, őregbűlés.*

Crēmium, ii, n. Colum. *Oczvirek,* 2. *Szuho prirgano drevje, operti.* Dürr angebräntes Holtz, das leicht ist zum anzünden. *Aszszú tszemete.* 2. *tűznél éleszstett vagy szárattott-fa.*

Crēna, æ, f. Plin. *Zarezek v-peru.* e. Spalt an der Schreib-Feder. *Iró tolnak hasszadékja.* 2. *Rovás.* r. Ravvisch. *Ravár.*

Crĕo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Sztvarjam, Iz nistara kaj napravlyam.* Erschaffe, aus nichts etvvas mache. *Teremtek.*

Crĕpa, æ, f. *Fest.* Vide *Capra.*

Crĕpax, ācis, *om.* Senec. *Praszketlyiv, pucklyiv.* Krachend, knarrend. Zörgő.

Crĕpĕrus, a, um, Fest. *Dvojlyiv, dvojen, neszeguren.* Zvveiffelhafftig, ungevviss. *Kétséges, Bizonytalan.* Creperi certamina belli. *Lucr.*

Crĕpĭda, æ, f. Aul. Gell. *Posztola, Pachmaga,* Papucha, peregr. *Pantoszin.* r. Pantoffel. *Paputs.*

Crĕpĭdātus, a, um, Cic. *Vu papuchah hodechi.* Der in Pantoffel gehet. *Paputs vivelő.*

Crĕpīdo, ĭnis, f. Juv. *Kameni breg,* 2. *Kraj vode, vu kojega szse voda zadeva, y vu nyega búba.* 3. *Falat izvode szstojechi vuderte pechine.* 4. *Kraj na vissini pechine,* 5. *Kraj gornyi zdencza, y sirina gornya* (os putei) *zdencza,* Metaph. *vuszta zdenchia.* 6. *Piacz Bogczev y proszczev.* ità *Juvenalis.* 1. Steinberg, 2. Ufer da das Wasser anvvallet, 3. Überhangender Fels, herfürragender Stein, 4. Spitz eines Fels. 5. Der obere Theil in Brunn, 6. Bettler-Platz. 1. *Kőves hegy,* 2. *Vége olly hegynek, mellyben az viz űtközik.* 3. *vizből ki állo kőszikla teteje.* 4. *Kőszikla hegye.* 5. *Felső részе a' kútnak, kút-szája.* 6. *kolduszsok és Isten nevében kérők piatza.*

Crĕpĭtācŭlum, li, n. *Quint.* Crĕpĭtācillum, li, n. Lucr. *Skrebetalyka, Klepetalo, Klopotecz, Skreblicza.* e. Klapper, Kläpperlein. *Ifergettyű.*

Crĕpĭto, as, are, avi, atum, (Frequent.) Ovid. *Klopachem, Skrebechem, klopatam, Perkechem,* 2. *Praszkam, Pucram,* 3. *Skergétam.* Klappere, 2. krache, 3. kirre. 1. Zörgök, zörgetek, *tszergetek.* 2. *Pattantok,* 3. *tszikorgok.*

Digitized by Google

Crĕpĭtus, ŭs, m. Plaut. *Praſzk, Praſzkanye, Puk, Klopot.* r. Knall, Thon. Zŏrgetés, Dŏrgés, Zŏrgés, *Pattanás.*

Crĕpo, as, are, ĕpŭi, ĭtum, (Neu.) Cic. Vide Grĕpĭto. N. 2. Crepare antiquum genus. Lucret. *Dichtiſze vu ſztaroſzti ſzvoje Plemenſchine.* Sich ſeines alten Geſchlechts rühmen. *Ditſekedni maga régi nemeßégében.*

Crĕpundĭa, orum, n. *Cic.* ſunt prima munuscula, quæ dantur pueris, ut ſunt: Faſciolæ, linteoli, Veſtes, Bullæ, Corallia, Enſiculi &c. quæ pueris dantur oblectamenti causâ. 2. *Nugæ & ineptiæ* pueriles.

Crĕpuſcŭlum veſpertinum, Plin. *Mrák, ſzumrak.* Zwiſchen Lichten, die Zeit vwann zu Abend Tag und Nacht ſcheidet. *Eſtvéli naptúl el oſzló idŏ.*

Crĕpuſcŭlum matutinum, i, n. Liv. *Vudnevje, Vreme zorno med nochjum y dnevom.* Zwiſchen Lichten, die Zeit, da ſich in der Fruh die Nacht und Tag ſcheidet. *Hajnali idŏ, nap fel jövetele.*

Creſcentĭa, æ, f. Vitru. *Raſztenye.* s. Wachsthum. *Növér.*

Creſco, is, ere, ēvi, ētum, (Neu.) Cic. *Raſztem.* Wachſe. *Növŏk, Nevelkedek.*

Crēta, æ, f. Plin. *Beli lapor, Bela Zemlya,* peregr. *Krajda.* Weiſſe Wachs-Erden, e. Kreiden. *Fejér Föld, Kréta.* Notare Cretâ: Virg. *Hvaliti, dobro zapiſzati.* Loben, einen vwohl anſchreiben. *Valakit ditsérni.* 2. Significat *Inſulam*, in qua ejuſmodi *terra* primùm inventa eſt, unde & *nomen* traxit.

Crētācĕus, a, um. Plin. *Belo-Laporni.* Von Kreiden. *Krétából-való.*

Crētæfŏdĭna, *vel* Crētĭfŏdĭna, æ, f. Ulpian. *Laporiſzhe, Laporova jama, iz Kojeſze lapor kopa.* e. Kreiden-Grube. *Fejér Földverme.*

Crētātus, a, um. Cic. z-*laporom pobelen.* Weiſs von Kreiden. *Krétázott, Fejérittett.*

Crētūra, æ, f. Pallad. *Melyne ikricze.* 2. *Cherna malo bolſſa od poſſej melya.* Grobes *oder* Schwvartzes Mehl, ſo einvvenig beſſer als Kleyen iſt. *Liſzt dertze, Feketebb korpánál kitſinnel jobb liſzt.*

Crētus, a, um. Ovid. *Rogyen.* 2. *Odraſztel.* Gebohren, 2. Gevvachſen. *Született,* 2. *Nŏtt, Nevelkedett.* Nobili Sanguine cretus. Virg. *Iz plemenite Kervi rogyen.* Von Adelichen Geblüth Gebohren. *Nemes nembŭl ſzŭletett.*

Crībrārĭus, rii, m. *Reſzetár.* Sieb-Macher, Sieber. *Roſtás, Roſta tſináló.*

Crībrātio, onis, f. *Obchinyanye, preſzejanye.* Das reitern, Sieben. *Roſtálás.*

Crībro, as, are, avi, atum (Act.) Plin. *Obchinyam.* Siebe, Reitere. *Roſtálok.*

Crībrum, ri, n. Plin. *Reſſeto.* r. Reiter. *Roſta.* Abaliquibus tamen cum addito: v. g. Cribrum ſetaceum, Farinarium adhibetur pro ſubcerniculo.

Crīmen, ĭnis, n. Plin. *Pregreſtka, krivnya, Grèb.* e. Laſter, e. Miſſethat, e. Sünd-Thath. *Vétek.*

Crīmĭnālis, is, *com.* le, n. Ulp. *Glavo-Krivni,* Todts-Würdig. *Fej veſztésben forgó.*

Crīmĭnālĭter, *Adv.* Ulp. *Glavo-Krivno, Glavogubno,* Todes vvürdig. *Fej veſztéskint.*

Crīmĭnātĭo, onis, f. Cic. *Krivenye, Obtuſenye.* 2. *Opſzuvanye.* e. Beſchuldigung. 2. Beſcheltung. *Vétkeſztés, Vádolás,* 2. *Káromlás.*

Crīmĭnātor, oris, m. Plaut. *Okrivitel.* 2. *Pſzuvavecz.* Beſchuldiger, 2. Beſchelter. *Vádoló,* 2. *Káromló.*

Crīmĭnor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Cic. *Krivim kŏga.* 2. *Pſzujem.* Beſchuldige, 2. Schelte. *Vétkeſztem, Vádolom* 2. *Káromkodom.* De aliquo, aliquem criminari, Cic. *Koga pravichnoga zakaj kriviti.* Einen eines Dings falſchlich beſchuldigen. *ártatlanra valamit hamiſſan fogni.* Criminari aliquem alicui. Terent. *Koga pred drugim pſzuvati.* Einen vor einem anderen ſchelten. *Valakit más előtt gyalázni.*

Crīmĭnōsè *Adv. Cic.* Crīmĭnōsĭus. Crīmĭnōsĭſſĭmè, Svet. *Krivichno, Greſſno, z-grehom.* Läſterlich. *Vétkeſen, Vádolás-képen.*

Crīmĭnōſus, a, um. *Cic.* Crīmĭnōsĭor. Cic. Crīmĭnōſiſſĭmus, Svet. *Krivni, Greſſni Oßpotni.* Läſterlich, Schmähig. *Vétkes, káromkodó.*

Crīnāle, is, n. Ovid. *Laſzna kapa, Poczulicza.* e. Haar-Haube. *Fŏkŏtŏ.* Item. *Igla za laſzi.* e. Haar-Nadel. *Hajtŏ.*

Crīnĭcŭlus, li, m. Virg. *Laſzek.* s. Härlein. *Hajatska.*

Crīnĭo, is, īre, īvi, ītum (Act.) Stat. *Obſztiram z-laſzmi.* Mit Haar umgebe. *Hajjal. Kŏrnyŭl-veszem.*

Crīnĭor, īris, īri, (Dep.) Stat. z-*laſzmiſze obſztiram, Jeſzem laſzaſzt.* Haarig bin. *Hajjal kŏrnyŭl vétetem, Hajas vagyok.*

Crīnis, is, m. Horat. *Láſz.* s. Haar. *Haj.*

Crīnĭſātus, a, um. *Sidon.* Crīnītus, a, um. Virg. *Laſzaſzt, Koſzmat.* Voll Haar, Haarig. *Hajas.*

Crīnōmĕnon, ĕni, n. Cic. *Dugovanye ono, zarad chesza ſze kaj ſzpitava, y zarad chesza je vſze*

Digitized by Google

je vſze kajſre god govori, alichini. 2. *Dugovanye vu dvojbi ſztojeche.* 3. *Pitanye Dvojno.* Das im Zweiffel ſteht; Eine zweiffelhaffte Frag. Das mittel einer Rede. *Oly dolok, melyről kérdeztetik, és beſzéd indúl.* Item *Kétſégben-való dolog.* Item *Kétséges Kérdés.*

Crīnon, i, n. Plin. *Béli lilyan* vulgò *lilium.* Weiſſe Lilien. *Fejér liliom.*

Crīnōſus, a, um. *Apul.* Vide *Criniſatus.*

Crīſis, is, f. Hippoc. *Premenyanye bóli.* 2. *Oſztroſzudcztvo.* 1. Kranckheits-Wechſel. 2. Ein ſcharffes Urtheil. *Fajdalom változáſſa,* 2. *Szórnyú itélet*

Crīſium, ii, n. Geogr. *Kriſevecz.* Creütz, zugleich Könnigliche Freye Stadt und Veſtung in Croatiē *Kereſztt várolſa.* In *Militaribus* ſubjacet Generali Varaſdinenſi, & eſt ſedes unius, è primis, Gubernatoris, *vulgo* Commendantis. In *Politicis* ſuum habet Magiſtratum Civicum, à quo regitur; éſtque una ex antiquioribus *Szlavoniæ* nunc *Croatiæ* Liberis, Regiiſque Civitatibus. Ab hac Comitatus Criſienſis ſuum nomen accepit; cui, unà & Zagrabienſi *Vice-Bani* Croatiæ, ſerie non interrupta, ſupremorum Comitum aucti Titulis, præfici hactenus conſveverunt. *Criſium* ex eo vel maximè poſterorum memoriæ commendari eſt promeritum, quòd & Reges Hungariæ hoſpites quondam habuerit, & dignam Generalibus Comitiis (*Diætam* vocant) ſedem præbuerit. Hinc eſt, quòd compluribus Regiis Privilegiis & muneribus ſit honoratum. Patria eſt *Marci Criſini* Canonici Strigonienſis, qui pro defenſione Fidei Catholicæ ab hæreticis *Caſſoviæ* in ſuperiori Hungaria palmam Martyrii obtinuit: ad ejus ſepulcrum in templo Sanctimonialium S. Claræ Tyrnaviæ, Concentus angelicus perſæpe auditus, à fide dignis fertur.

Criſpātus, a, um. Claud. *Rúgan, Rúdaſzt, Ferkan.* Gekrauſt. *Fodoritott.*

Criſpico, as, are, *Plin.* Criſpo, as, are, avi, atum. (Act.) Virg. *Rúgam, Férchem, Férkam, Laſzitziam, okrufim.* Kräuſe, Kraus machē. *Fodoritom.*

Criſpŭlus, li, m. *Rudek.* Kraus-Haarig. *Fodor hajutskár.*

Criſpus, a, um. Cic. *Comparat.* Criſpĭor, Solin. *Superlat.* Criſpiſſĭmus, Colum. *Porugan, Rudaſzt, Kukurjav.* Gekrauſt. *Fodor.*

Criſta, æ, f. Juv. 1. *Kukma na glavah ptichjeh, Dudma,* 2. *Perniczа na ſiſſáku.* 1. Kam oder 1. Straus auf dem Kopff der Vöglen. 2. 1. Feder-Puſch auf den Helmen. *Madarak Bubja, Tarèja.* 2. *Siſaknak bokretája.* Attollere criſtas, *Gizdatiſze.* Stoltz vverden. *Kevélykedni.*

Criſtātus, a, um. Mart. *Kukmaſzt*, ali, *Perniczhaſzt. Z-perniczum nakinchen.* Gekämt, der ein Feder-Puſch hat. *Tarèjos, Toll bokrétás.*

Crītĭcus, a, um, *Plin.* Cicero. *Oſztroſzudni.* Urtheil-fällig, ſcharff urtheilicht. *Kemény itéletű.* Dies Critica. *Dan premenyanya Bóli.* 1. Wechſel-Tag der Kranckheit. *Betegség változó nap.*

Crītĭcus, i, m. Cic. *Oſztro-Szudecz.* Ein ſcharffer Urtheiler. *Keményen Itélő.*

Crŏāta, æ, *com.* Geogr. *Horvat, Horvaticza.* Ein Croat, eine Croatin. *Horvát, Horvát Aſzſzony.* (*Populus Illyricus.*)

Crŏātĭa, æ, f. Geogr. *Horvaczko Kralyeſztvo, Zemlya, Derſava.* s. Königreich, e. Landſchafft Croaten. *Horvát Országh.* Croatia *Veteribus* Corvatia à Corvino Meſſala, qui eam Illyrii partem ſubjugavit, dicta, excurrit à *Zentina* Fluvio ſecundùm oram Maris Adriatici versùs Montana aliquantum ſupra Iſtriæ Thema (ut vult *Porphirogenitus* C. 30.) & ex alia parte attingit Serbliæ (*Servix*) regionem. Sunt, qui eam uſque Sibenicum Dalmatiæ Emporium extendant, eſque ſic acceptæ omnes interjacentes Maris Adriatici Inſulas attribuant. Conſtrictam alii Dalmatiâ, Boſniâ, Szlavoniâ, Mari Adriatico, Carniolià & Styriâ claudunt; in aſſignandis tamen harum ipſarum regionum, præſertim priorum trium, limitibus multum diſcrepant; atque ideo *Croatiæ*, aliorúmque Illyricorum Regnorum & Provinciarum magnitudinem prorſus incertam reddunt. Id quod ex eo vel maximè accidit, quòd eoſdem ferè ſemper Croatia cum Dalmatia & Szlavonia nacta Reges, certis vix umquam limitibus circumſcripta fuerit. Cæterà Regio eſt amœna, partim plana, partim montibus & Collibus aſpera; amnibus quaquaverſum ad Commercia opportunis exornata; glebâ gaudet fertili; Vinô abundat; pecore & frugibus dives; equos educat celeres ac generoſos. Si cum natura ars & induſtria maior ad excolendam Croatiæ Terram concurreret, inter paucos annos cultioribus Europæ Regionibus accenſeri mereretur. Olim Croatia 11. ſupanias continebat, quibus potentiſſimæ Familiæ, jam nec de nomine

Digitized by Google

mine notæ, præficiebantur. Hoc tempore in complures distractam partes, eásque diversis subjectas Dominationibus boni omnes dolemus. Pars Turcam, pars Venetum agnoscit Dominum. Tertia Croatiæ portio, quæ Austriacum, jure hæreditario, adorat solem, distinctis regitur legibus: Generalatus siquidem Varasdinensis & Carolostadiensis à Consilio bellico tum Græcensi, tum Viennensi jura & Præfectos Locorum accipit. Et quia primo Styria, alteri Carinthia & Carniolia stipendia annua ex veteri pacto subministrat, etiam Cammerarum Provinciarum magnum sibi in dictos Generalatus jus vendicat. Partes Maritimæ Croatiæ aliæ Marchioni *Perlæ*, aliæ Cammeræ Styriacæ parent, quæque supremo Regni Perceptori vi factæ conventionis non nisi trecentos annuos florenos pro *Dica* (ut vocant) regia pendunt. Reliquum verò Croatiæ in statum Politicum & Militarem dividitur. Statum politicum constituunt 1mo quatuor Comitatus, *videlicet:* Zagorienſis, Zagrabienſis, Varaſdinenſis & Crisienſis, cum ſuis ſupremis Comitibus, Vice-Comitibus, Judicibus &c. 2do Communitas Nobilium Turopolienſium cum ſuo Terreſtri Comite. His adde Montem Claudium. Ad ſtatum militarem ſpectant Confinia & Præſidia ad Unnam & Colapim fluvios ſita. Uterque hic ſtatus alterum poſt Regem Caput veneratur Pro-Regem, quem ab antiquo *Banum* nominamus. Hic ſibi ex nobilitate perpetuum Vicarium (Vice-Banum) deligit, qui nobilibus & pacis & belli tempore præeſt. Coronam regiam Croatia cum Dalmatia conſecuta eſt ante Annos 1240. Ad Coronam Hungariæ acceſſit Croatia, Szlavonia & Dalmatia, optima & nobiliſſima antiqui æquè ac moderni Illyrici pars, An. Chr. 1095. Cùm enim *Zolimerus* Rex Croatiæ improles deceſſiſſet, *Lepa* ejus Conjunx, ſeptimo à morte Mariti Anno, conſentientibus optimatibus, *S. Ladislaum* fratrem ſuum trium Regnorum hæredem ſcripſit ac inſtituit. *Epiſcopatus* Romano obedientes 4. numerat Croatia: Zagrabienſem, olim *Siſcienſem* in antiquis PP. Conciliis nominatum; ſegnienſem; Modruſienſem ſeu Corbavienſem; ſzvidnicenſem ſeu Marchenſem, quorum ultimus eſt ritûs græci unitorum. Sciſmatici plures cenſentur. *Stridone* vulgo *Strigovo*, *Stridovo* in Inſula Murana, Diœceſis Zagrabienſis, natum S. Hieronymum Eccleſiæ Doctorem inter cætera probat Bulla Pontificia, quæ diſertè aſſerit eo eſſe loco conditum ſtridonenſe ſacellum, cui *Indulgentias* concedit, in quo D. Doctor primam lucis uſuram accepiſſe piè creditur. Inſulas hujus Diœceſis multùm etiam illuſtrârunt *S. Quirinus* Martyr Epiſc. Siſcienſis, & *S. Auguſtinus* Epiſc. Zagrabienſis. *Fluvii* Croatiæ præcipui ſunt: Savus, Dravus, Colapis, Unna, Dobra, Kerka, Mreſnicza, & Koranna. *Civitates* Liberas, Regias, & *Arces* munitas ſuis inſertas locis vide.

Crŏcātio, *vel potiùs* Crŏcĭtātio, onis, f. Feſt. *Krakanye Karvanſzko.* s. Raben-Geſchrey. *Holló Kákogás.*

Crŏcĕus, a, um, *Virg.* Crŏcātus, a, um, *Plin.* Crŏcĭnus, a, um, *Catull.* Crŏcĕātus, a, um, Plin. *Sáffranaſzt, Sáffranyen, Sáffranate bóje* vulgo *farbe.* Geſaffert, gelb vvie Saffran, Saffran-Farb. *Sáfrányozott, Sáfrány Szinû.*

Crŏcĭnum, i, n. Plin. *Maſzt iz Sáffrana*, ali *olje Sáffranovo.* e. Salbe aus Saffran, s. Saffran-Oel. *Ir-órvoſſág* vagy *Sáfrányból - tſinált olaj.*

Crŏcĭo, is, īre, īvi, ītum, (Neu.) Auct. Philom. *Krákam kakti kárvan.* Schreye vvie ein Raab. *Kákogok mint az holló.*

Crŏcĭto, as, are, avi, atum (Freqv. à Crocio.) Plaut. *idem.*

Crŏcĭtus, ûs, m. *Non.* Vide *Crocatio.*

Crŏcŏdĭlus, i, m. Plin. *Kacha velika, Krokodil, o-glavi pſzu priſzpodobna.* Ein Crocodill. *Krokodil Sarkány.* Crocodili lacrymæ. (Prov.) *zkazlive, jalne y Laſzlive ſzuze* (*Senſzke*). Verſtellte und falſche Thränen. *Szines és úlnok* (aſzſzonyok) *Könyvezéſſe.*

Crŏcōta, æ, f. Cic. *Suta po ſztari navadi ſenſzka halya.* Ein gelbes Frauen Kleid nach alten Gebrauch. *Aſzſzonyok ſúrga alſó ruhájok.*

Crŏcŏdillus, a, um. Plaut. *Prelebkek.* Sehr gering. *Igen kŏnnyû.*

Crŏcŏtĭum, ii, n. Nonn. *Chiſzta lépa y ſznaſna halya.* Sauberes klares Kleyd. *Szép tiſzta ruha.*

Crŏcŭs, ci, m. Crŏcon, ŏci, n. & Crŏcum, ŏci, n. Plin. *Sáffran.* r. Saffran. *Sáfrány.*

Crolla, æ, f. pro *Corolla:* Plaut. Vide *Corolla.*

Crŏtălum, li, n. Cic. *Tambura.* r. Gymbel, e. Kläpperin. *Tollal pengetŏ lant.*

Crŏtălĭſtria, æ, f. Petron. *Tamburaſſicza.* e. Cimbel Schlagerin. *Tollal Lantot pengetŏ-né.*

Crŏtă-

Crŏtălus, li, m. *Tamburàſs.* r. Cymbel Schlager. *Tollal Lautot pengetŏ.*

Crŭcĭābĭlis, is, *com.* le, Plin. *Muchlyiv, Traplív.* Beinlich. *Kinozkató, Gyŏtretbetŏ.*

Crŭcĭābĭlĭtas, atis, f. *Plaut.* Crŭcĭāmen, ĭnis, n. *Prud.* Crŭcĭāmentum, ti, n. *Cic.* Crŭcĭātus, ûs, m. Cic. Svet. *Muchenye, Trúplenye, Muka.* e. Beinigung, Bein, Marter. *Kínzás, Kínlódás, Gyŏtrelem.*

Crŭcĭārĭus, rii, m. Petron. *Galſenyak, Razbojnik, Raſzpet.* Ein gehengter, ein Scheher, Gecreützigter. *Kinra méltó, Akaſztó fúravaló, Kinek kŏſzt gyŏtrŏdŏ.*

Crŭcĭārĭus, a, um. Apul. *Gàlg vreden.* Galgen vvürdig. *Akaſztó fát érdemlŏ.*

Crŭcĭfĭgo, is, ĕre, ĭxi, ĭxŭ. (Act.) Svet. *Razpinyam, Prepinyam, Propinyam, k-kriſu pripinyam, kriſu-pribiam.* Creützige, an ein Creutz hefſte. *Meg-feſzítem.*

Crŭcĭfixor, ōris, m. Paul. Nol. *Raſzpinyavecz, kriſu-pribiavecz.* Creutziger. *Fel-feſzitŏ.*

Crŭcĭfixus, a, um. Svet. *Raſzpet, kriſupribit, Propet.* Gecreutziget. *Meg-feſzittetett.*

Crŭcĭger, & Crŭcĭfer, ĕri, m. Prud. *Kriſnik, kriſo-noſs.* Item *kriſachecz penez*, peregr. *Krajczar.* Der ein Creutz traget. Item. Ein Creutzer. *Kereſzt bordozó.* Item. *Karajtzár.*

Crŭcĭo, as, are, avi, atum. (Neut. *aliis* Act.) Cic. *Trápim, Múchim.* Beinige. *Kinzom, Gyŏtrŏm.*

Crŭcĭus, a, um. Feſt. *Nepovolyen, Oſter, Drapyechi*, Unangehnem, ſcharff, krazender. *Izetlen, kemény, Nyúzó.* Vinum crucium. Feſt. *Drapleche, oſtro y nepovolyno Vino gerlu.* Der unangenehmer Wein. Halſs Kratzer. *Torkot nyúzó bor.*

Crūdēlis, is, *com.* le, n. Cic. *Compar.* Crudelior, Propert. *Super.* Crudeliſſimus, Cic. *Nemiloſztiven, okruten, Nemiloſztiv, Sztraſſen, kérvolochen.* Unbarmhertzig, Grimmig, Grauſam, Tyraniſch, *Kegyetlen.* Conſilia crudeliſſima: Cic. *Kervolochno ſzvituvanye*, &c. Crudelis in liberos. Gic. *Okruten y nemiloſztiven ſzvojoj Deczi.* Grauſam und unbarmhertzig denen kindern. *kegyetlen a' gyermekiben.* Crudele Convivium, Ovid. *Kervavo y kervolochno goſchenye.* Blütige Gaſterey. *Vért ſzomjuhozó kegyetlen vendégség. Phras.* Ingenio ſanè eſt crudeli: ejus immani & fœda crudelitate omnis barbaria ſuperata eſt: crudelitate ſanguinis perlitus, omni diritate deterrimus, cui volupe ſit fœdum in modum lacerare miſeros, carnificare jacentes, omnia exempla cruciatûs edere, omni ſævitie, atrocitate plebem opprimere: barbarie omni crudelior; remotus ab omni humanitate, ferreus, immitis, implacabilis. Nerone mortalium omnium crudeliſſimŏ crudelior.

Crūdēlĭtas, atis, f. Cic. *Sztrahota ſzerditoſzti, okrutnoſzt, nemiloſzt. Prelyutoſzt, kérvolochnoſzt.* e. Grauſamkeit. *Kegyetlenség.*

Crūdēlĭter, *Adv.* crūdē lĭus, crūdēliſsĭmè. Cic. *Sztraſſno, Prelyutò, Preoſztro, Nemiloſztivno.* Grauſamlich, jämmerlich, erbärmlich. *Kegyetlenûl.*

Crūdĭtas, ātis, f. Cic. *Szirovina, Preſznocha, Neprebavlenye.* e. Rohheit, Unverdeilichkeit. *Nyerſeség, Emészetlenség.*

Crūdus, a, um, Cic. *Preſzen, ſzirov, Nekuban*, 2. *Nezrel*, 3. *Teſek.* Rauh, roh, 2. Unzeitig, 3. Schvver. *Nyers, Fŏtelen*, 2. *éretlen*, 3. *Nebéz.* Cibus crudus, Juven. *Doſzta nekubana jeſztvina.* e. Ungekochte Speiſs. *Fŏtelen étek.* Poma cruda, Gic. *Jabuke, ſzad nezrel.* e. Oepffel, unzeitig Obſt. *éretlen almák, gyümŏlts.* Vulnus crudum, Cic. *Friska rana.* e. Friſche Wunden. *Ujſeb.* Crudus homo, Svet. *Teſek chlovek*, item *nezrel chlovek.* Harter und unzeitiger Menſch. *Nebéz és éretlen ember.*

Crŭento, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Kervárim, okervarujem*, 2. *kervjum ſzmradim.* Mit Bluet beflecke, blutig mache. *Véreſitem, vérbe keverem.*

Gruenter *Adv. Senec.* Crŭentè *Adv. Comp.* Cruentiùs, Juſt. *ſuperlat.* cruentiſsĭmè, Oros. *Kervavo, kervarno, okervarno.* 2. *Sztraßno, prelyuto, Preoſztro.* Blutiglich, 2. Grauſam. *Véreſen*, 2. *Igen kegyetlenûl.*

Crŭentus, a, um, *Cic.* Crŭentĭor, Crŭentiſsĭmus, *Lact.* Vellej. *Okervaren*, item *Sztraſſen, Prelyut, Preoſter.* Bluthroth, 2. Grauſam. *Véres vérben kevertt*, 2. *Igen kegyetlen.*

Crŭmēna, æ, f. Juv. *Moſznya, Saklichek, Keſza.* r. Beutel, s. Seckel, e. Taſche. *Erſzény zatskó.*

Crŭmēnārĭus, rii, m. Lamprid. *Moſznyár.* r. Beutelmacher, r. Taſchner. *Erſzény tſinálŏ.*

Crŭor, ōris, m. Virg. *Szukérvicza, kervavicza, kérv vſzedena.* Der Blut - Schvveiſs auf einer Wunden. *Sebbŏl foltt vér, Alutt vér.*

Crūrĭfrăgĭum, ii, n. Plaut. *Koloterenye.* Das Radbrechen. *Kerékkel tŏrés.*

Crus, ūris, n. Cæſ. *Noſznà czèv, kòſzt od kolena do pèt.* 2. *Golen*, iliti *pérva y gornya*

Digitized by Google

ſztran noſnè czevi, czipel. s. Schienbein. *Lábſzár.*

Crūſta, æ, f. Cic. *Kóra.* e. Rinden. *Valaminek héja.*

Cruſtārĭus, ii, m. Plin. *Kí ſztene* &c. *z-vapnom* &c. *Kinchi, Stakature-delavecz.* r. Tüncher, Gypſer, Stuccador-macher. *Háznak falait*, vagy: *Boltyát tziſrázó; Stukatór - Munkás.*

Cruſto, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Okorim, koru nakaj natéſem.* Mit Rinden überziehe. *Bé-héjazom.* 2. *idem ac* parietes calce &c. orno.

Cruſtŭlārĭus & Cruſtŭsārĭus, ii, m. Plin. *Pek* ali *Kubar Meſzo-Teſztenicz* peregr. *Paſtèt.* r. Paſteten-Becker, Koch. *Paſtétom Sûtô Szakáts.*

Cruſtŭlum, li, n. Plin. *Koricza.* s. Rindlein. *Héjatska.* 2. eſt *fruſtillum* placentæ &c.

Cruſtum, ti, n. Virg. *Kora kruſſna.* e. Brod-Rinden. *Kenyér héja.* 2. eſt truſtum *panù, placentæ* &c.

Crūx, ŭcis, f. Cic. *Kris,* 2. *Veſztilo, Veſſalo.* peregr. *Galge.* s. Creutz, 2. r. Galgen. *Kereſzt,* 2. *Akaſztó-fa.*

*Crypta, æ, f. Virg. *Raka,* 2. *Pod zemlyum ſztanye, Bolta pod zemlyum.* Gewölbtes-Grab, 2. Gewölb unter der Erden. *Bólt, mellyben a' hólt teſtek tétetnek.* 2. *Föld alatt való Bólt, Pintze.*

*Cryptĭcus, a, um, Sidon. *Szkrit pod zemlyum.* Das verborgen iſt unter der Erden. *Elrejtetett az föld alat.*

Cryptōportĭcus, ûs, f. Plin. *Pod zemlyum pùt otajni.* Heimlicher Gang unter der Erden. *Föld alatt-való járó folyosó, út.*

Chrȳſtallĭnum, i, n. (*intellige* vitrum) Juv. *Kriſtalſzko ſzteklo.* s. Cryſtallen - Glaſs. *Kriſtály üveg.*

Chrȳſtallum, i, n. & Chryſtallus, i, f. Plin. *Kriſtàl, Kamen jako ſzvetel, prèk ſzvetel.* r. Cryſtall, hell-ſcheinender Stein. *Kriſtály Igen világoſan Tündöklô kô.* Hinc *Adj.* Chryſtallĭnus, a, um, *Plin.*

Cŭbātio, onis, f. *Varro,* Cŭbātus, ûs, m. *Plin.* Cŭbātūra, æ, f. *Plaut.* Cŭbĭtum, ti, n. *Herodot.* Cŭbĭtūra, æ, f. Plaut. *Leſanye, ſzpanye.* Das Ligen, Schlaffen. *Fekvés, Feküvés, Aluvás.*

Cŭbātor, ōris, m. *Paull.* Cŭbĭtor, oris, Colum. *Legavecz, Leſecz.* Der da ligt. *Fekûvô, Aluvó.*

Cŭbĕbe, es, f. Cŭbĕbæ, arum, *plur.* f. (fructus aromaticus formam piperis repræſentans.)

Cŭbĭcŭlārĭus, ii, m. Cic. *Komornik, Hiſni ſzlushenig.* r. Kammer-Bedienter, Kammerling. *Ház örzô inas, Kamarásur.*

Cŭbĭcŭlātus, a, um, Senec. *Hiſni, Komorni.* Cubiculata navis: Senec. *Ladja z-hiſiczami*, ali *z-komoriczami.* Ein Schiff mit Kammeren. *Sok kamarájú hajó.*

Cŭbĭcŭlum, li, n. Cic. *Szoba, cheſzdàn prebivaliſche; Poſztelnicza, Hiſa za ſzpanye, Szoba za pochinek.* e. Kammer, s. Schlaff-Zimmer, e. Schlaff-Kammer. *ágyas-ház, háló-ház.*

Cŭbīle, is, n. Cic. *Poſztelya,* 2. *Komoricza, ſzpalnicza,* 3. *Gnyezdo ptichje,* 4. *Duplya zverinſzka.* s. Bett, 2. s. Kämmerlein, 3. Vogel-Neſt, 4. Die Höhle der Thieren. *ágy,* 2. *Kamara,* 3. *Madarak fészke, 4. Vad állatoknak barlangja.*

Cŭbĭtālis, is, *com.* le, n. Plin. *Laktadug, velik; Lakten.* Von einer Ellen. *Egy ſingnyû.*

Cŭbĭtus, i, m. *Cic.* Cŭbĭta, æ, f. *Lucret.* Cŭbĭtum, ti, n. Herodot. *Laket.* r. Ellenbogen. *Könyök, Kar.*

Cŭbo, as, are, ŭbŭi, ĭtum (Neu.) Cic. *Leſim, ſzpim.* Lige, Schlaffe. *Fekſzem, Fekûſzôm. Aluſzom.*

Cŭbus, i, m. Vitruv. *Chetvero-verſzt-vugel, Dugovanye Chetiri vugle imajuche.* Viereck. *Négy ſzegletü dolog.* 2. *Koczka.* e. Würffel. *Kotzka.* hinc *eſt:* Cŭbĭcus, a, um. *Chetvero-vuglen,* ali *vuglaſzt; koczkaſzt.* Viereckigt, vvürffelicht. *Négy ſzegletû.*

Cŭcŭba, æ, f. *Szova.* e. Nacht-Eule. *Bagoly.*

Cŭcŭbo, as, are, avi, atum, (Neu.) Auct. Philom. *Czuvtkam.* Schreye vvie eine Nacht-Eule. *Bagoly módra sûvôltek.*

Cŭcullus, i, m. *Juv.* Cŭculla, æ, f. *Mart.* Cŭcŭlĭo, onis, m. *Capitol.* Propriè eſt *involucrum Chartaceum*, quo pharmacopolæ, aliſque mercatores pulveres, & alia hujuſmodi involvunt, ac claudunt. 2. *Transl.* eſt *pars veſtis à tergo*, qua pluviæ vel tempeſtatis causà caput obtegitur. *Kapa k-plaſchu*, ali *k-kepenku priſſita.* vulgo *kapücz.* e. Kopff-Decken *oder* e. Nebel-Kappen. *Tſuklya, Kápa.*

Cŭcŭlus, li, m. Horat. *Kukuvacha, Kukavicza.* r. Guckguck. *Kakuk.*

Cŭcŭmis, & Cŭcŭmer, ĕris, m. Plin. *Vugorek, Kraſztavecz.* e. Gorcken, Cucumeren. *Ugorka.*

Cŭcurbĭta, æ, f. Plin. *Tikva.* r. Kirbis. *Tök.*

Cŭcurbĭtārium, rii, n. Cato. *Tikvenyak; gde ſzame Tikve raſztu.* r. Kirbis-Garten. *Tök termô kert.*

Cŭcur-

Digitized by Google

Cūcurbĭtātio, onis, f. Cæl. Aur. *Kupicz Fuſchanye, kérvarenye.* Das Schrepffen. *Vér ereſztés, kóppólezás.*

Cucurbĭtīnus, a, um. Cato. *Tikvichaſzt.* Wie ein Kirbiſs geſtaltet. *Tők formára tſinált*

Cucurbĭtŭla, æ, f. Celſ. *Tikvicza, Tikvich.* 2. *Kupicza*, ali *Rög-barberſzki, vakérvarenye.* s. Kirbislein. 2. Schrepff Köpfflein, Hörnlein. *Tőkőtske.* 2. *Barbély Köppöly.*

Cucurrio, is, īre, (Neu) Aut. Philom. *Kukurſztiem, kukurikam.* Glucke vvie die Hüner, krähe, kürre vvie ein Hun. *Kukorikolok.*

Cūdo, is, ĕre, Cūdi, Cūſum (Act.) Teren. *Kujem, kovam.* Schmide. *Kovátſolok.*

Cūdo & Cūdon, onis, m. Sil. *Siſſak koſnati.* Lederne Helm, e. Gaſquet Haube. *Bőrſiſak.*

Cūjas (Cūja *Lucret.*) ātis, *om. pronom.* Valler. *Odkud, Odkudnyi, Odkle, Chij, Chigov?* Von vvan? vvas Landes? *Honnan-való?*

Cūjāvis *indecl.* Apul. *Vſzaki.* Ein jede. *Mindenek.* cujavis oratio. Apul. *Vſzako govorenye.* Ein jede red. *Minden féle jzólás.*

Cūjcūmŏdi. Cic. *Kakjegod.* Es ſey vvie vvill, vvas es auch nur ſey. *Mint hogy hogy.* Adme omnia, quàm diligentiſſimè, cui cuimodi ſint, ſcribas: Cic. *Kaj naj marliveſſe moreſs, kakſzugod, vſzami piſi.* Zum fleiſigſten Schreibe mir alle Sachen, ſie ſeyen vvie ſie vvollen. *Mint hogy hogy lehet mindenetket leg-ſzorgalmatoſſában irjmek.*

Cūjūſcĕmŏdi, Cūjūſmŏdi, Cūjmŏdi: Sall. Apul. *Nakakov nachin.* Auf vveliche Gattung. *Minémű.*

Cūjūſcūnquĕmŏdi. *Indecl.* Sall. *Kakov God.* Welcherley auch nur. *Akármineműi.*

Cūjūſqvĕmŏdi *Indecl.* Cic. *Od vſzake fele.* Allerley Arth. *Minden némű.*

Culcĭtra, æ, f. *Cic.* Culcita, æ, f. *Cic.* Culcitra lanea. *Vunenicza* iliti *blazina iz vune* peregr. *Matracza.* Wollenes-Bett, Modratzen. *Gyapjú párna.* Culcitra plumea. *Pernyacha, Blazina iz perjá.* s. Feder-Bett. *Tollas párna, úgy derék ally.*

Culcĭtrārĭus, rii, m. *Blazinár, Vanykuſtár.* r. Bolſter-Macher, r. Modratzen-Macher. *Parna tſinálo.* Legitur etiam *Culcitarius.*

Cūlĕum, ei, n. Cūlĕus, ei, m. *Plin.* (*ab aliis ſcribitur*: Cullĕus, & Cullĕum) *Zakely iz konopely*, ali *z-koſe, vu kojemſzuſze negda zlochiniteli vtaplyali.* Ein auſs Hanff oder Leder Sack, im vvelchen man vor Zeithen die Böſevvicht in Waſſer gevvorffen hat. *Olly kender vászonyból*, vagy *bőrből tſinált ſák, mellyben az gonoszt tévőket vizbe vetették, és elmeritették régenten.*

Cūlex, ĭcis, m. Horat. *Komár.* r. Schnack, Gels. *Szúnyog.*

Cūlīnă, æ, f. Juven. *Kubinya.* e. Kuchel. *Konyha.*

Cūlīnārĭus, a, um. Scrib. Larg. *Kubinyſzki.* 2. *Priprojzt, Vſzagdeſſnyi.* Der Kuchel gehörig. 2. Nichts abſonderlich. *Konyhás.* 2. *Közönſéges.*

Cūlīnārĭus, rii, m. Scribon. *Kubár.* r. Koch. *Szakáts, Főző.*

Culmen, ĭnis, n. Virg. *Vérh. Hiſni vérh.* r. Gipfel, der Haus-Gipfel. *Ház fedél, Héjazat teteje.*

Culmus, i, m. Virg. *Sitno ſzteblo.* Ein Halm oder Stängel vom Korn und der gleichen. *Gabona Szára.*

Culpābĭlis, is, *com.* le, n. Apul. *Comparat.* Culpābĭlĭor: Salvian. *Grésſen, Krivlyiv, krivichen, vreden krivnye.* Sträfflich. *Méltó bűntetésre, feddésre.*

Culpābĭlĭter, *Adv.* Symmach. *Greſslivo, Grésſno.* Schuldbar. *Bűntetés, és feddés képen.*

Culpātĭo, ōnis, f. Aul. Gell. *Krivenye, Potvorenye, Potvor, Potvarjanye.* e. Beſchuldigung, e. Anklag. *Feddés, vádlás, Reá-fogás.*

Culpa, æ, f. Teren. *Grèh, krivnya, krivicza.* e. Schuld, Miſshandlung. *Vétek, Bűn, Valamiben-való vétség.* 2. V. *Cauſa.* ità *J Cti.* Abeſſe à culpa. *Greha neimati.* Keine Schuld haben *Minden bűntől távul lenni.* Phraſ. Culpam contrahere, ſuſcipere, culpâ ſe contaminare, culpâ teneri, culpæ coargui. Suo vitio perire. Omnes tibi culpam attribuunt, tot malorum cauſas in te omnes congerunt, in te inclinant, penes te culpam eſſe ajunt; ſe culpæ inſontes, exſortes clamant, te culpæ omnis reum faciunt.

Culpo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Krivim Potvarjam.* Beſchuldige, anklage, tadle. *Feddem, Vétkeſitem.*

Cultellus, li, m. Varro. *Noſich.* s. Meſſerlein. *Késetske.*

Culter, tri, m. *Cic.* Cultrum tri, n. Vitruv. Lucret. Propert. *Noſs.* s. Meſſer. *Kés.* Culter tonſorius, Cic. *Britva.* s. Schermeſſer. *Beretva kés.* Culter venatorius, Matt. *Noſs zverja lovczov.* peregr. *Jagarov, Hangyar.* r. Hirſchfänger. *Vadáſz-kés.* Culter victorius, Plin. *Obruchnyak.* s. Bindter-Meſſer. *Abronts tſinálo kés.*

Cultĭo, onis, f. Cultūra, æ, f. *Cic. Polyſzkoteſzbko delo, obdelanye.* r. Acker-Bau, Feld-Bau. *Mezei mivelés.*

Digitized by Google

Cultŏr, ōris, m. Cic. *Teſàk, obdélavecz.* Item. *Poſtenìk, Poſtuvavecz.* r. Robother, Arbeiter. *Item* Verehrer. *Mivez, Munkás.* 2. *Valakik bŏtsûlŏ.*

Cultrārĭus, rii, m. *Nosàr.* r. Meſſer-Schmid. *Kés tſinálŏ.*

Cultum, ti, n. Claud. *Polye*, &c. *Obdelano, okopano, oborano.* &c. Gebauth, Ackert. &c. *ékeſen mivelt munkáltatott.*

Cultus, ûs, m. Cic. *Nakinchenye.* 2. *Oſznaſenye.* 3. *Oprava.* 4. *Poſtuvanye, Preſztimavanye.* 5. *Szluſba.* 6. Vide *Cultio.* e. Zierd. 2. r. Aufbutz. 3. e. Kleidung. 4. e. Ehr, Verehrung, e. Hochachtung. 5. r. Dienſt. 6. e. Bauung. *Tzifraſág, ékeſség.* 2. *Tiſztitás.* 3. *Rubázat, öltŏzet.* 4. *Bŏtsûlet.* 5. *Szolgálat.* 6. *Mezei mivelés.* Cultu vacans, Cic. *Neobdelan*, &c. Ungebauth. *Munkáltatlan, Munkálatlan.* Tot nomina cultûs. Petron. *Tuliko nachinov nakinchenya.* So viel neue Modi ſich aufzubutzen. *Sok féle képen - való ékeſség.* Cultus regalis. Claud. *Kralyevſzko nakinchenye*, ali *kralevſzka oprava.* Königliche Zierde *oder* Kleid. *Királyi ékeſség vagy ruha.* Cultu humili aliquem educare, Liv. *Nevolyno y ſziromaſki koga odbraniti y opravlyati.* Einen ſchlecht auferzigen, und kleiden. *Valakit ſzeginſégben fel-nevelni és ruházni.* Cultu dignari, Liv. *Poſtuvati, preſztimati.* Ehren. *Bŏtsûlni, Tiſztelni.* Gens aſpera cultu. Virg. *Teskoga y oſztroga derſanya naród.* s. Volck, von rauher und harter lebens-Arth. *Nehéz ſzokáſsu nemzetség.*

Cŭm *præpoſ.* Cic. Z-, Ze, Za. Mit. *Val, Vel, Velem, Veled.* Cum prima luce: Teren. *Z- dobajajuchum zorjum, Z-pervem dneva vigyenyem.* Mit angehenden Tag. *Véradkor.* Cum eo, *pro* hac conditione. *Z-tem nachinom.* Mit dieſem Beding, &c. Cum alter. *Obſol. pro* Cum altero: Feſt. Eſſe cum imperio. Cic. *Kralyuvati, nad drugemi zapovidati.* Das Regiment führen. *Birodalommal valakit igazgatni, rendelni.*

Cŭm *Adv. vel* Cvum. Terent. *Kada, Gda, kad.* Wenn, als, Da, Dievveil. *Mikor, Ha, Midŏn.* Jam anni quinque ſunt cùm (*cuum*) hoc accidit, *jur*, vel *Jurve* vel *Vre je pet lèt odonda, kadaſzeje to pripetilo.* Es ſind ſchon fünff Jahr, da ſolches geſchehen iſt. *Már ŏt eſztendeje elmullt, hogy ez tŏrtént.*

Cŭm *Conjunctio.* Cic. 1. *Pokebdob, kaiti.* 2. *Da.* 3. Y, *Takaj, Takaiſſe, Takojer, Takogyer.* 4. *Tak, kak.* 1. Dievveill, indeme. 2. Daſs. 3. Und, auch. 4. Wenn, Da. 1. *Mivel, Mert*, 2. *Hogy*, 3. *és, Meg-is*; 4. *Ugy, Mint.* Præclarè facis, cum tenes memoriâ: Cic. *Verlo chiniſs, da v-pameti to zadersávaſ.* Du thueſt vvohl, das du es im Gedächtnuſs behalteſt. *Jól tſelekſzel hogy eſſedben tartod.* Uſus: eleganter conjunguntur Imo *Cum* & *Tum* verò. *Cùm* fortitudinis, *tum* verò humanitatis exſtant veſtigia: Cic. *Tak jakoſzti, kak Chlovechtva y priaznoſzti jeſzu y videſze ſzledi.* Es ſind ſo vvohl der Tapfferkeit, als auch der Freundlichkeit anzeigungen da. *Mint erŏſségnek, Mint emberségnek látatnak nyomodoki.* 2do. *Cum* & *tum. Cum* pius, *tum* dives eſt. *Onjeſzkupa poboſen y bogat.* Er iſt beydes from, und reich. *Egyſzers-mint ájtatos és gazdag.* 3tio *Cum* & *Tum etiam. Cum* dolore conficior, *Tum etiam* pudore. Cic. *Nekaj od ſaloſzti, nekaj od ſzramote gínem:* ali: *Nè ſzamo od ſaloſzti, nego takajſſe od ſzramote pogibam y ſzuſſimſze.* Ich vverd theils mit Schmertzen, theils auch durch Schand ausgezehret, *oder* nicht allein durch Schmertzen, ſondern auch durch Schand &c. 4to *Cum* & *Tum maximè*, item: *Cum* & *Tum præcipuè*, item: *Cum* & *Tum imprimis*, ita Cic.

Cŭmātĭlis, is, *com.* le, n. Plaut. *Morſzkozelen.* Meer grüen. *Zŏld tenger-ſzinŭ.*

Cŭmĕra, æ, f. Horat. *Sitnicza, Hambár, ſitna ſkrinya.* r. Getreyd-kaſten. *Gabona tartó ſzekrény.*

Cŭmĕrum, i, n. Feſt. *Szvadbeni pehar.* Ein Hochzeit-Geſchirr. *Vendég pohár.*

Cŭmes, ĭtis, com. *obſol.* pro *Comes* Lucret. *Veliki knez*, peregr. *Groff.* r. Graff. *Záſzlós úr.* propriè. *Pajdaſs, Drúg.* r. Gefehrt. *Társ, Pajtárs.*

Cŭmīnum, *vel* Cymīnum, i, n. Plin. *Komin.* r. kimmich, kümmel. *Kŏmény.*

Cummāxĭmè *Adv.* Teren. *Kai naj bolye, kaj naj vech.* Am meiſten. *Mind leg-jobban.*

Cumprīmè *Adv.* Cato, Cumprīmis *Adv.* Cic. *Jako, navlaſztito, oſzebujno, zevſzema.* Fürnehmlich, abſonderlich. *Mindenek-felett.*

Cumprīmùm *Adv.* Cic. *Kak berſe, kak perle, kak bitreje* (*bitreſſe.*) So bald als. *Mind leg-hamarább.*

Cŭmŭlātè *Adv.* Cic. Cŭmŭlātim *Adv.* Varro. *kupno, nakup, obilno, z-vêrbom.* Häuffig, Hauffenvveiſs. *Bŏvŏn, Rakáſſal, Rakáſon ként.*

Cŭmŭ-

Cŭmŭlātus, a, um. *Plaut.* jungitur *Ablativo* vel *Genit.* Cŭmŭlātĭor *apud Liv.* Cŭmŭlātissĭmus *apud Plaut.* reperies. *Obilen, Nakupen.* Aufgehäufft. *Rakáſos Bőséges.* Scelerum cumulatiſſimus: Plaut. *Pun zla, zu zlochinſztvu Vogya.* r. Ertz-Böſevvicht. *Nagylator.*

Cŭmŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Kupim, Nakup-ſzpravlyam, Z-verhom merim.* Auf häuffe, über häuffe, mithäuffe, mehre. *Őſzve-gyűjtőm, rakom.* Cumulare ſibi invidiam, Liv. *Jakoſzi nenavidne chiniti.* Sich ſehr verhafft machen. *Magát mindenekel gyűlőltetni.* Cumulare aliquem beneficiis, Cic. *Kőmu vnogo dobra zuchiniti.* Einem viel Gutthaten erzeigen. *Valakinek ſok jót tſelekedni.* Scelus, ſcelere cumulare, Cic. *Zlo na zlo, greh na greh chiniti.* ali *vech y vech greſſiti.* Ein Laſter über das andere begehen. *Vétket vétkekel bővitteni.* Irâ cumulari; Cic. *Jakoſze ſzerditi; Bolyeſze y bolye napuhavati, lyutiti.* Sehr zornig; mehr, und mehr zornig vverden. *Igen haragudni.*

Cŭmŭlus, li, m, Cic. *Kup, Sztòg.* r. Hauffe. *Rakás, Gyűjtés, kalangya, Boglya.* Cumulus gaudii, Cic. *Puno y vnogo veſzelja.* Groſse Freuden. *Sok és teli őrőmel.*

Cūnābŭla, ōrum, n. *plur.* Cic. *Zibka, Zibely.* e. Wieg. *Bőltső.* Cunabula avium, Plin. *Ptichja gnyézda.* e. Vogel Neſter. *Madár fészkek.* A Cunabulis, Plaut. *Od Dechinſztva.* 2. *Od pochetka.* Von der Kindheit an, 2. Von Anfang. *Kitſinségétől fogva.* 2. *A' kezdetétől fogva.*

Cūnæ, ārum, f. Plaut. *idem.*

Cūnālis, is, *com.* le, n. Corn. Nep. *Zibkin, Zibleyeni.* Zur Wiegen gehörig. *Bőltsői.* Cunalis honos. Corn. *Preſztimanye joſchche od zibelyi.* e. Ehr ſo einer von der Wiegen an hat. *Bőltsőtől nyert Bőtsület.*

Cunctāmen, ĭnis, n. *Paullin.* Cunctātĭo, onis, f. Cic. *Stentanye, Omubavanye, Keſznenye, Zadêrſavanye, Suſztyanye.* e. Vervveilung, Langſamkeit. *Múlatozás, Kéſedelem.*

Cunctans, antis, *om.* Cunctantĭor, Cunctantiſsĭmus, Macrob. *Omubavajuchiſze, Zadêrſavajuchi, Keſznechi.* Zauderend, aufhaltend. *Múlatozó, késődő.*

Cunctanter, *Adv.* Svet. *Stentajuch, Omublyivo, keſzno, zadêrzhivo.* Langſamlich. *Múlatozva, Gondolkozva.*

Cunctātor, oris, m. Cic. *Stentavecz, omubavecz, ſuſztyek, keſznivecz, Povlachavecz.* Langſamer Menſch, Zauderer, ſaumiger. *Késedelmes, Múlatozó.*

Cunctor, āris, ari, atus ſum. (Dep.) *Cic.* Cuncto, as, are, avi, atum. (Neu.) Accius Enn. *Stentam, Omubavamſze, keſznim, ſuſztyam, Povlachimſze, zadervávamſze odlúchim.* Saume, verziehe, langſam bin. *Kéſek, Múlatozok.*

Cunctus, a, um. Cic. *Vſzaki, Veſz, Vaſz, Szvaki, ſzvakoi, ſzav.* Ein jeder all mit einnander. *Mindnyájan, Egéſzen.*

Cŭnĕātim, *Adv.* Jul. Cæſ. *Zagvozdlyivo, Ponachinu klina* ali *zagvozde, zagvozdno.* 2. *Po chetah, na vnoge, na kuppeiduch.* Nach Arth eines Keyls. 2. Hauffenvveis, Trouppenvveiſs. *Ék-ſzegként.* Item *Seregenként, Tſzoportonként.*

Cŭnĕātus, a, um. *Liv.* Cŭnĕātĭor. Golum. *Zagvozdni, ſpichaſzt, kakti klin, Zagvozda.* Spitzig vvie ein Keyl. *Ék formáju.*

Cŭnĕo, ēas, are, avi, atum, (Act.) Quint. *Zagvázdyam,* 2. *Kálam.* Verkeile, 2. Spalte. *Ékezem,* 2. *Haſitom.*

Cŭnĕus, ei, m. Cic. *Zagvozda.* Ein Keyl. *Ék,* 2. Transl. *Cheta junachka, Vnoſina, kup lyudi.* Ein Hauff Soldaten, Volcks. *Hadiſereg, Embereknek ſokaſága.*

Cŭnĭcŭlus, li, m, Jul. Cæſ. 1. *Podkop otajni, Pod zemlyum podkopana méſzta ſzuproti nepriatelu.* 2. *Morſzki zajchecz.* 3. *Slebi pod zemlyum* Plin. r. Gang unter der Erden, Minen, 2. Kőniglein, Erdzeiſel, 3. Riñe, *oder* Rohr, unter der Erden. 1. *áſzáſ ellenségellen.* 2. *Tengerinyulatska,* Item *ürge* 3. *Föld allat tſatorna.*

Cŭpa, (*aliquiſcribunt* Cuppa) æ, f. Jul. Cæſ. 1. *Bedeny,* 2. *Vinſzki lagev.* 3. *zapotrebu Nochna poſzuda.* Varro. 1. e. Tonne, 2. r. Wein-Faſs, Bier-Tonne, 3. e. Arth von Nacht-Geſchirr. 1. *kád,* 2. *Boros hordó* 3. *Etſzaki ſzükségre-való edény.*

Cŭpĕdĭă, æ, f. Cic. *Selya, Poblepenye, Veliko poſzelenye, Rachenye jeſzti.* e. Begierd zu eſſen. *éteknek kivánnsága ízűrsége.*

Cŭpēdĭa, ōrum, n. *plur.* Cic. Cŭpēdĭæ, ārum, f. *plur.* Plaut. *Szlaſzchicze, zebrane y povolyne jeſztvine.* s. Leckerbiſslein, ausgeklaubte, und angenehme Speiſen. *Tſzemege; édes, és nyalánkos étkek.*

Cŭpēdĭārĭus, rii, m. & Cŭpēdĭnārĭus, rii, m. Teren. *Szlaſzchichár, koj ſzlaſzchicze prodáva: Czukorász, Czukorſzki Pek.* 2. *Meſzo-tészténicbar,* peregr. *Paſztétar.* Der ſieſſe, und Lecker-Biſslein machet, r. Zucker-Becker, 2. Paſteten-Beck. *Tſzemege tſinálo,*

Digitized by Google

vagy *áruló*. 2. *Pásztétom Sûtő*.

Cŭpēdĭpēta, æ, m. Prud. *Poſelitel ſzlaſzchicz*. Der die Begierd hat zum ſieſsen Sachen. *Nyalánkság és édeség kivánó*.

Cŭpēdo, *Lucret.* Cŭpīdo, ĭnis, f. *Feſt.* Cŭpĭdĭtas, ātis, f. & Cŭpēdĭa, æ, f. Cic. *Seÿa, Poſelenye, Selnoſzt, Selenye, Pohlepenye, Omilyanye.* e. Begierd, Begierlichkeit. *Kévánság, nagy kévánság.*

Cŭpīdo, ĭnis, m. Nom. propr. Ovid. *Bög lyubavi.* Gott der Liebe. *A' ſzerelemnek Iſtene. Martis & Veneris* filius. 2. accipitur pro *ipſo amore.*

Cŭpĭdus, a, um, Cic. *Poſeliv, Selyiv, Pohotlyiv, Pohleplyiv.* Begierig. *Kévánó, Kévánságos.* Cŭpĭdĭor; Cŭpĭdiſſĭmus. *Cic.* Cupidiſſimum alicujus eſſe. Cic. *Proti kômu biti naj bolye nagnyenomu* ali *kôga naj vech ſeleti.* Einem ſehr gevvogen ſeyn. *Valakit fŏletĕbb kivánni.*

Cŭpĭenter, *Adv.* Plaut. *Selno, Poſelivo, Pohlepno.* Begierlich. *Kévánvá, Óhajtva.*

Cŭpĭo, is, ĕre, īvi, ītum, (Act.) Cic. *Selim.* Begehre. *Kivánom.*

Cŭpīret, *pro* Cŭpĕret. *Lucret.*

Cŭpītor, ōris, m. Tacit. *Poſelitel.* r. Begehrer. *Kivánó.*

Cŭprārĭus, ii, m. *Kotlár.* r. Kupffer-Schmied. *Kolompár, katlan tſináló.*

Cŭpreſſētum, ti, n. Cic. *Czipreſtovje.* r. Cypreſs-Garten. *Tziprus-fás hely.*

Cŭpreſsĕus, a, um, *Liv.* Cŭpreſsĭnus, a, um, Ovid. *Czipreſtov.* Cypreſſin, aus Cypreſſen. *Tziprusból-való.*

Cŭpreſsĭfer, a, um, Ovid. *Czipreſto-noſt.* Der Cypreſſen traget. *Tziprus-termŏ, bordozó.*

Cŭpreſſus, i, *vel* ûs, f. Plin. *Czipreſtovo drevo.* r. Cypreſs-Baum. *Tziprus-fa.*

Cŭprĕus, ea, eum, Plin. Cŭprīnus, a, um, Pallad. *Kotlovien*, peregr. *Kufraſzt.* Kupfern. *Rezés, Rézből-való.*

Cŭprum, i, n, Spart. *Kotlovina*, peregr. *Kuffer.* Kupffer. *Réz.*

Cūr, *Adv.* Cic. *Zakaj? Zoſto?* Warum? *Miért? Miért?*

Cūra, æ, f. *Cic.* Cūrantĭa, æ, f. & Cūrātĭo, ōnis, f. Cic. *Szkêrb, Maranye, Briga.* e. Sorg. *Gond.* 2. V. *Diligentia.* Omni cogitatione, curáque in rem aliquam incumbere. *Cic.* Fam. 10. ep. 1. *Zevſzem miſlenyem y marlivoſztjum chefzaſze prijeti.* Mit allen Gedancken und Fleiſs etvvas angreiffen. *Minden tehetséggel valamin Munkálódni.* 3. *Vrachenye, Likarſztvo.* e. Heilung, Geſund machung, Curirung. *Orvoſság.* 4. *Prígledka, poſzluſenye, podvorjenye bólneh*, peregr. *Beteſneh.* e. Wartung, Pflegung der Krancke. *Betegeknek ſzolgálatya, s-gondviſelése.* 4. Cum cura, pro *diligenter.* Bovem cum cura ſervari. Liv.

† Cūrābĭlis, is, *com.* le, n. *Izlechliv, Zvrathliv.* Das zu heilen iſt. *Meg-gyogyitható.*

Cūrātè *Adv.* Tac. *Marlivo.* Mit Fleiſs. *Szorgalmatoſon.*

Cūrātor, oris, m. Cic. *Szkerbitel, ki na kaj ſzkêrb ima.* v. g. *Dvorſzki, Spán* &c. Sorg-Trager, Verwalter, Schaffner. *Gondviselő.* 2. Curatores dicuntur à *JCtis*, qui puberibus dantur ad annum 25. *ætatis*: Prodigis per totam vitam. 3. *Curatores* dicuntur rei frumentariæ *præpoſiti.* ità *Feſt.* 4. V. *Medicus.*

Curcŭlĭo, ōnis, m. Virg. *Siſek kukchecz.* r. Korn-Wurm. *Gabona féreg.*

Cūrētes, um, m. *plur.* Populus eſt *Phrygiæ*, ut vult *Virg.* Strabo ſcribit Populum eſſe Inſulæ *Cretæ* ex *Ida Phrygiæ* (ut quidam aſſerunt) oriundum, qui & *Corybantes*, & *Dactyli Idæi* appellabantur.

Cūrētes, um, m. *plur.* (qui & *Corybantes*) Populus *Illyricus*, à quo aliqui nomen *Croatiæ* deducunt; alii *Dalmatas* olim ſic dictos volunt.

Cūrĭa, æ, f. Cic. *Vechnicza, Palacha zatolnachenye.* s. Rathhaus, *Tanács-ház.* 2. accipitur pro *æde ſacra.* Varro. 3. *Dvor*, r. Hof. *Udvar.* Curia Imperialis. *Czeſzarſzki Dvor.* r. Kayſerliche-Hof. *Császári Udvar.*

Cūrĭālis, is, *com.* le, n. *Cic.* V. *Tribulis*, *Municeps.*

Cūrĭātim, *Adv.* Gell. *Od Dvora, do Dvora*, ali: *Od Czéha do Czéha.* Vom Hoff, zum Hoff, *oder* von Zunfft, zu Zunfft. *Udvarról Udvarra* vagy *Czehről Czehre.*

Cūrĭātus, a, um, Cic. *Od chéhov odluchen, doſzudyen.* Von den Zünfften geordnet, geſchloſſen. *A' kŏzŏnségtől válaſztatott.* Lex curiata Cic. *Zapoved od vſzeh czehov vuchinyena.* Ein Geſetz mit aller Zunfft Verwilligung gemacht. *Az egéſz kŏzŏnségtől tſinált Törvény.*

Cūrĭo, ōnis, m. Cic. *Czehmeſter*, r. Zunfft-Meiſter. *Tzéhmeſter.* 2. *Dubovni Paſztir*, peregr. *Plebánuſs.* r. Pfar-Herr. *Plébánus* 3. V. *Præco.* Ille por *Curionem* dici juſſit Trebel. *Onje po prezovichu obznaniti zapovedal.* &c. 4. V. *Curioſus, Gracilis, Macilentus.* Agnus curio. Plaut. *Agnyecz mérſzav, Szúb.* Ein dürres Lam. *Igen ŏſztövér Bárány.*

Cūriosè.

Digitized by Google

Cūrĭōsè. *Adv.* Cic. *Skérblivo, szkêrbno, kruto marlivo, vérlomarno.* Sorgſamlich, ſorgfältiglich, mit beſonderm Fleiſs. *Felette igen ſzorgalmatoſon.*

Cūrĭōsĭtas, ātis, ſ. Cic. *Prevelika y nepotrebna szkêrb, szkêrblivoſzt, szkêrbnoſzt.* Vergebliche Sorg, ſehr groſſe Sorgfältigkeit. *Felettébb-való ſzorgalmatoſság.* 2. *Nepotrébna zvedlivoſzt.* r. Fürvvitz. *Szemtelenség, mindent tudni akarás.*

Cūrĭōſus, a, um, Cic. *Prevech szkêrbliv.* Allzu ſorgfältig. *Felette ſzorgalmatos.* Homo curioſus & plenus negotiis. *Chlovek ſzmélſſen y prevech vu szkêrbi*, &c. 2. *Nepotrébno zvedliv ſzmélſſen.* Fürvvitzig. *Mindent tudni, látni akaró, ſzemtelen.* 3. V. *Explorator, Delator.* Curioſum & ſpeculatorem ratus coram ſe confodi juſſit. *Suet.* 4. V. *Macer, Matilentus* Cic.

Cūro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. 1. *Marim*, 2. *Szkerbim.* 3. *Vrâchim.* 4. *Pazim, Paſzku imam.* 5. *Karam.* Cic. 1. Achte, 2. Sorg habe. 3. Heile. 4. Achtung gebe. 5. einen aufsmache, mit Worten abſtraffe. *Gondolok-vêle*, 2. *Gondjár viſelem*, 3. *Gyógyitom*, 4. *Reá vigyázok*, 5. *Meg-fedd. m.* Curare cuticulam, Terent. *Pazitiy ſzkerbeti zaſze.* Achten und um ſich ſelbſten ſehr ſorgfältig ſeyn. *Magára gondott viſelni.* Item *povolyiſzi chiniti.* Ihme ſelbſt vvohl ſeyn laſſen. *Maga kedvére tſinálni.* Hoc ego curare non debui. Cic. *Za to ja marati nêſzem moral.* Das habe ich nicht achten ſollen. *Azzal ſemmit nem kellet volna gondolnom.* Curari à multis: Plin. *Poſtuvatiſze od vnogeb.* Von vielen geehret vverden. *Sokaktúl tiſteltetni, Bútsúltetni. Phaſ.* Magnis curis affici. Aliquid alicui curæ eſſe. Curabo tuas res diligenter. Habeo rationem dignitatis tuæ, ſumma contentione pro te decertabo. Rerum tuarum rationem ducam. In negotia tua omni cogitatione, toto pectore, curáque incumbam. Omnia ſtudioſe diligentérque curabo, rerum tuarum mihi ſemper antiquiſſima cura erit. De tè curam agam. Curam ſuſcipe rerum mearum. Fac, ut meæ tibi rationes curæ ſint. Proſpice, conſule, provide rationibus meis

Currax, ācis, *om.* Plin. *Berzo tekuchi, Derzchech-letechi.* 2. *Derchati ſeléchi.* Läuffig. zu lauffen begierig. 1. *Hamar futó.* 2. *Futni ſzerctó.*

Currĭcŭlŏ, *Adv.* Plaut. *Vuhitnyi. Derkom, Naglo, Nanaglom, Hitro, Dérchech, Beſzech.* In Eyl, lauſs-vveiſe. *Hertelé, Gyorſan, futva.*

Currĭcŭlum, li, n. Cic. 1. *Kolcza, kochiicze. Kochiſzke.* 2. *Dêrk.* 3. *Meſzto za derkanye. Derchatiſche, Derkalnicza.* 1. Kleiner Wagen, Karrē. 2. Der Lauff. 3. Lauf-Platz. 1. *Kônyyû ſzekér, kis kotſi.* 2. *Futás.* 3. *Futó hely.*

Currĭcŭlus, li, m. *idem.*

Curro, is, ĕre, cŭcurri, curſum (Neu.) Cic. *Dêrchim, Techem.* Lauffe. *Futok.*

Currūca, æ, f. Juv. *Mubavicza Pticza.* e. Graſsmuck. *Légy*, vagy *bogár fogó-madár.*

Currus, ûs, m. Cic. *Kóla, Vóz*, kochije, *kochiſzke.* r. Wagen, Karren. *Szekér, kotſi.*

Cursātio, onis, f. *Varro.* Curſitātio, onis, f. *Solin. Cic.* Cursūra, æ, f. Varro. *Dêrk. Derchanye, Tek, Techenye, Zderkanye.* r. Lauff, das Lauffen. *Futás, Futamás.*

Curſim, *Adv.* Cic. *Dêrchech.* Im Lauff. *Futva, Hamarkodva.*

Curſĭto, as, are, avi, atum, (Frequ.) *Suet.* Curſo, as, are, avi, atum, (Frequ.) Cic. *Szim y tam zdêrkavamſze, Guſztokrat ſzim y tam techem, prederkavamſze.* Hin und vvieder lauffe, offt hin und her laufſe. *Futoſok, futkoſok.*

Curſor, ōris, m, Cic. *Derkavecz, Tekavecz*, peregr. *Láfar*, item *Poſtárſzki ſzluga.* r. Lauffer, Poſt-Lauffer. *Futó, Poſta-Legény.*

Curſus, ûs, m. Cic. *Derk.* Lauff. *Futás.* Curſus rerum. Ovid. *Sztaliſi dugovány.* Zuſtand der Sachen. *Dolgoknak folyáſſa.*

Curta, æ, f. *item* Sicambria, æ, f. (*nunc* Buda, æ, f.) Geogr. *Budin Varaſs y iſzébuine jakoſzti Grad.* Die Stadt Ofen in Ungarn. *Buda Városſa.* Buda ſedes quondam Hungariæ Regum, & florentiſſimi Regni metropolis. Civitas etiamnum eſt Regia, perampla, & divite repleta Cive. Præſidium altæ impoſitum petræ, prærálto monti *S. Gerardi* adjacet, totâ Europâ nominatiſſimū; & copioſo, iteratis vicibus, Chriſtianorum æquè, ac Turcarum ſanguine purpuratum. Anno Chr. 1541. à morte *Joannis Zapolii* Regis altero, ſub *Ferdinando* I. Auſtriaco Romanorum & Hungarorum Rege, *Solymannus*, à *Joanne Zapolio* filii *Stephani* Tutor conſtitutus, dolō Budam occupavit, dum ab *Iſabella* vidua *Stephani* matre in auxilium contrà *Ferdinandum* evocatus, ſuum non illius in Hungaria Dominatum firmare aggreſſus eſt. Ut princeps iſthoc Chriſtianorum adverſum Turcas propugnaculum è barbaris eriperetur manibus, complures ſuſceptæ ſunt expeditiones, ſed quæ omnes in irritum cecidérunt: donec tandem ſub

Digitized by Google

piis ac glorioſis Leopoldi M. auſpiciis, An. 1686. die 18. Junii, Duce Lotharingo & Maximiliano Bavaro, libertati Chriſtianæ aſſereretur.

Curto, as, are, avi, atum, (Act.) Horat. *Kratim*, *kratko chinim*. Verkürtze, kürtzer mache. *Rövidítem*, *kurtítom*.

Curtus, a, um, Cic. *Krátek*, *krátak*, 2. *mal*, 3. *ſzlab*, 4. *ſziromaſzki*. 1. Kurtz, 2. klein, 3. gering, 4. arm. 1. *Kurta*, *rövid*, 2. *kitſiny*, 3. *Gyenge*. 4. *ſzegény*. Curta ſupellex. Pers. *Szlabo y ſziromaſzko pohiſtvo*; *ſziromaſzka priprava*. Ein geringer Vorrath. *Kitſiny tehetség*, *ſzegény házi eſzközök*. Curtæ rei ſemper abeſt. Horat. *Sziromahom vſzegdar menyka*. Es gehet allezeit denen Armen etvvas ab. *Széginyeknek mindenkor valami héja vagyon*. Curta ſententia. Cic. *Nezverſzeno razuma odluchenye*, *govorjenye*, *govor*. Unvollkommene Meynung. *Rövid mondás*, *Szólás*.

Curvāmen, ĭnis, n. *Plin. jun.* Curvātĭo, ōnis, f. & Curvātūra, æ, f. *Plin.* Curvor, ōris, m. *Varr.* Curvĭtas, atis, f. *Krivlénye*, *Prigiblenye*, *Privianye*, *kerchenye*, *krachenye*, *Gerbenye*, *Prigib*. r. Bug. e. Krümmung, das Bucken, Biegen. *Meghajtás*, *Horgaſitás*, *Görbitér*.

Cŭrŭlis, *melius* Currŭlis, is, *com.* le, *n.* Cic. *Kolni*, *vozni*. Zum Wagen gehörig. *Szekérhez-való*.

Curvo, as, are, avi, atum, (Act.) Curt. *Krívim*, *Prigiblyem*, *Priviam*, *krattim*, *kerchim*, *Zkerchujem*, *Gerbavim*. Biege, bucke, krümme. *Meg-görbitem*, *Hajtom*, *Horgaſſitom*.

Curvus, a, um, Ovid. *Zkrtven*, *ſzlukav*, *Prignyen*, *Podvit*, *krachen*, *gerbav*. Krumm, gebogen. *Horgas*, *Görbe*.

Cūſor, oris, m. (*Stilic.* Monētæ) Liv. *penezni kovach*, *Novczo-kuj*. r. Müntzer, Müntz-Präger, r. Müntz-Meiſter. *Pénz-verő*.

Cuſpĭdātim, *Adv.* *Naoſtreno*, *nabadno*, *na nachin nabade*, *poleg nabode*, *ſpichaſzto*. Der Spitz nach, Spitzen-vveiſe, nach Arth der Spitzen. *Hegyeſſen*.

Cuſpĭdo, as, are, avi, atum, (Neut.) Plin. *Nabadu napravlyam*, *oſtrim* vulgo *ſpichim*. Zuſpitze, ſpitzig mache. *Megbegyzem*, *Hegyeſitem*

Cuſpis, ĭdis, f. Virg. *Oſtro*, *nabada*; *kraj mecha*, *noſa*, y *vſzega z-kémſze boſzti more*: peregr. *Spicza*. e. Spitz aller Sachen, mit vvelchen man kan geſtochen vverden. *Hegye* vagy *éle valaminek*.

Cuſtōdĭa, æ, f. Cic. 1. *Sztraſa*. e. Wacht. *Stráſa*. 2. *Chuvanye*, *varuvanye*. e. Vervvahrung. *Vigyázás*, *őrizet*, 3. *Chuvarnicza*, *Vúza*, *Temnicza*. s. Gefängnuſs, r. Kärcker. *Fog-ház*, *Tömletz*. Dare aliquem Cuſtodiæ: Cic. *kóga vu vúzu* (*Temniczu*) *poſztaviti*. Einen ins Gefängnuſs legen. *Valakit tömletzbe vetni*. Cuſtodia libera: Salluſt. *V-bifi*, ali *Vu Varaſſuzaderſavanye* peregr. *Areſt*. Hauſs oder Stadt Arreſt. *Fogházbon-való őrizet*. 4. Cuſtōdĭa, *idem quod* Captivus. Cuſtodĭārum ſeriem recognoſcere: Svet. *Vlovlene*, *Vuznike broiti*. e. Gefangene zehlen. *Meg-fogottakot ſzámba venni*.

Cuſtōdĭo, is, īre, īvi, ītum, (Act.) Cic. *Chuvam*, *varujem*, 2. *Sztrafim*, *Pazim*, 3. *Zaderſavam*. 1. Hüte, verhüte, bevvahre, 2. Wachte, acht habe. 3. Aufhalte, behalte. 1. *őrízem*, 2. *Strázálok*, *vigyázok*, 3. *Meg-Tartoſztatom*.

Cuſtōdītĭo, ōnis, f. Feſt. 1. *Chuvanye*, *Varuvanye*, 2. *Sztraſenye*, *Pazenye*. 3. *Zaderſavanye*. 1. e. Bevvahrung, 2. e. Wachtung, Achthabung, 3. e. Aufhaltung, Behaltung. 1. *őrizét*, 2. *Strázálás*, 3. *Megtartoſztatás*.

Cuſtos, ōdis, *com.* Cic. *Chuvár*, *Sztraſnik*, *Sztraſan*, *Jztrafitel*, *Sztraſanin*, *viroſztov*. r. Hüter, Wachter. *őrző*, *Vigyázó*.

Cŭtĭcŭla, æ, f. Pers. *kóficza*. s. Häutlein. *Bőrőtske*.

Cŭtis, is, f. Plin. *kóſa*. e. Haut. *Bőr*.

Cyăněus, a, um, & Cyănus, a, um, Plin. *Moder*. Blau, blob. *kék*. Cyăněus lapis. *Dragi kamen modri*. Edelgeſtein von blauer Farb. *Drága kék kő*. Vulgo, *Lapis lazŭli*.

Cyătiſſo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Natachem*, *Tochim*. Einſchencke. *Pobárt tőltök*.

Cyăthus, thi, m. Sveton. *Pebarecz*, *punſmúly Puna kupa*. s. Trinck-Geſchirr, Becher voll. *Pobárotska*.

Cybēa, æ, f. Cic. *Tovorna Ládja* ali *Brod*. s. Laſt-Schiff. *Terbes őreg hajó*.

Cybĭŏfactes, is, m. Sveton. *Sztiſzni-ruk*, *velik ſzkupecz*, *Penezo-Derecz*, *Nedaj-rad*. Ein ſehr karger und Geldgieriger Menſch. *Igen Főſzény*, *pénz nyúzó*.

Cyclădātus, a, um, Svet. *Z dugum y po Zemlyiſze vlekuchum halyum ſenſzkum oblechen*. Der ein langen Frauen Rock um hat. *Haſzſzu Aſzſzonyi ſzoknyával föl öltözött*.

Cyclas, ădis, f. Juven. *Tenka*, *à duga ſzuk-*

nya

Digitized by Google

nya Senſzka, Halya, kâſze po zemlyi ſtmuczа, vlechе; Senſzki plaſch. Langer Frauen Rock auf der Erden nachgezogen; r. Frauen - Mantel. *Vékony hoſzſzu Aſz, ſzowyuk ſzroknyája, Palájtja, Mellу a' földen buzattatik.*

Cyclicus, a, um, & Cyclius, a, um, *Okruſen, okrugel.* Circul-rund. *Kerekdedtzges.*

Cyclops, ōpis, m. (*idem qui* Polyphemus, i, m.) *Hiſt. pöet. Cblovek zmißleni, na chelu jedno-ok, kruto velik* (peregr. *Gigaſt*) *vu ſtulyi pod gorum Æthna zvanum ſztojechi.* Ein Erdichter einäugiger Menſch, (Rieſen) bey dem Berg Ætbna. *Ki gondolt az homlokán egy ſzemü ember.* 2. Cyclopes, um, m. *plur.* Virg. Populus Phœniciæ, qui artem cudendi ferrum invenit. Hinc datâ occaſione finxerunt Poëtæ Cyclopes eſſe homines monocolos, qui in antro *Vulcani* fulmina *Jovi* cudant. *Narod ſztanovitſi lyuczтva vu Feniczii, od kojega naidena je meſztria ſelezo kovati.* Gevviſſe Phönicier, ſo das Eyſen zu ſchmieden erfunden. *Bizonyos Fenicziai népek, kovács Mesterségnek ſzerzői.* 3. Transl. Vid. *Faber ferrarius*, & *ſerarius.*

Cyclus, i, m. *Okrug, kolobar.* r. Circkel-Creyſs. *Kerekdédség.* Cyclus aureus. *Zlati broj vu kalendáru.* Die guldene Zahl im Calender. *Aranyos ſzám.*

Cycnus, & Cygnus, i, m. Virg. *Labud pti cza.* Ein Schvvan Vogel. *Hattyú.*

Cydōnites, æ, m. Pallad. *Kutinſzki krub,* item *Kutinſzki ſzok.* s. Kitten-Brod, r. KittenSafft. *Birſalma kenyér,* vagy *nedveſſig.*

Cydōnius, & Cydonĕus, a, um, Plin. *Kutinſzki.* Von Kitten. *Birſalmájú.* Pomum cydonium, *vel* Cydoneum. *Kutina.* e. Kitten. *Birſalma.*

Cygnēus, & Cycnēus, a, um, Cic. *Labudov, Labudji.* Von Schvvan. *Hattyúi.*

Cylindrus, vel Cylinder, i, m. Plin. *Vàly, z-kêmſze ſito válya.* Langer *und* runder Waltz-Stein, *oder* Waltz - Holtz. *Kóler Hómpólygó,* vagy *Górgó-fa.* 2. Quidquid rotundum eſt & longum abſque cuſpide, *cylinder* dicitur.

Cylix *idem quod* Calix.

Cyma, æ, f. & ătis, n. Plin. *Czima na zelju, zelja mladicze, naimre pak vukreta.* Die zarten Schöslein am hohen Köhl, und andern Krautern. *Tſirája á kapoſztának, vagy más kertbélinek.*

Cymātĭum, ii, n. Vitruv. *Zgotovlenoga ſztanya zvunſzko nakinchenye.* e. Zierrath am Gebäu. *Kûlsô éteſítége az épületnek.*

Cymba, æ, f. Cic. *Ladiczа, Chùn, Mala ladja.* Ein kleines Schifflein. *Tsónak, Tſonakotska.*

Cymbălista, & Cymbălistes, æ, m. Apul. *Czimbulâſt.* r. Cymbel - Schlager. *Tzimbalmos.*

Cymbălistrĭa, æ, f. Petron. *Czimbulaſſicza.* e. Cymbel-Schlagerin. *Tzimbalmosné.*

Cymbălum, li, n. Cic. *Czimbola.* s. Cymbel. *Tzimbalom.*

Cymbĭum, ii, n. Virg. *Na ladje nachin peſzuda vinſzka, vlaska drevena kupiczа, Chaſſa.* Ein Trinck - Geſchirr vvie ein Schifflein. *Hajó forma boſzſzú pohár.*

Cynanche, es, f. Medic. *Vratnâ ból, otok, Kuſchari.* e. Halſs-Geſchvvulſt, Halſs-Strenge. *Nyak-dagadás, Fájás.*

Cynăra, & Cinăra, æ, f. Cynărus, & Cinarus, i, m. Colum. *Ieſiliga,* ali *Sztrichak pitomi,* peregr. *Artichovka.* e. Artiſchock. *Kerti Bogáts-kóró,* vulgò *Artitſóka.*

Cynips, ĭnĭphis, m. (apud aliquos, f.) Mart. *Paſzja muha, komár.* e. Hunds - Muck, Schnock. *Eb Bogár, légy,* item, *Szúnyog.*

Cynocephălus, li, m. Plin. *Paſzo-glav.* Hundsköpffig. *Eb-fejû.*

Cynomўia, æ, f. Plin. *Obád muha.* Eine Art Brämen, die den Thieren das Bluth ausſaugen. *Vér-ſzípó légy, Bogár.*

Cynosbăton, i, n. *Plin.* & Cynosbătus, i, m. *Sipek.* e. Hahnbutten, Hahnroſen. *Szarka tövü.*

Cynosūra, æ, f. *Múla medvedicza, mála kóla, znamenye na nebu iz ſzedem zvézd.* Kleine Beer, Heervvagen genandt, aus ſieben Stern beſtehend. *Kis medve tſillag, kis göntzöl ſzekere.*

Cyprīnus, i, m. Plin. *Krap, Saran.* Ein Karpffen. *Ponty hal.*

Cypris, ĭdis, f. Feſtus. *Pridovek Boſicze lyubavi, ar je nyoi pervoi vu Megyimorju Cipriánſzkomu Czirkva bila zezidana.* r. Zunahm der Venus. *Szerelem Iſten aſzſzonynak neve.*

Cyprĭus, i, m. Plin. *Potochna laſztavicza.* e. Rhein-Schvvalb. *Folyó vizi fetske.*

Cyrreſtis, is, f. *Plin.* idem quod *Minerva.*

Cythĕrēa, eæ, f. *Virg.* Cythĕrēis, ĭdis, f. *Ovid.* Vĕnus, ĕnĕris, f. Horat. *Boſicza lyubavi.* e. Göttin der Liebe. *Szerelem Iſten aſzſzonya.*

Cythĕrēius, Cythĕrĭăcus, (Cythĕrăĭcus) a, um, *Ovid.* Cythereius heros, pro *Æneas*, Cythere-

therejus menſis: *Meſzecz mali traven.* r. April-Monath. *Sz. György hava.*

Cȳtĭnus, i, m. Plin. *Perzi czvet granat jabuke, y oſztaleb drev.* Granat-Oepffel, und anderen Frucht-Bäumen das erſte blühe. *Granât alma-fának*, vagy *más gyümölts fanak elsö-virágja.*

Cȳtĭſus, i, m. *Plin.* vide *Trifolium.*

Cȳtōnĭum, Cȳdōnĭum: ii, n. Cŏtōnĕum, ĕi, n. Macrob. *Kutina.* e. Kitten. *Birſalma.*

DA

DĂbŭla, æ, f. Plin. *Felya Pinikovine*, iliti, *Pinikovoga dréva* (*palme*) Gevviſſe Arth von Palm-Baum. *Pálma-fa.*

Dăcĭa, æ, f. *Geogr.* Provincia olim erat ampla in tres diviſa partes. 1*ma* dicebatur *Dacia ripenſis* proxima Tibiſco, quæ modernæ Hungariæ eſt inſerta. 2*da* Dacia *mediterranea* ſeu *Gepidia*, quam hodie *Tranſylvaniam* vocamus. 3*tia* Demum *Dacia Alpeſtris*, quæ nunc *Valachiæ* & *Moldaviæ* nomen obtinet. Tota clauditur Iſtro, Tibiſco & Carpatĭcis montibus.

Dăcĭa Mediterranea *ſeu* Tranſylvānĭa, æ, f. Eutrop. *Erdèly Derſava.* Siebenbürgen. *Erdély orſzága.* Principatus eſt rerum omnium copiâ inſtructus. Stativa præbet germano militi Chariſſima. Aurum & ſalem copioſum vicinis etiam Provinciis ſubminiſtrat. Fertilitate terræ, & aëris ſalubri temperie illectæ diverſæ nationes *Tranſylvaniam* incolunt, ſiculi, (*gens eſt hungariça*, quæ puritatem linguæ hungaricæ præ cætetis ſectatur) Saxones (*populus germanicus*) Valachi (*populus ex Coloniis Rom. deſcendens*, & *Illyru commiſtus*, ex horum enim & illorum lingua corruptam loquitur) ſuas in ea ſedes numerant; quin tamen aliis ponè ſe gentibus locum denegent. Religionem catholicam complures colunt. Luthero alii, alii Calvino adhæſerunt. Anabaptiſtæ & Ariani, pauciores tamen, in Tranſylvania reperiuntur. Schiſmatici ritûs græci plures. &c.

Dăcĭa Alpeſtris *ſeu* Moldăvĭa & Vălăchĭa, æ, f. Geogr. *Moldavſzka y Vlaſka Zemlya.* Moldau *und* Wallachey. *Móldva és Oláh Orſzág.*

Dăcĭus, & Dăcĭcus, a, um. Juven. *Dacianſzki* (*Erdelyſzki, Vlaſki, Moldavſzki*) Dazianiſch (Siebenbürgiſch, Wallachiſch, Moldauiſch,) *Dátziai* (*Erdélyi, Móldvai, Oláh-Orſzági.*)

Dăcrўmæ, arum, f. *plur.* Peſt. *idem quod* Lacrymæ.

Dācus, ci, & Daca, æ, m. (apud *Horatium. ad Lucan*, idem quod *Geta.*) Cornel. Nep. *Vu Daczii rogyen*, ali *Erdelecz, Moldavecz, Vlah.* Dacianer, *oder* Siebenbürger, Moldauer, Wallach. *Datziai* vagy *Erdélyi, Móldvai, Oláh.*

Dactўlĭŏthēca, æ, f. Mart. *Ladichicza za perſztene.* Ring-Käſtlein, r. Futeral darinn man die Ringe hält. *Gyűrű-tok.*

Dactўlĭon, ii, n. *Pêrſzten.* r. Finger-Ring. *Gyűrű.*

Dactўlis, ĭdis, f. Plin. *Terſz jednoga perſzta debline.* e. Wein-Reben, eines Fingers groſs in der Dicke. *Egy ujnyira vaſtag ſzőlő-tő.*

Dactўlus, li, m. Plin. *Pêrſzt.* r. Finger. *új*, 2. *Palme dreva ſzád.* r. Datel-Kern, oder Palmen-Frucht. *Pálma-fa gyümöltſe.*

Dædălĕus, ēa, ĕum, *Lucret.* Dædălus, a, um. *Virg. Adject.* ex nomine proprio *Dædalus*, & ſignificat *propriè* aliquid ad *Dædalum ſpectans.* 2. Metaphoricè: *Verlo* ali *Oſzebujno Meſterſzki.* Künſtlich, Kunſt-reich. *Derék Meſterséges.* 3. *Hiter, Berz.* Schnell, geſchvvind. *Gyors, Hertelen.* Dædalea fuga: Horat. *Hitro, berzo béſanye.* Schnelle Flucht. *Gyors futás.*

Dædălus, i, m. *Nom. propr.* Viri. *Vnogo preſtiman, y oſzebujni vu Athenianſzkom Varaſſu Meſter.* Ein Kunſt-reicher Werck-Meiſter zu Athen. *Egy Atténáſi Meſterséges mives ember.* Hinc. *Proverb.* cum *Metaph.* Dædalô artificioſior. *Verleſſi od najverleſſega Meſtra meſterſzki Chlovek.* Uber andere Kunſt-reiche, Kunſt-reicher Meiſter. *Leg-fôbb Meſterséges embernél nagyobb Meſter.* Dædali machina. Prov. *Na berzom gotova* (*rogyena*) *bimba, prevara.* e. Geſchvvinde Liſt. *Hirtelen ki gondolt tſalárdság*

Dæmon, ŏnis. m. Apul. Dæmŏnĭum, ii, n. Cic. *Dùb peklenſzki, Hman Dùb.* r. Höliſche Geiſt, r. böſe Geiſt. *Gonoſz lélek.* 2. Vid. *Lar.* ità Cic.

Dæmonarcha, æ, m. *idem quod* Pluto. *Peklenſzki poglavar, Bog zmiſleni.* r. Teuffel-Oberſte; r. ausgedichte höllen-Gott. *Pokolnak fejedelme, Hamis Iſtene.*

Dæmŏnĭăcus, & Dæmŏnĭōſus, a, um. Jul. Afr. *Vrago-meten, od vraga obſzedyen.* Beſeſſen von böſen Geiſt. *Ördöngös* vagy *gonoſz-lélektûl, Meg-ſzállot.*

Dæmŏ-

Digitized by Google

Dæmŏnĭcus, a, um. Lactant. *Vrasji.* Teuffeliſch. *Ördögi.*

Dalmăta, æ, *com.* & Dalmătĭus, ii, m. Cic. *Dalmatin* (vulgari ac communi nomine *Szlovenecz*, *Horvat.*) Dalmatiner. *Dalmátziai.* (Populus Illyricus.)

Dalmătĭa, æ, f. Strabo. *Dalmatinſzko Kralyeſztvo, Zemlya, Derſava.* Dalmatien in Illyrien. *Dalmátzia Orſzág.* Dalmatia *Regnum* eſt Illyricum *Croatiæ* coævum; quamquam non deſint, qui *Dalmatiam* longè antè *Croatiam* Regni honores conſecutam dicant. Et certè convenit inter Hiſtoricos nomen *Dalmatiæ* nomine *Croatiæ* multùm antiquius eſſe: *Romani* enim omnem illam *Illyrii* partem, quam primis ſtatim temporibus imperio ſuo ſubjugârunt, à Duce ſuo Dalmatiam appellârunt. Hinc factum, ut lapſu temporis totus Illyricarum terrarum tractus, qui uſque ad Noricum, & Panoniam Saviam protendebatur, non alio, quàm *Dalmatiæ* nomine compellatus fuerit. Atque ſic latè ſumpta *Dalmatia Croatiam* modernam ac *Szlavoniam* complexa eſt; adeóque & Patriam S. *Hieronymi* in Diœceſi Zagrabienſi Sitam. *Dalmatiæ* ſtrictè acceptæ limites Croatiam reſpicientes varii à variis ſtatuuntur. Dividitur in *Cæſaream*, *Venetam*, *Turcicam* & Rempublicam *Raguſanam*. Urbes numerat: Sicum *ſeu* Sebenicum. Tanonam *ſeu* Tinnam. Tragurium *ſeu* Trau. Salonam: Epetium *ſeu* Spezze: Peguntium *ſeu* Almiſam: Narronam: Adram: Salviam *ſeu* Sylviam *nunc* Soſech. Anderium *moderni* Stingam: Burnum *ſeu* Grachivam: Blanonam; Onæum *nunc* Sabionello: Epidaurum, *quod hodie* Raguſa *appellatur*. Delminium; Riſanam: Æquum *ſive* Znonich. Siparum *ſive* Stripnich. Aſcrivium *Italis* Cataro. Bulvam *aliis* Butuam. Ulcinium *Italicè* Dulcigno. Liſſum *vulgo Italorum* Aleſſio. Scodram *ſive* Scutari. Iderum. Diocleam, patriam Diocletiani Imp. Rom. *hodie* Medon *nominatur*. Sequentes verò Civitates ſolas aliqui antiquæ Liburniæ attribuunt; quam tamen alii ante Romanorum in Illyrico Dominatum uſque ad *Panoniam Saviam* volunt fuiſſe protenſam. *Eæ autem ſunt*: Aulona *ſeu* Albona. Flanona. Terſatica *ſeu* Terſactum. Flumen. Buccăris, ubi nunc elegans Portus (*Regium* dicunt) viſitur. Senia *alii* ſegnia. Teaulus *ſeu* Odria. Lopſica. Metulum. Vellera *vulgo* Novigrad. Ænona. Jadra, *vel* Jadera. Corinium *ſeu* Lyuba. Scardona. Curcum *hodie* Zyeca. Arucia *modò* Bergame. Ex his porro aliæ ad *Croatiam*; aliæ ad *Dalmatiam*; aliæ ad modernam *Liburniam*, arctis circumſcriptam limitibus, à Geographis collocantur. Sunt etiam, qui omnes uni *Croatiæ* adjiciant, nec ullam hodie *Liburniam* dari agnoſcant. Tres in Dalmatia numerantur Archi-Epiſcopatus, *videlicet*: Jadrenſis, Spalatenſis & Raguſanus. Singuli ſuos habent ſuffraganeos Epiſcopos, eóſque complures. Ducatum *S. Sabbæ* alii Dalmatiæ, Boſniæ alii adſcribunt.

Dalmătĭca, æ, f. *Iſidor.* eſt Veſtimenti breves manicas habentis genus, quod cum apud Croatas, cæteróſque Illyros, tum maximè apud Dalmatas eſt in uſu. Hinc ob *ſimilitudinem quandam*, Veſtis Diaconi, Sacerdoti ad aram aſſiſtentis, *Dalmatica* appellatur.

Dăma, æ, f. Hor. *Szêrna.* s. Reh. Öz. legitur apud *Virg. gen. m.* Timidi damæ, cervique fugaces: *Georg.* 3. *v.* 539. Item *Eclog.* 8. *v.* 28. cum canibus timidi venient ad pocula damæ.

Dămæus, æi, m. *Pridovek Boga* (*Zmiſslenoga*) *Vode*, iliti *neptuna.* r. Zunahme des Neptuni. *Viz Iſtennek vezetéki nevе.* Dicitur etiam *Hippius*, quòd primus frenos equis impoſuiſſe credatur.

Dămălĭo, ōnis, m. Lampr. *Junecz*, *Telecz*, Junger Ochs. *Tulok.*

Dămaſcus, i, f. Strabo. 1. *Damask, varaſt glauni* iliti *najvekſiy najperveſtivu Szirii.* e. Haupt-Stadt *Damaſco* in Syrien. *Damask Siriai leg-főbb város.* 2. *Damask hamuka.* r. Damask Seidener Zeug. *Damask materia.*

Dămĭum, ii, n. Feſt. *Aldov davan Boſiczi Zverja* (Sacrificium Dianæ, *quæ* & Gybeles, & Daphnĕa, & Bona Dea *dicitur*) s. Opffer der Dianæ zu Ehren gemacht. *Vad állat Iſten Aſzſzonyának áldoztatja.* Hinc & Dea ipſa *Damia*, & ſacerdos ejus *Damiae* appellatus eſt, *ita Feſtus.*

Damnas, ātis, m. (apud aliquos *indeclin.*) pro *Damnatus* ita JCti & Quint. *Obſzugyen, Zavezan, Duſen.* Verdammt, verpflichtet, verbunden, ſchuldig. *Valamire köteleztetett, adós, kárhoztatott.* Hæres meus uxori meæ damnas eſto dare argenti, quod elegerit, pondo centum. Quint. L. 7. *Odpetek* (*ali vuchinyen Delnik*) *moj najbude zavezan* y *duſen dati ſeni mojoj ſzto litrá* (vulgo *funtov*) *ſzrebra, kojeſztiizbere.* Meiner Erb vvird verbunden meiner Ehe-

Digitized by Google

Frau hundert Pfund Silber, vvelches ſie ervvöhlen vvird, zu geben. *Az én örökösem tegyen adós az én felségemnek száz font ezüſtet adni, mellyet magának fog-válaſztani.* Hæredes mei tibi damnas ſunto dare decem marcas auri, *indeclinabiliter.* Hæredes enim *damnantur* à Teſtatoribus ad aliquid juxta mentem Teſtatoris faciendum.

Damnātĭo, ōnis, f. *Cic.* Damnātus, ûs, m. Plin. *Obſzugyenye, ſzkvarjenye.* e. Verurtheilung, Verdammung. *Meg-itelés, kárboztatás.*

Damnĭfĭco, as, are, avi, atum, (Act.) JCt. *Schapìm, kvàr chinìm.* Schaden thue. *Kárt tſinálok.*

Dāmnĭfĭcus, a, um, Cic. *Kvàr chinechi.* Schaden bringend. *Kárt tévő.*

Damno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. 1. *Odſzugyujem.* Verurtheile. *Kárboztatom, Itélem.* 2. Vid. *improbo.* Damnare aliquem capitis (capite) Cic. *koga naſmert odſzuditi.* Einen zum Todt verurtheilen. *Valakit halálra itélni.* Damnatus voti. Cor. Nep. *Zavezan zverſſiti ſzvoj zagovor.* Schuldig ſeines Gelübt zu verrichten. *Kőteles Bétőlteni fogadáſát.* Damnare apocham. *Pokvariti czedulu.* Die Zettel ungültig machen. *Az iráſt Semmivé tenni* cum *Dativo.* Damnatus morti. *Lucr.*

Damnōſe *Adv.* Horat. *Skodno, kvarno.* Schädlich. *Károſképen.*

Damnōſus, a, um, Teren. *Comp.* Damnōſĭor Svet. *Superlat.* Damnōſiſſĭmus, Plaut. *Skodliv, Kvarliv.* Schadhafft, ſchädlich. *Káros, kártévő.*

Damnum, i, n. Cic. *Kvàr, Skoda, Sebàp, Steta.* r. Schaden. *Kár. Phras.* Eures mihi magno damno fuit; damnis multis me affecit. Magna inde rei familiaris naufragia feci. Id magnâ rerum mearum imminutione accidit. Id rebus meis plagam maximam injecit. Inde magnum res meæ vulnus acceperunt. Magnas inde jacturas accipiam. Carpar damnis quotidianis.

Dănăce, āces, f. Lucian. *Peneza, kojeſtu negda Gerki vu vuſzta mértvem poſztavlyali, za placbu Brodara zmiſlyenoga.* Charon, ontis, m. *Zvamga.* s. Geld, ſo bey denen Griechen den todten ins Maul gethan vvard, dem Charonti den Schiff-Lohn zugeben. *Olly pénz, mellyet régenten az gőrögök meg-boltaknak a' ſzájokban Uton-járó ſzőltségre és részére fizetésére adtak vólt.*

Dānĭa, æ, f. Geogr. *Danſzko kralyeſztvo.* Dännemarck. *Dánia Országh.* Inde: Dānus, i, m. (*populus*) & Dānĭcus, a, um. *Danſzki.* Däniſch. *Dániai.*

Dănĭſta, æ, m. Plaut. *Z-penezmi krivo-terſecz*, vulgo *Uſurárſs.* r. Wucherer. *Uſorár.* 2. idem quod *Fœnerator*, vel *Campſor.* Inde: Dănĭſma, ătis, n. JCti. *Z-novczmi Krivoterſztvo.* r. Wucher. *Uſora.* Et Dănĭſtĭcus, a, um. Plaut. *Krivoterſzetzki* vulgo *Uſuraſzki.* Wucheriſch. *Uſorához-való.*

Dăno, is, ĕre, *Obſol.* Plaut. *idem quod* Do. Inde: Dănōſus, a, um. Plaut. *Daresliv.* Freygebig. *Bő-kezű.*

Dantĭſcum, ci, n. Geog. *Dantisk, Vu Polyſzkoj Pruſzii velik y zmoſen Varaſs, prè nemskom Morju ſztojechi, kôga Leto Goſzpona 1734. Veliko Muskovitska y némſka ſzila teſzkoje obladala.* e. Stadt Dantzig in Pohlniſch Preuſſen. *Dantzka Városa.*

Dānŭbĭus, ii, m. (infra Belgradum amiſſo priori nomine *Iſter, tri, m.* appellatur) Geogr. *Dunaj, jedna Z-med perveh vu Europi tekuchih Vòd. Szvoj poſzbetek y zvirallſzche ima vu ſzvabſzki Némſzkoga Kralyeſztva derſzavi pri meſztu* Don Eſchingen *zvanomi teche pak 400. mily daleko, vu Cherno Morje, kadiſze Bulgarska Szlovenſzkoga Naroda Zemlya dokansha.* r. Donau-Fluſs. Sein Schvvaben bey Don-Eſchingen entſpringet, und bey 400. meilen bis in das Schvvartze Meer flieſt. *Duna Vize.*

Dăpātĭcè, *Adv.* Feſt. *Goſzpoczki, Plemenito, Zmoſno.* Herrlich. *úri módon.*

Dăpis, *gen.* Dăpem, *Accus.* Dăpe. *Abl.* (reliquis caſibus in *Sing. caret.*) *Plur.* Dăpes, um, & ium. f. Horat. (apud quosdam autem legitur: Daps, Dăpis) *Goſzpoczke, zebrane jeſztvine.* Herrliche Speiſſen. *úri ételek.*

Daphnon, ōnis, m. Mart. *Lorberova ſoza.* r. Lorbeer-Wald. *Lorber erdő.*

Dăpĭfer, ĕri, m. Vet. Gloſs. *Jeſztvino-noſz.* Druchſeſs, der das Eſſen aufträgt. *Étekhordozó, Aſztalnak, Tálnak.*

Dăpĭno, as, are, avi, atum, (Neut.) Plaut. *Goſzpoczke y zebrane jeſztvine pripravlyam.* Herrliche und delicate Speiſen zubereite. *úri ételeket készitek.*

Dapsĭle & Dapsĭlĭter & Daptĭcè *Adv.* Svet. *Obilnó, Gozpoczki, Plemenito, Izbrano.* Herrlich, koſtbar. *úri-módon, Bőven, égeſſen.*

Dapsĭlis, is, *com.* le, n. Plaut. *Obilen, ſztroſſen, Drág.* Uberflüſſig, koſtbar. *Bőven éges, Drágás.* Dapſiles dotes Plaut. *Dari obilni.* Groſſe Gaben. *Nagy ajándék.* Dapſiles ſumtus, Plaut. *Sztroſſni y dragi Ztroſki.*

Digitized by Google

ztroski. Groſse und theure Unkoſten. *Nagy és drága költséget.*

Dardānium, ii, n. Plin. *Ruke zoerbu lakta orsilo, kinch.* e. Arm-Zierde. *Kar tiszteletig.*

Dătātim *Adv.* Plaut. pro *invicem dando.* v. g. *pilam.*

Dătĭo, onis, f. Cic. *Dauanye, Danye.* e. Gebung, das Geben. *Adás.*

Dăto, as, are, avi, atum, (Frequ.) Plin. *Guſsto krat dajem.* Offt gebe. *Addogalom.*

Dător, ōris, m. Virg. *Dauavecz, Davecz, Darovnik.* r. Eingeber, *Adó, valaminek adója.*

Dătum, ti, Cic. 1. *Danye, Daruvanye.* 2. *Dano, znamenuvanye Meſzta, y Dneva; gda, y gdeje piſzano.* Das einem gegeben iſt, r. Schanck, e. Gabe. 2 e. Bezeichnung des Orths und der Zeith, vvo und vvann etvvas geſchrieben. *Adás,* Item. *Helynek és időnek a' Levélben fel-jegyzése.* Ratio dati, & accepti; Cic. *Rachuni.* e. Rechnung. *Szám-adás.*

Dăvus, i, m. *Pridovek jednoga ſzluge, kojega* Terentius *glaſzoviti Igraſs naperzo daje.* r. Zunahme eines Knechts, ſo von dem Comödien-Schreiber *Terentio* angeführet vvird. *Davus ſzolga.* Davus ſum non Oedipus. *Jaſzem priproſzt cblovek,* ali *Nevazmem, kaj govoriſs.* Ich bin ein einfaltiger Menſch. *Oder:* Ich verſtehe es nicht, vvas du ſageſt. *A'miket beſzéllesz, nemértem.* eſt Prov. Terent.

Dē, *præp.* Cic. *Od, Iz.* Von, aus. *Ból, Ból, Ról, Ról. Le, Alá.* Audivi hoc de Parente meo. Cic. *Toſzem chul od Otcza mojega.* Ich habe es von meinem Vatter gehört. 2. pro *Propter. Zarad, Zhog. Radi.* Wegen. *Azért, érette.* Variis de cauſis Cic. *Zhog oſzmakojachkeh zrokov.* Wegen vielerley Urſachen. *Sok-féle okokért.* 3. pro *In*, vel *Per.* De die Cic. *cheſz dan.* Beym Tag. *Nappal.* De nocte. Cic. *cheſz nòch.* Bey der Nacht. *éjjel.* 4. pro *poſt.* De prandio. Plaut. *Po obedu.* Nach dem Mittag eſſen. *Ebéd után.* 5. pro *Super.* Regulus de captivis agit. Cic. 6. pro *Quod attinet ad.* De lanificio neminem metuo. *Plaut.* 7. Eleganter inter ponitur, *Quæ de re*, &c. Cic.

Dea, æ, f. Cic. *Boſzica.* e. Göttin. *Iſtten Aſſzonyi.*

Dēactĭo, onis, f. *Idem quod* peractio. *Feſt.*

Dēallĭātĭo, ōnis, f. *Pobélenye.* Die Weiſſmachung. *Meg-fejéritês.*

Dēalbātor, ōris, m. JCt. *Pobelitel.* r. Weiſsmacher, Weiſser. *Meg-fejéritő.*

Dēalbo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Bélim, Pobelyujem, Bélo chinim.* Ausvveiſse, vveiſs mache. *Meg-fejéritem.*

Dēămātus, a, um. Plaut. *Jakolyublyen.* Sehr geliebt. *Igen ſzerettetett.*

Dēambŭlātĭo, ōnis, f. Terent, *Prehajanye, Prehodenye, Prebagyanye, Prehod.* (*ſetanye* congruit magis deambulatorio domeſtico) Das ausgehen, ſich bevvegen, *Menés, járogatás.*

Dēambŭlo, as, are, avi, atum. (Neut.) Terent, *Prehajamſze, Prehagyamſze*, (*ſetamſze* congruentius eſſe videtur reſtrictæ domi commotioni) Darauſſen mich bevvege, umgehe. *Kin járok, Menyek.* Pergimus ad illa ſpatia noſtra, ubi cùm ſatis erit deambulatum, requieſcemus. Cic. lib. 1. de leg. *Idemo na one ſirine naſſe, gde, kadaſze doſzta prehodimo; bochemoſzi pochinuti.* Wir gehen auf unſere Oerter, alvvo vvir, nach der genugſamer bevvegung, ruhen vverden. *Menyünk elly helyekre, holl, midőn ſokat fogunk járni meg nyugſzunk,*

Dēămo, as, are, avi, atum (Act.) Plaut. *Jakolyubim.* Sehr liebe. *Igenſzeretem.*

Dēargentāſſo, is, ĕre, (Freqv.) Lucill. *V-novczeh* ali *za novcze koga vkanyujem.* Ums Geld betriege, *Pénzért meg-tſalom.* Deargentaſſere aliquem: Lucill. *V-novczeh kóga vkaniti.* Ums Geld einen betriegen, Schneutzen, abluxen. *Pénzben valakit megtſalni.*

Dēargentātus, a, um. Groſ. *Poſzrebernyen.* Verſilbert. *Meg-ezüstözött.*

Dēarmātus, a, um. Liv. *Razoruſen.* Gevvehr loſs gemacht. *Fegyvertől meg-foztatott.*

Dēarmo, as, are, avi, atum. (Act.) Apul. *Razoruſim.* Gevvehr loſs mache. *Fegyvertől meg-foztom.*

Dēartŭo, as, are, avi, atum. (Act.) Plaut. *Razkotrifim, Razdelyujem, Lándam*, pereg. *Trancheram.* Zergliedere, Glid vveis zerlege, Trantſchiere. *Letaglom, Kontzolom.* Transl. Deartuare opes. Plaut. *Blago razmetati.* Sein Guth, Reichtum, nach einander verthuen. *Jószágot eltékozlani.*

Dēaſcĭo, as, are, avi, atum. (Neut.) Vitruv. *Obteſzúvam.* Behaue, *Meg-faragom, Bárdalom.*

Dēāurātor, ōris, m. JCt. *Pozlatitel.* r. Vergulder. *Aranyozó.*

Dēāurātūra, æ, f. Capit. *Pozlachenye.* e. Vergüldung. *Aranyozás.*

Dēāuro, as, are, avi, atum. (Act.) Plin. V. *Inauro.*

Digitized by Google

Dēbācchātĭo, onis, f. Salvian. *Bukka, Ha'ovanyenye, Lomontanye.* e. Raſerey, Schvvelgerey. *Zenebonár, Zúr-zavarás.*

Dēbācchor, āris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. *Pian Búchim, Holovanyim, Lomantam, Lomachem, Maſzlachim.* Boldere vvie ein Voller Zapff, ſchvverme, Unſiniglich anfalle. *Dúbúlkódom, Kiáltozok, Zenebonázok, Zúr-zavaroskodok.*

Dēbellātor, ōris, m. Arnob. *Vu Voiſzki Obladavecz, Vitez, Predobitel.* r. Ubervvinder. *Haddal, Meggyőző.*

Dēbello, ās, are, avi, atum. (Act.) Liv. *Predobivam, obladajem, Pobiam.* Ubervvinde. *Megveretem, Haddal meggyőzőm.*

Dēbĕo es, ere, ēbŭi, ĭtum. (Neut.) Cic. 1. *Duſenſzem, Dugujem.* 2. *Moram.* 1. Schuldig bin. 2. Ich ſolle, ich mus. 1. *Adós vagyok.* 2. *Tartozom, keltſelekednem.* Deheo tibi hanc fidem: Plin. *Zavu vernoſzt oſztajem tebi duſen.* Ich bleibe dir dieſe Treu ſchuldig. *Ezért az hivségedért adós vagyok.* Vitam tibi debere fatetur. Ovid. *Daſzvoje ſivlenye ima potebi, mora valuvati;* ali: *za ſivlenye ſzvoje daje tebi duſen, valuje.* Er bekennet, daſs er um das Leben dir ſchuldig iſt. *Hogy élete altallad vagyon, Vallya és bizonyitya.*

Dēbĭbo, is, ere, ĭbi, ĭtum. (Neut.) Sol. *Izpiam.* Austrincke. *Ki-iſzom.*

Dēbĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Gingav, Nemochen, Mlabav.* Schvvach, Krafftloſs, Matt. *Erőtelen, Gyenge.*

Dēbĭlĭtas, ātis, f. Cic. *Mlabavótcha, Szlaboſzt, Szlabocha, Nemochnoſzt, Mlabavoſzt.* e. Schvvacheit, Mattigkeit. *Erőtlenség.*

Dēbĭlĭtātĭo, ōnis, f. Cic. *Oſzlablenye, Omlabavlenye.* e. Schvvächung. *Erőtlenitės.*

Dēbĭlĭter, *Adv.* Pacuv. *Mlabavo, Szlabo, Nemochno.* Schvvächlich. *Erőtlenűl.*

Dēbĭlĭto, ās, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Szlabim, Mlabavim; Szlaboga, mlabavoga, nemochnoga chinim.* Schvvach, matt, krafftloſs mache. *Erőtlenitem.*

Dēbĭlo, ōnis, m. *idem quod* debilis. Debilo homo. Feſt. *Mlabav chlovek.* Schvvacher Menſch. *Cyenge ember.*

Dēbĭtĭo, ōnis, f. Cic. *Dúg, Duſnoſzt.* e. Schuld, das ſchuldig ſeyn. *Adóſság, Tartozás.*

Dēbĭtor, ōris, m. Cic. *Duſnik.* 1. Schuldner, Schuldiger. *Adós.*

Dēbĭtrix, īcis, f. Teren. *Duſnicza.* e. Schuldnerin. *Adósné.*

Dēbĭtum, ti, n. Cic. *Dúg.* e. Schuld. *Adóſság.* 2. debitum reddere naturæ: pro *mori: Corn. Nep.*

Dēbĭtus, a, um, Cic. *Duſen.* Schuldig, pflichtig. *Kőteles vagy tartozó.* debitam gratiam cui referre: *Iz duznoſzti zahvaliti: Duſznu hvalu dati.* Den ſchuldigen Danck erzveiſen. *Kőteleſen megbálálni.* 2. pro *deſtinatus.* Poſtremis malis debitus. *Sulpic. Serv.*

Dēbĭtātĕro, Dehĭtātĕro, ās, are, avi, atum, (Neu.) Plaut. *Bérbram, Férfram, Fifnyarim, Tlapim, Tepem. Bérbochem, Klafurim.* Blaudere, klappere, plappere. *Fetſegek, Tſátſogok.*

Dēbuccĭno, ās, are, avi, ātum, (Neut.) Teren. *Vu Trumbetu, V-ſip.* &c. *Puſſem.* e. Trompeten &c. blaſe. *Trombitálok,* &c.

Dēcăchinno, ās, are. avi, ātum, (Neu.) *Terent.* Dēcăchinnor, āris, atus ſum, (Dep.) Tertul. *Do ſzritoſztiſze ſzmejem, z-drugogaſze jako oſzmekávam, Rozgochem.* Verlache, heftig auslache. *Megnevetem, eleget nevetek, tsúfolom.*

Dēcăchordum, i, n. *Czitara z-deſzetemi ſztrunami.* s. Saitenſpiel, mit zehen Saiten. *Tiz-húrú lant.*

Dēcăcūmĭnātĭo, ōnis, f. Plín. *Odverhunenye, verhunczev odſzechenye.* Das Stümmlen der Bäumen, e. Abköpffung. *Teteje elſzedés, metſzés.*

Dēcăcūmĭno, ās, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Odverhuncham, verhuncza odſzekavam.* Die Gipffel der Bäumen ſtümmle, abhacke. *Tetejét elvágom.*

Dēcalco, ās, are, avi, atum, (Act.) Vet. Gloſs. *Bélim, Pobelujem, z-vapnom lichim, obmaſujem.* Ausvveiſse, mit Kalch überziehe. *Fejéritem.*

Dēcălĕfăcĭo, is, ĕre, ēci, actum, (Act.) Vet. Gloſs. *Razblagyujem, Hladno chinim.* Kalt mache, mich erfriſche. *Megbivesitem, Hidegé tſinálom.*

Dēcălĕſco, is, ere, (Inchoat.) Vet. Gloſs. *Merzel bivam, Hladen poſztajem.* Erkalte. *Hidégűlni Kezdek.*

Dēcălŏgus, gi, m. Gal. *Deſzetere zapovedi Boſje.* Die zehen Geboth Gottes. *Iſtenek tiz parantſolátja.*

Dēcalvo, ās, are, avi, atum, (Act.) Hieron. *Pleſzivoga chinim.* Kahl mache. *Megkopaſzitom.*

Dēcanto, ās, are, āvi, ātum, (Act.) Cic. 1. *Jednu popevku Drugoch, y vechkrat popevam* 2. *Hvalim, Izviſujem,* 3. *Vechkrat jedno*

Digitized by Google

jedno dugovanye pripovédam, 4. *Bâjam czopram*. 1. Ein Gesang öffter singe, 2. Lobe, erhebe, 3. Offt eine Sach erzehle, 4. Verzaubere. 1. *Egy éneket tőbbször énekelek*, 2. *Ditsérem*, *Magasztalom*. 3. *Egy dolgot tőbbszor beszéllek*, 4. *Meg-boszorkányozom*.

† Děcānus, i, m. *Dékan*. r. Dechand. *Dékan*. 2. *Desetnik*. r. Corporal. *Tizedes*, *Káplár*.

Děcarno, as, are, avi, atum, (Act.) Veget. *Meszo od kosztи oszlobagyam*, *Résem*, *odtergúvam*, *chessem*, *Gulim*. Das Fleisch ablöse, schinde, vvegreisse. *Húst tsontól elválasztom*.

Děcās, ădis, f. *idem quod* numerus denarius. *Desetka*, *Desetak broj*. e. Zahl von zehen. *Tiz-számú*.

Děcātenta, æ, m. Děcătēlŏgus, i, m. & Děcătŏn, ōnis, m. Gæl. Rhod. *Désmar*, *Desetár*, *ki desetinu pobira*. Zehender, zehner, der die Zehenden einfordert. *Désmár*.

Děcēdo, is, ĕre, essi, essum, (Neut.) Liv. 1. *Vugiblemsze*, 2. *Nasztran idem*, 3. *Odbajam kam*, 4. *Menykam*, 5. *Vumiram*, 6. *Osztavlyam*, 7. *Prebájam*. 1. Ausvveiche, 2. Abtrette, auf die Seithen gehe. 3. Wohin gehe, 4. Abnehme, 5. Sterbe, 6. Verlasse, 7. Abgehe. 1. *Ki-fordúlok*, 2. *Félre-megyek*, 3. *Valahová megyek*, 4. *Elfogyok*, 5. *Meg-halok*, 6. *Elhagyom*, 7. *El-járulok*. Decedere, viâ, Plaut. *Z-putasze vugnuti*. Von den Weeg vveichen. *útból kitérni*. Decedere de more suo, Plaut. *Oditi od navade szvoje*, *ostaviti navade szvoje*. Von seiner Gevvohnheit abvveichen. *Szokát elhagyni*. Decedere officio. Plaut. *Osztaviti chaszt*. Von seinem Ambt abtretten, sein Ambt verlassen. *Tisztét letenni*. Mei decessêre parentes. *Vumerlisza roditeli moji*. Meine Aeltern seynd abgestorben. *Meg-holtak az szűleim*. Aliquando ponitur pro simplici *Cedo*. Ubi non Hymetto mella decedunt. *Hor. l. 2. od. 6.*

Děcĕm. *Indecl.* Gic. *Deszet*. Zehen. *Tiz*.

Děcembĕr, bris, m. Ovid. *Gruden*. r. Christmonath. *Karátson hava*.

Děcemjŭgis, is, *com.* ge, n. Svet. *Kola z-desetemi*, *kónyi*, ali *voli*. r. Wagen mit zehen Rossen, oder Ochsen. *Tiz lovú vagy ökörszekér*.

Děcempĕda, æ, f. Cic. *Mertuk deszet czepekjev dug*, *zlémsze polye méri*; *Polyomernicza*; *Zemlyo-mernicza*. Eine Feldmaass von zehen Schuh. *Tiz labni mértéki*, vagy *föld mértéki*.

Děcempĕdātor, ōris, m. Cic. *Polyo-mérecz*, *Zemlyo-mérecz*. r. Feldmesser. *Föld-mérő*. dicitur & *Decempeda*, æ, *m.* Cic. *idem*.

Děcemplex, ĭcis, *om.* Corn. Nep. *Deszeterovêrszt*. Zehenfach. *Tiz annyi*.

Děcemscalmus, a, um, Cic. *Ladja z-deszetemi veszli*. s. Schiff mit zehen Rudern. *Tiz evezőjű hajó*.

Děcemvĭrālis, is, *com.* le, n. *Liv.* Leges decemvirales, Liv. *Zapovédi*, *deszet na kaj odluchenih sudcov*: *szstol deszet szudcev*. Die Gesätze zehen Männern, *anderst genennet*, die Zvvölf Taffeln. *Tiz személyekből álló birák*.

Děcemvĭrātus, ûs, m. Liv. *Chaszt deszet szudcev negdaßnyèh Rimlyanov*. Die Würde oder s. Ambt der zehen Männern. *Tiz embereknek rendenten tisztséget*.

Děcemvĭri, ōrum, m. *plur.* Liv. *Deszet Szta-ressin*, *Deszet zmed perveh vu Rimszkom negda Vechnichtvu*. Zehen Männer zu Rom, so die zvvölff Taffeln ihrer Gesetze bestätigten und in Ordnung brachten. *Tiz tisztbéli igazgató emberek Rómában*.

Děcendĭum, ii, n. JCt. *Deszet dnevov vréme*. e. Zeit von zehen Tägen. *Tiz-napi idő*.

Děcennis, is, *com.* ne, n. Plin. *Deszetnik*, *Deszetero-letni*. Zehen-Jährig. *Tiz esztendős*.

Děcenter, *Adv.* Cic. *Dosztojno*, *Prisztojno*. Fein, Gebührlich. *Illendő-képen*.

Děcentĭa, æ, f. Cic. *Dosztojnoszt*, *Prisztojnoszt*. e. Wohlständigkeit, Billigkeit, Gebührlichkeit. *Illendőség*.

Děceptĭo, onis, f. Vitruv. *Vkanyuvanye*. r. Betrug. *Meg-tsalás*.

Děceptĭōsus, a, um, Ennod. *Vkanyliv*. Betrügerisch. *Meg-tsaló*.

Děceptor, ōris, m. Senec. *Vkanitel*, *máma*, *prevaritel*. r. Betrüger. *Meg-tsaló*.

Děceptōrĭus, a, um, Augustin. vide *Deceptiosus*, Deceptorie, *Adv.* Aug. v. *Dolose*.

Děceptrix, ĭcis, f. Lact. *Vkanitelicza*, *prevaritelicza*. e. Betrügerin. *Meg-tsalóné*.

Děcerno, is, ĕre, crēvi, ētum. (Neu.) Cic. 1. *Odluchujem*, *odluchávam*. 2. *Dosztugyujem*, *dosztugyúvam*, *dokanchum*. 3. *Vojujem*. 1. Ordne. 2. Urtheile, beschliesse. 3. Streitte. 1. *Végzek*, *Rendelek*. 2. *Meg-itélem*. 3. *Hadakozom*, *Vivok*. Stipendium alicui decernere. Cic. *Plathu kômu odluchiti*. Einem den Sold verordnen. *Fizetést valakinek rendelni*. De re aliqua decernere. *Kaj do-*

Digitized by Google

konchati, doſzuditi. In einer Sach den Schlus machen, *oder* urtheilen. *Valamit végbe vinni, Meg-itélni.* Decernere acie, Cic. *Vojuvati.* Streiten. *Viaskodni, hartzólni.* Decernere in anguſtiis. Curt. *Vuſzili, y ou teſznoshi vojuvati.* In der Enge ſtreiten. *Szorongatásban viaskodni.* 4. v. *Abſolvo.* Primus clamor, atque impetus rem decrevit. *Liv.*

Dēcerpo, is, ĕre, erpſi, erptum, (Act.) Cic. *Odtergávam, v-tergávam.* Abbreche. *Leſzakaſztom.*

Dēcertātĭo, onis, f. Cic. *Borenye, Tekmenye, Boj.* r. Streit, e. Schlacht, r, Kampff. *Megvivás, viaskodás.*

Dēcertātōrĭus, a, um, Quint. *Boj dokanchajuchi.* Streit endigend. *Viaskodúſt el-végező.* Decertatoria pugna. *Quint.* legitur etiam: pugna decretoria. *Boja dokanchanye.* Den Streit endigen. *Viaskodásnak végezéſe.*

Dēcertātus, a, um. Stat. *Boj zverſzen, dokonchan.* Den Streidt vollbracht. *Megvíatott.*

Dēcerto, as, are, avi, atum. (Neu.) Cic. *Borimſze, tekmimſze, vojujem.* Streite, Kämpfe. *Viaskodom, vionk.*

Dēcervīco, as, are, avi, atum, (Act.) Sidon. *Glavu ſzéchem, odſzekujem.* Enthaubte, *Fejét-veſzem, elvágom.*

Dēceſſĭo, ōnis, f. *Cic.* Dēceſſus, ûs, m. Cic. *Odhogyanye, odhod, odhajanye, odſzaſztye, ogiblenye, naſztranſze-vmeknenye.* 2. *Vumiranye, Iz ovogaſzvéta prebajanye, Zmed ſiveb otidenye.* 3. *Menykanye.* 1. Abtrettung, Ausvveichung. 2. Das ſterben. 3. r. Abgang. 1. *Elmenés, Viſſzavonás.* 2. *Meghalás, világból kimúlás.* 3. *Fogyadkozás.*

Dēcēt, ēre, ēcŭit, *Imperſ.* Cic. *Doſztoino jeſzt, Prikladnoje.* Es geziehmet ſich, es iſt billich. *Illik, Illet.*

Dēcĭdĭum, ii, n. (à *Cado*) Senec. *Opad, Pad.* r. Fall. *Leeſér.*

Dēcīdo, is, ĕre, cĭdi, (Neu.) Cic. *Opádam, Dolepádam,* item *vu ujjanyu vkanyujemſze.* Abſalle, niederfalle, *item* in der Hoffnung betrogen vverde. *Leeſem,* 2. *Reménу ségben meg-tſalatom.* Spe decidere. Terent. *Vu ujjanyuſze ukaniti.* In der Hoffnung betrogen vverden. *Reménу-ségében megtsúkónni fogyatkozni.*

Dēcīdo, is, ĕre, īdi, īſum, (Act.) Cic. *Dokanchám, Odredyujem, Dopitávam, Odluchujem,* 2. *Odſzekujem, Odſzékam, Dole ſzécbem, réſzem.* Beſchlieſse, Ende, 2. Abhave, abſchneide, herabſchneide. *Eligazitom, Elvégezem.* 2. *Lemetſzem, Vágom.*

Dēcĭdŭus, a, um, (à *Cado*) & Dēcīduus, a, um, (à Cædo) Ovid. primum. *Opadliv, Padliv,* 2dum *Poſzechliv, Odſzechliv.* Das zum Abhauen, *oder* Abfallen iſt. *Lebúllő, Leeſendő* 2dum *Elvágható, metſzhető.*

Dēcĭmæ, & Dēcŭmæ, ārum, f. *plur.* Cic. *Deſzetine, Déſma.* r. Zehende. *Tized, Déſma.*

Dēcĭmānus, a, um, & (*quod uſtatius eſt*) Dēcŭmānus, a, um, Plin. *Krutó velik.* Sehr groſs. *Igen nagy.* Decimana porta. Jul. Cæſ. *Najvekſſa vrata vu taboru.* Das gröſte Thor des Feldlagers. *Táborban leg nagyobb kapu.* 2. *Deſzetinu dajuchi.* Zehend gebend. *Tizedet adó.* Ager decimanus, Cic. *Polye deſzetinu dajuche.* r. Acker der den Zehenden giebt. *Tizedet adó mezó.*

Dēcĭmātĭo, ōnis, f. *Deſmanye Deſzetkuvanye, Deſzetinenye, z-deſzetoga jemlenye.* e. Einſammlung des Zehenden. *Tizedvétés, Déſmálás.*

Dēcĭmātor, oris, m. *Déſmar, Deſzetkàr, z-deſzetoga jemecz.* Der Zehender, der den Zehenden einnimbt. *Désmáló, Tizedetvedő, ſzedegető.*

Dēcĭmo, as, are, avi, atum, [Act.] Liv. *Deſzetoga iz Chete na ſzmert dajem,* 2. *Desmam, Deſzetkujem, z-deſzetoga pobiram,* ali *deſzetinu nakaj poſztavlyam.* Den Zehenden aus der Legion auf den Todt gebe, 2. den Zehenden einziehe, *oder* den Zehenden auf ein Ding ſchlage. *Minden tizedikét à ſeregben meg-ólóm.* 2. *Désmálok,* vagy *tizedet-veſzek, tizedet vetek valakire.*

Dēcĭmō, Dēcĭmùm, *Adv.* Liv. *Deſzetkrat, Deſzet pùt, do deſzetoga.* Zum zehenden mahl, zum zehenden. *Tizedikſzer.*

Dēcĭmus, a, um. Cic. *Deſzeti.* Der zehende, *Tizedik.*

Dēcĭpĭo, is, ĕre, ēpi, eptum (Act.) Cic. *Vkanyujem, prekanyujem, varam, binim, mámim.* Betrüge, hinder gehe. *Megtſalom, Fogom.*

Dēcĭpŭla, æ, f. *Sidon.* Dēcĭpŭlum, li, n. Apul. *Zprufnicza ptichja, zprufalnicza, ſzklopalnicza, miſso-lovka.* s. Spring-Heusl für Vögel, eine Falle, Maus-Falle. *Madár-fogó, Egérfogó, keleptze.*

Dēcīrēmis, is, f. Plin. *Ladja z-deſzetemi veſzli.* Ein Schiff mit zehen Ruderen. *Tiz evedzőjű hajó.*

Dēcisĭo

Dĕcisĭo, onis, f. Cic. 1. *Od sztechenye, odsztekanye.* 2. *Odluchenye, dokonchanye, odredenye.* Das Abhauen. 2. r. Vertrag, Endscheid e. Beordnung. 1. *El-vágás, le-metszés,* 2. *Végyettés, eligazitás.*

Dĕclāmātio, onis, f. Cic. *Zgovarjanye, glasznoy razluchno na pamet vnogo-govorenye, Vikanye.* e. Ubung im Reden, haltung einer Rede. *Ékes emlékező elmével szóllás.*

Dĕclāmātor, oris, m. Cic. *Lyuczkeh rechih glasznо govoritel, Prevodich.* Der ein offentliche Rede hat, der sich in Reden übet. *Kimagát órálásban gyakorolya, ti-tudtó.*

Declāmo, as, are, avi, atum. (Neut) Cic. *Vichem.* 2. *Nad drugemi govorjenye imam.* Mich in Wohl-Reden übe. *Emlekező elmével szóllok.*

Declĭnātio, onis, f. Cic. 1. *Vugnenye, Vugibanye, nasztran idenye, ogib, ogibanye, ugnutje, oklanyanye.* 2. *Premenyanye rechèh po szpadeh.* e. Abvveichung. 2. e. Veränderung deren Wörten. *Elhajlás, eltérités.* Item. *Szó változása.*

Declĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Vugiblemsze, ogibamsze.* 2. *Premenyam po szpádeh (ilìti Casussih) rècbi.* Abvveiche, 2. verändere die Casus. *Elhajtom, elhajlok, elterülöm, szót változtatok.* 3. V. *Inclino.* Declinat in vesperum dies. *Colum. l. 8. c. 4.*

Dĕclīvis, is, *com.* ve, n. Cæsar. *Dolen, podat, podolen, nagnyen.* Nidervverts. *Hajoltt, ereszkedő, lejtős.*

Declīvĭtas, ātis, f. Cic. *Podolse, dòl, dolina.* e. Nider Haltung, Gähe. *Meg-hajlóság, lejtőség.*

Dĕcocta, æ, f. (*intelligitur* Aqua) Juven. *Kubana voda.* Gesottenes Wasser. *Főtt viz.*

Dĕcoctor, oris, m. Cic. *Porludelnik blága, potrosztitelecz, rasztrepavecz, rasztipnik.* Verschvvender, Durchbringer. *Tékozló, Vesztegető.* 2. *Izkubavecz,* &c.

Dĕcoctum, ti, n. Plin. *Prekuban napitek, okuha, Varenicza.* Ein gesottener Tranck, das Einsieden. *Főtt viz ital.*

Dĕcoctūra, æ, f. & Decoctus, ûs, m. Plin. *Kuha, kuhanye.* Das Kochen. *Főzés, Megfőzés.*

Dĕcollātio, onis, f. Vet. Gloss. *Glavo-szechenye odglavlenye.* e. Enthaubtung. *Nyak elvágássa.*

Dĕcollo, as, are, avi, atum. (Act.) Plaut. *Glavu szèchem, odvrata glavu odszekujem.* Enthaubte, von Halss dem Kopff vvog haue. *Fejét, nyakát elvágom.* 2. *Transl.* V. *Privo.* Quibus fructibus me decollavi. Lucil.

Dĕcŏlŏr, ōris, *om.* Virg. *Blyutav, Neoblichen, Merszkeboje,* vulgò *farbe.* Ubelgefärbt, bôss förbig, Farb-loss. *Szintelen, Rút-szinű.* Transl. V. *Turpis.*

Dĕcŏlōrātio, onis, f. Cic. *Potemnenye Pobledenye, perve boje pokvarenye.* e. Entfärbung, *Szinetlenedés, szinetlenitès.*

Dĕcŏlōro, as, are, avi, atum (Act.) Senec. *Boju odnemlyem, pomenssavam, premenyam, odnassam, kvarim, Potemnim, Pochernujem.* Entfärbe, die Farb verändere, verderbe, verkleinere. *Megszinetlenitem.* Sinistris rumoribus innocentiam alicujus decolorare, Symmach. *Posteno ime,* ali *dobro derzanye kojega pomenszati, pocherniti, odneszti.* Eines die Unschuld verkleinern. *Valakinek bet tületes hirét, nevét elvenni.*

Dĕcŏlōrus, a, um. Prud. *vu boji pokvarjen, pomenssan, potemnyen, blèd, pocbernyen, pobablyen.* Entfärbt, in der Farb verdorben, verlohren. *Szintelen, Rút szinű, baloványos.*

Dĕcŏquo, is, ĕre, ōxi, ŏctum, Colum, *Okubávam, Prekubávam.* Einkoche überkoche. *Meg-főzöm, el-főzöm.* Transl. V. *Dissipo Consumo.* Patrimonium decoquere, &c.

Dĕcor, ōris, m. *Cic.* Dĕcŏrāmen, ĭnis, n. *Sil.* Dĕcŭs, ŏris, n. *Cic.* Dĕcŏrāmentum, ti, n. Tertull. *Vludnoszt, dika, Lyublenoszt, szinaga, hvala, kinch, lepota, posztenye, szlava,* e. Lieblichkeit, e. Ehr, e. Zierde, r. Wohlstand, e. Würde. *ékesség, Szépség, Betsület, Tiszteség.*

Dĕcŏrè *Adv.* Cic. Dĕcŏrĭter. *Adv.* Apul. *Lepo, Dichno, vlyudno, szlavno.* Zierlich, hübsch. *ékesen, szépen.*

Dĕcŏrĭo, as, are, avi, atum, [Act.] Tert. *Gulim, Bélim, kosuderem.* Abschäle, die Haut abziehe, schinde. *Meg-nyúzom.*

Dĕcŏro, [à *Decus*] Dĕcŏro [à *Decor*] as, are, avi, atum, [Act.] Cic. *Lepotim, Dichim, Szlavim, kinchim, czifram.* Ziehre, hübsch mache. *ékesitem, Tiszteletem.*

Dĕcortĭcātio, onis, f. Plin. *Oluplenye, obelenye, kóre Odlúpenye.* e. Abschälung. *Hámzás, Hántás.*

Dĕcortĭco, as, are, avi, atum, [Act.] Plin. *Rúsgyim, koru odluplyujem, kóru Bélim, Gulim drevo.* e. Rinde abschäle. *Hámzom, Hántom.*

Dĕcōrum, i, n. Cic. *Dichnoszt, Vlyudnoszt.* e. Ehrbarkeit, Zierlichkeit. *Dísznesség Tisztesség.*

Dĕcōrus, a, um, Cic. *Lèp, Nakinchen.* Hübsch, schön, ziehrlich. *Szép, ékes, ékesitetett.* 2. Invenitur etiam *Decoris,* is, *com.* re, n.

Digitized by Google

Armis decoribus cultus. Salluſt. 3. Decoris ſuperl. decoriſſimus. *ità Apul.*

Dĕcōtes, ōtum, f. *plur.* Feſt. *Sztare, jako ponoſſene y ſzterte halye.* Alte, und ſehr abgeriebene Kleyder. *Régi, ó viſeltt ruha.*

Dēcrēmentum, ti, n. Vitruv. *Odraſztek, Menykanye, odpad, Namenye idenye, zmenykanye.* Das Abnehmen. *Kiſebbedés, Alábſzállás.*

Dēcrĕpĭtŭs, a, um, Cic. *Jako ſztar, Preſztar ſzkercben.* Hoch alt. *Vén, Megélemedett, Agg, igen öreg.* Decrepita, ætas, *Velika ſztaroſzt.* Hoches Alter. *Nagy öregség.* Anus decrepita, Teren. *Preſztara Baba.* Ein Stein altes Mütterlein. *Vén bába.*

Dēcreſcentĭa, æ, f. Vitruv. *Odrúſztenye, menykanye, namenye idenye.* r. Abgang. *Fogyás, kiſebbedés.*

Dēcreſco, is, ĕre, ēvi, ētum, (Neu.) Liv. *Odraſztujem, Namenye idem, Gínem.* Abnehme. *Kiſſebbedek.* Undæ decreſcunt, Ovid. *Od padaju y menyſſe jeſzu vode.* Die Wäſſer vverden kleiner. *A' Vizek apadnak.*

Dēcrētālis, is, *com.* le, n. *Sidon.* Dēcrētus, a, um, Cic. *Doſzudliv, odſzugyen, Privolyen, Odredyen.* Beſchloſſen, beſtimmet, bevvilliget, geordnet. *Végeztetett, Rendeltetett.*

Dēcrētōrĭus, a, um, Senec. *Dokanchajuchi, Dokonchajuchi, Dopitajuchi, Doſzudechi, Zverſſujuchi.* Beſchlieſſend. *Végezett, Elrendeltt.* Decretoria pugna: Quint. *Boj, koj praudu y nemirnoſzt med dvemi ſztranami dokancha:* e. Schlacht, vvelche zvviſchen zvveyen Partheyen die Uneinigkeit endet &c. Decretorius dies: Senec. *Odlucheni ſzmerti dan.* Der beſtimmte Tag des Todtes. *életünk napja, határa.*

Dēcrētum, ti, n. Plin. *Doſzudyenye, odluchenye, odluka, dopitanye, dokanchanye, odſzuda, zvérſſenye.* e. Raths-Erkanndtnuſs, r. Raths-Schluſs, r. Beſchluſs, e. Zuſammenſtimmung, e. Endung. *Végezés, Parantſolat-adás.* Ferreum Decretum, Ovid. *Oſtra y ſztalna odluka.* Veſter Rathſchluſs. *Erős, kemény Végezés.* Decreta Patrum: *id eſt:* Juſſa populi, quæ à Delectis ſenioribus ex populo imponebantur.

Dēcŭbo, as, are, ŭbŭi, ĭtum, [Neu.] Apul. *Dole-légam.* Nieder liege. *Lefekſzem.*

Dēculco, as, are, avi, atum, [Act.] Plin. *Pogarúſzem.* Nieder trette. *Letapodom, Tiporom.*

Dēculpātus, Pok*aranya, Vréden, Pokrivlyen.* Scheltens vverth, beſchuldiget. *Meg-okoſztatott, Vádoltatott, Vétkes.*

Dēculto, as, are, avi, atum, (Act.) Feſt. *Szkrivam.* Verberge. *Elrejtem, Dugom.*

Dĕcŭmæ, ārum, f. Cic. Vid. *Decimæ.*

Dĕcŭmānus, i, m. Cic. Vide *Decimator.* 2. *Adject.* V. *Decimanus.*

Dĕcŭmātus, a, um. Symmach. *Izebran, odebran.* Auserleſen. *Kiválaſztott.* Vir decumatæ honeſtatis, ſymmach. *Chlovek kruto-velikoga preſztimánya.* Ein gantz ehrlicher Mann. *Igen betſületes, érdemes ember.* 2. *idem quod* lectus ad ſupplicium ex decimo quoque. *Sveton.*

Decumbo, is, ĕre, ŭbŭi, ĭtum, (Neu.) Cic. V. *Decubo,* 2. k. *Sztoluſzédam, Priſztolu ſzedim.* Zu Tiſch ſitze. *Aſztalhoz ülök.* Ad cœnam vocat, venio, decumbo. *Plaut.* 3. V. *Morior.* Quod gladiatores faciunt, ut honeſtè decumbant; faciamus nos principes orbis terrarum. *Cic.* 4. Aliquando pro *Ægroto, as, are.*

Dĕcŭmus, a, um, Plaut. V. *Decimus.*

Dĕcŭplus, a, um, *Liv.* Dĕcŭplātus, a, um, Gell. *Deſzetero-verſztni.* Zehenfältig. *Tiz annyi.*

Dĕcŭrĭa, æ, f. *Cic.* Claſſis, Ordo Judicum Romæ, à decies centenis Judicibus appellatus; qui in ſingulis curiis ſedebant. 2. Decuria uſurpatur pro *ſenatoribus,* qui olim & Judices erant. ità Cic. 3. *Deſzetka, deſzetina, deſzetero vojnikov,* ali *drugeh lyudih.* Eine Zahl von Zehen Männern Soldaten, *oder* anderen. *Vitézeknek* Vagy *Más embereknek tized allya,* ponitur & ſimpliciter pro *decade.* Trebel. 4. Dicitur pro *quovis ſodalitio, cœtu.* Exigam hercle ego te ex hac decuria. *Plaut.* id eſt: de hoc *cœtu* epulonum te pellam.

Dĕcŭrĭātĭo, ōnis, f. Cic. *Raſzdeſzetinenye, Nadeſzetke,* ali *ſztotine* &c. *razdelenye, popiſzavanye.* e. Abtheilung in Rotten, e. Rottmeiſterſchafft. *Tizedre* vagy *Századra oſztás.*

Dĕcŭrĭātus, ûs, m. Liv. *Idem.*

Dĕcŭrĭo, as, are, āvi, ātum, (Act.) Cic. *Vojnike ſzkup ſzpravlene na deſzetke,* ali *na dech razdelyujem y zapiſſujem.* In Rotten abtheile. *Tizedeſzévé-teſzem, Tized ſzámra* vagy *ſzázadra oſztom.* 2. ſumitur etiam pro *deſcribere homines ejuſdem tribûs.* Cic.

Dĕcŭrĭo, ōnis, m. Cic. erat quaſi *ſenator* in municipio, vel conventu. 2. *Deſzetnik nad deſzetemi vojniki.* r. Corporal über zehen

Digitized by Google

zehen Soldaten. *Tizedes.* 3. Poſtremis temporibus Decurionis nomen in aulis etiam Cæſareis adhibetur, ut: *Decuria Palatii, Cubiculariorum* &c. *idem ſignificat: græc.* Dĕcarchus, i, m.

Dĕcurro, is, ere, urri, urſum, (Neu.) Cic. *Dole dêrchim, o-dòl tecshem.* Hinablauffe. *Le-futok*, 2. V. *Curro*, 3. V. *Re* vel *confugio.* Decurrere ad ſenatus conſultum, *Cæſ.* Ad remedium. *Plin.*

Dĕcurſio, ōnis, f. *Cic.* Dĕcurſus, ûs, m. Cic. *Dole dêrchanye.* Das Hinablauffen. *Le-futás.* 2. V. *Excurſio.* 3. V. *Curriculum.* 4. V. *Spatium, Functio.* Decurſionibus equitum ea loca vaſtavit. *Cic.* Decurſus mei temporis: Honorum decurſus. *Cic.* &c.

† **Dĕcurſōrium**, ii, n. *Zdérkaliſche, Meſzto zdérkávanya.* r. Turnier-Platz, e. Rennbahn. *Futó-hely.*

Decurſus, ûs, m. Cic. V. *Decurſio.*

Dĕcurto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Okrachujem, kratye nachinyam.* Kürtzer mache, abkürtze. *Meg-rövidítem.*

Dĕcus, ŏris, n. Cic. *Dika, Lepota, Vlùd, Vludnoſzt, Ureha.* e. Ehr, Zierde, Würde. *Ékeſség, Szépség.* 2. Decus *idem quod* ſectio *ſeu* transfixio in litteram *X.* ſive diductio in litteram *X.* JCt. Hinc

Dĕcuſsātim, *Adv.* Colum. *Nakriſcze, kriſom, Na kriż.* Creutzvveiſs, überzvverch. *Kereſztûl.* Circino decuſſatim deſcribendo, & per decuſſationem & medium centrum linea perducenda ad extremum &c. *Vitruv. l. 1. c. 6.*

Dĕcuſsātio, ōnis, f. Vitruv. *Na kriż poteſzanye, Szécshenye, na kris poſztavlenye.* Das Creutzvveis Hauen, hacken, ligen. *Kereſztûl, kereſzt módra-tévés, tſzálás, vágás.*

Dĕcuſſio, onis, f. Tert. *Otreſzenye.* e. Herunter Schlagung, Abſchlagung, Abſchüttlung. *Leverés, Rázás.*

Dĕcuſſis, is, m. Vitruv. 1. *Deſzet Gyukezov.* 2. *Broj deſzeti.* 3. *Nakriſek.* 4. idem ac *decuſſatio.* 1. Zehen Ungriſche Dreyer. 2. Ein Zahl von Zehen. 3. r. Creutz-Strich. 4. idem ac *decuſſatio.* 1. *Tiz magyar penz.* 2. *Tiz-számú.* 3. *Kereſzt formáju.* 4. Vid. *Decuſſatio.*

Dĕcuſſo, (à *Decuſſis*) & Dĕcuſſo (*Freq.* à *Decutio*) as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *V-kriż poſztavlyam, nachinyam, razkriſujem, V-kriż ſzécshem, delim.* Creutzvveis haue, hacke, lege, zertheile. *Kereſztûl vágom, tészem.* Sic & *Derivata* primam *longam* vel *brevem* habent.

Dĕcuſſus, ûs, m. Plin. *Ottreſs.* Das Abſchlagen. *Leverés, rázás.*

Dĕcŭtio, is, ĕre, uſſi, uſſum. (Act.) Cic. *Ottreſzujem, otreſzavam.* Herabſchlage, Abſchüttle. *Leverem, rázom.*

Dēdamno, as, are, avi, atum. (Act.) Tert. *Nekvarnoga chinìm, Pravichnoga povedam.* Einen von Schaden bringe, Unſchuldig halte. *Karneltûl tſzálom, Igaznak mondom.*

Dēdĕcet, ēre, ĕcŭit, *Impers.* Cic. *Nepriſztojſze; nedoſztojno, neprilichnoje.* Es gezimet ſich nicht, es ſtehet übel. *Nemillik.* 2. *Perſonaliter.* Si non dedecui tua juſſa. *Stat. l. 10. Theb.*

Dēdĕcor, ŏris, *om.* Auſon. Dēdĕcŏrōſus, a, um. *Aurel. Vict.* Dēdĕcŏrus, a, um. Tacit. *Oſzramoten, merzek, opſzanyen.* Schändlich, Schmählich, Schimpff-vverth, Spötlich, unanſtändig. *Gyalázatos, Illetem, Meggyalázott, Tſunya.*

Dēdĕcŏramentum, ti, n. *Aul. Gell.* Dēdĕcŏrātio, onis, f. *Tertull.* Dēdĕcus, ŏris, n. Gic. *Szramota, Opſzanoſzt, Rugnta, Nepoſztenye.* (vulgo *Spot.*) *Pogerda, Nedoſztoja.* e. Schand, e. Unehr, Beſchimpffung. *Gyalázat, éktelenség. Phraſ.* Vide ne dedecori ſis majoribus; ne vita tua inſigni turpitudine notata, atque depreſſa dedecore, & inſamiâ, illis probro vertat: Ne ignominiâ afficias, maculâ turpiſſimâ genus tuum notes, generi tuo ignominiam inuras, ne hanc labem tot ſcelerum in familia relinquas. Dedecus tuis imprimas, majorum tuorum famam probris flagitiſſque tuis violes: nomen tuum iis maculis obſcures, quæ nulla temporum longinquitate abſtergi poſſint.

Dēdĕcŏrātor, ōris, m. Tert. *Oſzramotitel. Pogerditel.* r. Beſchimpffer, Schänder, Verunehrer. *Gyalázó, Tſufot-* ûzŏ.

Dēdĕcŏro, à *Decus*, Dēdĕcōro, à *Decor.* (idem intellige de cæteris *Derivatis*) as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Szramotim, gerdim, opſzanujem.* Beſchimpffe, ſchände, entehre. *Meggyalázom.*

Dēdĕcŏrōsè *Adv.* Aur. Vict. *Oſzramotno, Merſzko, Gerdo, Rugotno, Pogerdno, neposteno.* Schändlich, Spötlicher Weiſe. *Gyalázatoſon.*

Dēdĕcŏrōſus, & Dēdĕcorus, a, um. Vid. *Dedecor.*

Dēdĭcātio, onis, f. Cic. 1. *Alduvanye theſza, kômu na poſztenye.* 2. *Poſzvetiliſche Czirkve*, &c. 3. *K-kômu kakvoga dugo-*

ga dugovanya zapiſzanye. 1. e. Opfferung. 2. e. Heiligung, Weyhe der Kirchē, &c. 3. e. Zuſchrifft. 1. *Szentelés, áldozás.* 2. *Szentegy baz ſzentelésſe.* 3. *Valakinek valami irás ajánlás.*

Dēdĭco, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Kŏmu kaj na poſztenye, na hvalu Aldujem; pripiſzujem.* 2. *Poſzvechujem Czirkvu, &c.* Einen etwas zu Ehr opffere; zueigne; Zuſchreibe. 2. Etwas vweyhe, heilige. *Valakinek valamit Ajánlok, Jedzek.* 2. *Valakinek valamit ſzentelek.*

Dēdignātĭo, ōnis, f. Plin. jun. *Nedoſztojanye, Zaniſt-derſanye.* s. Unwürden, e. Verſchmähung, Verachtung. *Méltatlannak itélés, Meg-vetés.*

Dēdignor, aris, āri, ātus ſum (Dep.) Plin. *Nedoſztoimſze, nedoſztojamſze, kaj za nevredno derſim.* Unwürdig achte, verſchmähe. *Méltatlannak itélem.* Dedignari aliquem. Ovid. *Kŏga za nevrednoga derſati; nedoſztojatiſze z-kĕm biti.* Einen für Unwürdig achten; Verſchmähen. *Valakit méltatlannak tartani, Meg-útálni.* Is me nec Comitem, nec dedignatus Amicum eſt. *Ovid.* 1. de Ponto. *On mene, niti za Pajdaſſa, niti za Priatela, nevrednoga derſal ni.* Er hat mich, vweder für ein Geſpan, vweder für ein Freund, unwürdig gehalten. *Nem itélt engemet roſz barátyúnak és Társúnak lenni.*

Dēdiſco, is, ĕre, dēdĭdĭci (Neu.) Cic. *Odvuchamſze, odvadimſze.* Entlerne. *Viſza tanúlok, Elſzokom.* Intrat amor mentes uſu, dediſcitur uſu. *Ovid.* 2. de Remed. Amoris.

Od navade Lyubav zhaja;
Po navadi y odhaja.
Durch die G'vvohnheit Liebe lebet:
Durch die G'vvohnheit Liebe ſterbet.
Szivben a' ſzeretet ſzokás által telik;
Ugyan azon által hamar-is el-múlik.

Dēdĭtĭo, onis, f. Cic. *Podanye, Podloſenye.* e. Ergebung, Übergabe, Untergebung. *Feladás.*

Dēdĭtĭtius, a, um (*ſcribitur etiam* Dediticius) Cic. *Podatliv, Podloſliv, kojſze drugomu podáje*, ali *podalje.* Ergeblich, übergeblich, untergeblich; der ſich ergiebt, *oder* ergeben hat. *Meg-bódolt.*

Dēdĭtus, a, um. Cic. *Podán, Podloſen.* Ergeben, übergeben, untergeben. *Magát valamire Adó, ſzánó.*

Dēdo, is, ĕre, dēdĭdi, ĭtum (Act.) Cic. *Podájem, Podáſzem.* Mich ergebe, übergebe, untergebe. *Magamat megadom, Fél-adom.* Dedere aliquem alicui ad ſupplicium. Liv. *Podati kŏga kŏmu na kaſztigu.* Einen zur abſtraffung heraus geben, übergeben. *Valakit valakinek bűntetéſre kézbe adni.*

Dēdŏcĕo, ŏces, ēre, ŏcui, ŏctum (Act.) Cic. *Odvúcham, odvadyam.* Entlehre. *Elſzoktatom, Más képen tanítom.*

Dēdŏlātus, a, um. Apul. *Zeſztrugan* peregr. *Zhoblan.* Abgehobelt. *Meg-gyalúlt.*

Dēdŏlĕo, es, ēre, ŏ'ŭi, ĭtum (Neut.) Ovid. *Saloſztitiſze*, ali *Ból terpeti preſztajem; Odſalim, odbolim, boli vech nechutim.* Mich des Schmertzens entſchlage; Den vorigen Schmertzen nicht mehr empfinde. *Bánatól Meg-ſzűnők.*

Dēdŏlo, as, are, avi, atum. (Act.) Colum. *Deſzku, &c. oſztrugávam, Jztruſem; gladkochinim; jednachim.* peregr. *Hoblam.* Behaue, glatt mache, hoble. *Megyalulom, ſimítom.*

Dēdūco, is, ĕre, ūxi, uctum. (Act.) Cic. 1. *Dopelyavam.* 2. *Dole pelyam.* 3. *Zprevágyam.* 1. Führe, zuführe. 2. Hinab führe. 3. Begleite. 1. *Elvezetem.* 2. *Leviſzem.* 3. *Elkéſérem.* Deducere aliquem aliquo. Curt. *Kŏga kam ſzprevoditi; kŏga kam dopelyati.* Einen zum ein Orth begleiten; Hinzuführen. *Valakit valahová elkéſérni.* 4. Vid. *Abduco.* 5. Vid. *Derivo.* Lactan. 6. Deducere ad extremum aliquid. Cic. *Kaj Zverſſiti; na konecz dopelyati.* Etwas enden, zu ende bringen. *Valamit elvégezni, végbez vinni.* 7. Deducere aliquem à dolore. Cic. *Kŏga Saloſzti (tuge, Boli) mentuvati.* Einem den Schmertzen benehmen. *Valakit Bánattól meg-menteni.* 8. Deducere aliquem in fraudem. Cic. *Kŏga vkaniti, provariti; z-prevarum vuloviti.* Einen überliſten, betrügen. *Valakit Meg-tſálni.* 9. Rationem deducere. Svet. *Racbunati.* Rechnen. *Szamot adni.* 10. Deducere rem aliquam ad otium. Cæſ. *Kakvo dugovanye ochiveſzto y ſzegurno vuchiniti.* Eine Sach in richtigkeit bringen. *Valamit meg-világoſittani, egyenlíteni.*

Dēductĭo, ōnis, f. Cic. 1. *Dopelyanye, Dovezenye, Odpelyanye.* 2. *Zprevadyanye.* 3. *Napelyanye.* 4. *Dole-pelyanye.* 5. *Zpelyavanye.* e. Zuführung, Abführung. 2. e. Begleitung. 3. e. Anführung. 4. e. Hinab Führung. 5. e. Ableitung. 1. *Elvezetés, Elvivés.* 2. *Elkéſérés.* 3. *Reá-vivés.* 4. *Levezetés.* 5. *Elvetés.* Aquæ deductio. *Cic. idem quod* Aquæ ductus. *Vode napelyanye.* e. Waſſer-Leitung. *Víz elvetés, botſátás.*

Dēductor,

Dēductor, ōris, m. Cic. 1. *Dopelyavecz*, *Dopelyitel*, *Dovezitel*, ali *Odpelyavecz*, &c. 2. *Szprevoditel*, *Zprevodnik*. 3. *Napelyavecz*. 4. *Dole-pelyavecz*. 5. *Vpelyavecz*, *Zpelyavecz*. 1. r. Einführer, Zuführer *oder* Abführer. 2. r. Begleiter. 3. r. Anführer. 4. r. Hinab Führer. 5. r. Ableiter. 1. *Vivô*, *Vezetô*. 2. *Eltévérô*. 3. *Reá-Vévô*. 4. *Levezetô*. 5. *Elvezetô*.

Dēductōrium, ii, n. Pallad. *Meſzto*, *v-kojeſze Voda napelyava*. 2. *Vodena Jama*. 3. *Vode-Otok*. 1. Ein Orth, dahin mann das Waſſer leitet. 2. r. Waſſer-Graben. 3. r. Waſſer-Ablauff. *Hely*, *melyben a' viz béreſztetik*. 2. *Viz-árok*. 3. *Viz Le-folyáſa*.

Dēerro, *vel* Dēerro, as, are, avi, atum. (Neu.) Quint. *Zabájam*, *Zabludujem*, *Bládim*. 2. *Zatrivlyam*. peregr. *Falim*. Mich vergehe, verirre, fehle. *Eltévelyedem*. Sors de errat ad parum idoneos. Tacit. *Szrecha Zabludyuje k-malo-prikladnem*, k *malovrednem*. 2. *Nevrednim ſze hvala dáje*. Das Glück verfahlet zu den Unvvürdigen. 2. Das Lob trifft die Untüchtigen. *A ſzerentſe tévelyedik az alkalmatlanok hoz*. 2. *A vaſſzabbakra vokſoltak*.

Dēfæcātio, ōnis, f. Tert. *Zbiſztrenye*; *Od Droſzy zchiſchenye*, *ochiſchenye*. e. Läuterung, von den heſen ſäuberung. *A ſeprôtôl való meg-tiſztulás*.

Dēfæco (*aliis* Dēfēco) as, are. avi, atum (Act.) Plin. *Biſztrim*, *Iz droſzy pretáchem*, *od ſzmrada chiſztim*. Läutere; klar, rein mache; von den Hefen abziehe, ſäubere. *Megbiggaſztom*, *Tiſztitom*, *ſzürôm*. Defæcare Vinum. Plaut. *Vino pretochiti*, *od droſzy ochiſztiti*; *Doklamſze vſzede puſchati*. Den Wein von den Hefen abziehen, von den Trüſen ſäubern; Den Wein ablaſſen; den Wein laſſen lauter vverden. *A' bort ſeprôtôl levenni*: *Meg-ſzürni*, *Higaſztani a' bort*. Defæcatus Animus. Macr. *Glabok razum*. Subtiler Verſtand. *Tiſzta elme*, *Tſendes elme*.

Dēfæcis (Dēfēcis) cis, *com.* ce. n. Virg. *Nedroſzyen*, *Prez droſzy*; *Chiſzt*, *Sznaſen*. Ohne hefen, trüſen; rein, lauber. *Seprô nélkûl-való*.

Dēfædo, as, are, avi, atum. (Act.) Vid. *Fædo*.

Dēfalco, as, are, avi, atum. (Act.) Calep. *Pokoſſujem*. Tropicè: *V tergâvam*, *na punom me plachom*. Mäe, mit der Sichel Abſchneide. 2. Von der Bezahlung abziehe. 1. *Lekaſzálom*. 2. *Levonom valakinek a' fizetéſét*.

Dēfāmo, as, are, avi, atum. (Act.) Aul. Gell. *Hman glaſzim*, *poſteno ime jemlyem*, *kvarim*, *odnaſſam*, *chernim*. Beſchimpfe, verleumbde, Ehr abſchneide, in ein bös Geſchrey bringe. *Meg-gyalázom*. 2. Vid. *Dijamo* N. 2.

Dēfātigātio, onis, f. Cic. *Otrudenye*, *Zatrudenye*, *ztrudenye*; *Vpeſſanye*, *opeſſanye*. e. Müttigkeit, Abmatung. *Meg-Fáradás*.

Dēfātigo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Jako trudim*, *kôga trudnoga chinim*. Abmatte, Ermüde; einen müd mache. *Igen meg-Fáraſztom*.

Dēfectio, onis, f. Cic. 1. *Pomenykanye*, 2. *Odvergnenye*, *Puntaria*. 3. *zakrivenye*, *zabludenye*. 4. *Omlabavenye*. 1. e. Abnehmung, Ermanglung. 2. r. Abfall, e. Aufruhr. 3. e. Irrung. 4. e. Anmacht. 1. *Elfogyatkozás*, 2. *Elſzakadás*, *Pártolás*. 3. *Eltévelyedés*. 4. *Erôtlenedés*.

Dēfector, ōris, m. Svet. *Odmetnik*, *Odpadnik*, *Zmenykavecz*, *Puntar*. r. Abtriniger. *Elpártoló*.

Dēfectus, ûs, m. Liv. *Pomenykanye*, *zmenkanye*, *zkrivlenye* peregr. *Falinga*. r. Mangel. *Fogyatkozás*, *Hiba*. Vid. *Defectio*. Defectus *vel* Defectio Lunæ *vel* Solis. Vid. *Eclipſis*.

Dēfendo, is, ĕre, endi, enſum (Act.) Cic. *Branim*. Wehre, ſchütze. *óltalmazom*, *Mentem*. *Synonyma*: Tueor, Tego, Protego, Propugno. *Uſus*: Defendere togâ frigus. *Oblécbi balyu ſzuproti zimi*. Einen Rock vvider die Kälte anlegen. *Hideg ellen magát óltalmazni*. Defendere aliquem de (ab) re aliqua. Cic. *Zlo kakvo od kôga odvernuti*. Etvvas von einem abvvenden. *Valakitôl Valamit elfordítani*.

Dēfenſio, onis, f, Cic. *Branenye*, *Obramba*. Das Wehren, e. Beſchirmung, Vertheidigung. *óltalmazás*, *óltalom*.

Dēfensito, as, are, avi, atum. *Cic.* & Defenſo, as, are, avi, atum. (Freqv.) Stat. *Vſztokrat branim*. Offt vvehre; hefftig, tapffer Vertheidige. *óltalmazdogalom*, *mentegetem*.

Dēfenſor, oris, m. Cic. *Obranitel*, *Branitel*. r. Wehrer, Beſchirmer, Beſchützer. *óltalmazó*, *Védelmezô*.

Dēfĕro, ers, erre, dĕtŭli, dēlātum (Act.) Cic. 1. *Noſzim*, *Donaſſam*. 2. *Prepovédam kôga*, *Tuſim*. Trage, Bringe. 2. Anzeige, Anklage. 1. *Hozok*. *Elhozom*. 2. *Bévádolom*. *Bévárulom*. 3. Grates defero. *Hvalim*, *Zahvalim*. Mich bedancke, Danck ſage. *Kôſzönôm*. 4. Vid. *Do*, *Tribuo*. Deferre honorem alicui. Cic. *Kôga na chaſzt zvijſti*. ali: *Kôga ſzebi prepoſztaviti*, *kômu vekſſe*,

Digitized by Google

nego ſzebi preſztinánye, &c. *dati*. Einem den Vorzug geben. *Valakinek Betsûletet, elsôſeget adni*. 5. Deferre alicui opes & gratiam ad aliquod negotium. Cic. *Kômu ſzvoju pomoch, vu kakvom poſzlu ponuditi*. Einem ſein Hülff und Gunſt zu einem Geſchäfft antragen. *Valakinek maga ſegedelmét valamiben ajánlani*. Deferre aliquem furto. Cic. *Kôga zarad tatbine obtuſiti*. Einen des Diebſtahls anklagen. *Lopáſért valakit bévádolni*. Deferri impietatis. Tacit. *Zarad Bogo-nebojnoſzti obtuſenomu biti*. Der Gottloſigkeit halber angeklagt vverden. *Iſtentelenségért bévádoltatni*. Deferre nomen alicujus. Cic. *Kôga obtuſiti*. Einem verklagen. *Valakit bévádolni*.

Dēfervĕfăcĭo, is, ĕre, ēci, actum. Gato. *Chinim kipeti, vreti, kipuche chinim*. Sieden, ſiedig, heiſs mache. *Felforralom, votyogtatom*.

Dēferveo, & dēferbeo, es, ēre. *item*, dēfervesco, is, ĕre, dēferbŭi & defervi, (Neut.) Cic. *Preſztaiem kipeti, odkipujem, nevrem*. Aufhöre zu ſieden, und aufzuvvallen; erkalte. *Forrájtól megállok, bûlôk*. 2. *Metaphoricè* pro *Ardorem, conatum animi, iram &c. deponere, remittere; miteſcere*. Hominum ſtudia deſervent. Cic. *Marlivoſzt lyudih na menſze ide*: ali: *Lyudi ſzvoju marlivoſzt pomenſavaju, oſztavlyaiu &c*. Die Leuthe laſſen vom Fleiſs ab. *Nem olly ſerênyek mâr az emberek, nem annyira vonnak mâr hozzá az emberek*. Ira deferveſcit. Cic. *Szerditoſzt je preſztala, benyala*. Der Zorn ſtillet ſich. *El-múlik az harag benne*.

Dēfĕtiſcor, ĕris, iſci; defeſſus ſum. (*Dep. ab antiqu*. Fatiſcor, ĕris, feſſus ſum.) Terent. *Trudimſze, opeſzávam*. Krafftlos - oder müd vverde. *Elfáradok, bádjadok*. V. *Fatiſco. n*. 2. Item 2. v. *Ceſſo, deficio*. Adverte autem *feſſus & defeſſus*. (ut vult Diomedes contra Priſcianum.) *Adjectiva* potiùs eſſe quàm *Participia*, eò quod cum tempore non ſignificent; eáque differre à *Particip. defatigatus*, ſicut *calidus* differt à *calefactus*.

Dēfĭcĭo, is, ĕre, ēci, ectum. Cic. *Pomenykávam, dobajam na malo, ginem, Neſztajeme*. 2. *Odſztupljam, odmetamſze, odpadam*. Mangle, Abnehme. 2. Abfalle, Abtrünnig vverde. 1. *El-fogyok, Fogyatkozom*. 2. *Valakitôl el-állok, elhajlok*. Dies ſam me deficiet. Cic. *Dneva meni jur neſztane, Jurmi dan izmenyka*. Der Tag vvird mir zu kurtz vverden. *Anap mâr engem elhagy*. Deficere animo. *Cic*. Deficere animum. Varr. *Omegleti*. In die Anmacht fallen. *El-ájulni*. 3. Vid. *Privo. ut*: Mulier conſilio & ratione deficitur. *Cic*. pro Cluent.

Dēfīgo, is, ĕre, īxi, īxum. (Act.) Cic. *Zabádam*. 2. *Zabíam*. 3. *Zakapcham*. Einflecke. 2. Hineinſchlage, Annagle. 3. Anheffte. 1. *Leverem*. 2. *Leſztegerem*. 3. *Bé-Kaptſzolom*. Defigere ſicam in corpore. Cic. *Kratki mech*, ali *Hangyár vu telu zaboſzti*. Einen Dolchen in den Leib ſtoſſen. *Handſzárral valakit által-verni*. 4. Transl. pro *obſtupefacio*. Mœſtitia ità defixit omnium animos, ut &c. *Liv. L*. 3.

Dēfingo, is, ĕre, inxi, ictum, (Act.) Gal. *Zmiſlyam*. Erdichte. *Kiformálom, ki-gondolom*.

Dēfīnĭo (*alii* Diffinio) is, īre, īvi, ītum, (Act.) Cic. 1. *Izpiſzujem, Izpiſzavam, z-razumem razlâſzem*. 2. *Kraj*, ali: *Konecz poſztavlyam*. 3. *Imenujem*. 4. *Dokanchavam, Zverſzujem, Dokanyam, Doſzudim, Doſzudyujem*. Umſchreibe, auslege, 2. Ein Ziel ſetze. 3. Benahme, benenne, 4. Ende, ordne, beſchlieſſe. 1. *Meg-magyárazom*, 2. *Véget valaminek teszek*, 3. *Neverem, 4. Elvégezem, Meg-itélem*. Orationem definire Cic. *govorenye dokonyati, zverſiti*. Eine Rede beſchlieſſen, enden. *Bé-ſumálni a' beſzédet*. Mons aſpectum noſtrum definit. Gic. *Gora chini kraj y konecz gledanya naſſega*. Der Berg macht das vvir nicht vveiter ſehen können. *Az hegy végét teszi az mi nézésünknek*. Definire alicui, quid faciat, *pro* præſcribere. *Cic*.

Dēfīnītĭo, ōnis, f. Cic. *Kratko cheſza, kaj je, Izpiſzanye*, ali *Imenovanye; Oddrugagá razluchenye, izpiſzek y razluchek*. Eine kurtze Beſchreibung, vvas ein Ding eigentlich ſey. *Rôvid Meg-magyarázás*. 2. Vid. *Decretum, ſtatutum*. ita Quint. *Dokonchanye, Doſzudyenye, Dovolyenye*. e. Beſtimmung, Entſcheidung, &c. *Legitur etiam* Diffinitio.

Dēfīnītor, ōris, m. Tert. *Dugovanya kakovoga, kaj je? Izpiſzavecz*. Beſchreiber einer Sach, vvas jene ſey. *Valaminek Magyarázója*. 2. dicitur ille, *qui rem decernit*. 3. Nomen eſt *Dignitatis* apud quoſdam ordines Religioſos. *JCt*.

Dēfĭōcŭlus, i, m. Mart. *Jedno-ok, Derlyaſzt, Chorav*. Einäugig, überſichtig. *Egyſzemû, Fél ſzemû*.

Defit.

Dēfit. *Impersón* pro *Deeſt*. Cic. *Menyka*. Es manglet. *Héjja vagyon*. Nihil tibi apud me defieri patiar. Terent. *Nikáját prí meni menyétati nepuſztim*. Ich vvill dir bey mir nichts mangeln (abgehen) laſſen. *Nem héſzen nálam fogyatkozáſod*. Defit mihi fortuna. Cic. *Szrecba meni neſzluſi*. Es mangelt mir am glück. *Nem ſzolgál a' ſzerencſe nékem*.

Dēflăgrātĭo, ōnis, f. Cic. *Pogorenye*, *Izgorenye*, *Zgorenye*. c. Brunſt. *égés*, *Megégés*.

Dēflăgro, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Dogarjam*, *vgárjam*, *goreti preſztajem*. Verbrenne, verbrennt vverde; geſchvvind in Feuer und Rauch aufgehe. *Megégek*. Interdum ſpes animum ſubibat deflagrare iras veſtras. Liv. *Negda y negda jeſzemſze uſſal, da bote preſztati goreti ſzerdo vaſſe*. Ich hoffete biſsvveilen, das euer Zorn nachlaſſen vvill. *Néba Néba reménlettem bogy meg-ſzûnik az haragod*. Seditio deflagrat. Tacit. *Vtiſzujeſze halabuka*. Die Aufruhr ſtillt ſich. *Meg-Szûnik a' Támadár*.

Dēflammo, as, are, avi, atum, (Act.) Apul. *Vgaſſujem*, *Plamen vtaſim*, *gaſztim*. Auslöſche. *Elóltom*. Deflammare tædam. Apul. *Luch*, *Duplyèr vgaſziti*. Eine Fackel auslöſchen. *Gyértyát elóltani*.

Dēflecto, is, ĕre, ĕxi, ĕxum, (Act.) Cic. *Na ſztran idem*, *odſztupujem*, *vugiblemſze*, *odvracham*, *zabajam*, *k-ſztrani zaviam*. Ablencke, abvveiche, abvvende, biege. *Megbajtom*, *Eltérek*. Sinonym. *Torqueo*, *Curvo*. Deflectere ramum, Colum. *Szvers zavinuti*, *nagnuti*. Einen Aſt biegen. *Az ágot lebajtani*. Deflectere de via. *Od puta zajti*: item: *zabluditi*. Vom Weeg abvveichen. *Eltévelyedni az útból*. Deflectere aliquò Carinam. Ovid. *Ladju kam obernuti*. Das Schiff vvohin vvenden. *Az bajót más felé forditani*. 2. idem quod *diverto*. Sueton. *Na ſztán, na konakidem*. Einkehre, Herberge nehme, &c. 3. *metaph*. Ab ira ſe deflectere. Stat. *Szerditoſzt otaſiti*, *oſztaviti*. Vom Zorn laſſen, &c. Deflectere ſententiam. *Cic*. idem ac *mutare*.

Dēfleo, es, ēre, ēvi, ētum, (Neu.) *idem ac* Deploro. Cic. *Zakaivu ſztoarſze plachem*. Weine, bevveine. *Meg-ſiratom*, *keſergem*. Illud initium Civilis belli deflevi. *Zverbu pocbetka domachega boja jeſzemſze vplakal*. Jenen Anfang des einheimiſchen Kriegs habe ich bevveinet. *Azon Városbéli zurzavarnak kezdetét meg-ſirattam*. ità *Cic*.

Dēflexus, ûs, m. Colum. *Zabod*, *Odbod*, *zavinutje*. r. Abvveeg, r. Abgang, r. Bug. *Meg-bajlás*, *Eltérés*, *tevelyedés*.

Dēflo, as, are, avi, atum, (Act.) Svet. *Odpubávam*, *zpubávam*. Abblaſe, vvegblaſe. *Elfúvom*. 2. Transl. Vid. *Contemno*. Vetera & abſoleta deflabat *pro* contemnebat. *Svet*.

Dēfloccātus, a, um, *Plaut*. propriè: *Od papuzin* &c. *oſznaſen*, &c. 2. *Ztert*, *potert*, *ſzlab*. Ohne Kräfften. *Eltörödö*. Defloccātus Senex. Plaut. *Veſz potert*, *y preſzlab ſztarecz*. Ein Alter ohne Kräfften, krafftlos. *Eltörödött*, *roſzbadt vén ember*.

Dēflocco, as, are, avi, atum, (Act.) *Plautus*. Propriè: *Od papuchine y oſztaloga ſzmradiſcha ſznaſim*. 2. Metaph. *Szlaboga chinim*. Die Flocken abblaſe, von Flocken und anderen Unſauberkeiten ausbutze. *Metaph*. Schvväche, krafftlos mache. *Pók bálótúl meg-tiſztitom*; 2. *Elkoptatom*, *roſztom*.

Dēflōrātio, ōnis, f. Tertull. 1. *Odczvetenye*, 2. *Czvétja odterganye*. 3. Metaph. *Oſzkrunenye*, *oſzmragyenye*, *Divojacztva pobablenye* &c. 1. c. Enthlühmung, Verblühung, 2. c. Abbrechung der Blüthe. 3. *Metaph*. c. Schändung einer Jungfrauen. 1. *Viſza virágzás*, 2. *Virág ſzakaſztás*. 3. Metaph. *Szûznek ſzeplőſitése*.

Dēflōrĕo, es, ēre, ōrŭi, (Neut.) *Colum*. Dēflōreſco, is, ĕre, ōrŭi, (Inchoat.) Gic. *Odczvetujem*, *odczvétam*. *czveſzti preſztajem*. Verblühe. *Levirágzom*, *Elvirágzok*. 2. Transl. pro *Viret*, *decorem aut dignitatem amitto*. Aul. Gell.

Dēflōro, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. *Czvétje odtergádam*, 2. *Doczvetujem*. 1. Die Blumen abbreche, 2. Entblühe. 1. *Virágát leſzedem*, 2. *Elvirágzom*. 3. Transl. pro *Contamino*, *conſpurco*, *vitio*. Liv. virgo deflorata. *Divojka Divojacztva mentuvana*. Eine geſchändete Jungfrau. *Meg-ſzeplőſitetett ſzûz leány*.

Dēflŭo, is, ere, ūxi, ūxum, (Neut.) Cic. *Odtéchem*, *odtékam*, *dole czurim*. Ablauffe, abflieſſe, abrinne. *Elfolyok*, *lefolyok*, *elbúllok*. 2. Transl. pro *Delabor*: Ad leves amicitias defluxit oratio, pro *delapſa eſt*, *deſcendit*: Cic. *Item* pro *Pereo*, *Tranſeo*, *Intereo*, *Deficio*. Defluit ætas: Salluſt. *Vréme y doba odhaja*. Das Alter vergehet. *Elmúlik az élet ideje*.

Dēflŭvĭum, ii, n. Plin. 1. *Odtok*, *Dole-czurenye*, *vód odtekanye*. Das Hinabflieſſen,

Digitized by Google

Ablauff des Waſſers. *Lefolyás.* 2. Capitis, defluviumi Plin. *Glauni odtok.* r. Haupt-Fluſs. *Fő-folyás, 2. Metapb.* Comæ, Capillorum defluvium, Plin. *Opadanye Láſzih.* Das Ausfallen der Haare. *Hajnak elhúlláſa.*

Deflŭus, a, um, Plin. *Potocsbliv, opadliv,* kaj *tecbe, czuri, opáda, izpáda.* Das abflieſst, abfällt, abfällig. *Lefolyó.*

Deflŭxio, onis, f. *Medic.* & deflŭxus, ūs, m. Vid. *Defluvium.*

Dēfŏdĭo, is, ĕre, ōdi, oſſum. (Act.) Cic. *Zakápam, pokápam.* Eingrabe, vergrabe. *Eláſom, Eltemetem.*

Dēfŏrĕ, pro *defuturum eſſe* Cic. *Uſurpatur* & dēfŏrem, dēfŏres, dēfŏret & dēfŏrent. *exteris caret.*

Dēformātio, onis, f. Cic. *Pogêrgyenye, Nagêrgyene, Gêrdenye, Naruſenye.* r. Schmach, e. Unehr, Ungeſtalt. *Megruttitás, Otſmányitás.*

Dēformis, is, *com.* me, n. Cic. *Neprilichen, Mêrzek, Gêrd, Ruſen, Nagêrgyen, Naruſen.* Ungeſtaltet, vvüſt. *Rút termetü. éktelen, Tſunya.*

Dēformĭtas, ātis, f. Cic. *Neprilichnoſzt, Gêrdocha, Mêrſzkocha, Gêrdeba, Raſhoſzt.* e. Ungeſtalt, Unform. *Rútſág, éktelenség.* 2. Sumitur pro *dedecore.* Aut gloriæ futura eſt abſolutio rei, aut deformitati damnatio. Cic.

Dēformĭter, *Adv.* Apul. *Neprilichno, Gêrdo, mêrſzko, Ruſno.* Unformig, garſtig, häſslich. *Rútúl, éktelenül.*

Dēformo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Neprilichim, gêrdim, pogergyuiem, ruſim.* Ungeſtalte, entehre, garſtig mache. *Megrúttom, kiſzabom.* Deformare aliquem. Cic. *Kôga pogêrditi, neprilichiti, zlo ſzpiſzati.* Einen garſtig beſchreiben. *Valakit megrutitani, tſunyitani.*

Dēformōſus, a, um. Sidon. Vide *Deformis.*

Dēfoſſus, ûs, m. Plin. *Zakapanye, Pokopanye.* Das Vergraben, Verſcharren: *Eláſás, Témetés.*

Defoſſus, a, um. Claud. *Zakopan.* Vergraben, Verſcharret. *Eláſatátt, Temettetett.*

Dēfrāudātor, oris, m. Senec. *Vkanitel.* r. Betrüger. *Megtſaló, Tſalárd.*

Dēfrāudo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Vkanyujem.* Betrüge. *Megtſalom, Reá-zéſzem.*

Dēfrēnātus, a, um. Ovid. *Odvuzdan.* Abgezäumbt, ungezäumt, unbändig. *Zabolátlan.*

Dēfrĭco, as, are, ĭcŭi, ictum, & atum. (Act.) Cic. *Pocheſſujem, cheſſem, draplyem.* pe-

regrin. *Riham.* Abreibe, Abkratze. *Megzakarom, Levakarom.*

Dēfrĭgeſco, is, ĕre, & Dēfrĭgŏ, es, ĕre, ĭxi, (Neu.) Colum. *Oblagyujem; Hladen, mêrzel poſztajem.* Erkalte. *Meghidegűlök, Meg-fázom.*

Dēfringo, is, ĕre, ēgi, actum. (Act.) Cic. *Odlamlyem, kêrſſim, odtergávam.* Abbreche, Zerbreche. *Letörőm, leſzegem, ſzakaſztom.*

Dēfrŭgātio, onis, f. Colum. *Popaſſenye ſitka, Zgarenye, ſziterenye, vapuſchanye, Pohablenye polya.* e. Abnutzung der Aecker. *Mezei vetemények-nek el-étetéſſe, tapodáſſa.*

Dēfrŭgo, as, are, avi, atum. (Act.) Plin. *Kvarim, zgaſujem, habim, zapuſcham polye.* Ein Aecker *oder* Erdreich abnutze, verderben laſſe. *Földnek minden zſirját elvéſzem, letapodom, Meg-étetem.*

Dēfrŭor, ĕris ĕfrŭi, ĭtus ſum (Dep.) Plin. *Verlovſivam.* Stattlich genieſſe. *Jól élek véle, haſznát veſzem.*

Dēfrŭto, as, are, avi, atum. [Act.] Colum. *Varim Moſt* ali *Vino, prekubávam.* Den Moſt *oder* den Wein einkoche, geſottenen Wein mache. *Gyümölcz lészől muſtot* vagy *bort főzök.* Defrutare Vinum. *Colum.*

Dēfrŭtum, ti, n. Virg. *Kuhan, varen moſt* ali *Vino.* Geſottner Wein *oder* Moſt. *Főtt muſt* vagy *bor.*

Dēfŭgĭo, is, ĕre, ūgi, ĭtum. [Act.] Cic. *Odbégam, beſim, pobégam, vugibléſzem.* Fliehe, meide. *Futok tőle, eltávozom.* Defugere munus. Cic. *Pobechi, odbechi od chaſzti; Beſati chaſzt.* Von einen Ambt meiden, fliehen, abſchlagen. *Futni a'tiſzt viſelést.*

Dēfunctōrĭē *Adv.* Ulp. *Nemarno, Léno.* Obenhin. *Imígy-amúgy, Rőſten.*

Dēfunctōrĭus, a, um, Ulp. 1. *Nemaren, Lèn.* 2. *Mertvechen.* Gering, ſchlecht, faul, 2. das den Verſtorbenen dienet. *Rőſt.* 1. *Mulólag-való.*

Dēfundo, is, ĕre, ūdi, ūſum, (Act.) Liv. *Odlévam, dole vlévam.* Abgieſse, abſchütte. *Kitöltöm, Elöntöm.*

Dēfungor, ĕris, ungi, unctus ſum, (Dep.) Cic. 1. *Obverſujem, obverſavam, dokanczham, zverſujem,* 2. *vumiram.* Ausrichte, 2. ſterbe. *Tiſztemet végbe-viſzem,* vagy *letéſzem.* 2. *Meghalok.* Defungi vitâ Liv. *Vumreti.* Sterben. *Meghalni,* &c.

Dēgĕnĕr, ĕnĕris, *om.* Ovid. *Odrogyen, Odverſen, Izrod.* Ubel gerathen, aus den Geſchlecht ſchlagend. *Elfajúlt, elfajzott, ſzűlétől*

Digitized by Google

szűléitől elhaſonlott. 2. pro *Vilà* de generes animos timor arguit *Virg. Æn.* 3.

Dēgĕnĕro, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Odragyamſze, odverguiemſze, iz felye izbajam, Radu neprilichimſze, Rodbini neſzpodobimſze.* Aus der Arth, Geſchlecht ſchlage. *Elſajzok, szűleimtől elhaſonlok.*

Dēglăbro, as, are, avi, atum, (Act.) Paul. *Gladim, Lichim, Glatko-chinim*, 2. Transl. *Oſzkubájem, ſakúbem.* Glatt mache, 2. abzupfſe. *Simottom*, 2. *kopaſzitom, melyeſztem.*

Dēglŏmĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Vid. Evolvo.

Dēglūbo, is, ĕre, ūbi, ĭtum, (uptum. *obſol.*) (Act.) Varro, *Gúlim, derem*, 2. *Oglabam.* 3. *Luſchim, bélim*, 4. *Chélſem.* Schinde, die Haut, *oder* Rinden abziehe, 2. Abkipfle, 3. Abſchähle, 4. Ausreiſse. *Meg-nyúzom*, 2. *Leragom*, 3. *Meg-hámozom*, 4. *Leſzagatom.*

Dēgluptus, a, um, Plaut. *Ogulyen, oglobam, odert.* Geſchunden, abgeſchälet. *Megnyúzott.* 2. *Obrezan po turſzki.* Beſchnitten. Kŏrnyűlmetélt. Dicitur etiam *ſubſtantivè* Deglupta, æ, m. & Äpella, æ, m. *apud.* Plaut. *Obrezanecz.* Beſchnittener. Kŏrnyűl-metéltetett.

Dēglūtino, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Od-kelyujem, odlépljem, keſze od-jemlyem.* Entleime, das geleimte auflöſe; vvas zuſammen klebt, *oder* geleimt iſt, von einander reiſse. *Az engyerészt felzakaſztom.*

Dēglūtio (Degluttio) is, ire, īvi, ītum, (Act.) Amm. *Poſtram.* Verſchlicke, verſchlinge. *Elnyelem.*

Dēgo, is, ĕre, dēgi. (Neu.) Cic. *Prebívam, ſztoim.* 2. *Sivem, ſivarimſze.* Wohne, Zeit zubringe, 2. Lebe. *Lakom*, 2. *éldegelek.*

Dēgrandĭnat *Imperſ.* Ovid. *Tucha opáda, Tucha pobija.* Es haglet. Kő-eső *eſik.*

Dēgraſſor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Svet. *Razbíam, ſztraſſno-robim, zlo chinim.* Beraube, ſehr beſchädige. Széllyel kóborlok, *Felkóborlom.*

Dēgrĕdĭor, ĕris, ĕdi, eſſus ſum, (Dep.) Liv. *Odſzedam, dele idem.* Abſteige, hinabgehe. *Leſzállok, Alámégyek.*

Dēgrummo, as, are, avi, atum, (Neut.) & **Dēgrummor**, aris, atus ſum, (Dep.) *utrumque obſolet.* *Derivatum* à grumma, æ, f. *quod* teſte Nonio *menſuram* ſignificat, qua flexæ viæ ad lineam diriguntur) Lucilius. *Mérim, nameru delim, pùt kéſem.* Abmeſſe, den Weeg zeige. *Mértéklem, mértékſzerint rendelem.*

Dēgŭlātor, oris, m. Apul. *Lakomecz, Poſzerlyivecz, oſzsega-pogutnenyecz.* r. Schlemmer. *Tékozló, Meg-évő, ivó.*

Dēgŭlo, as, are, avi, atum, (Neu.) Plaut. *Lakomimſze*, Serem. Verſchleimme. *Megeſzem-iſzom, Tékozlom.* Idem ſignificat *Antiqu.* **Dēgŭmĭo**, as, are, (*aliis*) **Dēgŭmo**, as, are, avi, atum, (Neu.) à gŭmĭa, æ, f. *quod* Voracitatem *ſignificat apud* Feſtum.

Dēguſtātio, onis, f. Apul. *Kuſſanye*, peregr. *Koſtanye.* Das Verſuchen, e. Koſtung. *Meg-koſtolás.*

Dēguſto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Kuſſam*, pereg. *Kóſtam.* Verſuche, koſte. *Megkóſtolom, Megpróbálom.* 2. Transl. pro *leviter attingo.* Lucret. Ignis tigna deguſtat.

Dēhaurĭo, is, īre, āuſi, āuſtum, (Act.) Cato. *Zagrablyujem, Grabim.* Erſchöpffe, ausſchöpffe. *Kimeritem.*

Dēhinc, *Adv.* Cic. *Odſzebdob, odſzad, odovle, odovde, odſzle, odverda.* Nun hinfür, hinführo. *Ezutánn, Ettől-fogva.*

Dēhiſco, is, ĕre, (Neu.) Cic. *Raſztújemſze, Puczamſze, Nadvojeſze razbájam.* Jähne, aufſpalte, zerlöche, aufthue. *Megbaſadok, Felnyilom.* Roſa dehiſcit. Plin. *Puczaſze, odpiraſze rósa.* Die Roſe thuet ſich auf. *Nyilik a' rósa.* In aliquem dehiſcere, Cic. *Nat kém zapocheti, kégaſze popaſzti.* Über einen auffahren. *Valakire robanni, Reá-fogni.*

Dēhŏneſtāmentum, ti, n. Tacit. *Opſſanenye, oſzramotenye, obſtanoſzt.* e. Beſchimpffung, Verunehrung, das Schänden, e. Unehr. *Tiſztetségtelenség.*

Dēhŏneſto, as, are, avi, atum. [Act.] Prud. *Szramotim, oſzmragyujem, obſſanyujem*, Schände, unehre. *Meggyalázom, ſzégyenitem*

Dēhortātio, onis, f. *Diomedes gramm. Razgovarjanye.* e. Abredung, das Abreden, s. Widerrathen. *Valamiről elintés.*

Dēhortor, aris, atus ſum. (Comm.) Cic. *Razgovarjam, od-govarjam.* Wiederrathe, abrede. *Valamiről elintem.*

Dējectio, onis, f. Cic. *Obalyanye, dolebitanye, obalenye, Izbichenye.* e. Vervverffung, Niedervverffung. *Alávetés.*

Dējectus, ûs, m. Liv. *Dole-bit, obalenye, Izbitek.* r. Niedervvurff, Abfall. *Elvetés. Levetés, Hányás.*

Dējĕro, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Jakoſzi*

zaprisreſem, *zaklinyam*. Sehr ſchvvöre. *Igen esküſzöm*. Dejerare perſanctè, Teren. *Jako y ſztraſſnoſze zaprisrechi*. Hoch und grauſam ſchvvören. *Igen esküdni*.

Dējĭcĭo, is, ĕre, jēci, jectum, (Act.) Cic. *Obalyujem*, *Dole-hitam*, *Povalyujem*. Hinabvverffe, niedervverffe, abvverffe. *Levetem*, *Alá-hajtom*.

Dĕin *vel* Dēin *Adver.* (prima *communis*, quemadmodum in omnibus voc bus compoſitis ex præpos. *de* ſi immediatè ſequatur vocalis) *Cic.* Dĕinceps, *Adv.* Dēindĕ *Adv.* Cic. *Potlam*, *zatem*, *Poſzle*, *Potle*, *vu napridak*, *odſzle*, *potom*. Darnach, demnach, hernach. *Azutánn*, *még-is*, *Enneku-tánna*. 2. proprie: *Deinceps* accipitur pro: *gradatim*, *per ordinem*, *per vices*. V. Liv. l. 1.

Dĕinceps, cĭpis, & ĭpĭtis, *om.* Apul. *Potlaſſni Poſzleſſni*, *Buducbi*. Das hernach geſchiehet, nachfolgend. *Az Után-való*.

Dĕinceps, Dēinde, Poſtĕa. Vide *Dein*.

Dĕintĕgrò *Adv.* Cic. *znovich*, *z-czeloga*. Von Anfang, von neuen. *Ujonnan*.

Dĕintĕgro, as, are, avi, atum, (Act.) Cæcil. V. *Imminuo*, *Corumpo*, *Deſtruo*.

Dĕĭtas, ātis, f. Auguſt. *Boſanſztvo*. e. Gottheit. *Iſtenség*.

Dējŭgis, is, *com.* ge, n. Auſon. *Odbamlyen*, *odpreſen*, *Razjarmen*, *Odjarmen*, *Razbamlyen*, 2. *Podolen*, *Podbreſen*, *Dole-nagnyen*, *dolen*, *Dole-ſzpuſchen*. Abgeſöndert, ausgeſpannt, 2. abvverts. *Igábúl* vagy *bámbúl kiereſztett*, 2. *Lejrŏl*, *ereſztedŏ*.

Dējŭgo, as, are, avi, atum, (Act.) Pacuv. *Odpreſujem*, *odbamujem*, *Razjarmujem*, *od jarma puſcham*. Ausvvätte, ausjoche, ausſpanne. *Hámból*, *járomból*, *igából kifogom*, *kibotſztom*.

Dējungo, is, ĕre, junxi, junctum, (Act.) Cic. *Razdvájam*, *Razdrúſam*. Von einander trenne, zertheile. *Elválaſztom*, *két felé oſztom*.

Dēūrĭum, rii, n. Gell. *Jaka prisiega*, *zakletva*. Ein theurer Schvvur. *Erŏs esküvés*.

Dējūro, as, are, avi, atum. [Neu.] *Plaut.* V. *Dejero*. Deiurate mihi argentum daturum. *Plaut.* in Rudente. *Pravoſze zaprisiſi*, *dami bocbes ſzrebra dati*. Rechtſchaffen ſchvvöre das du mir das Silber geben vvolleſt. *Igazán esküdgyél*, *hogy ezüſtet fogſz-adni*.

Dēūrus, a, um. Cal. *Jako-prisiesnik zaklinyavecz*. Der Sehr ſchvvöret. *Erŏſen-esküdŏ*.

Dējŭvo, as, are, jūvi, ūtum. (Act. *Antiqu.*) Plaut. *Nepomaſem*, *nechu pomochi*. Nicht helffe. *Segitemi nem akarom*.

Dēlābor, ĕris, ābi, apſus ſum. [Dep.] Cic, *Opádam*, *Dole pádam*. Hinabfalle. *Leeſem*, *letſuſramodam*.

Dēlăcĕro, as, are, avi, atum. [Act.] Plaut. *Razdraplyujem*, *na ſalachecze derem*, *Raztergávam*. Zereiſſe. *Elſzaggatom*.

Dēlăcrȳmātio, onis, f. Plin. *Oſzuzenye*, *oplakanye*. e. Bevveinung. *Sirás*, *Könyvezés*.

Dēlăcrȳmo, as, are, avi, atum. (Neu.) Colum. *Oſzuzuiemſe*, *ſzuzimſze*, *Plachem*. Bevveine. *Könyvezek*, *ſirok*.

Dēlævo, as, are, avi, atum. (Act.) Colum. *Gladim*, *Glatko napravlyam*. Glatt mache. *Meg-ſimittom*, *ſikítom*.

Dēlambo, is, ere, (Act.) Stat. *Oblizavam*. Ablecke. *Megnyalom*.

Dēlāmentor, ari, atus ſum (Dep) Ovid. *Javchem Jakoſze tuſim*, *placbem*, *ſalujem*. Wehklage. *Elſiratom*.

Dēlăpĭdo, as, are, avi, atum. (Act.) Cato. *Kamenye ruſſim*, *vdiram*, *podiram*, *odnaſſam*, *razteplyem*. Stein ableſe, vvegraume. *Követ kibányom*, *kövŏl tiſztítom*. 2. V. *Diſſipo*.

Dēlaſſo, as, are, avi, atum. [Act.] Horat. *Trúdim*, *Trudno chinim*. Müd mache, bemühe. *Meg-fáraſztom*.

Dēlātio, onis, f. Cic. *Ponaſzanye*. 2. *Povedanye*. 3. *Prepovedanye*, *Tuſenye*. 1. e. Herumtragung. 2. e. Erzehlung. 3. e. Angebung. e. Anklag. 1. *Bévivés*. 2. *Meg-jelentés*. 3. *Beadás*, *vádolás*, *árulás*.

Dēlātor, oris, m. Svet. 1. *Obnaſſavecz*, *Prinaſſavecz*. 2. *Povedavecz*. 3. *Prepovedavecz*, *obtuſitel*. 1. r. Zutrager. 2. r. Erzehler. 3. r. Angeber, Anklager, Tiſchl-Täſchler. 1. *Hordozó*, 2. *Meg-jelentŏ*. 3. *Vádoló*, *Béadó*, *árúló*.

Dēlăvo, as, are, āvi, ātum, &c. Plaut. *Popiram*, *opiram*, *perem*. Abvvaſche. *Lemoſom*.

Dēlēbĭlis, is, *com.* le, n. Mart. *Obriſzlyiv*, *zbriſzlyiv*, *Pobriſzlyiv*. Das leichtlich abzuvviſchen. *Eltörölhetŏ*.

Dēlectābĭlis, is, *com.* le. n. Mart. *Naſzladlyiv*, *Razkoſzlyiv*. Lieblich, Luſtbarig. *Gyönyörkŏdŏ*.

Dēlectābĭliter, *Adv.* Liv. *Naſzladlivo*, *Raſzkoſſno*. Lieblicher Weiſſe. *Gyönyörkŏdve*.

Dēlectāmentum, ti, n. & Dēlectātio, onis, f. Cic. *Naſzladnoſzt*, *Naſzladuvanye*, *Raduvanye*, *Raſzkoſz*. e. Beluſtigung, Luſt. *Gyönyörüség*, *Gyönörkŏdtetés*.

Dēlecto,

Digitized by Google

Dēlecto, as, are, avi, atum. [Act. ex *Lacto*] Cic. *Naſzladujem.* Beluſtige, erfreye. *Gyönyör ködtetem.* 2. Vid. *Allicio.*

Dēlector, aris, ari, atus ſum. (Paſſiv) *Naſzladujemſze, Naſzladnoſzt imam.* Mich erluſtige, ergetze. *Gönyörködöm.* Matrona amœnitate aliqua delectanda erit. *Colum.*

Dēlectus, ûs, m. *Cic.* Dilectus, ûs, m. Feſt. *Izbor. Zbor, Izbiranye, zebiranye, odebranye.* e. Wahl, e. Erwählung. *Válaſztás, kiválogatás.* In dilectu, cenſúque primi nominantur. *Feſt.*

Dēlēgātio, onis, f. Cic. *Naruchenye, meſzto ſzebe poſztavlenye poſſilyanye, oblaſzti ſzvoje davanye.* e. Anbefehlung, gegebener Gewalt. *Valakire valami dolog bízás, Megbirálás.*

Dēlēgātus, ti, m. *Naruchnik, odluchnik, Meſzto koga poſztavlyen, poſzlan; Od koga oblaſzt imajuchi, Podoblaſztnik.* Dem der Gewalt gegeben iſt, ſtatt einanderen geſetzt, Obgeordneter, Commiſſari. *Valakire valami dolgot bízó.*

Dēlēgo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Naruchám, Meſzto mene kóga poſztavlyam, poſſilyam, odluchujem.* Übergebe den Gewalt, Statt meiner einanderen ſetze, ſchicke. *Altal-adom, Máſra-adom, bízom.*

Dēlēnīficus, a, um. Plaut. *Vtaſztyiv, Vkrotlyiv.* Das da lindert, Friedmachentlich. *Enyhítő, Meg-enyhítő.*

Dēlēnio, is, īre, nīvi, nītum. (Act.) Colum. *Vtaſzujem, vmebchujem, krotim.* Mildere, beſänfftige. *Enyhítem, Engeſztelem.*

Dēlēo, es, ēre, ēvi, ētum (Act.) Cic. *Zbriſzujem, zbriſzávam.* 2. *Vgaſzjem.* 3. *Zkancham.* 1. Abvviſche. 2. Ausleſche. 3. Vertilge. 1. *Kitörlöm, Eltörlöm.* 2. *Elóltom.* 3. *Porrá teſzem, Elrontom.* Delebo omnes ex animo mulieres. *Terent.* Spe prædæ urbem delere Cæſ. 2. bell. Giv.

Dēlētilis, is, com. le, n. Varro. *Izbriſzuchi.* Damit mann vvas abvviſcht. *Kitörlő, kitörültetheto.* Spongia deletilis, Varro. *Obriſzujucha Guba,* pereg. *Spondia.* Abvviſchender Schvvam. *Törlő ſpongya.*

Dēlētio, ōnis, f. Lucr. *Izbriſzanye.* 2. *Vgáſſenye.* 3. *zkanchanye.* 1. Abvviſchung 2. e. Ausleſchung. 3. e. Austilgung, Hin-Machung. 1. *Kitörlés.* 2. *Eloltás.* 3. *Porrá tétel, Elrontás.*

Dēlētor, oris, m. Cic. *Izbriſzitel.* 2. *Vgaſzitel.* 3. *Izkanchavecz.* 1. r. Ausvviſcher. 2. r. Ausleſcher. 3. Vertilger, Zerſtörer. 1. *Eltörlő*, 2. *Elóltó.* 3. *Porrá tévő, Puſztító.*

Dēlētrix, īcis, f. Cic. *Izbriſzitelicza.* 2. *Vgaſzitelicza.* 3. *Iskonchiteliczа.* 1. e. Ausvviſcherin. 2. e. Ausleſcherin. 3. e. Austilgerin. 1. *Eltörlőné.* 2. *Elóltóné.* 3. *Puſztitóné, Rontóné.*

Dēlībērātio, onis, f. Cic. *Premiſzlenye zrokov*, ali *dugovany, odluchenye, odluka, odebranye razuma.* e. Berathſchlagung, Das Bedencken. *Végezés.*

Dēlībērātor, oris, m. Cic. *Odluchitel, zvolitel, Premiſzlitel.* f. Rathſchlager, Betrachter. *Végező.*

Dēlībērātum, ti, n. Cæſ. *Odluchenye, dugovanye dokonchano, dopitano, zvolyno, doſzugyeno.* Das man im Rath geſchloſſen hat. *Végezés, Elvégezett dolog.*

Dēlībēro, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Odluchujem, premißlyamſzi.* Bedencke, Berathſchlage. *Elvégezek.*

Dēlībo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Kuſſam.* Koſte, verſuche. *Koſtolok.* Delibare cibum Claud. *Kuſſati*, ali: *Obleznuti jeſztvinu.* Eine Speiſs verkoſten. *Koſtolni és nyalogatni az étteket.* 2. *Metaphoricè.* De gloria alterius delibare. Cic. *Chiju diku pomenyſſavati.* Eines ſein Ruhm mindern. *Már tiſztelségét alázni.* Delibare aliquid de laude alicujus. Cic. *Hvalu chiju prirezavati: koga ogovarjati.* Einem verunglimpffen, ſchimpflich nachreden, &c. 3. Delibare honores. *Pocheti obnaſzati kakvu chaſzt.* Allererſt die Ehre (Ehren-Dienſte) antretten. *Valami kevés ideig tiſztben, méltóságban lenni.* Delibare oſcula. Svet. *Kuſzcze bitati, kakti zdaleka kuſſuvati.* Kuſs zuvverffen, &c. *idem ſignificat.* Dēlībīto, as, are, avi, atum, (Frequ.) Cic.

Dēlībro, as, are, avi, atum, [Act.] Colum. *Synonym.* Decortico librum, *id eſt*, Corticem arbori detraho. *Gulim, kóru derem.* Schäle, Rinden abziehe, Bäume abſchäle. *Le-hámzom.*

Dēlībro, as, are, avi, atum, [Act. *à libra*] *Aul. Gell.* Vid. *Pondero.*

Dēlībūtus, [*propter neceſſitatem* Dēlībūtus] a, um, [a Dēlībŭo, is, ĕre, ŭi, ūtum, *Obmaſzujem, Pomaſztyujem.*] Cic. *Pomazan, Namazan, Pomaſzten, Pomaſzhen.* Geſalbet, beſchmieret, benetzet. *Megkenetett.* Delibutus medicamentis. Cic. *Z-vrachtvom namazan.* Mit Artzney geſalbet. *Orvoſsággal Meg-kenetett.* Delibutum gaudio reddere. Salluſt. *Kôga jako razveſzeliti.* Einen voll Freuden machen. *Valakit igen meg-*

Digitized by Google

meg-örvendeztetni. Delibuta dona veneno, Horat. *Ochemereni dari.* Vergiffte Gaben. *Mérges ajándékok.*

Dēlĭcātè *Adv.* Cic. *Naſzladlyivo, zobjedeno, prokſſeno vu jeſztvinah, pïtju,* &c. *Rázkoſſno, Meſzo-putno.* 2. Transl. *Zebravo. oſzlaſchbeno, oſzebujno techno, oblizno.* Wollüſtiglich, Zärtlich. 2. Niedlich, köſtlich, Leckerhafftig. 1. *Kényeſen.* 2. *Izeſen.*

Dēlĭcātus, a, um. Cic. *Naſzladlyiv, zobjeden, Prokſſen vu jeſztvinah, pïtju,* &c. *Razkoſſen, Meſzo-puten.* Leckerhafftig. *Kényes.* 2. Vid. *Tener, mollis* N. 3. & 5.

Dēlĭcĭa, æ, f. (delitia) Plaut. Dēlĭcĭæ, arum, f. in *plur.* tantùm, *Cic.* Dēlĭcĭum, ii, n. Cic. *Radoſzt, Veſzelje, Naſzladnoſzt.* e. Freud. e. Wolluſt. *Gyönyörködtetés, Gyönyörüség.* 2. Delitia eſt *tigni genus*, quod à culmine ad tegulas angulares infimas versùs faſtigium collocatur. *Feſt.*

Dēlĭcĭŏla, æ, f. & Dēlĭcĭŏlum, li, n. Senec. *Diminutiv.* Superioris, *idem.*

Dēlictum, ti, n. Plaut. *Pregreſzka, Grèh, Vgreſſenye.* e. Übertrettung, r. Fehler. *Vétség, Vétek.*

Dēlĭcus, (Dēlĭcŭlus) i, m. (*ex* de & lac.) *Adjectivè.* Delicus porcus, i, m. Varro. *Odojek, praſze od mleka odzeto.* Entvvehntes Färcklein, das nicht mehr ſaugt. *Szopáſztól elválaſztatott malatz.* Deliculæ oves, *Cato.*

Dēlĭgo, as, are, āvi, ātum, (Act.) Cic. *Priveſujem, Zaveſujem, Obveſujem.* Verbinde. *Lekötözöm.* Deligare vulnus. Quint. *Zavezati ranu.* Eine Wunde verbinden. *A' ſebet bétkötni.* Deligare ad palum, Cic. *K-kolczu privezati.* An einen Pfahl binden. *Karóhoz kötni.*

Dēlĭgo, is, ĕre, ēgi, ēctum, (Act.) Cic. *Izbiram, Prebiram, Odebiram.* Erwehle, auserleſe. *Kivúlaſztom, Válogatom,* 2. pro *Colligo.* Tenui primam deligit ungve roſam, *Ovid.* 3. pro *Ejicio, ſeparo.* Plaut.

Dēlĭmo, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Odpilujem, Pilim.* Abfeile. *Megreſzelem.*

Dēlĭnĕo, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Rèzpotéſem, Trak-vlechem.* Strich ziehe. *Lerajzolom.*

Dēlĭnĕātĭo, onis, f. Tertull. *Réza-potezanye Tràka-vlechenye.* e. Strich-Ziehung. *Lerajzolás.*

Dēlingo, is, ĕre, inxi, inctum, (Act.) Plaut. *Oblisujem, oblizávam.* Ablecke. *Megnyalom.*

Dēlīnimen, ĭnis, n. *Symmach.* Dēlīnīmentum, ti, n. *Liv.* Dēlīnītĭo, ōnis, f. Cic. *Vtiſſenye, Vmehchanye.* 2. *Pogladenye.* 1. e. Linderung, Ervveichung. 2. e. Streichlung. *Engeſztelés.* 2. *Tapogatás.* 3. *Prilizavanye, Vablenye.* e. Schmeicheley, Anlockung. *Hizelkedés.*

Dēlīnĭo, is, īre, īvi, ītum. (Act.) Cic. 1. *Vtaſujem, vmehcham, mehkotim.* 2. *Gládim.* 3. *Prilizavamſze, vabim.* 1. Lindere, ervveiche. 2. Beſtreiche. 3. Schmeichle, anlocke. 1. *Engeſztelem, Enyhitem, Lágyitom.* 2. *Tapogatom.* 3. *Hizelkedem.*

Dēlīnītor, ōris, m. Cic. 1. *Vtaſitel, vmehchitel.* 2. *Pogladitel.* 3. *Prilizavecz.* 1. r. Linderer. Ervveicher. 2. r. Streichler. 3. r. Schmeichler. *Engeſztelő, ſzép ſzóval valakit meg-lagyitó.* 2. *Tapogató.* 3. *Hizelkedő.*

Dēlīno, is, ere, īni (īvi, ēvi) ītum (Act.) Cic. *Obmaſujem.* Durchſtreiche, Beflecke. *Kitörlöm.*

Dēlinquo, is, ere, līqui, ictum, (Neu. *aliv* Act.) Cic. *Zagreſſujem, Vgreſſujem, Pregreſſujem, Zakaczam, Szkrivim.* Sündige, fehle. *Vétkezem.* 2. & proprie V. *Deficio.* ità *Feſt.*

Dēlĭquĕo, es, ere, ĭcŭi, [ĭqŭi] (Neu.) & Dēliquesco, is, ere, Ovid. *Odtalyamſze, Talimſze, Raſztaplyamſze, Odtaplyamſze, Razezviramſze.* Zergehe, verſchmeltze. *Elolvadok.*

Dēlĭquĭæ, arum. f. *plur.* Vitruv. *Voleni, Krónni Slèb, kaplenicza, v-koju iz krova kaplye czure.* e. Waſſer-Rinne, e. Tach-Rinne. *Ház födél vagy Eſső-víz tſatorna.*

Dēlĭquĭum, ii, n. Plin. 1. *Pomenykanye.* 2. *Omamicza, omilyavicza, omeglenye.* 1. r. Abgang, Mangel. 2. e. Anmacht. 1. *Fogyatkozás.* 2. *El-ájulás.* Deliquium Solis. Plin. *Pomérchanye ſuncza.* Vid. *Eclipſis* Solis. 3. Deliquium *idem quod* liquefactio. *Plaut.*

Dēlĭquo, as, are, avi, atum. (Act.) Colum. *Preczéjam izczéjam, zlévam.* 2. *Talim* ità *Var.* Abgüſſe, Schmeltze. *Meg-ſzúrom, El-ſzúrom, Eltöltöm.* In vaſa deliquare, Colum. *Vu lagve* ali *druge poſzude zlevati.* In die Wein-Fäſſer *oder* andere Geſchirr abgüſſen. *Egy hordóból mázba tölteni.*

Dēlīrāmentum, i, n. *Plaut.* Dēlīrātĭo, ōnis, f. *Cic.* Dēlīrĭtas, ātis, f. *Inuſit. Nonn.* Dēlīrĭum, ii, n. Gell. *Ludenye, polúdenye, pomamlenye, pameti-zmeſſanye,* vulgo *Obnorenye.* e. Vervvirrung des Verſtandts, Unſinnigkeit, Thorheit, Abervvitz. *Eſztelenkedés, Bolondoskodás, Bolondság, Szeleskedés.*

Digitized by Google

kedés. 2. Deliratio *eſt proprié* Aberratio à à Lira *id eſt* Sulco, *vel etiam* à recta via. *Plin.*

Dēlīro, as, are, avi, atum. (Neut.) *Synonym.* à recto recedo. *proprié* ſignificat *idem ac* extra Sulcum vagor, à Sulco *ſive* lira aberro. *Plin.* 2. Metaphoricè. *Ládim, Iz pameti zbájam, pomamtyujemſze, budaſim, mamenujem*, vulgo *norim, fantaſéram.* Närriſch, Abervvitzig vverde: Thöricht, unſinnig thue. *Szeleskedem, bolondozok.* ità Cic. Quidquid delirant Reges, plectuntur Achivi. *Horat.* Lib. 1. ep. ad Lollium.

Poglavarſzka pomamlenya;
Podlofnikoſzu vmorenya.

Was die groſſe Fürſten Wahnſinniglich verüben.
Das thuet den Unterthan mit Schmertzen offt betrüben, *&c.*

Dēlīrus, a, um. Cic. *Lúd, pamet gubechi.* Wahnſinnig, Abervvitzig. *Megbódúlt, bolyókás. Eſzelős.* Compar. *Delirior.* Lactan.

Dēlītēſco, is, ĕre. *Liv.* Dēlītĕo, es, ēre, ĭtŭi, (Neut.) Virg. *Ztriovamſze, zatajamſze.* Mich verberge, verſtecke. *Lappangok, Elreitezem.*

Dēlĭtĭgo, as, are, avi, atum, (Neu.) Horat. *Oſtroſze pravdam.* Sehr in Rath ſtreite, hadere und zancke. *Erőſen perlek.*

Dēlĭto, as, are, avi, atum, (Act.) Prud. *Aldujem.* Opffere. *áldozom.*

Dēlōrĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Oklope* vulgo *Panczèr ſzlachim*, 2. *Razreſujem.* Einen Pantzer abthue, 2. Zerſchneide. *Pántzérból le-vetkezem*, 1. *Elmetélem.* Deloricare tunicam Cic. *Razrezati* (*Porezati*) *Dolamu, halyu.* Einen Rock zerſchneiden. *Dolmányt meg-metélni.*

Delphin, īnis, m. *&* Delphīnus, ni, m. Plin. *Riba morſzka, morſzki praſzecz, ſzvinya.* s. Meer-Schvvein. *Tengeri diſznó hal.*

Dēlŭbrum, ri, n. Plin. *Bolvanſzka, Krivovérzeo ztrácza.* r. Götzen-Tempel. *Eretnetzki, hitetlenek egy háza, ſinagogája.*

Dēluco, as, are, avi, atum, (Neu. *Antiqu.*) **Deluĕor**, aris, atus ſum, (Dep.) Plaut. *Jakoſze borim.* Sehr ringe. *Erőſen* vagy *Igen Tuſakodok, viaskodok.*

Dēlūdo, is, ĕre, ūſi, ūſum, (Act.) *Teren.* Dēlūdĭfĭco, as, are, avi, atum, (Act.) *&* Dēlūdĭfĭcor, aris, ari, atus ſum, (Deponens) Plaut. *Oſzmebhoam, zeſzmebávam, oſzmebujem*, 2. *Vkanyujem.* Auslache, 2. Betrüge. *Megtréfálom, zſzfolom*, 2. *Meg-ſzálom.*

Dēlumbis, is, *com.* be, n. Plin. *Prez bokóv, razbiteh, poterteh bokov.* Lahm an Leuden, gebrochen, geſchlagen. *Tſzipőſtben bénna, megtőretett*, 2. Transl. *Lotren, nechiſzt.* 2. Unkeiſch, unzüchtig. *Fajtalan, Parázna, Tiſztátalan.*

Dēlumbo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Beke prebiam, túchem, ſzlabim.* Schlage an der Länden, ſchvväche. *Megbénnitom, tſzpőn erőtlenitem.* Hoc ſæpè delumbata quadrupede approbatur, *Plin.* l. 28. c. 4. *Transl.* V. *Debilito, Minuo.* Delumbare ſententias. Cic.

Dēlŭo, is, ĕre, ŭi, ūtum, Varro. vide *Abluo.* 2. V. *Solvo* ità *Feſt.*

Dēlūtāmentum, ti, n. Cato. *Tla zemlyum polichena, polichenye z-ilovachum.* Erdreich mit Leim beſchlagen, e. Leimſtreichung. *Földel meg-tapaſztatás.*

Dēlūto, as, are, avi, atum, (Act.) Cato. *Blátim, zablachujem, z-blatom maſem, zamaſujem.* Mit Leim *oder* Koth beſudle, kothig mache, mit Koth *oder* Leim beſchmiere. *Meg-ſározom.*

Demādeo, es, ere, ŭi, (Neut.) *Ovid.* Dēmādeſco, is, ere, (Inchoat.) *Jakoſze mochim, jakoſzem moker.* Ich bin ſehr naſs. *Egéſzlen megázom.* Et te flente tuos demaduiſſe ſinus, Ovid. 5. Triſt.

Kajti tvâſzi nadra zmochil:
Jeſzi unoge ſzuze tochil.

Weil die Thränen dein Bruſt benetzen.
So iſt auch dein Hertz voll der Schmertzen.

Hogy kebledet meg-áſztattál.
Az oka mert ſokat ſirtál.

Demadere Vino Cic. *Pianomu biti.* Rauſchig ſeyn. *Meg-réſzegűlni, boroſodni.*

Dēmando, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. *Oſtro zapovedam.* Sehr befehle. *Igen megbagyom, parantſolom.*

Dēmāno, as, are, avi, atum, (Neu.) Catul. *Dole czurim*, kaplyem. Herab rinne. *Lefolyok, kiſziárkozom.*

Dēmarchus, i, m. *Spart.* Vid. *Gubernator.*

Dēmĕācŭlum, li, n. Apul. *Pod zemlyum zkopan pút.* Ein Gang unter der Erden. *Föld alat-való út, menetel.*

Dēmĕmĭnī, iſsĕ, *Defect.* Mart. *Neſzpominamſze, zablyam.* Ich gedencke nicht, vergeſſe. *Nem emlékezem, el-félejtem.* Dememineſſe mortis. Horat. *Neſzpomenutiſze, zabitiſze iz ſzmerti.* Des Todts vergeſſen. *Halálrul elfeletkezni.*

Dēmens, entis, *om.* Teren. *Manen, nepameten, ſud, bedaſzt, budalaſzt.* Unſinnig, taub. *Eſztelen, bolond.*

Digitized by Google

Dēmenſum, i, n. Teren. *Odmera, odmerjenye dèl, obruk, odluchènye kruha, vina,* &c. e. Abmeſſung, Theil von Wein, Brodt, &c. *El-mèrtèk.* Item *Valakinek ételre, és italra rendelt portziója.*

Dēmentātio, onis, f. *Pomamlenye.* Das unſinnig machen. *Meg-eſztelenitès.*

Dēmenter, *Adv.* Cic. *Neſzpametno, lúdo,* peregr. *Norſzki.* Närriſch. *Eſztelenûl, bolondúl.*

Dēmentĭa, æ, f. Cic. *Bedaſzt6cba, manenſa, neſzpametnoſzt, lúdoſzt.* Die Unſinnigkeit, Taub-Sucht. *Eſztelenség, balgatagság.*

Dēmentĭo, is, īre, īvi, ītum. (Neu.) Lucr. *Pomamlyujemſze; pamet gubim, lúdim, z-pameti idem.* Unſinnig, taub vverde. *Megeſztelenûlôk.*

Dēmentior, īris, īri, ītus ſum. (Dep.) Apul. *Verlo-laſzm.* Sehr lüge. *Erôſen hazudok.*

Dēmento, as, are, avi, atum. (Act. *in ſacrâ literis.*) Apul. *Pomamlyujem; ludoga, neſzpametnoga, budala chinim, in pameti tiram.* Unſinnig, taub mache. *Megbolondîtom, Eſztelenîtem.* 2do (Neu.) Vid. *Deliro, Inſanio,* (*quaſi* De mente eo.)

Dēmĕo, as, are, avi, atum (Neu.) Apul. *Dole idem, doleſze pelyam.* Hinab gehe, Hinab fahre. *Alá-mégyek.*

Dēmĕrĕo, es, ēre, ĕrŭi, ĕrĭtum (Neu.) *Plaut.* Dēmĕrĕor, ēris, ēri, ĕrĭtus ſum (Dep.) Liv. *Zaſzluſujem.* 2. *kôga z-kêm dobrem zaveſujem, dobro chinim.* Verdiene, mich verdient mache. 2. Einen mit etvvas guths verbinde. *Meg-érdemlem.* 2. *Valakit valami jóval kôtelezek.*

Dēmergo, is, ĕre, erſi, erſum (Act.) Ovid. *Vtaplyam, Pondurim.* Verſencke. *Elboritom, Meritem, vûlyeſztem.* Patriam demerſam extulit *id eſt* malis oppreſſam, jacentem. *Cic.* Plebem ære alieno demerſam eſſe. *Liv.* pro *gravatam, obæratam eſſe.*

Dēmerſus, ûs, m. Apul. *Vutop, Pondúrenye, Potop, Vtoplenye.* e. Verſenckung. *Elmerûlés.*

Dēmētĭor, īris, īri, enſus, *vel* Dēmētītus ſum (Dep.) Cic. *Jednako merim, odmerjam.* Ab *oder* gleich meſſe. *Egyenlôképen mérek, Elmérem.*

Dēmētītus, a, um. Cic. *Odmerjen, Izmerjen.* Obgemeſſen. *Megméretett.*

Dēmĕto, is, ĕre, eſſŭi, eſſum (Act.) Colum. *Odſzekúvam, ſenyem.* Abhaue, Aberndte, Abſchneide. *Levágom, Learatom.*

Dēmĭgrātio, onis, f. Corn. Nep. *Odhajanye, Preſzelenye, odbagyanye, preſztanenye, Oddenye.* Das vveg ziehen, gehen. *Elmenés, Elköltözés.*

Dēmĭgro, as, are, avi, atum. (Neu.) Liv. *Odſzelyujemſze, preſzelyujemſze, odbagyam, preſztanyujemſze.* Weg ziehe. *Elköltözûm, máſuvá bordozkodom, elmegyek.* Demigrare ex agris in urbem, Liv. *Iz polya preſztanitiſze, preſzelitiſze vu várass.* Von Land in die Stadt ziehen. *Mezôbûl Városban helybeztetni magát.*

Dēmĭnuo, is, ere, ui, ūtum, Plaut. vide Diminuo.

Dēmĭror, āris, ari, atus ſum. (Dep.) Terent. *Jakoſze chudim, prechuduiemſze.* Mich ſehr vervvundere. *Igen tsudálom, Almélkodom.* 2. V. *Neſcio.* Quam cauſam reperient, demiror *Terent.*

Dēmiſsè. *Adv. Niſzko.* Niederträchtig. *Alatſonyon.* 2. Vid. *Humiliter.*

Dēmiſsĭo, onis, f. Cic. *Dole ſzpuſchenye, nizkocha.* Nieder-Laſſung. *Alá-botsátás, eresztés.* 2. V. *Humilitas.*

Dēmiſsĭtĭus, a, um. Plaut. *Dole ſzpuſchen, dopèt dug.* Bis auf die Ferſchen hinab hangend. *Alá vagy le-botſátott, ereſztett, Talpig boſzſzú.*

Dēmiſſus, a, um, Cic. *Nizek, Dug, dole viſzechi.* Nieder; lang; Nieder gelaſſen, hinabhangend. *Alatſon, alá-ereſztett.* 2. *Ponizen.* Demüthig. *Alázatos.* 3. *Transl.* Vid. *Abjectus, vilis.* Cic.

Dēmĭtĭgo, as, are, avi, atum. (Neu.) Cic. *Krotim, otaſujem, vmehchávam.* Beſänfftige, Begütige, lindere. *Meg-enyhîtem, Engeſztelem.*

Dēmitto, is, ĕre, īſi, iſſum (Act.) Cic. *Dolezpuſzchàm.* Hinab-laſſe, nachlaſſe. *Alá-botſátom, Le-függeſztem.* 2. Vid. *Abjicio. Demittere animum.* Cic.

Dēmĭurgus, i, m. Liv. *Najvekſhe pri Gérkeh vechnichtvo* peregr. *ſenatus.* Der höchſte Rath bey etlichen Griechiſchen Städten. *Leg-felsôbb Tanács.* 2. apud græcos *idem ſignificat, quod Architectus.*

Dēmo, is, ĕre, empſi, emptum. (Act. ex *De* & *emo*) Cic. *Odnemlyem, odjemlyem.* Wegnehme. *Elvéſzem, Levéſzem.*

Dēmŏcrătĭa, (*apud Poëtas etiam* Dēmŏcrătĭa) æ, f. Bud. *Ladanye Puka, zapovedanye, koje vu obchini y puku ſzamomu ſztoi.* e. Herrſchung und regirung des gemeinen Volcks. *Köznép-béli birodalom, Hatalom Uralkodáſſa.*

Dēmōlĭor, īris, īri, ītus ſum. [Dep.] *Plaut.* Dēmōlĭo, is, īre, īvi, ītum [Neu.] Varro, *Ruſ-*

Digitized by Google

Rußum, *Porußujem*, *odtram*, *Podtram*. Schleiſſe, zerſtörre. *Lerontom*.

Dēmōlītĭo, onis, f. Cic. *Porußanye*, *odiranye*, *Podiranye*, *oderenye*, *razmetanye*. c. Vervvüſtung, Zerſtörung, Niderreiſſung, Schleiffung. *Lerontás*.

Dēmōlītor, ōris, m. Vitruv. *Porußitel*, *oboritel*, *oderitel*, *poderitel*, *razmétavecz*. r. Niderreiſſer. *Lerontó*.

Dēmonſtrātĭo, onis, f. *Cic.* Dēmonſtrantĭa, æ, f. Plaut. *Pokazanye*, *Dopovedanye*. *Dokazanye*, *ukazanye*. r. Bevveis, e. Erveiſung. *Meg-mútatás*, *Meg-mútogatás*.

Dēmonſtrātīvus, a, um. Cic. *Pokazliv*, *ukazlivo*. Bevveislich. *Meg-mútogatáſra-való*.

Dēmonſtrātor, oris, m. Colum. *Dopovedavecz Pokazitel*, *dokazitel*. Ein Bevveiſer. *Meg-mútogató*.

Dēmonſtro, as, are, avi, atum. [Act.] Cic. *Pokaſuiem*, *Dopovédam*. Bevveiſe, erzeige. *Megmútogatom*.

Dēmŏrātor, ōris, m. Mart. *Zaderſitel*, *Zaſztavlyavecz*, *keſznitel*, *zaderſavecz*. *ſuſztyavecz*. Der auffhaltet, Säumler, Langſamer Menſch. *Múſt kéſſedelmeskedtető*, *tartoztató*.

Dēmordĕo, es, ere, ŏrdi, orſum [Act.] Plin. *Odgriſávam*, *odgriſujem*. Abbeiſſe. *Lebarapom*, *Lemardoſom*.

Dēmŏrĭor, ĕris, ŏri, ortŭus ſum. (Dep.) Colum. *Vumiram*. Abſterbe. *Meghalok*. 2. Transl. eſt *alicujus amore ardere*. Ea demoritur te. Plaut.

Dēmŏror, aris, ari, atus ſum. [Dep.] Virg. *Zaderſávam*, *zakaſznujem Stentam*, *zaſztavlyam*, *keſznim*, *ſuſztyam*. Hindere, Aufhalte, ſäume. *Megtartóztatom*, *késlélletem*. 2. V. *Expecto* Mortalia demoror arma. Virg. 10. Æn. v. 30.

Dēmorsĭco, as, are, avi, atum. (Act.) Apul. *Pogriſávam*, *Zgriſávam*, *odgriſávam*. Abbeiſe. *Lebarapom*, *Lemardoſom*.

Dēmŏvĕo, es, ēre, ōvi, ōtum. (Act.) Plaut. *Odmétbem*, *odgiblyem*. Wegthue, verrucke. *Máſuvá mozdítom*, *Elſozdítom*.

Demptĭlis, is, *com.* le, n. *Sznemliv*, *odjemliv*. Ausnehmlich. *Elvéendő*.

Dēmūgĭo, is, īre, īvi, ītum, (Neu.) Ovid. *Butbim*, *ruchim kaktizol*. Brülle vvie ein Ochs. *Megbömbölöm*, *bögök*.

Dēmulcĕo, es, ere, ulſi, ulſum, (Act.) Terent. *Gládim*, *Poglagyujem*. Streichle, liebkoſe, ſchmeichle. *Megenyhitem*, *Tőrőlgetem*.

Dēmùm, *Adv.* *Naj potlam*, *nakonecz konecza*, *najpoſzle*, *zadnyich*. Allererſt, aum, zuletzt, endlich, erſt. *Vigre*, *Vigezetre*, *Kivált-képen utolyára*.

Dēmuſsātus, a, um, pro *diſſimulatus*, Apul. *Zamuchan*. Verſchvviegen. *Elhallgattatott*.

Demuſſata contumelia, Apul. *Zamuchana obſſanoszt*. Mit Stillſchvveigen verheletet Schmach. *Olly boſzſzúság*, *mellyet elkell nyelni*.

Dēmuſſo, as, are, avi, atum, Amm. Marc. Vid. *Muſſo*.

Dēmūtātĭo, Mūtātĭo, onis, f. Plin. *Premenenye*, *Premenyanye*, *Zmenyanye*. e. Veränderung. *Elváltoztatás*.

Dēmūto, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Premenyam*, *Razmenyam*. Verändere, vervvechsle. *Elváltoztatom*.

Dēnārĭus, a, um, Plin. *Deſzet vuſzebi derſechi*. Das zehen begreifft. *Tizſzámú*.

Denarius, ii, m. *Cic.* Nummus argenteus apud Romanos, qui primo *decem aſſes* valuit, id eſt 20. *ſolidos venetos*, (ſive 20 *nummos Hungaricos*, *Croaticos* 16.) deinde tantùm 16. Hodie verò in his partibus continet quartam partem *groſſi Croatici*, *groſſus* autem conſtat ex *quatuor nummis*, vocatúrque *Novecz*, r. Dreyer. *Kispénz*.

Dēnarro, as, are, avi, atum, (Act.) Teren. *Pripovédam*. Erzehle. *Megbeſzéllem*.

Denaſcor, ĕris, aſci, atus ſum, (Dep.) Non. *Vumiram*. Sterbe. *Meghalok*.

Dēnāſo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Nyſz odrezávam*. Die naſen abſchneide. *Orrát elmetſzem*.

Dĕnĕgo, as, are, avi, atum, [Act.] Cæſ. *Zakrachujem*, *krátim*, *zatájam*, *tám*. Laugne, abſchlage. *Megtagadom*.

Dēnāto, as, are, avi, atum, [Neu.] Horat. *Dole-plávam*. Hinab ſchvvimme. *Alá-úſzok*.

Dēnī, næ, næ, Plin. *Deſzet po-deſzet*, *Deſzeteri*. Je zehen, zehen und zehen. *Tizen-tizen*.

Dēnĭgrātĭo, onis, f. Priſc. *Pocbernenye*, *chernenye*. e. Schvvärtzung. *Meg-feketités*.

Dēnĭgro, as, are, avi, atum, [Act.] Plin. *Pocbernujem*, *chernim*. Metaph. *Merſzkoga chinim*, *Ogovarjam*. Schvvartz mache, ſchvvärtze. *Metaph.* Nachrede, garſtig beſchreibe. *Meg-feketitem* Transl. *Megrutitom*, *Gyalázom*.

Dēnĭque, *Adv.* Cic. vide *Denùm*.

Dēnōbĭlĭto, as, are, avi, atum, (Act.) Terent. *Odplemenitim*, *Poſtenya mentujem*, *Oſzramotim*. Unedel mache, verächtlich mache, ſchände. *Nemtelenné*, *Nemzetlenné tſinálom*, *Meg-gyalázóm*.

Dēnōmĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Quint.

Digitized by Google

Imenujem, narávam, ime dajem. Nenne, ein Nahmen gebe. *Elnevezem.*

Dĕnŏmĭnātio, onis, f. Auct. ad Heren. *Imenuvanye, Imena davanye, nadavanye.* e. Nennung, eines Nahmen-Gebung. *Elnevezés.*

Dĕnŏto, as, are, avi, atum, [Act.] Liv. *Zaznamenujem, znamenujem, zabilisim.* Zeichne. *Jelentem, jegyzem.*

Dens, entis, m. Cic. *Zùb.* r. Zahn. *Fog.* Dente maledico aliquem carpere. Cic. *Kôga jako ogovarjati.* Einem übel nachreden. *Valakit igen meg-rágalmazni.* Dente Theonino circumrodere. Horat. *Jako opszuvati, pogerditi.* Sehr schmähen. *Valakit igen meg-rágalmazni.* Dens molaris. *Kútni zùb.* r. Stock-Zahn. *Zápfog.*

Densātio, onis, f. Plin. *Gusztenye.* e. Dickmachung. *Meg-sûrôités.*

Densè *Adv.* Plin. *Gusztо.* Dick. *Sûrûen.*

Densĕo, es, ere, ensŭi, (Neut.) *Plin.* Denseſco, is, ere, (Inchoat.) Paull. *Gùszt bivam, poszta jem.* Dick vverde. *Meg-sûrûdôm.*

Densĭtas, ātis, f. Colum. *Guszt ina.* e. Dicke. *Sûrûség.*

Denſo, as, are, avi, atum, (Act.) *Lio.* Densĭfĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Gloſs. *Guszt im, guszto csinìm.* Dick mache. *Megsûrûstem.*

Denſus, a, um, Virg. *Gùszt.* Dick. *Sûrû.*

Dentāle, is, n. Colum. *Drêvo na koiem irno selezo szto i.* s. Holtz daran das Pflug-Eyſen gemachet iſt. *Eke-talp, eke-fô.*

Dentātus, a, um, Ovid. *Veliko-zub, zubaszt, dobro-zub.* Der gute Zähne hat. *Fogas, jo-fogú, sok-fogu.* 2. *Generatim,* quod dentes habet. Mart.

Dentex, ĭcis, m. Plin. *Zubatacz, morszka riba.* Groſs Maul, Meer-Fiſch. *Nagy fogú tengeri hal.*

Dentĭcŭlātus, a, um, Plaut. *Drobno-zub.* Was kleine Zähne hat. *Apró-fogú.*

Dentĭcŭlus, li, m. Apul. *Zubek, zubchecz, zubicb.* s. Zähnlein, kleiner Zahn. *Fogatska.*

Dentifrangĭbŭlum, li, n. *Plaut.* Dentarpăgă, æ, f. Varro. *Kléſchicze,* ali *drugo orudje, z-kêmsze zubi znemlyu,* ali *teru.* e. Zangel mit vvelcher man die Zähne ausbricht. *Fogtôrô szerszám.*

Dentifrangĭbŭlus, i, m. Plaut. *Zubo-znem, zubo-ter.* r. Zahnbrecher, der die Zähn ausbricht. *Fog-rántó, tôrô.*

Dentĭfrĭcium, ii, n. Plin. *Zubnipràh.* s. Zahnpulver. *Fog-tiszttó por.*

Dentĭlĕgus, i, m. Plaut. *Kômuszu nekoi zùbi vun zbiti.* Dem die Zähn ausgeſchlagen ſeind. *Kivert fogú.*

Dentĭo, is, īre, īvi, ītum, [Act.] Plin. *Zubimszte, zubepuscham, dobivam.* Zähne bekomme. *Fogaszodom, fogam kél.* Pueri tardè dentientes, Plin. *Dechaki keszno zube puschajuchi.* Knaben die ſpat die Zähne bekommen. *Fogakat késôn botsáttó gyermekek.*

Dentiſcalpĭum, ii, n. Mart. *Zubno chistilcze, zubo-dub.* r. Zahnſtöhrer. *Fog-vájó, tiszttó.*

Dentītio, onis, f. Plin. *Zubov dobivanye, zubenye, zubo-tiranye, zubo-niknenye.* Das Zähnen, Zahn-vvachſen. *Fogzás, Fog-telés.*

Dĕnūbo, is, ere, upſi, uptum, (Neu.) Svet. *Zamus idem.* Mich verheurathe. *Férjhezmégyek.*

Dĕnūdo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Razgályam, golochinìm.* Entblöſe. *Megmezitelenitem.*

Dĕnuntĭātio, onis, f. Cic. *Nazveszchenye, obznanenye, obznanuvanye, oglaßenye, ozvanye, ozavanye.* e. Verkündigung, Anſagung. *Megizenés, idején meg-jelentés.*

Dĕnuntio, [*alĭis* Denuncio] as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Nazveschavam, Nazveschujem, obznanujem, ozávam, oglaſſujem.* Verkündige. *Meg-birdetem, jelentem.*

Dĕnŭo, *Adv.* Cic. *Iz nova, znôvich, Ipàk, opet, zopet, nazopet.* Auf ein neues, vviederum. *Ujonnan, Ismét.*

Dĕnus, a, um, *Plin.* Vide. *Deni, ne, na.*

Dĕocco, as, are, avi, atum. [Neu.] Plin. *Branim, drasim.* Egge. *Béboronálom.*

Dĕŏnĕro, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Raztovorim, terb odjemlyem, odbremenyujem, Breme dole poszlavlyam.* Ablade, entlade. *Terhét elvészem, kônnyebbitem.*

Dĕorsum, *Adv.* Cic. *Dole.* Herabvverts, niedervverts. *Alá-felé.*

Dĕoscŭlor, aris, ari, atus ſum. [Dep.] Mart. *Kussujem.* Küſſe. *Megtskolgatom, Apolgatom.*

Dĕpăciſcor, ĕris, ĭſci, actus ſum. [Dep.] Terent. *Pogadyenye csinìm, vadlyamszte.* Ein Vertrag mache. *Valakivel megalkuszom. Fel-fogadok.*

Dĕpālātio, onis, f. Vitruv. *Priraszlenye, naraszlenye.* e. Zunehmung. *Növés.* Depalatio dierum. Vitruv. *Priraszlenye dnevov.* Das Zunehmen der Tägen. *Nap növésse, hoszszabbitájja.* 2. *Ogradyenye, objachènye*

Digitized by Google

jachenye z-kolczmi. e. Befeſtigung mit Pfählen. *Karókkal-való erősítés.*

Dēpalmo, as, are, avi, atum. (Act.) Gell. *Z-dlanum kôga vu vuſzta ali v-licze plyuſzkam.* Einen eine Maul-Schele gebe. *Tenyérvel valakit arczúl* vagy *ſzájban tſapok.*

Dēpālo, as, are, avi, atum [Neut.] Tertull. *z-kolczmi gradim, jachim.* Mit Pfählen befeſtige, Verpalliſadiere. *Meg-Karósom.*

Dēpango, is, ere, anxi, *vel* pēgi, actum (Act.) Plin. 1. *Szadim.* 2. *V-zemlyu zabiam, otichem.* Einſetze. 2. An die Erd etvas ſchlage, *oder* ſtecke. *Földbe ûltetem.* 2. *Földbe leverem.*

Dēparcus, a, um. Svet. *Jako ſzkûp.* Sehr geitzig. Karg. *Igen Fôvény, zobrák.*

Dēpaſco, is, ere, avi, aſtum. (Act.) *Cic.* Depaſcor, eris, aſci, aſtus ſum. [Dep.] Virg. *Popaſſujem, Izpaſſujem.* Abvveide, abfreſſe. *Eleſtem, Elétetem.* 2. Transl. pro *Conſumo, Tollo.* Depaſci veterem poſſeſſionem. *Cic.*

Dēpaſtio, onis, f. Plin. *Popaſzenye, Izpaſzenye.* e. Abvveidung. *Elétetés, eltés.*

Dēpāupĕro, as, are, avi, atum. [Act.] Varro. *Jako vbogcza, ſziromaha chinim.* Sehr arm mache. *Igen meg-ſzegényitem.*

Dēpecto, is, ere, exŭi *vel* pexi, exum. [Act.] Ovid. *Rez* ali *Pocheſſujem, chheſſem, Grebeem.* Auskämple, Strele, Kämme. *Megfûrûllom, Gerebellek.*

Dēpĕcŭlātor, oris, m. Cic. *Tat opchinſzkoga dobra, Marbe,* &c. Dieb des gemeines Guts. *Közönséges jónak lopója, orsója.*

Dēpĕcŭlātus, ûs, m. Feſt. *Tatbina opchinſzkoga dobra, Marbe,* &c. *Robenye obchinſzkoga blaga, Poroblenye.* r. Diebſtahl des gemeinen Guts, das Rauben. *Közönséges jónak lopáſſa,* vagy *dúlássa.*

Dēpĕcŭlor, aris, ari, atus ſum. (Com.) *Kradem iz dobra obchinſzkoga.* 2. *Robim dobro obchinſzko, Marbu kradem.* Aus dem gemeinem Guth ſtehle, 2. Raube. *Közönséges jóból, marhákból lopok.*

Dēpello, is, ere, pŭli, ulſum, (Act.) Cicer. *Odtiravam, odganyam, pretiravam.* Weg *oder* abtreibe, verjage. *El-ûzöm, El-kergetem.*

Dēpendĕo, es, ere, endi, enſum, (Neu.) Cic. *Doſe viſzim.* Hinab *oder* nieder hange. *Lefüggök.*

Dēpendo, is, ĕre, endi, enſum, (Act.) Cic. 1. *Vaſem, Vagam.* 2. *Naplachujem.* Auf die Waag lege. 2. Bezahle. 1. *Meg-mérem.* 2. *Meg-fizetek.* Dependere mercedem. Golum. *Kôga naplatiti, kômu plachu dati.* Einem den Lohn geben. *A' bért megadni.* Dependere pœnas. *Pokaranomu biti; kaſtigu, pokaranye terpeti.* Die Straff leyden. *Megbûntettetni*; Dependere aurum. *Zlato vagati.* Das Gold abvvägen. *Az aranyat meg-fontolni.*

Dēpendŭlus, a, um, Apul. *Dole - viſzechi.* Herabhangend. *Lefüggő.*

Dēperdo, is, ĕre, perdĭdi, ĭtum, (Act.) Cic. *Pogubljávam, gubim, pogubljújem, zgubljávam.* Verliehre. *Elveſztem.*

Dēpĕrĕo, is, īre, īvi, *&* rĭi, (ĭtum, *inuſit.* Ex eo tamen *Partic.* in uſu ſunt) (Neu.) Ovid. *Veſzpogiblyem, gínem, prepádam, nanikaj idem* 2. *Jako lyubim, od lyubavi pogiblyem gínem,* 3. *Vumiram.* 1. Gantz verderbe, abfalle, 2. Sehr liebe, 3. Sterbe. *Elveſzek,* 2. *Feletêbb ſzeretem,* 3. *Meg-halok.* Deperiêrunt naves. Cæſ. *Zginuleſzu, poginuleſzu ladje.* Die Schiff ſeynd verlohren gegangen. *Elveſztek az hajók.* Deperire aliquem, Plaut. *Kôga jako lyubiti, zakêm od lyubavi pogibati.* Einen ſehr lieben. *Valakit igen ſzeretni.* Si is, cui uſus fructus legatus eſt, deperîſſet, Cic. *Dabibil on vumerl kômuje haſzen oſztavlena.* Wäre derjenige geſtorben, dem die Nutzen verlaſſen iſt. *Ha az meg-hólt volna, kinek java moradott.*

Dēpĕxo, as, are. (*frequ.*) Terent. V. Depecto.

Dēpĭlis, is, *com.* le, n. Varro. *Laſzo - puz, Pleſzo.* Kahl, Haarloſs. *Szőretlen, tar,* kopaſz.

Dēpĭlo, as, avi, atum. (Act.) Senec. V. *Spolio.*

Dēpĭlo, as, avi, atum. (Act.) Med. *Laſzi van púchem.* Die Haar ausrupffe. *Szőrit kiſzaggatom.*

Dēpingo, is, ere, inxi, ictum, (Act.) Cic. *Naobrazim, preobrazim,* vulgò *Malam.* Abmahle. *Meg-irom, feſtem, Hímezem.*

Dēplango, is, ere, anxi, anctum, (Neu.) Ovid. Vide *plango.*

Dēplāno, as, are, avi, atum, (Act.) Lact. *Poravnávam, zravnávam, jednáchim, ravno chinim.* Eben mache. *Meg-ſimſtem, igazgatom.* 2. Vid. *Explano.* Nonius.

Dēplanto, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Odſzagyujem, zaſzagyeno púchem, tergam izpukávam, raſzagyújem, preſzagyújem.* Etvvas gepflantztes ausziehe, abbreche. *Tővéből kiſzaggatom.*

Dēplĕo, es, ēre, ēvi, ētum. [Act.] Colum. *Izpraznujem.* 2. *Odlevam.* 3. *Izpiam.* Auslehre, ausſchütte. 2. Ausgieſſe. 3. Austrincke. 1. *Kimerem, kiürítem.* 2. *Kiöntöm.* 3. *Ki-iſzom.*

Dēplōrābundus, a, um. Plaut. *Oplachliv, jako plachuchi.* Sehr zweinend. *Igen firalmas.*

Dēplōrandus, a, um. Cic. *Plachavreden.* Würdig zu bewweinen. *Meg-firatandó.*

Dēplōro, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Jakoſze plachem, oplachújem.* Sehr bewweine. *Igen meg-firatom.*

Dēplūmĭs, is, *com.* e, n. Plin. *Razperuſſen, Prez-pérja.* Ohne Federn, Federloſs. *Tollatlan, Pihetlen.*

Dēplūuo, aſs, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Raz peruſſim, oſzkubujem, Perje-púchem.* Die Feder ausrupfe. *Meg-mellyeſztem.*

Dēplŭo, is, ĕre, ŭi, ūtum [Neu.] Cic. *Dolezurim, Delgyimſze.* Hinab regne, rinne. *Erőůl leeſek.*

Dēpŏlĭo, is, īre, īvi, ītum. (Act.) Plin. *Gladim, gladko chinim.* 2. *Oſzvetlyujem, ochiſcham* peregr. *Paléram.* 1. Glätte, glatt mache, 2. Glantzend mache, ausputze, auspolire. 1. *Megſimſztom*, 2. *Fényeſztem, Tiſztztom, Pallérozom.* 3. *Metaphoricè.* Virgis dorſum depoliet meum, Plaut. *On bude moj herbet z-ſibjem* [z-*Palichjem.*] *oſztro mazal.* ali: *On me bude po herbtu oſztro haril, bil, mel, tepel.* Er vvird mir den Buckel gerben, *oder* praf abſchmieren, abprüglen. *Az nékem jól meg-fogja kenni az bátamot*, vagy *megveri.*

Dēpŏlītĭo, ōnis, f. Varr. *Pogladenye, gladkochinyenye.* 2. *oſzvetlenye, oſzvetlavanye, ochiſchenye, oſznaſenye*, peregr. *zpaleranye.* e. Glättung, Glattmachung, 2. e. Glantzmachung, Ausputzung, Auspolierung. *Meg-Simittás.* 2. *Fényeſztés, Megtiſztztás, Pallérozás.*

Dēpondĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Petr. *Dolevújem, prevájem, prevágam.* Niedervväge, übervväge, niederdrucke. *Megmérem, meg-fontolom.*

Dēpōno, is, ĕre, ŏsŭi, ĭtum. [Act.] Cic. *Dole poſztavlyam, polúſem, ſztavim.* Niederſetze, abſetze, nieder lege. *Letéſztem, leratom.* 2. pro *credere, aliquid alicujus fidei committere.* Si gladium quis apud te ſanâ mente depoſuerit. *Cic.* 3. *Offic.* c. 25. 3. pro *Dimitto, Abjicio.* ùt: deponere curas &c. 4. pro *Omitto, Relinquo.* ùt: deponere provinciam. 5. *Deponi dicuntur ad mortem* ægri. Hinc *Depoſitus* dicitur qui *deploratus* & *deſperatus* eſt, aut etiam *mortuus.* Ille ut depoſiti proferret fata parentis *Virg. Æn.* 12. v. 395. Mihi videor magnam, & maximè ægram, & prope depoſitam Reip. partem ſuccepiſſe. *Cic. Verr.* 1. c. 2. Legitur *depoſivi* pro *depoſui* in præterito apud *Catul. carm.* 25. *v.* 8. Depoſivit olivam. & apud *Plaut.* Depoſivit caput.

Dēpontānus, a, um. *plur.* Depontani olim dicebantur ſenes ſexagenarii, qui de ponte dejiciebantur, *ideſt*: Suffragio, quod per pontem fieri ſolebat, privabantur, ità *Feſt.* De his *Ovid.* 5. *Faſt.* v. 623. Pars putat, ut ferrent juvenes ſuffragia ſoli; Pontibus infirmos præcipitaſſe ſenes. Hinc *Depontanus Senex*, dicitur, qui Sexagenario numero major eſt. *Feſt.*

Dēponto, as, are, avi, atum (Act.) Varr. *Iz moſzta bitam.* Von der Brucken herab ſtürtze. *Az hidról levetem.*

Dēpŏpŭlātĭo, onis, f. Cic. *Poroblenye, Raznaſzanye, Razbianye.* e. Verheerung, Zerſtöhrung, Blünderung. *Elpuſztittás, dúlás, rablás.*

Dēpŏpŭlātor, oris, m, Cic. *Razbojnik Porobitel, Razmétavecz.* 1. Verheerer, Blünderer. *Puſztitó, Dúló, Rabló.*

Dēpŏpŭlor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) *Cic.* Dēpopulo, as, are, avi, atum, (*Antiq.*) Hirt. *Poroblyujem, Robim; Nanikaj ſzpravlyam kvarim, mechem, razmetam.* Verheere, zerſtöhre, blündere. *Puſztitok, dúlok, rablok.*

Dēportātĭo, onis, f. Cato. *Donaſſanye, nadonaſſanye, Prinaſſanye. Nazad-noſzenye.* e. Zutragung, das Zuruckbringen. *Másuvá-vitel.*

Deporto, as, are, avi, atum, (Act.) Cæſ. *Donaſſam, prinaſſam, nazad-noſzim, nadonaſſam.* Zutrage, zubringe. *Elhozom, elhordom.* Deportare exercitum, Cic. *Junake nazad iz tabora dopelyati.* Die Soldaten aus den Laager vviederum zuruck führen. *Viſza*, vagy *bátra ſzállitani a' hadat.* Deportare dedecus ex aliquo loco, Cic. *Z-nepoſztenyem nazad iz kakvoga meſzta dojti.* Mit Unehr von einem Orth kommen. *Gyalázatoſſan valahonan viſszatérni.*

Dēpōſco, is, ere, pŏpōſci, (Neu.) Cæſ. *Potrebujem, kakti ſzvoje proſzim.* 2. *Jako, ſelno-proſzim.* Erfordere, etvvas als meine Sach begehre. 2. Sehr und mit Begierd bitte. 1. *Valamit mint magamét kereſem.* 2. *Erőſen kivánom.*

Dēpŏsĭtārĭus, rii, m. Ulp. *Prikômſze kaj oſztavlya.* Bey vvelchen etvvas niedergelegt *oder* gelaſſen iſt. *Valaminek letett tartója, őrzője.*

Dēpŏsĭtĭo, onis, f. Ulp. *Dole-ſztavlenye, poſztavlenye,*

tavlenye, poleſenye, 2. *Oſztavlenye, odpeſztavlenye*, 3. *Izmetanye*, 4. *Izverſenye*, *Izbicbenye*. Das Niederlegen, Niederſetzen. 2. s. Hinterlaſſen, 3. s. Ablegen, 4. s. Auslegen, Ausvverffen. *Letévér*, 2. *Elbagyás*, 3. *Leratás*, 4. *Levétés*, *Lebányás*.

Dēpŏsĭtor, oris, m. Ulp. *Dole-ſztavitel, Poleſitel*, 2. *Oſztavitel*, 3. *Izmétavecz*, 4. *Izbitavecz*, *Izbititel*. 1. r. Niederleger, Niederſetzer, 2. r. Hinterlaſſer, 3. r. Ableger. 4. Ausleger. 1. *Letévő*, 2. *Elbagyó*, 3. *Leraló*, 4. *Levető*.

Dēpŏsĭtum, ti, n, Cic. *Zaſztavek*, *Záſztava*, *Poloſek*, *Sztava*, *Oſztava*, *Datba na zabraubu*. e. Hinterlag, Ablag, vvas einem in vervvahr gegeben iſt. *Őrzésre adott doleg*.

Dēpostŭlō, as, are, avi, atum, (Act.) Hirt. *Jako*, *Lyubleno*, *verlo-proſzim*. Sehr, hefftig begehre, bitte. *Igen-kérem*, *kívánom*. Civitates contrariæ Pompejo auxilia ſibi depoſtulabant, Hirt. 6. bell. Hiſp.

Dēprædātĭo, onis, f. Jul. Firm. *Porohlenye*, *Razbiranye*. e. Beraubung. *Meg - rablás*, *Dúlás*.

Dēprædor, aris, ari, atus ſum, (Com.) Hirt. *Jako-robim*, *Razbiam*, *Porobljujem*. Beraube. *Feldúlom*, *Prédúlom*.

Dēprĕcŏr, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Horat. *Verlo-vojujem*, peregr. *Harczujem*. Sehr ſtreitte. *Igen vivok*, *Megbartzolok*.

Dēprāvātē, Dēprāvātŏ, *Adv.* Cic. *Szpachlivo*, *ſzpachno*. Verkehrt. *Megveſztegetettűl*.

Dēprāvātĭo, onis, f. Cic. *Izpachenye*, *Pobablenye*, *Nazlo-obernenye*, *Pokvarenye*. e. Verderbung, Verkehrung. *Megveſztegetés*, *Hamiſitás*, *Meg - rontás*.

Dēprāvo, as, are, avi, atum. (Act.) Senec. *Nazlo*, *na krivo obráchám*, *Pobablyujem*, *kvárim*, *zpachujem*, *páchim*. Verkehre verderbe. *Meg veſztegetem*, *hamiſan elforditom*, *rontom*, *bontom*.

Dēprĕcābundus, a, um. Tacit. *Oproſebenye proſztechi*. Zum abbitten bereit. *Botſánatot kérő*, *könyörgő*.

Dēprĕcātĭo, onis, f. Cic. 1. *Proſſnya*, *Molitva*, *Molba*. e. Bitt, s. Gebett. *Kérés*, *könyörgés*. 2. *Oproſebenya proſſnya*, *Proſſenye*. e. Abbitt. *Valamineh elungedéséért eſedezés*.

Dēprĕcor, aris, ari, atus ſum, [Dep.] 1. *Jako*, *verlo*, *lepo*, ali *ponizno proſzim*. 2. *Oproſebenye proſzim*. Sehr, demüthig bitte. 2. Abbitte. *Igen eſedezem*. 2. *Botſánatot kérek*. 3. idem quod *à me removeo*. Nullum periculum pro Republ. deprecor aut refugio. Cic.

Dēprĕhendo, [& Dēprendo, *Quint.*] is, ĕre, endi, enſum. Cic. *Zapopádam*. Ergreiffe. *Meg-fogom*, *Rajta-kapom*.

Dēprĕhenſio [Dēprenſio, &c.] Cic. *Zapopadanye*. e. Ergreiffung, Dertappung. *Rajta - kapás*.

Dēprĕhenſus (Dēprenſus) a, um. Quint. *Zapopadnyen*. Ergriffen, dertappet. *Rajtaért*.

Dēpreſſĭo, onis, f. Macrob. *Potlachenye*, *Dole - tiſzkanye*. e. Unterdruckung. *Lenyomás*. 2. Metaphoricè: *Ponizenye*. e. Demüthigung. *Meg-aláztatás*.

† Dēprĕtĭātus, (Dēprĕcĭātus) a, um. JCt. *Menye czenyen*, *czénu gubécbi*. In dem Werth geringer. *Alább ſzállittatott árrú*.

† Dēprĕtĭo, as, are, avi, atum. (Act.) JCt. *Czénu pomenyſſavam*, *menye-czenim*: *od czéne otergávam*, *tergam*. Weniger ſchätze, vom Werth abbreche. *Kevesſebre bőtsűlőm*.

Dēprĭmo, is, ĕre, essi, essum. (Act.) Varr. *Synon.* Conculco, Affligo, Protero, Demitto. *Dole-pritiſzkam* ali *tlachim*, *Potlachujem*. Niederdrucke. *Lenyomom*. 2. Metaphoricè: *Ponizujem kôga*. Einen demüthige. *Meg-alázom*. Quàm maximè ſedata & depreſſa (*id eſt* ſubmiſſa) voce principia dicemus. *Plin.* l. 2. c. 38. *Tibo od pochetka govorili* (*povedali*) *budemo*. Wir vvollen in der Stille von dem Anfang reden, &c.

Dēprōmo, is, ĕre, ompſi, omptum. [Act.] Cic. *Synon.* Prōfĕro, Exprōmo, Expōno. *Izvagyam*, *van jemlyem*, *znemlyem*, *vun vadim*. Her fürnehme, hervorbringe. *Előveſzem*, *ki-veſzem*. Depromere Vinum Cellâ. Horat. *Vino iz Pivnicze doneſzti*. Wein aus dem Keller holen, &c. Depromere de libris aliquid. Cic. *Iz knig kaj naperve doneſzti*. Etvvas aus denen Büchern nehmen, hervor bringen, &c.

Dēprōpĕro, as, are, avi, atum. (Neu.) Horat. *Jako hitim*, *ſetujem*, *naglim*. Sehr eyle, eylends verfertige. *Igen Sietek*.

Depsĭtĭcus (*aliis* Depsĭtĭus, Depsĭtĭcĭus, Depſtĭcĭus) & Depsĭtus, a, um. Cato. *Zmeſſen*, *Zgnyeten*. Geknätet, gevvürckt. *Dagaſztatott*, *gyúratott*.

Depſo, is, ĕre, depsŭi, depsĭtum (Neu.) Cato. *Méſzim*, *gnyetem*. Würcke, knäte. *Gyúrok*, *Dagaſztok*.

Dēpŭber, ĕris, *om.* Dēpŭbis, is, *com.* he. n. (ſumitur etiam *ſubſtantivè* utrumque in

Digitized by Google

genere maſculino) Feſt. *Joſchbe nemajuchi pavulicze nabradi; Prez pavulicz* ali *Maha.* Ohne erſten Barth. *Kinek még nintsen ſzőre az állán ſzőretlen, Pibetlen.*

Dēpŭdet, ēre, ŭdŭit, *Impers.* (*legitur etiam apud Senec.* Dēpudĕo, es, ēre, ŭdŭi,) (Neu.) Ovid. *Neſzramujemſze, ſzrameslivoſzt gubim.* Scham verliehre, unverſchamt vverde. *Nem ſzégenlem.* idem ſignificat apud Hieronym. Dēpŭdeſco, is, ere, (Inchoat.)

Dēpŭdĭco, as, are, avi, atum, (Act.) *Laberius* Apud Gellium l. 16. c. 7. *Synonym.* Violo, ſtupro, pudicitiam auſero. *Szramotim, oſzmragyujem, opſſanujem.* Schände; die Ehr, Jungfrauſchafft benehme. *Meg-gyalázom, Meg-ſzeplőſitem.*

Dēpugnātio, onis, f. Julius Firmicus Vid. *Pugna.*

Dēpugno, as, are, avi, atum, (Neu.) Plaut. vide *Deprælior.*

Dēpulsĭo, onis, f. Plin. *Odganyanye, Pretiranye, odtiranye, dole-tiranye, nagnanye.* Das ab *oder* vvegtreiben. *Elűzés.*

Dēpulſor, ōris, m. (à *depello*) *odganyavecz, odtiravecz, Pregonitel, Preganyavecz, Odgonitel.* r. Verſtoſser, Abtreiber, Vertreiber. *Elűző.*

Dēpulſo, as, are, avi, atum, (*frequent.* à depello) Plaut. vide *Depello.*

Dēpulſum, i, n. Valer. Max. *Pretir, odtir, odgon.* e. Vertreibnüſs. *Elűzés.*

Dēpurgo, (Act.) *Cato,* Dēpūro, as, are, avi, atum, (Act.) Terent. *Ochiſchbujem, oſznaſujem, Chiſztim, ſznaſim.* Reinige, säubere. *Meg-tiſztitom.*

Dēpŭto, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Odlúcham, odluchujem,* 2. *Czenim,* Terent. 3. *Odreſujem odrezávam, obrezávam.* 4. *ſtimam.* Verordne, 2. Schätze, achte 3. Abſchneide, 4. Vermeine. 1. *Elrendelem.* 2. *Bőtsűlőm.* 3. *Elmetſzem.* 4. *vélem, Gondolom.* deputare pecuniam, Vites &c. *Cato.* Deputare aliquid pretii parvi. Terent. *Kajza malo czeniti.* Etvvas gering ſchätzen. *Valamit kevéſre bőtsűlni.* Se indignum re aliqua deputare: aliquid in lucro deputare.

Dēpŭvĭo, is, ire, ŭvi, (Act.) *ex* de *&* *Antiq.* pāvĭo, is, ire, vi, ītum, *quod apud* Cic. *leger*) Lucilius. *Bijem.* Schlage. *Verem.*

Dēquĕror, ĕris, ĕri, eſtus ſum, (Dep.) Valer. *Potuſujemſze, Natuſujemſze, Jákoſze túſim.* Mich ſehr beklage. *Igen panaſzolkodom.*

Dērādo, is, ere, aſi, aſum, (Act.) Plin. *Jako ſztruſem, oſztrugujem.* Sehr abkratze, abſchabe. *Levakarom.*

Dērĕlictĭo, ōnis, f, Cic. *Oſztavlyanye, zapuſchenye, zaoſztavlenye.* e. Verlaſſung, Dahinlaſſung. *Elhagyás.*

Derelictus, us, m. Gell. *idem.*

Dērĕlinquo, is, ĕre, līqui, ictum, (Act.) Cic. *Zaoſztavlyam, zapuſchbam, oſztavlyam.* Verlaſſe, dahinlaſſe. *Elhagyom.*

Dērĕpenté, *Adv. Terent.* Dērĕpēntīnō, *Adv.* Apul. *Znagla, Na naglom.* Jähling, urplötzlich, geſchvvind, unverſöhnlich. *Hirtelen, Hamar.*

Dērĕpo, is, ere, epſi, eptum, (Neu.) Plaut. *Dole-gmazim, lézem.* Hinab krieche. *Alámáſzok.*

Dērīdĕo, es, ere, īsi, īſum, (Act.) Gic. *Oſzmehavamſze, oſzmehujemſze.* Verlache, verſpotte, auslache. *Megnevetem.*

Dērīdĭcŭlum, li, n. *Plaut.* Dērīſus, ûs, m. Quint. *Oſzmeh, oſzmehavanye, oſzmehujenye.* e. Auslachung, Verſpottung. *Tſúf, kéſz nevetség.*

Dērĭpĭo, is, ere, ĭpŭi, eptum, (Act.) Virg. Vide. *Diripio, Abſtrabo, Avello* Synon.

Dērīſor, oris, m. Plin. *Oſzmehavecz, oſzmehavavecz.* r. Auslacher, Spötter. *Megnevető.* 2. V. *Mimus.* Mart.

Dērīsōrĭus, a, um, Ulp. *Oſzmeſtlyio.* Lächerlich. *Nevető, Tſúfoló.*

Dērīvātĭo, onis, f. Cic. *Izpelyanye, napelyanye, odarachanye.* e. Ausführung, Leittung, Ableitung. *Elfolyattatás.* Derivationes fluminum, Liv. *Napelyavanya vòd.* e. Ableitungen der Wäſsern. *Elfolyáſſai vizeknek.* Derivatio verborum. Quint. *Izpelyavanye rechib.* e. Ausführung der Worten. *Egy Szónak más ſzóból vitele.*

Dērīvo, as, are, avi, atum, (Neu.) Columella. l. 1. 1. *Kakvu rèchiz druge izpelyavam.* 2. *Napelyavam, navernujem vodu,* &c. 3. *accipitur pro* Transfĕro, Deflecto. *Prenáſſam.* Ein Wort aus den andern ausführe, 2. s. Waſſer anderſt vvohin leite, 3. übertrage, auf ein anderen ſchiebe. 1. *Egy ſzót máſból ki-viſzek.* 2. *A'vizet márfelé viſzem, folytatom.* 3. *által viſzem.* Derivare ſuam culpam in aliquem, Cic. *Krivnyu ſzvoju prgneſzti na drugoga.* Seine Schuld auf einen anderen legen. *Maga vétkét máſra fogni.*

Dērōdo, is, ere, ōſi, ōſum, (Act.) Cic. *Ogrizávam,* Abnage. *Leragom.*

Dērōgātĭo, onis, f. Auct. ad Herennium. *Pomenyſſanye, odnemlenye, odpeſztavlenye, vmenyſſenye.* e. Minderung, Kleinermachung. *Kiſebbitès.*

Dērōgo,

Dĕrŏgo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Pomenyſſavam, odnemlyem, pomenſſujem, kaj ábmu odjemlyem, ſzuprot chinim.* Etwas einem entziehe, *oder* abbreche, mindere, Nachtheil bringe. *Kiſſebbitem, valakinek valamiét elvonzom. ellene tſinálok.*

Dĕruncĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. 1. *Raſzekujem, raſzekávam.* 2. *Razpilyujem.* Zerhacke, zerſchneide, 2. Zerſage. *Elmetélem.* 2. *Meg-fűrészelem.* Deruncinare militem Plaut. in Milon.

Dĕrŭo, is, ĕre, ĕrŭi, ŭtum, Cic. 1. Vide. *Diruo.* 2. *Dole-opádam, ruſſim.* Hinabfalle, ſtürtze. *Leeſem, le-robanok, lerontom.*

Dēsăcro, as, are, avi, atum. (Act.) Stat. *Poſzve chujem, ſzvetim.* Heilige, heilig mache. *Szentĕ-tészem, ſzentelem.*

Dēszvĭo, is, ire, vi, vel ĕvĭi, ītum, (Neu.) Claud. 1. *Jako, oſtroſzte lyutim.* Colum. 2. *Preſztajem lyutitiſzte, Vtiſſujemſzte, lyutoſzt vtaſujem.* Claud. Heftig vvüte, tobe, 2. Vervvüte, von dem Wüten ablaſſe. *Kegyetlenkedek, dűhőrkődők.* 2. *Meg-ſzűnők dűhőrkődni, kegyetlenkedni.*

Dēſalto, as, are, avi, atum, (Neu.) Svet. *Preſztajem ſzkakati, igrati,* peregrinè *tanzrati.* Austantze, auf höre von Tantzen. *Elhagyom az ugrúſt, tántzolást.*

Deſcendo, is, ere, endi, ensum, (Neu.) Cic. *Dole idem, odſzédam.* Hinabgehe, hinabſteige. *Lemegyek, leſzállok, lebágok.* 2. pro *Acquieſco.* Placet mihi iſta defenſio, deſcendo, *Cic. 4. ver.* 3. Tranſlatè dicitur *de omni actione,* quæ in motu aliquo, vel mutatione *poſita eſt:* ùt: deſcendere in campum, prælium, in cauſam &c. ita *Horat. Cic.* & *alii.* Deſcendere in ſe pro *ſeipſum perpendere.* Cic.

Deſcensĭo, onis, f. *Liv.* Deſcenſus, ûs, m. Virg. *Dole-idenye, dole-ſztuplyenye, dole-bód, dole-alézenye.* e. Abſteigung. *Leſzálás, lebágás, lemenés.*

Deſcīſco, is, ĕre, ſcīvi, ītum, (Neu.) Cic. *Odvergavamſze, odmétamſze, odpádam.* Abfalle. *Elhaſonlok, El-álloktóle.* A latinis ad Romanos deſcivit, Liv. *Od Latinov jeſze odvergel, odmeknul y ſzkotbil k-Rimlyanom.* Er iſt von lateiniſchen Volck zum Römer abgefallen. *A' latinuſoktól Romaiakhoz futott.*

Deſcŏbīnātus, a, um, Varro. *Odpilyen.* 2. *Ranyen.* 3. *Oſztriſen, obrit.* 1. Abgefeilet, 2. Vervvundet, 3. Abgeſchoren. *El-fűrészelt,* 2. *Meg-ſebeſſitetett,* 3. *Meg-nyiretett.*

Deſcŏbīno, as, are, avi, atum, (Act.) Arnob. *Odpilyujem, ranim, oſztriſujem, obriam.* Abfeile, abſcheere, vervvunde. *Fűrészelem, meg-ſebeſſitem, meg-nyirem.*

Deſcrĭbo, is, ere, ipſi, iptum, (Act.) Cic. *Izpiſzávam, prepiſzávam, Izpiſujem, prepiſujem.* Abſchreibe, beſchreibe. *Megirom, leirom.* 2. pro *Explico.* aliquem ſuis coloribus deſcribere, 3. pro *decerno.* Urbibus leges deſcripſit, *Cic.*

Deſcriptĭo, onis, f. Cic. *Prepiſzanye, izpiſz, izpiſzanye, Prepiſz.* e. Abſchrifft, Beſchreibung. *Megirás, Leiráſa valaminek.* 2. Vid. *Definitio.* N. 1.

Deſcriptĭuncŭla, æ, f. Senec. *idem.*

Dēsĕco, as, are, ĕcŭi, ectum, (Act.) Varro. *Odſzekávam, odſzekujem.* Weghacke. *Levágom.*

Dēsĕcro, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. (*vulgò* Degrado:) *Odpoſzvechujem, poſzvechenye odnemlyem, redov ſzvetib chaſzt odnaſſam.* Entvveiche, entheilige. *Szentségét elveſzem.* Per ſingula membra deſecratum eſſe, *Plin.* &c.

Dēsĕctĭo, onis, f. Colum. *Odſzekanye, odſzechenye, odſzekuvanye.* Das Abhauen. *Levágás, lemetſzés.*

Dēsĕnĕo, es, ēre, ĕnŭi, (Neu.) Sall. *Oſztarujem, jako ſztar bivam.* Veralte. *Öregedem.*

Dēsĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Apul. *Odpiram.* Aufſchlieſſe. *Felnyitom.*

Dēsĕro, is, ĕrŭi, ĕrtum. (Act.) *Cic.* Dēserto, as, are, (Frequ.) Accius. *Zapuſchám, Oſztavlyám.* Verlaſſe. *Elhagyom.* Synon. *Derelinquo, Deſtituo, Prodo. Phræs.* Aliena tibi curæ ſunt, tua gegligis. Aliorum rationes pluris apud te, quàm tuæ ſunt. Alienæ voluntati ut morem geras, teipſum derelinquis, te ipſum deſtituis. quid aliorum è re ſit, attendis; ratio rerum tuarum quid poſtulet, minimè cogitas. Ut ſequaris alios, diſcedis à te, deficis à te, deſciſcis à teipſo.

Dēsĕro, is, ere, ĕvi, ĭtum, *Varro* (Act.) *Szejem, ſzadim.* Säe, pflantze. *Vetek, ültetek, Palántálok.*

Deſertĭo, onis, f. Liv. *Zaoſztavlenye, Zapuſchanye, oſztavlenye, oſztavlyanye, zapuſztenye.* e. Verlaſſung. *Elhagyás.*

Dēſertor, oris, m. Cic. *Zapuſztitel, oſztavitel.* r. Verlaſſer. *Elhagyó.*

Dēsertum, ti, n. Virg. *Puſchara, Puſchina, Oſztavleno, Zapuſchcno, meſzto. Puſztina.* e. Einöde, e. Wüſte, e. Wildnüſs, verlaſſener Orth. *Elhagyatott hely, Puſzta.*

Digitized by Google

Dēſervĭo, is, īre, īvi, ītum, (Neu.) Cic. *Szlusim, poſzluſujem.* Diene. *Szolgálok.*

Dēſes, ĭdis, *om.* Cic. *Lèn.* Faul, träg. *Henyélő, reſt, túnya.*

Dēſicco, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Poſzuſſujem, ſzuſsìm.* Austrockne. *Megſzáraztom.*

Dēsĭdĕo, es, ĕre, ēdi, (Neu.) Terent. *Lénoſzedim, Lénimſze, dàn o-lénoſzti gubìm.* Müſſig ſitze, faulentze, in der Fauligkeit den Tag verliehre. *Henyélek, veſzteg beverek.*

Dēsīdĕrābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Selyiv, ſelni.* Der zu verlangen iſt. *Kévánatos.*

Dēsīdĕrātio, onis, f. Cic. *Selya, Selenye.* Das Verlangen. *Megkévánás.*

Dēsīdĕrĭum, rii, n. Cic. *Selya, ſelnoſzt.* Das Verlangen, e. Begierde. *Kévánság.* 2. V. *Jactura.* Si ſcipionis deſiderio me moveri negem. Cic.

Dēsīdĕro, as, āre, avi, atum, (Act.) Cic. *Selìm, Poselyujem.* Verlange, vvünſche. *Kévánom, óhajtom.* Phras. Incredibili tui deſiderio teneor, ſumma cupiditate inflammor, totus ſum in deſiderio tui, vehementer te expecto. Nihil mihi longius, quàm ut te videam, Dici non poteſt; ut immineam in adventum tui. Sitientiſſimum me tui profiteor. Prægeſtit animus te videre, ingens tui cupido animos inceſſit, ingens ardor macerat, remordet animos cupido tui. 2. *Paſſivum*, pro *deeſſe*, ſumitur. Cic.

Dēsĭcĭa, æ, f. Cic. *Lénoſzt.* e. Trägheit, r. Müſſiggang. *Henyélés, Túnyaság, Reſtség.*

Dēsĭdĭōse, *Adv.* Liv. *Léno.* Müſſig. *Reſten, Túnyán.*

Dēsĭdĭōſus, a, um, Ovid. *Lèn, kmanyikujuchi, mangujuchi.* Faul, müſſig. *Túnya, dolgatlan.*

Dēsīdo, is, ĕre, ēdi, (Neu.) Gels. *Vſzedamſze, od drogy chiſztimſze*, 2. *Vdiramſze.* Mich ſetze, 2. Sincke. *Sűllyedek, Sőprőben ſzúlok*, 2. *Meg-apadok.*

Dēsĭdĭŭs, *Adv.* Varro. *Dugo vremena.* Lange Zeit. *Nagy ideig.*

Dēſignātè, *Adv.* Gell. *Znamenito, zaznamenuvano*, 2. *Odluchbeno, odregyeno.* Bezeichig, 2. Ordentlich. *Meg-jegyezve*, 2. *Elrendelve.*

Dēsīgnātio, onis, f. Cic. *Zaznaménuvanye*, 2. *Odluchbenye.* e. Bezeichnung, Anzeichnung, 2. e. Anordnung. *Meg-jegyzés*, 2. *Rendelés.*

Dēsignātor, oris, m, Cic. *Zaznamenitel*, 2. *Odluchbitel.* Der etvvas bezeichnet, 2. Ordnet. *Meg-jegyző.* 2. *Elrendelő.*

Dēſigno, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. *Zaznamenujem*, 2. *Odluchujem, odregyujem.* Bezeichne, 2. Verordne. *Meg-jegyzem*, 2. *Elrendelem.*

Dēsĭlĭo, is, īre, īvi, sĭlŭi, sĭlĭi, sultum, (Neu.) Cic. *Dole-zkáchem.* Hinab ſpringe. *Le ugrok.* Dēſilire de equo, Liv. *Zkocbiti dole od konya, odſzkocbiti.* Vom Pferd hinab ſpringen. *Leugrani a' lóról*, &c.

Dēsĭno, is, ere, īvi, & sĭi, sĭtum, (Neu.) Cic. *Preſztájem, Henyam.* Aufhöre, abſtehe. *Meg-Szűnőm, elhagyom.*

Dēsĭpĭentĭa, æ, f. Lucret. *Lúdoſzt, Budalaſzbina, Bludenye*, peregr. *Noroſzt.* e. Narrheit. *Eſztelenſég, Bolondság.*

Dēsĭpĭo, is, ĕre, ĭpŭi, (Neu.) Plaut. *Lúdim, Budalim, Blúdim, Pametgubìm.* Närriſch vverde, abervvitzig hin, den Verſtand verliehre. *Eſztelenkedem, Bolondoskodok.*

Dēſiſto, is, ere, eſtĭti, ĭtum, (Neu.) Cic. Vide. *Deſino*, 2. pro *Moror.* Quid illic tam diu deſtitiſti. *Plaut.*

Dēsĭtūdo, ĭnis, f. Sulpit. Sever. *Preſztajenye, zaoſztaulyanye.* Das Nachlaſſen. *Megſzűnés.*

Deſmŏtērĭon, ii, n. *vel* Desmŏtērĭum, rii, n. Cal. *Temnicza, Hiſa za krivcze.* e. Gefängnuſs, r. Kercker. *Fog-ház, Tőmlőtz.*

Dēsōlo, as, are, avi, atum, (Act. *ex* de, & ſolus) *Virg.* propriè: *Szamoga oſztavlyam*; Metaph. *Puſzto-chinim.* Vervvüſte. *Elpuſztítom.*

Dēſomnis, is, *com*, ne, n. Petr. *Prez ſzna.* Schlaffloſs. *Álmatlan, Álhatatlan.*

Deſpectĭo, onis, f. *Cic.* Deſpectus, ûs, m. *Cæſ.* Deſpĭcātio, onis, f. *Cic.* Deſpĭcātus, ûs, m. *Cic.* Deſpĭcĭentĭa, æ, f. *Cic.* metaph. *Zanikaj derſanye, nepreſztimanye.* proprie *Dole gledanye.* 1. e. Verachtung, 2. Das Herabſchauen. *Megútálás, Megvetés*, 2. *Alánézés.*

Deſpecto, as, are, avi, atum, (Act. *Frequ.*) Tacit. V. Deſpicio.

Deſpĕranter, *Adv.* Cic. Deſpĕrātè, *Adv.* Ct. *Zdvojno, zdvojech.* Verzvveiffelt. *Kétségben esőleg.*

Deſpĕrātio, onis, f. Cic. *Zdvojenye, neuſſanye.* e. Verzvveiffelung. *Kétségben-esés.*

Deſpĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Neuſſamſze, zdvajam, ou zdvojenye idem.* Verzvveiffle. *Kétségbe-eſem. nintſen felőle reménységem.* Phras. Animo concidere, propè deponi, conclamare, animos deſpondere, ab omni ſpe animum abducere, omni

omni ſpe ſalutis orbari, ab omni ſpe excluſum eſſe, ex alta ſpe decidere, ex magna ſpe deturbari, dejici, detrudi, depelli, non ſpe teneri, non ali ùt antèa, non paſci, non foveri.

Deſpĭcābĭlis, is, *com.* le, n. Amm. *Za nikaj derſlivo.* Verachtlich. *Megútálóſra - való.*

Deſpĭcĭo, is, ĕre, ēxi, ectum, [Act.] Cic. metaphoricè. *Kôga za nikaj derſim, mechem.* propriè. *dole gledim.* Verachte, 2. Hinabſchaue. *Megútálom.* 2. *fellyûl alá - nézek.* 3. pro *Video, Cerno.* Catuli, qui deſpecturi ſunt, *Cic.*

Deſpĭcor, aris, ari, atus ſum, (Deponens) *Plin.* Vide *Deſpicio.* N. 1.

Deſpŏlĭo, as, are, avi, atum, (Act) Gic. *Razbiam, ſzilum jemlyem, odnášam.* Beraube. *Fel prédálom, dúlom, foſztom.*

Deſpondĕo, es, ēre, ſpondi, onſum, (Act.) Cic. 1. *Zaruchám.* 2. *Obechem.* 3. *Volyugubim, zdvajam, neujſamſze kaj chiniti.* 1. Vermähle, 2. Verſpreche, 3. Verzage. 1. *Eliegyzem*, 2. *Igérek*, 3. *Kedvemet elveſztem, kétségben - eſek.* Deſpondere filiam alicui, Cic. *Z-kém ſzvojù kcher zaruchiti.* Einem ſeine Tochter vermählen. *Leányát valakinek eljegyzeni, mátkáſitni.* identidem ſpondeo Conſuli, Vet. *Takaj to obechem ſzvétniku.* Das auch verſpreche ich dem Burgermeiſter. *Ujonnan aztat igérem a' Polgár meſternek.* Deſpondere ſibi domum alicujus. *Cic.* ad Att. c. l. 11. *Chiu biſu ſzebi obechati: Za tugyum biſum blépeti.* Eines anderen Haus ihme verſprechen: Nach eines anderen Haus trachten. *Valaki házát magának intézni, kivánni.* Deſpondere animum. Liv. l. 3. *Preplaſhitiſze, zdvoiti ou chem, ſzerezze y volyu k-chemu pogubiti.* Verzagen, Verzvveifflen, den Muth (Courage) fallen laſſen. *Valami felôl két égbe - eſni.* Deſpondere Sapientiam. Colum. L. 12. *Neuſſatiſze znanye y moudroſzt zadobiti.* Verzvveifflen, die Klugheit zubekommen. *Kétſégben-eſni a' bölt eſeégről és tudományról.*

Deſponsātĭo, ōnis, f. Deſponsĭo, ōnis, f. Vid. *Sponſalia.*

Deſponſo, as, are, avi, atum. (Act.) Svet. *Zaruchujem, zaperſzitenim.* Zur Ehe verſpreche, Vermähle. *Eljegyzem, gyürût váltok.*

Deſpūmo, as, are, avi, atum. (Neu. *aliis* Act.) Plin. *Pennu odnemlyem, oppennujem.* Abſchäume, Abſaume. *Tajtékját elhányom.* Deſpumatæ carnes. Plin. *Oppennyeno meſzo.* Abſaumtes Fleiſch. *Tajtékozott hus.* 2. *Metaphoricè.* Vinum deſpumare. *Pianoſzt reſzpati, poſznuſze raztrezniti.* Den Rauſch ausſchlaffen. *Ki-alunni a' részegséget.*

Deſpŭo, is, ĕre, ŭi, ūtum. (Act.) Gic. *Doleplyujem.* 2. *Kôga za nikaj derſim, Nemárim.* Hinab ſpeye, ausſpeye. 2. Verachte. *Lepŭkôm, kipŭkôm.* 2. *Valakit ſemire tartok.*

Deſquāmo, as, are, avi, atum. (Act.) Plaut. *Luſzke ſztruſzem, laſchim.* Entſchuppe. *Hal héjás levakarom.*

Deſtercŏro, as, are, avi, atum. [Act.] Ulp. *Od ſzmerada chiſztim.* Von Miſt ſäubere. *Ganéjból, motſokból ki tiſztitom.*

Deſterto is, ere, ertui, (Neu.) Perſ. *Preſztájem ſzpati, y berkati.* Aufhöre von Schlaffen und Schnarchen. *Meg - ſzünôm az aluvástól, ér hortyogástól.*

Deſtillātio, onis, f. Marcell. *Kàp, kaplyenye.* Das Tropffen. *Letſepegés.*

Deſtillo, as, are, avi, atum. (Neu.) Celſ. *Dolekaplyem.* Herab tropffe. *Letſepegek, leſzivárkodok, Tſorgok.*

Deſtĭnātĭo, ōnis, f. Tacit. *Odluchenye, Namenenye, odluka, nakanenye.* e. Beſtimmung, r. Fürſatz. *Elvégezés.*

Deſtĭno, as, are, avi, atum. [Act.] Gic. *Odluchujem, kánim.* 2. *Kupujem.* 3. *Privesujem.* 4. *Poſzilyam.* 5. *Dokanchám, Doſzugyujem.* Mir fürnehme, verordne beſtimme. 2. Kauffe. 3. Anbinde. 4. Verſchicke. 5. Beſchlüſſe. *Elrendelem, elvégezem,* 2. *Veſzek.* 3. *Meg-kötöm.* 4. Küldök, 5. *Elitélem.* Deſtinare alicui diem. Gic. *Kômu ſztanoviti dan odluchiti.* Einem einen gevviſſen Tag beſtimmen, verordnen. *Valakinck bizonyos napot rendelni.* Facio, tribus ut libertatē millibus deſtinet, Lucilius. *Chinim, da zatrijezera ſzloboſchinu kúpi.* Mache, das um drey Tauſend die Freyheit kauffe. *Tſelekſzem, hogy három ezerekért ſzabadságot vegyen.* Loro valido deſtinare ad anſulam, Apul. *z-jakem remenom, k-ruchiczi kolni privezati.* Mit ſtarcken Riem am Wagen anbinden. *Erôsſzijal az ſzekér rakontzához kötni.* Magiſter deſtinat hoc monſtrum, &c. Pontifici ſummo. Juven. *Szpaku ovu y ſztraſſilo poſzilya Meſter Biskupu najvekſſemu.* Der Meiſter überſchickt das Geſpenſt dem allerhöchſten Biſchoff. *A' Meſter kúldi even rettenetes, ékelen tſudát az leg fôbb Püſpökhez.* Deſtinare modum nolle. Marcellus.

Nebteti dokonchati. Nicht vvollen enden, beſchlüſſen. *Elvégezni nem akarni.*

Deſtĭtŭo, is, ĕre, ŭi, ūtum. (Act.) Cic. *Oſztávlyam, zapuſchám.* Verlaſſe, im Stich laſſe. *Elhagyom.* 2. pro *Privo* cum *ablat.* Nimiam ſiccitatem deſtituere plantas naturali alimento. *Colum. l. 9.* 3. pro *Statuo Colloco.* Ita duo deſtituit ſigna his cum clavis Senex. *Plaut.* 4. pro *Fallo.* Quæ nec ſpem vindemiæ deſtituant. *Colum. l. 4. c. 24.*

Deſtĭtūtĭo, onis, f. Cic. *Oſztávlyanye, zapuſchánye, oſztávlenye.* c. Verlaſſung. *Elhagyás.*

Deſtĭtūtor, oris, m. Tibullus. *Oſztávlyávecz, oſztávitel, zapuſchávecz, zapuſztitel.* r. Verlaſſer. *Elhagyó.*

Deſtrigmentum, ti, n. Plin. *Oſztruſek, Trêſzka, Otersek.* r. Klotz. *Minden féle forgáts, Fabulladék.*

Deſtringo, is, ere, inxi, ictum. (Act.) Plin. *Odtergávam.* 2. *Oſztrugávam.* Abbreche, 2. abſtreiffe. *Leſzakaſztom, kezemmel leſzedem, leverem, levonom.* 2. *Levakarom.* Deſtringere aliquid bonis alicujus. Plaut. *Od sbiega dobra kaj odtertbi.* Einem von ſeinem Gut etvvas abzvvicken, Abbrechen. *Valakinek javaiból jól elkoporitani, jól eltſipni valaki jószágából.*

Deſtructĭlis, *Prud.* & Deſtructĭbĭlis, is, *com.* le, n. Lact. *Razmetlyiv, Poterlyiv, Pokvarlyiv.* Zerprechlich, zerſtörlich, verderblich. *Elromlandó.*

Deſtructĭo, onis, f. Quint. V. *Corruptio.*

Deſtructor, ris, m. Tert. *Pokvaritel, Pobabitel.* r. Verderber. *Lerontó.*

Deſtrŭo, is, ere, uxi, uctum. (Act.) Cic. *Pobablyujem, Kvarim.* Verderbe. *Lerontom, Elrontom.*

Dēſvāſor, oris, m. Amm. *Odgovoritel, Razgovoritel.* r. Abmahner, Abreder. *Valamitůl elintő.*

Dēſub, *præpoſ.* Senec. *Szpoda, pod.* Unter. *Onnan alól.*

Dēſŭbĭtò. *Adv.* Plant. *Berzo, taki, bitro, na ſzkorom, odmah.* Gleich, alſo bald, eylends. *Hirtelen.*

Dēſŭbŭlo, as, are, avi, atum. (Act.) Varro. *Silom prebádam.* Mit der Ahlen durchſtechе. *árral általſzúrom.*

Dēſŭdo, as, are, avi, atum. (Neu.) Cic. *Verloſze-potim.* Sehr ſchvvitze. *Igen izzadok.* 2. Transl. pro *Laboro.* Cic.

Deſvēſăcio, is, ere, eci, actum. Cic. *Odvuchám, odvadyujem.* Entvvehne. *Elſzoktatom.*

Deſvēſio, is, ĭĕri, *Varro.* Deſveſco, is, ĕre, (Neu. *Inchoat.* ex *Obſol.* Deſveo, es, ere,) ēvi, etum. Liv. *Odvuchamſze, odvadgyujemſze, odvikujemſze.* Aus der Gevvonheit komme. Mich abgevvöhne. *Róla elſzokom.*

Deſveſcendus, a, um. Quint. *Odvuchlyiv. Odvadlyiv.* Entvvöhnlich. *Elſzoktatandó.*

Deſvētŭdo, ĭnis, f. Liv. *Odvadenye, Odvuchenye, odnavadenye.* c. Entvvöhnung. *Róla elſzokás.*

Dēſultōrĭus, ii, m. *Deſultorii equi* Sine ephippiis dicti, quod ex his facilè deſiliant *deſultores equites*, quibus ſingulis duo hujusmodi equi præſtò erant, ut exercitati ità milites altero de via feſſo in recentem deſilire poſſent. *Svet.* Hinc Dēſultōrĭus, a, um, *translatè* ſumitur pro *inſtabili*, & *inconſtanti.* Cic.

Dēſultor, oris, m. Liv. *Iz konya na konya bêrzo zaſzkochni vojnik.* Ein Reuther der von einem Pferd ſchnell auf das andere ſpringt. *Egyik lórúl másikra hamar ugró katona.* 2. Hodie vocantur. *Dimachi* Vid. *Dimachæ.*

Dēſultrix, īcis, f. Tertul. *Neſztalna* vg. *Sena, Dobrota, rèch.* &c. Unbeſtändige vg. Frau, Tugend, &c. *álhatatlan.* vg. *Aſzſzony, Jóság.* &c.

Dēſultūra, æ, f. Plaut. *Dole ſzkakanye.* Das Herabſpringen. *Leugrás.*

Dēſum, ĕes, ĕeſt, ĕeſſe, dĕfŭi. Cic. *Niſzem ovde* &c. *Menykam, zmenykávam* peregr. *Falimi, imam falingu.* Ich bin nicht allda: Manglet, es manglet, ich habe ein Mangel, mir gehet ab. *Jelen nem vagyok; Héjával vagyok.* ſic pro *Abſum.* Huic convivio puer optimus &c. deſuit. *Ge.* 2. pro *non ſatisfacio.* Deeſſe officio, dignitati. *Cic. id eſt* non ſatisfacere officio &c. 3. *Deeſſe alicui.* Cic. pro *aliquem non juvare.*

Dēſŭmo, is, ĕre, umpſi, umptum. [Act.] Liv. *Odnemlyem, Jemlyem, Izbiram.* Hinvvegnehme, ervvähle. *El-veſzem, Válaſztom.*

Dēſŭper. *Adv.* Virg. *Odvgor, vgora, odvgora.* Von oben herab. *Onnan felyůl.*

Dēſurgo, is, ĕre, ēxi, ectum. (Neut.) Turneb. *Sztajemſze.* Aufſtehe. *Felkelek.*

Dēſurrectĭo, onis, f. Marcell. *Sztajenye.* Das aufſtehen. *Felkelés.*

Dētectĭo, onis, f. *Ulpianus. Synon.* Apertĭo, Retectĭo. *Odkrivanye, odkritje, razodévanye.* c. Entdeckung, Entblöſung. *Kifedezés.* 2. Transl. *Ochituvanye, odpiranye ſzkrovnih dugovany.* c. Offenbahrung.

Eröff-

Digitized by Google

Eröffnung der geheimen Sachen. *Ki-jelentés.* Synon. *Manifestatio.*

Dētector, ōris, m. Tertull. *Odkrivavecz, Razkrivavecz, Rezodevavecz.* r. Entdecker, Entblöser. *Ki-fedező.* 2. Transl. *Ochituvavecz.* r. Offenbahrer. *Ki-jelentő.*

Dētĕgo, is, ĕre, ēxi, ectum. [Act.] Liv. *Razkrívam, odkrívam, razodévam.* Entdecke, Entblöse. *Ki-fedezem.* 2. Transl. *Ochitujem: Szkrovnoſzti povédam, odpiram, znane chinim.* Offenbahre, die Geheimnuſſen entdecke. *Ki-jelentem.* Detego inſidias. *Liv.* Synon. *Manifeſto, Patefacio.*

Dētendo, is, ĕre, endi, enſum. (Act.) Jul. Cæſ. *Odpinyam, zpuſtcham, eſzlabujem.* Abſpanne, ablaſſe, nachlaſſe. *A' felſzoritott dolget riſzſza botátom, Le-ereſztem.*

Dētentātio, & Dētentio, onis, f. JCt. *Zaderſzavanye, eſztavlenye.* e. Aufhaltung, zuruck Haltung. *Meg-tarteztatás.*

Dētentātor, & Dētentor, oris, m. JCt. *Zaderſitel, Vſztavitel.* r. Aufhalter, zuruckhalter. *Tartoztató.*

Dētento, as, are, avi, atum. (Act. *Frequ.* ex *Detineo*) *Guſztokrat Zaderſávam.* Offt aufhalte. *Gyakorta tartoztatom.*

Dēter, *era.* inuſitatus *Poſitivus*, à quo apud Plaut. *Compar.* Dētĕrior, & apud Cic. *Superl.* Dēterrimus *uterque* uſitatus. *Zlocheſzt, Hman, Hüd.* Schlim, bös, liederlich. *Roſz, Hitván, Veſzett, Alább-való, Roſzſzabb.* Synon. *Vilis, pravus.* Vidi ego hominem nequam, verùm te neminem deteriorem. *Plaut.* in Bacch. *Legitur etiam:* Deter, a, um.

Dētergĕo, es, ĕre, & Dētergo, is, ĕre, erſi, erſum. [Act.] Golum. *Obriſſujem, obriſzávam, oterujem.* Abvviſche. *Meg-tőrlőm, El-tőrlőm.* Detergere faſtidia. *Colum.* pro *auferre.* Deteret nubila Cælo Notus. Horat. *id eſt* depellet. Detergere palmites. *Colum.* pro *palmites ſupervacuos decerpere, reſecare.* Detergere remos. *Cæſ.* pro *confringere.* Errata detergere. *Claud.* pro *corrigere.*

† **Dētĕriōrātio**, ōnis, f. JCt. *Pogorſſanye, Pobabenye, zapuſchanye* v. g. *Imánya.* e. Verſchlimmerung, Vervvüſtung. *Roſzabbítás, Elrontás, Alább-valóbítás.*

† **Dētĕriōro**, as, are, avi, atum. (Act.) JCt. *Pogorſſavam, Pobablyujem, Zapuſtcham, kvárim, Pezlu dévam, nanikaj ſzpravlyam* v. g. *Imanye.* Verſchlimmere, Vernachläſſige, Vervvüſte, ärger mache. *Roſzabbítom, Elrontom, Alább-valóitom.*

Dētĕrĭus *Adv.* Cic. *Gorje, gorſſe.* Schlimmer, Liederlicher, ärger. *Roſzſzabbúl.*

Dētĕrĭus, a, um. *Feſt.* Vid. *Macilentus.* Porci deterii. Feſt. *Szuhi, Merſtavi, Mledni praſzczi.* Dürre, magere Schvveine. *Száraz, bitván diſznók.*

Dētermĭnātio, ōnis, f. Cic. *Dokonchanye, konecz.* e. Endigung, Endung. *Végezés.* 2. Vid. *Definitio* N. 2.

Dētermĭno, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. 1. *Dokanchám.* 2. *Imenujem.* 3. *Odluchujem.* Ende Schlüſſe. 2. Benenne, Andeite. 3. Beſtimme, Anordne, Beſchlüſſe. *El-végzem.* 2. *Nevezem.* 3. *Elſzánom.*

Dētĕro, is, ĕre, dētrīvi, dētrītum. (Act.) *Synon.* uſu conſumo, attenuo, deterius reddo. Quint. *Terem, zterujem, ztíram; Vſzajuch dodſzam.* Zerreibe, abnutze. *Letőrőm.* 2. *Metaph.* Vid. *Imminuo, Detrabo.* Laudes alicujus deterere. Horat. *Chiu hvalu pomenyſſati.* Eines Lob ſchmälern. *Valakinek hírét nevét meg-kiſebbíteni.* Alicujus famam deterere. *Sil.* pro *detrahere famæ.*

Dētĕrrĕo, es, errĕre, errŭi, ĭtum. (Act.) Cic. *Preſztraſſujem, Preplaſſujem, Z-trahom, odvrachám.* Abſchrecke, Abvvendig mache. *El-rettentem, Elijeſztem.*

† **Dētĕſĕro**, as, are, avi, atum. (Neu.) Spec. Sax. *Péneze zaigravam.* Das Geld verſpille. *A' játzázsban pénzt veſztek.*

Dētĕſtābilis, is, *com.* le, n. Cic. *Oduriv.* Abſcheilich. *útálatos.*

Dētĕſtātio, onis, f. Macrob. *Kletva, 2. odurnoſzt.* e. Verfluchung. 2. r. Obſcheu. *Kiátkozás.* 2. *útálás.* 3. *Idem quod* genitalium abſciſſio. *ità Apul.* Vid. *Caſtratio.*

Dētĕſtātor, oris, m. Tertull. *Zaklinyavecz, 2. Odurjavecz.* r. Verflucher, 2. Abſcheu-trager. *Átkozódó.* 2. *útáló.*

Dētĕſtor, aris, ari, atus ſum. (Depon.) Plaut. *Odurjávam.* 2. *Zaklinyam, kunem.* 3. *Szvedoke zezávam.* Ein Abſcheu habe. 2. Verfluche. 3. Die Zeugen anruffe. *útálom.* 2. *átkozom.* 3. *Bizonſágokat hívok.* Deos deteſtari. Plaut. *Boge na ſzvedoſtvanſztvo zazavati.* Die Götter zum Zeugen anruffen. *Iſtennel bizonyítani,* &c.

Dētĕxo, is, ĕre, ēxŭi, extum. (Act.) Virg. *Dokávam, tkanye dokanchám.* Ausvvebe, das Weben vollende. *Elvégezem a' ſzövéſt.* 2. idem quod, *reteco, aliquid finio, exuo, ſpolio,* ità *Plaut.*

† **Dēthrŏnīſātio**, onis, f. JCt. [*Latinè* Exāu-

ctōrātio Rēgiă.] *Izbichenye Kralya.* e. Abſetzung eines Königs. *Királyságbúl-való kivetés.*

†Dēthrŏnīſo, as, are, avi, atum. (Act.) JCt. (*Latinè* Exāuctōro.) *Izbitam kralya iz kralyeſztva.* Einen König vom Königreich abſetze, entſetze. *Királyságbúl levetem.*

Dētĭnĕo, es, ēre, ĭnŭi, entum, (Act.) Cic. *Vſztavlyam, zaderſávam*, peregr. *Areſtujem.* Aufhalte. *Megtartom, tartóztatom.*

Dētĭtŭlo, as, are, avi, atum. (Act.) Corn. Nep. *Kôga pſzujem, z-nedoſztojnemi rêchi kôga imenujem, ſzmradim, pogerdyujem, ime doſztojno y pravo nedajem, nepoſtujem.* Entunehre, mit ſchlimmen Worten ausmache, dem rechten Titul nicht gebe. *Igaz tituluſt nemadok, illetlen ſzókal illetem, nem bótſülőm.*

Dētondĕo, es, ēre, tondi, onſum. (Act.) Colum. *Odbrijam, kolybam, oſztriſujem, oſſßkujem.* Abſcheere, die Haar gantz abſchneide, beſcheere. *Lenyírem, beretválom.*

Dētŏno, as, are, ŏnŭi. [Neu.] Val. *Jakogermim.* Sehr, ſtarck donnere, *Nagyot dördülök, dörgök.* 2. *Metaph.* irâ detonare. Val. pro *ſævire.*

Dētonſo, as, are, [Frequent.] *Aul. Gell.* Vide *Detondeo.*

Dētorno, as, are, avi, atum. [Act.] Plin. *Z-ferkávam, odferkávam, Iſzferkávam.* peregr. *Dra. ſzlyam.* Ausdrehe, Ausdrechsle. *Megeſztergározom.*

Dētorquĕo, es, ere, orſi, ortum. (Act.) Virg. *Zaviam, Priviam, Dole-zviam.* Krümme, Biege, herab lencke. *Letekerem, Meghajtom.*

Dētractĭo, onis, f. *Cic.* Dētractus, ûs, m. Senec. 1. *Prigovarjanye, ogovor. Ogovarjanye.* 2. *Dole vlechenye.* 3. Æris detractio, *Vtergavanye. vtergnenye, ſztegnenye plebe.* Das Nachreden, 2. e, Entyvendung, e, Abnehmung, r. Abzug, 3. Das Abbrechen, s. Abziehen, abzvvicken von der Beſoldung, 1. *Rágalmazás*, 2. *Lebúzás, Levonás*, 3. *Bér*, vagy *pénz el-vonáſa.*

Dētracto, as, are, avi, atum, (Act.) Feſt. *Kôga zlo derſim.* Einen übel halte, *Valakit roſzúl tartok.*

Dētractor, oris, m. Tacit. 1. *Kí dole vlechе*, 2. *Ogovoritel, Ogovornik, Ogovarjavecz.* 3. *Vtergavecz odplachе, Zterazecz, vchekapecz.* 1. Hinabzieher, 2. Ein Hinderreder, Verleimbder, 3. Abbrecher, Abzieher. 1. *Lebúzó.* 2. *Rágalmazó.* 3. *Bért* vagy *fizetéſt el-vonó.*

Dētrăho, is, ĕre, axi, actum, (Act.) Cic. 1. *Dole vlechem, oſzmikávam.* Herabziehe. *Vonſzom*, 2. *Vtergavam, odtergavam, ſzteſzem kaj ou plâchi.* Abziehe, abbreche von der Beſoldung. *Bérit levonom.* 3. *Prigovorjam, ogovarjam.* Verleimbde, übel nachrede. *Gyalázom, Rágalmazom. Phras.* Alicujus famam detrimento afficere. De ſuis commodis aliquem detrahere. De bona fama detrahere. Famam lædere, famæ obeſſe, nocere, officere. Infamiæ notas inurere, nomen cujuſpiam ſordibus inquinare, aliquem infamem reddere, perpetuâ notare infamiâ. Perpetuò malè audire.

Dētrectātio, onis, f. Liv. *Nebtenye, odverſenye.* e. Weigerung, r. Abſchlag. *Nemakarás, Megvetés.*

Dētrectātor, oris, m. Liv. *Otimavecz.* Der ſich vveigert. *Megvető.*

Dētrecto, as, are, avi, atum, (Act. *Frequ.*) Liv. *Otimavamſze, branimſze, nedamſze, neprivolim.* Abſchlage, mich vveigere. *Megvetem, nem akarom.* Synon. *Defugio, devito, recuſo, nego.*

Dētrīmentōſus, a, um, Jul. Cæſ. *Skodliv, kvarliv.* Schädlich. *ártalmas, káros.*

Dētrīmentum, ti, n. Varro. 1. *Zterenye*, 2. *Skoda, kvár, Steka.* 1. e. Abreibung, 2. r. Schaden, Verluſt. *Kárvallás*, kár. *Phras. Detrimentum leve.* Lætor, quod levi detrimento, quo erga me ſis animo, intellexi. Lætor, quòd mercede non ità magna, non admodùm gravi damno, ſatis exigua jactura, tuum in me animum, tuum in me ſenſum, quomodo ſis erga me animatus, quî tuus in me ſit animus, ſenſus, perſpexi, cognovi.

Dētrĭumphātus, a, um, (*alii cenſent rectius ſcribendum* detriumfatus) à græco *Triambos.* Minut. Felix *Vſi premoſanſztvu y obladanyu, v-diki prêmochnika iliti obladavcza pelyan ſzuſeny.* Der im Triumph geführt vvorden iſt. *Győzedelmeſtűl fogásban vitetett fogoly, vagy rab.*

Dētrĭumpho, & Dētrĭumfo, as, are, avi, atum, (Act.) Minut. Felix. *Vu ſztavi y diki mojoj nad obladanemi vozimſze*, ali *ſzuſnye pelyam.* In Triumph führe. *Győzedelmes pompával a' meg-győzetteket bátra viſzem.* Vid. *Triumpho.*

Dētrūdo, is, ere, ūſi, ūſum, (Act.) Cic. *Odrivávam, dole-rivam.* Herab ſchiebe, herab ſtoſſe. *Letaſztom.*

Dētrullo,

Digitized by Google

Dētrullo, as, are, avi, atum, (Act.) Apul. *Iz yedne poſzude nochne, vu drugu vlévam.* Von einem Nacht-Geſchirr in das andere gieſſe. *Egy éjeli edényből másba tőltőm.*

Dētruncātio, onis, f. Plin. *Odſzteblenye, poſzechenye, odſzechenye, naſzechenye.* e. Abhäckung, Abſtümmlung. *Lenyeſſés, tőrſekig elvágás.*

Dētrunco, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. *Odſzteblújem, odſzekavam, poſzekujem, ſzverſi od ſztebla ſzechem, panye chinim.* Abhacke, vom Stamm abhaue. *Lenyeſſem tőrſekig levágom.*

Dētūdis, is, *com.* de, n. *Feſt.* idem ac *detonſus.* Vide *detondeo.*

Dētŭmĕo, es, ēre, ŭmŭi, (Neu.) *Stat.* Dēturgĕo, es, ēre, urſi (Neu.) Plin. *Oplahnujem, otokaſzte oſzlobadyam.* Zu geſchvvellen auf höre, e. Geſchvvulſt verliehre. *Meglobadok, meg-ſzállok, dagadni meg-ſzűnők.* 2. Metaph. *idem ac* deſino iraſci, furere, ſævire, ità *Statius.*

Dētŭmeſco, is, ĕre, (frequentat) Petrōn. *idem.*

Dēturbo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Z-gora dole-prebitavam, ſzilum dole-bitam, podiram.* Mit Gevvalt vveg *oder* herab vverffe, hinab ſtürtze. *Erővel letaſzítom, levetem.* 2. Metaphoricè: fortunis omnibus aliquem deturbare, Cic. *Izbititi kőga iz vſzega imetka* ali *mentuvati.* Einen von allen ſeinigen Gut vertreiben. *Minden jószágtúl valakit meg-foſztani, menteni.*

Dēturpo, as, are, avi, atum, (Act.) Svet. *Pogerdyuiem, oſzmragyujem, omerzujem, ruſznoga chinim.* Unflätig mache, ſchände, vervvüſte. *Megrúttítom, tsúnyítom.*

Dēvaſto, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. *Zatſtram, nanikaj mechem, fundam, vſzega mentujem.* Vervvüſte, zu Grund richte, zerſtöhre, verderbe. *El puſztítom, mindenből ki-foſztom.*

Dēvectĭo, onis, f. (à deveho) *Dopelyanye, Dole-pelyanye, voſenye.* e. Zuführung, Abführung. *El-vitel, El-hordás.*

Dēvĕho, is, ĕre, exi, ectum, (Act.) *Tacit.* Dēvecto, as, are, (*Frequ.* Act.) Sedul. *Dolepelyam, vozim.* 2. *Dopelyavam, dovásam.* Hinabführe, 2. Zuführe. *Elviſzem.* 2. *Elhordom.*

Dēvello, is, ĕre, vulſi, *vel* velli, vulſum, (Act.) Claud. *Izpukavam, van púchem.* Ausrupffe. *Leſzakaſztom, kiſzakaſztom.*

Dēvēlo, as, are, avi, atum, (Act.) Ovid. *Odkrivam.* Entdecke. *Felfedezem.* Synon. *Detego, revelo, velum aufero.*

Dēvĕnĕrandus, a, um, Tacit. *Vnogo-poſztuvan.* Hochgeehret. *Igen bőtſűletes, Tiſzteletes.*

Dēvĕnĕror, aris, ari, atus ſum, (Deponens.) *Vnogo-poſztujem.* Hoch verehre, in Ehren halte. *Igen tiſztelem, bőtſűlem.*

Dēvĕnĭo, is, īre, ēni, entum, (Neu.) Cic. *Dohajam, Doſzpévam.* Komme, gelange. *Lejővők, Eljővők.*

Dēvĕnuſto, as, are, avi, atum, (Act.) Sidon. Vide. *Deturpo.*

Dēverbĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Terent. *Jako-biem, Túchem.* Sehr ſchlage. *Igen meg-verem.*

Dēvergentĭa, æ, f. Aul. Gell. *Nagnyenye, Dole-viſzenye, Dole-zhajanye.* e. Herabhangung, Herabgehung. *Alá-felé hajlás, függés.*

Dēverro, is, errĕre, erri, erſum, (Act.) Colum. *Pométchem, Izmétchem.* Auskehre. *Megſeprem.*

Dēverſĭtor, aris, ari, (Deponens) & deverſito, as, are, (frequentativ.) Aul. Gell. Vid. *Diverto.*

Dēvĕrtĭcŭlum, i, n. *Navernenye.* e. Einkehr, e. Einkehrung. *Valakiben fordúlás, térés.*

Dēveſcor, ĕris, eſci, (Deponens) ſtat. *Odjédam, dojédam, jeſzti preſztajem.* Abeſſe. *Enni meg-ſzűnők.*

Dēveſtĭo, is, ire, īvi, ītum, (Act.) Apul. *Szlachimſze, razpraulyamſze.* Entkleyde, mich ausziehe. *Levetkőzők, levetkeztetem.*

Dēvĕto, as, are, ĕtŭi, ĭtum, (Act.) Quint. *Prepovedam.* Verbiethe. *Megtiltom* Synon *Prohibeo, interdico.*

Dēvexĭtas, atis, f. *Podolje, nagnyenye brega.* e. Haltung, abhängende Fläche. *Hanyatlás, menedékſzég begyle-hajlása.* V. *Declivitas.*

Dēvexo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Trapim, múchim.* 2. *Jako ſalim.* Plage. 2. Hefftig Voppe und vexiere. *Kinzom.* 2. *Igen tſúfolom.*

Dēvexus, a, um. *Cic. comparat.* Devexior Claud. *Podolyen, nagnyen.* Nieder hangend, gebogen. *Lehajlott.* Devexior dies, Claud. *Dan k-zahodu nagnyen.* Der Tag zu der Sonnen abgang gebogen, hangend. *A'nap nyúgotra hajlott.*

Dēvincĭo, is, ire, inxi, inctum. [Act.] Cic. *Zaveſujem.* Verbinde. *Meg-kőtelezem.* Synon. *Ligo. Conſtringo, Alligo, Comprehendo.* Se Vino devincire. Plaut. *Zopittſze.* Sich voll Wein ſauffen. *Meg-borosodni.*

Dēvīnco, is, ĕre, īci, ictum. [Act.] Cic. *Oblađavam,*

Digitized by Google

dávam, Premágam, Predobívam, Obladájem. Übervvinde. *Meggyőzőm, Megbírom.*

Dēvíctus, a, um. Cic. *Compar* Devictior. Horat. *Zavezan.* Gebunden. *Megkőtelezet.* Aliquem consvetudine sibi devinctũ tenere. *Kêga za priatela derſati, y imati.* Einen zu guten Freundt halten, und haben, *Valakit jó akarónak tartani.*

Dēvĭo, as, are, avi, atum. [Neut.] *Macrob. Zabludgyujem, zabajam, iz pûta blúdim.* Vom Weeg abvveiche, Irrgehe. *Eltévelyedem.*

Devirgĭno, as, are, avi, atum. (Act.) Non. Vid. *Defloro.* N. 3.

Dēvĭtātio, onis, f. Cic. *Ogibłyenye, vugnenye, ugnutje.* e. Vermeidung. *Elkerûlés, Eltávoztatás.*

Dēvĭto, as, are, avi, atum. [Act.] Cic. *Ogibłyemſze, vugibłyemſze.* Vermeide, meide. *El-kerûlem. Eltávoztatom.* 2. V. *Caveo. Vito.*

Dēvĭus, a, um. Cic. *Zvan-putni, Izputni, Blúdni.* Abvvegſam. *útbúl kitévelyedő.*

Dĕungo, is, ere, unxi, unctum [Act.] Plaut. *Zmaſujem, Pomaſujem.* Salbe, beſchmiere. *Meg-kenem.* Se vinô deungere, Plaut. 2. *Vinomſze opiti.* Mit dem Wein ſich voll ſauffen. *Meg-itaſodni.*

Dĕunx, uncis, m. Cic. *Jedenaſzt Unczii, ſliti dvadeſzeti y dvalota.* Eilff Untzen, oder zvvey und zvvantzig Loth. *Tizenegy untziás, vagy buſzonkét lótos.* Ex deunce hæredem aliquem facere. *Cic.* pro *totam hæreditatem relinquere alicui.*

Dēvŏco, as, are, avi, atum. [Act.] *Dole-zovem,* 2. *Odzivam.* Herab fordere 2. abfordere. *Alá-bívom, ſzolítom.*

Dēvŏlo, as, are, avi, atum. [Neut.] Cic. *Dolelétim.* Herab fliege. *Le-rópûlók.* 2. Transl. pro *citò decurro.* Liv.

Dēvolvo, is, ere, olvi, ûtum, (Act.) Cic. *Dole-valjam.* 2. Metaph. *Hitim, naglo y berzo govorim, berbochem.* Hinabvvalle, hinuntervvälze, 2. Eyle, ſehr geſchvvind rede. *Lebengerſtem.* 2. Metaph. *Hertelen ſzólok.* Verba devolvere, Horat. *Prevech naglo govoriti, berbotati.* Sehr geſchvvind reden, und plabbern. *Hertelen ſzólani.* 3. Transl. V. *Transfero.*

Dēvŏmo, is, ĕre, ŏmŭi, ĭtum, (Act.) Stat. *Blyujem, van dájem.* Ausſpeye, mich erbreche, über gebe. *Kiokádok.*

Dēvŏro, as, are, avi, atum. [Act.] Cato *Naglo jém, nezgrizeno postram, lakomoſzerem.* Freſſe, gantz verſchlucke, verſchlinge. *Béfalom, El-nyelem.* 2. Transl. V. *Prodigo, Conſumo. Cic.* Nomen alicujus devorare. Plaut. *Iz kôgaſzre zabiti, zaboraviti.* Eines vergeſſen. *Valakitől elfeletkezni.* Devorare libros. Cic. *Marlivoſzre y poblepno vuchiti.* Fleiſſig und embſig lehrnen. *Minden tehetségből tanólni.* 3. pro *patienter fero.* Hominum ineptias & ſtultitias, quæ nobis devorandæ ſunt, non tulit. *Cic. in Brut. c. 67.* 4. pro *avidiſſimè cupio, Imbio.* Ille Regis hæreditatem ſpe devoravit. *Cic. Att. l. 1.*

† Dēvŏtè *Adv. ſuperl.* Dēvŏtiſſĭmè. Lact. *Pobóſno.* Andächtig. *Áttatoſan.* &c.

Dēvŏtio, onis, f. Cic. *Zagovor.* 2. Gelübd. *Kőtelezés.* 2. *Poboſnoſzt.* e. Andacht. *Áttatoſſág.* Deciorum devotione placati ſunt Dii *Cic.* 3. V. *Exsecratio, Imprecatio.* Svet. 4. V. *Incantamentum.* Tacit. 5. V. *Reſpectus N.* 1. ità *J Ct.*

Dēvŏto, as, are, avi, atum. [Act. *Frequ.*] Cic. *Gufitokrát Zagovor chinim, zagovárjamſze.* Offt mich verlobe. *Gyakran magamat kőtelezem.* Quæ vis patrem Decium, quæ filium devotavit. *Cic. Parad. 2. c. 3.* 2. Vid. *Devoveo.*

Dēvŏtus, a, um. Cic. *Poſzvechen, Áldózan, Zagovorjen.* Gevveichet, geopffert, verlobt. *Szenteltetett, áldoztatott, valakitől elkőtelezetett, Fel-ajánlott.* 2. *Poboſen.* Andächtig. *Áttatos.* Lactant. 3. pro *impensè alicui addictus.* Cic. 4. *Proklet.* Verflucht. *átkozott.* Devota domus. Ovid. *Prokleta Hiſa.* Verfluchtes Haus. *Meg-átkozot Ház.* 5. pro *Veneficio ligatus. Oczópran.* Bezaubert, verhext. *Meg-boſzorkányoſzitatott.* Tunc me diſcedens devotum fœmina dixit. *Tibull.*

Dēvŏvĕo, es, ēre, ōvi, ōtum. [Act.] Cic. *Zagovarjamſze, Bogu obécbem, zavjetujemſze.* Verheiſſe, verlobe. *Fogadom, kőtelezem.* 2. pro *impensè alicui mutuæ amicitiæ legibus aſtringo.* Cæſ. 3. *Kúnem, prekliniam.* Ovid. Verfluche. *átkozom.* aliquem diris omnibus devovere. *Cic.* 4. pro *prævio voto ſe morti dedere.* Quidam Imperatores ſe ipſos diis immortalibus capite velato &c. pro Rep. devoverunt. *Cic. de Nat. Deor.* Item 5. *Zaczoprujem, Czópram.* Verzaubere, verhexe. *Boſzorkányozom.* Devovet abſentes, ſimulacráque cerea fingit. *Ovid.* Heroid. ep. 6. v. 91.

Dĕūro, is, ĕre, uſſi, uſtum, (Act.) Liv. *Zesgávam, opalujem.* Abbrenne, verſenge. *Meg-égetem.*

DĔUS,

*DĔŬS, i, m. Cic. *BOG.* r. GOTT. *ISTEN.* Gentilibus, qui plures DEos coluêre, alii erant *Dii majorum gentiŭ*, seu *majores* nominati, videlicet: Jupiter, Mars, Apollo, Mercurius, Neptunus, Vulcanus, Juno, Vesta, Minerva, Ceres, Diana, Venus: *Minores* alii seu *minorum gentium*, ut sunt Fauni, Nymphæ, & ii omnes, qui ex hominibus in DEorum numerum sunt relati, idcirco *Advena*, & *Adscriptitii* dicti. V. *Cic. 1. Tusc. c 13. Lactant. l. 1. c. 15.* 2. nomen *DEus* tribuitur excellenti in aliqua re. In politia DEus ille noster Plato. *Cic. l. 4. Att. ep. 15.* Item benefico & servatori. *Id. post red. ad Quirit. c. 5.* Item felici, & fortunato. *Terent.* 3. Formulæ, *exclamantiŭ:* Dii immortales! *ironiæ & indignantiŭ:* Si Diis placet. *deprecantiŭ:* Dii meliora! *Cic. Sic:* Dii bene vertant. *Bòg daj szrecbu.* Gott gebe seinen Segen darzu. *Adja Isten jò végèt.* Dii melius duint. *Daj Bòg bolye.* Gott gebe besser. *Adja Isten jobban.* ita *Plaut.* & *Terent.* 4. Dei *pro* Dii, *Plaut.* Deûm *pro* Deorum, Deis *pro* Diis, *Liv.* Dee *Vocat. pro* DEus, *Prudent.*

*Dēutĕrăgōnista, æ, m. v. *Adversator.*

*Dēutĕrĭa, æ, f. Plin. v. *Lora.*

*Dēutĕrŏlōgus, i, m. *JCt.* v. *Advocator.*

*Dēutĕrŏgămus, i, m. *Drugòch-osenyen.* Der sich zum andernmahl verheurathet. *Másodszor megházosodott.*

*Dēutĕrŏpăthĭa, æ, f. *Bòl iz druge izhajajucha, kakti glavna bòl iz malahvòche seludcza.* e. krancheit, so von einer andern herrühret, e. g. Hauptvvehe von schlechten Magen. *Egy betegségbûl ki jövõn betegség, mint az fej-fájás a' rosz gyomortúl.*

*Dēutĕrŏtŏcus, i, m. *Drugo-rodyen.* Der andere in der Geburts-Ordnung. *Másodszor szûletett, Elõ után szûletett.*

Dextans, antis, m. Golum. *Deszet uncsib*, iliti *dvadeszeti lotov.* zehen untzen am gevvicht *Tizuntzia, Húsz lót.*

Dextellă, æ, f. *Dimin.* Cic. *Deszníchicza.* s. rechte Händlein. *Jobb-kezetske.*

Dextĕr, ĕra & tra, ĕrum & trum, Liv. *Deszni, Desznyak.* Recht, zur rechten hand. *Jobbján, Jobb-kezû.* v. *Dextimus.* 2. Transl. v. *Aptus, Accommodus, Agilis:* Rerum dexter modus. *Prikladni náchin.* Geschickte Manier. *Alkalmatos állapot, dolog.* Virg. 3. v. *Secundus N.* 2 Dexter ades. *Na szrecbu* ali *szrecben dohadyas.* Glücklich kommest. *Szerentsésen jõsz.* ita *Ovid. 1. Fast. v. 67.* **Dextĕrĭor**, *Plin.* Dextĭmus. *Varr.*

Dextĕra, & **Dextra**, æ, f. *Deszna ruka, Deszniczа, Deszнacha.* e. rechte Hand. *Jobb-kéz.* Dare, porrigere dexteram: *Transl. pro* præstò esse, auxiliari. *Cic.*

Dextĕrē, & **Dextrē**, *Adv.* Liv. v. *Accommodatè, Agiliter, Secundè.* (*critas.*

Dextĕrĭtās, ātis, f. Liv. v. *Agilitas, Aptitudo, Ala-*

Dextĭmus, a, um. *Deszno-sztran: Na deszno-jsztrani sztojechi*, ali *poszlavlyen: Deszноruk, Na deszno.* Auf der rechten seiten stehend: Zur rechten Hand gelegen, gesetzt: Rechts. *Jobb kéz felõl-való.* Dextima via. *Varr.*

Dextrā'lĕ, is, n. Hier. *Narukva deszniczе.* s. Armband an der rechten Hand. *Jobb kéz-kötõ.* v. *Armilla, Brachiale.*

Dextrātĭo, ōnis, f. Solin. *Na deszno vratenye, obernenye, pelyanye.* e. rechter-Handvverts-kehrung, führung. *Jobbkéz-felé fordítás, vezetés.*

Dextrātus, a, um. *Syn.* ad dextram situs. *Auct. Limit.* v. *Dextimus.*

Dextro, ās, āvi, ātum, (Act.) Solin. *Na desznu ruku pelyam.* An der rechten Hand führe. *Jobb kéz-felõl vezetem.*

Dextrochērĭum, ii, n. *Capitol.* v. *Dextrale.*

Dextrorsum, *Cic.* Dextrorsus, *Plin.* &

Dextroversum, & Dextrovorsum, *Adv.* Plaut. *Na deszno.* zur rechten Hand, rechter Handvverts. *Jobbkéz-felé.*

Dī, *Præp. insepar.* v. in *Dĭ.*

*Dĭă, æ, f. Strabo. *Bosicza maladoszti.* e. Göttin der Jugend. *Ifjúságnak Isten-asszonya.*

*Dĭăbăthrārĭus, ii, m. Plaut. *Papuchar.* r. Schlitt-Schuhmacher. *Paputs-tsinálò.*

*Dĭăbăthrum, i, n. *Varr.* v. *Sandalium.*

*Dĭăbētēs, æ, m. v. *Transitus.* Hinc 2. v. *Syringa.* Golum.

*Dĭăbŏlŭs, i, m. Tertull. *Vrág, Málik. Szumrak, Szotona, Nápasztnik. Skrápecz, Zlódi, Paklenik, Hudich, Djaval.* r. Teuffel, böse feind. *Ördög.* Propriè v. *Criminator, Calumniator.*

*Dĭăbōtărum, i, n. Med. *Travo-Szmolenicza.* s. Kräuter-Pflaster. *Fû fiastrom, kenet.*

*Dĭăbrōsis, is, f. *Latinè* Exesio. Med. *Iz-ali prejédanye.* e. Aus-*oder* Durchfressung. *Megevés, Emésztés.*

*Dĭăcātŏchē, es, f. JCt. *Imanyo-Ladanye.* s. Besitzthum der Güter. *Jószágnak birása.*

*Dĭăcātŏchŭs, i, m. JCt. *Imanyo-ladavecz.* r. Besitzer seiner Güter. *Jószág-biró.*

*Dĭăchōrēsis, is, f. v. *Sordes N.* 1.

*Dĭăchăsŏn, i, n. Med. *Travo-szvchna szmolenicza, namasztnicza.* s. Saffit-Pflaster. *Fû nedvességbûl tsinált fiastrom.*

*Dĭăchўtŏn, i, n. *Szlatko vino.* Süsser Wein. *édes bor.*

Digitized by Google

*Diăcĭnēmă, ătis, n. Med. *Zmeknenye kosztí.* e. Abvveichung, Verrenckung der Gebeine. *Tsontnak ki-fordulása, kimenyttése.*

*Diăclysmă, ătis, n. Med. *Voda szuprotí vüszt vonyhi.* s. Mund-Waſſer, den üblen Geruch zubenehmen. *Szaj büdösség ellen-való Viz.*

*Diăcōdīon, ii, n. Plin. *Szokiz maka*, ein Mahnſamen-Safft. *Mákbül tsinált nedvesség.*

Diăcōnātŭs, ûs, m Eccl. *Maſſnikovoga pomochnika chaſzt.* s. Helffers-Amt. *Káplánság.*

*Diăcōne, es, & *Diăcōnissa, æ, f. *Pomochnicza czirkvena.* e. Kirchen-Helfferin, *Egyházi Meg-segitő né.*

*Diăcōnŭs, i, m. Tertull. *Pomochnik Meſſnichki.* r. Helffer in Kirchen-Dienſt. *Káplán, Egyházi Meg-segitő.* Item *Szkerbitel almoſtva.* r. Almoſen-Pfleger. *Alamisna gondviselő.*

*Diăcўdōnītēs, æ, m. *Iz kutinzkoga ſzoka Nápitek.* r. Kitten Julep. *Birſalma itel.*

*Diăcўdōnium, ii, n. *Voda*, ali *Szok iz kutin zpreſſan.* e. Quitten-Latvverge. *Birſalma vis*, vagy *nedvesség.*

*Diădēmă, ătis, n. Cic. & Diădēmă, æ, f. Apul. *Koruna Kralyevzka.* e. Königliche Krone. *Királyi Korona.* v. *Mitra N. 1. Cidaris.*

Diădēmātus, a, um. *Plin.* Diademate ornatus.

Diădŏsis, is, f. v. *Digeſtio N. 1.*

*Diădūmēnus, a, um. Plin. v. *Diadematus.*

*Diæcēsis, is, f. v. *Dioeceſis.*

*Diærēsis, is, f. *Latinè* Diviſio. *Razdvojenye ſzlovke.* e. Zertheilung einer Sylben in zvvey. *Szilabanak ketté-válaſztása.* Sic apud *Virg.* aurai *pro* auræ.

*Diætă, æ, f. Cic. *Hrane mertuk, mertuchlivost, razlog, rèd.* e. Mäſſigkeit im eſſen, und trincken: Lebens-ordnung. *ételben-és italban-való mértékletesség, rendtartás.* 2 v. *Curatio N. 1.* ita *Solin.* 3. v. *Habitatio.* Hac adeuntur diætæ duæ, quarum in altera cubicula quatuor, in altera tria, *Plin. l. 5. ep. 6.* Ubi alii leg. *Zeta* pro *Diæta.* 4. v. *Comitia, Congregatio.* ita *Graci*, & hos ſecuti *Itali*, præſertim *Hungari.*

Diætārĭus, ii, m. Ulp. *Sztolo-dvornik, Pebarnik, Lovnichár.* r. Tiſch-Diener, Tafel-Decker. *Asztalnál udvarló ſzolga.* Item v. *Cubicularius.*

*Diætētes, æ, m. *Odreditel jésztvin.* r. Fürſchreiber der Speis-ordnung, Verordner der ſpeiſen. *étteknek el-rendelője.* 2. v. *Arbiter N. 1.*

*Diætētice, es, f. Celſ. *Prepiſzano jésztvin Odredyevye.* e. vorgeſchriebene Speis-Ordnung. *éteknek el-rendelése.*

*Diăglўphice, es, f. *Latinè* Ars ſculpendi. *Kameno Drevo-Zlato* ali *Srebro-dubczev Meſtria, Zrezavanya znanoſt.* eingegrabene Bildhauer-Kunſt. *Kép-faragó Mesterség.* Huic opponitur *Ănăglyptice, ſeu ars cælandi, vel ſcalpendi imagines, quæ emineant: cùm contrà Diaglyphices imagines ſuperficie operis ſint depreſſiores, & excavatæ, ut anuli, & ſigilla.*

*Diagnoſis, is, f. *Poznavanye boli.* e. Erforſchung, Erkennung der kranckheiten. *Betegségnek iſmérése.* Generatim v. *Cognitio.*

Diăgōnālis, le, & Diăgōnĭcus, a, um, à *Diagonios: ut Linea diagonalis, vel diagonica: h. e.* angularis, ſeu ab uno angulo ad alterum perducta. *Vitruv.*

*Diăgrammă, ătis, n. *Syn.* Rei alicujus deſcriptio, delineatio, imago. *Vitruv.*

†Diăgrăphārĭus, ii, m. *Deriv. ex Græco*, &

*Diăgrăphēus, ēi, m. *Od obchbinzkeh poſzlov y dugovany Piſzecz.* von öffentlichen Sachen und Händeln Schreiber *közönséges dologiró.*

*Diăgrăphĭcē, es, f. Plin. *Latinè* Ars delineandi. *Rezo-potezja znanost, Meſtria ſzlikovanya*, e. Reiſs-Kunſt, die Kunſt etvvas zu entvverffen *oder* abzureiſſen. *Kép irásnak tudománya, Rajszoló mesterség.*

*Diălectică, æ, & Dialectice, es, f. Cic. *Latinè* Ars diſſerendi, diſputandi, diſceptandi. *Mudro-pregovárjanya znanoſztvo. Navuk razlaganya y pregovornozti*, e. Diſputir-Kunſt. *Veteked éſnek, Diſputálásnak tudománya.* v. *Logica.*

*Diălectică, ōrum, n. *Syn.* Res dialecticæ. *Cic.*

*Diălectice, *Adv.* Cic. *Syn.* More dialecticorum

*Diălecticŭs, i, m. *Cic.* qui tractat Dialecticam. *Navuchitel, mudro-pregovárjanya.* r. Diſputir-Kunſt-Lehrer. *Igazán-vetekedő.* Item v. *Diſceptator, Diſſertator, Logicus.*

*Diălecticus, a, um. *Cic.* ad Dialecticam pertinens. v. *Logicus.*

*Diălectŭs, i, f. *Latinè* Proprietas alicujus linguæ. *Svet.* v. *Idiotiſmus.* Græcæ linguæ dialectos. v. in *Lingua.*

*Diălexis, is, f. v. *Diſputatio, Diſſertatio.*

Diālis, le, Varr. *Jupiterov.* Dem Jovi gehörig. *Jupiterhez-való.* v. *Dius N. 2. 2. Jednednevni*, eines Tags. *Egy-napi.* Conſul dialis. ita *Cic.* apud *Macrob. l. 2. Satur. c. 2.*

*Diallăgē, es, f. *Quint.* v. *Conciliatio.*

*Diălŏgismus, i, m. *Latinè* Sermocinatio. *Zſzobum Jspominanye, Szamò-szobum pregovarjanye.* s. Geſpräch mit ſich ſelbſten durch Frag und Antvvort. *Magaval-való, szólás, és felelés.*

*Diălŏgus, i, m. *Latinè* Colloquium, Diſſertatio inter plures. Cic. *Dvogovorje.* s. Geſpräch, ſo vvechſels-vveiſe geſchicht. *Személyek közti beszélgetés.*

*Diă-

Digitized by Google

*Diălўsis, is, f. *Latinè* Dissolutio.

*Diămĕtĕr, *Geog.* Diametros, tri, f. Vitr. *Poszicza*, iliti *Linea zraven poszredini chesza od kraja do kraja iducha: Szredomera.* eine gerad-durchgehende Mittel-Linie. *Valamit két-felé-oszto linea.* E diametro. *Rauno szuproti, Pravo naproti.* Schnurstracks zuvvider, entgegen. *Egyenesen ellenbe.*

*Diămĕtrus, a, um. Firmic. *Zraven chez szredinu iducbi.* Gerad durchgehend. *Egyenesen középen húzott.*

Diănă, & Diānă, æ, f. *Bosicza lova.* e. Göttin der Jagd. *Vadászásnak Isten asszonya.* Jovi ex Latona eodem cum Apolline partu genita, quæ etiam *Luna, Proserpina, Hecate. Lucina.* vel *Juno Lucina, Dictynna, Noctiluca, Annivoga, Trivia, Lucifera, Pergea, Fascelù* dicitur. Sunt autem tres: 1. Diana, filia Jovis & Proserpinæ; 2. Filia Jovis tertii, & Latonæ; 3 Filia Upis, & Glauces. *Cic. 2. de nat. Deor.*

*Diānĕă, æ, f. *Quintil.* v. *Intellectus, Mens, Ratiocinatio.*

*Diăparthēnĭa, ōrum, n. *Dar zákonszki, z-kim daruje Mùs Senu za partu y divojachtvo.* e. Morgengabe, Geschencke, so ein Mann dem Weib für die Jungterschafft giebt. *Ajándék, melyet a' férji eljedzett mátkájának szüzességéért ád.*

*Diăpasmă, ătis, n. *Mart.* Siccus odor.

† Diăphānĭtās, ātis, f. *Phys.* v. *Pellucidita.*

*Diăphānus, a, um. *Phys.* v. *Perlucidus.*

*Diăphŏră, æ, f. v. *Differentia.*

*Diăphragmă, ătis, n. *Latinè* Interstitium, Medium. *Poszredje.* Das in der mitten ist, r. Unterscheid. *Minden dolognak közepe.* Hinc 2. accipitur pro *cartilagine* nares dirimente. 3. Speciatim & per excellentiam: *Opnicza, Misicza*, iliti *kósicza szerdcze y plyucha, od jéter y szlezene razluchuiucha.* s. Zwverck-Fell, Brust-Fell, das Hertz und die Lunge, vom Leber und Miltz entscheidet. *Hártya, melly a' szivet és tüdőt, a' májtól és léptől elosztja.* ita *Cels.*

*Diăphthŏra, æ, f. *Neprebavnoszt jésztvin.* e Verderbung der speisen im Magen. *Az gyomorban étkeknek meg nem emésztése.*

*Diăpōrēsis, is f. *Quint.* v. *Addubitatio.*

*Diăpsalmă, ătis. n. v. *Pausa.*

Diārium, ii, n. Mart. *Jedno-dnevni stroszek, Hrana jednoga dneva, Na dan odluchena hrana.* e Thägliche Zehrung, auf einen tag bestimmte Nahrung. *Mindennapi költség, Mindennapi rendelt eledel.* 2. *Dnevnik, Kniga za popiszávanye vszagdasznyih dugovány.* s. Tag-Buch, Hand-Buch. *Mindennapi dologuak feliegyzö könyve.* Syn. *Ephemeris, Fasti N.* 1. *Logarium.* ita *Gell.*

*Diārrhœa, æ, f. *Latinè* Fluxio. *Speciatim* autem *Grisa prez kervi, Telo-otvorenye*, s. v. *Cheszto szernicza.* e. Ruhr, r. Bauch-fluss, Durchfall, Durchlauff ohne Bluth. *Hasmenés, Hasnak folyása, Vér nelkül-való hasrágó folyás.* Cic.

*Diastēmă, ătis, n. *Sidon.* v. *Spatium N.* 1.

*Diāstŏlē, es, f. *Gram.* Figura, dum syllaba naturâ brevis producitur. *Kratke szlovke poduszenye.* e. Verlängerung einer kurtzen Syllben. *Rövid szónak hoszszabbítása.* 2. propriè, & generaliter idem est, ac *Dilatatio, Diductio, Prolongatio N.* 1. Hinc *Med.* Cordis d astole. *Odpiranye*, ali *Razszirenye szerdcza.* Die Oeffnung, *oder* Erweiterung des Hertzens. *Szivnek kinyitása*, vagy *nyúlitása.*

*Diastўlus, a, um. *Latinè* Diductioribus columnis constructus. *Vitruv.*

*Diāthĕsis, is, f. *Latinè* Dispositio, *Scil.* apud Architectos. *Vitruv.*

*Diāthўrum, i, n. Vitr. *Predvrata.* e. Vor-Thüre. *Elö kapu, ajtó.*

*Diātrētum i, n. Ulp *Ferkanoga delazapitje posuda.* ein gedrehtes Trinck-Geschirr. *Esztergában faragott ivó edény.* v. *Toreuma.*

*Diātrĭbă, æ, & Diātrĭbē, es, f. *Syn.* Schola, locus disputationis. Gell. *Uchilnicza mudropregovárjanya.* e. Disputir-Schule. *Igázan vetekedés otkola.* Item v. *Disputatio.*

*Diāulus, i, m. *Vitruv.* Spatium duo stadia complectens.

Dĭbălo, as, avi, atum, (Act. *Obsol.*) *Varr.* v. *Conjumo.* ita exponit *Scaliger.*

Dĭbăphus, a um. Cic, *Dvakrat vu boju namochen, Dvakrat farban*, Zvveymal gefärbt. *kétszer festett.*

*Dĭcă, æ, f. *Piszmo na pravdu pozavajucke.* r. Rechts-Handel Brieff. *Perlésnek levele.* Item v. *Lis N.* 1. *Causa. Actio N.* 2 Dicam alicui scribere. *Cic. vel* impingere: *Terent. h. e.* in jus vocare, accusare, actionem alicui intendere. *Kóga na pravdu pozvati, pravdati.* Einen zum gericht beruffen, mit ihme rechten. *Valakit törvénybe idézni.* Dicas sortiri: *h. e.* sortes ducere, ut illa causa prima agatur, quæ prima ex urna extracta fuerit. *Cic 4. Ver. c.* 15 2. Dica *pro* Dea iudiciorum Iræside. *Bosicza pravde.* e. Gerichts-Göttin. *Perlésnek Isten-Asszonya.* ita *Budæus.* 3. † Dica *in Jure Hungarico*

Digitized by Google

vocatur *Contributio* à Regno pro Rege, & publicis neceſſitatibus facta. v. *Tributum*. Hinc †Dicātio, ōnis, f. v. *Impoſitio N.* 2. *Exactio N.* 1.

Dīcācitās, ātis, f. Cic. *Z-oſzmebávanyem govorlivoſt, Nepremiſlena govorlivoſt, Klopotlivoſt.* ſreches Plaudern, unnützePlauderey, Spötterey, Gevväſch. *Tſéltſapóság, Tréfa, Tſatſogás.* v. *Loquacitas, Scurrilitas.*

Dīcācŭlē, *Adv.* Apul. v. *Loquaciter.*

Dīcācŭlus, a, um, Plaut. *Vnogo-rech, Prevech govorliv,* Plauderhafft. *Tſátſogátska.* v. *Loquaculus.* Homo dicaculus, v. *Blatero.*

*Dicærarchæa, & Dicærarchēa, & Dicærarchīa, æ, f. Feſt. *Pravichno vladavztvo.* s. Gerecht-Regiment, gerechte Regierung. *Igaz birodalom.*

*Dīcæŏlŏgīa *vi accent.* æ, f. *latinè* Juris ſui in medium prolatio. *Gram.*

*Dīcaſtĕrĭum, ii, n. JCt. *Meſzto ſzuda.* e. Gericht-Stube. *Itélő-bely.* Item *Szpraviſcbe ſzudczev, Szudinztvo,* s. Gerichts-Collegium, e. Gerichts-Verſammlung, Regierung. *Itéletben egybe-gyűjtése.*

Dīcātĭo, ōnis, f. Cic. *Alduvanye, Poklonenye,* e. Opfferung. *áldozás.* 2. *Poſzvetyenye.* e. Weyhung. *Szentelés.* 3. *Podajenye, Pripiſzuvanye.* e. Ergebung, zueignung. *Feladás, Ajánlás.* v. *Dedicatio, Conſecratio, Traditio, Oblatio.*

Dīcātus, a, um, *cum Dativo.* Gic. *Alduvan, Daruvan, Poklonyen, Prikazan, Izrucben.* Aufgeopffert, Zugevvidmet, Zugeeignet, Dargegeben. *Megáldozott, Szenteltt, Ajánltatott.* Dicatiſſimus. *Vet. Inſcrip.* ap. *Gruter.*

Dīcax, ācis, *om.* dicaciŏr, dicaciſſimus. Cic. *Vnogo-rechliv, Klopotlivo, Z-oſzmebávanyem govoriti navaden, Razpuſztyeno jezichliv, Preſzloboden vu govorenyu, Slabravecz, Tepnya.* Plauderer, Plauder-Matz, Spei-Vogel. *Sok beſzédű, Tréfás, Tſátſogó.* v. *Loquax.*

*Dīcē, es, f. v. *Dica.*

Dicĕ, *pro* Dic. *Obſ.* Plaut. *Povech, Reczi.* Sage du. *Mond-meg.*

*Dĭchalcum, i, n. Vitruv. *Novcbecz, cbetertu ſztran jednoga bécha vu ſzebe zaderſavajuchi: Bécheez.* ein Viertels-Pfennig. *Negyedik réſze a' fillérnek.*

*Dĭchaſtēres, um, m. *Cbetiri pervi cblovechii zúbi.* die Spitz-Zähne, ſind die vier vörderſten menſchliche Zähne. *Embernek négy első fogai.*

*Dĭchēmĕrŏn, i, n. *Deſzet-dánn, Deſzet dnevov vréme.* eine Zeit von zehen Tagen. *Tiznapi idő.*

*Dĭchŏtŏmĭa, æ, f. *Razdvojenye, Na dvoje rézanye.* e. Halbirung, e. Zerſchneidung in zvvey Theile. *Két réſzre oſztás.*

*Dĭchŏtŏmŏs, i, m. *latinè* Res biſariam diviſa. *Dugoványe na dvoje razlucheno.* In zvvey Theil zertheilte Sache. *Két réſzre oſztott dolog.* 2. Speciatim *Fertály meſzecza.* Mondes Viertel. *Hóldnak negyed réſze.* Idque ideo, quòd Luna tunc, per oppoſitionem Solis, velut diviſa appareat. *Aſtrol.*

† Dĭcĭbĭlis, *com.* le, n. *Zrechniv, Zrechliv, Zgovorniv, Rechiſze moguch.* Das ſich reden läſt. *Mondható.* v. *Pronunciabilis.*

Dīcĭbŭlum, i, n. *Tertul.* v. *Nuga.*

Dicis, *Gen. Sing.* à **Dice*, (latinè *Mos, Conſuetudo, Sermo.*) vel ab antiq. Nominat. *Dex* vel *Dix*, vel à verbo *Dico.* Dicis cauſa: *b.e.* conſvetudinis cauſa, ſermonis gratia. Gic. *Zbog navade, govorenya radi, na izkazu, Izamo daſze recbe.* Aus der gevvohnheit, der gevvohnheit halber, der rede zugefallen, zum ſchein, das nur geſagt vvird. *Szokásból, Szokás-ſzerint, beſzédnek okáért, tekintetre, tſak mog-is, tſak hogy mondaſsék.*

Dīco, ās, ārĕ, āvi, ātum, (Act.) *Synon.* Addico, Dedico, Offero N. 1. Nuncupo N. 2. Conſecro. *Aldujem, Darujem. Prikaſujem, Poklanyam, Uvjetujem.* Opffere, Aufopffere, Zueigne, Widme. *áldozok, ajándékozok, ajánlok.* 2. v. *Sanctifico.* Aliquid Deo dicare. *Bogu kaj alduvati, daruvati, pokloniti, poſzvetiti.* etvvas Gott aufopfferen, Widmen, heiligen, vveyhen. *Valamit Iſtennek áldozni, ajándékozni, ſzentelni.* ita *Cic.* Dicare alicui operam. Terent. *Kômu ſzluſiti, pomochi.* Einem dienen, helffen. *Valakinek ſzolgálni, valakit ſegiteni.* 3. v. *Trado N.* 1. Se alicui in clientem dicare. *Podatiſze kômu pod obrambu.* Sich unter eines ſchutz begeben. *Magát valaki óltalma alá ajánlani.* Cic.

Dīco, is, ĕre, īxi, ctum, (Act.) *Velim*, Inf. *rechi*, Præt. *velelſzem, rekélſzem*, Futur. *rechem.* Sage. *Mondom.* Synon. *Loquor; ajo; narro; verbum*, vel *verba facio; verba, ſermonem, orationem habeo, uſurpo, profero.* Dicere ad populum, *vel* apud populum, *vel* ad concionem, *vel* pro concione. *Nad pukom ſzloſno govorenye imati. Lyudſztou naredno pripovedati*, vulgo *prodekuvati.* Zum Volck eine rede halten, predigen. *Kôzségnek ſzolani, Prédikálni.* Dicere pro aliquo. *Kôga zagovarjati, Poleg kôga ſztáti.* Für einen fürſprechen, Einem beyſte-

Digitized by Google

beyſtehen. *Valaki mellett ſzólani, valaki mellett álni*, vagy *fogni*. Dicere contra, *vel* in aliquem. *Szuprot kojemu govoriti*. Wider einen reden. *Valaki ellen ſzólani*. 2. v. *Pronuncio N.1* Ita balbus, ut primam literam non poſſet dicere. 3. Dicere teſtimonium, *vel* pro teſtimonio. *h e.* teſtificari. *Poſzvedochiti*. Bezeugen. *Megbizonyitani*. 4. Alicui diem dicere. *Kôga za ſztanoviti dan na ſzud pozvati*. Einen auf gewiſſen tag vor gericht fordern. *Valakit bizonyos napra törvényre idézni*. Item: diem dicere. *Sztanoviti dan odluchiti*. Einen gewiſſen tag beſtimmen. *Bizonyos napat rendelni*. 5. Alicui Salutem dicere: v. in *Salus*. 6. Cauſam dicere: *h.e.* cauſam ſuam defendere. *Hinc*: Dicere juſſus cauſam. *Je-mu zapovedano, daſze bráni*. Es iſt ihm befohlen ſich zuvertheidigen. *Meg-vagyon parantſolva hogy oltalmazza magát*. 7. Dicere ſententiam, *vel* pro ſententia: *h.e.* de re aliqua judicium ſuum explicare: *item* judicare. *Szvoje ſztimanye na pervo dati*: item *Szuditi*. Seine meynung erklären: urtheilen, ein urtheil fällen. *Maga vélekedéjet elő adni: itélni*. 8. Jus dicere: *h.e.* juri dicundo præeſſe. *Pravicze deliti, pravde ſzuditi*, Metaph. *krajati*. Das recht ſprechen, ein urtheil eröffnen. *Törvényt oſztani*. Hoc proprium eſt majoribus magiſtratibus; inferiores enim judices non *jus dicunt*, ſed *judicant*. 9. Dicere leges victis. *h.e.* imperare victis. *Obladanem zapovedati*. Denen übervvundenen gebieten. *Meggyőzötteknek parantſolni*. 10. Ad voluntatem alicujus dicere. *Kômu po vólyi govoriti*: *Kômuſze prilizavati*. Einem nach ſeinem vvunſch reden, ſich ſchmeichlen. *Valakinek kivánságára ſzólni*: *Valakinek bizelkedni*. 11. Alicui multam dicere: *pro* indicere, imponere. *Kômu novchenu búntu poſztaviti, Kôga birſſaſiti*. Einem Straffgeld anlegen. *Valakit birságolni*. 12. Dicere Sacramento, *vel* Sacramentum. *Priſzécbi*. Schvvören. *Eskúdni*. 13. De ſcripto dicere. *Stati, cbteti*. Leſen. *Olvaſni*. 14. Omnem ſuam pecuniam doti dicere: *h. e.* addicere, in dotem promittere. 15. Conſulem dicere: *h.e.* creare, eligere. *Vara'koga poglavára izebrati, poſztaviti, vuchiniti*. Einen zum Burger-meiſter ervvählen, ſetzen, machen. *Valakit Polgár-meſterſégre válaſztani*. Dicere aliquem hæredem. *Kôga za odvetka poſztaviti, vzeti*. Einem zum erb einſetzen, annehmen. *Valakit örökôſſé tenni*. 16. Alicui nomen dicere: *pro* imponere. *Kômu ime dati*. Einem den namen geben. *Valakinek nevet adni*. Hactenus *Cic. Caſ Liv.* 17. Dicere repudium uxori. Tacit. *Z-ſenumſze razpitati: Senu od ſzebe odverchi, odtirati*. Seiner ehefrau einen ſcheide-brief geben: jene von ſich ſtoſſen, verjagen. *Feleſéget magától elűzni*. 18. Dic mihi Dameta cujum pecus. *Valuimi, ali povech Dameta, chije je ſivinche*. Bekenne mir, oder ſage, vvem gehöret das vieh. *Mondmeg Dameta píſztor, ki karma, marhája*. 19. Eſt locus, Hæſperiam Graii cognomine dicunt. *Je meſzto, koje Gerki Laſku, ali Latinzku zemlyu imenuju, zovu*. Es iſt ein ort, vvelches die Griechen das vvälliſche Land benennen. *Egy hely, melyet az Görögök olaſz-országnak nevezik*. 20. Aliquid dicere *pro* narrare. 21. Alicujus facta dicere: *pro* laudare, dicendo celebrare. *Kojega chine hvaliti, zvilſavati*. Eines ſeine thaten loben, rühmen, preiſen. *Valaki tſelekedetit dicsérni*. 22. Carmina dicere: *pro* canere. *Hinc*: Alternis dicetis, amant alterna Camænæ. *Premenczè popevali budete: kajti jednoga naproti drugomu popevajuchega rade chuju Pêok Boſicze*. Wechſelsvveiſe vverdet ſingen, dann einen um den andern ſehr vvohl anhören die Camænæ. *Egy-más után énekleni fogtok, mert egymás után énekl̃ket örömeſt halgatjak a' Kamene Iſten-Aſzſzonyok*. 23. Junoni Sacer dictus *h.e.* Junoni dicatus, conſecratus, oblatus, devotus. Hactenus *Virg.* 24. Cœnam dicere: *pro* imperare, de cœna convenire, ſe ad cœnam invitare. *Plaut.* 25 Alicui certos nummos dicere: *pro* promittere. *Kômu ſztanovite novcze obechati*. Einem ein gewiſſes geld verſprechen *Valakinek bizonyos pénzt igérni*. ita *Sallu*ſt, Dotem alicui dicere: *pro* promittere. *Terent.*

*Dicrõtum, ti, n. Cic. *Latinè* Biremis. *Ladja dva reda véſzel imajucha*. Ein Schiff, ſo zvvey reihen der rudern hat. *Két rend evezős hajó*.

Dictāmĕn, ĭnis, n. Hieron. *Povédanye, Napervo-dávanye, Napervo-datje, Náredba*. 2. Angeben, e. Vorgebung, Vorſchrifft. *Elő-adás, Elő-tétel*. Dictamen rectæ rationis.

*Dictāmus, i, m, & Dictāmum, *vel* Dictamnum, i, n. *Cic.* herba *Pulegio* ſimilis: cum mero decocta menſtruum promovet. *Plin.*

Dictātio, ōnis, f. Symmach. *Naruchanye, Nirechenye, V-pero-dávanye, Preſztanczè ſztejuch naperve - donaſſanye, Preſztatne*

Digitized by Google

povédanye, peregr. *Diktuvanye*. e. Angebung, das Angeben in die feder, das dictiren. *Leírásra való beszéllés, Diktálás*. Item v. *Praelectio*. 2. Legum dictatio: *Transl.* v. *Jussio, Praeceptio*.

Dictātŏr, ōris, m. Plaut. *Narechbitel, V-perodávavecz, Preszlatno-povédavecz, Narucbitel*. Der etvvas in die feder angiebt, r. Angeber. *Leírásra-valót beszéllő, Diktáló*. Item v. *Praelector*. 2. *Veliki Poglavicza, Szvojo-volyni Zapovédavecz, Szlobodno-volyni Oblaszlnik, Pravdo-krajach*. Der oberste Gevvaltshaber. *Leg főbb Parantsoló, Fejedelem, Tiszt viselő* Summus erat apud Romanos Magistratus, quo creato, cæteri, ut Consules, Prætores &c. suam amittebant potestatem. Vitæ, necisque jus habebat, sine provocat one. Ejus Imperium semestre tantùm esse voluerunt, ne in tyrannidem deflecteret, nisi gravissima Reip. necessitas, ob quam solam designari solebat, aliter exegisset. *Cic. aliique*.

Dictātōrĭus, a um. *Liv.* ad Dictatorem pertinens. *Veliko-oblaszlnichki*. dem obersten Gevvaltshaber gehörig. *Diktátorbоz való*.

Dictātrix, ĭcis, f. Plaut. *Narechbitelicza, V-per-dávavka, Naruchtelicza*. Die etvvas in die feder angiebt, e. Angeberin, Anvveiserin. *Elő beszéllőné, Rendelőné*. Item v. *Mandatrix, Imperatrix N.* 1.

Dictātum, i, n. *Horat.* v. *Praescriptum*.

Dictātūră, æ, f. *Cic.* Dictatoris dignitas. *Veliko Poglavnichtvo, Chaszlnichtvo, Zapovednichtvo, Szlobodno-volyno Oblaszlnichtvo*. s Ambt des obersten Gevvaltshabers. *Diktátori méltóság*.

Dictērĭum, ii, n. *Cic.* facetè, breviter, & acutè dictum. *Mudro-szalna réch, Ubod réchni, Bodliva réch, Upeknutje, Podbada, Spoticza*. ein kurtze Schertz-Rede, s. Stichel-Wort, e. Spott-Rede. *Trésa beszéd, Gúnyoló mondás*. Item v. *Salet*.

Dictĭo, ōnis, f. Cato. v. *Vox N* 2. *Vocabulum*. 2. v. *Pronunciatio*. Dictio sententiæ. *Cic.* 3. v. *Oratio N.* 1. & 2. ita *Id. Cic.* 4. v. *Oraculum N.* 1. Liv.

† Dictiōnārĭum ii, n. *Szlovnik*. s. Auffschlag-Buch. *Szókat s gla'ó könyv*. v. *Lexicon*.

Dictiōsus, a, um. Varr. v. *Dicax, Verbosus*.

Dictĭto, as, ātĕ, āvi, ātum, (Neut. *Freq.* à Dicto) Cic. *Gusztokrat velim, povédam, narúcham*. Offt sage, angebe. *Mondogalom, Beszéllgetem*. 2. v. *Pratendo N.* 2. Liv.

Dicto, ās, āvi, ātum. (Act. *Freq.* à Dico, is,) Cic. *Narécham*, ali *Narécbem*, Inf. *narechi*: *V-pero dájem, Preszlancze povédam*, peregr. *Diktujem*. langsam und deutlich Hersage, in die feder Angebe, Dictire. *Leírásra-valót beszéllek, Diktálok*. v. *Praelego N.* 1. Item *Narúcham*. Inf. *narúchati*. Angebe. *Reá-bizom*. v. *Praecipio N.* 2. 2. v. *Suggero N.* 1. & 2. Quintil.

Dictum, i, n. Cic. *Réch, Rechenye, Izreka*. s. Wort, r. Spruch. *Szó, Mondás*. 2. v. *Jussio, Mandatum*. Plaut. 3. Dicto audiens: *b. e.* Obediens. *Cic.*

Dictŭrĭo, is, īrĕ. (Neu. *Medit.*) Macrob. *Radbi govoritti Selim rechi; Hochemisze rechi*, ali *povedati*. Gern reden vvolte; Ich möchte gern sagen; Ich mache mich zu reden gefast. *Szólni kívánok, Bőnemesz beszéllek, mondáshoz készülök*.

*Dictyrtus, i, m. v. *Dromas*.

*Dĭdactrum, i, n. v. *Minerval*.

*Dĭdascăla, æ, f. v. *Doctrix, Eruditrix, Magistra*.

*Dĭdascălĭa *vi accentûs*, æ, f. Cæl. Ciceroni. v. *Eruditio, Doctrina*.

*Dĭdascălus, i, m. Cic. v. *Eruditor, Magister* primo loco.

*Dĭdascălus, a, um, & Dĭdascălĭcus, a, um. Auson. *Navuku szlisajuchi*. Zur lehre gehörig, dienlich. *Tanitásboz való*. Item v. *Magistralis*.

Dĭdo, ĭs, ĕrĕ, dĭdĭdi, dĭdĭtum (Act.) v. *Partior*. Munia didere. *Horat.* 2. Transl. v. *Divulgo*. Diditur--per agmina rumor. *Virg. 7. Æneid.*

Didūco, is, ĕrĕ, ūxi, ctum, (Act.) *Synon.* In diversas partes, & loca duco. *Na dvoje vlécbem; Szimtam natésem*, infin. *natészati, & nategnuti; Razvászam, razvászati* Verbum Frequentativum, Perfectum verò *razvoziti*. Von einander ziehe; Hin und her führe. *Kétfelé-vonszom, Széllyel vontatom*. Item v. *Distraho N.* 1. *Distendo, Extendo, Divido, Dirimo, Dilato, Recludo*. 2. *Metaph.* Animum in varia diducere. *Vezda ovo, vezda ono poboteti, pomiszliti, napervoszi vzeti, ou glavuszi zabiti*. balt dieses balt jenes fürnehmen. *most egyet, most mást magában feltenni*. Cic.

Diductĭo, ōnis, f. Senec. *Razvászanye, Razvozenye, Razproszlranenye*. e von einander Ziehung, hin und her Führung. *Kétfelé-vonás, Széllyel-vontatás*. v. *Distentio, Diremtio, Distractio N.* 1. *Divisio N.* 1. *Apertio*.

Dĭēcŭlă, æ, f. *Dimin.* à dies. Cic. *Danek, kratko vréme*. Kleiner tag, Kurtze zeit. *Napotska, Rővid időtske*.

Dĭērectă, & Dierectè. *Adv.* Plaut. *Syn.* In malam rem, in malam crucem, in perniciem.

Vu

Vu zalchasz, K-neszrechi, Na neszrechu, Na zlo, Na vesszalo. Zum unglück, Zum hencken. *Gonoszra, Veszedelembe, Akasztó-fára.* Abin' hinc dierectè. *Idi odavle, daszе obészisi. Odbajaj od svud k-neszrechi, na visilo &c.* Gehe hin Zum hencken. Gehe zum tunder. *Eredj fára- való. Eredj veszel.*

Dĭērecto, *Adv.* Liv. v. *Dierecta.*

Dĭērectus, a, um. *quasi* subdio, *vel* die, *vel* in diem erectus. *Syn.* In crucem actus. Plaut. *Obészien, Na Krist pribit.* Am lichten galgen gehenckt. *Fel-akasztott, Kereszтre-feszíttetett.*

Diēs, diēi, (*apud Virg.* dĭi, & diē) m. *vel* f. *in plurali verò duntaxat* m. Cic. *Dan, den.* r. Tag. *Nap.* 2. v. *Lux N.* 1. Nube diem obtendere. *b. e.* lucem diei. *Tacit.* 3. v. *Vita N.* 1. Ovid. *Hinc* Obire diem, &c. v. in *Obeo.* 4. Multo die: *b. e.* die magna ex parte acto, alto sole. *Cæs.* 5. De die *b. e.* Interdiu. *Catul.* 6. In diem, *vel* In dies *Od dneva do dneva.* Von tag zu tag. *Naprúl náprа.* Cic. 7 Dies, noctésque *pro* Assiduè &c. *Cic.* v. in *Nox.* 8. *Ablat.* Die, & Diu: *Hinc* diu noctúque: *pro* Assiduè, semper, &c. *Sallust.* v. in *Noctu.* 9 Die oculata emere. *Za gotove novsze kúpiti.* Um baares geld kauffen. *Készpínzen venni.* Emere aliquid die cœca. *Kaj na veru vzeti, kupiti.* Etwas auff borg nehmen, kauffen. *Valamit hitelben vásárolni.* Plaut. 10. Die quinti. Die septimi. Die crastini: *pro* Die quinto, septimo, crastino, &c. *Liv. Plaut.*

Diēs Dŏmĭnĭcus, *vel* Dŏmĭnĭcă. *Syn.* Dies Sōlis. *Nedelya.* r. Sonntag. *Vasár-nap.*

Dies Lūnæ, *al.* Fĕrĭa Sĕcundă. *Pondelyak, Pondelyek.* r. Montag. *Hétfő.*

Dies Martis, *al.* Feria tertia. *Tork, Torak.* r. Erchtag. *oder* Dienstag. *Kedd.*

Dies Mercŭrĭi, *al.* Feria quarta. *Szréda*, r. Mittwoch. *Szerda.*

Dies Jŏvis, *al.* Feria quinta. *Chetertek, Chetvertak.* r. Pfingstag. Doñers-tag. *Csütörtök*

Dies Vĕnĕris, *al.* Feria Sexta. *Pétek.* r. Freytag. *Péntek.*

Dies Sabbăti, *al.* Dies Sāturni. *Szobota, Szubota.* r. Sambstag. Sonn-Abend. *Szombat.*

Diescit, ēbat, *Imp* Tertul. *Denisze, Dan posztáje, Szombuje.* Es taget. *Megvirrad, Virrad.*

Diespĭter, ĭtris, m Horat. *Jupitera-pridavek.* r. Zunahm Jovis *Jupiter neve.*

Diēterĭs, ĭdis, f. v. *Biennium.*

Diētim, Adv *Na-dan.* Täglich. *Naponként.* Item v. *De die*, & *In diem* in *Dies N.* 5. & 6.

Diffămātio, ōnis, f. JCt. *Hudan glasz, Zlogласzenye, Oszmradyenye, Pochernenye, Dobroga imena jemanye.* c. Verleumdung, Verkleinerung. *Meg gyalázás.*

Diffāmo, as, āvi, ātum, (Act.) Apul. v. *Defamo N.* 1. *Infamo.* 2. in bonam partem v. *Dido N.* 2. Auguſt.

Differens, entis, *om.* Cic. v. *Dissimilis, discordis.*

Differentĕr, *Adv.* Solin. v. *Dissimiliter.*

Differentĭă, æ, f. Cic. *Razlichnoszt, Razluka. Neszklad.* r. Unterschied. *Különbség* v. *Discrepantia, Disconvenientia, Dissimilitudo, Discordia.*

Differītās, ātis, f. *Obsol.* Lucr. v. *Differentia.*

Differo, ers, distŭli, dilātum, (Act. anom.) Cic. *Odlúchim.* Aufschiebe. *Halasztom.* v. *Prorogo.* 2. Propriè *Synon.* in diversa fero. *Raznászam.* Zertrage. *Kétfelé hozom.* v. *Dissipo N.* 1. *Distrabo. N.* 1. *Secerno.* ita *Plaut.* 3. *Transl.* Doloribus differor: *b. e.* crucior, scindor. *Terent.* 4. Aliquem dictis differre: *b. e.* maledictis incessere. *Plaut.* Et *absolutè* Aliquem differre: *pro* lacessere, proscindere, irritare. *Terent.* 5. Rumores differre: *pro* divulgare, disseminare, spargere. *Id.* Aliquem rumoribus differre *pro* diffamare. *Tacit.* 6. Est verbum Neut. *Razluchujemsze, Razluchamsze* Unterschieden vverde. *Különbözök.* v. *Discrepo N.* 2. *Discordo.* Quid res cum re differat. Hôc res à re differt. Multum inter hanc, & illam rem differt: *pro* distat, intercedit, magna differentia est, &c. *Cic.*

Differtus, a, um, *Tacit.* v. *Fartus, Refertus.*

Diffessĭo, ōnis, f. JCt. à Diffiteor. *Zatajenye.* c. Abläugnung. *Eltagadás.* v. *Injiciatio.*

Diffĭbŭlo, as, āvi, ātum. (Act.) Stat. *Odkapcsujem, Odkapcham, Odkopcsujem.* die hätftlein auflöse, aufschnalle. *Kikapcsolom, kinyitom.*

Difficĭlĕ, *Adv.* Cic. *Teszko Múchno.* Schvvärlich, Mühsam. *Nehezen.*

Difficĭlis, *com.* le, *n.* Cic, *Teszek Múchni, Nelehkek.* Schvver, Mühselig. *Nehéz.* 2 Transl. ad personā v. *Morosus.* Senes moderati, nec difficiles, &c. *Id. de Sen.*

Difficilĭtĕr. *Adv.* Cic. v. *Difficile.*

Difficultās, ātis, f. Cic. *Syn.* Arduitas, Labor, Negotium. Adversitas, Angustia. *Teszkócha, Múchnoszt, Tegotta, Mukka, Trúd* c. Schvverigkeit. *Nehézség* Si hoc susceperis negotii, multum difficultatis experieris, multum laboris habebis: *Phræ.* Si hoc sumis, magnus in te labor, grave in te onus incumbet; multùm molestiæ sustinebis, &c. 2 v. *Inopia.* Annonæ difficultas. *Id. pro Domo.*

Difficultĕr. *Adv.* Cic. v. *Difficile.*

Digitized by Google

Diffidentĕr, *Adv.* Cic. *Neuffano, Neuzdáno.* Miſträulich. *Félelmeſſen, Bizodalmatlanúl.*

Diffidentĭa, æ, f. Cic. *Neuffanozt, Neuffanye, Neuzdanſztvo, Neuzdanye.* c. Miſträuigkeit. *Bizodalmatlanság.*

Diffĭdo ĭs, ĕrĕ, diffĭſus ſum, (ap. *Quint.* diffĭdi) diffĭſum. (Neut.) *Neuffamſze, Neuzdamſze, Neverujemſze.* Miſtraue, übel traue. *Nem bízom.* Alicui diffidere. Diffiſus ingenio. *Cic.*

Diffĭndo, ĭs, ĕrĕ, diffĭdi, diffiſſum, (Act.) Cic. *Razkalujem*, Inf. *razkoliti*: *Na-dvoje czépam ſzéchem, kálam.* Zerſpalte, Zerſtücke. *Megbaſitom.*

Diffingo, ĭs, &c. (Act.) Horat. v. *Deſtruo, Corrumpo N. 1.* Item v. *Reformo.*

Diffĭnĭo, ĭs, īrĕ, &c. v. *Definio.*

Diffĭtĕŏr, ĕrĭs, ĕri, (Dep.) Cic. v. *Nego N. 1.*

Diffĭo, ās, āvi, ātum, (Act.) Plaut. *Syn.* Flatu proſterno, diſſipo, diſpergo. *Odpubávam, Razpubávam* Freq. *Razpubujem, razpubáti*: *Razpubnujem, razpubnuti*, Perfect. Wegblaſe, zerblaſe. *Elfúvom.* Transl. v. *Annihilo, Deſtruo.*

Diffluo, ĭs, ĕrĕ, ūxi, ūxum, *Ant.* fluctum, & flūtum, (Neu.) Lucr. *Szim-tam czurìm, Raztakamſze, Razbajamſze, Razpuzivamſze: Razmácheuſze, Mokrinu puſztyam* ali *pijem*, peregr. *Diſtujem.* Zerrinne, Zerflieſſe. *Elfolyok, El ágazok.* 2 Metaph. v. *Redundo N. 1.* Luxuriâ diffluere. *Vunaſzladnoſzti y obilju plavati, bluditi.* Schvvelgen, In allen Wollüſten ſich herum vveltzen. *Gyönörüségben úſzni, merülni.* Otio diffluere, *pro* tabeſcere, conſumi. *Cic.*

Diffringo, ĭs, ĕrĕ, &c, *Plaut.* v. *Defringo.*

Diffŭgĭo, ĭs, &c. (Neu.) v. *Defugio, Fugio N. 1. 2.* (Act.) Transl. v. *Vito.* Aliquid diffugere *Cic.* 3. v. *Renuo.* Non diffŭgio. *Var.* Alii leg. *Defugio*

Diffŭgĭum, ii, n. Tacit. *Odbeg, Razbeg, Razbéſanye.* c. Ausflucht. *Valahová-ſzaladás, ſzéllyel-futás.*

Diffulmĭno, ās, āvi, ātum, (Act.) Sil. *Syn.* Fulmine diſiicio. *Raztrezkávam.* Zerſtrale. *Menyköd közel elhányom.*

Diffundo, ĭs, ĕrĕ, ūdi, ūſum, (Act.) Cic. *Razlévam.* Hin *und* her gieſſe. *Széllyel-öntözöm.* Item v. *Dilato, Diſpergo, Diſſipo.* 2. Transl. Animum diffundere: *pro* exhilarare: *Ovid.*

Diffŭsē, *Adv.* Cic. v. *Diſperſè, fuſè, latè, ſparſim*

Diffŭsĭlĭs, le, Lucr. *Razlevlio, Razſtirliv.* Zergieſslich, leicht ausbreitend. *Kiſzéleſíthető.* Item v. *Fuſilis.*

Diffŭſĭo, ōnis, f. Sen. *Razlévanye.* c. Zergieſſung. *Széllyel-öntözés.* v. *Diſperſio, Prolatatio. N. 1.*

Diffŭſus, a, um, *Part.* & *Adj.* Cic. *Razlean, Razſzipan, Razſtiren.* Hin- *und* her-gegoſſen, Zerſtreuet, Ausgebreitet, *Széllyel-öntött. kiterjedt, kiſzéleſítetett.* v. *Diſpeſſus*, Syn. *Diſperſus, Fuſus, Copioſus, Latus, Amplus. 2. Transl.* Homo diffuſus: *h. e.* exhilaratus. *Ovid.*

Dīgĕrĭēs, ēi, f. *Macrob.* v. *Digeſtio N. 2.*

Dīgĕro, ĭs, ĕrĕ, eſſi, eſtum, (Act.) Cic. *Syn.* Confuſa diſpono. v. *Ordino N. 1. Diſpono, Diſtinguo N. 1. 2.* v. *Dilucido N. 2. Declaro N. 1.* Virg. 3. v. *Differo N 1. Diſſipo N. 1.* Plin. 4. idem ac *Senſim conſumo.* Lucan. Hinc 5. *Prebavlyam.* Verdaue. *Meg-emésztem.* v. *Concoquo 1mo loco.* Gic. 6. Alicujus mandata digerere: *h. e.* ordine exequi. *Id.*

Dīgeſtĭbĭlĭs, le, Cœl. Aurel. *Prebavliv, Probavni.* Verdaulich. *Meg-emésztheto.*

Dīgeſtĭm, *Adv.* Prud. v. *Diſpoſitè, Ordinatè.*

Dīgeſtĭo, ōnis, f. Celſ. *Prebavlyenye, Prebávenye.* c. Dauung, Verdauung. *Meg-emésztés. 2.* v. *Diſpoſitio, Ordinatio N. 1. Diſtributio.* ita *Vellej.* Et *Cic. Philip. 5. c. 7.* ubi tamen alii aliter legunt.

Dīgeſtĭvus, a, um, *Macer.* &

Dīgeſtōrĭus, a, um, Plin. *Prebavlyajuchi, k-prebavlyenyu haſznujuchi.* Zum verdauen dienlich. *Megemésztéshez ſegitö.*

Dīgeſtum, i, n. Tertull. *Redo-ſzloſno Piſzmo.* Ordentlich-eingerichtete Schrifft. *Jórendre vett irás. 2.* Digeſtă, ōrum, n. *plur.* JCt. *Knige redo-ſzloſnih rimzkih pravìcz, y ſzúdov.* Die Bücher des zuſammen getragenen römiſchen Rechts. *Római Törvény-Könyvek.* v. *Pandecta.*

Dīgeſtus, ûs, m. Stat. v. *Digeſtio N. 2.*

Dīgĭtālĕ, is, n. Varr. *Naperſztnyak, Naperſznyak.* r. Fingerhut, Fingerling. *Gyűszü.* Item 2. v. *Cbirotheca.*

Dīgĭtālĭs, lĕ, Plin. *Perſztni: za perſzt debel.* Eines fingers dick. *Egy újnyi vaſtag.*

Dīgĭtātus, a, um, Plin. *Perſzte imajuchi.* Finger habend. *újas, a' minek úja vagyon.*

Dīgĭtellus, i, m. *Dimin.* Plin. &

Dīgĭtŭlus, i, m. Terent. *Perſztecz.* s. Fingerlein. *újatska.*

Dīgĭtŭs, i, m. Cic. *Perſzt.* r. Finger. *úi.* Imus Digitus Veneri ſacer, dicitur *Pollex.* 2dus Marti, v. *Salutaris N. 2.* 3tius Saturno ſacer, *Medius* dictus. *Szredniy perſzt.* r. Mittel-finger. *Közepső új.* 4tus Soli ſacer, *annularis* nominatus. *Perſzt perſzteni.* r. Ring-finger, Gold-finger. *Gyürüs új.* 5tus Mercurio ſacer, *auricularis* dictus. *Mali perſztecz.* r. kleinſte Finger.

Digitized by Google

get. *Kis új.* 2. Digitus *medius* dicitur *infamis*. Hinc: medium digitum alicui ostendere. Mart. & Juven. *Iz kôgaſze oſzmehavati*, y *kôga oſztamotiti, obſtaniti*. Einen auslachen, und beſchimpffen. *Valakit kinevetni, tſúfolni*. 3. Monſtrari digito dicitur, qui aliqua in re *inſignis eſt*. Totum muneris eſt tui, quòd Monſtror digito prætereuntium. *Hor. l. 4. od. 3. v. 22.* 4. Digito cœlum attingere. *Cic. Att. l. 2. ep. 1.* Eſt ſummè beatum ſe putare, & velut Diis proximum.

Digládior, āris, āri, ātus ſum. (Dep.) Cic. *Kémſze ſzéchem, z-palaſſom harczujem, na majdanu* ali *drugde ſze bijem*. peregr. *Febtamſze*. Fechte, ſtreite. *Kardoskodom, Hárártoskodom, Valakivel Vagdalkozok*. 2. Transl. *Karomſze, pregovarjam, z-rechmi ſzécbem*. Zancke, ſtreite mit Worten, vviderſtrebe. *Pörülök, ſzóval oeſzekedek*.

Dignanter, *Adv.* Vopis. *Doſztojno*. Würdigſich. *Illendoktpen*.

Dignātio, ōnis. f. Liv. *Doſztojanye, doſztojnoſzt*. c. Würdigung. *Illendőség*.

Dignĭtas, atis, f. Cic. *Vrednoſzt, doſztojnoſzt*, 2. *Chaſzt*. c. Würde, Ehre, Hocheit. *Illendő betűlet, méltóſág*.

Dignor, āris, āri, atus ſum, (Depon.) Cic. *Doſztojamſze, kôga vrednoga derſzim*. Würdige, vvürdig achte. *Méltó vagyok, méltónak, érdemeſnek tartom*. 2. Sumitur *Paſſivè*. Homo ex eo numero hominum, qui apud nos hoc nomine dignantur. *Cic.* in œcon.

Dignoſco, is, ere, ōvi, ōtum, (Act.) Plin. *Razpoznávam*. Von einem anderen kenne. *Egyet mástól el-ismérem*.

Dignus, a, um, Cic. *Vréden, doſztojen*. Würdig. *Méltó*.

Digrĕdior, ĕris, ĕdi, eſſus ſum, (Depon.) Cic. *Odhagyam, odhajam, na ſztran idem, odſztupujem*. Weggehe, abvveiche. *Elmégyek, eltérek*.

Digreſſio, onis, f. *Cic.* Digreſſus, ūs, m. Quint. *Odſztuplenye, odhajanye, na ſztran idenye*. Das Weggehen, c. Abvveichung. *Eltérés, elmenetel*.

Dijūdicātio, onis, f. Cic. *Razſzugyenye, Razmetanye, Szamom po ſzamom ſzudenye, Oſztro y marlivo ſzudno razſuchenye*. Das Urtheylen mit Unterſcheydung, c. Entſcheydung. *Meg-itélés*.

Dijūdico, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Razſzúgyújem, Razlúcheno ſzúdim*. Urtheyle mit Unterſcheydung. *Meg-itélem*. 2. V. *Decerno*. Cic. 3. V. *Diſcerno*. Vera & falſa dijudicare. *Cic.*

Dijŭgo, as, are, *Arnob.* Vide *Dejugo*.

Dijungo, is, ĕre, Arnob. *vide Dejungo*.

Dilābor, ĕris, ābi, apſus ſum, (Depon.) Liv. *Razpadamſze*. 2. *Dole-opadam*, 3. *Skomcze beſim*, 4. *Odbegávam, pobegávam*, 5. *Odhajam, prehajam, Razhajamſze*, 6. *Neſztajem*. Von *oder* aus einander falle, vveglauffe, von einander gehe, vergehe. *Szétlyel-húllok, le-eſſem, elmulom, titkon-futok, el-oſzlok, elenyészek*. In agros dilabi, Liv. *Na polye editi, preiti, pobechi*. Sich in die Felder verlauffen. *Mezőre menni, futni*. Dilabi corpore. *Razpadatiſze*. Von einander fallen. *Teſtben ſzétlyel hullani*. Sunt dilapſi per agros. *Jeſzuſze po polyu y nyivah raviſzli*. Sie ſeynd in die Acker von einander vveg geloffen. *Eloſzlottak ſzétlyel a' mezőn*. &c.

Dilăcĕrātio, onis, f. V. *Laceratio*.

Dilăcĕro, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. Vide *Delacero*. 2. Transl. pro *Conſumo, Dilapido, Diſperdo*. Cic.

Dilancĭnātus, a, um. Prud. *Veſz razſzecben, Razdrapan, Razdert, Zmerczvarjen*. Zerfetzt, Zerriſſen. *Egészlen elvágatott, ſzaggattatott*.

Dilănio, as, are, avi, atum. [Act.] Ovid. *Razmeſzarim, Razſzekávam, Nafalate ſzéchem, draplyem, réſzem, Derem, Mercztárim*. Zerfleiſche, zerſtücke, zerreiſſe, zerfetze, zerhacke. *El-kontzolom*.

Dilăpido, as, are, avi, atum. [Act.] Cato. Vide Delapido.

Dilapsio, onis, f. Auguſt. *Razpadanye*. 2. *Neſztajenye*. 3. Verfall. 2. Zernichtung. 3. *Eloſzlás*. 2. *Enyészés*.

Dilargior, iris, īri, ītus ſum. (deponens) Cic. *Ozem, onem, ſzim, y tam dajem, obilno delim, Povſzud darujem*. Hin und vvider gebe, reichlich austheile, verſchäncke. *Eloſztogatom, Bőven-oſztom*.

Dilātio, onis, f. Cic. *Odolachenye, odtezanye*. 2. Auffſchub, Aufzug. *Elhalaſztás*.

Dilāto, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Razproſztranyujem, raſſirujem*. Ausbreite, Erweitere. *Kiſzélesztem*.

Dilātor, oris, m. (à differo.) Hor. *Odolachávecz, odtezávecz, nadalye oſztavlyávecz*. 2. Auffſchüber, Aufzieher. *Halaſztó, halogató*.

Dilāudo, as, are, avi, atum. (Act.) Plin. *Krúto, jako, verlo hvalim*. Sehr lobe. *Igen dicsérem*.

Dĭlĭgenter, *Adv.* Cic. *Marſkvo, pomnivo.* Fleiſſig, Embſig. *Szorgalmatoſan. Phraſ.* Diligenter etiam atque etiam facere aliquid. Diligenter literis dat operam: accuratiſſimâ diligentiâ, mirâ accuratione, ſedulò, quàm diligentiſſimè, ſummâ curâ ſtudióque, toto animo, perſtudiosè, ſummâ induſtriâ, toto pectore, impensè admodùm, impensâ operâ, curiosè atque contentè, contentione maximâ literas perſequitur.

Dĭlĭgentĭa, æ, f. Cic. *Marlivoſzt, pomnivoſzt.* r. Fleiſs, e. Embſigkeit. *Szorgalmatoſság. Phraſ:* Summâ diligentiâ rem tuam curabo, omni meâ curâ, operâ, vigiliis, omni ſedulitate, omni non modò contentione, ſed etiam dimicatione in rebus tuis elaborabo. Res tuas ſummâ curâ complectar: enitar, contendam, omnem operam adhibebo, incumbam in tuam cauſam totâ induſtriâ: operæ ſtudiique plurimum in tuis rebus pono, conſumo. Curam rerum tuarum ſuſcipiam: operam ſummam, nervos omnes & induſtriam afferam. Ardore quodam & ſtudiô incitatô tua procurabo. Summâ ope nitar, animum intendam, adjungam ut tibi bene ſit.

Dĭlĭgo, is, ere, exi, ectum. [Act.] Ovid. *Lyubim, rad imam, miluiem.* Liebe. *Szeretem.*

Dĭlōrĭco, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Razoklopim, Razpanczerim, Oklope, Panczer razveſujem, odveſujem, razrezávam.* Zerſchrentze, den Panzier aufleſe, entbinde abſchneide. *Lepántzérozom: A' Pántzért meg-oldozom.*

Dĭlūcĕo, es, ere, uxi, [Neu.] Liv. *Raſzvetlujem, ſzvétlim.* Scheine, hell leichte. *Kivilágoſodom, Virradok.*

Dĭlūcĕſco, is, ere, uxi, (Inchoat.) Cic. *Raſzvitamſze, Pochinyam ſzvétiti.* Anfange zu leichten, tagen. *Meg-kezdek virradni, világoskodni.*

Dĭlūcĭdē, *Adv.* Cic. *Szvetlo.* Klar, hell. *Világoſan, Nyilván.*

Dĭlūcĭdo, as, are, avi, atum. (Act.) Auct. ad Her. *Raſzvétlujem.* 2. *Lepſſe y razumneje napervo dajem.* 1. Erläutere, 2. Erkläre. *Meg-világoſztom.* 2. *Meg-magyarázom.*

Dĭlūcŭlō, *Adv.* Cic. *Vu pervom ſzvitu, oſzvitanyu, V-zorju, Pred dnevom, Pervo neg zorja púcbi.* Angehends Tags. In dem erſten anfangendem Licht, am Morgen Früh. *Virradáskor.*

Dĭlūcŭlo, as, are, (Neu.) Aul. Gell. *Pricbinyam ſzvetiti, Denitiſze.* Tage, Anfange Licht zu vverden. *Megvirradok, világoſodok.*

Dĭlūcŭlum, li, n. Cic. *Oſzvetnenye, Juterno ſzvitanye, oſzvitanye, pervi ſzvit, ſzvanutie* Der anbrechende Tag, des Liechts Anfang. *Elsô világ, Virradás.*

Dĭlūdĭa, ōrum, n. *plur.* Horat. *Preſztajenye od igre.* e. Unterlaſſung *oder* Ablaſſung von dem Spielen. *Játéktól meg-ſzünés.*

Dĭlŭo, is, ere, ĭlŭi, ūtum. (Act.) Cic. 1. *Popiram, opiram, oplabnujem, Razpiram,* 2. *Vodum,* &c. *Meſſam.* 3. *Razlaſem, Razlolnachujem, Razlágam.* 4. *Ochiſchamſze, obranyujemſze od tuche,* &c. Ausvvaſche, abvvaſche. 2. mit Waſſer, &c. miſche. 3. Auslege. 4. Ablehne, ausrede. *Meg-moſom, Oblitem.* 2. *Vizel egyvelitem, kevérem.* 3. *Meg-magyarázom.* 4. *Magamat oltalmazom, Vétekbôl ki-tiſztitom.* Cui tu lacte favos, & miti dilue Baccho. *Virg.* 4. Georg. *Tipchèl ſzvetje dole vderi, z-mlekom z-mieſſaj, z-vinom zperi.* Dem du die Bienen-Häuslein mit Milch und linden Wein ausſchvvimme. *Kinek te téjjel és édes borral a' lépes-mézet elegyítſed.*

Dĭlūtum, ti, n. Plin. *Zmétſzan Napitek.* Vermiſchter Tranck. *Ôſzvé kevert ital.* Abſinthii dilutum. Plin. *Pelinek vino.* r. Wermuth-Wein. *Ürmes-bor.* Vinum dilutum, &c.

Dĭlŭvĭes, ēi, f. *Horat.* Dĭlŭvĭo, ōnis, f. *Cenſorin.* Dĭlŭvĭum, ii, n. Lucret. *Potop, Potoplenye, Vodo-topje, Potopje, Vodo-top.* r. Waſſer-Fluſs, e. Uberſchvvemung. *Vizôzôn, ôzôn-viz.*

Dĭlŭvĭo, as, are, avi, atum. (Act.) Lucret. *Potaplyam.* Uberſchvvemme. *Elárasztom, Viz-zel béborítom.*

Dīmăchæ, ārum, m. *plur.* (*vel* Dimachi) Curt. *Konyaniki, koj na konyeh, y peſſicze vojuju.* peregr. *Dragonari.* Reither, die zu Pferd, und Fuſs dienen, Dragoner. *Katonák mint lovon, mint gyalog vitézkedôk; Drágonaſak.*

Dīmădĕo, es, ēre, ădŭi. (Neu.) *Lucret.* Vide *Demadeo.*

Dīmensĭo, onis, f. Cic. *Razmerenye, Merenye, Mera.* e. Ausmeſſung, Ermeſſung, Abmeſſung. *Megmérés.*

Dīmētĭor, īris, īri, enſus ſum. (Depon.) Cic. *Razmeriam, Razmerujem, Merim.* Abmeſſe, Meſſe. *Meg-mérem.*

Dīmētītus, a, um. Cic. *Razmerên, z meren, od meren.* Abgemeſſen. *Meg-méretett.*

Dīmētor, aris, ari, atus ſum. (depon.) Cic. *idem ac* Dimetior. Vide *Dimetior.*

Dīmĭcātĭo, onis, f. Liv. *Boj, Vojuvanye.* r. Streit, e. Schlacht. *Vivás, Hartzolás.*

Bijem-

Dimico, as, are, āvi, & ŭi, atum, (Neu.) Liv. *Bijemſze, pobiamſze z-kém.* Streite, ſchlage, treffe, kämpfe. *Vtook, hartzolok.*

Dimidiātim, *Adv.* Plaut. *Na-pòl.* Halb, zur Helffte. *Felenként.*

Dimidio, as, are, avi, atum, JCt. (Act.) *Razdeàjam, prepolovim, na-pol delim, dajem, rèſem,* &c. Halbiere. *Félre-oſztom.*

Dimidium, ii, n. Cic. *Polovicza, Pòl.* r. Halbe Theil, die Helffte. *Fele.*

Dimidius, a, um, Cic. *Napolni, polni, pòl.* Halb. *Fél.*

Diminuo, is, ere, īnŭi, ūtum, (Act.) Cic. *Pomenyſſujem, pomenyſſávam, pomanyim, na menye-chinim.* Mindere, verringere. *Megkisebbittem.*

Diminūtio, onis, f. Cic. *Pomenyſſanye, Pomenyenye.* e. Minderung, Verkleinerung. *Kiſebbités.*

Dimiſſio, onis, f. Cic. *Odpuſchenye, odpoſlanye, razpoſilyanye, razpuſchenye.* e. Entlaſſung, Verſchickung. *Elbotsátás.*

Dimiſſōrius, a, um, JCt. *Odpuſchajuchi, dopuſthajuchi.* Erlaubend, vvegſchickend. *Elbotsátó, küldö, Meg-engedö.*

Dimitīgo, as, are, avi, atum, (Neu. *alia* Act.) Vid. Demitigo.

Dimitto, is, ĕre, īſi, iſſum, (Act.) Cic. 1. *Odpuſchám, razpuſchám,* 2. *Razpoſilyam,* 3. *Dole puſcham.* 4. *Oſztavlyam, puſcham.* 1. Hinlaſſe, entlaſſe. 2. Wegſchicke, verſchicke. 3. Herablaſſe. 4. Verlaſſe. 1. *El-botsátom, El-ereſztem.* 2. *Elküldöm, Elküldözöm.* 3. *Le-ereſztem.* 4. *El-hagyom.* Per litora certos dimittere, Virg. l. 1. Æneid. *Nékoje po morſzkemi bregi razpuſztiti.* Etliche an das Meer-Geſtadt verſchicken. *Némellyeket az tengeri partokon el-botsátani.* In partes omnes dimittere. Sallust: *Na vſze ſztrane razpoſilati.* In alle Orthen verſchicken. *Mindenfelé el-ereſzteni, küldeni.* Arbor folia dimittit, Plin. *Drevo liſztje puſcha.* Der Baum läſt die Blätter herab fallen. *Hullatja-el leveleit a' fa.* Dimitto te diſcedens, Lact. *Oſztavlyam te odhabajuchi.* Verlaſſe dich vvegghend. *Elbadlak Elmenödén.*

Dimŏvĕo, es, ēre, ōvi, ōtum, (Act.) Cic. *Vugiblyem, na ſztran ſztavim, odpoſztavlyam,* odmekávam. Verrucke, vvegthue, vvegraume, vvegſetze. *Kimozdítom.*

Dinōſco, is, ere. *Perr.* Vide *Dignoſco.*

Dinūmĕrātio, onis, f. Cic. *Razbrojenye, prebrojenye.* e. Abzehlung. *Meg-ſzámlálás, elvetés.*

Dinūmĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. Vide. *Numero.* Synon. *Supputo, per numeros recenſeo, colligo, metior.*

Diŏbŏlāris, is, *com.* re, n. Plaut. *Dva bicha vréden.* Zvvey Heller vverth. *Két fillérest.*

Diŏbŏlum, li, n. Diŏbŏlus, li, m. *Dva bicha.* Zvvey Heller, r. Zvveyer. *Két fillér, bets.*

Diŏdōtus, ti, m. *Ciceronis* Præceptor, Philoſophus Stoicus.

Diœcēsānus, ni, m. *Biskup.* r. Biſchoff. *Püſpök.*

Diœcēsānus, a, um. k-*Biskupti ſzpadajuchi, biskupſzki.* Zum Biſsthum gehörig, Biſchöfflich. *Püſpökség-béli.*

Diœcēſis, (Diōcēſis) is, f. *Biskupſza, ladanye Biskupſzko.* s. Biſsthum, s. Gebieth eines Biſchoffs. *Püſpökség.* 2. Vid. *Poſſeſſio, Adminiſtratio.*

Diœcētes, is, m. Cic. *Dvorſzki.* r. Vervvalter. *Tiſztartó.* 2. Vid. *Parochus.*

Diōrўx, (Diōrīx) rўgis, f. Pomp. *Jarek; (graba) na polye iz potoka velikoga izpelyan.* r. Waſſer-Graben, auf die Wieſen von einem Fluſs ausgeführt. *Tſorgo patakotska, mely az nagy vizből az mezőre kibotsátatott, ereſztettett.*

Diphthĕra, æ, f. Gal, 1. *Kóſa koze Amalthea zvane, koja je Jupitera na gori* Ida z-ſzvojem mlekom branila, *po nyê pak ſzmerti na ſzpomenek je nyé koſu za papèr vzel, y na nyoj zapiſzaval vſza, y buduche chine chlovechanſzke,* 2. *Koſub, koſna halya.* Das Fell der Geiſs *Amalthex*, vvelche den Jupiter auf dem Berg Ida, mit Milch ernehret, nach dem dieſe geſtorben, hat er zum Andencken, ihr Fell ſtatt einen Papier gebraucht, vvorinnen hat er aller Menſchen Thun, und Laſſen aufgeſchrieben. 2. s. Leder, e. Galler, r. Leder-Rock, Leder-Beltz. *Amalthea ketkének a' bőre, melly az Jupiter iſtent az* Ida *hegyén magateji vel táplálta: az ő halála után pedig az ő bőrét papiros nak vette, és rajta az emberi tselekedeteket föl-irta,* 2. *Pásztori gubát küdmön.* Unde *proverbio factus eſt locus*: Diphteram inſpicere. *id eſt*: Antiquiora diphterâ loqui, &c.

Diphthĕrĭa, æ, f. Cic. *Pargamèn.* s. Pergament. *Pargaména.*

Diplōis, ĭdis, f. *Podſztavlyena oprava.* Ein doppeltes Kleyd. *Toldott öltözet.*

Diplōma, ătis, n. Cic. *Liſzt pápin,* ali *Ceſzarov odpert, y podpechaten, mocb kakvu,* ali *zapoved zaderſzavajuchi.* Des Pabſten,

Digitized by Google

oder des Kayſer Gevvalts-Brieff. c. Bul. s. Patent. *Petsétes Pápái vagy Tsúszári levél.*

Dipnŏlŏgĭa, æ, f. Cæl. Rhod. *Razgovor od vecherjeh.* c. Red und Diſcours von Abend-Mahlzeiten. *Vatsorákról - való beszélgetés.*

Dipondĭum, ii, n. Cic. *Dva funta, dvoj-liternik.* Zvvey Pfund. *Két font.*

Dipsăcum, i, n. & Dipsăcus, ci, m. Plin. *Chesliligovina, veliki na kraju oster* vulgò *spichasti strichek.* c. Kanden geſpitzter Düſtel. *Hegyes bogáts kóro.*

Dipsas, ădis, f. Luc. *Kacha lyuta, od koje vgriznyen zarad velike sztraßno segye mora poginuti.* Eine Schlange, von vvelcher gebiſſen, von lauter Durſt muſs verderben. *Mérges kigyó, mely ha valakit meg harap, annak a' nagy szomjúságtúl megkell halni.*

Dīræ, ārum, f. *plur. Boszicze Preklinyanya, Kletve, Boszicze Jáda, lyutoszti, szerde.* 2. *Kletva.* c. Furien, Flucht-Zorn-Göttinnen, 2. c. Fluchung. *Átkozódásnak Istennyi, 2. Átkozódás.*

Dīrectè *Adv.* & Dīrectŏ, Cic. *Ravno, Zraven, Vraven.* Gerad, ſchnur-ſtracks. *Egyenesen, egy átaljában.*

Dīrectĭo, onis, f. *Quint.* Dīrectūra, æ, f. *Vitr.* Dīrectōrĭum, rii, n. JCt. *Ravnanye.* c. Richtung. *Igazgatás.*

Dīrector, ōris, m, JCt. *Raunitel.* r. Regierer. *Igazgató.*

Dīrectum, ti, n. JCt. *Pravo, dobro, ravno, pravota.* Recht, gleich. *Egyenes, igyenes.*

Dīremtĭo, onis, f. Cic. *Razterganye, Raztavlenye.* c. Abſonderung, Entſcheydung, Trennung. *Elrontás, választás, szagatás.*

Dīreptĭo, onis, *Apul.* Dīreptus, ûs, m. ſpart. *Razjagmenye, Razgrablenye.* c. Ausblünderung. *Ragadozás.*

Dīreptor, ōris, m. Cic. *Razgrabitel, Razjagmitel.* r. Blinder, Veryvüſter. *Ragadozó.*

Dīrĭbĕo, es, ere, Plin. Vide *Distribuo.*

Dīrĭbĭtio, onis, f. Gic. Vide *distributio.*

Dīrĭbĭtor, oris, m. Gic. Vide *Distributor.*

Dīrĭbĭtōrĭum, rii, n. Plin. *Meszto, gdesze Vojniki pregledaju, imenom zovu, plachaju.* r. Muſter-Platz, da man die Soldaten muſtert und bezahlet. *Mustráló hely, hol a' katonákat mustráljják.*

Dīrĭgĕo, es, ere, ĭgŭi, (Neu.) Cic. *Okrepnuiem, zmerzavamsze, osztudenim.* Zerfriere. *Elbúlók, Meg-fagyok, Meg-gömbörödöm.*

Dīrĭgo, is, ĕre, exi, ectum, (Act.) Quint. *Ravnam,* Ordnung mache, ordere. *Igazgatom, Igazítom.*

Dīrĭmo, is, ĕre, ēmi, emptum. (Act.) *Synon.* Dīvĭdo, Sēpăro, Diſträho, Dīrĭbĕo. Gic. *Raztavlyam, Razasztavlyam, Raztergávam, Razluchuiem.* Entſcheide, zertheile, trenne, abſöndere. *Elrontom, Elválasztom.*

Dīrĭpĭo, is, ĕre, rĭpŭi, reptum. (Act.) Gic. *Razjagnuiem, Razgrabuiem, szilom-jemlyem, Raznassam.* Wegreiſſe, mit Gevvalt nehme. *Elragadozom.*

Dīrĭtas, ātis, f. Cic. *Jadovitoszt, Okrutnoszt, Prelyutoszt.* c. Grauſamkeit. *Kegyetlenség. Szörnyűség.*

Dīrumpo, is, ĕre, ūpi, uptum. (Act.) Cic. *Raztergávam, Razbiam, szilom-terem, Pottram.* Zerreiſſe, zerbreche, zertrenne. *Elszakasztom, Rontom, Hasítom.*

Dīruncĭno, as, are, avi, atum. (Act.) Plaut. *Razkalúiem, kálam, Razpiluiem.* Zerſpalte, zerhacke, zerſäge. *Meg-hasítom, Elfürészelem.*

Dīrŭo, is, ĕre, ŭi, ŭtum, (Act.) Ovid. *Synon.* Everto, Dējĭcĭo, Deſtruo. *Podíram, o-díram, razdíram, razvályam, poruſſuiem, o-ruſſuiem, Rusim, dole-opadam.* Einreiſſe, niederbreche, niederfalle, niedervverffe. *Lerontom, El-rontom.*

Dīruptĭo, ōnis, f. Senec. *Razterganye, razpuczanye, zruſſenye, poderenye.* c. Zerreiſſung, Niederbrechung. *Elrontás, Le-rontás.*

Dīrus, a, um, Svet. *Comp.* Dīrĭor, Cic. *Superl.* Dīrĭſsĭmus Gic. *Prelyút, Nemil, Prejadovit, Preſztraſſen.* Grauſam, gräulich, vvild, ſchröcklich. *Kegyetlen, szörnyű.*

Dīs, *Præpoſitio inſeparabilis*, ſignificat ſeparationem, perinde ac *Di.*

Dīs, ītis, m. *Virg.* Nom. prop. Plutonis. *Poglavar Peklenyszki.* r. Oberer der Höllen. *Pokolbéli fejedelem.*

Dīs, m. Dĭtis. f. Dĭtĕ n. Gic. *Syncopatum ex* Dives, Vid. *Dives.*

Diſcalcĕo, as, are, avi, atum, (Act.) Svet. *Izzúvam, szúzvam.* Die Schuh aus oder abziehe. *A' Sarut le-vonom, levetem.*

Discăvĕo, es, ēre, cāvi, cautum, & cātum, (Neu.) Plin. *Jakoszi pazim, jakosze chúvam, bábam.* Mich ſehr hüte. *Eltávoztatom, óvom, Megóvom magamat.*

Diſcēdo, is, ere, essi, essum, (Neu.) Gic. *Odhajam, odbagyam.* Weggehe, davon vveiche, abſcheide, abtrette. *Elmegyek.* 2. Transl. V. *Desino, Deficio.* A conſtantia, fide diſcedere.

Diſcen-

Diſcentiâ, æ, f. Tertull. *Vuchenye*. c. Erlernung. *Tanúlás*.

Diſceptātio, ōnis, f. Cic. *Pregovarjanye*, *Czarganye*, *Poſzvagyuvanye*. r. Streit, Zanck, c. Strittigkeit. *Vetekedés*, *Perlés*.

Diſceptātor, oris, m, Cic. *Razluchitel*, *razmeritel*, *pomeritel*, *ſtudecz med pregovarjavczi*, *czarganczi*, *y ſzvadlyivczi*. Ein Schiedmann, Abſonderer, vvillkührlicher Richter der beyde Partheyen, Friedmacher. *Máſok perit megitélő Biró*, *Engeſztelő*, *Enyhítő*, *békeséget tsinálo*.

Diſceptātrix, icis, f. Cic. *Szudinya*, *Razluchitelicza*, *Pomeritelicza med Czarganczi*, *Szvadlyivczi*. c. Entſcheiderin deren ſtreitenden Partheyen. *Ittlő Aſszony*, *Enyhítőne*.

Diſcepto, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Pregovarjamſze*, *Czargamſze*, *Szvadyamſze*, *Karamſze*. Diſputiere, zancke, ſtreitte. *Vetekedem*, *Hartzolódom valakivel*.

Diſcerniculum, i, n. Aul. Gell. 1. *Razlog*, *Razluchenye*. r. Unterſchied. *Kűlőnbőzés*. 2. *Izbiranye*, *zebranye*. c. Auſervvählung. *Elválaſztás*. 3. *Raſzudyenye*. c. Beurtheilung. *Elitélés*. 4. *Laſzjaigla*, *z-kűmſze laſzi razbiraju*. c. Haar-Nadel, r. Pfriem damit mann die Haar Scheitel macht. *Hajválaſzto*.

Diſcerno, is, ĕre, ēvi, ētum. (Act.) Cic. *Synon.* Sēpăro, Dijūdico, Diſtinguo, Diſpĭcio. 1. *Razluchujem*. 2. *Raſzugyujem*. 3. *Izbíram*, 4. *Previgyam*. 5. *propriè*: *Razlucheno*, *ebiſztovidim*. 1. Unterſcheide. 2. Beurtheile. 3. Auſervvähle. 4. Durchſchaue. 5. Hell und klar ſehe. 1. *Kűlőmberezem*. 2. *élitélem*. 3. *Válaſztom*. 4. *Tiſztán nézek*. 5. *által-látom*. Diſcernere litem. Virg. *Raſzuditi praudu*, ali *karku* y *Czarganye*. Unterſcheiden das Recht *oder* den Zancken. *A' perlekedéſt végtépen eligazitani*. 6. Cribro diſcernere. *Obcbiniti*. Reitern. *Meg-roſtálni*.

Diſcerpo, is, ĕre, erpſi, erptum. (Act.) Cic. *Razbeſzávam*, *raztergávam*, *Nafalate tergam*, *cbéſſem*. Zerreiſe, zertheile. *Elſzaggatom*.

Diſceſſio, ōnis, f. & Diſceſſus, ûs, m. Cic. *Odbajanye*, *odbod*, *odidenye*, *odſſaſztje*. Das vveg gehen, c. Wegziehung, Abvveichung. *Elmenés*, *Eltávozás*.

Diſcidium, ii, n. Cic. *Razrez*, *Razpor*, *razparanye*, *razrezanye*, *razkalanye*. 2. *Nejedinoszt*. c. Zertrennung, Spaltung, r. Zvvieſpalt, das Scheiden. 2. die Uneinigkeit. 1. 1. *Elmetzés Haſitás*. 2. *Viſzſza-vonás*.

Diſcindo, is, ĕre, ĭdi, iſſum. (Act.) Cic. *Razrezávam*, *razreſujem*. Zerſchneide. *Elmerſzem*, *elvágom*, *elmetélem*. 2. Transl. V. *Dirimo*, *Diſtolво*. Amicitiæ tales diſcindendæ. *Cic.*

Diſcingo, is, ere, inxi, inctum. (Act.) Mart. *Od* ali *Razpaſſujem*. Aufgürte. *övet elöldok*. 2. Transl. V. *Confuto*. Diſcinxit ratione dolos. *Sil. l. 7.*

Diſcĭplīna, æ, f. *Red*, *Navuk*, *V-redu-derſzanye*, *Sztrâb*, 2. *Kaſtiga*. c. Zucht, Unterwveiſung, 2. c. Straff. *Tudomány*, *Rendtartás*, 2. *Meg-feddés*. Diſciplinam facere: *Phras.* Pænæ nomine ſe acerrimè verberare, voluntariam de ſe pœnam verberibus ſumere. Voluntariâ verberatione corpus coërcere, ſe flagellis cædere, flagris, verberibus in ſuum corpus animadvertere. Flagris ſe multare, ad domandum corpus verberum adhíbere diſciplinam, de ſe ſupplicium non leve voluntariâ diverberatione ſumere. Voluntariâ ſui afflictatione Divinæ juſtitiæ, ſeveritati prævertere.

Diſcĭpŭla, æ, f. Quint. *Vuchenicza*. c. Lehr-Magd. *Tanúló Leány*.

Diſcĭpŭlātus, ús, m. Tertull. *Vuchenichtvo Vuchenichki ſztalu*. Der Lehr-Jungen Stand. *Tanúlók állapotja*.

Diſcĭpŭlus, li, m, Cic. *Vuchenik*. r. Lehr-Knab, Lehr-jung. *Tanitvány*.

Diſclūdo, is, ĕre, ūſi, ūſum, (Act.) Jul. Cæſ. *Zoſzeb-zapiram*, 2. *Razluchám*, 3. *Iztirávam*, *Pretirávam*, 4. *Odpiram*. 1. Von einander verſperre, 2. Scheide, abſondere, 3. Wegtreibe, austreibe, 4. Aufſchlieſſe, aufmache. 1. *Kűlőn rekeſztem*, 2. *Felbontom*, 3. *Kiűzom*, 4. *Felnyitom*.

Diſclūſio, ōnis, f. Apul. 1. *Zoſzeb zapiranye*. Eines von einem anderen Verſperrung. *Kűlőn rekeſztés*, 2. *Razluchenye*. c. Abſonderung, Scheidung. *Felbontás*, 3. *Iztiranye*. c. Aus *oder* Wegtreibung. *Ki űzés*, 4. *Odpiranye*. c. Aufmachung, Aufſchlieſſung, *Felnyitás*.

Diſco, is, ĕre, dĭdĭci (Neu.) Cic. *Vuchimſze*. Lerne. *Tanúlok*. 2. Vera dicere didici, pro *ſolitus ſum* Plaut.

Diſcōbīno, as, are, avi, atum, (Act.) Var. V. *Sautio*.

Diſcŏlor, ōris, *om*. Horat. 1. *Vſzakojaſtske Boje*, peregr. *Farbe*. 2. *Neſzpodoben*, *nejednak*, *neprilichen*, *drugo-lits*. Von mancherley

cherley Farben, 2. Ungleich, mancherley. *Kűlőmb-kűlőmb-ſzinű, feſtékű, Tarka barka*, 2. *Kűlőmbőző*.

Diſcŏlōrĭus, a, um, Petron. *Idem.*

Diſcondŭco, is, ĕre, uxi, uctum, (Act.) Plant. *Nebaſznim, Skodim.* Schade, bin ſchädlich. *ártalomra vagyok.*

Diſconvĕnĭentĭa, æ, f. Tertull. *Nezſzloſnoſzt, Nezpodoba, Neprikladnoſzt.* e. Ungleichheit. *Nem egyezés.*

Diſconvĕnĭo, is, īre, ēni, entum, (Neu.) Horat. *Nepogagyamſze, nezſzlagamſze, zloſze pogagyam.* Ich mich nicht ſchicke, bin nicht gut miteinander, übel überein komme. *Nem egyezek.*

Diſcŏŏpĕrĭo, is, īre, ĕrŭi, ertum, (Act.) Hieron. *Odkrivam, razkrivam.* Entdecke, Decke abthue. *Felfődőm, kinyitom.*

Diſcŏquo, is, ĕre, ōxi, octum, (Act.) Plin. *Prekubávam.* Verkoche. *Meg-főzőm.*

Diſcordĭa, æ, f. *Cic.* Diſcordĭtas, atis, f. Non. *Nezſzloſnoſzt, nezſzlaganye.* 1. Zwvietracht. *Háborgás, viſzſza vonás.*

Diſcordĭālis, is, *com.* e. n. Plin. *Nezſzloſtiv, nezſzloſen, nemiren, ſzvadliv.* Unruhig, zänckiſch. *Háborgó, viſzſza-vonó.*

Diſcordis, ordis, *com.* corde, n. *Pompej.* Diſcors, ordis, *om.* Liv. *Nezſzkladen, nezſzloſen.* Uneinig, zvveyträchtig. *Háborgó, viſzſza-vonó.*

Diſcordo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Nezſzlaſemſze, nezſzlaſem, nezſzlogam, nezſzkladamſze.* Übel zuſammen ſtimme, bin zvviſtig. *Háborgok, nemegyezek, viſzſza-vonok.*

Diſcrĕpantĭa, æ, f. *Cic.* Diſcrĕpātio, onis, f. Liv. *Nezſzloſnoſt, Nezſzkladnoſt, Nezſzlaga.* e. Zvveyträchtigkeit, Uneinigkeit, *Kűlőmbőzés.*

Diſcrĕpo, as, are, ĕpŭi, (avi,) ĭtum, (*Derivata* tamen *a* Servant, ut: Diſcrepatio.) Cic. 1. *Razpuczamſze, nejednak glaſz dajem,* 2. *Razluchamſze, nezſzlagamſze.* Zerklinge, zerkrache, 2. Bin uneinig, nicht übereinkomme. 1. *Meg-baſadok,* 2. *Kűlőmbőzők.*

Diſcrētē, *Adv. Cic.* Diſcrētim, *Adv.* Varro *Z-razlogom, razluchno, razloſno, razredno, razborno, rezebrano, razborito.* Unterſcheidentlich, abſonderlich, mit Unterſchied. *Elválaſztva, kűlőmbözve,*

Diſcrētĭo, onis, f. Colum. *Razlog, Razbor, Razluchenye, Razloſenye, Razredenye, Razebranye.* e. Unterſcheidung, Abſonderung. *Megválaſztás, Kűlőmbözés.*

Diſcrētīvus, a, um, Priſc. *Szpametno-rázlachlyud, Prikladno razluchujuchi.* Weislich, klug unterſchiedent. *Okos adakozó.*

Diſcrētus, a, um, Plin. *Razborit, Razloſyiv, Rázloſen, Razborni.* Beſcheiden, manierlich, vernünfftig. *Kűlőmbőző, El-válaſztott.*

Diſcrīmen, ĭnis, n. Cic. *Rázlog, Razluchenye, Razluka.* 1. Unterſchied, e. Abſonderung. *Kűlőmbség, Elválaſztás,* 2. *Pogibel.* e. Gefahr. *Veſzedelem.* Diſcrimen capitis. Cic. *Glavna y ſitka pogibel.* e. Leibs und Lebens-Gefahr. *Fej és élet veſzedelem.* In ſummo diſcrimine eſſe. *Cæſ.* 6. bell. Gall. *Vu naj vekſſoj biti pogibeli.* In der gröſten Gefahr ſeyn. *Nagy veſzedelemben lenni.* Per tot diſcrimina rerum, tendimus in Latium. *Virg.* l. 1. *Cheſa tulike pogibeli, y z-tulikum teskóchum iti kanimo vu diáchku (Latinſzku) zemlyu.* Durch ſo viel Gefahren, und Schvverigkeiten vvir vornehmen in das Lateiner-Land zu gehen. *Olly veſzedelmek által igyekezűnk az Deák tartományban.* 2. *Boj máli, Jágma.* Kleiner Streit. *Kis barsz.* Tentare diſcrimen, Curt. *Máli boj kuſſati.* Ein kleines Treffen vvagen, verſuchen. *Kitſiny veſzedelemben forogni.* 4. *Dvojnoſzt, Dvojna, Dvojenye.* 1. Zvveiffel. *Kételkedés.* In diſcrimen venire. Curt. *Vu dvojnoſzt doji, dvoiti.* In Zvveiffel kommen, zvveiffelen. *Kétségben eſni.* 5. *Terkócha.* e. Schvverigkeit. *Nehézség.* Magno diſcrimine agere, Cic. *Z-velikum teskóchum kaj chiniti.* Mit harter Mühe thuen. *Nagy dologal valamit tſinálni.* 6. Pro *diviſione capillorum, quæ fit diſcerniculo.* Hæc morſu numeroſi dentis eburno multifidum diſcrimen arat. *hoc eſt* capillos pectit. *Claud.* de nup. Hon. v. 103.

Diſcrīmĭnāle, is, n. Vide *Diſcerniculum.*

Diſcrīmĭnātim, *Adv.* Varro, *Razluchno, z-razluchenyem, razloſno.* Unterſchiedentlich, mit Underſcheid. *Megválaſztva.*

Diſcrīmĭnātio, ōnis, f. Diomed. *Razbeſzrazuye, razluchenye.* e. Unterſcheidung. *Elválaſztás, kűlőmbözés.*

Diſcrīmĭnātor, oris, m. Apul. *Razbeſzravecz. Razluchitel.* 2. *Szudecz, Dopitavecz.* Der etvvas unterſcheidet. 2. r. Richter. *Elválaſztó.* 2. *Biró.*

Diſcrīmĭno, as, are, avi, atum. (Act.) Lucret. *Razbeſzrávam, Razluchujem.* 2. *Razbiram.* Entſcheide, unterſcheide, 2. Auservvähle. 1. *Kűlőmbözem.* 2. *Elválaſztom.*

Diſcrŭcĭātus, us, m. Prud. *Razmúchenye, Traplyenye.*

Digitized by Google

plyenye, *Muka*. Das Peinigen, e. Marter. *Kin*, *tinrás*.

Diſcrŭcio, as, are, avi, atum. (Activum.) Svet. *Jako mučebim, ſztraſſno-trapim*. Sehr plage, peinige. *Igen kinzom*.

Diſcrŭcior, aris, ari, atus ſum. (Paſſivum) Cic. *Sztraſſnoſze mučhim, Jakoſze trapim*. Sehr geplaget, gepeiniget, geqvälet vverde. *Igen kinlóttattom*.

Diſcŭbĭtus, ûs, m. Val. Max. *Zoſzeb-leganye*, *Poleganye*. 2. *Priſzedanye*, *Poſzedanye*. Das abſonderlich ligen. 2. Das zuſitzen, das Tafel-halten. *Kŭlŏn-ſzĕdés*. 2. *Leŏllés*.

Diſcŭbo, as, are, ŭbui, ĭtum. [Neu.] Cic. *Szpatſzam*. Mich ſchlaffen lege. *Lefekŭſzŏm*, *alunni megyek*.

Diſcumbo, is, ĕre, ŭbŭi, ĭtum. (Neu.) Cic. *K-tomu ſzedam*, *k-ſztolu poſzedam*, *priſzedam*. Zu Tiſch ſitze. *Aſztalhoz-ŭlŏk*. 2. pro *cubitum eo*. Diſcubitum noctu ut imus, eccc, &c.

Diſcŭnĕātus, a, um. Plin. *Razgovozden*, *Razgovorgyen*, *Razkalan*. Mit Keilen von einander geſpaltet. *Ékkel elhaſogatott*.

Diſcŭpĭo, is, ĕre, īvi, ītum. (Act.) Plaut. *Jakoſzelim*. Sehr und hefftig begehre, und vvünſche. *Igen kívánom*.

Diſcurro, is, ĕre, Diſcurri, urſum. [Neu.] Virg. 1. propriè. *Szim y tam derchim*, *techem*; *Zderkavamſze*, *Razderkavam*. Hin und vvieder lauffe. *Ide s-tova futok*. 2. Metaph. *Szpominamſze*, *Razgovarjamſze*. Geſprach halte, Diſcurire. *Beſzéllek*, *Beſzélgetek*.

Diſcurſātio, onis, & **Diſcurſĭtātio**, onis, f. Senec. *Szim y tam derkanye*, *zderkavanye*, *Poderkavanye*, *Razderkavanye*, *Rarteka-nye*. Das herum Lauffen, das hin und her Lauffen. *Alá s-fel járás*, *futás*.

Diſcurſo, as, are, avi, atum. (frequent.) Quint. *Guſztokrat ſzim y tamſze zderkavam*, *Razderkavam*. Offt hin und her lauffe. *Alá s-fel járok*, *futok*.

Diſcurſus, ûs, m. Jul. Cæſ. 1. *Razgovor*. 2. Geſprách. *Beſzélgetés*. 2. vid. *Diſcurſatio*.

Diſcus, ci, m. Cic. *Sirovka zdela*. 2. *Kŏſſara* ali *rogoſar*, *o-kémſze ſzĕſzti noſzi*. 3. *Globus* ali *okrúglo iz ſzelena*, ali *olová* ali *iz kamena negda za igru vuchinyen*, y *za borenye*, *kóga ki je vísſe*, ali *dálye bitil*, *bilje obladavecz*. ità Statius. 2. *Tanyèr*. ſic Horat. 1. Eine vverte Schüſſel 2. r. Speiſs korb. 3. Ein Kugel aus Eyſen, Stein &c. 4. Teller. *Szélestál*. 2. *Szatyor*, vagy *kósár mellyben az étek hordoztattik*. 3. *Vas*, *vagy más fèle golobis*, *mellyet ha ki tovább* vagy *magaſſabban hajt győzedelmes*. 4. *Tányir*. Malunt diſcum, quam Philoſophum audire. Cic.

Od tanyerov ino ſganczev,
Raſſi chuju nekí lyudi;
Nego réchi mudroznanczev,
Kaj chu réchi? *ſztramje budi*.
Seind viell, die mehr begehren
Schüſſel, Täller an der Wand,
Alſs Gelehrten ihre Lehren.
Was zu ſagen? Pfui und Schand!
Tányérokat nyalogatni,
Kedvesb némellyeknek,
Hogy ſem bóltsóket halgatni,
De ez nagy tuſſ mind ezeknek.

5. Eſt *quadrata Tabula* horologii Solaris, in qua umbræ horas indicantes conſpiciuntur. *Vitruv. l. 9. c. 9.*

Diſcuſſĭo, onis, f. Firm. *Raztepanye*, *pretepanye*, *raztreſzenye*, *rarbienye*. 2. *V-pameti razmiſlyavanye kakvoga dugovanya*. e. Zerſchlagung, 2. e. Erwegung, Ergründung einer Sache. *Elválaſztás*, *rázás*. 2. *Elmèli viſgálás*.

Diſcuſſor, oris, m. Macrob. *Izpitavecz*, *Iſzkavavecz*, *ſzpitavavecz*, *pregledavecz*. Erforſcher, der fleiſſig nachſuchet, nach forſchet. *Kérdezőskedő*, *viſgálló*.

Diſcŭtĭo, is, ere, uſſi, uſſum. (Act.) Cic. *Z-treſzavam*, *raztreſzavam*, *raztéplyem*, *preteplyem*, *razmetavam*. 2. *Pretirujem*, *raztiravam*. 3. *Izpitávam*, *iziſkavam*, *ſzpitavam*, *pregledam*. 4. *V-pameti dugovanye kakvo marlivo razmiſlyávam*. Erſchüttere, zerſchüttere, zerſchmettere. 2. Vertreibe, verjage. 3. Erforſche. 4. Fleiſſig etvvas betrachte. bedencke. 1. *Lerázom*, 2. *elűzőm*, *kergetem*, 3. *Kérdezőskedem*, 4. *elmével-viſgálok*. Diſcutere arborem, Liv. *Drevo ztreſzti*. Den Baum erſchütteren. *A'fát lerázni*. Diſcuſsâ ebrietate, Curt. *Porasztiranomu pianſztvu*. Nach dem der Rauſch vertrieben iſt. *Midőn elmult az részegség*. De crimine diſcutere reum. *Krivoga izpitavati*. Aus einem Beklagten erforſchen. *Vétkeſt kérdezni*.

Diſertè *Adv.* Cic. *Razborno*, *naredno*, *z-lépemi réchmi*. Beredſam, mit zierlichen Worten. *ékeſen*, *magyarán*.

Diſertĭo, onis, f. Feſt. (*legitur* & Diſortio, onis, f.) *Raztavlyanye*, *razdelenye*; e. Trennung, Entſcheidung. *Elválaſztás*, *ſzétledés*.

Diſertus, a, um. Cic. *Dobro-govorlyio*, *razbo-*

ren, lepo-rechlivo. Wohl beredt, der zierlich redet. *Ékesen-szóló.* Compar. *Disertior.* Disertior Socrates. *Cic.*

Disglūtīno, as, are, avi, atum. (Act.) Mantuan. *Odkelujem, kelje raztaplyam, Razkelujem,* Metaph. *Razluchujem.* Den Leim aufthue. *Elenyvezem.* 2. Transl. V. *Separo.* Hos, nulla disglutinat factio. Mantuan. *Ove, chinenye nikakvonemore razluchiti.* Diese kan keine Sach oder That entscheiden. *Ezeket semmi dolog elnem választhattya.*

Disjectĭo, onis, f. & Disjectus, ûs, m. Lucret. *Razbitanye, Razmetanye, Razverszenye Razbaczanye, Razbitavanye, Razmetavanye,* Raztepenye. e. Zervverffung, Zerstreuung. *Széllyel bányás, vetés.*

Disjĭcio, is, ĕre, jēci, jectum. (Act.) *Tacit* Disjecto, as, are, (frequentat.) Lucret. *Razbitávam, razmécsem, razmetam, razmetávam, razverszujem, razbaczujem, razbitujem, razteplyem, raszteptávam, szim y tam bitam.* Zervverffe, zerstreue, hin und vvider vverffe, von einander vverffe. *Elbányom, idé' szétova bányom.* 2. Transl. V. *Dirimo.* Liv.

Disjŭgātus, a, um. Arnob. *Odjarmlyen, odpreszen, odjarmen, odjarma puszthen, razpuszthen.* Von Joch ausgelassen, getrennt. *Igából kiboszátott.*

Disjunctĭo, onis, f. Cic. *Razluchenye, razdruszenye.* e. Absönderung, von einander Sönderung. *Elválasztás, szétlyedés.*

Disjungo, is, ere, unxi, unctum. (Act.) Cic. *Razluchujem, razdelyujem, razdruszujem, raszravlyam.* Absönderen, von einander thue, underscheide, von einander setze. *Elválasztom, elszéledek.*

Dispālo, as, are, avi, atum. (Act.) Non. V. *Separo.* 2. Apud alios est *Neutrum* & Dispālor, aris, atus sum (*Deponens*) Svetonius. *Razderkavamsze, szim tam techem, vu zmutnyi bludim, neznam kam bezim.* Hin und her schvveiffe, umstreiffe, unvvisend lauffe, fliehe. *Idé' szétova szétledek, bódúlok.* Milites dispalati, Corn. Nep. *Vojniki szim y tam restecheni, razdvojeni, razjedinyeni.* Herum streichende Soldaten. *Idé' szétová szedélgő, és bódult katonák.*

Dispando, is, ĕre, andi, ansum. (Act.) Svet. *Razpreszirati, raszirujem, raszravam.* Ausbreite, aus einander spanne. *Kiterjeszlem, elterjtem.*

Dispar, ăris, *ome.* Liv. *Nepodoben, nepar, nejednak, neprilichen.* Ungleich. *Egyenetlen, nembaszonló.*

Dispārĕo, es, ere, ārŭi, ĭtum. [Neut.] *Nefutzjeme.* Verschvvinde. *Elenyészek, elveszek.*

Dispărilis, is, *come.* le, n. Cic. Vid. *Dispar.*

Dispărilĭtas, atis, f. Aul. Gell. *Nejednakost, nepodobnoszt.* e. Ungleichheit. *Egyenetlenség, nem egyenlőség.*

Dispărilĭter, *Adv.* Varro. *Nejednako, nepodobno, neparno, na drugi nachin.* Ungleich, auf andere Weise. *Egyenetlenül.*

Dispăro, as, are, avi, atum. [Act.] Aul. Gell. *Razluchávam.* Absöndere. *Elválasztom.*

Dispărābilis, is, *come.* le, n. Tertul. Vide *Divisibilis.*

Dispartĭo, is, ire, īvi, itum. (Neu.) Cic. Dispertĭor, īris, īri, ītus sum. (Deponens) *Tacit.* Dispertĭo, is, ire, ivi, itum. (Neu.) Dispertĭor, iris, iri, itus sum. [depon.] *Razdelyujem, na sztrane delim, vszakomu szvoj dél dajem.* Zertheile, ein jeden sein Theil gebe. *Elosztom, elosztogatom.*

Dispecto, as, are, avi, atum. (Freqv.) Cic. *Guszto krat y marlivo razglédam, pregledávam.* Offt besehe, beschaue, eigentlich betrachte. *Gyakran jól megválaszlom, megszemlélem, visgálom.*

Dispectus, ûs, m. *Senec.* Dispectio, onis, f. Apul. *Rázgled, marlivo razgledanye, previdyenye, pregledávanye.* Das vvohl besehen, beschauen. *Jól megnézés.*

Dispello, is, ĕre, ŭli, ulsum (Act.) Cic. *Razganyam, Raztirávam, Pretirávam.* Zertheile, vertreibe. *Széllyel-űzöm, elverem, kergetem.*

Dispendĭōsus, a, um. Colum. *Jako-troszlyiv.* 2. *Skodlyiv.* Sehr ausgeblich, verzehrlich. 2. Schädlich. *Igen költő, beában veszlegető.* 2. *Káros.*

Dispendĭum, ii, n. Claud. 1. *Velik potrossek, raztrossek,* 2. *Kvár, skoda.* 3. *Zabod, obhajanye.* Schvväre Unkosten, Ausgabe. 2. r. Verlust, r. Schaden. 3. r. Umvveg, Umgang. 1. *Költség, baában veszlegetés.* 2. *Kár.* 3. *Környűl menés.*

Dispendo, is, ere, endi, ensum. (Act.) Colum. *Kőga vu poszlu zadersávam.* 2. *Trossim, razdajem.* 3. *Razprestiram, raszirujem.* Einen aufhalte. 2. Verzehre, austheile. 3. Ausstrecke, ausbreite. Költők, 1. *Valakit dolgában tartóztatok.* 2. *Kiterjeszlem.*

Dispenno, is, ere, (Act.) Plaut. *idem quod* distendo, Expando.

† Dispensa, æ, f. *Potrossenye, potrossek, raztrossek,* 2. *Komora y zabranba jesztvina.* Un-

Hako-

Digitized by Google

koſten. 2. e. Speiſs-Kammer. 1. *Kőltség*, 2. *Eledelek kamarája*.

Diſpensātĭo, onis, f. Gic. *Raunanye, Naregyenye, Naredenye, Preſzkerbenye*. 2. Et vulgò *Razdelenye, Razdavanye, Razdatje*. 3. *Dopuſcbenye*. e. Vervvaltung. 2. e. Austheilung. 3. e. Begnädigung, Zulaſſung. *Sáſárkodás, Sáſártág*. 2. *Eloſztás*. 3. *Engedelmeſség, ſzabadítás*.

Diſpensātor, oris, m. Plin. *Kupecz, y zaſztol preſzkerbitel, razdelitel domacbech dugovany k-bráni potrebneb*. 1. Einkauffer, Austheiler der Nahrungs Sachen. *Aſztalboz valókat vévő, ſzerző, konybára kiadó, oſztogató* vulgò *Sáſar*. 2. Sumitur pro eo, qui gratiam & privilegium exemptionis confert.

Diſpenſo, as, are, avi, atum. (Act. *Frequ.* à diſpendo *minus uſitato*.) Senec. 1. *Odpuſcham, dopuſcham*, 2. *Naregyujem, redim*, 3. *Preſzkerbujem*. 4. *Razdelyujem, delim, razdajem*. Erlaubnuſs ertheile, zulaſſe. 2. Verordne. 3. Verſorge. 4. Austheile. 1. *Meg-engedem*. 2. *Elrendelem*. 3. *Szerzek*. 4. *Eloſztom, kiadom*.

Diſperditĭo, onis, f. Cic. *Razgublenye, Pogublenye, Pokvarenye*. e. Verderbnuſs, Verderbung. *Elveſztés, veſzedelem, Puſztítás*.

Diſperdo, is, ere, erdĭdi, ĭtum, (Act.) Cic. *Razgublyávam, Pogublyávam, zgublyávam*, 2. *Z-kanczam, na nikaj mecbem, razmécbem*. Verliehre. 2. Verderbe, zu nichte mache. 1. *Elbullatom*, 2. *elveſztegetem, Tékozlom, Puſztítom*.

Diſpĕrĕo, is, ire, īvi, & ĭi, (Neu.) Terent. *Na nikaj idem, Ginem*. Verderbe, zu nichte vverde. *Elooſzek, veſzek, ſúllyedek*.

Diſpergo, is, ere, erſi, erſum (Act.) Cic. *Razteplyem, raſzipujem, raſzipávam*. 2. *Razskropujem ſtrom skropim*. Zerſtreue. 2. Zergieſſe, hin und vvider gieſſe. *Elbintem, ſzéleſztem*. 2. *Szétlyel öntözöm*.

Diſpersè *Adv. Cic.* Diſperſim, *Adv.* Varro, *Raſztepeno, raſzipano, razskroplyeno*. Zerſtreuet, zerſtreilich, zergieſſentlich. *Elſzéleſztve, Hintve, Hányva, öntve*.

Diſperſĭo, ōnis, f. & Diſperſus, ûs, m. Cic. *Razteplenye, raſzipanye*. 2. *Razskroplenye*. 3. *Razbod, ratidenye*. e. Zerſtreung. 2. e. Hin und vvider beſprengung. 3. e. Von einander Gehung, zertheilung. 1. *Elbullás, Elbintés*. 2. *El öntözés*. 3. *Széllyedés*.

Diſpertĭo, is, īre, Cic. Vide Diſpartio.

Diſpeſco, is, ĕre, eſcŭi, ĭtum, (Neu.) Feſt. *Izpaſzujem, dopaſzujem, paſzti-preſztajem, od paſzenya benyam, od paſſe tiram*. Von der Weide führe, vvegtreibe, zu vveiden aufhöre. *A'legeltetéſt elhagyom, a'legeltetésből ſzéllyel ûzöm*. 2. V. *Separo, divido*.

Diſpeſſus, a, um, Plaut. *Razſiren, razpreztert, pretegnyen*. Ausgeſtreckt. *Kiterjeſztett*.

Diſpĕx, ĭcis, *om.* Minut. Vide *Providus*.

Diſpĭcĭentĭa, æ, f. Vide *Circumſpectio, Providentia*.

Diſpĭcĭo, is, ere, exi, ectum, (Act.) Cic. *Marlyivo razglédam, preglédam*. Wohl beſehe, mich vorſehe. *Jól meg-ſzemlélem*.

Diſplĭcĕo, es, ēre, ĭcŭi, ĭcĭtum, (Neu.) Gic. *Nemamſze rad, nedopadamſze*, 2. *Saloſztimſze, kajamſze, odurjavam*. Misfalle, 2. Es reuet mich, haſſe. *Nem tetſzem*, 2. *Szomorkodom, Gyűlölöm*.

Diſplĭcentĭa, æ, f. *Senec.* Diſplĭcīna, æ, f. Plaut. *Nedopadanye*, 2. *omraſenye, odurenye*. Das Miſsfallen, 2. Das Haſſen. *Nem tetſzés*, 2. *Szomorkodás, Bánát, Gyűlöltség*.

Diſplĭco, as, are, ĭcŭi, (āvi,) ĭtum, (ātum,) (Act.) *Razpletávam, odpletam, razpletam*. Aufflechte, zerlege. *Kirántzolom, kiterjeſztem, elöldom*. 2. Transl. V. *Extendo dilato* Varro.

Diſplōdo, is, ere, ōſi, ōſum, (Act.) Varro *Razpuczam, razpleſzkavam, pukam, puſsku z-pruſujem, pruſim, pleſzkam*. Zerplatze, knalle, mit einem Knall *oder* Getöſs zerſpringe, loſs ſchieſse. *Pattantok, pattantással elrontom*.

Diſpŏlĭābŭlum, li, n. & Diſpŏlĭātĭo, onis, f. Plaut. *Razbianye*. e. Blünderung, Beraubung. *Meg-foſztás, dúlás*.

Diſpŏlĭo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Razbiam*. Beraube, blündere. *Meg-foſztom*.

Diſpōno, is, ĕre, ŏſŭi, ĭtum, (Act.) *Synon.* ordino. Cic. *Naregyújem, redim, naredſzpravlyam*. Ordne, anordne. *Rendelem*.

Diſpŏſĭtè *Adv.* Diſpŏſĭtiſſimè, ſidon. *Naredno, razredno, prikladno*. Ordentlich, füglich, bequem. *Renddel, rend ſzerént*.

Diſpŏſĭtĭo, ōnis, f. *Colum.* Diſpŏſĭtūra, æ, f. Lucret. *Razredenye, Naredenye, naredba, uredba*. e. Ordnung, Anordnung. *Rendelés, Helybeztetés*.

Diſpŏſĭtor, ōris, m. Senec. *Razrednik, narednik*, 2. *Pripravitel, pripravnik*. 1. Anordner, 2. Anſteller. *Rendelő*, 2. *Helybeztető*.

Diſpŏſĭtus, ûs, m. *Tacit.* Vide *Diſpoſitio*.

Diſpŭdet, ēre, ŭdŭit, (ŭdĭtum eſt) Gic. *Jakomeje ſzram ſzramuiemſze; ſztid meje*,

Digitized by Google

ſztidkoſſze. Mich ſehr ſchäme. *Igen ſzégyenlem.* Diſpudet me hujus facti. Cic. *Zhog vooga chéna ſzramnoje.* Ich ſchäme mich dieſer That. *Ezt a' dolgot ſzégyenlem.*

Diſpulvĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Nævius. *Na prah túchem, terem : Prahom chinim.* Zu Pulver zerreibe, zu Staub mache. *Porrá-tőrőm.*

Diſpūmo, as, are, *Colum.* Vide *Deſpumo.*

Diſpunctĭo, onis, f. JCt. Vide *Expunctio.*

Diſpungo, is, ĕre, unxi, unctum, (Act.) Senec. *Iſzſztrufujem, perno zbriſzavam, rnemlyem, 2. Potroske, y dohodek ſzkup rachunam, pregledam, 3. Zverſſujem, dokánchom.* Auskratze, durchſtreiche, ausleſche, 2. Die Ausgaben und Einnahmen, gegen einander abrechne, 3. vollende. 1. *Kivakarom, tőrlőm,* 2. *Az költséget és jövedelmet őſzveſzámlálom,* 3. *Elvégezem.* De charta expungere aliquid. Senec. *Kaj iz papéra iſzſztrugati,* ali *zbriſzati.* An den Papier etwas auskratzen, *oder* ausleſchen. *Valamit papirosa' ból kivakarni, tőrleni.* Diſpungere rationes, (pro *vulgò examinare, calculare*) Dies vitæ diſpungere, Senec. *Dohodek, y potroſſek, zrachunati, y pregledati: dneve ſivlenya rachunati.* Die Ausgabe, und ſeine Lebens - Täg zehlen und rechnen. *Meg - visgálni a' ſzám - adáſt,* vagy *életének napjait.* Diſpungere ordinem cœptum, Tertull. *Prichéti réd dokonchati.* Die angefangene Ordnung vollenden. *Az kezdett rendet elvégezni.*

Diſpūtābĭlis, is, *com.* le, n. *Protigovorlyiv, pregovorlyiv, od chesſzaſze more pregovarjati.* Diſputierlich, das ſich diſputieren laſt, und von ſich reden. *Diſputálható, ellene fŏletébb ſzólható.*

Diſpūtātĭo, onis, f. Gic. *Pregovarjanye, czarga, prerechenye.* r. Wort-Streit, eine entgegen Rede, e. Diſputation. *Diſputálás, vetekedés, ellene ſzólás.*

Diſpūtātor, oris, m. Valer. *Protigovoritel, pregovarjavecz, czarglyivecz, czargavecz.* Der entgegen redet. *Diſputáló, vétekedő, ellene ſzoló.*

Diſpūtātrix, īcis, f. Quint. *Pregovarjavicza, Czarglyivka, Czargavicza.* e. Entgegen Rednerin. *Vetekedőné, diſputálóné*

Diſpūto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Pregovarjamſze, z-drugemſze za kakou réch iliti dugovanye vlechem, czargamſze.* Diſputiere, entgegen rede. *Diſputálok, vetekedek, ellene ſzólok.*

Diſquāmo, as, are, Vide *Deſquamo.*

Diſquīro, is, ere, ſīvi, ſītum, (Act.) Liv. *Marlivo raziſkávam, 2. Izpitávam.* Genau ſuche, unterſuche, 2. Erforſche. *Szorgalmatoſon kereſem, 2. Kérdezem.*

Diſquīſītĭo, onis, f. Liv. *Marlivo ziſzkanye, 2. Raziſzkanye, razpitavanye.* Fleiſſige Unterſuchung, 2. e. Nachforſchung. *Szorgalmatos kereſés, 2. Kérdezés.*

Diſrāro, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Razretkujem, rétko chinim, razregyávam,* 2. *Kerchim.* Dünner mache, 2. Etwas das dick ſtehet erhaue. *Elritkitom, 2. Kiirtom.*

Diſrumpo, is, ere, ūpi, uptum, (Act.) Cic. Vide *Dirumpo.*

Diſſĕcātor, & Diſſector, ōris, m. Plin. *Razſzekavecz,* r. Zerhacker, Zerleger. *Fel-vagdalő, El-vagdalő.*

Diſſectĭo, & Diſſĕcātĭo, onis, f. *Raſzekanye, Razczepanye.* e. Zerhackung. *Elvagdalás.*

Diſſĕco, as, are, ĕcŭi, ectum, (Act.) Plin. *Raſzekujem, Raſzékam, Razczepávam, Raſzekávam,* Razkoſſujem, Zkáſſam. Zerhacke. *Elvagdalom.*

Diſſēmĭnātĭo, onis, f. Plin. *Raſzſzejenye, raſzipanye ſzemena, ſzim y tam ſzejenye.* e. Ausſaat, e. Ausſtreuung. *Elvetés, magnak bintése.*

Diſſēmĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Raſzſzéjam, ſzim y tam ſzejem, ſzeme raſzſzipavam.* Hin und her ſäe, Saamen ausſtreue. *Elvetem, Hintem.* Synon. *Diſpergo, diſſipo, divulgo.*

Diſſensĭo, ōnis, f. Cic. Diſſenſus, ûs, m. Claud. *Neſzloſnoszt, Neſzlaganye, Nazlob, Nepogajanye.* e. Uneinigkeit, r. Zvvietracht. *Kűlőmbőzés, Kűlőmbet-értés.*

Diſſentĭo, is, ēre, enſi, enſum, (Neu.) Cic. Diſſento, as, are, Plaut. (Frequent.) *Neprivolyujem, drugach chútim, neſzlagamſze, nazlobim.* Nicht mit einander mitſtimme, ich bin einer anderen Meynung, nicht recht zuſammen komme. Kűlőmbőzők, kűlőmbet-értek. Idem ſignificat *Diſſentior, iris, iri, enſus ſum,* (Dep.)

Diſſēpĭo, is, ire, īvi, *vel* epſi, eptum, (Act.) Stat. *Razragyam, razplotim, Plót razteplyem.* Entzaune, den Zaun aufbreche. *Felfejtem, ſővényit elvéſzem, fel-kertelem.*

Diſſeptum, ti, n. Lucret. *Razplotje.* Zerriſſener Zaun. Orth ohne Zaun. *El bőmlott s-romlott Sővény, kert.* 2. Vid. Diaphragma.

Diſſĕrĕno, as, are, avi, atum. [Act.) Liv. *Razjaſznim,*

Digitized by Google

jaſznim, razvedrujem, vedrò, jaſzno tèszem. Hell und heiter Mache. *Felderûlòk, Tiſztûlok.*

Diſsĕro, ĕris, ĕre, ĕvi, ĭtum. (Act.) *Vatro* Vide *Diſſemino.*

Diſsĕro, is, ĕre, ĕrŭi, ertum. (Act.) Cic. 1. *Razgovarjamſzе, Pripovédam.* 2. *Pregovarjamſzе.* Gic. Spreche, erzehle. 2. Diſputiere. *Beſzélgetek.* 2. *Vetekedek.*

Diſſertātĭo, onis, f. Plin. *Razgovor, Dugo-pominanye.* 2. *Pregovarjanye.* Gic. Weit läufftige Rede. 2. e. Diſputation, das entgegen Reden. *Beſzélgetés.* 2. *Vetekedés.*

Diſſerto, as, are, (Frequ.) Aul. Gell. *Pregovarjamſzе.* Entgegen rede, Diſputire. *Vetekedek, Ellene ſzóloк.*

Diſsidentĭa, æ, f. *Plin.* Diſsĭdĭum, ii, n. Cic. Vide *Diſſenſio.*

Diſsĭdeo, es, ĕre, ēdi, eſſum. (Neu.) Cic. Vide *Diſſentio.* 2. V. *Diſto.* Quantum Hypanis Veneto diſſidet Eridano. *Proper.*

Diſſignātĭo, onis, f. *Arnob.* Vide *Deſignatio.*

Diſſignātor, oris, m. *Plaut.* Vide *Deſignator.*

Diſsigno, as, are, avi, atum. (Act.) *Plaut.* Vide *Deſigno.*

Diſsĭlĭo, is, īre, īvi, lĭi, & lŭi, ultum. (Neu.) Lucret. *Razletavamſzе, nafalate puczamſzе, Raztergavamſzе.* Von einander ſpringe, zerſpringe, zerſchnelle. *Ide' s-tova ſzökdeſzem, el buladok.*

Diſsĭmĭlis, is, *com.* le, n. Diſsĭmĭlĭor, Diſsĭmillĭmus, Gic. *Nezpodoben, Neprilichen.* Ungleich. *Nem baſonlatos, kûlömbözö, kûlömb, baſonlatlan.*

Diſsĭmĭlĭter, *Adv.* Cic. *Neſzpodobno, neprikladno, nepodobno, neprilichno.* Ungleich, Ungleichlich. *Kûlömben, Haſonlatlanúl.*

Diſsĭmĭlĭtūdo, ĭnis, f. Cic. *Neſzpodobnoſzt, nepodobnoſzt, neprilichnoſzt, neprikladnoſzt, nepodoba, neprilika, neprikladanye.* e. Ungleichheit. *Kûlömbség, baſonlatlanság.*

Diſsĭmŭlāmentum, ti, n. *Apul.* Diſsĭmŭlātio, onis, f. *Tacit.* Diſsĭmŭlāntĭa, æ, f. Cic. *Zaterplivoſzt, zaterplenye, Prepuſchanye, Cheſz perſzte gledenye.* 2. *Zkazlivoſzt, Z-kazanye, Potmainoſzt.* 1. Das Nachſehen. 2. e. Verheelung, Verſtellung. *Félre hagyás, elhalgatás, tettetés.* 2. *álnokság.*

Diſsĭmŭlātor, oris, m. Cic. 1. *Zaterplivecz, Prepuſſchavecz, Cheſz perſzte gledavecz.* 2. *Zkazlivecz, zkazavecz, potmajnik, potmajnecz.* 1. Geduldner, Nachlaſſer, Nachſeher, Durch die Finger zuſchauer. 2. r. Verſteller, Ein heimlicher poſshaffter Menſch. *Eltitkolò, Tettetò. Félre-hagyò, El-halgató.* 2. *álnok, Ravaſz.*

Diſsĭmŭlo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Prepuſcham, Nemárim, na chíne zle muchim, terpim.* 2. *Potmajno muchim, z-kaſujemſzе.* 1. Nachſehe. 2. Verheele, mich verſtelle, mich nichts mercken laſſe. *Eltitkolom, tettetem Félre-hagyom, El halgatom.* 2. *Ravaſzkodok.*

Diſsĭpābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Raſzipliv, preſzipliv.* Zerſtörlich. *Elſzéleſztheto, Tékozolható.*

Diſsĭpātĭo, onis, f. Cic. *Razſzipanye, Raſzipavanye, razprudenye.* e. Zerſtreuung. *Elſzéleſztés, tékozlás.*

Diſsĭpātor, oris, m. Prud. *Raſzipavecz, Preſzipavecz, Raſzipnik.* 1. Zerſtörer. *Tékozló.*

Diſsĭpĭum, ii, n. Macrob. Vid. Diaphragma.

Diſsĭpo, as, are, avi, atum. (Act.) Jul. Cæſ. *Razſzipujem, razpêrſzávam, razſzipávam, preſzipávam, razſzepujem, razſzepávam, razprudim.* Zerſtreue, zervverffe. *Elbányom, elſzéleſztem. Tékozlom.* 2. Transl. V. *Divulgo.* Sic: Diſſipare famam. *Cic.*

Diſsĭtus, a, um. Apul. *Dalko ſztaolyen, raſztavlyen, daleko poſztavlyen.* Weit abgelegen, entfernt. *Távol-való.* 2. pro *Diſperſus.* Pars animæ per totum diffita corpus. Lucr.

Diſsŏcĭābĭlis, is, *com.* le, n. Tacit. *Razdruſzliv, razpajdaſzliv.* Item, *Nedruſzliv, nepajdaſzliv.* Das ſich abſönderen läſt, Ungeſellig, Unfügſam. *Eltárſakadható.* Item, *Tárſolkodhatatlan.*

Diſsŏcĭātĭo, onis, f. Plin. *Razdruſenye, razpajdaſſanye, razluchenye.* e. Abſönderung von der Geſellſchafft, von einander Scheidung. *Egy máſtol elválaſztás.*

Diſsŏcĭo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Razdruſujem, razpajdaſſim, razluchám jednoga pajdaſſa od drugoga.* Von ein ander ſcheide, abſöndere. *Egy máſtól elválaſztom.*

Diſsŏlvo, is, ere, olvi, ūtum (Act.) Cic. *Razpletávam, razvezúvam, razvezujem.* 2. *Razpuſchám, razláplyam, razcvſzram, razſzalyujem.* 3. *Naplachujem, naplachám.* Gic. Auflöſe. 2. Zerlaſſe. 3. Auszahle. *Meg-óldom.* 2. *Elolvaſztom.* 3. *Meg-fizetem.* Alienum æs diſsolvere. Cic. *Dúge naplatiti.* Die Schulden auszahlen. *Az adóſságot meg-fizetni.* Stannum diſſolvere. *Koſzíter razczveti, razſzaliti.* Zin zerlaſſen. *Fojér ont meg-olvaſztani.*

Diſsŏlūtè, *Adv.* Cic. *Razpuſchteno, preſzlobodno,*

Digitized by Google

bodno, nemarno. 2. *Prez ſzkerbi, Leue.* Ausgelaſſentlich. 2. Ohne Sorg, Faul. *Szabadon.* 2. *Gond nélkûl, reſtûl.*

Diſsölütïo, onis, f. Cic. 1. *Razvezanye, razvázlanye, razlúchenye.* 2. *Razpúſchenoszt, razpúſtbenye, velika ſzloboda y nemarnoszt.* 3. *Razczviranye, raztalenye.* Auflöſung, Trennung, Abſönderung. 2. c. Ausgelaſſenheit, Liederlichkeit. 3. c. Zerlaſſung, Zerflieſſung. *Felóldás.* 2. *nagy ſzabadság.* 3. *El-olvaſztás.*

Diſsŏno, as, are, onŭi, ĭtum. (Neu.) Colum. *Neſzlagamſze, neſzloſen glaſz dajem, ſzkupſze neprikládam.* Ungleich laute, nicht zuſammen Stimme. *Kûlömbözö hangú vagyok, Jól egyûtt nem zengek, Nemegyezek.*

Diſsors, ortis, *om.* Sidon. *Nejednakoga ſztaliſſa, blaga, ali ſzrecbe.* Ungleiches Standes oder Vermögens, Glück. *Kûlömbözö állapotú. Szerentsejû.*

Diſsvādĕo, es, ēre, āſi, āſum. (Act.) Cic. *Razgovarjam.* Wider rathe. *Nemadom tanátsúl, valamirôl elintem.*

Diſsvāsĭo, ōnis, f. Cic. *Razgovorenye, odgovorenye.* Das Wiederrathen. *Valamitôl elintés*

Diſsvāſor, ōris, m. Cic. *Razgovoritel, razgovarjavecz, odgovarjavecz.* r. Abmahner, Abredner. *Elintô, valamirôl eltéſztô.*

Diſsvāvĭor, & Diſsāvĭor, āri, atus ſum. (Dep.) Cic. *Lyubleno kuſſujem.* Lieblich küſſe. *Szerelmeſſen tsókolgatom, Apolgatom.*

Diſsveſco, is, ere, ĕvi, ētum. (Neu.) Vide *Deſvefio, Deſveſco.*

Diſſulto, as, are, avi, atum, (*Frequent.* à Diſſilio) Plin. *Blézk nazad odbiam, Blezkecbem, Bleſzikam.* Widerſchein gebe, Glantz vvieder zuruck vverffe. *Világ fényeßégét viſzſza-verem.* 2. Vide *Diſſilio.*

Diſsŭo, is, ĕre, ŭi, ūtum, (Act.) Cic. 1. *Razſziúvam, Razſzávam, Páram,* 2. *Razmétam, Razmecbujem, Raztergádam.* Auftrenne, zertrenne. 1. *Kifejtem, viſzſzafejtem a' varrâſt,* 2. *Ide s-tova bányom, El-bontom.* Diſſuere Amicitiam, Cic. *Priatelſztvo razmetati, Raztergati.* Die Freundſchafft zertrennen. *Az barátságot elbontani.*

Diſtābeſco, is, ere, ābŭi, (Inchoat.) Cato *Ginem, neſztajem, veſz-gnyiem, zgnyiam.* Verfaule, verſchvvinde, vergehe. *Posbadok.*

Diſtantĭa, æ, f. Cic. *Dalekoczba, Naraznoszt.* e. Entfernung, r. Unterſchied. *Távol-valóság.*

Diſtendo, is, ere, endi, tentum, vel tenſum, (Act.) Liv. *Raſſirujem, Raſſiravam, Razpreſztiram, Razvlekujem, Preteſem.* Ausſtrecke, ausbreite, ervveitere. *Kifeſzítem, Elſzéleſztem, Nyújtom.*

Diſtentĭo, & Diſtenſio, ōnis, f. Cels. *Razpretezanye, Raztegnenye, Razſirujenye, Razſirenye, Razvléchenye.* c. Ausſtreckung, Ausbreitung, Ervveiterung. *Nyújtás, Elſzéleſztés, Ki-feſzítés.*

Diſtento, as, are, (*Frequ.* à Diſtendo) Virg. *Natéſem, raztéſem, razſirujem.* Ausdehne, aus-ſpanne, Strozend mache. *Ki-feſztem, ki-feſzegetem.* 2. Metaphoricè. *Napunyavam.* Ausfülle, erfülle, voll mache. *Meg-tôltôm.* Sic cytiſo paſtæ diſtentent ubera vaccæ. *Virg.* Eccl. 9.

Od detelye ſzite tráve
Naj razſztire Vime Krave.
Der ſüſſe Klee macht die Eytter:
Bey denen Kühe all'zeit breiter.
Lóher' fûvel legeltetvén;
Ki Feſztti tôlgyét tebén.

Diſtentet ſpicis horrea plena Ceres. *Tibul. l. 2. Eleg. 6.*

Naj z-klaſzi Boſicza krúba
Zpúni ſztagle Goſzpodarom:
Da vlézt vu nye némre muha
Vſzaki veſzel bû za kvarom.
Füll' die Scheüern mit Früchten an
O Göttin Ceres vvir bitten dich:
So vvird der Baur und Edel-Mann
Mit Lob und Danck erfreuen ſich,
A' Sok gabonákból Ceres Iſten Aſzſzony
Az gazdag tsûrökbe annyit bé-rakaſson;
Hogy még tsak egy légyis abban ne máſzhaſſon,
Es az után kiki kárán vigadhaſſon.

Diſtentus, ûs, m. Plin. V. *Diſtentio.*

Diſterminātio, onis, f. Liv. *Razluchenye,* 2. *Meje,* ali *megye razpoſztavlyanye, razkotarenye.* c. Grentzſcheidung, 2. c. Abſonderung. 1. *Meg-válaſztás,* 2. *Meg-határozás.*

Diſterminātor, oris, m. Apul. *Razluchitel mègy* ali *kotarov, razpoſztavlyavecz.* r. Unterſcheider deren Gräntzen, r Marckſtein-Setzer. *Meg-határozó, Válaſztó.*

Diſtermĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Razluchujem.* 2. *Megye, Meje, kotare, Razdelyujem.* Unterſcheide. 2. Gräntzen zertheile. *Megválaſztom.* 2. *Határozom.*

Diſterminus, a, um, Terent. *Razluchen.* Abgeſondert, unterſchieden. *Elválaſztott.*

Distĕro, is, ĕre, īvi, ītum, (Act.) Gato. *Razterkujem,*

Digitized by Google

kujem, *jako na drobno tłuczem*, *terem*. Wohl zerreibe. *Megtőrőm.*

Diſtillātio, onis, *Pharm.* f. Vide *Deſtillatio.*

Diſtillo, as, are, *Virg.* Vide *Deſtillo.*

Diſtinctĭo, ōnis, f. Cic. *Razluchenye*, *razluchavanye*. r. Unterſcheyd, e. Unterſcheydung. *Megválaſztás*, *Külömbözés.*

Diſtinctor, oris, m. Amm. *Razluchitel*, *razluchavecz*. r. Unterſcheider. *Külömbőző*, *Meg-válaſztó.*

Diſtinctus, ûs, m. *Tacit.* Vide *Diſtinctio.*

Diſtĭnco, es, ĕre, inŭi, entum, (Act.) Liv. *Zaderſavam.* Aufhalte. *Megtartóztatom*, 2. *V. Impedio*, *moror.* Duæ Senatum diſtinebant ſententiæ. *Liv.*

Diſtinguo, is, ere, inxi, inctum, (Act.) Cic. *Razluchujem*, *razluchúvam*, *razlúcham.* Zertheile, abſondere, unterſcheide. *Megválaſztom*, *külömbözem.* 2. pro *orno.* Diſtinguitur autem oratio atque illuſtratur maximè. *Cic.*

Diſto, as, are, iſtĭti, ĭtum, (Neu.) Cic. (Diſtĭto, as, ăre, Colum. *Frequentat.* à Diſto.) 1. *Narazen ſztoim*, 2. *Daleko ſztoim.* Bin von einander. 2. Entlege, fern bin. 1. *Szétyelállok.* 2. *Távul*, *vagy meſſze lakok.*

Diſtorquĕo, es, ēre, orſi, ortum, (Act.) Svet. *Zoiam*, *krivim*, *ſum tam previam.* Hin und herbiege, verkehre, krümme verdrähe. *Eltekerſtem*, *tekergetem.*

Diſtortĭo, & Diſtorſĭo, ōnis, f. Cic. *Szim y tam zvianye*, *previanye*, *krivlenye.* e. Hin und her Biegung, e. Krümmung, Verdrähung. *Eltekergetés.*

Diſtractĭo, onis, f. Aul. Gell. *Razvlachenye*, *rastegnenye.* 2. *Preterſenye.* e. Trennung, 2. Verkauffung. *Idc's-tova házás*, *vonás.* 2. *Eladás.*

Diſtractus, a, um, diſtractĭor Diſtractiſſĭmus, Lucret. *Razvlechen.* 2. *V-pameti zamiſlyen*, *zanesſen*, 3. *Z-poſzli zaderſan.* 4. *Prodan.* 1. Von einander geriſſen, 2. In Gedancken zerſtreut, 3. Beſchefftiget, 4. Verkaufft. 1. *Elburzoltatott*, *vonatott*, 2. *Gondolatokban elmerült.* 3. *Dolgaiban megtartóztatott.* 4. *Eladatott.*

Diſträho, is, ĕre, axi, actum, (Act.) Terent. 1. *Razvlachim*, *razvlekujem*, *raznaſſam.* 2. *Prodajem*, *terſim.* 3. *Odlachim.* Von einander ziehe, reiſſe, 2. Verkaufe, 3. Aufſchiebe. *Ide ſ-tova húzok*, *vonok.* 2. *Eladom*, 3. *Halaſztom.* 4. Vide *Impedio*, *Separo*, *divido.*

Diſtrĭbŭo, is, ĕre, ŭi, ūtum, (Act.) Cic. *Podelyujem*, *razdelyujem*, *razdajem*, *ſzimy tam dajem*, *delim.* Zertheile, austheile. *Eloſztom.*

Diſtrĭbūtè, *Adv.* Diſtrĭbūtĭus, Cic. *Razdelno*, *razredno*, *razlushno.* Unterſchiedlich eingetheilet, zertheilet, ordentlich. *Eloſztva*, *eloſztogatva.*

Diſtrĭbūtĭo ōnis, f. Cic. *Razdelenye*, *delenye*, *razdavanye*, *razdanye*, *podelenye.* e. Austheilung. *Eloſztogatás.*

Diſtrĭbūtor, oris, m. Cic. *Razdelitel*, *podelitel*, *razdavavecz*, *delitel.* r. Austheiler. *Eloſztogató.*

Diſtrictè, Diſtrictim, *Adv.* Cic. *Oſtro*, *jako*, *zeoſztrema*, *prez miloſcho*, *ziſztine.* Ernſtlich, gänzlich, fürwahr, *Igen erőſen*, *ſzoroſan.*

Diſtrictus, ûs, m. JCt. *Okolni kraj*, *kotár.* Ein durchs Recht umſchränckter Orth, Ertz-gebürgiſche Greiſs. *Határ*, *helység.*

Diſtrictus, a, um, Cic. *Zapleten.* Verſtrickt. *Eſzſze-bomlott*, 2. *Primorjan*, *priſzilen*, peregr. *pritruczan.* Gezvvungen. *Kénſzerittetett.* ità Cic. 2. *Oſter*, *nemiloſztiven zeoſztrema pravicza gledechi.* Scharff, ſtreng. *Kegyetlen*, *Irgalmatlan.* 4. *Gol.* Bloſs, nackend. *Mezitelen.* Gladius diſtrictus, Cic. *Gol palaſs van iz nóſnicz izvlechen.* Gezuckter und entblöſter Degen. *Mezitelen fegyver.*

Diſtringo, is, ere, inxi, ictum, (Act.) Cic. 1. *Cheverſzto*, *oſtro veſem*, *vlechem*, 2. *Zeſztrugávam*, *oſztruſujem*, 3. *Jako-pſzujem*, 4. *Izvláchim*, 5. *Zaderſávam*, 6. *Obſzilujem*, *primarjam*, 7. *Jáko karam*, *kaſtigam*, 8. *Nikaj neodpuſchcham.* Hart zuſammen ziehe, binde, 2. Abreibe, abkratze, 3. Sehr ausmache, 4. Ausziehe, 5. Aufhalte, 6. Hart abſtraffe, 7. Bezvvinge, 8. Nichts nachlaſſe. *Meg-ſzorſztom*, *kötöm*, 2. *Kivakarom*, 3. *Igen ſzidom*, 4. *Kirántom*, *ragadom*, 5. *Meg-tartóztatom*, 6. *Kénſzerſztem*, 7. *Igen büntetem*, 8. *Semmitſem engedek.* Aliquo inſtrumento quenquam diſtringere. Ovid. *Z-kém koga jako zverati*, *y poslechi.* Mit etvvas einen hart zuſammen binden, ziehen. *Valakit valamivel igen meg-kötni*, *búzni*, *vonni.* Item fraus diſtringit non diſſolvit. *Cic. l. 3. offic.* Curvo diſtringere ferro, *Mart. l. 14.* *Z prigmyenem ſelezom ſeſztrugati.* Mit gebogenen Eyſen abkratzen, abreiben. *Horgas vaſſal meg-vakarni.* Carmine mordaci aliquem diſtringere. *Kóga jako opſzuvati.* Einen ſehr läſtern. *Valakit*

Digitized by Google

igen meg-pirongatni Cic. Confeſtim gladium diſtrinxit, juravſtque ſe illum ſtatim interfecturum, *Cic.* l. 3. Offic. *Taki je palaſs izvlekel, y prisegel, daga boche taki vumoriti.* Er hat das Schvverdt in Augenblick ausgezogen, und geſchvvohren, das ihn vvill gleich niederlegen. *Azonnal a' palloſt kirántotta, és meg-esküdett, hogy mindjárt meg-akarja ölni.* Pluſquam biennio negotiis diſtrictus, Quint. *Vech od dveh let vu poſslu zaderſan.* Mehr als zvveyJahr in denenGeſchäfften aufgehaltet. *Több két eſztendőnél dolgaiban meg-tartóztatott.* Bello diſtringi, Cic. *Z-voiſzkum obſtiſlyenomu biti, y primoranomu.* Mit den Krieg bezvvungen ſeyn. *Haddal kénſzerſteni valamire.* Genus pietatis eſt, in illos diſtringere. Senat. *Dobro delo jeſzt nye jako karati, y kaſtigati.* Es iſt ein gutes Werck ſie hart abſtraffen. *Jósrágos tſelekedet őket igen meg - pirongatni, büntetni.* Diſtricta fœneratrix, *Valer.* l. 8. *Uſurajſzta nikaj neodpuſchajucha.* Eine Wucherin die nichts nachlaſſet. *Uſorásné, melly ſemit el nem enged.*

Diſtrunco, as, are, *Plaut.* Vide *Detrunco.*

Diſtrŭo, is, ĕre, ūxi, uctum, (Act.) Svet. 1. *Zoſzeb kaj napravlyam.* Beſonderbar bahe. *Félſelé-éptem.*

Diſturbātio, onis, f. Cic. *Zmutenye, razterpanye, razmetanye.* e. Irrung, Zerſtöhrung, Vervvüſtung. *Meg-bódítás, elbányás, Haborítás.*

Diſturbo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Mútim, razmuchujem,* 1. *Razteplyem, razmechem, razbitávam.* Irr mache, 2. Zerſtöhre, vervvüſte. *Bódítom, Taſzigálom,* 2. *Elbányom, Háborítom, Zavarítom.*

Diſŭnĭo, is, īre, īvi, ītum, (Act.) Arnob. *Razjedinim, razdvajam, razluchujem.* Zertrenne. *Két felé oſztom.*

Dĭteſco, is, ĕre, (Inch.) Lucret. V. Opuleſco.

Dĭtĭo, ōnis, f. Cic. *Ladanye, Derſava.* s. Gebieth. *Tartomány.* 2. Vid. *Poteſtas, imperium.*

Dĭto, as, are, avi, atum, (Act.) Lucret. *Bogatogatbinim.* Reich mache. *Meg-gazdagítom.*

Dĭu *Adv.* Tetent. 1. *Dugo, dauno, zdavnya.* 2. Diu pro *Die. Cheſi dan, ob dan, dnevom.* 1. Lang, 2. Bey tags. *Sokáig,* 1. *Nappal.*

Dīvă, Dĕa, æ, f. Virg. *Boſicza.* e. Göttin. *Iſten aſzſzony.*

Dīvăgor, āris, āri, atus ſum, (Depon.) Lact. Synon. *erro, oberro, curro, diſcurro.* Quint. Vide, uti & *Vagor.*

Dīvālis, is, *com.* le, n. ſpart. *Boſanſzki.* Göttlich. *Iſteni.*

Dīvāricātio, onis, f. Vide *Extenſio.*

Dīvārĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Cato. *Raſſirujem, razkrechujem, razteſem.* Von einander ſperre, ausſtrecke. *Elterjeſzkedem, kiterjeſztem.* Vid. *Diſtendo* & *Diſtento N.* 1.

Dīvello, is, ĕre, velli, *vel* ulſi, ulſum, (Act.) Cic. *Razergavam.* Von einander trenne, reiſſe. *Elſzakaſztom, elválaſztom.* Synon. *Separo, divido, ſeiungo, dilacero.*

Dīvendo, is, ĕre, endĭdi, ĭtum, (Act.) Cic. *Razprodajem.* Allenthalben hin verkaufſe. *Eladom, elárúlom.* Synon. *Abalieno, diſtrabo.* N. 2.

Dīverbĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Lucret. *Izbubúvam, Jako biem, túchem.* Zerſchlage. *Kemínyen meg-verem..*

Dīverbĭum, ii, n. (Prōtăsis) Liv. *Pervaſztran igre* (Komedie) Der erſte Theil einer Comödie. *Komédiának elsŏ réſze.*

Dīvergentĭa, æ, f. Gell. *Dole gmazenye.* r. Abgang, e. Neygung. *Lemenés.*

Dīvergĭum, & Dēvergĭum, ii, n. Feſt. *Podoſsje,* 2. *Razluchenye, razdelenye.* Abhaltender Orth, 2. e. Abſonderung. *Lemenés,* 2. *Eloſzlás, El válaſztás.* Aquarum divergia, Feſt. *Razdelenye vód.* e. Waſſer-Scheidung. *Viznek mátſelé elárkolása, folyása.*

Dīverro, is, ĕre, erri, erſum, (Act.) Colum. *Razmechem, Razpomechem.* Von einander kehre. *Széllyel ſeprem.*

Dīverſè *Adv.* Dīverſĭus, dīverſiſſĭmè, Dīverſim, & Dīverſĭmŏdè. Salluſt. *Odak y onak, vſzakojacſzki.* Auf mancherley Weiſe, unterſchiedlich, an vielen Orthen. Kŭlŏmbŏzŏ-módon, kŭlŏmbŏzŏ *helyeken.*

Dīverſĭo, onis, f. *Navernenye.* e. Einkehrung. *Valakibez térés.*

Dīverſĭtas, atis, f. Plin. *Razluchnoſzt, Razluka, Razlichnoſt, vſzakojachina, vſzakojakoſt.* r. Unterſchied, e. Mannigfältigkeit. *Kŭlŏmbség.*

Dīverſĭtor, ōris, m. Petr. *Na ſztan Priemitel, naſztanitel, oſtariaſs.* Ein Wirth, r. Gaſtgeb. *Vendég-fogadós gazda.* 2. Vid. *Sequens.*

Dīverſor, oris, m. Cic. *Sztanovnik, Pribodítel.* Ein Gaſt. r. Einkehrer. *Meg-szállós vendég.*

Dīverſor, aris, ari, atus ſum, (Deponens) Cic. *Kam odſzédam, ſztanujem, jeſzam nakónaku.*

Digitized by Google

makn. Einkehre, ich bin zu Herberg. *Szállásron-élek, vendég- fogadóban lakom, Valakiben Szállok.*

Diversōrĭum, ii, n. (Hinc *Diminutiv.* Diversōrĭŏlum, li, n. *Cic.*) Curt. *Konak, Szt'an.* Herberg. *Szállár.* 2. Vid. *Caupona.*

Diversus, a, um. Cic. V. *Varius, Dissimilis.* 2. V. *Contrarius.* Interrogatus à Varrone diversæ partis advocato. *Suet.*

Divertĭcŭlum, i, n. Cic. *Iz púta izbajanye, kam dragam navráchanye, navérnenye, navratilistbe.* r. Wegscheide, r. Abvveg. *útról útrére.* 2. *Poleg puta ostraria.* s. Wirthshaus am Weeg gelegen. *út mellet-való Vendég-fogadó Ház.* 3. Transl. pro *excusatio* aut *prætextus.* Diverticula & anfractus & suffugia quærere. *Cic. in partit. c.* 39. *Quint. l.* 9. *c.* 2.

Diverto, is, ĕre, erti, ersum, (Neu.) *Cic.* & **Divertor**, ĕris, erti, ersus sum. (Dep.) Terent. *Izpúta idem, Iz putasse vgiblyem.* Allencke. abvveiche. *Az útról eltérek, eltértem.* 2. *Navernujemsse, navracham-sse kam.* Einkehre. *Kitérek, Meg-szállok.* Divertere in tabernam. Cic. *K-ostrariisze navérnuti.* In ein Wirthshaus einkehren. *Vendék-fogadóba térni.* 3. pro *alio me verto.* Sed redeamus ad illud, unde divertimus. *Cic.* 12. *Fam.*

Dives, ĭtis, *om.* Cic. *Bogat.* Reich. *Gazdag, Dús.* Construitur cum *Genit.* Dives opum variarum. *Virg.* Vel cum *Ablat.* Crassus tum cognomine Dives, tum copiis *Cic.* 2. *Offic.* 2. In *Comparativo* Divĭtĭor. Sed *usitatiùs* dĭtĭor à Dis *per syncop.* & *superlat.* Ditissimus magis in usu, quàm dīvĭtissimus à Dives *regulariter formando.* Unde ille licentior dithyrambus fluxit. *Cic.* 2. de *Orat. c.* 48. Oppidà sunt regni divitiora mei. *Ovid. Heroid. ep.* 16. *v.* 21. Item: Ditior & affluentior videtur esse vera amicitia. *Cic. de Am.* Ità: ditissimus Habendus. *Cic. in Parad.*

Dīvĕxo, as, are, avi, atum. [Act.] Cic. *Vszakojachki trápim, múchim.* 2.† *Jako-šalim.* Sehr, Mancherley- vveise blage. 2. † Sehr Voppe. *Minden képen gyötrőm, kinzom.* 2.† *Tréfálok.*

Dīvīāna, æ, f. *idem quod* Diana. *Varro.*

Dīvĭdĭa, æ, f. Propert. *Potesábavanye, neprigodnost, Ogrutnost.* e. Beschwernuss, Verdruss. *Nebeszttelés, Meg-únás, Nebéztés.*

Dīvĭdo, is, ĕre, īsi, īsum. (Act.) Paul. *Razdelyuiem, razdvajam, Delim.* Zertheile. *Eloszlom, megoszlom.* 2. V. *Partior. Dis-*

jungo, Separo, Distrabo, Distribuo. Synon.

Dīvĭdŭĭtas, ātis, f. JCt. *Razdélenoszt.* e. Zertheilung. *Eloszthatóság.* V. *Divisio.*

Dīvĭdŭus, a, um, Plin. *Razluchlyiv, Razdelyiv,* 2. *Razlachen, Razdelen.* Theilsam, getheilich, 2. Getheilt. 1. *El-osztható,* 2. *El-osztatott.*

Dīvīna, æ, f. Horat. *Desseta szeszttra, Vuhvicza.* e. Wahrsagerin. *Jövendőlő Aszszony.*

Dīvīnātĭo, ōnis, f. Cic. *Zgagyanye, Prorokuvanye, zgonenye, zagonyka, doiducheb dugovany povedanye.* e. Wahrsagung. *Jövendölés.*

Dīvīnē *Adv.* Quint. *Bosanszki.* Göttlich. *Istenül.*

Dīvīnĭtas, ātis, f. Cic. *Bosanszvo, Bosztvo.* e. Gottheit. *Istenség.*

Dīvīnĭtŭs, *Adv.* Cic. *Po Bogu, od Boga.* Von Gott her. *Istentől, Isten-által.*

Dīvīno, as, are, avi, atum, (Neu. *apud Ovid.* Act.) Cic. *Prorokujem, Zgagyam, Pogagyam, Vganyam, Dojduchapovédam, nazveszcham.* Wahrsage, vveisage. *Jövendölök.* Hujus *Synon. sunt.* Vātĭcĭnor, Augŭror, Conjĭcĭo, Ārĭŏlor, Fŭtŭrā signĭfĭco, Prædīco, *quæ vide.* Divinare aliquid. *Ovid.* Divinare de re aliqua. Cic.

Dīvīnus, a, um, Cic. *Bosanszki, Bósji, Bosanszkveni.* Göttlich. *Istenes, Isteni.* Rem divinam facere vel divinæ rei operam dare *id est, Diis sacrificare.* Cic. 2. Interdum ponitur pro *Excellens, Præstans, Eximius.* Ratio, qua nihil est in homine divinius. Cic.

Dīvīsè *Adv.* & **Dīvīsim.** Gell. *Razdeleno, Razlucheno.* Absonderlich. *Osztva, külön.*

Dīvīsĭbĭlis, is, *com.* le, n. *Razdelyiv, Razdelitisze y razluchitisze mogúch.* Das sich zertheilen lasst. *El-osztható.*

Dīvīsĭo, onis, f. Cic. **Dīvīsūra**, æ, f. *Plin.* **Dīvīsus**, ūs, m, Liv. *Razdelenye, razluchenye.* e. Theilung. *Osztás.* Trium regnorum divisio, cœli, maris, inferorum, 2. Divisiones etiam dicebantur *munera* & *sportulæ,* quas die natali veteres distribuebant in conviviis, vel extra. *Martian. l.* 23. *dig. de ann. leg.*

Dīvīsor, oris, m. Cic. *Delitel,* Razdelitel. r. Theiler. *Osztó, osztogató.*

Dīvīsus, a, um, Cic. *Razdelen.* Getheilet. *Eloszlott, Elhasztatott.* 2. In *Comp. apud Lucr.* Divisior. & divisior inter se, & distractior intus. *Idem l.* 4. *v.* 958.

Digitized by Google

Divĭtātĭo, ōnis, f. Petron. *Bogatoga chinenye, obogátenye.* Die Reichmachung. *Meggazdagúlás.*

Divĭtiæ, ārum, *plur.* f. Cic. *Bogatczтvo, Blágo.* r. Reichthum. *Gazdagság.* 2. Accius apud Non in *fing* Divitia: Æternabilem divitiam partíſſent. *c. 7. n. 64.*

Dĭvĭtĭor, Dĭvĭtiſsĭmus, *Cic. V. Dives.*

Dĭvĭto, as, are, avi, atum, (Act.) Accius ap. Non. V. *Dito.*

Dĭum, ii, n. Corn. Nep. *Zrák, Nebo, Podnebje, chiſzto y golo nebo.* e. Lufft, r. Freyer Himmel. *ég, Levegő ég.* Sub dio agere. Corn. Nep. *Pod chiſztem y golom nebu biti.* Unter dem freyen Himmel ſeyn. *Az ég alatt hajlék nélkűl lakni.*

Dĭvortĭum, ii, n. Cic. Eſt *diverticulum*, ſive *ſemita diverſa*, qua à via regia deflectimus. Objiciunt equites ſeſe ad divortia nota. *Virg. 9. Æn. v. 379. 2. V. Separatio.* Doctrinarum facta divortia: *Cic. 1. de Orat. 3.* Razzakonenye, *doeb zakonſzkeb raſzpitanye.* e. Eheſcheydung. *Házaſoknak egy máſtól elváláſok.* 4. Divortia verò fiebant his verbis: *Res tuas tibi habe: Res tuas tibi age.* Cic. in *Phil.* Ille uxorem ſuam ſuas ſibi res habere juſſit.

Dĭūrēſis, is, f. Med. *Razluchenye vodè* iliti *ſzczaline od kervi vu bubrekeb.* e. Scheydung des Harns von dem Geblüth in den Nieren. *Vizeletnek a' vértűl a' vesében eloſzláſa, pulaſztáſa.*

Dĭūrētĭcus, a, um, Med. *Vodu iz chlovecka tirajuchi.* Harn-treibend. *Viselet ki-ûző.*

Dĭurno, as, are, avi, atum, (Neu.) *Dugo ſivem, onogo lèt terpim.* Lang lebe *oder* bleibe. *Sok időkig tartok, élek.*

Dĭurnum, ni, n. Tacit. *Vſzagdeſſnya brana, jeſztvina. 2. Cheſzdan plácha. 3. Rukovena molitvena kniga.* Tägliche Nahrung, Speiſs, 2 r. Taglohn, 3. s. Täglich Hand-Büchlein. *Minden napi eledel. 2. Egy napi fizetés. 3. Imád, ſzágos könyv. 4.* V. *Diarium*, Juv.

Dĭurnus, a, um, Cic. *Dnevni, vſzagdeſſnyi, vſzagdanyi.* Täglich. *Nappali, mindennapi.*

Dĭus, a, um, Horat. *1. Plemenit, cheſztit. 2. Boſanſzki, nebeſzki.* Edel. 2. Göttlich, Himliſch. *1. Nemes. 2. Iſtenes.* Dia Sententia. Virg. *Boſanſzko ſztimanye, derſanye, ſzudenye, dopitanye.* Göttliche Meynung. *Iſteni ſtélet.*

Dĭuſcŭlè, *Adv. Auguſt.* Dĭūtŭlè *&* Dĭūtŭle. Gell. *Dugakno, podugo, podavno, zadoſzta dugo.* Zimlich lang. *Régtűl fogva, elég régen.*

Dĭūtĭnè, *Adv.* Plaut. *Precz Dugo, Davno, vdavnya, precze vremena.* Lang, lange Zeit. *Sok ideig.*

Dĭūtĭnus, a, um. Liv. *Dug, dugodavni, dugodnevni.* Langwierig. *Sok idejű.*

Dĭūtĭus, *Adv.* (Compar.) Dĭūtiſsĭmè (ſuperlat.) Cic. *Dusè, najdaſze, dugiye, prezdugo.* Länger, ſehr lang. *Tovább, leg-tovább.*

Dĭūturnè, *Adv.* Cic. *Jako dugo.* Sehr lang, Langwierig. *Igen ſók ideig.*

Dĭūturnĭtas, atis, f. Cic. *Dugocha, dugovremenoſzt.* e. Langwierigkeit. *Hoſszúság.*

Dĭūturnŭs, a, um. Dĭūturnĭor, Dĭūturniſsĭmus. Gic. Ovid. Svet. *Dugo-vremeni, davni, dugo-vremni.* Langwierig. *Sok ideig-való.*

Dīvulgo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. Razglaſſiyem, raznaſſam. Unter die Leute bringe, ausbreite, gemein mache. *Kibírdetem.*

Dīvus, a, um. Senec. *Boſzi, ſzvet, blaſem, Boſanſztveni.* Göttlich, Heilig. *Iſtenes, ſzent, Boldog.*

Do, das, dăre, dĕdi, dătum. (Act.) Cic. 1. *Dajem.* 2. *Piſſem bômu.* 3. *Zapovédam.* 4. *Zablyujem.* 5. *bitam.* 6. *Velim.* 7. *Podajemſze.* 8. *Karam, kaſztigam bivam.* 9. Pokaſujemſze. 10. *Vkanyujem &c.* 1. Gebe. 2. Schreibe zu einem. 3. Befehle, ſchaffe. 4. Vergeſſe. 5. Werffe. 6. Sage. 7. Ergebe. 8. Straff leide. 9. Mich ſehen laſſe. 10. Betrüge. 1. *Adok.* 2. *Irok valakinek.* 3. *Parantſolok.* 4. *Elfeledtem.* 5. *Hajtok.* 6. *Mondok.* 7. *Meg-adom magamat.* 8. *Bűntetem.* 9. *Magamat mútatom.* 10. *Megtſalom.* 11. V. *Condono. damno.* Dare ad carnificem, ad beſtias. *Terent. Uſus.* Da tua, dum tua ſunt, poſt mortem, tunc tua non ſunt.

Dők imetki jeſzu czéli
Ti ſzram tvoje blago dêli;
Ar po tvojoj taki ſzmerti
Tugyi budu vlekli berti.

Biſs dein Reichthum, dein Reichthum iſt, Schencke, theille, vvie du vvilſt:
Dann nach dem Todt vvird nicht mehr dein.
Kombt ein frembder und g'höret ſein.

A mig tiéd a' jeſzágad,
A kiknek ſzűkséges adgyad;
Mert ha halál tőrben akaſzt,
Mindent tőled itt el-ſzakaſzt.

Literas ad aliquem dare. Cic. *K-kômu piſzati.* Einem Brief zuſchreiben. *Valakinek levelet*

velet irni. In mandatis, *vel* mandata alicui dare. Cic. *Kîmu zapovedati.* Etwas befehlen, ſchaffen. *Valakinek parantſolni.* Dare aliquid oblivioni. Cic. *Nakaj, iz chesſzaſze zbiti.* Etwas vergeſſen. *El-feleiteni valamit.* Ad terram dare. Svet. *Dole bititi, na zemlyu z-kem lupiti.* Zu Boden werffen. *Földre vetni valakit.* Dare ſe ipſum. Cic. *Podatiſze.* Sich ergeben. *Megadni magát.* Dare ſe ad ſtudia. Cic. *Naukuſze podati.* Sich dem Studiren ergeben. *Tanulásra alkalmaſztatni magát.* Pænas dare alicujus rei. Cic. *Zarad kakvoga dugovanya kaſtiganomu biti.* Wegen etwas geſtrafft werden, Straff leiden. *Valamiért bûntetödni.* Se in conſpectum dare. Terent. *Pokazatiſze.* Sich ſehen laſſen. *Megmútatni magát.* Verba alicui dare. Terent. *Vkanyuvati.* Betrügen. *Valakit megtſalni.*

Dŏcĕo, es, ēre, ŏcŭi, ŏctum. (Act.) Cic. *Vuchim.* Lehre. *Tanitok.*

Dŏcĭlĭtas, atis, f. *Navuchlivoſzt, Navucheneſzt.* e. Gelehrigkeit, Faſſungs-Krafft. *Könnyen-való tanulás, tanitható ság.*

Dŏcĭbĭlis, is, *com.* le, n. Priſc. *Navuchlyiv.* Gelehrig, Gelehrſam. *Tanitható, könnyen tanúlo.*

Dŏcĭlis, is, *com.* le, n. Dŏcĭlĭor, *Cic.* Dŏcillĭmus. JCt. *idem.*

Dŏcĭlĭtas, atis, f. Cic. vide *Docibilitas.* 2. V. *Capacitas* N. 2.

Dŏcĭlĭter, *Adv.* Diomed. *Navuchlyivo.* Gelehrlich. *Tanitható-képen.*

Doctè, *Adv.* Cic. *Navuchno, vucheno.* Gelehrt. *Böltſen, Tudóſon.*

Doctĭcănus, a, um. Mart. *Znano-pevajuchi, Znano-Pevecz, vucheno-Popevavecz.* Wohl gelährt ſingend. *Böltsi, értjó énekes.*

Doctĭlŏquus, a, um. Varro. *Vucheno-govorliv.* Gelehrt redend. *Böltſenſzóló.*

Doctor, ōris, m. Cato. *Navuchitel, vuchitel,* r. Lehrer. *Tanitó.* Laniſtæ etiam Doctores appellantur à *Quint.* & *Valer.*

Doctrīna, æ, f. Cic. *Navuk.* e. Lehr. *Tanúſág.*

Doctrix, īcis, f. Apul. *Vuchitelicza, Navuchitelicza.* e. Lehrerin. *Tanitóné.*

Dŏcŭmen, ĭnis, n. *Lucret.* Dŏcŭmentum, ti, n. Cic. Vide *Doctrina.*

Dŏcus, i, m. Plin. *Tràm.* r. Thram, Balck. *Gerenda.*

Dŏcĕcăĕdrum, i, n. Mathem. *Dugovanye dvanaiſt vuglov.* Ein zwölff Eckige Sach. *Tizen két ſzegletû dolog.*

Dŏdŏnĭdes, ĭdum. f. *plur.* Hygin. *Boſicze nad vodami.* e. Waſſer-Göttinen. *Vízi Iſten aſzſzonyok.*

Dŏdrans, antis, m. *Varro.* Eſt pondus, vel menſura conſtans ex novem unciis. 2. Dicitur palmus major *hoc eſt* intervallum illud, quod eſt inter pollicem, & minimum digitum diductos. *Svet.* 3. Dŏdrantālis. *Adject.* Colum.

Dogma, ătis, n. Cic. *Naredba, opchinſzki zapovedani navuk.* e. Erkanntnus, r. Lehr-Punct, s. Geſetz. *Vallás, Végezés, Tudomány.* Vid. *Decretum, Placitum.*

Dŏlābella, æ, f. (*dimin.* ex dolabra) Colum. *Sztrugálcze*, peregr. *Hoblichek.* Kleiner Hobel. *Gyalutska.*

Dŏlābra, æ, f. Cic. *dicitur &* Dŏlābrum, i, n. *Oſztrugalo, z-kêmſze drêvo, deſzke ſztrusſu, ſztrugalka, ſztrugalo* peregr. *Hoblich.* r. Hobel. *Gyalu.*

Dŏlāmen, ĭnis, n. *Apul.* Dŏlātus, ûs, m. Prud. *Sztruganye, Drêva gladenye, oſztruſenye,* peregr. *Hoblanye.* Das Hobeln. *Gyalulás.* Truncus dolamine effigiatus. *Apul.*

Dŏlātĭlis, is, *com.* le, Auct. de limit. apud Fortunat. *Oſztruglyiv, ſztrugatiſze mogûch.* Das ſich Habeln läſt. *Meg-gyalulható.*

†**Dŏlātor**, ōris, m. *Sztrugàch, oſztrugavecz,* peregr. *Tiſslyar.* r. Tiſchler, Schreiner. *Gyalulò, Aſztalos.*

Dŏlātōrĭum, ii, n. Hier. *Sztrugálnicza, klupa za ſztruganye,* peregr. *Tiſslyarnicza.* e. Hobel-Banck. *Gyaluló ſzék.* 2. V. *Dolabra.* Hier.

Dŏlendus, a, um. *Particip. paſſiv.* Gic. *Saluvanya vréden.* Was zu bedauren iſt, das man mit Schmertzen ertragen muſs. *Siralmas, ſzomorú dolog.*

Dŏlenter, *Adv.* Cic. *Z-ſaloſztjum, ſaloſztno.* Mit Schmertzen oder Bekümmernûſs. Schmertzhafftig. *Bánkodva, fájdalmaſon.*

Dŏlentĭa, æ, f. *Arnob.* & *Næv.* ut teſtatur Gell. V. *Dolor.*

Dŏlĕo, es, ēre, ŏlŭi, ĭtum. (Neu.) Cic. *Bolime, ſalmiie, ſalujemſze, kajamſze.* Schmertzen leyde, Wehtage habe. *Bánkodom, fájdalom, Fájdalomban vagyok.* 2. *Saloſztimſze, jeſzem ſaloſzten.* Ich bin traurig, etwas betraure. *Szánakodom, ſzomorkodom.* 3. Conſtruitur vel *abſolutè* Cic. pro Marc. dolebam enim, ac vehementer angebar cùm viderem. *Vel cum Ablat.* Nemo meâ injuriâ doluit Cic. pro Planc. *Vel cum Ablat. & præp. ab.* Doleo ab animo, ab oculis, doleo ab ægritudine. Plaut. *Vel cum Accusat.*

Digitized by Google

Quis non doluit Reip. casum? Cic. in Vat. Item 4. Dolere alicujus vicem, *est ejus casum incommodúmque dolere.* Gic. Att. l. 6. ep. 3. Sed me hercule, Curionis & Pauli meorum familiarium vices doleo. *Phras.* Ea res mihi valde doluit. Ferrem gravius si novæ ægrimoniæ locus esset. Angebar animi mœrore necessario, magno & acerbo, sinè acerbissimo animi sensu rem audire non potui. Hausi dolorem in vita acerbissimum. Vel rei memoria meum pectus effodit. Fixus animo hæret dolor, pungit, perfodit, pervellit dolor animum. Vix consolabilis erat ægritudo. Tabesco, conficior, angor, maceror, disrumpor dolore.

Dŏlĭārĭus, rii, m. Plin. *Lagvàr, Laguo-del,* peregr. *Pintár.* r. Bünter, Fass-Bünter. *Hordó-tsinálo, kádár, Pintér.*

Dŏlĭŏlum, ŏli, n. Colum. *Lagvich, lagvicheh.* Ein Fäslein. *Hordotska.*

Dŏlĭto, as, are (*frequent.*) Cato *Gusztokrat. bolujem, bòl terpim,* peregr. *beteséndzem, betegujem, beteg terpim.* Offt Schmertzen leyde. *Bándogalom, fájdalmaskodok.*

Dŏlĭum, ii, n. Cic. *Veliki lagev, vosa, szùd, Hordov.* Ein grosses Fass. *Nagy bordó.*

Dŏlo, as, are, avi, atum. (Act.) Synon. *Lævigo.* Cic. *Sztrusem, osztrugavam,* peregr. *Hoblam deszku* &c. Hoble. *Gyalulok.* 2. Transl. Fuste dolare pro *valde verberare,* Hor. Dolare orationem. *Cic.* pro *emendare, perficere.*

Dŏlon, ōnis, & Dŏlo, ōnis, m. *Palicza potmajna vuszrebi mech nószecha.* Ein Stock (Stab) darinnen ein heimlicher Dolch stecket. *Olly páltza, mellyben belől bandúr vagyon elrejtve.*

Dŏlor, ōris, m. Cic. *Bòl, Bolezt, saloszt, Pokajanye.* r. Schmertz, s. Leyd, e. Wehtag, e. Bekümmernuss. *Fájdalom, Bánat. Phras.* Dolor me incredibilis incessit. Omnes mentis meæ partes dolor exagitat, dolore angor incredibili. Ità doleo, ut nemo magis, ut nemini concedam. Hilaritas à me omnis abest. Dedi me totum mœrori. Jacet animus mœrore oppressus. Nihil me tristius. Mœrore laceror, urgeor, affligor, conficior, consumor. Mœror meus non est is, quem ulla ratio mitigare, lenire, mollire, sanare, minuere, auferre, demere eripere, consolari, levare, abstergere, exhaurire possis. Ità me dolor interrimit, perdit &c.

Dŏlōrĭfĭcus, a, um, *Bòl chinechi.* Schmertzen bringend. *Fájdalmat tsinálo.*

† Dŏlōrōsus, a, um, *Pun boli y Saloszti.* Voll Schmertzen und Kümmernüss. *Teli fájdalommal.*

Dŏlōsè *Adv.* Cic. *Prevarno, z-prevarom, vkanlyivo, lasztivo, chelarno, potmajno, bimbeno.* Betrüglich, falsch, listiglich. *Tsalárdúl, álnokúl.*

† Dŏlōsĭtas, ātis, f. *Vkanlyivoszt, chelaria, potmajnoszt, bimbenoszt.* e. Betrüglichkeit. *Tsalárdság, álnokság.*

Dŏlōsus, a, um, Horat. *Vkanlyiv, chelaren, potmajen, bimben.* Betrüglich, falsch. *Tsalárd.*

Dŏlus, i, m. Gic. *Czigania, vkanlyivoszt, prevara, chalaria bimba.* Eine List, r. Betrug. *Tsalárdság.*

Dŏmābĭlis, is, *com.* le, n. Horat. *Vkrotliv, vtaslyiv.* Bändiglich, das sich bändigen lasst. *Meg-szelidíthetó.*

Dŏmāstērĭum, ii, n. *Meszto v-kómsze krote nepkrotni.* r. Platz da man bändiget, r. Tummel-Platz. *Helly mellyben az nem szelidek meg-szeliditetnek.*

Dŏmātor, oris, m, *Tibull.* Dŏmĭtor, ōris, m. Gic. *Vkrotitel, vkrotnik.* r. Bändiger, Zähmer, Bezvvinger. *Szelidító.*

Dŏmĕfactus, a, um, Petron. *Vkroten, vtissen.* Gebändiget, gezähmt. *Meg-szelidíttetett.*

Dŏmĕfĭo, is, iĕri, actus sum. *Krotimsze.* Gebändiget vverde. *Meg-szelidíttetem.*

Dŏmestĭcātim, *Adv.* Svet. *Od hise do hise.* Von Hauss zu Hauss. *Házanként, házról-házra.*

Dŏmestĭcus, a, um, Cic. *Domachi, hisni.* Hauss-Genoss, einheimisch. *Házi.* 2. V. *Familiaris.* Gic.

Dŏmĭcellă, æ, f. *Gozpodichna.* peregr. *Kissasszonyka.* e. Freyle, Jungfrau. *Kis asszony.*

Dŏmĭcellus, i, m. (Diminut.) *Gozpodichich.* peregr. *kissur.* Junger Herr, kleiner Herr. *Kis úr, úr-fi.*

Dŏmĭcilĭum, ii, n. Cic. *Sztanye, Dóm. prebivalische.* e. Wohnung, Behausung, e. Herberg. *Lakó-hely, szállás, hajlék.*

Dŏmĭna, æ, f. Cic. *Gosztpa, gosztpoja, gosztpodinya.* e. Hauss-Frau, Herrin. *Asszony, gazda asszony, úri asszony.* Post an. 14. puellis Rom. Dominarum nomen datum est.

Dŏmĭnātio, onis, f. *Cic.* Dŏmĭnātus, ûs, m. Cic. *Gosztpodsztvo, gosztpodovanye, gosztpodinszt-*

Digitized by Google

eo. e. Herrſchafft, Herrſchung. *Uraſág, uralkodás.*

Dŏmĭnātor, oris, m. Cic. *Ladavecz.* r. Herrſcher. *Uralkodó.*

Dŏmĭnĭca, æ, f. Vide *Dies Dominicus.*

Dŏmĭnĭcālis, is, *com.* le, n. *Nedelyni.* Sonntäglich. *Vaſárnapi.*

Dŏmĭnĭum, ii, n. Varro. *Goſzpochina, ladanye, oblaſzt, gozpodſztvo.* e. Herrſchafft, Bothmäſſigkeit, r. Gevvalt. *Uralkodás, hatalom.*

Dŏmĭnor, āris, āri, ātus ſum, (Dep.) Cic. *Goſzpoduiem.* Herrſche. *Uralkodom.*

Dŏmĭnus, ĭni, m. Cic. *Goſzpon, Goſzpodin.* Herr. *Ur.*

Dŏmĭporta, æ, f. Cic. *Pùs, Selyva.* r. Schneck, e. Schildkrott. *Tſiga, Tekenyős béka.* Non Domo Dominus, ſed Domino Domus honeſtanda eſt. *Cic. offic. 1. c. 39.*

Dŏmĭtor, ōris, m. Cic. Vide Dŏmātor.

Dŏmĭtūra, æ, f. *Plin.* Dŏmĭtus, ûs, m. Cic. *Krotenye, vtiſſenye, ſztegnenye.* e. Bändigung, e. Bezähmung. *Szelidítés, Lágyítás.*

Domnă, æ, f. *Obſolet.* Vid. *Domina.*

Domnus, i, m. *Obſolet.* Vid. Dominus.

Dŏmo, as, āre, ŏmŭi, ĭtum, (Act.) *Cic.* Dŏmĭto, as, are, (*Frequ.* ex Domo, as.) Virg. *Krotim.* Bändige. *Meg-ſzelidítem, Enyhítem.*

Dŏmŭĭtĭo, ōnis, f. Cic. *Domom idenye, bodenye.* Das heim gehen. *Haza-menés, Házához-menés.* Jam domuitionem parant. Cic. *Szada*, ali *jurſze domom ſzpravlyaju.* Sie richten ſich ſchon heim zugehen. *Immár haza készülnek.*

Dŏmumrĕdŭĭo, ōnis, f. Jul. Cæſ. *Domom povrachanye.* e. Heimkehrung. *Haza-térés.*

Dŏmuncŭla, æ, f. & Dŏmuſcŭla, æ, f. Apul. *Hiſicska, Hiſicza.* s. Häuslein. *Házatska.*

Dŏmus, i, *vel*, ûs, Cic. *Hiſa, Kucha.* s. Hauſs *Ház.* 2. Sumitur generatim pro *quocunque habitaculo*, v. g. *templo* &c. 3. interdum pro *Familia.* Domus te tota noſtra ſalutat. *Cic.* 4. Aliquando pro *tota aliqua gente.* Cùm domus Aſſarici Phthiam, claráſque Mycenas ſervitio premet, *id eſt* Romani. 5. pro *patria.* Qui cærete domo &c. *Virg.* 6. Transl. pro *Sepulcro.* Atque in marmorea ponere ſicca domo *ſcil.* oſſa. *Tibul. l. 2. eleg. 2. v. 22.* 7. pro *Carcere.* ità *Ter.*

Dŏnābĭlis, is, *com.* le, n. Plaut, *Daruvlyiv, Prikaſlyiv.* Das man ſchencken kan. *Adható, ajándékozható.*

Dŏnārĭum, rii, n. *Virg.* Dŏnātīvum, tīvi, n. *Svet.* Dŏnum, i, n. Terent. *Dar, Prikaz, Prikazano dugovanye.* e. Gabe, s. Geſchencke. *Ajándék.*

Dŏnātārĭus, a, um, JCt. *Daruvan, kômuſze kaj prikaje.* Dem etvvas geſchencket. *Aki valamit Ajándékban bír.*

Dŏnātĭcus, a, um, *Feſt.* & Dŏnātīvus, a, um, Plaut. *Stoſze prikatúje, prikazan, daruvan.* Geſchenckt. *Ajándékban-adatott.*

Dŏnātĭo, onis, f. Cic. *Daruvanye, Prikazanye.* e. Schenckung, e. Verehrung, e. Beſchenckung. *Ajándékozás.*

Dŏnātor, oris, m. *Prikazitel, Darovitel, Darovnik.* r. Beſchencker, r. Verehrer, r. Geber. *Ajandékozó.*

Dŏnātrix, icis, f. Prud. *Daritelicza, Prikaſitelicza.* e. Beſchenkerin, Geberin, Verehrerin. *Ajándékozóné.*

Dŏnax, ācis, m. Plin. *Terzt, Terztika.* Groſs Rohr. *Nád.* 2. Dŏnax, ăcis, f. *Animal certæ ſpeciei.* 3. Dŏnax, ācis, *om.* Adject. V. *Liberalis.*

Dŏnec, *Terent.* & Dŏnĭcum, *Adv. Plaut. Doklam, Dokle.* Bis. *Miglen, Mig. Meddig.* 2. V. *Quamdiu.* Donec eris ſelix &c. *Ovid.*

Dŏnĭfĭco, as, are, avi, atum, *Hygin.* Dŏno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Darujem Prikaſujem.* Beſchencke. *Ajándékozom.*

Dŏnum, i, n. Vide *Donarium.*

Dŏrătĭsmus, i, m. Cæl. Rhod. *Boj, Voj.* e. Schlacht. *Harcz, Viaskodás.*

Dorcădes, um, f. Strab. *Megyimorje, Harapſzkoga morja, puno ſzern, y Divjih kòz.* e. Inſel des Æthiopiſchen Meers, voll mit Gemſen, und Rehen. *Arabiai tengernek ſzigeteteli őzekkel, és vad ketskékkel.*

Dorcas, ădis, f. Mart. (ab acutè videndo) *Szerna.* r. Dannhirſch, s. Reh. *Őz, Vadketske.*

Dŏrĭcus, a, um, *Gerzhki, Gerkov.* Griechiſch. *Görögi.*

Dŏrĭi, ōrum, Dŏres & Dŏrĭenſes, ĭum, m. *plur. Gerki Aſianſzki.* Griechen in Aſien. *Aſiai görögök.*

Dormĭo, is, īre, īvi, ītum. (Neu.) Cic. *Szpim, Szpávam.* Schlaffe. *Aluſzom.* Conſtruitur aliquando cum *Accuſat.* & *præp. in.* Nihil eſt, quòd in dextram aurem fiduciâ mei Dormias. *Plin.* 2. pro *Ceſſo, otioſus ſum.* Sic ferulas &c. pædagogorum dixit dormire *Martial. l.* 10. *epigr.* 62. cùm non uſurpantur. *Phraſ.* Cùm quieti corpus nocturno tempore daret, artus languidos ſopore placaret Multa ſe ſecundùm quietem vidiſſe narrat.

Digitized by Google

narrat. Arctiſſimus ferè eum ſomnus complectitur. Cùm quieti ſe tradit, adeò altè dormit, ut ferè in lucem quieſcat. *Hac nocte ſomnum capere non potui: Phraſ.* Vigilem, inſomnem, ſomno vacuam, ſomni expertem hanc noctem traduxi. Nunquam ſomnum hac nocte vîdi. Somnus hac nocte oculos meos effugit, nunquam ſe obtulit, refugit ab oculis. Perpetuâ vigiliâ vexatus ſum: Fuerunt omnes mihi noctis partes vacuæ ſomno, expertes ſomni, ſinè ſomno.

Dormiſco, is, ĕre, (Neu. Plaut. V. *Dormio* cùm dormiſcit ei ſubduco anulum *Plaut.*

Dormītātio, onis, f. *Drèm, Dremlyenye.* Das Schlaffen. *Szúnnyadozás.*

Dormītātor, oris, m. Plaut. *Drémlyavecz, zaſzpánecz.* r. Schläffer, Schläfriger Menſch. *Aluſzékony, ſzunnyadozó.*

Dormītio, onis, f. Varro. *Szpanye, ſzpavanye.* Das Schlaffen. *Aluvás.* 2. V. *Mors.* ità Eccleſia.

Dormīto, as, are, avi, atum. (Neu.) Cic. *Drémlyem, zaſzpavam.* Einſchlaffe Schlumere. *Szunnyadozok.*

Dormītor, ōris, m. Mart. *Szpávavecz.* r. Schläffer. *Aluvó, ſzunyodó.*

Dormītōrium, ii, n. Plin. *Meſzto za ſzpánye, ſzpavanye; ſzpálnicza, ſzpavaliſcbe.* e. Schlaf-Kammer, ſs. Zimmer. *Háló-báz, bely.*

Dormītōrius, a, um. Plin. *Szpavalni, za ſzpánye odluchen.* Zum Schlaffen dienlich. *Aluvástra-való.*

† **Dormītŭrĭo**, is, īre. V. *Dormito.*

Dōron, i, n. Plin. *Dlan, dlanicza.* 2. *Dár taki, iz ruke dan.* 3. *Mera dugay ſiroka jedne dlani.* 1. Die flache Hand. 2. e. Gaab, s. Geſchenck gleich von der Hand. 3. e. Maas einer Hand lang und breit. *Tenyér.* 2. *Kézbûl kézbe adott ajándék.* 3. *Egy tenyérnyi boſzſzú és ſzéles mértek.*

Dorsŭāle, is, n. Jul. Capit. *Konyſzki pokrovecz, Guny, czaprak.* e. Rucken-Decke, Schabracke. *Ló pokrotz, Tzafrang.*

Dorsŭālis, is, *com.* le, n. Apul. *Herbetni, herbtov.* Das zum Rucken gehöret. *Hátas.*

Dorsŭārĭus, a, um, & **Doſsŭārĭus**, a, um. Varro. *Na herbtu noſzechi, tegliv.* Auf den Rucken tragend. *Hátas, Hátán-bordozó.*

Dorſum, i, n. Hor. *Herbet.* r. Rucken. *Hát.*

Dorsŭōſus, a, um. Solin. *Velik herbet imajuchi.* 2. *Bregovit, breſnazt, bregaſzt.* Der einen hohen Rucken hat. 2. Hügelicht. *Nagy-hátú, Hátas.* 2. *Hegyes.*

Dŏrўphŏrus, i, m. Vid. *Stipator.*

Dos, ōtis, f. Cic. *Dár ſzvadbeni, pirni, pirka.* s. Heyrath-Geld, Heim-Steuer. *Menyegzői ajándék, jegy-ruha.*

Dōtālis, is, *com.* le, n. Liv. *Szvadbeno-darovni.* Zur Hochzeit-Gaab dienend. *Menyegzői ajándékos.*

Dōto, as. are, avi, atum, (Act.) Suet, *Dèl, y Dar ſzvadbeni dajem.* Ausſteure, begabe. *Jegy rubát adok, Meg-ajándékozom.*

Dōxa, æ, f. Cal. *Dika.* 2. *Velichanſztvo.* 3. Vid. *Opinio.* e. Ehre. 2. e. Majeſtät, Herrlichkeit. 1. *Dűtsőség.* 2. *Méltóság.*

Drăcæna, æ, f. Serv. *Pozoj ſzamicza, Pozojka, zmaja.* Eine Drachin. *Nyőſtény sárkány.*

Drāchma, æ, f. *Cic.* Unciæ pars octava. 2. *Szedem Kriſhiki*, peregr. *Krajczari.* Sieben Kreutzer. *Hét karajtzár.*

Drăco, ōnis, m. Cic. *Pozoj, zmaj.* r. Drach. *Sárkány.* 2. Eſt nomen *Signi cœleſtis* ex una & 30. Stellis conſtantis. 3. Transl. Dicitur *palmes vetus & inutilis, quia tortuoſus eſt inſtar Draconis.* Nuper repertum Draconem ſerere juxta arborem. *Plin. l. 17. c. 22.*

Drăcōnārĭus, ii, m. *Veget.* Signifer, qui vexillum portabat dracone inſignitum.

Drăcōnĭgĕnă, æ, *com.* Veget. *Pozojo-rod, od pozoja rogyen.* Von Drachen gebohren. *Sárkánytúl ſzületett.*

Drăcōnītis, ĭdis, f. **Drăcōntĭas**, æ, f. *Pozojſzki kamen, izglave pozoja vzèt.* r. Drachen-Stein. *Sárkány kő.*

Drăcuncŭlus, i, m. Lampr. *Pozojek, mali pozoj, zmaj.* Kleiner Drach. *Sárkányotska.*

Dragma, æ, f. Med. *Rukovet, kulikoſze najenkrat ſakum zagrabati more.* So viel alſs man mit einer Hand faſſen kan. *Egy marok* latinè *Manipulus.*

Drāma, ătis, n. *Sidon.* Eſt actus, *vel* repræſentatio rerum, fabularum, &c. in quibus perſona Poëtæ non admiſcetur.

Drāpĕta, æ, *com.* Plaut. *Vuſzkok.* Ein Flüchtiger. *Szőkött ſzolga.*

Drāpĕtinda, æ, f. *Igra dechinſzka, ſiſsmiſs zvana, z-vezanemi ochima lov.* e. Blind-Maus, Kinder-Spiel. *Gyermeki ſzem bekőtő játék.*

Drāucus, i, m. *Mart.* qui præpoſterâ venere alium ſubagitat.

Drāvus, i, m. Fluvius Illyrici. *Drava velika Potok.* r. Drack-Fluſs. *Dráva vize.*

Drenſo, as, are, avi, atum. (Neu.) Auct. Philom. *Krichim, glaſa puſcham kakti labud.* Schreye vvie ein Schvvan. *Fejér hatyú modjára kiáltok.*

Digitized by Google

Drĕpānis, is, f. Plin. *Laſtavicza krutoſzlabeb nòg y kratkeb.* Gevviſſe Schvvalbe mit ſehr ſchvvachen und Kurtzen Füſſen. *Rôvid és gyenge Lábú fetske.*

Drindrĭo, is, īre, (Neu.) Aut. Phil. *Krichim kakti laſticzu.* Schreye vvie eine Wieſel. *Menyét módjára kiáltok.*

Drīnus, i, m. *qui etiam* Drilo *dicitur*, Fluvius Illyrici. *Drina potok.* r. Drina Fluſs. *Drina folyó víz.* Dalmatis. *Bojana*, ſeu *Boljana.*

Drŏmas, ădis, f. Plin. vel Drŏmăda, Drŏmĕda, Drŏmĭda, æ, f. Drŏmĕdārius, ii, m. Hier. *Gamila menyſſa od drugeh*, ali *vnogo bertéſta.* Cammel-Thier ſo viel geſchvvinder lauffet als die andere groſſe. *Gyors teve*, *Poroſzka teve.*

Drŏpax, ăcis, m. *Mart.* Unguenti genus, quo pili decidunt, & evelluntur.

Drŭĭdæ, arum, *vel* Drŭĭdes *plur.* m. *Cæſ. Plin.* Philoſophi Gallorum à *Dryi* quercus, quòd in lucis præſertim quernis habitarent, & omnia ſacra fronde querna facerent. Cic. de Div. & alii.

Drungārĭus, ii, m. *Veget.* Præfectus cohortis.

Drungus, *i*, m. *Vopi.* Cuneus, *ſive* globus in acie.

Drūpa, æ, f. *Plin.* Oliva in arbore matura.

Drўădes, ădum, *plur.* f. Virg. *Boſicze veliteb ſúmy y lòz.* e. Wald-Göttinen. *Erdei Iſten Aſſzonyok.*

Drўŏpĕtes *vel* Drўŏpētis, is, f. Med. *Kralyevſzka Sabicza, kâſze po drevju naliſtiu zaderjava.* s. Laub-Froſchlein. *Zöld békátska, melly a' fa-levelén lakik.*

Drўŏphўte, es, *vel* Drўŏphĭtes, æ, f. & Drўŏphĭtus, ti, m. Plin. *Cherna Sabicza, kâ iz oblaka z-Deſgyom opada.* Schvvartzes Regen-Fröſchlein. *Esővel le-esőſzekete békatska.*

Dŭă pro *Duo obſol.* Video ſepulcra dua duorum corporum. *Cic. in Or. in Acc. Poët.*

Dŭas pro *Des.* Ne duas. Plaut. *Nedaj.* Gebe nicht. *Ne adgy, Ne add.*

Dŭbĕnŭs, i, m. pro *Dominus* apud Vet. *Feſt.*

Dŭbĭcĭa, æ, f. Geogr. *Dubicza, grad y Jaſchina vu hervatzkoi zemlyi, ova léta lepo popravlena*, kadi *vſzigdar prebiva jeden ſzrolne zagrebechke szirkve goſzpodin Kanonik*, koja-*vſzum pod'oſnum krajánum, kakti veliki poglavar*, (peregr. *Commendant*) *láda.* Dubitz, eine neulich hübſch verbeſſerte Veſtung in Croatien bey dem Unna Fluſs gelegen, vvelcher vvie auch denen zugehörigen Gränitzern, einer aus denen Hochvvürdigſten Thum-Herren von Agram, als Commendant vorgeſtellet vvird. *Dubitza vár és város Horvát országban.* Præſidium & Confinium circumiacens Vener. Capitulo Zagrabienſi eſt ſubjectum.

Dŭbĭē, & Dŭbĭtantĕr. *Adv.* Cic. Dŭbĭtātim. Siſenn. *Dvojno, dvojlyivo.* Zvveiffelhafftig. *Kétségeſen.*

Dŭbĭēnus, a, um. apud Vet. *Feſt.* V. *Dubius.*

Dŭbĭĕtas, ātis, f. *Ammian.* Dŭbĭtātĭo, ōnis, f. & Dŭbĭum, ii, n. Cic. *Dvojenye, Dvojnoſzt, dvojna, dvojba.* e. Zvveiffelhafftigkeit, r. Zvveiffel. *Kételkedés, kétség.* Rem aliquam in dubium vocare. *Cic.*

Dŭbĭōſus, a, um. Gell. V. *Dubius.*

Dŭbĭtābĭlis, is, *com.* le, n. Ovid. V. *Dubius.*

Dŭbĭtanter, & Dŭbĭtātim. V. *Dubiè.*

Dŭbĭtātio. V. *Dubietas.*

Dŭbĭtātīvus, a, um. Diomed. *Dvojechi.* Zvveiffelend. *Kételkedvén.*

Dŭbĭtātor, oris, m. Tertul. *Dvoitel, Dvojnik.* r. Zvveiffler.. *Kételkedő.*

Dŭbĭto, as, are, avi, atum. (Neu.) Cic. *Dvoim.* Zvveiffele. *Kételkedem, kétlem. Phraſ.* Pendeo animi. In dubium venio. Addubito. Nuto animo. In contrarias ſententias diſtrahor. Aqua paſſim mihi hæret. Animum in diverſa verſo. Ancipiti cura jactor. Inops conſilii ſum. Conſilium capere neſcio. Inops à conſilio ſum. Utram in partem me dem non diſpicio:

Dŭbĭus, a, um. Cic. *Dvojen, Dvojétchi, Neſztalen, neſztanovit.* Zvveiffelhafft, ungevviſs *Kétséges.* Vid. *Anceps.* n. 3.

Dŭcātor, ōris, m. *Ulp. Vojvoda, Vogya.* r. Führer, Anführer, Leiter. *Vezető, Vezérlő.* Aut in Ducatorem actionem competere. *Ulpian.*

Dŭcātrix, īcis, f. Apul. *Vojvodicza.* e. Führerin, Leiterin. *Vezetőné.*

Dŭcātus, ûs, m. (*ab Inuſit.* Dŭco, as, are, avi, atum.) Svet. *Vodnya, Vodenye.* e. Führung. *Vezetés.* 2. *Vojvodztvo, chaſzt y srednoſzt vojvode.* Deſs Führer vvürde. *Hadivezérség.* 3. *veliko vojvodztvo*, vulgò *Hercegſztvo, Hercegſza.* s. Hertzogthum. *Hertzegség.*

Dŭcēnārĭus, a, um. Svet. *Dveſztotine imajuchi.* Zvvey hundert habend. *Két száz előttjáró.* Ducenaria pondera. Plin. *ideſt:* quod 200. librarum eſt.

Dŭcēnārĭus, ii, m. Suet. *Dvojsztotnik*, 200. *vojnikov pod ſzebum raunajuchi.* Hauptmann über 200. Soldaten. *Két száz katonák elől járója, kapitánya.*

Digitized by Google

Dŭcēni, æ, a. Liv. Dŭcenti, æ, a. Cic. *Dvésto.* Zvvey hundert. *Két száz.*

Dŭcentēsĭma, æ, f. *Tacit.* Vectigal, quo nummus pro singulis ducenis nummis penditur.

Dŭcentĭes, *Adv.* Cic. *Dvésztokrát.* Zvvey hundert mahl. *Két százszor.*

† Dūcĭbĭlis, is, *com.* le. n. ductĭlis, is. *com.* le, n. Plin. *Vlechlyiv, kaiszе da vlécbi.* Was sich ziehen lasset. *Vezetheto.*

† Dŭcissa, æ, f. *Velika knezkinya, vojvodicza,* vulgò *Herceficza.* e. Hertzogin. *Hertzegné.*

Dūco, is, ĕre, ūxi, uctum. (Act.) Cic. *Pelyam, vodim, vozim.* Führe. *Viszem, vezetem.* 2. pro *Allicio & delectatione quadam demulceo. Cic. 2. Ver.* Si quis honore, aut gloriâ ducitur. *Item:* ducere honori. Ter. *Dèrsatisbi za poszenye, y preszimanye.* Für eine Ehre halten. *Ditro égnek tartani.* 3. pro *Censeo, judico. Cic. 1. Fam.* Quæ nè tu quidem unquam timenda duxisti. 4. pro *Æstimo, parvifacio Cic. pro Arch.* Omnia pericula mortis, atque exilii parvi esse ducenda. 5. pro *Attribuo, ascribo. Cic. in Sall.* quæ in historiis gloriæ mihi ducis. 6. pro *Accipere in uxorem aliquam. Cic. pro Sext.* Duxit uxorem optimi viri filiam C. Scipionis. 7. pro *Confidero, cogito. Virg. 6. Æn. v. 690.* Sic equidem ducebam animo, rebárque futurum. 8. pro *Bibo, Haurio. Hor. l. 1. od. 17. v. 21.* Hic innocentis pocula Lesbii Duces sub umbra. 9. pro *Fallo, decipio. Terent.* Etiam nunc me ducere istis dictis postulas. 10. pro *Effingo, efformo, Virg. 6. Æn. v. 848.* Ducere de marmore vultus. 11. pro *Nudo, Educo. Virg. Æn. 12.* Auxilium ducto mucrone petebat. *Iszkalje pomoch vàn izvlechenem mechom.* Er hat die Hülff mit ausgezogenem Schvverdt gesuchet. *Ki vont kardal segitséget, keresett.* 13. pro *Contrabo, Assumo. Virg. Ecl. 9.* Duceret apricis in collibus uva colorem. *Dabi na bregeh grozdje od vruchine szuncza zrelu fàrbu naszе povlékło.* Damit die Weinbeer von der Hitz der Sonnen zeitige Farb kunte anziehen. *Hogy a' szőlő gerezdek, a' begyeken verő-fény meleg égétul magokhoz érett szint vonnának.* 14. pro *Ago. Virg. Æn. 4.* Nate Deâ potes hoc sub casu ducere somnos?

Tobmu chudimszе chinenyu,
Kak' porodyen od Boszicze,
Vu tak szträsznom pripechenyu,
Tvê sznu dati moreß lizze?
Da dir dein heldens Leben
Ein Göttin hat gegeben:
Kanst gleichvohl dises leyden,
Auch schlaffen ohne freyden?
Iszten Aszszonytól Szűletet,
Csudálkozom mit tselekszel,
Hogy illyen nagy esetidet,
Nem visgálod, sőt le-fekszel.

15. pro *Struo Erigo. Virg. 1. Æn.* Pars Ducere muros. 16. pro *Neo. Ovid. 4. Met.* Ducere lanam. *Vunu preszti.* Die Wolle spinnen. *Gyapjút fonni.* 17. pro *Colaphum impingo. Paul. J Ct.* Ducere servo pugnum. *Szlugu pyuszniti, z-plyuszkum platiti.* Seinem Bedienten mit Backenstreich bezahlen. *Szolgát poszni, artzúl tszapni.* 18. pro *Sepelio. Virg. 4. Georg.* Ducere funus. *mêrtvoga szprevajati, y pokopati.* Den Todten begraben. *Halottatt kèserni, temetni.* 19. pro *Suspiro, Flo. Mart.* Ducere suspiria, lacrymas. *Zdihavati, plakatiszе* Seuffzen, vveinen. *Fohászkodni, sirni.* 20. pro *Curo. Cic.* Sui commodi rationem habere. *Za szvoju haszen mariti.* Seine Nutzen achten. *Maga hasznáért gondolni.* 21. pro *Differo, prolongo, procrastino. Jul. Cæs.* Diem de die ducere. *Od dneva do dneva odlachiti.* Von einem Tag auf den andern aufschieben. *Naprúl napra halasztani.* 22. pro *Contrabo, Rugo, Crispo. Mart. l. 1. epigr. 41.* Qvi ducis vultus & non legis ista libenter

Ki tvâ licza léno sztrugass,
Trad nechesz opa Chteti:
Nego merszko obraz rugass,
V-némar, veruj, nechu deti.
Dein Angesicht gefalt mir nicht,
In dem du die Runtzeln macheſt:
Mein Schreiben hat das rechte G'vvicht
Ungern doch du solches seheſt.
Az fejedet mit vakarod,
S-homlokodat Eszve-vonod,
Hogy ezeket nem olvasod
Örömesben, hidd meg bánod.

Ductārĭus, a, um. Cato. *Vozni, vlechni* Zieglich, das man ziehet. *Vezethető, Vitethető.*

Ductĭtĭus, (Ductĭcĭus.) a, um. Quint. *Razvlechlyiv, Dajuchiszе tenko razvlechi.* Das sich ziehen läst. *Kinyújtható.* Ferrum ductĭcium. *Sicza szélezna,* peregr. *Drot.* r. Drath. *Drót.*

Ductĭlis, is, *com.* le, n. *Plin.* æs ductile. Plin. V. *Ductĭcius,* & *Ducibilis.*

Ductim. *Adv.* Plaut. *Vlekuch, z-vlechenyem, potezanyem.* Mit ziehen, Zugvveise. *Nyujtva.* 2. *Polebko, polagano, Pomaloy pomalo.* Allgemach, langsam, nach und nach. *Halogatva, Lassankint.* Ductim potiùs, quàm

Digitized by Google

quàm cæſim. Colum. *Anus ebriosa ità vinum alloquitur.* Immergere in me liquores tuos ſine ductim. *Plaut. in Cur.*

Ducto, as, are, *Plaut.* Ductĭto, as, are, avi, atum, (Act. *utrumque* & Frequ. ex Duco) Terent. *Guſztokrat pelyam, vozim, vodim, dopelyávam, pripelyávam, privávſam, dovávſam.* Oft führe, zuführe. *Viſtelem, vezetem, vezetdegelem.* 2. V. *Æſtimo.* Omne ego pro nihilo ductito, quod ſuit. *Plaut.*

Ductor, oris, m. Cic. Vide *Ducator.*

Ductrix, īcis, f. Vide *Ducatrix*, JCt.

Ductus, ûs, m. Cic. Ductĭo, ōnis, f. Ulpian. *Voſnya, voſenye, vòd, vodenye, pelyanye.* e. Führung, Leitung. *Vitel, vezetés.* 2. V. *Derivatio.* Ductus aquarum Cic. Ductus literarum, *pro* apices literarum, *Solin.*

Dūdum, *Adv.* Cic. *Davno, Zdavnya.* Vorlängſt, lang. *Régen.*

Dŭella, æ, f. Bud. *Tretja ſztran jedne Uncze.* Der dritte Theil einer Untz. *Harmadréſze egy Untziának.*

Dŭellātor, oris, m. Plaut. *Majdanik, na pozvanom meſztu y poſztavlyenoj vuri ſzkup z-drugem Pobitel.* r. Streiter, Kämpffer. *Baj-olvó.*

† Dŭello, as, are, avi, atum, (Neu.) *Na majdanu vojujem, na ſztanovitom meſztu y imenuvanom, vu poſztavlyenoj vuri z-orujiemſze z-drugem biem, vojujem.* Streite in gevviſſen Ort, kämpfte. *Vivok valakivel, viaskodok.*

Dŭellōna, æ, f. *Varro.* Bellōna, æ, f. Hiſt. Poët. *Boficza Vojſzke.* e. Kriegs-Göttin. *Hadak Iſten Aſzſzonya.*

Dŭellum, li, n. Plaut. *Majdan, Boj, ſzkupbienye na ſztanovitom y imenuvanom meſztu, v-ſztanovitoj vuri poſztavlyen.* r. Kampff zvviſchen zvveyen Perſohnen an gevviſſen Orth. *Kettő között-való viadal, Bajvivás, bad.*

Dŭidens, entis, *om.* pro *Bidens*, Feſt.

Dŭis, Dŭit, Dŭint, Plaut. *pro* dederis *vel* des, dederit, *vel* det, dederint *vel* dent. *Daj* ali *budeſs dal* &c.

Dulcăcĭdŭs, a, um, Quint. *Rezek, Rezk.* Sauer-Süſs. *édes-tſipós.*

Dulcè, *Adv. Cato.* Dulcĭter *Adv.* Cic. *Szlatko.* Süſſiglich. *édeſen.*

Dulcēdo, ĭnis, f. *Cic.* Dulcĭtas, ātis, f. *Accius ap. Non.* Dulcĭtūdo, ĭnis, f. *Cic.* Dulcor, ōris, m. Plin. *Szladkocha, Szlast.* e. Süſſigkeit. *édeſség.*

Dulceſco, is, ĕre, (*Inch. ex* Dulcĕo, es, ere, cŭi *Neu.* Gato) Cic. *Szladek poſztajem, bivam.* Süſs vverde. *Meg-édesûlök.*

Dulcĭārĭus, rii, m. Mart. *Szladko-chin, ſzladko-pek. Czukoràſs.* r. Zucker-Becker. *Tzukor vagy mézes pogátsa sütő.*

Dulcĭcŭlus, a, um, Cic. *Oſzlaſzten, naſzladek.* Süſslicht. *édes-kedvű, édesetske.*

Dulcĭflŭus, a, um, Cal. *Szladko-czurechi.* Süſs flieſſend. *édeſen-folyó.*

Dulcĭlŏquus, a, um, Apul. *Szladko-govorechi, Szladko-govorliv.* Süſs-redend. *édeſen-ſzóló.*

Dulcis, is, *com.* ce, n. Cic. *Szladek.* Süſs. *édes.*

Dulcĭsŏnus, a, um, Sidon. *Szladko-glaſz.* Einer ſüſslicher, lieblicher Stimm. *édeſſen, édeſſen-zengő.*

Dulcĭtas, atis, f. Vide *Dulcedo.*

Dulco, ās, are, avi, atum, (Act.) *Sidon. Apollinaris,* & Dulcōro, as, are, avi, atum, (Act.) Alvar. *Szlaſztim, ſzladko chinim.* Süſs mache. *Megédesítem.*

† Dulcōrātŭo, onis, f. *Oſzladgyenye.* Das Süſsmachen. *édeſen tſinálás.*

Dum, *Adv.* Virg. *Doklam*, 2. *Pokehdob*, 3. *Kada*, 4. *Joſchе, Iſchе, Joſt.* 5. *Kakdugo*, 6. *Daliſztor, daiſztom*, 7. *Potlamkam.* 8. Componitur cum vocibus: *Qui, age, modò.* ût: quidum, Agedum, dummodo, &c. 1. Biſs das, 2. Dievveilen, 3. Wann, 4. Nach, 5. So lang, 6. Wann nur, 7. Nach dem, 8. Vide ſupra N. 8. 1. *Miglen, mig*, 2. *Mert, mivel*, 3. *Mikor, midőn*, 4. *mégis*, 5. *Meddig*, 6. *Tſak*, 7. *Minekutána.* Expectabo dum veniat. Terent. in Eunuch. *Budem chakal doklam dojde.* Ich vverde vvarten biſs er kommet. *Várni fogok, még el-jön.* Nihil dum ſciebam, Cic. *Joſchе nèſzem znal.* Ich vvuſte noch nicht. *Még eddig ſemmit-ſem tudtam.* Dum ſibi regnum pateret, quicquam penſi habebat. Saluſt. in Jugurth. *Dabiliſztor v-kralyeſztvo dojti mogel, nikaj drugo nè maril,* &c. Könnte er nur in das Königreich kommen, ſonſten hat er nichts geachtet. *Tſak királyságra juthatna, tőbbivel nem gondol.*

Dūmālis, is, *com.* le, n. Mart. *Germaſzt.* Strauchlicht. *Bokros.*

Dūmētum, ti, n. Cic. *Germje, ſikara, Germovje, Sivicza.* s. Strauchen Orth. *Bokor, Bokros hely.*

Dūmmŏdò, *Adv.* Tibul. *Akoliſztor, Akoiſztom, Akoſzamo, Akoleprav.* Wann nur. *Hatſak.*

Digitized by Google

Dūmnĕ, *Adv.* Colum. *Ako liſztor nè, Ako lepravnè.* So nur nicht. *Hatſak nem.*

Dūmōſus, a, um, Gic. *Pun germoja.* Voll Strauchen. *Bokros.*

Dūmŭs, i, m, Cic. *Germ.* r. Strauch. *Bokor.*

Duntāxat *Adv.* Cic. Liv. *Szamo, liſztor, Leprav.* Nur. *Tſak.*

Dŭo, æ, uo, *plur.* Cic. *Dva, dve, dvoja, dvoje.* Zvveen, zvvey, zvvo. *Kettő, két,* V. *Dua.*

Dŭŏdĕcĭes, *Adv.* Cic. *Dvanajztkrat.* Zvvölffmahl. *Tizenkétſzer.*

Dŭŏdĕcĭm, *Indecl. plur.* Cic. *Dvanajzt.* Zvvölff. *Tizenketŏ.*

Dŭŏdĕcĭmus, a, um, Plin. *Dvanajſzti, dvanadeſzti, drugonadeſzti.* Der zvvölffte. *Tizenkettődik.*

Dŭŏdēnārĭus, a, um, Liv. *Dvanajſzti broj imajuchi.* Von zvvölff beſtehend. *Tizenkét ſzámot tartós.*

Dŭŏdēni, æ, a, Plin. *Dvanajſzteri, Dvanadeſzteri.* Je Zvvölff. *Tizenketten.*

Dŭŏdēvīginti. *Indecl.* Cic. *Oſzemnajzt.* Achtzehen. *Tizennyóltz.*

Dŭŏdētrīgīnta, Plin. *Dvadeſzeti y oſzem.* Acht und zvvanzig. *Huſzonnyóltz.*

Dŭŏdē ōctōginta, Plin. *Szedem deſzet y oſzem.* Acht und ſiebentzig. *Hetvennyóltz.* & ſic in aliis.

Dŭplāris, is, *com.* re, n. *Veget.* Dŭplex, ĭcis, *om.* Virg. *Dvojverztni.* Zvveyfach. *Kettős, Kétſzeres.*

Dŭplĭcārĭus, rii, m. Liv. *Dvoju imajuchi platchu.* r. Doppel-ſoldner. *Két' zóldú, vagy fizetésű.*

Dŭplĭcātĭo, ōnis, ſ. Senec. *Dvojverztenye.* e. Doppelmachung. *Kettőztetés.*

Dŭplĭcātō, *Adv.* Plin. Dŭplĭcĭter. Gic. *Dvojverztno.* Zveyfach. *Kettősön, kétſzeresen, Kétképen.*

Dŭplĭco, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Dvojverſztim, Dvojverſzto chinim, napravlyam, dvojſztruchim, Dvojſztruko chinim.* Dopple. *Kétſzerezem, kettőzőm.*

Dŭplĭo, ōnis, m. Plin. 1. *Dvojverztnozt, dvakrat tuliko, dvakrat vech.* 2. *Kaſtiga na dvakrat vech.* Zvveymahl ſo viel. 2. Doppelte Straff. 1. *Kétzer annyi.* 2. *Kétſzerte való büntetés.*

Dŭplum, i, n. Cic. *Dvakrat tuliko.* Zvveymahl ſo viel. *Kétannyi, kettős, mégannyi.*

Dŭplus, a, um, Cic. *Dvojverſzten, dvojverzt, dvojſztruk.* Zvveyfach. *Két-annyi, kettős.*

Dūpondĭus, ii, m. Dīpondĭus, ii, m. Dīpondĭum, ii, n. Cic. *Vaga od dvéh funtov, dva funta.* Zvvey Pfund. *Két fontni.*

Dūrābĭlis, is, *com.* le, n. Plin. *Terpliv.* Langvvierig. *Tartó.*

Dūrăcīnus, a, um, Svet. *Tverdo-koſen.* Harthäutig. *Kemény-héjú, kemény-bőrű.* Duracinæ uvæ, Svet. *Tverdokoſno grozdje.* harthäutige Trauben. *Kemény-hejú ſzőlő.* Duracina Perſica, Plin. *Duranczie Breskve.* e. Harte Pferſich, Durantzen. *Durántzai Baratzk.*

Dūrāmen, ĭnis, n. *Colum.* & Dūrāmentum, ti, n. Senec. *Tverdi terſz vu ſztehlu.* Ein harter Rebſtock. *Kemény ſzőlő véſztző.* 2. V. *Induratio.* duramen aquarum, Lucr.

Dūrātĕus, a, um, Lucr. *Dreven.* Höltzern. *Fás.*

Dūrātĭo, ōnis, f. *Terplenye vremenito, obſztojenye,* 2. *Otverdenye.* e. Währung, 2. Hartmachung. *Sokáig tartás, keményités.*

Dūrē, Adv. Cic. Dūrĭter, *Adv.* Terent. *Tverdo, okorno.* Hart. *Keményen.* 2. Transl. V. *Aſperè, Acerbè, crudeliter.* Gic.

Dūreſco, is, ĕre, ŭrŭi, (Neu.) Cic. *Okoren, Tverd poſztajem, Otverdujem.* Hart vverde. *Meg-keményedem.*

Dūrĭcŏrĭus, a, um, Plin. *Tverdo - koren, Tverdo-koſen.* Harthäutig. *Kemény-bőrű.*

Dūrĭtas, ātis, f. *Cic.* Dūrĭties, ĕi, f. *Plin.* Dūrĭtĭa, æ, f. *Cic.* Dūrĭtūdo, ĭnis, f. Cato. *Tverdozt, okornoſzt, tverdocha, tverdina.* e. Härte, Härtigkeit. *Keménység.*

Dūrĭuscŭlus, a, um, Plin. *Pritverd, natverd, tverdaban.* Etvvas hart. *Keményetske.*

Dūro, as, are, avi, atum. (Act.) Synon. *Durum facio, Firmo, ſolido.* Quint. 1. *Okorno chinim, V-tverdgyujem, Tverdo chinim,* 2. *Terpim, Obſztajem.* 1. Härte, härt mache. 2. Daure, vvähre, ertrage. 1. *Keményitem.* 2. *Megmaradok.* Labore ſe durare, Cæſ. *Od dela otverdeti, k-deluſze podati, y priochiti.* Sich durch die Arbeit hart machen, zur Arbeit gevvöhnen. *Munkától keményedni, Munkához ſzokni.* Durari ad plagas. Quint. *Za vudarcze nemarati, otverdeti, nechutiti.* Die Streich nicht mehr empfinden, nicht achten. *A' verésre magát meg keményiteni.* Carinæ vix poſſunt durare æquor. Virg. *Ladje komaj morejo preterpeti.* Die Schiff mögen das Meer kaum erleiden. *Az hajók elig ſzenvedhetik az tengert.* In æternum durare. Quint. *Naveke obſztati.* Evvig vvähren. *Örökön meg-maradni.* Durate & voſmet rebus Servate ſecundis. Virg. *Terpite y podnaſſaite, doklam*

Digitized by Google

dokázam bolje bude. Gedultet euch, biſs es beſſer vverde. *Varakozzatok mégjóbban líszen.*

Dūrus, a, um. Plaut. 1. *Okoren, toverd.* 2. *Teſek, zel.* 3. *Oſter, nemil.* Hart, 2. Schvver. 3. Streng, Scharff. 1. *Kemény.* 2. *Nehéz.* 3. *Kűnyőrűletlen.* Dura tempora. Cic. *Teska vremena.* Schvvere Zeiten. *Nehéz idők.* Duri oris vir. Terent. *Zloga y teskoga jezika y govorenya oſter Chlovek.* Einer ſchlechten, ſchvveren, und ſcharffen Zungen, Strenger Menſch. *Koſz, és nehéz nyelvű ember.*

Dŭŭmvir, dŭŭmvĭri, m. Cic. *Jeden zmed dveh koji ſzu ſzami ſzudzi, y Glavari.* Einer von zvveyen Oberſten Richtern die allein die Regierung führen. *Egy kettő kőzűl, kik magok Birák, és uralkodók.*

Dŭumvĭrātus, ûs, m. Cic. *Dvoiſtudchtvo, Chaſzt dveh nad obchinum poſztavleneh ſzudzev, y poglavarov.* Das Ambt der zvveyen Ober-Herren, Richtern. *Két Biráknak Tiſztsége, s'uralkodáſa.*

Dūx, ūcis, *com.* Cic. 1. *Vojvoda, Veliki Knez,* peregr. *Herczeg.* 2. *Vodnik, Voditel.* 1. 1. Herzog. 2. Der da führet, Führer. *Leg főbb Vajda, Vezér, Hertzeg.* 2. *Hadnagy.*

Dȳas, ădis, f. Macrob. *Dvoicza.* e. Zvveyheit. *Kettős.*

Dȳnāſtes, *vel* Dȳnaſta, æ, m. Cic. *Velikàſs, Oblaſztnik, ſzloboden Goſzpodin, Gradzki Goſzpodin, Jeden zmed perve Goſzpode.* Ein von erſten und groſſen Herren. *Fő Záſzlós-úr, ſzabad úr.*

Dȳnaſtīa, æ, f. *Veliko ſzlobodno ladanye, Goſzpodinſztvo.* Groſſe Herrſchafft. *Szabad uraság.*

Dȳōta, æ, f. Horat. *Z-doemi preruchi poſzuda vinſzka.* s. Weingeſchier mit zvveyen Handhaben. *Két-fülű boros korsó.*

Dȳſcōlus, i, m. Cal. *Chlovek protiven, kruto teſek, Nikaj neterplyiv, nevugodlyiv, Martaj.* Feindſeliger Menſch, ungeduldig, dem niemand recht thun kan. *Iztetlen, ſemire kellő ember.*

Dȳſentērīa, æ, f. Plin. *Griſa z-kervjum.* Die rothe Ruhr. *Vér-has.*

Dȳſentĕrĭcus, i, m. *vel* a, um. Plin. *Griſavecz, kervo-gris.* Der die rothe Ruhr hat. *Vér-hasban ſzenvedő.*

Dȳſnōmĭa, æ, f. *Calep.* eſt perverſa Juris legúmque conſtitutio.

Dȳſpēpsĭa, æ, f. Galen. *Hman ſeludzka prebavlyanye, kubanye.* Uble des Magens Verdäuung. *Gyomornak nehéz megfőzése ſzemétſztése.*

Dȳſphĭlus, i, m. Juven. *Zkazlyiv y na ochi Priatel.* Falſcher Freund. *Szem előtt-való hamis és bimes akaró, két ſzínű barát.*

Dȳſpnœa, œæ, f. Plin. *Sziputi, Hriputlyivoſt, ſziputlivoſt, Hrip, Teſsko dihanye, neduha. Neduſzlivoſt.* e. Engbrüſtigkeit Schvvere deſs Athems, r. Keich. *Nehezen lehellés.*

Dȳſpnŏĭcus, a, um. Plin. *Sziputlyiv, Hriputliv, neduſzliv.* Engbrüſtig, keichig. *Nehezen-lehellő.*

Dȳsūrĭa, æ, f. Cic. *Teſko y bolno vode puſchanye. Teſko-piſs.* e. Harn Strenge, e. Harn Winde, des Waſſers hart-laſſung. *Vizeletnek, Nehéz menése.*

Dȳsūrĭăcus, & Dȳsūrĭcus, a, um. Cic. *Kí vodu teſko puſcha.* Der ſchvver harnet. *Nehezen vizelletet botsátó.*

Dȳtŏcĭa, Dystŏcia, æ, f. *Teſek porod.* Schvvere Geburth. *Nehéz Szűlés.*

E.

Ē *vel* ex *Præpoſ.* Cic. 1. *Iz, Z.* Aus. *Bŏl, bŏl, belŏl.* E fonte haurire. Cic. *Iz denczа (vodu) grabiti, zajemati, zléchi.* ali: *kaj iz denczа (pochetka, pervoga kakti zviraliſcha)* jemati. Aus dem Brunnen ſchöpffen. *A kútból (Eredetből) búzni.* 2. *Od.* Von. *Tól, tól.* Et denotat *Tempus* vel *locum.* E veſtigio. Plin. jun. *Taki od ove vure, od ovoga chaſza, vremena.* Von ſtund an, alſobald, von dieſer Zeit an. *Ez időtől fogva, mingyárt.* E conſpectu fugere. Terent. *Zpred ochi,* ali *od nazochija chiega beſati.* Von den Augen gehen, flühen. *Valaki ſzemélyétől futni.* 3. Ponitur pro *Secundùm.* Ex ſententia res confecta eſt. Cic. *Dugovanye kakvo poleg volye (zadovolynoſzti, ſelenya, nakanyenya) vuchinyeno je (zverſſeno, dokonchano, opravleno.)* Die Sache iſt nach dem Wunſch verrichtet vvorden. *Akaratom ſzerint eſett, végezett.* 4. Denotat *Cauſam finalem* vel *utilitatem.* E re publica. Cic. *Zhog dobra opchinſzkoga, na dobro opchinſzko, na haſzen opchine.* Dem gemeinem Weeſen zum guten. *Közönség jóvátérő.* E re eſt. Cic. *Haſznovito je.* Es iſt nutzlich. *Haſznos.*

Ĕātĕnŭs (Præpoſitio eſt *Tenus* Caſui ſuo *Ea,* intellige *ratione,* poſtpoſita) Cic. *Natuliko, dotle, dokebdob, dotmar, dotam, dotlek,*

Digitized by Google

onak. So fern, ſo lang, ſo vveit. *Addig, Annyiban.*

Ĕbĕnus, i, f. Vid. Hebenus.

Ēbĭbo, is, ĕre, ēbĭbi, ēbĭbĭtum, (Neu.) Ovid. *Inpiam, vpiam.* Metaphoricè *Inſulim.* Austrincke. *Ki-iſzom.* Ubera ebibere. *Ovid.* pro *emulgere, exſugere.*

Ēblandĭor, īris, īri, ītus ſum. (Dep.) Cic. *Z-prilizavanyem kaj dobivam, izproſſujem.* Etvvas mit Schmeichelen erlange, erſuchsſchvvänzte. *Hizelkedéſſemmel megnyerem.*

Ĕbŏrārĭus, ii, m, JCt. *Meſter, Fĕrkàcb, ki kaj iz belokoſchaka koſzti déla, ſférka,* &c. r. Helffenbein - Drechsler. *Ki élépánt tſontból dolgozik.*

Ĕbŏrātus, & Ēbŭrātus, a, um, Plin. *Z-bélokoschaka (elefantovum) koſztjum obdelan.* Ausvvendig mit Helffenbein gemacht, ausgelegt. *élépánt tſontjával, tetemével meg-boritott, tſinált.*

Ĕbŏrĕus, a, um. (*ab antiq. nominativo* Ĕbor) Quint. Ēburnĕus, a, um, & Ēburnus, a, um, (*ab* Ebur.) Ovid. *Bélo - koſztni, elefantokoſzteni.* Helffenbeinern. *élépánt - tetembŏl - való.*

Ēbrĭa, æ, f. (*hinc* Ebrius, Ebrioſus) *Soſipater.* eſt vas vinarium.

Ēbrĭĕtas, atis, f. *Plin.* Ēbrĭōsĭtas, atis, f. *Piansztvo, Pianchina, Pianchlivoſzt.* e. Trunckenheit. *Réſzegség.*

Ēbrĭo, as, are, avi, atum, (Act.) *Macrob.* Ēbrĭŭlo, as, are, avi, atum. (Act.) Laberius & Nonius *Zopiam, opiam, z-vinom priganyam, ſzilim.* Truncken mache. *Megréſzegitem.*

Ēbrĭŏlus, a, um, Plaut. *Pripian, pripit, prinapit, natréſſen.* Ein vvenig truncken. *Kevésnyére boros.*

Ēbrĭōsus, a, um. Cic. *Pianchliv, Vinu podan, Guſzto pian.* Vertruncken, offt truncken, der ſich ſtets voll ſaufft. *Réſzeges.*

Ēbrĭus, a, um. Cic. *Pian, Vinyen, pun Vina.* Truncken, voll, beſoffen, Wein - rauſchig. *Réſzeg.* 2. pro *Plenus, Abundans.* Facite mihi, cœna, ut ebria ſit. *Plaut.*

Ēbullĭo, is, ire, īvi, ītum. (Neu.) Cato. *Itkipujem, van kipim.* Ausvvalle, Aufſiede, von ſieden ſtrudle. *Kibuzgok, kiforrok.* 2. Metaphoricè pro *jactabundè aliquid oſtento, Affirmo.* ita Cic. 3. de finib.

Ēbullo, as, are, avi, atum. (Neut.) *Perſ.* Vid. *Ebullio.* 2. Vid. *Erumpo, crepo, Evaneo.*

Ĕbŭlum, li, n. *vel* Ĕbŭlus, li, m. Virg. *Hebet, Hbl, Habd, Habat trava.* r. Attich ein Graſs. *Földi bodza.*

Ĕbŭr, ŏris, n. Cic. *Bélo - koſztchaka (elefantova) tſzt, Zub.* s. Helffenbein. *élépánt-tetem, tſont.*

Ĕbŭrātus, a, um. Plaut. Vid. *Eboratus.*

Ēburnus, a, um. Tibul. Vid. *Eboreus.*

Ecaſtor, *Adv. jurandi per Caſtorem.* Plaut. (*alii ſcribunt* Æcaſtor, *quaſi per Ædem* Caſtoris.) *Vid.* Ædĕpŏl.

Eccĕ, *Adv.* Cic. *Nut, Ovo, Oto, Evo, Eto.* Siehe da, Da, ſiehe. *Ibon, imbol.* Ecce me. Terent. *Nut me, Ovo me.* Sieh mich. *imbol vagyok.* Eccum, Eccam, Eccas: *pro* Ecce eum, Ecce eam, Ecce eas. *Terent.* Eccillum *pro* Ecce illum. Eccillum, Eccillam &c. *pro* Ecce illum, Ecce illam. *Plaut.* Jungitur etiam *nominativo.* ut: Ecce ego! *Nut ja, ovo ja.* Siehe ich; hier iſt der Mann. *Ibon én.* Eccilla, *pro* Ecce illa. Plaut.

Eccĕre (*ac ſi diceres:* Ecce Ceres! *vel ut aliis placet:* Ecce res.) *Adv. jurandi per Cererem.* Plaut. *ſicut.* Ēdĭno *Adv. jurandi per Junonem* vel ejus ædem. *Petron.* Vid. *Ædepol, Hercle.* Formulas jurandi, & dicta confirmandi apud Græcos gentiles olim conſvetas.

Eccl**ē**sĭa æ, f. *Czirkva, Czirkva, Czerkva ſzkupchina Vernih.* e. Kirche, Verſammlung, Gemein. *Szentegyház, Egyház ſzentgyülekezet, Anyaſzentegyház.* 2. Athenis erat Cœtus congregatus ad audiendum de Reip. negotiis. *Plin.*

Eccl**ē**siaſtes, æ, m. *Priporedavecz vecbih ſzveteh y mudreh, nagovoritel,* peregr. *Concionator, Prodekator.* r. Prediger. *Prédikátor.*

Eccl**ē**siaſtĭcus, a, um. Tertul. *Czirkveni.* Kirchiſch. *Egyházi, Papságboz-való.*

Ecdĭcus, i, m. Cic. *Obranitel, zagovoritel obchine.* r. Schirmer des Volcks. *Közönséges óltalmazó, prokátor.*

Echĕnēis, ĭdis, f. Plin. Vid. *Remora.*

Echīnus, i, m. Hor. 1. V. *Eres.* 2. *Koſztanya mſzinyicza, jeſicza.* Plin. Die flachlichte Caſtanien Schalen. *Geſztenye tövéſſe béja.* 3. Athenis erat *Scrinium forenſe* in quod dicta teſtium, & totius litis acta conjiciebantur. Unde In *Echinum* conjicere dicebant, pro *acta in judicio proferre.* 4. Transl. pro *Homo moroſus, litigioſus, moribus aſper.* & *intractabilis.* Echini amicitiam priùs inire. Suidas. *Nigdarſze nepomeriti.* Ihr lebtag ſich nicht vergleichen. *Soha meg nem egyezni.*

Ēchō, ûs, *tantum habet gen.* f. Colum. *Odbinye,*

Digitized by Google

nye, ali *povrachanye glaſza*, jeka, jek. r. Widerthon. *Erdő* vagy *vőlgy ſzélin ſzóratnak viſſza-rengéſe.*

Eclipſis, is, f. Auct. ad Her. *Merchanye*, *pomrak*, *pomerchanye*, *ſtruncza* ali *meſnecza*. e. Finſternus. *Fogyatkozás napban*, *hóldkan*, vagy *beſzédben* v. *akármiben.*

Ecloga, æ, f. Cic. 1. *Izbor*, *Zebſtranye*. 2. *Paſtirſzki razgovor*. e. Erwählung. 2. s. Hirten Geſpräch. *Válaſztás*. 2. *Páſztori beſzélgetés.*

Ecnephias, æ, m. Cic. *Razpuchenye oblaka ſznega*. Ein dührer Wolcken-Bruch. *Száraz fólbőnek ſzakadása.*

Ecquando *Adv.* Cic. *Dagda? dakad? kada dakle? gda anda? gda pak? kada pak? kada? gda?* Wann dan? vvann? *Vallyon mikor?*

Ecquis, quæ, *vel* qua, quod *vel* quid? Cic. *Da gdo? jeda gdo? da tko? gdo? koi?* Wer, vvelcher? *De kitſoda? vallyon ki? vallyon mi?* 2. Sæpe ponitur pro *Num. numquid.* Ecquid in Italiam venturi ſitis, facſciam. Cic.

Ecquisnam, ænam, odnam, idnam, Cic. *Gdoli? jeda gdo? tko! tegdo? teki*, koj? Und Wer. *Kitſoda? vallyonki?*

Ecſtăſis, is, f. Plin. *Zaneſſenye*, *zameknenye chutenyih vamertje*, *od chutenyih vzetje*, *oſupnenye dube y ſivlenya*. e. Verzuckung Erſtaunung, *érzékenységben elragadás*, *elbámulás.*

Ecſtătĭcus, a, um. *Zamertev*, *od chutenyih vzet*, *zaneßen*, *zamcknyen od chutenyih.* Verzuckt. *érzékenségben elragadot.*

Ectrăpĕlus, i, m. Plin. *Nevugoden*, *y ſzuproti naravi chineshi chlovek.* Ein vvider die Natur handlender Menſch. *Természet ellen való ember.*

Ectrōmă, ătis, n. *Preran y nezrel porod.* Unzeitige Geburth. *Idő előtt*, *éretlen ſzülés.*

Ectrōpĭum, ii, n. Plin. *Preobernenye ochne ſilicze.* e. Umkehrung des Aug Glids. *Szem eret ütéjének Meg forditása.*

Ectўpus, a, um. Plin. *Narpodobluen*, *naprilichen*, *prilichliv*, *iz prike ali figure kipa*, *vreznanoga* ali *ſtampanoga vzet*, ali *izmalan.* Nachgeformt, nachgemacht, nachgedruckt, *oder* abgemahlen. *Valami formára tſinált*, *baſonlott.*

Ecŭlĕus, ĕi, m. Cic. Vide *Equuleus.*

Ēdācĭtas, ātis, f. Cic. *Serſztvo*, *ſerenye*, *poſerlivoſt*, *poſerlozt.* e. Fräſſigkeit. *Nagy ebetőrég.*

Edax, ācis, *om.* Cic. *Serliv*, *poſerliv.* Fräſſig. *Nagy ebető.*

Ēdĕcūmo, as, are, avi, atum. (Act.) Symm. *Izbiram*, *prebiram*, *zebiram*, *odbiram.* Auserleſe. *Válaſztok*, *kiválaſztom.* Educumare equos, Symm. *Izbirati*, *odebrati konye.* Pferd auſerleſen. *Kiválaſztani ſlovakat.*

Ēdento, as, are, avi, atum. (Act.) Plaut. *Zube izbiam*, *zùb kôga mentujem.* Die Zähn ausſchlage. *Fogát kitőrőm*, *kiűtőm.*

Edentŭlus, a, um, Plaut. *Prez-zub.* Zahnloſs. *Fogatlan.*

Ĕdĕră, æ, f. Vide *Hedera.*

Ēdīco, is, ere, ixi, ictum, (Act.) Cic. *Obznanujem*, *oglaſſujem.* 2. *Izgovarjam.* Ankündige, verkündige, 2. Ausſpreche. *Kibirdetem.* 2. *Kimondom.* 3. v. *Jubeo*, *deſero.* Edixit ne quis Civem Rom: vinctum teneret. *Liv.*

Ēdictĭo, ōnis, f. Plaut. *Obznanenye*, *oglaſzuvanye.* 2. *Zapoved*, *naredenye*, *rèd.* e. Ankündigung, 2. s. Geboth, e. Ordnung. *kibirdetés*, 2. *Kimondás*, *parantſolás.*

Ēdicto, as, are, avi, atum, (Frequ.) Plaut. *Pripovédam.* Erzehle. *Kimondogalom.* 2. V. *Edico.*

Ēdictum, ti, n. Cic. Vide *Ēdictio*, 2. Idem ac *Mandatum*, *juſſum Principum*, *Prætorum.*

Ēdilis, is, *com.* le, n. Gell. *Pojedliv*, *jedliv*, *kajſze more jeſzti.* Das zu eſſen iſt. *Megebető.*

Ēdiſco, is, ĕre, ĭdĭci, (Neu.) Cic. *Napametſze vuchim.* Ausvvendig lerne. *Kitanúlom*, *megtanúlok.*

Ēdiſſĕro, ĕris, rĕre, ĕrŭi, ertum, (Act.) Virg. *Prav povédam*, *izgovarjam*, *valujem*, *na pervo dajem*, *govorim.* Die Wahrheit ſage, auslege, zu verſtehen gebe. *Kimágyarázom*, *kibeſzéllem*, *vallom.*

Ēdĭtĭo, ōnis, f. Quint. V. *Publicatio. N.* 2. Item *Van danye*, *vun davanye.* Das herausgeben. *Kibotsátás*, *kőnyőmegeſité kiadás.* Editio librorum, Quin. *Stampanye knig y van davanye.* Das Trucken *oder* herausgeben der Bücher. *Könyvek nyomtatása.*

Ēditor, ōris, m. Luc. *Van-davecz*, *vun davavecz.* r. Herausgeber, Herfürbringer. *Kibotsátó*, *adó.* Editor librorum *Luc.*

Ēdĭtus, ûs, m. Apul. *Van hitanye*, ali *narave ſznajenye*, *ochiſtbenye.* e. Natürliche Ausvverffung. *Természet félre menő tiſztítása.*

Ēdo, ēdis *vel* es, ĕdit *vel* eſt, ēdi, ēſum, eſſe *vel* ēdĕre. Cic. *Jèm*, *jedem.* Eſſe. *Eſzem*, *emésztem.*

Digitized by Google

Ēdo, ōnis, m. Varr. *Vnogo-Jedecz, Jidacz, Serecz.* r. Fraass. *Nagy ebetŏ, Zabállo.*

Ēdo, is, ĕre, ēdĭdi, ĭtum. (Act.) Cic. 1. *Vandajem, naszvetlosst poszitavlyam.* Heraus gebe, Ausgehen lasse, An Tag gebe. *Kiadom, Kibotsátom.* Edere in lucem (luci) aliquid. Cic. *Kajvan dati:* ali: *Na szvetlosst poszitaviti.* Etvvas an Tag (Ans Licht) geben. *Valamit vilagosságra adni.* Edere libros. *Knige stampati, pritiszkati: Knige van dati.* Die Bücher trucken: oder heraus geben. *könyveket nyomtatni, kiadni.* 2. *Rodim.* Gebähre. *Szülők.* Edere partum Cic. *Poroditi.* Gebähren. *Szülni.* In lucem edi: pro: *Nasci.* Cic. 3. Vid. *Exhibeo, ostendo.* üt: Edere spectacula, miracula, Ludos, &c. *Sveton.* 4. Clamorem edere. Gic. *Krichati, vikati.* Schreyen. *Kiáltani.* 5. Animam edere *vel* agere. Cic. *Vumreti.* Sterben. *Meghalni.* 6. Edere risum. Gic. *Szmejatisze.* Lachen. *Katzagni.* 7. Edere Prælium pugnam. Gic. *Vojuvati, Pobitiszez-Nepriatelom.* Fechten, Krieg führen. *Hartzot tartani, Meg-hartzolni.* Edere Stragem hostium. Cic. *Nepriatele obladati, jako pobiti, na nikaj szpraviti.* Eine grosse Schlacht thun. *Nagy vér-ontást az ellenségen tenni.* 8. Edere aliquid in aliquem. Cic. *Zverbu kôga kaj dokonchati.* Etvvas an einem statuiren. *Valaki felől valamit elvégezni.* 9. Magnam ruinam edere. Gic. *Kaj zatêrti, na nikai deti.* Etvvas vervvüsten, verheeren, verderben. *Valamit pusztítani, dulni.* 10. In aliquem scelus edere. Cic. *Szuprot kômu kai nedoszto jnoga zmiszliti y nalagati: Szuprot kômu jako y nedoszto jno zagressiti.* Ein Bubenstück vvieder einen auslassen, begehen. *Valakire vétteket tulajdonitani:* vagy: *Szóval avagy tselekedettel valakit gyalázni.* 11. Editus Collis. Gic. *Viszoko Berdo, viszok Brèg.* Hocher Bühel. *Magas halom.* 12. Edere urinam. Cic. pro *mittere.*

Ēdŏcenter, *Adv.* Gell. *Izvuchlivo.* Lehrvveise. *Kitanúló-képen.*

Ēdŏcĕo, es, ēre, ŏcŭi, octum. (Act.) Varr. *Izvúcham, marlivo vuchim.* Auslehre, vvohl und fleissig lehre. *Meg-tanítom.* Edocere aliquem aliquid *vel* de aliqua re *Salust.*

Ēdŏlo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Izztrusujem Izztrugávam, Izteszávam, dobro szstrusem, tessem, gladim,* pereg. *dobro hoblam, izhoblam.* Hoble. *ékesítem, jól megyalulom.*

Ēdŏmo, as, are, ŏmŭi, ĭtum, (Act.) Gic. *Vkrochuiem, dobro krotim.* Wohl Dämme. Zähme. *Meg-szelidítem.*

Ēdormĭo, is, īre, īvi, ītum, (Neu.) *Cic.* Ēdormisco, is, ĕre, (Inch.) Plaut. *Naszpávamsze, Preszpávamsze.* Ausschlaffe. *Kialuszom.*

Ēdūcātĭo, ōnis, f. Cic. *Odkojenye, odhranyenye.* e. Auferziehung. *Feltartás, Nevelés.*

Ēdūcātor, ōris, m, Cic. *Odkojtel, Odhranitel.* r. Auferzieher, Ernehrer. *Feltartó, Nevelő.*

Ēdūcātrix, īcis, f. Colum. *Odkoitelicza, odhranitelicza, Dojka.* e. Auferzieherin, Ernehrerin, Säugamm, Ammel. *Feltartó Asszszony, Dajka.*

Ēdūco, as, are, avi, atum, (Act.) Gic. *Odkajam, odhranujem.* Auferziehe, ernehre. *Feltartom, nevelem.*

Ēdūco, is, ĕre, ūxi, uctum, (Act.) Cic. *Izpelyávam, van pelyam, zpelyávam.* Ausführe, hinausziehe. *Kivisrem, kivezetem.*

Ēdulco, as, are, avi, atum, (Act.) Gell. *Szlasztim, szlatko-chinim.* Süss mache. *Megédesitem.*

Ēdūlis, is, *com.* le, n. *Apul.* Vide *Edilis.*

Ēdūlĭtas, atis, f. Lamprid. *Selya na jesztvine.* e. Ess-Begierde. *étel kivánsága.*

Ēdūlĭum, ii, n. Hierony. *Jesztvina, Jegyek, Jèd.* e. Speiss. *Eledel.* Dicitur etiam Ēdŭle, is, n. In diversis edulibus. *Lampr.*

Ēdūrè, *Adv.* Ovid. *Kruto tverdo, jako tverdo.* Sehr hart, hartiglich. *Igen keményen.*

Ēdūresco, is, ĕre, (Inchoat.) Colum. *Jako tverd posztajem.* Sehr hart vverde. *Igen keményedek.*

Ēdūro, as, are, avi, atum. (Act.) Senec. *Jako tverdo chinim,* 2. (Neutr.) *Preterplyujem, Obsztajem.* Hart mache, 2. Ausdaure, vvähre. *Igen Megkeményitem.* 2. *Elszenvedem.*

Effābĭlis, is, *com.* le, n. Virg. *Zgovorliv.* Ausprechlich, das man reden kan. *Kimondható.*

Effarcĭo, is, īre, arsi, artum, Cic. Effercio, is, ire, Plaut. ersi, ertum, (Act.) *Nagyetávam, Jako napunyávam, Natertávam.* Wohl schoppe, ausfülle. *Megtöltöm.*

Effāris, effāre, effātus sum, effāri, (Dep.) Varr. *Izrechi, izgovoriti.* Heraus sagen, reden. *Kibeszélni.*

Effascĭnātĭo, ōnis, f. Plin. *Vrechenye, Oczopranye, ocharanye, Vuroki.* e. Verzauberung, Vergalsterung. *Meg-igézés.*

Effascĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Vrekujem, czopram, oczoprujem, zaczoprujem.* Vergalstere, verzaubere. *Meg-igézem.*

Effātum,

Digitized by Google

Effātum, ti, n. Cic. *Izgovor, Mudrizgovor, Prirecsbka.* Ein Spruch. *Mondás, Bőlts mondás.*

Effectio, onis, f. Cic. *Opravlyanye, Vcsinyenye, Zverſſenye.* e. Verrichtung, Vollziehung. *Meg-tſelekedés, Munkálódás.*

Effector, ōris, m. Cic. *Vucsinitel, zverſſitel, opravitel.* Der etwas macht, thut, verrichtet. *Tſelekedő, mivelő.*

Effectrix, īcis, f. Cic. *Opravitelicza, zverſſiteſicza, vucsinitelicza.* Die etwas thut. *Tſelekedőné.*

Effectum, ti, n. *Quint.* Effectus, ûs, m. Plin. *Chin.* e. Würckung, That. *Meglétel, Végbe-vitél.*

Effĕreſco, is, ĕre, (Inchoat.) Amm. *Divjí poſztalem, Pochinyamſze lyutiti.* Wild, zornig werden. *Vad módra kegyetlenkedni kezdek.*

Effĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. *Divjega csinim, divjim kőga, jako lyutim.* Verwilde. *Megvadítom, kegyetlenítem.*

Effĕro, ers, extŭli, ēlātum, (Act.) Cic. *Iznáſſam, van noſzim.* Austrage. *Kivinem, Hordozom.* Efferre domo pedem. Cic. *Van iz bise iti.* Aus dem Hauſe gehen. *A' házból kimenni.* 2. Pro *Erigo* quod depreſſum eſt. *Cic pro ſylla.* Patriam demerſam extuli. 3. pro *Provebo, magnum facio.* Cic pro Roſc. com. Quæ res extulit eum. 4. pro *Extollo, celebro.* Laudibus aliquem in cœlum efferre, Cic. *Kőga hvalecb jako izviſziti, prejako hvaliti.* Einen ungemein loben. *Valakit igen nagyon ditsérni.* 5. pro *Superbio, inſoleſco.* Inſolenter ſe efferre. *Cic.* 6. pro *Afficio.* Dolore, irâ, gaudiô efferri, lætitiâ extra ſe ferri. *Cic.* 7. pro *Vulgo, divulgo.* Cave hæc foras efferas, ut ad vulgi aures perveniant. 8. pro *Sepelio.* Lucullus matrem efferebat. *Cic. l. 15. ad Attic.* 9. pro *Produco.* Ager, qui in multos annos quievit, uberiores fructus efferre ſolet. *Cic. in Prut.* 10. pro *Perfero, Tolero.* Quemvis efferre laborem. *Lucr. l. 1. v. 141.* 11. pro *in altum elevo.* Oſtendit dextram inſurgens Entellus & altè extulit. *Virg. 5. Æn.*

Effervĕo (Efferhĕo) es. ēre, & Effervo, is, ĕre, ervi & erbŭi (Neut.) Virg. *Jako kipim, odkipujem, verlo-vrem,* 2. *Vuſiſemſze na ſzerdu, na lyutinu.* Starck ſiede, ſtrudle, 2. Erzürne. *Felforrok, kiburgok.* 2. *baragra gyúladok.*

Effervеſco, is, ĕre, (Incho.) Cic. *Pochinyam kipeti, vreti,* 2. *Prichinyam lyutitiſze.* Anfange ſieden, ſtrodlen, heis werden, 2. Sehr zornig werde. *Kiforradni kezdek,* 2. *Haragudni kezdek.*

Effĕrus, a, um, Virg. *Divjí, Prelyut.* Grimmig, rauch, wild. *Vad, fene, kegyetlen.*

Efficācĭa, æ, f. *Plin.* Efficācĭtas, atis, f. *Cic.* Efficĭentĭa, æ, f. *Cic.* Vide *Effectio.*

Efficācĭter, *Adv. Plin.* Efficĭenter. *Adv.* Cic. *Zverſſitivo, opravno.* Kräfftiglich, würcklich. *Hathatóképen, valóban.*

Efficax, ācis, *om.* Liv. *Opravliv, zverſſitjiv, vucsinitjiv.* Kräfftig, würcklich. *Hathatós, ſzorgalmatos.*

Efficĭo, is, ĕre, ēci, ectum, (Act.) Terent. *Opravljam, zverſſujem, csinim.* Zuwegen bringe. *Meg-tſelekſzem.*

Effictĭo, ōnis, f. Auct. ad Her. *Kipa,* &c. *Odmalanye, obrazenye,* 2. *Izmiſſlenye.* e. Abbildung, 2. e. Erdichtung. *Kiábrázolás, kiformálás,* 2. *Kigondolás.*

Effictus, a, um, *Cic.* Effĭgĭātus, a, um, Apul. *Odmalan, odobraſen,* 2. *Zeſztampan.* Abgebildet, 2. Ausgedruckt. *Kiformáltt,* 2. *Nyomtatott,* 3. *Zmiſſlyen,* Ausgedicht. *ki-kőltőtt.*

Effĭgĭes, ĕi, f. Ovid. *Oblichaj, kip, obraz, prilika, ſzpodoba.* Ein Bildnuſs, s. Bild. *ábrázat, kép.*

Effĭgĭo, as, are, avi, atum, (Act.) Prud. *Obrazim, Prilichim, Naſzpodobu malam,* &c. Bilde, abbilde, formire, abmahle. *Kiraiſzolom, ábrázolom.*

Effingo, is, ere, inxi, ictum, (Act.) Cic. *Izmiſſlyávam, zmiſſlyujem, nazpodobu dájem.* Fürbilde, ausdichte. *Kigondolom.*

Effĭo, is, ĭĕri, Plaut. *Bivam.* Werde. *Meglészek.*

Efflāgĭtātĭo, ōnis, f. & Efflāgĭtātus, ûs, m. Cic. *Iſzercza proſſnya, Jako proſſenye, molenye, Molyba.* Ernſtliche Bitt. *Szivből Kérés.*

Efflāgĭto, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Iſzercza proſzim, Jakoſze molim.* Ernſtlich bitte. *Szivből kérek.*

Efflātĭo, ōnis, f. Efflātus, ûs, m. Sen. *Izpuhanye.* Das ausblaſſen. *Kifúvás.*

Efflĕo, es, ere, ēvi, ētum, Quint. (Neu.) *Izplakamſze, Jakoſze plachem.* Ausweine. *Kisírom, Igen ſirok.*

Efflictè, *Adv. Symm.* Efflictim. *Adv.* Plaut. *Jako, kruto, kaj morem.* Sehr, hefftig, wie viel ich kan. *Felette-igen.* Efflictim *vel* Efflictè aliquem amare, diligere. Plaut. Symm. *Kruto jako kőga lyubiti.* Einen ſehr lieben. *Felette-igen ſzeretni.*

Efflĭgo, is, ĕre, ixi, ictum. (Act.) Cic. *Biem,*

Digitized by Google

Vudiram. 2. *Múchim*, *Trápim.* Schlage. 2. Peinige. *Veregetem.* 2. *Gyötrödöm*, *kinzom.*

Efflo, as, are, avi, atum. (Act. *aliis* Neu.) Cic. *Van pusſem*, *Irpubázam*, *Irpuſſujem.* *Zpubázam.* Ausblaſſe. *Kifúvom.* Efflare animam, Spiritum extremum. Cic. *Vumreti.* Sterben. *Meghalni.*

Efflörĕo, es, ĕre, örüi (Neu.) & Efflöreſco, is, ĕre (Inchoat.) Cic. *Razczvetamſzje*, *Preczvejamſzje.* *Verlo-czvetem*, *Czvatem.* Sehr Blühe. *Megvirágozom.* 2. Metaph. pro *producor.* Utilitas ex amicitia efloreſcit. Cic. *Iz priatelſztva haſznenizhaja.* Der Nutz kommt aus der Freundſchafft. *Az haſzon barátságból közetkezik.* 3. pro *creſco.* Ingenii laudibus efloreſcere. Cic. *Zhog razuma glaſzovitomu biti.* Wegen ſeines Verſtandes berühmt vverden. *Elmédje-által kiböreſedni.*

Efflüentĭa, æ, f. *Plin.* Efflüvĭum, ii, n. Tacit. *Iztekanye*, *Iztok*, *Izcsurenye.* e. Ausgüſſung, Ausrinnung, Auslauffung. *Kifolyás*, *kifolyamat.*

Effŏco, as, are, avi, atum (Act.) *Senec.* Vide *Suffoco.*

Effŏdĭo, is, ĕre, ōdi, oſſum. (Act.) Cic. *Iszkapam*, 2. *Dúbem.* Ausgrabe, 2. hölle. *Kiáſom*, *kikapálom.* 2. *Kivájom.*

Effœcundo, as, are, avi, atum. (Act.) Vopiſc. Vide *Fœcundo.*

Effœmĭnātĭo, (*melius* Effēmĭnātĭo.) ōnis f. Firm. *Poſenchenye*, *Senſzke mlahavoche y mehkochenaſzleduvanye*, *Bedaſzto Sènyublyenye.* e. Weichheit, Zärtlihkeit, Zaghafftigkeit, Nachfolgung der Weibiſchen Sitten, Ein Närriſche Liebe der Weiber, *Lágyság*, *Pubaság*, *gyengeség*, *Bolond Aſzſzony ſzeretés.*

Effœmĭnātus, a, um. Cic. *Poſenchen*, *Senchaſzt*, *Mehkoga ſenſzkoga ſzercza y derſanya.* Weibiſch, zaghafftig. *Aſzſzonyos*, *lágy*, *puha.*

Effœmĭno, (*melius* Effēmĭno) as, are, avi, atum. (Act.) Jul. Cæſ. *Synon.* Enervo, mollio, in muliebrem mollitiem atque laſciviam converto. *Senſzkoga chinim.* Weibiſch, (vveich) mache. *Puhává tſinálom.* Re aliqua effœminari. *Jul. Cæſ. id eſt.* propter rem aliquam animo dejici, animum deſpondere, mollescere.

Effœtus, a, um, Colum. *Plod imajuchi*, *kajje jur jenkrat rodilo*, *ali ſzad dálo*; *od ploda benyajuchi*, effœti agri. *Virg.* &c. Das ſchon einmahl gebohren, *oder* Frucht gegeben hat; ausgebrüdet. *Mely egyſzer már ſzűlt vagy termėſt hozott*; *Termėstől meg ſzánt.* 2. Effœta dicitur, quæ parere deſiit. *Plin.* 3. Transl. V. *Debilis*, *Infirmus*, *Enervatus.* Libidinoſa adoleſcentia effœtum corpus tradit ſenectuti. *Cic. de ſen. c. 9. 4. comp.* Effœtĭor *habet Apul.*

Efförro, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Izvertavam.* Ausbohre, durchbohre. *Kifúrom.*

Effractārĭus, rii, m, Senec. *Izlomitel*, *zlamlyavecz*, *zlomitel.* Der auspricht, r. Zerbrecher. *Tőrő*, *Fal-tőrő*, *rontó.*

Effractor, ōris, m, Paul. *Prediravecz*, *obiavecz*, *His-Razbiavecz*, *Vrát* &c. *poteritel*, *Razbojnik.* Ein Hauſs aufbrecher, r. Einbrecher. *Feltőrő*, *bétőrő*, *elrontó*, *házokat. &c.*

Effractūra, æ, f. Paul. *Obianye*, *razbianye vrat*, &c. *Prediranye*, *izkerbanye*, *zlamanye.* Das Einbrechen. *Kitőrés*, *faltőrés*, *Ajtó betőrés.*

Effrēnātè, *Adv.* Cic. *Szlobodno*, *nevuzdano*, *nevkretno*, *tverdokorno*, *po divje.* Freventlich, ungezämt. *Vakmerőképen*, *zabolátlanúl*, *fenéűl.* *Scribitur &* per *e* ſine dipht.

Effrēnātĭo, ōnis, f. Cic. *Nevkrotnozt.* e. Unbändigkeit. *Vakmerő zabolátlanság.*

Effrēnātus, a, um, *Cic.* Effrēnis, is, *com.* e, n. Effrēnus, a, um, Liv. *Tverdovuzt*, *nezavuzdan*, *nevkreten*, *tverdokoren*, *neovuzdan.* Ungezämt, unbändig, vvild. *Zabolátlan*, Transl. V. *Indomitus*, *ſævus*, *diſſolutus.*

Effrĭco, as, are, ĭcŭi, ictum, (Act.) Senec. *Izdraplyujem*, *van drapim.* Auskratze. *Kivakarom*, *koporom.*

Effringo, is, ĕre, ēgi, actum, (Act.) Cic. Vide *Perfringo.*

Effrondeſco, is, ere, Vopis. *Zelenimſzje*, *ſzverſicze tiram.* Grüne, Zvveig treibe. *Zöldűlök*, *Zöld-ágatskákat*, *botsátok.*

Effrons, ontis, *om.* Vopis. *Prezobrazan*, *neſzramezliv*, *Necblovechen.* Unverſchamt. *Szemtelen*, *ortzátlan*, *embertelen.*

Effŭgĭo, is, ĕre, ūgi, ĭtum, [Neut. Cic. *Vubajam*, *pobegávam*, *otekam.* Entlauffe, entflieche, entrünne. *Elſzaladok*, *kifutok*, *eltávozok.*

Effŭgĭum, ii, n. Liv. *Vubajanye*, *Pobeſanye*, *bég.* e. Ausflucht. *Mentség*, *elſzaladás*, *eltávozás*, *futás.*

Effulcĭo, is, īre, īvi, ultum, [Act.] Virg. *Podpiram.* Unterſtütze. *Meg-támaſztom.*

Effulgĕo,

Digitized by Google

Effulgĕo, es', ēre, ulſi, [Neu.] *Bliſztkamſze, liſztkamſzt, razſzoechujemſze.* Glantze. *Tündöklök, ſſénlek, vilámlok.*

Effundo, is, ĕre, ūdi, ūſum. (Act.) Cic. *Razali Prelévam, zlévam Izlévam.* Ausſchütte ausgöſſe. *Kiöntöm, kitöltöm.* 2. Transl. V. *Conſumo.* Cic. 2. *Offic. c.* 15. Patrimonia effundere. *Imétek ochinſzki*, ali *Ochinſztvo potreſſiti.* Das Vätterlich Erbguth verzehren. *Az örökſéget elköllteni.* 3. V. *Morior.* Extremum effundere Spiritum. Cic. *Duſſu vpuſztiti, vumreti.* Den Geiſt aufgeben, ſterben. *Meghalni.* 4. V. *Dimitto.* Emiſſi carcere currus. Virg. 3. Georg. *Iz temnicze vpuſchena Kóla.* Aus der Gefängnus hinlaſſene Wägen. *Tömlöztöl kibotsátott ſzekér.* 5. V. *Profligo, Fugo.* Effundere ac profligare peditatum. Salluſt. *Vojnike peſcze pretirati, razgnati.* Die Fuſs-Völcker vertreiben, verjagen. *a' gyalog vitézeket elkergetni.* 6. pro *Vehementer iraſcor.* Effundere in aliquem furorem. Cic. *Nakögaſze jako ſzérditi, lyutiti.* Wider einen toben, ſehr harpff ſeyn. *Valakire igen haragudni, boſzonkodni.* 7. pro *ſe alicui rei totum dare.* Effundi in eſculenta & poculenta. *Vſzegaſze dati vu lakomoſzt, y pianſztvo.* Sich in die vielfräſſigkeit und trunckenheit gantz ergeben. *Torkoſsúban ſzabálsában és réſségségben adni magát.* 8. pro *Aliquem honore magno afficere.* Effundere honores in aliquem. *Kőga jako preſztimati.* Einen groſſe Ehr anthuen. *Valakit igen bötsülni, tiſztelni.* 9. pro *Condemno, Adjudico.* Effundere aliquem in carcerem. Cic. *Kőga vu temniczu odſzuditi.* Einen zur Gefängnuſs verdammen. *Valakit tömlöztzben, fogságban itélni.* 10. pro *Ejjatio, Dico.* Effudi, quæ habui, omnia. *Kajſzem god znal, vſzeſzem povedal.* Alles vvas ich gevvuſt, habe ich ausgeſagt. *Mindent a' mit tuttam, kibeſzéltem.*

Effūsè. *Adv.* Cic. *Vnogo, preobilno, prevech, raſzipno.* Sehr viel, überſchvvänglich. *Bővön, kitöltve, böſséggel.* Effuſiùs dicere, *id eſt:* copioſiùs. Plin. V. *Largè, prolixè.*

Effūsio, ōnis, f. Cic. *Iztvanye, prelévanye.* e. Ausgüſſung. *Kiöntés.* 2. Transl. V. *Largitio, prodigalitas, conſumptio.* Gic. pro Roſc. Am. c. 46. Quos ſumptus quotidianos, quas effuſiones fieri putatis? 3. Populi pro *Multitudo, eruptio, irruptio.* Cic. in Piſon. c. 2. Effuſiones hominum ex oppidis. 4. pro *Laxatio animi.* Effuſio animi in lætitiam. *Cic. Tuſc. 4. c. 31.*

Effūſus, a, um, Cic. *Izlean.* Ausgegoſſen. *Kitöltött*, 2. Transl. varios habet uſus, ut: effuſa lætitia, effuſus riſus. *Liv.* Effuſi honores, *Nepos.* Effuſa civitas obviam. *Nepos. Milt. c. 6.* 3. Effuſus in amorem, in lacrymas, in luxum, riſum &c. dicitur qui immodicè amat, flet, luxui inſervit, ridet.

Effūtĭo, is, ire, īvi, ītum, [Neu.] Cic. *Govorim kaj bi moral muchati, tepem, ſerfram, ſiſnyárim.* Heraus ſchvvatze, liederlich ausplaudere. *Tsátrogok, kifetſegem.* Ità temerè effutiunt de mundo. *Cic. l. 2. nat. Deor. c. 27.*

Effūtītus, a, um, *partic.* ab effutior. Cic. *Neprikladno recheni, zbérbran, zſérfran, zſiſnyaren.* Unbequem heraus geſchvvatzt, ausgeplaudert. *Alkalmatlanúl kifetsegtetett.* Quorum partim facta apertè, partim effutita temerè. *Cic. 2. de Div. c. 55.*

Ēgĕlĭdus, a, um, *Sveton.* Ēgĕlātus, a, um. Cel. Aurel. *Odmerſnyen, Odtalyen, Otoplyen, Raztalyen, Mlachen.* Entfroren, Laulicht gemacht. Laulecht. *Meg-olvaſztett, Melegſtett, melynek a' fagya kiment.*

Ēgĕlĭdo, as, are, avi, atum. *Sidon.* & Ēgĕlo, as, are, avi, atum. (*utrumque* Act.) Cel. Aurel. *Odmerzávam, Otaplyam, Raztalyujem; Mlachno, toplo chinim.* Von Froſt befreye, Entfröre, aufvvärme, Laulicht mache. *Meg-olvaſztom, Melegítem, Megengeſztem.*

Ĕgens, entis, *om.* Ĕgentĭor, Ĕgentiſsĭmus, Cic. *Potreben, ſziromaſzki, ubog.* Dürfftig, arm. *Szükölködő, ſzegény.* Nihil rege egentius. Gic. ad Attic. L. 6. *Kraly zmed vſzeh najubogeſſi je, kajti najvech potrebuje.* Ægeſtates tot egentiſſimorum. Cic. ad Attic. L. 9. *Potreboche Vnogeh najpotrebneiſſeh lyudih.*

Ĕgēnus, a, um. *Lucr.* Vid. *Egens.* Rerum cunctarum egenus. Lucr. *Zevſzemaſziromah, ubog, potreben.* Bluth-arm. *Igen Szegény.*

Ĕgĕo, es, ēgŭi (Neu.) Cic. *Potrebujem.* Ich bin dürfftig. *Szükölködöm.* Jungitur *Genitivo* vel *Ablat.* apud Saluſt. etiam *Accus.*

Ēgĕrĭes, ĭēi, f. *Solin.* Ēgeſtĭo, ōnis, f. *Plin.* Ēgeſtus, ûs, m. Senec. 1. *Szmrad, neſznaga,* 2. *Iznaſſanye, Izpraznenye.* 1. r. Miſt, r. Unflath, s. Koth, 2. e. Ausleerung. 1. *Rútság, Gaz, Szemét,* 2. *Kitolás, kivetés, kitúrás, kitiſztitás*

Ēgermĭno, as, are, avi, atum, [Neu.] Colum. *Van tiram, klicze puſcham, razviamſze.* Herfür komme, ſproſſe, ſtoſſe, herausvvachſe. *Kitſirázom.*

Digitized by Google

Ēgĕro, is, ĕrĕrĕ, essi, estum, [Act.] Liv. *Vandajem povratcham, vanbitam.* Hergebe, speye, auslähre. *Kivetem, kitolyom, okádok.*

Ĕgestas, atis, f. Virg. *Potrebocha, Sztradanye, Sztrajanye.* e. Nothdürfftigkeit, r. Mangel. *Szûgség, Szegénység.*

Ēgestĭo, onis, f. *Plin.* Vide *Egeries.*

Ēgestŭōsus, a, um, Aurel. Vict. Vide Egenus.

Ēgestus, ûs, m. *Senec.* Vide *Egeries.*

Ēgigno, nis, ĕre, ĕnŭi, ĕnĭtum, [Act.] Lucret. *Rodim.* Gebähre. *Szûlôm.*

Ēgrĕdĭor, ĕris, ĕdi, essus sum, [Dep.] Liv. *Izhajam, van idem.* Hinausgehe. *Kimégyek, kilépek.* Egredi domo, patriâ, Cic. *Iziti iz hije, iz Domovine.* Aus den Haus, Vatterland vveggehen. *Hazájából Kimenni.* Egredi suo officio, Terent. *Iziti iz chaszti szvoje, chaszt szvoju oztaviti.* Sein Ambt verlassen. *Tisztét elhadni.*

Ēgrĕgĭè, *Adv.* Cic. *Verlo, Poglavito, Junachki, Drechno.* Fürtrefflich, herrlich. *Derekasan, Nemesen, Szépen. Comp.* Egregiùs. Juven. Sat. 11. v. 12.

Ēgrĕgĭus, a, um, Cic. *Poglavit, verli, drécben.* Stattlich, ausbündig. *Ékes, Jeles, Derekas, Nemes.* Superl. Egregiissimus, Gel. l. 14. c. 5.

Ēgressĭo, ōnis, f. Cic. *Izhodenye, van idenye, Izlazenye.* Das Ausgehen. *Kimenés, lépés.*

Ēgressus, ûs, m. Tacit. *Izhod.* r. Ausgang. *Kimenetel, kimenés.*

Ēgurgĭto, as, are, avi, atum, [Act.] Plaut. Vide. *Exhaurio.* 2. *Evomo.*

Ēhēm *Interjectio* est aliquem subito deprehendentis. Terent. *Nuti! Glejda! Obe!* O ho! Potz tausend. *Oh!*

Ēhēu! *Interject. dolentis.* Cic. *Ojaj! daj! Ah! Haj Haj! Oh, Ajme, Jao! Job!* O vveh! ach! auvve! *Haj! baj! jaj szegény!*

Ēho, *Intetject. momentis*, Terent. *Nudá! Nù! Nut! Hajde! Nuszc! Haj!* Wohl! Frisch auf! dran! *Noszа! Rajta!*

Ēhŏdum, *Interject. vocantis.* Terent. *Holá! Chujes, Hoj Hoj!* Hörst du! Holla! *Jôszte, Hallodé, Jôzel Ide.* Ehodum ad me! Terent. *Hoj hoj! Szimk-meni!* Holla! Hieher! *Jôszte ide hozzám.*

Ējă *Adverb.* modò adhortantis, modò corripientis, Terent. *Nuda, daida, Dedar, No;* 2. *Date! Terte!* Ey! Lieber! ja! *Eja! noszа!*

Ējăcŭlor, aris, ari, atus sum, [Depon.] Ovid. Ējăcŭlo, as, are, avi, atum, [Neu.] Gell. *Sztrelyam.* Schiessе. *Kilôvôm, kivetem.*

Ējectāmentum, ti, n. Apul. *Odbitek, Izbitek, odverseg.* Was vveggevvorffen ist. *Kibányadék, Seprôdék.*

Ējectĭo, ōnis, f. Cic. *Odbitenye, Izbicbenye, odvérsenye, odbaczenye, Izverſenye, Izbaczenye.* e. Ausvverffung, Vervverffung. *Kibányás, kivetés.*

Ējectĭtĭus, a, um, Plin. *Izbitajuchi, Izvergajuchi, Izverſuchi.* Ausvverffend. *Kibányásra-való.*

Ējecto, as, are, avi, atum, (Act. *frequ. ab* Ejicio) Sil. *Izbitávam, Gusztо van bitam.* Offt ausvverffe. *Kibánydogalom.*

Ējectus, ûs, m. *Lucr.* Vide *Ejectio.*

Ējĕro, as, are, avi, atum, [Neu.] Cic. *Odpriszesujem, z-prisregum od-bitúvam taim, od mene odtéplem.* Abschvvöre, verschvvöre, mit dem Geschvvur abkünde. *Eskûvésse! megvetem, el-eskûszôm.* Non ego mihi illum iniquum ejero, verùm omnibus, *Cic. 2. de Orat.* &c.

Ējĭcĭo, is, ĕre, jēci, jectum, [Act.] Cic. *Izbitam, odbitam, Izbacujem, odversujem, Izverſujem, vanbitam.* Ausvverffe, absetze. *Kivetem, kibányitom, kibányom.* Ejicio fimum; *z-kidavam,* &c.

Ējŭlātĭo, ōnis, f. *Cic.* Ējŭlātus, ûs, m. Cic. *Zavianye, Tulenye, Czvilenye.* 2. *Plach z-krichem.* Das Heylen. 2. mit Schreyen Weinen. *Jájgatás* 2. *Sirankozás.*

Ējŭlĭto, as, are, [frequent.] *Jako, Gusztо tulim, czvilim.* Sehr, offt heule. *Gyakran siránkozom, sivok rivok.*

Ējŭlo, as, are, avi, atum, [Neu.] Cic. *Czvilim, zaviam, tulim.* Heule. *Sirok, sirânkozok.*

Ējūnō, *juramentum* olim mulierum per Junonem suam. *Petron.* Vide Eccere.

Ējuncĭdus, a, um, Varro. *Pretenek, jako tenek.* Sehr dünn. *Igen vékony.*

Ējūrātĭo, onis, f. Val. Max. *Z prisszegum, odbitenye, tajenye, odteplenye, obranenye.* Mit dem Geschvvur Abkündung, Verschvverung. *Eskûvéssel-való megvetés oltalmazás.*

Ējūro, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. Vide *Ejero.*

Ējusdemmŏdi, *Indec.* Cic. *Jednak, kakti ovo, Jednake prilike.* Gleich so. *Hasonlô.*

Ējusmŏdi, Ējuscĕmŏdi. *Indecl.* Cic. *Takov, natakov nachin.* Der Gestalt, dergleichen, sollich. *Ollyan, ollyatén.*

Ēlābor, ĕris, ābi, apsus sum. (Dep.) Cic. *Vubajam, vtekujem, omekavamsze, Pobegujem.*

Digitized by Google

jem. Entrünne, entlaufe, entgehe. *Elſzaladok, Elfutok, kieſem.*

Ēlăbōrātio, onis, f. *Auct. ad Her.* Ēlăbōrātus, ûs, m. Apul. *Dogotovlyanye, zgotovlyanye, dodelanye, izdelanye, zdelanye, uchinenye, uchimba.* e. Verfertigung, Ausarbeitung. *Meg-tſinálás, elvégezés, Meg-mivelés.*

Ēlăbōro, as, are, avi, atum. (Neu.) Cic. *Zdelávam, Zgotovlyam, Izdelávam, vchinyam.* Ausarbeite, verfertige, bearbeite. *Meg-tſinálom, Munkálódom, Rajta-igyekezem, elvégezem.*

Ēlăcāta, & Ēlăcātēna, æ, f. Colum. Feſt. *Riba Tunini ribi ſzpodobna, ſzoliſze kakti vina.* Ein Gattung eingeſaltzener Fiſchen, gleich dem Tunn. *Tengeri hal haſonló a' Tunina halhoz.*

Ēlăcteſco, is, ere, [Inch.] Plin. 1. *Mlekom bivam,* 2. *Bél poſztajem kakti mléko.* Zu Milch vverde, 2. Weiſs vverde vvie Milch. 1. *Téjjé léſzek,* 2. *Fejér léſzek mint az téj.*

Ēlæŏmĕli, n. Indecl. Plin. *Olje naj chiſzteje, divojachko zvano.* Das feinſte Oel. *Legtiſztább olaj.* Eſt mellei ſaporis.

Ēlangvĕo, es, ere, ŭi, [Neu.] & Elangveſco, is, ere, [Inch.] Liv. *Jako malabav poſztajem.* Sehr ſchvvach vverde. *Ellankadok, bervadok.*

Ēlăpe, es, f. genus ſerpentis, Vide. *Plin. l. 22. c. 5.*

Ēlăpĭdo, as, are, avi, atum, [Act.] Plin. *Kamenye odnaſſam, odkamenya chiſztim, Izkamenim.* Die Steiner vveg trage, von Steinen ſäubere. *Köveit-kibányom, kőtől megtiſztittom.*

Ēlăquĕo, čas, ārē, āvi, atum, [Act.] Sidon. *Odvuzlujem, odveſujem, oſzlobagyam, odpletavam.* Von Stricken erlöſe, auflöſe, aufthue. *Meg öldöm, Kőrből kiſzabadítom.* Elaqueare ſe à vinculo, *Sidon.* &c.

Ēlargĭor, īris, īri, ītus ſum, [Dep.] Liv. *Prikaſujem, radi dajem, poklonim.* Verſchencke, ſchencke, gern gebe. *Kioſztogatom, eloſztom.*

Ēlaſſeſco, is, ere, [Inch.] Plin. *Truden poſztajem.* Müd vverde. *Kifáradok, ellankadok.*

Ēlātè *Adv.* Cic. *Zviſſeno, viſzoko, gizdavo, obolo, bahato.* Hoch, prächtig, ſtoltz. *Kevélyen, felſővalkodva, magoſan.*

Ēlătērĭum, rii, n. Plaut. *Szok iz divjeh vugorkov.* Saft von vvilden Cucumeren. *Vad ugorka nedveſztge, Leve.* 2. propriè apud Phyſicos, *idem* ac vis ſe dilatandi & ad connaturalem figuram reducendi.

Ēlātĭo, ōnis, f. Cic. *Izviſſenye, izneſſenye, obelia, obolozt, gizdozt, bahatoſzt.* r. Hochmuth. *Kevélység, felſővalkodás.*

Ēlātro, as, are, avi, atum, (Neu.) Horat. *Lájem, lájach govorim.* Belle, bellend rede. *Ugatok, ugatva ſzólok.*

Ēlātus, a, um. Liv. *Iznoſſen, van izneſſen.* Ausgetragen. *Kivitetett.* 2. Transl. Vid. *ſuperbus.*

Ēlăvo, as, are, lāvi, ōtum, vātum, & āutum, (Act.) Colum. *Izpiram, popiram.* Ausvvaſche. *Kimoſom.*

Ēlĕcĕbra, æ, f. Plaut. *Vabicza, van pozavavicza, pozavalicza, vabitelicza.* e. Herauslockerin, Anreitzerin. *Magához hitegetőné.* Elecebræ argentariæ, ſunt *meretrices* inde ſic dictæ, quòd argentum ex burſis eliciant. *Plaut.*

Ēlectè, *Adv.* Cic. *Zebrano, izebrano, odebrano.* Auservvählt. *Kiválaſztva.*

Ēlectĭlis, is, *com.* le, n. *Plaut.* Ēlectĭbĭlis, is, *com.* le, n. Apul. *Izebran.* Köſtlich, ausgeklaubt. *Kiválaſztott.*

Ēlectĭo, ōnis, f. *Cic.* Ēlectus, ûs, m. Cic. *Izebranye, Zbor, zbiranye, Izbiranye.* e. Wahl, Ervvählung. *Kiválaſztás, Elválaſztás, Válaſztás.*

Ēlecto, as, are, avi, atum, (Act. *frequ.*) Plaut.

Ēlĭcĭo, is, ĕre, ĭcŭi, ĭcĭtum, (Act.) *Van olechem, izvlekujem.* Herausziehe, ausziehe. *Kihúzom, vonſzom.* 2. V. *Allicio.*

Ēlector, ōris, m, Cic. *Izberitel, Zbiravecz, Zeberavecz, Odberitel.* r. Ervvähler. *Válaſztó.*

Ēlectrix, īcis, f. Plaut. *Izberitelicza, Zbiravicza, Odeberitelicza.* e. Ervvählerin. *Válaſztóné.*

Ēlectrum, tri, n. Virg. *Szmola* ali *kelje iz ſztanovitoga kamenya kaplyajucha, koja od zime ztiſznyena otverdi kakti Kamen.* r. Agtſtein, Bernſtein. *Gyanta, ſzurok,* vagy *enyv bizonyos kőből ki folyo.*

Ēlĕēmŏsўna, æ, f. *Almoſtvo,* e. Allmoſen. *Alamiſna.*

Ēlĕēmŏsўnārĭus, ii, m. *Almuſtnik.* r. Allmoſengeber. *Alamisna adó* vagy *elvévő.*

Ēlĕgans, antis, *om*, Terent. *Izebran, Lèp, Drécshen, Verli.* Auſſerklaubt, vvohl ſchön. *Ékes, ſzép, diſzes.*

Ēlĕganter, *Adv.* Cic. *Verlo, drechno, izborno, odebrano, nakincheno.* Träfflich, überaus ſchön, zierlich. *Ékeſen, ſzépen.*

Ēlĕgantĭa, æ, f. Tacit. *Izbornoſzt, Drechnoſzt, Verlo*

Digitized by Google

Verlocha, Lepota. e. Schönheit, Trefflichkeit. *ékeſſég, díſzeſſég.*

Ělĕgĭa, æ, f. *Plaut.* Ělĕgus, i, m. Ovid. *Saloſztna peſzem, Turobna popevka.* s. Trauer-Lied. *Siralmas vers, ének.*

Ělĕgĭdārĭum, rii, n. *Petron.* Ělĕgĭdĭum, ii, n. Pers. *Saloſztna popevchicza.* Kleines Trauer-Liedel. *Szomoru, ſiralmas énekecske.*

Ělĕmentum, ti, n. Cic. *Zachetek kakvoga dugovanya, Temely.* r. Anfang eines Dings. *Lételnek kezdeti, kezdete valaminek, éltető állat.*

Ělenchus, chi, m. Juv. *Kazálo, Pokazálo, Pokazanye.* e. Wiederlegung. *Jele valaminek, Mútógató.* 2. V. *Catalogus,* 3. Eſt ſpecies pretioſi lapidis.

Ělēnteſco, is, ere, (Inch.) Cæl. Aur. *Mehkek, Mebek bivam.* Weich vverde. *Lágyulni kezdek.*

Ělĕo, es, ere, ēvi, ētum, (Act. *obſol.*) Lucil. *Zamaſujem, pomaſujem, zaſzmragyujem.* Beſchmiere, beſudle. *Meg-mázolom, megkenem.*

Ělĕphantĭa, æ, f. Ělĕphantĭăſis, is, f. Plin. *Puszanye koſe, guba bol, kraſztavicza odcherne zlatenicze zbajajucha.* Ein Gattung der Malazey, r. Ausſatz. *Bőr-haſztás, pokloſság, Fene rühéſség.*

Ělĕphantĭnus, a, um, Cels. Vide *Eboreus.*

Ělĕphantĭōſus, a. um, *Virg.* Ělĕphantĭăcus, a, um, Firm. *Kraſztav, Gubav.* Ausſätzig. *Pokloſrágos, rûbős.*

Ělĕphantus, i, m. *Virg.* Ělĕphas, antis, m. Cic. *Elefant, Belokoszttchak.* Ein Elephant. *élefánt.*

Ělĕvātĭo, ōnis, f. Quint. *Podignenye, Podigavanye, Zdiſenye, Podiſenye, Zdignenye.* Das Aufheben, e. Erhebung, Aufhebung. *Föl-emelés.*

Ělĕvo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Zdiſem, Podigújem, digam.* In die Höhe hebe. *Felemelem.*

Ělĕuthĕrĭus, a, um, ſuidas. *Dareſliv, lepogaderſanya.* 2. *Obranitel, oſzloboditel, obchuvavecz.* Freygebig, freudig, aufrichtig. 2. r. Erlöſer, Beſchirmer. *Adakozó, Nemes terméſzetű, 2. Oltalmazó, Szabadító, Megtartó.*

Ělĕuthĕrĭa, æ, f. Vid. *Libertas.*

Ělĕuthĕrĭa, ōrum, n. *plur.* Plaut. *Obſzluſavanye y ſzvetkovine od Samianczev negda vuchinyene,* iliti *Goſchenye y veſzelje, koje ſzu chinili iz ſzlusbe oſzlobogyeni.* Ein Feſt ſo vor Zeiten, jenigen ſo Knechte vvaren, zum andencken ihrer erhaltenen Freyheit angeſtelleten. *Az Sámiaiaknak őrőm ſzerzédlégség napja az ſzolgálatból fel ſzabadulásokor.*

Ělĭcĭo, is, ĕre, ĭcŭi, ĭcĭtum. (Act.) Liv. Vide *Elĕcto.*

Ēlĭdo, is, ĕre, īſi, īſum. (Act.) Cic. *Izpehávam. Izbiam, Izberkávam.* 2. *Izbriſujem, izbriſzavam,* 2. *Predíram, Razbiam, Potíram,* 4. *Izpukávam.* Ausſtoſſe, Ausſchlage. 2. Ausleſche, auskratze. 3. Zerpreche. 4. Ausrupfe. 1. *Kiűtőm, zerem.* 2. *Taſzítom.* 3. *Kitőrlőm, Tőrőm.* 4. *Kiſzaggatom.* Elidere alicui oculum. Plaut. *Kőmu oko izpebnuti.* Einem ein Aug ausſchlagen, ausſtoſſen. *Valakinek ſzemét kiűtni.* Elidere caput alicui. Plaut. *Kőmu glavu razbiti, potreti.* Einem den Kopff zerſchlagen. *Valakinek fejét bétőrni.* Elidere ſcriptum. *Izbriſzati piſzmo.* Eine ſchrifft auskratzen, ausleſchen. *Az irást kitörleni.* Elidere herbas, Plaut. *Izpukati travo.* Das Graſs ausrupfen. *Fűvet kiſzaggatni.*

Ēlĭgo, is, ĕre, ēgi, ĕctum. (Act.) Cic. *Zbiram, Izbiram, zebiram, odbiram, Srebiram.* Auſerleſe, Erwvähle. *Válaſztok, kiválaſztom.*

Ēlĭmātĭo, ōnis, f. Macrob. *Izpilenye, Izgladenye, opilenye, ogladenye.* Das ausfeilen. *Meg-finittás, furéſzlés.*

Ēlĭmĭno, as, are, avi, atum (Act.) Varro. *Van z-biſe, prek praga tiram, Iztirávam, Pretirávam, Izbitam, Izvergávam.* Hinaus über die Schvvele ſtoſſe, Austreibe. *Kivetem az ajtón.* Synon. *Excludo, extra limen ejicio.*

Ēlĭmo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Sznaſno izpilyujem, pilim, oglagyujem.* Sauber ausfeile. *Megreſzelem, Megſimittom.* Synon. *Limâ polio, perpolio.*

Ēlĭnguis, is, *com.* ve, n. Cic. *Izjezichen, Prez jezika.* 2. *Ném,* Ohne der Zungen. 2. Stum. *Nyelvetlen.* 2. *Néma.*

Ēlĭnguo, as, are, avi, atum. (Act.) Plaut. *Izjezichim, Jezik jemlyem, Iztergávam, Odreſujem, Nemoga chinim.* Die Zungen nehme, abſchneide, Stumm mache. *Nyelvét kimetſzem. Némitom.*

Ēlĭquāmen, ĭnis n. Colum. *Razcvertje: Razcureno, Raſztaleno dugovanye.* Was ausgeſchmeltz iſt. *Olvaſztott zir, és akármi a' mi meg-olvaſztott.*

Ēlĭqueſco, is, ere, (Inchoat.) Varro. *Raztalyujemſze, Razcviramſze, Raztaplyamſze.* Zerſchmeltzt vverde. *Elolvadok.*

Ēlĭquo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Razcvi-*

ram,

Digitized by Google

ram, *Razlalyujem*, *Razlaplyam*. Zerſchmeltze. *Meg-olvaſztom*.

Ēlix, ĭcis, m. Cæl. *Jarek med ſzlogi*, *Jaruga*, *Jarek vodeni*, *zemlyeni ſlèb*. e. Waſſer Furch. *Viz ereſztő barázda*, *Viz baradék*, *Pataketska*.

Ēlixātūra, æ, f. Macrob. *Okubanye*, *Prekubanye*. Das Abſieden, Kochen. *Meg főzés*.

Ēlixo, as, are, avi, atum. (Act.) *Okubavam*, *Varim*, *obvarujem*. Abſiede. *Meg-főzőm*.

Ēlixus, a, um. Plaut. *Obáren*, *okuban*, *Varen*. Abgeſotten, gekocht. *Főtt*, *meg-főzőtt*.

Ellĕbŏrum, ri, n. Vide. *Helleborum*.

Ellўchnĭum, ii, n. Plaut. *Szteny vu ſzvecsi* (perperam dicitur *lychnus*, hic ſiquidem. Lucernam, vel Candelabrum denotat, vide *Lychnus*) Der Dacht im Liecht. *Mècs*, *Gyértya bél*.

Ē ŏco, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. 1. *Iz meſzta poſztavlyam*, *Prenaſſam*, *z-meſzta giblyem*. 2. *Hiſu*, *Vinograd*, &c. *za placbu do vremena pojzugyujem*, *dajem*, peregr. *na trendu dajem*. 3. *Dajem za mus*. 1. Vertreibe von ſeinen Ort, übertrage, verändere. 2. Ausleiche. 3. Verheirathe. 1. *Egy belyből másba viszem*. 2. *Bérbe-adom*, *Másnak adom*. 3. *Férjnek-adom*. Elocare gentem. Cic. *Lyucztvo genuti* y *kam druzam preſzeliti*, *iz ſzvojega meſzta prenesſzti*. Ein Volck von ſeinem Ort vertreiben anderſt vvo hin ſetzen. *A' népet más hová helyheſztetni*. Elocare fundum. Cic. Elocare boves. *Colum*. Elocare filiam. *Kcher za mus dati*. *Vdati kcher*, &c.

Ēlŏcūtĭlis, is, *com*. le, n. Apul. *Verlo*, y *dobro govorlib*. Wohl redend. *Jól és ékeſſen ſzóló*.

Ēlŏcūtĭo, onis, f. Plaut. 1. *Zrechenye Iz govorenye*. 2. *Dobro govorlivoſt*. e. Ausſprach. 2. Die Kunſt vvohl zu reden. *Helyes ſzólás*, *Jó ſzólás*. 2. *ékeſſen beſzéllés*.

Ēlŏcūtor, oris, m. Enni. *Dobro lépo govoritel*. Ein Wohl Redner. *Jól és ékeſſen ſzóló*.

Ēlŏcūtōrĭus, a, um. Quint. *Lepo govorliv*. Wohl redneriſch. *ékeſſen ſzépen ſzóló*.

Ēlŏcūtrix, ĭcis, f. Quint. *Dobro govoritelicza*. e. Wohl Rednerin. *ékeſſen ſzóló Aſzſzony*.

Ēlŏgĭum, ii, n. Cic. *Hvalni govor*, *Hvala dobrega Sivlenya*. r. Lob-Spruch, e. Lob- Red eines guthen Lebens. *Ditsséret*, *valakiről bizonyság tétel*, *valaki életének ditsérete*.

Ēlongo, as, are, avi, atum. (Act.) Plin. *Podugávam*, *naduſe oſztavlyam*, *odlachim*. Verlängere. *Kinyujtom*, *Elhalaſztom*. *Hoſzabbitom*. Synon. *Protrabo*, *Differo*.

Ēlops, ŏpis, m. Plin. Vid. *Sturio*.

Ēlŏquens, entis. *om*. *Verlo-govorliv*. Wohl Beredt. *ékeſſen-ſzóló*, *kibeſzéllő*.

Ēlŏquentĭa, æ, f. Quint. *Verlo*, *chiſzto*, *prikladno*, *iz ebrano govorjenye*, *Vludno-récbje*, *Chiſzto-richje*. e. Wohl-Redenheit. *ékeſſen-ſzólás*.

Ēlŏquĭum, ii, n. Plaut. *Izgovornoſzt*, *zgovor*, *Izgovor*. e. Ausred, Ausſprach, Sprach. *Beſzéd*, *ſzózat*, *ſzó*.

Ēlŏquor, ĕris, ŏqui, ūtus ſum. (Dep.) Cic. *Izgovarjam*, *Izrekujem*, *verlo* y *prikladno govorim*. Ausſpreche, Ausrede, Wohl rede. *Kibeſzéllem*, *ékeſſen ſzólok*, *kimondom*.

Ēlūcĕo, es, ēre, ēlūxi, (Neu.) Cic. Ēlūceſco, is, ere, (Inch.) Hieron. *Raſzvecbujem*, *ſzvertim*. Scheine, Leichte. *Kivilágoſodok*, *Fényiek*.

Ēlūcĭlĭco, as, are, ávi, átum (Act.) Synon. *Lucepribo*. Laberius. *Szvetlozt odnaſſam*. Des Lichts beraube. *Világát elvészem*.

Ēluctor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Liv. *z-ſzilum Obladavam*, *Borenye premaſem*, *Iz tockoche trbajam*. *Szili vubagyam*, *predobívam*. Mit Gevvalt übervvinde. *Kivereked em belől*, *Kimenekedem belől*.

Ēlūcŭbro, as, are, ávi, atum, (Neut.) Synon. *Elaboro*, *Expolio*. Cic. & Ēlūcŭbror, aris, ari, atus ſum. (Depon.) Cic. *Pri ſzvecbi kaj opravlyam*, *piſſem*, *cbinim*, &c. *Zkoznujuch kaj marlivo cbinim*. Beym Liecht mache, vvürcke, arbeite. *Gyértya világnál mivelek*, *irok*, &c.

Ēlūcus, i, m. *Apul*. Hēlūcus, ci, m. Feſt. *Od vina S'umaſzt*, *na pol zaſzpan*, *y malabav chlovek*. Einen Dummel habend, und von Wein ſauffen matt, und ſchvvacher Menſch. *Boros*, *Bortól ſzunyadozó Ember*. Alii dicunt nugarum amatorem *elucum*, alii Hallucinatorem, alii ſinè luce: à *lux*, *lucu*.

Ēlūdo, is, ĕre, ūſi, ūſum, (Act.) Cic. 1. *Oſzmebujem*, 2. *Zeſzmebávam*, *oſzmebavam*, 2. *S'alim*, 3. *Vkanyujem*. Verſpotte, auslache, 2. ſchertze. 3. betrüge, *Meg-nevetem*. 2. *tsúfolkodom*, *tréfalom*. 3. *Meg-tſalom*, Synon. *Derideo*, *decipio*, *fallo*.

Ēlūgĕo, es, ere, ūxi, (Neu.) Liv. *Doſaluiem*, *odſaluiem*, *oplachujem*, *cberninu ſzlachim*, *preſztajem ſaloſztitiſze*, *narekovati*, *plakati*, *jaukati*, &c. Aufhöre Leyd tragen, Weinen, Jammeren. *A'siráſt*, *bánkodáſt elvégzem*, *bagyom*, *gyáſzból kiöltözök*.

Ēlumbis, is, *com*. be, n. & Ēlumbus, a, um, Feſt. *Prez lègy*, *ſzlabeb jako Bokov*, *Prez Bokov*. Ohne Lenden. *Agyéktalan*. Metaph.

Digitized by Google

verò: *Nèzderdiv*, *Nechiſzt*, *Merzek*. Unkeiſch. *Nem tiſzta*, *Neve ſzûz*, *Tiſztûtlan*.

Ēlūmĭnātus, a, um, Sidon. *Szlep*. Blind. *Vak*.

Ēlŭo, is, ĕre, ēlŭi, ūtum, (Act.) Cic. *Popiram*, *Izpiram*, *Poplahnujem*, *Izplahnujem*. Auswvaſche, ausſchvvăncke. *Kimoſom*. Metaph. Eluere curas, Cic. *Szkerbi odſzebe odbititi*, *odtirati*. Die Sorgen vertreiben. *Gondját félre hadni*

Ēlūrus, Vide *Ælurus*.

Ēluſco, as, are, avi, atum, (Act.) Juven. *Oko izpebávam*. Ein Aug ausſchlage, einäugig mache. *Egyik ſzemét kitolyom*, *Félſzemûvé téſzem*.

Ēlūtrĭo, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Pretachem*, *Pretakam*. Aus einem Geſchirr in das andere ſchütte, abſchütte, Wein abziehe. *Egyik edénybŏl mászba tŏltŏm*.

Ēlŭvies, ĕi, f. *Curt*. Ēlŭvĭo, onis, f. Cic. *Povodnya*. r. Waſſerguſs. *Seppedék*, *Lotspots*, *Moslék*, *ár-viz*. 2. pro *egeſtione ſordium ex urbe*. Plin.

Ēlŭxŭrĭor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Cic. (translatum eſt ad arbores) *Prevnogo rodim*, *Prevech ſzáda donaſſam*; *Prejako rozgve*, *klicze tiram*, *prevechſze ſzverſim* Razraſztujem, *Razſirujem*. Zu viel Frucht trage, zu viel Holtz habe. *Haſzontalan fattyú veſzſzŏvel a' fán bŏvŏlkŏdŏt*.

Ēlўſĭum, ii, n. Cic. *Raj*. s. Paradeiſs. *Gyŏnyŏrûſéges Kert*.

Ēlўſĭus, a, um, Virg. *Rajev*, *Veſzel*, *Rajni*, *Pupradoſzti*. Luſtig. *Vig*, *örvendetes*. Elyſia vallis. *Ovid. 2. amor. eleg. 9. v. 60*.

Ēmăcĕro, as, are, avi, atum, (Act.) *Senec*.

Ēmăcĭo, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Merſſavoga*, *mlednoga chinim*. Ausmergle, *Megŏſztŏvétem*.

Ēmācĭtas, atis, f. Plin. *Rado-kupnoſzt*, *Radokupje*, *Selya velika kaj kupiti*. e. Begierd zu kauffen. *Vásárlászra kéſzség*.

Ēmăcreſco, is, ĕre, ăcrŭi, (Inch.) Ēmăcro, as, are, (Neu.) Ēmăcror, āris, āri, (Dep.) Plin. *Merſzav*, *mleden poſztajem*. Mager vverde. *ŏſztŏvétem*. Synon. *Emarceo*, *Emarceſco*.

Ēmăcŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Szmrad Chiſztim*, *ſzmajim*: *Piknye*, y *kaj je zaſſochkano izbriſzavam*. Maſen, und das beſchmirt iſt vertreibe, ſaubere, abvviſche. *Kitiſztitom*, *Megtiſztittom*, *kitŏrlŏm*.

Ēmancĭpātĭo, onis, f. Bud. *Iz podloſnoſzti odpuſchenye*, *Odſzlobogyenye*. e. Entlaſſung aus dem Gevvalt. *Felſzabadítás*, *Elbotsátás*.

Ēmancĭpātor, oris, m. Prud. *Iz podloſnoſzti odpuſztitel*, *oſzloboditel*. Der einem aus dem Gevvalt auslöſet. *Fel-ſzabadító*, *Elbotsátó*, *Rab el-ereſztő*.

Ēmancĭpo, as, are, avi, atum, [Act.] Prud. *Iz podloſnoſzti odpuſchom*, *oſzlobagyam*, *ſzlobodnoga chinim*. Aus meinem Gevvalt laſſe, frey mache. *Fel-ſzabadítom*, *Elbotsátom*, 2. V. *Alieno*. Emancipare agrum *Plin*. pro *alienare*. Transl. pro *totum me alicui trado*. Plaut.

Ēmanco, as, are, avi, atum, [Act.] Labierius apud ſenec. *Chuklyavoga chinim*, *ruku odſzekujem*. Die Hand abhaue. *Meg bénntom*, *Tſonkitom*.

Ēmănĕo, es, ēre, anſi, anſum, [Neu.] Modeſt. *Zaoſztajem*. Ausbleibe. *Kimaradok*, *kinn maradok*, *jelen nem vagyok*.

Ēmāno, as, are, avi, atum, [Neu.] Cic. *Van czurim*, *iztéchem*, *izczejamſze*. 2. Transl. *Izbagyam*, *na ſzvetlo dobajam*. Ausflieſse, 2. Auskomme. *Kifzivárkozok*, *kifolyok*, *kifzármazok*. Mala iſthinc emanant. Cic. *Zla od ovud izbajaju*. Das Ubel kommbt daher. *Innen ſzármaznak az nyavalyáink*. Ex fonte emanare, Cic. *Iz dencza czureti*, *iztekati*, *izczejatiſze*. Aus den Brunnen flieſſen. *Kútból kifolyni*, *tsorogni*.

Ēmanſĭo, ōnis, f. Modeſt. *Zaoſztajanye*, *oſztanye*, *Zmenkanye*. Das Ausbleiben. *Kimaradás*.

Ēmanſor, oris, m. Modeſt. *Zaoſztajavecz*, *oſztajavecz*, *zaoſztajnik*. Der ausbleibet. *Kimaradó*.

Ēmargĭno, as, are, avi, atum, [Act.] Apul. *Kraje papéra*, *knige*, *mozolov*. &c. *odrezavam*, *obreſujem*. Den Rand an den Papier, Büchern, Geſchvvür, &c. umſchneide. *Széleit Valaminek elmetſzem*.

Ēmaſcŭlo, as, are, avi, atum, [Act.] Apul. *idem quod* Gaſtro, virilitatem aufero.

Ēmātūreſco, is, ere, ūrŭi, Plin. *Zrélim*, *zrel poſztajem*. Zeitig vverde. *Meg-érek*. 2. Transl. V. *Miteſco*. Si modo læſi ematuruerit Cæſaris ira. *Ovid. 2. Triſt. v. 132*.

Ēmax, ācis, *om*. Colum. *Kupi-rad*, *rado-kup*. Kauff-gierig. *Vásárlászra hajlandó*, *örömeſt vásárló*.

Embamma, ătis, n. Cic. *Szlaſzchiza*, *ſzok iliti oſzebujno napravlyena na pechenku ali kubano meſzo juha*, 2. *Namakanye kruha zu jubu*. &c. Ein ſchlickerhafftiger Soos oder Suppen über das Gebratens, oder Gekochts

kochts gemacht, 2. Das Eintuncken. *édes izû ítel, valamelly mártogató jó izû levettse.* 2. *Mártogatár.*

Embiēma, ătis, n. Colum. 1. *Delo zrezano, 2. Dreveno malanye, v-kômjze vſzakojachke boje* vulgò *fárbe drevje vu drevo poſztavlya y kinchi.* 3. *Delo cherno.* 4. *Kip izrezanya na paper pritiſznyen.* 5. *Nakinchenye poſzud vſzakojachkeb.* 1. Ausgeſchnitene Arbeit. 2. Eingelegte Arbeit. 3. Schvvartze Arbeit. 4. Trucktes Bild. 5. e. Zierd am Trinck-Geſchier. *Metéltt fábúl munka, dolog.* 2. *Fán kép irás módra-való ékeſség;* 3. *Fekete munka.* 4. *Nyomtatott kép.* 5. *Valami edénynek tziſrás ékeſsége.*

Embŏla, æ, f. (Act.) *Braſſna prevaſanye, prepelyavanye.* e. Des Profiants Uberführung. *élémek, profontnak vizen által hordoztatása.* 2. idem quod *Navis annonaria.*

Embŏliſmus, i, m. Macrob. *Med poſztavlyanye dneva jednoga vu Meſzecz:* ali: *vech dnevov vu czélo leto.* (*Latinè* Intercalatio) e. Entzvviſchen-ſetzung, vvo ein Tag in ein Monath, (*oder* mehr Täg ins Jahr) geſetzt vvird. *Közben tétel* vagy *vetés napoknak egy holnapban*, vagy *egyéſz eſztendőben.*

Embŏlum, i, n. *Latinè* roſtrum *Petron.* eſt pars aduncа & ærata in navi.

Embŏlus, i, m. Vitruv. *Drevo z-Selezom* ali *z-brunſzom na dolynem kraju vu okrug oboruſzeno, po kojem vu Czevi poſztavlyenem iz dencza voda ſze vlétche.* Runder Stöpſel. *Vizet a' kútból felszítató rúd.*

Embrÿo, ōnis, m. & Embrÿon, ÿi, n. Suidas. *Zaverſeg prez kipa Chlovechanſzkoga vu outrobi materinſzkoj vuchinyen.* Unzeitiges Weſen, noch nicht Kind in Mutter Leib. *Az aſzſzony méhében-való magzat.*

Ēmĕdullo, as, are, avi, atum. (Act.) Plin. *Iz morgyim, Mózg van jemlyem.* Daſs Marck heraus thue. *Veleit kivájom.*

Ēmendābĭlis, is, *com.* le, n. Senec. *Pobolſsliv.* Was ſich beſſeren laſt. *Meg-jobbitható.*

Ēmendātĕ. *Adv.* Cic. *Popravno, Pobolſſano,* Verbeſſert. *Meg-jobbitva, igazitva.*

Ēmendātĭo, ōnis, f. Cic. *Popravlenye, Pobolſſanye, Popravek.* e. Verbeſſerung. *Meg-jobbitás, igazitás.*

Ēmendātor, ōris, m. Cic. *Popravitel, Pobolſſitél, Pobolſſavecz.* f. Verbeſſerer. *Meg-jobbitó.*

Ēmendātrix, ĭcis, f. Cic. *Pobolſſiteliczа, Popravitelicza.* e. Verbeſſerin. *Meg-jobbitóné.*

Ēmendĭco, as, are, avi, atum, (Neu.) Svet. *Izpraſsujem, proſzech dobivam,* peregr. *Petlyam, kolduјem.* Erbettle. *Kikólduлom, kéregetem.*

Ēmendo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Pobolſsávam, popravlyam.* Verbeſſere. *Meg-jobbitom.* 2. V. *Curo, Sano.* Dolores capitis emendantur contrito naſturtio. *Plin.*

Ēmentĭor, īris, īri, itus ſum, (Dep.) Liv. *Izlaſujem, Laſem.* Lüge. *Hazudok.*

Ēmercor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Tacit. *Izkupujem, kupujem.* Kauffe. *Megvásárlom.*

Ēmĕrĕo, es, ĕrŭi, ĭtum, (Neu.) Ēmĕrĕor, ĕris, ĕri, itus ſum, (Dep.) Plaut. *Dobroſzem vredē, zaſzluſujem, zaſzluſávam,* 2. *Doſzluſujem, doſzluſávam.* Wohl verdiene, 2. Ausdiene. *Megérdemlem,* 2. *Meg-ſzolgálok.*

Ēmĕrĭtum, ti, n. Modeſt. *Zaſzluſena placzha.* Verdienter Sold. *Meg-ſzolgált fizetés, bér.*

Ēmergo, is, ere, erſi, erſum, (Neu.) Cic. *Izplavam.* Herausſchvvimme. *Kimenekedem, merűlétből kiúſzok.* 2. Transl. V. *Evado.* Ex probris & vitiis emergere. *Cic. ver.* 5.

Ēmerſus, ûs, m. Vitruv. *Izhajanye.* Das Herauskommen. *Kimenés valahonnan.*

Ēmĕtior, īris, ītus ſum, (Dep.) Liv. *Izmerujem, mérim.* Ausmeſſe. *Megmérem.*

Ēmĕto, is, ĕre, eſsŭi, eſſum, (Neu.) Horat. *Do koncza ſenyem, ſetvu dokanchам.* Abmehe, Erndte, ſchneyde. *Learatom.*

Ēmĭcātĭo, onis, f. Apul. *Razſzvetlenye.* Das Herfürſcheinen. *Kivilágoskodás.*

Ēmĭco, as, are, ĭcŭi, (Neu.) Plaut. *Razſzvechujemſze.* Herfür ſcheine. *Kivillámlom, kiſzökellem, világoskodam.* 2. V. *Excello.*

Ēmĭgro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Odhajam, preſztanujemſze, drugamſze ſpravlyam, prevúſam, preminujem.* Auszieche, von einem Orth an das andere ziehe. *Kiköltözöm, bordozkodom.*

Ēmĭnātĭo, ōnis, f. Plaut. *Groſnya.* e. Drohung. *Fenyegetés.*

Ēmĭnentĭa, æ, f. Cic. *Izviſſenoszt, izviſſenye, viſzokoszt.* e. Erhöhung, Fürtrefflichkeit. *Magaſság, méltóság, magaſztalás.*

Ēmĭnĕo, es, ēre, ĭnŭi, (Neu.) Cic. *Nadviſſenſzem, jeſzem viſſi, viſſeſſi, viſſei, vekſſi, preſztimaneſſi.* 2. *Van ſztoim, ſterchim.* 1. Ubertreffe, vornehmer bin, 2. Herfür rage, füraus gehe. *Felyűl-haladok, magaſztaltatom.* 2. *Kitetſzem.* Petra eminet mari. Plin.

Digitized by Google

Plin. *Pechina ſztoi van iz morja.* Der Felſs raget über das Waſſer heraus. *A' kőſzikla fel haladja az tengert.* Extra terram eminere. Plin. *Iz zemlye van ſztati.* Über die Erden heraus gehen. *Földből kiálni.*

Ēmĭnor, āris, ari, atus ſum, (Dep.) Plaut. *Grozimſze jako.* Sehr drohe. *Igen fenyegetődzőm.*

Ēmĭnŭlus, a, um, Varro. *Jedno malo van, ſztojechi.* Das ein vvenig herfür gehet. *Kitetſzőtske.*

Ēmĭnùs, *Adv.* Cæſ. *Zdaleka, od daleka.* Von ferne, von vveiten. *Meſzſzérűl, távolról, távol.*

Ēmīror, āris, āri, ātus ſum, (Dep.) Horat. *Jakoſze chudim.* Mich ſehr vervvundere. *Tſudálom erőſen.*

Ēmiſſārĭum, rĭi, n. Svet. *Szpuſchaliſche ribnyakov* &c. *Chep ribnyakov* &c. Der Ablaſs in einem Teich, *oder* Weyher. r. Abzug, *oder* Ablauff des Waſſers. *Zúgo Halai-tónak kifolyó torka.*

Ēmiſſārĭus, rĭi, m. Cic. 1. *Szluga poſzlenik, kiſze povſzúd poſſilya,* 2. *Junak, chetnik, kiſze pred taborom poſſilya razgledavat,* 3. *Zvedavecz,* 4. *Razdrasavecz na boj zezavavecz.* 5. Emiſſarius *vel* Admiſsārĭus, rĭi, *paſztub.* 1. Ein Bedienter, den man hin und her verſchicket, 2. Parteygänger, *oder* den man voran ſchicket zu beſehen, 3. Heymlicher Ausſpäher, 4. r. Anreitzer zum Streiten, 5. Ein Spring-Hängſt. 1. *Ide s-tova kűldő ſzolga,* 2. *Hartz-ingerlő, kémlélő,* 3. *Mindeneket Titkon ſzemlélő,* 4. *Virgálo, hartzra-bivo,* 5. *Ménylő.*

Ēmiſsĭo, ōnis, f. *Cic.* Ēmiſſus, ûs, m. Lucret. *Van poſſilyanye,* 2. *Z-puſchanye, Izpuſchanye.* e. Ausſchickung, 2. Auslaſſung. *Kibotsátás,* 2. *Kűldés.* Emiſſio ſagitarum Cic. *Zpuſchanye ſztrèl.* Die Pfeil-Loſsmachung. *Nyílak kibotsátúſa, ereſztéſe.*

Ēmiſsĭtĭus, a, um, Plaut. 1. *Otajno zezvedajuchi, poſzlan na zezvedanye.* Ausſpehiſch, ausgeſchickter, Ausſpeher. *Titkos kémlő, tudakozó. Transl.* Emiſſĭtii oculi, Plaut. *Prokſſene, zpuſchene ochi.* Freche, ausgelaſſene Augen. *Tſintalan ſzemek.*

Ēmitto, is, ĕre, īſi, iſſum, (Act.) Cic. *Z-puſcham, Izpuſcham.* Auslaiſe. *Kibotsátom,* 2. V. *Loquor, Profero.* Maledicto nihil faciliùs emittitur. *Cic. pro Planc. c.* 22.

Ēmmŏton, ti, n. Cic. *Szteny za ranugluboku.* e. Meiſſel für die hole Wunden. *Mély ſebbe ereſztő gyógyító ír.*

Ēmo, is, ĕre, ēmi, emptum, *ve.* emtum (Act.) Cic. *Kupuiem.* Kauffe. *Vészek, vásárlok.*

Ēmŏdĕror, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Ovid. Vide *Moderor.*

Ēmŏdŭlor, aris, ari, atus ſum. [Dep.] *Ovid.* Vide *Modulor.*

Ēmōlĭor, īris, īri, ītus ſum, [Dep.] Cels. 1. *Izbitam, Pretirávam, Iztirávam, ſzilomtiram, odpravlyam, odmene bitam, odvergavam.* Hinausvverffe, mit Gevvalt austreibe, abſchaffe, mich loſs mache. *Eltaſzítom, nagy erővel kivetem.* 2. Vid. Perficio.

Ēmollĭo, is, īre, īvi, ītum, [Act.] Tacit. *Vmebchávam, mebkotim,* jako *mebko chinim, izmebchávam.* Weich mache. *Meglágyſtom.*

Ēmollītĭo, ōnis, f. *Razmebkchanye.* Das Weichmachen. *Meg-lagyſtás.*

Ēmŏlo, is, ĕre, lŭi, ĭtum. [Act.] Perſius. *Zverſſeno melyem.* Ausmahle. *Kiőrlőm.*

Ēmŏlŭmentum, ti, n. Cic. *Povekſſanye, Haſzen, Napredek, Fajda, Koriſzt.* r. Nutz, Profit. *Haſzon.*

Ēmŏnĕo, es, ēre, ŏnŭi, ĭtum, [Act.] Plaut. Vide *Moneo.*

Ēmŏrĭor, ĕris, ŏri, ortŭus ſum, [Dep.] Terent. Vide *Morior.*

Ēmortālis, & Ēmortŭālis, is, *com.* le, n. Plaut. Emortualis Dies. *Dan ſzmerti.* Der Tag des Todtes. *Halála órája, Halálos nap.*

Ēmŏvĕo, es, ēre, ōvi, ōtum, (Act.) Liv. *Odmikavam, iz puta jemlyem.* Ausvvege, dannen thue, verrucke. *Ki-indítom, kimozditom.*

Empĕnētĭca, æ, f. Cic. *Mòch y znanye jako glad terpeti,* jako *gladuvati.* e. Kunſt Hunger zu leiden. *Erős éhség tűrés, ſzenvedés.* Empeneticam facere, Cic. *Znati jako glad terpeti, y gladuvati.* Können ſehr Hunger leyden, hungeren. *Éhséget igen ſzenvedni tűrni.*

Emphăſis, is, f. *Zgovor z-malemi rechi vech znamenujuchi, nego vuſzrebi imajuchi.* r. Nachdruck, mit vvenig Worten viel ſagend. *Hathatós kevés ſzóval ſokat értő beſzéd.*

Emphătĭcus, a, um, Emphatica vox. *Rech unogo znamenujucha.* Ein Wort viel zu verſtehen gebend. *Sok értelmű ſzó.*

Emphyſma, ătis, n. *Otok ochiu-trepavicz.* e. Ge-

Digitized by Google

e. Geſchvvulſt an Augen-Wimmern. *Szem réſztének dagadáſſa.*

Emphÿsēma, ătis, n. *Otok na Ochèh.* e. Geſchvvulſt an Augen. *Szem bèli dagadás.*

Emphÿtēuſis, is, f. *Szadenye, ſzejanye.* Das Anpflantzen, Anſäen. *Bé-óltás, Vetés.* 2. Apud JCt. *Davanye y priiemlenye odvetchno, naimanyena* 10. *lèt, zemèly &c. Za ſztanoviti dohodek y plachu.* Erbliche Verleihung eines Guts um einen geviſſen Zins. *Valamelly jószágnak, dolognak bérbe kiadáſa.*

Emphÿtēuta, & Emphÿtēutes, æ, m. *Sztalni uſtavecz y ladavecz tugyeh zemèly &c. Za ſztanoviti plachu.* r. Erb-Zins-Mann; der von einem Herrn um gevviſſen jährigen Zins ein Gut erblich genieſſet. *Valaki jószágát bérbe vévő.*

Emplāſtrātĭo, onis, f. Colum. *propriè* ſignificat *unctionem emplaſtri.* 2. Transl. *Czépa vnetanye.* e. Verbindung eines Zvveigs. *Oltoványak bé-kötéſe.*

Emplaſtro, as, are, avi, atum, [Act.] Colum. *Oblagam, z-pomazium* ali *z-voſchenicznm oltam.* Mit Pflaſter umſchlage, umpflaſtere. *Flaſtrommal kötöm.* 2. Transl. *Czép vésem, oblam.* Ein Zvveig vermache, verbinde. *Oltoványt bé-kötök.*

Emplaſtrum, tri, n. Plin. *Oblag, Pomaz, Szmolenicza, Voſchenicza,* peregr. *Flaſter.* Ein Pflaſter, Zvveigvvachs. s. *Iresruha, Flaſtrom.*

Empnēumātōſis, is, f. *Napuhnenye,* 2. *Debnenye.* Das Aufblähen, und ervveckende Dünſten, 2. e. Einathmung. *Fel fuvalkodás.* 2. *I élektés.*

Empŏnēma, ătis, n. *Poboljſanye Imanya na Arendu* &c. *vzetoga.* e. Verbeſſerung eines Lehn-Guts. *Bérben vagy árendában vett jószágnak meg-jobbitása.*

Empŏrĭum, rii, n. Geogr. *Varaſi Tergovine,* ali *tergovechki.* 2. *Meſzto vu kömſze vlaſu tergovechka dugovanya,* 2. *Szenyem, ſzprazifibe y ſzkup vzetanye tergovczev.* 1. e. Handel-Stadt, 2. Niederlag, 3. r. Marck. *Vásárló piartz, ſokadalmas hely.* 2. *árúnak le-rakó helye.* 3. *Vásár, Sokadalom.*

Emproſthŏtŏnus, i, m, Med. *Napervo veſz prignyen, z-glavum k-kolenam dole gmazechi chlovek.* Der für ſich neigt vorhinſpannig. *Előre le-hajolt fejű ember.*

Emptĭo, ōnis, f. & Emtĭo, ōnis, Cic. *Kupovanye.* Der Kauff. *Vévés, vásárlás.*

Emptĭōnālis, Emtĭōnālis, is, *com.* le, n, Cic. *Rado-kup.* Der gern kaufft. *örömeſt vevő.*

Emtĭtĭus, emptĭtĭus, a, um. Emtīvus, a, um, Feſt. *Kuplen, za penezze doblyen.* Erkaufft. *Pénzen-vött.*

Emtĭto, emptĭto, as, are, avi, atum, [Frequē.] *Guſztokrat kupujem.* Offt kauffe. *Veddegelek, vásároldogalok.*

Emtor (Emptor,) ōris, m. Cic. *Kúpecz.* r. Kauffer. *Vévo, Vásárló.*

Emtrix, īcis, f. Cic. *Kupiteficza, kupſcza.* e. Kaufferin. *Vévőné, Vásárlóné.*

Emtŭrĭo (Emptŭrĭo,) is, ire (Neu. *Meditat.*) Varro, *Radbi kupiti, ſelyu imam kupiti.* Gern kauffe, Luſt habe zu kauffen. *Venni kivánok, Vehetnék.*

† Ēmūcĭdo, as, are, avi, atum. (Act.) *Pleſznivoſchu odnemlyem, ſznášim.* Das Schimlechte vveg nehme, vveg butze. *Ki penéſztem. Penéſztől meg-tiſztitom.*

Ēmūcĭdus, a, um. Plin. *Pleſznav.* 2. *Széd.* Schimlecht. 2. Grau. *Mohos, Penéſzes.* 2. *Ősz.*

Emūgĭo, is, īre, īvi, ītum. (Neu.) Quint. *Buchech kakti vol y mukuch govorim, Buchim, Múkam kakti vol.* Rede Brüllend vvie ein Ochs, vvie ein Ochs Brülle. *Kibögök, mind az ökör.*

Ēmulgĕo, es, ēre, ēmulſi *vel* emulxi, emulſum vel emulctum. (Act.) *Dodájam, Dokanchamo doiti.* Ausmelcke. *Kifejem.*

Emunctĭo, ōnis, f. Quint. *Vſzeknenye, Vſzekuvanye.* Das Schneitzen, Licht putzen. *Orra kifúvás, Gyertya hamva vévés.*

† Emunctōrĭum, rii, n. *Vſzekach, Vſzekalnik.* r. Liecht-Butzer, Shneitzer, Butz-Scheer, Liecht-Scheer. *Gyertya hamva-vévő, koppantó.*

Ēmungo, is, ĕre, unxi, unctum. (Act.) Terent. *Vſzekujem.* 2. *Vſzega mentujem.* Ausſchneitze 2. Beraube. *Or. omat* vagy *gyertyát kifúvom, meg-tiſztitom, kitiſztitom.* 2. *Mindenből kifoſztom. Proverb.* Homo emunctæ naris. *Chlovek Muder y ſzpameten.* Ein Klueger Menſch. *Böltes-okos ember.* Auro emunctus. Plaut. *Kögaſzu penèz mentuvali.* Der um das Geld gebracht vvorden iſt. *Pénztől meg-foſztatott.*

Ēmūnĭo, is, īre, īvi, ītum. (Act.) Tacit. *Chverſzto jáchim, Jako tverdim.* Verbollvvercke, veſt mache, vvohl vervvahre. *Igen Meg erősztem, Bérántzolom.*

Ēmūnĭtas, ātis, f. Terent. Vide. *Immunitas.*

Ēmuſco, as, are, avi, atum. (Act.) Colum. *Od Mehnya Mebleno drevo ſznaſim, od dreva*

Digitized by Google

draplyem, cheſiem. Das Mies *oder* Moos ableſe, abkratze, abmoſe, von Moos reinige. *Mohától megtiſztítom.*

Ēmūſsĭtātim, *Adv.* Feſt. *Poleg réda y mere, terte*, ali *Zpletenke*, peregr. *Snore Derzedelczeo*; ali *Zidarov.* Der Richt-Schnur nach. *Tſapo* vagy *leereſztő tzérna* vagy *ſinor-módra* vagy *ſzerint.*

Ēmūſsĭtātus, a, tum, *Plaut.* idem ac *ad Amuſſim factus.*

Ēmūtĭo, is, īre, īvi, ītum. (Neu.) Plaut. Vide *Mutio.*

Ēmūto, as, are, avi, atum. (Act.) Quint. *Premenyam.* Verändere. *Elváltoztatom, tſerélem.*

Ēmўdes, um, f. *plur.* Plin. *Felya Selyvek vu ſzlatkeh Vodah prebivajucheh.* Eine Gattung Schilkroten, ſo in ſüſſen Wäſſeren ſich aufhalten. *Bizonyos édes vizekben élődő tekenyős békák.*

Ēn. *Adv. Demonſt.* Plaut. Vid. *Ecce.* 2. *Na.* Da haſt. *Ibon.* in prima ſignificatione jungitur tam *Nominativo.* Quàm *Accuſ.* In 2da *Dativo.*

Ēnăörēma, ătis, n. *Med.* idem quod *Nubes, Nubecula.*

Ēnarrābĭlis, is, *com.* le, n. Quint. *Pripovedliv. ſtaſze povedati more.* Das man erzehlen kan. *Kibeſzéllhető.*

Ēnarrātè. *Adv. Compar.* Ēnarrātĭùs. Aul. Gell. *Obilno pripovédano.* Deutlich erzehlet. *Kimonthatóképen.*

Ēnarrātĭo, onis, f. Quint. *Pripovedanye.* e. Erzehlung. *Kibeſzéllés.*

Ēnarrātor, oris, m. Aul. Gell. *Pripovedavecz.* r. Erzehler. *Kibeſzélló.*

Ēnarro, as, are, avi, atum. (Act.) Terent. *Pripovédam.* Erzehle. *Kibeſzéllem.*

Ēnarthrōſis, is, f. Ēnarthrōma, ătis, n. *V-kotriſenye, kotrigov na rèd ſpravlenye.* e. Eingliederung. *Tagoſúg, Tagok ősſze rendelése.*

Ēnaſcor, ĕris, aſci, atus ſum. (Dep.) Cic.. 1. *Poragyamſze*, 2. *Zniknujem, van zhajam, niknem.* 1. Gebohren vverde. 2. Heraus vvachſe, Entſpringe. 1. *Születek*, 2. *Kitermek, kinövök.*

Ēnăto, as, are, avi, atum. [Neu.] *Izplavávam. plivem, van plávam.* Durch *oder* auſs ſchvimme. *Kúszok, által-úszok.* 2. Transl. V. *Expedio, Libero.* Cic.

Ēnāvĭgo, as, are, avi, atum. (Neu.) Cic. *K-broduſze dovásam, Prevásam, Dobrodarim.* Ausfahre, zu Land fahre. *Kievezek.* Transl. V. *Exeo, Egredior.* E. ſcopuloſis cotibus. enavigavit oratio. ità *Cicero.*

Ēnāvo, as, are, avi, atum. (Neu.) Tacit. Vide *Navo.*

Enecēnĭa, ōrum, n. *plur. Auguſt.* Dies feſtus propter dedicationem templi novi, vel alterius novi operis celebratus. Hinc jam uſus obtinuit, ut ſi quis nova tunica induatur, encæniare dicatur.

Encarpa, ōrum, n. *plur.* Encarpus, i, m. Eſt florum, frondium & pomorum implexus, ornatûs gratiâ, pictus, vel ſculptus, aut labore plaſtico factus. *Vitruv.*

Encăthiſmă, ătis, n. Med. *Vu kupelyi iz trávnapravlyenoj do pupka gluboko ſzedenye.* Das ſitzen in dem Kräuter-Baad biſs an den Nabel. *Az fördőben kőldökig-való ülés.*

Encāuma, ătis, n. *Z-ognyem pripékanye, prifiganye, ſganye.* e. Brennung, Einbrennung. *Fűben-való égetés, égés.* 2. *Ochni otok.* s. Augen Geſchvvär. *Szem dagadás.*

Encāuſtes, æ, m. *Vitruv.* Artifex, qui igne adhibito pingit, vel etiam vitra exornat inuſto colore vario.

Encāuſtĭce, es, f. *Plin.* Pictura in cornu, vitro, &c. igne adhibito.

Encāuſtĭcus, a, um. *Plin.* Per encauſticen factus. Encauſtica pictura. *Plin. Z-ognyem ſtuteklo, &c. malanye.* Die Mahlerey, ſo durch Liecht und Feuer am Glaſs &c. geſchicht. *Tűznél-való űvegen képirás, tűzfrízás.*

Encāuſtum, i, n. *Plin.* Eſt materia inuſta ad pingendum apta igne admoto. 2. Ipſum opus pictura tali abſolutum.

Encephălos, i, m. V. *Cerebrum.*

Enchărāxis, is, f. V. *Scarificatio.*

Enchīrĭdĭum, ii, n. Jul. Pollux. 1. *Ruchna knificza.* 2. *Hangyar*, ali *kruto mal* y *kratek mech.* 3. *Sztran veſzla, za koja vezech derſe brodari.* 4. *Balangya.* 1. Hand-Büchlein, 2. Kurtzer und kleiner Degen. 3. Die Handhabe am Ruder, 4. Degen-griff, Degen-Geſäſs. 1. *Kézben-hordozó könyvetske.* 2. *Handſár.* 3. *Utólsó részig az evedzőnek.* 4. *Kardnak, Palloſnak fogantyúja.*

Enchōrĭus, a, um. (*latinè*, Indigena) *Domachi.* Einheimiſch, Einländiſch. *Való földében születet, lakozó.*

Enchўmōma, ătis, n. Enchўmōſis, is, f. *Prelévanye, izlevanye kervi med kosum.* 2. *Modricze.* e. Ausgüſſung des Bluts zvviſchen die Haut. 2. s. Plau-Mahl. *Bőr alatt való vérontás, folyás.* 2. *Kékség, verés helye.*

Enchўtum, ti, n. *Tochèr, vlévak, livak, Tochnik,*

Digitized by Google

nik, peregr. *Trabter*. r. Trachter, Triechter. *Tőltsér*. Latinè: *Infundibulum*.

Enclỹsis, is, f. *Nagyenye k-kômu*. e. Neigung. *Hajlandóság*. Latinè: *Inclinatio*.

Encolpĭum, ii, n. *Vſze ono, kaiſze god v naruchaju noſti*. Alles daſs jenige, vvaſs man in der Schoofs trägt. *Minden féle állapot, mellyet valaki kebelében hordoz*.

Encōmĭaſtes, æ, m. *Pohvalitel, hvalitel, dichitel*. r. Loher, Rühmer, Preiſer. *Ditsérő*. Latinè: *Laudator*.

Encōmĭum, ii, n. *Hvala, pohvalenye, dichenye, hvalno pivlenya povedanye*. s. Lob, r. Ruhm, r. Preiſs, e. Lobvvürdige Lebens-erzehlung. *Ditséret*. Latinè: *Laudatio, laudum enarratio*.

Encŏpe, es, f. Vide *Incifio*.

Encrānĭum, ii, n. Vide *Encephalos*.

Encrātĕra, æ, f. *Ikre ſzlaneb rib*. Eine Prühe deren geſaltzener Fiſchen. *Sós halnak ikrája*.

Encrīnus, i, m. *Lilyana* iliti *liliuma kamen*. r. Lilien-Stein. *Lilium* kő.

Encrĭtus, i, m. Priſc. *Chlovek priproſzt*. Ein geringer Menſch. *Oſtoba ember*.

Encrỹphĭa, ōrum, n. *plur*. Ambro. *Pogache pret kvaſza v pepelu pechene*. Ungeſäurtes Aſchen-Brod. *Kovászstalan hamúban ſült pogátſa*.

Encrỹphĭas, æ, m. *Z putrom y czukorom napravlyena teſztenicza, ſzpletenyka*, peregr. *Torta*. Item *Meſzo-teſztenicza*, peregr. *Paſteta*. e. Dorten, Paſteten. *Torta*, Item *Paſtétom*.

Encỹclŏpēdĭa, æ, f. *Vſzega znanya zavjetje: kolobar vſzega znanya vu* kojem *jedno od drugega ſze derſi*. r. Zirckl aller guthen Künſten, da eine an der anderen hangt. *Tudományoknak kerekdeden egy másutánn való ősſze-foglalássa*.

Endĕmĭus, a, um. *Obchinſzki*. Gemein. *Közönséges*.

Endĭzum, zi, n. Feſt. *Luknya vu ladji, chesz koju van voda odtécbe*. Daſs Loch im Schiff, da daſs Waſſer ablaufft. *Hajó lyukja, mely által a' viz kifoly*.

Endĭvĭa, æ, f. Botan. *Indivias alata*, r. Endivien-Salat. *Endivia ſoláta*.

Endo *præpoſ*. apud Antiquos pro *in*, Feſt. Endo procinctu. *Item Lucr*. Endo manu. *l. 2. v. 1094*. Hinc componuntur ſequentia poëtica Vocabula.

Endŏgrĕdĭor, ĕris, ĕdi, eſſus ſum. (Dep.) Lucret. *Nuter idem, olezávam*. Hinein gehe. *Bémegyek*.

Endŏītĭum, ii, n. Feſt. Vide *Initium*.

Endŏpĕdītus, a, um. Lucret. *Zvit, zamotan, zavit, pleten*. Vervvicklet. *Összve kötött, tekert*.

Endŏpĕrātor, oris, m. & Endŭpĕrātor. Ennius, *V-taboru najvekſſi glavar*. r. Feld-Obriſter. *Fő hadi tiſzt*.

Endŏplōrātus, a, um. Feſt. *Zazvan, prezvan*. 2. *Oproſſen*. Angeruffen, Angebettet. *Ki hivatott, kiáltatott*, 2. *Meg-kéretett*.

Endŏprōcinctu. *Feſt*. pro *In procinctu*.

Endŏtŭĕor, ēris, ēri, ŭĭtus ſum. (depon.) Ennius. Vide *Intueor*.

Endōtys is, f. *Oltarſzko Pokrivalo*. Ein Altar-Tuch. *óltár béfedő, tekerő vászony, poſztó*.

Endrŏmis, ĭdis, f. Mart. *Bunda*, iliti *Zvan y znutra koſzmata, iz oderteh kozlov*, &c. *balya*. Ein kotzender von Böck *oder* Kaſtraunen gemachtes Kleid. *Kivűl s-belűl, ſzőrős meg-ölt ketskékbűl*, &c. *tſinált öltözet*, vulgo *Bunda, kődmeny*. Sordida, ſed gelido non aſpernanda decembri, dona, peregrinam mittimus endromidem. *Mart. l. 4*.

Ako premije merſzka balya
Bunda z-kozlov izgulena;
Vendar V-Zimi ſzlúſi, valya,
Na tvá vzemi nyu ramena.
Ich ſchicke dir ein ſchlechtes Kleyd
Welches zieten die Bocks-Häut:
Verachte nicht es bringt ein Freyd
Angelegt zur Winters-Zeith.
ámbár, iégyen tsúnya ruha,
Ketskékrűl lenyúzott bunda;
Még-is télben ſokat haſznál
Melyet küldünk, s-néked ſzolgál.

Endrŏmĭdātus, a, um. *Z-bundum*, iliti. *Z-chobum na obedve ſztrane jako koſzmatum oblechen*. Mit einem kotzenden von Bock *oder* Koſtraven &c. gemachten Rock bekleydet. *Bundába* vagy *kődmenybe fel öltözett*.

Endўmĭon, ōnis, Nom. propr. *Ime Paſztira kruto dugo y vnogo ſzpechega*, 2. *Dugo ſzpavavecz, zazpanecz, poſzpanecz*. Ein Zunahm eines Hirtens, ſo eine ſehr lange Zeit geſchlaffen. 2. verſchlaffener Menſch. *Egy ſokat aluvó pásztórnak neve*, 2. *Nagy aluvó, ſokáig aluvó* Hinc Prov. Endymionis ſomnum dormire. *Predugo ſzpati*. Zu lang ſchlaffen. *Sokáig alunni*.

Endўmĭōnēus, ea, um, Auſon. *Zaſzpan, poſzpan, prevech ſznn podan*. Gar zu viel dem Schlaff ergeben. *Aluvó*.

Ēnĕcātrix, īcis, f. Tertull. *Vumoritelicza.* e. Mörderin. *Meg-ölőné.*

Ēnĕco, as, are, ĕcŭi, ectum, (Act.) Terent. *Kolyem, vubiam.* Tödte. *Megölőm.* Synon. *Interimo, interficio, occido, neco.*

Ĕnergīa, æ, f. *Hieron.* Ĕnergīma *vel* Ĕnergēma, ătis, n. (*latinè* efficacia, operatio *præsertim* interna, quæ externam dirigit, & animat.) *Möch, krepoſzt, chin nuternyi delu vnunſzkomu ſitek davajuchi.* r. Nachdruck, e. Krafft, Würckung. *Erő, katalom, tſelekedéſre-való tehetség.*

Ĕnergĭfĭcus, a, um, *Verlo-chinechi, opravlyajuchi, mochni, krepoſztimajuchi.* Kräfftig, würckend. *Ditſzéretefen tſelekedő.*

Ĕnergūmĕnus, i, m, Cæl. Rhod. *Obſzedgyen od hmanyega duha, vragometen.* Ein von böſen Geiſt beſeſſener. *ördönges, ördögtől meg-ſzállott.*

Ēnervātio, ōnis, f. Dēbĭlĭtātĭo, ōnis, Cic. *Oſzlabenye, omerſſanye.* e. Schvvächung, Ausmergelung. *Nyomorúſág, kifogyatkozás, Meg-erőtlenítés.*

Ēnervis, is, *com.* ve, n. *Plin.* Ēnervus, a', um, *Apul. Synon.* Debilis, mollis, effeminatus, quaſi ſinè nervo. *Oſzlablyen, prez krepozti, ſzlab.* Schvvach, Krafftlos. *Erőtlen, vajutt.*

Ēnervo, ās, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Oſzlablyavam, ſzlabim, ſzlaboga, nemochnoga chinim.* Schvväche, Krafftlos mache. *Megerőtlenítem.*

Ēnĕus, či, m. *Oſzupnyen, dreven, vſztraſſen, preſzeneten.* Stumm, taub, erſchrocken. *Meg-ájultt, ſzomorodott éjetségében.* 2. Idem quod *ſtupidus, hebes.*

Ĕnĕte, es, f. Homer. *Velike czene kopche, kapche, koje ieſzt negda boficza Juno Noſzila.* Koſtbahre Schnallen, ſo die Göttin Juno getragen hat. *Nagy erős kapots, mellyet az Juno Iſten aſzſzony hordozott.*

Engĭbāta, ōrum, n. plur. *Orudja ſztanoviti Nachin k-znanyu vòd potreben.* s. Inſtrument zur Waſſer-Kunſt. *Bizonyos értelem a' vizek el-rendelésében, és ſzükséges meſterség.*

Engŏnĭos, ii, m. *Vtergnenye* ali *zvianye, kerchenye ruke* ali *noge.* Die Krümme des Arms, oder Fuſſes. *Horgas fitzamodott lábú, kezű.*

Ĕnhȳdrĭæ, ārum, f. *plur.* Cæl. Rhod. *Napuhavanye y vetri vu télu.* Pläſten und Winde im Leib. *Felpuffadás, avagy ſzelek az emberi teſtben.*

Ĕnim *Conjunct. Cauſal.* Liv. *Ar, kajti.* Dann. *Mert.*

Ĕnīmvērō, *Conjunctio*, Terent. 1. *Arkajti.* Dann. *Mert*, 2. *Sztanovito.* Gevviſslich. *Bizony, Nyilván.*

Ēnĭtĕo, es, ēre, ĭtŭi, (Neu.) Synon. *Valde niteo, clareo, emineo.* Cic. *Boleſze ſzvetim, Raſzvechujem.* Mit Schein übertreffe. *Kitűndőklők, Fényleck.*

Ēnĭteſco, is, ĕre, (Inchoat.) Quint. *Prichinyam ſzvetitiſze, raſzvechuvati.* Anfange zu ſcheinen, hervor gleiſe. *Fényleni s-tűndőkleni kezdek.*

Ēnītor, ĕris, ĭti, ĭſus, ĭxus ſum, Cic. (Depon.) *Terſzimſze.* Mich befleiſſe. *Erőlködöm, Igyekezek*, 2. *Ragyam, Rodim.* Gebähre. *Szülők.*

Ēnīxē, *Adv. Plaut.* Ēnīxim *Adv.* Siſenn. *Z-terſzenyem, Jako, ſelno, iz vſze mochi.* Emſig, hefftig, kräfftig, nach allen Vermögen. *Nagy igyekezettel, Erőſen.*

Ēnīxus, ûs, m. *Porod, Porogyenye.* Das Gebähren. *Szülés.*

Ĕnnam *veteres dixère* pro *Etiamne.* Feſt.

Enněădĕcăētēris, ĭdis, f. *Vrome od devetnaiſzt lèt.* r. Zeit-Begriff von neunzehen Jahren. *Tizen kilentz Eſztendeig - való idő.*

Enněămўxon, xi, n. *Szvechnyak z-devetemi ſzvechami.* r. Leuchter mit 9. Liechtern. *Kilentz gyertyával álló gyertya tartó.*

Enněăphtongus, a, um, Mart. *Z-devetemi ſztrunami, deveto-ſztrun.* Mit 9. Saiten. *Kilentz húrú.*

Enněas, ădis, *vel* ădos f. *Deveti broj.* Die neundte Zahl. *Kilentz ſzámú.*

Ennĕātĭcus, a, um, *Deveto-brojni.* Zur neundten Zahl gehörig. *Kilentzedik ſzámas.*

Ēnno, as, are, avi, ātum, (Neu.) Liv. Vide *Enato.*

Ēnōdābĭlis, is, *com.* le, n. *Odvuzlyiv.* Auflöslich. *Kifejtegethető.*

Ēnōdātē, *Adv. Cic.* Ēnōdātĭus, *Cic.* Ēnōdātiſſīmē, Auguſt. *Razloſno, razloſito, razlucheno, razumlyivo.* Deutlich, hell, verſtändlich, klärlich. *Nyilván, világoſon, kifejtegetve.*

Ēnōdātĭo, ōnis, f. Cic. *Odvuzlenye*, 2. Transl. *Raztolmachenye, vputenye.* e. Auflöſung, 2. e. Auslegung. *Fejtegetés*, 2. *Meg-magyarázás.*

Ēnōdātor, ōris, m. Tertull. *Odvuzlavecz, odveſitel*, 2. Transl. *Raztolmachitel, vputitel.* r. Auflöſer, 2. r. Ausleger, Erklährer. *Meg-fejtegető*, 2. *Magyarázó.*

Ēnōdis,

Digitized by Google

Ēnōdis, is, *com.* de, n. Plin. *Nevuzlen, Prez vuzla.* Ohne Knoden, oder Knopff. *Bŏtkŏk nélkŭl-való, Tsomótlan.*

Ēnōdo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Odvuzlujem, odvuzlávam, razvuzlávam, vuzel odvesujem.* Auf knüpffe, die Knöpff auflöse. *Tsomóit mególdom, kifejtem.* 2. Transl. V. *Explico, declaro.* Legis enodabimus voluntatem *Aucl. ad Her.*

Ēnormis, is, *com.* me, n. Tacit. *Nemertuchen, prez reda velik.* Groſs über die maſs, groſs ungeheur. *Mód nélkŭl-való nagy.*

Ēnormĭtas, ātis, f. Senec. *Neszmernozt, neszmerna y visse reda velikocha.* Ubermäſſige Gröſſe. *Mód nélkŭl-való Nagyság.*

Ēnormĭter. *Adv.* Plin. *Neszmérno, sztraszno veliko*, ali *jako, visse reda gerdo.* Aus der Weiſe, gar zu grob. *Mód nélkŭl.*

Ēnōtesco, is, ĕre, ōtŭi. *Plin.* Vide *Innotesco.*

Ēnōto, as, are. *Apul.* Vide *Annoto Adnoto.*

Ens, entis, n. Quint. *Bitje.* Das Weſen. *Valóság, Létel, A'mi Vagyon.*

Ensĭcŭlus, i, m. Plaut. *Mechecz, mali mech.* s. Schvverdlein, kleiner Degen. *Tŏrŏtske, Szablyátska.*

Ensĭfĕr, Ensĭgĕr, ĕri, m. Ovid. *Mecho-noszr.* r. Schvertdt-Trager. *Szablya, Kard, tŏrbordozó.*

Ensis, is, m. Ovid. *Mech.* s. Schvverdt. *Kard, Tŏr.*

Entelma, ătis, n. Eccleſ. *Molitva.* Ein Gebett. *Imádság.*

Entĕrōcēlē, es, f. Gell. *Kila iz koje chreva van gmaze.* Ein Bruch vvan einem daſs Gedärm herab fällt. *Tŏkŏßég, kinek béle lejár.*

Entĕrōcēlĭcus, a, um. Plin. *Kilav.* Der einen Bruch hat. *Tŏkŏs.*

Entĕromphălus, i, m. (Entĕromphălos) Plin. *Ratpuchenye*, ali *kila pubka.* r. Nabel-Bruch. *Kŏldŏk tŏkŏßég.*

Entĕron, i, n. *Chrevo.* s. Eingevveid. *Bél.*

Enthĕātus, a, um. *Mart.* Enthĕus, a, um. *Zamerteo, iz chuteny vzet.pun bosanszke jakosti, szvet, blasen.* Verzuckt, Voll der Gnad GOttes. *Ustени jelenéssel tellyes, istentŏl illetteteti.*

Enthĕma, ătis, n. *Sibicza kásze od dreva vrése y zaczépi.* r. Zvveig, *oder* s. Rüthl ſo in einen Baum geſteckt vvird. *Bé-ŭltetŏ veszszŏ.* 2. Enthemata *vocantur*, quæ vulneribus applicantur, nè ſanguis aut humor effluat.

Enthĭsĭasmus, i, m. *Zamértje, iz Chuteny vzetje, etajno nazveſchenye, bosanszka mocz, nadebnenye bosanszko.* e. Verzuckung, heimliche Offenbahrung, daſs GOttes Eingeben. *Értékenségtŏl-való el-ragadás, istени malaszttól-való meg-világosítás.*

Entŏlīna, ōrum, n. *Plur.* Ct. *Navuk napiszani dugovany, koja mora oprauljati on, ki je k-kralyu ali k-czeszaru poszlan.* e. Geſchriebene Inſtructions Puncten eines Geſandten. *Kŏvetnek irásban adott mit tselekedjen oktatás.*

Entŏma, orum, n. *plur.* Idem ac *Insecta.*

Entŏmon, i, n. Plin. *Chermi za kibaviczu koren.* e. Schvvartze Nieſs Wurtz. *Pirŭszentésre-való fekete gyökér.*

Ēnŭbo, is, ĕre, upsi, uptum. [Neu.] Liv. *Vdajemsze, za mut idem zvan domovine*, ali *zvan sztalissa prilike moje.* Auſs anderen Geſchlecht einen Mann nehme, oder auſs den ungebührlichen Stand und ungleichen heyrathe. *Férjhez megyek idegen földre*, &c. *Illendŏ állapotom ellen.*

Ēnŭclĕātè. *Adv.* Cic. *Razbrano, razumno, lépo, razloszno.* Ausgeklaubt, verſtändlich, klar, und heiter. *Kipálasztva, értelmesen, okoszan, nyilván.*

Ēnŭcleo, a, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Izjederchim, jedro van jemlyem.* Den Kern auſs der Schalen nehme. *Magvát, bélét kiveszem.* 2. Transl. Vid. *Explico, declaro, Pando, Aperio, Exarro, Explano.* Cic. in Parti. c. 17.

Ēnūdo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Razgolim, gologa chinim.* Entblöſe, nackend mache. *Meg-mezitelenitem.* 2. Transl. *Interpretor.* Rerum, &c. intelligentias enudavit. *Cic.*

Ēnŭla, æ, f. (*Aliàs* Ēnŭla campana, Helenium; vel Inula,) *Veliki koren, Tuszti koren, Voman.* e. Alaunt-Wurtz. *Nagy Gyökér, vagy örmény gyökér.*

Ēnŭmĕrātio, ōnis, f. Cic. *Izbrojenye, Izbroj.* e. Abzehlung. *Elŏ-számlálás.*

Ēnŭmĕro, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Izbrájam, broim.* Abzehle. *Elŏ-számlálom.*

Enuncĭātio, Enuntĭātio, ōnis, f. Cic. *Izgovor.* 2. *Izglasszenye, razglasszenye, obznanenye.* r. Ausſpruch, e. Ausrede, Erkindigung. *Kimondott beszéd, kihirdetés, jelentés.*

Ēnuncio, Ēnuntio, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Razluchno iz govarjam.* Deutlich ausſpreche. *Rendeszen kibeszéllem, kihirdetem, megmondom.* 2. V. *Nuntio.* 3. V. *Divulgo* Cic.

Ēnunquam. pro *Etquando* Feſt.

Ēnuptio, onis, f. Liv. *Szuproti sztalissu vám vdajenye.* Das Heyrathen auſser Stand und Geſchlecht.

Digitized by Google

Geſchlecht. *Férjhez menés állapotja ellen.*

Ēnūtrĭo, is, ire. īvi, ītum, (Act.) Plin. *Odbránjem, odtájam.* Auferziehe, ernähre. *Táplálom, Feltartom, Nevelem.*

Ĕnўdrus, i, m. *Vodena kacba.* c. Waſſer-Schlang. *Vizi kígyó.*

Ĕnўō, ûs, f. *Mart.* Cognomen Bellonæ, 2. per Metonym. V. *Bellum, Prælium.*

Ĕo, is, īre, īvi, ĭtum, (Neu.) Quint. *Idem.* Gehe. *Megyek.* Pedibus ire, Plaut. *Peſſize iti, boditi.* Zu Fuſs gehen. *Gyalog menni.* Placidè ſuſpenſo gradu ire, *Terent.* Lanio pede ire. *Tibo y polabko boditi, gmaziti, poperſzteb boditi.* Leiſs und langſam Schleichen, auf den Zähen gehen. *Tſendeſen, laſſan, és láb újokan járni.* 2. V. Prætereo, *Elabor.* Plaut. Rud. Verba facimus, it dies. 3. V. *Nego.* Inficias ire, Quint, *Taiti.* Laugnen, verneinen. *Tagadni.* 4. Ire inſententiam pedibus, *eſt* alterius ſententiam approbare. 5. V. *Aggredior.* Ire in aliquem *Virg.* pro *aggredi.*

Ĕōaddum, Cic. *Doklam, dokle.* Biſs. *Miglen, mig.* Eoaddum avus fato conceſſit, Cic. *Doklam det je vumerl.* Biſs der Groſs-Vatter geſtorben. *Mig az őrög attyám meg-hólt.*

Ĕōmăgis, *Adv.* Sall. *Joſche, joſt bolye, vecb.* Um ſo viel mehr. *Annál inkább.*

Ĕortŏlŏgĭum, ii, n. *Kalendar ſzvetkov zapovedaneb.* Ein Feſt-Tags-Regiſter. *Meg-tiltótt ſzentéknek kalendáriuma.*

Ēōs *vel* Ĕōs, ōis, f. *Synon.* Āurōra, æ, f. *Zorja jutternicza, ſzvitanye.* c. Morgenröthe. *Hajnal virradta.*

Ĕoſphŏrus, i, m, Vide *Phosphorus.*

Ēōus, a, um, Ovid. *Juterni, itrochni, isbodni.* Das zum Morgen gehört, Morgenländiſch. *Napkeleti, reggeli.* 2. Ĕōus, ōi, m. *nom prop.* unius è *ſolis* equis.

Ĕōuſque *Adv.* Val. max. *Dotebdob, dokle, dotle, dotlek, dotogameſzta.* So vveit, ſo lang. *Elannyira, addig.*

Ĕpacmeſtĭca, æ, f. *Med.* Febris continuò invaleſcens.

Ĕpactæ, ārum. f. *plur.* ſunt ſpatium undecim dierum, quibus annus ſolaris, Lunarem quot annis ſuperat. *Sing.* Epacta, æ, f.

Ĕpăgōgĭum, ii, n. *Prednya koſicza, puzdra, Puzdricza.* &c. V. *Præputium.*

Ĕpăphærĕſis, is, f. Mart. *Kinchenye laſzib.* c. Haar-Zierde. *Haj tzifrázás.*

Ĕperchus, i, idem quod *Provinciæ Præſes.*

Ēpătārĭus, a um. *Jeterni.* Zur Lebet gehörig, *Májos.* 2. V. *Epaticus.* N. 2.

Ēpătĭca, æ, Vide. *Hepatica.*

Ēpătĭcus, a, um. Plin. *Jeterni.* 1. *Bolczlivna jetrab.* Zur Leber gehörig. 2. Leber ſüchtig. *Májos.* 2. *Máju, fájos, fájdalmas.*

Ĕpāulĭa, ōrum, n. *plur.* Bud. *Dar po ſzvadbi zaruchniczi dan.* Gaben die man der Brauth nach der Hochzeit gebet. *Mátkájának lakadalom-után adott ajándék.*

Ĕpĕclĭa, orum, n. Gæl. Rhod. *Szlaſchicze za jeſztvinami na ſztol dane.* peregr. *Confect.* 2. *Szád po jeſztvinah kubaneb dan.* 1. r. Confect. 2. s. Obſt nach dem Tiſch. *Aſztal után-való Konfekt.* 2. *Gyümölts étkek aſztal után.*

Ĕphēbēum, ei, n. *vel* Ĕphēbĭum, ii, n. Vitruv. *Meſzto za mladencze, gdeſze vuche ſzvatojáchka v. g. pleſsati*, &c. Ort, da ſich die junge Knaben in lehren, Spilen, Tantzen, &c. üben. *Hely, mellyben az inaſok ſ-tſſiak mindent tanúlnak, ugy mind tántzolni.* &c.

Ĕphēbus, i, m. Terent. *Mladenecz chetirinajſzt lèt ſztar.* 2. *Inaſs.* Ein Knab von 14. Jahren. 2. Edel-Knab. *Felſerdúlt ifjú 14. eſztendős.* 2. *Inas.*

Ĕphectĭcus, i, m. Cic. *Dvojnik, dvojtel.* Der Zvveyfflet. *Kétséges.*

Ĕphecton, ti, n. Vitruv. *Szedmi broj.* Die Siebende Zahl. *Hetedik ſzám.*

Ĕhelcis, is, f. Gæl. Rhod. *Kervi iz plyuch izplyuvana.* s. Bluth ſo aufs der Lungen geſpeyet vvird. *Tűdőből ki pőkött vér.*

Ĕphēlis, ĭdis, f. *Latinè* Tuberculum, *ſeu* aſpredo cutis in Facie. *Priſchaj na obrazu.* c. Laub-Flecken im Angeſicht. *Ortzán-való fekélyek.*

Ĕphēmĕrā, æ, f. ſcil. Febris. *Vſagdeſsnya Zimlicza, Groznicza.* Ein Tägiges Fieber. *Minden napi hideg-lelés.*

Ĕphēmĕris, ĭdis, f. eſt. Diarium, Acta diurna, Galendarium, Adverſaria, Liber in quo res geſtæ per ſingulos dies ſcribuntur. Cic. pro Quinct. c. 18. Ad ephemeridem revertitur, dies profectionis.

Ĕphēmĕrus, a, um. *Jedno dneſni.* Ein Tägig. *Egynapi.*

Ĕphĕſtĭi, ōrum, m. *Synon.* Lareſ. *Hiſni Begi.* Haus Götter. *Házi Iſtenek.*

Ĕphĕſtris, ĭdis, f. *Obſſivanye, oblechenye orusja.* Ein Kleid über den Harniſch, Gevvehr. *Fegyver rubázatja, öltözete.*

Ephĭaltes, æ, m. *Nom. propr.* Viri. 2. (nocturna ſuppreſſio, â non nullis *Dœmones incubi*, vel *Succubi* aut ſagæ dicuntur) *Bel nochna vuſsnu, chloveka kakti kakve breme pritiſzkajucha*, vulgò *Mura, Mrachnyak.*

Eine

Eine in dem Schlaff Kranckheit: Alp, Drut, ſchrätzel, daſs einen des Nachts im Schlaff zu drucken pflegt. *A' betegsèg melyet ìdèrtznek, és boſzrokány nyomásnak hìnak.*

ĕphippiārĭus, ii, m. *Szedlàr.* r. Sattler. *Nyereggyártó, tſinálló.*

Ĕphippiārĭus, a, um. *Szedlen, kaj ide k-ſzedlu.* Zum Sattel gehörig. *Nyeregbez valló.*

Ĕphipiātus, a, um. Cæſ. *Oſzedlan.* Geſatteltt. *Meg-Nyergeltetett.*

† Ĕphippĭo, as, are, avi, atum. (Act.) *Szedlam.* Sattle. *Meg-nyergelem.*

Ĕphippĭum, ii, n. *Szedlo.* r. Sattel. *Nyereg.*

Ĕphōdĭum, ii, n. *Braſſno na pìut.* 2. *Novczi za putovanye.* e. Weeg-zehrung. 2. s. Zer-Geld. *Uti-élés, utra-való-eledel.* 2. *Utravaló pènz.*

Ĕpĭālus, li, m. Gels. *Zimlicza, Koja vruchinu y zimu ſzkup donaſſa.* Ein Fieber, das Hitz, und Froſt zugleich bringet. *Hideglelés forróſsággal és hideggel egyèlett.*

Ĕpĭcēdĭum, ii, n. *Mèrtvechka peſzem, popevka.* s. Todten-Lied. *Valaki halálàról irott verſek, halotaſ-énck.*

Ĕpĭcēphālĭum, ii, n. Cic. *Dácha od vſrake glave.* e. Kopff-Steuer. *Minden fóre vettetett adó.*

Ĕpĭchўſis, Ĕpĭchĕſis, is, f. Varro. *Tochàr vinſzki.* r. Wein Trachter. *Bor tóltsér.*

Ĕpĭcrŏcum, i, n. Feſt. *ſafranove boje, licza,* peregr. *farbe oprava.* s. Saffran-Gelbes Kleid. *Sárga vagy ſáfrány Szìnű öltözet.*

Ĕpĭcus, a, um. & Hērōĭcus, a, um. Quintil. *Viteſzki.* 2. *idem ac verſus Hexameter.* Heroiſch, Heldiſch. *Hires, vitezlő.*

Ĕpĭdēmĭa, æ, f. eſt *morbus* popularis, Generalis. Med.

Ĕpĭdēmĭcus, a, um. & Ĕpĭdēmĭus, a, um. *Obchinſzki.* Allgemein. *Közönséges.*

Ĕpĭdictĭcus, a, um. *Cic.* idem quod *demonſtrativus.*

Ĕpĭdipnĭdes, um. f. *plur.* Mart. Vide *Epeclia.*

Ĕpĭdrŏmus, i, m. Eſt *Funis,* quo retia explicantur, & contrahuntur. *Plin. l. 19. c. 1.*

Ĕpĭgămia, æ, f. 1. *Senitba, biſni zakon.* 2. *Senitba z-drugem narodom.* Die Verheyrathung, Ehe. 2. Verheyratung mit anderen Völckern. *Házaſság.* 2. *Más nemzet ségbűl-való házaſság.*

Ĕpĭgĕnĕſis, is, f. *Povekſſanye.* e. Vermehrung. *Nagyabbitás.*

Ĕpĭgĭus, a, um. *Po zemlyi plazechi, gmazechi.* Auf der Erden Kriechend. *Földöntsúſzó, máſzó.*

Ĕpĭgloſſis, is, f. Ĕpĭglottis, ĭdis, f. Med. *Chepecz, jezichecz vu gèrlu.* Daſs Zäpfflein im Halſs. *Nyeldekló, nyelv-tsap.*

Ĕpĭgrăphe, es, f. *Napiſzek, napiſz.* e. Uberſchrifft. *Fellyúl-való irás.*

Ĕpĭgrus, i, m. Senec. *Klin.* r. Holtz-Nagel. *Faſzeg.* Synon. *Clavus.*

Ĕpĭlepsĭa, æ, f. *Velika bòl, Padavicza.* Die Fallende Sucht, Kórſúg, *Nyavalya tórés.*

Ĕpĭlŏgus, i, m. Cic. *Kratko zavjetje vſzega pervo govorenoga.* 2. *Dokanchanye govorenya.* Kurtzer Begriff. 2. e. Beſchluſs-Rede. *Hoſzſzù beſzédnek ſummába rekeſztő vége.* 2. *Beſzédnek elvégezése.*

Ĕpĭmēnĭum, ii, n. JCt. *Placha navſzaki meſzecz.* r. Monath-Sold. *Minden holnapra járó fizetés.*

Ĕpĭnīcĭum, ii, n. Svet. *Popevka obladavczev: Veſzelje, y popevanye, zavrad obladanya ſzuprot nepriatelom zadoblyenoga.* Ein Feſt, und Geſang, aus Freyden eines Siegs; s. Triumph-Lied. *Győzedelmes ének, Víg győzedelem-után-való énekles.*

Ĕpĭōdĭum, & Ĕpĭcēdĭum, ii, n. *Popevka nad mertvem, pervo negoſze odneſze y pokopa.* Todten-Lied vor dem Begräbnus vvan man den Verſtorbenen vvill zu Grab tragen. *Halott felett elöbb, hogyſem elviſzik temetni-való ének.*

Ĕpĭpēdōmĕtrĭa, æ, f. *Znanye meriti pólya y zemlye.* e. Feld-Meſs-Kunſt. *Meſterség ſtudomány mezöket és földeket mérni tanító*

Ĕpĭphānĭa, æ, f. *Zkazanye, Pokazanye, Ukazanye ſzpaſzitelovo,* vulgò *Tri Krályi, Vodokérſzt.* e. Erſcheinung, Offenbahrung unſers Heilands. *Meg jelenés, Viz-kereſzt napja.* 2. *idem quod* latitudinis cum longitudine menſura. 3. Eſt *Civitas* in Sicilia. Item, in Syria. 4. Epiphania, iorum. *plur.* n. Dies Feſti Epiphaniæ, Epiphaniorum, *vel Adjectivè* Epiphanii.

Ĕpĭphōnēma, ătis, n. Quint. *Navuka puno Mudro-Recbje: Izpametni izgovor na konczu kakvoga zkup ſzloſnoga govorenya pridan.* Ein feiner Spruch zu End der Rede. *Meg-beſzéllett dolognak felkiáltáſsal-való ditsérete* avagy *ſzidáſa.*

Ĕpiptĕron, ri, n. *Lecha* ali *lechecz na vodi raſztechi.* e. Waſſer-Linſe. *Vizben nővő béka lentse.*

Ĕpiſchis, ĭdis, f. *Zagvozda.* r. Keil. *ék.*

Ĕpiſcŏpātus, ûs, m. *Biskupſtvo, biskupſztvo.* s. Biſthum. *Püspökség.*

Ĕpiſcŏpĭum, ii, n. (*legitur* & Ĕpiſcŏpēum) *Biskupſzka palacha, Biskupov Dvor.* r. Biſchoff-Sitz. *Püspök udvara.*

Digitized by Google

†Ĕpiſcŏpor, āris, ari, atus ſum. (Depon.) *Biſkupujem, jeſzem Biſkup.* Bin ein Biſchoff. *Pûſpôk vagyok, Pûſpôkôſkôdôm.*

Ĕpiſcŏpus, i, m. Cic. *Glavar veliki, Pazitel.* 2. *Biſkup.* 3. Olim *Cæſares* nominati fuêre *Epiſcopi.* r. Oberſter, Aufſeher. 2. Biſchoff. *Fô tiſzt viſelô.* 2. *Pûſpôk.*

Ĕpīsŏdĭon, *vel* Ĕpīsōdĭum, ii, n. *eſt id,* quod Dramati præter fabulæ argumentum inſeritur excitandi risûs gratiâ, vulgò *Intermedium.* 2. Eſt omne id, quod à propoſito alienum eſt.

Ĕpīſtăthmĭa, æ, f. Cic. *Sztan, Konak.* e. Herberg. *Szállás.*

Ĕpiſtŏla, æ, f. Plaut. *Liſzt.* r. Brieff. *Levél.*

Ĕpiſtŏlārĭus, rii, m. Salv. *Liſzto-noſz.* Der einen Brieff bringt. *Levél-hordozó.*

Ĕpiſtŏlĭcus, a, um. *Aul. Gell.* Ĕpiſtŏlāris, is, *com.* re, n. *Liſztni, Liſztov.* Brieffich. *Levélhez való.*

Ĕpiſtŏlĭum, lii, n. Plin. *Liſztek, mali Liſzt.* s. Brieffiein. *Leveletké.*

Ĕpiſtŏmĭum, ii, n. Varro. *Chep.* Ein Hahn *oder* Zapff an Fäſſern. *Tſap.*

Ĕpiſtўlĭum, ii, n. Varro. *Sztupo-glavje,* ali *koruna na verbunczu ſztupa.* Ein Deckel-Knapff, *oder* Crone oben auf einer Saul. *Oſzlop feje.*

Ĕpĭthălămĭum, ii, n. *Szvadbena peſzma, ſzvattna popevka, ſzvattenicza.* s. Brauth- *oder* Hochzeith-Lied. *Menyegzôre irt vers, ének.*

Ĕpĭtăphiſta, æ, m. Sidon. Apoll. *Na grobnom Kamenu Piſrecz.* r. Grob-Schrifft-Macher. *Sír kôven Irô, koporsói verſet tſinálô.*

Ĕpĭtăphĭum, ii, n. Cic. *Na grobnom kamenu napiſz, Grobni Napiſs.* e. Grab-Schrifft. *Koporsói vers.*

Ĕpĭthēca, æ, f. Plaut. Vide *Doſ.* 2. V. *Additio, Adjectio.*

Ĕpĭthētes, æ, &, is, m. *Vkanitel, vkanyuvavecz.* r. Betrüger. *Tſaló, Tſalogató.*

Ĕpĭthўmĭa, æ, f. *idem quod* Concupiſcentia.

Ĕpĭtōgĭum, ii, n. Quint. *Kontuſs, kabanicza, zvunſzka halya.* r. Uber-Rock. *Rubán fôlôtt-való ôltôzet, Felsô-kôntôs.*

Ĕpĭtŏme, es, *vel* Ĕpĭtŏma, æ, f. Cic. V. *Compendium.*

Ĕpĭtўrum, ri, n. Colum. *Jeſztvina iz olik.* Ein Speiſs von Oliven. *Olaj-fagyûmôltsbûl kéſzitteteſt étek.*

Ĕpŏcha, æ, f. Vid. *Æra. N.* 2.

Ĕpŏmis, ĭdis, f. Scal. *Chaſztni plaſch, Vrednoſzti y dike plaſch.* r. Ehren-Mantl. *Tiſzt viſelôk palástja.*

Ĕpŏna, æ, f. Hippŏna, æ, f. Juv. *Boſſicza nad Konyi.* Göttin der Pferden. *Lovak Iſten aſzſzonya.*

Ĕpops, ŏpis, m. Ĕpŏpa, æ, f. Vide *Upupa.*

Ĕpōſtrācĭſmus, i, m. Pollux. *Tênkoga kaméenya po vodi lopuſzke hitanye, tecbenye, oſzmekavanye.* Deren flachen Steiner auff das Waſſer vverffung, und Aufhupfung. Das Schifflein vverffen. *Gyermekes, lapos, s-vékony kôvetkékkel vizen-való s-ugrándozó hajtás, és játék.*

Ēpōto, as, are, avi, atum. (Neu.) Liv. *Izpiam.* Austrincke. *Meg iſzom, ki-iſzom.*

Eptăplēurus, a, um. Mathem. *Szedmeroſztran.* Das ſieben Seiten hat. *Hét réſzû.*

Ĕpŭlæ, ārum, f. *plur.* Cic. 1. *Zebrane jeſztvine, Goſzti, Goſcbenye goſzpodzko.* 2. *Jeſztvine oſzagdaſznye vſzakojacbke.* Köſtliche Speiſen, ein köſtlich Mahl. 2. Allerley Tägliche Speiſen. *Válogatott étkek,* 2. *Mindenapi kûlômb-féle eledelek.* Translatè. Bonarum cogitationum epulæ. Cic. *Dobre miſzli.* Gutte Gedancken. *Jó gondolatok.* Epulas oculis dare. Plaut. *Ochi paſzti.* Die Augen vveiden. *Szemeit hizlalni, legeltetni.*

Ĕpŭlāris, is, *com.* re, n. *Chaſztni, ſztolni, Goſztinſzki, Jeſztvinſzki.* Zur Mahlzeit gehörig. *Eledeli, ételbez-való.*

Ĕpŭlātĭo, onis, f. Colum. *Goſcbenye.* e. Gaſtung. *Vendégeskedés, Lakozás.*

Ĕpŭlātor, ōris, m. *Aug.* Ĕpŭlōnus, i, m. *Apul.* Ĕpŭlo, ōnis, Liv. *Goſcbenik na gozti pozvan, Napuni-terbub.* r. Gaſt, Schmauſſer, eingeladner Gaſt. *Vendégeskedô, Dobzódó.*

Ĕpŭlis, ĭdis, f. Cal. *Meſzo-bolya med zubmi, otekanye meſza okolo zubov.* s. Zahn-Fleiſches-Geſchvvär. *Fogak kôrûl-való bûs dagadás, fájás.*

Ĕpŭlor, āris, ari, atus ſum. (Depon.) *Goztim ſze.* Zu Gaſt eſſe. *Vendégeskedem.*

Ĕpŭlum, li, n. Cic. *Goſcbenye.* e. Gaſterey. *Vendégség.*

Ĕqua, æ, f. Hor. *Bedovia, Kobila, Konyſzka Mati.* e. Stutte, Pferd-Mutter, Mehre. *Kabala, Kantza-ló, Kantza.*

Ĕquārĭa, æ, f. Varro. *Konyſzki minuſz,* e. Roſs-Zucht, Stutterey. *Ló-mênes.*

Ĕquārĭus, ii, m. Solin. *Nad konyi glavàr,* peregr. *Lovaſz-meſter.* r. Marſtaller, Bereiter, Stahl-Meiſter. *Lovâſz-meſter.*

Ĕquārĭus, a, um, Val. Max. *Konyſzki, kobilni.* Zum Pferd gehörig. *Lóhoz-való.*

Ĕques, ĭtis, m. Mart. *Konyanik.* r. Reuter. *Lovagos, Lovag, Lovas.*

Ĕquēſtĕr, is, e, *vel* Ĕqueſtris, is, *com.* tre, n. Gic.

Digitized by Google

Cic. *Konyanichki.* Das zum Pferde dienet, Rittermäſſig. *Lovagoſi*, *lovaghoz-való.*

Ĕquĭdem, *Conjunct. Affirmat.* Sall. *Negokaj, doiſzta, ſztanovito, riſztine.* Zvvar, vvasdann, fürvvahr. *Egyátal-ában, igazán, bizonyára.*

Ĕquĭĕrus, i, m. Plin. *Divji y jako plaſzlivi kony.* Ein vvild Pferd *oder* Roſs. *Vad-ló.*

Ĕquīle, is, n. Varro. *Konyarnicza* vulgo *Stala.* r. Pferd-Stall. *Ló-iſtálló.*

Ĕquĭmentum, i, n. Sidon. Apoll. *Placha za paſztuha poſztugyenoga.* Der Lohn vor den Spring-Hengſt. *Ló bér, mény-léért-való bér.* perperam Æquimentum.

Ĕquīnus, a, um, Gic. *Konyſzki.* Vom Roſs, dem Roſs gehörig. *Lóé, lói, lóhoz-való.*

Ĕquĭo, is, ire, īvi, ītum, (Neu.) *Plin.* dicitur de *mulâ* & *equâ*, quum coitum appetunt. Equienti mulæ cruda braſſica datur. *Colum.* Pari ratione dicitur de *Canibus, catis, lupâ, urſis* præſertim *Femellâ.* Cătŭlĭo, is, ire, īvi, ītum, (Neu.) *Varro.* Et de *ſuibus*: ſŭĭo, is, ire, īvi, ītum, (Neu.) *colum.*

Ĕquīſo, ōnis, m. Varro. *Konyár*, peregr. *Lovász.* r. Stall-Knecht. *Lovász.*

Ĕquĭtābĭlis, is, *com.* le, n. Aur. Mart. *Jaſztyiv, za jahu, za jahanye.* Da man reiten kan. *Lovagolható.*

Ĕquĭtātĭo, ōnis, f. Plin. *Jahanye.* r. Ritt, das Reuten. *Lovaglás, Nyargalás.*

Ĕquĭtātus, ûs, m. Cic. *Konyanichtvo.* Die Reuterey. *Lovag ſereg, lovas had.*

Ĕquĭtārĭus, rii, m. Firm. *Z-konyi muntavecz, menyávecz.* r. Roſs-Tauſcher. *Ló tserélő.*

Ĕquĭtĭum, ii, n. Tacit. Vide *Equaria.*

Ĕquĭto, as, are, avi, atum, (Neu. *apud Plin. etiam* Act.) Liv. *Jaſſem.* Reute. *Lovaglok, nyargalok.*

Ĕquŭ'la, æ, f. & Ĕquīla, æ, f. Varro *Srebicza, kobillicza, bedovicza.* s. Stuttlein. *Kantzátska.*

Ĕquŭlĕus, ei, m. *Liv.* Ĕquŭlus, li, m. Cic. *Konyich, konyichecz, ſrebecz.* s. Röſslein, Füllen, junges Pferd. *Lovatska, tſikó.*

Ĕquŭlĕus, ei, m. *tormenti genus eſt.* Curt. *Nateza na drevenom oſzlu: muka od nateranya.* e. Folter-Banck, e. Folter Leither, r. Schrangen. *Fa ſzamár, mellyen kinzattatnak, ſ-vonattatnak a' bünösök, tſigázás.*

Ĕquŭs, i, m. Plaut. *Kony.* s. Pferd, Roſs. *Ló.* Equus admiſſarius. *Paſztuh.* r. Beſchellerer, r. Hengſt. *Mén-ló.* Equus ſternax. *Kony izbitlyiv.* s. Pferd das gern abvvürfft. *Magárúl levető ló.* Equis cubitor. *Kony, koj rad dole lége nájmre na vodu.* s. Pferd daſs ſich gern nieder legt, nehmlich in das Waſſer. *Lefekűső ló főképen a' vízben.* Equus dextrarius, ductilis. *Povodni kony.* s. Hand-Pferd. *Vezeték ló.* Equus ſuffraginoſus. *Kony v-zadnyeh nogah razbit.* s. Pferd das am Hinter Füſſen krumm zerſchlagen. *Hátulsó lábaiban meg-romlott ló.* Equus ſuccuſſarius. *Kony natuzavecz, jako treſzecz.* s. Pferd das ſehr ſchittlet, ſo einen harten Trab hat. *Fejét bányó vető ſ-igen rázó ló.* Equus calcitroſus. *Kony ki z-nogami bitá, bie.* Ausſchlagendes Pferd. *Rúgdosó ló.* Equus tolutarius, gradarius, ſolutarius. *Kony pruſzecz.* r. Zelter, Zeltner, Paſsgänger. *Sebeſſen, ſ-ſerényen járó, nyargaló ló.*

Ērādīcĭtŭs, *Adv.* Plau. *Izkorena, zevſzema.* Mit Wurtzeln, gantz und gar. *Egéſzen Gyökereſtől.*

Ērādĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Ter. *Izkorenujem, Z-korenyem púkam, iztergávam.* Aus der Wurtzel reiſse, ausrotte, ausziehe. *Gyökereſtől kiſzaggatom.* Transl. pro *funditùs aliquem perdo.* Dii te eradicent, *Teren. Heaut.*

Ērādo, is, ere, āſi, āſum, (Act.) Colum. *Iztrugávam, van ſztrufem,* 2. *Izbriſſujem.* Auskratze, 2. Ausleſche, austilge. *Kivakarom*, 2. *Kitörlöm.* Eradere aliquem albo ſenatorio, Tacit. *Izbriſzati kóga iz reda vechnikov.* Einen der Rathſtell entſetzen. *Tanátſi-rendből valakit kiirni.* Transl. V. *Deleo, expungo:* Tacit.

Erciſco & Hercisco, is, ere, (Act. *obſol.*) Cic. V. *Divido.* Poſtulare aliquem familiæ erciſcundæ, Cic. *Odkóga potrebuvati, daſze dèl ochinſzki razdeli.* Einen erfordern das Erb zutheilen. *Valakit jószág oſztáſra tétſzerſzteni.* 2. Verbum iſtud in *Paſſivo* invenitur eſſe tam 2dæ, quàm 3tiæ conjugationis, ſed quod, excepto *Participio in dus* jam exolevit. quanquam & *Partic.* Erctus, a, um, pro *diviſus* nonnulli uſurpent; quos inter *Feſt.*

Ĕrĕbēus, ea, eum, Ovid. *Peklenſzki.* Hölliſch. *Pokolbéli.*

Ĕrĕbus, i, m. Gic. *Pekel.* Die Höll. *Pokol.*

Ērectĭo, ōnis, f. Vitru. *Oſzovlenye, podignenye.* e. Aufrichtung. *Felállítás, Támaſztás, Emelés.*

Ĕrēmĭcŏla, æ, m. Ĕrēmīta, æ, m. *Puſchenik, Remetnik.* r. Einſiedler. *Remete.*

Ĕrēmĭgo, as, are, avi, atum, (Neu.) *Synon.* Enavĭgo, Emetior, Plin. *Prevaſamſze,*

Digitized by Google

prekſze na ladji vozim. Durchſchiffe. *Kievezek, általevezek.*

Ĕrēmīris, ĭdis, f. Sidon. Apoll. *Puſchenicza, vu puſchini ſztojecha ſenſzka glava, divja ſzreſztra.* e. Einſiedlerin. *Remeténé, Puſztában lakozóné.*

Ĕrēmītorĭum, rii, n. *Prebivaliſchie*, ali *Huticza, duplya puſchenika.* Die Wohnung, s. Ort des Einſiedlers. *Remete bajlékjá.*

Ĕrēmōdĭcĭum, ĕrēmīdĭcĭum, ii, n. JCt. (*corruptè* Hermodicium.) *Zapuſchanye, za némarverſenye, oſztavlenye pravde* ali *zakeſznenye.* Item *Zanaſſanye pravde.* e. Verſaumnuſs der Rechten, Verſaumung des Termins, das Ausbleiben vor Gericht, Auslaſſung der Rechten. *Elhagyott tórvény, letőtt itélet*, Item *Tőrvény halogatás.*

Ĕrēmus, i, f. *Puſchina*, *Remete.* e. Einöde. *Puſzta, kietlen, Remete.*

Ērĕpo, is, ere, epſi, eptum, (Neu.) Plaut. *Izplazujem, izgmazujem, van plazim, gmazim, izlezávam.* Hinaus ſchleiche, oder krieche. *Kimászok.*

Ēreptĭo, onis, f. Cic. *Otetje, oduzetje, zgrablenye, ſzilom zgrablenye, ſzilom vzeto dugovanye.* Der vveggenommene Raub. *Kiragadás, erővel el vonás.*

Ērepto, as, are, avi, atum, (frequentat.) Juven. *Guſztokrat vangmazim, plazim, lézem.* Offt hinaus ſchleiche, krieche. *Gyakran kimászok.*

Ēreptor, ōris, m, Cic. *Ottetnik, ſzilnijemitel, zgrabitel, razbojnik*, r. Berauber. *Ragadozó.*

Ĕres, ĕris, m. *Nemeſian*: ĕrīnācĕus, ei, Ĕrīcĭus, ii, m. *Varro.* Hĕrīnācĕus, ei, *Plin.* Ĕchīnus, i, m. Plin. *Jés.* r. Igel. *Tővises Diſznó.* Nunc erem tenes. Plaut.

Ergā, Præpoſit. Cic. *Proti*, K-*naproti.* Gegen. *Hozzám, Hozzád, Hozzá.*

Ergāſtērĭum, rii, n. JCt. *Hiſa, komora za meſterſzko delo*, 2. *Staczun.* &c. e. Werck-Statt, 2. r. Kauff-Laden, Kram-Laden. *Munkálódó bely, Műbely*, 2. *Kalmárok bóltja.*

Ergāſtŭlārĭus, rii, n. Colum. *Paſzitel nad temniczami*, ali *nad zapertemi.* r. Zucht-Kercker- *oder* Stock-Meiſter. *Tőmlőtz-tartó, őrző.*

Ergaſtŭlum, li, n. Juven. *Vuza, Temniczа, Hiſa za vlovlene, Zaderſavaliſchie.* s. Gefängnuſs. *Tőmlőtz, Fogoly ház.* Ergaſtula ſolvere, Cic. *Szusnye oſzlobiditi.* Die Gefangene erlöſen. *Foglyokat kiſzabadítani.*

Ergo *Conjunc. præp.* & *poſtp.* Virg. *Anda. Ada. Daklye*, 2. *Zarad.* Darum, derovvegen, ńun, doch. 2. Von vvegen, von vveillen. *Tehát*, 2. *Annakokáért.* 3. V. *Deinde.* Propert. l. 3. eleg. 2. v. 30.

Ergŏ ābus, bi, m. JCt. *Terák, zaplachu delavecz.* Arbeiter, der etvvas um den Lohn verdienet. *Pénzért dolgozó, Munkás.* 2. Idem quod *Sycophanta* vel *quadruplator.*

Ergūmĕnus, i, m. Vide *Energumenus.*

Ērĭgo, is, ere, exi, ectum, (Act.) Cic. *Podiſem, Zdigujem, zdrgávám.* Aufhebe. *Feltámaſztom, Felváttatom.* 2. Transl. V. *Conſolor, Sublevo.* Afflictum erexit, *Cic. pro L. Man.*

Ērīnācĕus, ei, m. Plin. Vide *Eres.*

Ērĭpĭo, is, ĕre, ĭpŭi, eptum, (Act.) Cic. Vide *Abripio.*

Ĕris, ĭdis, *vel* ĭdos, f. Stat. *Boſicza kárke.* e. Göttin des Zancks. *Veſzekedésnek, Pőrlésnek ijten aſzſzonya.*

Ērĭtūdo, ĭnis, f. Feſt. *Szluzba.* 2. ùt alii volunt. *Goſzpodſtvo.* e. Dienſtbahrkeit. 2. e. Herſchafft. *Szolgálat*, 2. *Uraság.*

Ĕrōdĭus, ii, m. *Ptiza bélo-pepelnata, Ribich.* Ein Vogel Kybitz. *Bibitz, bal-fogó fejér tollú madár.* 2. Ut vult Suidas V. *Ciconia* 3. utì Theodor. V. *Ardea.*

Ērŏgātio, ōnis, f. Cic. *Razdanye, Izdavanye.* Das ausgeben. *Kioſztogatás, Elköltés.*

Ērŏgātor, oris, m. Tertul. *Razdavavecz, Razdelitel.* r. Ausgeber. *Kioſztogató, Elköltő.*

Ērŏgo, as, are, avi, atum. (Act.) Synon. *Diſtribuo, Expendo.* Cic. *Vandajem, Razdávam, Troſzim.* Ausgebe, Austheile, auſvvende, verzehre. *Kioſztogatom, Elköltőm.*

Ērōtēma, ătis, n. Virg. *Pitanye.* Eine Frag. *Kérdés.* Latinè *Interrogatio.*

Ērōtēmātĭcè *Adv. Na nachin pitajuchega.* Fragens-vveis. *Kérdezésképen.*

Ērōtĭcus, a, um. *Jako zalyublyen.* Sehr verliebt. *Igen ſzerelmes.* Eroticum carmen. *Zalyublyena peſzem.* s. Verliebtes Gedicht, Geſang. *Szerelmes ének.*

Ērōtundātus, a, um. Sidon. *Vuokrug napravlyen.* Rund gemacht. *Gőmbőlyű módra tsinált.*

Errābĭlis, is, *com.* le, n. Lact. *Vkrivlyiv, Zabludlyiv, Vgreßlyiv.* Der fehlen kan, Irrig. *Tévelygetheto, Bújdosható.*

Errābundus, a, um. *Liv.* Errātĭcus, a, um. Cic. *Zahajajuchi, Bludechi, zabludechi, ſzimtam klátechi.* Irrend, herum ſchvveiffend. *Tévelygő, Bújdosó.*

Errā-

Digitized by Google

Errātio, ōnis, f. Cic. *Zajdenye, zabajlanye. Zabludenye. ſikrivenye.* c. Irrung. *Tſevelygés, Bkjdoſás.*

Errātum, ti, n. Cic. Errātus, ûs, m. *Theodulf.* Error, ōris, m. Liv. *Pregreſka, Blud, Krivonya, tsmenykanye, Pomenykanye, zabod, bludneſst* peregr. *Falinga* r. Irrthum, r. Fehler. *Vétsek, Tſevelygés.* Transl. V. *Deceptio.* Cic.

Erro, as, are, avi, atum. (Neu.) Cic. Vide *Aberro.*

Error, oris, m. Liv. Vide *Erratum.*

Erro, ōnis, m. Ulp. *Blúditel, Zabajavecz, Bludnik.* r. Irrer. *Tſevelygő, koslató, Kuritoló.*

Ērŭbeſcendus, a, um. Horat. *Szrama vréden, kiſse ſzarad cheſza mora ſzramuvati.* Deſſen man ſich ſchömen muſs. *Szégyenlenivaló.*

Ērŭbeſcentĭa, æ, f. Tertull. *Szrameſlyiogzt.* c. Schamhafftigkeit. *Szégyenlés.*

Ērŭbeſco, is, ere. (Inchoat.) Cic. Transl. *Szramujimſze, Pochinyamſze ſzramo biti.* Scham roth vverde. *Meg pirúlok, ſzégyenlem,* Propriè *Chêrlen bivam.* Roth vverde. *Megvereſedem.* V. *Rubeo.*

Ērūca, æ, f. Colum. *Guſzenicza.* r. Raupp. r. Kraut-Wurm. *Hernyó.*

Ēructātio, onis, f. Jul. Firm. *Zrigavanye, zrignenye.* Das Görpſen, Grölſen, Rülpſen. *Bőſögés, Bőſſentés.*

Ēructo, as, are, avi, atum. (Act. *Frequ.* ab Ērugo, is.) Varro. *Zrigavamſze.* Görſche, Grölze, Rülpſe. *Bőſögök, Bőſſentek.*

Ēructus, a, um. Aul. Gell. *Zrigan.* Herauſs gegrölſt. *Kihő jentett.*

Ērŭdĕro, *vel* Ērūdĕro, as, are. avi, atum. (Neu) Varro. *Meſzto od vderte zidine ſinaſim, chiſztim.* Säubere von den Unrath ſo ein alt geſahlene Gemeur gibt. *Romlott hőſalnak bulladitsjat kitiſztitom.*

Ērŭdibĭlis, is, *com.* le, n. Fulg. *Navuchliv.* Gelehrig, Gelehrſam. *Tanithatő, oktathatő.*

Ērŭdĭo, is, īre, īvi, ītum. (Act.) Cic. *Navucham, Vuchim.* Lehre, unterwveiſe. *Megtanitom, oktatom.*

Ērŭdĭtè, *Adv.* Ērŭdĭtĭus, *Cic. Superl.* ērŭdĭtiſſimè, Cic. Vide *Doctè.*

Ērŭdītor, ōris, m. Hieron. Vide *Doctor.*

Ērŭdĭtĭo, ōnis, f. Cic. *Navuchenye, Vuchenye, Navuk.* c. Gelehrheit, Lehr, Unterwveiſung. *Tanitság, Tudomány.*

Ērŭdĭtrix, īcis, f. Plin. *Navuchitelicza, Vuchitelicza.* c. Lehrerin. *Tanitóné.*

Ērŭdĭtŭlus, a, um. Catull. *Priuchen, maloucben.* Ein vvenig gelehrt. *Tudőſotska, Tudákos.*

Ērŭdītus, a, um. Cic. V. *Doctus.*

Ērŭgātĭo, onis, f. Plin. *Gúzjednachenye. Ravnanye, gladenye, Poravnanye.* Das ausruntzlen. *Kiterjeſztére, ſimitáſa az bomlott ránts̀ának.*

Ērŭgo, as, are, avi, atum. (Act.) Plin. *Gaze pretiravam, ravnam, jednachim, gladim, kosu nateſem.* Die Runtzeln vertreibe, austhene. *Sőmőrgéret, Ránts̀olást elvéſzem, kiſimſtom, kifeſztem.*

Ērūgo, ĭnis, f. *Gnyilenye*, ali *poſtuſſenye ſitka polyſzkoga.* c. Verfaulung *oder* Verderbung des Thaues und Saffts auf dem Getreid. *Mezei gabonának poſſadáſa*, vagy *meg-ſzáradáſa.*

Ērvĭlĭa, æ, f. & Ervĭlĭum, ii, n. Varro. *Lozni, divji grah.* c. Wilde Erbiſs. *Vad borsó.*

Ērumpo, is, ĕre, ūpi, uptum, (Neu.) Cic. *Naglo van ſzkachem, naſzkochujem.* Ausbreche, güh hinaus falle, ſpringe, fahre. *Hertelen kirohanok, kifakadok, kiomlok.*

Ērunco, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Izpuléavam, izvlekujem, iz zemlye puchem, plejem.* Ausziehe, ausjäte, ausrotte. *Kigyomlálom.*

Ērŭo, is, ĕre, ērŭi, ūtum, (Act.) Cic. *Izkápam, izrovávam, van rovam.* Ausgrabe. *Kiásom, kitúrom.*

Ēruptĭo, ōnis, f. Quint. *Na*, ali *zaſzkochenyé, naſzkoka, naſzkok, van na nepriatela vudrenye.* r. Ausfall, Ausbruch, ein Feindlicher Ausfall. *Kirohanás, kiomlás, Reá-ûtés.*

Ĕrўsīpĕlas, ātis, n. Cic. *Verbanecz, ſafelynak, pogannacz, valacz.* r. Rothlauff. *Teſtnek vereſhiv-keliſe, orbántz.*

Ĕrўthăce, es, f. Varro. *Pchelja trava.* s. Bienen Kraut. *Méhek fúve.*

Ĕrўthīnus, & Ĕrўthrīnus, i, m. Plin. *Riba morſzka (zvan terbuha beloga) cherlenkaſzta.* Ein Meer-Fiſch am Bauch vveiſs, an anderen röthlicht. *Tengeri hal, haſán fejér, másként vőrős.*

Ĕrўthrŏtăon, & Ĕrўthrŏtăon, ōnis, m. *Divji kokot.* r. Aurhahn. *Vad kakas.*

Ĕrўtrŏpus, ŏdis, f. *Szluka vodena.* r. Waſſer-Schnepff. *Vízi ſzolonka madár.*

Eſca, æ, f. Cic. *Hrana, jéliſs, kérma.* c. Nahrung, Speiſs. *étel, eledel.*

Escāle, is, n. Juven. *Zdela za jeſztvine.* s. Eſsgeſchirr, die Schüſſel. *Eledeli tál.*

Eſcālis, is, *com.* le, n. Plaut. *Jeſztvinſzki.* Zur Speis gehörig. *Eledeli, ételhez-való.*

Eſcārĭlis, is, *com.* le, n. Tertull. *Jegylyiv, za*

Digitized by Google

jegyek, kajsze jesuti more. Das sich essen last. *Meg-enni magát engedő.*

Escendo, is, ĕre, endi, ensum, (Neu.) Liv. *Odszédam.* Aussteige. *Leszállok.*

Escĭfĕr, ĕra, um, Nolan. *Jesztinoszt, jesztinoszechi.* Speise bringend. *étel hordozó.*

Esco, as, are, avi, atum, (Neu.) Solin. *Jèm, jedem, hranimsze.* Esse. *Eszem, éldegelek,* 2. (Act.) *Vabim* y *vkanyujem z-hranum.* äze, mit Speisen locke. *Tszalogatom, eledellel meg-tszalom, hivogatom.*

Escŭlentum, ti, n. Cic. Vide *Cibus.*

Escŭlentus, a, um, *Plin.* Escŭlentior, Hieron. *Jedlyio.* Essig, das zu Essen taugt. *Megebető.*

Esĭtĭa, ōrum, n. *plur.* Apic. *Jesztvine kojesze guszto krat jedu.* e. Speisen die man offt isset. *Gyakran évő étkek.*

Esĭto, as, are, avi, atum, (*Frequ.* Neu.) Cato. *Guszto krat jèm.* Offt esse. *Eddegelek, gyakran eszem.*

Esox, ōcis, m. *Plin.* Pisces, quem ali *Lucium,* alii *Salmonem* putant.

Esquĭlĭæ, Exquĭlĭæ, ārum, f. *plur.* Mons. exquĭlinus. *Naj-vekssze berdo v-rimu na kojem sztoji czirkva* Maria Major *Zvana.* Der höchste Berg in Rom. da jetzt die Kirchen *Maria Maggiore* stehet. *Romában még nagyobb hegy, melliyen vagyon épitve Maria Major Temploma.*

Essĕdum, i, n. *vel* Essĕda, æ, f. species *Currûs* apud Belgas primò reperti, quo pugnare soliti sunt. V. *Vehiculum.* Venit mihi obviàm cum duobus essedis. *Cic. Att. l. 6.*

Essĕkĭnum, (Eszekinum) ni, n. *Antiquis* Mursĭa, æ, f. Geogr. *Oszèk, Lépi y glasztoviti szlovenszki varasz, zkupa y grád oszebujne jakoszti.* Esseck, vvunderschöne Illyrische Stadt, und flattliche Vestung in Königreich Slavonien gelegen. *Eszék, Illyriában igen szép Város, és nevezetes vár.* Essekinum *Præsidium* est unum ex pulcherrimis, situm ad Dravum. Residentia *Supremi Generalis* totius inferioris Szlavoniæ. Celebre est hoc præsidium à ponteturcico versùs Dardam porrecto. Celebrius ab invicta virtute, & toti Europæ nota fortitudine Comitis *Nicolai Zrinii* à *Zrin* Arce Croatica *dicti*, orti ex vetustissimo apud Croatas Comitum *Subichiorum*, & *Torquatorum Karlovichiorum* Sanguine. Hic enim, ubi priùs ad sublimem *Bani* Croatiæ dignitatem evectus à *Ferdinando* Imp. fuisset, assumpto in Societatem Hochenlojo imperialium Copiarum Ductore, cum Exercitu 25. Millium tantum terrorem An. Chr. 1664. circumtulit, ut *Berzencza, Babocha*, aliisque locis, quæ turcæ tunc parebant, interceptis, expeditum sibi Eszekinum usque iter fecerit. Huc, dum attigit, Pontem illum, quem decem intra dies paludibus Eszekinensibus 25. Millia operarum quot diebus insudantium instraverant, Turribus frequentibus munserant, & in longitudine ad 8565. in latitudine verò ad 17. passus produxerant, vix vidit, occupavit: atque 4. Non. Febr. paucis horis, inspectante validissimo Turcarum milite, concremavit, subinde tamen ab incredibili otomanorum potentia sex intra hebdomades suo loco reponendum.

Essentĭa, æ, f. Quint. *Bitje.* Das Weesen. *Lévő állat, valóság, vagyonság.*

† Essentĭālis, is, *com.* le, n. *Bitni, Bitjio.* Wesentlich. *Lévőéger, valóságos.*

† Essentĭālĭter, *Adv. Bitno, Bitjivo.* Wesentlicher Weise. *Valoságoson, valóképen.*

Estrix, ĭcis, f. Plaut. *Pojedalicza, Jedalicza, Poserlyavicza, Jelo-szeszticza.* e. Fresserin, Schlemmerin, Fres-Schvvester. *Nagyebetőné.*

Esŭrĭālis, is, *com.* le, n. Plaut. *Gladni, Posztni.* Hungerig, zum Fasten gehörig, daran man fastet. *Ebezésre-való, Böjtölésre-való.*

Esŭrĭenter, *Adv.* Apul. *Gladno, Gladovno.* Hungerig. *Ebetőképen.*

Esŭrĭes, ēi, f. *Sidon.* Esŭrĭtĭo, ōnis, f. *Mart.* Esŭrĭgo, ĭnis, f. *Non.* Fămes, is, f. Cic. *Glad, Lachnost.* r. Hunger. *Ebség, ébezés, koplalás.*

Esŭrĭo, is, īre, īvi, ītum, (Neu. *Meditat.*) Plaut. *Gladujem, Lachenszem.* Mich hungeret, Hunger leyde, ich bin hungerig. *Ebetném, koplalok.*

Esŭrĭo, ōnis, m. *Plaut.* Esŭrītor, ōris, m. Mart. *Gladovavecz. Gladnik.* r. Hungerleyder. *Ébező, koplaló.*

Esŭs, ûs, m. Plin. *Jélisz, Jénye, Jèd, Jédenye.* Das Essen. *étel, évés.*

Ĕt, *Conjunctio*, Cic. *I, Y, Ter, Ino.* Und. *S-, és.* 2. *Takaj.* Auch. *Is, Még-is, Ismét.* Cic. Et autem. *Ali.* Aber. *Vagy.* Quint. 3. *Ar.* Dann. *Mert.* Quint. 4. Et ille, pro *tunc.* Quint. *Onda.* Als. *Akkor, osztán.*

Ĕtăra, æ, f. cognomen Veneris. *Apollodor.*

Ĕtĕnim, *Conjunc.* Cic. *Ar, kajti jer, jere.* Dann. *Mert.* 2. pro *Quippe, utpote.* Cic. 3. Inter-

Digitized by Google

3. Interdum diviſa effertur. *Cic. de Clar. Orat.* Et dicere enim bene nemo poteſt.

Ētēsĭæ, ārum, f. *plur.* Cic. *Pribladni y vugodni vetri vu peſtſeh dnéveh, ali vu velikoj vruchini.* Die kühlen und angenehmlichen Lüfftlein in Hunds-Tagen *oder* groſſer Hitz. *Szelid s-trender, legſő-kipen ebi, vagy bév-napokban fuvó ſzelek.*

Ētēsĭnus, a, um, & Ētēsĭus, a, um, Lucret. *Pribladno y vugodno vu vruchini vetren.* Schön, angenehm-vvindig, Sommer-vvindig. *Kedves s-hév-nyári melegségben-való ſzellős.*

Ēthĭcă, æ, *vel* Ethĭcē, es, f. Cic. *Zakony vuchenye doſtojnoga derſanya, y lepoga ſivlenya.* e. Sitten-Kunſt, e. Sitten-*oder* Tugend Lehr. *Erkölts-tanító tudomány.*

Ēthnĭcismus, i, m. Prud. *Poganinſztvo.* s. Heydenthum. *Pogányság.*

Ēthnĭcus, i, m. *Poganin.* r. Heyd. *Pogány.* Latinè *gentilis.*

Ēthŏlŏgĭa, æ, f. Ēthŏpœĭa, *vel* Ēthŏpœĭă, æ, f. Quint. *Derſanya chiega* ali *govorjenya oponaſſanye, vmiſslenye.* Das Nachthuen, eines anderen Sitten, Worten, Wercken-Fürbildung, und Sitten-Dichtung. *Valaki erkölts ének és maga-viseléſének rendes ſzokot követése és mútatása.*

Ēthŏlŏgus, i, m. Ēthŏpœus, œi, m. Cic. *Chinov, derſanya,* ali *drugoga recheh oponaſſavecz, vmiſslyavecz.* Eines anderen Sitten-Dichter; Fürbilder eines Dings, der eines anderen Sitten, Worten, *oder* Wercken nach thuet. *Valaki erkölténék kimútatója, tſufolója.*

Ĕtĭam, *Conjunc.* Cic. *I, Taka, Takaiſſe, Takogyer, Tulikaiſze, Tulikaj.* Auch. *Még-is, Iſmét.*

Ĕtĭam atque ĕtĭam, Cic. *Kruto jako, Najbolje Marlivo, Jako ſelno, pak y pak, Jos y Jos.* Sehr, zum mehreſten, ſehr fleiſſig. *Felette igen.*

Ĕtĭăm dum. Terent. *Joſchе, Iſchе, Jos y jos, Y ſzada.* Annoch, noch. *Még-is.* Nĕque ĕtĭamdum, Terent. *Ni vezda.* Noch nicht. *Még-mojſem.*

Ĕtĭamnum. Teren. *Izda, do vezda, do ſzada.* Biſs jetzt, annoch. *Moſt-is.*

Ĕtĭamne, Teren. *Joſchеli? Iſchеli? y ſzadáli? y vezdali?* Noch? iſt nach nicht genug? *Moſt-is? Még-ſem?*

Ĕtĭamſi, Plaut. *Ako prèm, Prim ako, Najti, Da prèm.* Obſchon gleich, vven gleich. *Ha-is, Ha úgy-is, ámbár.*

Ĕtĭamtum, *T onda, Jos-tada Joſchе-onda,* Auch damahls. *Akkor-is.*

Ētſi, *Conj.* Vide *Etiamſi.* Cui Correſpondent: Attămĕn, Tămĕn, ſedtămĕn, Vērumtămĕn, Nihilōmĭnus tămĕn, Cic. *Vendar, Niſtar manye, Nijtarnemanye, Podpunoma.* Aber doch, jedennoch aber, den ohngeachtet, Nicht deſto vveniger. *Mindazáltal,*

Ētūſĭo, is, ire, īvi, ītum. (Neu.) Cæl. Aur. *Izkaſslyujem.* Mit Huſten aus vverffe. *Ki köhögök, Hurutolok.*

Ētўmŏlŏgĭa, æ, f. Cic. & Ētўmon, mi, n. Aul. *Iz pelyavanye, Iz pochetka, iſkorena razlaganye koje réchi.* r. Urſprung eines Worts, von Urſprung Auslegung eines Worts. *Valami ſzónak fundamentumból kihozáſſa, fejtéſſe.*

Ētўmŏlŏgus, i, m. Cal. *Izpelyavecz, Razloſitel iz korena rechi koje, odkud izhaja.* Der, vvelcher der Wörter Urſprung ſucht, r. Ausleger. *Valami ſzónak fundamentumból kifejtője.*

Ētўmon, mi, n. Vide *Etymologia.*

Ēvăcŭātĭo, ōnis, f. *Izpraznenye, Zpraznenye.* e. Ausleerung. *Kiürestés.*

Ēvăcŭo, as, are, avi, atum. (Act.) Plin. *Iz praznujem.* Ausleere. *Kiüresztem.*

Ēvădo, is, ere, āſi, āſum. (Neu.) Cic. *Vubajam.* Entgehe, Entkomme, Entrinne. *Elſzaladok, kiſzabadúlok.* 2. Vid. *Fio.* Perfectus Epicureus (*perperam diceres*: in Epicureum, in virum perfectum) Evaſerat. *Terent.* Spes vana evaſit. Cic. *Ufanye je nebaſznovito poſztalo.* Die Hoffnung iſt zu nichte vvorden. *Az reménség haſzontalanná lett.* 3. In montem evadere, pro *aſcendere.* Curt. 4. Evadere amnem pro *tranſfretare, trajicere, tranſveli.* Tacit. 5. Diſcrimen evadere, in tutum evadere, pro *declinare* vel *ſuperare periculum.* Cic. 6. Antea Vide, hoc quorſum evadat: pro *quem finem hoc habiturum ſit.* Cic.

Ēvăgātĭo, ōnis, f. Plin. *Klatenye, Poteplenye, Potepavanye, Izklatenye, Izkitanye.* e. Ausſchvveiffung. *Kinn-járás, kinn-kerengés, tekergés.*

Ēvāgĭnātĭo, ōnis, f. Arnob. *Iz noſnicz izvlechenye.* e. Ausziehung aus der Scheiden. *Fegyver kivonáſa hüvelyből.*

Ēvāgĭno, as, are, avi, atum. [Act.] Juſt. *Iz noſnicz izvlekujem.* Aus der Scheiden ziehe. *Fegyvert kivonok hüvelyből.*

Ēvăgor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. *Izkitujemſze, klatimſze.* Ausſchvveiffe. *Kinnjárok, Kinn-bújdoſok, tekergek.*

Digitized by Google

Ēvălĕo, es, ere, ălŭi, [Neu.] Stat. *Premorem, morem, ismágam, premoguchszem*, 2. *Valyam. vredenszem.* Vermöge, Könne. 2. Gelte, vverth bin. *Meg lehet tőlem, vagyon anyi értkem*, 2. *Meg-érdemlem.*

Ēvăl ĕfăcio, is, ere, eci, actum. [Act.] Non. *Izbichujem, van bitam.* Hinaus vverffe. *Kibányom, vetem.*

Ēvallo, as, are, avi, atum. [Act.] Varro. *Preg zida, y ogragye iz zida bitam, odbitujem.* Uber den Wall hinab vverffe. *A' kőfal keritésén által vetem.*

Ēvallo, is, ĕre, [Act.] Plin. *Sitek perem, izpiram.* Korn Waſche. *Gabonát moſok.*

Ēvānĕo, es, ēre, ŭi, (Neu.) Ēvāneſco, is, ĕre, (Inch.) Cic. *Neſztajem, neſztajeme.* Verſchvvinde. *Elenyészek, Elveszek, El-tűnők.* Ēvānĭtūrus. *partic.* Evanituras brevi Religiones falſas. Lact. l. 4. c. 4.

Ēvangĕlĭum, ii, n. 1. *Dober y veſzel Poſzel, sz. navuk.* (*Evangelium*) gute frőliche Bothſchafft, e. Heilige Lehr, das heilige Evangelium. *Örvendetes izenet, szent tudomány, Evangyelióm.* 2. Evangĕlĭa, ōrum, n. *plur.* Cic. *Placha za kakov poszel, zapitek.* e. Verehrung, s. Tranckgeld. *Ajándék.* Epiſtolis tuis, quæ Evangelia reddam. Cic. *Kakov tebi zapitek, za tvoje liszte, (Knige) dati moram?* Was ſoll ich dir für ein Tranckgeld für deine Briefe geben? *Mitsoda ajándékot adgyak leveleidért.* Hinc proveniunt. Evangĕlĭcus, a, um. Evangĕlĭſta, æ, m. Evangĕlismus (*ideſt* Miſſio & legatio ſalutaris) mi, m. & Evangĕlĭzo, as, are, avi, atum, (Act.) *Synon.* bona & pacifica Annuncio.

Ēvangĕlus, i, m. Vitruv. *Dobroglaſznik, Dobro-noſa, veſzel glaſzo-noſa, Dobro-doſzel.* Ein guter Both. *Jóbír-hozó.*

Ēvānĭdus, a, um. Senec. *Neoſztanivo, Neſztalen, Projducbi.* Verſchvvindlich, Vergänglich, Unbeſtändig. *Elveszendő, Múlandó.*

Ēvanno as, are, avi, atum. & Evanno, is, ĕre [*utrumque* Act] Varro. *Obchinyam*, Ausvvanne, Ausſchvvinge, Ausreithere. *Megroſtálom, Meg-pallom.* Transl. V. *Amoveo.* Pomp. Evannetur & mea ocyus opera.

Ēvāpōrātĭo, ōnis, f. Senec. *Zblaplenye.* r. Dampff, r. Dunſt. *Kigőzölgés.*

Ēvāpōrātĭvus, a, um. Cæl. Aur. *Zblaplivo.* Der einen Dampff machet. *Kigőzölgő.*

Ēvāpōro, as, are, avi, atum. (Neu.) *Zblapim, izblapim, dim puſcham.* Ausdämpffe, Ausrauche. *Kigőzölgök.*

Ēvărĭs, is, *com.* re, n. Herodot. Vide *Execrabilis.*

Evaſto, as, are, avi, atum. (Act.) Liv. *Zatiram. vsze razbichujem, nazlo ſzpravlyam, opuſchuiem, na nikaj mechem.* Zerſtöre, vervvüſte. *Elpuſztítom, feldúlom.*

Ēvax, *Interiec. Exſultant.* Plaut. *Hajsza! hcha!* Juch! Hey! *Haja! noſza!*

Ēubŏlus, i, m. Cic. *Hit naj bolſi ou igri.* Der beſte Wurff im Spiel. *Leg jobb vetés, hajtás az játékban.*

Ēubūlĭa, æ, f. Rhod. *Dobro tolnacha davanye, dobro ſzvituvanye, dobro nagovaryanye, nagovor.* Gutter Rath. *Jó tanátz adás.*

Ēubūlus, i, m. Suid. *Dober ſzvetnik, dober tolnachnik, Tolnacha davecz, dober nagovoritel.* r. Gutter Rath-Geber. *Jó tanúts adó.*

Ēucārĭa, æ, f. Cic. *Prilika.* e. Gelegenheit. *Alkalmatoſság.*

Ēuchărĭſtĭa, æ, f. *Zahvalenye, zahvalnoſt.* e. Danckſagung. *Hálá adás.* 2. *Preſzveto telo Kriſtuſſevo pod kruſſnom kipu.* Das Heilige Abendmahl. *Oltári ſzentség.*

Ēuchĕlăion, ii, n. *Poſzlednye mászanye*, pereg. *krizmanye.* Die Letzte Oelung. *Utólsó kenet.*

Ēuchētæ, ārum, m. *plur.* Auguſt. *Krivoverczi zvelichenye ou ſzameh molitvah poſztavlyaiuchi.* Ketzer vvelche alles mitt betten ausrichten vvollen, und alſo allein ſeelig vverden. *Tſak az egy imádságban üdvösségeket belbeſzítetők eretnekek.*

Ēuchŏlŏgēma, ătis, n. & Ēuchŏlŏgĭa, æ, f. *Molitvena kniga.* s. Bett-Buch. *Imádságos könyv.*

Ēuchўma, ōrum, n. *plur.* Ēuchўla, orum. n. *plur.* Celſ. *Jeſztvine dobroga ſzoka y tëla za okreplenye chlovcka.* Speiſen vvelche gutten Safft und Nahrung geben. *Jó izű étkek.*

Ēuchўmĭa, æ, f. *Dober ſzok, ſzmok, juſſnina, juſſnoſzt.* Gutte Safftigkeit. *Jól levéljés, jó izű.*

Ēuchlĭo, ōnis, m. Plaut. *Jako ſzkup chlovek, derſi, nedai, nepuſzti.* Ein geiziger Mann. *Igen fösvény ember.*

Ēudæmon, ŏnis, m. *Dober dub.* Ein gutter Geiſt. *Jó lélek.*

Ēudæmŏnĭa, æ, f. *Blaſenſztvo.* e. Seeligkeit. *Boldogság.*

Ēudĭæus, æi, m. Feſt. *Chep velik na dnu ladie za zpuſchanye vode.* Ein groſſer Zapffen im Schiff Boden da durch das Waſſer auslauffen

lauffen kan. *Hajó fenekén vitet kibotsátó nagy tsap.*

Ēudŏxia, æ, f. Cic. *Dober glaſs, Hvala*, 2. *Poſtено ime*, 3. *Dobra duha.* Ein guter Ruhm, Lob, 2. Ehrlicher Nahm, 3. Gut Gemüth. *Jó hir, dicsóret*, 2. *Becsületes név*, 3. *Jó illat, Szag.* 4. Nom. prop. *fæm.*

Ēvectĭo, ōnis, ſ. Cod. Th. *Izpelyanye, Izvozenye.* Das Ausführen. *Kihozás, vivés.*

Ēvectĭto, as, are, avi, atum, (Act. *Frequ.*) Solin. *Guſzto krat vozim, Izvázam.* Offt heraus führe. *Gyakran kihordozom.*

Ēvĕho, is, ĕre, exi, ectum, (Act.) Juven. *Izrázam, izpelyávam, van pelyam*, 2. *Izviſſujem, izviſzávam.* Ausführe, 2. Erhebe, erhöhe. *Kivonſzom*, 2. *Felmagaſztalom.*

Ēvello, is, ĕre, ēvelli, *vel* evulſi, ulſum, (Act.) Synon. *Extrabo, Extirpo.* Cic. *Iztukavam, van puchem, zputávam, izhinnujem.* Ausrauffe, ausziehe. *Kiſzaggatom, gyomlálom, tépem.*

Ēvĕnio, is, ire, ēni, entum, (Neu.) Terent. *Prigagyamſze, dogagyamſze, pripechamſze, dogodimſze, zgagyamſze, prip. chujemſze.* Begegne, vviederfahre, geſchehe. *Kijŏdŏt, Történek*, 2. pro *Extra venio*: Eam Capuam eventuram ſalvam. *Plaut.*

Ēventĭlātio, ōnis, ſ. *Opahanye, razvetrenye.* Das Ausſchvvingen. *Meg-ſzórás, ſzellőztetés.*

Ēventĭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Opahújem, razvetrujem, prevetrujem*, Transl. *raztéplem, na nikaj dévam.* Ausſchvvinge, 2. Verthue. *Meg-ſzórom, ſzellőztetem.* Transl. *Semivé-téſzem.*

Ēventŭāliter, *Adv.* JCt. *Na vſzako pripechenye, pripetenye.* Allen fals, auf allen Fall. *Történet ſzerint.*

Ēventum, ti, n. *Cic.* Ēventus, ûs, m. Cic. *Zgodgyenye, pripechenye, dogodgyenye, pripetenye.* e. Begebenheit, Begegnuſs. *Történet*, 2. Eventus ponitur pro *fine rei.* Ex eventu homines de tuo conſilio exiſtimaturi ſunt. *Cic. in Fam.*

Ēverbĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Quint. *Jako biem, izbiam, preſztávam, iztukujem.* Sehr ſchlage, ausklopffe. *Igen kiverem*, ûtŏm.

Ēvergānĕus, a, um, Vitruv. *Dobro zkup ſzklopyen.* Recht zuſammen gefügt. *Jól ŏſzve foglalt.*

Ēvĕrgĕta, & Ēvĕrgĕtes, æ, m. *Dobrochinitel.* r. Wohlthäter. *Jó tévő.*

Ēvergo, is, ĕre, (Neu.) Plin. *Izpuſcham, van idem.* Herfürgebe, ausgehen laſſe. *Kibotsátom, kimegyek.*

Ēverrĭcŭlum, i, n. Cic. *Veliki vlàk, velika mreſa*, 2. *Metla*, 2. *Metlicza za opravu.* 2. Zug-Garn, groſſe Netz, 2. r. Beſen, 3. r. Kehrvviſch. *Nagy halászi háló, tőr*, 2. Sőprő, 3. *Ruha tiſztitó ſőprő.* 4. Transl. Everriculum malitiæ, pro *Extirpatore malitiæ.*

Ēverro, is, ĕre, ēverri, ēverſum, (Act.) Cic. *Izmétchem, Pométchem.* Auskehre. *Kiſeprem.* Transl. V. *Expilo.* Cic. Everrere ſermones alicujus. *Sen.* pro *expiſcari, curiosè inquirere.*

Ēverſĭo, onis, ſ. Plin. *Razmetanye, prevernenye.* e. Zerſtöhrung, das Umvverffen. *Kifordítás, elrontás eldöjtés, bomlás.*

ēverſor, ōris, m. Cic. *Razmetavecz, razmetnik, Prevernitel.* r. Zerſtöhrer, Vervvüſter. *Elrontó, Elfordító.*

Ēverſĭgio, *Adverbialiter* Plin. *Taki, ſzeidom.* Von Stund an. *Mindjárást, ottan, ezentúl.*

Ēugĕ *Interjec.* Plaut. *Dobrò verlo, drécbno.* Wohlan. *Igen jól vagyon, jól, úgy jól, derekaſan.*

Ēugĕnĭæ, ārum, ſ. *plur.* Colum. *Plemenito, dobro y verlo grozdje.* e. Edle Trauben. *úri ſzőlő gerezdek.*

Ēvĭbrātĭo, ōnis, ſ. Aul. Gell. *Van mahnenye, izmahanye*, 2. *Izprusenye, izbitenye* e. Herausſchvvingung, 2. Ausvverffung, Ausſchieſſung. *Kirántás, Ragadás*, 2. *Kilövés.*

Ēvĭbro, as, are, avi, atum, (Act.) Aul. Gell. *Van maſſem, izmahujem*, 2. *Izprusujem, izbitávam.* Heraus ſchvvinge, 2. Heraus vverffe, ausſchieſſe. *Kirántom, Ragadom.* 2. *Kibotrátom, kilövöm.*

Ēvictĭo, ōnis, ſ. Liv. *Obladanye, predoblenye.* e. Ubervvindung, Behauptung. *Meg győzés, nyerés.* 2. *Cheſza prodanoga, ob ambe naſze jemlenye y oſzegurenye.* ità Ulp. Die Beſchirmung, und Gevvehr eines verkaufften Guths, und Guthheiſſung. *Az eladásban arrol-való kötés, hogy az eladó a' vévőt meg óltalmazza az eladott jószágban.*

Ēvĭdenter, *Adv.* Liv. *Ochiveſzto, ochitto.* Augenſcheinlich. *Nyilván, láthatóképen.*

Ēvĭdentĭa, æ, ſ. Cic. *Ochiveſztnoſzt, ochiveſztocha.* e. Augenſcheinlichkeit, Klarheit. *Nyilván-valóság.*

Ēvĭgilo, as, are, avi, atum, (Neu.) Tacit. *Izbugyamſze, prebugyamſze, zbugyujemſze.* Ermuntere, aufgevveckt vverde, ich bin vvachtſam. *Felſerkenek, ébredek.*

Ēvīleſco, is, ere, īlŭi, (Neu.) Svet. *Ozlocheſztim, zlocheſzt bivam, czenu gubim.* Ver-

Digitized by Google

achtet vverde. *Meg-roſzſzálok, bitványodom.*

Ēvincĭo, is, ire, inxi, inctum, (Act.) Synon. Vincio, ligo, circumligo, corono. Tacit. *Izveſujem, obveſujem, zveſujem.* Verbinde, umbinde. *Meg-kötözöm.*

Ēvinco, is, ere, īci, ictum, (Act.) Cic. *Obladujem, predobívam, premágam.* Ubervvinde, übertreffe. *Meg-győzöm, megnyerem.*

Ēvĭrātĭo, ōnis, f. Senec. *Koplenye, izkoplenye.* e. Ausſchneydung, Entmannung. *Meg berélés.* 2. Transl. pro *perditio alicujus rei.*

Ēvĭreſco, is, ere, (Neu. *Inch.*) Varro. *Zelenimſze, pochinyamſze zeleniti.* Grüne, grün vverde. *Kizöldellem, zöldülni kezdek.*

Ēvĭro, as, are, avi, atum, (Act.) Varro. *Kopìm.* Verſchneide, entmanne. *Meg-berélem.* Synon. *Caſtro, viritatem exſeco.*

Ēviſcĕro, as, are, avi, atum, [Act.] Virg. *Razchinyam, chreva iznemolyem.* Ausvveide das Eingevveid ausnehme. *Bélit kivetem.*

Ēvītābĭlis, is, com. le, n. Ovid. *Vugiblivo.* Das man meyden kan. *Eltávoztathaté.*

Ēvītātĭo, onis, f. Quint. *Vugiblenye, vugnenye, vugibanye, ogibanye.* e. Fliehung, Vermeydung. *Eltávoztatás.*

Ēvīto, as, are, avi, atum, [Act.] Plaut. *Ogiblemſze, vugiblemſze.* Meyde. *Eltávoztatom.*

Ēumărus, i, m. Plin. *Chiſma, skornya, czepeliſt, v-kojeſze lebko obuva.* e. Schuhe, &c. darein man leicht ſchleiffen kan. *Tſizma, ſaru, melly könyen felvonattatik.*

Ēunūcho, as, are, & Eunūchīzo, as, are, avi, atum, [Act.] *Varr.* Vide *Exiro.*

Ēunūchus, i, m. Terent. *Zkoplenik, zkoplyen chlovek.* 2. *Hiſe za ſzpanye chuvar.* Verſchnittener, 2. r. des Schlaff-Zimmers Wächter, Hüter. *Herélt ember.* 2. *Hálo bán őrzője.*

Ēvŏcātĭo, onis, f. Plin. V. *Provocatio.*

Ēvŏcātor, oris, m. Cic. V. *Provocator.*

Ēvŏcātrix, īcis, f. V. *Provocatrix.*

Ēvŏco, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Provoco.*

Ēvŏlĭto, as, are, avi, atum. (Frequ.) Colum. *Guſztokrat léchem, izletávam.* Offt ausfliege. *Kirepdeſek.*

Ēvŏlo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. V. *Avolo.* 2. Transl. pro *Aſcendo.* Conſultum non eſt, ut ille altius evolet. *Cic.* 3. pro *Vito, Effugio, me eripio.* Pœnam vix evolabit, *Cic.*

Ēvolvo, is, ĕre, olvi, ūtum. [Act.] Cic. *Odpletávam, odmótam, razviam, knige razvrácham.* Auseinander vvinckle. *Kifejtem, oldom, által-olvaſo.* 2. *Odvalujem, van vályam.* Heraus vveltze. *Kiforgatom.* 3. Transl. V. *Meditor, Animô expendo.* Fleviſſe & gelidis hæc evolviſſe ſub antris. *Virg. 4. Georg.* 4. V. *Lego, perlego.* Gic. Evolvere librum. 5. V. *Explico, expono. Cic. l. 4. Acad.* Naturam rerum evolvere. Cujus ego neque principium invenire, neque evolvere exitum poſſum. *Cic. pro Cœl. c.* 23. 7. V. *Eruo. Plaut. Pſeud. 1. 3. 82.* Aut terrâ, aut mari alicunde evolvam id argentum tibi. 8. V. *Evado, Libero.* Nullo poſſum remedio me evolvere exbis turbis. *Teren. Phorm.*

Ēvŏlūtĭo, ōnis, f. Cic. *Odpletanye, odmotanye, odvianye.* e. Ausvvickelung, das auseinander vvickeln, *Kifejtegetés.* 2. V. *Leſſio, Explicatio.* Pœtarum librorum evolutio, *Cic. l. 1. Fin. c. 7.*

Ēvŏmo, is, ĕre, ŏmŭi, ĭtum. (Act.) Cic. *Izbluvávam, bluyuch ván bitam, ván dajem, Povrúcham.* Mich erbreche. *Kiokádom.* 2. Transl. V. *Emitto.* Evomere iram in aliquem. *Ter. Adelph. 3. 2. Szuprot kómu ſzérdü ſzvoju vleati.* Seinen Zorn vvider einen ausgüſſen. *Valakin boſzszút állani.*

Ēupepsĭa, æ, f. Med. *Dobro feludcza prebavlyenye, Kubanye.* Gute Däuung *oder* Kochung im Magen. *Gyomor jó emésztése, meg-fözése.*

Ēupnœa, æ, f. *Lehkek oduſſek.* 1. Leichte Athem. Könyü *lebellet, Lélegzet.*

Ēurīcĭus, a, um. V. *Orientalis.*

Ēurīpiſtus, i, m. *Sive* homo exiguæ fidei.

Ēurīpus, i, m. *eſt* fretum anguſtum, quod huc atque illuc jactatur, & velut vorago appropinquantia involvit. Hinc *prov.* Euripo mutabilior. Cic. *Kruto jáko neſztalen.* Sehr Unbeſtändig. *Igen állhatatlan.* 2. *Euripus Chalcidicus, eſt* mare anguſtum Boëtiam inter & Eubœam, in quod dicitur Ariſtoteles ſe præcipitaſſe. 3. *Euripus* appellatur foſſa, vel fluvius, qui locum aliquem circumcingit. *Plin.*

Ēurŭs, i, m. Ovid. *Veter od izhoda ſzunchenoga.* 1. Oſt-Wind, Morgen-Wind, Süd-Oſt-Wind. *Napkeleti ſzél.* 2. Apud Poëtas. *Idem quod* pars Orientalis. *Val. Flac.*

Ēurÿthmĭa, æ, f. *Quint.* eſt *Concinnitas, Convenientia, apta diſpoſitio.*

Ēvulgo, as, are, avi, atum. [Act.] Liv. *Obznanujem, Puku, Lyuczivu na znanye dájem, Prezávam.* Offenbahr mache, gemein mache,

Digitized by Google

mache, ausruffe. *Kibirdetem, ki-jelentem.*

Ēvulsĭo, ōnis, f. Cic. *Iztêrganye, Izpuknenye, Izkinenye, Izcbupanye.* e. Ausreiſſung. *Kiſtraggatás.*

Ex *præp.* Cic. *Iz*, vel *z-*, *Od.* Von, Aus. *Ki, Bŏl, belŏl, belŏled, Tůl, Tůle*, &c. Variis verbis juncta, varias habet ſignificationes. Interdum notat *locum.* Ex Æthiopia eſt uſque hæc &c. *Tert.* 2. pro *cauſa efficienti ponitur.* Gaudium tibi ex me præſtabo, Nunquam ex me doluiſti. Ex te duplex me ſollicitudo afficit *Cic.* 3. Significat *Materiam.* Simulacrum ex ære. *Cic.* 4. Jungitur *Parti.* Laborare ex oculis, ex capite, &c. *Cic.* 5. pro *Poſt.* Diem ex die expectare. *Cic.* 6. pro *Propter.* Ex Gnei literis te in amicitiam recipio. *Cic.* 7. pro *Juxta, Secundùm.* Ex, *vel* è ſua natura alios fingere. *Cic.* Ex animo pro *juxta* vel *ſecundùm animi ſententiam.* Ter. Ex conſvetudine *Plin.* pro *Secundùm conſvetudinem. Sic:* Ex æquo, ex dignitate, ex præſcripto, &c. 8. pro *Inter.* Illi ex omnibus optimè volo. *Plaut.* 9. pro *præp. pro.* Ex tempore capere conſilium. *Cic.* 10. Ex vero *Ovid.* pro *verè.*

Ēxăcerbātĭo, onis, f. *Razlyútenye, razdraſenye, razjadenye, raſztérdenye.* e. Erzürnung, Erbitterung. *Meg boſzſzonkodás, báborodás.*

Ēxăcerbeſco, is, ere. (Neut. inch.) Apul. *Razjadujemſze, lyutimſze, ſztérdit poſztájem.* Mich erbittere, zornig vverde. *Meg-baragyzom, báborodom, boſzſzonkodok.*

Ēxăcerbo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Razdraſujem, raſzérgyujem: lyutoga, jadovitoga chinim.* Verbittere, zornig mache. *Megkeſerittem, Megbúſztom, baragítom.*

Ēxăcēſco, is, ere, (Neu. *Incboat.*) Golum. *Ocztimſze.* Zu Eſſig vverde. *Megecztesedik.*

Ēxăcĭno, as, are, avi, atum. (Act.) *Pechke Zrnénlyem, van jemlyem.* Die Berlein und Kernlein auſs den Wein-Beer-und anderen Früchten thue. *Szőlő vagy más ſile apró magokat, tivetem, bányom.* Dicitur etiam de *Pyris, Pomis*, &c.

Ēxactè, *Adv.* Exquīsitè, *Adv.* Sidon. *Compar.* Exactiùs, *Gell.* Exactiſſimè. JCt. *Zborno, verlo, rebrano, ſietno.* Genau, richtig. *Szorgalmatoſſan, tſinoſſan, derekaſſan.*

Ēxactĭo, ōnis, f. Cic. *Térjanye.* 2. *Odtiranye, pretiranye.* e. Einforderung. 2. Vertreibung. *Adoſág-kivánás.* 2. *Kiűzes, elűzes.*

Ēxactor, ōris, m. Liv. *Térjavecz.* 2. Exactor Regni, &c. *Pagadur.* 3. *Pretiravecz, odgányavecz.* 1. Erforderer, Antreiber. 2. Einzieher. Einnehmer. 3. Verjager. 1. *Adóſzedő.* 2. *Beſzedő.* 3. *Kiűző, Elűző, kergető.*

Ēxactrix, īcis, f. Ennod. *Terjavicza.* 2. *Odganyauka, pretiralitelicza.* e. Erforderin, Antreiberin. 2. Verjagerin. *Béſzedőné, adó-ſzedőné.* 2. *Kiűzőné, elkergetőné.*

Ēxactus, ûs, m. *Quint.* Vide *Venditio.*

Ēxăcŭo, is, ere, ŭi, ūtum. (Act.) Cic. *Ob* ali *Naoſtrujem, oſtrim, bruſujm.* 2. Transl. *Podbuſztujem, podsítem.* Scherffe, Metze. *Metaph.* Anreize. *Kikőszőrűlőm, kibegyzem, elétitem.* 2. Transl. *Felingerlem, őſztőnőzőm.* In bella aliquem exacuere. Horat. *Kôgana Vojsku podbuſztiti.* Einen zum Krieg anreitzen. *Valakit hadra ingerleni.*

Ēxăcūtĭo, ōnis, f. Plin. *Ob*, ali *Naoſtrenye, nabruſſenye.* e. Schärffung. *Kikőszőrűlés.*

Ēxadverſo, Ēxadverſum. *Adverbialiter ſumitur.* Ter. *Naproti, naſzuproti.* Entgegen, gegen über. *Ellenében.*

Ēxædĭfĭcātĭo, ōnis, f. Cic. *Izgotavlyanye hiſe, ſztanya*, &c. *Dogragyenye.* 2. *Gotove ſztanye*, &c. e. Ausbauung. 2. Ausgemachter Bau. *Megépítés, felépítés.* 2. *Kész épület.*

Ēxædĭfĭco, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Dokancham ſztanye, dogotavlyam hiſe*, &c. *Iz hu*, ali *ſztanya koga tiram.* Ausbaue, ein Bau vollende. 2. Aus dem Haus ausſtoſſe. *Megépitem.* 2. *Házból valakit kiűzők.* Ex ædibus aliquem exædificare. Plaut. *Kôga iz ſztanya y hú pretirati.* Einen aus dem Hauſs ausſtoſſen. *Valakit házból kiűzni.*

Ēxæquātĭo, ōnis, f. Liv. *Z-jednachenye.* e. Gleichmachung, Vergleichung. *Egyenlőtétés.* 2. Vid. *Æqualitas.* Liv.

Ēxæquo, as, are, avi, atum. [Act.] Cic. *Jednáchim, ravno napravlyam.* 2. *Jednako preſtimam, kôga kômu pára chinim.* Ebne, Eben mache. 2. Gleich ſetze, vergleiche. *Egyenlővé-tésem.* 2. *Haſonlítom.*

Ēxæſtŭātĭo, onis, f. Med. *Izpotenye.* e. Ausdünſtung. *Ki-izzadás, veritékezés.* 2. *Oſztro kipenye.* Das ſtarck ſieden. *Kibuzgás.* 3. Maris exæſtuatio, Solin. *Burkanye morja.* Die Ebbe und Fluth, und Ungeſtümmigkeit des Meers. *Tengeri háború.* 4. pro *Efferveſcentia iræ.* Cic.

Ēxæſtŭo, as, are, avi, atum. (Neu.) Curt. *Od potaſze kadim, potiti y kaditiſze benyam.* Ausdünſte. *Kigőzölgők.* 2. *Burkanſze,*

Digitized by Google

izlévanſze, prelévanſze. Ein ungeſtümm, vvüte, überlauffe. *Felhábarodom, kiárradok.* 3. V. *Efferveo, Ferveo.* Irâ exæſtuare. Cic. *Jakoſze ſzerditi.* Sehr zornig ſeyn. *Igen haragunni.* 4. Vid. *Calefio.*

Exaggĕrātĭo, ōnis, f. Cic. *kupon ſzkup znaſſanye, ſzkup ſzpravlyanye.* e. Aufhäuffung, Zuſammen häuffung. *Rakásba gyüjtés.* 2. Transl. *Izviſſenye.* e. Erhöbung, groſsmachung. *Magaſztalás.* 3. Amplificatio Oratoria. V. *Dilatatio, Amplificatio.*

Exaggĕro, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Nakup znáſſam, ſzpravlyam.* Aufhäuffe, zuſammen häuffe. *Rakárba gyüjtök.* 2. V. *Extollo.* 3. V. *Augeo, Amplifico.*

Exăgĭtātĭo, ōnis, f. *Naganyanye.* e. Antreibung. *Búſitás, gyötrés.* Vid. *Vexatio.*

Exăgĭtātor, oris, m. Cic. *Szim y tam pregényavecz, naganyavecz.* Hin-und her-Treiber. *Gyötrö, búſitó.* V. *Vexator.*

Exăgĭto, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. V. *Vexo, Infector, Exerceo.* 2. V. *Tracto, Commemoro.* Fraudes alicujus & fallacias exagitare. *Cic.* 3. pro *Diſputando excutio.* Ea cauſa diu fuit exagitata. *Cic.* 4. pro *Ad iram provoco.* V. *Exacerbo.* 5. pro *huc & illuc impello.* Exagitare aliquid.

Exăgĭum, ii, n. JCt. *Vága.* e. Waage. *Mérték.* Erat olim certæ ponderationis genus. Sub exagio pecora vendere *JCt.*

Exalbeſco, is, ĕre. (Inch.) Cic. *Bél y blédposztajem.* Erbleiche, vveiſs, bleich *oder* blaſs vverde. *Meg-fejéredem, halaványodom.*

Exalbĭdus, a, um. Plin. V. *Albidus.*

Exalburno, as, are, avi, atum. (Act.) Plin. *Iz drévjalichje (koru) gúlim.* Die Rinden von Bäumen abſchäle. *Meg-bámzom, Héjjút levonom.*

Exaltātĭo, ōnis, f. Tertul. *Izviſſenye, Podignyenye.* e. Erhöhung, Erhöhung. *Magaſztalás.*

Exalto, as, are, avi, atum. (Act.) Colum. *Izviſſujem, Podigujem.* Erhöhe, erhöbe. *Felmagaſztalom.*

Exambĭo, is, īre, īvi, ītum. (Act.) Plin. *Jakoſzelim.* Hefftig verlange. *Igen kivánok.*

Examblōſis, is, f. Vid. *Abortus.*

Exămen, ĭnis, n. Cic. *Roj pchelſzki.* r. Bienen-Schvvarm. *Raj méh.* 2. Transl. *Inpitávanye, Izved, Izvédanye.* e. Erforſchung. *Kérdés, keresés.* 3. Examen piſcium. *Ribji plod.* Eine Schaar Fiſche. *Hal ſzaporítás,* 4. *Jezichecz, ſzeléſzcze ſzrédnye vagu ravnajushe.* Das Zünglein in der Waag. *Fontnak, mértéknek közepén álló egyenes vaſa.* Æquato examine lances ſuſtinere. Virg. *Jednako dêrſech jezichecz ſzelezni vagati, meriti.* Das Zünglein gerad haltend vvägen. *Egyarant tartva azon vaſat valamit mérni.* Phraſ. *Examen conſcientiæ.* Excutere conſcientiam, in ſemetipſum diligenter inquirere, explorare quotidie latebras conſcientiæ. Diurna facta ad Chriſtianæ religionis rationem exquirere, quotidianâ perſcrutatione intimos animorum receſſus inſpicere, totum diem ſecum ſcrutari, factáque & dicta omnia noctu remetiri.

Exāmĭnātĭo, onis, f. Vitruv. *Izpitanye, izvédanye, izpitavanye.* e. Erforſchung, Unterſuchung. *Kérdezés.* 2. Transl. *Perpenſio.*

Exāmĭnātor, oris, m. Caſſiod. *Zpitávavecz, ſzkuſſavavecz.* r. Erforſcher. *Kérdezkedő.*

Exāmĭno, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Izpitávam, iſzkuſſávam, izvédam.* Erforſche, unterſuche. *Kérdezem.* 2. Transl. V. *Perpendo, ſcrutor.* Cic.

Exămo, as, are, avi, atum. (Act.) Plaut. *Jako lyubim.* Sehr liebe. *Erősen ſzeretem.*

Exămurco, as, are, avi, atum. (Act.) Apul *Szmrád olike zpreſſane odbitávam, ſzmrásim.* Oel-truſen, Heſen von Oel abziehe, lauthere. *Olajnak törkölör tajtékjak elbányom, ſzeprejéről levészem.* 2. Etiam ad alia transfertur. *Apul. de corio urſæ:* Soli ſiccandum tradimus, ac dum cœleſtis vaporis flammis examurcatur, &c.

Exămuſſim, Ădămuſſim. *Adv.* Cic. *Prav poleg mere dêrvodélcsev, ali zidárov.* Schnurrichtig. *Sinórra, egyeneſen, igen rendeſen.* 2. idem eſt quod *exactè, perfectè.* Plaut.

Exanguis & exſanguis, is, *com.* ve, n. Cic. *Prez kêrvi.* Ohne-Blut, Blut-loſs. *Vér nélkül-való.* 2. V. *Pallidus.* Aſpicis exangui chartam pallere colore. Hor.

Exănĭmātĭo, onis, f. Curt. *Vumorenye.* e. Tödtung *Elhalás.* 2. V. Timor: ità Cic. 3. V. Ecſtaſis, Deliquium.

Exănĭmo, as, are, avi, atum. (Act.) Curt. V. *Occido, Neco.* Multos exanimavit rigor inſolitæ nivis. *Curt. l. 7. c. 3.* 2. V. *Terrefacio, terreo.* Mequidem exanimant & interimunt hæ voces. Cic. Audſit exanimis trepidoque exterrita curſu, &c. *Virg. l. 4. Æn.* 3. Significat *halitum intercipere* v. g. *nimio curſu fatigatis.* Prædixerunt fore, ut duplicato curſu milites exanimarentur,

&

Digitized by Google

& laſſitudine conficerentur. *Cæs. l. 3. B. C. c. 92.*

Exănĭmus, a, um. & Exănĭmis, is, *com.* me, n. Liv. *Mértev.* Todt. *Elhólt.* 2. *Krutoſ jako preſtraſſen, zamêrtev, napolſiv.* Sehr erſchrocken, entſeelt, halb todt. *Igen megijedett, rettent, halaványodott.*

Exantĕ *præp.* Cic. *Pred.* Vor. *Előtt.* exante diem. Cic. *Pred dnevom.* Vor Tages. *Nap-előtt.*

Exanthēma, ătis, n. *Med.* Latinè *Efflorescentia.* dicuntur humorum eruptiones in cute ſubſidentes, ùt ſunt: *Morbilli puerorum, maculæ, variolæ,* &c.

Exantlo, as, are, avi, atum. [Act.] Cic. (*propriè* ſignificat: *Exhaurio Sentinam*: à græco *Hantlos* ſeu *Hantlon*, vel *Hantlia* id eſt *ſentina*) *Vodu* &c. *izhichujem, van pulim, grabim.* Ausſchöpffe. *Kimerítem*; V. *Haurio.* Iſte vinum poculo pauxillulo ſæpè exantlavit. *Plaut.* 2. Transl. V. *Perpetior, ſuſtĕro, ſupero, Perfero*; Cùm exantlaviſſet omnes labores. *Cic. 1. Tuſc.*

Exărātio, onis, f. Martian. Gopell. *Izoranye.* Das auspflügen, ackern. *Kiſzántás.* 2. Transl. *Piſzanye*; das Schreiben. *Irás.*

Exărātus, a, um. Cic. 1. *Izkopan, izorán.* 2. *Napiſzan, izpiſzan.* 1. Ausgegraben, ausgeackert. 2. Angeſchrieben, ausgeſchrieben &c.

Exarchātus, ûs, m. *Ea Italiæ pars* eſt, quæ olim *Exarchis* paruit, cujus metropolis *Ravena.*

Exarchĭater, *vel* Exarchĭātrus, i, m. JCt. *Vrachitel, Likár, Vrachár.* peregr. *Doctor, ki je bil pri kojem Cesaru* ali *kralyu za Likárá.* Der ein Kayſerlicher, *oder* Königlicher Leib Artzt und *Medicus* geweſen. *Fő orvos, ki régenten Trászárokat*, vagy *királyokat orvoſolt.*

Exarchus, i, m. *Hoc eſt* Princeps, eximius, inter proceres excellens. *Exarchi* dicti ſunt, qui ab Imperatoribus Romanis poſt occupatam â Barbaris *Italiam*, translatâ *Conſtantinopolim* Imperii ſede, in *Italiam* mittebantur, adminiſtraturi eas Provincias, quæ adhuc eorum ditioni ſuberant, qui dum jura daturi erant, *Ravennæ* morabantur.

Exardĕo, es, ere, arſi, arſum. (Neu.) *Cic.* Exardeſco, is, ĕre, (Inchoat) Cic. *Ingárjam, Dogáriam* 2. *Vuſiſemſze*, Razſarujemſze. Entbrenne. 2. Entzündet vverde. *Megégek.* 2. *Felgyúladok.*

Exărĕſio, is, ĭĕri, actus ſum. (Neu. Paſ.) Plin. Exăreſco, is, ĕre, (Inch.) *Colum.* Exărĕo, es, ĕre, ŭi. (Neu.) Plaut. *Vſzuſiamſze, Izſzuſzamſze, vſzebázam, zeſzúſſamſze.* Dürr vverde, ausdorre. *Elaſzok, Elſzáradok, kiaſzok.*

Exăreno, as, are, avi, atum. (Act.) Plin. *Péſzek odnáſſam, izbitávam, od péſzka ſzmáſim y chiſztim.* Von Sand ſäubere. *Fővenyét kibányom, tiſztítom.*

Exarmo, as, are, avi, atum. (Act.) Plin. *Razorusújem, orusje odnémlyem, jemlyem.* Entvvaffne, das Gevvehr nehme. *Fegyvertől meg-foſztom.*

Exăro, as, are, avi, atum. (Neu.) Cic. *Verlo-orjem*, 2. *Oranye dokanchám, doárjam.* 3. Transl. *Piſſem.* Wohl ackere. 2. Auspflüge. 3. Schreibe. *Kiſzántom, Meg-ſzántom.* 2. *Elvégzem a' szántást.* 3. Metaph. *frok.*

Exārthrēma, ătis, n. Exartĭcŭlātĭo, ōnis, f. Cels. *Izvinenye, izmeknenye noge*, ali *koje koſzti iz meſzta genenye.* e. Verrenckung eines Bein, *oder* Glieds. *Lábnak*, vagy *más tagnak helyéből ki-menése, fitzamadása.*

Exartĭcŭlo, as, are, avi, atum, (Neu.) *Izmekávam, zolam nogu*, &c. Ein Gelenck verrencke. *Kifitzamítom.*

Exartŭātĭo, onis, f. *Kojega kotriga odrezanye.* e. Glied-Abſchneidung. *Valamelly tagnak elmetſzése.*

Exartŭātor, oris, m. *Kotrigo-rez, kotrigo-ſzek.* Glied-Abhauer, Abſchneider. *Valamelly tagnak elmetſzője.*

Exartuo, as, are, avi, atum, (Act.) *Koj kotrig odreſujem, razrezávam, na déle réſem, lándam.* Glied abhaue, abſchneide, Glied-vveiſs zerlege, Tranſchire. *Valamelly tagot elmetſzek.*

Exaſcĭo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Izteſzávam, Doteſzávam.* Auszimmere, aushacke. *Bárdolom, az áts bárdjával megſimítom.*

Exaſpĕrātĭo, onis, f. 1. *Razdraſenye, razlyutenye*, 2. *Gérlavnuknenye.* 1. Das Erzörnen, 2. e. Rauchmachung. 1. *Meg-haragítás.* 2. *Torok bé-rekedés.*

Exaſpĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. 1. *Bruſzim, oſtrim.* 2. *Lyutim, Razdraſujem, Na ſzêrdu giblyem*, 3. *Muklo thinim*, 1. Schärffe, vvetze, 2. Erbittere, erzörne, 3. Rauch oder heiſſer mache. 1. *élesítem*, 2. *Meg-haragítom, búsítom.* 3. *Rekedezővé, rekett torkúvá teſzem, tſinálom.* Enſem ſaxo exaſperare, Sil. *Mech na kamen nabruſiti, naoſtriti.* s. Schvverdt an einem Stein ſcharff machen. *A' kardot kővel megélesíteni.*

Digitized by Google

exaſſe, pro *ex toto* ità Plin.

exāuctōrātio, (Exautoratio) onis, f. ēxāuctōrītas. atis f. JCt. *Odveszenye y odpuſztenye od priſtrega y duſnoſſti vojnichke.* Das Entlaſſen deren Soldaten des Eyds, e. Pflicht-Erlaſſung. *Katonáknak kőtelesígektől és eskűvésektől meg-oldozása.* 2. *Odpuſchanye y odpoſſilyanye vojnikov od vojſzke.* e. Abdanckung der Soldaten. *Vitézeknek az hadtól elbotsátáſa.*

Exāuctōro, (Exautoro, *quibuſdam* Exauthoro) as, are, avi, atum, (Act.) Liv. *Od priſzege y duſnoſſti vojnichke odveſujem, odpúſcham y oſzlobágyam.* Der Pflicht, und des Eyds entlaſſe. *Katonákot kőteleségektől, és eskűvéſſektől meg-oldom,* 2. *Od vojſzke* &c. *Oſzlobagyam, odpoſſilyam.* Die Soldaten abdancke. *Katonákot a' ſeregtől elbotsátom.* 3. Eſt etiam illa miſſio, cùm expletis ſtipendiis militantes omni militiæ onere levabantur, exceptâ tamen pugnâ in hoſtes. *Lips. l. 5. Milit. Rom. Dial. 19. Suet. in Tib.* 4. pro *officiô, dignitate* &c. *privo.* Trajanus Centurionem adulterii reum exauctoravit, atque etiam relegavit. *Plin. l. 6. ep. 31.*

Exāudĭo, is, ire, īvi, ītum, (Act.) Cic. *Poſzluſſam, uſzliſſam.* Erhöre. *Meg-ballgatom.* 2. V. *Audĭo.*

Exāudītĭo, onis, f. Auguſt. *Poſzluſſanye, Uſzliſſanye.* e. Erhörung. *Meghalgatás.*

Exāudītor, oris, m. Fort. *Poſzluſſitel, Uſzliſſavecz,* r. Erhörer. *Meg-halgató.*

Exāugĕo, es, ere, āuxi, āuctum, (Act.) Teren. *Vnogo povekſiávam.* Sehr vermehre, *Igen meg-bővítem, őregbítem.*

Exāugŭrātĭo, ōnis, f. *Liv.* (Dēgrădātĭo, JCt.) *Poſzvechenya, Redyenya nazad jemlenye, odredyenye, odſzvetenye.* e. Entvveichung. *Szentségből-való kivetés, Tiſztségből letétetés.*

Exāugŭro, [Dēgrădo JCt.] as, are, avi, atum, [Act.] Gell. *Odſzvetujem, ſzvechenye kőmű jemlyem, od redov izbichujem.* Entvveiche, entſetze, degradire. *Szentségből kivetem.*

Exāuſpĭco, as, are, avi, atum, [Act.] Plaut. *Oſzlobagyam.* Loſs mache, erledige. *Megſzabadítom.*

Excæcātio, onis, f. *Oſzleplyenye,* e. Verblindung. *Megvakítás.*

Excæco, as, are, avi, atum, [Act.] Cic. *Oſzlepujem, ſzlepim.* Blind mache. *Megvakítom.*

Excalcĕo, as, are, avi, atum, [Act.] Svet. *Izhúzam.* Die Schuhe ausziehe. *Sarumat levonſzom.*

Excalcĕus, ei, m. Paul. *Golonog, Bősz.* Ohne Schuh, Barfüſſer. *Mezit-lábú.*

ēxcălĕfăcĭo, Excalfăcio, is, ere, eci, actum, Plin. Vid. *Calefacio.*

ēxcălĕfactio, onis, f. *Plin.* Vid. *Calefactio.*

ēxcălĕfĭo, Excalfĭo, is, ĕri, actus ſum. *Plin.* Vid. *Calefio.*

Excandĕfăcio, is, ĕre, ēci, actum, Varro. Vide *Candefacio.*

Excandeſcentĭa, æ, f, Cic. *Naglo razlyutenye, nagla lyutoſzt, bitra ſzérda.* Hitziger und gäher Zorn, geſchvvinder Zorn. *Felgyúladás, megharagvás.*

Excandĕo, es, ere, andŭi, [Neut.] & Excandeſco, is, ere, [Incho.] Cic. *Razbelyuiemſze; bél, ognyen bivam, búſiſemſze,* 2. Transl. *Nagloſze lyutim, ſzerdit poſztajem.* Weiſs, glüend, entzündet vverde, 2. Bald zornig vverde. *Felgyúladok, megtűzesűlők,* 2. *Igen megharagſzom, bertelen boſzonkodok.*

Excanto, as, are, avi, atum, [Act.] Plin. 1. *Finio* canere. 2. *Izbájam, czapram.* Verzaubere, verhexe. *Megbűvőlőm, Bájolom, Boſzorkanyozom.*

Excarnĭfico, as, are, avi, atum, [Act.] Cic. V. *Dilanio.* 2. Translatè V. *Crucio, Diſcrucio.* Democritus à Cyprio tyranno dirè excarnificatus.

Excăvātĭo, onis, f. Sen. *Izdubenye.* e. Aushölung. *Meg-vájás, kivájás.*

Excāudĭco, as, are, V. *Excodico.*

Excăvo, as, are, [Act.] Cic. *Izdubujem, vandubem.* Aushölere, hohl mache. *Kivájom.*

Excēdo, is, ere, eſſi, eſſum, [Neu.] Cic. V. *Diſcedo, Egredior, Exeo.* Excedere urbe. Cic. *Od varaſſa oditi.* Von der Stadt abziehen. *Varából elmenni.* 2. V. *Morior.* E vita excedere. Cic. *Vumréti.* Sterben. *Meghalni.* 3. V. *Supero, Emineo.* Ejus virtus modum virtutis humanæ excedit. Partium nulla extra excedit. *Cic.*

Excellens, entis, *om.* Cic. *Kruto vérli, Drécben, vech od drugeb preſztiman, Izvijſen.* Fürtrefflich. *Felyúl-haladó, Méltóságos.*

Excellenter. *ydv.* Cic. *Kruto vérlo, drécbno, prevérlo.* Fürtrefflich. *Méltóságoſon, Fennyen.*

Excellentĭa, æ, f. Cic. *Nad drugemi izvijſenoſzt, vérlocha, drécbnoſzt.* e. Fürtrefflich-

keit,

Digitized by Google

keit, Übertreffung. *Fellyebb-haladás, Nagy méltóság.*

Excello, is, ĕre, ŭi, elsum, [Neu.] Cic. *Vekssi, vissessi jesnem.* Übertreffe. *Fő nagyok.* 2. Transl. V. *Supero, Antecello, Emineo.* Phrasis pro *excellere inter alios.* Ingeniô præstare. Multum ad honorem antecellere. Animi viribus antestare. Ingeniô primus haberi. Quem longè ingeniosissimum ætas nostra tulit. Qui industriâ priorem neminem patiatur, plerosque anteveniat. Haud dubiè ingenii palmam possidet.

Excelsè. *Adv.* Cic. *Visztoko.* Hoch. *Magasan, Felségesen.*

Excelsĭtas, atis, f. Cic. *Izvisszenoszt, viszokoszt, viszina, viszichina.* e. Hoheit, Höhe. *Méltóság, Felség, Magasság.*

Excelsus, a, um, Cic. V. *Altus, Sublimis.*

Excentŭrĭo, as, are, avi, atum, [Act.] Plaut. *Iz sztotnika cbászti*, peregr. *Iz kapitanie izbicbujem.* Aus der Haubtmanschafft einen thue, ausmustere. *Tisztségéből levetem, kimusztrálom.*

Exceptĭo, onis, f. Cic. [Exceptĭuncŭla, æ, f. sen.] *Iznémanye, Iznémlenye.* e. Ausnehmung. *Kifogás.* 2. *Apud JCtos est* exclusio actionis, *id est*, oppositio adversùs petitionem actoris.

Exceptĭtĭus, a, um, Plin. *Van ozèt, sznèt.* Das man ausdinget, ausnimmt. *Kivétetett.*

Excepto, as, are, avi, atum, [Frequ.] Cic. *Gusztokrát van jemlyem, znémlyem.* Offt ausnehme. *Kiveddegelem*, 2. idem quod *eximium reddo* & *immunem.* Senec.

Excerno, is, ĕre, ēvi, ētum, [Act.] Colum. V. *Subcerno.* Excernere furfures à farina. Colum. *Melyu preszejati.* Das Mehl ausseihen. *Lisztet sztitálni.* 2. V. *Purgo.* In area detrita frumenta &c. excernere. 3. V. *Discerno.*

Excerpo, is, ĕre, psi, ptum, [Act.] Cic. *Izbirájuth púcbem, Iztergávam, izpukávam.* Herausklaubend ausziehe, ausreisse. *Kizagy leszakasztom, kiválasztom.* 2. V. *Eximo.* Excerpere se hominum consuetudini. *Sen. ep. 5.*

Excerptĭo, ōnis, f. Gell. 1. *Izpuknenye, Istergnenye.* 2. *Iz knigi izpiszavanye.* e. Ausziehung, Ausrupffung. 2. Das Auszeihnen, Aus denen Büchern ausschreiben. *Kiszaggatás.* 2. *Könyvből kiirás.*

† Excelsĭvus, a, um. *Neszmeren, Prevelik. Prez reda velik.* Das über die Mass gros ist, übermässig gros. *Igen felette nagy.*

Excessus, ûs, m. Cic. *Odbod, odbajanye.* 2. *Nemertuchlivozt.* 3. *Szmért* iliti *Prebajanye iz szvéta ovoga.* Das vveg gehen, Austritt. 2. e. Unmass, übermass. 3. Der Todt, Abschied. 2. *Kimenés, Elmenés.* 2. *Mértékletlenség* 3. *Meg-halás.*

Excētra, æ, f. Cic. V. *Hydra.* Transl. Excetra pro *Execrando.* Plaut.

Excĭdĭum, ii, *Plin.* Excĭdĭo, ōnis, f. Fest. *Rászip, Porussenye, szkonchanye, bámet, na nistar metanye, zaterenye.* e. Zerstörung, Vervvüstung, Schleiffung. *Elromlás, kivágás, veszedelem.*

Excĭdo, is, ere, ĭdi, (Neu.) Cic. *Izpádam.* Ausfalle. *Kiesem.* 2. Transl. V. *Obliviscor.* è memoria excidere. *Liv.* pro *oblivisci.*

Excĭdo, is, ĕre, ĭdi, īsum (Act.) Cic. *Izszekujem, poszekujem, Izrezávam.* Aushaue, Abhaue, Ausschneide. *Kivágom.* Transl. *Izbicbujem, odnémlyem.* Abisetze. *Letesztem, kivetem.* Aliquem numero Civium excidere. Plin. *Kôga zmed varaszcev izbititi.* Einen von Burger-Rechts absetzen. *Valakit a' városiak szánna közûl kibagyni, vetni.*

Excĭdo, es, ĕre, *vel* Excĭo, is, īre, īvi, ītum à *Cieo*: ītum à *Cio.* (Act.) Cic. *Izszávam, ván pozávam, zezávam.* 2. *Izbúgyam.* 3. *Izvlekujem, van vléchem.* Hinaus beruffe, Ausfordere. 2. Aufvvecke. 3. Ausziehe. *Felinditem, Felizgatem, kibúdam, felsztónúzóm,* 2. *Alombúl valakit felkóltók, ébresztek.* 3. *Ki-vezetem.* Somno aliquem excire. Liv. *Kôga zbuditi.* Einen aufvvecken. *Valakit álomból felkölteni, ébreszteni.* 4. V. *Excutio, Elicio.* Excire lacrymas. Plaut.

Excĭpĭo, is, ĕre, ēpi, eptum. (Act.) Cic. *Znémlyem, Van jemlyem.* Ausnehme. *Kivészem.* 2. V. *Accipio, Recipio, Capio.* Beatam Patriam, quæ hunc virum excepit. *Cic.* Dicta mea omnia magnâ gratiâ excepit. 3. V. *Sustineo.* Labentem aliquem excipere. Se à lapsu in poplites, in pedes poplitibus excipere *Cic. Liv.* 4. V. *Sequor, Succedo.* Una calamitas alteram excipit. *Cic.* Turbulentior inde annus excepit. *Liv. l. 2. c. 61.* pro *Secutus est, Successit.* 5. V. *Suscipio.* Amicorum causâ magnos labores, molestias &c. excipit. 6. V. *Intercipio.* Literas hostium, aliquem in fuga excipere. 7. V. *Furor.* Non ego te vidi caprum excipere insidijs? *Virg. Ecl. 3. v. 18.* 8. Vid. *Eximo, Caveo.* Cum lex nominatim excipiret, ut liceret, &c. *Cic. pro Balbo.* Hac significatione sæpe usurpatur à JCtis. 9. pro *Describo aliquo dictante.* Notis quo-

Digitized by Google

que excipere velociſſimè ſolitum. *Suet.* 10. Excipi dicuntur etiam peregrini ab hoſpitibus. Apparatis epulis excipere. *Tacit.* Hic hoſpes te polentâ excipiet. *Sen. ep.* 21.

Excĭpĭum, ii, n. & Vēnābŭlum, i, n. Feſt. *Lovczov Dárda.* r. Jäger-Spies. *Vadáſz Dárda.*

Excĭpŭlæ, ārum, f. *plur.* Excĭpŭlum, i, n. & Excĭpŭlus, i, m. Plin. *Vérſſa, koſs za ribji lòv,* 2. *Chep* ali *Pipa lagvena.* 3. *Szteklo za ſganye likarſzko.* r. Korb zum Fiſch fangen, r. Fiſch-Reuſſen. 2. Faſs-Zapffen. 3. 2. Vorleg-Glaſs, Diſtillir-Glaſs. *Varſa,* 2. *Tſap,* 3. *Patikáriuſſnk viz égetŏ ûvegе.*

Excīsĭo, f. Cic. *Izrézanye.* Das Ausſchneiden. *Kimetſzés.* 2. Vide *Excidium.*

Excĭſo, as, are, *Plaut.* Exciſſo, as, are, avi, atum [Act.] *Non.* Vide *Excido.*

† Excĭtābĭlis, is, *com.* le, n. *Zbudliv, Prebudliv.* Ermunterlich. *Felébreſzthetŏ.*

Excĭtātè, *Adv.* Plin. *Berzo, marlivo, nezaſzpano.* Friſch, hurtig, fleiſſig. *Vidámon, Serényen.*

Excĭtātĭo, onis, f. *Zbudenye, prebugyenye, izbugyenye.* Das Aufmunteren, e. Aufmunterung. *Felköltés, Felébreſztés.*

Excĭtātrix, īcis, f. *Zbuditelicza.* e. Aufvvecker in. *Felköltŏné, ébreſztŏné.*

Excĭtātor, oris, m. Prud. *Zbuditel, prebuditel, izbuditel.* r. Aufvvecker, Aufmunterer. *Felköltŏ.*

Excĭtātōrĭum, ii, n. *Zbugyavajuche vure.* e. Weck-Uhr. *Felébreſztŏ-óra.*

Excĭto, (à Cieo.) Excĭto (à Cio) as, are, avi, atum (Act.) Cic. 1. V. *Adhortor, Inflammo, Impello, Invito, Incito, Commoveo, Concito, Stimulo, Elicio.* 2. V. *Voco. Evoco.* Excitandus nobis erit ab inferis C. Marius. *Cic. pro Font.* 3. V. *Expergefacio.* E ſomno excitare. Cic. *Kŏga od ſzna prebuditi.* Einen vom Schlaff erwvecken. *Valakit álmából felſzerkenteni.* 4. V. *Conſolor, Recreo, Sublevo.* Excitare animos; afflictos, &c. *Cic.* 5. V. *Erigo, Ædifico.* Excitare ſepulcrum è lapide. *Cic.* Excitare ædificia, &c. *Senec.* 6. V. *Expello.* Qui hoc noctis me à portu excitavit. *Plaut.* 7. V. *Moveo.* Excitare riſum, iram, Sermonem, &c. *Cic. & alii.*

Exclāmātĭo, onis, f. Cic. *Vik, krik, zakriknenye, Zaviknenye, Zavapenye, Vàp.* s. Geſchrey. *Felkiáltás.*

Exclāmo, as, are, avi, atum. (Neu.) Cic. *Zakrichujem, Zavikujem, Zavápim.* Ausſchreye ſehr laut ſchreye. *Felkiáltok.*

Exclāro, as, are, avi, atum. (Act.) Vitr. *Raſzſvetlyujem, raſzvechujem.* Erleuchte. *Meg-világoſztom.* 2. *Izchiſchujem.* Erläutere. *Kitiſztztom.*

Exclūdo, is, ĕre, ūſi, ūſum. (Act.) Cic. *Van tiram, izhitávam, zvêrgávam, zhitávam.* Ausſchlieſſe. *Kirekeſztem.* 2. pro *incubando pullos emittere.* Ex quibus pullos cum excluſerint. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* 3. V. *Impedio. Cic. in Ver.* 2. *c.* 56. Anguſtiis temporis excluduntur omnes. 4. V. *Excutio, Ejicio.* Excludere alicui oculos. Plaut. *Kŏmu ochi izbiti, izpehnuti.* Einem die Augen ausſchlagen. *Valakinek ſzemeit kiûtni.*

Exclūſĭo, ōnis, f. Ter. *Van tiranye, izganyanye, iztiranye.* e. Ausſchlieſſung. *Kirekeſztés.* 2. apud JCt. V. *Exceptio.*

Exclūſor, oris, m. Aug. 1. *Iztiravecz.* r. Austreiber. *kiûzo.* 2. *Chuvàr nad Vráti, Vratàr.* Ein Thor Wärter. *Ajtón-álló.*

Exclūſōrĭus, a, um. JCt. *Iztirajuchi, van tirajuchi.* Ausſchlieſſend. *Kikergetŏ, kirekeſztŏ.*

Excōdĭco, as, are, avi, atum, [Act.] Pallad. *Izpukávam, izstergávam, van púchem, tergam.* Ausreiſſe, ausräute. *Kiſzaggatom.*

Excōgĭtātĭo, onis, f. *Cic.* Excōgĭtātus, ûs, m. Gell. *Izmiſſlenye.* e. Erdichtung, Erfindung. *Kigondolás.*

Excōgĭtātor, ōris, m. Quint. *Izmiſslyavecz.* r. Erfinder, Erdichter. *Kigondoló.*

Excōgĭto, as, are, avi, atum, [Act.] Cic. *Zmiſslyávam, izmiſslyujem, motrim.* Erdencke, erſinne. *Kigondolom.*

Excŏlo, is, ĕre, ŏlŭi, ultum, [Act.] Cic. *Nakinchujem; Lépo napravlyam,* 2. *Oram, orjem, kopam,* &c. *Délam.* Ziere, butze, 2. Baue, übe. *Megmívelem, ékesítem,* 2. *Megſzántom, kapálom,* &c.

Excōlo as, are, avi, atum, [Act.] Pallad. *Preczéjam, izczéjam.* Ausſeige, durchſeige. *Meg-ſzŭrŏm.*

Excommūnĭcātio, onis, f. Eccleſ. *Od obchine verneh razluchenye, iz obchine izbiſchenye, prokleczivo.* e. Ausſchlieſſung von der Chriſtlichen Gemeinde. r. Kirchen-Bann. *Kivetés, Gyülekezetből kirekeſztés.*

Excommūnĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Eccl. *Iszvérneh obchine razluchújem, prokleczivo dévam.* Aus der Chriſtlichen Gemeinde ausſchlieſſe, verbanne. *Az élnek közül kivetem.*

Exconſul, ŭlis, m, lſid. *Ki je bil ſzvetnik, ſztári ſzvetnik.* Der Burgermeiſter gevveſen

sen ist, Alt-Burgermeister. *A ki Polgármester volt, ő Polgár-mester.*

Excontrārĭo, pro *E contrario Adverbialiter* Jul. Cæs. *Náproti, naszuproti, szuprotivno.* Hervvider, hergegen, hingegen. *Ellenbe.*

Excŏquo, is, ĕre, ōxi, ŏctum, (Act.) Senec. *Iz kuhávam, dobro-kúham.* Auskoche. *Kifözöm.* 2. Transl. V. *Excogito.* Usque dum excoxero Leoni malum. *Plaut.*

† Excordātus, a, um, *Nebatrio, Neszércben, prez szércza.* Der kein Hertz hat, verzagt ist. *Szivetlen, bátorságtalan.* 2. Idem quod *Insanient.*

† Excŏrĭātĭo, onis, f. *Oderenye, Ogulenye.* e. Hautschindung. *Meg-nyúzás.*

† Excŏrĭātor, oris, m. *Gulyàs, oderitel, derecz.* r. Schinder. *Meg-nyúzó.*

† Excŏrĭo, as, are, avi, atum, (Act.) *Oderujem, gúlim, derem.* Schinde. *Meg - nyúzom.*

Excors, ordis, *om.* Cic. 1. *Prez szercza,* 2. *Lúd, Bedaszt, Glyumpaszt, Neszpameten, Supetyak.* Ohne Hertz, 2. Unbesinnet, unverständig, tumm, taub. *Szivetlen, 2. balgatag, esztelen, oztoba.*

Excrĕābĭlis, Exscrĕābĭlis, is, *com.* le, n. Plin. *Izbrakhyiv.* Leicht zu ausspeyen. *Kipökbetö.*

Excrĕātĭo, *&* Exscrĕātĭo, onis, f. *Plin.* Excrĕātus, ûs, m. Cæl. Excrētĭa, æ, f. Vitruv. Excrētio, onis, f. Plin. *Izpliuvanye, iszrebe van bitanye, izbrakanye, van pliuvanye.* e. Ausspeyung. *Hákogva kipökés.*

Excrēmentum, ti, n. Plin. *Hrácbek, szmrád iz ttla iduchi.* r. Ausvvurff, Unflath so aus dem Leib gehet. *Pök, Torba; testből kimenö rútság.*

Excrĕo, Exscrĕo, as, are, avi, atum, (Act.) Cels. *Izbrákujemszte, Hrácbem.* Ausvverffe, speye. *Hákogva - kipökömm.*

Excrescŏ, is, ĕre, ĕvi, ētum, (Neu.) Plin. *Izraszticzjem.* Ausvvachse. *Kinöbök.*

Excrētum, ti, n. Colum. *Obcbinek, szmrad koj od obcbinyanya osztaje.* r. Wüst oder das Unreine so im Reiter bleibet oder sonst gefegt wird. *Rosta-ally, utóly, utzú.* 2. Vid. *Excrementum.*

Excrŭcĭābĭlis, is, *com.* le, n. Plaut. *Muke vréden.* Würdig gepeyniget zu vverden. *Gyötrelemre, kénzásra méltó.*

Excrŭcĭo, as, are, avi, atum, [Act.] Cic. *Jáko-trápim Jáko-mücbim.* Sehr peynige, sehr plage. *Igen gyötröm, kénzom.*

† Exerufio, as, are, avi, atum, (Act.) *Lúpim, Luszchim, koru odnémlyem.* Ausschäle, die Rinden ablöse, abziehe. *Meg - bámzom, meg-bántom.*

Excŭbātĭo, ōnis, f. Val. Max. *Sztrásenye, Virosztuvanye, zkoznuvanye.* e. Wachthaltung. *Vigyázás, strásálla, ör-állás.*

Excŭbĭæ, arum, f. *plur. Quint.* Excŭbĭtus, ûs, m. Hirt. *Sztrása.* e. Wacht, Schildvvacht. *ör-állás, örzés, Strása-állás, Strása.*

† Excŭbĭto, as, are, avi, atum, (Frequ.) *Sztrasim.* Wache. *Strását - állok, Strásállok.*

Excŭbĭtor, oris, m. Jul. Cæs. *Sztrásnik, sztrasan.* Ein Wächter. *örálló, vigyázó.*

† Excŭbĭtōrĭum, rii, n. *Sztrásnicza, Sztrásna Hisa.* Das Wacht-Hauss. *ör-álló-ház, Strásaház, bely.*

Excŭbo, as, are, ŭbŭi, ĭtum, (Neu.) Cic. *Sztrásim, zkoznujem, viroszt uiem.* e. Wächt halte, vvachte. *Strását-állok, vigyázok, örizek.* 2. pro *Fovere ova ad pullos excludendos* ità Colum. l. 8. c. 5. 2. *Transl.* V. *Prospicio.* Qui semper animo sic excubat, ut ei nihil improvisum accidere possit. *Cic.* 4. *Tusc.*

Excūdo, is, ere, ūdi, ūsum, (Act.) Cic. *Zkávam, Dokávam, kújem.* Ausschmiede, schmiede. *Kiverem, kikovátsolom.* 2. Transl. pro *componere & studiosè invenire, elucubrare.* Excudam tibi aliquid commentarii de gloria. *Cic.* 3. pro *ova excludere.* Negat anser aliena excudere ova, nisi subjecta sua quoque habuerit. *Colum. l. 9.* 4. Ignem excudere Virg. *Ogeny zkreszáti.* s. Feuer-Schlagen. *Tüzet ütniki.*

Exculco, as, are, avi, atum, (Act.) Jul. Cæs. *Z-nogami tlachim, terem, gazim, izterpávam, zgasujem, poteptávam, van zterkávam.* Hefftig mit Füssen trette, heraus trample, heraus trette. *Kinyomom, tapodom, ki gázolom, tépem.* Si cujusquam scrofam in publico conspexero, exculcabo furfures. Plaut.

Ako chiu gde praszicza,
Vani bodech ja zaparim,
Nebum gledal gardaricza,
Vsze posseje iz nye zgazim.

Wann ein Mez sich gibt hervor
In hellen Tag-Licht ohne Scheuch
Wird sie ervvard bey jeden Thor
Mit frischen Ruth und Geisl-Streich.

Ha valakinek diszna jár
Tiltott helyen vagy ártányát

Digitized by Google

Meg tekélem, az korpáját
Ki tapodom S'-az hurkúját.

Exculpātio, onis, f. *Izprichávanye.* c. Entſchuldigung. *Meg-mentegetés.*

Exculpo, Exſculpo, is, ere, ulpſi, ulptum, (Act.) Cic. 1. *Izrezávam.* Ausſteche. *Kivájom, kifaragom.* 2. Exculpo, as, avi, atum, (Act.) Vide *Excuſo.* JCt.

Excūrĭo, as, are, avi, atum, (Act.) Varro. *Izvechnicza Iztiravam.* Aus dem Rath-Hauſe ſtoſſe. *Tanáts-házból ki ûzöm.*

Excurro, is, ĕre, curri, (*apud antiquos* excucurri) urſum, (Neu.) Cic. *Iztekávam, Izdêrkávam, van tecbem, dêrchim.* 2. *Nakôga navalyújem, vudíram.* Auslauffe, 2. Einen Anfall thue. *Kifutok, valabová kimégyek,* 2. *Valakire robanok.*

Excursātio, & Excurſio, ōnis, f. Val. Max. Excurſus, ûs, m. Virg. *Iztékanye, izdêrchanye,* 2. *Nakôga navalenye, vudrenye.* 1. Das auslauffen, 2. Der Ausfall, das anfallen. *Kifutás,* 2. *Ellenségre kiûtés, valakire robanás.*

Excursātor, oris, m. *Iztekávecz, Izdêrkávecz,* 2. *Na kôga navalitel, vudritel, na chetu boditel,* Chetnik. Ein Auslauffer, 2. r. Streiffer, Parteygänger. *Kijáró, ſzéllyel-járó,* 2. *Valakire robano, portára járó.*

Excurſor, ōris, m. Cic. *idem.*

Excūsābĭlis, is, *com.* le, n. *Vrêden izprichanya zagovorjenya.* Das vvohl zum entſchuldigen iſt. *Mentbetô, mentségre-való.*

Excūsābĭlĭter, *Adv.* Aug. *Izprichlivo, zagovorbivo, izprichajuch.* Auf entſchuldigende Art. *Mentségképen.*

Excūsābundus, a, um, Apul. *Hotechiſze izprichati.* Der ſich entſchuldigen vvill. *Mentegetô.*

Excūsātè *Adv.* Quint. *Iz ſzprichavanyem.* Mit Entſchuldigung. *Mentségképen, mentegetve.*

Excūsātio, onis, f. Cic. *Izprichanye.* c. Entſchuldigung. *Mentség.*

Excūsātor, oris, m. Salvian. *Izprichavavecz, zagovoritel.* r. Entſchuldiger. *Ki mentegetô, mentô.*

Excūsātōrĭus, a, um, Quint. *Izprichajuchi.* Entſchuldigend. *Mentegetô.* Epiſtola excuſatoria. Quint. *Izprichavajuchi liſzt.* s. Entſchuldigungs-Schreiben. *Mentegetô levél.*

Excūſo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Izprichávam, Zagovárjam.* Entſchuldige. *Mentem, Meg-mentem.*

Excuſsĭo, onis, f. JCt. 1. *Izbijenye, Izbitenye, Pretepanye, Zpobnenye,* 2. *Pregledanye cheſza, Previdyenye, Zirkavanye.* c. Ausſchlagung, Abſtaubung, 2. Das Nachſchauen, fleiſſige Erforſchung. 1. *Kiûtés, Kiverés, kirázás,* 2. *Meg-vizgálás.*

Excuſſor, oris, m. *Izbiavecz,* 2. *Mlatecz.* r. Ausſchlager, 2. Ausklopffer, Dreſcher. *Kiverô,* 2. *Tséplô.* 3. idem quod *Inquiſitor, Reviſor.*

Excŭtĭo, is, ere, uſſi, uſſum. (Act.) Cic. 1. *Izbiam, Izpebávam.* 2. *Ztreſzujem, Pretreſzavam.* 3. *Pregledam, Previgyujem.* 4. *Izizkujem, Zizkávam.* 5. *Nepokorenſzem.* 1. Ausſchlage. 2. Schitle. 3. Durch ſehe. 4. Erforſche. 5. Ich bin ungehorſam. 1. *Kiûtôm, Kivájom.* 2. *Kirázom.* 3. *Meg-viſgálam, ſzemlélem.* 4. *Felkeresſem.* 5. *Engedetlen vagyok.* Excutere oculos. Svet. *Ochi izpebnuti.* e. Augen ausſchlagen. *Ki-vájni a ſzemeit.* Rationes excutere. Plin. jun. *Prevideti y pregledati rachune.* e. Rechnungen durch ſehen, unterſuchen. *A' ſzám-adáſokat meg-vizgálni.*

† Excŭtĭum, ii, n. Excŭtĭa, æ, f. Excŭtĭæ, ārum, f. *plur. Metla za opravu, &c.* e. Kehr-Bürſte, s. Kehr-Peſen. *Ruba tiſztító, ſöprô.*

Exdĕcĭmo, as, are, avi, atum, [Act.] Feſt. *Deſzeto jemlyem, deſzetkujem.* Daſs Zehende nehme. *Tizedet veſzek.*

Exdorsŭo, as, are, avi, atum. [Act.] Plaut. *Hêrbet razbiam.* 2. *Koſziti od herbta jemlyem, tergam.* Den Rucken ſpalte. Zerpreche, 2. Die Gräden heraus nehme. *Hátát bétörôm,* 2 *Tſontjait bátából kiveſzem.* Ex dorſuare Congrum. Plaut. Iz *Ugora* (*Ribe.*) *herbet y koſzti vzéti, fméti.* Von der Meer-Aal (Fiſch) die Gräden ausnehmen. *A' tengeri ángolnának derekát és tſontját kivenni.*

Exdūtæ, arum, f. *plur.* Vide *Exuviæ.*

Exĕco, Exsĕco, as, are, ĕcŭi, ectum. (Act.) Cic. *Izſzekujem.* Aus hacke. *Kivágom.*

Exĕcrābĭlis, is, *com.* le, n. Liv. *Sztraſſen, oduren.* 2. *Preteſek, nepodneſſen,* 3. *Prokłet.* Grauſam, Wiedervverdig. 2. Unerträglich. 3. Verflucht. *átálatos.* 2. *Nebéz, Elnemſzenvedhetô.* 3. *átkozott.*

Exĕcrābĭlĭtas, atis, f. *Apul.* Exĕcrātĭo, onis, f. Cic. *Preklinyanye, kunenye.* e. Verfluchung. *átkozódás.*

Exĕcror, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. *Zle ſelim, odurjávam.* 2. *Kunem, Preklinyam.* 1. Vervvünſche, Abſchey trage. 2. Verfluche, verma'edeye. 1. *Gonoſzt kivánok, átúlom.* 2. *átkozom.*

Exĕcūtio,

Digitized by Google

Exĕcūtio, (ex sĕcūtio.) onis, f. Tacit. *Oberſſenye, opravlenye.* e. Vollziehung. *Megmivelés, Végbez-vitel.*

Exĕcūtīvus, a, um. JCt. *Vuchinechi, Zverſſujuchi, opravlyajuchi, nakonecz dopelyavajuchi.* Vollſtreckend, vollführend. *Megmivelhető, Tſelekedhető, Végbez-vihető.*

Exĕcūtor (Exsĕcūtor, Exsĕqvūtor) oris, m. Svet. *Doverſſitel, vuchinitel, dokanchavecz.* 2. *Nakaj ſzhêrbitel, Pazitel.* r. Vollzieher. 2. Verſorger. *Végbez-vivő.* 2. *Valaminek Gondviſelője.*

Exĕdo, is, *vel* exes, ēdi, ēſum. (Act.) Cic. *Rázali Izjédam, Pojédam.* Zerfreſſe, auseſſe. *Kieſzem, kirágom.*

Exĕdra, æ, f. Cic. *Szedaliſtche, ſzedalnicza.* 2. *Meſzto*, ali *biſa za ſzpominanye.* Ein Ort von Stühle. 2. Ort *oder* Geſpräch-Zimer. *Ülő hely akár hol.* 2. *Beſzélgető ház* vagy *hely.*

Exĕdrĭum, ii, n. (*Diminut.* ab Exedra) Cic. *Malo ſzedaliſtche, ſzedalnichicza, ſzedalſtchecze.* 2. *Hifichka.* Ein kleines Ort von kleinen Stühlen. 2. Kleines Zimer. *Ülő helyetske.* 2. *Házatska.*

Exefficĭo, is, ĕre, ēci, ectum. (Act.) Plaut. *Ze vſtvarzverſtávam, oprávlyam.* Ausrichte. *Végbez veſzem.*

Exēgēſis, is, f. *Razſvetlenye, Razlaganye, Lepo, razumno napervo davanye.* e. Erklärung, Auslegung. *Megvilágoſitás, Megmagyarázás.*

Exēgētes, æ, m. *Razlofitel Sz. piſzma* ali *Szveteh dugovany, Tolnachnik.* r. Ausleger und Erklährer der heiligen Schrifft *oder* heiliger Sachen. *Szent irásznak meg-magyarázója.*

Exēgētĭcus, a, um. *Razlofnachbujuchi, Razlagajuchi, Razſvetlujuchi.* Erclärend, Auslegend. *Meg-magyarázó.*

Exemplar, āris, n. Cic. Exemplārium, rii, n. *Valla.* Exemplāre, is, n. *Vitruv.* Exemplum, i, n. Cic. *Ogled, Vidilo.* 2. *Náchin, Példa, Prilika ſzpodoba.* Ein Muſter, Form, Modell. 2. Exempel. Beyſpiel, Vorbild. *Példa, Eredett példa.* 2. *Előmben adatott Mód e-irás.*

Exemplāris, is, *com.* re, n. *Lepu prilikn dajúchi.* 2. *Naprilichen, Poleg prilike nachinyen.* Untadelhafft, Exemplariſch. 2 Nach dem Muſter gemacht. *Jó példát adó.* 2. *Mód ſzerént tſináltatott.*

Exemplo, as, are, avi, atum. (Neu.) Gregor. Tur. *Na ogledy pokazan nachin prikladujem, Poleg prilike dane chinim, piſſem, máſzlam*, &c. Nach der Form *oder* Vorſchrifft mache, Schreibe, mahle, &c. *Formájára, és módjára tſinálom, irom*, &c.

Exemptĭlis, is, *com.* le, n. Colum. *Iznemliv, lebko jemlyiv.* Leichtlich heraus zu nehmen. *Könnyen-kivehető.*

Exemptĭo, *vel* Exemtĭo, ōnis, f. *Colum.* Exemptus, ûs, m. Vitruv. *Van znémlenye, iznémlenye.* e. Ausnehmung, Ausdingung. *Kivétel.*

Exemtor, *vel* Exemptor, oris, m. Plin. *Iznemitel.* Der heraus nimmet. *Kivevő.*

Exentĕrātĭo, onis, f. *Razparanye, razchinyánye.* Die Herausnehmung des Eingevweides. *Bél-kivetés, Has-felhaſtás.*

Exentĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Razchinyam, paramidrób. chréva iznémlyem.* Ausvveide, das Eingevveid ausnehme. *Bélét kivetem, felhaſſtom.*

Exĕo, is, īre, īvi, ĭtum, (Neu.) Cic. *Izhájam, izhagyam, van idem.* Hinaus gehe. *Kimegyek.* Ære alieno exire, Cic. *Dugóvſze oſzlobóditi.* Aus den Schulden kommen. *Adoſſágból meg-ſzabadulni.*

Exĕquens.entis, *com.* *Superlat.* Exĕquentiſſĭmus, Aul. Gell. *Opravlyajuchi, marlivo chinechi.* Ausrichtend. *Szorgalmatoſſan végbez-vivő.*

Exĕquĭæ, & Exsĕquĭæ, ārum, f. *plur.* Cic. *Pokop, pokapanye.* e. Leich-Begängnuſs, e. Leich-Beſtattung, e. Leich. *Halott temetés.*

Exĕquĭālis, is, *com.* le, n. Ovid. *Pokopni, mértvechki.* Zur Leich gehörig. *Temetési.*

Exĕquĭor, aris ari, atus ſum, [Dep.] Var. ap. Non. *Pokápam.* e. Leich-Begängnuſs halte. *Halottat temetek.* 2. Idem ac *exequiis convivor.*

Exĕquor, & Exsĕquor, ĕris, ĕqui, ūtus ſum, [Dep.] Cic. Executioni mando, V. *Perficio, conficio. abſolvo.* 2. V. *Perſequor, ulciſcor, vindico.* Deorum, hominúmque ſimul violata jura exequemur. *Liv. l. 2. c. 10.* 3 V. *Patior, ſuſtineo.* Exequi ærumnam, pro *pati.* Plaut.

Exercĕo, es, ēre, ercŭi, ĕtum, (Act.) Cic. *Chinim, privúcham, délam, trudim* &c. übe, treibe, bemühe, &c. *Gyakorlom, oktatom, mivelem, fáraſztom* &c. 2. V. *Affligo.* Fortuna variis illum caſibus exercet. Me fatum Reip. valde exercet. *Cic.* 4. pro *In opus aliquod cogo, apto.* Exercete viri tauros. *Virg.* 2. *Georg.* Sic exercere ſervos, remiges, jumenta &c. *Ter.* 5. Metaph. *dicimur:* Exercere ingenium, memoriam, ſtylum.

Digitized by Google

ſtylum. &c. *Cic.* 6. Exercere Principem, eſt *Principem agere, uti Principū poteſtate.* Paulatim Principem exercuit. *Suet. in Tib.* c. 32. 7. Exercere diem, eſt *diem opere tranſigere.* Exercere vectigalia, eſt *publicanum agere, vectigalia adminiſtrare.* Exercere tellurem, eſt *diligenter terram colere.* 8. V. *Foveo, nutrio, conſervo.* Militia præmiis exercetur. *Cic. de repub. ord. ad Cæſ.*

Exarcĭo, & Exſercĭo, Exarcĭo & Exſarcĭo, is, īre, arsi, artum, (Act.) Tent. Iz ali *pokĕrpávam.* Ausflicke. *Földozom.*

Exercĭtāmentum, ti, n. *Apul.* Exercĭtĭo, ōnis, *Gell.* Exercĭtātĭo, onis, *Cic.* Exercĭtĭum, ii, n. Gell. *Navuchanye, privuchanye, zvuchanye, naſztojanye.* peregr. *Muſtranye.* e. Ubung. *Gyakorlás, tanitás, oktatás.*

Exercĭtātè, *Adv.* Exercĭtātĭus, Exercĭtātiſsĭmè Arnob. *Zvucheno, navuchno.* Geübt. *Gyakorolva, oktatva, tanitva.*

Exercĭtātor, ōris, m. & Exercĭtor, ōris, m. Plaut. *Podvuchavecz, privuchavecz, navuchavecz.* r. Unterrichter. *Gyakorló, máſztanitó, oktató.*

Exercĭtātrix, īcis, f. Quint. *Privuchavicza.* Die ſich übet, e. Unterrichterin. *Gyakorlóné, Máſztanitóné, oktatóné.*

Exercĭto, as, are, avi, atum, (Act. *Frequ.*) Tertul. Vide *Exerceo.*

Exercĭtŭo, as, are, avi, atum, [Neu.] Sambuc. *Vojnike popiſzávam, pobíram, ſzpravlyam.* peregr. *Bérmam.* Soldaten vverbe. *Hadi ſereget gyűjtők.* 2. *V-tabor idem.* In Krieg gehe. *Táborban megyek.*

Exercĭtus, a, um, *Cic.* Exercĭtĭor, Tertull. Exercĭtiſsĭmus, Feſt. Plin. *Zvuchen.* Geübet. *Gyakorlott, forgott, kitanúlt, oktatott.*

Exercĭtus, ûs, m, Cic. *Vojſzka.* e. Armee, s. Kriegs-Heer, s. Kriegs-Volck. *Sereg, hadi ſereg.* 2. Vide *Exercitamentum.* 3. *Vnoſina velika.* Groſse Menge. *Nagy ſokaság.*

Exĕro, is, ĕre, exĕrŭi, ertum, (Act.) Plin. *Ván káſzem, ván zplazujem.* Hinaus ſtrecke. *Kinyújtom; kivonſzom.* Exerere caput. Lucan. *Glavu van pokazati.* Den Kopff herausſtrecken. *Fejét kimutatni.*

Exerrātio, onis, f. Gell. *Zabludenye, ſzkrivenye, zmenykanye.* 2. *Fulyanye, nezgodenye.* r. Irrthum, 2. Das Verfehlen. *Eltévelyedés.* 2. *Meg-vétés.*

Exerro, as, are, avi, atum, [Neu.] Gell. *Zabludujem,* 2. *Szkrivolyam,* 3. *Zmenykávam,* 4. *Fulyam, nezgagyam.* peregr. *Falim.* Irr gehe, 2. Irre, 3. Fehle, 4. Etvvas verfehle. 1. *Eltévelyedem,* 2. *Meg-vétem,* 3. *Elfogyok,* 4. *Nem tanálom.*

Exertè, Exertiſsĭmè, Spart. *Vérlo, marlivo.* Sehr heftig. *Derekaſſan, ſzorgalmatoſſan.*

Exerto, as, are, avi, atum, [Frequent.] *Guſztokrat ván ſztéſem, zplazujem.* Offt hinaus ſtrecke. *Gyakran kinyujtom, dugdogalom.* Exertare aliquid, Stat. *Guſztokrat kaj ván poſztaviti,* &c. Offt etvvas hinaus ſtrecken. *Gyakortavalamit kinyujtogatni.*

Exertus, a, um, Stat. *Van zplazsnyen, izvlécben, iztegnyen, poſztavlyen, 2. gol,* &c. Hinaus gezogen, gereckt, herfür rangend, 2. Entblöſt. *Kinyujtatott, kinyúlt,* 2. *Mezítelen.* Brachia exerta. Stat. *Do lakta gole rúke.* Entblöſte Aerme. *Könyökig mezítelen kéz.* Exertus gladius, *Van izvlecben, gol mech.* Ausgezogenes, bloſſes Schvverd. *Kivont kard.* Exerti dentes, Plin. *Zubi van zrinyeni, Iztegnyeni, ſztojecbi.* Die ausſtreckte Zähne. *Ki álló fogak.* (Exertiſſimus *habet Spart.*)

Exĕſor, ōris, m. Lucret. *Izjédavecz.* r. Freſſer. *Ki-évő, kirágó.*

† Exfeſtūco, as, are, avi, atum, (Act.) idem quod *Deveſtio.* 2. idem quod *honorem alteri abrogo.* Vid. *Detrabo.* N. 3.

Exfibŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Prud. *Odkapcsujem.* Die Häfften, Schnallen aufmache, aufſchnalle. *Kikaptſolom.*

Exfĭlātus, a, um, Feſt. *Zván z-konczom obſſit.* Ausvvendig mit Faden genähet. *Kivűl tzérnával meg-varrott.*

Exfĭo, is, ire, īvi, ītum, (Act. *obſol.*) *Sznaſim chiſztim.* Säubere, reinige. *Meg-tiſztítom.* Synon. *Purgo, as,* ita veteres ap. *Feſt.*

Exfĭtus, ûs, m. Feſt. *Oſznaſenye, ochiſchenye.* e. Reinigung, Säuberung. *Meg-tiſztítás.*

Exfŏdĭo, is, ĕre, ōdi, oſſum, (Act.) *Plaut.* Vide *Effodio.*

Exfŏlĭātĭo, ōnis, f. *Liſztja izpadanye.* r. Abfall der Blätter. *Levél lehulláſa.*

Exfŏlio, as, are, avi, atum, (Neu.) Apic. *Liſztje odtergávam.* Die Blätter abruptſſe. *Levelét leſzaggatom.*

Exfrĭco, as, are, ŭi, ctum, *aliù* avi, atum, (Act.) Apul. *Izſztrugávam, Izſztruſujem.* Abreibe. *Kivakarom.*

Exgrĕgĭus, a, um, *Feſt.* Vide *Egregius.*

Exgrūmo, as, are, avi, atum, (Neu.) Varro. *Iz zemlye van gmazim, plazim.* Aus der

Erden

Digitized by Google

Erden herfür krieche. *Kimáſzok, tſúſzok, kitorom magamat az földből.*

Exgurgito, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Van gêgram, rígom.* Heraus gäckſe, kotze. *Kivábálom, ekádom.*

Exhærēdĭtātĭo, & Exhæredātĭo, onis, f. Quint. *Od ochinſztva iztiranye.* e. Enterbung. *Örök égből - való kitagadás.*

Exhæres, ædis, *com.* Cic. *Od ochinſztva iztiran, pred ochinſztva.* Erbloſs. *Örökſégből kitagadott.*

Exhærēſĭmus, a, um, *Cic.* Dies exhæreſimus. *Dan k iſze van iz meſzecza jemlye, ſzinémlye.* r. Tag, ſo aus dem Monath genommen wird. *Nap melly az holnapból kivétetik.* ità Cic. Vid. *Exemptilis.*

Exhālātio, onis, f. Cic. *Zblaplenye, ſzappanye, ſzappa, ſzlap.* r. Dampff, e. Dunſt. *Kilehellés, fúvás, gőzölgés.*

Exhālo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Zblapim, ſzapu puſzcham.* Ausdünſte, ausdämpffe. *Kilehellek, kigőzölgök.*

Exhāurĭo, is, īre, āuſi, auſtum, (Act.) Cic. *Izgrabuiem, van grabim.* Ausſchöpffe, erſchöpffe. *Kimerítem.* Exhaurire aquam è ciſterna. 2. V. *Evacuo.* Exhaurire ærarium, exhaurite ſententiam &c. *Cic.* 3. Transl. V. *Exequor.* Antequam proficiſcaris, mandata noſtra exhaurias. *Cic. Attic. l.* 5. 4. V. *Perfero, ſufero, exantlo.* Labores immanes, ærumnas, tædia &c. exhaurire. 5. V. *Ceſſo, deſino, finio.* Cic. *ad Q. Fr. l.* 1. Exhauſtus eſt enim ſermo hominum, *id eſt:* ea de re jam loqui eſt deſitum. 6. Vid. *Voro, Ingurgito.* Tantum vini exhauſeras, ut tibi neceſſe eſſet in Pop. Rom. conſpectu vomere poſtridie. *Cic. in Phil.*

Exhāuſtum, i, n. Virg. *Izgrablenye, van grabenye.* e. Ausſchöpffung. *Kimerítés.*

Exhāuſtus, a, um. Cic. *Izgrablyen, izprázznyen.* Ausgeſchöpfft, ausgeleert. *Kimerittetett.* 2. pro ærumnis, laboribus, &c. *mallatus.* 3. pro *Fatigatus.* Curſu exhauſtus equus. *Lucan. l.* 8.

Exhĕdra, æ, f. Vid. *Exedra.*

Exherbo, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Plévem.* Ausgäte. von Kräuteren ſäubere. *Kigyomtálom, megnyeſem a' futól.*

Exhærēdo, Exhærēdĭto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Od déla ochinſztva iztirávam, pretirávam.* Enterbe, Erbloſs mache. *Örök égtül meg-mentem, foſztom.*

Exhĭbĕo, es, ēre, ĭbŭi, ĭtum, [Act.] Cic. *Pokaſujem,* 2. *Podajem.* Bewveiſe, erzeige, 2. Darreiche. *Kimútatom,* 2. *Elő-adom.* V. *Præbeo, iſto, profero.*

Exhĭbĭtĭo, onis, f. Gell. *Pokazanye,* 2. *Podajenye.* e. Bewveiſung, Erzeigung, 2. e. Darreichung. *Kimútatás,* 2. *Elő adás.*

Exhĭbĭtor, ōris, m. Arnob. *Pokazavecz,* 2. *Podavavecz.* r. Bewveiſer, 2. r. Darreicher, Darſteller. *Kimutató,* 2. *Elő-adó.*

Exhĭlărātĭo, onis, f. V. *Conſolatio.*

Exhĭlăro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Razveſzelyajem, obraduiem.* Erfreue, fröhlich mache. *Megvigaſztalom, vidámitom.*

Exhinc. Adv. *Toton.* Exindĕ: Adv. *Virg.* Exin *Adv.* Cic. *Od onnaga chaſza, od onda, Odtud, od ovud, odſzeb dob, zatem.* Darnach, nach dieſem, von dan, demnach. *Ezután, annakutánna.*

Exhorrĕo, es, ēre, orrŭi, (Neu.) Exhorreſco, is, ere, (Inch.) Cic. *Preſztraſſujemſze, ztreſzavamſze, odurjavamiſze.* Entſetze mich, einen Grauſen habe. *Elíszonyodom, irtózom.*

Exhortātĭo, onis, f. Quint. *Nagovárjanye.* 2. *Opominanye.* e. Beredung. 2. Vermahnung. *Intés.*

Exhortor, aris, ari, atus ſum. (Depon.) Cic. *Opominam.* 2. *Nagovárjam.* Vermahne, 2. anrede, zuſpreche. *Intlek, Intem.*

Exhūbĕro, as. Vide *Exubero.*

Exhўdrĭas, æ, m. *Deſgyeni veter.* r. Regen-Wind. *Eſős ſzél.*

Exĭbĭlo, as, are. Vide *Exfibilo.*

Exicco, as, are, Vide *Exſicco.*

Exĭcĭa, æ, f. Plaut. *Skarje za laſz.* e. Haar-Scheer. *Haj - vágo ollo.*

Exĭent pro *Exibunt* Lact. *obſol.*

Exĭgo, is, ĕre, ēgi, actum, (Act.) Cic. *Potrebujem, Proſzim, Terjam.* Erfordere, begehre, einfordere. *Kérem. kivánom.* Exigere nomina. Cic. Ver. 3. *Dúge terjati.* e. Schulden einforderen. *Az adoſságot még-kérni.* Exigere aliquid ab aliquo. Cic. *Sta ali kaj od koga proſziti.* Etvvas von einen begehren. *Valamit valakitől kérni.* 2. Iztirávam, *Pretirávam, Odgányam van tiram, Izhichuiem.* Wegjage, forttreibe, hinaustreibe. *Kiűzöm, Elűzöm.* Urbe aliquem exigere. Cic. *Kóga iz váraſſa van pretirati.* Einen aus der Stadt hinaus treiben. *Valakit a' városból kiuzni.* 3. *Troſſim, Potroſſujem.* Zubringe. *Elvégezem.* Ætatem (vitam &c.) exigere. Plaut. *Sivlenye potroſſiti.* Das Leben zubringen. *Életét elvégezni.* 4. *Dokánczam, zvérſujem, Dogotávlyam.* Vollende, endige, aus-

Digitized by Google

ge, ausmache. *Elvégezem.* Opus exigere. Ovid. *Dolo dolorchati, zvêſſiti.* Ein Werck ausmachen, vollenden. *A' dolgot végbez-vinni. 5. Prebádm.* Durchſteche. *által-verem, ſzúrem.* Ferrum per præcordia exigere. Ovid. *Prèz chesa ſzêrcze prebóſzti.* Den Degen durchs Hertz ſtoſſen. *Valakit ſzivében által ſzúrni. 6. Tiram, Genim.* Treibe. *ûzôm.* Exigere ſues paſtum. Var. *Szvinye na paſſu tirati, goniti.* Die Schweine auf die Weide treiben. *A' diſznókat ttelre hajtani, ûzni. 7. Ravnam, Naregyujem.* Anordne. *Elrendelem.* Actiones ſuas ad normam rationis exigere. Cic. *Chinyenya ſzvoja poleg razuma odrediti,* &c. 8. Transl. *Terpim, Podnaſſam.* Leide, erdulde, ausſtehe. *Tartom, ſzenvedem.* Tu, cujus causâ hanc ærumnam exigo. Plaut. *Ti, zarad kôga ovu nevolyu terpim.* Du, vvegen deſſen ich die Mühſeeligkeit leyde. *Te, a' ki miánn ezt a' nyomoruságot ſzenvedem. 9. Kaſtigam, káram.* Straffe. *Büntetem.* Pœnam ab aliquo exigere. Ovid. *Kôga kaſtigati.* Einen ſtraffen. *Valakit büntetni. 10. Dobro razglédam, razmiſlyávam.* Wohl betrachte, ervvege. *Jól elgondolom.* Exigere de re aliqua, Plin. Jun. *Kaj dobro razmiſlyávati.* Etvvas vvohl betrachten, überlegen. *Valamirûl jól gondolkozni. 11. Piſſem.* Schreibe. *írok.* Exigere ſtilo. Quint. *Piſzati.* Schreiben. *írni.*

Exĭgŭè *Adv. Cic.* Exĭgŭùm *Adv.* Plin. *Malo.* Wenig. *Kitſinnyé, kevéſſé.*

Exĭgŭĭtas, ātis, f. Cic. *Malócha, Maloſzt, Malahnocha, Malahnoſzt.* e. Wenigkeit. *Kitſinység.*

Exĭgŭŭs, a, um, Cic. *Mal.* Wenig, klein. *Kitſiny, kevés.* Spes exigua. Liv. *Malo ſzſzanye.* Kleine Hoffnung. *Kevés reménség.* Animi exiguus. Claud. *Plaſolyjo, malga ſzêrcza.* Kleinmüthig. *Félénk, félelmes ſzívû. Comp.* Exĭgŭŏr, *ſuperl.* Exĭgŭiſsĭmus *rara ſunt.* Si derivetur aqua, ut exiguior facta, minus ſit navigabilis. *Ulp. l. 1. §. 15. Dig. de flum.* De fratrum populo pars exiguiſſima reſtas. *Ovid. Heroid. ep. 14 v. 115.* Item exiguiſſima legata accipient ab hærede. *Plin.*

Exĭlĭo, is īre. *V. Exſilio.*

Exĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Lebkot, Lagek, Legek.* Gering. *Könnyû.* Item *Tenek.* Dünn. *Vékony.*

Exĭlĭtas, atis, f. Cic. *Malócha, Tenkócha.* e. Wenigkeit, Dünne. *Kitſinség, vékonyság.*

Exĭlĭtĕr, *Adv.* Cic. *Pomalo, Szlabo.* Gering. *Vékonyan, Gyengén.* Exiliter & ieiune diſputare. Cic. *Compar.* Exĭlĭùs. Sed exiliùs de poſteriore. *Var. init. l. 4. de L.L.*

Exĭlĭum, ii, n. Cic. *Pregon, Pretiranye, Pregnanye iz domovine.* Das Elend. *Számkivetés.* Exilii causâ ſolum vertere. Cic. *id eſt:* in exilium proficiſci.

Exĭmĭè *Adv.* Cic. *Vêrlo, Gorpodnki, Drécſno, Jako dobro.* Fürnehmlich, ſehr. *Penn, Jeleſen, ékeſen, derekaſan, úri módon.*

Exĭmĭus, a, um, Cic. Vide *Egregius.*

Exĭmo, is, ĕre, ēmi, emptum, (Act.) Cic. *Iznémlyem, znémlyem, van jemlyem, izvagyujem.* Ausnehme, herausnehme, ausſchlieſſe. *Kivéſzem.*

Eximprōvīsò, *Adv.* Cic. Iz *nenade, znenarcze, neprevidgeno.* Unverſehens. *Vêtetlenûl.*

Exin, *Adv.* Vide *Exhinc.*

Exĭnānĭo, is, īre, īvi, ītum, (Act.) Cic. *Izpraznujem,* 2. *Nanikaj ſzpravlyam,* 3. *Vàn Grabim.* Leer mache, ausleere. 2. Zu nichten mache, 3. Ausſchöpffe. *Kiüreſztem,* 2. *Semmire teſzem,* 3. *Kimertem.* Omnibus gentibus exinanitis, Cic. 2. pro lege Agr. *Po na nikai ſzpravlenemi y vſzenemi vſzemi narodi.* Nach dem die alle Völcker zu nicht gemacht ſind. *Minekutánna minden nemzetségek ſemmiretéttettek volna.* Exinanire navem, Cic. *Izprazniti, ládju, vàn izgrabiti.* s. Schiff auslähren, und ausladen. *Kiüreſztteni az hajót.*

Exĭnānītĭo, onis, f. Plin. *Zpraznenye,* 2. *Nanikaj devanye, vêrſenye,* 3. *Ponizenye.* e. Ausleerung, 2. Zu Nichten-Machung, 3. Erniedrigung. 1. *Megüreſztés,* 2 *Semmiretévés,* 3. *Megalázás.* Exinanitio Chriſti, Theol. *Ponizenye kriſtuſſevo.* e. Erniedrigung Chriſti. *Kriſtuſnak meg-alázása.*

Exĭndè, *Adv.* Virg. Vide *Exhinc.*

Exĭŏcor, āris, āri, atus. ſum, (Depon.) Catull. *Izſzalimſzke, Naſzalimſzke, Doſzitoſztiſze Szalim.* Ausſchertze. *Untig trészálódok.*

Exĭſtentĭa, æ. f. Theol. *Bitje, ſztanye.* Das ſeyende Weeſen eines Dings. *Jelenség, Vagyonság.*

Exĭſtĭmātĭo, onis. f. Cic. *Stimanye, Szudenye, Dérſanye,* 2. *Preſztimávanye,* 3. *Czenenye, Preczenenye.* Das Beduncken, e. Meynung, s. Urtheil, e. Erachtung. 2. e. Achtung, Ehr, 3. e. Schätzung. *Vélekedés,* 2. *Betsûlet.* 3. *Valaminek árra.*

Exiſtĭmā-

Exiſtīmātor, oris, m. *Precsenitel*, 2. *Szudecz*. r. Schätzer, 2. r. Richter. *Vélekedő*, *Betsülő*, 2. *Itélő*.

Exiſtīmo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Tak dérſim, vidimiſzte, Stimam*, 2. *Czenim*, 3. *Pestimávam, ſzúdim*. Meine, dafür halte, 2. Schätze. 3. Achte. 1. *Vélem*, 2. *Betsülem*, 3. *Nagyra tartom*.

Exiſto, is, ĕre, ſtĭti, ſtĭtum, (Neu.) Cic. *Jeſtem, ſzúletem, ovdiſzem*. Entſtehe, ich bin da, entſpringe. *Vagyok*, *Jelen vagyok*.

Exĭtĭābĭlis, ſ, *com*. le, n. *Cic*. Exĭtĭōſus, a, um. Tertull. *Pogibelen, Pogibelni, kvár chinecchi Jako pokvarlivo* Höchſt verderblich, ſehr ſchädlich. *Veſzedelmes, Halálos, kár tévő*.

Exĭtĭābĭlĭtĕr, *Adv*. Auguſt. *Prezlo, Jako kvarlivo, Pogibelno, Pogiblivo*. Sehr verderblich. *Veſzedelmeſen, Halálosan*.

Exĭtĭālis, is, *com*. le, n. Cic. Vide *Exitiabilis*.

Exĭtĭo, onis, f. Plaut. 1. *Izbagyanye, van idenye*, 2. *Zgublenye, Pogibelnoſzt*, 3. *Kvár*. e. Ausgehung, 2. Das Verderben, 3. r. Schaden. 1. *Kimenés*, 2. *Veſzedelmeſség*, 3. *Kár*.

Exĭtĭōsè, *Adv*. Exĭtĭōsĭùs, Exĭtĭōſiſſĭmè, Aug. Vide *Exitiabiliter*.

Exĭtĭum, ii, n. Virg. (*Antiquâ fuit idem ac* Exitus.) *Kvar velik*, 2. *Poginenye*, 3. *Pogibel*. r. Schaden, 2. e. Verderbnuſs, r. Untergang, 3. e. Höchſte Gefahr. 1. *Nagy kár*, 2. *Halállal egészen eltőrlés*, 3. *Veſzély, Veszedelem*.

Exĭtus, ûs, m. Cic. *Izhod*, 2. *Zvérha, konecz*, 3. *Szmért*, ità Cic. 4. *Dokodek létni*. r. Ausgang, 2. s. Ende, 3. r. Todt, 4. e. Jährliche Einkünffte. 1. *Kimenetel*, 2. *Vég*, 3. *Halál*, 4. *Eſztendőbéli jövedelem*.

Exĭūro, as, are, avi, atum, (Neu.) Plaut. *Z-prisregum potvérgyujem, Jako prisregem*. Mit den Schvvur beſtatige, ſehr beſchvvöre. *Erősséggel bizonyſtom, Igen erősztom*.

Exlætus, a, um, Apul. *Jako veſzel*. Sehr frölich. *Igen-vig*.

Exlĕgo, as, are, avi, atum, (Neu.) JCt. *Chinim da zapoved nikaj nevalya, niti jakoſzti kakve ima, zapoved kvarim*. Mache das ein Geſetz nicht zu ſtatten kommen kan. *Parantſolatot ſemmivé-tészem*.

Exlex, ĕgis, *com*. Cic. *Prez zapovedi, Neprimoran obdérſavati zapoved, Neobderſavajuchi zapoved, Szloboden*. Der kein Geſetz achtet, ohne Geſetz, von Geſetz befreyet. *Szabados, Törvény nélkül-élő*.

Exlŏquor, Vide *Eloquor*.

Exmăgīſter, tri, m. JCt. *Ki je bil skolnik, Navuchitel*. Der ein Schulmeiſter, oder Lehrer gevveſen iſt. *Régi Iskola Mester, Letett Mester*.

Exobsĕcro, as, are, avi, atum, (Neu.) Plaut. *Jako proſzim*. Hefftig bitte. *Szivgalmatoſan kérem*.

Exŏcŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Apul. *Szlepim, vún ochi tergam, ochi izdregávam, Izpebávam, Izbiam*. Die Augen ausreiſſe, ausſteche, blind mache. *Szemét kitolyom, vakítom*.

Exŏdĭum, ii, n. *Var. Feſt*. Exŏdus, *vel* (*ut vult Manut. in Ortbogr.*) Exhŏdus, i, f. V. *Exitus*. *N.* 1. *cv* 2. Item V. *Finis*. 2. Exodia dicebantur ridicula quædam verſibus & fabulis contexta, quibus poſt Tragoediæ caſus Mimi ſpectatores exhilarabant. Svet.

Exŏleſco, is, ĕre, ēvi, (ŏ'ŭi.) ētum, (Neu.) Cic. *Od ſztarine neſztáiem, ginem, preſztáiem, prebúgyam, dotĕrgávamſze*. In Abgang komme, veralte, vergehe. *Kiavúlok, kiaggok*, 2. *Preſztajem ráſzti*. Aufhöre zu vvachſen. *A' nővéſtől meg-ſzűnöm*. Ætas tua jam exolevit. Cic. *Vreſzu preſzla léta tvoja*. Deine Jahren ſeynd ſchon in Abgang gekommen. *Már el-múltak a' te eſztendőid idei*.

Exolvo, vide *Exſolvo*.

Exŏmis, ĭdis, f. *Aul. Gell*. Exŏmĭum, ii, n. Quint. *Zobuncz*, ali *Halya prez rukávov*. Ein Rock ohne Ermel. *újatlan zubony, köntös*.

Exomnis, Vide *Exſomnis*.

Exŏmŏlŏgēſis, is, f. Petron. *Valúvanye, ſzpovéd*. e. Bekandtnuſs, Beicht. *Meg-vallás, gyónás*.

Exomphălos, i, m. Exomphălon, i, n. Plin. *Otok púpka*. e. Geſchvvulſt des Nabels. *Köldök dagadása*.

Exŏnĕrātĭo, onis, f. *Odtovorenye, Razbremenenye, Terha odnémlenye*. e. Ausladung. *Terhétűl meg-mentés, ſzabadítás*.

Exŏnĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. *Odtovorujem, Razbremenujem, Razpértim, Térh dole jemlem, od térha oſzlobogyam raztovorim*. Ablade, entlade, entledige. *Terhét elveſzem*.

Exŏphthălmus, i, m. *Veliko-ok*. Groſs-Aeugig. *Nagy ſzemű*.

Exoptābĭlis, is, *com*. le, n. Silon. *Preſelni*. Zu vvünſchen, ervvünſcht. *Kívánatos*.

Digitized by Google

Exoptātus, a, um. Exoptātior, Exoptātiſſimus, Cic. *Jako ſelen.* Sehr gewünſcht. *Igen kivánt.*

Exopto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Kuti ſélim.* Hefftig wünſche. *Igen kívánom.*

Exōrābĭlis, is, *com.* le, n. *Silon.* Exōrābĭ lior Senec. *Iznyerſelyen, lehek za iznyerſſinyu.* Erbittlich, leicht zu erbitten. *Engeſztelhetŏ, Megkérelhetŏ.*

Exōrātor, ōris, m. Ter. *Iznyerſitel. Iznolitel.* r. Erbitter, Erbehter. *Megengeſztelŏ, kérvéſſel megnyerŏ, kérlelŏ.*

Exorbĕo, & Exſorbĕo, es, ere, orbŭi, *vel* orpſi, Itum, *vel* optum, (Act.) Cic. *Iſzſzérkuiem, ſzérchuch piem.* Ausſchlurffe, ausſauge. *Kibŏrpentem.*

Exorbĭtantĭa, æ, f. *JCt.* Exorbĭtātĭo, onis, f. Tertull. *Preſztupſenye, prekérſſenye,* propriè *Izbájanye kola iz kolotechine.* e. Übertrettung, das aus dem Gleiſsfahren ſchreiten. *Vtétés, által bágás, ke-ék vágá búl kiugrás.*

Exorbĭtātor, ōris, m. Tertull. *Preſztuplyavecz, odviſi reda, y prevech pouſſavecz, prevzetecz.* r. Übertretter, der als zu grob machet. *által bágó.*

Exorbĭto, as, are, avi, atum, (Neu.) Plaut. *Izbajam iz kolotechine,* 2. *Nedoſztoino y prevech, negbi valyalo, chinim,* 3. *Preſztupſyuiem.* Aus dem Gleiſs fahre, oder gehe, 2. Gar zu grob komme, 3. Übertrette. *Az igaz útból kitántorodok,* 2. *Feletéb tſelekſzem,* 3. *által bágok.*

Exorbo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. Vide *Exoculo.* animam alicujus exorbare, Plaut. *Kôga vumoriti.* Einen tödten. *Valakit meg-ôlni.* 2. Vid. *Privo.*

Exorcīzo, as, are, avi, atum, & Exorciſſo, as, are, &c. Ulp. *Hman dúha zaklinyam, Preganyam.* Beſchvvöhre ein böſen Geiſt. *Ôrdŏgŏt-ûzŏk.*

Exordĭor, īris, īri, ītus ſum, (Depon.) Cic. *Prichinyam, Pochinyam, Zachinyam.* Anfange, anhebe *Elkezdem.*

Exordĭum, ii, n, *Cic.* ĭnĭtĭum, ii, n, Quint. *Pricbetek, Pochetek, Zachetek.* r. Anfang. *Kezdet.*

Exŏrĭor, ĕris, *vel* īris, īri, ortus ſum, (Dep.) Cic. *Izbájam.* Aufgehe, entſtehe. *Feltámadok.* 2. Pro *Reſpiro, Levor, Recreor.* Ego nunc paulò exorior è literis Româ allatis. *Cic.* 3. V. *Ex* vel *Inſurgo.* Exoritur clamórque virûm, clamórque tubarum *Virg.* 2. *Æneid.*

Exornātĭo, ōnis, f. Cic. *Naciſranye, Natinchenye.* e. Zierung. *Meg éke ſtés.*

Exornātor, oris, m. Cic. *Natinchitel.* r. Auszierer, Ausſchmücker. *Meg éke ítŏ.*

Exorno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Natinchavam, Nacſávam, kicſim.* Ausziere. *Megékeſitem, triſávam.*

Exōro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Iznyerſſujem.* Erbitte. *Megnyerſem.* 2. pro *Vehementer oro, rogo.* Tandem &c. ut ejus mihi ſit copia. *Plaut. Mil.* 4. 6. 12.

Exors, Exſors, ortis, *om.* Liv. *Prez cheſza bivajuchi, dêla nemajuchi.* Nicht theilhafftig, ausgeſchloſſen. *Kéſzetlen.* Exors amicitiæ. Liv. *Prez priatelſztva, nemaiuchi priatelſztva.* Der aus der Freundſchafft ausgeſchloſſen. *Nintſen barátia.*

Exorſum, i, n. *Virg.* Exorſus, ûs, m. *Cic.* Vid. *Exordium.*

Exos, oſſis, *om.* Plaut. *Nekoſzten, Prezkoſzti.* Ohne Bein. *Tſont-nélkûl való.*

Exoſcŭlātĭo, ōnis, f. Plin. *Kuſſavanye, Polyubenye.* e. Küſſung. *Megtſokolás.*

Exoſcŭlor, aris, ari, atus, ſum, (Dep.) Gel. Svet. *Jako kuſſujem, Polyubim.* Sehr küſſe. *Meg tſókolom.*

Exoſſis, is, *com.* e, n, Apul. V. *Exos.*

Exoſſo, as, are, avi, atum, (Act.) Ter. *Koſzti ſzinimlyem.* Die Bein heraus nehme. *Tſontját kivéſzem.* Murænam exoſſare. *Plaut.*

Exōſus, a, um, Cic. *activè*: qui odio habet. *Mérzechi, Odurjávajuchi* Haſſend. *Ki mávl gyûlŏl.* Trojanos exōſus. Virg. *Mérzechi na Troiance.* Der die Trojaner haſſet. *A' Troiaiakat meg-gyûlŏlte. Paſſivè*: exoſus, *qui odio habetur.* Omnibus exoſus. Gel. *Vſzém odurem, mérzek.* Bey jedermann verhaſt. *Mindentŏl meg-gyûlŏltetett.*

Exōtĕrĭcus, a, um. *Var. Gel.* Vid. *Peregrinus, Extraneus.*

Exōtĭcus, a, um, Plaut. V. *Peregrinus, Adventitius, Extraneus.* Non omnes poſſunt olere unguenta exotica. *Plaut. nemogu vſzi po zvanſzki maſzti diſzati.* Metaphoricè. *Nemogu vſzi po tugyeb orſzageb diſſati:* To je: *Nemore vſzem biti, dabiſze po tugyih orſzagib klatili &c.*

Expallĕo, es, ere, allui, (Neu.) Stat. *Obledujem.* Erbleiche. *El-balaványodok, ſzárgulok.*

Expalleſco, is, ere, (Inchoat. Neu.) Cic. *Blêd poſztajem.* Bleich vverde. *Halaványodni kezdek.*

Expal-

Digitized by Google

Expallio, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Pallo od kôga odnallam, szilum jemlyem.* Den Mantel vveg nehme. *Palástyát elvészrem, Meg-kôppenyegeztelenitem.*

Expalpo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Z lépemi réchi oprávlyam y dobivam.* Mit ſchönen Worten abſchmeichle. *Szépszóval belôle kivészem, megnyerem.*

Expalpônides, is, m. Plaut. *Z-lépim y s'egavem govorenyem opravitel, vkanitel.* Mit ſchönen Worten Abſchmeichler, Abſchvvatzer. *Szép, és tsalárd beszéddel élô, mészkat rávévô.* Expalpônides, nummorum Plaut. eſt, qui blanditiis, & fallaciis nummos ab aliquo extorquet.

Expandîtor, ôris, m. Plin. *Raszpreszitritel, Razpreszirávecz, Razszíritel.* Der ſich ausbreitet. *Kiterieszitô.* Expanditor omnis. Plin. *Potok, kisze razszíruje.* Ein Fluſs der ſich ausbreitet. *Széleszen kivetô folyó-vis.*

Expando, is, ere, andi, aſſum, & anſum, (Act.) Plin. *Razpreszitiram, Razgernujem.* Ausbreite. *Kiterjeszitem.* 2. Transl. V. *Declaro, Explico.* Rerum naturam expandere dictis. *Lucr. l. 1. v. 126.*

Expango, is, ĕre, anxi, actum, (Act.) Plin. V. *Figo, Conſtituo.*

Expansîo, ônis, f. Cæl. Aurel. *Razpreszirányе, Razgernenye.* Das Ausſtrecken. *Kiterjeszités.*

Expâtro, as, are, avi, atum. (Act.) Catul. V. *Patro.* Quid? an hæc ſin ſtra liberalitas parum expatravit? *Catul. in Cæſ.*

Expăvĕfăcio, is, ĕre, ēci, actum, (Act.) Sen. V. *Terreo, Terrefacio.*

Expăvĕo, es, ēre, āvi, (Neu.) Expăveſco is, ĕre, (Inch.) *Sztraszimszе, Plaszimszе, Preszitraszimszе, Preplaszimszе.* Erſchrecke. *Megrémlem, Elrettenek.*

Expectâtio, Exſpectâtio, onis, f. Cic. *Pochatanye, Chekanye.* Das Warten. *Várás.*

Expecto, Exſpecto, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Chákam, Chekam.* Warte. *Várok.*

Expecto, is, ere, exi, vel exŭi, exum, (Act.) Quint. *Izchesszujem, Pochesszujem.* Auskämme. *Kifésülöm.*

Expectôro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Od szérczа bitam, odvérgôvam, tiram.* Vom Hertzen treibe. *Szivembôl kivetem.* Pavor mihi omnem ſapientiam ex animo expectoravit: Cic. *Sztrab mi ie vszu mudroszt iz szercza pretiral.* Es hat mir der Schrocken alle Weisheit aus dem Hertzen vertrieben. *A félelem minden bôlszivemből kiveszet ki-vetett a' szivembôl.* 2. Vid. *Aperio* (videlicet me) *manifeszto.*

Expĕdio, is, ire, īvi, ītum, (Act.) Cic. *Odprávlyam, oszlobágyam, odveszujem, od* ali *Razmótam.* Entledige, auflöſe, entvvirre. *Meg-szrabadítom, mególdom, kifeitem.* Laqueo ſe expedire, Cic. *Od veszálnicz*, peregr. *galgibôsze oszloboditi.* Von Galgen, ſich loſs machen. *A tôrbôl magát ki szrabaditani.* 2. Transl. V. *Perficio, abſolvo.* Negotia expedire: Cic. *Poszle zvêrszîti, opraviti.* Die Geſchäfften verfertigen. *A' dolgokat végbe vinni.* 3. pro *Promptum facio, & facilè ſine impedimento comparo.* Peto â te ut eam expedias. Expedire ſe negotiis. *&c. Cic.*

Expĕdit, *Imperſ.* Cic. *Jeszt dobro, jeszt haszznovito.* Es iſt gut, es nutzet. *Haszznál.* Omnibus expedit ſalvam eſſe Rempublicam. *Cic. 13. Phil.*

Expĕditè *Adv.* Cic. *Bêrzo, lebko.* Hurtig, leichtlich, fertig. *Készen, könnyen.*

Expĕditîo, ônis, f. Gic. *Opravlyanye, k-poszlu pripravlyanye.* e. Verrichtung, zu Werck-Richtung. *Elkészités, dologra készület.* 2. *Pripravа k-voiszki, v-tabor zpravlyanye.* e. Kriegs-Rüſtung, r. Feldzug. *Hadi készület, badi indulás.* In expeditionem proficiſci. *Plin.*

Expĕditus, a, um, Cic. *Gotov, pripraven, bêrz, lebkeł, nezadêrszan.* Fertig, rüſtig, hurtig, leicht, entlediget. *Keszültett, kész, gyors, könnyû, szrabad.* 2. Expedita Cœna. Plin. *id eſt* brevis, ſuccincta. Expeditæ rationes. Cic. *id eſt* liquidæ & minimè intricatæ. In expedito eſſe. Plin. *id eſt.* ad manum, in promptu eſſe.

Expello, is, ĕre, ŭli, ulſum, (Act.) Cic. *Iztirávam, pretirávam, frûſtam.* Austreibe. *Kiûzôm.* Civitate expellere. Cic. *Iz várasza iztirati.* Aus der Stadt treiben, jagen. *A' Városból valakit kiûzni, kergetni, kivetni.*

Expendo, is, ere, endi, enſum, [Act.] Cic. *Mérim Váſem.* Wäge. *Megmérem.* 2. Transl. Vide *Conſidero, perpendo.* Aliquid ſecum expendere. Cic. *Kaj ali ſto szam szobum premiszlyavati.* Etvvas bey ſich ſelber betrachten. *Valamit magában jól meg gondolni, fontolni.* 3. V. *Impendo.* Dignum pretium expendere. Sil. *Vredno troszîti.* Würdiglich etvvas verzieren. *Meltán valamit elkôltelni, jóra kiadni.* 4. V. *Luo, ſolvo, do, pendo.* Pœnas alicui expendere. Cic. *Od kôga kaſtiguvanomu biti.* Von einem geſtrafft

Digitized by Google

vverden. *Valakitől meg-bűntettetni.*

Expenſa, æ, f. *Plin. Claud.* Expenſum, i, n. Cic. *Potroſſek, ſztroſſek.* Die Ausgabe. *Költség.* Codex accepti & expenſi. Cic. pro Roſc. Amer. c. 3. *Rachunſzka kniga prijemanya y dan dávanya.* s. Ausgab- und Einnahm-Buch, Rechen-Buch. *Jövedelemnek és költségnek feljegyző laiſztroma.*

Expenſilātĭo, onis, f. Aul. Gel. & JCt. *Prerachunanye vàn davanya, ſztroſkòv.* e. Verrechnung, vvegen der Ausgabe. *Elköltésnek ſzámadáſa.*

Expenſo, as, are, avi, atum, [Act.] Scæv. *Sztroſike popiſzávam, prerachunujem.* Die Ausgabe einſchreibe, verrechne. *A költségről ſzámot adok.* 2. V. *Impendo. Expendo.* N. 3. argentum &c. acceptô expenſo. *Plaut.*

Expenſum, i, n. Cic. V. *Expenſa.*

Expergēfăcĭo, is, ĕre, ēci, actum, [Act.] Cic. *Izbugyávam, Budim.* Aufvvecke, ervvecke. *Felſerkentem.*

Expergēfactĭo, onis, f. Auguſt. *Izbugyenye Prebugyenye, Izbugyavanye, Izbudenye.* e. Aufvveckung, Ervveckung. *Felſerkentés.*

Expergēfīo, is, ĭĕri, actus ſum. Svet. *Izbugyujemſze, Prebúgyamſze.* Aufgevveckt vverde, ervvache. *Felſerkenek.*

Expergĭfĭco, as, are, avi, atum, (act.) Gell. V. *Expergefacio.*

Expergĭfĭcus, a, um, Apul. *Izbugyávajuchi.* Aufvveckend. *Felſerkentő.*

Expergiſco, is, ere, [Neut.] *Plin.* Vid. *Expergiſcor.* 2. [Act.] Plaut. V. *Expergefacio.* Urtica lethargicos expergiſcit tactis cruribus. Plin. l. 22. c. 13.

Expergiſcor, ĕris, iſci, errectus ſum, [Dep.] *Prebúgyamſze, Z-bugyujemſze.* Ervvache, aufvvache. *Felſerkenek.*

Expergĭtè *Adv.* Apul. *Zkoznújuch, zbugyeno.* Wachſam, ervveckt. *Felſerkenve.*

Expergo, is, ĕre, errexi, ectum, [Act.] Lucr. V. *Expergefacio.* Expergite pectora tarda, ſopore exurgite. *Acc.* 2. V. *Diſpergo.* Lucr.

Expĕrĭentĭa, æ, f. *Cic* Expĕrĭmentum, i, n. Cic. *Z-poznanoſzt, z-poznanye, kuſſanye.* e. Erfahrung. Erfahrenheit, Prob, r. Verſuch. *Kűſőmbkűſőmb féle dolgoknak megtésértése, megprobálás.*

Expĕrĭmento, as, āre, avi, atum, [Act.] Veget. V. *Experior.*

Expĕrĭmentum, i, n. *Cic.* Vid. *Experientia.*

Expĕrĭor, īris, īri, ertus ſum, [Dep.] Cic. *Z poznávam, kúſzám.* Erfahre, verſuche. *Megkiſértem, megpróbálom.*

Expĕrĭtus, a, um, pro *Imperitus.* Feſt. V. *Imperitus.*

Expers, ertis, *om.* Cic. *Prez déla, Niſtar nemajuchi.* Kein Theil habend. *Részetlen.* jungitur cum *genit.* Conſilii, ingenii, eruditionis &c. expers. Item cum *ablat.* Eã res me domo expertem facit. *Plaut.* omnibus expers unguentis. *Catul.*

Expĕtēſſo, vel Expĕtīſſo, is, ere, [Frequ. antiqu.] Plaut. V. *Expeto.*

Expĕtībĭlis, is, *com.* le, Tacit. V. *Optabilis.*

Expĕto, is, ĕre, īvi, ītum, [Act.] Cic. *Kruto proſzim, jako ſzélem.* Sehr begehre bitte, verlange. *Igen kérek, kévánom.* 2. Expetere poenas pro *punire.*

Expĭābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Ochiſztliv, Izterpliv.* Das man ausbieſſen kan, ausbieſslich, reinigl'ch. *Megtiſztítható, Eltörölhető.*

Expĭātĭo, onis, f. Cic. *Ochiſzchenye, Izterplenye.* e. Ausbieſſung, Verſöhnung. *Eltörlés, Tiſztitás.*

Expĭātĭo, ōnis, f. Cic. *Poroblenye, Oplenenye.* e. Blünderung. *Meg-foſztás.*

Expĭlātor, ōris, m Cic. *Razbojnik, Porobitel, Tát, Oplenitel.* r. Blünderer, Rauber, Dieb. *Meg-foſztó, Nyúzó, Lopó.*

Expĭlo, as, are, avi, atum, [Neu.] Cic. *Razbiam, oplenyujem. ſzilum jemlyem, razrabſam.* Ausblündere, beraube. *Elprédálom, kifoſztom.*

Expingo, is, ere, inxi, ictum, [Act.] Plin. *Z-bójum piſſem, izmálam.* Ausmahle. *Kirom, kifeſztem.*

Expĭo, as, are, avi, atum, [Act.] Cic. *Ochiſzchuiem, izterplyujem, terpech zadoſzta chinim.* Ausblüſſe, reinige. *Kitiſztítom, kitörlöm, eleget ſzenvedek.*

Expīrātĭo, Vide *Exſpiratio.*

Expīro, as, Vide *Exſpiro.*

Expiſcor, aris, ari, atus ſum. [Depon.] *Cic.* 1. propriè. *Izlavlyam, Ribe polavlyam.* Ausfiſche. *Kihalászom.* 2. Transl. *Zvzvédam, izvédam, zitkávam, izpitávam.* Erkundige, erforſche. *Tudakozom.*

Expiſso, as, are, avi, atum, [Act.] Plin. *Guſztim.* Dick mache. *Sűrítem.*

Explānābĭlis, is, *com.* le, n. Senec. *Ravniv*, 2. *Razloſliv, Razumlivv.* Das ſich eben laſt machen, 2. deutlich, klärlich. *Kiegyenesíthető, Meg-magyarázható.*

Explānātè, *Adv.* Explānātiûs, Cic. *Ravno, Zravnano*, 2. *Razloſno, Razumno, Chiſzto.*

Eben,

Digitized by Google

Eben, deutlich, klar, verſtändlich. *Egyenesen*, 2. *Magyarán*, *Nyilván*.

Explānātĭo, ōnis, f. Cic. *Razvanye*, 2. *Razlaganye*, *Razrolnachenye*, *Razumlivo naperodavanye*. e. Auslegung, 2. e. Erklährūg. 1. *Fgyenesitès*, 2. *Megmagyarázás*.

Explānātor, oris, m, Cic. *Razlositel*, *Razrolmachitel*, 2. *Razvnitel*, *Razvnavecz*. 1. Ausleger, Erklährer, 2. Ebner. 1. *Megmagyarázó*, *kifejtő*, 2. *Simitó*, *Egyenesitő*.

Explāno, as, are, avi, atum, [Act.] Cic. *Razvnam*, *Jednako napravlyam*, *izravnujem*, 2. *Razlagam*, *razlasem réchi*, *razrolnachujem*. Eben, glatt mache, ebne, 2. Auslege, erklähre, deutlich mache. 1. *Meg-simitom*, *egyenesitem*, 2. *Megmagyarázom*, *kifejtem*.

Explanto, as, are, avi, atum, [Neu.] Golum. *Izpukávam*; *drach*, *trávu puchem*, *plévem*. Die Pflantzen ausreiſſe, auspflantze, ausjätte. *Kigyomlálom*.

Explēbĭlis, is, *com.* le, n, Cic. *Izpunliv*, *izpunio*, *napunliv*. Leicht zu erfüllen, erſättlich. *Bételhető*, *bétőltheto*.

Explēmentum, ti, n. *Senec.* Explētĭo, onis, f. Cic. *Izpunenye*, *napunenye*. e. Erfüllung, Ausfüllung. *Bétőltés*, *tőltevény*. In eaque expletione naturæ &c. Cic.

Explĕo, es, ēre, ēvi, ētum, [Act.] Cic. *Napunyávam*, *zezsréma púnim*, *izpunyávam*, *dopunyaiem*. Erfülle, ausfülle. *Megtőltöm*, *bétellyesztem*. 2 V. *Satio*, *saturo*. Quorum crudelitas noſtro ſanguine non poteſt expleri. *Cic. de or.* 3. V. *Conſolor*. Hem tot mei ſolius ſoliciti ſunt cauſâ, ut me unum expleant. *Ter. Heaut.* 4. V. *Exonero*, *Evacuo*. Navibus explebant ſeſe, terraſque replebant. *Enn. ap. Serv.* 5. Explere damnum. pro *reficere*, *reparare*. Liv. Explere labores pro *perferre*: Vellej.

Explētĭo, ōnis, f. Cic. V. *Explementum*.

Explicābĭlis, is, *com.* le n. Plin. *Razloshiv*, *razrolmachliv*, *razumlivo-povedliv*, *pokazliv*. Leicht zu erklähren. *Kifejtheto*, *Megmagyarázhaté*.

Explĭcātè *Adv.* Cic. *Razpreſzterto*, 2. *Razloſeno*, *razrolmachlivo*. Ausgevvickelt Weiſe. 2. klärlich, deutlich. *Kitérjeſztve*, 2. *Nyilván*, *Magyarán*.

Explĭcātĭo, onis, f. Cic. *Razlóganye*, *razrolmachenye*, 2. *Razpletenye*, *razpreſztrenye*. e. Erklährung, 2. Ausbreitung, Ausvvickelung. 1. *Meg-fejtés*, *Meg-magyarázás*, 2. *Kiterjeſztés*.

Explĭcātor, ōris, m, Cic. *Razrolmachitel*, *razloſitel*, *razrolmachnik*, 2. *Razpreſztritel*. 1. Ausleger, Erklährer, 2. Ausbreiter. *Meg-fejtő*, *Megmagyarázó*. 2. *Kiterjeſztő*.

Explĭcātrix, īcis, f. Cic. *Razrolmachitelicza*, *razrolmachicza*, 2. *Razpreſztritelicza*. e. Auslegerin, 2. e. Ausbreiterin. *Meg-fejtőné*, *meg-magyarázóné*, 2. *Ki-terjeſztőné*.

Explĭcātus, ûs, m. Cic. Vide *Explicatio*.

Explĭco, as, are, ĭcŭi, & avi, ĭtum, & ātum, [Act.] Cic. 1. *Razlagam*, *razlasem*, *razrolmachujem*, 2. *Razpreſztiram*, 3. *Odveſujem*, *odvezávam*, *razveſujem*. Erklähre, auslege, 2. Ausbreite, 3. Aufvvickle, aufleſe. 1. *Kifejtem*, *kimagyarázom*, 2. *Kiterjeſztem*. 3. *Felóldozom*, *kirántzolom*. Meas omnes cogitationes tibi explicavi. *Cic. ad Attic. libro* 10. &c.

Explōdo, is, ere, ōſi, ōſum, [Act.] Cic. 1. *Z-vikum y z-bukum vantiram*, *izganyam*, 2. *Poſpotavamſze*, *oſzmehavamſze*, 3. *Izprusávam*, *izbitávam*. Mit Hohn und Spott oder Getöſs austreibe, verjage, 2. Ausſpotte, 3. Loſs mache. *Sûvóltéſſel*, *kiáltáſſal kivetem*, *kisûvóltóm*, 2. *Kinevetem*, 3. *Kipattantom*, *lővóm*.

Explōranter, *Adv.* Ammian. *Zezvedlivo*, *vizkajuch*. Anforſchend. *Kérdezés s-kémlőképen*.

Explōrātè, *Adv.* Cic. *Zvigyeno*, *zezvégyeno*, 2. *Sztanovito*, *iſztinſzki*, *ſzegurno*, *doiſzto*. 1. Erfahren, ausforſchendlich, 2. Gevviſslich, ſicherlich. *Még-kémlélve*, 2. *Nyilvan*, *Bizonnyal*, *Bátran*. Explōrātè navigare: Cic. *Szegurnoſzt vu ladji voziti*. Sicherlich Schiffen. *Bátran hajózni*.

Explōrātĭo, onis, f. Macrob. *Izpedavanye*, *zvédanye*, *pregledanye*, *razvigyenye*, 2. *kuſſanye*. e. Erforſchung, Erkundigung, Nachforſchung, 2. Das Koſten, verſuchen. *Kérdezéskedés Meg-visgálás*, 2. *Kóſtólás*.

Explōrātor, oris, m, Cic. 1. *Izvedavecz*, *Vúboda*, *zezvedavecz*, *razgledavecz*, *pregledavecz*, peregr. *Spion*. 2. *Kuſſavecz*. 1. Ausſpecher, Kundſchaffter, 2 Der koſtet, verſuchet. *Kém*, *megkémlélő*, *próbálo*, *kérdezőskedő*, *tudakozó*, 2. *Kóſtoló*.

Explōro, as, are, avi, atum, [Act.] Cic. *Zezvédam*, *zpitávam*, *izpitávam*, *razgledavam*, *razvigyujem*, 2. *kaj kuſſam*, peregr. *probujem*, 3. *Vichem*, *glaſznoſze plachem*, *jako krichim*. ità Varro. 1. Erforſche, erkundige, 2. Erfahre, verkoſte, 3. Heule und bahnne, mit heulen ſtarck ſchreye. *Megkémlélem*, *késértem*, *próbálom*, 2. *Kóſtolom*, 3. *Igen kiáltok*, *ſfrok*.

Explōſĭo, onis, f. Gic. *Zpruſenye puſke*, *Izbitenye*,

Digitized by Google

bitenye, 2. *Zesmebávanye, osmebávanye.* Einer Bixen, Piſtolen &c. e. Loſsmachung, Ausvverffung, 2. Auslachung. *Puska kisűtés, lődés*, 2. *Gúnyolás, nevetés.*

Expŏlĭo, as, Vide *Expolio as, are*, &c.

Expŏlĭo, is, īre, īvi, ītum, (Act.) Cic. *Osmajujem, Izbiſcbujem, osvetlujem, Izgladyujem*, peregr. *Palerujem, palêram.* Ausputze, ausfege, polieren. *Meg-sépsztem, megékesztem, tiszitom, fényesztem, simitom.*

Expŏlĭtĭo, onis, f. Cic. *Ocbiſcbenye, osmajenye, ogladenye, oszvetlenye*, peregrin. *Zpalêranye.* Das Ausputzen, ausfegen, polieren. *Kitiszttás, megtiszttás, fényesztés, simitás.*

Expōno, is, ĕre, ŏsŭi, ĭtum, (Act.) Cic. *Ván poszttávlyam, ván sztavim*, 2. *Na szrecbu osztávlyam*, 3. *Razlúsem, tolnacbim.* Hinaus ſetze, lege, 2. Dem Glück überlaſſe, 3. Auslege, erklähre. *Kitészem, rakom*, 2. *Szerentsére hagyom*, 3. *Megmagyarázom*, 4. V. *Abiicio.*

Expŏpŭlātĭo, onis, f. Colum. *Oplenenye, Poroblenye.* e. Beraubung. *Puszttítás, Megfosztas.*

Exporrĭgo, is, ĕre, exi, ectum, (Act.) Terent. *Van podájem*, 2. *Razpreszttíram*, 3. *Odlácbim.* ità Senec. Erſtrecke, darreiche, 2. Ausbreitte, 3. Aufſchiebe, verlängere. *Kiadogálom, nyujtom*, 2. *Kiterjeszttem.* 3. *Halogátom.* Quid menſes tibi, & annos exporrigis? Senec. *Zakaj na meszecze, y na lêta odlâchisz?* Warum auf die Monath und Jahren verſchiebeſt. *Miért bolnapokra és esztendőkre balasztod, halogatod.*

Exportātĭo, onis, f. Cic. *Iznaſſanye.* Das Austragen. *Kibordás.*

Exporto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Iznássam.* Hinaustrage. *Kibordom.*

Expoſco, is, ere, pŏpoſci, (Neu.) Jul. Cæſ. *Jáko proszim, kruto proszim*, 2. *Ván zezúvam.* Sehr hefftig bitte, 2. Heraus fordere. *Igen kérem*, 2. *Ki hívom.*

Expŏsĭtè *Adv.* Gell. Vide *Explanatè.*

Expŏsĭtĭo, onis, f. Cic. *Van poszttavlyanye, prigovarjanye, zverſenye*, e. Ausſetzung, Legung. *Kitétel, Meg-szolás, tsusolás.* 2. Vide *Explanatio.*

Expŏsĭtĭtĭus, a, um, Plaut. *Zabitlyiv, odvérgliv, zabiczben, zavêrſen.* Vervvorffen. *Kivetett, elvettetett.*

Expŏsĭtor, oris, m, Cic. 1. *Prigovárjavecz*, 2. *Van poszttávlyavecz.* r. Tadler, 2. Ausleger. *Meg-szóló, tsusoló*, 2. *Kitévő.*

Expoſtŭlātĭo, onis, f. Cic. *Káranye, szverditá tusha.* 2. *Ván zezavanye, zezvanye.* Ernſthaffter Zanck, 2. e. Ausforderung, *Panaszolkodás, Zúgolódás*, 2. *Kibivás.* 3. V. *Poſtulatio.*

Expoſtŭlātor, oris, m, Pokáravecz, 2. *Ván zezavavecz.* r. Zancker, 2. r. Ausforderer. *Panaszolkodó, zúgolódó*, 2. *Kibivó.*

Expoſtŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. 1. *Kruto proszim*, 2. *Nad drugem zabávlyam, kâramsze*, ali *ostro prevech govorim, turémsze*, 3. *Ván zezávam.* Hefftig oder ſehr begehre, 2. Etvvas hefftig vervveiſe, Zancke, 3. Ausfordere. *Igen kérem*, 2. *Zúgolódom*, 3. *Ki-hívom*, 4. V. *Conqueror.* Et plerumque uſurpatur cum ablativo perſonæ, & præpoſitione *cum* vel cum his particulis, *mecum, tecum, ſecum, nobiſcum, vobiſcum.* Interdùm verò præter ablativum perſonæ cum ablativo rei, de qua quis expoſtulat. mediante præpoſitione *de.* Locus alienus videtur tecum expoſtulandi. *Cic.* Facilis à te exiſtimari debeo, qui mihi tecum de his ipſis rebus expoſtulem. Cic. Meter.

Expreſsè, *Cic.* Expreſſim, *Adv.* Plin. *Ochivesztno ravno, pravo.* Deutlich, augenſcheinlich. *Nyilván, Nyilván ágoſan.*

Expreſsĭo, onis, m, Plin. 1. *Zgnetenye, osmeknenye, sztisznenye*, 2. *Dobro izgovarjanye.* Das Ausdrucken, 2. Das vvohl Ausſprechen. *Kinyomás, kifatsarás*, 2. *Szóknak jó kibeszélése.*

Exprĭmo, is, ere, essi, essum, (Act.) Cic. *Ztiszkam, izpresávam, osmikávam*, 2. *Zgovárjam.* Ausdrucke, auspreſſe, 2. Ausſpreche. *Kinyomom, kifatsarom*, 2. *Tisztán megmondom beszéllem.* 3. V. *Extorqueo.* Transl.

Exprŏbrātĭo, onis, f. Cic. *Zpoganyanye, zpotikanye, oponaſſanye, prikaranye.* r. Fürvvurff, e. Vorrückung, das Fürhalten. *Szemére-vetés, panaszlás.*

Exprŏbrātor, oris, m, Senec. *Szpotikavecz, zpogányavecz, zponáſſavecz, izpogonitel.* r. Vervveiſer, Vorrucker, Fürhalter, der einen etvvas vorvvirfft. *Szemére-bányó, pirongató, panaszoló.*

Exprŏbrātrix, īcis, f. Senec. *Szpotikavka, zpoganyavka.* e Vorruckerin, Vervveiſerin. *Pirongatóné, szemére-bányóné, panaszlóne.*

Exprŏbro, as, are, avi, atum, [Neu.] Cic. *Szpogányam, oponáſſam, prikorim.* Vorhalte, fürvverffe, fürrucke, vervveiſe. *Panaszolem, pirongatom, szemére bányom, vetem.*

Expro-

Exprōmo, is, ere, ompſi, omptum, (Act.) Cic. *Iznemlyem*, *naprezo noſzim*, *iznaſſam*. Herfür ziehe, hervor thue, heraus nehme. *Elő-benem*. variè applicatur: ſupplicium in aliquem expromere, Cic. *Koga ſmertjum kaſtigati*. Einen am Leben ſtraffen. *Valakit halállal bűntetni*. Expromere aliquid. Varr. *Kaj vàn ſzneti*. Etvvas herfür ziehen. *Valamit kivenni*. Pectore aliquid expromere, Plaut. *kaj z-rechjum poſzedati*. Etvvas ſagen. *Valamit ſzóval mondani*. Induſtriam in re aliqua expromere Cic. *Marlivoſze cheſza popaſzti*. Seinen Fleiſs an ein Ding vvenden. *Szorgalmatoſzan valamiben fogni*.

Expugnābĭlis, is, *com.* le, n. Stat. *Predoblivi*, *obladavlivi*. Übervvindlich. *Könnyen megvehető*, *megvíható*.

Expugnātĭo, ōnis, f. Cic. *Obládanye*, *predoblenye*. e. Eroberung, Übervvältigung. *Viadallal megvétel*, *megvívás*.

Expugnātor, oris, m. Cic. *Obladavecz*, *Predbitel*. r. Übervvinder. *Elrontó*, *Hatalmmal*, *ostrommal meg-vévő*.

Expugno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Oblaádjem*, *predoblvam*, *ſzilom podlúſzem*. Erobere, übervvinde. *Erővel megvéſzem*, *megvívom*, *viadállal meg-győzőm*, 2. Transl. V. *Extorqueo*.

Expŭĭtio, Exſpŭĭtĭo, onis, f. Plin. *Izplyuvanye*, *vàn plyuvanye*. e. Ausſpeyung. *Kipőkés*.

Expulſim, *Adv.* Varro. *Odbiajuch*, *biuch*, *iz odbianyem*, *z-bienyem*. Mit ſchlagen. *Kiűzve*, *verve*. Pilâ expulſim ludere. Varro. *Kapuſſaſze igrati*. Den Schlagball ſpielen. *A' labdával kiűzőt*, *ki-kapójt játſzani*.

Expulſio, onis, f. Cic. *Iztiranye*, *izganyanye*, *pretiranye*, *odtiranye*, *prefrovanye*, *zfrúſzanye*. e. Austreibung, Verjagung. *Kiűzés*, *kikergetés*.

Expulſor, oris, m. Cic. *Izgonitel*, *odgonitel odganyavecz*. r. Vertreiber. *Kiűző*, *kergető*.

Expulſo, as, are, avi, atum, [Frequent. *Act.*] Mart. *Ufzevdily odtiravam*, *iztiravam*, *odganyam*. Stets austreibe, verjage. *Kiűzögetem*, *kergetem*.

Expultrix, īcis, f. Cic. *Izgonitelicza*, *odganyavicza*. e. Austreiberin, Verjagerin. *Kiűzőné*.

Expūmo, *vel* Exſpūmo, as, are, āvi, ātum, (Neu. apud alios etiam Act.) Cels. *Openujem*, *Jakoſze penim*, *penu vàn bitam*. Sehr ſchaume, Schaum heraus vverffe. *Kitajtékozom*.

Expungo, is, ĕre, unxi, unctum, (Act.) Cic. *Izbádam*, *izdraplyujem*, *vàn drúplyem*. Ausſtreche, auskratze. *Kitörlöm*, *Szaggatom*. 2. *Metaph.* Expungere æs alienum. *Dug naplatiti*. Die Schuld bezahlen. *Az adóſtágot meg-fizetni*.

Expŭo, is, ere, ŭi, ūtum, (Act.) Cic. *Van plyújem*, *izplyúvam*. Ausſpeye. *Kipőköm*.

Expurgātĭo, onis, f. Plaut. *Izbiſzbenye*, *trebljenye*, *oſzuaſzenye*, *ochiſzbenye*. e. Reinigung, Säuberung. *Kitiſztítás*.

Expurgo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Ochiſzbujem*, *trebim*. Ausſäubere, reinige. *Kitiſztítom*.

Expurpŭrātus, a, um, Scrib. *Iz kermaſzinſzke* ali *ſkarlatne oprave izſzlécben*. Dem der purpur ausgezogen iſt. *Skárlátból levetkeſztetett*, *meg-foſztatott*.

Expŭto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Izſzekávam*, *odrezávam*, *porezávam*. Ausſchneide, aushacke, beſchneide. *Kinyeſzem*, *a' ſzőlőt meg-metſzem*. 2. Transl. V. *Perpendo*, *puto*. Exputare totam vitem, Colum. *Veſz têrſz obrezati*. Den gantzen Weinſtock umſchneiden. *Az egéſz ſzőlő-veſzſzőt megmetſzeni*.

Expŭtreſco, is, ere, ŭtrŭi, [Inchoat. Neu.] Plaut. *Pochinyam veſz gnyiti*. Gantz faul vverde. *Kirothadok*.

Exquæſtor, oris, m. *Ki je jur bil pagadúr*, *ſztari orſzachki naplatitel*, *y penez dobodneb prijemitel*. Der Seckelmeiſter gevveſen iſt. *Ki orſzág vagy vármegye-béliekné fizetője volt*.

Exquĭlĭæ, arum, f. *plur.* Ovid. *Naj viſſeſſi breg pri Rimu*, *na kom MARIÆ Major zvane ſztoi Czirkva*. Der höchſte Berg zu Rom, da jetzo die Kirch Maria Majore ſtehet. *Leg nagyobb Romai hegy*, *mellyen boldog aſzſzony ſzentegyháza* Maria major *nevű vagyon épitve*.

Exquīro, is, ere, sīvi, ītum, (Act.) Cic. *Marlivo zizkávam*, *poizkávam*. Fleiſsig ausſuche. *Igen kereſem*, *kikereſem*.

Exquīsītè, *Adv.* Exquīsītĭùs, *Svet.* Exquīsītiſſĭmè, Aul. Gel. *Zebrano*, *vêrlo*, *zborno*, *marlivo*. Mit Fleiſs, fleiſsiglich. *Szorgalmatoſzon*, *ſzoroſzan*, *jeleſen*, *kikereſve*.

Exquīsītim, *Adv.* Varro. Idem.

Exrādĭco, as, āre, āvi, ātum, (Act.) Varro. V. *Eradico*.

Exſanguis, is, *com.* ve, n. Cic. *Prez kérvi*. Ohne Bluth, Bluthloſs. *Vitetlen*.

Digitized by Google

Exsănio, ias, are, avi, atum, (Act.) Colum. Gels. *Gnoj iz rane z tiſztkam.* Den Eyter austrucke. *Evét, genyet égét kinyomom.*

Exsătio, Exătio, Liv. Exsătūro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Maſztchuiem, zaſztitim.* Erſattige. *Meg elégitem.*

Exſcalpo, is, ere, pſi, ptum, (Act) Cato. *Izdabújem, vàn dubem, zrezávam.* Aushöhle, aushaue. *Kivájom, kimetſzem.*

Exſcendo, is, ere, endi, enſum, (Neu.) Liv. *Odſzédam.* Hinab ſteige. *Leſzállok, kiſzállok.*

Exſcensio, onis, f. Liv. *Odſzédanye, vàn idenye.* Das Ausſteigen. *Le-vagy kiſzállás.*

Exſcenſus, ûs, m. Tacit. *Idem.*

Exſcindo, Excindo, is, ĕre, ĭdi, iſſum, (Act.) Cic. *Izrezávam.* Ausſchneide. *Kimetſzem.*

Exſcrĕābĭlis, is, *com.* le, n, Plin. *Izbrackolyiv.* Leicht auszuſpeyen. *Kipŏkbetŏ.*

Exſcrĕātio, onis, f, Plin. *Izbrakanye.* Das Ausſpeyen. *Hákogva kipŏkés.*

Exſcrĕātus, ûs, m, Cæl. Aur *Idem.*

Exſcrĕo, eas, are, avi, atum, (Act.) Gels. *Izbrakuiem.* Ausſpeye. *Hákogva kipŏkŏm.*

Exſcrĭbo, ibis, ere, ipſi, iptum, (Act.) Plin. *Izpiſzávam.* Ausſchre be. *Ki-ſrom.* Exſcribere patrem ſimilitudine. Plin. *K-otczu ſzpodobnomu biti.* Dem Vatter gleich ſeyn. *Az attyához haſonló ábrázatunak lenni.*

Exſculpo, is, ere, pſi, ptum, (Act.) Cic. *Izrezávam.* Ausſtechę, ſchnitze. *Kimetſzem, kivájom, kifaragom.*

Exsĕco, Exĕco, as, are, ĕcŭi, ectum, (Act.) Cic. *Izſzekávam.* Aushaue. *Kivágom.*

Exsĕcrābĭlĭtas, atis, f. Apul. V. *Abominatio, execrabilitas.*

Exsĕcrāmentum, i, n, Tertull. V. *Execrabilitas.*

Exsĕcrātio, onis, f, Salluſt. V. *Execrabilitas.*

Exsĕcror, aris, ari, Cic. V. *Execror.*

Exſectio, onis. f, Gic. *Izrézanye, iſzſzékanye.* e. Ausſchneidung, Aushauung. *Kivágár.*

Exſector, oris, m, Apul. *Izrezávavecz, Iſzſzékavecz, kilo-rez, kopiár.* r. Ausſchneider, Aushauer, Bruch-Schneider. *Kivágó, kimetſzŏ, meg-boreló.*

Exsĕcūtio, onis, f. Tac. V. *Executio.*

Exsĕcūtor, oris, m, Svet. V. *Executor.*

Exsĕquiæ, arum, f. *plur.* Ter. V. *Exequiæ.*

Exsĕquiālis, Ovid. V. *Exequialis.*

Exsĕro, is, ere, ĕrŭi, ertum, V. *Exero.*

Exsibĭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Izſzmehávamſze, ſpótamſze.* Ausziſche, auslache. *Kiſzŏvŏltŏm, nevetem.*

Exſiccātio, onis, f. *Po-* ali, *preſzuſſanye.* Das Austrocken. *Meg-ſzárazttár.*

Exſicco, as, are, avi, atum. (Act.) Plin. *Po-ſzuſſuiem, izſzúſſam.* Austrockne. *Meg-ſzárastom.*

Exſigno, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. V. *Obigno, ſigno.*

Exsĭlio, is, ire, īvi, ĭĭi, & ĭlŭi, ſultum, (Neu.) Ter. *Ván ſzkácbem.* Ausſpringe, einen Sprung aushin thue. *Kiſzŏkellem, kiugrok.* 2. pro *Vebementer gaudeo.* Tuis literis perlectis exilui gaudio. *Cic. Fam. 16. ep. 16.*

Exsĭlĭum, ii, n, Cic. V. *Exilium.*

Exsĭnŭo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *idem eſt atque* è ſinu emitto.

Exſolvo, is, ere, olvi, ūtum. (Act.) Ter. *Izplachuiem, naplácbam.* Bezahle, auszahle. *Kifizetem.* 2. *Raz-ali odvéſuiem.* Auflöſe, aufbinde. *Meg óldom.* Exſolvere vincula &c. Nomina exſolvere. Cic. *Duge naplatiti.* Die Schulden Zahlen. *Meg fizetni az adóſságot.*

Exsŏlūtio, onis, f. ſcæv. *Iz-ali naplácbenye.* e. Bezahlung. *Kifizetés.*

Exſomnis, is, *com* ne, n, Vellej. *Prez ſzna, zkozniv.* Ohne Schlaff, vvachtſam. *Nem alhato, álmatlan.*

Exsŏno, as, are, ŏnŭi, ĭtum, (Neu.) Petron. V. *Perſono.*

Exſors, ortis, *om*, Liv. V. *Exors.*

Exſpătior, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Ovid. V. *Spatior.*

Exſpergo, is, ere, erſi, erſum, (Act.) Virg. V. *Aſpergo.*

Exſpes, *om.* Tac. *Prezuffanya.* Ohne Hoffnung. *Reménységnélkŭl-való.* Exſpes vitæ. *Hor.*

Exſpīrātio, onis, f, Cic. *Zlehnenye.* e. Ausathmung. *Kilebellés, kigŏzŏlgés.*

Exſpīro, as, are, avi, atum, (Neut.) *Izdihávam, oſzlapújem.* Aushauche, ausdämpfe. *Kilebellem.* 2. V. *Morior.* 3. Expirare odorem. pro *odorem emittere.* Lucr. Catul. 4. Vid. *Deſino.*

Exſpiſſo, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Gueſzto chinim, Iztanyeno chinim.* Dick mache. *Megſŭrŭſtem.* Lac expiſſatum. Plin. *Sztanyeno mleko.* Dicke Milch. *Me-ſŭrŭdŏtt, ŏſzve-ment téj.*

Exſpŏlio, as, are, &c. (Act.) Cic. V. *Spolio.*

Exspūmo, as, are, &c. Gell. V. *Expumo.*

Exſpŭītio, Expuitio, onis, f. Plin. *Izplyuvanye. vanplyuvanye,* Das Ausſpeyen. *Kipŏkés.*

Exſpuo.

Exſpuo, is, ere, ŭi, ūtum. (Act.) Plin. V. *Expuo.*

Exſtantia, æ, f. Cæl. Aurel. V. *Extantia.*

Exſtāſis, is, f. vide. *Ecſtaſis.*

Exſtercoro, Exſterno. Exſtillo, Exſtimulator, Exſtimulo, Exſtinctio, Exſtirpatio. Exſtirpo. V. *Extercoro, Externo &c. hujus modi.*

Exſuccus, a, um, Sen. V. *Aridus, macer.*

Exſūdātio, onis, f. Med. *Izpotenye.* e. Ausſchwytzung. *Kiverſtékezés.*

Exſūdo, as, are, avi, atum, [Neu.] Col. V. *Exudo.*

Exſūgo, is, ere, uxi, uctum, (Act.) Plaut. V. *Exugo.*

† **Exſufflātio**, onis, f. V. *Efflatio.* &c.

Exſul, *vel*, Exul, exŭlis, *com.* Cic. *Pregnanecz, chlovek iz domovine pretiran.* Ins Elend vertriebener, Verwieſener. *vulgò* Bandit. *Számkivetett.*

Exſultanter, *Adv.* Plin. *Kruto veſzelo, z-velikem veſzelyem.* Mit groſſen Freuden. *Vigadva, örömmel, örvendeteſen.*

Exſultantia, æ, f. *Gel.* Exultātio, onis, f, Plin. *Odreſzelya ſzkákanye, raduvanye.* r. Freuden-Sprung. e. Frolockung. *Vig - ugrás, vigadás, tombolás, örvendezés.*

Exſultātim, Exſultim, *Adv.* Hor. *Veſzelo-ſzkáchuch, naſzkákaiuch.* Sprung-Weiſe mit Freuden. *Örömtûl ugrándozva, tombolva, ugordva, vigadva.*

Exſulto, as, are, &c. Cic. V. *Exulto.*

Exſŭpĕrābĭlis, V. Exuperabilis.

Exſŭpĕrans, antis, *ior*, comp. Exſuperantior *Gell.* Superl. Exſuperantiſſimus, Apul. *Preobladaiuchi.* Übertreffend, vortrefflich. *Meg - győző, fellyûl - haladó.*

Exſŭpĕrantia, æ, f. Cic. Exſŭpĕrātio, onis, f, Auct. ad Her. *Preobilnoſzt*, 2. *preobládanye.* r. Uberfluſs, 2. e. Vortrefflichkeit. *Fellyûl-haladás, fellyûl-mulás.*

Exſŭpĕro, (Exŭpĕro.) as, are, avi, atum, [Act.] Cic. *Preobladujem, predobivam.* Übervvinde, übertreffe. *Fellyûl - haladom, meg-győzöm.*

Exſurdo, as, are, avi, atum, [Act.] Val. Max. *Oglußuiem, glubga chinim.* Gehörlos mache. *Meg ſiketitem.*

Exſurgo, is, ere, exi, ectum, (Neu.) Cic. *Iſztajemſze, podiſemſze, goreſzeſztájem.* Aufſtehe. *Felkelek.* 2. Transl. *Napraviyamſze, zidamſze,* &c. Gebaut vverde. *Fel épitetem.* Urbs muro exurgit. Liv. *Zidaſze váraſz.* Die Stadt vvird gebauet. *A' vára fel épûl kő - falakkal.*

Exſuſcĭtātio. (Exuſcitatio) onis, f, Auct. ad Herenn. *Zbudyenye, Razbiſztrenye* e. Aufvveckung. Aufmunterung. *Fel-ébreſztés, Fel-gerjeſztés.*

Exſuſcĭto. (Exuſcito,) as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Zbudyávam, na noge poſztavlyam, Razbiſztrujem.* Aufvvecke, aufrichte. aufmuntere. *Fel-ébreſztem. Fel-ſerkentem, Fel-gerjeſztem.* Exſuſcitare memoriam, Cic. *Pamet iliti Pomlivoſzt razbiſztriti y razveſzelili.* Die Gedächtnuſs ermuntern. *Elmélit megvidámitani.*

Exſyncērāſtus, a, um, *Syn.* Emedullatus. Plaut. 1. *Prez mozga, mozgo-puſzt.* Kein Marck mehr habend. *Velő-nélkûl-való.* 2. *Szlab, nemoguch, nemochni.* Krafftloſs. *Erőtlen, Tehetetlen.*

Exta, orum, n, *plur.* Plin. *propriè ſunt* ſummitates fibrarum, *aliàs* viſcera *aliis* ab extando, *aliis* ab exſecando (exſecta enim diis immolabantur) dicta. *Chreva, Drobecz.* s. Eingevveyd, Gehenck, oder Geſchling. *Belső réſzek,* ugy mint *ſrtz, máj* &c.

Extābeſco, is, ere, (*Incb.* à tābeo, es, ui,) Cic. *Ginem, ſtuſſimſze, pogiblyam, na nikaj dohajam.* Verſchvvinde, ausdorre, verſchmachte. *Elſenyvedek, Elaſzſzok.* Transl. *Opinio extabeſcit.* Cic. *Szumnya,* ali *krivo ſtimanye z-vremenom neſztáje.* Der Wahn *oder* die falſche Meynung verliehret ſich mit der Zeit. *A' roſz vélekedés idővel elvéſz, elmúlik.* Synon. *Tabe conficior, marceſco, tabeſco.*

Extæniātus, a, um, Liv. *Vezila glave mentuvan.* Dem die Haupt Binde abgezogen iſt. *Fő-kötőtől meg-ſoztott.*

Extāles, ium, m, *plur.* Petr. Bles. *S'iroko y debelo chrevo, cheſz koje ſzmrad ide, vratar téla.* r. Affter-Darm. *Segg - végburka.*

Extantia, (Exſtantia) æ, f. Colum. *Ván ſtêrchanye.* e. Herfürragung. *Kitetſzés.*

Extāris, is, *com.* re, n, Plaut. K - *Chrévam* &c. *Szpadaiuchi.* Zum Eingevveyd gehörig. *Belső részekhez-való.*

Extemplo *Adv.* Varr. Extempŭlo *Adv.* Gurt. *Synon.* Stătim, Illĭco, Ilĭcet, Contĭnŭò, Actūtum. *Taki, ſzeidom.* Von Stund an, alſobald, fluchs, ſtracks, in dieſem Augenblick. *Mindjárást, Mindjárt.*

Extempŏrālis, is, *com.* le, n. Quint. *Na berzom vuchinyen, Hitni, vnogo nepremißlyen.* Eylfertig, unverzüglich, ohn vorgehendes Nachſinnen. *Sietve való, berteien ſzínált; Nem ſok elmélkedéſel - való.* Ex-

Digitized by Google

temporalis Rhetor. Mart. *Dobro-Govoritel, ál prez vſsake ſzkoro priprave ſzloſsne govoriti gotov je.* r. Redner, der gleich aus dem Stegreif offentliche Rede, ohne darauf gedacht zu haben, ableget. *Az ékeſsen ſzólászra mindenkor kész.* Extemporalis actio. Quint. *Nepremiſsleno chinenye.* Unbedachtſame Ubung. *Eltbb megnem gondolt tſelekedet. Synon.* Ex tempore factus, Impræmēdĭtātus, Sŭbĭtus, Rĕpentīnus.

Extempŏrālĭtas, atis, f. Svet. *Hitroſzt, Berzocha, Nagloſzt.* e. Behendigkeit, Geſchvvindigkeit, Fertigkeit. *Minden alkalmatoſságra kéſzség.*

Extempŏrālĭter, *Adv.* Sidon. *Na berzom, Hitno, Hitro, Nepremiſsleno.* Behend, unverzüglich, eylfertig, ohne groſsen Bedencken. *Sietve, gondolkodás nélkül.*

Extempŏrānĕus, a, um, Vid. *Extemporalis.*

Extendo, is, ere, tendi, enſum, *vel* entum, (Act.) Colum. *Synon.* Porrigo, Protraho, Explico. *Razteſsujem, Razpreſsztiram, Razſsiruiem.* Ausſtrecke, ausſpanne, ausbreite, ausdehne, erlängere. *Kinyújtom, kiſeſsztem.* Extendere ævum, *Sil.* Extendere ætatem ſuam. Plaut. *Dugo ſiveti.* Eine lange Zeit leben. *Sokáig élni.* Extendere ſe ſupra vires. Liv. *Zverhu ali vilſse ſzvoje moguchnoſzti chiniti.* Uber ſeyn Vermögen thun. *Ereje felett iparkodni.* Extenditur in majorem partem noctis. Plin. *Szkoro czélo nòch terpi.* Es vvähret faſt die gantze Nacht durch. *Maid egész eſsztakán tart.* Extendere epiſtolam. Plin. jun. *Dug liſzt piſszati.* Einen langen Brief ſchreiben. *Hoſszúlevelet irni.* Rura longa extendere. Lucan. *Velika y raſsſsirena imanya ladati.* Groſse und vveitläufftige Güther beſitzen. *Nagy darab és ſséles joſszágot bírni.*

Extentārium, Vexillum, i, n, Veget. *Konyanichka Zaſztava.* e. Standarte, Reuter-Fahne. *Lovaſok Záſzlója.*

Extento, as, are, avi, atum, (Frequ.) Plant. *Jakorazteſsujem, Razſsirujem.* Weit ausſtrecke. *Kinyújtogatom.* Ammian. 2. *Zkuſsávam, kuſsam* peregr. *probujem.* Erfahre, verſuche. *Megkiſsértem*, peregr. *Meg próbálom.* Vires ſuas extentare. Plaut. *Szvoju mòch kuſsati, probuvati.* Seine Kräfften probieren, erfahren. *Ereit mutogatni.*

Extĕnuātio, onis, f, Cic. *Pomenſsavanye, Vtenyenye.* e. Verkleinerung, Verringerung, Erniedrigung, Geringmachung. *Kiſsebbítés, megvékonyítás.*

Extĕnuo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Synon.* Mĭnuo, Attenuo, Deprĭmo. 1. *Tenim, tenko-chinim.* Dünn mache. *Megvékonyítom.* 2. *Pomenſsávam.* Verkleinere. *Kiſsebbítem, Metaph.* Extenuare laudem alicujus. *Hvalu chiju pomenſsati, za nikaj derſsati.* Eines Lob verringern, verachten. *Valakinek ditséretét kiſsebbíteni, meg-vetni.*

Exter, & extĕrus, a, um, *Comp.* Extĕrior, *Superl.* Extĭmus. Stat. *Zvunſszki, priboden.* Aeuſſerlich, ausländiſch, fremd. *Kűlső, kivűl-való.* Extimæ partes corporis. *Zvanſszke ſztrani téla* &c.

Extercŏro, as, are, avi, atum, (Act.) Calep. *Synon.* Purgo, mundo. *Sznaſsim; ſzmrad odnaſsam, odváſsam.* Ausmiſte, Miſt ausfege. *Ganétól megtiſztítom.*

Extĕrĕbro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Prevertávam, izvertávam.* Aus-*oder* durchbohre. *Kifúrom.* Metaphoricè autem Vide 1. *Extorqueo.* Numquam hercle exterebrabis tu, ut ſis prior, quàm ego. *Plaut.* 2. pro *Perquiro, perſcrutor.* Exterebrat artes *pro* perquirit. *Varr.*

Extergeo, es, ĕre; & Extergo, is, ĕre, terſi, terſum, (Act.) Plaut. Vid. *Detergeo.*

Exterminātor, oris, m, Cic. *Odgonitel, na nikaj ſzpravlyavecz, dévavecz.* r. Vertreiber, Verjager, Vervvüſter, Zerſtörer. *Kiűző, Puſztító, Rontó.*

Exterminium, ii, n, *Tertul.* Exterminātio, onis, f, JCt. *Pretiranye, na nikaj dévanye.* e. Lands-Vervveiſung, Fortſchaffung, Austilgung, Zerſtöhrung. *Kiűzés, Puſztítás.*

Exterminŏ, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Iz domovine preganyam.* Aus dem Land *oder* Gebieth vertreibe, verbanne, vervveiſe. *Kiűzom.* 2. Vid. Depopulor.

Externo (Exſterno,) as, are, avi, atum, (Act.) Pacuv. 1. *Z-pameti tiram.* Unſinnig mache. *Elrémítem, meg-bolondítom.* 2. Vid. *Terreo.* ita Apul.

Externus, & Extraneus, a, um, *Liv.* Vid. *Exter.*

Extĕro, is, ere, īvi, ītum, (Act.) Colum. *Ztíram, teruch ván tiram.* Austreibe austreſche. *Kitörölöm.* Exterere meſſem. Varr. *Mlatiti, Vèrſsti.* Dreſchen. *Gábonát tsépelni.* 2. Ferrum exterere. *Selezo nabrúſziti, oboſtriti.* Eyſen vvetzen, ſchleiffen. *Fegyvert valaki keziből kitekerni.* 3. Vid. *Erado* N. 1.

Exterrānĕus, a, um, *Feſt.* Vid. *Exter.* 2. *Pre rano rogyen.* Vor der Zeit gebohren. *Idő előtt ſzületett.*

Exterreo

Exterreo, es, &c. Cic. V. *Deterreo*, *Terreo*.

Extexo, is, ere, ui, extum, (Act.) Plaut. 1. *Rezkázom*, *odplétam*. Wieder aufvvevve, ein Gevveb auflöſe. *Kifejtem*, 2. *Metaph.* pro *averto aliquem ab aliquo proposito*. Extexam ego eum pulchrè. Plaut. *Hochu ja nyega lépo premamiti*, *preobernuti* &c. Ich vvill ihn fein ſauber überreden, bekriegen. *Szépen kifordítom én őtet jovaiból*.

Extillo, as, are, avi, atum, (Neu.) Colum. *Van kaplyem*. Heraus tropffe, tröpffle. *Kitjepegek*, *tſorgok*. Extillare lachrymis *eſt* totum in lachrymas diſſolvi, *ità Terent.*

Extimeo, es, ere, ŭi, (Act.) *Tacit.* Extimeſco, is, ere, (Inch.) Cic. *Boimſze*, *preplaſſaiemſzs*. Förchte, erſchrocken bin. *Megſzilemlem*. Variè conſtruitur: *vg.* Extimeſcere de ſortunis, Cic. *Zhog ſzvojega blaga vu ſztrahu biti*. Wegen ſeiner Güther in Forchten ſtehen. *Maga gazdagſági miátt ſzilelemben lenni*. Extimeſcere minas alicujus, Tibul. *Chiesze groſnye bojati*. Eines Trohen beförchten. *Valaki fenyegetéſétől ſzhni*. Extimeſcere periculum ab aliquo, Cic. *Bojatiſze od kóga kakve pogibelyi*. Sich einer Gefahr von einem beförchten. *Elremúlni a' máſtól okozott veſzedelemtől*. Noſtris navibus caſus erat extimeſcendus. *Jul. Cæſ.* Invenitur etiam in ſignificatione neutra *apud Terent.*

Extimŭlātor, oris, m, Tacit. V. *Stimulator*.

Extimŭlo, as, are, &c. Vid. *Stimulo*.

Extĭmus, a, um, Plin. *Najzvunſzkei*. Der luſſerſte. *Legutólsóbb*, kûlsóbb. Extimæ gentes. Plin. *Daleko leſechi ſztojechi naroди*. Weit abgelegene Völcker. *Meſzſze laká népek*.

Extinctio, onis, f, Cic. *Vgaſſenye*. e. Auslöſchung. *Kióltás*. 2. Metaph. *Na nikaj devanye*, *zaterenye*. item *Vtiſſenye*, *otaſenye*. e. Austilgung. *item* e. Dämpffung, Friedmachung. *Semiretévés*, *felfordítás*. item *Megtſendeſitéſ*, *Békeség ſzerzés*.

Extinctor, ōris, m. Cic. *Vgaſzitel*. r. Auslöſcher. *Kióltó*. 2. Metaph. *Pokvaritel*, *ſzkonchavecz*, *na nikaj ſzpravlyavecz*, *zatiravecz*. r. Zerſtöhrer, Verderber, Austilger. *Semirétévő*, *elrontó*. Extinctor patriæ. Cic. *Zatiravecz y na nikaj ſzpravlyavecz domovine*. r. Verderber des Vatterlandes. *Hazának elrontója*. *item*. Extinctor belli, Cic. *Vtiſſitel*, iliti *mira preſzkêrbitel*. Ein Friedens-Stiffter. *Hadakozáſnak*, *megtſendeſitője*.

Extinguo, is, ere, inxi, inctum, (Act.) *Cic. Vgaſſujem*, *gaſzim*. Auslöſche. *Mególtom*, *ellótom*. Extinguere ignem, famem, ſitim &c. *Plin.* Metaphoricè verò. 1. *Nanikaj ſzpravlyam*, *zatiram*, *ſzkancham*. Ausrotte, austilge, verſtöhre. *Semireteſzem*, *felfordítom*. 2 *Vtiſſujem*, *mir chinim*. Etvvas ſtille; Fried ſtiffte. *Megtſendeſitem*. 3. *pro* occido. Extinctus vulnere crudeli *pro* occiſus. *Virg.* 4. pro *morior*. Extingui maturiùs vulnere. *Cic.* obſcurâ & ignoboli morte extingui. *Curt.* pro *mori*. 5. Pudor extinctus. *Virg.* pro *Perditus*, *amiſſus*. 6. Extingui oblivione. Cic. *Zpozablenomu biti*. Vergeſſen vverden. *Valakitől elfelejtetni*.

Extinctus, ûs, m, Plin. Vid. *Extinctio*.

Extirpātio, onis, f, Colum. *Zpukanye*, *fundanye*. *zaterenye*. e. Ausrottung. *Kigyomlálás*, *kiſzaggatás*.

Extirpo, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *propriè idem ſignificat*, *ac* cum ſtirpe evello, extraho, Vid. *Eradico*. 2. Transl. pro *Tollo*, *Funditùs extinguo*. Extirpare perturbationes. *Cic.* 4. *Tuſcul.* id eſt: *funditùs tollere*, *extinguere*.

Extiſpex, ĭcis, m, Cic. *Gonotnik*, *prorok*, *ki iz drobcza prorokuie*, iliti *dojemcha poveda*. r. Wahrſager aus dem Eingevveid. *Bélnek nézésétől jövendölő*.

Extiſpĭcium, (extiſpĭcīna, æ, f.) ii, n, Suet. *Znanoſzt*, *meſztria prorokuvati iz drobcza*. e. Kunſt aus dem Eingevveid zu vvahrſagen. *Bélből jövendölő tudomány*.

Exto (Exſto) as, are, tĭti, tĭtum, (*apud aliquos* extātum *inde* extātūrus, a, um, Plin.) Virg. *Synon.* Emineo, ſuperſum, Appareo, Conſto, ſum. *Ván ſztoim*, *ván ſzlézchim*. Herfür gehe, heraus rage. *Kiállok*, *kitetſzem*. Extat ab humo, ex terra, ſuper *vel* ſupra terram. Colum. *Zvàn zemlye ſztlrchi*, *ſztoi*. Es gehet über die Erden aus. *Kitetſzik a' földből*. 2. pro *actu ſum*. Extant exempla. Cic. *Nahajajuſze*, ali *ochivesite ſzu pelde*. Es ſind die Exempel vorhanden, offenbar. *Megvagynak a' példák*. Multa tua in me extant beneficia. Cic. *Tiſzi meni vnogo dobra ochinil*. Du haſt mir ſehr viel gutes gethan. *Sokkal kôteleſztél engem*. Dum id exſtabit. Cic. *Doklam ovo ochivesito bude*. So lange dieſes kund ſeyn vvird. *A' meig az emlekezetben lészen*. 3. pro *in libro ſcriptum eſſe*. Verba hæc exſtant in proximo capite. *Réchi ove su pervom délu piſzane*

Digitized by Google

jeſzu. Dieſe Worte ſtehen im erſten Capitel. *Ezek az igék irattak a' könyvnek elsö részében.*

Extollo, is, ere, extŭli, elātum, [Act.] Plaut. *Synon.* In altum elevo, educo, effero. *Zmiſávam, zvijſávam.* Aufhebe, erhebe. *Felemelem, magaſztalom.* 2. Extollere aliquid verbis. Salluſt. *Kaj jako hvaliti.* Etwas ſehr loben. *Valamit igen dicsérni.* 3. Extollere animum, ſalluſt. *Gizdatiſzse, na nyeſzse derſzati, napuhavatiſzse.* Stoltz, hochmüthig ſeyn. *Fel fúvalkodni, kevélykedni.* Extollere ſe gloriando. Cic. *Jakoſzse dichiti.* Sich hoch rühmen. *Ditſzekedve mgát felmagaſztalni.* Extollite lumbos. Plaut. *Pokaſzite vaſſu jakoſzt.* Laſſet eure Stärcke ſehen. *Mutaſſátok-ki ereiteket.* 4. Extollere Liberos. Plaut. *Deczu odbraniti, odkoiti.* Kinder auferziehen. *Gyermekeket felnevelni.* 5. Rem extollere ex die in alium. Plaut. *Kaj od dneva do dneva odlachiti.* Etwas von Tag zum Tag aufſchieben. *Napról napra valamit halogatni.*

Extorqueo, es, ēre, torſi, tortum, (Act.) Cic. *Szilum jemlyem, z-nachini ſzilu kakvu, y primarjanye ſzobum donaſſajuchemi kaj dobivam.* Mit Gevvalt nehme, abnöthige, auspreſſe, abtringe. *Kitekerem, erővel kivonſzom.* 2. Extorquere articulum. Senec. *Kakov kotrigſzi zmeknuti.* Ein Glied verrencken. *Kifitzamitani valami ſzét.* Hinc derivantur *Extorſio, Extortor, Extortus.* &c. Sen.

Extorris, is, *com.* Liv. *Pretiran, prebubnyan,* peregr. *Bandit.* Vertribener, Verjagter, Landes-Vervviefener, Vogel-frey. *peregr.* Bandit. *Számkivettetett, ſzöldébŏl, tibújdoſott.* Extorris urbe, Domo, à patrio ſolo. Liv.

Extrā *præpos.* Cic. *Vuni, zvan.* Drauſſen, auſſerhalb, auſſer. *Kŭnn, kinn, kivűl, ki.*

Extrăho, is, ere, axi, actum, (Act.) Cic. *Ván vlechem, izvlekujem, van znemlyem.* Heraus ziehe, heraus nehme. *Kivonom, kivonſzom.* 2. Extrahere certamen uſque ad noctem. *Liv. pro* producere, extendere. *Tja do nochi bitiſzse, y vojuvati.* Biſs in die Nacht ſtreiten. *Mind eſtvélig hartzolni.* Extrahere aliquid in annum, pro *differe.* Liv. *Kaj na czelo letto odlachiti.* Etwas ein gantzes Jahr lang aufſchieben. *Valamit egéſz eſztendeig halaſztani.* 3. Extrahere aliquid in lucem. Liv. *Kaj naſzvetloſzt poſztaviti,* iliti: *kaj naperve doneſzti.* Etwas an den Tag (an das Licht) bringen. *Valamit világoſan felenni* 4. Extrahere ſe ex aliquo negotio, pro *liberare.* Terent.

Extrānĕus, a, um, Plaut. 1. Vid. *Exter.* 2. apud JCt. *Szloboden, Proſzt, nepodloſen.* Frey, ledig, keinem unterworffen. *Szabad. ſzabados.*

Extraordĭnārĭus a, um, Cic. *Zvan reda ali navade vuchinyen, nenavaden, oſzebujni.* Auſſer der Gewohnheit, *oder* Ordnung gemacht, ungevvöhnlich, auſſerordentlich. *Rend-kivűl való.*

Extrāquàm, *Adv.* Cic. *Zvan tuga.* Ohne, ausgenommen. *Azonn-kivűl.* Vid. *Extra.*

Extrārius, a, um, Svet. Vid. *Exter.*

Extrēmò *Adv.* Cic. *Zadnyich, na koncu.* Zum letzte, endlich. *Végezetre, utólſzor.*

Extrēmus, a, um, (*Superl.* ab exter.) Cic. *Zadnyi, naj zvanſzki.* Letzter, äuſserſter. *Legvégső.* 2. *idem ac* Peſſimus. *Naj zloſtheſztneſſi, naigorſſi.* Der Schlimſte, Leichtfertigſte. *Leg-roſzſzabb.* Uſus: Extrema ætate. Tacit. *Podſztaroſzt.* Im hohen Alter. *Vénségében.* Extremam manum imponere. Virg. *Kaj zvérſſiti, dogotoviti, dokonchati.* Fertig machen, vollenden. *Elvégezni.* Extrema manus nondum acceſſit operi. Cic. *Joſche ni delo dogotovleno.* Es iſt noch nicht ausgearbeitet. *Még nemvitetett végbe a' dolog.* Illud te ad extremum oro. Cic. *To ſzamo joſche proſzim.* Dieſes bitte ich noch zu guter letzte. *Végtére tſak aztot kérem.* Extremum tunicæ. *Plin.* Extremum diei. *Salluſt.* Ponam in extremo, quod ſentio. *Cic.* Extrema voluntas *id eſt* ultima. *JCt.* &c.

Extrīco, as, are, avi, atum, [Act.] Colum. *Synon.* Explico, expedio, libero. *Izbavlyam, izbavimſzse, odvuzlujem, Oſzlobadyam.* Ausvvickle, ausknüpffe, auflöſe, entledige. *kifejtem, kifejtlek, kiſzabadítom.*

Extrinsĕcē & extrinsĕcùs *Adv.* Cic. *Odzvuna, iz zvan.* Von auſſen, ausvvendig, ausvvärts. *Kivűl.*

Extrītĭdus, & extrīlĭdus, a, um. Aul. Gell. *Nekovaren, Prez kovára.* Schadlos. *Káratlan, kár-nélkűl-való.*

Extrorſum, & Extrorsùs, *id eſt* versûs exteriorem partem, *ſicut* introrſum & introrsùs, versûs interiorem. *Adv.* Calep. *Iz zvana.* Hinausvverts. *Kifelé.*

Extrūdo, is, ere, ūſi, ūſum (Act.) Cic. *Zrivávam, vánrivam.* Ausſtoſſe, hinaus trucke. *Kitaſzitom, kitolyom.* Aliquem domo

Digitized by Google

mo *vel* ex ædibus extrudere Cic. *Kôga iz hîſe tegnati, zrinuti.* Einen aus dem Hauſs ſtoſſen. *Valakit házúból kibányni.*

Extruo (Exſtruo) is, ere, uxi, uctum. [Act.] Cic. *Napravlyam, podigávam* v.g. *Sztanyé* &c. Aufbaue. aufrichte. *Megépítem, megrakom.* 2. Extruere menſas epulis. Cic. *Jeſtivine na ſztol noſziti*, ali: *Szztol z-jeſztvinami napuniti.* Das Eſſen zu Tiſch tragen, *oder*: den Tiſch mit Speiſen beladen. *Az aſztalt étekkel megrakni.*

Extŭbĕrātio, onis. f. Plin. *Cheſza vàn zraſztenye, naraſztenye, natok, nabubtenye.* e. Höhe, Aufſchvvellung. s. Höckerlein. *Dagadár, kidûllyedér.*

Extŭbĕro, as, are. avi, atum [Neu. *Seneca etiam* Activè *dixit.*] Plin. *Synon.* Excreſco, Intumeſco. *Naraſztujem, otekujem, nabubtim.* Auffvvachſe, aufſchvvelle. *Kidagadok, megtſomózom.* Inde id malum, veluti ex radice extuberat. Plin. *id eſt*: provenit, naſcitur, oritur.

Extŭmeo, gs, ĕre, &c. & Extumeſco, is ĕre, &c. Plaut. Vid. *Intumeo*, & *Intumeſco.*

Extunc. *Adv.* Apul. *Od onda, od tada.* Von danen. *Attól fogva.* Sicut è contra. Extunc: *Od vezda, od ovoga chaſza.* Von jetzt an, von dieſer Zeit an. *Moſtantól fogva.*

Extundo, is, ere, tŭdi, tūſum [Act.] Svet. *Izteplyẽ, izbiam.* Ausklopfle. ausſtoſſe, ausſchlage. *Kikozrogatom. kitaſztom, Kikalapátſolom.* Uſurpatur *Metaph.* Prec bus aliquid extundere. *pro* extorquere. *Suet.* Extundere artes. *pro* invenire, excogitare. *Virg.*

Exturbo, as, are, avi. atum [Act.] Cic. *Synon.* Exloco dejicio, expello. vi ejicio. *Vàn tirom, izbitávam.* Hinaus ſtoſſe, ausjage, austreibe. *Kitaſztom, kiverem, megzavarom.* Exturbo bonis, fortunis, poſſeſſionibus, &c. Cic. *Iz imanya, ladanya tiſzam, pregányam.* Einen von ſeinem Guth vertreibe. ausjage. *Valakit javaiból kifordítani.* Exturbare mentem alicujus. Cic. *Kôga pameti mentuvati, izpameti ztirati.* Einen von Sinnen bringen. *Valaki elméjét megbáborítani.* 2. Oculos exturbare. Plaut. *Ochi zpebnuti.* Die Augen ausreiſſen, ausſtechen. *Szemeit kiſzúrni.*

Extuſſio, is, ire, īvi, ītum. [Neut.] Plin. *Iz kaſtlyuiem, kaſtlyuch vàn mechem, bitam* Heraus huſte, ausvverfle. *Kikôbôgôm, kôbôgéſſel valamit kivetek.*

Exŭbĕro, [*aliis* Exhŭbĕro.] as, are, avi, atum [Neut.] *Virg.* Vide Synon. *Affluo, Abundo.* Poma exuberat arbor. Virg. *Drêvo je punò jábuk*, ali *ovogo noſzi, ima jábuk.* Der Baum trägt viel Aepfel. *Sok gyômöltſet termett ez a' fa.* Sumitur. 2. Activè. *Rodnoga chinim.* Fruchtbahr mache. *Termetté téſzem, tſinálom.* Flores exuberant mella. Colum. *Czvetie dáje ovogo ſzoka za mèd.* Die Blumen geben reichen Saft zum Hönig. *A' virágok elegendô mèznek-valô nedveſſéget adnak.*

Exuccus [exſuccus & *Comp.* Exſuccior *apud Lactant.*] a. um. Senec. *Szùh, prez ſzoka.* Saft-loſs, dürr. *Nedveſség nélkul-való ſzáraſz.*

Exuctus, [exſuctus] a, um. Juven. *Comp.* Exuctior, Var. *Izczeczan, izpit, zeſzuſſen.* Ausgeſogen, ausgedürret. *Kiſzopatott, ôſztövér.*

Exŭdo. as. are, avi, atum (Neu.) Pli. *Izpotimſze potaſze mentuvam.* Ausſchvvitze. *Veritékezem.*

Exverro, is, ere, &c. Vid. *Everro.*

Exverto, [Everto.] is, ĕre, erti, verſum. [Act.] Plaut. 1. Vid. *Anteverto, præcupo.* 2. Evertere. *Prebititi, preobernuti, fundati, na nikaſzpraviti.* Umvverffen, umkehren, verſtöhren. *Megforditani, Felforditani, Elpuſztitani.* 3. Metaph. Aliquem fortunis ſuis evertere. Cic. *Kôga vſzega mentuvati.* Einen um ſein Haab und Guth bringen. *Valakit jószágából kiforditani.*

Exŭgeo, es, ēre, & exŭgo, (exsŭgo) is, ere, uxi, uctum. (Act.) Colum. *Czeczajuch iliti ſzaſznuch izpiam, vàn vlichem, ſzérkam.* Ausſange. heraus locke. *Kiſzopom, ſzívom.*

Exul, ŭlis. Vid. *Exul.*

Exulcĕrātio, onis, f. Plin. *Razdraſenye, y ponovlenye rane*, transl. *ponovlenye ſaloſzti, razſaloſztenye ſzérczа.* e. Verſeerung, vervvundung. *transl.* e. Erneuerung der Betrübnus, Betrübung des Hertzens. *Megſebeſzítés*, transl. *Felboſzſzontás, megſzomorítás.*

Exu cĕrātōrius, a, um. Plin. pro *exulcerans*, ſubinde etiam pro *Exulceratus.*

Exulcĕrātrix, īcis, f. Plin. *Razdraſitelicza, razſaloſztitelicza.* e. Aufritzerin, Betrüberin. *Meg ſebeſztônè*, transl. *Fel-boſzſzontónè, megſzomorítónè.*

Exulcĕro. as, are. avi, atum, (Act.) Varro. *Cheſzuch ránim, odraplyuiem, ocheſſiem, Razdraſuiem ranu na ſzérbechem meſztu.* Die Haut aufkratze, vvund mache, verſerre. *Vakarva meg-ſebeſztem, ſebet tſinálok.* 2. Metaph. Animum mihi exulceravit. Cic. *Jako me je raſzerdil, razſaloſztil,*

Digitized by Google

loſztül. Er hat mich ſehr zornig (betrübt) gemacht. *Engemigen meg boſzontott, megbaragított.*

Exŭlo, (Exsŭlo) as, are, avi, atum, Ovid. *Synon.* Patriâ privatus ſum, exul ſum. Iz *domovine* &c. *pretiranſzem, zvan domovine prebivati moram.* In Elend bin, vertrieben bin. *Számkivetésben vagyok.* Per externas profugus pater exulat oras. *Ovid. 3. triſt.* idem eſt ac *in externis orâ exulat,* & ſignificat locum, in quo exul degit. *E contra*: domo exulo. *Terent.* A patria exulo. *Plaut.* ſignificat locum ex quo *exul pulſus eſt.* Exulat avaritia ex urbe. Plaut. *Szkupoſzt némua vech meſztavu varaſſu.* Der Geitz iſt nicht mehr in der Stadt. *A' fŏſvénységnek a' városból kiirtatik.*

Exulto, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Od veſzelya poſzkakuiem, krutoſze raduiem.* Vor Freuden aufſpringe, aufhupffe, ſehr fröhlich bin. *örömŏmben tombolok, igen örvendezek.* 2. Exultare rebus ſecundis. Senec. *Vu dobromſzepreveseti, gizdati, na nye derſati.* Sich in dem Wohlſtand überheben. *A' jó ſzerencsében, éppen elmerŭlni, és magát elbízni.*

Exum, (Exſum,) exes, exeſt, exeſſe. *Vaniſzem, zvanſzem.* Auſserhalb bin. *Kinn vagyok.*

Exundātio, onis, f. Plin. *Povodnya, Razlevanye vòd.* e. Ausflieſsung, Uberſchvvemmung, Uberlauffung. *Kiáradás.*

Exundo, as, are, avi, atum, (Neu.) Colum. *Razlevamſze, Prékidem.* Uberlauffe, überflieſse. *Kiáradok.* Exundat piſcina. *Colum.* transfertur etiam *ad alia:* Exundat eloquentia. *Tacit.* id eſt: *abundanter affluit.* 2. pro *copiosè oſtentari.* Senec. Ille exundat in omnibus. *Onſze vu vſzemu zmoſnoga kâſze, ſtima.* Er laſſet ſich in allen mächtig ſehen. *Mindenben kérkedzŏ, magát nagyra tartó.*

Exungŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Nobte, kopito, parklye odémlyem, odreſujem, iztergávam.* Die Klauen abnehme, abſchneide. *Körmét elſzedem.*

Exŭo, is, ere, exŭi, exŭtum, [Act.] Virg. *Synon. propria.* Indumenta detraho, denudo. *Szlachim, razopravlyam.* Abziehe, ausziehe. *Levetkerem, meg-ſoſztom.* 2. *Metaphoricè*: Exuere ſe fortunis paternis. *Liv.* pro *Spoliare.* Aliquem regno exuere. Plin. *Kŏga kralyevſztva mentuvati, iz kralyuvanya izbititi.* Einen vom Reich ſtoſſen, vom Thron abſetzen. *Valakit orſzágától meg-menteni.* Spiritum inimicum exuere. Senec. *Szkèrbi na ſztran oſztaviti, dobre volye biti, z-nichimſzi glave netréti.* Die Sorge fahren laſſen, gutes Muths ſeyn, ſich nichts bekümmern. *Minden gondot félre tenni, Vig kédvel lenni, ſemmin a' fejit nagyon nemtŏrni.* Hominem exuere. Solin. *Vumreti.* Sterben. *Meghalni.* Mores antiquos exuere. Liv. *Sztaru navadu.* ali *perzo derſanye oſztaviti.* Seine alte Weiſe laſſen. *Elhagyni a' régi ſzokáſt.* Omnem humanitatem exuit. Cic. *Zevſtema nechlovechen je poſztal; iz chlovechanſztva iliti vrédnoga derſanya zevſtema ſze je zpozabil.* Er iſt gantz unmenſchlich vvorden; Er hat aller Höfflichkèit vergeſſen. *Minden emberiséget félre-tett; egéſzlen embertelenné lett.* Hæc res exuit novitatis gratiam. Plin. jun. *Ova ſztvar vu ſzebe nikaj vech novoga nezaderſava,* ali: *To je vre ſztaro duguvanye, to je vre oſztarelo.* Dieſes Ding hat nichts mehr ſeldſames in ſich; *oder* iſt nichts neues mehr, das iſt ſchon vvas alts. *Ez már nem tartyák uiſágnak, Ez már régi dolog.* Exuere aliquem aliqua re. Sil. *Komu kaj vzeti, kŏga chesza mentuvati.* Einen eines Dings berauben. *Valakit valamitől meg-foſztani.* Exuere alicujus aſpectum. Cic. *Kŏga zpred ſzebe (iz ochib) zgubiti.* Einen vor dem Geſicht [aus Augen] verliehren. *Valakit ſzemei-elől elveſzteni.* Exuere ſe ex laqueis. Cic. *Iz lancsaſze (leſzicz, vuze, prugla &c.) oſzloboditi.* Sich von Banden loſs machen. *Magát a' tŏrből kiſzabadítani.* Exuere tributa. Tacit. *Dobodke ſztratiti, vedati.* Kein Steuer geben. *Adózni nem akarni.*

Exŭpĕrābĭlis, is, *com.* le, n. Claud. *Premochliv, preobladliv, kaiſze preobladati more.* Übervvindlich. *Meggyŏzhetŏ.*

Exŭpĕrans, *Partic.* Vid. *Exſuperans.*

Exŭpĕrantia, æ, f. Vid. *Exſuperantia.*

Exŭpĕrātio, onis, f. Vid. *Exſuperatio.*

Exŭpĕro, as, &c. Vid. *Exſupero.*

Exurdo, as, &c. Vid. *Exſurdo.*

Exurgo, is, &c. Vid. *Exſurgo.*

Exŭro, is, ĕre, uſſi, uſtum [Act.] Cic. *Popalyuiem, zaſzſzem, zazgujem, z-ognyem ſzkancham.* Verbrenne, mit Feuer verderbe. *Megégetem, kipŏrsŏlŏm.* 2. Vid. *Exſicco.* 3. *Metaph.* Venenum ferrum exurit. Curt. *Chemer prejéda ſzelezo.* Der Gifft durchbeiſt das Eyſen. *A' méreg elemészti a' vaſat.* Mare exurere. Prov. *Kaj nemogucsnoga ſze popaſzti,*

Digitized by Google

popaſzti, podſztupiti: ali: *ſaludo ſze truditi, delati*. Unmöglicher Dinge ſich unterfangen: *oder*: Vergeblich ſich bemühen, arbeiten. *A' mi lehetetlen azon iparkodni*; vagy *beláthan munkálódni*.

Exuſcitātio, onis, f Vid. *Exſuſcitatio*.

Exuſcito, as, &c. Vid. *Exuſcito*.

Exuſtio, onis, f. Cic. *Zsganye, popalenye*. e. Verbrennung. *Meg égés*. 2. *Zeſzuſſenye, Velika ſzuſſa*. Groſſe Dürrung, dürre Zeit. *Nagy ſzárazſág*.

Exŭvĭæ, arum, f. *plur*. Cic. *Szlechena kóſa, oprava nepriatelu vzeta*. Ausgezogene Haut. Kleider der Feinde, e. Beut. *Lenyúzott bőr, Ellenségtől elvont ruhá*.

Exŭvĭum, ii, n. Claud. *Oprava, kóſa*. Ein Kleid, eine Haut. *Ruha, Bőr*.

F.

FĂbă, æ, f. Plin. *Bob*. e. Bohne. *Bab*. Faba arabica. *Káva*. r. Caffe. *Kávé*. Hæ toſtæ nobilem potum faciunt.

Făbăcĕus, a, um. *Pallad*. Făbārĭus, a, um. Cato. *Iz boba nachinyen, k-bobu ſzpadajuchi*. Aus Bohnen gemacht, zum Bohnen gehörig. *Babból-való*.

Făbācĭa, æ, f. Plin. *Teſztenicza, jeſztvina kubana* ali *pechena iz boba*. Bohnen-Kuchen. *Bab béles*.

Făbāgĭnus, a, um. Cato. *Bobji*. Was von Bohnen iſt. *Babból-való*.

Făbālis, is, e, m. le, n. Ovid. Vid. *Fabaginus*.

Făbāgo, ĭnis, f. *Bobja moſſnicza*. e. Bohnen-Hülſe. *Babnak hőjelyke*.

Făbāle, is, n. Plin. *Bobje ſzteblo, ſzlama od boba*. r. Bohnen Stengel, s. Bohnen-Stroh. *Bab ſzár, bab ſzalma*.

Făbārĭa, æ, f. Botan. *Bobu ſzpodobna trava, kilo-trava*, ali *koren*. 2. Apud Antiqu. *Polye z-bobom naſzejano*. e. Donner-Bohne, Bruch-Wurtz, s. Wund-Kraut, 2. s. Bohnen-Feld. *oder* r. Acker. *Babhoz haſonló fű, tőkéség gyogyító fű vagy gyökér*. 2. *Babbal vetett mező*.

Fābella, æ, f, *Dimin*. Vid. *Fabula*.

Făber, bri, m, Cic. *Delo-mejſter, kovách, mejſterſzki chlovek, ki kaj obteſzavaiuch*, ali *kujuch* &c. *napravlya*, zkup *ſzluſſe*. r. Werck Meiſter. *Kézi mejſter ember*. Nomen eſt *generale*, & ideo, ut certam Artificum ſpeciem ſignificet, ab *Adjectivo* determinari debet; *ſic dicimus*: Faber ferrārĭus. *Selezo-kovách, kovách iz ſeleza delaiuchi*. r. Eyſen-Huf-Waffen-*oder* Grob-Schmied. *Vas mives, kováts*. Faber ferārĭus. *Klyuchenichàr, klyuch-kovach*, ki *klyuchenicze &c. dêla*. r. Schloſſer. *Lakatos*. Faber aurārĭus. *Zlatàr*. r. Gold-ſchmied. *Ötves, Arany mives*. Faber argentārĭus. *Szrebernàr*. r. Silber-Schmied. *Ötves, erűſt mives*. Faber Cüprārĭus. *Kotlàr*. r. Kupffer-Schmied. *Réz mives*. Faber ærārĭus. *Zvonov zlevàr, zvonàr*, item *Szlovo-zlevacz*. r. Glocken-und Stuck Gieſſer. *item* r. Schrifft-Gieſſer. *Harang öntő*. item. *Bőtű öntő*. Faber Stannārĭus, *ſeu* in ſtanno laborans. *Koſzitro-zlevàr*. r. Zinn-Gieſſer. *Fejér ónmives*. Faber lignārĭus. *Drevo-delacz, drevo-delecz, biſo-delecz*. r. Zimmermann, Schreiner. *áts, fából dolgozó*. ità *Cic*. 2. transfertur etiam eleganter *ad alia*: Sic dicimus quemlibet ſuæ eſſe fortunæ Fabrum. &c.

Făber, făbra, făbrum, *Superl*. Făberrĭmus *ità* Solin. *Delo-mejſterſzki, Delo-znan*. Werckmeiſteriſch, kunſtreich, künſtlich. *Mejſterséges*.

Făbrè, *Adv*. Plaut. *Mejſterſzki, znano, poleg mejſterſzke znanoſzti*. Künſtlich. *Mejſterségeſen*.

Făbrĕfăcĭo, is, ere, ēci, actum, Plin. *Po mejſterſzki napravlyam, znano-delam*. Künſtlich mache, *oder* baue. *Mejſtersséggel tſinálok*. 2. Metaph. Fabrefacere fallaciam. Plaut. *Chalarnoſzt, bimbu, vkanyuvanye zmiſzliti*. Eine Liſt erdencken. *Tſalárdſágot kigondolni*.

Făbrĭca, æ, f, Plin. *Meſzto za delanye, kovanye* &c. e. Werckſtatt. *Mű-bely*, 2. *Delo-znanye*. e. Kunſt zu arbeiten. *Dolgos mejſterség*. ità Cic. 3. *Sztanye drevено* ali *zidano*. s. Gebäu. *épület*. Cic. 4. *Zkup ſzloſenye zkup ſzpravlyanye*, ali *poſztavlyanye*. e. Zuſammenſetzung. *őſzvebelybeſzerzetés*. Cic. 5. Fabricam alicui admovere. Plaut. *Kőga vkaniti, prevariti*. Einen betrügen, einen mit Liſt über den Tölpel vverffen, einen übertölpeln. *Valakit meg-tſalni*.

Făbrĭcātio, onis, f. *Cic*. Făbrĭcātus, ûs, m, Sidon. *Delanye, znano-delanye*. Das Zimmern, Bauen. *Tſinálás, épités*. Eſt nomen generale *apud Cic*.

Făbrĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Quint. *Kujem., ſztanye napravlyam, delam* barbarè *Czimpram*. Schmiede, baue, zimmere. *Kovátſolok, épitek, valamit tſinálók*.

2. Metaph. Fabricare verba. Cic. *Rêcbi zmiſelyavati.* Die Wort erſinnen. *Szóbot kigondóln.* Hinc derivantur *Fabricatus, a, um. Fabricator* &c.

Fābrĭcor, aris, atus ſum, [Dep.] Cic. Vid. *Fabrico.*

Fābrĭlis, is, *com.* le, n. Plin. *Kovachki, k kovachu*, ali *k-biſo-delczu* &c. *Srpadnuchi.* Zu einem Schmied *oder* Werckmann gehörig. *Kovátſi, átſi. kézi meſterséges.*

Fābŭla, æ, f, (*Dimin*, ex faba) Plaut. *Bobek.* s. Böhnlein. *Babotska.*

Fābŭla, æ, f, Cic. propriè, *Obchinſzko govorenye, glaſz.* e Gemeine Red, s. Geſchrey. *Közön égec beſzéd. bír.* Jam nos fabulæ ſumus. Terent. *Vre vſzaki od naſz govori, vſzém ſzmo na ieziku.* Jedvveder redet von uns, vvir gehen den Leuthen in den Mäulern herum. *Már minden rólunk beſzéll, márok nyelvein bordoztatunk*, 2. *Salna pripovéſzt.* s. Mährlein. *Tréfás beſzéllés.* Anniles fabulæ: Terent. 3. *Puna navuka zmiſelenka* peregr. *Fabula.* Lehrreiches Gedicht, *peregr.* e. Fabel. *értelmes okos és tanító Kigondolt beſzéd.* peregr. *Fabula.*

Fābŭlāris, is, *com.* re, n. Sveton. *Zmiſilen.* Erdacht, erdichtet. *Költött beſzédi.*

Fābŭlātor, oris, m, Svet. *Zmiſslyavecz, ſálecz.* r. Erdichter, Fabel-Hanſs, Mährlein-Trager. *Beſzéllő. ſzóſzaporító.*

Fābŭlo, as, are, avi, atum, (Neut.) *Plaut,* & Fābŭlor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Liv. *Salno govorim, zmiſelyávam.* Schertzvveiſs rede. erdichte. *Beſzéllgetek, ſzótſzaporítok.* Fabulari aliquid de aliquo, *pro* fingere. *item* Fabulari cum aliquo *pro* loqui. *Terent.*

Fābŭlōsè, Fabuloſiùs, Fabuloſiſſimè, *Adv.* Plin. *Zmiſleno, ſalno, laſlivo.* Fabelhafftig, Lügenhafftig. *Kigondolva, Hazudozva.*

Fābŭlōsĭtas, atis, f, Plin. *Zmiſelenye, ſalnih y laſlivih pripovetih zkup-ſzpravlyanye.* e. Erdichtung, s. Fabelvverck *Szerzés, hólondrágra és tréſaſágra hajlandóság.*

Fābŭloſus, a, um, *Curt.* Vid. *Fabularis.*

Fābŭlum, i, n. *Aul. Gell.* Vid. *Fabula.*

Făceſſo, is, ere, ceſſi, & ceſsīvi, ceſſum, & ceſsĭtum, (*Freqv.* à Facio.) Cic. Vid. *Facio.* Faceſſere alicui negotium. Cic. *Kómu ſzérk vuchiniti, ſzkérbi dodati, nepriliku vuchiniti.* Einen zu ſchaffen machen, Unruhe machen, zu thuen geben. *Valakinek bait ſzerzeni.* Propriè Vid. *Finio, perficio.* 2. Vid. *Abeo.* Faceſſe hinc. Terent. *Odhaj od ovud, Czuti van.* Pack dich fort. *Távozzál-el innet, eriggy innen.* 3. Vid. *Pello.* Faceſſe hinc hominem. Cic. *Tirajga zpred moih ochih.* Thue mir ihn aus den Augen, treibe ihn fort. *Ûzd-el innen.* Reipublicæ faceſsere. Cic. *Za obchinſzku karzen nemarati.* Geme ner Stadt-Nutzen nicht achten. *Semire baitani a' közönséges jót.* Sed hæc faceſſant. Solin. *Od toga nechu ni miſliti*, ali: *To bochemo na ſztran oſztaviti.* Ich mag hiervon nichts gedencken, vvir laſſen dieſes fahren. *De erről nemis akarok gondolkozni, de czek mulyanak-el.*

Făcētè, făcētiùs, făcētiſsĭmè, *Adv.* Cic. *Salno, Segavo.* Schertz-vveiſs, artig. *Tréfáſon, jeleſen.*

Făcētĭa, æ, f, *Plaut.* Făcētiæ, arum, f, Plin. jun. *Sale* vulgō *norie, ſegavo govorenye.* e. Schertz-Worte. kurtzvveilige, artige, vexier Rede, Stiche ohne bluten, Narrenpoſſen, Poſſereyen. *Tréfa beſzédek, Helyes tsúfolódás.*

Făcētior, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Sidon. *Segavoſze ſalim, norujem.* Artig ſchertze. *Jeleſen tréfálódom.*

Făcētōſus, a, um, *Cic.* Făcētus, a, um, Plaut. *comp.* Facetior, *Feſt. Superl.* Facetiſſimus, Svet. *Sal. pun, ſegav.* Schertzhafft, ſchertzhafftig, artig, kurtzvveilig. *Tréfás, malatságos, jeles.* Accipitur in bonam & malam partem.

Făcētum, ti, n. Quint. Vid. *Facetia.*

Făcĭes, ēi, f. Cic. *Obraz.* s. Angeſicht, Antlitz. *Ortza, Artzúlat, ábrázat. Uſus* De facie nôſſe, Cic. *Po obrazu kôga poznati.* Von Angeſicht kennen. *Személyében iſmérni.* 2. Facies arboris Plin. *Prilika, Podoba zvunſka dréva.* e. Geſtalt eines Baums. *Fának állása, kûlſő mivolta.* Sic dicitur: *Amœna cæli facies* &c. 3. *Stalniſs kakvoga dugovanya.* e Beſchaffenheit, r. Zuſtand. *állapot.* Triſtis eſt omnium rerum facies. Cic. *Tuſen y ſaloſzten je vſzeh ſztvárih ſztaliſs.* Es iſt alles erbärmlich beſchaffen, es hat allerſeits ein erbarmliches Anſehen. *Minden dolgoknak ſzomoru az állapotja.*

Făcĭlè, *Adv.* Plaut. *Lebko, Laſzno.* Leichtlich. *Könnyen. Uſus:* Facilè eſt dictu. Curt. *Labko je rechi, govoriti.* Es iſt leicht zu ſagen. *Könnyu mondani.* Hominum facilè miſerrimus. Cic. *Nijneſzrecbne ſi chlovek.* Der aller elendeſte Menſch. *Mindenekkél ízegényebb ember.* 2. Vid. *certè, certò.*

Digitized by Google

certò. Cic. 3. Vid. *Liquidè, liquidò*. Donat.

Făcĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Legek, Lebket, Lagek*. Leicht, gering. Könnyű. 2. Vid. *Mitis, Benevolus*, &c. Da te mihi facilem. Ovid. *Vchini mi ovu miloſchu, vchini poleg moje proſinye, zpuni proſinyu* [*volyu*] *moju*. Thue mir dieſen Gefallen, thue mir das zu Gefallen. *Tſelekedd - meg nékem ezt a' jó - akaratot, tſelekedgyél akaratom ſzerint.*

Făcĭlĭtas, atis, f. Cic. *Lebkocha, Lebkota, Lagahnoſzt*. e. Geringheit; Gelindigkeit. Könnyűség. 2. Vid. *Manſuetudo, Promptitudo, Benevolentia*.

Făcĭlĭtĕr *Adv.* *Vitruv.* Vid. *Facilè*.

Făcĭnŏrōsus, a, um, Cic. *Zlochinſzki, zlochesztj, hnanyoche pun, Malovréden*. Boſshafftig, laſterhafftig; voller Bubenſtück. *Gonoſztéző, Lator. Comp.* Facinoroſior. *Sidon. Apol.* ſuperl. facinoroſiſſimus. *Cic.*

Făcĭnus, ŏris, n. Cic. *Zlo* ali *dobro veliko delo, veliki chìn*. Schlechte *oder* güte groſse That. *Jó avagy gonoſz nagy tſelekedet*. In bonam partem ſumitur *hoc modo*: Facinus nobile, magnum, clarum, luculentum, immortale, &c. *in malam verò Sic.* Facinus atrox, audax, horendum, morte dignum &c. *item quoties ferè ſine Adjectivo ponitur: ut:* Facinus edere, *id eſt* flagitium. Cic. Vid. *Flagitium*.

Făcĭo, is, ere. fēci, factum, (Act.) Cic. *Chinim, napravlyam. poſzlujem* Mache, thue, ins Werck richte. *Tſinálom, tſelekſzem, mívelem, ſzerzek, téſzem*. Uſus: Facere adversùs (contra) aliquem, Terent. *Szuprot kômu biti*. Wider einen ſeyn. *Valaki ellen lenni*. Facit hoc adversùs illum. *Toje ſzuprot nyemu*. Das iſt vvider ihn. *Az ellenne vagyon*. Viriliter facere. Horat. *Pojunachki (vitesztki) ſze derſati*. Sich tapffer halten. *Katonáſon magát tartani*. A ſe aliquid facere. Plaut. *Od ſzebe prez tugyega nagovarjanya kaj vuchiniti*. Von ſich ſelbſt (das iſt: ohne eines andern Rath) etvvas thun. *Magától más tanátſa nélkül valamit tſelekedni*. 2. Facere cædem *pro* Commitere. *Kôga vumoriti*. Einen tödten, einen Todtſchlag begehen. *Valakit meg - ölni*. 3. Ova facere. Varr. *pro* parere. *Jaicza znesztı, poſztaviti*. Eyer legen. *Tojmi*. 4. Facere mercaturam. Cic. *pro* Exercere. *Terſiti, terſtvo tirati*. e. Kauffmannſchafft treiben. *Kalmárkodni*. 5. Facere naves. Jul. Cæſ. *pro* Fabricare. 6. Facere Claſſem. Jul. Cæſ. pro *inſtruere, armare, & omnibus neceſſariis providere*. 7. Aliquid magni (parvi) facere. Cic. *pro* æſtimare. *Kaj unogo (malo) preſztimavati*. Etvvas hoch (gering) achten. *Valamit nagyra (kevéſre) becsülni*. Pili non facere, nihili facere. Catull. *pro* Contemnere. *Ži nikaj derſati, zavrzema za nikaj preſztimavati*. Gar nicht achten. *Semminek tartani*. 8. Facere conſilium: pro *dare*. Liv. *Tolnach, ſzvituvanye dati*. Einen Rath geben. *Tanátſot edni*. 9. Facere naufragium: pro *pati*. Cic. *Ladje vtonenye terpeti*. Einen Schiffbruch leiden. *Hajó-törést ſzenvedni*. 10. Facere imperata, juſſa: pro *exequi*. Plaut. *Chiju zapoved zpuniti, obderſavati*. Eines Befehl verrichten. *Valakinek parantſolatján eljárni*. 11. Facere ſacra, facere ad aras, *id eſt*: Divina peragere, Miſſam celebrare. *Szlubu Boju obnaſſati, ſz. Meſſu zbteti, Bogu alduvati*. Den Göttlichen Dienſt verrichten, die heilige Meſs Gott aufopfferen. *Iſteni ſzolgálatot végbez vinni, Miſét mondani; Iſtennek áldozni*. 12. Facere æs alienum, pro *Contrahere debita*. Liv. *Zadufitiſze*. Schulden machen. *Költsön pénzt kérni*. 13. Facere iter. Cic. *Putuvati*. Reiſen. *Utazni*. 14. Facere conſulem, pro *eligere*. Cic. 15. Facere animum alicui. Liv. *Kômu ſzerczа dodati, kôga batrivoga vuchiniti*. Einen behertzt machen. *Valakit fel bátoritani, kedvet adni*. 16. Facit hoc ad bonos mores, *pro* Conducit, Juvat. 17. Faciam tibi copiam eius, *vel* eum videndi. *Vuchinim*, ali: *Preſzkérbim ti priliku nyega videti*. Ich vverde dir die Gelegenheit machen ihn zu ſehen. *Meg - tſelekſzem, hogy te ôtet meg - látháſſad*. Facere alicui alicuius rei copiam. *Kômu kaj preſzkérbeti, kômu kakvoga duguvanya dopuſchenye dati; kômu k' chemu priliku kakvu vuchiniti*. Einem etvvas zu vvegen bringen; einem zu etvvas die Erlaubnuſs geben; einem zu etvvas die Gelegenheit machen. *Valakinek valamit ſzerzeni; valakinek valami dolognak élésére ſzabad ságot adni; valakinek valaminek megnyerésére alkalmatoſságot készíteni*. 18. Juſta alicui facere. Gic. *Kômu zadnyu lyubav y ſzlushbu iskazati*, iliti: *kôga pokopati pomochi*. Einem die letzte Ehr anthun, *oder* begraben helffen. *Valakinek utólsó tiszteletét meg-adni, vagy Eltemetni ſegíteni*. 19. Facit mecum. Cic. *Z-menum chuti, derſi.*

Digitized by Google

derſi. Er halt mit mir. *Velem egyet ért, egyet tart.* 20. Facere fidem. Cic. *Uchiniti, daſze veruje.* Ein Glauben gevvinnen. *Azon igyekezni, hogy hidgyenek néki.* 21. Fac eſſe : pro *pone caſum, poſito quòd ita ſit.* Cic. *Poſztavemo, da je tomu tak.* Geſetzt, das dem alſo ſey. *Engedgyük hogy úgy légyen : Bár úgy légyen.*

Făcĭtergĭum, ii, n. Iſid. *Rúbecz.* s. Schnupftuch. *Keſzkenő.*

Factio, onis, f. Cic. *Chinenye*, 2. *Sztráne Podignyene nekojeh ſzuprot nekojem, nekojeh zkup derſanye y zvezanye.* s. Thun. 2. Etlicher vvider andere Zuſammenrottung, e. Aufrührung. *Tſinálás*, 2. *Némelyeknek mások ellen fel-indulása, háboródása.*

Factiōſus, a, um, *Cic.* Factiōſior. *Aur. Vict.* Factiōſiſſĭmus, Plin. jun. *Szpachlyiv, zmutliv, nemiren, zbuchliv, podigliv.* Aufrührriſch. *Pártolkodó, ősszve-veſztő, zenebonát, háborgáſt indító, szerző.*

Factĭtātio, onis, f. Tertull. *Kontinom delanye, vechkrat chinenye. guſzto-krat nachinyanye, napravlyanye.* Das ſtetige und öfftere Thun. *Tſelekeddegelés, teddegelés.*

Factĭtor, oris, m, Tertull. *Guſztokrat nachinitel, delavecz, napravlyavecz.* Der etvvas ſtets und offt thut. *Teddegelő, mívelő, tſelekeddegelő.*

Factĭto, as, are, avi, atum, [Frequent.] Cic. *Guſztokràt nachinyam, délam, chinim, napravlyam.* Offt thue. *Tſelekeddegelem, teddegelem, mívelem.*

Factor, oris, m, Ulp. *Chinitel, napravitel, nachinitel.* Der etvvas macht. *Tſinálo, tſelekedő, tévő, &c.*

Factum, ti, n, Cic. *Chin, Chinenye.* e. That. *Tſelekedet.*

Factūra, æ. f, Plin. *Delo vuchinyeno, napravleno, chin, nachinyek.* Gemachtes Werck. *Tſinálmány, végbe vitt dolog.*

Factŭrio, is, ire, [deſiderat.] Plaut. *Selim kaj chiniti.* Ich begehre zu thun. *Tſinálhatnám.*

Factus, ús, m, Cato V. Factio.

Făcul. *Adv.* Feſt. Vid. *Facilè.*

Făcŭla, æ, f. [*Diminut.* à fax.] Propert. *Duplyéresz.* e. Kleine Fackel. *Viaſz fáklyátska, gyértyátska.*

Făcultas, atis, f, Cic. 1. *Mócb, oblaſzt.* 2. *Dopuſtchenye, 3. Bogacztvo, Blágo.* Cic. 4. *Znanſztvo.* e. Macht, 2. e. Erlaubnuſs, 3. r. Reichthum, s. Vermögen, 4. e. Wiſſenſchafft, Facultet. 1. *Tehetség, Erő, halom*, 2. *Engedelem*, 3. *Gazdagság*, 4. *Tudomány, értelmeſség.*

Făcundè *Adv. Liv.* Facundiſſimè : ſenec. *Lépo-rechno, Lépo-govorno, Blago-rechno kraſzno-rechno, Ingvorno, Dobro-rechno.* Beredt, beredtſam. *ékeſen ſzóló.*

Făcundĭa, æ, f, *Ovid.* Făcundĭtas, atis, f. Plaut. *Izgovornoszt, Lepo-rechnoszt, Blago-rechnoszt, Dobro-govornoszt, kraſzno-rechnoszt.* e. Beredſamkeit, Wohlredenheit. *ékes beſzéd, ékeſen ſzólás.*

Făcundus, a, um, Făcundĭor, Făcundiſsĭmus, *Quint.* Făcundiōſus, a, um, Gell. *Vnogo-rechliv, Lepo-govorliv, Blago-rechliv, kraſzno-rechliv, Dobro-govorliv.* Wohl, zierlich bered. *ékeſen ſzóló, beſzéllő.*

Fæcĭnĭæ, [uvæ,] arum, f, *plur.* Colum. *Grózdje jako meſznato, vech nego drugo-grózdje drósgy chineche.* Fleiſchichte Weinbeer, ſo mehr Lagel, Truſen oder Hefen machen als die anderen. *Igen búſos ſzőlők, mellyekbűl többseprő vagyon, mint ſem másokbúl.*

Fæcĭnĭus, Fæcŭlĭnus, a, um, Colū. *Jako meſznat, Drosgyen.* Sehr fleiſchicht, Lagel, Truſel, Hefen machend. *Igen búſos, s-azért jobban seprős.*

Fæcŭlentè *Adv.* Plin. *Truſsno*, 2. *Droſgyeno.* Heficht, laglecht. *Seprősön, zavarosan.*

Fæcŭlentia, Fēcŭlentia, æ, f, Sidon. *Drosgyenozt, Truſznocha.* Hefichtes Weſen. *Seprőség, Zavarosság.*

Fæcŭlentus, Fēcŭlentus, a, um, Plin. *Truſſen, Mutni, Pun drósgy.* Voller Hefen, Lagel, Truſen. *Seprős, Gazos, Zavaros.*

Fæx, *vel* Fēx, ēcis, f, Cic. *Szmèt*, 2. *Vinſzke drosgye.* r. Unflat, 2. r. Lagel, e. Hefen, Truſen. *Gaz*, 2. *Seprő, Seprőlék.*

Făgĕus, *Plin.* Făgĭnĕus, *Ovid.* & Făgĭnus, a, um, Virg. *Bukov, Bukoveni, a, o.* Von einer Buchen. *Bikfából-való.*

Făgĭcŏla, æ, *com.* Plaut. *Na Bukvi prebivajuchi, gnyezdo imajuchi.* Der in Buchen niſtet, ſich aufhaltet. *Bikfán fészket rakó, lakó.*

Făgĭnētum, ti, n. *Bukovje.* r. Buchvvald. *Bikfás Erdő.*

Făgus, i, f. Virg. *Bukva* [*Drévo,*] r. Buchbaum. *Bikfa.*

Făgŭ'al, ālis, n, Varro. *Kapelicza negda V-Rimu Bogu Jupiteru zezidana, vu kojoj je Bukva ſztala nyemu alduvana.* Eine Capell zu Rom, dem Jovi zu Ehren erbauet, in vvelcher ein Buchbaum ſtund, ihme aufgeopffert. *Régenten Jupiter iſtenmek*

Digitized by Google

nek épitetett kápolna, mellyben néki Bikfát áldoztak Romában.

Fălæ, *vel* Phălæ, arum, f. *plur.* dicitur *etiam* Fălandum *vel* Phălandum, i, n. *apud Enn. Turni Dreveni kojeszu negda za varaszov jemanye*, ali *za Izgledanye imali*. Hölzerne Thurn die man vor Zeiten in Einnehmung der Städten *oder* auch in Schauspielen gebraucht. *Fa-tornyok, mellyeket elein az városok megvévésére, bóditására, vagy meg-szemlélésére tsináltak.*

Fălārĭca, æ, f. Virg. Vid. *Phalarica.*

Falcātor, oris, m. & Falcārĭus, ii, m. Cic. *Vojnik z-koszum.* Soldat so in Feld Sensen führet. *Kaszával hadakozó*, 2. *Koszecz.* r. Heymäder. *Kaszás.*

Falcĭcŭla, æ, f. Pallad. *Koszicza, mala koszа.* Kleine Sensen. *Kaszátska.*

Falcātus, a, um, *Plin.* formam falcis habens, *vel* falcibus instructus.

Falcĭdĭa, æ, f. *Scil.* lex *à Falcidio Trib. pl.* lata erat, ne quis præteritô legitimô hærede, testamentô ullum alium ex asse faceret hæredem, quin quarta saltem pars legitimo hæredi cederet, quòd si secus fieret, liceret legitimo hæredi minuere legata, & quartam suam implere. *JCt.*

Falcĭfĕr, a, um, Mart. *Koszo-nosz.* Sensen tragend. *Kaszа-hordozó.*

† Falco, as, are, avi, atum, (Act.) *latinè* falce seco. *Koszim.* Mit der Sensen abschneide, mäde. *Kaszálok.*

Falco, ōnis, m, Jul. Firm. *Szokol*, 2. Transl. *Chlovek nuter szebemi, y nagnyenemi zubmi.* r. Falck, 2. Mensch mit einvverts gebogenen Zähnen. *Sólyom*, 2. *Bé-hajólt fogú ember.*

† Falcōnārĭus, rii, m. *Szokolàsh, z-szokoli lovecz.* Ein Falckonier, ein Jäger, der mit Falcken umgehet. *Sólyom fogó; sólyommal vadászó.*

† Falcōnārĭa, æ, f. *Lòv z-szokoli.* Die Jagd mit Falcken. *Sólyom fogás, vadászás.*

Falcŭla, æ, f, *Cato.* Falcĭcŭla, æ, f. Pallad. *Szĕrp*, 2. *Koszir, vinyak, nòsza obrezavanye tèrszia, drevja* &c. 3. *Koszicza.* e. Sichel, 2. s. Reben-Garten-Messer, 3. Kleine Sensen. *Sarló*, 2. *Katzor, szőlő metszőkés*, 3. *Kaszátska.*

Fălernum, ni, n. Mart. *Drechno vino nagori* Falernus *zovnoj vu Latinszkoj zemlyi varuche.* Ein köstlicher Wein der in Italien auf dem Berg Falerno vvachst. *Olasz országban Falernus nevű hegyen termő jó bor.* Reperitur etiam Falernus, i, m. *Tibul.* fumosos falernos. *Tibul.*

Fălisci, ōrum, m. *plur.* Virg. *Lyudztvo, koje jeszt negda vu Latinszkoj zemlyi sztalo.* Völcker so vor Zeiten in Italien gevvohnet. *Olasz országban néha lakó népek.*

Fălĭscus, i, m. Mart. *Nadeven szvinyszkiseludecz*, vulgò *Vrasja mati.* Gefüllter Sau-Magen. *Töltött disznó gyomor.*

Fallācĭa, æ, & Fallācĭes, ĕi, f. Cic. *Vkanitva, Czigania, Himba.* r. Betrug, e. Falscheit. *álnokság, Tsalárdság.*

Fallācĭlŏquentĭa, æ, f. Cic. *Vkanlyivo govorenye y neiszтinszko.* Betrügerische Red. *Tsalárd, nem igaz beszéllés.*

Fallācĭōsus, a, um, Apul. *Pun ukanitvo, cziganie, neiszтine.* Voll Falschheit. *Telitsalárdsággal, Hamisággal.*

Fallācĭter, *Adv.* Cic. *Vkanylivo, Neiszтinszki, Neiszтinito, Himbeno.* Fälschlich, betrüglich. *Tsalárdságosan, Hamisan.*

Fallax, ācis, *om. Cic.* Fallācior. *Ovid.* Fallācissĭmus, *Cic.* Fallĭbĭlis, is, *Com.* le, n. *Vkanyliv, Neiszтinszki, cziganyazt, varliv, Privarliv, Himben.* Betrüglich, falsch, fälschlich, fehlbar. *Tsalárd, Hamis, Tsaló.*

Fallo, is, ere, fĕfelli, falsum, (Act.) Cic. *Vkanyaiem, Varram, Hinim.* Betrüge, hintergehe. *Megtsalom.* Guram somno fallere. Horat. *Szkèrb z-sznom pretirati.* Die Sorg mit Schlaffen vertreiben. *Gondját álommal enyhíteni* &c. Fraude circum venire aliquem, Cic. *Kőga vkaniti.* Einen betrügen. *Valakit meg-tsalni.*

Falsārĭus, rii, m. Svet. *Penez, pisma* &c. *krivo-chin, Pohabitel.* Ein Verfälscher, falscher Müntzer, Brieff-Verfälscher. *álnok ember, hamis pénzel és petséttel élő, Hamis pénz verő ember.*

Falsè *Adv. Cic.* Falsò *Adv.* Terent. *Superl.* Falsissĭmè. *Krivo, Vkanylivo, Neiszтinszki.* Fälschlich. *Hamisan, álnokúl.*

Falsĭdĭcus, a, um, Plaut. *Krivo govorlyiv, krivo-rech, neiszтinit.* Lugen-redend, lugenhafftig. *Tsalárd-szavú, Hazugság mondó.*

Falsĭfĭcus, a, um, Plaut. *Krivo-chin, Vkanylivo, Cziganylo.* Betrüglich. *Hamis.*

Falsĭfĭco, as, are, avi, atum, (Act.) *JCt*, idem ac *Crimen falsi committo.*

Falsĭgrăphus, i, m. Sarisb. *Vkanitel y krivo pisma preobrachitel*, ali *Izpiszitel*, &c. Ein Verfälscher, Betrüger in Schrifften. *Hamis irást Magyarázó*, vagy *leiró.*

Digitized by Google

Falsĭĭūrĭus, a, um. Plaut. *Krivo - prisheſuiuchi.* Falſch ſchvvörend. *Hamis-eskûvô.*

Falsĭlŏquĭum, ii, n. Plaut. *Krivo, laſno govorenye.* Falſches, lügneriſches Reden. *Hazug ſzóláſ, hamù beſzéd.*

Falsĭlŏquus, a. um, Plaut. Vid. *Falſidĭcus.*

Falsĭmōnĭæ. arum. f. *plur* Plaut. *Láſi, Vkanyuvanya, Vkanitve, Cziganie.* e. Lugen, Betrügereyen. *Hazugſág, Meg-tſalás, tſalárdſág.*

Falsĭpărens, entis, m Cato. *Stimanoga otcza imaiuchi, koi vendar pravi otecz nè.* Der einen vermeynten Vatter hat. *Kinek nem igaz, hamis ſzûlei vadnak.*

Falsĭtas, atis, f. Cic. *Prevara, Vkanyuvanye, Himba.* e. Falſchheit, Lügen, Betrügung. *Hamiſſág.*

Falſo, as, are, avi, atum, (Act.) JCt. Vide *Falſifico, Adultero.*

Falſum, i, n. Tacit. *Neiſztina.* e. Falſchheit. *Hamiſſág.*

Falſus, a, um, *Etc.* Falſior. *Petron.* Falſiſſĭmus, Golum. *Neiſztinſzki, Neiſztinit, Vkanyliv, Nepravedni, Nepravedan.* Falſch, betrogen. *Nem-igaz, Hamis.*

Falx, falcis, f. Cato. *Koſza.* e. Senſe. *Kaſza.* 2. Falx meſſoria. Vid. *Falcula.* N. 1.

Fāma, æ, f. *Cic.* Fāmōsĭtas, ātis, f. & Fāmen, ĭnis. n. Feſt. *Glaſz, Razglaſzenye.* s. Gaſſen-Geſchrey, r. Ruff. *Hir.* Uſus: Sic Fama fert. Liv. *Tak je glaſz:* ali: *tak lyudi govore; takſze gláſzi.* So iſt der Ruff: *oder:* So geht die gemeine Red: ſo reden die Leuth; ſo vvird geſagt; ſo ſaget man. *úgy az híre; úgy beſzélnek az emberek felôle; úgy mondgyák.* Dare famæ aliquid: pro *credere.* Accipere fama & auditione. *Tacit.* pro *audire*, vel *narrata narrare.* 2. Accipitur *pro* bono nomine. *Dobro ime, dober glaſz imena.* Guter Nahm. *Jó név.* Incolumem tueri famam. Horat. *Dobro ime, dober glaſz obchuvati.* Seinen guten Nahmen erhalten. *Jó hírét nevét meg-tartani.* 3. Sumitur pro *infamia, malo nomine.* ita Gic.

Fāmēlĭcus, a, um, & Fāmēlĭcus, i, m. Feſt. *Gladen, Gladan, Lacben.* Hungerig, hungeriger. *éhezô, éhel-hólt.*

✝ Fāmĕo, es, ere, (Neu.) Vid. *Eſurio.*

Fāmes, is, f. Cic. *Glád, Lachnoſt.* r. Hunger. *éhſég.* Transl. V. *Deſiderium.*

Fāmeſco, is, ere, (Inchoat.) Alcim. *Gladen-bivam.* Hungerig vverde. *éhezek.*

Fāmĭger, ĕra, ĕrum, *Varro*, Famigerātor, oris, m. Plaut. *Glaſzo-noſz, Razglaſzitel.* Ein Mährlein-Trager. *Hir bordozó.*

Fāmĭgĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Prezávam, Razglaſſuiem* Ausruffe, ausſchreye. *Kibirdetem, Elbire-ſtem.*

Fămĭlĭa, æ, f. Cic. *Druſina, Chelyad.* s. Hauſs-Geſind. *Tſeléd.* 2. *Plemnie, Ród.* r. Stam. *Nemzetſég.*

Fămĭlĭareſco, is, ere, (Inchoat.) Sidon. *Poznavamſze, znan, domach bivam.* Heimlich bekand vverde. *Eſmérkedem, othon-valóvá-leſzek.*

Fămĭlĭāris, is, *com.* re, n. Cic. *Domachi, priatelſzki, druſinſzki, Chelyadni.* 2. Z-tém zpoznan, poujſan, ſzlobodan. Zur Hauſshaltung gehörig. 2. Der mit jemand Bekand iſt, Gemein, Vertreulich, Frey. *Tzelédbezvaló, házi, barátſágos.* 2. *Szabados, eſmérôs.* Quotidianâ cum aliquo uti conſvetudine; arctiſſimâ neceſsitudine coniungi. *Cic.*

Fămĭlĭārĭtas, atis, f. Cic. *Prinavadnoſzt, vnogo-ujjanoſzt, velika zpoznanoſzt, ſzkrovnopriatelſztvo, obitelnoſzt.* Geheime Freundſchafft, ſonderbahre Bekandtſchafft, Vertäulichkeit. *Barátſág, egyûtt nyájaskodás.*

Fămĭlĭārĭter, *Adv.* Cic. *Priatelſzki, naujjano, ſzlobodno, obitelno.* Freundlich, Vertäulich. *Barátſágoſan, Nyájaſon.*

Fāmōſa, orum. n. *plur.* Gloſſ. *Oſzramotlyiv napiſzek otajno ſzuprot kómu vuchinyen,* vulgò *Paſqvil.* Ein Paſquill. *Valaki ellen hamiſan költôtt irás.* Vid. *Paſquillus.*

Fāmōſus, a, um. Plin. *Glaſzovit, na glaſzu.* 2. *Izglaſſen, Hman glaſza.* ità Cicero. Berühmt. 2. Verſchreit eines übeln Nahmen. *Hires, neves,* 2. *Gyalázatos.*

Fămŭla, æ, f. Cic. *Szluzbenicza, dekla.* e. Diennerin, e. Magd. *Szolgálô, ſzolgáló leány.*

Fămŭlanter. *Adv.* Accius. *Szluzbeno, Szluſech.* Dienſtiglich, unterthäniglich. *Szolgai módon.*

Fămŭlāris, is, *com.* re. n. Cic. *Szluzbeni.* Zum Dienſt gehörig. *Szolgai.*

Fămŭlātio, onis, f. *Apul.* Fămŭlātĭum, ii, n. Macrob. Fămŭlātus, ûs, m. Cic. *Szlugi, dvorjaniki.* 2. *Szluſenye ſzluzba, dvorenye.* e. Knechten. s. Dienſt-Geſind. 2. Das Dienen. *Szolgák, udvari ſzolgák.* 2. *Szolgálás, ſzolgaſág, ſzolgálat, udvarlás.*

Fămŭlor, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Cic. *Szluſim.* Dienne. *Szolgálok.*

Fămŭlĭtas, atis, f. Accius. *Szluzba.* e. Dienſtbahrkeit. *Szolgalát.*

Fămŭlus, li, m. Cic. *Szluga, ſzluzbenik.* r. Knecht, r. Dienner. *Szolga.*

Fămŭ-

Digitized by Google

Fămŭlus, à, um. Ovid. *Szluſni, ſzlubeni.* Dienſtlich. *Szolgálatra-való.*

Fānāticè *Adv.* Apul. *Mabnito, pameti-gubno, zmutno. bedaſzto.* Unſinniglich. *Bolonaúl, eſztelenûl, ſzellőſen.*

Fānāticus, a, um. Cic. *Mabnit, vrago-duſſen, obſzegyen od duba, zvan pameti.* Unſinnig, beſeſſen von einem Geiſt, ſchvvermeriſch, fantaſtiſch. *Eſzelős, lélektûl megſzáll tt.*

† Fannātio, onis, f. *Vrême vukômſze koſſute plode.* Die Zeit in vvelcher die Dannhirſchen trächtig ſind. Idő. *mellyben az ſutàk az ſzarvaſokkal ſzaporitâſznak okáért őſzve-gyülnek.*

Fānum, ni, n. Cic. *Czirkva, czrikva, czerkva.* e. Kirch. *Templom.*

Fār, āris, n. Cic. 1. *Sitek vſzakoiachki.* Allerley Getreyd. *Minden félegabona.* 2. propriè nunc accipitur pro *farre adoreo* id eſt pro *Siligine & tritico.*

Farcīmen, ĭnis, n. Varro. *Klobaſzicza.* r. Bratvvurſt. *Kolbáſz.*

Farcio, is, īre, farſi, fartum, *aliis* farctum (Act.) Cic. *Nadtvam, nagnyetávam.* 2. Transl. *Tuſztìm.* Ausfülle, anfülle. 2. Mäſte. *Megtőltőm.* 2 *Hizlalom.*

Fārīna, æ, f. Varro. *Melya, Braſſno, Múka.* s. Mehl. *Liſzt.*

Fārīnācĕus, a, um. Fārīnŭlentus, a, um. Apul. *Melyni, iz melye.* Aus Mehl gemacht. *Liſztből való, Iſztes.*

Fārīnārium, rii, n. Vet. Onomaſt. *Hambar za melyu.* ali *druga poſzuda, skrinya melyna.* r. Mehl Kaſten, e Mehl-Kamer. *Liſztes ka', Iſztes ſzekrény.*

Fārīnārius, a, um. Cato. *Melyni, k-melyi zpadajuchi.* Das zum Mehl dienet. *Liſztes.*

Fārio, ōnis, m. Vide. *Trutta.*

Fāris, *vel* fāre, fātur, fāri, fatus ſum. Cic. (Dep. *Defect.*) Fancus *Feſt.* Fatu, Solin. *Govoriti.* Reden *Szólni.* Ajunt ex oraculo ità fatam Pythiam. *Cic.*

Farrāceus, a, um, & Farrācĭus, a, um. *Plin.* Farrĕus, a, um. Colum. *Pſzenichni, Hêrſeni,* &c. Von Weitzen Mehl, &c. *Búzai, buza liſztből való, rozſov* &c.

Farrāgo, ĭnis, f. Feſtus. *Iz vnogeb trav,* ali *ſitka zmeſſana hrana, kêrma, zmeſz.* Von allerley Kraut, *oder* Getreyd, &c. Gemiſchtes Futter vor Viech, zuſammen gemiſchtes Ding. *Fgyveler gabona,* vagy *fü.*

Farreātio, ōnis, f. Feſt. *Kolach,* ali *pogacha pſzenichna z kojum alduvanum ieſzte potvergyavala ſzvadbá popovſzka ſztarega vremena.* Ein Opffer-Kuchen damit die Hochzeiten in alten Zeiten beſtättigt vvorden. *Búza kalács, mellyel régenten áldozat után az papi házaſſág meg-erősítetett.*

Farrĕum, ei, n. Plin. *Hleb, Kolach, pogacha* ali *druga ieſztvina kubana iz pſzenichne melye.* Ein Lab, *oder* Kuchen aus Weitz-Mehl. *Tripó* vagy *búza kalács.* 2. *Stagely, Hambar ſitni.* r. Stadel, Getreyt-Kaſten. *Paita, tűr, gabona tartó ſzekrény.*

Farrĭlis, is, *commune*, n. Plin. *Nadet, Otuſchen.* Das gefüllt iſt, gemäſt. *Hizlalt, meg-töltött.*

Fartim *Adv.* Apul. *Nadevaiuch, nagnyetuch.* Gefüllt, ausgeſtopffet. *Meg-töltve.*

Fartor, oris, m. Cic. *Nadevavecz, klobaſzichàr, devenichàr.* r Füller, Wurſtmacher. *Töltő, kolbáſz ſzinálló.*

Fartum, i, n. Plaut. *Nadev.* Fülle. *Töltelék.*

Fartūra, Farctūra, æ, f. Cic. Fartus, ûs, m. Arnob. *Nádev. nadevanye, natuſchenye, otuſztenye, nagnyetenye.* e. Füllung, Mäſtung, Stopffung. *Töltés, hizlalás.*

Fartus, & Farctus, a, um. Cic. *Nadeven, nadet, otuſchen, nagnyeten.* Gefüllt, Gemäſtet. *Hizlalt, töltő. t.*

Fas, *Indeclinab* & ſolùm in *Noninativo, Accuſat, Vocat.* habetur. Cic. *Pravo, vredno, ſzlobodno, poboſno, doſztojno.* Recht, billich, Gottſeelig. *Méltó, ſzabad.*

Faſcĭa, æ, f. Cic. *Povoi, plenicza, povialo, povezilo, povezacha.* Ein Windel, Binden, Umſchlag. *Mindenféle kötő, póla.*

Faſciātim, *Adv.* Quint. *Obviajuch, napriliku kiticze.* Bündvveiſe, Büſchelvveiſe. *Polálva, meg-kötve.*

Faſcĭcŭlus, i, m. (*Dimin.* à faſce) Cic. 1. *Sznopek, kiticza,* 2. *Povoiek.* s. Büſchlein, 2. s. Bündlein. *Bokréta, nyalábotska.* 2. *Kötelet-ke, póla.* 3. Vid. *Manipulus.*

Faſcĭnāmentum, ti, n. *Apul.* Faſcĭnātio, onis, f. Plin. *Vrechenye, chàranye. czopria.* e. Verzauberung, Hexerey, Bezauberung. *Igézet.*

Faſcĭnātōrĭus, a, um, JCt. *Vrechliv, vrechni, vrechlyiv.* Zauberiſch. *Igéző.*

Faſcĭno, as, are, avi, atum, (Act.) *Virg.* Faſcĭnor, aris, ari, (Depon.) *Vrekuiem, czópam, chúram.* Verzaubere, vergalſtere, beſchreye, behexe. *Meg-igézem.*

Faſcĭnum, i, n. Horat. *Z kêmſze vrechbe, czopria, vúroki.* e. Zauberey, das Beſchreyen. *Igézet.* 2. Dicitur etiam Faſcinus, i, m. *Auct. Car. Priap.* Non me vocabis &c. ad feriatos faſcinos.

Faſcio,

Fascio, as, are, avi, atum, Lampr. *Z-pleniczami obviam, poviam.* Verbinde. *Bépléłom.*

Fascíola, æ. f. Cic. *Plenichicza, povojecz.* s. Kleine Bündel. *Pólátska, kótótske.*

Fascis, is, m. Jul. Cæsar. *Synon. propriè*: Lignorum vel aliarum rerum congeries. *Sznop, kitta, rukovet z-cheſza god zkup ſzpravlyen.* peregr. *Puſſely.* s. Büſchel, e. Binde, r. Bindel von Holtz *oder* anderen Dingen. *Kéve, nyaláb, rakás.* Sic legimus apud *Jul. Cæs. 8. bell. Gall.* Fasces ſtramentorum ac Virgultorum. *apud Martial. lib. 14.* Fasces calamorum, &c. Et quia fasces quarundam rerum, præſertim majores, baculis graves ſunt, ideo per *Translationem* Faſcis pro *onere* nonnumquam ſumitur. *Tèrb, breme.* Bürde, Laſt. *Tereb, Nebézség.* Ità Virgil. *in buc.* - - Ego hoc te faſce levabo. 2. Faſces, ium. *plur.* apud Romanos Magiſtratuum erant inſignia. Fiebant autem plerúmque ex virgis betulæ, quorum cuilibet ſecuris ita includebatur, ut circumductô lorô ſola ſecuris acies in ſumitate faſcis emineret; idque, ſi Plutarcho credimus, eo conſilio factum, ut palàm conſtaret Magiſtratum in ſumendis ſuppliciis non debere eſſe præcipitem, utpote cui Faſces quidem, ſed ligati præferrentur. Hujuſmodi Faſces *Regibus* & *Conſulibus* numerô 12. *Dictatoribus* 24. *Pro-Conſulibus* & *Prætoribus* Seni, à totidem Lictoribus præferri partim, partim poſtferri Solebant, quoties nempe illi prodibant in publicum Magiſtratûs togâ inſignes. Porrò Virgis cædebantur facinoroſi de plebe homines, quorum emendatio ſperari potuit; deplorati verò ſecuri ſubjiciebantur capite minuendi. *Znamenye Rimſzkeh negda Chaſztnikov najveczſſih y Vechnikov*, vulgò *ſenatorov. Znamenye pak ovo bili jeſzu ſznopi* peregr. *puſzlyi iz brezovoga ſibja, z-remenom obviti i-ov kojeh ſtetira baharſzka tak je bila obmotana y zavezana, daſze je od vgor ſznopa ſzama oſtrina ſtekire videti mogla. Po tom Poglavari Rimſzki na znanye dati hoteli jeſzu, da Vechniki vu kaſtiganyu malovrédneh nagli biti nemoraju; pokeh dob ſznope one, iz kojih oſtrina ſtekire jeſze videla, pred nyimi y za nyimi vſzegdar dobro zvezane ſzlugi Varaſzki (Habari, Grabanti) noſzili jeſzu.* Ein Zeichen der Römiſchen Raths-Herren, *das iſt* Die Büſchel-Ruthen, ſo man der Obrigkeit zu Rom vortrug, in deren Mitten ein ſcharffes Henckers-Beil gebunden war. *Régenten Romai Tanáts bélieknek jele.* Az az: *Nyalábban ôſzve-kôtött veſzſzô, melynek közepén bóbérok, ſzéles feiſzſze* vagy *bárdja együtt-kôtve volt, é' úgy a' méltóságok-elött vitetett.* Hinc factum, ut faſces *transl.* pro *ipſo Magiſtratu* acciperentur. *Vechnichtvo, chaſzt Rimſzkih vechnikov y Poglavarov.* e. Würde der Römiſchen Obrigkeit. *Romai tanáts béli méltóság.* Non illum populi faſces, non purpura flexit. *ita Virg.* Nunc verò ad omnes Dignitates non ineleganter transfertur: *ſic dicimus*: Faſces tenet, Faſces conſecutus eſt, *id eſt* certam Dignitatem. Ex quo natum eſt *Proverbium*: Faſces ſunt Faſces. *Chaſzt je tèrb y breme.* Würde iſt Bürde. *A' méltóság nehézség.* ita Cic. Faſces habere. Svet. *Zapovédati, Poglavarom biti.* Das Regiment vvürcklich führen. *Parantſolni, mſztan a' Birodalmat igazgatni.*

Fāsellus, Faſcēlus, & Phāsēlus, li, m. Ovid. *Ladja Ferza, chún, Saichicza bitra.* Ein ſchnelles Schifflein. *Sebes hajótska.*

Fāsēlus, li, m. Virg. 1. Vid. *Faſellus.*. 2. Vid. *Faſeolus.*

Fāſēōlus, & Phāſēōlus, li, m. Colum. *Baſulyek.* Kleine Bohnen. *Apró rátz babotska, Faſzulyka, Horgas bab.*

Faſti, orum, m. *plur.* Cic. *Dnevnik*, vulgò *Kalendar*, iliti *kniga dugovany vſzakoga dneva cheſz czelo leto zaderſzavajuczha.* Calender *oder* Buch, in vvelchen man von Tag zum Tag durchs Jahr alle Geſchichten aufzuzeichnen pflegt. *Kalendárium*, vagy *könyv, mely minden napi történt dolgokat eſztendô-últai magában foglal.* 2. Faſti dies dicti ſunt, quibus licebat fari Prætoribus tria verba hæc: *Do, dico, abdico.* Nefaſti verò, quibus fari vetabantur. Ille nefaſtus erit per quem tria verba ſilentur: Faſtus erit per quem lege licebit agi. *Ovid.* l. 1. Faſt.

Faſtīdienter, *Adv. Apul.* Faſtīdiīter *Adv.* Varro. Faſtīdiōſe *Adv.* Cic. *Ogrutno, gruztno, doſzadlivo.* Mit Verdruſs, ecklich. *útálva, unalmaſan, unalkodva.*

Faſtīdio, is, ire, īvi, ītum, (Act.) Cic. *Gruſztimiſze, durimiſze, Doſzagyamiſze.* 2. *Gizdamſze, obolimſze.* ità Plautus. Ein Verdruſs, Grauſen habe, verſchmähe, 2. Ich bin ſtoltz und hoffärtig. *Megútálom, megúnom,* 2. *Kevélykedem, kényes vagyok.*

Faſtīdium, ii, n. Cic. *Gruztenye, dodeanye, durenye, doſzágyenye.* 1. Verdruſs, Eckel, Abſcheu.

Digitized by Google

Abſcheu. *Flúnár, megutálás*, 2. *Obolozt giz-lozt*. e. Hoffart. *Kevélység*. ità *Cic.*

Faſtigātio, onis, f. & Faſtīgiātio, onis, f. Plin. *Oſpicbenye, nanſtrenye*. e. Zuſpitzung. *Megtetézés, begyezés*.

Faſtīgio, as, are, & Faſtīgo, as, are, avi, atum. (Activ.) Liv. *Oſtrim*, vulgò *Oſpicbujem, vékb délam*. Zuſpitze, in die Höhe wie ein Hügel erhöhe. *Meg-begyezem, tetézem*.

Faſtīgium, ii, n Varro. *Verbunecz hiſe, dreva, czirkve* &c. 2. *Glubina koje velike jame*. Varro. 3. *Konecz, krai kakzonga dugovanya*. 4. *Izvilſenye*. Der Gipffel oben am Haus, 2. Die Tieffe einer Gruben, 3. Das End, das eiſerſte und letzte eines Dings, 4. e. Erhebung, Würde. *Hegyes tetéje valaminek*. 2. *Valamelly ároknak nagy mélyſége*. 3. *Vége valaminek*. 4. *Felmagaſztalás*. Faſtigium tenere inter homines. Plin. *Med ljudmi izvilſenemu biti, nad drugemi preſtimavanye imati*. Oben anſitzen, über andere erhebt ſeyn. *Mások fölött fel magaſztaltatni*. Faſtigium operi imponere. Cic. pro *finire opus*.

Faſtōsè & Faſtuōsè *Adv.* Mart. *Obolo, gizdavo, babato*. Stoltz, hochtrahend. *Kevélyen*.

Faſtōſus, Faſtuōſus, a, um, Mart. *Obol, gizdav, babat*. Stoltz, hochtrabend, prächtig. *Kevély, nagy akaratú*.

Faſtus, ûs, m. Claud. *Gizdozt, obolozt, Izvilſenoſzt, babatoſzt, naveliko derſanye*. r. Pracht, Hochmuth, e. Prahlerey, Hoffart. *Kevélység, nagy akarat*.

Faſtus, a, um, Ovid. *Szudnyi*. Des Gerichts. *Törvényes*. Faſtus dies, Ovid. *Dan za ſzud, ſzudnyi dan*. r. Gerichts-Tag. *Törvény napja*.

Fātālis, is, *com.* le, n. Cic. *Szmertni*, 2. *neſzrechni*. Tödlich, 2. Unglückſeelig. *Halálos*, 2. *Bóldogtalan, ſzerencſétlen*.

Fātā'iter, *Adv.* Cic. 1. Z *bojem naredyenyem, volyum*. 2. *Szmertno, neſzrechno*. Tödlich, unglückſeelig. *Ijteni végezés ſzerint*, 2. *Halálosan, ſzerencſétlenül*.

Fātĕor, ēris, ēri, aſſus ſum, (Dep.) Cic. *Valujem*. Bekenne. *Meg-vallom*.

Fātĭcĭnus, Fātĭcānus, Fātĭdĭcus, i, m. Ovid. *Odluchenya Bojega nazveſztitel, Prorok, ve ovina*. r. Wahrſager, der Ordnung Gottes Vorſager. *Ijteni akarat jelentő, jövendőlő*.

Fātĭfĕr, ĕra, ĕrum, Fātĭfĭcus, a, um, Claud *Szmerto-noſz, ſzmertni*. Tödlich. *Halálhozó, halálos*.

Fātīgātio, onis, f. Curt. *Trudenye*. e. Müdigkeit. *Fáradás, fáraſztás*.

Fātīgātōrĭus, a, um. Sidon. *Trudliv*, 2. *muchliv, traplív*. Müd machend, 2. Vexieriſch, plagend. 1. *Fáraſztó*, 2. *Kinzó*.

Fātīgo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Trudim*. Müd mache, bemühe. *Fáraſztom, Fáradok*. 2. Vid. *Torqueo*. Fatigari ſame, igne &c. *Cic.*

Fātīm. *Adv.* Serv. *Zadoſzta, obilno*. Gnugſamlich, überflüſſiglich. *Bővségesen*.

Fātiſco, is, ere, (Inchoat.) Virg. *Puczamſze, Razpadamſze*. 2. *Prepádam, Truden, ſzlab poſztajem*; *Namenye idem*. Von einander gehe, aufſpalte, mich zerthue. 2. Müd, matt, mager, Krafft-loſs werde. *Megnyilatkozom, Haſadok*. 2. *Poſſadok, Fáradozok*.

Fātor, āris, ari, (*Frequ. Dep.* à Faris.) Feſt. *Vnogo govorim*. Viel rede. *Sokat ſzólok, beſzéllek*.

Fātŭè *Adv.* Quint. *Bedaſzto, budalaſzto, manено*. Närriſch. *Gorombától, Bolondúl*.

Fātŭĭtas, atis, f. Cic. *Budalaſchina, budalia, budalozt, manenozt*. e. Thorheit. *Bolondság, bolyókáſság, eſztelenség*.

Fātum, ti, n. Virg. 1. *Poſzlanye Bosje, naregyenye boſanſzko*. 2. *Szmert*, 3. *Boji odgovor*. Virgil. l. 5. Æneid. 4. *Neſzrechno pripechenye*. e. Schickung, oder Ordnung Gottes, 2. Der Todt, 3. Eine Göttliche Antwort, 4. Ein unglückſeeliger Zufall. *Ijteni végezés, rendelés*, 2. *Halál*, 3. *Ijteni felelet*, 4. *Szerencſétlen eſet, történet*.

Fătŭor, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Senec. *Budalim, bedalim*. Ich bin närriſch, oder thöricht. *Bolondo-kodom*. Deſine fatuari. Sen. *Preſtani budaliti*. &c.

Fătŭus, a, um, Cic. *Manen, budalaſt bedaſzt*. Thor, Tölpel, Narr. *Bolond, eſztelen*.

Fāuces, ĭum, f. *plur.* Vide *Faux*.

Fāventĭa, æ, f. Accius. *Dobro k-komu nagnenye, ſelenye*. e. Wohlgewogenheit. *Jó akarat, kivánás*.

Fāveo, es, ere, fāvi, fautum, (Neu.) Cic. *Dobroſzem k-kómu nagnyen, dobro kómu ſelim, chinim*. Ich bin wohl einem geneigt, wohl wolle, thue. *Jót kivánok, kedvezek*.

Fāvilla, æ, f. Terent. *Pérbanka, ſerjavka, ognyeni pepel*. Glüende Aſchen, darinn das Feyer verborgen iſt. e. Funck. *Tüzes hamu*. 2. V. *Cinis*. Virg.

Digitized by Google

Fāvillāčeus, a, um, Sil. *Perhavkni, pepepelni.* Das von Aſchen iſt. *Tüzet hamovas.*

Fāvillāticus, a, um. Solin. *Perhavki, pepelu ſzpodobben.* Aſchen gleich. *Hamuhoz haſonló.* 2. V. *Favillaceus.*

Fāvītor, ōris, m. *pro* Fāutor, oris, m. *Pomochnik, dobro ſelitel, dobro-rad.* Ein wohlgeneigter Patron. *Jó akaró, jót kivánó.*

Fāunus, i, m. Aur. Vict. *Lovni, ſumſzki, planinſzki Bóg.* r. Wald - Gott. *Az erdei Iſten.*

Fāvōnĭus, ii, m, Cic. Vide. *Zephyrus.*

Fāvŏr, ōris, m. Senec. *Miloſcha, dobro k-komu nagnenye, milozt.* e. Gunſt, Gewogenheit, Gnad, geneigter Willen. *Jó akarat, kegyelem.*

Fāvōrābĭlis, is, *com.* le, n. Liv. *Prieten, dobro-volyni, k-dobrem k-komu nagnyeni, dobro-ſelni.* Wohlgewogend, gutwollend, machend. *Kedvez, Jót kivánó.*

Fāvōrābĭliter, *Adv.* Svet. *Dobro Volyno, ſelno, dobro-chinlivo, prietno.* Wohlgewogendlich, güttiglich. *Kedvezſen.*

Fāuſtè *Adv.* Cic. Vide *Feliciter.*

Fāuſtĭtas, atis, f. Hor. V. *Felicitas.*

Fāuſtus, a, um, Terent. Vide *Felix.*

Fāutor, oris, m, Cic. Vide *Favitor.*

Fāutrix, īcis, f. Cic. *Dobro ſelitelicza, chinitelicza.* e. Gönnerin. *Jó akaróné.*

Fāvus, i, m. Cic. *Szetina, ſzetiè, voſchina.* s. Bienen-Häuslein, Waben. *Lép mézz, Lépes mézz.*

Fāux, fāucis, f. Cic. *Poſtraka zachetek, Lamp* r. Rachen, Schlund. *Nyeldeklő.*

Fax, fācis, f, Cic. *Duplyèr, Baklya, Iùch,* 2. Transl. *Prichetnik, zachetnik, zrok, pochinyavecz, prichinyavecz.* Brennende Fackel, 2. r. Urheber, e. Urſach. *Fáklya,* 2. Transl. *El ő kérdő, oka valaminek.* Addere facem alicui, Tacit. *Kóga podbuſzti-ti.* Einen anreitzen. *Valakit őſztőnőzni, buſzitani.* Fax accuſationis & origo. Plin. *Zrok tuzbe y Pricbetek.* Die Urſach und Anfang der Anklag. *Vádoláſnak oka, és kezdője.*

Fāxim, Faxo, pro *fecerim.* vel *faciam.* Cave faxis, Terent. *Pazi chuvaiſze, da to nevuchinił.* Siehe, das du es nicht thueſt. *Ne tſelekedd.* &c.

Fĕbreſco, is, ere, (Inchoat.) Solin. *Zimliczu dobivam.* Das Fieber bekomme. *Hideg lelészkedek.*

Fĕbrĭcĭto, as, are, avi, atum. (Neu.) Colum. *Zimliczu imam.* Das Fieber habe. *Hideglelés bánt.*

Fĕbrĭcōſus, & Fĕbricŭlōſus, a, um, Gell. *Zimlyichav, groznichav.* Voll Fieber. *Hideglelős.*

Fĕbrĭcŭla, æ, f. Cic. *Zimlichicza, Groznichicza* Kleines Fieberlein. *Hideglelés-etske.*

Fĕbrĭlis, is, *com* le, n. Apul. *Zimlichen Groznichin.* Fiebriſch, fieberlich, zum fieber gehörig. *Hideglelési.*

Fĕbrĭo, is, ire, īvi, ītum, [Neu.] Cels. Vid. *Febricito.*

Fĕbris, is, f. Cic. *Accus.* Febrim, *vel*, brem, *Abla.* febri, *vel* bre. *Zimlicza, Groznicza, Merzlicza.* Das Fieber. *Hideglelés, Hideg.*

Fĕbrŭārius, ii, m. Varro. *Szvétchen Meſzecz, veliàt.* Der Monat Hornung. *Bőjt-előbava.*

Fĕbruātum, i, n. *Feſt.* Fĕbruāmentum ti, n. *Cenſor.* & Februātio, onis. *Ochiſchenye.* e. Reinigung. *Megtiſztitás.*

Fĕbruo, as, are, avi, atum, [Act.] Varro. *Chiſztim, ſznaſim.* Reinige, säubere. *Megtiſztitom.*

Fĕbruus, ui, m. *Macrob.* Cognomen Plutonis.

Fĕcĭālis, is, *com.* le, n. Cic. 1. quod pertinet ad Feciales Viros, quorum 20. Romæ Collegium à numa Pompilio fundatum incoluêre. 2. *Mir chinechi,* ali *Vojſzku obznanujuchi.* Deren Verrichtung war, den Frieden zu ſchlieſſen, oder Krieg anzukündigen. *Béke-vég ſzerzó vagy hadat hirdetó.*

Fĕcialis, is, m. Liv. Feſt. *Poſzel,* ali *chaſztnik, koj more mir vuchiniti.* ali *potverditi,* ali *pak razmetati y Boj naruchiti.* Ein Bothſchaffter der den Krieg kan andeuten, *oder* den Frieden beſchlieſſen. *Tiſzt-viſelő, kinek hatalma vagyon vagy békeſséget tſinálni, vagy meg-erősíteni az hadat.*

Fĕl, fellis, n. Gic. *Such.* e. Gall. *Epe.*

Fē ĭcĭtas, atis, f. Cic. *Szrecha.* e. Glückſeeligkeit. *Bóldogság, ſzerentſe.*

Fēlĭciter, *Adv.* Cic. *Szrechno.* Glücklich. *Szerentſésen, Bóldogúl.*

Fēlĭcĭto, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Szrechnoga chinim.* Glückſeelig mache. *Bóldogítom, ſzerentsésemem.*

Fēlis, (*melius* Fēles, *vel* Felles.) is, f. Plin. *Machka.* Eine Katz. *Matska.* 2. Transl. V. *Fur. Raptor.* Feles Virginaria. *Plaut. id eſt:* Raptor Virginis.

Fēlix, īcis, *om.* Cic. *Szrechen.* Glücklich, Glückſeelig. *Bóldog, ſzerentsés.* Scribitur et am fœlix. *Manut. & alii.*

Fellĭco, *vel* Fellĭto, as, are, avi, atum. (*Frequ.*) Solin. *Czuczam.* Sauge. *Szopok.*

Fel.ĭdŭ-

Fellĭdūcus, a, um, Cæl. Aurel. *Such von sich ziehend.* Die Gall ausziehend. *Epét kibúzó.*

Fellĕus, a, um. Plin. *Suchen, gorek od ſucha.* Bitter von Gall. *Epé, keſerů.*

Fellĭo, as. are, avi, atum, (Act.) Varro Vide. *Fellico.*

Fellōſus, a, um. Cæl. Aurel. Vide *Felleus.*

Fēmĕn, ĭnis. n. *Plin.* Fēmur, ŏris, n. Cic. *Stegwo. Bedro.* Die äuſserſte Dicke am Schenckel. *ágyék. Tzombb.*

Fēmĭna. Fēmĭna. æ, f Cic. *Senſzka glaba.* s. We bsbild. *Aſſzſzŏny állat; nŏ, nŏſtény.*

Fēmĭnāle, & Fēmŏrāle; is, n. Svet. *Gacha ſzvitticze.* e. Gattehoſen. *Gatya, Berbe.*

Fēmĭnĕus. & Fēmĭnīnus, a, um, virg. *Senſzki.* We biſch, Weiblich. *Aſſzſzonyos; Aſſzſzonyi.*

Fēnĕbris, vide *Fœnebris.*

Fēnĕrātor, vide *Fœnerator.*

Fēneſtella, æ, f. *Colum.* Fēneſtrŭla, æ, f, Apul. *Prozorek, okĕnecze, oblotheczr.* s. Fenſterlein. *Ablakotſka.*

Fēneſtra, æ, f. Cic. *Prozor, okno, oblok.* (Deriv. ab *obloſen.*) s. Fenſter. *Ablak.*

Fēneſtrālis, is, *com.* le, n. Ovid. *Okneni, prozorni, oblochni.* Zum Fenſter gehörig. *Ablakhoz való.*

Fēneſtrātus, a, um, Vitruv. *Okndzt, oblochen,* 2. *Odpert.* Das Fenſter, hat, 2. Offen. *Ablakos,* 2. *Megnyilt.* Pectora feneſtrata. Vitruv. *Lyudi odpertoga ſzĕrcza.* Offenhertzige Leuth. *Hlo ĕs tiſzta ſzivů emberek.*

Fēneſtro, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Okniam, okno, prozor napravlyam.* s. Fenſter mache. *Ablakot tſinálok.*

Fĕra, æ, f. Cic. *Zver, Zvirche.* Wildes Thier, Gevvild. *Vad.*

Fĕrācĭtas, Golum. Vid. *Fertilitas.*

Fĕrālĭa, ōrum, n. plur. Var. *Dan oſzeb mĕrtveb, oſzeb duſſcz dan.* Aller Todten Tag, aller Seelen Tag. *Minden meg-hóltak napja,* 2. *Koſzti lyudih mertveh.* e. Todten Gebeiner. *Hólt emberek tſontjai, tetemi.*

Fĕrālis, is, *com.* le, n. Lucret. *Mĕrtvechki.* Das den Todten zuſtehet. *Halálos.* Feralis cœna. Apul. *Mĕrtvechka vecherja, Kármina.* s. Todten-Mahl. *Temetés-utáni-való vatſora.*

Fĕrax, ācis, *ior.* Ovid. *Ploden, Roden.* Tragbar fruchtbar. *Bŏtermŏ, tenyéſző.*

Fercŭlum, i, n. Juv. 1. *Jeſztvina,* 2. *Vechjeſztzin namah noſznya,* peregr. *Pogăſs.* 3. *Szkolecz* &c. *za noſznyu, noſzilo,* 4. *Mĕrtvechki kony,* &c. 1. e. Speiſs, 2. e. Tracht der Speiſen, 3. r. Trag-Seſſel, und alles darauff man vvas trägt, 4. r. Sarg, e. Traghahre. 1. *étek, étel,* 2. *étek fogás,* 3. *Szék* vagy *pad, melyhen valaki hordoztatik,* 4. *Szent miháły lova.*

Fĕrè, Pĕnè *Adv.* Terent. *Szkoro, Málo dane.* Schier, faſt. *Tſak-nem, majd, de nem.* 2. Idem ac *plerumque.* Ut ferè fit. *Cic.*

Fĕrentārĭus, ii, m. Varro. *Lehkogn oruſia vojnik.* Ein leicht bevvaffneter Kriegs-Mann. *Könnyů fegyverů vitéz.* Ferentarius amicus. *Plaut.* dicitur, qui eſt celer, & expeditus ad opem ferendam.

Fĕrĕtrum, tri, n. Liv. Vid. *Ferculum. N.* 2.

Fĕrĭæ, arum, f. *plur.* (à *ſing.* Feria. Eccl.) Cic. *Szvetti, ſzvetechni dneve.* e. Feyertäg. *Innepek, ünnepek.* Feriæ belli. Gell. *Pokoj, pochinek vojſzke, ỳ mir do chaſza.* r. Stillſtand im Krieg. *Hadakozáſtól ſzünés.* Indicere ferias. Cic. *Nazvezttiti ſzvetke* ali *ſzvetkovanye od dela.* Anſagen zu feyeren. *Innepeket* jelenteni vagy *parantſolni.*

Fĕrĭātus, a, um, Cic. 1. *Szvetechdi,* 2. *Dan gubechi, hmanyikuiuchi, manguiuchi, lèn.* Feyerlich, 2. Müſſig. *Ünneplő,* 2. *Hivalkodó.* Malè feriatus. Horat. *Hman, Merzko-leń,* (ſcilicet *chlovek.*) Ubler, ſchlechter Menſch, *oder* ein Müſſiggänger. *Roſzember,* vagy *rőſt.*

Fĕrīnus, a, ŭm, Gic. *Zvĕrji, divji.* Wilder Arth, vvild. *Vadi, vadtól-való.*

Fĕrio, is, ire, (Act.) Gic. *Vadiram, bienn.* Schlage. *ŭtŏm, verem.* Translatè. Ferire alicuius frontem: Cic. *Kŏga obſſamiti.* Einen ſchamroth machen. *Valakit meg-gyalázni, beſtelenitení.*

Fĕrior, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Cic. *Hmanyikujem, nepoſzlyujem.* Ich bin müſſig. *Hivalkodok,* 2. *Idem ac* ferias celebro. *Szvetim.* &c.

Fĕritas, atis, f. Mart. *Okrutnoſzt, divjina, ſztraßnocha,* 2. *Narav zverinſzka.* e. Grauſamkeit, 2. Wilde Art. *Kegyetlenség,* 2. *Vadság.*

Fermè *Adv.* Teren. Vide. *Ferè.*

Fermentesco, is, ere, (Inchoat.) Plin. *Vkoſzujemſze, podiſemſze kakti okvaſſeno teſzto.* Sauer vverde, aufgehe vvie ein ſauriger Taig. *Kováſzoſodok, kovászorúlok.*

Fermento, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Kvaſzim, okiſzelim,* 2. Neutraliter. *Kiſzamaſze, burkamaſze, kipim.* Verſäure, 2. Brauſe. *Megkŏltŏm, ſavanyitom, megkovaſzolom.* 2. *Meg kovaſzoſodom* &c.

Fermentum, ti, n. Plaut. *Kovaſz.* 1. Sauer-

taig, e. Hefen, r. Hebel, Grum. *Kovász.* 2. Transl. V. *Ira.* Tota in fermento jacet. Plaut.

Fĕro, fers, ferre, tŭli, (tĕtŭli *Plaut.*) lātum. (Act.) Cic. *Noſzim.* Trage, bringe. *Hozom, bordozom.* 2. V. *Tolero, patior.* Ferre cōtumelias Plaut. *Obſſanoſzti pune réchi podneſzti.* Schmach-Reden leiden, dulten. *A' boſzſzúságokat el-ſzenvedni.* 3. V. *Aufero.* poſtquam te fata tulerunt. *Virg. Ecl. 5. v. 28.* Argentum ab aliquo ferre. Plaut. *Penzet od kôga odneſzni.* Geld von einem hinweg tragen. *Pénzét valákinek el-vinni.* 4. V. *Produco, gigno.* Fert omnia tellus. *Virg. Ecl. 4. v. 29.* Arabia fert Saccharum. *Plin. 5. V. Dico, ajo.* Apollinem Delphos ferunt advenisse. *Cic. 6. V. Conſtituo, Decerno* Ferre ad populum de re aliqua. *Cic. 7. V. Opinor, Conjicio, ſpero.* Ut opinio mea, ut conjectura fert. *Cic. 8. V. Percipio, reporto.* Avano populo repulsam fert. *Item* palmam, primas ferre &c. *Cic. 9. V. Extollo, celebro, laudo.* In cœlum te omnes laudibus ferunt. *Cic. 10. V. Obtineo, conſequor.* Quot ſuffragia tulisti? Cic. *Sic variis nominibus adjunctum, variis habet ſignificationes, ut:* Ferre aliquem in oculis, *eſt* impensè amare. Ferre ſententiam, *pro* pronunciare, *Cic.* Ferre ventrem *eſt* gravidam esse *Varro.* Ferre alicui aliquid expensum *pro* Alicui aliquid adscribere, attribuere, in acceptis referre. *Transl.* ferre pedem *pro* opem ferre, adesse, *Virg.* Ferre ſe, *eſt* ire, incedere, *Suet.* Ferri rabie *pro* rapi. *Plin.* &c.

Fĕrōcĭa, æ, f. & **Fĕrōcĭtas, ātis,** f. Cic. *Jadovitoſzt, divjo-lyutoſzt.* e. Grausamkeit. *Kegyetlenség.* 2. V. *Inſolentia.*

Fĕrōcio, is, ire, (Neu.) Gell. *Krutoſzte jáko, alipo divje lyutim, jadim. dúſzimſzte.* Ich bin wild, übermüthig, mich ergrümme, tobe. *Dûbôſzkôdôk, kegyetlenkedek.* 2. V. *Inſoleſco.*

Fĕrōcĭter, *Adv.* Cic. *Divjo-lyuto.* Übermüthig, Wild. *Vadúl, kegyetlenûl.*

Fĕrox, ōcis, ox. Cic. *Divjo-lyut, prelyut, kruto jadovit.* Wild, übermüthig. *Vad természetû, kegyetlen.*

Ferrāmentārĭus, ii, m. Firmic. *Selezàr, kis-ſelezom tẽrſi, ali ſelezo nachínya.* r. Eyſen Handler, *oder* Eyſen-Schmied. *Vas-árus, vas-tſinálo, vas-mives.*

Ferrāmentum, i, n. *plur.* Ferramenta, orum n. Cic. *Selezno orudelie.* Eyſen-Werck. *Vas-ſzerſzám.* 2. V. *Arma.* Cic.

Ferrārĭa, æ, f. Jul. Cæſ. *Selézna ruda.* e. Eyſen-Ertzgrube, s. Eyſẽ Berg-Werck. *Vas-bánya.*

Ferrārĭus, a, um. Plin. *Selézni.* Zum Eyſen gehörig. *Vaſſas.* Ferraria officina. Plin. *Kovácsnicza.* e Schmied-Werckſtatt. *Kovács mû-hely.*

Ferrātĭus, ii, m. Firm. *Kovàcs, Selezàr.* r. Eyſen-Schmied. *Kovács, vas-mives.*

Ferrātĭlis, is, *com.* le, n. Plaut. *Selezo-noſzechi.* Eyſen tragend. *Vas termô.*

Ferrātus, a, um. Hor. *Podkovan.* Mit Eyſen beſchlagen. *Megvaſazott.*

Ferrātus, i, m. Tac. *Vojnik oklopnik.* r. Kürreſier-Reuter. *Vaſas katona.*

Ferrĕus, a, um. Cic. *Selézni.* Eyſern. *Vaſas.* 2. Transl. V. *Durus.* Cic.

Ferrĭfŏdīna, æ, f. Varro. V. *Ferraria.*

Ferrĭtĕrĭum, ii, n. Plaut. *Vúza okovaneb, kadi vu ſelezju bodech nye dodirajù.* e. Gefängnüſs, allwo die Gefangene ihre Feſſeln an Händen und Füſſen abreiben und abnutzen. *Oly temletz, a' hol a' vaſban-lévô rabok a' kezeken és lábakon-lévô vaſat koptatnyák.*

Ferrĭtĕrus, a, um, & Ferrĭtrĭlax, ācis, *om.* Plaut. *Vu ſelézneb putah bodechi, vu ſelézju okovan.* Der in Eyſen und Banden iſt. *Vas békót viselô.*

Ferrūgĭnĕus, a, um. Plaut. *Selezno-bergyav.* Eyſen-Roſtig. *Vas-rozdás.*

Ferrūgo, ĭnis, f. Plin. *Hergya na ſelezu.* Der Roſt am Eyſen. *Vas-roſda.* 2. Transl. *dicitur* color rufus.

Ferrum, i, n. Cic. *Selezo.* s. Eyſen. *Vas.* 2. per Synec. *ponitur pro* re facta ex ferro: ut: gladio &c. *Cic.*

Ferrūmen, ĭnis, n. Plin. *Varnicza.* s. Löth-Werck, Löth-Metall. *Forraſztó ſzerſzám.*

Ferrūmĭnātio, onis, f. JCt. *Zkup varenye.* e. Zuſammenlöthung. *Egybe-forraſztás.*

Ferrūmĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Varim.* Löthe, *ſzave-forraſztom.*

Fertĭlis, is, e *com.* le, n. Cic. *Roden, plodeu.* Fruchtbahr. *Termett, Tenyérô.*

Fertĭlĭtas, atis, f. Colum. *Rodnoſt, plodnoſt.* e. Fruchtbarkeit. *Tenyéſzés, termettség, terméſz.*

Fertĭlĭter, *Adv.* Plin. *Rodno, plodno.* Fruchtbar. *Termetten.*

Fertōrĭum, rii, n. Cæl. Aurel. Vide. *Ferculum.* N. 3.

Fertus, a, um. Cic. *Roden, ploden.* Fruchtbar. *Termett, gyümôltcsôs.*

Fervĕfăcĭo, is, ere, ēci, actum, (Act.) Plin. *Chinim kipiti, vreti.* Siedend *oder* heiſs machę. *Meg-forralom, bevitem.*

Ferven-

Digitized by Google

Ferventer, *Adv.* Cic. *Jako-ſelno, verlo-jako, vruche.* Sehr hefftig, eyferig, hitzig, einbrünſtiglich. *Hevenyében, forrón.*

Ferveo, es, ere, fervi, & ferbüi, [Neu.] *Plin. & Fervo, is, ĕre,* &c. Terent. *Kipim, vrem.* Siede, ſtrodle. *Buzgok, forrok.* 2. Transl. **Fervere irâ.** Senec. *Jakoſze lyutiti, ſzerditi.* Sehr zornig ſeyn. *Igen boſzonkodni, haragudni.*

Ferveſco, is, ere, (Inch.) Lucret. *Zakipujem, pochinyam kipeti, vreti, vruch biti.* Anfange hitzig vverden, ſieden, ſtrodlen. *Forrani, buzgani kezdek.*

Fervidè *Adv.* Vide *Ferventer.*

Fervidus, a, um, Horat. *Vruch, kipuch.* Sehr *oder* heiſs ſiedend. *Forró, bév.* 2. Transl. V. *Vehemens, Ferox, diligens, ſedulus.* Cic.

Férula, æ, f. Mart. (à ferendo) *Prichka,* peregr. *Pacaka.* Eine Barzen. *Lapotzka.*

Fervor, ōris, m. Cic. *Vruchina, sar, Vrénye.* e. Hitz, das Sieden, Strodlen. *Rekkenő hévség, Forróság, Melegség.* Transl. V. *Amor.* Cic.

Férus, a, um, Cic. *Divji.* 2. Transl. *Prelyut, Jakoſzerdit, Divjo-lyut, Sztraſſen.* Sehr zornig, vvild, grauſam. *Iſzonyú, vad,* kegyetlen, *Dühös.*

Feſnōæ, Feſcennīnæ, & Feſcennōnēæ, arum, f. *plur.* Feſt. *Sene znajuche odczoprati, iliti od czoprie oſzlloboditi.* e. Weiber ſo da die Bezauberungen und Hexereyen vertreiben konten. *Boſzorkányságtúl meg-ſzabadító aſzſzonyok.* Hinc *Carmen feſcenninum,* quod omni ſpurcitia plenum eſt. *Feſt.*

Feſſus, a, um, Cic. *Truden, Trudan.* Müd. *Fáradt, Fáradott.*

Feſtīnābundus, a, um, Val. Max. *Hitechi, Naglechi.* Eylfertig. *Siető.*

† **Feſtīnantia, æ,** f. Vid. *Feſtinatio.*

Feſtīnātè, Feſtīnanter, & Feſtinè *Adv. Cic.* Feſtīnātim, *Nonn.* Feſtīnātò. Quint. *Poſzpeßno, Naglo, Hitro, Berzo.* Eylend, geſchvvind. *Sietve, Hamarsággal, Sietségge', Hamar, Hertelen.*

Feſtīnātio, onis, f. Cic. *Hitenye, Berzenye, Poſzpeſſenye, Hitrozt, Nagloſzt, Poſzpeſznozt, Hitnya.* Das Eylen, die Eylfertigkeit. *Sietség, Hamarság.*

Feſtīnātor, oris, m. Quint. *Poſzpeßnik, Naglitel, Popaſzhitel.* Der Eylet, eylender. *Siető.*

Feſtīno, as, are, avi, atum, (Act.) Quint. *Hitim, Setujem, Naglim.* Eyle. *Sietek.* Synon. *Propero, maturo, Accelero.*

Feſtīnus, a, um, Claud. *Nagel, Hiter, Berz.* Geſchvvind, eylfertig. *Siető, Gyors, Hamarkodó.*

Feſtīvè, Adv. Gic. **Feſtīvĭùs, & Feſtīviſsĭmè.** *Aul. Gell.* Feſtīvĭter *Adv.* Gell. *Veſzelo, Drago, Prietno, Ravno prav, Povolyno,* 2. *Salno.* Lieblich, holdſeeliglich, angenehm, recht gut, vvohlan. 2. Schertzvveiſs. *Vigan, éppen-jól, kedvesen.* 2, *Tréfásan.*

Feſtīvĭtas, atis, f. Terent. *Lyublyenozt, Prietnozt, Nakinchenozt, Dragozt.* 2. *Veſzelja ſzvetek, ſzvetkovina, veſzelo obſzluſzavanye ſzvetka.* e. Lieblichkeit, Holdſeeligkeit, Zierlichkeit, 2. s. Freuden-Feſt. *Vigság, kedvesség.* 2. *Vigságnak, örömnek napja.*

Feſtīvus, a. um, Cic. *Veſzel, Drag, Priet,* 2. *Szvetechni.* Luſtig, lieblich, angenehm, 2. Feyertäglich. *Vig, kedves,* 2. *ünnepi.*

Feſtra, æ, f. *Feſt.* (ad ſimilitudinem feneſtræ minuſculum oſtium.) Macrob. *Okenczе, vratcza.* s. Fenſterlein, Thürlein. *Ablakotzka, Ajtótzka.*

Feſtūca, æ, f. Plin. *Truba, Plevicza, Szlamichicza.* e. Spreiſsen, r. Strohalm, Splitter. *Szálka.*

Feſtum, ti, n, Ovid. *Szvetek, Szvetkovina, Szvetak.* Ein Feſt. *Innep, ünnep.*

Feſtus, a, um, Liv. *Szvetechni, ſzvetkovni, ſzvetachni.* Feyerlich. *Innepi, ünneplő.*

Fēudum, i, n. JCt. *Pogodba, vu koi, Imanye, zemlya* &c. *dájeſze na halszen y vſivanye tak, da on koi takvo imanye,* &c. *priemlye, mora (akoprem z-penezi nikai nè duſen.) biti veren Goſzponu, od kōga je vzel imanye, y ſzam poſzebi moramu na ſzluſzbu biti, kadamu ſze rechе,* ali *zapovè.* e. Lehen, s. Lehn-Guth, das einer aus Gnad des Lehen-Herrns genieſſet, und deſſentvvegen ſchuldig iſt dem Lehen-Herrn für dem Nieſsbrauch treulich zu dienen, und beyzuſtehen, doch ohne Schuldigkeit etvvas in Geld *oder* Natura zu zahlen. *Örökbe adott jószág, fejedelemtől valakinek kötött jószág*

Fex, fēcis, f. Vide *Fæx.*

Fība, æ. f. Apic. Vide *Fibula.*

Fiber, bri, m. Plin. Vide *Caſtor.*

Fibræ, arum, f. plur. ſunt rei cujuſque extremitas, ſed propriè rei inciſæ. Pulmo in cuas fibras ungulæ modô dividitur. Gelſ. 2. *Stlichicze kakve godſztvari.* Die Zäſerlein, Fäſelein an jedvveder Sache. *Az*

Digitized by Google

teſt hîi inak-kôzûl leg kiſebb inatskák. 3. *Silicze okolu korenya.* s. Härlein an denen Wurtzeln. *Fáknak gyökereteskéi.* 4. V. Præcordia. Viſcera. Nec enim mihi cornea fibra eſt. *Perſ. Sat.* 1. id eſt non ſunt mihi ità dura præcordia, ut laudis amore non capiar.

Fibratus, a, um, Plin. *Silichicze imajúchi.* Das Fäſerlein hat. *Szálkár, ſzőſzős.*

Fibrīnus, a, um, Plin. Vid. *Caſtoreum.*

Fibŭla, æ, f. Jul Cæſ. *Kopcha, zapinyach, kapcha.* e. Hafften, eine Spange. *Kapots*, 2. eſt *ferramentum*, pro tignis conjungendis. *Celſ.*

Fibŭlārius, rii, m. *Kopchar.* Hefftleinmacher. *Kapocs-tſinálló.*

Fibŭlātio, onis, f. Vitruv. *Kopchenye kapchenye, zapinyanye, zapnenye.* e. Hefftung. *Őſzve-kapcſolás.*

Fibŭlo, as, are, ávi, atum. (Act) Colum. *Kopchim, Kapchim, ſzkup-ſzpinyam, zakapchuiem, zapinyam.* Zuſammen hefftte, füge. *Őſzve kaptſolom.*

Ficāria, æ, f. Pallad. *Figa, ſzmokva drevo.* r. Feigenbaum. *Fige fa.* 2. V. *Ficetum.*

Ficārius, a, um, Cato. *Figov, ſzmokven.* Zum Feigen Baum gehörig. *Figés.*

Ficēcŭla, æ, f. Gell. *Figo-ſzmokvo-jedicza pticza.* Feigen-Vogel. *Fige évő : madár.* r. 2. Sed perperàm. *Szluka.* Schnepf. *Szolonka.*

Ficētum, ti, n. Mart. *Figoviſche, ſzmokviſche, vert za fige.* r. Feigen-Garten. *Figés kert*, vagy *bely.*

Ficĭtas, atis, f. Nævius apud Non. *Obilie*, v *vnoſina Fig.* r. Uberflus der Feigen. *Fige bővtége, ſokaſága.*

Ficĭtor, oris, m. Næv. apud Non. *Figo-rad, figo-lyub.* Liebhaber der Feigen. *Fige-ſzerető.*

Fictè *Adv.* Cic. *Zmiſſlyeno.* Erdichtet. *Tettetés képen, ki-gondolva.*

Fictĭle, is, n. Juv. *Zemlyena poſzuda.* Irrden Geſchier. *Földből-való edény.*

Fictĭlis, is, *com.* le, n. Plin. *Iz zemlye nachinlyiv, zemlyeni, iz zemlye napravlyen, lonchariſzki.* Töpfferen, Irrden, aus der Erden gemacht. *Földből, ſárból tſináltatott.*

Fictio, onis, f. Quint. *Zmiſſlenye, zmiſſlyavanye.* e. Erdichtung. *Kigondolás, tettetés.*

Fictor, oris, m. Plaut. *Zmißlyitel, zmißlyavavecz, izmiſſlitel.* 2. *Lonchár.* Der etwas erdichtet. 2. r. Haffner. *Kikőltő, gondoló.* 2. *Gerentsér, Fazakas.*

Fictrix, icis, f. Cic. *Zmißlyavicza, izmißlyavicza.* 2. *Loncharicza.* e. Erdichterin. 2. e. Haffnerin. *Kikőltőné, gondolóné.* 2. *Fazakaſné.*

Ficulnĕus, a, um. *Varro.* Ficulnus, a, um. Eraſ. Vide *Ficarius.* 2. Metaph. *Zlochefft.* Schlecht. *Semmire-kellő, roſzſz.* item Vid. *Debilis*, ità Varro.

Ficŭlus, li, m. (*Dimin*) *Figicza, mala figa.* Kleine Feigen. *Figétske.*

Ficus, ci, *vel* ûs, f. Plin. *Szmokva, figa ſzád*, ali *drevo.* e. Feigen-Frucht *oder* r. Feigen-Baum. *Fige gyümőltz* vagy *fa.* Ficum petere *prov.* Calep. *Prilizavatiſtre.* Schmeichlen, Streichlen. *Hizelkedni.* Ficos dividere. Mart. *Szakupo-zderſavati, nerad dati, deliti, ſzkup biti.* Zuſam̃ ſammlen, ungern austheilen, gorg vverden. *Fösvénykedni.*

Ficus, ci, m. Mart. *Mozol* ali *Bradavka od meſztu ſztrameſlyivom.* Feig-Blatter *oder* Feig-Wartzen an den Schaam-Gliedern. *Szemérmes helyen ſzőmőltső, rúly.*

Fidē, Fidēlĭter & Fidenter *Adv.* Cic. *Verno.* 2. *Uſſano, nauſſanom.* Treulich. 2. Vertäulich. *Híven, bizséggel, bűséggel.* 2. *Bizodalmaſon.*

Fidēcommitto, *vel* Fidĕicommitto, & *locò bujus* Fidĕcommitto, is, ere, iſi, iſſum (Act.) & *ſic de cæterîs verbis ex fide compoſitis.* JCt. *Nadrugoga oſztavlyam, na drugoga veru puſchám, zauſſam.* Anbefehle, anvertraue. *Másra bagyom, bízom.*

Fidējŭbeo, es, ere, iuſſi, juſſum. JCt. *Za kögaſze jemlyem, jeſzem poruk.* e. Bürgſchafft leiſte. *Kezes léſzek.*

Fidējuſſio, onis, f. JCt. *Poruchtvo.* e. Bürgſchafft. *Kezeſség.*

Fidējuſſor, oris, m. JCt. *Poruk, jemecz od ſztrane drugoga.* r. Bürg. *Kezes.*

Fidē-juſsōrius, a, um. JCt. *Porukov, porukni.* Des Bürgs. *Kezeſségi.*

Fidēlè, *Adv.* Vid. *Fidè.*

Fidēlĭa, æ, f. Gic. *Verch z-vuſzkem vrátom. ſtucza zemlyena za napitek, poſzuda.* r. Krug, Erdenes Geſchier zum trincken engen Hals habend. *Föld edény.* Diſce nec invideas, quod multa fidelia potet. *Perſ.*

Vûchſze niti nenavidi,
Da on vnoge vêrche ſtlóa:
Megyimorſzka ſtucza vidi,
Nit neraſzme kam z-nye dêva.

2. Eâdem fideliâ. *Z-jednem delom, z-jednim poſzlom, trudom, prilikum.* Zugleich, mit einer Mühe, arbeit, Gelegenheit. *Egy munkával, fáradsággal, alkalmatoſsággal.* Eâdem fideliâ duos inalbare parietes. *Cic.*

propriè:

Digitized by Google

proprie: *Z - jednim poſzlom y prilikum dve ſzéne pobeliti.* Translatè verò: z - jednum prilikum dvem poſzluſiti. Zugleich zweyen dienen. *Egy alkalmatoſsággal kettőnek ſzolgálni.*

Fidēlis, is, *com.* le, n. Cic. *Veren.* Treu. *Hív. hű.*

Fidēlĭtas, atis, f. Cic. *Vernoſzt.* e. Treue. *Hivség, hűség.*

Fidēlĭter, *Adv.* Vide *Fidè.*

Fidentia, æ, f. *Cic.* Fidūcia, æ, f. Cic. *Szegurno ujjanye, y jakoſzti dodavanye.* Das groſſe Vertrauen. *Bizonyos reménység, bizodalom.*

Fides, fĭdēi, f. Cic. *Vera, vira.* r. Glaub. *Hit,* 2. *V. Auxilium.* Fidem alicujus implorare *Ter.* Homo promptâ fide. *Cic.*

Fides, ium, f. *plur.* Cic. *Guſzle, igra na ſztrunye.* s. Saiten Spiel, e. Gaigen. *Hegedű, minden bárot muſika.*

Fidĭcen, ĭnis, m. Cic. *Guſzlár, guſzlách.* peregr. *begeduſi.* Der auf die Saitten Spielt. *Hegedűſ.*

Fidĭcĭna æ, f. Terent. *Guſzlaricza*, pereg. *Hegeduſſicza.* e Saitten-Spielerin. *Hegedűsné.*

Fidĭcĭnius ludus, i, m. Plaut. *Guſzleni navuk, ſkola.* e. Saitten-Schul. *Hegedűlni tanitó ſkola.*

Fidĭcŭ'la, æ, f. Cic. *G. ſzlicze.* Kleine Saiten-Spiel, Gaigen. *Hegedűtzke.*

Fido, is, ere, fīſus ſum (Neu.) Virg. *Veruiem, ujjam.* Traue, glaube. *Bizom, bizek.* Synon. *fidem habeo, credo, ſpem & fiduciam in aliquo repono.*

Fidūcia, æ, f. Cic. Vid. *Confidentia, fidentia.*

Fidus, a, um. Cic. *Ujſan, veruvan, veren.* Treu, dem zu glauben iſt. *Hiv, bű, bizoges.*

Figlīna, æ, f. Plin. *Lonchárnicza.* e. Haffner-Werckſtatt. *Fazakas műhely.* 2. Accipitur et am *pro* ipſa arte figulorum, *Plin.*

Figlīnum, i, n. Plin. *Lonchárſzko delo.* Des Haffners Arbeit. *Fazakas mű, munka.*

Figlīnus, a, um. Plin. *Lonchárſzki.* Dem Haffner gehörig. *Fazakaſi, fazakaſhoz - való.*

Figmentum, ti, n. Cic. *Dugovanye zmiſzlyeno.* Ein erdichtes Ding. *Kigondolt dolog.*

Figo, *is*, ĕre, fixi, fictum. (Act.) Cic. *Vbádam, zabádam, zabſam, zupfram.* Stecke, annagle, anſchlage. *által ſzűrőm, ſzegezem.* Figere cuſpide. Cic. *Preboſzti.* Durchſtechen. *által-ſzűrni.*

Figŭlāris, is, *com.* le, n. Colum. Vid. *Figlinus.*

Figŭ'lātŭrĭo, is, ire, ivi, itum (Neu. *Defider.*) Cic. *Lonchárieſze vuchiti ſelim.* Verlange ein Haffners Handvverck lehrnen. *Fazakaſságot tanúlni kivánok.*

Figŭlīna, Vid. *Figlina.*

Figŭlīnus, Plin. Vid. *Figlinus.*

Figŭlo, as, are, avi, atum (Act.) Tertul. *Lonchárim, Iz blatá kai napravlyam.* Haffners-Handvverck treibe. *Fazakaſkodok.*

Figŭlus, li, m. Plin. *Lonchár.* r. Haffner. *Gerentsér, Fazakas.*

Figūra, æ, f. Terent. *Prilika, kip, oblichaj, Obraz.* e. Geſtalt, e. Form, s. Vorbild. *Kép, ábrázat.*

Figūrātĭo, onis, f. Gell. *Obrazenye, Prilichenye.* e. Bildung, Formirung. *Kiábrázolás, Formálás.* 2. Idem quod *Imaginatio.* Quint.

Figūro, as, are, avi, tum. [Act. JC c. *Obrazim Naprilikuyem, kip napravlyam.* Geſtalte, Bilde, formire. *ábrázolok, Formálok.*

Filāmentum, ti, n. Peſt. *Itzkonczev delo.* 2. *Siliczicze ou czvetiu*, &c. s Faden-Werck, 2. Fäſerlein in Blumen, &c. *Tzérnas Munka.* 2. *Virág inatſzája.*

Filātim. *Adv.* Lucr. *Pokonczu, na koncze.* Dem Faden nach. *Szálankint.*

Filĭa, æ, f. Cic. *Kchi, Kcher, Hcher.* e. Tochter. *Leánya.* Filia familias. *Kchi pri biſi, doma.* Tochter im Hauſs. *Leánya a' báznál.*

Filiāſtra, æ, f. Valla *Paſtorkinya.* e. Stief-Tochter. *Moſtoha leány.*

Filiāſter, tri, m. Vall. *Paſztorek.* r. Stief-Sohn. *Moſtoha fiu.*

Filiātĭo, onis, f. JCt. *Kőga za ſzina jemlenye*, ali *za kcher.* e. Annehm- und - Erkennung für einen Sohn, *oder* Tochter. *Fiává, vagy leányává valakit vévés.*

Filĭco, ōnis, m. Cic. *Nevréden, zlocheſzt, nechimuren chlovek.* Unnutzer, und nichtswürdiger Menſch. *Semmire-való, kellő ember.*

Filĭŏ'la, æ, f. Cic. *Kcherchicza, kcherka.* s. Töchterlein. *Leányotzka.*

Filĭŏlus, li, m. Teren. *Szinek, ſzinchek, ſzinko, Szinak.* s. Söhnlein. *Fiatzka.*

Filĭus, ii, m. Cic. *Szin.* r. Sohn. *Fiu.* Filius Familias, filii familias, m. Cic. *Szin pri biſi, doma.* Sohn im Hauſs. *Fiu a' báznál.* Illum filium familias habere devinctum. Cic. *pro Cœl. c.* 15.

Filix, ĭcis, f. Horat. *Praprut, paprut, preprut.* s. Farnkraut. *Perie, ördög bordája fü.*

Filum, li, n. *Cic.* Fīlus, li, m. Arnob. *Konecz, nit.* e. Faden. *Tzérna, fonal.* Pollice filum ducere. Ovid. *Preſzti.* Spinnen. *Fonni.* 2. Uſurpatur *pro* lineamentis facieiæ *item* pro *Chorda.* Sonantia fila movere. Ovid.

Naſz-

Na-ſtrune igrati. Auf den Saiten ſpielen. *Az húrt pengetni.* 3. pro *linea.* Filum ducere atramento. Varr. *Z-chernilom*, (*z-tintom*) *jeden potez* (peregr. *liniu*) *vuchiniti.* Mit der Dinten einen Strich machen. *Tentával vonáſt* [*lineát*] *húzni.* 4. *Metaph.* Filum vitæ: pro *tempore vitæ.* Filum providentiæ: pro *ſerie providentiæ.* Filum æquæ: Pro *rectò curſu aquæ.* Filum orationis: pro *debita orationis partitione* &c. Sic paſſim Authores. *Hinc eleganter dicitur:* Filum providentiæ cujuſpiam hominis eſſe præciſum, interruptum, turbatum &c.

Fimbria, æ, f. Solin. *Perèm. okrajek opravè.* s. Gebräme, Saum am Kleyd. *Ruha perém, Paſzamány.* 2. Sumitur pro *qualibet extremitate.* Et madentes cincinnorum fimbriæ. *Cic. in Piſon.*

Fimbriātus, a, um. Svet. *Operémau.* Verbrämt, verbordirt, eingefäumt. *Perémes, paſzamányos.*

Fimētum, ti, n. Plin. *Gnoiſche, Szmetiſche, gnojnik.* r. Miſthauffen, e. Miſt-Grube. *Ganéj-bely.*

† Fimo, as, are, avi, atum, (Act.) *Gnoim.* Miſte, dünge. *Ganéjozok.*

Fimus, i, m. Fimum, i, n. Plin. *Szmràd, Gnoj.* r. Miſt. *Ganéj.* Fimum Caballinum. *Konyſzki Gnoj.* r. Roſs-Miſt, *Ló ganéj.*

Fināl is, is, *com.* le, n. JCt. *Krajni, Zverſhiv, dokanchliv.* Zum End gehörig. *Végső, végi.*

Fināliter, *Adv.* JCt. *Krajno, zverſhivo, dokonchlivo, na konczu, na kraju, na zverhi.* Endlich, ſchlieslich. *Utolyára, Végtére, végső-képen.*

Findo, is, ere, īdi iſſum, (Act.) Plaut. *Kalam, razczepávam.* Spalte. *Meghaſítom, haſítok.* Findere mare. Proper. *eſt* navigare. Findere aëra *Ovid.* eſt *volare.*

Fingo, is, ere, inxi, ictum (Act.) Cic. *Zmißlyam. izmißlyuiem, izmiſhlyam.* Erdichte. *Gondolok, kólsók.* 2. V. *Simulo.* 3. V. *Imaginor.* Finge aliquem nunc fieri ſapientem. *Cic. 4. Acad.*

Finio, is, ire, īvi, ītum, (Act.) Cic. *Dokanchàm, dokányam, zverſhujem.* Ende. *Elvégezem.*

Finis, is, m. *vel* f. in *Ablat.* fine, *vel* fini, Cic. *Konecz, zverha, kraj.* s. Ende, r. Schluſs. *Vég.* 2. V. Intentio. 3. V. Mors. Septem à Neronis fine menſes ſunt. *Tacit.*

Finītè, *Adv.* Cic. *Krajno, zverſhno, dokonchno.* Mit gevviſſer Maſs oder Ziel, End. *Végezetre, Határozve.*

Finītimus, a, um. Cic. *Blíſni, krajinſzki, mejaſzki.* Nach gelegen. *Határos, végbéli ſzomſzéd.* Transl. V. *Similis.* Ita finitima Sunt falſa veris. Cic. 4. *Acad. c.* 21.

Finītio, onis, f. Quint. Vide *Definitio.* 2. *Dokonchanye, zverſhenye* e. Endigung. *Végezés.*

Finītor, ōris, m. Cic. *Zverſhitel, dokonyavecz, dokonchitel.* 2. *Polyo-mernik, zemlyo-mer, mernik.* r. Endiger: 2. Aufsmeſſer, r. Feld-Meſſer, r. Land-Meſſer. *Végező.* 2. *Földmérő.*

Fīo, is, fíĕri, factus ſum. Cic. *Bívam, poſztajem.* Werde, geſchehe. *Léſzek, lejendő léſzek.*

Firmāmen, ĭnis, n. *Ovid.* Firmāmentum, ti, n. Gell. *Chverſzteocha, tverdina, jakoſzt.* e. Stärcke, e. Veſte. *Erősség.*

Firmātor, oris, m. Tacit. *Tverditel, objachitel.* r. Befeſtiger, Beſtättiger. *Erősítő.*

Firmè *Adv. Salluſt.* Firmiter. *Adv.* Varro. *Chverſzto, tverdo, ſzrtalno.* Kräfftig, ſtarck, ſteiff, beſtändig. *Erősen.*

Firmĭtas, atis, f. Cic. Firmĭtūdo, ĭnis, f. Plaut. *Sztalnoſzt, chverſztocha, tverdoſzt, jakoſzt.* e. Beſtändigket, Veſte, Standhaifftigkeit. *Erősség.*

Firmo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Tverdim, jácham, chverſztim.* Befeſtige, feſt mache, ſtärcke. *Erősítem.*

Firmus, a, um. Cic. *Chverſzt, ják, ſztalen.* Veſt, ſteiff, ſtarck, beſtendig. *Erős.* Transl. V. *Sanus, incolumis.* Cic.

Fiſcālis, is, *com.* le, n. JCt. *Komorni.* Das zu rend-Cammer gehöret. *Tárbázi, kőzönséges jóhoz-való.*

Fiſcārius, ii, m. *Firm.* Fiſci curam gerens.

Fiſcella, æ, f. *Cato.* Fiſcellum, li, n. Colum. *Sapletenka, ſzirna czedilnicza, ſzirna leſza.* 2. *Koſz za ribe, verſſa.* 3. *Kladicza volovſzka, 2-kumſze vuſzta ſzklaplyaju.* r. Käſs-korb. 2. Fiſch-korb. 3. Maul-korb. *Túró vagy ſajt ſzűrő korár.* 2. *Varſa.* 3. *kalodátska, melyel az ökrök ſzája bérekeſztetik.*

Fiſcelus, li, m. *Lyubitel razpúznencza*, ali *mebkoga drugoga ſzira.* Liebhaber des vveichen Käſes. *Lágy túro*, vagy *ſajt ſzerető.* 2. vid. *Fiſcella.* N. 1. & 3.

Fiſcīna, æ, f. Cic. *Rogoſàr, koſſara* &c. peregr. *Korba.* e. Zeine, r. Korb. *Koſár, ſzatyor.* Fiſcina ficorum. Cic. *Koſſara fig.* r. Feigen-Korb. *Fige koſár.*

Fiſcus, ci, m. Golum. *Koſſara, koſs.* 2. *Ladicza* ali *ſep za novcze* ali *za kincb.* 3. *Komora kralyevſzka* &c. 4. *Kralyevi, obchinſzki* &c. *Novczi, Dobodki.* 5. Fictione juris. *Chaſztnik, ki baſzen komore y dobodkov*

Digitized by Google

bodkon kralyeesikib, varasikib &c. *iscbe, y szterbi.* peregr. *Fiskus.* 1. r. Korb, 2. Geld - *oder* Schatz - Kaſten, *oder* Sack, 3. Deren Fürſten, &c. e. Schatz - *oder* Rent-Kammer. 4. Das Königliche, Gemeine &c. Geld, Einkommen, der Gemeine Seckel. 5. r. über die Königlichen, Gemeinen &c. Einkünfften Sorghaber. 1. *Kosár, kas.* 2. *Pénzes vagy kintsebáda vagy tüszö.* 3. *Királyi* &c. *tárbáz.* 4. *Királyi pénz.* 5. *Tárbáz gondviselö.*

Fiſsĭlis, is, *com.* le. n. Virg. *Razczeplivi, Razkolyiv.* Geſpaltlich. *Kétfelé-Haſadó, Haſitó.*

Fiſsūra, æ, f. *Colum.* Fiſſum, i, n. *Cels.* Fiſſus, ūs, m. *Cic.* Fiſſio, onis, f. Cic. *Raſzcep, Czep, Puklina, Razkálanye, Raszkol, Rèz.* e. Spalt, Ritze, Schrunde, Zerſpaltung. *Haſadás, Haſadék.*

Fiſsĭpes, ĕdis, *om.* Auſon. *Razkolenoga kopfta.* Das zerſpaltene Klauen, Stuffen hat. *Kétfelé haſitott ſark.*

Fiſtūca, æ, f. Cæſ. *Tukach, Bat, z-kimſze zemlya nabija, tücbe.* Ein Schlägel, Stämpffel, damit die Erden geſchlagen vvird. *Levelö kos, ſulyok, kivel valamit a' földbe vernek.*

Fiſtūcātio, onis, f. Vitruv. *Nabianye zemlye, Natukanye, zabianye.* Das Einſchlagen der Pfählen, &c. *Koſſal, ſulyokkal valaminek földbe levelése.*

Fiſtūco, as, are. avi, atum, (Act.) Vitruv. *V-zemlyu zabiam, zemlyu nabiam, natukávam, ravnám.* Pfähl in die Erden ſchlage, einſchlage, eben mache. *Sulyokkal verem, egyene ütem.*

Fiſtŭla, æ, f. Cic. 1. *Piſzka, Piſchal, Piſchalka, ſvéglya, ſzviralo,* 2. *Csèv.* Eine Pfeiffe, Flöten. 2. Ein Rohr. *Sip,* 2. *Tsü, Tsév, Tsö.*

Fiſtŭlātor, oris, m. Cic. *Sveglár, Piszkavecz.* r. Pfeiffer. *Sipoló, Sipos.*

Fiſtŭlo, as, are, avi, atum, (Neut.) Plin. *Lyuknyaszt, szupely y jamichaszt jeszem,* 2. *Piszkam, fuchkam,* ità JCt. Ich bin Löchericht, voller Löcher vverde, 2. Pfeiffe. *Lyukas, odvas, árokos vagyok.* 2. *Fütyölök, Sipolok.*

Fiſtŭlōſus, a, um, Colum. *Szuplyaszt, Piſchiv, Szuplyiv. Jamichaszt.* Gelöchert, fiſtulirt. *Lyukatsos, odvas.*

Fixŭla, æ, f. Feſt. Vide *Fibula.*

Fixus, a, um, Gic. *Zaboden, zabit.* Geſteckt angehefft. *Bévéretett.* 2. V. *Firmus.*

Flăbellĭfĕr, a, um, Plaut. *Branilo-, Mahalo-, Muhalo-, Hladilo-noszecz.* Der einen Wedel, *oder* Sommer-Fecher trägt. *Legyezö, árnyék hordozó.*

Flăbello, as, are, avi, atum, (Neu.) Tertull. *Vetrimsze, Hladimsze, od mùh sze branim, z-mahalczem maszem.* Fuchere, vvedele. *Legyezek, szellözök.*

Flăbellum, & Flăbellum, li, n. (*Dim. à* flabrum.) Teren. *Branilnicza, Muhalnicza, Branilcze, Mahalnicza, Mahalcze, vetrenik, Hladnik.* s. Wederlein, r. Fliegen-Wedel, Sommer-Fecher. *Legyezötske, Szellötske.*

Flăbĭlis, is, *com.* le. n. Cic. Flăbrālis, is, *com.* le. n. Prud. *Publiv, Prepublio, vetren.* Das man blaſen kan, lüfftig. *Fúbató, szeles, szellös.*

Flăbrum, ri, n. Virg. *Branilo, Mahalo, Hladilo, Muhalo, vetrenik, pubalo.* r. Wedel, Mucken-Wedel, Sommer-Fecher. *Legyezö, szellö, fúvás.*

Flacceo, es, ere, cŭi, (Neut.) *Varro* Flaccesco, is, ere, (Inch.) Cic. *Venem; Mlahav, szlab, nemochen bivam.* Schvvach, *oder* vvelck vverde. *Lankadok, fonnyadok.*

Flaccĭdus, a, um, Cic. *Povenyen, mlahav, nemochen, szlab.* Welck, Schlotterícht, ſchvvach. *Lankadt, Hervadt.*

Flaccus, a, um, Cic. *Vuho-klapaszt, vuhoklap, z-klaplyenemi vubi, dugo-vub.* Der hangende Ohren *oder* ſchlapp Ohren hat. *Lefuggö nagy fülü.*

Flăgellātio, onis, f. *Bichuvanye.* e. Geiſslung. *Oſtorozás.*

Flăgellātor, oris, m. *Cic.* Flăgrātor, oris, m. Feſt. *Bichom vudritel, Bichuvavecz.* r. Geiſsler, Peitſcher. *Oſtorozó.*

Flăgello, as, are, avi, atum, (Act.) Mart. *Bichujem.* Geiſsle, peitſche. *Veszszövel, ostorozom.* 2. *Mlatim.* Dreſche. *Sajtolom.* Flagellare frumentum. Plin. *Sitek mlatiti.* s. Getreyd treſchen. *Gabonát tsépelni.* 3. Flagellare annonam. Plin. *Sitka czenu podignuti.* Des Getreyds Theurung machen. *A' gabonának árrát fel-verni.* 4. Flagellare mortuum. Prov. *Mertvoga ogovariati.* Dem Todten übel nachreden. *A' kimeg-hólt, azt gyalázni.*

Flăgellum, li, n. (*Dimin. à* Flagrum) Var. *Bich.* e. Geiſsel, Peitſchen. *Oſtor.* 2. Eſt lorum & quodvis verber, quo ſervos nudatos Rom. cædere ſolebant.

Flăgĭtātor, oris, m. Cic. *Proszitel, Proszecz.* Der da fordert. *Igen kérö.*

Flāgĭtiōsè, *Adv.* Cic. *Greßno, ſzramotno.* Läſterlich, ſchändlich. *Gonoſzúl, Vétkeſen.*

Flāgĭtiōſus, a, um. flāgĭtiōſior, *Salluſt.* flagitioſiſſimus, Tac t *Greßno - ſzramoten.* Schändlich, laſterhafft. *Gonoſzi tévő, Gonoſz-lator, vétkes.*

Flāgĭtium, ii, n. Teren. *Velika budoba, ſzramota, nechiſzta odurnoſt, ſmorad iz oſzakojachkoga grehov ſzmorada.* Schandliche That, groſs Laſter, allerley Sünd. und Miſſethat. *Gonoſzág, vétek.* 2. Eſt *efflagitatio* ſive *acrè poſtulatio* cum clamore aut conviciis. *Plaut.*

Flāgĭto, as, are, avi, atum, (Act. *Frequ.*) Teren. *Szeodily proſzim; Verlo, Jako proſzim.* Stets begehre, ernſtlich bitte. *Erőſen kérem, igen kivánom,* 2. V. *Accuſo.* Peculatorem flagitari juſſit. *Tacit.*

Flāgranter, *Adv.* Tacit. *Goruche, Verlo-ſelno.* Hitzig, heftig, inbrünſtig. *égve, burgón.*

Flāgrantĭa, æ, f. Gell. *Plaſzikanye, plaſzk, vár.* 2. *Hlepenye.* e. Brunſt, r. Brand, 2. e. Begierd. *égés, lángolás,* 2. óhajtás.

Flāgrĭo, ōn s. m. Afran. apud Non. *Bichúzam, nechimuren ſzluga,* ali *chlovek, palichlja vréden,* ali z - *palichjem pretiran, potepuh.* Ein boſshaffter Knecht, *oder* Menſch, ausgeſtrichener Kerl. *Semmirekellő-ember, Páltzát vagy oſtorozájt érdemlő. kioſtoroztatott.*

Flāgro, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Sarimſze, Plaſztkam, Gorim.* Brenne, Flammen gebe. *égek, lángolok.*

Flāmen, ĭnis, n. Horat. *Szapa, Prepub, Vibrek* e. Blaſe, r. Wind. *Fúvás, ſzellő I ebellés.* 2. Flamen, m. *Apud Romanos* Sacerdos, qui unius alicujus DEI ſacra curabat. *Cic.*

Flamma, æ, f. Cic. *Plamen.* e. Flammen. *Láng.* Transl. V. *Amor.* Aſſumere novas flammas. *Cic. 3. de Or.* eſt *novo amore flagrare.*

Flammandus, a, um. Tacit. *Zgorliv, koi mora zgoreti.* Das ſoll verbrennet vverden. *Meg-égetni-való.*

Flammea, eæ, f. Botan. Vide *Viola.*

Flammeārius, rii, m. Plaut. *Cherlenitel.* Ein Roth Färber. *Veres feſtékkel feſtő.*

Flammeus, a, um. Cic. *Plamno - cherlen. Ognyeno - cherlen.* Feuer - roth, Flammenroth. *Láng ſzínű, veres, piros ſzínű.*

Flammĭdus, a, um. Apul. *Ognyen, plamnen.* Feurig. *Láng-adozó.*

Flammĭfer, ĕra, um. Cic. *Plamno - noſz, plamenit.* Das Flammet. *Láng - hozó.*

Flammĭgĕro, & Flammĭgo, as, are, avi, atum, (Neu.) Gell. *Plamnim, plamnom ſzichim, plamen puſchim.* Feuer ausvverffe. *Lán-got ereſztek.*

Flammo, as, are, avi, atum. [Act.] Virg. Vid. *Incendo, Inflammo.*

Flammōſus, a, um. Gæl. *Pun plamna.* Voll Fammen. *Teli lángal, lángos.*

Flammŭla, æ, f. Cic. *Plamnek, plamenek, mali plamen.* Kleine Flamme, Flämmlein. *Lángotska.*

Flātĭlis, is, *com.* le, n. Prud. Vid. *Flabilis.*

Flātor, oris, m. Feſt. *Puhavecz, napuhavecz.* r. Blaſer. *Fúvallő, Fúvó, fújó.*

Flāto, as, are, avi, atum. (Neu. *Frequ.*) *Guſztokrat, puſſem.* Oft blaſe. *Gyakran fúvok.*

Flātŭlentia, æ, f. Medic. *Vetrenoſzt, napuhnyenoſzt, otok od vetrov.* e. Wind Blähung, Schvvellung von Winden. *Szellősség, pujadás.*

Flātŭlentus, a, um. *Medic.* & Flātuōſus, a, um. *Vetren, od vetrov napuhnyen, otechen.* Windig, blästig. *Sellős, puffadós.*

Flātūra, æ, f. æris flatura. Vitruv. *Razczvorenye, zlevanye meda, bruncza,* &c. e. Schmelzung deſs Ertzes, &c. *Ertznek &c. el - olvaſztása.*

Flātus, ûs, m. Cic. *Pubanye, ſzóp, púb.* 2. *Veter.* e. Blaſung, Hauchung. 2. r. Wind. *Fúvás.* 2. *Szél.* Transl. V. *Favor.* Cic. Item V. *Superbia.* Sil.

Flāvēdo, ĭnis, f. *Sutina, ſutoſzt.* Die gelbe Farb, e. Gelbe. *Sárgaság.*

Flāveo, es, ere, ŭi, [Neut.] & Flāveſco, is, ere, [Inchoat.] Virg. *Sutimſze, sùt poſztájem.* Ich bin gelb, gelb vverde. *Sárgavagyok, sárgallok.*

Flāvĭcŏmus, a, um. Petron. *Suto-laſz.* Gelb-Haarig. *Sárga, veres hajú.*

Flāvĭſæ, arum. f. *plur. obſolet.* Gell. V. *Theſauri.*

Flāvus, a, um. *Virg.* Flāvĭdus, a, um. Gell. *Sùt, rigy.* Gelb. *Sárga.*

Flēbĭlis, is, *com.* le, n. Hor. *Plachlyiv, placha vréden.* Bevveinend, kläglich. *Siralmas.*

Flēbĭlĭter. *Adv.* Cic. *Plachlyivo, z - plachom, plachno.* Mit vveinen. *Sirván, siralmaſan.*

Flecto, is, ere, exi, exum. (Act.) Cic. *Zvíam, priviam, nagibljem.* Biege. *Hajtom.* 2. Transl. V. *Diverto, Dechino.* flectere currum de via. Cic. *Kola z puta obernuti.* Den Wagen von dem Weeg ableiten. *Kifordulni, kitérni a' ſzekérrel az útból.* 3 V. *Moveo,* aliquem oratione flectere. Cic. *Koga nagovoriti, nakaj genuti.* Einen bereden. *Valakit beſzédével könyörületeſſégre forditani.* 4. V. *Averto.* ni ſi Dii immortales omni ratione placati ſuo numine prope fata ipſa

ipsa flexissent. *Cic. in Catil.* 5. Flectere genua, flectere cantus *Lucr.* &c.

Flegmen, ĭnis, n. *Med.* dicitur, cùm ex labore viæ sanguis circa talos effluit.

Flĕmen, ĭnis n. Plaut. Fest. *Idem.*

Fleo, es, ere, ēvi, ētum, Neu. *alii* Act. *eò quod utrámque habeat significationem, id quod & de pluribus aliis verbis nota*) Cic. *Plachemsze, plachem.* Weine. *Strok, stratom.*

Flētus, ûs, m. Cic *Plach.* Das Weinen. *Stralom, strás, rivás.*

Flexănĭmus, a, um, & Flexănĭmis, is, *com.* e. n. Cic. *Szercso-genyliv, nagovorliv, giblív.* Hertz-bewegl ich, bewveglich. *Szivét meghaitó.*

Flexĭlis, is, *com.* le, n. *Ovid.* Flexĭbĭlis. Cic. *Sidek, zoitliv, prigiblív.* Das sich biegen lasst. *Hajlandó, hajtható.* 2. Transl. V. *Inconstans.* Cic.

Flexĭlŏquus, a, um, Cic. *Récho-plet, kî z-rechmi plete. dvojno govori.* Zvveiffelhafftig in Reden. *Kétséger érte'mû, beszédû.*

Flexio, onis, f. Cic. *Privianye, zgibanye, oklanenye.* e. Biegung. *Meghajtás, hajlás.* 2. Vid. *Anfractus.*

Flexo, as, are, avi, atum, (Act. *Freqv.*) Cato. *Privíam, zviam, zavíam.* Biege. *Hajtom.*

Flexum, i, n. Geogr. (*olim dictum* Posonium urbs.) Vid. *Posonium.*

Flexŭōtè, *Adv.* Plin. *Zaviato.* Krumm. *Horgasson, tekergôcôn.*

Flexuōsus, a. um, Cato. *Zaviat.* Dass sich biegen lasst. *Horgat-borgat, tekergôs.*

Flexūra, æ, f. Svet. Colum. *Zavianye, zvianye, privianye, zavoj.* e. Krümmung. *Hajtás, meghajtás.*

Flexus, ûs, m. Quint. *idem.*

Flo, as, are, avi, atum, (Neut.) *ejus tamen compósita etiam* Activam *habent significationem.* Cic. *Pûssem.* Blase. *fúvok.* Flare & sorbere. *prov.* est rebus diversissimis eodem tempore operam dare. *Plaut.*

Floccĭdus, a, um, Apul. *Pahulyaszt, pahulyen, fasulyaszt, Pazderliv.* Voll Wollen, Flöcklein. *Piber, Pozdorjár.*

Floccĭfăcio, is, ere, eci, actum, (Act.) Terent. *Zavisdar, za malo dersim.* Verachte, vvenig achte, gering schetze. *Semmire betsûsm, semminek tartom.*

Floccĭpendo, is, ere, pendi, ensum, [Act.] Terent. *idem.*

Floccŭlus, i, m. Plin. *Pavulicza, pahulyek, pazderek.* s. Flöcklein. *Pihetike.*

Floccus, i, m. Plin. *Pahuly, pahaly, pazdar, pavulya, fasulyek.* e. Flocken, e. Fässlein. *Pih.* 2. Transl. sumitur pro *re nullius pretii.* Aliquem flocci pendere. *Ter.* Vel: Ne quidem flocci facere. *Cic.*

Flōces, ōcum, *plur.* f. Gell. *Chiger, vino iz tropin nachinyeno.* Trester Wein. *Tsiger.* 2. *Vinszke drosgye.* e. Hefen. *Bor seprô.*

Flōrēnus, i, m. *Kanyichki.* Ein Gulden. *forint.* à flore lilii, quem moneta aurea *Florentiæ* An 1252. cusa referebat, dictus.

Flōrēsco, is, ere, (Inchoat.) Colum. *Zacsvetujem.* Anfange zu blühen. *Virágozni kezdek.*

Flōreo, es, ere, ōrui, [Neut.] Cic. *Czvetem, czvatem.* Blühe. *Virágozok.* 2. Transl. V. *Excello, vigeo.* Florere ingeniô, gloriâ, auctoritate &c. *Cic.*

Flōrĭdè, *Adv. Apul.* Florĭdĭus. *Lact.* flōrĭdissimè. *Czvetno, czvatno.* Blühend. *Virágosan.*

Flōrĕus, a, um. *Czvetni, czvatni.* Blühend. *Virági, virágból-való.*

Florĭdus, a, um, [*Diminutiv.* Flōrĭdŭlus *Catull.*] Cic. *Czvetcn, czvaten.* 2. *Iz czvetja napravlyen.* Blühend, 2. Von Bluhmen gemacht. *Virágos.* 2. *Virágból tsinált.*

Flōrĭfĕr, & flōrĭgĕr, a. um, Lucret. *Czvetonosi, czvet donoszajuchi, imajuchi.* Das Bluhmen tragt. *Virág-hozó.*

Flōrĭlĕgĭum, ii, n. *Pobiranye, terganye czvétja.* e. Bluhmen-Sammlung, Bluhmen lese. *Virág szedés, szaggatás.*

Flōrĭlĕgus, a, um, Ovid. *Czveto-ber, czveto-brách.* Das Bluhmen sammlet. *Virágszedô.*

Florĭpărus, a, um, Auson. Vide *Flôrifer.*

Florŭlentus, a, um, Solin. *Pun czvetja.* Voll Bluhmen. *Teli virággal, virágos.*

Flōs, ōris, m. Virg. *Czvèt, Czvit.* e. Bluhm. *Virág.* 2. Transl. pro *Excellentia* in quacunque re, *ut.* Flos æris, flos salis, juventutis &c.

Floscŭlus, li, m. *Cic.* Floscellus, li, m. Apul. *Czvetek, Czvitak.* s. Blühmlein. *Virágotska.*

Fluctĭcŏla, æ, *com.* Sidon. *Vuvodi prebivaiuchi.* Der im Wasser vvohnet. *Vizben lakó.*

Fluctĭcŭlus, i, m. Apul. *Vodeni mali szlàp, Vàl.* Kleine Welle. *Habotska.*

Fluctĭfrăgus *vel* Fluctĭfrăgus, a, um, & *sic de aliis hujusmodi.* Lucret. *Razmetajuchi vodene szlape, valove.* Das die Wellen zerschlaget. *Hab-tôrô, Rontó.*

Fluctĭgĕna, æ, m. Mart. *Vu vodi rogyen.* In Wasser gebohren. *Vizben szûletett.*

Fluctĭsŏnus, a, um. Sil. *z-vodum-zumechi szlapechi.* Mit Waſſer rauſchend, brauſend. *Viz-zengéző.*

Fluctĭvăgus, a, um, Stat. *Naszlapeh plavajuchi*, ali *vozechiszte.* Der auf Wellen ſchvvebt, oder daher fährt. *Habok között Lábbogó, úszó.*

Fluctuātim, *Adv.* Arnob. *Szlope hitajuch*, 2. *Girdavo, Oholno.* Die Wellen vverfend, 2. Stoltz, hochmüthig. *Habozva, Hánykódva*, 2. *Kevélyen.*

Fluctuātio, onis, f. Liv. *Vodeno valyanye, lulyanye, szlapov gibanye.* e. Waſſer-Schvvebung, Schvvenckung. *Habzás, Habozás.*

Fluctuātus, a, um, Plin. *Od szlapov sztreszen, valyan, szim y tam hitan.* Hin und vvieder von Wellen gevvorffen. *Ide s-tova Hányattatott, Habozott.*

Fluctuo, as, are, avi, atum, (Neu.) *Plin.* Fluctuor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Liv. 1, *Szlape hitam, chinim.* Wellen treibe, mache. *Hánykódom.* Validè fluctuat mare. *Plaut.* 2. *pro* fluctibus jactor, agitor. *Szim y tamsze od szlapov hitam.* Hin und vvieder von Wellen gevvorffen vverde. *Habozok, lábbogok.* Quadriremémque in ſalo fluctuantem reliquerat. *Cic.* 3. pro *fluito, innato, ſupernato.* Lapidem fluctuare tradunt, *id eſt* ſupernatare. *Plin.* 4. Metaphoricè *pro* vacillo, anxius hæreo, dubius ſum. *Dvoim, neznam sztoszem chinechi.* Zvveiffele. *Kételkedem.* Fluctuare animo. Liv. *Dvoiti.* Zvveiffelhafftig ſeyn. *Kételkedni.* Invenitur etiam *apud nonnullos* fluctuo *Activ.*

Fluctus, ûs, m. Gic. *Szlàp, vàl vodeni.* e. Wellen, Waſſer-Wellen. *Habzás, Hab*, 2. V. *Perturbatio, Agitatio.* Cic.

Fluenter, *Adv.* Plin. *Vodo-tekuch, kaktipotok.* Wie ein Fluſs. *Folyva, Folyóját.*

Fluentĭsŏnus, a, um, Catull. Vid. *Fluctiſonus.*

Fluentum, ti, n. Virg. *Otok od velikoga potoka*, v. g. *Draviſche, Szraviſche*, &c. *Mali potok.* Ein kleiner Fluſs, Waſſer-Strom, s. Bächel. *Folyó-vizinek úgymint szrávának, drávának* &c. *elszakatt ina*, ki *árradott vize.*

Fluĭbundus, a, um, Mart. *Tekuchi.* Flieſsend. *Folyó, folyható.*

Fluĭdus, a, um, Liv. *Czurechi.* Flüſſig. *Hig, v. Folyó.*

Fluĭto, as, are, avi, atum, (Neu. *frequent.*) Liv. *Szvodil plavam.* Stetig fort und fort ſchvvimme. *Úszdogalok, fenn lábbogok.* 2. Transl. V. *Dubito.*

Flūmen, ĭnis, n Cic. *Potok, Réka.* Ein Fluſs. *Folyó viz.* 2. Transl. V. *Copia* Flumen orationis, verborum. *Cic.*

Flūmĭnālis, is, *com.* le. n. *Cæl. Aurel.* Flūmĭnĕus, ea, um. *Ovid.* Flŭviālis, is, *com.* le. n. *Colum.* Flŭviātĭcus, a, um, *Colum.* Flŭviātĭlis, is, *com.* le. n. Vitruv. *Potochni.* Von Fluſs. *Folyó vizi.*

Flūmĭnōſus, a. um, JCt. *Pun potokov.* Das voll von Flüſſen iſt. *Folyó-vizes, teli folyóvizekkel.*

Fluo, is, ere, uxi, uxum. (Neu.) Cic. *Czurim, Techem.* Rinne, flieſſe. *Folyok.* 2. Transl. V. *Naſcor, Exeo, Emano.* Hæc omnia ex eodem fonte fluxerunt. *Cic. de nat. Deor.* 3. V. *Tendo.* Videamus illius conſilia, quo fluant. *Cic.* 1. 6. *Fam.* 4. V. *Succedo, Evenio.* Ad voluntatem noſtram, fluentibus. *Cic.* 1. *Off.* c. 26. 5. V. *Diffluo, Dilabor.* Fluit voluptas corporis. Fluunt omnia, nec diutiùs uno eodémque ſtatu perdurant. *Cic.* 6. V. *Excido, Cado.* Excident gladii, fluent arma de manibus. *Cic. Phil.* 12. c. 2. 7. *pro dedere ſe Vitiis, mollitiei, voluptati.* Voluptate liqueſcere & fluere mollitiâ. *Cic. Tuſc.* 4. c. 22. 8. V. *Abundo.* Fluere facetiis: *Plaut.* pro *abundare.*

Fluor, ōris, m. *Apul.* fluxus, ûs, m. *Cels.* fluxūra, æ, f. *Colum.* flūxio, ōnis, f. Plin. *Czurenye, Techenye, Techenye.* Das Flieſſen. *Folyás.*

Fluſtra, ōrum, n. *plur.* Feſt. *Krotkocha morja.* e. Meer-Stille. *Tengeri tſendeſség.*

Flūta, æ, f. Macrob. *ſive* Anguilla marina. *plural. uſitatior eſt.*

Flūto, as, are, avi, atum, (Frequent.) Lucret. Vid. *Fluito.*

Flŭviātus, a, um, Plin. *Z-vodum zmeſſan.* Gevväſſert. *Vizzel keverett.* 2. Idem ac *maceratus in flumine.* Plin. l. 16. c. 39.

Flŭvĭdus, a, um, Lucret. Vid. *Fluidus.*

Flŭvius, ii, m. Lucret. *Potok.* Ein Fluſs. *Folyó-viz.*

Fluxè *Adv.* Varro. *Czurkom, Czurech, Tekuch.* Flüſsiglich, rinnend. *Folyva.* 2. Idem ac *Remiſsè, Lentè.*

Fluxus, a, um, Plin. *comp.* Fluxior Svet. 1. *Czurechi, Tekuchi, Czurliv.* 2. Transl. *Prehajajuchi, Neſztalni*, 3. *Zpuſchen, malovreden*, 4 *Raſſiren, razpuſchen*, 5. *Mehek, ſenſzki.* 1. Flüſsig. 2. *Metaph.* vergehentlich, unbeſtändig, 3. Ausgelaſſen, liederlich, 4. Weit, ſchlappericht, 5. Weich,

Digitized by Google

5. Weich, vveibiſch. *Elfolyó*, *Tſepegó*, 2. *Mulandó*. 3. *Szabad életű*, *akaratú*, *ſemmire-kellő*. 4. *Elterjeſztett*, 5. *Lágy*, *Aſzſzonyos*. Formæ gloria fluxa eſt, Sall. *Lepote dika je neſztalna*. Die ſchöne Geſtalt verliehrt ſich bald. *Aſzépségnek ditsőrége álhatatlan, és mulandó*. Veſtimenta fluxa. Plin. *Siroka y razpuſchena oprava*. Weit, ſchlotterende Kleydung. *Széles, bő öltözet, ruha*. Animi fluxioris eſſe. Svet. *Zpuſchenomu y malovrednomu biti*. Ausgelaſſen und liederlich ſeyn. *Szabad akaratúnak*, *ſemmire-kellőnek lenni*.

Fluxus, ûs, m. Cels. Vid. *Fluor*.

Fŏcāle, is, n. Quint. 1. *Ogerlin*, *Navratnyak*, peregr. *Holztub* 2. *Golèr*, 3. *Selezo*, 2-*kemſze laſzi ſerkaju*, *rugaju*. ita Horat. 1. e. Halsbinde, s. Halstuch, 2. r. Kragen, 3. Ein Eyſen, damit man das Haar kräuſelt. *Nyakra-való*. 2. *Gallér*, 3. *Haj fodorító-vas*.

Fŏcāle, is, n. (à focus) Senec. *Kubinſzka kerpa*, *zaſztor*, iliti *Priprega kuhára*. e. Schürtze, s. Schurtztuch, r. Kuchen-Fleck. *Konyhán egy-máſt tőrlő ruha*, *ſzakáts előkető*, peregr. *ſurtz*.

Fŏcānĕus, a, um, Focaneus palmes. Colum, *Mladicza, zaverſek med dvemi rozgami, y med oſztalem ſzverſiju priraſchena*. Ein Nebenſchoſs ſo zwiſchen den Gabeln der Wein-Reben ausſchieſt. *Két ſzőlő tő, vagy más ágak között kinőtt fattyú ágatska*.

Fŏcārĭa, æ, f. JCt. *Kuharicza*, 2. *Kubinyſzka dekla*. e. Köchin, 2. e. Kuchen-Magd. *Szakátsné*, 2. *Konyha ſzolgáló*.

Fŏcārĭus, a, um. *Kominſzki*. Das zur Heerdſtatt dienet. *Tűz helyet, tűz helyben-való*.

Fŏcārĭus, rii, m. JCt. *Kubinſzki dechak*. r. Kuchel-Bub. *Konyha gyermek*, *kukta*, *tűz-rakó*.

Fŏcillātio, onis, f. *Okreplenye*, 2. *Sztoplenye*, *prigrejenye*. e. Erquickung, 2. e. Erwärmung. *Enyhítés*, 2. *Megmelegítés*.

Fŏcillātor, oris, m. 1. *Okrepitel*, *objachitel*, 2. *Prigrejavecz*, *ſztopitel*. r. Erquicker, 2. r. Erwärmer. *Enyhitő*, 2. *Meg-melegitő*.

Fŏcillātrix, īcis, f. *Okrepitelicza*, *objachitelicza*, 2. *Zgrejavitelicza*, *ſztopitelicza*. e. Erquickerin, 2. e. Erwärmerin. *Enyhitőné*, 2. *Melegitőné*.

Fŏcillo, as, are, *Plin.* Fŏcĭlo, as, are, avi, atum, (Act. à Foveo.) Ovid. 1. *Krépim*, 2. *Topim grejem*. Erquicke, 2. Erwärme. *Táplálom*, *éleſztem*, 2. *Melegitem*.

Fŏcillor, aris, ari, atus ſum, [Dep.] Varro. *Krepimſze*, *jachimſze*, 2. *Grejemſze*, *Topimſze*. Ich vverde erquicket, 2. Erwärmet. *Megéledek*, 2. *Melegſzem*. Eſt etiam verbum *Paſſivum* apud Plin.

Fŏcŭla, orum, n. *plur. Plaut.* Fŏcŭlāre, is, n. Nonius. *Hrana*, *kreplenye*. e. Nahrung. *Táplálló eledelek*.

Fŏcŭlor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Vide, *Focillo*.

Fŏcŭlus, i, m. (Fŏcillus, i, m.) *Diminut.* Juven. *Malo ognyiſchche*. Kleiner Heerd. *Tűz helyetske*.

Fŏcus, ci, m. (à *foveo*.) Cato. *Kémin*, *ognyiſchche*, 2. *Hiſa*, *ſztanye*, *domovina*. 1. r. Heerd, e. Feuerſtatt, 2. e. Hauſs-Wohnung, s. Vatterland. *Tűz-bely* 2. *Ház*, *házánk*.

Fŏdĭco, as, are, avi, atum, [Act.] Cic. *Pribádam*, *podbádam*, *bodem*, *dubem*, *klyujem*, *kopam*. 2. Transl. *Turobnoga chinim*, *z-rechmi bodem*, *vuſiſem*, *ből dodajem*. Einen anreitze, grüble, grabe. 2. *Metaph.* Bekümmert mache, Stich-Wort gebe. *áskálok*, *turkálok*, *ſzurkálok*, *vájkálok*, 2. Transl. *Szomorítom*, *ſzóval ſzúrom*. Fodicare alicui animum. Plaut. *Kómu ből vu ſzerczu dodati*. Einen im Hertzen vveh thuen. *Valakinek ſzivében fájdalmat okozni*.

Fŏdina, æ, f. Plin. *Ruda*, *jama rudárſzka*, *iz koje ſzrebro*, *zlato*, *ſelezo &c. kopa*. e. Ertz-Grube, Gold-, Silber-Grube, &c. *érts*, *Ezűſt*, *arany &c. bánya*.

Fŏdio, is, ere, fōdi, foſſum, (Act.) Cæſ. *Kopam*, *dubem*. 2. Transl. *Bodem*, *prebadam*, *morim*. 1. Grabe. 2. *Metaph.* Steche, durchſteche, umbringe, tödte. *ások*, *kapálok*, *vájok*. 2. Metaph. *Szúrom*, *megölöm*. Stimulis bovem fodere, Cic. *Z-bodalom* pereg. *Spiczum iz ozeli* ali *iz ſeleza bodech vola priganyati*, *tirati*. Einen Ochſen mit dem Stachel *oder* Eyſen forttreiben. *öſztönnel az ökrőt öſztönözni*, *ſiurkálni*. Fodit eum dolor. Terent. *Veliku ima on ból*. Er hat groſſen Schmertzen. *Nagy fájdalomban vagyon*. Dicitur & per 4*tam Conjugationem*. Fodio, is, īre *&c.* Fodior, iris, iri, *&c.* Adhuc fodiri poſſunt. *Colum. lib.* 11. *c.* 2.

Fœciālis, is, *com.* le, n. Vide. *Fecialis*.

Fœcundè, *Adv.* Cic. *Rodno*, *Plodno*. Fruchtbar. *Gyümölcsőn*, *Termetten*.

Fœcundĭtas, atis, f. Plin. *Rodnoſzt*, *Plodnoſzt*.

Digitized by Google

e. Fruchtbarkeit. *Tenyéſzet, Bőség, Jószaparáság.*

Fœcundo, as are, avi, atum. (Act.) Virg. *Rodno, plodno, chinim.* Fruchtbar mache. *Szaporitom, termővé téſzem.*

Fœcundus, a um. *Plin.* Fœcundior, *Juven.* Fœcundiſſimus, Tacit. *Rodien, plodien.* Fruchtbar. *Tenyéſzős, Gyümölcsős.* 2. V. *Copioſus, abundans.* Fœcundi calices quem non fecêre diſertum. *Hor.*

Fœdātus, a, um Cic. *Oſzmragyen, pogergyen.* Beſudlet, verunreiniget. *Undokitott, otsmányitott.*

Fœdè *Adv.* Fœdiùs, Fœdiſſimè. Cic. *Merſzko, oſzmragyeno, pogergyeno, gerdo.* Schändlich, unflätig, garſtig. *Undokúl, otsmányúl.*

Fœdĕrātus, a, um. Cic. *Zdruſen, zuveren, zvezan vu vernoſzti.* Verbündet, Allirt, *Frigyes, ſzővetſtges.*

Fœdĕro, as. are. avi, atum (Act.) Tacit. *Vu vernoſzti kőga veſem, druſim, moje ſztrane chinim.* Verbünde, durch einen Bund vereinige, Alliere. *Szővetkezek, frigyeskedek.*

Fœdĭfrăgus, a, um. Cic. *Vaſzkok od vere dane, krivorotni, kvari vera, prekêrſzitel zaveza.* Bund-brüchtig. *Hitit-hagyott, bit tőrő.*

Fœdĭtas, atis, f. Cic. *Gerdocha, Merſzkocha, Gerdoba.* e. Garſtigkeit, Abſcheulichkeit, e. Schand. *Undokſág, otsmányſág.*

Fœdo, as, are, avi, atum, (Act.) Virg. *Pogergyuiem, ſmradim, merſzkoga chinim.* Beſudle, verunreinige, beflecke, bemackle. *Undokitom, Tſúnyitom.* 2. Transl. V. *Dehoneſto.* Cic.

Fœdus, a, um. Fœdior. *Liv.* Fœdiſſimus. Cic. *Gerd, Merzet, Pogan.* Garſtig, unflätig, ſchändlich. *Undok, otsmány, Fertelmes.*

Fœdus, ĕris, n. Cic. *Pogodba, záves vu vere, vurotenye.* e. Bündnuſs, r. Bund, e. Verbindung. Vereynigung. *Frigy kőtés, ſzővetség.* Transl. accipitur pro *quocunque pacto amicitiæ vinculo.* ut: fœdus conjugale &c. Item pro *Lege.* Virg. *Phræs.* Fœdus cum aliquo facere, agere, ſancire, jungere, ferire, icere, paciſci cum aliquo, in fœdus tranſire. Fœderibus cum hoſte devincire fidem, fœdere ſtare.

Fœmĭna, (Femina) æ, f. Plin. Fœmella, (Femella) æ, f. diminut. *Sena. Jenchicza, Szamicza.* s. Weib, Weiblein. *Aſzſzony, aſzſzonyka.* dicitur etiam de animantibus, *ut:* Porcus fœmina *Cic* &c.

Fœmĭnĕus, a, um. *Juv.* Fœmĭnīnus, a, um Quint. *Senſzki.* Weibiſch, Weiblich. *Aſzſzonyos, aſzſzonyi.*

Fœnārius, a, um Cato. *Szenov, a, o. Szenſzki, a, o.* Zum Heu gehörig. *Szénás.*

Fœnĕbris, is, *com.* bre. n Liv. *Uſuraski, krivo-kamatni.* Wucheriſch. *Uſoráboz-való.*

Fœnĕrātĭa, orum. n. *plur.* Cic. *Tempus*, quo Uſurarius accipit, vel reddit uſuram.

Fœnĕrārius, a, um. Vide *Fœnebris.*

Fœnĕrārius, rii, m. Firm. *Uſurás, kamatnik.* r. Wucherer. *Uſorás.*

Fœnĕrātio, onis, f. Cic. *Uſuraſtvo, krivo-kamatenye.* Daſs Wuchern. *Uſorálkodás.* V. *Fœnus. N.* 1.

Fœnĕrātĭtĭus, a, um. *Calep.* Vide *Fœnebris.*

Fœnĕrātò, *Adv.* Plaut. *Po uſuri, uſuraski, kamatno.* Wucheriſch. *Uſoráſom.*

Fœnĕrātor, oris. m. Cic. Vide *Fœnerarius.*

Fœnĕrātōrĭus, a, um. Val. Max. Vide *Fœnebris.*

Fœnĕrātrix, īcis, f. Val. Max. *Uſuraſticza, kamatnicza.* e. Wucherin. *Uſoráſné.*

Fœnĕro, as, are, avi, atum. (Neu.) Cic. *Na uſuru, kamatu dajem* ali *jemlyem.* Auf Wucher gebe *oder* nehme. *Uſorákodom, Uſoráru adok*, vagy *vészek.* 2. Transl. Interdum pro *cum lucro licite, reddo.* Terent.

Fœnĕror, aris, ari, atus ſum (Deponens) Martial. *idem.*

Fœnĭcŭlārĭus, a, um. Cic. Vide *Fœnarius.*

Fœnĭcŭlum, li, n. Plin. *Szlatki januß, Szlatki kopar, Koromach.* r. Fenchel. *Kapor.*

Fœnĭſex, ĭcis, & Fœnĭſex, sĕcis, m. Plin. *Koſzecz.* r. Mäder. *Kaſzás.*

Fœnĭle, is, n. Colum. *Szenik, ſzenyàk.* r. Heugaden, ein Ort da man daſs Heu behaltet. *Széna-tartó hely.* 2. per abuſum ſumitur pro *Prato.*

Fœnĭſĕca, æ, *com.* Colum. Vide *Fœnifex.*

Fœnĭſĕcĭum, ii, n. *Colum.* Fœnĭſĕcĭa, æ, f. Varro. *Koſzitva, koſzenye, koſzitba.* Daſs Mäden. *Kaſzálás.*

Fœnŏgrăecum (Fœnum græcum) i, n. Colum. *Trava, Besja travicza zvana, piſzkavicza.* r. Bocks-Horn (Kraut) *Bak ſzarvú fű.*

Fœnum, i, n. Colum. *Széno.* s. Heu. *Szína.*

Fœnus, ŏris, n. Cic. 1. *Uſura, kamata* iliti *vech neg kőga ide jemlyenye.* 2. *Haſzen, Dobitek.* 1. r. Wucher. 2. r. Nutz, Gewin. 1. *Uſora.* 2. *Haſzon, Nyereség.* 3. V. *Cenſus.* N. 5. Dare peccuniam fœnori. Gic. *Dati penèze na vujem*, vulgò *na Intereſs.* s. Geld auf Zinſs auſsleichen. *Intereſre pénzt adni.* Nummi in fœnore poſiti. Horat. *Pene-*

Digitized by Google

neri ne uſura dani. In Wucher gelegtes Geld. *Uſorára adott pénz.*

Fœnuſcŭlum, li, n. [*Diminut.*] Plaut. *Malauſura*, ali *mal dobitbek.* Kleiner Wucher, *oder* Gevvinn. *Uſorátska.*

Fœteo, es, ere, fœtui, [Neu.] Mart. *Szmerdim, vonyam.* Stincke. *Büdös vagyok.* Synon. *malè oleo.*

Fœtĭdĭtas, atis, f. Senec. *Szmerdlivoccha, ſzmerdlivozt; bman, merſzka duba, vonyba.* Böſer Geruch. *Büdöſség.*

Fœtĭdo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Vonyazi, ſzmerdeti chinim.* Stinckend mache. *Büdöſztem.*

Fœtĭdus, a, um. Plaut. *Szmerdliv, vonyav, vonyúchi.* Stinckend. *Büdös, dobos.*

Fœtĭfĕr, ĕra, ĕrum. Plin. (â fœtus) *Szàd, plòd donaſſayuchi.* Frucht tragend. *Gyümölcsöt, magzatot hozó, ſzülő.*

Fœdĭfĭcus, a, um. Plin. *Ploden.*, Fruchtbar. *Gyümölcsöző, tenyészö.*

Fœtor, ōris, m. Colum. *Szmrad, bojnba, vonyba.* r. Geſtanck. *Büz, büdöſség.* Phras. Fœtente eſt Spiritu. Non modò non animum integrum, ſed ne animam quidem puram conſervare potuit. Ore fœtido teterrimam peſtem nobis inhalat. Homo contaminato ſpiritu, qui omnes abs ſe odoris fœditate depellat, locum mutare cogat, qui aliorum naſis maximam exhibeat moleſtiam.

Fœtŭlentus, a, um. Apul. Vide *Fœtidus.*

Fœtus, ûs, m. Cic. *Szàd, plòd, zanoſſek.* e. Leibs-Frucht, *und* andere Frucht. *magzat, és egyéb féle gyümölcs.*

Fœtus, a, um. Virg. *Noſzèch, brej, ploden.* Früchtig, daſs da trägt. *Terbes, haſas.* Fœta ovis. Virg. *Ovcza breja.* Trachtiges Schaaff. *Haſas jüh.*

Fŏliāceus, ea, eum. Plin. *Liſztov, kakti liſzt.* Wie Blåter. *Leveles.*

Fŏliātĭlis, is, *com.* le, n. Fortunat. *Liſzteni, liſzten, liſztan.* Blätterich. *Leveles.*

Fŭliōſus, a, um. *comp.* Folioſior. Plin. *Pun liſztia, liſzten.* Voll Blätter. *Igen leveles, ſok levelü.*

Fŏlium, ii, n. Plin. *Liſzt.* Ein Blat *Levél.*

Follĭco, as, are, avi, atum. (Act.) Apul. *Napukavam.* 2. (Neu.) *chesa noſa govorim, buntam.* 3. *Otéchem.* Aufblaſe. 2. Durch die Naſe rede, ſchnauffe. 3. Geſchvvelle. *Felfüvam.* 2. *Az orrommal fúvok, Orrommaltal ſzólok.* 3. *Meg daggadok.* Caligæ follicantes, & follicatæ. Hier. *Gege.* ali *ſiroke blache*, vulgò *plyundre.* e. Blunder-Hoſen. *Bő nadrág*, avagy *Plundra.*

Follĭcŭlare, is, n. Feſt. *Sztran veſzla z-kósum obvitoga.* Ein Theil von dem Ruder ſo mit Leder umgebunden. *Evezö lapátnak bőrrel bévorttott részsze.*

Follĭcŭlus, i, m. Svet. *Mali mèh, pubalcze iz kóſe, meßſchek.* s. Blas-Balgl. *Fúvót-ka.*

Follis, is, m. Juv. *Mèh.* r Blas-Balg. *Fúvó.* 2. Eſt *pila maxima* vento inflata vulgò *Balon.* Folle decet pueros ludere. *Mart. l. 14. ep. 47.*

Fŏmentātio, onis, f. *Toplenye, grejenye, okreplenye.* e. Warmung, Zutüſchung. *Táplálás, melegítés.*

Fŏmento, as, are, avi, atum. (Act.) Cæl. Aurel. *Grejem, krepim, topim, netim.* Wärme, kräftige. *Melegitem, táplálom.*

Fŏmentum, i, n. Colum. *Netilo, krepoſzt, objachenye, toplota.* e. Kräfftigung, e. Erwärmung. *élödés, Melegség.*

Fŏmes, ĭtis, m. Prud. *Podnétek, guba za kreſzanye, czranyek zeſgani, y oſztala kojaſze rada vuſgu.* r. Zünder; allerley das gut iſt Feuer zuerhalten, *oder* anzuzinden. *Taplo, Tüz éleſztéſre égetett ruha.* 2. Transl. *Fomes* dicitur, quidquid nos excitat & ſtimulat ad aliquid agendum. *Gell.* Sic dicitur *Fomes peccati*, &c.

Fons, fontis, m. Cic. *Zdenecz (najmre tekuchi) ſztudenecz.* r. Brunn, r. Brunn Quell. *Forrás, kút-fő.* 2. Metaph. *Pochetek, zrok.* r. Urſprung, e. Urſach. *Kezdet*, ok. Scleratiſſimorum Conſiliorum fontes aperire. Cic. ad Brut. *Nai gorieb to'nachev pochetke y zroke povedati.* Die ſchlechteſte Räth offenbahren und Urſachen vorbringen. *Legroſzabb tanács-adóſznak kezdetét mondani.*

Fontālis, is, *com.* le, n. *Plaut.* Fontānus, a, um. *Solin.* Fontānĕus, ea, um. Plin. *Zdenchcni, zdenchji.* Von dem Brunn. *Forrásbéli, kúti.*

Fontānālĭa, Fontĭnālĭa, orum, n. *plur.* Feſt. *Objaluſavanye negdaſſnye*, iliti *Szvetek zdenczèv, v-kojemſzu vencze v-zdencze bitali, y zdencze korunili.* s. Brunnen-Feſt. *Kút ünneplő napok.*

Fontĭcŭlus, i, m. *Diminut.* Horat. *Zdenchecz*, Ein Brünnlein. *Kútnóka, Forrásotska.*

Fontĭgĕnus, a, um Mart. *Iz Zdencza izhajajuchi.* Aus einen Brunnen entſproſſen. *Kút forrásból származó.*

Fŏrā, orum, n. *plur.* Vide *Forum.*

Fŏrābĭlis, is, *com.* le, n. Ovid. *Vertliv, dubliv.* Das ſich bohren laſt. *Meg-fúrható.*

Fŏrāgo,

Digitized by Google

Fŏrāgo, ĭnis, f. Feſt. *Nit prejе*, ali *konecz*, z - *koitem Tkalczi jednoga dneva tkanye razluchavaju od tkanya drugoga dneva.* r. Faden damit die Weber ihr Tag-Werck abzutheilen von Werck deſs anderen Tag pflegen. *Fonal vagy tzérna ſzál, mellyel az takátsok ſzŏvéſeket napról napra elrendelik.*

Fŏrāmen, ĭnis, n. Gic. *Prelo, skulya, lyuknya, vútlina, vèrt.* s. Loch. *Lyuk, lik.*

Fŏrāmĭnātus, a. um. Sidon. *Vútel, lyuknyaſzt, skulaſzt.* Gelöchert. *Lyukaſtott.*

Fŏrāmĭno, as, are, avi, atum. (Act.) Sidon. *Prelo, lyuknyu, skulyu napravlyam.* Durch löchere, ein Loch mache. *lyukat tſinálok, lyukaſztom.*

Fŏrāmĭnōſus, a, um. *Vutel, lyuknyaſzt, skulyaſzt.* Voll mit Löchern. *Lyukas, likas.*

Fŏrārĭa, æ, f. Mart. *Filyarka* ali *ſena vſzaka, koja mleko, ſzir, verhnye*, &c. *jabuke y ſzád vſzakojachki na piacz noſzi prodavat.* s. Weib *oder* e. Magd, ſo Millch, Käſs, &c. und allerley Frucht auf dem Platz traget, und verkauffet. *Minden - féle állapottal kuſárkodó aſzſzony, kuſárné.*

Fŏras, *Adv.* Cic. *Van, vun, nadvor, vanka.* Hinauſs, herauſs. *Oda - ki, kifelé, ki.*

Fŏrārĭa, & Fŏrāĭa, æ, f. Vide *Foraria.*

Fŏrātus, a, um. Vitruv. *Vèrtan, dubem, ſupel, vutel.* Gebohrt, durchlöchert. *Lyukas, likaſztott, fúratott.*

Fŏrātus, ûs, m. Lact. Vide *Foramen.*

Forceps, ĭpis, f. Feſt. Plin. &c. *maſc. verò.* Priſc. Gel. *Kleſtbe.* e. Zangen. *Fogó, harapófogó.* Ad id facto forcipe. *Celſ.* 2. ponitur Transl. pro *chelis cancrorum, ſcorpionum, & quarundam locuſtarum.* Plin. l. 9 c. 31.

Forcillo, *legitur &* Furcillo, as, are, avi, atum (Act.) Plaut. Vid. *Debilito.*

Forda, æ, f. Ovid. *Breja krava.* Trächtige Kuhe. *Haſas, borjuzó tehén, Tôlgyes ûnô.*

Fordĭcīdĭa, orum, n. *plur.* Feſt. *Szvetek vu kojemſzu negda breje krave alduvali.* Feſt da man tragende *oder* trächtige Kühe opfferte. *Innep, mellyben régenten az borjuzó tehéneket áldozták.* Dicitur *etiam* Fordicidium, ii. n. Sing. *Feſt.*

Fŏrenſis, is, *com.* ſe, n. Cic. *Szudnyi.* Gerichtlich. *Tôrvényes.* Nec ſi id facerem in cauſis forenſibus, &c.

Fŏres, Fŏrium, f. *plur.* nunc *uſitatior.* Cic. *item.* Fŏris, is, f. *Sing.* uſus eſt Cic. Plaut. Terent. *propriè* Significat januam, quæ *fori* aperitur, ità Serv. Sumitur tamen *pro* omni porta. *Vrata* naimre *zvunſzka.* e. Thür von auſſen. *Kûlſô aitó.* 2. Metaph. *dicitur.* Fores amicitiæ, gratiæ, &c. pulſare; pro *amicitiam, gratiam cujuſpiam quærere.* Fores amicitiæ &c. aperire: *pro* amicitiam alicui offere. *Priliku priatelſztva kómu dati.* Gelegenheit zur Freundſchafft machen. *Valakinek barátſágra alkalmatoſágot adni, utat nyitani.* ità Cic. Item: In foribus adeſſe: Præ foribus eſſe. *Plin.* de eo eleganter dicitur, quod inſtat & proximum eſt.

Forfex, ĭcis, f. Colum. *Skarje.* e. Scheer. *Ollô, ollô.* 2. Eſt genus *aciei.* inſtructæ in militia ad figuram forficis. *Gell. l. 10. c. 9.*

Forfĭcŭ'a, æ, f. [*Diminut.*] Plin. *Skaricze.* s. Scheerlein. *Ollótska.* 2. Transl. *Forficulæ* dicuntur extremitates brachiorum, &c. in cancris, &c.

Fŏri, orum, m. *plur.* Cic. *Table*, iliti *debele deſzke na ladji, pokojebſze ſzim y tam hodi.* e. Brucke am Schiff, ſo man darauff hin und her gehet. *Széles deſzkákból-való pallók az hajóban, mellyen ide s-tova járnak.* 2. V. *Circus, N.* 2. Item *Sulcamen.*

Fŏrĭa, orum, n. *plur.* Varro. *Tenyko y mehko chlovechje blato.* 2. *Driſztavicza.* Menſchlicher dünner Koth. 2. Durchlauff. *Emberi tejtnek vékony és lágy Foſa.* 2. *Has folyás.*

Fŏrĭca, æ, f. Juv. *Zahod, Meſzto za potrebochu izpraznitiſze.* Ein Abtritts Ort. *Szûkſéges hely, árnyék ſzék.*

Fŏrĭcārĭus, rii, m. *Cal.* Fŏrnĭcārius, rii, m. Budæus. *Chiſztitel zaboda*, iliti *meſztar za potrebochu znafitel.* Der den Abtritt ſäuberet. *árnyék ſzék, ſzûkſéges hely tiſztító.*

Fŏrĭcŭla, æ, f. (*Diminut.*) Varro. *Mala vrata.* s. Thürlein. *Ajtótska.*

Fŏrinsĕcŭs, *Adv.* Solin. *Zvuna, izvan, izvuna, izvana.* Von auſſen her, auſſerhalb. *Kûvûl, kivûl.*

Fŏrio, as, are, avi, atum, (Neu.) Schol. ad Juven. *Potrebochu od mene puſcham, na zabodu ſeludecz chiſztim.* Den Unrath des Leibs von mir laſſe. *Szûkségemet bátúl tiſztítom.*

Fŏrĭŏlus, i, n. Nonius. *Driſztavecz, Griſavecz.* Der den Durchbruch hat. *A'kinn a' has-folyás vagyon.*

Fŏris, *Adv.* Cic. *Vani, Vuni, na dvoru, napolyu.* Drauſsen. *Ott kûnn, kivûl, kinn.*

Forma, æ, f. Cic. 1. *Zvunſzka prilika vſzakoga dugovanya*, 2. *Nachin*, 3. *Kip.* 4. *Lepota*, 5. *Obraz*, 6. *Szpodoba*, 7. *Felya.* Aeuſserliche Geſtalt eines jeden Dinges, 2. e. Ma-

Digitized by Google

2. e. Manier, 3. e. Bildung, 4. e. Schönheit, 5. Das Geſicht, 6. e. Gleichnüſs, 7. e. Arth. 1. *Minden dolognak Kûlsô, állapotja.* 2. *Mód* 3. *kép*, 4. *Szépség*, 5. *ábrázat, Arcza*, 6. *Hasonlatosság*, 7. *Valaminek Neme, nem.*

Formāmentum, ti, n. Lucret. *Szpodobenye, Obrasenye.* e. Bildung, Geſtaltung. *Formálás, ábrázolás.*

Formātor, oris, m. Plin. *Szpodobitel, obrazitel, nakakov nachin y prilika nachinitel,* 2. *Navuchitel.* r. Geſtalter, Formirer, 2. r. Lehrmeiſter. *Formáló, ábrázoló,* 2. *Tanitó Mester.*

Formātrix, īcis, f. Claud. *Szpodobitelicza, obraziteliczа, koja na kakovu prilika y nachin kaj napravlya*, 2. *Navuchitelicza.* e. Bilderin, 2. e. Lehrmeiſterin. *Formálónė, ábrázolónė,* 2. *Tanitónė.*

Formātūra, æ, f. Lucret. Vide *Formamentum.*

Formīca, æ, f. Hor. *Mravlya, Mrav.* Ein Ameis. *Hangya*, 2. Formicæ Indicæ, *animalia Ægypti lupi magnitudine, felium colore ſed cornuta.* Plin. l. 11. c. 30.

Formīcābĭlis, is, *com.* le, n. Formīcālis, is, *com.* le, n. Formīcans, antis, *om.* Plin. *Gibuchiſze kakti Mravlya.* Sich bewegend wie ein Ameis. *Hangya módra mozgó.* Pulſus formicabilis, formicans. *Szlabo y malahavo ſile bienye.* Schwacher Puls. *Érnek gyenge és gyors ûtése, verése.*

Formīcārĭum, rii, n. *Mraviſche, mravinyak, mravnyak.* r. Ameis-Hauffen. *Hangya rakás bely, bangya-boly.*

Formīcātio, onis, f. Plin. *Vrucha ſzerblyavicza.* Ein heiſse Raud. *Hangya módra peſgés, viſketés.*

Formīcātum, ti, n. Apul. Vide *Formicarium.*

Formīcīnus, a, um, Plaut. *Mravji, mravlyinſzki.* Den Ameiſen zugehörend. *Hangyai.*

Formīcō, as, are, avi, atum, [Neu.] Plin. *Idem kakti mravlya.* Krieche wie ein Ameis. *Mégyek mind a' bangya.*

Formīcōſus, a, um, Plin. *Pun mravlyih.* Voll Ameiſen. *Teli bangyával.*

Formīcŭla, æ, f. Matt. *Mravlyicza.* Ein Ameiſlein. *Hangyátska.*

Formīdābĭlis, is, *com.* le, n. Ovid. *Sztraſſen, ſztrahovit.* Erſchröcklich. *Rettenetes, Iſzonyú.*

Formīdātio, onis, f. & Formīdo, ĭnis, f. Cic. *Plaſilivoſzt, plahoſzt, ſztrah velik.* s. Schrecken, groſse Forcht. *Nagy rettegés, félelem, iſzonyodás.*

Formīdo, as, are. avi, atum, Formido mihi (Neu.) *Plaut.* Form do te [Act.] Cic. *Boimſze, ſztraſſimſze.* Förchte, mich ſchrecke. *Félek, rettegek.*

Formīdŏlōsè, *Adv.* Cic. *Sztraſlivo, ſztrahovito. Bojazlivo, plaſslivo, ſztraſsno.* Erſchröcklich. *Félelmeſen, rettegve.*

Formīdŏlōſus, a, um, Cic. *Sztraſsliv, plaſslив, ſztrahovit, bojazliv.* Erſchröcklich, forchtſam. *Félelmes.* Compar. Formidoloſior, *Veget.* Superl. Formidoloſiſſimus, *Suet.*

Formo, as, are, avi, atum, (Act.) Gic. *Prilika y ſzpodobu napravlyam, prilichim.* Geſtalte, Bilde; Form, oder Geſtalt gebe. *Formálok, ábrázolok,* 2. *Podúcham, Priuſzchám Navúcham.* ità *Quint.* Untervveiſe, unterrichte. *Tanitok.*

Formōsè, *Adv.* Apul. *Prilichno.* Hübſch. *ékeſen, rendeſen.*

Formōsĭtas, ātis, f. Cic. *Lepa prilichnoszt, Prilichna lepota.* Die Schönheit von Geſtalt. *ékeſség, Rendeſség.*

Formōſus, a, um, Formoſior, Formoſiſſimus, Terent. *Lepo-prilichen, prilichno-lep.* Hübſch, vvohlgeſtaltet. *ékes, rendes.*

Formŭla, æ, f. [*Diminut.*] Plaut. *Mali nachin, mala prilika, nachinecz*, vulgo *forma.* e. Kleine Weiſe, s. Muſter, e. Form. *Formátska.*

Formŭlārius, rii, m. Quint. *Piſzecz, koj vſzakojache nachine piſzati zna.* r. Schreibet der allerhand Formular hat und kan. *Iró-Deák, kûlömb féle iráſt tudó, iró.*

Formus, a, um, Feſt. Vide *Calidus.*

Fornācālĭa, orum, n. *plur.* Plin. *Pechih ſzvetek na kojem ſzu pechám na zahvalnoszt negda ſzvoje aldove chinili.* s. Kuchen-Feſt. *Ünnepek, mellyekben régenten az kementzének áldozatott tſinálták.*

Fornācārĭus, rii, m. Ulp. *Pek.* 2. *Lonchár.* 3. *Petbár, ki pechi kuri.* r. Beck, 2. r. Offner, 3. r. Einheitzer. *Kenyér sûtô, 2. Gerentsér, fazakas*, 3. *kementze fûtô.*

Fornācĕus, ea, um, Plin. *Na ſzpodobu pechi napravlyen.* Wie ein Ofen geſtaltet, oder gemacht. *Kementze formára tſinált.*

Fornācŭla, æ, f. [*Diminut.*] Juv. *Mala pèch, pechicza.* Ein Oefelein. *Kementzétske.*

Fornax, ācis, f. Plin. *Pèch.* Ein Ofen. *Kementze.* 2. Fornax *Dea* fuit, in cujus honorem Fornacalia inſtituit Numa. *Plin. l. 18. c. 2.*

Digitized by Google

Fornĭcārius, rii, m. Scæv. *Tergovecz*, *ki pod boltum terfi* 2. *Prázsnik*, *Kurviss*. *Ioter*. r. Kramer ſo unter den Gevvölbern ſeyl hat. 2. Ein Hurer. *Bóltos kalmár*, 2. *Kurválkodó*.

Fornĭcātio, onis, f. Senec. 1. *Bólt-vetanye*, *vév*, *Bóltozás*. 2. *Kurvaria*, *Prazmenye Put*. r. Schvvibbogen, e. Gevvölbung. 2. e. Hurerey. *Bóltozár*, 2. *Kurválkodás*.

Fornĭco, as. are, avi, atum, (Act.) Plin. *Bóltam*, *Bolte vésem*. Wölbe. *Bóltozok*.

Fornĭcor, aris, atus ſum, [Dep.] JCt. *Kurvarimſze*. e. Hurerey-Treibe. *Kurválkodok*.

Fornix, ĭcis, m. Cic. *Bólta*, *Vész*. s. Gevvölb, r. Schvvibbogen. *Bóltozat*, *Bolt*. 2. Transl. Idem ac *Meretricia cella*. Lenonum pueri quocunque in fornice nati. *Juv. ſat*. 3. *V*. 156.

Fŏro, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Vertam*. Bohre, löchere. *Fúrok*.

Forpex, ĭcis, f. Vitruv. *Laſzne Skarie*. e. Haar-Scheer. *Nyirő ollő*. Legendum fortè eſſet *Forfex*.

Fors, *Vocat*. ô fors. *Ablat*. Forte, f. Cic. *Szrechno pripechenye*. 2. *Szrecha*. r. Glückfall, 2. s. Glück. *Szerentsés eſet*, 2. *Szerentse*. ità Cic.

Fors, *Adv*. Forsăn. Forsĭtăn: *Terent*. Fortaſsis, Fortaſsĕ: *Cic*. Fortaſsĕăn. Apul. *Morebiti*, *Moſebiti*, *Bézs*. Vielleicht. *Talám*, *Netalám*.

† Fortălĭtium, ii, n. *Grád*, *zavetje*, *Jachiva*, *ogrogya za obrambu*. e. Veſtung, beveſteter Orth. *Vész*, *ótalom bely*.

Fortax, ācis, f. Turn. *Zid*. iliti *Kómin na kojem pèch ſztoi*. r. Heerd darauf der Ofen ſtehet. *Kementze tartó allya*, kő *fala*.

Fortè, *Adv*. Liv. Fortŭĭtō *Adv*. Cic. *Naſzrecsu*, *po ſzreche*, *Napetcze*, *Iz nenade*, *z pripechenyem*. Zum Glück ohngefehr. *Történet-ſzerént*, *ſzerentsére*.

Fortéſco, ĭs, ĕre, [Inch.] Aul. Gell. *Jak poſztajem*. Starck vverde. *Meg-erősödöm*.

Fortex, ĭcis, m. Juv. *Belota na kraiu roſe liſzta*. Das vveiſse am Roſen Blat, an der Spitz. *Rósa levél ſzélén-való fe-érség*.

Fortĭcŭlus, i, m. Cic. *Nekuliko ják*. Etvvas ſtarck. *Erősset ke*.

Fortĭfĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Jákrim*, *Tverdim*, *Krépim*. Starck mache. *Meg-erősitem*.

Fortis, is, *com*. te, n. Jul. Cæſ. *Ják*, *Mochen*. Starck. Erős. Phras. *Vir fortis*: ſingulari animi magnitudine, qui humana omnia premat; omnia, quæ in hominem cadere poſſent, ſubter ſe habeat & deſpiciat: firmiore animô præditus; infra ſe omnia humana ducens. Robuſtô animô & invictâ conſtantiâ: cui ſuppetunt animi ad invidiam ſuperandam: quem nullus unquam terror deficiat.

Fortĭtĕr, *Adv*. Jul. Cæſ. *Jako*, *Mochno*, *Precze*. Starck. *Erősen*.

Fortĭtūdo, ĭnis, f. Cic. *Jakoſzt*, *Moch*, *krépoſzt*. e. Starcke. *Erősség*.

Fortiuſcŭlus, a, um, Plaut. Vid. *Forticulus*.

Fortuĭtus, a um. Tacit. *Pripetlio*, *Dogodni*, *Nenadni*. Zufällig, vvaſs ſich ohngefehr zutragt. *Történetből való*.

Fortūna, æ, f. Cic. *Szrecha*. s. Glück. *Szerentſe*, 2 *Pripechenye*. *Pripad*. r. Fall. *Történet*. Forte fortuna Cic. *Napetcze*, vel *Na ſzrecsu*. Ohngefehr, *vel* zum Glück. *Történet ſzerént*, vel *ſzerentſzre*. 3. Vid. *Condi io*. Cic 5. de fin. Infimæ fortunæ homo 4 Vid. *Divitiæ* Cic D v. in Verr. Cur &c. eos nunc planè fortunis omnibus conaris evertere? *Idem de amicitia* C. 16 Sæpè enim quibuſdam aut animus abjectior eſt, aut ſpes amplificandæ fortunæ fract or. 5. Frequenter epithetis: *Secunda* & *adverſa* diſtinguitur. *Cic. in Famil*. Vidimus aliquoties ſecundam pulcherrimè te ferre fortunam, magnámque ex ea re te laudem adipiſci; ſæ, aliquando intelligamus a verſam quoque te æquè ferre poſſe. 6 Ab antiquis *Fortuna* Dea credita eſt. *Cic. de Amic. Cap* 15. Non enim ſolum ipſa Fortuna cæca eſt, ſed nos etiam plerúmque efficit cæcos, quos complexa eſt. *Phræ. Fortunæ ſe committere*. Ut negotium meum caſus gubernabit, quemcunque curſum fortuna dederit, acquieſcam; in dubiam aleam ivi, quam fortuna rem dabit, in eam vires & conſilium applicabo. Sorti rem commiſi, fortunæ mea conſilia applicabo.

Fortūnātè, *Adv*. Cic. Fortūnātim, *Enn*. ap. Non. *Szrechno*. Glücklich. *Szerentſésen*. Fortunatim, feliciter, ac bene vertat. *Enn*. apud Non. Cap. 2. N. 33. 4.

Fortūnātus, a, um, Cic. *Szrechen*. Glückſeelig. *Szerentsés*.

Fortūno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Szrechu daiem* (*ſzrechnuga chinim*. Glückhafft mache. *Szerentséltem*. Tibi patrimonium Dii fortunent. *Cic. L*. 2 *Fam*. *Epiſt*. 2.

Fŏrŭli, orum, m. *plur*. [*Dimin*. à fori] Feſt. Vid.

Digitized by Google

Vid *Circus.* 2. *Kniſne polichicze, Pride'icze kniſne, ormarchecri, za knige prechke.* s Bücher - Ladle'n, Kaſtle'n, &c. *Könyv láttz kák, Polztotskák, kis almárium.*

Fŏrum i, n, Cic. *Terſiſche, Terg, meſtto za terg.* Peregr. Platz. r. Marckt, Platz. *Piatz.* 2. *Mejſto na tòmſne praude ſzude Orſzaſzke, Varoſſke Hiſe.* Das Gerichts-Hauſs, Rath-Hauſs, Richt Hauſs. *Törvényteső bely; Tanács Ház.* Forouti *prov. eſt* præſentem rerum ſtatum boni conſulere. & ſe omni fortunæ accomodare. *Terent.* Cedere foro dicuntur, qui are alieno oppreſſi ſolvendo non ſunt. *Juv. Sat.* 11. v. 50.

Fŏrus, i, m. Colum. Vid. *Foramen.*

Forvus, a, um, Serv. Vid. *Calidus.*

Foſſa, æ, f. *Cic.* Fŏvĕa, eæ, f. Plaut. *Graba, Jama.* e. Grub. r. Graben. *árok, Verem.*

Foſsārius, ii, m. Hieron. *Grabar, Jamo-kopàr.* r. Gräbet. *árok-ásó.*

Foſsĭlis, is. *com.* ie, n, Plin. *Kopni.* Das ſich graben läſt. *ásott, Vàsható, ásható.*

Foſſio, ōnis, f. Cic. *Koppanye.* Das Graben. *ás, kapálás.*

Foſſo. as. are. avi, atum, (Act.) Varro. *Koppam.* Crabe. *ások, kapálok.*

Foſſor, ōris. m. Virg. *Koppàcb.* r. Graber. *ásó, kapás.* 2. Transl. pro *Homo agreſtis & imperitus.* Cum ſis cæterà foſſor. *Pers.*

Foſsŭ'a, æ, f. [*Diminut.*] Colum. *Grabicza, Jamicza.* Ein Gräblein. *árkotska, Vermetcke.*

Foſsūra, æ, f. Svet. Vid. *Foſſio.*

Fōtus, ûs. m. Plin. Vid. *Fomentum.*

Fŏvĕa, eæ, f. Plaut. Vid. *Foſſa.* 2. Vid. *Fraus, inſidiæ.* Ego ille doctus leno penè in foveam incidi. *Plaut.*

Fŏveo, es, ere, fōvi, fōtum, (Act.) Cic. *Krépim, Greiem, Topim, Netim.* Krafftige, erwärme, vvarm halte. *Táplálom, Melegitem.* 2. Vid. *Tueor.* 3. Vide *Nutrio, Alo* Vitam ſpes fovet. *Tibul.*

Fŏvĕ'a. æ, f. Galen. *Velik ochiu otok.* Hoches Augen-Geſchvvär. *Nagy ſzem dagadás.*

Frăceo. es, ere. ăcŭi. (Neu.) *Nonius.* Frăceſco, is, ere, [Incho.] Colum. *Od ſtarine tuhnem. gnyiem. pleſnivem.* Von Alter ſchimmlicht, und faul vverde. *Meg-rothadok, Avaſodok.* Synon. *Corrumpor, vetuſtate putreſio.* 2. Transl. Vid. *Displiceo.* Fracebunt. *id eſt* diſplicebunt. *Feſt.*

Frăces, ium, f. *plur.* Colum. *Szmrad, y Drosgye ollya.* e. Trüſen *oder* Hefen des Oel. *Olai ſeprőlékje, Garza.*

Frăcĭdus. a. um. Cato. *Tubten, Pleſznivo, Napol gnyil.* Teig. halb faul, ſchimmlicht. *Porhadt, ſenyvedett, Rothadott, Penéſzes.*

Fractillum, i, n. Iſid. *Melin mali za kavu, ali za Pèrper,* &c. e. Kaffee-Mühl, *oder* Pfeffer-Mühl, &c. *Kávé, Bors &c. őrlő, őrlő malmotska.*

Fractio, onis, f. *Poterenye, Lamlyenye, Utergnenye, Utergnutje,* Kerßonye. Das Brechen. e. Brechung. *Meg-törés, ſzaggatás.*

Fractūra. æ, f. Plin. *Lom, Lamanye, Utersek.* Ein Bruch. *Törés, Romlás, ſzegés.*

Frænum, i, n. Vid. *Frenum, cum derivatis.*

Frăga, ōrum, n. *plur.* Virg. *Jagode.* e. Erdbeer, *Eperi.* Dicitur etiam Fragum, i, n. *in Sing.* ità Apul.

Frăgāria, æ. f. Plin. *Jagodna trava, Jagodina.* s. Erdbeer-Kraut. *Eperi-fü.*

Frăgĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Kerbek, Kerbket, Kerſlivo.* Gebrechlich. *Romlandó, Töredékeny.* 2. Transl. Vid. *Caducus, Inconſtans.*

Frăgĭlĭtas, atis. f. Plin. *Kerbkocha, Kerbkoſzt.* e. Gebrechlichkeit, Brüchigkeit. *Romlandóság.* 2. Trans. Vid. *Imbecillitas.*

Frăgĭ'iter, *Adv. Comp.* Fragiliùs, Plin. *Kerbko, Kerßlivo.* Gebrechlich. *Romlandó képen, Gyarlón.*

Frăgĭum, ii, n. Apul. Vide *Fractura.*

Fragmen, ĭnis, n. *Virg.* Fragmentum, i, n. Cic. *Kerbes, Okerbek, Vlomek, Kerßek, Oterßen falat.* Ein gebrochenes Stuck. *Töredék, Hulladék.*

Frăgor, ōris, m. Plin. *Puk, Praſzk, Ropot, Luſak.* r. Knall, Krach, Knack. *Harſogás, Tſattogás, Ropogás.*

Frăgōsè, *Adv.* Plin. Z *Praſzkum, Luſakum, Hruplivo, Z-ropotom.* Mit einem Krach, *oder* Knall. *Harſogva, Ropogva.*

Frăgōſus. a, um, Valer. *Praſzketliv; Luſzketliv, Ropotliv.* Item *Kerßliv, Vlomliv.* Krachig, knallig, Schrofficht. *Harſogós, Ropogós.* Item *Romlandós.* 2. Transl. Vid. *Rudis, Impolitus.* 3. Vide *Aper, durus.* Quint.

Frăgrans, antis. *Om.* Virg. *Lepo - diſſechi.* Wohl-riechend. *Jó illatú, ſzagú.*

Frăgrantia, æ, f. Val. Max. *Lepa duha.* Wohlriechender Geruch. *Jó illat, ſzag.*

Frăgro. as. are. avi, atum. (Neu.) Mart. *Lepo diſſim, duha vugodnu dajem.* Einen guten Geruch von mir gebe. *Jó ſzagot,*

vagy *illatot botcátok*. Synon. *Redoleo, oleo, frangendo odorem emitto.*

Frágŭla, æ, f. Botan. Vid. *Fragaria.*

Frămĕa, eæ, f. Juv. *Szablya*, olim *fzulicza, dárda.* r. Säbel, ein gebogenes ſcharffes Gewöhr, vor Zeiten ein ſpitziges Gewöhr. *Szablya, kard, Dárda.*

Frango, is, ere, frēgi, fractum, (Act.) Cic. *Terem, Lamlyem, Lomim. Kerſſem. Potiram.* Breche. zerbreche. *Tŏrŏm, Rontom.* 2. Transl. Vid. *Dejicio, Debilito.* Fractum Hanibalis animum &c. *Cic.*

Frāter, tris, m. Cic. *Brat.* r. Bruder. *Ŏtsém*, vagy *Bátyám.* Frater germanus *eſt ab eodem patre & Matre.* Uterinus *ſolùm ab eadem matre.*

Frātercŭlus, li, m. *Dimin.* Cic. *Bratecz.* s. Brüderlein. *Ŏtſétském.*

Frāternè, *Adv.* Cic. *Bratinſzki.* Brüderlich. *Atyafiúságoſon, Atyafiú-képen.*

Frāternĭtas, atis, f. Quint. *Bratinſztvo.* e. Brüderſchafft. *Atyaſtſág.*

Frāternus, a, um, Cic. *Bratinſzki.* Brüderlich. *Atyafiúi.*

Frātilli, & Frantelli, orum, m. *plur.* Feſt. *Od ſzága &c. dole viſzechi kraj.* e. Frantzen an Teppich &c. hinab henckende. *ſzŏnyegeknek, &c. ſzélei, kárpit rojtja.*

Frātrĭa, æ, f. Feſt. *Jeterva, dveh bratov med ſzobum ſene tak zvane.* Zweyen Brüdern Weiber. *ángyom, Bátyám feleſége.*

Frātrĭcida, æ, *Com.* Cic. *Brato moreczali Brato-Moricza.* r. Bruder Mörder, *oder* e. Brüder Mörderin. *Bátya, Ŏtſſe, Attyafia gyilkoſa.*

Frātrĭmōnĭum, ii, n. JCt. *Bratovo otbinſztvo y imanye.* e. Habſchafft des Brüders, Brüders Güther und Vermögen. *Atyafiúi jószág.*

Frātruēlis, is, & Frātruus, ui, m. Iſid. *Szinovecz. bratov ſzin.* r. Bruders-Sohn. *Bátyám* vagy *Ŏtſém fia.*

Frāudātio, onis, f. Cic. *Vkanyuvanye, Cziganenye.* r. Betrug. *Megtſalás.*

Fraudātor, oris, m. Gic. *Vkanitel.* r. Betrüger. *Meg tſaló.*

Fraudātōrĭus, a, um, *JCt.* Fraudŭlentus, a, um, Cic. *Cziganyaſzt, Vkanyujuchi, pun Cziganſe y vkanyuvanya.* Betrügeriſch, voll Betrug. *Tſalárd, álnok.*

Fraudātrix, īcis, f. *Vkanitelicza.* e. Betrügerin. *Meg-tſalónć.*

Fraudo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Synon.* Decipio, Fallo. Deſtituo Ludifico. *Chalarim, Vkanyujem, z-Cziganium bodim.* Betrüge, hintergehe. *Meg-tſalom.* 2. *V. Detrab.* N. 2. Fraudare Stipendium militum. *Jul. Cæſ.* 3. Fraudare genium in re aliqua. *Cic. pro* ſibi ipſi aliquid *ſubtrahere.* ſeipſum re aliqua privare. Reperitur etiam Fraudor, aris, (Dep.) *Hinc* Frauſus. *Feſt.*

Fraudŭlenter, *Adv.* Colum. Fraudŭlentiùs, *Plin. Jun.* Fraudulentiſſimè Plaut. *Vkanylivo, Cziganſzko, Chalárno, Prevárczè, z-Cziganium.* Mit Betrug. *Tſalárdúl.*

Fraudŭlentia, æ, f. *Plaut.* Fraus, dis, f. Cic. *Czigania, vkanylivoſzt, Chalaría, Hinba.* r. Betrug, e. Liſt. *Tſalárdſág.*

Fraus, audis, f. Cic. Vid. *Dolus, Deceptio, Fallacia.* 2. Pro *Culpa, Crimine.* Ulp. lib. 130. dig. de V. 5.

Frāuſus, a, um, (Antiqu. Particip. Activæ ſignific.) Liv. *Ki je tŏga vkanil.* Der einen betrogen hat. *Ki valakit meg-tſalt.* Capitalem fraudem frauſus eſt. Liv. *Jega tak vkanil, daie vnkden glavnoga zgublyenya.* Hat einen ſo betrogen, das er des Todts vverth iſt. *Ugy meg-tſalta, hogy meg-érdemelye az fejét elveſzteni.*

Frax, ācis, f. *Legitur* & Frages & Flaces. Vid. *Fraces.*

Fraxātor, oris, m. Feſt. *Ki ſztraſe okolo pobaja, y pregleda.* Der die Wachten Rund beſuchet. *Ŏr-állók, Jztrázák viſgálója.*

Fraxĭnētum, ti, n. Plin. *Jeſzenovje.* r. Orth vvo die Eſchen-Bäumer vvachſen. *Kŏrŏs-fa nŏvŏ hely, erdŏ.*

Frāxĭnĕus, ea, um. *Colum.* Fraxĭnus, a, um, Ovid. *Jeſzenov.* Deſs Eſch-Baum. *Kŏrŏs fából-való.*

Fraxĭnus, i, f. Virg. *Jeſzen, jeſzenovo drevo.* r. Eſch-Baum. *Kŏrŏs-fa.*

Fraxo, as, are, avi, atum, (Neu.) Teſt. *Sztraſe pobagyem.* Die Wachten beſuche. *Sztrázákat viſgálok.*

Frĕmĕbundus, a, um, Ovid. *Duſzechiſze.* Trĕmendus, a, um, Sat. *Prejako ſzerdit, od lyutine ruchech, morgujuch,* &c. Gar, ſehr zornig; brauſend, raſend. *Igen haragos, agyarkodó.*

Frĕmĭtus, ūs, m. Jul. Cæſ. *Duſzenye, morguvanye. mermranye, praſzka.* Das Murren, Rauſchen, Brauſen. *Morgolódás, agyarkodás, zúgás.*

Frĕmo, is, ere, ui, ĭtum, (Neu.) Plin. *Duſzimſze, buchim, z-mermranyem ſumim.* Murre, brauſe, brumme. *Agyarkodom, zúgolódom, dŭlok-fúlok.* Fremebat ereptum

ſibi

sibi consulatum. *Item.* Fremunt imani murmure venti. Ovid. &c.

Frĕmor, ōris, m. Virg. Vid. *Fremitus.*

Frēnātor, (Frænator,) oris, m. Plin. *Zavuzditel, ki vuzda.* Der zaumt. *Meg-zabolázó.*

Frendeo, es, ēre, endi, essum, *Cic.* & Frendo, is, ĕre, etsi, essum, [Neut.] Plaut. 1. Vid. *Frango.* Hinc *porcelli* dicuntur *nefrendes*, eò quòd nondum fabam frendere, *id est* frangere possint. 2. *accipitur* pro *fremo, sævio.* Plaut. *Od szerde s-kergutam, bruszitam, z-zubmi skripam, peninsse &c.* Von Zorn mit den Zähnen kirre, knirsche, saume, &c. *Fogamot baragombam tsikorgatom, agyarkodok.* Ità frendebat dentibus. *Plaut.*

Frēno, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. *Vuzdam, zavuzdávam, zasolyuiem.* 2. Metaph. *Krotim, tisztim.* Zäume, 2. *Metaph.* Demme, bändige. *Meg-zabolázom.* 2. Metaph. *Szelidítem, letsendesitem.*

Frēnum, (Frænum,) i, n. in *plur.* hi freni, & hæc frena, orum, Cic. *Vuzda szolya.* r. Zaum, s. Gebiss. *Fék, zabola, kantár.* 2. Frenos alicui injicere. Cic. *Kôga k-chemu primorati a'i: kôga vuchem obladati.* Einen bezvvingen. *Valakit valamire kénszerítteni.* Mordere frenos. *proverb. pro* nolle pati disciplinæ & legum rigorem.

Frĕquens, entis, *com.* Cic. Vid. *Frequentatus.* N. 1.

Frĕquentāmentum, ti, n. Gel. *Oszrebujni nasbin popevanya, y z-glaszom zigravanya y vecbkrat podrugachenya.* Eine absonderliche Arth zu singen, *oder* Coloriren mit der Stimm, Triller zu machen, und öffter vviederhohlen. *Szónak külömböztetésével, és kettőztetésével kivált-képen-való rendes éneklés.*

Frĕquentārius, a, um, *Antiqv.* Fest. Vid. *Frequens.*

Frĕquentātio, onis, f. Cic. *Gusztokrat chinenye, pohajanye.* &c. Ein steter Gebrauch. *Gyakorlás.*

Frĕquentātor, oris, m. Apul. *Navadni pohajavecz, chesztopoboditel.* Der offt besuchet. *Gyakorló.*

Frĕquentātus, a, um, Cic. *Vnogi.* Viel. *Sok.* 2. *Glaszovit.* Berühmt. *Hires-neves.* Aliud genus est non tam sententiis frequentatum. *Cic. in Brut. C. 95.*

Frĕquenter, *Adv.* Gic. Vide *Crebrò, sæpè.*

Frĕquentia, æ, f. Cic. *Vnosina, vnostvo.* e. Menge, Viele. *Gyakorság, sokaság.* Summa hominum, assidua amicorum frequentia me celebrat & ornat. *Cic.*

Frĕquento, as, are, avi, atum, [Act.] Cic. *Gusztokrat kam hodim, pohajam.* Offt besuche. *Gyakorlom.* 2. pro *Celebro* sicuti & *Celebro* pro *Frequento.* Musa quibus numeris herbas & arma frequentas. *Sulpic.* 3. Vid. *Congrego, concervo.* Quos cùm casu hîc dies ad ærarium frequentasset. *Cic. Catil.* Item Frequentare alicui, *est* frequentem operam dare. *Plaut.* Cist. 1.

Fressus, a, um, & Fresus. Col. Fest. Gels. *Potêrt, sztert.* Zerbrochen, Gereumlet. *Meg-tôretett.* Cicera fressa. *Col.*

Frĕtum, i, n. *Cic.* locus angustus in mari, *à fervendo* dictum quasi *fervetum*, quòd eò semper concurrant æstus & effervescant. *Morja teszinösba, vuzina.* e. Meer-Enge, r. Sund. *Szoros hely a' tengeren.* 2. Ponitur pro *ipso mari.* Vid. *Mare.* 3. Transl. Vid. *Fervor. Commotio ad iram.* 4. Reperitur & Fretus, ûs, m. *Cic. Ver. 7. C. 66. ut refert Gel.* Item: Nam fretus ipse anni permiscet frigus & æstum. *Lucr.* L. 6. V. 363.

Frĕtus, a, um, Gic. *Jungitur* Ablat. *Nakajsze ujjaiuchi.* Sich auf etvvas vertröstend verlassend. *Bitvám, Bízott.* Ingeniô, Innocentiâ, Militiâ fretus, &c. *Cic.*

Frĕtus, ûs, m. Symmach. Vid. *Fiducia.*

Friābĭlis, is, *com.* le, n. Plin. *Perbek, perhkek.* Marb, mürb. *Elmorsólbató, tórsólbetô.*

Frĭbŏlum, i, n. *Ap. Isid.* Dicitur genus divortii, cùm conjuges eô animô separantur, ut rursum ad se invicem revertantur.

Frĭbŏlus, a, um, Aristoph. *Jednoga bécha vréden.* Ein Pfenning vverth. *Egy fillért érô.* 2. Transl. Vid. *Frivolus.*

Frĭbuscŭlum, li, n. *JCt.* est leve jurgium inter maritum & uxorem. *Dicitur* & Frĭvuscŭlum.

Frĭcātio, onis, f. *Colum.* Frictio, onis, f. *Cels.*

Frĭcātūra, æ, f. *Vitruv.* Frĭcātus, ûs, m. Plin. *Chesranye, sztruganye.* peregr. *Ribanye.* Das Reiben, Kratzen. *Vakargatás, vakarás.*

Frĭcātor, oris, m. Cels. *Sztrugavecz, chesravecz.* r. Reiber, Kratzer. *Vakaró.*

Frĭcātūra, æ, f. Vid. *Fricatio.*

Frĭcātus, ûs, m. Frictus, ûs, m. Juven. Vid. *Fricatio.* Adject. Frĭcātus, Frictus. *Juven.* & Frixus *Cels.*

Frĭco, as, are, ŭi, (*olim* frĭcāvi) ictum, & atum, *in usu est.* (Act.) Plin. Colum. *Chessem,*

Digitized by Google

ſem, *ſtruſem*, *drap'yem*. peregr. *Ribam*. Reibe, kratze. *Vakarom*, *tórrólom*. 2 Metaph. *Szp minam*, *napamet donaſſam*, *poravlyam*. Wiederhohle, erinnere, erneuere. *Emlſtem*, *eſzemre bozom*, *juttatom*.

Frictrix, īcis, f. Tert. *Strugachicza*, *cheſzavicza*. e. Reiberin, Kratzerin. *Vakaróné*.

Frigĕfăcio, is, ere, eci, actum, (Act.) Cic. Vid. *Frigero*.

Frigĕdo, ĭnis, f. Varro Vid. *Frigus*.

Frigĕfacto, Frigidĕfacto, as, are, avi, atum, (Frequent.) Plaut. *Guſztokrat hladim*. Oft kühle. *Gyakran hidegitem*.

Frigĕfactio, onis, f. Cic. *Hladenye*. e. Erkühlung. *Hidegitéſ*, *hivesitéſ*.

Frigeo, es, ere, ixi, (Neut.) Cic. *Zimem*, *zima mi jeſzt*. Es ſt mir kalt; Froſt leyde. *Fázom*. 2. Metaph. *Lémo*, *malabazo*, *polabko*, *keſzno chinim*, ali *opravlyam*. Nachläſſig verrichte, faul ſchvvach vvürcke. *Erőtlenül*, *reſtül*, *laſſan mivelem*. Frigent judicia. Cic. *Lenoſze*, ali *polabkoſze ſzódi*. Das urtheilen gehet her langſam und nachläſſig. *Reſtem*, *és laſſan folynak a' tórvények*.

Frigĕro, as, are, avi, atum, (Act.) *Catull.*

Frigĭdo, as, are, avi, atum, [Act.] Lucil. *Hladim*. Kühle. *Hidegitem*.

Frigeſco, is, ere, (Inchoat.) Cato. *Nazimujem*, *hladen*, *merzel bivam*. Kalt vverde. *Hivesedem*, *fázni kezdek*. 2. Transl. Vid. *Langveſco*. Frigeſcit opus. *Quint*.

Frigĭdārium, rii, n. Plin. *Hladilnicza*, *poſzuda za hladenye*. e. Kühl-Wanne. *Hütető edény*.

Frigĭdè Adv. Plin. *Merzlo*, *hladno*, *ſztudeno*. 2. Transl. *Nerado*, *nevugodno*. Kalt. 2. Transl. Ungenehm, kaltſinnig. *Hidegen*. 2. Transl. *Nem örömeſt*, *izetlenül*, *kedvetlenül*.

† Frigĭditas, atis, f. *Merzlina*. e. Kälte. *Hidegség*. Vid *Frigus*.

Frigĭdŭs us, a, um, Catull. Frigĭdiuſcŭlus, a, um, Aul. Gel. *Pribladen*, *primerzel*. 2. Transl. *Nevugoden*, *neteeben*. Etvvas kalt. 2. *Transl.* Unangenehm, abgeſchmackt. *Hidegetske*. 2. Transl. *Izetlen*.

Frigidus, a, um, Plaut. *Merzel*, *bladen*, *zimen*, *ſztuden*. Kalt. *Hideg*, *Hives*. 2. Transl. Vid. *Segnis*, *Langvidus*. 3. Frigida *fine adito* ponitur pro *aqua non calida*, *non tepida*. Plin. Frigidam ſuffundere. *Plaut*. Prov. à fabris ferrariis: *eſt rem magis inflammare*.

Frigilla, & Fringilla, æ, f. *Avien*. Genet. Epic. *Zeba pticzа*. peregr. *Fink*. r. Finck. *Pinty*, *pintyőke madár*. 2. *Merula* k. *pe'y*, *bladnenicza*. Ein kaltes Bad. *Hideg fördő*.

Frigo, is, ere, ixi, ictum, & ixum, (Act.) Feſt. Plin. Vid. *Torreo*.

Frigŏrĭfĭcus, a, um, Aul. Gel. *Merzlo*, *ſztudeno*, *bladno chinechi*. Kalt machend. *Hideget tſinálló*.

Frigus, ŏris, n. Cic. *Zima*, *merzlina*, *blad*. r. Froſt, e. Kälte. *Hideg*.

Frigufcŭlum, i, n. Ulp. *Pribladnoſzt*, *pribladno*. Etvvas kalt. *Hidegetske*. 2. Transl. *dicitur* dum amor conjugalis, ex diffidio, non nihil remiſit. *Ulp*.

Frigŭtio, *vel* Friguttio. *Plaut*. Fringultio *vel* Fringuttio, is, ire, īvi, ītum, [Neu.) Apul. *eſt* cantare proprium fringillæ avis. 2. *Transl.* dicitur de hominibus fracta voce & ſubtili loquentibus. *Fulgent*. Vix ſyllabas ſingulas fringultientem. *Apul. in Apol*.

Fringilla, *vel* Frigilla, æ, f. *vel* Fringillus, i, m. Mart. Feſt. *Zeba*, peregr. *Fink pticzа*. r. Finck ein Vöglein. *Pinty*, *pintyőke madár*. Nunc ſturnos inopes, frigillarúmque querellas audit. *Mart. lib. 9. ep. 55*.

Frio, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Terem*, *na drobno tuchem*, *drobim*, *na drobno ſztrujem*, *razdrobujem*. Zermalme, zerreibe, zerbroſame. *Törőm*, *törődőm*.

Frītillus, i, m. Mart. *Stabla na kojuſze z kockzkami igra*, ali: *na kojiſzekotacheczi poteſu*. s. Bret-Spiel. *Oſtábla*, *kotzka tábla*. 2. Vid. *Pyrgus*. N. 1.

Frītinnio, is, ire, īvi, ītum, (Neu.) Non. *Chvergechem*, *piſchim kakti laſztovicza*. Pipſe, *oder* zvvitſchere vvie die Schvvalben. *Fetske módon*, *jitſiritődőt*. 2. Dicitur de infantibus *loqui incipientibus* & *garrientibus*. Sic dulci Marcus, qui nunc ſermone fritinnit. *Epig. 8. inter opera Jenecæ*.

Frīvĭcŭlum, Frīvuſcŭlum, li, n. Ul. *Pomenykanye lyubavi*, y *mala ſzerdа* y *neſzloſzt ſzt med muſom* y *ſenum*. e. Nachlaſſung der Liebe, und kleiner Zvvietracht zvviſchen zvveyen Eheleuten. *Házaſok között ſzeretetnek valami kevés egyenetlenſége*, *s-viſzſza vonáſa*.

Frīvŏla, orum, n. *plur*. Feſt. *Male czene poſztude biſne iz Zemlye neprauſyene*. 2. Metaph. *Rechi malo-iſztinſzke*, *malo vredne*, *Nebaſznovite*, *neverudane*. Klein, zerbrechlich,

Digitized by Google

ſich Haus-Geſchier, alte Scherben. 2. Nicht Wahrhafftige, unnützige, liederliche Worten Kőzönſéges, és kevéset érő búzi földi. &c. *edények.* 2. *Haſzontalan beáb-valo beſzéd.*

Frivŏlārius, ii, m. JCt. *Terſecz, tergovecz, koi z-marchem terſi y male czene zlocheſzta y nepreſztimana duguvanya prodaie.* r. Kramer ſo mit geringen Dingen Kram führet. *Kalmár, ki kevés értekü dolgokkal kereskedik.*

Frivŏlus, a, um. Plin. *Praven vu rezheb, malo-vréden, nevalyan, nikakve czene.* Lahr in reden, nichtsvvürdig, ſchlecht, unnütz. *Hijába-való, semmire kellő.*

Frixōrium, Frictōrium, rii, n. Valer. *Prafilnicza, poſtuda zapraſenye.* e. Tempf-Pfanne, Reſt-Pfanne. *Rántó, fültő, pergelő edény.*

Frixus, a um Gelſ. *Zpraſen, zfrigan.* Geröſtet. *Rántott, pergelt.*

Frondārius, a um. Plin. *Szverſen.* Zur Aeſten gehör g. *ágas.*

Frondātio, onis, f. Colum. *Kleſztrenye, ſzverſeh ſzchenye.* e. Behauung der Aeſten. *ág vágá, metſzés.*

Frondātor, oris, m. Virg. *Szverſo-ſzek, ki ſzverſi ſzécbe, kleſztritel.* r. Aeſt-Behauer. *ág-nyesŏ, erdőlő, vágó, metſző.*

Frondeo, es, ere, ondui [Neu.] Colum. *Szverſi puſcham, ſzverſimſze, kitimſze. li ztimſze.* Aeſt bekomme. Blätter überkomme. *ágazom, ágaim nőnek.*

Frondeſco, is, ere, [Inchoat] Colum. *Iiſztimſze, pochinyam dobivati ſzverſi, zelenitiſze.* Anfange zu grünen. Aeſten bekommen. *ágazom, nődők, zöldellek.*

Frondĕus, ea, eum Plin. *Szverſni, kitni.* Von Laub. *Zöld, ági, ágbor-való, ágas.*

Frondĭfer, a, um. Lucr. *Szverſo-noſi, Kitenoſz.* Aeſt-Laub tragend. *Zöld ág bozó.*

Frondo, as, are. avi, atum. (Act.) Colum. *Kleſztrim, ſzverſi ſzécbem, odſzekuiem.* Laub, Aeſten behaue. *ágat vágok, metſzek.*

Frondōſus, a, um. *Liv.* Frondoſior. Sil. *Pun ſzverſi, Granovit.* Voll mit äſten. *ágas, Burkos, ágas-bogas.*

Frons, ondis, f. Virg. *Szvere, kita, veja, Grana.* r. Aſt, s Laub. *ág, Zöld-ág.*

Frons, ontis, f. Cic. *Chelo.* e. Stirn. *Homlok.* 2. Transl. *Obraz.* s. Angeſicht. *ábrázat.* 3. *Pochetek, perva ſztran.* r. Anfang. *Kezdet, Elei.* 4. *Szrame liposzt* e. Schamhafftigkeit. *Szemérem, ſzemérmetesség.* Frons caperata. Plaut. *Nepovolyen y lyat obraz.* e. Verdrüsliches Geſicht. *Komor, Kedvetlen, Tekéntet, ábrázat.* Dura primâ fronte quæſtio. Quint. *Terko z-pochetka pitanye.* Den erſten Anſehen nach harte Frag. *Nehéz kérdés elŏre-nézve.* Frons illi perſit. Perſ. *Vſtraje ſzrame liposzt pogubil.* Er hat alle Scham verlohren. *Minden ſzemérmetességét elveſztette.*

Frontāle, is, n. Plin. *Kranch konyſzki, Remenye na chelu konyſzkom.* &c. 2. *Senſzki Fétir, Nachelak.* e Stirn-Zierd an Pferden, &c. Stirn-Blat, Stirn-Riem. 2. Weiber-Zierd am Stirn. *Üſtők nyomtatója a' lónak.* 2. *Homlok-elő, homlok kötő.*

Frontātus, a, um. Vitruv. *Na pervo poſztavlyen.* Zu forderſt geſtellt. *A' mi elől vagyon téve.* 2. Idem ac *frontem habens.* Plin.

Frontiſpĭcium, ii, n. Eraſm. *Perva ſztran koiega ſztanya. Czirkve*, &c. Der Vordertheil an einem Gebau, Kirchen, &c, *Épületnek első része.*

Fronto, ōnis, m. Cic. *Chelak, ki veliko ima chelo.* Der eine groſſe Stirn hat. *Homlokos, Nagy homlokú.*

Frontōſus, a, um Frontoſior. Auguſt. *Chelaſzt, veliko chelo imajuchi.* 2. Metaph. *Prez ſztrama, nechloveczhen.* peregr. *Grobian.* Groſſe Stirn habend. 2. *Metaph.* Unverſchaumt, grob. *Homlokos.* 2. Metaph. *Szemé metlen, embertelen.*

Fructĭfĕr, a, um. Plin. *Roden, ploden, plodovit. ſzadni.* Fruchtbahr, Frucht-tragend. *Gyümölts-bozó, termő.*

Fructĭfĭcātio, onis, f. Tertull. *Donaſſanye ſzáda.* e. Frucht Bringung. *Gyümölts termés, hozás.*

Fructĭfĭco, as, are, avi, atum. (*uſurpatur* & Activè, & Neut.) Tertull. *Szád noſzim, daiem.* 2. *Rodno, plodno chinim.* Frucht gebe 2. Fruchtbar mache. *Gyümölt öt hozok, termek.*

Fructĭfĭcus, a, um. *Szad noſzechi, dajuchi.* Frucht bringend. *Gyümölts-bozó.*

Fructuārĭa, æ, f. *Sena ſzád prodavajucha* e. Verkaufferin der Obſt-Früchte. *Gyumölts árulóné*

Fructuārius, a, um. & Fructuōſus, a, um. Cic. *Haſznovit.* Nutzlich. *Haſznos.* 2. *Szádni.* Zum Früchten gehörig. *Gyümöltsös.*

Fructus, a, um. Cic. *Vſivajuchi.* Genoſſen, genieſſend. *Véle-élt.* Amœnitate ſumma fructus eſt. *Cic.* &c.

Fructus, ús, m. Cic. *Szád. plod.* 2. *Haſzen,* e Frucht. 2. r. Nutz. *Gyümölts.* 2. *Haſzon.* 3. Transl. Vid. *Fœtus* Scil. *animalium.*

Fruendus, a, um. Cic. *Vſivanya vréden,* Daſs zu ge-

zugenieſſen iſt. *á' mivel élhetni.* Fruendus ager. *Cic.* &c.

Frügālis, is, *com.* le, n. Varro. *Comp.* Frugalior. *Seneca. Super.* Frugaliſſimus. Cic. *Mértuchlio.* peregr. *Sparlio, ſporen.* Mäſſig, ſparſam. *Mértékletes.* Frugali menſa uti *pro* parcè vivere, &c.

Frügālitas, atis, f. Cic. *Mertuchlivozt*, peregr. *ſparlivozt, ſpornozt.* e. Mäſſigkeit, Sparſamkeit. *Mértékletſség, takarékoſſág.* 2. *Szád, plod-zemelyſzki.* Erd-Früchte. *Földi gyûmölts termés.* Ita Apul.

Frügāliter. *Adv.* Cic. *Mertuchlivo*, peregr. *Sporno.* Sparſamlich. *Mértékleteſſen.*

Frügāmentum, i, n. Feſt. *Iz ſzada haſzen.* e. Frucht-Nutzung. *Gyûmölts-haſzon.*

Früges, gum. f. Cic. *Vſzakojachki zemlye ſzád. plod.* Allerley Erd-Frucht. *Minden-féle földi vetemény.* Transl. Vid. *Utilitas.*

Frügeſco, is, ere, (Inchoat.) Prud. *Poſztajem ploden biti, pochinyam roditi.* Fruchtbar vverde. *Gyûmölts özni kezdek.*

Frügi. *Nom. indecl. gen. om.* Cic. *Haſznovit, dober.* Nutzlich, Gut. *Haſznos, jó.* Frugi homo. Cic. *Haſznovit, dober chlovek.* Ein nutzlicher, guter Menſch. *Haſznos, jó ember.* 2. ſumitur *pro* eo, qui in victu, veſtitu, ſimilibúſque temperans eſt. *Cic. in Ver.* Homines ſatis fortes, & ſatis planè Frugi, ac ſobrii. 3. Sumitur *pro* eo, quod modica impenſa fit. Frugi victus. *Quint.* Frugi cœnula. *Juven.* &c.

Frügĭfĕr, a, um. Liv. *Sitek, ſzád noſzechi.* 2. Transl. *Ploden, roden.* Frucht-tragend. 2. Fruchtbahr. *Gyûmölts hozó.* 2. *Termö.* 3. Vid. *Utilis.*

Frügĭlĕgus, a um. Ovid. *Sitek heruchi.* Fruchtſammlend. *Gyûmölt, gabona-ſzedö.*

Frügĭpărus, a, um. Avien. Vid. *Frugifer.*

Frügĭperda, æ, *com.* Plin. Transl. *Kvari-kruh, malovréden chlovek*, y *ſramotza ſreti, pianchuvati rogyen, chlovek prez vſzake haſznę.* Ein Unnützziger Menſch, nur zum freſſen und ſauffen gebohren. *Kenyér-veſztegetö, haſzontalan, ſemmire-való ember.* Propriè arborem ſignificat, quæ facilè fruges amittit. *Homer.*

Frügĭperdus, a, um. Plin. *Szád nikakov nedonaſſájuchi.* Der keine Früchten bringet. *Gyûmölts etlen.* Frugiperda Salix. Plin. *Vérba Prez vſzakoga ſzádá.* Weiden-Baum ohne Frucht. *Gyûmölts etlen fúz-fa.*

Frügis, genit. (*à Nominat. antiq.* Frux) *Defectiv. Dat.* Frugi. *Accus.* Frugem. Terent. *Haſzne, koriſzti.* 2. *Sitek.* 3. *Szád.* Nutzens. 2. s. Getraid. 3. e. Frucht. *Haſzon.* 2. *Gabona.* 3. *Gyûmölts.* Ad frugem redire *pro* ex malo bonum factum eſſe.

Fruiſcor, ĕris, uiſci. (Dep.) Aul. Gell. Vid. *Fruor.*

Frümen, ĭnis, n. Iſid. *Jabuchicza gerlina.* 2. *Poſztraki.* r. Halſs-Opfel. 2. r. Schlund. *Adámalmája a' torokban.* 2. *Nyelö-torok.*

Frümentācĕus, a, um. *Veget*, Frümentārius, a, um. Julius Cæſ. *Sitni.* Des Getraide. *Gabonár.*

Frümentātio, onis, f. Jul. Cæſ. *Sitka ſzpravlyanye.* e. Getreid-Samlung. *Gabona-gyûjtés.* 2. Eſt diſtributio frumenti. *Svet.*

Frümentātor, oris. m. Liv. *Braſſnár, ſitnik ki ſito v-tabor zvaſa.* peregr. *Profuntár.* 2. *Szpravlyách ſitka.* r. Profiant-Meiſter. 2. r. Getraids Einſammler. *Profont-meſter.* 2. *Gabona gyûjtö.*

Frümentor, aris, ari, atus ſum (Dep.) Cic. *Sitek, tek ſzpravlyam.* Gettraid einſammle. *Gabonát-gyûjtök.*

Frümentum, i, n. Plin. *Sitek, tek.* s. Getraid, *Gabona.*

Früniſcor, eris, iſci. Lucil. Vid. *Fruor.*

Fruor, eris, ŭitus ſum. (fructus ſum *apud Priſcian.* Dep.) Terent. *Vſzam.* Genieſſe. *élek-véle.* 2. Vid. *Delector.* Qui fruitur pœnâ, feruseſt. *Claud.*

Fruſtātim. *Adv.* Plin. *Na falate, na darape, na komade.* Stuck-Weiſe. *Darabonként.*

Fruſtillātim. *Adv.* (Dimin.) Plaut. *Na falachecze, na komadiche.* Auf klein Stücklein. *Apró-falatonként, darabonként.*

Fruſtillum, i, n. Arnob. Vid. *Fruſtulum.*

Fruſtrā. *Adv.* Terent. *Zaman, zaſztuvy, zaludo.* Umſonſt. *Hijában.*

Fruſtrātio, onis, f. Colum. *Vkanyuvanye.* Das Betrügen. *Meg-tſalatás.*

Fruſtrātus, ûs, m. Vid. *Fruſtratio.*

Fruſtro, as, are, avi, atum. (Act.) Colum. *Vkanyujem.* Betrüge. *Meg-tſalom.*

Fruſtror, aris, ari, atus ſum. (Comm.) Priſc. Vid. *Fallo, decipio, fruſtro.* Spes me fruſtrata eſt. Cic. *Vkan lomeje ujjanye.* Die Hoffnung hat mich betrogen. *Meg-tſalt a' reménség.* Primum à Fabio maximo fruſtratus, deinde à Valerio Flacco repulſus. *ità Plin.*

Fruſtŭlentus, a, um. Plaut. *Pun falatov, falataſzt.* Voller Stücken. *Darabokkal-teli.*

Fruſtŭlum, li, n. (*Diminut.*) Plaut. *Falachecz, komadich.* Ein Stücklein. *Darabotska.*

Fruſtum, i, n. Plaut. *Falat, kûſz, darap, komád.*

mód. Ein Stuck. *Darab*, *falka*. Fruſtum hominis. *Eſt* Convicii genus. *Plaut.*

Frŭtētōſus, a, um. Fructētōſus, *vel* Frŭtectōſus. Plin. *Pun germia*, *ſzkárje*. 2. *Kliſaſt*, *kerlív*. Voll Stauden. 2. Schoſs *oder* Zweig-reich. *Bokros*. 2. *Rimbos*, *tſemetés*.

Frŭtētum, i, n. Colum. Frŭtĭcētum, i, n. Horat. *Sikárje*, *tamicza*. s. Geſtaude, Buſch-Holtz *Bokros-hely*.

Frŭtex, ĭcis, m. Plin. *Sikarje*. e. Staude, Hecke *Tſemete*, *bokor*, *kóró*.

Frŭtĭcātio, onis, f. Plin. *Szvérficz puſchanye*. e. Ausſproſſung der Bäumer. *Tſemetézés*, *bimbózás*.

Frŭtĭceſco, is, ere. (Inch.) *Plin.* Frŭtĭco, as, are, avi, atum. (Neut.) *Colum.* Fruticor, aris, ari, atus ſum. (*Depon.*) Cic. *Puſchanye ſzverficze*. Ausſproſſe, ausſchieſſe, Reiſſer gewinne. *Bimbózom*, *tſemetézem*, *korózom*.

Frŭtĭcōſus, a, um. Frŭtĭcōſior, Frŭtĭcōſiſſĭmus. Plin. *Germaſzt*, *ſikaraſzt*, *pun maladicz*. Schoſs-voll, Staudigt. *Tſemeté*, *kóró*. &c.

Fūca, æ, f. Galen. *Szelchitza*, *ribicza mala kâſze med kamenyem rada derſi*. s. Stein-Piſchl ein. *Kövi-bal*.

Fūcātus a, um. Cic. *Laſzlivo farban*, *naſajtan*, *namazan*. Falſch gefärbt. *Hamiſan feſtett*. 2. Transl. ponitur pro *Simulatus*, *Fictus*. Cic.

Fūco, as, avi, atum. (Act.) Virg. *Vkanlyivo*, *laſzlivo farbam*, *z-bojuma-maſzem*. pereg. *Malam*. Falſch färbe. *Hamiſan feſtem*.

Fūcōſus, a, um. *Cic.* Fūcĭlis, is, *com.* le, n. Feſt. *Laſzlivo*, *vkanlyivo po obrazu z-bojum namazan*. Falſch angeſtrichen, gefärbt. *Feſtett*, *tettetett ſzinú*.

Fūcus, i, m. Cic. *Laſzliva maſzt*, *boja za obraz*, *rumenilo*. vulgò *Farba*. 2. *Oſzinecz*, *medo-tât*. 3. Transl. *Vkanitva*, *chalaria*. 4. *Lèn chlovek*. Ita Virg. r. Anſtrich, e. falſche-Farb. 2. Eine Hummel, Brâme, r. Hönig-dieb. 3. *Transl.* r. Betrug, e. Falſcheit. 4. Ein Fauler Menſch. *Artzkendezô feſték*. 2. *Here*, *mézlopó fêreg*. 3. Transl. *Tolvârdság*. 4. *Tânya*, *rejt ember*. Fucum alicui facere. Plaut. *Kôga vkanîti*. Einen betrügen. *Valakit meg-tſalni*. Sinè fuco Cic. *Prez czigánie*, *y chalarie*. Ohne betrug. *Minden ſzine skedés nélkûl*. Ignavum fuci pecus. Virg. *Lèn chlovek*. Ein fauler Menſch. *Tânya ember*.

Fŭgă, æ, f. Cic. *Bèg*, *beſanye*. e. Flucht, Vermeidung. *Futás*, *ſzaladás*. Fŭgēla, æ, f. [*Dimin.*] Apul. *Phras.* In fugam ſe conjicere, dare; fugam arripere; fugâ ſalutem quærere, petere. Fugâ ſibi conſulere. Terga vertere. Fugam capeſſere. Fugâ dilabi; in fugam effundi; in pedes ſe conjicere, in fugam converti; in fuga ſibi præſidium ponere; effusè loca tuta petere.

Fŭgācĭtas, atis, f. Plin. *Bedgivoſzt*. e. Flüchtigkeit. *Szaladár*.

Fŭgax, ācis, *com.* Ovid. *Bedgiv*. Flüchtig. *Futható*.

Fŭgio, is, ere. fūgi, ĭtum. (Act.) Cic. *Beſim*. 2. *Habamſze*. 3. *Neznam*, *ſzkrovno mi jeſzt*. Die Flücht nehme. Entrinne 2. Meyde. 3. Weiſse nicht, es iſt mir verborgen. *Futok*, *ſzaladok*. 2. *Tâvoſztatom*. 3. *Nem tudom*, *titkos nékem*. Hoc me fugit. Cic. *Toga neznam*. Ich vveiſs es nicht. *Nem tudom ezt*.

Fŭgĭtīvārĭus, a, um. Varro. *Itizkavecz oneh*, *koiſzu pobegli*, *Lovecz*, *y nazad dopelyavecz*. Der die Flüchtigen ſucht und zuruck bringet. *Elſzökötteknek felkeresöic*, *v-viſzſza-hozója*.

Fŭgĭtīvus, a, um, Cic. *Od-*, ali *Pobeglyiv*. Flüchtig. *Elſzökö*.

Fŭgĭto, as, are, avi, atum, (Frequ.) Terent. *Szim y tam*, *od onud*, *y od onud beſim*. Hin und her, von dann und von dort fliehe. *Ide ſz-tova futkározok*.

Fŭgĭtor, ōris, m. Plaut. *Vuſzkok*. r. Entloffner. *Futó*.

Fŭgo, as, are. avi, atum, (Act.) Plaut. *Pretirávam v-ſzkok tiram*, *Preganyam*. In die Flucht ſchlage, fort treibe. *Üzöm*, *kergetem*, *Futamtatom*, *Futtatom*.

Fulcīmen, ĭnis, n. *Lucret.* Fulcīmentum, ti, n. *Plaut.* Fulcrum, i, n. *Suet.* Fulmentum, i, n. *Varr.* Fultrum, i, n. Varr. *Podpornya*, *podpor*. *podpora*. Eine Stützen, r. Schutz-Pfeiler, Unterſatz. *Támaſz*, *Gyámol*.

Fulcio, is, ire, fulſi, fultum, (Act.) Cic. *Podpiram*. Unterſtütze. *Támaſztom*, *Gyámolittom*.

Fulcrum. Vide *Fulcimen*.

Fulgeo, es, ere, fulſi, fulſum, (Neu.) Cic. *Szvétlimſze*, *Liſzikamſze*, *Leſcbimſze*, *Treſcbim*. Scheine, ſchimmere, gleiſse, glantze. *Fényłek*, *tündöklök*, *villámlok*. Transl. Vid. *Emineo*.

Fulgeſco, is, ere, (Inchoat.) Firm. *Pochinyamſze ſzvétiti*, *Liſzikati*, *Leſcbiti*. Anfange ſcheinen, Glantzen. *Fényleni kezdek*.

Fulgĕtra, æ, f. *Plin.* Fulgĕtrum, i, n. *Plin.*

Digitized by Google

Fulgur, ŭris, n. Lucret. *Obleſzk, Bliſzk, Liſzk, Munya.* r. Blitz. *Villámlás.*

Fulgĭdus, a, um, Lucr. *Liſzkav, ſzvetel. Bliſzkiv.* Glantzend, ſcheinend. *Villámló, Fényes.*

Fulgo, is, ere, fulſi, fulſum, [Neu.] *Lucr. Senec. Non. Virg.* Vid. *Fulgeo.* Tremulo tempeſtas impete fulgit. *Lucr. L. 6. V.* 173.

Fulgor, ōris, m. Cic. *Szvetlina, Liſzk, Bliſzk.* r. Schein, Blitz, Glantz. *Fényles, Villámás.*

Fulgur, ŭris, n. Lucr. Vid. *Fulgetra.*

Fulgŭrālis, is, *com.* le, n. Cic. *Bleſzichni, Bleſzkiv.* Dem Blitz gehörig. *Villámláſi.*

Fulgŭrātio, onis, f. Senec. *Bleſzikanye, Leſzikanye, Bleſzkanye.* Das Blitzen, Wetterleuchten. *Villámlás.*

Fulgŭrātor, ōris. m. Cic. *Bleſzko-babor, kí iz bleſzikanya babori.* Der aus dem Blitz vveiſsaget. *Villámlásból Jövendölö.*

Fulgŭrĕus, a, um. Cæſ. Vid. *Fulguralis.*

Fulgŭrĭtas, atis, f. *Lucr.* Vid. *Fulgor.*

Fulgŭro, as, are, avi, atum, (Neut.) Stat. *Leſzikamſze, Bleſzikamſze, Bleſzkamlze.* Blitze, vvetterleuchte. *Villámlok.*

Fŭlĭca, æ, f. *Virg. Kokoska, pticzа berechna,* e. Rohrhenne. *Vizi-tyúk.*

Fūlīgĭnĕus, a, um. *Prud.* Fūlīgĭnōſus, a, um, Petron. *Szajav, ſzajaſzt, chern od ſzaj.* Ruſsig. *Kormos.*

Fūlīgo, ĭnis, f. Quint. *Szaja, ſzaje, v-dimnyaku,* ali *vu pechi.* r. Rus am Ofen, *oder* in dem Rauchfang. *Korom.*

Fŭlix, ĭcis, f. Cic. Vid. *Fulica.*

Fullo, ōnis, m. Plin. *Liny riba,* 2. *Chervˇ, ſtrigavicza,* 3. *Meſter, kí ſzukno, opravu pere, chiſzti, ſznaſi.* r. Schleyn-Fiſch, 2. r. Ohren-Wurm, 3. r. Walcker, Bleicher, Kleyder-Butzer. *Tzompó hal,* 2. *Fúlbe máſzó férеg,* 3. *Poſzló tiſztitó, feſtö.*

Fullōnĭca, æ, f. Ulp. *Meſtria prati, beliti y chiſztiti halye, ſzukno.* e. Walcker-Kunſt. *Feſtö meſterſég.* 2. Officina Fullonis. *Cato.*

Fullōnĭum, ii, & Fullōnĭcum, ci, n. *Ammian.* V. *Fullonica.*

Fullōnĭus, Fullōnĭcus, a, um, Plin. *Szukno-, Halyo-praſzki* &c. Zu Walcken gehörig. *Feſtökör-való, Feſtöi.*

Fulmen, ĭnis, n, Cic. *Trèſzk, Grom.* r. Donner-Streich, Strahl. *Meny-ütö-kö. Meny-kö.* 2. Transl. idem ac *grave infortunium ex improviſo* eveniens. *Liv.* fulmina fortunæ contemnere *Cic.*

Fulmĭnaſter, tri, m. Cic. *Chlovek, kí govori, prodekuje &c. kakdabi germel, treſzkal.* Der im Reden, Predigen gleichſam donnert. *Szóval dörgö ember.*

Fulmĭnātor, oris, m. Arnob. *Treſzkavecza.* r. Donnerer. *Dörgö, dörgös.*

Fulmĭnĕus, a, um, Ovid. *Treſzkov, treſzkovni.* Donneriſch. *Meny-kövˇes.* 2. Transl. Vid. *Celer, vehemens.* Ovid. 2. Faſt.

Fulmĭnĭfĕr, a, um. Quint. *Treſzk donaſſajuchi.* Die Strahlen tragend. *Meny-követ-hozó.*

Fulmĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Senec. *Treſzkam.* MitStrahlen ſchieſse. *Dörgök.*

Fultrum, i, n. *Varr.* Vid. *Fulcimen.*

Fultūra, æ, f. Plin. *Podſztavlenye, podpiranye.* e. Unterſetzung, Unterſtützung. *Meg-támaſztás.*

Fulvaſter, tra, trum. *Apul.* Fulviaſter, a, um, Cic. *Temno-sût,* ali *cherlen, koſztanyo-sût.* Dunckel-roth. *Verhenyös sárga.*

Fulvus, a, um, Virg. *Idem.*

Fūmārĭum, ii, n. Mart. *Dimnyak.* r. Rauchfang, s. Rauchloch. *Kémény.* Kürtö.

Fūmĕus, ea, eum, *Mart.* Fūmōſus, a, um, *Ovid.* Fūmĭdus, a, um, Ovid. *Dimaſzt, dimen.* Rauchig, raucericht. *Füſtös, Füſti.*

Fūmĭfĕr, a, um, Virg. *Dimmo-noſz.* Rauch bringend. *Füſt-bozó.*

Fūmĭfĭco, Fūmĭgo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Kadim.* Ein Rauch mache. *Füſtölgök, Füſtölöm.*

Fūmĭfĭcus, a, um, Varr. *Dimmo-chin.* Ein Rauch machend. *Füſtölgö.*

Fūmĭgātio, onis, f. *Dimenye, kadenye.* e. Räucherung. *Füſtölés.*

Fūmĭgātōrĭum, ii, n. Paul. Diac. *Dimnicza, kadilnicza.* s. Rauch Faſs. *Fuſtölö edény.*

Fūmo, as, are, avi, atum, (Neu.) *Dimimſze, kadimſze.* Rauche. *Füſtölgök.*

Fūmōſus, Vid. *Fumeus.*

Fūmus, i, m, Mart. *Dim.* r. Rauch. *Füſt.* 2. Transl. *Promiſſio magnifica ſinè effectu.*

Fūnāle, is, n. Cic. *Baklya, Duplyèr,* 2. *Vuſe.* e. Fackel, Torſche, 2. Strick. *Faklya, Viaſz-gyertya,* 2. *Kötél.*

Fūnālis, is, *com.* le, n. Svet. *Vuſinſzki.* Dem Strick gehörig. *Kötéli.*

Fūnambŭlo, ōnis, m. Fūnambŭlus, i, m. Terent. *Na vuſu pleſzavecz, ſzkakavecz.* &c. r. Seil-Tantzer. *Kötelen járó.*

Fūnārĭus, ii, m. Aurel. Vict. & Ammian. V. *Reſtiarius.*

Functio, onis, f. Cic. *Obnaſſanye, zverſſavanye.*

nye. e. Verrichtung, Vervvaltung. *Tiſztviſelés.*

Funda, æ, f. Virg. *Precha.* e. Schlinge. *Paritia.* 2. *Plahticza* Retis rotundi genus, quo in fundum miſſo piſces extrahuntur. *Virg.*

Fundāmen, ĭnis, n. Ovid. *Dno, temely*, peregr. *Fundamentum.* r. Grund, s. Fundament. *Fundámentom.*

Fundāmentum, i, n. Cic. *Idem.* 2. Transl. Vid. *Principium, Initium.*

Fundātio, onis, f. Gic. *Poſztavlyenye temelya*, vulgò, *fundamenta.* e. Grundlegung. *Fundálás, fundámentom vetés.* 2. Transl. *accipitur pro* dotatione cujuſpiam loci, monaſterii, Eccleſiæ, *&c. ità JCt.*

Fundātor, oris, m. Apul. *Poſztavitel temelya.* r. Grundleger. *Fundáló, fundámentom vető.* 2. Transl. *pro* eo, qui aliquem pium locum dotat, eſque media intertentionis attribuit. *ità JCt.*

Fundībŭlārius, ii, m. *&* Fundĭtor, oris, m. *Liv.* Fundibŭlātor, oris, m. *Veget.* Fundĭbălus, i, m. Fundĭtŭlārius, ii, m. Fundĭbălista, æ, m. *Veget.* Fundĭbălārius, ii, m. Liv. *Prechár, vojnik, ki z-prechum hita, vojuje.* r. Schläuderer. *Paritjás, paritjával vlvő.*

Fundĭto, as, are, avi, atum, (Frequ.) Plaut. *Guſztokrat z-prechum hitam.* Offt mit Schlingen vverffe, ſchläudere. *Gyakron paritjával hajtok*, 2. *Guſzto-krat vlévam.* Offt gieſse. *Gyakron tőltögetek.*

Fundo, as, are, avi, atum, [Act.] *Synon.* Fundamentum jacio, ago, pono, conſtituo. Virg. *Temely poſztavlyam.* Den Grund lege, baue. *Fundámentomot vetek.* 2. *Idem ac* loco alicui de annuis proventibus provideo *ità JCt. Kaj podiſem.* pereg. *fundujem.* Stiffte. *Fundálok.* 3. Transl. ad incorporea ſignificat *idem ac*, ſtabilio, firmum facio.

Fundo, is, ere, fūdi, fūſum, [Act.] Cic. *Vlévam, Tecchim.* Gieſse. *Tőltők, öntők.*

Fundŭlus, i, m. Plin. *Péſzak ribicza.* e. Grundl. (s. Fiſchlein.) *Kővi halatska, mely a' viz fenekén hever.*

Fundus, i, m. (perperàm Fundum, i, n.) Cic. *Meſzto nakojemſze kaj napravlya.* peregr. *Grund, Fundus.* 2. *Zemlye ſztanovitaſztran, Baſchina.* JCt. 3. *Dno.* r. Grund, 2. s. Feld-Gut, 3. r. Boden. *Hely, a' hol valamit tſzinálnak, épitnek.* peregr. *fundus.* 2. *Földnek bizonyos réſze, jószág.* 3. *Fenék.* 4. Transl. ſumitur *pro* cujuſcunque rei fundamento. Plaut.

Fūnĕbris, is, *com.* re, n. Cic. *Mertvécshki, Pokopſzki.* Das zur Leich dienet. *Halotti.* Funebre Convivium. *Karmina, Goſchenye mértvechko.*

Fūnĕrālis, is, *com.* le, n. JCt. Vid. *Funebris.*

Fūnĕrārius, ii, m. JCt. *Ki na ſzprevod ima ſzkerb.* Der die Begräbnuſs verſorget. *Temetéſre gondviſelő.*

Funĕrĕpus, i, m. *Apul.* Vid. *Funambulo.*

Fūnĕrĕus, a, um, *Mart.* Vid. *Funebris.*

Fūnĕro, as, are, avi, atum, (Neu.) *Plin.* Funeror, aris, atus ſum. (Depon.) Horat. *Pokápam.* Begrabe. *Eltemetem.* Synon. *Juſta mortuo perſolvo, funebrem pompam duco.*

Fūneſto, as, are, avi, atum, [Neu.] Catull. *Z-pokopom nedoſztojnem obßanujem, ſzmradim*, ali *Bantujem.* Mit einer Leich Leyd mache, verunreinige. *Valakit temetéßel meg-bőtſztelenítek. Meg-ſzertetem.* Synon. *Cæde polluo, funere inquino.*

Fūneſtus, a, um, Liv. *Pokop tuſen, Zlocheſzt imajuchi*, 2. *Saloszten, Turoben.* Funeſta veſtis. Cato. *Saloſztna halya, chernina*, 3. *Mertvechki, ſztraßen.* Leich habend, 2. Traurig, 3. Tödlich, Greulich. *Roßzúl temetett, Halottas*, 2. *Szomorú, Gyáſz.* 3. *Halálos.*

Fūnētum, i, n, Plin. *Terſz k-kolcru privezan, y obvit.* e. Wein-Reben am Stock gebunden und geflochten. *Karóhoz kőtött ſzőlő veſzſző.*

Fungīnus, a, um. Plaut. *Glivov, Glivni, Glivaſzt.* Schvvammicht. *Gombás.*

Fungor, eris, fungi, functus ſum. (Depon.) Cic. *propriè* idem eſt ac *perficio, finio.* Sed generatim ſumitur pro: *Chàſzt kakvu obnaſſam.* Ein Ambt vervvalte. *Tiſztemben, hivatalomban elſzárok, dolgamat végbe-viſzem.* Conſtruitur cum Ablat. ſinè *præp.* ſuo munere fungi. *Cic.* Item cum *Accus. Reperitur. apud Plaut. Terent. &* Suet. Diem fungi, *eſt* mori *Juſtin. vel* Vitâ fungi. *Idem.*

Fungōsĭtas, atis, f. Plin. *Rablozt glivja, &c.* e. Schvvämigkeit. *Ritkaſága, likatſoßága valaminek.*

Fungōſus, a, um, Plin. *Glivaſzt, Gubazt, Kabel kakti guba, Gliva.* Schvvammicht. *Ritka, Puha, Pőſzeteges.*

Fungus, i, m, Horat. *Gliva, Guba.* r. Erd-Schvvamm, Pfifferling. *Gomba.* 2. Vid. *Ellychnium.* 3. Transl. Vid. *Inutilis ſtolidus.* Plaut.

Digitized by Google

Fūnĭcŭlus, i, m, Cic. *Vuſinchecz, Vêrbcza, konopacz.* Ein kleiner Strick. *Kôtseletske.*

Fūnĭfĕpus, i, m. Vid. *Funambulo.*

Fūnis, is, m. Virg. *Vuſe, konop, povraz.* Ein Strick, s. Seil. *Kôtél.* Reducere funem, *eſt* mutare opinionem aut conſilium. *Pers. ſat. 5. V. 118.*

Fūnus, ĕris, n. Cic. *Szprevod mertvoga tĕla.* 2. Pokop. 3. *Szmert.* Sic *Cic.* e. Leich, 2. s. Begräbnuſs, 3. r. Todt. *Halottas bázboz-való menetel.* vagy *gyûlés.* 2. *Temetés,* 3. *Halál.* Solvere juſta paterno funeri. Cic. *Poſteno y doſztojno otcza ſzvoga u-zemlyu ſzpraviti, pokopati.* Seinen Vatter ehrlich zur Erden beſtatten, begraben. *Tiſztеßégeſen az attyának meg-bólt tejtét eltemetni.* Crudeli funere extinctus. Virg. *Z ſztraßnumje ſzmertium vumerl.* Er iſt eines grauſamen Todts geſtorben. *Rettenetes iſzonyú halállal bólt-meg.*

Fur, fūris, *com.* Cic. *Tât, Taticza.* Ein Dieb, e. Diebin. *Lopó, or, orozó, Lopónė,* &c.

Fūrācĭtas, ātis, f. Plin. *Nagnenye, Hlepenye kraſzti, kradlivoszt.* e. Begierd zu ſtehlen, e. Stehlleichtigkeit. *Lopórág, Lopásra hajlandóság.*

Fūrācĭtĕr, *Adv.* Cic. *Hlepno-tatinſzki, Tatbeno.* Mit Luſt zu ſtehlen, diebiſch. *Lopóul.*

Fūrax, ācis, *om.* Cic. *Kradlyiv, Tatlyiv.* Diebiſch. *Igen lopó.*

Furca, æ, f. Virg. *Vilicze,* 2. *Ville, Raſzobe, Roglye, y vſze kaj je villam ſzpodobno,* 3. *Szoha, veßalo,* pereg. *Galge.* e. Gabel, 2. Alles vvas zvvey-Zänckig iſt, vvie eine Gabel, 3. r. Galgen. *Villa, Vas-villa, fa-villa,* 2. *Minden a' mi két ágú,* 3. *Akaſztó-fa.* In Furcam agi, Plaut. *Obeſzitiſze.* Aufgehenckt vverden. *Fel-akaſztatni.*

Furcĭfer, ĕri, m. Cic. *Obĕßenik,* vulgò *Galgenoſz, Gallsenyak.* Ein Galgenbub, Galgen-Schvvengel, Galgen-Träger. *Akaſztó-fa bordozó, Akaſztó fára-való.*

Furcilla, æ, f. [Dimin.] Varr. *Raſzohnicze,* 2. *Vilichicza.* Ein Gäblein. *Villátska.*

Furcillo, as, are, avi, atum, [Act.] Plaut. *Z villichiczum ali z raſzohiczum podpiram.* Mit einem Gabelein beveſtige. *Villával támaſztom, támogatom.*

Furcŭ a, æ, f. Liv. Vid. *Furcilla.*

Fŭrenter, *Adv.* Cic. *Preſzerdito, Mahnito, Maſzlachno.* Unſinnig. *Dûbûsón, Bolondúl.*

Furfur, ŭris, m. Plaut. *Poſzeje, Mekine.* e. Kleyen. *Korpa,* 2. *Pêrhuti glavnè.* Weiſe Schuppen die vom Haupt fallen. *A' fön-levő korpa.*

Furfŭrācŭlum, i, n. *Arnob.* Vid. *Terebra,* 2. Vid. *Caligo, Eclipſis, Tenebræ.* Ita Iſidor.

Furfŭrācĕus, & Furfŭrĕus, a, um, Aul. Gell. *Poſzejaſzti, Iz poſzej.* Von Kleyen. *Korpából-való.*

Furfŭrōſus, a, um, Plin. *Poſzejaſzt, Mekinaſzt, ſzpodoben poſzejam.* Wie Kleyen. *Korpás.*

Fŭrĭa, æ. f. Cic. *Lùd, Mahnit, Maſzlachki Chlovek,* 2. *Griz, Muka nutérnyega zpoznanya.* Ita *Virg.* 3. Furiæ, arum, f. plur. *Peklenſzke Boſicze.* Alecto, Tiſiphone, y Megæra *tak zvane tri Poglavara peklenſzkoga kchere.* Unſinniger Menſch, 2. e. Peyn des Gevviſſens, 3. Drey helliſche Göttinen gley oben genandt. *Dûbôs, Maſzlagos ember,* 2. *Lelki iſméretnek gyötrelme, férge,* 3. *Három pokolbéli Iſten aſzſzonyok.*

Fŭrĭālis, is, *com.* le, n. Cic. *Ludo-ſzerdit, Mahnit, Maſzlachen.* Toll, unſinnig, vvütig. *Dûbôßtges.*

Fŭrĭālĭter, *Adv.* Ovid. *Mahnito, Maſzlachno, noro-lyuto.* Unſinnig. *Dûbôſen.*

Fŭrĭātus, a, um, Virg. *Ludo-raſzerdyen, Maſzlako-raz'yuten, Mahnit, od ſzerde divji.* Ervvildet, unſinnig gemacht, ertäubet. *Dûbôskôdött, Dûbôdt.*

Fŭrĭbundus, a, um, Horat. *Jako raſzerdyen, razlyuten, jadovit.* Sehr zornig, vvütig, raſend. *Igen megbaragudt, teli dûhôßtggel.*

Fŭrĭōsè, *Adv.* Cic. *Jako-lyuto, jadovito, zpan ſzrebe, ſzerdito, mahnito, maſzlachno.* Unſinnig. *Dûbôſen, igen haragudva.*

Fŭrĭōſus, a, um. Furioſior, *Ovid.* Furioſiſſimus. Cic. *Jako-lyut, od ſzerde zvan ſzrebe, mahnit.* Sehr zornig, vvütig, unſinnig, raſend. *Dûhôs, igen haragos.*

Furnācĕus, a, um, Plin. *Pechni, vu pechi pechen.* Zum Ofen gehörig, im Ofen gebachen. *Kementzéti, sûtô kementzében sült.*

Furnārĭa, æ, f. Svet. *Pekarſa,* 2. *Pechariczа, Pekariczа.* s. Becker-Handvverck, 2. e. Beckerin. *Kenyér vagy akármi sûtés,* 2. *Sûtôné.*

Furnus, i, m, Plaut. *Krußna. Pecb.* r. Backofen. *Sûtô kementze.*

Fūro, is, ere, *finè præt. & ſup.* [Neu.] Cic. *Prejakoſze lyutim, Maſzlachim, od ſzerde kakti ſztekam.* Raſe; ich bin raſend, und unſinnig

finnig von Zorn; Wütte; Tobe. *Igen haragſzom, dühöngödöm.*

Fūror, aris, ari, atus ſum. (Depon.) Cic. *Kradem.* Stehle. *Lopok, orozok.* Phraſ. Furtum facere, avertere pecuniam publicam; depecu'ari; compilare provinciam; ex compoſito aliquid ſubducere; furtis ſe adſtringere, illigare.

Fūror, ōris, m. Cic. *Veliko y nerazloſno lyutenye, mahnitozt, maſzlak.* Das Wütten, e. Unſinnigkeit, Raſerey. *Igen nagy harag, dühöſſég.*

Furtim, *Adv.* Cic. Furtivè. *Adv.* Plaut. *Taczki, po tatinſzki, tatbenim nachinom, vkradczè, muchècch, ſzkriveczè, kradom.* Verſtohlen, Diebiſch. *Orozva, lopva.*

Furtīvus, a, um. Plaut. *Tatbeni, tatczki, tatinſzki, vkragyen.* Geſtohlen. *Lopott.* 2. Vid. *Clandeſtinus.* Furtivum iter. *Cic.*

Furtum, ī, n. Cic. *Tatbina.* r. Diebſtahl. *Lopás.* 2. Furtum dicitur, quſd quid clam agitur. *Virg. Vellej.*

Furunculus, i, m. Plin. *Tatich.* Kleiner Dieb. *Lopóczka.* 2. *Vruchi otok, veliki vruchi priſchaj*, ali *mozólecz cherleni, kervavi mozol.* Ein hizig Geſchvvär, Blut-Eiſs. *Kelebétny, vér-kelés.* 3. Dicitur palmes juxta alium bonum palmitem enatus, quòd ſuccum ei ſuffuretur. *Colum.*

Furvus, a, um. Ovid. *Skuro-chern, temnoſtkur, temen.* Schvvartz-Dunckel, Finſter. *kormos, sötét-ſzín, fekete.*

Fuſcātor, oris, m. Lucan. *Potemnitel, mrachitel.* Der etvvas verdunckelt. *Sötét, fekete-ſzín feſtő.*

Fuſcīna, æ, f. Cic. *Oſzti* ali *vilicze, z-kojemiſte ribe nabadaju vu vodi.* e. Fiſch-Gabel. *Halászó ſzigony.*

Fuſcītas, atis, f. Apul. *Szivoczha, ſkuroſzt, mrachnoſzt.* e Dunckelheit. *Szürkéség.*

Fuſco, as, are, avi, atum. (Act.) Ovid. *Szivo, ſkurochinim, mrachim, temnim.* Verdunckle, ſchvvärtzlich *oder* braun mache. *Meg-ſzürkítem, feketitem.*

Fuſcus, a, um Cic. *Sür, ſzivo, plàv, potemnyen, mrachen, Vran, a, o.* Braun, Dunckel-Schvvartz. *Barna, feketellő, ſzürke-ſzín.*

Füsè. *Adv.* Cic. *Strno, obilno.* Weitläufftig, überflüſſiglich. *Bővön.*

Füsile, is, n Plin. *Zleani pily, kip*, &c. Gegoſſen Bild, &c. *öntött kép.*

Füsilis, is, *com.* le, n. Colum. *Zlevlio, kajſze more zleati, razcvorlio.* Güſſig, das ſich güſſen laſt. *Meg-öntbető.*

Füſio, onis, f. Cic. *Zlevanye, vlevanye.* 2. *Razczviranye.* r. Guſs, Ausguſs. 2. e. Schmelzung. *öntés.* 2. *Olvaſztás.*

Füſor, oris, m. Cal. *Zlevàch*, koj *bruncz*, &c. *zleva.* r. Güſſer, Schmeltzer. *érts, ón, rés*, &c. *öntő.*

Füsōrium, ii, n. JCt. *Pèch, biſa, razczviralnicza, zlealnicza, vu kojojſze bruncz, kotlovina* &c. *razczvira, zleva.* 2. *Zlealnicza, vu kojojſze ſzmrad*, ali *kaj za otok zleva.* r. Schmeltz-Ofen. s. Güſs Haus. 2. r. Schütt-Stein vvo man Unflat, &c. Ausgüſſet. *értz, ón*, &c. *öntő hás.* 2. *Hely, melyen a' gaz, mocslék, és egyéb rútság ki-öntetik.*

Fuſterna, æ, f. Plin. (*alii* Suſterna, æ, f.) *Naj gornya jelve dreva ſztran fruntaſzta, y vuzlaſzta.* r. Oberſte Theil der Tannen, vvelicher knodicht iſt. *Fenyő-fának ágasbogás felső része.*

Fuſtībŭlum, i, n. Feſt. *Nakoſzranyka, oſcbek, kibacba.* Knopfeter Prügel, Schieſs-Prügel. *Paraſzt bot, görtős bot.*

Fuſtībŭlātor, oris, m. Feſt. *Kolcbàr, kibacbàr.* Der einen Knopfeten Prügel, *oder* Schiefs-Prügel führet. *Paraſzt botos.*

Fuſtĭcŭlus, i, m. Pallad. *Mali oſcbek, kibacbicza.* Kleiner Stock, *oder* Prügel. *Botocska.*

Fuſtīgātio, onis, f. JCt. *Palicbuvanye, z-palicbjem pretepanye.* e. Abprüglung. *Megpáltzázás.*

Fuſtīgo, as, are, avi, atum. (Act.) JCt. *Palicbje dajem, preteplyem, z-paliczami rójtam.* Mit Prügel ſchlage. *Páltzázom, Botozom.*

Fuſtim, *Adv.* Val. Max. *Z-oſcbekom, z-kibachum.* Mit einen Knüttel, Prügel. *Páltzázva, botozva.*

Fuſtis, is, m. Cic. *Oſcbek, ſcbàp, kibacha.* r. Knüttel, Prügel. *Bot.*

Fuſtuārium, ii, n. Cic. Vid. *Caſtigatio.*

Fuſtuārius, ii, m. JCt. *Z-paliczami dobro ſztepen, ſzpraſſen.* Einer der geprügelt vvird. *Jól meg-páltzáztatott.*

Fūtum, i, n. Virg. *Nit iz preje, Preja.* Ein Faden. *Fonal.*

Fūsūra, æ, f. Plin. Vid. *Fuſio.*

Fūſus, a, um. Cic. *Zlean.* Zerlaſſen. *öntött.* 2. Idem ac *Fugatus, proſligatus.* 3. Vid. *Copioſus, abundans.* Gell.

Fūſus, i, m. Plin. *Vreteno.* e. Spindel. *orsó.*

Fūtilis, is, *com.* le, n. Terent. *Malovréden, nevalyan, lebudikakov.* Leichtfertig, Liederlich, Heillos, Unnutz. *Semire-kelló, tréfás ember a' ſzó meg-nem-áll.*

Fūtiliter, Fūtilè. *Adv.* Enn. *Malovrédno, nevalyano,*

Digitized by Google

valyano, lebúdikak. Leichtfertig, Unnützig. *Tſtltſapó-módon.*

Fütilĭtas, atis, f. Gic. *Malovrédnoſzt, zlocheſztocha, nevalyanoſzt, dugovanye lebudikakvo.* e. Leichtfertigkeit. *Tſtltſapóság, ſemmire-valóſág.*

Fütum, i, n. *Varr.* Fütis, is, f. Sipont. *Vodena poſzuda, verch.* s. Waſſer-Geſchier. *Viz-bordó edény.*

G.

GĂbălus, i, m. Varr. (*Legitur*, & Gabala, æ, f.) *Veſſala, galge*, pervo toga, *Kris.* Ein Galgen *Vorzeiten* Creutz. *Akaſztó-fa*, Régen, *Kereſzt.* 2. dicitur homo ſceleratus ſuſpendio dignus.

Găbăta, æ, f. Mart. *Zdela muska gluboka.* Ein dieffe bauren Schüſſel. *Mély paraſzt tál.*

Gābēlla, æ, f. JCt. Vid. *Tributum.*

Găgātes, is, m. Plin. *Sztanoviti chernikamen, z-vodumſze vuſiſe àz-oljem vgaſſuje.* Ein gevviſſer ſchvvartzer Stein den man mit Waſſer anzindet, mit Oel aber ausleſchet. *Egy bizonyos fekete kő, mely vizzel meggyúl, olajjal pedig el-aluſzik.*

Găgītes, is, m. Plin. *Orlov kamen, nabajaſze vu orlovom gnyezdu.* r. Adler-Stein. *Saskő, mely a' ſaſnak fészkében találtatik.*

Gălactītes, æ, m. Galen. *Beli mramor.* r. Weiſſer Marmel-Stein. *Fejér márványkő.*

Gălactŏpŏta, æ, m. Gălactŏphŏgus, i, m. Colum. *Mleko-piecz.* r. Milch-Trincker. *Tejivó.*

Galba, æ, m. Svet. *Chervkojſze ragya vu hraſztovom drevu.* r. Holtz-Wurm in denen Eych-Bäumer. *Tölgy-fában termő féreg.*

Galbănātus, a, um. Mart. *V-belom opravlyen.* Weiſs bekleydet. *Fejérbe öltözött.*

Galbănus, i, f. Galbănum, i, n. Plaut. *Sztanoviti ſzok vu vracharniczi.* 2. *Syrianſzka ſzmola.* 3. *Bélo-ſzvetla oprava.* Sic *Juven.* Ein Safft der Artzney. 2. Von Syrien Gummi. 3. Ein Weiſſes Kleyd. *Bizonyos nedveſség* vagy *lév az orvoſoknál.* 2. *Siriai gyanta, Gumi.* 3. *Fejér öltözet.*

Galbĕus, Galbĭnus. Galbĭnĕus, a, um. *Veg. Vopiſc.* Vid. *Galbus.* 2. *Galbinus* ob veſtes Galbini coloris, quibus molles & effœminati utebantur, ſumitur pro *molli* & *laſcivo.* Fuſcos Colores, galbinos habet mores. *Mart.* l. 1. Epigr. 97.

Galbŭla, æ, f. *Mart.* Picus viridis. *Vugapticza.* r. Pyroler *oder* Gevvolff-Vogl. *Zöld barkály.*

Galbŭlus, i, m. Varr. *Czipreſzovaga dreva ſzád, orésecz.* s. Cypreſſen-Nüslein. *Tzipros-fának a' dióia.*

Galbus, a, um. *Zeleno-sùt.* Grün-Gelb. *Zöldellő-sárga.*

Găle, es, f. Plin. Vid. *Muſtela.*

Gălĕa, eæ, f. Jul. Cæſ. *Siſſak.* r. Helm. *Siſak.* Galeam, Gladium, haſtam Lacedæmonii invenêre. *Plin. L. 7. c. 59.*

Gălĕārĭus, rii, m. Veget. *Siſſak na glavi imajuchi.* Der einen Helm auf hat. *Siſakos.*

Gălēna, æ, f. Plin. *Olovna vu rudah* ali *ſzreberna ſila.* e. Bley-*oder* Silber-Ader. *A' bányákban ónnak* vagy *ezüſtnek ere.*

Gălĕo, as, are, avi, atum. (Act.) Hirt. *Siſſakomſze pokrivam, na glavu poſztavlyam.* Ein Helm auffeze. *Siſakba öltöztetem.*

Gălĕōtæ, arum. m. *plur.* Cic. *Razlotnachniki Chudneh znameny.* e. Ausleger der Wunder Zeichen. *Tſudálatos jeleknek meg-magyarázói.*

Gălēra, æ, f. *Soſipat. Apul.* Gălērus, i, m. *Cic.* Galerum, i, n. Stat. *Skrilyak.* Ein Huet. *Kalap, kalopos-süveg.*

Gălērīta, æ, f. Plin. Vid. *Alauda.*

Galgŭlus, i. ex termin. *gen. m.* ex Signif. (& ſic de aliis Similibus) *Gen. Epic.* Plin. *Szternad, Szternadka.* r. Ammerling Vogel. *Sármántyúmadár.*

Galla, æ, f. Plin. *Sirka, Sirketa, Jabuchicza* ali *zerno na hraſztu raſztuche.* 2. *Chernilo ſoſztarſzko.* 3. *Silek, Soſztarſzko ſilo.* Ita Macrob. r. Gall-Apffel. 2. e. Schuſter-Schvärtze. 3. e. Schuch-Ahl. *Galles, Biga.* 2. *Varga feſtëk.* 3. *Varga-tő, ár.*

Gallĭa, æ, f. Geogr. *Franczoſzka zemlya.* s. Franckreich, die Landſchafft Gallien. *Frantzia orſzág.* Regnum eſt, ſeu Ingeniorum, ſeu Terræ culturam ſpectes, omnium etiam Europæorum facilè princeps.

Gallĭcæ, arum. f. *plur.* Cic. *Franczuſzke skornye za deſgyeno vreme.* Bundſchuch, Stiffel ſo die Frantzoſen tragen, vvan es Regen-Wetter iſt. *Franttzia ſarú erős időben.*

Gallĭcānus, Gallĭcus, a, um. Cic. *Franczuſzki.* Franzöſiſch. *Frantziai.*

Gallĭcĭnĭum, ii, n. Apul. *Kukurikanye.* s. Hahnen Geſchrey. *Kakas kukurítása.* 2. *Cheterto nochi zkoznuvanye.* Sic Ammian. Die vierte Nacht-Wache. *Etſzakának negyedik réſze virrasztása.*

Gallĭna,

Digitized by Google

Gallīna, æ, f. Cic. *Kokoſs.* Eine Henne. *Tik, tyúk.* Gallina glociens. *Kvochka.* e. Gluck-Henne, Bruth-Henne. *Kotló, karittálo, kodkodátsoló tyúk.* Ga[illegible]albæ filius. *Juven.* hoc eſt: *Felix, nobi[illegible]*

Gallīnācĕus, ea, eum. Varr. *Kokoſsji.* Von Hinnern. *Tyúki.* Gallinaceum Lac. *prov. pro* rerum omnium Copia, ut vel lactis gallinacei Sperare poſſis hauſtum. *Plin.*

Gallīnāgo, ĭnis, f. *Szluka, kojaſze pri vodah nezaderſava.* r. Schnepff ſo ſich nicht im Waſſer auffhalt. *Szolonka* peregr. *Sneff madár, mely nem a' vizek mellet lakik.*

Gallīnārĭa, æ, f. Plin. *Kokoſſaricza, kâ Kokoſſi brani, tuſzti.* e. Hüner-Schopperin. *Tyúk birlalónė, éltetónė.*

Gallīnārĭum, ii, n. Colum. *Kurnyak, kokóſznyak.* s. Hünner-Hauſs. *Ketretz, tyúk-ól.*

Gallīnārĭus, ii, m. Plin. *Kokoſsár.* r. Hüner-Warter, Hüner-Vogt. *Tyúkáſz.*

Gallīnārius, a, um, Colum. Vid. *Gallinaceus.*

Gallīnŭla, æ, f. Apul. *Kokoſska.* Ein Hünlein. *Tyúkotska.*

Gallo, as, are, avi, atum, [Neut.] Varro. *Lúdim. Máſzlachim; ſzim tam búbam, treſzkam, biem.* Unſinnig vvüte. *Bolondoskódom.*

Gallŭlaſco, is, ere, (Inchoat.) Næv. *Gerla glaſz gubim, Glaſz gerleni premenyam.* Die Stimm ändere, (vvann ſie einem bricht.) *Torkomat el-veſztem, 2. Mah me pobia, koſzmat na bradi poſztajem, Bradu dobivam.* Mannbar vverde, einen Bart bekomme. *Pibeſedek, ſzórószódók, ſzakálloſodok.*

Gallŭlo, as, are, avi, atum, (Neu.) *Noni.* Vid. *Pubeſco.*

Gallus gallīnācĕus, galli gallinacei, m. Cic. *Kokot. Pevetz.* Ein Hahn. *Kakas.* Gallus indicus. *Puran.* Indianiſcher Hahn. *Púlyka, púika,* vagy *Póka.*

Gallus, i, m. Geogr. *Franczuz.* Ein Franzos. *Frantzia.* Populus cultiſſimus.

Galrēda, Gĕlātīna, æ, f. Botan. *Hladnetina.* r. Sultz. *Kotſonya, Hideg étek.*

Gammărus, i, m. Mart. Rak *morſzki.* r. Meer-Krebs. *Tengeri rák.*

Gānĕa, æ, f. *Colum.* Gānĕum, ei, n. Terent. *Burdelnicza; Nechiſzta, nepoſztena Hiſa.* Ein Sauff- und Huren-Hauſs. *Bordély búz.* 2. Vid. *Inguvies.* Plin. L. 8. c. 51. de Porco.

Gānĕo, ōnis, m. Cic. *Burdelnik, Kurvinſzke Hiſe Goſzpodár.* r. Huren-Wirth. *Bordély-bás gazdája, 2. Vſzagdeßnyi po kurvinſzkeh hiſah klateß, Tepecz, kurviſz, kozel ſzmerdechi.* Der täglich in die Huren-Häuſer gehet, Huren-Treiber, ſtinckender Bock. *Bordélyba járó, kurvász, bűdös bak.*

Ganges, is, m. Ovid. *Potok Ganges vu Indii.* Der Fluſs-Ganges in Indien. *Nagy folyo-viz Indiában.* Fluvius aurô dives.

Gangărĭdæ, arum, m. *plur.* Virg. *Lyudztvo poleg potoka* Ganges *Sztojeche.* Die Völcker ſo an Fluſs *Ganges* Wohnen. *Gánges folyó-viz-mellet lákó népek.*

Gangræna, æ, f. Plin. *Bòl, rak zvana iliti gnyilo vuſgano dvoje meſzo.* Eine Kranckheit Krebs genandt. *oder* Brand an faulen Fleiſch. *Fene, vad-hús.*

Gannio, is, ire, īvi, ītum, [Neu.] Plin. Feſt. *Lajem, ſchavkam kakti liſzicza.* Belle, beffze vvie ein Fuchs. *Nyikogok mint a' róka.* Transl. Vid. *Garrio, murmuro.* Quid ille gannit? *Terent.*

Gannītus, ûs, m. *Mart.* Gannītio, onis, f. Feſt. *Schavkanye, Lajanye Liſzichje.* Das Fuchs-Belffern. *Róka nyikogás.*

Gargărīzātio, onis, f. Plin. *Gérgranye, Gerla popiranye.* Das Gurglen des Halſes. *Torkában rotyogtatás.*

Gargărīzo, as, are, avi, atum, (Neu.) Plin. *Gergram, Gerlo popiram.* Hals gurgle. *Torkomban meg-rotyogtatom.*

Gargittĭus, tii, m. Jul. Poll. *Peſz veliki, kí je Geryona Marhu od oroſzlanyov chuval.* Der groſse Hund ſo des Geryonis Rinder vor den Lövven bevvahret. *Geryon nevû embernek marháit az oroſzlántól meg-őrző nagy kutya.*

Garrio, is, ire, ivi, itum, [Neut.] Cic. *propriè* dicitur de avibus. *Tranſfertur* ad homines. *Krichim, neprilichno govorim, tepem, fêrfram.* Schreye, plaudere. *Tſátſogok, kiáltozok.*

Garrītus, ûs, m. Liv. *Krich.* s. Geſchrey, Geſchvvätz. *Kiáltozás.*

Garrītĭdo, as, are, avi, atum, (Neu.) *Varro.* Vid. *Garrio.*

Garrŭlĭtas, atis, f. Svet. *Vnogo-rechnoſzt, slabranye, chverchanye.* e. Schvvätzhafftigkeit. *Tsevegés, tsátſogás.*

Garrŭlus, a, um, Virg. *Krichliv, vnogo-rechliv, krichi-rad.* Schreyend, Plauderend. *Tſátsogó, kiáltozó.*

Gărum, i, n. Plin. *Tuſztina, maſzt ribja.* 2. *Hladnetina, ſzlane ribje ikre,* &c. e. Fiſch-Fette, Sultz. 2. e. Fiſch-Brühe, &c. *Hal báj, hal zsír.* 2. *Sós hal ikrája.*

Gărus, i, m. Plin. *Riba morſzka iz felye kobilicz.*

Digitized by Google

bilicz. Ein Fiſch aus Heuſchrecken Arth. *Sárka formáju tengeri hal.*

Gă·vŏ, hi·um, li, n. V d. *Caryophilum.*

Gaſt·ĭcus, a. um, Med. *Seludczov, terbuhov.* Zum Bauch *oder* Magen gehörig. *Gombŏvzŏc, haſas.*

Gaſtrĭmargĭa, *uſus* Gaſtrĭmargĭa æ, f. *Poſerlivoſzt, ſerenye.* e. Schlemmerey, Freſſerey. *Nagy torkoſság.*

Gaſtrĭmargus, i, m. Græc. *Poſerlivecz, ſerlivchlovek.* r. Schlemmer, Praſſer. *Igen torkos.*

Gaſtrŏtŏmĭa, æ, f. Med. *Rezanye, odpirange terbuha.* e. Bauchſchneydung, Eröffnung. *Haſnak felmetſzéſe.*

Gāudeo, es, ere, Gāvīſus ſum, (Neu.) Cic. *Synon.* Lætor, exulto, triumpho, geſtio, gaudio afficior. *Veſzelimſze, raduiemſze, veſzelſzem.* Mich freuet, ich bin frölich, ich erfreue mich. ŏrülŏk, *örvendek*, ŏrvendezek. Phras. De proſpero rerum alicujus ſucceſſu immortaliter gaudere, lætitiis perfundi, voluptate propè inſanire, ex iis voluptatem non mediocrem capere, in ſinum gaudere, inſatiabili gaudio repleri, omnibus lætitiis inceſſere, vix præ gaudio ſui compotem eſſe, ſuperſundenti ſe lætitiæ non temperare, præ lætitia ſibi non conſtare, 2. Vid. *Delector.* Cic. Virg.

Gaudĭālis, is, *com.* le, n. Apul. *Veſzele nature, narave.* Luſtiges Gemüths. *Vigtermészetü.* 2. V d. *Lætus, jucundus.*

Gaudĭbundus, a, um, & Gaudebundus, Apul. *Idem.*

Gaudĭŏlum, i, n. (*Dimin.*) Plaut. *Veſzelicske.* Kleine Freud. ŏrŏmŏcske.

Gaudium, ii, n. Cic. *Veſzelie, radoſzt.* e. Freud. ŏrŏm, *vigtág.* Gaudio afficī, perfundi. Cic. *Veſzelitiſze, raduvati.* Sich erfreuen. ŏrülni.

Găvĭa, æ, *gen. Epic.* Plin. *Ribich pticza.* r. Küvvitz-Vogel. *Hal fogó, halászó madár.*

Gāvīſus. a, um, Cæl. ad Cicer. *Razveſzelen.* Erfreut. *Meg-örvendeztetett.*

Gāulus, i, m. Plaut. *Malo nkrugla ladja.* Ein klein rundes Schiff. *Gömbölyü, kerekdéd hajótska.*

Gāunācum, i, n. Gāunāca, æ, f. Varr. *Jako debela balya.* Ein grob dick Kleyd. *Igen vaſtag goromba ruha.*

Gāurānus, a. um, Plin. *Verli.* Köſtlich. *Jeles.* Gauranum vinum. Plin. *Verlo vino.* Köſtlicher Wein. *Jeles, jó bor.*

Gāurus, i, m Geogr. *Gora vu kampanii, na kojoj verlo, y dricbno vino raſzte.* Ein Berg in Campanien, darauf köſtlicher Wein wachſet. *Kámpániában hegy, melyen igen derekas bor termik.*

Gāusāpe *in ſing.* [illegible] *in plur.* Gausăpă, ōrum, n. *Mat*[illegible] Gāusăpă. æ, f. Varr. *Choha.* Ein Zottigt, Haaricht, rauches Kleyd. *Guba, Laſnak*, ſzŭr, 2. Ponitur pro *barba hirſuta & prolixa.* Tu cum maxillis balanatum gauſape pectas. *Pers. ſat.* 4. *v.* 27.

Gausăpātus, a, um, Senec. *Z-chobum oblechen.* Mit zottigten Kleyd bekleydet. *Gubában fel-öltözött.*

Gausăpīna, (*intellige* veſtis) æ, f. Mart. Vid. *Gauſape.*

Gāusăpīnus, a, um, Mart. *Chobaſzt, iz chobe, k-chobi ſzpadaiuchi.* Zum zottigten Kleyd gehörig. *Gubához való, gubás.*

Gāzā, æ, f. Curt. *Bogatztvo,* 2. *Vſze bogato pobijtvo,* 3. *Kinch.* r. Reichthum, 2. s. Haab und Guth. 3. r. Schatz. *Gazdaság,* 2. *Minden bázi jószág,* 3. *Kénts.*

Gāzella, æ, f. Scal. *Divja kozicza, od koje dobajo mork, piſuna.* s. Bieſem-Böcklein. *Batſamot vad ketskétske.*

Gāzŏphўlăcĭum, ii, n, Græc. *Skrinya, ladicza, komora, vu kojiſze kinch y oſztala draga dugovanya chuvaju, kinchna komora,* &c. *inya* &c. r. Schatz-Kaſten, e. Schatz-Kammer, &c. *Kénts-tartó hely, Láda, kamara.*

Gedānum, i, n. Geogr. Vid. *Dantiſcum.*

Gĕhenna, æ, f. Hier. *Razbojna dolicza.* Metaph. *Pekel.* Ein Würg-Thal, Rauber-Thal. *Metaph.* Die Höll. *Tolvajos völgy.* Metaph. *Pokol.*

Gĕlābĭlis, is, *com.* le, n. Aul. Gell. *Zmerzliv.* Gefrierlich. *Meg-fagyható.*

Gĕlāsīnus, i, m. *Mart.* Dicitur Deus ex primis quatuor, qui ridendo denudantur.

Gĕlaſco, is, ere, (Inchoat.) Plin. *Zmerzavamſze.* Gefriere. *Meg-fagyok.*

Gĕlātio, onis, f. Plin. *Zmerzavanye.* Das Frieren. *Fagyás.*

Gĕlĭcĭdĭum, ii, n. (*ex* gelu & cădo, is,) Colum. *Opadanye mraza,* 2. *Sztreſſina.* Das Reiff-Fallen, 2. r. Eyſs-Zapff. *Jég-tsepegér,* 2. *Fagy.*

Gĕlĭde, *Adv.* Horat. *Merzlo, bladno, ſztudeno, mrazno.* Kalt. *Hidegen, fagyoſon.*

Gĕlĭdus, a, um, Ovid. *Merzel, bladen, ſztuden, ledven.* Eyſskalt. *Fagyos,* 2. *Gelida* abſolutè accepta pro *aqua gelida* uſurpatur. *Horat.*

Gĕlſa-

Digitized by Google

Gĕlĭfactus, a, um, *Fortun.* Gĕlātus, a, um, Colum. *Zmerſnyen, ledven.* Gefroren. *Meg-fagyott.*

Gĕlo, as, are, avi, atum, (Act.) Juv. *Zmerſnyem, merznem chinim.* Gefroren mache. *Meg-fagy'alom, fagyo ttem.*

Gĕlor, aris, ari, atus ſum, (Paſſiv.) Colum. *Zmerzavamſze.* Gefroren vverde. *Megfagyok.*

Gelsĕmĭnum, i, n. Botan. *Gelzemin, ialſemin czvét* ali *trava*, r. Gelſemin, Jaſmin, *Gelſemin nevû virâg* vagy *fû.*

Gĕlu, *Indecl.* Virg. *Szrèß, Lèd.* s. Eyſs. *Fagy, jég.*

Gĕmĕbundus, a, um, Ovid. *Jako ſaloſztno zdihavaiuchi, jechechi, ſzkuczajuchi.* Sehr von Traurigkeit ſeufftzend. *Sobajtozó, ſzomorú, nyegő.*

Gĕmellar, āris, n. Colum. *Poſzuda, v-koju joſzhe jenkrat vlezne tuliko, kuliko vlezti more zu drugu; poſzuda, mera jedenput vekſſa od druge.* 2. *Poſzuda dveh pintov.* Eines Geſchirr da noch einmahl ſo viel hinein gehet als in ein anders, 2. Geſchirr, das zvvey Maaſs hält. *Oly edény, melyben kétſzer annyi megyen mint másban.* 2. *Két pintes* vagy *ejteles edény.*

Gĕmellĭpărā, æ, f. Ovid. *Rodicza dvojkov.* e. Zvvilling-Gebährerin. *Kettős gyermek ſzülő.*

Gĕmellus, a. um. (Dimin.) Ovid. *Dvojek, dvojki.* Zvveyfach, Zvvilling. *Kettős, kettősötske.* Fratres gemelli. *Ovid.* 2. ponitur pro *valdè ſimili.* Par nobile fratrum *&c.* & amore gemellum. *Horat.*

Gĕmĭnātio, onis, f. *Cic.* Gĕmĭnĭtūdo, ĭnis, f. Nonius. *Dvojverſztenye, dvojverſztnoſt, dvojſztrukoſt, dvojſztruchina.* e. Verdoppelung, Verzvveyfachung. *Kettőztetés, kettőzés.*

Gĕmĭno, as, are, avi, atum, [Act.] Terent. *Dvojverſzttim, dvojſztruchim,* 2. *Podrugachujem.* Zvveyfach mache, 2. Verdopple. *Kettőztem, kettőztetem,* 2. *Meg-mártom.* 3. Vid. *Jungo, copulo.* Serpentes avibus geminentur, tigridibus agni. *Horat. in art. poët. v.* 13.

Gĕmĭnus, a, um, Gic. *Superl.* Geminiſſimus, Plaut. *Dvoi, a, e.* Zvveyfach, doppelt. *Kettős.* Fratres gemini, *id eſt* duo Fratres uno partu editi. *ſic Virg. L. 8. Æneid.* geminos huic ubera circum &c. *item* trigemini, quatergemini, *id eſt*, tres vel quatuor ſimul nati. *Colum. l. 4.* 2. **Transl.** Vid. *Similis.* Par eſt avaritia, ſimilis improbitas, eadem imprudentia, gemina audacia. *Cic. pro Roſcio.*

Gĕmiſco, is, ere, (Inch. Neut.) Claud. *Odnuternye ſztiſzke y ſaloſzti, zdihavam, jechàm, ſzkuczam.* Vor innerlichen Aengſtigkeiten ſeufftze. *Sohajtok, keſervesdagyok, nyögők.*

Gĕmĭtus, ûs, m. (Legitur apud *Plaut.* gemiti *in genit.*) Cic. *Zdihavanye, ſaloſztno jechanye, ſzkuczanye.* Das Seufftzen, r. Seufftzer. *Sohajtás, keſergés, nyögés.*

Gemma, æ, f. Colum. *Terſzovo oko,* 2. *Iz dragoga kamena ali iz gyungya poſzudicza za pitje,* 3. *Dragi kamen, biſzer, gyungy.* s. Reb-Aug, 2. Ein Trinck-Geſchirrlein aus Edelgeſtein, *oder* Perlen, 3. r. Edelgeſtein, gute Perl. *Szőlő bimbó, szőlő ſzem,* 2. *Gyémántból-való ivó-edény.* 3. *Gyémánt, drága kő,* vagy *gyöngy.*

Gemmans, antis, *om.* Mart. *Szvêtecbiſze kakti dragi kamen.* Glantzend vvie ein Edelgeſtein. *Tündöklő mint a' gyémánt.*

Gemmārĭus, ii, m. Plin. *Drago-kamenar, ki drago kamenye réſe, gyungyar, biſzernik,* 2. *Terſecz z-dragem kamènyem, z-gyungyom, biſzerom.* r. Edelgeſtein-Schneider, 2. Der mit Edelgeſtein handlet. *Gyémánt metſző, faragó,* 2. *Gyémántal kereskedő, gyöngy áros.*

Gemmaſco, is, ere, (Inchoat.) Plin. *Terſzno oko van rivam, puſcham,* 2. *Tverd kakti koj dragi kamen poſztajem,* 3. *Dragem kamenom, gyungyom, biſzerom bivam.* Reb-Augen überkomme, 2. Hart vvie ein Edelgeſtein vverde, 3. Zu Edelgeſtein vverde. *Bimbózom, bimbóval ſakadok,* 2. *Meg-Keménvedem mint a' gyémánt,* 3. *Drága kővé változom.*

Gemmātus, a, um, Plin. *Z-dragem kamenyem, gyungyom, Biſzerom nakinczben.* Mit Edelgeſtein *oder* Perlen geziert. *Gyémántal fel-ékesítetett.*

Gemmĕus, a, um, Gic. *Gyungyeni, Biſzerni, dragokameni.* Von Edelgeſtein. *Drága kővei, gyémántos.* Metaph. *Lyublen, Drág.* Lieblich. *Kedves, ſzerelmes.*

Gemmĭfĕr, a, um, Plin. *Gyungyo-noſz, drago kamenye noſzechi, rodechi.* Edelgeſtein-Perl-tragend. *Drága kő, Gyöngy termő, hozó.*

Gemmo, as, are, avi, atum, (Neu.) Colum. *Oka, pupke puſcham, rivam,* 2. *Szvêtim-ſze kakti dragi kamen.* Sic. *Virg.* Augen *oder* Knoſpen ausſchlage, treibe, 2.

Digitized by Google

Glantze vvie ein Edelgeſtein. *Bimbóztom*, 2. *Tündöklőm mint a' gyémánt.*

Gemmōſus, a, um, Apul. *Pun gyungya, Biſzera, dragoga kamenya.* Voll Perlein, Edelgeſtein. *Gyémántos, gyöngyös, drága kövez.*

Gemmŭla, æ, f. [Dimin.] Apul. *Malo oko na terſzu, okeko*, 2. *Gyungyek, dragi kamenecz.* Ein Aeugelein an Reben, 2. Ein Perlein, kleiner Edelgeſtein. *Szőlő bimbótska*, 2. *Gyémántotska.*

Gĕmo, is, ere, ui, ĭtum. (Neu.) Cic. *Jechim, ſzkuchim, od nyuternye ſztiſzke tesko zdihávam.* Aechze, krächze, vvinſele, von innerlichen Aengſtigkeiten hart ſeufftze. *Sohajtok, nyögök.*

Gĕmŭlus, a, um, Apul. *Jechechi, ſzkuchechi, ſaloſztno zdihavajuchi.* ächzend, ſeufftzend. *Sohajtó.*

Gĕmurſa, æ, f. Plin. *Kurje oko pod* ali *med naj menyſſem nogè perſztetzom.* s. Hüner-Aug unter *oder* zvviſchen den kleinſten Zehen. *Láb új alatt-való kelés* vagy *tſomózár.*

Gĕna, æ, f. Stat. *Nadochnicza y podochnicza*, iliti *koſicza*, 2. *kúmſze ſzmejechemu ochi pokrivaju*, 2. *Licza*, Horat. 3. *Sztran licza okolo vuſzt na kojoi pochinya brada raſzti.* Ita Virg. s. Augen-Häutlein, e. Augen-Wimpern, 2. e. Backen, 3. Derjenige Theil um den Mund, vvo der Barth am erſten hervor vvachſt. *Szem héjja*, 2. *Orcza*, 3. *Poſa*, vagy *akármely réſz, a' hol a' ſzakál nőni-kezd.*

Gĕnāvĭus, a, um. *Varr.* Vide *Guloſus.*

Gĕnĕālŏgĭa, [*aliàs reipſa penultima* brevis *eſt, uti & in cæteris ſimilibus græcis.*] æ, f. Cic. *Rodo-rèd, rodſztva pokazanye.* s. Geſchlecht-Regiſter. *Nemzetségnek lajſtroma.*

Gĕnĕālŏgus, i, m. Prud. *Kolena*, iliti *roda rédom popiſzavecz, piſzecz.* r. Geſchlecht-Regiſter-Schreiber. *Nemzetséget rendel le-iró.*

Gĕnĕarcha, æ, m. Græc. *Pervi, od kojega ſzeje koje koleno pochelo*, y *ród kojzachel.* Das Haupt eines Stamms *oder* Geſchlechts. *Nemzetségnek első kezdője.*

Gĕnĕr, ĕri, m. Cic. *Kchere mùs, zet.* r. Tochter-Mann, Eydam. *Leányom férje*, s. ő.

Gĕnĕrābĭlis, is, *com.* le, n, Plin. *Rodliv, Plodliv.* Gebährlich, vvas leicht gebohren vvird. *Szűlethető.*

Gĕnĕrālis, is, *com.* le, n. Quint. 1. Vid. *Univerſalis, Communis*, 2. *Glauni.* Hauptſächlich. *Nemi, nemzetségi.* 3. † *Poglavàr Vojnichki.* r. Feld-Herr. *peregr.* r. General. *Ezeret.* pereg. *Gyenerális.* Hinc *etiam* † Gĕnĕraliſſĭmus, i, m. pro *ſummo belliduce.*

Gĕnĕrālĭter, *Adv.* Cic. *Obchinſzki.* Insgemein. *Közönségeſen.*

Gĕnĕrātim, *Adv.* Jul. *idem* ac *Generaliter*, 2. *Po rodu.* Geſchlechten nach. *Nemzetség-ſzerint.* Generatim diſtributi in Civitates. Jul. Gæſ. *Po rodu razdeleni po varaſſeh.* Den Geſchlechten nach in die Städte abgetheilet. *Nemzetség-ſzerint el-oſztattak a' városokban.*

Gĕnĕrātio, onis, f. Cic. *Ród, Plod, Porod, Plemen, koleno, Pokolenye.* e. Entſprieſſung, Geburth, r. Stamm. *Szűletés, Nemzetség, Fajzat, Faj.*

Gĕnĕrātor, oris, m. Cic. *Roditel.* r. Gebährer, Schöpffer, Vatter. *Szűlő, Nemző, Fajzó.*

Gĕnĕrātrix, īcis, f. *Pompon. Mela.* Vid. *Genitrix.*

Gĕnĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Rodim, Lésem, Plodim.* Gebähre. *Szűlők, Nemzek.*

Gĕnĕrōsè, *Adv.* Horat. *Plemenito, junachki, gyegyerno, viteski, verlo.* Adelich, tapffer, friſch, fürtrefflich. *Nemeſen, fő módra, bátran.*

Gĕnĕrōsĭtas, atis, f. Plin. *Plemenitoſzt, poglavitoſzt, gyegyerlivoſzt.* Gute Arth, edler Stamm, e. Tapferkeit, Mannhafftigkeit. *Nemeſség, fő nem, bátorság.*

Gĕnĕrōſus, a, um, Cic. *Plemenit, poglavit, gyegyeren, drécben, goſzpodzki.* Wohlgebohren, Edl, Mannlich, Tapffer, Herrlich. *Nemes, fő nemből-való.*

Gĕnĕſis, is, *vel* ĕos, f. Svet. *Porod, rodſztvo.* e. Geburt. *Szűlés, nemzés.* 2. Nomen libri primi *Moſis.*

Gĕnĕthlĭa, orum, n. *plur.* Græc. *Obſzlaſzavanye dneva poroda.* Des Geburts-Tag Feyerliche Begehung. *Szűletése napján-való vendégség.*

Gĕnĕthlĭacus, i, m, Aul. Gell. *Vubvecz, kiiz dneva porogyenya doiducha poveda.* r. Wahrſager aus den Geburts-Tag. *Szűletése óráiából jövendölő.*

Gĕnĕthlĭacus, a, um, Cal. *Porodſzki.* Zur Geburth gehörend. *Szűletéſi-ről-való.*

Gĕnĕthlĭālŏgĭa, æ, f. *Vubvenye, iz vure poroda buducheh dugovany povedanye.* e. Wahrſagung aus der Geburts-Stund. *Szűletéſnek óráiából jövendölés.*

Gĕnĭālis,

Digitized by Google

Gĕnĭālis, is, *com.* le, n. Juv. *Naturi povolyen, veſzel, drag, porodſzki.* Der Natur angenehm, lieblich, luſtig, des Geburths-Tag. *Vig. Örvendetes, ſzületéſe napjáboz-való.*

Gĕnĭă ĭtas, atis, f. Ammian. *Veſzelocha.* e. Frölichkeit. Gyönyörüség.

Gĕnĭālĭtĕr, *Adv.* Ovid. *Goſzpodſzki, veſzelo, povolyno, obilno.* Herrlich, frölich. *Vigan, Nemeſkûl.*

Gĕnĭcŭlātim, *Adv.* Plin. *Od kolencza do kolencza.* Von einem geleich, Knotten-Weiſe. *Bótkónként, Izenként.*

Gĕnĭcŭ'ātio, onis, f. Teren. *Prigibanye kolena.* Das Knie biegen. Bótkóſſég.

Gĕnĭcŭlātus, a, um, Plin. *Kolenaſzt, pun kolèn.* Das voll Gelenck und Knotten iſt, knötigt. *Bótkós, ízes.*

Gĕnĭcŭlo, as, are, avi, atum, [Neu.] Aul. Gell. *Koleno prigiblyem, poklekam.* Die Knie biege, knie. *Térdet hajtok, térdepelek.*

Gĕnĭcŭlum, i, n. (*Diminut.*) Plin. *Kolencze.* Kleines Knie, *oder* Knielein. *Térdetske.*

Gĕnĭmen, ĭnis, n. Vide. *Generatio.*

Gĕnĭtābilis, is, *com.* le, n. *Lucr. ap. Var.* Gĕnĭtālis, is, *com.* le, n. *Cic.* Gĕnĭtīvus, a, um, Ovid. Svet. *Porodni.* Dienlich zu gebähren. *Szûletésre-való.*

Gĕnĭtālĭter, *Adv.* Lucr. *Porodno.* Dienlich zu gebähren. *Szûletés-képen.*

Gĕnĭtor, oris, m. *Otecz, Roditel.* r. Vatter, Gebährer. *Atya, Nemzô, Szûlô.* Genitor Deorum *id eſt* Jupiter. Ovid. 2. Triſt.

Gĕnĭtrix, īcis, f. Ovid. *Roditelicza, Rodicza, Mati.* e. Gebährerin, Mutter. *Szûlô Anya.* Frugum genitrix *id eſt* Ceres. *Ovid. 5. Met. v.* 490.

Gĕnĭtūra, æ, f. Plin. *Rogyenye.* e. Gebährung. *Szûlés, Nemzés.*

Gĕnĭtus, ûs, m. Apul. Vide *Generatio.*

Gĕnius, ii, m. Apul. *Natura, Narav. Chùd, Nagnenye nature,* 2. *Dub dobri,* ali *hmanyi.* Die natürliche Art, angebohrne Neygung, 2. Guter *oder* böſer Geiſt. *Természet,* 2. *Jó* vagy *gonoſz lélek.* Indulgere genio. *eſt* naturæ ductum ſequi. Defraudare genium, *eſt* negare naturæ, quod appetit. *Ter. Phor.* 1.

Gens, gentis, f. Cic. *Narod, Pokolenye.* Ein Geſchlecht, Stamm, ein Volck. *Nemzetség.* 2. Sumitur *latè pro* Populo aliquo, ſeu civibus alicujus urbis: *ut:* gens Faliſcorum &c. *Plin.*

Gentĭcus, a, um, *Tacit.* Gentĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Od ſztanovitoga naroda, Pokolenya, Lyudztva.* Von einem gewiſſen Geſchlecht, Stammen, Volck. *Egy nemzetnek tulajdona,* 2. *Poganinſzki.* Heydniſch. *Pógányi,* 3. *Iz jednoga naroda, Lyudztva, Pokolenya.* Von einem Geſchlecht, Volck. *Egy nemből-való:* Gentilis meus *Auguſt.*

Gentĭlĭcĭus, a, um, Cic. *K-rodu ali kolenu poroda ſzlißajuchi.* Das einem Geſchlecht, *oder* Stamm gehört. *A' mi valami nemzetnek tulajdona.*

Gentĭlĭtas, atis, f. Plin. jun. *Pokelenye, Plemen, Plemenſztvo,* 2. *Rodbinſztvo,* 3. *Poganinſztvo.* Ein Geſchlecht, Stamm, 2. e. Freundſchafft, 3. Heydenſchafft. *Nemzetség,* 2. *Rokonság,* 3. *Pogányság.*

Gĕnū, *Indecl.* in Sing. *Plur.* Gĕnŭă, uum, ĭbus, & ŭbus, Tacit. *Koleno.* e. Knie. *Térd.*

Gĕnŭālĭa, iŭm, *plur.* n. Ovid. *Podveſnye.* s. Knie-Band. *Térd-kötô.*

Gĕnŭflĕxio, onis, f. *Klechanye, kolèn prignenye.* Das Knien, Knie biegen. *Térd hajtás, Térdepelés.*

Gĕnŭĭnus, a, um, Cic. *Pravi, iſztinſzki, domachi, Narodni, Naturalſzki.* Eigentlich, angebohren, der Rechte, natürlich. *Igaz, Természet ſzerént - való.* 2. Genuinus dens. Cic. *Kutni zùb.* r. Stock-Zahn. *Záp fog.*

Gĕnŭs, ĕris, n. Teren. *Plemen, Ròd, Koleno.* e. Arth. s. Geſchlecht, Herkommen, r. Stamm. *Nem, Nemzetség, Faj,* 2. Vid. *Species.* Cic. 3. V. *Soboles. Liberi.* Hymen Uraniæ genus. *Catul.*

Gĕŏdæsĭa, æ, f. *Meſtria y znanye Meriti.* e. Meſs-Kunſt, Viſier-Kunſt. *Föld-mérésének tudománya.*

Gĕŏdætes, æ, f. (*Latinè,*) Ăgrĭmenſor, oris, m. *Polyo-, zemlyo-merecz.* r. Feld-Meſſer. *Föld-mérô.*

Gĕōgrăphĭa, æ, f. *Izpiſzavanye zemèly* ali *Kraleſztvih.* e. Erd- *oder* Land-Beſchreibung. Föld, vagy *Királyság-Leirása.*

Gĕōgrăphus, i, m. *Orſzagov Izpiſzavecz, Zemlyo-piſz.* Erd- *oder* Land-Beſchreiber. *Föld,* vagy *Királyság-Leirô.*

Gĕōmĕtres, Gĕōmĕtra, æ, m. *Zemlyo-merecz.* r. Erd-Meſſer. *Föld-mérô.*

Gĕōmĕtrĭa, æ, f. *Znanye y meſtria zemlyu meriti.* e. Erdmeſſerey-Kunſt. *Föld-mérés tudománya.*

Gĕōmĕtrĭcè, *Adv. Mèrech Zemlyu, Poznanyu y meſtrij mèrenya zemlye.* Nach der Kunſt der Ausmeſſung der Erden. *Föld-mérészſzerént.*

Digitized by Google

Gĕōmĕtrĭcus, a, um, Plin. *Zemlyo-merſzki, Zemlyo-merni.* Zum Erdmeſſen gehörig. *Föld-méréſre-való.*

Gĕorgĭca, ōrum, n. *plur.* Virg. *Knige od oranya, ſzétve y oſztaloga Polyſzkoga dela.* Bücher ſo vom Acker-Bau handlen. *Mezei mûrôl, vetésrôl &c. irott könyv.*

Cĕorgĭa, æ, f. *latinè* Agricultura.

Georgĭcus, a, um, Colum. *Polyſzko-teſachki.* Zum Acker-Bau gehörig. *Mezei mûvôrvaló.*

Gĕorgus, i, m. Colum. Vide *Agricola, Colonus.*

Gĕrārĭa, æ, f. Plaut. *Dekla, chuvaricza, Ponaſſavicza detinſzka, Deczo-noſzicza.* e. Kinder-Magd. *Gyermek bordozó, ôrzô leány*, vagy *aſzſzony.*

Gerdĭus, ii, m. Lucill. Vide *Bajulus.* 2. V. *Textor.*

Germānè *Adv.* Cic. *Bratinſzki.* Brüderlich. *Atyafiui-képen, Igaz barátságoſan.*

Germānĭa, æ, f. Geogr. *Nemska zemlya.* s. Teutſchland. *Német orſzág.*

Germānĭcus, a, um. *Nemski.* Teutſch. *Németes.*

Germānĭtas, atis, f. Cic. *Pravo bratinſztvo.* Rechte Brüderſchafft. *Igaz Atyafiúság.*

Germānĭtùs *Adv.* Pompon. Vide *Germanè.*

Germānus, a, um. Cic. *Pravo-bratinſzki.* 2. *Nemski, a, o.* Recht Brüderlich. 2. Teutſch. *Igaz barátságos.* 2. *Németes.* 3. Transl. ſumitur pro *mero, vero, ſyncero.*

Germen, ĭnis. n. Plin. *Klicza.* r. Schoſs, Sproſs, Ein Zweyg. *új nôvés, jôvés.* 2. V. *Origo.* quæ germen ab æthere traxit. *Prud.*

† Germĭnaſco, is, ere. (Inchoat.) *Pochinyam kliczе puſchati, kliti.* Anfange hervor zuſproſſen. *Tſirázni, bimbózni kezdek.*

Germĭnātio, onis, f. *Klienye, niknenye, klicza puſchanye.* Daſs hervor ſproſſen. *Bimbózás, tſirázás.*

Germĭnātus, ûs, m. Plin. *idem.*

Germĭno, as, are, avi, atum. (Neu.) Plin. *Niknem, klicze puſcham.* Auſsſproſſe, hervor ſproſſe. *Bimbózóm, tſirázom.*

Gĕro, is, ere, eſſi, eſtum. (Act.) Cic. Variè ſumitur. 1. *Imam.* 2. *Derſimſze zlo* ali *dobro, Ponaſſamſze.* 3. *Chinim.* 4. *Obnaſſam.* 5. morem gero, *Pokorenſzem, Podlaſemſze.* 1 Habe. 2. Mich halte, auf führe, 3. Thue. 4. Verwalte. 5. Mich untergebe. gehorſamme. 1. *Vagyon*, 2. *Jól* vagy *roſzſzúl viſelem magamat.* 3. *Tſelekſzem.* 4. *Viſelem.* 5. *Engedelmes vagyok.* Ingenium callidum gerere. Plaut. *Stegavu imati glavu.* Ein verſchlagenen Kopff haben. *álnok, elmés fejünek lenni.* Se gerere honeſtè, Cic. *Poſtenoſze derſati.* Sich ehrlich halten. *Bôtsûleteſen viſelni magát.* Se pro Cive gerere. Cic. *Za varaſchanaſze imati.* Sich für einen Burger halten, auſsgeben. *Városi polgárnak tartani magát.* Gerere Magiſtratum. Cic. in Catil. *Obnaſſati vechnichtvo, glavarſztvo.* Eines Oberen Ambt vervvalten. *Tanût béli uraſágot viſelni.* Gerere ali cui morem. Cic. *Kômu pokornomu y poſzluſſnomu biti.* Einẽ gehorſamen, folgen. *Valakinek engedelmeskedni.*

Gĕro, ōnis, m. Plaut. Vide *Bajulus.*

Gerræ, arum, f. *plur.* Plaut. Feſt. *Koſs zemlyum nabit za obrambu vetikeh puſſak, y ſztrelavczev*, koſſara. 2. Transl. *Norie, budalie, lebudikaſze ſale.* r. Schantz-Korb. Geflochtener-Korb. 2. Narren-Poſſen, liederliches Geſchvvätz, nichts vvürdigo Dingen. *Sántz kosárok, kosár.* 2. *Tréfaság, bolondság.*

Gerres, ium, m. *plur.* Mart. *Zlochesſte ſalane ribe.* Schlechte eingeſaltzene Fiſch. *Hitván sós halak.*

Gerro, ōnis, m. Tacit. *Bedàk, klopotavecz, ſlabravecz, netechni ſalecz, ſerfravecz, ſiſnyar.* Närriſcher Blauderer, Klopper-Maul, Unnützliger Schvvätzer, Maul-Treſcher. *Tréltſapó, Bolond beszédes, tſevegô.*

Gĕrŭla, æ, f. Apul. Vide *Geraria.*

Gĕrŭlo, ōnis, m. Gĕrŭlus, li, m. Vide *Bajulus.*

Gĕrŭlus, a, um. Solin. *Noſzechi.* Tragend. *Hordozó.*

Gĕrūsĭum, ii, n. & Gĕrūsĭa, æ, f. Varro. *Szpraviſche ſztareh prejtimaneh lyudih.* e. Verſammlung alter anſehlicher Männer. *Vénekbôl-állô gyûlés.*

Gĕsōdānum, i, n. Geogr. Vid. *Lucium.*

Geſta, orum. n. *plur.* Plaut. 1. *Verli, drécheni chini.* 2. *Kniga ov kojuſze vſzakojachka pripechenya* v. g. *Varaſzka zapiſzavaju*, peregr. *Protokollum.* 3. *Popiſzavanye verleh, drécheneh, viteſzkeh chinov.* Herrliche Thaten. 2. ein Buch, vvorin alles aufgeſchrieben vvird, vvas v. g. in einer Stadt vorgehet *peregr.* Protocoll. 3. e. Beſchreibung der vollbrachten Thaten. 1. *Ditséretes lôtt, Viſelt dolgok.* 2. *Tôrtényt dolgokrúl irtt könyvek.* 3. *Tôrténet dolgoknak meg-irása.*

Geſtāmen, ĭnis, n. Virg. *Vſze kaiſze noſzi y ponaſſa, Tèrh.* Alleſs vvaſs man treget, e. Bürde *oder* e. Laſt. *Minden a' mi hordoztatik.*

Geſtātio, onis, f. *Celſ.* Geſtātus, ûs, m. Plin. *Noſzenye, ponaſſanye.* Daſs Tragen. *Hordozás, viſelés.*

Geſtātor,

Geſtātor, oris, m. Val. Flacc. *Noſzitel, ponaſſavecz.* r. Trager. *Viſelő, bordozó.*

Geſtātōrium, rii, n. Svet. *Noſzitnicza, ponaſſalo.* Eine Senffte, r. Trag-Seſſel. *oder* etwaſs anders darinn man einen tragt, *Sétrel, ſzék a' melyben az embert bordozzák.* Denique eſt *Carruca, Sella,* & *omne id,* in quo geſtatur. *Plin.*

Geſtātōrius, a, um, Svet. *Noſſni; ponoſſni.* Zum tragen dienlich. *Viſeléſre, hordozáſra-való.*

Geſtātrix, īcis, f. Val. Flacc. *Noſzitelicza, ponaſſavicza.* Eine Tragerin. *Viſelőné, bordozóné.*

Geſtĭcŭlārĭa, æ, f. Gell. *Na vuſu* &c. *ſzkakavicza ſena.* peregr. *Kauklaricza.* e. Gaucklerin, Ausſpöterin. *Kőtélen ugrándozó aſzſzony, máſt tſufolóné.* V. *Mima.*

Geſtĭcŭlārius, rii, m. *Ammian.* Geſtĭcŭlātor, oris, m. Colum. *Na vuſu,* &c. *ſzkakavecz, norijb ſzpravlyavecz.* Ein Gauckler, Poſſenreiſſer. *Kőtélen járó, ugrándozó, tréfaságot űző.* V. Mimus.

Geſtĭcŭlātio, onis, f. Apul. *Na vuſu,* &c. *ſzkakanye, igranye, norijb ſzpravlyanye, oponaſſanye.* Die Gaucklerey, Poſſen-Ubung, Auſsſpötung. *Kőtélen ugrandozás, jádzás. tréfa űzés.*

Geſtĭcŭlor, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Svet. *Na vuſu* ali *drugde pſzkakuiem, norie delam, druge oponaſſam.* Gauckle, Poſſen-treibe. *Kőtélen* vagy *máſutt ugrándozok, bolondorkodok.*

Geſtio, onis, f. Cic. *Obolrſſavanye.* e. Vertichtung, Vervvaltung. *Viſelés, tſelekedés.*

Geſtio, is, ire, īvi, ītum. (Neu.) Cic. *Jakoſze raduiem, verloſze veſzelim.* Frolocke, mich frölich Erzeige. *Őrvendek, vigadok.* 2. Pro *valde cupio.* Geſtio ſcire omnia: *Cic. ad Att.*

Geſtĭto, as, are, avi, atum. (Freq. à geſto) Plaut. *Szevdil ponaſſam.* Sehr offt trage. *Hordozdogalom.*

Geſto, as, are, avi, atum. (Freqv. Act. à gero) Tacit. *Ponaſſam, guſztokrat noſzim.* Offt trage. *Viſelgetem.*

Geſtor, oris, m. Plaut. 1. Vide *Gero, onis.* & *Geſtator.* 2. Vide *Gerro, onis.*

Geſtōrium, rii, n. Svet. Vide *Geſtatorium.*

Geſtuōsè *Adv.* Apul. *Z-chini.* 2. *Z-rukami maſſuch.* Mit Gebärden. 2. Mit Händen Schvvingend. *Tſelekedetekkel,* vagy: 2. *Kézzel bányva, vetve.*

Geſtuōſus, a, um. Apul. *Vnogo z-rukami ſzim y tam maſſuchi.* Vill mit Händen ſchvvingend. *Kezét ide s'-tova bánnyó, vető.*

Geſtŭrĭo, is, ire (Meditat.) Ammian. *Selem z-rukami ſzim, y tam mahati.* Ich vvil gern hin und her mit Händen ſchvvingen. *Kezemet ide s'-tova bánni vetni kivánom.*

Geſtus, ûs, m. Cic. *Naredba téla, y rúk mahanye.* e. Gebehrden, Minen und Weiſe eines Menſchen. *Maga viſeltſe.*

Gĕſum, i, n. *Cic.* Geſſum, i, n. Liv. *Sztrela.* 2. *Kopje.* r. Pfeil. 2. r. Wurff-Spieſs. *Nyil.* 2. *Dárda, Kopja.* Geſa in hoſtem conjicere. Cic. *Sztrele vu nepriatela zpuſztiti, kopjemſze bititi.* Pfeil auf dem Feind abſchieſſen, die Wurffſpieſs vverffen. *Nyilat ellenségre ereſzteni, Dárdát hajtani.* Geſſa gerere. Liv. *Sztrele, kopje noſziti.* Pfeil, Wurff-Spies tragen. *Nyilakat, Dárdákat hordozni.*

Gĕtæ, arum, m. *plur.* Ovid. *Moldavecz,* &c. r. Moldaver, &c. *Moldvai népek.*

Gĕtĭcus, a, um. *Moldavſzki,* &c. Aus Moldau gebürtig, &c. *Moldvai,* &c. 2. Sumitur pro *Turcico, barbaro.*

Gibba, æ, f. *Ammian.* Gibber, ĕris, n. & Gibbus, i, m. Juv. *Gerbanaherbtu.* peregr. *Puklya.* Ein Buckel. *Gőrbeség.*

Gibbĕr, ĕra, ĕrum. *Varro.* Gibbĕrōſus, & Gibbōſus, a, um. *Jul. Firm.* Gibbus, a, um. Svet. *Gerbav, gerbaſzt,* peregr. *Puklyaſzt.* Bucklicht. *Gőrbe, gőrbe bátu, púpos, Tſukſos.*

Gibbōsĭtas, Gibbĕrōsĭtas, atis, f. *Gerbavoſzt, gerbina, gerbavina.* e. Bucklichkeit. *Gőrbeség.*

Gibbus, i, m. Svet. Vide *Gibba.*

Gibbus, a, um. Vide *Gibber.*

Gĭbĕrĭa, æ, f. Feſt. *Zdela z-ſzadom puna.* Eine Schüſſel voll Obſt. *Gyümőltsel teli tőltött tál.*

Gĭgantĕus, ea, eum, Ovid. *Goliatzki.* 2. *Sztraſsno velik.* Zum Rieſen gehörig. 2. Ungeheuer groſs. *Oriási.* 2. *Kivált-képen nagy.*

Gĭgantŏmăchĭa, æ, f. *Goliatzki boj, voiſzka.* Der Rieſen-Krieg. *Oriás bad.*

Gĭgas, antis, m. Juv. *Goliat.* r. Rieſe. *Oriás.*

Gĭgĕrĭum, rii, n. Lucil. *Kokoſzki ſeludecz, kokoſzji dróbi.* s. Eingevveid der Hünner, als Magen, &c. *Tyúk apróléki, bél.*

Gigno, (*Antiqv.* Gĕno) is, ere, gĕnŭi, gĕnĭtum. (Act.) Cic. *Rodim, plodim.* Gebähre. *Szülők, nemzek.*

Gilbus, Gilvus, a, um. Virg. *Rigy, Oloze Farbe, Voiſzhene Farbe.* Gelb-Braun,

bleich'- Farb, Wachs - gelb. *Verhenyős, Viasz-színű, ón színű.*

Gingĭber. Vide *Zingiber.*

Gingīva, æ, f. *Plin.* Gingīvŭla, æ, f. (*Diminut.*) Apul. *Zuberine*, iliti *meſzo okolo zúbi.* Das Zahnfleiſch. *Íny, fogak-kőrűl-lévő hús.*

Gingrio, is, ire, ivi, itum, (Neu.) Feſt. *Gágam kakti guſzka.* Gage vvie ein Ganſs. *Gágokok mint a'lúd.*

Gingrītus, ûs, m. Arnob. *Gáganye guſzkino.* Das Gagen *oder* Schnatten der Gänſen. *Lúd gágogás.*

Girgillus, i, m. *Kolovrat*, ali, *Vitlo, nakőſze preja navia.* s. Spiñnrad, e. Garnvvind. *Tſőrlő, gombolyító.*

Gith, *Indeclin.* Plaut. *Cherni koriander cherni Komin.* Schvvartzer Coriander, ſchvvartzer Kümmel. *Fekete Kóriánder Kőmény.*

Glăbella, æ, f. Mart. *Med-óbervje.* Das mittelſte zvviſchen denen zvvey Augen-Bräumen oben auf der Naſen. *Szemőldők közi.*

Glăber, bra, brum, Varro. *Compar.* Glabrior, Plaut. *Gladek, Prez dlàk.* Glatt, ohne Haar. *Sima, ſzőr nélkűl-való.*

Glăbrāria, æ, f. Mart. *Sena, kojaſzti laſzi iszpukava, iztergava.* Ein Weib ſo ſich die Haar ausrupfft. *Magának baját ſzaggató aſzſzony.*

Glăbreo, es, ere, ui, [Neut.] *Colum.* Glabreſco, is, ere, (Inch.) Cic. *Puznem, Pleſſivem, Gladekbívam.* Glatt und ohne Haar vverde. *Koppaſzléſzek, ſimúlok.*

Glăbrētum, ti, n. Colum. *Zemlya gladka, nerodna; neplodno Meſzto.* Ein unfruchtbahrer Orth, *oder* Erd. *Kopály, kopár, Gyűmőltstelen hely.*

Glăbrio, onis, m, Cic. *Gladek y prez dlàk chlovek.* r. Menſch der gantz kahl und ohne Haar iſt. *Kopaſz és ſzőr nelkűl-való ember.*

Glăbrĭtas, atis, f. Arnob. *Gladkocba.* e. Glätte. *Simaſág.*

Glăbro, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Dlake, laſzi, ſzbetine odnemlyem, púchem, briem, gladim.* Die Haar ausruptte, abſchabe, glatt mache. *Koppaſztom, Simítom.* Sues candente aqua glabrare, Colum. *Kernyakom z-zirelum vodum ſzbetine jemati, pukati, odſzbetiniti, gladiti.* Denen Schvveinē die Borſten mit ſiedenden Waſſer vvegnehmen, ausrupffen, glatt machen. *Diſznót mellyeſzteni.*

Glăbrōſus, & Glăbrĭōſus, a, um, Vide *Glaber.*

Glăcĭālis, is, *com.* le, n. Ovid. *Ledven, ledden, ledni.* Eyſicht. *Jeges, fagyos.*

Glăciātus, a, um. Colum. *Zledven, zmerſznye.* Eys - gefrohren. *Meg-fagyott, alutt.*

Glăcies, ĕi, f. Cic. *Led.* s. Eys. *Jég.*

Glăcio, as, are, avi, atum, [Act.] Plin. Horat. *Ledom chinim, led napravlyam.* Eys mache. *Jegeczitem, meg-fagylalom.*

Glăcĭto, as, are, avi, atum, (Neu.) Auct. Philom. *Gágam kakti guſzka.* Schnattere vvie ein Gans. *Lúd módra gágogok.* Cacabat hinc perdix, hinc glaeitat improbus anſer. *Auct. Phil.* alii legunt *glocitat*, alii *gratitat*, vel *gracitat.*

Glădiātor, oris, m. Cic. *Mecho-bojnik.* r. Schvverdt-Fechter. *Kárdos-bajnok.*

Glădiātōrĭum, ii, n. Apul. *Meſzto za mechni boj, biſza za navuk mechom vojuvati.* r. Fecht-Boden, s. Fecht-Hauſs. *Bajnokok, viaskodók helye*, vagy *Ház, mellyben tanitnak, kardal viaskodni.*

Glădiātōrĭus, a, um, Cic. *Mecho-vojnichki.* Fechteriſch. *Bajnokboz, hartzoláshoz-való.*

Glădiātūra, æ, f. Tacit. *Mecho-vojnichtvo, meſtria ſzécbenya, mecho-vojnichtva, Mecho-bodſztvo, bodenichtvo.* e. Fecht-Kunſt. *Bajnokiadalma, hartzoláſra tanító tudomány.*

Glădĭŏlus, i, m. Apul. *Mali mech, pallaſſecz.* s. Schvverdtlein, ein Dolch. *Kardotska, tőrőtske.*

Glădius, ii, m. Cic. *Pallaſs, mech.* s. Schvverdt, r. Degen. *Kard, tőr.* Gladius plumbeus in eburnea vagina, *Proverb.* id eſt: *Lép chlovek prez pameti.* Ein ſchöner Menſch ohne Verſtand. *Szép ember eſz nélkűl.* 2. Transl. ſumitur *pro* cauſa, vel materia occiſionis. *Plaut.* ſuo gladio jugulari, *eſt* ſuo dolo aut invento decipi. Gladio plumbeo jugulare *eſt* futili leviſque argumento convincere aliquem. Cùm illum plumbeo gladio jugulatum tamen iri diceret. *Cic. ad Attic.*

Glandārĭus, a, um, Varro. *Seludni, ſeludov.* Des Eychels. *Makkos.*

† Glandātio, Glandĭnātio, onis, f. *Branye, y ſzpravlyanye ſeluda*, 2. *Szomyſzki sir.* e. Eychlen-Sammlung. 2. Eychel-Maſtung. *Mak ſzedés*, 2. *Makkal-való Hizlalás.*

Glandĭfer, a, um, Plin. *Seludo-roden, ſeludom roden, ſeludo-noſz.* Eychlen tragend. *Makk-termő.*

Glandĭum, ii, n. Plin. *Vratna ikra, zavratnyak divjaka, podgerlka.* Drüſen an Hälſen

Digitized by Google

ſen der Wild - Schvveine. *Vad kannak ikrás torka.*

Glando, ĭnis, f. Avien. V. *Glans.*

Glandŭla, æ, f. (*Diminut.*) Plaut. 1. *Mali ſelud*, 2. *Vratno ikraſzto meſzo.* Kleine Eychel, 2. Drüſelein an Schvveinenen-Hals. *Makkotska*, 2. *Diſznónak Torka alatt - való ikrás hús.* 3. Glandula plumbea. *Sprib.* s. Schrot. *Serét.*

Glandŭlōſus, a, um, Colum. 1. *Pun ſeluda*, 2. *Ikraſzt.* Voll Eychlen, 2. Druſicht. *Makkos.* 2. *Ikrás.*

Glans, andis, f. Plin. *Selud*, 2. Plumbea glans. *Olovno zerno*, zŏrno iz olova. 1. Eine Eychel, 2. Eine Bley-Kugel. *Makk*, 2. *ón golyóbis.*

Glārĕa, eæ, f. Virg. *Mùly, vòd velikeh prùd po bregeb, debeli péſzek.* r. Grieſs, grober Sand. *Kŏvetſes ſŏlc.*

Glārĕŏla, æ, f. Plaut. *Mali mùly, málo péſchje, máli péſzek.* Kleiner Grieſs, kleiner Sand. *Kŏvets, rŏgŏtske.*

Glārĕōſus, a, um, Plaut. *Mulynaſzt, peſznat, pruden.* Grieſicht, Sandicht. *Kŏvetſes, Rŏgŏs.*

Glāucĭnus, a, um. Mart. *Selezno-moder, Plav.* Liecht-blau, Eyſen-blau. *Világos kék.*

Glāucĭto, as, are, avi, atum, [Neu.] (Frequent.) Auct. Phil. *Vreſchim kakti machka.* Schreye vvie ein Katz. *Matska módra miogok.*

Glāucōma, ătis, n. & Glāucōma, æ, f. *Plaut.* Glaucōſis, is, f. *Belo - modra y zelena piknyicza vu oku, od koje oko boli.* 2. *Szlepária, vkanlyivozt*, ità Plaut. Ein Weiſs-Blauer grünner Fleck in Aug von vvelichen die Augen leiden. 2. r. Betrug. s. Blend-Werck. *Fejér, kék, vereſſel - elegy ſzem homályoſsága.* 2. *Ravaſzság. meg - tsalás.*

Glāucōpis, ĭdis, f. Plin. *Sena machkineh plaveh ochiu.* Ein grau - Aügig Weib. *Kek ſzemů aſszſzony.* 2. V. *Bubo.*

Glāucus, a, um. Aul. Gell. *Plav, moder, machkineh ochiu.* Grau - blau. *Kék matska ſzemů.*

Glēba, æ, f. Virg. *Gruda.* r. Erden-Kloſs, Erd-Schroll, Erd-Knoll. *Gŏrŏngy, darab-fŏld, tſoport, bant.* Ex gleba natus. *Prover. id eſt: Priproſztoga roda.* Von Schlechten Herkommen. *Gaz nembŏl - való.*

Glēbālis, is, *com.* le, n. *Ammian.* Glēbŭlentus, a, um. *Apul.* Glēbōſus, um. Plin. *Grudaſzt, grudovit, pun grùd.* Schrollicht, knollicht, voll Erd-Schrollen. *Gŏrŏngyŏr, tſoportos, bantos.*

Glēbārĭus, rii, m. Varro. *Grudo - tuk, ki grude raztukuje.* Der die Erd-Schrollen zerſchlaget. *Hant - rontó, tŏrŏ.*

Glēbŭla, æ, f. (*Diminut.*) Juv. *Grudicza*, Kleiner Erd - Schroll. *Gŏrŏngyŏtske.*

Gleſſum, i, n. Plin. Vid. *Electrum.*

Glēucĭnum, i, n. (*Scilic.* Oleum) Colum. *Pervo olje koje ſzamo odſzebe prez preſſe czuri, czvèt olja.* Vorſchuſs, von den Oliven ehe daſs Oel herauſs gebreſt vvird. *Sajtolásnélkůl folyó ſzín olaj.*

Glīrārĭum, rii, n. Varro, *Puſſina*, ali *puno meſzto puhov, puhóvje.* Ort da viel Pillich ſind, *oder* ernähret vverden. *Kŏzů, patkányos hely.*

Glīrĭus, a, um. Iſid. *Zaſzpan, poſzpan kakti pub*, Schläfrig vvie ein Pillich. *álmas mint a' gŏzů.*

Glīs, ītis, m. Plin. *Pub*, (perperàm *Stakor.*) Ein Pillich. *Gŏzů, Patkány.*

Glīs, ĭtis, f. Plin. *Illovacha zemlya.* e. Töpffer-Erd, r. Laim. *Agyag.*

Glis, ĭſſis, f. *Lopùh tráva.* e. Kletten. *Lapú.*

Gliſco, is, ere, (Neu.) Tacit. *Kliem, raſztem, na dalyeſze zpuſchaw.* Glimmere, vvachſe. *Nevekedem, ŏregbedem.* 2. pro *vehementer cupio.* Gliſcis regnare. *Stat. l. 2. Theb.*

Glittus, a, um. Feſt. Vide *Levŭ, tener.*

Glŏbātim, *Adv.* Ammian. *Kupom.* Häuffig. *Tſoportonként.*

Glŏbōsè *Adv. Oblichno, okruglo.* Rund, Kuglicht. *Gŏmbŏlyen.*

Glŏbo, as, are, avi, atum. (Act.) Plin. *Krufim, okruglo chinim.* Rund, Kuglicht mache. *Gŏmbŏlyſtem.*

Glŏbōſĭtas, atis, f. Gic. *Okruglina, krufina.* Die Runde. *Gŏmbŏlyůség.*

Glŏbōſus, a, um. Cic. *Okrugel, oblichaſzt.* Rund, Kugelicht. *Gŏmbŏlyů.*

Glŏbŭlus, li, m. (*Diminut.*) Plin. *Okruglicza, oblichicza.* vulgò *Globuſſecz.* s. Kügelein. *Golyobisotska.*

Glŏbus, i, m. Varro. *Okruglo, okrup, oblo, oblicza*, vulgò *Globus.* Runde, e. Kugel. *Golyóbis.* Globus plumbeus. *Olovno zerno.* Bley-Kugel. *ón golyóbis.*

Glŏcĭo, Glŏcĭdo, as, are, avi, atum. (Neu.) Colum. *Kvochem.* Gaxe *oder* glucke vvie eine Henne. *Kotyogok, kodátolok.*

Glŏcĭto, as, are, avi, atum, (Frequent.) Feſt. *Guſztokrát kvochem kakti kokoſs.* Offt Gaxe, glucke. *Gyakrán kotyogok.*

† Gloctŏrĭum, ii, n. *Klokoticza.* e. Angſter, ein Glas Geſchier zum trincken. *kotyogós üveg.*

Gloctŏro, as, are, avi, atum. (Neut.) Auct. Phil.

Digitized by Google

Phil. *Klokocheus kakti ſtrók, ſtérk.* Schnattere vvie ein Storch. *Klokolok mintaz gólya.*

Glŏmĕrābĭlis, is. *com.* le. n Manil. *Na klupko motliv, zvitliv.* Daſs man aufvvinden kan. *Gombolyítható.*

Glŏmĕrāmen, ĭnis, n. *Lucret* Glŏmus, i, m. & ĕris, n. Plin. *Klupko.* Ein Kugel-Faden, Kneul. *Gombolyag.*

Glŏmĕrātim. *Adv.* Plin. *Na klupko zviajuch, motajuch.* Aufvvindend, die Wollen aufvvindend. *Gombolyagonként.*

Glŏmĕrātio, onis, f. Plin. *Klupchenye, motanye, na klupko zvianye.* Daſs aufvvinden. *Gombolyttás.*

Glŏmĕrātor, oris, m. Ennius. *Namotavecz, na klupko zviavecz, motavecz.* Der auf Kneul vvindet. *Gombolyító.*

Glŏmĕro, as, are, avi, atum. (Act.) Colum. *Namótam na klupko, zviam, motam.* An ein Kneul die Faden aufvvinde. *Gombolyítom.* 2. Transl. pro *Congrego, cogo.* Legiones in teſtudinem glomerabantur. *Tac.*

Glŏmĕrōſus, a, um. Colum: *Klupchaſti, kakti na klupko zvit, zmotan.* Kneulicht, vvie ein Kneul zuſammen gevvicklet. *Gombolyittatott, gombolyagos.*

Glŏmus, i, Vide *Glomeramen.*

Clōrĭa, æ, f. Cic. *Dika, ſzlava.* e. Ehr, r. Rhum. *Ditsőség, Ditséret.*

Glōriābundus, a, um. Aul. Gell. *Hvalechiſze, Dichechiſze.* Rhum redig. *Ditsekedő.*

Glōriandus, a, um. Cic. *Hvale, ſzlave vréden.* Rhum-Würdig. *Ditsőitendő, ditsérendő.*

Glōriātio, onis, f. Cic. *Dichenye, ſzlavlenye.* e. Rühmung, Lobpreiſung. *Ditsekedés.*

Glōriātor, oris, m. Apul. *Szamſzvoj dichitel, Hvalitel, ſzlavitel; Hvala-Peter.* Der ſich rühmet, Prahler, Groſsſprecher. *Ditsekedő.*

Glōrĭfĭcātio, onis, f. Tacit. *Dike, ſzlave davanye, dichenye.* Daſs einen rühmen, Lobpreiſen, e. Herrlichmachung, Verherrlichung. *Ditséret, Ditsőség adás.*

Glōrĭfĭco, as, are, avi, atum. (Act.) *Diku, ſzlavu daiem, dichim, ſzlavim.* Rühme, Ehre, verherrliche. *Ditséretet, ditsőséget aduk, ditsőítem.*

Glōrĭŏla, æ, f. Cic. *Dichicza, ſzlavicza.* Kleiner Rhum. *Ditsőségetske, hir nevetske.*

Glōrĭor, aris, ari, atus ſum (Dep.) Cic. *Dichimſze, ſzlavimſze.* Ich rühme mich. *Ditſekedem, kérkedem.* Interdum conſtruitur *abſolutè* ſinè caſu aliquo, & *præp.* Tu gloriaris. *Cic.* Interdum cum *ablat.* & *præp. de.* Quis aut de miſera vita poſſit gloriari, aut non de beata? *Cic. 2. Fin. c. 8.* Interdum cum *præp. in*: Nobis quoque licet in hoc quodammodo gloriari. *Cic. in offic.* Interdum cum *Accus. communi.* Equidem poſſe vellem idem gloriari, quod Cyrus. *Cic.* Aliquando cum *Ablat. ſine ulla præp*: Nominibus veterum gloriantur. *Cic. in or. c. 50.* aliquando cum *Dativo*: Is mihi etiam gloriabitur ſe omnes magiſtratus ſinè repulſa affecutum *hoc eſt*: apud vel coram me.

Glōriōsè, *Adv.* Cic. *Odicheno, ſzlavno.* Rühmlich. *Ditsőſégeſen.* 2. Accipitur in malam partem & *pro* inani jactantia.

Glōriōſus, a, um. Cic. *Dichen, odichen, ſzlaven.* Rühmlich. *Ditsőséges.* 2. Interdum accipitur in malam partem, *ut*: glorioſus dicitur, qui ſe inaniter jactat, laudarique quærit.

Glōrĭus, a, um. *idem.*

Glōs, ōtis, f. Feſt. Mariti ſoror, vel etiam fratris uxor. *Szvástyi, nevetsta.* e. Schvvägerin. *ángyom, bátyám feleſége.*

Gloſſa, æ, f. Plaut. Quint. *Jezik.* e. Zung. *Nyelv.* Metonymicè ſumitur *pro* ſermone. *propriè* verò gloſſæ vocantur vocabula obſcuriora & minùs uſitata, quæ interpretatione opus habent. 2. Gloſſa accipitur etiam *pro* interpretatione ſive explicatione eorum, quæ ab aliis obſcurè ſcripta fuêre.

Gloſsārĭum, rii, n. Aul. Gell. *Kniga raſztolnachenya, Mudro-rechénya.* s. Auslegung-Buch, deren Gelehrten Auſsſpruch-Buch. *Bőlts ſzólás magyarázó könyv.*

Gloſsātor, oris, m. JCt. *Raztolnachitel, razloſitel.* Ein Ausläger. *Magyarázó, kifejtő.*

Gloſsēma, ătis, n. Quint. *Raztolnachenye rechi, koja teſko razmetiſze more.* e. Auslegung eines Worts, das ſchvver zuverſtehen iſt. *Nehéz értelmű ſzóknak magyarázáſa.*

Gloſsŏgrăphus, i, m. *Piſzecz raztolxachenya teſko razumliveh rechéh.* Der die Auslegungen über die Wörter, ſo ſchvver zuverſtehen ſeynd, ſchreibt. *Nehéz értelmű ſzóknak kimagyarázója, irója.*

Glottis, ĭdis, f. Plin. *Chepecz.* s. Zünglein. *Nyeldeklő, nyelv tsapja.* 2. Eſt avis è genere coturnicum, quæ à lingva prælonga *Glottis* dicitur. Vid. *Ortygometra.*

Glūbeo, es, ēre, *Cato.* Glūbo, is, ĕre, ūbi, ĭtum, [Act.] Feſt. *Oglablyem, ogrizavam, lúpim.* Abknipffe, abſchele. *Nyúzom, hántom, hámozom.* Synon. *Pellem*, vel *corticem detrabo, Excortico.*

Glūtĕa,

Digitized by Google

Glūtĕn, ĭnis, n. & Glūtĭnum, i, n. *Plin.* Glūtĭnāmentum, ti, n. *Plin.* Glūtĭnātio, onis, f. Apul. *Kelenye.* e. Leimung. *Enyvezér.*

Glūtĭnātor, oris, m. Cic. *Kelitel.* Ein Leimer. *Enyvezŏ.*

Glūtĭno, as, are, avi, atum, [Act.] Plin. *Kelim.* Leime. *Enyvezek.* Synon. *Conjungo, ferrumino.*

Glūtĭnōsus, a, um, *Plin.* Glutinoſiot, *Scrib. Larg.* Glūtĭnōsĭssĭmus, Colum. *Keljen, kenyves.* Leimicht. *Enyves.*

Glūtĭnum, Vide *Gluten.*

Glūtio, is, īre, īvi, ītum, (Act.) Juven. *Poſiram, Gucbem.* Verſchlinge, ſchlucke. *Bényelem.* Synon. *Devoro.*

Glūto, ōnis, m. Pers. *Poſiravecz, Sirecz, oblizavecz, poſerlivecz.* r. Schlucker, Schlemmer, Schlecker. *Torkos, dobzódó.*

Glūttus, i, m. Pers. Poſirati .e. Gurgel. *Nyeldeklŏ, torok.*

Glŭvĭa, æ, f. Lucil. *Poſerliva ſena, nigdar ſzita.* e. Freſſige Weibs-Perſohn, ſo nie zu erſättigen iſt. *Torkos aſzſzony, dobzódómé.*

Glўcēa, eorum, n. *plur.* Paul. Aegin. *Noſzmi znutra prĭſchaj, otok.* s. Naſen - Geſchvvär. *Orr dagadár, belŏl kelés, fekély.*

Glўcўmēlum, i, n. *Szlatka jabuka.* r. Süſs-Apffel. *édes alma.*

Glўcyrrhīza, æ, f. Glўcyrrhīzon, i, n. Plin. *Szladki koren.* e. Süſs-Wurtz. *édes gyökér.*

Gnæus, æi, m. Feſt. Vide *Nævus.*

Gnārĕ *Adv.* Apul. *Znano, znajuch.* Wiſſentlich. *Tudóſan, értelmeſen.*

Gnārĭtas, atis, f. Salluſt. *Znanoſzt, znanye.* e. Wiſſenſchafft, Erfahrenheit. *értelmeſség, tudóſság.*

Gnārus, a, um, Sil. *Znajuchi, znan.* Erfahren, verſtändig. *Tudós, okos.*

Gnāta, æ, f. Nāta, æ, f. Virg. *Kchi, kcher.* e. Tochter. *Leányom.*

Gnăthōnĭcus, a, um, *Terent.* Părăsītĭcus, a, um, *V. Paraſitus.*

Gnăthos, *vel* Gnăthus, ti, m. Vid. *Gena.*

Gnātus, ti, m. Lucr. Vide *Filius.*

Gnāvĕ *Adv.* Vell. Pat. *Bérzo, petno, marlivo.* Hurtig, fleiſſiglich, emſiglich. *Serényen, ſzorgalmatoſan.*

Gnāvĭtas, atis, f. Arnob. *Fletnoſt, marlivoſcha.* r. Fleiſs, e. Embſigkeit. *Serény ség.*

Gnāvĭtĕr, *Adv.* Liv. Vide *Gnavè.*

Gnāvo, as, are, &c. (Neu.) Cic. V. *Navo.*

Gnāvus, a, um, Plaut. *Fleten, marliv, naſztojen.* Hurtig, embſig, fleiſſig. *Serény, gyors ſzorgalmatos.* Synon. *Navus, Strenuus, celer.*

Gnĕphōſus, a, um, Feſt. Vide *Obſcurus.*

Gnōme, es, f. Quint. idem ac *Sententia brevis.*

Gnōmon, ōnis, m. Plin. *Vure na ſzuncza kazalo.* peregr. *Czegar.* r. Richt - Scheit-Zeiger auf der Sonnen-Uhr. *Mútató vas az árnyék órában.*

Gnōmōnĭca, æ, f. *Meſtria ſzunchene vure napravlyati.* e. Kunſt, Sonnen - Uhr zu machen. *árnyék órá tſinálo meſterség.*

Gnōmōnĭce, es, f. Plin. *Szunchena vura.* e. Sonnen-Uhr. *árnyék óra.*

Gōbĭo, ōnis, m. & Gōbius, ii, m. Plin. *Glavách, riba múla.* r. Kopp, ein Fiſchlein. *Gob hal, nagy fejû kis hal, görgötse.*

Gomphĭāſis, is, f. Med. *Gibanye zubov.* Die Wackelung der Zähnen. *Fogak mozditáſa, ingatáſa.*

Gomphĭasmus, i, m. Cæl. Rod. *Szkomine zubne.* Stumpe Zähne. *Fög-vāſolás.*

Gomphus, i, m. Stat. *Dreveni chavel, klin.* Höltzerner Nagel. *Fa-ſzeg.*

Gŏnăgra, æ, f. Med. *Vulogi v - kolenah.* s. Zipperlein an den Knyen. *Térdekben lévŏ köſzvény.*

Gordĭus, ii, m. *Nom. propr.* Curt. *Pervi Frigianſzki kraly y otecz Mide, koj poklam kambi bil od pluga na kralyeſztvo vzet, je ſzvojeh kòl remenye tak chelarno zavuzlal, da nye nè nigdo mogel odvezati, y nye je vu czirkvu Jupitera obeſzil, z - obechanyem, da nigdo drugi Aſiu neoblada, nego on, koj iz remeny vuchinyen vuzel odveſe, koje z - vremenom je Alexander kraly z - mechom preſzekel, y raſztepel, y Aſiu obladal. Odkud izeßla je prirechka iliti navadno govorenye:* Gordius nodus: *Gordie vuzel, to je: teſko zmeteno dugovanye, vu kojemſze Chlovek najti, y pomochi nemore.* Der erſte Phrygiſche König, und Vatter *Midæ*, der von Pflug zum Königlichen Thron gekommen, hat ſeinen Wagen-Riemen, der ſo künſtlich in einander gebunden, das ihn niemand aufzulöſen vermöchte, in Tempel Jovis aufhengen laſſen, mit dieſem hinzufügen, das keiner *Aſien* eroberen vvürde, er habe dann zuvor dieſes Gordii Knoten aufgelöſet, daher Sprüchvvort: *Nodus Gordius:* Eine vervvirrte Sachen, daraus man nicht kommen kan. *Elsŏ Frigyiai király, Midáſnak attya, ki minekutánna*

az ekétűl kirúlyságra vúlaſztatott vólna, az maga ſzekerén lévő ſzijakat olly meſterségeſen őſzve tſomáſzta, hogy azt ſenki fel nem oldozhatta, és azon ſzijas tſomót az Jupiter *Templomában fel-akaſztotta illyen igérettel, hogy ſenki más meg-nem győzi Aſiát, hanem tſak az a'ki azon ſzijakból tſinált tſomót fel-oldja, mellyet idő folyáſa után nagy Sándor király kardal által vúgvún, és fel óldván Aſiát meg győzte. Honan kiköltt ezen kőzenséges mondás:* Gordius tſomója *Azaz: nehéz őſzve keveredett dolog, melyben az ember nem tudja, ſ-nemit érti, mit tſelekedjen, ſ-mihez kapja magát.*

Goſsĭpĭum *vel* Goſsўpĭum ii, n. Plin. *Pamuk, bumbak, gyoput.* e. Baumvvolle. *Pamut, gyapott.*

Goſsĭpĭnus, Goſsĭpĭus, a, um. *Bumbachni, pamuchni.* Baumvvollen, Barchend. *Pamutos, gyapottas.*

Grăbātus, i, m. *Apul.* Grăbātum, ti, n. Gæl. Autet. *Sziromaska mala poſztelya.* Ein kleiner und Armer bett. *Szegény ágyatska.*

Graccĭto, as, are, avi, atum, (Neu.) Auct. Phil. Vide *Glacito.*

Grăcĭlentus, a, um, *Aul. Gell.* Grăcĭlis, is, *com.* le, n. Teren. *Tenek, gingav, ſzuhorlaſzt.* Dünn, Rah, Mager. *Vékony, kartsú, őſztővér, gyenge.*

Grăcĭleſco, is, ere, [Neut. Inch.] Plin. *Tenek, lebek poſztajem, gingavim.* Dünn, gering, mager vverde. *Vékonyodom, keskenyedem, ſúgárodom.*

Grăcĭlis, Vide *Gracilentus.*

Grăcĭlĭtas, atis, f. Cic. Grăcĭlĭtūdo, ĭnis, f. Non. *Tenkocha, tankocha, tenkozt, gingavocha.* e. Dünnigkeit, Geringigkeit. *Vékonyság, keskenység, kartsúság.*

Grăcĭlo, as, are, avi, atum, [Neu.] Auct. Phil. Vide *Glocio.*

Grăcŭlus, i, m. (Gen. Epic.) *Varro.* Grăcŭla, æ, f. (Gen. Epic.) *Quint.* Grăcus, i, m. (Gen. Epic.) Varro. *ſojka.* r. Häher. *Szajkó.* Hic graculus mas, hæc Gracula mas. *Szamecz ſojka.* Hic Graculus fœmella. *Sojka ſzamicza.* r. Häher Mandel, Häher Weibel. *Him ſzajkó, nőſtény ſzajkó.*

Grădārĭus, a, um, Jul. Fir. *Korachliv, ſztupliv.* Schritt gehend. *Léptetve-járó.* Gradarius equus. *Pruſzecz kony dobroga hoda.* r. Paſsgänger. *Jó lépőló.*

Grădātim, *Adv.* Varro. *Korakom, ſztupaj poſztupaju.* Schritt vor Schritt. *Garáditsonként, nyomdokonként.*

Grădātĭo, onis, f. Cic. *Koráchanye, od jednoga do drugoga viſſe ſztupanye.* Daſs Aufſteigen von einem Tritt zum anderen. *Fellyebb-fellyebb húgás.*

Grădātus, a, um. Plin. *Na ſztupajév nachin napravlyen.* Stiegen *oder* Stuffenvveiſs gemacht. *Garádits módra tſinált.*

Grădĭor, ĕris, grădi, greſſus ſum. [Depon.] Colum. Virg. *Korakam, ſztúpam, idem.* Trette, fortſchreite, gehe. *Lépek, járok, mégyek.*

Grădīvĭcŏla, æ, *com.* Sil. *Poſtuvavecz Boga voiſzkè.* Der den Kriegs-Gott *Mars* verehret. *Hadak Iſtenét tiſztelő, hőtsűlő.*

Grădīvus, *vel* Grădĭvus, i, m. Senec. *Mars Bòg voiſzke.* r. Kriegs-Gott *Mars. Hadák Iſtene.*

Grădus, ûs, m. Cic. *Korak, ſztupaj.* 2. *Sztupalnicze, ſztupicza.* peregr. *ſtènge.* 3. Metaph. *Chàſzt, meſzto vrednoſzti.* 4. *Razluchenye vu chaſzteh.* 5. *Koleno poroda.* &c. 1. Ein Schritt, 2. Die Stiegen, Staffeln, 3. e. Stell, e. Würde, 4. r. Unterſchied der Aembter, 5. r. Grad in der Freundſchafft. 1. *Lépés, 2. garádits, által vetőfák az lajtorján, 3. tiſzt, 4. tiſztviſelésben kűlőmbőzés, 5. Atyafiſágos garádits.* Item *gradus latitudinis, altitudinis* apud Geogr. *&c.* 1. Gradum aliquo facere, Cic. *Nekam pojti.* Etvvo hin gehen. *Valahová menni.* 2. Gentum gradibus aditur turris. Liv. *Cheſz ſzto ſztupalnicz ideſze vu turen.* Es iſt durch hundert Staffeln auf den Thurm zu gehen. *Száz garáditſon mehetni az toronyban.* 3. Altiſſimus dignitatis gradus. Cic. *Velika chaſzt, y meſzto vrednoſzti veliko.* Hohe Ehr. *Nagy méltóság, tiſztviſelés.* 4. Senatorius gradus. Cic. *Vechnichka vrédnozt, y chaſzt.* e. Raths-Herren-Würde. *Tanáts-béli érdemes tiſztviſelés.* 5. Gradus *Conſanguinitatis, Affinitatis,* JCt. *Pervo, drugo &c. Koleno Rodbinſztva, ſzvatſztva.* &c.

Grænĭcus, *&* Grājŭgĕnus, a, um, *Plin.* Grājus, a, um, Cic. Græciensis, is, *com.* ſe, n. *Plin.* Græcus, a, um, Plaut. *Gerchki.* Griechiſch. *Görögbőz-való.*

Græcātim, *Adv.* Tertull. *Po Gerchi.* Nach Arth der Griechen. *Görögűl.*

Græcātio, onis, f. Vet. Gloſs. *Naſzleduvanye Gerchkoga zakona, nachina.* e. Nachfolgung.

Digitized by Google

folgung der Manier deren Griechen. *Görög szokását követés.*

Græcè *Adv.* Cic. *Gerchki.* Griechiſch. *Görög-nyelven.*

Græcia, æ, f. Geogr. *Gerchka zemlya.* s. Griechen-Land. *Görög ország.* Quondam omnium cultiſſima.

Græcĭgĕnă, æ, *com. Auguſt.* Grăĕcĭgĕna, æ, *com.* Cic. *Gerchka roda, Gerk, medgerki rogyen.* Der *oder* die in Griechen-Land gebohren, r. Griech. *Görög nemzet, Görög országban ſzületett.*

Græcium, ii, n. Geog. *Gradecz, lépi y pervi varaß ſtajerſzke Derſzave.* Grätz, e. Haupt-Stadt in Steyer-Marck. *Grétz Városa.*

Græcor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Cic. *Po gerchki ſivem.* Nach Arth der Griechen lebe. *Görög módra élek.* 2. *Serem, piem, lebudi kak ſivem.* Freſſe, ſaufe, liederlich lebe. *Dobzódom, Lakozom.*

Græcŭlus, i, m. (*Diminut.* uſurpatur per contemptum.) Cic. *Gerchich, Gerkecz, mali gerk.* Kleiner Griech. *Görögöcske*, 2. *Sziromah gerk.* Ein armer Griech. *Szegény Görög.*

Græcus, a, um, Vide *Græcanicus.*

Græcus, i, m. Geogr. V. *Græcigena.*

Grallæ, arum, f. *plur.* Feſt. *Hodalnicze*, e. Krucken, Steltzen. *Fa láb.*

Grallātor, oris, m. Plaut. *Hoditel na hodálnicsah.* Der auf Krucken *oder* Steltzen gehet. *Fa-lúban járó.*

Grāmen, ĭnis, n. Virg. Plin. *Tráva.* s. Graſs. *Páſit, fü.*

Grămĭa, *vel* Grăma, æ, f. *Feſt.* eſt pituita oculorum, quæ palpebras velut conglutinat. V. *Lippitudo.*

Grāmĭnĕus, a, um, Plin. Grāmĭnōſus, a, um, Colum. *Traven, pun tráve.* Graſſicht, voll Graſs. *Páſitor, Füves.*

Grămiōſus, *vel* Grămōſus a, um, Cæcil. *Kérmeslív.* Trieff-oder Butter-Aeugig. *Tſipár, Vakſi.* Synon. *Lippus, Pituitoſus.*

Gramma, ătis, n, V. *Linea.*

Grammătĕus, ei, m. Apul. V. *Notarius.* hinc Archi-grammateus *id eſt* Protonotarius.

Grānārium, ii, n. Varro. *Sitnicza, Hambár.* r. Korn-Boden, s. Korn-Haus. *Gabonás báz.*

Grānātim, *Adv.* Apul. *Po zérnu, od zerna do zérna.* Körner-Weiſs. *Szemenként.*

Grānātum, i, n. Plin. V. *Malogranatum.*

Grānātus, a, um, Col. *Pun zérnya, koſchicz.* Voller-Körner. *Magvas, Magos.*

Grandævĭtas, ātis, f. Acc. ap. Non. *Sztaroſzt velika.* Hohes Alter. *Nagy vénség, élemedet idő.*

Grandævus, a, um, Ovid. *Vnogo-dobni, Vnogo-letni, kruto ſztar.* Eines groſſen Alters, vvohl betaget. *Nagy idéjű, Idős, koros.*

Grandæbŏlæ, arum, f. *plur.* Med. *Dlake pod pazuhum.* Die Haar unter den Achſeln. *Hónal-alatt-való ſzőr.*

Grandeſco, is, ere. (Inchoat.) Cic. *Velik poſztájem, Ráſztem.* Groſs vverde, vvachſe. *Nagygyá-léſzek*, Nőnök.

Grandĭcŭlus, a, um, (*Dimin.*) Plaut. *Povelik.* Gröſſigt. *Nagyotska, öregetske.*

Grandĭlŏquus, a, um, Cic. *Velika dugóvanya, govorecki, Bahato govorliv.* Groſs-ſprechend, prahleriſch in Worten. *Fennyenſzélő.*

Grandĭnat, *Imperſ.* Sen. *Tucha, led opáda.* Hagel fallet, ſteinigt, ſchloſſet. Kő-eső *eſik.*

Grandĭnōſus, a, um, Colum. *Pun tuche.* Voller Hagel. kő-eső.

Grandio, is, ire, īvi, ītum, [Act.] Plaut. *Velikoga chinim.* Groſs mache. *Nagygyátéſzem.* Virgultáque grandiri ſinas. *Cato.*

Grandis, is, *com.* de, n. Cic. *Velik.* Groſs. *Nagy.* Comp. *Grandior.* Grandioribus literis &c. erat inciſum. *Cic. in ver.* ſuperl. *grandiſſimus.* Grandiſſimæ olivæ. *Plin. 15. c. 3.*

Grandĭtas, atis, f. Cic. *Velikocha.* Die Gröſſe. *Nagyság.*

Grandĭter, *Adv.* Sidon. *Veliko, jako, kruto.* Groſs, hefftig, ſehr. *Nagyon, erőſen.*

Grandiuſcŭlus, a, um, Teren. V. *Grandiculus.*

Grando, ĭnis, f. Cic. *Tucha.* r. Hagel, e. Schloſſen. *Kő-eső.*

Grānĕa, eæ, f. *Cato.* dicitur puls, vel potus ex frumento, vel (*ut Hieron. in Paralip. ſcribit.*) eſt cibus è primitivis ſpicarum, & granis toſtis.

Grānellum, i, n. Grānŭlum, i, n. (Dimin.) Plin. *Zérncze.* s. Körnlein. *Magotska, ſzemetike.*

Grānōſus, a, um, Plin. *Pun zérnya.* Voll Körner, *oder* körnen. *Magvas.*

Grānum, i, n. Cic. *Zérno.* Ein Kern, s. Korn. *Mag, ſzem.*

Grăphe, es, f. Plin. V. *Scriptura.*

Grăphārĭum, ii, n. *Mart.* theca, in qua ſtyli reponebantur, quibus & ſcribere & pingere ſolebant, antequàm penicilli & colores inveniretur.

Digitized by Google

Grăphĭce, es, f. Plin. *Malarie meſtria.* e. Mahler-Kunſt. *Feſtő meſterség.*

Grăphicè, *Adv.* Plaut. V. *Accuratè, egregiè, eleganter.*

Grăphicus, a, um, Plaut. *Verlo, drécbno, ofzebuino, po meſterſzki napravlyen.* Meiſterlich, künſtlich, &c. gemacht. *Meſterſégeſen, izépen tſinált.*

Grăphis, ĭdis, f. Vitr. V. *Penicillus.* 2. Eſt lineandi peritia, 3. Eſt ipſa delineatio, ſeu primus linearum ductus.

Graſsārĭus, ii, m. Feſt. V. *Latro.*

Graſsātio, onis, f. Plin. *Naglo y ſzilno bodenye, chinenye, klatenye.* &c. Das vvichtige und hefftige gehen, thuen, &c. *Kóborlás*, 2. *Razbianye.* e. Rauberey. *Dúbdskódés, tolvajkodás.*

Graſsātor, oris, m. Cic. *Razbojnik.* peregr. *Tolvaj.* r. Rauber. *Kóborló, tolvajkodó.* 2. Generatim dicitur de quovis *viarum obſeſſore*, ſive in urbe, ſive extra urbem. 3. Olim ſumebatur pro *Adulatore*, quod paraſiti, atque aduſatores per plateas otioſi graſſarentur, id eſt: deambularent ac vagarentur.

Graſsātūra, æ, f. Svet. V. *Graſſatio.*

Graſſor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Liv. *Naglo bodim, razbajamſze*, &c. Ungeſtümig, oder ſehr, mit Gevvalt gehe. *Kóborlok.* Se jure graſſari non vi, *hoc eſt*: jure procedere. *Liv. l.* 2. 2. Sæpius in deteriorem partem ſumitur; *Razbiam.* Raube. *Tolvajlok.* 3. à Veteribus uſurpatum eſt pro *Ădŭlor.* Obſequio graſſare &c. *Horat. l.* 2, *Sat.* 5.

Grātābundus, a, um, *Tac.* Grātŭlābundus, a, um, Gell. *Radujuchiſze.* Frolockend. *örvendező.*

Grātanter, *Adv.* Ammian. *Veſzelech, rad.* 2. *veſzeljem.* Mit Freuden, gern. *Vigan, örömeſt.*

Grātè adv. Liv. *Zadvalno.* Danckbarlich. *Kedvefen.*

Grātes, um, f. Cic. *Zadvalnoſzt.* e. Danckſagung. *Hálá-adás.* Agrippinam laudibus gratibúſque venerati ſunt. *Tac. Amm.* 12. *c.* 27.

Grātĭa, æ, f. Cic. 1. *Miloſtha, Milozt*, 2. *Zadvalnozt*, 3. *Oprászdbanye*, 4. *Volya, Lyubav.* Et aliis variis accipitur modis. 1. e. Gnad, 2. r. Danck, 3. e. Nachlaſſung, 4. r. Willen, Gefallen. 1. *Kegyelem, Irgalmaßág*, 2. *Hálá-adás*, 3. *Engedelmeßég*, 4. *Kedv, akarat, ſzerelem.* 5. Vid. *Elegantia, Pulchritudo, Venuſtas,* Non erit ignotæ gratia magna lyræ. *Ovid. l.* 3. *de arte amandi. v.* 400. Gratias habere, referre. *Zadvalliti.* Sich bedancken. *Hálát adni, Meg kőſzőnni.* Habere quem in gratia, Svet. *Kőga vu miloſtbi imati.* Einem mit Gnaden gevvogen ſeyn. *Valakit kedvelni.* Facere gratiam delicti, Liv. *Oproſztiti pregreſku.* Das Unrecht nachlaſſen, verzeihen. *Vétkét meg-botsátani.* Gratiæ causâ, Cic. *Za volyu, za lyubav.* Zu Gefallen. *Kedvért, ſzeretetért.*

Grātĭæ, arum, f. *plur.* Cic. 1. *Hvala, Zahvala*, 2. *Dobrote, tri Boſicze.* Aglaja, Thalia, Euphroſine. r. Danck, 2. Drey Göttinnen. *Hálá-adás*, 2. *Barátſágnak bárom iſten aſzſzonyi.*

Grātĭfĭcātio, onis, f. Cic. *Drago y povolyno chinenye, vugogyenye, na volyu poſzluſenye.* e. Willfahrung, Dienſt-Ervveiſung. *Kedveskedés, Kedvére ſzolgálás.*

Grātĭfĭcor, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Cic. *Drago y povolyno dugovanye chinim, navolyu chinim, vugagyam, iz Zahvalnozti vuchem kômu ſzluſim.* Zu Gefallen thue, ein Dienſt thue, etvvas dienſtlich ervveiſe. *Kedveskedem, kedveskedek, ſzolgálatot tészek.* Reperitur cum *Accus*: perverſam gratiam gratificans. *Cic. in Tuſc.* Et cum *Ablat.* & præp. *pro.* Gratificari pro Romanis poſſet. *Liv. Phras.* Gratificari alicui de aliqua re. Voluntati alicujus obſequi, ſtudiis alicujus ſervire. Alicui velificari. In juſtam ejus cupiditatem incumbere. Pro ſuo in aliquem officio agere.

Grātĭfĭcus, a, um. Colum. *Zadvalen.* Danckbar. *Hálá-adó, kedveskedő.*

Grātĭis, *Adverb.* pro *gratŭ*, Plaut. *Z-miloſzbe, Zaſztuny Zobſztuny, Jztuny.* Umſonſt, aus Gnaden. *Ingyen, kegyelemből.*

Grātĭōsè, *Adv.* Ulp. *miloſztivno, Prietlivo, Lyubleno, Dobro-chinivlivo.* Günſtiglich, mit Gunſt, Gnad. *Kedveſen, kedveskedő képen, kegyelmeſſen.*

Grātĭōsĭtas, atis, f. Tertull. *Prietnoſzt, dragoſztivoſzt.* e. Angennehmlichkeit. *Kedveßég, kegyelemség.*

Grātĭōſus, a, um. Cic. *Dragoſztiv, Vugoden, miloſztiv, lyublyen.* Angehnem, Gnädig, Mildreich, Lieblich. *Kedves, kellemetes, kegyelmes.*

Grātis, *Adv.* Cic. Vide *Gratiis.*

Grātĭtō, as, are, avi, atum [Neu. *Freqv.*] Auct. Phil. Vide *Glacito.*

Grātĭtūdo, ĭnis, f. JCt. (*melius dicitur.* grata mens,

mens, voluntas) *Zadovalnost.* s. Danckbahrkeit. *Hálaadatóság.*

Grātor, aris, ari, atus sum, [Depon.] Ovid. Virg. *Veselimsze, radujemsze.* Frolocke, mich erfreye. *örülök, bálát adok.*

Grātuītò, *Adv.* Cic. Vide *Gratiis.*

Grātuītus, a, um. Plin. *Nezasłuſen, zasłużony-ſzki, zaobſzłużonyſzki, iz miloſche prikazan.* Unverdient, auſsGnaden Geſchenckt. *Ingyen-való.* Gratuitum hoſpitiũ. *Plin.* &c.

Grātulābundus, a, um. Aul. Gell. *Dobro ſelècb, ſzrechu ſelècb.* Glück vvünſchend. *örvendező.*

Grātulātio, onis, f. Cic. *Szreche ſelenye, radovanye.* e. Glückvvünſchung. *örvendezés, kedv-mútatás.*

Grātulātor, oris, m. Cic. *Szreche ſelitel.* r. Glückvvünſcher. *Valakinek örülő, ſzerentsét kivánó.*

Grātulātōriè. *Adv.* Auguſt. *Radujuch, veſzelech, ſzrechu ſelèch.* Erfreuend, Glückvvünſchend. *örvendezve, vigan.*

Grātulātōrius, a, um. Cic. *Szrechu ſelechi, radujuchiſze.* Glückvvünſchend. *örvendetes.*

Grātŭlor, aris, ari, atus ſum. (Depon.) *Selim ſzrechu,* &c. *raduiemsze.* Glück vvünſche. *örvendezek, ſzerentsét kivánok.*

Grātus, a, um. Cic. *Comp.* Gratior. *Ovid.* Superlat. Gratiſſimus. *Cic.* Vide *Gratificus.*

Grăvābilis, is, *com.* le, n. Cæl. Aurel. *Teſek* Beſchvvärlich. *Nehezedő.*

Grăvāmen, ĭnis, n. Caſſiod. *Smechina, tegota, térh.* 2. *Turba.* ità JCt. 1. e. Beſchvvehrung. 2. e. Klag. *Nehézség.* 2. *Panasz.*

Grăvaſtellus, i, m. Plaut. *Sztar chlovek, ſztaracz, ſztarecz.* Ein alter Mann. *öreg ember.*

Grăvātè. *Adv.* Plaut. Grăvātim, Liv. *Z-teſkochum, nerad, teſko.* Hart, Ungern. *Nebeſztelve, nehezen.*

Grăvēdĭnōſus, a, um. Cic. *Hubnyav, buntav, iz velike mokrine glavo-bolyen.* Pfnüfflechtig, dem Pfnüfel untervvorffen. *Náthás, nehezedett fejű, feje-fájó.*

Grăvēdo, ĭnis, f. Cic. *Hubnyavicza, glavnà ſmebchina, zapiranye noſza, Iz mokrine velike glavo-bolya, Iz glave vu noſz otok.* r. Haubt-Fluſs, Pfnüfel, Schnupffen, Strauchen. *Fönek nehézsége, fájdalma, Náthа.*

Grăvĕŏlens, entis, *om.* Virg. *Teſko-dub, zlo-dub ſzmêrdechi.* Ubel riehend, ſtinckend. *Nehéz szagú, Büdös.*

Grăvĕplentia, æ, f. Plin. *Teſko-duha, zlo-duha, ſzmerdlivoszt.* Ein ſtarck-böſer Geruch, Geſtanck. *Nehéz Büdösség.*

Grăveſco, is, ere, [Inch.] Tacit. 1. *Teſek poſztajem.* 2. *Povekſzavamsze.* Schvver vverde. 2. Zunehme. *Megneheredem.* 2. *Nevelkedem, Sokaſodom.* Graveſcit valetudo. Tacit. *Povekſzavasze ból.* Die Kranckheit nimt zu. *Nevelkedik a' beteg-ség.*

Grăvĭdĭtas, atis, f. Cic. *Smebkocha, ſmechína ſenſzke utrobe.* e. Schvvangerheit, das Schvvanger ſeyn. *Aſzszonyi Terhesség.*

Grăvĭdo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Noſzechu (Breju) ſmebku chinim.* Schvvanger mache. *Terbesitem, neherkesitem.* 2. Transl. Vid. *Onero.*

Grăvĭdus, a, um. Cic. *Teſek, ſmehkek, Noſzèch, Brej.* Schvver, ſchvvanger. *Terbes, Nebezkes.* propriè dicitur (*ſicut &* Gravido, as.) de feminis, quæ concepto fœtu gravantur; *impropriè* verò etiam ad alia transfertur.

Grăvis, is, *com.* ve, n. Cic. *Teſek, ſmehkek.* Schvver, vvichtig. *Terbes, Nehéz, Sulyos.* 2. Transl. V. *Moleſtus.* Cic.

Grăviſtellus, Vide *Gravaſtellus.*

Grăvĭtas, atis, f. Cic. *Teſina, Smechina, Smehkocha, Teskócha.* Die Schvverę, e. Beſchvverlichkeit. *Nehézség*

Grăvĭtĕr, *Adv.* Cic. *Tesko, ſmehko.* Hart, ſchvver. *Nehezen.*

Grăvĭtūdo, ĭnis, f. Apic. Vide *Gravedo.*

Grăviuſcŭlus, a, um, Aul. Gell. *Pritesek Potesek.* Ein vvenig ſchvver. *Nehezetske, Sulyosotska.*

Grăvo as, are, avi, atum, (Act.) Ovid. *Tesim, ſmehchim.* Beſchvvere. *Nehezittetem, Terheltetem, nem méltoztatom.* Ne graveris hoc facere, Cic. *Neſzkratiſze to vuchiniti.* Beſchvvere dich nicht dieſes zu thun. *Ne nehezteld estet tſelekedni.* 2. eſt Verb. *Paſſiv.* ab *Act.* gravo. Vid. *Gravo.*

Grĕgālis, is, *com.* le, n. Cic. *Chrédni.* Zur Heerd gehörig. *Tſordás* 2. Vid. *Vulgaris,* Gregalia poma: *Senec.*

Grĕgārius, a, um, Sall. *Obchinſzki,* 2. *Chrédni.* Gemein, 2. von der Heerd. *Közönséges,* 2. *Tſordai.* Gregarius miles: Sall. *Vojnik*

Digitized by Google

nik iz obchine; Vojnik pyiprosst prezchasti. Ein gemeiner Soldat. *Köz katona, közönséges vitéz.*

Grĕgātim, *Adv.* Varro. *Od chrédе do chrédе, od sztada do sztada, kupom.* Hauffenvveiſs. *Seregenként, Nyájanként, Tsordánként.*

Grĕmĭum, ii, n. Cic. *Naruchaj, Nadra, krílo.* r. Schooſs. *Kebel.*

Greſſĭo, onis, f. Pacuv. *Hodenye.* Das Gehen. *Menés, Járás.*

Greſſor, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Plaut. *Idem.* Gehe. *Megyek.*

Greſſus, ûs, m. Cic. *Hòd, korak, sztupaj.* r. Gang, Schritt. *Járás, Menés.*

Grex, grĕgis, m. Cic. *Chréda, Jato, Stado.* e. Heerd, e. Schaar. *Nyáj, Sereg, Tsorda.* 2. accipitur etiam pro *multitudine avium.* Horat. 3. Transl. pro *multitudine hominum.* Me in gregem veſtrum recipiatis. *Terent.*

Grillus, Vide *Gryllus.*

Grīphus, phi, m. Aul. Gell. r. Vid. *Rete,* 2. *Zapleteno, zmeteno govorenye, kojeſze niti razumeti, niti raztolmachiti lahko nemore.* Ein vervvirrte dunckle Red, die ſchvver aufzulöſen. *Tſzve keveredett szó, mellyet könnyen meg-nem értbetni.* Synon. *Ænigma.*

Groccio, is, ire, ivi, itum, (Neu.) Apul. *Kvákam, krómpam, kvárkam kakti karvan, krómpach.* Kräe vvie der Rab. *Holló módra krákolok.*

Grōma, æ, f. Vide *Gruma.*

Groſſeſco, is, ere, (Inch.) *Debel poſztajem.* Dick vverde. *Vaſtagúlok.*

Groſsĭtas, atis, f. Groſsitĭes, ĕi, f. *Debelina.* e. Dickheit. *Vaſtagság.*

Groſsĭtūdo, ĭnis, f. Solin. *Idem.*

Groſsĭuſcŭlus, a, um, (Dimin.) *Pridebel.* Gröblicht. *Kevéſsé vaſtag.*

Groſsŭlus, i, m. (Diminut.) 1. *Figicza nezrela, Szmokvicza.* 2. *Groſsichek, Groſsich.* Kleine unzeitige Feigen, 2. kleiner groſchen. *éretlen fügétske,* 2. *Garaſotska.*

Groſſus, i, m. *vel* f. *Figa nezrela, Szmokva, Rana Figa.* 2. *Groſs.* unzeitige Feigen, frühzeitige Feigen. 2. Ein Groſchen. *éretlen Füge,* 2. *Garas,* 3. Groſſus, a, um, Vid. *Craſſus.*

Gruis, is. f. (*Epic.*) Vide *Grus.*

Grūma, æ, f. Non. *Mera z-kûmaſze púti, polya y oſztale zemlye mére,* 2. *Kriſo-putje.* s. Feldmeſſer-Inſtrument, 2. r. Creutz-Weeg. *Föld mértĕk, út-jegyző, mérő,* 2. *keresztút.*

Grūmātĭcus, Grōmātĭcus, a, um, Caſſiod. *Mero-polyſzki, zemélyſzki.* Zum Feld, und Erden-meſſen gehörig. *Föld méréshez-való.*

Grūmātĭcus, *vel* Grōmātĭcus, i, m. Hygin. *Polyo-zemlyo-ali: puto-merecz.* r. Feld-oder Erd-Meſſer. *Föld-mérő, út-mérő.*

Grūmōſus, a, um. Plin. *Grudo-naſzipliv, pun grudeneh kupov szkup zraſcheneh.* Voll Häuffen, auſs Erd-Schöllen zuſammen gevvachſenen Klumpen. *Dombos, göröngyös.*

Grūmŭlus, i, m. (Dimin.) Plin. *Kupecz zemlye.* Ein kleines Häufflein Erde. *Dombotska, göröngyötske.*

Grūmus, i, m. Col. *Kup iz zemlye, grùd, kamenya szkup zraſchenoga.* Ein Häuffen Erde, auſs Erd Schollen, Steiner zuſammen gevvachſene Erde. *Domb, göröngy, rakás, hant.*

Grunnio, (*ant.* Grundio.) is, ire, ivi, *vel* ii, ītum. (Neut.) Plin. *Krulim po szvinyszki.* Gruntze vvie die Schvvein. *Nyikorgok, görrögök mint a' diſznó.*

Grunītus, ûs, m. Cic. *Krulenye, krup szviniſzki.* Das gruntzen der Schvveinen. *Nyikorgás, röhögés, diſznó módra görrögés.*

Gruo, is, ere, grui. (Neu.) Aut. Phil. *Krichim kakti ſerjàv.* Schreye vvie ein Kranich. *Daru módra kiáltok.*

Grus, is, m. (*legitur etiam* Gruis, *in Nomin.*) Cic. *Serjàv.* r. Kranich. *Daru.* Ferentes membra gruis Sparſi *Hor. l. 2. Sat. ult. ad fin.* Item *gen.* f. perſvaſa gruis. *Phædr. l. 1. fab. 8. v. 7.*

Gryllo, *vel* grillo, as, are, avi, atum. [Neu.] Auct. Phil. *Chvêrchim kakti ſzmêrchek.* Schreye vvie ein Grill. *Kiáltok mint a' házi pirrútsók.*

Gry, n. *Indecl.* Lipſ. *Nikaj, nituliko.* Nichts, Nicht ſo viel. *Semmi, semit-sem.*

Gryllus, i, m. Plin. *Szmérchek, ſchurìcz, chvêrchek.* e. Grill, e. Mühheim, Heime. *Pirrútsók.* 2. Grilli etiam dicuntur picturæ quædam ridiculæ. *Plin. l. 35. c. 10. ſub fin.*

Gryps, *Gen.* grȳphis *vel rectiùs* grȳpis, m. & Grȳphus, i, m. *Plin.* (*Gryphes* ſunt animalia pennata & quadrupedia: omni ex parte *Leones*; alis ſolùm & facie *Aquilis* ſimilia, Equis valde infeſta. *Virg.*) *Griff, orlu, vech pak Oroſzlanu ſzpodoben zvèr.* r. Greiff, ein Thier dem Adler und dem Lövven gleich. *Griff madár.*

Grȳpus, i, m. (*latinè*) Aduncus, naſi aquilini. *Orlovoga noſza ſztvàr.* Der eine Habicht-Naſe hat. *Sas orru.*

Gŭbernācŭlum, i, n. Cic. *Rudo na ládji, kormán, timin.* Das Steuer-Ruder im Schiff. *Kormány.*

Digitized by Google

Kormány. 2. Transl. *Ladanye, ravnanye tyuztvá.* Das Herrſchen. *Uralkodás.*

Gŭbernātio, onis, f. Cic. *Ravnanye Ládje.* e. Schiffs-Lenckung. *Kormány hajtás, kormányozás.* 2. Transl. *Ladanye, Goſzpodovanye, ravnanye tyuztvá.* e. Herrſchung, Verwaltung. *Igazgatás, uralkodás.*

Gŭbernator, oris, m. Cic. *Ladjo-Ravnitel.* r. Schiff-Verwalter. *Hajó igazgató.* 2. Transl. *Meſzto kralya ládavecz, Ravnavecz.* r. Verwalter, Land-Pfleger. *Király helyében tetetett igazgató.* Item transfertur & ad alias Præfecturas.

Gŭbernātrix, īcis, f. Cic. *Ladavicza, ravniteticza, vladavka, vladavicza.* e. Regentin, Regiererin, Herrſcherin. *Igazgató-aſzſzony.*

Gŭbernĭum, ii, n. Cic. Vid. *Gubernaculum. n. 2.*

Gŭbernĭus, ii, m. Aul. Gell. Vide *Gubernator.*

Gŭberno, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Ládju ravnam.* Schiff vervvalte, ſteure, regire. *Hajót igazgatok.* 2. Transl. *Ládam, ravnam.* Vervvalte, regiere. *Igazgatom, birom.*

Gŭla, æ, f. Plaut. Transl. *Poſerlivoſzt, Lakomoſzt,* propriè *Poſirák.* e. Schlemerey, Freſſerey. 2. Der Schlund. *Zabállódás, Torkoſſág.* 3. *Torok, Nyelő torok.* Gulam laqueo frangere. Sall. *Kőga obeſziti.* Einen erhencken. *Meg-fojtani, fel-akaſztani valakit.*

Gŭlo, ōnis, m. Apul. *Lakomecz, Poſerlivecz, Vnogo-Seretz.* r. Viell-Fraſs. *Torkos.*

Gŭlosè, *Adv.* Colum. *Lakomno, Poſerto.* Freſſiglich. *Torkoſan.*

Gŭlōſus, a, um. Mart. *Lakom, Poſerliv.* Freſſig. *Torkos.*

Gŭmen, ĭnis, n. Vide *Gummi.*

Gŭmĭa, æ, m. *Apul.* Vide *Gulo.*

Gummātus, a, um. Pallad. *Szmolaſzt, ſzmolen.* Gummicht, Bechig. *Gyantás, ſzurkos.*

Gummi, n. *Indeclin.* Gummis, is, f. Plin. *Gumiumſzka ſzmola* peregr. *Gumi.* s. Bech. *Matſka méz. gyanta.*

Gummītio, onis, f. Colum. *Szmolenye gumiuma.* Mit Bech, Gummi bekleibung. *Gyantázárpzás.*

Gummĭnus, a, um. Plin. *Iz ſzmole gumiumſzke.* Von Gummi-Bech. *Gummiból-való.*

Gummōſus, a, um. Plin. *Jako ſzmolen, ſzmolnat, pun ſzmole gumiumſzke.* Voll Gummi-Bech. *Szurkas, igen gyantás.*

Gummus, a, um. *Szmolen, iz Gumiuma.* Auſs Gummi Bechig. *Gummiból-való.*

Gurdus, i, m. Quint. *Bedák, Glyumpalo, glyumpák.* r. Narr, Tölpel. *Boland, balgatag.*

Gurges, ĭtis, Cic. *Vir, viranyek, vertalecz vu vodi gluboki.* e. Waſſer-Strudel, r. Waſſer-Wirbel. *örvény.* 2. Metaph. *Lakomecz, poſerlivecz.* Ein Schlemmer. *Torkos.* Gurges eſt, natus ſuo abdomini. Cic. *On jeſzt velik lakomecz.* Er iſt ein Schlemmer. *Igen nagy torkos, nagy ehető.*

Gurgĭto, as, are, avi, atum (Act.) Vide *Satio, Ingurgito.*

Gurgŭlĭo, ōnis, m. Varro. *Gergranyek, guhanyek, gérchanyek, poſirák.* 2. *Siſek.* ità *Plin.* e. Lufft-Röhre, r. Schlund. 2. r. Korn-Wurm. *Nyeldeklő, lélekző.* 2. *Búza féreg.* 3. *Chepeczi.* s. Halſs-Zäpfflein, Zünglein. *Nyelv-tſap.*

Gurguſtiŏlum, i, n. Apul. *Téſzno prebivaliſche, muska mala hiſichka, kulibicza, paſztirſzka huticza.* Ein enge und ſchlechte Wohnung, s. Bauern-Häuſs ein, Hüttlein. *Paraſzt hajlékotska.*

Gurguſtĭum, ii, n. Cic. *Idem.*

Gurrio, is, ire, īvi, ītum. (Neu.) Apul. *Krichim kakti ſzlavichek.* Schreye vvie ein Nachtigall. *Fülemüle módra kiáltok.*

Guſtātio, onis, f. Petron. *Kuſſanye, okuſzenye.* Daſs Verſuchen, e. Koſtung. *Kóſtolás.*

Guſtātor, oris, m. *Jeſztvin okuſzitel, kuſſavecz.* Einer, der die Speiſen koſtet. *Kóſtoló, próbáló.*

Guſtātōrĭum, rii, n. Plin. *Jedalnicza, kuſſalnicza, niſa za jegyek, obed, vecherju.* Ein Eſs-Stuben. *Ebédlő, Vatſoráló ház.*

Guſtātus, ûs, m. Cic. Guſtus, ûs, m. Cic. 1. *Okuſz.* 2. *Ték.* Daſs Koſten, *oder* Verſuchen. 2. r. Geſchmack. *Kóſtolás.* 2. *iz-érzés.*

Guſto, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Kuſſam,* peregr. *Kóſtam.* Verſuche, koſte. *Megkóſtolom.* 2. Metaph. *V-pamet jemlyem, zapazujem.* Mercke. *Eſzre-veſzem.* Guſtare ſermonem alicujus. Plaut. *Nekojega govorenye v-pamet jemati.* Eines Reden mercken. *Valaki ſzavát eſzében venni.* 3. *Malo znam, razmem.* Etvvas vvenig vviſſe, verſtehe. *Keveſet tudok.* Guſtare aliquid primis labris. Cic. *Dugovanye kakvo malo,* ali *nikaj razmeti, znati.* Kleine, *oder* ſchlechte Wiſſenſchafft eines Dings haben. *Valami dolgot kevéſre* vagy *ſemmiképen nem érteni.* 4. *Komaj pochinyam.* Kaum anfange. *Alig kezdek.* Vix guſtavit Philoſophiam. Cic. *Komaj je pochel vuchitiſze mudroznanſztva.* Er hat die Philoſophey kaum angefangen. *Tſak elig kezdette-el az bőltſeségnek tanúlását.*

Guſtus, ûs, m. Plin. *Ték, ſzlaſzt.* Der Geſchmack. *iz-érzés.*

Gutta, æ, f. Ovid. *Kaplya.* Ein Tropff. *Tſepp.*

Guttans, antis, em. Plin. (quaſi à participio verbi

Verbi non Latini *Gutto*) *Kaplech.* Tropffend. *Tſeppenként - hullo.*

Guttātim, *Adv.* Apul. *Kapom, kaplyk po kaplyi.* Tropffen vweiſs. *Tſeppönként.*

Guttātus, a, um. Pallad. Matt. *Potaplyen, poskroplyen.* peregr. *Peſprih.in.* Getröpffelt, geſprengt. *Tſeppegetett*

Guttēria, æ, f. Med. *Zgarjavicza, bòl vu poſtrakeh.* Präune im Halſs, e. Kranckheit deſs Schlucks, *oder* Kehle. *Torokban lévò, égetò fájdalom.*

Guttŭ'a, æ, f. (*Diminut.*) Plaut. *Kaplyicza.* s. Tropffle in. *Tſeppötſke.*

Guttŭlus, i, m. Plaut. *Klokotuſſicza.* 2. *Putra* iliti *poſzuda z-tenykem y vuzkem vratom.* Ein Angſter, Ein Geſchier mit engen halſs. *Kótyogós üvegetske, Bugyogós, ſzoros nyakú korsó.*

Guttur, ŭris, n. Plaut. *Gérlo, gùt.* e. Gurgel, e. Kehl. *Torok.*

Gutturnĭum, ii, n. Feſt. *Pehar, z-kémſze na ruke vleva.* 2. *Pehar iz kòga kapom czuri.* Gieſs-Krug. 2. r. Krug auſs vvelchen daſs Waſser tropffend rinnet. *Moſdó korsó.* 2. *Oly edény mellyből tſeppenként tſepeg á' viz.*

Guttŭrōſus, a, um. Ulp. *Kehlyav, kehlyaſzt.* Kropfficht. *Gelyvás, golyvás.*

Guttus, i, m. Plin. *Poſzuda za vlevanye.* 2. *Poſzuda za olje.* 3. *Klokotuſſa.* 1. s. Güſs-Faſs. 2. Oel-Krug. 3. Enghalſig Glaſs. Ein groſſer Angſter. *öntözò edény.* 2. *Olajos korsó* 3. *Kótyogós üveg.*

Gÿăra, æ, f. Gÿărus, i, m. Juv. *Malo megyimorje vu Gerchkom morju.* Ein kleine Inſul in dem Griechiſchen Meer. *Fgy ſdigetetske az Görög tengeren.*

Gÿgarthus, i, m. *Paul.* Lectus eſt in quo Paralytici, mente capti, Dæmoniaci vincti ſeſe jactant.

Gymnăsĭarchus, i, m. *Cic.* Gymnaſiarcha, æ, m. *Glavar nad Skolami najvékſſi.* Der oberſte Schul-Herr. *Iskolában fò parantsoló.*

Gymnăsĭum, ii, n. Plaut. *Meſzto, na kojemſze znanya vſzakojacka vuche,* vulgò *Skole.* Ein Orth in vvelchen man ſich übet. *Deáki tudományt tanúló - hely, Iskola.*

Gymnaſtes, æ, m. Gymnaſta, æ, m. *Meſter od navuka,* vulgò *Skolnik, nazuchitel.* r. Schulmeiſter. *Iskola tanító meſter.*

Gymnaſtĭca, æ, f. Quint. *Meſtria od navuka.* e. Lehr-Kunſt. *Tudománynak és értelemnek meſtersége.*

Gymnĭcus, a, um, Cic. *Ludi gymnici* in Arcadia primùm, *ut ſcribit Plin. l. 7. c. 56.* à Lycaone inventi, ac tum Jubinde Romæ à Nerone inſtituti, *teſte Suet. in ejus vita* C. 12. dicebantur in, in quibus nudi & uncti palæſtritæ ſeſe exercebant.

Gymnŏpōdĭa, orum, n. *plur.* Pollux. *Szvetek negdaſſni, zu kojem na hvalu Bolvanov bòſzi ſzkakali y pleſzali jeſzu.* Ein Feſt bey denen Alten, in dem man zu Ehren deren Göttern barfuſs tanzete. *Oly innep vólt a' régieknél, mellyen a' Bálványok tiſztteſségére mezít-láb tántzoltak, ugrándoſztak.*

Gÿnæcēum, ēi, n. Terent. *Goſzpilnicza, Goſzpoczkeh ſenſzkeh glàv hiſa, Divojachnicza, divojachka hiſa.* s. Frauen-Zimmer, Jungfrau-Zimmer, Zimmer *oder* Gemach, vvo ſich das Weibliche-Geſchlecht allein aufzuhalten pfleget. *Aſzſzonyok lakó házok, palotájok.*

Gÿnæcŏcrātĭa, æ, f. *Senſzko gozpodztvo y ladanye nad mùſi ſzvojemi, ſenſzko rávnanye y gozpoduvanye nad goſzpodari (ne muſi y gozpodari, nego ſzlepo zalyubljeni prez blach bedáki, ſeno-lizavczi.)* e. Weiber-Regierung, e. Weiber-Herrſchafft über die Männer, (Männer? ſò verliebte Narren, ohne Hoſen, garſtige Weiber-Lecker.) *Aſzſzonyoknak férjeken-való uralkodáſa. (de az ollyanok nem férfiak és gazdák, hanem vak médra feleség ſzeretòk, és feleség nyalogatók.) latinè.* Dominium uxorium.

Gÿnæcŏcrātŭmĕnus, i, m. *Mús ſeni podloſen, kojega blache ſena noſzi, koj chiniti mora, nè kaj ſzam hoche; nego kaj ſena zapovéda, vech ſena nego mùſ: pfi.* Der dem Weib gehorchen muſs, Weiber-Mann, *oder* mehr Weib als ein Mann, der thun muſs nicht vvas er, ſondern vvas das Weib haben vvill, pfui! *Feleségének engedelmes férfi, kinek gattyáját az feleſége hordozza és azt kell néki tſelekedni, a' mit az felleſége parantſol, de azollyan-inkább aſzſzony hogy ſem férfi.*

Gÿnæcōnītis, ĭdis, f. Corn. Nep. Vide. *Gynæceum.*

Gÿnæcŏnŏmus, i, m. *Koj ſzkèrb y paſzku ima nad ſenſzkeh glav odbranenyu.* Der auf die Weiber-Zucht Achtung giebt. *Aſzſzonyi állatok táplálója, gond-viſelője.*

Gypsātio, onis, f. Auguſt. *Iz gipſza zápnom délanye,* iliti: *ztuchenem kamenom* &c. *lichenye, mazanye.* e. Gypſung, das Gypſen. *Gipſus méſzſzel-való munkálódás, kenödés, gyantázás.*

Gypsātor,

Digitized by Google

Gypsātor, ōris, m. *Iz gipſza vapnom*, iliti: *Z-bélem kamenom ztuchenem* &c. *délavecz*. r. Gypſer, Stuccador. *Gipſſu méſzſzel munkálódó*.

Gypsātus, a, um, Gypsātior, Gypſatiſſimus, Cic. *Z-gipſza vápnom*, iliti *z-bélem kamenom ztuchenem*, &c. *namázan y polſchen, pobélen*. Gegypſet, gevveiſet. *Gipſſus méſzſzel mázolt, fejérſtett, mázas*.

Gypsĕus, ea, ĕum, Spart. Iz *gipſza vápneni, is béloga kamena ztuchenoga nachinyen, bélo-kameniti*. Aus Gyps gemacht. *Mázból-való*.

Gypſo, as, are, avi, atum, [Act.] Colum. *Iz gipſza vápnom*, iliti. *Z-bélem kamenom máſzem, lichim, délam*. Gypſe, vveiſs mache. *Gipſſus méſzſzel mázolok, dolgozok*.

Gypsōplaſtes, æ, m. Vide *Gypſator*.

Gypſum, i, n. & Gypſus, i, m. Plin. *Béli kamen*. r. Gyps, ſpat, Spar-Kalck. *Fejérſtő méſz, máz, gyanta*.

Gȳrātio, onis, f. *Okolo mahanye, ferkánye okruſenye, koturenye, vu okrug obrachanye*. Das Umdrehen, ein Ring, Kreiſs, e. Umvvendung. *Kőrűl tekerítés, kerengés*.

Gȳrātor, ōris, m. *Vu okrug mahavecz, obrachavecz, okrufitel, koturitel*. r. Umdreher; eines Kreyſs, rings Umvvender. *Kőrűl tekerítő, kerengető*.

Gȳrātus, a, um, Plin. *Vu okrug mahan, obrachan, koturen, okruſen*. Girckel - Weiſe geſchvvimmet, gedrehet, ungetrieben. *Tekerített, kerengített*.

Gyrgĭthium, ĭi, n. Suid. Vide. *Gygarthus*.

Gȳro, as, are, avi, atum, (Act.) Vitruv. *Vu okrug maſzem, vértim, obrácham, koturim*. Im Ring umtreibe. *Kőrűl tekerítem, karikálom, kerengetem*.

Gȳrus, i, m. Cic. *Okrug, kolobar, mäh vu okrug, okolo*. Das Ring - vveiſs Schvvencken, r. Kreyſs, Wirbel. *Kerengő, kerekség, kerengőzés*. Equum cogere in gyrum, Ovid. *Konya vu okrug verteti, obrachati*. Das Pferd in einem Creyſs umvvenden tummeln. *Lovat kerengetni*.

H.

HA. *Interjectio*, Corripientis, vel admonentis. *Ha*. Ha. *Aha*. Plautus.

Hăbēna, æ, f. Cic. *Sztrezalo, remenye na vuzdi*, 2. *Vſzaki remen*. Hor. 3. Metaph. *Razpuſchenoſzt, ſzloboda*. 1. r. Zügel, 2. Ein jeder Riem, 3. e. Ausgelaſſenheit, Freygelaſſenheit. *Fék ſzár*, 2. *Minden-féle ſzíj*, 3. *Szabad Akarat*, 4. *Oblaſzt*. e. Gevvalt. *Hatalom*. Rerum habenas alicui dare Cic. *Kőmu oblaſzt dati*. Einem die Gevvalt übergeben. *Valakinek hatalmat adni*. In ſcalis latuit metuens pendentis habenæ. Horat. 2. Ep. 2.

Med ſztupinah ſzkrivenoga
Derhtalaje ſztraſſno gacha:
Kâd na klin' obeſſenoga,
Jeſze boja! kriv korbacha.

Hăbēnŭla, æ, f. Cels. *Remenyiche na vuzdi*. s. Riemlein am Zaum. *Gyeplőtske, fék ſzáratska*.

Hăbĕo, es, ere, ui, ĭtum, (Activ.) Cic. *Imám*. Habe. *Vagyon, Bírom, tartom, lakom*. Habe tibi. Cic. *Imajſzi*. Habe es dir. *Légyen tiéd*. Uſus: Aliquem habere deſpicatui *vel* deſpicatum. Terent. *Kőga za nikaj imati, derſati*. Einen verachten. *Valakit ſemmirét tartani*. Aliquid potius habere aliqua re, Cic. *Jédno dugovanye na vech neg drugo preſtimavati*. Ein Ding einen anderen vorziehen. *Valami dolgot máſnál nagyobbra bőtsűlni, tartani*. 2. pro *teneo*. Somnus eos habet. Ovid. *Szpanye nye zaderſava*. Der Schlaff hält ſie auf. *Az álom őket tartóztatja*. De me ſic habeto. Cic. *De mene tak derſi*. Halte von mir alſo. *Rólam így vélekedjél*. 3. Sic habeto. *Cic. pro* intellige. *Tak to razimi*. Verſtehe es alſo. *úgy értsd-meg*. 4. Habere aliquem in ſuis. Cic. *pro* numerare inter ſuos amicos. *Kőga med ſzvojemi brojiti*, ali *med dobremi priateli rachunati*. Einen unter die Seinigen zehlen, *oder* unter ſeine gute Freunde rechnen. *Valakit jó Akarói-közi ſzámlálni*. 5. Sus deque habere aliquid. Plaut. *Kaj za malo derſati, preſtimavati*. Etvvas nicht groſs achten. *Valamit nem nagyra bétsűlni, tartani*. 6. Habere aliquid inſuper. Aul. Gell. *pro* contemnere, negligere. *Kaj za nikaj derſati; za kaj nemarati*. Etvvas verachten, nicht achten. *Valamit megvetni, nem bánni*. 7. pro *Fero*. Ægrè habuit filium id auſum. Plaut. *Nerad je videl, dá je to ſzin vuchinil*. Er hat es ungern geſehen, das der Sohn ſolches gethan. *Nem örömest látta, hogy az fia azt tſelekedte*. 8. pro *Scio, poſſum*. De illis, quid agam, non habeo *pro* non ſcio. *Cic*. Nihil habeo ad te ſcribere *pro* nihil poſſum. *Cic*.

Digitized by Google

9. Habere aliquem aliquo numero, *pro* aliquantum æstimare. *Cic.* 10. Habere se, *pro* gerere *Cic.* 11. Habere in votis, pro *desiderare.* 12. Habere alicui honorem, pro *deferre, exhibere honorem.* 13. Habere alicui gratias, pro *grates agere, gratum esse.* 14. Habere rationem absentis pro *Sollicitum esse de absente, ejus recordari.* 15. pro *Facio.* Habere verba, sermonem &c. 16. pro *Judico, dico.* Aliquid in bonis, in perditis, in desperatis habere: Aliquid in beneficio, pro derelicto habere &c. 17. pro *Tracto.* Præclarè, bene, malè aliquem habere. *Plaut.* 18. Bellè me habeo, pro *Bene sentio, valeo.* 19. Res se præclarè habent, pro *optimè subsistunt*, vel *optimè constituta sunt.* 20. Hoc habet in deliciis, pro *hoc est illi in deliciis*: vel: *hoc illum summè delectat.* 21. Aliquid religioni habere, *pro* ducere. *Kajszi zagréb dersati*, ali *vu kakvom dugovanyu grebasze bojati.* Etwas für die Sünd halten, sich über etwas ein Gewissen machen. *Valamit véteknek tartani*: vagy: *Valamiben a' vétektől félni.* 22. Eleganter jungitur cum *Participiis passivis*: Ità persvasum, perspectum, exploratum habeo &c.

Hăbĭlis, is, *Com.* le, n. Cic. *Prikladen, fteten.* Geschickt, füglich. *Alkalmator, illendő, hajlandó, reá-termett.* Comp. Habilior. *Svet.* Superl. habilissimus *Cels.*

Hăbĭlĭter, *Adv.* Paul. *Prikladno, fetno.* Geschicklich, füglich. *Alkalmatosan, belyesen.*

Hăbĭlĭtas, ātis, f. Cic. Vid. *Aptitudo.*

Hăbĭlĭto, as, are, avi, atum, (Act.) JCt. *Prikladnoga chinim*, Geschickt mache. *Alkalmatoßá tſinálom.*

Hăbĭtābĭlis, is, *Com.* le, n. Cic. *Prebivanyiv, gdesze sztáti y prebivati more.* Da man vvohnen kan. *Lakható.*

Hăbĭtācŭlum, i, n. Prud. *Prebivalische, sztanye.* e. Wohnung. *Lakó-bely.*

Hăbĭtātio, onis, f. Cic. *Idem.*

Hăbĭtātor, oris, m. Cic. *Prebivalitel, prebivalnik, sztanovnik, nasztanyenik.* r. Einvvohner. *Lakó.*

Hăbĭtātrix, īcis, f. Auson. *Hisaricza, prebivalitelicza, nasztanyenicza.* e. Einvvohnerin. *Lakóné.*

Hăbĭtio, onis, f. Aul. Gell. *Imanye.* Das haben, *Vagyonság.*

Hăbĭtior, *comp.* Plaut. *superlat.* Habitissimus, Aul. Gell. *ab Adject.* Habitus, a, um, Plaut. *Tuszt, tuszteßi, najtuszteßi, debel, debleßi, naj debleßi.* Fett, fetter, der Fetteste, starck, stärcker, der stärckeste. *Kövér, kövérebb, leg-kövérebb. vastag, vastagabb, leg-vastagabb.* Equus habitissimus Aul. Gell. *Kony naj tuszteßi, y jakßi.* Das fetteste Pferd und stärckeste. *Leg kövérebb, és vastagabb ló.*

Hăbĭto, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Sztoim, prebivam.* Wohne. *Lakom.*

Hăbĭtūdo, ĭnis, f. Cic. *Prilichnoszt, prikladnoszt, szralißkojega téla.* Des Leibs Beschaffenheit. *állapotja, mivólta akárminek.*

Hăbĭtŭrio, is, īre, (Desiderat.) Plaut. *Radbi imati.* Ich möchte haben. *örömest akarnám ha vólna.*

Hăbĭtus, ûs, m. Cic. 1. *Prilika, prikladnoszt tela,* 2. *Navada, obichaj,* 3. *Szpodoba.* 4. *Oprava, nosinya.* 1. e. Gestalt des Leibs, 2. e. Gewohnheit, 3. e. Gleichnuss, 4. e. Kleydung, Tracht. *állapot, állás, termet,* 2. *Szokás,* 3. *Hasonlatosság,* 4. *öltözet.*

Hāc, *Adv.* Terent. *Ovud, ovúda, ovèm, ovudek.* Hiedurch. *Erre, ezen.*

Hac Illac. *Adv.* Terent. *Szim tam*; *Ovud, Onud.* Daher, Dorthin, Hin- und vvieder. *Erre amarra.*

Hac propter. Varro. *Zato.* Darum. *Azért.*

Hactĕnŭs. *Adv. temporis.* Hücusquĕ. Cic. *Do vezda, do szlada, do szad, Doszlye.* Biss hieher, Biss auf diese Zeit. *Eddig.*

Hadrŏbōlum, i, n. Plin. *Sztanovita szmole felya.* Ein Art Gummi-Bech. *Bizonyos szurok.*

Hædīle, is, n. Horat. *Kozarnicza, kozelszko sztanye, zapor.* peregr. *stala.* r. Geiss-Stall. *Ketske ól, Gödölye akol.*

Hædīcŭlus, Hædillus, i, m. *Plaut.* Hædŭlus, i, m. Juv. *Kozlek.* s. Geiss-Böcklein. *Gödölyétske.*

Hædīnus, a, um. Cic. *Kozelszki, kozlichki.* Von Geissen *oder* Ziegen. *Gödölyeböl-való, ketskés.*

Hædus, (Hœdus *cum aliis suprà derivatis*:) i, m. Cic. *Kozel, Jaracz.* r. Bock, e. Geiss. *Ketske, Gödölye.*

Hæma, ătis, n. Vid. *Sanguis.*

Hæmălops, ōpis, m. *Kervavo y modro-Oko.* Blutiges Aug, blau und braun geschlagenes Aug. *Véres, kék-szem.*

Hæmanthĭnum, i, n. *Cherlyeno szteklo.* Rothes Glass. *Veres üveg.*

Hæmanthĭnus, a, um, Plin. *Cherlen.* Roth. *Veres.*

Hæmătītes, æ, m. *Plin.* Ămĕtўstus, i, m. Ovid.

Keroni

Kervni Kamen. r. Bluth-Stein. *Vér kő.* Unus è pretiosis lapidibus.

Hæmātōsis, is, f. *kervi bivanye y kubanye vu télu.* e. Blutmachung, Blut-kochung in dem Leibe. *Vérnek a' testben maradásá, és meg-emesztése.*

Hæmōptŏe, es, f. Hæmōptēsis, is, f. Græc. *kervi iz jezika plyuvanye.* e. Blut-Ausspeyung aus der Zungen. *Nyelvéből vérereszték botsátás.*

Hæmorrhăgĭa, (*usus*) Hæmorrhăgia, æ, f. & Hæmorrhœa *vel* Hæmorrhēa, æ, f. Medic. *Kervi Otok.* r. Blut-fluss. *Vér folyás.* Latinè *Sanguinis fluxus, profluvium.*

Hæmorrhŏĭcus, a, um, Med. *Kervi otok od zada terpechi.* Der dem Blut-fluss untergeben ist. *Vér folyást alöll szenvedő.*

Hæmorrhŏĭdes, ŏĭdum, f. *plur.* Med. *Sile Zlate.* Die guldene Adern. *Aranyos erek.*

Hæmorrhŏis, ĭdis, f. Lucret. Plin. Cels. *Kacha, od koje griza vszakero iztechi mora.* Eine Schlangen, aus welcher bis das velliges Bluth entfliessen muss. *Kigyó, Mellynek marása után a' testből minden vér kifoly.* 2. Hæmorrhoides *plur. Otok kervni zlatebni.* r. Blut-fluss der guldenen Adern. *Arany érnek folyása.*

Hæmorrhūsa, æ, f. *Med.* Fœmina menstruis laborans defluxionibus.

Hæmōstātĭcus, a. um, Med. *Kervi vsztavlyajuchi.* Bluth-stillend. *Vér tartóztató.*

Hærēdĭpĕta, *rectiùs* Hērēdipĕta, æ, *Com.* Colum. *Ochinsztva prosziteli, Izkavecz.* Der nach Erbschafft strebt. *Örökség kereső.*

Hærēdĭtārĭus, Hērēdĭtārĭus, a, um, Cic. *Odvetni, Delnichki.* Erblich. *Örökös.*

Hærēdĭtas, Heredĭtas, atis, f. Cic. *Ochinsztvo, Dèl, Baschina.* e. Erbschafft, s. Erbtheil. *Örökség.*

†Hærēdĭto, Heredĭto, as, are, avi, atum, *Melius* in hæreditatem venio. *Jeszem délnik ochinsztva.* Erbe. *Örökös redem.*

Hærēdĭum, Heredium, ii, n. Varro. *Imanye dèla ochinszkoga.* s. Erb-guth. *Örökös jószág.*

Hæreo, es, ere, hæsi, hæsum, (Neu.) Cic. *Vusztajem.* Anhange. *Rajta maradok, Akadok.* 2. Vid. *Dubito.* Hæret aqua, *id est* Negotium malè procedit. *ità* Cic. Hæret lingua mea. Terent. *Odsztraba govoriti nemorem.* &c.

Hæres, (Heres) ēdis, *Com.* Cic. *Délnik blaga ochinszkoga, odvetek.* r. Erb. *Örökös.* Hæres ex asse *dicitur*, qui solus in totam hæreditatem succedit: Hæres ab intestato, *id est:* Qui absque ultima voluntate, *seu* Testamento hæreditatem adit, & obtinet. *ità JCti.*

Hæresco, is, ere, (Inch.) Lucr. *Vgrezujem, Pochinyam vusztajati.* Anfange zu hangen. *Hozzá rogazkodok.*

Hærĕsiarcha, æ, f. *Pochetnik krive vere.* r. Urheber der Kezerey. *Eretnekségnek kezdője.*

Hærĕsis, is, f. Cic. *Krivo-verszivo.* peregr. *Heretichanszivo.* e. Kezerey. *Eretnekség.*

Hærĕtĭcus, a, um, Plin. *Krivo-verni, Krivóverszki.* Kezerisch. *Eretneki.*

Hæreticus, i, m. Plin. *Krivoverecz,* peregr. *Heretnik.* r. Kezer. *Eretnek, Hamis hitű.*

Hæsĭtābundus, a, um, Plin. *Komaj Zgovorliv, dvojech, vusztajuch.* Kaum redend, Zvveiffelhafftig, zvveifflend. *Akadozó, kételkedő.*

Hæsĭtantia, æ, f. Cic. *Vusztajanye, komaj zgovorenye, dvojnoszt, vu recheh popikavanye, muczanye, z-jezikom metenye.* e. Stammlung, r. Anstoss, e. Gazung, r. Zvveiffel. *Tántorgás, akadozás, kételkedés.*

Hæsĭtātio, onis, f. Cic. *Idem.*

Hæsĭtātor, oris, m. Plin. *Vusztajavecz, Mukavecz, V-rechèh popikavecz.* 2. *Zamudlivecz, vel vszakomu szkoro meszstu zaderszavavecz, Omubavavecz,* 3. *Dvoitel.* Der hanget, 2. r. Vervveiler, 3. Der immer zvveifflet. 1. *Akadozó.* 2. *Késedelmes.* 3. *Kételkedő.*

Hæsĭto, as, are, avi, atum, (Neut. Fr.) Cic. *Po meszstah szve zaderszávam, Vusztajem, Poszstajam.* 2. *Dvoim.* Hange, stecke, bleibe, 2. Zvveiffle. *Kételkedek.* 2. *Késedelmeskedek Mulatozok.*

Hăgĭŏgrăphus, i, m. *Szvéteh dugovany piszecz.* Der heilige Sachen schreibet. *Szent dolgokat irò.*

Hăgĭŏlŏgĭum, ii, n. *Réd popiszan.* vulgò *Kalendar szvetczev.* Calender der Heiligen. *Szentek Kalendáriumja.*

Hāhā, *Interj. adclamantis.* Senec.

Hălăpanta, æ, m. *Fest.* Hălŏphanta, æ, *com.* Plaut. *Vajda nad laszci.* r. Erzlugner. *Fő bazug.*

Hălec *vel* Ălec, *item* Hălex, ĕcis, f. Plin. (*apud Horat. etiam* gen. n.) *Szerdun,* vulgò *Haring.* r. Hering. *Hering.* 2. idem ac liquamen ex piscium intestinis factum. *Mart.*

Hălĕcŭla, æ, f. Colum. *Szerdlunicz, Harinchecz.* Ein kleiner Hering. *Heringetzke.*

Digitized by Google

Hălĭca, æ, f. *Colum.* & Ălĭca, æ, f. *Pira, zlochesʒt ſitek.* c. Spälte, Graupen. *Tzirok, Tönköly*, vagy *Tenkely.*

Hălĭcăcăbum, i, n. Halicacabus, i, m. Botan. *Sidovſzka Viſnya.* e. Juden - Kerſchen, Boberellen. *Sidó tſereſnye, Pap monya.*

Hălĭæ̆tus, *alii* Hălĭætus, ti, m. Plin. *Morſzki Orel.* r. Meer-Adler. *Tengeri ſas keſetyü, ölyv.*

Hălĭcutĭca, orum, n. *plur.* Plin. *Knige od rib natura.* Bücher von der Natur der Fiſchen. *Halaknak természetekről irt könyv.*

Hălĭnĭtrum, i, n. Vid. *Nitrum.*

Hĭ ſiphlœus, æi, f. *Czerovo Drevo, Czer.* r. Baum vvie Eicheln, ſo auch ebenfals Eicheln trägt. *Tſer - fa.*

Hălĭto, as, are, avi, atum, (*Frequent.* ab *Halo.*) *Guſztokrat ſzapu puſchom, ſzopim.* Offt hauche. *Lebeldegelek,*

Hălĭtus, ûs, m. Cic. *Debnenye Hukanye, ſzapa, Düb, Duſſecz, Duſnák.* r. Ahtem, Dampff, Dunſt. *Fúvás, Lebellés.* Extremum halitum efflare, *pro* mori.

Hallūcĭnor, V. *Allucinor, Erro.* 2. Idem ac *Decipior.*

Hallus, i, m. *Feſt.* & Halluc, ūcis, m. *Rúke ali noſni pálecz,* item *Pálecz na ruki.* Der Daum an der Hand, *oder* groſſe Zehen am Fuſs. *Láb* vagy *kéz nagy ujja, hüvelyk.*

Halma, ătis, n. Cæl. Rod. Vid. *Saltus.*

Halme, es, f. Idem quod *Muria* vel *Salſugo.*

Hălo, ōnis, m, Feſt. *Sum vu glavi joſchè od ſznochkanyega prevech pitja.* Ein Rauſch noch vor geſtrigen viel trincken. *Fejzengés tegnap eſtvéli ſok italtól,* 2. *Kolobar oblachni okolo meſzecza, ali zvézd.* r. Circkul um Mond und Sternen. *Nap és hold udvara, ſzérüje.*

Hălo, as, are, avi, atum, (Neu.) Virg. *Dehnemiſzapu, dubu puſchom.* Einen Dampff, Geruch gebe. *Pihük, lebellek.*

Hălŏbarches, Hălŏſarches, æ, m. *Glavar nad ſzoljum.* r. Saltz-Vervvalter. *Só - felett való tiſzt.*

Hălŏphanta, æ, m. Plaut. Vid. *Sycophanta, halapanta.*

Hălŏpōlĭum, ii, n. *Terſztvo z - ſzoljum.* r. Saltz-Handel. *Sóval-való kereskedés.*

Hălos, i, f. Senec. Vid. *Halo, onis.*

Hălŏſachne, es, f. *Morſzkapenna.* r. Meer-Schaum. *Tengeri hab.*

Hălŏſanthus, i, m. *Najbolyaja najlepſſa ſzol.* Das feinſte und beſte Saltz. *Leg - jobb, és leg-ſzebb só.*

Hălŏſis, is, f. Svet. *Bojno dobitje y vzetje grada kakvoga, ali varaſſa.* e. Erobetung einer Stadt, oder Veſtung. *Vallamely vároſnak meg-vévéſe.*

Halter, ēris, m. Mart. *Olovni globuß, z-kémſze pleſzavczi na vuſu ravnaju.* e. Springkugel, s. Gevvicht, Kugel der Seil-Tantzer. *ón golyobü, mellyel kötelen az tántzoſok magokat igazityák.* V. *Alter, ĕrŭ.*

Hălўſis, is, f. Aſtrol. *Kolobar oblachni okolo ſzuncza.* Ein Circkel von Wolcken um die Sonnen. *Nap körül homályos udvari ſzérü.*

Hāma, æ, f. Plin. *Hakely, kvaka za obrambu ognya.* Ein Feuer-Hacken. *Vas horog,* vagy *táklya melyel égéskor az ház fedelét vonnyák-le.*

Hămădrўădes, ădum, f. *plur.* Virg. *Lóz veliked ali: Sum Boficze, ville.* e. Walt-Göttinnen. *Erdei iſten aſzſzonyok.* Singul. *Hămădrўăs, ădis.* Synon. *Drўădes.*

Hāmātĭlis, is, *com.* le, n. Plaut. *Vudichliv.* Das zu dem Angel gehört. *Gattos, Horgos.*

Hāmātus, a, um, Cic. *Vudichaſzt, vudiczu imajuchi.* Mit Angel bevvahret, angelicht. *Horgos, ſzigonyos.*

Hămāxa, æ, f. Aul. Gell. Vide *Plauſtrum.*

Hāmĭŏta, æ, m. Plaut. *Vudichar: Ribich, ki na vudicze lovi,* 2. *Na morju razbojnik.* Der mit dem Angel fiſchet, 2. Ein See-Rauber. *Horgász, Halász,* 2. *Tengeri tolvaj.*

Hammōnĭum, ii, n. Varro. *Boja,* peregr. *Farba, z-kojumſze cherlenkaſzto bojati,* peregr. *farbati more.* Ein Farb vvomit man röthlicht färben kan. *Piros feſték.*

Hāmo, as, are, avi, atum, (Act.) Petron. *Z-vudiczum popádam, na nachin vudicze zviam, priviam.* Mit dem Angel fange, ergreiffe: biege, krümme vvie ein Angel. *Horoggal-fogom, borog módra tekerem.*

Hāmŭlŭs, i, m. (*Diminut.*) Cels. *Vudichicza, kváchicza.* Ein Angelein, s. Häcklein. *Tſattotska, Horgotska.*

Hāmus, i, m. Plaut. *Vudicza.* e. Angel. *Horog, Tſatt.*

Hānŭla, orum, n. *plur.* Feſt. *Male krivoverczev czirkvicze.* Kleine Götzen - Tempel. *Hitetlenek templomotskája.*

Hăpălārĭa, ium, n. *plur.* Auſon. *Poſzude v-kébſze jajcza chuvaju.* Gefäſse in vvelchen die Eyer auf behalten vverden. *Edény, mellyben az tyúkmonyak tartatnak.*

Hapſus, i, m. Gels. *Vebet, Puna Saka.* r. Lock, Flock, Hand voll. *Teli marok,*

Härĭ,

Hărā, æ, f. Plaut. *Kotecz, ſvinyarnicza, ſvinyak.* r. Schvvein-Stall. *Diſznó ól.*

Hărīŏlā, æ, f. Plaut. *Vubvicza, zgagyavicza, dojducheh povedavicza.* e. Wahrſagerin. *Jövendölő Aſſzſzony.*

Hărīŏlātio, Ărīŏlātio, onis, f. Cic. *Povedanye dojducheh, zgamyanye, prorokuvanye.* Das Wahrſagen. *Jövendöles.*

Hărīŏlor, *vel* Ărīŏlor, āris, ari, atus ſum, (Depon.) Terent. *Dugovanya dojducha povedam, zgagyam, prorokujem, vubvim.* Wahrſage, errathe. *Jövendölök.*

Hărīŏlus, Ărīŏlus, i, m. Terent. *Zgagyavecz, iſztino-kaſecz, povedavecz, vubvecz, gonotnik.* r. Wahrſager, Errather. *Jövendöl.*

Harmŏnīa, æ, f. Cic. *Szloſenye, ſzloga, ſzloſno-glaſzje, glaſzo-ſzloſnoſzt.* e. Zuſammen-ſtimmung. *Ékes egyező zengés, megegyezés.*

Harmŏnĭce, es, f. Græc. *Meſtria iliti znanye glaſzo-ſzloſnoſzti.* e. Kunſt der Muſic. *Muſikaj meſterség.*

Harmŏnĭcus, a, um, Plin. *Szloſno-glaſzni.* Zuſammen ſtimmend. *Egyező zengésű.*

Harpăgātus, a, um, Plaut. *Z-ſeleznum machkum potegnyen, vzet.* Mit einem Hacken vveg genommen. *Vas matskával vonatott, húzatott.*

Harpăgo, as, are, avi, atum, [Act.] Plaut. *Z-ſeleznum machkum k-meni vlechem.* Mit Hacken zu mir ziehe. *Horgáſzok.* 2. Metaph. *Kradem, ſzilum jemlyem.* Stehle, mit Gevvalt nehme. *Lopok, erővel elveſzem.*

Harpăgo, ōnis, m, Cæſ. *Seleznа machka.* Ein Feyer-*oder* Schiff-Haggen, r. Feyer-Hacken, Schiff-Haggen. *Vas matska, kútból kivonó horog.* 2. Transl. Vid. *Raptor, fur.* Plaut. 3. V. *Avarus.* Plaut.

Harpaſtum, i, n. Mart. *Okruglo zeſſita kóſa, y napuhnyena z dlakami* &c. vulgo *Pila.* Ein mit Haaren, *oder* Woll ausgefüllter Ballen. *Lapta*, 2. *Velika pila*, vulgo *Ballon.* Groſser Ballen. *Nagy lapta.* Harpaſto ludere. Mart. *Kapuſsa v-kolobar igratiſze*, ali *Balona, to jeſzt veliku pilu na viſſinu poſſikavati.* Dem Ballen ſchlagen, mit Ballen ſpielen. *Nagy laptával jádzani.*

Harpa, æ, f. *Plin.* eſt Avis ex ſpecie vulturis. Vid. *vultur.*

Harpe, es, f. Lucan. *Szablya.* Ein Säbel, *oder* krummes Schvverdt. *Szablya.*

Harpўĭæ, *vel* Harpўiæ, Harpўæ, ārum, f. *plur.* Virg. *ſunt tres crudeles inferni Aves,* Aëllo. Ocypetes & Cæleno, 2. *Apellativè* Harpўa, æ, f. Virg. *idem ac* Avis rapax. *Hinc Transl.* 3. Vid. *Prædo, Raptor* &c.

Hărumce, pro *Harum*, cum particula demonſtrativa *Ce.* Cato.

Hărundo, ĭnis, f. Vid. *Ărunda.*

Hăruſpex, ĭcis, *com.* Feſt. Vid. *Ăruſpex.*

Hăruſpĭca, æ, f. Plaut. Vid. *Ărĭŏla.*

Hăruſpĭcīna, æ, f. *Cic.* Hăruſpĭcĭum, ii, n. Catull. *Meſtria vubvenya, povedanya dojducheh dugovany, zgagyanye* &c. e. Wahrſager-Kunſt. *Jövendölő tudomány.*

Haſta, æ, f. Cic. *Kopje.* r. Spieſs. *Kopja, Dárda.*

Haſtārĭus, a, um, Feſt. *Kopjen.* Zum Spieſsen gehörig. *Kopjás, dárdás.*

Haſtarius miles, Liv. *Kopjanik junàk.* Mit Spieſsen bevvaffneter Soldat. *Kopjás, dárdás vitéz.*

Haſtĭcus, a, um, Svet. Vid. *Haſtarius.*

Haſtile, is, n. Liv. *Kopià drévo, kopjenicza.* e. Spieſs-Stangen. *Dárda nyele.*

Haſtŭla, æ, f. (*Dimin.*) Plin. *Malo kopje, kopjiche.* Ein Spieſslein. *Kopjátska, dárdátska.*

Hău, *Interject.* Plaut. *Hu! jaj!* Au, au vveh! *Hű.*

Haud, *Adv.* Cic. *Ne.* Nein, nicht. *Nem.*

Haurĭo, is, ire, hāuſi, hauſtum, (Act.) Cic. *Zaimlyem.* Schöpffe. *Merſtiek.* Variè Sumitur. *Metaph.* ſtudia haurire: Cic. *Vuchitiſze.* Lernen. *Tanólni.* Auribus gaudia haurire. Liv. *Kaj veſzeloga chuti.* Etvvas luſtiges hören. *Vig birt hallani.* Incendium hauſit urbem, Liv. *Varaß je pogorel.* Die Stadt iſt verbrunnen. *El-égett a város.* Latus alicujus haurire. Virg. *Koga vu rebro vboſzti, poſzechi.* Einen in die Seyten ſtechen, &c. *Valakit óldalban ſzúrni, vágni.* Primam lucem haurire, *pro* naſci, *Curt.* Calamitates, haurire, *Cic.* pro *pati* & *perpeti*, &c.

Hāuſto, as, are, (Frequent. ab *Haurio*) Feſt. Vid. *Haurio.*

Hāuſtor, oris, m, Lucret. *Zajemitel, Grabitel, koj zajemlye, Grabi.* r. Schöpffer, der ſchöpfft. *Merſtő.*

Hāuſtrum, i, n. Lucr. *Zaimach, Herg.* s. Schöpff-Geſchirr, ein Schöpff-Rad, *Viz meritő-edény*, Vid. *Sitŭla, Cadus.* ità Nonius.

Hāuſtus, ûs, m. Cic. 1. *Grablenye, vode zaimanye*, 2. *Napitek.* Das Schöpffen, 2. Ein

Digitized by Google

Trunck. *Merítés*, 2. *Ital.* Hauſtus aquæ mihi nectar erit. Ovid. *Napitek vodè bude meni jako vugoden.* Ein Trunck Waſſer vvird mir vvohl ſchmecken. *Egy ital viz fog nékem tetſzeni.*

Hebdŏmăda, æ, f. Hebdŏmas, ădis, f. Cic. (ſeptĭmăna *barbarè dicitur.*) *Tieden, nedelya dána.* e. Wochen. *Egyhét, Hétnap.*

Hebdŏmădālis, is, *com.* le, n. Sidon. *Tiedenſzki, na tieden.* Wochentlich. *Hétnapi.*

Hebdŏmădārius, ii, m. JCt. *Szluzbe kakve chez tieden obnaſavecz, opravitel.* Der durch eine Wochen etvvas zu verrichten hat. *Hétnapi ſzolga, betes.*

Hebdŏmădātim, *Adv.* Aul. Gell. *Od tiedna do tiedna.* Von Wochen zu Wochen, Wochentlich. *Hétről hétre, hetenként.*

Hĕbĕnŭs, i, f. Hĕbĕnum, i, n. Ĕbĕnus, i, f. Virg. *Indianſzko drévo tvêrdo, Ebanovo drévo.* Hart Indianiſch Holtz, s. Eben-Holtz. *Indiai fekete-fa, ébanum-fa.*

Hĕbĕo, es, ere, (Neu.) Lucr. *Túpſzem, jeſzem tumpaſzt.* Ich bin ſtumpff. *Tompúlok, életlenűlök.* Synon. *Hebes ſum.*

Hĕbes, ētis, *cm.* Gic. Hĕbētĭor. *Svet.* Hebetiſſimus, Plin. *Túp, Tumpaſzt.* Stumpff. *Tompa, életlen, Homályos.*

Hĕbeſco, is, ere, Gic. *Túp poſztajem.* Stumpf vverde. *Meg-tompúlok.*

Hĕbētātio, onis, f. Plin. *Tupenye, Tupoga chinenye.* Das ſtumpff machen. *Tompítás, életlenítés.*

Hĕbētātrix, īcis, f. Plin. *Tupitelicza.* e. Stumpfmacherin. *Valamit tompán tſinálóné, meg-homályositóné.*

Hĕbētātus, a, um, Solin. *Túp vuchinyen.* Stumpff gemacht. *Meg-tompúlt.*

Hĕbēteſco, is, ere, (Inchoat.) Plin. Vid. *Hebeſco.*

Hĕbēto, as, are, avi, atum, (Act.) Gic. *Tupim, túpo chinim.* Stumpff mache. *Tompítom, életlenítem, Homályositom.*

Hĕbētūdo, ĭnis, f. Macrob. *Tupoſzt.* e. Stümpffe, Blöde. *Tompaság, homályoſság.*

Hĕbræus, (*ab* Hĕber nepote Semi.) æi, m. *Sidov.* Ein Hebräer. *Sidó.*

Hĕbræus, a, um, Hĕbrăĭcus, a, um. *Sidovſzki.* Hebräiſch. *Sidó-béli.*

Hĕcătombe, es, f. Juv. *Odſzto márh aldov.* Ein Opffer von hundert Thier. *Száz baromból-álló áldozat.*

Hĕcătomphŏnĭa, orum, n. *plur.* Plutarchus, *Obſzluzávanya negdaſznya ſzvetkovna, kojemi ſzu vſzegdar ſzto aldovov alduvali.* Gevviſſe Vor Zeiten Feſt-Tägen, an vvelchen allemahl, 100. Opffer geopffert vvurden. *Bizonyos ünnepek régenten, melyekben ſzáz áldozatokat tſináltak.*

Hĕcătōn, *latinè* Centum.

Hĕcătonchīros, i, m. *latinè* Centimănus.

Hĕcătontarchus, i, m. *Sztotnik.* peregr. *Kapitan.* r. Hauptmann, über hundert Maſi. *Százados Kapitány.* Vid. *Centurio, onis.*

Hecta, æ, f. Feſt. *Dugovanye kruto male vrednoſzti.* Ein ſehr geringe Sach. *Igen kevés értekű, érdemű dolog.* Hic homo me hectæ facit. Pompon. *Ov me chlovek kruto za malo dérſi.* Der Menſch halt ſehr vvenig von mir. *Ez az ember engem igen kevéſre bőtsül.* Propriè autem ſignificat. *Meburicz na krubu. &c.*

Hectĭca, æ, Hectĭce, es, f. Galen. *Szuba ból.* peregr. *Szubi beteg.* e. Dürrſucht, Schvvindſucht. *Száraz betegség.*

Hectĭcus, a, um. *Szubo-bolyen, ſzubu ból imajuchi.* Dürrſüchtig, Schvvindſüchtig. *Száraz betegségben-lévő.*

Hectŏrĕus, ea, eum, Ovid. *Viteski, Junachki.* Tapffer, heroiſch. *Vitéz.* propriè quod ad *Hectŏrem* Heroem celeberrimum *Priámi & Hecubæ* filium ſpectat, qui in bello Trojano ab *Achille* interemptus eſt. *ità Virg.*

Hĕcŭba, æ, f. *Sena Priama, y mati Hectora, kojaſzeje po obladanoj y od nepriatelov vzetoj Troji varaſzu, na pſza preobernula,* 2. Metaph. *Huda y zla ſena.* Das Ehe-Weib Priami und Mutter *Hectŏris* ſo da nach eingenommener Stadt Troja in einen Hund vervvandelt vvorden. 2. *Metaph.* Ein böſes Weib. *Priamus feleſége, Hektornak annya, melly az Trója győzedelme után ebbé változtatott,* 2. Metaph. *Gonoſz és roſzſz aſzſzony.*

Hĕdĕra, æ, f. Feſt. *Berſzlyan, trava v-zimi y vu-letu zelena,* 2. *Znamenye vina za kerchmarenye* vulgò *Czégar/e.* Epheu, eine Art des Wind krauts, 2. Wein-Zeichen. *Folyó boroſztyán,* 2. *Bor tzégér.*

Hĕdĕrācĕus, a, um, Cato. *Berſzlyanyov, iz-berſzlyana nachinyen,* Ephevenin. Aus Epheu gemacht. *Boroſztyánbol-való.*

Hĕdĕrōſus, a, um, Prop. *Pun Berſzlyanya.* Voll Epheu. *Boroſztyános.* Dicitur & Hĕdĕrĭgĕr, ĕra, ĕrum, *Catull.*

Hĕdra, æ, f. *Sztolecz, ſzedalo.* r. Stuhl, Sitz. *Szék, ülő-bely.* Hinc. *Cathĕdra, Exĕdra.*

Hĕgūmĕnus, i, m. *Græc.* Idem quod *Præfectus Monaſteriorum,* hinc Raſcianorum Religioſo-

Digitized by Google

ligioſorum. *Igŭman* (ut vocant) *Guardiānus.*

Hei, *Interj: ingemiſcentiũ.* Cic. *Oh! Aí! Ah!* Ey, ey, ach! *Jaj.*

Hĕjŭlo, as, are, avi, atum, (Neu.) Aul. Gell. pro *Ejŭlo.*

Helcĭārĭus, ii, m. Mart. *Kí Ladje obtérſene, ali Brode potéſſe, vléche.* Der ein Schiff ſchvvet geladen mit Seil ziehet. *A' ki kŏtélen terbes hajót von, hajó húzó.*

Helcĭum, ii, n. Apul. *Konyſzki hám*, s. Pferd-Kommet, Pferd - Geſchirr. *Szŭgy hám, hám.*

Helcusma, & Helcyſma, ătis, n. Plin. *Idem quod* ſeoria argenti.

Hĕlĕnĭum, ii, n. Plin. *Véliki koren.* e. Alant-Wurtz. *Orvény nagy gyökér.*

Hĕlĕnites, æ, m. *Korenek vino.* r. Alant-Wein. *Orvény gyökeres bor.*

Hĕlĭăcus, a, um, Idem quod *ſolārĭus.*

Hĕlĭce, es, f, ſeu urſa major. *Vekſa medvedicza zvézda, kola zvezdena na nébu od ſzevera vetra.* Der Heer-Wagen von den zvvey himmliſchen Geſtirnen gegen Norden, davon das eine *Arctos* oder *Helice*; das andere *Cynosūra* (der kleine Bähr) benamſet vvird. *Göntzöl ſzekere, égi tſillagzat:* ità Aſtrologi.

Hĕlĭŏcămīnus, i, m. *Letna biſa.* e. Sommer-Stuben, s. Sommer-Hauſs. *Nyári-ház.*

Hĕlĭŏlātra, æ, m. *Szuncze za Boga poſtujuchi.* r. Verehrer der Sonne. *Napot Iſten gyanánt tiſztelő.*

Hĕlĭŏtrŏpĭum, ii, n. Hĕlĭŏpus, i, m. Solin. *Szunchena roſa, ſzuncheni czvét, Navrot.* e. Sonnen-Blum, Sonnen-Winde. *Katáng kóró, napra fordúló virág.*

Hĕlix, ĭcis, f. Plin. *Szlák.* Erden-Epeu. *Földi boroſtyán.*

Hellădĭcus, a, um, Vid. *Græcus, a, um.*

Hellas, ădis, f. *Gerchka zemlya.* s. Griechen-Land. *Görög ország.*

Hellĕbŏrum, i, n. Ĕlĕbŏrus, Hĕlĕbŏrus, i, m. Virg. *Maſzlak, chemerika trava ali koren chemerike.* e. Nieſs-Wurtz. *Ptrúſzſzentő gyökér, záſzpa.*

Helluātio, Hĕluatio, onis, f. Cic. *Serenye, Srénye, Sdrénye.* Das Schlemmen, e. Schvvelgerey. *Dobzódás, zabálódás.*

Helluātor, Hĕſuator, oris, m. *Serecz, Poſerlivecz.* r. Schlemmer, Schvvelger. *Dobzódó.*

Hĕlops, ŏpis, m. Colum. Vid. *Sturio.*

Hĕlos, i, m. *Kurje oko na nogi.* s. Hünner-Aug an Füſsen. *Szömölcs az lábon*, latinè: *Clavus pedis, fungus*, 2. Inuſtio olivæ à ſole, 3. *Hĕlos*, Civitas Ægypti.

Hĕlŏſis, is, f. *Prevernenye trepavicze.* e. Umkehrung der Augen-Lieder. *Szem-héjának ki-fordúlása.*

Hĕlŭcus, i, m. Feſt. *Od vcheraſznyega pitja lén, poſzpan, Neprikladen.* Von geſtrigen Sauffen faul, ſchläfferig, ungeſchickt. *Tegnapi italtól reſzt ſzúnyadozó, Alkalmatlan.*

Helvellæ, arum, f. *plur.* Cic. *Iz vſzakojachkeb trávo Salata, zmèſz.* r. Kräutel-Salat. *Külömb-féle füvekből tſinált ſaláta.*

Helvēlæ, arum, f. *plur.* Genus eſt viliſſimæ *braſſica.* 2. Vid. *Helvella.*

Hĕluātio, Vid. *Helluatio.*

Hĕlŭo, & Hĕluo (*idem eſt de aliũ hujus generũ.*) Helluo, onis, m. Gic. *Serecz, Poſerlivecz, Lakomecz.* r. Schlemmer, Praſſer, ein Fraaſs. *Dobzódó, zabálódó, Pazárló,* 2. Transl. *pro* eo, qui ſceleribus ſuis Patriam perdit & infamat, *vel* qui Patriæ &c. bona prodigit ac devorat.

Helvŏlus, a, um, Helvĕŏlus, a, um, Cato. *Rúſz.* Schiller. *Verbenyós ſzínű,* Helvolum Vinum. *Ruſzo vino.* Schiller-Wein. *Verbenyós - bor.*

Hĕluor, Helluor, aris, ari, ātus ſum. (Dep.) Cic. *Serem, Pianchujem, Lebudi kak ſivem.* Freſse, praſſe, ſchlemme, liederlich lebe. *Dobzódok, zabállok, Réſzegeskedek, Pazárlok.*

Hĕlus, i, m. Vid. *Olus, Braſſica.*

Helvus, a, um, Varro. *Rúſz.* Schiel. *Verbenyó, Tégla ſzínű, Tetſzin.* Synon. *Albĭdus, Fulvus.*

Helxine, es, f, Plin. *Szlák.* e. Winde, Zaun-Glocken. *Pogoly fű.*

Hēm, *Interject.* indignantis, *vel* admirantis, &c. Terent. *à! ah! ai! o! ha!* Ey! ach! *ím maid! úgy néked!* Hem aſtutias! Terent. *Ah chelarie!* Ach Argliſtigkeiten! *Haj ravaſzság!* &c.

Hēmĕrēſius, a, um, Plin. Vid. *Diurnus.*

Hēmĕtis, ĭdos, f. Plin. *Czer, czerovo dreve ſzadovno.* Art von einem Baum Eichela tragend. *Makkos tſere - fa.* Vid. *Ilex.*

Hēmĕrŏbĭus, ii, m. Plin. *Chérv chez jeden ſzamo dan ſivuchi,* 2. Metaph. *Chlovek neſzkerbliv, koj ſzamo od dneva do dneva ſive.* Ein Wurm der nur einen Tag lebet, 2. Sorgloſer Menſch, der in den Tag hinein lebt. *Egy napig élő féreg,* 2. Metaph. *Gondviſeletlen, naprol napra élődő ember.*

Hēmĕrŏdrŏmus, mi, m. Liv. *Berzo - hodecz, Derka-*

Digitized by Google

Derkavecz, Berzecz, Berzo-tek, ki na dan vnogo prederchi, peregr. *Lajár*. Schneller Lauffer, der ein Tag vveit lauffet. *Serényen járó, futó.*

Hēmĕrōgĭum, ii, n. Vid. *Calendarium.*

Hēmi, *Voci alicui conjunctum*, ſignificat idem, quod *Dimidium.*

Hēmĭcrānĭa, æ, f. Med. *Ból glave iz jedne ſzamo ſztrane z velikem otokom*, s. Haupt-Weh, an einer Seyten des Haupts mit groſser Geſchvvulſt. *Egy réſzről nagy dagadáſſal való fej fájás.*

Hēmĭcўclus, i, m. *Cic.* Idem quod *Semicirculus.*

Hēmĭcўlindrus, i, m. Euclid. *Pòl vála* iliti *dreva okruglega, z-kémſze ſito &c. válya.* Die Helffte eines runden Waltz-Stein, oder Holtz. *Fél hómbólgő, Görgő-fa, fél kerék oſzlop.*

Hēmĭlāutus, a, um, Catull. *Napòl opran.* Halb gevvaſchen. *Félnyére meg-moſott.*

Hēmĭna, æ, f. Plaut. *Pòl méczlya* (*Maſzlina.*) *mera.* e. Maaſs von halben Seitel. *Fél meſzſzely.*

Hēmĭnārĭus, a, um, Quint. *Pòl meczelyni, pol meczlya derſechi.* Halb Seitel haltend. *Fél meſzſzeles.*

Hēmĭŏlĭus, a, um. *Idem quod* totus cum dimidio, Aul. Gell. *Pol-drugi.* Anderthalb. *Más-fél.*

Hēmĭpāgĭa, æ, f. Vid. *Hemicrania.*

Hēmĭplāgĭa, Hēmĭplēgĭa, æ, f, Med. *Idem quod* dimidia apoplexia. *Gutta* iliti *Kaplya, koja Polovniczu téla vudri.* Halbe Schlag ſo nur eine Seyte trifft. *Fél guta ütés, mely tſak egyik réſzét üti-meg a' teſtnek.*

Hēmĭplēxĭa, æ, f. Med. *idem.*

Hēmĭrăŏpĭa, (*melius* Hēmŏrăŏpĭa) æ, f. *Vu nochi vigyenye, boiye neg vu dnevu, Machkin vid.* Des Nachts beſſer als am Tag ſehen, s. Katzen-Angeſicht. *Etzakán jobban mint nappal-való látás, Matska ſzemök nézés.*

Hēmis, *in compoſitione* idem atque *ſemi*, vel *dimidium.*

Hēmisphærĭum, ii, n. Vitruv. *Pol neba, pol kolobara nebeſzkoga ali zemelyſzkoga po okrufilu pravo razdelyenoga.* Der halbe Himmel, die Helffte der Erd oder Himmels da durch einen Circul die Sphæra in zvvey gleiche Theilen getheilet vvird. *Fél ég, Fél gömbölyeg ség, A' földnek vagy világnak fele.*

Hēmĭtŏgĭum, ii, n. *Pòl balye pervu ſzamo ſztran imajuche.* r. Halb-rock, ſo nur das vorder Theil hat. *Oly ruha, melynek tſak első réſze vagyon.*

Hēmĭxeſtes, æ, m. Bud. *idem ac* ſemiſextārius.

Hēnĕtĭa, Vēnĕtĭa, æ, f. *Benetki.* Venedig. *Velentze.*

Hēnĕti, Ēnĕti, *hodie* Vēnĕti, m. *plur.* Geogr. *Benetchani.* Die Venetianer. *Velentzeiek.*

Hēpăr, ătis, n. Plin. *Jétra.* Die Leber. *Máj.* Latinè *Jecur.*

Hēpătārĭus, a, um. *Plaut.* Hēpătĭcus, a, um, Plin. *Jeterni.* Denen Leber gehörig. *Májos.*

Hēpătĭcus, i, m. Medic. *Jetro-bolyen, ſzuhoj boli podloſen, ſzuho-bolyen.* Leber-ſüchtig. *Mája-fájó.*

Hēpătītes, æ, m. Plin. *Dragi kamen, zarad ſzpodobe jéter, kamen jeterni zvan.* Ein Edel-Geſtein, vvegen der Gleichheit, r. Leber-Stein genandt. *Máj haſonlatoßágú drága kő.*

Hēpătītis, is, f. *Vusganye jéter.* e. Entzündung der Leber. *Máj égés, gyúladás*, Latinè: *Accenſio jecŏris.*

Hēpĭălus, i, m. Ēpĭălus, i, m. *Metúlyecz, koj okolo y vu ſzvechu léche, ſzvéchni metúly.* Ein Schmetterling, ſo um die Liechter flieget. *Gyertya kőrül rebdező pillangótska, legyetske.*

Hepsēma, ătis, n. Plin. *Moſt, kojegaſzeje tretji dèl pokuhal.* r. Moſt ſo den dritten Theil eingeſotten. *Főtt muſt, mellynek harmadik réſze elforrott.*

Hepsētĭa, æ, f. Græc. *Zdolnya Kruha kora.* Die untere Rinde des Brods. *Kenyérnek alsó héja.*

Hepta, æ, f. *idem quod* ſeptem.

Heptăchordus, a, um, *Hæſiod. Szedem ſztruny imajuchi*, Sieben Saiten habend. *Hét húros.*

Heptăgōnĭa, æ, f. Liv. *Szedmero-vuglina, dugovanye ſzedem vuglov imajuche, ſzedem vuglov.* Sieben Eck. *A' mi hét ſzegletű.*

Heptăgōrum, i, n. Hygin. *Idem.*

Heptăpăchys, is, f. *Mera, ali dufina ſzedem réſov.* e. Maaſs *oder* e. Länge von ſieben Elen. *Hét réſű mérték*, vagy *Hoſzſzaság.*

Heptăpўlus, a, um. Apul. *Szedem vrát imajuchi.* Sieben Thör, *oder* Porten habend. *Hét ajtós, kapus.*

Heptaſtŏmus, a, um. *Na ſzedem ſztran odpert.*

Sieben

Digitized by Google

Sieben Oeffnungen habend. *Hét réſzre felnyilt.*

Heptătēuchus, a, um, & Heptătĭcus. *Szedem vu ſzebe Knig zadersávajuchi.* Aus ſieben Bücheren beſtehend. *Hét féle Könyvekből-álló.*

Heptătŏnus, a, um. Vid. *Heptachordus.*

Heptēres, is, f. Liv. *Ladja 2-ſzedmemi veſzli.* Ein Schiff mit ſieben Rudern. *Hét rend evezőjü hajó.*

Hĕra, æ, f. Cic. *Goſzpa, hiſna goſzpodaricza.* Die Frau im Hauſs, e. Hauſs-Frau. *Gazda aſzſzony, házi gazdáne.* 2. Hĕrā. *Boſicza Juno.* Die Göttin Juno. *A' Júnó Iſten aſzſzony.*

Hĕrāclĭus, *vel* Hĕrāclēus, *aut* Hĕrāclēĭus, lăpis, lapidis, m. Plin. *Kamen za poznanye ſzrebra, zlata.* Ein Prob-Stein. *Proba-kő.* Sic dictus ab *Hĕrāclēa Lydĭæ urbe.* Unde & *Lapis lydius* appellatur.

Herba, æ, f. Cic. *Trava.* s. Graſs, s. Kraut. *Fü.* Dare alicui herbam. Gregor. Tur. *Kóga oſztvariti, z-chemerom vumoriti.* Einen mit Gifft vergeben. *Valakit méreggel megölni.*

Herbācĕus, a, um. Plin. *Trávni.* Das von Graſs iſt. *Fűből-való.*

Herbārĭum, ii, n. Med. *Kniga od vſzakojachkeh trav.* 2. *Travnik, travinyak.* s. Kräuter-Buch. 2. Ein Ort vvo das Graſs vvachſet. *Minden-féle füvekről irott könyv.* 2. *Füves hely.*

Herbārĭus, a, um. Plin. *Travni.* Den Kräuteren gehörig. *Füves.*

Herbaſco, is, ere. (Incho.) Plin. *Travum poſztajem.* Zu Kraut, Graſs vverde. *Füvéleſzek.*

Herbeo, es, ere, ui, (Neu.) Plin. Vid. *Herbaſco.*

Herbeſco, is, ere. Cic. Vid. *Herbaſco.*

Herbĕus, ea, eum. Cic. *Travo-zelen.* Graſs-grün. *Fű-ſzinű.*

Herbĭdo, as, are, avi, atum. [Act.] Mart. Capell. *Travno, travnato chinim.* Grallicht mache. *Füvesitem.*

Herbĭdus, a, um. Plin. jun. *Travnat, pun tráve.* Voll Kraut *oder* Graſs. *Füves, teli füves.*

Herbĭfĕr, a, um. Plin. *Travu rodechi, noſzechi.* Das Graſs *oder* Kraut herfür bringend. *Fűtermő.*

Herbĭgrădus, a, um. Cic. *Po travi plazechi, gmazechi.* Im Graſs Kriechend. *Füben-járó.* Herbi grada Cochlea. Cic. *Pús.* e. Schneck. *Füben-járó tſiga.*

Herbĭsĕcus, a, um. Virg. *Travo-rez, travokoſz.* Graſs obſchneidend. *Fü-metſző.*

Herbōſus, a, um. Herbōſior, Herbōſiſſĭmus. Plin. *Traven, travaſzt, pun trave.* Grallicht, voll Graſs. *Füves.*

Herbŭla, æ, f. *Dimin.* Cic. *Travicza.* s. Kräutlein. *Füvetske.*

Herbuſcŭla, æ, f. Capell. *Idem.*

Herciſco, & Herciſcor, Vid. *Ercíſco.*

Herclè, Hercŭlè. *Adv. Jurantis.* Plaut. *Za iztinu, ſztanovito.* Fürvvahr. *Bizonyára.* Quaſi diceres: *me Hercules perdat* &c. Vid. *Ædĕpŏl.*

Hercŭlĕè. *Adv.* Cic. *Verlo, Viteski, Junachki.* Topfferlich. *Ugyan emberül, katonáſan.* Adject. à *Subſtant.* Hercŭles, is, m. qui fuit inſignis heros, ex fabulis græcis notiſſimus. *Hinc proverbia.* Dextro Hercule. *Szrechno.* Glücklich. *Szerentsésen.* Clavam Herculi extorquere. *Chezaſze prijeti, kaj nè moguche.* Was unmögliches vornehmen. *Lehetetlen iparkodni.* Herculem laceſsĕre. *Na jakſſegaſze poſztáviti*, ali *z-moguchnejſſem y jakſſem kaj imati, z-nyimſze boriti.* Mit einem Stärckeren zu thun bekommen. *Magánál erősebbre támadni.* Ad columnas Herculis. *Nepreſztanecze.* Unaufhörlich. *Szüntelen, Végezet-nelkül.* Herculis cothurnos infanti aptare. *Kaj neſzpodobnoga, bedaſztoga chiniti.* Etvvas ungereimtes thun. *Valamit balgatagúl tselekedni.* Nec Hercules contra duos. *Tesko ſze je jednomu ſzuprot dvem ali vech poſztáviti: Inache: vech pèſz na jednoga.* Viel Hunde ſind des Haaſen Todt. *Sok kùd diſznót győz.* Denique *Metaph.* Hercules hebræus *dicitur* Samſon, poteſt & ad alios fortitudine ſingulari præſtantes nomen *Hercules* propter ſimilitudinem transferri.

Hĕrĭfŭga, æ, m. Catull. *Szluga od goſzpodara beſechi.* Ein entloffener Knecht. *Urától elfzökő ſzolga.*

Hĕrĭlis, is, *com.* le, n. Plaut. *Goſzponov, goſzpodarov.* Dem Herrn gehörig. *úré, gazdáé, úrhoz tartozó.*

Hĕrīnāceus. Vid. *Erinaceus.*

Hermăphrŏdĭtus, i, m. JCt. *Obojega ſzpola chlovek.* Zvvitter, Zvviedorn, der Mann und Weib zugleich iſt. *A kinek férjfi, és aſzſzonyi ſzemérmetes teſte vagyon.*

Hermēnĭa, æ, f. Gal. Idem quod *Interpretatio.*

Hermes, is, & ētis, m. *Tolmachnik kriveh Bogov.* Der Götter Dollmetſcher. *Bólvány Iſtenek tolmátſa.* Synon. *Mercurius.*

Hermŏclĭnĭum, ii, n. *Razgrealnicza, z-kúmſze poſztelya razgreva*, ali: *poſztelnya grealnicza.* vulgò *Skandalet.* r. Bett-Wärmer. *ágy melegitő ſzerſzam.*

Hermŏglўphus, i, m. Stat. *Kipo-rez, kamenorez*, peregr. *Piltávar.* Ein Bildhauer. *Kép faragó.*

Digitized by Google

Hernĭa, æ, f. Celſ. *Kila.* r. Leiſten-Bruch, Leib-Schaden. *Tôkôßég.*

Hernĭōſus, a, um. Med. *Kilav.* Der ein Bruch hat. *Tôkôs.*

Herniōtŏmīa, æ, f. *Kile rezanye.* e. Schneidung eines Bruch. *Tôkôßég metſzés.*

Hernĭō ŏmus, i, m. Med. *Kilo-rez.* r. Bruch-Schneider. *Tôkôßég metſzô.*

Hērōdĭus, ii, m. Homērus. *Morſzka guſzka.* e. Meer-Gans. *Tengeri lúd.* Theodōrus verò *ardeŏlam* vocat.

Hērōĭcus, a, um. Cic. Vid. *Hectoreus.*

Hērōĭna, æ, f. & Hērōis, ĭdis, f. Svet. *Vitezicza, viteskinya, ſena kruto ſzpametna.* Eine Heldin. *Vitezné, fô aſzſzony, úri aſzſzony.*

Hēros, ōis, m. Gic. *Vitez, junak,* &c. r. Held. *Vitéz, hires katona, nevezetes ember.*

Hērōum, ōi, n. Liv. *Viteski grob.* r. Helden-Grab. *Vitézi koporsó, úri temetô hely.*

Hērōus, a, um. Cic. *Viteski, junachki, drêchni, glaſzoviti,* &c. Helden-hafftig. *Vitézi, fô emberi.*

Herpes, ētis, m. Herpēta, æ, f. Med. *Do koſzti grizechi y izjedajuchi mozol.* Ein um ſich, auch biſs auf die Beiner freſſend Geſchvvär. *Tſontig rágó fekély, tüzes orbántz.*

Herpillus, i, m. Serpyllum, li, n. & Serpyllus, li, m. Plin. *Chrêvcze trava za ptícze dobra.* r. Quentel, Hünner-Klee, Wild-Poley, Hünner-Darm. *Galamb begy nevü fü.*

Herthus, i, m. *Tacit.* Vid. *Terra.*

Hērus, i, m. Terent. *Hiſni goſzpon, goſzpodar,* r. Hauſs-Herr. *Házi gazda.*

Heſpĕrĭa, æ, f. Poëtæ. *Latinſzka zemlya.* Italien. *Olaſz orſzág.* Heſperia ultima, *Spanyolſzka zemlya.* Spanien. *Spanyol orſzág.*

Heſpĕrus, i, m. & Heſpĕrūgo, ĭnis, f. Senec. *Zvezda vecherna.* Der Abend-Stern. *eſtveli tſillag.*

Heſternus, a, um. Terent. *Veheraſſni, vcheranyi.* Geſtrig. *Tegnapi.*

Hĕtærĭa, æ, f. Vid. *Sodalitas, Societas.*

Hĕtærŏclĭton, i, n. Cal. *Koje nè obderſava reda obchinſzkoga, y ſzuprot obchinſzkomu derſzanju obini.* Das von gemeiner Regul obvveicht. *Közönséges rendhéli jót megvetô.*

Hĕtærŏclĭtus, a, um. *Rèd, nachin obchinſzki neobderſzavaiuchi, y ſzuprot chinechi,* ali: *od obchinſzke naravade odbajaiuchi.* Von der gemeinen Regul und Satzungen obvveichend. *A' közönséges jót semmibe tartó.*

Hĕtĕ ŏcrānĭa, *vel propter accentum* Hĕtĕrŏcrānĕa, *aut* Hĕtĕ ŏcrānĭa Vid. *Heteroclita.*

Hĕtĕrŏdŏxus, xi, m. *Koj krivu navuk derſzy y naſzleduje.* Der eine unrichtige Lehr führet. *Hamis hit követô.*

Hĕtĕrŏgĕnĕus, *aut* Hĕtĕrŏgĕnĭus, a, um. *Szuprotivne y druge felye, ali naroda.* Das eines anderen Geſchlechts iſt, *oder* vvieder ſtehet. *Más külömbözö nemböl-való.* Huic opponitur *Hŏmŏgĕnĕus,* vel *Homogenius, a, um.* Vide ſuo loco.

Hĕtĕrŏnўmus, a, um. *Idem ac* diverſum nomen habens. *Drugoga imena,* &c.

Hĕtĕros. Vid. *Falſus.* Item Vid. *alius, a, um.*

Hēus. *Adv. vocantis.* Plaut. *Hoj! chujes! hodi ſzim.* Holla, hie zu. *Hallodé.*

Heu. *Interj. dolentis.* Terent. *Jaj! oh!* Ey! ach! *Oh! jaj!*

Hex. *Nomen numerale. indecl.* Latinè: Sex. *S'éſzt.* Sechs. *Hat.*

Hĕxăchordus, i, m. Vitruv. *Igra na ſ'éſzteh ſztrunyah.* Inſtrument mit Sechs Saiten. *Hat húrú muſika.*

Hĕxăclīnon, i, n. Mart. *ſ'éſzt ſztolczev.* Sechs Seſſel. *Hat ſzék.*

Hĕxăĕdron, i, n. *ſ'éſzt vuglov.* Sechs-Eck. *Hat ſzeglet.*

Hĕxămĕrus, a, um. *S'éſzto-dnev.* Sechs-Tägig. *Hatod napi.*

Hĕxăgōnum, i, n. *S'éſzt zevſzema jednaki vugli, ſ'éſzt jednakeh ſztran imajuchi.* Das Sechs-gleiche Seiten, *oder* Winckel hat. *Hat egyenlö ſzegletek, kiknek hat egyenlö réſzek vagyon.*

Hĕxăgōus, a, um. Golum. *S'éſzto-vuglaſzt.* Sechs-Eckig. *Hat ſzegletü.*

Hĕxămĕter, ĕtri, m. (Verſus) *vel* Hexămĕtrum, i, n. (Carmen.) *S'éſzto-nog, red popevke.* s. Sechs-füſſig Sang. *Hat lábú vers.*

Hĕxăplus, a, um. *Latinè* Sexdŭplex. *S'eſzteroſztruk, s'eſztero-verſzt.* Sechs-fach. *Hatos, hatſzoros.*

Hexaſtўlos, i, m. Vitruv. *Kaj s'éſzt ſztupov ima.* Das Sechs Säulen hat. *Hat oſzlopú.*

Hĕxērēs, is, f. Liv. *Ladja z-s'éſztemi veſzli.* Schiff das ſechs Ruderen hat. *Hat lapáttal evedzös hajó.* Latinè: *Navis,* quæ ſex remorum ordinibus agitur: *ſicut Birēmis* à duobus *Trirēmis* à tribus remorum ordinibus dicta, &c.

Hĕxis, is, f. Apul. *Tela prikladna ſzloſnoſzt.* e. Geſtaltung deſs Leibs. *ékes termetü-teſt.* Latinè *Habitus corporis.*

Hiāſco, is, ere, (Inch.) Gato. Vid. *Hiſco.*

Hiātus, ûs, m. *Cic.* Transl. *Zianye, Puklina, puczavicza zemlye.* 2. propriè. *Zevavicza, vuſzt razteſenye.* e. Spalt, Klufft. 2. Daſs Jähnen. *Nyilás, haſadás.* 2. *ásitás.*

Hiberna, Hyberna, orum, n. *plur.* Gic. *Sztanuvanye*

Digitized by Google

tuvanye zimſzko vojnikov. s. Winter-Läger, s. Winter-Quartier. *Teli kvártély.*

Hibernāculum, *Hybernaculum*, i. n. Liv. *Sztan, meſzto prebivanya vu zimi.* Winter-Quartier, s. Loſchierung-Ort. *Teli ſzállás, lakás.*

Hibernātio, *ōnis*, f. Vid. *Hyemātio.*

Hiberno, *Hyberno*, as, are, avi, atum. (Neu.) Cic. *Chez zimu; ali v-zimi prebivam, ſztanujem, zimujem.* Das Winter-Läger habe, überwintere. *Telelek.*

Hibernus, *Hybernus*, a, um. Cic. *Zimſzki.* Das zum Winter dienet. *Teli.*

Hibla, *Hybla*, æ, f. Strab. *Gora vu Sicilii.* Ein Berg in Sicilien. *Sitziliai hegy.* Gelebratur à copioſis apibus in eo mellificantibus.

Hibrĭda, *Hybrĭda*, æ, *Hibris*, *Hybris*, ĭdis, com. Plin. *Pòl divjaka, praſze iz divjaka y domache praſzicze.* Halb vvild Schvvein, Schvvein ſo von einen vvilden Eber und Zahmen Sau gevvorffen. *Vad kantól és ſzelid házi, emétől fajzott ſüldö, malacz.*

Hicce, hæcce, hocce. Terent. *Ov, a, o.* 2. *Ravno ov.* Der, die, das. 2. Eben dieſer. *Ez, az.* 2. *éppen ez.*

Hiccĭnĕ, hæccine, hoccine. Plin. *Ov lije? ie jeli ov?* Iſt dan dieſer? *Ugyan azé? ezé az?*

Hic. Adv. loci. Teren. *Ovde, ovdi, ovdek, ovdeka. Hie. Itt, itten.*

Hiems, *Hyems*, ĕmis, f. Tacit. *Zimſzko, vreme, zima.* Der Winter. *Tél.* Hieme uti injucundâ, triſti, & perodioſa.

Hiĕrăcītēs, æ, m. Plin. *Jaſztrebove farbe kamen, jaſztrebov kamen.* r. Habicht-Stein. *Ölyv ſzínü-kö.*

Hiĕrarcha, æ, m. *Glavar veliki nad dugovanyi duhovnom, ſzvétem, veliki duhovnik.* r. Ertz-Prieſter. *Szentséges rend fejedelme, fö pap.*

Hiĕrarchīa, æ, f. *Glavarſztvo czirkveno.* 2. *Red y vrednoſzt Angelſzka.* e. Kirchen-regierung. 2. e. Ordnung der heiligen Engeln. *Szent fejedelemség.* 2. *Angyali rend és méltóság.*

Hiĕrās, ācis, m. Latinè: *Accĭpĭtĕr, ĭtris.*

Hiĕrŏcŏmĭum, ii, n. *Ubogczev hiſa.* peregr. *Spital.* s. Siechen-Hauſs, Spittal, Lazareth. *Pokloſoknak iſpotályok, iſpotály-ház.*

Hiĕrŏdŭlus, *vel juxta accentum. Hiĕrŏdŭlus*, i, m. *Szlusbe czirkvene dvoritel, czirkveni ſzluga.* Der den Gottes-Dienſt abvvartet. *Szentegy-ház ſzolgája.*

Hiĕrŏglўphĭcum, i, n. *Szpodoba y pelda od prilike ſvinſzke vzeta.* Ein etvvas Geheimes Sinn-Bild von Thieren hergenohmen, eine bildnuſs-Schrifft. *Oktalan állatok képéről vett haſonlatoság.*

Hiĕrŏglўphĭcus, a, um. *Z-mudrom ſzpodobnu y od ſvin vzetum na razmenye dan.* Mit Sinn-Bilderen von Thieren genommenen, etvvas verſtehen gebend. *Okoßan élö-allaktoktól vett haſonlatoſságnak értelemre adáſához-való.*

Hiĕrŏglўphus, i, m. *Szveteh dugovany ali kipov izrezavecz.* Der heilige Sachen *oder* Bilder ſticht, *oder* gräbt. *Szend dolgoknak vagy képeknek ki-faragója.*

Hiĕrŏphanta, æ, m. *Corn. Nep.* Vid. *Hierŏdŭlus.* & Latinum *Ædĭtĭmus*, *Ædĭtŭus.*

Hiĕrŏphўlax, *vel juxta accentum* (& *ſic de pleriſque græcis.*) *Hiĕrŏphўlax*, *vel ut aliis placet Hiĕrŏphўlax*, ācis, m. Scæv. *Chuvar ſzvéteh czirkveneh dugovany.* Der über die heilige Kirchen ſachen Sorg hat, r. Kirchen-hüter. *Szentséges állapot örzője.*

Hiĕrŏſarchus, i, m, Alex. ab Alex. *Najvekſſi nad ſzvétem dugovanyu, Papa.* r. Kirchen-Obriſter. l'abſt. *Fö pap, Romai Pápa.* Latinè *Præpoſitus ſacrorum.*

Hiĕrŏthēca, æ, f. *Poſzvechena poſzuda.* Ein geweichtes Gefäls, *Szenteltt edény.* Latinè *Capſa*, vel *capſŭla benedicta, ſacra.*

Hila, *Hilla*, æ, f. (*plur.* Hilla, orum, n.) Horat. *Klobaſzicza.* Wurſt. *Kolbáſz.* Hilla infumata. *Plaut.*

Hilărè Adv. Tacit. *Hilăĭus. Cic.* *Hilariſſimè Plaut.* *Hĭlărĭtĕr.* Auct. ad Herenn. *Veſzelo, radujuchſze.* Luſtig, frölich, vvohlauf. *Vigan, Vidáman.*

Hĭ ărēſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Varr. *Veſzel poſztajem.* Frölich, luſtig vverde. *Meg-vídúlok.*

Hilărĭa, (*vel juxta græcam ſcriptionem, Latinis tamen non uſitatam Hĭlărĭa*) ōrum, n. *plur.* Budæus. *Szvétek, vu kojem negda na protuletje pochetek dugſſega od nochi dnéva obſzluſavali jeſza.* Feſt im Frühling, da Tag und Nacht gleich ſind, und gleych darauf der Tag länger vvird, dann die Nacht. *Innep vélt a' régieknél, melyet Tavaſzkor, mikor a' nap hoſſzabbúlni kezd, illettek.*

Hilărĭs, is, *com.* re n. & *Hilărus*, a, um. Cic. *Veſzel, biſzter, gyegyeren.* Frölich, muthig, freudig, hurtig, luſtig. *Vig, vidám.*

Hilărĭtas, atis, f. Cic. Vid. *Jucunditas, latitia.*

Hilăro, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. vid. *Exhilaro.*

Hĭlum, (aliis *Hĭlum*) i, n. Cic. *Pikmyicza chernа na bobu, bobje oko.* 2. Metaph. *Nikaj, ſzgovanye nikaj nevredno.* Das kleine ſchvvartze Flecklein an den Bohnen. 2. Ein nichtsvvürdiges Ding, Nichts. *A babnak feketéje.* 2. *Semmi, ſemmire-való dolog.* Hinc componitur *Nihilum*, quaſi *ne hilum quidem*; &

Digitized by Google

per Apocŏpem *nihil*, & per ſyncŏpem *Nil*. Ex nihilo nihil, in nihilum nil poſſe reverti. *Lucret.*

Hinc, *Adv.* à loco. Terent. *Od ovud, od ovde, odaulye.* Von hier, dannen. *Innen, Innét.*

Hinnĭbĭlis, is, com. le, n, Cæl. Aurel. *Viſchiv, berzliv,* Das vviehret. *Nyerítbetŏ.*

Hinnĭbundè, *Adv.* Claudius ex Nonio. *Herſuch kakti kony.* Wiehrend vvie ein Pferd. *Nyerítve, Nyerítŏ formán.*

Hinnĭbundus, a, um, Non. *Viſchechi, berſuchi.* Wiehrend. *Nyerítŏ.*

Hinnio, is, ire, ivi, itum, [Neu.] Quint. *Hérſem, Viſchim kakti kony.* Wiehre vvie ein Pferd. *Nyerítek.*

Hinnĭto, *vel* Hinnĭtĭto, as, are, avi, atum, (Frequent.) Varro. *Gúſztokrat herſem, berſechem, Viſchim.* Offt vviehre. *Nyerítdegelek.*

Hinnītus, ûs, m. Cic. *Herzanye, Viſchenye.* Das Wiehren. *Ló nyerítés.*

Hinnŭlĕus, ĕi, m. Hinnŭlŭs, i, m. Plin. *Mlado od zveri,* ali *ſivinchéta domachega; ſrebchecz, Telchecz, Divjachecz, Medved checz &c.* Ein junges von einem Thier; als s. Röſslein, Oechslein, Reh-böcklein, Hirſchlein, junge Wild-Schvvein, Bährlein, &c. *ŏznek, ſzarvasnak s-egyéb oktalan állatoknak vembe, fia.*

Hinnus, i, m. Varr. *Mezg.* r. Maul-Eſel, Pferd-Eſel. *Szvér.*

Hio, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Ziam, chubim.* Aufthue, jähne, klaffe, geine. *Nyílok, nyitva-vagyok.* Tellus æſtu hiat. *Salluſt. zemlyaſze od vruchine púcza, reſi.* &c. Nec flos ullus hiat. Propert. *Ni jeden czvétſze nè joſche odperl.* 2. Metaph. *Nakai blepim, komaj chakam, jako ſelim.* Etvvas hefftig begehre. *Valamit igen óhajtok, kivánok.* Semper ad ſpem futuri hiat. ſenec. *Vſzegdar jako blepi y komaj chaka na dojduche.* Er vvartet hefftig auf das künfftige. *Mindenkŏr óhajtja a' jövendŏt.* 3. Oratio hiat. *Quintil.* pro *non cohæret.* 4. Vid. *Miror, Dubito, Stupeo.*

Hippāce, es, f. Plin. *Kobilyak, kobilſzki ſzir, z-kobilyega mleka ſzir.* Käs von Roſsmilch. *Ló vagy kantza téjből tſinált ſajt.*

Hippāco, as, are, avi, atum, [Neut.] Feſt. *Nedußlivem, ſzopim, teſko-diſem, ſzoputim.* Keiche, hart oder ſtarck athme. *Nehezen lebelleк, fúvok.*

Hippāgōga, æ, f. *Liv.* Hippāgo, ĭnis, f. *Aul. Gell.* Hippāgĭum, ii, n. *Konyſzki bród, vukŏmſze konyi prevaſaju.* Ein Schiff, darinn die Pferd über das Waſſer geführt vverden. *Révhajó, Lóvakat a' vizen általkŏltŏztetŏ hidas.*

Hipparchus, i, m. *Idem quod* Magiſter equitum.

Hippāsīa, æ, f. *Latinè* Equitatio.

Hippĕlăphus, vel Hippēlăphos, i, m. Theodor. *Konyo-jelen, jelen z-konyſzkemi grivami velikemi, y dugemi, y k-temu bradaſzt.* r. Pferd-Hirſch. *Ló formájú ſzarvas.*

Hippĭa, æ, f. *Chrevcze trava, kokoßja trava razßirena.* Groſser Hünner-Darm, gevviſſes Kraut. *Galamb-begy nevü fü.*

Hippĭădes, ădum, f. *Statuæ* mulierum equeſtres.

Hippŏboſcus, i, m. *Konyár, paſztir konyſzki.* r. Roſs-Hirt. *Ménes Páſztor, ló Páſztor, Tſikés.*

Hippŏcampi, orum, m. *plur. Nonius.* Hippocampæ, arum, f. *plur.* Plin. *Morſzki konyi.* Meer-Pferden. *Tengeri lovak.*

Hippŏcentāurus, i, m. Hiſt. Poët. *Naperve chlovek, od zád kony; konyo-chlovek.* Von vornen Menſch, von hintenher Pferd, halb Menſch, halb Pferd. *Oly állat, melynek fele ember, fele ló.*

Hippŏcŏmus, i, m. Pollux. *Konyo-terſecz, konyo-menyecz.* r. Roſs-Tauſcher, Pferd-Handler. *Ló tſerélő, ló árros,* 2. *Konyſzki Vrachár, likár.* r. Roſs-Heiler, Roſs-Artzt. *Ló orvos.*

Hippŏcrēne, es, f. Poës. *Boſicz, Muſa zvanęb, zdenecz.* Ein Muſen-Brunn. *A' Músák kúttya.* Hippocrena non hauſi. Maſen. *ja nè ſzem Diak pete skole.* Ich bin kein Poët. *Nem vagyok Poéta.*

Hippŏdrŏmus, i, m. Plaut. *Derchalnicza gdeſze na konyeb zderkavaju, vtécbu.* r. Reñ-Platz, e. Renn-Bahn. *Ló-Futtató bely.*

Hippŏmăchīa, æ, f. Cal. *Boj konyanicbki.* r. Streit zu Pferd. *Lovas viadal.*

Hippŏmănes, is, n. Plin. *Falachecz méſza na chelu ſrebeta, kôga mati, kakga zleſe, taki zgrize y odtergne.* Ein Stücklein Fleiſch, ſo das Füllen an Stirn von der Mutter bringt. *Ló vembetskének homlokán függő darabotska hús, mellyet mibelyt ſzül, azonnal le-harap az Annya.*

Hippŏmărāthrum, i, n. Plin. *Divji ſzlatki januß.* Wilder Fenchel. *Vad ánis, ló kŏmény.* Latinè *Faniculum ſylveſtre.*

Hippŏmulgus, i, m. *Kobilo-dojecz.* r. Roſs-Meckler. *Kantza ló fejő.*

Hippōna, æ, f. *Hiſt. Poët.* Dea Equorum.

Hippŏpēra, æ, f. Senec. *Konyanicbka biſzaga.*

Ein

Ein Fell-Eyſen, ſo man zu Roſs führet. *Lovag tárka, Turba.*

Hippŏphorbus, i, m. *Konyſzki paſztìr, konyàr.* r. Pferd-Warter, Hirt. *Ló páſztor* Latinè: *Paſtor Equorum.*

Hippŏpĭon, ii, n. & Găvĭon, ii, n. Avicen. *Jechmenecz, Mozolecz na oku.* s. Eyter, Eyter-Geſchvvär im Aug. *Szemen nővő árpa, ſzmoltsótske.*

Hippŏpŏdes, ŏdum, m. *plur.* Solin. *Morſzki lyudi z-konyſzkemi nogami.* e. Meer-Menſchen mit Pferd-Füſsen. *Ló lábú tengeri emberek.*

Hippŏpŏtămus, i, m. Solin. *Morſzki kony, Vodeni kony.* s. Meer-Pferd, Waſſer-Roſs. *Tengeri ló, vizi ló.*

Hippŏs, i, m. Latinè: *Equus.*

Hippŏsĕlĭnum, i, m. Plin. *Divji perſſin*, pereg. *petrofil.* Wilder Peterſil, Alexandriſch Peterlein. *Vad Petreſélyem.*

Hippŏtŏxŏta, æ, f. Hirc. L. 5. belli Aſiat. *Sztrélo-konyanik.* Pfeil-führende Reiter. *Nyílas lovaſok.*

Hippūris, is, f. Plin. *Konyſzka zveticza, tráva.* s. Roſsvvadel-Kraut. *Ló fark fű.* Latinè *Equisētum.* Vulgo *Cauda equina.*

Hippus, i, m. Vid. *Hippos.*

Hīr, *Indecl.* Cic. *Dlan.* e. Fläche *oder* Höhle der Hand. *Tenyér.* Synon. *Vola manûs.*

Hīra, æ, f. Plaut. *Prazno Chrevo.* r. Leere Darm, der ledige Darm. *üres bél.*

Hircīnus, a, um. (*Legitur &* Hirquīnus.) Plaut. *Kozelſzki, Jaraczki.* Zum Bock *oder* Geiſs gehörig. *Ketske-bakhoz-való.*

Hircĭpilus, a, um, Feſt. *Tverdó laſz, kozlólaſz.* Hart-haarig, Böck-haarig. *Kemény ketske-bak hajú.*

Hircĭpes, ĕdis, *om.* Mart. *Kozlo-nog, kozonog.* Bock *oder* Geiſs-Füſſig. *Ketske-bak-lábú.*

Hircŏmulgus, i, m. Mart. *Kozo-dojecz.* r. Geiſs-Melcker. *Ketske fejő.*

Hircōſus, (*Hirquōſus*) a, um, Plaut. *Kozlomſzmerdechi, kozlaſst.* Bockenlechtig, ſtinckend. *Ketske bak ſzagú, Bak büzü.* 2. Metaph. Vid. *Laſcivus.*

Hircus, i, m. Virg. *Kozel, Pérch, Jaracz.* r. Bock. *Ketske-bak.*

Hirnĕa, eæ, f. Plaut. *Vinſzki pehar.* Ein Wein-Krug. *Boros korsó.*

Hirquīnus, a, um, Vid. *Hircinus.*

Hirquĭtallio, is, ire, īvi, itum, [Neu.] Cenſorin. *Po kozlu ſzmerdim.* Nach dem Bock ſtincke. *Büdös vagyok mint a' ketske-bak.* Dicitur *propriè* de pueris pubeſcentibus, vel quòd tunc vocem edant raucam, hircinæque ſimilem; vel certè quòd tunc primùm hircum olere incipiant, cùm priùs omnium laſcivorum motuum expertes, ideóque feliciſſimi, & Angelis quàm hircis ſimiliores fuerint.

Hirquĭtallus, i, m. Cenſor. *Gerlo-glaſza-gub, kómuſze glaſz premenya y gerlo gubi.* Der die Stimm anhebt zu änderen. *A' kinek meg-tſattant a' ſzava, ſzó zengéſét el-veſztette.* 2. Idem ac, *qui hircum olet.* Hoc nomine *propriè* appellantur pubeſcentes maſculi & femellæ.

Hirquus, i, m. Virg. *Kút, kraj ochni.* Ein Augen-Winckel. *Szem vég, ſzem ſzeglet.*

Hirrio, (*aliis* Hirtio) is, ire, ivi, itum, (Neu.) Gal. *Hérchim kakti ſztochni peſz.* Murre vvie ein vvindiger Hund. *Morgok mint a' dühös eb.*

Hirrītus, ûs, m. Sidon. *Peſzje hérchanye.* s. Hunds-Murren. *Eb morgolódás.*

Hirsūtĭa, æ, f. Solin. *Koſzmina, koſzmatoſzt.* e. Haarichte Rauhe, rauhe Haarichtigkeit. *Szőrősség.*

Hirsūtus, a, um, *Cic.* Hirtĭpĭlus, & Hirtus, a, um, Vellej. Pat. *Koſzmat.* Rauh, Stachelicht, Haaricht. *Szőrös, Borzas.*

Hirūdo, ĭnis, f. Cic. *Piavka.* Ein Egel, Blůt-Sauger, r. Sau-igel, Blůt-igel. *Vér ſzopó.* 2. Metaph. *Hirudo plebú, Patria &c.* Qui Plebem, Patriam exſugit.

Hirundĭnĕus, ea, eum, Hirundĭnĭānus, & Hirundĭnīnus, a um, Plaut. *Laſztovichki, Laſztovichji.* Den Schvvalben gehörig. *Fetskér.*

Hirundo, ĭnis, f. Cic. *Laſztovicza.* Eine Schvvalbe. *Fetske.*

Hiſco, is, ere, (Neu. Inch. *ex* hio.) Liv. *Zévam, vuſzta odpiram, chmérgam.* Das Maul auſſperre, aufthue, jähne. *Számat fel-nyítom, haſadok, meg-nyílom.* Nec hiſcere quiſquam audebat. Liv. *Ni vuſzta odpreti*, ali: *ni chmérgnuti nijeden nèſze uſſal, &c.*

Hiſpānĭa, æ, f. Geogr. *Spanyolſzko kraleóſztvo.* Das Königreich Spanien. *Spanyol Országh.* Una ex primis Europæ Regionibus, propter fidei Romanæ puritatem *Catholica* dicta.

Hiſpānus, i, m. Geogr. *Spanyol.* Ein Spanier. *Spanyol.* Gens acris ingenii.

Hiſpĭdo, as, are, avi, atum, [Act.] Catull. *Koſzmato, Laſznato chinìm.* Rauh, haarig mache. *Szőrösítem, borzosítom.*

Hiſpĭdōſus, *Catull.* Hiſpĭdus, a, um, Cic. *Koſz-*

Digitized by Google

mat, Laszaszt, Bradaszt. Rauh, haaricht, bartig. *Borzas, szörös.* Non dico pueris sed hispidosis. Catull. *Negovorim Deczi, nego bradáchom y szpametnem, verszinem lyudem.* Ich sage es nicht den Kindern, sondern bärtigten und verstandigen Männern. *Nem gyermekeknek szólok, hanem férfiaknak.*

Hister, tri, m. Liv. 1. *Igrach, noruvavecz.* r. Gauckler. *Játékos, komédiás.* 2. Hister & Ister, tri, m. Vid. *Danubius.* ità salluft.

Historĭa, æ, f. Cic. *Pripoveszt isztinszka.* Wahrhafftige Erzehlung. *Meg-lett dolognak meg-irása.*

Historĭālis, is, *com.* le, n. Plin. *Isztinszko-pripoveszini.* Zur Wahrhafftigen Erzehlung, *oder* Geschicht gehörig. *Historiához-való.*

Historĭca, æ, f. *Historĭce*, es, f. *Historiographia*, Quint. *Navuchno znanye* iliti *Mestria pripoveszti y pripechenya piszati.* Die Kunst Geschichten, *oder* Historien zu schreiben. *Historia tudománnya*, vagy *irása.*

Historĭcus, i, m. *Cic.* Historiographus, i, m. Jul. Gap. *Piszecz pripoveszttik.* r. Historien-Schreiber. *Historia iró.*

Histrĭo, ōnis, m. *Cic.* Vid. *Hister.* N. 1.

Histrĭŏdŏmĭce, es, f. *Mestria napravlyati ladje.* e. Schiff-Bau-Kunst. *Hajó tsinálómesterség.*

Histrĭŏnĭa, & Histrionĭca, æ, f. Plaut. *Veszelo-igre znanoszt.* Gauckler, *oder* Schau-spielers-Kunst. *Játékos tudomány.*

Histrix, ĭcis, f. Plin. *Morszka szvinya jesu szpodobna.* s. Meer-Schvvein als vvie ein Igel. *A' tövises disznóhoz hasonló Tengeri disznó.*

Hittus, i, m. (*ab* Hittio, is, ire, ivi, ītum, *Neu.* Vet. glos. *Czvilenye pészje.* s. Winseln der Hunden. *Eb mikogás.*

Hiulcè, *Adv.* Cic. *Razpuczano, ziaszto,* 2. *Neprikladno.* Spaltig. Gazend. 2. Ungeschickt. *Hasadtan, repedezve,* 2. *Alkalmatlanúl.*

Hiulco, as, are, avi, atum, (Act.) Catull. *Odpiram, ziaszto chinim, kálam.* Aufthue, spalte, von einander treibe. *Meg-basítom, repedeztetem.*

Hiulcus, a, um, Cic. *Razkalan, razpucben, razdvojen.* 2. Transl. *Neprikladen.* Ausgespalten, von einander getrieben, zerschrickt, 2. Ungeschickt, untauglich, ungereimt. *Hasadozott, repedezett,* 2. *Alkalmatlan.* Oratio hiulca, Cic. *Govorenye neszloszno, neprikladno.* e. Rede so gantz nicht zusammen hängt, und ungereimt ist. *Alkalmatlan, ostoba beszéd.* Gens hiulca. Plaut. *Narod y pokolenye neprikladno y bedaszto.* Ungeschicktes und ungereimtes Volck. *Ostoba, buta nemzet ség.*

Hŏdie, *Adv.* Cic. *Denesz, Danasz.* Heut. *Ma.* Qui non est hodie, cras minus aptus erit, Ovid.. *Kaisze cblovek z mladoszti ne nauchi, necheszze ni pod sztaroszt.* Was Hänslein nicht lernet, lernt Hanns nimmermehr. *A' mit ifjú korában valaki meg-nem tanúl, vénségében sem fogja meg.* 2. Accipitur pro *hoc tempore, hac etate.* Gic.

Hŏdiēdum, *Adv. melius diceres cum Cic.* hodieque. *Joszcbe denesz.* Heute noch. *Mégma.*

Hŏdiēque, *Adv.* Liv. *Dodenesz, do vezda.* Biss auf den heutigen Tag, biss jetzo. *Mai napig, mind eddig.*

Hŏdiernus, a, um, Cic. *Denészny i, Danaszny i.* Heutig. *Mai.*

Hŏdœpŏrĭcum, i, n. Latiné. *Itinerarium.*

Hŏdœpŏrus, i, m. *Szim tam po varaszbh hodisz, putnik.* r. Wanders-Mann. *Idesz-tova bujdosó, vándorlo.*

Hœdī'le, is, n, Vid. *Hædile & alia simila.*

Holcas, ădis, f. *Latinè* Navis oneraria.

Holcīmus, a, um, latinè: *Glutinósus.*

Hŏlĕrum, i, n. *Lucill.* Idem quod *Holus.*

Hŏlĭmos, i, m. Med. *Bol jeterna.* r. Leber-Schmertz. *Máj fáiás.*

Holmiscus, i, m. Pollux. *Jamicza vu kutnom zubu*, propriè *Jamicza kutnoga zuba, gde je zub szták.* e. Zahn-Lucke. *propriè* Das Grüblein vvo ein Stock-Zahn gestanden. *Hátulsó fogaknak lyukatskája, odva.* propriè *Ki-vont hátulsó fognak lyuka.*

Holmus, i, m. Latinè: *Mortarium.*

Hŏlŏcāustum, i, n. & Hŏlŏcāutōma, ătis, n. Prud. *Aldov czéle sivine*, ali *pak zesgane.* Gantz und Brand-Opffer. *Egész áldozat, egészen égetenáb áldozat.*

Hŏlŏchrȳsus, a, um, *Vesz zlát.* Gantz gülden. *Egészen aranyos.*

Hŏlŏgrăphum, i, n. *Zadnya volya*, peregr. *Testament, z-szamum nachinitela testamenta rukum napiszan.* s. Testament, vvelches der Testator mit eigner Hand geschrieben. *Oly testámentom, mellyet a' testáló maga kezével ir.*

Hŏlŏgrăphus, a, um. Sidon. *Z-pravum szvojum rukum napiszan.* Mit eigner Hand geschrieben. *Saját kezével irott.*

Hŏlŏphanta, æ, m. *Plaut.* Vid. *Sycophanta.*

Hŏlŏpo-

Hŏlŏporphўrus, a, um, *Latinè* Totus purpureus.

Hŏlŏsĕrĭcus, a, um, Lamprid. *Barßonſzki, Iz barßona, Chiſzto ſzvilyen.* Gantz Seiden. *Bárſonyos.* Holoſerica veſtis, *vel* Holoſerica, orum, n, *plur. ſubſtantivè.* Lamprid. *Barſſonſzka halya.* Gantz Seiden Kleyd, Kleyd aus Sammet. *Bárſony ruha.*

Holoſericum villōſum, i, n. Vopiſc. *Barſſon, kadif.* r. Sammet. *Bárſony.*

Hŏlus, ĕris, n. *item* Holus *vel* Holos, i, m. Vid. *Olus.*

Hŏmāgĭum, ii, n. (Hŏmĭnĭum, ii, n. JCt. *Priſzega vernozti, koju podloſni najvetßemu goſzpodinu ſzvojemu jeſzu duſni.* e. Huldigung, (Eyd.) vvelche die Unterthanen ihrer höchſten Lands-Obrigkeit ſchvvören müſſen. *Földes Urunkhoz-való hűségre eskűvés únk.*

Hŏmēlĭum, ii, n. Feſt. *Sztanovita skerlyakov felya.* Gevviſſe Arth von Hütten. *Bizonyos kalapos-süvegnek formája.*

Hŏmērŏ-maſtix, ĭgis, m. Plin. *Prigovarjavecz Homera.* Des Homeri Tadler. *Homérust ſzidalmazó.*

Hŏmĭcīda, æ, m. Cic. *Lyudomorecz.* r. Todtſchläger, Menſchen-Mörder. *Gyilkos, Ember ölő, öldöklő.*

Hŏmĭcīdĭum, ii, n. Cic. *Lyudo-morſztvo.* r. Todtſchlag, Mord. *Gyilkoſság.*

Hŏmo, ĭnis, *m.* apud alios *com.* Cic. (Hŏmo, ōnis, m. Ennius.) *Chlovek.* r. Menſch. *Ember.* Poſt homines natos, Cic. *Od ſzpomenka lyudih,* ali: *od pocsetka ſzvéta.* Bey Menſchen Gedencken, *oder:* von Anbeginn der Welt. *Emlekezettől-fogva,* vagy *világ kezdetétől-fogva.* Mortui boves incurſant vivos homines. Plaut. *Lyudiſze z-volovſzkum ſilum &c. biju.* Die Leut vverden mit Karbatſch gebeitſchet. *Szijal verettetnek az emberek.*

Hŏmœŏmĕrĭa, e, f. Lucr. *Délov y ſztrán med ſzobum ſzpodoba, y jednakozt.* Der Theile Gleichheit. *Réſzeknek haſonlatoſsága.*

Hŏmŏgĕnĕus, ea, eum, *Latinè* æqualis, ſimilis, ejuſdem generis *vel* ſpeciei *aut* rationis. *Jednakoga kolena, plemena, y roda, Jednak, ſzpodoben.* Gleiches Geſchlechts. *Egyenlő nemből-való.*

Hŏmŏlŏgēſis, is, f. & Hŏmŏlŏgĭa, æ, f. *Latinè.* Confeſſio, Pactum, Aſſenſus. *Invenitur etiam:* Hŏmŏlŏgo, as, are, &c. *apud Budæum.*

Hŏmōnўmĭa, æ, f. *Latinè* diverſa ejuſdem nominis. *Doojverſztno znamenuvanye, kadſze jedna rech na dve ſztrane razmeti more.* e. Zvveydeutung, vvann ein Wort zvveyerley Bedeutung hat. *Valamely ſzónak két-féle értelme.*

Hŏmōnўmum, i, n. *dicitur* dum res diverſæ eodem nomine ſeu vocabulo nominantur; *latinè* vox æquivoca.

Hŏmōnўmus, a, um, Idem ac *æquivocus.*

Hŏmŏphăſis, is, f. *Idem quod* petitio principii apud ſcholaſticos.

Hŏmŏphŏrĭum, ii, n. *Latinè* genus Pallii. *Sztanoviti plaſch.* e. Arth eines Mantels. *Bizonyos palást.*

Hŏmŏplăta, æ, f. Latinè: *Scapula.*

Hŏmŏtŏna, æ, f. *Szevdily terpécha zimlyicza.* Anhaltendes Fieber. *Mind-untalan rázó hideglelés.*

Hŏmŏūsĭus, a, um, *Latinè* ejuſdem ſubſtantiæ, cöeſſentialis.

Hŏmŭlus, i, m. (*Diminut.*) Hŏmuncio, onis, m. & Hŏmuncŭlus, i, m. Cic. *Chlovechecz.* Kleiner Menſch, s. Menſchlein. *Emberke, kis ember.*

Hŏneſtāmentum, i, n. Senec. *Kinchenye, Lepotenye.* e. Zierde, Ehre. *Meg-tiſztelés, ékeſſités.*

Hŏneſtas, atis, f. Cic. *Chlovechnozt, Poſtenozt.* e. Ehrbarkeit. *Tiſzteſség, betsület.*

Hŏneſtè, *Adv.* Cic. *Poſteno, Chlovechno.* Ehrlicher-Weiſe, ehrlich. *Tiſzteſségeſen, betsületeſen.*

Hŏneſtĭtūdo, ĭnis, f. *Nonius* Vid. *Honeſtas.*

Hŏneſto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Poſtujem, Poſteno kômu chinim, Poſtenoga chinim.* e. Ehr anbiete, Ehr anthue, ehrlich mache. *Tiſztelem, betsülöm,* Synon. *Decoro, honoro, honore afficio.* Nec domo Dominus, ſed Dominô domus honeſtanda eſt. *Cic. 2. offic.*

Hŏneſtum, i, n. Cic. Vid. *Honeſtas.*

Hŏneſtus, a, um, Cic. *Poſten, Doſztojen, chlovechen,* 2. *Sznaſen, Lèp.* Ehrlich, ehrſam, vvohl geacht, 2. Schön, hübſch. *Tiſztes, betsületes, emberséges,* 2. *Szép, díszes.* Honeſta facies. Terent. *Lèp obraz.* Ein ſchönes Angeſicht, ſchöne Geſtalt. *Szép ſzemély, ábrázat.*

Hŏnŏr, ōris, m. Cic. (Honos.) *Poſtenye.* e. Ehr. *Tiſztelet, betsület, Tiſzteſség.* Habere honorem alicui. Cic. *Kôga poſtuvati, poſteno kômu vuchinit.* Einem Ehr erveiſen. *Valakit betsülni.*

Hŏnōrābĭlis, is, *com.* le, n. Honorabilior. Cic. *Poſtuvani, Poſtenya vréden.* Ehr-vvürdig. *Tiſztelendő, Tiſzteletes.*

Hŏnōrā-

Digitized by Google

Hŏnōrābĭlĭtĕr, *Cassiod.* Hönörifice, *Cic.* Hönörätè *Adv.* Tacit. *Posteno, Postuvano, Hvale vrédno, chlovechno.* Ehrlich, ehrbar, Ehrent vvegen. *Betsületesen, Tiszteletesen.*

Hŏnōrārĭum, ii, n. Cic. (*Barbarè* Regale.) *Chasztni dár, Aldomass.* r. Ehren-Schanck. *peregr.* e. Discretion. *Tiszteséges ajándék.*

Hŏnōrātus, a, um, honoratior, honoratissimus, Tacit. *Vu postenyu y vrednozti postavlyen, postuvan.* In Ehren gesezt, geehrt. *Tiszteletes, betsületes.*

Hŏnōrĭfĭcē, *Adv.* Cic. Vid. *Honorabiliter.*

Hŏnōrĭficentia, æ, f. Arnobi. *Postenye, Dika.* e. Ehr-Zierd, Ehr-Ervveisung. *Tiszteség tévés.*

Hŏnōrĭfĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Lact. Vid. *Honoro.*

Honorificus, a, um, *Cic.* honorificentior, honorificentissimus. Vellej. Pat. *Posteno-chinechi.* Ehrlich. *Tiszteséges tévő.*

Hŏnōrĭpĕta, æ, *com.* Apul. *Za dikum, postenyem, izvisenyem hlepitel.* Der nach Ehr strebet. *Betsület kivánó.*

Hŏnōro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Postujem.* e. Ehr ervveise. *Tiszteletem, betsülöm.*

Hŏnōrus, a, um, *Tacit.* Vid. *Honestus.*

Hŏplŏmăchus, i, m. Mart. *Vojnik oboruzen.* Ein gevvaffneter Soldat. *Fegyveres katona.*

Hōra, æ, f. Cic. *Vura.* e. Stund. *óra.* In horas exspectare. Plin. *Szkorosze chesza nadeati*, ali: *Komaisze chesza dochekati.* Auf ein jede Stund etvvas ervvarten, *oder* etvvas kaum ervvarten. *Valamit mindegyre várni*, vagy *valamit elig várni.*

Hōrālis, lis, *com.* le, n. Fort. *Vuru jednu dug, vreme y chasz jedne vure.* Ein Stund lang. *Egy óráigvaló.*

Hōrārĭum, ii, n. *Vuro-delo* (vulgo *vura*) *vszakojachko, kasechе broj vúr.* Ein Instrument *oder* Uhr, so die Stunden anzeigt. *mutató óra, lető óra, óra.*

Hōrārĭus, horologiarius ii, m. *Vuro-del, vurar.* r. Uhrmacher. *óra tsinálo, órás.*

Hōrārius, a, um. *Svet.* Vid. *Horalis.*

Horctus, a, um, *Fest.* Vid. *Bonus.*

Horda, & Forda, æ, f. Varr. *Breja krava.* Eine tragende Kuhe. *Borjas tehén, hasas ünö.*

Hordeācĕus, ea, eum, Plin. *Jechmenov, Jechmeni, a, o.* Von Gersten. *árpából-való.*

Hordeŏlus, li, m. Mart. *Jechmenecz.* Ein Gesehvvär so zu äusserst an den Augbraunen vvächst. *árpa szem.*

Hordĕum, ei, n. Plin. *Jechmen.* e. Gersten, *árpa.*

Hordĭcālĭa, lium, n. *plur.* Varr. *Negdasnye obszlusavanye dneva, vu kömszu krave breje poszтale.* Fest-tägen, an vvelchen tragende Kühe vvurden. *Régen ünnep napok, mikor a' tehenek borjúztak.*

Hordĭcĭa, & hordĭcīdĭa, ōrum, n. *plur.* Fest. *Szvetek na kömszu negda krizoverczi breje krave tukli y Bogom szvojem alduvali.* Ein Fest bey denen Heyden, daran tragende Kühe geschlachtet und geopffert vvurden. *Oly innepek voltak, melyekben a' hasu tehenezet meg ölték, és a' bálványoknak feláldoztát.*

Hornōtĭnus, a, um, Cic. *Letosnyi.* Heurig. *Ez idei.*

Hōrŏlŏgĭfex, ĭcis, m. JCt. Vid. *Horarius.*

Hōrŏlŏgĭum, ii, n. Cic. Vid. *Horarium.*

Hōrŏmĕtrum, i, n. *Mertuk z-kömszе vure mére.* Ein Stund-abmessend Instrument. *órát mérő mérték.*

Hōroscŏpus, i, m. Plin. *Hip vukömszе chlovek rodi.* e. Geburths-Stund, und Augenblick da der Mensch gebohren. *Embernek születése órája, szem-pillantása.*

Horreārius, ii, m. JCt. *Sitnik, koj ima sztörb nasito y staglye.* r. Magazin-Korn-Häuser-Vervvalter. *Tsúr örző, Tsúr biró, gondviselő.*

Horrendùm, *Adv.* Virg. *Sztrasno, Jztrahovito, Rusno.* Schröcklich, Grausam. *Retteneteses, Iszonyún.*

Horrendus, a, um, Cic. *Sztrasen, Rusen.* Greulich, abscheichlich. *Rettenetes, Iszonyú.*

Horreo, es, ere, horrui, [Neu.] Cic. *Sztrassimsze, Durimisze, Boimsze, Plassimsze.* Ich bin rauh, stachelicht, fürchte, mich entsеze, erschrecke, einen Grauen habe. *Irtózom, Iszonyodom, Retteget.* Horrent capilli, Comæ. Tibull. *Laszi na visiak idu.* Die Haare stehen, (steigen) gen Berg. *A'hajam szálai féltemben fel-álnak.*

Horresco, is, ere, (Inchoat.) Cic. *Pochinyamsze bojati, Sztrassiti.* Anfange zu fürchten mich entsezen. *Retegni kezdek.*

Horreŏlum, li, n. Valer. Max. *Staglinecz, mali stagely, skedeny.* Kleiner Stadel. *Tsúrótske, pajtátska.*

Horrĕum, ei, n. Cic. *Stagely, Skedeny.* e. Scheuer, r. Stadel. *Tsúr, Pajta.*

Horrĭbĭlis, is, *com.* le, n. Cic. Horribilior, *Jul. Cas.* Horridus, a, um, Cic. *Sztrassen, rusen,*

Digitized by Google

ruſen, ſztrahovit. Erſchröcklich, Grauſam, Greulich, Abſcheilich, heſslich. *Iſzonyú, borzadit, rettenetes.*

Horribilĭter, *Adv.* Horribiliùs, *Cic.* Horridè, *Adv.* Cic. *Sztraſſno, ruſno, ſztrahovitó.* Greulich, Erſchröcklich, Grauſamlich. *Iſzonyán, borzaſan.*

Horricŏmis, is, *com.* me, n. Apul. *Czapaſzt jlo koſzmat, dlakaſzt.* Zotticht, Strebhaaricht. *Igen ſzörös.* Horricomes canes, Apul. *Czapaſzti pſzi.* Zotticht Hunden. *Igen ſzörös ebek.*

Horridè *Adv.* Cic. Vide *Horribiliter.*

Horriditas, atis, f. Nov. *Derhtanye od ſzimè* ali *od ſztraha.* Das Zitteren von der Forcht, *oder* Kälte. *Félelem, rettegés, iſzonyúság.* 2. Vide *Horror.*

Horridŭlus, a, um. Cic. *Nekuliko ſztraſſen, ruſen.* Etwas greulich, grauſam. *Kevéſzre iſzonyú.*

Horrĭdus, a, um. Vide *Horribilis.*

Horrĭfer, a, um. Cic. *Sztraſſechi, ſztrah dodajuchi.* Schrecken machend. *Iſzonyító, rettentő.*

Horrĭfico, as, are, avi, atum, [Act.] Virg. *Sztràh chinim, plaſſim, ſztraſſim.* Erſchrecken mache. *Elrettentem.*

Horrĭficus, a, um. Gic. *Sztràh chinechi, plàſzechi.* Forcht verurſachend. *Iſzonyító, rettentő.*

Horrĭpĭlo, as, are, avi, atum. (Neu.) Apul. *Jeſzem czapaſzt, jako koſzmat, dlakaſzt.* Ich bin Zotticht. *Igen ſzörös vagyok.*

Horrĭsŏnus, a, um. Cic. *Sztraho-glaſzen.* Ein erſchröckliches Getöls machend. *Rettenetes zúgáſſal-való.*

Horror, ōris, m. Cic. *Sztrah, ſztrahota.* 2. *Chàm, dergot.* e. Erſchreckung, Forcht. 2. Das Schanderen, Zitteren. *Iſzonyodás, reſzketés.* 2. *Meg-bámúlás, zſibbadás.* Animum alicujus horrore perſtringere. Cic. *Kóga jako od ſztraha derhtati vuchiniti.* Einen vor Forcht ſehr ſchüchtern machen. *Valakit félelemmel igen meg-rettenteni.* Horrore perfundi. Gic. *Sztraſſnoſze preſztraſſiti.* Grauſam Erſchrecken. *Igen elíſzonyodni.*

Horſum, *Adv.* Plaut. *Ovùd, ovuda.* Hieher vverts, herzu. *Idefelé, erre.*

Hortāmen, ĭnis, n. Hortāmentum, i, n. Hortātio, onis, f. & hortātus, ûs, m. Cic. *Nagovor, nagovarjanye.* e. Bereduug, Anreizung. *Intés, nógatás, kiſztetés.*

Hortātor, oris, m. Cic. *Nagovoritel, nagovarjavecz, nudkavecz.* r. Anreizer, Bereder, Antreiber. *Intő, izgató.*

Hortātrix, īcis, f. *Nagovoritelicza, nagovarjavicza, nudkavicza.* e. Anreizerin, Ermahnerin. *intőné.*

Hortātus, ús, Vide. *Hortamen.*

Hortellus, i, m. (Diminut.) Cic. *Vertecz, verchak, Baſchicza.* s. Gärtlein. *kertetske.*

Hortenſiānus, hortenſius, a, um. Plin. *Vertarov, Baſchárov.* Gärtneriſch. *Kertész-béli.* 2. quod ad Hortenſium (eſt *Nomen prop. viri:*) ſpectat.

Hortenſis, is, *com.* ſe, n. *Plin.* Hortuālis, is, *com.* le, n. Apul. *Vertni, povertelyni.* Waſs aus garten iſt. *Kerti.* Hinc *Hortenſia, ium. n. plur.* Plin. *Povertlye.* Die Garten-gevvächſe. *Kerti vetemények,* &c.

Hortĭcultūra, æ, f. *Verta obdelanye.* r. Garten-bau. *Kerti munka.*

Hortĭlio, onis, m. Jul. Firm. *Verthyar. baſchar.* r. Gärtner. *Kertész.*

Hortor, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Cic. *Nagovarjam, nudkam, nutkujem.* Ermahne, anreize, antreibe. *intem, intlek.*

Hortŭlānus, i, m. Tertull. Vide *Hortilio.*

Hortŭlus, i, m. Cic. Vide *Hortellus.*

Hortus, i, m. Cic. *Vert, Baſcha.* r. Garten. *Kert.* Hortus olitorius. Cic. *Zelja vert.* Kraut-Garten. *Kapuſztás kert.* Alcĭnŏi *vel* Adŏnĭdis horti. *Prover.* id eſt: *Goſpodarki veſzelja-verti.* Herrliche Luſt-Gärten. *úri múltatozó kertek.* Horti penſiles, quos in aëre extruxit *Sĕmīrāmis.*

Hoſpes, ĭtis, *com.* Cic. *Hiſni goſzpodár.* 2. *Sztanovnik.* 3. *Prihodnik.* 4. *Goſzchenik, gòſzt.* 5. *Kerchmár, oſztariaſs.* r. Hauſs-Herr. 2. Einvvohner. 3. Frembdling. 4. Gaſt. 5. Wirt. *Háti Gazda.* 2. *Lakós.* 3. *Jövevény.* 4. *Vendég.* 5. *Kortſmáros.* 6. Metaph. *idem ac* Ignarus rerum novarum. *Phras.* Hoſpitii jus, & amicitiæ officium præſtare. Commodô hoſpitiô, hoſpitali menſâ, blandè & benignè accipere. Hoſpitio, ædibus ſuis aliquem excipere. Humanô Hoſpite uſus ſum. Satis lautè apud amicum diverſatus ſum.

Hoſpĭta, æ, f. Cic. *Goſzpodaricza hiſna,* pereg. *Gazdaricza.* 2. *Prihodna ſena.* 3. *Kerchmaricza,* &c. e. Hauſs-Frau. 2. Frembdes Weib. 3. e. Wirtin, &c. *Háti gazda aſſzony.* 2. *Jövevény aſzſzony.* 3. *Kortſmárosné,* &c.

Hoſpĭtācŭlum, li, n. JCt. *Hiſza zagoſzte, ſztanovnike, prihodnike.* e. Gaſt-Stuben. *Vendég ház.*

Hoſpĭtāle, is, n. Vitruv. *Dvor goſzchenſchki.* r. Gaſt Hoff. *Vendég uavar.* 2. *hiſza ubogeh,* peregr. *Spital.* s. Armen-Haus *peregr.* Spital. *Iſzpotály.* ità Eccl.

Hoſpĭtālis, is, *com.* le, n. *Cic.* Hoſpitalior,

Digitized by Google

Flor. hoſpitaliſſimus, Cic. *Goſchenichki, goſzteni.* 2. *Naſztanovni*, 3. *Goszpodarov.* Das den Gäſten, 2. Ankommenden Fremden. 3. Wirthen gehörig iſt. 1. *Vendéglő*, 2. *Befogadó* 3. *örömeſt, Gazdálkodó.*

Hoſpĭtālĭtas, atis, f. Cic. *Lyublyeno na ſztan priemſztvo, goſztinſztvo* e. Freundliche Empfangung der Gäſten, e. Gaſt-Freyheit. *Jó gazdaſág, gazdálkodás, vendéglés, ſzivesen ſzálásra bevévés.*

Hoſpĭtātor, oris, m. Apul. *Naſztanitel.* r. Beherberger. *Szálásra-vévő.*

Hoſpĭtiŏlum, i, n. *Sztancheez, mali ſztán.* e. Kleine Herberge. *Szálláſotska.*

Hoſpĭtĭum, ii, n. Cic. *Sztán*, 2. *Goſztilnicza, goſchenicza*, 3. *Priatelſztvo.* ita Cic. e. Herberg. 2. s. Gaſt-Haus, 3. e. Freundſchafft. *Szállás*, 2. *Vendig-fogadó hely*, 3. *Barátság.* 4. Vid. *Caupōna.* Fuit mihi cum illo vetus hoſpitium. Cic. *Bilismo ſztup ſztari priateli.* Wir ſeind alte Freunde gewveſen. *Régi barátok együtt vóltunk.* Item. *jaſzem z-ſzvyim imel ſztari ſztan.* Ich habe mit ihm ein alte Herberg gehabt. *Vele-együtt régi szállásom vólt.* Hoſpitium facere cum aliquo, hoſpitio iungi &c.

Hoſpĭtor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Senec. *Na ſztán priemlyem, naſztanujem.* 2. *Na ſztanu jeſzem, ſztanujem.* Beherberge, 2. Zu Herberg lige. *Szállásra fogadok*, 2. *Szállásom vagyok.*

Hoſpĭtus, a, um, Stat. *Tugy, zvanſzki, ſztranſzki, prihodni*, 2. *Sztanovni.* Frembd, 2. Das ſich bevvohnen laſt. *Idegen, jövevény*, 2. *Jó ſzivel fogadó.* Terra hoſpita, Virg. *Sztanovna zemlya na koji gdo ſztoi.* Erden, da man herbergt. *Idegen földön megtelepedés.*

Hoſſa, æ, f. C. c. *Aldov.* s. Opffer. *áldozat.*

Hoſtĭcăpax, ācis, m. Feſt. *Nepriatelov lovecz.* Der die Feinde auffanget, vvegnimt. *Ellenség fogdosó.*

Hoſtĭcum, i, n. Liv. *Zemlya nepriatelſzka, meſzto nepriatelſzko.* Des Feinds-Land. *Ellenség földe.*

Hoſtĭcus, a, um. *Horat.* Hoſtĭfer, a, um, Manil. *Nepriatelſzki.* Feindlich. *Ellenséges.*

Hoſtīlis, is, *com.* le, n. Cic. V. *hoſticus.*

Hoſtīlĭtas, atis, f. *Nepriatelſztvo.* e. Feindſchafft. *Ellenségeſség.*

Hoſtīlĭtĕr, *Adv.* Cic. *Po nepriatelſzki, nepriatelſzki.* Feindlicher-Weiſe. *Ellenségeſen.*

Hoſtĭlius, a, um, Feſt. Vide *hoſticus.*

Hoſtĭmentum, ti, n. Plaut. Feſt. *Povrachanye dobra vzetoga, nadomeſchanye.* e. Wiedergeltung der empfangenen Wohlthaten. *Meg-fizetés, viſſza méres, haſonlóval fizetés*

Hoſtĭo, is, ire, ivi, itum, (Neu *obſol.*) Plaut, Feſt. *Povracham, nadomeſcham, zadovolyno chinim.* Wiedergelte, vergleiche. *Meg-fizetem, viſſza-adom.* 2. V. *Coëreco.* ità Pacuv. 3. Vid. *Offendo, cædo. Pacuv.*

Hoſtis, is, *com.* Cic. *Nepriatel.* r. Feind. *Ellenség.*

Hoſtōrium, ii, n. Cal. *Drévo za jednachenye, gladenye.* s. Streich-holtz. *Simitó, pallérozó fa.*

Hoſtus, i, m. Cato. *Tuliko olja, kulikoſztega na jentrat z-preſſa; jedna olja preſſa.* Ein Truck Oels, ſo viel man auf einmahl trucken kan. *Annyi olaj, kit egyſzerre ki-ſajtolnak.*

Hūc *Adv.* Teren. *Szim, ſzimo, ovam, ovamo, ámo.* Hieher, daher. *Ide.*

Huccĭne, *Adv.* Salluſt. *idem ac* an huc? *Szimli?*

Hūcuſquĕ, *Adv.* Plin. *Do ovde, dovlye, dovdek.* Biſs hieher. *Eddig.*

Hūjuſcĕmŏdi, Hujuſmodi, *Indeclin.* Salluſt. *Ovakov, ovaki, na ov nachin.* Solcher, dergleichen, auf dieſe Arth. *Illyen.*

Hūmānè, *Adv.* Cic. *Chlovechki, lyudzki, Poſteno, Prietno dvorjanſzki, priatelſzki.* Menſchlich, ehrlich, freundlich. *Emberségeſen, barátſágoſon, emberűl.*

Hūmānĭtas, atis, f. Cic. *Chlovechtvo, Dvorjanſztvo, poſtenye.* e. Menſchheit, Freundlichkeit. *Emberség.*

Hūmānĭtĕr, & humaniùs. *Cic.* humaniſſimè *Adv.* Petron. *Chlovechki, dvorjanſzki, poſteno, lyudſzki.* Höfflich, freündlich. *Emberségeſen, betsületeſen.*

Humanĭtùs *Adv.* Cic. *Na chlovechanſzki nachin, chlovechki, po chlovechanſzki.* Menſchlicher-Weiſe. *Emberi mód ſzerént.*

Hūmānus, a, um, Cic. *Chlovechanſzki, chlovechen, dvorjanſzki, poſten, prietliv, lyudzki.* Menſchlich, höfflich, freundlich, gütig. *Emberséges, emberhez-illő.* Summâ comitate aliquem complecti.

Hūmātio, onis, f. Cic. *Pokapanye, pokop.* e. Begräbnuſs, zur Erden Beſtättigung. *Eltemetés.*

Hūmātor, oris, m. Lucan. *Pokópich.* r. Todtengräber. *Temető, eltemető.*

Hūmectātio, onis, f. Virg. *Pomochenye, namochenye.* e. Befeuchtigung *Nedvesités.*

Hūmecto, as, are, avi, atum. (Act.) Virg. *Mochvarno chinim, mochim* Befeuchte, naſs mache. *Nedvesitem.* Synon. *Irrĭgo.*

Hūme-

Humectus, a, um. *Varro* humectior. *Apul.* humectissimus. *Macrob.* Vide *humidus*.

Humeo, es, ere, humui, [Neut.] Ovid. *Mochvarem, lenni moker.* Ich bin feucht, oder naſs. *Nedves vagyok.*

Humerale, is, n. Ulp. *Ramen pokrivalo, nyáramek, oplechek.* Ein Achſel-Kleid, e. Achſel-Decken. *Vállra-való, ſioknya váll.*

Humerosus, a, um. Colum. *Ramenasit, plechasit.* Der breite Schulteren hat. *Vállas.*

Humerus, i, m. Cic. *Rame, plecha.* e. Schulter, e. Achſel. *Váll.*

Humesco, is, ere. (Inch.) Plin. *Mochvaren, moker poſztajem.* Feucht, naſs vverde. *Megnedvesedem.*

Humidulus, a, um. *Vuhkek, malo mochvaren, primochvaren.* Ein vvenig naſs, feucht. *Nedvesetske.*

Humiditas, atis, f. Ovid. *Vlaga, mochvar, mochvarina, mochvarnosit, vuhkosit, vuhkocha,* e. Feuchtigkeit, Naſsigkeit. *Nedvesség.*

Humidus, a, um. Colum. *Vuhkek, mochvaren.* Feucht, naſs. *Nedves.*

Humifer, a, um. Cic. *Vuhko-nosi, mochvarno chinechi, vlago-nosi.* Feucht und naſs machend. *Nedvesitő.*

Humifico, as, are, avi, atum (Act.) Auſon. *Vuhko, vlagno, mochvarno, mokró chinim.* Feucht, naſs mache. *Nedvesitem.*

Humificus, a, um. Apul. *Vuhko, vlagno, mochvarno chinechi.* Feucht, naſs machend. *Nedvesitő.*

Humigatus, a, um. Apul. *Vuhkek, mochvaren, moker vuchinyen.* Befeuchtet. *Nedves, ázott.*

Humigo, as, are, avi, atum. (Act.) Apul. Vide *humecto.*

Humiliatio, onis, f. Tertull. *Ponizenye.* e. Erniedrigung. *Alázatosság.*

Humilio, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Ponizujem, ponizávam.* Erniedrige. *Megalázom, alatsonitom.*

Humilis, is, com. le, n. Cic. *Ponizen.* 2. Metaph. *Zabichen, nepreſtiman, ſilab.* 3. *Nizek.* 1. Demüthig. 2. *Metaph.* Verachtet. gering. 3. Niedrig. *Alázatos.* 2. *Meg-vettetett.* 3. *Alatson.*

Humilitas, atis, f. Salluſt. *Ponisnosit.* 2. *Nizkocha.* e. Demüttigkeit. 2. e. Nidrigkeit. *Alázatosság.* 2. *Alatsonság.*

Humiliter, *Adv.* Cic. 1. *Ponisno.* 2. *Nisiko.* Demüthiglich. 2. Niederträchtiglich. *Alázatosan.* 2. *Alatsonúl.*

Humi-rubus, i, m. *Kupinſtiki germ.* e. Brombeer-Staud. *Tüskés bokor.*

Humo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Zakápam.* Begrabe. *Eltemetem.*

Humor, oris, m. Cic. *Vuhkocha, mochvar, vlaga.* e. Feuchtigkeit. *Nedvesség.*

Humorosus, a, um. Apul. *Jako vuhkek, pun mochvarnositi, vlage.* Voll Feuchtigkeit. *Igen nedves.*

Humus, i, f. Cic. *Zemlya, tla.* e. Erden, r. Erdboden. *Föld.*

Hungaria, (Ungaria) æ, f. Geogr. *Vugrisska Zemlya.* Das Königreich Hungarn, Ungern. *Magyar Országh.* Hungaria, Græcorum ac Romanorum tempore ſub *Pannonia* nomine celebrabatur. Appellationem hanc traxit à *Pannonibus* populo bellicoſiſſimo, quem nonnulli eundem fuiſſe cum *Illyrico* aſſerunt. Et certè id evincere videtur vel ipſa *lingua Slavonica* maximæ etiamnum Hungariæ parti dominans, quam antiquis Pannonibus communem fuiſſe, & per eorum poſteros cum Hunnis commiſtos ad noſtra uſque tempora, etſi non nihil mutatam, perſeveraſſe, vix quodpiam ratione nixum dubium ſuboriri poteſt. Linguam autem Slavonicam Idiomati Illyrico, quod his etiam temporibus Latè per Illyricum, & Moſcoviam floret, ſimillimam eſſe, hujuſque, ſi non ſororem, certè filiam, peritorum nemo controvertit. Pannoniam ſubinde ſub ſex ducibus, quorum Princeps *Athila*, (aliis *Attyla*) Hunni ex *Scythia Europæa* (volunt alii ex *Aſiatica.*) oriundi, magnô numerô, invaſerunt. Hi Europam propè univerſam fœdè lacerantes, à Theodorico tandem & Aëtio Romano Senatore in campis Catalaunicis victi, *Pannonias* repetiêrunt: ubi novis ex Scythia, ſub ſeptem Ducum gubernio, auctis ſuppetiis ſedem fixêre; abolitóque *Pannonum*, & aſſumpto *Hungarorum* nomine (quod ex vocibus *Hunnus* & *Avares* conflatum creditur) ex *Pannonia Hungariam* effecerunt. Hungari poſita ſenſim gentili feritate Civilem cum triumphatis Pannonibus vitam colere, legibus ſubjici, atque ad omnem humanitatem informari cœpêre; donec plenè exculti ſub SS. Duce *Stephano Geyſa*, primi ex hungaris fidem Catholicam profeſſi, filio, victas Religioni orthodoxæ manus darent. Tantus SS. Ducis Zelus, populique ſubjecti tam bellè mutati pietas illud promeruit, ut coronâ regiâ Polono Ducí deſtinatâ Sylveſter II. Papa divinitùs præmonitus, deferente eam Legato *Aſtrico* Colocenſi Epiſcopo,

scopo, *A. Chr. 1000. die 27. Martii*, S. Stephanum honorârit: eique singularia quædam privilegia vigore Bullæ eodem tempore transmissæ impertierit. Primum est: *S Stephanum* eiúsque legitimos successores, authoritate apostolica *Reges Apostolicos* esse declaratos, illisque crucis præferendæ, quæ est Apostolatûs insigne, jus concessum. *Alterum*: Sedis Romanæ vice Ecclesias Regni (*verba sunt Bullæ*) disponere atque ordinare, iisque Prælatos præficere Et hæc præclpua. Ex prima Regum familia, cujus præcipua gloria sunt SS. *Stephanus* & *Ladislaus*, tot numerat Hungaria Sanctos, quot nulli hactenus aliorum Regnorum ac Provinciarum domui inter suos censere licuit. Sunt & alia quàm plurima, quæ Regnum Hungariæ commendant, sed quia passim à Domesticis & exteris conscripta visuntur, nec nobis hisloriam texere propositum, sufficiet instituto nostro pauca ex multis delibâsse. Regio est pulcherima cui Nobiles, Regiæque Civitates plurimæ, divite repletæ Cive; Munimenta totâ Europâ celebrata: copiosam conciliant elegantiam & venustatem. Rebus omnibus, quæ traducendæ humanæ vitæ serviunt, non modò ad commoditatem, verùm etiam ad delicias magnâ sui parte instructa, ut adeò una sibi sufficere videatur. Metallum omnis generis, Salem & Colores profundit largissimè. Cornuta pecora singularis bonitatis & magnitudinis, quibus superabundant Incolæ, Italis, & Germanis; Vinum Bohemis, Polonis, Silesiis, &c. liberaliter subministrat. Ab aurga *Kremnicii* cusa moneta; Atque à liquore verè aureo, quem Montes *Tokaini*, vel ideo omnium montium primi & nobilissimi, generant, orbi plurimùm innotuit; & gentes etiam remotissimas in sui æstimationem & amorem excivit. *Insigne* Hungariæ duobus scutis constat. Primum exhibet in *campo rubro quatuor albas fascias*, quæ, ut concors vult sententia, quatuor fluvios *Danubium, Savum, Dravum*, & *Tibiscum* Significant. Et hoc antiquæ Pannoniæ fuisse *insigne* valde est probabile, ut quæ latiùs patens etiam *Savum* & *Dravum* complectebatur, quos moderna Hungaria propriè accepta excludit. Scutum alterum sub aspectum ponit modernæ Hungariæ *insigne* proprium, éstque privilegiorum Pontificiorum Regníque Apostolici maximè index. Est autem *Campus* itidem *ruber* cum *triplici monte viridi* sive *Tricolli* Hungariæ; hujus medio, summóque vertici *Corona* imposita, Coronæ *crux duplex argentea* (passim patriarchalem dicimus.) inserta conspicitur, Sed & de hoc satis.

Hunnus, i, m. Ungărus, i, m. Geogr. *Vugrin*. r. Hunger. Ungarer. *Magyar*.

Hūso, ōnis, m. Plin. *Viza riba, Vizovina*. r. Hausen. ein Fisch. *Viza hal*.

Hyăcinthus, thi, m. Virg. *Hiacsint czvèt* ali *dragi kamen*. e. Hyacinth-Blum, oder s. Edelgestein. *Hiatsint fü*, vagy *drága kö*. 2. Nom. pr. pr. *pulcherrimi pueri*, quem *Apollo* adamabat.

Hyădes, ădum. f. *plur.* legitur & *hyăs*, in singulari. *Szedem zvézd, koje kadáfsze na nebu pokasu, fzkoro vfzegdar deschi znamenuju*. Das Sieben Gestirn, vvelches mehren theils Regen-Wetter in seinen Aufgang mit sich bringt. *Het tsillagok, mellyek midőn ki nyilatkoznak, erőt jelentenek*. ità Astronomi.

Hyălīnus, a, um, Vide *Vitreus*.

Hyălōïdes, um, f *plur. idem quod* humor vitreus in oculis. *Ochni otok*. &c.

Hyălŏthēca, æ, f. *Mesito za chuvanye fztekèl*, r. Glass-Kalter. *üveg tartó, őrző hely*.

Hyălurgīa, æ, f. *Szteklenicza, gdefse fztekla napravlyaju*. e. Glass-Hütten. *üveg tsinálló hely*.

Hyălurgus, i, m. *Szteklàr, koj fztekla napravlya*. r. Glass-macher. *üveg tsinálló*. Vid. *Vitriarius*.

Hyălus, i, m. Vide *Vitrum*.

Hyberna, orum, n. *plur.* Vide *Hiberna*.

Hyberno, Vide *Hiberno*.

Hybernus, Vide *Hibernus*.

Hybla, Vide *Hibla*.

Hybrīda, Vide *Hibrida*.

Hybris, Vide *Hibrida*.

Hydātŏïdes, is, m. est humor oculi aqueus.

Hydĕrīcus, a, um. Vide *Hydropicus*.

Hydron, i, n Cæl. Rod. *idem ac* tuber terræ.

Hydra, æ, f. Hydrus, i, m. *Vodena kacha*. e. Wasser-Schlang. *Vizi kigyó*.

Hydrargўrum, i, n. (ex minio excoctum, purgatumque) Plin. *Sivo fzrebro, ochifchcno*, s. Queckfilber. *Eleven kénesö*.

Hydrāula, & Hydrāules, æ, m. item Hydraulus, *vel* Hydraulos, li, m. *Orgunafs na vodéneh orgulah*. r. Organist der a f die Wasser-Orgel schlagt. *Vizi Orgonás*.

Hydraula, æ, & Hydraŭlis, is, f. *Orgule vodene, negda od Gerkov zmißljene*. e. Wasset-Orgel die vor Zeiten die Griechen ausgedichtet. *Vizi orgona régenten a' Görögöktül kigondoltt*.

Hydrau-

Digitized by Google

Hydrāulax, ācis, m. Cal. *Brazda, Járek vodeni.* e. Waſser-Furch. *Viz barázda.* Latinè *Sulcus*, vel *Canalis aquaticus.*

Hydrāulĭca, æ, f. Vitruv. *Meſtria po czeveh izpelyati vodu iz doline na viſſinu*, 2. *Vodeni méh, z kémſtve voda na viſſinu*, ali *kam drugam tira.* Die Kunſt das Waſſer von unten heraus durch die Röhren biſs zu oberſt eines Orths zu leiten, 2. Die Waſſer-Pompe. *Tſſövökben alatſonfágról magaßágra az vizet felvinni meſterség*, 2. *Vizet fúvó, mellyel az viz magaſſágra felhuzetik.*

Hydraulis, is, m. Petron. Vide *Hydraula*, *æ*, *m.*

Hydrēlæum, æi, n, Galen. *Olja z-vodum zmeſanyye.* e. Vermiſchung aus Waſſer, und Oel. *Olajt vizzel egybe-keverés.*

Hydrĭa, æ, f. Cic. *Poſsuda vodena, vedricza.* s Waſſer-Gefäſs, groſser Waſſer-Eymer. *Viz edény, veder.*

Hydrŏcardĭa. æ. f. *Szerczo - Vodena bòl.* e. Hertz-Waſſer-Sucht. *Viztől ſzív fájdalom.*

Hydrŏcēle, es, f. Plin. *Vodena Kila.* r. Waſſer-Bruch. *Tökőc, Tökiben gyült viz.*

Hydrŏcĕphălum, i, n. hydrocephalos, *vel* us, i, m. Cels. *Glavo - bolya iz mochvarnoſzti med lubanyum y koſum ſztojechc.* s. Harpts-Weh von v e'en Flüſſen zvviſchen Hirn-ſchaa'en und Haut liegenden. *Fej fájás az kapocsnya és bőr között-való nedvességtől.*

Hydrŏlŏgĭa, æ, f. *Sztara negdaßnya vodena vura meſzto ſzadaßne péſchene potrebuvana.* Ein vor Zeiten Waſſer-Uhr, vvelche ſtatt der Sand Uhr gebraucht vvurde. *Régi viz óra, mely régenten a' moſtani folyó órát helyett vólt.*

Hydromantes, æ. m. Catull. *Vubvecz, koj iz ſztahſſa vode doiducha povéda.* r. Wahrſager aus dem Waſſer. *Vizből jövendölő.*

Hydrŏmantĭa, æ, f Auguſt. *Vubvenye iz vode.* Das Wahrſagen aus dem Waſſer. *Vizből jövendölés.*

Hydromantĭcus, i, m. Vide *Hydromantes.*

Hydrŏmel, & hydromĕli, n. *Indeclin. Medicza*, barbarè *Serbet.* s. Honig-Waſſer. *Mézes viz, Méb-ſer.*

Hydromphălus, *vel* hydromphălos, i, m. hydromphalum, i, n. Cal. *Vodena na pupku kila.* r. Waſſer-Bruch des Nabels. *Köldökön vizi tőkösség.*

Hydrŏmylĭum, ii, n. Vitruv. *Vodeni melin.* e. Waſſer-Mühl. *Viz i malom.*

Hydrŏpăraſtăta, æ, f. *Meſsnik, koj pri meſi meſzto vina vodu poſzveti y alduje.* r. Prieſter der bey der Meſs, Waſſer ſtatt des Weins vveihet und gebrauchet. *Pap, ki mijé ſzolgálatáskor vizet bor helyett fel-áldoz.*

Hydrŏphŏbĭa, & hygrophobĭa, æ, f. Plin. Cels. *Bòl iz griza ſztochnoga pſza dobajaucha, z-kojoj bolen nemore ni z-daleka vode gledati, menye piti.* Ein Kranckheit, nach empfangenen tollen Hunds-Biſs, da der Krancke kein Waſſer auch von vveiten leyden kan. *Dühös eb marásától-való fájdalom, mellyben az vizet ſemmiképen nem láthatya az ollyan beteg.*

Hydrŏphŏbus, i, m. *Vgriſen od ſztochnoga pſza, y z-daleka ſze vode bojechi, menyé nyu pijuchi.* Von tollen Hund gebiſsen, der das Waſſer fürchtet, und noch vveniger trüncket. *Dühös ebtül meg-harapott, ki az vizet távulról ſemmézheti, annál inkább ſem láthatja.*

Hydrophŏrus, i, m. *Vodo-noſz.* r. Waſſer-Trager. *Viz-bordozó.*

Hydropĭcus, a, um. *Vodenu bòl imajuchi, Vodenichen.* Waſſer ſüchtig. *Vizkórſágos.*

Hydrōpĭſis, is, f. *Plin.* Hydrops, ōpis, m. *Vodena bòl, vodena nemoch, Boleſzt.* e. Waſſer-ſucht. *Viz kóreság.*

Hydrŏpōta, & hydropotes, æ, m. *Vodopia.* Ein Waſſer-Trüncker. *Bornemiſszsza.*

Hydrops, ōpis, m. Vide *Hydropiſis.*

Hydrotĭcus, a, um. *Vodu tirajuchi, ſzilechi*, 2. *Pòt tirajuchi.* Waſſer-treibend, 2. Schvveiſs-treibend. *Vizet ſzerző*, 2. *Izzadást kergető.*

Hydrus, i, m. Plin. Vide *Hydra.*

Hyĕmālis, is, *com.* le, n. Colum. *Zimſzki.* Winterlich. *Téli.*

Hyemātio, onis, f. Varro. *Zimuvanye.* e. Ubervvinterung. *Telelés.*

Hyemātus, a, um, Plin. *Zmerſnyen.* Uberfrohren. *Meg-fagyott.*

Hyĕmo, as, are, avi, atum, (Neu.) Plin. *Zimujem, chesz zimu prebivam.* Ubervvintere. *Telelek.* Synon. *Hyberno, Hyemem perago.*

Hyems, ĕmis, Vide *Hiems.*

Hygĕa, æ, f. Mart. *Boſicza zdravja.* e. Göttin der Geſundheit. *Egészségnek iſten aſszszonya.*

Hygĕĭa, æ, f. *idem quod* Sanitas.

Hygrŏcollўrĭum, ii, n. *Ochna voda.* s. Augen-Waſſer. *Szemben-való viz.*

Hyllus, i, m. *Nom. prop.* filius Hercŭlis.

Hȳmen, & Hȳmen, ĕnis, m. membranula in natura muliebri, nota virginitatis, quamvis inter rei Anatomicæ peritos satis constet in virginum dissectionibus pelliculam ejusmodi nullam inveniri *ità Cal.* 2. *Popevka szvadbena. Szvatovna, Piszma pirovna, Pirovnicza*, Ovid. 3. *Bòg szvadbeni.* 2. s. Braut-Lied, 3. r. Gott der Hochzeiten. 2. *Menyegzői ének*, 3. *Menyegzői Isten.*

Hȳmĕnæus, æi, m. *Nom. propr.* Virg. 2. Vide *Hymen. N.* 2. & 3. Item *Szvadba.* e. Hochzeit. *Lakadalom. Lagzi.*

Hymnĭa, æ, f. *Cognomen est* Diānæ.

Hymnio, is, ire, ivi, itum, (Act.) Prud. Vide *Canto, Cano.*

Hymnŏlŏgus, i, m. Firm. 1. *Peszmo-Pevecz, Popevavecz*, 2. *Pohvalitel.* r. Lieder-Singer, 2. r. Lobsprecher. *énekelő*, 2. *Ditsérő.*

Hymnus, i, m. Mart. *Hvalna popevka, peszem.* s. Lob gesang, Lied. *ének, isteni ditséret.*

Hȳpæthrum, i, n. & Hypethrŭm, ii, n. (*barbarè* Altānā.) *Sztalische na zraku pod nebom prez krova.* Offener Orth unter dem Himmel. *peregr.* Altan. *Fedetlen hely, szabad ég allyai.*

Hypæthrus, a, um, Virg. *Nepokrit, pod szamem nebom.* Unbedeckt, offen unter dem Himmel. *Fedetlen.*

Hȳpăgōgĕus, ei, m. *Orudje, z-kimsze kamenye gladi.* s. Instrument die Steiner damit glatt zu machen. *Szerszám, mellyel az kövek palléroztatnak.*

Hȳpăpante, es, f, *idem ac* Festum Purificationis, B. V. M. *Szvechnicza*, &c.

Hypārchus, i, m. *Latinè* Gubernator.

Hȳpĕra, æ, f. *Na Ladji vuse.* s. Segel - Seil am Schiff. *Hajó kötél.*

Hȳpĕraspistes, æ, m. *idem ac* Propugnator.

Hȳperbŏla, æ, & Hyperbole, es, f. *latinè.* Excessus.

Hȳperbŏrĕus, a, um, Vid. *Septemtrionalis.*

Hȳpĕrion, ŏnis, m. *idem ac* sol. *Item* Pater Solis. *ita Poëta.*

Hypnāle, es, f. *Kacha, koja chlovekavu szmu mori.* e. Schlange, so den Menschen im Schlaff tödtet. *Kigyó, melly az embert álmában meg-öli.*

Hȳpŏcătharsis, is, f. *Mebko y lebko Terbuha osbiszchenye.* e. Gelinde Bauch-Reinigung. *Lagy és könnyü has menés, tisztulás.*

Hypocaustum, i, n. Vitruv. *Hisa, ali meszto za pòt, kupely za pòt, Potnà kupely.* s. Schvveiss-Bad, e. Bad-Stuben *oder* sonst eine Stuben, Orth zu baden. *Izzadó fördő, fördőház.* 2. Vid. *Cella* N. 1. 3. 4. & 5.

Hypŏchondriăcus, a, um. *Od szlezene bolesty cherne zlatenicze vesz zamisslyen y szaloszten.* Von der Milz-vvehe, und schvvartzer Gall-Kranckheit melancholisch. *Lép, és fekete epétül esze-nelkül való szomorú.*

Hypochondrium, ii, n. Hypochondria, æ, f. *Teschina, sztrán téla.* Das vveiche Orth unterhalb den kurzen Rippen. *Két vékonya az embernek.* 2. Transl. Vid. *Tristitia, Mœror.*

Hypochўma, ătis, n. Hypochўsis, is, f. *Okrepnenye oka.* r. Uberlauff der Augen, Staaren im Aug. *Szemben - való nedvesztségnek meg-keményedése.*

Hypŏcrĭsis, is, f. *Latinè* Simulatio. *Zkazlivoszt, Liczumirnoszt, Liczumirje.* e. Gleissnerey, Heucheley. *Kép mútatás, szin mútatás.*

Hypocrĭta, æ, m. *Zkazlivecz, zkazlivicza, Liczumirecz.* r. Gleissner. *Kép-mútató.* Latinè *simulator.*

Hypocrĭtĭcus, a, um. *Zkazliv, Liczumiren, Neiszstinit.* Gleissnerisch. *Kép-mútató.*

Hypocĭdascălus, li, m. *Podvuchitel.* r. Unter-Lehrmeister. *Oskola mester alat-való Tanító, Preceptor.*

Hypodўtes, æ, m. *Nuternya dolamicza, halyicza, zobun.* s. Unter-Kleyd. *Dolmányotska, Belső ruha.*

Hypogēum, ei, n. *Latinè* Cella subterranea. *Hisa pod zemlyum, zemunicza, pivnicza*, &c. s. Haus unter der Erden, r. Keller, &c. *Föld alatt-való ház, pintze*, &c.

Hypŏglossis, ĭdis, f. Cal. est *Caruncula* quâ lingua cohæret inferiori parti; vel *inflammatio* linguæ in parte inferiori, 2. *Medicina* contra raucedinem.

Hypolāis, ĭdis, f. (Avis.) *Mubo - lovicza ptiicza.* e. Grasmuck. *Légy* vagy *bogár-fogó madár.*

Hypomnēma, (*juxta accentum gracum* hypomnēma) ătis, n, Cic. *Zaznamenuvanye dugovany*, 2. *Raztolnachenye*, 3. *Kniga zapiszanya vszakojachkeh chesz leto dugovany.* e. Aufzeichnung deren Sachen, 2. Eine Auslegung, Erklährung, 3. Register *oder* Buch gemeiner Handel, s. Jahrzeit-Buch. *Dolgoknak fel jedzése*, 2. *Magyarázás*, 3. *Esztendőbéli dolgokat fel-jedző könyv.* Ita Cic.

Hypopēdĭum, hypopōdĭum, ii, n. *Latinè* scabellum pedum. *Noszna klupchicza.* r. Fuss-Schäm-

Digitized by Google

Schimmel. *Lúb-alatt-való szék, Zsámoly.*

Hypophāulum, i, n. *Medic.* Vid. *Diæta.*

Hypŏpўon, ii, n. *Ochni gnoj.* s. Aug-Eyter. *Tsipa.*

Hypŏpўon, ii, n. Cal. *Modricza pod okom.* Blauer Strich, *oder* e. Maſen unter dem Aug. *Szem-alatt-való kékség.*

Hyposphagma, ătis, n. Galen, *Latinè* ſuffuſio ſanguinis, Corruptio ſanguinis ſuccutanei à verbere &c. inducta. *Modricza kervava med kosum y meszom od vudarcza kakvoga vuchinyena, 2. Modro,* ali *kervavo oko.* Die Unterlauffung des Bluts von einem Schlag, 2. Blaues, *oder* blütiges Aug. *Megtsöbött fekete vér a' bör-alatt, 2. Kék* vagy *véres szem.*

Hypoſtăſis, is, f. Vid. *Perſona N. 2.*

Hypotēnūſa, æ, f. Geometr. *Naprèk rèz,* peregr. *Linia.* e. Zvverg-Linien. *Kereszttül tsinált linea.*

Hypŏthēca, æ, f. Cic. *Zalog, zaſztav dugovanya negibuchega.* s. Unterpfand, e. Verpfändung eines unbevveglichen Dings. *Zálag.* Hypotheca conventionalis, expreſſa, tacita, legalis &c. *ità JCti.*

Hypothecārius, a, um, JCt. *V-zalog dan, ali priet; k-zalogu szpadajuchi, szlisajuchi.* Was auf Pfand gegeben, *oder* genommen vvird, zu Pfand gehörig. *Zálagban adott* vagy *vett; Zálagbéz-való.*

Hypothecārius, ii, m. JCt. *Latinè: Creditor,* cui Debitor rem quampiam immobilem vg. Prædium (per hoc enim hypotheca differt à pignore, quod ſolùm circa rem mobilem verſatur) in hypothecam dat. *Poszuditel penez &c. Za imanye &c. vu zalog dano; Piemitel, Ladavecz vg imanya za dug zalosenoga.* r. Ausleyher des Gelds auf die Verpfändung eines unbevveglichen Guths; r. Empfanger *oder* Beſizer eines um die Schuld verſetzten Guths. *Zálagért pénzt adó:* vagy *Jószágot zálagban tartó.*

Hypothĕſis, is, f. *latinè* Conditio, ſub qua aliquid dicitur, quæritur, &c. *Theſis* è contra eſt, dum aliquid abſolutè proponitur, &c.

Hўpŏthўra, æ, f. Hypothyrum, i, n. Vitruv. *Idem ac* Cavitas valvarum.

Hypozўgĭa, orum, n. plur. *Sivina, kojajúrem vlèche.* s. Joch-Thier. *Iga-hózó barom.*

Hysginus, a, um. Tertul. *Fioli-bne boje* peregr. *farbe.* Viol-Färbig. *Viola színű.*

Hyſsōpites, æ, m. Colum. *Iz Isopa Vino, vel-endubovo-vino,* r. Iſopp-Wein. *Isopos bor.*

Hyſsōpus, i, f. Hyſſopum, i, n. Plin. *Isop, Velendub.* Hyſopp. *Isóp.*

Hyſtĕra, æ, f. *Latinè* Uterus.

Hyſtĕra, orum, n. *plur.* ſtrabo. *Idem quod* ſecundinæ. *Zaporod.* e. Nach-geburth. *Születés-utún való.*

Hyſtĕralgĭa, æ, f. Medic. *Maternicza.* Mutter-Weh. *Anya-méh.*

Hyſtĕrŏlŏgĭa, æ, f. *Zadnyi govor, govorenye, 2. Zmeſsanye cheſza, kadaſze pervo poſztavi nazàd, y zadnye na pervo.* e. Lezte Rede, 2. e. Vermiſchung, vvann das erſte zu lezten, und das lezte zu erſt geſezt vvird. *Utólsó beszéd, beszélgetés, 2. Egybe-zavarás, keverés, mikor valaminek az eleje hátúl, az hátulya elől fordúl.*

Hyſtĕrŏtŏmŏtŏcĭa, æ, f. Embryŏtŏmĭa, æ, f. Medic. *Ploda,* iliti *deteta izrezanye iz terbuha.* e. Aufſchneydung einer menſchlichen Frucht. *Magzatnak a' méhből kimetszése.* Latinè *Sectio uteri, partus Cæsareus.*

Hyſtĕrŏtŏmĭa, æ, f. Medic. *Razkotriſenye rodeche Matere.* e. Zergliederung der Gebähr-Mutter. *Nehezkes aszszonynak izeuként felbontása.*

Hyſtrix, ĭcis, f. Vid. *Hiſtrix, ĭcis.*

I.

I *Imperat.* (*ab* eo) *Pojdi, idi.* Gehe du. *Fredj, Menj.*

Jacchus, chi, m. *Virg.* Vid. *Bacchus.* 2. per *Metonym.* Vid. *Vinum.*

Jăceo, es. ere, jacui, (Neu.) Cic. *Synon.* Cubo, Decumbo, proſtratus ſum. *Lésim.* Lige. *Fekszem, Fekűszöm.* 2. Transl. Vid. *Torpeo, Defideo.*

Jăcio, is, ere, jēci, jactum, (Act.) Cic. *Hítam, Baczam, Mechem, Berczam.* Werffe. *Hajítom, Vetem.*

Jactābundus & Jactĭtābundus, a, um, Gell. *Znaſsajuchiſze, Hvalechi, 2. Szlape hitajuchi.* Ruhmſichtig, ſich lobend, preyſend, 2. e. Wellen vverffend. *Ditsekedő, kérkedő. 2. Habzó, Hányodó.*

Jactans, antis. om. *Quint.* Jactantior. *Virg.* Jāctantiſſimus. *Spartian.* Vid. *Jactabundus.*

Jactan-

Digitized by Google

Jactanter, *Adv. Amian.* Jactantiùs. Tacit. *Hvalech, znaſſajuch.* Mit Ruhm, prächtig. *Kérkedve.*

Jactantia, æ, f. Quint. *Szamoga ſzebe hvalenye, znaſſanye, prejtimovanye.* e. Ruhmredigkeit. *Kérkedekeny ég.* Jnanis jactantia. Quint. *Prazna hvala.* &c.

Jactātio, onis, f. Cic. *Raztreſſenye, Razgibanye,* 2. *Hitanye. Metanye, Baczanye, Berczanye.* e. Bewegung, das Schütteln, 2. Das Werffen, Schmeiſſen. *Meg-rázatás,* 2. *Hányás-vetés,* 3. Vid. *Jactantia.*

Jactātor, ōris, m. Claud. *Pohvalicza, Szam ſzebi hvalitel, Hvala-Januſs.* Ein Prahler, r. Ruhmreder, Groſsſprecher. *Kérkedő, Mega bányó.*

Jactātōrium, ii, n. Galbin. *Hitalnicza, z kojumſze kamenye. Sztrele &c. hitaja.* Ein Werff-Zeug, mit vvelchem man Steiner, Pfeilen &c. vvürfft. *Szerſzám, melyből kővet, nyilat hajthatni.*

Jactātus, ûs, m. *Virg.* Vid. *Jactatio.* N. 2.

Jactĭto, as, are, avi, atum, (Frequent. à *Jacto*) Cic. *Guſztokrat hitam,* 2. *Guſztokratſze hvalim. znaſſam.* Liv. Offt vverffe, 2. Ich rühme mich offt. *Gyakron bánnyom, bánydogalom,* 2. *Kérkedezek.*

Jacto, as, are, avi, atum, (*Frequent. à jacio.*) Cic. *Idem.* 2. Transl. Vid. *Ostento, vexo, Objicio.* Jactari fluctibus, Conviciis. *Cic.* Jactari odiis: *Virg.* Jactari morbo: *Horat.* Jactare genus: *pro* laudare ſuam originem: *Ovid.*

Jactuōſus, a, um, *Noni.* Vid. *Jactans.*

Jactūra, æ, f. Cic. *Izhitanye vu morje blaga, vu pogibeli vtoplenya.* r. Ausvvurff der Güther in das Meer an ein Schiff-Gefahr. *Jószágnak, partékának veſzedelemkor tengerbe bánnyálá, vetése,* 2. *Kvar.* r. Schaden. *Kár-vallás.* Jacturam facere. Cic. *Kvarnomu biti, kvar imati.* Schaden leyden. *Kárt vallani.*

Jactus, ûs, m. Cic. *Hit, Hitecz, hitasz.* r. Wurff, Schuſs. *Hagyitás, banyitát, hajtás.* Jactus ſulminis *Cic.* Ad teli jactum per venire: *pro* propè invicem accedere: *Curt.*

Jăcŭlābĭlis, is, *com.* le, n. Ovid. *Hitliv, ſztrelyiv, kaj.* ali *iz chéſzaſze hitili more.* Das ſich vverffen laſt, aus vvas man ſchieſsen kan. *El-lőbető, elhagyitható.*

Jăcŭlāmen, ĭnis, n. & Jăcŭlāmentum, i, n. *Liv.* Jăcŭlātio, onis, f. Quint. *Hitanye, ſztrelyanye.* s. Schieſsen. *Hagyitás, lövés,* 2. Transl. *Z rechmi bodenye, pehanye.* s. Stichvvort. *Szóval-való ſzúrás.*

Jăcŭlātor, oris, m. Liv. *Sztrélecz, hitavecz.* r. Schütz, Werffer. *Hagyitó, Lövő.*

Jaculātōrius, a, um, JCt. *Sztrélazov, ova, ovo ſztrélni.* Zum Schieſsen gehörig. *Lövésbez-való.*

Jaculātrix, īcis, f. Ovid. *Sztrelyavicza, ſztrelkinya.* e. Schieſserin. *Lövőné.*

Jăcŭlor, aris, ari, atus ſum. (Depon.) *Sztreljam, hitam.* Schieſſe, vverffe. *Lövők, hagyitok, hajnyitok, hajtok.*

Jăcŭlum, i, n. Cic. *Kopje, darda, ſzida.* e. Wurff-Spieſs. *Hagyitó darda.* 2. Idem quod *Jactus.* ità Claud.

Jăcŭlŭs, i, m. Ælian. *Kacha na drevo gmazecha, iz kógaſze hita na mimo iducze.* Eine Schlang die auf dem Baum kriechet, und von oben her auf die Leute ſich vverffet. *Fára máſzó kigyó, melly az által-menőkre lobotsatkozik.*

Jălўſis, is, m. Vid. *Bacchus.* Legitur & *Jalyſſus.*

Jam. *Adv.* Terent. *Szada, vezda, ſzad.* Jezund, jezt. *Immár, már, moſt.* Jamdūdum. *Adv.* Plaut. Jam prīdem, iam diu *Adv.* Cic. *Jur zdavnya, jur od davna, vre zdavnya, juſs od davna.* Schon längſt. *Már régen.* Nota etiam *uſus ſequentes:* Jam jam. Cic. *Taki, kak najberſe.* Alsobald, ohne verzug, grad jezt. *Mindjárt, majd majd.* Jam tum. Cic. *Vre onda.* Schon damahls, ſchon dazumahl, zur ſelben Zeit. *Már akkor.* Jam tum, cùm juſſit. Terent. *Ravno onda, kada je zapovedal.* Eben zu der Zeit, als er befohlen hat. *épen akkor, mikor parantſolta.* Jam à principio. Cic. *Taki od pochetka.* Stracks von Anfang. *Mindjárt kezdetétől-fogva.* Jam inde à pueritia, *vel* jam uſque à pueritia, &c. Terent. *Vre taki od detinſztva.* Gleich von Kinds-Weſen an. *Már mindjárt gyermekségemtől-fogva.* Jam olim. Terent. *Vre od negda.* Schon längſt. *Már régtől fogva.* Jam primùm. Terent. *Sztopram ſzada.* Erſt jezt. *Még moſt.* Jam verò. Cic. *Szada pak.* Nun aber. *Már pedig.* e. g. Jam verò quid dicam? *pro* nunc verò, *&c.* Jam tandem, pro *tandem aliquando.* Cic. *Komaj negda, jedvaj jenkrat.* Nun einmahl. *Már valaha.* Perficiam, ut iam tandem, quod intendo, eveniat. *Vuchinim, da vre negda jeden pùt, kaj kanim, na koncez dojde.* Ich vverde verſchaffen, das endlich, vvas ich vorgenommen, geſchehe. *Megtſelekſzem, hogy már valába meg-légyen, a mit akartam.*

Jānēum, ei, n. Vid. *Alumen.*

Jānĕus, ei, m. Feſt. Vid. *Janitor.*

Jānĭtor,

Jānĭtor, oris, m. Cic. *Vratàr.* r. Thor-hüter, Portner. *Ajtón-álló.*

Janĭtrix, ĭcis, f. Plaut. *Vrataricza.* e. Thorhüterin, Portnerin. *Ajtón állónė.*

Janthĭnus, a, um, Mart. *Violichni.* Violbraun. *Viola-ſzinü.*

Jānŭa, æ, f. Cic. *Vráta.* e. Thür, Pforte, s. Thor. *Ajtó.*

Jānŭal, is, n. Feſt. *Pogacha, Gibanicza, Janu kralyu diachkomu (Latinſzkomu) aldovana.* Gevviſſe Arth von Kuchen, oder Torten, dem lateiniſchen König Jano geopffert. *Pogátſa,* vagy *béles, mellyet régenten Jánus Jſtennek áldoztak.*

Jānŭārĭus, ii, m. (à Janua anni, *vel* à Jano) Cic. *Szécben* ali: *Proſzinecz meſzecz.* Der Monath Jenner. *Kü karátſon hava,* vagy *Boldog áſzſzony hava.*

Jānus, i, m. *Nom. propr.* qui biſrons fuiſſe ob ſingularem providentiam dicitur, eò quòd & præterita noſceret, & futura proſpiceret.

Jāpyx, ygis, m. Horat. *Veter od ſzunchenogá zaboda.* r. Weſt-Wind. *Napnyúgoti ſzél.* Synon. *Cāurus.*

Jasmīnum, i, n. *Botan.* Vid. *Gelſeminum.*

Jaſpis, *vel* Iāſpis (*ſic & in aliis ſimilibus una ſyllaba (præſertim in carmine) dividi poteſt in duas.*) ĭdis, m. Plin. *Zelenkaſzti dragi kamen.* Ein grünliches Edelgeſtein. *Zöld drága jáſpis kő.* Pro exemplo ſerviat *Diſtichon* ſubjunctum:

Sardŏnўchas, ſmaragdos, Adamantes, Iāſpĭdăs uno.
Portat in articulo Stella Severe meus.
Mart. l. 5.

Jaſpŏnyx, ўgis, m. Plin. *Bèlkakti ſznèg dragi kamen.* s. Schneevveiſſe-Eedelgeſtein. *Hó formájú fejér drága kő.*

Jātrăliptes, æ, m. Petron. *Vrachàr, likàr, ſzame maſzti napravlyajuchi, y z-ſnyimi vrachechi y terſzebi.* r. Arzt der nichts als Salben macht, und andere damit ſalbet und handlet. *Kenetekel tſinálo* vagy *kúrálo orvoſ.*

Jatrus, i, m. Plin. *Vrachàr, likàr, 2. Ime perſzta perſztènoga.* 1. r. Arzt, 2. r. Zunahm des Ring-Finger. *Orvoſ, 2. Gyürü bordozó újnak neve.*

Jaurīnum, i, n. Geogr. *Gyura, glaſzoviti varaſh. Grád y Jachina vu Vugerſzkom kralyeſztvu.* Rab, eine berühmte Stadt und Veſtung in Ungarn. *Győr, Egy nevezetes város és egyſzer s-mind Vár Magyar országban.* Sedes eſt Gubernatoris militaris *Vulgò* Generalis, qui annua Stipendia ab Imperio Romano-Germanico accipit. Eſt autem Generalatus Jaurinenſis uti inter Cæſareo-Regios antiquiſſimus, ità dignitate primus. Huic proximus eſt Varaſdinenſis *in Croatia*, vel ſi antiquorum linguâ loqui malis, *in Szlavonia ſuperiore*, de quo ſupra. Vid. *Croatia.*

Jazĭgĭa, æ, f. Geogr. Vid. *Dacia.*

Jazĭges, um, m. *plur.* Vid. *Dacus.*

Ibērĭa, æ, f. Geogr. *Spanyolſzki kotàr Árágónĭa zvano*, ali: *Spanyolſzko kralyeſztvo.* e. Hiſpaniſche Landſchafft Aragonien, oder das gantze Königreich Spanien. *Spanyol országh határa, mellÿ Aragoniának nevezetik,* avagy *Egéſz ſpanyol ország.*

Ĭbex, ĭcis, m. Plin. *Divji kozel.* r. Stein-bock. *Vad ketske.*

Ĭbī *vel* ĭbī *Adv.* Cic. *Onde, ondi, totek, totu.* Dort, an dem Orth. *Ott, amott, ottan.*

Ĭbĭdem, *vel etiam* ibĭdem. *Adv.* Cic. *Onde-iſzto, onde-ravno.* Eben daſelbſten, eben dort. *Ugyan ott.*

Ĭbis, is, & ĭdis, f. (Epic.) Solin. *Egiptonſzkŷ ſtrok, ſtĭrk, nekî chern, nekî naſſem ſzpodoben.* Ein Egyptiſcher Storch. *égyiptomi gólya.*

Ĭbyx, ўgis, *vel* ўcis, f. Plin. *Ribich, chulik pticza.* r. Kybiz, ein Waſſer-Vogel. *Halfogó bibitz nevü madár.*

Ichnēumon, ŏnis, m. Plin. *Egiptonſzki miſh.* Eine Egyptiſche Mauſs. *égyiptomi egér.* Detinent ſe ad Nilum *fluvium.*

Ichnŏgrăphĭa, æ, f. *Vitruv.* Eſt futuri operis delineatio. *Kip, obraz, pelda* ali *ſzpodoba zrezana* ali *zmolana dugovanya nakanyenoga* vg. *hiſe, koju hoches zidati vuchiniti.* &c.

Ichthyŏcolla, æ, f. Plin. *Kelje ribje.* r. Leim von einem Fiſch, Hauſen-Blaſs. *Halból ſóts enyv.*

Ichthyŏphăgus, (*aliis* Icthiopăgus,) i, m. *Ribo-jed.* Ein Fiſch-Freſſer. *Hallal élő, hal évő.*

Ichthyopōla, æ, m. *Ribo-terſzecz, Rib prodavavecz.* r. Fiſch-Handler. *Hal-áros.*

Ichthyopōlĭum, ii, n. *Tergoviſche ribje; meſzto za prodavanye rib.* r. Fiſch-Marckt. *Hal-piatz.*

Ichthyŏtrŏphĭum, ii, n. Colum. *Chuvalnicza rib; Ribja poſzuda, vu kojoj ſze ſive chuvaju ribe.* r. Fiſch-Gehalter; Fiſch-Weyer. *Eleven hal tartó bárka.*

Īco, is, ere, īci, ictum, (Act.) Cic. *Synon.* Ferio, percutio. *Biem, 2. Chinìm.* Schlage.

2. Mache. *Verem, ütöm*, 2. *Tſinálom.* Icere fœdus, Cic. *Vuchiniti verno druſtvo, y zavez.* Ein Bund machen. *Szövetséget, frigyet kötni.* Tu fœdus iceras. *Cic. in Piſon.*

Īcon, ŏnis, f. Icŏna, æ, f. Iconĭa, orum, n. *plur.* Plin. *Kìp, obraz.* s. Bild, e. Bildnuſs. *Kép, ábrázat.*

Icŏnĭcus, a, um. Svet. *Obrazni, Kipni, ſzpodobni.* Der Bildnuſs, vveſentlich abgemahlet. *ábrázati, képi.*

Īcŏnĭſmus, i, m. *Stampan, namalan obraz, kìp, obrazenye, zmalanye obraza.* &c. r. Abtruck einer Bildnuſs. *Nyomtatott*, vagy *írott kép, ábrázat.* 2. Eſt Figura Rhetoricæ, ſimilis Ethopœiæ.

Iconŏclāsta, æ, m. *Poruſſenye, pogerdenye, preganyanye, zkanchanye kipov.* Das Stürmen der Bilder. *Kép üldözés, káromlás.*

Iconŏclaſta, æ, m. *Poruſſitel, zkonchitel kipov.* r. Bilder - Stürmer. *Kép üldözö, káromló.*

Icŏsăēdrum, i, n. & Icoſiedrum. *Mathematicum corpus* ex viginti triangulis æqualibus conſtans.

Ictĕrĭcus, a, um, Juven. *Zlatenichen, punzlatenicze, kralyevſzku bòl imajuchi, veſz sùt.* Gelb ſüchtig. *A' kinna' sárgaſág vagyon.*

Ictĕrĭtĭa, æ, f. Ictĕrus, i, m. Plin. *Zlatenicza y ſutina po vſzem telu razleana, kralyevſzka bòl:* peregr. *Kralyevſzki beteg*, 2. *Szternatka pticza.* Plin. L. 3. C. 1. e. Gelbſucht, 2. r. Amerlinck, Vögelein. *Sárga betegség*, 2. *Gáborka madár.* Avis *Icterus* vocatur à colore (*flavo*) quæ ſi ſpectetur, ſanari id malum (*videlicet* regium morbum) tradunt & avem mori. Hanc puto latinè vocari Galgulum *ita Plin l. 30. c. 11.* Aliqui Chloridem putant. Vid. *Chlorìs.*

Ictis, ĭdis, f. Plin. *Kúna.* r. Mader. *Nyeſt, erdei menyét.*

Ictus, ûs, m. Cic. *Vudarecz*, 2. *Hìt.* r. Streich, 2. r. Wurff. *ütés, tsapás*, 2. *Hagyìtás.*

Īcuncŭla, æ, f. Svet. *Kipecz, kipchecz, obrazchecz, peldicza.* s. Bildlein. *Képetske.*

Ĭd, ĕjus, n. *Cic.* Id temporis, Cic. *Vu onom*, ali *ovom vremenu.* Zu jener, dieſer Zeit. *Azon időben.* Aliquid id genus, Cic. *Nekaj takvoga.* Etvvas dergleichen. *Valami haſonló.*

Idcircò, *Conj.* Cic. *Zato, zarad toga, toga - radi, radi - toga.* Derohalben, darum, desvvegen. *Azért, annak - okáért.*

Īdĕa, æ, f. Gic. *Prilika, naçbin.* peregr. *Forma.* e. Geſtalt, s. Vorbild, s. Muſter. *Formája*, vagy *képzelése, valaminek.*

Īdentĭdem, *Adv.* Gic. variè ſumitur. 1. *Guſzto krat, ſzplob.* 2. *Negda y negda, kad kad*, 3. *Vſzegdàr, kontinoma*, 4. *Jedno z-drugem, jedno na drugo.* 1. Offt, immerfort, 2. Dann und dann, 3. Allemahl, 4. Nach und nach, eins über das ander. 1. *Mind untalan, ſokſzor, gyakran*, 2. *Néha néha, egſzer s-máſszor*, 3. *Mindenkor*, 4. *Egyik a' máſikra.* Hoc identidem dicitis. *To guſzto krat velite.* Das ſaget ihr offt, *Azt gyakran mondjátok.*

Īdentĭtas, atis, f. Schol. *Jedinoſzt, iſztocka.* e. Ebenvveſenheit, einerley. *Egység, egyeſség.*

Īdĕò, *Conj.* Cic. Vid. *Idcirco.*

Īdĭŏchīra, orum, n. plur. *Prave ſzvoje rúke piſzma.* Eigene Handſchrifften. *önnön maga keze irása*, 2. *Zpochetka vuchinyeno piſzmo, iz kôgaſze drugo izpiſzáva.* peregr. *Original.* Latinè, *Originale ſcriptum.* Original *oder* Haupt - und Urſchrifft. *Valamely dolognak elsö leirása, eredete.*

Idiŏgrăphum, i, n. *Idem quod* Idiochira, N. 1.

Idiŏgrăphus, a, um. Aull. Gell. Vid. *Autographus.*

Īdiōma, ătis, n. *Vlaſztovitoſzt, oſzebujnoſzt jezika kojega.* e. Eygenſchafft einer Sprach. *Nyelvnek tulajdonsága.*

Īdiōta, æ, com. Cic. *Chlovek prez chaſzti.* 2. *Proſtchak, Priproſtchak, ki nezna piſzma*, ali *nikaj nè vucben.* Ein Menſch der kein Ambt hat, 2. Ein ungelehrter, unverſtändiger Menſch. *Tiſzt - viſelés - nélkül - való ember*, 2. *Tudatlan, paraſzt, írást nem tudó ember.*

Idiōtiſmus, i, m. *Oſzebuini kojega naroda nachin govorenya.* Abſonderliche Redens-Arth. *Kôz ſzólásnak formája, móndja.*

Īdōlēum, ei, n. *Meſzto krivih Bogov, Bolvanſzka hiſa.* s. Götzen - Haus. *Bálványoknak háza.*

Īdōlŏlātra, æ. m. *Bolvanìn, Bolvano - ſzluga, ki bolvane poſtuje, kipe iz dreviа, kamenya, &c. za Boge derſi.* r. Götzen-Diener, der die Holtz-, Stein-, &c. Bilder für ein Gott haltet, und verehret. *Bálványt imádó, tiſztelö.*

Idololatrĭa, æ, f. Idolŏmānĭa, æ, f. *Bolvanov poſtuvanye, za Boga imanye, Bolvanſztvo.* r. Götzen-Dienſt, und e. Verehrung. *Bálvány imádás.*

Idolŏthўtum, i, n. *Aldov, kiſze Bolvanom daje.* s.

Digitized by Google

je. s. Götzen-Opffer. *Bálványoknak tett áldozat.*

Īdōlum, i, n. Cic. *Bolvan, kip krivoga boga, i. Sztrasilo.* r. Götz, s. Götzen-Bild, 2. s. Geſpenſt. *Bálvány, 2. Tündér, Lúdérzs.*

Īdōnĕē, *Adv.* Cic. *Prilichno, Prikladno, Verſztno, Vugodno.* Bequemlich, füglich, geſchicklich. *Alkalmatosan, illendő-képen.*

Idoneus, a, um, Cic. *Prikladen, Verſzten.* Geſchickt, bequem, füglich. *Alkalmatos, illendő.*

Idyllĭum, ii, n. *Kratko izmiſlenye.* Kurtzes Gedicht. *Rövid ki-gondolás.*

Jĕcĭnōrōsus, Jĕcōrōsus, a, um. Scribon. *Jetrobolen, ki na jetrah terpi.* Leber-Süchtig. *Máj-fájó.*

Jĕcūnānus, i, m. *Feſt.* Vid. *Victimarius.*

Jĕcŭr, ŏris, *vel* cĭnŏris, n. Cic. *Jetra.* e. Leber. *Máj.*

Jecuſcŭlum, i, n. (Dimin.) Cic. *Jetricza.* s. Leberlein. *Májatska.*

Jējūnātio, onis, f. Tertull. *Poſztenye.* s. Faſten. *Böjtölés.*

Jejunātor, oris, m. Auguſt. *Poſztitel.* Der da faſtet. *Böjtölő.*

Jejūnē. *Adv.* Cic. *Nateſche; Nataſche.* 2. Metaph. *Zlochesztno, ſzlabo; Prószto; Nevolyno.* Nüchtern. 2. *Transl.* Schlecht, ſchwach, elendlich, ohne Nachtruck. *Ehomra.* 2. *alávaló úl, ſzegényül, Gyengén, paraſztúl.*

Jejunĭōsus, a, um. Jejunioſior. *Plaut.* Jējūnus, a, um. Cic. *Teſcho, Taſcho, Poſztni.* Nüchtern. *ehomra-való.*

Jejūnĭtas, atis, f. Cic. *Teſchina, Taſchina.* 2. Transl. *Neznanoſzt.* e. Nüchterkeit. 2. e. Unwiſſenheit. *ehomſág.* 2. *Alávalóſág, Tudatlanſág.* Jejunitas bonarum artium. Cic. *Neznanoſzt dobreh meſtriih.* e. Unwiſſenheit in Künſten. *A' jó meſterſégeknek tudatlanſága.*

Jējūnĭum, ii, n. Colum. *Poſzt.* s. Faſten. *Böjt.*

Jējūno, as, are, avi, atum. (Neut.) Pruden. *Poſztim, Poſztimſze.* Faſte. *Böjtölök.*

Jējūnus, a, um. Cic. Vid. *Jejunioſus.* Biduum ſine alimento traho. Cibi nihil cepi.

Jentācŭlum, i, n. *Mart.* Jentātio, onis, f. Firm. *Predobedje, Predrúchak,* peregr. *Froſtukely.* s. Frühſtuck. *Feleſtökőm.*

Jento, as, are, avi, atum. (Neu.) Varr. *Predobedujem, Predrúcham.* peregr. *Froſtuklyam, froſtuklyujem.* Frühſtücke. *Feleſtökőmezek.*

JĒSUS, *gen.* & *Dat.* u. *Accus.* um m. *Latinè* Salvator. *Prelyubleyeni ſzvéta odkupitel y zvelichitel, jedini ſzin Bosji, druga vu preſzvetom Trojſztvu perſzona, y Szin vſzegdar prechiſte Devicze MARIE vſzeh greſſnikov zagovornicze, y zavetnicze.* Der allerliebſter Welt-Erlöſer und Seeligmacher, Sohn GOtt des Vatters, andere in heiligſter Dreyfaltigkeit Perſon, Sohn der Unbefleckter Jungfrauen MARIÆ aller Sinder Vorſprechetin. *A' leg-ſzerelmeſebb világ meg-váltója, és üdvezitője; az Atya Iſtennek egyetlen egy fia, ſzent Háromſágnak máſodik ſzemelye, mindenkoron ſzeplőtelen ſzűz MARIAnak, minden bűnősök ſzó-ſzólójának ſzerelmes magzatja.*

Igĭtŭr, *Conj.* Cic. Vide *Ergo.*

Ignārius, a, um. *Marcell.* Vid. *Ignitus.*

Ignātus, a, um. *Quint.* Ignariſſimus, a, um. Plaut. *Neznajuchi.* 2. *Nepoznan.* Unwiſſend. 2. Unbeckandt. *Tudatlan.* 2. *Esmeretlen.* Clementia ignara barbaris. *Tac.* pro *ignota.*

Ignāvē. *Adv. Cic.* Ignavĭter. *Adv.* Hirt. *Léno, bojezlivo, nemarlivo.* Faul, Träg. *Tunyán, reſtúl.*

Ignāveſco, is, ere. (Inchoat.) Tertull. *Lén, nemarliv poſztajem.* Faul werde. *Reſtúlni, tunyáúlni kezdek.*

Ignāvĭa, æ, f. *Cic.* Ignāvĭtas, atis, f. *Juſt.* Vid. *Inertia, timiditas, formidatio.*

Ignāvĭo, ōnis, m. Aul. Gell. *Lenyák.* r. Faulenzer. *Tunya.*

Ignāvus, a, um. Cic. 1. *Lén.* 2. *Bojezliv, neſzerchen.* 3. *Bedaſzt, glyumpaſzt, neprikladen.* Faul, Träg. 2. Verzagt, ohne Hertz. 3. Untüchtig, Ungeſchickt. 1. *Tunya, reſt.* 2. *Felénk.* 3. *Balgatag, oktalan.* Habet in Comp. *Ignavior.* Plaut. ſuperl. *Ignaviſſimus.* Terent. Ignavus & timidus miles. Gic. *Lén, bojezliv, y neſzerchen vojnik.* Faul, Träg, und verzogter Soldat. *Tunya és félénk katona.*

Igneſco, is, ere. (*Inch.* ab antiquo Verba *Igneo, es, ere.* &c.) Colum. *Vuſiſemſze, ognyen poſztajem.* Feurig werde. *Meg-tüzeſedem.* 2. transl. pro *Exeandeſco, vehementer iraſcor.*

Ignĕus, a, um. Cic. *Ognyen.* Feurig. *Tüzes, égő.*

Ignia, orum, n. *plur.* Feſt. *Pitnye od ſganyá* ali *zemlye na poſzudi zemlyeni.* Flecken und Schäden an irrdenen Hafen und Schüſſeln. &c. *Fazakas edényeken-lévő motskok.*

Ignĭārium, ii, n. *Plin.* Ignĭtābŭlum, i, n. Feſt. *Kreſzalnicza; kreſzalo, ognyilo.* s. Feur-Zeug. *Tüz ki-ütő ſzerſzám.*

Ignĭārius, a, um. Plin. *Kreſzalni, ognyeni.* Zum Feur-zeug, *oder* Feuer gehörig. *Tüz ütő ſzerſzámhoz-való, tüzhöz-való.*

Ignĭcŏlor, ōris, *om* Compoſ. *Ognyó-lizz.* peregr. *Ognyo-ſzin.* Feur-Färbig. *Tüz ſzínű.*

Ignĭcŏmans, antis, *om.* Prud. *Ognyoliczo-lasz.* Feur-Farbende Haar habend. *A' kinek tüz ſzínű haja vagyon.*

Digitized by Google

Ignĭcŏmus, a, ur. Virg. *Idem.*

Ignĭcŭlus, i, m. (*Diminut.*) Gic. *Mali ogenj, ognyecz.* s. Feuerlein. *Tüzetske.*

Ignĭfĕr, á, um. Lucr. *Ognyo-nosz.* Feur-tragend. *Tüz hozó.*

Ignĭfluus, a, um. Claud. *Ognyo-czur, ognyoczurechi.* Feuer-flieſſend. *Tüzzel-folyó.*

Ignĭgĕna, æ, *com.* Ovid. *Ognyo-rod, iz ognya rogyen.* Von Feur gebohren. *Tüzből születtetett.*

Ignio, is, ire, ivi, ītum. (Act.) Prud. *Ognyeno chinim.* Feurig mache. *Tüzesité tsinálom.*

Ignĭ-pŏtens, entis. *om.* Virg. *Ognyo-mochen, z-ognyem moguchi, ladajuchi.* Feur-mächtig, der mit Feuer gebiethen kan. *Tüzzel-biró.*

Ignis, is, m. (*in Ablat. ſing.* Igne & Igni) Gic. *Ogenj.* s. Feuer *Tüz.* 2. Transl. *Nepriatelſztvo veliko.* e. Groſſe Feundſchafft. *Ellenség.* Ignem igni ne addas. Prov. *Szerdu y nepriatelztvo, nepridaj k-szerdi y k-nepriatelſztvu:* Drugach: *ne vlèj olje vu ogenj.* Man ſoll den Zorn und die Feindſchafft nicht vermehren: *oder:* Mann ſoll nicht Oel ins Feuer gieſſen. *Ellenségnek nagyobb ellenkezésre okot ne adj.* 3. *Lyubav.* e. Liebe. *Szerelem, szeretet.* Vulnus alit venis & Cœco carpitur igni. *Virg. Æneid. 4. v: 2.*

Kad lyubavi hrani plamen,
ák prem z-nyega chine noreza;
kakti tverdi tèrpi kamen,
za ſzlavichka derſi skvoreza.

Ignis Sacer. Vid. *Canceroma.* Ignis feſtivus. *Krèsz, ogenj na veſzeljegorechi.* s. Freuden-Feuer-Werck. *Vigaſzágnak Tüze.* Igni & aqua alicui interdicere. Cic. *pro* aliquem in exilium mittere. *Kôga z-domovine pretirati.* Einem das Land verbiethen, aus Land vertreiben. *Valakit ſzámkivetésben kuldeni.* Igni, ferróque minari. *id eſt* propriè *Kônuſze z ognyem y z-mechom* an z-ſzablyum groziti. Transl. *Kômu najvekſse nepriatelſztvo nazveſztiti y izkazati.* Mit Feuer und Schwerd dröhen. *Transl.* Einem die allerärgſte Feindſchafft ankündigen. *Tüzzel és fégyverrel valakit fenyegetni.* 2. Transl. *Valakinek igen nagy ellenkezéſt tudtára adni.*

Ignitabŭlum, i, n. *Feſt.* Vid. *Ignitarium.*

Ignītus, a, um. *Comp.* Ignitior. *Cic.* Vid. *Igneus.*

Ignĭvŏmus, a, um. Lact. *Ognyo-bluyuchi, ognyobit.* Feur-Speyend. *Tüz okádó.*

Ignōbĭlis, is. *com.* le, n. Ignobilior, Ignobiliſſimus. Cic. *Neplemenit.* Unedel. *Nemtelen, nem nemes.. Phras.* Nulla parentum laude commendatus, obſcurò loco natus. Ignobili, obſcuro, infimo genere editus. Conditione & fortuna, genere infimus. 2. Vid. *Vilis, Abjectus.*

Ignōbĭlĭtas, atis, f. Gic. *Neplemenitoſzt, neplemenſztvo.* Unedle geburht, Stand. *Nemtelenség.*

Ignobiliter. *Adv.* Solin. *Neplemenito.* Unadelich. *Nemtelenül.*

Ignōmĭnĭa, æ, f. Cic. *Szramota,* peregr. *Spot,* e. Schand, Spott. *Gyalázat.*

Ignomĭniātus, a, um. Aul. Gell. *Oſzramotien, opſſanyen.* Verleumdet, Geſchändet. *Meggyaláztatott, gyalázatos.*

Ignomĭniōsè. *Adv.* Cic. *Oſzramotno, merſzko.* Schimpfflich, ſchmählich. *Gyalázatoſon.*

Ignōmĭniōſus, a, um. *Quint.* Vid. *Ignominiatus.*

Ignōrābĭlĭtĕr. *Adv. Apul.* Ignoranter. *Adv.* Cyprian. *Neznano, neznajuch.* Unbekantlich. *Tudatlanúl.*

Ignorantia, æ, f. *Cic.* Ignorātio, onis, f. Gic. *Neznanoſzt, neznanye.* e. Unviſſenheit. *Tudatlanság.*

Ignōrātus, a, um. Ignoratior. Tacit. *Neznan.* Unbeckand. *Nem tudatott.*

Ignōro, as, are, avi, atum. (Neu.) Terent. *Neznam.* Ich vveiſs nicht. *Nem tudom.* Phraſ. *Quid eventurum ſit, ignoro;* Quid caſurum ſit, quid conſequi poſſit, non diſpicio; quid tempus laturum, daturum ſit, exploratum non habeo; latent me, quæ naſci poſſunt; futura me fugiunt; non aſſequor ea, nec conjecturâ complector. Divinare non poſſum, aut mente percipere, ferre, pateface-re, quæ dies ipſa poteſt. 2. *pro* non noſco. (Act.) *Ovid.* Ignorat Patrem ſuum. Terent. *Nepozna Oteza ſzvojega.* Er kennet ſeinen Vatter nicht. *Nem iſméri az maga attyát.*

Ignoſcentia, æ, f. Aul. Gell. *Oproſzchenye, Odpuſchenye.* e. Verzeichung. *Meg-botsátás, botſánat*

Ignoſcĭbĭlis, is, *com.* le, n. Aul. Cell. *Odpuſztliv, odproſziliv.* Verzechlich, das zu verzeihen iſt. *Meg-botſátható.*

Ignoſco, is, ere, ōvi, ōtum. (Act.) pro *valde noſco,* item pro *valde diſco.* ità *Varro.* ſed hæc ſignificatio conſvetudine eſt abrogata. 2. *Opraſcham, odpuſcham.* Vergebe verzeiche. *Megbotſátok.* Ignoſcet præteritis. Ignoſcere adoleſcentiæ. *ità Cic.* 3. pro *neſcio.* Quid legerint, ignoverunt. *ità Lactant.*

Ignōtum eſt. *Impersón.* Terent. *Jeſzt oproſchemo.* Man hat es verziehen. *Meg-botsátatott.*

Ignōtūrus, & Ignoſciturus, a, um. Cic. *Ki bude oproſztil.* Der verzeihen vvird. *Meg-botsátandó.*

Ignō-

Ignōtus, a, um. *Cic.* Ignotior. *Quint.* Ignotiſſimus. Claud. *Nepoznan,* Unbeckant. *Iſmèretlen.*

Ilarcha, æ, & Ilarchus, i, m. Cæl. Rhod. *Konyanichki ſztotnik.* peregr. *Kapitan.* r. Rittmeiſter. *Száz katonáknak Kapitánya.*

Île, is, n. Plin. *Uſitatius in plurali.* Īlĭă, ilium, illbus. Senec. *Chrêva, drob.* Das Gedärm, Eingevveyd. *Bél,* vagy *haſnak belsô réſze.*

Īlĕos, Īlĕus, ei, m. Plin. *Dugo chrêvo.* r. Lange Darm. *Hoſzſzú bél.* 2. Eſt *Inverſio ſtomachi* ac *inteſtinorum,* dum ſurſum ſtomachus per os ejicit, quod viâ ordinâriâ egerendum eſſet. Vulgo *Volvulus* dicitur.

Īlex, ĭcis, f. Virg. *Czerovo drevo, ezer.* e. Stein-Eych, eine Art des Eychbaums. *Tser-fa.*

Īlĭa, ium. n. *plur.* Vid. *Ile.*

Īlĭa, æ, f. *Nom: prop.* Mater Romuli & Remi.

Īlĭăcus, a, um. Plin. 1. *Chrêvni, k-chrevam zpadajuchi.* 2. *Chrevo-bolni.* Zu Gedärm gehörig. 2. Darm-Gichtig, Bauch-grimmig. *Bélhez-való.* 2. *Bele-fájó.* Morbus, dolor (Paſſio, Affectio) ilıacus. *Chrevo-bolja, kada ſzvrad nè dole, nego gore chez vuſzta ide.* Das *miſerere,* e. Darmvvinde. r. Darm-Gicht. *Bél-betegség, mikor a' rútság felfelé megy.*

Īlĭăs, ădis, f. Gic. *Kniga Homerovih zmiſſlenyh od poruſſenya Troje Vzraſſa.* 2. *Velika vnoſina.* e. Buch des Homeri Gedichten von der Zerſtöhrung Troja. 2. Groſſe menge. *Homérus könyve a' Trója veſzedelmérôl.* 2. *Nagy ſokaſág.*

Īlĭcĕt. *Adv.* Terent. Plaut. 1. *Pojti je, naj bude kak hoche, ſti je.* 2 *Vezdaj, taki.* 3. *Koneczy zverha jeſzt.* 4 *Nekaj da, Toſzezna, prez dvojne, za ſztanovito.* Es mag gehen vvie vvill, es iſt zugehen. 2. Als bald, gleych, in Augenblick. 3. Es iſt aus, ein End. 4. Ohne Zveiffel, vvas dann, vergevviſs. *Elkel menni.* 2. *Mindjárt, ezentúl.* 3 *Meg-lett, vége vagyon.* 4. *Igenis, kétség-nélkül.*

Īlĭcētum. ti, n. Mart. *Czerovje, Lúg czerov, Meſzto gde czeri raſztù.* Ort vvo Stein-Eychen-Baumer vvachsen. *Tser-fa erdô.*

Īlĭcĭnus, a, um. *Stat.* Īlĭgnĕus, a, um. *Cato.* & Īlignus, a, um. Plin. *Czerov.* Von Stein-Eych-Baum. *Tser-fás.*

Īlĭōsus, a, um. Plin. *Chrevo-Bolen.* In Darm leydend. *Bél-fájós.*

Īlĭum, ii, n. Īlĭos, ii, f. *Varaſs Troja.* e. Stadt Troja. *Trója Városa.*

Illăbĕfactus, a, um. Ovid. *Neozkrunyen, nevraſzen, czél.* Unverletzt, gantz. *Romlatlan, épen maradt, ſzeplôtelen.*

Illăbor, ĕris, ăbi, apſus ſum. (Dep.) Cic. *Na, ali vu kaj vugoduo padam.* Sanfft an etvvas falle, mich hinein laſſe, *Kieſem, belé-eſem, Reá-eſem.*

Illăbōrātus, a, um. Quint. *Nevdélan, nedodelan.* Unausgearbeitet. *Tſinálatlan, Míveletlen.*

Illăbōro, as, are, avi, atum. (Neut.) Tac. *Na ali cheſz kakvo dugovanye ſtadélam.* Uber eines Ding arbeite. *Rajta-dolgozom, Valamin munkálódom.* 2. *Jakoſze veſz delu podajem.* Mich ſehr bearbeite. *Egéſzſzen magamot dolgra adom.*

Illāc, *Adv.* Cic. *Tam, onud,* Dorthin, dardurch. *Ammarra, arra,*

Illăcĕrābĭlis, is, *com,* le, n. Sil. *Nerazdêrliv,* Unzerreiſslich, *Elſzakaſzthatatlan,*

Illăchrȳmābĭlis, is, *com,* le, n. Horat. *Niti z-plachom negenliv, niti ſzuzami neizproſzliv,* Mit vveinen und Zaheren nicht bevveglich, unerbitlich. *Könyhulatáſra ſem hajlandó.*

Illăchrȳmo, as, are, avi, atum, [Neu,] & Illachrymor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. *Scribitur* & Illacrymor. *ſzuze puſcham, plachemſze,* Zu er vergieſse, vveine, *Könyvezek, meg-ſiratom.* alicujus morti illacrymari. Cic. *Nad chiim ſze ſzmertjum zplakati.* Eines Tod bevveinen, *Valaki halálát meg-ſiratni,*

Illæc *pro* illa hæc: *Terent.* Nimia illæc licentia, *Terent.*

Illæsĭbĭlis, is, *com,* le, n. Lact, *Nevrazliv.* Unverletzlich, *Sérthetetlen,*

Illætābĭlis, is, *com,* le, n. Virg. *Neveſzel.* Unluſtig. *Vigſágtalan, ſzomorú.*

Illævĭgātus, a, um, Diomed. *Neoglagyen.* Ungeglättet. *Simitatlan,*

Illāpſus, ûs, m, Colum *Nuter-opad.* Das hinein fallen, *Belé-esés, ereſzkedés, folyás,*

Illăqueo, as, are, avi, atum, (Act.) Gic, *Zanykami zamátam,* Verſtricke, an ſtrick binde, *Megkötelezem, tôrbe ejtem,*

Illātĕbro, as, are, avi, atum, [Act.] *Nuter ſzkrivam.* Hinein verberge. *Barlangba elrejtem, ellappantom,*

Illātio, onis, f. Ulp. *Nuter noſſenye.* Das hinein tragen, *Belôle kihozás, behozás,* 2, Apud Philoſ, *eſt* concluſio ſyllogiſmi.

Illātro, as, are, avi. atum, (Neu,) Sil. *Nuter,* ali *Nutri lájem.* Hinein belle. *Bé-ugatok, Reá-ugatok.*

Illaudābĭlis, is, *com.* le, n. Gell. *Hvale nevréden.* Das nicht kan gelobet vverden. *Nem dicsérendô.*

Illaudātus, a, um, Virg. *Nepohvalen.* Nicht gelobet. *Nem dicsértetett.*

Digitized by Google

Illĕ, illă, illud, *gen.* illĭus, Cic. *On, ona, ono.* Jener, jene, jenes. *Ez, Az, ő.*

Illĕce, illăce, illudce. *Plaut.* pro *ille.*

Illĕcĕbra, æ, f. Cic. *Naſzladno vabenye, nagibanye.* e. Anreitzung. *édesgetés a' gyönyörködtégre.*

Illĕcĕbrōſus, a, um, Plaut. *Naſzladno-vablivo, Naſzladlivo.* Anreizeriſch, anreizlich, anlockend. *édesgető.*

Illectāmentum, i, n. *Apul.* Illectātio, onis, f. *Gell.* Illectus, ûs, m. Plaut. *Privabenye, Mamenye.* e. Anlockung. Anreizung. *Kiſztetés, édesgetés.*

Illēgĭtĭmus, a, um, Val. Max. *Nepravedeni, Nepravi, Protiven zapovedi.* Unrechtmäſſig, den Geſätzen nicht gemäſs. *Akadályos, nem Törvény-ſzerént-való.* 2. V. *Adulterinus, ſpurius.*

Illĕpĭdè, *Adv.* Plaut. *Nepovolyno, Nelyublyeno.* Unfreündlich, unlieblich. *ékeſség-nélkül, értetlenül, kedvetlenül.*

Illĕpĭdus, a, um, Cic. *Nepovolyen, Nelyublyen.* Unholdſeelig, unliehlich. *ékeſségnélkül-való. ízetlen, Durva.*

Illex, ĕgis, *com.* Plaut. *Prez zapovedi fivuchi, zpuſchen vu vſzem ſzloboden.* Ohne Geſätz. *Törvény-nélkül ſzabadon élő.*

Illex, ĭcis, *com.* Plaut. *Vabéchi.* Anreitzend. *Hozzá-tſaló, édesgető, 2.* Subſtantivè *Vabecz (pticza.)* r. Lock-Vogel. *Tſalóka madár.*

Illĭ, *Adv.* pro *Ibi.* Terent.

Illĭbātus, a, um, Liv. *Nedoteknyen, Neoſzkrunyen, Czél.* Unberührt, unbefleckt, unbetaſtet, gantz. *Illetlen, ſzeplőtelen, ép.*

Illĭbĕrālis, is, *com.* le, n. Plin. V. *Ignobilis ſordidus, Inhumanus, 2. Nedareslivo.* Unfreygebig. *Zobrák, nem adakozó.* Duplex eſt omnino jocandi genus, *unum illiberale, petulans* &c. Alterum *elegans, urbanum* &c. Cic. 1. Offic.

Illĭbĕrālĭtas, atis, f. Cic. V. *Inurbanitas, 2. Nedareslivoſzt.* e. Unfreygebigkeit. *Nemadakozáſság, Fösvénység.*

Illĭbĕrālĭter, *Adv.* Terent. *Nesblovechno, Nedvorjanſzki, Muski.* Unhöfflich. *Emberteleníl, 2. Nedareslivo.* Unfreygebig. *Nemadakozza, Fösvénnyül.*

Illic, æc, oc. *pronom.* pro *ille.* Terent. 2. *Adv.* Plaut. *Tam, Onde.* Dort, daſelbſt. *Amott, ott.*

Illĭcio, is, ere, exi, ectum, (Act.) Cic. V. *Allicio.*

Illĭcitè, *Adv.* Varro. *Neſzlobodno.* Unerlaubt. *Tilalmaſon.*

Illĭcĭtus, a, um, Cic. *Neſzloboden, Nedopuſcben.* Unerlaubt. *Nem ſzabad, Tilalmas.* Superlat. Illicitiſſimus. *Auguſt. ep. 202.*

Illĭcium, ii, n. Varro. V. *Illectamentum.*

Illĭco, *Adv.* Cic. V. *Ilicèt. N. 2.*

Illĭdo, is, ere, īsi, īſum, (Act.) Val. Max. V. *Allido.*

Illĭgo, as, are, &c. (Act.) Cic. V. *Alligo.*

Illĭmis, is, *com.* me, n. Ovid. *Neblaten, Prez blata.* Ohne Lätt, *oder* Koth. *Sár-né'kül-való.*

Illinc, *Adv.* Cic. *Od onud.* Von dannen. *Amonnan.*

Illĭnīmentum, i, n. *Cal. Aur.* Illĭtus, ûs, m. Plin. *Máz, Mazanye.* e. Salb, e. Salbung, Beſtreichung. *Kenet, kenés, mázolás.*

Illĭnio, is, ire, & Illĭno, is, ere, īvi, & ĕvi, ĭtum, [Act.] Colum. *Namazújem.* Beſtreiche, beſchmiere. *Belé-kenem, Reá-kenem, Bé-kenem.*

Illĭquĕfăcio, is, ere, eci, actum, (Act.) Cic. *Raztalyujem, Razizviram.* Zerlaſſe, einſchmeltze. *Meg olvaſztom, Belé-olvaſztom.*

Illĭſio, onis, f. & Illĭſus, ûs, m. Plin. *Nakaj treſzk, bit, vudarecz.* e. Anpitſchung, Anſtoſsung. *Belé ütés, Hozzá-ütés, tſapás.*

Illĭtĕrātus, a, um, Cic. *Piſzmo-neznan, Nevucben.* Ungelehrt, der vveder Schreiben noch leſen kan. *Deáktalan, Tudatlan.*

Illĭuſce, *Genit.* pro *Illius.* Cato.

Illix, ĭcis, *om.* Apul. V. *Illex, icis.*

Illò, *Adv.* Terent. *Tam, onamo.* Dorthin. *Amodá, oda.*

Illŏcābĭlis, is, *com.* le, n. Plaut. *Nenameſztliv, Nevdatliv.* Unausſteurlich, unvermiethlich. *Nem helybeztetbető, Férjnek nem adható.* Virgo illocabilis, Plaut. *Divoika kâſze vdati nemore.* Eine Jungfer die keinen Mann bekommen kan. *Férjhez nem mehető leány.*

Illŏc, *Adv.* Cic. V. *Illò.*

Illūceo, es, ere, uxi, (Neu.) Cic. *Szvetimſze, ſzvitamſze.* Hell, licht vverde. *Meg világoſodom, Virradok.* Ubi illuxit, Liv. *Kakje ſzvenulo.* Als der Tag angebrochen. *Mihelyt megvirradott.*

Illūceſco, is, ere, (Inchoat.) Cic. *Pochinyam ſzvetitiſze, ali ſzvitatiſze.* Anfange ſcheinen, licht zu vverden. *Megvilágoſodok, Világoſúlni kezdek.*

Illuctor, aris, ari &c. (Dep.) Stat. V. *Luctor.*

Illūdo, is, ere, ūſi, ūſum, [Neu.] Cic. *Oſzmehavamſze iz kêga, za Bedáka derſim.* Verſpotte, einen auslache. *Megnevetem, megtsúfolom.*

Digitized by Google

tsúfolom. 2. Interdum ponitur pro *Ludendo noceo, decipio.* Illius miseri fortunis ac dignitati illusit. *Cic. pro Rosc.* Interdum pro *Corrumpo stuprô.* Illusisse pueritiæ Britannici Neronem. *Tac. Ann.* 13. c. 17. Illudere pecuniæ, *est* pecuniam prodigere, *Tac.* Illudere chartis, *est* per ludum studiis operam dare. *Horat.* Construitur vel *absolutè.* Illuseras herì inter scyphos. *Cic.* vel cum *Accus.* Ipsa verò præcepta sic illudere solebat. *Cic. 1. de Or.* vel cum *Ablat. & præp. in.* In quibus sic illudatis. *Teren.* vel cum *Accus. & præp. in.* Ut ne impunè in nos illuseris. *Teren.* Vel cum *Dativo.* Illudere alicui. Cic. *Iz kôgaſze oſzmehavati,* ali: *kôga za márkaj dérſati,* ali: *kôga vkaniti.* Einen auslachen, verspotten; *oder* verachten, *oder* betrügen. *Valakiből tsúfot ûzni,* vagy *semmire tartani, meg-utálni,* vagy *tsalni.*

Illūmĭnābĭlis, is, *com.* le, n. Claud. *Razſzvetliv.* Leicht zu erleuchten. *Még-világoſztható.*

Illūmĭnātè, *Adv.* Cic. *Razſzvetleno, ſzvetlo.* Klärlich, hell. *Megvilágoſztva.*

Illūmĭnātio, onis, f. Macrob. *Razſzvetlenye, oſzvetlenye.* Das Erleuchten, e. Erleuchtung. *Meg-világoſztás.*

Illūmĭnātor, oris, m. Lact. *Razſzvetitel, oſzvetitel, Razſzvetlitel.* r. Erleuchter. *Megvilágoſztó.*

Illūmĭno, as, are, avi, atum, [Act.] Cic. *Razſzvetlujem, Oſzvetlujem, ſzvetlim.* Erleuchte. *Meg-világoſztom.* 2. Transl. *Krichim.* Ziehre. *Fel-ékeſztem. ſzépîtem.* Illuminare orationem, Cic. *Nakinchbit govorenye.* Die Rede zieren. *Szolát, beſzédét fel-ékeſzteni.*

Illūmĭnus, a, um, Apul. *Neſzvetel, prez ſzvetloſzti, Temen.* Ohne Schein, dunckel, *Sötétes.* Noctis illumino tempore. Apul. *Vu neſzvetlom y temnom nochi vremenu.* Bey dunckler Nachts-Zeit. *Etzakai ſötétes időben.*

Illunc pro *illum* Plaut. *Onoga.* Denselben. *Amazt.*

Illūnis, is, *com.* ne, n. Plin. *Nemeſzecben, prez meſzecza, Temen.* Ohne Mondschein, finster. *Sötétes, mikor a' hóld nem fénylik.*

Illūnius, a, um, Apul. *Idem.*

Illŭrii, orum, m. plur. *Idem quod* Illyrij.

Illūſio, onis, f. Cic. 1. *Oſzmehavanye, oſzmeh,* 2. *Za-nikaj derſanye,* 3. *Szalenye, Szala,* 4. *Vkanyuvanye, Varanye,* e. Verlachung, 2. Verachtung, 3. Das Schertzen, Spaſs machen, 4. e. Betrügerey. *Kinevetés,* 2. *Meg-utálás, Tſúfolás, ſemmire tartás,* 3. *Tréfálás,* 4. *Tſalás.*

Illūſor, oris, m. August. *Oſzmehavavecz, ſpotlivecz,* 2. *Vkanitel, Prevaritel.* r. Aushöner, Verlacher, Verspotter, 2. r. Betrüger. *Kinevetô,* 2. *Meg-tſaló.* &c.

Illuſtrāmentum, i, n. *Quint.* Illuſtrātio, onis, f. *Quint.* illuſtrātus, ûs, m. *Cic.* Vid. *Illuminatio.*

Illuſtrātor, oris, m. *Hieron.* Vid. *Illuminator.*

Illuſtrè *Adv.* Cic. Vid. *Illuminatè.*

Illuſtris, is, *com.* e, n. Illuſtrior, Illuſtriſſimus, Cic. Senec. *Szvetel,* 2. Transl. *Plemenit,* 3. *Predert. Prék-vidlív.* Scheinbar, heiter, 2. Edel, 3. Durchsichtig. *Fényes, világos,* 2. *Nemes, nemzetes,* 3. *által-látható.*

Illuſtro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. Transl. 1. *Dichim. Izviſſujem. Preſtimanogachinim,* 2. *Kinchim,* 3. *Na ſzvetloſzt dajem.* Erhöbe, gross mache, 2. Ausziehre, 3. Ans Tages-Licht bringe. 1. *Ditsôitem, Magaſztalom,* 2. *Tziſrázom,* 3. *Világoſztom,* 4. Propriè Vid. *Illumino.* N. 1.

Illŭtĭbarbus, i, m. (*ex* lŭtum & barba: *vel* Illūtibarbus *ex* In lavo & barba) Apul. *Blato-brad, Neſznago brad, Bradâch nevumien. zamazan, Merzek.* Ungeschoren, unsauber, ungevvaschener Barttrager. *Sáros ſzakállú.*

Illūtĭbĭlis, is, *com.* le, n. Plaut. *Nechiſztliv, Neoſznaſliv.* Das man nicht säuberen kan. *Kimoshatatlan.*

Illŭvies, ēi, f. Terent. *Szmrâd, Neſznaga, otok pun ſzmetjà y ſzmrada.* r. Wust, Unflat, ein Guss voll mit Unreinigkeit. *Otsmányság, ſzennyeſség.*

Illўrĭcum, ci, & Illўrĭum, ii, n. Illўrĭa, æ; & Illўris, ĭdis, f. Geogr. *Illirianſzka zemlya, Derſava;* iliti *Velikoſzlovenſzko Czarſztvo, Kralyevſztvo; koje vu ſzebi vech kralyeſztvib, kakti Horvatzko, Dalmatinſzko, Boſznanſzko, Bogarſzko, Szerblinſzko, ſzadaſſnye ſzlovenſzko* &c. *Zaderſava.* Das in Historien berühmbte und grosmächtige Land Illyrien, vvelches in sich begreifft mehr Königreich und Landschafften, als Croatien, Dalmatien, Selavonien, Bosnien, Servien, Bulgerey &c. *Nagy, és az hiſtoriákbanigen ditsért tartomány Illiriom, melly magában foglalja Horvát, Dalmátzia, Boſznya, Bulgar, Rátz, és Tót &c. Orſzágokat.* Illyrium Regio quondam Europæarum amplisſi-

Digitized by Google

pliſſima: Hanc enim D. *Hieronymus* à Conſtantinopoli uſque ad alpes julias; *Cluverius* à Gallia, lacúque brigantino ad Pontum euxinum protendit. Sic accepti Illyrici limites ſunt: *Mare ponticum, Ægeum & Adriaticum, Græcia, Italia, Gallia, Germania & Danubius:* atque adeò ſinu ſuo complectitur. 1. *Pannoniam* ſuperiorem ſeu Occidentalem, quæ & *prima Conſularis* & *Noricum* dicebatur; eſtque illa terræ portio, in qua hodie *Croatia, Carniolia, Carinthia, Vindorum Marchia, Styria, Auſtriæ pars major*, & huic vicina *Hungariæ plaga* ſita eſt. 2. *Pannoniam* inferiorem ſeu orientalem, quæ & *ſecunda Conſularis*. In hac cenſetur eſſe hodierna *Sclavonia, Boſnia* & pars *Hungariæ* cis danubianæ. Ubi adverte eum Pannoniarum tractum, qui *Savo, Dravóque* intercipitur, etiam *Valeriam, Pannoniam interamniam* ſeu *interamnenſem, ſaviam* & *Ripenſem* dictam eſſe. 3. *Mœſiam* utrámq; id eſt, *Servianam, Bulgariam, Raſciam* & *Dardaniam*. 4. *Thraciam* ſeu *Romaniã*. 5. *Liburniam* veterem, per quam intellige omnem illam plagam, quæ ab Iſtria uſque Græciam ſecundùm oram Maris Adriatici porrigitur; videlicet *Iſtriam, Dalmatiam, Albaniam* & *Epirum*. Sunt qui & ipſam veterem *Daciam* veteri *Illyrio* adjiciant. Sed neque deſunt, qui illud pro temporum diverſitate & bellorum vario eventu arctioribus circumſcribant limitibus. Quamquam, ſi à populi *illyricè*, id eſt: *Slavicè, Croaticè* &c. loquentis, ac latiſſimè diffuſi multitudine, *Illyrii* magnitudinem metiri placeret, illud hodiéque ampliſſimum eſſe facilè evinceremus. Natio porro illyrica, quam generali vocabulo, eóque antiquiſſimo *Orbinus* & *Rannanus* Sclavónes, alii *Sclavones, Sclaunios* aut *Sclavonios* ab illyrica voce *Sclava*, latinis *gloria*, cuius numquam non ſtudioſi erant Illyri, nominant; originem traxit ex poſteris *Japhet* Noëmo patre geniti. Ab his enim lingua ſclavica (corruptè) ſclavonica, quam recepto hucuſque apud eruditos more Illyricam (*alii* Croaticam, Dalmaticam &c.) dicimus, ſuum ſumpſit exordium in *Scandinavia*, maxima Europæ ad ſeptemtrionem Peninſula, quam primi incoluêre. Multùm ſubinde crevit Slavorum numerus; ideóque pars magna illorum ad ſarmatiam ſuas ſedes promovit, *Sarmatia* autem Poloniam, Ruſſiam, Moſcoviam, Lithuaniam, Pruſſiam, Pomeraniam & Tartariam Occidentalem comprehendit. Ex Sarmatia denique iteratis vicibus eæ Slavorum deductæ ſunt Coloniæ, quæ reliquæ toti, utut ampliſſimæ plagæ, ad ſinum uſque Maris adriatici, occupandæ ſuffecerunt. Hinc factum, ut lingua etiam *Slavica* aliàs *Illyrica* latiſſimè per orbem diffunderetur. Hæc ſiquidem etiam noſtris hiſce temporibus à *Croatia, Dalmatia, Albania, Thracia, Boſnia, Servia, Bulgaria, Slavonia, Iſtria, Carniolia, Carinthia, inferiori Styria, Moravia, Bohemia, magnæ parti Hungariæ, Polonia, Lithuania, Moſcovia, Ruſſia* &c. incolis cũ lacte ſugitur; apud Turcas verò etiam *Aulica* titulô gloriatur. Et quamvis à frequentibus gentium migrationibus, quas confuſio linguarum comitari conſvevit, lingua Slavonica in compluribus Provinciis multum detrimenti acceperit, ea tamen in Illyricô ſtrictè tali ab omni ferè corruptela immunis perſtitit; unde & promeruiſſe videtur, ut aliarum; ſeu ſolâ dialecto diverſarum, ſeu etiam à puritate longiùs abeuntium, affinium tamen, Mater diceretur. Sacra verò inde nominatur, quòd Sacrum Miſſæ Officium *Illyricè* æquè atque *Latinè, Hebraicè*, & *Græcè* peragere liceat; qui mos à SS. *Cyrillo & Methodio* Epiſcopis, authoritate Sedis romanæ, introductus, etiamnum in pluribus illyricanis Eccleſiis viget. Hæc de lingua Slavorum. Nunc, qua ratione Slavi nomen Illyrorum obtinuerint, perſequamur. Nationi Slavicæ adeò, ut vidimus, diffuſæ plures imperitâſſe Duces ac Regulos extra controverſiam eſt: hinc evenit, ut à diverſa imperantium appellatione diverſa etiam Slavi ſortirentur nomina, quæ & ipſis, quas incolebant, Provinciis adhæſerunt. Nonnunquam verò locorum nomina populo ſunt attributa. Polyphemus igitur (ut vult Appianus) ex Galatêa *Celtum* genuit & *Illyrium*, qui ex Sicilia ad Slavonios advenæ principatum ſupra certas Slavorum ditiones ſunt conſecuti, quibus unà & ſubjecto populo ſua nomina impoſuerunt, Illyrio *Dardanus & Autarius*; Autario *Pannonius & Scordiſcus*; Pannonio ſeu Pæone *Tribalus* natus eſt filius, & ſic de cæteris Ducibus, quorum nomina Slavonios ab invicem diſtinxerunt. Cæterùm appellatio *Illyrorum* præplacuit, ut adeò communem ſibi omnes Slavi vellent. Illyri animô & linguâ ſemper conjunctiſſimi, etſi terrarum intervallo diſſiti, gentibus à ſua alienis formidandi vivebant. Cui eruditos Annaliſtas ſeu græcos, ſeu latinos ſcriptores conſulere integrum, deprehendet ſanè maxi-

mam

nam Virtutis bellicæ gloriam, atque Civilis vitæ laudem nullo non tempore accreviſſe Illyris. Alii enim Sclavorum, Dalmatarum, Pannoniorum; alii Libufnorum, Tribalorum, Mœſiorum, Venedorum, Iſtriorum; Croatarum alii & Dardanorum, Celtarum, Albanorum, Thracum, Epirotarum, Bulgarorum &c. facta heroica univerſæ poſteritati, verbis haud ambiguis, commendárunt. Nec immerito: Græcos enim ſæpiùs in triumphum duxerunt Illyri. Ab his bello ſuperatus Philippus Macedonum Rex, filio ſuo Philippo Alexandri M. patre in obſidem dato, pacem mercatus eſt. Ab Alexandro M. Orbis domitore non tam victi, quàm pugnæ vario ſucceſſu ad ſocietatem bellorum, quæ is contra alias gentes geſſit plurima, ſunt invitati. Romanorum deindè potentiam omnium ferè ultimi ſunt venerati, quam longiſſimo tempore viribus & viris freti contemnebant. Et certè etiam porro contempturi erant, nî domeſticæ Civium diſcordiæ aditum romanis præbuiſſent. *Agro* Rex Illyrorum Annis ante Chriſtum natum ducentis, viginti & uno è vivis ſublatus, in Teutam conjugem imperii faſces tranſtulit, apud quam ſubindè reus agebatur Demetrius partium ad mare adriaticum præfectus. Hic pelli ſuæ malè metuens cum multis Urbibus ad Romanos defecit, ſimul commodam occaſionem Cn. Fulvio Centimano præbuit oram maritimam pro Senatu romano occupandi: & hæc prima inclinatæ ad romanorum pedes Illyrorum gloriæ cauſa. Neque tamen diu romanorum jugum Dalmatæ ſuſtinuerunt, qui, ut palàm facerent, quo in pretio eſſet apud Illyros libertas, excuſſo romanorum dominatu, eorum ſocios infeſti laceſſere non deſiterunt. Irritati tot injuriis, cladibúſque acceptis romani *Anitium* prætorem cum valido exercitu adversùs Illyros expediunt. Is expugnatâ Scodrâ ab arte & natura probè munitâ *Gentium* Illyrorum regem captivis ſuis annumeravit, coactóque Procerum Illyricorum Concilio edixit, Illyros libertate priſtina minimè privandos, modò dimidium tributi, quod Regi ſuo pendere ſolebant, ſenatui romano non denegarent. Stabilitâ his pactis pace Illyricum in tres Provincias partitus diſceſſit. At Illyri nativæ memores libertatis, cui inſueverant, paſſim imperia romanorum detrectare cæperunt; ipſisque adeò Gentilibus ſuis, quos romanis adhærere noverant, igni, ferróque minabantur: donec multis atrîti cædibus, primùm poſt Chriſtum natum, atque poſt tot relatas de romanis victorias eorum tandem imperio omnes acceſſerunt. In diviſione demum Orientalis ab occidentali imperio, Illyrium Orienti obtigit, à quo etiam magna gentis Illyricæ, quam ſecundam S. Paulus Apoſtolus ad veræ fidei agnitionem converſiſſe creditur, pars ſciſmate græco eſt infecta, cui hodiedum plurimi perditè adhæreſcunt. Hæc aliáque ſimilia uberiùs ſcire cupiens conſulat Herodotum, Porphyrogenitum, S. Hieronymum, Tacitum, Appianum, Orbinum, Cluverium, Ranzanum &c. in quibus ſparſim multa leget, quæ ad pleniorem hiſtoriæ Illyricæ notitiam non mediocriter faciunt. Multa præterea hanc in rem ſuppeditant rerum Polonicarum & Bohemicarum ſcriptores Dubravius, Balbinus, Vietrovſzkius &c. Item Hiſtorici Ungariæ Bonfinius & Iſtvanfius. Minimè verò negligendi domeſtici Tomco, Ratkaius, Ritter &c. ut qui præ cæteris curioſi erant in rebus ad Illyrium pertinentibus velut in unum faſcem conferendis. His adde Joann. Lucium & Ludov. Tuberonem. Quod verò ad Modernum Illyricum ſtrictè ſumptum attinet, iſtud longè arctioribus, ac vetus, circumſeptum eſt terminis. Præter enim Dalmatiam, Croatiam, Boſniam, Slavoniam, Serviam, Bulgariam, ac minoris nominis provincias, quas paulò antè recitata regna continent, nihil ultrà Illyrio vicinorum avaritiâ attribuit, ſuis duntaxat intenta proferendis finibus. Deſcriptionem autem perbrevem Regnorum ac Provinciarū illyricarum, ſuo ordine, in hoc opere reperies. Quia tamen eorundem inſignia conſulto alibi prætermiſimus, hîc ſub unum omnia aſpectum collocare placuit. *Croatiæ* itaque ſcutum gentilitium nobiliſſimum vel ex eo eſt, quia antiquiſſimum. Exhibet autem *Fritillum* ſeu *Teſſellas argenteas rubris mixtas*, vel: ût Comes Revva loquitur: *Campum clatratum*, aut *cancellatum*, *Clypeum albo & rubro colore diſtinctum*. Dalmatiam pro inſigni ſuo *tribus Leonis capitibus coronatis in triquetro conſtitutis* uti contendit Petrus de Revva. Nec deſunt, qui illi *tria Leopardorum capita coronata in campo cæruleo* attribuant. De Sclavoniæ ſcuto gentilitio non convenit inter ſcriptores, quantum tamen ex vetuſtioribus iconibus conjicere fas eſt, Slavonia in *Campo viridi tres albos canes* (venaticos dicunt) *decurrentes* oſtentat. *Boſnia*

Digitized by Google

refert in *campo viridi* (aliis *aureo*) *Brachium rubeo colore vestitum cum framea argentea.* Ex sententia verò Revvæ utitur pro insigni *armatâ hominis cubitâ*, aut *ferratâ dextrâ gladium vibrante.* Serviæ pro insigni obvenit *Caput apri insertâ ori spiculâ in campo rubro.* Bulgaria denique *in verno campo rubeo*, reliqui enim sunt cærulei; *quaternâ fascia* (alii dicunt *geminâ*) *auratâ obliquè scissum lupum album currenti similem* exhibet. Et hæc de Illyrico, quod nonnunquam generali nomine *Slavonia*, aliàs etiam *Dalmatia* aut *Liburnia* &c. dicebatur: imò & *Croatia* nomine totum significari *Illyricum* non raro audies.

Illyrĭcus, a, um. Illyrĭcānus, a, um, & Illyrĭus, a, um. *Illirianszki* ali *Szlovenszki*, *Horvátczki* &c. Illyrisch, *dasitst:* Croatisch, Dalmatinisch &c. *oder* zum Croaten, Sclavonier &c. gehörig. *Illiriai*, az az: *Horváti, Dalmátziai* &c.

Illyrus, i, m. & Illyrĭus, ii, m. *Illirianecz*, ilyeti *Szlovenecz, Horvat, Dalmatin, Bosnyak* &c. r. Illyrier, *dasijt:* r. Croat, Sclavonier, Dalmatiner, Bosnier &c. *Illirus*, az az: *Horvát, Tót, Dalmata, Bosnyai* &c. Populus illyricus, quem Illyricum propriè tale procreat, est universim armorum amans, laudis militaris appetens, & adeò bellicosus, ut parem fortè sibi alium quempiam, superiorem certè nullum habeat: id quod tot insignia domi, forisque edita Illyrorum antiquorum & præsentium facinora abundè probant; probarentque ampliùs, si occasio exercendæ virtutis bellicæ crebrior istis præberetur.

Imāgĭnābĭlis, is, *com.* le, n. *Namisslio, na pamet donesslio, misslio.* Einbildende *oder* in Gemüth vorstellende Krafft habend. *Elmében kigondolható.*

Imāgĭnārĭe, *Adv.* Sidon. Apoll. *Mnech, Pred pamet posztavlyeno, stimano.* In der Einbildung. *Vélekedve, Elmélkedve.*

Imaginarius, a, um. Svet. *V-pameti posztavlyen, tak stiman.* In der Einbildung bestehend, eingebildet. *Elmélkeadó, képzelő, vélekeadó. Elmében formált.*

Imaginarius, ii, m. Vid. *Pictor.* 2. Vid. *Signifer.*

Imāgĭnātio, onis. f. Plin. *Mnenye, Namisl'enye*, e. Einbildung, *Gondolkodás, képzelés.*

Imagĭnĭfer, ĕri, m. Veget. *Kipo-nosst.* Der ein Bild (*Contrefait*) *oder* Bildnuss tragt. *Kép hordozó.*

Imāgĭno, as, are, avi, atum. (Act.) Aul. Gell. *Kip, obraz, strpodobu pred ochi daiem, posztavlyam, kasem.* 2. *Kipe napravlyam.* Ein Bild vorstelle, 2. Ein Bild mache. *Képet-adok, mútatok.* 2. *Képet tsinálok.*

Imāgĭnor, aris, ari, atus sum. (Dep.) Plin. *Mnim, Predpamet posztavlyam. Mislim, stimam.* Einbilde, nachsinne, erdencke, in die Gedancken *oder* Sinn fasse. *Elmélkedem, képzelem.* Imaginari aliquid, *id est:* Ante oculos animosque proponere, versare aliquid.

Imāgĭnōsus, a, um. Catull. *Pun kipov.* Voll Bilder. *Képpel-teli, képes.*

Imāgo, ĭnis, f. Cic. *Kip, Prilika.* Ein Bild, e. Bildnuss. *Kép.* 2. Interdum imagines dicuntur somnia. *Virg.* 3. Echo etiam imago dicitur, quod vocis imago sit. *Varro.* 4. Imago est cogitatio, quâ aliquid animo velut præsens proponitur. Magnam partem noctium in imagine tua vigil exigo. Plin. l. 7. ep. 5.

Imāguncŭla. æ, f. Svet. *Kipecz, Prilichicza.* Ein kleines Bild. *Képetske.*

Imbarbesco, is, ere, (Inchoat.) Fest. *Bradami rájzte, Pochinyam bradat biti.* Bartig vverde, Barth bekömme. *Szakállasodom.*

Imbēcillis, is, *com.* le, n. Cic. *Szlab, Gingav.* Schvvach, unkräfftig. *Gyenge. Erőtlen.*

Imbēcillĭtas, atis, f. Cic. *Szlabosst, Gingavocha.* e. Schvvachheit. *Erőtlenség.* 2. Transl. ponitur *pro* vilitate & parvitate animi. Cic.

Imbecillĭter, Adv. Cic. *Szlabo, Gingavo.* Schvvächlich, Krafft-loss. *Erőtlenül.*

Imbecillus, a, um, Cic. V. *Imbecillis.* Comp. imbecillior. Superl. imbecillimus. Cic. dicitur & imbecillissimus. Imbecillissima materia. Cels. l. 2. c. 18. Imbecillissimus, ac facillimus sanguis. Senec. de benef. l. 4. c. 18.

Imbellia, æ, f. Macrob. *Nerazumnosst, y neznanye ravnati y ladati Boj, y tabora.* e. Unvvissenheit im Krieg. *A' hadi dolgokhoz nem tudás, nem értés.*

Imbellis, is, *com.* le, n. Cic. *K-voisski neprikladen. Bojerliv, strashliv.* Zum Krieg ungeschickt, verzagt, furchtsam. *Nem méretős, Erőtlen, Puha, Bátortalan.*

Imber, bris. m. Cic. *Nagel z-vihrom desgy.* r. Platz-Regen, Schlag-Regen. *Zápor-eső.* Imbrem cribro gerere. *prov.* est incassum agere. In ablat. Sing. habet imbre, & imbri. & ventis pulsatus & imbri. Virg. 4. Æneid.

Imberbis, is, *com.* be, n. Cic. *Golo brad, Nebradat, Prez brâde.* Unbebartet, glatt um das Maul, ohne Barth. *Szakáltalan, szakállatlan.*

Imberbus, a, um. Lucil. ap. Non. *Idem.*

Imbĭbo, is, ere, ĭbi, ĭtum, (Neut.) Cic. *Vume piem,*

Digitized by Google

piem, mokrinu vumo vlécbem. Eintrincke. *Béiſzom.*

Imbĭto, as, are, avi, atum. (Neu. *ab* ito, as.) Plaut. V. Ineo, Intro. Ingredior.

Imbrex, ĭcis, m. Plin. *Krovni tbrèp*, r. Dach-Ziegel. *Ház fedò tſerép.* Tegula ab imbrice differt, quòd imbrex in modum canalis factus ſit, Tegula verò nomen generale eſt, & interdum pro imbrice uſurpatur. Vitr. Reperitur etiam in gen. fœm. Meas confregiſti imbrices. Plaut. Mil.

Imbrĭcium, ii, n. Mart. V. *Imbrex.* Imbricio poteras ſexte lavare pedes. Mart. l. 2. ep. 39.

Imbrĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. Sidon. Vitr. *Zebrépom pokrivam.* Mit hohlen Ziegel decke. *Tſerépel béjarom.*

Imbrĭcus, a, um, *Plaut.* Imbrĭdus, a, um, Solin. *Vibro-Deſgyen.* Platz-Regenhafftig. *Zápor-esòt bozó. Záporos.*

Imbuo, is, ere, ui, ūtum, (Act.) Cic. propriè. *Napunyazam.* Anfülle. *Bétöltöm.* 2. *Namatbem*, eintuncke. *Belé-mártom.* Mundam lanam imbuere oportebit. Col. l. 10. 3. Transl. *Podvuchom.* Untervveiſe. *Tanitot.* Parentum præceptis imbui. Cic.

Imĭtābilis, is, com. le, n. Cic. *Naſzledlív; Moguch naſzleduvatiſze.* Leicht nach zu machen. *Követhetò.*

Imitāmen, ĭnis, n. *Ovid.* Imitāmentum, ti, n. *Gell.* Imitātio, onis, f. Cic. *Naſzleduvanye.* e. Nachmachung, Nachfolgung. *Követés.*

Imĭtātor, oris, m. Cic. *Naſzlednik.* r. Nachfolger. *Követò.*

Imĭtātrix, ĭcis. f. Cic. *Naſzlednicza.* e. Nachfolgerin. *Követòné.*

Imĭtor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. *Naſzledujem.* Nachfolge. *Követem.* Phraſ. *Decet te majores imitari:* Majorum laudem cupidiſſimè perſequi; vitam avorum & conſvetudinem exprimere; imitando conſequi; è majoribus ſimilitudinem ducere; majorum veſtigia perſequi; ad majorum facta te exercere; in majorum mores & inſtituta abire; ingredi veſtigia majorum; facta eorum & conſulta ſectari, adumbrare; eorum veſtigiis inhærere, inſiſtere; ad majorum mores velut ad legem unicam mores ſuos & actiones exigere, caſtigare, &c.

Imĭtus, *Adv.* Aul. Gell. *Iz dubline, iz temelya,* vulgo *iz fundamenta.* Von Grund aus. *Fundámentomból.*

Immăcŭlābĭlis, is, *com.* le, n. Apul. *Neoſzkrunyliv, Nevtepliv.* Unbefleckig, unbefleckelich. *Szeplötelenülbetetlen, Motskoſsthatatlan.*

Immăcŭlo, as, are, avi, atum. (Act.) Vid. *Maculo.*

Immădeo, es, ere, ădui. (Act.) Ovid. *Veſz ſze mochim, mochvaren, vuhkek bivam.* Ganz naſs und feucht vverde. *Megázom, megnedvesedem.*

Immāne quantum. Aurel. Vict. *Sztraſſnem paſzbinom, kruto ſztraſsno, nigdar nevidyeno.* Schröcklicher-Weiſe. *Rettenetesen.*

Immānis, is, *com.* ne, n. Cic. *Kruto-ſztraſſen.* Sehr grauſam, heſslich, Scheilich. *Igen ſzörnyü, iſzonyú.* 2. Vid. *Ingens; Immenſus.* Cic.

Immānĭter. *Adv.* Ammian. *Sztraſſno, kruto jakó.* Grauſam, unmenſchlich, vvüt, heſſig. *Felette kegyetlenül, ſzörnyüſzsegel, rettenetesſig.*

Immānĭtas, atis, f. Cic. *Sztrahovitoſzt, grozovitoſzt, ſztraſſna odurnoſzt, divjina.* e. Grauſamkeit, Abſcheilichkeit, Grimmigkeit. *Kegyetlenség; ſzörnyüség; rettenetesség.*

Immāno, as, are, avi, atum (Neu.) Aug. *Nutet czurim:* Einfliſſe. *Befolyok.*

Immanſvētus, a, um. Cic. *Neukrotèn, divji, nevtiſſen.* Unbindig, ungezamt Wild. *Nem ſzelid, vad.* Compar. Immanſvetior. Superl. Immanſvetiſſimus. Senec.

Immarceſcĭbĭlis, is. *com.* le, n. Hieron. *Nepovenyen; nevbten; negnien.* Unverfaulich, Unvervvelcklich. *Elhervathatatlan.*

Immarceo, es, ere, arcui (Neu.) Imarceſco, is, ere, (Inch.) Horat. *Venem, gniem, tuhtenim.* Verfaule, vvelck vverde. *Elhervadok, fonnyadot.*

Immātūrè. *Adv.* Apul. *Nezrelo, pred vremenom, pred dobum.* Unzeitig. *éretlenül, igen idején.*

Immātūrĭtas, atis, f. Cic. *Nezrelócha, nezreloſzt.* e. Unzeitigkeit, Unreiffe. *éretlenség.*

Immātūrus, a, um. Cic. *Nezrel.* Transl. *Prerani.* Unzeitig. 2. Gar zu fruh. *éretlen.* Transl. *Igen hamarán-való.* Immatura mors. Cic. *Prerana ſzmert.* Fruhzeitiger Tod. *Idö-elött-való halál.*

Immĕdiātè. *Adv.* Aul. Gell. 1. *Iſzkerczè, vtik, taki-poleg.* 2. *Taki.* Unmittelbarer-Weiſe. 2. Als bald, gleych. *éppen, ſzintén mellette.* 2. *Mindjárást.*

Immĕdiātus, a, um. *Iſzkerni, taki poleg, vtik ſztojechi.* Unmittelbarer. *Mellette-való, legközelebbi.*

Immĕdicābĭlis, is, *com.* le, n. Ovid. *Nezlechliv, nezvrachliv.* Unheilſam, unheilbar. *Meggyógíthatatlan.*

Immĕdicātus, a, um. Apul. *Neozdravlyen, nezlichen, nezvrachen.* Ungeheilt. *Nem gyógyúlhatò.*

Immĕdĭtātè. *Adv.* Aul. Gell. *Nepremiſlyeno* Unbedachtſamer-Weiſe, ohne Bedacht. *Gondolatlanúl.*

Digitized by Google

Immĕditātus, a, um Apul. *Nepremißlyen.* Unbedacht. *Nem gondoltt.*

Immĕmor, ŏris, *com.* Cic. *Neszpomenliv.* Uneingedenck. *Nem emlékező.*

Immĕmŏrābĭlis, is, *com* le, n. Plaut. *Neszpomenliv, szpomenka nevreden.* Ungedencklich. das man nicht gedencken kan, noch ſoll. *Reá nem emlékezhető.*

Immĕmŏrātus, a, um. Horat. *Nigdar neszpomenyen, ali ehujen.* Das nie erzelt oder gehört vvorden iſt. *Kit ſenki nem emlit.*

Immensĭtas, atis, f. Cic. *Nezmernoſt, neizmernoſzt.* e. Unermäſslichkeit. *Mérhetetlenség.*

Immensùm, & Immensè. *Adv.* Tacit. *Nezmerno, neizmerno.* Unmäſslich. *Mérhetetlenül.*

Immensus, a, um. Cic. *Nezmeren.* Unermäſslich. *Mérhetetlen.*

Immeo, eas, avi, atum. (Neu.) Plin. *Nuter idem, vlezávam.* Hinein gehe, ſchlieffe, fahre. *Bémégyek, béhatok.*

Immĕrenter. *Adv. Val. Max.* Immeritò *Adv.* Terent. *Nevrédno, nemaſzluſno.* Unvvürdig, unverd enter-Weiſe. *érdemetlenül.*

Immergo, is, ere, erſi, erſum. (Act.) Cic. *Vtáplyam.* Eintuncke, hinein ſtoſſe. *Belé-meritem, bé-mártom.*

Immĕrĭtum, i, n. Plaut. *Nemaſzluſnoſzt, nevrédnoſzt.* r. Unverdienſt. *érdemetlenség.*

Immĕrĭtus, a, um. Liv. *Nevréden.* Unvvürdig. *Nem érdemlett, érdemetlen.*

Immersăbĭlis, is, *com.* le, n. Hor. *Nevtopliv.* Das man nicht eintuncken, verſencken kan. *Elmérithetetlen.*

Immētātus, a, um. Hor. *Nezamegyen, na megye nepoſztavlyen, neokotaren.* Nicht mit dem Marck-Stein abgemeſſen. *Határoztatlan, határ-nélkül-való.*

Immĭgro, as, are, avi, atum (Neut.) Cic. *Prenaſſamſze vkakvomeſzto, Preſzelujemſze.* Einziehe zu vvohnen. *Bihordozkodom, békóltözöm.*

Immĭnentĭa, æ, f. Gell. *Priblißavanye, doſzpevnoſzt.* Die nache, Gegengvvart eines Dings, Bevorſtehung. *Közelgetés*

Immĭneo, es, ere, ĭnui, (Neu.) Cic. *Priblißavamſze, blizu dohajam, doſzpévam.* Hinzu nahe. *Reá-közvetkezem, Közelgetek.* 2. V. *Inſto, Impendeo.*

Immĭnŭo, is, ere, nui, ūtum. (Act.) Cic. Vid *Minuo.*

Immĭnūtio, onis, f. Cic. *Pomenyßanye.* e. Verminderung. *Megkißebbités.*

Immiſceo, es, ere, &c. (Act.) Liv. V. *Miſceo.*

Immĭtĭgābĭlis, is, *com.* le, n. Hor. *Od nikud miloſzerdnoſzti nemajuchi.* Mit dem man kein Erbarmen hat. *A' kivan ſenki nem könyörül.*

Immĭſĕrĭcordĭa, æ, f. Liv. *Nemiloſzerdnoſzt.* e. Unbarmhertzigkeit. *Irgalmatlanság, könyörületlenség.*

Immĭſĕrĭcorditer. *Adv.* Ter. *Nemiloſzerdno.* Unbarmhertzig. *Irgalmatlanúl.*

Immĭſĕrĭcors, ordis, *com.* Cic. *Nemiloſzerden.* Unbarmherzig. *Irgalmatlan, könyörületlen.*

Immiſsārĭum, ii, n. Cic. *Zaderſaliſcze vodè,* r. Waſſer-Behalter. *Viz-tartó hely.*

Immiſſĭo, onis, f. Cic. *Nuterpuſchanye.* e. Einlaſſung. *Bébotsátás, béereſztés.*

Immĭtĭgābĭlis, is, *com.* le, n. Aurel. *Nevkrotliv, nevtaſzliv, nevmirliv.* So nicht zu lindern iſt. *Enyhítetlen.*

Immĭtis, is, *com.* te, n. Plin. V. *Acerbus, Immaturus.* Immitia poma. *Plin.* immitis uva. *Horat.* 2. Transl. *Nekrotek, dívji.* Nicht mild, Unbarmherzig, Wild. *Nem ſzelid, kegyetlen.* Immitia vulnera. *Ovid.* Immitior. *Tacit.* Superl. immitiſſimus. *Plin.*

Immitto, is, ere, iſi, iſſum, (Act.) Cic. *Nuterpuſcham.* Hinein laſſe. *Bé-botsátom.* 2. V. *Immiſceo, Inſero.* Immiſit ſe armatum in hoſtium manus. *Cic.* 3. V. *Suborno.* Alii Tarquinium â Cicerone immiſſum dicebant. *Saluſt. in Catil.* 4. Immittere aliquid in aures: *hoc eſt*: auſcultare. *Plaut.*

Immixtim, *Adv.* Plaut. V. *Mixtim.*

Immò, Imò. *Adv.* Cic. *Dapache, da joſs.* Ja, ja auch, ja vvohl. *Sőt, sőt inkább, vajnem.* Sæpè admittit particulas: *certè, enim, etiam, verò.*

Immōbĭlis, is, *com.* le, n. Plin. *Negenliv.* Unbevveglich. *Mozdíthatatlan, Megindíthatatlan.*

Immōbĭlĭtas, atis, f. Arnob. *Negenlivoſzt.* e. Unbevveglichkeit. *Mozdíthatatlanság.*

Immŏdĕrātē. *Adv.* Cic. *Nerazloſito, nevrédno, Nemertuchno.* Unmäſſig. *Mértékletlenül.*

Immŏdĕrātio, onis, f. *Cic.* Immoderantia, æ, f. Tertul. *Nerazloſitoſzt, Nemertuchliveſzt.* e. Unmäſſigkeit. *Mértékletlenség.*

Immŏdĕrātus, a, um. Cic. *Nerazloſit, Nemertuchliv.* Unmäſſig. *Mértékletlen.*

Immŏdeſtè, *Adv.* Plaut. *Nechedno.* Unbeſcheiden. *Mód-nélkül, Szertelenül, ſzemérmetlenül.*

Immŏdeſtia, æ, f. Plaut. *Nechednoſzt.* e. Unbeſcheidenheit. *Mód-nélkül-valóság, Diſztelenség.*

Immŏdeſtus, a, um. Cic. *Necheden* Unbeſcheiden. *Mód-nélkül-való, diſztelen*

Immŏdĭcè, *Adv.* Cic. *Prevech, viſſe reda.* Zu viell, über die Maaſs, zu ſehr, aus der Weiſe. *Feléttébb, mértékletlenül.*

Immŏ-

Digitized by Google

Immŏlĭcus, a, um. Cic. *Visse redni, odviss, zvérhu mere, neraszlosit.* Ubermässig, über die Maass ergeben. *Mód-nélkül-való, felettébb-való.*

Immŏlātio, onis, f. Cic. *Áldov szveti, áldovanye.* e. Opfferung. *áldozás.*

Immŏlātor, oris, m. Cic. *Áldovnik.* r. Opfferer. *áldozó.*

Immŏlo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Áldujem.* Opffere. *Megáldozom.*

Immŏrior, ĕris, ŏri, ortuus sum. [Dep.] Hor. *Vu-áli mad kém vumiram.* Uber einem Ding erliege, und stetbe. *Belé-halok.* Immori studiis. *Hor.* Immori vino. *Plin.*

Immŏror, aris, ari, atus sum. (Dep.) Quint. *Zadèrsevanysze, késznim, stoutam.* An einem Ortbleibe, mich saume, verzögere. *Bennemúlatozok, késdőm.*

Immortālis, is, *com.* le, n. Cic. *Nevumertelni, nevumerliv.* Unsterblich. *Halhatatlan.*

Immortālĭtas, atis, f. Cic. *Nevumertelnoszt, nevumertlivoszt.* e. Unsterblichkeit. *Halhatatlanság.*

Immortālĭtĕr, *Adv.* Cic. *Nevumertelno, nevumerlivo.* Unsterblich. *Halhatatlanúl.*

Immŏtus, a, um. Plin. *Negenyen.* Unbevvegt. *Megmozdúlhatatlan.*

Immūgio, is, ire, &c. [Neu.] Virg. V. *Mugio.*

Immundābĭlis, is, *com.* le, n. Tertul. *Neochistliv, neoszmasliv.* Das nicht kan gereiniget vverden. *Meg tiszthathatatlan.*

Immunditia, æ, f. *Cato.* Immundities ēi, f. Colum. *Neszniga, nechistócha.* e Unreinigkeit. *Tsinatlanság, nem tisztaság, fundaság.*

Immundus, a, um. Catul. *Neszmasen, nechistt.* Unsauber, Unrein, *Tsinatlan, tisztálatlan, sunda.*

Immūnĭficus, a, um. Plaut. V. *Illiberalis. N. 2.*

Immūnis, is, *com.* ne, n. Cic. *Prez chasti.* Der kein Ambt zuvervvalten hat. *Tiszt-nélkül-való* 2. *pro* Non particeps, V. *Expers.* Immunes tanti nec finit esse boni. *Ovid. l. 4 trist. el. 2.* 3. *pro* eo qui nulli obnoxius aut devinctus est, *Prószt, filoboden.* Phlicht-frey. *Szabados.* Immunia jugera, Vineæ, &c. *Cic.* 4. V. *Innoxius.* Immunis aram si tetigit manus. *Hor. l. 3. od. 23.*

Immūnĭtas, atis, f. Cic. *Bitje prez vsáke chasti.* Das Wesen ohne alle Ambt und Dienst. *Tiszt-nélkül-valóság.* 2. *Szloboda, oszlobogyenye od tèrhov obchinszkih.* e. Freyheit, Ausdingung von gemeinen Beschvverden. *Szabadság, mentség.* 3. Vid. *Innocentia*, &c.

Immurmŭro, as, are, &c. Virg. V. *Murmuro.*

Immūtābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Nepremenyliv, nezmenliv.* Unveränderlich. *Elváltozhatatlan.*

Immūtābĭlĭtas, atis, f. Cic. *Nepremenlyivoszt, nezmenlivoszt.* e. Unveränderlichkeit. *Elváltozhatatlanság.*

Immūtābĭlĭtĕr, *Adv.* Cic. *Nepremenlivo.* Unveränderlich. *Megváltozhatatlanúl.*

Immutātio, onis, f. Cic. *Premenyanye, zmenyanye.* e. Veränderung, Abvvechslung. *Megváltoztatás, megváltozás.*

Immūtesco, is, ere, ui, (Neu.) Quint. *Nem poszlajem, zamuknujem.* Erstume, still schvveige. *Megnémúlok, elhalgatom.*

Immūto, as, are, &c. (Act.) Cic. V. *Muto.*

Imò, *Adv.* Cic. V. *Immo.*

Impācātus, a, um. Virg. *Nemiren.* Unruhig. *Nem tsendes, bététlen.*

Impactio, onis, f. Senec. V. *Illisio.*

Impāges, is, f. Fest. *Zabit klin, sziklopecz.* Ein eingeschlagener Nagel. Zvverch-Leiste. *Foglaló szeg, keresztül belé-kótsoló fa.*

Impalleo, es, ere, allui, [Neu.] *Stat.* Impallesco, is, ere, [Inchoat.] Pers. *Blèd bivam.* Erbleiche, bleich vverde. *Elsárgúlok, halaványodok.*

Impar, āris, *om.* Cic. *Nejednák, nepar.* Ungleich, Ungerad. *Feletlen, egyenetlen.*

Impărātus, a, um. Cic. *Nepripravlyen.* Unbereit. *Készületlen, készítetlen.*

Impārens, entis, *om.* Fest. V. *Inobediens.*

Impārentia, æ, f. Gell. V. *Inobedientia.*

Impārĭlis, is, *com.* le, n. Aurel. Vict. V. *Dispar, impar.*

Impārĭlĭtas, atis, f. Col. Gell. *Nejednakoszt.* e. Ungleichheit. *Egyenetlenség.*

Impărĭter, *Adv.* Hor. *Nejednako.* Ungleich. *Feletlenúl, egyenetlenúl.*

Impartĭo, is, ire, &c. V. *Impertio.*

Impasco, [Neu.] & Impascor, &c. [Dep.] V. *Pasco.*

Impassĭbĭlis, is, *com.* le, n. Lact. *Terpeti nigdar nemogúch.* Den Leiden nicht untervvorffen. *A ki nemszenvedhet.*

Impătĭbĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Nepodneszliv.* Unleidlich. *Szenvedhetetlen.*

Impătiens, entis, *om.* Colum *Neszterpliv.* Ungedultig. *Nem türhető, türhetetlen.*

Impătienter, *Adv* Plin. *Neszterplivo.* Ungedultiglich. *Türhetetlenúl.*

Impătientia, æ, f. Plin. *Neszterplivnoszt.* e. Ungedult. *Türhetetlenség.*

Impavidè, *Adv.* Liv. *Nebojezlivo.* Unerschrocken. *Mérészen.*

Impăvĭdus, a, um. Liv. *Nebojezliv, neplaszliv.* Unerschrocken. *Mérész.*

Impeccābĭlis, is, *com.* le, n. Gell. *Nevgreszliv,*

Digitized by Google

nigdar grèssen. Unsündhafftig, der sündigen nicht kan. *Vétkezhetetlen.*

Impecto, is, ere, exui, exum. (Act.) Varr. *Laszi neraunam, necheſsem.* Die Haar nicht ſtrehle *oder* kämme. *Nem fesülem.* 2. Vid. *Verbero, Impello.* Sed hoc jam. *Obſol.* eſt.

Impĕdĭco, as, are, avi, atum. (Act.) Ammian. *V-zanyke zamètam, zaplètam, lovòm.* In Schlingen anfeſſele, fange. *Tórbe ejtem, tórbe kerengetem.*

Impĕdīmentōſus, a, um. Caſſiod. *Idem ac* impedimentis plenus. *Szpachen.* Voller hindernuſs. *Akadályos.*

Impĕdīmentum, ti, n. Cic. *Szpáchka.* e. Hindernus. *Akadály.* Alicui impedimento eſſe. Cic. *Kómu na ſzpáchku biti.* Einem verhinderlich ſeyn. *Valakit meg-akadályoſztatni.* 2. Impedimenta dicuntur *Sarcinæ, inſtrumenta, jumenta,* &c.

Impĕdĭo, is, ire, īvi, ītum, (Act.) Plaut. *Noge zapletam, zamètam.* Die Füſſe vervvickele. *Lábát összve tekerem, kötelözem.* Ipſus ſe impedivit in plagas. *Plaut. Mil. 4. 9. 11.* Item Transl. *Páchim, mútim.* Verhindere. *Akadályoſztatom.*

Impĕdītio, onis, f. Cic. *Zapletenye, zamotanye.* Das Vervvickeln. *Összve-kötődözés.* 2. *Szpachenye.* e. Verhinderung. *Meg-bántás, Akadályoztatás.*

Impĕdo, as, are, avi, atum. (Act.) Colum. *Kole zabiam, kolcze zabádam, kolim.* Pfähle ſtecke, anpfähle, anſtengele. *Meg támogatom, karózom.* Impedare vineam. Colum. *Nakoliti vinograd.* Einen Wein-Garten bepfählen. *A ſzőlőt meg-karózni, ki-karózni.*

Impello, is, ere, ŭli, ulſum. (Act.) Cic. *Priali natirávam, priganyam, primárjam.* Antreibe, anreize. *Reá ſzóm.* 2. *Nuter tiram.* Hinein treibe. *Belé-hajtom.*

Impendĕo, es, ere, endi, enſum. (Neu.) Cic. *Nad kém viſzim.* Ober-über ein hange. *Felette-függök.* Accendit etiam mora, quæ quaſi ſaxum Tantalo, ſemper impendet. *Cic.* 2. Transl. V. *Inſto, Immineo.* Quanta impenderet procella reipublicæ. *Cic.*

Impendiò, *Adv.* Cic. *Vnogo vech, vnogo bolye.* Vielmerh. Sehr. *Sokkal több.* 2. V. *Valde, Impensè.* Impendiò loquacior. Cic. *Jako rechliv, vnogo bolye govorliv.* Sehr ſchvvätzig. *Sok beſzédű, tsátſogó.*

Impendiōſus, a, um. Plaut. *Preveeh troſsliv.* Viel, und prav aufgehen laſsend, verthuig. *Bő-költségű.*

Impendium, ii, n. Cic. *Sztroſsek, troſsek.* e. Aufgab, Unkoſt, Koſten. *Költség.*

Impendo, is, ere, endi, enſum. (Act.) Cic. *Troſsim, ſztroſske chinim.* Unkoſten mache. *Reá-költöm, elköltöm.* 2. Transl. dicitur de *Opera, Labore, cura,* &c. conſtruitur cum *Dativ.* Roſatiis impendere curam. *Cic.* vel cū *Accuſat. & prep: in.* Operam, curam, pecuniam impendere in eas res, quas &c. *Cic. 6. Verr.*

Impennātus, a, um, Feſt. V. *Implumis.*

Impenſa, æ, f. Gic. V. *Impendium.*

Impenſè *Adv.* Cic. propriè ſignificat *ſumptuosè.* Transl. verò. V. *Vehementer, valde, magnopere.*

Impenſus, ûs, m. Symmach. V. *Impendium.*

Impĕrātivè. *Adv.* Ulp. *melius*: cum Imperio, Imperando. *Zapovedajuch.* Gebietend. *Parantſolva.*

Imperativus, a, um, *melius* imperans. Macrob. *Zapovedajuchi.* Gebietend. *Parantſoló.*

Impĕrātor, oris, m. Cic. *Vodnik y glavàr najvekſſi vu vojſzki.* Oberſter eines Kriegs-Heers. *Fő hadi vezér.* 2. â Julio *Cæſare* ad ſucceſſores appellatio Imperatoris derivata eſt. *Czeſzar, czar.* r. Kayſer. *Tsászár.* 3. Generaliter ponitur *pro* omni eo, qui imperat. *Cic.*

Impĕrātōrĭus, a, um. Cic. *Zapovedni* ali *Czeſzarſzki.* Kayſerlich. *Tsászári.*

Impĕrātrix, icis, f. Gic. *Zapovedalitelicza, zapovedavka.* e. Befelcherin, Schafferin. *Parantſolóné.* 2. *Czeſzarieza, czarieza.* e. Kayſerin. *Tsáſzárné.* Hæc utraque vox etiam ad alios ſuperiores transfertur.

Impĕrātus, ûs, m. *Ammian.* Impĕrātum, ti, n. Gorn. Nep. Vid. *Mandatum.*

Impercĭto. *Futur. imperat.* pro *pareito.* Feſt.

Imperco, is, ere, &c. Plaut. Vid. *Parco.*

Imperfectè. *Adv.* Gell. *Nezverſſeno, nezgotovleno, neopravleno.* Unvollkommen. *Készületlenül, véghez nem vitetve.*

Imperfectio, onis, f. Auguſt. *Nezverſſenoſzt, nezgotovlyenye, neopravlenye.* e. Unvollkommenheit. *Készületlenség.*

Imperfectus, a, um. Ovid. *Nezverſſen, nezgotovlyen, neopravlyen.* Unvollkommen. *Nem kiſz, nem tökéletes.*

Imperfoſsus, a, um. Ovid. *Nepredren, neprekopan.* Das nicht durchgeſtochē, *oder* durchgegraben iſt. *által-ásatlan, által-lyukaſztatlan.*

Impĕrĭālis, is, *com.* le. n. *Czeſzarſzki* ali *Czarſzki, kralyevſzki.* &c. Keyſerlich, Königlich Fürſtlich. *Cſászári, királyi.* 2. Imperialis, is, m. *Czeſzarſzki talèr.* r. Reichs-thaler. *Császári* vagy *Királyi tallér.*

Impĕrio-

Impĕriōsè, *Adv.* Varro. *Zapovedlivo, Zapovedno.* Herrischer-Weise. *Parantsolvá.*

Impĕriōsus, a, um, Liv. 1. *Ladajuchi.* 2. *Zapovedliv.* Der zu regieren hat, 2. Herrisch, gevvaltig. *Uralkodó, Igazgató,* 2. *Parantsoló.*

Impĕrītè, *Adv.* Cic. *Neznano, Nezpoznano.* Unvveisslich, ungeschickt, unerfahrner Weise. *Tudatlanúl.*

Impĕrītia, æ, f. Plin. *Neznanye, Nezpoznanye.* e. Unvvissenheit, Unerfahrenheit. *Tudatlanság.* Synon. *Insciti a, Inertia, Defectus experientiæ.*

Impĕrīto, as, are, avi, atum, (Frequent.) Liv. *Gusztokrat zapovedam, Prevech zapovedam,* 2. *Ladam, Gospodujem.* Offt und gar offt befehle, 2. Regiere, herrsche. *Parantsoldogalok,* 2. *Uralkoddogalok.*

Impĕrītus, a, um, *Plaut.* Imperitior. *Minut.* Imperitissimus. Cic. *Nezpoznavssi, neznauss, Neznajuchi, Nezpoznajuchi, ki nikaj nè videl niti zpoznal.* Unerfahren, unvvissend. *Tudatlan, ostoba, goromba.* Phras. *Homo dicendi, juris, rerum omnium imperitus, & rudis:* Nulla cognitione rerum, nullâ scientiâ ornatus; qui insciè faciat, dicátque omnia. Rerum indoctus & ignarus; omnis eruditionis expers; rabula indoctus, inurbanus; moribus agrestis; in quo literarum minimum. Homo remotus à Dialecticis, sinè ulla bona arte, sinè humanitate, sinè ingenio, sinè literis ad rempublicam se conferre audet.

Impĕrium, ii, n. Plaut. *Zapoved, Oblaszt, Zapovednichtvo,* 2. *Gospodsztvo, Czeszarszivo,* ali *Czarszivo,* 3. *Gornya nemszka zemlya.* s. Geboth, Herren-Geheiss, e. Gevvalt, 2. e. Herrschafft, s. Kayserthum, 3. s. Reich. *Parantsolat,* 2. *Birodalom, Uraság, Czászárság,* 3. *Felső Német Országh a' Rajna vize körül.*

Impĕrūrātus, a, um, Ovid. *Neprisszesen.* Nichtgeschvvoren, nicht meineydig. *Hiti szegetlen.*

Impermissus a um. Horat. *Nedopuschen.* Unerlaubt, nicht zugelassen. *Meg-nem engedtetett, Tilalmas.*

Impermixtus, a, um, Ambros. *Nezmessan.* Unvermischt. *Összve nem kevert.*

Impĕro, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Zapovedam, Gospodujem, kralyujem.* &c. Gebiethe, befehle, herrsche. *Parantsolok, Uralkodom.* Leg tur etiam *Passivè* Imperor *apud* Senec.

Imperspectè, *Adv.* Aul. Gell. *Neprevigyeno.* Unvorsichtiger-Weise. *Gondolatlanúl.*

Imperspĭcuus, a, um, Plin. jun. *Prèk-nevidliv.* Undurchsichtig. *által-nem látható, nem világos.* 2. Vid. *Obscurus.*

Imperterrĭtus, a, um, Prudent. *Nepreszterrasszen,* Unerschrocken. *Meg-nem rettenő, bátor.*

Impertĭnens, entis, *com.* Mart. Cap. *K-chemu nejduchi, neszlisszajuchi.* Ungereimbt zur Sach. *Valamihez nem illendő.*

Impertĭnenter, *Adv.* JCt. *K-chemu nejdüch, neszlisszno.* Zur Sach ungereimbt, undienlich. *Nem illendő-képen, illetlenúl.*

Impertĭnentia, æ, f. JCt. *K-chemu neprilichnoszt, Neszlisszinoszt.* e. Undienlichkeit. *Illetlenség.*

Impertio, is, ire, ivi, itum, (Act.) *Cic.* Impertior, iris, iri, itus, sum. (Depon.) Cic. *Podajem, delim, Darujem, Delnika chinim, razdelujem.* Mittheile, theilhafftig mache, gebe. *Részeszt tészem, Adok, Ajándékozok.* Aliquid alicui impertiri, *vel:* re aliquâ impertire aliquem, *vel:* impertiri alterum re aliqua. Cic. *Koga vuchem delnika vuchiniti, kömu kaj dati, daruvati.* Einem etvvas geben *oder* mittheilen. *Valamiben valakit részeszt tenni, valamit ajándékozni, adni.*

Impertītio, onis, f. Arnob. *Razdelenye, Podelenye, Danye.* e. Mittheilung, Gebung. *El-osztás, részekre osztogatás, adás.*

Imperturbātus, a. um, Plin. *Nezmuten, Nerazsalosszten.* Unberuhiget, unbetrübt, unbekümmert. *Meg-nem háborodó, Fel-háborittatatlan.*

Imperversus, a, um, Manil. *Nepreobernyen, Neprevernyen.* Unverkehrt. *Meg-nem fordúlt, el-nem fordúlt.*

Impervestigābĭlis, is, *com.* le, n. *Neszledliv, Neziszkliv, Neziszkan, Kaisze iziszkati,* ali *inquisitu nemore.* Unerfuchlich, unerforschlich. *Fel-kereshetetlen.*

Impervius, a, um, Tacit. *Nepreidliv, Neprejden, Neprosszliv, Neprelazliv, chesz kaj nè mochi prejti.* Nicht durchgängig, unvvegsam, undurchgängig, ungangbar. *Útnélkúl való, Járatlan, mellyen el-nem mehetni.*

Impes, ĕtis, m. *obsol.* Lucr. Vide *Impetus.*

Impesco, is, ere, escui. [Neut.] Fest. *Na passu puschom, Tiram.* Auf die Weide lasse, treibe. *Legeltetésre botátom, üzöm.*

Impētĭbĭlis, is, *com.* le, n. Solin. *Neisprosszliv, Neprosszliv, kaisze prosziti nemore.*

Ungebir-

Digitized by Google

Ungebittlich. *Kérbetetlen.* Impetibile scelus. Solin. *Grêh kojega oprostbenye je Neizprosslivo.* Eine Sünd oder Schand-That, die nicht kan abgebettet vverden. *Megnem botsátbatandó vétek.*

Impētīgĭnōsus, a, um, JCt. *Iissav, lissaszt, szrabliv.* Voll Zittermahl, krätzig. *Fokadétos, szeplős, Kóbó.*

Impētīgo, ĭnis, f. *Plin.* (& Impētix, icis, f. *obsol.* Fest.) 1. *Iischaj, 2. Szuhi szrab.* s. Zittermahl, 2. dürre Krätzen. *Szeplő, 2. Száraz fenyedék, szúraz rúb.*

Impĕto, is, ere, īvi, ītum. [Act.] Apul. *Synon.* Invado, is. Adorior, peto. *Navalyujem, zaganyamsze, nakôga vudiram, Naszkácbem, nad kojem kaj zachinyam, 2. Pszujem, Pssanim, karomsze.* Überfalle, anfalle, anlauffe, anrenne, 2. Einem ausmache, schände, zancke. *Reá robanok, Meg-bántom, 2. Meg-gyalázom.* Impetere aliquem verbis. *Kôga opszuvati.* Einen ausmachen, schänden. *Valakit szóval meg-gyalázni.* Jurgiis aliquem impetere. Apul. *Z-kémsze karati.* Mit einem zancken. *Valakivel perelni.*

Impĕtrābĭlis, is, *com.* le, n. Plaut. *Izprossliv, S'toszse izprosziti more.* Erbittlich, leicht zu erlangen und zu erhalten. *Meg-nyerbető, Meg-szerezbető.*

Impĕtrātio, onis, f. Cic. *Izprossenye, Naprossenye.* e. Erlangung, Erhaltung, Ausbittung. *Meg-nyerés, El-nyerés.*

Impĕtrātum, ti, n. JCt. *Idem.*

Impĕtro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Izprassam, Naprassam, Zadobivam.* Erbitte, erwverbe, überkomme. *Megnyerem,* Synon. *obtineo, Consequor.*

Impĕtuōsus, a, um, Plin. *Nagel, Mahnit, Navalyiv.* Gäch, anläuffig, ungestümmig. *Sebes, rohanó, Erőszakos.*

Impĕtus, ūs, m. Cic. 1. *Máh, Nagloszt, Navaly,* 2. *Szila.* r. Schvvung, e. Anfallung, Ungestümmigkeit, 2. e. Gevvalt. *Rohanás, Reá rőhanás,* 2. *Erőszak.*

Impexus, a, um, Virg. *Nepocheszan.* Ungekämpelt, ungekämmt. *Fűsületlen, Elfételetlen, Borzas.* 2. Transl. V. *Incultus.*

Impĭa, æ, f. Botan. *Chrevczi ptichja trava.* r. Hünner Darm, s. Vogel-Kraut. *Tyúk vagy madár búr nevű fű, Gyomor-fű.* Synon. *Centuncŭlus, i, m.* Liv.

Impiātus, a, um, Apul. 1. *Vtepen, zaszmragyen,* 2. *Grészen.* Besudelt, 2. Lasterhafftig. *Bűnnel ferteztetett, 2. úrtalmas, gonosz.*

Impĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Zaszmolujem, z-szmolum maszem, tverdim.* Verpiche, mit Pech bestreiche, starck mache. *Meg-szurkozom, szurokkal bé-kenem.*

Impiè *Adv.* Quint. *Nepobosno, Hvaw, Greszno, Bogo-nebojno, Nezdussno.* Gottlos, böis, lasterlich. *Istentelenül.*

Impiĕtas, atis, f. Cic. *Nepobosnoszt, Nezdussnoszt, Bogo-Neboinoszt.* e. Unfrommigkeit, Gottlosigkeit, Ungottsförchtigkeit. *Istentelenség, Nem aitatosság.*

Impĭger, a, um, Gic. *Nelén, Marliv, Pszlocben.* Unträg, fleisig, hurtig, embsig. *Szorgalmatos, gyors.*

Impĭgrē, *Adv.* Liv. *Neléno, Marliv.* Fleisig, embsiglich. *Gyorsan, szorgalmatosan.*

Impĭgrĭtas, atis, f. Cic. *Nelénoszt, Marlivoszt.* e. Unfaulheit, Embsigkeit, r. Fleis. *Gyorsaság, szorgalmatosság.*

Impĭlia, orum, n. *plur.* Varro. *Vupletki, mali povojzi,* ali *terticze, z-kémisi sene laszi vésu (bolye rechem) z-kémisi vu szadaszne vreme muske glave laszi vésu, ar.*

Szad' je Vreme chalarie,
Muske glave kam gledite?
Senszke znate Cziganie,
Ter z-vasz szameb S'to chinite?
Laszi szvoje sztrisu sene,
Duge pak vam osztavlyaju,
Z-Vami razum da premene,
Kratku Pamet vam davaju.
Vi batrive pak Dalile,
Osztrisune Samsonicze,
Készte laszi zabitile,
Pamet ischuch, drugo licze.
Golo pachi joss bradische,
V-kubinyusze vsze szkup szkrite,
Kelje takvo dà ognyischbe,
Daszi brade prikelite.
Ak' vasz Muss pak popadu,
Glejte dobro kak vchinite,
Ter vam szpuchu mudru bradu,
I vszu pamet pogubite.

Die kleine Bander damit die Weiber ihre Haar binden. *Aszszonyok haj kötője, fonója, pántlikája,* 2. Dicuntur pedum tegumenta è lana Coacta. Ità Vulpian. *Gladki szág, guny.* s. Filtz-Werck, glatte Teppich. *Sima szőnyeg, kötött botos kaptzák.*

Impingo, is, ere, ēgi, actum, (Act.) Cic. Variè sumitur. 1. *Nuter-rivam, sztisskam, vudiram,* 2. *Naszstupujem, zadevamsze,* 3. *Zakaczújem,* 4. *Biem,* 5. *Krivim, Potvarjam,* 6. *Okavam,* 7. *Kussujem,* 8. *Naszsúd zovem.* 1. Eintreibe, einstosse, 2. Anstosse,

Anſtoſse, 3. Einſchüſtere, einbüſse, 4. Schlage, 5. Zumeſſe, überzeuge, 6. Anfeſſele, 7. Küſse, 8. Vor Gericht biete. 1. *Bétaſztom*, 2. *Megbotlom, meg-akadok*, *Botorkázom*, 3. *Vétek, vétkezem*, 4. *Verem, ütöm*, 5. *Okozom, Vétkeſſé téſzem*, 6. *Vasba verem, Békózom*, 7. *Tſókolom*, 8. *Törvényre hívom*. Impingere in lapidem. *Zadetiſze vu Kamen*. An einen Stein anſtoſsen. *Kôbe meg-akadni, meg botlani*. In aliqua re impingere. *Vu kakovom dugovanyu zakaczati*. In einer Sach einſchüſteren. *Valamely dologban vétkezni*. Impingere alicui pugnum, Plaut. *Koga Z-S'akum vudriti*. Einen mit der Fauſt ſchlagen. *Valakit poſon tſapni*. Impingere culpam in aliquem, Plaut. *Druzoga kriviti*. Aut einen die Schuld legen. *Maga vétkét máſra tenni, máſt okozni*. Compedes alicui impingere, Cic. *Koga okovati*. Einen anfeſſelen, in die Eyſen ſchlagen. *Valakit vasba verni*. Impingere Epiſtolam, Cic. *Z-piſzanyem iliti z-liſztom potvoriti*. Mit einen Schreiben überzeugen. *Völtlen igen kedvetlen levelet adni-meg valakinek*. Svavium alicui impingere, Plaut. *Kôga kuſsnuti*. Einen küſsen. *Valakit meg-tſókolni*. Diem alicui impingere, Terent. *Koga na ſzúd pozvati, grozitiſze*. Einen vor Gericht bieten. *Valakit törvényre bíni, valakit törvényel fenyegetni*.

Impinguo, as, are, avi, atum, (Act.) Gal. *Tuſztto chinim, Tuſztim*. Fett mache. *Kövérítem*.

Impio, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. 1. *Maſem, ſzvaradim*. Vid. *Contamino, Polluo*. 2. *Daſſu z-grehi zaſzmarguvam, Greſſim*. Die Seel mit Sünden beflecke. *Lelkemet vétkekkel ſerteztetem*. Erga parentes ſe impiare: Plaut. *Szuprot roditelom zgrefſiti*. Sich gegen den Elteren verſündigen. *Szülők ellen vétkezni*.

Impius, a, um, Lucr. *Nepobſzen, Neduſſen*. Gottloſs. unandächtig unfromm. *Iſtentelen, nem Ajtatos*.

Implācābilis, is, com. le, n. Cic. *Nevtaſlyiv, Neutißliv, Nevmirliv*. Unverſöhnlich, unfriedlich. *Engeſztelhetetlen*.

Implācābiliter, Adv. Tacit. *Nevtaſlyivo, Neutißlivo, Nevmirlivo*. Unverſöhnlich. *Engeſztelhetetlenül*.

Implācātus, a, um, Ovid. *Nevtaſlyiv, Neutiſſen, Nevmiren*. Unverſöhnt, unberuhiget. *Engeſzteletlen*.

Implācābilitas, atis, f. *Nevtaſlyivoſst, Nevtiſſenoſzt, Nevmirenye*. e. Unverſöhnlichkeit. *Engeſztelhetetlenség*.

Implācĭdus, a, um, Horat. *Nepovolyen, Nepokojen, Nemiren*. Unangenehm, unfriedſam, unruhig. *Nyughatatlan, kedvetlen*.

Implāgo, as, are, avi, atum, (Act.) Sidon. Apoll. *Z-mreſami obſztiram, obviam*. Mit Netzen oder Garnen verſtricke. *Hálókkal környúl-veſzem*.

Implāgium, ii, n. Sidon. Apoll. *Obſztrenye, obvianye z-mreſami*. e. Verſtrickung mit Netzen. *Hálókkal körül-vétés*.

† Implāno, as, are, avi, atum, (Act.) Cypr. an. Vid. *Decipio*.

† Implānātor, oris, m. Vid. *Impoſtor*.

Implānus, a, um, Aurel. Vict. *Neraven, Nejednak*. Uneben. *Nem egyenes, Egyenetlen*.

Implecto, is, ere, exi, (exui.) exum, (Act.) Apul. *Zapletávam, zamátam*. Einflechte. *öſzve-gömbölyítem, Egybe-kötelezem*.

Implēmentum, i, n. *Napunenye, ſzpunenye*. e. Erfüllung. *Meg-töltés*.

Impleo, es, ere, ēvi, ētum, (Act.) Cic. *Púnim, zaltvam, Napunyavam*. Erfülle, anfülle. *Megtöltöm*.

Implexus, ûs, m. Plin. 1. *Obimlenye*, 2. *Zaplet*. e. Umfahung. 2. Vervvicklung. 1. *ölelgetés*, 2. *Egybe-fúzés, Egybe-foglalás*.

Implexus, a, um, Plin. *Zapleten, zamotan*. Eingeflochten, vervvicklet. *Egybe-kötelezett, Egybe-fúzetett*.

Implĭcātè, *Adv.* Firm. Vide. *Intricatè*.

Implĭcātio, onis, f. Gic. & Implicātūra, æ, f. Sidon. *Zapletenye, Vpletenye*. e. Einvvicklung, Vervvirrung. *Belé-kötelezés*.

Implĭcātus, a, um, *Cic.* Implicatior, Implicatiſſimus, *Aul. Gell.* Vide *Implexus*.

Implĭcĭtè, *Adv.* Cic. *Zapleteno, zamotano*. Vervvirret. *Belé-kötelezve*.

Implĭco, as, are, ĭcui, (avi,) ĭtum, & atum, [Act.] Cic. Varie Sumitur. 1. *Zaplétam, zamátam*. Einvvickle, vervvirre. *Belé kötelezem*, 2. Transl. *Páchim*. Verhindere. *Meg-gátolom, akadályoſztatom*. Implicari curis, Cic. *Z-poſzli ſzpachenomu biti*. Von Sorgen verhindert ſeyn. *A' gondokban elmerülni*. 3. *Bludim*. Irre. *Tévelygék*. Erroribus implicari. Cic. *Bluditi, ſzkriviti*. Irren. *Tévelyegni*, 4. Transl. V. *Occupo, detineo*.

Implōrātio, onis, f. Liv. *Molenye, Proſſenye, Tuſna proßnya, z-plachem moliva*. e. Klägliche Bitt. *Siralmas kérés, ſegétségre-hívás*.

Implōro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Synon.*

Digitized by Google

Invoco, opem peto. *Plachuch proſzim, Tuſnoy ſaloſzt̃noſze molim, Pomochiſchem.* Mit vveinenden Augen bitte, anruffe, Hülff begehre. *Segitségre - bivom, ſegitséget kévánok, ſiralmaſan kérek.*

Implumbo, as, are, avi, atum, (Act.) Vitruv. *Z-olovom varrim*, peregr. *lotam.* Mit Bley löthe. *Ónnal egybe-foglalom, forraſztom.*

Implūmis, is, *com.* me, n. Horat. *Nepernat, Neperutaſzt, Prez perja.* Ohne Federn. *Tollatlan, Pibetlen.*

Implŭo, is, ere, ŭi, ūtum, (Act.) Plin. *Nuter desgyim, Czur m.* Hinein regne. *Bé vagy Reá-eſem.*

Implŭvia, æ, f. Varro. *Deſgyeni kepenyek,* r. Regen-Mantel. *Eső-ellen való Köppenyeg.*

Implŭvium, ii, n. Varro. *Prékkap pri biſi, kud voda deſgyena pretéche, y od zgor ſzvetloſzt zu ſztanye dohája.* Ein Ort im Haus dahin das Regen-Waſſer laufft. *Eső vizfogó, olly helly a' háznál, a' hová az eső-viz gyűl.*

Impœnītendus, a, um, Apul. *Nevalyen, ſaluvanya nepotreben.* Das nicht zu bereuen iſt. *Nem ſzánáſra való.*

Impŏlītè, *Adv.* Cic. *Neoſzvetlenu, Nevdelano, Neochiſchcheno, Priproſzto.* Unſäuberlich, ungearbeit, gröblich. *Tiſztátalanúl, Nemékeſen.*

Impŏlītĭa, æ, f. Aul. Gell. *Nemarlivozt, zapuſztlivoſzt, Nemarnoſzt.* e. Hinläſſigkeit, Faulheit, r. Unfleiſs. *Gondviſeletlenség, Dtſztelenség, nem tsinoság.* Synon. *Incuria, negligentia, ſocordia.*

Impŏlītus, a, um, Cic. *Neochiſchen, Neoſznaſen, Neoſzvetlan.* 2. Metaph. *Muski Nechlovechen.* 1. Unausgebutzt. 2. *Metaph.* Bäuriſch, unhöfflich. *Kitiſztitatlan, ékeritetlen,* 2. *Embertelen.*

Impollūtus, a, um, Sil. *Neoſzkrunyen, Neoſzmragyen, Chiſzt.* Unbefleckt, unbeſudelt, rein. *Fertezetlen, tiſzta.*

Impŏmenta, Impŏnimenta, orum, n. *plur.* Feſt. *Szàd y ſzlaſchicze za odneſſenemi iz ſztola jeſztvinami,* pereg *Confect. Poſtpaſt.* r. Nachtiſch. Confect. *Gyümölts, az étkek után való fogás.*

Impōno, is, ere, ŏſui, ĭtum, [Act.] Cic. Variè ſumitur. 1. *Nuter poſztavlyam, Vtichem,* 2. *Zapovédam,* 3. *Vkanyujem.* Einlege. 2. Befehle, auflege, 3. Betrüge. *Reá-téſzem, Bétéſzem,* 2. *Meghagyom. Parantſolom,* 3. *Megtſalom.* Spes tibi impoſuit. Quint. *Uſſanye te je vkanilo.* Die Hoffnung hat dich betrogen. *Meg tſaltt a' reménség.* Imponere alicui. Quint. *Kôga ukaniti.* Einen betrügen. *Valakit meg-tſalni.* Imponere alicui ſilentium. *Kômu, da muchi, zapovedati.* Einem das Stillſchvveigen befehlen. *Megparantſolni hogy ne ſzóljon.*

Imporcātor, & Imporcĭtor, ōris, m. Varro. *Brazdár, ki brazde naprávlya na ralyi.* Der Furchen im Acker machet. *Barázdát-tſináló.*

Imporco, as, are, avi, atum, (Neu.) Colum. *Brazde naprávlyam, brazdim.* Furchen mache. *Barázdát tſinálok.*

Importo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Nuter noſzim, Donaſſim, Nanaſſam.* Eintrage, einbringe. *Béhordom.* Importare alicui calamitatem, Cic. *Zrok biti kômu nevolye velike.* Einem groſses Elend verurſachen. *Okalenni valaki nagy nyavalyájának.*

Importūnè, *Adv.* Cic. *Neprilichno, V nedoſztojno vreme, doſzadlivo, do gruſztenya.* Ungelegentlich, zur Unzeit. *Alkalmatlanúl, Helytelen időben.*

Importūnĭtas, atis, f. Intempeſtīvĭtas, atis, f. Cic. *Neprilika, Doſzadlivoſzt, Doſzadenye.* e. Ungelegenheit. *Alkalmatlanság.*

Importūnus, a, um, Cic. *Neprilichen, Nevpetliv, Doſzadliv, Naſzitliv, Zlo-vpetliv, Teſék.* Ungelegen, ungeſtüm, überlegen, beſchvverlich, unbeſcheyden. *Alkalmatlan, nem idejében való.*

Importuōſus, a, um, Plin. *Nebroden; prez Broda, Brodiſcha; Nebrodovit.* Ohne Port, oder Schiff-Lenden. *Révetlen.*

Impos, ŏtis, *om.* Plaut. *Nemoguch, ſzamſzebi nezadovolyen.* Der ſeiner nicht mächtig iſt, ungevvaltig, unmächtig. *Meg-fogyatkozott, Tebetségtelen.* Impos animi, Plaut. *Prez pameti.* Unſinnig. *Nintſen elméjén, Eſzetlen.*

Impŏsĭtĭo, onis, f. Plin. *Nuter poſztavlenye, vtikanye,* 2. *Poſztavlyanye* v. g. *dáche*; &c. Das Einlegen, 2. Das Auflegen, e. Auflage, v. g. eines Steurs, &c. *Bétévés,* 2. *Portió, Adó &c. vetés.*

Impŏsĭtĭtius, a, um, *Varro* Impŏsĭtīvus, a, um, Plin. *Druga ch neg jeſzt, Pridan y primiſlyen.* Anderſt als iſt, auferlegt. *Masként mint vagyon kigondokt, adatott.*

Impŏsĭtus, ûs, m. Plin. *Poſztavlenye.* Das Auflegen. *Reá-tétel, Feltétel.*

Impoſſĭbĭlis, is, *com.* le, n. Quint. *Nemogúchi, a, e.* Unmoglich. *Lehetetlen.*

Impoſ-

Digitized by Google

Impoſsibĭlĭtas, atis, f. Apul. *Nemoguchnoſzt.* e. Unmöglichkeit. *Lehetetlenség.*

Impoſtor, ōris, m. Ulp. *Potmajnik, Nalaſivecz, vkanitel, Potvoritel.* Lugneriſcher Anklager, Betrüger. *Tſalárd, Megtſaló, Hazudozó.*

Impoſtūra, æ, f. Ulp. *Vkanyuvanye.* 1. Betrug. *Megtsalás.* Impoſturam facere. Ulp. *Vkaniti.* Betrügen. *Megtſalni.*

Impŏtens, entis, *om.* Cic. *Nemoguch, ſzam neſzvoj, ſzvojeh poſzeleny neladavecz.* Unmächtig, der ſeine Begierden nicht kan überwinden, *Erôtelen, ki magával nem bír.* Impotens iræ, Liv. *Kojſze od ſzerde zderſati nemore.* Der den Zorn nicht hinterhalten kan. *A' ki nem bír haragjával.*

Impŏtenter, *Adv.* Senec. *Comp.* impotentiùs *Lib. Superl.* impotentiſſimè. Senec. 1. *Nemoguchno.* Unmöglich. *Lehetetlenûl*, 2. V. *Tyrannicè.*

Impŏtentia, æ, f. Cic. *Nemoguchtvo, Nemoch.* e. Unvermöglichkeit. *Lehetetlenség, Erôtelenség.* 2. Vid. Tyrannis.

Imprægno, as, are, avi, atum, (Act.) JCt. *Noſzéchu chinim.* Schwängere, ſchwanger mache. *Terhesé teſzem, hasút ſzeltsinálom.*

Impræpĕdītō, *Adv.* Ammian. *Neſzpachno, Neſzpachlivo.* Unverhündert. *Gátolhatatlanûl.*

Impræpĕdītus, a, um, Ammian. *Neſzpachen.* Ungehindert. *Gátolhatatlan.*

Impræſentiarum, (*elegantiùs* in præſentia rerum) Tacit. *Szada, vszda; vuſzadaßnye, vszdaßnye vreme.* Jetzund, in dieſer Zeit. *Moſtan, Moſtani alkalmatoſsággal.*

Impranſus, a, um, Horat. *Prez obeda.* Ohne Mittagmahl, der nicht zu Mittag gegeſſen. *Ebéd nélkûl való, Ebédetlen.*

Imprĕcātio, onis, f. Senec. *Zlo ſzelenye, kletva, preklinyanye.* e. Verfluchung. *átok, valatire gonoſz kívánság.*

Imprĕcor: aris, ari, atus ſum, (Depon.) Quint. *Zlo ſzelim, kúnem, Preklinyam.* Böſes wünſche, fluche. *Megátkozom, Gonoſzt kívánok.* Accipitur etiam in *bonam partem*, ſalutem alicui imprecari, Apul. *Koga pozdraviti.* Einen grüſſen. *Valakit köſzönteni.*

Imprensĭbĭlis, is, *com.* le n. Aul. Gell. *Nerazumliv, Nevszmen, kaiſze razmeti zadoſzta nemore, nepreſzedliv.* Nicht begreiflich, das nicht kan genug verſtanden werden. *Meg-foghatatlan.*

Impreſsĭbĭlis, is, *com.* le, n. *Pritiſzhliv, kaj ſze more pritiſzkati ali ſtampati.* Das leicht eingedrucket werden kan. *Meg-nyomtatható.*

Impreſſio, onis, f Varro. *Navalenye, Na kôga vudrenye,* 2. *Pritiſzkanye, ſtampa,* 3. *Vpamet Zabianye, Jako zapametenye.* 1. Einfall, 2. Der Druck, 3. e. Einbildung, Eindruckung. *Reá robanás,* 2. *Megnyomás, Nyomtatás,* 3. *észre-vévés.* Impreſſionem facere in hoſtes, Varro. *Navaliti na nepriatele.* Die Feind anfallen. *Az ellenségre útni, robanni.*

Imprīmis *Adv.* Liv. *Z-pervincze, naj pervo, naj bolye.* Fürnehmlich, am allermeiſten. *Leg-elöbbſzör, Eleintén, Leg-jobban.*

Imprĭmo, is, ere, eſſi, eſſum, (Act.) Cic. *Stampam, Pritiſzkam,* 2. *V-pamet zabiam,* 3. *Pechatim,* ità Cic. Drucke, eintrucke, 2. Einbilde, einpreſſe, 3. Verpetſchiere. 1. *Belé-nyomom, Reá-nyomom,* 2. *észre veſzem,* 3. *Bépetſételem.*

Imprŏbābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Nepokazliv, Nepotverdliv,* 2. *Odbitliv, kudliv.* Nicht zuſagen, ungewiſslich, 2. Verwerfflich, Tadlens würdig. *Nem javallandó,* 2. *Reánem bagyható.*

Imprŏbātio, onis, f. Auct. ad Herenn. *Nepotvergyenye, kudenye. odbitenye.* e. Verwerffung. *Nem javallás.*

Imprŏbator, oris, m. Apul. *Nepotverditel, kudlivecz, odbitatecz, zavergavecz.* 1. Verwerffer. *Nem javalló.*

Imprŏbè *Adv.* Improbiùs, improbiſſimè: Svet. *Krivo, Nedoſztojno, krivichno, Gréſsno, Hman, zlochieſzto.* Unrecht, ungebührlich, boſshafftig, läſterlich. *Nem jámborúl, Latrúl, Gonoſzan.*

Imprŏbĕrĭum, Imprŏbrum, Imprŏperium, ij, n. *Zla kakvoga dela zpoganyanye, pod nóſz otikanye.* Das Fürwerffen. *Szemére-bánnyás, gyalázás, pironság.*

Imprŏbĕro, Imprŏpĕro, & Imprŏbro, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Zlo kakvo delo zpoganyam, pod nóſz bitam.* Eines Übel-That vorwerffe, tadle. *Szemére hányom, Pirongatom.*

Imprŏbĭtas, atis, f. Cic. *Necbimurnoſzt, krivichnoſzt, Malovrednoſzt. Grehota.* e. Unfrömmigkeit, Böſsfertigkeit, Gottloſigkeit. *Nem jámborság, Gonoſzság.*

Imprŏbo, as, are, avi, atum, (Act.) Synon. *Damno, rejicio, vitupero* Cic. *Nepotvergyujem, nehvalim, kudim.* Nicht billige, nicht lobe, verachte. *Nem javallom, nem ditsérem.*

Imprŏbro, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut.

Digitized by Google

Szramotim, Pfanim, Gerdim. Schmäche, ſchimpffe, verunglimpffe. *Szemére bányom, Pirongatom valamirôl.*

Improbulus, a, um, (Diminut.) Liv. *Nekulikohman, Jedno malo zlocheſzt.* Ein vvenig boſshafftig, ſchlecht. *Tſintalanka.*

Improbus, a, um, Cic. *Necbimuren, Maloréden, Hman, Zel, Zlocheſzt, Nepravicben.* Boſshafftig, gottlos, arg, ſchlecht, unfrom, ungerecht. *Nem jámbor.* 2. Vid. *Magnus, difficilis.* Labor omnia vincit improbus. *Virg. 1. Geor. v. 145.*

Improcerus, a, um, Aul. Gell. *Neviſzok.* Nicht hoch gevvachſen. *Nem magas, Alatſon.*

Improcreabilis, is, *com.* le, n. Apul. *Neſztvorlin.* Unerſchäfflich. *Nem teremtetheto.*

Improlis, is. *com.* le. n. Feſt. *Prez decze.* Ohne Kinder. *Gyermek-nélkûl-lévô.*

Impromiſcuus, a, um, Aul. Gell. 1. *Nezmeſſan,* 2. *Neobchinſzki.* Nicht gemiſcht, 2. Nicht gemein. *Nemelegyâlt.* 2. *Nem-közönſégés.*

Impromptus, a, um, Liv. *Negotov. Nepripraven,* 2. *Keſzen.* Nicht fertig, 2. Langſam, unbehend. *Keſzületlen,* 2. *Kéſedelmes, késô.*

Impröpĕrātus, a, um, Virg. *Neberz, keſzen.* Nicht eylend, langſam. *Késedelmeskedô.*

Impröpĕrium, ii, n. Vide. *Improberium.*

Impröpĕrio, is, ire, ivi, itum, (Act.) Cic. Vide. *Improbo.*

Impröpĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Nazochi zlo kakvo ſzponaſſam, ſzpoganyam, ſzramotim, pßanim, Gerdim.* Fürvverffe, ſchände, ſchmäle, vorn Geſicht übel rede, ſchimpffe. *Pirongatom, ſzidom, ſzemére bányom.*

Impröprĕ, *Adv.* Plin. *Nèpravo, Nevlaſztovite.* Nicht eygentlich. *Nem tulajdonúl.*

Impröpriĕtas, atis, f. Aul. Gell. *Nevlaſztovitoſzt.* e. Uneygentlichkeit. *Nem tulajdonság.*

Impröprius, a, um, Quint. *Nevlaſztovit.* Nicht eygentlich. *Nem tulajdona valakinek.*

Improſpĕr, a, um, Tacit. *Neſzrecben.* Unglücklich. *Szerentétlen.*

Improſpĕrè, *Adv.* Colum. *Neſzrechno.* Unglücklich. *Szerentsétlenûl.*

Improtectus, a, um, Aul. Gell. *Nebranyen, Prez obrambe,* 2. *Nepokrit.* Unbeſchirmt, ohne Schutz, 2. Unbedeckt. *óltalom-nélkûl-valo, oltalmatlan,* 2. *Fedeletlen.*

Improvidè, *Adv.* Liv. *Neprevidgyeno, Nepripravno.* Unfürſichtig. *Meggondolatlanúl vigyázatlanúl.*

Improvidus, a, um, Liv. *Neprevidlin, Nepripravlyen, Neſzpraven.* Unfürſichtig, unbereit. *Jövendôt meg-nem tekintô, vigyázatlan.*

Improvisè, *Adv.* Cic. & Improviſò Plaut. *Neprevidgyeno, nenadjnjuch, neznanczè, Iz nenade, nezpravno.* Unverſehens. *Reménytelenûl.*

Improvisus, a, um, Cic. *Nenadean, Neprevidgyen.* Unverſehen. *Reménytelen.*

Imprudens, entis, *om.*, Plaut. *Nerazumen, neſzpameten, bedaſzt.* Unvveiſs, thöricht, unbehutſam. *Eſztelen, oktalan.*

Imprudenter, *Adv.* Terent. *Nerazumno, neſzpametno, bedaſzto.* Unvveislich, unbedachtlich, thörlich. *Eſztelenûl.*

Imprudentia, æ, f. Cic. *Nerazumnoſzt.* e. Unvveisheit. *Eſztelenség, oktalanság.*

Impubes, & Impubis, is, *com.* be, n. Impüber, ĕris, *om.* Plin. Liv. Ovid. *Golo-brad, prez bráde, mladenecz 14. lét.* Unmannbar, ohne Barth, Jüngling unter 14. Jahren. *Szakállatlan ifjatska, bajuſzatlan, ſzôrôtlen 14. eſztendôs ifju.*

Impubescens, entis, *om.* Plin. *Mladenecz joſcbe, màb iliti pavulicze na bradiſchu nepuſchajucki.* Jüngling, der die erſten Barth-Haaren nicht hat. *Ifjatska, a' kinek ſzakálla még nints.*

Impudens, entis, *om.* Cic. *Neſzrameslin, prez ſzrameslin-ſzti, neſztidlin.* Unverſchämt, unſchamhafftig. *Ortzátlan, ſemmit nem ſzégyenlô.*

Impudenter, *Adv.* Cic. *Neſzrameslivo, prez ſzráma.* Unverſchamter-Weiſe. *Ortzátlanúl.*

Impudentia, æ, f. Cic. *Neſzrameslivoſzt, neſzramnoſzt, Neſztidlivoſzt.* e. Unſchamhafftigkeit, Grobheit. *Szemtelenség, ortzátlanság.*

Impudicè, *Adv.* Eutrop. *Neſzramno, nechiſzto,* Unzüchtig, unkeuſch. *Szemérmetlenûl, ſzemtelenûl.*

Impudicitia, æ, f. Cic. *Neſzramnoſzt, nechiſztocha.* e. Unkeuſchheit, Unzucht. *Szemérmetlenség.*

Impudicus, a, um, *Plaut.* Impudicitior, *Plaut.* Impudiciſſimus, Senec. *Neſzramoten, neſzramen, nechiſzt.* Unkeuſch, unzüchtig. *Szemérmetlen, ſzemtelen.*

Impugnātio, onis, f. Cic. Vide. *Oppugnatio.*

Impugno, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. Vide *Oppugno.*

Impulſio, onis, f. Cic. *Nagnanye, Vagnanye, vtiranye, natiranye, primóranye.* 1. Antrieb,

Digitized by Google

trieb, Zvvang. *Reá-hajtás, ingerlés, kénszerítés.*

Impulsor, oris, m. Gic. *Nagonitel, naganyavecz, natiravecz, primoravecz.* r. Antreiber, Anstiffter, Zvvinger. *Kisztető, Nógató, Reá-hajtó.*

Impulsus, ús, m. Cic. *Nágon, nátir.* r. Antrieb. *Indítás, Reá-hajtás.*

Impunctus, a, um, Apul. *Vboden.* Geflochen. *Meg-szúratott.*

Impūnè, *Adv. Cic.* Impuniùs, Impunissimè, Cic. *Prez kastige.* Ohne Straff. *Büntelenül.* Nec quum malè facerem, crederem mihi impuniùs licere. *Terent. in Heaut.* Impunissimè Tibi quidem hercle vendere has ædes licet. *Plaut.* Impuniùs id factum putavit. *Cic. 6. Verr.* 2. Idem ac *Sinè damno.* Virg.

Impūnis, is, *com.* ne, n. Solin. *Prez kastige nekastigan.* Ohne Straff, ungestrafft. *Büntelen.*

Impūnĭtas, atis, f. Cic. *Nekastiguvanye.* e. Erlassung der Straff. *Büntetéjtől-valo szabadság, Büntelenség.*

Impūnītus, a, um, *Cic.* Impunitior, Horat. *Nekastigan.* Ungestrafft, *Büntetetlen.*

Impūrātus, a, um, Terent. *Nechisst, nesznasen.* Unrein, unflätig. *Tisztátalan.*

Impūrè, *Adv.* Liv. *Nechiszto, nesznasno.* Schändlich, unsauberlich. *Tisztátalanúl.*

Impūrĭtas, atis, f. Gic. *Nechisztocha, nesznaga.* e. Unreinigkeit, Unlauterkeit. *Tisztátalanság.*

Impūrus, a, um, Gic. *Nechisst, nesznasen.* Unrein, unsauber. *Tisztátalan.*

Impŭtātio, onis, f. *Privachunanye, 2. Potvorenye.* e. Zurechnung, 2. e. Zumessung. *Hozzá-számlálás, 2. Néki tulajdonitás.*

Impŭtātor, oris, m. Senec. *Ki na drugoga mecbe, krivi, Potvoritel.* r. Zumesser, der einem anderen etwas aufrupfft *oder* verweist. *Valakit valamiben okozó.*

Impŭto, as, are, avi, atum. (Act.) Quint. *Nadrugoga navergavam, mechem, potvarjam, krivim, drugomu pripisujem.* Zurechne, einem eines Dings beschuldige. *Néki tulajdonitom, okozom.*

Impŭtātus, a, um, Plin. *Neobrezan, neokleszven. 2. Drugomu pripiszan, na drugogazverszen.* Unbeschnitten, 2. Beygemessen, zugerechnet. *Tisztítatlan, metszetlen, 2. Okoztatott.*

Impŭtresco, is, ere, ŭtrui, [Neutr.] Colum. *Pochinyam z-nutra gnyiti.* Etworinn faule. *Belől rothadni kezdek.*

Īmus, a, um, Cic. *Najdolnyi, najdolneiszt.* Unterste, niedrigste. *Leg-alsó.* Inde imŭs *Adv.* Apoll. *Odzdolgore.* Von unten auf. *Leg-alsóbban.* 2. V. *Postremus.* Horat.

Ĭn, *Præpos.* cum *Accus*, & *Ablat.* Cic. *Vu, Na, ú.* An, in, auf. *Ban, Ben, an, en.* Hoc sum in te animo, Cic. *Ovak od tebe derszim, ovakti bocbu.* Ich bin also gegen dir gesinnt, also vvill ich dir. *Azt tartom felöled, úgy vélekedem felöled.* In Aquam scribere, Prov. *Zabiti.* Vergessen. *Elfelejteni.* In doctis est: Gic. *Med vuchenemisze broji.* Er vvird unter die Gelehrten gezehlt. *Böltsek-közé számláltatik.* Ponitur ergo *In* 1. pro *usque ad.* 2. pro *Erga.* 3. pro *Contra.* 4. pro *Inter.* 5. pro *Propter.* ita Gic. Liv. Plaut. &c.

Īna, æ, f. Fest. *Laszna filicza.* Die kleine subtile und dünne Ader. *Leg kisebb eretske.*

Ĭnabruptus, a, um, Stat. *Nerazpuchen, neodtergnyen.* Ungebrochen, unabgerissen, *Nem basadozott, El-nem szakasztatott.*

Inabsōlūtus, a, um, Apul. *Nezvérszen, negotov, nedokonchan, nedogotovlyen.* Unausgemacht. *El-nem végesztetett.*

Inaccensus, a, um, Claud. *Nevuzgan.* Unangezündet. *Gyújtatlan.*

Inaccessĭbĭlis, is, *com.* le, n. *Tertull.* Ĭnădĭbĭlis, is, *com.* le, n. Sidon. Inaccessus, a, um, Plin. *Nepristupliv, k-kómu dojti nè mochi.* Unanzugänglich, vvo man nicht hinkommen kan. *Hozzá nem mehető, mehetetlen.*

Inaccūsātus, a, um, Tertull. *Neobtuszen.* Unverklagt. *Bé-nem vádoltatott.*

Ĭnăceo, es, ere, ăcui, (Neu.) *Apul.* Inacesco, is, ere, (Inch.) *Kiszel poszlajem.* Sauer vverde. *Savanyóvá-leszek.*

Ĭnăchĭdæ, arum, m. *plur.* Argīvi, orum, m. *plur.* Stat. *Gerki.* e. Griechen. *Görögök.*

Inadspĭcuus, a, um, Auson. *Nevidliv.* Unanzusehend, das nicht anzusehen ist. *Látbatatlan.*

Inadversùm, *Adv.* Jul. Cæs. *Naproti.* Vornen zu. *Innenn ellenében.*

Inadvertentia, æ, f. Plin. *Nezpazenye.* e. Unbesonnenheit, *észre nem vévés.*

Inădūlābĭlis, is, *com.* le, n. Aul. Gell. *Neprilizhiv, ki prilizanye nemore terpeti.* Der ihm nicht schmeichlen lasst. *Nem hizelkedhető.*

Inăduſtus, a, um, Prud. *Osgán, oszmojen.* Eingebrandt. *Meg-égettetett.*

Inædĭfĭcātio, onis, f. Plaut. *His, sztenya na-*

Digitized by Google

pravlenye, e. Aufbauung. *Ház épülés, építés.*

Inædífico, as, are, avi, atum, (Act.) Jul. Cæs. *Zverhu chesza zidam, Hisse, sztanye délam.* Auf etwas baue. *Reá-építek*, 2. *Pridelavam k-sztányu*, 3. *Hisse, sztanye podiram.* 2. Zubaue. 3. Ein Gebäu abbreche, schleiffe. 2. *Epülethez más épületet építtek*, 3. *Az épületet, elbontom.*

Inæquābĭlis, is, *com.* le, n, Varro. *Nejednachliv.* Ungleichlich. *Nem egyenlőithető, Egyenetlen.*

Inæquābĭlĭtas, atis, f. Arnob. *Nejednakoszt, neravnoszt.* e. Ungleichheit. *Egyenetlenség.*

Inæquābĭlĭter, *Adv.* Varro. *Nejednako, néravno.* Ungleich, uneben. *Egyenetlenül.*

Inæquālis, is, *com.* le, inæqualior, *Plin.* Inæqualissimus, Svet. *Nejednák, néraven.* Ungleich, uneben. *Nem egyenlő.*

Inæquālĭtas, atis, f. Colum. *Nejednakoszt, neraunoszt.* e. Ungleichheit, Unebene. *Egyenetlenség.*

Inæquālĭter, *Adv.* Colum. Vide *Inæquabiliter.*

Inæquo, as, are, avi, atum, (Act.) Jul. Cæs. *Jednáchim, Ravnam.* Eben mache, Ebne. *Egyenesé-tészem, Meg-egyengetem.* aliquid inæquare terrâ, Jul. Cæs. *Nekaj z-zemlyum pojednachiti.* Etwas mit Erden gleich machen. *Valamit földel egyenesíteni.*

Inæstĭmābĭlis, is, *com.* le, n, Liv. *Nepreczenljiv, nepreczenyen.* Unschätzbar. *Megbetsülhetetlen.*

Inæstuo, as, are, avi, atum, (Neu.) Horat. *Jakosze razvrachujem, od vruchinesze vusisem*, 2. Metaph. *Igyutimsze, szerdimsze.* 1. Sehr grosse Hitz habe, vor grosser Hitz entzünde mich. 2. *Metaph.* Ich bin Zornig. *Megbevülök*, 2. Metaph. *Haragszom.* Bilis inæstuat præcordiis: Horat. *Jakosze szerdim.* Ich bin sehr zornig. *Igen haragszom.*

Inaffectātus, a, um, [Inadfectatus] Plin. *Neprimoran.* Ungezwungen. *Reá nem vágyott.* Synon. *Connaturalis.*

Inăgĭtābĭlis, is, *com.* le, n. Senec. *Negiblyiv, nemahliv.* Unbewveglich. *Nem ingatható.*

Inăgĭtātus, a, um, Senec. *Nemahan, neczoczan.* Unbewvegt. *Nem ingattatott.*

Inăgo, is, ere, ēgi, actum, [Act.) Apul. *Dole bitam, trészkam, lúpam, porívam.* Hinab vverffe, stürze. *Lebányom, vetem, taszítom.* Inagere aliquem in præceps, Apul, *Kôga naglo dole porinuti.* Einem herab stürtzen. *Valakit hertelen levetni.*

Inălbeo, es, ere, ui, (Neu.) *Apul.* Inalbesco, is, ere, [Inch.] Cels. *Bèl posztajem* Weiss vverde. *Meg-fejérülök, fejéredem.*

Inalbo, as, are, avi, atum, [Act.] Apul. *Bélo chinim, belim.* Weiss mache, vveisse. *Meg fejéritem.*

Inalgesco, is, ere, [Inchoat.] Gels. *Pochinyam zebszti.* Anfange kalt zu vverden. *Megbidegülök, bidegedem, fázni kezdek.*

Inaltātus, a, um, Apul. *Izvisen.* Erhöhet. *Fel magasztaltatott.*

Inălto, as, are, avi, atum, [Act.] Paullin. *Izvissujem.* Erhöhe. *Fel-magasztalom.*

Inămābĭlis, is, *com.* le, n. Senec. *Nelyubliv, nelyublyen.* Unlieblich. *Szeretbetetlen.*

Inămāresco, is, ere, [Inch.] Horat. *Sukkek, Gorkek posztajem.* Anfange bitter zu vverden. *Megkeseredem.*

Inambĭtiōsus, a, um, Ovid. *Neobol, nepohlepen.* Unehrgeitzig. *Tisztességet nem balászó.*

Inambŭlātio, onis, f. Plin. Vide *Deambulatio.*

Inambŭlo, as, are, avi, atum, [Neu.] Cic. Vide *Deambulo.*

Inămissĭbĭlis, is, *com.* le, n. Lact. *Nezgubliv, nepogubliv.* Unverliehrlich. *El-nem veszthető.*

Inămœnus, a, um, Ovid. *Neveszel, neraszkosszen, nepozvolyen, netecben, nemil.* Unlieblich, unlustig, unangenehm. *Kietlen, Gyönyörüségetlen, kedvetlen.*

Ināne, is, n. Virg. *Praznocha, zrák*, e. Leere, e. Lufft. *üresség, levegő-ég.* Magnum per inane, Virg. *Po sirokom zraku y praznochi.* Durch die vveite Lufft. *Széllyes levegő égen.*

Inănĕfăcio, is, ere, eci, actum, JCt. *Kvárim, zabman chinim.* Cassiere, unnütz mache. *Hejába tsinálom.*

Ināneſco, is, ere, [Inchoat.] Ammian. *Prazen puszt posztajem.* Anfange leer zu vverden. *üres, puszta leszek.*

Inānĭa æ, f. Inānĭtas, atis, f. Plaut. *Praznocha, praznina, teschina.* e. Leerheit, Ledigkeit. *üresség, ébonaság.* 2. Metaph. *Neszálnoszt.* e. Eytelkeit. *álhatatlanság.* ità Plin.

Inānĭlŏgus. Inanilŏquus, a, um, Plaut. *Praznogovorliv, Markaj teplivi.* Der unnütze Dingen redet. *Hejába-valóságot beszélő.*

Inănĭmālis, is, *com.* le, n. *Apul.* Inanimātus, a, um,

Digitized by Google

a, um, Cic. *Nesiven, Prezsiolenya.* Leb-los. *Nem eleven.*

Ĭnānīmentum, i, n. Plaut. *Prazno, meszto.* Leerer Ort. *üres hely.*

Ĭnānīmus, a, um, Gic. *Prez dusse, Prezsitka.* Ohne Seel, ohnlebhafft. *Lélek-nélkül-való.*

Ĭnānio, is, ire, ivi, itum, (Act.) Synon. *Evacuo.* Plin. *Praznim, prazno chinim, izpraznujem.* Leere, leer mache, ausleere. *Megüresitem.* Veficas inanit. Plin. *Izprazznuje mehure, vodu puscha.* Das Harn-Blasen *oder* Ploter ausleere, das Waſſer abſchlage. *Holyagot üresit, vizeletet botsátt.* Inanire alvum, Plin. *pro* purgare.

Ĭnānis, is, *com.* ne, n. Inanior, Inaniſſimus, Gic. *Prazen*, 1. *Teſcb, Taſcb.* Leer, 2. Nüchtern. *Hejában-való, üres*, 2. *ébomralévő.* 3. Transl. V. *Vanus.*

Ĭnānĭtas, atis, f. Vide *Inania.* 2. Transl. V. *Vanitas.*

Ĭnānĭtĕr, *Adv.* Cic. *Zahman, zaludo, prez baszne, prez napredka*, 1. *Prez zroka.* Umſonſt, 2. Ohne Urſach. *Hejában, üresen, baszontalanúl*, 2. *Ok-nélkül.*

Ĭnānĭtio, onis, f. idem quod *Exinanitio.*

Ĭnantè *Adv.* Propert. Veget. *Na, ou.* An, auf. *Ben, ban, an.* 2. *Odszeb dob, odszada, unapridak.* Hinfüro, ferner, künfftig. *Ettül fogvájt, Mostanságtúl-fogva.*

Inapertus, a, um, Sil. *Neodpert, neotvoren, zapert, zatvoren.* Nicht offen, verſperrt. *Kinyitatlan, Nyitatlan.*

Ĭnappărātio, ons, f. Auct. ad Herenn. *Nepripravlyanye, lénoszt, nemarlivoszt, nepripravnoszt.* e. Unbereitung, r. Unfleiſs. *Készületlenség, Reſtſig.*

Inappĕtentĭa, æ, f. Anŏrexĭa, æ, f. Med. *Nebotenye jeszti.* e. Unluſt zu eſſen. *Enni nem kivánás.*

Ĭnapprĕhensibĭlis, is, *com.* le, n. Tertull. Vide *Incomprehenſibilis.*

Ĭnăquōsus, a, um, Cyprian. *Nevoden, prez vodè.* Ohne Waſſer. *Vizetlen, viz-nélkülvaló.*

Ĭnarcŭlum, li, n. Feſt. Scalig. *Siba* ali *szvers ta velikoga sipka zvinyena, koju je negda naglavi noszila kralicza, kadaje aldov chinila.* Zweig von einem Granat-Apffel-Baum, welchen die Königin, wann ſie zu Opffern pflegt, auf dem Haupt getragen. *Granát alma fából ösztve-tekertt veszszö, mellyet eleintén az királyné az fején hordozott mikor áldozatot tsinált.*

Ĭnardeo, es, ere, arsi, arsum, [Neu.] Inardesco, is, ere, (Inch.) Cic. *Vuszemsze.* Angezündet vverde. *Felgyúladok.*

Ĭnārĕfactus, a, um, Plin. *Vszehnyen, v-szuszſen.* Gedörret, getrocknet. *Megaszott, száradtt.*

Ĭnārescо, is, ere, (Inch.) Colum. *Vszehujem, vszuszſamsze.* Verdorre, vertrockne, dürr vverde. *Megaszok, száradok.*

Ĭnargentātus, a, um, Plin. *Poszrebernyen.* Überſilbert, verſilbert. *Megezüſtözött.*

† Inargento, as, are, avi, atum, (Act.) *Poszrebrujem.* Verſilbere. *Megezüſtözem.*

Ĭnargūte, *Adv.* Aul. Gell. *Nemudro, tupo, proszto, nè ostro.* Nicht ſpitzfindig, nicht ſubtil, einfältig. *Nem okosan, nem eszesen, nem éles elmével.*

Ĭnăro, as, are, avi, atum, (Neu.) Colum. *Nuter oram, oriem, podárjam.* Einackere, unterpflüge. *Felszántom.*

Inartĭfĭcĭālis, is, *com.* le, n. Quint. *Nemesterszki, neznanszki.* Unkünſtlich, unartlich. *Mesterség-nélkülvaló.*

Inartĭfĭcĭālĭter, *Adv.* Quint. *Nè po mesterszki, nemesterszki, nè po znanoszti.* Nicht künſtlich, unkünſtlich. *Mesterség-nélkül.*

Inascensus, a, um. Plin. *Nezaszturiv, nezaszturen.* Ungeſteiglich. *Mellyre fel-nem mehetni.*

Inaspectus, a, um. Stat. *Nevigyen, nezagledan.* Nicht angeſehen. *Láthatatlan, melly még nem vólt szem-elött.*

Inassātus, a, um. Plin. *Nepecheu.* Ungebraten. *Nem sültt.*

Inassvētus, a, um. Ovid. *Nenavaden, nenavagyen, neobiknyen.* Ungevvohnt. *Szokatlan.*

Inassvētūdo, ĭnis, f. *Nenavada, neobichaj.* e. Ungevvohnheit. *Nem szokás.*

Ĭnātēres, um. f. Græc. *Dveh bratov sene.* e Weiber zvveyer Brüder. *Két bátyák feleségei.* Sicut è contra: Ætĕlii, orum, m. *plur. Dveh szeszstrih Mósi.* e. Männer Zvveyer Schvveſtern. *Két nénik Ferjei.*

Ĭnattĕnuātus, a, um. Ovid. *Neiztenyen, neiztenchen, neiztanyen.* Unverminderet, Ungeſchvveineret. *Meg-nem vékonyittatott, nem kisebbedett.*

Ināudax, ācis, *com.* Horat. *Nebatriv, neszérchen, bojezliv, plasliv, sztrasliv.* Nicht kühn, forchtſam, verzagt. *Merészteien, félénk, nem bátor.*

Inaudĭbĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Nevreden poszlussanya, kóga nè mochi chuti.* Das nicht gehöret vverden kan. *Nem halhatható.*

Inaudientia, æ, f. Cyprian. *Neposzlussnoszt, nepokornoszt.* e Ungehorſamkeit, r. Ungehorſam. *Nem hallás, engedelmetlenség.*

Ĭnādio,

Digitized by Google

Inaudio, is, ire, ivi, itum. (Act.) Cic. *Chujem, zachujem, pochujem.* Erhöre, höre. *Meghallom.*

Inauditiuncŭla, æ, f. Aull. Gell. *Z-daleka chujenye, zachujenye, pochujenye.* 2. *Neſztanovitoſzt chujenya, govorenya, povedanya.* Das von vveiten hören. 2. e. Ungevvisheit von hören, ſagen. *Meſzſzlünnen-valóhallás.* 2. *Hallâſznak, beſzédnek nem értéſe.*

Ināversībĭlis, is, *com.* le, n. *vel* Ināversābĭlis, is, *com.* le, n. Apul. *Neogibliv.* Nicht abgevvöhnlich. *El-nem kerülhetö.* Synon. *Inevitābĭlis, indeclinābĭlis.*

Ināugŭrātò, *Adv.* Cic. *Szrechu po pticzah nazveſchajuch.* 2 *Poſzvechujuch.* Durch Vögel Geſchrey. 2. Gevveihter-Weiſe. *Jövendölésképen madarak által.* 2. *Fel-ſzentelve.*

Inaugŭrātus, a, um. Apul. *Poſzvechen, alduvan.* Gevveichet, Geopffert. *Meg-ſzenteltt, áldoztatott.*

Ināugŭro, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Poſzvechujem.* 2. *Szrechu nazveſzchujem, po ptiechjem glaſzu ſzrechu povedam.* Einſegne, einvveiche. 2. Einem das Glück durch Vögel Geſchrey ankündige, Weis ſage. *Szentelem.* 2. *Szerentsés madarak ſzava-által jövendölök.*

Ināurātor, oris, m. Jul. Firm. *Pozlatitel, zlatár.* r. Vergulder. *Aranyozó.*

Ināuris, is, f. Plin. *Navuſſnicza, navuhicza.* s. Ohren-Ringlein, Ohren-Gehenck. *Fülön függö, fülbe-való.*

Ināurĭtus, a, um. Aul. Gell. *Prez vüh.* Ohne Ohren. *Fületlen.*

Inauro, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Zlatim, pozlachujem.* Vergulde, über gulde. *Megaranyozom.*

Inauſpĭcātò, *Adv.* Cic. *Vu hman chaſz, v-neſzrechen hip, v-neſzrechno vreme, u-zlu uuru, neſzrechno, ù zao chaſz, ù zlu úru, ſzát.* Zu einer unglücklicher *oder* böſen Stunde, unglücklich. *Róſzſzi órában, ſzerentsétlenül.*

Inauſpĭcatus, a, um. Inauſpicatior, Inauſpicatiſſimus. Plin. *Zlo-noſz, neſzrechno-hod, neſzrechen.* Etvvas Böſes bringend, *oder* deutend, Unglückſeelig. *Szerentsétlen, roſzſzórában jött.*

Ināuſus, a, um. Senec. *Neſzmen, neponſſan.* Das keiner ſich unterſtanden zu thuen. *Kit mégſenki meg-nem mert probálni.*

Inbalnĭtĭes, ĕi, f. Lucil. *Neredna kupely, kupely viſze reda.* 2. *Nepotrebuvanye kupelyi, nekúpanye.* e. Unordnung des Bads. 2 Unbrauchbarkeit des Bads. *Rendetlen ſzörö.* 2. *Szükſégtelen ſzörö.*

Incāduus, a, um. Ovid. *Neſzechliv.* Das man nicht abhauet. *Mellyet még-nem vágnak* vagy *vágtak.*

Incălātivè, *Adv.* Feſt. *idem quod* Vocativè.

Incăleo, es, ere, ălui, (Neu.) & Incaleſco, is, ere, (Inch.) Liv. *Topel poſztajem.* Warm vverde. *Megkezdek melegülni.*

Incălĕfăcio, is, ere, eci, actum. Ovid. Vide *Calefacio.*

Incallidè, *Adv.* Cic. *Neſzegavo, nechalarno.* Ohne Liſt, unverſchlagener Weiſe. *Nem ravaſzúl, együgyüen.*

Incallĭdus, a, um. Cic. *Neſzegav, prez ſzége, nechalaren, prez chalarie, priproſzt, Nepotmajcn.* Ohne Liſt, Unverſchlagen. *Nem ravaſz, együgyü, nem álnok.*

Incălo, as, are, avi, atum. [Act. *Obſol.*] Feſt. *Zazávam.* Anrufle. *Hívom.*

Incandeſco, is, ere, andui, (Inchoat.) *Bél od ognya poſztajem, razbelyujemſze.* Glüend vverde. *Megtüzeſedem.*

Incandĭdo, as, are, avi, atum. (Act.) Firm. *Belim, bélo chinim.* Weiſſe, vveiſs mache. *Fejeritem.*

Incāneſco, is, ere, anui, (Inchoat.) Catul. *Széd poſztajem.* Grau vverde. *Öſzülni kezdek.*

Incantāmentum, ti, n. *Plin.* Incantātio, onis, f. Plin. *Baganye.* 2. *Charanye, ſzatria, zazopranye, baboria.* e. Zauberey, Hexerey, Verzauberung. *Bübájolás, Meg-bübvölés, boſzorkányozás.*

Incantātor, oris, m. Firm. *Bajavecz, charavecz, ſzatrivecz, czopravecz.* r. Zauberer. *Bübájoló, boſzorkányozó.*

Incantātrix, icis, f. *Baborieza.* e. Zauberin. *Bübájolónö.*

Incanto, as, are, avi, atum. (Act.) Apul. *Bajam, cháram, ſzatrim, czopram.* Durch Zauberey verhexe. *Megbüvölöm, bájolom.* 2. pro *Canto in aliquo loco.* Apul.

Incānus, a, um. Virg. *Jako ſzéd, bél.* Sehr vveiſs, grau. *Igen elöſzült, öſz.*

Incăpācĭtas, atis, f. Schol. *Nepriimlivoſzt, tupoſzt.* e. Unfehigkeit. *Tök fejüség, tompa elmejüség.*

Incăpax, ācis, *com.* Plin. *Nepriimliv, tüp, tupoglav.* Unfehig, untüchtig. *Tök fejü, tompa elmejü.*

Incăpiſtro, as, are, avi, atum. (Act.) *Oglavnichim, glavnik nà konya poſztávlyam.* Ein haltere. *Meg ſékezem, kantározom, zabolázom az lovat.* Metaph. Mallis incapiſtrare erroribus, Apul. *Kóga vpleſzti vu kakvu krivnyu, zmutnyu.* Einen in Irrthum vervvickeln. *Valakit bünbőlé tenni, vétekbe keverni.*

Incarcĕrātio, onis, f. *V-temniozu poſztavlenye, uzenye.*

Digitized by Google

vuzenye. e. Einſchlieſſung ins Gefängnus. *Tömlötzbe-vetés.*

Incarçĕro, as, are, avi, atum. (Act.) *Vuzim, vu temniczu poſztavlyam.* Ins Gefängnus lege. *Tömlötzbe vetem.*

Incarnātio, onis, f. Theol. *V-telovlenye, v-chlovechenye.* e. Menſchvverdung. *Meg-teſtesülés.*

Incarnātus, a, um. Theol. *V-telovlen, v-chlovecshen.* Eingefleiſchet, Menſchvvorden. *Meg-teſtesült.*

Incaſſum, *Adv.* Salluſt. *Zaſztuny, zahman, zaludo.* Unſombſt, vergeblich. *Hejábán.*

Incaſtīgātus, a, um, Horat. Vide *Impunitus.*

Inceſtus, a, um. *Nechiſzt.* Unkeiſch. *Tiſztátalan, fertelmes, dorgálatlan, bűntetetlen.*

Incăvillātio, onis, f. *Potmajno oſzmehavanye.* e. Höniſche Auslachung. *Titkos kinevetés, csufolás.* In *auget hic ſignificationem.*

Incăvo, as, are, avi, atum. (Act.) Colum. *Dűbm.* Hohl mache. *Megvájom.*

Incăutè, *Adv.* Cic. *Nepazech, prez paſzke, nezvigyeno, nepazlivo.* 2 *Bedaſzto, neſzpametno.* Unbehutſamlich, Unbevvarlich. 2. Thöricht, Ungeſcheid. *Nem okoſon, eſztelenül.*

Incăutēla, æ, f. Salvian. *Nepazlivoſzt, neprevidnoſzt.* e. Unbedachſamkeit. *Vrizettetlenség, nem idején-való gondviſelés.*

Incăutus, a, m. Tacit. *Nepazliv, prez paſzke.* Unbehutſam. *Eſztelen, vrizet-nélkül-való.*

Incēdo, is, edere, eſſi eſſum, (Neu.) Cic. *Bahato idem.* 2. *Hodim.* 3. *Nuter idem.* Stoltz her gehe. 2. Gehe. 3. Hinein trette. *Kevélyen járok.* 2. *Mégyek.* 3. *Bémégyek.* Omnibus lætitiis incedere. Cic. *Jakoſze veſzeliti.* Gantz frölich ſeyn. *Igen vigan lenni.* Tardo paſſu incedere. Ovid. *Polahko hoditi.* Gemach gehen. *Laſſan járni.* &c.

Incēlēbrātus, a, um. *Tacit.* Incēlēbris, is, *com.* bre, n. *Neobſzluſen, prez glaſza, nevazglaſſen, nevviſſen.* Ungemeld, unberühmt. *Nem híres, nem nevezetes.*

Incendiārius, rii, m. Quint. *His vuſzgavecz, Ogrya podlegavecz.* Ein Brenner, Häuſer Abbrenner, Mord-Brenner, Feuer-Einleger. *Gyújtogató, Ház-égető.*

Incendiārius, a, um. Ammian. *Vuſiſuchi, vuſzgajuchi.* Anzündend. *Gyújtogató, égető.*

Incendiōſus, a, um. Apul. *Vuſiſliv.* 2. *Ognyen.* Das anzindet. 2. Feurig. *Felgyújtható.* 2. *Tüzes.* Folia incendioſa, Apul. *Mehurczi ognyeni.* Feurige Blätter. *Tüzes bélyagotskák.*

Incendium, ii, n. Cic. *Pogor, ogenj.* e. Feuers-Brunſt, eine Brunſt. *Gyuladás, égés.* Transl. *Nenavidnoſzt.* ità Cicero. r. Neyd. *Irígység.*

Incendo, is, ere, endi, enſum, (Act.) Cic. *Vuſiſem.* Anzünde. *Felgyújtom.* Transl. Animum alicujus irâ incendere, Terent. *Kóga razlyutiti, razſzerditi.* Einen erzürnen. *Valakit meg-boſzſzontani, haragítani.*

Incensè *Adv.* Aul. Gell. *Vuſgano, zaſgano.* Enzündet, entbrennet. *Felgyújtva.* 2. Transl. V. *Valdè, vehementer.*

Incenſio, onis, f. Feſt. Vide *Accenſio.*

Incenſo, as, are, avi, atum. (Act. *Freqv. ab* Incendo.) Lambert. *Temian vuſiſem, kadim.* Weyrauch anzünde, rauche. *Temjént gyújtok, füſtölök vele.*

Incenſor, oris, m. Veget. 1. Vide *Incendiarius, rii.*, 2. Metaph. *Hiſztitel, podſigavecz, podhuſztitel.* r. Anreizer. *Boſzſzuságra, haragra ingerlő, inditó.* Incenſor turbarum. Ammian. *Podſigavecz podiganya, y zmutnye.* Erwvecker, Anreizer der Aufruhr. *Felháborodáſra inditó.*

Incenſōrium, rii, n. Vide *Acerra.*

Incenſum, i, n. Iſidor. Vide *Thus.*

Incenſus, a, um. Cic. *Vuſgan.* Angezündet. *Felgyúladott.* 2. Metaph. *Razſzerdyen, razlyuten.* Bevvegt, erzürnet. *Megharagudt.*

Incentio, onis, f. Aul. Gell. *Na guſzle, tamburu &c. z-popevkum igranye.* s. Geſang auf Inſtrument. *énekeldegelés muſika mellet.*

Incentīvum, i, n. Varro. *Podſiganye, podhuſztenye.* e. Reizung. *Inditó ok, erősség.*

Incentīvus, a, um. Varro *Podſigajuchi, podhuſztechi.* 2. *Na pervo popevajuchi, popevku pochinyajuchi.* 1. Anreizend. 2. Vorſingend. *Meginditó, felgerjeſztő.* 2. *Előre énekló.*

Incentor, oris, m. Varro. *Pred-pévecz, napervó popevavecz.* 2. *Podſigavecz, nahuſztitel.* 1. r. Vorſinger. 2. r. Anreizer. *Előre-énekes.* 2. *Felgerjeſztő.*

Inceps, *Adv.* (*Obſolet.*) pro *Deinceps.* Feſt.

Incepſit (*Obſolet.*) pro *Inceperit.* Feſt.

Inceptio, onis, f. Cic. *Prichinyanye, pochinyanye, zachinyanye.* r. Anfang. *Elkezdés.*

Incepto, as, are, avi, atum (*Freqv. ab* Incipio. *vel* Incœpto, as, &c. *Freq. ex* Cœpi.) Terent. *Guſztokrat prichinyam.* Offt anfange. *Elkezdegelem.*

Inceptor, *vel* Incœptor, oris, m. Terent. *Pochetnik, zachetnik, prichetnik.* r. Anheber, Anfänger. *Elkezdő.*

Inceptum, *vel* Incœptum, i, n Salluſt. *Prichetek, zachetek, pochetek.* s. Vorhaben, r. Anfang. *Elkezdés, kezdet.*

Incērātus, a, um. Cels. *Navoſchen, ovoſchen.* Gevvichſet. *Viaſzſzazott, viaſzſzal, bévontott.*

Incernĭcŭlum, li, n. *Plin.* Crībrum, i, n. Cic. *Reſſeto.* s. Sieb, r. Reiter. *Roſta.* pro purgándo

Digitized by Google

do frumento antequam molatur. Ne frumenti negotiatores, ab incerniculis eum arcerent. *Plin. l. 8. c. 44.*

Incerno, is, ere, ēvi, ētum, (Act. *aliis* Neu.) Cato. *Obchinyam.* Ausreitere. *Meg-roſtálom, gaſztól meg-válaſztom.* Terram cribro incernito. *Cato de re ruſtica c. 48.*

Incēro, as, are, avi, atum. (Act.) Juven. *Voſchim, z-vojſkom gladim, jáchim.* Wichſe, mit Wachs überziege. *Megviaſzſzazom, viaſzſzal bēntōm.*

Incertè, *Adv. Enn.* Incertò, *Adv.* Plaut. *Neſztanovito, dvojno.* Ungewviſslich, Ungewvis. *Bizonytalanúl.*

Incertĭtūdo, ĭnis, f. JCt. *Neſztanovitoſzt.* e. Ungewviſsheit. *Bizonytalanság.*

Incerto, as, are, avi, atum. (Act.) Plaut. Apul. *Dvojno, neſztanovito chinim.* Ungewviſs mache. *Bizonytalanná-teſzem.* Sermonem incertare: Apulēius, *Neſztanovito y dvojno govorenye chiniti.* Eine ungewviſsliche Red machen. *Bizonytalan és ketséges ſzóláſt tſinálni.*

Incertus, a, um, Liv. *Neſztanovit.* Ungewviſs. *Bizonytalan.*

Inceſſanter, *Adv. Nepreſztanczè, prezpreſztanyka.* Unaufhörlich, *Mind-untalan.*

Inceſſio, onis, f. Cic. *Pſzuvanye, ſpotanye.* Das Schelten. *Szitkozódás, pirongatás.*

Inceſſo, is, ere, eſſi, *vel* ceſſivi, ītum, (Act.) Liv. 1. *Nakōgánavalyajem,* 2. *Pſzujem,* 3. *Popádam,* 4. *Pochinyam,* 5. *Jenavadno,* 6. *Dobajam,* 7. *Hitam.* Anhalte, 2. Schelte, 3. Angreiffe, 4. Anfange, 5. Es iſt der Brauch, 6. Ankomme, 7. Werffe. *Válakire robanok,* 2. *Szidom, 3. Fogom, kapom, 4. Kezdek,* 5. *Szokában veſzém,* 6. *Jővök járok,* 7. *Hajtom.* Inceſſit morbus in caſtra; Liv. *Navalyitlaje bòl y nemoch na tábor.* Es hat eine Kranckheit das Lager angefallen. *A' Beteg ség és erőtlenség az Táborra robantt.* Inceſſere maledictis, Quint. *Pſzuvati z-hman rechmi ruſiti, preklinyati.* Schelten, verfluchen. *átkozni, ſzidni válakit.* Inceſſit me, *vel* mihi cupido. Liv. *Popalameje ſelya.* Es hat mich ein Luſt angegriffen. *Meg-fogott engem az kivánság, meg-kivántam.* Quum Autumnus inceſſerit. Colum. *Kadaſze pochne jeſzen.* Wann der Herbſt anfangen vvird. *Midőn az ősz kezdődni-fog.* Quoniam inceſſit mos. Cæſ. *Pokehdobje navada poſztala.* Dievveilen alſo gebräuchlich iſt. *Minthogy ſzokáſsban vétetett.* Inceſſere hoſtes ſaxis, Liv. *Hitati na nepriatele kamenye.* Die Feind mit Steinen vverffen. *Köevekkel hajigálni az ellenségeket.* &c.

Inceſſus, ûs, m. Ovid. *Hòd, korak, korachaj.* r. Gang. Tritt. *Járás, Menés.*

Inceſtè, *Adv.* Lucr. *Kervno-Szramotno, Rodonechiſzto, z-rodom neſzramotno.* Mit Blut-Schand. *Attyafiával-való paráznáúl.*

Inceſtificus, a, um, Stat. *Z-rodom nechiſzto chinechi.* Ein Blut-Schand begehend. *Attyafiával paráználkodó.*

Inceſto, as, are, avi, atum, (Act.) *Tacit. Synon.* Polluo, Conſpurco, Fœdo. *Z-rodom nechiſzto ſivem.* Ein Blut-Schand begehe. *Attyafiával paráználkodóm.*

Inceſtum, ti, n. & Inceſtus, ûs, m. Cic. *Rodo-praznoſzt, Rodo bludnoſzt, Rodo-bludenye.* e. Blut-Schand. *Rokonſággal-való paráznaság.*

Inceſtuōſus, a, um. Cic. *Rodo-bluden, Rodo-prazen, Rodo-nechiſzt.* Blut-Schänderiſch. *Aki vér-ſzerint-való attyafiával paráználkodik.*

Inchoāmentum, & Incoamentum, ti, n. Martian. Capell. *Prichetek, Pochetek, Zachetek.* r. Anfang. *Kezdet.*

Inchoātio, & Incoātio, onis, f. Cic. *Prichinyanye, Zachinyanye, Pochinyanye.* e. Anfahung. *Elkezdés.*

Inchoātīvus, Incoativus, a, um. *Pochevſſi, Prichevſſi, Zachevſſi.* Anfangend. *Elkezdendő.*

Inchoātor, & Incoātor, ōris, m. Prud. *Pochetnik, Prichetnik, Zachetnik.* r. Anfänger. *Elkezdő.*

Inchoo, Incoo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Prichinyam, Pochinyam, Zachinyam.* Anfange. *Elkezdem. Phrás.* Tantum abeſt, ut opus ad finem deduxeris, ut etiam in ipſis pene principiis conſtiteris. Tantum abes à perfectione operis, ut principia ipſa vix appareant.

Incīdo, is, ere, īdi, āſum, (Neut.) *Vpadam, nuter opadam.* Hinein falle. *Réa-akadok, Reá-találok, Be'é-eſem.*

Incīdo, is, ere, īdi, īſum, (Act.) Cic. *Vreſujem, vuſzekavam, nuter réſem, ſzécbem.* Abhaue, abſchneide. *Megmetſzem. Bévágom.*

Incīduus, a, um, Ovid. *Nepoſzekliv, neſzecbliv, nepoſzechen.* Unabgehauig, unabgehauen. *Megvághatatlan, nem vágható.*

Incīle, is, n. Colum. *Jarek za izpelyanye vódè.* r. Canal *oder* s. Gräblein, dadurch man das Waſſer leitet. *Viz árok, Tſatorna.*

Incīlo, as, are, avi, atum, (Act.) Accius apud Non. *Pſzujem, ſpótam, ſzitkozom.* Schelte. *Fed-*

Digitized by Google

te. *Feddem, pirongatom.* Incilare aliquem probris: Accius. *Kôgaopſzuvati, oſzramotiti.* Einen ſchänden. *Valakit pirongatni, ſzidni.*

Incĭnĕrātio, onis, f. *Napepelzeſgarnye.* e. Verbrennung zu Aſchen. *Hamura égetés.*

Incingo, is, ere, inxi, inctum, [Act.] Apul. *Opaſſujem, ogragyam.* Umgürte, umgebe. *Bĕödvedzem* vagy *Környűl-vészem.* Incingere ſe gladio, Apul. *Pálſs opaſzati.* Das Schvverdt umgürten. *Pallojt ſe kötni.*

Incĭno, is, ere, ĭnui, entum, (Act.) Prop. *Zapléoam, z-drugemi popévam.* Zugleich ſinge. *énekłek, egyűtt maſſokal énekelek.*

Incĭpio, is, ere, ēpi, eptum, (Act.) Cic. *Prichinyam, pochinyam, zachinyam.* Anfange, anhebe. *Elkezdem.*

Incĭpiſſo, is, ere, *obſol.* Plaut. Vid. *Incipio.*

Incisè, Incĭſim, *Adv. &* Mĭnūtātim, Cic. *Na ſalatcze.* Stuckvveiſe. *Darabonként.*

Incĭſio, onis, f. Colum. *Zarezanye, vrezanye.* r. Einſchnitt. *Metſzés*, 2. Vid. *Inſitio N.* 3.

Incĭſor, oris, m. Iſid. *Zarezavavecz, vrezavavecz.* r. Zerſchneider, Einſchnitter. *Metſzö.*

Incĭſōrius, a, um. *Zarezni.* Damit man ſchneidet. *Metſzö.*

Incĭſum, i, n. *&* Incīſus, ûs, m. Cic. *Zárez.* r. Schnitt, s. Strichlein. *Metſzés.*

Incĭsūra, æ, f. Plin. Vide *Inciſio.*

Incĭta, æ, f. Varro. 1. *Megya krajinſzka*, 2. *Zadnyi rèd* ali *rez na ſtableigri*, 3. Transl. *Naj vetſze ſziromaſtvo.* 1. Die Granitz Linien, 2. Die auiserſte Linien auf dem Dama Bretſpiel, 3. *Metaph.* e. Höchſte Armuth. 1. *Vég béli határ*, 2. *Ojtáblán utólsó - rend*, 3. *Leg nagyobb ſzegénység.* Ad ineitas redactus: Plaut. *Vbogczomje pojztal.* Er iſt ein Bettler vvordē. *Koldusságra jutott.*

Incĭtābŭlum, i, n. *Aul. Gell.* Incĭtus, ûs, m. *Plin.* Incĭtāmentum, ti, n. Cic. Incĭtātio, onis, f. Cic. Incĭtātus, ûs, m. *&* Incĭtāmen, ĭnis, n. Cal. *Prignanye, nagnanye, nudkanye, podbuſztenye, natiranye.* e. Anreitung, r. Antrieb. *Reá kisztetés, izgatás, ingerlés.*

Incĭtātè, *Adv.* Cic. *Berzo, bitro, naglo.* Schnell. *Gyorſan, hamarkodva.*

Incĭtātio, onis, f. Cic. Vide *Incitabulum.*

Incĭtātor, oris, m. Prud. Vide *Incenſor, Metaph. N.* 2.

Incĭtātrix, ĭcis, f. Lactant. *Nadbuſztitelicza*, e. Anreizerin. *Ingerlőné.*

Incĭto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Nadbuſztujem, ſpodſzem, podbuſztujem, buſztim, drúſim.* 2. *Tiram, primárjam, potiravam, poganyam.* 1. Anreize, anhetze, 2. Antreibe. *Ingerlem, Izgatom* 2. *Reá hajtom.*

Incīvīlis, is, *com.* le, n. Aul. Gell. *Nechlovechen.* Unhöfflich. *Embertelen, paraſzt.*

Incīvīlĭter, *Adv.* Incivilĭùs, Stat. *Nechlovechno, nedvorjanſzki.* Unhöfflich *Embertelenűl.*

Incĭāmātio, onis, f. Tertull. *Zakriknenye, zavriknenye, nazavanye.* e. Anſchreyung, Anruffung. *Reá-kiáltás.*

Inclāmĭto, as, are, avi, atum, (Frequ.) Plaut. *Guſztokrat na koga krichim, nakrikavam, zavitujem, nazavam, zazavam.* Offt anſchreye, anruffe. *Reá-kiáltogatok.*

Inclāmo, as, are, avi, atum, (Neu.) Liv. *Nakôga krichim, nazávam, zazávam, glaſzno zovem.* Anſchreye, laut ſchreye, anruffe. *Békiáltom, elő kiáltom.*

Inclāreo, es, ere, ui, [Neut.] *&* Inclārēſco, is, ere, (Inch.) Plin. *Razglaſſujemſze, pochinyam naglaſzu biti.* 2. *Razſzvechujemſze, ſzvetelpoſztajem.* Berühmt vverde, 2. Hell, klar vverde. *Elbíreſedem*, 2. *Megvilágoſodom.*

Inclārus, a, um, Symmach. *Neſzvetel, temen*, 2, *Nerazmen.* Nicht klar, 2. Zvveiffelhafftig, unverſtändlich. *Nem világos* 2. *értelmetlen.*

Incĕmens, entis, *om.* Liv. *idem quod* Immiſericors.

Incĕmenter, *Adv.* Terent. Vide *Immiſericorditer.*

Incĕmentia, æ, f. Virg. Vide *Immiſericordia.*

Incĭnābĭlis, is, *com.* le, n. Senec. *Prigiblio.* Das ſich biegen laſt. *Hajlandó.*

Inclināmentum, ti, n. *Aul. Gell.* Inclĭnātio, onis, f. Cic. 1. *Nagnenye, prignenye*, 2. *Prenbrachanye.* 1. e. Neygung, Biegung, Zuneygung, 2. e. Veränderung. *Hajlás*, 2. *Meg-forditás.* Inclinationes rerum & temporum Cic. *Preménenye dugovány y vremèn.* e. Abvvechslung der Sachen und der Zeiten. *Az időknek és dolgoknak megváltozásók.*

Incĭnātus, ûs, m. Aul. Gell. *idem.*

Inclĭnis, is, *com.* ne, n. Valer. Flacc. *Prignyen, nagnyen.* Geneigt, gebogen. *Hajlott.*

Inclĭno, as, are, avi, atum. (Act.) Liv. *Synon.* Inflecto. Accedo, Appropinquo, Admoveo. *Na-ſzi prigiblyem.* Biege Neige. *Hajlok.* 2. Significat *propendere, proclivem fieri.* 3. Acies *inclinari* dicitur, cum retro cedit, & paulatim in fugam convertitur. *Liv.* 4.

Digitized by Google

Inclinat dies, vel Sol, cùm ad veſperam vergit. *Hor.* Inclinata & prope jacens fortuna. Cic. *pro* malè mutata.

Inclūdo, is, ere, ūſi, ūsum. (Act.) Cic. *Nuter zapiram, zapiram.* Einſchlieſſe, einſperre. *Berekeſztem, zárom.* Certis finibus orationem includam, circumſcribam, cancellos non egrediar.

Inclūſio, onis, f. Cic. *Zapiranye, zatvorenye,* Das Einſchlieſſen. *Bérekeſztés, zárás.*

Inclўtus, a, um. *Cic.* Inclūtus, a, um. Virg. *Verlo-glaſzovit, vnogo ſzlavni, vu velikom preſztimanyu y diki poſztavlyen.* Sehr berühmt, Fürtrefflich. *Igen hires, jeles, ditséretes.*

Incoactus, a, um. Val. Max. *Neprimoran, nepriſzilen*, peregr. *nepritruczan.* Ungezvvungen. *Kénſzeritès-nélkül-való.*

Incoctile, is, n. Plin. *Kalajſzana poſzuda.* Ein verzinntes Geſchirr. *Belől meg-ónozott vagy mázolt fa-bé edény.*

Incoctio, onis, f. Cæl. Aur. *Pokuhanye.* Das Einkochen. *Belé-fózés, meg-fóvés.*

Incœnātus, a, um. Plaut. *Prez vecherje.* Ohne Abend Eſſen. *Vatsorálatlan.*

Incœnis, is, *com.* ne, n. Plaut. *idem.*

Incœno, as, are, &c. (Neu.) *Suet.* V. *Cœno.*

Incœptio, onis, f. Cic. *Pri-ali pochinyanye*, Das Anfangen. *Kezdés, el-kezdés.*

Incœpto, as, &c. V. *Incepto.*

Incœptor, oris, m. *Ter.* Vid. *Inceptor.*

Incœptum, i, n. Incœptus, ús, m. *Nep.* V. *Inceptum.*

Incōgĭtābĭlis, is, *com.* le, n. Plaut. *Nepremiſliv.* Unbedacht. *Gondolhatatlan.* Nunc demum ſcio me fuiſſe excordem, cœcum, incogitabilem. *Plaut. Mil.*

Incōgĭtans, antis, *om.* Teren *Nemiſlechi.* Unbeſonnen, unbedacht. *Gondolatlan.*

Incōgĭtandus, a, um. Plaut. *Nemiſliv.* Undencklich. *Nem Gondolhatandó.*

Incōgĭtantia, æ, f. Plaut. *Nemiſlyenoſzt.* e. Unbeſonnenheit, Unbedachtſamkeit. *Meggondolatlanság.*

Incōgĭtātus, a, um. Plaut. *Nemiſlyen.* Unbeſonnen, Unbedacht. *Maga meggondolatlan.*

Incōgĭto, as, are, avi, atum. (Neu.) *Horat.* valde cogito, V. *Cogito,*

Incŏla, æ, *com.* Cic. *Sztanovnik, ſelyár.* r. Einvvohner. *Lakóſa valamelly kör helynek.*

Incŏlātus, ûs, m. Ulp. *Sztanuvanye na tugyem meſztu, ſelyaria, ſelyarſztvo.* Das Einvvohnen in frembden ort. *Valamelly városban, vagy helyben lakás.*

Incŏlo, is, ere, ŏlui, ultum. (Act.) Cic. V. *Inhabito.*

Incŏlŭmis, is, *com.* me, n. Cic. V. *Sanus, ſalvus, Integer.* Incolumes ædes. Ulp. *id eſt* integræ. *Compar.* incolumior. *ità Gell. l. 17. c. 2. ex Q. Claud. Ann.* Phras. Incolumes tibi ſunt adhuc res tuæ, integræ: nihil dum perdidiſti. Eodem locô ſunt, quô antè fortunæ tuæ. Nulam res tuæ jacturam fecerunt, nihil adverſi ſubiérunt.

Incŏlŭmĭtas, atis, f. Cic. *Doſzo zdrávje.* e. Vollkommne Geſundheit. *Egéſzség, épség.*

Incŏmes, ĭtis. *om. Antiq.* Feſt. *Prez pajdaſſa, drúga, tovaruſſa.* Ohne Geleits-Mann. *Társ-nélkül-való.*

Incŏmĭtātus, a, um. Cic. *Neprevodyen, prez ſprevódnikov.* Unbegleitet. *Kiſ ſenki nem kéſér.*

Incommendātus, a, um. Ovid. *Nepreporuchen.* Deſſen ſich niemand annimmt. *Ditséret és ajánlás-nélkül-való.*

Incommŏdātio, onis, f. Cic. *Neprilike chinenye,* e. Ungelegenheit. *Alkalmatlanság tſinálás, ártás.*

Incommŏdè. *Adv.* Cic. *Neprilichno, Nenaredno, neprikladno.* Ungelegen. *Alkalmatlanúl.*

Incommŏdĭtas, atis, f. Cic. *Neprilika.* e. Unbeqvemlichkeit, Ungelegenheit. *Alkalmatlanság.* 2. V. *Damnum, Moleſtia, Detrimentum.*

Incommŏdo, as, are, avi, atum. (Neu.) Cic. *Chinim nepriliku.* e. Ungelegenheit mache. *Alkalmatlankodok.* 2. *Bantujem, ſkodim.* Ich bin beſchvvährlich, überläſtig, Schaden zufüge. *ártok, kárt-téſzek, bántom.*

Incommŏdum, i, n. Cic. V. *Incommoditas.*

Incommŏdus, a, um. Cic. *Nehaſinovit, neprilichen.* Schädlich, Ungelegen, unbequem, überlegen. *Káros, alkalmatlan.*

Incommūtābĭlis, is, *com.* le, n. Varro. *Nepremenyliv, nezmenyliv.* Unveränderlich. *Elváltozhatatlan.*

Incompărābĭlis, is, *com.* le, n. Plin. *Nepriſzpodobliv,* Unvergleichlich. *Haſonlíthatatlan.*

Incompărābĭlĭter, *Adv.* Hier. *Npriſzpodobliv.* Unvergleichlich. *Haſonlíthatatlanúl.*

Incompertus, a, um. Plin. *Neznan.* Unerkannt, unerfahren, *Tudhatatlan, eſméretlen.*

Incompĕtens, entis, *om.* JCt. *Nedoſztojen.* Nicht zukommend. *Nem illendő.*

Incompĕtenter, *Adv.* Gallíod. JCt. *Nedoſztojno,* Nicht zukommend. *Nem illendő-képen.*

Incompŏsĭte, *Adv.* Liv. *Neſztoſno, nenaredno.* Unordentlich. *Rend-nélkül.*

Incompŏsĭtus, a, um. Liv. *Neſztoſen, nenaredyen, prez reda.* Unordentlich, ungereimt. *Rendetlen.*

Incom-

Digitized by Google

Incomprĕhensĭbĭlis, is, *com.* le, n. Plin. *Nepreſieſliv, nepremiſliv.* Unbegreiflich. *Megfoghatatlan.*

Incomprĕhensus, a, um. Cic. *Nepreſieſen.* Unergriffen. *Meg nem fogatott.*

Incomtus, *vel* incomptus, a, um. *Cic.* Incŏmis, is. *com.* me, n. Macrob. *Neſiprævlyen, nenakinchen, nevluden, neſipreten.* Ungebutzt, ungeziert. *Nem tſinos, ékeſség-nélkül-való.*

Inconcessus, a, um. Ovid. *Nedopuſeben.* Unbevvilliget. *Nem engedett.*

Inconcĭlĭo, as, are, avi, atum. (Act.) Plaut. *Nemirim, nemirne chinim, czarzu podiſem, razdvájam.* Uneinig, zvveytráchtig mache. *Elſſeleſitem, öſzve-háboritom.*

Inconcinnĭtas, atis, f. Svet. *Nevludnoſzt, nenakinchenoſzt, neſzpretnoſzt, neſzpraevnoſzt.* e. Ungereimheit, Ungeſchicklichkeit. *Illetlen tétele valaminek, éktelenség, diſztelenség.*

Inconcinnus, a, um. Cic. *Nevluden, mérzek, nenakinchen, neſzpreten.* Ungereimt, unfein. *éktelen, diſztelen.*

Inconcŭpiſco, is, ere, (Inchoat.) Apul. *Jako ſelim.* Sehr begehre. *Igen kivánom, kérem,*

Inconcussus, a. um. Stat. *Neſztreſſen, negénjen, nepreplaſſen, ſzéreben, ſztálen.* Unbevvegt, unerſchrocken, ſteiff, ſtät. *Meg-nem rázatott, mozdúlhatatlan, álhatatos, ſztves.*

Incondĭtè, *Adv.* Cic. V. *Incompoſitè.*

Incondĭtus, a, um. (à Condio.) Plin. *Nezaéhinyen, netéchen.* Ungeſchmackt. *izetlen.* Metaph. V. *Incompoſitus, Inconcinnus.*

Incondĭtus, a, um. Cic. V. *Incompoſitus.* 2. pro *non ſepultus.* Incondita corpora. *Lucan. l. 6. v. 101.* 3. pro *non conditus,* ſeu *repoſitus.* Inconditum fructum mercantibus vendere. *Col. l. 3. c. 2.*

Inconfūsus, a, um. Senec. *Nezméſſan, nezmutén.* Unvermiſchet. *öſzve-elegyitetlen rendes.*

Incongĕlăbĭlis, is, *com.* le, n. Gell. *Nezmérzliv, kajſze zmerznuti nemore.* Das nicht gefrieren mag. *Meg-fagyhatatlan.*

Incongruens, entis, *om.* Gell. *Nepriſztojen, nedoſztojen.* Ungereimt. *Illetlen.*

Incongruus, a, um. Val. Max. *idem.*

Inconſcius, a, um. Liv. *Neznajuchi.* Unvviſſend. *Tudatlan.*

Inconſentānĕus, a, um. Mart. V. *Incongruens.*

Inconsīdĕrantia, æ, f. Gic. *Nepremiſilyenoſzt, nepremiſslenye.* e. Unbeſonnenheit, Unbedachtſamkeit, Sinnloſigkeit. *Maga-gondolatlanſága, éſzre nem vévés.*

Inconsīdĕrātè, *Adv,* Cic. *Nepremiſilyeno.* Unbedächtlich. *Maga-gondolatlanúl.*

Inconsīdĕrātio, onis, f. V. *Inconſideramtia.*

Inconsōlăbĭlis, is, *com.* le, n. Ovid. *Nerazveſzelyiv, nigdar nerazveſzelen.* Der nicht zu tröſten iſt. *Megvigaſztalhatatlan.*

Inconſpĭcuus, a, um. Flor. *Nevidliv, neglaſzovit.* Unanſehnlich. *Meg nem látſzó, nem látſzatós.*

Inconſtans, antis, *om.* Cic. *Neſztalen.* Unbeſtändig. *Állhatatlan.* Animo in omnem partem mobilis, fluctuans, flexilis.

Inconſtanter, *Adv.* Cic. *Neſztalno.* Unbeſtändiglich. *állhatatlanúl, Tökéletlenűl.*

Inconſtantia, æ, f. Cic. *Neſztalnoſzt.* e. Unbeſtändigkeit. *állhatatlanság. Phras.* Non puto mihi famam inconſtantiæ pertimeſcendam, ſi tam ingratum hominem, tam immemorem officii, proſequi officiis nolui. Non vereor, ne quis tribuat, adſcribat inconſtantiæ, levitati; ne quis in me inconſtantis, levis, mobilis, parum firmi animi vitium conferat; notam inurat inconſtantiæ; ne inconſtantiæ nomine malè audiam.

Inconſultè, *Adv.* Cic. *Prez tolnacha, prez pitanya.* Ohne Rath. *Meg-nem gondolva,* 2. V. *Temerè, ſtultè.*

Inconſultò, *Adv.* Ulp. *idem.*

Inconſultus, a, um. Cic. *Tolnacha nepitan.* Ohne gefragenen Rath. *Tanátsal nem élő.* 2. *pro* eo, cui non eſt datum conſilium. Inconſulti abeunt, ſedémque odére Sybillæ. *Virg. Æneid. 3. v. 452.* Item interdum *nomen* eſt, & *activè* ſumitur pro *imprudente, temerario, nullius conſilii.* Homo inconſultus, &c. hæc non videbat. *Cic. pro Dejot.*

Inconsūtĭlis, is, *com.* le, n. *Nezazeſiliv, Nezeſſit.* Ungenähet. *Varhattatlan.*

Incontāmĭnātus, a, um. Varro. *Neoſzkrunyen, Nevtepen, Neoſzmragyen.* Unbefleckt, unvervvüſtet. *Meg-nem ferteztetett.*

Incontĭnens, entis, *om.* Sen. *Nezdérsliv, Nevſztegnyen.* Ungehalten. *Ki magát meg-nem tartóztatja.* 2. *idem ac* Intemperans, qui ſe à libidine, gulâve non continet.

Incontĭnentia, æ. f. Cic. *Nezdérslivoſzt, nezdérſanye.* e. Ungehaltenheit. *Magát meg-nem tartóztatás.* 2. Sumitur *pro* intemperantia gulæ, aut libidinis.

Inconvĕniens, entis, *om.* Quint. *Nepriſztojen, Nedoſztojen.* Unanſtändig, ungereimt, ungezimt. *Alkalmatlan, illetlen, nem illendő.*

Inconvĕnientia, æ, f. Cic. *Nepriſztojnoſzt, nedoſztojnoſzt.* e. Ungebühr, e. Unanſtändigkeit. *Alkalmatlanság, illetlenség.*

Incŏquo, is, ere, oxi, octum, [Act.] Plin. *Vkuhavam, pokuhávam.* Einkoche. *Belé-főzőm.*

Digitized by Google

Incorpŏreus, a, um. *Gell.* Incorpŏrālis, is, *com.* le, n Quint. *Neteloven, prez téla.* Leiblos. *Test-nélkül-való.*

Incorpŏro, as, are, avi, atum. (Act.) Solin. V. *Unio, Conjungo.*

Increātus, a, um Lact. *Neſztvorjen.* Unerſchaffen. *Teremtetlen.*

Incrēdendus, a, um. Apul. V. *Incredibilis.*

Incrēdĭbĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Neverovni, neveruvlivo.* Unglaublich. *Hihetetlen.* Phraſ. *Incredibile eſt:* Non eſt, ut credatur; ut habeatur fides; fidem ſuperat; à vero longè abeſt: veritatis imaginem nullam oſtendit. Ejuſmodi eſt, ut fide careat; ut adjungi fides nulla poſſit. Humanam fidem excedit; Ultra fidem eſt.

Incrēdĭbĭlĭtas, atis, f. Apul. *Neveruvanoſzt, neveruvanye.* r. Unglaub. *Hihetetlenség.*

Incrēdŭlus, a, um. Gell. *Neveruvliv, neveruvan.* Unglaubig. *Hihetetlen.*

Incrēmentum, i, n. C.c. (incrementŭlum, i, n. *Dimin.* Apul.) *V-raſztenye, priraſztenye, naraſztenye, povekßávanye.* e. Zuvvachſung, Zunehmung, Mehrung. *Neveredés, öregbedés.*

Incrĕpĭtus, a, um. Liv. *Pokaran, opſzuvan.* Geſcholten. *Meg-feddetett.*

Incrĕpĭtus, ûs, m. *Apul.* Incrĕpātio, onis, f. JCt. *Pſzovka, pſzuvanye, karanye.* Das Schelten. *Feddés.*

Incrĕpo, as, are, ŭpui, (*ap. Plaut.* Incrĕpāvi) ĭtum. (Neu.) Cic. (*legitur & Incrĕpātum ſed nariùs*) V. *Crepo.* 2. V. *Pracĭno, Intŏno.* Age tu hymenæum increpa. *Turpil.* 3. Transl. pro *audiri, referri* Simul atque increpuit ſuſpicio tumultûs. *Cic. pro Mur. c. 10.* Item eſt verbum *Actiu.* & ſignificat *Objurgare, Accuſare.* Vid. *Objurga.* Cum illius in me perfidiam increparet. *Cic. ad Q. Fr.* Item V. *Ferio, pulſo.* Aut ſtimulo tardos increpuiſſe boves. *Tibul. l. 2. el. 1. v. 12.*

Increſco, is, ere. ĕvi, ētum. (Neu.) Liv. *Naraſztujem, ráſztem.* Wachſe. *Növök. 2. Pevesſávamſze.* vermehret vverde, zunehme. *Felnevekedem, öregbedem.*

Incrēto, as, are, avi, atum. (Act.) Petron. *Z belilom máſem, beſim.* Weiß anſtreiche. *Fejérrel békenem, béfestem.*

Incruentus, a, um *Liv.* Incruentātus, a, um. Tac. *Neokervaven, prez kérvi prelevanya.* Unblutig, ohne Blut vergieſſen. *Vérhullatlan, vér-nélkül-való.*

Incruſtātio, onis. f *Z klakom mazanye, lichenye.* e. Übergläſſung. *Bemázolás, beſzínlés, fedés, héja-ás.*

Incruſto, as, are, avi, atum. (Act.) Varro. *Máchim, z-klakom &c. máſem.* Mit Glaſt überziehe, übertünche, gläſte. *Bémázolom, befedem, héjazom.*

Incŭbātio, onis, f. Incŭbātus, ûs, m. & Incŭbĭtus, ûs, m. Plin. *Naleganye, nadleſanye, na ruke naſzilányanye.* Das auf etvvas ligen, das unterſtützen auf den Armen. *Reá fekvés, 2. Na jajczah ſzedanye, ſzed.* Das Brüten, e. Brütung, e. Brut. *Tyúkmony-ülés.*

Incŭbātor, oris, Macrob *Nalegavecz, naſzlanyavecz, 2. Nakrivom dugovanyu ſzedavecz.* ità Macrob. r. Anlehner, Unterſtützer, 2. Der etvvas unrecht beſitzet. *Rajta-ülő, fekvő, 2. Hamiſan bírt jószágot bíró.*

Incŭbĭto, as, are. avi, atum. (frequ.) Colum. *Najajczeh ſzedim.* Brüte *Rajta-ülődögélek.*

Incŭbo, as, are, ŭbui, (*apud Plin.* bavi) Cŭbĭtum & ātum. (Neu.) Cic Senec. *Nalegam-ſze, naſzlanyamſze, 2. Lesim, chenim, chepim, 3. Na jajczeh ſzedim.* Auf etvvas lige, anſpreitze 2. Anknühe, hab ſitze, 3. Brute. *Reá-fekſzem, 2. Megülőm, Rajta-üldögelek, 3. Tyukmonyat ülök.* Incubare ovis, Plin. *Najajczah ſzedeti.* e. Eyer brüten *A'tyukmonyat ülni.* Incubuitque toro, dixitque noviſſima verba. *Horat. V poſztelynje ſzolum jeknal, 2-zadnyum rechjam taki ſzkreénul.* &c.

Incŭbus, i, m. *ſive* Incŭbo, ōnis, m. *Cal. Aur.* Morbus eſt, noctu quiescentes infeſtans, cùm ſcilicet extrema quædam vis dormientes videtur invadere, & velut pondere ſuo preſſos gravare. 2. Sunt *dæmones* cum *ſtrygibus* agentes inſtar maritorum.

Inculco, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *V-puchlúſem, dopovédam, natukávam, zabíram, natiſzkávam.* Untervveiſe, eintrette einſtoſſe, einknete, eintreibe. *Belé tőltőm, Nyomdem.*

Inculpābĭlis, is, *com.* le, n. Solin. & Prud. *Nekrivljiv, nekriv.* Untadelich. *Büntetéſtől nem érdemlő, ártatlan.*

Inculpo, as, are. avi, atum, (Act.) JCt. *Krivo tuſim, nepravo na kôga krivnyu mechem,* Unſchuldig anklage. *Büntetenül bé-árulom.*

Incultè *Ada.* Cic. *Prez kincha, prôſzto, priproſzto, neſzanesno.* Ohne Zierd, gemein, unſauber. *Paraſztúl, ékeſség-nélkül.*

Incultus, a, um, Cic. *Neobdelan, 2. Nenakinchen, proſzt, neoſzanaſen, neſzanaſen.* Ungebaut, 2. Ungeziert, unausgebuzt, unſauber. *Míveletlen, 2. ékeſitetlen.*

Incultus, ûs, m. Liv. *Neobdelanye, 2. Nakin-*

chanye

chenye. Ungebüv, 2. Das keine Zierd iſt. *Miveletlenſég*, 2. *Diſztelenſég.*

Incumba, æ, f. Vitruv. *Gornya ſztran ſztupa, na koju bolta vuperta ſztoi.* Der Obertheil einer Saulen, darauf das Gevvölb liget. *Fel ſ rtſze az oſzlopnak, melyen a' bólt feksžik.*

Incumbo, is, ere, übui, ĭtum, (Neu.) Cic. Vide *Incubo numero 1mo.* 2. Variè *conſtruitur.* Incumbere in *vel* ad ſtudia. Cic. *Marlivoſze vuchiti*, ali *navuku dati.* Dem ſtudieren fleiſſig obliegen. *Szorgalmatoſon tanúlni.* Incumbere gladio, *vel* in gladium. Virg. Cic. *Na palaßſze nalechi.* Sich auf einen Degen lehnen. *Fegyverbe erëſzkedni.* Cicero ferè ſemper utitur pat cum *prapoſ.* In, *vel* ad *in Accuſat.* Dum vult niſum maiorem exprimere; *ut:* Incumbas in rempublicam. Ad id bellum incumbere. ut in me omnis illa inclinatio incumberet. 3. *Navalyujem.* Anfalle. *Reá robanok.* Si morborum peſtifera vis incubuit, Lactant. *Akoje kuga navalila.* Wann die Peſt ſchon eingeriſſen. *Ha már a' peſtis* vagy *Dögbaláſ erőt vett.*

Incūnābŭla, orum, n. *plur.* Liv. *Zibka.* 2. Transl. *Prichetek, pochetek.* e. Kindsvviegen, 2. r. Anfang. *Böltső, böltsöbéli rengetés* 2. *kezdet.* Incunabula amicitiæ, Cic. *Pricbetek priateliſztva.* r. Anfang der Freundſchafft. *Barátſágnak kezdete.*

Incunctābĭlis, is, *com.* le, n. *Neſtenthiv, nemudliv, nezaderſavliv.* Ohnverzüglich. *Nem kéſedelmes, nem mulatozó.*

Incunctanter, *Adv. Neſtentajuch, nemudècb, nezaderſavajuchſze.* Ohne Verzug. *Nem mulatoszva.*

Incūrābilis, is, *com.* le, n. *Nezdrachliv, neizlichliv.* Unheilſam. *Gyógyíthatatlan.*

Incūrātus, a, um. Horat. *Nezdrachen, neizlichen.* Ungeheylt. *Gyógyíttatlan, kire gond nints.*

Incūrĭa, æ, f. Cic. *Nezkèrblivoſzt.* e. Sorgloſigkeit. *Gondviſeletlenség.*

Incūriōsè, Incurioſiùs, Incurioſiſſimè, Tacit. *Neſzkèrbliveo, prezbrge.* Hinläſſiglich. *Szorgalmatlanúl gondviſeletlenül.*

Incūriōſus, a, um, Incurioſior, Incurioſiſſimus, *Plin.* Incūrĭus, a, um, Juſt. *Neſzkèrbliv.* Sorglos, hinläſſig, unfleiſſig. *Gondviſeletlen.*

Incurro, is, ere, curri, urſum, (Neu.) Cic. 1. *Nuter derchim, techem,* 2. *Napádam,* 3. *Navalyújem, vudíram.* Hineingehe, 2. In etvvas gerathe, 3. Anfalle. *Belé-futok,* 2. *Belé-ütközöm,* 3. *Reá-robanok.* Item *varie ſumitur*; Incurrere in oculos. *Pred ochi doſti, viditiſze.* Vor die Augen kommen, geſehen vverden. *Szeme-eleiben jöni.* Incurrere in hoſtes. Cic. *Navaliti, vudriti na nepriatele.* Die Feinde anfallen. *Neki menni az ellen égnek.* In morbum incurrere. Cic. *Obetesati, vu ból opaſzti.* In eine Kranckheit fallen. *Betegségben eſni.* Verbis in aliquem incurrere. Cic. *Nadkèm, zabavlyati.* Einen mit Worten anfahren. *Valakire ſzóval támadni.* &c.

Incurſio, onis, f. Cic. *Navalenye, nepriatelſzkó vudrenye, zatechenye.* Feindliches Einfallen. *Reá-ütés.*

Incurſĭto, as, are, avi, atum, (Frequent.) Senec. *Guſztokrat navalyújem, zatekavamſze, vudiram na nepriatele.* Offt anfalle, einfalle. *Reá-futoſok, belé-ütközöm.*

Incurſo, as, are, avi, atum, (Neu. Frequ.) Cic. *Navalyújem, vudiram na nepriatele, zatekujemſze.* Anfalle, einen Einfall thue. *Reá-futok, reá-ütök.* Incurſare in fortunas alicuius. Cic. *Na dobrotbie y imetek navaliti.* Einem in ſeine Güther einfallen. *Valaki jószágára robanni.*

Incurſus, ûs, m. Cic. Vide *Incurſio.*

Incurveſco, is, ere, (Inchoat.) Cic. *Gerbav bivam, pochinyamſze zviati, gerbaviti.* Krumm vverde. *Megborgadok.*

Incurvātio, onis, f. *Privinenye, prignenye.* Das Krümmen. *Meghajtás, Görbítés.*

Incurvo, as, are, avi, atum, (Act.) Virg. *Priviam, prigibljem, gerbim.* Krümme, biege, *Megborgasztom, Görbítem.*

Incurvus, a, um, Plin. *Privit, privinyen, prignyen, Gerbav.* Krumm, gebogen. *Horgas, görbe.*

Incus, ūdis, f. Horat. *Nakovalo.* Ein Amboß. *Ků-vas, kő.* 2. Metaph. Incudi reddere verſus. Horat. *Poboljſati rèd popevke,* ali *peſzmired prechteti.* Die Verſe vvieder überleſen, verbeſſeren. *A' verſet ismég megolvaſni, meg jobbítani.*

Incūsābĭlis, is, *com.* le, n. Tertull. *Krivliv, tuzliv, krivnye vrêden.* Des Anklagens vvürdig. *Bé-vádolható, vádolást érdemlő.*

Incūsātio, onis, f. Cic. *Obtuſenye, okrivenye, Pokrivenye.* e. Anklag, Klag. *Vádolás.*

Incūſo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Krivim, tuſim.* Anklage, beſchuldige. *Panſzolkodva vádolom.*

Incūſſus, ûs, m. Tacit. *Vudarenye, záboj, bé-*

nye.

Digitized by Google

nye. Das Schlagen. *Bèverés, Meg - ütés.* Armorum incussu præcipitati, Tacit.

Incustōditus, a, um, Ovid. *Nechuvgn.* Unvervvahrt. *brízetlen.*

Incŭtio, is, ere, ussi, ussum, (Act.) Cic. *Zabiam.* Hineinschlage. *Belé ütöm.* Metaph. Incutere alicui terrorem. Liv. *Kôga vu ſztrách nagnati.* Einem ein Schrecken einjagen. *Valakit meg-ijeſzteni.* Incutere scipionem in caput alicujus: Liv. *Kôga z-palczum po glavi tudriti.* Einem den Stecken auf den Kopf schlagen. *Valakinek fejébe verni a' páltzát.* Alicujus animo religionem incutere. Liv. *Kôga na duſzno ſzpoznanye dopelyati, preſztraſſiti.* Einem ein Gewissen machen: *oder* einem die Forcht der Sünden einjagen; erschrecken. *Valakit lelkében meg-dobbantani.*

Indāganter, *Adv.* Colum. *Ziſzkajuch, iziſzkavajuch, iſchuch.* Mit Nachsuchen, untersorschen. *Vadáſzva, kereſve.*

Indāgātio, onis, f. Cic. Indāgo, ĭnis, f. *Tacit.* Indāgātus, ūs, m. Apul. *Izvedanye, zezvedanye, iziſzkanye, ziſzkavanye.* e. Nachsuchung, Nachforschung. *Keresés, tudakozás.*

Indāgātor, oris, m. Colum. *Izvedavecz, iziſzkavecz, zezvedavecz.* r. Nachsucher, Nachforscher. *Kérdezkedö, keresö, tudakozó.*

Indāgātrix, icis, f. Cic. *Izvedavka, iſzkavicza, zezvedavka, zezvedavicza.* e. Nachsucherin, Nachforscherin. *Kérdezkedönö, tudakozónö.*

Indāgo, as, are, avi, atum, (Activ.) *Izizkujem, ziszkavam, zezvédam, izvédam, traſim.* Nachsuche, erforsche, ausspühre. *Virgálom, keresem, tudakozom.* Verbum hoc propriè ad venatores pertinet, qui feras investigant seu indagant. *Transfertur* autem etiam ad alios.

Indāgo, ĭnis, f. Tacit. 1. Vide *Indagatio.* 2. *Lovne mreſe, z-kémi Lovczi obſztirajú loze, ali prebivalíſche zvérja.* s. Garn so die Jäger ausspannen, und die Wälder umgeben. *Vadáſz háló.* Saltusque indagine cingunt. Virg. 4. Æneid. *I lúge z-mreſami obſztirajú.* Und sie die Wälder mit Netzen umgeben. *A' berkeket hálókkal környúl-veſzik.* 3. *Lov.* r. Fang. *Fogás,* 4. Metaph. *Vkanenye.* r. Betrug. *Megtſalás.* Romæ testamenta & orbos velut ejus indagine capi. *id eſt* captorem esse orborum, ità ut nullus captiones ejus evadat: *Tacit. L, 13. de Seneca.*

Indě, *Adv.* Liv. *Odtud, odtuda, odatle.* Von dannen, daher. *Onnét, Ennekutánna,* 2. *Zato.* Dessentvvegen. *Azért,* ità Terent. 3. *Potlam, zatèm.* Darnach, nach diesem. *Azutánn, Annakutánna.* Sic Livius. Inde ab ineunte ætate. Plaut. *Od miadhſzti.* &c.

Indēbĭtus, a, um, Ovid. *Neduſen, neduſan.* Unschuldig. *Méltatlan.*

Indĕcens, entis, *om.* Indecentiſſimus, Senec. *Nedoſztojen, nepriſztojen.* Ungebührlich, unanständig. *Diſztelen, illetlen.*

Indĕcenter, *Adv.* Indecentiùs, Indecentiſſimè Quint. *Nedoſztojno, nepriſztojno.* Ungebührlich, ungeziemlich. *Illetlenül.*

Indĕcentia, æ, f. Vitruv. *Nedoſztojnoſzt, nepriſztojnoſzt.* e. Ungebührlichkeit, Ungebühr. *Illetlenség, Nemilöség.*

Indĕcet, *Imperſ.* Plin. jun. *Nedoſztoiſze, nepriſztoiſze.* Es gebühret, *oder* geziemt sich nicht. *Nem illik.*

Indēcīsus, a, um, JCt. *Nedoſzugyen, nedopitan, nedokonchan.* Unerörtert. *El-igazítatlan, Meg-nem itélt.* Lis indecisa. *Nedokonchana pravda.* Unerörterter Streit-Handel. *El nem végezett, itéletetlen törveny.*

Indēclīnābĭlis, is, *com.* le, n. Senec. *Nevugibliv, nevgnutliv, kögaſze nè mochi ognuti.* Unvermeydlich. *Elkerülhetetlen, eltértíthetetlen,* 2. Quod Casuum inflexione caret *ità Gramm.*

Indēclīnātus, a, um, Ovid. *Nevugnyen, 2. Sztalen, nepremenyen.* Unvermeydet, 2. Standhafftig, stät, unverändert. *El - nem került.* 2. *állandó.* Indeclinata Amicitia Ovid. *Nepremenyeno, ſztalno Priatelſztvo.* e. Beständige Freundschafft. *állandó barátság.*

Indēcoctus, a, um, Corn. Nep. *Neprebavlyen, Neſzkuhan.* Unverdäut, ungekocht. *Megnem emésztetett, fött.* 2. Metaph. Indecoctus dolor, Corn. Nep. *Neprebavlena ból, iz kojeſze nè mochi ſzpozabiti.* Unverdäuter Schmertz, dessen man nicht vergessen kan. *Szivnek nagy fájdalma, melyröl nem könnyen feledjtkezhetni.*

Indĕcor, ŏris, *om.* (Virg. Attic. apud reperitur etiam) Indecŏris, is, *com.* re, n. *ut:* Indecoris vita. Vide *Indecens.* item *Inutilis, Ineptus.*

Indĕcōrè, *Adv.* Plaut. Vide *Indecenter.*

Indĕcōrus, a, um, Plin. *Merzek, nepriſztojen.* Ubel anständig, garstig, ungebührlich. *Rút, gyalázatos, illetlen.*

Indēfāti-

Indēfatigābilis, is, *com.* le, n. Senec. *Nevtrudlio.* Unermüdet, der nicht müd wird. *Fáradhatatlan.*

Indēfectus, a, um, Apul. *Prez pomenyktanya, nepomenykan.* Unmangelbar. *Nem béjas.*

Indēfensè, *Adv.* JCt. *Nebranechbſe.* Unbeſchirmlich. *Nem pártfogóúl, óltalmazatlanúl.*

Indēfēnsus, a, um, Liv. *Nebranyen.* Unbeſchirmt, unbeſchützet. *óltalmazatlan.*

Indēfeſſè, *Adv.* Spart. *Nevtrudno, nepreſztancze, ſztalno.* Unbemüdt. *El-fáradhatatlanúl, ſzorgalmatoſan.*

Indēfeſſus, a, um, Apul. *Nevtruden, nepreſztavſſi, nepreſztajuchi, ſztalen.* Unermüdet, nicht abgemattet, ſtandhafft. *Elfáradhatatlan, állhatator.*

Indēficienter, *Adv.* Vide *Indefinenter.*

Indēficio, is, ere, eci, actum, Tibull. *Nikakvoga pomenykanya nemam, nepomenykavam.* Keinen Mangel habe. *Semmi béjával nem vagyok.*

Indēfinitè, *Adv.* Aul. Gell. *Nedokonchano, nezpiſzano.* Unerörtert, unbeſchrieben, ohne eine gewiſſe Zeit. *El-nem végezve.*

Indēfinitus, a, um, Aul. Gell. *Nedokonchan, neizpiſzan, prez ſztanovitoſzti.* Unerörtert, unbeſchrieben. *Meg-nem határozott, el-nem végezett.* Tempus indefinitum, Aul. Gell. *Vreme nedokonchano, neſztanovito.* Ungeſchehene Zeit, ungewiſs. *El-nem végezett idő.*

Indēflētus, a, um, Ovid. *Neoplakan.* Unbeweint. *Meg-ſiratatlan.*

Indēflexus, a, um, Plin. *Neprignyen, neprivinyen.* Ungebogen. *Meghajlatlan.*

Indēlectus, a, um, Ovid. *Nezbiohen, neobalyen,* 2. *Sztalen.* Nicht abgewvorffen, 2. Beſtändig. *Levettetlen,* 2. *állhatator.*

Indēlassātus, a, um, Manil. Vide. *Indefeſſus.*

Indēlēbilis, is, *com.* le, n. Ovid. *Nezbriſzlio, nepomerlyio.* Unauslöſchlich. *Eltörölhetetlen.*

Indēlectātus, a, um, Petron. *Nevaſzladen, prez naſzladnoſzti.* Unergötzet. *Kineknintſen ſemmiben kedves.*

Indēlibātus, a, um, Ovid. *Neokuſſen, nekuſſan,* peregr. *Nekoytan.* Unverſucht. *Meg-nem kóſtolt.*

Indēlictus, a, um, Feſt. *Nekrio, prez krivnye.* Ohne Schuld. *Büntelen.*

Indemnātus, a, um, Cic. *Za krivcza neoſzudyen.* Unverurtheilt. *Vétkeſnek nem tartott.*

Indemnis, is, *com.* ne, n. Senec. *Nekvaren, prez kvara.* Schadlos. *Kár-vallatlan, kárnélkül-való.*

Indemnitas, atis, f. Lact. *Zachuvanye od kvara, nekvarnoſzt.* e. Schadlos-Haltung. *Kóratlanság, kár-nélkül valóság.*

Indēmonſtrābilis, is, *com.* le, n. Apul. *Nepokazlio.* Unbevveislich. *Meg-nem mutatható.*

Indēmūtābilis, is, *com.* le, n. Tert. *Nepremenylio, nevmenylio.* Unveränderlich. *El-nem változtatható.*

Indēnunciātus, a, um, Senec. *Nenavveſzehen, neozvan.* Unangekündiget. *Meg-nem izentetett.*

Indēpendens, entis, *om. Szvoj, nikomu podlojen, nepodloſen, prōſzt.* Frey, niemand untervvorffen. *Szabados, ſenki-alatt nemlévő.*

Indēpendenter, *Adv.* JCt. *Nepodloſno, ſzlobodno,* 2. *drugem nikaj nemajuch.* Gantz frey. *Szabadoſan, ſenki-alatt nem-lévő-képen.*

Indēpendentia, æ, f. JCt. *Z nikem nikaj nemanye, nepodloſenye, nepodloſnoſzt, ſzlobodа, ſzlobоſchina,* 2. *Naivekſa zmoſnoſzt,* e. Freyheit, 2. e. Höchſte Gevvalt. *Szabadoſság, ſenki-alatt nem-lévő-ség.*

Indēpiſcor, eris, iſci, &c. (Depon.) Vide *Indipiſcor.*

Indēplōrātus, a, um, Ovid. Vide *Indefletus.*

Indēprāvātus, a, um, Senec. *Nepokvarjen.* Unverderbt. *Megveſztegetetlen.*

Indēprēcābilis, is, *com.* le, n. Aul. Gell. *Neizproſzlio.* Unabbittlich. *Megkérelhetetlen.*

Indēprēhensibilis, is, *com.* le, n. Quint. *Nenajdlio, nepopadlio.* Unbegreifflich, nicht zu erfinden, zu begreiffen. *Megtapaſztalhatatlan, fel-találhatatlan.*

Indēprēhensus, a, um, Prud. *Nepopaden, nepopadyen.* Unergriffen. *Raſzta-nem találtatott.*

Indepto, as, are, avi, atum, (Frequent.) Varro, *Vétkrat dobivam, zadobivam.* Offt erlange. *Megnyerem.* Hæreditatem indeptare. *Varro.*

Indēſertus, a, um, Ovid. *Neoſztavlyen.* Unverlaſſen. *El nem hagyatott.*

Indēſes, īdis, *om.* Aul. Gell. *Nelen, nevtrdglio.* Nicht faul. *Nem rejt, Fáradhatatlan.*

Indēſinenter, *Adv.* Varr. *Nepreſztancze, nepreſztajuch.* Unaufhörlich. *Szüntelen.*

Indeſpectus, a, um, Lucan. *Nepogerdyen, neopſzanyen, zanikaj nederſan.* Unveracht. *Meg-nem utált.*

Indētonſus, a, um, Ovid. *Neobrit, neobriven, nepokolyban.* Unbeſchoren. *Megnyiretlen.*

Indēvŏrātus, a, um, Mart. *Nepojeden, nepoſert.* Ungefreſſen. *Meg nem ètetett.*

Indēvōtus, a, um, Gaſſiod. *Nepoboſen.* Unandächtig. *Nem ajtátos.*

Index, ĭcis, m. Colum. 1. *Tuſecz, prepovedítel.* Synon. in hac ſignificatione *Dēlātor, oris.* Svet. 2. *Kazallo, pokazallo,* Colum. 3. *Kratko obznanyanye vu knigi zaderſaneh pokazanye* barbarè *Laiſtrom.* Aul. Gell. 4. *Kamen za poznanye ſzrebra,* &c. Ovidius. 5. *Perſzt od pálcza pervi, z kèmſze kaſe.* 6. *Kazallo na vuri.* 1. r. Anzeiger, Angeber, Verräther, 2. e. Anzeigung, 3. s. Regiſter, 4. r. Probſtein, 5. r. Zeigfinger, 6. r. Zeiger an der Uhr. *Bè-vtsŏ. bé-árúló,* 2. *Mútató,* 3. *Mútató tábla a' könyvbe,* vagy *laiſtrom,* 4. *Ezüſt próbakŏ,* 5. *Mútatóúj,* 6. *Azóra mútatója.*

Indĭcātio, onis, f. *Plaut.* Indĭcātūra, æ, f. Plin. *Oznanenye,* 2. *Czène poſztavlyanye, povedanye, Czenenye,* 3. *Kazanye.* e. Anzeigung, 2. r. Anſchlag, e. Schäzung, vvas ein Ding vverth ſey, 3. e. Weiſung. *Megmondás, jelentés,* 2. *Valaminek árra megmondáſa, árúnak reá tartáſa,* 3. *Megmútatás, ki-beſzélés, ki-birdetés.* Tua merx & tua indicatio, Plaut. *Tvoje je blago, y ti nye znas czeniti.* Die Wahr iſt dein, du vveiſt ſelbige anſchlagen. *Tiéd az árú és te tudod az árrát.*

Indĭcĭto, as, are, avi, atum, [Act.] Vide. *Indigito.*

Indĭcĭum, ii, n. *Cic.* Indĭcĭna, æ, f. Apul. 1. *Prepovedanye chie krivnye, zdavanye y oznanenye chiega hman dela,* &c. 2. *Znamenye,* 3. *Plácba onoga, kì chie zlo delo,* ali *kai takvoga,* &c. *prepovèd,* JCt. Ein Anzeigung *oder* Entdeckung eines Laſters, &c. 2. Ein Anzeichen, 3. r. Lohn ſo dem, der etvvas anzeigt, gegeben vvird. 1. *Vèteknek,* &c. *Kijelentéſe,* 2. *Jel,* 3. *Vétket* &c. *kijelentŏnek árra, fizetéſe.* Per indicium res enunciata, Cæſ. *Po prepovedanyu dugovanye znano.* Durch Verrätherey entdeckte Sach. *El-árúlá ból ki-nyilatkozott dolog.* Ipſe fur indicium â me accepit. JCt. *Szam tàt je od mene plácbu priel.* Er ſelbſt, der Dieb iſt gevveſen, hat von mir den Lohn bekommen. *Maga az lopó én tŏlem bért vett.*

Indĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Oznanujem, naznanye dajem,* 2. *Czenim,* 3. *Na rèd poſztavlyam.* Verkündige, anſage, 2. Schäze, 3. Anordne, anſeze, auflege. 1. 1. *Kibírdetem,* 2. *árrát betsúlem,* 3. *Elrendelem.* Indicare in vulgus, Cic. *Oznaniti, ali púku na znanye dati.* Jedermann kund thun. *Közönségeſſé tenni.* Rogito piſces, indicant caros. Apul. l. 1. *Proſzim y proſzim ribe, ali nye drago czene.* Ich halte an um die Fiſch, allein ſolche vverden hoch geſchäzet. *Kérdegelem az halat, és igen drágán tartják.*

Indĭco, is, ere, ixi, ictum, (Act.) Cic. *Obznanujem.* Verkündige, ankündige. *Megbírdetem.* Indicere bellum, Cic. *Voiſzku obznaniti, na znanye dati.* Einem den Krieg ankündigen. *Hadat izenni valakinek,* 2. Sumitur pro *Impono, ordino, demando.* Tributum indicere populo. Sveton. *Dácbu zapovedati, poſztaviti, odrediti.* Den Tribut *oder* Steuer dem Volck auflegen, anordnen. *A' községre adót vetni, rendelni.* Indicere diem Liv. *Sztanoviti dan za praudu odluchiti.* Einen Tag zum Gerichts-Termin anſetzen, beſtimmen. *Törvénykezéſre napot ſzabni, rendelni.*

Indĭctio, onis, f. & Indictum, i, n. Bud. *Stibra, dácha, za ſztanye ſelyarſzka plácba,* peregr. *Chins,* 2. *Czéna, Preczenenye.* e. Steuer, r. Tribut, e. Zins, 2. e. Schäzung. *Adó-felvetés, Bér,* 2. *Valaminek árra, betsi.*

Indictīvus, a, um, Feſt. *Obznanyen.* Ausgeruffen. *Kibírdetett.*

Indictus, a, um, Cic. *Zapovedan,* 2. *Obznanyen.* Gebothen, 2. Angekündet. *Parantsŏltatott,* 2. *Meg birdetett.*

Indĭcŭlum, i, n. Auguſt. *Pokazalcze, Malokazallo.* Kleines Regiſter. *Laiſtromotska.*

Indĭcus, a, um, *Indianſzki.* Indianiſch. *Indiai.*

Indĭdem, *Adv.* Cic. *Ravno odtud, od toga meſzta, natom meſztu.* Eben von dem Orth her, dannen, eben da. *Ugyan-onnan.*

Indĭes, *Adv.* Salluſt. *Na vſzaki dan, od dneva do dneva, vſzakdanyi, vſzagdaßnyi.* Tag für Tag, täglich. *Minden nap, naponként.*

Indĭffĕrens, entis, *om.* Cic. *Vſze jednak, nè nijednu ſztran bolye nenagnyen, nerazlichen, prez razlike.* Gleichgültig, auf keine Seyten beſſer geneigt, nicht unterſchieden. *Köz dolog, ſem jó, ſem gonoſz.* &c.

Indiffĕrentia, æ, f. Aul. Gell. *Na nijednu bolye ſztran nenagnyenye, vſze jednakoſzt, nerazlichenoſzt, nerazlika.* Weder auf eine Seyten, vveder auf andere Neygung, Gleichgültig-

Digitized by Google

gültigkeit, ohne Unterſcheyd. *Nem külömbözés.*

Indifferenter, *Adv.* Svét. *Na nijednu bolye ſztran; nit ſzim, niti tam oſzejednako, nerazlichno.* Weder mehr auf dieſe vveder auf andere Seyten, gleichgültiglich. *Válogatás-nélkül, külömbözség-nélkül, elegy, elvegy.*

Indigĕna, æ, *com.* Liv. *Domo-rodacz, ki ſztoi na onom meſztu, na kojemſze je rodil; Zleſenik, domachina, domorodyen, ſzkup ov orſzagu prebivaliſche imajuchi y na nyem ſztojechi.* Daheim gebohren, eingebohrner, Inheimiſcher, s. Lands-Kind. *Földében-lakó, haza-fia.*

Indigĕnĭtālis, is, *com.* le, n. Cic. Vide *Nativus.*

Indigentia, æ, f. Cic. *Potrebochina, potrebocha, potriba,* 2. *Sziromaſtvo,* e. Nothdurfft, Dürfftigkeit, 2. e. Armuth. *Valaminek ſzükſége,* 2. *Szegénység.*

Indigĕnus, a, um, *Apul. & veteres.* Vide *Nativus.*

Indĭgeo, es, ere, ĭgui, (Neu.) Cic. *Treba mi jeſzt, Potrebochu imam, Potrebocha mi je, Potrebujem, potribu imam, tribujem.* Bedörfte, ich bin mangelbar. *Szükölködöm.*

Indiges, ĕtis, m. *vel* Indigĕtes, um, *plur.* m. Liv. *Iyudo-Bogi; Iz Iyudih Bogi vuchinyeni,* 2. *Iyudi ozvani od Sz. Czirkve ſzvetczi,* 3. *Pridovek rima varaſſa.* Vergötterte Menſchen, 2. Canoniſirte Heiligen, 3. r. Zunahme der Stadt Rom. *Emberből lett iſten,* 2. *Az Anyaſzentegyháztól ſzentek közé ſzámláltatott.* 3. *Vezetéknevе Roma városának.* Roma Urbs, Indiges, terrarúmque Dea. *ità Frontin.* 4. & quidem propriè *Indigetes* à gentilibus vocabantur *Dii tutelares.* Hinc accepta occaſione *Chriſtiani* peculiares Urbium, certorum ſtatuum & ordinum *&c.* tutelares Sanctos, *Indigetes ſuos*, nominare conſueverunt. *Szvetczi za oſzebujne zagovornike y zavetnike* peregr. *Patrone Kojega Meſzta, Reda*, ali *Sztaliſſa izebrani.* e. Schutz-Heiligen. *öltalmazó ſzentek, Pátrónuſok.*

Indigeſtè, *Adv.* Aul. Gell. *Neredno, zmeſſano, nerazlucheno, zmeteno, prez reda.* Vervvirrt, unordentlich. *Rend-nélkül, rendetlenül.*

Indigeſtio, onis, f, Medic. *Seludcza nepreba-vlenye.* Des Magens Unverdaulichkeit. *Nem emésztés a' gyomorban.*

Indigeſtus, a, um, Ovid. *Nereden, prez reda, zmeten, nenaredyen, nerazlucben,* 2. *Neprebavlen.* Unordentlich, vervvirret. 2. Unverdäut. *Rendeletlen,* 2. *Megnem emésztett a' gyomorban.* Rudis indigeſtáque moles. Ovid. *Zmeten, prez reda, y veſz zmésſan kup.* Ungeordneter und vervvirrter Hauff. *Rend-nélkül-való rakát, gyüjtés.*

Indĭgĭtāmenta, Indĭgĕtāmenta, orum, n. *plur.* Feſt. *Knige, vu kojeſze Iyudi, ſzvetczi ozvani. zapiſſuju.* Bücher, darinnen die Nahmen der Canoniſirten Menſchen, und Heiligen ausgeſprochen, beſchrieben ſind. *Könyvek, a' hová a' ſzentek-közé ſzámláltatattaknak nevei irattatnak.*

Indĭgĭto, as, are. avi, atum, (Act.) Macrob. (*apud Arnob.* Indĭgĕto) 1. *Zazazvam,* 2. *Z-perſztom kaſem.* 1. Anruffe, 2. Mit dem Finger deute. 1. *Hívom, nevezem, emlitem, jelentem,* 2. *Ujjal mútatom.* Apollinem indigitare. Macrob. *Krivoga boga Apollo zvanoga zazvati.* Den Abgott *Apollo* anruffen. *Apollo Iſtent ſegítségül hini,* 3. Vid. *Nomino.*

Indignābundus, a, um, Liv. *Iyut, ſzerdit.* Zornig. *Haragos,* 2. *Nepodneſzliv, neterpliv, zlovolyen.* Unvvillig. *Boſzſzonkodó, türhetetlen.*

Indignans, antis, *omn.* Indignantior, Indignantiſſimus, Colum. *idem.*

Indignanter, *Adv.* Ammian. *Neterplivo, nepodnoſzlivo, zlovolyno, nepodnoſſno, ſzerdito, Iyuto.* Unvvilliglich, zorniglich. *Megbaragudva, baragoſon.*

Indignātio, onis, f. Juv. *Zlovolynoſzt, nepodnoſſnoſzt, Iyutoſzt, ſzerda, nebotnoſzt.* r. Unvvill, Zorn, Widervvillen. *Boſzſzonkodás, Harag.*

Indignātiuncŭla, æ, f. Plin. *Mála nepodnoſſnoſzt, zlovolynoſzt, Iyutina, nebotnoſzt.* Kleiner Unvvill, Zorn. *Boſzſzonkodáſotska, Haragotska.*

Indignè, *Adv.* Cic. *Nevredno.* Unvvürdig. *Méltatlanúl.*

Indignĭtas, atis, f. Cic. *Malovrednoſzt, nevrednoſzt, odurnoſzt, nedoſztojnoſzt, merſzko dugovanye.* e. Ungebührlichkeit, Unvvürdigkeit, r. Ubelſtand, ein garſtige Sach. *Méltatlanság.*

Indignor, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Cic. *Mermram, Iyutimſze,* Ich bin murriſch, ich erzürne mich, murre. *Boſzſzonkodom, baragſzom, nem méltóztatom.*

Indignus, a, um, Liv. *Nevréden, nevridan.* Unvvürdig. *Méltatlan.* Tantô beneficiô

Digitized by Google

indignus es; *Phrar.* Non es, is cui tanta gratia conferri debeat. Non ità meritus, non ea tua merita sunt, ut amici beneficiò debeas. Non est is animus tuus, qui tantam gratiam capiat, comprehendat, complectatur, concipiat, excipiat; qui tantum ferat beneficium. Beneficii magnitudo tua merita exced t, superat, vincit. Impar es tanto beneficio. Inferiora sunt beneficiò merita tua. Minora sunt tua merita, quàm ut tantum illis beneficii debeatur.

Indĭgus, a, um. Virg. *Potreben, p tribit.* Bedürfftig. *Szükölködö.*

Indilĭgens, entis, *om.* Virg. *Nemarliv,* Unfleiſſig. *Szorgalmatlan.*

Indi ĭgenter, *Adv.* Terent. *Nemarlivo.* Unfleiſsigl.ch. *Szorgalmatlanúl.*

Indi ĭgentia, æ. f Cic. *Nemarlivoſst.* r. Unfleiſs, e. Hinlaſſigkeit. *Szorgalmatlanság, gond tlanság.*

Indimensus, a, um, Ammian. *Nezmerlív,* 2. *Nezmerjen.* Unermeſslich, 2. Ungemeſſen. *Mérhetetlen,* 2. *Méretetlen.*

Indimissus, a, um, Tert. *Neodpuſstben.* Unerlaſſen. *El nem ereſztett.*

Indĭpiscor, ĕris, ĭsci, eptus sum. [Depon.] Liv. *Dobivam, zadobivam* Uberkomme, erlange. *Megnyerem.* Apud *Plaut.* legitur etiam *Activè* Indĭpisco, is, ere.

Indirectè, *Adv.* Plin. *Neravno, krivo.* Nicht gleich, überzwerg. *Egyenetlenúl.*

Indirectus, a, um. Quint. *Neraven, kriv,* Ungericht, krumm, nicht gerad. *Nem egyenes, egyenetlen.*

Indiscĭplīnātio, onis. f. Caſſiod. *V-redu y v-ſztrahu nederſanye.* Nicht-haltung in der Zucht. *Fenyitéktelenség, rend-nélkúlvaló tartás.*

Indiscĭplīnātus, a, um, Cyprian. *V-redu y V-ſztrahu neodbranyen, prez reda y ſztraha ſtouchi, izpuſstben.* Übel auferzogen, keine Zucht annehmend. *Fenyitéktelen, rend-nélkúl tartott.*

Indiscrētè, Indiscrētim, *Adv.* Solin. *Nerazloſno, neprilichno,* 2. *Nechlovechno.* Ohne Unterſcheyd, unbedachtſamlich, 2. Grob. *Válaſztatlanúl,* 2. *Embertelenúl, gorombán.*

Indiscrētus, a, um, Varro. *Nerazlotliv,* 2. *Nechlovechen, nedoorjanſzki.* Ohne Unterſcheyd, nicht unterſchieden, 2. Unhöfflich, grob. *Válaſztatlan, dolgot megválaſztani nem tudó.* 2. *Embertelen,*

Indiscrīmĭnātim, *Adv.* Varro. *Prez izbiranya, vsen jemlyenya; nerazluchajuch, nerazluchno.* Ohne Unterſchied. *Egy-aránt, válogatás nélkúl.*

Indĭserte, *Adv.* Cic. *Nerazborno, nerazgovorno.* Ohne Wohlredenheit. *ékes beſzéd nélkúl.*

Indĭsertus, a, um, Cic. *Dobro-negovorliv, nerazboren.* Unberedt. *Nem ékes beſzédű, nem bő ſzavú.*

Indiſpŏsĭtè, *Adv.* Senec. *Neprikladno, nenaredno, prez reda, nepripravno, neredno.* Unbequem, unordentlich, ungeſchickt. *Rendetlenúl, alkalmatlanúl.*

Indiſpŏsĭtio, onis. f *Nenaredyene, nenaredzozt,* 2. *Bòl, zmeſſanye zdravja, zlo chutenye.* 1. e. Unordnung, 2. e. Unpäſslichkeit, Kranckheit. *Rendetlenség,* 2. *Egéſzségtelenség.*

Indiſpŏsĭtus, a, um, Tacit. *Prez reda,* 2. *Neprikladen,* 3. *Zmeten,* 4. *Nepripravlyen.* Unordentlich, 2. Unbequem, 3. Vervvirrt, 4. Unbereit. 1. *Rendetlen,* 2. *Alkalmatlan,* 3. *Háborított, zavarodott,* 4. *Nem kéſzúlt, kéſzületlen.*

Indiſsĭmĭlis, is, *com.* le, n. Vell. Paterc. *Jako neſzpodoben.* Sehr ungleich. *éppen baſonló.* Indiſſĭmillimus. *idem apud eundem.*

Indiſsĭmŭlābĭlis, is, *com.* le, n. Aul. Gell. *Neramuchliv.* Nicht beſchvveiglich vertuſchlich. *El-titkolhatatlan, tettethetetlen.*

Indiſsŏciābĭlis, is, *com.* le, n. Lact. *Nerazdrutliv, nerazluchliv, nerazdelyiv.* Unzertrennlich. *El-válaſztathatatlan.*

Indiſsŏlūbĭlis, is, *com,* le, n. Cic. *Nerazluchliv, nerazvezliv.* Unauflöslich. *Mególdhatatlan, meg-bonthatatlan.*

Indiſsŏlūtus, a, um, Cic. *Neodvezan, nerazvezan, zvezan.* Unaufgelöſt, verknüpfft. *Össze-kötött, El nem oldatott.*

Indiſtinctè, *Adv.* Aul. Gell. *Nerazluchno, nerazluchujuch.* Ohne Unterſchied. *Megválaſztatlanúl.*

Indiſtinctus, a, um, Quint. *Nerazluchen.* Ohne Unterſchied, nicht unterſchieden. *Megválaſztatlan.*

Indiſtrictus, a, um, Ovid. Vide *Illæſus.*

Indĭtus, a, um, Tacit. *Nuterpoſztavlyen,* 2. *Dan.* Hineingelegt, 2. Gegeben. *Belé-tétetett,* 2. *Bé adott.*

Indivĭduus, a, um, Cic. *Nerazdelív, nerazluchliv.* Unzertrennlich. *El-oſzolhatatlan, el-válaſztathatatlan.*

Indivīsĭbĭlis, is, com. le, n. Mathem. *Nerazdelyiv.* Unzertheilig. *El-oſztathatatlan.*

Indivīsĭbĭliter, *Adv.* Mathem. *Nerazdelno,*

neran-

neraʒdelenó. Unzertheilig. *El-oſztható-talanúl.*

Indīvīſus, a, um, Varro. *Neraʒdelen, czèl,* 2. *Jedźn, ſzloſen.* Unzertheilt, gantz, 2. Einmüthig. *El-oſztatlan, egéſz,* 2. *Egyező, egyenlő.*

Indăvulſus, a, um, Macrob. *Neodtergnyen,* 2. *Sztalen.* Unzertrennig, 2. Beſtandig. *El-válaſztatlan,* 2. *Még maradandó.*

Indo, is, ere, dĭdi, ĭtum, (Act.) Plaut. *Nuter poſztavkyam, nadajem, dajem.* Hinein thue, hinein lege, auflege, gebe. *Bitteſzem, béadom.* Dii me infelicitent, ſi ego in os meum vini guttam indidi, Plaut. pro *Impoſui.* Indere alicui nomen, *Plaut. pro* Dare &c. *Kímu ime nadati* ali *dati.* Einem einen Nahmen geben, auflegen. *Valakit el-nevezni.*

Indŏcĭlĭtas, & Indŏcĭlĭtas, atis, f. Apul. *Nenavuchlivoſzt.* e. Ungelehrſamkeit. *Tanítatlanság.*

Indŏcĭlis, [Indŏcĭbĭlis] is, *com.* le, n. Cic. *Nenavuchliv.* Ungelehrſam. *A' kit meg-nem tanítható, tanítatlan.*

Indoctè, *Adv.* Cic. *Nenavuchno.* Ungelehrt, unartig. *Tudatlanúl.*

Indoctus, a, um, Cic. *Nevuchen.* Ungelehrt. *Tudatlan.* Indoctior, Indoctiſſimus. *Cic.*

Indŏlātĭlis, is, *com.* le, n. Sidon. *Neoſztruſlív, neogladív.* Ungehoblich, das nicht kan gehobelt vverden. *Meg-ſimítható-atlan.*

Indŏlātus, a, um, Arnob. *Neoſztruſen, ne gladyen,* peregr. *Neohoblan.* Ungehobelt. *Simítatlan. Gyalúlatlan.*

Indŏlentia, æ, f. Cic. *Nerálenye, nechutenye boli, neturobnoſzt, neból, neſaloſzt, neſaloſztenye.* e. Unbetrübung, Unempfindlichkeit des Schmertzens. *Fájdalmatlanság.*

Indŏleo, es, ēre, ŭlui, ĭtum, [Neu.] & Indŏleſco, is ere, [Inch.] Cic. *Jako mi je Jal, boli me jako.* Ich bin hefftig bekümmert, traure. *Igen bánom, Fájlalom.* Tuis malis indolui, &c.

Indŏles, is, f. Cic. *Chúd, narava* ali *Narav* peregr. *Natura, nagnenye.* e. Art, Neygung, Zuneygung. Natur. *Elméuek természet-ſzerínt-való indúlatja,* 2. Vid. *Incrementum,* ita Feſt. 3. Accipitur *pro* præſtantia virtutis *ità Liv. L.* 1. *ab urbe.* 4. Vid. *Ingenium,* 5. Sumitur etiam *pro* Prudentia.

Indŏlŏrĭa, æ, f. Sidon. Apoll. Vide *Indolentia.*

Indŏmĭbĭlis, is, *com.* le, n. Plaut. *Nevkrotliv.* Ungezäumlich, nicht zu demmen, zähmen, bändigen. *Szelidítheteten.*

Indŏmĭtus, a, um, Cic. *Nevkroten.* Unbändig, ungezähmt. *Nem ſzelid, ſzelídítlen.* Metaph. Oculi indomiti, Plaut. *Prokſzene y malovrédne ochi, Jaſztrebczhke ochi.* Leichtfertige fürvvitzige Augen, des Habicht Augen. *Ide s tova kandáſzló, vigyázó ſzemek.* Mare indomitum. Tibul. *id eſt* fluctuans, æſtuans &c.

Indōnātus, a, um, Lamprid. *Nedaruvan.* Unbegabet. *Nem ajándékoztatott.*

Indormio, is, ire, īvi, ītum, (Neu.) Cic. *Zaſzpavam, pochinyam ſzpati.* Einſchlummere, darüber einſchlaffe. *Rajta elalufzom,* 2. Metaph. *Zamúdyam, tlnſzem.* Nachläſsige, ich bin faul. *El-hagyom. El henyélem.* Indormire cauſæ alicui, Cic. *Zamuditi odgovor na pravdi,* ali *poſzel kakov zaſzpati.* Ein Rechts-Handel verſäumen, *oder* einen Handel verſchlaffen. *Elhenyélni az törvényt,* vagy *Valami bajjal, ügyel rejtúl bánni.*

Indōtātus, a, um, Terent. *Prez ſzvadbenoga daru, nedaruvan.* Unbegabt, unbeſchenckt, ohne Heuraths-Guth. *Nem ajándékoztatott, nem ékeſíttetett.* Indotata Virgo. Terent.

Indŭ. *præpoſitio obſoleta,* pro *In.* *vg.* Indumări, *pro* in mari. *Feſt.*

Indŭbĭtābĭlis, is, *com.* le, n. Quint. *Nedvojliv, nedvojen.* Unzvveiffelhafftig. *Két-ségkívúl-való.*

Indŭbĭtābĭlĭter, *Plin.* Indŭbĭtātè *Vell. Pat.* & Indŭbĭtanter, *Adv.* Plin. *Nedvojno, nedvojecb; ſztanovito, zaiſztó, za ſztanovito.* Ohne Zvveiffel; Gevviſslich, unfehlbarlich, gevviſs. *Nem kételkedve, Bizonyoſon.*

Indŭbĭto, as, are, avi, atum, [Neu.] Stat, *Dvoim, nèſzem ſztanovit.* Zvveiffle, einen Zvveiffel habe. *Kételkedem.*

Indŭbĭus, a, um, Tacit. *Nedvojni, ſztanovit,* Ungezvveiffelt, unfehlbar, gevviſs. *Nem kételkedő, Bizonyos.*

Indūcĭæ, ārum, f. *plur.* [*à ſing. obſoleto* Inducia.] Cic. *Boja preſztanek do nekuliko vremena.* r. Anſtand des Kriegs auf eine gevviſſe Zeit, r. Stillſtand. *Frigy, badakozó két fél-között bizonyos napig való ſzövetség.* Facere inducias in decem dies, Cic. *Od boja cheſz deſzet dni preſztati;* ali: *Mir deſzet dnevov vuchiniti.* Auf zehen Tag Stillſtand machen. *Tíz napig-való frigyet ütni.*

Indūco, is, ere, uxi, uctum, (Act.) Cic. *V pelyavam, nuter pelyam, úvedem.* Einführe.

Bévifzem. 2. Variè accommodatur, *vg.* Inducere calceum pedi, *vel* in pedem, *Czepelifsa obuti, navlechi.* Einen Schuch anziehen. *Tzipellúsbe öltözni, lábába vonni.* Inducere aliquem in miſericordiam. Cic. *Kôga na milofzerdnofzt genuti.* Einen zur Barmherzigkeit bevvegen. *Valakit könyörületeſségre indítani.* In animum meum inducere non poſſum ut credam, Cic. *Nemoremſzi ſzam dopovedati, da to verujem.* Ich kan mich ſelbſt nicht bereden, das ich es glaube. *Nem vehetem-reá magamot, hogy el-hidgyem.* Inducere parietes, Senec. *Sztène pobeliti.* Die Wänd vveiſsen. *A' falakot meg-fejérſteni.* Alicujus nomen inducere, Svet. *Chije ime izbriſzati.* Eines Nahmen durchſtreichen. *Valaki nevét kitörölni.* Inducere homines honeſtiſſimos, *pro* Decipere. *Cic.*

Inductio, onis. f. Cic. *Nuterpe'yanye, V-pelyanye,* 2. *Napelyanye, vkanyuvanye,* 3. *Izbriſzanye kakvoga piſzma.* ità Ulp. e. Einleitung, Einführung, 2. Das Anführen, e. Verführung, r. Betrug, 3. Das Ausſtreichen *oder* abvviſchen einer Schrifft. 1. *Bévitel,* 2. *El-bitetés,* 3. *Le-törlés,* 4. Eſt etiam *incruſtatio* & *tectorii appoſitio.* Pallad.

Inductor, oris, m. Plaut. *V-pelyavecz,* 2. *Napelyavecz, vkanyuvavecz.* r. Einführer, 2. r. Verführer, Betrüger. *Bévezetö,* 2. *Reá-vezetö, Megtſaló.*

Inductrix, īcis, f. Apul. *V-pelyavicza,* 2. *Napelyavicza, Vpuchavicza, Vkanitelicza.* e. Einführerin, 2. e. Verführerin, Betrügerin. *Bévezetöné,* 2. *Reá-vezetöné, Meg-tſalóné.*

Inductus, ûs, m. Auct. ad Herenn. Vide *Inductio.*

Indūcŭ'la, æ, f. Plaut. *Nuternya balicza, Podbalya, Podbalicza.* s. Unter-Kleyd, *Alsó dolmányka, zubbon.*

Indŭfōrus, *ſeu* qui in foro eſt. *Enn. Feſt.*

Indulgenter, *Adv. Cic.* Indulgentiùs, *Cic.* Indulgentiſſimè: Quint. *Dopuſchenoſzlobodno, dopuſchajuch, Milo.* Nachläſſiglich, mit Willfahrung. *Kedvezve, Lágyon, Engedve.*

Indulgentia, æ, f. *Senec.* Indulgĭtas, atis, f. *Siſenna apud Nonn.* Baſſus aſſidua indulgitate victus. *Odpuſchenye, dopuſchenye, proſchenye. proſtenje.* e. Nachlaſſung, Erlaubnuſs, Bevvilligung, r. Ablaſs, vvillfahr. *Engedelmeſség, kedvezés.*

Indulgeo, es, ere, ulſi, ultum, (Act. *apud Gell.*) Cic. *Odpuſchom.* 2. *Dopuſcham.* Nachlaſſe, 2. Erlaube. *Engedek, kedvezek.* 2. *Szabadságot adok.* 3. Sumitur pro *operam do, cupiditatibus obſequor, ſervio,* ità Virg. *ut:* Genio, animo, luſui, amori, odio, dolori, iræ, mœrori, lætitiæ, ſenſibus, propriis commodis, voluptatibus carnis &c. indulgere, *ſeu:* deditum eſſe, operam dare, obſequi. Indulget Fortuna malis, ut lædere poſſit. Cato. *Hmanyem y Boga nebojechem ſzrecha je na vekſzi kvár, neg haſzen.* Der Gottloſen Glück gereicht ihnen mehr zum Schaden, dann zum Nutzen. *A' ſzerentſe az Roſzſzaknak inkább ártalmokra vagyon, hogy ſem haſznokra.* 4. Indulge valetudini tuæ. *Cic. pro* Conſule tuæ valetudini, curandæ valetudini tuæ ſervias, ſtudeas. *Szkèrbiſze za zdravje tvoje.* Trage Sorg deiner Geſundheit. *Viſelly gondot egéſzségedre.* 5. Indulgentem eſſe in aliquem: *id eſt:* facilem, mitem. *ità Plin.* Conſtruitur non numquam etiam cum *Accuſat.* Nimis me indulgeo *Terent.* pro *nimis mollis, mitis ſum erga aliquem* vel *in aliqua re.* Te, qui iram indulges nimis, manus abſtinere à muliere melius eſt. *Lucil.* pro *Te, qui ira deditus es:* vel: *qui iræ frenos laxas.*

Indŭmentum, ti, n. Cic. *Oditely, Odev, Oprava, Prateſs.* s. Kleyd, e. Kleydung, s. Habit. *öltözet, Ruha.*

Induo, is, ere, ui, ūtum, (Act.) Cic. *Oblácbim, Opravlyamſze.* Anlege. *öltöm, öltözöm.* ſumitur *variè.* Induere annulum digito. Plin. *Perſzten na perſzt poſztaviti.* Einen Ring an ſeinen Finger ſtecken. *A' gyürut ujába tenni.* Induere ſe in laqueum, *vel* laqueo: Cic. *Obeſzitiſze.* Sich verſtricken. *Magát nagy bajba elegyíteni, teverni.* Induere ſoleas jumentis, Plin. *Konya* ali *drugo ſivinchepodkovati.* Ein Roſs, *oder* ein ander Thier beſchlagen. *Lovat* vagy *egyéb állatot patkolni.* Metaph. Induere animum bonis artibus, Tacit. *dobreſze Meſtrie vuchiti.* Gute Kunſt lernen. *Szép és jó meſterségeket tanulni.* Meliores induere mores. Teren. *Bolyega ſze derſanya prieti, pobolſſatiſze.* Sich beſſeren. *Erköltsöbbé lenni, Magát meg-jobbítani.*

Indŭpĕdio, is, ire, ivi, itum, [Act.] pro *Impedio,* Lucret. *Páchim.* Verhindere. *Megakadályoſztatom.* legitur & *Endŭpĕdio,* Vid. *Impedio.*

Indŭpĕdītus, a, um, Lucr. *pro* Impeditus.

Indŭpĕditè, *pro* Impeditè, *Lucr.*

Indŭpĕrātor, oris, m. Gic. *Naj vekſſi vu vojſzki Glavár.* 1. Kriegs-Oberſter. *Leg-nagyobb*

Digitized by Google

gyobb hadi Vezér 2. *Czeſzar.* r. Kayſer. *Tſzaſzár.* Et ſic de aliis, quæ componuntur ex antiquis Præpoſitionibus *Indo, Indu, Endo* pro *In*: ut: Indŭgrĕdior, Endŏpĕrātor &c.

Indūrātio, onis, f. Auguſt. *Otverdenye*, e. Verhärtung, Verſtockung. *Meg-keményülés.*

Indūrātor, oris, m. Hieron. *Tverditel, Tverdochinitel.* r. Verhärter, Hartmacher. *Megkeményitŏ.*

Indūreo, es, ere, ūrui, (Neu.) & **Indūreſco**, is, ere, (Inchoat.) Colum. *Tverd poſztajem.* Hart vverde, verſtarre. *Megkeményülŏk, keményedem.*

Indūriōſè, *Adv.* Caſſiod. *Jako tverdo.* Sehr hart. *Igen keményen.*

Indūriōſus, a, um, Val. Max. *Jako tverd.* Sehr erhartet. *Igen kemény.*

Indūro, as, are, avi, atum, (Act.) Senec. *Tverdochinim, otvardyujem, ochverſztujem.* Verharte, hartmache. *Megkeményitem.*

Indūſiārius, ii, m. Plaut. *Rubachàr, ki z-rubachami terſi* ali *nye napravlya.* r. Hembd-Verkauffer, *oder* Hembdmacher. *Ineg* vagy *ing-árulŏ, tſinálŏ.*

Indūſiāta, æ, f. *Plaut.* Indūſium, ii, n. Varro. *Rubacha, koſſulya.* Ein Hembd. *Ineg, Ing.*

Indūſiātus, a, um, Varro. *Rubachji, z-rubachum oblechen.* Des Hembds, mit Hembd angethan. *Ingel, Ingben öltözött.*

Indūſio, as, are, avi, atum, (Act.) Martian. *Z-rubachum* ali *Z koſſulyum pokriyam, rubachu oblácbim.* s. Hembd anziehe, mit dem Hembd bedecke. *Ingel bé-takarom, inget magamra vészek.*

Indūſium, ii, n. Vide *Induſiata.*

Induſtria, æ, f. Cic. *Oſzebujna marlivoſzt, Preſzkerblivoſzt, oſzebujni trùd.* Abſonderlicher Fleiſs, e. Müh und Arbeit. *Nagy ſerény ég. ſzorgalmatoſság.*

Indūſtriè, *Adv.* **Induſtriùs**, *Cic.* Induſtriōsè, Induſtrioſiſſimè, Cato. *Kruto marlivo, preſzkèrbno.* Fleiſsig, embſiglich. *Serényen.*

Induſtrius a um. C. c. *Comp.* Induſtrior. *Plaut.* & **Induſtriōſus**, a, um. Val. Max. *Kruto marlivo, ſzkèrbliv, delatliv, náſztojni, nahajailiv, obartan.* Embſig, fleiſsig, vvitzig, behend. *Serény, ſzorgalmatos.*

Indūtilis, is, *com.* le, n. Cato. *Oblechliv, opravliv, obutliv.* Zum Anziehen, Anlegen tüchtig, tauglich. *Fel-öltheto.*

Indūtus, ûs, m. Tacit. *Oblíchenye, oblécbenye, obuvanye, opravlyanye,* 2. *Oprava.* Das Anlegen, 2. Die Kleydung, s. Kleyd. *Fel-öltözés,* 2. *öltözet, ruba.*

Indŭviæ, ārum, f. *plur.* Plaut. *Oprava.* e. Kleyder. *Rubázat, öltözet.*

Indŭvium, ii, n. *Plin.* Induvium arboris. *Kora na drevu.* Die Rinde an einem Baum. *Fa-héj.*

Indūxim, is, it. *obſol. pro.* Inducam, as, at. *Plaut.*

Inēbriātio, onis, f. *Opienye, zopienye, zopitje, opitje.* Das Vollſauffen. *Meg-réſzegedés.*

Inēbrio, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Opiam, zopiam, pianoga chinim.* Truncken mache, voll ſauffe. *Megréſzegitem.* 2. Metaph. Voluptatibus inebriari. *Vu naſzladnoſztiſze zakopati. Naſzladnoſztjam ſze oſzega podati.* In den Wollüſten gantz erſoffen ſeyn. Den Wollüſten ſich völlig ergeben. *A' gyönyörüségekben uſzkálni, Egéſzſzen magát gyönyörüségekben botsátani.*

Inēdĭa, æ, f. Cic. *Neied, Glàd.* r. Hunger. *Nem-évés, éhség, koplalás.*

Inēdĭtus, a, um, Ovid. *Naſzvetlo, na dèn nedan.* Das noch nicht an Tag gebracht iſt. *Ki-adatlan.*

Ineffābĭlis, is, *com.* le, n. Plin. *Neizgovoren, neizgovorliv.* Unausſprechlich. *Kimondhatatlan.*

Ineffābĭlitas, atis, f. Auguſt. *Neizgovornoſzt, Nezgovorlivoſzt.* e. Unausſprechlichkeit. *Kimondhatatlanság.*

Ineffābĭlitĕr, *Adv.* Auguſt. *Neizgovorno, neizgovorlivo.* Auf unausſprechliche Arth *oder* Weiſe. *Kimondhatatlanúl.*

Ineffĭcācĭtĕr, *Adv.* JCt. 1. *Nezverſſeno, nemochno,* 2. *Nehaſznovito, zabman.* Unkräfftiglich, 2. undienlich, unnützlich. *Nem képpen,* 2. *Erötlenül, bejában.*

Ineffĭcax, ācis, *om.* Plin. *Nezverſliv, neopravliv; nemajuchi jakoſzt kaj opraviti, na konecz dopelyati.* Das kein Krafft *oder* Würckung hat, etvvas zu vvegen bringen; Unkräfftiglich. *Erötelen, nem hatò.*

Ineffĭgiābĭlis, is, *com.* le, n. Tertull. *Nakip nenapravliv, neſzpodobliv, neobrazliv.* Unabbildlich. *Formálhatlan, ábrázolhatlan.*

Ineffĭgiātus, a, um. Aul. Gell. *Na kakov kip nenapravlyen.* Ungeſtaltet. *ábrázatlan, Formátlan.*

Ineffŭgibĭlis, is, *com.* le, n. Apul. Vide *Inevitabilis.*

Inēlăbōrātus, a, um, Quint. *Neizdelan,* 2. *Zlo-obleſzto*

Digitized by Google

chesto zdelan. Unausgemacht, 2. Schlecht gemacht. *El-nem készült*, 2. *Rosszul készültt.*

Inelegans. antis, *om.* Plin. *Neverli, nelép, nepriſtalni. nedrêchni, nenatinchen.* Unzierlich, unlieblich. nicht hübſch, nicht ſtattlich. *ékeség nélkül való, kelletlen.*

Inelegantĕr, *Adv.* Cic. *Nelépo, neverlo, nedrêchno. priproſzto.* Unzierlich, heſslich, nicht hübſch. *ékeség nélkül.*

Inēlŏquens, entis, *om.* Lact. *Verlo negovorliv, lépo negovorliv.* Unberedt. *Nem ékes szávú.*

Inelŏquībĭlis, is, *com.* le, n. Lact. Vide *Ineffabilis.*

Inēluctābĭlis, is, *com.* le, n. Quint. *Is ebeſza ſze nè mochi izkerpati, oſzloboditi, kaj nè mochi obladati.* Unüberwindlich, daraus man ſich nicht helffen kan. *Mellyből emberki-nem menekedhetik.*

Inēmendābĭlis, is. *com.* le. n. Quint. *Nepobolßliv, nepopravliv, kajſze nikak pobolſsati nemore.* Das man nicht verbeſſeren kan, unverbeſſerlich. *Meg-jobbithatatlan.*

Inēmendātus, a, um, Hieron. *Nepobolſsan.* Unverbeſſert. *Meg-nem jobbitott.*

Inēmŏrior, ĕris, ŏri, ortuus ſum, (Dep.) Horat. *Nad chêm vumêram, zverbu chesza umiram.* Auf oder über etwas ſterbe. *Belé-halok.*

Inemtus, a, um, Colum. *Nekuplen.* Unerkaufft. *Vsárlatlan.*

Inēnarrābĭlis, is, *com.* le, n. Plin. *Nepovedliv, nepripovedliv.* Unzehlich, unſäglich. *Kibeszéllhetetlen.*

Inenarrabĭlĭter, *Adv.* Liv. *Nepovedlivo, nepripovedivo.* Auf unausſprechliche Arth und Weiſe. *Kibeszéllhetetlenül.*

Inenarrātus, a, um, Aul. Gell. *Nepripovedan, nepovedan.* Unerzehlet. *Kibeſzéllletlen.*

Inēnōdābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Nerazvuzliv, Nerazvezliv.* Unauflöslich. *Kióldbathatatlan.*

Inēnormis, is, *com.* me, n. Apul. *Neprevelik.* Nicht zu groſs. *Nem mód-nélkül nagy.*

Ineo, is, ĭre, ĭvi, ĭtum, Cic. 1. Vide *Ingredior*, 2. Sumitur variè, *ut:* Inire certamen Cic. *Boj poczheti.* Einen Streit anfangen. *Megvíni.* Inire conſilium, Cic. *Tolnach chiniti.* Mit einen zu Rath gehen. *Tanátskozni.* Inire Rationem. Cic. *Rachunati.* Rechnen. *Számot venni.* Inire ſomnum, Virg. *Szpat iti.* Sich Schlaffen legen. *Alunni menni* Febris ipſum iniit. Plaut. *Zimicza gaje popala.* Das Fiebet iſt ihm ankommen. *Az bideglelés ábrugkl vette.* Gratiam ab aliquo [cum aliquo, apud aliquem] inire, Cic. Liv. *Zabvalnoſzt, Priatelſztvo, miloſchbu pri kôm zaſsluſiti.* Danck, Freundſchafft, Gunſt bey einem verdienen. *Valakinek kedvében, barátságában, jóakaratiában eſni.*

Ineptè, *Adv.* Quint. *Neprikladno, neſzpretno, neprilichno.* Ungeſchickt, unbequem. *Alkalmatlanúl.*

Ineptĭa, æ, f. Cic. *Neprikladnoſzt, neſzpretnoſzt*, 2. *Bedalia, noria.* 6. Ungeſchicklichkeit, 2. Lapperey. *Alkalmatlanság*, 2. *Bolondság.* Mittere ineptias. Terent. *Na kraj oſztaviti norie y Bedalie.* Die Narrenpoſsen fahren laſſen. *Félre hadni, tenni a' bolondságokat.*

Ineptio, is, ire, ivi, itum, [Neut.] Terent. *Norie, bedalie zganyami; lebudkaj, y neprilichne réchi tepem.* Narren poſsen treibe, ungereimbte Sachen rede oder treibe. *Alkalmatlankodom.*

Ineptiŏla, æ, f. (Diminut.) Auſon. *Noriicza, Mala neſzpretnoſzt*, ali *Bedalia.* Kleine Thorheit. *Alkalmatlankodáſotska.*

Ineptĭtūdo, ĭnis, f. Gæcil. *Neprikladnoſzt, neſzpretnoſzt, budalaſchina.* e. Ungeſchicklichkeit. *Alkalmatlanság.* Vid. *Ineptia.*

Ineptus, a, um, *Cic.* Ineptior, ineptiſſimus, Quint. Catull. *Neprikladen, neſzpreten.* Ungeſchickt, ungereimbt. *Alkalmatlan, Illetlen.* 2. Vid. *Stupidus, Rudis.*

Inĕquĭtābĭlis, is, *com.* le, n. Curt. *Z-konyom nebodliv, kud ſze na konyu poiti nemore.* Da man nicht zu Pferd kommen kan. *Lovagolhatatlan.* Inequitabiles campi. *Curt.*

Inĕquĭto, as, are, avi, atum, (Neut. *alii* Act.) *Jaſſem.* Reite, zu Pferd ſitze. *Lovaglok, nyargalok.* 2. Metaph. Vid. *Inſulto* N. 2. Inequitare inimico *pro* inſultare.

Inermis, is, *com.* me, n. Inermus, a, um, Tibull. *Necboruſen, neoruſen, prezorusja.* Gewöhr-los, unbewaffnet. *Erötlen, fegyvertelen.*

Inermo, as, are, avi, atum, (Act.) Feſt. *Orusje iz kôga jemlyem, odnaſſam.* Wehr-los mache, entwaffne, der Waffen beraube. *peregr.* Deſarmire. *Fegyvertől meg-ſoſztom.*

Inerrābĭlis, is, *com.* le, n. Cæl. Aurel. *Nezabludliv, nezkrivliv.* Unirrſam, der nicht irren kan. *Ki-beſzélhetetlen.*

Inerro, as, are, avi, atum, (Neu.) Plin. jun. *Bludim,*

Bludim, zabájam, szim y tam 2-puta bodim. Irr gehe. *Bújdosom, Tévelygek.*

Iners, ertis, *om. Plin.* Inertior *Cic.* Inertissimus, Curt. 1. *Nikakve mestrie neznajuchi: prez znanya, y Mestrie.* 2. *Lèn. Tùp.* Kunſt-los, ohne Kunſt, 2. Faul, träg. *Mesterség-nélkül-való, Tudatlan, 2. Túnya.* Iners ad rem aliquam. *Lèn na kakvo dugovanye.* Träg zu einem Ding, *Valamire reſt és túnya.* Iners membris: Plin. *Szlábeb, necheverſteb kotrig, Prez jakeb kotrig, Mlahav, Nejak.* Krafft-loſs. *Gyenge erejü.* Saliners, Plin. *Szál prez jakoſzti.* Unkräfftig Saltz. *Erö-nélkül-való só.* Inertes querelæ, Liv. *Nebaſznobite, nevahyane, lebudi kakve tusbe.* e. Unnütze Klagen. *Haſzontalan panaſzolkodáſok.*

Inertĭa, æ, f. Cic. *Lénoſzt, 2. Neznanye meſtrie, 2. Naſzladnoſzt,* ità *Plin. jun.* 1. e. Trägheit, Nachläſſigkeit, 2. e. Unvviſſenheit, 3. e. Wolluſt. 1. *Reſztség, Túnyaság,* 2. *Tudatlanság,* 3. *Gyönyörüség.*

Inertĭcŭlus, a, um, (Diminut.) Plin. *Prilèn, Nekuliko lèn.* Etvvas faul. *Erötlenetske, Gyengéſzke.*

Inērŭdītè, *Adv.* Ineruditiſſimè. Quint. & Svet. *Nevuchéno.* Ungelehrt. *Tudatlanúl.*

Inērŭdītus, a, um, Quint. *Nevuchen.* Ungelehrt. *Tudatlan.*

Inesco, as, are, avi, atum, (Act.) Terent. *Z-jeſztvinum dráſim, vkanyujem.* Mit Speiſen reitze, betrüge. *ételre tſalogatván meg-fogom, meg-tſalom.*

Inēſus, ſis, m. Plin. *Jéliſz, jèd, jényе, jédenye.* Das Eſſen. *Eté.*

Inēvītābĭlis, is, *com.* le, n. Plin. jun. *Neogibliv, Neognutliv.* Unvermeydlich. *Eltávozthatatlan.*

Inēxātŭrābĭlis, *vel* Inexſaturabilis, is, *com.* le, n. Virg. *Nezaſztliv.* Unerſättlich. *Megelégſtbetetlen, Bételbetetlen.*

Inēxcĭtābĭlis, is, *com.* le, n. Senec. *Neprebudliv, nezbudliv.* Unervvecklich. *Fel-nem költhetö.*

Inexcĭtātus, a, um, Plin. *Neprebudyen.* Unervvecket. *Fel-nem ſerkentt, költött.*

Inexcōgĭtābĭlis, is, *com.* le, n Lact. *Nezmiſzliv.* Unausdencklich. *Ki-gondolhatatlan.*

Inexcōgĭtātus, a, um, Plin. *Nezmißlyen.* Unausgedacht. *Kit még ſenki meg-nem gondoltt.*

Inexcultus, a, um, Aul. Gell. *Neobdelan.* Ungebauet. *Megmüvelétlen, miveletlen.*

Inexcūsābĭlis, is, *com.* le, n. Ovid. *Neiſzprichan, kaiſze iſzprichati nemore, neoſzvetlyiv.* Das man nicht mag entſchuldigen. *Mentbetetlen.*

Inexercĭtātus, a, um, & Inexercĭtus, a, um, Cic. *Nezvuchen.* Ungeübt. *Gyakorlatlan.*

Inexēſus, a, um, Minut. Felix. *Neizjéden.* Unzernaget. *Ki-nem ett, ki-nem rágott.*

Inexhāuſtus, a, um, Cic. *Neizgrablen, neizpit.* Unerſchöpfflich. *Kimériletlen.*

Inexōrābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Neizproſzliv, Nenamolen.* Unerbittlich. *Megengeſztelhetetlen, térelhetetlen.*

Inexpectātus, *vel* Inexſpectatus, a, um, *Synon.* Improvīſus, a, um, Quint. *Nechakan, Nenadian.* Unverſehens, unervvartet. *Váratlan, véletlen.*

Inexperrectus, a, um, Ovid. Vide. *Inexcitatus.*

Inexpertus, a, um, Curt. *Neizkuſſan, ki nikaj nè kuſſal.* Unverſucht, unerfahren. *ki ſemmit nem próbált.*

Inexpiābĭlis, is, *com.* le, n. Liv. *Neochiſztliv.* Unverſöhnlich. *Kitiſztíthatatlan.*

Inexpiātus, a, um, Auguſt. *Neochiſchen.* Unausgeſöhnet. *Ki-tiſztíthatatlan.*

Inexplēbĭlis, is, *com.* le, n. Apul. *Neizpunliv, nenapunliv,* 2. *Nezaſztliv.* Das nicht zu erfüllen iſt, 2. Unerſättlich. *Telhetetlen,* 2. *Meg-elégtbetetlen.*

Inexplicabilis, is, *com.* le, n. Cic. *Neoſzlobodliv, nerazpreſztliv, neraztolnachliv,* 2. *Zabludliv.* ità *Liv.* Das nicht zu erklären, und zu auslegen iſt; das man nicht ausſprechen kan, 2. Irr. *Meg-fejthetetlen,* 2. *Tſavargó.* Vlæ inexplicabiles, Liv. *Bludni púti.* e. Irrvvege. *Tévelygö útak.*

Inexplĭcābĭlĭter, *Adv.* Apul. *Nerazvezlivo, neoſzlobodlivo, neraztolnachlivo, nerazpreſztlivo.* Unerklährlich, unausſprechlich, unauflöslich. *Meg-fejthetetlenül, kiterjeſzthetetlenül.*

Inexplĭcātus, a, um, Mart. *Nepreſztert, nerazloſen, neraztolnachen, neodvit, nerazvezan, zamotan, nepovedliv.* Unausgeſtreckt, unausgelegt, nicht erkläret, vervvirrt. *Meg-nem fejtett, kiterjeſztetlen, Egybe-kevert, zavorodott.*

Inexplōrātè, & Inexplorato *Adv.* Liv. *Neizvidyenn, neizvedano, nepregledano.* Unbekandtlich, ohne Erkundigung. *Megkémletlenül, Megvizsgálás-nélkül.*

Inexplōrātus, a, um, Liv. *Neizvidyen, neizvedan, nepregledan.* Unerforſchet, unverſucht, unerfahren. *Kémletlen, kéſértetlen.*

Inexpugnābĭlis, is, *com.* le, n. Liv. *Nepredo-*

Digitized by Google

bliv, neobladliv. Das nicht zu erobern iſt. *Megzhatatlan, Meggyőzhetetlen.*

Inexpūgnābĭlis, is, *com.* le, n. Colum. *Nezrachunliv, neizbrojliv.* Unauszahlbar, nicht auszurechnen. *Meg ſzámlálhatatlan.*

Inexsātūrābilis, is, *com.* le, n. Virg. Vide *Inexaturabilis.*

Inexſpectatus, Vide *Inexpectatus.*

Inexſtirpābĭlis, is. *com.* le, n. Plin. *Neizkorenliv, neizpukliv, neizkonchliv, nedajuchiſze fundati, neizkercshliv.* Das man nicht ausreuten kan. *Kigyomlálhatatlan.*

Inexsŭpĕrābĭlis, *vel* Inexuperabilis, is, *com.* le, n. Liv. Vide. *Inexpugnabilis.*

Inextinctus, *vel* Inexſtinctus, a, um, Ovid. *Nevgaſſen.* Unausgelöſcht. *Elóltatlan.*

Inextinguĭbĭlis, & Inexſtinguibilis, is, *com.* le. n. Varro. *Nevgaſzliv, nepogaſzliv.* Unauslöſchlich. *Elóthatatlan.*

Inextrĭcābĭlis, is, *com.* le, n. Plin. *Neoſzlobodliv,* Unauflöslich. *Kifejthetetlen.*

Inextrĭcabĭlĭtĕr, *Adv.* Plin. *Neoſzlobodlivo.* Unauflöslicher Weiſe. *Ki-fejthetetlenül.*

Infābre, *Adv.* Liv. *Neznanſzki, nemeſterſzki, priproſzto.* Nicht meiſterlich, tölpiſch. *Meſterségtelenül, tudátlanúl.*

Infābrĭcātus, a, um, Virg. *Neodelan, nedogotovlyen.* Ungevvercket, ungezimmert. *Faragatlan.*

Infăcētiæ, arum, f. *plur.* Plaut. *Nepoſtenoſzt, nechlovechtvo, nedvorianſztvo; Réchi neprilichne, muske.* e. Unhöflichkeit, Bauriſche Worten. *Paraſzt, embertségtelen beſzédek.*

Infăcētus, a, úm, Cic. 1. *Nechlovechen,* 2. *Nerazgovorliv.* Unholdſeelig, unhöfflich, 2. Unberedt. *Nem nyájas, nem emberséges,* 2. *Nem ékes ſzavú.*

Infăcundia, æ, f. Aul. Gell. *Nerazgovorlivoſzt, priproſzto-rechnoſzt.* e. Unberedſamkeit. *Nem ékeſen-való ſzólás.*

Infăcundus, a, um, Liv. *Nerazgovorliv.* Unberedt. *ékeſen ſzólás nélkül-való.*

Infallĭbĭlis, is, *com.* le, n. *Nevkanyliv, neprevárliv, neſzakriviv.* Unbetrüglich, unfehlbar. *Nem tsalárd, nem hamis, nem ravaſz.*

Infāmātus, a, um, Ovid. *Zlo-oglaſzen.* Ubel verſchreyt. *Meg gyalázztatott, Gyalázatba kevertt.*

Infāmĭa, æ, f. Cic. *Hman, zal glaſz: nepoſtenye, poſtenya jemlenye.* Böſer Leumund, e. Unehr, Schmach, Ehrverletzung. *Gyalázat, Roſzſz hir, név. Phras.* Conflare infamiam alicui, infamia aliquem aſpergere, infamiæ notam alicui inurere. Laborare infamiâ, ſubire infamium. Inuſta eſt mihi nota ad ignominiam ſempiternam. Æterna meo nomini macula adhæreſcet. Infamiæ ſuſpectum eſt nomen meum; gravi ignominiâ ſum affectus; ignominioſè tractatus. Dedecore & infamiâ opprimor.

Infāmis, is, *com.* me, n. Terent. *Zloglaſſen, nepoſten.* Ehrlos, verſchreyt. *Gyalázatos.*

Infāmo, as, are, avi, atum, (Act.) Quint. *Zloglaſzim, zlo odkôga govorim, Hman od drugoga tepem, nepoſtenoga chinim.* Verleumde, unehrlich, *oder* Ehrlos mache, verſchreye. *Meggyalázom, ki-bireſztem.*

Infandùm! *Interjectio,* Synon. *Málum.* Virg. *ô zlo! ô Neſzrecha!* Item pro *Adverbio.* Infandè, Virg. *Neſzrecha prevelika! ô zlo prez konicza y kraja!* O Übel über die Maaſs, aus der Weiſe. *ô Mértik-nélkül-való Roſzság.*

Infandus, a, um, Cic. *Nezrechliv, od ſzrama nezgovorliv.* Unſäglich; das ſo ſchändlich, das man es nicht ſagen kan. *Mondhatatlan, ſzégyenitől ki-beſzélhetetlen.* Res infanda & crudelis, Cic. *Dugovanye merſzko, nezrechlivo y ſztraßno.* Eine ſchändliche, unausſagliche und grauſame Sach. *Kimondhatatlan és Kegyetlen dolog.*

Infans, antis, *com.* (à *non fando* d Ctus) Plin. 1. *Dête negovorlivo, govoriti neznajuche,* 2. *Kaj je god mlado, od ſivini, pticzah &c.* Ein Kind vvelches noch nicht reden kan, 2. Eines jedes junges Thier, Vogel. &c. *Tſetſemő gyermek ki ſzólni nem tud.* 2. *Ifju lelkes állat.*

Infans, antis, *om. Adject.* Cic. *Compar.* Infantior. Cic. *Superl.* Infantiſſimus, Auth. ad Heren. 1. *Negovorliv, govoriti neznajuchi.* Unberedt. *Szólni nem tudó.* Nihil infantius hoc homine Cic. *Ov chlovek dokonczha nikaj govoriti nezna, ov chlovek je zevſzema nerazgovorliv.* Der Menſch iſt gar unberedt. *éppen ſzótalan ember.* 2. accipitur *pro* Parvus: *Mal.* Klein. *Kitſiny.* Infans boletus, Plin. *Mala blagvagliva.* Kleiner Pfifferling. *Nevedékeny apró úr gomba.* 3. *pro* Infandus. *Nepovedliv, nerechliv, nezgovorliv; kaj je teſko y nè vrédno povedati.* Das nicht zu melden. *Kimondhatatlan.* Infans facinus. *Accius* apud Non *Hman y nepovedliv chin, kojega je teſko povedati.* Eine böſe That, die nicht zu melden. *Kimondhatatlan roſzſzt ſelekedet.* 4. Metaph. *pro* rudis, ſtupidus, ſtultus. *Bedak, Bedaſzt, Budaleſzt, Dechinyáſzt, Neſzpameten.* Närriſch,

Digitized by Google

rísch, thöricht, einfältig, kindísch, ungeschcyd, unvernünfftig. *Goromba, Bolond, gyermekes, Esztelen.* &c.

Infantāria, æ, f. Mart. *Sena v-detinszkoj poszteli.* e. Kindbetterin. *Gyermek ágybanlétő aszszony.*

Infantĭa, æ, f. Cic. *Detinsztvo.* e. Kindheit. *Gyermekség.*

Infanticīda, æ, *com.* Apul. *Deczo-mor, Deczo-moreez, Deczo - moricza.* r. Kinder-Mörder, e. Kinder-Mörderin. *Gyermek öldöklő.*

Infanticidĭum, ij, n. Apul. *Deczo-morsztvo.* r. Kinder-Mord. *Gyermek öldöklés.*

Infantīlis, is, *com.* le, n. Apul. *Decbinszki, detinszki.* Kindísch. *Gyermekségi, Gyermeki.*

Infantŭla, æ, f. (Diminut.) *mala Deklicza.* Junges Mägdlein. *Leányka.*

Infantŭlus, li, m, Apul. *Déte do chetertoga leta.* Junges Knäblein bis 4. Jahren. *Négy esztendőn alól-való gyermeketske.*

Infarcio, is, ire, arsi, artum, (Act.) Cic. *Synon.* Impleo, Inculco, Intrudo. *Nadévam, napuvyavam, nuter gnyetem, rívam, nagnyetávam.* Fülle, einstosse, hinein schleppe, schoppe. *Bé-töltöm.* Cibum ori diducto per vim infarcire, Sveton. *Vnogo y naglo z-szilom jesztí:* ali: *z-szilom jesztvine vu szе gnyeszti.* Die Speise mit Gevvalt hinein fressen, stossen, &c. *A'mi elég azon felyül magát étkekkel bé-tölteni,* vagy *Igen mohon enni.* 2. Metaph. Infarcire verba. Cic. *Vnogo prez reda govoriti, tlabrati.* Viel Schvvatzen. *Sok hejába-valót beszéleni.*

Infas, *obsol. pro* Infans. *Enn.*

Infātigābĭlis, is, *com.* le, n. Plin. *Nevtrudliv, neopeßliv, neumorliv.* Unermüdet, der nicht müd vvird. *Fáradhatatlan.*

Infātigābĭlĭtĕr, *Adv.* Augustt. *Nevtrudlivo, neopeßlivo, neumorlivo.* Unermüdet. *Fáradhatatlanúl.*

Infātŭo, as, are, avi, atum, (Act.) Synon. *Fatuum & stultum reddo, dementem efficio, mente privo* Senec. *Omamlyujem, zmamlyujem, kómu pamet jemlyem, Ludoga chinim.* Bethöre, zu Narren *oder* toll mache. *Izetlenítem, megbolondítom.*

Infaustus, a, um, Ovid. *Nejzrecben, nejzricban.* Unglücklich. *Szerentétlen.*

Infector, oris, m. Plin. *Galichitgl, Bojacz, Sztroilecz, ki z-galiczem, z-sztroilom ilti z-bojum maje.* Vulgò à Germanis acceptum *Farbaß*, ali *Farbar.* r. Färber. *Festő, bémázoló.* 2. Accipitur etiam *pro* eo, qui venenò vel aliâ re inficit.

Infectus, a, um, *ab inficior*, Svet. *Sztrojen*, vulgò *pofarban, vu farbu namochen*, 2. *Ochemeren, osztuarjen, otrovan, okuszen.* ità Svet. 1. Gefarbt, eingedunckt, 2. Vergifftet. *Festiet*, 2. *Mérgesített*, 3. Exprapos. In *pro* non, & factus. *Nevuchinyen, nenapravlyen, neopravlyen.* Ungemacht, unverrichtet. *Tsinálatlan, végbe nem vitt.* Infectis rebus abscedere. Corn. Nep. *Nikaj neopravivshi oditi.* Unverrichter Sache vveggehen. *A' dolgokat végbe nem vivén elmenni.* Infectum argentum. Liv. *Neobdelano* ali *vu peneze nezkovano szrebro.* Silber das nicht ausgearbeitet *oder* gemünzet ist. *Valamire fel-nem dolgozott ezüst.* 4. Metaph. Pravis moribus infectus. Liv. *Z-zlochestim dersanyem (navukom) osamradyen, oszkrunyen, ogerdyen.* Mit bösen Sitten angestecket. *Roszsz erkölcsökkel meg-rútított.* Easdem significationes habet verbum *Inficio* cum suis cœteris *Derivatis.*

Infēlīcĭtas, & **Infœlīcĭtas**, atis, f. Cic. *Neszrecha, nejzricha.* s. Unglück. *Bóldogtalanság.*

Infēlīcĭter, & **Infœlīcĭter** *Adv.* Liv. *Nejzrechno.* Unglücklich. *Bóldogtalanúl.*

Infēlīcĭto, & **Infœlīcito**, as, are, avi, atum, (Act. Freq.) Plaut. *Nejzrechnoga chinim.* Unglückhafft mache, in Unglück führe. *Megbóldogtalanítom, Bóldogtalanná-tészem.*

Infēlix, & **Infœlix**, īcis, *ōm.* Cic. *Nejzrechen, nejzrichan.* Unglückseelig, elend. *Bóldogtalan, szerentétlen.*

Infensè, *Adv. Tacit.* Infensiùs, *Liv.* Infensissimè, JCt. *Nasztorno.* Feindseeliglich. *Fenekedve, ártalmason.*

Infenso, as, are, avi, atum, (Act.) Tacit. *Nasztorim.* Anfeinde. *Fenekedem, ártok.* Vid. *Infesto.* 2. *Nasztoren, neprijatel jeszem.* Feindseelig bin. *Ellenkedem, ellenséges vagyok.*

Infensus, a, um, *Cic.* Infensior. *Claud.* Infensissimus, JCt. *Nasztoren, nazloben.* Feindseelig. *Fenekedő, roszszat akaró.* sumitur tam *Activè* quàm *Passivè*: id est, tam *pro* eo, qui aliis est infensus & inimicus; quàm *pro* eo, qui alios habet sibi infensos & inimicos: *ità* Cic.

Infĕr, ĕra, ĕrum, *obsol.* **Infĕrus**, a, um, & **Infernus**, a, um, Cic. *Dolnyi.* Untere. *Alatt-való.*

Digitized by Google

Inferax, ācis, *om.* Hieron. *Neroden, Neploden, Jalov.* Unfruchtbar. *Gyümöltsetlen, termetlen, Tenyészetlen.*

Infercio, is, ire, &c. Vid. *Infarcio.*

Inferi, orum, m. *plur.* Cic. *Dolina, Dublina vu zemlyi, Pekel.* e. Dieffe in der Erden, e. Hölle. *Föld-alatt-való, helyek, Pokol,* q. *Idem ac* Manes, Dii inferni. *Mértvi pod zemlyum prebivajuchi.* Die Verſtorbene unter der Erden. *Meghóltak lelkei, föld alatt-való lelkek.* Credebant enim gentiles, poſt mortem *malos* ſuppliciis apud *Inferos* DEos, *bonos* præmiis apud *ſuperos* affici. *Uſus.* Ab inferis revocare. Cic. *Od mertvih zbuditi.* Von Tödten aufervvecken. *Halottaiból fel-támaſztani.* Ab inferis proficiſci. *Prov.* id eſt longam viam facere. *Daleko putuvati.* Eine vvеite Reiſe thun. *Meſzſze útazni.* Ab inferis teſtes excitare. Cic. *Od daleka ſzvedoke izkati.* Von Weiten die Zeugen herſuchen. *Távúl-való és bizonytalan bizonyságokat kezesúl hini.*

Inferiæ, arum, f. *plur.* Virg. *Obverſſavanye za mértve, Aldov y Meſſa zá mértve.* Zum Seel-Ambt gehöriges Opffer, ſo man den Todten Opffert; v. Seel-Ambt. *Halotti áldozat.*

Inferiālis, is, *com.* le, n. Apul. *Mértvo-meſſni, Meſſo-mértvechni, Mértvo-aldovni.* Zum Seel-Ambt gehörig. *Halotti áldozat-boz-való.*

Infernas, ātis, *om.* (*oppoſitum* Supernas, ātis, *om.* Plin. *Od zgòr. gornyi.* Von oben, obere. *Onnan felyúl-való*) Vitruv. *Od zdòl, dolnyi.* Von unten her. *Onnan alól-való.*

Infernè, *Adv.* Plin. *Zdola, od zdòl.* Von unten. *Alatt, alól.*

Infernus, ni, m. *plur.* Inferna, orum, pro Vid. *Inferi* N. 1, ità Scriptores *Sacri*, cum grammaticis aſſeclis, non item *Claſſici.*

Infĕro, ers, erre, tŭli, illātum, [Act.] Gic. *Vnaſſam, nuter noſzim.* Hineinbringe, eintrage. *Bé-hozom, bévíſzem.* Pecuniæ quidam plus intulerunt. Plin. *Nekojiſzu vech penèz* (*novácz*) *doneſzli.* Etvvelche haben mehr Geld zugebracht. *Némellyek többb pénzt hoſztak-bé.* Nota etiam *uſus ſequentes.* Inferre pedem huc. Liv. *Szim dojti, priſztupiti.* Hieher kommen, zutretten. *Ide jöni, közelgetni,* 2. Crimen alicui inferre. Cic. *pro* Dare, objicere. *Kômu kakvo zlo-chinſztvo zponaſſati,* ali *pripiſzati.* Einem eine Ubelthat vorvverffen, *oder* zumeſſen. *Valakit árultatáſſal bé-vádolni, böltket ſzemère vetni.* 3. Inferre alicui injuriam. *Cic.* Inferre damnum, detrimentum, cladem alicui. Jul. Cæſ. *Kômu kriviczu, kvàr &c. vuchiniti.* Einem unrecht Schaden, &c. zufügen, verurſachen. *Valakinek hoſzſzu ágot, kárt &c. tenni,* 4. Litem capitis in aliquem inferre: Cic. *Kôga na glavno zgublenye tuſiti.* Einen auf Leib und Leben klagen. *Halálra, feje veſztéſire valakit keresni.* 5. Arma, bellum patriæ inferre. Cic. *pro* Bellum contra patriam ſuſcipere, gerere. *Z-Voiſzkum ſzze ſzuprot Domovini podignuti, Vojuvati ſzuprot Domovini.* Das Vatterland bekriegen. *Az hazára hadat indittani, hadakozni.* 6. Vid. *Ingero* N. 1. Inferre ſe in locum aliquem. *V-kakvo meſzioſze vrinuti.* Sich in ein Ort eindringen. *Magát bé-ſzerkeszteini, taſzitani.* 7. Inferre ſermonem de re aliqua: pro *Aſſerre, in medium ferre:* Cic. Inferre mentionem alicujus rei. Liv. *Iz cheſzaſze ſzpomenuti.* Eines dings gedencken. *Valamiről emlekezni.* 8. Inferre ſtuprum in domum aliquam. Cic. *id eſt:* ſtuprum in domo aliqua committere, patrare. *Nechiſzto delo vu kojoj hiſi vuchiniti.* Unzucht in einem Hauſs begehen. *Valamely házban parázna ſágot elkövetni.* 9. Vid. *Concludo* N. 2. *ità Senec.* Quid hinc infers. *Kaj z-toga izpelyavaſs, dokanchaſs?* Was ſchlieſſeſt du hieraus? *Mit hoſzſz ebből ki?* 10. Inferre ſe. *Liv. pro* Cum impetu irruere. *Navaliti.* Mit Gevvalt anrennen, anfallen. *Reá-robanni.* 11. Inferre manus alicui. Cic. *pro* Injicere. *Kôga zgrabiti, popaſzti, vloviti, zbubati.* Einen Feindlich angreiffen, fangen, ſchlagen. *Valakit meg-ragadni, meg-fogni, ötlözni.* Alicui violentas inferre manus, *vel:* Mortem alicui inferre: Gic. *pro* Occidĕre. *Kôga vumoriti.* Einen umbringen, tödten. *Valakit meg-ölni.* 12. Converſa ſigna in hoſtem inferre. *Cæſar. id eſt.* Signa contra hoſtem ferre: *Seu:* Hoſtem aggredi: 13. Inferre vim alicui: pro *cogere, adigere aliquem ad aliquid.* 14. Inferre ſe in diſcrimen: pro: *Objicere, exponere ſe periculo.* 15. Inferre metum *pro* Incutere, &c.

Infervĕfăcio, is, ere, eci, actum, (Act.) Colum. *Jako kipeti,* ali *jako vruche chiniti.* Sehr ſiedend *oder* heiſs mache. *Igen felforralom.* Synon. *Calefacio.*

Infervĕfio, is, ĕri, actus ſum, (*Paſſ. Sign.*) Scrib. Larg. *Jakoſzem vrúch, vrúch bivam, Jako*

Digitized by Google

Jako kipim. Sehr heiſs vverde, ſehr ſiede. *Igen fel-forrok, Igen meg-melegedem.* Synon. *Calefio.*

Inferveo, es, ere, erbui, (Neu.) *Cato.* Synon. *Cāleo, incāleo.* Inferveſco, is, ere, (Inchoat.) Plin. *Synon.* Incāleſco. *Pochinyam jako vrich biti, ali kipeti.* Ich anfange ſehr heiſs zu vverden, *oder* ſieden. *Igen kezdek melegedni, forrani, buzgani.*

Infĕrus, a, um, Vid. *Infer.*

Infeſtātio, onis, f. Feſt. *Nazlobà, zabava, ſkuſſavanye, ſzuprotichinenye, napaſzt,* e. Feindſeeligkeit, Anfechtung, Widerthuung, Beleydigung. *Fenekedás, Elenkezés, Ingerlés.*

Infeſtātor, oris, m. Plin. *Nazlobitel, zabavicza, Nadrapicza,* Feindſeeliger Menſch; r. Anfechter, Bedranger. *Fenekedò, Elenkezò, zaklatò.*

Infeſtè, *Adv. Liv.* Infeſtiùs, *Flor.* Infeſtiſſimè. Cic. *Nazlobno, ſzuprotivno, zabavno, ſkuſsávajuch, zabavlivo, Nepriatelſzki, napaſztno.* Feindſeelig, ſchädlich. *Ellenséges-képen, Izgatva, Ingerelve.*

Infeſtīvĕ, *Adv.* Aul. Gell. *Necblovechno, Nedvorianſzki, Neprietno, Nevugodno.* Unhöfflich, unannehmlich. *Embertelenül, nem kedvesen.*

Infeſtīvus, a, um, Aul. Gell. *Necblovechen, nedvorianſzki, nevugoden.* Unhöfflich, unangenehm, plump. *Nem nyájas, komor, nem kedves.*

Infeſto, as, are, avi, atum, (Act.) Synon. *Divexo, moleſtiam infero.* Plaut. *Nazlobujem, zabavlyam, ſkuſſavam, naproti ſbinem, napaſztuiem.* Ich bin feindſeelig, ſchädige, groſſe Unruhe mache, ich bin ſehr beſchvvörlich. *Izgatom, ingerlem, bolygatom.*

Infeſtus a, um, Cic. *Synon.* Infenſus. *Nazloben, ſzuprotiven, zabavliv, nepriatelſzki; zlu, nevolyi &c. podloſen.* Feindlich, vviedervvärtig der Gefahr, Schaden &c. untervvorffen. *Fenekedò, ellenséges.* Sumitur tam *Activè* quam *Paſſivè.* Animo infeſto aliquem reprehendere. Gic. *Kôga z-nazlobnem ſzerdczem pokarati.* Einen mit Feindlichen Gemüth beſchelten. *Valakit ellenséges ſzivvel pirongatni.* Infeſtum eſſe telis, Cic. *Vu bitanyu dàrd, ſtrèl, kopià &c. pogibeli biti.* Dem allerley Gevvurff und Geſchoſs untervvorffen ſeyn. *Veſzedelemben lenni a' fegyvertől.* Infeſtis ſignis. *Cæſ.* Infeſtis haſtis in hoſtem provolare. *Liv.* pro *irruere.* Infeſtior, Infeſtiſſimus. *Cic. pro Plancio.*

Infibŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Feſt. *Zakopchujem.* Einheffte, einſchnüre, die Hafften einneſtle. *Békaptſolom.*

Infĭcētè, *Adv. Solin.* Infĭcetiſſimè: Plin. *Nepovolyno, neprikladno, nedoſztojno,* Metaph. *Neſzláno!* Unannehmlich, unangenehm, vvidervvärtig, unartig. *Izetlenül, kedvetlenül.* Metaph. Vid. *Inſulsè N.* 1.

Infĭcētus, a, um, *Plaut.* Infĭcetior Catull. *Nepovolyen, neprikladen, nedoſztojen,* Metaph. *Neſzlán, nechlovechen.* Unangenehm, unartig, *izetlen, értetlen,* Metaph. Vid. *Inſulſus N.* 1.

Infĭciālis, is, *com.* le, n. Cic. *Tajiv.* Laugnend. *Tagadható, mellyet ellehet hazudni.*

Infĭciandus, a, um, Ovid. *idem ac* negandus.

Infĭcias, *Accuſat. plur.* conſtruitur cum verbo *eo, ire,* tantùm. *ùt:* Inficias, ire, Plaut. *Tajti ſzi nevalúvati.* Laugnen und nicht geſtehen vvollen. *Elhazudni, tagadíſt tenni, tagadni.*

Infĭciātio, ōnis, f. Gic. *Tajenye, nevaluvanye.* Das Laugnen. *Tagadás.*

Infĭciātor, oris, Cic. *Tajnik, zataitel, zatajnik, nevaluvavecz.* r. Laugner. *Tagadó.*

Infĭciātrix, īcis, f. Prud. *Zatajnicza, zataitelicza, tajnicza.* e. Laugnerin. *Tagadónè.*

Infĭcĭo, is, ere, eci, ectum, (Act.) Varro, 1. *Z-bojam,* pereg. *farbum lichim,* pereg. *farbam.* Färbe, eintuncke. *Feſtem, feſtikè mártom.* Capillos nigro colore inficere. Plin. *Laſzi pocherniti.* Die Haaren ſchvvarte färben. *Az haját feketén megfesteni.* 2. Metaph. *Maſem, zamaſujem, ſzmradim, oſzmradyujem.* Beſchmire, beflecke, beſudle. *Bémótom, bíkenem, mázolom.* 3. pro *nihil facio, deſes ſterto.* 4. Veneno inficio, *Oſztvarjám, otrújem, okutívam.* Vergiffte. *Méreggel meg-étetem.* Aliquem inficere. *Kôga otrovati, okuſitè oſztvariti.* ita Sveton, Einen vergifften. *Valakit meg-étetni.*

Infĭcior, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Cic. *Tàim, nevalujem.* Etvvas laugne. *Tagadom.*

Infĭdēlis, is, *com.* le, n. *Jul. Cæſ.* Infidelior, infideliſſimus, Cic. *Neveren.* Untreu. *Nem hìv, Hitetlen.*

Infĭdēlĭtas, atis, f. Jul. Cæſ. *Neverneſzt, nevera.* e. Untreu, Treuloſigkeit, Miſstrauigkeit. *Hitetlenség.*

Infĭdēlĭter, *Adv.* Salvian. *Neverno,* Treuloſig, untreu. *Hitetlenül.*

Digitized by Google

Infidus, a, um, (à *fido*, *ū*.) Liv. *Neeryuban, neujjan, neveren.* Treulos. *Nembiv, bivségtelen.*

Infigo, is, ere, ixi, ixum, (Act.) Plin. *Zabádam, vubádam, vtíchem.* Einſtecke, einheffte. *Belé-ütöm, belé-szegezem.*

Infimas, ātis, *com.* Vide *Infimus.*

Infimātes, atum, m. *plur.* Plaut. *Iz nareda* ali *lyudztva naj menyſſi y naj zlochesztejſi.* Die niederſten *oder* ſchlechteſte eines Volcks. *Község, alsó rend.* His opponuntur. *Summātes* & *optimātes* ita Plaut.

Infimātus, a, um, Apul. *Zaposztávlyen, za drugemi zavérſen.* Nieder gedruckt, am unterſten gevvorffen. *Megvetett, alányomátott.*

Infimo, as, are, avi, atum, (Activum) Apul. *Med naj zadnyejſze poſztavlyam, ponizujem.* Unter die allerleyte ſetze, erniedrige. *Alávalóvá teſzem.* Infimare aliquem, Apul. *Kóga zaposztaviti.* Einen nieder drucken, nachſetzen. *Valakit alávalopá tenni, megvetni.*

Infimus, a, um, Cic. *Naj nizejſſi, naj menyſſi, naj zadnyejſzi, naj nepreſztimanejſſi, naj zdolnejſſi.* Der niedrigſte, der allerunterſte, der geringſte. *Legalább-való, legalsó.* Infimis precibus aliquid petere: Liv. *Naj ponizneyſſe proſziti.* Aufs allerdemüthigſte bitten. *Alázatos könyörgéſſel kérni valamit.*

Infindo, is, ere, idi, iſſum, (Act.) Virg. Vide *Findo.* propriè ſignificat, *fidendo incido.*

Infinībilis, is, *com.* le, n. *Apul.* Vide *Infinitus.*

Infinītas, atis, f. & Infinītio, onis, f. Cic. *Nedokonchnozt.* e. Unendlichkeit. *Végbetetlenség.*

Infinītè, Cic. & Infinitò *Adv.* Plin. *Nedokonchno, prez kraja y koncza.* Unendlich, ohne End. *Végetlenül, végbetetlenül.*

Infinītiès, *Adv.* Vid. *Infinitè.* 2. *Nezbrojno, prez broja.* Unendlichmahl. *Számtalanúl.* meliùs dixeris *ſinè numero.*

Infinītus, a, um, Cic. *Nedokonchan, nedokonchliv, vécsni,* iliti *vekovechni, prezkonczay kraja.* Unendlich, evvig. *Végbetetlen, végetlen.* 2. idem ac *valde longus magnus.* Comp. Infinitior; *Cic. in Top.* c. 8. Partium diſtributio ſæpè eſt infinitior.

† Infirmāria, æ, f. *Hiſa bolneb, nevolyneb, nemochneb.* e. Krancken-Stuben. *Betegek báza.* Latinè *Ædes infirmorum.*

† Infirmarius, rii, m. *Bolneh dovritel, ſzluga* r. Krancken-Warter. *Betegekhez tiſztv.* Meliùs *ab obſequiis infirmorum &c.*

Infirmātio, onis, f. Cic. *Omlabovenye, oſzlablenye, cholenye:* peregr. *obteſzanye.* e. Schvvächung, Kranckvverdung. *Erőtlenités, meg-betegülés.*

Infirmè, Cic. & Infirmiter, *Adv. Arnob.* Infirmiùs. Svet. *Mlahavo, nevolyno, ſzlabo, bolyno.* Schvvach, Krafft-los. *Erőtlenül.* Tonitrua & fulgura paulò infirmiùs expaveſcebat. Sveton. *Germlyavicz, y bleſzikavicz jeſze kruto jako boja!* Er fürchtete ſich ſehr vor den Gevvittern. *Igen erőſſen félt az égi-háborútól.*

Infirmitas, atis, f. Cic. *Nemoch, ſzlaboſzt, Gingavócha; Ból* peregr. *Beteg.* e. Schvvachheit, Blödigkeit, Krafftloſigkeit, Kranckheit. *Erőtlenség, betegség.* 2. V. *Invaliditas.*

Infirmo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Synon.* Infirmum, debilem reddo; Refuto, Imminuo, Refello. *Mlahavó, nemochno, bolno chinim,* 2. *Pomenyſſavam, Prigovarjam, kvárim.* Schvväche: kranck, *oder* krafftlos mache, 2. vermindere, vviderſage, ungültig mache, vernichtige. *Meg-erőtlenitem,* 2. *Elenne mondok, ſemmivé teſzem, meg-hamisítom.* 3. pro *Dubium reddo*: ità Cic. *Dvojno chinim.* Zvveifelhafftig mache. *Kételkedővé teſzem* Infirmare fidem. Cic. *eſt* fidem frangere. Infirmare legem. Quint. *eſt* Legi authoritatem adimere.

Infirmus, a, um, Cic. *Mlahàv, ſzlab, nemocben, Bolen, boleſztan* peregr. *beteſen.* Schvvach, unvermöglich, Krafft-los, unpäſslich, kranck. *Gyenge, erőtlen, beteg.* Synon. *Imbecillis, debilis, languidus, non firmus.* 2. *Nederſtiv, kaj nevalya, nederſi niti krepoſzti némo.* Ungültig. *Nemtartható.* Infirmior. *Horat.* infirmiſſimus. *Cic.*

Infit. *Verb. Defect.* 1. pro *inquit.* Liv. 2. pro *incipit.* Plaut.

Infiteor, eris, eri, eſſus ſum, (Depon.) Feſt. *Nevalujem.* Nicht bekenne. *Nem vallom.*

Inflābilis, is, *com.* le, n. Lact. *Napublív, kajſze napuhnuti puſzti.* Auf blaſslich, das ſich auf blaſen läſt. *Fel-fúható.*

Inflāgro, as, are, avi, atum, (Neu.) Solin. *Vuſiſemſze, podſiſemſze.* Angezündet vverde. *Fel-gyúladok.*

Inflammābilis, is, *com.* le, n. *Vuzglív, kajſze vuſgati more.* Das ſich anzünden läſt. *Meg-gyújthatá.*

Inflammanter, *Adv.* Aul. Gell. *Plamneno, vuzgano*

Digitized by Google

ruzgova. Erhitzt, entbrennt. *Langolva, fel-gyúitva.*

Inflammātio, onis, f. Cels. *Plamenenye, vsganye.* e. Anzündung, Entzündung. *Felgyúladás.*

Inflammātor, oris, m. Cic. *Vsigavecz, zasigavecz.* 2. Metaph. *Nadbuszitel, podbuszitel.* r. Anzünder, 2. r. Anreitzer. 1. *Gyújtogató,* 2. *Fel-ingerlő.*

Inflammātrix, icis, f. Ammian. *Zasigavicza, vsigavicza.* 2. Metaph. *Nadbuszitelicza, Podbuszitelicza.* e. Anzünderin, 2. e. Anreizerin. 1. *Gyújtogatónė.* 2. *Fel-ingerlőnė.*

Inflammo, as, are, avi, atum, [Act.] Cic. *Plamnim, plamen chinim, vsiszem.* 2. Metaph. *Huszttim, dráżim.* Ein Flammen mache, anzünde, 2. Anreize, anhetze. *Felgyúlaszтom,* 2. *Fel-ingerlem.*

Inflātè, Inflatiùs, *Adv.* Jul. Cæs. *Napuhnyeno,* 2. Metaph. *Obolo, Gizdavo.* Aufgeblasen, 2. Hochmüthig, stoltz. *Felfúvá,* 2. *Kevéljen.*

Inflātio, onis, f. *Cels.* Inflātus, ûs, m. Cic. *Napuhnenye, napuhavanye, naduvanye, otechenye, otekanye.* 2. Metaph. *Oboloszt, Gizdoszt.* e. Aufblasung, Geschwulst, 2. r. Hochmuth, e. Hoffarth. *Felfúvás, megdagadás,* 2. *Felfúvalkodás.*

Inflectò, is, ere, exi, exum, (Act.) Cic. *Prigiblyem, priviam, zviam, nagibljem.* Metaph. *Giblyem, nagovarjam, nanye jemlyem.* Biege, erbiege, krümme, 2. Zu etwas bewege, antreibe. *Bébajtom, béhorgaszтom,* 2. *Indítom.* Lacrymis aliquem inflectere. Aul. *Kôga z-szuzami genuti.* Einen mit Weinen bewegen. *Valakit sirásal felindítani.*

Inflētus, a, um, Val. Flacc. *Neoplakan.* Unbeweint. *Meg-nem siratott.*

Inflexibĭlis, is, *com.* le, n. Plin. *Neogiblio, nenagiblio, nenagnutlio, nezvinlio; kajszе nagnuti, privinuti, &c. nedà.* Unbieglich, das man nicht krümmen kan. *Hajlábatatlan, hajtbatlan.*

Inflexio, onis, f. *Cic.* Inflexus, ûs, m. Terent. *Zvienye, priviànye, nagnenye, prignenye, pognenye, prigibanye.* e Biegung, Neygung. *Meghajtás, Horgasztás, Indítás.*

Infligo, is, ere, ixi, ictum, (Act.) Cic. *Biem, sudiram, zabádam, &c.* Schlage, einen Streich gebe, zufüge. *Iszóm, tszapom.* Infligere alicui colaphum. *Kôga plyuszнuti.* Einem einen Backenstreich geben. *Valakit nyakon tszapni.* 2. Metaph. Sibi turpitudinem infligere. Cic. *Szramoty szebe oszramotiti.* Sich selber schänden. *Maga magát meg-gyalázni.*

Inflo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Napuhavam, nadubujem, napuhujem.* 2. Metaph. *Kôga obologa chinim.* Aufblase. 2. *Metaph.* Stoltz mache. *Felfúvom, fuvalom.* 2. Metaph. *Fúvalkodtatom, kevélyé teszem.* Inflare animum alicujus, Cic. *Kôga Gizdavoga vuchiniti.* Einen stoltz machen. *Valakinek szivét kevélységre emelni.* 3. Inflare alicui spem. Liv. *Kômu uszanye povekшati.* Einem die Hoffnung mehren. *Valakit reménységgel táplálni,* vagy *valakit igen felbiztatni.*

Influentia, æ, f. Firm. *Nuterczurenye, vutok.* r. Einfluss. *Bé-folyás.*

Influo, is, ere, uxi, uxum, (Neu.) Cic. *Nutercurim, techem.* Hinein rinne, fliesse, laufe. *Belé-folyok.* 2. Metaph. *Varièusurpatur: ut:* In animos hominum influere. Cic. *Lyudem dragomu y povolynomu biti.* Der Menschen Gunst erlangen. *Jó akarbivá tenni az embereket.* Influunt nobis omnia bona. Seneca. *Obilje nam vszakoga dobra dohaja.* Es fallet uns alles haufenvveis zu. *Minden jók reánk jönek, szaporodnak.*

Influxio, onis, f. *Macrob.* Influxus, ûs, m. *Firm.* Vide *Influentia.*

Infŏdio, is, ĕre, ōdi, ossum, (Act.) Colum. *Zakúpam, vukápam.* Eingrabe, vergrabe, bestatte *Béásom, Békapálom.*

Infœcundè, *Adv.* Aul. Gell. *Neplodno, nerodnò.* Unfruchtbarlich. *Gyümöltsetlenül, tenyészetlenül.*

Infœcundĭtas, atis, f. Colum. *Neplodnoszt, nerodnoszt.* e. Unfruchtbarkeit. *Gyümöltselenség.*

Infœcundus, a, um, *Plin.* Infœcundior. *Colum.* Infœcundissimus: JCt. *Neroden, Neploden.* Unfruchtbar. *Gyümöltsetlen, tenyészetlen.*

Infœlix, Vide *Infelix.*

Informābĭlis, is, *com.* le, n. Terent. 1. Vid. *Ineffigiabilis.* 2. Transl. Vid. *Indocibilis.*

Informātio, onis, f. Cic. *Vputenye, naputenye, podvuchanye, prilike davanye.* e. Unterweisung. *Megtanítás, oktatás,* 2. *Formálás.*

Informātor, oris, m. Terent. *Vputitel, podvuchitel, vuchitel.* r. Unterweiser, r. Lehrmeister. *Megtanitó, oktató.*

Informātrix, icis, f. JCt. *Vuchitelicza, vputitelicza.*

Digitized by Google

titelicza. e. Lehrmeiſterin. *Meg-tanitóné, oktatónć.*

Informidātus, a, um, *Nebojezliv, neboiam, neſztraßliv.* Ungeſürchtet. *A' kitől nem félnek.*

Informis, is, *com.* me, n. Plin. *Neprilichen, nekipen.* Unformlich, ungeſtalt. *Rút, formátlan.* Informis caro. Plin. *Neprilichno, nekipno meſzo.* Ungeſtaltet Fleiſch. *Formátlan hús.* Informis hyems. Horat. *Neprilichna y merſzka zima.* Ein ungeſtalter und garſtiger Winter. *Alkalmatlan, tſúnya tél.*

Informĭtas, atis, f. *Neprilichnoſzt, Merſzkocha.* e. Ungeſtalt. *Rútság, Formátlanság.*

Informĭter, Adv. *Neprilichno, Merſzko.* Unförmlich, garſtig. *Rútúl, formátlanúl.*

Informo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Prilichim: perva priliku, kip* ali *obraz dajem.* 2. Metaph. *Vpuchujem, vuchim, napuchujem, podvucham, navucham, natukavam kaj v-glavu.* Entvverffe, bilde, die erſte Form *oder* Geſtalt gebe. 2. *Metaph.* Unterrichte, Lehre. *Formálom, leraiſzolom.* Metaph. *Tanítom.* Artibus ad humanitatem ætas puerilis informari ſolet. *Cic.* Animus bene à natura informatus. *Cic.* 1. *offic.*

Infŏro, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Nuter vertam.* Einbohre. *Béfúrom.* 2. *Prezavam: na tergoviſchu* iliti *piaczu kaj razglaſzuiem, ozávam.* Offentlich verkünde ausruffe. *Kibírdetem.* Plaut. *Synon.* In foro traduco, fori fabulam facio.

Infortūnātè, *Adv.* Cic. *Neſzrechno.* Unglückſeelig. *Szerentétlenúl.*

Infortūnātus, a, um, Infortunatior, Infortunatiſſimus, Gic. *Neſzrechen.* Unglückhafftig, unglückſeelig. *Szerentétlen.*

Infortūnĭtas, atis, f. *Aul. Gell.* Infortūnĭum, ii, n. Liv. *Neſzrecha.* s. Unglück. *Szerentétlenség.*

Infoſſio, onis, f. Pallad. *Zakapanye, vukapanye.* e. Eingrabung. *Bésás.*

Infrā, *prap.* Cic. *Pod, zdola, ſzpoda, od zdól.* Unter, unterhalb. *Alatt, Alattad, Alatta.*

Infractio, onis, f. Cic. *Potrenye.* e. Zerbrechung, Erſchlagung. *Törés, Meg-ſzegés.*

Infractus, a, um, Cic. *Potert, zlomlyen.* Gebrochen. *Romlott, Törött.* 2. Transl. accipitur *pro* Vilis, remiſſus, abiectus, dejectus. *ità Cic.* 1. *Acad.* Res infracta *pro* perdita, afflicta, deſperata. *idem ad Attic. l.* 9. 3. Legitur in ſignificatione contraria *apud Plin. Sero.* pro *Invictus, Fortis, non fractus, Conſtans.* Fractæ opes infractos animos repererunt: Symmach. L. 1. ep. 3. *Na nikaj zpravlyen Imitek batrivo y nezdvojlivo ſzerdcze je naſſel: iliti: Akoprem je pomenyſſano y pogublemo blago, ſzerdcze zendar ſzvoju jakoſzt y batrivoſzt je obderſalo.* Die zu Grund gerichte Güther haben ein ſtarckmüthiges und unverzagtes Hertz angetroffen. *A' meg-kiſſebbitett gazdaságok mérész és bator ſzivet találtak:* vagy: *ámbár a' gazdaság igen meg-kiſſebbitetett légyen, a' ſzivnek mindazonáltal bátorságát meg-nem kiſſebbitette.* Animo infracto eſſe. *Batrivomu biti.* Unverzagt ſeyn. *Bator ſzivel lenni. Comp.* Infract.or. *Valer. Max.*

Infrænis, *vel potiùs* Infrēnis, is, *com.* ne, n. & Infrēnus, a, um, Colum. *Neovuzdan, Prez vúzde.* Zaum-los. *Féketlen, zabolátlan.* 2. Metaph. Vid. *Demens:* ità *Celum.*

Infræno, *meliùs* Infrēno, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. V. *Freno.*

Infrangĭbĭlis, is, *com.* le, n. *Senec.* Infrăgĭlis, is, *com.* le, n. Plin. *Nepoterliv, nevlomliv.* Unbrechlich. *Nem romlandó, Törhetetlen.*

Infrĕmo, is, ere, &c. *Virg.* Vid. *Fremo, frendo.* 2. idem ac *Perſtrepo perſono, ſonitu horrorem incutio.*

Infrĕquens, entis, *om.* Cic. *Rédek, malegdaßnyi.* Selten, ungevvöhnlich. *Nem gyakorta-való.* 2. Activè pro *eo, qui non frequentat.* In prædiis infrequens *Cic.* Infrequentior. *Caſ.* Infrequentiſſimus: *Liv.*

Infrĕquentia, æ, f. Cic. *Rédkocha, y malocha ſzpravlyeneh.* Kleine Verſammlung. *Ritkaság, emberek kevéſſége.*

Infrĭco, as, are, icui, ictum, (& aturus,) (Act.) Colum. *Nuterſztruſem, naſztrugávam.* Einreibe. *Belé-tórsölöm, morſolom, ſurlom.*

Infrictio, onis, f. Cels. *V-ſztruganye, naſztruganye.* Das Einreiben. *Belé-tórsölés, ſurlás.*

Infrīgĭdo, as, are, avi, atum, [Act.] Cæl. V. *Refrigero.*

Infrīgo, is, ere, ixi, ixum, & ictum, (Act.) Plin. *Praſim.* Röſte, frecaſſire. *Belé-pergelem.*

Infringo, is, ere, ēgi, actum, (Act.) Cic. *Potíram.* Zerbreche. *Eltöröm.* 2. Transl. V. *Debilito, Minuo.* Gloriam per tales viros infringendam. *Cic. pro Mil.* 3. V. *Illido, Inſtigo.* Plus quingentos colaphos infregit mihi. *Terent.* 4. V. *Reprimo.*

Us

ut primus excurſus, viſque militum infringeretur. *Caſ.* 2. *B. Cic.* 5. Vid. *Violo.* Infringere jus. *Tac. l.* 4. *Ann.*

Infrio, as, are, &c. (Act.) Cato. Vid. *Frio.*

Infrons, ondis, *com.* & infrondis, is, *com.* de n. Ovid. *Neſzvêrſzſzt, neſzvêrſen, prez ſzvêrſi.* Ohne Aeſten. *Zöld ágatlan.*

Infructuōſitas, atis, f. Tertul. V. *Inanitas.*

Infructuōſus, a, um, Colum. *Neroden, nepladen, prez ſzáda.* Unfruchtbar. *Gyümölcstelen.*

Infrūnītus, a, um, Senec. *Lúd, Mahnit, prez rázloga.* Närriſch, ohne Witz. *Eſztelen, bolond, ſzetlen bolond.*

Infūco, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Zkazlivo y lashivo málam, namaſujem.* Eine falſche Farbe anſtreiche. *Béfeſtem, kendözöm, titkolom.*

Infūla, æ, f. *Cic.* Vid. *Mitra, Diadema.* 2. Erat ornamentum victimarum. *Varro.* 3. pro *velamine caducei* adhibebatur. 4. *Infula* dicebantur ornamenta & inſignia Magiſtratuum. *JCt.*

Infū'ātus, a, um, *Suet.* id eſt *Infulâ ornatus.*

Infūmībŭlum, i, n. Plin. *Dimno prelo, lyuknya za dim.* s. Rauchloch. *Füſtös lyuk.*

Infundībŭlum, i, n. Cato. *Tocher, Lakomicza.* r. Einguſs, Trachter. *Töltsér.* 2. dicitur *Canalis*, per quem frumentum in molam decurrit. *Vitruv. l.* 10. *c.* 10.

Infundo, is, ere, ūdi, ūſum, (Act.) Cic. *Vlévam, nalévam, natákam, nuter toobim.* Einſchencke, eingieſſe. *Belé-töltöm.* 2. *Metaph.* Vitia in Civitatem infundere. Cic. *Zla vnoga y pregreske vu varaſs donéſzti.* Viel Laſter und Ubel in eine Stadt bringen. *Sok roſzságokat és vétkeket a városba bé vinni.*

Infurnībŭlum, i, n. Plin. *Pechna lopata zkúmſze krub nuter poſztavlya y ravna.* Kuchen-oder Brod-Schauffel, ſo man das Brod hinein thuet. *Sütö lapát.* Vid. *Pala* n. 2.

Infuſco, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Changyavoga, pochernega chinim.* Braun oder Schwärtzlicht mache. *Barnitom, Meg-ſetétitem.* 2. Transl. Infuſcari barbarie. *Cic.* pro *inquinari, inſici.* Infuſcare vinum. Plaut. *Vino z-vodum zmeſſati.* Wein mit Waſſer miſchen. *A' bort vizzel meg-elegyſteni.*

Infuſcus, a, um. Colum. *Pochern, Changyav.* Schwärtzlicht. *Feketés, barnár.*

Infūſio, onis, f. Infūſum, i, n. Infuſus, ûs, m. Plin. *Nalevanye, olevanye, natakanye.* e. Eingieſsung, r. Einguſs. *Belé-töltés.*

Infūſor, oris, m, Prud. *Vlevavecz, nalevavecz, natakavecz.* r. Eingieſſer. *Belé-töltö.*

Ingĕlăbĭlis, is, *com.* le, n. Gell. *Nezmerzliv.* Das nicht gefrieret. *Fagyhatatlan.*

Ingĕmĭnātus, a, um, Ovid. *Dvojverſzt vuchinyen, Podrugachen.* Gedoppelt, zvveyfach. *Meg-kettöztetett.*

Ingĕmĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Virg. *Dvojverſzt chinim, napravlyam, podrugachujem.* Doppelt mache. *Megkettöztetem.* 2. Vid. *Augeo* N. 1. *Accumulo* N. 1. & 2. 3. Eſt *Verbum Neutrum* & ſumitur *Paſſivè.* Ingeminant Auſtri, & denſiſſimus imber. *ità* Virg. *pro* Ingeminantur *ſeu* creſcunt, augentur. *Povekſſavajuſze vetri y guſsti dezgy.* Es nehmen zu die Winde, und ein dicker Platz-Regen. *Sokaſodnak a' ſzelek és az igen ſürü zápor eſö.*

Ingĕmo, is, ere, ui, itum, (Neu.) & Ingĕmiſco, is, ere, (Inch.) Cic. *Synon.* Vehementer gemo; Ægrè, graviter fero. *Krutoſze ſalujem, zdihávam, ſzkechim, jechim.* Sehr bedaure, ſeufftze. *Igen nyegek, ſohajtok.* Ingemiſcere malo alicui, Cic. *Jakoſze zbog ali zverhu kakvoga zla raz-ſaloſztiti, y zdihavati.* Uber ein Ubel (Unglück) ſehr ſeufftzen. *Valami roſzſzan (ſzerentsétlenségen) igen bánkódni, jajgatni.*

Ingĕnĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Synon.* Ingigno; gignendo inſĕro, indo. *Plodim, Priradyam.* Eingebähre. *Belé-nemzem.* Ingenerantur hominibus mores à ſtirpe generis. Cic. *Prirodyeno je lyudem derſanye od naroda iliti od ſzvojeh ſztareſſeb.* Es vverden denen Menſchen ihre Sitten von ihren Aeltern angebohren. *Belé - rögzik az emberekben az erkölts a' maga ſzüleitöl.* 2. Metaph. *Zaſzadyujem, priſzadyujem.* Einpflantze. *Belé - öltom.* Ingenerare alicui amorem. Cic. *Kôga na lyubav obernuti, iliti lyubav vu chiem ſzerdczu zaſzaditi.* Einem zur Liebe bevvegen, *oder* einem die Liebe einpflanzen. *Valakit ſzeretetre gerjeſztem, vagy Valakiben ſzeretetet öltani.*

† Ingĕnĭārĭus, ii, m. *melius dixeris* Architectus militaris, ſtructor munimentorum &c. *Koj gráde, Jachine &c. Podignuti, y vu potrébni ſztaliſs poſztaviti zna, y razme.* peregr. *Ingyenir.* r. Veſtung-&c. Baumeiſter. *peregr.* Ingenieur. *A' ki várak, Bástyák &c. épitéſében ért.* peregr. *Indsenyér.*

Ingĕnĭcŭlo, as, are, avi, atum, [Neut.] & Ingĕnĭcŭlor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Lamprid *Poklékam, kolena prigibljem, na kolena opádam.* Die Knye biege. auf die Knye niederfalle. *Térdre esem.*

Ingĕnĭŏlum, i, n. (Diminut.) Arnob. *Mala Pamet, Razumcheez.* Kleiner und geringer Verſtand. *Elmétske.*

Ingĕnĭŏsè, *Adv.* Cic. *Szpametno, Mudro, Razumno, chalarno.* Künſtlich, Artlich, Sinnreich, Liſtig. *Elméſen, Ravaſzúl.*

Ingĕnĭŏſus, a, um. Cic. *Chalarno-Szpameten.* Sinnreich, Scharffſinnig. *Elmés.* Vir ſumma indole, mente acri, egregiâ ingenii acie, abundantiâ ingenii præditus.

Ingĕnĭtus, a, um. Ovid. *Prirodyen, V rodyen, od Natúre dán, iman, priſztojen.* Angebohren, von Natur geſchickt und tauglich. *Bennetermett, ſzületett; Terméſzetből adatott.*

Ingĕnium, ii, n. Cic. *Csúd, Nirav, Prirodni razum, naravſzko nag jenye.* Die angebohrne Art, Natürliche Zuneigung. *Elme, Termeſzeti hajlandóság.* Uti alicujus ingenio, *Tacit.* Eſt *opera alicujus uti.* Ingenio ſuo vivere. Liv. *Po ſzvojoj volyi y chúdi ſiveti.* Nach ſein ſelbſten Willen und Sinn leben. *Maga akaratján járni.* 2. Vid. *Mores.*

Ingens, entis, *om. Terent.* Ingentior *Symmach.* Ingentiſſimus, *Veget. Jako velik, Golem.* Sehr groſs. *Igen nagy.* Ingentior armis *Virg.* Ingens animi. *Virg.* pro *Fortis.* Ingens eloquio, *pro* Valde eloquens.

Ingĕnŭè, *Adv.* Svet. *Chlovechno, poſteno, pravolépo, neprimorano, ſzvoj volyno, ſzlobodno.* Höflich, Aufrichtiglich, vvollund von freyen aufrechten Gemüth. *Emberségeſen, ſzabadon, bátran.*

Ingĕnŭĭtas, atis, f. Synon. V. *Honeſtas, liberalitas, nobilitas.* Cic. *Dobro y lépo doſztoinoſzt, plemenito rodyenoſzt, ſzereczo-odpertoſzt, prirodyena ſzlobodnoſzt, dobrotivoſzt.* e. Angebohrne Freyheit. e. Aufrichtigkeit, Treymüthigkeit, Erbahrkeit. *Nemes erkölts, diſzeſség.* &c.

Ingĕnŭus, a, um. Liv. *Plemenito-poſteno-rodyen, nature dobre y derſzanya, lepe chúdi, dobrotiven.* Ehrlicher Geburth, Sitten; Aufrichtig, züchtig. *Nemes erkölts, terméſzetü, jeles.* Ingenuæ artes. *Cic.* pro *liberales.*

Ingĕro, is, ere, eſſi, eſtum, (Act.) Plaut. *V-tiſzkam, nuter ſiſzkam, v-tikavam.* 2. Metaph. *Naſzepchujem, natukávam.* Hinein thue. 2. *Metaph.* Einblaſe, einbleue. *Beléſolyom.* 2. *Sugom.* 3. Variè ſumitur, *ut*: Scelus, ſceleri ingerere: Svet. *Grèh na grèh chiniti.* Einlaſter über das andere begehen. *Vétket vétekre tſinálni.* Ingerere probra in aliquem. *Liv.* pro *maledicere alicui.* Ingerere cibum *&c.* ægroto: *Celſus* pro *porrigere.*

Ingeſtăbĭlis, is, *com.* le, n. Plin. *Nenoſzlivi, neponoſzlivo.* Nicht zu tragen. *Vifelhetetelen.*

Ingigno, is, ere, ĕnui, ĕnitum, (Act.) *Cic.* Vid. *Ingenero.*

Ingĭtas, (*quaſi diceres* Indigitas.) atis, f. *Plaut* Vide *Paupertas.*

Inglŏmĕro, as, are, avi, atum (Act.) Stat. *V klupku zviam, na klupku motam, namótam, v-klupchim.* Aufeinen Kugel Faden vvinde, aufvvinde. *Bé-gombolyítom.*

Ing ōrĭus, a, um. Cic. *Nedichen, prez dike, hvale nevréden.* Unberühmt, ohne Ehr, nicht-Lobvvürdig. *Dicsöret nélkül-való., dicsőségtelen.*

Inglŭvĭes, ēi f. Apul *Putacha; Kehljana ptichjem, kokoſijem* &c. *gerla.* 2. Metaph. *Poſerlivoſzt lakomoſzt.* 3. *Poſirak.* ità *Apul.* Der Kropff an Vöglen, 2. *Metaph.* e. Freſſigkeit, Gierigkeit. 3. e. Gurgel. *Madaraknak begye. 2. Metaph. Zabálódás, torkoſság. 3. Nyeldeklő.*

Inglŭvĭōſus, a, um. Feſt. *Poſerliv, lakom.* Freſſig, Gierig. *Torkos, zabálódó.*

Ingrandeſco, is, ere, andui, (Incoat.) Colum. *Poſztajem velik.* Groſs vverde. *Megnyregbedem, nagyá leſzek.*

Ingrātè *Adv.* Terent. *Nezábvalno.* Undanckbahrlich. *Háládatlanúl.*

Ingrātĭfĭcus, a, um. Cic. Vide. *Ingratus.*

Ingrātĭis, *Ablat. Adverbialiter poſitus.* Plaut. *Prez volye, prez hvale.* Ohne Danck, ohne Willen. *Kédv-nélkül, háládatlanúl.*

Ingrātis. *Adv.* Cic. *Nerado, nehoteno.* Wider vvillen. *Kedvem-ellen.* Synon. *Ingratiis, invitè, ingrato animo.*

Ingrātĭtūdo, ĭnis, f. Caſſiod. *Nezahvalnoſzt.* e. Undanckbarkeit. *Háládatlanság.*

Ingrātus, a, um. & Ingratior. *Liv.* Ingratiſſimus, Senec. *Nevugoden, nezahvalen.* Undanckbar. *Kedvetlen, háládatlan. Phraſes.* Gratiam non referre, non reddere. Gratiam ab aliquo non referre. Ingratum ſe præbere. Officium ſuum non præſtare. Officium in ſe reqviri, deſiderari ſinere. Alicujus in ſe meritis haud reſpondere Alicujus in ſe non imitari officia. de ſe bene meritis obſequia non rependere. &c.

Ingrăvātè *Adv.* Ammian. *Prez teskóche.* Unbeſchvvehrt, ohne Beſchvvehrung. *Nehézség-Nélkül.*

Ingrăveſco, is, ere, (Inch.) Cic. *Teſek poſztajem.* Schvvehr vverde. *Megnehezedem.* Synon.

Gra-

Digitized by Google

Gravior & molestior fio. Ingravescit morbus. *pro* crescit. *Cic.*

Ingrăvo, as, are, avi, atum. (Act.) Plin. *Terhem, terhessem, terhes chinàm.* Ich bin beschwerlich, beschwehre. *Megnehezitem.*

Ingrĕdior, ĕdĕris, ĕdi, essus sum. (Depon.) Cic. *Nuter dobajam, nuter idem, ulezávam.* Hineingehe, Eintrette. *Bémegyek, járok.* 2. Vid. *Gradior, eo.* Ingredi iter pedibus. Cic. *Pesszire putruati; na pèt szre pesszre odpravisti.* Zu Fuss gehen, sich zu Fuss auf den Weeg begeben. *Gyalog útazásra eredni.* 3. Ingredi in vitam. *Cic.* pro *nasci.* Ingredi Consulatum. *Cic.* pro *inire, auspicari.* Ingredi orationem ad dicendum. *Cic. Pocheti szlovno-govornoszt imati.* Anfangen Wohl zu reden. *Az ékes szóláshoz fogni.*

Ingressio, onis, f. *Cic.* Ingressus, ûs, m. *Quint. Nuter idenye, ulézenye.* 2. *Pochinyanye.* 3. Eingang. 2. 3. Anfang. 1. *Bémenés.* 2. *Elkezdés.*

Ingruo, is, ere, ui, (Neu. *Derivo à* Grus.) Synon. *Confertim & cum clamore impetum facio; more grorum* (qui non nisi magno agmine & vehementi clangore volitant.) *irruo, incurro, incursionem facio.* ità Plaut. Virg. *Z-kricshom y vekszinom Nadopádam, naszilujem, navalujem.* Ungestümm anfallen, Hauffenweis einfallen. *Rea-rohawak, omlok.* Dicitur etiam de *Bello, pluvia, tempestate, ruina.* &c. Ingruit pluvia: pro *irruit*, &c. 2. Vid. *Immineo, Accedo, Appropinquo.* Ingruente hyeme: *Colum.* pro *imminente.*

Inguen, ĭnis, n. (ab Anatomicis rei peritis *Inguen* vocantur partes corporis concavæ utrinque ad pubis latera sitæ, ubi suâ instructum coxâ Femur, & Coxendix coëunt) Liv. *Slezda.* e. Lenden-Seite, Schaam-Seite. *ágyék.* 2. Sumitur *pro* partibus genitalibus, *seu* pudendis utriusque sexûs. Virg. *Szram, szramnelkűl szetrémi.* e. Schaam am Leib. *Szemérem test.* Obscœnum inguen. *Horat.*

Ingurgĭtatio, onis, f. Firm. *Slévenye, naserenye, naglo-serenye;* Das Schlemmen, das Hineinschlicken. *Dobrádás, Torkát meg-töltés, zabálás.*

Ingurgĭto, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Slévam, naglo serem, natramszze.* Erlend schlucke, voll schöppe. *Dobrádom, Torkomat megtöltöm, mohon zabálódom.* Ingurgitare se cibis. *Cic.* pro *impiere.* 2. Metaph. Ingurgitare se in flagitia. Cic. pro *immergere.*

Inquĭnābilis, is, *com.* le, n. Plin. *Neszajszliv.* Das nicht zu kosten ist; unversuchlich. *Kósolhatatlan.*

Inquĭnātus, a, um. Hor. *Nesokuszen, nesokuszan.* Unversucht, nicht gekostet. *Kóstolatlan.*

Inhābilis, is, *com.* le, n. Liv. *Neprikladen, nepriliczben.* Unbequem, untauglich, ungeschickt. *Alkalmatlan valamire.*

Inhăbĭtābilis, is, *com.* le, n. Cic. *Neprebivalni, nemaszt ázayen.* Unbewohnt. *Lakhatatlan.*

Inhăbĭto, as, are, avi, atum. (Neu.) Liv. *Szédnujem, prebivam, szlom.* Wohne, bewohne, einwohne. *Lakom, benne-lakom.*

Inhæreo, es, ere, æsi, æsum. (Neu.) & **Inhærĕsco**, is, ere, (Inch.) *Vèzem, grèznem.* Anhange, anklebe, anhaffte, *Belragadog.* Inhærere limo. *V-blato vgreznuti.* In Koth stecken, ankleben. *Meg-akadni a' Sárban.* Synon. *Adhæreo, affigor.* 2. Inhærere voluptatibus, pro *deditum esse.* Cic. *Szlaszt jam podanemu biti.* Den Wollüsten ergeben seyn. *Ritt gyönyörüségekre hajlandó lenni.* 3. Inhærere alicuius vestigiis. pro *aliquem imitari, sequi.* Colum. *Kóga nasztedurvatt.* Einem nachfolgen. *Valakit követni.* 4. Hæc inhærent (*pro* sunt) in mente. Cic. *Ova dugovanya jeszu na pameti.* Die Ding sind in dem Gedächtnus. *Ezek vadnak a' gondolatomba, eszembe.*

Inhālātio, onis, f. *Plin.* Inhālātus, ûs, m. Apul. *Nadehnenye, naszropenye.* e. Einhauchung. *Belé-lehellés.*

Inhālo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Nadehnujem, nadehávam, naszropujem.* Hinein hauche, Anhauche. *Belé-lehellek.*

Inhĭbeo, es, ere, ŭbui, ĭtum. (Act.) Cic. Vid. *Prohibeo, Cohibeo.* Profluvium Sanguinis Inhibere: pro *Sistere.* Plin. *Kérvi, ali Kérvi ezurenye vsztaviti.* Den Blut-Fluss stopffen. *A' vér folyást meg-állítani.* Inhibere cursum. *Curt.* Inhibere remos. Quintil. *id est.* In re cœpta ulteriùs *non progredi*, sed *subsistere.* Inhibere incendium. *Curt.* pro *impedire*, vel etiam pro *extinguere.* Inhibere supplicium alicui: *pro* minari, intentare: *vel pro* Pœnâ corporis aliquem multare. *ita Cic.* Phil. 13. c. 18.

Inhĭbĭtio, onis, f. Cic. *Preprovidanye, nedopuschanye, zpasbenye, zkrachenye.* s. Verboth, e. Verhinderung. *Megtiltás, Tartóztatás*, &c.

Inhio, as, are, avi, atum. (Neu.) Cic. V. *Hio.* 2. Transl. *Jáko szlim.* Heftig begehre. *Igen kivánom.* Hæreditatem *vel* hæreditati inhiare. Plaut. *id est* vehementer appetere, ut lupus esuriens escam.

Inhŏnestāmentum, i, n. Sen. Apul. Vid. *Dedecus.*

Inhŏnestas, atis, f. Terent. *Nepostenoszt, nedaszt ojnoszt.* e. Unehrbarkeit, *Tisztetetlenség.*

Inhŏnesto, as, are, avi, atum (Act.) Ovid. V. *Dedecoro.*

Inhŏnestus, a, um. Cic. *Nepoſten, nechiſzt, mérzek.* Unehrbar, unehrlich, ſchändlich. *Tiſztetleſségtelen, betsületlen.*

Inhŏnōrātus, a, um. Cic. *Nepoſtuvan, nepoſten.* Ungeehrt, unbehrühmt, verachtet: *Tiſztetletlen.* Compar. Inhonoratior, Superl. inhonoratiſſimus. *Liv.*

Inhŏnōro, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Nepoſtujem, obſſanyujem.* Entehre, Verunehre. *Meggyalázom.*

Inhŏnōrus, a, um. Plin. V. *Inhonoratus.*

Inhorreo, es, ere, ui, (Neu.) Virg. *Sztraſſen poſztájem, od ſztraha derhedem, preſzenetimſze:* Grauſam vverde, von Forcht zittere. *Iſzonyodom, Iſzonyú vagyok.*

Inhorreſco, is, ere. (Inchoat.) Plin. *Idem.*

Inhortor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Apul. V. *Hortor.*

Inhospĭtālis, is, *com.* le, n. Plin. *Neſztanovni, naſztán neprijemlyajuchi.* Ungeheur, Ungaſt-Frey. *Nem gazdálkodó, ſzállás-tagadó.*

Inhoſpĭtālĭtas, atis, f. Cic. *Neſztanovnichtvo, naſztán nepriemſztvo.* e. Ungaſt-Freyheit. *Szállás-tagadás, Gazdátlanság.*

Inhoſpĭtus, a, um. Virg. *Nenaſztanyen, zaſztanye, prebivanye neprílichen.* Unbevvohnt. *Meg ſzálláſra alkalmatlan.*

Inhūmānē. *Adv.* Cic. *Nechlovechno, nepoſteno.* Unmenſchlich, unfreundlich, gröblich. *Embertelenül.*

Inhūmānĭtas, atis, f. Cic. *Nechlovechnoſzt, nepoſtenoſzt, nedvorjanſztvo.* e. Unmenſchlichkeit, Unfreundlichkeit, Grobheit. *Embertelenség.*

Inhumānĭter, *Adv.* Cic. V. *Inhumanè.*

Inhumānus, a, um. Cic. *Nechlovechen, nedvorjanſzki.* Unmenſchlich, Unfreundlich. *Embertelen. Phraſ.* Humanitatis expers, vitæ communis ignarus, nunquam particeps humanitatis, multum ab humanitate diſcrepans, inops humanitatis, immemor. Ab omni humanitate derelictus; inſvavium morum; omnem humanitatem exuens; ſummâ morum acerbitate præditus; Immanitate naturæ omni humano generi inſociabilis, à cultu & humanitate longiſſimè remotus; agreſtis, aſper, ferus & durus.

Inhŭmo, as, are, avi, atum. (Act.) Plin. *Zakópam, z-Zemlyum pokrívam.* Vergrabe, zur Erden beſtatte. *Földbe-takarítom, Eltemetem.*

Inĭbĭ, *Adv.* Cic. *Ravno onde, Pravo tade, Ravno na tom meſztu.* Eben an den Ort. *Ugyan-oft.*

Injectio, onis, f. *Quint.* Injectus, ûs, m. Plin. *V-hitanye, nuterbitanye.* r. Einvvurff. *Bévetés, Belé-tevés.*

Injĭcio, is, ere, ēci, ectum. (Act.) Cic. *Nuter bitam.* An-*oder* Hinein vverffe. *Belé-vetem.* 2. pro *Apprehendo.* Manum alicui injicere. *Plaut.*

Inĭmīcālis, is, *com.* le, n. Sidon. V. *Inimicus, a, um.*

Inĭmīcè. *Cic.* Inimīcĭter. *Adv.* Gell. *Po nepriatelſzko, nepriatelſzki.* Feindlich. *Ellenségeſen.*

Inĭmīcĭtĭa, æ, f. Cic. *Nepriatelſztvo.* e. Feindſchafft. *Ellenkezés, Barátſágtalanság.*

Inĭmīco, as, are, avi, atum. (Act.) Hor. *Nepriatelim, nepriatelé chinim.* Feindſeelig mache. *Ellenségeſé-tészem.* Et miſeras inimicat urbes. *Hor. L. 4 od. ult.*

Inĭmīcus, a, um. Cic. *Nepriatelſzki.* Feindlich. *Kedvetlen, ellenséges.* Inimicior, Inimiciſſimus. *Colum.*

Inimicus, i, m. Cic. *Nepriatel.* Ein Feind. *Ellenség.* 2. V. *Diabolus.* ità Arnob.

Inĭmĭtābĭlis, is, *com.* le, n. Quint. *Nenaſzledliv.* Unnachthunlich. *Követhetetlen.*

Ininde. *Adv.* pro *Ex eo loco.* Liv. *Iz onoga meſzta.* Von den Ort. *Abból a' helyből.*

Inĭquè *Adv.* Cic. *Krivo, nepravichno.* Unrecht. *Hamiſan.*

Iniquĭtas, atis, f. Cic. *Nejednakoſzt.* e. Ungleichheit. *Igyenetlenség.* 2. V. *Injuſtitia, Injuria.* Cic. 3. V. *Difficultas, Anguſtia.* Serviêrunt tempora in quitate preſſi. *Liv. l. 35.*

Inĭquus, a, um. Cic. *Nejednak.* Ungleich. *Egyenetlen.* 2. V. *Injuſtus, non æquus.* 3. V. *Impar.* pugnâ congreſsus iniqvâ. *Virg. 10. Æn. v. 889.* Item ſumitur pro *Inimico, noxio, infeſto.* Cic. Ver. 7. *Compar.* Iniqvior, *Liv. ſuperl.* iniquiſſimus. *Cic.*

Initia, orum, *plur.* n. *Cic.* Inĭtālia, ium, n. *Capitol.* Alii legunt *Initialia.* Cereris erant ſacra, ità dicta, quòd eſſent initium melioris vitæ. *Vid. Varr. de re ruſt. l. 2. c. 4. Szvetek Boſicze polyſzkoga ſzáda.* Feſt der Göttin der Feld-früchten. *Tzéres Iſten Aſzſzony áldozatja.*

Initiālis, is, *com.* le, n. Apul. *Prichetni.* Anfänglich. *Elkezdő.*

Initiāmentum, i, n. *Seneca.* Vid. *Initium.*

Initiātio, onis, f. Svet. *Eſt* ipſa ſacrorum celebratio, *Poſzvechenye, redenye.* e. Einvveihung. *Felſzentelés.* 2. Vid. *Inchoatio.*

Initiātor, oris, m. *Tertull.* Qui in ſacrorum communionem aliquem adſciſcit. *Poſzvetitel, réditel.* r. Einvveiher, *Felſzentelő.* 2. Vid. *Inchoator.*

Initio,

Initio, as, are, avi, atum. (Act.) *Poſzvecheajem, rédim.* Einvveihe. *Felſzentelem.* Synon. *Sacris imbuo, Inauguro.* Hinc *Initiatus* idem eſt ac *Conſecratus, ſacris imbutus.* Unde & feſta Cereris *Initia* dicebantur, eò quòd iis, non nisi *Sacris imbuti* ſeu initiati, intereſſe auderent. 2. Vid. *Inſtituo N. 3. Doceo, Erudio, Edoceo.* Studiis initiari. *Quintil.* pro *Inſtitui.* 3. Vid. *Inchoo.* Ver initiatur, cùm primam *arietis* partem *Sol* fuerit ingreſſus, Jul. Firmicus. *Protuletje ſze pochinya, kada ſzuneze vu Znamenye Oven zvano pochne iti.* Der Frühling fangt ſich an, da die Sonne in das Himmliſche Zeichen, der Widder benahmſet, eingehet. *A' tavaſz kezdödik mikor a' nap abban az égi jegyben menyen, melyet Baknak hinak.*

Initiô: *Ablat. adverbialiter poſitus* ſinè præpoſ. *ab.* Cic. *Z-pochetka. Z-pèrvineze,* Anfangs, anfänglich, vom Anfang. *Elein, kézdetekől.*

Initium, i, n. Cic. *Prichetek, Pochetek.* r. Anfang. *Kezdet.* Synon. *Principium, Exordium, Primordium, Cœptum, Inceptum, Ingreſſus.* Initium facere, ſumere, capere, ducere, ab aliqua *vel* ex aliqua re. *vel* Initium reiponere. Cic, *Kaj pocheti: ali: od chesſa pochetek vuchiniti.* Etvvas anfangen; den Anfang von einem Ding machen. *Vallamit elkezdeni.* vagy *Valami dologtól kezdetet venni.* Ad initium reverti. Cic. *Na pochetek ſze povernuti: Pak na pèrvo, ſztáro dojti.* Wieder zum Anfang ſich Wenden: Wieder auf das erſte, alte kommen. *Iſmég az eleire viſzſza-térni: Iſmég az elöbbire, régire jöni.* 2. Sumitur *pro* fine & extrema re: alicujus parte. *ità Curt.*

Initus, ûs, m. Plin. V. *Coitus.* 2. V. *Ingreſſus, Adventus.* Lucr.

Injucunde, *Adv.* Cic. *Nevugodno, Neveſzelo, nepovolyno.* Unlieblich, unangenehm, *Gyönyörüségtelenül.*

Injucunditas, atis, f. Cic. *Neradoſzt, neveſzelje, nevugodnoſzt.* e. Unfreundlichkeit, unannehmlichkeit, Unlieblichkeit. *Gyönyörüségtelenség.*

Injucundus, a, um. Cic. *Neveſzel, nevugoden.* Unfreundlich, unlieblich. *Gyönyörüségtelen.*

Injudicatus, a, um. Gell. *Neoſzudyen.* Unverurtheilt. *Meg-nem itéltt.*

Injunctio, onis, f. Sidon. V. *Juſſum, Mandatum.*

Injungo, is, ere, unxi, unctum. [Act.] Cic. *Zklaplyam, zkupvèſzem.* Zuſammenfüge, und gatte. *Össve kötöm.* 2. Transl. V. *Demando, Præcipio.* 3. V. *Addo.* Injungere iniuriam. *Liv. l. 3. c. 65.* pro *facere, addere.* Injungere alicui laborem: *pro* imponere *demandare.*

Injurâtus, a, um, Cic. *Nepriſzeſzen, koj nè priſzégel.* Der nicht geſchvvoren hat. *Eskütlen.*

Injuria, æ, f. Cic. *Krivicza, krivda, y vſzako ſzuprotivno chinenyè.* e. Unbilligkeit, Ehren-Verletzung, Beleydigung, Läſterung, Schand. &c. *Boſzſzúság, méltatlanság,* &c. Injuria eſt, quæ aut pulſatione corpus, aut convitiô aures, aut aliqua turpitudine vitam cujuſpiam violat. Fitque *vel* Vi *vel* fraude. *Uſus:* Injuriam alicui *facere*, inferre, afferre, imponere, conflare. Injuriâ aliquem afficere, onerare, lacerare. Injuriam in aliquem jacere, mittere. Inde nata, orta eſt injuria. 2. Injuriam *pati*: accipere, ferre æquô animô præſtat; quàm inferre. Injuriâ premi, affligi; nec tamen injuriam reddere, fortis eſt indicium animi. 3. Injuriis *reſiſtere:* Injurias propulſare, ulciſci, inſectari, perſequi. Injuriam prohibere. Ab injuria aliquem deterrere. 4. *Abſtinere* injuriâ: Injuriarum oblivíſci. Injurias oblivione conterere, beneficiô penſare, bene meritis compenſare. 5. *Immerito injuriam inferre.* Si me injurium ſenſiſſes; ſi quâ te læſiſſem; Si tuis commodis adverſatus eſſem; ſi quâ eſſes à me laceſsitus, provocatus injuriâ; ſi quando tecum iniquiùs egiſſem, jure hæc in me conferres: nunc verò, contrà quàm juſtitia præſcribit, contrà quàm meritus ſum; injuriam abs te tuli. Læſus à te ſum immerito meo, nullo meo merito, nullâ culpâ, nihil tale meritus. Provocâſti me injuriâ nullius affinem culpæ, omnis expertem culpæ, ab omni culpa vacuum: ſed parem aliquando gratiam referam; ſed erit, cùm idem tibi reponam; ſed par pari referam &c. *ità Cic. Liv. Curt. &c.*

Injuriè, *Adv.* Næv. apud Non V. *Injuriosè.*

Injurior, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Senec. *Krivo, ali ſzuprot chinim.* Unrecht thue. *Boſzſzúsággal illetem.*

Injuriosè, *Adv.* Cic. *Krivo, obſſanlivo.* Unrecht, ſchimpflich. *Boſzſzúságoſon &c.*

Injurium, ii, n. Feſt. V. *Perjurium.*

Injurius, a, um, & Injuriosus, a, um, Cic. *Nepravichen, krivo-chinlivo, kriviczu, chinechi.* Unbillig, unrecht. *Boſzſzúságos, boſzſzúság-tévö.*

Injuſſus, a, um, Horat. *Nerechen, nezapovédan,* Ohne Befehl, ohne Geheiſs. *Hagyatlan, Parantſolatlan.* Injuſſu meo, *Subſt.* Curt.

Injuſtè, *Adv.* Cic. *Krivichno, krivo.* Ungerecht. *Nem igazán, Hamiſan.*

Digitized by Google

Injuſtitia, æ, f. Cic. *Krivicza, nepravda.* c. Ungerechtigkeit. *Hamiſság.*

Injuſtus, a, um, Cic. *Krivicben, nepravden.* Ungerecht. *Hamis, nem igaz.*

Jnjux, ŭgis, *om.* Feſt. *Nevjarmen, prezjárma, nevpreſen.* Ohne Joch, frey. *Iga - nélkűlvaló.*

Inlicitātor, oris, m. Feſt. V. *Emptor.*

Inlutibarbus, i, m. *Apul.* Vid. *Illutibarbus.* Et ſic de cæteris hujuſmodi.

Innaſcor, ĕris, aſci, ātus ſum, (Dep.) Cic. *Priradyamſze.* Angebohren vverde. *Benne-termek.* Synon. *Naſcendo inſeror.*

Innītor, ĕris, īti, ixus, *vel* iſus ſum, (Dep.) Cic. *Naſzlanyamſze, nalegamſze.* Mich anlehne, aufliege. *Reá - támaſzkodom.*

Inno, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. Innăto, as, are, avi, atum, (Frequ.) Virg. *Zverbu plavam.* Oben auf. Schvviine. *Benne-úſzok.*

Innatare, flumini *vel* flumen. *Plin.*

Innŏcens, entis, *om.* Cic. *Nekriv.* Unſchuldig. *ártatlan.* Vid. *Juſtus.*

Innŏcenter, *Adv.* Cic. *N. krivo, negrészno.* Unſchuldiglich. *ártatlanúl.*

Innŏcentia, æ, f. Cic. *Nevraſenoſzt, nekrivnoſzt, negrészneſzt.* c. Unſchuld. *ártatlanság.*

Innŏcŭus, a, um. *Plin.* Innoxius, a, um, *Liv.* Innox, ŏcis, *om.* Plaut. V. *Innocens.*

Innōmĭnābĭlis, is, *com.* le, n. Apul. *Neimenuvlio.* Das nicht kan genennet vverden. *Meg-nem nevezhető.*

Innōteſco, is, ere, nōtui, (Neu.) Tacit. *Synon.* Notus fio, Inclareſco. *Znan bivam, vu glaſz dohajam, glaſzovit poſztajem.* Bekandt, kund vverde; an Tag komme. *Megesmérkedem.* Illud mihi ex fama innotuit. *Ono mi je iz glaſza (povedanya) znano poſztalo.* Jenes iſt mir aus gemeiner Rede kund vvorden. *Az nékem híréből adatott tuttomra.*

Innŏvātio, onis, f. Arnob. V. *Renovatio.*

Innŏvo, as, are, avi, atum, [Act.] Cic. V. *Renovo, reparo.*

Innūbĭlo, as, are, avi, atum. [Act.] Solin. *Oblachim; mrachno, temno chinim.* Verdunckle, bevvolcke. *Bé-homályoſztom.*

Innūbĭlus, a, um, *Lucr.* Innūbis, is, *com.* be, n. Senec. *Prez oblaka, vedro.* Heiter, ohne Wolcken. *Felhőtlen, tiſzta.*

Innūbo, is, ere, nupſi, nuptum, (Neu.) Lucil. V. *Nubo.*

Innŭbus, a, um, *Ovid.* Innuptus (*ſed de femina tantùm*) a, um. Cic. *Nevdan.* Unverheyfathet, unverschlicht. *Házasságtalan.*

Innŭmĕrābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Neizbrojitv, Nigdar neizbrojen.* Unzahlbar. *Számlálhatatlan.*

Innŭmĕrābĭlĭtas, atis, f. Cic. *Neizbrojnoſzt.* c. Unzahlbarkeit. *Számlálhatatlanság.*

Innumerabĭlĭter, *Adv.* Lucr. *Neizbrojivo.* Unzählbarlich. *Számtalanſzor, ſzámlálhatatlanúl.*

Innŭmĕrālis, is, *com.* le, n. *Lucr.* Innŭmĕrōſus, a, um, *Plin.* Innŭmĕrus, a, um, *Cic.* Vid. Innumerabilis.

Innuo, is, ere, ui, ūtum, (Neu.) Cic. *Namigúvam, z-glavum nakimávam.* Wincke, ausdeute. *Reá-intek.*

Inŏbēdiens, entis, *om.* Caſſiod. *Nepokoren.* Ungehorſam. *Engedetlen.*

Inobſequens, entis, *om.* Cic. *idem.*

Inobſervābĭlis, is, *com.* le, n. Plin. *Nezpazliv, v-pamet nevjemliv.* Unmercklich. *eſzébe nem vehető.*

Inoculātio, onis, f. Plin. *V-czépleneye.* Das Zvveigen, Aeugeln. *ágatskák Béoltáſa.*

Inoculātor, oris, m. Plin. *Vczepitel, koj czépi.* r. Zvveiger, Aeugler, Pfropffer. *Faſzem bitő.*

Inŏcŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Pod kóru czépim.* Einzvveige, äugele. *Faſzemet, bimbót bé oltok.*

Inŏdōro, as, are, avi, atum, (Act.) Col. *Hman y nepoovolynu dubu dajem, ſmerdlivo kaj chinim.* Einen böſen Geruch gebe, ſtinckend mache. *Meg-ſzagoſitom, Büdöſitem.*

Inŏdōrus, a, um, Apul. *Nediffechi, dube nikakve nemajuchi.* Das kein Geruch hat. *Szagotlan.*

Inoffenſus, a, um, Gell. *Nevráſen, nesbantuvan.* Unverlezt, unanſtöſſig. *Botránkoztatlan, Bántatlan.*

Inofficiōſus, a, um, Cic. *Nepoſzluſiv, nepoſzluſechi.* Undienſtbar. *Barátſágtalan.* Inofficioſus in aliquem. Cic.

Inŏleo, es, ere, ēvi, ētum, [Neut.] Gell. Inŏleſco, is, ere, (Inch.) *Virg.* Vid. *Accreſco, Adnaſcor.* Inolevit conſvetudo. *Gell.* pro *facta, nata, confirmata eſt.* 2. Inŏlui, ĭtum, Vid. *Oleo.*

Inōmĭnālis, is, *com.* le, n. *Gell.* Inomĭnātus, a, um, *Horat.* pro *malè ominatus.* Vid. *Infauſtus, Infelix.*

Inŏpāco, as, are, avi, atum, [Act.] Col. *Szentchim, ſzenczu,* ali *temno nuchinyam.* Beſchatte, Schatten mache. *Árnyékozom.*

Inŏpĭa,

Inŏpia, æ, f. Cic. *Szükmaſztvo, Potrebnyánsztvo.* c. Armuth, r. Mangel. *Szükség.*

Inŏpīnābilis, is, *com.* le, n. Gell. *Nenadlivo, nenadiano.* Das man nicht gemeynt. *Vélbetetlen, remélhetetlen.*

Inŏpīnanter, *Adv. Tibul.* Inopīnatè & inopinātò, *Adv.* Liv. *Iz nenade, z-nevarcsè, neuſſano.* Unverſehens, unverhofft, unvermuthet. *Véletlenül.*

Inŏpīnātus, a, um, Cic. *Neſtimen, nenadean, nechákan.* Unverſehens, unverhofft. *Véletlen.*

Inŏpīnus, a, um, Virg. *Idem.*

Inŏpiōſus, a, um, *Plaut.* Inops, ŏpis, *om.* Cic. *Nebog, ubog, ſzíromah, potrében.* Bedürftig, mangelbar. *Segítség-nélkül-való, ſzükölködő.*

Inordĭnātè, *Adv.* Gels. *Prez reda, nenaredno.* Unordentlich. *Rendeletlenül.*

Inordĭnātim, *Adv.* Amm. Marcell. *Idem.*

Inordĭnātio, onis, f. Apul. *Nenaredno ſzt, nered.* c. Unordnung. *Rendeletlenség.*

Inordĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Col. *Redim, naredyujem, na rèd dèvam.* In Ordnung ſetze. *Rendelem.* Retinet ſignificationem *ſimplicis*, quam *Derivata* negant.

Inornātè, *Adv.* Auth. ad Her. *Nenakinchene, pripróſzto.* Unzierlich. *Ékeſſégtelenül.*

Inorno, as are, avi, atum, (Act.) Tertull. V. *Orno.* Retinet ſignificationem *ſimplicis.*

Inōris, is, *com.* re, n. *Turpil. ap. Feſt.* Inōrus, a, um, Gell. *Nevuſzten, prez vúſzt.* Ohne Maul. *Szájatlan.*

Inōtiōſus, a, um, Quint. *Nelen, poſzlujuchi.* Unmüſſig. *Soha nem bevérő.*

Inquies, ētis, f. Plin. V. *Inquietudo.*

Inquies, ētis, *om.* Salluſt. V. *Inquietus.*

Inquiētātio, onis, f. *Liv.* Inquiētas, atis, f. *Cal. Aur.* Vid. *Inquietudo.*

Inquiētātor, oris, m. Tertull. *Bantuvavecz, zabavlyavecz.* Unruhiger Menſch. *Háborító.*

Inquiēto, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Nemirujem, zabávlyam.* Unruhig mache. *Nyugodalmát háborgatom.*

Inquiētūdo, ĭnis, f. ſenec. *Nemir, nemiruvanye, nepocbinek.* c. Unruh, Beunruhigung. *Nyughatatlanság, háborítás.*

Inquiētus, a, um, Liv. *Nemiren, nepocbinyen, zabavlyiv.* Unruhig. *Nyughatatlan.*

Inquĭlīnātus, ûs, m. Sidon. Apoll. Vide. *Incolatus.*

Inquĭlīnus, i, m. Cic. *Sely'r, Hſzár, Sztanovnik.* r. Einwohner, Hausgenoſs, Hausmann. *Zſellér.*

Inquīnāmentum, ti, n. Aul. Gell. *Szmrád, Nevſznága.* r. Unflath, c. Unſauberkeit. *Fertelem, fertő, meslik.*

Inquīnātè *Adv.* Cic. *Szmradlivo, zatepeno, zamacano, utepeno, neſznaſno, emermlyano, oſzkrunyeno.* Unfläthig, befleckt, unſäuberlich, beſudelt. *Meg-ferteſztetve, paraſztul.*

Inquĭno, as, are, avi, atum (Act.) Cic. *Zaſzmradyujem, zamaſujem, oſzmradyujem, vtépyem, oſzkrunyujem, pomerlyujem.* Beſudle, beflecke; Unflätig, unſauber mache; ſchände, verwüſte. *Bémocskolom, Meg-ferteztetem.* Inquinat egregios adjuncta ſuperbia mores. *Claud.*

Verlo, lépo haſi derſánye.
Merſéka gizdoſzt vſze oſzmradi:
kiſze jako dersi na nye.
Drugi z-nyim nehode vadi.

Inquio, is, it, *Cic.* In *Imperat:* Inque, pro *die* vel *reſponde*: Terent. *Velim, ti velis, on vell.* Ich ſage, du ſageſt, er ſagt. *Mondom.* Synon. *Dico, Ajo, Affirmo.* Inquetu. Terent. *tiodgovori.* Du gibe Antvvort. *Te feleljl.*

Inquīro, is, ere, īſivi, ītum. (Act.) Cic. *Ziſzkujem, ziſzkávam, zpitávam, pozvédam, izvédam, tráſim.* Unterſuche, nachforſche, nachfrage, erkundige. *Fel-kereſem.* Inquirere in aliquid, *vel* de re aliqua. Cic. *kaj ziſzkavatis zakaj ſzpitavati.* Einem Ding nachforſchen. *Valamiről tudakozódni.*

Inquiſītè. *Adv. Aul. Gell.* Inquiſītiùs, Inquiſitiſſimè. JCt. *Ziſzkano, zpitano, traſzno.* Nachforſchlich. *Kérdezve. felkereſve.*

Inquiſītio, onis, f. Quint. 1. *Izkanye, ziſzkavanye, pozvedanye, Zpitavanye, ſpitanye.* c. Unterſuchung, Erkundigung. Nachfragung, Erforſchung. *Felkeresés, kérdezés.* 2. *Szkup ſzpravlyanye.* c. Zuſammen Samlung. *öſzve-ſzedés.* Inquiſitio novorum militum. Curt. *Szkup-ſzpravlyanye noveh vojnikov.* c. Recruten-Werbung. *Katonák gyüjtéſe, ſzedéſe.*

Inquiſītor, oris, m. Cic. *Iziskavecz, Traſnik, zezvedavecz,* 2. *Zpitavavecz, upitavecz.* r. Ausſucher, Ausſpecher, 2. Nachfrager, Nachforſcher. *Felkeresö,* 2. *Kérdező.*

Inrādo, is, ere, āſi, āſum, (Act.) Cato. *Nuter ſtrusem,* peregr. *Nuter rébam.* Einſchabe, einreibe. *Bé-vakarom.*

Insălūbris, is, *com.* bre, n. Inſalubrior, Inſalluberrimus: Aul. Gell. Plin. *Nezdrav.* Ungeſund. *Nem egéſzséges.*

Insălūbrĭtas, atis, f. *Nezdravje.* c. Ungeſundheit. *Egéſzségtelenség.*

Inſalu-

Insalubriter, *Adv.* Salvian. *Nezdravo.* Ungesund. *Egészségtelenül.*

Insălūtātus, a, um, Virg. *Nepozdravljen.* Unbegrüsset. *Köszöntetlen.* Insalutato hospite discedere Virg. *Oditi. y od nikoga prosčenye nevzeti: ali: z-nikemšze blagoszloviti.* Weggehen, und von niemand Abschied nehmen, vveder einen grüssen. *Elmenni minek-előtte senkitől el- nem búcsúznék.* Synon. *Clanculùm se subducere.*

Insānābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Neizlichliv, neizvrachtliv, neozdravliv, koiše izvrachiti, ozdraveti nemore.* Unheylsam. *Gyógyíthatatlan.* Insanabilior. *Liv.*

Insānè, *Plaut.* Insānĭtĕr. *Pomp. ap. prisc.* Insānùm, *Adv.* Plaut. 1. *Prejako,* 2. *Prenaglo,* 3. *Mahnito.* 1. Gar sehr, 2. Gar zu geschvvind, 3. Unsinnig. *Igen erősen,* 2. *Igen hamar,* 3. *Eszelősön, bolondúl*

Insānĭa, æ, f. & Insānĭtas, atis, f. Cic. V. *Dementia, stultitia.*

Insānio, is, ire, īvi, ītum, [Neu.] Cic. *Mahnitim, iz pameti idem, Bedalim, Pamet gubim.* Ich bin taub, blöd, unsinnig. *Bolondoskodom.* E potestate mentis exire, à mente discedere, abire. *Obnoreti.* Närrisch vverden. *Bolondoskodni.* Insanire insaniam hilarem. Senec. *Vu bedalaschini veszelomu biti.* Bey seiner Unsinnigkeit frölich seyn. *Maga bolondságában gyönyörködni.*

Insānus, a, um, Gic. *Mahnit, nepameten, zevrele pameti.* Unsinnig, thöricht, taub, blöd. *Bódult, Bolond, Eszelős.* 2. V. *Ingens, immensus, magnus:* Insani sumptus, Cic. *Velikiszstroski.* Grose Unkosten. *Ektelen nagy költések.* Insani fluctus. *Virg.* pro *Ingentes &c.* 3. Vide *Vanus, nugigerulus.* Pers. Sat. 3.

Insătiābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Nezaszitliv.* Unersättlich. *Telhetetlen.*

Insătiābĭlĭtas, atis, f. Ammian. *Nenaszitlyivoszt.* e. Unersättlichkeit. *Telhetetlenség.*

Insatiabĭlĭter, *Adv.* Lucr. *Nezaszitno, neszitno, nezaszitlivo.* Unersättlich. *Elégíthetetlenül.*

Insătĭĕtas, atis, f. Plaut. Vide. *Insatiabilitas.*

Insătīvus, a, um, *Plin.* quod non seritur. *Neposzean, szam od szebe rasztech.* Ungesäet, von sich selbst vvachsend. *Ültetetlen, vettetlen.*

Insătŭrābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. Vide. *Insatiabilis.*

Insaturabilĭter, *Adv.* Lucr. Vide. *Insatiabiliter.*

Inscendo, is, ere, endi, ensum, [Neu. *Gellio* Act.) *Plaut.* Vide *Ascendo, conscendo.*

Inscensio, onis, f. Plaut. *Vlezenye, nuter-lidenye, gore zplazenye, nakaj zhajanye.* e. Hineinsteigung, Hinaufsteigung. *Be-hágás, Fel-hágás.*

Inscĭè, *Adv.* Apul. *Neznano.* Unvvissend. *Tudatlanúl.*

Inscĭens, entis, *om.* Teren. Vide. *Ignarus.*

Inscienter, *Adv.* Cic. Inscientissimè: Hygin. *Neznajuch.* Unvvissend, unvvissendlich. *Tudatlanúl, Gorombúl.*

Inscientia, æ, f. *Terent.* Inscītia, æ, f. Cic. *Neznanye, neznanoszt, neumetje.* e. Unvvissenheit. *Tudatlanság.* Ex inscitia laborare: Cic. *Neznati.* Nicht vvissen. *Nem tudni.*

Inscītus, a, um, *Plaut.* Inscitior, *Cic.* Inscitissimus, Plin. 1. *Neznan,* 2. *Nenakinchen,* 3. *Neprikladen, nedvorjanszki, mucki, bedaszt.* 1. Unbevvust, 2. Unzierlich, 3. Ungeschickt, grob, närrisch. 1. *Tudatlan, Goromba,* 2. *ékesítetlen,* 3. *Durva, Alkalmatlan.*

Inscius, a, um, *cum genit.* Cic. Vide. *Ignarus.*

Inscrībo, is, ere, ipsi, iptum, (Act.) Cic. *Napisujem, zapiszávam, vpisujem, upisujem.* Einschreibe. *Bélrom, Felirom,* 2. Metaph. *Biem, Pecsatim.* Schlage, versiegle. *Verem, petsétlem.* Corpus tuum virgis vimeis inscribam. *Plaut.*

Inscriptio, onis, f. *Plin.* Inscriptūra, æ, f. Tertull. *Napiszanye, napiszek, úpiszanye, zapiszanye, v-piszanye.* e. Einschreibung, Uberschrifft. *Fellyúl-valóirás.*

Inscriptum, ti, n. Lucr. *Czedulicza, napisz, zapisz.* 2. Zettul, e. Uberschrifft. *Tzédula, Jegy valamin.*

Inscrūtor, aris, ari, &c. [Depon.] *Macrob.* Vide *Scrutor.*

Insculpo, is, ere, ulpsi, ulptum, [Act.] Cic. *V-rezávam, dúbem.* Einschneide, eingrabe. *Belé-metszem.* Metaph. Hoc animo meo insculptum est. *Cic.* pro *Inharet.*

Insĕcābĭlis, is, *com.* le, n. Quint. *Neoszekliv, nerazszechliv, nerazdvojliv.* Unzerthelig, unzerhacklich. *Elvagdalhatatlan.*

Insĕco, as, are, ĕcui, ectum, [Act.] Liv. *Zaszekujem, nuter szécbem, v-szekávam.* Ein Hacke, auf haue, einschneide. *Bévágom, Fel-vágom.*

Insectātio, onis, f. Quint. *Preganyanye, Naslobenye.* e. Verfolgung. *Kergetés.*

Inse-

Digitized by Google

Insectátor, oris, m. Quint. *Pregonitel, nazlobnik.* r. Verfolger. *Háborgató.*

Insecto, as, are, avi, atum, (Neu.) *Plaut.* Insector, aris, ari, atus sum, (Dep.) *Cic.* Legitur *passivè sicut & Consector* apud Nonium. *Pregavyam, nazlobim,* 2. *Tiram, naganyam.* Verfolge, 2. Nachfetze. *Üldözöm,* 2. *Kergetem,* 3. Metaph. *Pszujem, spótam.* Schmähe. *Szidom.* Insectari aliquem maledictis, Cic. *Kóga pszuvati, pszsnniti.* Einen fchmähen. *Valakit szidni.* Aliquem haftâ infectari. Cic. *Kóga z-kopjem naganyati, za nyim ostro techi.* Einem mit Spiefs nachfetzen. *Valakit kopjával kergetni.*

Insectum, i, n. *plur.* Insecta, orum, n. Plin. *Neszmagé male vszakojatske, kakti cservi, guszenicze, mube* &c. Kleines Ungezieffer, *als,* r. Wurm, e. Raupen, Mucken, &c. *Minden-féle apró állat. Ugy mint; az férgek, bogarak, daráfok.* &c.

Insĕcūtio, & Insĕquūtio, onis, f. Prud. Vide *Insectatio.*

Insĕcūtor, (Insequutor,) oris, m. Vide *Insectator.*

Insĕdābilis, is, *com.* le, n. Lucr. *Nevtaslivi, Nevtistlivi.* Das man nicht ftillen kan. *Meg-tsendesitbetetlen.*

Insĕdabilĭter, *Adv.* Lucr. *Nevtaslivo, nevtisslivo.* Nicht ftillend. *Tsendesitbetetlenül.*

Insĕdātus, a, um, Cic. *Nevtasen, nevtisszen.* Ungeftillet. *Tsendesitetlen.*

Insĕmino, as, are, avi, atum, (Act.) Aul. Gell. *Szejem.* Einfäe. *Belé-vetem.* Synon. *Insero, implanto.*

Insĕnesco, is, ere, ĕnui, (*Inch.* Neu.) Tacit. *Sztar poszstajem.* Alt vverde. *Belé-aggok.* Infenefcere curis, Tacit. *Od szkerbi vszstarati.* Von Sorgen alt vverden. *A' gondokban meg-vénülni.* 2. Infenefcere libris &c. pro *Immorari, & quaſi atatem in iis conſumere, atterere.*

Insensātus, a, um, Insensuālis, is, *com.* le, n. *Caſſod.* Insensĭtīvus, a, um. *Prez chutenya.* Sinn-los. *érzékenség-nélkül-való.*

Insensĭbilis, is, *com.* le, n. *Aul. Gell.* Insensilis, is, *com.* le, n. Lucr. *Nechutliv.* Unempfindlich. *érezhetetlen.*

Insensibilĭtas, & Insensilĭtas, ātis, f. *Nechutlivoszt, nechutenye.* e. Unempfindlichkeit. *érezhetetlenség.*

Insĕparābilis, is, *com.* le, n. Cypr. *Nerazluchliv.* Unzertrennlich. *Elválaszthatatlan.*

Insĕparabilĭter, *Adv.* Macrob. *Nerazluchlivo, nerazluchno.* Unzertrennlich. *Elválaszthatatlanul.*

Insĕptum, i, n. Feft. *Meszto negradyeno,* t. Orth, fo keinen Zaun hat. *Kerteletlen hely.*

Insĕpultus, a, um, Cic. *Nezakopan, nepokopan.* Unbegraben, un zur Erden beftattet. *Eltemetetlen.* Mortem infepultam minari. Seneca. *Grozitisze kómu, da nebude po szmerti zakopan.* Einem drohen, das er nach dem Todt nicht foll begraben vverden. *Valakit fenyegetni, hogy el-nem fog-temettetni.*

Insĕquens, entis, *om.* Liv. *Nenaszledujuchi,* 2. *Naganyajuchi,* 3. *Za kém iduchi.* 1. Nicht nachfolgend, 2. Nachfetzend, treibend, 3. Darauf folgend, nachkommend. 1. *Nem követő,* 2. *üldöző, kergető,* 3. *Következendő.*

Insĕquenter, *Adv.* Gell. *Nenaszledujuch,* 2. *Za kém iduch.* 3. *Naganno, pretirano,* 4. *Nazlobno.* Unfolgendlich, 2. Nachfolgendlich, darauf folgendlich, 3. Nachfetzend, 4. Mit Verfolgung. *Nem követve,* 2. *Következendő-képen,* 3. *Kergetve,* 4. *üldözve.*

Insĕquor, ĕris, ĕqui, sĕcūtus, *vel* quutus fum, (Dep.) Cic. 1. *Naszledujem, zadrugemidem.* 2. *Pregányam, nazlobujem,* 3. *Kóga tiram, nagányam.* 1. Nachfolge, darauf folge, 2. Verfolge, fchmähe, 3. Einen vor meiner jage, einem nachfetze, nacheyle. 1. *Követem,* 2. *üldözöm,* 3. *Kergetem.*

Insĕrēnus, a, um, Stat. *Nevéder.* Nicht heiter. *Nem tiszta, homályos.*

Insĕro, is, ere, ĕrui, ertum, [Act.] Cic. *Nuter poszstavlyam, otichem, med-poszstavlyam.* Hinein thue, einftecke, einmifche. *Belé-szerkeztetem, belé-tészem.* Cibum in os inferere. Cic. *Jeszt vinu vu vuszta vteknuti, vrinuti.* Die Speifs ins Maul ftoffen, fchieben, thuen. *Szájába adni az ételt.* 2. pro *Inſcribo, infero.* Infertus libro, vel in librum. *V-knigu poszstavlyen* ali *zapiszan.* In das Buch gefetzet, *oder* eingefchrieben. *Könyvbe íratott.* 3. Inferitur huic loco fabula. Liv. *pro* Volat, vagatur per hunc locum *vel* Pervadit hunc locum fabula.

Insĕro, eris, ere, ĕvi, ĭtum, (Act.) Colum. *Szejem, szadim, szépim.* Einfäe, einpflantze, peltze, einzvveige. *Belé-vetem, belé-ültem.* 2. Transl. Natura tibi vitia infevit Horat. *Natura je vu te krivnye y zlonoga zaszadila,* Die Natur hat dir Fähler

und viel Übels eingepflantzet. *Sok vétkeket a' természet belé ôntôt.* Hinc *Partic.* Insitus, a, um. Cic. 1. *pro* inseminatus, implantatus, 2. *pro* Innâtus, Adnatus, Ingenitus &c.

Inserpo, is, ere, erpsi, erptum, (Neu.) Stat. *Nuter plazim, gmazim, Lézem.* Hineinkrieche, schleiche. *Belé-mászok.* Synon. *Obrepo, Leniter invado, surrepo.*

Insertâtio, onis, f. Cæl. Aurel. *Nuter poſztavlenye, vteknenye.* Das Hineinthun, Rucken, setzen. *Belé-tétel, Belé taszítás.*

Insertim, *Adv.* Lucr. *Nuter poſztavlyajuch, vtiçbuch.* Durch das Hineinthun. *Belé-ereſztve, tévе.*

Inserto, as, are, avi, atum, (Act. Frequ.) Virg *Guſztokrat nuter poſztavlyam, med-poſztavlyam, v-tiçbem.* Offt hinein thue, einstecke, entzwischen setze. *Belé-teddegelem. belé-mártogatom.*

Inservio, is, ire, ivi, itum, (Neu.) Cic. Vide *Servio.* 2. Transl. V. *Studeo, Nitor.* Artibus inservire pluribus. *Cic.*

Insessor, oris, m. Symmach. *Naplútu zaszedavecz, Razbojnik.* Der auf den Weeg nachsetzet, r. Strassen-Rauber. *úton-álló tolvaj.*

Insibilo, as, are, &c. *Ovid.* Vide *Sibilo.*

Insiccâbilis, is, *com.* le, n. Sidon. *Nevszuszlivo, neposzuszlivo.* Das nicht leicht trocken wird. *Szárazhatatlan.*

Insiciârius, rii, m. (*legitur* & Esiciarius) *ab* Insicium. *Nadevavecz jetreni: devenichár jetreni, ki jeternicze devenicze napravlya.* Der eine gefüllte Leber, *oder* Leber-Wurst machet. *Májból kolbászt tsináló.*

Insicium, ii, n. Varro. *Vszakojachka jesztvina szkoszana,* 2. *Jetrenicza devenicza,* 3. *Jetra szkoszana.* 1. e. Zerhackte Speiss, 2. e. Leber-Wurst, 3. Gehackte Leber. 1. *Aprón vagdalt étek,* 2. *Májos,* 3. *Megvagdalt máj.*

Insideo, es, ere, ēdi, essum, (Neu.) Cic. *Nakaj sédam, zaszedam, zgora szedim,* 2. *Szkrivcze zaszédam, Obszédam, obszêtram.* Auf etwas sitze, oben sitze, 2. Heimlich nachsetze, umgebe, besetze. 1. *Reá-ülök, Fel-ülök, rajta ülök,* 2. *Meg szállom, környül-vészem,* 3. Transl. V. *Consisto,* Item *Inhæreo, immineo, incumbo.* Cic. Hor. Insidere equo: Liv. *Na konyu szedeti.* Auf einem Pferd sitzen. *Lóra ülni.* Insidere animo. Cic. *Vu szerdczu imeti.* In Hertzen haben. *Elmjében forgatni.* Insidere arcem militibus. Liv. 6. Bell. Pun. *Kaji grád obszeszti, obsztreti.* Ein Schloss mit Soldaten besetzen, umgeben. *A' várat katonakkal környül-venni.* Insidere itinera: Liv. 5. bell. Pun. *Pute zaszeszti.* Die Strassen verlegen. *Az útakat el állani.* Legitur *passivè* insideri *apud Liv. 5. bell. pun.*

Insidiæ, arum, f. Cic. *Zaszeda, zászed, otajno zaszedanye, buszia.* Heimlicher Aufsatz, Hinterlist. *Les.* Insidias parare, moliri, ponere, tendere alicui. *Cic.* pro *Insidiari.*

Insidianter, *Just.* Insidiosè, *Adv.* Cic. *Zaszedlivo, otajno, zaszedchki, vkanylive.* Hinterlistiglich, heimlich, betrüglich. *Leselkedve, ólálkodva.*

Insidiator, oris, m. Cic. *Zaszedavecz, zaszednik.* r. Laurer, der hinterlistig nachstellt. *Leselkedô, ólálkodó.*

Insidiatrix, icis, f. Amm. an. *Zaszedavicza, zaszednicza, zaszédavka.* e. Laurerin, so hinterlistiger Weise einem nachstellet. *Leselkedône, ólálkodóné.*

Insidior, aris, ari, atus sum, (Depon.) Cic. *Zaszédam, otajno na kôga chakam.* Laure, hinterlistig nachstelle, *oder* aufsetzig bin. *Leselkedem, ólálkodom.*

Insidiosè, Vide *Insidianter.*

Insidiosus, a, um, Insidiosior, Insidiosissimus. Cic. *Zaszedlivo.* Hinterlistiger-Weise aufsetzig. *Leselkedô, ólálkodó.*

Insido, is, ere, ēdi, essum, (Neu.) Quint. *Nakaj szedam:* 2. *Nuterszedam:* 3. *Doleszе z-puschám, szêdam.* Auf etwas sitze, 2. Einsitze, 3. Mich niederlasse, setze. *Reá-ülök,* 2. *Bé-ülök,* 3. *Le-ülök.*

Insigne, is, n. Cic. 1. Vid. *Signum. N.* 1. Insigne Fortunæ, Cic. *Znamenye* ali *zlamenye szrecshe.* Ein Zeichen des Glücks. *Szerencsének jele.* 2. *Kinch, kinchenye, nakinchenye, nakitenye.* r. Schmuck, e. Zierd. *ékesség.* Insigne capitis: *id est:* ornamentum, ornatus. Insigne Regni: *Cic.* Vid. *Diadema.* 3. Insignia *vocantur,* quæ vestibus, vexillis &c. insignita sunt; *aut etiam* ipsæ vestes, vexilla, aliáque similia, quibus v. g. Acies ab acie, eques ab equite, una familia ab alia, Rex à Consule &c. discerni ac dignosci potest, *ità* Liv. Salust. &c. *Czimer, znamenye kojega roda, grádа &c.* e. Wappen. *Tzimer.* Insignia Regalia, Consularia, Quæstoria, Prætura &c. *Oprávа y ossztala druga, po kojebszе kraly, Poglavár vechnikov, &c. poznáva.* 4. Insigne militum. *Zaszlava vojnikov.* e Soldaten-

Digitized by Google

daten-Fahne. *Katonák zászlója.* Insignia Danaum: *Virg.* Vid. *Clypeus.* 5. Insignia laudis, gloriæ &c. *dicuntur* facta heroica, quæ ad laudem & gloriam alicujus faciunt. *Sic etiam dicimus* Insignia Urbis, Familiæ, Provinciæ &c. *Oszebajna y szpomenka nayvedneyssa dugovanya kojega varassa, pokolenya, derjave &c.* Die fürtrefflichste und denckvvürdigste Ding einer Stadt, Geschlechts, Landschafft. *Valami városnak, nemzetségnek, Tartománynak kivált képen-való, és emlekezetre méltó, tiszteßéges dolgai.* ità Cic.

Insigno, is, ire, ivi, itum, (Act.) Virg. *Zaznamenujem*, 2. *Kinczbim.* Zeichne, 2. Ziehre. *Jegyezem*, 2. *ékesítem.* Sinon. 1. *Signo, noto, distinguo*, 2. *Insignem, celebrem, memorabilem facio.* Insignire annum clad bus *Terent. pro* celebrem reddere à cladibus. *Po vojszke razbojeh leto glaszovito vuchiniti.* Ein Jahr mit Feld-Schlachten berühmt machen. *Valamely esztendöt viadal-által nevezetessé tenni.*

Insignis, is, *com.* ne, n. Cic. 1. *Zaznamenuvan*, 2. *Verli, drécben.* Gezeichnet, 2. Vornehm, vortrefflich. *Jegyzet*, 2. *Jeles.* Compar. insignior: superl. insignissimus. *Liv. L. 4. c. 4.*

Insignite, & Insigniter *Adv.* Cic. *Verlo, zevszema dobro, Drécbno, viteski.* Überaus, gar sehr. *Jelesen.*

Insilĕ, is, n. Lucr. *Tkalcheva za pritiszkanye klupcbicza.* 1. Trittschämmel an Weberstuhl. *Osztovátában-lévö lábító.*

Insilio, is, ire, ŭi, ivi, & ĭi, ultum, (Neu.) Liv. *Na* ali *vu kaj szkáchem.* Etvvorein, oder etvvorauf springe. *Belé-ugrom, belé-szökellem.* Insilire in equum. Liv. *Na konya szkocbiti.* Auf ein Pferd springen. *A' lóra ülni.* Insilire undis. Ovid. *Vu vodu szkocbiti.* Ins Wasser hinein springen. *Vizbe ugrani.*

Insĭmŭlātio, onis, f. Cic. *Potvorenye, potvarjanye.* e. Beschuldigung. *Vádolás, Bünbe-keverés.*

Insĭmŭlātor, oris, m. Apul. *Potvoritel, potvarjavecz.* 1. Beschuldiger. *Vádoló, Bünbe-keverö.*

Insĭmŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Potvarjam, túsim, drugoga krivim.* Beschuldige, anklage. *Vádolom, bünbe-keverem.* Aliquem avaritiæ insimulare, Terent. *Kögá, daje szkúp, potvoriti.* Einen des Geizes anklagen, für einen Geitzigen ausgeben. *Valakit fösvénynek állítani.*

Insincērus, a, um, Virg. *Neiszti nszki, neprav.* Falsch. *Nem tiszta, nem öszinte-való, megvesztegetett.*

Insinuātio, onis, f. Cic. *Objavlenye, obznanenye, naznanenye, oglasenye*, 2. *Prilizavanye, priserkanye, napianye.* Das andeuten, 2. e. Einschleichung, das Schmeichlen. *Magának ki-jelentése*, 2. *Béjzerkeztetés, béjzínlés.*

Insĭnuo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Javljam sze, oglasujem sze*, 2. *Prilizavam sze, priserkavam sze, napiam sze, Ponudyam sze.* 3. *V-nadra posztavljam, jemlem*, ità Virg. Andeute, 2. Mich einschmeichle, 3. In die Schoss lege, *oder* nehme. *Magamat ki-jelentem.* 2. *Magamat bé-színlem*, 3. *Kebelembe teszem, veszem.* Insinuare aliquem animo alterius. Plin. *Kôga vuchiniti kômu povolynoga.* Einem eines Gunst zuvvegen bringen. *Valakit valakinél kedvessé tenni.* Insinuare se in consvetudinem alicujus, *vel* insinuare se ad aliquem. Cic. *Znanoga sze pri kôm*: ali: *Priatelom chiniti:* ali: *za priatela napiati.* Sich bey einem bekandt machen: *oder* für einen Freund einschmeichlen. *Valaki esmérettségébe férkeztetni magát*: vagy: *Valakinek magát barátjává ajánlani.*

Insĭpĭdus, a, um, Gell. *Netécben*, peregr. *Nesmaben.* Ungeschmackt. *ízetlen.*

Insĭpiens, entis, *com.* Cic. *Lúd, bedaszt, neszpametен.* Thor, unvveis. *Esztelen, Bolond.* Insipientissimus. *Seneca.*

Insipienter, *Adv.* Plaut. *Lúdo, neszpametno, Bedaszto.* Thörlich. *Tudatlanúl, esztelenül.*

Insĭpientia, æ, f. Cic. *Neszpametnoszt, ludoszt.* e. Thorheit. *esztelenség, bolondság.* Synon. *Imprudentia, Dementia, stultitia, temeritas.*

Insĭpo, as, are, avi, atum, [Act. *obsol.*] Cato. *V-szipávam.* Einschütte. *Bévetem.* Omnia bene permisceto, & in ollam novam insipato. *Cato de re rust. c. 85.*

Insisto, is, ere, stĭti, stĭtum, (Neu.) Cic. 1. *Sztojm nachem.* Auf etvvas stehe. *Valamin állok, Rajta-állok.* Alternis pedibus insistere. Plin. *Szada na jedni, szada na drugi nogi szstáti.* Bald auf einem, bald auf dem anderen Fuss stehen. *Most egyik, most másik lábán állani.* 2. *Naszlanyam sze.* Mich anlehne. *Reá-támaszkodom.* Insistere hastæ. Plin. *pro* inniti. *Na kopjesze naszloniti, nalechi.* Sich auf einen Spiess lehnen. *A' kopjához támaszkodni.* 3. *Za*

Digitized by Google

kém idem; *szledim*, *naszledujem kôga*. Einem nachgehe, nachfolge. *Utánna megyek*, *követem*. Inſiſtere veſtigiis alicujus. *pro* inhærere, ſequi, imitari. *Kôga szlediti*, *po kojega szledeh iti*. Item: *Kôga naszleduvati vit derſanyu*. In eines Fuſtapffen tretten. einem nachgehen. *Item*: Einem in etwas nachfolgen. *Valakinek nyomdokán menni*. Item: *Valakit valamiben követni*. 4. Inſiſtere veſtigia: *Virg.* pro *firmare*, *greſsum figere*. 5. Inſiſtere viam. Cic. *Putuvati*. Fort reiſen. *Utazni*. 6. Inſiſtere in aliquam rem, *vel* alicui rei. Cæſ. *pro* operam dare. *Chemuſse vszega dati*, *za kakvo dugovanye jakosse szkerbeti*. Allen Fleiſs auf ein Ding vvenden. *Valamely dolgon igen szorgalmatoskodni*. 7. pro *ſolicito*, *urgeo*, *impello*. Frequentiúsque, ut ageret, inſiſtebat. Plin. *Dabi to vuchinil*, *vechkratga je primarjal*. &c. 8. pro *Reſiſto*. Cic. Vide, ne impulſus irâ gravè inſiſtas. Terent. *Vidy*, *daſse od ſzerde nagnan jakoſzuprot nepoſztaviſs*. Sehe, damit du von dem Zorn angetrieben, dich nicht hefftig vviderſetzeſt. *Lásd hogy az haragod miatt igen erôſſen ellene-ne álly*. 9. pro *morari*, *ſiſtere gradum*: Cic. *Poſztájam*, *zaderſávamſze*. Mich aufhalte, verꝛveile, auf einen Orth bleibe. *Múlatozok*, *meg-állapodom*, *kérôdöm*. 10. In aliqua re inſiſtere. *Quint.* pro *ſiſtere*, *quieſcere in aliqua re*.

Inſĭtio, onis, f. & Inſĭtus, ûs, m. *Colum.* 1. Seminis: *Szejenye*. 2. Plantæ: *Szadenye*. 3. Surculi: *V-czéplenye*. 1. Das Säen, 2. Das Einpflantzen, 3. e. Einzvveigung. 1. *Bé-vetés*, 2. *ültetés*, 3. *oltás*.

Inſĭtĭtius, a, um, *Plin.* Inſĭtĭvus, a, um, Cic. *Za szejanye*, *szadenye*, *vczéplenye prikladen*. Das Zuſäen, Einzupflantzen, Einzuzvveigen iſt. *Vetni-való*, *plántálni* vagy *ültetni-való*, *oltani-való*. Transl. Inſitivus hæres. Plin. *Vuchinyen odvetek*, *prijet za odvetka*. Eingeſezter Erb. *örökségre felvétetett*.

Inſĭtor, oris, m. Plin. *Szejach*, *szaditel*, *czepitel*. r. Säer, Pflantzer, Einzvveiger. *Vetô*, *ültetô*, *oltó*.

Inſĭtum, i, n. Colum. *Czèp*, *mladicza*, *Sibicza za v-czéplenye*. r. Zvveigſchoſs. *oltovány*, &c.

Inſŏciābĭlis, is, *com.* le, n. Liv. *Nezdruslio*, *z-drugem neſzpravlio*, *nevpajdaſslio*. Ungeſellig. *Társalkodhatatlan*.

Inſociabiliter, *Adv.* Horat. *Prez pajdaſſa*, *nepajdáſsno*, *nedruſno*, *brez drúga*, *prez tovarusſa*. Ungeſelliglich, ohne Geſellen. *Társalkodhatatlanúl*.

Inſŏlābĭlĭter, *Adv.* Hor. *Prez radoſzti*, *nerazveſselivo*, Ohne Troſt. *Vigaſztalhatatlanúl*.

Inſŏlens, entis, *com.* Cic. Inſolentior, Inſolentiſſimus, Eutrop. *Nenavaden*, *neobichan*. Seltſam, ungevvohnt. *Szokatlan*. 2. Transl. V. *Superbus*, *Arrogans*, *Audax*, Cic.

Inſŏlenter, *Adv.* Cic. *Oholo*, *Gizdavo*, 2. propriè: *Nenavadno*, *redkokrat*. Hoffärtiglich, 2. Seltſam. *Kevélyen*, *nyalkán*, 2. *Szokatlanúl*, *ritkán*.

Inſŏlentia, æ, f. Cic. 1. *Nenavada*. 2. *Gizdoſzt*, *oholoſzt*, 3. *Novina*. 1. e. Ungevvohnheit, 2. r. Hoffarth, 3. Eine neue Sach. *Szokatlanság*, 2. *Kevélység*, *bûſzkeség*, 3. *ûjság*. Inſolentia verborum, Liv. *Nenavadne rêchi*. Ungevvohnte Wort. *Szokatlan Jszólás*. Inſolentia hominis, Cic. *Gizdoſzt chloveka*. Des Menſches Hoffart. *Embernek kevélyſége*. Moveor etiam loci ipſius inſolentiâ: Cic. pro Deiot. *Szamoga me takaj meſsta novina nagiblye*. Es thut mich auch die Neuigkeit und Seltſamkeit des Orts darzu bevvegen und antreiben. *Kénszeritt és indit engem még az helynek ûjsága-is*.

Inſŏlesco, is, ere, (Incoat.) Sall. *Na velikoſse pochinyam derſati*, *obol poſztajem biti*. Hochmüthig, ſtoltz vverde. *Elbiſzem magamat*, *Fennyen vagyok*.

Inſŏlĭdè, Inſolidùm: *Adv.* Synon: *Integrè*, *plenè*. Senec. *Na czélom*, *navſzem*. Gäntzlich, gantz. *Egéſsen*.

Inſŏlĭdus, a, um, Senec. *Neczel*, *nevefz*. Nicht gantz. *Nem egéſsz*. 2. pro *Non ſolidus*.

Inſŏlĭtus, a, um, *Caſ.* Vide *Inſolens*.

Inſōlo, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Na ſzunczu ſzuſſim*, *na ſzuncze poſztavlyam*. An der Sonne drücknc, dörre, an die Sonn lege. *Verb-fenyen ſzáraztom*.

Inſŏlŭbĭlis, is, *com.* le, n. Quint. *Neodveslio*, *nerazveslio*, 2. *Neizplatlio*, *nezplachen*. Unauflöslich, 2. Unbezahlig. *Meg-öldhatatlan*, *fejthetetlen*. 2. *Meg-fizethetetlen*. Inſolubile debitum, Sen. *Dúg nigdar nezplachen*. Eine Schuld die nicht kan bezahlt vverden. *Meg-fizethetetlen Adóſság*.

Inſŏlŭbĭlĭter, *Adv.* Macrob. *Nerazveslivo*, *neodveslivo*. Unauflöslicher Weiſe. *Meg-*

öldha-

földbatatlanúl, 2. *Nezplacheno.* Unbezahliger Weiſe. *Meg-fizetbetetlenúl.*

Insŏlūtus, a, um, Senec. *Neplachen, nenaplachen, neizplachen.* Unbezahlt. *Megnem fizetett.*

Insomnia, æ, f. Terent. *Zkoznuvanye, kada gdo ſzpati nemore.* Das Wachen, vvann einer nicht ſchlaffen kan. *álmatlanság, nem alhatás.*

Insomniōſus, a, um. Cato. 1. *Prazvo y mirno neſzpechi,* 2. *vnogo ſzenyajuchi.* ità Colum. 1. Schlaff-los, der nicht recht ſchlaffen kan. 2. Vill traumend. *álmatlan, álmában nyughatatlankodó.* 2. *álmadozó.*

Inſomnis, is, *com.* ne, n. Virg. *Prez ſzna.* Ohne Schlaff, Schlaff-los. *álmatlan,* Noctem inſomnem ducere, *Virg. Cheſz vſzu pòch zkoznuvati* Die gantze Nacht vvachen. *Az egész éjtszakán vigyázni.*

Inſomnium, ii, n. Gic. *Teski ſzeny, vſzakojachka vn ſzun naperno dohadyanya.* Harter Traum: s. Geſicht, ſo einem im Schlaff fürkommt. *Nehéz álmadozás, külömb-féle álomlátás.*

Insŏno, as, are, ŏnui, ĭtum. (Neu.) Lucan. *Zavvanyam, zafvenchujem, zaglaſſujem, ſvenchim.* Erthöne, erſchalle. *Megzendülök, harſogok.*

Inſons, ontis, *om.* Liv. Vide. *Innocens, Innoçuus.*

Insŏnus, a, um. Apul. *Neglaſzen, prez gláſza.* Ohne Thon. *Zengés-nélkül-való.*

Insŏpītus, a, um. Ovid. Vide *Inſomnis.*

Inſpăt'or, aris, ari, atus ſum. (Depon.) Prud. Vide *Spatior.*

Inſpectātio, onis, f. Senec. *Vugledanye, v-gledanye, nuter gledanye, premiſlyanye.* e. Einſehung. Einſchauung, Betrachtung *Benézés, Meg-nézés, Meg-gondolás, gondolkozás.*

Inſpectio, onis, f. Cic. *Prigledanye, ſzkèrb zverhu cheſzа.* 2. *Nuter gledanye.* e. Beſichtigung, Beobachtung. 2. e. Einſchauung. *Meg-látogatás, reá-vigyázás.* 2. *Bénézés, nézegetés.*

Inſpecto, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Marlivo, guſztokrat prigledam.* Fleiſſig und offt beſichtige. *Nézellem, ſzemlélem.*

Inſpector, oris, m. Plin. *Prigledaveez.* Ein Aufſeher, Beſchauer, Achthaber. *Megnézö, ſzemlélö.*

Inſpectus, ûs, m. Apul. Vide *Inſpectio.*

Inſpērābĭlis, is, *com.* le, n. Ammian. *Nenadliv, kaiſze gdo nenadia, niti neuffa.* Das nicht vnhoffen iſt. *Reménylhetetlen.*

Inſpērans, antis, *om.* Cic. *Neuffajuchiſze.* Nicht hoffend. *Reménység-nélkül-való.*

Inſpērātus, a, um. *Plin.* Inſperatior, Inſperatiſſimus. Plaut. *Nenádian, neuffan.* Unverhofft. *Reménytelen.*

Inſpergo, is, ere, erſi, erſum. (Act.) Cic. 1. Inſpergo pulvere, &c. *Poſzipávam, vſzipávam.* Beſtreue, Einſtreue. *Bé-hintem, reá hintem.* 2. Inſpergo aquâ. *Skropim, poskraplyam.* Beſprenge, einſpritze. *Bé-hintezem, Reá-hintezem.* 3. vid. *Miſceo.* Inſpergere potioni Salem: Plin. *Napitek z-ſholtum zmeſſati.* Den Tranck mit dem Saltz miſchen. *Az italt ſóval meg-elegyíteni.*

Inſperſio, onis, f. *Pallad.* Inſperſus, ûs, m. Apul. 1. pulveris: *Poſzipanye.* 2. aquæ: *Poskroplenye.* 1. Das beſtreuen. 2. e. Einſprengung. 1. *Bé-hintés.* 2. *Bé-hintezés.*

Inſpĭcio, is, ere, exi, ectum. (Act.) Gic. *Nuter gledim.* 2. *Prigledam.* Einſchaue. 2. Beſichtige, Aufſicht habe. *Bé-nézek.* 2. *Meglátogatom.*

Inſpīrāmentum, ti, n. *Cal. Aurel.* Inſpīrātio, onis, f. Firm. *Nadehnenye, Priſſeptanye.* Das Einblaſen, Einhauchen, e. Einathmung. Einſprechung. *Belé-lehellés, Fúvás; ſúgás, Bé-ſuttogás.*

Inſpīrātor, oris, m. Cæl. Aurel. *Nadehnitel. Priſſeptaveez.* r. Einblaſer, Einhaucher, Einſprecher. *Bé lehellö, Fúvó; ſuttogó.*

Inſpīro, as, are, avi, atum. (Act.) Virg. *Nadehnujem, nadehávam, naſſeptyujem.* Einhauche, Einblaſe, Einathme, Einſpreche. *Belé-fúvok, Ihlek, Lehellek; Súgok.*

Inſpiſsātio, onis, f. Med. *Zguſztenye.* e. Dickmachung. *Meg-Sürüitès.*

Inſpiſſo, as, are, avi, atum. (Act.) Med. *Guſztim, Güſzto chinim.* Dick mache. *Meg-Sürüitem.*

Inſpŏliātus, a, um. *Neporobluen, nerazbit, neoplenyen.* Unberaubt. *Meg-foſztatlan.*

Inſpuo, is, ere, ui, ūtum. (Act.) Plaut. *Nuter plyuiem.* Einſpeye. *Belé-pököm Reá-pököm.*

Inſpūto, as, are, avi, atum. (Act. *Frequ.*) Plaut. *Guſztokrat plyujem. Plyuſkam, Fliechkam.* Offt ſpeye, mit Speichel ſpritze. *Belépökdösök.*

Inſtăbĭlis, is, *com.* le, n. Plin. *Neſztalen, neobſztojechi, Premenliv.* Unbeſtändig, unſtät, veränderlich. *Nem állandó, állhatatlan.*

Inſtăbĭlĭtas, atis, f. Plin. *Neſztalnoſzt, neobſztojnoſzt.* e. Unbeſtändigkeit. *állhatatlanság.*

Inſtans, antis, *om.* Inſtantior, inſtantiſſimus. Aul. Gell. 1. *Naſztojni, naſztojechi.* 2. *Bliſnyi, Priblisavajuchiſze, ſzadaſnyi.* 1. Anhaltend, hefftig, nachdrücklich. 2. Inſtehend, vorhanden, gegenvvärtig. *Rajta-lévö.* 2. *Közelgetö, Jelen-való.* 3. Inſtans tempus. *Jeden chaſz, hip.* Ein Augenblück. *Egy ſzempillantás.* ita Phyſici.

Digitized by Google

Inſtantānĕus, ea, um. 1. *Neſztaken.* Unbeſtändig. *Nem állandó.*

Inſtanter, *Adv. Quint.* Inſtantiùs, inſtantiſſimè Aul. Gel. Svet. *Naſztojno.* 2. *Nepreſztancze, ſzevdily.* 1. Anhaltender-Weiſe. 2. Inſtändig, unaufhörrlich, beharlich, ſtätig. *Kénſzerítve.* 2. *Mind-untalan, mind-egyre.*

Inſtantia, æ, f. Plin. *Naſztojanye, naſztojnoſzt.* 2. *Na pervo donaſſanye, proſſnya.* 1. e. Anhaltung. 2. Vortrag, eine Bitt. *Rajta-lévőség, kénſzerítés.* 2. *Könyörgés, kérés.*

Inſtăr, n. *Indecl.* ponitur *adverbialiter*, cum *Genit.* Cic. *Kakti, nanáchin, na priliku.* Gleich, Gleichwie. *Képen, módjára, Helyett.* Mittitur Gylippus Solus, ſed in quo inſtar omnium auxiliorum erat, *id eſt;* ſed qui Solus tantum potuit, quantum omnes auxiliarii. *Item.* Inſtar omnium auxiliorum in eo eſt. Juſt. *On more ſzam tulilo pomochi, kuliko vſzi drugi.* Er kan allein ſo vvoll helffen, als alle andere. *ő egyedűl annyit tehet, mind a' többi minyájan.* Ad inſtar omnium: *Gell.* vel: Inſtar omnium. Svet. *Zverhu vſzega.* Uber alles. *Mindenek felett.*

Inſtāurātio, onis, f. C. c. Vide *Renovatio.*

Inſtaurātor, oris, m. *Ponavlyavecz, poprávitel, prenapravitel.* r. Erneurer, Zurechtbringer. *Helyére-hozó, Meg-újító.*

Inſtaurātīvus, a, um. *Cic.* vide *Renovativus.*

Inſtāuro, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Poprávlyam., ponavlyam, prenapravlyam.* Erneuere, zurechtbringe, verheſſere, vviderum aufs neue enrichte. *Felépitem, helyére-hozom, megújítom.* Inſtaurare tunicam adversùs hyemem. Plin. *Poprávíti, ponoviti halyu ſzuproti zími.* den Rock vvider den Winter verbeſſeren, erneueren. *A' dolmányt az hideg ellen meg-újítani, meg-jobbítani.*

Inſterno, is, ere, ſtravi, atum. (Act.) Liv. *Podſztiram, preſztiram.* 2. *Odivam.* Beſtreue, überbreite. 2. Bedecke. *Alá-teritem.* 2. *Béteritem, reá-teritem, fel teritem.*

Inſtīgātio, onis, f. Auct. ad Herenn. *Podbodenye, nadhuſztenye, naduſzenye, Podbadanye.* e. Anhezung, Anreizung, r. Antrieb, e. Anregung. *Izgatás, ingerlés.*

Inſtigātor, oris, m. JCt. *Podbadavecz, nadhuſztavecz, nadhuſztitel.* r. Anreizer, Anhezer, Antreiber. *Izgató, inſtroló, kénſzerítő, ingerlő.*

Inſtigātrix, īcis, f. JCt. *Podbadavicza, podbadavka, nadhuſztitelicza.* e. Anreizerin, Anhezerin, Antreiberin. *Izgatóné, ingerlőné.*

Inſtīgo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Podbádam, nadhuſztujem.* Metaph. *Podſzſzem.* Anreize, Antreibe, Anheze: *Metaph.* Das Feuer unterlege. *Izgatom, őſztökéllem.* 2. *Ingerlem.* Inſtigare aliquem in alterum. Liv. *Kőga ſzuprot drugomu nahuſztiti.* einem vvider einen anderen anhezen. *Valakit valakire ingerelni, izgatni.*

Inſtillātio, onis, f. Plin. *Nuter kaplyenye.* e. Eintröpfflung. *Belé-tſzepegetés.*

Inſtillo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Kaplyu po kaplyi puſcham, czurkom vlévam.* Eintröpfle, tropffenvveis eingieſſe. *Belé-tſzepegetem.* Metaph. Inſtillare alicui pietatem. Cic. *Kâga polahko na poboſnoſzt vuchiti.* Einen die Frömmigkeit lehren. *Valakit Iſtenes életre tanítani.*

Inſtĭmŭlo, as, are, avi, atum. (Act.) Ovid. Vide *Inſtigo.*

Inſtinctus, ûs, m. Sen. Vide *Inſtigatio.*

Inſtīpo, as, are, avi, atum. (Act.) Marcell. Emp. *V-tiſzkam, nuter gnyetem.* Hinein ſtopffe, feſt aufeinander ſtopffe. *Bé-ſzorítom, tömöm, bé-nyomom.*

Inſtĭpŭlor, aris, ari, atus ſum. (Depon.) Plaut. *Obechem.* Verheiſſe. *Igérem, fogadok.* Inſtipulatus eſt viginti minas. Plaut. *Je obechal dvadeſzeti funtov.* Er hat zvanzig Pfund verſprochen. *Húſz fontot igért,*

Inſtīta, æ, f. Horat. *Senſzke halye perèm.* s. Gebräm, e. Borten an einen Weiber-Rock. *Aſzſzonyi ruhán köntösön-való perém.*

Inſtĭtio, onis, f. Cic. *Poſztajanye.* Das ſtillſtehen. *Meg-allapodás, békével maradás.*

Inſtĭto, as, are, &c. (Frequ.) Cæſ. *Guſztokratſzſze ſzuprot poſztavlyam.* Offt vvider ſtehe. *Ellene tuſakodom, fegyverrel ellent-bányok.*

Inſtītor, oris, m. Quint. *Tcrſecz, tergovecz,* peregr. *Krámar.* 2 proprie *Naſztojnik.* r. Kauffman, Kramer, Handler. 2. r. Wider-Steher, der Anhaltet. *Kalmár.* 2. *Ellene támadó, tuſakodó.*

Inſtītōrĭum, rii, n. Svet. *ſtaczún, terſilnicza,* peregr. *duchán.* r. Kram-Laden. *Kalmárok bóltja.*

Inſtītorius, a, um, Svet. *Terſki, tergovni, tergovechki.* 2. *Naſzto nſzti.* Krameriſch. 2. Anhaltend. *Kalmári árúhoz-való.* 2. *Ellene tuſakodó, támadó.*

Inſtītrix, īcis, f. JCt. *Dekla meſzto Goſzpe vſtaczúnu ſzedecha.* e. Magd ſo für ihre Frau in dem Kram-Laden ſitzt. *Szolgáló leány a' ki az aſzſzonya helyet a' bóltban árúl.*

Inſtĭtuo, is, ere, ui, ūtum. (Act.) Cic. 1. *Kánim.* 2. *poſztavlyam, odredyujem.* 3. *navúcham, vuchim.* 4. *Pochinyam.* 1. Fürnehme. 2. Setze, Verordne. 3. Untervveiſe, lehre. 4. Anfange. 1. *Igyekezem, magamban felteſzem.* 2. *Szer-*

zem,

zem, rendelem. 3. Oktatom, tanitom. 4. Kezdem. Instituere in aliquem pœnam. Cic. *Poſztavíti kómu kaſtigu.* Einem eine Straff ſetzen. *Valakire büntetéſt rendelni.* Instituere hæredem: Cic. *Kóga za delnika odluchiti; vuchiniti.* Einen zu Erben ordnen, machen. *Valakit örökösſé tenni.* Aliquem literis Græcis instituere. Cic. *Kóga Gerchki govoriti vuchiti.* Einen in der Griechiſchen Sprach untervveiſen. *Valakit Görög nyelvre tanitani.* Ubi vineæ institui possunt. Cic. in Rullum. *Gdeſze Vinogradi poſztáviti, zaſzaditi mogu.* Wo mann die Weingarten anſetzen kan. *Ahol a' ſzöllöt éltani lehet.* Sicut facere instituistis, benignè audiatis. Cic. pro Cluent. *Kakſzte chiniti pochteli, dobrovolyno poſzluhnete.* Wie ihr zuthun angefangen, höret an güttiglich *A mint elkezdettétek tſelekedni, jó kedvel hallgaſſátok.* Iter instituere. Cic. *Putuvati nakaniti.* Eine Reiſe vornehmen *útazni igyekezni.* Instituere amicitiam cum aliquo. Cic. *pro* inire, facere.

Inſtĭtūtio, onis, f. Quint. *1. Nakanenye. 2. Naredyenye; 3. Navuchanye, vuchenye. &c.* Das fürnehmen. 2 e. Anordnung. 3. e. Untervveiſung. *1. Magában feltévés. 2. Rendelés. 3. Oktatás, tanitás.*

Inſtĭtūtor, oris, m. Firm. *Navuchitel, naredítel,* &c. r. Untervveiſer, Lehrer, Verordner. *Oktató, tanitó, rendelő. &c.*

Inſtĭtūtum, i, n. Quint. *Navada, obichaj. 2. Rèd, naredba, dopitanye. 3. Zapoved, poſztavlenye. 4. Nakanyenye. 5. Pochetek.* 1. e. Gevvohnheit. 2. e. Ordnung, Anſtalt. 3. s. Geſetz. 4. Das Fürnehmen. 5. r. Anfang. *1. Szokás. 2: Rend, rendelés. 3. Parantsolat, törvény. 4. Magában feltévés. 5. Kezdet.* More, inſt. tutóque majorum. Cic. *Po navadi ſztarejeh.* Nach Älteren Gevvohnheit. *Az elſőnk ſzokáſa-ſzerént.* Abduci ab instituto ſuo. Cic. *Od nakanenya ſzvojega zaderſanomu biti.* Von ſeinem Fürnehmen abgehalten vverden. *Feltett ſzándékába meg-akadályoztatni.* Leges & instituta cognoſcere. Cic. *Naredbe y zapovedi zpoznati, y valuvati.* Die Anſtalt und Geſetzen bekennen. *A törvényt, rendeléſt, és parantſolatot meg-iſmérni, vallani.* Ad hoc noſtrum instituta illa nihil pertinent. Juven. *Na ovo naſſe nakanenye ona nikaj nejdu, niti nepomagaju.* Jene Ding gehören zu unſeren Vorhaben nicht. *A mi feltett ſzándékunkhoz azok nem tartoznak, nem illenek.* &c.

Inſto, as, are, ſtĭti, ſtĭtum. (Neu.) Cic. *Naſztoim, Primárjam, marlivoſze derſim.* Drangen, anhalte, auf etvvas dringe, antreibe. *Rajta-vagyok, kénſzeritem.* Inſtare veſtigiis, Liv. *Kóga ſzleduvati.* Einem auf dem Fuſs nachfolgen. *Követni valakit.*

Inſtrāgŭlum, i, n. Cato. *Poſztilek, pokróvecz* &c. *Za preſztiranye.* Allerley Decke, Streu, &c. *Lepel, lepedő, boritó &c.*

Inſtrātum, i, n. Ulp. *Idem.*

Inſtrēnuus, a, um. *Plaut.* Vid. *Imbellis, Timidus, Piger.*

Inſtrĕpo, is, ere, ui, ĭtum. (Neu.) Virg. V. *Strepo.*

Inſtringo, is, ere, inxi, ictum. (Act.) Quint. *Jako,* ali *chverſzito vésem, ſztiſzkam.* Hart einbinde. *Igen meg-ſzoritom.*

Inſtructio, onis, f. Gic. *Naredenye, v-réd poſztavlyanye poſzprævlyanye.* e. Ausrüſtung, Zurüſtung, Ordnung. *Keſzület, kéſzítés.* 2. *Nævuchanye.* e. Untervveiſung. *Tanitás.*

Inſtructor, oris, m. Cic. *Nareditel, pripravitel, poſzpravitel.* r. Zubereiter. *Felkéſzitő.* 2. *Nævuchitel.* r. Untervveiſer, *Tanitó.*

Inſtructus, ûs, m. Cic. V. *Apparatus.*

Inſtrŭmentum, i, n. Cic. *Orudje, orudel'e.* s. Handvvercks-Zeig, Werck-Zeig. *Eſzközz.* 2. Transl. V. *Subſidium, Auxilium.* Gic. *3. Inſtrumenta litis* dicuntur ea *chirographa,* ſeu *tabulæ,* quibus lis inſtrui poteſt. *Quint.*

Inſtruo, is, ere, uxi, uctum (Act.) Cic. V. *Paro, Adorno, compono.* 2. & *propriè* Significat in aliqua re ſtruere, ædificare. V. *Struo, Ædifico.* 3. V. *Ordino, diſpono.* Terent. 4. V. *Doceo, Erudio.* Inſtruere ad omne officii munus. *Cic. de Senect.* Inſtruere locum inſidiis. Fraudes alicui inſtruere. *Liv.*

Inſvāſum, i, n. *Feſt.* Eſt color ſimilis luteo, qui fit ex fumoſo ſtillicidio.

Inſvāvis, is, *com,* ve, n. Cic. *Nevugoden, nepovolyen, netéchen, nelyubljen.* Unlieblich. unannehmlich. *Gyönyörűségtelen.*

Inſvāvĭtas, atis, f. Gell. *Nevugodnoſt.* e. Unannehmlichkeit. *Gyönyörűségtelenség.*

Insŭbĭdè, *Adv.* Gell. V. *Improvisò.* 2. alii exponunt: *Invenuſtè, Ruſticè.*

Insŭbĭdus, a, um. Gell. V. *Improviſus.* 2. alii exponunt: *Invenuſtus, Ruſticus, truculentus, durus.*

Inſucco, as, are, avi, atum. (Act.) Colum. *Szochno chinim, vlagu dodájem, primáchem.* Befeuchtige, ſafftig mache, beneze. *Megkvezem.*

Inſvēfăcio, Cæſ. Vid. *Aſſvefacio.*

Inſvēſco, is, ere, ēvi, ētum, (Neu.) Liv. V. *Aſſvefio.* Inſvevit fallere patrem. Terent. *Navadilſzeje Otcza vkanyuvati.* Er iſt gevvohnt

Digitized by Google

vvohnt den Vatter zu betrügen. *Szokásbá vette az attyát meg-tsalni.* Hoc Pater me insvevit. Horat. *K-tomu me je Otecz navadil, privebil.* Der Vatter hat mir dieſes gevvohnt. *Arra ſzoktatott az atyám.* Inſveſcere alicui rei. *Tacit.* 2. *Paſſivè.* Sic inſveſci debent. *Colum. l. 11. c. 3.*

Inſvētè *Adv.* Gæl. Aurel. *Nenavadno, nevbichno.* Ungevvöhnlich. *Szokatlanúl.*

Inſvētūdo, ĭnis, f. Spart. *Nenavada, nenavadnoſzt, nevbichnoſzt.* e. Ungevvohnheit. *Szokatlanság.*

Inſvētus, a, um. Cic. *Nenavadnyen, nenavaden, nenavuchen, nevbichen.* Ungevvohnt. *Szokatlan.*

Inſufficiens, entis, *em.* JCt. *Nezadovolyen, nezadoſzta.* Nicht genug, ungenugſam. *Nem elegendö.*

Inſufficientia, æ, f. Tertull. *Nezadovolynoſzt.* e. Ungenugſamkeit. *Nem elegendöség.*

Inſufflātio, onis, f. Hier. *Podpuhavanye, nuter puhnenye.* e. Anblaſung, Einblaſung. *Bé-fúvás, Fel-fúvás.* 2. Transl. Vid. *Inſtigatio.*

Insŭla, æ, Cic. *Medyimorje, kotár z-vodami okolo y okolo obſztert.* e. Inſul, Engelland, s. Land mit Waſſer umgeben. *Sziget, vizzel környúl-vett tartomány.* 2. Metaph. *Hiſa naſzamoms od drugeh bis razdelena ſztojetba,* ità *Vitruv. Svet.* Ein freyſtehendes Haus, daran kein angebaut. *Egyedül-való ház, magános ház.*

Insŭlānus, a, um, & Insŭlāris, is, *com.* re, n. Plin. *Medyimorſzki, med-vodni.* Zu einer Inſul gehörig. *Szigetbéli, ſzigeti.*

Insŭlārius, rii, m. Pompon. *Megyimorchan,* 2. *Glavár y chuvár Medyimorja,* 2. *Vu biſi na ſzamom ſztanovnik.* Ein Inſulaner, 2. Uber die Inſul Vervvalter, Hieter der Inſul, 3. Ein Hauſs-Vogt, ſo in freyſtehenden Hauſs vvohnet, daran kein angebaut. 1. *Szigetben-lakó, ſzigetből-való,* 2. *Szigetnek gondviſelője, tiſztje,* 3. *Magános házban-lakó.*

Insŭlātus, a, um, Apul. *Medyimorjom vuchinyen.* Zu einer Inſul gemacht. *Szigetté lett.*

Insŭlenſis, is, *com.* ſe, n. Solin. Vide. *Inſulanus.*

Insŭlōſus, a, um, Ammian. *Medyimorjen, pun medyimorja.* Voll Inſuln. *Szigetekkel teli.*

Inſulsè, *Adv.* Cic. *Neſzlano, netechno.* 2. Metaph. *Neprikladno, nevugodno, neprilichno, nedoſztojno, nevpretno.* Ungeſalzen, ungeſchmackt. 2. *Metaph.* Unbequem, unartlich, unangenehm, ungeſchickt. *Sótalanúl, ízetlenül.* 2. Metaph. *Ostobáúl, Diſztelenül.*

Inſulsĭtas, atis, f. Cic. *Netechnoſzt, netèk, neſzlanocha, naſzlanoſzt.* 2. Metaph. *Neprikladnoſzt, nevugodnoſzt, nevpretnoſzt.* e. Ungeſalzenheit, r. ungeſchmack. 2. *Metaph.* e. Unbequemigkeit, e. Unannehmlichkeit, Grobheit, Unartigkeit, Ungeſchicklichkeit. 1. *Sótalanság, ízetlenség,* 2. Metaph. *Oſtobaság, diſztelenség.*

Inſulſus, a, um: Inſulſiſſimus, Plaut. *Neſzlan, netéchen.* 2. Metaph. *Neprikladen, neprilichen, nevugoden, nedvorjanſzki, muski.* 1. Ungeſalzen, ungeſchmackt. 2. *Metaph.* Ungeſchickt, ungereimbt, thöricht, bäuriſch. 1. *Sótalan, ízetlen,* 2. *Oſtoba, goromba.* Aliquem operâ ſuâ ex inſulſo, falſum facere: Plaut. *Iz kóga neprikladnoga, kaj dobra y prikladnoga vuchiniti.* Aus einem Ungeſchickten etvvas geſchicktes und rechts machen. *Alkalmatlanból alkalmatoſt tſinálni.*

Inſultātio, onis, f. Quint. Vide. *Exagitatio, inſectatio.*

Inſultātōriè, *Adv. Poſpotájuch, oſzmehavajuch.* Spöttiſch, höhniſch. *Fel-ingerelve, boſzſzontva.*

Inſulto, as, are, avi, atum, (Frequ. à *Neu.* Inſilio, lui, ultum.) Cic. 1. *Naſzkakujem;* 2. *Iz drugaga norcza delam, poſpotavamſze, oſzmehavam.* Mit ungeſtüme Springe, 2. Spotte, poche, trotze. *Rajta-tapadok,* 2. *Boſzſzontom, ingerlem.*

Inſultūra, æ, f. Plaut. *Naſzkakanye, Goreſzkochenye.* e. Hinaufſpringung. *Rajta-tapodás,* 2. *Oſzmehavanye, draſenye, zponaſſanye.* e. Verſpottung, Vorvverffung. *Ingerkedés, boſzſzontás.* Synon. *Inſultatio, Exagitatio, Inſectatio, divexatio.*

Inſum, Ines, eſſe, fui, (Neu. Defect.) Terent. *Vu chem jeſzem, z-nútraſzem.* Ich bin in etvvas, darinnen bin. *Benne-vagyok.* Spes nobis ineſt. *Plaut. pro* ſperamus. *Ufſamoſze.* Wir hoffen. *Vagyon reménységünk.* In ſumma: Cic. *Vu zavſetju, z-jednum rechjum.* In allen, in der Summ, mit einem Wort. *Summa ſzerint, röviden.*

Insūmo, is, ere, umſi, *vel* umpſi; umtum, *vel* umptum, (Act.) Cic. Vide *Impendo, expendo.* Inſumere operam. Cic. *pro* Strenuè laborare, agere.

Inſuo, is, ere, ui, ūtum, (Act.) Liv. *Vuſtivá-*

vam,

Digitized by Google

oam, nuter sívam, naßováam. Einnähe. *Betè-varrom, Bévarram.*

Insŭper, *Conjunct.* Cic. *Zverhu-toga, k-tomu, nato, izvisse, vecse.* Uber dieſes, ferner, darüber, über das. *Annak felette, azon-felyül.* 2. pro *deinceps.* Sveton. *Odszebdób, naprtlam, odsze, ke napridak.* Hernachmahls. *Ennekutánna.* Inſuper habere aliquid. Gell. *Kaj za malo.* ali *za nikaj derſati.* Etwas vvenig oder gar nicht achten. *Valakit kitsinyre* vagy *semmire tartani.*

Insŭpĕrābĭlis, is, *com.* le, n. Plin. Vide *Invincibilis.*

Insŭpĕrhăbeo, es, ere, ŭbui, ĭtum, [Act.] Apul. *Za malo,* ali *za nikaj kôga derſim.* Einen vor gering oder nichts halte. *Valakit kevésre* vagy *semmire tartok.*

Insurgo, is, ere, exi, ectum, [Neut.] Quint. *Podisemsze, gore sztaiem, zdisemsze,* 2. *Szuprotsztajem.* Aufſtehe, 2. Mich vvider einen ſetze, empöre, erhebe. *Felkelek,* 2. *Reá-támadok.*

Insuſceptus, a, um, Ovid. *Nepriet.* Nicht aufgenommen. *Fel nem vétetett.*

Insuſcentăbĭlis, is, *com.* le, n. Lact. Vide Intolerabilis.

Insŭsurro, as, are, avi, atum, (Neu.) Sen. *Prisseptyujem, nasseptyujem, nasseptávam, tibo na vuho govorim.* In das Ohr blaſe, in das Ohr ſage. *Fulibe-suttogom, Fuvom, sugom.*

Insŭsurrātio, onis, f. *Nasseptanye, prisseptanye.* In das Ohr blaſen, ſagen. *Fülébe-suttogás, sugás.*

Insŭsurrātor, oris, m. *Nasseptavecz, prisseptavecz.* In das Ohr Einblaſer, Einſager. *Suttogó, fülébe-sugó.*

Insŭsurrātrix, īcis, f. *Nasseptavicza, prisseptavicza, koja kaj na vuho povéda,* e. In das Ohr Einblaſerin, Einſprecherin. *Fülébe-sugónė, suttogónė.*

Intābesco, is, ere, ŭbui, (*Incb.* à tabeo.) Colum. *V-szuhamsze, ginem.* Eintrockne, ſchvvinde, verdorre. *Elpusztadok, béjszáradok.*

Intactĭlis, is, *com.* le, n. Lucr. *Nedotekliv.* Unberührlich, unbegreiflich. *Illetbetetlen, nem illetbető.*

Intactus, ûs, m. Lucr. *Nedotik, netik.* e. Unberührung. *Nem illetett.*

Intactus, a, um, Liv. *Nedotetnyen.* Unberührt. *Illetlen, ép.*

Intāmĭnātus, a, um, *Horat.* Vide *Immaculatus.*

In tantum, in quantum: Eatĕnus, Quatĕnus. Senec. *Tuliko. kuliko. ndtuliko; da.* So viel; als. *Annyira, annyiban.*

Intectus, a, um, Tacit. *Nepokrit, nepokriven, neodet, neodeven.* Unbedeckt. *Be-nem fedetett.*

Intĕgellus, a, um, (Diminut. ab *Integer.*) Cic. *Priczel, nedotetnyen.* ich Catull. 2. *Zdrav.* Sic. *Cicero.* Gantz, unberührt, 2. Geſund. *Egész, ép.* 2. *Egészséges* &c. Vid. *Integer.*

Intĕger, tĕgra, tĕgrum: Cic. 1. *Czél.* Gantz. *Egész.* Integer ævi homo. *pro eo,* cui ætas eſt integra, non imminuta. *Ita Ennius* de Diis utpote immortalibus. 2. *Neoszkrunyen, nevtepen, nedotetnyen, chiszt.* Unverſehrt, Unbefleckt, Unverletzt, Rein, Unberührt. *Tiszteséges, ép.* Synon. *Immăcŭlātus, Intāmĭnātus, Intĕnĕrātus, Impollūtus, Incorruptus, Irviólátus, Intactus, Purus.* Integra Virgo. Plaut. *Nevtepena, nedotetnyena, neoszkrunyena Divojka.* Eine unberührte reine Jungfrau. *Tiszteséges szűz.* 3. *pro* Sanus, Fortis, Vegetus, Validus, Incolumis, Robuſtus. *Jak, gyegyeren, zdrav.* Starck, Friſch, Geſund. *Eros, egészséges.* Quum erebrò integri deſeſſis ſuccederent. Cæſ. *kadabi guſztokrat jáki, y zdravi, na meszto f labeh y trúdnch dohajali.* Als zum öfteren friſche und geſündte, die ſchvvachen und ermüdeten ablöſeten. *Mikor gyakran az épek és egészségesek, a' meg-fáradtak és erőtlenek helyett állananak.* 4. *pro* Juſtus, Rectus, Sincerus, honeſtus, Ingenuus. *Pravichen, drechen, vérli, poſten.* Gerechtig, Recht, Rechtſchaffen, Aufrichtig, ehrlich, ehrſam. *Igasz, jeles.* Vir integer. Cic. *Pravi y vérli ohlovek.* Ein rechtſchaffener Mann. *Jeles és derekas ember.* 5. *pro* Liber, ſui juris. *Szloboden, szlobodno-volyen.* Frey, Freyvvilig. *Szabados, szabad akaratú.* Aliquid alicui integrum eſſe. Cic. *Kaj kômu szlobodno biti* ali *chiniti: szlobodnomu biti.* Freye Hand, oder die Freyheit haben etvvas zuthun: Frey ſeyn. *Valakinek valamire Szabadsága lenni.* 6. *pro* habens poteſtatem. *Obhaszt imajuchi.* Gevvaldt habend. *Tehetséges.* Integrum mihi eſt ſuſcipere. Cic. *Inam oblaszt prijeti.* Ich habe die Gevvaldt aufzunehmen. *Vagyon tehetségem felvenni.* 7. *pro* Sobrius, temperans. *Trézen, Mertuchliv.* Nüchter, Mäſſig. *Józon, Mértékletes.* Multò plura evenirent, ſi æ quietem integri iremus; nunc onuſti cibò & vinò &c. Cic. *Vsiogo bi nam vech doszlo y prihijalo, dabi na pokoj trézni iszli; szada pak napunyeni z-jésztvianmi y z-vinom,* &c. Es möchte uns vveit mehr zukommen, vvan vvir uns zu der

Digitized by Google

Ruh niechter begebeten; jezt aber mit Speisen und Wein beladen. &c. *Sokkal többjók reánk jönének há az alirvásra józonon menninк: Most pedig étkekkel és bóral teli, &c.* 8. *pro* Nulli parti adhærens, ad neutram partem declinans. *Z-nijednum sztránum nederszebi*; ali: *Niti na jednu, niti na drugu sztrán nagnyen.* Mit keiner Seiten mehr haltend: *oder:* Weder auf eine, vveder auf die andere Seiten mehr geneigt. *Egy részre sem hajlandó.* 9. In integrum aliquid restituere. Cic. *Kaj zopet vu dober*: ali: *vu pervisztalisi poszlaviti.* Etvvas vvieder gut machen: *oder:* Etvvas in vorigen Stand setzen. *Valamit a' régi és jó állapotjára ismég viszsza-hozni.* 10. Res adhuc est integra: *vel:* Res adhuc in integro est. Cic. *Joschе je vréme, joschе nitaj nè zamudyeno*: ali: *Dugovanye je joschе dobro, y vu dobrom sztalissu*: ali: *Dugovanye kakvo jost nè zdvojeno.* Es ist noch Zeit, Es ist nichts versäumet: *oder* Es ist noch die Sache gut, und in guten Stand: *oder:* die Sache ist noch nicht verzvveifflet. *Még elég ideje vagyon, Még semmi el-nem veszett*: vagy: *Még az doleg jó állapotjában vagyon*: vagy; *Még vagyon reménység felöle.* 11. Integer à debitis. Curt. *Prószt od dugov.* Frey von Schulden. *Az adósságoktól szabad.* 12. Mihi non est integrum hoc facere. Cic. *pro* non licet, prohibeor, non audeo. *Nesmem*, ali: *prepovedano mi je to vuchiniti.* Ich darff nicht: *oder* Es ist mir verbothen dieses zu thun. *Nem merem*; vagy *meg-tiltatott nékem hogy azt ne tselekedjem.* Integra ætate esse. Cic. *pro* optimæ: *vel:* vegetæ ætatis esse. *Vu najbolssoj dobe biti.* In seinem besten Alter: *oder*: in der Blühte des Alters seyn. *életének leg-jobb idejében lenni.* Integri sensûs homo. Cic. *Zdravoga razuma chlovek.* Mensch einer gesunden Vernufft. *Ember kinek helyén vagyon az elméje.* Ab integro. *Virg.* de integro. *Adv.* Cic. *pro* De nuò, rursus, iterum. Ad N. 1. 2. 3. & 4. Spectantes *Usus:* Cùm esset exemplum innocentiæ, quo nemo integrior, nemo Sanctior: vitæ innocentissimæ, integerrimæ. Dum existimatio, valetudo est integra. Integerrimas gentes, florentes ac integros hostes devicit. *Ad N 5. 6. 10. &c.* Si mihi integra omnia & libera essent. Hæc re adhuc integra feceram. Viderint, quibus integrum est. Rem ad meum reditum integram esse jussi. Rem integram ad Senatum referam. *Poet.* Vulnere intacti, nusquam antè libatis viribus, integri, Vigentésque cum fessis pugnárunt. Integros milites defatigatis sufficere *pro* substituere. Eâ victoriâ, quam integri de hoste retulimus, Imperium incolume, Sarta tecta Resp. mansit. Integro & florente exercitu, integram (*id est*: plenam) Victoriam retulit. Integris adhuc bellatorum viribus, hostis in triumphum ductus est. Recipe me Integrum discipulum: *id est*: rudem, & nihil penitùs scientem.

Intĕgo, is, ere, exi, ectum. [Act.] Liv. Vid. *Tego.* Integebatur porticus lignis. Cæs. 2. bel. Civ. *Setalischе, zhodalischе prisztrohsene z-drevom je pokrito bilo.* Der Spazier-Gang vvare mit Holtz bedeckt. *Fával vala bé-fedve a' tornátz.*

Intĕgrasco, is, ere, (Inch.) Terent. *Pochinyam pak kréposzt dobivati, k-mene dohajati, zdrav y gvegyeren biti.* Ich fange an die Kräfften zu überkommen; frisch und gesund zu vverden. *Meg-újúlok, épölök.* Synon. *Integror, instauror, ab integro redeo, ad priorem statum me repono.*

Intĕgrātio, onis, f. *Czélo-v-chinyenye, poprævlyanye, ponovlenye.* e. Ergänzung, Verneurung. *Meg-újítas.*

Intĕgrātor, oris, m. *Czélo-vchinitel, poprævitel, ponovitel.* r. Ergäntzer, Erneuerer. *Meg-újító.*

Intĕgrātrix, icis, f. *Poprævitelicza, ponovitelicza.* e. Ergäntzerin, Erneuerin. *Meg-újítóné.*

Integrè *Adv.* Cic. 1. *Czélo.* 2. *Prævichno, isztinito, verno, prævo.* 3. *Chiszto, neoszkrunyeno, nevtepeno.* 1. Gäntzlich. 2. Redlich, recht, aufrichtig. 3. Rein, keusch, unverlezt, unversehrt. 1. *Egészen.* 2. *Igazan. helyesen.* 3. *Tiszteségesen, tisztan, sziuzen.* &c. V. *Integer.*

Integritas, atis, f. Cic. 1. *Czelócha, punocha,* 2. *Isztinitoszt, prævdenoszt, Prævednoszt, prævichnoszt,* 3. *Chiszтócha, nevtepenoszt, neoszkrunyenoszt, nebludnoszt.* 4. *Zdravje, jakoszt.* &c. 1. e. Gäntzlichkeit. 2. e. Redlichkeit, Gerechtigkeit, Aufrichtigkeit. 3. e. Reinigkeit, Unversehrtheit. 4. e. Gesundheit, Kräfftigheit. 1. *épség.* 2. *Igazság, helyesség.* 3. *Tiszteség, tisztaság, Fertelmetlenség.* 4. *Egeszség.* &c. Vid. *Integer.*

Intĕgro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Czélo chinim, z-novich pochinyam, ponavlyam.* Gantz mache, von vorn anfange, vvider-hole, erneuere. *Meg-újítom, egészítem, elkezdem újítani.* 2. Vid. *Recreo, refocillo.*

Intĕgŭmentum, ti, n. Cic. *Pokrivalo, odevalo.* e. Decke. *Fedél, Lépel, Lepedés.* Integumenta vitiorum quærere. Cic. *pro* vitia tegere, excusare.

Intel-

Digitized by Google

Intellectio, onis, f. Auct. ad Herenn. *Razmenye.* e. Verſtehung. *értelmeſség, értelem.*

Intellector, oris, m. Auguſt. *Razumlivecz, koj kaj razume.* Der vvas verſtehet. *értő.*

Intellectuālis, is, *com.* le, n. *Razumlivo.* Verſtändlich. *érteni-való, értelembez-való.*

Intellectuālitas, atis, f. Tertull. *Razumlivoſzt.* e. Verſtändigkeit. *értelmeſség.*

Intellectus, ûs, m. Quint. *Razum.* r. Verſtand. *értelem.*

Intellexem, es, et: *pro* Intellexiſſem, es, et. *Plaut.*

Intellextin? *pro* Intellexiſtine? Terent. *Jeſzili razumel?* Haſt du es verſtanden? *Megértettedé.*

Intelligenter, *Adv.* Cic. *Razumno.* Verſtändlich. *értelmeſen.*

Intelligentia, æ, f. Cic. *Razumnoſzt, razmenye.* e. Verſtändigkeit, r. Verſtand. *értelem.*

Intelligibilis, is, *com.* le, n. Macrob. *Razumliv, kajſze z-razumom preſzézhi more.* Verſtändlich. *Meg-értheto.*

Intelligibiliter, *Adv.* Intelligibiliùs. *Idem.* Vide *Intelligenter.*

Intelligo, is, ere, exi, ectum, (Act.) Cic. *Razmem, razumim.* Verſtehe. *értem.* Synon. *Cognoſco, mente percipio, penetro, aſſequor.* Ex quo uno cætera facilè intelligetis. Cic. pro *Aſſequemini &c.*

Intĕmĕrandus, a, um, Valer. Flac. *Neoſzkrunljiv, nevteplio, nezamerljiv.* Das da nicht muſs befleckt vverden. *Nem fertéztetendő, nem rútitandó,* 2. *Nevratliv, nezbantuvan.* Nichts zu beleydigen. *Megnem bántandó.*

Intĕmĕrātus, a, um, Virg. *Neoſzkrunyen.* Unbefleckt. *Fertéztetetlen, rútitatlan.*

Intemperans, antis, *om.* Cic. *Nemertuchliv, Nemertuchen.* Unmäſſig. *Mértékletlen.* Synon. *Immoderatus, incontinens, ſenſibus indulgens & frenos laxans, immodicus, Voluptatibus ſerviens.*

Intemperanter, & Intemperatè *Adv.* Cic. *Nemertuchlivo, nemertuchno, neobichno.* Unmäſſiglich, ohne Maſs, ohne Beſcheydenheit. *Mértékletlenül.* Intemperantiùs: *Cic.* Intemperantiſſimè: *Apul.* Synon. *Immodicè, immoderatè.*

Intemperantia, æ, f. Cic. *Nemertuchlivoſzt, nemertuchnoſzt, nezderſlivoſzt, zbutenyſpuſchenoſzt.* e. Unmäſſigkeit, Unenthaltung, Sinn-Auslaſſenheit. *Mértékletlenség.* Sic dicitur: Intemperantia animi, ſenſuum; Intemperantia in victu &c. *pro* Incontinentia.

Intemperātus, a, um. *Comp.* Intemperatior, *Superl.* Intemperatiſſimus. *Cic.* Vid. *Intemperans.*

Intemperiæ, arum, f. *plur. (ab obſol. ſing.* Intemperia, æ, f.) Vocabantur *Deæ,* quibus gentiles vim nocendi, & per intemperantiam ſæviendi poteſtatem attribuebant. Has Cato *de re ruſt.* c. 141. facto ſacrificio propulſari jubet. *Húdi ſkodlivi dúhi.* Die böſe Plag-Geiſter, Wüt Geiſter, Furien. *Gonoſzlelkek.* Larvæ hunc atque intemperiæ agitant Senem. *Plaut.* 2. *Zla vremena, zburkanye zráka.* Böſe Wetter, s. Ungevvitter. *Rút idők.* ità Cato. 3. *Poſzli, opravki.* e. Verrichtungen, Geſchäffte. *Nagy és nehéz dolgok.* ità *Aul. Gell.*

Intemperies, ēi, f. Cic. 1. *propriè* de Cœlo, Aëre &c. dicitur, quum Aër eſt immoderatè Calidus *aut* frigidus, humidus *vel* ſiccus. Intemperies Cœli. Liv. *Zburkanye zráka.* e. Unmäſſigkeit der Lufft. *égnek háborítáſa.* 2. Vid. *Intemperantia.*

Intempeſtas, atis, f. Plin. *Hman, zlo vrémé.* Schlecht Wetter, s. Ungevvitter. *Háborús idő.*

Intempeſtivè, *Adv.* Cic. *Nevdobno, zvan dobe, zvan vremena, neprilichno.* Unzeitig, zur Unzeit, unbequem, ungelegen. *Alkalmatlanúl.*

Intempeſtivĭtas, atis, f. Aul. Gell. *Nedoba.* e. Unzeitigkeit. *Alkalmatlanság.*

Intempeſtivus, a, um, Cic. *Nevdobni, zvan dobe, zvan vremena, neprilichen, nenaraden.* Unzeitig, ungelegen. *Alkalmatlan.*

Intempeſtus, a, um, *Cic.* 1. idem ac *Intempeſtivus.* 2. Intempeſta nox, *Tiha noch, mirna noch: Vrémé okolo pol nochi.* Die ſtille Nacht-Zeit, beyläuffig der Mitternacht. *Nyúgadalmas éjtzaka: késő és ſetét éjtzaka, éjfél.*

Intempŏrālis, is, *com.* le, n. *Prud.* Vide *Intempeſtivus.*

Intendo, is, ere, endi, entum, & enſum, (Act.) Cic. 1. *Napinyam, natéſem.* Spanne, ausſpanne, anſpanne, ausdehne, ausſtrecke, auseinander ziehe, ausbreite. *Kiterjeſztem, kifeſzítem.* Intendere arcum. Cic. *Nategnuti, napíti lúk.* Ein Handbogen anſpannen. *A kéz-t at meg-húzni.* Tabernacula intendere: Cic. *Sátore podignuti y razpreſztréti.* Zelten ausſpannen *oder* auffſchlagen, &c. *Synon.* Vehementer tendo, extendo, diduco. 2. Metaph.

Kánim, naperoſzi kaj jemlyem, miſzlim. Gedencke, mir fürnehme, Vorhaben habe. *Igyekezem.* Fugam intendere. Curt. *pro* meditari. *Béſati nakaniti ali miſzliti.* Gedencken die Flucht zu nehmen. *Futástól gondolkozni.* 2. *Marlivo pázim, pazku ali ſzkérb imam.* Embſig mercke, auf etvvas genauer acht gebe. *Figyelmezek, reá-balgatok.* Rei alicui propiùs intendere animum, *pro* Adjicere, applicare. Solin. *Na kakvo dugovanye marlivo paziti.* Auf ein Ding genauer mercken. *Valamire ſzorgalmatoſan figyelmezni: Elmétt igen reá-vetni.* Animum in aliquid intendere. *Solin.* Item: Re aliqua animum intendere. *Cic.* pro *totú ingenii viribus in aliquid incumbere.* Quæro, non quibus intendam rebus animum, ſed quibus relaxem. *Cic. in Hortenſio.* 4. Intendo, *vel* Actionem intendo, *ſumitur pro* Ago. *ità Cic.* 5. pro *Augeo*: ità Plin. *Sic dicimus:* Curas, ſolicitudines, dolores &c. intendi: *pro* augeri creſcere. 6. Intendere alicui actionem perduellionis. Cic. *pro* Accuſare aliquem reum eſſe perduellionis.

Intenſio, onis, f. Cic. 1. *Nategnenye, napinyanye.* 2. *Povekſſanye.* Das Spannen, 2. e. Vermehrung. 1. *Kifeſzítés, kiterjeſztés.* 2. *Öregbítés.* ità uſus.

Intentè, *Adv.* Intentiùs: *Liv.* Intentiſſimè: Lamprid. *Marlivo, Pazech, 2-terſzenyem.* Fleiſſig, aufmerckſam, bedachtſam, ernſtlich. *Figyelmeteſen, ſzorgalmatoſan.*

Intentio, onis, f. & Intentus, us, m. Cic. *Nakanenye, 2. Nategnenye, napinanye, 3. Terſzenye, 4. Povekſſanyanye.* ità Aul. Gell. 1. Vorhaben, e. Meynung, Abſicht, s. Abſehen. 2. Das Spannen, 3. e. Anvvendung, 4. Fleiſs, 4. e. Vermehrung, Erhebung, Erhöhung einer Sache. *Igyekezet, 2. Kifeſzítés, Terjeſztés, 3. Akarat, 4. öregbítés.* Atque ſic fert *uſus.*

Intento, as, are, avi, atum, (Act. Frequ. *ab intendo*) Cic. *Nagrúſamſze, grozimſze.* Dräue, ſchröcke, vvieder einen etvvas habe. *Fenyegetdegelem, Fenyegetem.* 2. Variè ſumitur: *v. g.* Intentare alicui mortem, Virg. *Kôga nakaniti, boteti vumoriti.* Einen vvollen umbringen. *Valakit halállal ijeſzteni.* Intentare manus alicui (*vel* in aliquem) Liv. *Kôga z-rukami zgrabiti, popaſzti, vloviti, zbiti.* Einen mit Händen ergreiffen, anfahren: die Hände an einen legen. *Valakit kizzel meg-kapni, fogni:* vägy: *Kalakire kezét felhúzni.* Synon. *Injicere alicui manus.* Vid. *Injicio.* 3. Vid. *Tento, Experior.* ità *Liv.* 4. Alicui aliquid intentare. *Cic. id eſt:* Adversùs aliquem aliquid moliri, ſuſcipere efficiendum. *Szuprot kômu kaj nakaniti, tovati.* Wider einen etvvas ſchmieden, *oder* vornehmen trachten. *Valakire valamit igyekezni tſelekedni.*

Intentus, a, um, Cic. 1. *Napet, nategnyen,* 2. *Razlo. pazechi,* 3. *Marliv.* Geſpannt, angezogen, 2. Merckend, acht gebend, 3. Fleiſſig. 1. *Kiterjeſzretett, kifeſzitetett.* 2. *Figyelmeter, Reá-Vigyázó,* 3. *Szorgalmatos, ferény.*

Intentûs, ûs, m. Cic. V. *Intentio. N.* 2.

Intĕpĕo, es, ēre, ĕpui, (Neu.) *Propert.* Intĕpeſco, is, ere, (Inch.) Colum. *Mlachen bizam.* Laulicht vverde. *Meg-kezdek bûlni.* Synon. *Incaleſco, tépidus fio.* 2. Ab oppoſito Vid. *Refrigeo* & *Refrigeſco.*

Intĕr, *præpos.* cum *Accuſat.* Cic. *Med, Medyu, medy. opſzred.* Zvviſchen. *Közt, között.* 2. Accipitur etiam pro *In, poſt, invicem, mutuò, ſub.* Cic. Virg. *Dii inter ſe diligunt.* &c.

Intĕralbĭco, as, are, avi, atum, [Neu.] Plin. *Med drugemiſzebelim.* Zvviſchen anderen vvenſlicht herfür ſcheine. *Közösleg fejéreſedem.*

Intĕramnus, a, um, & Intĕramnis, is, com. ne, n. JCt. *Med vodami ſztojechi.* Zvviſchen Wäſſeren liegend. *Viz-között fekvő-való, lakó.*

Intĕrānĕa, eorum, n. *plur.* Cic. Vid. *Inteſtinum.*

Intĕrāreſco, is, ere, ārui. (Inch.) Cic. *Synon. penitùs areſco, aridus fio, exareſio, exareo, exareſco,* &c. *Zeſzemaſze ſzuſſim, ſzebnem, zeſzuſzamſze.* Gar verdorre, vertrockne. *Egéſzen kiapadok, kiſzáradok.*

Intĕrātim, *Adv.* (*obſol.*) pro *Interea.* Feſt.

Intĕrbĭbo, is, ere, ĭbi, ĭtum, [Neut.] Plaut. *Vſze izpiam.* Gar austrincke. *Mind megiſzom, mind kiiſzom.*

Interbĭto, as, are, avi, atum, (Frequ. *ab eo, is*) Plaut. *Med-dobadyam, nad dobajam.* Darzvviſchen komme. *Közikbe-mégyek,* 2. V. *Pereo.* Plaut.

Interblandior, iris, īri, ītus ſum, (Depon.) Auguſt. *Z-kém, ali poleg cheſzaſze prilizávam.* Darbey ſchmeichle. *Valaki körül bizelkedem.*

Intercălāris, is, com. re, n. *Cic.* Intercălārius, a, um, Liv. *Preſztupni, medſztupni, naddobajajuchi, med-dobajajuchi.* Eingeſchal-

tet

tet, darzvviſchen kommend. *Közibe-tebetö, ſzámlálható, vetheto.* Intercalaris verſus, Virg. *Med poſztavlena peſzem, ali rèd.* Darzvviſchen geſetzter Vers. *Közbe-tètetett vers.*

Intercălārium, rii, n. Cic. *Vrême med vremenom preſztupnem, vrême med-ſztupno.* e. Zeit ſo zvviſchen eingeſetzt vvird. *Közbe-vetett idö.*

Intercălātio, onis, ſ. Macrob. *Medpoſztavlyanye, kada najmre jeden dan chesz vſzako cheterto leto vu meſzeczu ſzvécsnu imajuchemu dnevov 28. pridájeſze jeden, iliti 29.* Das darzvviſchen ſetzen, vvann nemlich ein Tag alle 4. Jahr in dem Februario mit eingeſchaltet vvird, das, da er ſonſt 28. er als dann 29. Täg bekommt. *Egy napnak közbe-vetése: ugy mint, mikor minden négy eſztendö-múlva Boldog aſzſzony havába, mellynek 28. napja vagyon, egy nap közbe-vettetik, és úgy 29. napja léſzen.*

Intercălātio Epactarum. *Zovéſze, kadaſze k-navadrem 12. meſzeczom jednoga leta, trinaiſzti pridaje.* Intercalatio epactarum: Wird genennet, vvann zu denen ordentlichen zvvölff Monathen des Jahrs, der dreyzehende hinzu geſetzt vvird. Intercalatio epactarum: *Hivattatik, mikor az eſztendönek közönséges tizenkét hónapjaho tizen harmadik ſzámláltatik.* Ità Aſtronomi.

Intercălātor dies, *vel* Intercălāris dies: Macrob. *Preſztupni, ali Medſztupni dan.* r. Schalt-Tag. *Közibe-ſzámláltatott nap.*

Intercălo, as, are, avi, atum, [Act.) Plin. *Medpoſztavlyam vrême preſztupno,* 2. *Odlácsim.* ità *Livius.* Zvviſchen einſetze, einſchalte, einen Schalttag, oder Zeit einſchiebe, 2. Etvvas aufſchiebe. *Közibevetem a napot,* 2. *Halogatom.*

Intercăpēdĭnātus, a, um. *Martial. Capell.* à ſequenti: *Med vremenom,* ali *med dvojem meſztom poſztavlyen.* Zvviſchen zvveyen Zeiten *oder* Orten geſetzt, gelegen. *Két idö vagy hely-között tètetett.*

Intercăpēdo, ĭnis, ſ. *Cic.* 1. Intercapedo temporis: *Med-vremenye, ſzredina med dvojem proſſaſztnom vremenu.* 2. Intercapedo loci: *Medmeſztje; Dustna, Sirina ſzredine med dvojem razluchenom meſztu.* 1. Die darzvviſchen lauffende Zeit, 2. Die Weite, Länge, zvviſchen zvveyen Oerteren, Dingen. *Idönek két idö-között vetése,* 2. *Köz-köz hely.*

Intercēdo, is, ere, eſſi, eſſum, (Neu.) Cic. 1. *Med-dohajam:* ali: *Med-dohadyam; Medpoſztavlyen jeſzem.* Darzvviſchen komme, darzvviſchen lige, *oder* geſetzt bin. *Közibe-jútok.* Synon. *Intervenio, interponor, interjaceo, inter duo medius ſum.* Vix Annus interceſſerat. *Cic.* L. 2. de Orat. *Komaj je jedno leto med-temtoga preßlo: iliti: Jedno ſzamo leto je med-tèm poſztavlyeno bilo.* Es iſt kaum ein einziges Jahr unterdeſſen vorbey, *oder* darzvviſchen verfloſſen &c. Inter eos, Sylvæ intercedebant: *id eſt:* interjacebant. *Cæſ.* Si nulla ægritudo huic gaudio interceſſerit: *id eſt:* intervenerit: *vel* ſi nulla ægritudo hoc gaudium turbaverit. *ità* Terent. 2. *Med-poſztavlyamſze; za drugoga ſze jemlyem, zavesujem; za drugoga veru dájem, porok bivam.* Für einen gut ſtehe, mich verbinde, Bürg vverde. *Közben-járok.* Synon. *Spondeo, fidejubeo, fidem interpono* vel *obligo pro aliquo.* Intercedere pro aliquo. Cic. *Za-kögaſze vzéti, porokom biti.* Für einen gut ſtehen, Bürg vverden. *Mástrt kezes lenni. közbenjárni.* Adſcribit & quaſi calcar admovet, interceſſiſſe ſe pro iis magnam pecuniam: pro *ſpopondiſſe.* ità *Cic.* Attic. l. 6. 3. *Za kögaſze molim, proſzim.* Für einen bitte, fürſpreche. *Mástrt eſedezem.* Pro filio apud Patrem interceſſit. *ità Cic.* Hæc ſignificatio convenit cum præcedente, 4. Vid. *Obſto, Adverſor, Impedio.* Meæ rogationi nemo Tribunorum interceſſit. Cic. *pro* nemo adverſatus eſt: *vel:* Nemo rogationem meam impedivit. 5. Intercedit mihi cum illo amicitia, familiaritas. Jul. Cæſ. *Med menum, y med nyim dobro je priatelſztvo: ali: Ja imam z-nyim dobro priatelſztvo: ali: Jaſze z-nyim dobro razmem.* Zvviſchen mir und ihm iſt gute Freundſchafft: *oder:* Ich habe gute Freundſchafft mit ihm: *oder:* Wir verſtehen uns guth untereinander. *Jó barátság vagyon közöttünk.* Veteres mihi neceſſitudines cum his omnibus intercedunt, quibuscum ego agere de te non deſtiti. *Cic. famil.* 6. *in ep. ad Appium pulchrum.*

Interceptio, onis, ſ. Cic. *Prevzetje, zaderſanye, prevjemlenye, zavjemlenye.* e. Auffahung, das Auffangen, c. Aufhaltung. *Elfogás, Megtartóztatás.*

Interceptor, oris, m. Liv. *Prevjemnitel, prevjemnik, prevzetnik, zavjemitel, za-*

Digitized by Google

derfitel. r. Auffänger, der einem fürkomt, r. Aufhalter. *Elfogó, Megtartóztató.*

Interceſſio, onis, f. *Cic.* Interceſſus, ûs, m. *Val. Max.* 1. Vide *Impeditio.* 2. *Za drugoga proßnya, molyba, jemlyenye.* e. Vorbitt, Vorſprechung, Vermittelung. *Eſedezés, közben-járás.*

Interceſſor, oris, m. Cic. 1. *Idem quod* oppoſitor, impeditor. 2. *Proſzitel, za drugoga molitel, kiſze za kôga jemlye.* r. Vorbitter, Vorſprecher; der für einen gut ſteht. *Eſedező, közben-járó.*

Intercīdo, is, ere, idi, īſum, (Act.) Plin. *Na dvoje ſzêchem, kálam, preſzekujem.* Entzvvey zerhacke, zertheile, abhacke. *Ketté-vágom, közbétt elmetſzem.*

Intercĭdo, is, er, ĭdi, cāſum, (Neu.) Liv. *Prepádam, Ginem.* Verfalle, untergehe, verlohren vverde. *Eleſem, meg eſem, bitvánodom, elveſzek.* Synon. *Pereo, intereo, tempori ſpatio evaneſco.*

Intercĭlĭum, ii, n. Iſid. *Med-obervje.* r. Raum zvviſchen den Augen - Liedern. *Szemöldök köze.*

Intercĭno, is, ere, cĭnui, centum, (Act.) Horat. *Med-ali z-drugem popévam.* Mit, unter, *oder* darzvviſchen ſinge. *Miſſal együtteneklek, zengek; közötte-éneklek.*

Intercĭpio, is, ere, ēpi, eptum, [Act.] Liv. *Prevjémlyem.* Auffange, vvegnehme. *Béfogom, elfogom.* Alicui Sermonem medium intercipere. Quint *pro* interfari, interloqui, intergarrire. *Chije govorenye pachiti; Rêchi y ſzpomenek kômu prevzeti.* Einem mitten in die Rede fallen. *Valakinek az beſzédét el-bontani.*

Intercīsè, *Adv.* Cic. *Na déle, razdeleno, raſzechcno.* Zerſchnittener-Weiſe. *Tsikkelyenként, daraboként.*

Intercīſio, onis, f. Plin. *Preſzékanye, Razſzekanye.* e. Durchhackung, Schneidung: r. Durchſchnitt, das von einander Hauen. *által-metſzés.*

Interclāmo, as, are, avi, atum, (Neu.) Ammian. *Med-druge krichim.* Darzvviſchen ſchreye. *Együtt kialtok.* 2. Eſt Verbum *Activ.* Vid. *inter & clamo N.* 2. & 4.

Interclūdo, is, ere, ūſi, uſum, [Act. *ex* iter & claudo.] Cic. *Pût zaprám, preprechujem: obſztiram, opoſzred jemlyem.* Den Weeg verlege, verſchlieſſe; etvvas einſchlieſſe, umgebe, umringe. *útát meg-reteſztem, el-rekeſztem.* 2. Vid. *Impedio, prohibeo.* Hoſtibus Commeatum intercludere: *vel:* Commeatu *aut* à Commeatu hoſtes intercludere. *Caſ.* 1. *Bel. Gall. id eſt:* Impedire, & itinera obſidere, ne inimicis Commeatus poſſit deferri, *velctiam:* ne ultro citróque hoſtes commeent, prohibere, impedire: *vel:* Commeandi poteſtatem hoſtibus adimere. *Hranu tabor-ſzku (bráßno) nepriatelom zkratiti, zaprêti, preprechiti.* Den Feinden das Proviant abſchneiden. *Az ellenségnek éléſzt elfogni.* Intercludi dolore. *Cic.* pro *impediri.* Intercludere alicui fugam. Cic. *pro* prævertere, antevertere, impedire, prævenire fugam alicujus.

Interclūſio, onis, f. Cic. *Obſztertje, obſztiranye, zapertje, zapiranye, preprechenye opoſzred vzetje, nedopuſchanye, zkratenye.* e. Umgebung, Einſchlieſſung, Verhinderung. *Meggátolás, Elfogás.* Interclūſio animæ. Cic. *Zagutenye.* Das Ervvürgen. *Fúladozás.*

Intercŏlumnĭum, ii, n. Cic. *Med-ſztupje, proſztor med-dvemi ſztúpi.* r. Platz unter zvveyen Säulen. *Oſzlopok köze.*

Interconcĭlio, as, are, avi, atum, (Act.) Quint. *Jednoga z-drugem mirim, mîr medyu drugemi chinim* Mit einander verſöhne. *öſzve-engeſztelem, béktitetem.*

Interculco, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Med drugemi drugoga z-nogami gazim, tlachim.* Darzvviſchen nider mit Fieſſen trette, *oder* ſtampffe. *Közibe-tapodom.*

Intercurro, is, ere, curri, urſum, (Neu.) Cic. *Opoſzred techem, dêrchim.* Darzvviſchen lauffe, ſcheide. *Közibe-futok.*

Intercurſo, as, are, avi, atum, (Frequ.) Plin. *idem.*

Intercurſus, ûs, m. Liv. *Med, ali opoſzred techenye, derkanye, dêrk, tek:* e. Darzvviſchen-Lauffung. *Közibe-elegyedés, futás.* 2. Vid. *Interceſſio.* Conſulum intercurſu (*id eſt* interventu) rixa ſedata eſt. *Liv.*

Intercus, ŭtis, *om.* Cic. Intercūtānens, a, um, Medic. *Podkosni, med kôſum y mêſzom poſztavlyen.* Zvviſchen Haut und Fleiſch. *Bôr allyai.* 2. Transl. V. *Occultus.* Gell. l. 13. c. 8.

Interdiānus, a, um. Cæl. Aurel. *Deneßnyi, chesa dan bivajuchi.* Täglich, das bey Tag geſchicht. *Nap közötti - való.*

Interdĭco, is, ere, ixi, ictum, (Act.) *Synon.* Veto, prohibeo. Cic. *Prepovédam.* Vervvehre, verbiete. *Megtiltom.* Alicui Aquâ & igni interdicere. Plin. *Kôga iz orſzaga pretirati:* ali: *kômu prepovedati vu orſzagu biti.* Des Lands vervveiſen: *oder* verbie-

Digitized by Google

verbitten in Land zu vvohnen. *Valakit hazától szamkivetésre kíildeni, vetni.*

Interdictio, onis, f. Cic. *Prepovedanye.* e. Verbvehrung, Verbietung. *Megtiltás.*

Interdictor, oris, m. Tertull. *Prepoveditel, prepovednik.* r. Verbieter. *Megtiltó.*

Interdictorius, a, um. Salvian. *Prepovedajúcsi.* Verbietend. *Megtiltói.*

Interdictum, ti, n. Plaut. *Prepoved.* r. Verboth. *Tilalom, Meg-tiltás.*

Interdiu, *Adv. Horat.* Interdiùs (obſol.) *Adv.* Plaut. *Po dne, po-dnévu, vu dne, dnevom, ebesz dan, danom.* Unter Tagen, bey Tages, des Tags über. *Nappal.*

Interdo, as, are, dĕdi, dătum. (Act.) Lucr. *Dolim, med druge dájem.* Austheile, darzvviſchen gebe. *Közibe-adom.*

Interductus, ûs, m. Cic. *Medvlécshenye, potega vu piszmu, med rechmi zárez.* r. Zvviſchen-Zug, s. Strichlein unter den Wörtern. *Az trásban-való jegy vonás, által-vonás.*

Interdum, *Adv. Terent.* (Interduătim, *Adverb. Obſolet.* Feſt.) *Negda.* Bisvveilen, zu Zeiten. *Neha.* Synon. *Aliquando, nonnunquam.*

Interĕā, *Adv.* Terent. & Interim, *Adv.* Quint. *Med-temtoga, med-tém Uto, utom.* Unterdeſſen, Inzvviſchen, Mitlervveile, Indeſſen. *Azonközben.* Synon. *Tantisper, hoc interim ſpatio.*

Interemtio, onis, f. Plin. *V-morjenye, vubienye.* r. Todtſchlag, e. Mordthat, e. Tödtung. *Megölés.*

Interemtor, oris, m. Sen. *Vumoritel, vubitel.* r. Todtſchläger, Mörder. *Öldöklö ember-ölö.*

Interemtrix, īcis, f. Lact. *Vumoritelicza, vubitelicza, vubilicza.* e. Todtſchlägerin, Mörderin. *Öldöklöné.*

Interĕo, is, ire, ívi, & ĭi, ĭtum, (Neu. *Anom.*) Cic. *Pogiblyjem, ginem, na nikaj idem, vumiram, prehadyam, neszlajeme.* Verderbe, umkomme, zu grund gehe, untergehe, ſterbe. *Elveszek, elfogyok, meg-halok.* A valentiore interire: Cic. *id eſt:* occidi, interfici. Segetes intereunt, Virg. *Szterni idu na nikai, ginu.* Die Saat zu grund gehet, verdirbt. *Jószágok elvesznek. Phras.* Multi cives peſte *interiêre:* Magna Civium interitio facta eſt. Terræ vaſtitatem ab hoſtium barbara manu inductam, Internecio civiuum conſecuta eſt. Ad occaſum, interitum, exitium civitatis vergunt, ruunt omnia: Peſte velut incendio conflagravit civitas. Res, copiæ, civitates peſtilentiâ admodùm ſunt acciſæ. Perinde ac ſi internecino bello certatum eſſet, ità exhauſta eſt civitas.

Interĕquito, as, are, avi, atum. (Neu.) Liv. *Med, zmesz, opoſzred jaſſem.* Darzvviſchen reite. *Maſok között lovon mégyek, közöben lovaglok.*

Interĕrro, as, are, avi, atum. (Neu.) Prud. *Okolo, opoſzred blúdim (ali bolye govoréch) Lúdim, izgubivamsze, iz púta (pameti) izhadyam, zablyeſztivamsze.* Herum, darzvviſchen irre. *Ide s'tova tévelygek.*

Intereſt. *verbum impers.* (*quaſi diceres* in reeſt) Variè ſumitur: *ut:* Hoc inter me & te intereſt. Cic. *Ovo je med tobum, y menum razluchenye.* Das iſt der Unterſchied zvviſchen mir und dir. *Mink egy máſztól klülömbözlink.* Quid intereſt, proferantur nec ne? Cic. *Kaj je zato? aliſze napervo doneſzu ali nè?* Was ligt daran, mann mag es vorbringen, oder nicht? *Mi az? vagy elül hozatatnak, vagy nem?* Item conſtruitur cum *Genit.* quorundam pronominum. *Ejus, ipſius, iſtius &c.* Iſtius intereſt. *Nyemu je zato, Nyegova je szkérb.* Es iſt ihm daran gelegen. Es iſt ſeine Sorg. *Ennek az haſznára vagyon, ennek az gondgya.* Item: *Ablat. Med, tuâ ſuâ, noſtrâ, veſtrâ* intereſt. *Je meni, tebi, nyemu, nam, vam zato.* ali *szkérb.* Es iſt mir, dir, ihm, uns, euch daran gelegen, *oder* die Sorg. *énnékem, tenéked, annak, minékünk, tinéktek Haszunkra* vagy *gondviselésünkre vagyon.* Item cum vocibus: *Permagni, multùm, Plus, plurimum, parum, paululùm, nihil, aliquid, Magis, minus, maximè, minimè.* &c. intereſt. Hominum intereſt. Cic. *Lyudem je zato,* ali: *lyudem je szkérb nato.* Es iſt den Menſchen daran gelegen. *Embereknek haszuakra* vagy *gondviselésökre vagyon.* vagy: *Az embereknek szükséges.* Triduum non intereſt ætatis. Cic. pro *non deeſt, non intercedit.* Tuâ non intereſt. *Phras.* Hoc tuâ minimùm refert meâ plurimùm. Hoc tuâ nullam in partem intereſt, meâ plurimùm. Hoc ad te nihil, adme valde pertinet, attinet. Tua res in hoc nulla, mea verò tota agitur. Hoc ad tuas res momenti nihil adfert, vim nullam habet, minimum valet: ad meas res multum intereſt, multum habet ponderis,

Interfăcio, is, ere, ecí, actum. (Act.) Liv. *Med-ali opoſzred chinim, napravlyam.* Darzvviſchen thue, *oder* mache. *Közben-mivelem.*

Interfāris, atur, ari, atus ſum (*Defectiv.* Depon.) Liv. *Prevzeti réchi, med govoréche goveriti, Réchi preszechi.* Einen einreden, in die Red fallen, darzvviſchen reden. *Közben-Szólni, elbontani az beszédett* vagy *szolaſt.*

Interfātio, onis, f. Quint. *Prevzetje réchih, preszechenye réchi, Med govoréche govorenye, Med-govor.*

Digitized by Google

gevor. Das einreden, zvvischen reden. *Közben-szólás.*

Interfectibĭlis, is, *com.* le, n. Apul. *Vumorliv.* Tödtlich. *Meg-ölhetetlen.*

Interfectio, onis, f. Lampr. *Vumorjenye, vubitje.* r. Mord, Todtschlag. *Megölés.*

Interfectīvus, a, um, Cæl. Aur. V. *Lethabilis.*

Interfector, oris, m. Cic. *Vubitel, Vumoritel.* r. Todtschläger, Mörder. *Megölö.*

Interfectrix, īcis, f. Tac. *Vumoritelicza.* e. Todtschlägerin, Mörderin. *Megölö aszszony.*

Interfĭcio, is, ere, eci, ectum, (Act.) *Cic.* Vid. *Occido.* Multi sanè interfecti sunt: *Phras. & Synon.* Maxima cædes est facta, perpetrata. Hostium copiæ occisione, internecione deletæ sunt. Mortem multi oppetiêre. Mors allata, illata est plurimis. Sententiæ mortis subjecti sunt quàm plurimi. Complures acerbissima morte affecti, è numero viventium exturbati, jugulati, trucidati, de medio sublati, interemti, luce privati, cæsorum syllabo inserti, interfectis annumerati sunt. Multi cervices, jugulum dedêre; ferrum corpore recepêre; ferrò concidêre. Multi capite minuti, plexi sunt. Plures feralem ictum subiverunt, vindex ferrum experti sunt. Non pauci suis ipsi manibus vitam exhausêre; se ipsos morte multârunt; violentas sibi manus intulerunt; usuram vitalis auræ sibi ipsi ademerunt; filum vitæ sibi præciderunt; sui ipsorum effecti carnifices mortem sibi concivêre.

Interfio, is, ĭëri, [*obsol.*] Lucr. *pro* Consumor, destruor, intereo, pereo.

Interfluo, is, ere, uxi, uxum, [Neu.] Liv. *Med-ali: oposzred-techem.* Zvvischen, *oder*: durch fliesse, rinne, lauffe. *Közbenfolyok.* Flumen medium oppidum interfluit. *Plin.*

Interfluus, a, um, Plin. *Oposzred-ali: Medtekúcbi.* Darzvvischen fliessend. *Közbefolyó.*

Interfŏdio, *Lucr.* Interfringo, *Cato.* Interfulgeo, *Liv.* Interfŭro, *Stat.* &c. Vid. *Inter & simplicia verba,* è quibus componuntur.

Intergarrio, is, ire, īvi, ītum, [Neu.] Apul. Vid. *Interloquor.*

Interjăceo, es, ēre, jăcui, [Neu.] Plin. *Medali: vu szredí lesim.* Zvvischen *oder* in der Mitte liege. *Közben-fekszem.* Synon. *Interpositus sum, Intercedo* N. 1.

Intĕrĭbi, *Adv.* Plaut. V. *Interea,*

Intĕrĭbĭlis, is, *com.* le, n. Arnob. V. *Transitorius, vanus, mortalis.*

Interjectio, onis, f. *Quint.* Interjectus, ûs, m. Cic. *Medbitanye, Medposztavlyanye, Medkit.* e. Zvvischen-Einvverffung, r. Einvvurff, e. Untermengung. *Közbe-vetés.*

Interjĭcio, is, ere, jēci, jectum, [Act.] Gic. *Medbitam, medposztavlyam.* Zvvischen einvverffe, darzvvischen lege. *Közbe-vetem.*

Intĕrim, Intĕrĕā, *Adv.* Cic. *Medtemtoga, doklam.* Unterdessen, dievveil, indessen. *Azonközben, azonban.*

Intĕrĭmo, is, ere, ēmi, emptum, [Act.] Gic. V. *Occido, Mačlo.* 2. Transl. V. *Destruo, deleo.* Cic.

Intĕrior, *com.* interius, n. *Gen.* oris, Cic. *Nuterneissi.* Invvendig, Inner. *Belsőbb.*

Intĕrĭtio, onis, f. & Intĕrĭtus, ûs, m. Cic. *Poginenye, zginenye, porussenye.* r. Untergang, e. Zerstöhrung. *Kimúlás, elveszés.*

Interlŏquor, ĕris, lŏcūtus sum, [Dep.] Ter. *V-rêch pádam, rêch preszekujem.* In die Rede falle. *Belé, közbe-szólok.*

Interlūnis, is, *com.* ne, n. Ammian. *Medmeszechni; Novo-meszechni, kada meszecz iz nasse sztráni od szunicza nè razszvécben, y zato nyega joss nè videti.* Wenn sich der Mond erneuert, da noch kein Mond am Himmel zu sehen ist. *Hóld közé, midőn a' Hóld nem világosít.*

Interlūnĭum, ii, n. Horat. *Med-meszechje; ali novo-meszechje, kada joss meszecza nè videti.* r. Zvvischen-Mond; *oder* r. Neu-Mond, da der Mond noch nicht sichtbar ist. *Hóld köz, midőn a' Hóld nem világosít.*

Intermĕdĭum, Interlūdĭum, Interscēnĭum, ii, n. *Med-igra.* s. Zvvischen-Spiel. *Közbejáték.*

Intermĕdius, a, um, Cic. Vid. *Medius.*

Interminor, aris, ari, atus sum, [Dep.] Plaut. *Jako, ali sztrassnosse grozim.* Sehr drohe. *Igen meg fenyegetem.* & Intermĭno. *Plaut.*

Intermissio, onis, f. *Cic.* Intermissus, ûs, m. Plin. *Zaosztavlenye, osztavlyanye.* e. Unterlassung, r. Anstand. *Félbe-hagyás, botsátás.*

Intermitto, is, ere, īsi, issum, (Act.) Cic. Vid. *Cesso, omitto, desero.*

Intermŏrior, ĕris, &c. [Dep.] Cic. V. *Pereo, intereo.*

Intermūrālis, is, *com.* le, n. Liv. *Medzidni.* Das zvvischen *oder* innerhalb der Mauer ist. *Kétfalközött-való.*

Inter-

Digitized by Google

Internundium, ii, n. *Cic.* Eſt ſpatium medium inter plures mundos, *uti Epicurus* ſomniabat.

Internĕcio, ōnis, f. Cic. *Vſzeb hametom pomorienye, zkonchanye.* e. Gäntzliche Niederlag, Tödtung. *Halállal egéſzen eltörlés.*

Internectio, onis, f. Feſt. V. *Occiſio, Internecio.*

Interněco, as, are, ĕcui, ectum, (Act.) Plaut. *Vſze hametom morim.* Zugleich umbringe, alles ermorde. *Mindenestől-fogva elveſztem, megölöm.*

Internōdium, ii, n. *Plin.* Internodius, ii, m. *Colum.* Eſt Spatium medium inter duos nodos.

Internuncio, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. *id eſt:* nuncios viciſſim mitto.

Internuncius, [Internuntius] ii, m. Cic. *Od vech ſztrán poſzlenik, Med-poſzel.* r. Unterboth, r. Unterhändler, Mittler. *Közben-járó.*

Internundĭnium, ii, n. Varro. *legitur & Internundinum.* Eſt autem ſpatium temporis medii nundinarum ad nundinas. *Vréme med ſzenymi, med-ſzenymje.* r. Raum und Zeit zwiſchen den Meſſen und Jahrmärckten. *Két ſokadalom-között-való idő.* 2. Dicitur tempus, continuis novem diebus durans. *Devet danbivajuchi.* Neun Tag mit einander während. *Kilenczed-napi idő.*

Intĕrordĭnium, ii, n. Colum. Spatium, quod eſt inter ordines arborum. *Meſzto, projztor med rédom raſztúchem drévjem &c. Med-redje.* r. Platz und Weite zwiſchen zweyen Zeilen, *oder* Reyhen. *Rend közi, ágyak közi a' kertben, meſsgye.*

Interpĕdio, is, ire, &c. (Act.) Macrob. V. *Impedio.*

Interpellātio, onis, f. Cic. *Prekoſzenye*, ali *preſztécbenye govorenya, Med-govorenye.* Das Einreden, zwiſchen Reden. *Közbeſzólítás*, 2. Transl. V. *Impeditio, impedimentum.*

Interpellātor, oris, m. Cic. *Medgovoritel, pregovoritel, preſzekavecz govorenyá.* r. Einreder, der darzwiſchen redet. *Közben-szóló.*

Interpello, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Medgovorim, v-rèch pádam, pregovarjam.* Einrede, in die Rede falle. *Közbe-szóltom.* 2. Transl. V. *Impedio, Remoror.* Sive error aliquis, ſive etiam fortuna partam jam &c. victoriam interpellaſſet. *Caſ.* 3. *B. C.* Item interdum pro *Commoneo, Dico.* Verùm tu quid agis? interpella me, ut ſciam. *Lucil. ap. Non. c. 4. N.* 264. Item interpellare debitorem, *eſt* debitum exigere. *Pomp.*

Interpōlātio, onis, f. Plin. V. *Renovatio, Reparatio.* &c.

Interpōlātor, ōris, m. *Tertul.* Qui antiquas veſtes renovat, ut faciliùs vendat. Vid. *Reparator.* &c.

Interpōlātrix, īcis, f. *Pompon.* Quæ rei veteri novam ſpeciem inducit. *Ponovitelicza.* e. Erneuerin. *Meg-újítónő.*

Interpōlis, is, *com.* le, n. Plin. *Ponovlyen, popravlyen, pobolſzan.* Erneuert, verbeſſert. *Meg-újíttatott.* 2. Transl. Interpoles vetulæ & edentulæ. *Plaut.* Quæ videlicet vitia corporis fuco occultant.

Interpōlo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Ponávlyam, popravlyam, Iz chheſza ſztaroga nóvo nachínyam.* Erneuere, verbeſſere, etwas altes wieder neu mache. *Megújítom, óbúl újat tſinálok.* Togam interpolare. *Cic.* 2. Vid. *Impedio, moror. Curt.* 3. Vid. *Addo, Interpono N.* 1. *Inſero, erui &c.* Interpolare alicujus ſcripta. Cic. *id eſt:* ſcriptis alicujus aliquid inſerere, immiſcere, addere, 4. Vid. *Interrumpo N.* 1. ità *Curt.*

Interpōlus, a, um, Ulp. V. *Interpolo.*

Interpōno, is, ere, ŏsui, ĭtum, (Act.) Cic. *Med poſztavlyam.* Zwiſchen einſetze, lege. *Közibe tészem, vetem.* 2. V. *Oppono, intercedo.* Tribus ſe interponebat. *Cic. pro Mil.* Interponere auctoritatem ſuam; *eſt:* ne aliquid fiat, auctoritate ſua impedire. *Cic.* 2. *Phil.*

Interpōsĭtio, onis, f. & **Interpōsĭtus**, ûs, m. Cic. *Med poſztavlyenye, za drugogaſzje jemanye.* e. Zwiſchen Einſetzung, Unterhandlung. *Közbe-vetés, közibe-tétel.* Vid. Interceſſio. N. 2.

Interpres, ĕtis, *com.* Cic. *Razlofitél, preobrachavecz, tolnachnik.* r. Dolmetſcher, Ausleger. *Tolmács, Magyarázó.* Apud alios eſt *Adject. gen. om.*

Interprĕtātio, onis, f. *Cic.* Interprĕtāmentum, i, n. Gell. *Razloſenye, preobernyenye, raztolnachenye.* e. Auslegung, Verdolmetſchung. *Tolmátslás, Megmagyarázás.*

Interprĕtātor, oris, m. Tertull. V. *Interpres.*

Interprĕtium, & **Interpendium**, ii, n. *Amm.* eſt lucrum inter emptum & venditum. *Dobichek na ſztvári kupleni y pak prodani.* &c.

Digitized by Google

Interprĕtor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Cic. V. *Expono, explico, explano. 2. paſſivè:* Locum, qui olea arbor interpretatur: *uſurpavit Ammian. l. 22. c. 12.* juxta quem proinde eſt *Verb. Com.*

Interpunctio, onis, f. Cic. *Medpiknyicza, ali zárez, razluchenye réchi od réchi.* e. Unterſcheydung der Wörter. *Ponttal-való mégkülömböztetés, megválaſztás.*

Interpunctum, i, n. Cic. V. *Interpunctio.*

Interpungo, is, ere, unxi, ctum. (Act.) Senec, *id eſt:* Interpunctionibus diſtinguo. *Z-piknyiczami ali z-zárezi réchi vu piſmu razluchávam. &c.*

Interregnum, i, n. *Cic.* Tempus illud, quo Regnum rege vacat. *Vréme ono, vu kojem kralyevſztvo kralya néma.* &c.

Interrex, ēgis, m. *Cic.* Qui regis demortui munere fungitur, donec Rex novus creetur. *Meſzto kralya preminuchega poſztavlyen, doklamſze novi kraly izbere y poſztavi.* r. Statthalter eines abgeſtorbenen Königs. *A király halála utánn-való orſzág Gubernátora az új király válaſztáſáig.*

Interrĭtus, a, um, Ovid. *Nepreſztraßliv, nevſztraſſen.* Unerſchrocken. *Rettenetlen.*

Interrŏgātio, onis, f. Cic. *Pitanye, Izvédanye.* Eine Frag. *Kérdés.* Hujus *Diminut.* Interrogatiuncula, æ, f. *Cic.*

Interrŏgātŏrius, a, um, Tert. & JCt. *idem ac* ad interrogandum pertinens.

Interrŏgo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Pitam, Izvédam.* Frage, forſche. *Kérdem. Uſus:* Quid egiſſet ex aliquo quærere, requirere, ſciſcitari, captioſo etiam interrogationis genere uti, percontari ſollicitè, rogitare; nihil tamen percontationibus ex eo exſculpere poſſe. &c.

Interrumpo, is, ere, ūpi, uptum, (Act.) Cic. *Vu ſzredini preſztájem, pretergávam, razdzájam.* Zerbreche, unterbreche. *Közbenelſzakaſztom.* 2. V. *Dirimo, deleo, deſtruo.*

Interruptio, onis, f. Cic. *Vu ſzredi preſztájenye, pretergavanye.* Die Zerbrechung, Unterbrechung. *Közben-elſzakaſztás.* 2. Vid. *Impeditio N.* 2.

Interſcalmĭum, ii, n. Vitr. *Proſztor med bervényem, ali ladje klupmi.* r. Ort zwiſchen den Ruder-Bäncken. *Evezö ſzékeknek közi.*

Interſcăpĭlĭum, [Interſcăpŭlium] ii, n. Apul. Spatium illud in dorſo, quod inter ſcapulas eſt. *Medplechje.* Der Theil zwiſchen den Schultern. *Válla-közi.*

Interſcrĭbo, is, ere, ipſi, iptum, (Act.) Plin. *Med koj piſſem.* Darzwiſchen ſchreibe *Közbe irom.*

Interſcindo: *Cic.* Interſĕco: *Auct. ad Heren.* Interſēpio: *Cic.* Interſĕro, is, ēvi, ĭtum: *Colum.* Interſĕro, is, ĕrui, ertum: *Ovid.* Interſiſto. *Quint.* Interſterno. *Plin.* Interſto: *Quint.* Interſtrĕpo: *Virg.* Interſtringo: *Plaut.* Interſtruo: *Silius.* Intertingo: *Plin.* Intertráho: *Plaut.* Interturbo: *Terent.* Intervăco: *Colum.* Intervello: *Plaut.* Intervĭgĭlo: *Senec.* Intervĭreo: *Claud.* Intervŏmo. *Lucan.* Interjungo: *Liv.* Interlăbor, ĕris, &c. *Stat.* Interlăteo: *Senec.* Interlĭgo: *Stat.* Interlĭno. *Cic.* Interlūceo: *Liv.* Interlūdo: *Auſon.* Intermăneo: *Lucan.* Intermeo: *Plin.* Intertluo: *Cató.* Intermĭco: *Claud.* Intermiſceo: *Liv.* Internaſcor: *Plin.* Internecto. *Stat.* Internĭteo: *Plin.* Internoſco: *Cic.* Intĕro: *Terent.* Interplico: *Stat.* Interprĕmo: *Plaut.* Interpurgo: *Plin.* Interpŭto: *Cato.* Interquĕror: *Liv.* Interquieſco: *Plin. jun.* Interrādo: *Colum.* Intondeo: *Colum.* Intrĕmiſco & Intrĕmo: *Ovid.* Introdo, as, ĕdi, ătum: *Cic.* Introfĕro: *Cic* Introrĕpo: *Apul.* Introrumpo: *Plaut.* Introſpecto: *Plaut.* &c. Vid. *Præpoſitiones & Verba ſimplicia*, ex quibus componuntur: Nonnulla autem *Compoſita* eandem prorſus ſignificationem cum *ſimplicibus* habent, perinde ac ſi nullam penitùs *præpoſitionem* ſibi ſociatam haberent. Idem eſto judicium de plurimis aliis *Compoſitis & Derivatis*, quæ datâ operâ prætermiſi, ne à ſuperfluis vocibus nimiùm tumeret liber.

Interſpīrātio, onis, f. Cic. V. *Reſpiratio.*

Interſpiro, as, are, avi, atum, [Neu.] Catull. V. *Reſpiro.*

Interſtinguo, is, ere, inxi, inctum, (Act.) Feſt. V. *Extinguo.*

Interſtĭtio, onis, f. Gell. *Preſztajenye, preſztanek.* e. Unterlaſſung. *Közben-hagyás.*

Interſtĭtium, ii, n. Macrob. *Proſztor, vréme, ſzredina med dvemi dugovanyi.* Die Weite, oder Raum zwiſchen zweyen Dingen. *Közi valaminek, két ſél között-való köz.*

Interſum, es, fui, [Neu. *anomal.*] Cic. *Odeſzem, narochiſzem.* Da bin ich, gegenwärtig bin, beywohne. *Jelen-vagyok, közte-vagyok.* 2. Significat in medio eſſe, interjacere, interponi *Cic.* 1. *Catil.* 3. Transl. V. *Differo, diſcrepo*; Et conſtruitur

ter, cum *Accus.* & præp. *inter*. Sed inter hominem & belluam hoc maximè interest, quòd &c. *Cic. 1. offic.*

Intertignium, ii, n. *Vitr.* Spatium inter tigna. *Med-tramje, S'irina y proſztor med Roſenicznami vuſztanyu.* Die Weite zvviſchen zvveyen Balcken in einem Gebäu. *Gerendák közi.*

Intertrīgo, ĭnis, f. Plin. *Od jahanya &c. oderta kóſa:* vulgò *vùt.* e. Fratt-Reibung, r. Reitvvolff. *Agyéknak, alfelnek lovaglásban, járásbanfeltöréſe, börnek feldörgöléſe.*

Intertrīmentum, i, n. Liv. *Oglodanye, ochehanye, eſztruſenye dveh med ſzobum dugovány.* e. Abreibung, Abnutzung zvviſchen zvveyen Dingen. *öſzve törés.* 2. Transl. ſumitur *pro* damno & jactura in negotio dantis & accipientis. *Cic. 2. Ver. C. 50.* Vide *Detrimentum.* 3. Accipitur *pro* evanida argenti parte, quæ ex coctione deperit. *Liv.*

Intertrītūra, æ, f. JCt. V. *Intertrimentum 3. N. 1. & 3.*

Intervallum, i, n. Cic. *proprie* eſt ſpatium inter palos, qui vallum caſtrenſe conſtruunt. *Proſztor med kolczmi.* 1. Platz zvviſchen zvveyen *oder* mehr Stecken. *Két* vagy *több karó - között - való hely.* 2. Per ſynecdochen. *Poſzredje, proſztor med dvemi ſztvári, dusina vu vremenu.* &c. 1. Zvviſchen-Zug, Unterſcheyd, e. Weite, r. Raum, &c. *Köz üreſség, vagy köz két dolog között.*

Intervĕnio, is, ire, &c. (Neu.) Cic. *Naddobadyam, nad-doſzpévam, med-dobújom.* Darzvviſchen komme, darzu komme. *Közibe-jutok Reá - mégyek.* Nox intervenit pugnæ &c. 2. V. *Intercedo.* ità *Cic. 2. Phil.*

Intervĕnium, ii, n. *Vitr.* dicitur id, quod eſt inter venas terræ. *Proſztor med zemlye filami.* Die Weite zvviſchen den Adern des Erdreichs. *A' föld erei között-való föld.*

Interventio, onis, f. JCt. *idem ac* Interceſſio, Interpoſitio, *ſeu* fidejuſſio.

Interventor, oris, m. Cic. V. *Interpellator.* 2. Accipitur interdum *pro* fidejuſſore, Interceſſore. *JCt.*

Interventus, ûs, m. Cic. V. *Intervention.*

Interverto, is, ere, erti, erſum, (Act.) Cic. *Kakov ſztvár ſ'egavo prevrácham, chalavno podkápam.* Ein Ding liſtiger Weiſe unterſchlage, vervortheile. *álnoksággal elikſatom, elſordítom.* Synon. *Callidè ſurripio, intercipio, ad me transfero, ab alio averto.*

Intĕrŭla, æ, f. Tert. V. *Subucula, induſium,* & *veſtis* omnis corpori proxima.

Intĕrŭlus, a, um, Apul. V. *Interior.*

Inteſtābĭlis, is, *com.* le, n. *Horat.* qui in jure teſtimonium nec dare, nec recipere poteſt. *Koj niti dati, niti prijeti ſzvedochanſztvo, nima oblaſzt, y zato zádnye volye odluku* iliti *Teſtament vuchiniti nemore.* Untüglich ein Teſtament zu machen. *Teſtámentom tételre alkalmatlan.* 2. V. Deteſtabilis. *Gell. l. 7. c. 18.*

Inteſtātò, *Adv.* Cic. *id eſt:* Sinè teſtamento. *Synon.* Ab inteſtato.

Inteſtātus, a, um, Cic. qui potuit teſtamentum facere, nullum tamen confecit. *Koj Teſtamentum nevuchinil.* Der kein Teſtament gemacht. *Teſtámentom nélkül meghólt.* Inteſtato vel inteſtatus mortuus eſt. *Cic.* 2. Cujus verbis non habetur fides. 3. Qui nullis teſtibus convictus eſt: *Plaut.* Alii aliter.

Inteſtīnum, i, n. Cic. *Chrevo.* Ein Darm. *Bél.* Inteſtinus, i, m. *habet Plin. l. 11. c. 37.*

Inteſtīnus, a, um, Cic. *Nuternyi, ſzkrovem.* Invvendig, innerlich. *Leg-belsö.* 2. pro *Civili* ſæpe ponitur: *ut:* inteſtina diſcordia, inteſtina peſtis, odium, &c. *Liv.*

Intĕxo, is, ere, xui, xtum, (Act.) Cic. *Vtkávam, Med-kajtkem.* Unter anders einvvebe. *Belé-ſzövöm.* 2. Transl. V. *Immiſceo.* Læta triſtibus intexere. Cic. *Veſzelje Z-ſaloſztjum méſſati, ali premeniti.* Die Freuden mit traurigen Dingen miſchen, oder vvechslen. *A' ſzomorúságot vigaſsággal elegyíteni.*

Intĭmè, *Adv.* Cic. *Najnuterneijſſe.* Inniglich, invvendig, auf inniglichſte vveiſe. *Legbelsö-képen.* 2. Transl. *Iz ſzérdczá, ſzérdcheno.* Hertzlich. *Szívbéli belsö indúlatból.*

Intĭmo, as, are, avi, atum, (Act.) 1. *Naznaveſchavam, naznaveſztjam, znano kaj ichnim, naznanye dájem.* Ankünde, andeute, anmelde, kund thue, zu vviſſen gebe *oder* mache. *Meg-jelentem, birdetem, tudtára adom.* Synon. *Inſinuo N. 1. Annuncio,* ità Liv. 2. *pro* Intimum reddo. *Tertull.*

Intĭmus, a, um, Cic. *Najnuterneijſſi, vu ſzrzedini chesza poſztavlyen, naizbotnejſſi.* Der Innerſte, in der Mitten geſetzt, der geheimlichſte. *Leg-belsö.* 2. *pro* Familiaris, domeſticus, acceptus &c. In intimis alicujus ſum. *vel:* Intimus ſum alicui. *Jeſzem*

kömu oſzebujno lyublen, povolyen, priet, drág, vugoden, zauſſan: ali: *vu velikoj lyubavi y zauſſanoſzti ſztoim* ali *jeſzem pri kojem.* Ich bin einem, oder bey einem ſehr beliebt, angenehm, vertraut: *oder:* Ich ſtehe bey einem in einer ſehr groſſen Liebe, und Verträulichkeit, als ſeyn geheimſter Freund. *Valakinél igen kedves, bizodalmas, és bites vagyok:* vagy: *Valakinél nagy ſzeretetben és bitben vagyok.*

Intingo, is, ere, inxi, inctum, (Act.) Plin. *Synon.* Immergo, Madefacio, Inficio N. 1. Aliquid colore imbuo *vel* induco. *Namázchem, mokrochinim.* &c. Eintuncke, naſs mache. *Belé-mártom, meg-mártom.*

Intölĕrābĭlis, is, *com.* le, n, Cic. *Nepodneſzlivo.* Unleidlich, unerträglich. *Elviſelhetetlen, Türhetetlen.*

Intolerabĭlĭter, *Adv.* Colum. *Nepodneſzlivo.* Unerträglich. *Elſzenvedhetetlenül.*

Intölĕrandus, a, um. *Liv.* Vid. *Intolerabilis.*

Intölĕranter, *Adv.* Cic. *Nezterplivo, neterpno.* Ungedultiglich, unleidlich. *Szenvedetlenül.* Intolerantiûs: *Gell.*

Intolerantĭa, æ, f. Cic. *Nepodneſzlivoſzt, neterplivoſzt, nepodneſztnoſzt.* c. Unerträglichkeit, Unleidlichkeit, Ungedult. *Szenvedhetetlenség.*

Intollo, is, ere, &c. (Act.) *Apul.* Vid. *Attollo.*

Intŏno, as, are, tŏnui, ĭtum, *apud Horat.* ātum, (Neu. *alii* Act.) Cic. *Germim, glâſz podiſem, zaviknujem, bruſztimſze; ſztraſſim, plaſſim z-oſztrem glaſzom kôga.* Donnere, die Stimm erhebe, erthöne, tobe, poche, poltere, mit heftigen Schreyen ſchröcke. *Dŏ gök, dördülök, Fenyegetözöm.* Vox ejus intonuit. Cic. *On je jáko zakriknul, zaviknul.* Er hat ſich ſtarck hören laſſen. *Igen nagyon kiáltot.* Minas intonare: *Ovid.* pro *minari.* Canis ingenti latratu intonuit: *Cic.* pro *Horride latravit.* 2. Intonare aliquid *pro* Canere, præcinere: *adhibet Eccleſia.*

Intorquĕo, es, ere, torſi, tortum, (Act.) *Cic.* Vid. *Torqueo.* Haſtam alicui: *Virg.* Telum in aliquem intorquere: Cic. *pro* cum impetu ejaculari, ejicere, vibrando emittere.

Intra, *præp. cum Accus.* Cic. *Med, Vu.* Zvviſchen, innerhalb, unter. *Közt, között, belé, ben, belől.* 2. Intrà *Adv. ſine Caſu:* Colum. *Znútra.* Drinnen, invvendig, hineinvverts. *Benn, belől, oda bé.*

Intractābĭlis, is, com. le, n. Virg. *Neprivolyiv, tvérdokorem, tvérdo-glav, nenagnut-liv.* Ungeſchlacht, hartnäckigt, hartſinnig, unbevveglich. *Tapogathatatlan, engbítheteten.* Vid. *Indomabilis.*

Intrĕpĭdè. *Adv.* Liv. *Neplabo, neplaſſlivo, neſztraſſlivo, nedershlivo, batrivo.* Unerſchrocken. *Bátran, Rettentetlenül.*

Intrĕpĭdus, a, um, Ovid. *Neplab, neplaſſliv, neſztraſſliv, batriv.* Unerſchrocken, unverzagt, behertzt. *Bátor, mérész.*

Intrĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. Vid. *Involvo N. 2. Implico.*

Intrĭgo, ĭnis, f. Varro. Vid. *Interigo.*

Intrinsĕcus. *Adv.* Varro. *Znútra.* Invvendig. *Belől, belsőképen.*

†Intrinsĕcus, a, um. (*huic oppoſitum* †Extrinſecus, a, um.) *Nuternyi.* Innerlich. *Belsővalo.* Synon. Internus, a, um, *Senec.*

Intrīta, æ, f. *Plin.* Intritum, ti, n. & Intrimentum, ti, n. *Apul.* Eſt edulii genus, ex allio, porro, caſeo, oleo, & ovis factum, ità dictum, quòd in mortario teratur. 2. Sic vocatur *Calx* ſubacta & macerata. 3. Eſt *Emplaſtri* genus, quo inſitiones liganțur.

Intro, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. Vid. *Ingredior, Introeo.* 2. Transl. Vid. *Inſinuo.* Intravit animum militaris gloriæ cupido. Intravit eos metus. *Tacit.*

Intrò, *Adv.* Cic. *Nuter.* Hinein. *Belé, bé.*

Intrōcēdo, is, ere, eſſi, eſſum, (Neu.) Apul. *Nuter prîſztuplyujem.* Mich hinein begebe. *Bé-mégyek.*

Intrōclūdo, is, ere, ūſi, ūſum, (Act.) Senec. *Z-nútra zapîram.* Invvendig beſchlieſſe. *Bérekeſztem, Bézárlom.*

Intrōdūco, is, ere, uxi, uctum, (Act.) Cic. *V-pelyávam, nuterpelyam.* Hinein führe, *oder* leite. *Bévîſzem, Béhozom.* Conſvetudinem introducere. Cic. *Navadu pocsétiti.* Eine Gevvohnheit aufbringen. *Új ſzokáſt hozni-bé.*

Introductio, onis, f. Cic. *V-pelyanye, vpelyávanye, nuter pelyanye, vodyenye.* c. Einführung, Einleitung. *Béhozás, Bévitel.*

Intrŏĕo, is, ire, ĭvi, ĭtum, (Neu. *Anomal.*) Cic. *Nuter idem, nuter dohajam ali dobádyam.* Hinein gehe. *Bémégyek.* Introire in vitam. Cic, *Porodiſzé, na ſzvèt dojti.* Gebohren vverden, in die Welt kommen. *Születettetni, világra lenni.*

Intrōgrĕdior, eris, ĕdi, eſſus ſum, (Dep.) Cic. Vid. *Introeo.*

Intrŏĭtus, ûs, m. Cic. *Nuter-hód, nuter hodenye; Vlezijche, vnbódiliſchbe.* c. Eingehung, r. Eingang. *Bémenés, bémenetel.*

Intrō-

Intrōmitto, is, ere, ĭsi, issum, (Act.) Cic. *Vpuschaм*, *nuter puschaм*. Hinein laſſe. *Bé-bottátom*.

Introrſum, *Cæſ.* & Introrſus *Adv.* Liv. *Nuter obrachajuch*, *od znútra*. *k-nuternyoj ſztráni*. Hineinwvertś, einwvertś, darinn. *Befelé*.

Introſpicio, is, ere, exi, ectum, [Act.] Cic. *Vgléдam*, *nuter gledim*. Hineinſehe, einſchaue. *Bénézek*. Metaph. Voluntates aliorum introſpicere: Tacit. *pro* Aliorum ſenſa & intentiones conſiderare. *Tugye miſzli y nakanyenya premiſlyavati*: iliti: *Na drugeb nakanyenya paziti*. Frembde Meynungen beovvachten: *oder*: mercken, vvie andere geſinnet ſind. *Vigyázni*, *mit máſok gondolnak és akarnak*. Introſpicere in mentem ſuam. Cic. *pro* ſeipſum contemplari. *Szamoga ſzebe premiſlyavati*. Sich ſelbſten betrachten, *oder*: in ſich ſelbſt gehen. *Maga magát meg-vizgálni*.

Intrōvŏco, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Nuter zovem*, *ozávam*. Hiein ruffe, einruffe. *Bébivom*.

Intrūdo, is, ere, ūſi, ūſum, (Act.) Cic. *V-rivávam*, *nuter rívam*. Hinein ſtoſſe, eintringe. *Bétolyom*.

Intŭbus, i. m. Intŭbum, i, n. Intỹbus, i, m. & Intỹbum, i, n. Plin. *Indivia ſzálata*. 1. Endivien, Weegvvart. *Endivia Saláta*, *katáng-kóró*.

Intueor, eris, eri, ĭtus ſum, (Depon.) Cic. 1. *Gledim*, 2. Transl. *Premiſlyam*. 1. Anſchaue, 2. Betrachte. *Reá-nézek*, *Szemlélem*. 2. *Meg-gondolom*.

Intuĭtus, ûs, m. Quint. *Pogled*, *Gled*, *Gledanye*. 1. Anblick, das Anſchauen, *oder* Anſehen. *Reá-nézés*, *Tekintés*.

Intŭmeo, es, ere, ŭmui, (Neu.) & Intŭmeſco, is, ere, (Incoat.) Horat. *Otéchem*, *natéchem*, *naduvamſze*. Geſchvvelle, aufblehe. *Feldagadek*, *Fúvalkodom*. 2. Transl. V. *Superbio*. Item V. *Iraſcor*. Ovid.

Intŭmeſcentia, æ, f. *Otok*, c. Geſchvvulſt, *Dagadás*, *Felfuvás*.

Intŭmŭlātus, a, um, Ovid. *Nepokopan*, *nezakopan*. Unbegraben. *Temetés nélkűl-való*.

Intundo, is, ere, ŭdi, ūſum, (Act.) Scrib. Larg. *Nabiam*, *pribiam*, *natukávam*, *o-tukujem*, *naterkávam*. Einſtoſſe, einſchlage. *Bé verem*, *Bényomom*.

Intuor, ĕris, intui, ūtus ſum, (*Obſol.*) Plaut. *Vide Intueor*.

Inturbātus, a, um, Plin. *jun.* *Nezmuten*. Unbetrübt. *Háborítatlan*, *zavaratlan*.

Inturbĭdus, a, um, Tacit. *Nemuten*, *nezmeſſan*, 2. *Miren*, *pokojen*. 1. Nicht trüb, unvervvirt, 2. Nicht unruhig, ruhig. *Zavaratlan*, 2. *Tſendes*.

Intus, *Adv.* Plin. *Nutri*, *znútra*, *únutra*, *nutre*, Drinnen. *Otthonn*. Intus domum noſtram: Plaut. *Nutre v-naſſoj hiſi*, Drinnen, in unſerem Haus. *Benn*, *a' mi házunkban*.

Intūtus, a, um, Plin. *Neſiegurен*. Unſicher. *Nem bátorságos*.

Invādo, is, ere, āſi, āſum. [Neu] Cic. *Synon*. Adorior, irruo, impetum facio, aggredior, apprehendo, peto vehementiùs aliquem, Capio. *Na kóga navalyujem*, *nadſzkakujem*, *nadiram*. Anfalle, angreiffe. *Reá támadok*. Invadere capillos alicujus, Proper. *Kómu v-laſzi ſzkochiti*. Einem ins Haar fallen. *Valakinek hajába kapni*. Invadere in fortunas alicujus: Cic. *Na chie imanye y blago z ſzilum navaliti*. Einem mit Gevvalt in das Seinige fallen. *Valaki javait bántani*. Invaſit cupiditas pleriſque *Varr*, vel: Libido pleroſque invaſit. *Salluſt*.

Invălentia, æ, f. Apul. *Nemoch*, *Szlaboſzt*, *Nemochnoſzt*. e. Unpäſslichkeit, Unvermöglichkeit, Leibs-Schvvachheit. *Tsbetetlenség*.

Invăleo, es, ĕre, ălui, (Neu.) & Invăleſco, is, ĕre, (Inch.) Plaut. 1. *Objachujemſze*, *jakſi poſztájem*, *premáſem*, *obladujem*. Zunehme, ſtärcker vverde, über die Hand nehme, übervvachſe. *Meg-erőſedek*, *felhaladom*, *erőt-vészek*. Increbuit paſſim & invaluit conſuetudo, *Vre je pri vnogeh poſztala y prevbladala navada*. Die Gevvohnheit iſt ſchon gemein, und hat über hand genommen. *Immár ſokaknál ſzokássá ment*. ità Plin. 2. *Ginem*, *ſzlab poſztájem*. Abnehme, ſchvvächer vverde. *El fogyok*, *erőtlen leſzek*. ità Quintil.

Invălētūdĭnārius, rii, m. Sen. *Boleſztliv*, *bolen*, *nemochni*, *Hateslív chlovek*. Kränckelicher Menſch. *Beteges ember*.

Invălētūdo, (*Licent.* Invălētūdo.) ĭnis, f. (Invălĭtudo.) Cic. Vide *Invalentia*.

Invălĭdĭtas, atis, f. *melius Latinè dixeris* Infirmitas. *Nevalyanye*. e. Ungültigkeit, *Tarthatlanság*.

Invălĭdus, a, um. Liv. *Nejak*, *nemochen*, *boleſztan*, *bolen*, *ſzlab*. Schvvach, blöd, kranck, Krafft-los. *Erőtlen*. 2. Vid. *Infirmus*. N. 2.

Invăriābĭlis, is, *com.* le, n. Vide *Immutabilis*.

Digitized by Google

Invāsor, ōris, m. Aurel. *Nadſzkochitel, na kôga navalyitel, papaditel, nadtrieza.* r. Anfaller, Feindlicher Angreiffer. *Reá-támadó, reámenő, rohanó.*

Invāsus, ûs, m. Cæl. Aurel. *Nakôga naſzkochenye, navalyenye.* r. Anfall. *Reá-támadás, rohanás.*

Inūber, ĕris, *com.* Aul. Gell. *Neploden, neroden.* 2. *Szùb, prázen.* Unfruchtbar. 2. Mager, Leer, Dür. *Meddô, nem gyümöltsös.* 2. *Száraz, üres.*

Invectio, onis, f. Cic. *V-pelyanye, nuter vozenye, vuvezenye, pripelyanye.* e. Einführung Zufuhr. *Béhordás, bévitel.* 2. *Opſzuvanye, ſzerdito pokaſanye.* e. Anfahrung mit ſchelten. *Pirongatás, ſzidás.* Vid. *Inſectatio.*

Invectitius, a, um. Plin. *Od kud drugod dopeſzhan, doneſſen.* Anderſt wvoher gebracht. *A' mibe hordatik másunnan.*

Invectivè. *Adv.* Plin. *Karajuch, pſzujuch.* Scheltend, nach Art eines ſcheltenden. *Pirongatva, ſzidva.*

Invectivus, a, um. Plin. *Karajuchi, pſzujuchi.* Scheltend. *Szidalommal kárhoztató.* Invectiva oratio *dicitur*, qua quis reprehenditur.

Invectuālĭter. *Adv.* Sidon. Vide *Invectivè.*

Invectus, ûs, m. Plin. Vide *Invectio.*

Invĕho, is, ere, exi, ectum. (Act.) Cic. *V-pelyujem, v-pelyávam, nuter pelyam, vozim, nuter vezem, pripelyávam.* Hineinführe, hinzu führe, hinzubringe, ein führe; *Béhordom, bévíszem.* Invehi equo. Liv. *Jahati.* Reiten. *Lovagolni.* Invehi Navi. *Virg.* pro *Navigare.* Invehi curru, flumine. Cic. *Na kólah &c. ali po vodi dojti, pripelyatiſze.* Auf einem Wagen, auf dem Waſſer kommen. *Szekeren, vizen jöni.*

Invĕhor, eris, ĕhi, ectus ſum. (Dep.) Cic. *Synon.* Inſector, maledictis aggredior, Sermonis impetu in aliquem feror. *Kôga pſzujem, preklinyam, károm; z-jadovitemi rechmi na kôga navalyujem.* Schmähle, läſtere, ſchelte; grob anfahre, einen ausſchände. *Szidalmazom, pirongatom, ſzidalommal valakit kárhoſzítatok.* Graviter in aliquem invehi. Cic. *Kôga merſzko oſſpotati, pſzuvati.* Einen hart anfahren, ausſchänden. *Valakit erősen ſzidalmazni,* 2. Vid. *Adorior, Invado.* Vehementer invehi in hoſtes. Curt. *Oſtro y mochno na nepriatela vudriti, navalyiti.* Den Feind tapffer angreiffen, anfallen. *Relette keménnyen az ellenségre rohani, támadni.*

Invēlātus, a, um. Scrib. *Nepokrit, nezakrit.* Unverdeckt, unbedeckt. *Bétakaratlan.*

Invendĭbĭlis, is, *com.* le, n. Plaut. *Neprodajen, ſto ni na prodaju.* Unverkäufflich. *El-nem adható.*

Invendĭtus, a, um, Ulp. *Neprodan.* Unverkaufft. *El-nem adatott.*

Invĕnĭbo. *futurum Obſolet.* pro *Inveniam.* Pompon.

Invĕnio, is, ire, ēni; entum, (Act.) Synon. *Reperio.* Terent. *Nahadjam, nahajam, zmiſlyujem.* Finde, Erfinde, erdencke. *Találok, lelek, Meglelem.* 2. Vid. *Ădipiſcor.* 3. vid. *Agnoſco, cognoſco.*

Inventārium, rii, n. JCt. *Knigè vu kojuſze dugovanya domácha* &c. *popiſzavaju.* s. Buch darein eines Haus-Rath und Guth &c. beſchriben iſt. *Feljegyző laiſtrom.*

Inventio, onis, f. Plaut. *Najdenye, nahajanye, naſſaſztje, zmiſlenye.* e. Erfindnng, Erfinnung r. Fund *Találás, megtalálás, fel-gondolás.*

Inventiŭncula, æ, f. (Diminut.) Quint. *Najdencze, najdenicza, naſſaſztnicza.* s. Fündlein. *Találíſotska.*

Inventor, oris, m. Cic. *Nahajavecz, najditel, naſſaſztnik, pochetnik, zmiſlyavecz.* r. Erfinder, Urheber, Erfinner. *Találó, lelő, kigondoló.*

Inventrix, īcis, f. Plin. *Nahajavicza, najditelicza, naſſatnicza.* e. Erfinderin. *Találóné.* &c.

Inventum, i, n. Terent. *Najdilo, naſſaſzt, zmiſlyavka.* r. Fund, ein erdacht-Ding. *Találmány.*

Inventus, ûs, m. Plin. vide *Inventio.*

Invĕnuſtè *Adv.* Gell. *Merſzko, nevludno.* Garſtig, Heſslich. *Rútúl, éktelenűl.*

Invĕnuſtus, a, um, Cic. *Nelep, velyubleu, merzek, nevluden.* Nicht hübſch, Unlieblich, Heſslich, Garſtig, Unholdſeelig. *ékeſségtelen, éktelen.*

Invĕrēcundè, *Adv.* Macrob. *Neſzramneslivo, neſztidlivo, ſzramotno.* Unverſchämt, Szemérmetlenűl.

Invĕrēcundĭa, æ, f. Senec. *Neſzramneslivoſzt, ſztidlivoſzt, prezochnoſzt.* e. Unverſchämte vveiſe, Unſchamhafftigkeit. *Szemérmetlenség.*

Inverecundus, a, um. *Cic.* Inverecundior *Val. Max.* Inverecundiſſimus. Plaut. *Neſzramneslivi, ſzramoten, neſztidlivi.* Unverſchämt, unſchamhafftig. *Szemérmetlen.*

Invergo, is, ere, erxi, erctum. (Neu.) *Synon.* Infundo, Illabor, Influo. Plaut. *Naléwam, nuter vlévam, nuter techem.* Eingieſſe, darauff gieſſe, einflieſſe. *Beléfolyok, reá-bajlok, reá-hajtom.* 2. Vid. *Inſtillo, N.* 1.

Inverſio, onis, f. Cic. *Prevernenye, obernenye,*

Digitized by Google

nye, prevrachanye, obrachanye. Das Umkehren, e. Umkehrung. *Meg-fordítás.*

Inversūra, æ, f. Vitruv. *Preobrachanye, preobernenye.* e. Verkehrung. *Viſſza-fordúlás.* Vid. Inverſio.

Inverto, is, ere, erti, erſum, [Act.] Cic. *Prevrácham, preobrácham, preobernujem.* Verkehre, umkehre, umvvende. *Meg-fordítom, el-fordítom.*

Inveſpĕraſcit, aſcĕre, *Impersön.* Liv. *Vecseriſze, vecher dobaja, vecher poſztáje, biva, pechinyaſze.* Abend vverde. *Béeſtvledik.* Inveſperaſcebat: Tacit. *Dobadyaſſe vecher.* Es vvurde Abend. *Eſtvúlni kezd vala.*

Inveſtīgābĭlis, is, *com.* le, n. Eraſm. *Neſzledlo, netraslio, nezvedlio.* Unerforſchlich. *Meg-tudakozhatatlan.*

Inveſtīgātio, onis, f. Cic. *Szledenye, traſenye, zvédanye.* e. Nachtrettung, Geſpur, Erforſchung, Nachforſchung, Erkundigung. *Kereſés, felnyomozás, tudakozás.*

Inveſtīgātor, oris, m. Cic. *Szleditel, Traſitel, ſzledník, traſnik, nezvédavecz.* r. Nachtretter, Nach-oder Erforſcher, Nachſuchet. *Felkeresö, Felnyomozö.*

Inveſtīgo, as, are, avi, atum, [Act.] Cic. *Szledim, tráfim, viſzkádam.* Nachſuche, Tritt zu Tritt nachgehe, erforſche. *Keresem, Tudakozom, nyomozom.* Synon. *Inquiro, indago.*

Inveſtīmentum, ti, n. Liv. *Oprava, obutely.* s. Kleyd. *Ruha.*

Inveſtio, is, ire, īvi, ītum. (Act.) Plin. *i, Oprávlyam, oblácsim.* Bekleide. *Meg-ruházom.* 2. Inveſtire bona: *id eſt:* Alicui aliquam terræ portionem adūſum e. g. in feudum, &c. conferre. *Könni kakvo imanye na vſivanye, y dobodek dati.* Einem ein Lehen verleihen. *Valakinek valami jószágot vélelélésre adni.* Inveſtire pecuniam: *id eſt:* mutuò dare, ad cenſum elocare. *Novcze na vujem (Intereſs) dati,* Geld aufs Intereſſe anlegen. *Pénzt Intereſre kiadni.* JCt.

Inveſtis, is, *com.* te, n. Nonius. Vid. *Impubes.* Huic oppoſitum eſt *Veſticeps, ičipis.*

Inveſtītūra, æ, f. JCt. *Vpelyanye vu kakvo imanye* ali *poſztavlyanye y podiganye na kakvo chaſzt.* e. Einſetzung *oder* Inſtallirung in ein Amt *oder* Gut. *Jószágnak vélelélésre* vagy *tiſztségre vitel, Bé-vezetés.* Inveſtitura alia eſt *Secularis,* alia *Eccleſiaſtica.*

Invĕtĕraſco, is, ere. (Inch. Neut.) Cic. *Oſztárujem, ſztar, navaden poſztajem.* Veralte, alt vverde, in die Gevvohnheit kome. *Meg-aggok, meg-öregedem, meg-vénbedem, ſzokásba menyek.* Synon. *Vetuſtatem acquiro, Invaleſco, In conſvetudinem abeo vel venio.*

Invĕtĕrātio, onis, f. Cic. *Oſztarenye, ſztarína, ſztara navada.* s. Alterthum. *Meg-aggás, vénbedés, valamiben megrögzés.* Synon. *Vetuſtas, Antiquitas.*

Invĕtĕrātus, a, um. Cic. *Sztar, ſztaro-navaden, zakorenyen.* Veraltet, alt-gevvöhnlich, eingevvurzelt. *Megaggott.* Inveteratus malorum: *Koj je vu zlu oſztarel.* Der in böſen alt vvorden. *A' ki a' roſzſzaſágban megvénült.* Inveteratum malum. Cic. *Sztáro, zakorenyeno zlo.* Ein altes, eingevvurzeltes übel. *Régi, megrögzött roſzſzaság.* Sic: Inveteratus dolor, invidia inveterata. *Cic.*

Invĕtĕro, as, are, avi, atum. (Act.) Curt. *Sztaro kaj chinim, ſztaroſzt chemu dájem.* Alt mache. *Meg-öregítem.* ità *Plin.* 2. eſt *Verb. Neu.* Vid. *Inveteraſco, Invaleſco.* ità Cic.

Invĭcem, *Adv. Med ſzobum, jeden z-drugem, premenczà.* Unter einander, Wechſels-Weiſe. *Viſzontag, költsön.*

Invĭctus, a, um. *Superl.* Invictiſſimus: Cic. *Neobládan, nepredoblen, nepredobit, nepredoblio.* Nicht übervvunden, unübervvinclich. *Győzetlen, győzhetetlen.*

Invĭdentia, æ, f. Gell. *Nazlobenye, nenavidenye, veliki názlob, jál.* Hefftiger Neyd, Haſs, e. Miſsgunſt. *Irígykedés.*

Invĭdeo, es, ere, īdi, ĭtum, (Neu.) Cic. *Nazlobim, nenavidim; nenaviden, jálen, ſzuprotiven, nazloben jeſzem.* Ich bin einem neydig, miſsgünſtig, neyde. *Irígylem, irígykedem.* Synon. *Æmulor, alterius felicitate offendor.* Nemo alterius, qui ſuæ confidit, virtuti invidet. *Cic. 6. Philipp.* Fortuna mihi invidet divitias. *Plin.* 2. Sumitur *paſſivè impers.* Qui invident, egent: illi, quibus invidetur, rem habent. *Plaut.*

Invĭdiŏla, æ, f. (*Dimin.*) Cic. *Mala nenavidnoſzt.* Kleine Miſsgunſt, kleiner Neyd. *Irígyſzget ke.*

Invĭdia, æ, f. Cic. *Názlob, nenavidnoſzt, Jál.* r. Neyd, e. Neydigkeit, Miſsgunſt. *Irígység.* Invidia temporum. Plin. *Zla, neſzrechna vreména.* Böſe, unglückliche Zeiten. *Roſaſz, ſzerentsétlen idök.* Abſit verbo invidia. Curt. *Najbude prez vſzake bvale moje to recheno,* Dieſes ohne Ruhm zu melden. *Kirkedékenység-nélkül légyen mondva.* Sumitur jam *Activè,* jam

paſſive

passivè; cùm è contra Invidentia solùm *Activè* accipiatur. *Usus:* Alicui invidiam *conflare*, concitare, parare: Aliquem in invidiam vocare, adducere. Invidiam in aliquem transferre. Invidiæ & odio hominum quempiam exponere. *Passivè:* Invidiam *pati*, subire, assumere, sustinere, habere: In invidia esse: In invidiam venire, incidere: Invidiâ premi, flagrare, conflagrare. Ex invidia laborare. &c.

Invidiōse, *Adv. Cic.* Invidiosiùs, *Vellej. Pat.* Invidiosissimè: Cic. *Nazlobno, nenavidno. Jálno.* Neydig, missgünstiglich, verhaßt. *Irígységesen, Irígykül.*

Invidiōsus, a, um, Cic. *Nenaviden.* Verhaßt. *Irígységet szerzö. gyülölséges.*

Invidus, a, um, Cic. *Nenaviden, Jálen, Nazloben.* Neydisch, neydig, missgünstig. *Irígy.*

Invigilo, as, are, avi, atum, (Act.) Virg. *Pazim, paßku imam, zarad kakvoga dugovanya marlivo szkoznujem.* Achtung habe, vvachtbar bin, ob einem Ding fleissig vvache. *Reá-szorgalmatoson vigyázok.*

Invincibilis, is, *com.* le, n. Apul. *Nepredobliv, neobladliv.* Unüberwindlich. *Meggyözhetetlen.*

Invinius, a, um, Apul. Vide *Abstemius.*

Inviolabilis, is, *com.* le, n. Silius. *Neoszkrunljiv, neprekerßliv.* Unverletzlich. *Megsértezhetetlen, selbontbatatlan, meg-sértbetetlen.*

Inviolatè, *Adv.* Cic. *Neoszkrunyeno, neprekerßeno.* Unversehrt, unverletzt. *Megsértezhetetlenül, bántás-nélkül.* Synon. *Integrè, incorrupte.*

Inviolatus, a, um, Cic. *Neprekerßen, neoszkrunyen, nezbantuvan.* Unverletzt, unversehrt, unbeleydigt. *ép, sértetlen, megbántatlan.* Inviolata stabit nostra amicitia, *&c.*

† Invisca̅tio, onis, f. *Lepchenye.* Das Verleumen. *Léppel-való Bémázolás.*

† Inviſco, as, are, avi, atum, (Act.) *Lepchim.* Verleime. *Léppel bémázolom, békenem.*

Invisibilis, is, *com.* le, n. Prud. *Nevidliv.* Unsichtbar. *Láthatatlan.*

Invisibilitas, atis, f. *Nevidenoszt.* e. Unsichtbarkeit. *Láthatatlanság.*

Invisitātus, a, um, Quint. *Nepohodyen, nepohoden.* Unbesucht, unbeschauet. *Meghem látogattatott.*

Invīso, is, ere, īsi, īsum, (Act.) Cic. *Pohadyam,* Heimsuche. *Meglátogatom,* 2. V. *Inspitio, Intueor.* Virg. *Usus:* Et ut invisas nos, non-solùm rogo, sed etiam suadeo. *Cic. ad Attic. l. 1.*

Invīsor, oris, m. Apul. *Nazlobnik, nenavidnik, oduritel, merzitel.* 1. Hasser, Misgönner, neydiger Mensch. *Gyülölö, Irígy ember.*

Invīsus, a, um, & Invisior, Invisissimus: Senec. *Nerad vidyen, oduren, Merzek,* 2. *Nevidyen.* 1. Verhaßt, vvidervvertig, 2. Nicht gesehen. *Gyülölséges,* 2. *Nem láttatott.* Invisus Deo, Liv. *Oduren Bogu.* Dem Gott vvidervvertig. *Istennek-elött gyülöletes.*

Invītābilis, is, *com.* le, n. Aul. Gell. *Veszel, dugoden, k-szebi povlechliv, vablív.* Lieblich, annehmlich, lockend, anreizend. *Hozávonó, Hitegethetö.* 2. Nonnumquam sumitur pro *Inevitabilis.*

Invītāmentum, ti, n. Invītātio, onis, f. & Invitātus, ûs, m. Cic. *Pozvanye, pozavanye.* e. Einladung. *Elhívás Elhitegetés. usus:* Primò meâ sponte, deinde tuo invitatu hoc egi &c.

Invītātor, oris, m. *Pozívich.* 1. Einlader. *Elhívó, hozzá vonó, kínálló, hitegetö.*

Invītè, invitiùs, invitissimè: Cic. *Nerado, nebtech, prêk volye, prez volye, szuprot volyi, primorano.* Ungern, mit Unvvillen, ohne Willen, Widervvillen. *Akarat-ellen.* Synon. *Repugnanter, invitò, coactè.*

Invīto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Pozávam, vábim.* Einlade, locke, anreitze. *Elhívom, kínálom.* Synon. *Voco, allicio.* Aliquem ad aliquid præmiis invitare. *Cic.* pro *allicere, stimulare.* Quis est, qui eum tectò, domóque non invitet? &c.

Invītus, a, um, Cic. *Nerad, nebotécbi, prot volye chinécbi.* Ungern, unvvillig, gezvvungen. *Akaratja ellen - való,* Synon. *Recusans, tergiversans, coactus, dolens, rogatus,* &c. *Usus:* Invitus, per vim & imperium feci. Sapiens nihil facit invitus. Invitâ Minervâ aliquid facere, dicere. Cic. *id est:* contra naturam & indolem aliquid agere.

Invius, a, um, Liv. *Prez puten, neputen, kadi putuvati ni mochi.* Unvvegsam. *útatlan. Usus:* Invii saltus: *Liv.*

Ĭnŭla, Ĕnŭla, æ, f. Colum. *Veliki koren, Oman.* e. Alant-Wurtz. *örmény gyökér.* Vid. *Helenium.*

Ĭnulte, *Adv.* Curt. *Nefanteno, nefantech, neoszviteno.* Ungerochen. *Bántetetlen.*

Inultus, a, um, Cic. *Nefanten, neoszviten.* Ungero-

Ungerochen. *Bántetés nélkül-való, Boszszú állatlan.*

Inumbro, as. are, avi, atum, (Act.) Virg. *Szenczu chinim, szenchim.* Beschattige, Überschatte. *Béárnyékozom, Meghomályosittom.*

Inunco, as, are, avi, atum, [Act.] Colum. *Zakvachajem, kvaku vtichem, vlechem z-kvakum, grabim, popádam.* Mit einem Hacken ziehe, ervvische. *Horoggal-elrántom, fel-kapom.*

Inunctio, onis, f. Plin. *Namazanye, pomazs.* e. Anfalbung. *Megkenés.*

Inundātio, onis, f. Curt. *Povodnya, poplavenye, Razlevanye vòd.* r. Uberlauff des Wassers. Wasser-Guss, e. Uberschvvemmung. *Kiáradás.*

Inundo, as, are, avi, atum, (Neu.) Virg. Vid. *Exundo.* 2. Sumitur *Activè* Cic. *Povodnyu chinim, potaplyam.* Ubervvässere, überschvvemme. *Kiáradok.* Terram inundat aqua: Cic. *pro* obruit, operit.

Inungo, is, ere, unxi, unctum, (Act.) Plin. *Namazujem, namazivam.* Besalbe. *Megkenem.* Synon. *Illinio, Illino.*

Invŏcātio, onis, f. *Nazavanye, Zazavanye.* e. Anruffung. *Segítségül-hivás.*

Invŏcātus, a, um, Cic. *Nezvan.* Unberufft. *Hivatlan.* 2. *pro* Vocatus in auxilium. *JCt.*

Invŏco, as, are, avi, atum, (Act.) Quint. *Nazávam, zazávam, pomoch proszim.* Anruffe, um Hülff schreye. *Segítségre-hivom.*

Invŏlātus, ús, m. Cic. *Létanye.* Das Fliegen. *Bé-repülés, Reá-rohanás.*

Invŏlentia, æ, f. *Salvian.* Nölentia, æ, f. Tertull. *Nelztenye, nehotenye.* Das nicht vvollen. *Nem akarás.*

Invŏlo, as, are, avi, atum, (Neu.) Varr. Invŏlito, as, are, avi, atum, (frequent.) Horat. *Zaletavamsze vu kaj.* Anfalle. *Reárohanok* Synon. *Invado.* 2. Accipitur *pro* Introvŏlo, Introvolito. *Varr.*

Invŏlūcer, Vide *Involucris.*

Invŏlūcre, is, n. Plaut. *Ogernyacha, z-kûm Podbrivach (Barber) one, koje podbríva, pokríva.* Ein Scheertuch, Barbier-Tuch. *Fö-törlö, vagy az beretválandó ember eleibe teríteni szokott ruha a' borbélynáknál.*

Invŏlūcris, is, *com.* & Invŏlūcer, m, cris, f. cre, n. Aul. Gell. *Joschе neletechi, koj joschе létati nemore.* Noch nicht fliegend, das noch nicht fliegen kan. *Repülhetetlen, szárnyatlan.*

Invŏlūcrum, i, n. Cic. *Zavitek, zamotak, zaviák, povitek, zavialo, zamotalo.* Alles darein man etvvas vvicklet, e. Uberdeck, Rolle. *Bétakaró, valaminek takarója.*

Invŏluntārius, a, um, Cæl. Aurel. *Nedobrovolyen, nepripolyen, nehotechi, nerad.* Unvvillig. *Akarat-nélkül-való.*

Involvo, is, ere, olvi, vŏlūtum, (Act.) Cic. *Obvlam, namátam, navlam,* 2. *Zamátam, zapletam, zamotávam, zakrívam.* 3. *Nuter valyam, valyam.* Etvvorauff vvickle, 2. Einvvickle, verberge, 3. Hineinvvaltze. 1. *Bé-tekerem,* 2. *Bétakarom,* 3. *Reábengerítem.*

Invŏlūtè, *Adv.* Spart. *Zvito, zamotano, Zapleteno.* Vervvirt. *Bé-tekerve, bé-takarva.*

Involvŭlus, i, m. & Involvŭlum, i, n. *Plaut.* Convolvulus, li, m. *Chervek, kisze vu liszтje drevja, y terszja zamáta.* Ein Würmlein, das sich in die Bäumen, *oder* Reben blätter einvvicklet. *Szöllö levelét öszve-sodró férgetske.*

Inurbānè, *Adv.* Cic. *Nechlovechno, nedvorjanszki, muski.* peregr. *Grobianszki.* Unhöfflicher-vveise. *Parasztúl, embertelnül.*

Inurbānus, a, um. Cic. *Nechlovechen, nedvorjanszki, muski.* Unhöfflich, Bäurisch. *Embertelen, parasztt.*

Inurgeo, es, ere, ursi, (Act.) Lucr. *Natirujem, primarjam, priganyam.* Antreibe, Nöthige. *Kinszeritem, nógatom, kisztetem.* Synon. *Urgeo, impello, stimulo.*

Inūrino, as, are, avi, atum. (Neut.) Colum. *Pod vodum plávam, bodim, gmazim.* Unter dem Wasser schvvimme, gehe, krieche. *A vizbe búvárkodom, viz-alatt úszok, menyek.*

Inūro, is, ere, ussi, ustum. (Act.) Cic. *Pripékem, pripékam, prisgávam, priczvarkávam, prisisem.* Einbrenne, Anbrenne, Aufbrenne. *Bégetem, belé-slutom.* Stigma fronti inurere. Liv. *Znamenku k-chelu prisgati.* Ein Zeichen an die Stirne brennen. *Valaki homlokára bélyeget slutni.* Metaph. Inurere alicui maculam infamiæ. Cic. *Kóga obssaniti.* Einem eine Schandflecken anhencken. *Valakit meg gyalázni.*

Inusitatè, *Adv.* Cic. *Nenavadno, neobichno, neobichajno.* Ungevvöhnlich. *Szokatlanúl.*

Inūsĭtātus, a, um. *Cic.* Inusitatior, Inusitatissimus. Plin. *Nenavaden, neobichni, neobichajni, neobikovan.* Ungevvönlich, ungebräuchlich. *Szokatlan*

Inūsus, ús, m. Plaut. *Vmanyikuvanye.* r. Müssigang. *Hivalkodás, túnyászság, henyélés.*

Inūtĭlis, is, *com.* le, n. Gic. *Nehasznovit, nekorisztan.* Unnütz. *Haszontalan.*

Inūtĭlĭtas, atis, f. Cic. *Nehasznovitoszt, nehaszen, nekorisztt,*

Digitized by Google

nekoriſzt. e. Unnützlichkeit. *Haſzontalanság.*

Inutĭlĭter. *Adv.* Plin. *Nehaſznovito, nekoriſztno.* Unnützlich. *Haſzontalanúl.*

Ĭnūtrĭum, ii, n. *Geogr.* hodie Oenĭpons, ontis, m. *vel* cœnĭpontum, ti, n. Civitas in Tyroli.

Invulgo, as, are, avi, atum. (Act.) Aul. Gell. *Púku, obchini na znanye dájem, obznanujem.* Gemein mache, publicire. *Kihirestem.*

Invulnĕrābĭlis, is, *com.* le, n. Senec. *Nevraſliv, kajſze raniti nemore.* Unverletzlich. *Megnem sérthetŏ.*

Invulnĕrātus, a, um. Cic. *Neranyen, nevraſen.* Unverletzt. *Sebesítetlen.*

Iŏ! *vel* Iō! *Interjec. Gaudentis.* Ovid. *Juh! ju! Hu!* Ahe! Heja! *Haja! ohja! ehja!* Eſt etiam Irridentis. *Plaut.* Item dolentis: *Tibull.*

Jōbĭlum, li, n. Vide *Jubilum.*

Jŏcābundĭtas, atis, f. Apul. *Śála, igra, norovanye.* e. Schertzhafftigkeit *Tréfaság.*

Jŏcābundus, & Jŏcŭ ābundus, a, um, *Val. Max.* Jŏcŭlans, antis, *om.* Liv. *śályiv, śályen, śalechi.* Schertzend. *Tsúfolódó, tréfás.*

† Jŏcālĭa, ĭum, n. plur. *Vſzakojachkę śále.* Alles vvomitman Kurtzvveil, und Freud hat, *Tréfaságok.*

Jŏcālĭter, *Ammian.* Jŏcŭlārĭter. *Plin.* Jŏcōsè. *Cic.* Jŏcanter, Jŏcŭlārĭter. Jŏcò, *Adv.* Terent. *Śálno, iz śále, śálezè, z-śálom.* Im Schertz, Schimpffs-vveiſe. *Tréfáſon, tsúfságoſon.*

Jŏcaſta, æ, f. *Nomen Propr.* Filia Creonis Conſors Laji. (perperam uſurpatur pro *Śálecz.*)

Jŏcor, aris, ari, atus ſum. & Jŏcŭlor, aris, ari, atus ſum. (Depon.) Cic. *Śalimſze, Igramſze.* Schertze, ſpiele. *Tsúfolódom, tréfálódom. játſzom.*

Jŏcōsè. *Adv.* vide *Jocaliter.*

Jŏcōſus, a, um. Cic. *Śálen.* Schertzhafftig. *Tsúfos, tréfás*

Jŏcŭlāris, is, *com.* re, n. *Terent.* Jŏcŭlātōrĭus, a, um. *Cic.* Vid. *Jocoſus.*

† Jŏcŭlārĭtas, atis, f. Jŏcātio, onis, f. Cic. *Śálenye.* Das Schertzen. *Tréfálódás.*

Jŏcŭlātio, onis, f. Firm. *idem.*

Jŏcŭlātor, oris, m. Cic. *Śálecz.* r. Schertzer, Poſſenreiſſer. *Tsúfolódó, tréfálódó.*

Jŏcŭlum, li, n. Cic. (Diminut.) & Joculus, li, m. Plaut. *Śálicza, mala śála.* s. Schertzlein. *Tréfátska.*

Jŏcus, i, m. *plur.* Joci, & Joca, orum. Plaut. *Śála.* r. Schertz. *Tsúfság, tréfa.*

Jŏhia, *Interjectio Renuentis, & Cunctantis.* Plaut. *Aj moj dragi! aj idi. ò nedaj Bog!* Ey! behüte Gott! *Ej kérlek! ne adja Iſten.*

Jŏviālis, is, *com.* le, n. Macrob. *Jupiterov.*

2. Metaph. *Priet, vugoden, odperte volye, śálen, veſzel.* Dem Jupiter gehörig, 2. Angenehmen, Auffrichtig. Luſtig. *Jupiter Iſtenhez-való. 2. Mulatságos, nyájas, vig.*

Ips, ĭpis, f. Plin. *Keber, kukecz, koj mladiecze terſzja, y drévja pupke objéda.* s. Würmlein ſo die Reb- und Baum-Augen zernagt. *Szŏlŏ-ſzem rágó féreg, ſzú, moly.* Sicut *Cis* Frumentum, *Trips* ligna, *Sus* veſtes, *His* vel *Is* vitrum, *Midas* ſabam. *Plin.*

Ipsĕ, a, um. (*Apud Antiquos* Ipſus, a, um.) Cic. *Szam, iſzti.* Selbſt, Derjenige. ŏ, ŏ *maga.* Sum mihi ipſe teſtis (*perperàm* mihi ſolus) Cic. *Ja ſzam jeſzem moj ſzvedok.* Ich bin ſelbſt mein eigner Zeug. *Magam bizonyſága vagyok.*

Ipſiſsĭmus, a, um. & Ipſĭpſus, a, um. Plaut. *Ravno on ſzam.* Eben er ſelbſt. *épen ŏnnŏn maga, épen az.* Cæterùm *Ipſiſſimus* etiam aliis perſonis applicatur. *Plaut.* 2. Vid. *Ipſe.*

Īra, æ, f. Cic. *Szerdа, Jád.* r. Zorn. *Harag. Uſus* Per iram fecit. *Cic.* Iram movere in aliquem. *Terent.*

Īrācundè, Iracundiùs, Iracundiſſimè. Cic. *Szerdito, lyúto.* Zornigliche. *Haragoſon.*

Īrācundia, æ, f. *Terent.* Īraſcentia, æ, f. Apul. *Szerditoſzt, lyutina, lyutoſzt.* r. Zorn, e. Zornmüthigkeit. *Haragoſság.*

Īrācundĭter, *Cacil. ap. Non.* Īrātè, & Iratiùs. *Adv.* Golum. vide *Iracundè.*

Īrācundus, a, um. *Plaut.* Iracundior. *Horat.* Iracundiſſimus. Senec. *Lehko, berzo ſzerdit, lyút.* Leicht Zornig. *Haragos, könnyŭ haragra. 2. Dugo ſzerdit.* Lang zornig. *Sokáig haraguó.* Ità Horatius.

Īraſcĭbĭlis, is, *com.* le, n. Firm. *Szerdit.* Zornig, *Haragudhaté.*

Īraſcor, ĕris, aſci, atus ſum. (Depon.) Cic. *Szerdimſze, lyutimſze.* Bin zornig, mich zörne. *Haragſzom.*

Īrātè, *Adv.* Golum. vide *Iracunditer.*

Īratus, a, um. Iratior, Iratiſſimus. Cic. *Szerdit, raſzerdyen, razlyúten.* Zornig, Ertzirnet. *Meg-haragutt. Uſus:* Iratum Mare. *Horat.* pro *Fluctuans, æſtuans.* &c. Venter iratus: Horat. *id eſt:* Fame preſſus. Irata ſitis *id eſt:* Magna. *Propert.* Iratum habere aliquem: *pro* inſenſum. *Cic.*

Īrcĕus, ei, m. Irceа, æ, f. Feſt. *Devenicza.* e. Wurſt. *Kolbáſz.*

Īrēnarcha, & Irenarches, æ, m. Ulp. *Glavár nad Varaskemi ſzlúgi.* vulgò *Sergi, grabanti.* r. Rumor-Meiſter, Rumor-Hauptman. *Darabontok, Város ſzolgai gondviſelője, tiſztje.*

Īrēne,

Digitized by Google

Īrēne, es, f. *Boſeza mira.* e. Göttin des Friedens. *Békeség Iſten Aſſzonyja.*

Īrēnĭcus, a, um. *Mirni.* Zum Frieden gehörig. *Békeséghez tartozandó.*

Irenōdĭa, æ, f. *Popevka od mira.* s. Friedens-Lied. *Békeségi vers.*

Īrīnum, i, n. Plin. *Mazt iz modreh lilyanov, iliti liliumov napravlyena.* Ein Salb von blauen Lilien gemacht. *Kék liliomból-való kenet, ir.*

Īris, ĭdis, *vel* iris, f. Virg. *Duga. puga.* 2. *Lilium*, ali *Lilyan módri.* ità Plin. *l: 21. cap. 7.* r. Regenbogen. 2. Blaue Gilgen, Lilien. *égi Szivárvány. 2. Kék liliom.*

Īrīnus, a, um. Plin. *Iz modroga liliuma napravlyen.* Aus blauen Lilien gemacht *Kék liliomból-való.*

Īrōnĭa, æ, f. *grec.* Cic. Vid. *Illuſio.*

Irpex, (Irpix,) ĭcis, f. *plur.* Irpĭces, um, f. Feſt. *Grablye ſelezne. 2. Brána.* Eyſerne Rechen. 2. e. Egge. *Vas gerebtye. 2. Borona.*

Irpus, i, m. Feſt. *Vük.* r. Wolff. *Farkas.*

Irrădio, as, are, avi, atum. (Act.) Plaut. *Razſzvechujem, z-ſzvetlemi tráki kaj napunyavam.* Beſcheine, Beſtrahle. *Megvilágoſitom.*

Irrāſus, a, um. Plaut. *Neoſtruſen, neobrit.* Unabgeriben, Unbeſchoren. *Nyiretlen, vakaratlan.*

Irrātiōnābĭlis, is, *com.* le, n. Quint. *Nerazumliv.* Unvernünftig. *Oktalan, okos elme nincs-kül-való.*

Irrationabĭlĭtas, atis, f. Apul. *Nerazumlivoſzt, nerazum.* e. Unvernünftigkeit, r. Unverſtand. *Oktalanság, elmétlenség.*

Irrationabĭlĭtĕr, *Adv.* Apul. *Nerazumno, prez razuma.* Unvernünfftiglich, ohne Verſtand, ohne Raiſon. *Oktalanúl, elmétlenül.*

Irrationālis, is, *com.* le, n. *Quint.* vide *Irrationabilis.*

Irrāucesco, is, ere. (Inchoat.) *Cic.* Irrāucio, is, ire, āuſi, āuſum. (Neu.) Priſcian. *Zamukliv, hrepav poſztajem.* Heiſſer werde. *Bérekedet.*

Irrāucus, a, um. Plin. *Zamukliv, Hrepav.* Heiſſer. *Rekedezó, rekett.* Synon. *Raucus.*

† Irrĕcĭtābĭlĭtĕr, *Adv.* Lact. Vid. *Ineffabiliter.*

Irrĕconcĭlĭābĭlis, is. *com.* le, n. *Nevmirliv, nepomerliv.* Unversöhnlich. *Meg-engeſzſzelhetetlen, meg-békéltethetetlen.*

Irrĕcordābĭlis, is, *com.* le, n. Arnob. *Nezpomenlyiv.* Deſſen man ſich nicht beſinnen kan. *Reá-emlekezhetetlen.*

Irrĕcŭpĕrābĭlis, is, *com.* le, n. *nazad nedobliv.* Unwiederbringlich. *Viſzſza-nyerhetetlen, vehetetlen.*

Irrĕdīvīvus, a, um. Catull. *Neoſzlyiv.* Das da nicht kan wieder lebendig gemacht werden. *Meg-nem elevenedó, Meg-nem épitendó, viſzſza-nem jövendó.*

Irrĕdux, ŭcis, *om.* Lucan. *Nepovernliv, nepovrachliv, nepovratliv.* Unwiederkehrlich. *Meg-nem térendó.*

Irrĕformābĭlis, is, *com.* le, n. Tertull. *Nepopravliv, neponovliv.* Unverbeſſerlich. *Meg-nem jobbíthatandó.*

Irrefragābĭlis, is, *com.* le, n. *Chemuſze ni mochi ſzuprot poſztaviti.* Dem ſich man nicht wiederſetzen kan &c. *A ki-ellen ſenki magát nem merészli tenni.*

Irrĕfrāgābĭlĭtĕr, *Adv.* Sarisb. *Szuprotiſze neſztavlyajuch, iz vſzeh volye.* Unwiederſetzlich, mit aller Willen. *Minden akarattal ellene-álva, Engedetlenúl.*

Irrĕfūtābĭlis, is, *com.* le, n. *Negovorliv, ſzuproti nerechliv, Komuſze ſzuproti nemore rechi, ali govoriti.* Das nicht zuwider legen iſt. *Meg-hamisíthatatlan, tzáfolhatatlan.*

Irrĕgŭlāris, is, *com.* re, n. JCt. *Prez réda, neredni.* Ohne Ordnung, Unordentlich. *Rendetlen, törvénytelen.*

Irregularĭtas, atis, f. JCt. *Prez-rednoſzt, nered.* e. Unordnung. *Rendetlenség, Törvénytelenség.* 2. Eſt Inhabilitas tam ad ſuſceptionem ordinum, quàm ad ſuſceptorum exercitium; oritur autem vel ex *delicto*, vel ex *defectu.* ità *Jus Canon.*

Irregulārĭter, Irregulātim, *Adv.* JCt. *Prez réda, neredno.* Ohne Regul, Unordentlich. *Rendetlenúl, törvénytelenül.*

Irrĕligātus, a, um. Ovid. *Nezvezan, odvezan, próſzt.* Ungebunden, Aufgelöſt. *Meg-nem kötött, elóldott.*

Irrĕligio, onis, f. Apul. *Nepobofnoſzt, Boga nepoſztuvanoſzt, neredovnichtvo.* e. Gottloſigkeit, Ungewiſſenhafftigkeit. *Hitetlenség, Iſtentelenség.*

Irreligiōsè. *Adv.* Quint. *Nepobofno, neredovnichko.* Gottloſig, ohne Religion. *Hitetlenúl.*

Irreligiōſus, a, um. Plin. *Nepobofen, neredovnichki, Boga nepoſtujuchi.* Gottlos, ohne Religion. *Hitetlen, Iſtentelen.*

Irrĕmeābĭlis, is, *com.* le, n. Senec. *Nepreſliv, neputen, kuda iti ni mochi.* Da man nicht gehen kan, Unveegſam. *A honnat viſzſza nem térhetni.*

Irrĕmĕdĭcābĭlis, is, *com.* le, Plin. *Nezvrachliv, neizlichliv.* Unheilſam. *Meg-gyógyíthatatlan.*

Irrĕmiſsè, *Adv.* *Neodpuſcheno, neoproſcheno.* Unnachläſſig. *Meg-nem botſátva.*

Irrĕmiſsĭbĭlis, is, *com.* le, n. Theol. *Neopro-*

Digitized by Google

ſztlin, neodpuſztlin. Unvvergeblich. *Megnem botsátandó.*

Irrĕmūnĕrābilis, is, *com.* le, n. *Nedarovlin, nedarovit, nenaplatlin.* Unvergeltlich. *Meg-fizetbetetlen.*

Irrĕpărābilis, is, *com.* le, n. Virg. *Nepopravlin, nenadomeztlin.* Unvviederbringlich, unerſetzlich. *Helyre bozathatatlan.*

Irrĕpertus, a, um, Hor. *Nenajden, nenaſſaſzt, nenaſſaſztni.* Unerfunden. *Találatlan.*

Irrĕpo, is, ere, epſi, eptum, (Neu.) Cic. *Szkrivczè, neznano v-lezávam, nuter lézem, plazim, gmazim.* Heimlich hinein ſchleiche, krieche. *Bétſúſzok, Bémászok.*

Irrĕpōſcĭbilis, is, *com.* le, n. Apul. *Nazad neproſzlin, nepotreblin.* Ungeforderlich. *Viſzſza nem kivánbatandó.*

Irrĕprĕhensĭbĭlis, is, *com.* le, n. Firm. *Nepokarlin, neoſpotlin.* Untadelich. *Meg-feddhetetlen.*

Irrĕprĕhenſus, a, um, Ovid. *Nepokaran, neoſpotan.* Ungeſcholten, ungeſtrafft. *Megnem feddetett.*

Irrepto, as, are, avi, atum, (Frequent.) Stat. *Guſztokrat nuter lézem, plazim.* Offt hinein krieche, ſchleiche. *Laſſan-laſſan bétſúſzok, mászok.*

Irreptor, oris, m. *Skomczè nuter lézecz, plazitel, Gmazitel.* Heimlicher Einſchleicher. *Laſſan bétſúſzó.*

Irrĕquiētus, a, um, Plin. *Nemiren, nepochinyen.* Unruhig. *Nyúgbatatlan.*

Irrĕsĕcātus, a, um, Hor. *Nepoſzechen, neoklaſtren, neodrezan.* Ungehackt, unabgeſchnitten. *Elmetſzetlen.*

Irrĕſectus, a, um, Horat. *idem.*

Irrĕsŏlūbĭlis, is, *com.* le, n. Apul. *Neodvezlin, neoſzlobodlin, neodreslin, neoproſztlin.* Unauflöslich. *El-bódbatatlan, elſzabadíthatatlan.*

Irrĕsŏlūtus, a, um, Ovid. *Neproſzt, neodvézan, neoſzlobodyen.* Unaufgelöſt. *Mególdatlan, Meg-nemſzabadult.*

Irreſtinctus, a, um, Mart. *Nevgaſſen.* Ungelöſcht. *Meg-nem óltott.*

Irrĕtio, is, ire, īvi, ītum, (Act.) Cic. *Zamreſujem, Z-mreſum zapletam, zamátam, lovim.* Verſtricke, in ein Garn bringe, vervvickle, fange. *Hálóba-ejtem, meg-fogom.* 2. Metaph. *Na zlo pelyám, napelyázam, Vkanyujem.* Verführe, betriege. *El-hitetem, roſzſzra ingerlem.* Irretire ſe erratis: Cic. *Vu krivnyeſzte zapleſzti.* Sich mit Fehlern verſtricken. *Magát tévelygésben ejteni, kötődözni.* Irretire aliquem illecebris: Cic. *Kôgaz-naſzladnoſztmi vabiti, vkaniti.* Einen mit Wollüſten anreitzen, betrügen. *Valakit gyönyörűségekkel hitegetni, meg-fogni, megtſalni.*

Irrĕtortus, a, um, Horat. 1. *Negenyen, ravan,* 2. *Nezvit, neszgurvan.* Unabgevvend, unvervvend, ungerührt, gerath, 2. Ungebogen, ungekrümmt. 1. *Egyeneſen-állo, mozdúlatlan,* 2. *Öſzve nem tekert, öſzve nem gúnyolt.*

Irrĕvĕrens, entis, *om.* ſpart. *Nepoſtujuchi,* Unverſchämt, unehrbietig. *Nem tiſztelő.*

Irrĕvĕrenter, *Adv.* Plin. *Nepoſtuvano, nepoſtujuch.* Ohne Ehrerbietung. *Tiſztetségtelenül.*

Irrĕvĕrentia, æ, f. Tacit. *Nepoſtuvanoſzt, nepoſtuvanye.* e. Unehrbietigkeit. *Tiſztetség nem tétel.*

Irrĕvŏcābĭlis, is, *com.* le, n. Lucr. *Nigdar nazad nevzetlin, nepozovlin, nedozovlin, kajſze nazad povernuti y dozvati nemore.* Unvviederruflich, unvviederbringlich. *Viſzſza-hibatatlan.*

Irrĕvŏcandus, a, um, Claud. *idem.*

Irrĕvŏcātus, a, um, Horat. *Nazad nedozvan.* Den man nicht zuruck rufft. *Viſzſza-hivatlan.*

Irrĕvŏlūtus, a, um, Mart. 1. *Neodvalyen,* 2. *Nepreverneyen.* Umgevvältzt, 2. Unumgekehrt. 1. *Viſzſza-fordúlatlan,* 2. *Megnem fordított.*

Irrīdeo, es, ere, īſi, īſum, [Act.) Cic. *Oſzmehavam kôga, neſzmehavamſze.* Verlache, auslache. *Megnevetem. tsúfolom.* Synon. *Derideo, ludibrio habeo, parvi facio.* Irridere aliquem. *Phras.* Lud.brio lædere: Deſpicatui habere, convicium facere; multa dicere in aliquem, quibus totus explodatur; cum riſu cavillari aliquid; alicui illudere; aliquem ludificari: In ora hominum pro ludibrio abire; per civium ora traduci, deridiculo haberi, licentiſſimè eludi; conviciis, ſibilis conſcindi.

Irrīdĭcŭlè, *Adv.* Cæſ. *Oſzmeßno, ſzmébavredno, neprikladno.* Lächerlich, ungereimbt. *Megnevethetô-képen, Meg-nevethetően.* Synon. *Infacetè, ineleganter.*

Irrīdĭcŭlum, & Dērīdĭcŭlum, i, n. *Plaut.* Irrīſio, onis, f. *Cic.* Irrīſus, ûs, m. Plin. *Oſzmeh, oſzmehavanye, poſzmehavanye, ſzeſzmehavanye, poſpotavanye.* e. Auslachung, Verlachung, r. Spott. *Megnevetés, tsúfolás.*

Digitized by Google

tsáfolás. Irridiculo habitus, Plaut. *Oſzmejan.* Ausgelachet. *Kinevetett.*

Irrigátio, onis, f. Cic. *Poskroplenye, zalévanye.* c. Wäſſerung. *Megöntözés.*

Irrigo, as, are, avi, atum, [Act.] Cic. *Poskroplyujem, zalévam.* Bevwäſſere, befeuchtige, befeuchte. *Megöntözöm.* Irrigare aquam in areas, Cato. *Grede poskropiti.* Die Garten-Bether vwäſſeren. *A' vetemények ágyakat meg-öntözni.*

Irriguus, a, um, Cic. *Poskroplív, a, Poskropechi, zalevajuchi, czurechi.* Wäſſericht, 2. vvas da vwäſſert. *Megöntöztetbetö, a. Meg-öntözö.* Fons irriguus. Virg. *Zdenecz ſkropechi.* Ein vwäſſerender Brunn. *Ki-folyó kút fö.*

Irrípio, is, ere, ípui, eptum, (Act.) Cic. *Znutra, ali nuter vlécbem, zgrablyujem, vgrablyujem.* Darinnen oder hinein ziehe, reiſse. *Béragadom, Hozzám-vonom.* Irripiunt ſe in ædes ſubitò. Cic. *pro* inferunt.

Irrísio, onis, f. Vide *Irridiculum.*

Irríſor, oris, m. Cic. *Oſzmebavavecz, poſzmebavavecz, zeſzmebavavecz, poſpotavavecz, poſpotlivecz.* r. Verlacher, Auslacher, Verſpötter. *Megnevetö, tſufolö.*

Irritábilis, is, *com.* le, n. Cic. *Razdraslio, razjadlio, nadbuſztlio, raſzérdlio, razlyutlio.* Anreitzlich, erzürnlich, zornmüthig. *Hamar-felháborodó, birtelen haragú.*

Irritábilítas, atis, f. *Apul.* Irritámen, ínis, n. *Ovid.* Irritátio, onis, f. *Liv.* Irritámentum, ti, n. Plin. *Razdraſnya, razdraſenye, razbuſztenye, razjadenye, nadbuſztenye, raſzérdenye, draſenye.* c. Anreitzung, Reitzung, Erzürnung. *Ingerlés, baragra gerjeſztés.*

Irritátor, oris, m. Sen. *Razdraſitel, naduſzitel, razjaditel.* r. Anreitzer. *Ingerlö, baragra gerjeſztö.*

Irríto, as, are, avi, atum, (Act.) Virg. *Razdraſujem, naduſzujem, podpubávam, podſzjem, zadercsávam.* Anreitze, zum Zorn reitze. *Ingerlem, boſzſzontom, búsítom.* Irritare Crabrones. *Prov. id eſt* Homines ad rixas, aliudve ſimile proclives, novis præterea ad id ipſum urgere ſtimulis.

† Irríto, as, are, avi, atum, (Act.) JCt. *pro* Irritum facio.

Irritus, a, um, Liv. *Zaman, zaludo, zalúd, nevalyan, za nikaj.* Vergeblich, ungültig, unkräfftig, umſonſt, nichtig. *Hijbanvaló, baſzontalan.* Spes ad irritum cadit. Liv. *Ujanye na nikaj ide, zaman y zaludo je.* e. Hoffnung iſt umſonſt, nichtig. *Eltünt, elveſzett a' reménység.*

Irrobóro, as, are, avi, atum, [Neu.) *Aul. Gell.* Vid. *Invaleo N. 1. Inveteraſco,* Irroboravit, inveteravitque falſa opinio. Gell. *Neiſztinito ſtimanye je preobladalo, navadno poſztalo.* Der falſche Wahn hat über die Hand genommen. *Az hamis vélekedés szokássá vált.* 2. Sumitur. *Activè pro* Roboro. *V-terdyujem, v-terditi; objachujem, objachiti: Kajtsérdo* ali *jáko chinim.* Stärcke, bekräfftige, ſtarck oder veſt mache. *Meg-erösítem.*

Irrógátio, onis, f. Cic. *Napoſztavlyanye, odlúchenye, poſztavlyanye* vg. *Birſzaga, ali kaj drugoga ſzuprotivnoga.* c. Auflegung. *Reá-vetés, büntetés.* Irrogatio mulctæ; Cic. *Poſztavlyanye ali odluchenye birſzaga, pokore.* &c. ali: *kaſtiganye, birſzaſenye.* e. Auflegung der Buis, Straff: e Abſtraffung. *Büntetésnek reá-vetése, Megbirságolás.* Synon. *Impoſitio N. 2. Inſtitio, conſtitutio multæ.*

Irrógo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Pokoru, kaſtigu* ali *kaj drugo ſzuprotivno odluchujem, poſztavlyam, dopitávam; obſzudyujem.* Auflege, aufferlege. *Reá-vetem, Meg-büntetem.* Vetant XII. Tabulæ leges privatis hominibus irrogari. Cic. pro *imponi.* Irrogare alicui mortem. Tacit. *Zſzmertjum kóga kaſtigati, na ſzmert obſzuditi.* Einen am Leben ſtraffen, zum Todt verurtheilen. *Valakit halállal büntetni.* Irrogare alicui pœnam: *Plaut,* pro *Injigere.*

Irróro, as, are, avi, atum, (Act.) Ovid. *Naroſzujem, z-roſzum mochim, ſkropim.* Bethaue, mit Thau beſeuchte, beſprenge. *Meg-harmatozom, nedveſitem.* Agros irrorare aquâ *vel* Aquam irrorare agris. Ovid. 2. *Metaph.* Somnus irrorat oculis. *Silius l. 1. Szeny dáje ochima pokoj.* Der Schlaff giebet denen Augen die Ruhe. *Az álom nyúgadalmat ád a' ſzemeknek.* 3. Sumitur. *Neut. Impersonaliter.* Irrórat. *Roſzíſze.* Es thauet, *Harmatozik,* ità Colum.

Irrúbeo, es, ere, übui, [Neut.) & Irrúbeſco, is, ere, (Inch.) Stat. *Zacherlenujemſze, zarumenujemſze: cherlen, rumen poſztájem.* Roth vverde. *Meg-veresedem.* Irrubuit Cælum. Stat. *Nébosze je zacherlenilo.* Der Himmel iſt roth vworden. *Az ég meg-veresült.* Ignis irrubuit vultibus. Stat. *pro* ſuffudit vultus.

Digitized by Google

Irructo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. Vid. *Eructo.*

Irrūso, as, are, avi, atum, (Act.) Hieron. *Herggyavo chinim.* Roth mache. *Verhenyőztem.*

Irrŭgio, is, ire, īvi, *vel* ii, ītum, (Neu.) *Jákoruchim.* Hefftig brülle. *Reá-ordítok, igen sívok.*

Irrūgo, as, are, avi, atum, (Act.) Aul. Gell. *Naguzávam, guzam, guzano chinim.* Runzlicht mache. *Meg-ránczolom.*

Irrumātio, onis, f. Catull. 1. *apud Antiquos* Vid. *Ruminatio.* 2. Metaph. *Podrugachenye, zopet na pervo donaſſanye.* e. Wiederhohlung. *Másodszorozás, kétszerezés.* 3. Vid. *Lactatus, ûs.*

Irrumātor, oris, m. Catull. 1. Juxta Antiqu. *Preſivavecz, preſvekavecz.* r. Wiederkäuer. *Kérő-rágó, kérődő, kérőző.* 2. Metaph. *Zopet na pervo donaſſavecz, podrugàcb.* r. Wiederholer. *Másodszorozó, kétszerező.* 3. idem quod *Lactans.* Hinc Transl. *Irrumator* dicitur, qui obſceno Veneris genere ſe oblectat.

Irrūmo, as, are, avi, atum, (Neu.) 1. *Apud antiquos juxtà Feſt.* Vid. *Rumino.* 2. Metaph. *Podrugachujem, podrugachiti: zopet na pervo donaſſam.* Wiederhohle. *Másodszorozom, kétszerezem.* 3. (Deriv. à *Ruma*) Vid. *Lacto.* Hinc *Irrumare* accipitur *Transl. pro* obſceno veneris genere ſe oblectare.

Irrumpo, is, ere, ūpi, uptum, [Neut.] Cic. *Z-ſzilum nabrupujem, navdiram, navalyujem.* Mit Gevvalt einfalle, einbreche. *Reá-török, Bé-robanok.* Synon. *Invado, cum impetu ingredior, aliquid rumpendo irruo.*

Irruo, is, ere, ui, ŭtum, [Neu.] Cic. Vid. *Invado.* In poſſeſſiones alicujus irruere. Cic. pro *invadere.* In aliquem irruere. Cic. pro *aggredi aliquem cum impetu.* In odium alicujus irruere *pro* Incidere. *Cic.*

Irruptio, onis, f. Cic. *Navalyenye, navdrenye, navudiranye, naſzkochenye.* r. Einfall, Angriff. *Bétörés, bérohanás, bélutés.*

Irtiŏla, æ, f. *Plin.* Eſt genus peculiare vitis in agro Umbriæ, piceno, & Mevanati. *Oſzebujni Terſz latinzki vu Umbrii.* Ein vvelſcher Weinſtock in Umbrien. *Olaſz ſzőlő veſzſző Umbriában.*

Irus, i, m. *Homer.* Eſt nom. propr. pauperrimi Viri. *Ime jednoga kruto uboga chloveka v-gérchkoj zemlyi, vu varaſſu Ithaca zovanoga.* r. Zunahm eines ſehr armen Mannes in der Stadt *Ithaca* in Griechen-Land. *Egy igen ſzegénynek neve Itaka városában, mely görök országban vagyon.* 2. Appellativè & per ſynecdoch. *Bogecz, Proſzecz, ſziromah, ubog.* Ein jeder Bettler, Allmoſen-Sammler, Armer Mann. *Kóldús, ſzegény.* Iro pauperior: *Proverb.* Ovidii. *Zevſzema ſziromah, niſta neimajuchi, kruto ubog.* Blut arm. *Igen ſzegény, igen nyomorúlt.*

Is, ea, id, ejus. Cic. *On, ona, ono. Ov, ova, ovo.* Der, derſelbige. *Az. Uſus:* Is amicus eſt, qui in re dubia juvat. Plaut. *On je iſztinſzki priatel, koj vu ſzuprotivchini y potrebochi na pomoch s'etuje.* Der iſt ein rechter Freund, ſo in Widervvärtigkeit und Noth mit der That hilfft. *Az az igaz barát, a' ki utólsó szükségben és szérentséglenségben segítségül vagyon.* Quæ primùm navigandi nobis facultas data erit, eâ utemur. Cic. *Z-pervam prilikum na ladji pelyati (vezti) ſze bochemo.* Wir vvollen uns der erſten Gelegenheit zu Schiffen gebrauchen. *Első alkalmatossággal hajókázni akarunk.* 2. Simus ii, qui haberi velimus: pro *ſimus tales, quales &c.* Eâ (pro *tali*) te ſapientiâ eſſe judico, ut meum Conſilium non anteponam tuo. Cic. *Za tak razumnoga tebe preſtimávam, daſze moj rázlog y ſzvituvanye tvojemu prepoſztaviti nebi ujal.* Ich halte dich für ſo verſtändig, das ich meinen Rath dem deinigen nicht vorziehen dörffte. *Oly bőltsnek áltlak lenni, hogy a' te tanátsodnak az enyimet nem merjem eleibe tenni.* 3. Aut aliquid id genus. Cic. *Ali kaj drugo takvoga.* Oder ſonſt etvvas dergleichen. *Vagy valami hasonló.* Miſeram eâ re: *id eſt* propterea *Cic.* Id ætatis ſumus: *Cic.* Id auctoritatis nemo eſt. *Tacit.* pro *Eâ ætate, eâ auctoritate.* Id genus homines *vel* Id genus hominum: *Terent.* pro *hujusmodi homines.* Id tempus *vel* id temporis venit ad me. Cic. *Rauno onda je k-meni doſſel.* Er iſt eben dazumahl (zu der Zeit.) zu mir kömmen. *éppen akkor jött hozzám.*

Is, ĭdis, m. Plin. *Chérv, ki ſzteklo zjéda, grize.* s. Würmlein, ſo das Glaſs zernagt, r. Glaſs-Wurm. *Üveg-féreg, mely üveget rág.*

Isăgōge, es, f. *Græc.* 1. propriè: *Kakvoga navuka ali Meſtrie pochetek y pervi dèl pelyajuchi na vekſſi navuk: Privuchanye, vpelyavanye vu kakov navuk.* e. Erſte Unterveiſung, und Anfang einer Kunſt *oder* Wiſſenſchafft: e. Einleitung, Einführung in

in die Lehr. *Valami tudománynak az elei.* Vid. *Inſtitutio N. 2. Introductio.*

Iſătis, is, f. Græc. 1. *Bojo-trava, iz koje módra boja* (peregr. *Farba:*) *bíva*: *Módro-bojavicza*: Polonis *Farbownik.* s. Wayd-Kraut, damit man blau färbet. *Feſtö-fü.* 2. Eſt ſpecies *lactucæ ſylveſtris*, ità *Plin.*

✠ Iſca, æ, f. Aëtius. *Orehovoga dréva ſzérchika.* r. Nuſs-Holtz-Kern. *A' dió-fának belſö kemény béle.*

Iſchădes, (*juxtà accentum* Iſchădes) ădum, f. *plur.* Græc. *Szube jige*; *ſzube ſzmokve.* Dürre Feigen. *Aſzſzú jige.*

Iſchădoptes, æ, m. Græc. *Krubiz fig.* s. Feigen-Brod. *Fige-Kenyér.*

Iſchĭa, orum, n. *plur.* (Iſchium, ii, n.) aliis Iſchĭa, æ, f. *Græc.* Plin. Vide *Coxendix.*

Iſchiăcus, & Iſchiădĭcus, a, um. Plin. *Kukobolyen, ledjo-bolyen.* Hüfft-Weh habend. *Far-sábás.*

Iſchiădes, ădis, f. *vel* Iſchĭas, ădis, f. Plin. *Ledjo-ból, kuko ból, kukov boleſzt.* s. Hüfft-Weh, Lenden-Weh. *Tſipö-tſont fájdalma.* Eſt ſpecies *Arthrĭtĭdis*, vulgo *ſciatĭca.* Medic.

Iſchŭrĭa, æ, f. (*juxta accent.* Iſchurĭa) *Græc.* Medic. *Lúcbecz ból*: iliti: *Vode chlovechje zapiranye, zabértvenye.* e. Harns-Verſtopffung. *Vizelletnek fúladáſa, Tſepegve folyáſa, ſzorulása, felakadáſa.* Synon. *Stranguria.*

Iſiciarius, ii, m. & Iſicium, ii, n. Vid. *Inſiciarius & Inſicium.*

Iſŏpўron, & Iſopyrum, i, n. *Græc.* Plin. *Latinſzki baſuly ali bob.* Welſche Fiſolen, *oder* Bohnen. *Olaſz faſzulyka, bab.*

Iſthāc, *Cato.* Iſthāc *Adv.* Terent. *Ovák, ovem putom, tùd, túda, tuder.* Dadurch, hindurch, daſelbſt. *Arra felé, felétek.*

Iſtăce, pro *Iſta.* Cato. *Ova, Ta.* Dieſe da. *Ez, az, amaz.*

Iſtactĕnus, *Adv.* Plaut. Vide *Hactenus.*

Iſtĕ, ă, ŭd, *Pronom.* Cic. *Ov, ova, ovo, Taiſzti.* &c. Der, die, das. *imez.*

Iſtĕr, tri, m. Vid. *Danubius.*

Iſthic, iſthæc, iſthoc, *vel* Iſtic, æc, oc. Terent. *Ov iſzti, ova Iſzta, ovo iſzto.* Dieſer da. *Szinte imez.*

Iſthīc, *Adv.* Terent. *Totu, tote, toteka, totekar, ovde.* Daſelbſt, da, da dann. *Imitt, ott, Amott.*

Iſtĭcĕcce, iſthæcce, iſthocce. *Razno ov, teprav.* Eben dieſer da. *épen ez.*

Iſthinc, *vel* Iſtinc, *Adv.* Cic. Vide *Hinc.*

Iſthmus, i, m. Svet. *Vuſzka na dugom zemlya med dvojem Morju.* Enges und ſchmales Land, zwiſchen zweyen Meeren. *Hoſſzúſzú és keskeny föld két tenger-között.*

Iſtic, *Adv.* Gic. Vide *Iſthic.*

Iſtĭmŏdi, pro *Iſtiusmodi*, Plaut. *Takov, na ov nachin.* Dergleichen. *Ollyan, ollyat ön.*

Iſtò, *Adv.* Plin. Illò, Terent. *Tam, tamo, tamoka*, 2. *Ovde, ovdeka, tu, tote.* Dorthin, daſelbſt hin. 2. da *Amoda, oda, imitt, ott.*

Iſtorſum, *Adv.* Terent. *Tùd, túda, tudar.* 2. *Ovud.* Dahin, dorthinvverts, 2. Daher. *Oda-felé, A'-felé.*

Iſtrĭa, (Hiſtria) æ, f. Geogr. *Iſztria Szlovenſzkoga naroda derſava, ſzada z-vékſſe ſztráne Benetanczem podloſna.* e. Illyriſche Landſchafft Hiſterreich, zu dieſer Zeit vvird unter die Welſche Landſchafften gerechnet. *Iſtria, Illiriának Tartománya.* Olim celebrioribus Illyrorum Provinciis accenſebatur, hodie à pleriſque Geographis Italiæ adjicitur, eò quòd major ejus pars Veneto ſubſit. Pars altera Auſtriacum agnoſcit Dominum: Populus Illyricam loquitur & Italicam.

Iſtūc, *Adv.* Terent. *pro* iſtud, *Ovo.* Das. *Oda.*

Iſtuccīne, pro *Iſtudne*: Terent. *Jeli ovo.* Ob das. *Ezé? Azé?*

Iſtŭla, (Viſtŭla) æ, f. Geogr. *Veliki potok ov Polyſzkoj zemlyi.* r. Weichſel-Fluſs in Pohlen. *Nagy folyó-viz Lengyel országban.*

Ĭtă, *Adv.* Gic. 1. *Ovak, tak, jer.* Alſo, ja. *úgy. uſus:* Ità eſt. Gic. *Tak je.* Es iſt alſo. *úgy vagyon.* Itáne? *Takli?* Iſt dem alſo? *úgyé? R.* Ità ajunt. *Tak povedaju.* Alſo vvird geſagt. *úgy mondják.* Adhibetur etiam in jurejurando: *ut:* Ità me DEus amet: *vel* Ità mihi velim DEum propitium. Gic. Terent. *Tak mi Bóg pomozi.* So vvahr mir GOtt helffe. *Iſten úgy ſegéljen.* 2. Præpoſitâ negatione accipitur pro *valde, adeò.* Nec ità multo poſt: *vel* non ità multum poſt. Cic. *Ni tak vnogo za tèm.* Nicht ſo gar lang hernach. *Nem ſokkal azután.* 3. *ponitur pro* Itaque, igitur. *Anda, ada.* Nun, darum, derovvegen. *Annakokáért.* Ità nobiliſſima Civitas Græciæ, & olim potentiſſima, ſepulchrum Civis ſui ignoráſſet, niſi ab homine Arpinate didiciſſet. *Cic.* 4. Ità *præponi ſolet particulæ* Sanè, ut, uti, etſi, quaſi, tamquam, quemadmodùm, quomodo, ſicut, ſi, ne, ut ne, ut non. *Uſus:* Facis ità, ut te facere oportet. Plaut. *Tak chinis, kakor je tréba, kakoſzte tebi doſzlo ja.*

Du

Du thuſt, vvie es dir vvohl anſtehet. *úgy tſelelſzel, a' mint ſzükség tſelekedned.* Ità ſanè res ſe habent. *Cic. pro* Ità prorſus. &c. *Synon.* Sic, ità enim verò, præclarè, certè, ut maximè, profectò &c.

Ĭtălĭa, æ, f. Geogr. *Latinſzka zemlya.* Welſchland. *Olaſz-orſzág.* Sic dicta ab Italo Rege ſiculorum: olim *Heſpĕrĭa* magna vocata: Aliàs quoque teſte Plinio *Oneria*, & *Auſonia*. Regio eſt amœna adeò, ut ab Urbium nobiliſſimarum frequentia, Ædificiorum eleganti magnificentia, & delicioſa agrorum cultura, *Hortus Europæ* paſſim audiat. Huic uni cùm ob Primatum ſedis Apoſtolicæ; tum ob plurimorum Martyrum, & innumerabilium ſanctorum ſplendorem ac gloriam, Cæteræ Orbis Provinciæ Principatum aut deferunt, aut certè, ſi, quid æquum ſit, nôrunt, deferre deberent. Quod ad ſcientias, Artésque attinet; de earum palma cum Hiſpania ac Germania jure contendit: ſed neque ipſi adeò Galliæ hanc ità concedit, ut nihil inde decerptum honoribus ſuis reſervet.

Italĭcus, a, um, & Ităl-us, a, um, *Talianſzki, vlaſzki, latinſzki.* Welliſch, Italiäniſch. *Olaſzi.*

Ĭtălus, i, m. *Latin, Talian:* propriè: *Vlah.* Welſcher, Italiäner. *Olaſz ember.*

Ĭtăně? *Adv. Sciſcitantis.* Vide *ficcine.*

Ĭtĕm, *Adv.* Plin. *Takaj, Tulikaſſe, Takegyer; Pak tak, k-tomuvecb, k-tomuviſze, vecbe.* Und, aber, desgleichen, auch. *Ismét.* In mentem venit te divitem eſſe, me item eſſe pauperrimum, Plin. &c.

Ĭtĕr, Ĭtĭnĕris, n. Liv. *Pút, Putovanye.* r. Weeg e. Reiſe. *út.*

Ĭtĕrātio, onis, f. Colum. *Podrugachenye, Povrachanye, Povernenye.* e. Wiederholung. *Ismét eſöl-kezdés.*

Ĭtĕrātīvus, a, um, Diomed. *Podrugachliv, Povrachliv.* Das vviederhohlet vvird. *újolag mívelt.*

Ĭtĕrātò, *Juſt.* Ĭtĕrum, *Adv.* Cic. *Pak, drugoch, zopet, nazopet, opet.* Wiederum, zum andern mahl, abermahl. *újolag, ismét.*

Ĭtĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Drugáchim, Podrugachujem, Povrachaм, Pakchinim, Pak pochinyam.* Wiederhohle, vviederum anhebe. *Megkettőztetem, újolag mívelem.* Vitam morte iterare. Plin. *Poſzmerti pak oſiveti, gore ſztati.* Von Todten vviederum auferſtehen. *Halottaiból ismég feltámadni.* Iterare agrum, Solum: *Polye podorati, drugoch orati.* Einen Acker zum andern mahl pflügen. *Másodſzor ſzántani.* Verba iterare: *Cic.*

Ĭtĕrum, *Adv.* Cic. Vid. *Iteratò. Ujra:* Semel atque iterum: ſemel aut iterum: & iterum ac ſæpius: iterum ac tertiùm *vel* tertiò: iterum iterúmque, id eſt: *ſæpe, frequenter.* ſemel atque iterum pecuniam dare coacti ſunt. *Jeſzu drugoch primorani bili peneze dati.* Sie ſind zum andern mahl Geld zu geben gezvvungen vvorden. *Ismét kénſzerittettek pénzt adni.* ità Cic. Primò, iterum, tertiò, Cic. *Pervich, drugoch y tretjich.* Zum erſten, andern, und dritten mahl. *Elsőbbször, másodſzor, harmadſzor.*

Ĭthăca, æ, f. *Geogr.* Inſula in Mari Jonio. *Ulyſſis* patria, frequentibus ſcopulis aſpera, caprarum feraciſſima; lepores non educat.

Ĭthymbus, i, m. Poll. *Veſzeli ſzkok, ali Peſzem negda Bogu pianſztva vuchinyena.* Ein Tantz oder Lied vor Zeiten zu Ehren dem Baccho gethan. *Tántz vagy énekles régen a' Bakkus Iſten tiſzteletire tſinált.*

Ĭtĭdem, *Adv.* Terent. *Takaj, ravno tak, takaiſſe, takojer, takogyer.* Ebner maſſen, gleichfals, gleicher Weiſe, gleicher Geſtalt. *Ismét, hasonló-képen.*

Ĭtĭner, ĕris, n. *obſol.* idem quod *Iter.* Plaut.

Ĭtĭnĕrārĭum, rii, n. Auguſt. *Putovna kniga, vu kojuſze dugovanya na putu pripechajucha zapiſzavaju.* s. Reis-Buch, darein die auf der Reis geſchehende Sachen beſchrieben vverden. *útan járáſnak meg-irás könyve.* 2. *Mèſzt y puta vojnichkoga naredba.* e. Marſch-Route. *Katonák útazásának elrendelése.*

Ĭtĭnĕrārius, a, um, Lamprid. *Pútni, putovni.* Zur Reis gehörig. *útozáshoz-való.*

Ĭtĭner-or, aris, ari, atus ſum. (Depon.) *Apul.* Claſſici verò Authores, *pro* Itineror *ponunt*, iter facio. *Putujem.* Reiſe. *útazok.*

Ĭtio, onis, f. Terent. *Hodenye, Idenye.* Das Gehen. *Menés.*

Ĭtĭto, as, are, avi, atum, (*Frequ. ab* ito) *Gusztokrat ſzim y tam hodim.* Offt hin und her gehe. *Ide 's-tova járogatok, mendegelek.*

Ĭto, as, are, avi, atum, (*Frequent. ab* eo) Feſt. Vid. *Itito.*

Ĭtŏnĭa, æ, f. *Feſt.* Agnomen Minervæ.

Ĭtrĭum, (Ĭtrĭon,) ii, n. Græc. *Pogacha ali kolàch z-medom*

Digitized by Google

s-medom napravlyen. Ein Brodt mit Hönig gemacht. *Mézes pogátsa.*

Itus, ûs, m. Cic. *Hód.* r. Gang. *Menés.*

Ivănicium, ii, n. (Joannŏpŏlis, is, f.) Geogr. *Ivanich, Grad y Varaß Horvatzki.* Ivanitſch eine Veſtung in Croaten. *Ivanits, vár és Város Horvát országban.* Munimentum eſt in Croatia Generali Varasdinenſi ſubjectum; Reſidentia unius è Præfectis militaribus Confiniorum *Tribuni* titulo inſignis.

Jūba, æ, f. Plin. *Griva oroſzlanyſzka, konyſzka, &c.* Die langen Hals-Haar an den Thieren, als: Löwen, Roſs &c. *Serény, Nyakon-való ſzőr.*

Jūbar, ăris, n. Virg. *Szvetloſzt, Leſzk, ſzvetlina,* 2. *Dika, kinch.* r. Glantz, s. Licht, 2. e. Ehr, Zierd. *Fény, világoſság.* 2. *Tiſztaſság, ékeſség.*

Jūbātus, a, um, Plaut. *Grivaſzt.* Das Hals-Haar hat. *Serényes.*

Jūbeo, es, ere, juſſi, juſſum, (Act. *apud nonnullos* Neu.) Cic. 1. *pro* Præcipio, impero, mando, Hortor. *Zapovedam, nagovarjam.* Heiſse, befehle. *Meg-bagyom, parantſolom.* Jubere aliquem aliquid facere. Cic. *Kŏmu kakvo delo (poſzel) zapovedati.* Einen etwas zu thun heiſsen. *Valakinek valami dolgot parantſolni.* Adverte autem *Jubeo* conſtrui cum *Accus. perſona,* quæ jubetur, & *Infinitivo Activo:* cum *paſſivo* verò, ſi illa deſit. *ut:* Hoc me facere juſſit: Hoc fieri juſſit. &c. *Cic.* 2. *pro* Precor. *Selim, proſzim.* Wünſche, begehre. *Kévánom.* Jubeo te ſalvere. Terent. *Selim, da zdrav budeß:* ali: *Bóg ti pomozi: Daſzi zdrav: zdrav budi.* Wünſche, das du geſund bleibeſt: *oder:* GOtt grüſſe dich: ſey gegrüſt. *Kévánom, hogy egéſzſégben maradj, légy.* 3. Vid. *Statuo, Decerno, Ordino, Creo.* Populus Rom. legem juſſit: pro: *Statuit.* Conſulem juſſit: pro: *Creavit.* &c.

Jūbilæum, (*apud alios* Jūbilæum *à Jubilo*) & Jubileum, i, n. *vel:* Annus Jubilæus. Eccleſ. *Obſzluſavanye, ali ſzvetek radoſzti y veſzelja: Leto veſzelja y radoſzti.* 2. *Szveto Leto, Godiſcbe: Obilno proſcbenye Z-ſzebujnemi miloſcbami nabinchcno.* peregr. *Jubileum.* s. Jubel-Feſt, Jubel-Jahr, 2. Vollkommener Ablaſs mit abſonderlichen Gnaden. *Bŏmnek innep-napja, bŏmnek eſztendŏje.* 2. *Kivúltképen-való telyes bútsú.*

Jūbilātio, onis, f. & Jubilatus, ûs, m. Varr. *Huſztanye veſzelo, veſzelja y radoſzti krich.* Das Jubiliren, Freuden-Geſchrey. *bŏmben kiáltás.*

Jūbĭlo, as, are, avi, atum, (Neu.) Feſt. *Od veſzelja buſzkam, Jubkam.* Von Freuden jauchze, frolocke. *bŏmemben kiáltok.*

Jūbĭlum, i, *Silius.* Vide *Jubilatio.* Poſt nubila jubila. Proverb. *Po dergyu ſzuneze ſzveti.* Nach dem Regen ſcheinet die Sonne. *Esŏ-után na' nap fénylik.* Id eſt: *Po ſaloſzti dobaja veſzelje.* Nach der Betrübnuſs kommt die Freude. *Szomorúság-után bŏm, vigaság kŏvetkezik.*

Jūcundè, *Adv.* Cic. *Veſzelo.* Luſtig, frölich. *Kedvcſen, Vigan.*

Jucunditas, atis, f. Cic. *Radoſzt, Naſzladyenye, Veſzelocha.* e. Freundlichkeit, Luſtbarkeit. *Gyŏnyŏrűség, Vigaság.*

Jūcundor, aris, ari, atus ſum. (Depon.) Aug. *Radujemſze, Veſzelimſze, naſzladujemſze.* Mich erfreue, ergötze. *Vigadozok, gyŏnyŏrködŏm.*

Jūcundus, a, um. Cic. *Dobrvolyen, veſzel, priet, drág, povolyen.* Luſtig, frölich, lieblich, Angenehm. *Gyŏnyŏrű, kedves.* Jucundus ſum alicui. Cic. *Kŏmu drág y povolyen jeſzem.* Einem Lieb und angenehm bin. *Valakinél kedves vagyok.*

Jūdæa, æ, f. Svet. *Sidovſzka zemlya.* s. Jüdiſches-Land, Juden-Land. *Zſidó ország.*

Jūdæus, a, um Svet. *Sidovſzki.* Jüdiſch. *Zſidói.*

Jūdæus, æi, m. *Sidov.* Ein Jud. *Zſidó.*

Jūdaĭcus, a, um. Juven. Vide *Judæus, a, um.*

Jūdex, ĭcis, m. Cic. *Szúdecz* peregr. *Rihtar, Biro: Szudinya* peregr. *Rihtaricza, birovicza.* r. Richter, e. Richterin. *Bíró, Bíróné.* Eſt & gen: f. Hanc ſibi Judicem conſtituit. *Cic. Phil. 5. c. 18.*

Jūdĭcātio, onis, f. Cic. *Szudenye.* Das Urtheilen, e. Urtheilung. *Megitélés.* 2. V. *Judicatum.*

Jūdĭcātò, *Adv.* Aul. Gell. *Previdyeno, premißlyeno.* Bedächtlich, Bedächtig, Behutſam. *Meg-gondolva, itéltettel.*

Jūdĭcātrix, ĭcis, f. Quint. *Szudinya.* peregr. *Rihtarieza,* ali *birovieza.* e. Richter n. *Itélet-tévő aſzſzony.*

Jūdĭcātum, ti, n. Cic. *Odſzudyeno dugovanye, ſzúd vuobinyen.* Eines Gerichts rechtlicher Ausſpruch. *Megitéltetett dolog.* Synon. *Res judicata.* Cic.

Jūdĭcātus, ûs, m. Cic. Vide *Judicatio.* 2 *Oblaſzt ſzuditi.* e. Macht zu urtheilen. *Iteletre-való Hatalom.*

Jūdĭcĭālis, is, *com.* le, n. Cic. *Szúdnyi, pravdeni.* Zum Gericht gehörig. *Itélőthez-vagy törvényhez-való.*

Digitized by Google

Jūdĭciālĭter, *Adv.* Cic. *Z-szúdom, z-prevdum.* Gerichtlich. *Törvényes-képen.*

Jūdĭciārĭus, a, um. Cic. Vide *Judicialis.*

Jūdĭciosè, *Adv.* Amm an. *Szpametno, razumno.* Vernünfftiglich. *Meg-itélve, okoson, böltsen.*

Jūdĭciōsus, a, um. Amm an. *Szpameten, razumen.* Vernünfftig, Verſtändig. *Okos, értelmes.*

Jūdĭcium, ii, n. Cic. *Szúd.* s. Gericht, s. Urtheil. *Törvény-tétel, itélet.* 2. *Razum.* r. Verſtand. *értelmeſség. Phras.* Judicium alicui intendere, conflare. Judicio aliquem circumvenire; judiciô aliquem opprimere. Alieno judicio, quàm ſuo ſtare præſtat. In jus rapi, trahi, de capite cauſam dicere. cauſæ dictionem denunciare alicui. Judicio cum aliquo contendere. Hic ingeniô, ille judiciô præſtat, &c

Jūdĭco, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Szúdim.* Urtheile. *Megitélem.* 2. *Stimam, tak dersim.* Ich vermeine, darfür halte. *Gondolom, vélem. Synon.* Jus dico, cauſas cognoſco, &c.

Jūga, æ, f. Agnomen Junonis. *Feſt.* Veteres enim opinabantur Junonem Matrimonia jungere.

Jūgābĭlis, is, *com.* le, n. *Macrob.* Jūgālis, is, *com.* le, n. Cic. *Zakonyſzki.* 2. *Jarmenni, hamni.* 1. Zur Ehe gehörig. 2. Zum Joch gehörig. *Házaſsághoz-való.* 2. *Igához-* vagy *járomhoz-való.*

Jūgāmentum, ti, n. Cato. *Vſzakojachko vezilo.* Allerley Band. *öſzve-gúzſolás, öſzve-tsatlás, kötés.*

Jūgārĭus, rii, m. Colum. Vide *Bubulcus.*

Jūgātio, onis, f. Cic. *Szkloplenye, vjarmenye,* e. Zuſammen Fügung. Bindung: Zuſammen Jochung. *öſzve-kötés, öſzve járnazás. ſzöllö kötés a' karóhoz.*

Jūgātor, oris, m. Arnob. *Szklopitel; Vjarmnik, Vjarmitel, ki vole v-jarem poſztavlya.* r. Zuſammen füger; Anſpanner der Ochſen, der zuſammen Jocht. *Egybe-kötö, Járomba fogó.*

Jūgātōrĭus, a, um. Varro. Vide *Jugabilis. N. 2.*

Jūgĕrātim, *Adv.* Colum. *Na ráli, Rál po váli.* Acker-vveiſe. *Hóldonként.*

Jūgĕrum, i, n. (*Antiquis* Juger, *vel* Jugus, eris, n.) Cic. *Rál.* r. Acker. *Egy hold ſzanté-föld.*

Jūgis, is, *com.* ge, n. Gic. *Szevdilyni, Sztálni, Nepreſztalni.* Stets, immervvährend. *Szüntelen.* Theſaurus jugis mihi in domo eſt. Plaut. *Nepreſztalni, ali Sztalni imam doma kinch.* Ich habe zu Haus (oder Dahem) einen immervvährenden Schatz. *Otthon el-fogyhatatlan kintſem vagyon.* Jugis Puteus. *Cic.* Fons jugis aquæ: *Horat.* id eſt: *indeficiens.*

Jūgĭter, *Adv.* Plaut. *Nepreſztanecze, ſztalno, vſzigdar, ſzvagda, vazda, vſzele, prez preſztanyka.* Stets, ohne Unterlaſs, Allezeit. *Szüntelenül, mindenkor, állhatatoſon.*

Jūglans, andis. f. *Cic.* Nucea; *Oreb.* 2. Amygdalina: *Mandala.* 1. e. Nuſs. 2. e. Mandel 1. *Dió.* 2. *Mandula.* Propriè eſt ſpecies Nucis optima, Jovi quondam ſacra.

Jūgo, as, are, avi, atum. (Act.) Virg. *Szklaplyem, v-jarem poſztavlyam, Jármim, Hámim.* Zuſammen geſelle, zuſammen kuppele, unter ein Joch ſpanne, einſpanne. *Egybe-fogom, öſzve-ſzerkeztetem, Egybe-jármazom.*

Jūgo, is, ere. & jūgio, is, ire. īvi, ītum (Neu.) Varr. & Feſt. *Piſchim, kakti Jaſztreb.* Schreye vvie ein Hünner-Geyer. *Kánya módra kiáltok.* Jugit milvius. Varro. *Krichi, piſchi jaſztreb.* Der Hünner-Geyer pfeiffet, ſchreyet. *Kiált a' kánya.* 2. Transl. *Fuchkam, Puſſem, na ſveglyu* &c. *igram.* Pfeiffe. *Sivóltók.* Jubet tibiam jugere. Feſt. *Zapovéda vu ſip puhati, ali na ſveglyu igrati.* Er heſet, ſchaffet pfeiffen. *Parantſólja hogy ſipol.on.*

Jūgōſus, a, um. Ovid. *Goraſzt, Planinaſzt.* Bergicht. *Meredekes, Hegyes, bértzes.* Jugoſæ ſylvæ. *Ovid.*

Jūgŭlātio, onis, f. Hirt. *Klanye, kolyenye.* e. Erwürgung, Tödtung. *Megölés, Torka megmetſzés.*

Jūgŭlo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Kolyem kakti praſzeza; vrat, Gerlo, poſtrake prebadam, réſem.* Die Gurgel oder den Hals abſteche. *Megölöm, torkát megmetſzem.* Vid. *Interficio, occido.* Metaph. Jugulare aliquem ſuis verbis. Terent. *Kôga z-nyegvemi rechmi obladati,* Einen mit ſeinen eigenen Worten überwveiſen. *Magát maga ſzavaival meg-fogni, elnyomni.*

Jūgŭlum, i, n. *Cic.* Jūgŭlus, i, m. Quint. *Poſtrake okolo vratne jabuchieze.* Gurglein umb den Knopff am Hals, e Gurgel. *Torok.* Jugulum petere. Quint. *Noſs vu poſtrake,* iliti, *vu vrát zaboſzti.* Das Meſſer an die Kehle ſetzen. *A' kést torkiba ſzúrni, torkát meg-metſzeni.* Metaph. *Kôga nakaniti na nikaj deti, ſzpraviti, zatréti.* Einen zum nichten bringen vvollen; auf eines Untergang, und Verderben ziehlen. *Valakit nagy nyomorúságra igyekezni vetni, ſemmivé tenni.*

Jūgum, i, n. Cic. 1. *Vérh, Vérhunecz Gore.* e. Spitz *oder* Gipffel eines Bergs. *Hegy teteje.* Arduo jugo ſurgit alta rupes. *Senec.* Juga montium petere &c. 2. *Járem, hám konyſzki.* s. Joch. *Iga, Járom.* Leones

Digitized by Google

nes jugum ſubeunt: *id eſt* Juncti inſtar boum jugum terre coguntur. *Plin.* Hinc *Metaphoricè: velika teſkocha, terb.* e. Beſchvver'lichkeit, Schvvehre, Laſt. *Nehezség.* Ego ac tu idem trahimus jugum: *id eſt:* pari onere premimur: *vel:* Simili aut eodem gravi negotio occupamur ac diſtinemur. Item: *Szluzbá, ſzuſanſztvo.* e. Dienſtbarkeit, Leibe genſchafft. *Szolgálat, Fogság.* Aliquem ſub jugum mittere. Liv. *Kôga ou te-ku ſzlushbu nagnati:* alii: *Vu ſzuſanſztvo poſztaviti.* Einen in die ſchvvere Dienſtbarkeit, *oder* Leib-Eygenſchafft bringen: Einem das Joch der Dienſtbarkeit auflegen. *Valakit fogságra, ſzolgálatra b jtani. Uſus:* Hoſtes ſub jugum mittere: Victis jugum imponere: Colla jugo Victoris ſubdere. Jugum excutere: Cervices jugo Dominantis ſubducere, imperia detrectare, &c. 3. *Jedenpár, Dvoicza.* Ein paar. *Egy pár.* Jugum hominum impiorum. Cic. *Dvoicza zlochesztib y Boga nebojechih ljudib.* Ein paar gottloſer Menſchen. *Egy pár roſzſza ember.* Jugum boum Plin. *Jeden pàr volov.* Ein paar Ochſen. *Egy pár ökör.* 4. *Tkalchevo vreteno.* f. Weber-Baum. *Takács-Zugoly fája.* Tela jugo juncta eſt. *Ovid.* l. 6. Metam. *Na vreteno tkalechno platno je navito.* Das Wäbbiſt dem Weber-Baum angebunden; *oder:* um Weber-Baum umgevvicklet. *A' viſzony zugoly fára tekertetett.* 5. *Brajda pri Terſziu,* iliti: *Letve, na kojeſze terſzi priveſuju.* Die Latten, daran man die Reben aufbindet. *Kereſztül tett fák, a' mellyekre a' ſzöllö felfoly.* ità Plin. 6. Juga longa. Virg. *Duge klupi na ladji.* Lange Schiff-Bänck. *Hajóban hoſszú pad. Synon.* Tranſtra. 7. *Ràl, kojaſze cheſz dan z-jednim plugom zorati more.* Ein juchert Feldes. *Egy hóld ſzántó-föld.* Vid. *Jugerum.* ità Varr. *L. 1. de re ruſtic. c. 10.* 8. Sumitur pro ſigno zodiaci, quod *libra* dicitur. Cùm in jugo luna eſſet. Cic. *Kadabibil Meſzecz vu znamenyu nebeſzkom, kojeſze Vaga zove.* Als der Mond in der Waag vvar. *Mikor a' hóld font nevlt égi jegyben vólna.* Hinc etiam *Jugum* dicitur ferrum vel lignum transverſum in Libra, à quo lances dependent. *Prechka na vagi, na kojoj zdelicze viſze.* Das Mittel an der Waag. *A' fontnak közepén-való vas, melyröl ſúgnek a' ſerpenyök.*

Jŭjŭbæ, arum, f. *plur.* Medic. *Cherleni na perſzab priſchaji.* Rothe Bruſt-Beerlein. *Kóles forma veres kelésetskék a' tejtöl.*

Jŭlāpium, ii, n. Jŭlāpum, Jŭlēbum & Jŭlēpum, pi, n. *item* Jŭlēpus, pi, m. Medic. *Szladki ſzok za napitek, iz drobnoga oberlevnoga groſdicha y czukora vuchinyen.* Ein ſüſſer Safft, zum Trincken dienend. *Apró veres ſzöllöböl kinyomott innyá - való édes lév.*

Jŭlius, ii, m. *Svet,* 1. Nomen proprium *Caji Cæſarii* primi Romanæ Monarchiæ Inſtitutoris; & celeberrimi Belliducis. Roma tandem viginti tribus confoſſus vulneribus, quæ in ſenatu à Conjuratis acceperat, interiit. Originem traxiſſe dicitur à Julo Aſcanio Æneæ filio. *ità Virg.* Hinc 2. Menſis *quintilis*, in honorem Julii Cæſaris, eo menſe, nati, *Julius* appelari cœpit. *Szerpen, Jakopovchak.* f. Heu-Monath. *Szent Jakab hava.*

Jŭlus, *vel* Iŭlus, li, m. *Virg.* 1. Nomen proprium *Aſcanii* Æneæ patre geniti. 2. *Appellativè propriè* Jŭli, ōrum, m. *plur.* Plin. *Pupki na dreviu, koje ſzirovo drévo pred czvetjem vantira.* Die erſte Spriſslein *oder* Blätter an den Bäumen, vvelche vor der Blühe ausgetrieben vverden. *Virágzandó fáknak bimbója.* Latiùs etiam ſumitur pro ipſo arborum, præſertim nucum *flore.* Hinc 3. Metaphoricè: *Pervi mah ali pavuliczа na bradi.* Die erſten Barth-Haare. *Elsö ſzörtske, Pib.* Quis te Julum inficiabitur? *Gdo recbe, da nè ſzi golobrad:* iliti: *da niſzi joſchè vu pavuliczab y mahu.* Wer ſolt laugnen, das du noch die erſten Barth-Haare trägſt. *Ki fogja tagadni, hogy ſzörötlen vagy.* Ex hac enim Metaphora contendit *ſervius* Aſcanium dictum eſſe Julum, quòd nempe adhuc adoleſcens, quum primam cœpiſſet emittere lanuginem, Mezentium ſingulari certamine ſuperâſſet. 4. *Julus* eſt ſpecies vermis. *Chervo koſzmat y vnogo-nog.* Ein raucher und viel-füſſiger Wurm. *Szörös és ſok lábú féreg.*

Jŭmentārius, a, um, Apol. *Tovorno-ſivinſzki.* Zum Laſt-Thieren gehörig. *Baromboz-való.*

Jŭmentum, ti, n. Colum. *Vſzako delajuche, terb noſzeche ſivinche, kakti Mezg, kony* &c. Ein jedes arbeitſames, laſtbares, und Laſt-tragendes Thier: als, Maul-Eſel, Roſs, &c. *Minden-féle dologra - való barom, ugy mint ſzamár, ló* &c. Suo ſibi jumento malum accerſere. Plaut. *Szamo-*

Digitized by Google

muſzi zkrokom biti ſzvojega zla. Seines Übels und Unglücks ſelbſt Urſach ſeyn. *Maga kárának oka lenni.*

Juncētum, ti, n. Varro. *Rogozovina, Rogózje, meſzto nakôm rogoz rúſzte.* r. Orth, allvvo Binzen vvachſen. *Kákás hely, ſzittyos hely.*

Juncĕus, ea, eum, *Colum.* Juncĭdus, a, um, *Varro.* Juncīnus, a, um, Plin. *Rogozni, iz rogoza, k-rogozu ſzliſſajuchi.* Binzern, aus Binzern, zu Binzen gehörig. *Szittyos, kákás, kákából való.*

Juncōſus, a, um, Plin. *Rogoza pun.* Binzicht, *Kákával bővös.*

Junctim, *Adv.* Svet. *Szklopno, zdruſno, ſzkup.* Sämmentlich, beyſammen. *öſzve-foglalva.*

Junctio, onis, f. Cic. *Szklopenye, ſzloſenye, ſzkup poſztavlyanye, zdrúſenye.* c. Zuſammenfügung. *öſzve-foglalás, kötés.*

Junctor, oris, m. *JCt.* Boum: *Vjarmitel,* Equorum: *Pripregavecz. V. pregavecz.* r. Anſpanner der Pferde, Ochſen, &c. *Járomba fogó, hámba fogó.*

Junctūra, æ, f. Quint. Vide *Junctio.*

Junctus, a, um, *Liv.* Junctior: *Ovid.* Junctiſſimus. Tac. *Szkloplen, ſzloſen, zvezan, ſzkup-ſzpravlyen.* Zuſammen gefügt, vervvand, verbunden. *öſzve-foglaltatott. Uſus.* Mihi cognatione, ſanguine junctus. Vineæ mœnibus junctæ. Puella matrimonio juncta &c. *Liv.*

Juncus, i, m. Virg. *Rogoz.* s. Binz-ried-gras. *Kúka ſás, ſzittyó.* Hinc. *Dimin.* Junculus, li, m. Variæ autem ſunt Junci ſpecies, ut refert *Plin.*

Jungo, is, ere, junxi, junctum, (Act.) Cic. *Szklaplyem, ſzkup poſztavlyam, druſim,* 2. *Vpreſujem, Pripregávam.* Zuſammen füge, ſetze, 2. Einſpanne. *öſzve-foglalom,* 2. *Bé-jármazom. Uſus.* Conſvetudinem & amicitiam cum aliquo jungere, Dies noctéſque fletibus jungere. Libenter me tibi jungam: ad tuas rationes me adjungam; res meas tecum, vel tuis ſociabo. Ad te unum omnia mea conferam, ſocietatem tecum & fœdus inibo: ſuminâ conjunctione tecum agam; Societate, fœdere tibi jungar. Bene mihi tecum ſemper conveniet: Arcta nos inter neceſſitudo numquam non intercedet. Qui cognatione invicem jungimur, etiam amoris vinculô arctiùs connectamur. Quem mihi *vel* mecum Amicitia junxit, eum amoribus meis nulla temporum iniquitas eripiet.

Jūnĭcŭlus, i, m. Plin. *Sztari terſz, terſzovo ſzteblo.* r. Stamm des Weinſtocks. *Mag veſzſzô, Homlitó ſzôlô-veſzſzô.*

Jūnĭpĕrus, i, f. Plin. *Bor, Borovichno drêvo* ali *gêrm.* r. Wachholder-Baum, Kranavvitz-Baum, *oder* e. Staude. *Gyalog fenyô, Mag-termô fenyô.*

Jūnĭus, ii, m. Macrob. (olim *ſaturnalis* dictus, & Mercurio Sacer.) *Ivanſchak, klaſzen, Mlechen, Lipan.* r. Brachmonat. *Sz. Iván hava.*

Jūnix, īcis, f. Plaut. *Junicza, Teliſza.* s. Junge Kuhe. *üſzô, ünô.*

Jūno, ōnis, f. *Nom. propr.* Saturni filia, uxor Jovis, Dea Regnorum, & Divitiarum, Præſes nubentium, ac parturientium. 2. Junonis nuncia. *Puga, Duga.* r. Regen-Bogen, *égi ſzivárvány.*

Jūnōnālia, ium, *plur.* n. *Szvetek negdaßnyi y obſzluſavanye dneva na diku Boſicze Juno imenuvane.* Feſt zu Ehren der Juno. *Júnó tiſzteletire rendelt innnep vólt.*

Jūnōnĭcŏla, æ, *com.* Ovid. *Poſtuvavecz y Poſtuvavka Boſicze Juno.* Der die Göttin Juno ehret. *Júnó iſten aſzſzonyt tiſztelô.*

Jūnōnĭgĕna, æ, *com.* Ovid. *Od Boſicze Juno rodyen.* Von der Juno gebohren. *Júnó iſten aſzſzonytól ſzületett.*

Jūnōnĭus, a, um, Ovid, & Jūnōnālis, is, *com.* le, n. Ovid. *K-Boſicze Juno ſzpadajuchi.* Der Juno gehörig. *Júnóhoz-való.*

Jūpĭtĕr, Jŏvis, m. *Poët.* 1. Plures viri, præſertim Reges hoc nomen olim gerebant; unde factum, ut Reges omnes, teſte Iſacio, paſſim *Joves* appellarentur. 2. *Poëſis graca* Deum fulminis, Aëris, Cœli, aliorúmque Deorum, quos dari fingebat, Præſidem *Jovem* vocabat. *Hinc* Jupiter. *Bóg nad vſzemi krivemi Bogi.* Gott über alle falſche Götter. *Hamis iſtenéknek Iſtene. Uſus:* Ne Jupiter quidem omnibus placet. *Prov,*

Akoprem zlat ipmaß veſz gràd,
Goſzti, poſzti, ſzlúſi, víti:
Budi bradaſzt, âl golobrad,
Nemreß vendar vſzem dràg biti.

Niemand kan jedermann angenehm und lieb ſeyn. *Senki nem tehet mindenéknek elèget.* Jovis omnia plena. Prov. *Bog je vſzagdi,* GOtt iſt allenthalben. *Az Iſten mindenütt vagyon.* Dies Jovis (*id eſt* Dies Jovi Sacer.) *Chetertek.* Donnerſtag, Fünftag, *Tſötörtök.* 3. Jupiter *pro* Planeta. *Zvezda zmed bludecheh y pervih jedna.* Einer von den Haupt-Planeten. *Egy a' tſillagok közül.* ità Aſtron. 4. Jupiter *pro* Aëre. *Zrak.* e. Luft. *élteto-ég.* Jove aperto. Plin. *Vane na zraku.* In freyer Luft, unter

ter dem freyen Himmel. *Az ég alatt kinn, bajlik nélkül.*

Jūrāmentum, i, n. *Sen.* Jūrandum, i, n. Plaut. *Prisega.* r. Schvvur, Eyd. *Eskövés.*

Jūrātio, onis, f. Macrob. *Prisegenye.* r. Eyd-Schvvur, das Schvvören. *Eskövés, bit adás.*

Jūrātò, *Adv.* Plaut. *Z-prisegum.* Mit einem Eyd-Schvvur. *Eskövéssel.*

Jūrātor, oris, m. Senec. *Prisežnik.* r. Schvvörer. *Eskövő.*

Jūrātus, a, um, Cic. *Prisežni.* Der geschvvoren hat. *Megeskütt.* Jurati judices. Cic. *Prisežni szudczi.* Die geschvvorne Richter. *Eskütt Bírák.* Sumitur *Activè & passivè.*

Jūrča, (*intellige* placenta) & Jurca, æ, f. Plaut. *Hladnetina.* Ein Sultz; ein Kuchen aus Brühe gemacht. *Hideg étek.*

Jūrējūro, as, are, avi, atum, (Neu.) Liv. *Prisežem.* Schvvöre. *Eskűszöm.*

Jurgātōrius, a, um. *Ammian,* Jurgiōsus, a, um, Aull. Gell. *Szvadliv, karliv, vadliv.* Zänckisch. *Feddődő, Garázdás, ßtembes.*

Jurgium, ii, n. Cic. *Szvada, karka, ßvadenye, karanye, vada,* r. Zanck, Hader. *Feddődés, Morgás.*

Jurgo, as, are, avi, atum, (Neu.) *Terent.* Jurgor, aris, ari, atus sum, (Depon.) Horat. *Szvadyujemße, karamße, vadimße.* Zancke, Hadere. *Z-embelődöm, Feddődöm, viszszátvonok, garázdálkodom.*

Jūrĭdĭciālis, & Jūdĭciālis, is, com. le, n. Cic, *Pravdeni.* Zum Rechten gehörig. *Törvénybez-való.*

Jūrĭdĭcus, a, um, Plin. *Po pravdi vuchinyen, dopitan.* Nach dem Recht gesprochen. *Törvénynyre rendeltetett.* Juridicus Conventus. *Plin.* ubi *Activè* sumitur. Hinc,

Jūrĭdĭcus, i, m. Sen. *Mesżto szudcza poßtavlyen, pravde povedavecz.* Des Richters Stadthalter, Rechtsprecher. *Vitzé Bíró, Törvény-kimondó.*

Jūr-sconsultus, i, m, Cic. *Pravdaß, Pravdoznanecz.* r. Rechts-Gelehrter. *Törvény tudó.*

Jūrisdictio, onis, f. Cic. *Szudno primoranye,* 2. *Oblaßt.* r. Gerichts-Zvvang, 2. e. Macht, Gevvalt, Bothmäßigkeit. *Törvény ßzolgáltatáßra való hatalom,* 2. *Tehetség.*

Jurispērītus, i, m. *JCt.* Vide *Jurisconsultus.*

Jūrisprūdentĭa, æ, f. Ulp. Jurispērītĭa, æ, f. *Pravdo-znanye.* s. Wissenschafft des Rechts. *Törvény-tudomány.*

Jūro, as, are, avi, atum, (Neu. *apud Luccn.* Act.) Gic. Vid. *Jurejuro.* In verba alicujus jurare: Gæs. *Zevßzemaße rechih chleb derßati.* Sich steiff und gäntzlich an eines Worten halten. *Más ßzava utánn esküdni.*

Jūrŭlentus, a, um, Cels. *Jußen, Jubaßt.* Suppicht, vvas mit Brühe zugerichtet ist, *Leves, ázalékos.*

Jus Montanum, is, i, n. JCt. *Gornicza.* s. Berg-Recht, r. Zehend des Wein. *Bor désma.*

Jūs jūris, n. Cic. 1. *Pravda, Praviczа.* Das Recht, *Törvény. Usus:* Jure optimo. Plaut. *Poleg vßake pravicze.* Mit sehr guten Recht. *Méltán és igaßság-ßzerént.* Jure *adverbialiter,* Quint. *pro* Meritò. *Praudeno.* Mit allen Recht, billich. *Méltán, törvény-ßzerént.* Jus gentium. Ulp. *Pravicze vßèh narodov.* Das Völcker-Recht, *Mindenütt bévett ßzokás.* Jus naturale. Ulp. *Naravßzke (iliti vu naturi ßakti zakorenyene) Pravicze.* Das natürliche Recht. *Természet törvénye.* Jus Civile. Ulp. *Czeßzarßzke, kralyevßzke &c. pravicze.* Das bürgerliche Recht, das Kayserliche Recht. *Tsászári, királyi, Hazai törvény.* Jus publicum. JCt. *Obchinßzke pravicze.* Das Staats-Recht. *Közönséges törvény.* Jus singulare. Plaut. *Oßzebujnejedenoga pravicze.* Besonderes Recht. *Valakinek tulajdon törvénye.* Jus bellicum. *Junachke, vojnichke pravicze.* Das Kriegs-Recht. *Hadi törvény.* Jus alluvionis. *Zverhu kakvoga dugoganya po povodnyah zadoblenoga pravicze.* s. Zuvvachs-Recht. *Viz ki-áradás-miatt-való törvény.* Jus Commercii. *Pravicze terßtva.* s. Handlungs-Recht. *Kalmári törvény.* Jus feudale. *Pravicze davanya Imány na vßivanye.* s. Lehn-Recht. *Örökke odott jószágról való törvény.* Jus divinum. *Odluchenya y Pravicze bogansßke,* s. Göttlich Recht. *Ißteni törvény.* Jus Canonicum, Ecclesiasticum, Pontificium. *Czirkvene pravicze.* Das Geistliche Recht. *Szentegyház törvénye, Papi törvény.* Jus Municipale. *Kojega kralyevßztva, varaßa, &c. Oßzebujne pravicze.* s. Land-Recht, Stadt-Recht. *Valami országnak, városnak, &c. tulajdon törvénye.* Jus agere: *id eßt:* justè aliquid moliri, Jus dicere: *pro* sententiam ferre. Aliquem in jus vocare: *id eßt:* alicui litem indicere. Jus obtinere, consequi, indipisci &c. 2. *Oblaßt,* 3, *Juha, Chorba.*

Digitized by Google

2. r. Fug. e. Macht. Gevvalt, 3. e. Brühe, Suppe. 2. *Szokás*, 3. *Liv.* Jus concretum. *Hladnetina*. s. Sultz. *Kotsonya*.

Juscŭlentus, a, um, Apul. *Juſsen, V-jabi kuhan*. In der Brühe gekocht. *Leoben fött, leves*.

Juscum, i, n. Apul. *Uſitatiùs* Juſcŭlum, li, n. (Diminut.) Cato. *Juſſicza*. Ein Brühlein. *Levetske*.

Jusjūrandum, Jurisjūrandi, n. Cic. Plaut. Vide *Juramentum*. Jurejurando rem quærunt. *Plaut*. Jurejurando majores arctius eſſe voluerunt. *Cic.* 3. *Offic. &c.*

Juſſio, onis, f. & Juſſum, i, n. *Cic. Zapovedanye*. r. Befehl. *Parantſolás*.

Juſſor, oris, m. *Zapovednik, zapovedavecz, zapoveditel*. r. Befehler. *Parantſoló*.

Juſſus, ûs, m. Cic. Vide Juſſio.

Juſtă, ōrum, n. *plur*. Cic. *Pokop, obſzluſavanye za mertve*. e. Begräbnüs, s. Seel-Amht. *Halott temetéſi tiſztetéſig* vagy *tor*. Ultima iuſta alicui ſolvere. *Kôga poſteno pokopati*; ali *kômu zadnye poſtenye izkazati*. Einen ehrlich begraben, *oder* einem die letzte Ehr bevveiſen. *Valakit eltemetni*. Solvere juſta funeri alicujus. Gic. *idem*. Juſtis exequiarum carere. *Cic.*

Juſtè, *Adv.* Cic. *Pravichno, pravo, pravedno*. Recht, nach Gerechtigkeit. *Igazán*.

Juſtĭdĭum, ii, n. JCt. *Szudnyi dan*. r. Gerichts-Tag. *Törvény napja*.

Juſtĭfĭcātio, onis, f. JCt. *Pravde, pravicze dopitanye*, e. Rechtfertigung. *Igazság tétele*.

Juſtĭfĭco, as, are, avi, atum, (Act.) JCt. *Pravichnoga chinim*. Gerecht ſpreche, rechtfertige. *Igázzá tſinálom*.

Juſtĭficus, a, um, Catull. *Praviczu chinechi*. e. Gerechtigkeit übend. *Igazság-tévő*.

Juſtĭtĭa, æ, f. Cic. *Pravicza, pravda*. e. Gerechtigkeit. *Igazság*.

Juſtĭtĭārius, a, um, JCt. 1. *Szamoga ſzebe za pravichnoga derſechi*. 2. *Szudnoga ſztola ſzluga*. 1. Der ſelbſt gerecht ſeyn vvill. 2. Gerichts-Bedienter. *Igaznak látſzó*. 2. *Igazság tétel ſzolgája*.

Juſtĭtĭum, ii, n. Cic. *Pravdo-preſztanye, vreme ou kôm pravde ne teku*. r. Anſtand der Gerichten. *Törvénynek és perlésnek ideigvaló meg-ſzünése*.

Juſtus, a, um, Cic. *Pravichen, pravedan pravedni*. Gerecht. *Igaz*.

Jŭvāmen, ĭnis, n. *Macrob*. Jŭvāmentum, i, n. Veget. *Pomoch, Pomaganye*, e. Hülff. *Segítség*.

Jŭvāvĭa, æ, f. Jŭvāvĭum, ii, n. *bodiè* Salisburgum, i, n. Geogr. *Szolo-grad, ſzolenſzko. Varaſſ.* Saltzburg. *Saltzburg vára*. Urbs ampla, Reſidentia Archi-Epiſcopi Primatis Germaniæ.

Jŭvāvius, ii, m. *Geogr*. Fluvius, à quo ſalisburgum ſuum nomen traxit. *Szolenicza, Potok*. e. Saltz ein Fluſs. *Só folyó-viz*.

Jŭvĕnālia, ium, n. *plur*. Tacit. *Igre y dnevi radoſzti na zdravje mladeh lyudih*. s. Freuden-Feſt, in Geſundheit junger Leute. *Az iſiúságnak elő-meneteliért-való aldozat és innep*.

Jŭvĕnālis, is, *com*. le, n. *Plin*. Jŭvĕnīlis, is, *com*. le, n. *Liv*. Juvenilior. Ovid. *Mlád*. 2. *Detinſzki, dechinſzki*. Jung, 2. Kindiſch. *Iſiúi, iſiúsági*, 2. *Gyermeki*.

Jŭvenca, æ, f. Varro. *Junicza, telicza*. Junge Kuh. *Tehén tinó*.

Jŭvencŭlus, i, m. (*Diminut*.) Catull. *Junchecz, telchich*, 2. *Mladenchecz, Mladichich*. s. Kalb, Stierlein, junges Oechslein, 2. r. Jüngling, s. Knäblein. *Tinótska, Tulokotska*, 2. *Iſjatska*.

Jŭvencus, ci, m. Varr. *Junecz, Telecz*. Junger Ochs *oder* Stier. *Tinó, Tulok*. 2. apud Horat. *Mladencez, Detich, Ditecz*. r. Jüngling. *Iſiú*.

Jŭvĕneſco, is, ere, (Inch.) Plin. *Mlàd poſztájem, Mladimſze*. Jung vverde. *Megifiadom*.

Jŭvĕnĭlĭtas, ātis, f. *Varro*. Jŭventus, ūtis, f. *Cic*. Jŭventa, æ, f. Liv. *Mladoſzt*. e. Jugend. *Iſiúság*. *Synon*. Ætas florens, vigens, firma, valida, integra. 2. *Juventus & Juventa* Accipitur pro ipſa juvenum multitudine. 3. *Juventus* Vid. *Iuventas*.

Jŭvĕnĭlĭter, *Adv*. Cic. *Mladovito, kakti mladi tyudi*. 2. *po detinſzko*. Nach Arth der Jugend, 2. Kindiſch. *Iſiúi-képen, iſjan*, 2. *Gyermeki-módra*. *Uſus*: Juveniliter exultare.

Jŭvĕnis, is, *com*. Accipitur *Subſtantivè & Adjectivè*. Plaut. *Comp*. Jūnior. *Horat*. Jŭvĕnior: Apul. *Mladenecz, Mladich*; *Mladenka*; *Mlád*. r. Jüngling, junges Mägdlein, jung. *Iſiú, menyetske, iſiúi*. Imberbis Juvenis. Horat. *Golobrad mladenecz*. Bart-loſer Jüngling. *Szakállatlan Iſiú*. Juvenes anni. Ovid. *Mladoſzt, Mlada léta*. e. Jugend, die jungen Jahre. *Iſiú ág, Iſiúság ideje*. Læta juvenem frons decet, triſtis Senem. *Prov*. *Veſzela Mladoſzt, (Mladoſzt noroſzt) ſztaroſzt nikamo nemore*. Was jung iſt, das ſingt; vvas alt iſt,

Digitized by Google

ift, das hinckt. *Ifiúság bolondrag, a' vénség ſemit nem tehet.* Factа ſunt juvenum, Conſilia mediocrium, vota ſenum. *Prov. Mládeb chini, ſzrednyeh tolnachi y razlogi, ſztareh poſelenya redko gda zavman jeſzu.* Der jungen That, der Mittlern Rath, der alten Wunſch, ſind ſelten umſonſt. *Ifiak tſelekedeti, közép rend tanátſai, vének kivánſági ritkán bijába-valók.* Synon. *Adoleſcens.*

Juvĕnor, atis, ari, ātus ſum, (Dep.) Horat. *Vetraſzto chinim ali govorim, kakti mladi lyudi.* Läppiſch thu oder rede, vvie junge Leute. *Ifjú-módra tſintalankodom.*

Jŭventas, atis, f. (*aliàs* Hebe.) Horat. *Boſicza Mladoſzti.* e. Göttin der Jugend. *Ifjúság Iſten aſzſzonya.* 2. Vid. *Iuvenilitas & juventus N.* 1. Juventas occipit, & molli veſtit lanugine malas. *ità Lucr.* 3. Vid *Lanugo.* Virg.

Juventus, utis, f. Vid. *Juvenilitas.*

Jŭverna, Īverna, & Jerna, æ f. *hodie* Hibernia, æ, f. *Juven.* Inſula eſt ad Brittaniam ſpectans. *Ludo-zemlya, Medmorje,* s. Irrland. *Hibernia orſzág.*

Jŭvo, as, are, jūvi, (Act.) Cic. *Synon.* Auxilior, opem fero, adſum, præſtò ſum alicui. *Pomaſem, Pomagam.* Helffe. *Segítek.* Conſilio & re juvare aliquem. *Cic. Kôga z-razlogom y chinom pomochi.* Einem mit Rath und That helffen. *Valakit tanát ával, munkájával ſegíteni.* 2. Jŭvat *Impers.* Cic. *Razveſzeluje, na radoſzt y veſzelje je.* Es ergözet, beluſtiget, es iſt ein Luſt, es freuet einen. *Örömmre vagyon.* Id demum juvat. Cic. *Ono najpotlam razveſzelyuje, ono zadnich haſzni y na veſzelye je.* Das erfreuet zum letzten, das endlich helffet, das iſt alsdann eine rechte Freude. *Az immár végzſztal, az végezetre haſzonra és örömre vagyon.* Sic: Juvat indulgere labori: juvat meminiſſe laborum: juvat meminiſſe dolorum, quosquis generoſo pertulit pectore &c. *Invenitur etiam cum Dativo.* Quando ità tibi juvat, vale. Plaut. *Pokehdob te to tak veſzeli, oſztani zdrav.* Dievveilen es dich alſo freuet, ſo bleibe geſund. *Mivel magad úgy kivánod, maradj egéſzségben.*

Juxta, *Prap.* Cic. 1. *Poleg, polag, kod.* Neben, bey, beyneben, nächſt, nebſt, darbey. *Mellett, közell.* Juxta te ſum. Plaut. *Jeſzem poleg* ali: *kod tebe.* Ich bin neben deiner. *Melletted vagyok.* Synon. *Prope, propter,* 2. *Szkup, ſzkupa, zajedno.* Zugleich, mit einander. *Együtt.* Synon. *Conjunctim, Simul.* Quum interea lucubrando faceret juxta ancillas lanam: *id eſt* ſimul cum ancillis. *Varro* 3. *pro* poſt. *Za.* Nach. *Utánn.* Juxta Varronem doctiſſimus. Aul. Gell. *Za Varronom najoucheneiſſi.* Der Gelehrteſte nach dem Varro. *Varró utánn leg-böltſebb.*

Juxtà *Adv.* Gic. *Synon.* Æquè, ſimiliter, eodem modo. *Jungitur autem eleganter poſtpoſita particula* Ac. *Kakti, tak, kakti kakano; kako, kao.* Gleich, vvie. *Mindjárt, ſzintén úgy.* Hyemem ätque æſtatem juxtà pati. Cic. *Tak zimu, kak vruchinu terpeti.* Die Kälte gleich als die Hitz leiden. *Hideget, meleget egyaránt ſzenvedni.* Juxtà acis meus Frater eſſet. Cic. *Kakti, dabi moj Brat bil.* Nicht anderſt, als vväre er mein Bruder. *Mintha az ín bátyám volna.*

Juxtim, *Adv.* Svet. *Taki poleg, v-tik, zpot, úzpol.* Gleich darneben, zu nächſt darbey. *Mellett, egyaránt, éppen mellette.*

Ĭynx, iyngis, m. (ex ſignific. *generis Epic.*) Græc. *aliàs* Vertĭcilla, æ, f. *vel* Torquilla, æ f. Plin. *Verto-vrat pticza.* r. Drehehals, Wende-hals, gevviſſer Vogel. *Nyakát forgató madár.*

K.

Etſi Litetera K apud Latinos nullum ſit uſus, quia tamen in antiquis Inſcriptionibus ac Diplomatibus nonnulla reperiuntur voces, cum litera K ſcripta, eas hic inſerere viſum eſt.

KAlendæ, arum, f. *plur. Svet.* Vid. *Calendæ.*

Kalendarium, ii, n. Vid. *Calendarium.*

Kalo, as, &c. Vid. *Călo, as &c.*

Karolus, *pro* Gărŏlus.

Karthago. *pro* Carthāgo, ĭnis, f. *Geogr.* Eſt autem Nom. propr. Civitatis, à *Didone,* poſt Trajanum bellum in *Africa* conditæ. Hæc cum Romana Urbe de orbis imperio multos Contendit annos; donec tandem, tertiô bellô punicô à Scipione Æmiliano penitùs everteretur. Eſt & alia Carthago in Hiſpaniis ſita, quæ ad prioris diſtinctionem nova dicitur.

Kauſticus, a, um. Vid. *Cauſticus.*

Kĕy-

Digitized by Google

Kẽyri (Gheiri.) Græc. *Sáte fiolicze.* Gelbe violen, Negel-violen. *Sárga viola.* Vocatur aliàs apud *Botan.* Leucorum luteum, *vel* Viola lutea.

Kici, n. *Chuda-drevo.* Wunder-Baum. *Csuda-fa.* Legitur apud *Botan.* Ricĭnus, i, f. *vel* Cataputia major.

Krapĭna, æ, f. Geogr. *Krapina, Varaſs y Grád Szlovenſzki vu ſzadaſſni Horvatzki zemlyi leſechi, koj vu ſztárih negda vremenah kruto zmoſen y glaſzovit je bil.* Krapina, ein uralte Illiriſche Stad in Croaten, vvelche vor zeiten hoch berühmt, und mächtig vvar. *Krapina, egy igen régi Város Horvát országban, mely igen nevezetes vólt régenten.* Civitas hæc (niſi humanis traditionibus, omnino inhumani, fidem omnem abrogare malimus) jam tum ante Chriſtum natum floruit, & plura gloriæ ſuæ ſæcula numeravit. Imperatorum enim Illyricorum Regia fuiſſe traditur, átque adeò totius ampliſſimi Illyrii caput. *Chehus & Lehus* regii Principes, à quibus Regna *Bohemiæ* ac *Poloniæ* ſuum ſumpſêre exordium, eam natalem habuerunt: Non nulli tertium nomine *Moſcum*, primum gentis Moſcoviticæ Ducem ac Fundatorem adjiciunt. Et Certè etiam poſt tot retro lapſorum ſæculorum viciſſitudines, ſacrum quid & magnificum hodiéque ſpirant vel ipſa Krapinenſia rudera, quæ ab invitis etiam advenis loci reverentiam extorquent. Hæc porrò traditio minimè pugnat cum narratione hiſtorica, quam *paginâ 319. & ſequentibus* addidimus: utut enim veriſſimum ſit, Gentem Szlavonicam, è Sarmatia deductis Coloniis, Illyiricum primùm occupâſſe, atque in eo ſedem fixiſſe; fieri tamen potuit, ut auctus ſubinde Illyrorum numerus, ſparſo ad ſeptentrionales plagas Szlavico populo ſuppetias ferret; ſícque nominatis ſubjectus Ducibus, novis Regnis initia daret: id quod & factum ſcribitur.

Kỹpellŏmăchĭa, æ, f. Græc. *Borenye y vadlya vu pitju y pianſztvu.* Wett-Streit im Sauffen. *Ivásban és dorbézolásban fel-tétel, ki többet ihatik.*

Kỹpellŏmăchus, i, m. Græc. *Vitez, ali pervnik vu pitju.* Held im Sauffen. *Ivásban vitézkedŏ.*

Kyrieles *Indecl. id eſt* Litaniæ. *Hinc invenitur* Kyrieleiſare *pro* Litanias decantare. *ità Eccles.*

Kỹrie ĕleiſon: *Latinè* Domine miſerere. *Goſzpone ſzmilujſze.* Herr erbarme dich. *Uram irgalmazz.*

L.

LĂbărŏphŏrus, ri, m. Græc. *Zaſztavnik.* r. Fahnlein-Trager. *Záſzló-tartó.*

Lăbărum, i n. *Græc.* Vexillum erat ab auro, gemmiſque dives, quod Imperatoribus exercitum ducentibus præferri Solebat. Huic ſubinde *Conſtantinus M.* crucis inſigne ſuffecit. Inde autem nomen *Labari* ad ſignificanda etiam alia vexilla eſt translatum: Vid. *Vexillum* Hodie tamen hoc nomine potiſſimùm piorum Cætuum rotunda vexilla compellamus. *Bratovſzka zaſztava:* peregr. *Labarum.* e. Bruderſchafft Fahne. *peregr.* Labarum. *Társaság záſzlója:* peregr. *Labarum.*

Lăbaſco, is, ere: (Inch.) *Terent.* Labaſcor, ĕris, aſci (Dep.) *Varr* Lăbĕfio, is, ĭĕri, factus ſum. *Na poruſſenye nagnyen jeſzem, ruſſitiſze* ali *opadati pochinyam.* Zum Fall geneigt bin, anfange zum ſchvvancken, niederſencke. *Esŏ félben vagyok, eltántorgani fogok.* 2 idem ac *Animo concido, frangor, de priſtina conſtantia remitto.* Labaſcit victus uno verbo, quàm cito! *Terent.*

Labda, æ, *com.* Varr. *Neſzramlyiv, neſzramoten chlovek.* Unverſchämter Menſch. *Artzátlan ember.*

Lăbĕcŭla, æ, f. (*Dimin.*) Cic. *Truſſieza, trubieza, oſzkrunyenieza, zamazlivieza, mala oſzkrunyenoſzt, malo zamazanye, vtepenye, pikniyieza.* s. Flecklein, Mäslein. *Eſetetske, motskotska.*

Lăbĕfăcio, is, ere, eci, actum. (Act.) Cic. *Habim, kvarim, ruſſim, poruſſujem; kaj mlahavo, gibuche, padajuche chinim.* Beſchädige, verderbe, einreiſſe, niederbreche, ſchvväche, vvanckel-mühtig mache. *Meg-rútitom, Meg-erŏtlenitem, Meg-tántorítom.* Dentes alicui labefacere. Terent. *Kŏmu gibuche zube vuchiniti.* Machen das einen die Zähne vvacklen. *Valakinek fogait meg-mozdítani.*

Lăbĕfactătio, & Lăbĕfactio, onis, f. Plin. *Szlabenye, gingavenye, podiranye, ruſſenye.* e. Schvvächung, Wackelung, Zerrüttung, Niederre ſſung. *Meg-gyengeités, leontás, meg-bontás.* Labefactio dentium. Plin. *Szlabenye, treſzenye zubov.* Das Wacklen der Zähne. *Fogaknak meg-mozdulása.*

Lăbĕfacto, as, are. avi, atum (Act. *Frequ. à* Labefacio.) *Cic.* Vid. *Labefacio. Uſus.* Leges Labefactare. *Cic.* Fidem alicujus pretio

Labe-

labefactare. *Liv.* 2. Alicujus commoda labefactare. Cic. *id. eſt*: alicui damnum inferre. 3. Labefactare aliquem: *pro* Aliquē à propoſito dimovere. *Kôga od vuchinyenoga nakanyenya*, ali *odluchenya odvernuti.* Einen von ſeynem Fürſatz obvvendig machen. *Valakit fel-tett ſzándékáról le-vetni.* ità *Terent.* 4. pro *imminuo, violo, vexo.* Cic.

Lăbellum, i, n. (*Dimin. à* Labrum) Cic. *Vuſznichicza, Chubichicza.* Ein Leffzlein, lippe, mündlein. *Ajakotska.* Digito labellum compeſcere. *Muchati, ſtutiti.* Das maul halten, Still ſchvveigen. *Halgatni.* 2. *Poſzuda, verch, pehar 2-vuſznichicum.* Ein Geſchirr, Krug mit Mündlein. *Szájas-korsó.* ità Cic.

Labēna, æ, f. *Szneſna velika klupka.* Groſse ſchnee-klumpen, ſchnee-lauenen. *Hóbol tſinált nagy gombolyag.*

Lăbens, entis, *om. Particip.* Virg. *Prehajajuchi, Neſztajuchi.* Vergänglich, hinfahrend. *El-múló, múlandó.* Anni labentes tacito pede. Ovid. *Szkrovczàl prehajajuchа léta.* Unvermerckter-Weiſe hinlauffende Jahren. *Titkon el-múló eſztendők. Synon.* Tranſiens, evaneſcens, fluxus N. 2. Evanidus. 2. *Opadajuchi, ruſſechiſze.* Hinfällig. *Eső, búló.* ità Liv.

Lăbĕo, ōnis, m. Plin. 1. *Chubàk, veliko-vuſzt.* Der ein groſses Maul hat, Groſs-Maul. *Nagy ajakú.* 2. *Sztanovita riba*, Ein gevviſſer Fiſch. *Egy bizonyos hal.*

Lăberna: Vid. *Laverna.*

Lăbes, is, f. (*à labendo.*) Cic. 1. *Vrußenye, opad, opadanye, zemlye prepaſzt, kvár.* r. Niederfall, Einfall, Erdfall, Schade. *Eſet, Föld-Szakadás, kár.* Synon. *Ruina, Lapſus.* 2. Vid. *Macula.* Accipitur autem *translatè, idque frequentiùs pro* dedecore, & quovis fœdiore animi vitio. *Oſzkrunyenoſzt, ſzmvad, pregreska, otepenoſzt, truha, ſzramota.* e. Beſudelung, s. Gebrechen, e. Schande, r. Schandfleck. *Szeplő, ſzenny, motſok, gyalázat.* Inferre labem alicui. Cic. *Kôga oſzmvaditi, oſzramotiti.* Einem einen Schandflecken anhencken. *Valakit meg-ſzeplősziteni, rutítani. Uſus*: Hanc labem turpitudinis & inconſtantiæ poterit populi romani dignitas ſuſtinere? Hunc tu quas conſcientiæ labes in animo cenſes habu ſſe? quæ vulnera? *Cic.* Num tu hanc aſperſam nomini tuo labem perferre diutius poteris? Vide, ne quæ labes integris, probrum caſtis, infamia bonis inferatur. Hanc hominem Reipublicæ labem fore prævideo. Labem eius dignitati aſperſit, intulit: notam infamiæ inuſſit.

Lăbia, æ, f. *Nonius* Vid. *Labium.* Labiæ primores: Gell. *Naperva vuſztnicze, chube.* e. Vörder-Lippen, Leffzen. *Első ajakat.*

Lăbĭdus, a, um, Vitruv. *Opádliv, ſzklizek, gdeſze labko opade.* Schlüpfferig, da man leicht fällt. *Síkos, Síkamló.* Labidum iter. Vitr. *Pút, na kôtnſze lebko opada.* r. Weeg, darauf man leicht fällt. *Síkándozó út.*

Lăbĭlis, is, *com.* le, n. Arnob. *Padliv, vrußliv, na vrußenye nagnyen.* Hinfällig, zum Fall geneigt. *Esendő.*

Lăbĭŏlum, li, n. (*Diminut.*) Vid. *Labellum.*

Lăbiōſus, a, um, Lucret. *Vuſztnichaſzt, chubaſzt.* Groſſe Leffzen habend. *Ajakos, nagy ajakú.*

Lăbium, ii, n. Cato. 1. *Vuſztnicza, chuba, nadzubnicza.* e. Leffzen, Lippen. *Ajak.* Labia, orum, n. *plur. uſitatius eſt.* 2. Vid. *Labrum.*

Lăbo, as, are, [Neut.] Cic. *Opádam, dole gnazim, dole lézem.* Dahin falle, darnieder ſincke, vvancke, ſchvvancke, zum fallen hencke. *Tántorgok, esdegelem.* Labant genua. Virg. *Kolena derbchu, od ſlabavoche prepadaju.* Die Knie ſchvvancken. *Tántorognak a' térdeim.* 2. *Transl.* Vid. *Deficio.* Labat ipſi animus. Liv. *pro* deficit, *ſeu pro* Ipſe animo concidit, à fortitudine & conſtantia remittit. *On je vſzu ſzerdcbenoſzt.* (peregr. *koraſu*) *y batrivoſzt pogubil:* ali: *On nèma ſzerdcza, bojiſze.* Er hat allen Muth verlohren: *oder*: Er hat kein Hertz, er fürchtet ſich. *Nintſen ſzive, félénk.* Sic *dicitur*: Labat Conſilium, memoria, fides, pietas, &c. Labare ſermone: Plin. *Vu govorenyuſze popikavati, mutzati, terkati.* In der Rede ſtoſſen, gatzen, ſtammeln. *Beſzédében tſapongani, tétovázni.*

Lăbor, ĕris, Labi, lapſus ſum, (Dep.) Cic. *Opádam, pádam, ruſſimſze.* Falle, ſchlipffe, ſincke. *Eltántorodom, eldöbök, eſem.* Labi ad opinionem. Cic. *Vu kakou ſztimanye opaſzti, doſzpeti:* ali: *K-kakvomu ſztimanyu pridatiſze, privoliti.* Auf eine Meynung fallen. *Valamelly értelmet bévenni.* Labi ad foſſam: *pro* Cadere, ruere. 2. *pro* Evaneo. *Prehajam, neſztajeme, ginem.* Vergehe. *Elenyészem.* Tempora Labuntur. *Vréme prehaja.* Die Zeit vergehet. *Az idő múlik.* 3. *pro* Deficio, erro, pecco, fallor, decipior. *ità* Cic. Labi conſilio: Cic. *Vu razlogu y tolnachu zmenykati, vkanitiſze.*

Digitized by Google

pkanitiſze. In dem Rath manglen, fehlen. *A' tanúts-adásban vétetni.* Labi imprudentiâ: Gic. *Iz nerazumnoſzti luditi, zakriveti.* Aus Unverſtand fehlen. *Gondolatlanúl vétkezni.* Diſciplina paulatim labitur. Quint. *pro* deficit, exoleſcit.

Lăbor, ōris, m. *Cic.* Läbos, oris, m. Plaut. *Delo, poſzluvanye, trùd.* e. Arbeit, Mühe. *Munka.* Laborem ſero; inani ductus ſtudio operam ludo; oleum & operam perdo; inutiliter ſtudium omne conſumo, loco: &c. *Prez haſzneſze trudim y delam.* Ohne Frucht und Nutzen mich bemühe und Arbeite. *Haſzon-nélkùl dolgozom.* 2. Labores Solis, Lunæ. Vid. *Eclipſis.* 3. Defungi laboribus. Horat. *Pogibel prebaviti y obladati.* e. Gefahr ausſtehen. *Synon.* Afflictio, contentio animi, opus, vigiliæ, ſudor, aſſiduitas. *Uſus.* Alienus à noſtra ætate nos labor tenet. Multum laboris ac operæ in latinitatem inſumpſi. Laborem ſuſcepi, tuli, ſuſtinui, finivi. *Phras. Labor magnus:* Multum mihi oneris impoſui, injunxi. Aſſiduis laboribus, curis, concurſationibus conficior. Multa me deprimit laborum moles. Immenſi laboris, & multi certaminis ea res eſt, cui meam omnem operam loco. Multam operam pono in condiſcendis geometriæ placitis.

Lăbōrātio, onis, f. Hieron. *Delanye, poſzluvanye.* e. Arbeitung. *Dolgozás.*

Lăbōrātor, ōris, m. *Delavecz, Tesàk.* r. Arbeiter. *Dolgos, dolgozó.*

Lăbōrātōrium, rii, n. *Hiſa, komora za delanye.* r. Arbeit-kommer. *Dolgozni-való ház, kamara.*

Laborātus, a, um. Virg. *Delan.* Gearbeitet, *Tſináltatott.*

Lăbōrifer, ĕra, ĕrum. Ovid. *Delo-terpliv, teſko delo podnaſſajuchi.* Arbeittſam, der ſchvvehre arbeit, vertragen kan. *Munka tehetò.*

Lăbōriōsè, *Adv.* Cic. *Tesko, muchno, z teskem trudom, delom.* Schvvehrlich, mit groſſer Arbeit. *Munkáſon, bajoſon.*

Labor ōſus, a, um. Cic. *Poſzliv. delatliv, v. delu marliv.* Arbeitſam, Embſig. *Munkás.* Sumitur *Activè & Paſſivè.*

Lăbōro, as, are, avi, atum. (Neut.) Cic. *Delam, poſzlujem.* Arbeite, etvvas mache. *Munkálkodom, mivelek.* 2. *Bòl terpim, bolenſzem.* Ich bin kranck. *Fáradozom, igyekezem.* Laborare ex pedibus. Cic. *Biti bolnomu na nogah, noge bolne imeti.* übel, kranck zum Fuſs ſein. *Lábai fájni.* Laborare morbo *vel* ex morbo. Cic. *Betegſnomu biti.* Kranck ſeyn. *Betegeskedni.* 3. *Trudimſze, muchimſze, ſzkerbim.* Mich bemühe. *Nyavalgok.* De hac re non laboro. Cic. *Zato ſze dugovanye ja netrudim, neſzkerbim, niti nemuchbim.* Ich bemühe mich nicht hierum oder in der Sach. *Ebben a' dologban nem fáradozok.* Laborare in famam. *Senec.* pro *Solicitum eſſe de bono nomine.* 4. Laborare ære alieno. *Duſnomu biti.* Schuldig ſeyn. *Adós lenni.* 5. Malis laborare alicujus. Cic. *Zarad zbiega drugoga zla ſaloſztnomu biti.* Anderer leuthe unglück ihme laſſen zu hertzen gehen. *Másók nyavalyáit fájlalni, rajta-busúlni.* 6. Ambitione laborare. Horat. *Oholnomu biti, giſzdatiſze.* Hoffärtig, ehrgeizig ſeyn. *Kényeskedni, kevélykedni.* 7. Vitiis laborare. Liv. *pro* eſſe vitiis infectum. *Phras. Labores ſuſcipere, opus facere.* Labore ſe exercere, laboribus ſe frangere operam dare; contendere omnibus nervis, curis ac vigiliis angi, multum laboris exhaurire, ſub re: non mediocrem operam adhibere, multum operæ rei cuipiam perficiendæ tribuere. *Transl. ad animi morbos.* Inſcitiâ, ambitione, animô, cerebrô, ex deſiderio alicujus, ex invidia laborare. Inviſum eſſe, alienâ injuriâ laborare, commoveri, affici. Domeſticâ crudelitate, inteſtinis hoſtibus laborat Respublica.

Lăbōſus, a, um. Lucil. Vid. *Labidus. vel* Lăbōſus *à Labos.* Vid. Laborioſus.

Lăbrātum, i, n. Vet. Gloſs. *Kuſſecz na ruku.* Hand-kuſs. *Kéz-tsók.*

Lăbrax, ācis, m. Plin. *Riba z-velikemi vuſzti.* 2. *Kurviſs.* Ein Fiſch mit groſsen maul. 2. Hurren-Jäger. 1. *Egy nagy ſzájú hal.* 2. *Kurválkodó.*

Labrōſus, a, um. Vid. *Labioſus.*

Lăbrum, ri, n. Cic. 1. Vid. *Labium.* Hinc *Metaphoricè:* Primoribus, *vel* primis, *aut* ſummis labris aliquid deguſtare: *id eſt:* leviter & perfunctoriè aliquid attingere, parum eſſe in re quapiam verſatum. Hunc cenſes primis, ut dicitur, labris guſtâſſe Phyſiologiam. *Cic.* 1. de nat. Deor. *derſiſs y ſzudiſs, daſze ze ov kruto malo iz Mudro-Znanoſzti ſzvétà nauchil:* ali: *da je ov mudro-znanoſzt iſztom zadehnul.* Du haſt darfür, das dieſer vvenig aus der Philoſophey gelernet hat: *oder:* das dieſer die Philoſophey kaum geſchmäckt hat. *Te véled, hogy ez kevéſet tanúlt a' Filoſofiából.* Quæ iſti Rhetores, ne primoribus quidem labris attigerunt. &c. *Cic.* Mordere labrum. *Prov.* ad imitationem græ-

Digitized by Google

græcorum. *Krutoſze ſzerditi, lyutiti.* Sich ſehr zörnen. *Igen haragudni.* 2. *Labra.* Dicuntur cuiusvis rei extremitates. *Srelo, vuſztje, gornyi kraj vſzakojachke poſzudey drugih takaj dugovany.* r. Rand, *oder* der obere Theil an einem Geſchirr, *oder* auch anderen Dingen. *Minden-féle edénynek vagy akárminek-is kinyilt felső réſzé.* A' labris poculum argento circumcludere. Cæſar. *Pehar okolo gornye ſztrani z-ſzrebrom okovati.* Einen Becher oben mit Silber einfaſſen. *Felső réſzét a' pohárnak megaranyozni.* Labrum foſſæ. Gæſ. *Srelo, gornyi kraj okolo Grabe.* Der Rand an einen Graben. *ároknak felső kerületi.* 3. Labrum *dicitur* Vas in balneo: *Cic.* Vas amplum & patulum, in quod aquâ è fonte delabitur. *Plin.* Labra Vinaria, lupinaria, olearia, &c. *Cato*: Vocantur vaſa ſupernè aperta ad muſtum, oleum &c. excipiendum parata. *Vyzaka poſzuda ſiroka od zgòr odperta: kakti Bedeny, Vodilnicza, parilnicza, kupelynicza, drezenka, vagan. &c.* Ein jedes breites und oben offenes Faſs: als r. Poding. s. Waſſer-Faſs, Waſch-Faſs, r. Zuber, e. Bad-Stande. r. Kübel. &c. *Minden-féle, a' mi felyůl kinyilt, és ſzéles: úgy mint kád, ſajtár, Medentze, Feredő kád, Véka, Tſeber. &c.*

Lăbrusca, æ, f. & Labruſcum, i, n. Virg. *Vinika, Divji terſz.* e. Wilde Wein-Reben. *Vad-ſzőlő.*

Lăburnum, ni, n. Plin. *Szmerdeche drévo, na kriega czvèt pebele nigdar neſzedaju.* Stinckender Baum. *Büdös-fa.*

Labyrinthēus, *Catull.* Labyrinthĭcus, a, um. Sidon. *Zmeſſan, preprecben, zmutliv, zakajavliv, skrivliv.* Verwirrt, verwickelt, irrgänglich. *Keringős.* Viæ labyrinthicæ.

Lăbўrinthus, i, m. *Græc.* Plin. *Preprecben vert, zakodiſche.* r. Irr-Garten, Irr-Gang. *Fertélyes épület, keringés.* 2. Transl. *Sumitur pro* omni re difficili & inexplicabili.

Lăc, lactis, n. *Virg.* Lactĕ, is, n. Plaut. *Mléko.* e. Milch. *Téj.* Serum Lactis. *Szirotka.* s. Käſs-Waſſer, e. Milch-Schotten. *Szvó.* Flos Lactis. *Vérhnye, czvèt Mlèka.* r. Milch-Raum, Milch-Schaum. *Téj-fel.* Lac agitatum. *Sztepki.* e. Butter-*oder* Rühr-Milch. *Vert téj. Köpült téj.* Lac concretum. *Sztanyeno, kiſzelo Mléko.* Geſtockte *oder* geronnene Milch. *Alutt téj.* Lac Virginis. *Divjachko Mléko.* e. Jungfer-Milch. *Leány téj.* Lac gallinaceum, *id eſt:* Album ovi. *Belanyek vu ſajczu kokoßjem.* s. Eyer-Weiſs. *Tyukmony fejére.* Lac amygdalinum. *Mandalſzko Mleko, dobro za pitje.* e. Mandel-Milch. *Mandulából ſtsinált téj.* 2. Metaph Aureum lac haurire: *pro* à præſtanti Magiſtro optimâ doctrinâ imbui.

Lăcĕr, (*legitur* & Lacerus.) ĕra ĕrum, Lucret. *Razdrapan, raztergan, razdert.* Zerriſſen, zerfezt, zerlumpt. *Szakadozott, Rongyos.*

Lăcĕrābĭlis, is, *com.* le, n. Auſon. *Razderliv, Razterglív.* Zerreiſslich. *El-ſzakaſztható, ſzaggatható.*

Lăcĕrātio, onis, f. Cic. *Drénye, drapanye, razderenye, deranye, razterganye,* 2. *Razmerczvarenye.* e. Zerreiſſung, das Zerreiſſen, Zerſetzen, 2. e. Zerfleiſchung. *Elſzaggatás,* 2. *Felmészárlás.*

Lăcĕrātor, oris, m. Auguſt. *Razderlivecz, Razdiravecz.* r. Zerreiſſer. *Elſzaggató.* 2. Idem ac *Dilaniator.*

Lăcerna, æ, f. Cic. *Kepenyek, bunda, Japungyia, kapenak.* r. Regen Mantel, Wetter-Mantel. *Köpenyeg, Felső ruha.*

Lăcernŭla, æ, f. (*Diminut.*) Arnob. *Kepenychecz, Japungyicza, Bunditza.* Ein kleiner Regen-Mantel, Mäntlein. *Köpenyegetske, felső rubát ka.*

Lăcĕro, as. are, avi. atum, (Act.) Cic. *Synon.* Dilanio, Conſcindo, diſcindo, membratim diſcerpo. *Derem, draplyem, raztergavam, merczvárim.* Zerreiſſe, Zerfleiſche. *Elſzaggatom, Meg-veſszőzöm.* 2. *Metaph.* Lacerare aliquem contumeliis, Cic. probris. *Liv. pro* Conviciis inſectari. *Kóga pſzuvati, ſzramotiti.* Einen ſchmähen, ſchänden. *Valakit ſzidni, ſzidogatni.* Lacerare famam alicujus. Liv. *Kóga ogovarjati.* Einen verleumbden. *Valakit gyaláznì.* 3. Lacerare patriam: *Cic. pro* Nocere patriæ. 4. Meus me mœror lacerat & conficit. *Cic.* pro *Affligit N.* 2. *Vexat. cruciat.* 5. Lacerare rem ſuam: Cic. Plaut. *Szvoj imétek na nikaj ſzpraviti, razfrovati, raztepſzti.* Das ſeinige verthun, verſchvvenden. *Javait eltékozolni.* Lacerare diem. Plaut. *Den zavman potroſſiti.* Den Tag unnütz zubringen. *Hijában eltölteni a' napot.*

Lăcerta, æ, f. Cic. *Kuſchar, guſcher dvoje ſelye; jedniſzu menyſſi z-chernkaſztemi pikniczami; drugi zeleni y vekſſi, drugach: zelembak, zelembaki.* Grüner Heydex, Aidex. Adex. *gyék.*

Lăcertōſus, a, um. *Miſſichaſzt, ſilaſzt, dugoruk.* Adericht, langen Arm habend. *Ina,*

Digitized by Google

eres; *Hoſzſzú kézü, hoſzſzú karú.* ità Varro. 2. *Jako-ruk.* Starck an Armen. *Erős kézö, karú.* Vid. *Robuſtus, Validus.* ità Cic.

Lăcertus, i, m. *Cic.* propriè *Miſſicza, Miſſi:* ali: *Sifne ſtrani téla, vu kojih jakoſzt ſztoi.* Die Maus, *oder* die Aderichten Theile des gantzen Leibs, daran die Stärcke liegt. *Inas és eres réſzei a' tejtnek, mellyekben az erö vagyon.* Hinc 2. Vid. *Brachium.* Item: *Gornya ſztran ruke zverhu lakta.* Der obere Theil der Hand, Obertheil des Arms. *A' karnak felsö réſze könyökig.* Cic. 3. *Metaph.* Vid. *Vires, ium.* Cic. 4. Vid. *Lacerta.* Virg. 5. *Klen riba.* Gewiſſe Art von Fiſchen. *Egy bizonyos hal.*

Lăceſſio, is, ire, ivi, itum, [Act.) *Cic.* Vid. *Laceſſo.*

Laceſsitio, onis. f. Ammian. *Zezavanye, draſenye, podſiſenye.* c. Anreitzung. *Boſzſzontát, ingerlés.*

Lăceſſo, is, ere, īvi, & ĭi, ītum, [Act.] Cic. *Podſiſem, draſim, zezávam, vábim, mámim.* Reitze, anreitze, trotze, ausfordere, ausbiethe, locke. *Boſzſzontom, ingerlem.* Vid. *Irrito, incito, provoco.* Sumitur autem tam in bonam, quàm in malam partem. *Ut:* Méque amabis & ſcripto aliquo laceſſes. *Cic. l. 12. Fam.* Ultro maledictis me laceſſiſti. *Cic. Phil.* 2. Aliquem prælio, bellò laceſſere: Gic. *Kögá z-bojem na boj zezváti, vabiti, nagnati, primorati.* Einen mit Krieg zum Krieg ausfordern, auslocken, anreitzen, trotzen. *Valakit hartzal hartzra gerjeſzteni.* 2. Laceſſere Deos: *pro* precibus fatigare. *Horat.* 3. Vid. *Titillo.* Lucret. 4. Vid. *Ferio, tango.* Lucr. 5. Hos ego ſermones laceſſivi numquam: Cic. *id eſt:* nunquam promovi, excitavi, provocavi.

Lăchăniſſo, Lachanizo, as, re, avi, atum, [Neu.] *Grac. Soet.* Vid. *Langueo.*

Lăchănŏpōla, æ, m. Græc. *Vertar ſalátu, zelje &c. prodavajuchi.* Ein Gartner, der Salat, Kraut verkaufft. *Kerti vetemény árulö.*

Lachanopōlis, ĭdis, f. Græc. *Vertaricza ali Druga ſzena, kâ povertelje prodáva.* c. Kräuter-Frau. *Paréj* vagy *kerti vetemény árulö Aſzſzony.*

Lăchănŏpōlĭum, ii, n. *Grac.* Virg. *Piacz na kömſze ſzamo povertelje prodáva.* Ein Platz wo man die Kräuter verkaufft, r. Kräuter-Marck. *Zöld piatz.*

Lăchănum, i, n. *Grac.* Horat. *Povertelje.* Allerhand Eſs-Kräuter. *Minden enni-valö kerts vetemény, paréj, Laboda &c.*

Lăchrўma, (*melius* Lacryma, *ut Manut. in Orthogr.*) æ, f. Cic. *Szuza.* c. Zähren, Thränen. *Könyo, Könyhullatás,*

Lăcīnia, æ, f. Gic. *Skricz balye, ſzkut, kraj balye.* 2. *Rez, ſalat razdrapanoga ſzukna.* ali *balye.* r. Zipffel am Kleyd; belege, *oder* c. Falt eines Kleyds, 2. Ein abgeriſſener Stuck Tuch, *oder* des Kleyds. *Haſitték, ſzél ſ ruházaton Poſztóból vagy Ruhából leſzakaſztott darab.*

Laciniātim, *Adv.* Apul. *Na Skricze, Nabráno, Narugano.* Falten-Weis. *Fürtönként, Harábonként.*

Laciniātus, a, um, *Plin.* Vid. *Laciniosus.*

Lăcīnio, as, are, avi, atum, (Act.) Apul. *Stricze, Szkute popravlyam.* Die Falten mache, *Rántzolok, ránczot-tſinálok.*

Laciniōsè, *Adv.* Plin. Vide. *Laciniatim.*

Laciniōſus, a, um. Apul. *Skriczaſt, ſzkutaſzt, nabrán.* Voller Falten, falticht. *Rojtos, Haſrgatott.*

Lăcīno, as, are, avi, atum, (Act.) Prud. Vide *Lacero.*

Lăcio, is. ĕre, Lăcui, & lexi, lăcĭtum, & lectum, [Act.) Lucret. *Vkanyujem.* Betrüge. *Megtſalom.* Verb. eſt *obſol.*

Lăcon, & Lăco, ōnis, m. Horat. Corn. Nep. *Jàk y berz peſz.* Ein ſtarcker und geſchwinder Hund. *Erős és ſerény kutya.* 2. idem quod *Lacedæmonius.*

Lăcōnĭcè, *Adv.* Horat. *Na kratkom,* Kürtzlich. *Röviden.*

Lăcōnĭcum, i, n. Cic. *Botna kupely, Hiſa za kupely.* s. Schvvitz-Bad, c. Bad-Stube. *Gözferedö, Izaſztó feredö.*

Lăcōnĭcus, a, um, *Horat.* 1. *K Lacedemonczem* iliti *ſpartanczem ſzpadajuchi.* Zum Spartaner gehörig. *Spártabéliekhez-való* 2. Laconicus Sermo. *Kratko govorenye.* c. Kurtze Red. *Rövid ſzólás.*

Lăcōniſmus, i, m. *Grac.* Cic. *Kratkorechje, nachin na kratkom kaj rechi,* ali *govoriti.* Kurtze Art zu reden. *Lákónia módra-való röviden, és fontoſon ſzólás.*

Lăcrўma, (*apud Terent.* Lacruma) æ, f. Cic. Vid. Lachryma.

Lacrymābĭlis, is, *com.* le, n. Ovid. *Oplachlivo, placha, ſzüz vreden.* Thränen-vvürdig, das zu bevveinen iſt. *Meg-ſiratható.*

Lachrymābundus, a, um, Liv. *Szuzechi, ſzuze tochechi.* Die Thränen gieſſend, vveinend. *Siránkozó. Siratandó.*

Lacrymātio, onis, f. Plin. *Szuzenye.* Das Zähren

Zähren gieſsen, Weinen. *Sírás, könyezés.*

Lăcrȳmo, & Lăcrŭmo, as, are, avi, atum, (Neut.) *Terent.* Lăcrȳmor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Cic. *Szuszim, ſzúzo tochim.* Thräne, Zähren vergieſse. *Strok, könyezek.* Synon. *Illacrymor, ploro, fleo, lugeo.* Lacrymari. *Phras.* Literas lacrymis propè delere, lacrymis debilitari, confici. Fletu impediri. Oculos miſerè corrumpere. Lacrymis nunquam abſtinere, in lacrymis jacere: lacrymis nullum finem ponere: Luctu contabeſcere, conſumi: modum lugendi nullum facere; totum in luctu verſari; lacrymis uſque indulgere. Lachrymas excire, lamentis ſe conficere. 2. *Lacrymis modum ponere*: Lacrymas tenere, cohibere, reprimere. Imperare dolori, temperare lacrymis. Citò areſcit, conſumitur lachryma in alienis malis.

Lacrymōsè, *Plin.* Lacrymabilĭter, *Adv.* Ovid. *Szuzno.* Mit Thränen, Zähren. *Könyezve, Siralmaſon.*

Lacrymōſus, a, um, Horat. *Pun ſzúz, ſzuzlio.* Voll Thränen, triefend. *Könyezö, ſtránkozó, keſerves.*

Lacrymŭla, æ, f. Cic. *Szuzicza.* Ein Thränlein. *Könyecske, könybúllatáſotska.*

Lactārĭus, a, um, Plin. *Dojechi, Mleko imajuchi, davajuchi.* Zu ſaugen gebend, das Milch hat, giebt. *Tejes, Tejet-adó.* Lactaria animalia. *Varro.*

Lactārius, rii, m. Lamprid. *Napravitel mlecheneh ieſztvin.* r. Milch-Speiſs-Macher. *Tejes-ítel-tſinálo.*

Lactātus, ûs, m. Plin. *Dojenye, z-mlekom odbranenye, Czeczanye.* e. Mit Milch-Ernährung, Säugung. *Szoptatás, ſzopás.*

Lacteo, es, ere, (Neu.) Cic. *Czeczam, ſzaſznem.* Sauge. *Szopok.* Vituli lactentes, Ovid. *Czeczajuchi telichi.* Säugende Käl-ber. *Szopó Borjuk.* 2. pro *Lacte plenum eſſe. Ut:* Lactentia frumenta: Lactens ficus. *Ovid.*

Lacteŏlus, a, um, Cato. *Kakti Mlèko bèl.* Weiſs vvie Milch. *Fejérlö mint a' téj.* (*Dimin. à* Lacteus.) Lacteolæ puellæ. *Cato.*

Lactes, ium, f. *plur.* Plaut. *Mebka chreva.* Die vveiche Darm. *Gyenge bélek.* Et Lactes, is, f. *Sing. apud Priſc.* Lactes piſcium. *Plin.*

Lacteſco, is, ere, (Incoat.) Cic. *Mlechimſze, Mlekom poſztajem.* Zu Milch vverde. *Megtejeſedem, Téjjé-válom.*

Lactĕus, a, um, Cic. *Mlechen,* Was von Milch iſt. *Tejes.* Lactea Cœli via. Ovid. pro *Candida, alba,*

Lactĭcĭnĭa, orum, n. *plur.* Apic. *Mlechne jeſztvine.* e. Milch-Speiſen. *Tejes ételek.*

Lactĭcŏlor, ōris, *om.* Auſon, *Mlechne Boje ſarbe.* Milch-Färbig. *Tejes feſtéth.*

Lactĭnĕus, a, um, Venant. Fortun. Vide *Lacteus,*

Lactĭto, as, are, avi, atum, (Freq. Act.) *Mart.*

Lacto, as, are, avi, atum, (Act.) Varro. *Doim.* Zu Saugen gebe. *Szoptatok.* 2. Transl. *pro* blanditiis traho, allicio, decipio. *Terent.*

Lactōſus, a, um. *Pun Mlèka.* Voll Milch. *Tſjel teli.*

Lactūca, æ, f. Varro. *Saláta, Jedo-traua.* r. Lattich, Salat. *Saláta.*

Lactūcella, & Lactūcŭla, æ, f. Colum. *Salaticza, mala Saláta.* Klein Salat, Lattich. *Aprò Saláta.*

Lăcūna, æ, f. Varro. *Mlaka, Bara, kàl.* Eine Lacken, Pfütze. *Tótſa, Potſolya, Motsár.* 2. Eſt *Cavitas* infra ſupercilia. *Varro* 3. *Transl.* Explere lacunam rei familiaris: *Cic. pro* ſarcire damnum acceptum. 4. Lacuna in auro: *Cic. id eſt:* fraus, *vel* imminutio valoris, *Hinc* Lacuna famæ. *Gell.*

Lăcūnar, āris, n. *Sved.* Eſt tignorum interſtitium. *Med roſenicznami y ſztènum proſztor, Podkhp:* ali: *Popodenye.* &c. r. Eſtrich, e. Vertäfelung eines Gemächs. *Bóltozásnak párkánya.* V. *Laquear.* 2. Eſt trabs præcipua in ædificiis. Vid. *Trabs.* ità *Cic.*

Lăcūnārium, ii, n. (*Dimin. à* Lacunar.) *Vitr.* Vid. *Lacunar.*

Lăcūnārius, (*à* Lacuna) rii, m. Jul. Firm. *Grábar, Jamo-kopàcz,* r. Gruben-Graber, *árok-ásó.* 2. V. *Laquearius.*

Lăcūnātus, a, um, Plin. *Na prilìku grabe zrézan, ſtupely.* Hohl vvie eine Grube. *Üres mint a' lyuk* vagy *árok.*

Lăcūno, as, are, avi, atum, (Act.) Ovid. *Na ſzpodobu grabe zrezávam, dubem, perſzenickim.* Eine Grube, *oder* Tilck mache, etvvas hohl mache nach der Geſtalt einer Gruben. *árkot tſinálok, árok módra kivájom.* Item V. *Fornico.*

Lăcūnōſus, a, um, Cic. *Mlakaſzt, Grabaſzt, Baráſzt, Berechaſzt.* Voll Gruben, Lacken, Pfüzicht, Grubicht. *Vermes, Motsáros.*

Lăcus, ûs, m. Gic. *Jezeriſche, Jezero.* Einer See. *Gòdòr, Verem, Tó.* 2. Transl. Vid. *Labrum N.* 2. ità Cic. *Ovid.* Item Vid. *Foſſa:* Vitruv. 3. Vid. *Lacunar. N.* 1. Lucil.

Lăcuſcŭlus, i, m. Colum. *Jezerisbecze, Je-*

Digitized by Google

zercze, *malo jezero*. Kleiner See. *Tavatska*, *tótska*.

Lăcustris, is, *com.* tre, n. *K-jezeriſchu ſzpadajuchi*, *iz jezeriſcha*. Zum See gehörig, aus dem See. *Tóból-való*. Lacuſtres piſces. *Ribe iz jezeriſcha*. See-Fiſchen. *Tóbéli halak*.

Lădănum, *jonicè* Lādănum, i, n. Plin. *Szok ali roſzna pavulicza trave* Lada *zváne*. r. Safft von dem Kraut Lada. *Jó illatú ſzurkos nedveſség*. Dicitur etiam *Labdănum* vel *Laudănum* à Medic.

Lædo, is, ere, Læſi, Læſum, (Act.) Cic. *Synon.* Verbo, factóve aliquem offendo. *Ranim*, *Vrajujem*. 2. Metaph. *Bantujem*, *Vrédim*. 1. Verletze, beſchädige. 2. *Metaph.* Beleidige. *Meg-sértem*, 2. *Meg-bántom*. Perjuriô, dictis, ludibriis aliquem lædere. *Cic. Syn.* Alicujus nomini lucem eripere, tenebras obducere. 3. Lædere fidem: *id eſt*: violare. *Caſ.*

Læmargĭa, æ, f. *Græc.* Vide. *Gulofitas*.

Læmargus, i, m. *Græc.* Vide *Gulo*.

Læna, æ, f. Cic. *Gornya balya*. Ein Oberkleyd. *Felſő ruha*. Veſtis erat Flaminum *ſeu* Sacerdotum romanorum. *Cic.* Item Regum & Heroum, *Virg.*

Læſio, onis, f. Cic. *Ranenye Vrazenye*. 2. Metaph. *Zbantuvanye*, *Urédenye*. e. Verletzung, r. Schade, 2. e. Beleydigung. *Sértés*, *Sérelem*, 2. *Bántás*.

Lætābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Razveſzelio*, *Veſzelio*. Erfreulich. *örvendetes*.

Lætăbundus, a, um, Gell. *V. Szelech*, *Veſzel*. Sich erfreuend. *Vigadozó*.

Lætāmen, inis, n, Plin. *Gnoj*, *ſzmrad*. r. Miſt. *Gané*, *Gánézas*. Lætamen efferre. Pallad. *Gnoj van noſziti*, *voziti*. Miſt austragen, führen. *Ganéjt kihordani*, *vinni*.

Lætandus, a, um, Cic. *Veſzelja vréden*. Freuden-vvürdig. *Vigaſságra méltó*.

Lætans, antis, *om.* Cic. Vide *Lætabundus*, *Lætus*.

Lætanter, *Adv.* Lamprid. Lætè, *Adv.* Cic. *Veſzelo*. Freudlich, frölich. *Vigan*. Lætiùs, *Pallád.* Lætiſſimè *Gell.* Synon. *Jucundè*, *Hilariter*, *hilarè*.

Lætātio, onis, f. *Jul. Caſ.* Lætĭtĭa, æ, f. *Cic.* Lætĭtūdo, ĭnis, f. Accius. *Veſzelje*, *Radoſzt*, *Raduvanye*. e. Freud. *örülés*, *öröm*, *vigaſság*.

Lætificātio, onis, f. Arnob. *Razveſzelenye*, *Genenye na veſzelje*. e. Freudmachung, Bevvegung zur Freude. *Vigaſztalás*, *Vidámítás*.

Lætĭficātor, oris, m. Tertull. *Razveſzelitel*, *Veſzelitel*. r. Freudmacher. *Vigaſztaló*, *Vidámító*.

Lætĭfico, as, are, avi, atum, (Act.) *Luc.* Læto, as, are, avi, atum, (Act. *obſol.*) Accius. *Razveſzelyujem*, *veſzelim*, *veſzologa chinim*. Erfreue, frölich mache. *Vigaſztalom*, *Vidámítom*. 2. Idem ac *pinguem facio*, *Stercoro*. Lætificare agros. *ità* Cic.

Lætĭficus, a, um. Cic. *Razveſzelechi*. Das frölich macht, erfreulich. *Vidámító*, *Vigaſság-ſzerző*.

Lætiſco, is, ere, *pro* Lætus fio, (Neu. Inch.) Siſen. *apud* Non. *Veſzel poſztajem*. Erfreuet vverde. *Vig kezdek lenni*.

Lætĭtĭa, æ, f. Cic. Vide. *Lætatio*. *Uſus*. Hic tu qua lætitiâ perfruere? *Cic.* Lætitiâ efferri. *Terent.* Lætitiam capere, afferre, lætitiâ afficere. Cic. 2. Lætitia agrorum, arborum: *id eſt* Fertilitas. *Colum.*

Lætor, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Cic. *Veſzelimſze*, *Radujemſze*. Ich freue mich. *Vigadok*, *örvendek*. *Synon.* Exulto, triumpho, lætitiâ efferor, lætitiam apertè ferro, lætitiis incedo. *Uſus*. De tua fortuna lætor. Tuis præclaris operibus, in tuis progreſſionibus magnopere mihi lætandum duco. *Phræ.* Tuis rebus valde *lætor*: Magnam lætitiam è rebus tuis capio, hauriо, ſuſcipio, ſumo; Res tuæ vehementer mihi gaudium præbent, pariunt; gaudiô me afficiunt ſingulari res tuæ. Magna mihi inde voluptas, jucunditas, delectatio oritur. Lætitiâ me res tuæ ſecundæ complent, cumulant, perfundunt. Magnam animi voluptatem, hilaritatem colligo è ſecundis rebus tuis.

Lætus, a, um, *Cic.* quí gaudium internum animi, etiam vultu oſtendit, & in lætitiam convertit. *Veſzel.* Luſtig, frölich. *Vig. Uſus*: Vagantur læti. *Cic.* Lætus beneficiô. *Tacit.* Lætus de amica. *Terent.* Lætus laboris, *poëticè* Lætus bellare, Lætiſſimus ire. *Silius*. 2. Læta cædes *pro* lætitiam afferens. *Tacit.* 3. Lætiſſimi fructus vitium: *id eſt* fertiles & uberes. *Cic.* 4. Læta armenta: *id eſt* pinguia. *Virg.* 5. Lætus *pro* libens. *Plaut.* 6. *pro* Felix, fauſtus. *Plin.*

Læva, æ, f. (*intellige* Manus) Cic. *Levacha*, *Livicza*, *Leva Ruka*. Die lincke Hand. *Bal kéz*.

Lævè, *Adv.* Horat. *Na levuſztran*, *nalevo*, *k-ſzebi*. Auf lincke Hand, auf lincke Manier. *Balfelől*, *Balog módra*. 2. Transl.

Vid.

Digitized by Google

Vid. *Siniſtrè N.* 1. 3. *Bedaſzto, Glyumpaſzto.* Törlich, plump. *Bolondúl.*

Lævīgābilis, is, com. le, n. *Ogladliv, Kaiſzegladko ouchiniti more.* Das ſich glätten laſt. *Meg ſimítható.*

Lævīgātio, onis, Vitr. f. *Gladenye.* e. Glattung. *Megſimítás.*

Lævīgātōrius, a, um. *K - gládenyu ſzluſechi.* Zum Glätten *oder* Reiben dienlich. *Megſimítáſra-való.*

Lævīgātor, oris, m. *Gladitel.* r. Glattmacher. *Meg-ſimító.*

Lævīgo, (*vel* Lēvīgo: *idem eſt de Deriv.*) as, are, avi, atum, (Act.) Varro. *Gladim, Gladko chinim. Chiſztim, ſzvetlim.* peregr. *Palêram.* Glatt-mache, glätte, poliere. *Meg-ſimſtom, pallérozom.*

Lævis, (*vel* Lēvis) is, *com.* ve, n. Varro. *Gladek, oſzvetlen, ochiſchen,* peregr. *zpaleran.* Glatt, auspolierț, ausgebuzt. *Sima, Pallérozott.*

Lævitas, atis. f. Plin. *Gladkocha, Skalnoſzt, Puznoſzt, Skál.* e. Glätte, Schlüpffrigkeit. *Simaság, ſikamlás, ſikándozás.* Lævitas inteſtinorum, Cels. *Griſa, Driſztavicza.* r. Durchlauff. *Haſnak menése.*

Lævo, as, are, avi, atum, (Act.) Stat. Vide *Lævigo.*

Lævor, oris, m. *Lucr.* Vide *Lævitas.*

Lævorſum, Lævorsùs: *Adv.* Apul. *Nalevo, na levu ſztran.* Auf die lincke Seiten. *Balkéz-felé.*

Lævus, a, um. Cic. *Lèv, a, o.* Linck. *Balog.* 2. Metaph. *Neſzrecben.* Unglücklich. *Szerencſétlen.* 3. Vide *Fatuus, Stolidus, Horat.*

*Lăgănum. i. n. Horat. *Strukely, Teſztenicza nadevena z ſzirom, &c. ſzirna pogacha, kolácb z-ſzirom napravlyen.* e. Käs-Strudel; eine Gattung Küchlein, ſo aufgehen; e. Paſtete mit Käs &c. gefüllt. *Túrós béles, ſajtos palatſinta, pogátſa.*

Lăgēna, (Laguna) æ, f. Plaut. Mart. *Baril,* peregr. *Flaſzka.* Eine Flaſchen, s. Lägel. *Palatzk, Tſoboly6, Tſobán, Légely, Kártya* vagy *Kártos.*

*Lăgĕos, ei, f. *Virg.* Uva leporina. *Sziprina grozdje.* Eine Gattung Weinbeer, ſo die Haaſen ſehr lieben. *Bizonyos ſzőlő neme, mellyet a' nyúlak ſzeretnek.*

*Lăgĕus. ea eum, *Sil.* idem quod *Ægyptius.*

*Lăgō s ĭdis. f. *Latinè* Lepus marinus Horat. *Morſzka riba, meſzo imajucha zajchove dube.* Ein Meer Fiſch, deſſen Fleiſch wie Haaſen-Fleiſch ſchmeckt. *Tengeri hal, mellynek a' húſa oly ízű, mint a' nyúl-hús.*

*Lăgōnōpŏnus, i, m. Plin. *Grizavicza, chreo griz.* s. Darm-Grimmen, Reiſsen. *Nyúlallás, haſnak tekerése.*

*Lăgōphtalmus, i, m. Cels. *Ochiu pomeny kánye, bòl, kada gornya trepavicza dolnyu doſzechi, y z-nyumſze ſzklopiti nemore, zajcheo pogled, ſmìr, ſmirênye.* e. Augen - Kranckheit, da die obere Augen-Braunen zu denen unteren nicht langen: s. Haaſen-Geſicht. *Szemnek nyavalyája, mikor a' felső ſzemhéja fenn marad, nem búnyódik-bé; Nyú' módra nézés, kantſalság.* Huic contrarium vitium eſt *Ectropium, ii, n. Græc.* cùm inferior palpebra attolli, & cum ſuperiore committi non poteſt.

*Lăgōpus, ōpŏdis, f. Mart. 1. *Béla, vu velikeb planinah ſztojecha, Terchka,* 2. *Zajcheva trava, koja naprilíku zajcheve noge raſzte medſitkom.* ità Plin. s. Weiſs Rebhuhn, vvelche in hohen Gebürg ſich aufhaltet, s. Schnee-Huhn, Stein-Huhn, 2. r. Katzen-Klee, e. Haaſen - Pfötlein, gevviſſes Kraut. *Gatyás fajd, havaſi fogoly madár.* 2. *Nyúlláb fű, ugorka nőſző fű.* Lagopus ſiſtit alvum è vino pota, aut in febri ex aqua. Naſcitur in ſegetibus.

*Lăgōtrŏphĭum, (Lagotrophion.) ii, n. & Lagotrophĭa, æ, f. Colum. *Meſzto, vukômſze zajczi bráne.* r. Ort, da die Haaſen ernehret vverden. *Nyúlakot éltető hely, Nyúlaskert.*

Lăgunc̆ŭla, æ, f. (Diminut.) Colum. *Barilecz, Barilchecz.* Kleines Fläſchlein, Läglein. peregr. Bouteille. *Palatzkotzka.*

Lāĭcus, a. um, *â græco* Laos *latinè* populus. Tertull. *Obchinſzki, ſzvetzki, neposzvechen.* Gemein, vveltlich, ungevveiht. *Közönséges, világi, kűlső rendbéli.*

Laĭcus, i, m. *Chlovek prez ſz. redov: Redovnik prez redov* vulgò *Lajkuſs.* Ein Menſch ohne Weyhe: Geiſtlicher, ſo keinen Geiſtlichen Orden hat, Lay-Bruder. *Világi, kűlső rendbéli ember: Papi rend nélkűlvalóſzerzetes:* peregr. *Fráter Lajkus.*

Lālætānĭa, æ. f. (Laletania) *Mart.* ubi hodie pars Cataloniæ. *Kotar vu ſpanyolſzkoj zemlyi.* Eine Landſchafft in Spanien. *Tartomány Spanyol - országban.* Lalætanum vinum. Plin. *Gingavo, zlocheſzto vino, kakti laletanſzko.* Schlechter Wein, gleichvvie der Laletaniſche pflegt zuſeyn.

Lălisĭo, ōnis, m. Mart. *Divji oſzlich, takzvan doklamſze doji.* Ein junger Wald - Eſel, alſo

also benahmset, da er noch säugt. *Erdei szamárotska.*

Lallo, as, are, avi, atum, [Neu] Pers. *propriè* Vid. *Sugo, Lacteo.* 2. Transl. *Bekam, Berbram, Nemrem prav izrechi kakti malo dete.* Lalle, nicht recht Reden könne. *Gögitsélek, Dadogok.*

Lallus, i, m. *Auson.* Vox nutricum proloctantium infantes ad lac sugendum.

Lāma, æ, f. Horat. *Latinè* Collectio aquarum, Lacuna major. Vid. *Lacuna N.* 1.

Lambĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. Vide *Lacero, Lacesso.*

Lambĭto, as, are, avi, atum, [Act. Freq.] Solin. *Gusztokrat liſem, oblizávam.* Offt lecke. *Gyakran nyalok.*

Lambĭtus, ûs, m. Vict. *Oblizavanye, Lizanye, Liz.* Das Ablecken, Lecken. *Nyalár.*

Lambo, is, ere, ambi. (Lambĭtum *Obſol.* apud *Priſc.* (Act.) Colum. *Liſem,* Lecke. *Nyalom, nyalok.* 2. transl. *idem ac* Leviter tango. *Virg. vel* Alluo. *Horat.*

Lāmella, æ, f. (*Dimin.*) Vitruv. *Plaſticza, Ploſchicza.* peregr. *Plebek.* Ein Blechlein. *Lamnátska, plehetske, Bádokotska.*

Lāmenta, æ, f. *Obſol.* Pacuv. *apud* Non. Lamentātus, ûs, m. *Apul.* Lāmentum, i, n. *Cic.* Lāmentātio, onis, f. Cic. *Tuſenye, plachanye, javkanye, tuga, plach glaſzni, narekuvanye.* e. Wehklag, s. Kläglich heulen, und Schreyen, e. Wehklagung von groſsen Leyd. *Siralom, ſiralmas panaſzolkadás.*

Lāmentābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Placha, tuge, y javkanya vréden, oplachliv.* Kläglich, das zum Weinen bevvegt. *Sirahmas.* Voce lamentabili deplorare. Cic. *id eſt* Lamentis plena voce aliquid deflere.

Lamentārius, a, um. Plaut. *Na plach gihuchi.* Zum Weinen bevvegend. *Siráſra indito, gerjeſztő.*

Lamentātio, onis, f. Vid. *Lamenta.*

Lāmentor, aris, ari, ātus ſum. (Depon.) Cic. *Glaſznoſzte plachem, tugujem, javchem, narekujem.* Jammere, Wehklage, mit Geſchrey Weine. *Siratom, ſirok.* Paſſivè ſumit *Apul.* Mœretur, fletur, lamentatur diebus pluſculis.

Lamentum, i, n. Vid. *Lamenta.*

Lāmĭa, æ, f. Plin. *Riba morſzka, z-tulikemi lampi. da z oklopi junaka more poſreti; y verujeſze, daje ova riba Jonu proroka poſerla bila.* 2. *Czopernicza.* 3. *Nochno ſztraſſilo.* r. See-Fiſch, See Hund vvelcher einen pantzerten Soldaten verſchlicken kan, etvveliche glauben das diſer Fiſch den *Jonam Propheten* verſchlicket hat. 2. Eine Zauberin, Hexe. 3. Nacht-Geſpenſt. 1. *Tengeri kutya - hal, a' melly egy vaſas katonát lovastól együtt elnyelhet: mondják hogy Jónás Prófétát ollyan nyelte volna - el.* 2. *éjel járó bódongós aſszszony.* 3. *Rettegtető éjeli állatok.* 4. Lamiæ, arum, m. *plur.* Juven. Nobilis familia Æliorum Romæ.

Lāmĭna, æ, f. Cic. Lamna, æ, Horat. *Plocha, Plaſta,* peregr. *Pleh.* Ein Blech, eine Küpfferne, Zinnerne, &c. Blatte. *Lapoſan kivertt réz, értz, Lánna, Bádok.*

Lāmĭnārĭus, rii, m. *Plaſto - del, Plocho - del.* r. Plech-Schlager, Spengler. *Bádokot lapoſan kiverő, értzet &c. vékonyon tſináló.*

† Lāmĭno, as, are, avi, atum. (Neut.) *Plaſte, ploche.* peregr. *Pleh delam, napravlyam.* Blech ſchlage, ſpengle. *értzet &c. Lapoſan kiverek, tſinálok.*

Lāmĭnŭ'a, (Lamnŭla) æ, f. *Tertull.* Vide *Lamella.*

Lāmĭum, ii, n. Plin. *Kopriva nepekucha.* Taub-Neſſel, nicht brennende Neſſeln. *Hólt tſalán, paréj.*

Lampādārĭus, rii, m. *Szvecho noſz, ki lampaſi noſzi, ſzvéti.* r. Lampen-Träger. *Lámpás, fáklya bordozó.*

Lampădŏdrŏmi, orum, m. *plur.* Græc. *Z-Goruchemi duplyeri na poſztavleno meſzto tekuchi.* Die mit brennenden Fackeln nach dem Ziel lauffen. *égő gyértyákkal fogadásból futók.*

Lampădŏdrŏmĭa, æ, f. Græc. *Vadlanye za derchati, ali vadlyo-derk z-goruchemi duplyeri.* Das Wett-Lauffen mit brennenden Fackeln. *Meg-gyújtott gyertyákkal fogadásból futás.*

Lampădŏphŏra, æ, f. Græc. *Naſzenye ſzvécheſzvechenicze,* iliti *Lampaſſa.* e. Tragung einer Lampen. *Lámpás bordozás.*

*Lampas, ădis, f. Cic. *Szvechenicza, ſzvechnyak, ſzvetnicza, ſzvetnyak,* vulgò *Lampaſs.* Eine Lampe, Leichter. *Lámpás.* Propriè. Vide *Ignis, ſplendor, fax.* Virg. 1. Æneid. v. 6. *dicitur &* Lampăda, æ, f. *Plaut.*

Lampĕtra, æ, f. (*dicitur etiam* Lampręta) Plin. *Piskur berechni,* ali *pak morſzki* peregr. *Lampreta.* Tſchik, Biskurn, ein Fiſch in dem Moraſt ſich aufhaltend, gröſſer als ein Neunaug: *oder* gleiches Meer-Fiſchlein, Lampreten, groſs Neunaug. *Tsik, bereki vagy tengeri hal* peregr. *Lámpréta.*

Lampsăna, æ, f. Plin. *Divji vakret.* Wilder-Köhl. *Vad kápóſzta.*

*Lampўris, ĭdis, f. Plin. *Chervek, kiſze v-nochi ſzvéti.* Ein Würmlein, ſo Nachts ſcheinet,

Leucht-

Digitized by Google

Liecht-Muck. *éjjel tunyálló bogaratska.* Latinè: *Cincidēla, nitedūla, noctilūca.*

Lāmpȳrus, i, m. *Plin.* Piſcis ad formam lacertæ.

Lāna, æ, f. Cic. *Vuna.* e. Wolle. *Gyapiú.*

Lānāris, is, *com.* re, n. Varro. *Vunaſzt, vunen.* Von Wollen, das Wollen trägt. *Gyapjas.*

Lānārius, rii, m. Plaut. *Vunár.* r. Wollen-Bereiter. *Gyapjú-mives, tſapó.*

Lānātus, a, um. *Colum.* Vide *Lanaris.*

Lancĕa, eæ, f. Varro. *Szulicza, kopje, dárda.* e. Lanze, r. Spieſs, r. Speer, e. Pique. *Lándsa, dárda.*

Lanceārius, rii, m. Vet: *Szulichár, dardáſs, kopjanik.* r. Lantzen oder Spieſs-Träger, l'Iquenier. *Dárda hordozó, dárdás.*

Lanceātus, a, um. Firm. *Z-ſzuliczum oboruſen.* Mit einen Lantzen bevvaffnet. *Dárdás.*

Lanceo, as, are, avi, atum. (Neu.) *Z-ſzuliczum, z-kopjemſze bitam, bodem.* Lantzen auf einen vverffe. *Máſra dárdát hajtok.*

Lancĕŏla, æ, f. *Capitol.* Lancella, æ, f. Medic. (*Diminut.*) *Szulichicza, dardicza, Malo kopje.* 2. *Barberſzko Selezeze.* 1. s. Spieſslein. 2. Laſs-Eyſen, e. Lantzetten. *Dárdátska, Lántsátska.* 2. *érvágó vas.*

Lancĭno, as, are, avi, atum. (Act.) Plin. Vide *Lacero, vexo.*

Lancŭla, *vel* **Langŭla**, æ, f. (*Diminut.* à Lanx.) Varr. *Vaſzcza za zlata vaganye.* s. Gold-Wäglein. *Fontoſtka.*

Lānĕa, *vel* **Lania**, æ, f. Liv. Vide *Laniena.*

Lānĕſtris, is, *com.* tre, n. Vopiſc. *Iz vune.* Aus Wollen. *Gyapjúból-való.*

Lānĕus, ea, eum. Cic. *Vunaſzt, vunen.* Wollen. *Gyapjui.* Metaph. *Laneo pede incedere. Na tihom hoditi.* In der Stille gehen. *Láb-begyén menni.* Vid. *Mollis* Catull.

Langvĕfăcio, is, ere, eci, actum. (Act.) Cic. *Mlahavim, Mlahavo kaj chinim.* Schvvach mache. *Ellantaſztom.*

Langveo, es, ere, gŭi (Neu.) Cic. *Mlahavſzem, Mlahavochuimam.* 2. *Lenimſze.* Ich bin ſchvvach, Matt. 2. Ich bin faul. *Ellankadok.* 2. *Reſt vagyok.* Langvet juventutis noſtræ induſtria; *Phrás. & Uſus:* Ut pulcherrimè calebat, ità ignaviter nunc facit omnia, indormit. Reſtinctô ſtudiorum ardore, ità frigidè agit, ut nolle exiſtimetur. Juventute utimur frigidiſſimâ: Ardor omnis refrixit penitùs & obriguit: Fractis animis elangveſcit, ceſſatione torpet. Veternus quidam occupavit, invaſit juventutem: Tam ſolutè, tam leviter, tam oſcitanter agit. Niſi faces admoveamus, ni calefaciamus, frigore frigeſcunt. Otiô ſeneſcere, hebeſcere juventutem vidēmus. Juventus non gloriâ movetur, non utilitate; pene jam elanguit. Non jam eadem juventus eſt, tardè commovetur, raró incaleſcit.

Langveſco, is, ere, (Inch. Neu.) Cic. *Mlahav, lén poſztajem.* Matt, Schvvach, faul vverde. *Ellankadok, bádjadok.*

Langvĭdè, **Langvidius**. *Adv.* Cæſ. *Mlahavo, lino.* Gemächlich, faul, krafftlos. *Lágyan, puhán.*

Langvĭdŭlus, a, um. (*Diminut.*) Catull. *Primlahav, Prilén; Nekuliko mlahav, Lén.* Etvvas ſchvvach, matt, faul. *Lankadttotska, Fonnyadtt.*

Languĭdus, a, um, Cic. *Mlahav, trom, lén.* Schvvach, matt, faul. *Lágy, lankadtt, reſt.*

Langŭĭfĭcus, a, um, Auſon. *Mlahavoga, lénoga chinechi.* Matt machend. *Ellankaſztó.*

Languor, oris, m. Cic. *Mlahavócha, Mlahavoſzt, Lénócha.* e. Schvvachheit, Mattigkeit, Trägheit, Faulheit. *Lankadttság, Erőtlenség, Reſt ég.* Langvori ſe dare, permittere, dedere &c.

Lāniārius, rii, m. *Varro*, **Lānio**, ōnis, m. *Paul. JCt.* **Lānius**, ii, m. Cic. *Meſzár.* r. Fleiſcher, Metzger. *Hús-vágó, Mészáros.*

Lāniātio, onis, f. *Senec.* **Laniātus**, ûs, m. Cic. *Meſzarenye, na ſalate ſzécbenye, Merczvarenye.* Das Fleiſch-hacken, morden, metzeln, e. Zerfleiſchung, Zerreiſsung. *Darabokra ſzaggatás, elvagdalás, Felmészárlás.*

Lānĭcĭum, ii, n. Virg. *Iz vune dobichek.* r. Nutzen von der Wolle. *Gyapjú mü, tſapó mü.*

Lānĭena, æ, f. *Plaut.* **Lāniārium**, rii, n. *Varro.* **Laniātōrium**, rii, n. Vet. Gloſs. *Meſznicza, Meſzarnicza.* s. Schlacht-Haus, e. Fleiſch-Banck. *Mészárſzék, Marha-nyúzó hely.* 2. Laniena. *Meſzarenye, Merczvarenye, Marhe tuchenye.* Das Schlachten, Morden. *Felmészárlás.*

Lānĭfex, ĭcis, m. **Lānĭfĭcus**, i, m. *Vuno-del, vuno-chin, vunár.* r. Wollen-Weber. *Gyapjúval-bánó.*

Lānĭfĭcium, ii, n. Colum. *Vuno-chinſztvo, delo iz vune: vunſzka, vunena tkalchia.* e. Wollen-Arbeit, s. Wollen-Handvverck, e. Weberey. *Gyapjúval-bánás.*

Lānĭfĭcus, a, um. Tibull. *Vuno-chin, vuno-pred.* Das Wollen macht, ſpinnet. *Gyapjúval bánó.*

Lānĭger, a, um, Cic. **Lānĭger**, a, um, Plin.

Digitized by Google

Vuno-noſz. Das Wollen trägt. *Gyapjas.* Lanigeri greges. *&c.*

Lānio, onis, m. Vide *Laniarius.*

Lānio, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Meſzárim, nafalate ſzéchem, draplyém, tergam, merczvárim.* Zerſtücke, zerreiſſe, zerhacke, zerſetze. *Elſzaggatom, méſzárlom, darabokra-vagdalom.*

Lānionius, a, um, Svet. *Meſzárov.* Dem Metzger, Fleiſcher gehörig. *Méſzárosbozvaló.*

Lāniſta, æ, m. Cic. 1. *Na grében vune chiſztitel.* 2. *Z-mechi vojuvanya, bodenya Meſter, Navuchitel.* 1. Wollen-Kämmer, 2. r. Fecht-meiſter. *Gyapjú rendelő,* 2. *Viadal Meſter.*

Lāniſtĭcius, a, um, *Petron.* h. e. Ad Laniſtam pertinens.

†Lānītor, Lānīlūtor, ōris, m, *Vuno-per.* r. Wollen-Waſcher. *Gyapjú mosó.*

Lānōsĭtas, atis, f. Tertull. *Vunſztvo, Vunina.* e. Wolligkeit. *Gyapjaſság.*

Lānōſus, a, um. Colum, *Vune pun, Vunaſzt, Vunat.* Voll mit Wollen, vvollig, vvollicht. *Gyapjas.*

Lānūgĭnōſus, a. um, Plin. *Pavulichaſzt, Punmába y pavulicz na bradiſchu.* Der viel kleine erſte Härlein hat. *Szőrős, Pibes.*

Lānūgo, ĭnis, f. Lucr. *Mah, Pavulicze na bradiſchu.* Die erſten Bart-Haare, Milch-Haare, Gauch-Haare. *Pih, Moh.*

Lānŭla, æ, f. Cels. *Vunicza, mala vuna,* Kleine vvollen-Flecklein. *Gyenge gyapjú.*

Lanx, lancis. f. Virg. 1. *Zdela ſiroka y okrugla,* 2. *Mérna zdelichka na vági.* Eine breite und runde Schüſſel. 2. Waag-Schüſſel. *Stk tál, tál.* 2. *Mértk ſerpenyő.* ità Cic. *Hinc,* Æqua lance penſare, *dicitur pro* juſtè, rectè.

*Lăpăthum, thi, n. Lapathos, i, m. & Lapathes, is, f. Plin. *Kiſzelicza tràva.* s. Sauer-ampffer, Lende-Krauț. *Keserű lapu,* Mollit alvum. *latinè* Rumex *vocatur.*

Lăpĭcīda, æ, m. Varro. *Kamenàr. Kamenorez, kameno-delecz.* peregr. *Staimeczar.* r. Steinmetz. *Kő faragó, kő-vágó.*

Lăpĭcīdina, æ, f. Cic. *Kamena ruda, kameniſtbe, kamenarnicza.* r. Steinbruch. *Kőbánya, kő-vágó hely.*

Lăpĭdārius, a, um, Plaut. *Kamenarov, kamènarnichin.* Dem Steinbruch gehörig. *Kőbányához-való.*

Lapidarius, rii, m. Ulp. *Kameno-ter, kamenàr.* r. Steinbrecher. *Kő-ſzegő, kő-áſó, kővágó.*

Lăpĭdat, ābat, avit, *Impers. Liv. id eſt:* Lapidibus pluit.

Lăpĭdātio, onis, f. Gic. *Kamenuvanye.* e. Steinigung. *Megkővezés,*

Lapidātor, oris, m. Cic. *Kameno-tuk, kamenuvavecz, z-kamenyem, bitavecz.* r. Steinvverffer. *Kővező, kővel-hajigáló, kő-bányó,*

Lăpĭdeſco, is, ere, (Inch. Neu.) Plin. *Kamenom,* ali *kameno-tverd poſztaiem.* Zu Stein, *oder* Stein-hart vverde. *Kővé-léſzek, kővé-válom.*

Lăpĭdĕus, ea, eum, Cic. *Kameni, kamenati.* Steinern. *Kőből-való, kővi.* Metaph. *Teſek.* Schvvehr. *Nehéz.* Lapideus ſum, Plaut. *Jeſzem teſek.* Ich bin ſchvvehr. *Nehéz vagyok.* 2. Vid. *Durus.*

Lăpĭdĭcīda, æ, m. & Lăpĭdĭcæſor, ōris, m. V. *Lapicida,*

Lăpĭdĭcīna, æ, f. Vid. *Lapicidina.*

Lăpĭdo, as, are, avi, atum, (Act.) Sveton. *Kamenujem, z-kamenyem bitam.* Steinige. *Megkővezem.* Metaph. Aliquem verbis lapidare. *Kőga jako opſzuvati, obſſaniti.* Einen hart ſchmähen. *Valakit igen meg-ſzidalmazni.* Synon. Lapidibus cædo, obruo, lapides in aliquem jacio.

Lăpĭdōsĭtas, atis, f. Tertull. *Kamenitoſzt.* Steiniges Weeſen. *Kőveſség.*

Lăpĭdōſus, a, um, Plin. *Kamenit, kamenat, kamenyaſzt.* Steinigt. *Kövés.* 2. V. *Durus.* Virg.

Lăpillus, *Horat*, Lapillŭlus, i, m. (Dimin.) Solin. *Kamenecz, kamenchecz.* s. Steinlein. *Kővetske.*

Lăpio, is, ire, īvi, ītum, (Act.) Pacuv. *apud* Non. *Kaj na kamen obrachàm, tverdo chinim, kamen napravlyam.* Etvvas hart *oder* zu einen Stein mache. *Kővé teſzem.* 2. apud *Feſt.* Lapire aliquem. *Kőmu ſaloſzt dodati.* e. Schmertzen machen. *Fájdalmaſítani.*

Lăpis, ĭdis, m. Cic. *Kamen.* r. Stein. Kő. Lapis, & lapillus pro diverſitate Adiectivorum ſibi junctorum diverſas ſignificant gemmas, & ſpecies lapidum. *Uſus:* Lapidem ferre altera manu, altera panem oſtentare. *Prov.* Plaut. *eſt* coram amicè blandiri, clam nocere. Lapidem *vel* aërem verberare. *Prov.* h. e. In vanum laborare: *Plaut.* omnem movere lapidem: h. e. omnia experiri, conari. *Plin.* Lapis bibulus: *Virg.* Vid. *Pumex.* Lapis viridis: *Plin.* Vid. *Smaragdus.* Lapis vivus: *Catull.* Vid. *Pyropus.* Lapis parius, (à Paros *Inſula*] Hor. Vid.

Digitized by Google

Vid, *Parius Lapis*. 2. idem ac *Lydius Lapis*. Vid. ſuo loco. Lapillus niveus. *Dragi kamizer, gyungy*. Perlen. *Gyöngyök*. Lapis molaris. Quint. *Melinſzki kamen*. r. Mühl-Stein. *Malom-kö*. Lapis Sacer. Tibull. *Megye-kamen*. r. Gräntz-Stein, Marck-Stein. *Határ kö*. 2. Metonymicè. V. *Milliare*. Romani enim ſingula paſſuum millia erecto lapide diſtinguebant, cui inſcriptus numerus deſignabat, quotum milliarium eſſet. *Hinc* ad decimum ab urbe lapidem manere: *eſt*, ad decem milliaria abeſſe: *Liv.* 3. Transl. Vid. *Durus, ſtolidus, ſtupidus, rudis, negligens, incurioſus*. Quid ſtas, lapis? Terent. *Kaj ſztoiſs, budalo?* Was ſteheſt du, Stock? *Mit állaſz oſtoba Tök kolop?* Lapides loqui: h. e. duro & aſpero ſermone uti. *Plaut.* 4. Homo de lapide emptus: *id eſt* Viliſſimus, & nullius pretii. *Cic.* Erat enim Romæ *Lapis* locus eminens, ſeu ſuggeſtus lapideus, ad quem ſervi, viles homines, exponebantur venales.

Lappa, æ, f. major, *aliàs* perſonatâ. Plin. *Lopuh*. e. Groſſe Klette. *Lapu*.

Lappa, æ, f. minor, *aliàs* * Äpärine, es, f. Plin. *Toricza*. e. Mitlere Klette, s. Kletten-Kraut. *Ragadó fü*.

Lappăcĕus, a, um, Plin. *Puni toricz, lopuſſaſzt*. Voll Kletten. *Ragadó füi, lapui*.

Lapsăbundus, a, um. Senec. *idem ac* Labaſcens.

Lapsăna, æ, f. Plin. *Divji vukrez*. Wilder Köhl. *Vad kápoſzta, erdei ſokbagyma*.

Lapſio, onis, f. Cic. *Padanye, opadanye*. Das Fallen. *Esés*.

Lapſo, as, are, avi, atum. (Neu. *frequ. à* Labor, eris) Virg. *Popikavamſze, poſſemerujemſze, ſztero opadam*. Wancke, zum fallen daumle, Dorckle. *Tſiſzamodom, Iſzamodom*.

Lapſus, ûs, m. Horat. *Pád, padecz, opadacz*. r. Fall. *Eſet, vétek*. 2. Transl. V. *Error, culpa*. ità Plin.

Lăquĕar, Lăquĕare, āris, n. *Virg.* *Laqueărium*, rii, n. Serv. *Perſznicze, poperſznicze, gornya ſztran ſzobe, Czirkve, &c.* Ein Vertäfelte Tille, die Böne eines Zimmers, *oder* Kirchen, &c. e. Stuben-Decke. *Menyezet, padlás felső réſze*. Item V. *Fornix, lacunar*. Plin. Laquear enim à Lacunar per *Antiſthacon* ſeu immutationem literarum venit.

Laqueārius, rii, m. JCt. *melius* Lacunarius. *Boltar; perſznicz, gornye ſztrane vu ſzobi, Czirkvi &c. napravlyavecz*. r. Gevvölb-Macher. Gipſer, Stuccador. *Boltozás, menyezet ſtnálló*.

Lăqueātus, a, um. Cic. *Poperſznichen, z-perſzniczami pokrit; od zgòr z-deſzkami obit, obdelan; podbolzan*. Vertäfelt, untergevvölbt. *Menyezetes, deſzkás, bóltos*. 2. apud Colum. *Zapleten, zamotan, z-vuſem zvezan*. Vervvücklet, verſtrickt. *Törbe eſett*.

Lăqueo, as, are, avi, atum (Act.) Solin. 1. Vid. *Lacuno, fornico*, quæ tutiùs, quàm *Laqueo*, in hac ſignificatione adhibueris. 2. *Zapletávam, zamátam, z-vuſem zadergnujem*. Wervvücke, Einſtricke, vverſtricke. *Törbe eſtem*.

Lăquĕus, ei, m. Cic. *Zanyka, zadergalyka, zadergnicza, pruglo, vúſe*. r. Halſſing, Seil, r. Fallſtrick, Strick. *Tör, kötél*. 2. Transl. *Vſzako dugovanye z-kémſze kaj more vloviti, zapleſzti, ali vkanitti*. Ein jedes Ding, damit man etvvas fangen, verſtricken, *oder* betrügen kan. *Minden-féleeſzköz, mellyel meg-fóghatni, törbe-ejteni, meg-tſalni lehet*. ità Cic. *Uſus*: Collum in laqueum inſerere: h. e. ſe ex ſune ſuſpendere. *Cic.* Laqueo gulam frangere: *Salluſt*. Laqueo vitam finire: *Senec.* eſt ſuſpendiò interire. Laquei verborum, argumentorum, legum, judicii. *Cic.* Induere ſe in laqueos. *Vu kakvu teſtöchuſze zapleſzti*. ſich in die Vervvirrte Sachen einmiſchen. *Törbe eſni*.

Lar, läris, m. *Plaut.* Lares, ium, m *plur.* Tibull. *Hiſni Bogi, kuchni krivi Bogovi, domachi dubi, y chuvari*. e. Haus-Götzen. *Házi Iſtenek*. Erant duo filii Laſis, ſeu Laræ, aut Larundæ Nymphæ, qui compita ſervare, & pro urbis Romæ conſervatione vigilare credebantur. *Ovid. 2. Faſt.* 2. Metonymicè, *Lar vel* Lares. Vid. *Ædes, Domus, Urbs*. Antenorei Laris: *id eſt* Urbis Patavii. *Mart.* *Uſus*: Homo ſine pignore, ſine Lare. Curt. *Kruto ſzíromah chlovek, Kój niſta néma*. Ein Bluth-armer Menſch, der nichts hat. *Igen ſzegény embet; a' kinek ſemmije nintsen*.

Lărārium, rii, n. Lamprid. *Kapelicza hiſneh Bogov*. e. Haus-Götzen-Capellen. *Házi Iſtenek Kápolnája*.

Lardārium, rii, n. JCt. *Szlaninſzka igla*. 2. *Szlanilnicza, vu kojojſze ſzlanine chuvaju*. 3. *Dácha od ſzlanin, kojeſze prodavaju*. 1. e. Spick-Nadel. 2. Eine Speck-Kammer. 3. Speck-Zoll, ſo man von dem Speck, der zu verkauffen iſt, zanlet. 1. *Szalonna rő*, peregr. *Spékelő*. 2. *Szalonna tartó hely*. 3. *Eladó ſzalonnából-való vám, adó*.

Lardum, i, n. *Ovid.* Lărīdum, i, n. Plaut *Szalonna*. r. Speck von Schvveinen. *Szalonna*.

Largè, *Cic.* Largiter, *Adv.* Plaut. *Adv. Obilno*.

Digitized by Google

Reichlich, überflüſſig. *Bővön.* Synon. *Affatim, abundè, liberaliter.*

Largĭtĭcus, a, um. Lucan. *Obilno-chin, obilno-chinechi.* Reichlich, überflüſſig-machend. *Bővitő.*

Largĭfŭus, a, um. Cic. *Obilno-tek, obilno ezurechi. tekuchi.* Uberflüſſig-, reichlich-flüſſend. *Bővön-folyó.*

Largĭ-lŏqvus, a, um. Plaut. *Obilno govorliv*, ali *govorechi; vnogo-rechliv.* Überflüſſig redend. *Bővön-szóló.*

Largior, iris, iri, ītus ſum. (Depon.) Cic. & *Lărgio*, is, ire, ivi, itum. (Neu.) *Obſolet.* Lucil. *apul.* Non. *Obilno dajem, prikaſujem.* Reichlich gebe, ſchencke. *Nyújtok, Bővön-adok.* Dona in quemquam conferre; liberalitate uti, munere afficere aliquem.

Largĭtas, atis, f. Cic. *Dareslivoſzt.* e. Groſſe Freygebigkeit. *Bő-kezűség, adakozóság.*

Largĭter. Adv. Plaut. Vide *Largè.*

Largītio, onis, f. Cic. *Obilno davanye, prikazanye.* Das freygeb: geſchencken. *Bővön-adás.*

Largītor, oris, m. Cic. *Obilno delitel, nadelitel.* Der reichlich auſstheilt. *Bővön-adó.*

Largĭtūdo, ĭnis, f. *Nepos.* Vide *Largitas.*

Largiuſcŭlus, a, um. (*Diminut.*) Solin. *Pridareslivi, nekoliko dareslivi.* Um etvvas freygebiger, nicht gar Freygebig. *Kevéſre-bő.*

Largus, a, um. Cic. *Dareslivi.* Freygebig. *Bő.* 2. Idem ac *Prodigus, in dando effuſus.* Cic.

Lărĭcĕus, & *Lărĭcĭnus*, *Plin. Lărignus*, a, um. Vitruv. *Tiſzovi.* Zum Lerchen-baum gehörig. *Terpentina-fából-való.*

Lărigna, æ, f. *Lăriſma*, ătis, r. Botan. *Terpentinſzko olye.* Terpentin Oel. *Terpentina olaj.*

Lărĭfŭga, æ, m. Petron. *Hiſó-bez, klátes.* Der nicht zu Haus bleibt, r. Stirtzer. *Háztól futó, ház-kerülő.*

Lārīnus, a, um. Plin. *Tuſzt.* Fett. *Kövér, zſiros.* Larini boves, Plin. *Tuſzti voli.* Fette ochſen. *Kövér ökrök.*

Lărix, ĭcis, f. Plin. *Tiſzovo drévo, tiſza.* r. Lerchen-Baum. *Fenyő fa neme, melly terpentinát tſzepeg, tiſza-fának-is hijják.*

Lărva, æ, f. Plaut. *Nochni duh, ſztraſſilo.* 2. *Tugyi obraz, prezhraz, obraz norſzti.* r. Nacht-Geiſt, s. Geſpenſt. r. Rumpel-Geiſt. 2. Ein vermummtes Geſicht, ein Larve, Narren-Antlitz, Maſque. *Éjjeli bújdosó lélek.* 2. *áll-ortza, idegen ábrázat.* Transl. V. *Stupidus, inſanus.* Plaut.

Larvālis, is, *com.* le, n. (*dicitur & Larvialis*) Senec. *Kakti nochni duh, ſztraſſilo, norſzko-obrazen.* Wie ein Larve: dem Nacht-Geiſt, Geſpenſt gehörig. *Kisértő, áll-ortzás.*

Larvātus, a, um. Plaut. *Norſzki, po faſſenſzki obrazen, tugyega obraza.* Vermummet, vermaſquet. *áll ortzájú, más ſzinbe öltözött.* 2. V *Furiosus.*

Larvo, as, are, avi, atum. (Act.) Firm. *Preoblachimſze vu halye faſſenſzke, napravlyeni obraz na obraz poſztavlyam: Z-Norſzkim prezhrazenyem kőga plaſſim.* Mich Verkleide, Vermumme, ein Larven oder Maſque vor das Geſicht thue; mit Larven ſchröcke. *Máſok ábrázatjába, ruhájába, ſzinébe öltözöm. áll-ortzával ijeſztek.*

**Lārus*, (*Laros,*) ri, m. *Morſzka Kokoſzka.* Ein Meer-Hünlein, gevviſſer Vogel. *Tengeri tyúkotska.*

**Lărȳngŏtŏmĭa*, æ, f. *Poſtrakov rézanye.* e. Gurgel-Schneidung. *Torok metſzés.*

**Lăsănum*, i, n. Horat. *Nochna poſzuda*, ali *ſztolecz zapotrebochu.* s. Nacht-Geſchirr, r. Nacht-Scherben, Kammer-Topf. *éjjeli ſzükségre-való edény, buddó edény.*

Laſcivè, Adv. Mart. *Synon.* Libidinosè, molliter, petulanter, procaciter. *Bludno, Lotro-ſelno, nechiſzto-blepno, nechiſzto, prokſzeno.* Geil, unzüchtig, leichtfertig. *Fajtalanúl, bujáúl, ſzilajúl.*

Laſcīvĭa, æ, f. ſæpe caret omni malitiâ, nonnumquam verò cum hac conjungitur: idem dic de *cæterâ Derivatis.* Cic. *Synon.* Petulantiâ, procacitas, Libido. *Prevzetnoſzt, Prokßenoſzt, Lotro-Selnoſzt, Nechiſzto-blepnoſzt, Bludnoſzt.* e. Leichtfertigkeit, Uppigkeit, Frechheit, Muthvvilligkeit, Geilheit. *Szilajság, fajtalanság, bujaság.* Laſcivia Orationis. *Quint.* Cùm nempe intemperanti, & nimis florido ſtylo quis utitur.

Laſcīvĭbundus, a, um. *Synon.* Laſciviens. Plaut. *Lotro-ſelen, Nechiſzto-blepechi, bludechi; Prokßechiſze, Podſzkakajuchi od prevzetnoſzti.* Geil-begierig, frech, muthvvillig, hupffend, ſpringend. *Fajtalankodó.*

Laſcīvio, is, ire, īvi, *vel* ĭi, ītum, (Neu.) Liv. *Bludim; nechiſzto-ſelim, blepim; Prokſſimſze; prevzet, prokßen jeſzem.* Uppig, geil, frech, ausgelaſſen, muthig bin, geilere. *Szilajkodom. Fajtalankodom.* Nunquam vacat laſcivire diſtrictis. Senec. *Obterßeni z-velikemi poſzli, nimaju chaſz prokßeni biti.* Die mit ſteten Geſchäfften beladen ſind, haben niemahl Zeit Kurtzvveil zu treiben. *A' tik gondokkal teli vadnak*

vadnak, ritkán tſintalankodhatnak. 2. Metaph. Arbores laſciviunt, Luxuriant: *pro* copioſos flores &c. emittunt.

Laſcīvĭtas, ātis, f. Firmic. V. *Laſcivia, Procacitas.*

Laſcīvus, a, um, Cic. *Na nechiſztochu vutgan, lutro-ſelen, nechiſzto-bludno-blepen, bluden; Prokßen, prevzet, razpuſchen.* Geil, üppig, muthvvillig, unzüchtig, frech, Meiſter-los, ausgelaſſen. *Szilaj, fajtalan, buja.* Siculi, ut ſunt laſcivi & dicaces. *Quintil.*

Lăſer, ĕris. n. Plin. *Diſſechi ſzok ali trava vrauje blato zvána.* r. Teuffels-Koth-Safft, *oder* e. Meiſter-Wurtz. *ördög ſzarnak bíják a' patikában.* Laſer cyrenaicum.

Lāſerpĭtiātus, a, um, Cato. *Z-korenom* ali *z-ſzokom trave vrauje blato zvánę zmeſſan, zachinyen.* Mit Meiſter-Wurtz *oder* Laſer Safft vermiſcht. *Bludo fuves.*

Lāſerpĭtĭum, ii, n. Plaut. (Med. *Aſam fœtidam* appellant.) *Szok,* ali *koren ſmerde, chi.* s. Laſer-Kraut, *oder* r. Meiſtervvurtz-Safft. *Egy bűdös fűnek ősze-ſzurítet leve.* Hinc laſerpitĭfer, *Catull.* Laſerātus, *vel* Laſaratus, *Plin.* Laſerpitiātĭum, ii, n. *Petron.*

Laſſeſco, is, ere, (Neu. Inch.) Plin. *Synon.* Fatigor, laſſor, feſſus fio. *Truden poſztajem, trudimſze, muchimſze.* Müd vverde. *Fáradok, lankadok.*

Laſsĭtūdo, ĭnis, f. Cic. *Vtrudenye, trùd, opeſſanye, úmorenye.* e. Mattigkeit, Ermüdung. *Fáradtság, Bádiadás, lankadás.*

Laſſo, as, are, avi, atum, (Act.) Ovid. *Trudim, trudnoga chinim, úmorim.* Müd mache, abmatte, ermüde. *Fáraſztom.*

Laſſŭlus, a, um, Catull. *Malo truden, natruden, pritruden.* Ein vvenig müd, abgemattet. *Fáradttotska.*

Laſſus, a, um, Plaut. *Truden, úmoren, potren.* Müd, matt, erlegen. *Fáradtt, lankadtt. Uſus:* Laſſus de via: *Plaut.* Laſſus viâ. *Ovid.* Laſſus viarum: *Horat.* Terra laſſa. *Plin.* h. e. ſterilis & effœta.

Lātè, *Adv.* Cic. *Siroko, na ſtirokom, razſirjeno.* Breit. *Széllyel, ſzéleſen.* Longè, latéque. Cic. *Dalko y ſtiroko, dugo y razſireno.* Weit und breit. *Széllyel és hoſzſzan, ide 's tova.* Latiùs, latiſſimè. *Cic.*

Lătĕbra, æ, f. Cic. *Szkrivaliſche, ſzkroviſche, taiſche, zakutek, otajno zdubeno meſzto.* e. Klufft, der Schlupffvvinckel, ein verborgener, heimlicher Orth. *Barlang, rejtek bely, búvó hely.* 2. Translatè *idem as* Excuſatio & declinatio rei objectæ. *Cic.*

Lătĕbrĭcŏla, æ, m. Plaut. *Vu ſzkrivnom, otajnom meſztu Prebivavecz, Puſchine ſztanovnik.* Der in einem verborgenen Ort, *oder* in Höhlen vvohnet. *Barlangban-lakó.*

Latebrōsè, *Adv.* Plaut. *Synon.* Occultè, Clam. *Szkrivno, ſzkrovno, tajno, otajno, zakrito.* Heimlich, verborgener-Weiſe. *Rejtekben, titkon.*

Lătĕbrōſus, a, um, Cic. *Punzakutkov, kruto ſzkroven, otajen, temen, tmichaſzt.* Voll Hölen, ſehr verborgen, heimlich, finſter. *Teli rejtetekkel, rejtek helyes, barlangos.*

Lătenter, *Adv.* Cic. V. *Latebrosè.*

Lăteo, es, ere, lătui, (Neu.) Cic. *Synon.* Delitesco, in occulto ſum. *Szkriven, ſzkroven, otajen &c. jeſzem, ſztoim.* Verborgen liege, unbekandt bin. *Lappang k. Uſus:* Latere tectô. Terent. *Szkrivenomu pod krovom biti.* Unter dem Dach verborgen liegen. *A' padlúſon elrejtezve lenni.* Latere in ſpecu, latere ſub. tecto, *Cic. Liv.* 2. Vid. *Ignoro.* Hoc me latet: *Ovid.* Hoc mihi latet. Cic. *Zato ja neznam; to mi je ſzkrovno, neznano.* Das vveiſs ich nicht: das iſt mir verborgen, unbekandt. *Azt nem tudom.* In hac autem ſignificatione ſumitur *impersonaliter,* & potiſſimùm cum *Accus. persona,* & *Nominat.* rei ignoratæ conſtruitur.

Lătĕr, ĕris, m. Cic. *Opeka.* peregr. *Czigel.* r. Ziegel. *Tégla.* Laterem lavare: *Prov.* Terent. *Zavman delati.* Umſonſt arbeiten. *Hijában munkálódni.*

Lătĕrālis, is, *com.* le, n. (*à* Latus) Plin. *Sztranen, na ſztrani, na boku.* Auf der Seiten, *bldali.*

Lătĕrālĭter, *Adv. Od ſztrane, od Boka.* An der Seiten. *bldalúl.*

Lătĕrārĭa, æ, f. Plin. *Opekalnicza.* peregr. *Cziglenicza.* r. Ziegel-Ofen, Ziegel-Hütte. *Tégla vető hely, tégla tűz, tégla égető kementze.*

Lătĕrārius, ii, m. Non. *Opekàr* vulgò *Cziglàr.* r. Ziegel-Brenner, Ziegler. *Tégla tſinálo, Téglás.*

Lătercŭlus, li, m. Colum. *Mala opeka, opekicza.* peregr. *Cziglek.* Kleiner Ziegel. *Téglátska.*

Lătĕrĭtĭus, & Laterarius, a, um, Plin. *Opechni, iz opeke napravlyen.* peregr. *Cziglen.* Vom Ziegel gemacht. *Téglából tſináltt.*

Lăterna, æ, f. Cic. *Szvechnicza*, *Lucherba*: e. Latern. *Lámpás*. Vid. *Lampas*.

Lăternārĭus, ii, m. Cic. 1. Vid. *Lampadarius*. 2. *Szvechnicza-del*, *Lucherbo - delavecz*, *napravlyavecz*. 1. Latern - Macher. *Lámpás - tsinálo*.

Lătesco, is, ere, (Neu. Inch.) Colum. *Vſſirinu raſztem*, *debel poſztajem*. Breit, dick vverde. *Kiſzéleſedem*, *kiterjedek*.

Lătesco, is, ere, (Inch. *à* Lateo.) Cic. Vid. *Lateo*.

Lătex, ĭcis, m. Lucr. Vid. *Fons*. 2. Metonymicè Vid. *Humor*, *Liquor*. Virg. *Vſze kaj je god mokro*, *kakti vino*, *voda*, *olje &c.* Allerley feuchtes, als Wein, Waſſer, Oel. *Minden-féle a' mi nedves*, *ugy mint bor*, *viz*, *olaj*. Sic dicitur: Latex lyæus: V. *Vinum*. Latex palladius: V. *Oleum*. Sacer Latex: *id eſt*: Aqua baptiſmatis. &c.

*Lăthyris, ĭdis, f. Plin. *Vnogo-liſzt*, *Mlechtrava*. s. Spring - Kraut, e. Spring-Körner, Treib-Körner. *Fünek neve*, *ugró gyökér*.

Lătiālis, is, *com.* le, n. *Plin.* Lătiāris, re, Cic. Vid. *Latinus*, *a*, *um*.

Latialĭter, *Virg.* Latiarĭter, *Adv.* Sidon. V. Latinè.

Lătĭbŭlo, as, are, avi, atum, *Obſol.* (Neu.) *Varr.* Latibulor, aris, atus ſum, *Obſol.* (Dep.) Accius *apud* Non. V. *Lateo*.

Lătĭbŭlum, li, n. Cic. V. *Latebræ*.

Lătĭclāvĭus, a, um, Valer. Max. *id eſt*: qui latum clavum habet. *Hinc* Laticlavia tunica. Valer. Max. *Sztareb rimſzkeh vechnikov halya*, *velike z ſzvilum eberlenum naſſite chavle za znamenye imajucha*. Ein Kleyd der Raths-Herrn zu Rom, vvelches ſehr dicht mit Purpur, vvie breite Blatten, *oder* Koppen an den groſsen Nageln, anzuſehen vvar. *Római tanáts úri drága köntös*. 2. Lătĭclāvii, orum, m. *plur.* Svet. Dicti ſunt Senatores & Patritii Romani, ejusmodi tunicâ inſignes. *Rimſzki negdaßni vechniki iliti ſenatori z rechenum halyum oblecheni*. e. Römiſche Raths-Herrn, mit dem obbemeldten Purpur-Rock angethan. *Római tanáts urak*.

Lătĭfŏlius, a, um, Plin. *S'iroko-liſztni*, *s'iroko-liſzt*. Breitblätterig. *Széles-levellü*.

Lătĭfundĭum, ii, n. Plin. *S'iroka Ledina*, *Baſchina*, *proſztran kotár*. Ein vveit und breitliegender Boden, ein breites Land-Guth. *Széles mezei birtók*.

Lătinè, *Adv.* Cic. *Latinſzki*. (Italus enim illiricè propriè *Vlah*, & ſic de cæteris hujus generis) vulgò *Diachki*, *po diachki*. Lateiniſch, nach Arth der Lateiner. *Deákúl*.

Lătīnĭtas, atis, f. Cic. *Synon.* Latina locutio, ſermo latius, lingua latia. *Latinſzko* (vulgo *diachko*) *govorenye*, *latinſzki jezik*, *latinſztvo* ali *diachtvo*. Die lateiniſche Sprach, das Latein. *Deák ſzó*, *deákúl tudás*. *Phræs.* Incorruptâ quadam latini ſermonis integritate, ad latii ſermonis leges caſtigata locutione uteris. Nihil ab emendata latinitate alienum, abhorrens loqueris. *Vel è converſo*: Non es is, qui aliquid purè latinè reddas: Tibi minimè licet verba latinitate donare: Non es idoneus auctor latinitatis. Id eſt: *Ti nészi verli latin ali diak*. Du biſt kein guter Lateiner. *Te nem vagy jó deák*.

Lătīnīzo, *&* Lătīno, as, are, avi, atum, (Act.) Cæli. Aurel. *Synon.* latinè aliquid reddo, Latinitate dono. *Na latinſzki* (*diachki*) *jezik preobrácham*. Ins Latein überſetze', lateiniſch gebe. *Deákra fordítom*.

Lătīnus, a, um, *Cic.* Quidquid ad Latium, vel ad populum Latinorum ſpectat. *Latinſzki*, - vulgo *Diachki*, *k - latinomu ali k-latinſzkoj zemlyi ſzpadajuchi*. Lateiniſch, zum Lateinern *oder* Lateiner - Land gehörig. *Látziumi*, *deáki*, *Látziumbéli*. Latinior, Latiniſſimus. *Hieron*.

Lătīnus, i, m. 1. *Nomen propr.* Viri ex Fauno, qui fuit Saturni nepos, nati: ſunt, qui ab hoc nomen Latii & Latinorum deducant. Regni faſces in Latio (*Italia*) tenente Latino Æneas, Trojâ à græcis expugnatâ, in Italiam venit, cui pars agri Laurentis in poſſeſſionem, & Lavinia Latini filia in matrimoniü eſt conceſſa. Latinus in prælio cum Rutulis interiit. *ità Virg.* 2. Appellativè: *Cblovek ou latinſzkoj* (*Diachkoj*) *zemlyi rodyen*, *ſztojechi*. 1. Einvvohner des Lateiner-Lands. *Látziumba ſzületett*, *Látziumba lakó*. 3. *Ká latinſzki* (*diachki*) *zna*. peregr. *Diak*. Der lateiniſch kan. *Deákúl tudó*, *Deák*.

Lătio, onis, f. Cic. *Noſzenye*. e. Tragung. *Hozás*, *vitel*.

Lătĭtābundus, a, um, Sidon. *Szkrivajuchiſze*, *ſelejuchiſze ſzkriti*. Sich verbergend, der verborgen ſeyn vvill. *El-rejtezni kivánó*.

Lătĭtātio, onis, f. Quint. *Szkrovno*, *otajno bivanye*, *ſzkrivanye*, *tajenye*, *ſzkrienye*. Das Verbergen, e. Verbergung. *Lappangás*, *Lappangás*.

Lătĭto, as, are, avi, atum, (Freq. Neu.) Cic. V. *Lateo*.

Lătĭtūdo,

Lātĭtūdo, ĭnis, f. Cic. *Sirina.* Die Breite. *Széleſség.*

Lătĭum, ii, n. Cic.. *Latinſzka (diachka) zemlya, derſava vlaßke ali talianſzke,* vulgo *latinſzke zemlye med betruriumi derſavum, Terraciuum varaſſu , y Tyberù potoku leſecha.* Der Lateiner-Land in Italia nahe bey Rom, heutiges Tags Champagna di Roma. *Látzium , olaſz orſzági tartomány a' Tiberis mellet a' tengerig.*

Lătius, a, um, Ovid. V. *Latinus.*

*Lātŏmĭa, (*juxta accent.* Lātŏmĭa) *vel* Lāutŭmĭæ, Lātŭmiæ, *aut* Latomiæ, arum, f. *plur.* Plaut. *Rude kamenate.* e. Stein-Brüche. *Kŏ-bánya.* V. *Lapicidina.* 2. Cicero ſic præcipuè Carcerem Syracuſanum appellavit: Ex quo translatum eſt nomen ad ſignificandos carceres Romanos. Liv. *Vuza y ſzuſanſztvo vu rimu, vu kojemſzu ſzuſni morali kamenye trèti y rezati.* e. Gefängnüſs zu Rom, vvo die Gefangene Stein brechen, und ſchneiden muſten. *Tömletz Romában, mellyben a' rabok kŏvéket vágtanak, metſzettenek.* V. *Carcer.*

*Lātŏmus, i, m. Vid. *Lapicida, lapidarius.*

Lātōnĭa, æ, f. à Matre Lātōna. *Virg.* Vid. *Diana.*

Lātōnĭgĕna, æ, *com.* ſunt Apollo & Diana Latonâ matre nati. *Senec.*

Lātor, ōris, m. Senec. *Noſzecz, Noſzitel.* r. Trager. *Hozó, Vivŏ.* Lator literarum: Svet, *Liſzto-noſz.knigo noſz.* r. Brief-trager. *levél-hozó.* Legum *vel* Legis Lator: Cic. *Zapovedi odreditel, Praviczo-davavecz , odlachitel kakvoga obderſavanya y zapovedi.* r. Geſetz-Geber. *Törvény ki-adó.* Lator ſuffragii. *Na izboru ali pri drugom kakvom dokanchanyu, ſzvojega glaſza y privolyenya davavecz.* r. Stimmgeber, der zu etwas ſeine Stimme giebt. *Vokſoló.*

Lātrātor, oris, m. Virg. *Lajavecz, ſchavkavecz.* r. Beller, Kreffer. *Ugató.* Metaph: *Berbravecz, ſerfravecz, ſiſnyavecz, Blaznik.* r. Zungen-Dreſcher, verleumbder. *Tsátſogó, más-ellen ſzóló.* ità Quintil.

Lātrātus, ûs, m. Virg. *Laj, lajanye, ſchavk, ſchavkanye.* Das Bellen, Klaffern. *Ugatás.*

*Lātrīa, æ, f. Vid. *Cultus: N. 4. & 5.*

Lātrīna, æ, f. *Plaut.* quaſi *Lavatrina* à Lavando. Lucill. 1. *Hiſni zahod, komornyak.* 2. *Mlaka,* ali *jama vſzakojachkoga ſzmrada kubinyſzkogà.* 3. *Ocok vſzega Varaſſa ſzmrada.* 1. Haus-Abtrid 2. Senck-Grube, Lacken allerley Unflaths, 3. r. Guſs und Abzug voll Unflath, Stadt-Mering. 1. *árnyék-ſzék, ſzükség tenni-való hely.* 2. *Gŏdŏr, mellyben a' konyhán-lévŏ moslák foly.* 3. *Hely, mellyben az egéſz város gazza lefoly.*

Lătro, as, are, avi, atum. (Neu.) Cic. *Lajem.* Belle. *Ugatok.* Transl. Stomachus mihi latrat. Horat. *Jakoſzem gláden.* Es hungert mich ſehr. *Igen erŏſen ehetnèm.*

Lătro, ōnis, m. Cic. *Razbojnik, lŭpes, lupeſnik, puſztaia, hajdùk.* r. Straſſen-Rauber, Mörder. *Tolvaj, lator, puſztai.*

Lătrōcĭnālis, is, *com.* le, n. Apul. *Razbojnichki.* Straſſen-Rauberiſch. *Tolvajſághoz-való.*

Latrocinalĭter, *Adv.* Martian. Capel. *Razbojnichki, razbojnim nachinom.* Rauberiſch, Mörderiſch-Weiſe. *Tolvajúl.*

Lătrōcĭnātio, onis, f. Plin. *Razbiànye.* e. Stroſſen-Rauberey. *Latorság, tolvajság.*

Latrocĭnium, ii, n. Cic. *Razbojnichtvo, razboj, lupestvo, puſztainſztvo.* e. Rauberey. *Tolvajság.* 2. Apud veteres: *Vojſzka.* r. Krieg. *Had.* Qui apud Regem in latrocinio fuiſti, ſtipendium acceptâſti. Plaut. *Kiſzi pod Kralyem bil vu vojſzki, plachuſzi vzel.* Der du unter dem König zu Feld gedienet, haſt auch die Beſoldung empfangen. *Ki a' Királyalatt hadakoztál, fizetéſt-is vettél.*

Lătrōcĭnor, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Cic. *Razbiam na pútu, púte zaſzédam.* Auf der Straſſen raube. *Tolvajlok, latorkodom.* 2. Apud veteres V. *Milito.* Plaut.

Lătruncŭlārĭus, a, um: Senec. *Szkakove igre, k-Szkaku igri ſzpadajuchi.* Zum Schach Spiel gehörig. *Szák játékhoz-való.*

Lătruncŭlātor, oris, m. Ulp. *Izizkavecz razbojnikov.* 2. *Szudecz zverhu razbojnikov.* r. Rumor-Meiſter der die Rauber aufſuchet. 2. Ein über die Rauber Banrichter. *Latrokat fogdosó.* 2. *Tolvajokat itélŏ Biró.*

Lătrunculus, i, m. (Dimin.) Cic. *Razbojnichecz, mali razbojnik, hajdukich, lupeſich.* s. Straſſen-Räuberlein. *Latrotska, tolvajotska.* 2. Transl. *Kamenczi, ſztupichki, ali ſzkaki, igre ſzkaknicza zváne.* r. Schach-Stein. *Szákon-való ravátolyotskák, követskék.* Latrunculis ludere. Senec. *Na ſzkakniczu,* ali *z-ſzkaki ſze igrati.* In dem Schach-ſpiel ſpielen. *Szákkal jádzani.*

Lātus, a, um, Latior, *Cic.* Latiſſimus: *Sente.* Vid. *Amplus.*

Lătŭs, ĕris, n. Cic. *Bok, ſztran.* e. Seite. *óldal. Uſus:* Dolor Lateris. *Cic. Bokov bŏl, Bodecz.* s. Seyten-Weh, *oder* r. Stich. *óldal fájdalom.* Regi à Latere: Curt. *Kralyov ſzvitnik, tolmachnik.* Des Königs geheimer Rath. *Királynak leg-belsŏ tanács-*

Digitized by Google

nátt-adója. Lateri alicujus adhærere. Liv. *Blizu kôga biti.* Bey einem nahe ſeyn. *Valaki mellett lenni.* Homines mihi à latere: Curt. *Moji prijateli.* Meine Freunde. *én jó barátim.* Latus tegere, claudere: h. e. Alicui à latere incedere, illudque protegere ac defendere. *Horat.* Hinc dicitur: Latere tecto diſcedere; *pro* periculum evadere, ſuperare. *Terent.* 2. Metonymicè Vid. *Vires.* Cic. 3. *Latus* dicitur etiam de rebus aliis: *ut:* Latera Inſulæ: *Cic.* Latus campi, navis: *Ovid.* Latera exercitûs. *Caſ.*

Lătuscŭlum, i, n, (Diminut. à Latus) Lucret. *Bochecz, bokich, ſztranyka.* s. Seitlein, kleine Seite. *óldalotska.*

Lăvācrum, i, n. Gell. *Kupely, pralynyak.* r. Ort da man badet, ein Bad, e. Wäſch-Standen. *Feredô, mosódár, mosdás.*

Lăvātio, onis, f. Plin. *Pranye.* Das Waſchen, e. Waſchung. *Moſodás, mosás.* 2. V. *Lavacrum.* ità Cic.

Lăvandŭla, æ, f. Botan. *Spikinarda.* e. Lavendel, Spicanarde. *Levendula, Spikinárd.*

Lăvātrīna, æ, f. *Varro.* Vide. *Balneum, latrina, lavacrum.*

Laudābilis, is, *com.* le, n. Cic. *Hvale vréden.* Lobvvürdig, löblich. *Ditsíretes.*

Laudabĭlĭtas, atis, f. JCt. *Hvale-vrédnoſzt.* e. Lobvvürdigkeit. *Ditsíreteſség.*

Laudabilĭtĕr, *Adv.* Cic. *Hvale-vrédno.* Löblich, mit Lob. *Ditsíreteſen.*

Laudānum, i, n. Med. *Lik iliti vrachtvo iz makovoga ſzoka, koje jemlyuchi ſzeny dobiva.* Gevviſſes Artzney-Mittel aus Mahnſaamen zubereitet, um, der es einnimmt, ſchlaffend zu machen. *Máknak nedveſſségéből tſinált orvoſság, melly álmat okoz annak a'ki béveſzi.*

Laudātè, *Adv.* Cic. *Hvalno.* Gelobet. *Ditsírve.* Laudatiùs, laudatiſſimè. *Plin.*

Laudātio, onis, f. Cic. *Hvalenye, Falenye.* s. Lob. *Ditsíret.*

Laudātīvus, a, um, Quint. *Hvalin, za hvalenye prikladen.* Löblich, das zu Lob bequem iſt. *Ditsíretbez-való, ditsíretre való.*

Laudātor, oris, m. Cic. *Hvalitel, Hvalnik.* r. Lober, der etvvas lobt. *Ditsírô.*

Laudātrix, īcis, f. C. c. *Hvalitelicza, Hvalnicza.* Eine Loberin. *Ditsírônè.*

Laudēmĭum, & Laudimium, ii, n. JCt. *Dácha od vſivanya kakvoga imanya, koju onda vſivavecz Goſzponu imanya takvoga dati mora, kada nyemu vſivanye ſzvojega imanya vre dopuſcheno potvérdyáva y ponavlya.* s. Lehn-Geld, Handlohn. *életre vett jószágtól a' föld urának járó pénz, adó.*

Laudĭcœnus, i, m. Plin. *Liſi-tanyèr, hvalitel vecherje,* iliti *on ki kôga ſzamo zato hvali, daſze pri nyem veckrat obleznuti, y nabraniti more.* r. Suppen-Freſſer, der einen pur allein um des Mauls vvillen lobt. *Udvari hazug, nyalakodó, máſt jó lakástrt ditsérô.*

Laudo, as, are, avi, atum, [Act.] Cic. *Hvalim, preſtimávam.* Lobe. *Ditsérem. Phras.* In aliquem omne laudis genus conferre: Laudibus quempiam efferre, celebrare, cumulare; in ore, animóque habere.

Lăvendŭla, æ, f. Vide *Lavandula.*

Lāver, ĕris, n. Plin. *Vodeni opib.* r. Waſſer-Eppich. *Iſten korsókája fü.*

Lăverna, æ, f. Horat. *Boſicza Tátov.* e. Diebs-Göttin. *Lopók iſten Aſzſzonya.*

Lăverna, æ, m. *Auſon.* Lăvernio, onis, m. *Feſt.* Vid. *Fur.*

Lăvo, is, ĕre, *Obſol.* Horat. & Lăvo, as, are, lāvi, lōtum, lāutum, & Lāvātum, (Act.) Cic. *Perem, mivam, hmivam.* Waſche. *Moſom.*

Lāurĕa, æ, f. 1. propriè: *Liſzt od drvba javorike.* s. Lorbeer-Blat. *Boroſztyán-fa levél.* Ovid. 2. *Javorika drvo.* r. Lorbeer-Baum. *Boroſztyán-fa.* Horat. 3. *Vénecz iz javorike.* r. Lorbeer-Krantz. *Boroſztyán levél koſzorú.* Cic. 4. Metonymicè tam *Laurus,* quàm *Laurea* accipitur pro rei militaris gloria, item pro victoria: ità *Cic.* Vid. *Gloria, Victoria.*

Laureātus, a, um, Cic. *Z-javorikovoga liſztja vénczem koronyen.* Mit Lorbeer-Blättern gekrönt. *Boroſztyán levél koſzorúval koronáztatott.* Victoribus ejusmodi Laurea corona decernebatur olim à Romanis.

Lāurentĭa, æ, f. Liv. *Pridavek odkoitelicze Romula y Rema pochetnikov Rima varaſa.* Zunahme der Ernehrerin des Romuli und Remi. *Romulus és Rémus Dajkájának vezeték neve.* In hujus honorem Romani Ferias *Laurentalia* dictas inſtituerunt.

Laureŏla, æ, f. Cic. *Iz Javorike vénczecz.* s. Lorbeer-Kräntzlein. *Boroſztyán levél koſzorútska.* 2. *Vénecz zamuchenike.* Sz. *Devicze.* &c. Laureolam in muſtaceo quærere. Cic. *Vu malom dugovanyu dikuſzi izkati.* In ge-

ringen

Digitized by Google

ringen Sachen eine Ehr ſuchen. *Alatson dolgokban ditsőséget keresni.*

Laurētum, i, n. Plin. *Javoriſche, javoriſchnyak, meſsto gde Javorike rajztu.* r. Lorbeer - Garten. *Borostyán-fás hely.* 2. Eſt Civitas Piceni in Italia, celebris ab ædicula B. V. M. quæ Angelorum virtute à Nazareth Terſactum in Croatiam, inde Lauretum translata eſt.

Laurĕus, ea, eum, Plin. *Javoriſov.* Von Lorbeer. *Borostyán-fából-való.* Ramus Laureus. Plin.

Laurĭces, um, plur. Plin. *Mlade tekunicze, morſzki kralyiczi, zajchiczi.* Junge Caninichen, Meer-Königlein. *Ürgétskék.*

Laurĭcŏmus, a, um, Lucr. *Z-Javorikami obraſzten, nakinchen.* Mit Lorbeer - Bäumen bevvachſen, geziehret. *Borostyánnal ékesítetett.*

Laurĭfĕr, a, um, *Plin.* Lauriger, ĕra, ĕrum, Ovid. *Javoriko-noſsi.* Lorbeer tragend. *Borostyánt bozó, viselő, termő.*

Laurĭnus, a, um, *Plin.* Vide *Laureus.*

Laurus, ri, f. Horat. *Javorika, lovorika drévo.* r. Lorbeer-Baum. *Borostyán-fa.*

Laus, Laudis, f. Cic. *Hvala, fala.* s. Lob. *Dittéret.* Laudi aliquid alicui dare: ponere aliquid in laude alicujus. *Cic.*

Lautè, *Adv.* Cic. *Obilno, goſzpodzki.* Reichlich, ehrlich. *Frissen.*

Lautĭa, orum, n. *plur.* Liv. *Dúri tugyem poſzlanikom* vulgò *Ablegatom, od Rimlyanov negda dani.* e. Geſchencke ſo die Römer frembden Bothſchafften gaben. *Ajándékok, mellyeket a' Romaiak idegen, külső követeknek attak régenten.*

Lautĭtĭa, æ, f. Cic. *Obilje, zmoſnoſzt, ſznaga y lepota vu opravi, pohiſtvu, najmre pak vu jeſztvinah, goſchenyu.* e. Pracht, Herrlichkeit, Uberfluſs und Säuberkeit in Kleydern, Haus - Rath, ſonderlich aber in Speiſen und Mahlzeiten. *Bőség, nagyság és tsinoſság a' ruhában, házi eſzközben, fökepen pedig az étkekben, és vendégségben: fris étkek, fris Lakodalom.* 2. apud Feſt. *Melya iz pſſenicze vu vodi namochene, y oprane.* s. Mehl aus gevvaſchenen Weitzen. *Meg-ázott, és meg-mosott búzából-való liszt.*

Lautŭſculus, a, um. (*Dimin.*) *id eſt* aliquantum lautus. *Apul.*

Lautŭmārius, ii, m. *Cic.* h. e. Lautumiarum Incola. *Zlocheſzt chlovek, ki vu kamenitih rudah, ali vu vézi zbog ſzvojih pſzin prebivati mora.* Ein Ertz-Bölevvicht, der immer vvegen loſer Händel im Gefängnüs vvohnen muſs. *Hamis ember, a' ki a' maga hamiſſágáért tömlötzöt érdemel.*

Lautumiæ, *vel* latumiæ, arum. f. *Cic.* V. *Latomiæ.*

Lautus, a, um. (*à* Lavo) *Cic.* propriè: *Vmit, oprán.* Gevvaſchen. *Mojott.* 2. Transl. *Obilen, velik, zmoſen, drág.* Uberflüſſig, groſs, mächtig, koſtbar. *Iris, nagy, hatalmas, bőtsős.* Vid. *Abundus, mundus, nitidus, elegans, magnificus, delicatus, pretioſus, dives, potens, magnus.* Huius porrò translationis origo inde eſt, quòd homines opibus abundantes & magnifici crebrò admodum ſeſe in balneis lavare conſveverint: ità *Cic.* Lautum Patrimonium. Cic. *Veliko, obilno, y bogato vchinſztvo.* Eine groſſe, und reiche Vätterliche Erbſchafft. *Nagy és gazdag atyai örökség.* Lauti cibi. Terent. *Oſzebujne czéne y dobrote jéſztvine.* Koſtbahre Speiſen. *Drága étkek.* Lauta cœna: h. e. Magnifica & opipara: *Cic.* Lauta Civitas, *id eſt* Dives & potens. *Cic.* Lautum negotium: h. e. Magnum. *Cic.* Lautior, Lautiſſimus. *Cic.*

Laxāmentum, i, n. Cic. *Razpuſchenye, popuſchenye, razſirenye.* 2. *Pochivanye, pochinek, polehobieza, odehnenye, razveſzelenye.* e. Erbreitung, Nachlaſſung. 2. e. Ruhe, Ergötzlichkeit, Erlabung. 1. *Még-tágítás.* 2. *Nyugodalom, vidámság.*

Laxātio, onis, f. Vitruv. Vid. *Laxamentum.*

Laxātīvus, a, um. Cæl. Aurel. *K-razpuſchanyu, ali razſirenyu haſznujuchi.* Das zu der Erweiterung, Laxirung dienet. *Meg-tágítáſra-való.*

Laxè *Adv.* Cic. V. *Lautè, largè.*

Laxĭtas, atis, f. Cic. V. *Amplitudo, capacitas N. 1.* 2. Vid. *Remiſſio.* Laxitas animi. *Senec.* Hinc Metaph. *Razpuſchenoſzt vu derſanyu, ſzloboda, nechednoſzt.* e. Ausgelaſſenheit. *Kikapóság, pajkoſság, ſzabadság.*

Laxo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Popuſcham, odpuſcham, ſzlabim, ſzlabo kaj chinim.* Nachlaſſe. *Tágitom, bővitem.* 2. Transl. V. *Amplio, Dilato, Lenio, Recreo.* ità Cic. 3. Vid. *Aperio* ità Virg. *Uſus:* Laxare habenas equo. Curt. *Vuzdu konyu popuſztiti.* Den Zügel ſchieſſen laſſen. *Lónak kantár-szárát megbotsátani.* Laxare animum à laboribus, curis &c. Cic. *Henyati, ali pochinutiſzi od delá y ſzkêrbi.* Sein Gemüt von der Arbeit erhohlen, ſich zur Ruhe begeben. *Meg-ſzünni, meg-nyúgodni a' dolgoktól, és gondoktól.* Annona non multum Laxaverat. Liv. *Draga cſcha, y czéna krane ni vnogo menyſſa poſztala.* Die Theurung deren Lebens-mittlen hat nicht viel nachgelaſsen. *Nem ſokat ótsódott-meg az éles.* Item pro *libero*: La-

Digitized by Google

xare aliqem à vinculis: Laxare aliquem curis: *id eſt* liberare. *Cic.* Laxare habenas cupiditatibus: h. e. totum ſe iis dare. Laxare alvum: *id eſt* purgare. &c.

Laxus, a, um. 1. Vid. *Amplus*: Colū. 2. Vid. *Longus*: Cic. 3. Vid. *Magnus*. Mart. 4. propriè *Odpuſchen, popuſchen, oſzlaben, razſiren.* Nachgelaſſen, Erweitert. *Bő, tág, kibaſátott.* ità *Virg.* Hinc ttansl. Laxæ vitæ homo. *Razpuſchenoga, nechednoga ſitka chlovek.* Menſch eines auſgelaſſenen lebens. *Szabadon élő ember.* &c. Laxior: *Plin.* Laxiſſimus: *Cic.*

Lĕa, æ, f. Lucr. Vid. *Leæna.* 2. * Lēa, æ, f. eſt ſpecies braſſicæ. *Plin.*

*Lĕæna, æ, f. Virg. *Lávicza* iliti *oroſzlanyicza.* e. Löwinn. *Noſtény oroſzlán.*

*Lĕbēs, ētis, m. Virg. *Kotel.* r. Keſſel, Tiegel. *Vas fazék, ſerpenyő.*

Lectē *Varr.* Lectiſſimē *Adv.* Cic. *Zebrano, oſzebnino, izebrano.* Auſerleſen. *Válogatva.*

Lectīca, æ, f. Cic. *Noſzilnicza, ſztolecz za noſſnyu, vu kojemſze gdo noſziti chini: negda vu takvih noſzilniczah poſtelicza napravlyena je bila.* r. Trag-Seſſel, s. trag-Bett, e. Senffte. *Zettzel-ſzék, lektika.*

Lectīcārĭŏla, æ, f. *Mart.* vilis fœmina, quæ amores *Lecticariorum* ſectatur.

Lectīcārĭus, rii, m. Cic. *Koj rechenu noſzilniczu noſzi, Poſztelyo-noſz, noſzitel.* r. Senfften-Trager. *Lektika hordozó.*

Lectīcŭla, æ, f. (*Diminut.*) Cic. *Noſzilnichicza, poſztelicza.* e. Kleine Senfften. *Lektikátska, ágyatska.*

Lectio, onis, f. Cic. *Chtenye, Chtejenye, Chitanye.* Das Leſen, e. Leſung. *Olvaſás*, 2. *Zebiranye, Odbiranye.* e. Auserleſung, Wahl. *Válaſztás.* Svet. 3. *Branye, Pobiranye, ſzkup ſzpravlyanye.* e. Zuſammen-Sammlung. *Szedés.* Colum. Eam lectionem nemo ratam habuit. Liv. *Ovo zebiranye nigdo nè potverdil.* Es hat dieſe Wahl niemand gut geheiſſen. *Ezt az válaſztáſt ſenki meg-nem bizonyította, erősítette.*

Lectĭſternĭātor, oris, m. Plaut. *Poſztelye napravlyavecz, Popravlyavecz.* r. Bettmacher. *ágy-vető.*

Lectĭſternĭum, ii, n. Liv. *Poſztelyo-ſzpravak kakti vilabni, blazine y oſztala za poſztelyu potrebna.* s. Bett-Gerath. *ágy eszköz.* Apud Romanos *Lectiſternium* Sacrificii, per triduum fieri ſoliti, genus erat: inde ſic dictum, quòd inſtructis Lautè epulis, quibus manu factorum Deorum locò Flamines numerô ſeptem fruebantur, ſex præterea Lectis totidem pulvinaria impoſita, ac inſtrata in templis Deorum viſerentur. *Primus Lectus* Jovi & Junoni: *2dus* Neptuno ac Minervæ: *3tius* Marti & veneri: *4tus* Apollini ac Dianæ: *5tus* Vulcano & Veſtæ: *6tus* Mercurio ac Cereri Sacer erat.

Lectĭto, as, are, &c. *Cic.* Lecto.as, are. avi, atum, (Act. Frequ.) Horat. *Guſztokrat Chtejem, Pobiram.* Offt leſe, ſammle. *Olvasdogalok, olvasgatok, ſzedegetek.*

Lectiuncŭla, æ, f. (Diminut.) Cic. *Kratko, malo chtenye.* Ein kurtze, oder kleine Leſung. *Kitſiny olvaſás, Letzkétske.*

Lector, oris, m. Cic. *Chtavecz, Chtejecz, Chitavecz.* r. Leſer. *Olvasó*, 2. *Pobiravecz.* r. Sammler. *Szedő.*

Lectuālis, is, *com.* le, n. Spartian. *Na poſztelyi leſliv, rad leſechi.* Bett-lägerich, gern ligend, *ágyba heverő, ágymeſt fekvő.*

Lectŭlus, i, m. (Diminut.) Cic. *Poſztelicza.* s. Bettlein. *ágyatska.*

Lectūra, æ, f. Vide *Lectio.*

Lectūrĭo, is, ire, (Deſiderat.) Sidon. *Hotenye imam chteti, chitati.* Ich habe eine Begierd zu leſen. *Olvashatnám.*

Lectus, ûs, m. Tacit. *Izbor, zbor.* e. Erkieſung, Ervwählung. *Kiválaſztás.*

Lectus, i, m. Cic. *Poſztelya, Leſalnicza, Poſztely.* s. Bett. *ágy, nyoſzolya.*

Lectus, a, um, Lectior, Lectiſſimus, Gic. *Chten, chtan.* Geleſen, *Olvaſott.* 2. pro *Electus, præſtans:* Cic. *Zebran, odebran, verli, oſzebujni.* Ervwählt, auserleſen, vornehm, fürtrefflich. *Válaſztott, bires, neves, nevezetes.* Lectiſſimi atque ornatiſſimi Viri. *Cic.* 3. apud Quint. *pro* Collectus cum delectu. *Pobran, zebrano ſzkup ſzpravlyen.* Eingeſammlet. *Válogatott.* Lecti flores. &c.

*Lēcўthus, thi, m. Gic. *Olenka, Ulenka, Ulenicza, Bojanicza, Poſzuda za b ju iliti farbu.* r. Oehl-Krug, e. Farb-Büchse. *Olajos korsó, haſas üveg.* Non eſt oleum in Lecytho: *Prov.* Ariſtophanis. *Néga miloſzerdnoſzti.* Es iſt kein Barmhertzigkeit. *Semmi irgalmaſság.* 2. Transl. Vid. *Pigmentum*; item *Splendor, ornatus orationis:* ità *Cic.* Lecythum habere in malis *vel* ad mala: dictum eſt *anigmaticum* Ariſtophanis: *id eſt:* Anus, quæ rugas, illitis pigmentis, diſſimulat, ac tegere ſtudet.

Obraz ſztruſi, kak znaſ maſzi
Akoti je parta ſztara:
Z-oljem, z-maſzrjum, z-farbum laſi;

Dobit

Debit vendar necheß pára. &c.

Lēgālis, is, *com.* le, n. Quint. *Zakonſzki, zapovedzki.* Zum Geſetz gehörig. *Törvényi, Törvényhez-való.*

Lēgāta, æ, f. Cic. *Nameſztnicza, meſzto kôga poſzlana.* e. Abgeſandterin, Bothſchafterin. *Tiſzt-tartóné, Követné.*

Lēgātārĭus, a, um, JCt. *Kômuje kaj vu teſtamentu oſztavleno.* Dem etvvas im Teſtament vermacht iſt. *Kinek teſtámentomban valamit hagytak.* 2. *pro* Delegatus, demandatus: *Cic.*

Lēgātio, onis, f. Cic. *Poſzelſztvo, meſzto ſzebe poſzlyanye.* e. Bothſchafft, Geſandſchafft. *Követség.* 2. Vid. *Legatus;* ità *Cic. & Quintil.*

Lēgātor, oris, m. Svet. *Koj vu Teſtamentu kômu kaj oſztavlya.* Der einem in Teſtament etvvas vermacht. *Teſtámentom-tévő.*

Lēgātum, i, n. Cic. *Oſztavek, vu teſtamentu dugovanye kômu zvunſzkomu oſztavlyeno.* e. Vermächtnüſs, das im Teſtament vermacht vvorden einem, der kein Erb nicht iſt. *Teſtámentomban hagyott jószág.*

Lēgātus, i, m. Cic. *Poſzel, nameſztnik, od ſztrane kakvoga Goſzpodina, z-kakovum oblaſztjum poſzlan, odlucben.* r. Abgeſandte, Bothſchaffter. *Követ, Tiſzt-tartó.*

Lēgĭbĭlis, is, *com.* le, n. Up. *Statliv, chtetiſze moguch.* Leſerlich, leslich, das man leſen kan. *Megolvasható.*

Lēgĭcrēpa, æ, m. Plaut. *Zapovedi kuditel.* r. Geſetz-Tadler. *Törvény megvető.*

Lēgĭfĕr, a, um, Virg. V. *Legislator.*

Lĕgĭo, ōnis, f. *Cic.* Vulgo † Rĕgĭmen, ĭnis, n. *Kupchina izebranih vojnikov*, vulgo *Regiment.* Ein hauffen Kriegs-Leuth, ein Regiment Soldaten. *Válaſztott, badi ſereg*, vulgo *egy Regiment.* A Romanis *Legio*, à legendo milite dicta, dividebatur in decem Cohortes peditum: Cohors (*peregr.* Battalio) in quinquaginta manipulos: Manipulus viginti quinque milites habebat. His adjungebantur tres Centuriæ, *vulgo* Compannіæ, nonnumquam verò tres Turmæ, *peregr.* Squadrones Equitum. Unde una Romana Legio numerabat Pedites 12500. Equitum tres centurias, vel tres turmas centuriis majores. Neque tamen numerus hic in Legionibus idem ſemper fuit: Nam ſub Romulo in una Legione cenſebantur tria millia peditum, trecenti equites. Bello punico Legio complectebatur, teſte *Livio*, quatuor millia; bello vero Aſiatico contra Antiochum quinque milſia, quadringentos; & bello perſico ſex millia, teſte *eodem.* Denique, ut vult Vegetius, Legio eſt 6666. Militum. Porrò Legiones ex ſolis Civibus Rom: Auxilia ex ſociis Legebantur, quibus varia nomina imponebant. Hodie *Legiones* aliæ ſolos pedites, Equites aliæ comprehendunt: illæ duobus millibus militum, iſtæ uno definiuntur; quem numerum etſi excedant, aut deſiderent ſæpius; exceſſus tamen & defectus non ità magnus eſſe conſvevit. *Uſus:* Legiones ſcribere. Cic. *Kupchine vojnichke podignuti, Vojnike kupchiti, pod zaſztave zapiſzavati*, peregr. *bermati.* Regimenter vverben. *Regimenteket fel-állítani.* Legiones ſupplere. Liv. *Kupchine vojnikov ſzpuniti.* Die Regimenter ergäntzen. *Regimenteket bé-tölteni.* Tu in Legione, ego in culina: *Prov. Najſze vſzaki ſzvojega poſzla y ſztaliſſa derſi.* Ein jeder bleib in ſeinem Beruff. *Kiki elégedjék-meg magá állapotiával.*

Lĕgiōnārĭus, a, um, Cic. *Jeden iz zebraneh vojnikov kupchine*, ali: *Szpadajuchi k-vojnichkoj kupchini.* Zum Regiment gehörig. *Seregbez-való*, vagy *Regimentbez-való.* Legionarii milites. Cic. *Redo-vuchni Vojníki*, Regulirte, vvohl untervviſene Soldaten. *Jól meg-tanított régulás katonák.*

Lĕgĭrŭpa, æ, m. & Legirupio, onis, m. Plaut. *Zapovedi prekerſſitel.* r. Geſetz-Brecher. *Törvény ſzegő.*

Lĕgĭrŭpus, (*licent. & neceſſ.* Lĕgĭrŭpus) a, um, Prud. *Zapoved prekerßechi.* Geſetzbrechend. *Törvény ſzegő.*

Lĕgislātio, onis, f. *Davanye, Poſztavlyanye zapovedi.* e. Geſetz-Gebung. *Törvény-ſzerzés.*

Legis lātor, oris, m. Gic. *Zapovedi-poſztavitel, Zakonik.* r. Geſetz-Geber. *Törvény-ſzerző.* Vid. *Lator.*

Legis-pĕrītus, i, m. Cic. *Pravdo-znanecz.* r. Geſetz-*oder* Schrifftgelehrter. *Törvény-tudó.*

Legis-ruptio, onis, f. Plaut. *Zapovedi prekerßenye.* e. Übertrettung des Geſetz. *Törvény ſzegés.*

† Legiſta, æ, m. Vide *Juriſperitus*, *Juriconſultus.*

† Legiſtĕrĭum, rii, n. *Pravdo-znanye.* Die Rechts-Wiſſenſchafft. *Törvény-tudománya.*

Lĕgĭtĭma, æ, f. JCt. *Tretji dèl déla vnoga*, koj

Digitized by Google

koj ide detetupo navadi, iz oſztavlyenoga pravoga ochinſztva. Der dritte Theil derjenigen Theilſchafft, ſo ſonſt ordentlich ein Kind bekombt. *Egy réſznek harmadik réſze, mikor az fiak az atyai örökségből oſztozódnak.*

Lēgĭtĭmè, *Adv.* Cic. *Pravdeno, Pravo, Popraviczi, Pravem nachinom, Po zakonu, Pravedno, zakonito, Poleg praude.* Rechtmäſſiglich, mit Recht, Rechtmäſſiger-Weiſe. *Törvény-ſzerént.*

Legitimātio, onis, f. JCt. *Opoſtenenye, poſtenenye zvan bitnoga zakona rodyene detcze: Detczè poſtene, iz nepoſteneh chinenye.* e. Ehrlichmachung der unehrlichen Kinder. *Fattyut bet ſuleteſſé tévés.*

Lēgĭtĭmo, as, are, avi, atum, (Act.) JCt. *Iz nepoſteneh poſtenu chinim deczu: kaj pobolſávam, podverdyavam.* Unehrliche Kinder, ehrlich mache, erkenne: etwas gut mache, verbeſſere. *A' fattyut bet ſuleteſſé teſzem: Valamit meg-jobitok, újitok.*

Lēgĭtĭmus, a, um, Cic. *Pravi, zakonſzki, poſteni, pravedni.* Billich, rechtmäſſiglich, ehrlich. *Törvény-ſzerént-való.*

Lĕgiuncŭla, æ, f. (*Diminut.*) Liv. *Mala, na malo ſzpravlyena kupchina vojnikov.* Ein klein Regiment Soldaten. *Kis hadi ſereg.*

Lĕgo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. 1. *Poſſilyam, odluchujem.* Verſchicke, abſende. *Követségben küldöm.* Legare quempiam aliquò ad aliquem. Cic. *Kôga kam poſzlati, odrediti, odluchiti.* Einen an ein Ort verſchicken, abſenden. *Valakit valahová küldeni.* Legare ſibi aliquem: Cic. h. e. ſufficere, ſubſtituere; loco ſui ad aliquid deſtinare. *Kôga meſzto ſzebe poſztaviti.* &c. 2. *Oſztavlyam, delnika chinim.* Vermache, hinterlaſſe, theilhafftig mache. *Teſtámentomban-hagyom.* Legare aliquid alicui. Cic. *Kômu kaj vu zadnyoj volyi oſztaviti.* Einem etwas vermachen. *Valakinek valamit hagyni.* Teſtamentô aliquid alicui legare: *idem.* 3. Metaleptice: V. *Committo N.* 1. Legare alicui negotium: Plaut. *Kômu kakov poſzel zauffati, izruchiti, naruchiti, preporuchiti.* Einem ein Geſchäfft anvertrauen, auftragen, anbefehlen. *Valakire bízni a' dolgot.* 4. Vid. *Adſcribo, imputo.* Patere proſpera omnia tuo conſilio aſſignare, adverſa caſibus incertis belli, & fortunæ legare. Liv.

Lĕgo, is, ere, lēgi, lectum, [Act.) Cic. 1. propriè: *Berem, Pobiram, Skup ſzpravlyam.* Leſe, ſammle, zuſammen trage. *Szedek.* Synon. *Colligo, deligo, hinc atque illinc decerpo.* Poma legere ab arboribus. Tibull. *Jabuke iz jablanov tergati, zbirati, pobirati.* e. Aepffel von den Bäumen abbrechen, leſen, ſammlen. *A' fákról gyümöltsöt ſzedni.* Hinc 2. Metaleptice *Chtejem, ctejem, chitam.* Leſe, ableſe. *Olvaſok.* Libros Legere. Cic. *Knige chteti.* e. Bücher leſen. *Könyveket olvaſni.* 3. Vid. *Eligo.* Legere ſenatum: Cic. *Vechnichtvo zebrati, odrediti, poſztaviti.* Den Rath erwählen. *Tanátsot válaſztani.* Legere aliquem in ſenatum. Cic. *Kôga za vechnika. (Senatora.) Zebrati, ſzvétnikom vuchiniti.* Einen zum Raths-Herrn machen. *Valakit tanátsbéli tiſztségre válaſztani.* Legere milites. Cic. *Vojnike pobirati, popiſzavati, ſzpravlyati, kupchiti,* peregr. *bermati.* e. Soldaten vverben, *Katonákot ſzedni, verbuválni.* 4. V. *Ferio.* Legere aliquem pugnô: Plaut. *Kôga zdravo zbiti, vérlo zbubati, dobro ztúchi.* Einen praf abprügeln. *Valakit meg-verni, öközni.* 5. Oram alicujus regionis legere: *Liv.* h. e. Præternavigare, & quaſi lambere. 6. Sermonem alicujus legere. Plaut. *Verno kôga poſzlubnuti, poſzluſſati.* Einen fleiſſig zuhören. *Valakit örömest hallgatni.* 7. Legere viam. *Virg.* h. e. iter facere.

Lĕgŭla, æ, f. Sidon. *Súpla zvanyſzka ſztrán vuha,* Der hohle euſſere Theil der Ohren, *Fülnek külsö üres réſze.*

Lĕgŭlējus, (*alii legunt* Lĕgŭlēius) ii, m. *Cic.* Vid. *Advocatus, Jurisconſultus, Legis-peritus.*

Lĕgŭlus, li, m. *Cato.* Qui uvas, oleas &c. colligit. *Brách, Pobirách, Szpravlyách,* r. Sammler, Winſer, Leſer. *Szedö.*

Lĕgūmĕn, ĭnis, n. *Cic.* Lĕgūrĭum, ii, n. *Varr.* Lĕgūmentum, ti, n. Gell. *Szochivo, ſzochivje;* iliti *vſze kajgod iz ſzemena v-zemlyu poſzadyenoga vu Moſznyiczah raſzte: kakti grah, bob, baſuly.* &c. e. Hülſen-Früchte, s. Gemüſs, Zimmes: als Erbſen, Bohnen, &c. *Borsó, bab, és eſſélo héjas gyümöltsi vetemény.*

Leguminaria, æ, f. *Szochivaricza, koja ſzochivo prodáje.* Die die Hülſen-Früchte verkaufft. *Héjas vetemény árulóne.*

Lĕgūmĭnārĭus, ii, m. *Szochivar, kis-ſzochivom terſi.* Der die Hülſen-Früchte verkaufft. *Héjas vetemény árulö.*

Lēgum lātor, oris, m. Quint. Vid. *Legislator.*

*Lēma, æ, f. Plin. *Kermeslyecz béli vu eſbnom*

Digitized by Google

nem kutczu. e. Augen-butzen, r. Augen-Zieger, Butter in Augen. *Szem végén-való fejér nedvesség.*

Lembārius, ii, m. Ulp. *Vojnik na Ladji, Ladjo-bojnik.* r. Soldat zu Schiff. *Hajói katona.*

Lembŭlus, *Prud.* Lembuncŭlus, i, m. (*Dimin.*) Tacit. *Ladicza, Chunek.* Ein kleines Schifflein. *Tsónakotska.*

Lembus, i, m. Liv. *Chún, berza Ladja.* r. Weidling, kleiner Kahn, Boot. *Halászbajó, tsónak.*

*Lemma, ătis, n. *Latinè* Sumptio: ità Cic. *Mudro-kratek napiszek, podpiszek, govor.* Eine kürtzlich viel begreiffende überoder Unterschrifft. *értelmes rövid írás, értelmes summás beszéd.*

Lemniscātus, a, um, *Synon.* Lemnisco ornatus? Cic. *Z-traki, ali z-veziczami* peregr. *Z-pantleki dole viszechemi nakinczhen.* Mit herunter hangenden Bänderen gezieret; mit Fransen belegt. *Kanafos, fürtös, pántlikás.* Transl. *idem ac* decorè ornatus.

Lemniscus, i, m. Plin. *Vezicza, veza, privezach.* peregr. *Pantlin.* e. Fransen, Bänder oder Schnüre an Kleydern. *Pántlika.* 2. V. *Linamentum* ità Fest.

Lēmōnĭum, ii, n. Plin. *Kachja tráva, Mlechecz, Mlêchna tráva.* s. Natter-Kraut, Milch-Kraut. *Kigyó gyökér, Tejes fü.*

Lĕmŭres, ŭrum, m. *plur.* Varr. *Nochneb human duhov zkazila, strassila.* e. Nachts-Gespenster, Polter-Geister, Schreck-Geister. *éjjeli bolygó, ijesztö lelkek, lidértzek,* Legitur apud *Apul.* Lemur, ŭris, m. *singul.*

Lĕmŭrĭa, orum, n. *plur.* Ovid. *Nochneb sztrassil, y sztrassecheb duhov szpetek, za pretiranye takoveb duhov negda obszluzavan.* s. Der Nachts-Gespenster und Schreck-Geister-Fest, sie zu vertreiben. *éjjeli bolygó, ijesztö lelkek tiszteségére rendeltetett ünnep vólt régenten, hogy kiki magától az által azokat elüzze.*

Lēna, æ, f. Tibull. *Rosianka, nad kurvami goszpodaricza.* e. Kupplerin, Huren-Wirthin. *Kerítö Aszszony, Bordély tartó asszony.* 2. Transl. V. *Conciliatrix, Allectrix, Blandus, Blandidicus.* ità Gic.

Lēnæus, æi, m. Agnomen Bacchi. Inde Lenæus, a, um, *Virg.*

† Lendiginōsus, a, um, *Gnyidav, gnyidaszt.* Nüssigt. *Serkés, serkével teli.*

Lēnĕ, *Adv.* Mart. Vid. *Leniter.*

Lēnīmen, ĭnis, n. *Ovid.* Lenīmentum, ti, n. Plin. *Polebchicza, odebnenye.* e. Linderung. *Megenyhítés.*

Lēnio, is, ire, īvi, & ĭi, ītum, (Act.) Cic. *Vtiszujem, krépim, lebkotim, polebchicza dájem, krotkoga chinim.* Miltere, lindere, leicht mache, erleichtere, besänftige. *Enyhítem, tsendesítem, megengeszteltem.*

Lēnis, is, *com.* ne, n. Lenior, leniſſimus, Cic. *Mebkek, tih, krotek.* Gelind, sanfft, still. *Lágy, gyenge, tsendes.* Vid. *Mollis n.* 1. *Pacatus, mitis.*

Lenĭtās, ātis, f. & Lenĭtūdo, ĭnis, f. Cic. *Mebkocha, Tihocha, Krotkocha.* e. Gelindigkeit, Mildigkeit, Sanfftmuth. *Lágyság, Gyengeség, Tsendesség, Engedelmesség.*

Lēnĭter, leniùs, leniſſimè, *Adv.* Cic. *Mebko, krotko, tiho, mirovno.* Gelind, lind, sanfft, mildig. *Lágyan, gyengén, tsendesen, gyengédeden, halkal.*

Leniuscŭlus, a, um, (Dimin.) Plin. jun. *Pritih, nakrotek, malo mebkek.* Etwas sanfftmüthig, etwas gelind. *Gyengétske, lágyatska, tsendesetske.*

Lēno, ōnis, m. Cic. *Nad kurvami goszpodar, z-neszrameslivemi senami terszecz, Mladenczev y Divojak oszkrunitel, Rosian.* r. Kuppler, Huren-Wirth. *Kerítö ember, bordély-tartó gazda.* 2. Transl. V. *Delinitor, Mediator.* ità *Isidor.* apud *Justin.*

Lēnōcĭnĭum, ii, n. Cic. Lenocināmentum, i, n. Sidon. *Z-szramotnim delom terszenye, z-nepostenemi senami Goszpodarsztvo,* peregr. *Rosianszteo.* e. Huren-Wirthschafft, Kupplerey. *Bordélyasággal-való kereskedés.* 2. Transl. V. *Delinimen, illecebra,* item *ornamentum.* Lenocinia verborum. Cic. *K-lyubavi vabeche, maszne, prilizlive réchi.* Zu der Lieb anreitzende, schmeichlerische Worten. *Szerelemre gerjesztö szók, hizelkedö beszédek.* Lenocinia Corporum: *id est:* insignia ornamenta. *Cic.*

Lēnōcĭnor, aris, ari, atus sum, (Dep.) Cic. propriè: *Z-nepostenemi szevodim, zvagyam, z-nyimi goszpodarim, terfim,* peregr. *Rosianim.* Mit Huren umgehe, Kupplerey treibe, Huren-Wirthschafft halte. *Kurvát kerítek, Bordélyoskodom.* 2. Transl. *K-lyubavi nagovarjam, vabim, podsisem; Prilizujem* ali *prilizavamsze.* Zur Lieb anreitze, schmeichle. *Valakit szerelemre gerjesztek, édesgetek; Hizelkedem.*

Lēnōnĭus, a, um, Plaut. *K-nepostenomu télo terstou szpadajuchi, na nechisztoszt vlekuchi.* &c. Kupplerisch, Huren-Wirtisch,

Digitized by Google

zur Kupplerey gehörig. *Bordélyságbozvaló.*

Lens, dis, f. Plin. *Gnyida.* e. Nüſs von Läuſen. *Serke.*

Lens, tis, f. Virg. *Lécha.* e. Linſe. *Lednek, Lentſe.* 2. Transl. *Zeſztrugano y egladyeno ſzteklo, jedno zmed treb, kojaſze perva poſztavlyaju vu Gledi-czèv*, peregr. *vu perſpectiv.* Ein Linſen-förmiges, *oder* hohl geſchliffenes Perſpectiv Glaſs, ſo voran in einem Perſpectiv eingeſetzt vvird. *Perſpektivábon-ltzò meg-ſimitott, kipallérozott lentſe formájú üveg.*

Lentè, Lentiùs, *Cic.* Lentiſſimè *Adv.* Senec. *Mudno, polahko, polagano, ſtentlivo.* Langſamlich, gemächlich, nach und nach. *Laſſan.* Synon. *Tardè, cunctanter, remiſſè, ſegniter.* Feſtina Lentè: *Prov. Auguſti* apud *Svet.* h. e. Age ſedulò, ſimul tamen & ſapienter. *Hitri, berzi, ſ'etui, paſchiſze; ali ſzpametno:* iliti: *Polahko hodech, dalye zajdeß.* Eyle mit Weile. *Igyekezzél, de jól meg-gondolva:* vagy: *Laſſan járj, tovább juttz.*

Lenteo, es, ere, ŭi, [Neu.] Lucr. *Muden, keſzen jeſzem.* Langſam, vveich bin. *Laſsú vagyok, lágy vagyok.*

Lenteſco, is, ere, (Inch.) Ovid. *Muden poſztajem.* Langſam vverde. *Meg-laſſodom.* 2. apud Virg. *Mehkeb, lepchen bivam.* Weich, zäh vverde. *Meg-lágyúlok.*

Lentĭcŭla, æ, f. (*Dimin. à* Lens, tis.) Plin. *Lécbicza.* Kleine Linſen, Linſen-Mues. *Lentsétske.* 2. apud Celſ. *Lecbicza na obrazu ali télu, iliti piknyicze léchi ſzpodobne.* e. Sommer-Sproſſen, Rieſeln in Angeſicht *oder* Händen, Laub-Flecken am Leib. *Szeplò.*

Lentĭcŭlāris, is, *com.* re, n. Apul. *Lechni, lechji, léchi ſzpodoben, k-lechi ſzpadajuchi.* Von Linſen, vvie eine Linſen. *Lentsés, lentsébòl-való.*

Lentĭgĭnōſus, a, um, Val. Max. *Lecbo-pikaſzt, lechno-piknyaſzt, pun bergyavih piknyicz.* Rieſelicht, voll Laub-Flecken, Sommer-Sproſſen. *Szeplòs, teli ſzeplòvel.*

Lentĭgo, ĭnis, f. *Plin.* Vid. *Lenticula N.* 2.

Lentĭpes, ĕdis, *om.* Auſon. *Keſzno-nog, mudno-nog.* Langſam an Füſſen, ſchvvehr-füſſig. *Nehéz lábú, laſſan járò.*

Lentiſcĭfĕrus, a, um. *Ovid. Mirtvikovinu noſzechi, rodechi.* Maſtix-tragend. *Máſtiksterms.*

Lentiſcĭnus, a, um, Plin. *Mirtvikov, iz mirtvikovine drèva.* Aus Maſtix-Baum gemacht. *Lentiskusból-való.*

Lentiſcus, ci, f. Cic. *Mirtvika, mirtvikovo drévo.* r. Maſtix-Baum. *Arabiában-termò ſa, mellyból a' Máſtiks, jó illatú gyanta ſzepeg.*

Lentĭtĭa, æ, f. Plin. *Sidkocha, Mehkocha, lepchena mokrina.* e. Zähe, vveiche, k'eberichte Feuchtigkeit. *Higányú ág, Enyveßség.*

Lentĭtūdo, ĭnis, f. Cic. *Kaſznocha, keſznina, Polaganoſzt, Mudnocha.* e. Langſamkeit. *Szívoßág, Laſſúság.*

Lento, as, are, avi, atum, (Act.) Virg. *Kôga ali kaj kaſznim, mudim, odvlachim.* Einen aufhalte, vervveile. *Meglaßátom.* 2. *Mehchim, lepchenoga chinim.* Weich, zäh, klebericht mache. *Meg-lágyítom, enyveſztem.*

Lentor, ōris, m. Plin. Vid. *Lentitia.*

Lentŭlus, a, um, Cic. *Prikeſzen, primuden.* Etvvas langſam. *Laßú, reſtetske.*

Lentus, a, um, 1. *propriè* Vid. *Mollis N.* 1. *Tener.* Salicis virgis lentior: *Ovid.* 2. Transl. Vid. *Tardus Piger.* Lentus in dicendo: *Cic. in Brut.* 3. Vid. *Placidus, lenis.* In quo ego nimiùm patiens & lentus exiſtimor. *Cic.* 2. *de Or.* 4. Vid. *Otioſus, ſecurus.* Tu Tityre lentus in umbra. *Virg. Ecl.* 1. 5. Vid. *Frigidus.* Noctis lentus non deficit humor. *Virg.* 1. *Georg.* 6. *pro* Temperatus. *Mertuchliv, ſzmeren, nepreznaglen.* Mittelmäſſig, beſcheiden, gemach. *Mértékletes, maga meg-gondoló.* ità *Plin. L.* 12. *c.* 19.

Lēnullus, (*alii legunt* Lenŭlus) & Lenuncŭlus, i, m. (*Dimin. à* Leno) Plaut. *Nepoſtenih sèn Goſzpodarchich.* s. Huren-Wirthlein. *Bordély-tartó gázdatska, kurva-keritò-inas.* 2. Lenunculus *apud* Cæſ. *Ribichov Ladjicza.* s. Fiſcher-Schifflein. *Halász-tsónakotska.*

Leo, ōnis, m. Cic. *Lâv, oroſzlany.* r. Löww. *Oroſzlán.* Fuit Leo Cybele ſacer, cujus & currum trahere fingitur. *Transl.* verò dicitur de viro forti, ut Cervus & Lepus de imbelli, ac timido. Hinc *Tertull. de coron. mil. c.* 1. *ait:* In Prætoriis Leones, in caſtris Lepores. *Uſus:* Subulâ Leonem excipere: *Prov. apud Senec.* h. e. Viribus majora aggredi. *Vech nakaniti, neg gdo vuchiniti more:* iliti: *Prijetiſze chesze zverbu ſzvojega razuma.* Mehr vornehmen als man verrichten kan. *Sokat akar a' ſzarka, de nem bírja a' farka.* Leonem ſtimulas. *Jakßega y zmosnejſſega, negſzi-*

Digitized by Google

ſzam, na zlo tvoje buſztiſs, draſiſs y pudſiſeſs. Einen ſtärckeren, dann du biſt, zu deinem Untergang anreitzeſt. *Náladnál erősebbet a' magad károdra gerjeſzteſz.* Leonem ex ungvibus æſtimare. *Iz jednoga druga, ali iz cheſza maloga vnoga y vekſsa ſzpoznati, previdéti, razumeti, preczeniti.* Aus einem Ding die übrige, *oder*, aus geringen Sachen viel andere und groſse Dingen erkennen, vorſehen, verſtehen. *Egy dologból a' többit*, vagy *egy kis dologból ſokkal nagyobbakot meg-ismérni, megtélni.* Ex unguibus leo noſcitur: *id eſt:* Ex ſigno res, ex loquela & moribus externis agnoſcitur homo. &c. *Poznati je pticzu iz peſzme.* Aus den Federn erkennt man den Vogel. *Madarat éneklé ből ismérhetni-meg.* 2. Leo, quem in nemea ſylva Hercules interemit, fingitur in Cælum eſſe à Jove translatus. *Znamenye nebeſzko*, iliti, *Zvezdiſche jedno zmed dvanajſzteh, po koieh ſzuncze hodi.* Das fünffte Geſtirn in dem Thier-Kreiſe. *Egy az égi jegyekközül, mellyet oroſzlánnak mondanak.* ità Plin. 3. apud *eundem* Leo marinus. *Felya morſzkeb Rakov.* Eine Gattung Meer-Krebs. *Egy bizonyos nemü a' tengeri rákok-közül.*

Leo, les, lēre, lēvi, lētum, (Act. *obſol.*) Priſc. 1. propriè: V. *Lævigo.* 2. Metalepticè, V. *Ungo, Linio.* Hinc compoſ. *Deleo.*

Leōnĭcĭda, æ, *com.* Solin. *Zvèr vu Sirianſzkoj zemlyi, koja oroſzlanya morì: Lúvomorecz.* Ein Thier in Syrien, ſo den Löwen tödtet. *Egy bizonyos fene-vad ſiriában, melly oroſzlánokot öl.*

Leōnīnus, a, um, Varr. *Lávov, oroſzlanyſzki, Oroſzlanyov.* Lövviſch, von einem Löwen. *Oroszláni. Verſus leoninus*, ſic dictus à *Leone vel Leonio* Monacho S. Benedicti, qui circa annum Chr. 1160. indignum ac frivolum ejusmodi carminis, in medio, & in fine ſimiliter cadentis, genus non quidem invenit, cum primis tamen ſub Ludov. VII. Rege Pariſiis ſectatus eſt, ac frequentavit. *ità Hiſt.* Societas Leonina. *Pajdaſtvo*, ali *druſtvo doeb takvo, da ſzam jeden vcſz dobichek vléche, drugi pak ſzam veſz zgubichek y koar podneſzti mora.* Eine gevviſſe Geſellſchafft zvviſchen zvveyen, da einer allein den Gevvinn und Nutzen hat, der andere aber den Schaden allein tragen muſs. *Kettő-között-való társág, tik-közül egyik nyeréséget húz a' másik pedig kárt vall.*

Leŏpardus, i, m. Vopiſc. *Lávo-riſz, oroſzlanyo-riſz.* r. Leopard, s. Panterthier. *Párdutztól és oroſzlántól ſajzott vad állat.*

* Lĕpargus, i, m. *Sznego-bèl vol*, ali *oſzel.* Schnee-vveiſser Ochs *oder* Eſel. *Igen fejér ökör vagy ſzamár.* 2. Metaph. *Delavecz chlovek.* Arbeitſamer Menſch. *Dolgos ember.*

* Lĕpaſta, *vel* Lepiſta, æ, f. Varr. *Sztanovita vodena poſzuda, odzgòr na ſzpodobu skolyke odperta.* s. Waſſer-Geſchirr. *Vizes edény.*

Lĕpĭdiānă'lax, ācis, f. JCt. *Zapoved, koja prepoveda drage ezéne jeſztvine vu goſchenyu.* Ein Geſetz, vvieder die Köſtlichkeit in Gaſtereyen. *Drága étkeket tiltó törvény.*

Lĕpĭdè Gic. Lĕpĭdŭlè, *Adv.* Plaut. *Prietno, lyubleno, povolyno, ſzmeſſno, vludno* Lieblich, Angehnem, Holdſeelig, Artig. *ékeſen, diſzeſen, kedveſen.*

* Lĕpĭdium, ii, n. Colum. *aliàs* Piperitis. *Paprika.* s. Pfeffer-Kraut. *Bors fü.*

Lĕpĭdus, a, um. Cic. *Povolyen, priet, vugoden, ſzmeſſen, vluden, lyublen.* Angenehm, Artig, Holdſeelig, lieblich. *ékes, kedves* Lepidi mores. Plaut. *Povolyno, y vugodno derſanye.* Angenehme Sitten. *Kedves erkölts ök.*

Lĕpor, *vel* Lepos, ōris, m. Cic. *Vugodnoſzt, prietnoſzt, lyublenoſzt, vludnoſzt.* e. Angenehmigkeit, Holdſeeligkeit, Lieblichkeit. *ékeſség, kedveſség.* Synon. *Venuſtas, Jucunditas, feſtivitas, hilaritas, humanitas, urbanitas, concinnitas.* In Sylvis lepŏres, in verbis quære lepŏres. *Adagium vulgare.*

Lĕpŏrārĭum, rii, n. Varro. *Meſzto, vu kömſze vnogo zajczev zadersáva, zvérnyak.* Ort vvo ſich viel Haaſen aufhalten, Thier-Garten. *Nyúlas kert, vad kert.*

Lĕpŏrīnus, a, um. Varro. *Zajechki, zajchji, Zechji.* von Haaſen. *Nyúli.*

Lĕpra, æ, f. Plin. Vid. *Elephantia.*

Lĕprŏſus, a, um. Prudent. *Gubav, kraſztav.* Auſsätzig. *Bélpoklos.*

* Leptŏcārўon, ii, n. Vid. *Avellana.*

* Leptŏrax, ăgis, f. Plin. *Grozdje, koje ſzlatke, ali kruto male pechke ima.* e. Trauben mit ſüſen doch kleinen Beerlein. *Igen apró magú ſzőlő ſzemek.*

Lĕpŭs, ŏris, m. Gic. *Zajecz, zajacz, zecz.* Ein Haas. *Nyúl.* Duos inſequens lepores, neutrum capit. Prov. *Koj preveech proſzi, nikaj ne dobi.* Welcher zu viel haben vvill, der bekommt gar nichts. *A ki ſelette ſokat kér, ſemmit ſem nyér.*

Lepuſcŭlus, i, m. (*Diminut.*) Gic. *Zajcheez, zajchek,*

Digitized by Google

zajebek. zechish. Ein Häslein. *Nyúlatska.*

Lĕrĭa, orum, n. *plur.* Fest. *Peremi zlati*, ali *szreberni*, peregr. *Galoni.* Gold, *oder* Silber borten, Gallaunen. *Ezüſt* vagy *arany paſzamány, perém*

*Lerna, æ, *vel* Lernē, es, f. *Z-fveplom ſzmerdeche, y lyudem &c. kruto skodlivo v-Gerchkoj zemlyi jezeriſchche; odkuda Pete skole znanezi zmiſzlili jeſzu, da je vu nyem bila kacha vodena ſzedmo-glava,* Hydra *zvána, koju je Herkules ſzkonchal.* Stinckend - Schvvefelichter und eben darum denen Menſchen, &c. Schädlicher See in Griechen Land, Daher die Poëten gedichtet, es vvăre in demſelben die ſieben-Köpffigte Waſſer - Schlangen, *Hydra* genant, ſo Hercules erleget. *Kénkőtől büdős, és azért ártalmas tó Görők országban: Innét költöttik a' poéták hogy hét fejú sárkány* (Hydra) *lakott vólna benne, mellyet Herkules ölt-meg.* Hinc: Lerna malorum · *Prov.* à Græcis ortum. *Meſzto* ali *Cólovek vſzega zla, y neſzreche pun.* Ein Ort vieles unglucks: ein meſch alles Schanden voll. *Sok nyomorúságokkal teli hely:* item: *Sok vétkekkel, roſzſzasággal teli ember.* Ex Lerna Lernæus, a, um. *Lucret.*

Lesbĭăcus, a, um. *Cic.* quod ad Lesbum pertinet.

*Lesbĭus, & Lesbōus, a, um. *Horat.* h. e. Ex Lesbo.

*Lesbos, i, f. *Ovid.* Olim Hemette, Laſia, Ægira, Pelaſga, Ætiope, Macaria dicebatur. Inſula eſt Aſiæ minoris in mari ægæo, versùs oram Troadis, & Myſiæ majoris. Soli fertilitate, & vini generoſitate cæteris inſulis præſtat.

Leſsus, ûs, m. Cic. *Saloſztna popevka, mértvechka popevka, narekuvanye.* Ein Kläglichs vveinen und Heulen; s. Todten-lied. *Siralom, óhajtás.*

Lĕthābĭlis, *vel* Letabilis, *Ammian.* & Lethālis *vel* Letalis, is, *com.* le, n. Virg. *Szmertni.* Tödtlich. *Halálos.*

*Lethæus, a, um. Ovid. *Iz peklenſzkoga potoka,* Lethe *imenuvanoga.* Von Hölliſchen Fluſs Lethe. *Léthé pokolbéli folyó-vizhez-való.* 2. Transl. Vid. *Oblivioſus.*

Lethaliter. *Adv.* Plin. *Szmértno, na ſzmért.* Tödtlich. *Halálosan.*

*Lēthargĭa, æ, f. *Plin.* Vid. *Veternus.*

Lethargĭcus, a, um. Plin. *Mertvi ſzeny imajuchi, od ſzna nezbudliv.* Schlafſüchtig. *álomi mélységbe esett betegséghez-való.* 2. V. *Furioſus.* Horat.

*Lēthargus, i, m. Cels. Vid. *Veternus.*

Lēthātus, *vel* Letatus, a, um. Ovid. *Vumorjen, vubit, mertev.* Getödtet, todt. *Megölletett.*

*Lēthē, es, & Lethes, æ, f. Ovid. *Peklenſzki potok, iz kóga piuchi zak jako zabliv poſztane, da ſzam ſzvoje ime nezna povedati.* r. Höllen-Fluſs, aufs vvelchen trinckend gantz vergeſſen vvird, das er auch ſeinen eigenen Nahmen nicht zu nennen vviſſe. *Neve egy pokolbéli folyó-viznek, mellyhez ha ki feredik* vagy *iſzik, mindenkről elfelejtkezik.* Ità Poëtæ, ſdque inde, quòd Ethnici morientibus rerum omnium oblivionem ſurrepere paſſim crederent. 2. V. *Oblivio.* Hinc, Lethen bibere, *eſt* rerum præteritarum oblivíſci, oblivioſum reddi: *ut:* Non ego, ſi biberes ſecuræ pocula lethes, Excidere hæc credam pectore poſſe tuo. *Ovid. de pont. l. 2. El. 4.*

Lēthēus, Vide *Lethæus.*

Lēthĭfer, a, um, Virg. Vide *Lethabilis.*

Lētho, *vel* Leto, as, are, avi, atum, [Act.] Virg. *Morim, vubiam, ſzmért dodajem.* Tödte. *Megölöm.*

Lethum, *vel* Letum, i, n. Cic. *à.* Lethe, *vel ſup.* Letum. *Szmert.* r. Todt. *Halál.* Non eſt lethi fuga. Pers. *Szmerti nè mochi vujti.* Dem Todt kan niemand entrinnen. *A' halált senki el-nem kerülheti.*

Lĕvāmĕn, ĭnis, n. Levāmentum, i, n. Lĕvātio, onis, f. Cic. Vide *Allevamentum.*

Lĕvaſſo, *pro* Levavero. *Cic.*

Lĕvātor, oris, m. Liv. *Labkotitel, polebchitel.* Ein Erleichterer. *Könnyebbítő.* 2. Vid. *Fur. ità* Petron.

Lēuca, æ, f. Ammian. Hieron. *Franczoſzka milya zemlye, korakov 1500 imajuchа.* Eine Frantzöſiſche Meile von 1500 Schritt. *Frantzia mért-föld 1500 Lépésből álló.* alii Scribunt *Leuga.* & *Leuva.* Nunc bis mille paſſibus conſtat.

*Lēucăcantha, æ, f. Plin. *Veliki ſztrichak po liſztju béle piknye imajuchi.* Ein groſser Diſtel mit vveiſsen Flecken. *Nagy fejér makulás bogáts-kóró.*

*Lēucăthiops, ŏpis, *com.* Plin. *Béli harap.* Der vveiſse Mohr. *Fejér szeretſen.*

*Lēucargĭlĭon, *vel* Leucargilium, ii, n. Plin. *Béla ilovacha.* Weiſser Lätt, Leim, Thon. *Fejér agyag.*

*Lēucē, es, f. *Plin.* Nomen herbæ ſimilis Mercuriali. 2. *Nomen. propr.* plurium Inſularum Aſiæ minoris.

*Leucĭſcus, i, m. *Bélyka ribicza.* 2. *ſi iſsmiſſia ſzpodobna laſztovicza, koja ako opadne, teskaſze*

Digitized by Google

hoſze podigne, jaku pivchi. s. Weiſs-Fiſchlein. 2. Eine Arth Schwalben denen Blindmäuſen gleich. 1. *Fejér hal.* 1. *Bizonyos nemü feſzike haſonló a' denevérhez.*

* Lēucŏchrȳſus, i, m. Plin. *Dragi kamen zlatu ſila imajuchi.* Gevviſſer Edelgeſtein, mit guldener Ader. *Egy drága kö, mellynek aranyos ére vagyon.*

* Lēucŏgæa, æ, f. Plin. *alias* Galactites, Leucŏgrăphia. *Veſa bel kakti mléko dragi kamen.* Ein Edelgeſtein, der Milchvveiſs iſt. *Téj ſzinü, formáju drága kö.*

* Lēucŏion, *melius* Leucŏïon, Leucojum *vel* Leucoium, ii, n. *Plin.* 1. Vid. *Viola.* 2. Vid. *Caryophillum.* Leucoion album, luteum, purpureum. *Colum.*

* Lēucŏgrăphis, ĭdis, f. Plin. *Trava zdrava onem, koji z-kervjum mechu.* Gevviſſes Kraut, ſo denen Blutbrechenden nutzlich iſt. *Egy bizonyos fü, melly bafzfzor azoknak, a' kik vért pöknek,* vagy okádnak.

* Lēucōnium, Leuconicum, i, n. Mart. Vid. *Goſſipium.*

Lēucŏphæātus, *vel* Leucopæatus, a, um, Mart. *Vu pepelnate farbe opravu oblechen.* Der ein Aſchenfarbiges Kleyd an hat. *Szürke, hamu-ſzín ruhába öltözött.*

* Lēucŏphæus, a, um, Plin. *Pépelnato-bojen,* iliti *pepelnato-farben, pepelnate farbe.* Aſchenfarbig. *Szürke, hamu ſzínü.*

* Lēucŏphŏrum, *vel* Leucophoron, ri, n. Plin. *Kelje, z-kémſze zlato k drevu keli.* r. Gold Leim. *Arany-enyv.* Fit ex Sindpidis pontícæ dimidia libra, ſalis lucidi libris decem & melini græcienſis libris duabus, mixtis, & per dies 12. unà tritis.

* Lēucŏphthalmos, *vel* Leuchophthalmus, i, m. *Plin.* Gemma candidam, & nigram oculi ſpeciem continens: *aliàs* rutila.

* Leucŏſtŏtos, i, m. Plin. *Cherleni, belo-pikaſzt mramor.* Rother, vveiſs-gedüpfelter Marmor. *Fejér makulás veres márvány.*

Lĕvĭcŭlus, a, um, (*Dimin. à* Levis) Cic. *Prilebkeb, prilebek, lebko verujuchi.* Etvvas geting, etvvas leichtfertig. *Könnyetske, állhatatlan elméjüt-ke.*

Lĕvĭdensis, is, *com.* ſe, n. (*alii legunt.* Levidenſus, a, um,) Cic. 1. *Rétko zetkan kakti darovecz, darovcben.* Schlecht obenhin gevvebet, zottricht. *Ritkán, gyiren, tágon ſzött.* Levidenſis (levidenſa) veſtis. Iſidor. *Iz pripreſztoga ſzukna, iz darovcza oprava.* Ein Kleyd von groben Faden, grob Kleyd. *Vaſtag ruha, izondra-poſzló ruha.* 2. Metaph. Vid. *Vilis.* Munus levidense: Cic. *Zlocheſzt, male vzeto, priproſzt dar.* Ein geringes Geſchenck, ſchlechte Verehrung. *Alá-való, tſekély ajándék.*

Lĕvĭſĭdus, a, um, Plaut. *Kömu nikaj ſzkrovati noga zaujſati ni mochi, rech nederſliva, neverovan, nepoujſan, nezamuchliv.* Der ſeine Zuſag nicht hält, den man nicht trauen kan, leichtſinnig. *A' kire ſemmi titkot nem bizhatni, nem halgathato, mindent kifetsegö.*

Lĕvĭgo, as, &c. Vide *Lavigo cum ſuis.*

† Lĕvio, as, are, avi, atum, (Act.) Vet. Dict. *Lebko chinim.* Leicht mache. *Könnyübé tſinálom, teſzem, meg-könnyebbitem.*

Lĕvĭpēs, ĕdis, *com.* Gic. *Lebko-nog.* Ring zu Fuſs, leichtfüſſig. *Könnyü lábu, jó futó.*

Lĕvīr, (*q. d.* Lævus vir.) īri, m. Feſt. *Brat ſene,* ali *nitſa dever.* Des Ehemanns, oder Ehevveibs-Bruder. *Férjem bátja, feleségem bátja.*

Lĕvīrātus, ûs, m. JCt. *Deverſztvo, ſenè ali nitſa bratinſztvo.* Des Mannes, *oder* Weibs-Bruderſchafft. *Férjem* vagy *feleségem attyafiusága.*

Lĕvis, is, *com.* ve, n. Cic. *Lebkek, lebek, lagak, legek, lagaban.* Leicht, gering, nicht ſchvver. *Könnyü.* Levis armatura. *Cic.* Hinc *Transl.* ad orationem: ſed hæc fuerit nobis, tanquam levis armaturæ, prima orationis excurſio: *id eſt:* Prima leviorum & debilium argumentorum textura. 2. *Transl.* ad Animum: *Neſztalen, nepreſztiman, zlocheſzt, neſzpameten.* Unbeſtändig, leichtſinnig, leichtfertig, unbehutſam. *állhatatlan, alá-való, oktalan.* ità Cic. Homo levis, Plaut. *Neſztaleny zlocheſzt chlovek.* Ein unbeſtändiger und leichtſinniger Menſch. *állhatatlan, kevésérdemü ember.* 3. Transl. ad Inanimata: Vid. *Vanus, inanis.* Quod apud omnes Leve & infirmum eſt. *Cic.* 4. Vid. *Parvus, exiguus.* Cic. 5. Vid. *Mitis, benevolus, benignus.* Cic. 6. Levi brachio agere: h. e. negligenter. *Cic.* 7. In levi aliquid habere: *eſt* parum curare. *Tacit.*

Lĕvĭſomnus, a, um, Lucr. *Labkoga ſzna, Lebko-ſzeny, koj labko y téchno ſzpava.* Der einen leichten Schlaff hat. *ébren-alvó.*

Lĕvĭtas, atis, f. Cic. *Labkocha, Lebkota.* Leichte, Leichtigkeit. *Könnyüség.* 2. Transl. V. *Inconſtantia, vilitas, penitas, debilitas, imprudentia,* ità Cic. Summæ levitatis homo. Cic. *Najneſztalneiſſi, &c.*

Digitized by Google

Chlovek. Ein unbeſtändiger &c. Menſch. *Nagy állhatatlanrágú &c. ember.* Homines levitate Græci, crudelitate barbari. *Cic. pro Flac.*

Lĕviter, Leviſſimè, *Adv.* Cic. *Lehko, labko, lagahno.* Leicht, leichtlich. *Könnyen.* 2. Transl. V. *Negligenter, debiliter, modicè, leniter, breviter, facilè.* ità Cic.

Lēvites, *vel* Levita, æ. m. V. *Diaconus.* Eſt ſacer ordo Eccleſiaſticus ſacerdotio proximus. Origo nominis habetur à tribu *Levi*, ex qua apud hebræos ſacrorum Miniſtri, inde *Levitæ* dicti, aſſumebantur. Albiſo Antiſtes, Proculúſque Levites. *Sidon.*

Lēvo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Diſem, podigujem, zdigávam.* Hebe, aufhebe, erhebe. *Emelem, Felemelem.* Levare manum. *Quintil.* 2. Vid. *Minuo.* Levare annonam. *Cic. id eſt:* pretium annonæ minuere. *Czénu bráne pomenyſſati; menyſſu, lekßu vuchiniti.* Die Theurung der Nahrung ringern, leichter machen. *Alábbſzállítani az élés árrát.* 3. V. *Lenio, recreo, conſolor.* Nonnihil me levant literæ tuæ. *Cic.* 4. V. *Libero.* Levare aliquem metu: *Liv.* Levare alicui metum. *Cic.* Epiſtola tua me ægritudine levavit: *pro* liberavit. *Cic.* 5. Vid. *Subvenio, adjuvo.* Gaditani populum Romanum in caritate frumento ſuppeditato levaverunt. *Cic. pro Corn. balb.* 6. Vid. *Exonero.* Ego te hoc faſce levabo. *Virg.* 7. V. *Sano.* Serpentum ictus contactu levare. *Plin.* 8. Vid. *Aufero.* Arcta levari vincla jubet Priamus. *Virg.*

Lēvo, *vel* Lævo, as, are, avi, atum, (Act.) Stat. *V. Lævigo, Polio.*

Lēvor, ōris, m. Lucr. V. *Lævitas.*

Lex, lēgis, f. Cic. *Zakon, Zapoved,* s. Geſatz, Geſetz, r. Befelch. *Törvény, parantſolat.* Vid. *Jus, ejúsque diviſiones. Uſus:* Lege agebatur, cùm Prætor pro tribunali ſedens tria verba, *Do, Dico, Addico* proferebat. V. *Fajti.* Item. Lege agere; *pro* Exequi ſententiam à Judice latam. *Liv.* Item: Lege agere: *pro* Judicio aliquid experiri, *ſeu* lite cum aliquo contendere. *Cic.* Legibus aliquem aggredi: *id eſt:* lite aliquem impetere. *Suet.* Lege ad me rediêrunt bona: h. e. Jure, *vel* ſecundùm legem, ex lege. *Terent.* Legibus aliquem ſolvere, *id eſt* Aliquem per privilegium ab obſervatione legis eximere. *Cic.* 2. Accipitur *Lex* pro Conditione, pacto. *Dogovor, dogovorjenye, nachin.* e. Bedingung, s. Beding. *Ok, állapot, mód.* Eâ lege. Terent. *Z-ovem dogovorom, iliti nachinom.* Mit dem Beding. *Olyan okkal móddal.* 3. Vid. *Norma N.* 1. Hanc ad legem formanda nobis oratio eſt. *Cic.* 4. *Navada, obichaj.* e. Gewohnheit. *Szokás.* Ego mea lege utor. Terent. *Jaſze moje navade derſim: Ja poleg moje navade chinim.* Ich halte meinen Brauch: ich richte mich nach alten Brauch. *én a' magam ſzokáſom-ſzerént élek, tſelekſzem.*

* Lexĭcŏgrăphus, i, m. *Szlovo-knig piſzecz; Récho-knig napravitel, ſzkup-ſzpravlyavecz, koj Dikczionárium zpiſſuje.* r. Wort-Buch-Schreiber, Dictionari-Schreiber. *Szók értelmét le-írója, Diktziónáriomot írb.*

* Lexĭcon, *vel* Lexicum, i, n. *Réchna kniga, ſzlovo-kniga.* s. Wörter-Buch. *Szók értelmét magában foglaló könyv, Diktziónáriom.* V. † *Dictionarium.*

* Lexĭdĭon, *vel* Lexidium, ii, n. (*Dimin. à* Lexicon.) Gell. *Szlovo-knificza, mala rechna kniga.* s. Wörter-Büchlein, kleines Lexicon. *Diktziónáriomot ka.*

* Lexis, is, *vel* eos, f. Cic. *Latinè* Dictio. *Réch, ſzlovo.* s. Wort. *Szó.*

Liæ, ārum, f. plur. *Luknye y prêla na viſſini brodnoga ſztúpa, chesz kojesze vuſa prevlekuju.* e. Löcher zu oberſt im Segelbaum, dadurch die Seiler gehen. *árbotzfa tetején-lévő likak. mellyeken a' kötelek által-járnak.*

Liācŭlum, i, n. *Vitr.* Inſtrumentum, quo lævigantur intectoria parietum. *Gladilo, Lichilo. &c.*

* Lĭbădĭon, *vel* Libadium, ii, n. Plin. *alias*

* Centaŭrĭa, æ, f. *vel* Centaurium, ii, n. *item* Centaurea, æ, f. *vel* Centaureon *aut* Centaurion *&* Centaurium, ii, n. Plin. *Zemlyo-ſuchka, cherleno-kitticza,* vulgò *Czentauria tráva.* s. Tauſendguldenkraut, Erd galb, Biber-Kraut, Fieber-Kraut. *Föld epéie fü, Czentauria-fü.*

Lĭbāmen, ĭnis, n. *Virg.* Libāmentum, ti, n. Cic. *Aldov z-polevanyem, ali okuſzenyem bivajuchi:* iliti *Vſáe ono, kajſze od h-áne pravomu Bogu ali krivem Bogom alduje.* Allerley Opffer, Fladen: alles vvas man dem vvahren Gott, *oder* falſchen Göttern von der Leibs-Nahrung aufopffert. *Minden ételi,* vagy *itali áldozat,* ita Cic. *Hinc apud Gell.* Transl. *Okuſz, obuz, zaloſaj za*

okuſzenye

Digitized by Google

okuſzenye. s. Koſt-Biſslein. *Kiſtolástra-való ſalatotska.*

Libănōtis, ōtĭdis, f. Plin. V. *Rosmarinus.*

Libănus, i, f. Iſid. *Temjanovo drevoze, nakojem temjan ráſzte.* s. Weihrauch-Bäumlein. *Temjén-fátska.* 2. V. *Thus.* 3. Libanus, i, m. Mons eſt Syriæ omnium Palæſtinorum celeberrimus: ab agro Damaſceno Tripolim uſque Phœnicis urbem excurrit. Eminentia altiſſimi hujus montis juga longiſſimè conſpicuas exhibent nives. Fertilis tamen eſt & amœnus, in valles & campos hinc inde effuſus. Cedris abundat. Jordanis fontes è Libano prodeunt. Huic ex adverſo ſitus eſt Mons Antilibanus, valle duntaxat interjacente ſeparatus. Olim murô jungebantur. In medio horum montium Orontes fluvius oritur. *Plin.*

Libārius, ii, m. Senec. *Z-pogachami terſecz, pogachár, kolachár.* r. Fladen-macher, Fladen-Verkauffer. *Kalács-sütő, árúló.*

Libātio, onis, f. Cic. *Áldozanye jéſztvin.* e. Speiſs-Opfferung. *Étteli vagy itali áldozattal áldozás.* 2. *Kuſſanye, okuſzenye, oblezsenye, obuzsenye jéſztvinſzkoga áldozá, ali chesza drugoga.* Das Koſten, Verſuchen, eines Speiſs-Opffers. e. Koſtung ins gemein. *áldozatnak vagy áhárminek első kóstolása.*

Libella, æ, f. (*Dimin. à* Libra) Cic. *Vaſicza, Vagicza, mala mera.* Eine kleine Waage. *Mintiketske.* Item. *Litricza, Polovicza male ske* vulgo *funtek.* Ein Pfündlein. *Egy Fontotska.* Hinc. Ex Libella hæres. *Cic.* h. e. Ex aſſe hæres. V. *As N.* 1. 2. Accipitur Libella *pro* nummulo argenteo, quia hic apud Rom. unam libram ſeu aſſem æris valebat. *Szreberni nouchecz.* Silberner Pfennig. *Kitsiny Ezüſt pénz.* V. d. *As N.* 2. item Cic. 3. *Szpletenyka, terticza za méru* (peregr. *ſibora*) *Dervo-delszeo, ali zidarszo.* e. Richtſchnur. *Mérő fúrór.* Plin.

Libellārium, ii, n. (*alii legunt* Librarium) Cic. *Knisni ormár, knisna hiſicza, ou kojoiſsze vſzakojakoto piſzmá y liſztí thuvaju.* r. Bücher-Kaſten, o. Truhe, vvo die Brieflichen Urkunden aufbehalten vverden. *Könyvek almáriuma, Láda.* Vid. *Archivum, Tabularium.*

Libellio, ōnis, m. Varr. V. *Tabellarius.* 2. apud Stat. *Knigo-piſzecz, knigo-terſecz; koj knige piſſe, ali prodaje.* r. Buch-Schreiber, Buch-Verkauffer. *Könyv író, könyv árúló.*

Libellus, i, m. (*Dimin.*) Cic. *Knisicza, knisichka.* s. Büchlein. *Könyvetske.* 2. Vid. *Epiſtola.* 3. V. *Commentarius.* 4. Accipitur pro ſcripto quocunque, quod ſupplicationem, accuſationem, aliúdve ſimile continet: *ista* Cic. Hinc, Libellus ſupplex: Mart. *Proßnye piſzmo.* e. Bittſchrifft. *Alázatos ſupplikátzio.* A libellis Miniſtri, quorum apud Principes muneris eſt, libellos ſupplices accipere, evolvere, illiſque reſpondere. *Suet.* Libellus famóſus. JCt. *Piſzmo ſzuprot poſtenyu:* vulgo *Paſquill.* e. Schmähſchrifft, s. Paſquill. *Páſquillus.* 5. Libellus *etiam dicitur* ſcripti genus, quo quis in judicium vocatur. *Plaut.*

Libens, *vel* Lübens, entis, *ome.* Cic. *Rad, dobrovolyen.* Gern, gutvvillig. *örömeſt, akarat-ſzerint-való.* 2. Vid. *Latus, hilaris.* Terent.

Libenter, (Lubenter) *Cic.* Libentiùs, *Horat.* Libentiſſimè *Adv.* Cic. *Rad, dobrovolyno, iz drage volye.* Gern, vvilliglich. *örömeſt. Synon.* Libenti animo, magna voluntate, ſtudiosè, non repugnanter; non gravatè, ſummô ſtudiô, ſumma voluntate, egregiâ animi alacritate; non modò non recuſans, non repugnans, ſed ultro etiam & ſponte ſe offerens. *Phræ.* Reducem te cupidè & libenter videbo, delectabit me tuus reditus; delectabor, acquieſcam tuo reditu; In optatis mihi eſt te coram amplecti; hilarè & libenter tibi obviàm (obvius) proceedam; Lætè, comiter te accipiam. *Libenter tibi gratificabor: aliter:* Animo libenti ac prolixo, benignè, facilè, ſtudiosè, perlibenter, propensè; animô æquô, imò verò & gaudenti; pronis animis; ſtudiô effuſô tibi omnia concedam, votis tuis & deſideriis ſerviam, obtemperabo, morem geram, petitionis compotem faciam; utráque manu, ſumma alacritate dabo omnia, nihilque eorum, quæ petieris, negabo.

Libentia, *vel* Lübentia, æ, f. Plaut. *Dobrovolya, drage-volya.* e. Gutvvilligkeit, Beliebung. *Jó kedv, jó akarat valamibe.* Synon. *Voluptas, gratia, complacentia, Libido N.* 1. 2. Lubentia. *Boſicza naſzladnoſzti y veſzelia.* e. Göttin der Wolluſt, und der Freuden. *Gyönyörűségnek, és vígaſságnak Iſten aſszonya.*

Liber, bri, m. Cic. *Mezdro, nuternya kóra drévu, na koju negda piſzali jeſzu.* s. Baſt, oder die innere Rinde eines Baums, darauf man vor Zeiten geſchrieben. *Fa béjnak vékony*

vékony fejér belső bártyája, mellyre írták a régiek. Hinc 2. Metonymicè: *Kniga.* 2. Buch. *Könyv.* 3. *Sztrán, dél Knige.* Ein Theil in einem Buch. *Könyv része.* 4. Vid. *Inventarium*: ità Cic.

Liber, ĕri, m. Cic. V. *Bacchus.* 2. Transl. V. *Vinum.* Horat.

Liber, ĕra, ĕrum, Cic. *Szloboden, próst, szamszvoj, nepodlosen, nezavezan, szvojvolyni.* Frey, ledig, unbeherricht, ungebunden. *Szabados, szabad, nem kötelés. Synon.* Liberatus, solutus, expeditus; nulla re implicatus, non impeditus; Nullius dominationi subditus, parens; Suo jure & libertate utens; nemini mancipatus; suum jus retinens, &c. *Usus:* Liber ab aliqua re, *vel* aliquâ re. Cic. *Prószt, oszloboden od kakve sztvári.* Frey, befreyet von einem Ding. *Mentt valami dologtól.* Est mihi liberum. Quintil. *Na moj volyi sztol.* Es steht mir frey. *Szabadságomban áll.* Liber Laborum. *Horat.* Non potest jure quiritum liber esse, qui in numero Quiritum non sit. Cic. *Nemore zarad praviczszabinczeu szloboden biti, koj szabinczenè, &c.* Liber à delictis, sumptu, molestia, munere: *Cic.* Liber à Legibus: *Plaut.* id est *Immunis, non obnoxius.* Liber à fide: h. e. qui fidem solvit; qui id, quod promisit, præstitit. *Liv.* Liber ab irrisione: *id est*, qui nihil irrisione dignum egit. *Cic.* Liberum arbitrium Liv, *Szlobodna volya.* Freyer Willen. *Szabad akarat.* 2. Vid. *Audax, impudens, temerarius.* ità Cic. Liberâ linguâ uti. Plaut. *Batrivo, odperto govoriti.* Ohne Scheu reden. *Szabadsón beszélni.* 3. Liberum tempus: h. e. ab omni labore vacuum. *Cic.* Vid. *Vacuus.* 4. Liberum Cœlum, *id est*: omnibus commune. *Cic.* 5. Liber campus: h. e. Amplus, magnus, patens, apertus. *Cic.* 6. Libera mandata; *id est*: quæ plenam rei constituendæ potestatem continent, *Liv.* &c.

Libĕra, æ, f. *Cic.* Filia Jovis primi, & Cereris, Soror *Liberi*, *aliàs* Proserpina. 2. etiam *Ariadna*, eò quòd Liberi uxor fuerit, ab Ovidio *Libera* nominatur.

Lĭbĕrālia, ālium, n. *plur.* Cic. V. *Bacchanalia.*

Lĭbĕrālis, is, *com.* le, n. 1. propriè *Ingenuus, nobilis, liber N. 1.* ità Cic. pro Cæl. *Usus:* Liberales artes, quæ ingenii, non manuum ministeriô exercentur, & ideo liberos homines decent. Illiberales verò seu Mechanicæ, quæ in manuum opera consistunt, ideóque servis propriæ. *Cic.* Liberale conjugium: h. e. quod liberè & inter liberos fit. *Terent.* 2. Vid. *Sincerus, benignus, humanus.* ità Cic. *Usus:* Liberale responsum. Cic. *Chlovechen, vréden odgovor.* Heffliche, Ehrliche Antwort. *Emberséges, becsületes felelet.* Liberali ingenio esse Terent. *Bobre, povolyne, lyublene nature, odpertoga szerdzabiti.* Von einer angenehmen und lieblicher Natur, von einem aufrichtigen Gemüth seyn. *Igaz és jó indulatú, ehnéjü, természetü lenni.* 3. Vid. *Elegans, pulcher, egregius:* Nam egregia forma hominis liberi propria esse vulgò existimatur. *Usus:* Liberali facie est. Terent. *Lépe y verle prilikom, obraza je.* Er ist von einer Stattlicher und schöner Gestalt. *Ehes és szép személyü.* 4. idem ac *Munificus*, Virtus enim munificentiæ non servorum, sed liberorum est. *Darestlivi, blágo-daran, darovit.* Freygebig. *Adakozó, bő-kezü.* ità Cic. *Usus:* Roscius semper liberalissimus, munificentissimúsque fuit. *Cic.* Animum ad spem liberalioris fortunæ adjecit. *Liv. l. 22. c. 26.*

Liberālĭtas, ātis, f. Cic. 1. Vid. *Ingenuitas, humanitas, honestas, nobilitas, benignitas, bonitas. &c.* Pudore & liberalitate Liberos retinere satius est, credo, quàm metu. *Terent.* 2. sæpiùs accipitur pro *munificentia.* Cic. *Darestlivoszt, blagodarnoszt, blagodarszivo, blagodarje, chaszinoszt, radodarszivo.* e. Freygebigkeit. *Adakozóság, bő-kezüség.* Eâ liberalitate utamur, quæ prosit amicis, noceat nemini. *Cic. 1. offic.* Hæc virtus inter vitium Avaritiæ & prodigalitatis media consistit.

Liberaliter, *Adv.* Cic. *Darestlivo, blago-darno, obilno.* Genugsam, überflüssiglich. *Adakozóúl, bőkezüen; bőven.* 2. Vid. *Honestè, ingenuè, bene, liberè. &c.* Liberaliter aliquem tractare. Cic. *Kóga vierlo, obilno gosztiti, chasztiti.* Item *Kóga posteno imati, dersati.* Einen Ehrlich und überflüssig Gastiren, einen ehrlich halten. *Valakit betsületesen megvendégelni*, vagy: *Sztvesen, fogadni, látni.* Liberaliter educatus. *Cic.* h. e. optimis moribus, & honestis disciplinis instructus. &c.

Lĭbĕrātio, ōnis, f. Cic. *Oszlobodyenye, izbavlenye, oproschenye.* Eine Erledigung, Erlösung. *Szabaditás, szabadulás.*

Lĭbĕrātor, ōris, m. Cic. *Synon.* Vindex, Assertor Libertatis. *Oszloboditel, oprosztitel, izbavitel.* r. Erlöser, Ledig-Macher. *Szabaditó.*

Lĭbĕre, *Adv.* Cic. *Szlobodno.* Frey, Freymüthig. *Szabadon.* 2. V. *Confidenter*; Liberè loqui, dicere, agere, &c. *Cic.*

Lĭbĕ-

Lĭbĕri, ōrum, m. *plur.* Cic. *Deteza, ſzini, ſzinovi y kehere.* e. Kinder. *Fiaim, leányim, gyermekim.* Liberi, dicitur etiam de unica prole, *item* de Nepotibus & Pronepotibus. *Cic.*

Lĭbĕro, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Szlobodnoga chinim, iz ſzlusbe vu ſzloboſchinu poſztavlyam, oſzlobadyam, ſzlobodim, izbavim.* In die Freyheit ſetze, erledige, befreye, erlöſe. *Meg-ſzabaditom. Uſus:* Aliquem ab aliqua re, *vel* aliquâ re liberare. *Cic.* Arcem urbis ab incendio & flamma liberavi: *id eſt:* defendi, incolumem ſervavi. *Cic.* Liberare fidem ſuam: *Cic. pro* præſtare promiſſum. *Veru dann ſzpunſti, obeehanyu zadoſzta vuchiniti, vu veri y iſztini obſztati.* Dem Verſprechen nachkommen, ſein Glauben halten. *Fogadását, meg-tellyesiteni.* Liberare ſe ære alieno. Cic. *Dúge naplatiti, dúgovſze mentuvati.* Die Schulden bezahlen, ſich von Schulden los machen. *Adóſſágát ſzabadítani.* Liberare aliquem culpâ. Cic. *Kóga od pregreſhke odvezati, próſztoga vuchiniti.* Einen von der Schuld los ſprechen, ihme die Übertrettung nachlaſſen. *Valakit meg-menteni a' vádtól.* Synon. *Libertatem do, in libertatem vindico, in integrum reſtituo, ſolvo, laxo, levo.*

Lĭberta, æ, f. Horat. *Szlobodnyakinya, ſzlobodnyaſha.* Eine Freygebene *oder* Freygelaſſene. *Szabadſágot nyert rab-aſzſzony.*

Lĭbertas, atis, f. Cic. *Szloboſchina, ſzloboda.* e. Freyheit. *Szabadság.* 2. Vid. *Confidentia, fidentia, audacia. Cic.* Liv. 3. *Libertas* vocatur Dea liber atis *Cic.* 2. *de nat. Deor.*

Lĭbertīna, æ, f. Gic. Vide *Liberta.*

Lĭbertīnĭtas, atis, f Ulp. *Sztaliſ ſzlobodnyachki, Szlobodnyachtvo.* r. Zuſtand der Freygeloſſenen, e. Freygelaſſenſchafft. *Szabadoſok állapotja, ſzabadoſság.*

Lĭbertīnus, i, m. Cic. *Szlobodnyak rodyen, vali vuchinyen.* Von einem Freygelaſſenen gebohren, *oder* ein Freygeloſſener. *Rabi állapotból ſzabadságra ment ember, ſzabados ember.*

Lĭbĕro, as, are, avi, atum (Act.) *Kóga vu ſzlobodu poſztavlyam, ſzlobodnoga chinim.* In die Freyheit ſetze: *Szabadoſsá teſzem.*

Lĭbertus, i, m Cic. *I. ſzluge vuchinyen ſzlohoden.* Ein Freygelaſſener Knecht. *Rabi ſzolgaſágból ſzabadságra ment.*

Lĭbet, *vel* Lŭbet, ere, uit, itum eſt. *Impers.* Cic. *Rachiſze, hochefze, lyubiſze.* Es geluſtet, es gefallet, es geliebt. *Tetſzik.* *I libet mihi hoc facere. Cic, Hochemiſze, da tò vuchinim.* Es Gelällt mir ſolches zuthun. *Tetſzik nékem azt tſelekedni.*

*Lĭbēthra, æ, m. *Solin.* fons in monte Libethro Muſis Sacer: unde Lĭbēthrĭdes, ĭdum, f. *plur.* idem quod Muſæ. *Virg.*

Lĭbĭdĭnor, aris, ari, atus ſum. (Depon.) Svet. *Nechiſzto ſivem, naſzladnoſztjam ſzluſim.* Unzucht treibe. *Bujálkodom.*

Lĭbĭdĭnōsè, *Adv.* Cic. *Nechiſzto, prazno, naſzladno.* Unzüchtig, Wollüſtig. *Bujálkodva.* &c. V. *Sequens.*

Lĭbĭdĭnōſus, a, um. Cic. *Neehiſzto-ſelyen, nechiſzt, pun merſzkoga poſzelenya.* Geil, Mutwillig, Frech, Unzüchtig, Unkeiſch. *Bujálkodó, buja.* 2. V. *Intemperans.* 3. Metaph. Dapes libidinoſæ. Colum: *Jeſztvine goſzpodzke, zebrane, y oſzebujno pripravljene.* Herrliche und wohl Zugerichtete Speiſen. *Uri és diſzeſen kéſzített étkek.* Libidinoſior, Libidinoſiſſimus. *Cic.*

Lĭbīdo, *vel* Lŭbēdo, ĭnis, f. *Cic.* 1. Accipitur in genere tam in bonam, quàm in malam partem: Vid. *Cupedo.* 2. Vid. *Intemperantia.* 3. Vid. *Laſcivia.* ità *Cic.* 4. Fingere aliquid ad libidinem: *id eſt:* Secundùm ſuum placitum & arbitrium. *Cic.*

Lĭbĭtīna, æ, f. 1. *Nom. propr.* Deæ, in cujus templo vendebantur & locabantur ea, quæ ad apparatum funebrem pertinebant, *ità Poëta.* 2. Metonymicè V. *Mors.* ità *Horat.* Vitare Libitinam. Horat. *Szmertiſze chuvati, vuglibati.* Den Todt meiden. *Az halált távoztatni, kerülni.* In libitinæ rationem venire. Svet. *Vumreti.* Sterben. *Meg-halni.*

Lĭbĭtīnārĭus, ii, m. Senec. *Pokopish mertvih.* r. Todten-Graber. *Halott-temető, ſir-ásó.*

Lĭbĭtīnenſis, is, *com.* ſe, n. Lamprid. V. *Lethalis.*

Lĭbĭto, as, are, avi, atum. (Act. Freq.) Cic. *Guſztokrat kuſſam.* Offt verſuche. *Kóſtolgatom.* Vid. *Sequens.*

Lĭbo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Aldajuch polévam, aldujem.* Opfferend güſſe, opfere. *áldozva öntök, áldozom.* Libare aliquid Diis. Cic. Liv. *Bogom kai aldovati.* Den Göttern etwas opfferen. *Valamit Iſtenneknek áldozni.* 2. Transl. *Kuſſam, obuznujem, okuſzujem.* peregr. *Kóſtam.* Verſuche, koſte. *Megkóſtolom, megilletem.* Metunt flores, & flumina libant. *Virg.* h. e. Leviter deguſtant, & quaſi primis duntaxat labris attingunt. 3. V. *Deligo.* Libâſque (*pro* ſeligis, deligis, legendo excerpis) ex omnibus, quodcunque te maximè ſpecie veritatis movet. *Cic.* 4. Nomini ſuo ex aliorum laboribus libare laudem: h. e. Laudis alteri debitæ partem præripere, & ſibi vendicare. *Tugye bvaik ſztrá-*

Digitized by Google

szebi pripiszati y oszvoiti. Von frembden Lob etvvas ihme zueignen. *Más ditsiretibŏl valamit magának tulajdonítani.* ità *Auth. ad Heren. l. 4.* 4. Oscula libavit natæ: h. e. leviter dedit. *Virg.*

†Lĭbo, ōnis, m. V. *Libum* N. 2.

Lĭbra, æ, f. Liv. *Litra, pòl oke,* vulgo *jeden funt.* s. Pfund. *Egy font.* 2. apud Cic. *Vaga, mera.* e. Waag, Maass. *Mérŏ-eszkŏz, mérŏ-font, mértĕk.* Hinc Libra mercalis *seu* Regia. *Litra iliti funt tergovszki, ima lotov* 32. Kramer-Pfund hält 32 Loth. *Kalmárok fontja harmintzkét latos.* Libra Medica (Romana.) *Apatekarszki funt imajuchi 24 lote.* Apothecker-Pfund hält 24 Loth. *Patikai font huszon négy latos.* Libra nummularia (vulgo *Marca*) *Funt ali penez zlata ali szrebra, ima lotov* 16. Das Gold *oder* Silber Mintz hält 16 Loth. *Arany* vagy *ezüst mérŏ-font tizenhat latos.* 3. Est Signum Zodiaci, ideo *Libra* dictum, quòd Sol in hoc signo constitutus diem æqualem nocti faciat. *Astron.*

Lĭbrālis, is, *com.* le, n. Plin. *Jednoga funta, litreni.* Einpfünd g. *Fontos, fontnyi.*

Librāmen, ĭnis, n. Liv. *Jednaka mera, jednako merenye, vaganye.* 2. *Mdb.* Die Gleichheit in Abmessen. 2. r. Schvvang. 1. *Megmértéklés, mérés, bŏjtse mérés.* 2. *Lengemás, lŏtés.*

Librāmentum, i, n. 1. Vid. *Libramen, aequabilitas.* ità Cic. *Hinc* Libramentum aquæ in Aquæ ductibus, est collatio altitudinis loci, unde deducitur, cum altitudine loci, ad quem ducitur, ut aqua commodè vel ascendere, ubi opus sit, vel descendere possit. *ita Plin.* In machinis (vulgo *tormenti*) bellicis Libramentum vocantur illa pondera, quæ Balliſtis illigantur, ut facilius & majore impetu missilia ejici possint, *Tacit.* Hinc apud *Liv.* Libramentum. V. *Pondus N.* 1.

Lĭbrāria, æ, f. Gell. V. *Bibliotheca.*

Lĭbrārĭŏlus, li, m. Cic. *Synon.* Servulus à manu. *Piszaricz, od ruke szluszicza.* Ein Schreiberlein. *író deákotska, írótska.*

Lĭbrārium, rii, n. Cic. V. *Libellarium.*

Librārius, ii, m. Cic. *Knigo-piszecz, knig prepiszavavecz.* r. Buchschreiber, Abschreiber. *Könyv író.* 2. apud eundem: *Knigo-terszecz.* r. Buchführer. *Könyv árrost.* Vid. *Bibliopola.* 3. Librārius (à Libra) Juven. *Chasztnik, koj dohodke y plácbe deli; Pagadur Vojnichki &c.* r. Ausspender, Kriegs-Cassirer. *Kifizetŏ, katonáknak fizetést osztogató.*

Librārius, a, um, (à liber) Cic. *K-knigam,* *ali k-knigo-piszczem szpadajuchi.* Zu den Büchern, *oder* zur Bücher-Schreiberey gehörig. *Könyvhŏz-való.* Hinc: Taberna Librāria: Cic. *Knigo-terszilnicza, sztaczun za prodavati knige.* r. Buchladen. *Könyves bólt, könyv-árúló bólt.* Vid. *Bibliotheca.*

Librātius, a, um, (à libra) Colum. Vid. *Libralis.*

Librātio, onis, f. *Diomed.* Vid. *Ponderatio.* 2. Libratio aquarum *Vitruv.* Vid. *Libramentum sub N.* 1.

Librātor, oris, m. Plin. *Merecz, Meritel, Vagavecz; Mester vodo-mere, Vodo-merecz, vode napelyavavecz.* r. Waag Meister; Brunnen-Meister, Wasser-Leiter. *Mérŏ, fontoló; Vizi mesterséget tudó.* 2. apud Tacit. L. 13. Annal. c. 39. *Hitavecz kamènya, Vojnik z-kaménjem.* r. Stein-Schütz, Schleuder, r. Steinvverffer im Krieg. *Kŏ hajigáló régen az badakozásban, Pattantyus.*

Librile, is, n. Fest. *Prechka na vági, iz koje zdelicze viszse.* e. Waag-Stange. *Serpenyŏ rúdja.* 2. apud Gell. V. *Libra N.* 2.

Librilis, is, *com.* le, n. Jul. Cæs. V. *Libralis.*

Librĭpens, endis, m. Plin. *Plácho-merecz, Novácz Vagavecz, Vaga-Mester.* r. Müntz-Wäger, Waag-Meister. *Pénz-fontoló, Pontoló-Mester.*

Libro, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Vágam, mérim.* Wäge, messe. *Fontolok, meg-mérem.* Librare aquam: *Vitruv.* Est ejus altitudinem explorare, hàncque cum altitudine loci, quo illa ducenda est, conferre. 2. Transl. Vid. *Examino, exploro N.* 1. *& 2. perpendo.* ità *Stat.* 3. Metaleptice. V. *Æquo N.* 1. ita *Colum.* 4. pro *Jaculor, Librando jacio.* Virg. *Z-velikim mahom hitam.* Mit grossen Schvvung vverffe. *Erŏszakkal hajítom.* Telum librare. *Kopie ostro hitati, z-nabadum sztrelyati.* Ein Spiess scharff vverffen, mit einem Wurff-Spiess schiessen. *Hajigálni, Lŏdözni.* Hinc 5. Librat se avis, cùm se in aëra tollit, vel inde demittit. Virg. Librat se se ex alto Aquila. *Iz visinesze dole puscha orel, iz gora dole leti.* Der Adler-Last sich von oben herunter. *A' fas lefelé repül.*

* Libs, lĭbis, m. Plin. V. *Africus.* 2. apud *Sidon.* Homo ex Libya.

Lĭbum, i, n. Varr. *Pogacha z-szirom y z-jajczi napravlyena, Bolvanom negda alduvana.* Item *Gibanicza, y vszakojuchki drugi prokszeni*

Digitized by Google

prokſſeni krub, ali Teſztenicza, Brod, mit Käſs und Eyer gemacht, vvelches vor Zeiten den falſchen Göttern geopfferet vvorden. *item* Eine Illyriſche Torten (*Gibanitza* oder *Pogatſcha* benahmſet) aus Mehl, Käſs, Butter, Milchreim, *oder* Schmaltz gemacht, auch ein jedes ſchleckerhafftiges Brod *oder* Kuchen. *Tú-ból és tikmonnyal ſütött áldozati kalács.* Item *Béles és minden féle gyengén ſſinált ſünk.* 2. *Hleb kruha, czipov, czélli krub.* Ein Laab Brod. *Tzipó, egy egéſz kenyér.*

Liburna, vel Liburnica, æ, f. Liv. *Labka y hitra Ladia, za tirati ali vloviti kóga.* Ein Ring-Jagd-Schifflein. *Könnyü bajó, folyó bajó.* Navis à Liburnis inventa, à quibus & nomen traxit.

Liburnia, æ, f. Geogr. *Liburnia Illyrianſzka (ſzlovenſzka.) Derſava.* Liburnien, Eine Illyriſche Landſchafft. *Libunnia, Illyriomnak tartománnya.* Liburnia à Liburno Attico dicta, Provincia erat ex antiquioribus Illyricis una, quæ oram Maris Adriatici (*aliàs* Illyrici, Liburnici &c.) totam ferè complectebatur. Alii minorem fuiſſe volunt, eamque Iſtriâ ac Dalmatiâ claudunt. Hodie à peritioribus Geographis nulla Illyricæ terræ portio hoc nomine compellatur; quidquid enim ad ſinum Adriaticum inter Iſtriam & Dalmatiam Continentis eſt, totum id ad Croatiam pertinet, ſi Fluminenſes, à Mari & Croatia arctiſſimis conſtrictos limitibus, excipias; hi ſiquidem Cammeræ græcenſis ſubditi, quàm Croatiæ Cives liberi eſſe malunt. Ne verò, dum Croatæ audire renuunt, & Italos ſe eſſe ſapientibus perſvadere deſperant, Carnioli audiant; vetuſto Liburnorum nomine gloriari elegerunt. Sed quàm id glorioſum apud Romanos fuerit, ſatyram quartam & ſextam Juvenalis conſulant.

Liburni, orum, m. *plur.* Populus Illyricus, quem ab Amazonibus originem duxiſſe, & Rhætorum vindelicorum partem fuiſſe, Servius ex Horatio contendit. *Virg.* 1. *Æn.* Illyricos penetrare ſinus, atque intima tutus Regna Liburnorum.

Liburnicus, & Liburnus, a, um: quod ad Liburnos vel ad Liburniam ſpectat. *ut:* Liburnicæ inſulæ. *Plin. l.* 31. *c.* 26. Contis roſtra liburna ſequi. *Propert. l.* 3. *El.* 9. *v.* 41.

Libus, i, m. *Non.* Vid. *Libum.*

*Libya, æ, *vel* Libyē, es, f. Geogr. 1. *Velika Afrikanſzke zemlye ſztran y Derſava.* Groſſe Landſchafft in Africa. *Nagy tartomány áfrikában.* 2. Sumitur pro tota Africa.

Libycus, *Virg.* Libyſsinus, & Libyſſus, a, um. Catull. *Libianſzki, Afrikanſzki.* Libyſch, Africaniſch. *Libiabéli, áfrikabéli.*

Libys, ys, *vel* yos, m. Prudent. *Libianin, Afrikanecz.* Ein Libyer, Africaner. *Libiabéli, áfrikabéli.*

Libyſſa, æ, f. *Catul.* Libyſtis, idis, f. Virg. *Libianka, Afrikanka.* e. Libyerin, Africanerin. *Libiabéli Aſzſzony, áfrikabéli Leány.*

Lica, *vel* Licca, æ, f. Geogr. *Lika, horvatzka Derſava.* Lica, Croatiſche Landſchafft. *Lika, horvát orſzágban Tartomány, vármegye.* Comitatus eſt Croatiæ Generalatui Carloſtadienſi inſertus. Gubernatorem proprium habet, qui in militaribus quidem à Generali Carloſtadienſi, in Civilibus verò à ſola Cammera Cæſarea dependet. Anno 1685 plurimum detrimenti ab ignibus Turcorum accepit; ſed quod cùm aliàs, tum vel maximè anno hoc 1739 utcunque reparavit; quando nempe, Duce illuſtri Viro *Joſepho Depoczi*, Supremo Liccenſium Præfecto, Mille Liccani Croatæ viginti barbarorum millia, illatâ magnâ clade, factis compluribus Captivis, obtentáque opimâ prædâ, in fugam conjecerunt.

Licens, entis, *om. Stat.* Licentior, licentiſſimus, Cic. *Szlobodan, razpuſchen, zpuſchen, kómuſze prevech prepuſcha; Koj ono, kaj hocze, obderſava.* Frey, frech, freventlich, dem gar zu viel nachgelaſſen vvird. *Szabados, Igen bátor, erkölcſtelen, illetlen módon élő.*

Licenter, Licentiùs, licentiſſimè *Adv.* Cic. *Prevech ſzlobodno, ſzpuſchbeno, razpuſchbeno.* Freventlich, frech, ungebunden, ausgelaſſener-Weiſe. *Szabadon, ortzátlanúl.*

Licentia, æ, f. *Cic.* propriè & frequentiùs in malam partem accipitur. *Prevech velika ſzlobodnoſzt, razpuſchbenoſzt, zpuſchbenoſzt.* Uber die Maaſs groſſe Freyheit, Frechheit. *Igen nagy ſzabadság, nagybátorkodás.* 2. In bonam partem. *Dopuſchbenye, ſzlobo-ſchbina.* e. Erlaubnuſs, s. Gutheiſſen. *Engedelem.*

Licentiōſus, a, um. Senec. V. *Licens, Liber N.* 2.

Liceo, es, ēre, licui, itum, (Neutrum Paſſivum) Cic. *Czenimſze, prétzénnyamſze.* Geſchätzt vverde, feil vverde. *árron tartatom. Uſus:* Quanti licuit hortus? Cic. *Za kuliko*

Digitized by Google

kiko je vert preczenyen, preſtimaw? Wie theuer iſt der Garten geſchätzt vvorden. *Mint tartják á' kertet?* Parvô pretiô licet. Martial. *Za maloſze czenì, za malu nyega czénu puſcha.* Es vvird um ein geringen Preiſs geſchätzt, er biethets vvohlfeil. *ótſon tartja, nem drágán tartja.* Licet præſenti pecuniâ: *pro* æſtimatur. *Plaut.*

Līceor, ēris, ērī, ĭtus ſum. (Dep.) Cic. *Czénu poſztavlyam, obécshem, povekſsavam.* Ein Ding feil biethe, ſchätze, den Preiſs ſetze. *árrát igérem.* Liceri contra aliquem. Cic. *Naproti drugomu za kakvo dugovanye vech obecshati.* Wider einen auf ein Ding biethen. *Valaki ellen többet igérni.* Conſtruitur vel *abſolutè*, vel cum *Accus*, vel cum *Genit.* vel cum *Abl. pretii.*

Līcet, ēre, uit, *Impers.* Cic. *Synon.* Jus eſt, fas eſt, integrum eſt. *Szlobodno, dopuſchenо je.* Es iſt erlaubt. *Szabad. Uſus:* Per me licet tibi hoc facere. Cic. *Ja nebudem ſzuprotiven, ako to vchiniſs.* Meinethalben magſt du dieſes vvohl thun. *Tſelekedd, nem bánom.* Licet tibi eſſe bono viro, *vel* bonum virum. Fremant omnes, licet, dicam, quod ſentio. *Cic.*

Licèt, *Conj.* Gic. Vid. *Etiamſi.*

* Lichen, ēnis, m. Plin. *Liſſaj, Liſchaj.* 2. *Jetrenyak trava ſzuprot liſſaju haſznovita.* s. Zittermahl. 2. s. Stein-Leber-Kraut. *Semenjeg, sömör.* 2. *Máj fu.*

Liciātōrĭum, ii, n. Jun. *Tkalechko Vratillo, navialo.* r. Weber-Baum, Wendel-Baum. *Tekerö-fa, a' mellyre hátúl a' fonalat, elül a' váſznat tekerik a' takátsok.*

Licĭtātio, onis, f. Cic. *Preszénenye, czéne povekßavanye.* Ein Both auf ein Ding, e. Feilſchung, Daraufbiethung. *árrán-kérés, árrát felverés.*

Licitātor, oris, m. Cic. *Pogadyavecz, czenitel, czéne poſztavlyavecz, zviſſavavecz, naddavavecz.* Der mehr biethet. *árrát felvévö, felverö.*

Licĭtè, & Licitò *Adv.* Solin. *Szlobodno, dopuſchéno.* Frey, ſicher, kek, mit Erlaubnuſs. *Szabadoſon.*

Licĭtor, aris, ari, atus ſum, (Dep. *Frequ.* à Liceor.) Curt. Vid. *Liceor.*

Licĭtus, a, um, Virg. *Szloboden, Dopuſchen.* Erlaubt, zugelaſſen. *Szabados, ſzabad.* Licita negotiatio, Ulp. *Dopuſcheno ſerſtvo.* Erlaubte Handlung. *Szabados kereskedés.*

Licium, ii, n. *melius* Licia orum, n. *plur.* Virg. *Stranczeli*, item *Nitbalnißza, Bérdo*, ali *greben tkalechi.* Die Franſen, Trümmer, daran die Weber das Garn aufknüpffen. Item s. Weber-Blat, Weber-Kamp. *Szövéſſölmaradtt Reſt.* Item *Nyirſt ſonal, Berda.*

Lictor, oris, m. Cic. *Varaßki, Gradſzki, ſzudczov ſzluga.* r. Stadt-Schlois- *oder* Stadt-Richter-Knecht. *Város ſzolgája, Poroſzló.*

Lictōrĭus, a, um, Plin. *K-varaßkem ſzlugam ſzpadajuchi.* Den Stadtknechten zugehörig. *Poroſzlóhoz-való.*

Lĭdŭna, æ, f. Marcell. Emp. *Opadanye, y odraſztenye, edſztuplenye morja.* r. Ablauff des Meers. *Tegernek megapadáſa, viſſza menéſe.* Huic opponitur *Malina.*

Lien, ēnis, m. *Cato* & Lienis, is, m. Cels. *Szlezena.* s. Miltz. *Lép.*

Lienĭcus, Lienōſus, a, um, Plin. *Szlezenaſzt, Bòl imajuchi na ſzlezeni.* Miltz-ſüchtig. *Dagadott lépü, lépſájó.*

* Lientĕrĭa, æ, f. Gels. *Driſztavicza, Driſzk.* r. Durchlauff. *Has folyás.*

Lientĕrĭcus, a, um, Plin. *Driſztav.* Bauchflüſſig. *Haſa folyáſos.*

† Līga, æ, f. Vide *Societas, Fœdus.*

Līgāmen, ĭnis, n. *Colum.* Līgāmentum, ti, n. Tacit. *Vezilo, vez, kakti Podvesnya, Hlachnyak, ſzvitnyak.* s. Band, e. Wied. *Kötél, kötözet.*

Līgātĭo, onis, f. *Scrib. Larg.* & Ligatūra, æ, f. Pallad. *Vezanye.* e. Anbindung. *Kötés, kötözés.*

† Lignārium, ii, n. *Dervarnicza, komora ov kojuſze derva ſzpravlyaju.* e. Holtz-Kammer, r. Holtz-Boden. *Fa-tartó hely.*

Lignarius, ii, m. Liv. *Dervar.* r. Holtz-Hacker. *Fa-vágó, Fa-ſzedö.*

Lignārĭus, a, um, *Capitol.* quod ad ligna pertinet: *ut:* Faber lignarius. *Dervo-delya.* r. Zimmermann. *ács meſter.* &c.

Lignātio, onis, f. Jul. Cæſ. *Dervarenye, ſzechenye, ſzpravlyanye dero.* e. Holtzſammlung, Holtzung. *Fa-ſzedés Fa-vágás, Faſzerzés á' tüzre.*

Lignātor, oris, m. *Vojnik, kì po dervа ide, ſzéche, veſe, noſzi.* r. Soldat der um das Holtz gehet, hacket, bindet, traget. *Katona a' ki fáért menyen, fát vág, öſzve köti, viſzi.* ità Liv. 2. V. *Lignarius.*

Ligneŏlus, a, um, (*Dimun. à* Ligneus.) Gic. V. *Ligneus.*

Ligněus, a, um, Cic. *Dervени, drevени.* Hölzerner, von Holtz. *Fából-való, Fás.*

† Lignīle, is, n. V. *Lignarium.*

† Lignīpes, ĕdis, *com. Drevenu nogu imajuchi, ali ov drevenih czoklyah hodechi.* Einen

Digitized by Google

nen höltzernen Fuſs habend, *oder* höltzerne Schuhe tragend. *Fa-lúbu, vagy fa-tzipelhjt viſelő.*

Lignor, aris ari, atus ſum. (Dep.) Liv. *Dervarim, dervа zváſam, dervа zpravlyam.* Holtze, nach Holtz ausgehe, Holtz zuſammle, ſammle. *Fát ſzedek, gyűjtők.* Verbum eſt militare, *quemadmodùm* & Aquor, Pabulor, Frumentor &c.

Lignōſus, a, um. Plin. *Dreven, drevenaſzt, tvérd kakti drévo.* Holtzigt, hart vvie ein Holtz. *Fás, kenény mint a' fa.*

Lignum, i, n. Cic. *Dervo, Drévo.* s. Holtz. *Fa.*

Ligo, as, are, avi, atum, [Act.) Cic. *Veſem, zavuzlujem.* Binde, knüpffe. *Kötöm, kötözöm.* Transl. Ligare quempiam legibus: *Stat.* Ligare pacta: *pro* firmare *Propert.*

Ligo, ōnis, m. Horat. *Motika.* e. Haue, r. karſt. *Kapa.*

Ligŭla, æ, f. (à Ligo.) Juven. *Vezilcze, Podveſnyicza, Remenchecz.* &c. s. Bändlein, e. Neſtel, s. Schuh-Riemlein. *Kötelecske, kötözö ſzíjatska.* 2. Ligŭla, *à lingua:* Mart. Vid. *Lingula.*

Ligūrio, (*apud Manutium* Ligurrio) is, ire, ivi, ītum, (Act.) Cic. V. *Abligurio.*

Ligurītio, onis, f. Cic. V. *Abliguritio.*

Ligurītor, oris, m. Auſon. V. *Abliguritor.*

Ligustrum, i, n. Virg. *Drévo, biſzerno - béli ezvèt imajuche, ſzeme pak cherno korian dru ſzpodobno.* s. Beinholtz, Mundholtz. *Pagyal-fa.* Accipitur etiam tam pro flore, quàm pro ſemine, *ſeu* baccis Liguſtri. Creſcit ad aquas.

Līliăcĕus, a, um, Pallad. *Lilyanov, Liliumſzki.* Zum Lilien gehörig, aus Lilien. *Liliomi.*

Liliētum, ti, n. Pallad. *Liliumſzki vert, Lilyano-baſcha, Meſzto lilyanov.* r. Lilien-Garten, s. Lilien-Feld, vvo die Lilien vvachſen. *Liliomos kert.*

Lilium, ii, n. Varr. *Lilyan, Lilium.* e. Lilien, Gilgen. *Liliom.*

Lilium convallium, Lilii convallium, n. *Gambelium, Gyurìcz, protuletni Lilyanecz.* s. May-Blümlein, Thal-Lilien. *Gyöngy virág.*

Līma, æ, f. Apul. *Gladilka, ſpolyárſzka pilicza.* Eine Feile. *Reſzelő.* 2. Metaphoricè: *Pobolſzanye, Popravlyanye.* e. Verbeſſerung. *Meg-jobbitás, Friſſelés.* Ultimam (ſupremam) limam operi addere Quintil. *Kakvo delo dobro pregledati y pobolſzati, popraviti.* Ein Werck recht überſehen, und verbeſſeren. *Valami dolgot jól meg-olvaſni, és meg - jobbítani.*

Līmārĭus, a, um, Front. V. *Limoſius.*

Līmātè, limatiūs, *Adv.* Cic. 1. propriè. *Izpileno, ogladyeno, oſznaſeno.* Ausgefeilet, ausgeſäubert. *Reſzelve.* 2. Transl. *Pobolſzano, popravlyeno, nakinchcno.* Verbeſſert, ausgeziert. *Meg-jobbítva, meg - ſzépítve.*

Līmātŭlus, a, um, (*Dim. à* Lima) Cic. V. *Subtilis.* Limatulum judicium. *Cic.*

Līmātūra, æ, f. Plin. *Odpilki, odpadki od pilenya.* r. Feil-Staub, Feil-Späne. *Reſzelés por.*

Līmātus, a, um, Gic. 1. *Izpilen, ogladyen, oſzvetlen.* Gefeilt, geſäubert, gebutzt. *Meg - reſzelt, tiſztítatott.* 2. *idem ac* ſubtilis, ornatus, emendatus. *Pobolſzan, popravlyen, nakinchen.* Verbeſſert, geziert. *Meg - jobbított, meg-ſzépített.* Vir moribus & urbanitate limatus. Cic. *Lépoga y doſztojnoga dersánya chlovek.* Ein Mann von feinen Sitten. *Emberséges jó erkölcsü ember.*

Līmax, ācis, m. Varr. *Pûs.* e. Schneck. *Tſiga.*

Limbŏlārĭus, *vel* Limborārius, ii, m. Plaut. *Peremar; kí pereme déla, ali halye ſenſzke z-peremi obſzváva.* r. Blegenmacher, Verbrähmer, der die Saume der Weber-Röcke zu machen pfleget. *Perémezö ſzabó.*

Limbŭlus, li, m. (*Dim. à* Limbus) Plaut. *Krilcze, peremecz.* s. Säumlein, Blegelein. *Szélyetske, Perémetske.*

Limbus, i, m. Virg. *Krilo, obtoka, perém.* r. Saum am Kleyd, Blege. *Perém.* 2. Limbus Patrum, Limbus parvulorum: Theol. *Meſzto v-zemlyi poleg pekla za negdaſnye ſz. Ottze, y za neokerſchenu detcu* Limbus *zvano.* e. Vorhöll für die alte Vätter, und vor die ungetauffte Kinder. *Limbus, pokol tornátza.*

Līmĕn, ĭnis, n. Cic. *Prag.* e. Schvvelle an einer Thür. *Küſzöb.* apud *Plaut.* Limen inferum. 2. *Szlemenad vráti.* r. Zvverch-Thramel ober der Thür. *Ajtó ſzemöldök.* apud *Plaut.* Limen ſuperum. 3. *Vuhod vu hiſu, ſzobu &c.* Der Eingang ins Haus, Zimmer, &c. *Ház &c. eleje.* 4. V. *Domus, Ædes.* Virg. 5. Transl. V. *Initium.* Limen vitæ. Senec. *Pochetek fivlenya.* Der Anfang des Lebens. *étletnek kezdete.* Eſt in limine ſenectæ, Prov. *Pochinya ſztar biti.* Er fangt an alt zu vverden. *Vénség elejére jutott.* In limine offendere. Prov. *Takiſze z-pochetka popiknuti*: iliti: *taki z-pochetka ſzkrivnyiti, faliti.* Gleich im Anfang fehlen. *Mindjárt az elein meg*

 vétkezni.

Digitized by Google

vétkezni. 6. Musas (Artes, Disciplinas, scientias) vix à limine salutavit. *Prov. metaphoricum apud* Senec. *On ni gluboko vu navuk pogledal:* iliti: *on szeje jeszhe malo navcbil.* Er hat sich in Studieren nicht vertiefft. *Tszag alig kapott-belé a' tudományba.* 7. Mors est in limine, *vel* præ foribus. Prov. *Szmért vre kúchi:* iliti: *blizu je.* Der Todt klopfft schon an: *oder:* der Todt ist schon nahe bey. *Ajtón van az halál.*

*Līmĕnarcha, æ, m. Paul. JCtus. *Poglavár nadhrodiszkem.* r. Meister der See-Häven. *Révi tiszttartó.*

Līmĕs, ĭtis, m. Gic. *Szteza.* s. Fuss-Pfad. *öspeny.* 2. Vid. *Via.* Liv. 3. *Meja, megya; kamen ali drugo znamenye megye.* e. Gräntzen, r. Marck-Stein. *Határ, határ jel, határ kő.* Virg. *Hinc metaphorice:* Limites potestatis excedere: *Zverhu dane oblaszti chiniti.* Mehr als erlaubt ist, thun. *Többet hogy-sem szabat tselekedni.*

Līmeum, ei, n. Plin. *Chemerika trávа zkúmsze Sztrêle, mechi &c. chemeriti mogu.* Gewisses Kraut, damit man die Degen und Pfeile vergifften kan. *Fegyvert meg-mérgesítő fű.*

Līmĭcŏla, æ, *com.* Auson. *Vu blatu prebivajuchi.* Der in Koth vvohnet. *Sárban lakó.*

Līmĭgĕnus, a, um. Auson. *Vu blatu rodyen.* In Koth gebohren. *Sárban szűletett.*

Līmĭnāris, is, *com.* re, n. Vitruv. *K-pragu szpadajuchi, pragov, vratni.* Zur Thür-Schvvellen gehörig. *Küszöbbez-való.*

Līmĭnĭum, ii, n. *Iztiranye, izczukanye van iz bisze, ali zszeb krajov; izegnanye, Pregon.* e. Ausstossung aus dem Haus *oder* Gräntzen; Elend. *Házból*, vagy *hazából kiüzés, kikergetés.*

Līmis, is. *com.* me, n. Plin. V. *Limus.*

Līmĭtānĕus, a, um, Spartian. *Krainszki, Mejaszni, Krajni.* Angräntzen. *Határos, öszve érő.* Limitaneus miles. *Krainszkani, krainszki vojniki, sztrasani.* e. Grentz-Soldaten. *Határ-őrző vitézek.*

Līmĭtārĭs, is, *com.* re, n. Varr. *K-megyi szpadajuchi.* Zu den Gräntzen gehörig. *Határboz-való.* Limitare iter: Varr. *Krainszki napravlyen pùt* &c.

Līmĭtātio, onis, f. Colum. *Megye postavlyanye, megyenye, mejenye, mejasszenye, razluchenye zemlye, krajev zaznamenuvanye.* g. Untermarck, e. Unterscheidung der Erden und Gräntzen. *Meghatározás.* Hinc Transl. ad alia: V. *Distinctio.*

Līmĭto, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Synon.* Limitibus distinguo, divido, termino. *Meje, ali megye postavlyam; krajo razluchavam, razdelujem; megyim; mejassim.* Marck-Stein setze, begräntze, Unterschied mache, unterscheide. *Meghatározom.* Hinc Transl. ad alia. Limitare potestatem cujuspiam, *est* eam restringere, & veluti certis limitibus circumscribere.

Līmo, as, are, avi, atum, (Act.) Gic. *Synon.* Limâ polio, lævigo, superflua detraho. *Plim.* Feile. *Megreszelem.* 2. Transl. V. *Lævigo, Mundo.* ità Cic. 3. V. *Corrigo N.* 1. *Emendo N.* 1. Veritas ipsa limatur in Disputatione. Cic. *Vu mudrome razgovoru szama takajsze iszstina bolyesze iszche, zpoznáva, y nahaja.* Die Warheit vvird durch die Disputation genauer gesucht, und leichter gefunden. *Az igazság szebben kitetszik a' vetélkedéssel.*

Līmō, Adv. Solin. *Skilyaszto, sperlyaszto, potmajno, iz sztrane, na krü.* Schielicht, überzvverg, über die Seite sehend. *Kantsalúl, Félre nézve, kanditsúl.*

† Līmōnāda, æ, f. Medic. *Iz Citròn, ali iz lemonjzkoga szoka, czukora y vodè napitek:* vulgo *Lemonada.* Ein Sommer-Tranck von Limonien-*oder* Zitronen-Safft, Zucker und Wasser gemacht: *vulgo* Lemonadi. *Lémóna* vagy *tzitrom léből nádmézzel tsinált nyári ital:* vulgo *Lémónáda.*

*Līmōnĭum, ii, n. Plin. *Divja blitva, Lemonszka trava.* Wilde Rohnen, Limonien-Kraut. *Vad tzékla.* Item: *Kaczbji koren.* e. Nater-Wurtz. *Kígyó-gyökér.*

Līmōnĭum malum. *Lemonszka jabuka, Lemona.* r. Limonien-Apffel. *Lémóna alma,* Limonia malus, *Lemonszke drévo.* r. Limonien-Baum. *Lémóna-fa.*

Līmōsus, a, um. Virg. *Ilovachen, blaten, berechen, kalusen.* Leimicht, lettig, morastig, kothig. *Sáros, mocsáros.*

† Limpĭdo, as, are, avi, atum, (Act.) *Bisztro chinim, bisztrim.* Klar mache, lautere. *Higgadttá, tisztává tsinálom.*

Limpĭdus, a, um, Colum. *Synon.* Clarus, purus, Pellucidus. *Bisztер, Chisst, szvetel kakti voda.* Lauter, hell, klar vvie Wasser. *Higgadtt, tiszta mint a' viz.* Limpida vox; limpidæ gemmæ: *Plin.* Limpidior aqua: *Vitruv. L.* 8. *c.* 7.

Limpĭtūdo, ĭnis, f. Plin. *Bisztrócha, chisztócha.*

sha. e. Klarheit, Lauterkeit. *Tiſztaság, Higgadtság.*

Limŭlus, a, um. (*Dimin. â* Limus, a, um.) Plaut. V. *Limus, a. um.*

Limus, i, m. Virg. *Mùl, kalusa, kallna, blato,* r. Schleim, Lett, Koth. *Iſzap, sár.*

Limus, a, um, Terent. *Synon.* Obliquus, transverſus, obtortus: *Skilyavo, ſperlyaſzt, krivo-ok, Iſztrane gledechi, prevernyen.* Uberzwverg durch, ſcheel, ſchelb, über die Seiten. *Horgas, bajlott, tekergős, kandits.* Limis (*apud Plaut.* Limulis, *apud Ammian.* Limbus) oculis intueri. Plin. *Potmajno, krivo, iz ſztrane*, ali *skiſyavo pogledati.* Uberzwverg, über die Seiten, *oder* ſcheel anſehen. *Fél ſzemre nézni, meglopni ſzemével.* Limus aſpiciens dicitur, qui ſe ſimulat non videre, quod tamen transverſâ facie, & obliquè intortô oculô videt.

Lināmentum, ti, n. Cels. 1. *Szàlèny zarane:* alii: *Ochesanoy naſztrugano platno, mekka guba, kudelya, kojaſze vu rane poſztavlya za izvlechenye ſzmaráda.* Ein Meiſſel, ſo man in die Wund thut. *Pib kérő, ſeb kérő, tépett ruha a' ſebre.* 2. apud Plin. *Konecz, preja, pregyaja, vſze kajje iz kudelye, Lána &c.* r. Faden, und alles vvas aus dem Flachs iſt. *Tzérna, Fonal, és minden a' mi lenből van.*

Linăria, æ, f. (*intellige* Avis) *Juricbicza, lanenka, konopljenka pticza.* r. Hänffling, Flachs-Finck Vogel. *Kenderike madár.* 2. Herba Linaria. *Divji làn, ſztanovita tráva.* s. Flachs-*oder* Lein-Kraut; s. Harn-Kraut. *Vad len, béka len.*

Linārius, ii, m. (*alii legunt* Lanarius) *Plaut. Gudelyar, koj kaj iz Lána napravlya.* Der im Flachs arbeitet. *Lennel mivelkedő.*

Linārius, a, um. *K-lanu, k-kudelyi ſzpadajuchi, laneni, kudelni.* Zum Flachs gehörig. *Lenbez-való.*

Lincium, ii, n. Geogr. *Linez, glauni várasz gornye Auſztrie.* Lintz eine Haupt-Stadt in Ober-Oeſterreich. *Lintzſő Város felső Auſztriában.*

Linctus, ûs, m. Plin. *Lizt, Lizanye.* Das Lecken, e. Leckung. *Nyalás.*

Linĕa, æ, f, (*à* Linum.) Mart. 1. *Konopchicz, konopich, ſzpletenicza* peregr. *Snora na vudiczi.* e. Angel-Schnur, r. Faden. *Horgáló póráz, madzag, ſpárga.* Hinc Transl. apud *Plaut.* Lineam mittere: *eſt:* Decipere, fallere. 2. V. *Libella N.* 3. ità *Cic.* 3. Transl. *Rédka, potezicza, potez,* vàr. peregr. *Linea.* 1. Strich, e. Linie. *Linea*, ità Plin. *Uſus:* Primas rei cujuſpiam lineas ducere: h. e. prima illius principia examinare, pertractare. *Quintil.* Mors ultima linea rerum: *id eſt* Finis. *Horat.* Ad lineam *vel* rectâ lineâ agere, *eſt*, juſtè & æquè agere: *Cic.* Lineas egredi, tranſilire, tranſire; *pro* à recto deflectere, errare, peccare. *Cic.* 4. apud *JCtos* Linea vocatur ordo conſanguinitatis; éſtque alia *Recta vel directa*, aſcendentium videlicet aut deſcendentium; *Indirecta* alia ſeu *Lateralis*, eorum nempe, qui in arbore conſanguinitatis ad duo latera collocantur, ut ſunt ſorores, Fratres, &c. eorúmque proles.

† Lineāle, is, n. *Raunilo potezov*, peregr. *Linoval.* Ein Linial, gevviſſes inſtrument, nach vvelchem man Linien ziehet. *Lineáló eſzkőz.*

Lineālis, is, *com.* le, n. Ammian. V. *Lineāris.*

Lineāmentum, ti, n, Cic. 1. V. *Lineatio*, 2. *Oblichaj, nachin oblichaja, Prilika obraza ali cheſza drugoga.* Die Geſtalt des Geſichts oder eines andern dinges. *ábrázatnak jelentése.* Animi enim lineamenta ſunt pulchriora, quàm corporis. *Cic.*

Lineāris, is, *com.* re, n. Quintil. *Potezni, Redkovni, k-potezom ſzpadajuchi.* Mit Linien, zur Linien gehörig. *Lineai, Lineábez való.*

Lineātio, onis, f. Vitruv. Lineamentātio, onis, f. Firmic. *Potezanye reza, Rédkovanye*, peregr. *Linuvanye*, item: *Szpodoblenye, obrazenye cheſza* peregr. *riſzanye.* e. Linierung, der Linien-Zug, s. Abreiſſen. *Le-lineálás, le-rajzolás.*

Lineo, as, are, avi, atum. (Act.) Cato. *Reze potesem*, peregr. *Linujem*; item: *Obrazujem, ſzpodobu chemu dájem.* Linieren, mit Linien entvverffe, abreiſſe. *Le-lineálom, kirajzolom.*

Lineŏla, æ, f. Gell. *Rezicza, potezek, Rédkicza, Trakek*, peregr. *Linicza.* s. Strichlein, kleine Linien. *Lineátska.*

Lineus, a, um, Virg. *Lanen, Platnen.* Flächſern, leinern. *Lenből-való.*

Lingo, is, ere, linxi, linctum, (Act.) Plaut. *Lisem, obuzávam, oblizavam, oblizujem:* Lecke. *Nyalom.*

Lingua, æ, f. Cic. *Jezik.* e. Zunge. *Nyelv.* 2. Metonymicè V. *Locutio, ſermo:* ità Cic. 3. V. *Idioma.* Hinc dicimus, Lingua latina, græca &c. Et in græca quinque diverſas dialectos, *Linguas* nominamus, videlicet

Digitized by Google

videlicet Communem, Atticam, Æolicam, Jonicam & Doricam: *ità Cic. & Horat.* 4. Lingua: *Jezichecz tráva okolu zdenczeo raſztucha.* e. Ochſen-Zunge, Hunds-Zunge ein Kraut. *ökör-nyelv fü.* Duplicem habet linguam. *Prov.* h. e. duplicis cordis homo, qui aliud ore, aliud mente volvit. *Neiſztinit, vkanyuvavecz, dvojega ſzerdcza chlovek.* Falſcher Menſch. *Két ſzívü. tſalárd ember.*

Linguārium, ii, n. Senec. *Operi jezik*, iliti *Primorana dácha (Birſag) za bedaſztogovorenye*, vulgo *Emenda Linguæ.* Item: *Preczep, lokot za jezik.* e. Zungen-Straff. *item.* r. Zungen-Zaum, s. Maul-Schloſs. *Nyelv-birság, nyelv-büntetés.* Item: *Szájra-való zár.*

Linguātus, a, um, Tertull. V. *Linguoſus.*

Linguax, ācis, *om.* Gell. V. *Verboſus.*

Lingŭla, (*Martial.* contendit debere dici *Língula â lingua*, non autem *Lingula*) æ, f. Priſcian. *Jezichecz.* s. Zünglein. *Nyelvetske.* 2. Transl. apud *Colum. Plin. Varr. & Vitruv.* propter ſimilitudinem. *Moticbicza, Lopatichicza, Prebodalcze, Mechecz, y oſztala druga orudelja jezikuſzpodobna.* s. Hauelein, Schäuffelein, Spieſslein, r. Dolch, und andere Werckzeug der Zungen gleich. *Kapátska, vas átótska, Törökötske, és minden nyelvhez haſonló eſzközz.*

Lingŭlāca, æ, f. Varr. 1. *Sena klafura, klopotalnicza, Fiſnyarka, dugoga jezika, Berbravka.* 2. *Sztanovita riba jeziku ſzpodobna.* 1. e. Schvvätzerin, Plauderin, s. Waſch-Maul, 2. Eine Gattung Fiſches der Zungen gleich. 1. *Nyelves Leánka, Tſúſzogó Aſzſzony,* 2. *Bizonyos hal nyelvhez haſonló.* Hinc de piſce & muliere lepidè dixit *Plaut.* Vis ne Lingulacas? Quid opus eſt? quando uxor eſt domi; ea nobis lingulaca eſt: nam nunquam tacet.

Lingŭlātus, a, um, Vitruv. *Jeziku ſzpodoben.* Der Zungen gleich. *Nyelv formájú.*

Linguōſus, a, um, Petron. *Jezichliv, velikoga jezika, pun recbih.* Waſchhafftig, von groſser Zungen, groſs Maul, r. Maul-macher. *Nyelves, nagy nyelvü, ſzós.*

Līnĭgĕr, a, um, Ovid. V. *Linteatus.*

Līnīmen, ĭnis, n. *Priſcian. Līnīmentum, i, n. Pallad.* Līnitus, ûs, m. *Cels.* Vid. *Unctio.*

Līnio, is, ire, īvi, ītum, (Act.) Colum. *Máſom, z-maſztjum zmazivam, z-rukum ali drugacb z-kém mehkem kóga gládim.* Salbe, ſchmiere, beſtreiche. *Kenem, meg-kenem, Tárſólom.*

Līnĭphiārius, ii, m. & Līnĭphĭo, ōnis, m. *Vopiſc.* Vid. *Linteo.*

Līnĭpōla, æ, m. *Z-lanom terſecz, platnar, z-platnom terſecz.* r. Flachs-Händler, Leinvvad-Krämer. *Len-árúló, Vüſznat árló, vüſzon rubával kereskedö.*

Linna, æ, f. Iſidor. *Franczuſzka oprava.* Frantzöſiſches Kleyd. *Frantzia ruha.*

Lĭno, is, ere, lini, lĭvi, lĕvi, lĭtum, (Act.) Horat. V. *Linio.* 2. idem ac *Poliendo exerno:* Vid. *Limo n.* 3. Lucretii poëmata, ut ſcribis, lita ſunt multis luminibus ingenii. *Cic. ad Q. Fr. L. 2. Ep.* 11.

† Līnoſpermon, mi, n. *Melius Latinè.* Semen lini. *Lána ſzeme, leneno ſzeme.* r. Lein-Saamen. *Len-mag.*

* Līnoſtrŏphon, *vel* linoſtrophum, i, n. Plin. *Pluchja-tráva.* r. Andorn, s. Lungen-kraut. *Tüdö-fü.*

Līnōſus, a, um. *Lanaſzt, pun lána.* Flachsreich, Lein-reich. *Lenes, teli lennel.*

Linquo, is, ere, Līqui, lictum, (Act.) Cic. *Puſcham, oſztavlyam.* Laſſe, verlaſſe. *Elhagyom.* Linqui animô. Svet. *Omegleti.* In Ohnmacht fallen. *Elájúlni.* Animas, *vel* lumina vitalia linquere. Cic. *Vumreti.* Sterben. *Meg-halni.* Linquentem animum revocare. Curt. *Od omeglyavicze k-ſzebi dojti.* Aus Ohnmacht zu ſich kommen. *Felébreſzteni az elájúlttat.*

Linteāmĕn, ĭnis, n. Apul. *Vilaben, Plahta,* s. Leylach. *Lepedö.* Item V. *Linteum.*

Linteārĭus, a, um, Ulp. *Rubni, Rubji, k-rubju ſzpadajuchi, Platnen.* Zu Leinvvad gehörig. *Rubából-való.*

Lintearius, ii, m. JCt. *Rubjàr, Platnàr, Vilabnàr, kî kaj iz platna dèla.* Der etvvas aus Leinvvad macht. *Váſzonból dolgozó, Lenből dolgozó.* 2. Vid. *Linipola.*

† Linteātor, ōris, m. V. *Linteo.*

Linteātus, a, um. Liv. *Platnenu opravu noſzechi; vu platno oblechen; Z-vilabnom, z-plahtum, z-pechum odet, pokrit, odeven.* In *oder* mit Leinvvad bekleidet; mit Leilach bedeckt. *Len rubába öltözött; Lepedövel béttakartt.*

Lintĕo, ōnis, m. Plaut. *Rubni Tkalecz, Platna za rubje pripravlyavecz.* r. Leinvveber, Leinvvadmacher. *Lenből szövö takáts, vászonas.*

Linteŏlum, i, n. (*Dim. à* Linteum.) Plin. *Rubchecz, obriſzachecz, Plahticza, Ponyavicza, Pechicza.* s. Tüchlein. *Keſzkenötske, kü rubátska.* 2. Vid. *Linamentum.*

Linter, tris, m. & f. Cic. *Chun, Ladjicza iz czeloga*

Digitized by Google

ezeloga drêva izdubena. r. Weidling, Kahn, kleines Schiff-Boot aus einem Stuck gemacht. *Tſonak.* Hinc propter ſimilitudinem: *Korito.* e. Molder, r. Bach-Trog. *Válu, tekenô.* Et apud Tibull. *Kopanya pripreſi, vu kojuſze moſt ſtêche.* e. Höhle in einem Preſs-Boden, darauſs der Moſt flieſſet. *Sajtó-válu.*

Lintĕum, ei, n. (à Linum.) Cic. Plaut. Virg. *Obriſzâch, Ruchnik, Rubecz, Plahta, Ponyava, Rubje, y vſze drugo, kaj je iz platna napravlyeno.* s. Hand-Tuch, Facinet, (Fatſcheinle) Schnupptuch, Leilach, allerhand Leinvvad, und alles vvas aus Leinvvad gemacht vvird. *Kendô, kendezô, kezkenô, lepedô, és minden a' mi váſzonból tſinált.*

Linteus, ea, eum, Cic. *Lanen, Platnen, iz platna ali Lána.* Von Leinvvad. *Lenbôl-valô, váſzból-valô.* Libri Lintei: Liv. *Knige na platnu piſzane, ali pritiſznyene.* e. Bücher auf Leinvvad geſchrieben oder gedruckt. *Váſzonra irtt,* vagy *nyomtatott könyvek.*

Lintrārĭus, ii, m, Ulp. *Chunáricz, Brodarich, ki na chunu prevára.* r. Schiffmann, der in kleinem Schifflein übers Waſſer führet. *Tſonakkal által-bordozó.*

Lintrĭcŭlus, i, m. Cic. *idem ac* Parvus Linter.

Linum, i, n. Virg. *Predivo, Lin.* r. Flachs. *Szöſz. Len.* 2. V. *Filum, funis, Carbaſa, Rete, Caſſis, & quidquid ex lino fit:* ità Cic. Virg. Ovid. &c.

Lio, as, are, avi, atum, (Act.) Tertull. V. *Lavigo.*

Lĭpio, is, ere, (Neu.) Auctor Carm. de Philom. *Piſchim kakti kanya, iliti kanyub.* Schreye vvie ein Geyer. *Hêja módra kiáltok.* Accipiter pipat, milvus hiánſque lipit. *Idem V. 24.*

* Lipŏthўmĭa, & Lipopſychĭa, æ, f. *Jáka y velika omeglyavicza, omeglyenye.* e. Schvvehre und ſtarcke Ohnmacht. *Nehéz el-ájulás.*

Lippio, is, ire, īvi, ītum. (Neu.) Cic. *Kermeslive imam ochi, ochi mi czure.* Trieffende Augen habe. *Tsipás ſzemmel vagyok.* 2. Metapha. Lippiunt mihi fauces fame: Plaut. *Jakoſzem gladen.* Es hungert mich ſehr. *Igen ehetném.*

Lippĭtūdo, ĭnis, f. Cic. *Kermeslivoſzt, kermeslyi, ochno czurenye.* Das Augen-Trieffen. *Szem tſepegés, tſipáſság.*

Lippus, a, um. Horat. *Kermesliv, oko-czurliv,* Trieff- oder Butter-äugig. *Tsepegô-ſzemû, tſipás.* 2. Metaph. Homo vilis, & parvi momenti. *Priproſzt y zlocheſzt chlovek.* Schlechter und geringer Menſch. *Tſekély és ſemmire kellô ember.* Lippis & tonſoribus notum. Prov. *Vſzakomu je znano:* ali: *Tô vſzaki zna.* Es vveiſs es jederman. *Mindenekntl tudva vagyon.*

Lippŭlus, a, um. (*Dim.*) Arnob. V. *Lippus.*

*Lipsăna, orum. n. *plur.* Ulp. *Oſztanyki od ſzvetech tèl, ſzvetztvo, ſzvetinye, Mochi.* Ubergebliebene heilige Leiber, Heilig-Thümer. *Szentek ereklyéi, Tſontjai.*

*Lipўrĭa, æ, f. Med. *Vruchina bôl.* Hiziges Fieber. *Forró betegség.*

Liquābĭlis, is, *com.* le, n. Apul. *Razezverliv.* Zerſchmelzlich. *Meg-olvaſztható.*

Liqvāmen, ĭnis, n. Colum. *Razezverta tuſztina.* Zerlaſſene Fette. *Meg-olvaſztott zsir.*

Liquāmĭnōſus, a, um. Marcell. *Pun tuſztine.* Voll Fetten. *Teli kövérséggel, zsirral.*

Liquātio, onis, f. Vopiſc. *Razezviranye, ezurenye, raztalenye, razpuſchanye.* e. Schmelzung, Zerlaſſung. *Meg-olvadás, meg-olváſztás.*

Liquĕfăcio, is, ere, eci, actum. (Act.) & Liquo, as, are, avi, actum. [Act.] Cic. *Czurem, razezviram, talim, razpuſchaam, raztaplyam.* Schmeltze, zerlaſſe, flieſſend mache. *Megolváſztom.* Liqueſacere voluptatibus ali quem. Cic. *id eſt* Mollem & effeminatum reddere.

Liquĕfio, is, ĭĕri, actus ſum. (Neu. Paſs.) Cic. *Talimſze, razezviramſze, raztaplyamſze, razpuſchamſze.* Weich, Zerſchmelzt vverde. *Megolvadok.*

Liquens, entis, *com.* Varr. *Czurechi.* Flüſſig. *Olvadó, kifolyó.* Liquentia mella. Virg. *Czurechi méd.* Flüſſiger Hönig. *Folyó méz.* Vid. *Liquidus.*

Liqueo, es, ere, liqui. (Neu.) *Plaut.* Liqueſco, is, ere. (Incoat.) *Cic.* Vide *Liqueſio.* 2. Liqueo *idem ac* Clarus, purus ſio.

Liquet, ēbat, *Impers.* Cic. *Ochiveſzto, ochito, znano je, znaſze, vidiſze, videti je.* Es iſt klar und offenbar, es iſt bekandt. *Nyilván vagyon.*

Liquidè *Gell.* Liquidô, Liquidiùs. *Adv.* Cic. *Ochiveſzto, ochito, znano.* Klärlich, deutlich, offentlich. *Nyilván, nyilvánsággal.*

Liquĭdĭtas, atis, f. Apul. *Vlaga, ſzok, y vſze kaj je mochvarno, mokrina.* e. Feuchtigkeit, feuchte. *Nedveſség.*

Liquĭdiuſcŭlus, a, um. Plaut. *Namoker, maloſzochen, vlagan.* Etvvas naſs, feucht. *Nedveſetske.* 2. Vid. *Lenis, mollis. N. 1.*

Digitized by Google

Liquidum, i, n. Horat. *Voda.* s. Waſſer. *Viz.* Cyathus liquidi: Horat. *Peharecz pun vodè.* r. Becher voll Waſſer. *Kautsó teli vizzel.*

Liquĭdus, a, um. Cic. *Moker, mehkek, ezurechi, tekuchi.* Naſs, feucht, gelind, flüſſig. *Hig, olvadót, folyó.* 2. Vid. *Purus, limpidus, clarus &c.* Liquidiſſima Cæli tempeſtas: h. e. Serena. *Lucret.* Hinc *Transl.* Oratio ità erat pura, ut nihil liquidius: *id eſt:* purius. *Cic.* Liquidum auſpicium: h. e. fauſtum. *Plaut.* Liquida vox: *id eſt:* pura, limpida. *Lucret.* Liquida fides: h. e. Sincera. *Valer. Max.* Liquidò animô eſſe: h. e. ſine curis. *Plaut.* Videre aliquid mente liquida: h. e. clarâ, nullo turbatâ affectu. *Catull.* Liquida voluptas: h. e. pura, & ab omni dolore immunis ac libera. *Cic.* Liquidus venter: *id eſt:* Fluidus, fluxus. n. 1. *Mart.* Liquidi odores: *ſunt* Ungventa olida. *Horat.* Ad liquidum aliquid redigere: *Senec.* h. e. apertum, manifeſtum, clarum, indubitatum reddere. Ad liquidum res explorare: *Liv.* h. e. ſine ambagibus, & clarè rei veritatem indagare.

Liquīrĭtĭa, & *Glyzirrhiza, æ, f. *Szladko drevò* s. Süſs-Holtz. *édes fa.*

Liquo, as, are, &c. Vid. *Liquefacio.*

Liquor, ĕris, liqui, (Depon.) Virg. Vide *Liquefio.*

Liquor, ōris, m. Cic. *Szok, vlaga, mokrina, y kaj god tecche kakti voda.* r. Saft, e. Feichtigkeit, flüſſig Ding. *Nedveſség.*

Lira, æ, f. 1. *Brazda, jarek.* ità Non. 2. *Szlog.* ità *Colum.* e. Acker-Furch, Waſſer-Furch eines Ackers. 2. Ein Beeth oder aufgevvorfene Erde zvviſchen zvveyen Furchen. *Barázda,* vagy *barázda közi, mellyen a' viz elfoly.* 2. *Felszántott hóld f'öld.* 3. Metaph. *Nehaſznovito, bedaſzto govorenye.* ità *Plautus.* Ein Unnütz, Törliches Geſchvvätz oder Reden. *Haſzontalan boland beſzédek.*

Lirātim, *Adv.* Colum. *Na brazde, na jarke.* 2. *Na ſzloge, ſzlog po ſzlogu.* Der Waſſer-Furcht nach, Furchenvveis. 2. Beethvveis. *Barázdánként.* 2. *Hóldanként.*

Lirĭnon, i, n. *Plin.* Ungventum ex liliis confectum.

Lirĭnus, a, um. Plin. *Liliomſzki, lilyanov, iz liliumov, iz lilyana.* Aus Lilien, oder Gilchen. *Liliomból-való.* Lirinum oleum. Plin. *Liliomſzko olje.* s. Gilchen- oder Lilien Oel. *Liliom olaj.*

*Lirĭŏpē, es. f. Ovid. *Boſicza morſzka.* Eine Waſſer-Göttin *Viz iſten aſzſzony.*

Liro, as. are. avi. atum. (Act.) Varr. *Brazde, jarke med ſzlogi za etecheye vodò napravlyam.* 2. *Szloge délam.* 3. *Draſim, branim.* Waſſer-Furchen mache. 2. Zur Saat furche. 3. Egge. *Folyamatot-tſinálok.* 2. *Mag-alá ſzántok.* 3. *Boronálok.* Metaph. *Nehaſznovite, y bedaſzte réchi govorim.* Ein unnütz Geſchvvätz oder Törliches Reden führe. *Eſztelenkedem, boloudságot beſzélek.*

Lis, lītis, f. Cic. *Právda, ſzvada, vada.* r. Rechts-Handel, Zanck, Hader. *Pór, pörlódés, vetekedés.* Lite cadere. *Feſt.* Litem perdere. Cic. *Právu pogubiti.* Sach-Fällig vverden, den *Proceſſ* Verlieren. *A' perlekedeſt elveſzteni.* Litem alicui intendere: *pro* movere. *Cic.* Hinc: Litem movebit, ſi vel Aſinus canem momorderit. *Prov.* h. e. Ille promptus eſt ad lites movendas. Litem dare: h. e. adjudicare: *Cic.* Litem ſuam facere, *eſt* Cauſam litis ſuſcipere, & velut ſuam defendere. *Cic.* Litem perorare: *id eſt:* Cauſam dicere. *Cic.* Litem in rem ſuam vertere: h. e. Rem inter duos controverſam ſibi adjudicare, cùm nempe illi, agente judice, jure ſuo cedunt. *Liv.* Lites ſequi. Terent. *Právdatiſzé.* Rechten. *Perlekedni.* 2. V. *Certamen, controverſia.*

Lĭſa, æ, f. Med. *Velika vratna ſila.* Groſſe Hals-Ader. *Vaſtag ér a' nyakban.*

Lĭtābĭlis, is, *com.* le, n. Litabilior. *Lact. Bogu daruvliv, aldavliv.* Was man opffern kan. *Fel-áldozható.*

*Lĭtānĭæ, arum, f. (*á* Litania) *plur.* Sidon. *Poiczne molitve, y proſſinye,* vulgò *Litanie.* Demüthige Gebether *vulgò.* Litaney. *Alázatos imádságok,* vulgò *Litániák.*

Lĭtāmĕn, ĭnis, n. Prudent. *Aldovanye, Bogu daruvanye. Bogo-vtiſſenye.* e. Opfferung, Verſöhnung. *áldozás, engeſztelés.*

Lĭtātio, onis, f Liv. V. *Litamen.*

Lĭtātò *Adv.* Liv. *Aldujuch, za aldovom, na ſzrechu aldovou.* Wanns Opffer gerathen. *áldozati engeſztelés-ſzerént.*

Lĭtĕra, (*apud Manutium* Littera.) æ, f. Cic. *Szlovo* peregr. *Litera.* Ein Buchſtab. *Betk.* Litteras invenerunt Cadmus, & Evander; auxerunt Palamēdes & Simonĭdes. *ità Plin. Uſus:* Ad Litteram: Cic. *Od réchi do réchi.* Von Wort zu Wort. *Szóról, ſzóra.* Ad literam. Quinct. *vulgo* Litteraliter, juxta ſenſum literalem. *Poleg razuma y znamenovanya rechih.* Nach dem Wort-Verſtand, vvie die Worte lauten. *Betk-ſzerint.* 2. Homonium literarum. *Plaut.* Vid. *Fur.* 3. Literam longam ex ſe facere. Plaut. *Szamoga ſzebe obeſzíti.* Sich ſelbſt aufhencken. *Magát fel-akaſztani.* 4. Litera ſalutaris, eſt A, quia

quia *Absolvo*; tristis verò C, quia *Condemno* significat. *Cic. pro Mil.* 5. per Synecdochen apud *Cic.* 3. *Ver.* Vid. *Scriptum, scriptura.* 6. Metonymicè apud *Cic.* pro *Scribentis manu.* 7. Literæ, arum: *plur.* Vid. *Doctrina, eruditio, peritia, scientia.* Litteris operam dare; versari in litterarum studiis; Litteris se dare, dedere; totum se ad litteras abdere. *Cic.* Literis probè eruditus, imbutus, tinctus. *Cic.* alique. *Dobro vuchen.* Stattlich gelehrt. *Jól tudós, okós, bölts.* Vir nullis litteris, sinè litteris. *Cic.* Nesciens litteras. *Senec.* In omni disciplina rudis. *Sveton.* Id est: *Priprosztyak, nevuchen, piszmo-neznanecz.* Einfältig, Ungelehrt, in Schreiben und lesen Unerfahren. *Deáktalan.* 8. Vid. *Monumentum, codex, libellus, scripta, scriptura.* Hinc literis aliquid mandare, consignare, &c. *pro* scribere. *Cic.* 9. Vid. *Epistola, tabella n.* 2. Litteras scribere, exarare; conficere; reddere *pro* perferre, accipere, mittere. *Cic.* Poëticè etiam litera *pro* Epistola: ità *Ovid.* 10. Litteræ publicæ. *Cic.* Vulgò barbarè *Registra publica*, vel græcè *protocollum.* &c.

Litĕrārius, Litterarius, a, um. Plin. *Szlovni, piszmeni, navuchni.* Zu den Buchstaben, Geschrifft, und studiren gehörig. *Betüi, deáki.* Ludus literarius. Plin. *Skola, mesto za navuk.* e. Schul, s. Ort zum lehrnen, *Oskola, tanúló hely.*

Literātè, Litteratè, *Adv.* Literatiùs. Cic. *Piszmeno, mudro, vucheno.* Der Schrifft nach, Gelehrt. *Tudóson.* Vid. *Doctè, eruditè, elegantèr.*

Literātor, Litterator, oris, m. Svet. *Szlovo-znanecz, malo-vuchen.* r. Anfänger in Lesen, und Schreiben, vvenig Gelehrt. *írni, olvasni tudó, kevéssé tudós.*

Literātrix, Litteratrix, īcis, f. Senec. *Szlovo-znanka, malo ehteti y piszati vuchena.* e. Anfängerin in Lesen und Schreiben. *írni, olvasni tudó Aszszony.*

Literātŭlus, Litteratulus, i, m. Hieron. *Malo vuchen.* Ein vvenig Gelehrt. *Tudósotska.*

Literātūra, Litteratura, æ, f. Cic. *Piszmo-znanstvo, szlovo-znanstvo, liter znanye, piszmo,* Die Kunst der Buchstaben, und Geschrifft. *Deáksägnak mesterssége.* 2. Vid. *Eruditio.*

Litĕ.ātus Litteratus, a, um. *Cic.* Literatior, *Senec.* Literatissimus. *Cic.* Literōsus *vel* Litterosus, a, um. Non. *Piszmo-znan, knigo-znan, vuchen.* 2. Apud Plaut. *Z-sganyem na ehelu zaznamenuvan.* 3. Apud eundem: *Z-szlovami*, vulgò *literami zaznamenuvan.* Gelehrt, Schrifft-Gelehrt. 2. Dem man ein Zeichen an der Stirn gebrennt: 3. Mit Buchstaben bezeichnet. *írni, olvasni tudó, tudás.* 2. *Gonoszlévő, kire bélyeget sütnek.* 3. *Akármi, a' mire bélyeget sütöttek, betükvel jegyzettek.*

Litĕrio, Litterio, onis, m. Ammian, Vide *Literatulus.*

Literŭla, Litterula, æ, f. (Dimin.) Cic. *Malo szlovo,* vulgò *mala litera.* Kleiner Buchstab. *Betütske.*

*Lithargўrium, ii, n. & Lithargўrus, i, m. Plin. *Szreberna penna, szreberna szmét.* r. Silber-Schaum, e. Silber-Glätte. *Ezüst tajték, Glét, máz.*

*Lithargĭus, ii, m. *Izkavecz kaménya po rudah.* Ein Erforscher der Steine in Berg-Wercken. *Kő-bányász.*

*Lithiăsis, is, f. *Bubrekov-ból, iz kojesze kamenecz napravlya.* Lenden-Weh, in vvelichen sich sammlet der Sand, und Stein gemacht vvird, Lenden - *oder* Blasen-Stein. *Vesének fájdalma, mellyből követskék termenek az emberbe.*

*Lithŏcolla, æ, f. Plin. *Kelje, z kojemsze kamenye szkup keli.* e. Kütt, damit man die Stein zusammen löth, e. Stein - Kütt. *Enyv, mellyel követ enyveznek - ősszve.* Fit ex Lapide pario, aut marmore cum taurino glutine.

*Lithŏglўphus, i, m. Plin. *Kameno - vez, kamenár.* r. Bild - Hauer, Stein - Hauer. *Kő - metsző.*

*Lithontriptĭcus, a, um. Vide *Nephriptĭcus.*

*Lithostra, æ, m. *Taraczar, ki taracz po vuliczah &c. napravlya.* Der die Gassen mit Steinen besetzet. *Utzát kövel pádimentomozó.*

*Lithostrōtus, (juxta accentum Lithostrŏtus.) & Lithostratos, i, m. Lithostrotum, i, n. *Taracz, mesto z - kamenyem popodyeno.* Ein besetze, *oder* Ort mit Steinen besetzt oder gepflastert. r. Stein - Weeg. *Kövel pádimentomozott, követstsel hintett hely.*

*Lithŏtŏmia, æ, f. Vid. *Lapicidina.* Item est operatio chirurgica, vi cujus calculi in vesica comminuuntur.

Lithŏtŏmus, i, m. Gelf. V. *Lapicida.* Item Chirurgus, qui calculos exscindit, vel in vesica comminuit,

Lithurgus, i, m. Vide *Lapicida, Lapidarius.*

Litĭcen, ĭnis, m. Varr. *Sipus, trublyar, ki vu zaviátu vo nichku trublyu,* vulgo *trubentus trubi, pusse* r. Zincken-Blaser. *Horgas trombitájú, sipos.*

Litĭgātio, onis, f. *Pravdanye, karka, karanye, szvada, szvadenye, vadenye.* r. Rechts-Handel, e. Zänckerey, r. Streit. *Pörlödes, versengés, vetekedés.*

Litĭ-

Lĭtĭgātor, oris, m. Cic. *Pravdaſi, kiſze pravda; ſzvadlivicza, ſzvadliveez.* Der einen Rechts-Handel Führet, r. Zancker, Streiter. *Pŏrlŏdŏ, verſengŏ.*

Litigātrix, īcis, f. Cic. *Pravdaſſicza, ſzvadlivka ſzena.* Die einen Rechts-Handel führet, e. Zanckerin. *Pŏrlŏdŏné, verſengŏné.*

Lĭtĭgātus, ûs, m. Quintil. Vid. *Litigatio, lis, contentio. N. 2.*

Litigiōſus, a, um. Cic. *Kiſze rad pravda, ſzvadliv, vadliv.* Zänckiſch, Streitiſch, Zanckſüchtig, haderhafftig. *Verſengŏs, feddŏdŏ.* 2. Res litigioſa *pro* Controverſa. *Cic.*

Lĭtĭgĭum, ii, n Plaut. Vid. *Lis, contentio N. 2. controverſia.*

Lĭtĭgo, as, are. avi, atum (Neu.) Gic. *Pravdomſze, vadimſze, ſzvadyujemſze.* Rechte, Zancke, Streite, Hadere. *Pŏrlŏk, háborgok, verſengek.*

Lĭto, as, are, avi, atum (Act.) Cic. *Aldov dajem Bogu, z-aldovom mi Boga miloſztivnoga chinim.* Opffer thue, mit Gott mich verſöhne. *áldozattal engeſztelem, kérlelem.* Litare Diis victimas: h. e. Cæſis victimis Deos placare, Diis ſatisfacere. *Propert.* Vid. *Placo, ſatisfacio.* 2. Vid. *Sacrifico.* Hoſtiam, honorem, laudem Deo litare: *pro* Sacrificare. *Tertull.*

Lĭtŏrālis, is, *com.* le, n. *Catull.* Litorĕus, a, um. Virg. *Bregovni, vodo-krajni, k-vodnem krajom ſzpadajuchi.* Zum Ufer gehörig, Ufericht. *Parti, parthoz-valŏ.*

Lĭtŏrōſus, a, um. Plin. *Bregaſzt, bregovit, blizo morja, vode poſztavlyen.* Voll mit Ufer, Nahe bey dem Meer-Geſtadt. *Partos, part-mellett-lévŏ.*

Lĭtūra, æ, f. Cic. *Piſzma prekriſenye, zbriſzanye, pomachkanye ebeſza, pomazanye.* r. Durſtrich, e. Auſslöſchung, Beſtreichung. *Kitŏrles, által-vonás, Bémázolás, békenés.*

*Lĭturgĭa, æ, f. *Szvete meſſe nachin.* Das Amt der heiligen Meſs. *Szent Misében-való tzeremónia.*

Liturgus, i, m. *idem quod* circa res Sacras operans, Sacerdos.

Lĭtūro, as, are, avi, atum. (Act.) Sidon. Apol. *Piſzmo izbriſſujem, mashkam, máſem.* Austilge, durchſtreiche, auskratze. *Kitŏrlŏm, békenem, bémázolom.*

Lĭtus, *aliis* Littus, ŏris, m. Cic. *Kraj vodeni, breg morſzki, y oſztaleh velikeh potokov.* s. Geſtad am Meer *oder* Fluſs. *Part, mart.* Litus *propriè* de mari, Ripa de fluminibus dicitur. *Ovid.* Sed apud *Virg.* pro eodem ſumuntur.

Lĭtus, ûs, m. Plin. Vide *Linitio, unctio.*

Lĭtuus, ui, m. Cic. 1. *Mala zaviata vojnichka trublya* vulgo *trubenta.* Kleine gebogene Kriegs-Trompete, Zincke. *Hadi borgas trombita.* Synon. *Buccina.* Jam Lituus pugnæ ſigna daturus erat. *Ovid.* 2. Apud Cic. *Palicza zgora zaviata, kojuſzu negdaſſnï zgoniteli, iliti Proroki, na krich ptichji dojducha povedajuchi, ponaſſali.* Ein Stab oben gebogen den vor Zeiten die Weisſager getragen *Jŏvendŏlŏk borgas botjok vólt.* Hinc propter ſimilitudinem. V. *Pedum.*

Līvēdo, ĭnis, f. Apul. *Modrina, bledo-modrina.* e. Blaue. *Kékség.*

Līveo, es, ere, (Neu.) Virg. *Bledo-moder jeſzem, olovneſzem farbe.* 2. Apud *Tacit.* Metaph. *Nenavidim, jalenſzem.* Ich bin Bleu-Färbig, *oder* Schvvartz-Bleich. 2. *Metaph.* Ich bin neudig. *Megkékülök.* Metaph. *Irigykedem.*

Līveſco, is, ere, (Incoat.) Lucr. *Od vudareza &c. moder, bledo-moder. olovne farbe poſztajem.* 2. Apud *Claud.* Metaph. *Nenaviden, jalen biti pochinyam.* Blau, Schvvartz-Bleich vverde. 2. *Metaph.* Neydig, Misgünſtig vverde. *Elkékülök, feketedem,* 2. Metaph. *Irigykedni kezdek.*

Līvĭdē, *Adv.* Plin *Od vudareza &c. modro, cherno-bledo.* 2. Metaph. *Nenavidno, jalno.* Schvvartz-Bleich, ſchvvartzlicht. 2. *Metaph.* Misgünſtlich, verhaft. *Elkékülve.* 2. Metaph. *Irigykedve, irigyül.*

Līvĭdŭlus, a, um. (Dimin.) Juven. *Namoder, Malo-moder, Modrichaſzt,* 2. Metaph. *Malo jalen, Nenaviden.* Etvvas blau. *Metap.* Etvvas neydiſch. 1. *Kékeſetske.* 2. Metaph. *Irigyetske.*

Līvĭdus, a, um. Cic. *Moder, Bledo-moder, Pochern, cherno-bled.* Metaph. *Jalen, Nenaviden.* Blau, Schvvartz-Bleich. *Metaph.* Misgünſtig, Neydiſch. *Kékes, Fekete.* Metaph. *Irigy.*

Līvor, ōris, m. Cic. *Modricza, Chernyavka,* Metaph. *Jal, Nenavidnoſzt.* r. Blauer Strich, e. Maſe vom Schlagen. *Metaph.* r. Neyd, Misgunſt. *Kék, ón ſzín, kékség.* Metaph. *Irigység.* Paſcitur in vivis Livor, poſt fata quieſcit. *Ovid.*

Jál ſivlenyu neda mira,
Vſzudſze paſzech, iſebe ſira:
Tada vech dât nemre rane,
Kâd po ſzmertiga neſztane.

Lix, līcis, f. Varro. *Lúſni pepel, Voda z-pepelom zmeſſana.* r. Laug-Aſchen, Waſſer mit Aſchen gemiſcht. *Hamu, Párlúg.*

Lixa, æ, m. Liv. *Kuhta, kuhar taborſzki, Praſyecz,*

lytecz, poptravecz kuhinyszki, vode prinaszavecz. r. Sudel-Koch, Feld-Koch, Kuchel-Wäscher, Kuchel-Bube der Wasser zu trägt. *Főzö, mosó, mosléк tiszitó a' táborban.* 2. Transl. Lixæ, arum. *Malo dobra, zlocheszti lyudi.* Allerhand Lumpen-Volck. *Gizgaz emberek.*

Lixāmĕn, ĭnis, n. Lixāmentum, i, n. & Lixātūra, æ, f. *Sidon. Apol.* Vid. *Coctio, tostura.* 2. *Oparenye.* e. Mit Laug-Siedung. *Luggal forralás, Lúgzás.*

Lixīvĭa, æ, f. Colum. *Lúg.* e. Laug. *Párlúg.* Lixiviam sapere. Colum. *Po lúgu dissati.* Nach Lauge schmecken. *Lúgtól szagos lenni.*

Lixīvĭum, ii, n. Colum. V. *Lixivia.*

Lixīvĭus, *Plin.* Lixīvus, a, um. Colum. *Lusti.* Laugicht. *Lúgos.*

†Lixo, as, are, avi, atum. (Act.) *Varim, kúham.* Siede. Koche. *Forralok, Sütök, főzök.* 2. *Parim.* In Laug Siede. *Lúgzok, szapúllok.*

Lixŭla, æ, f. Varro. *Mochnyak; iz melye, vodó y szira kassieza.* Mus *oder* Brey von Mehl. Wasser und Käs. *Lisztel, sajtal, és vizzel tsinált dara, gombótz.*

Lixus, a um. *Varen, prekuhan.* Gesotten, gekocht. *Forralt, főtt.*

*Lŏba, æ, *vel melius* Lolxæ, arum, f. *plur.* Plin. *Szteblo ali lát fita, iliti proszta indianszkoga.* Halm am Indianischen Hirse. *Indiai kóles szár.* Item *Kukuruza, turszka pszenicza.* Türckischer Wajtzen. *Török búza, kukuruza, málé.*

*Lŏbus, i, m. *Dolnya mehka sztrán vuha, kojasze natése opominajuch kóga.* Das unterste am Ohr-Lappein. *Fülnek leg-alsó része.* 2. Lobus hepatis aut pulmonis. *Zvunszka sztran jeter ali plyúch.* Der äuserste Theil an der Leber oder Lungen. *Külső része a' májnak vagy tüdőnek.*

Lŏcālis, is, *com.* le, n. Ammian. *Mesztni, kmesztu szpadajuchi.* Zum Ort gehörig. *Helyes, helyhez-való.*

Lŏcā'ĭter, *Adv.* Ammian. *Od meszta do meszta, po mesztu.* Orts-Weise. *Helyesen.*

Lŏcārĭum, ii, n. Varr. *Plácha od sztanuvanya, od meszta, od stak.* Miethzins, Stand-*oder* Stall-Geld. *Ház-vagy Istálló-bér*

Lŏcārĭus, ii, m. *Mart.* Qui in spectaculis & ludis publicis sedes locabat.

Lŏcātio, onis, f. Cic. *Naszstavenye. sztána &c. za plácho davanye.* e. Vermiethung, Ausleihung einer Wohnung &c. um bezahlung. *Bérbe-adás.* Synon *Elocatio.* 2. apud *Quintil.* Vid. *Collocatio, dispositio. &c.*

Lŏcātĭtĭus, a, um. Sidon. Vid. *Conductitius.*

Lŏcātor, ōris, m. Plin. 1. *Chesza za plácho poszuditel.* Der etwas um die Bezahlung ausleihet. *Bérbe-adó.* Synon. *Elocator.* 2. Locator operæ. *Za plácho delavecz, tesák.* Der um die Bezahlung arbeitet, r. Taglöhner *Fizetésért dolgozó, napszámos.* 3. *Na meszto, na réd poszstavlyavecz.* Der etwas auf ein Ort, in die Ordnung setzet. *Helybeztető.* V. *Dispositor N. 1.*

Lŏcellus, i, m. (*Dimin.* à Loculus.) Mart. *Mosnyichka, keszieza, sep, saklineez.* Kleiner Beutel, Schiebsack, s. Seckle in. *Erszényetske, tarsoly, zseb.* 2. Vid. *Loculus. N. 1.*

*Lŏchia, orum, n. plur. *Otok sénszki za porodom, ochisztenye poroditelieze.* Der Nachfluss einer Kindbetterin, Kindbetts-Reinigung. *Az Aszszonyon szülés után való vérfolyás.*

Lŏcĭto, as, are, avi, atum (Act. *Frequ. à loco.*) Terent. *Gusztokrat kaj za plácho poszudyevam, na vsivanye dajem.* Offt und stets vermiethe, um Geld verleihe. *Bérbe-addogalom, valamit nyereségre kiaddogalok.* Agellum locitare foras. *Terent.*

Lŏco, as, are, avi, atum (Act.) Cic. 1. *Na meszto tujem, poszstavlyam, sztavim.* An ein ort stelle, setze. *Helybeztetém, valahová-tészem.* Synon. *Collocо, pono.* Locare insidias alicui. Plaut. *Kómu pát zasziesziti, otajno na kóga chakati.* Einem heimlich nachstellen. *Valakinek lest hányni.* Castra locare ad urbem. *id est,* Metari, collocare prope urbem. In insidiis locare milites &c. *Cic.* 2. Vid. *Eloco N. 2.* Et tunc constituitur cum *Accus.* rei, *Dat.* personæ, & *Abl.* pretii; utut non semper omnes hi casus exprimantur. *Cic.* Argentum fœnori locare. Plaut. *Novcze na dobichek, na vujem poszuditi.* 3. Geld auf Wucher, Zins ausleihen. *Uszorára, interesre pénzt adni.* Vectigalia Gensoribus locare. *Cic.* Non solùm autem rem quampiam, ut Domum, agrum &c. sed etiam operam, laborem, obsequia homines hominibus locant. Operam suam tribús nummis locare alicui. Plaut. *Kóma za tri novcze delati.* Einem um drey dreyer dienen, arbeiten. *Valakinek három pénzért dolgozni.* 3. Vid. *Eloco N. 3.* Locare Virginem in matrimonio. *Cic.* Vel: in matrimonium. Plaut. *Divojku vdati, za mus dati.* Eine Jungfrau verheyrathen. *Elházasítani kányát.* Item: Filiam locare. Virginem nuptum locare Adolescenti. *Terent.* Locare aliquam alicui nuptiis. *Auth.*

Digitized by Google

ad Heren. h. e. nuptui tradere. 4. V. *Insumo, impendo.* Argentum, operam, beneficia bene vel malè locare. Liv. Plaut. *Penize, dilo, dobrochinenya dobro y haſznovito, ali pak zlo y nehaſznovito potroßiti, vu kaj poſztaviti.* s. Gelu, e. Arbeit, Wohlthaten gut und nutzlich, oder aber übel und unnutzlich anvvenden, anlegen. *A' Pénzt, dolgot, Jótéteményeket jól és haſznoſon*, vagy *roſſzúl és haszontalanúl elköltemi.* Addi autem poteſt in hac ſignificatione vel *Actu*, rei cum præp. *Ad*: vel *Dat.* perſonæ. *Plaut.* 5. Idem ac *aliquid alicui, conſtitutâ mercede, faciendum committo, do.* Quod opus DLX. millibus faciendum locâſti. *Cic.* Et gaudet iiſdem caſibus, quibus in 2da ſignificatione.

Lŏcŭlāmentum, i, n. *Colum.* Eſt locus ab alio vicino diſtinctus, ubi Aves, apes &c. nidificant, aut etiam majora animalia habitant. *Hinc:* Loculamenta Columbarum. *Golubinyak.* s. Tauben-Haus. *Galamb-hág.* Loculamentum Avium. *Ptichje duplye, gnyezdo.* s. Vogel-Haus, s. Neſt. *Madár lyuk, Fészek.* Loculamenta Apium. *Pchelni koſz.* r. Bienen-*oder* Immen-Korb. *Méhkoʼár, Méhek álláſok.* Loculamenta librorum. *Kniſne police, ormarczi.* s. Bücher-Geſtell. *Könyvek póltzok.* Loculamentum dentium. *Meſzo okolo zúb.* s. Zahn-Fleiſch. *Fog-hús.* 2. Accipitur pro omni capſula, theca & inſtrumento, cui aliquid includi poteſt. *Senec.*

Lŏcŭlātus, a, um, Varr. *Vnogo mèſt zaderſavajuchi, pun prèl, lukeny: na vnogo ſztràn razdelen, predélan, preprechèn.* Viel Unterſchläg, Löcher, Abtheilungen habend; unterſchieden, abgetheilt. *Külömb-féle rekeſzekkel teli, fias, Lyukatſos.*

Lŏcŭlōſus, a, um, *Synon.* Loculamentis plenus. *Plin.* Vid. *Loculatus.*

Lŏcŭlus, li, m. Plaut. *Meſztaſzcze, malo meſzto.* Ein kleiner Ort. *Helyetske.* 2. per Synecdochen apud *Varr.* Vid. *Loculamentum & Loculamenta.* 3. apud *Horat.* Vid. *Locellus N.* 1. 4. apud Plin. *Mertvechki lèſz, mertvechki kony, grob. &c.* r. Sarck, e. Todten-Bâar. *Sz. Mihály-lova, koporsó.*

Lŏcum-tĕnens, tis, m. (*intellige* Vir.) Compoſit. *Nameſztnik, meſzto drugoga poſztavlyen, Pod-ſztotnik*, vulgo *Lajdánont, Vice-Kapitan:* Latinè *Pro-centurio, Sub-Centurio.* Ein Stell-Vertretter, r. Blatzhalter, Unter-Hauptmann. *peregr.* Lieutenant. *Hely-tartó, Hadnagy.*

Lŏcŭples, ētis, *ome.* Locupletior, Locupletiſſimus, Cic. 1. Vid. *Dives, Abundus.* Annus locuples frugibus. h. e. Abundans, fertilis. *Horat.* Homines egentes in locupletes (*id eſt* in multa poſſidentes) armabantur. *Cic.* Translatè *ad alia*: Locuples oratio: *id eſt:* Dives verborum, copioſa & abundans. *Cic.* 2. Locuples Auctor, teſtis, fidejuſſor &c. h. e. Firmus, magnæ auctoritatis, indubitatæ fidei, de qua nemo ambigere debeat.

Lŏcŭplēto, as, are, avi, atum. [Act.] Cic. V. *Dito.* Synon. Opibus, divitiis augeo; Fortunis orno. *Uſus:* Orationem graviorum artium inſtrumentô, villam picturis, Civitates Fortunis locupletâſti. *&c.*

Lŏcus, i, m. *Plurali* Loci, orum, m. & Loca, orum, n. Cic. *Meſzto.* s. Orth. *Hely. Uſus:* Summa eſt hujus loci amœnitas. Loca, ſiquid ſcribere velis, ab arbitris libera. Locus naturâ & arte munitus, opportuniſſimus, ædificiis frequens, uberrimô agrô, mitiſſimô cœlô. &c. E *ſuperiore loco* dicere, agere, dicitur Orator, qui pro roſtris dicit, & agit aliquid: *Ex Æquo*, qui in ſenatu: *Ex inferiore* denique, qui ad judices. *ità Cic.* Nam ſive de cœli natura loquitur, *&c.* Sive ex inferiore loco, ſive ex æquo, ſive ex ſuperiore. *Cic.* 2. *de Orat.* 2. Vid. *Status, Conditio N.* 1. *&* 2. *Fortuna N.* 1. 2. *&* 2. Optimô locô ſtat Reſpublica. In eum locum res rediit, reducta eſt; *vel* eo loci res eſt, ut pejore eſſe non poſſet. *Cic.* 3. Vid. *Pretium, Æſtimatio, gratia, amor, Dignitas, honor. Auctoritas.* Quem locum apud Cæſarem obtinuiſti? Eodémque apud me locô eſſet, quo eſt apud Patronum ſuum. Principem ſemper locum tenuiſtis. Nec juſtitiæ ullus eſſet, nec bonitati locus (*id eſt* æſtimatio, pretium) *Cic.* Hinc locô movere, dejicere, deturbare: *eſt vel* ex loco pellere: *Terent. vel* Dignitatem, honorem, poteſtatem &c. adimere. *Cic.* 4. Dare locum: *Interdum ſignificat* Cedere, *ut* Dandus eſt locus Fortunæ, cedendum ex Italia. *Cic. Fam.* 11. *ep.* 1. *Interdum* Dare cauſam, anſam. Quoad ætas M. Gœlii dare potuit ſuſpicioni locum. *Cic. pro Cal. Interdum* dare facultatem, opportunitatem. Nec das reſpondendi locum. *Cic* 2. *de nat. Deor.* C. 8. 5. Vid. *Occaſio, tempus, ſpatium.* Si nunc eſt ullus gaudendi locus. *Cic.* nullum locum prætermittemus tui juvandi,

aut

Digitized by Google

aut levandi. *Cic.* Hinc: Priore loco causam dicere, *est* eam prius defendere, quàm quis accusatus sit. *Cic.* Posteriore loco dicere *est* Defensorem causæ in judicium jam delatæ agere. 6. Vid. *Genus.* Homo honestô, equestri, summô, clarissimô: *vel contrà* Ignobili, obscurô, infimô locô natus. *Cic.* 7. pro *Vice.* In parentis eum loco colere debebam. Cur eum habes in loco patrui? Illis in patris locum successisset. *Cic.* 8. In injuriæ, præmii, beneficii loco aliquid numerare, ponere, putare: *Cic.* h. e. in numerum beneficii &c. referre, *vel* pro beneficio &c. reputare. 9. *Locus* etiam dicitur alicujus Doctrinæ, vel libri pars. *Cic.* 10. Non soli Homero locus est in Poëtis: *id est* non is solus inter Poëtas numeratur. *Cic.* 11. Is enim, si eo loco esset, negavit se facturum fuisse: *Cic.* h. e. Is enim, si ejus negotium esset, si ejusdem res ageretur. &c.

Lŏcusta, æ, f. Tacit. *Kobilicza, kobilka.* e. Heuschreck *Sáska.* 2. apud Plin. *Fehyerekove morszka kosicza, riba.* In Gestallt eines Meer-Krebsen Meer-Kitzlein. *Tengeri rák formájú tengeri ketskétske.* 3. Hoc nomine appellabatur Mulier veneficiis insignis, Neroni grata. *Tacit.*

Lŏcūtio, *vel* Lŏquutio, onis, f. Cic. *Govorenye.* e. Rede. *Szólás.*

Lŏcūtus, (Aius Locutius ab ajendo) ii, m. Liv. *Pridovek Rimszkoga bolvana, kógaszu zazadali su to ime, dabi nyihova detcza berse govoriti naucila.* Zunahme eines falschen Römischen Gottes, welcher, um die Kinder bald redend zu machen, angeruffen wurde. *Rómaiak bomit istene neve, kit segitségül hittak, hogy b. marábbá' kú gyermekek szóllni kezdjenek.* Cùm enim noctu audita esset vox humana major, admonens Gallos adventare Romam, DEI cujusdam vox esse credebatur; cujus nomen, cùm ignorarent Romani, ex reipsa Ajum Locutium nominavêre. *Liv. l. 5. c. 50.*

Lŏcūtor, *vel* Lŏquutor, oris, m. Gell. *Govoritel, govornik.* r. Sprecher, Redner. *Szóló.* 2. Vid. *Blatero, onis.*

† Lŏcūtōrium, Lŏquutorium, ii, n. *Govoriliscza, hisa za govorenye, szpominanye* vulgo *Parlamentum.* e. Sprach-Stuben. *Beszélgető ház.*

Lŏcūtŭlējus, ji, m. Gell. *Jezichlio Klafura, Berbrasz.* Metaph. *klepotecz.* e. Groß-Zung, Plauderer, Wäscher. *Nyelves, szá-*

tsogó. Vid. *Blatero, onis, lingvax, verbosus.*

Lŏcūtus, (Loquutus) ûs, m. *Apul.* Vide *Locutio, sermo, loquela.*

Lŏdĭcŭla, æ, f. (Diminut.) Svet. *Malo poszteljye pokrivalo, vilahnecz.* s. Bett-Decklein, Leilach. *ágy-lepletske.*

Lŏdix, icis, f. Juv. *Poszteljye pokrivalo, vilaben.* e. Bett-Decke, Leilach. *ágy lepel.* Vid. *Linteamen, tegumentum.*

Lœbertas, *pro* Libertas *apud vet. Fest.*

Lœbĕsus, a, um, *Fest.* pro *Liber, a, um.*

* Lœdŏrĭa, æ, f. Macrob. Vide *Convicium.*

* Lœmōdēs, is, *com.* e. n. Vide. *Pestilens.*

* Lœmōdŏchĭum, ii, n. *vulgo* Lazărētum, i, n. *Hisa za-kugum bolneh, ov kojisze kusni vrûche,* vulgo *Lazaret.* s. Haus *oder* Lazaret, da denen Pesthafftigen Krancken geholffen wird. *Dög-halálosok háza Lázárétom.*

* Lŏgārium, ii, n. Ulp. *Za osnagdasznye racsune, y troszkov popiszovanye knificza.* Täglich Rechnungs-Register. *Minden napi dolgokot bé-irásra-való könyvetske.*

* Lŏgēum, ei, n. *Vitruv.* 1. Vid. *Theatrum.* 2. Vid. *Cathedra.*

* Lŏgi, ōrum, m. *plur.* Cic. V. *Facetiæ.*

* Lŏgĭca, æ, *vel* Logicē, es, f. Cic. *Mudrogovornoszati znanye; Mestria, navuk mudroga pregovarjanya, razumneh miszlih* &c. Vid. *Dialectica.*

Lŏgĭcus, a, um. Cic. *K-znanoszti mudroga pregovarjanya szpadajuchi.* Zur Logic *oder* Vernunfft-Lehre gehörig. *Logikai tudományboz való.*

Lŏgĭcus, ci, m. Sidon. *Razumno-miszlih znanecz, mudroga pregovarjanya nauchitel.* Der die Logic *oder* Vernunfft-Lehre, Disputir-Kunst versthet: r. Vernunfft-Künstler, Vernunfft-Lehrer. *Logika tudományt tudó, Mester, Tanító.*

* Lŏgista, æ, m. Vid. *Arithmeticus.*

* Lŏgistĭca, (*intellige* Ars) æ, f. & Logistice, es, f. Vid. *Arithmetica.*

* Lŏgŏdædălĭa, æ, f. Auson. *Mestria, znanye lepo, nakinczheno govoriti.* e. Zierliche Wörter-Kunst. *Szépen, ékesen szólni tanító tudomány.*

* Lŏgŏdædălus, i, m. *Kinczhitel govorenya zebranemi rechmi za okaniti, prevariti kóga: ki szamo na lépo rechi pázi, za dugovanye pak malo mára, recho chinecz.* Der schöner und zierlicher Worte, um einen zu betrügen, sich bedienet; die Wahrheit

Digitized by Google

aber zu bevveiſen ſich nicht viel bemühet. *Tſalástra kéſzſtett feſtett beſzédü.*

*Lŏgŏmachĭa, æ, f. *Pregovarjanye, Tekmenye vu rechih, Recho-boj, karka nad rechmi.* r. Wort-Streit, Wörter-Kampff, Zanck über die Wörter. *Szó* vagy *ige-hartz, ſzóval-való tuſakodás.*

*Lŏgŏgrăphus, i, m. *Réchih, Rachunov popiſzavavecz; obchinſzkih dugovany, y pripesheny zpiſzavavecz.* r. Wort- *oder* Rechnung-Schreiber; gemeines Weeſen und Geſchicht-Schreiber. *Beſzédeknek* vagy *ſzámvetéſnek letröja; Meglött dolog és Hiſtória-iró.*

*Lŏgos, *vel* Logus, i, m, Plaut. 1. V. *Sermo.* 2. apud Cic. V. *Facetia.*

Lŏlĭācĕus, a, um. Varro, *Kukolyni, iz kukolya.* Aus Lülch *oder* Unkraut. *Konkolyból-való.*

Lolĭārĭus, a, um. Colum. *K-kukolyu zpadajuchi.* Zum Lülch gehörig. *Konkolyi, rosnoki.*

Loligĭnĕus, Loligĭnōſus, & Loliōſus, a, um, Plin. *Kukolyaſzt, pun kukolya, dracha.* Voll mit Lülch, voll Unkrauts. *Konkolyos; konkolyal* vagy *Roſnokkal teli.*

Lōligo, aliis Lolligo, ĭnis, f. Horat. *Kalamar, morſzka riba chernu kero imajucha kakti tinta.* r. Meer-Fiſch, der ſchvvartz Blut hat vvie Dinten, Dinten-Fiſch, Black-Fiſch. *Tengeri hal, melly mint a' tinta, olly fekete vért ont - ki.* Succus ſeu ſanguis loliginis *aliàs* ſepia dicitur, & Metonymicè *pro* Atramento accipitur. V. *Atramentum.* 2. Metaph. V. *Invida, Liver N.* 2. ità Horat.

Lŏlium, ii, n. Cic. *Kukoly, Drach.* r. Lülich, s. Unkraut. *Konkoly, Roſnok.* Metaph. Loliô victitare *Prov.* Plaut. *Zlochesſite ochi imati.* Schlechte Augen haben. *Roſzſz ſzemei vadnak.* Et careant loliis, oculos vitiantibus, agri. *Ovid.* 1. *Faſt.*

Lōmentum, i, n. Mart. *Bobja, Bobova melya,* s. Bohnen-Mehl. *Babliſzt.* 2. *ſzvetlo-modra, nebeſzka farba.* Liechtblaue, Himmel-Farbe. *ég ſzín kék.*

Londinum, i, n. Tacit. *Londin, ſztolni varaſz y prebivalüche kralya Anglianſzkoga.* London die Haupt - Stadt in Engeland. *London, fő városa, ángliának.*

Longăbo, ōnis, m. Varro. V. *Longanon.*

Longævĭtas, atis, f. Macrob. *Dugo - vechnoszt, dugo vreme, velika ſztaroſzt.* Immervvehrende Zeit, hohes Alter. *Sokáig tartó idő, örökség; nagy vénség.*

Longævus, a, um, Virg. *Dugovechni, ſztar, Dugo ſiv.* Lang vvehrend, lang lebend, alt: *Hoſzſzú életü, ſokáig tartó.*

Longănĭmĭtas, atis, f. *Dugo-ſzterplivnoszt, ſztalno-terplivnoszt.* e, Langmüthigkeit. *Nagy türhetőség.*

Longănĭmus, a, um, & Longănĭmis, is, *com.* me, n. *Dugo-terpliv, dugo-terplivén,* Langmüthig. *Nagy türhetű.*

Longānon, *vel* Longâno, ōnis, m. Veget. *Dugo y ravno chrévo.* Ein langer und gerader Darm. *Hoſzſzú és egyenes burka, ſzegvég hurka,* 2. Metaph. *Iz dugoga chrévna devenicza, duga klobaſzicza.* Eine lange Wurſt, *Hoſzſzú Májos, kolbáſz.* ità Varro.

Longè, iùs, ſſimè, *Adv.* Cic. *id eſt:* Longô intervallô, longô loci ſpatiô. V. *Procul.* Et conſtruitur vel *Abſolutè:* ut: Longè abſum. Cic. *Daleko ſzem.* Ich bin vveit entfernet. *Távol vagyok.* Longè, latéque: *id eſt:* In multis, variiſque locis. *Cic.* Vel cum *Abl.* & præp. A vel Ab, Satis longè ab oppido ad fanum. Oppidum eſt non longè à ſyracuſis. *Cic.* Longè eſſe alicui: *Virg. vel:* Longè eſſe ab aliquo *Cæs.* h. e. unum ab altero procul diſtare, *quod ſignificat* unum alteri valde diſſimilem eſſe: *vel* unum ab altero juvari non poſſe. Vel cum *Genit. Gentium.* pro *Longiſſimè, omnino procul.* Tu autem abes longè Gentium. *Cic.* Longiſſimè ab imperitorum intelligentia disjunctum. *idem.* 2. Vid. *Longinquè,* loco barbaræ locutionis *è longè, de longè.* Litora longè reſonantia. *Virg.* 3. Vid. *Intervallum temporis, Diu n.* 1. Tempus muneris dandi longè abeſt. Varro vitam Nævii producit longiùs. *Cic.* Hinc: Longè proſpicere futuros caſus: *eſt* eos longè ante videre, quàm eveniant. *Cic.* 4. Vide *Valdè, multùm.* Et tunc jungitur vel *ſuperlativis,* aut *Adjectivis* vim ſuperlativorum habentibus: *ut:* quarum ſacra longè maximis, atque occultiſſimis cæremoniis continentur. Pœtus longè princeps. *Cic.* Vel cum *Compar.* Pedibus longè melior Lycus. *Virg.* Vel cum *nominibus* diverſitatem aut diſſimilitudinem ſignificantibus: *ut:* Longè alia conditione ego ſum, ac cæteri Imperatores. Facultates longè diversæ. *Cic.* Vel cum *Verbis* Antecello, præſto, ſupero, vinco, diffundo, diſcrepo, diſſentio, fallor, & *ſimilibus.* Longè illam vitam huic anteponit. *Cic.* 3. *offic.* Sic dicimus: Longè falleris opinione tua: longè omnes ſuperas. Vel denique cum *Adverbiis.* Aliter, ante, poſt,

Digitized by Google

post, secus & similibus. Est longè aliter in versibus. *Cic.*

Longesco, is, ere, (Inch.) Obsoletum. *Dugbivam.* Lang vverde. *Hoszszú leszek.* Meliùs *longus fio, in longum cresco.*

Longimănus, a, um. *Dugo-Ruk.* Lange Hände Habend. *Hoszszú kezü.* 2. Cognomen *Artaxerxis* Regis Persarum, qui alteram manum longiorem habuit.

Longinquè, *Adv.* Enn. *apud* Non. *Z-daleka.* Von vveiten. *Meszszünen.*

Longinquĭtas, atis, f. Gic. *Dalekocha, Dalechina.* Die Länge und Weite, *oder* Ferne des Orts. *Meszszeszig, távol - valóság.* 2. Vid. *Diuturnitas.*

Longinquus, a, um, *Cic.* Longinquior. Cæs. *Dalek, dalechni, z-daleka.* Weit, fern gelegen, entlegen. *Meszszünen-való, Távol-való.* E Longinquis venire locis. Gic. *Od daleka dojti.* Von Weiten herkommen. *Meszszünen jöni.* 2. Vid. *Diuturnus.* Longinquus morbus. Liv. *Dugo terpécha kolészt.* Langvvierige Kranckheit. *Hoszszú betegség.* 3. per Catachresin V. *Longus.* Longinqua vita: *Plaut.* Longinqua æquora: *pro* Longa: *Claudian.* 4. Metaph. V. *Exter, peregrinus.* ità *Cic.* 5. Vid. *Tardus.* ità *Plaut.*

Longĭpes, ĕdis, *om.* Plin. *Dugo - nog.* Langfüssig. *Hoszszú lábú.*

Longiscо, is, ere, (Neu. Inch.) Enn. *apud* Non. Vide *Longesco.*

Longĭtūdo, ĭnis, f. Cic. *Dusina.* e. Länge. *Hoszszúság.* 2. V. *Longinquitas N.* 1. 3. Vid. *Diuturnitas.* ità Cic.

† Longĭturnĭtas, atis, f. V. *Diuturnitas.*

† Longĭturnus, a, um, Vide *Diuturnus.*

Longiuscŭlus, a, um, Cic. *Pridug.* Etvvas länger. *Hoszszatska.* Synon. Paulò longior.

Longo, as, are, avi, atum, (Act.) Venant. Fortunat. *Kaj dugo chinim.* Lang mache. *Hoszszúvá teszem.* Vid. *Extendo, Distendo.*

Longŏbardĭa, æ, f. *Geogr. Lombardia, gornya Sztran Talianszke ilsti Vlaßke zemlye.* e. Lombardey. *Lombárdia.* Regnum & pars Italiæ, nomen accepit à Longobardis, qui eam occupârunt. Continet majorem partem Veteris Galliæ cisalpinæ, Dividitur in superiorem & inferiorem. *Longobardia superior* continet Pedemontium, Ducatum mediolanensem & montem ferratum. *Inferior* verò Ducatum Mantuanum, Mutinensem & Parmensem: *Item* partem occidentalem ditionis Venetæ, ubi territoria Cremense, Bergomense, Brixianum, Veronense, Vicentinum, & Patavinum. Adde Ducatum Ferrariæ, & Territorium Bononiense.

Longŭlè, *Adv.* (Dimin.) Plaut. *Podugo, Malo na dusem.* Etvvas länger. *Hoszszatskán.*

Longŭlus, a, um, (Diminut.) Cic. Vide *Longiusculus.*

Longùm, Adv. Virg. *Dugo vremena, dugo.* Lange Zeit. *Hoszszú ideig.* Longùm vale Virg. *Dugo vremena zdrav osztani.* Lange Zeit gehab dich vvohl. *Sokáig élj.* Synon. *Diu.*

Longūrĭo, ōnis, m. Varro. *Dug chlovek, Duga stanyga, Dugách.* Langer Mensch, lange Stangen. *Hoszszú ember.*

Longūrĭus, ii, m. Cæs. *Dug Drùg za podigavye, Kolecz.* 2. *Zatvor bisni.* Langer Hebbaum, Stange, 2. Riegel an einem Gebäu. *Hoszszú rúd, Hoszszú karó.* 2. *Záró fa.*

Longus, a, um, Cic. *Dug.* Lang. *Hoszszú.* Gonstruitur cum *Accus.* vel *Abl. mensuræ.* Septem pedes longus. *Plin.* Sesquipede, quàm tu, longior. *Plaut.* Interdum cum *Genit.* longus pedum 50. *Colum.* 2. Transl. V. *Diuturnus.* Horæ longæ videbantur, *Cic.* Longum est: *pro* multi temporis. *Cic.* 3. Longa oratio: *id est:* prolixa, diffusa. *Cic.* 4. Ille nihil sibi fuisse longius ait, quàm ut me videret: *id est:* Ille nihil æquè se desiderare ait, quàm *&c.* vel: Ille nullius rei tanta cupiditate aut expectatione teneri se ait, quantâ &c. *Cic.* 5. Ne longum faciam: *pro* ut breviter dicam. *Horat.* 6. Homo longus: *pro* stolidus. *Catull.*

Lŏquācĭtas, atis, f. Cic. *Rado-rechlivoszt, Rado-govorlivoszt, jezichtvo, vnogo-govorlivoszt, klafurlyivoszt.* e. Schvvatzhafftigkeit, Plauderey, das viel Reden, Begierd viel zu Reden. *Tsátsogás, Nyelvesség.*

Loquacĭtĕr, *Adv.* Cic. *Vnogo-govorlivo, jezichlivo, Rechlivo.* Schvvatziglich, mit viel unnützen Reden. *Tsátsogva.*

Lŏquācŭlus, a, um. (Dimin.) Lucret. Vid. *Garrulus, verbosus.*

Lŏquax, ācis, *om.* Cic. V. *Lingvosus, verbosus.*

Lŏquēla, æ, f. Cic. *Govor, govorenye.* e. Rede. *Beszéd, Szó.* Fallacis loquelæ: Gic. *Alii legunt* Fallaciloquentiæ.

Lŏquĭtor, aris, ari, atus sum. (Dep. Frequ.) Plaut. *Gusztokrat govorim.* Offt, immer rede. *Szóldogalok.* Vid. *Garrio, Blatiero N.* 2.

Lŏquor, ĕris, cūtus & quūtus sum. (Dep.)

Digitized by Google

Cic. *Govorim.* Rede. *Sablok.* Confruitur variè: *ut:* Aliâ quadam linguâ loqui. ornatè loqui. Loqui cum aliquo aliquid, *vel* de aliqua re aut perſona. Sæpius iſta loquemur inter nos. &c. *ita Cic.* Loqui alicui. *Plaut.* Merum bellum loqui. Lucr. *Nikaj, vego od ſramoga boja govoriti.* Von nichts anders, als von Kriegen reden. *Egyedûl tsak az hadakozásról beſzélleni.* Loqui ad voluntatem: *id eſt:* Aſſentari, adulari. *Cic.* Loqui ad voluptatem: *eſt* Sermone ſuo alios recreare velle. *Cic.* Loqui in eandem ſententiam. *id eſt:* (ut barbarè aliàs dicitur:) in eundem ſenſum. Cæſ. *Jednáko z-drugim govoriti, jednake miſli y volye z-nyim biti.* Einerley Meynung ſagen. *Mûſtal egyet érteni, tartani.* 2. Monumenta vetuſtatis loquuntur: *id eſt* oſtendunt, indicant, teſtantur. *Cic.* Vid. *Indico, oſtendo, teſtor.* Res ipſa loquitur: *pro* certiſſima eſt, nec indiget ſermone & confirmatione. *Cic.* 3. Loquitur: *paſſivè impersonaliter* uſus eſt *Varro.*

Lōra, æ, f. *Varro. Iz tropin z-vodum poleaneh zpreſſana chavarika, cliger.* r. Treſter-Wein, Lauer. *Tsiger, Lôre.*

Lōrāmentum, ti, n. Juſtin. *Veliki remen.* Groſſer lederner Riem. *Nagy ſzíj.* Vid. *Lorum.*

Lōrārius, ii, m. Aul. Gell. 1. *Szluga, kî je negda pri Rimlyanah ſzluge druge z-remenyem moral pretepati.* 2. *Remenár.* r. Knecht, der die Knechte bey Römern muſte peitſchen. 2. r. Riemer. *Szolga vólt a' Rómaiaknál a' ki más ſzolgákot ſzíjalvert.* 2. *Szíj-gyártó.*

Lōrātus, a, um, Virg. *Z-remenyem zvezan.* Mit Riemen gebunden. *Szíjal megkötöztetett.*

Lōrĕa, æ, f. *Cato* Vide *Lora.*

Lōrĕus, a, um, Plaut. *Remenat, iz remena.* Aus Riemen. *Szíjból-való.*

Lōrica, æ, f. L. Eſt munimentum pectoris, quod *teſte Varrone* olim ex loris, aut crudo corio fiebat, donec ſubinde ferreæ loricæ invenirentur. *Obramka perſa, oklop, kóſna ali Selezna nadperſzinya*, peregr. *Panczèr.* r. Pantzer, Harniſch. *Vas Páncztl*, ità Cic. 2. Metaph. *Mali kron pred zidom, priſztrobßek.* s. Vordächlein einer Mauer, Sturm-Dach. r. Eſterich. *Kô-falnak, bás-fedelének képárkányozáſa.* Curt. *Item* Vid. *Albarium, tectorium.* Vitruv. *Item* Vide *Munimen, Munimentum, Mœnia.* Cæſ. *Denique* Vid. *Sepimentum.* Apul.

Lōrīcātio, onis, f. Vitruv. *Oklopov oblechenje.* Beharniſchung. *Vas öltözés.* 2. Vid. *Tabulatio, Tectorium.*

Lōrīcātus, a, um. Liv. Vid. *Catapbractus.*

Lōrīco, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Oklopje, Panczèr oblachim.* Pantzer anthue. *Páncztlba öltözöm.* 2. Metaph. apud *Varr.* Loricare parietes: *eſt* iis albarium vel tectorium inducere.

Lōrīcŭla, æ, f. (Diminut.) Hirt. *Oklopecz, oklopchek.* Kleiner Pantzer. *Kitſiny páncztlotska.*

Lōrīpes, ĕdis, *om.* Juven. *Krivo-n g. Santav, Sépav, Rom, zvernyene noge imajuchi.* Krummfüſſig. *Horgas lábú, Tzibertes.* Loripedem rectus derideat, Æthiopem albus. *Juven.*

Lōrum, i, n. Cic. *Remen.* Ein Riemen. *Szíj.* 2. apud *Ovid.* Vid. *Habena N.* 1. 3. apud *Gell.* Vid. *Ligamen.*

Lōrus, i, m. *Inuſitatum.* Apul. Vid. *Lorum.*

Lŏthăringĭa, æ, f. *Geogr.* Regnum Lotharii, olim Auſtraſia, quæ tamen latiùs patebat. Pars eſt Galliæ belgicæ, inter Campaniam ad occidentem, & Alſatiam ad orientem, inter Luxemburgum ad ſeptentrionem, & inter Burgundiæ Comitatum ad meridiem. Nomen accepit à Lothario Galliæ Rege.

Lōtio, onis, f. Cels. *Pranye.* e. Waſchung. *Mosás, Mosódás.*

Lōtĭum, ii, n. Svet. *Voda obl-vechja, ſzczalina.* s. Menſchen-Waſſer, Harn, Bruntz. *Húgy, vizellet.*

Lōtor, oris, m. *Pralyecz.* r. Waſcher. *Mosó.*

Lōtrix, ĭcis, f. *Pralya.* e. Wäſcherin. *Mosónè.*

Lōtūra, æ, f. Plin. Vide *Lotio.*

Lōtus, ûs. m. Cels. V. *Lotio.*

Lubens, Lubenter, Lubentia, lubet, Lubido. Vid. *Libens &c.*

Lŭbrĭcè, *Adv.* Cic. *Zkuzko, zklizko, zklizlivo, Glißko, Puzko, Skalko.* 2. Metaph. *Neſztalno, zkazlivo, Doojno.* Schlüpfferig, 2, unbeſtändig, zweiffelhafftig. *Sikon.* 2. *állhatatlanúl.*

Lubrĭcĭtas, atis, f. *Skàl, glizkocha, zkliſzkocha.* 2. Metaph. *Neztalnoszt, zkazlivoszt.* e. Schlüpffrigkeit, 2. e. Unbeſtändigkeit. *Sikág.* 2. *állhatatlanság.*

Lŭbrĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Juven. *Zklizamſze, Glizko, zklizko, puſzko, skalko,* ali

ali *gladko napravlyam*. Schlüpfferig, glatt mache. *Tſiſzamóßá-téſzem, ſikítom.*

Lŭbrĭcum, i, n. Tacit. Vide *Lubricitas.*

Lubricus, a, um, Cic. *Szkuzek, ſkalen, zklizek, puzek, zklizlivo, glizek, ſkalek, puzlivo, gladek.* 2. Metaph. *Neſztalen, laſzlivo, neſztanovit, zkazlivo.* Schlüpfferig, glatt, 2. Unbeſtändig, falſch, ungevviſs, lugneriſch. *Sikamló, tsuſzamló.* 2. *állbatatlan, hamis, tsalárd.* Vid. *Mobilis, difficilis, N. 1. Incertus, Inconſtans.* ità Cic. *Item* Vid. *Fallax* ità *Virg.* ſpes lubrica. Stat. *Laſzlivo, y vkanyliwo uſſanye.* Eine betrügliche Hoffnung. *Megtſaló reménység.*

Lūca, *vel* Lucas bos, Lucæ bovis, *com.* Plin. *l. 8. c. 6.* Vid. *Elephantus.* Sic dictus à Lucania, in qua Romani, Pyrrhi bello, primùm conſpexerunt Elephantos, quos, utpote maximos inter animalia ibidem viſa, more ſuo, boves nominârunt.

Lūcānĭca, æ, f. (genus eſt farciminis à *Lucania*, Regni Neapolitani populis, primùm inventum) Cic. *Globaſzicza.* e. Bratvvurſt. *Kolbáſz.*

Lūcăr, āris, n. Liv. *Od komedie plácha; Dácha za meſzto komedie; Penezi, Novczi, za igre vidyene dati, ali vzeti.* s. Schau-Geld bey Schau-Spiel; Loſungs-Geld. *Komédiáſok bérek, fizetéſek.* 2. apud *Feſt.* Pretium eſt, quod ex lucis captatur. *Dobodek iz gajev, Plácha od gajev. &c.*

Lūcārĭa, ōrum, *vel* Lucaria, ium, n. *plur.* Feſt. *Szvetechno obſzluſavanye Rimlyanov vu gajeh nato odlucheneh.* s. Feſt, ſo von denen Römern in denen Lucis *oder* Wälderen begangen vvurde. *Innep nap, meglyet a' Romaiak a' berkekben illettek.* Victi enim à Gallis Romani, fugâque dilapſi in magno inter viam ſalariam & Tyberim luco ſeſe occultaverunt.

Lŭcellum, i, n. (*Dimin. à* lucrum) Cic. *Mal dobitek, mali dobitek.* Kleiner Gevvinn, s Gevvinſtlein. *Nyereſégetske.*

Lūceo, es, ere, luxi, (Neu.) Cic. *Szvétim, ſzvetimſze.* Leichte, ſcheine. *Világoſodom, világoſkodom.* Synon. *Splendeo, lucem emitto.* Luce lucere alienâ: *id eſt*: re alienâ gloriari, &c. *Cic.* Lucere alicui facem. Plaut. *Kómu z duplyerom ſzvetiti, z ſzvétkom pred kém iti.* Einem Fackel *oder* Latern vortragen, einem vorleuchten. *Valaki előtt lámpáſt vinni.* 2. Transl. æquitas lucet ipſa per ſe *id eſt* ſe ipſam abundè commendat, clara & manifeſta eſt. *Cic.*

Lŭcerna, æ, f. Cic. *Leſcherba, Lampaß, ſzvétilnicza, vu kojoj olje gori.* Ein Ampel, Leuchte. *Lámpás, Gyertya.* Vid. *Lampas.* 2. Nomen proprium Civitatis Helvetorum. 3. Piſcis.

Lūceſcit, ēbat. *Imp.* Cic. *Daniſze, ſzvetlo* ali *dan poſztaje.* Es taget. *Megvirrad.*

Lūceſco, is, ere, (Incoat.) Virg. *Pochinyamſze ſzvétiti, zoriti, daniti.* Anfange zum leuchten, liecht vverde. *Világoskodni kezdek, világos léſzek.*

Lūcet, ebat, *Imp.* Cic. *Szvetiſze.* Es ſcheinet, es iſt heiter, liecht. *Virrad, verrad.* Vid. *Luceſcit.*

Lūcī, *Adv.* Plaut. V. *Interdiu.*

Lūcĭdē, *Adv.* Cic. *Szvetlo.* Klärlich, hell. *Világoſúl, Tündöklőül.*

Lūcĭdĭtas, atis, f. V. *Claritas, ſplendor.*

Lūcido, as, are, avi, atum, (Act.) Caſſiodorus. *Szvetlim, ſzvetlo chinim.* Licht mache. *Világoßá tſinálom. Meg-világoſítom.*

Lūcĭdus, a, um, Quint. *Szvetel.* Klar. *Világos.*

Lūcĭfĕr, a, um, Cic. *Szvetlo-noſa, ki ſzvetloſzt donaſſa.* Liecht-tragend, das Licht bringt. *Világoſság-hozó.*

Lūcĭfĕr, i, m. Cic. *Danicza zvezda.* r. Morgenſtern. *Hajnal tsillag.*

Lūcĭfĭcus, a, um, Cæl. Aurel. *Szvetlo-chin, ki ſzvetlo napravlya.* Liecht machend. *Világoſság tsinálló.*

Lūcĭfŭga, æ, *com.* Senec. V. *Luciſugus.*

Lūcĭfŭgus, a, um. Cic. *Szvetlo-beg, ki od ſzvetloſzti beſi.* Licht ſcheuend, Lichtfliehend. *Világoſságtól-futó.*

Lūcīna, æ, f. Cic. Virg. *Pridovek Boſieze Poroda* Juno *vyane.* Zunahme der Geburts Göttin *Juno* genant. *Születés Iſten Aſzſzonyánakneve.* 2. Vid. *Luna.*

Lūcĭus, ii, m. Auſon. *Schuka riba.* r. Hecht. *Tſuka.* 2. Prænomen eſt Romanis familiare, quod primo ſic dicto ideo impoſitum creditur, quia prima luce natus fuit: *Feſt.*

Lŭcrātīvus, a, um, Quintil. *Dobitliv.* Gevvinnſam. *Nyereſéges.*

Lŭcrātor, oris, m. Svet. *Dobitel, dobivavecz.* r. Gevvinner, Wucherer. *Nyerekedő.*

Lucrī-cŭpĭdo, ĭnis, f. Apul. *Sclya y blepenye dobitka, dobichka.* e. Gevvinn-Sucht. *Nyereſég-kévánſág.*

Lŭcrĭfăcio, is, ere, feci, factum, (Act.) Mart. *Dobivam.* Gevvinne, Gevvinſt mache. *Megnyerem, nyerek.* Lucrifacere injuriam, Plin. *Zaſzluſeneſze, za vuchinyenu krivicza, kaſtigeoſzlobodити, izbavити.* Einer verdienten Straff entge-

Digitized by Google

entgehen. *Valakit blutetetlen ſzidni*: Lucri facere nomen. Varro. *Verloſzi ime zadobiti.* Einen groſſen Nahmen überkommen. *Nagy nevet nyerni.*

Lucrĭfĭcābĭlis, is, *com.* le, n. Plaut. *Dobichek donaſſajuchi, dobitliv, dobitko-noſz, dobitkodobliv, haſznovitliv.* Das man gevvinnen kan, nutzbar, profitirlich. *Haſznot-hozó.*

Lucrĭfĭcus, a, um. Plaut. V. *Lucrificabilis.*

Lŭcrĭfĭo, is, fēri, actus ſum. (Paſs *Anom.*) Cic. *Dobivamſze, k-dobitku bivam.* Gevvonnen vverde. *Megnyeretetem, megnyeretem.*

Lucrĭfŭga, æ, *com.* Plaut. *Ki za dobichek nemára.* Der dem Gevvinn nicht achtet. *Nyereségen nem kapó.*

Lŭcrĭo, onis, m. *Feſt.* Lŭcrĭpĕta, æ, *com.* Plaut. *Lakom na dobichek, dobichka ſelen.* Ein Gevvinn Süchtiger, Gevvinn-begieriger. *Nyereség-ſzerző.*

Lŭcror, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. Vide *Lucrifacio.*

Lŭcrōſus, a, um. Ovid. *Pun dobichka, pun haſzne.* Gevvinn-reich, voll Gevvinn, und Nutz. *Nyereséggel teli, nyereséges.*

Lŭcrum, i, n. *Cic.* Lucrus, i, m. Plaut. *Dobichek, dobitak.* 2. Gevvinn. *Nyereség. Uſus:* Lucri eſt: *Plaut.* Lucro eſt: *Cic.* h. e. prodeſt. Ponere aliquid in lucro: *id eſt*: fortunæ adſcribere, *vel etiam* Lucrari. *Cic.*

Lucta, æ, f. *Sidon.* Luctātio, onis, f. Liv. 1. *Borenye vu igri dvéh, koj kóga na zemlyu obali.* 2. Metaph. *Borenye na ſzmertnom vremenu.* Item *Boj, vojuvanye.* 1. Das ringen in Spielen, ſo ein andern zum Boden vverffen mag. 2. *Metaph.* 2. Lezter Todt-Kampff. *Item* c. Kämpffung, 2. Streit, Kampff. 1. *Küſzkódás, birakozás.* 2. *Halálkal-való tuſakodás.* Item: *Veſzekedés, viadal, verekedés.*

Luctāmĕn, ĭnis, n. Virg. V. *Lucta.*

Luctātio, onis, f. Cic. V. *Lucta.*

Luctātor, oris, m. Plaut. *Boritel vu igri, boritel na ſzmerti, vojnik.* Der ringet in dem Spiel, der ringet in Todts-Zeit, 2. Kämpffer, Fechter. *Küſzkódó, bajnokoskodó, tuſakodó.*

Luctātus, ûs, m. Plin. Vide *Lucta.*

Luctĭfer, a, um. Senec. *Tugo-noſz, placho-noſz.* Leid bringend. *Siralom-hozó.*

Luctĭfĭcābĭlis, is, *com.* le, n. Perſ. *Tuſen, placha pun.* Kläglich, betrübt, voll Leid. *Siralommal-teli.*

Luctĭfĭcus, a, um. Cic. *Placho-tugo-chin.* Das Leid, kläglich, betrübt machet. *Siralom-ſzerző.*

Luctĭſŏnus, a, um. Ovid. *Tuſno-glaſz.* Kläglich lautend. *Siralmas-ſzavú.*

Luctĭto, as, are, avi, atum. (Frequ.) *Priſcian.* & Lucto, as, are, avi, atum. (Neu.) Terent. V. *Sequens.*

Luctor, aris, ari, atus ſum (Depon.) *Borimſze, vojujem.* Ringe, Kämpffe. *Küſzkódom. Hartzolódom.* 2. apud. Quint. Vid. *Conor, nitor.* 3. apud Cic. V. *Diſputo.*

Luctuōsè *Adv.* Liv. *Plachlivo, tuſno, ſaloſztno.* voll traurens, kläglich. *Siralmaſon, keſerveſen.*

Luctuōſus, a, um. Horat. *Plaobliv, tuſen, ſaloſzten.* Kläglich, leidig, traurig. *Siralmas, keſerves.* 2. apud Cic. Vid. *Luctifer, Luctificus.*

Luctus, ûs, m. Cic. (*apud veteres genit.* luctī.) *Plach, tuga, ſaloſzt.* e. Klag, s. Leyd. *Siralom, sirás, keſergés.* 2. Accipitur pro ipſo habitu hominis lugentis, *Liv.*

Lucŭbrātio, onis, f. Cic. *Zkoznuvanye, poſzluvanye, zkup-ſzpravlyanye, poſzel, delo nochno priſzvétshi.* e. Wache, Zuſammen-Tragung, Schreibung eines Wercks, Arbeit bey dem Liecht. *éjjeli gyertya világnál-való munkálódás, írás, tanúlás, dolog, munka.*

Lucubrātiuncŭla, æ, f. Aul. Gell. *Malo delo y poſzluvanye priſzvétshi.* Kleine Arbeit bey dem Liecht. *Világnál-való munkálodáſotska.*

Lucubrātōrĭus, a, um. Sveton. *K-nochnomu muvuku, poſzluvanyu &c. ſzpadajuchi, prikladen.* Zur Nachts-Arbeit gehörig, tauglich. *éjjeli munkalódáſhoz-való.*

Lucubrātus, a, um. Cic. *id eſt*: Lucubrando elaboratus.

Lucŭbro, as, are, avi, atum. (Neu.) Liv. *Delam, poſzlujem, vuchimſze po nochi priſzvétshi.* Des Nachts bey Liecht arbeite, ſtudire. *Valamit gyertya világnál mivelek, tanúlok, írok.*

Lucŭlentè, & Luculentĕr, *Adv.* Cic. *Szvetlo, ochiveſzto, verlo, drêchno, jako, vnogo, veliko, vidno.* Klar, Scheinbar, Stattlich, Wohl, Sehr, Viel, Groſs, Deutlich. *Világoſon, nyilván, bőſegeſen, helyeſen.* Synon. *Clarè, ſplendidè, abundè, ſatis, lautè.*

Luculentĭa, æ, f. Arnob. V. *Splendor, nitor.*

Lucŭlentus, a, um, (*à* Lux) Cic. V. *Lucidus, ſplendidus, Illuſtris &c.* Propriè dicitur de camino, aut ſoco: Metaphoricè etiam de rebus aliis. *Szvetel, ochiveſzten, verli, drêchen, obilen, velik.* Liecht, ſcheinbar, klar, hell-leuchtend, ſtattlich, vornehmlich, anſehnlich, berühmt, reich, groſs. *Világos, nyilvan-való, Híres, nevezetes, gazdag, nagy. Uſus:* Camino luculento utendum: h. e. lucido. *Cic.* Luculentioribus verbis rem comprehendere: *id eſt:* Magis perſpicuis, ornatis, & apertis. *Cic.* Luculentus

Digitized by Google

tus ſcriptor: *id eſt*: Probatus, optimus, præſtans. *Dréchen, preſtimanya vréden, y gnaſzoit piſzecz.* Fürtrefflich und berühmter Schreiber. *Hires, nevezetes iró.* Luculenta forma. *Terent.* Luculenta facies. Apul. *Lep obichai, obraz.* Schöne Geſtalt, ſchönes Angeſicht. *Szép ſzemély, ábrázat.* Luculenta plaga. Cic. *Veliki oudarecz.* Groſſer Streich. *Nagy tſapás.* Multos jam lucrum luculentos homines teddidit: *id eſt*: divites, opulentos. *Plaut. Vnoge je lyudi dobichek bogate vuchinil:* Es hat viel Leute der Gewinn reich gemacht. *A nyereség ſokakat gazdagokká tett.*

Lūcŭmo, *per ſyncop.* Lucmo, ōnis, m. Auſon. V. *Melancholicus*, *Inſanus N.* 1. 2. apud. *Pauſan.* Nom. propr. Regis Arcadiæ.

Lūcuncŭlus, i, m. (*Dim. à* Lucuns.) Apul. *Kolachicz, z-melyum bélum poſzipan y opechen ſtrukely, vertany, perèczel.* Ein zweiſſer Kuchen. &c. *Kittiny lepény, Pánkó.*

Lūcuns, untis, ſ. Varro. V. *Lucunculus.*

Lūcus, i, m. Cic. *Synon.* Nemus; Sylva ſacra; Locus arboribus conſitus, aquam habens, Diſſque Sacer. *Gáj, negda krivem Bogom meſzto ſzveto:* r. Luſt-Wald, Tann-Wald, Hain, vor Zeiten für die Abgötter auserleſt. *Berek, ſzentelt berek.*

Lūdĭa, æ, ſ. Mart. *Sena Igravicza, ſzkakavacza* vulgo *Kauklericza.* e. Comödiantin, Gaucklerin. *Játékos, tántzos Aſzſzony.*

Lūdĭbrĭōſus, a, um. h. e. ludibrio plenus. Ammian. *Oſzmehſzni, oſzmeha-pun. oſzmehazanya vréden.* Lächerlich, auslachens vverth. *Tſúfos, tſufságra méltó.*

Lūdĭbrium, ii, n. Cic. *Szmèh, oſzmeh, ſzramota, Rugatva*, peregr. *ſpot:* s. Spottvverck, Geſpött, Gelächter, e. Auslachung. *Tſúfság. Játék.* Haberi ludribrio: *eſt* Deſideri, illudi, contemni. *Terent.* Eſſe alicui lud brio, *id eſt* Contemni, irrideri ab aliquo. *Cic.* 2. apud *Liv.* Ludibrium interdum accipitur pro ipſo homine, qui ludibrio habetur.

Lūdĭbundus, a, um. Cic. *Igrajuchi, oſzmehavaiuchi, ſzmejech kaj chinechi.* Spielend, auslachend, lächerlich, kurtzvveilig, mit Lachen etvvas machend. *Játékos, tréfás. Ludibundi oculi. Igrajuche y zalyublene ochi.* Spielende und verliebte Augen. *Játszodozó és tſiklándozó ſzemek.*

Lūdĭcer, cra, crum. Cic. (apud Priſcian. *Ludicris*, is. *comm.* cre, n. *apud aliquos Ludicrus*, a, um.) *Igrajuchi, norujuchi; vrtme-troſzni, ſzaleni* Schertzhafftig, kurtzvveilig. *Tréfás, tréfás.*

Lūdĭcrè, *Adv.* Apul. *Szalno, ſzmèſzno, vremetroſzno, Igraiuch.* Schertzlich, kurtzvveilig, poſſentreiberiſch. *Tſufoſon, tréfáſon.*

Lūdĭcrum, cri, n. Catull. V. *Jocus, nugæ.* 2. apud Tacit. V. *Ludus N.* 1. *ſpectaculum N.* 1.

Lūdĭfăcio, is, ere, feci, actum, (Act.) Plaut. V. *Ludificó.*

Lūdĭfĭcābilis, is, *com.* le, n. Plaut. *Synon.* Plenus ludo, jucunditate. *Oſzmeſſen, oſzmeſſliv, pun ſzale, igre.* Vexieriſch, lächerlich. *Játékos, mulatságos.*

Lūdĭfĭcātio, onis, ſ. Cic. V. *Deceptio, fraus, irriſio.*

Lūdĭfĭcātor, oris, m. Plaut. V. *Deceptor, fraudator, irriſor.*

Lūdĭfĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Decipio, irrideo.*

Lūdĭfĭcor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. *Idem ac Ludifico.* Tu me hic etiam nebulo ludificabere? *id eſt* ludendo & ridendo decipies. *Terent.*

Lūdĭfĭcus, a, um, Plaut. *Oſzmehavaiuchi, zigrom y ſzalum vkanyujuchi.* Auslachend, mit Spielen, und Schertzen betrügend. *Kinevetéſ, játszodva és tſintalankodva megtſaló.* Item V. *Ludificabilis.*

Lūdĭmăgiſter, tri, m. & Magiſter Ludi: Cic. *Navuchitel piſzma y oſztaloga navuka; meſter navuka:* r. *vuchitel piſzmo-znanya*, vulgo *Stolnik.* r. Schulmeiſter. *Tanitómeſter, ſkola-meſter.*

Lūdi-mŏdĕrātor, oris, m. V. Ludimagiſter.

Lūdĭo, ōnis, m. Liv. V. *Sequens.*

Lūdĭus, ii, m. Cic. *Na vuſu ſzkakavecz, igràſs, ſzalecz*, vulgo *Kaukler.* r. Seil-Täntzer, Gaucklер. *Kötélen tántzoló, tzinkor, komédiás, játékos, alakos.* Vid. *Hiſtrio, joculator.*

Lūdo, is, ere, lūſi, lūſum. (Neu.) Cic. *Igram, igramſze.* Spiele. *Játſzom. Uſus.* In foro aleâ ludere. *Cic.* Ludum ludere. *Terent.* Ludere aleam *pro* aleâ, dixit *Sveton.* 2. Ludere ſuô coriô. Mart. *Iz ſzvojega dati, darezliovnu biti, kaj pocheti.* Aus eigenen Guth etvvas geben; freygebig ſeyn, etvvas anfangen. *Magából, ſajátjából adni, adakozó lenni, valamit kezdeni.* Ludere alieno corio: Mart. *Z-tugyem dareſliovnu biti.* Aus frembden Guth freygebin ſeyn. *Másából adakozó lenni.* 3. Ludere in numerum. Virg. *Szkakati, pleſzati (tancsati) polek popevke ſzpadanya.* s. Springen, Tantzen

Digitized by Google

Tantzen dem Geſang nach. *A' mint vonnyák úgy tántzolni.* 4. Ludere calamô, *vel* ludere carmina, verſus *vel* verſibus. Virg. *Peſzme piſzati, dolati, ſzkup zpravlyati.* e. Verſe ſchreiben, machen. *Verſéket irni, tſinálni.* 5. Vid. *Jocor.* In me quidem ille luſit, ut ſolet. *Cic.* 6. Eſt Verbum *Activ.* & ſignificat idem ac *Irrideo, illudo, Vexo.* Eum luſi jocoſè ſatis: h. e. irriſi, vexavi. *Cic.* Nec, me cur ludatis, ſcire poſſum. Plaut. *Zakajſze iz mene oſzmehavate, znati nemorem.* Ich kan nicht vviſſen, vvarum ihr meiner Spottet. *Miért nevettek-ki engemet, nem tudhatom.* 2. Idem ac *Decipio.* Spe vanâ aliquem ludere. *Virg* item: Ludere aliquem dolis: Horat. *Kôgá vkaniti, napelyati, z-obechanyem vu nehaſznovitom uſtanyu zaderſati.* Einen betrügen. *Valakit megtſalni.* Ludere operam: *Plaut.* eſt eam perdere, & fruſtra laborare. *Za ludo y prez haſzne poſzluvati, delo gubiti.* Vergeblich Arbeiten. *Hijában dolgozni.* In illis fructus eſt, in his opera luditur. Terent. *Iz onehſze dobiva, iz oveh ſze pak zgubiva. &c.*

Lūdus, i, m. *Cic.* Eſt quodvis ludicrum ad animi recreationem, vel corporis exercitationem, propoſitâ tamen lucri ſpe, & damni periculo, fieri ſolitum; quæ autem ad ſolam voluptatem fiunt *luſus* dicuntur. *Igra.* s. Spiel. *Játék.* 2. Interdum ponitur pro Joco: *Horat.* Vid. *Jocus.* 3. Per Synecdochen ſpeciei. V. *Cantilena.* ità Virg. 4. Transl. *pro* re jucunda & factu facili. *Cic.* 5. *pro* re vana, inani, futili. Hinc: Ludos operam facere, *eſt* operam perdere. *Plaut.* 6. Vid. *Irriſio, illuſio N.* 1, & 2. Hinc *Ludos facere* vel *ludos aliquem facere*, eſt illudere alicui, irridere aliquem, *Plaut.* 7. Vid. *Deceptio, dolus.* Ludum novi tuum. Plaut. *Zpoznalſzem eziganiu y vkanyuvanye tvoje.* Ich habe deine Falſchheit und Betrügerey vvohl in obacht genommen. *Jól megismértem ravaſzságodot, és tſalárdságodot.* 8. Metonymicè: *Meſzto za delo, za nauk, za igre, za vojuvanye, borenye. &c.* Ein Ort, allvvo man arbeitet; ſtudieret, ſpielet, fechtet, kämpffet, ringet, &c. *Dolgozó, tanúló, játzó, viaskodó &c. hely.* ità Cic. *Hinc.* Ludum aperire, tenere, habere. Cic. *Vuchiti, nauk derſati.* Lehren. *Tanitani, oskolát kezdeni.* 9. Ludi, orum *plur.* Erant publica ſpectacula in Gavea, aut circo, religionis causà, & ad populi voluptatem facta, & inſtituta. *Cic.* Apud *græcos* quatuor Ludorum genera præcipua erant: Olympici, Pythii, Iſthmici, Nemæi. Apud *Romanos* alii in Circo, Circenſes dicti, fiebant; videlicet Romani, Plebeji, Apollinis, Martis, Cereris, Cybeles, Auguſti, &c. *Alii* in Theatro, videlicet Tragœdiæ, Comœdiæ. *Alii* extra Circum & Theatrum; cujuſmodi fuêre Compitalia, Floralia, Lucaria &c. ità *Liv. Virg. &c.*

Luēla, æ, f. Lucr. V. *Expiatio, Pœna.*

Lues, is, f. Cic. *Propriè* magis latè patet, quàm peſtis. *Obchinſzka bòl, nemoch, zadobitliva boleznoſzt, kuga.* e. Gemeine Kranckheit, Sucht, Peſt. *Közönséges dög nyavalya, Dög-hálal.*

Lūgeo, es, ere, luxi, *Supinum* quærit Alvarus, Lexicographi paſſim ponunt *Luctum*: id quod ſatis probare videtur nomen *Luctus* non aliunde derivatum. (Neu.) Cic. *Tugujem, ſalaſztno ſivem, turobno zdihávam, vuſzerdczu me muchim.* Betaure, betrübt *oder* leidig bin, Hertz-Weh leyde. *Strok, kesergek, gyászolok.* Synon. *Fleo, Ploro.* Hos pro me lugere, hos gemere videbam. *Cic.* 2. Sumitur *Activè.* Vid. *Defleo, Deploro.* Et tum Remp. lugebam. *Cic.* 3. Lugere parentem &c. *Liv.* eſt ejus interitum veſte lugubri teſtari.

Lūgŭbrè, *Adv.* Plaut. *Turobno, ſalaſztno, terplivo, tuſno.* Traurig, jämmerlich, leidig, kläglich. *Siralmaſon.*

Lūgŭbris, is, *com.* bre, n. Cic. *K-tugovanyu zpadajuchi, turoben, tuſen, terpni.* Zum Leyd *oder* Trauren gehörig, traurig, leydig. *Siralomra-való.* Lugubria, ium, n. *plur.* Ovid. *Chernina.* s. Trauer-Kleyd, *Gyászruha.*

Lugubrĭter, *Adv.* Apul. V. *Lugubrè.*

Luītio, onis, f. Ulp. *Odkuplenye, za kakvu pregreßku zadovolyenye, zadoſzta chinenye, odkuplenye.* s. Löſe-Geld, e. Rantzion. *Megváltás, Változás, Adóság, Fizetés.*

Lūma, æ, f. Feſt. *Polyſzka kupinicza.* Stechender Feld-Dorn. *Réten-termő tövükő.*

Lūmārius, a, um, Varro. *K-polyzkomu kupinyu zpadajuchi.* Zum Feld-Dorn gehörig. *Tövisbez-való.*

Lumbāgo, inis, f. Feſt. *Legyo-bolya, kuko bolya.* s. Lenden-Weh. *ágyéki fájdalom, Tzomb fájás.*

Lumbellus, i, m. Apic. V. *Lumbulus.*

Lumbĭfrăgĭum, ii, n. Plaut. *Legyo-ter, Potrenye*

Digitized by Google

trenye kúkov. r. Lenden-Bruch. *ágyéktörés.*

Lumbo, ōnis, m. *Isidor.* Lumbāre, is, n. Feſt. *Preproga, Vezilo Rokov.* s. Schurtz-Tuch oder e. Binde um die Lenden. *ágyék ſzorító ſzíj* vagy *kötél.*

Lumbrīcus, ci, m. Colum. *Gliſzta.* r. Regen-Wurm, Erd-Wurm, Darm-Wurm, Spul-Wurm. *Geleſzta.*

Lumbŭlus, i, m. (*Dim.*) Plin. *Mali Bók, mali legya.* Kleine Lenden. *ágyékotska.*

Lumbus, i, m. Cic. *Bók, Legya.* e. Lenden. *ágyék, tzomb.*

Lūmectum, *vel* Lūmētum, i, n. Varr. *Meſzto puno polyſzkih kupinicz, polyſzko kupinye.* e. Feld-Diſtel. *Tövis-termö kely.*

Lūmen, ĭnis, n. Cic. *Synon.* Lux, ſplendor. *Szvetlozt, ſzvetlina.* s. Liecht, r. Schein. *Világ, Világoßág.* 2. Metonymicè accipitur *pro* quolibet corpore lucido, quod lucem emittit, vel claritatem aliquam diffundit, aut recipit: *Cic.* Vid. *Candela, Luna, Sol, Lucerna, Lampas, Oculus &c.* 3. Vid. *Dies.* Si te ſecundo lumine (*id eſt* Die) hîc offendero, moriêre. *Cic.* 4. Transl. Idem ac *Colorum claritas.* Sic in pictura lumen opponitur umbris. *Plin.* 5. Vid. *Præſtantia.* Hinc: Lumina Civitatis extincta ſunt. Cic. *Najverleſſi y najpreſztimanejſſi varaſſa lyudi powerli jeſzu.* Die vornehmſte, und fürtrefflichſte Männer aus der Stadt ſind abgeſtorben. *A' városnak leg-jeleſebb és kiváltképen-való férfiai megh'óltak.* 6. Vid. *Indicium N.* 2. *Nota, ſignum.* Quòd in eo quasi lumen aliquod probitatis, & virtutis proſpicere videamur. *Cic.* 7. Vid. *Ornamentum.* Lumina orationis, *ſunt* ſententiæ, Figuræ aptæ &c. Lumina Patriæ, *ſunt* Docti & præſtantes viri. *Cic.* 8. Vid. *Explanatio N.* 2. Cic. 9. Vid. *Claritas, Perſpicuitas.* Oratio, quæ lumen adhibere rebus debet. *Cic.* 10. Vid. *Feneſtra.* Luminibus obſtruere: *id eſt* Altius ædificando, vel parietem objiciendo, Domûs vicinæ feneſtris adimere lucem. *Cic.* Transl. verò *obſtruere alterius luminibus*, eſt ejus nominis claritatem obſcurare. *Cic.* 11. Alicujus menti lumen præferre: *eſt:* Alicui conſilium dare, opem ferre, ſubſidio eſſe. *Cic.* 12. Metaph. Lumen *pro* Vita. V. *Vita.* Lumine adempto animam moribundo in corpore ponam. *Lucret.*

Lūmētum, i, n. V. *Lumectum.*

Lūmināre, is, n. Cic. Vid. *Lumen N.* 1. 2. 5. & 7.

Lumĭnātus, a, um, Apul. *Oſtro-Vid, biſztro-Vid.* Scharfſichtig. *éles nézésü.*

Lūmĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Apul. Vid. *Illumino.*

Lumĭnōſus, a, um, Cic. *Szvetlaſzt, pun ſzvetloſzti, jako ſzvetel.* Voll Liecht, ſehr liecht. *Világgal teli, igen világos.*

Lūna, æ, f. Cic. *Meſzecz, jedna zmed ſzedmih meſzto preminyajucheh zvezda.* r. Mond. *Hóld.* 2. Eſt Dea partûs. V. *Lucina* ità Cic.

Lunāris, is, *com.* re, n. Cic. *Meſzechni.* Des Monds, zu Mond gehörig. *Hóldhozvaló.*

Lunāticus, a, um, Veget. *Meſzechliv, vibraſzt, mahnit, cherno-kerv, V-pameti zmeſſan, z-kojim Meſzecz vnogo lida.* Mondſüchtig, in Hirn verruckt, dem Monds-Einfluſs untervvorffen. *Havas, Hóldnak járúſa ſzerént bolondoskodó.*

Lunātio, onis, f. Mathemat. *Menyanye Meſzecza, Mena.* r. Mondſchein. *Hóld-fordúlás.*

Lunātus, a, um, Virg. *Pognyen, zkluchen, na ſzpodobu polovicze Meſzecza napravlyen, Meſzechno-obichni.* Gemacht, geſtaltet vvie ein halber Mond. *Mint a' hóldnak a' ſzarva meghajlott.*

Lūno, as, are, avi, atum, (Act.) Ovid. *Prigiblyem, kluchim na ſzpodobu pòl meſzecza,* Krümme, biege. *Megborgaſztom.*

Lunŭla, æ, f. Plaut. *Mali meſzecz, Meſzechek.* s. Möndlein. *Hóldotska.* Transl. *Perſztenecz, kolobarecz, polovicza kolobara y vſze malo, na ſzpodobu obichaja meſzechnoga napravlyeno.* s. Finger-Ringel. &c. *Gyürüczke. &c.* Patricii romani Lunulas in calceis geſtabant figurâ C inſignes, quo ſignificabant ſe vel è numero centum illorum Patrum, quos primò Romulus in ſenatum adlegerat, eſſe; vel certè ex antiqua Evandri Regis ſtirpe oriundos, qui originem ſuam ad Lunam uſque referebàt. *ità Plutarch.*

Luo, is, ĕre, lui, *apud Claud. legitur* pœnas Luitura. (Act.) Cic. *Synon.* Solvo, perſolvo, patior, ſatisfacio. *Plácham, terpim, zadoſzta chinim.* Bezahle, büſse, leide, genug thue. *Meg-ſizetek, ſzenvedem.* Æs alienum luere. Curt. *Tugye peneze povernuti, Dùg naplatiti.* Die Schuld bezahlen. *Az ad-ßágot meg fizetni.* Luere peccata. *Liv.* vel: Luere peccati pœnas, ſupplicium. *Cic.* h. e. Peccati pœnas dare, ferre, pati, ſubire. *Luere capite:* Eſt capite plecti,

Digitized by Google

puniri; caput perdere. *Liv.* 2. Vid. *Lavo, Eluo, Abſtergeo.* Morte, ſanguine ſuo maculas furtorum luere, *pro* Eluere, abſtergere, delere. *Cic.*

Lŭpa, æ, f. Ovid. *Vuchicza.* e. Wölffin. *Nőſtény farkas,* 2. Vid. *Meretrix, Scortum, Lena N.* 1. ità Cic.

Lŭpānăr, āris, n. *Quintil.* Vid. *Ganea N.* 1.

Lŭpānāris, is, *com.* re, n. *Apul.* Vid. *Leno-nius.*

Lupanārium, ii, n. Ulp. V. *Lupanar.*

Lupanārius, ii, m. Lamprid. V. *Leno, Ganeo.*

Lŭpātus, ti, m. *Solin.* Lupatum, ti, n. Virg. *Oſtra ſvala.* Ein ſcharff Gebiſs. *Kemény, Erős zabola.*

Lupatus, a, um, Horat. *Z-oſtrum ſvalum zavuzdan.* Mit einem harten Gebiſs gezäumt. *Kemény zabolával meg-zabolázott, ſzoritott.*

Lŭperca, æ, f. Dea Romanorum, quæ Romulo & Remo Lupam reddidiſſe benignam credebatur. ità *Arnob.*

Lŭpercālia, lium, n. *plur.* Ovid. *Szvetek y obſzluſavanye paſztirov na bvalu y diku Bolvana ſzvoga* Pan *zvanoga.* s. Wolffs-Feſt, vvelches von denen Römiſchen-Hirten dem Abgott *Pan* zu Ehren gehalten vvurde. *Pásztorok innepe, mellyet illętek a' Pán Iſten tiſztęſtégére.* Fiebant hæc ſacra Romæ à Lupercis in Antro *Lupercal* dicto, quod ab Evandro *Pani* DEo Arcadiæ ſacratum fuerat, ne lupi in oves ſævirent. *ità Juſtin.*

Lŭpercālis, is, *com.* le, n. Svet. *id eſt* ad lupercalia pertinens.

Lŭpercus, ci, m. Ovid. *Pop, ki je Aldove y ſzluzbe Panu Bolvanu chinil,* Heydniſcher Pfaff, der dem Hirten-Abgott Pan geopffert, und gedienet hat. *Pán Iſtennek áldozó pap.*

Lŭpillus, i, m. (*Dimin.*) *Plaut.* Parvus lupinus.

Lŭpīnārius, a, um, Cat. *K-vuchjáku zpadajuchi.* Zum Feigen-Bohnen gehörig. *Füge babboz-való,*

Lupinarius, ii, m. Lamprid. *Z-vuchjákom terſecz.* r. Feig-Bohnen-Krämer. *Füge babbal kereskedő.*

Lŭpīnus, i, m. *Virg.* Lupinum, i, n. Colum. *Vuchjak, Vuchji bob.* e. Feig-Bohne. *Füge bab.*

Lŭpīnus, a, um. Cic. *Vuchji, Vukov.* Wölffiſch. *Farkaſi.*

Lŭpor, aris, atus ſum. (Dep.) *Turpil. apud Non.* Vid. *Meretricor.*

Lŭpŭlārius, ii, m. *Hmelyo-brách, Hmelyo-terſecz.* r. Hopffen-Sammler, Hopffen-Krämer. *Komló ſzedő, komló kereső.*

Lŭpŭlus, i, m. *Hmely, Mely.* r. Hopffen. *Komló.* 2. Lupulus (*Dim.* à lupus) *idem ac* Parvus lupus.

Lŭpus, i, m, *Cic.* Animal Marti ſacrum: Horat. *Vük, kurjak.* r. Wolff. *Farkas. Uſus:* Ovem lupo commiſiſti: *Prov.* Terentii. *id eſt:* Ei rem cuſtodiendam tradidiſti, contra cujus inſidias illam cuſtodire debueras. Lupo agnum eripere: *Prov.* Plauti. *id eſt:* velle recipere prædam, dum recipi non poteſt. Lupum auribus tenere: *Prov.* Svetonii. Eſt in periculo verſari. Lupus eſt in fabula *Prov.* Terentii. *dicitur* de eo, qui ſupervenit ſermoni de ſe facto: quemadmodum enim lupus eorum, quos prior aſpexerit, vocem intercludere fertur; ità homo ſermonem de ſe factum interrumpit. Lupus pilum mutat non mentem. *Prov. Metaphoricum. Sztaroſztſzéde laſzi kmanſzyudem donaſſa, budobu vendar nyihovu neodnaſſa.* Das Alter bringet zvvar graue Haar, benihmt doch die Bosheit nicht. *A' vénség ősz hajakot hoz, de a' hamißágot el-nem viſzi.* 2. Metaph. V. *Heluo N.* 1. *Lucius N.* 1. ità *Plin.* 3. Vid. *Lupatus, ti.* ità *Ovid.* 4. apud *Liv. Selezni macket, Hakely.* Ein Haggen, damit man etvvas heraus zeucht. *Vasmatska.* 5. Lupus ſalictarius. Plin. V. *Lupulus N.* 1. 6. Lupus *apud Medic.* Eſt morbus carnes corporis exedens.

Lūra, æ, f. Feſt. *Vuſzta ali gornya ſztrán kosnatoga mehura.* Das Maul *oder* der obere Theil eines Schlauch. *Zsáknak, tömlőnek a' ſzája.* Item V. *Culeum* vel *Culeus,* & *Uter, utrá.*

Lurcabundus, a, um, Cato. *Seruchi.* Schlemmend. *ételben telhetetlen.*

Lurco, ōnis, m. Plaut. *Potroßlivecz, Raſzipnik imetka ſzvojega &c.* Vid. *Helluator, Heluo.*

Lurco, as, are, avi, atum, [Neut.] *Varr.* Lurcor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Lucil. V. *Heluor.*

Lurcōnĭānus, a, um, *Tertull.* Ad lurconem pertinens. *K-ſerenyu zpadajuchi, Poſerliv, Pianchliv, vſzega potroßliv.* Schlemmeriſch, verſchvvenderiſch. *Nagy ebetőhöz-való.*

Lūrĭdus, a, um, Horat. *B'yutav, temno-ſut, Jako blěd, mertzochke boje.* Miſt-färbig, ſchvvartz-gelb, gantz bleich, todt-farbig. *Kék, sárga kék, veres utánn kékellő.*

Lūror,

Digitized by Google

Lūror, oris, m. Lucret. *Bledina, blédoſzt, pobledenye, mertvoczhka farba.* e. Bleiche, Todten-Farb. *Sárgaság.*

Luſcīnĭa, æ, f. Plin. V. *Philomela.*

Luſcīniŏla, æ, f. (*Dim. à* Luſcinia) Plaut. *idem ac* parva philomela.

Luſcīnius, ii, m. Senec. V. *Philomela.*

Luſcīnus, a, um, *Plin.* & Luſciōĭus, a, um. Plin. *Temno-vid, ki pri ſzvétlobi y pri drugoj, ſzvetloſzti menye vidi.* Wenig, ſchwach ſehend; der beym Liecht weniger ſiehet. *Gyengén látó; A' ki a' gyertyánál nem jól lát.* Vid. *Myops.*

Luſcĭtĭo, onis, f. Teſt. *Falinga ocsib, zbog koje gdo malo vidi.* Mangel der Augen, da einer wenig ſiehet. *Vakodás, gyengén látás.*

Luſcĭtĭōſus, a, um, Plaut. V. *Luſcinus.*

Luſcus, a, um. Cic. V. *Cocles.*

Lūſio, onis, f. Cic. *Igranye.* Das Spielen, e. Zeit-Vertreibung, e. Kurtzweil. *Játſzodás.*

Lūſĭtānĭa, æ, f. *Cic. aliàs* Portugallia, æ, f. Geogr. *Luſitanſzko kralyeſztvo.* Das Königreich Portugall. *Portugáll országh.* Hodie proprios habet Reges, quorum ſedes eſt *Liſabóna* (*ũſſipo*) totius Regni caput. Quondam pars erat Hiſpaniæ, dicta Luſitania à Luſo Bacchi filio; *Alia* Lyſitania à Lyſa ſocio Luſi. *Hinc* Luſitani, Lyſitani, Lyſiades populi. &c.

Lūſito, as, are, avi, atum, (Neut. *Freq. à* Ludo.) Plaut. *Guſztokratſzeigram.* Oft ſpiele. *Játſzadozom.*

Lūſor, oris, m. *Ovid.* 1. Propriè: *Igraß, Igravecz*, r. Spieler. *Játſzó.* Item V. *Joculator.* 2. apud Eundem: Luſor Amorum. *Piſzecz, zpiſzavavecz od lyubavi.* r. Schreiber von Liebes-Sachen. *A' ſzeretetről iró.* 3. apud Plaut. V. *Deceptor.*

Lūſōrĭē, *Adv.* JCt. V. *Jocaliter.*

Lūſōrĭum, ii, n. Lamprid. *Igraliſche, meſzto zaigrù.* r. Spiel-Platz. *Játék hely.*

Luſōrĭus, a, um, Plin. *Igrachki, k-igri ſzpadajuchi.* Zum Spiel gehörig. *Játékravaló.*

Luſtrālis, is, *com.* le, n. Virg. *K-Ochiſztenyu y pomirenyu ſzpadajuchi, ochiſztliv, zadoſzta chinliv.* Zur Reinigung und Verſöhnung gehörig, verſöhnlich. *Tiſztitáſravaló ſzentelléſre való* Aqua luſtralis. Ovid. *Szveta voda, poſzvechena, blagoſzlovlena voda.* s. Weih-Waſſer. *Szentelt viz.* Sacrificium luſtrale. Liv. *Pomirenya aldov.* s. Verſöhn-Opffer. *Megengeſztelésre-való áldozat.*

Luſtrāmen, ĭnis, n. *Valer.* Luſtrāmentum, ti, n. Marcell. *Odepranye, poſzvechenye, ochiſztenye po aldovu, ſtratranyu ali bajanyu.* e. Reinigung durchs Opffer, Zauberey. *Tiſztúlás áldozat-által.* &c. Vid. *Expiatio.*

Luſtrātio, onis, f. Colum. V. *Luſtramen, expiatio.* 2. Metaleptice apud Cic. *Pobajanye, pregledanye, previdyenye.* e. Beſichtigung, Muſterung. *Szemlélet, meg-nézéſs, Tzirkálás, valaminek ſok között kereſéſe.* Vid. *Circuitio, peragratio.*

Luſtrātor, oris, m. Apul. *Pregledavecz, Previdyavavecz.* r. Beſeher. *Tzirkáló.* Vid. *Circator,*

Luſtrĭcus, a, um, Sveton. *id eſt* Pertinens ad Purgationem, luſtrationem, expiationem. V. *Luſtralis.* Luſtricus dies: Feſt. *Dan ochiſztenya, kerſztitki, dan kerſzta iliti kerſztenya.* r. Reinigungs-Tag, daran einer getaufft vvird. *Kereſztelőſnek napja.* Hinc. Luſtricus Pater. *Kuma na kerſztu.* r. Tauff-Gevatter, der einem aus der Tauff hebt. *Kereſzt atya.* Luſtrica Mater. *Kuma na kerſztu.* e. Gevatterin, die ein Kind aus der Tauff hebt. *Kereſzt anya.*

Luſtrĭfĭcus, a, um, Valer. V. *Luſtralis.*

Luſtro, as, are, avi, atum. [Act.] Cic. *Chiſztim, ochiſztujem, blagoſzlavlyam, opiram.* Reinige, vveihe. *Megtiſztitom, ſzentelem.* Vid. *Purgo, expio.* 2. Metaleptice. *Pregledam, razgledam, previdyevam.* Beſichtige, muſtere. *Meg járom, Szemlélem.* Vid. *Circumeo, peragro.* ità *Cic.* Luſtrare Campos. Lucr. *Pregledati polye.* Die Felder beſichtigen. *A' mezőt meg-járni, ſzemlélni.* Luſtrare Exercitum. Cæſ. *pro* Recenſere, recognoſcere. Corpus luſtrare oculis: *pro* circumquaque aſpicere. *Virg.* Ratione & animo aliquid luſtrare: *id eſt*: Perpendere, examinare. *Cic.* Alicujus veſtigia luſtrare: *pro* ſequi. *Virg.* Lampade luſtrare terras: *pro* Illuſtrare, illuminare. *Virg.*

Luſtro, ōnis, m. Catull. *Kurviſz.* r. Hurenjäger. *Kurválkodó.* Vid. *Ganeo, n.* 2.

Luſtror, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Plaut. V. *Meretricor, beluor, diſſipo.*

Luſtrum, tri, n. 1. apud Virg. *Duplyey prebivaliſche zvérja.* e. Höle und s. Läger vvilder Thieren. *Barlang.* 2. apud *Cic.* Transl. V. *Ganea. n.* 1. 3. apud *Liv.* & *Varr.* Vid. *Luſtratio. n.* 1. & 2. 4. apud Cic. Tacit. &c. *Peto-letje, pet lèt vréme.* Fünff-jährige Zeit. *Öt eſztendő elforgáſa.*

Lūſus, a, um, Cic. *Oſzmehuvan, zeſzmean, z-ſzmehom*

Digitized by Google

z-ſzmehom priet. Ausgelacht, verſpottet. *Kinevettetett.* 2. *Vkanyen, privaren.* Betrogen. *Meg-tſalatott.*

Lūſus, ûs, m. Quint. *Igra.* s. Spiel. *Játék.* Vide etiam *Jocus.*

Lŭtāmentum, ti, n. Cato. *Iz blata delo, zid.* Koth-Werck, Koth-leinene Mauer. *Sárból-való tapaſz. Fal.*

Lŭtārĭus, a, um, Plin. *Vu blatu sivuchi, prebivajuchi.* In Kothlebend, vvohnend. *Sárban-lakó.*

Lŭtātus, a, um, Pers. *Zablachen, z-blatom zatepen.* Mit Koth befleckt, beſchmiert. *Sározott.*

Lūtĕa, æ, f. *Plin.* Lūtum, ti, n. *Virg.* Lūtĕum, ei, n. Vitruv. *Sztanovita trava, po berechnih y mochvarnih meſztah ráſzte, czvèt ſuti ima za farbanye ſzukna baſznovit.* s. Bruſt-Kraut mit einer gelben Blume, damit man gelb färbt, Streich-Kraut. *Sárgánfeſtő fű.* Aliàs *Ungvis milvinus.*

Lūtenſis, is, *com.* ſe, n. Plin. *V-blatu rodyen, odbranyen.* In Moraſt erzogen. *Sárban-nőtt.*

Lūteŏlus, a, um, (*Dim.* à Lūteus.) Virg. *Naſut, poſut, malo sùt.* Gelblicht, ein vvenig gelb. *Sárgátska, sárgálló.*

Lūteſco, is, ere, (Neu. Inch.) Colum. *Blatom poſztajem, naſzpodobu blata mebkek bivam.* Zu Koth vverde, als vvie Koth vveich vverde. *Sárrá leſzek, sár módjára meg-lágyulok.*

Lŭtētĭa, æ, f. *vel* Lutetia pariſiorum. *Geogr.* Vid. *Pariſii.*

Lŭtĕus, a, um, Ovid. *Blaten, iz blata nachinyen.* Kothig, leimig, aus Koth gemacht. *Sáros, sárból-való.* 2. Transl. apud *Cic.* Vid. *Vilà, Ineptus. n.* 1. Luteus homo. Plaut. *Zlochesztt chlovek.* Nichts-vverthiger Menſch. *Semmire kellő ember.*

Lūtĕus, a, um, Virg. *Sutkaſzt, Blédo-cherlen, Blédo-sùt.* Bleich-gelb. *Verbenyős, sárga.* Luteum ovi. *Plin.* Vid. *Vitellus N.* 1. Sic dicitur *Lutea aurora, luteus ignis, Luteum aurum, malum Cydonium &c. ità Virg. &c.*

Lŭto, as, are, avi, atum, (Act.) Cato. *Blatim; z-blatom lichim ali másem.* Mit Koth ſchmiere, anſtreiche. *Bérázom, sárral tapaſztom.* 2. apud Mart. V. *Maculo n.* 1.

Lūtor, ōris, m. Apul. 1. Vid. *Luror, pallor.* 2. Lŭtor. V. *Lutum.*

Lŭtōſus, a, um, Plin. *Synon.* Cœnoſus, Lutô plenus, lutô infectus. *Blataſzt, pun blata, blaten, luſen, zkalyen.* Kothig, voll Koths, trüb. *Sáros.*

Lŭtra, *vel* Lytra, æ, f. Animal amphibium, à *Fibro*, qui caudam piſcis habet, ſolâ hac differt. Varro. *Vidra.* e. Otter. *Vidra.*

Lŭtŭlentus, a, um, Cic. Vid. *Lutoſus.*

Lŭtŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Zateplyem, vteplyem.* Beſudle, beflecke. *Bémázolom &c.* Vid. *Luto.* 2. Transl. Lutulare aliquem. *Plaut.* Eſt etiam aliquem injuriâ, contumeliâ afficere.

Lūtum, ti, n. Cic. *Blato, kaly, kalyuſa.* r. Koth, Leym, Lett. *Sár.* In eodem luto hæſitare, *eſt* ità cuipiam negotio &c. implicari aliquem, ut ſe inde extricare non poſſit, quin in idem, aliudve ſimile recidat. *Terent. Hinc etiam:* In eodem luto hærere. *Vu jednakoj zkèrbi pogibeli &c. biti.* In gleicher Gefahr ſtecken. *Ugyan azon veſzedelemben forogni.* In medio nunc luto ſum. *Prov.* Plauti. *Zapuſztyen jeſzem prez pomozhi, y tolnacha.* Ich ſteck da ohne Hülff und Rath. *Segítség és tanács-nélkül vagyok.*

Lux, lūcis, f. Cic. *Synon.* Splendor, fulgor, claritas præſertim ſolis. *Szvetloſzt, ſzvetlina.* s. Liecht. *Világ, világoſság.* Luce meridianâ clarius. Cic. *Zevſzema ochiveſzto.* Klar und offenbar. *Mindenek láttára, nyilván.* 2. Vid. *Dies:* Cic. *Hinc* Primâ luce. Liv. *Vu zorju, rano.* In aller Fruhe. *Jó reggel.* 3. Æſtiva Lux: *pro* Æſtas. *Virg.* 4. Vid. *Vita.* Lucem intueri, aſpicere: *eſt* vitâ frui, vivere. *Cic.* Uſuram lucis alicui dare: *id eſt:* finere aliquem vivere. *Cic.* 5. Verſari in luce: *id eſt:* in loco publico. *Cic.* 6. Transl. ſumitur pro omni re amabili, *item* pro omni eo, quod aliquid illuſtrat vel ornat. Vid. *Lumen n.* 5. 7. *&* 9. 7. apud Stat. V. *Oculus.* 8. apud Cic. Vid. *Stella &c.*

Luxātio, onis, f. *Premeknenye, zvinenye, zkluchenye, zmeknenye, zdruchenye. iz meſzta genenye.* e. Verrenckung, Ausvveichung. *Kifitzomodás.*

Luxātūra, æ, f. Marcell. Empir. V. *Luxatio.*

Luxo, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Zvan meſzta giblyem, zmekavam, zviam, kluchim.* Verrencke. *Kimenyíttem, kifitzamítom.*

Luxŭrĭa, æ, f. & Luxuries, ēi, f. Cic. 1. V. *Luxus N.* 1, *Intemperantia, ſuperfluitas.* 2. Vid. *Laſcivia.* 3. Transl. Accipitur *pro* ſumma germinum ubertate ac redundantia. *Preobilje y vnoſina vu czvetju, liſztju, ſzvetju,*

Digitized by Google

ſzerczju, ſzadju, drevju, terſzju, ſitku ilíti ſzterni vſzakojacskí, travi. &c. r. Uberfluſs, da einer Baum, Weinreben &c. zu viel Schoſs hat. *Elégen fellyúl-valóság, Bőség a' virágokban, levelekben, gyümöltsökben, fákban, ſzőlő-veſzſzőkben, gabonákban. &c.* Hinc: Luxuria ſegetum, foliorum &c. *Et Metaph.* Luxuria orationis, ſermonis &c. *ità Cic.*

Luxŭriŏ as, are, [Neu.] *Liv.* Luxŭrior, aris, ari, (Dep.) Colum. *Prez ſzkerbi vu obilju vſzega ſivem.* Ohne Sorg in Viellerey aller Dingen lebe. *Bőségben, mértékletlenségben élek.* Vid. *ſuperabundo, Laſcivio N.* 1 2. Transl. Luxuriantur arbores. Colum. *Drevje v-mézgide, Mezgyiſze, pupke puſtiba, Liſztiſze. ſzverdíſze. &c.* Die Bäum treiben zu viel Aeſte, Blätter &c. aus. *Mezgéſúlnek, igen bimbóznak, leveleznek a' fák.* Luxuriat humus. Ovid. *Zemlya jáko rodi, kruto je rodna.* Die Erden iſt ſehr fett und fruchtbar. *Igen termékeny a' föld.*

Luxŭriōsè. *Adv.* Cic. V. *Delicatè, molliter, intemperanter, laſcivè.*

Luxuriōſus, a, um, *Cic.* Luxurioſior: *Senec.* Luxurioſiſſimus: *Trebell.* 1. Vid. *Intemperans, Delicatus, Mollis, Laſcivus.* 2. Metaph. dicitur de herbis, arboribus & plantis omnibus, cùm nimiâ foliorum, florum, frondium &c. ubertate abundant. *Prevech Czvetja, liſztja, ſzverdja &c. imaucsi.* Uberflüſſige Blüthen, Blätter, Zweigen habend. *Bimbókkal, virágókal, levelekkel &c. bővölködő.*

Luxus, ûs, m. Cic. *Pre-bilnoſzt, preobilje vu kakvom dugovanyu; iliti vſze ono, kaj je prevech y vilſze reda vu krani, opravi &c. Blago-raſzipnichtvo, Raſzipnoſzt.* Ein Uberfluſs, Unordnung, Unmäſſigkeit, in der Nahrung, Kleydung &c. e. Verſchvvendung. *Bőség, bővölködés, mértékletlenség az ételben, Ruházatban &c. Eltékozlás, veſztegetés, Pazárlás.* 2. apud *Virg.* accipitur in bonam partem pro *Magnificentia apparatûs.* 3. Vid. *Luxatio.* Apul.

Luxus, a, um, *pro* Luxatus, Feſt. *Zmeknyen, Zvinyen, zdrucshen, zpelnyen, zdruknyen, prevernyen.* Verrenckt, verſtauchet. *Fitzamodott, kimenyúlt.*

* Lÿæus, a, um, *Virg.* Cognomen Bacchi. *Inde* Lyæus, *vel* Lyæius, a, um.

* Lÿcanthrōpĭa, æ, f. *Latinè* Rabies Lupina. *Zteklina, zteklóſzt od grízaſztochnoga pſza a'li vúka.* e. Raſerey von einem raſenden Hund - *oder* Wolffs-Biſs. *Kutya vagy farkas Dühőſség.*

* Lÿcēum, i, n. Cic. *Pri Athenianſzkom varaſſu ſkola, iliti meſzto navuka, gde je Ariſtoteles vuchil.* Die hohe Schul bey der Stadt Athen, allvvo der Ariſtoteles gelehret hat. *Egy hely vólt Athénában, holott az áriſtóteles oskolája vólt.*

* Lychnītes, æ, m. Plin. *Beli mramor kamen.* 2. *Dragi ognyo-ſzvetel kamen.* Ein vveiſſer Marmol - Stein, 2. Ein liechtrother Edelgeſtein. *Fejér márvány kő, 2. Tűz módra tündöklő drága kő.*

* Lychnītis, ĭdis, f. *Plin.* Herba foliis aut quaternis craſſis, pinguibus, plumoſis, ad lucernarum lumina utilibus.

* Lychnōbĭus, ii, m. Senec. *Nocho - del, kí ſzamo po nochi dêla.* Der nur des Nachts arbeitet. *éjjel dolgozó, a' ki tſak éjjel dolgozik.*

* Lychnūchus, i, m. Cic. *Szvechnyak y vſze drugo, kaj ſzvechu derſi,* 2. *Szvechàr, kí ſzvechu noſzi.* r. Liecht - Stock, Leichter, Lampen - Stock, und alles darauff ein Liecht ſtehet, 2. r. Liecht-Trager. *Gyertya - tartó,* 2. *Gyertya-hordozó, Szövétnek hordozó.*

* Lychnus, i, m. Cic. V. *Lampas, Lucerna, Lumen N.* 1. & 2. Item. *Szteny.* r. Dagt. *Méts, Gyertya bél.*

* Lÿciſca, æ, f. Virg. *Peſz od vuka y pſzicze, rodyen,* ali *Vuku ſzpodoben.* Ein Hund der von einer Hündin und Wolff gebohren, *oder* dem Wolff gleich. *Farkaſtól és nőſtény kutyától faizott kutya,* vagy *Farkas forma kutya.*

* Lÿcophthalmus, *vel* Lycophthalmos, i, m. Plin. *Vukovomu oku ſzpodoben dragi kamen.* Ein Edelgeſtein, dem Wolffs - Aug gleich. *Drága kő farkas ſzem formájú.*

* Lÿcos, ci, m. 1. V. *Lupus.* 2. apud Plin. *Felya najmenyſib pavukov.* Eine Gattung von kleinſten Spinnen. *Leg kiſſebb pókoknak neme.*

* Lycurgus, i, m. *Cic.* Nobilis ſpartiata, Frater Polybitæ Lacedæmoniorum Regis, ejúſque in Regno ſucceſſor: Juſti, æquique tenaciſſimus. Hinc per *Antonomaſiam* pro ſeveriſſimo judice ponitur: Et Lÿcurgēus, a, um: *pro* ſeverus. ità *Cic.*

* Lÿdĭus, *Ovid.* Lydus, a, um, *Cic.* Ortus ex Lydia, *ſeu* Mœŏnĭa (Meonia) Aſiæ Regione. *Lidianſzki.* Lydiſch. *Lidiabéli.* Lydius Lapis, *vel* Heraclius lapis: ità Theophraſt. *Kamen za zpoznanye zlata ali ſzrebra.* r. Probier-Stein. *Próba-kő.*

* Lympha, æ, f. Virg. Vide *Aqua.*

Lymphā-

Digitized by Google

Lymphāticus, a, um, 1. propriè. V. *Aqueus*. ità Virg. 2. *Mabnit, Maſzlachen*. Unſinnig, raſend. *Fúvet, bavas, Dúbó-kódó*. Vid. *Inſanus N.* 1. *furiosus*: ità Liv. &c.

Lymphātio, onis, f. & Lymphatus, ûs, m. Plin. *Mabnitoſzt, Maſzlak*. e. Unſinnigkeit. *Dúbóskódés*. Vid. *Dementia, furor, ſtultitia*.

Lymphātus, a, um, *Cic.* Vid. *Lymphaticus N.* 2. 2. apud. *Cæl. Aurel.* Vid. *Aqueus*. Lymphatum vinum: Cæl. Aurel. *Vino zvodum meſſano*. Mit Waſſer vermiſchter Wein. *Vizzel elegyitett bor*.

Lympho, as, are, avi, atum, (Act.) Stat. *Kôga na preveliku y preſztraßnu ſzerdu y Lyutinu vuksem: Mahnitoga, Maſzlachnoga chinim*. Einen unſinnig mache, vervvirre. *Dúbó item, ba agitom, eſzeloſztem*.

Lympĭdus, a, um, Vide *Limpidus*.

Lyncēus, a, um, (à Lynx) Cic. *Heuſzov*. 2. Metaph. *Oſtro-gled, biſztro-ok*. Von Luchs, 2. Scharfſichtig. *Hiúzi*. 2. *Finyesſzemú*. 3. Lincēus, ei, m. *Nom. prop.* unius ex Argonautis, optimi viſûs. *Inde* Lyncēus, a, um. *Varr*.

*Lynx, lincis, m. ♀ f. Virg. *Heuſz*. Ein Luchs. *Hiuz*. 2. Metaph. *Oſtro-vid, biſztro-gled, oſtro-ok*. Scharfſichtig. *éles ſzemú*.

*Lўra, æ, f. Cic. *Lajna*. Ein Leyer. *Lant*. Aſinus ad Lyram. Prov. *Glyumpaſzt y neprikladen k-zbemu*. Untauglich zu einer Sach. *Valamire alkalmatlan*.

Lўrĭcus, a, um. Horat. *K-lajni ali k-drugoj na ſztrune igri Spadajuchi: Na lajnu igrajuchi y popevajuchi*. Auf die Leyeren ſpielend, und ſingend: Zur Leyer, Harpffen, &c. dienlich. *Liráboz-való, lantboz-való*. Hinc Lyrica Carmina, Lyricus Poëta &c.

† Lўrĭpipiārĭus, ii, m. *Dudaß*. r. Dudelſack-Blaſer. *Dudás*.

† Lyripipĭum, ii, n. *Dude*. r. Dudelſack. *Duda*.

* Lўriſtes, æ, m. *Plin*. Lўrĭcen, ĭcĭnis, m. Ovid. *Igravecz na lajnu*. r. Leyerer, Leyermann, der an Leyer ſpielet. *Lantos*.

* Lўrŏpæus, æi, m. *Lajnar, kî lajne za igru napravlya*. r. Leyeren-Macher. *Lant tſinálo*.

* Lўtra, æ, f. V. *Lutra*.

* Lўtrum, i, n, Feſt. *Penezi odkupni, z-kêmi-ſze gdo odkupuje*. s. Lös-Geld, e. Ranzion. *Váltó pénz*.

* Lytta, æ, f. Plin. *Peſzji pod jezikom chervi, chervek, kiſze vu paſzjem jeziku nahaja, kôga dabi gdo ſchenczem*, iliti *czuchiczem ſznel, nebi potlam ſztuchni poſztajali*. r. Hunds-Wurm unter der Zungen, vvann ſolcher denen jungen Hunden ausgeſchnitten vvird, ſo vverden ſie nicht darnach raſend. *Eb nyelvében termô féreg, mellyet ha nyelvéből ki-nem véſznek, megdúbódik*.

M.

MAccus, a, um, (à Macco muliere ſtupída & ſtolida) *Apul*. Vid. *Fatuus, demens, ſtupidus, ſtultus*.

Măcĕdo, vel Macedon, ŏnis, m. Cic. *Macedonianecz*. r. Macedonier. *Mátzédóniai*.

Măcĕdŏnĭa, æ, f. Cic. *Macedonia kralyeſztvo Gerchko*. Macedonien, Griechiſches Königreich. *Jeles ſóldk ſzéles tartománya Górög országnak*.

Macedŏnĭus, a, um, *Ovid*. Macedŏnienſis, is, *com*. ſe, n. *Plaut*. Macedonĭcus, a, um, Cic. *Macedonſzki*. Macedoniſch. *Mátzédóniai, Mátzédóniához-való*.

Măcellārĭus, ii, m. Svet. *Hrano-terſzecz, prodavavecz ne ſzamo meſza, nego vſzega kaj god za branu chlovechju je, meſzar, braßnar*. &c. Der allerley Speis verkaufft, r. Mezger, Fleiſchhacker, Proviant-Meiſter, &c. *Eledel árúló kúſár, méſzáros, próſont-meſter*.

Macellarius, a, um, Val. Max. *Meſzarſzki, terſzſchti*, ali *piaczki, braſznarſzki, k-brani chlovechanſzkoj zpadajuchi, y na prodaju iduchi*. Fleiſchhaueriſch, und alles zum Speis-Marck gehörig. *Méſzárſzéki, piatzi*.

Măcellōta, æ, f. Varro. *Vertna vrata*. e. Garten-Thür. *Kert aitó*.

Măcellum, i, n. Cic. *Meſzto na kômſze vſzakojachka dugovanya k-brani doſztojna prodavaju; brano-terſzſche*. r. Ort, vvo allerhand Lebens-Mittel verkaufft vverden; r. Speis Marck. *étek piatz*. 2. Vid. *Laniena*.

Măcellus, a, um (*Dimin*. à Macer.) Lucill. *Szuborkaſzt, Mledaban, merſſav*. *Mleden*, Mager. ſchlanck. *ôſztôvér*.

Măceo, es, ēre, ui, (Neut.) Plaut. *Mlédenſzem, merſſavim*. Ich bin mager. *ôſztôvér vagyok*.

Măcĕr,

Mácér, era, um. *Cic.* Vide *Macellus.*

Mácérátio, onis, f. Arnob. 1. *Mlidenye, merſſavenye.* 2. apud Vitruv. *Namakanye vu vodi, vu vinu &c. ope-bkotenye, mochenye, kifznutje.* Das mager machen, 2. das Einvveichen, e. Einvveichung, Einbeitzung, Marbmachung, Einvväſſerung. *Fonnyaſztás, tórés, ſaggatás,* 2. *Vizben áztatás.*

Macerátúra, æ, f. JCt. *Idem.*

Mácéreſco, is, ere, [Neu. Inch.] Cato. *Namochen vu vodi, oczta &c. mebkek, perbkek bivam.* In Waſſer &c. vveich, marb vverde. *Megázom, lágyúlok.*

Mácéría, æ, f. *Cic.* Maceries, ei, f. *Afran.* apud Non. *Zid prez vapna, y péſzkaſztojechi; ſzubi iz ſzambga kamena nanizani zid; okolo Terſzja zid, ogradja, oberſzje.* e. Mauer von trockenen Steinen, ohne Pflaſter *oder* Kalck; e. Weinberg-Mauer. *Méſz nélkúl tſinált fal; ſzárú kórúl-való ád-fal, ſövény, mezge.* 2. Mácéries *idem ac* macies.

Mácéro, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. *Synon.* Attenuo, Conſumo, Macrum reddo. *Kóga mlednoga, merſzavoga chinim.* Mager mache, ausmergele, abzehre. *Oſztovéritem ſonnyaſztom, ſenyvedſztem.* Incluſos fame macerare. *Liv.* 2. apud Caton. *Idem ac* Emollio, ſubigo, mollem tenerúmque reddo. *Z-namakanyem mebchim; mebko, perbko chinim; vu ocztu trápim.* peregr. *Páczam.* In Waſſer vveiche, vväſſere; in Eſſig einbeitze. *áztatom, lágyítom, pátzolom.* Aquâ *vel* in aqua aliquid macerare: Cato. *Kaj vu vodi trapiti, mebchiti.* Etvvas in Waſſer einbeitzen. *Valamit vizben megáztatni.* Sale aliquid macerare. Terent. *Kaj naſzoliti.* Etvvas einſaltzen. *Valamit bésózni.* Calcem macerare. Vitruv. *Vapno namochiti, z-vodum poleati.* Kalch anfeuchten. *A' meſzet mególtani.* 3. Transl. ad Animum. Vid. *Fatigo, crucio, vexo.* Noli te macerare: Terent. *Naiſze trapiti y prevech ſaleſzkiti, ali z-ſzkerbjum tréti.* Bekümmere und plage dich nicht. *Ne búſulj.*

Mácéſco, is, ere, [Neu. *Inch. à* Maceo) Varr. *Mlídem, merſſav poſztajem, ſzuſſtiſze pochinyam.* Mager vverde, anfange abzunehmen. *Megóſztovéredem, bitovátozom.*

* Máchæra, æ, f. Plaut. *Synon.* Sica, gladius, Gulter. *Habarſzki mech, bangyar, dug nos, ſzablya.* s. Schvverdt, r. Dolch, s. Meſſer. *Tór, kard, bandaſzár, nagy kés.*

* Machærium, ii, n. (*Dim. à* Machera) Plaut. V. *Gladiolus.*

* Máchærophórus, i, m. Cic. *Mecho-noſz, ſzablyo-noſz &c.* Der ein Schvverdt, Dolch &c. trägt. *Tór, kard-viſelő, fegyver-viſelő.*

* Machæropæus, i, m. *Szablyár, noszár, mechovdelavecz, czeſztar.* r. Dolch-*oder* Degen-Schmied, Meſſer Schmied, Schvverdfeger. *Tór, kard, kés &c. tſinálő, tiſzár.*

* Machæropóla, æ, m. *Z-ſzablyami, mechi, bangyári &c. terſzecz.* r. Schvverd-Degen-*oder* Meſſer-Kramer, Klingen-Händler. *Tór, kard, kés &c. árrúlő.*

* Machæropólium, ii, n. *Szablyarnicza &c. vu kojoiſze ſzable, mechi &c. delaju y prodáju.* r. Schvverdfegers-Laden, Schvverdt-Degen-*oder* Meſſer-Kram. *Fegyver tſinálő, árrúlő hely, bólt.*

* Máchaon, onis, m. Filius Æſculapii, Meditus inſignis. *Hinc* Ars Machaonia *id eſt* Medica.

* Máchina, æ, f. Cic. Horat. &c. *Poleg razuma y meſtrie napravlyeno orudelje, naſzaſzt, ſzlóga, ſztvor* peregr. *Gruſt za podignuti, ali potegnuti kaj. &c.* Künſtliches Werckzeug, s. Gebäu, Gerüſt &c. *Okos kigondoltt ſzerſzám, meſterséges tſinálmány, gépely, állás, azépítlet körül. Uſus.* Machinæ belli: *id eſt* Inſtrumenta, quibus utuntur milites præſertim in obſidionibus: Cujuſmodi ſunt: *Turres, baliſta, vineæ, arietes, tormenta, æneæ fiſtulæ. &c.* ita Vitruv. *Vojnichko, taborſzko orudje, takti velike puſke, lumbarde &c.* s. Feld-Zeug, als Feld-Stuck. *&c.* peregr. e. Artillerie. *Mindenféle hadi eſzköz: ugy mint ágyú, taratck &c.* Item Vide *Fabrica* N. 4. *moles, cumulus.* Ut: Machina Mundi. h. e. Moles, Fabrica. *Lucret.* 2. Transl. Vid. *Dolus, inventum, aſtus.* ità *Cic.*

Máchínális, is, *com.* le, n. *Plin.* Ad Machinas ſpectans.

Máchínámentum, ti, n. *Liv.* Vid. *Machina.*

Machínárius, ii, m. JCt. *id eſt* Machinarum opifex. *Taborſzkoga orudja &c. napravlyavecz, meſter, ſzkerbitel, zmiſtlyavavecz, najditel.* r. Kriegs-Zeug-Meiſter, Sorger, Erfinner, Erfinder. *Hadi ſzerſzámokot &c. tſinálo, kigondoló, feltaláló.*

Machinarius, a, um: Ulp. *Idem ac* Machinalis. *K-orudju vojnichkomu &c. zpadajuchi.* Zur Rüſtung *oder* Machine gehörig. *Hadi &c. ſzerſzámokhoz-való.*

Machinátio, onis, f. Cic. Vid. *Inventio, fabricatio,*

Digitized by Google

bricatio, artificium. 2. apud *Cæs.* Vid. *Machina. N.* 1. 3. Transl. V. *Dolus, astus.* ita *Cic.*

Machinātor, oris, m. *Liv.* Vid. *Machinarius, ii.* 2. Apud *Cic.* Transl. in genere V. *Inventor, Architector seu Architectus, Artifex.* Scelerum Machinator. Cic.

Machinātrix, īcis, f. *Senec.* Vid. *Inventrix.*

Machinātus, ûs, m. Apul. V. *Machinatio.*

Māchĭnor, aris, ari, atus sum, (Dep.) *Cic.* Accipitur in bonam & malam partem. V. *Molior, excogito, meditor.* Natura machinata est: *Cic.* h. e. Conata & molita. *Cic.* Machinati pestem in aliquem: *Cic.* Turno necem machinatur: *id est* Meditatur. &c. *Liv.*

Machinōsus, a, um. Svetos. *Porazumnomy meszterszkem orudju vuchinyen, szkup-szlosen.* Künstlich und mit Machinen gemacht. *Meszterséges tsinálmányos.* 2. Transl. *Punvkanyuvanya y himbe,* Voller List. *Teli ravaszsággal. Fortélyos.*

Machinŭla, æ, f. Fest. *idem ac* Parva machina.

Măcĭdātus, a, um. Apul. *Namochen.* Von eingegossenen Safft *oder* Wasser beseuchtet. *Megázott, áztatott.*

Măcies, ēi, f. *Cic.* Măcor, & Măcror, oris, m. *Pacuv. apud Non.* Măcrēdo, ĭnis, n. *Colum.* Măcrĭtas, ātis, f. *Vitr.* Măcrĭtūdo, ĭnis, f. Plaut. *Mlednoszt, mlednócha, merszavoszt, merszavócha, szuhocha.* e. Mägere, Magerkeit, Dürre. *Oszt vérség, elszáradás, fonnyadás.*

Măcĭlentus, a, um, Plaut. *Vtenchen, zeszuszen, merszav vuchinyen.* Ausgemergelt; mager, dürr gemacht. *Kifonnyatt, ószt vérültt.*

Măcio, as, are, avi, atum, (Act.) Solin. *Mlednó, Merszavo chinim.* Mager mache. *Megószt vérítem.*

*Măcis, ācis, *vel* ĭdis, f. (Macir) Plaut. *Vulgo* Nux muschata. *Oreszecz,* vulgò *Muszkatnusz.* e. Muscatnuss. *Szeretsen-dió.* Hinc: Flos Macis. *Oreszka czvét.* peregr. *Muskaplet.* e. Muscaten-Blum, *oder* Blüth. *Szeretsen-dió virág,* Fructus est Indicus magnitudine minora nostra perfica æquans. Nux ipsa triplici cortice clauditur; Primus nonnihil viridior in arbore rumpitur, ubi Fructus maturitatem attigerit. *Zdus* flavior *Flos macis* dictus. *Arius* durior nucleum, quem *nucem muschatam* vocant, tegit.

Măcor, ōris, m. Vide *Macies.*

Măcresco, is, ere, (Inchoa.) Varr. Vide *Macesco.*

Măcreo, es, ere, ui, (Neu.) Colum. Vide *Macea.*

† Macro, as, are, avi, atum, (Act.) Vide *Macio.*

*Măcrŏchīra, æ, f. (*legitur* & Macrochēra) Lamprid. *Halya z-dugemi rukavi, ruha, kontusz.* r. Rock mit langen Ermeln: Geistlicher Oberrock. *Hoszszú ujjú ruha.*

Măcrŏcollum, *vel* Macrocōlum, i, n. Cic, *Veliki papèr.* (vulgo charta regia,) 2. *Pargamèn.* Gros Regal-Papier, 2. Pargament. *Öreg régál papiros.* 2. *Pargament, bártya.*

*Măcrŏcosmus, i, m. *Veliki szvèt.* Die grosse Welt. *Ez a' nagy világ.*

* Măcrŏlŏgia, æ, f. *Vnogo y dugo govorenye.* Das vveitläufftiges Reden. *Bőv beszéllés.* Huic opponitur *Laconismus.*

*Macropnœa, œæ, f. *Teska vduha, odebnenye,* e. Harte Athem-Holung. *Nehéz lebellet.*

Macror, oris, m. Vide *Macies.*

Mactābĭlis, is, *com,* le, n. Lucr. *Vubitliv, vumorliv, zatuchliv.* Der geschlachtet vverden kan. *Megölhető.*

Mactātor, oris, m. Senec. *Vubitel, vumoritel, úboicza, ubojnik.* r. Tödter, Schlachter. *Megölő, levágó.* Item V. *Lanio.*

Mactātio, onis, f. *Klanye, vubianye, morenye, tuchenye.* Das Schlachten, Tödten, Mezgen. *Megölés, levágás.*

Mactātus, ûs, m. Lucret. *idem.*

Macte *Vocat. à* Mactus, a, um. Plaut. *Nuda bolye! junachki! dokonicza verlo!* Wohl an frisch! fürtrefflich! tapfferlich. *Nosza tebát! jeleszen! frisen.*

Mactè, *Adv.* Plaut. *Jako, verlo.* Sehr, starck. *Igen, erősen.* Mactè amare. Plaut. *Jako ljubiti.* Sehr lieben. *Igen, erősen szeretni.*

Mactæ, arum, f. *plur.* Svet. *Szlaszhicze, jesztvine zebrane.* e. Kostbare Speisen, Schlecker-Bisslein. *Tszemege, drága ételek, utól ételek.*

Mactĕŏla, æ, f. (Dim. à Mactæ *vel* Mactæ) Arnob. *Szlaszhicsicza, mala jesztvinicza zebrana y jako techna.* Klein Schlecker-Bisslein. *Tszemegétske. utól ételetske.*

Macto, (*quasi* magis aucto *ab* augeo) as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Propriè significat* Deorum felicitatem sacrificiis augere. Hinc *Transl. Ad alia* Vid. *Augeo, cumulo.* Mactare honoribus. Cic. *Chiu diku povekszati, kóga jako hvaliti, dichiti; veszko kómu posztenye izkazati, vuchiniti.* Eines Ruhm vermehren, einem grosse Ehr anthun. *Megtiszteini.* 2. Metaleptice V.

Immolo

Digitized by Google

Immolo. Mactant (*pro* immolant) lectas de more bidentes. *Virg.* 3. Transl. ad res alias extra sacrificium. V. *Occido.* Clodius divisores tribuum domi suæ crudelissimâ morte mactavit: *pro* interfecit, occidit. *Cic.* 4. Mactare infortuniô *pro* afficere. *Plaut.* 5. Hoc me mactat *pro* Fatigat molestiam creat. *Plaut.*

* Mactra, æ, f. Gell. *Korito zatéfzto.* r. Bachtrog. *Sütö tekenö, dagafztó tekenö.*

Mactus, a. um, (*Compar. ex magis auctus, quasi* Mauctus Gato. *Synon.* Auctus. Cumulatus. *Povekfzan, fzaporbon.* Gemehrt, beglücket. *öregbültt, nevekedett.* Hinc: herba mácta, *id est* Adulta, matura, magna. *Cato.* Item V. *Magnus. egregius.* In elegânti usu est Vocativus sing. *Macte.* & Plur. *Macti*, quòd ea gratulamur, plaudimus, cohortamur, & ferè cum Ablat. constituuntur: *Macte* de unô, *Macti* de pluribus dicitur: *sic*: Macte novâ virtute puer: h. e. Aucte, cumulate. *Virg.* Item: Macte virtute esto, Senec. *Verlo; junachki, boalerédno, batriboſze derſi.* Halte dich vvohl, tapffer, flattlich, fürtrefflich. *Ember légy, emberhaltard magad, Derekafon forgódiál.* Macti virtute estote. Liv. *Szerdehend y glaſznoitoſze derſete.* Halteveuch vvohl und tapffer. *Erösen tſzinoſzen tartſátok magatokat.* Jungitur interdùcum *Genit.* Macte animi vir. *id est* Cumulate animô, egregie, præstans Vir. *Martial.* Reperitur etiam Macte sine omni casu *pro* Euge, belle, egregiè. V. *Macte.* Hæc autem loquendi formula ortum habet à *Sacrificiis*, in quibus Flamen dicere solebat ad DEum *Macte esto* pro *Mactus* h. e. *Cumulatus, auctúſque hac hoſtiâ.*

Măcŭlă, æ, f. Plin. *Oſzkernyö, pika od ſzmerada, zámaza.* e. Flecken, Maasen. *Motſok.* 2. apud *Plaut.* Vid *Nota N.* 1. *Signum N.* 1. 3. Transl. apud *Cic.* Vid. *Dedecus, infamia, ignominia, nota N.* 2. 4. Rete minutis maculis: Cic. *Mreſa z-vuzkemi prelczi, ali lukvyoſami.* Ein Netz mit engen Schlupffen. *Kithiny ſzemü hálo.*

Maculātio, ōnis, f. Apul. *Zamazanye, pomazanye, oſzmaradenye.* e. Beflekkung, Beschmitzung, Beschmierung, Besudelung. *Szennyezés, Motſkolás.*

Maculātūra, æ, f. Firm. *idem.*

Măcŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Virg. Vid. *Inficio N.* 1. *Inquino, contamino, Fœdo N.* 2. 2. Transl. apud *Cic.* Vid. *Fœdo N.* 2. *Deboneſto, infamiâ afficio.*

Maculōsus, a, um, Cic. *Neſzmaſen, zamazan, ſzmradlivo.* 2. apud Virg. *Pikaſzt, ſzár.* 3. apud *Cic.* Metaph. *Nechiſzt, neſzeramoten.* Voll Unsauberkeit, unrein, 2. Maasechtig, voll Maasen, fleckig. 3. *Metaph.* Unkeusch, unzüchtig. *Szennyes, mutkos.* 2. *Jegyes.* 3. *Ortzátlan, ſzemérmetlen.*

* Mădărōſis, is, f. *Puzenye laſzib, pleſſina, pleſſoſzt.* 2. *Izpadanye ocsneb trepavicz.* Das Ausfallen des Haars, glatzkopff, 2. Das Ausfallen der Augenbraunen. *Hajbul. lás, kopaſzság,* 2. *Szemöldök kihullása.*

Mădĕfăcio, is, ere, eci, actum, (Act.) Plaut. *Mocbim, kvaſzim.* Nass machen, befeuchtige, benetze. *Meg-nedveſztem.* 2. *Metaph.* Madefacere se vinô. Plaut. *Opitiſze.* Sich besauffen. *Magát Megréſzegíteni.*

Mădĕfio, is, ĭĕri, actus sum. (Pass. Anom.) Gic. *Moker poſztajem.* Nass vverde. *Megnedveſzülök.*

Mădeo, es, ere, ădui, (Neu.) Cic. *Jeſzem moker.* Ich bin nass. *Nedveſedem, nedveſvagyok.* Madere vinô, Cic. *Pinnomubiti.* Truncken seyn. *Megréſzegülni a' bortól.* Madere metu, Plaut. *Od ſztrahaſze potiti.* Aus Furcht schvvitzen. *Izzadni féltében.*

Mădesco, is, ere, (Incb. à Madeo) Ovid. *Moknem.* Nass vverde. *Megkezdek nedveſedni.* Vid. *Madefio.*

* Mădidè, *Ado.* Plaut. *Mokro.* Nass, feuchtig. *Nedveſen.* Madidè madere: *est* egregiè ebrium esse. *Plaut.*

Mădĭdo, as, are, avi, atum, (Act.) *Claud.* Mădĭfico, as, are, avi, atum, (Act.) *Plin.* Vide. *Madefacio.*

Mădĭdus, a, um, *Cic.* Madidior Plin. *Moker.* Nass Feucht. *Nedves vizenyös.* 2. apud *Plaut.* Vid. *Ebrius N.* 1. Madidâ esse memoriâ: Cæcil. *Szlabu y malu imati pamet.* Ein schvvaches Gedächtnuss haben. *Rövid és kevés elméjü lenni.*

Mădor, ōris, m. Salluſt. *Mokrina, mochvarnoſzt, vlaga,* peregr. *Fajhtnocha, fajhtenoſzt.* e. Nässe, Feuchte. *Nedveſség.*

Mădrītum, i, n. *Geogr.* Princeps & Regia Civitas Hispaniarum. *Madrit, glavni (ſztólni) varaſs ſpanyolzki.* Madrit Haupt-Stadt in Spanien. *&c.*

Mădūsa, æ, *Feſt.* Madulsa, æ, m. (*obſol.*) Plaut. *Pianecz, ſztreſzi kanto.* Ein Betrunekener, Vollsauffer. *Réſzeges.*

Mæander, (*Ovid, 8. Met.*) & Mæandrus, (*Silius L. 7. V. 150.*) dri, m. *Fluvius* ingens *Phrygiæ magnæ* in Asia: Oritur ex Aulocrene fonte. Et quia multum limi secum vehit, obliquum adeò cursum tenet, ut in

Digitized by Google

seipsum recurrere videatur; Sexcentas enim flexiones facit. *Hinc* 1. More Mæandri illud fieri dicitur, quod tortuosè & flexuosè fit. *Colum.* 2. Transl. omnes gyri, obliquitates & flexus *Mæandri* vocantur. 3. *Mæandri* etiam dicuntur Consilia vafra, astuta & dolosa. *ità Cic.*

Mæandrātus, a, um. *Varr.* Vid. *Tortuosus.*

Mæandrĭcus, a, um. *Tertull.* & Mæandrĭus, a, um. *Aoign.* h. e. Ad Mæandrum pertinens. *Sic* Fluxus *Mæandricus.*

Mæcēnas, ātis, m. Vid. *Mecœnas.*

Mælĭum, ii, n. Varro. *Z-nabadami* (vulgo *Spiczami*) *naperen ogerlin za pasze.* Stachlichtes Halsband der Hunde. *Kutya nyakára-való szeges bőr.*

*Mænădes, ădum, f. *plur.* *â monte* Arcadiæ Mænălo. Catull. *Mahnite y pianne Jene, koje szu krivoga Boga pianstva Popicze vu Aldovu bile.* Unsinnige volle Weiber, so des Bacchi Priesterinnen gewesen. *Eszelenkedő Aszszonyok, kik a' Bakhusnak áldoztak.* Singul. Mænas, ădis, f. *Senec.*

*Mæŏnĭdes, (*Patron. à* Mæŏne Patre) æ, m. *Mart.* Cognomen Homeri. *Hinc* Vates Mæŏnĭcus.

Mæōtis, idis, f. *Cic.* Lacus in Tartaria.

*Mæōtrum, i, n. *Plácha báb pupkorezneb,* r. Hebammen-Lohn. *Bábák jiszetése.*

Māgālĭa, orum, n. *plur.* Virg. V. *Mapalia.*

Măgĕ, *Adv. poëticum.* Plaut. V. *Magis.*

*Măgĭcē, es, f. Pl. n. *alias* Măgĭa, æ, f. *Czoprias.* e. Zauberey, *Bródongószség, Bűvölés,* V. d. *Incantamentum.*

*Măgĭcus, a, um. Gic, *Czoporni, Charovni,* Zauberisch. *Bródongószségi, varázsláshi,*

*Măgīrus, i, m. Vid. *Cocus,* Archimăgīrus. *Glavár nad kuhinyum, kuho-mester.* r. Kuchel-Meister. *Konyha-mester.* Magiriscium, ii, n. (*Dim.* à Magirus) *idem ac* Parvus Cocus. *Plin.*

*Măgĭrĭcus, a, um. *Kuharszki,* peregr. *Szakácsbki.* Zum Kochen dienlich. *Főzéshez való.*

Măgis. *Adv.* Cic. *Vech, Veche, Bolye.* Mehr. *Többé, Inkább.* Annos natus magis quadraginta. Cic. *Vech ie sztar, nego cheter, dejzet let.* Er ist mehr als viertzig Jahr alt. *Több ideje vagyon negyven esztendőnél.* Magis & magis: *Cic.* Magis magisque *Liv.* Magis atque magis: *Plaut.* *idem ac* plus & plus. *Vechyvech: z-kem dase, z-sém vech.* mehr und mehr, Je länger, je mehr. *Tobb es tobb mindél tovább annál többé,* Tacita bona est mulier magis, quàm loquens. *Plaut:*

Jélnaszveta o-kojem kútu
Sena, koja rada muchi?
Jeli vidlt gde na plotu,
Kû jezichni negdi suchi?
Kakszve rodi, tâk je znati,
Daje senszko pokolenye:
Ar nemore zamuchati
Kai je; vreschech da znamenye,
Veck je sena, nego Sena,
Kâ z-jezikom nejisnyari,
Ter vu rècheh nè prokszena,
Tû iszhite Goszpodari, &c.

Das Weib ist besser, wann es schweiget, als wann es redet. *Jobb az aszszony mikor halgat mint-szem mikor beszél.* 2dò: Magis, *pro* Potiùs. *Raiss.* Lieber. *Inkábbé.* ità Cic.

Măgister, tri, m. Cic. *Nauchitel, Mesterr.* Lehrer, Meister. *Gondviselő, Mester.* Propriè V. *Præfectus, Gubernator.* Hinc. Magister equitum. *Liv.* Aliàs *Vulgo* Generalis Equitatûs, *vel* Cavalleriæ. *Najpersi konyanichki Poglavar.* General von der Cavallerie, *Lovas régimentek fő Generálissa.* Magister Peditum: *vulgo* Generalis armorum Præfectus. *Naivekszi peszicza poglavar.* r General-Feld-Zeugmeister, General von der Infanterie. *Gyalogság fő Generálissa.* Sic dicitur: Magister Artium, Convivii, Navis, scripturæ, Auctionis, Vicorum &c. *Cic. aliique.* 2. apud Terent. V *Præceptor, Pædagogus.* Transfertur & ad alia: *ut:* Stylus optimus dicendi Magister. *Cic.*

†Măgistellus, i, m. *Mesterichek.* s. Meisterlein, *Mesteret ke,*

Măgistĕrĭum, ii, n. Cic. *Poglavarsztvo; Nauchitelsztvo; vrednoszt y Chaszt Nauchitelszka, Mesterszka, poglavarszka.* s. Regiment, e. Meisterschaft, die Würde eines Lehrers, Meisters. Vorstehers. *Fejtül-valóság; Tanittóság; Tanitók, Mesterek &c. méltóság.*

Măgistra, æ, f. Gic. *Nauchitelicza, Mestricza, Poglavaricza.* e. Lehrerin, Meisterin, Vorsteherin. *Tanitóné, Mesterné, Fejtartóne.*

Magistrālis, is, *Com.* le, n. Vopisc. *Nauchiteszki, Mesterszki.* Lehrmeisterlich. *Gondviselői, Mesterséges.*

Magistrātus, ûs, m. Cic. *Poglavarsztvo, Szteressinszkvo varallya, &c.* (Inspoda varatka: *Chaszt y vrédnoszt Glavarov varasztob &c.*

Digitized by Google

leb &c. e. Obrigkeit einer Stadt &c. Das Ambt, und Würde Stadts-&c. Obrigkeiten. *Tiſzt, Tiſztbéli ſzemélyek.* Magiſtratu abire, ſe abdicare, *pro* Officium Magiſtratûs deponere.

Măgiſtro. as. are, avi, atum, (Act.) *Feſt.* Vid. *Guberno N.* 1. *&* 2. *Impero, Doceo, Inſtituo N.* 2. *&* 3.

*Magma, ătis, n. Plin. *Oſztanyki od ebeſza zpreſſanoga.* Das Dicke ſo verbleibet nach dem etwas ausgedruckt. *Szábó törköly, kenetéknek a' ſeprejét.*

Magmentum, i, n. (*quaſi* Majus augmentum) Varro, *Sztanovita jeſztvina za aldov kripem Bogom negda davana Bogu voiſzke Mars zvanemu, y Jupiteru.* Gewiſſe Speiſe von Heyden ihren Abgöttern Marti, und Jovi aufgeopfferte. *Ételi áldozat volt régen a' pogányoknál, Márſnak és Jupiternek.*

Magnālia, ium, n. *plur.* Tertull. *Chini veliki y prechudni.* Groſse und wunderbarliche Thaten. *Nagy és csudálatos tselekedetek.*

Magnănĭmĭtas, atis, f. Cic. *Jako - volynoſzt ſzerchenoſzt.* e. Groſsmüthigkeit. *Bátor ſzív, nemes elme* Synon. *Magnitudo animi.*

Magnănĭmus, a, um, Cic. *Szerchen, jakovoſzyen.* Groſsmüthig. *Szívos, Bátor, Nemes elmélü.*

Magnārĭus, ii, m. Apul. *Veliki Terſecz, Tergovecz.* peregr. *Kramar.* r. Groſs-Händler. *Nagy kereskedő, Fő árros ember.*

Magnas, ātis, m. Magnātes, ātum, m. *plur,* JCt. *Velikaſz, Velikaſzi: Veliki Goſzpon, Velika Goſzpoda.* Groſser Herr, groſse Herrn. *Fő és Felséntetes úr, nagy méltóſágú urak.*

*Magnes, ētis, m. Cic. *Kamen ſelezo-olek, ſolezo-vuk.* r. Magnet-Stein. *Mágnes kő.* Sic dictus à Magneſia urbe Lydiæ, ad quam naſcitur, ità *Lucr.*

Magnētĭcus, a, um. Claud. *Magneſſno, kamena ſelezo-oleka.* Magnetiſch. *Mágnes kőből való.*

Magnĭdĭcus, a, um. Plaut. *Veliko-govorliv, rechliv, obalo-govorliv.* Groſs-ſprechend, prahleriſch. *Fennyen szóló kérkedező.* Magnidica mendacia Plaut. *Obolę lúſi.* Prahlende Lügen. *Kérkedező hazugſágok.*

Magnĭfăcio, is, ere, ecī, actum, (Act.) Terent. *Na veliko derſam, Preſtimávam.* Groſs mache, hoch ſchätze, hoch preiſe, rühme, lobe. *Nagynak tartom.*

Magnĭfĭcātio, onis, f. Macrob. *Na velito derſanye, preſtimavanye, hvalenye.* Die Groſsmachung, Hochſchätzung. *Nagynak-tartás.*

Magnĭfĭcē, entiùs, tiſſimè, *Adv.* C'c. *Goſzpodzki, zmoſno.* Herrlich, prächtig, mächtig. *Nagyſágoſon, fő módra, úri módon.* Synon. *Magnopere, ſummè, ſplendidè, lautè, honorificè.*

Magnĭficenter, (*abinuſit.* Magnificens.) *Adv.* Vitr. *Idem.*

Magnĭfĭcentia, æ, f. Cic. *Veliko-muguchtvo, Veliko moſtvo, Veliko-chinſztvo, Velichanſztvo, Goſzpodztvo.* e. Hochachtbarkeit, Herrlichkeit. *Nagyſág.*

Magnĭfĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Velichim.* Sehr rühme. *Magaſztalom.* Vid. *Exalto, extollo, Magnifacio.*

Magnĭfĭcus, a, um, entior, tiſſimus, Cic. *Goſzpodzki, veliko-muchni, vnogo preſtimani.* Herrlich, mächtig, hochgeehrt, prächtig. *Nagyſágos, Méltóſágos,* 2. Vid. *Lautus, ſplendidus.* Magnifici apparatus, *Cic.*

Magnĭlŏquentia, æ, f. Cic. *Veliko-rechje, vnogo-govornoſzt, vnogo-richje, Govorenye od velikeh dugovany.* Eine Rede von hohen, und groſsen Dingen. *Mélyen szólás.*

Magnĭlŏquus, a, um. Tacit. *Ki od velikeh rechih govori, velika govorechi, vellé-richao, na velikoſze vu govorenyu derſechi.* Der groſse Ding redet, ſtoltz mit Worten, Groſs-Rühmer. *Mélyen szóló, úri hatálommal szóló.*

Magnĭ-pendo, is, ere, pendi, penſum, (Act.) Terent. Vide *Magni-facio, Magnifico.*

Magnĭtas, atis, f. *Accius.* Magnĭtūdo, ĭnis, f. Cic. *Velikoſzt, velikocha, velichina.* e. Gröſſe *Nagyſág, öregség.* Magnitudo animi: *pro* præſtantia. *Cic.*

Magnŏpĕrĕ, *Adverbialiter* Cic. *Kruto jáko, vérlo, oſtro, veliko.* Sehr hefftig, groſs, ſonderlich. *E ſzen. nagyon. Synon.* Summè, etiam atque etiam, vehementer, apprimè, admodùm, oppidò, cum primis, majorem in modum, non vulgariter, non mediocriter, non parum, non ex communi conſuetudine, non ùt ſolet, non ùt mos eſt, extra morem, ſic ut nihil magis, ſic ut nihil tale, ſic ut nihil ſupra, ſic ut nihil ultra ſic ut nihil aliud, ſic ut conferri nihil poſſit, ſic ut nihil ſimile, ſic ut ejuſmodi nihil ſit. &c.

Magno. ponitur abſolutè *pro* magno pretio. *Cic.* Magno vendere. Plin. *Drago prodati.* Theuer verkauffen *Drágán adni.*

Magnùm, *Adv.* Plaut. V. *Magnopere, valde.*

Magnus, a, um, Cic. *Velik, Golem.* Groſs.

Nagy, breg. Magni esse, *vel* fieri: *pro* æstimari. *Cic.*

Măgus, i, m. (*Dictio persica*) 1. Propriè *Mudroznanecz, Mudaracz, Vilosnik.* Ein weiser Mann, Weissager. *Bölts, Jövendöl.* Vid. *Sapiens, Philosophus.* ità Cic. 2. *Czeprnik, viſtacz.* r. Zauberer, Schwartz-Künstler. *ördöngös, Bübájos.*

Măjālis, is, *com.* le, n. *Veliko-travni.* Zum Mayen gehörig. *Pünkösti havához-való.* 2. apud *Cic.* Majalis à *Maja* Atlantis filia, quæ ex Jove Mercurium susceperit. Vid. *Porcus, sus.* Verres enim anniculi castrati Maiæ immolabantur. *Varro.*

Majestas, atis, f. Cic. *Velichanſztvo.* e. Majestät. Herrlichkeit, s. Ansehen. *Nagy méltóság, felség.*

Majōrāna, æ, f. Botan. *Majoran.* r. Mayeran. *Majoran*, Maseran ein Kraut. *Majoránna.*

Majōrennis, (Major annis) is, *com.* ne, n. JCt. *Sztarej vu letah, nemajuchi vech tutora, ali kôga nad szebum raunitela.* Aelter an Jahren, voigtbar, mündig, der keine Gerhaben oder Curatores und Vormünder mehr bedarff. *A' kinek annyi ideje vagyon, hogy már tûtorság alatt nem él.*

Majōres, ōrum, m. *plur.* Cic. *Pregyi.* Die Grosis-Aeltern, Vor-Aeltern. *Eleink, Atyádink.*

Majus, ji, m. (Apollini olim Sacer.) Cic. *Veliki traven, Filipovſchak, Roſo-czvet Szvibán.* Der Mey-Monath. *Pünkösd-hava.* Majus à *Majoribus*, (alii volunt à *Maja*) sicut Junius à *Junioribus* dictus. Hunc utrique honorem Romulo debent, qui populum in majores & minores partitus, Majum à *Majoribus*, Junium à *Junioribus* nominavit. *Adj.* Majus, a. um. *Cic.*

Majuscŭlus, a, um, (Diminut.) Cic. *Povelik.* Grösslicht. *Nagyobbatska.*

Māla, æ, f. Plin. Vide *Gena N.* 2. *Maxilla.*

Mălăcĭa, æ, f. Jul. Cæs. *Tiſſina morja, Vtaſenye morja.* e. Meer stille. *Tengeri tſendeſség.*

Mălăcisso, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Tiſſim, krotim.* 2. *Mehchim.* Zahm mache, bändige. 2. Weich mache. *Tſendetitem, ſzelidítem.* 2. *Lágygyá-tészem, Lágyítom.*

* Mălăcostrăcon, i, n. *Mehkeb lupány rak.* r. Krebs von vveichen Schaalen. *Lágyhátú rák.*

* Malacostrăcus, a. um. *Mehkeb lupany ali mehko-kor.* Weiche Schaalen habend. *Lágy-héjú, lágy-hátú.*

Mălăcĭcus, a. um, *Razmoczhechi.* Erweichend. *Lágygyá-tevő.*

* Mălăcus, a, um, Plaut. *Mehkek.* Weich. *Lágy. Puha.*

* Mălagma, ătis, n. Colum. *Mehka ſzmoleniczra od kóſe mezo mehko biva.* peregr. *Plaſter mehki.* Weich Pflaster. *Lágyító ſzer, vagy kenet.*

† Mălărium, ii, n. Vide *Pomarium.*

* Mălaſſo, Mălaxo, as, are, avi, atum, (Act.) Varr. V. *Mollio.* Philosophia malaxat hominem: *Varro: pro* Emollit; mitem, mollem reddit.

Mălaxātio, onis, f. Priscia *Mſtchenye. Vmehkeenye.* e. Knetung, Weichung. *Meglágyítás.* 2. *Veretenye.* e. Besänfftigung. *Szelidités.*

* Malce, es, f. Cæl. Rhod. *Ozebenye rúk y nóg* r. Frost in Händen und Füssen. *Kéznek vagy lábnak hidegtől megtſipése, megvérése.*

Mălè, *Adv.* Cic. *Zlo, hman, zlochesztò.* Böslich, übel. *Gonoszúl, Roſzúl.* Synon. *Prave, nequiter, vitiosè, improbè, malitiosè.* 2. Vid. *Valde.* Addebat scriptores illos malè multatos. *Cic.* Tibi timui malè Terent. *Jakoszemsze za te bojal. &c.* 3. Vid. *Infeliciter.* Malè rem gerere: *pro* infeliciter. *Nepos.* Hinc: Malè tibi vertat: *est imprecatio Terentii* Res malè cecidit: *pro* infeliciter cessit, succeſſit. *Cæs.* 4. Malè cogitare de aliquo: *est* alicui malè velle. *Cic.* 5. Malè aliquem habeo: *id est:* Vexo, malè accipio. *Terent.* 6. Malè audire apud homines: *est* malam famam habere. *Cic.* Similiter usurpantur. *Pejùs & peſſimè.*

Mălĕdĭcè, *Adv.* Cic. *Zlogovorech, zlogovorno, zlorichno, kúnech.* Schmählich. *Szitkozúl.*

Maledicentĭa, æ, f. Aul. Gell. *Zlogovorenye, kunenye preklinyanye, zlorichje.* Das Schmähen, e. Lästerung. *Szitkozódás, átok.*

Mălĕdīco, is, ere, ixi, ictum, (Neu.) Cic. *Zlogovorim, kúnem, preklinyam, merzke pſzujem, rúſim.* Schändlich zu rede, fluche, lästere, schelte. *átkozom, szidom, gonoſztmondok.* Nescis, cui nunc maledicas Viro. *Terent.* 2. Accipitur *Paſſivè Impers.*

Maledictio, onis, f. Cic. Vide *Maledicentia.*

Maledictor, oris, m. Fest. *Preklinyavecz.* r. Verflucher. *Szitkozodó, átkozódó.* Vid. *Maledicus.*

Maledictum, i, n. Cic. *Preklinyanye, kletva, kunenye.* r. Fluch, e. Schmach-Rede, Lästerung. *Szitok, átok.*

Maledĭcus, a, um, *Cic.* Maledicentior: *Plaut.* Maledicentissimus, Cic. *Kunechi, preklinyajuchi, zlogovorechi, pſzujuchi.* Lästerend,

scheltend,

Digitized by Google

ſcheltend, fluchend, ſchmähend. *Gonoſzúl ſzóló, ſzitkozódó.*

Mălĕfăcio, is, ere, eci, actum, (Neut.) Cic. *Zlo, nazlobno chinim.* Böſes thue. *Gonoſzúl tſelekeſzem.* Dii iſti Segulio malefaciant. *Cic.* 2. Uſurpatur *Paſſivè impers.* Plaut.

Malefactor, oris, m. Plaut. *Zlo chinitel, zlotvor,* r. Ubelthäter. *Gonoſztévő.*

Malefactum, i, n. Cic. *Zlochinſztvo, zlochinenye, budodelſztvo, zlotvorſztvo.* Eine böſe That. *Gonoſz tſelekedet.*

Mălĕfĕrātus, a, um, Horat. *Nemiren*, 2. *Lén.* Unruhig, 2. Faul. *Nyugbatatlan.* 2. *Reſt.*

Mălĕfĭcè, *Adv.* Plaut. *Zlochinſzki, budodelſzki, skodlivo.* Boshafftiglich, ſchädlicher Weiſe. *Gonoſzúl.*

Maleficentia, æ, f. Plin. Vide *Malefactum, damnum, Injuria.*

Maleficiōsè, *Adv.* Cic. V. *Malitiosè, Maleficè.*

Mălĕfĭcium, ii, n. Cic. Vide *Malefactum, Injuria, noxa.*

Maleficus, a, um, Cic. *Zlo-chin, zlochinecz, zlotvor: skodliv, kvar chinecbi, Hudodelnik,* ali *Hudodelniczа.* Schädlich, r. Ubelthäter. *oder* c. Ubelthäterin. *Gonoſztévő, kártévő.*

Mălĕfĭdus, a, um, Virg. *Neveruvan, Neverni.* Untreu. *Hitetetlen.*

Mălĕ nātus, malè ſanus &c. *duæ voces* ſunt.

Mălĕ précor, &c. *Cic.* Vid. *Impreçor.* Idem eſt de aliis verbis, quibus *malè* præponi poteſt.

Mălĕſvādus, a, um, Virg. *Na zlo nagovarjajuchi.* Ubel *oder* zum Böſen rathend. *Gonoſzra-intő, kiſztető.*

Mălĕtractātio, onis, f. Arnob. *Zlo derſanye.* Ubele Behandlung. *Roſzſzúl tartás.*

Mălĕvŏlè, *Adv.* Plaut. *Zlo hotech, zlovolyno.* Miſsgünſtig. *Gonoſzúl akarva.*

Mălĕvŏlens, entis, *um*, Plaut. *Zlo hotechi.* Ubel vvollend. *Gonoſz-akaró.*

Malevolentĭa, æ, f. Cic. *Zlovolynoſzt, zlovolya, zlo hotenye.* Böſer vvill, Ungunſt. *Gonoſz-akarat.*

Mălĕvŏlus, a, um, Cic. *Zlovoly, zlo-hotechi, zlovolyen.* Ubel vvollend, bös vvill. *Gonoſz-akaró.*

Mălĭcŏrium, ii, n. Plin. *Granatzke Jabuke kóra.* q. Granat-Aepffel-Schaale *oder* Rinde. *Póma-gránát héja.*

Mălĭfĕr, a, um, Virg. *Jabuko-nosz, Jabuko-rod.* Aepffel-tragend. *Alma hozó, Termő.*

Mălignè, *Adv.* Liv. 1. V. *Avarè, illiberaliter N.* 2. 2. *Zlobno, hudobno, nazlobno, neverno, neiſztinſzko.* Boſshafftig, ungünſtig, untreulich. *Gonoſzúl, nátrgejúl.*

Mălignĭtas, atis, f. Liv. 1. V. *Avaritia, illiberalitas N.* 2. 2. *Hudoba, zloba.* c. Boſsheit, Ungunſt. *Gonoſzság, fúſvényſztg.*

Mălignus, a, um, Plaut. 1. V. *Avarus, illiberalis N.* 2. 2. *Zloben, nazloben, hudoben.* Boſshafftig, Bösvvillig. *Gonoſz indulatú,* Vid. *Malevolus, invidus, improbus N.* 1. *&c.* ità *Virg.* 3. Malignus ager *pro* ſterilis. *Virg.* 4. Maligna via *pro* Anguſta, ardua, difficilis. *Terent.*

Mălĭna, æ, f. Marc. Emp. *Potekßanye morja.* Das Anlauffen des Meers. *Tengernek kiárradáſa.* Huic oppoſitum: Vid. *Liduna.*

Mălĭnus, a, um, Colum. *Jabuchni, Jablanſzki, iz Jablana vuchinyen.* Zum Apffel, *oder* Aepffel-Baum gehörig, aus Aepffel-Baum gemacht. *Alma fából-való.*

Mălĭtĭa, æ, f. Senec. *Zlócha, hmanyocha, hudoba.* c. Boſsheit, r. Muthvvill, c. Bösvvilligkeit. *Gonoſzſág.* 2. apud *Cic.* Vid. *Aſtus, Dolus, Aſtutia, verſutia.*

Mălĭtiōsè, *Adv.* Plaut. *Hudobno.* Bösvvillig, Boſshafftig. *Gonoſzúl, Latrúl.* 2. apud *Cic.* V. *Callidè N.* 1. *Aſtutè, dolosè.*

Mălĭtiōsĭtas, atis, f. Tertull. Vide *Malitia.*

Malitiōſus, a, um, Cic. *Hudoben, hman, zel, zao.* Bösvvillig, boſshafftig. *Gonoſz.* 2. Vid. *Aſtutus, fallax, fallacioſus, doloſus, verſipellis N.* 2. *Vafer, Callidus N.* 1. *&c.*

Malleātor, oris, m. Mart. *Z-kladivom natukavavecz: kladivar, kiz kladivom pribia, natukáva, tuche, kalti kovach &c.* Der einen Hammer braucht, r. Hammer-Schmied. *Pörölyel verő, kalapátſoló, kalopáló.*

Malleo, as, are, avi, atum, (Act.) Ulp. *Z-kladivom biem, tuchem, pribiam, natukávam.* Mit einen Hammer ſchlage. *Pörölyel verem, kalapátſolom.*

Malleŏ ārius, is, *com.* re, n. Colum. 1. *Propriè* ad malleum ſpectans. 2. Transl. *Iz terſzove maladicze.* Von einen jungen Reb-Schoſs. *Az új jövétsés-való.*

Malleŏlus, i, m. Feſt. *idem ac* Parvus malleus. 2. apud Cic. *Iz terſza maladicza.* 3. *Szmolenyka z-ſvepla &c. napravlyena, kojuſzu vuſganu iz gradov na nepriatelſkitali.* 2. r. Reb Schoſs, 3. r. Pech-Krantz. 2. *új jövés a' ſzőlő tövéről,* 3. *Szurokból &c. tſinált kéntövec koſzorú, mellyet az ellenſegre a várakból hajigálnak.*

Malleus

Malleus, ei, m. Plaut. *Kladivo.* r. Hammer. *Pôrôly, kalapács, verô.*

Mallo, ônis, m. Veget. *Komôska, Moßnyicza.* e. Schelffen, Hülſen. *Borſô, &c. tokja, bôbelyke.* 2. Idem ac *Tumor morboſus* in genibus vel Articulis jumentorum.

Mallŭvĭum, ii, n. Feſt. *Vmivalnicza, Medenicza za Vmivanye.* s. Waſch-Faſs, Hand-Becke. *Moſdô medentze.*

Mălo, māvis, mallĕ, malui, (Neu. *Def.* & *Anom.*) Cic. *Rajſſi hochu, vôlyim.* Lieber vvolle. *Inkább - akarom.* Apud *Plaut.* Mavolo *pro* malo *ſeu* magis volo.

Mălŏgrānātum, i, n. Hieronym. *Sipek veliki, Jabuka puna zerna.* r. Granat - Apffel. *Gránát-Alma.*

*Maltha, æ, f. Plin. 1. *Vôiſzk z-ſzmolum zmeſſan.* Ein Wax mit Bech vermiſcht. *Szurokkal elegyitett.* 2. *Iz ſivoga vapna z ſzalom ſzvinzkim zmeſſanoga kelje, za zidanye haſznovito y naiſztalneiſſe.* Märter, mit Schvvein-Fette gerührter unausgeleſchter Kalck. *ôltatlan méſzbôl zsírral tſinált enyv.* Vid. *Gluten.* 3. Eſt certum genus *limi* in quodam ſtagno ad urbem *Samoſatam* provenientis; naturæ adeò mirabilis, ut aquâ accenſus, non niſi terrâ reſtingui poſſit, ità *Plin.*

Maltho, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Z-rechenim iz vapna keljem máſem, lichim, kelim.* Mit dem Kalck - Kütt anſtreiche, kütte. *Enyvezek.* Vid. *Glutino.*

Malva, æ, f. Cic. *Szlez tráva.* Ein Pappeln, Käslein-Kraut. *Málva-fu.*

Malvātĭcum Vinum, i, m. *Malatia.* r. Malvaſier-Wein. *Málvás bor.*

Mălum, i, n. Cic. *Jabuka.* r. Apffel. *Alma.* Malum punicum *ſeu* granatum. V. *Malogranatum.* Malum Cydonium, Cotoneum. V. *Cotoneum, Cydonius.* Malum aureum. *Narangya.* Eine Pommerantzen. *Narants.* Malum perſicum. *Brezkva, Brezka.* e. Pfirſchen. *Baratzk.* Malum citreum. *Czedronzka jabuka, Czitrona.* Eine Citron. *Tzitrom.*

Mălum, i, n. Cic. *Zlo.* Ein Ubel. *Roſzſzſág.* Vid. *Adverſitas, Miſeria, Ærumna, Calamitas, Peccatum, ſcelus, flagitium, Incommodum, detrimentum, lues, Peſtis, pœna, malefactum* &c. ità *Cic. Terent. alitque.*

Mălum! *Interjectio* eſt iraſcentis, deteſtantis, & indignantis. *ût:* quæ, malum! iſta fuit amentia? *Cic.*

Mălus, a, um, Cic. *Hman, zal, zlochesſt.* Bös, ſchlecht. *Roſzſz, gonoſz.* Homo minimè malus: *id eſt* bonus. *Cic.* 2. Vid. *Noxius* ità *Horat.* 3. apud *eundem* Vid. *Infelix, Infauſtus, Inauſpicatus.* 4. apud Tibull. V. *Magicus.* Hinc: Malum carmen: Vid. *Incantamentum.* 5. Mala facies: *id eſt:* deformis. *Quintil.* 6. Mala ætas, eſt ſenectus *apud Plaut.*

Mălus, i, f. Virg. *Jablan.* r. Apffel - Baum. *Alma-fa.* Malus Aſſyria, medica *vel* Cytrea. *Czitronſzko drévo.* r. Citron - Baum. *Tzitrom-fa,* &c.

Mălus, i, m. Cic. *Brodni ſztùp, Jedarni pány.* r. Segel-*oder* Maſt - Baum, Schiff - Baum. *árbotz-fa, vitorla-fa.*

Mămilla, æ, f. (*Dim. à* Mamma) Juven. V. *Mamma.* Item V. *Mammula N.* 1. & 2.

Mămillānus, a, um, Plin. *K-czeczkom ſzpodoben.* Denen Dutten gleich. *Tſets-formájú.*

Mămillāre, is, n. Mart. *Senſzki Rubecz; naperſznicza; Perſzni zaſzlon, zaſztor, zakrivalo.* s. Weibs-Tüchel, Bruſt-Tuch, Müder. *Aſzſzony keſzkenô, mely takarô, Tſets fedél,* &c.

*Mamma, æ, f. (apud Græcos veteres idem ac *Mater*) Cic. *Czeczek, ſzaſzacz, Perſza, Perſzi.* e. Dutten, Bruſt. *Tſets, tôlgy.* 2. Transl. apud *Plin.* accipitur pro parva illa extuberantia in arborum cortice, unde primùm rami ac germina enaſcuntur.

Mammālis, is, *com.* le, n. Apul. *K-czeczkom zpadajuchi.* Zu denen Brüſten gehörig. *Tſetsbez-való, Tſetſes.*

Mammeātus, a, um, Plaut. V. *Mammoſus.*

Mammōna, æ, f. Vox eſt Chaldaica: *Auguſt.* Vid. *Divitiæ.*

Mammōſus, a, um, Mart. *Czeczkaſzt, puna czeczkov, velike czeczke imajuchi.* Vollbrüſtig, groſſe Dutten habend. *Tſetjekkel teli, nagy tôlgyk.*

Mammŭla, æ, f. (*Dim. à Mamma*) Varr. 1. *Mali czeczek, czeczkek.* e. Kleine Bruſt, s. Dütlein. *Tſetſetske,* 2. *Bradavka na Czeczku.* s. Brüſt - Wärtzlein, Dutten-Wärtzlein. *Tſets-bimbója.* 3. Dicitur etiam de meatibus pudendis, qui aliquam mammulæ ſimilitudinem referunt. *Cels.*

Mānābĭlis, is, *com.* le, n. Lucr. *Czurlio, tekliv, Czedliv, Labko prebajajuchi.* Flüſſig, leicht durchgehend. *Folybató.*

Mānālis, is, *com.* le, n. *Feſt.* 1. à *Mano. Vſzeodity czurechi, tekuchi.* Stets flieſſend. *Mindenkor folyó.* 2. *Manalis à Manes:* Feſt. *id eſt.* Ad manes ſpectans.

Mānātio,

Mānātio, onis, f. Frontin. *Vodè &c. czurenye, tecbenye. czedenye.* e. Flieſſung, Rinnung des Waſſers. &c. *Folyás, ſzivárgás.*

Manceps, cĭpis, m. *Compoſit. ex* Manus & capio. 1. apud *Tertull.* Vid. *Poſſeſſor.* 2. apud *Cic.* Vid. *Emtor, Emphyteuta, &c.* qui conducit vel emit aliquid publicum. 3. apud Plin. V. *Mercator, quæſtor.* 4. apud Plaut. V. *Fidejuſſor.* 5. apud Plin. V. *Redemtor.*

Manciŏla, æ, f. Gell. *Ruchicza.* Kleine Hand, s. Händlein. *Kezetzke.*

Mancĭpātio, onis, f. JCt. V. *Abalienatio.* 2. apud Plin. V. *Venditio.* 3. apud *JCtos* Vid. *Appropriatio.*

Mancĭpātus, ûs, m. Plin. *idem.* 2. *Szuſzanztvo.* e. Leibeigenſchafft. *Rabſág.*

Mancĭpĭ (*apud alios* Mancŭpi *pro* Mancipii *aut* Mancupii) res. Cic. *Laſztovita dugovanya, oſzvojene ſztvari, z-kojemi je gdo ſzloboden ztiniti kaj hocbe.* Eigenthümliche Sachen *oder* Güther, damit einer thun darff, vvas er vvill. *Sajátunk, Tulajdonunk.* Vid. *Sequent.*

Mancĭpĭum, (*apud Antiqu.* Mancŭpĭum à *Manus* & *capio*) ii, n. *Senec.* propriè. V. *Dominium, proprietas, Poſſeſſio.* Hinc apud *Cic. Res mancipi* dicuntur, quas quis alienare poteſt, *non mancipi* verò, quæ alienari nequeunt. *Hinc etiam* Sui mancipii eſſe *pro* ſui juris eſſe. *Brut. ad Cic.* 2. Vid. *Mancipatio.* ità Cic. 3. apud eundem. *Szuſzeny, rob, robinya, Podlomik, ruznik prodan ali v-boju vlovlyen.* Leibeigener Menſch. *Rab.*

Mancĭpo, as, are, avi, atum, [Act. *à mancept*] Cic. *Synon.* In mancipium ſeu dominium alterius aliquid trado, vendo, obligo, Vid. *Abalieno, vendo, alieno.* Mancipare alicui aliquid. Gic. *Kômu kaj prodati, v-ruke dati, izruchiti.* Einem etvvas verkauffen, einhändigen. *Valamit valakinek eladni, kötelezni.* 2. apud *ſolin.* Vid. *Approprio.*

Mancŭpo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *idem.*

Mancus, a, um, Cic. *Jedno-ruk, prez jedne ruke, knaſzt, chuklyav, neczèl.* Einhändig, der nur eine Hand hat, mangelhafftig, nicht gantz. *Tſonka, bénna, nem egéſz.* 2. Transl. V. *Infirmus, debilis.*

Mandātārĭus, ii, m. JCt. *Zapoved* ali *oblaſzt od drugega dánu imajuchi.* r. Befehlhaber, Gevvaltbaber. *A' kinek máſtol parantſolatja, hatalma valamire vagyon.*

Mandātor, oris, m. Tertull. *Zapoveditel, Zapovedavetz, Zapovednik.* r. Befehler, Befehlgeber. *Parantſoló.*

Mandātrix, īcis, f. Claudian. *Zapoveditelicza.* e. Befehlgeberin, Gebietherin. *Parantſolóné.*

Mandātum, i, n. Cic. *Zapoved.* r. Befehl, s. Geboth, r. Geheis. *Parantſolat.*

Mandātus, ûs, m. Svet. V. *Mandatum.* Uſurpatur autem ſolùm in *Abl. ſingul.* Mandatu meo, *id eſt* Juſſu meo. *Leg. 45. Dig. Mandati.*

Mandĭbŭla, æ, f. & Mandĭbŭlum, i, n. Macrob. V. *Maxilla.*

Mando, ōnis, m. *Lucil.* apud Non. V. *Comedo, Edo, Heluo N.* 1. *Gulo.*

Mando, is, ere, mandi, manſum, [Act.) Cic. *Szechem, ſzekam, grizem, jeſztvinez-zubmi koſzem, drobim.* Käue, beiſſe, zerbeiſſe. *Rágom, eſzem.* Alia vorant, alia mandunt. *Cic. 1. de nat. Deor.*

Mando, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. 1. V. *Jubeo.* Mandare alicui aliquid: Cic. *Kômu kaj zapovedati, naruchiti.* Einem etvvas befehlen, anbefehlen. *Valakinek valamit parantſolni.* 2. Mandare aliquem in ultimas terras: *pro* mittere. Cic. *Kôga vu daleke orſzage poſzlati.* Einen in vveit entfernte Lande ſchicken. *Valakit ſzámkivetésbe meſzſze küldeni.* 3. Mandare aliquem vinculis. Cic. *Kôga vu ſeleznje y vkuzpoſztaviti.* Einen in Eyſen ſchlagen, und ins Gefängnüs ſetzen. *Valakit fogságra adni.* 4. Vid. *Committo* N. 1. *trado.* Hinc: Terræ mandare corpus, *pro* ſepelire. Virg. *Kôga zakopati.* Einen begraben. *Valakit eltemetni.* Mandare ſemina terræ. Colum. *Szejati.* Säen. *Vetni.* Mandare aliquid memoriæ, animo, menti &c. Cic. *Na pametſzeſte vuchiti, zapametitiſi kaj.* Etvvas ausvvendig lernen. *Megtanúlni.* Mandare aliquid literis. Gic. *Od chesza piſzati, kakvo dugovanye vu piſzmo poſztaviti, ſzkupſzpraviti.* Etvvas ſchrifftlich verfaſſen. *Valamit irásbabagyni.* Sic: Mandare aliquid monumentis, immortalitati, poſteritati &c. Mandare alicui Magiſtratum, honores &c. Cic. *Kômu kakvu chaſzt dati, kôga na chaſzt zviſziti, podignuti.* Einem einen Ehren-Stand auftragen. *Valakinek tiſztet adni.* Mandare ſe fugæ. Cæſ. *Pobechi, vu bèg ſze puſztiti,* flüchtig vverden, ſich in die Flucht begeben, Flucht nehmen. *Elfzaladni.* Aliquid alicujus fidei mandare, *pro* credere, committere. Plaut. *Kômu kaj zauſſati.*

Digitized by Google

Einem etwas anvertrauen. *Valamit valakire bízni.* Mandare filiam Viro: *pro* locare, elocare. Plaut. *Kcher vdati.* Die Tochter verheurathen. *Elházasítani Leányát.*

* Mandra, æ, f. Mart. *Pojata sivinzka na tirokom polyu.* r. Vieh-Stall auf vveitem Feld. *Akol, ól.* Item V. *Bovile, Ovile, Spæcus, Stabulum.*

* Mandrăgŏra, æ, f. Plin. *Trava Szeny donassajucha, veliko-zelje.* Alraun, ein Kraut. *Natragulya, álom-hozó fú.* Mandragoram bibisse. *Prov. græc.* h. e. Pigrum, desidem & negligentem esse in suo negotio. *Lenivmu, poszpanomu, nemarlivomu biti vu szvojem poszlu, ali chaszti obnaszanyu.* Nachläßig, schläffrig seyn in seinem Amt. *Restûl és tunyaúl vinni végbe tiszteségét, dolgait.*

Mandūco, as, are, avi, atum, (Act.) Svet. V. *Comedo; Edo; Mando, ú &c.*

Mandūco, onis, m. *Apul.* Mandūcus, ci, m. Plaut. V. *Comedo; Edo, onis &c.*

Mānè, *Adv.* Cic. *Synon.* Prima luce, diluculô, cum prima luce, simul atque luceret, Antelucano tempore, ad primam auroram, luce appetente, orta luce, sub ortum Solis, Albente cœlo, ubi dies cœpit, ubi lux adventabat, ipso diei crepusculô, dubio adhuc die, sub noctis extremum. *Ranno, Jutro, v-jutro, zaranna.* Frühe, Morgenfrüh, am Anfang des Tags. *Reggel.* Jungitur 1. *Adverbiis.* Bene manè: Cic. *Kruto ranno.* Gar früh. *Jó reggel.* 2. Instar substantivorum *Adjectivis.* Clarum manè. Pers. *Szvetlo, chiszto, Jasno jutro.* Der helle Morgen. *Világos virradtta.* Veteres etiam dicebant *Mani* pro *Manè*; sicut *Luci* pro *Luce, vesperi* pro *vespere.*

Mănĕo, es, ere, mansi, mansum, [Neu.] Cic. *Synon.* Moror, loco insisto. *Sztoim, osztajam.* Bleibe. *Maradok, múlatok.* Vid. *Consisto N.* 1. Manere apud aliquem, manere sub Jove *pro* pernoctare: *Cic.* 2. Vid. *Consisto N.* 2. *Duro N.* 2. *Persevero.* Lex manet: *id est* perseverat, vim suam retinet. *Cic.* Manere in officio, fide &c. h. e. perseverare. *Liv.* Manere promissis, *id est:* stare. *Virg.* 3. Vid. *Expecto, Immineo.* Et construitur cum *Accus.* Mansurus (*pro* expectaturus.) Patruum Pater est, dum huc adveniat. *Terent.* Cujus te fatum manet, *id est:* expectat, tibi imminet: *Cic.*

Mānes, ium, m. *plur.* Cic. Virg. *Dusse pokojneb, Dubi mertvech lyudih: Bogi mertvechki, nochni.* Die Geister der Abgestorbenen. *Meghólttaknak lelkek, búidosó lelkek.* Observa autem nocturnos spiritus ab antiquis *Lemures* vocitatos fuisse, ex his boni *Lares*, mali *Larvæ* appellabantur. Et quia incertum erat, An hujus vel illius demortui spiritus, boni vel mali compellationem sortitus sit; Eos posteri universim *DEos Manes* nominabant. 2. Metonymicè. Vid. *Pœna, Supplicium, Miseria, Inferi N.* 1. Quisque suos patitur *Manes*: *id est* supplicia, quæ sunt apud *Manes. Virg.* Transl. verò ad alia. *Vszaki chlovek szvoje nevolye ima.* Es hat ein jeder Mensch auch seine Plage. *Mindennek vagyon maga baja.*

Mango, ōnis, m. Mart. *Szusnov nakincheneb prodavavecz.* Der die Leibeigene aufbutzet, und also verkaufft. *Fel tzifrázott Rabot eladó.* 2. apud *Plin.* Transl. ad alia. *Ponavlyavecz, Popraplyavecz sztarih dugovàny, da nye lese prodati more.* Grempler, der die alte Dinge zum verkauffen ausbesseret. *ó rubát meg-újító, hogy annál inkább eladhassa.* 3. apud Quintil. *Sunta-munta, ki konye &c. ménya; Terfecz.* r. Roſs-Tauſcher. *Ló tserélő, Lóval kereskedő &c.* Hinc Mangōnĭcus, a, um, *Plin.* h, e. Pertinens ad *Mangones.*

Mangōnĭum, ii, n. Plin. *Ponavlyanye, osznasznye, kinchenye kakvih dugovany, daszle lagle prodati mogu; prodavanye, preménynye takvih dugovàny.* e. Erneuerung, Ausbesserung, Aufbutzung eines Dings auf dem Kauff; e. Tauscherey. *Valaminek újitása, szebbítése, hogy jobban eladassék; vagy ollyan dolognak eladása.*

Mangōnīzo, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Kakvo dugovanye ponavlyam, popravlyam, sznáfim, kinchim za prodaju.* Etwas erneuere, ausbessere, aufbutze zum verkauffen. *Valamit meg-jobbítok, szépítek &c. hogy könnyebben eladhassam.*

* Mānĭa *juxta accentum, aliàs* Mănĭa, æ, f. Cic. *Mahnitost, Ludost, Maszlak, Pomamlenye.* e. Wütende Unsinnigkeit, Raserey. *Dühöszség.* Vid. *Furor, Insania.* 2. apud *Varr.* Dea Mater Manium *seu* Larium & Larvarum, *alias* Eumenĭda. Hinc apud *Fest.* accipitur etiam pro qualibet deformi persona, & terriculamento infantum.

Mānĭăcus, a, um, Ammian. *Mahnit, Lud, maszlachen.* Rasend, taubsüchtig. *Bódúlt.* Vid. *Insanus N.* 1. *Furiosus.*

Mānĭca,

Mănĭca, æ, f. Virg. *Rukávi.* r. Ermel. *Kóntós &c. úja.* 2. apud eundem: *Selezne Liszicze.* e. Hand-Feſſel. *Bilincs.* 3. apud Cic. V. *Chirotheca.* 4. Apud Juven. *Narukva iz seleza &c.* e. Blech-Handſchuh. *Kar vas.*

Mănĭcātus, a, um, Cic. *Rukávo, Rukavicze ali narukve kakve god imajuchi; 2-rukavi napravlyen.* e. Ermel, Handſchuh habend; mit Ermel gemacht. *Kóntós újas, keszityús.*

Mănĭcŭla, æ, f. Plaut. *Ruchicza.* s. Händlein. *Kezetske.* 2. Transl. apud Varr. *Drévo na plusnih ruchiczah v-kri poſztavlyeno.* s. Holtz an der Pflug-Stertze. *Az eke markolatján fa.*

Mănĭfestārĭus, a, um, Plaut. V. *Manifeſtus.*

Manifeſtātio, onis, f. Sulpic. ſever. *Ochituvanye, oznanenye, pred ochi poſztavlenye, objavlenye, prepovedanye.* e. Offenbahrung. *Nyilván-valóság.*

Manifeſtè, & Manifeſtò, *Adv.* Cic. *Synon.* Apertè, clarè, perſpicuè, non obſcurè. *Ochiveſzto, ochito, na zochi, na javi.* öffentlich. *Nyilván.*

Mănĭfesto, as, are, avi, atum, (Act.) Ovid. *Ochitujem, na znanye dajem, ochiveſztno kaj chinim, prepovédam, obznanujem, javim.* Offenbahre, entdecke. *Kijelentem, kimondom.*

Mănĭfestus, a, um, *Cic.* Manifeſtior, Manifeſtiſſimus, Quintil. *Ochiveſzten, ochit, znan.* Offenbahr. *Nyilván-való.* Jungitur eleganter. *Genitivo.* Jugurtha manifeſtus tanti ſceleris. *Salluſt.* Manifeſtus mendacii. Plaut. *V-láſi zapopan, kojega lás je ochiveſzta.* Der auf einer Lügen öffentlich ergriffen vvird. *Rajta irték a' hazugságon.*

Mănĭōsus, a, um, Ammian. V. *manacus.*

Mănĭpŭlāris, (*per Syncopen* Maniplaris) is, *com.* re, n. Cic. *K-vojnichkoj chveti zpadajuchi, vojnichke chete.* Zur Kriegs Rottgehörig. *Záſzló alljához való.* Manipulares judices. Cic. *Iz vojnichkih chèt izebrani ſzudczi.* Aus Kriegs-Rotten ervvählte Richter. *Köz vitézekből válaſzott Bírák.* 2. propriè: *Rukovetni.* Zur Hand-voll gehörig. *Egy maroknyi.*

Manipulārĭus, a, um, Sveton. *Idem.*

Manipulātim, *Adv.* Liv. *Na chete, Po chetah.* Von Rottzu Rotten, Rott-Weis. *Záſzló alljánként. ſeregenként.* Manipulatim ſtructa Acies. *Liv.* 2. propriè: *Na rukovati, po rukoveti, Rukovet po Rukovet.* Handvoll-vveis. *Maroklatonként.*

Mănĭpŭlus, (*per Sync.* Maniplus) li, m. Plin. *Rukovet, Sznop.* Eine Hand-voll. *Egy marok, egy kéve.* 2. apud Ovid. *Chveta vojnichka.* Eine Rott Kriegs-Leuthe. *Egy záſzló alljа.* Manipulus furum. *Terent.*

Mănĭus, ii, m. Plin. *V jutro rodyen.* Einer, der am Morgen gebohren. *Reggelſzületett.*

*Manna, æ, f. Plin. *Manna Vrúchov, drobtinicze iz temianovoga dréva opadajuche, dobra dúha od ſzvetih tèl.* s. Manna, r. Himmel-Honig, von Weihrauch-Baum fallende Bröſamlein, der liebliche Geruch von heil. Leibern. *Patikában-való Manna, Fáról-való édes nedveſség. &c.* 2. Manna, n. *Indecl. ab hebr.* Man. Tertull. *Nebezki kruh, Angelzki krub.* s. Himmel-Brod, Engel-Brod. *Mennyei kenyér, Angyali kenyér.* Cæterùm ſumuntur etiam pro eodem.

Mannŭlus, li, m. (*Dim.*) Mart. *id eſt* Juvenis mannus. *Srébe.* Ein Füllen. *Tſitkó, Tſikó.*

Mannus, i, m. Lucret. *Mal y berz kony, konyicbek.* Ein kleines und geſchvvindes Pferdlein. *Kis, és gyors lovatska.*

Mano, as, are, avi, atum, (Neu.) Liv. &c. *Czedimſze, Czurim, techem, ptſtcham.* Tropfle, rinne, flüſſe. *Folyok. ſzivárkodom, tſepegdegelek. Ulus:* Toto corpore ſudor gelidus manat. *Virg.* Arbor manat picem: *id eſt* ex arbore pix fluit, manat. *Plin.* Culter manat cruore: h. e. ex cultro ſtillat, fluit ſanguis. *Liv.* Aqua fontibus *vel* è fontibus manat, *pro* fluit. *Feſt.* 2. Vid. *Perſrebeſco, ſerpo.* Cùm triſtis à Mutina fama manaret. *Cic.* Manaverántque à Capua conſilia in exercitum omnem. *Liv.*

Manſio, onis, f. Cic. *Oſztajanye, zaoſztajanye, zaderſanye vu kakvom meſztu.* Das Hinterbleiben, verbleiben an einem Ort, r. Auffenthalt. *Maradás.* 2. apud Plin. *Sztanye, prebivaliſtbe.* Das Wohnen, Nacht-Lager. *Szállás, Lakó-bely.* Vid. *Diverſorium.*

Mansito, as, are, avi, atum, (Neu. *Frequ. à* maneo) Tacit. *Guſztokrat oſztajem, zaoſztajem.* Stets und offt bleibe, mich aufhalte. *Maradozok, Lakodgalom.* 2. à Mando, is, Plaut. *Guſztokrat jém, ſvechem.* Offt eſſe, ſtets käue. *Eddegelem, Rágódom.*

Manſŭtor, oris, m. (*quaſi* Manu-tutor, qui manu tenet & tuetur) Plaut. *Branitel, obranitel.* r. Beſchirmer, Beſchützer. *óltalmazó.*

Manſvĕtăcio, is, ere, eci, actum, (Act.) Liv. *Krotim, tiſſim.* Begütige, ſtille, bändige, bezähme.

Digitized by Google

berżhme. *Meg-szelidítem.* Vid. *Cicuro, Lenio.*

Manſvēſio, is, ēri, factus ſum. (Paſs. *Anom.*) Græſ. *Krotimſze, Pitomimſze; Pitom, krotek, tih poſtájem.* Zahm, ſtill vverde. *Meg-szelídűlök.*

Manſveſco, is, ere, ēvi, [Neut.] Stat. V. *Manſvefio.* Hinc *metaph.* Tellus manſveſcit arando: *id eſt* bona & fertilis redditur. *Virg.* 2. Activè apud Stat. V. *manſvefacio.*

Manſvētārĭus, ii, m. Lamprid. *Vkrotitel divjih ſztvarih, kakti kóny, medvedov &c.* r. Bändiger, der die vvilden Thiere zahm machet. *Vadat-szelídítő.*

Manſvētè, *Adv.* Cic. *Krotko, tiho, pitomo.* Sanfftmüthig, gelind. *Szelíden.*

Manſvētūdo, ĭnis, f. Cic. *Krotkócha, Tihócha, Pitomoſzt.* e. Sanfftmüthigkeit. *Szelídſég, ſzeligyſég.*

Manſvētus, a, um, Cic. *Synon.* Lenis, mitis, Placidus, Cicur, Facilis N. 2. *Krotek, tih, Pitom.* Sanfftmüthig, gelind, zahm. *Szelíd. ſzelíd.*

Manſum, ſi, n. *Cic.* Cibus, quem dentibus ſuis comminutum Nutrices infantibus præbent.

Mantēle, is, n. *Mart.* Mantēlĭum, ii, n. Varr. *Satólnyat.* s. Tiſch-Tuch. *Abroſz.* 2. apud Plin. V. *Mappa N.* 1.

Mantēlum, & Mantellum, i, n. Lucill. V. *Mantele.* 2. Vid. *Tegumentum*: Hinc *metaph.* à Plauto uſurpatur pro quolibet velamine ad occultandum dolum ſerviente. *Vkanyliui izgovor, himbeno zakrivalo.* e. Betrügeriſche Ausrede, ein Deckmantel der Boſsheit. *Hazugſág, Ravaſzſág fedezö.*

* Mantēs *vel* mantis, is, m. Cic. V. *Vates, Divinus & ſacerdos N.* 2.

* Mantēum, ei, n. Plin. *Meſzto za prorokuvanye.* r. Orth zum Wahr-*oder* Weiſſagen. *Jövendölök, varázslók öszvegyülö hely.*

Mantĭca, æ, f. Horat. *Biſzaga, putna torba, ſakely na ſzredini razrezan za pobiranye kruha &c. haſznovit.* s. Felleiſen, r. Wadſack, e. Sattel-Taſche, r. Tourniſter, Rantzen. *Nyakbavetö két fél iſzák, tariſznya, által-vetö.*

* Mantĭcē, es, f. Cic. *Prorochanſztvo, Prorokuvanya znanye, Prorochtva úmetje.* e. Wahr-*oder* Weiſſager-Kunſt. *Jövendölö, vagy varázsló, Jóſoló meſterſég.*

Mantĭcŭla, æ, f. (*Dimin.*) Feſt. *Torbicza, Biſzaficza.* s. Räntzlein, kleines Felleiſen, Säcklein. *Iſzákotska, Tariſznyátska, által-vetöcske.*

Mantĭcŭlārĭus, ii, m. Tertull. *Biſzago-kradlyivecz, moſsnyo-ali keſzo-rez, tát.* r. Beutelſchneider, Dieb. *Erſzény lemetélö, Lopó.*

Mantĭcŭlor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Feſt. *Torbe preglédam, pod kepenyek ali plaſcb otajno jemlyem, zpredvecbi kradem; Iszepa kaj tatzki vadim, jemlyem; Tugye moſsnye praznim, odreſuiem, &c.* Aus der Taſchen nehme, unter den Mantel ſtecke, heimlich vor Augen ſtehle, Beutelſchneiderey treibe. *Tzigánykodom, valaki erszényében vagy zsebében kereskedem.*

Mantīle, is, n. *Ovid.* propriè V. *Mantele,* Vulgo verò accipitur pro ſolo Linteo, quo manus terguntur. V. *manutergium.*

Mantīliārĭus, ii, m. Plaut. *Ki Ruchnike, ſztólnyake &c. déla, ſziva.* r. Handtuch-*oder* Handquel-macher, Schneider. *Kendö, Abroſz tſinálö ſzabó.*

Mantiſcĭnor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Plaut, V. *Divino.*

Mantiſſa, æ, f. (*aliâ* Mantūſa) Feſt. *Pridavek, Pridav, Pridodak, Nadavek, Nadodak, Nadodavak.* e. Zugab, r. Zuvvurff, e. Zuvvaag. *Rendelt eledelhez adatott tóldalék, ſzerzés.*

Manto, as, are, avi, atum, [Neut. *obſol.*) Plaut. V. *Expecto, maneo.* Manta modò; *pro* expecta. *Plaut.*

Mănuāle, is, n. *Ruchna knificzа, molitvena knificzа,* vulgo *manuval.* s. Hand-Büchlein, Beth-Büchlein. *Imádſágos könyv.*

Manualis, is, *com.* le, n. Plin. *Ruchni, naruchni, k-ruki zpadaiuchi, za jednu ruku ſirok.* Zur Hand gehörig, Hand-breit, Hand-vveit. *Kézi, kézhez-való, kézben foghatö, egy kéz, egy nyomni ſzéles.*

Mănuārĭus, a. um. Gell. *Z-rukami zaſzluſen, z-delom vſak zadobliven.* Mit Hand-Arbeit gevvonnen. *Kézi munkával nyert, kereſett.* Item V. *manuale.*

Mănūbĭæ, arum, f. *Plur.* Cic. *Vojnichki dobitek, dobichek od obladanoga nepriatela vuzet, zadoblen.* e. Kriegs-Beut von übervvundenen Feind gevvonnen. *Ellenſégtöl táborba nyert préda.* Hinc Transl. ad alia in genere V. *Prada, ſpolium.* ità *Cic.* Manubias facere: *pro* prædari. *Cic.* 2. apud Aſconium. *Penezi iz prodanoga rechenoga dobitka prieti.* Aus Verkauffung der Kriegs-Beut gelöſtes Geld. *Prédából árrúlt pénz.*

Manubiālis,

Digitized by Google

Manubiālis, is, *com.* le, n. Svet. *Vu nepriatelske vojſke razboju doblen, k-vojnicbkomu ſzilnomu dobitku zpadajucbi.* Von übervvundenen Feinden gevvonnen, zur Kriegs-Beut gehörig. *Prédából-való.*

Manubiārius, a, um, Plant. *Idem.*

Mănūbĭus, a, um, Plaut. *Idem.*

Mănŭbriātus, a, um, Amm'an. *Derſalo imajuchi.* Hefft habend, mit einer Handhab. *Nyelet, maroklatos.*

Manubriŏlum, i, n. Celſ. *Ruchicza, derſalcze, Toporiſchecze, Balangyicza.* Kleines Hefft, Hefftlein, Handgrifflein. *Nyeletske, Maroklatotska.*

Mănŭbrĭum, ii, n. Plaut. *Ruchicza, Derſalo, Toporiſche, Balangya &c.* e. Handhebe, r. Hefft. *Maroklat, nyele valaminek.*

Mănuciŏlum, *vel* Maniciolum, li, n. Petron. *V. Faſciculus N.* 1. *Manipulus N.* 1.

Mănŭcŭla, (*aliŭ* Mănūcŭla, *idem eſt de caterŭ hujuſmodi derivatŭ*) æ, f. Vitruv. *V. Manica N.* 1.

Manucŭ'ātus, Maniculātus, *vel* Manuleātus, a, um, Plaut. *V. Manicatus.*

Mănū dūco (*vel inſtar Compoſitæ vocŭ* Mănŭdūco, *id quod & de aliŭ hujusmodi compoſitŭ, quæ brevitatŭ gratiâ prætermitto, intelligi debet.*) is, ere, uxi, uctum. (Act.) *Za ruku pelyam, vodim, kêga vu kaj vputyujem.* Bey der Hand führe, anleite. *Kézen vezetem, valakit valamire igazgatok.*

Manuductio, onis, f. *Za ruku pelyanye, vodenye, vputenye.* e. Handleitung, Anleitung. *Kézen vezetés, igazgatás, oktatás.*

Manuductor, oris, m. *Za ruku voditel, vodya, vpuchavavecz.* Bey der Hand Führer, Leiter. *Kézen vezető, igazgató, oktató.*

Manufactūra, æ, f. Plin. *Ruke-delo, z-rukum vuchinyeno dugovanye.* e. Hand-Arbeit, Waar ſo mit der Hand gemacht vvird. *Kézi munka, kézzel tſinált munka.*

Manufactus, a, um, Cic. *Z-rukum napravlyen, Ruko-delni.* Von Hand gemacht. *Kézzel tſinált.* Item V. *Artificiali.*

Mănŭlĕa, (Mănŭlĕa) æ, f. Vitr. *V. Manica N.* 1.

Manuleārius, ii, m. Plaut. *Krajácb, ki z-rukavi opravu déla.* r. Schneider der mit Ermeln Kleyder machet. *Hoſzszú újú rukát varró ſzabó.*

Manuleātus, a, um, Plaut. *V. Manicatus.* Homo manuleatus: *id eſt* Tunicis manicatis indutus. *Sveton.*

Manumiſſio, onis, f. Cic. *Szlobode davanye, ojſlob dyenye; od podloſnozti odpuſchanye, odvezanye; ſzlobodnozti dopuſchanye.* e. Freylaſſung, Befreyung, Erlaſſung der Leibeigenſchafft. *Rabſágból, jobbágyſágból ſzabadſágra botſátás.*

Manumiſſor, oris, m. Tertull. *Szlobode davavecz, ſzlobodítel, puſztitel, odpuſchavecz, ki kôga iz ſzuſanſztva ali podloſnozti ſzvoje puſcha.* r. Befreyer, Ledigläſſer, der einen in die Freyheit ſetzet. *Rabſágból, jobbágyſágból ſzabadſágra botſátó.*

Mănūmitto, *aliŭ* mănŭmitto, is, ere, īſi, iſſum, (Act.) *Sic & alia quàm plurima verba, cum ſuis derivatis, eodem jure componi poſſunt.*) Cic. *Szlobodu dájem, ſzlobodnoga chinim, odpoſſ'yam, ou ſzobodſchinu poſztavlyam; Iz ſzlu'be, duſne podloſnozti ali ſzuſanſztva drugam puſtcham.* e. Freyheit gebe, in die Freyheit ſetze, frey mache, der Dienſtbarkeit, Leibeigenſchafft erlaſſe. *Szabadſágra botſátom; Jobbágyomat, rabomat ſzabad emberré tészem.*

Mănŭor, aris, atus ſum. *Verb. Antiqu.* (Depon.) *Laberius* apud Gell. *V. Furor.*

Manupretĭum, ii, n. Cic. *Plácha za delo, preſtimavanye dela.* r. Macher-Lohn, e. Schätzung der Arbeit. *Munkái bér, munka fizetés.* Alii legunt *Manuspretium & Manipretium.*

Mănŭs, ûs, f. Cic. 1. *Ruka.* e. Hand. *Kéz. Uſus:* Plenâ manu. Gic. *Z-punum rukum, obilno.* Mit voller Hand, reichlich. *Teli kézzel, Bőven.* Vide *Amplè, Copioſè, Abundanter.* Per manus: *pro* Operâ manuum. *Cic.* Manibus, pedibúſque aliquid agere: *pro* omnibus viribus, omni conatu, ſummâ diligentiâ. Terent. *Z-vſzum marlivoſztjum y mochjum kaj opravlyati.* Mit allen Fleiſs und Kräfften etvvas verrichten. *Nagyſzorgalmatoſſággal, és erővel valamit végbez vinni.* Multas manus poſcit hoc opus: *pro* Eſt multi laboris. *Plin.* Manus conferere, conferre. *Cic.* Item: Accedere ad manum: Nepos. *Iz bliza vojnvati, potbetiſze bitti, na ruke ali ſzablye dojti.* Nahe ſtreiten, anfangen zu ſtreiten, ſchlagen, fechten. *Közélről hartzolni, badakozni, viaskodni, kardoskodni kezdeni.* Vide *Conſero.* Manum non verterim: *Cic. Vulgus verò:* Nec pedem moverem propterea. *Ja nebi zato ni ruku (nogu) zdignul, genul.* Ich vvollte nicht die Hand darum umkehren. *Még a' kezemet vagy lábamot ſem mozdítanám-meg érette.* Manus dare. *Horat. Et* Manus ſurſum tollere. Cic. *Podloſtitiſze, podatiſze, pokornomu biti, privoliti.* Sich untervvetffen, ergeben,

Digitized by Google

gehorchen, *oder* gehorſam ſeyn, zu etwas vervvilligen. *Kezet adni, Magát más-alá vetni, Engedelmes lenni, Egyet érteni.* Manum afferre *vel* inferre: *pro* vim facere. *Cic.* Vide *Infero N.* 11. Manibus prælium facere: *id eſt:* Manus conſerere, cominus pugnare. *Salluſt.* Manu docere: *pro* apertè docere. *Cic.* Manum ferulæ ſubducere: *Eſt* in literis profeciſſe, & jam deſinere in ludo litterario verſari. *Juven.* Manus tollere: *id eſt* ſigna lætitiæ dare. *Cic.* Manum de tabula tollere. Cic. *Vu zverſenyu kakvoga poſzla lenomu biti; pochet poſzel oſztaviti.* In Vollendung eines Dings nachläſſig ſeyn; von der angefangenen Arbeit aufhören, nachlaſſen. *Valami dolognak elvégezéſében rejtelkedni; Az elkezdett munkát félbe-hadni.* Manus tendere. Gæſ. *Pomoch, miloſchu proſziti; molitiſze.* Um die Hülffe, Barmhertzigkeit anruffen. *Segétſéget és irgalmaſságot kérni.* Manum habere intra pallium *vel* ſub pallio: h. e. Languere, in otio verſari, ſinè labore eſſe. *Quintil.* Ad manus rem venire; *vel* Rem ad manus revocare: *pro* Ad arma venire, prælium incipere, Manus conſerere. *Cic.* Summam manum alicui rei imponere: *eſt* rem perficere. *Virg.* Abſtinere manus: *pro* Continere animi impetum. *Cic.* Manus Manum lavat. *Prov. Seneca.* h. e. Alter alteri ſuccurrit, opitulatur, auxilio eſt, opem fert. 2. Metonymicè *Oblaſzt, mòch, krépoſzt.* e. Gevvalt, Macht. *Hatalom, Tehetség, Erő. Uſus:* Præ manibus, *vel* manu eſſe. *Plaut.* Inter manus, *vel* ſub manu (Manibus) *vel* in manu (Manibus) alicujus eſſe. Cic. *Riti pod chium oblaſztjum.* Unter eines Gevvalt ſeyn. *Valaki hatalma alatt lenni.* Eſt ad manum. Cic. *Pri rukah imam, pod mojum oblaſztjum je.* Ich habe es bey Handen, unter Händen. *Kezemben* vagy *kezemnél vagyon; hatalmamban vagyon.* Non eſt in mea manu. Plaut. *To ni na mojoj volyi; To ni pod mojum oblaſztjum.* Das ſteht nicht bey mir. *Nem rajtam áll, nintſen az én akaratomban.* 3. Pariter Metonymicè. *Ruke piſzmo.* e. Handſchrifft. *Kéz írás.* Manus eorum docent. Cic. *Piſzma nyihova vuchè y ſzvédoche.* Ihre Handſchrifften bevveiſen dieſes. *Magok kezek írhſai bizonyſtják.* 4. iterum *Metonymicè* Vid. *Pictura.* ità Mart. 5. Transl. *Vnoſina, kup lyudztva, kupchina Junakov* &c. Ein Hauffen Volcks. *Hadi Sereg, Gyüllés.* Parata prælio manus. Tacit. *Kupchina junakov za vojuvanye pripravna.* Ein Hauffen Soldaten, ſo zum Streit gerüſtet. *Hadakozásra kéſzen-lévő ſereg.* 6. Præ manu dare pecuniam alicui, Terent. *Kőmu penezè naperve odbroiti.* Einem Geld vorſchieſſen. *Valakinek pénzt előre adni.* 7. Ferrea manus. Lucret. *Selezna machka.* Ein Eyſerner Hacke. *Vus matska, vus borog.* &c.

Mănus, a, um, (*obſol.*) *Varr.* & Mănuus, a, um, (*obſol.*) Feſt. V. *Bonus.*

Mănutĕneo, es, ere, ui, entum, (Act.) *Kaj branim, vu pervom ſztaliſſu zderſavam.* Vertheidige, ein Ding bey ſeinem Weſen erhalte. *óltalmazom, maga állapotjában meg-tartom.*

Mănutergĭum, ii, n. Iſidor. *Ruchnik, obriſzach.* s. Handtuch, Wiſchtuch, e. Handquele, s. Schnuptuch. *Kendő, tèſzkenő.*

Măpālĭa, ium, n. *plur.* Liv. *Paſztirzke huticze, Muske biſicze, Poſzke kuchitze.* e. Schäffer-Hütten, s. Hirten-Bauern-*oder* Feld-Häuslein. *Kalyibák, Juhász hajlékok.*

Mappa, æ, f. Quintil. *Sztolni rubecz, zabriſzanye rúk y vuſzt rubecz.* s. Teller-Tuch, e. Tiſch-Serviet, s. Faſcheinle, Facinet. *Aſztal keſzkenő, Tányér törlő.* 2. In ſenſu vulgari V. *Mantele N.* 1. 3. apud *Mathem.* Mappa geographica. *Karta zemelyzka, na kojoiſze ali vſza zemlya, ali pak ſztran kakva zemlye izpiſſuje.* Eine Land- *oder* Welt-Charte, vvorauff entvveder die gantze Welt, oder ein Theil derſelben entvvorffen iſt. *Tábla, mellyen vagy az egéſz világ, vagy réſze a' földnek le-irattatik.*

Mappŭla, æ, f. (*Dim. à* Mappa) *Hieronym.* Parva mappa, Linteolum. *Vulgo* Vid. *Mappa N.* 1. 2. propriè: *Mali ſztolni rubchecz, obriſzachicz.* s. Teller-Tüchlein, Tiſch-Tüchlein. *Aſztal keſzkenőcze.*

* Mărasmus, i, m. Medic. *Tela ginenye, neſztajenye.* e. Leibs-Verzehrung. *Teſtnek elaſzáſa, ſzáradáſa.*

* Mărăthrītes, æ, m. Colum. *Iz ſzladkoga Januſſa Vino.* 1. Fenchel-Wein. *Kaprosvagy Kőmények-bor.*

* Mărăthrum, *vel* Marathron, i, n. Plin. Vid. *Fœniculum.*

Marceo, es, ere, cui, (Neu.) Liv. *Vénem, tubnem, ginem.* Welch vverde, vervvelcke, verderbe. *Elhervadok, Fonnyadok.* 2. Transl. apud *Lucr.* Vid. *Deficio N.* 1. *Langueo.*

Digitized by Google

guev. Marcet animus : *pro* Languet. *Cels.* Marcere vinô. Liv. *Od vina oſzlabiti, ſzlabomu poſztati.* Vom Wein ſchvvach vverden. *Bortól meg-erötlenedni.*

Marceſcibĭlis, is, *com*, le, n. PP. *Povenliv, tubniv, ginliv, gnyinliv, tbeſza neſztûſe, prehajajuchi.* Vervvelcklich, vergänglich. *Elſonnyadható, bervadható.*

Marceſco, is, ere, (Inch.) Plin. *Venuti ginuti, tubneti, gnyiti pochinyam.* Welck, vverde; anfange faul, vvelck zu vverden. *Fonnyadni, bervadni, ſenyvedni kezdek.* 2. Metaph. V. *Langueſco.* Marceſcere deſidiâ & otiô. Liv. *Zevſzemaſze polêniti; V-nemar y lênoſzt ſze puſztiti; Dokoncza lenomu poſztati, biti.* Gantz faul und träg ſeyn. *Elpuhúlni a' nagy reſtség miá.*

† Marchĭo, ōnis, *com.* Et † Marggravius, ii, m. *Latinè* Limitum Dominus, *vel* Limitum Præfectus. *Goſzpodin Megye, Megyo vlaſztelin, Poglavár Megye.* r. Marggraff, Grentz-Richter. *Márk-gróf-úr; Tartománynak, határnak tiſztje.*

† March ōnātus, ûs, m. *Megyo-Vlaſztelinztvo; Mègy poglavarztvo, Goſzpodinztvo.* e. Marggrafflichafft. *Márk-gróf-úraság; Tartománynak, határnak tiſztsége.*

Marcĭdŭlus, a, um, (Dim.) Martian. Capell. *Malo povenyen, navenyen; malo tubnen, Prituhnen.* Etvvas vvelck, ein vvenig faul *oder* hinfällig. *Kevêsre ſonnyadtt, rosbadott.*

Marcĭdus, a, um, Ovid. *Povenyen, tuhnen.* Welck. *Elſonnyadtt, elbervadtt.* Transl. apud *Plin.* Vid. *Languidus.*

Marcĭus, (Martius, Marſicus) panis, *aliàs* Paſta regia. *Marczepan, oſzebuine ſzladkoche y dobrote krub.* r. Marcipan. *Mártzaſánk.*

Marcor, ōris, m. Senec. *Tuhnenoſzt, venenye, gnyilina, Povenyenoszt.* e. Vervvelckung *Elſonnyadás, Elbervadás.* 2. Transl. apud *Vellej.* Vid. *Languor.*

Marcŭlus, i. m. Martial. *Kovachko, najmre pak kotlarzko kladivcze, iliti natukachecz.* s. Schmied-Hämmerlein, Kupfferſchmied-Hämmerlein. *Kovátſok kalapátſa, Réz-mivéſek kalapátja.*

Măre, măris, n Cic. *Morje, more.* s. Meer. *Tenger.* Măre cœlo miſcere: *Virg. vel* confundere: *Juven.* h. e. omnia perturbare, nihilque non tentatum relinquere. Mari, terráque quærere; *eſt* ſummam dîligentiam in re quapiam inveſtiganda adhibere. *Cic.* Maria & montes polliceri: *eſt* res maximas polliceri. *Salluſt.*

Marga, æ, f. Plin. *Béla zemlya za gnojenye polya baſznovita.* Gevviſſe vveiſſe Erden. *Fejér kréta ſzabádú föld.*

* Margăris, ĭdis, f. Plin. *Od palme drevá ſzladá biſzeru ſzpodoben.* Eine Gattung Dattel-Kern. *Pálma gyümölts gyöngyhöz haſonló.*

* Margărīta, & Margārīta, æ, f. Cic. *Biſzer, Gyungy.* s. Perlein. *Drága gyöngy.*

Margaritārĭus, ii, m. Jul. Firm. *Biſzernik, Biſzero-terſecz, Gyungyar, Gyungyo-terſecz.* r. Perlein-Krämer, Jubilierer. *Gyöngy-árros.*

Margarītātus, a, um, Fortunat. *Z-biſzerom nakinchen.* Mit Perlein geziehret. *Gyöngyel ékesített.*

Margarītĭfer, ĕra, ĕrum: Plin. *Gyungyo-noſz, Biſzero-noſz.* Das Perlein trägt. *Gyöngytermö.*

Margarītum, i, n. Tacit. V. *Margarita.*

Marginālis, is, *com.* le, m. *Krajni, k-kraju ali k-okrajku zpadajuchi.* Zum Rand gehörig. *Szélhez-való.*

Margĭnātus, a, um. Plin. *Kraj ali okrajek imajuchi.* Das einen Rand hat. *Széles, kinek ſzéle van.*

Margĭnĕus, a, um. *Idem.*

Margĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. *Kraje délam, okrájam.* Einen Rand mache, Berande. *Békeritem, Bépárkányozom.*

Margo, ĭnis, m. *vel* f. *Curt.* Extremitas, atis, f. Cic. *Kraj, okrajek, konecz.* Rand, Bort eines Dings. *Széle akárminek.* Margines Libri, folii, fluminis, imperii &c. *id eſt* Extremæ partes, ſeu Extremitates.

MĂRĬA, *vel* MARĬA, æ, f. *Preſzladko y ſzlavno Ime Bogorodicze, prechiſzte vſzagdar Devicze; prez vſzake trube y ſzkrunye gréba od Sz. Anne y Joakima prietey rodyene kchere.* r. Süſſe Nahmen der Gebährerin Gottes, der reinſten Jungfrauen; vvelche ohne einziger Mackel der Sünde von der Heil. Anna und Joackim empfangen und gebohren vvorden. *Gyönyörüséges és leg-édeſebb neve az iſten ſzent Annyának, mindenkoron ſzeplötelen maradott ſzüznek; a' ki minden makula és motſok-nélkül ſzent Annától és Sz. Jóákimtól fogontatott és ſzületett.*

Mărīnus, a, um, Cic. *Morſzki, od morja, k-morju ſzpadajuchi.* Aus dem Meer, dem Meer zugehörig. *Tengeri.*

Mărīſca, æ, f. Cato. *Velika y neteobna ſzmokva.*

Digitized by Google

kva. Groſse und ungeſchmackte Feigen. *Nagy és ízetlen fügе.* 2. Transl. apud *Juven.* idem ac *Tuberculа ulceroſa*, quæ ex præpoſtera libidine in poſteriore corporis parte enaſcuntur.

Mărĭſcus, ci, m. *vel* Mărĭſcum, i, n. Plin. *Morſzki peliki rogoz.* Groſser See- *oder* Meer-Binſz. *Nagy tengeri káka.*

Mărīta, æ, f. Horat. *Zakonzka Sena.* e. Ehefrau. *Férjhez mentt Aſszszony.*

Mărītālis, is, *com.* le, n. Colum. *Zakonzki, biſno-druſni.* Zu der Ehe gehörig. *Férjhez-való.*

Mărĭtĭmus, a, um, Cic. *Primorzki.* Bey dem Meer. *Tenger mellyéki.* Item V. *Marinus.* Æſtus maritimi *pro* marini. *Cic.*

Mărīto, as. are, avi, atum, (Act.) Sveton. *Za muſa dajem, V-dajem, Omuſim.* Verheirathe, verehliche. *Férjnek-adom.* Dicitur etiam de viris apud *Tacit.* item de Beſtiis apud *Varr.* item de rebus aliis, ut vitibus &c. apud *Horat.* Adulta vitium propagine maritare altas populos: *id eſt* Palmites Vitium altis populis illigare, innectere, circumvolvere. *Horat.*

Mărītus, i, m. Cic. *Mus, biſni tovaruß, biſni drùg, zakonzki cblovek.* r. Ehemann. *Férj.* Dicitur etiam de beſtiis apud *Horat. &c.*

Mărītus, a, um, Liv. *Hiſno-zakonzki, biſno-tovaruski, biſno-druski, druſni* Ehlich. *Férjes, Férji.*

Marmor, ŏris, n. Cic. *Mramor, kruto tverdi kamen.* r. Marmelſtein. *Márvány-kő.* 2. Poëticè apud Virg. V. *Mare.*

Marmŏrārĭus, ii, m. Senec. *Mramorar, ki Mramore réſe, gladi, &c.* r. Marmorſtein-Polierer, der im Marmelſtein arbeitet. *Márvány-kő faragó.*

Marmŏrātio, onis, f. Apul. *Mramorenye, Zidanye iz mramora.* e. Bemarmelung, r. Bau aus Marmelſtein. *Márványozás, Márványból épités.*

Marmŏrātum, i, n. Varr. *Iz ztuchenoga mramora y vapna ali drugoga beſila napravlyena maz; Pomramorenye; Na ſzpodobu mramora ſztèn kinchenye.* Pflaſter von zerſtoſſenen Marmelſtein und Kalck gemacht. *Márvány kőből tſinált méſz.*

Marmŏrātus, a, um, Cic. *Pomramoren; Z-mramorom obdélan.* Mit Marmelſteinen beſetzt oder belegt. *Márvány-kővel megrakodtt.* Marmorata pavimenta. *Cic.*

Marmŏrĕus, a, um, Cic. *Mramorni, Mramorski, iz mramora.* Marmelſteinern, aus Marmelſtein. *Márvány-kőből-való.* 2. apud *Ovid. Metaphoricè* Collum marmoreum. *Bélo y lépo gladko gerlo.* Ein vveiſs und ſchön glatter Hals. *Fejér ſzép nyak.*

Marmŏro, as, are, avi, atum, (Act.) Lamprid. *Z-mramora délam; na ſzpodobu mramora napravlyam, obdelávam, kinchim.* Aus Marmelſtein mache, dem glatten Marmelſtein gleich mache. *Márványozok, Márvány-kő formára tſinálok.*

Marmŏrōſus, a, um, Plin. *Pun mramora, mramoru ſzpodoben.* Voll Marmor, dem Marmolſtein gleich. *Márványos, Márványhoz haſonló.*

*Marra, æ, f. Colum. *Plevelnyak; motichicza za podrezavanye ali izkápanye tràv, dracha.* e. Jäthaue, s. Grab-Eyſen, e. Krauhacke. *Gyökér á'ó kapátska, gyomláló kapátska.*

Mars, martis, m. *per Syncop. ab antiq.* Mamers. *Et per Epenthèſin.* Mãvors, ortis, m. Cic. *Bòg vojſzke pri Poganineh.* r. Kriegs-Gott Mars bey denen Heyden. *A' badnak Iſtene.* Mars communis. *Cic. id eſt:* Varius; quia jam huic, jam illi parti favet. 2. Metonymicè. *Boj, Voj, Vojſzka.* r. Krieg. *Had.* Hinc: Aperto marte aliquem aggredi. Ovid. *Odperto y ochivesztno ſzuprot kõmu vojuvati: Ochivesztnoſze kõga popaſzti.* Einen aufrichtig und öffentlich beſtreiten: *oder:* Einen öffentlich angreiffen, anfahren. *Nyilván valaki ellen badakozni:* vagy: *Himezés hámozás-nélkül ſzóval reámeni.* Æquo marte pugnare. Liv. *Z-jednakum jakoſztjum y ſzrechum vojuvati, boritiſze.* Mit gleichen Kräfften und Glück ſtreiten. *Egyenlő erővel és ſzerencsével badakozni.* Siniſtro marte pugnare. *Neſzrechno vojuvati.* Unglücklich kriegen. *Szerencsétlenül badakozni.* Ancipiti, dubio, *vel* vario marte pugnare. *Dvojno vojuvati:* iliti: *Neſztalnu ſzrechu vuboju imati.* Zvveiffelhafftig kämpffen. *Kétségesen badakozni.* Noſtro marte aliquid agere. Cic. *Iz ſzame naſſe moguchnoſzti, prez vſzake tugye pomochi, kaj chiniti, opraviti.* Aus unſeren eigenen Kräfften etvvas thun. *Magunk tehetségünkből mivelni valamit.* 3. Mars. *Jedna zmed ſzedem meſzto preménjajuchih zvézd* iliti *Planèt, koje vu doch lettah jenkrat nebo obhaja.* Einer aus den ſieben Planeten, vvelcher bey nahe in zvvey Jahren um den Himmel herum laufft. *Egyike a' hét planétáknak.* ità Cic.

Marſpiter,

Digitized by Google

Marspĭter, ĭtris, m. *id est* Mars pater; *Sicut* Jupiter, Jovis pater. *Gell.*

*Marsŭpĭum, ii, n. Varro. *Moßnya, teßza za noßcze.* s. Geld-Seckel, r. Beutel. *Erßény, Tarßoly.*

Martes, is, f. Martial. *Kuna.* e. Marder. *Neßt, Nyeßt.* Martes ſcythica. *Nyuſzt.* r. Zobel. *Nyuſzt. Nuſzt.*

Martiālis, is, *com.* le, n. Cic. 1. *K-krivoomu Bogu Mars zvanomu zpadajuchi.* Item: *Vojnichki, Taborſzki, Junachki, Viteski.* Zu dem Abgott Mars gehörig. *Item:* Kriegeriſch, tapffer, Heldenmüthig. *Márshoz-való.* Item: *Hadakozó, hadi.* 2. Martialis, is, m. *Poëta epigrammaticus*, qui ſub Imperatoribus Domitiano, Nerva, & Trajano vixit ac floruit.

Martiānus, a, um, Cic. V. *Martialis N.* 1.

Martĭcŏla, æ, m. *Ovid.* Qui Martem colit. *Vojnik, Junak.* r. Kriegs-Mann. *Tábori ember, katona.*

Martĭgĕna, æ, *com.* Ovid. *Od Boga Voiſzke Mars zvanoga rodyen, rodyena.* Von Mars gebohren. *Márstól ſzületett,* Apud *Plin.* Martigenus, a, um. *idem.*

Martĭus, ii, m. Varro. *Szuſſecz Meſzecz,* ali: *Gregurſchak.* r. Mertz-Monath. *Böſtmás hava.* Sumitur *Adjectivè* Martius, a, um. Cic. *K-ſzuſzczu meſzeczu zpadajuchi, ſzuſzchev.* Zum Mertz-Monath gehörig. *Márcziuſi.* Idus martiæ. *Cic.* Item

Martĭus, a, um, Ovid. V. *Martialis, bellicoſus.*

Martŭlus, li, m. Vid. *Marculus.*

*Martўr, ўris, *com.* Prudent. *Muchenik; kí, z-preleanyem kervi ſzvoje, Iſztini prave vere ſzvedochanztvo daje, y nyu potverdyava,* r. Martyrer, Blut-Zeug, der mit Vergieſſung ſeines Bluts die Chriſtliche Warheit bezeuget. *Mártírom, Vérrel Bizonyság-tévő.* Propriè V. *Teſtis.*

*Martўrĭum, ii, n. *propriè* Vid. *Teſtimonium.* Apud Xtianos *Muchenichtvo, Muchitelztvo.* r. Martyrer-Tod, e. Marterung. *Mártíromság* ità Tertull.

†Martўrĭzo, as, are, avi, atum, (Act.) *Muchenike chinim, za kerſztyanzku praviczu muchim Muchenike.* Martyrer mache, Martyrer beinige. *Mártírommá teſzem, kénzem.*

*Martўrŏlŏgĭum, ii, n. *Muchenikov Kniga.* s. Martyr-Buch. *Mártíromokot bĕíró könyv.*

Más, măris, m. Cic. *Szamecz, Muzkaglava.* s. Mann, s. Männal, Mannsbild. *Him, Férfi.* dicitur promiſcuè de hominibus & beſtiis.

Mascŭleſco, is, ĕre, (Inchoat.) Plin. *Synon.* Maſculus fio. *Szamecz poſztájem. Muzkoga ſzpola bivam.* Männlich vverde. *Férjfiúvá léſzek.*

Maſcŭlētum, ti, n. Plin. *Meſzto, na kojem ſzamczi terſzi na viſzinu rozgue puſchajuchi poſzadyeni jeſzu.* r. Ort, allvvo die hoch auferzogene Männel-Wein-Reben gepflantzet ſind. *Magaſan fák a felbotſzatott ſzőlő veſſzőkkel teli hely.*

Maſcŭlinĕ, *Adv.* Arnob. *Po muzko, kak ſze muzkoga ſzpola doſztoja.* Männlich. *Férjfiúi módra.*

Maſcŭlīnus, a, um, Plin. *K-muskomu ſzpolu zpadajuchi, muzkoga ſzpola, Muzki.* Zum Mannsbild gehörig, des Männlichen-Geſchlechts, Männlich. *Férfiúi, himhez-való.*

Maſcŭlus, i, m. (*Dimin. à* Mas) Liv. *Szamchecz.* s. Männlein. *Himetske, Férfiatska.*

Maſcŭlus, a, um. Horat. 1. V. *Maſculinus.* 2. apud eundem *Transl.* Vid. *Fortis, Animoſus, Generoſus.*

Maspĕtum, ti, n. *Plin.* Folium Laſerpitii Apio ſimile.

Maſſa, æ, f. Virg. *Téſzto.* r. Teig. *Téſzta.* Transfertur etiam ad alia: *Ut* Maſſa picis. *Virg.* Maſſa ferri. *Colum.*

Maſſăgĕtæ, arum, m. *plur.* à *Singul.* Maſſăgĕtes *vel* Maſſageta. Populus Sarmatiæ Europææ, *aliis* Scythicæ.

Maſſĭcus, i, m. Horat. *Breg vu Kampanii, na kojem oſzebujne dobrote vino ráſzte.* Ein Berg in Campanien, darauf köſtlicher Wein vvächſt. *Hegy Kámpániában, mellyen igen jó bor termik.*

Maſſĭcus, a, um. Horat. *Zpadajuchik-rechenoj gori ali bregu.* Zum benandten Berg gehörig. *Maſſikáboz-való.* Maſſicum Vinum, Virg. *Goſzpodzko y verlo Vino.* Ein herrlicher und köſtlicher Wein. *Drága és úri bor.*

Maſſo, as, are, avi, atum, (Act.) Lucr. *Teſztim, Vteſztim, Téſzto napravlyam.* Teig mache, dick mache. *Dagaſztom.*

Maſſŭla, æ, f. (Dimin.) Colum. *Téſztecze, Malo téſzto.* Kleiner Teig. *Téſztátska.*

Maſtĭcātio, onis, f. Cæl. Aurel. *Svekanye, Svechenye.* Das Käuen. *Megrágás.*

*Maſtĭchē, *vel* Maſtĭcē, es, f. Plin. *Szmola iz dréva Maſtik, drugach Mirtvike.* Ein Gummi aus dem Maſtix-Baum. *Máſztik fáról-való ſzurok.*

Digitized by Google

Maſtĭcĭnus, a, um, Pallad. *Mirtoviko-ſzmoleni.* Zum Maſtix-Gummi gehörig. *Máſtiks ſzurokhoz-való.* Vid. *Lentiſcinus.*

Maſtĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Medic. *Szem, Szekam.* Kaue, Käue. *Megrágom az-eledelt.* Vid. *Mando, is.*

Maſtĭgĕus, a, um, & Maſtigeus, ei, m. Plaut. Vid. *Sequens.*

*Maſtĭgĭa, æ, m. Plaut. *Bichuvanya vréden chlovek.* Menſch der Geiſslens vverth iſt. *Oſtorozásra méltó.*

*Maſtĭgŏphŏrus, i, m. Prudent. Vide *Lictor.*

*Maſtix, ĭgis, m. *Bich, Korbàcs.* Eine Geiſſel, Beitſche. *Oſtor, korbács.* 2. Metaph. *Kí drugoga nazochi z-rechmi pſzuje, krivo govorech:* ali *iz ſále pßani, ſzramoti, prigovarja.* r. Verläumbder, Schmächer, Schelter, Tadler. *Máſt ſzemben gyalázó, meg-ſzóló, Tsúfoló, Tréfálódó.*

Maſtrūca, *vel* Maſtrūga, æ, f. Veſtis ex pellibus, qua Sardi utebantur. *Gic.*

*Maſtus, i, m. Virg. 1. Vide *Mamilla.* 2. Transl. *Czèvzdenchena, iz koje voda Czuri na priliku pèrſz* ali *Czeczka napravlyena.* s. Brunnen-Rohr denen Brüſten gleich. *Kút tsév, tſetshez haſonló tſatorna.* ità Vitruv.

*Mătæŏtechnīa, æ, f. *Meſtria prez vſzake haſzni.* Eine vergebliche Kunſt. *Haſzontalan meſterség.*

Mătella, æ, f. (*Diminut. à* Matula) Mart. *Nochna potrebochе poſzudicza.* s. Nacht-Geſchirrlein. *Húgyó edényetske.*

Mătellĭo, ōnis, m. Cic. *Vodena Poſzuda.* s. Waſſer-Geſchirr. *Viz-edény,* 2. apud Vitr. Vid. *Matella.*

Mătĕŏla, æ, f. Cato. *Plevacha, Grablye, Motichicza.* e. Jetthaue, Karſtlein. *Gereblye neme, kapától.*

Măter, tris, f. Cic. *Majka, Mati, Mater.* e. Mutter. *Anya.* 2. Transfertur & ad Arbores, & ad cauſas rerum alias etiā inanimatas.

Mătercŭla, æ, f. Cic. *Majchicza, Mamicza.* s. Mütterlein. *Anyátska.*

Măterfămĭlĭâs, Matrisfamiliâs, f. Cic. *Goſzpodinya, Goſzpodaricza.* peregt. *Gazdaricza.* e. Haus-Frau. *Gazd-aſzſzony.*

Mătĕrĭa, æ, *vel* Materies, iēi, f. Cic. *Materia, dugovanye, ſztvàr vſzakojachka, iz koje kaj biva, chiniſze.* Aller Zeug, allerley Materi, vvoraus man etvvas macht. *Matéria, minden a' miből valami léſzen.* Materia dicendi; *id eſt* Res, de qua fit ſermo. *Quintil.* 2. apud Salluſt. V. *Occaſio, Cauſa.* Cupido pecuniæ eſt materies omnium malorum: Salluſt. *Szkupoſzt y prevelko blepenye za peneze vſzega zla y neſzrechе je zrok.* Aus dem Geitz kommt alles Unglück her. *A' fösvénység, és a' pénznek feléttébb-való kivánsága, minden roſzſznak és ſzerentétlenségnek eredete és oka.*

Mătĕrĭālis, is, *com.* le, n. Macrob. *K-materii zpadajuchi, iz materie.* Zum Zeug gehörend, aus Materi gemacht. *Matériához-való, Matériából-való.*

Materialĭter, *Adv.* Sidon. *Poleg materie, po materialzki.* Nach der Materi, Zeugvveis. *Matériául.*

Materiārĭus, ii, m. Plaut. *Drézja y oſztaleb k-ſztanyu potrébneh ſztvarih pripravitel, preſzkerbitel.* Der das Holtzvverck und andere Nothvvendigkeiten zum Bauen verſchafft. *A' ki épületre-való fát és egyéb a' mi épületre ſzükséges ſzerez, készitt.* 2. Vid. *Faber lignarius.*

Materiarius, a, um, Plin. *K-ſztanyu ali kpodignyenyu ſztanya potrebni, zpadajuchi.* Zum Bau-vverck gehörig. *épitésbez tartozó, ſzükséges.* Vid. *Materialis.*

Materiātio, onis, f. Vitruv. *Drévja k-kakvomu ſztanyu pripravlyanye.* e. Verſchaffung des Holtzvvercks zu einem Gebäu, Zimmervverck. *épületre-való fa bordás, készités.* 2. Vid. *Ædificatio.*

Materiātūra, æ, f. Vitruv. *Idem.*

Materiātus, a, um. Cic. *Iz dréva &c. napravlyen.* Aus Holtzvverck &c. gemacht. *Fából &c. épültt.*

Mătĕrĭnus, a, um, Cato. Vid. *Durus N.* 1. Materina terra, *id eſt:* dura, ſolida. *Cato.*

Materiŏla, æ, f. (Dimin.) *Tertull.* Parva materia.

Mătĕrĭor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Cæſ. *Dervarim; Drevje za ſztanye, ogradyu &c. ſzechem, ſzkerbim, zvaſam.* s. Bau-Holtz niederhaue, verſchaffe, zuführe. *épületre-való fát vágok, ſzerzek, hordok.* 2. apud Vitruv. *Activè* Materio, as, are, avi, atum. *Iz drévja ſztanye podiſem, napravlyam.* Aus Holtzvverck baue, Gebäu aufführe. *Fából épitek.*

Mătĕris, *vel* Mătăris, is, f. & Mătăra, æ, f. Cæſ. *Negdaßnyih Franczuzov Darda, kopje, ſzulicza.* Der alten Frantzoſen Lantzen, Wurff-Spieſs. *A' régi Francziáknál dárda, kopja.*

Mătĕrnus, a, um, Cic. *Materinſzki, majkin, materin.* Mütterlich. *Anyai.*

Mătertĕra, æ, f. Cic. *Materina ſzeſztra.*

Tecza,

Digitized by Google

Tecza, Tetka, Teta. e. Mutter-Schweſter. *Anyám néne.*

* Mäthēmätica, æ. *vel* Mathematicē, es, f. Seneca. *Znanoſzt, znanye zemlyo-mere, &c. Rachunſztvo, zvezdarie.* Die Wiſſenſchafft alles auszumeſſen. Rechnen, Sternkucken. *Matématika, Mértésnek, ſzámvetésnek, ſtillagba nézésnek tudománya.*

* Mäthēmätĭcus, i, m. Cic. *Diak, ali Naoucsbitel zemlyo-merenya, Rachunſztva, zvezdarie.* Gelehrter in der Mathematick, Meſſer, Künſtler, Sternkucker. *Mátématikát Tudó.*

* Mathematicus, a, um. *Plin.* Ad Matheſim pertinens.

* Mäthēſis, is, f. Juven. V. *Mathematica.*

Mätrālĭa, ĭum, n. *plur.* Ovid. *Szvetkovina y obſzluſavanye negdaßnye Roditelicz, najmre pak matere* Matuta *zváne.* e. Feſt-Täge der Mütter, abſonderlich der Mutter, welche *Matuta* genannt. *Innepek régen az anyáknak, leg-fő képpen egy Matuta nevű anyának.*

Mātreſco, is, ere, (Inch.) Pacuv. *apud* Non *Materi ſzpodoben bivam.* Der Mutter gleich, ähnlich werde, nacharte. *Anyához haſonló lejzek.*

Mātrĭcālis, is, *com.* le, n. Apul. *K-maternicszi zpadajuchi.* Zur Mutter gehörig. *Aſzſzony méhéhez-való.* Matricalis herba, *Apul.* Apud *Botanum* Mātrĭcāria, æ, f. *Materinska tráva.* s. Mutter-Kraut. *Aſzſzony méhét gyogyító fű, mádra fű.*

Mātrĭcīda, æ, *com.* Cic. *Mujko-moreez.* r. Mutter-Mörder. *Anya-ölő, Anyának gyilkoſa.*

Mātrĭcīdĭum, ii, n. Cic. *Mujko ali matero-morſztvo.* r. Mutter-Mordt. *Anya-ölés.*

Mātrĭcŭla, æ, f. Veget. *Kniga ali küſze zapiſzavaju imena.* s. Buch darinn die Nomina geſchrieben, s. Nahmen-Buch. *Emberek neveiket bé-iró könyv, vagy laiſtrom.*

Mātrĭmōnĭālis, is, *com.* le, n. Jul. Firmic. *Hiſno-zakonſzki.* Zur Ehe gehörig. *Házaßághoz-való.*

Mātrĭmōnĭum, ii, n. Cic. *Hiſni zakon, hiſno druſztvo, tovaruſztvo, ſenitba.* r. Eheſtand. *Házaßág. Uſus:* Collocare aliquam in Matrimonium. Aliquam in matrimonium ducere: Matrimonium inire: *Phras.* Nuptias, connubium, Societatem vitæ perpetuam, ac mortis tantùm vi dirimendam, oneroſam, & ærumnoſam contrahere, inire. Ad rem uxoriam animum adjungere. Thori conſortem accipere. In Sanctum connubii fœdus, & indiſſolubilem vitæ, thoriſque ſocietatem convenire. Uxorem ſibi adſciſcere, matrimonio conjungere. Conjugem ſibi nuptiis jungere, copulare. *Secundum Matrimonium. Phras. & Uſus:* Ad ſecunda vota tranſire; Ad ſecundas nuptias animum adjicere: Ad ſecundos, tertios thalamos procedere. *vel è contra:* poſt virum ſuum primum, alterum neſcire: Viduum thorum ſanctè conſervare, viduitatem colere.

Mātrĭmus, a, um, Cic. *Kojjoß ſivu ima Majku.* Deſſen Mutter noch bey Leben iſt. *Anyás, kinek él még az annya.* Puer patrimus & matrimus. Cic. *Decbak, koj joſche ima otcza y Majku ſive.* r. Bub deſſen Vatter und Mutter noch bey Leben iſt. *Gyermek, kinek az attya és annya él.*

Mātrix, ĭcis, f. Plin. *Materinzka vutroba, Plodnicza, Maternicza, prijetja detinzkoga vu vutrobi meſzto.* e. Gebähr-Mutter, Mutter-Thier; r. Empfängnüſs-Ort in Mutter-Leib. *Aſzſzonynak a' méhe, Anya méh, foganásnak helye a' hubau.* 2. apud Varr. *Plodna ſena, mati.* Fruchtbares Weib, Mutter. *Kebeles aſzſzony, Anya.* Hinc: *apud Colum.* Aviculæ incubantes *Matrices* vocantur. *Transl.* verò apud *Sveton.* Arbor Matrix: *id eſt* germinans & frondes mittens. Civitas Matrix: *id eſt* à qua aliæ ortum ducunt, *vel* cui aliæ ſubſunt.

Mātrōna, æ, f. Cic. *Zakonſzka, poſtenya vredna ſena; Goſzpa, Goſzpoja.* s. Ehren-Weib, e. Ehren-Frau. *Tiſztes öregaſzſzony, Fő aſzſzony.*

Mātrōnālĭa, ĭum, n. *plur.* Juven. *Szvetki zakonyſzkeh ſén, Tovaruſſicz hiſneh.* e. Feſt-Täg der Ehe-Weiber, Ehe-Frauen. *Házas Aſzſzonyok innepe.*

Mātrōnālis, is, *com.* le, n. Liv. *Poſtenya vrédnoj Goſzpi doſztojen, Goſzpin, k-vrédnoj zakonzki ſeni zpadajuchi.* Das einem Ehren-Weib, Frauen zuſtehet. *Házas aſzſzonyi, Tiſztes aſzſzonyi.*

Mātrōnātus, ûs, m. Apul. *Poſteneh zakonzkeh Goſzpeh, ali ſenſzkeh glàv ſztaliſs.* r. Ehrbarer Weiber, oder Frauen-Stand. *Tiſztes házas aſzſzonyok állapotja.*

Mātruēlis, is, m. *Mart.* Ex Matris Fratre natus. *Vujchecz, vujchevo déte.* Der Mutter Bruder Kind, ein Vetter. *Annya báttya fia.*

Matta, æ, f. Ovid. *Szpletenka iz ſzalſa, voſcha, debele vune: ſtuora, Paſztirſzko ſzu-*

Digitized by Google

proti bman vremenu iz ſzaſſa &c. pokrivalo: Bunda. Eine Matze, e. Stroh-Decke, r. Hirten-Mantel. *Gyékény, ſzalma takarodzó, Bunda.*

Matticus, i, m. Feſt. *Buchaſztoga licza chlovek.* r. Menſch der groſſe Backen hat. *Nagy pofájú ember.*

***Mattÿa**, *vel* Mactya (Mattĕa *vel* Mactea, *Sveton.*) æ, f. Matt. *Szlaſchicze; ſzladka, zebrana jeſztvina.* e. Schlecker-haffte Speis. *Drága étek, tjemege.*

Mătŭla, æ, f. Plaut. *Nochna poſzuda.* s. Nacht-Geſchirr. *Hugyó edény.*

Mātūrātè, *Adv.* Livius. *Zaran, Rano, Zagoda, k-vremenu, k-chaſzu recbenomu.* Fruhe, bey Zeiten, fürderlich, zu rechter Zeit vvann es ſeyn ſoll. *Idején, ſietve.* Synon. *Tempeſtivè, opportunè.* 2. Vid. *Citò, feſtinatè.*

Mātūrātio, onis, f. Auct. ad Herenn. *Paſchenye, ſztuvanye, naglenye, bitenye, berzenye, zaranenye, bitrenye.* Das Eylen. *Sietés, ſietség.*

Mātūrātus, a, um, Cic. 1. V. *Maturus N.* 1. 2. apud Liv. V. *Citus, Celer, tempeſtivus, Feſtinus.* Maturato opus eſt. Liv. *Potrebnoje hiteti, berzomu biti.* Man muſs eylen. *Hamar kell bánni vele.*

Mā ūre, iùs, iſſimè, *Cic.* Maturimè. *Adv.* Cæſ. Vide *Maturatè.*

Mātūreſco, is, ere, ūrui, (Neu.) Jul. Cæſ. *Zorimſze, zrelimſze, zrel poſztajem.* Zeitig vverde. *Megérem.* 2. apud *Ovid.* & *Quint.* etiam ad alia transfertur: *ut*: Maturuit Ingenium, puella, liber, &c.

Mātūrĭtas, atis, f. Cic. *Zrelina, zrelost, dozorenye, dozrianye.* e. Reiffe, Zeitung. *érttség.* 2. Metaph. V. *Perfectio.* Maturitas ætatis, ingenii &c. *Cic.* 3. apud Tacit. V. *Prudentia.* 4. apud Cic. V. *Opportunitas.*

Mātūro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Zrelim, zrelo chinim.* Zeitig mache. *Megérlelem.* 2. apud *eundem.* Vid. *Feſtino, Accelero.* Maturare cœpta: Liv. *Rano kaj zverſſiti, Paſchbitiſze pocheto dugovanye zverſſiti.* Bey Zeiten etvvas vollenden. *Valamit idején elvégezni, elkezdett dolgot ſietni elvégezni.* Maturare fugam. Virg. *Naglo pobechi.* Eilends fliehen. *Elſzaladni.*

Mātūrus, a, um, maturior, maturiſſimus, *Cic.* Maturrimus. Tacit. 1. *Zrel.* Zeitig. *ért, érett.* 2. Transl. Vid. *Opportunus, Aptus, Tempeſtivus.* Virgo matura viro. Gell. *Divojka verſztna, zamuzna.* Mannbare Jungfrau, tauglich zum Heyrathen. *Férjhez adható Leány.* Sic dicitur: Maturus ad arma, maturus malitiæ: *Liv.* 3. Maturus ævi homo: *pro* Senex. *Virg.* 4. Facultas dicendi matura *pro* perfecta *Cic.* Maturâ luce, *pro* plena, perfecta. *Virg.* 5. Maturò judiciò condemnari, *id eſt:* gravi, conſtanti. *Cic.* 6. Animò & ævò maturus eſſe, *pro* prudentem & expertum eſſe. *Ovid.* 7. Vid. *Celer, Feſtinus* ità Cic. Maturam aliquam rem facere: *id eſt:* Rem quampiam citò expedire, ad finem deducere. *Gell.*

Mātūta, æ, f. Cic. *Synon.* Aurora. *Zorja, Zora, Juternicza.* e. Morgenröthe. *Hajnal, Reggel.* Erat autem Cadmi filia, uxor Athamantis, quæ à Græcis *Ino* aliàs etiam *Leucothea* dicebatur.

Mātūtīnālis, is, *com.* le, n. *Auctor Carm. de Philom.* Vid. *ſequens.*

Mātūtīnus, a, um, Cic. *Juterni.* Was morgen fruhe geſchicht, zum morgens früh gehörig. *Reggeli, Hoſoali.*

Māvŏlo, &c. Plaut. Vide *Malo.*

Māvors, ortis, m. Cic. Vide *Mars.*

Mavortĭus, a, um, Virg. Vide *Martialis N.* 1. *Bellicoſus.*

Maurĭcè, *Adv.* Gell. *Harapſzki.* Mohriſch. *Szeretſenûl.*

Māurĭtānĭa, æ, f. Tacit. *Harapſzka ou Afriki zemlya.* Das Mauritanien, *oder* Mohren-Land in Africa. *Szeretſenek földje Afrikában.*

Māurĭtānus, *vel* Māurus, i, m. Salluſt. *Cherni Harap.* Schvvartzer Mohr. *Szeretſen.*

Māuſōlēum, ēi, n. *Mart.* Mausŏli Regis Cariæ ſepulchrum, eâ magnificentiâ ab Artemiſia uxore extructum, ut inter ſeptem orbis miracula numerari meruerit. *Hinc* Appellativè & per *Synecdoch.* Manſoleum: *Kralyevzki grob: glaſzovito y lépo pokopa meſáto.* Fürſtlich Begräbnüſs, ein ſtattlich und ſchönes Grabmahl. *Királyi koporsój épület, minden ſzép és drágalátos koporsó, ſtr.*

Maxilla, æ, f. Plin. *Laloka, chelyuſt.* r. Backe, Kienbacke, Kiefer. *áll, áll-tſont, állkaptza.*

Maxillāris, is, *com.* re, n. Plin. *Lalochki, Lalochni.* Zum Kienbacken gehörig. *állſonthoz-való.*

Maximè, *Adv.* Cic. *Krutojako, Najvech, Najbolye, Nad vſzem, velle, verlo.* Sehr hefftig, überaus. *Fölépen, igen, erősen.*

Maximitas,

Digitized by Google

Maximitas, (*aliâ* Maxumitas,) atis, f. Lucret. *Velikócha.* e. Gröſſe. *Nagyság.*

Maximopere, *Adv.* Cic. Vid. *Maximè.*

Maximus, (*aliâ* Maxumus,) a, um, Cic. *Najvetſſi, Najvechi.* Der allergröſte. *Igen nagy, Leg-nagyobb.*

*Māza, æ, f. Suid. *Sganecz.* &c. Ein Teig mit Milch oder Schmaltz gemacht, Stertz. *Gombócz.* &c.

*Mazăra, æ, f. Cæſ. Vid. *Materiâ.*

*Mazŏnŏmum, i, n. Horat. *Velika y gluboka zdela, Medenicza.* Eine groſse und tieffe Schüſſel. *Nagy tál, medentze.*

Meābilis, is, *com.* le, n. Plin. *Probodliv, prolazliv, chesa kaiſze prejti more.* Dadurch man leichtlich kommen kan. *Könnyen által-járható által ſzúródhető.*

Meapte, *Terent.* ex ablativo *mea*, & particula *pte* extra compoſitionem nihil ſignificante: Meapte cauſa. Terent. *Zarad meneſzamoga.* Von meiner ſelbſt vvegen. *Magam kedvéért.*

Meātus, ûs, m. Plin. *Prehod, Prélaz, Prelazenye, Prohod, Hód.* r. Durchgang, Gang. *Menés, Járás.* Meatus Siderum: *id eſt* motus, curſus. *Plin.* Meatus avium: *pro* Volatus. *Plin.* 2. apud *eundem* Vid. *Foramen, Porus.*

Mēcaſtor, *Adv. Jurandi*, Terent. *Takmi kaſtor pomozi, takomi kaſtora, po Boga kaſtora.* Alſo helffe mir Caſtor. *Káſtorra eskűſzöm, káſtor engem úgy ſegéljen.* Vid. *Hercle, Ædepol.*

*Mēchănēma, ătis, n. Sidon. *Latinè* Ingenioſum manûs artificium, opus artificioſum. Vid. *Machina, Inventum.*

*Mēchănĭca, æ, f. *vel* Mechanice, es, f. Jul. Firmic. *Meſtrio-znanoſzt, meſterzkoga dela znanye.* s. Handvverck, e. Kunſt. *Kézi-meſterség.*

*Mēchănĭcus, ci, m. Sveton. *Meſterzki chlovek, delo-znanecz.* r. Handvvercker, r. Handvvercks-Mann, Werck-Meiſter. *Kézi meſter ember.*

*Mechanicus, a, um, Lamprid. *Meſzterzki, delo-znanzki.* Künſtleriſch. *Meſter emberi.*

Mēcœnas, (*apud Manut.* Mæcēnas) ātis, m. *Mart.* Nomen proprium cuiuſdam Thuſci, Equitis Romani, Auguſto chariſſimi. Huic, velut præcipuo ſtudiorum Fautori, Virgilius ſua Georgica, & Horatius Libros Carminum inſcripſêre. Munificus planè erat in doctorum hominum egeſtate ſub'evanda. Hinc *Appellativè* Mecœnas. *Oſzebujni Pomochnik, obranitel y nadelitel Piſzmo-znanczev, y vuchenih lyudih vu potrebochi poſztavlenih.* Ein vornehmer Helffer, Beſchützer und Wohlthäter, Gönner, und Beförderer der Gelehrten Nothdürfftigen. *Kiváltképen való ſegítője és Pátronuſa a' ſzükölködő tudós és bölts embereknek.*

*Mēcōnĭum, ii, n. *Iz maka zpreſſan ſzok.* r. Magſaamen-Safft. *Mák nedveſség, mák olaj.*

Mēcum, *Euphoniæ causâ pro* cum me. Cic. *Z-menum.* Mit mir. *én velem, velem.* Mecum facit: *pro* mecum ſentit, meæ eſt ſententiæ & opinionis: *Cic.* Tacitè mecum gaudeo: *id eſt:* Intra me: *Terent.* Sic dicimus *Tecum, ſecum, nobiſcum, vobiſcum.* ità Cic.

* Mēdēa, æ, f. *Cic.* Erat inſignis incantatrix; Æetæ Colchorum regis filia; Abſyrti fratris ſui, propriorúmque filiorum, quos ex Jaſone ſusceperat, crudelis interfectrix.

Mēdēla, æ, f. Gell. V. *Medicamen. N.* 1. 2. Transl. V. *Auxilium.*

Mēdeor, ēris, ēri, (Dep.) Cic. *Vrachim, Lichim, k-zdraviu pomáſem, zdravim.* Artzneye, heile. *Orvoslom, gyógyítom.* Mederi vulneribus: *Cic.* Mederi contra ſerpentium ictus: *Plin.* Mederi morbum. *Terent.* 2. Transl. V. *Adjuvo, Auxilior, ſubvenio.* Mederi afflictæ Reipublicæ. *Cic.* Mederi ſatietati Lectoris: h. e. Cavere, ne ſatietate obtundatur. *Nepos.* Mederi inopiæ frumentariæ: *id eſt:* Providere, né res frumentaria deſit. *Cæſ.*

Mēderga, *pro* Erga me. *Plaut.*

* Mēdia, æ, f. Plin. *Derſava Aſie med Armenium y Parthium.* Das Land Meden in Aſien, zvviſchen Armenien und Parthien gelegen. *Ázsiai Tartomány, Örményia és Párthia között.*

Mēdiānus, a, um, *Vitruv.* Mediālis, is, *com.* le, n. Solin. *Poſzrednyi, ſzrednyi.* Das in der Mitte iſt, das Mittelſt. *Közepi, közbenvaló.*

Mēdiaſīnum, i, n. Medic. V. *Diaphragma. N.* 2.

Mēdiaſtīnus, i, m. Cic. Colum. *Domachi, biſni ſeluga.* r. Haus-Knecht. *Házi Szolga.*

† Mēdiātio, onis, f. Vid. *Conciliatio.*

Mediātor, oris, m. Prudent. V. *Conciliator.*

Mediātrix, īcis, f. Alcimus. V. Conciliatrix.

† Mēdiātus, a, um, *pro* Diviſus, ſeparatus, Disiunctus. *Hinc* † Mediatè *Adv.*

Mēdibĭlis, is, *com.* le, n. Feſt. *Vrachlip,*

Zarachliv, *Ozdravliv*, *Lichliv*. Heilbar, das zum heilen iſt. *Orvoſolbatò*.

* Mĕdĭca, æ, f. Trium foliorum herba, nomen accepit à Media, ex qua ad nos translata eſſe ſcribitur. *Virg*. Vid. *Trifolium*.

Mĕdĭcābĭlis, is, *com*. le, n. Ovid. V. *Medibilis*. 2. apud Colum. V. *Medicinalis*.

Medicabĭlĭter, *Adv*. Pallad. *Vrachlivo*, *Lichlivo*, *Vrácheeh*. Heilſamlich. *Orvoſolbatoúl*.

Medicābŭlum, i, n. *Vrachárnicza*, *meſzto vrachenya*. r. Ort, da man heilet. *Orvoslò hely*. Vid. *Apotheca N*. 1. 2. Vid. *Medela*.

Mĕdĭcāmen, ĭnis, n. Cic. *Vrachtvo*, *Lik*. e. Artzney. *Orvoßág*. 2. apud Tacit. V. *Venenum*. 3. apud Plin. *idem ac* ſuccus, quo lanæ tinguntur.

Mĕdĭcāmentārĭus, a, um, Plin. *K-vrachtvu zpadajuchi*, *k-vrachenyu haſznovit*, *Vrachni*, *Lichni*. Zur Artzney gehörig, dienlich. *Orvoßágra-való*, *egéßégre haſznos*. Hinc. 1. Medicamentaria (*intellige* Ars) æ, f. Plin. V. *Medicina N*. 1. 2. Medicamentarius (*ſubaudi* Artifex) ii, m. Plin. *Vracho-chin*, *Liko-chinacz*, vulgo *Apotekàr*. r. Artzneymacher, Apothecker. *Orvoßágtſinálò*, *Patikárius*. Item V. *Medicus*, *i*, *m*.

Medicāmentōſus, a, um, Cato. *Vrachtva krépoſztimajuchi*, *k-zdravju haſznovit*. Kräfftig zur Artzney. *Orvoßágra-való erejù*, *orvoßágos*.

Medicāmentum, ti, n. Cic. V. *Medicamen N*. 1. 2. apud Senec. V. *Venenum*. 3. Transl. V. *Auxilium*, *Lenimen*. Medicamenta doloris, *id eſt*: Lenimina. *Cic*.

Mĕdĭcaſter, ſtri, m. *Markakov Vracharicz*, *Likaricz*. Schlechter Artzt. *Alá-való orvos*.

Medicātio, onis, f. Colum. *Vrachenye*, *Lichenye*. e. Heilung, das Artzneyen. *Orvoslás*.

Medicātor, oris, m. Tertull. V. *Medicus*, *i*.

Medicātus, ûs, m. Ovid. V. *Medicatio*. 2. Vid. *Medicina N*. 1.

Medicātus, a, um, (*à* Medico, as, &c.) Virg. *Z-vrachtvom zmeſſan*, *napravlyen*. Mit Artzney gemiſcht, gemengt. *Orvoßággal elegyített*, *kéſzített*. Vina medicata: h. e. condita medicamentis, aromatibus, herbis vel radicibus. *Colum*. 2. Vid. *Venenatus*. Medicatus boletus, *id eſt*: Veneno infectus. *Sveton*. Medicata venenô tela. Silius. *Otrovane ſztrélle*. e. Vergifftete Pfeile. *Mérteggel meg-kent nyilak*. 3. Medicatus, a, um, ior, iſſimus, (*Adject. à* Medicor.) Plin. V. *Medicamentoſus*.

Mĕdĭcīna, æ, f. 1. *Znanye vrachenya*; *Liczznanoſzt*. e. Artzney-Kunſt. *Orvoſi tudomány*. 2. Vid. *Medicamen N*. 1. 3. Transl. V. *Lenimen*, *Auxilium*, *Opis*. Hucuſque *Cic*. 4. apud *Non*. Vid. *Venenum*. 5. apud *Plaut*. Vid. *Medicabulum N*. 1. Medicinæ, ſeu Artis medendi Inventor perhibetur eſſe Chiron Centaurus, qui herbarum vires ſingulariter intellexit. Nonnulli id honoris Æſculapio deferunt; Ovidius verò Apollini, Homerus cuidam Pæoni.

Medicīnālis, is, *com*. le, n. Plin. *Vrachni*, *Lichni*. Zur Artzney gehörig. *Orvoslò*, *orvoßági*. Vid. *Medicamentarius*. Medicinalis Ars. *Cels*. Vid. *Medicina N*. 1.

Medicīnĭus, a, um, Auſon. *Idem*.

Mĕdĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Virg. *Synon*. Medicamentô inficio, tingo, imbuo. *Z-vrachtvom méſſam*, *-zachínyam*. Mit Artzney miſche. *Orvoßággal elegyítem*, *kenem*. Medicare capillos, *id eſt* Fuco tingere. *Ovid*. 2. apud *Sil*. Vid. *Sequens*.

Mĕdĭcor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Virg. V. *Medeor N*. 1. & 2. Conſtruitur autem vel cum *Dativo*. vel cum *Accus*.

Medicōſus, a, um, Cæl. Aurel. V. *Medicamentoſus*.

Mĕdĭcus, i, m. Cic. *Vrách*, *Vrachar*, *Likàr*. r. Artzt. *Orvos*. 2. apud *Plaut*. Vid. *Chirurgus*.

Mĕdĭcus, a, um, Varr. V. *Medicinalis*. Ars medica: *alii Legunt* Ars medicina. *Varr*. *Lib*. 4. *de L*. *L*. Vid. *Medicina N*. 1.

Mēdĭcus, a, um. *Lucan*. Ad Mediam ſpectans, *vel* quod eſt ex Media.

Mĕdĭdies, ēi, m. (*obſol*.) Cic. V. *Meridies*.

Mĕdiè, *Adv*. Plaut. Vid. *Mediocriter*, *temperanter*.

Mĕdiĕtas, atis, f. Apul. *Polovicza*, *ſzredina*, *ſzreda*, *Peſzridak*. Der halbe Theil, die Helffte, die Mitte ſelbſt. *Fele* vagy *közepe valaminek*. Vid. *Dimidium*. Cicero verò *de Univ*. *c*. 7. ità loquitur: Ut in ſingulis eſſent bina media, vix enim audeo dicere medietates.

* Mĕdimnus, *vel* Medimnos, i, m. & Mĕdimnum, *vel* Medimnon, i, n. Cic. *Mera ſ'eſzt vaganov ali drevènyt vu ſzebe zaderſavajucha*. s. Getraid-Maaſs von ſechs Metzen. *Hat tóbik gabona mértèk*.

Mĕdio, as, are, avi, atum, (Act.) Pallad. V. *Dimidio*.

Medio-

Digitized by Google

Mediocriculus, a, um. (*Dim. à* Mediocris.) *Cato.*

Mĕdiŏcris, is, *com.* cre, n. Cic. *Szrednyi, Poſzrednyi.* Mittelmäſſig. *Közép ſzerént-való, mértékletes.*

Mĕdiŏcrĭtas, atis, f. Cic. *Poſzrednyoſzt, ſzredina, ſzredocha, ſzrednya doba.* e. Mittelmäſſigkeit. *Középſég, mértékletesſég.* Vid. *Temperantia.*

Mediocriter. *Adv.* Cic. *Szrednye, Poſzrednye.* Mäſſiglich, mittelmäſſiger-Weiſe. *Közép ſzerént, meglehetŏſŏn.* Vid. *Temperanter, moderatè.*

Mĕdĭŏlānum, & Mĕdĭōlānum, i, n. Liv. *Milyan veliki latinzki, negda Franczuzki varaſs, grád.* Groſſe Stadt Mayland in Welſchland. *Egy igen nagy város olaſz országban.*

Mĕdĭŏxĭmè, *Adv.* Varr. Vide *Mediocriter.*

Medioxĭmus, Medioxŭmus, a, um, *Plaut.* Vide *Mediocris, Medius N.* 1.

Mĕdĭtābundè, Adv. *Vu miſslenyu, zamiſzleno.* In vollen Gedancken. *Gondolkodva, E'mélkedve.*

Mĕdĭtābundus, a, um, Juſtin. *Premiſslyavajuchi, Zamiſslen, vu miſslenyu hodechi.* Betrachtend, in Gedancken gehend. *Gondolkodó, Gondolkozásban forgó.*

Mĕdĭtāmen, ĭnis, n. Sil. V. *Conſideratio.*

Meditāmentum, i, n. Tacit. *Idem.*

Mĕdĭtātè, *Adv.* Plaut. Vide *Conſideratè.*

Meditātio, onis, f. Cic. Vide *Conſideratio.*

Mĕdĭtātīvus, a, um, Priſcian. *Pun premiſslyavanya.* Betrachtung voll. *Teli gondolkozáſsal.*

Meditātor, oris, m. Prud. *Premiſszlitel, Razmiſszlitel.* r. Betrachter, der tieff nachſinnet. *Gondolkodó.* Vid. *Conſiderator.*

Mĕdĭtātus, a, um, 1. Activè: *Dobro premiſslyavajuchi.* Wohl betrachtend. *Jól meggondoló.* 2. paſſivè. *Dobro premiſslyen.* Das vvohl betrachtet vvorden. *Jól meggondoltatott.*

Mĕdĭterrānĕum, ei, n. Plin. *Szredina zemlye med dvemi kraji.* s. Mittel der Erden entzvviſchen zvveyen Ecken. *A' föld közŏtt-való.*

Mĕdĭterrānĕus, a, um, Cic. *Szredo-zemlyeni, med zemlyum poſztavlyen.* Mittelländiſch, mitten im Land. *Földdel minden-felŏl békerittetett.*

Mĕdĭtor, āris, ari, ātus ſum, (Depon.) Cic. *Premiſslyam, Razmiſslyam.* Betrachte. *Gondolkodom, meg-gondolom.* Vid. *Conſidero.* Uſus: Meditari aliquid, *vel* de aliqua re; meditari ſecum. *Cic.*

Mĕdĭtrīna, æ, f. Feſt. *Boſicza Vrachtva, Lĭ-*

barie. e. Göttin der Artzney. *Orvoſság iſten Aſszonya.*

Mĕdĭtullĭum, ii, n. Gic. *Szréda, ſzredina, Poſzredje, ſzrediſche kakvoga dugovanya.* Die Mitte eines Dings. *Akármiuék a' közepe.*

Mĕdĭum, ii, n. Gic. V. *Meditullium, dimidium, medietas.* Uſus: In medium aliquid afferre, *vel* proferre: *Item* in medio ponere, *vel* proponere: *id eſt:* Publicè, palam, in cœtu hominum, in loco publico, *vel* luce publica aliquid exponere. *Cic.* De *vel* è medio pellere: *pro* Extra conſortium & Societatem abigere. *Cic.* De *vel* è medio tollere, *pro* occidĕre, *vel* è conſpectu auferre. *Cic.* De medio recedere *vel* diſcedere: *pro* è conſortio *vel* conſpectu abire, ſecedere, ſeſubducere, occultare. *Cic.* è medio excedere, *pro* mori. *Terent.* 2. Vid. *Communitas, communis uſus.* ità *Cic.* Conſulere in medium. Virg. *Szkerbetiſze za dobro obchinſzko, obchine haſzen iskati.* Für die Gemeinde Sorgen, dem Gemeinen Beſten rathen. *A' közönséges jót munkálódni.* 3. In medio eſſe, in medio poſitum eſſe: *pro* manifeſtum, facile, vulgare, in promptu eſſe. *Cic.* Sumere aliquid de medio, *id eſt:* Ex uſu vulgari, *vel* ex rebus manifeſtis, & paſſim notis. *Cic.* 4. Vid. *Dubietas, Ambiguitas &c. Hinc* Relinquere aliquid in medio, *id eſt:* Indeciſum, controverſum relinquere, nihil de eo ſtatuere. *Cic.*

Mĕdius, a, um, Gic. 1. *Szrednyi, poſzrednyi, vuſzrednyi, vu ſzredini ali med dvemi kraji poſztavlyen.* Zvviſchen zvveyen, das mitten iſt. *Közép ŏ. Uſus:* Medius Juvenum *pro* In medio juvenum. *Ovid.* Medius inter duos: *Cic.* 2. Sumitur *pro* moderato, temperato. V. *Mediocris.* Medium ingenium *pro* temperatum, moderatum, mediocre. *Tacit.* Mulier ætatis mediæ. Phædr. *Szrednye dobe ſena.* Eines mittelmäſſigen Alters Weib. *Jókorbéli Aſszony.* 3. Vid. *Anceps, Dubius, Ambiguus.* ità *Cic. Liv.* 4. Sed ſatiùs V. *Dimidius* ità Capitol.

Mĕdĭus fĭdĭus, *Adv. & Formula Ethnica jurandi* Per Jovis filium (*antiqu.* fidium.) *id eſt* Herculem. Cic. *Na moju veru, tako mi vere.* Bey meiner treu. *Hitemre.* Vid. *Me-Hercule, Me-caſtor, Ædepol.*

Mĕdulla, æ, f. Virg. *Mozg, Mozak.* s. Marck. *Velŏ.* 2. apud Cic. *Szerchika vu drévu.* Das Hertz in Bäumen. *Fa béli.* Accipitur etiam apud eundem pro *interiore*, uti & pro

Digitized by Google

pro *optima cujuſque rei parte*. In medullis ac viſceribus alicujus inhærere. Cic. *Jako dragomu y prietnomu pri kôm biti.* Einem gar lieb ſeyn. *Valakinél nagy ſzeretetben lenni.* Medulla Svadæ, *id eſt*: ſingularis eloquentia. *Cic.*

Mĕdullāris, is, *com.* re, n. Apul. *Mozgyen.* Dem Marck gehörig. *Velős.*

Mĕdullātus, a, um, Apul. *Pun mozga.* 2. *Tűſzt.* Voll Marck, 2. Fett. *Velős*, 2. *Kövér.*

Medullĭtŭs, *Adv.* Varr. *Do Mozga, iz mozga, zeveſzema van iz ſzercbike.* Biſs zum Marck, gar von dem Marck aus, von dem innerſten heraus. *Velőig.* 2. Transl. V. *Intimè*: ità *Plaut.*

Mĕdullo, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. V. *Emedullo.*

Medullōſus, a, um, Celſ. V. *Medullatus.*

Medullŭla, æ, f. (Dim.) Catul. *Mozgek, mali mozg.* Ein kleines Marck. *Velőtske.*

*Mĕdūſa, æ, f. *Ovid.* Filia Phorci ex Ceto marina bellua, cujus crines in angues mutâſſe fingitur Minerva.

*Mĕgæra, æ, f. *Virg.* Furia infernalis, Acherontis & noctis filia. *Jedna iz peklenſzkih vraſicz.* Eine aus den hölliſchen Furien. *Egy a' pokolbéli dühös Aſzſzonyok közűl.*

Mĕgălēſĭa, orum, n. plur. *Cic.* Feſta Deorum Matri, uxori Saturni, Cybĕle dictæ, ſacra.

*Mĕgallĭum, ii, n. *Plin.* Præſtantiſſimi unguenti genus.

* Mĕgălŏpſychĭa, æ, f. Vide *Magnanimitas.*

*Mĕgiſtānes, num, m. *plur.* Senec. *Velika Goſzpoda.* Groſſe Herren. *Nagyságoſok, Tekintetes ſzemélyek.* Vid. *Magnas.*

Mē-Hercŭle, *Adv. jurandi. Item* Me Hercules. Cic. *Za ſztanovito, Iſztinito, Takomi Herculeſſa.* Fürvvahr, bey dem Hercule. *Bizonyára mondom, Herkulesre mondom.* Vid. *Herclè.*

Mĕjo, is, ĕre, minxi, minctum, *aliâ* mictum *à Mingo* (Neu.) Pers. V. *Mingo.*

Mĕl, mellis, n. Cic. *Mèd.* Honig. *Méz.* 2. Transl. accipitur *pro* quavis re dulci, ſvavi, amabili. *Horat.*

*Mĕlampŏdĭum, ii, n. Plin. *Cherni za kibanye koren.* e. Schvvartze Nieſs-Wurtz. *Fekete kunyor fű.*

*Mĕlampus, ŏdis, m. 1. *Nom. prop. Viri.* Virg. 2. *apud* Ovid. *Veliki Akteona peſz.* Der groſſe Hund des Actæönis. *Aktéon nagy kutyája.* 3. Melampodis herba, quæ turbatum cerebrum componit & ſanat.

*Mĕlanchātes, is, m. *Cherno-czapaſzt peſz, Cherno-czapák.* Schvvartz-zottichter Hund. *Hoſzſzu fekete ſzőrű kutya.*

* Mĕlanchŏlĭa *juxta accent. alios* Melancholĭa, æ, f. *Latinè* Atra bilis, quæ ſæpè in furorem agit homines. Gic. *Cherna zlatenicza, cherna kerv: odkuda: turobnoſzt, ſaloſzt.* e. Melancholey, ſchvvartze Gall, ſchvvartz Geblüth; von dann e. Traurigkeit, Schvvermuth. *Fekete epe, Fekete vér, Mellyből a' ſzomorúság, komor kedv jő.* Hinc. 2. Meton. V. *Maror, Triſtitia.*

Melancholĭcus, a, um, Cic. *Pun cherne zlatenicze, kervi.* Voll ſchvvartzer Gall und Geblüth, melancholiſch. *Teli fekete epével, vérrel.* 2. Metonymicè. *Saloſzten, turoben, ſzamo ſzebi y drugem teſek.* &c. Vid. *Triſtis, Mœſtus.*

* Mĕlancŏrўphus, i, m. Plin. *Latinè* Ātrĭcapilla, æ, f. Feſt. *Ptizza muha-lovicza, muha-jedicza, cherno-glavka vnogo ſzlavichku zpodobna.* e. Graſsmuck, mit einem ſchvvartzen Kopff, Mücklein. *Feketo fejű légy fogó madárka.*

*Mĕlandrys, ўos, m. *Plin.* Eſt Species Thynnorum, V. *Thynnus.* 2. Melandryum, ii, n. *Plin.* Species herbæ inter ſegetes crescens, flore albo, odorem ſpargens, medetur morbis jecinoris.

Mĕlānĭa, æ, f. Plin. *Chernyavka, Cherni liſſai.* Ein ſchvvartzer Fleck. *Fekete jegy, mottok.* Vid. *Nigredo.*

* Mĕlānorrhīzon, i, n. Vid. *Melampodium.*

*Mĕlantērĭa, æ, f. *Chernilo Soſtarſzko.* e. Schuſter-Schvvärtze. *Fekete varga feſték.*

*Mĕlanthĭum, ii, n. Plin. *Churek tráva, cherni komin.* Schabab, Römiſcher Koriander, ſchvvartzer Kümmel. *Sarkantyú virág, Fekete kömény.*

* Mĕlānūrus, i, m. Colum. *Morſzka riba ochatka, uklatta.* Gevviſſer Meer-Fiſch. *Tengeri bizonyos hal.*

* Mĕlappĭum, ii, n. Plin. *Mandaſia jabuka*, 2. *Muskatna velika jabuka.* Ein Apffel. *Mandaſia* genandt, 2. Ein groſser Muskateller-Apffel. *Mandaſia alma*, 2. *Nagy muskotály alma.*

* Mĕlĕ, n. *plur. Indecl.* Lucr. V. *Melos.*

*Mĕleăgris, ĭdis, f. Varro. *Indianſzka kokoſs.* Ein Indianiſches Huhn. *Indiai Tyúk.*

* Mĕles, *vel* Mĕlis, is, f. Plin. *Apud alios* Mælis, *vel* Mæles, is, f. *Jazvecz.* Ein Dachs, gevviſſes vvildes Thür mit kurtzen Füſſen. *Borz.*

* Mĕlĕtēma, ătis, n. Vide *Meditatio.*

* Mĕlĭa, (*juxta accentum verò* Melĭa) æ, f. Plin. Vide

Vide *Fraxinus*. 2. Melia tetra. V. *Melinum N.* 1.

*Mĕlĭcrăton, ti, n. *Medicza*. r. Meth. *Mézser. méz-sér.* Vid. *Hydromel.*

*Mĕlĭcus, a, um, Cic. V. *Lyricus, muſicus.*

*Mĕlĭlōtus, ti, m. Plin. *Tráva ſafranu ſzpodobna.* r. Stein-Klee. *Sár kelep, ſom-kóró fü.*

*Mĕlĭmĕli, is, n. Colum. *Kutinzki ſzok, iz kútin napravlyena ſzlaſzicza.* r. Quitten- oder Kütten-Safft, e. Quitten-Latwerge. *Bitalmából öntött liktárium.*

*Mĕlĭmēlum, i, n. Varr. *Kakti mèd ſzladka jabuka.* Ein Apffel vvie Honig ſüſs, Paradaſslein. *édes alma, Paraditſom alma.*

*Mĕlīnum, *vel* Mĕlĭnum, i, n. Varr. *Meliſza tráva, pchelzka tráva.* s. Meliſſen-Kraut, Bienſaug, e. Honig-Blum, s. Mutter-Kraut. *Méh-fü.* Latinè *Apiaſtrum, i, n.* Varr. 2. apud Plin. *Béla farba.* Weiſse Farb. *Fejér feſtëk.* Vid. *Creta N.* 1. 3. apud Plin. *Kutinſzko olje.* s. Quintten-Oel. *Biſalmaolaj.*

*Mĕlĭnus, *vel* Mĕlĭnus, a, um, Plaut. *Medo-Sut.* Honig-Gelb. *Méz ſzínü.* 2. *Jazvechji, Jazvechev.* Des Dachs. *Borzból-való.*

Mĕlĭor, *com.* melius, n. *Genit.* meliōris. (*Compar. Anomal. à* Bonus) Cic. *Bolſſi, Bolji.* Beſſer. *Jobb.*

† Meliorātio, onis, f. JCt. *Pobolſſanye, Popravlyanye kakvoga dugovanya, Imanya &c.* e. Verbeſſerung, Beſſerung eines Dings, Erb-Lehens, &c. *Megjobbítás, Jószágnak &c. meg-épitéſe.* Vid. *Emendatio.*

Meliōreſco, is, ere, (Inch.) Colum. *Bolſſi poſztájem.* Beſſer vverde. *Jobbá leſzek.*

† Mĕlĭōro, as, are, avi, atum, (Act.) Ulpian. *Bolſſe chinim, Pobolſſavam, Popravlyam.* Beſſer mache, verbeſſere, in Beſſerung bringe. *Meg-jobbítom, Jobbá téſzem.* Vid. *Emendo N.* 1.

*Mĕlis, is, f. Plin. V. *Meles.*

*Mĕliſſa, æ, f. Nympha, quæ mellificium prima invenit. *Colum.* 2. Vid. *Melinum N.* 1.

*Mĕliſsŏphyllum, (*per Syncop.* Meliphyllum) i, n. Plin. Vid. *Melinum N.* 1.

*Mĕlĭta, æ. & Mĕlĭtē, es, f. *Cic.* Inſula Maris africi inter Siciliam & Africam, ſedes Equitum S. Joannis Jeroſolymitani; Hinc *Melitenſes* dicti, quemadmodum priùs *Rhodii* à Rhodo Inſula appellabantur. 2. *Melita* vulgo *Meleda* Inſula Dalmatiæ in mari adriatico. *Melitenſes vel Melitæi canes.* Plin. *Mali goſzpinzki pſzi.* Die Frauen-Hündlein. *Aſzſzonyok kis ebetskéi.*

*Mĕlītēs, is, *vel* æ, m. Plin. *Medo-sùt dragi kamen.* Ein Honig-gelber Edelgeſtein. *Egy méz-formájú ſárga drága kö.*

*Mĕlītītes, is, *vel* æ, m. Plin. *Medeno vino, Z-medom kubano vino, iz meda y moſta kuban napitek.* r. Honig-Wein, mit Honig gekochter Wein, aus Honig und Moſt gekochter Tranck. *Mézzel fött bor.* 2. apud eundem: *Kamen pepelnate farbe, koj raztuchen medo-ſzladku dubu dáje.* r. Stein, vvelcher, ſo er zerſtoſſen vvird, einen Honig-ſüſſen Geſchmack von ſich giebt. *Hamu ſzín kö, melly ha aprón törétik, ſzagos mint a' méz.*

*Mĕlĭtrŏphīum, ii, *vel* Melittophēum, ēi, n. Varr. V. *Alveare, Apiarium, Mellarium.*

*Mĕlĭtton, ōnis, m. Varr. *idem.*

*Mĕlĭtūrgus, i, m. Varr. V. *Mellarius, ii, m.*

Mĕliùs, *Adv.* Cic. *Bolſſe, Bolye.* Beſſer. *Jobban.*

Mĕliuſcŭlè. *Adv.* Cic. *Pobolye, malo bolye, nekuliko bolye.* Ein vvenig beſſer, etvvas beſſer. *Jobbatskán.*

Meliuſcŭlus, a, um. Plaut. *Malo bolyi, nekuliko bolſſi, Pobolji.* Ein vvenig beſſer. *Jobbatska.*

Mella, æ, f. Colum. *Serbet, Medo-voda.* s. Honig-Waſſer. *Mézes viz.*

Mellārĭum, ii, n. Varr. *Pchelſzki vert.* Biennen-Garten, Biennen-Haus. *Méhes kert.* Item V. *Apiarium, Alveare.*

Mellārĭus, ii, m. Varr. *Pchelzki ſzkerbitel*, ali *medo-delecz.* Biennen-Wärter, *oder* Honig-Macher. *Méh tartó*, vagy *Méz ereſztö, Mézzel bánó.*

Mellarius, a, um. Plin. *K-medu zpadajuchi, Medeni.* Zum Honig gehörig. *Mézhez-vagy Méznek-való.*

Mellātio, onis, f. Colum. *Medenye, Meda izvadenye.* e. Sammlung des Honigs, Honigausnehmung. *Méz ſzüret, méh felverés.*

Mellātium, ii, n. Non. V. *Mella.*

Mellĕus, a, um. Plin. *Medeni, Iz meda, médü ſzpodoben.* Von Honig, aus Honig, dem Honig gleich. *Mézi, Mézből-való.* 2. Transl. V. *Dulcis, ſuavis.*

Mellĭcŭlum, i, n. (*Dim.* à mel) *Vox blandientis.* Meum melliculum. Plaut. *Dragoſzerdeze moje.* Mein liebes Hertz. *én ſzivetském.*

Mellĭfĕr, ĕra, ĕrum, Ovid. *Medo-noſz.* Honig bringend. *Méz hozó.*

Mellĭfĭcium, ii, n. Colum. *Meda-chinſztvo.* s. Honigvverck, das Honig machen. *Méz tſinálás, méz gyüjtés.*

Mellĭfĭco, as, are, avi, atum, (Neu.) Virg.

Digitized by Google

Mèd napravlyam, ználſam. Honig machen. *Mézet gyűjtők, tſinálok.*

Mellĭficus, a, um, Colum. *Medo-chin, medodel, k-delanyu meda zpadajuchi.* Das Honig macht, zum Honigverck gehörig. *Méz tſinálo.*

Mellifluens, entis, *ens.* Auſon. V. *ſequens.*

Mellifluus, a, um. Avien. *Medo-tzurechi.* Honig flieſſend. *Mézzel folyó.* Vid. *Dulciſluus.* 2. Metaph. V. *Dulcis, ſuavis, gratioſus, dulciloquus.*

Mellĭgĕnus, a, um, Plin. *Jedne z-medom ſelye; medu ſzpodoben, jednak.* Dem Honig gleich, ähnlich. *Méz nemű, méz ízű.*

Mellīgo, ĭnis, f. Plin. 1. *Szlaſtchicza, kű iz czvetia, drèvja, ali tràvpchele za mèd pobiraju.* 1. Safft von Blumen, Bäumen, oder Kräutern, ſo die Bienen ſaugen, Honig zu machen. *A' lév, mellyet a' méhek a' virágokról, Fákról, és Füvekről ſzinak.* 2. Transl. apud eundem: *Szokkakvogagodjoß nezreloga ſzáda.* Safft deren unzeitigen Früchten. *Akármit ſoda gyümölts nedveßége.*

Mellilla, æ, f. (*Dim. à* mel.) Vox blandientium feminis. *Plaut.* Vid. *Melliculum, Dulcedo, Suavitas.*

Mellillus, a, um, Plaut. Vid. *Dulcis, ſuavis, gratioſus, dulciloquus.*

Mellīna, æ, f. & *Mĕlīna, æ, f. Plaut. V. *Melicraton.*

Mellĭnĭa, æ, f. Plaut. V. *Melicraton.* Item V. *Dulcedo, ſuavitas, gratioſitas.*

Mellītŭlus, a, um, (*Dim. à* Mellitus.) Apul. *Priſuladek, poſzladek, malo ſzladek.* Etwas ſüſs. *édeſetste.*

Mellītus, a, um, Horat. *Z-medom napravlyen.* Mit Honig gemacht. *Mézzel tſinált.* 2. apud Cic. Vid. *Dulcis, ſuavis.* Melitiſſimus *apud Apul.*

*Mĕlo, ōnis, m. *Pallad.* 1. Propriè Vid. *Mālum.* 2. propter ſimilitudinem cum malo cidoneo: *Dinya.* e. Melaun, *Dinnye.*

*Mĕlōdes, is, m. Sidon. *Szladko-pevecz, ſzladko-pojacz, drago-poja.* Ein lieblicher Singer. *Ékeſen énekló.* Vid. *Muſicus, Dulciloquus, Dulciſonus, Cantator, Concentor.*

*Mĕlōdĭa *juxta accentum, re ipſa* Melodia, æ, f. Martian. Capella. *Szladka y draga popevka, ſzugodno ſzkup ſzlaganye glaſza.* Ein lieblicher Gesang, angenehme Zuſammenſtimmung *Kedves éneklés, Együtt zengése az éneknek.* Vid. *Melos, Concentio, Cantilena.*

*Mĕlōdus, a, um, Auſon. *Szladko-dragoglaſz.* Lieblich thönend. *Ékeſien énekló*, vagy *zengő.* Vid. *Dulciſonus, Melicus.*

*Mĕlŏmĕli, is, n. Vid. *Melimeli.*

*Mĕlŏpĕpo, *vel* Mĕlŏpĕpon, (*juxta accent.* Mĕlŏpĕpo) ōnis, m. Plin. *Gerchka, z-chernemi koſch czami dinya.* e. Waſſer-Melaun, Melone. *Gördög dinnye.*

*Mĕlos, n. *Indecl.* (Accius tamen apud Cic. uſurpavit in *Dativ.* & *Abl.* Melo &c.) Pers. *Vugodnozt glaſza od peſme.* 1. Thon und Annehmlichkeit des Geſangs. *Gyönyörü éges ének zengéſe.* Vid. *Concentio, Cantilena, Cantatio.*

*Mĕlŏta, æ, f. *Mĕlŏtē, es, f. *Declin. prima, vel* Melote, is, f. *tertia.* Caſſian. *Ovchja kóſa z-vunum.* Ein Schaaf-Fell mit der Wollen. *Szörös bárány bőr.*

*Melpŏmĕnē, es, f. *Horat.* Una ex novem Muſis, Inventrix Tragœdiarum. *Jedna zved devet Navuka Boxicz,* iliti *Popevkib.* Eine aus den neun Muſen-Göttinnen. *Egy a' kilenz Musák közül.*

Membrāna, æ, f. Cic. *Mrenna, tenyka koſticza.* Zartes Häutlein. *Hártya, Lantorna.* 2. apud *Plin.* Membrana Ligni, *Mezdra, Lichje na drèvju.* Die Zarte Rinden zu innerſt am Holtz. *Fa belső béja.* 3. apud Horat. *Pargamèna,* s. Pergament. *Pergámen.* Erant autem Chartæ ex pellibus animalium, Pergamenæ dictæ à Pergamo Civitate, ubi primùm in ejuſmodi pellibus ſcribi cœptum.

Membrānācĕus, a, um, Plin. *Pargamenſzki, kóſicbni, mezdren.* Pergament zugehörig, dem Pergament gleich. *Pergámenás, bártyás.*

Membrānĕus, a, um, Ulp. *Iz Pargamèna; mezdreni, Pargamenſzki, koſicbni.* Aus Pergament, aus zarten Häutlein, *Pergámenából-való, Hártyából-való.*

Membrānŭla, æ, f. (Diminut.) Cic. *Tenyka koſicbicza, mezdricza, Pargamenychicza.* Ein Häutlein, kleines Pergament. *Pergámenátska, bártyátska.*

Membrātim, *Adv.* Cic. *Na vlade, od ſztrane do ſztrane.* Gliedvveis, Glied zu Glied. *Tagonként.* Vid. *Fruſtatim.*

Membrātūra, æ, f. Vitruv. *Kotrigovje; vlad dov y kotrigov ſztaliſi, vjedinyeneoſzt.* e. Glieder-Geſtalt. *Tagainak állások.*

Membrōſus, a, um, Auct. Priap. *Velike vlade imajuchi.* Groſs von Gliedmaſſen. *Nagy tagú, tagos.*

Membrum, i, n. Cic. *Vùd tèla.* s. Glied des Leibs. *Tag.* 2. apud eundem Transl. ad in-

Digitized by Google

inanimata. *Sztrôn*, *Dèl*, *Palat.* Ein Theil, Stuck. *Réſz*, *darab.* Vid. *Pars*, *fruſtum.*

Mĕmĕ, *Accuſat. gemin. pronominis ego.* Virg. *Item* Memet *pro* meipſum; Plaut. *Mene ſzamoga.* Mich ſelbſt. *Önmön magamat.*

Mĕmĭni, iſti, init. (*Præt. ab antiq.* meneo, *vel* meno) *Inf.* Meminiſſe. (*Verb. Defect.* Neu.) Cic. *Szpominamſzie.* Ich bin eingedenck, ich erinnere mich. *Megemlekezem*, *emlekezem reá.* Synon. *Recordor*, *memoria teneo.* Conſtruitur vel cum *Genit.* Meminiſſe conſtantiæ. *Cic.* vel cum *Accus.* Quem tu meminiſti. *Cic.* vel cum *Abl.* & præp. *de.* Meminero de omnibus, quæ te velle ſuſpicor. *Cic.* vel cum *Infin.* Memini, te mihi Phameæ cœnam narrare. *Cic.* vel cum *membro orationis.* Quæ ad te ultro attulerim, meminiſſe te credo. *Cic.* 2. *pro* Commemoro, mentionem facio. *Szpomenek cheſza chinim.* Melde, Meldung mache. *Emlitem.*

Mĕmor, ŏris, *om.* Cic. *Szpomlyiv*, *Pametliv*, *Nepozablív.* Der eines Dings eingedenck iſt, unvergeſſen. *Megemlekező.* Memorem in bene meritos animum præſtare. Cic. *Zabvalnoga pokazatiſze*, *zabvalnomu biti.* Sich danckbar erzeigen, danckbar ſeyn. *Háládó lenni.* Transfertur etiam ad inanimata. *Liv.*

Mĕmŏrābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. Memorandus, a, um, Plaut. *Szpomenyka ali ſzpomena vréden.* Denckvvürdig. *Emlekezetető*, *emlitésre méltó.*

Mĕmŏrācŭlum, i, n. Apul. V. *Mnemosynon.*

Memorātio, onis, f. Corn. Gall. *Povedanye*, *ſzpomenek*, *ſzpominanye.* e. Erzehlung, Erinnerung. *Megemlités*, *előbozás.*

Memorātor, oris, m. Propert. *Pripovedavecz*, *ſzpominavecz.* r. Erzehler, Erinnerer. *Megemlitő*, *előbozó.*

Memorātrix, īcis, f. Val. Flacc. *Pripovedavicza*, *ſzpometnicza.* e. Erzehlerin, Erinnerin. *Megemlitőné*, *Előbozóné.*

Mĕmŏrātus, a, um, *Adject.* ior, illimus, Gell. V. *Celebrâ.*

Memoratus, ûs, m. Aul. Gell. Vid. *Memoratio.*

Mĕmŏrĕ, *Adv.* Pomp. *apud* Non. *Napamet.* Ausvvendig. *Könyv-nélkül.*

Mĕmŏrĭa, æ, f. Cic. *Pamet*, *Pomnya.* e. Gedächtnus. *Emlekező elme.* 2. Vid. *Recordatio.* Aliquid memoriâ complecti, comprehendere, tenere: *vel* Rei cujuſpiam memoriam habere, tenere, retinere, ſervare, conſervare: *vel* Aliquid in memoria habere, retinere &c. *pro* ſcire, recordari. *Cic.* Rem aliquam memoriâ repetere; *vel* in memoriam revocare, reducere, redigere; *vel* in memoriam rei redire, reverti &c. *id eſt* Alicujus Rei memoriam & recordationem renovare, refricare. *Cic.* Aliquid memoriæ mandare, imprimere &c. *pro* Addiſcere. *Cic.* Memoriam alicujus rei deponere, abjicere; *vel* memoriâ aliquam rem deponere; *pro* Obliviſci. *Cic.* Aliquid in memoria, *vel* memoriæ inſidet, inhæret: *pro* memini, recordor optimè. *Cic.* Geſta aliqua poſteritatis memoriæ tradere, prodere, conſecrare, mandare, commendare; *vel* ad memoriam poſterorum propagare; *vel* memoriam ſui relinquere. &c. *id eſt:* Tale quidpiam agere, vel præſtare, quod poſterorum recordationem mereatur, & cujus poſteri recordari ac meminiſſe, ſi non debeant, meritò certè poſſint. *Cic. alitque.* Ex memoria alicui aliquid exponere &c. *id eſt* memoriter dicere, è memoria recitare. *Cic.* Memoriâ falli, vacillare: *id eſt:* In recordatione cujuſpiam rei errare, non bene meminiſſe. *Cic. Phraſis* Juvat hæc ſubinde in memoriam revocare, rem commemorando renovare, vetera recognoſcere, excitare antiquitatis memoriam, mentem ad antiqua revocare, jucunda recordatione in antiquis verſari; animum ad vetera illa referre; antiquitatis ſpeciem animis repræſentare: *id eſt* antiquitatis meminiſſe, recordari utile eſt. 3. V. *Mnemoſynon*, *Nomen*, *Fama.* Fortium virorum memoriam (*hoc eſt* nomen, famam) honore proſequi. *Cic.* 4. Vid. *Tempus.* Omni memoria: *pro* omni tempore. *Cic.* Sic dicimus *noſtrâ memoriâ*, *Patrum*, vel *ſuperiore memoriâ hoc*, *illúdve geſtum eſſe.* Nihil poſt hominum memoriam glorioſius accidere vidi: *id eſt* Toto anteacto *ſeu* retrolapſo tempore. *Cic. L.* 10. *Fam. ep.* 16.

Memoriæ, arum, f. *plur.* Cic. Gell. &c. *Piſma za ſzpomenek.* 2. *Chiniy pripechenya ſzpomenyka vredna.* 3. *Pripoveſti.* 1. e. Gedenck-Schrifften, 2. e. Denckvvürdige Thaten und Geſchichten, 3. e. Hiſtorien. *Emlekezetre-való irások*, 2. *Emlekezetre méltó történt dolgok és tselekedetek*, 3. *Históriák.*

Mĕmŏriālis, is, *com.* le, n. Svet. *Zapametliv*, *Pomnyiv*, *ſzpomlyiv*, *k-zap metenyu haſznovit.* Zu gedencken dienlich. *Emlékezetű.*

setŭ. Memorialis libellus. *Knificzа*, ali *Piſzmo ſzpomenyka, ſzpomenutja.* Ein Gedenck-Buch *oder* Schrifft. *Kù jegyzŏ könyvetske*, vagy *irás.*

Memoriŏla, æ, f. Cic. *Pameticzа, mala pamet, Pomnyicza.* Klein Gedächtnuſs. *Emlékezetetske.*

Memoriōsè, iùs, iſſimè, *Adv.* Frontin. Vide *Memorè.*

Mĕmŏriōſus, a, um, oſior, oſiſſimus, Feſt. *Dobro-pameten, Dobro-pomniv, dobre pameti, dobroga ſzpomenutja.* Ein gut Gedächtnüs habend. *Elmés, jó elméjŭ.*

Mĕmŏriter, *Adv.* Cic. Vide *Memorè.*

Mĕmŏro, as are, avi, atum, (Act.) Cic. *Povedam, Na pamet donaſſam, opominam.* Erzehle, melde, vorbringe. *Emlétem, Elŏſzámlálom:* Synon. *Commemoro, Recordor, memini.*

Menda, æ, f. Ovid. V. *Macula.* Nocte latent mendæ *Prov.* Ovid. *Po nochiſzu vſze krave cherne.* Bey der Nacht ſind alle Katzen ſchvvartz. *éjtzaka a' fejér tehénis feketének látſzik.*

Mendāci'ŏquus, a, um, Plaut. *Laſliv, Laſliva govovecbi.* Lügneriſch. *Hazugság-ſzóló.*

Mendāciŏlum, & Mendaciuncŭlum, i, n. Cic. *Laſicza, mala làs.* Kleine Lügen. *Hazugságotska.*

Mendāciſsĭmè, *Adv.* Auguſt. *Naj laſliveiſſe, Prelaſliva.* Am lügenhafftigſten. *Igen hazugúl.*

Mendācĭter, *Adv.* Solin. *Laſliva.* Lügenhafftig. *Hazugúl.*

Mendācĭum, ii, n. Cic. *Lás.* Ein Lug, Lugen. *Hazugság.*

Mendaciuncŭlum, i, n. (Diminut.) Cic. Vide *Mendaciolum.*

Mendax, ācis, *om.* Cic. Mendacior, Mendaciſſimus, Plaut. *Laſliv.* Verlogen, Lügenhafft, Lügneriſch. *Hazug.* Item V. *Futilis, Vanus.* Mendax fundus: h. e. qui ſpes coloni fruſtratur. *Horat.* Mendax alicujus rei: *pro* in aliqua re. *Plaut.*

Mendicābŭlum, i, n. Plaut. *Proſzecz, Proſzjak, Vbogecz*, Peregr. *Kóldus, Peklyar, Peklyar*, (Varasdini *Stercz.*) Ein Bettler. *Kóldús.*

Mendĭcātio, onis, f. Senec. *Proſſenye*, peregr. *Petlanye, Peklanye, kolduvanye.* Das Bettlen. *Kóldúlás.*

Mendicè, *Adv.* Senec. *Vboſki, Proſzechki, po proſzjachki, Proſzjachki.* Peregr. *Petlyarſzki, Peklyarſzki, Po kolduſzko.* Bettleriſch. *Kóldúlúl.*

Mendĭcĭtas, atis, f. Cic. *Vboſtvo, Proſzechtvo, Proſzjachtvo.* Peregr. *Petlyarſztvo, Peklyarſztvo, kolduſtvo.* e. Bettlerey, Betteley. *Kóldúſság.* Vid. *Inopia.*

Mendico, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Od hiſe do hiſe hranu iſtbem, vu ime borje proſzim.* Peregr. *Pek'yam, Petlyam, Koldujem.* Bettle, Allmoſen ſuche, ſammle. *Kóldúlok, küldúlok.*

Mendĭcŭla, æ, f. Plaut. 1. *Proſzicza, Proſzkinya, Vboſicza, Sziroticzа.* Peregr. *Peklyaricza, Petlyaricza, kolduſſicza.* e. Bettlerin. *Kóldúné.* 2. Veſtis genus, quo Magiſtratus apud Oſcos utebantur.

Mendĭcŭlus, i, m. (Diminut.) Cic. *Szirotek, Vbogchecz.* Junger Bettler. *Kóldúſotska.*

Mendĭcus, a, um, *Superl.* Mendīciſsĭmus, a, um. Cic. *Vbog, Proſzechki, Proſzjachki*, Bettleriſch, Bettelhafft. *Kóldúthoz-való.* Vid. *Pauper. Inopioſus, Egenus.* Item Mendicus, *Subſ.* Vid. *Mendicabulum.* Item Mendica, æ, f. *ſubſt.* Vid. *Mendicula N.* 1.

Mendōsè, *Superl.* Mendoſiſſimè, *Adv.* Gic. *Zſaleno, krivo.* Fälſchlich, mit Fehlern. *Vétkeſen, Hibáſon.*

Mendōſus, a, um, Mendoſior, Mendoſiſſimus, Cic. *Pun fáling, y ſzkrivenya, krivonye: Faliv, Greſſliv.* Voller Fehler. *Vétkes, Hamŭ, Hibás.*

Mendum, i, n. Cic. Vid. *Error.*

* Mēninx, ingis, f. *Koſicza na mosgyanib.* s. Hirn-Häutlein. *Agyvelŏ bétakaró hártyák.* Meninx dura, *vel* Dura Mater. *Toerda gornya koſicza okolu mosgyanov.* Die harte ober Hirn-Haut. *Külsŏ kemény agyvelŏ hártya.* Meninx pia, *vel* pia Mater. *Szlabo-tenyka pod tverdum mosgyanov koſicza.* Zartes und unteres Hirn-Häutlein. *Belsŏ gyenge agyvelŏ hártyátska.*

Mĕniſcor, ĕris, iſci, (Depon. *Obſolet.*) Vide *Memini.*

Mens, mentis, f. Cic. *Pamet, Miſzel, Razum*, e. Vernunfft, s. Gemüth. *Elme, ész, értelem. Uſus:* Mentis errore affici, à mente diſcedere, mente captum eſſe, mente emotâ eſſe; de mente deturbari, dejici: à mente deſeri &c. *id eſt* ſtultum, dementem fieri, Mentis ſuæ eſſe, mentis compotem eſſe; mente conſtare, conſiſtere &c. *id eſt* Bonæ & ſanæ mentis eſſe. *ità Cic. aliique.* 2. Vid. *Memoria N.* 1. & 2. ità Cic. 3. Vid. *Conſilium N.* 1. & 2. *Sententia.* Defendebam, hac eum mente fuiſſe: *pro* hac opinione, ſententia, Animo, conſilio. &c. Dii tibi illam mentem indiderunt; Dii fecerunt,

fecerunt, ut ad illud mentem appelleres, ut mentem in ea re locares, ut eam mentem susciperes. Nihil me ab hac mente avocabit, nihil semel conceptam mentem flectet, nullo pacto ab hac mente discedam, desistam, desciscam, deflectam &c. *ità passim Classici.* 4. Vid. *Voluntas.* Una mens omnibus, *pro* una voluntas, una voluntatis inclinatio & affectio. *Virg.* 5. Vid. *Arbitrium, Libertas N.* 1. Et me linque meæ menti, *id est* arbitrio, libertati. *Sil.* 6. Demittere mentem, *pro* Desperare. *Virg.* 7. Mens *pro* Dea à Romanis colebatur. *Liv.*

Mensa, æ, f. Cic. *Sztol.* r. Tisch. *Asztal.* Mensarum alsecla. Cic. *Lisi-tanyèr.* r. Schmarutzer. *Mindenlütt Nyalakodó.*

Mensālis, is, *com.* le, n. Vopisc. *Sztolni, ksztolu szlisajuchi.* Zum Tisch gehörig. *Asztalhoz-való.*

Mensārius, ii, m. Cic. *Penèz Zmenyavecz, Z-penezi Tersecz, kamatar.* r. Wechsler, Wechsel-Herr, *peregr.* Banquirer. *Pénzváltó.*

Mensio, onis, f. Cic. *Merenye.* Das Messen. *Mérés, Mértéklés.*

Mensis, is, m. Cic. *Meszecz, Miszacz.* Propriè. *Meszeczo-tek, Meszeczo-techina.* s. Monath. *Hó, vagy Hólnap, Hónap.*

Mensor, oris, m. Colum. *Merecz, Mernik, Meritel.* r. Messer. *Mérö,* 2. apud *Veget. Taborszki Vojnikov Nasztanitel, Vojszke Razdelitel.* r. Quartier-Meister. r. Fourier *Táborbely járó.*

Menstrua, örum, n. *plur.* Cels. V. *Menstruum* N. 2.

Menstruālis, is, com. le, n. Plaut. *Meszechni, meszechki, Jednega meszecza.* Monathlich, eines Monaths. *Minden hónaponként-való, minden hólnapi.* 2. Idem ac menstruis, seu sanguinis profluvio obnoxius.

Menstruum, ui, n. Liv. *Hrana na jeden meszecz; Plácha jednega meszecza.* 2. apud Colum. *Senszki Czvèt.* 1. e. Monath-Speis, monathlicher Lohn, *oder* Sold, 2. e. Weiber-Zeit, *oder* monathliche Blume, r. Weiber-Fluss. *Egy hónapig-való élés, próvont; Hó pénz.* 2. *Havi vérfolyás.*

Menstruus, a, um, Cic. Vide *Menstrualis N.* 1.

Mensŭla, æ, f. (Diminut.) Plaut. *Sztolek, mali sztol.* s. Tischlein. *Asztalotska.*

Mensŭlārius, ii, m. Senec. Vide *Mensarius.*

Mensūra, æ, f. Plin. *Mera, mertuk.* s. Maas. *Mérték.* 2. apud Cic. Transl. V. *Modus.*

Mensūrābilis, is, *com.* le, n. Prud. *Merliv, kaisze more meriti.* Ermesslich, das da kan gemessen vverden. *Megmérhetö.*

Mensūrālĭter, *Adv.* Hygin. *Na meru, po meri, merno.* Messlich, auf ermessliche Weise. *Megmérve.*

† Mensūrārius, ii, m. V. Mensor *N.* 1.

Mensūrātio, onis, f. V. *Mensio.*

Mensurātor, oris, m. V. Mensor. *N.* 1.

Mensurnus, a, um, Cic. Vide *Menstrualis.*

Mensūro, as, are, avi, atum, (Act.) Veget. *Mérim.* Messe. *Mérek.*

Mentăgra, æ, f. Plin. V. *Lichen N.* 1.

† Mentālĭter, Adv, *V-pameti,* Bedächtlich, sinnlich. *Elmével.*

* Mentha, (*alii* Menta) æ, f. Plin. *Meticza tráva.* e. Müntze, Deumente, Kraut. *Fodor ménta.*

* Menthastrum, i, n. Plin. *Divja meticza tráva.* Wilde müntz, *oder* vvilde Poley, Ross-Müntz Kraut. *Vad ménta, ló ménta.*

Mentīgo, ĭnis, f. Colum. *Kraszte na gubczu Ovácz, &c.* Ein böse Raude um das Maul und Leffzen der Schaafen, &c. *Apró baromszáján vagy ajakán termö gonosz fekely.*

Mentio, onis, f. Cic. *Szpomenek, szpominak, szpomenenye. szpomen.* e. Meldung, Erinnerung. *Emlekezet, Emlités.* Vid. *Memoria N.* 2. *Recordatio.* Non in oblivione esse, sed in assidua commemoratione. Mentionem de aliquo ferere, agitare inferre &c.

Mentior, īris, īri, ītus sum, (Depon.) Cic. *Lasem.* Lüge. *Hazudok.* 2. Vid. *Fingo, simulo, Imitor.* Mentiris Juvenem. *Mart.*

Mentītio, onis, f. Cic. Vide *Mendacium.*

Mento, ōnis, m. Arnob. *Veliko-bradiscbaszt, veliko-podbradaszt; velikoga bradiscba, Podbradnyaka.* Der ein grosses Kinn hat. *Nagy állú.*

* Mentor, ōris, m. Cic. V. *Calator, Tornator.*

Mentŭla, æ, f. *Catull.* Membrum pudendum Viri.

Mentum, i, n. Cic. *Bradiscbe, Podbradek, Podbradnyak.* s. Kinn. *áll, ál.*

Meo, eas, are, avi, atum, [Neut.] Plin. *Idem, Prebadyam, Vozimsze, szimy tam hodim, Techem, Czurim.* Gehe, hinüber gehe, fahre, hin und her gehe, vvandere, flüsse. *Megyek, Járok.* Aqua meat, *pro* fluit. *Plin.*

Meopte, *id est* meo ipsius. *Plaut.*

Mĕphȳticus, a, um, Sidon. *Szmerdechi, vonyechi.* Stinckend. *Büdös, Dobos.*

Digitized by Google

*Mĕphȳtis, is, f. Virg. *Gnyila s-ſveplom ſzmerdecha zemlya, mlaka, kaly, Peklenicza, Vonyha &c.* Vid. *Fetor, Fetiditas, Graveolentia.* 2. apud *Plin.* Eſt Dea contra graveolentiam olim invocata.

Mepte, *pro* me ipſum, Plaut. *Mene ſzamoga.* Mich ſelbſten. *Magamat.*

Mĕrācus, a, um, ior, iſſimus, Cic. *Chiſzt, nezmeſſan.* Rein, lauter, unvermiſcht. *Tiſzta, elegyitetlen.* Vinum meracum, *Cic.* Vinum merum. Plaut. *Chiſzto, y nezmeſſano vino.* Reiner und unvermiſchter Wein. *Tiſzta és elegyitetlen bor.* Hinc *Dimin.* Meracŭlus, a, um. *Plin.*

Mercābĭlis, is, *com.* le, n. Ovid. *Kuplio, kupni.* Käufflich. *Megvehető, vásárolható.*

Mercālis, is, *com.* le, n. Colum. V. *Vendibilis.*

Mercātio, onis, f. Aul. Gell. *Terſenye, Pazarenye.* r. Kauff und Verkauff, das Handlen, Kauffen und Verkauffen. *Vásárlás, kereskedés, kalmárkodás.*

Mercātor, oris, m. Cic. *Terſecz, Tergovecz,* peregr. *Krámar.* r. Kauff- *oder* Handelsmann, Kramer. *Kalmár.*

Mercātōrĭus, a, um, Plaut. *Terſechki, Tergovechki, Terſtveni, Pazarſzki,* peregr. *Kramarſzki.* Kauffmanniſch, Krameriſch. *Kalmári.*

Mercātūra, æ, f. Cic. *Terſtvo, Pazarſztvo, Tergovje;* peregr. *Kramarſztvo.* e. Handelſchafft, Kauffmannſchafft. *Kalmárság, kereskedés.* Mercaturam facere, exercere &c. *pro* mercari *Cic.*

Mercātus, ûs, m. Cic. Vide *Mercatio.*

Mercēdŭla, æ, f. (Diminut.) Cic. *Plachicza, Naplachicza, mala plácha.* s. Löhnlein, kleiner *oder* geringer Lohn. *Béretske, Jútalmatska.*

Mercēnārĭus, ii, m. Cic. *Pláchni teſák, delavecz za pláchu najet.* r. Taglöhner, Miedling. *Fizetésért dolgozó, Béres, nap-ſzámos.* Vid. *Stipendiarius.*

Mercenarius, a, um, Cic. *Za plachu najet, najmeni, náplachni.* Taglöhneriſch, um Lohn beſtellt, gedingt, gemiethet. *Valamit pénzért tſelekedő, Fizetéshez-való.* Equites marcenarii. Curt. *Pláchni konyaniki.* Beſoldende Reuter. *Béres Lovas katonák.* Vid. *Servilis.*

Merces, ēdis, f. Gic. *Plácha.* r. Lohn. *Bér, Jútalom.* Vid. *Stipendium, Pramium, Pretium.*

Mercĭmōnĭum, ii, n. Plaut. 1. Vid. *Mercatura, mercatio.* 2, *Vſzakojachko blago na prodaju,* peregr. *Kramá.* e. Waare, s. Kauffmanns-Gut. *árúk, kalmár marha, eladó marha.*

Mercor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. *Terſim, Pazárim, Prodajem y kupujem.* e. Handlung treibe, Kauff- ſchlage, kauffe und verkauffe. *Kalmárkodom, veſzek's eladok.* Præſenti pecunia, *vel* græca fide mercari ab aliquo aliquid. Plaut. *Kaj od kĕga za gotove novcze kupiti.* Etwas von einem um baar Geld kauffen. *Valakitől valamit kész pénzel vásárolni.*

Mercŭrĭus, ii, m. (*Dim.* Mercŭrĭŏlus, i, m. *Apul.*) Cic. Sex hoc nomine cenſentur. Celeberrimus erat Sextus ex Jove tertio, & Maja Atlantis filia natus. Hunc Poëtæ, Eloquentiæ Præſidem, Alatum Deorum nuntium, mercatorum & Furum DEum eſſe fingebant; id quod cœci gentiles etiam crediderunt. *Hinc Adject.* mercurialis: *ut:* mercuriales Romæ mercatores & Equites. *Cic.* mercurialis herba, *Plin.* 2. Mercurius, ex ſeptem Planetis unus: *ità Cic.* 3. apud Chymic. *Sivo ſzrebro.* s. Queckſilber. *Kén-eső.*

Merda, æ, f. Horat. *Chlovechanzko &c. blato.* r. Menſchen-Koth, Unflath. *Szar, Ganélat.*

Mĕrè, *Adv.* Plaut. *Szamo, chiſzto, nezmeſſano.* Lauter, allein, hell, unvermiſcht. *Tiſztán, ſzintén, elegyitetlenül.*

Mĕrenda, æ, f. Plaut. *Jufina, Jeliſi zvan obeda po poldan.* e. Jauſen, das Nachmittag Eſſen. *Ozſonna.* Propriè *Cœna*, quæ ſub Veſperam mercenariis dari ſolebat.

Mĕreo, es, ēre, ĕrui, ĕrĭtum, [Neu.] & Mĕreor, ēris, ēri, ĭtus ſum, (Depon.) *Cic.* ſumitur in bonam & malam partem. *Zaſzluſujem, vredenſzem.* Verdiene, vvürdig bin. *Reá-ſzolgálok, megérdemlem.* 2. Sumitur *pro* Stipendia facere in militia *ſeu* Stipendii gratiâ militare, idquè fere Verbum mereo. *Szlushim vu vojſzki, za plácho vojujem.* Zu Feld diene, um Beſoldung ſtreite. *Fizetésért vitézkedem.* Et uſurpatur vel *Abſolutè.* Quo tu Imperatore meruiſti. *Cic.* vel cum *Accus.* Meruiſſe ſtipendia. *Cic.* vel cum *Abl. inſtrumenti.* Merere equô Cic. *Na konyu ſzlushiti, vojuvati.* Zu Pferd dienen. *Lovon ſzolgálni, vitézkedni.* Merere pedibus: Liv. *Peſtichki ſzlushiti, vojuvati.* Ein Fuſs-Knecht, Muſquetier ſeyn. *Gyalog hadban lenni.* Vel cum *Abl. pretii.* Merere parvô, magnô ære, mille nummis. *Cic.* vel cum *Abl. Societatis*

Digitized by Google

cietatè, interpositâ præp. *Cum*. Cum aliquo merere. *Cic.* vel cum *Abl.* additâ præp. *sub*. Triennio sub Asdrubale Imperatore meruit. *Liv.* vel cum *Dat. Commodi*: Non hi tibi merent. *Stat*. 3. Mereo etiam, sed frequentiùs Mereor denotat aliquid boni vel mali in aliquem conferre. Conjungitur autem cum *Abl.* & præp. *De*, vel cum *Accus.* & præp. *Erga*. Quid de te merui? Terent. *Kajszem tí vchinil?* Was habe ich dir gethan. *Mit tselekedtem néked?* Eleganter hìc adduntur Adv. *Bene, melius, optimè: Malè, pejus, pessimè. e. g.* Bene mereri de aliquo. Cic. *Kômu dobro poszlushiti:* ali *vnogo dobra vuchiniti*. Sich um einen verdient machen, *oder* viel guts thun. *Valakinek valamiben jól szolgálni:* vagy *valakivel valami jót tenni*. Malè mereri de aliquo. Plaut. *Pri kôm zakaczati, kômuszse zameriti, kômu kaj zla vuchiniti*, ali *kôga zbantuvati*. Einem etwas übels thun, einen beleidigen. *Valakit gonoszszal illetni*. 4. Mereo, *pro* Turpem quæstum facio. *Svet*. Hinc dictæ *Meretrices*, quia turpem corpore suo quæstum faciunt, & merentur.

Mĕrĕtrīcĕ, *Adv.* Plaut. *Bludno, kurvinszki, po kurvinszko*. Hurisch, auf hurische Weise. *Kurvúl*.

Mĕrĕtrīcium, ii, n. Svet. *Bludnoszt, kurvaria, kurvinsztvo, kuzvarenye*. e. Hurerey, r. Huren-Handel. *Kurvaság*.

Meretrīcius, a, um, Cic. *Kurvinszki, bludnichki*. Hurisch. *Kurváboz-való, Illendô*.

Mĕrĕtrīcor, aris, ari, atus sum. (Depon.) Colum. *Kurvamszse, kurvarimszse, Bludim*. Hurerey treibe. *Kurválkodom*.

Mĕrĕtrīcŭla, æ, f. Cic. *Bludnicza, kurvicza, Mlada kurva*. Junge Hure, unzüchtiges Thier. *Kurvátska*.

Mĕrĕtrix, īcis, f. Cic. *Kurva, Bludnicza vu szmradu vtoplyena, vech fivinche negosena, Mlaka daleko szmerdecha, kvari szvèt, Pogerdenye kipa Bosjega, Porußenye pokolenya chlovechanszkoga, siva y siroka vrata peklenszka*. e. Hure, unzüchtiges in Unflath schwimmendes Weib. *Kurva, tszúnyaságokban elmerült tiszta talan szajha*.

Merga, æ, f. Feſt. *Raszohe, ville, Roglye*. e. Korn-Gabel, Heu-Gabel. *Villa, merekly*e. 2. Vid. *Fulx*. ita Plaut.

Merges, ĭtis, m. Virg. *Sznop, Rukovet iz klaszja*. r. Korn-Garbe, s. Garb. *Búza kéve, Galona kéve*. Vid. *Manipulus N.* 1.

Mergo, is, ere, mersi, mersum, (Act.) Cic. *Namácheni, Vtaplyam, vu Vodu vtichem*. Eintuncke, versenke, ins Wasser stosse. *Elmerítem*. 2. Transl. *pro* Involvo, obruo. *Liv. &c.* Ultimis suppliciis aliquem mergere. Plin. *Kôga na Szmert kastigati*. Einen am Leben straffen. *Valakit halállal bûntetni*. Mergi secundis rebus: *Liv.*

Mergus, i, m. Ovid. *Pondúrek, Popek, Raczicza berechna*. Ein Taucher, e. Tauch-Endte, s. Tuck-Endtlein. *Búvár, Búár*. 2. apud Colum. *Grebenicza od terszа*. r. Grub-Reb, Wein-Fechser. *Homlstani-való szőlő-tő*. Hinc *Dim.* Mergŭlus. *Pallad*.

Mĕrĭbĭba, *vel* Mĕrŏbĭba, æ, f. Plaut. *Vino-pijka, kâ szamo Vino pije*. e. Wein-Trinckerin. *Bor ivóné*.

Mĕrī-bĭbŭlus, i, m. Auguſt. *Vino-pia*. r. Wein-Trincker. *Bor ivó*.

Mĕrīdiālis, is, *com.* le, n. *Gell.* Meridiānus, a, um. Cic. *Poldnevni, Poldanyi*. Mittägig, zum Mittag gehörig. *Délre-való, Déli*.

Mĕrīdiātio, onis, f. Cic. *Po pol dan pochivanye, Po obedu szpanye*. e. Mittag-Ruhe, der Schlaff nach dem Essen. *Déli alvás*.

Mĕrīdies (*Licent.* Mĕrīdĭes.) iēi, m. Cic. *Poldan, Poldne*. r. Mittag. *Dél*. 2. apud *eundem* ponitur *pro* ea cæli parte, ad quam meridies notatur. 3. apud *Varr.* per Catachresin *pro* media nocte.

Mĕrīdio, as, are, avi, atum. (Neu.) & Meridior, aris, ari, atus sum (Depon.) Catull. Svet. *Okolo poldan szpim, Pochivam*. Zu Mittag schlaffe, Mittags-Ruhe halte. *Délelek, Ebéd utánn aluszom*. Apud aliquos, sed tamen absque classico Authore V. *Prandeo*.

Mĕrīdiōnālis, is, *com.* le, n. Jul. Firmic. Vide *Meridialis*.

Mĕrĭtissĭmè, *Solin.* Meritissimò, *Adv.* Cic. *Najvredneje, najvrednejsse, Prevredno*. Sehr vvohl verdient, sehr billig. *Felette méltán*.

Mĕrĭtò, *Adv.* Cic. *Vrédno, zaszluseno*. Billig. *Méltán*.

Mĕrĭto, as, are, avi, atum. (Act.) *Freq.* à mereo) Cic. *Gusztokrat zaszlusujem*. Offt verdiene. *érdemeldegelem*.

Mĕrĭtōrĭum, ii, n. Firm. *Sztanye, Hisa zaplâchu*. s. Zins-Haus. *Bérbe fogadott ház*.

Meritorius, a, um, Cic. *Zaszlusni, najemni, náplachni, Pláchu-szlusni, za pláchu dani, poszudyeni*. Das um Geld geliehen vvird, damit man Geld verdienet. *A' mit pénzért adnak* vagy *pénzzel fogadnak*. Meritoria vehicula: Svet. *Kola za pláchu dana y poszudyena*. Wägen, die ums Geld gegeben und geliehen vverden. *Penzel fogadott kotsi* 2.

Taberna

Taberna meritoria: *Juven.* Vid. *Caupona, Diversorium.* 3. Meritorii pueri: *id est* Meretricii, qui ad turpem quæstum prostituuntur. *Cic.* Hinc Domus meritoria: Vid. *Gaurea N. 1.* Firmie.

Mĕrĭtum, i, n. *Cic.* *Najem, Zaſzlúſenye, Zaſzlusba, vrédnoſzt.* r. Verdienſt. *Szolgálat, érdem.* Accipitur in utramque partem: In bonam V. *Beneficium.* In malam V. *Culpa, Delictum, malefactum.* Meritô meô: *id est* meis beneficiis, benefactis; *vel è contra* meâ culpâ. *Cic. Plaut.* Pro merito. Terent. *Poleg vrédnoſzti y zaſzluſenya.* Nach dem Verdienſt. *érdeme ſzerént.* Tot tua extant in me merita: *pro* tot beneficia à te accepi. *Cic.* Nullis ſuffragantibus meritis Conſulatum eſt Conſecūtus: *id est* nullis benefactis, præclarè geſtis præcedentibus. *idem.* 3. Meritum *pro* Cauſa. *JCt.* 4. Meritiſſimum, i, n. Plaut. *pro* Maximum meritum

Mĕrĭtus, a, um. uſurpatur *Activè*, nonnumquam & *Paſſivè*. Cic. *Vréden, zaſzluſen, ki je kaj zaſzluſil.* Werth, Verdient, der etvvas verdienet hat. *érdemlett, méltó.* De Populo Romano bene meritus. Cic. *Ki je lyudztvu Rimſzkomu vnogo poſzluſil, y dobra vuchinil.* Der ſich um das Römiſche Volck vvohl verdienet, und vielGuths gethan hat. *A ki a' Római nemzetnek Sokat ſzolgált*, vagy *Sok jókkal vólt.* Vid. *Mereo N. 2.* Iracundia merita. Cic. *Zaſzluſena*, ali *vrédna ſzerda.* Verdienter *oder* billiger Zorn. *Megérdemlett* vagy *igaz harag.*

Mĕro, ōnis, m. Svet. V. *Bibaculus, Bibo, Potator.*

*Mĕrŏpē, es, f. *Ovid.* Inter Plejades ſtellas obſcuriſſima dicitur.

*Mĕrops, ŏpis, m. Virg. *Súna.* r. Immen- *oder* Biennen-Fraſs. *Külö.* 2. Marina hirundo.

Mersĭto, as, are, avi, atum. (Act. *Freq.* à Mergo) Solin. *Gusztokrat namáchem, vtaplyam.* Offt eintuncke, ſencke, ins Waſſer ſtoſſe. *Elmerítdegelem, Mártogatom.*

Merſo, as, are, avi, atum. (Act. *Freq.* à Mergo) Virg. *idem.*

Mĕrŭla, æ, f. Cic. *Kóſz.* Eine Amſel. *Rigó.* Apud *Auct. Carm. Phil. legitur* Merulus, i, m.

Mĕrŭla lăcūſtris, merulæ lacuſtris, f. Plin. *Liny Riba.* Ein Schlein-Fiſch. *Egy bizonyos hal.*

Mĕrum, i, n. Plaut. *Vino prez vode, chiſzto Vino.* r. Wein ohne Waſſer, Lauter Wein. *Szin bor, tiſzta bor.*

Mĕrus, a, um, Cic. *Szam, Chiſzt, nemeſſan, Jedini.* Allein, Lauter, unvermiſcht, gantz allein. *Szinte, Tiſzta, Tſupa, merô azon.* Vid *Meracus, Solus, purus.*

Merx, mercis, f. Cic. Vide *Mercimonium N. 2.*

*Mĕsāuli, orum, m. & Mĕsāulæ, arum, f. *plur.* Ædium ambulacra inter duas aulas, id eſt, inter duas Cubiculorum Series intercedentia. *Vitruv.*

*Mĕſentĕrĭum, ii, n. *Obraſzt ehrêv, Tuſztina na chrévah.* s. Krös an Därmen. *Bél körül-való ſzemérdek kövérség, Fodor háj.*

*Mĕſes, is, m. *Plin.* Ventus inter Boream & Cæciam medius.

*Mĕsŏchŏrus, i, m. Plin. *Rannitel Muſike, Glavár nad Muſikaſſi.* r. Capell-Meiſter. *Muſikáſok kőzött leg-nagyobb.*

*Mĕsŏlăbum, i, & Meſolabĭum, ii, n. *Vitruv.* Inſtrumentum, quod ad inveniendum rei alicujus medium ſervit.

*Mĕsŏcrānĭum, ii, n. *Verhunecz glave, lubanye ſzredina.* Das obere in mitten des Haupts, r. Scheitel des Haupts. *Koponyának a' tetéje.*

*Mĕsŏpŏtămĭa, æ, f. *Cic.* Regio Aſiæ ampla & fertilis, inter Euphratem & Tigrim fluvios ſita.

*Meſpĭlum, i, n. Plin. *Neſplin.* Meſpel. *Náſzpolya.*

*Meſpĭlus, i, f. Plin. *Neſplinovo drévo.* r. Meſpel-Baum. *Náſzpolya-fa.*

Meſsĭas, æ, m. *Vox hebr.* Vid. *Chriſtus.*

Meſſis, is, f. Cic. *Setva, vréme ſetvé.* e. Erndte, Erndten-Zeit. *Aratás, Aratáſi idô.*

Meſſor, ōris, m. Cic. *Snyách.* r. Schnitter. *Arató.*

Meſsōrĭus, a, um. Gic. *Snyachki, ſetni, ſetveni, k-ſetvi zpadajuchi.* Zur Erndte gehörig. *Aratói, Aratáshoz-való.*

*Mĕsŭrānĭum, ii, n. *Szredina Neba.* e. Mitte des Himmels. *Az égnek közepe.*

Mēta, æ, f. Cic. V. *Finis N. 1. Terminus N. 1. Extremitas.* 2. Speciatim V. *Terminus N. 2. Lapis Sacer, limes N. 3.* ità *Virg. Front &c.* 3. apud Horat. *Namera, Zmera, Zaznamenuvano meſzto, kamgdo dojti, dotechi, ali ſztreliti móra.* s. Ziel im Lauff- *oder* Schieſs Platz, r. Zvveck. *Tzel.* 4. Transl. *Vſzako dugovanye vuſzku y ſpichaſztu Zverhu imajuche.* Alles vvas zum Ende ſpitzig iſt. *Akármi hegyes rakás, hegye s aſztag.* Vid. *Conus N. 3.* Meta fœni, Lignorum, &c. *id est* Cumulus in cuſpidem deſinens, *vel* extremitatem faſtigiatam habens. *Colum.* 5. apud. Paul. JCt. *Dolnyi melinzki Kamen.* r. Untere Mühl-Stein. *Alsó malom kő.* Contrarium docet *Scaliger ad Manil.* vult enim *Metam* Superiorem, *Catillum* vero inferiorem lapidem molarem eſſe.

*Mĕtăbăſis, is, f. *Latinè* Tranſitio. *Quintil.*

Eſt

Digitized by Google

Eſt Figura Rhet. cùm à quibuſdam jam dictis ad alia tranſimus.

*Mĕtăbŏlē, es, f. *Latinè* Traiectio. *Terent.* Eſt figura, quæ fit contrariis ità diſpoſitis, ut à priori poſterius proficiſcatur. e. g. Quoniam id fieri, quod vis, non poteſt; id velis, quod poſſit. *Terent. Andr.* Dicitur etiam *Metaboliſmus, i, m. *idem.*

*Mĕtăcarpium, ii, n. V. *Vola.*

*Mĕtăciſmus, i, m. Eſt, cùm Verborum conjunctio aſſiduitate literæ M colliditur, vel cùm voci in literam M deſinenti poſtponitur ſtatim alia à *Vocali* incipiens. *e. g.* Mammam ipſam amo, quaſi meam animam. *Martian. Capell.*

*Mĕtăgramma, ătis, n. *Prepoſztavlyenye*, ali *prepiſzavanye piſzma.* e. Uberſetzung einer Schrifft, Abſchrifft. *Egy irásnak másuvá által-irása, Letirása.*

*Mĕtălepſis, is, f. *Latinè* Transmutatio. *Quintil.* Tropus eſt in Rhet. notus. e. g. Poſt aliquot, mea regna videns mirabor, ariſtas. *Virg. i. Ecl.*

Mĕtallārius, ii, m. JCt. *Rudár, Rudo-del; Rudo-kop, Kopách.* r. Berg-Mann, Ertz-oder Berg-Knapp, r. Ertz-Graber. *Bányában dolgozó, értz ásó.*

Mĕtallĭcus, i, m. Plin. *idem.*

Metallicus, a, um. Plin. *Brunchen, meden, Ruden.* Zum Ertz gehörig, aus Ertz gemacht. *értzhez-való.*

Metallĭfer, ĕra, ĕrum. Silius. *Medo-noſz, Medovit, Rudo-noſz, Rudovit.* Ertz bringend, Ertz-reich, Metall-reich. *értz-hozó, Bányászna-termŏ.*

Mĕtallum, i, n. Plin. *Medo, kakti zlato, ſzrebro, Kotlovina, Koſziter, Olov, Oczel, Brunecz, Seleze*, &c. Metall, allerley Ertz. *értz.* 2. Vid. *Fodina.* Tacit. 3. V. *Lapicidina.* Lucan.

Mĕtămorphōſis, is, f. Ovid. V. *Transfiguratio.*

*Mĕtănœa, æ, f. Auſon. V. *Pœnitentia, Reſipiſcentia.*

*Mĕtăphŏra, æ, f. *Latinè* Translatio. Cic. *Prenaſſanye Réchi vu drugo Znamenuvanye, y to zbog ſzpodobnozti.* Eine Art zu reden, da ein Wort von ſeiner eigentlichen deutung auf eine andere gezogen wird. *Szónak maga értelméből más értelemre vivése.*

*Mĕtăphrăſis, is, f. Figura Rhet. *Govorenya na drugi náchin prevobernenye.* e. Redens-Veränderung in eine andere Art. *A beszédnek egy módról más módra változása.*

*Mĕtăphyſica, æ, *vel* Metaphyſice, es, f. *Znanoſzt Premiſilyavanya:* vulgo *Deveta Skóla.* e. Uberſorſchungs-Kunſt, Betrachtungs-Wiſſenſchafft: *vulgo* e. Neunte Schul. *A' dolgoknak mivóltát viſgáló tudomány:* vulgo *A' kilenczedik Oskola.* Hinc Metaphyſicus, i, m. *Profeſſor*, vel *Studioſus Metaphyſicæ.* Et Metaphyſicus, a, um. *pertinens ad Metaphyſicã.*

*Mĕtaptōſis, is, f. Medic. *Premênenye jedne bolí vu drugu.* e Veränderung einer Kranckheit in die andere. *Egy betegſégnek más betegſégre változása.*

*Mĕtaſtăſis, is, f. *Zverſenye krivnye na kóga drugoga, ki na zochi dojti nemore.* Ableinung der Schuld auf einen, der nicht gegenwärtig ſeyn kan. *Véteknek ollyanra fogása, a' ki jelen nem lehet.*

Mĕtātio, onis, f. Colum. *Mejenye, méj poſztavlyanye, kotarenye.* e. Marckſtein-Setzung, Austheilung, Eintheilung. *Határozás, Határ kimérés.*

Mĕtātor, oris, m. Cic. *Méjnik, Kotaro-Razdelnik, Mejo-mereez.* r. Marck-Stein-Setzer, Ausmeſſer. *Határozó, Kimérő.* 2. Vid. *Menſor N. 2.* Metator Urbis, Caſtrorum. *Cic.*

Mĕtātōrĭus, a, um. Sidon. *K-kotarenyu, merenyu,* ali *Razdelenyu méj zpadajuchi.* Zu der Feldmeſſerey &c. gehörig. *Határboz-való*, &c.

*Mĕtaxa, æ, f. *Koſzmata, neobdelana ſzvila,* ali *Poplan iz takve ſzvile napravlyen.* Eine rauhe und ungearbeitete Seiden, *oder* eine Decke aus ſolcher Seiden. *Ki készítetlen tſepüs ſelyem, vagy Ollyanból-való takarodzó.*

*Mĕtāxārius, ii, m. JCt. *Z-nebobdelanum, koſzmatum ſzvilum Terſecz.* Der mit rauhen Seiden handlet. *Ki készítetlen ſelyemmel kereskedő.*

Mĕtellus, i, m. *Cic.* Familia erat plebea apud Romanos clarorum virorũ virtute inſignis.

*Mĕtempsȳchōſis, is, f. *Prehadyanye dúſz iz tela jednoga vu drugo.* Der Seele wandern aus einem, in einen andern Leib. *Lélseknek egy teſtből más teſtbe által menése.*

*Mĕtĕōrum, i, n. *Dugovanye zmeſſano, kojeſze vu zraku pripécha, y chini.* s. Lufft-Geſicht, ſo ſich in der Lufft zuträget. *A' levegő égben ſokféle réſzekből összve eleggyitett eſzközök.*

*Mĕthŏdĭcē, es, f. *Quintil.* Pars grammaticæ, rationem loquendi complectens.

*Mĕthŏdĭcè, *Adv.* ab *Adject.* Methodicus, a, um, Cels. *Redno.* Ordentlich. *Jó Renddel.*

*Mĕthŏdus, i, f. Auſon. *Náchin, Rèd Navuka, Meſtrie; znanya.* e. Richtige Lehr-Art. *A' tanításban-valójó rend.* Vid. *Modus N. 1.*

Mĕtĭcŭlōſus, a, um, Plaut. Vide *Timidus.*

Mĕtior, īris, iri, menſus ſum, (Depon.) Cic. Vide *Dimetior, menſuro.* 2. Transl. apud eundem V. *Æſtimo.* Magnos homines virtute

Digitized by Google

tute metimur, non fortunâ, *id est* à Virtute, non à fortuna æstimamus. *Nepos.* Peccata non rerum eventu, sed vitiis hominum metienda sunt: *pro* æstimanda, considerandâ, ponderanda, mensuranda. *Cic.*

Mĕto, as, are, avi, atum, (Act.) Virg. V. *Metor.*

Mĕto, is, ĕre, messui, messum, (Act.) Cic. *Senyem.* Erndte, Getraid schneide. *Aratok, Learatom, metélem.*

*Mĕtōnўmĭa *juxta accent. re ipsa* Metonymĭa, æ, f. *Cic.* Tropus, dum contimens pro contento, vel signum pro re significata, vel causa pro effectu; aut contra ponitur. *Synon.* Hypallăge, Transnominatio, Denominatio.

*Mĕtōposcŏpĭa, *re ipsa* metoposcopĭa, æ, f. *Latinè* Divinatio ex facie.

*Metoposcŏpus, i, m. *Latinè* Divinator ex facie. *Sveton.*

Mĕtor, aris, ari, atus sum, (Dep.) Cic. *Mejim, megyim; meje, kraje poſztavlyam, nameſchujem.* Auszyle, ausmarcke, abtheile, Marckſtein ſetze. *Határt kijárok.* 2. apud Ovid. V. *Metior.* Metari cœlum *pro* mensurare: *Ovid.* 3. apud Virg. V. *Dispono, Colloco, Paro, Eligo.* Castra metari, *id est:* Locandis Castris locum præfinire, circumscribere: *vel:* Castra collocare, disponere. *Vojſzki meſzto pripraviti, odluchiti: Vojſzku naſztaniti, na rèd poſztaviti.* Das Lager ſchlagen. *Tábort járni,* Salluſt.

Mĕtrēta, æ, f. *Mart.* Eſt mensuræ genus apud græcos decem, congios, id est ſexaginta ſextarios, ſeu unam Amphoram atticam cum quadrante complectens. Vulgo hodie V. *Modius.*

*Mĕtrŏpŏlis, is, f. *Latinè* Urbs Matrix, ſeu Mater Urbium. *Sztolni varaſs, Pervi varaſs, Glavni varaſs.* e. Haupt-Stadt. *Fővárost.*

*Metropŏlīta, æ, m. & Metropolītes, æ, m. *Vu Glaunom Varaſsu ſztojéchi.* Der in Haupt-Stadt vvohnet, *Fő városban lakó,* 2. Vid. *Archiepiſcopus.*

* Metropolītānus, a, um. Ad metropolim pertinens.

*Mĕtrum, tri, n. Quintil. V. *Menſura.* 2. apud Colum. V. *Verſus, ûs, m.*

Mĕtuendus, a, um, Cic. *Sztrahovit, kógaſze je bojati potrebno.* Der zu fürchten iſt. *Félő, kitől félni kell.*

Mĕtŭla, æ, f. (*Dim. à* meta.) Plin. *Namericzа, zmerilcze,* peregr. *mala méta, méticzа, Cail,* Kleines Ziel. *Hegyes rakáſotska, Buglyátska.*

Mĕtuo, is, ere, mĕtui (Act.) Cic. V. *Timeo.* Metuo te, *id est* Timeo, ne quid mali mihi inferas. Metuo tibi, *id est:* Timeo, ne quid mali tibi accidat. *Virg.* De vita mea metuit. *Cic.* Metuo amori meo moram. *Plaut.* Insidias à me metuunt: *Cic.* Ab inimico sibi periculum metuebat. *Auct. ad Heren.* Metuo, ne languescat senectute, *id est* nollem eum languescere: *Cic.* Metuis, ut, *vel* ne non meæ domui curetur satis diligenter: *pro* velles domui meæ satis non esse provisum. *Terent.* Metuo æquore tingi. *Virg.* Adverte *metuere* servorum, *vereri* verò Liberorum proprium esse. *Cic.*

Mĕtus, ûs, m. Cic. V. *Timor.*

Mĕtūtus, a, um, (*Particip. antiq. ab obſol. ſup.* Metutum) Lucr. *Bojan, od kóga ſzegdo bojì.* Der gefürchtet vvorden iſt. *A' kitől valaki félt.*

Meus, a, um, Cic. *Moj.* Mein. *Enyim.* Meus sum, *id est:* mei juris, meæ poteſtatis. *Pers.* Nihil addo de meo: *id est:* Totum hoc alienum eſt, nec in minima parte à me inventum. *Terent.* Vocat. masc, *mi,* apud Sidon. verò *meus.*

Mi *pro* Mihi: Catull. *Meni.* Mir. *Nekem.*

Mica, æ, f. Lucr. *Majczukeni pészek, kiſze med drugem kakti ſzrebro ſzvéti.* Kleines Sändlein, ſo unter andern gleich vvie Silber glitzert. *Fövenyben fénylő követske.* Hinc transl. ad alia. *Drobtina, merva, mervicza.* s. Bröſamlein. *Akármi morſalék, darabotska.* Nulla in eo mica salis est: *Prov.* Catulli. *On je zevſzema nezpameten, neſzpreten: ni malo néma pameti.* Er iſt gar unverſtändig, ungeſchickt: Er hat kein Körlein Verſtand. *Éppen oſtoba és eſztelen; egy ſzikra eſze ſintſen.* Ne micam bonæ mentis habet. *Niti dobroga láſza ni na nyem.* Es iſt kein gutes Haar an ihm. *Mégjó ſzőr ſints raita.* Prov.

Micāmen, ĭnis, n. Plaut. *Leſzk, leſzikanye, bliſzkanye, bleſchenye.* e. Scheinung, das Schimmern, Glitzern. *Fénylés, Tſillámlás.*

Micātus, ûs, m. Martian. Capell. *idem.*

Micātus, a, um, Plin. *Razdroblyen, drobno ztuchen.* Klein geſtoſſen. *Aprón morſolt.*

Mĭco, as, are, mĭcui, (Neu.) Liv. *Leſchimſze, Leſzkamſze, Bleſzikamſze, Bliſzkamſze.* Schimmere, glitzere. *Fénylem, Tſillámlom, villámlom.* 2. apud Cic. Transl. *Trepechem.* Zittere. *Reſzketek.* 3. apud *eundem:* mico digitis. *Na broiſze perſztov, perſzte kájuch y ztejujuch, igram.*

Grad

Grad *oder* ungrad mit Fingern ſpiele. *Ujjainmal játſzodozom.*

* *Micrōcoſmus*, i, m. *Mali ſzvèt*, *Cblovek.* Die kleine Welt, der Menſch. *Kìs világ, az ember.*

* *Microſcŏpium*, (*apud alios Măcroſcŏpium*) ii, n. *Szteklo povekßavanya, cbeſz kojeſze dugovanye vnogo vekße vidi, nego je vu ſzebi.* s. Vergröſſerungs-Glas. *Valamit nagyobnak mutató üveg.*

Mictio, onis, f. Veget. *Vode od ſzebe puſchanye, Piſſanye.* Das Harnen, Waſſer abſchlagen, e. Harnung. *Hugyozás.*

Mictōrius, a, um, *Cal. Aurel. Mictuālis*, is, *com.* le, n. *Apul.* Ad mingendum pertinens.

Mictūrio, is, īre, (Neu. *Meditat.*) Juven. *Radbi vodu puſztiti, piſſati.* Zu Harnen verlange. *Huddozbatnám.* Item ſimpliciter V. *Mingo.*

Mictus, ûs, m. Cæl. Aurel. V. *Mictio.*

Micŭla, æ, f. (*Dim. â Mica.*) Cels. *Drobtinicza.* s. Bröſerl. *Morſátska.*

* *Midās*, æ, m. *Ovid.* Rex Phrygiæ, Pilius Gordii, homo ſtolidus, aures prælongas aſininis non abſimiles habuit; pecuniæ tamen copiâ cunctos pene Reges anteceſſit. Atque hæc fuit fabularum occaſio. Hinc & *Prov. Midæ* auriculis (*intellige juxta fabulam* aſininis) dignus: *id eſt:* homo ſtolidus, ſtupidus, hebes.

Z - Vùbi rúſen jeſzt on oſzel,
Kìbi oſze rad imal zlato:
Kòmu o - blagu veſz je poſzel,
Kak dàb ſivel ſzamo zato.

2. apud Theophr. *Bobji chervek, Bobji ſiſek.* r. Bohnen-Wurm. *Bab féreg.*

Migrātio, onis, f. Cic. *Preſztanenye, Preſzelenye, ſzelenye, ſzprimlenye, prenaſſanye.* e. Veränderung der Herberg, r. Auszug. *Elköltözés, ſzállás váltás.*

Migro, as, are, avi, atum, [Neut.) Cic. *Szàm preménnyam, preſztanújemſze, ſzelimſze, drugam odbijem.* Die Wohnung, Herberg verändere, vwandere. *Portékástól valahová költözöm, Hordozkodom. Uſus & Synon.* Solum vertere; in aliam civitatem nomen dare; Novum domicilium deligere; alias ſedes petere, vetere ſtatione relicta. 2. *Migrare* è *vel* de vita: Cic. *Vumreti.* Sterben. *Megbalni.* 3. Legitur nonnunquam apud *Cic.* & *Liv.* Activè *pro* Muto, transfero.

Miles, itis, *com.* Cic. *Vojnik, Vojàk, Bojnik, Vojno - junak.* r. Kriegs - Mann, Lands-Knecht, Soldat. *Vitèz, Vitézlö, Katona. Miles Sing.* pro collectione militum eleganter uſurpat *Liv. L.* 22.

Mĭliārĭa, æ, f. Varr. *Proſzó - jedka pticzа.* r. Vogel der vom Hirs lebet. *Köleſſel élö madár.*

Mĭliārius, a, um, Plin. *Proſzeni, proſzen, prohni.* Zum Hirs gehörig. *Kölesbez-való, köleſſel élö.* *Milliaria herba, Plin.* quæ milium necat.

Mĭlĭtāris, is, *com.* re, n. Cic. *Vojnichki, vojachki, bojnichki, junachki, k-boju ali vojú zpadajuchi.* Soldatiſch, zum Krieg gehörig, kriegeriſch. *Vitézi, hadhoz-való. Militaris via, id eſt* publica, communis, regia, conſularis; cujusmodi erant Romæ Salaria, Flaminia, Appia, Æmilia. *Cic. Orſzachki pùt.* e. Land-Straſſen. *Orſzág útja.*

Militāriter, *Adv.* Liv. *Vojnichki, po vojnichko, junachki, po junachko.* Söldatiſch, Kriegeriſcher-Weiſe. *Katona módon, katonáſon.*

Militārius, à, um, Plaut. V. *Militaris.*

Militia, æ, f. Cic. *Vojnichtvo, Vojuvanyé, Voiſzka.* r. Krieg, s. Kriegs-Weeſen. *Vitézség.* Militiæ nomen dare. Cic. *Vojnikom* (pereg. *Szoldatom*) *poſztati.* Sich unter die Soldaten ſchreiben *oder* vverben laſſen. *Katonáválenni.* Domi, militiæque. Cic. *Vu vremenu mira y boja.* In Kriegs- und Friedens-Zeiten. *Mind békeségei, mind bodi időben.* Militiam urbanam ſequi: *id eſt:* In judiciis forenſibus verſari, Advocatum cauſarum agere. *Cic.*

Milito, as, are, avi, atum, [Neu.) Cic. *Synon. Mereo* N. 2. Stipendia facio, ſtipendia belli ſequor, mereor. *Vojuiem, zaplachu vu taboru ſzlußim.* Kriege, im Krieg um Sold diene, ſtreite. *Vitézkedem, Hadakozom.*

Milium, ii, n. Plin. *Proſzo, Proba, drobno ſzro.* r. Hirs. *Köles.*

Mille, *Nom. numer.* Cic. *Jezero, Tiſzuchè, Hilyadà.* Tauſend. *Ezer.* Accipitur 1. *ſubſtantivè*, & eſt in *Singul. Indecl.* In *plur.* verò habet millia, millium, millibus. *gen. n.* Et conſtruitur cum *Genit.* mille hominum verſabatur. *Cic.* Decem millia, (*intellige* hominum) & ducenti homines. *Cic.* 2. *Adjectivè*, & eſt *gen. om. Indecl. numeri duntaxat pluralis.* Edixitque, ut ab urbe abeſſet mille paſſus, *vel* mille paſſibus. *Cic.*

Millĕpēda, æ, f. *Plin.* Vermis piloſus, ex genere erucarum. V. *Centipeda.*

†*Millēsies*, Adv. *Jezerokràt.* Tauſendmahl. *Ezerſzer.*

Millēsimus, a, um, Cic. *Jezerni, tiſzuchni.* Der tauſendſte. *Ezeredik.*

Milliārĕ, is, n. Cic. *Jezero korakov, jedna milya zemlye.* Tauſend Schritt, eine Meil. *Ezer lépés, mély föld.*

Milliārium, ii, n. Cic. Vide *milliare.*

Milliārĭus, a, um, Varr. *Jedno jezero vu ſzebi zaderſavajuchi.* Ein tauſend in ſich begreiffend. *Ezer-ſzámú.*

Millies, *Adv.* Cic. Vide *milleſies.*

†*Millĭo*, ōnis, m. *Deſzet ſzto jezer, miliòn.* Zehenmal hundert tauſend, million. *Tizſzáz ezer, ezerſzer ezer.*

Millus, i, m. millum, i, n. Varro. *Peſzji z-chavli naperen ogerlin, navratnyak, korlat.* Stachlichtes Halsband, *oder* Ring der Hunde. *Eb nyakára-való órv.*

**Milton*, i, n Vitruv. *Fárba Czinober zvana.* Zinnober-Farb. *Veres feſtèk.* Apud alios *miltus i, f.* Vid. *Minium.*

Milvīnus, a, um, Cic. *Kanyev, kannyi.* Was von einen Weyhe *oder* Geyer iſt. *Héjai, kányai.*

Milvĭus, ii, m. *Plin.* milvus, i, m. Cic. *Kanya, kanyacz, kányuh.* r. Weyhe, Geyer. *Héja, Kánya.* Dicitur *Transl.* De homine rapaci. *Plaut.*

Mīma, æ, f. Cic. V. *Geſticularia.*

Mīmārĭus, a, um, *Capitol.* Ad mimos vel mimas pertinens.

**Mīmēſis*, is, f. Quintil. V. *Geſticulatio, imitamen.*

Mīmĭcè, *Adv.* Catull. *Oponoßno, ſzmeßno.* Lächerlich, kauklériſch. *Játſzk módra.* Vid. *Ludicrè.*

Mīmĭcus, a, um, Cic. *Oponaßajuchi, ſzalni, ſzmeßliv.* Kauklériſch, lächerlich, kurtzweillig. *Játékhoz-való.* Vid. *Ludicer.*

Mīmŭla, æ, f. (*Dim. á* mima) *Cic.* Parva mima.

Mīmus, i, m. Cic. V. *Ludio, Geſticularitus.*

M n'? pro mihine? *Pers.*

Mina, æ, f. mna, æ, f. *Vocabulum Atticum.* Eſt autem libra, vel nummus. Et quidem mina attica ſeu vetus continet 75, græca verò, ſeu major 100 Drachmas; *ità Plin. Alii aliter.* 2. apud *Varr.* mina menſuræ genus eſt, qua menſores agros metiuntur. 3. *apud eundem* mina ovis dicitur, quæ eſt ventre glabro. 4. *apud vulgus* minæ dicuntur loca ſuffoſſa, atque pulvere pyrio farta, quæ *Latinè* Cuniculos vocat *Liv.*

Mĭnācĭæ, arum, f. *plur.* Plaut. *Grozecbe*, ali *grozlive rècbi*, Dreu-Worten. *Fenyegetés.* Vid. *mina.*

Mĭnācĭter, *Adv.* Cic. *Grozlivo, z-grosnyum.* Mit Drohen. *Fenyegetve.*

Mĭnæ, arum, f. Cic. *Groſnya.* e. Drohung. *Fenyegetés.* Cato uſus eſt *ſing.*

Mĭnanter, *Adv.* Ovid. Vide *Minaciter.*

Mĭnātio, onis, f. Cic. *Groſenye, nagraſanye, Groſnya.* e. Drohung. *Fenyegetés.*

Mĭnātor, oris, m. Tertull. *Grozlivecz, nagraſavecz, grozlivicza.* r. Droher. *Fenyegetö.*

Mĭnātōrĭus, a, um, Amm. *Grozliv, nagraſliv.* Bedrohlich, drohig. *Fenyegetö, fenyegetöi.*

Minctio, onis, f. & *Minctūra*, æ, f. Veget, V. *Mictio.*

Mĭnax, ācis, *om. Cic.* Qui frequenter minatur. V. *Minatorius.*

Mĭneo, es, ere, ui, (Neut. *Obſol.*) Lucr. V. *Prominea, exto N. 1.*

† *Mĭnĕra*, æ, f. V. *Metallum.* Sic Minera ſolis. V. *Aurum*, Minera Saturni V *Plumbum.* Minera Martis V. *Ferrum.* prout nempe effoditur.

†*Mĭnerālĭa*, ĭum, n. plur. *Bruneza, ſeleza &c. Kamenye, y oſztala takva pod zemlyum.* s. Ertz-Metall- &c. Steine, Welche aus der Erden gegraben vverden. *Réz, vas- &c. kö, melly a' bányákból kiáſatik.*

† *Mĭnerālis*, is, *com.* le, n. Ad mineras ſpectans.

† *Mĭnerārĭus*, ii, m. V. *Metallarius.*

Mĭnerva, æ, f. Quinque Minervæ à *Cic. L. 2. de nat. Deor.* numerantur. Præcipua cenſetur, quam Poëtæ ex cerebro Jovis primi natam fabulantur. Hæc ingeniorum & bonarum artium Dea, Inventrix Olei, Lanificii, & belli habebatur. ità Cic. *Boſzeza ali Boginya Navukov, Mudroſzti, y razuma.* e. Göttin der Wiſſenſchafften, Weisheit und Vernunffts. *A' tudományak Iſtenaſzſzonya.* 2. Metonymicè V. *Ingenium, ars, ſcientia. Hinc* Pingvi (craſsâ *vel* rudi) Minervâ aliquid facere: Horat. *Priproſzto y bedaſzto kaj vuchiniti.* Etvvas grob und einfältig machen. *Valamit gorombául mivelni.* Invitâ Minervâ aliquid agere. Cic. *Szuproti voiyi y nagnyenyu ſzvojemu, nerado kaj chiniti.* Etvvas vvider ſeinen Willen, Natur und ungern thun. *Maga akaratja ellen, kénſzeritve valamit tſelekedni.* Item apud *eundem* Invtâ Minervâ. *Lumpaſzto, neprikladno, bedaſzto.* Ungeſchickt, Dumm. *Együgyüen.* Sus Minervam. *Subaudi* docet, *vel* monet. *Prover.* h. e. Indoctus doctum docet, â qvo ipſe docendus eſset: *Ità Cic.* Omnis Minervæ homo: *id eſt* Valde ingenioſus, eruditus, & doctus. *Petron.*

3, apud

3. apud Ovid. *Metonymicè* Vid. *Lanificium.*

Mĭnervāl, ālis, n. Varro. *Nevuchitelov plácha: Plácha káfze daje nevuchitelom od vuchenikov.* s. Lehr-Geld, Einſtand-Geld eines Schulers. *Tanitásírt-való jutalom, tanitó bér.*

Mingo, is, ere, minxi, mictum, *apud Horat. verò* mictum. (Neut.) Veget. *Vodu puſcham, piſſam.* Das Waſſer abſchlage, harne. *Vizellem, hugyom, buddom.*

Mĭniăcĕus, a, um. Vitruv. *Cherlen kakti Czinober.* Roth vvie Zinnober. *Veres mint a' miniom.* Vid. *Miniatus.*

Mĭniānus, a, um. *Cic.* Mĭniārĭus, a, um. Plin. *idem.*

Mĭniārĭa, æ, f. Plin. *Cherlene zemlye (Czinober zvane) ruda.* e. Mennig-*oder* Berg-Zinnober-Grube. *Miniom bánya.*

Mĭniātus, & Miniātŭlus, a, um. Cic. *Z-Czinobrom pofarban.* Mit Berg-Zinnober gefärbt. *Miniommal feſtett, miniomos.* Item. Vid. *Ruber.*

Mĭnĭcŭlārĭus, ii, m. JCt. *Cherlinichár, ki z-czinobrom fárba.* Der etvvas mit Zinnober *oder* mennig färbet. *Miniommal feſtő.*

Mĭnĭmè *Adv.* Cic. *Nikak, nikako, zevſzema nikak, po nijedan pùt, na nijedan núchin.* Mit nichten, durchauſnicht. *Semmiképen-nem.* Minimè gentium. *Terent.* Minimè omnium: Minimè verò. *Cic.* h. e. *Prorſus non, nequaquam.* Minimè feceris, *pro* Ne feceris, non facias. *Plaut.*

Mĭnĭmŏpĕre *Adverbialiter, pro* minimo opere *Licin. apud Priſcian.* Vid. *Minimè.*

Mĭnĭmùm *Adv.* Cic. *Naj menye.* Zum vvenigſten. *Egy igen kevéſſé.* Vid. *Minimè.* 2. apud Varr. *pro* Ad minimum, ut minimum. Vid. *Saltem.*

Mĭnĭmus, a, um. (*Superl. anom. à* Parvus) Cic. *Naj manyi, naj menyſſi.* Der aller Kleineſte. *Legkiſebb.*

Mĭnio, as, are, are, avi, atum. (Act.) Plin. *Synon.* Miniô tingo. *Z-Cinoberom farbam, málam, cherlenim, z-cherlenum zemlyum máſem.* Mit Minien mahle, Roth mache, roth färbe. *Miniommal feſtem, veresitem.*

Mĭniſter, ſtri, m. Cic. *Dvorjanik, ſzlusbenik, dvoritel, dvornik, dvorjanin.* r. Diener, Bedienter, Aufvvarter. *Segitô, udvarló ſzolga.* Miniſter à *minus* vel *minor:* ſicut Magiſter à *Magis.*

Miniſtĕriālis, is, *com.* le. n. *Dvorjanichki, dvorjanſzki, ſzlusbenichki, ſzlusbeni.* Zum Dienſt gehörig. *Szolgálati, ſzolgálathoz-való, udvarlásboz-való.*

Mĭniſtĕrĭum, ii, n. Virg. *Dvorjanſztvo, dvorba, ſzlusbenichtvo, ſzlusba.* r. Dienſt, e. Dienſtbarckeit, s. Ambt, e. Verichtung. *Szolgálat.* 2. apud *Plin.* accipitur pro *Miniſtris,* ſicut ſervitium pro *ſervis.*

Miniſtra, æ, f. Cic. *Dvoritelicza, Szlusbenicza, dvorjanka, ſzluskinya* e. Aufvvarterin, Dienerin. *Szolgáló-aſzſzony* vagy *Leány.* Miniſtræ & ſatellites voluptatum, *Cic.*

Miniſtrātio, onis, f. Vitruv. *Dvorenye, ſzluſenye.* Das Dienen, r. Dienſt, e. Bedienung. *Udvarlás, ſzolgálat.*

Miniſtrātor, oris, m. Cic. V. *Miniſter.*

Miniſtrātōrĭus, a, um. Mart. Vid. *Miniſterialis.*

Miniſtrātrix, icis, f. Cic. Vid. *Miniſtra.*

Mĭniſtro, as, are, avi, atum. (Neut. *apud Cic.* Act. *apud Colum.*) Cic. *Dvorim, ſzluſim, podájem.* Diene, aufvvarte, Darreiche, Bediene. *Szolgálok, Szolgáltatok, oda-adom.* Vinum verba miniſtrat. Horat. *Vino rechi dáje, chinì govoriti.* Wein gibt vvörter, der Wein macht reden. *Sokat beſzélli a' bortól az ember.* Miniſtrare poçula alicui: *pro* Implere, *vel* impleta porrigere. *Cic.*

Mĭnĭtābĭlĭter, *Adv.* Pacuv. Vid. *Minaciter.*

Mĭnĭtābundus, a, um. Liv. *Synon.* Valde minans, plenus minarum. *Grozechiſze.* Drohend. *Fenyegető.*

Mĭnĭto, as, are. avi, atum (Neu.) *Plaut. Mĭnĭtor,* aris, atus ſum. (Depon.) Cic. *Grozimſze, Nagraſamſze.* Drohe, dräue. *Fenyegeddegelem, fenyegetem.*

Mĭnium, ii, n. Vitruv. *Cherlenyacha, cherlena zemlya Cinober zvana.* s. Minien, Mennig, Zinnober. *Miniom.* In fodinis cum argento vivo inveniri ſolet.

Mĭno, as, are, avi, atum, [Neut.] *pro* minor (ſicut Partio *pro* Partior, munero *pro* muneror, minito *pro* minitor) uſurpabant veteres, ita *Priſcian.* 2. poſterioribus ſæculis *mino, as,* &c. (Act.) Vid. *Impello, Pello, Urgeo.* minare pecus: *id eſt:* Ante ſe pellere agere, ſtimulô increpare, vel urgere, ità *Auſon. Feſt.*

Mĭnŏr, āris, ārī, atus ſum. (Dep.) Cic. V. *Minito.*

Mĭnor, *com.* minus, n. *Genit.* mĭnōris, Cic. *Menyſſi, manyi.* Kleiner, minder. *Kiſebb.* Minoris aliquid vendere, emere, Cic. *Kaj ali ſto za leſeſſu czénu prodati, kupiti.* Etvvas vvohlfeiler verkauffen, kauffen. *Valamit ólt ſóbban eladni, venni.* Minor natu, ætate, annis. Cic. *Mlajſſi.* Jünger. *Iſiabb.* Minores, *pro* Junioribus, *vel etiam pro* Poſteris, *ſicut* majores *pro* ſenioribus, *vel* Anteceſſoribus. *Horat.*

Digitized by Google

Mĭnōrātio, onis, f. JCt. *Pomenyſſanye.* e. Verringerung. *Kiſebbítés.*

† Mĭnōrennis, is, *com.* ne, n. *pro* minor annis. *JCt.*

Mĭnōro, as, are, avi, atum, (Act.) JCt. Vide *Minuo.*

Mintrio, is, ire, īvi, ītum, & mintro, as, are, avi, atum, (Neu.) Auct. Phil. *Czvilim, Czvichìm kakti miſſi.* Winſele vvie die Mäuſe. *Tzintzogok, mint az egér.*

Mĭnuiſco, is, ere, [Neut. *Inch.*) Auſon. *Menyſſ poſztajem, manyi bívam.* Weniger, kleiner vverde. *Kiſebbedem.*

Mĭnuo, is, ere, mĭnui, ūtum, (Act.) Cic. *Pomenyſſávam, menye chinìm, na, menyſſe zpravlyam, drobim, mervim.* Verkleinere, vermindere, zerbresle, minder mache. *Kiſebbitem.*

Mĭnūrio, is, ire, īvi, ītum, [Neu.) Sidon. *Czvarchim kakti pticbicze, Guchim kakti golubi.* Zvvitſchere vvie die Vögelein, ruckſe vvie die Tauben. *Tſipegek mint a' madárak, Burukolok mint a' galamb.*

Mĭnūrītio, onis, f. Gic., *Ptìcz chergetanye, chercbanye, czverchanye, popevanye.* e. Vogel-Zvvitſcherung, r. Vogel-Geſang. *Madarak Tſipegéſe, énekléſe.*

Mĭnùs, *Adv.* Cic. *Menye.* Weniger, minder. *Kevésbé.* Quo minùs, *pro* ut non, ut ne. *Cic.* Sin minus, *pro* Quòd ſi verò non, ſed ſi non. *Cic.* minus, minúſque, *pro* quò diutiùs, eò minùs. *Terent.*

Mĭnuscŭlus, a, um, (*Diminut.*) Gic. *Majczuken, majczen, majczek, droben, ſzitan.* Der minſte. *Kisded, kitſinke.*

Mĭnūtăl, ālis, n. Mart. *Drobno ſzkeſzana jeſzkvina,* e. Zerhackte Speis. *Vágottból ſött étek.* Dicitur etiam de aliis rebus minutis. *Tertull.*

Mĭnūtātim, *Adv.* Cic. *Na male ſalate, na ſalatbeczè, na drobno, na mervè, drobno, ſzitno.* Von Stuck zu Stuck, in kleinen Stücklein, faſt klein. *Aprò darabonként, aprónként, aprón, apródonként.* 2. apud Varr. *Polahko, Pomalo, Polagabzo,* Allgemach, nach und nach. *Laſſanlaſſan, Gyengén.*

Mĭnūtè, iùs, *Cic.* iſſimè, *Adv.* Cato. V. *Minutatim N.* 1.

Mĭnūtia, æ, f. *Feſt.* mĭnūtĭes, iēi, f. Apul. *Kruto malo y nepreſtimano dugovanye, kakti ſzunchèni pràb &c.* Kleines und verachtes Dinglein, Stücklein. *Aprolékſág, Apróság.* Minutia etiam vocabatur porta urbis Romæ ſacello DEI *Minutii* proxima.

Mĭnūtim, *Adv.* Golum. Vid. *minutatim.*

Mĭnūtio, onis, f. Gell. *Pomenyßanye, namenye chinenye, droblenye, mervlenye.* e. Verminderung, Verkleinerung. *Kiſebbítés, kiſebbedés.*

Mĭnūtŭlus, a, um, Plaut. *Jako droben, mal, ſziten.* Sehr klein, kleinlicht. *Igen apró.*

Mĭnūtus, a, um, *Cic.* minutior *Quintil.* minutiſſimus, *Svet.* Eſt Nom. Adject. *Droben, mal, zlochesſt.* Klein gering. *Kitſíny, kis, keveſet érd, alá-való.* 2. Particip. à *minuo* Tacit. *Pomenyſſan na menye zpravlyen.* Vermindert, verringert. *Meg-kiſebbitett.* Capite minutus, *pro* privatus. *Tacit.*

Mīrābĭlis, is, *com.* le, n. mirabilior, *Cic.* mirabiliſſimus, Golum, *Chuden, Chudovit, Chudavrèden.* Wunderbarlich, vervvunderlich, vvunderns vverth. *Tſudálatos.*

Mīrābĭlĭtas, atis, f. Cic. *Chudnoviteſzt, Chudnoſzt, Chudnoviſebina.* e. Vervvunderung. *Tſudálatoſság.*

Mirabilĭter, *Adv.* Cic. *Chudno, Chudnovito.* Wunderlich. *Tſudálatoſon, Tſudaképen.*

Mīrābundus, a, um. Liv. *Chudechiſze, Puna chudenya.* Sich vervvunderend, voll Vervvunderung. *Tſudálkozó.*

Mīrācŭla, æ, f. Plaut. *apud* Varr. *Merzka y odurna za tri filére kurva.* Garſtige drey Hellers-Hur. *Fertelmes búrom fillérü Kurva.*

† Mīrācŭlōsè, Adv. *Chudno, Chudovito.* Wunderbarlich, vervvunderlich. *Tſudálatoſon.*

† Mīrācŭlōſus, a, um, Vid. *Mirabilis.*

Mīrācŭlum, i, n. Cic. *Chudo. Chudovito dugovanye.* s. Wundervverck. *Tſuda.* Miracula mundi ſeptem hæc ſunt: Templum Dianæ Epheſinæ, Mauſoleum, Coloſſus ſolis, Jovis olympici ſimulacrum, Muri Babylonis, Pyramides Ægypti, Domus Cyri Medorum regis, quam *Mennon* illigatis auro lapidibus conſtruxit. Aliqui ſeptimo loco ponunt Templum Jovis Capitolini; Alii Turrim Phari Inſulæ. *Plin.*

Mīrandus, a, um, Cic. V. *Mirabilis.*

Mīrātio, onis, f. Gic. *Chudenye.* e. Vervvunderung. *Tſudálás.*

Mirātor, oris, m. Mart. *Chuditel, Chudiavacz.* Der ſich vervvundert, vervvunderer. *Tſudáló.*

Mirātrix, īcis, f. Juven. *Chuditelicza.* e. Vervvunderin. *Tſudálónt.* Miratrix turba: *Juven.*

Mīrè, & Mīrĭfice, *Adv.* Gic. Vide *Mirabiliter.*

Mīrĭfi-

Digitized by Google

Mirificíssimus, a, um, *Terent.* Mirificentíssimus, a, um, Auguſt. *Prechuden.* Sehr vvunderbar. *Igen-igen tſudálatos.*

Mirífico, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Chudnoga chinim.* Wunderſam mache. *Tſudálatoſá teſzem.*

Mirificus, a, um, Cic. *Chudo-chinechi.* Wunderbar. *Tſudálatos.* Vid. *Mirabilis.*

Mirio, onis, m. Varro. *Chlovek z-vuſztmi zaviatemi, krivo-vuſzt.* r. Menſch mit einem krummen Maul, Krumm-Maul. *Fél ſzájú, görbe ſzájú.* 2. apud Tertull. V. *Admirator, ſtupor N.* 1.

Mirmillo, (myrmillo, murmullio, *vel* mirmilio. *Feſt.*) ōnis, m. Cic. *Mecho-Borecz kiſze z-drugem ſzecbe*, ali *bode*; *y na ſzmert ſetuje.* r. Fechter auf Leib und Leben. *Viadalra, élet veſztésre ki-bivó, kimenő.*

Miror, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Cic. *Chudimſze.* Ich vervvundere mich. *Tſudálom, Tſudálkozom.* 2. Mirari *pro* neſcire, *Terent.* 3. Mirari ſe, *pro* ſibi placere. *Mart.* De hac re valde miror: *Phrus.* Magna me tenet admiratio hujus rei, magnâ hujus rei capſor admiratione; Magna mihi de hoc negotio incidit, vel me in ceſſit admiratio; magnam hæc res habet admirationem, admirationem facit: Hujus negotii eventu ſtupeſco.

Mirus, a, um, *Cic.* mirior. *Feſt.* Vide *Mirabilis*, mirum, quantum illi viro hæc fides fuerit. *Liv.*

Mis, *Genit. antiquus ab* Ego. *Enn. apud Priſcian.*

Miſcellānĕa, orum, n. *plur.* Juven. *Knige, vu kéſze vſzakojachka dugoványa, prez vſzakoga reda zapiſzavaju: s'under bunder Kniga.* Bücher die allerley Sachen ohne Ordnung begreiffen; Miſchmaſch. *Könyv, mellyben elegyesleg ſokféle dolgok vagynak felirva.*

Miſcellānĕus, a, um. Aul. Gell. *Iz vnogeh dugovany ſzkup zmeſſan.* Zuſammen-gemiſcht aus vielen Dingen. *öſzve zavartt, elegyes.*

Miſcellio, ōnis, m. Feſt. *Chlovek zmeſſane glave, y pameti neſztalen vu dokanchanyu.* Ein Vervvirrter Kopff. *Meg-bódúlt fejű ember.*

Miſcellus, a, um. Svet. Vid. *Miſcellaneus.*

Miſceo, es, ere, miſcui, miſtum, & mixtum. (Act.) Cic. *Meſſam.* Miſche. *Elegyitem, zavarom, keverem.* Miſcere Conſilia cum aliquo: *pro* Communicare. Senec. *Z-kémſze dogovarjati, tolnach chiniti.* Mit Einem berathſchalgen. *Valakivel tanátskozni.* Miſcere omnia, *pro* Perturbare, commovere, Res novas agitare. *Cic.* Miſcere ſe partibus: *pro* Adhærere. *Vellej.* Miſcere certamina, Miſcere manus. *Liv.* Vid. *Manus conſerere &c.* Miſcere ſeditiones, *pro* Agitare. *Tacit.* Miſcere corpus cum aliqua. Cic. *Z-kojim nechiſzto, bludno ſiveti.* Mit einer unzucht treiben, ſich fleiſchlich vermiſchen. *Valakivel viaskodni.* Miſcere mulſum, *pro* Potum ex melle alteri miniſtrare, præbere. *Cic.*

Miſellus, a, um. (*Diminut. à* miſer) Cic. *Sziromachecz.* Armſeelig. *Nyavalyáſotska.*

Miſer, a, um. Cic. *Nevolyen, nebog, ſziromah, ſziromaski.* Elend, Armſeelig. *Szegény, nyavalyás, nyomorúlt.* Miſer animi, animô, *vel* ex animo. *Plaut.*

Miſerābilis, is, *com.* le, n. Cic. *Nevolyen, nebog, pomiluvanya vréden.* Erbarmungs-vverth, Elend. *Szánakozáſra méltó.*

Miſerabiliter, *Adv.* Cic. *Nevolyno.* Elendlich, Erbärmlich, Jämmerlich. *Nyomorúltúl, nyavalyásúl, ſzánakodva, ſzánva.*

Miſerandus, a, um. Cic. *Szmiluvanya vréden.* Erbärmlich. *Szánandó, keſerűlendő.*

Miſeranter *Adv. Gell.* Vid. *Miſerabiliter.*

Miſerātio, onis, f. Cic. *Szmiluvanye, pomiluvanye.* e. Erbarmung, s. Mitleiden. *Szánakodás, keſerűlés.*

Miſerātor, oris, m. Juvenc. *Szmilenik, pomilitel, ſzmilyuveez, ſzmilitel.* r. Erbarmer. *Szánó, keſerűlő.*

Miſerātrix, īcis, f. *Szmilitelicza, ſzmilyuvaczicza, Pomilitelicza.* e. Erbarmerin, Mitleiderin. *Szánóné, keſerűlőné.*

Miſĕre, *Adv.* Cic. V. *Miſerabiliter, infeliciter.*

Miſĕreor, ēris, eri, ertus ſum, (Dep.) Cic. *Szmilujemſze, pomilyujem.* Mich erbarme, Mitleiden habe. *Szánom, keſerűlöm.* Antiqui apud *Non.* Miſereo, es, &c. (Neu.) dicebant, *pro* Miſereor.

Miſĕreſco, is, ere, (Inchat.) Liv. *Pochinyamſze ſzmiluvati.* Anfange zu erbarmen. *Szánakodom, keſerűlöm.* Miſereſcere Regis: *Virg.*

Miſĕret, ēbat. *Impers.* Cic. *Itcm* miſereſcit, ebat, *Imperſ.* Terent. *Milomi jeſzt.* Es erbarmet, *oder* jammert mich. *Könyörűlök, Szánom.* Miſeret me illius. Cic. *Je miga milo.* Ich erbarme mich ſeiner. *Szánom őtet.* Miſereſcat te inopis. Terent. *Szmiluiſze nad ſziromahom.* Erbarme dich über den Armen. *Könyörűly az ügye fogyottan.*

Miſĕria,

Digitized by Google

Miſĕrĭa, æ, f. Cic. *Nevolya, Neboſtvo.* s. Elend. *Nyavalya, Nyomorúſág.* Vid. *Infelicitas.*

Miſĕrĭcordĭa, æ, f. Cic. *Miloſzerdnoſzt. Miloſzerdje.* e. Barmhertzigkeit. *Irgalmaſság.*

Miſericorditer, *Adv.* Glaud. *apud* Non. *Miloſzerdno.* Barmhertziglich. *Irgalmaſúl.*

Miſĕrĭcors, ordis, *om.* Cic. miſericordior. *Plaut.* miſericordiſſimus, Auguſt. *Miloſzerden.* Barmhertzig. *Irgalmas, kegyelmes.*

Miſĕrĭmōnĭum, ii, n. *Laber.* apud *Nonium.* Vide *Miſeria.*

Miſĕrĭter, *Adv.* Catull. V. *Miſerabiliter.*

Miſĕrĭtūdo, ĭnis, f. *Accius* apud *Non.* Vid. *Miſeria.*

Miſĕror, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Cic. Vide *Miſereor.* miſerari Fortunam alicujus. *Cic.* Accius apud Non. miſero, as, are, avi, atum, dixit. *pro* Miſeror.

Miſĕrŭlus, a, um, Catull. *Neboſecz, ſziromaſſecz; nebohicza, ſziromaſzkinya:* Neboſe, *ſziromaſzke.* Armſeelig, armſeelige, armſeeliges. *Nyavalyáſotska.* Vid. *Miſellus.*

Miſſa, (*ſubaudi* Hoſtia) æ, f. Cic. *Maſſa, Meſſa, Miſza, Aldov meſsni.* DieMeſs, sMeſs-Opffer. *Miſe, ſzent Miſe áldozatja.* Audire Miſſam; *Phræ.* Intereſſe divinis, ſacris, divino ſacrificio, rem divinam obire. *Miſſam facere,* ſacrificare; ſacrificium, ſacrum, res ſacras, ſacra, rem divinam facere, conficere, peragere; ſacris operari; ſacra perpetrare; cœleſtem hoſtiam immolare; rem divinam apparatiſſimâ pompâ conficere, ſolemnia miſſarum inire.

Miſſĭcŭlo, as, are, avi, atum, (Act. *Freq.*) Plaut. *Guſztokrat poſilyam, s'ályem.* Offt Schicke. *Gyakran küldözgetek, küldözöm.*

Miſſĭlis, is, *com.* le, n. Liv. *Poſzalio, za poſzlanye, kaiſze more poſzlati.* Item *Hitlio, k-bitanyu prikladen, kaiſze bititi, ali baeziti more.* Das man ſchicken, *oder* vverffen kan. *Küldhetö.* Item *Hagyíthatö. Miſſile pondus. Propert.* Miſſiles lapides. *Liv.* 2. Abſolutè Miſſilia, ium, n. *plur.* Liv. *Vſzajachko orusje y orudelje za bitanye, kakti ſztrela, ſida, kopie &c.* Allerley Gevvehr, ſo man vvirfft *oder* ſchieſt, als Wurff-Pfeil, Lantze, Granaten &c. *Mindenfele hagyító, lövellö fegyver, nyíl.* 3. Miſſilia *abſolutè* dicebantur munera rerum variarum, quæ â Principe ſpargebantur in populum, ad diripiendum. *Vſzakojachkib dugovány dári, ki ſze na prikazen daju, poſilyaju, ali bitaju.* Allerley Gaben, die man ausgiebt, verſchickt, verſchenckt; *oder* ausvvirfft. *Mindenfele ajándékok, mellyeket küldnek, Adnak* vagy *Elvetnek.* ità Sveton.

Miſſĭo, onis, f. Cic. *Poſzlanye, Poſilyanye.* e. Sendung, Verſchickung, Ausſchickung, das Schicken. *Küldés.* 2. apud Cæſ. *Odpravlenye, Razpuſchanye, ſzlobode davanye.* e. Abfertigung, Loslaſſung, r. Urlaub. *Eleresztés, Botsátás.* Vid. *Licentia N.* 2. *Dimiſſio, Manumiſſio.* Quibus miſſionem negâſſet ante Belli finem. *Liv.* 3. apud Vitruv. *Hitanye, Baczanye.* e. Werffung. *Hagyítás, Lövés.*

Miſſĭto, as, are, avi, atum, (Act. *Freq.* â Mitto.) Liv. V. *Miſſiculo.*

Miſſor, oris, m. Cic. *Poſilyavecz.* Item *Hitavecz.* r. Ausſchicker. *Item* r. Ausvverffer. *Küldö.* Item *Hagyító.* Vid. etiam *Manumiſſor.*

Miſſus, ûs, m. Liv. I. V. *Miſſio N.* 1. & 2. *Emiſſio, Dimiſſio.* 2. apud Capitol. *Jeden rèd y noſsnya jésztvin,* vulgo *Fegàß.* Tracht-Eſſen. *Egy rendbéli tál étek, egy fogás.*

* Miſthōtes, æ, m. Vid. *Mercenarius.*

Miſtĭlis, *vel* Mixtĭlis, is, *com.* le, n. *Zmesliv, kaiſze zmeſſati more.* Das ſich miſchen *oder* mengen läſt. *Elegyíthetö.*

Miſtim, *vel* mixtim *Adv.* Lucr. *Zmésſano.* Vermiſcht, vermenget. *Elegyesleg.*

Miſtio, *vel* mixtio, onis, f. Vitruv. *Mésſanye, zmésſanye.* e. Miſchung, Vermiſchung. *Elegyítés, zavarás.*

Miſtūra, *vel* mixtura, æ, f. Luer. *idem.*

Miſtus, *vel* mixtus, a, um, Cic. *Zmésſan.* Vermiſcht, vermenget. *öſzve-elegyített, zavartt.* Miſtus aliquâ re, ex aliqua re, *vel* cum aliqua re. *Cic.* Gravitas modeſtiæ miſta *Ovid.* miſtiſſimus: *Vellej.*

Mĭtella, æ, f. (*Dim.* â mitra) Cic. *Kapichicza.* s. Mützlein, Käpplein. *Föközötske, ſapka.* Item ſpeciatim: *Papinzka, ali Biskupzka kapicza.* s. Pabſt-*oder* Biſchoffs-Mützlein, kleine Haupt-Zierde. *Pápái* vagy *Püspöki ſüvegetske.* 2. Vid. *Faſcia, Faſciola:* ità Cels.

Mĭteſco, is, ere, (Inch.) Plin. V. *Manſuefio.* 2. Vid. *Matureſco.* Uvæ miteſcunt. *Colum.* 3. Transfertur ad inanimata. Miteſcente hyeme, *pro* remittente â nimio frigore. *Liv.*

Mithrĭdātes, is, m. Rex Ponti, qui duarum & viginti gentium linguis promptè loquebatur. Bellum cum Romanis geſſit acerrimum,

Digitized by Google

mum, à Sylla & Pompejo bis victus. Venenis comedendis adeò insveverat, ut iis, cùm etiam maximè vellet, confici non potuerit. *Martial.* Hinc

Mithridāticus, a, um. Ad *Mithrydatem* spectans: *ut:* Mithridaticum antidotum, *aliàs etiam* Mithridātum, *&* Mithridatium, ii, n. *dictum ab Inventore.* Plin. *Terjak, Vrachtvo szuproti chemeru,* vulgo *Mediretot.* Eine Lattvverge vvider das Gifft, sonsten Mithridat genannt. *Métreg-ellenvaló Teriék, orvosság.*

Mītĭfico, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. V. *Mansuefacio.* 2. *Mitificare* cibum, *pro* concoquere. *Cic.*

Mītĭficus, a, um, *Apul.* 1. Activè: *Krotétchi krotkoga, tiboga chinechi; k-otisszenyu hasznujuchi.* Sanfft, gelind machend, besänfftigend. *Szelidítő, engesztelő.* 2. Passivè V. *mansuetus.*

Mītĭgābĭlĭter, *&* mītĭganter, *Adv.* Cæl. Aurel. Vid. *Mansuetè, benignè, leniter.*

Mītigātio, onis, f. Cic. *Krotenye, Vtisszenye.* e. Milderung, Linderung. *Meg-szelidités, Engesztelés.*

Mītigātor, oris, m. *Krotitel, Vtisztel.* r. Besänfftiger, Linderer. *Meg-szelédítő, Engesztelő.*

Mītĭgātōrĭus, a, um, Plin. V. *Mitificus N.* 1.

Mītĭgo, as, are, avi, atum, (Act.) 1. V. *Mansuefacio.* 2. Vid. *Maturo N.* 1. 3. Vid. *Concoquo N.* 1. ità Cic.

Mītĭlo, as, are, avi, atum, (Neu.) Plin. *Popévam kakti szlavichek.* Singe vvie ein Nachtigall. *Filemile módra éneklek.*

Mītis, is, *com.* te, n. Cic. *Tih, krotek, Dragovolyen.* Mild, gelind, sanfftmüthig. *Szelid, szilígy, Engedelmes.* Vid. *Mansuetus, Benignus, Lenis.*

Mītiùs, *Ovid.* mitissimè, *Cæs.* Adverbia sinè Positivo. *Krotkejisse, najkrotkejisse; Tibeisse, naitibejisse.* Sanfftmüthiger, allersanfftmüthigst. *Szeltdebben, Leg-szeltdebben.*

Mītiuscŭlus, a, um, (*Dim. à* mitis.) Cæl. Aurel. *Prikrotek, Pritih.* Etvvas sanfftmüthig. *Egy kevésre szelid.*

* Mītra, æ, f. Virg. *Kittch gláve, kapa povoljcze dole viszitche imajuchа.* e. Hauptzierd, Mütze, Haube. *Fej ékesség, napkeleti népek, áfiátak süvege.* Hinc 2. speciatim *Birkupzka, ali Papinska kapa.* peregr. *Infula.* r. Bischoffs-Hut, e. Inful. *Püspöki süveg.*

Mītrātus, a, um, *Plin.* Qui mitram habet, gestat, *ut:* Mitrati Arabes. *Plin.*

Mītrŭla, æ, f. (*Dim.*) Solin. V. *Mitella.*

Mitto, is, ĕre, mīsi, missum, (Act.) Cic. *Salvum, Possilyam.* Schicke, sende. *Küldem.* Mittere alicui subsidium, *vel* mittere alicui aliquid subsidio: *pro* Aliquem aliquâ re misså juvare. *Cæs.* 2. Vid. *Dimitto.* ità *Plaut. &c.* 3. Mittere curas. Liv. *Szkerbi na sztrán puszititi.* Die Sorgen geben, fahren lassen. *Fölre tenni a' gond-kot.* Mitte me. Terent. *Puszti me, oszlani me na miru.* Lasse mich gehen. *Hagyj békét, eresz-el engem.* 4. Mittere vocem, *pro* Emittere. Cic. *Pregovoriti, Réch rechi.* Reden. *Kimondani.* 5. Mittere se è Saxo, *pro* Dejicere, Deturbare, Præcipitem agere. *Ovid.* Hastam mittere, *pro* Jacere. *Ovid.* 6. Mittere Urbes in servitutem. *pro* subjicere, in potestatem suam accipere, sub suum dominatum redigere. *Liv.* 7. Mittere aliquem in Fabulas & Sermones: *pro* Aliquem risui exponere, Fabulam ex aliquo facere. *Quintil.* 8. Mittere Corpus sepulcro, *pro* sepelire. *Stat.* 9. Mittere aliquem in negotium: *id est:* Alicui quæstum exercendum committere. *Cic.* 10. Mittere in acta, *pro* referre. *Senec.* 11. Mittere aliquem in suspicionem, *pro* suspectum reddere. *Quintil.* 12. Mittere se in fœdera, *pro* Fœdus cum aliquo inire. *Virgil.*

* Mna, æ, f. Vid. *Mina.*

* Mnēmŏnĭca, ōrum, n. *plur.* Auth. ad Hetenn. *Náchin, y Nazuk, kakszе more dobra pamet dobiti, ali pamet pomochi.* r. Unterricht, *oder* Mittel, vvie man zu einen guten Gedächtnüss gelangen kan. *Elmét segítő, emlekeztetésre-való tanítás.*

* Mnēmŏnĭcus, a, um, *Pametji.* Zur Gedächtnüs gehörig. *Emlekezethez való, Elmébez-való.*

* Mnemonicus, i, m. *Navuchitel, kakszе pamet dobra more dobiti.* Gedächtnus-Künstler, vvie man zu einem guten Gedächtnüs gelangen kan. *Elmét segítő, Emlekeztetésre-való Tanító.*

* Mnēmŏsўnē, es, f. Cic. *Boliczа Pameti.* e. Göttin der Gedächtnüs. *Emlekezet Istene - Asszszonya.* V. Vid. *Memoria.*

* Mnēmŏsўnon, i, n. Catull. *Znamenye szpomenka, kaj dano kömu na szpomenek, Pametenye, szpominek, szpomén, szpomina.* s. Denckmahl, Gedenck-Zeichen, e. Gedächtnüs. *Emlekeztető jegy, ajándék.*

Möbĭlis, is, *com.* le, n. Plaut. *Pomekliv, Giblivi, Gibúchi, Genliv.* Bevveglich.

Digitized by Google

Mozgó, Ingó. Mobiles res, *vel* Mobilia (*scilicèt* Bona) *Gibúcki imétek, Gibúcsa imanya.* Bevvegliche Güter. *Ingó - bingó javaink.* Mobile lignum alienis viribus. Horat. *Giblivo ali Genlivo drévo.* Holtz, das ſich bevvegen läſt. *Ingófa.* 2. Transl. V. *Inconſtans.* ità Cic.

Möbĭlĭtas, atis, f. Cic. *Giblivoſzt. Pomeklivoſzt, Giblivócba, Ganutje.* e. Bevvegligkeit. *Mozgóság.* 2. Apud *eundem* Transl. Vid. *Inconſtantia.*

Mobilĭter, *Adv.* Cic. *Giblivo, Genlivo.* Bevvegligher Weiſe. *Mozgadozva, Ingadozva.* 2. apud *eundem* Transl. V. *Inconſtanter.*

Möbĭ ĭto, as, are, avi, atum, (Act. *Freq.*) Lucr. *Guſztokrat giblyem, pomikávam.* Oft bevvege, bevvegligh mache. *Mozgaddogal m.*

Mobilitor, aris, ari, atus ſum. (Paſſiv.) Lucr. *Giblyemſze, Pomikavamſze.* Bevvegt vverde. *Mozgattatom, Ingattatom.*

Möděrābĭlis, is. *com.* le, n. Ovid. *Naredliv, Szporeden, Razborliv, vladliv, Ravnív, ſzteszliv, zderzliv.* Beſcheiden, vernünfftig, zügig, ſich vvohl ziehen laſſend, leichtlich zu meiſteren. *Vélekönnyen bánható, magát meg-mérsékli.*

Möděrāmen, ĭnis, n. Ovid. *Ravnanye.* e. Beſcheidenheit, Regierung, Leitung. *Igazgatás.*

Moderāmentum, ti, n. Gell. *idem.*

Möděranter, *Lucret.* Möděrātè, *Cic.* Moderātim, *Adv.* Lucr. *Razloſno. s razlogom, s-dobrem náchinom, ſzperedno.* Maſſiglich, beſcheidentlich. *Jó móddal, mértékleteſen.*

Möděrātio, onis, f. Cic. *Ravnanye, Szamoga ſzebe zderſanye, ſztegnenye.* e. Mäſſigung. *Igazgatás, Mérſékelés*

Möděrātor, oris, m. Cic. *Ravnitel, Ladavecz, Navuchitel.* r. Regierer, Ordner, Lehrmeiſter. *Igazgató, Tanító - Meſter.*

Moderātrix, ĭcis, f. Cic. *Ravnitelicza, Ladavicza, Navuchitelicza.* e. Regiererin, Ordnerin, Lehrmeiſterin. *Igazgatóné, Tanítóné.*

Möděror, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Cic. *Ravnam, ládam,* item *zderſavamſze, zderſávam, v-redu derſim.* Mäſſige, regiere, in Zucht halte. *Igazgatom, Rendelem.* Moderari animo & orationi. Cic. *Zderſatiſze vu botenyu, y govorenyu.* Sich in ſeinen Begierden und Reden mäſſigen. *Elméjét és beſzédét rendeſen igazgatni.* Moderari curſum equorum. Liv. *Konye ou nyihovom derkanyu ravnati.* Die Pferd in ihrem Lauff regieren. *Igazgatni a' futáſt a' Lovan.*

Möděſtè, *Adv.* Cic. *Chedno.* Beſcheidentlich, züchtiglich. *Jó móddal, mértékleteſen.* Vid. *moderatè, Humiliter N.* 1.

Möděſtia, æ, f. Cic. *Chednoſzt.* e. Beſcheidenheit, Zucht. *Szemérmeſség.* Vid. *Humilitas N.* 1. *moderamen, mediocritas.*

Möděſtus, a, um, Cic. *Cheden.* Beſcheiden, züchtig, eingezogen. *Szemérmes, módos.* Vid. *Humilis N.* 1. *Humanus, mediocris.*

Möděălis, is, *com.* le, n. Plaut. *Vaganſzki, kuplenichki, drevenyſzki, jeden vaganimajuchi.* Der Korn - maaſs gehörig, das ein Metzen hält. *Köblös, négy részes.*

Möděcè, *Cic.* modicùm *Adv.* Plaut. *Malo, majczuno, mervo.* Ein vvenig, vvenig. *Kevéſſé.* Synon. *Parum.* Item *Temperatè, moderatè, mediocriter.*

Möděcellus, a, um, Svet. *Majczuken, malahan, majuczek.* Gar klein. *Kevesetske, Jótska.*

Möděcum, i, n. Juven. *Jedno-malo.* Ein vveniges. *Egy kevés.*

Möděcus, a, um, 1. V. *Parvus, Puſillus.* 2. Idem ac *Mediocris, modeſtus, moderatus, temperatus.* 3. Vid. *Paucus:* ità Cic.

Möděfĭcātio, onis, f. Senec. V. *Temperamentum, modus N.* 1. *menſura.*

Modificātor, oris, m. Apul. *Synon.* moderator, Temperator. *Mertuka poſztavlyavecz, Náchina ou kakvom dugovanyu nabajavecz, davavecz.* r. Mäſſiger. *Mérséklő, módot ſzabó.*

Möděfĭco, as, are, avi, atum, (Act.) *Hinc* modificatus, a um, Paſſivæ ſignificationis: *Cic. &* modificor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Gell. *Synon.* modum, vel menſuram alicui rei pono; modum rei invenio; Tempero. *Mertuk chemu poſztavlyam, kaj na ſztanoviti náchino napelyávam.* Einem Ding gevviſſes Ziel und Maas erfinde, ſetze, ſtecke: etvvas mäſſige. *Megmérséklem, módot, mértéket ſzabok.*

Möděmpĕrātor, oris, m. *Varr.* Magiſter Convivii. *Goſztyenya Raunitel, koi dokáncha kulikoſze pri ſztolu piti móra.* r. Taffel-Herr, der an Mahlzeiten vorſchreibet, vvie vielmann trincken ſoll. *Vendégség Tiſztje, a' ki az ivásban módot ſzab.*

Möděŏlus, i, m. Plaut. *Vagancbecz, drevenycbicza, kuplenicbecz.* s. Mäſslein. *Köblötske.* &c.

Möděus,

Digitized by Google

Mŏdĭus, ii, m. Cic. *Vagan, kabal, drevenyka, kuplenik.* (hæc pro varietate locorum) Ein Korn-maaſs, eine Metzen, Scheffel. *Köböl, Nagyed, Véka.* De capacitate & magnitudine tam modii, quàm modioli varii variè ſentiunt.

Mŏdò, *Adv.* Cic. *Szada, ſzad, vezda.* Jetzt. 2. *Moſt, moſtan.* 2. Vid. *Dummodo.* 3. Vid. *Duntaxat.* 4. Vid. *Saltem:* ità Cic.

Mŏdŭlāmen, ĭnis, n. *Auct. Philom.* & Modulāmentum, i, n. Aul. Gell. *Samborenye, ſumbor, Prebiranye ou peſzmi poleg znanya popevati.* Ein Geſang, Melodey. *éneklés, ének-mondás.* Vid. *Melodia, melos.*

Mŏdŭlātè, *Adv.* Cic. *Z-oſzebuinem náchinom:* Item *poleg reda naoucheno popevajuch.* Nach der Kunſt, nach dem Sing-Tackt. *éneki mondás-ſzerént, rendeſen.*

Modulātio, onis, f. Quintil. Vide *Modulamen.*

Modulātor, oris, m. Horat. *Naoucbni poleg naouka znanya popevati, popevavecz, prebiravecz.* Nach der Kunſt Singer. *Mejterségeſen énekló.* Vid. *Cantator, melodes.*

Modulātus, ûs, m. Senec. Vide *Modulamen.*

Modulātrix, īcis, f. Stat. *Poleg mejtrie popevanya popevavicza, prebiravicza.* Nach der Kunſt Singerin. *Mejterségeſen énekló-né.* Vid. *Cantatrix.*

Mŏdŭlor, aris, ari, atus ſum, (Depon.) 1. *Propriè* cum menſura & numerorum ratione aliquid compono: *ità Cic.* 2. apud Virg. *Poleg naouka znanya popévam, prebiram.* Nach der Kunſt ſinge. *Nótájára énekelem.*

Mŏdŭlus, i, m. (*Dim. à* modus) Horat. *Mertuk, mera.* e. Maaſs, e. Leiſt. *Mérték, kapta.* Vid. *Menſura.* Metiri ſe quemque ſuô modulô, ac pede verum eſt. *Horatii* Prov. *Pretegnutiſze poleg odeve:* iliti: *Kaj poleg ſzvoje moguchnoſzti odrediti, chinti.* Sich ſtrecken nach ſeiner Decke. *Magához ſzabni magát.* 2. apud Plin. *Náchin popevanya.* e. Weiſe des Geſangs. *ének nótája, mód.* Vid. *Melodia, melos, modulatio.*

Mŏdus, i, m. Cic. *Náchin, Prilika, Példa.* peregr. *Fórma.* e. Weiſe, Art, Manier. *Mód, mértékleteſség.* Vid. *Menſura, temperatio, moderamen.* Adhibere modum. Cic. *Z-dobrim raſlogom y nachinom kaj chiniti.* Vernünfftig und mit guter Manier etwas thun. *Valamit jó móddal tſelekedni.* 2. apud *eundem* accipitur ſpeciatim pro *menſura* illa, quam Poëtæ in ſcribendis verſibus, muſici inter canendum adhibent. Vid. *Modulatio, melodia.* Saltare ad Tibicinis modos: Gic. *Poleg prebiranya ou ſ'ip igravcza pleſzati.* Nach der Pfeiffen Tantzen. *úgy járni a' mint fújják.* 3. idem ac *Ratio, via, ſpatium, tempus, finis.* e. g. ſtatuere, adhibere, præſcribere, imponere modum alicui rei: *pro* moderari, temperare, modificare, *vel* finire aliquid. *Cic.* Servare, tenere modum, *id eſt* obſervare tempus, rationem, temperamentum, mediocritatem rei. *Cic.* Modus ludendi, h. e. ratio, tempus. *Cic* Præter modum, *pro* ultra debitam menſuram. *Cic.* Modô, h. e. debito ordine, rectè. *Cic.* 4. apud eundem: *Sztaliß, Derſanye, Ponaſſanye.* r. Zuſtand, e. Aufführung. *állapot.* Ejuſdem modi homines. *Cic.* 5. Vid. *Copia, Quantitas.* Nihil ſcripſit niſi de modo agri, *id eſt* de quantitate, magnitudine, vel copia agri. *Cic. Att. L.* 13. *ep.* 33.

*Mœcha, æ, f. Martial. V. *Concubina, Adultera.*

*Mœchāgrĭa, orum, n. plur. *Kaſtiga zakonzkih glàv ou lotruvanyu zapopadenih.* e. Straff derjenigen, ſo im Ehebruch ergriffen vvurden. *Paráznaságban talált tettaknak büntetéſe.* 2. *Zapopadanye lotrov.* e. Ertappung im Ehebruch. *Paráznaságban találás, Rajtakapás.*

Mœchātio, onis, f. V. *Fornicatio N.* 2. *Adulterium.*

Mœchātor, oris, m. V. *Fornicarius N.* 2. *Adulter.*

Mœchile, is, n. Petron. 1. V. *Ganea N.* 1. *Locus adulterii.* 2. Vid. *Fornicatio N.* 2. *Adulterium.*

Mœchimōnĭum, ii, n. Laber. *apud* Gell. V. *Adulterium, Fornicatio N.* 2.

*Mœchiſſo, as, are, (Neu.) Plaut. V. *Mœchor.*

*Mœchor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Catull. Vid. *Fornicor, Adulteror.*

*Mœchus, i, m. Plaut. V. *Mœchator.*

Mœne, is, n. *Ennius apud Feſtum.* Vid. *Munus.*

Mœnĕra, ĕrum, n. *plur. pro* Munera. *Lucr.*

Mœnĭa, ĭum, n. *plur.* Cic. *Zidi okolo Varaſſa, gradski zidi, kamenzkagradya.* e. Stadt-Mauer, Ring Maur. *Város falai, kőfal.*

Mœniānus, a, um, Svet. *Na gradyi iliti zidu paraskom ſztojechi.* An der Stadt-oder Ring-Maur vvohnend. *Város kőfala mellett lakó.*

Digitized by Google

Mœnio, is, ire, ivĭ, ītum, (Act. *Obſol.*) Priſcian. Vid. *Munio*. Hinc

Mœnītus, a, um, *pro* Munítus. Plaut. *Objíchen, jákó ográdyen.* Beveſtiget. *Meg-erősíttetett.*

Mœreo, es, ere, (mœrui *obſol.*) mœſtus ſum. (Neut. Paſs.) Cic. *Saloſztimſze, Tugujem, vu turobnoſzti ſtoem.* Leyd trage, traure. *Szánakodom, ſzomorkodom.* Dolore & eventu alterius mœrere. Cic. *Nad drugemſze ſaloſztiti ſe; zvérhu neſzrecbe y ſaloſzti drugoga tuguvati.* Mitleyden mit einem haben; über eines andern Unglück und Traurigkeit Leyd tragen, trauren. *Valakit ſzánni; Valaki fájdalmán, ſzerentétlenségén bánkodni.* Mœreo caſum *vel* de caſu ejuſmodi: h. e. Doleo ejuſmodi caſum eveniſſe, indoleo ejuſmodi caſui. Cic. Vid. *Ingemo, Lugeo, Gemo, Doleo.*

Mœro, as, are, avi, atum, (Act. *Obſol.*) Pacuv. *Saloſztim, zlovolyujem, ſaloſztnoga chinim. ſaloſzt kómu dodajem, &c.* Vid. *Contriſto.*

Mœror, oris, m. Cic. V. *Mœſtitia.* Mœrore confici, affligi, premi, contabeſcere &c. *pro* valde triſtari, mœrere: Cic. Mœrore aliquem afficere, *pro* Contriſtare: mœrorem deponere, demere &c. *Cic. alique.*

* Mœsĭa, *vel* Mўsĭa, æ, f. *Velika ſzlovenzkoga naroda derſava. Szuproti ſzunchenomu izhodu, poleg dunaja do Morja potochena.* Mœſien, eine groſſe Illyriſche Landſchafft gegen Aufgang der Sonne. *Illiriomnak nagy tartománya nap-kelet felől a' Duna mellett.* Regio eſt ampla Europæ, Pars & Provincia Illyrici Orientalis, ab Oriente in Occidentem extenſa: ad Meridiem Macedoniâ, Thracia & Hæmo monte clauditur. A ſeptentrione habet Daciam, à qua Danubiô fluviô ſeparatur. In ea ſunt Dardani, Mœſi, Triballi, Pontóque contermini ſcythæ. *ità Plin.* Hodie in Serviam, & Bulgariam dividitur; hæc *Inferior*, illa *Superior Mœſia* olim dicebatur. Vid. *Servia, Bulgaria.*

Mœstè, *Adv.* Auth. ad Her. *Saloſztno, turobno, tugovito, zlovolyno, tugo-volyno.* Betrübt, traurig, mit Leyd und Schmertz. *Keſerveſen, ſzomorúan.*

Mœstĭfico, as, are, avi, atum, (Act.) Sidon. V. *Mœro.*

Mœstĭficus, a, um, Non. *Saloſzt donaſſajuchi, ſaloſztitchi, tugu dodajuchi.* Traurig, *oder* betrübt machend. *Szomorúá, keſervesſtévő.*

Mœstĭter, *Adv.* (apud Vet.) Plaut. V. *Mœstè.*

Mœstĭtĭa, æ, f. Cic. *Velika túga, ſaloſzt.* Groſſe Betrübnuſs. *Nagy ſzomorúság.* Vid. *Triſtitia, Luctus, Dolor.*

Mœstĭtūdo, ĭnis, f. (apud veteres) Plaut. V. *Mœſtitia.*

Mœstŏ, as, are, avi, atum, (Act. *Obſol.*) Laber. *apud* Non V. *Mœro.*

Mœstus, a, um, Cic. *Turoben, ſaloſzten, Túſen, tugo-volyen, kruto ſaloſzten.* Betrübt, ſehr traurig, vvehmüthig. *Szomorú, keſerves, igen ſzomorú.*

Mŏla, æ, f. Cic. *Melin.* e. Mühl. *Malom.* Mola verſatilis, Manualis, Truſilis, Manuaria. *Serne, Sernlye, Ruko-melin.* e. Handmühle. *Kézzel forgató malom.* Mola Aquaria. *Na vodi Melin, Vodenicza.* e. Waſſer-mühle. *Vizi malom.* Mola alata. *Vetro-melin, kőga veter obrúsba.* e. Windmühle. *Szél malom.* Mola navalis. *Ladjo-melin, melin na Ladji.* e. Schiff mühle. *Hajói malom.* Mola jumentaria, Aſinaria &c. *Melin, kőga voli, konyi ali oſzli obrachaju.* e. Ochſs- Roſs- *oder* Eſels- mühle. *Malom, mellyet ökrök, Lovak,* vagy *ſzamárok forgatnak.* Mola Chartaria. *Papérzki melin.* e. Papier-mühle. *Papiros malom.* Mola Olearia. *Melin za preſſanye olja.* e. Oehl-mühle. *Olaj malom.* Mola quadrina. *Na chetiri kola melin; Z-chetiremi kameni melin;* Eine Mühle mit vier Gängen. *Négy kerekű malom. &c.* Molas verſare, molis operam dare: Plin. *Mlinarom biti, Mlinarſtu obnaſſati.* Ein Müller ſeyn, das Müller-Handvverck treiben. *Mólnár lenni, Mólnárkodni.* 2, Meton. *apud* Virg. V. *Farreum N.* 1. 3. Transl. V. *Mandibula.* 4. denique *Mola* dicitur informis quædam caro utero mulieris accreſcens.

Mŏlāris, is, *com.* re, n. Plin. *Melinzki, k-melinu zpadajuchi.* Mühleriſch, zur Mühle gehörig. *Malomi.* 2. Dens molaris. Juven. *Kútni zúb.* Ein Stock-Zahn. *Zápfog.* 3. Molaris, is, m. *abſolutè, pro* Saxo grandi. *Virg.*

Mŏlārius, a, um, Cato. *idem.*

Mŏlendĭnārĭus, a, um, *JCt.* Ad molendinum pertinens.

Mŏlendĭnum, i, n. JCt. *Melinzko ſztanye.* s. Mühl-Gebäu. *Malom ház.*

Mŏles, is, f. Ovid. *Veliko velike teſine dugovanye, ſmebki teyb.* Ein groſſes und ſchvveres

ſchvveres Ding, ſchvvere Laſt. *Nagy és nehéz dolog, nehéz terh.* Rudis, indigeſtáque moles. *Ovid.* 2. apud Cic. *pro* Magno ædificio. *Veliko ſztanye.* Groſſes Gebäu. *Nagy épület.* 3. Transl. *apud eundem* Vide *Pondus N.* 1. *Gravitas*, *Magnitas.* 4. apud Virg. V. *Difficultas N.* 1. Tantæ molis erat Romanam condere gentem: *id eſt:* tantæ difficultatis. *Virg.* 1. *Æn.* 37.

Mŏleſtè, *Adv.* Cic. *Neprigodno*, *Doſzadlivo*, *Doſzadno*, *Muchno*, *Trudlivo*, *Zabavno*, *Zabaulivo*, *Dodno.* Beſchvvehrlich, verdrüſslich. *Nehezen.* Vid. *Gravatè*, *graviter*, *Ægrè.*

Mŏleſtia, æ, f. Cic. *Neprigodnoſzt*, *neprilika*, *zabavlivoſzt*, *zabav*, *dodeanye*, *domaranye*, *doſzada*, *doſzadjevanye*, *doſzadenye.* r. Verdruſs, e. Beſchvvehrlichkeit, Ungelegenheit. *Nehézség*, *Alkalmatlanság.* Item V. *Gravitas*, *Fatigatio*, *Difficultas.*

Mŏleſto, as, are, avi, atum, (Act.) Apul. *Nepriliku chinim*, *zabavlyam*, *nepokoim*, *mir nedam*, *doſzadyujem.* Verdrüslich bin, beleidige, Verdruſs mache. *Nehézségére vagyok.* Vid. etiam *Gravo*, *Fatigo.* Nolo te moleſtare: *Phras.* Nolo te moleſtiâ aliquâ afficere. Nolo, ex mea opportunitate moleſtiam capias; meis rebus angaris; otiô tuô non gaudeas. Adeò nihil oneris imponere tibi vel audeo, vel debeo; ut animum tuum ab omni ſollicitudine abducere malim. Nullum tibi negotium conflabo, faceſſam.

Mŏleſtus, a, um, Cic. *Neprigoden*, *zabavliv*, *doſzadliv.* Uberlegen, verdrüſslich, beſchvvehrlich. *Bajos*, *nehéz.* Vid. *Incommodus.* Curabo, ne tibi ægrè faciam; ne tibi gravis, ne labori, oneri aut ſumptui ſim; ne moleſtus tibi interveniam, adveniam.

Mŏlĕtrīna, *vel* Molitrina, æ, f. Cato. V. *Mola*, *molendinum.*

Mŏlile, is, n. Cat. *Melinzko orudelje*, *ali Hámi za mlenye ſzlußechi.* s. Mühlzeug, e. Mahlrüſtung. *őrlő ſzerſzám*; *őrlő hám*, *mellyet a' marha nyakába vetnek.*

Mŏlīmen, ĭnis, n. *vel* Mŏlīmentum, i, n. Liv. *Vzetje.* Das Fürnehmen. *Vágyakodás*, *valamihez való kezdés.* Vid. *Conatus*, *Intentio N.* 1. *Machinatio N.* 1.

Mŏlīna, æ, f. Ammian. V. *Hydromyla*, *mola.*

Mŏlior, īris, īri, ītus ſum. (Dep.) Liv. *Kakvo veliko y tesko dugovanye*, *z-velikim terſzengem giblem.* Ein ſchvvehre Laſt mit groſser Bemühung bevvege. *Valami nagy és nehéz dolgot mozditok.* Montes ſuâ ſede moliri, *pro* movere. *Liv.* 2. apud Cic. V. *Conor*, *meditor*, *cogito*, *intendo N.* 2. Octavius magna molitur. Cic. *Oktavius velika dugovanya chiniti kâni.* Octavius gedencket etvvas vvichtiges zu thun. *Oktávius gondol valami kivált-képen-való dolgot mivelni.* 3. apud eundem V. *Ædifico N.* 1. *Ago N.* 1. *Labore N.* 1. *Fabrico.* 4. Vid. *Aggredior.* Mundum efficere moliens (*pro* Aggrediens) DEus, terram primùm, ignémque jungebat: *Cic.* Uſus: Claſſem moliri, *pro* parare. *Virg.* Inſidias moliri, *pro* meditari, *vel* tendere. *idem.* Fulmina moliri, *pro* jaculari. *idem.* Iter moliri, *pro* peragere, iter facere. *idem.* Fugam moliri, *id eſt* Fugere, *vel* fugam parare. *idem.* Moliri moram, *pro* morari, facere moram. *idem.* Nonius dixit molio, is, ire, īvi, ītum *Activè*, & molior *Paſſivè*; id quod hodie inuſitatum eſt.

Mŏlītio, onis, f. Cic. V. *Molimen.* 2. Molitio agrorum. *Colum.* Vid. *Agricultura.*

Mŏlītor, (à Molior) ōris, m. *Cic.* Qui aliquid molitur, ſeu machinatur, conatur, ſtruit, meditatur. *Velikoga china ali dugovanya nakanitel*, *pochetnik*, *zachetnik*, *terſzitel*: *Verto glavesz.* Der ſich unterſtehet etvvas groſses fürzunehmen, Urheber, Unterſteher, Unruhiger Kopff. *Valamin igen igyekező*, *elkezdő.* Rerum novarum molitores: *pro* Authores. *Sveton.* Vid. *Architector*, *Machinator.*

Mŏlītor, oris, m. (à Molo.) *Mlinar.* r. Müller. *Mólnár.*

Mŏlītōrĭus, a, um. *Mlinarſzki*, *k-mlinaru zpadajuchi*, *mlinarov.* Müllériſch. *Molnári*, *mólnárhoz-való.* Ars molitoria. *Mlinaria.* s. Müller-hand-vverck. *Mólnárság*, *mólnár meſterség.*

Mŏlītrix, īcis, f. Svet. *Velikih dugovány nakanitelicza*, *pochetnicza*, *zachetnicza*, *terſzitelicza.* Die ihr vornihmt etvvas groſses zuthun, e. Urheberin groſser dingen. *Valamin igyekezőné.* Synon. *Machinatrix.*

Mŏlītrix, īcis, f. *Mlinaricza.* e. Müllerin. *Mólnárné.*

Mŏlītūra, æ, f. Plin. *Mlenye*, *ſernenye*, *ſermlyenye.* Das Mahlen. *őrlés.*

Molleſco, is, ere, (Neut. *Inch.*) Plin. *Maknem*, *mehkeh poſztájem.* Weich vverde. *Meglágyúlok.* 2. Transl. Vid. *Manſvefio.* Ovid.

Molleſtra, æ, f. Feſt. *Ovchja kósa.* s. Schaff-fell. *Bárány bőr*, *jú bőr.*

Mollĭcellus, (*Dimin. à* Molliculus) *Catull.* Mol'ĭcŭ'us, a, um. (*Diminut. à* Mollis) Plaut. *Namchkek.* Etwas weich. *Lágyatska, gyengétske, kenyesetske.*

Mollĭcĭna, æ, f. Non. *Tenka y mehka halya, opraua.* Weiches und lindes Kleid. *Vekony és gyenge Ruha.*

Mollicŏmus, a, um. Avien. *Mehko-laſz.* Weich-härig. *Lágy hajú, gyenge hajú.*

Mol'ĭfĭco, as, are, avi, atum. (Act.) Æmil. *Mehchim, mehko chinim.* Weich *oder* lind mache. *Lágyitom.*

Mollĭfĭcus, a, um. Cæl. Aurel. *Mehko chinechi.* Weich-machend. *Meg-lágyító.*

Mollīmentum, i, n. Seneca. *Mehchanye, mekchanye.* e. Weich-machung, Gelindigkeit. *Enyhités.* 2. Transl. Vid. *Delinimen, Lenimen.*

Mollio, is, ire, īvi, ītum, (Act.) Cic. Vid. *Mollifico.* 2. Transl. Vid. *Mitigo, Lenio, Manſuefacio.* Gell. 3. Vid. *Effœmino, tempero.* Cic.

Mollĭpēs, ĕdis, *om* Cic *Mehko nog.* Lind-füſig. *Lágy lábú, gyenge-lábú*

Mollis, is, *com.* le. n. 1. *Mehkek.* Weich, Lind. *Lágy, puha.* 2. Transl. Vid. *Flexilis N. 1.* 3. Vid. *Debilis.* 4. Vid. *Effœminatus, Delicatus N. 1. Laſcivus.* Hucusque *Cic.* 5. apud Virg. Vid. *Amœnus.* 6. apud Cic. V. *Manſuetus, Lenis N. 1. Facilis N. 2. Mitis &c.* 7. Vid. *Jucundus.* 8. V. *Maturus. N. 1.* Ità Virg. 9. Cœlum molle *id eſt*: temperatum. *Plin.*

Mollĭter *Adv.* Cic. 1. *Mehko.* Weich. *Lágyan, puhán,* 2. transl. V. *Laſcivè, Delicatè, effœminatè.* ex Adject. *effœminatus.* 3. Vid. *Leniter, Manſuetè, Benevolè, Benignè &c.*

Mollĭtia, æ, & Mollĭtĕs, ē, f. Cic. 1. *Mehkocha.* e. Weiche, Lindigkeit. *Lágyſág, puhaſág.* 2. transl. V. *Effœminatio, Laſcivia, Langvor, Deſidia.* &c. 3. Vid. *Manſuetudo, Lenitas, Amœnitas, Benignitas, Facilitas N. 2. &c.* ità Cic.

Mollĭtūdo, ĭnis, f. Cic. Vid. *Mollitia.*

Molluscŭlus, a, um. (*Dimin. à* Mollis) Plin. Vide *Molliculus.*

Molluſca, æ, f. Plin. *Mehkach oreh.* Ein Nuſs mit weichen ſchalen. *Gyenge héjú dió.*

Mŏlo, is, ere, mŏlui, ĭtum. (Act.) Terent. *Melyem, Sernem, ſermlyam.* Mahle. *őrlök, megőrlöm.*

* Mŏlŏcē, es, f. Colum. Vid. *Malva.* Hinc

Mŏlŏchĭnārius, ii, m. *Plaut.* Qui aliquid colore Malvæ ſeu purpureo ting t.

Mŏlŏchĭnus, a, um. *Non.* Malvæ colorem referens, Ad purpureum colorem accedens.

* Mŏlŏchītes, is, *vel* æ, m. *Plin.* Pretioſus Lapis colorem malvæ referens.

* Mŏlorthus, i, m. Stat. Vid. *Perpendiculum.*

* Mŏloſſus, i, m. Virg. *Veliki peſz meſzarſzki, ovcharſzki paſz.* Ein groſser Fleiſchhacker - *oder* Schaffer - Hund. *őreg eb, komondor, ſzelendek.*

Mŏlŭſca, æ, f. Plaut. *Breſzkva.* e. Pfirſing. *Baratzk.*

* Mŏlybdæna, æ, f. Plin. *Sila olova y ſzrebra ſzkup zmeſſenoga.* e. Blei-und Silber-Gruebe, Ader. *ón és ezüſt ér, folyás; Ezüſt ér ónnal elegy a' bányában.*

* Mŏlybdītis, is, f. Plin. *Olovna pena.* r. Bley-Schaum. *Gelét, Glét.* Sic. *Argўritis*, vel *Argyrites, is, f.* Spuma Argenti. *Chўlitis, is, f.* Spuma aurea. *Plin.*

* Mŏlўris, ĭdis, f. Ariſtot. *Kobilicza velika, koja ſzadje pojéda.* e. Heuſchrecke, ſo die Frucht abfriſt. *Nagy ſáska, melly a' gyümöltſöt vetemenyeket elrontja.*

Mōmen, ĭnis, n. Lucr. V. *Momentum.*

Momentānē ter, *Adv.* Fulgent. *V jednom hipu, za Chaſz, za ochno megnenye.* Augenblicklich. *Egy ſzempillantá ban.*

Momentānĕus, a, um, Lucr. *Hipni, za ochno megnenye terpechi, chaſzni.* Augenblicklich. *Egy-ſzempillantájnyi.* Item V. *Fluxus N. 2. Inconſtans, Caducus, Vanus.* ità Tertull.

Momentārĭus, a, um, Apul. *idem.*

Mōmentōſus, a, um. Quintil. *Vnogo zaderſavajuchi, velike ſztvári vu ſzebi derſechi, velikoga preſztiszanya ali preczembe, ne nikaj, je nekaj.* Das viel in ſich hat, das etwas iſt, wichtig. *Nem jemi, érteket, valamit é ö.*

Mōmentum, i, n. Cic. 1. V. *Pondus N. 1.* Hinc Transl. V. *Pretium, vires, Robur N. 2. Efficacia.* 2. Accipitur. *pro* Tempore. *Hip, chaſz, oko-megnenye.* 3. Augenblick. *Egy ſzempillantá.* 3. apud Plin. *pro* re quacunque minima. *ità*: Cui's earum bibatur, addito Reſinæ momento, *id eſt* Reſinæ pauxillo. *Plin.*

* Mōmus, i, m. *Vitruv.* Deus Nocte matre, Somno patre genitus, qui ipſe otioſus aliorum Deorum acta cum ſumma libertate carpere fingitur. Hinc per ſynecdoch. *Prigovarjavecz, koi vſzabolye bocbe znati, otekni-nyſz.* Ein Tadler aller Dinge. *Kinek ſemmi nem tetſzik, a' mit lát, mindenben gántſol talál.*

* Mŏnāchus, i, m. (*idem quod* ſolitarius) *Szamoſtnik,*

Digitized by Google

mochnik, Redovnik ali Szamochi, ali puſchini ſivuchi. r. Mönch. *Egyedûl élô Barát.* *Monachorum vitam amplecti: Phras:* Religioſorum caſtra ſequi, vitam inire, inſtituta profiteri. Omnia vitæ hujus blandimenta deſpicatui habere, aſpernari, conculare: Rebus humanis, & caducis hujus vitæ commodis, voluptatibus nuntium remittere; & totum jam in cœlis animô & cogitatione conſiſtere. Rebus mortalibus valere iuſſis, mancipare ſe cœnobiis, addicere ſe religioni *vel* vitæ monaſticæ, ut in religioſorum familiis, humanarum rerum curâ ſoluti Deo liberiùs, & divinis rebus vacare poſſint. Ad Chriſti vexilla confugere; Deo ſe devovere; in religioſam ſę dicare familiam; religionis arctiſſimô ſacramentô ſe obligare; Religioſæ militiæ, Cœtui ſacro nomen dare; ad religioſum ordinem appellere animum; religioſis viris accenſeri; in cœnobium ſe cauſâ religionis conferre; in monachum tonderi. In familia DEO dicata vivere, nec ampliùs ſæculi fluctibus involvi.

* *Mônarcha*, æ, m. *Szamo-ladavecz, Ceſzar*, ali *kràly*. Monarch der allein herrſchet, Kayſer, König. *Egyedûl uralkodó hatalmas Fejedelem, Tſáſzár, király.*

Mônarchâtus, ûs, m. *Szamo jednega Ladanye, kralyuvanye*. Das eines allein herrſchen. *Egyedûl-való uralkodás, Hatalmaſſág.*

* *Mônarchîa*, æ, f. Tertull. *Kralyevſztvo, koje ſzam kraly ravna, láda; ſzamu-ladavſztvo.* s. Königreich über wvelches einer allein herrſchet, regieret; e. *Monarchie* da einer allein regieret. *Egyedûl-egy fejedelemſég.* Hinc

Mônarchîcus, a, um. Ad *Monarchiam*, *vel Monarcham* ſpectans.

* *Mônas*, ădis, f. Macrob. V. *Unitas N.* 1.

Mônaſteriâlis, is, *com.* le, n, Sidon. *Szamóchnichki, ſzamo-ſztanovni*, vulgò *Kloſterſzki*. Einſiedleriſch, klöſterlich. *Kalaſtromhoz-való, kalaſtromi.*

* Mônaſtêrium, ii, n. Auguſt. *Szamochnikov ſztanye, ali puſchini na ſzamom prebivaliſche*: peregr. *Kloſter*. s. Kloſter, e. Einöde. *Kalaſtrom.*

* Mônaſtrîa, æ, f JCt. *Szamochnicza, Redovna Goſzpa*: vulgo *Opatticza*. Eine Nonne, Cloſter-Frau. *Apátza, Kalaſtromi aſzſzony.*

* Mônâulos, i, m. Mart. *Jedne verſzti piſzkalka, ſveglyg.* e. Einfache Pfeiffen. *Egy Tſi[illegible]*

Mônêdûla, æ, f. (*ſic dicta à* moneta, quia monetam & pecuniam furatur) *Kavka, Chavka, Choka pticza.* e. Tull, Dole Vogel. *Tſóka madár.*

Mŏneo, es, ere, ui, itum, (Act.) Cic. *Opominam.* Vermahne, vvarne. *Intek, intem.*

Mŏnêris, is, f. (Italis *Felucca*) Liv. *Ladjicza, vu koiſze gde ſzam vozi, chàm.* s. Schifflein, da einer allein rudert. *Egy evezôs hajótska, tſónak.*

Mŏnêta, æ, f, Mart. *Penez.* e. Müntz, s. Geld. *Pénz.* 2. Mater muſarum. *Liv.* 3. Nomen Junonis. *Cic.*

Mŏnêtâlis, is, *com.* le, n. Cic. *Penezni, Kpenezom zpadajuchi.* Der Müntz gehörig. *Pénz verêtbez - való, vertt pénzhez-való, Pénzhez-való.*

Mŏnêtârius, ii, m. Firmic. *Penezàr, novczodelavecz, ki peneze kûje.* r. Müntzer, Müntz-Meiſter. *Pénz - verô.*

Mŏnêtârius, a, um, Firmic. V. *monetalis.* monetaria Officina. *Hiſa, ſtaczun, gdeſze penezi dêlaju: Penezarnicza.* s. Müntz-Haus. *Pénz verô ház.*

† Mŏniâlis, is, f. Vid. *monaſtria.*

Mŏnîle, is, n. Ovid. *Gyungyeni ali zlatilanchecz. gerla kinch.* e. Guldene Kette, Hals-Zierde. *Arany lántz, Nyaki drága ékeſség.* 2. apud Virg. *Kantàr, viſzechi na konyſzkem vratu kinch, lépa konyzka ſzprâva.* r. Pferd-Schmuck. *Lóra - való ékes ſzerſzám, mint a' ſzügyellô, tzafrang.*

Mŏnîmentum, ti, n. Cic. V. *monumentum.*

Mŏnîtio, onis, f. *Opominanye, opomenutje.* e. Ermahnung, Erinnerung, Warnung. *intés.*

Mŏnîtor, oris; m. Terent. *Opomenitel, opominavecz.* r. Mahner, Erinnerer, Warner. *intô.* 2. apud Cic. V. *Padagogus, Inſtitutor.* 3. apud eundem V. *Conſiliarius.*

Mŏnîtôrius, a, um, Senec. *Opominajuchi, kopimananyu ſzluſechi.* Mahnend, erinnerend, vvarnend. *intô, jôvendôlô.*

Mŏnîtum, i, n. Cic. *Opomenek, opomena.* e. Mahnung, Warnung. *intés.* Vid. *Monitio, Præceptum.*

Mŏnîtus, ûs, m. Cic. *idem.*

* Mŏnŏcĕros, ôtis, m. Plin. *Jedno-rog, jednoroſecz zvèr.* s. Einhorn Gevvild. *Egy ſzarvú állat, Vad.*

* Mŏnŏchordum, i, n. *Guſzle ſzamo z-jednum ſztrunum.* e. Geigen, *oder* Inſtrument, ſo nur eine Saiten hat. *Egy húrú hegedû.*

*Mŏnô-

Digitized by Google

*Mŏnŏchordus, a, um. *Jedno-ſztrunen.* Mit ein Saiten. *Egy hurú.*

*Mŏnŏchrōmătus, a, um. Plin. *Jedne farbe.* Einfärbig. *Egy ſzínű.*

*Mŏnŏcōlus, i, m. Solin. *Jedno-vud, jednoga vuda cblovek, &c.* Der nur ein Glied hat. *Egy ízű.*

*Mŏnŏcoſmum, i, n. *Kóla, Taliga, kochie, koje ſzamo jeden kony vlechе.* (*Ital.* ſedia volante (Wagen, ſo nur ein pferd ziehet. *Egy lovú taliga, kotſi.*

Mŏnŏcŭlus, i, m. (Vox eſt hybrida, ex græco *Monos*, & Latino *Oculus* conflata. *Jul. Firmic.*) *Jedno-ok, oborazecz.* Einäugiger. *Egy ſzemű.*

*Mŏnŏdos, i, m. Plin. *Jedno-zub, ki ſzamo jeden zub ima.* Der nur einen Zahn hat. *Egy fogú.* Hoc nomine vocabatur filius Regis Bithyniæ, qui locò dentium in ſuperiore oris parte os unum continuum habuit. *Plin.*

*Mŏnŏgămia, æ, f. Tertull. *Senitva ſzamo jenkrat vuchinyena.* Da mann nur einmal heyrathet *Egyſzeri házaſság.*

*Mŏnŏgămus, i, m. Hieronym. *Jenkrat ſzamo oſenyen.* Der nur ein Ehe-Beib genommen hat. *Egy feleségű ember.*

*Mŏnŏgrammus, a, um. (Transl. à *Monogrammos*, quod picturam tenuem, lineis conſtantem denotat.) Cic. *Szlab, ſzuhorlav, mleden, merſzav, ſztenchan.* Schvvach, Dürr, Mäger. *Erőtelen, ſzáraz, borpaſz, vékony.*

*Mŏnŏmăchĭa, re *ipſa* Monomachĭa, æ, f. *Boj dveh ſzámeh, Majdan.* Ein Beſonderer Kampff, da zvvey mit einander ſich ſchlagen. *Két ſzemély közöt-való bajviadal.* Vid. *Duellum.*

*Mŏnŏmăchus, i, m. *Kiſze ſzam ſz-kém na majdanu bie.*. Der ſich allein mit einem anderen ſchlagt, balget. *Máſſal megvívó.* Vid. *Duellator.*

*Mŏnŏphăgĭa, æ, f. *Szamo-jedje, Jednoga na ſzamom jédenye.* Das Allein-Eſſen. *Egyedűl-való évés.*

*Mŏnŏphăgus, i, m. *Szamo-jedecz.* Allein-Eſſend. *Egyedűl évő.*

*Mŏnophthalmus, i, m. Vid. *Monoculus.*

*Mŏnŏpŏdĭum. ii, n. Liv. *Sztol jedno-nog.* r. Tiſch mit einem Fuſs. *Egy lábú aſztal.*

*Monopodius, a, um. Lamprid. *Jedno-nog.* Ein-füſſig. *Egy-lábú.*

*Mŏnŏpōla, æ, m. Cat. *Szamo-terſzecz, preterſzecz, ki ima oblaſzt v.g. Duhan &c. ſzam prodavati, a nigdo drugi.* Der eine Sach v.g. Taback &c. allein Verkaufft. *A' ki valamit egyedűl árúl, és mindennek tsak ő-le kell vásárlani.*

*Mŏnŏpōlĭum, ii, n. Svet. *Szamo-terſztvo, preterſztvo, Szamoga jednoga takvo terſztvo, da nigdo polez nyega z-takvim dugovanyem terſziti neſzme.* e. Freyheit da einer allein mit einer Sichern vvaare handlet, kaufft, und verkauffet. *Egyedűl-való kalmárkodás, mellyet máſnak nem ſzabad árúlni.*

*Mŏnoptĕrus, a, um. Vitruv. *Jednu krelyut imajuchi.* Einen Flügel habend. *Egy ſzárnyú.*

*Mŏnŏſyllăbus, a, um. Auſon *Jedne ſzilabe.* Nur ein Sylbigt *Egy Sillabából-álló.*

*Mŏnoxўlus, a, um. *Iz jednoga czeloga drieva zduben, ali napravlyen.* Aus einem gantzen Stuck Holtz gemacht. *Egy merő fából vájott.* Monoxyla Navis, *vel* Monoxўlum, i, n. Plin. *Ladja iz jednoga czeloga drieva napravlyena.* 9. Schiff. aus einem gantzen Stuck gemacht. *Egy merő fából vájott hajó.*

Mons, montis, m. Cic. *Gora.* Ein Berg. *Hegy.* Montes aureos polliceri: *Prov. Hyperbolicum Terentii:* h. e. Magna quæque promittere, & immenſarum rerum ſpem alicui facere. *Item* Parturiunt montes, naſcetur ridiculus mus: *Prov.* Horatii: *id eſt:* Res magnæ ſunt propoſitæ & conceptæ; ſed finè effectu.

Monſtrābĭlis, is, *com.* le. n. Plin. *Pokazliv.* Das zu zeigen iſt. *Mútatható.*

Monſtrātio, onis, f. Terent. *Kazanye, pokazanye.* e. Zeigung, Weiſung. *Mútatás.*

Monſtrātor, oris, m. Virg. *Kazitel, kazavecz, kazivacz.* Ein Weiſer, Zeiger. *Mútató.*

Monſtrātus, ûs, m. Apul. Vid. *Monſtratio.*

Monſtrĭfĕr, a, um, & Monſtrĭfĭcus, a, um. Plin. *Sztraboten, ſztraffen, ſztrabovit, Ruſen, neprilichen, gerd, gerdoben, ſzpachliv, chuden.* Ungeheur, Ungeſtaltet, Wundergeſtaltig, Wunderſam, unförmlich. Heſslich. *Tsudás, képtelen, tsudálatos formájú.*

Monſtrĭfĭcè *Adv.* Plin. *Chudno, ſzpachlivo, ſztraffuo, ſztrabovito.* Wunderlich, Ungeſtaltet. *Tsudáſon, képtelenül.*

Monſtro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Káſem, pokaſujem.* Ertzeige, deute, Zeige, vveiſe. *Mútatom, mútatok.*

Monſtrōsè *Adv.* Cic. Vid. *Monſtrifice.*

Monſtrōſus, a, um. Cic. Vid. *Monſtrifer.*

Monſtrum, tri, n. 1. Propriè *Kazilo, dugovanye za kazanye.* Ein muſter, ein Ding zum zeigen. *Mútató eſzköz.* 2. Vid. *Oſtentum N. 1. Prodigium.* Ità Cic. 3. *apud* Terent. *Sztraffilo, plaſſilo [illegible]ſpáſzka, od na-*

rave

natus adverſek, neſzpretszi plod. s. Ungeheuer, e. Wunder-gebuhrt, Miſs-gebuhrt. *Tünder, természet ellen-való ellés, születés.* Hinc 4. *Transl.* accipitur *pro* Homine ſceleſto, ſententia abſurda &c. *Cic.*

Monſtruōsè, *Adv.* (legunt aliqui apud *Cic.*) Vid. *Monſtrificè.*

Monſtruōſus, a, um, Monſtruoſior, Monſtruoſiſſimus *Lactant.* Vid. *Monſtroſus.* Aliqui etiam apud *Cic.* Monſtruoſus *pro* Monſtroſus legunt.

Montāna, orum, n. *plur.* Liv. *Gore, bregaszta méſzta.* s. Gebürge, die Bergichte Oerter. *Hegyek, hegyes völgyes helyek.*

Montānus, a, um. Cic. *Gorſzki, Gorni.* Bergicht, Waſs aus einem Berg kommt. *Hegyi.*

†Montāniſta, æ, m. *Gornyák.* r. Berg-rechtgeber, der Berg-recht, *oder* Wein-zehend geben muſs. *Dészmát-adó, fizető.*

Montĭcŏla, æ, m. Ovid. *Nagorecza, Gorecz, ki v-gori ſztoi.* Auf dem Berg *oder* im gebürg vvohnend. *Hegyen-lakó.*

Montĭcŭlus, i, m. (Dimin.) *Goricza, Breſanyek.* s. Berglein, r. Hügel. *Hegyetske.*

Montĭgĕna, æ, *com.* *V-gori rodyen.* Im gebürg gebohren. *Hegyen-ſzülettetett.*

Montĭvăgus, a, um. Cic. *Gorſzki kláteſs, kiſze po gorah klâti.* Berg-Streichend, in bergen ſtreiffend, herum ſchvvermend. *Hegyen bolygó, bújdosó.*

Montōſus, & Montuōſus, a, um. Cic. *Goraſzt.* Bergicht, *Hegyes, halmos.*

Mōnūmentum, ti, n. *Dicitur,* quidquid res præteritas in memoriam revocat, aut revocare poteſt: *ut ſunt:* Libri, Hiſtoriæ, Statuæ, Goloſſi, columnæ, Sepulcra, Fana, Faſti, Magnifica ædificia, Tituli, & cætera ejusmodi, ità *Cic.* Vid. *Mnemoſynon, memoriæ, ſignum N. 1. Memoria N. 2. & 3. Inſigne N. 1. 3. & 5.* Commendare aliquid monumentis, celebrare aliquid monumentis annalium: *id eſt* Ad poſterorum memoriam conſcribere, Ad Poſteritatem transmittere. *Cic.* Item 2. *transl.* Inſigne honoris, & monumentum laudis. Multa ſunt tuæ clementiæ monumenta. *Cic.* Vid. *Inſigne N. 5.*

Mŏra, æ, f. Cic. *Synon.* Cunctatio, Dilatio, Prolatio, Tergiverſatio, Retardatio, Procraſtinatio, Tarditas. *Stentanye, záderſavanye, mudenye, keſznenye.* e. Verzveilung, Weile, r. Verzug. *Késedelem, várakozás.* 2. apud Liv. Vid. *Impedimentum.* Reſtituendæ Romanis Capuæ mora tu es: *id eſt:* Tu es in mora, ſeu Tu es impedimentô. Tu impedis & moraris. *Liv.*

Mŏrācillus, a, um. (Dim.) Feſt. Vid. *Duriuſculus.*

Mŏrācĭus, a, um. Feſt. Vid. *Durus N. 1.*

Mŏrālis, is, *com.* le, n. Cic. *K-derſanyu zpadajuchi.* Zu den Sitten gehörig, Sittlich. *Erkŏltsŏket nézŏ, tanító.* Moralis philoſophia. *Cic.* Vid. *Ethica.*

Mŏrālĭtas, atis, f. Macrob. *Synon.* Morum conditio. *Sztaliſs, náchin derſanya.* e. Sittenheit. *Erkŏltsŏſség.*

Mŏrāmentum, ti, n. Apul. Vid. *Mora.*

Mŏrātim *Adv.* Solin. *Z-ſtentanyem, mudno, záderſavajuch.* Mit Verzug. *Késedelmeſkül, várakozva.* Vid. *Lentè.*

Mŏrātio, onis, f. Vitruv. Vid. *Mora.*

Mŏrātor, oris, m. Liv. *Stentavecz, pachitel, záderſavavecz, ki kŏga záderſáva, ſtenta.* r. Verhinderer, Verzögerer, der einen Verſaumt, *oder* Verhindert. *Késleltetŏ, várakozó.*

Mŏrātŏrĭus, a, um. Plaut. *Záderſliv, záderſavajúchi.* Zum Verzug gehörig, Verzögetig. *Késelŏ, múlattató.*

Mŏrātus, a, um. Cic. *V-reduſze lepo, ali zlo derſechi, Dobroga ali zlocheſztoga derſanya.* Guthe *oder* böſe Sitten an ſich habend. *Szoktatott, tanittatott.* Bene moratus: Cic. *V-reduſze lépo, y dobro derſechi.* Guthe Sitten an ſich habend. *Jó erkŏltsŭ, emberŭl tanúlt.* Malè moratus. Plaut. *Zloſze, y merſzko derſechi.* Schlechte und üble ſitten an ſich habend. *Roſz erkŏltsŭ, ebŭl tanúlt.* 2. Transfertur etiam ad alia, *ut* Fabula rectè morata. *Plaut.*

Morbĭdus, a, um. Plin. *Hateſen, nezdrav, nemochliv, Bolezliv, hateſliv,* peregr. *Beteſliv.* Krancklich, ungeſund, ſiech. *Beteges, vajutt.* 2. Vis morbida: *id eſt* Morbum afferens. *Lucan.* Vid. *Sequens.*

Morbĭfĭcus, a, um. *Bŏl, nemoch chinechi.* Krancheit-bringend. *Betegítŏ.*

Morbilli, orum, m. *plur.* Med. *Kozicze, koze dechinſzke, doberez.* e. Kind-Blattern, Flecken, e. kotzſucht. *Apró himlŏ.*

Morbōſus, a, um. Cic. *Pun boli, nemochi, beleſzti vſzakojachke.* Voll Kranckeiten. *Beteges, betegséggel teli.*

Morbus, i, m. Cic. *Bŏl, nezdravje.* e. Kranckheit, ſucht. *Betegség.* Vid. *Infirmitas N. 2. Ægrimonia.* In morbum delabi, incidere, cadere; morbô corripi, affici, implicari; in morbum implicari &c. *Obeteſati.* Kranck vverden. *Meg-betegŭlni. Cic. &c.* Morbo *vel*

Digitized by Google

cum morbo confligari, morbô opprimi, laborare, urgeri, teneri, intabescere &c. Cic. *Betegnomu biti.* Mit einer Kranckheit beladen seyn. *Beteg lenni. Betegségbe esni.* Morbô liberari, levari &c. Cic. *Ozdraveti; Bolisze mentuvati; iz bolesztiszlati.* Von der Kranckheit aufstehen, los vverden. *Betegségből könnyebbedni, kikelni.* Morbus major, caducus, comitialis. *Cels.* Vid. *Comitialis N. 2. Epilepsia.* morbus epidemicus. *Obchinzka bòl.* Die anfällige Land-Kranckheit. *Elragadó közönséges betegség.* Vid. *Epidemia.* Morbus gallicus, *alias* Neapolitanus. *Franczuszka bòl, okolo neszramnoga meszta beteg.* e Franzosen. *Frantzia betegség.* Morbus regius. *Razleánye zlatenicze, suto-bòl, kralyevszki beteg.* e. Gelbsucht. *Sárgaság.* Morbus cronicus. *Dugo terpécha bòl.* e. Langvvierige Kranckheit. *Sokáig tartó betegség.* Morbus acutus. *Nagli beteg, Bodecz.* Geschvvinde und gefährliche Kranckheit, *Hirtelen-való, és veszedelmes betegség.* Vid. *Calculus N. 2. Colica &c.* ità Medic. 2. *Transl. ad animum:* Morbus animi Vid. *Vitium N. 1. & 2.* ità Cic. 3. *apud eundem* Morbus DEus est, Herebi & Noctis filius, mortis frater.

Mordācĭtas, atis, f. Plin. *Vgrizenye, vjedlivoszt, vjedenye.* e. Beissung. *Marósság, tsipósség.* 2. Metaph. *Ogovorlivoszt.* e. Verleimbdung. *Rágalmazás.*

Mordacĭter, *Adv.* Ovid. *Vgrizlivo, grizlivo, vjedlivo.* Beissigt. *Marósságúl.*

Mordax, ācis, *cm.* Plaut. *Vjedliv, vgrizliv, grizliv, na vgrizenye nagnyen.* Beissigt. *Maró, Harapó, Tsípós.* 2 Metaph. *apud* Cic. *Ogovorliv; ki rad ogovárja, prigovarja.* Ubel nachredend, schmähend. *Rágalmazó.* 3. Urtica mordax. *pro* pungens, urens. *Plin.* 4. Sollicitudo mordax, *id est:* Animum excrucians. *Horat.*

Mordeo, es, ere, mŏmordi, morsum, (Act.) Cic. *Grizem, vjédam, kolyem.* 2. Metaph. *Ogovarjam, zlo od drugoga govorim.* 1. Beisse. 2. *Metaph.* Ubel nachrede, schmähe. 1. *Marom, Harapom.* 2. Metaph. *Rágalmazom.* 3. Vid. *Molesto.* 4. Morderi, *pro* vehementer dolere. ità Cic.

Mordĭcĭtŭs, *Adv.* Plaut. *Grizoma, z grizom, Grizuch, vjeduch.* Mit Beissen. *Mardosva, Harapólag.*

Mordĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Cæl. Aurel. V. *Molesto, mordeo.*

Mordĭcŭs, *Adv.* Cic. Vid. *Mordicitus.*

Mŏrĕ, *Adv.* Plaut. Vid. *Stulte, Ludicre.*

Mŏrētum, i. n. *Ovid.* Mŏrētārium, ii, n. *Terent.* Cibus ex Allio, apio, ruta, coriandro, bulbo, caseo, oleo & aceto constans. V. *Intritus N. 1.*

Mŏrĭbundus, a, um, Cic. *Vumirajuchi.* Sterbend. *Haló félben-való, meg-való.*

Mŏrĭcētum, i, n. *Morvjè, meszto na kom morve rasztu.* r. Orth vvo Maul Heidel-*oder* Schvvartzbeer vvachsen. *Szederjes bely.*

Mŏrĭgĕrātio, onis, f. Nonius. *Podlosenye, Pokornoszt.* e. Willfahrung, r. Gehorsam. *Szót fogadás, engedelmeßég.*

Mŏrĭgĕro, as, are, avi, atum, [Neut.] Plaut. *Vgagyam. Po volyi chinim, Podlasemsze, Poszlusszam, Pokorenszem.* Willfahre, ich bin gehorsam. *Valakibez lebot-á kozom, engedek.* Alicui morigerare, Plaut. *Kòmu vgoditi,* ali *po volyi chiniti.* Einem zu Willen seyn, genug thun. *Valakibez lebotsúskozni.*

Morigeror, aris, ari, atus sum, (Dep.) Cic. *idem.*

Mŏrĭgĕrus, a, um, Terent. *Pokoren, poszlussen, po-volyi chinéchi.* Gehorsam, gefolgig, vvillfährig. *Szót fogadó, engedelmes.*

Mŏrĭo, ōnis, m. Mart. *Dvorni bedak. Salecz,* peregr. *Norcz.* r. Hof-Narr, Schalck-Narr. *Udvari boland.*

Mŏrĭor, ĕris, mŏri, mortuus sum, (Depon.) Cic. *Vumiram, umiram.* Sterbe. *Meghalok. Morior: Synon. & Phras.* Naturæ debitum persolvo; Animam ago; Naturæ satisfacio; Vitam pono; mortem obeo, oppeto; De vita decedo; Ex vita, à vita discedo, recedo, excedo, migro, emigro, demigro; Vitam amitto, dimitto, reddo; Extremum vitæ spiritum edo; vitam pro patria profundo, pono; Ago supremum vitæ diem; Lucis usuram reddo; vitam cum morte commuto; Mortem occumbo; Diem obeo; Extingvor; è viventium numero eripior; Naturæ concedo; fato cedo; lethum oppeto; Morbô consumor, conficior; è vivis excedo, *ità passim Classici.* Consciscere sibi mortem: *pro* suæ ipsius mortis causam esse. *Cic.*

Mŏrĭtŭrĭo, is, ire, (Meditat.) Cic. *Radbi vumreti, ali: vre vmiram.* Zu Sterben begehre, *oder:* schon sterbe. *Halni kivánok,* vagy *szinte halok.*

Morlachĭa, æ, f. Geogr. *Horvatzkoga kralyeszstva dersava poleg morja.* Eine Landschafft des Königreich Croaten bey Adriatischen Meer gelegen. *Horvát országnak*

Digitized by Google

nak tartománya a' tenger mellet. Provincia eſt maritima Croatiæ, quam alii à Licca & Corbavia diſtinguunt, alii cum utraque confundunt.

Mŏror, aris, ari, atus ſum (Dep.) Cic. *Zaderſavamſze, ſten. amſze, kaſſnim.* Aufhalte, verziehe, verzveile, ſaume. *Késlelem*, Vid. *Cunctor.* 2. Morari aliquem, *pro* Detinere. *Cic.* Vid. *Retardo, Detineo, Impedio N.* 2. Nihil vos moramur Patres, *id eſt* non detinemus, nec impedimus veſtrum abitum. *Capitol.* 3. Morari alicubi, *pro* manere. *Cic.* Vid. *Maneo N.* 1. 4 Morari cum aliquo: *pro* unà vivere. *Senec.* 5 Iſtas factiones nihil moror, *pro* nihili facio, negligo. *Plaut.*

Mŏror, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Sveton. V. *Deſipio, inſanio, fatuor.*

Mŏrōsē, *Adv.* Cic. V. *Faſtidienter*, *Lentè*, *Cunctanter*, *Tardè*, *Negligenter.*

Mŏrōsĭtas, atis, f. Cic. *Gruſzſlyiveſzt*, *Gruſztina*, *Gruſztócha*. *Nepovolynoſzt*, *ſzvojvolynoſzt*. e. Eigenſinnigkeit, s. Grauen, r. Eckel, ungeſchlachte der Sitten, da einem nichts gut genug iſt. *Kedvetlenség.* Vid. *Faſtidium.* Item V. *Tarditas*, *Negligentia*, *Lentitudo.*

Mŏrōſus, (*per licent.* Mŏrōſus) a, um, Gic. *Gruſztlin, ſzamſzebi nepovolyen, chuden.* Ungeſchlachtet, feindſeelig, unfreundlich, verdrieſslich. *Komor*, *kedvetlen.* Item Vid. *Durus N.* 3. *Piger*, *Tardus.*

* Morphĕus, i, m. *Ovid.* Somni Filius, vel Miniſter. 2. *Transl.* Vid. *Somnus.*

Mors, mortis, f. Cic. *Szmért.* 1. Tod. *Halál.* Omnia ſub leges, mors vocat atra ſuas. *Ovid.*

Boſanſzkeſzu réchi práve,
âkſze boches veſz odreti;
Szuprot ſzmerti níga tráve,
Vujti nemores, moras vmreti. &c.

2. *Mors* apud veteres pro *Dea* colebatur, velut hæc vitæ, neciſque poteſtatem haberet. Ex Herebo & Nocte natam delirabant. *Cic.* 2. *de Nat. Deor.* Aliquem ad mortem dare. *Plaut. vel:* Aliquem morti dare. *Horat.* h. e. occidere, *vel* Adjudicare morti. V. *Morior.*

Morsĭcātim, *Adv.* Varro Vid. *Mordicitùs.*

Morsĭco, as, are, avi, atum (Act. *Frequ. à* Mordeo) Apul. Vid. *Mordeo.*

Morſiuncŭla, æ, f. Plaut. *Grizecz*, *grizek*, *mali grìz.* 2. Biſslein. *Harapásotska.*

Morſus, ûs, m. Cic. *Grìz*, *vgrìz*, *vjed*, *ugrizaez.* 1. Biſs. *Harapás*, *rágás.* 2. Metaph. *Ogovor*, *pſzuvanye*, *draſenye.* e. Verleumdung. *Rágalmazás*, *szégyenítés.* ità *Hor.* Inſequi aliquem morſibus. Ovid. *Kôga ogovarjati.* Einen verleumden. *Valakit rágni*, *gyalázni.* 3. Vid. *Dolor*, *Ægrimonia*, *mœror.* ità Cic.

Mortālis, is, *com. Subſt.* Cic. Vid. *Homo.*

Mortālis, is, *com.* le, n. Cic. *Vumerliv, umertelni.* Sterblich. *Halandó, halálos.* 2. Activè *pro* mortem afferens. *Virg.* Vid. *Mortifer*, *Lethalis.* Vulnus mortale, *id eſt* Lethale: *Virg.* Sic dicitur *Peccatum mortale*, quia mortem animæ infert.

Mortālĭtas, atis, f. Cic. *Vumertliveſzt, umertelneſzt.* e. Sterblichkeit. *Halandóság.* 2. apud Curt. *Narav, Natura chlovechanſzka.* Die menſchliche Natur. *Emberi Természet.*

Mortalĭter, *Adv.* Auguſt. *Szmertno, vumerliv.* Sterblicher-vveiſe. *Halandó-képen.* 2. Activè V. *Mortiferè.*

Mortārĭŏlum, i, n. Macrob. *Musárecz.* Kleiner Mörſel. *Kis mosár, kûlûtske.*

Mortārium, ii, n. Plaut. *Musàr.* 1. Mörſel, mörſner. *Mosár, kûlk.*

Mortĭcīnum, i, n. Varr. *Merezina*, *Czerklina*, s. Todten-Aas. *Dög.*

Mortĭcīnus, a, um. Varro. *Szam iz ſzebe mertev, vczerknyen, czerknut, merezinyaſzt.* Selber geſtorben, verreckt. *Döggel bóltt.* Caro morticina. Plin. *Czerklina*, *vcerknyeno méſzo*, *mercina.* s. Schind-fleiſch, Aaſs. *Dög hús, érzékenység nélkûl-való hús.*

Mortĭfĕr, & Mortĭfĕrus, a, um, Cic. *Szmertni, ſzmerto-noſz.* Tödtlich. *Halált-hozó, ſzerzô.*

Mortifĕrè, *Adv.* Plin. *Szmertno.* Tödtlich. *Halálosan.*

Mortĭfĭcātio, onis, f. Tertull. 1. *Vumorjenye*, *Vumarjanye.* 2 *Traplenye*, *múchenye*, *kaſtiganye.* e. Tödtung. 2 e. Caſteyung, Bezähmung, Abtödtung. 1. *Halóvá tevés.* 2. *Sanyargatás.*

Mortĭfĭco, as, are, avi, atum, (Act.) 1. *Mertvoga chinim, vumarjam.* Tödte. *Halóvá teſzem.* 2. *Trápim*, *múchim*, *kaſtigam.* Abtödte, caſteye. *Sanyargatom*, *Fenyítem.*

Mortĭfĭcus, a, um, Val. *Max.* Vide. *Mortifer.*

Mortuālia, ium, n. *plur.* Plaut. *Mertvechke popevke.* Die Todten-Lieder. *Halotti énekek.*

Mortuālis, is, *com.* le, n. Plaut. *Mertvechki*, *k-ſzmerti zpadajuchi.* Tödtlich, zum Todt gehörig. *Hólttboz való.*

Mortuārĭus, a, um, Gato. *idem.*

Digitized by Google

Mortuus, a, um, Cic. *Mertev.* Todt, geſtorben. *Hólt, halott, megholt.*

Mŏrŭla, æ, f. (Diminut.) *Malo ſtentanye, na malom keſznenye, mudénye.* Kleiner Verzug. *Kevéſbé-való kétés, mulatozás.*

Mōrum, i, n. Horat. *Murva ſzadje.* iliti *vache.* e. Maulbeer. *Szederj.*

Mōrus, i, f. Plin. *Murva drévo.* r. Maulbeer-Baum. *Szederj-fa.*

Mōrus, a, um. Plaut. V. *Fatuus, ſtultus &c.*

Mos, mōris, m. Cic. *Navada, zakon, ſega, obichaj.* r. Gebrauch, e. Weiſe, Art, Gewohnheit. *Szokás, mód.* 2. Morem gerere alicui, Terent. *Pokornomu, podloſznomu biti.* Einem gehorſam ſeyn. *Valakinek ſzavát fogadni.* 3

Mōres, morum, m. *p'ur.* Terent. *Chlovechtvo: Lépo* ali *merzko derſanye*, e. Höfflichkeit: gute oder böſe Sitten. *Erkölts: jó* vagy *roſzsz maga viſeléſe.* Depravati mores: Cic. *Merzko y bman derſanye.* Uble Aufführung und böſe Sitten. *Meg-vészegetett erkölcsök.*

Moſchāta. *Scil.* Nux. V. *Mach.*

Moſchovĭa, Moſcovia, Moſcia, æ, f. *aliàs* Ruſsĭa, æ, f. Geogr. *Moskovitzko Czarſztvo vu Europi najvekſhe, y zhog oſzebujne domáchih vojnikov ſzerdchenoſzti y jakoſzti najzmoſneiſſe.* Das gröſte in Europa, und mächtigſte Kayſerthum Moſchau, ſonſten Ruſsland. *Európában leg-nagyobb, és leg-hatalmoſabb Muſzkák Birodalma, Tſáſzárſága.* Regio Europæ ampliſſima; Mari Caſpio adiacet. Hoc vel maximè tempore, à ſingulari armorum vi, ac felicitate latiſſimè inclaruit. Nomen accepit ab urbe *Moſcha* ad fluvium *moſchum* ſita, quæ totius Ruſſici imperii Caput audit. V. *Illyricum.*

Moſchus, i, m. *vel* Moſcovīta, æ, m. (*aliàs* Ruſſus, i, m.) Lucan. *Moskovita, Narod ſzlovenzki kruto glaſzoviti.* Ein Moſchoviter, hochberühmtes Illyriſches Volck. *Muſzka, Leg-nevezeteſebb népe Illiriomnak.*

Moſchus, chi, m. Vid. *Balſamum.*

Moſcŭlus, i, m. Cato. *Navadicza, mala navada, malabni obichaj.* e. Kleine Gewohnheit. *Szokáſotska.*

Mŏtăcilla, æ, f. Varro. *Verte-repka, Paſztirichicza ptichicza.* e. Bachſtelz s. Vögelein. *Barázda billegető, Leányka madár.*

Mōtio, onis, f. Cic. *Gibanye, miczanye, ganenye, genenye, krenenye, maknenye, ganutje.* e. Bevvegung. *Mozgás, ingadozás.*

Motiuncŭla, æ, f. Senec. *Malo gibanye, genenye.* e. Kleine Bevvegung. *Mozdúlás-ſatska.*

Mōto, as. are, avi, atum, (Act. *Freq. à* moveo) Virg. *Guſztokrat gibyem, miczam, okrechem.* Oft bevvege. *Mozgatom, ingatom.*

Mōtor, ōris, m. Mart. *Genitel, Ganitel, krenitel, mo-* ali *maknitel.* 2. *Pochetnik, Prichetnik.* r. Bevveger. 2 r. Urheber. *Mozgató, ingató.* 2 *Elkezdő.*

Mōtus, ûs, m. Cic. 1 V. *Motio.* 2 Vid. *Tumultus, Perturbatio.* Motus animi, *id eſt:* Affectio, Inclinatio. *Cic.* Terræ motus. *Potreſz.* s. Erdbeben. *Föld indúlás.*

Mŏveo, es, ēre, mōvi, mōtum, (Act.) Cic. *Giblyem, miczam, premeſztujem.* Bevvege, rucke. *Mozditom, mozgatom, indſtom, ingatom.* 2 Vid. *Diſcedo N.* 1. Canuſiô moverat, *pro* Diſceſſerat. *Cic.* 3 Transl. V. *Privo, Dejicio, Deturbo.* Poſſeſſione, ex agro aliquem movere, *pro* Poſſeſſione, Agrô privare, *Cic.* Locô movere aliquem, *id eſt* de gradu ſuo *vel* dignitate, *aut etiam* de Conſtantiâ *vel* ſententia aliquem dejicere. *Cic.* Senatu *vel* è Senatu movere aliquem: h. e. Ex ordine & dignitate ſenatoria ejicere. *Cic.* 4. Caſtra movere ex loco ad locum: *id eſt* Transferre, mutare; *vel* diſcedere facere. *Caſ.* 5 Vid. *Curo, as &c. N.* 1. Nec me movet, (*id eſt* non curo) præſens homo fuerit, nec ne. *Papin. JCtus.* 6 Arma movere. *Virg.* Bellum movere adversùs aliquem *Liv.* h. e. Bellum alicui inferre, *vel* præliari cum aliquo. 7 Animum ad aliquid movere: *pro* Aliquem allicere, inducere ad aliquid *Virg.* 8 Moveri precibus &c. *pro* Flecti. *Cic.* 9 Riſum movere. *pro* Excitare. *Horat.* 10. Stomachum alicui movere: *id eſt propriè* Turbare, ad vomitum excitare: *ità Plin.* Metaphoricè verò *Kſga na ſzerditoſzt genuti.* Einen zum Zorn anreitzen. *Valakit megboſzſzontani.*

Mox, *Adv.* Cic. *Taki, ſzeidom, odma.* Behend, bald, von Stund an. *Majd, majdon, mindjárt.* 2. apud Plin. V. *Poſtea.*

Muccēdo, *vel* Mūcēdo, ĭnis, f. Apul. V. *Mucus.*

Muccinium, *vel* Mūcĭnium, ii, n. Arnob. *Noſzni rubecz.* s. Schnupfftüchlein. *Orr tör, ſó keſzkenő.*

Muccōſus, *vel* Mūcōſus, a, um, Colum. *Item* Mucculentus, *vel* Mūcŭlentus, a, um. Arnob. *Smerkliv, smerklyav, pun lepshene ſzlie-*

ne.

Digitized by Google

ve. Rotzig, ſchnudericht. *Nátbás*, *Takonyos*.

Mūceo, es, ere, mūcui, [Neu.) Cato. *Pleſznivem*, *Pleſzniv jeſzem*. Ich bin ſchimlicht. *Penyéſzes vagyok*.

Mūceſco, is, ere, (Inch.) Plin. *Pleſzniv poſztájem*. Ich fange an ſchimlicht zu vverden. *Meg-penyéſzedlök*, *Penyéſzülni kezdek*.

Mūcĭdus, a, um, Juven. *Pleſzniv*. Schimlicht. *Penyéſzes*.

Mūcor, ōris, m. Colum. *Pleſznivá*, *Pleſznivóſtba*, *Pleſznivoſzt*. Das Nüchteln, r. Schimmel. *Penyéſz*, *Peniſz*.

Mūcōſus, a, um, V. *Muccoſus*.

Mūc o, ōnis, m. Colum. *Oſtrína*, ali *nabadá*, vulgo *S'picza kakvoga god orutja*, e. Schärffe, oder Spitze eines Gevvehrs. *Fegyvernek hegye*, *éſ éle*. Vid. *Acies N.* 1. *Cuſpis*, *Acumen N.* 2. 2 apud *Cic.* per Synecdochen. V. *Enſis*, *Gladius N.* 1. 3 per Catachreſin V. *Cacumen*, ità Plin. 4 apud *Cic. Metaphoricè* Vid. *Potentia*, *Auctoritas*, *vis*, *Fiducia*. Mucro ſtyli, *id eſt*: Vis, Auctoritas. *Cic.* Hic eſt mucro defenſionis tuæ, *pro* Fiducia. *Idem*.

Mūcrōnātus, a, um, Plin. *Nabadaſzt*, *Bodaſzt*: peregr. *S'picbaſzt*. Geſpitzt, ſpitzig. *Hegyeſztettetett*, *Hegyes*. Synon. *Cuſpidatus*, *ad formam Mucronis factus*. Item V. *Acutus N.* 1.

Mūcus, *vel* Mucceus, i, m. Catull. *S'merkely*, *ſzoporina*, *moßurina*. r. Rotz. *Takony*.

Mūgil, is, & Mūgilis, is, m. Plin. *Szom*, *gladách riba*. r. Schaaden, Groſskopff Fiſch. *Hartſa*, *egy nagy feju hal*. Aliàs etiam *Capito major* appellatur.

Mūginor, (*Legitur etiam* Mugĭnor.) aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. V. *Moror*, *Tardo*: item *Diſſimulo*. 2. apud Non. V. *Murmuro*.

Mūgio, is, ire, ivi, & ĭi, ītum, (Neu.) Liv. V. *Boo*. 2 Transfertur ad alios ſonos: *ut* Terra, ventus mugit. *Virg.* &c.

Mūgītor, oris, m. *Valer. Flacc.* Qui mugit.

Mūgītus, ûs, m. Virg. Vid. *Boatus*. 2. Transl. *pro* quovis ſono ſimili mugitui: *ut* Mugitus Terræ. *Cic.* Vid. Motus Terræ.

Mūla, æ, f. Juven. *Mezgicza*, *mezginya*. e. Mauleſelin. *Nőſtény öſzvér*. Fœta mula. *Prov.* Svetonii. *Nigdar neachinyeno*, *niti nevidyeno dugovanye*. Ein ungeſehenes und unerhört Ding. *Soha nem látott*, *hallatott dolog*.

Mūlāris, is, *com.* re, n. Colum. *Mezgeni*, *mezgon*. Den Mauleſeln gehörig. *Öſzvéri*, *öſzvérhez-való*.

Mulcēdo, ĭnis, f. Gell. *Gladenye*. e. Streichlung. *Enyhítés*, *Tőrölgetés* Vid. *Blandimentum*, *Blanditia*, *Blandiloquentia*, *mitigatio*.

Mulceo, es, ere, mulſi, mulſum, *aliò* mulctum, (Act.) Virg. *Gladim*, *Vtaſzjem*. Streichle, ſtille. *Törölgetem*, *Enyhítem*. Vid. *Blandior*, *manſvefacio*, *lenio*, *mollio N.* 2.

Mulcĭber, ĕris, *vel* cĭbris, m. *Item* Mulcĭber, ĕri, *vel* cĭbri, m. Ovid. V. *Vulcanus*. 2 Metonymicè V. *Ignis*.

Mulco, as, are, avi, atum, [Act.) Cic. V. *Multo N.* 2. *Punio*, *Percutio N.* 1.

Mulcta, æ, f. Vide *Multa*.

Mulcto, as, are, &c. Vide *Multo*.

Mulctor, ōris, m. *Dojecz*, *Doitel*. r. Melcker, *Fejő*.

Mulctra, æ, f. & Mulctrāle, is, n. *Virg. item* Mulctrum, i, n. Horat. *Doilnicza*, peregr. *Sabtarka*. s. Melck-Geſchirr, r. Melck-Kübel. *Fejő-Sajtár*, *Fejő-edény*, *dézſa*.

Mulctus, ûs, m. Varr. *Dojenye*. Das Melcken. *Téj-fejés*.

Mulgeo, es, ēre, mulſi, *vel* mulxi, mulſum, *vel* mulctum. (Activ.) Virg. *Doim*. Melcke. *Fejek*, *Fejem*.

Mŭlĭēbris, is, *com.* bre, n. Cic. 1 *Senſzki*. Weibiſch, *Aſzſzonyi*. Vid. *Fœmineus*. 2 Transl. V. *Effœminatus*, *Delicatus*, *Debilis*, *Languidus*. 3. Muliebria, ium, n. *plur*, Pudenda mulierum. *Tacit.*

Muliebrĭter, *Adv.* Cic. *Senſzki*, *po ſzokás* Weiblicher Weiſe. *Aſzſzony módra*. Item V. *Effœminatè*, *molliter N.* 2.

Mŭlier, ĕris, f. Cic. V. *Fœmina*. 2 apud Plaut. *idem ac* Homo effœminatus, imbellis.

Mulierārĭus, a, um, Cic. V. *Muliebris*, *Fœmineus*. 2. apud Jul. Capitol. *Seno-ſelitel*, *ſeno-lyubitel*. Weiberſüchtig. *Aſzſzonyemberes*, *Aſzſzonyokkal társalkodó*, *Aſzſzont ſzeretö*. Vid. *Effœminatus*.

Mulierc ŭla, æ, f. (Diminut.) Cic. *Senczicza*. s. Weiblein. *Aſzſzonyotska*.

Mŭliĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Varr. V. *Effœmino*.

Mulierōsĭtas, atis, f. Cic. *Seno-Selenye*, *za ſenami pohlepnoſzt*. Hefftige Begierd zum Weibern. *Aſzſzony-emberség*, *Aſzſzonyok utánn járás*. Vid. *Effœminatio*.

Mulierōſus, a, um, Cic. *Seno-ſelni*, *ſeno-blepni*. Weiber-begierig. *Aſzſzony kévanó*. Vid. *Mulierarius N.* 2.

Digitized by Google

Mūlinus, a, um, Vitruv. Vid. *Mularis.*

Mūlio, ōnis, m. Juven. *Mezgár.* r. Eſeltreiber, Maul-eſeltreiber. *Öſzvérrel-bánó.*

Mūliōnīcus, a. um, *Lamprid.* Mūliōnius, a, um, Cic. *Mezgárov.* Zum Eſeltreiber gehörig. *Öſzvérrel bánáshoz-való.*

Mullĕus, ei, m. *Plin.* Calcei purpurei genus, quo primùm Albaniæ Reges, deinde Patritii Romani utebantur. *Kralyevſzka Lépo naſtita &c. obuv.* Köſtlich geſtickter, Königs-Schuh. *Piros tzepellus neme.* Vid. *Calceus.*

Mullŭlus, li, m. (Dim.) *Cic.* Parvus mullus.

Mullus, i, m. Cic. *Bradách, Berkach riba Morſzka.* r. Meerbarben. *Tengeri hartſa.* 2. Fluviatilis mullus. *Mrena.* r. Barm. *Márna.* Dicitur aliàs Piſcis Barbatus *Cic.* Et Barbo, ōnis, m. *Scil.* minor mugile.

Mulſĕus, a, um, Colum. *Medichen.* Aus Honig. *Mézes.* Vid. *Dulcis.*

Mulſum, i, n. Plin. V. *Melicraton.*

Mulſus, a, um, Plin. 1. Vide *Mulſeus.* 2. Transl. V. *Suavis, Amabilis.* Plaut.

Multa, æ, f. Cic. *Kaſtiga, oſzuda penezna, Birſág.* Auferlegte Geld-ſtraff. *Birság.* 2. Transl. apud *Plaut.* Vid. *Pœna.* Multam committere, *pro* aliquid multâ dignum perpetrare, *Cic.* multam facere alicui, *pro* irrogare, imponere. *Cato.*

Multangŭlus, a, um, Lucr. *Vnogo-vuglat.* Viel-eckicht. *Sok-ſzegű, ſzegeletű.*

Multātio, onis, f. Cic. *Penezno kaſtiganye, penezno oſzudenye, Birſaſenye.* e. Geldſtraff. *Birsághát.* Item V. *Punitio.*

Multātĭtĭus, a, um, Liv. *Iz kaſtige penezne, y birſaga dohajajuchi. Birſaſni.* Von den Geldſtraffen herkommend. *Birságból ſzedett.* Multatitia pecunia. Liv. *Birſasmi novczi, Iz penezne kaſtige novczi.* s. Straffgeld. *Birság pénz, Bitang.*

Multēsĭmus, a, um, Lucr. Vid. *Multus, multifarius.*

Multĭ-barbus, a, um, Apul. *Vnogo-bradaſzt.* Der viel Barth hat. *Nagy-ſzakállú.*

Multĭ-bĭbus, a, um, Plaut. *Vnogo-piecz.* Der viel trinckt. *Nagy-ivású.* Vid. *Bibo, ovis &c.*

Multĭ-căvus, a, um, Ovid. *Stuplyaſzt, Vnogo-luknyaſzt.* Gelöchert, der viel Löcher hat. *Nagy-lyukú, Lyukatſos.*

Multĭ-cŏlor, ōris, om. Plin. *Vnogo-bojan, Vnogo-ſztroj, Vnogo-farb.* Vielfärbig. *Sok ſzínű.*

Multifārĭam, adv. Cic. *Na vnoge ſztrane, na vnogi náchin.* Viel-fältiger-vveiſe. *Sok-képen.*

Multifariè, *Adv.* Plin. *idem.*

Multĭfārĭus, a, um. Gell. *Vnogo-verſzt.* Vielfältig. *Sokféle.* Vid. *Varius. Multiplex.*

Multĭfĕr, ĕra, ĕrum. Plin. *Vnogo-noſz, vnoge felye ſztvari noſzechi.* Das vielerey ding herfür bringt. *Sokat-termő.* Item Vid. *Fertilis.*

Multĭfĭdus, a, um. Martial. *Na vnoge déle razkolen.* In viel theil geſpalten. *Sok-felé haſadó, ſok-ágú.*

Multĭfŏrātilis, is, *com.* le, n. *Apul.* & Multĭ-fŏris, is, *com.* re. n. Plin. *Vnogo prèl ilisti vértov imajuchi, vnogo-vrátni, luknyaſzt, vnogo-luknyav.* Viel Thör, *oder* viel Löcher habend. *Sok-likú, Lyukatſos.*

Multĭ-formis, is, *com.* me, n Colum. *Vnogo-liczaſzt, Mnogo-licz.* Vielerley geſtalt. *Sok-formájú.* Item Vid *Varius.*

Multĭformĭter, *Adv.* Aul. Gell. *Na vnogi náchin.* Vielerley-vveiſe *Sok formán.* Itē V. *Multimodis,* ſeu *Variis modis*

Multĭfŏrus, a, um. Ovid. Vid. *Multiforis.*

Multĭgĕnĕris, is, *com.* re, n. Plaut. & Multĭgĕnus, a, um. Plin. *Vnogo ſzpol, vnogofely.* Von vielerley Art. *Sok-nemű.*

Multĭjŭgus, a, um. *Apul.* Multĭ-ŭgis, is, *com.* ge, n. Liv. *Vnogo jarmni, vnogo-hamni, vnogo jármov ali hámov imajuchi.* Vieljoch *oder* kommet habend. *Sok-járnú.* 2. apud Cic. V. *Varius, multiplex.*

Multĭ-laudus, a, um. Amm. *Vnogo-hvalen, jako-hvalen.* Viel, ſehr gelobt. *Igen ditséretes, jeles.*

Multĭlŏquax, ācis, *com.* Plaut. *Vnogo-govortyiv, vnogo-rechliv, klafurlyiv.* Viel-redend, Schvvatzhafftig. *Sok-ſzávú, ſokat-ſzóló.*

Multĭlŏquĭum, ii, n. Plaut. *Prevnogo-govorenye, klafurenye, vnogo-govornoſzt.* Viel Wortmachung, e. Schvvätzerey, plauderey. *Sok-beſzéd.*

Multĭlŏquus, a, um Plaut. Vid. *Multiloquax.*

Multĭmŏdis, *Adverbialiter acceptus Ablat.* Cic. *Z-vnogem náchinom, na vnogi náchin.* Auf mancherley vveiſe. *Sok-módon.* V. *Multiplicĭter, Variè.*

Multĭmŏdus, a, um. Liv. V. *Multiplex, Varius.*

Multĭ-nōdus, a, um. & Multĭnōdis, is, *com.* de, n. Apul. *Vnogo-vuzlaſzt.* Voller knöpfflein, viel knorricht. *Sok-tſomójú, gombú.*

Multĭ-nōmĭnis, is, *com.* ne, Apul. *Vnogo-imen, vnogo imèn imajuchi.* Der viel nomen hat. *Sok nevű, Sok-nevezetű.*

Multĭ-

Multĭ-nūbus, a, um. Hieronym. *Vnogokrat eſenyen.* Der *oder* die offt geheyrathet hat. *Sokſzor házaſuló, Férjhez menő.*

Multĭ-nummus, a, um. Varro. *Vnogo-novchen, penezit.* Viel Geld habend, bringend. *Sok-pénz érő, ſok-pénzt hajtó, ſok-pénzlő.*

Multĭ-partītus, a, um. Plin. *Na vnoge déle, ſztráne razdelen.* Vielfältiglich getheilet. *Sok-réſzre oſztatott.*

Multĭ-pĕda, æ, f. Plin. Vid. *Millepeda.*

Multĭpēs, ĕdis, *com.* Plin. *Vnogo-nog.* Vielfüſſig. *Sok-lábú.*

Multĭplex, ĭcis, *com.* Cic. *Vnogo-verſzt, vnogoſztruk.* Vielfältig, mancherley, mannigfältig. *Sok-féle, ſok-rétű.*

Multĭplĭcābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Povnoshyiv, vnoshyiv.* Das gemehret vverden kan. *Szaporodható, ſokaſúlható.* Interdum accipitur pro *Multipilex.*

Multĭplĭcātĭo, onis, f. Colum. *Vnoſenye. mnoſenye, povnoſenye, poveksávanye.* e. Vermehrung. *Szaporitás, ſokaſitás.*

Multĭplĭcĭter, *Adv.* Plin. *Vnogo-verſztno, vnogo-ſztruko.* Vielfältiglich. *Sok-féle-képen.*

Multĭplĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Jul. Cæs. *Vnoſim, Vnogo-verſztim, vnogo-ſztruchim, vnogo-verſztno chinim.* Mehre, vielfältig mache. *Szaporitom, ſokaſitom.*

Multĭ pŏtens, entis, *om.* Plaut. *Vnogo-moguchi, premoguch.* Viel vermögend, Gevvaltig. *Sok-tehetségű, nagy hatalmú.*

Multĭ-ſcĭus, a, um. Apul. *Vnogo-znajuchi* Viel vviſend *Sokat-tudó.*

Multĭ sŏnōrus, a, um. *Claud.* Multĭ-sŏnus, a, um. Matt. *Vnogo-glaſzen, vnogo-verſztno-glaſzen.* Laut-thönend, das veilerley thon *oder* klang hat. *Nagy hangú, hangzitsáló, ſokféle-ſzavú, nagy zörgéſſel-való.*

Multĭtĭa, ōrum, n. *plur.* Juven. *Iz pretenykoga platna opravа.* e. Kleider von aller feinſter Leinvvand. *Gyenge, lágy len-ruha.*

Multĭtūdo, ĭnis, f. Cic. *Vnoſina, mnoſtvo.* e. Viele, menge. *Sokaság, ſokaság.* V. *Frequentia, Copia N. 1.* 2 V. *Populus, Plebs, Celebritas N. 1.*

Multĭvăgus, a, um. Plin. *Vnogo klatechiſze, klateslív.* Umſchvveiffig. *Sokat-bujdosó.*

Multĭvĭra, æ, f. Minut. *Vnogo-muſina, koja vnogo muſev je imala.* Die viele Männer hat. *Sok ferjü Aſſzony.*

Multĭvĭus, a, um. Apul. *Vnogo-putni.* Das viel Weege hat. *Sok útú.*

Multĭvŏlus, a, um. Catull. *Vnogo-hotliv, vnoga hotéchi.* Viel-vvollend. *Sok-akaratú, ſokakaró.* Sic & alia plura componi poſſunt.

Multo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Kaſtiguem, birſáſom, penezna kaſtigu poſztavyam.* Straffe, Geld-ſtraff auflege. *Megbirságolom.* 2. Latiùs apud *Cic.* Vid. *Pœnio.* item V. *Privo.* Vitia hominum &c. Damnis, ignominiis, vinculis, verberibus, exilio, morte multantur, *pro* puniuntur *Cic.* Bonis omnibus exules multantur, *pro* privantur, ſpoliantur, *Cic.*

Multò *Adv.* Cic. *Mnogo, velle.* Viel, Ein gutertheil mehr. *Sokkal.* Eleganter jungitur *Comparativis, & Superlativis;* Atque his vocibus, *Alius, aliter, Secus, Antè, poſt, Præſto, Malo, Antecello.* &c. Non multò poſt. Cic. *Malo zatém.* Ein vvenig darnach. *Egy kevéſé az utánn.* Multò minoris vendidit: Cic. *Vnogo je leſe prodal.* Er hat es viel vvolfeiler verkaufft. *Sokkal kevesebben adta-el.* &c.

Multŏpĕrè, *Adv.* Plaut. *jako vnogo.* Sehrviel. *Igen-feletle, ſokſzoſon.* Vid. *Multum. Valde,*

Multŏtĭes, *Adv.* Florus in Epitome Livii. *Vnogokrat, mnogokrat.* Mehrmal, vielmahl, offt. *Sokſzor.*

Multùm. *Adv.* Cic. *Vnogo, mnogo.* Viel. *Sokkal.* Vid. *Valde, vehementer.*

Multus, a, um. Cic. *Vnogi, mnogi.* Viel. *Sok.* Vid. *Frequens N. 1. Copioſus.* 2. Vid. *Frequens N. 2. Celebris, Præclarus.* Tuum nomen multum eſt in his locis. Cic. *Ovud je verli glaſs tmena tvojega.* Es iſt dein Namen ſehr berühmt in dieſen Oerteren. *A' te neved itt igen híres.* 3. Vid. *Prolixus, longus, Nimius, multiloquax.* Multus in laudando. Cic. *Prevech hvalechi.* Zuviel lobend. *Igen ditsérő.* Multus ſermo, ad multum diem protractus. Cic. *Dugo govorenye.* Eine lange Red. *Hoſſzú beſzéd.* 4 Vid. *Multiplex.* Cic.

Mūlus, i, m. Cic. *Mezg.* r. Meul-eſel. *Öſzvér.* 2. Transl. *idem ac* homo ſtolidus, ſtupidus, hebes. *Plaut.*

† Mūmĭa, æ, f. Arab. *Szmiola piſmena, zkûmſze chlovechanſzka tela máſu, da dugo céla obſztojè.* 2. *Z-takvum ſzmolum namazana y poſzuſzena chlovechanſzka tela.* r. Balſam, mit vvelchen man die Menſchen-Leiber ballamiret, das ſolche gantz und unverſehrt lang bleiben mögen. 2. Mumien, balſamirt und ausgedörrte Menſchen-Leiber. *Balſamomból-való kenet, mellyel az bóltt tejteket kenik, hogy el-ne rodhadgyanak.* 2. *Illyen kenettel kentt, és épen maradtt emberi tejtek.*

Munctio, onis, f. Arnob. *Vſzekuvanye, vſzekanye.*

Digitized by Google

kanye. Das Schneutzen. *Orr kifúvás, hamu vévér.*

Mundānus, a, um, Cic. *Szvetzki, szvitovni.* Weltlich. *Világi.*

Mundātor, ōris, m. Jul. Firm. *Chiſztitel, ſznaſitel.* r. Reiniger, Ausfeger. *Tiſztitó.* Mundator orbis. *Sznaſi-ſzvèt.* Reiniger der Welt. *Világ tiſztitó.*

Mundè, *Adv.* Plaut. Vide *Purè.*

Mundiālis, is, *com.* le, n. Tertull. Vid. *Mundanus.*

Mundialiter, Mundānè, *Adv.* Tertull. *Szvetzki, poſzvetzki, poſzvitovno.* Weltlich. *Világi-képen.*

Mundīcīna, æ, f. Apul. *Pràh za chiſztenye.* s. Pulver zu reinigen. *Tiſztitó por.* Mundicina dentium, Apul. *Zubni pràh.* s. Zahn-Pulver. *Fog tiſztitó por.*

Mundĭfĭcātio, onis, f. *Chiſztenye.* e. Reinigung. *Tiſztitás.*

Mundĭfĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Macer. *Chiſztim, ſznáſim.* Reinige. *Tiſztitom.*

Mundĭter, *Adv.* Plaut. Vid. *Mundè.*

Mundĭtia, æ, *Cic.* Mundities, iēi, f. Catull. *Sznága, Chiſztocha.* e. Sauberkeit, Reinigkeit. *Tſinoßág, Tiſztaság.*

Mundo, as, are, avi, atum, [Act.) Plin. *Sznáſim, Chiſztim.* Reinige. *Meg-tiſztítom.*

Mundŭlè, *Adv.* Apul. *Preſznaſno, prechiſzto.* Sauberlich, gar zu ſauber. *Magát tſinoſgatóúl.* Vid. *Ejæminatè, delicatè N.* 1.

Mundŭlus, a, um, (*Dim.* â Mundus) Plaut. *Prevech chiſzt, ali ſznaſen.* Gar zu ſauber. *Maga tſinoſgató.* Vid. *Delicatus, ejæminatus.*

Mundus, a, um, Cic. *Chiſzt, ſznáſen.* Rein, ſauber. *Tiſzta, tſinos.*

Mundus, i, m. Cic. *Szvèt.* e. Welt. *Világ.* 2. Mundus muliebris. *Senſzki kinch,* peregr. *Smuk.* r. Weiber-Schmuck. *Aſzſzonyi ékeſség.* ità *Cic.* Oculus mundi: Ovid. V. *Sol.*

Mūnĕrābundus, a, um, Apul. *Daruvati hotechi.* Der einen beſchencken vvill. *Megajándékozni akaró.*

Mūnĕrālis, is, *com.* le, n. Feſt. *Darovni.* Das zum Gaben gehört. *Ajándékozáshoz-való.* Lex muneralis: Feſt. *Zapoved prepovedajucha dáre davati,* ali *jemati.* Das Geſetz vvider Gaben geben, und Penſion nehmen. *Ajándékozáſt tiltó törvény.*

Mūnĕrārius, ii, m. *Quintil.* Qui ludos gladiatorios populo exhibet. 2. *Adjectivè:* Munerarius, a, um, Vide *Muneralis:* ità Trebell.

Mūnĕrātio, onis, f. Ulp. *Daruvanye, Prikazanye.* e. Schencke. *Meg-ajándékozás.*

Mūnĕrātor, ōris, m. Flor. *Darovnik, Daritel.* r. Schencker. *Ajándékozó.*

Mūnĕrĭ-gĕrŭlus, i, m. Plaut. *Daro-noſz, ki dare noſzi.* Der ein Geſchenck trägt. *Ajándék vivő.*

Mūnĕro, as, are, avi, atum, (Act.) *Plaut.* Mūnĕror, aris, ari, ātus ſum. (Depon.) Cic. *Darujem.* Beſchĕcke. *Ajándékozok.* Vid. *Largior.* Munerare aliquem re aliqua, Cic. *Kogá z-kakvem dugovanyem daruvati.* Einen mit etvvas beſchencken. *Valakit valamivel meg-ajándékozni.*

Mungo, is, ere, munxi, munctum, (Act.) Catull. *Vſzekujem.* Butze, ſchneutze. *Kifúvom, kiſzívom.*

Mūnĭa, ōrum, n. Cic. *Chàſzt, obchinſzka ſzluzba.* s. Ambt. *Tiſzt,* vagy *tiſzti-ſzerént-való ſzolgálat.*

Mūnĭceps, cĭpis, *com.* Cic. *Szkup varaſchan, Gradjanin,* pergr. *Purgar.* r. Mitburger. *Városi polgárok közzé irattatott.*

Mūnĭcĭpālis, is, *com.* le, n. Cic. *Varoski, Gradſzki, varaſchanzki, orſzachki.* Der Burgern, *oder* Land-Leuthen; der Stadt, *oder* dem Land gehörig. *Tartományi, városi, polgári, varos régi ſzokáſa-ſzerént-való.* Jus municipale JCt. *Varaske ali orſzachke pravicze.* s. Stadt-*oder* Land-Recht. *Városi,* vagy *Tartományi* &c. *Törvény.*

Mūnĭcĭpātim, *Adv.* Sveton. *Od varaſſa do varaſſa, od grada do grada.* Von einem Flecken (*oder* Stadt) zum andern. *Városonként.*

Mūnĭcĭpium, ii, n. Cic. *Gràd, Meſzto, Váraſs ſzvoje pravicze y ſzudni ſztol imajuchi, ſzamo kralyu ſzêmu podlosen.* 2. *Varaſſanſztvo.* Ein Flecken *oder* Stadt, ſo das Burger-Recht und ſein eigen Gericht hat, die einem Fürſten *oder* König unterworffen iſt. 2. e. Burgerſchafft. *Mindem falu és város, mellynek tulajdon törvénye és igazsága vagyon.* 2. *Polgárság.* Propriè *Municipium* erat oppidum jure ſuo & legibus utens, cujus incolæ jure civium romanorum gaudebant.

Mūnĭco, as, are, &c. (*obſol.*) Feſt. V. *Communico N.* 1.

Mūnĭfĕr, a, um, Plaut. Vid. *Munerigerulus.*

Mūnĭfex, ĭcis, *om.* Plin. *Chaſzt ſzvoju dobrò obnaſſajuchi.* Der ſein Ambt vvohl beobachtet.

Digitized by Google

bachtet. *Tiſztiben biven el-járó.* Item V. *Abundus, Liberalis* N. 4. *Largus* N. 1.

Mūnĭfĭcè, *Adv.* Cic. Vid. *Liberaliter* N. 1. *Largè, Abundanter.*

Mūnĭfĭcentĭa, æ, f. Liv. V. *Liberalitas* N. 1. *Largitas.*

Mūnĭfĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Lucr. *Daruiem, obilno delim.* Reichlich beſchencke, beſeelige, begabe. *Bőven adakozom, ajándékozok.* Vid. *Largior, dito.*

Mūnĭfĭcus, a, um, munificentior, munificentiſſimus, Cic. V. *Liberalis* N. 4. *Largus* N. 1.

Mūnīmen, ĭnis, n. Virg. *Tverdyava, báſta, ábramba, zavetje, Jachina, ogradya za obrambu.* peregr. *Feſztunga.* r. Schirm, Schutz, e. Veſtung, Paſtey, Schantz, s. Bollwverck. *Erősítés, Keritès, Pálánk, Bástya.* Vid. *Vallum, Fortalitium.*

Mūnīmentum, ti, n. *Caſ.* Vid. *Munimen.*

Mūnĭo, is, ire, īvi, ītum, (Act.) Cic. *Tverdim, Jáchim.* Bevvahre, beveſtige. *Erősitem, bé-keritem* Vid. *Fortifico.* 2 Vid. *Sterno* N. 2. *Reficio* N. 1. *Inſtauro.* Munire viam, alveum, ripam, aditum. 3 *Transl.* Vid. *Paro* N. 1. *Præparo.* Hucuſque *Cic.* Viam ſibi ad dignitatem conſequendam munire, *pro* præparare. *Cic.* Munire ſe audaciâ contra pudorem, *pro* obfirmare. *idem.*

Mūnis, is, *com.* ne, n. Plaut. Vid. *Officioſus, munifex* N. 1.

Mūnītè, *Adv.* Varro V. *Tutè.*

Mūnītio, onis, f. Cic. Vid. *Munimen.*

Mūnīto, as, are, avi, atum, (Act. *Freq.*) Cic. *Gaſztokrat tverdim, Jáchim.* Offt beveſtige. *Erősitgetem, erősitdegelem.*

Mūnītor, ōris, m. Liv. *Tverditel, objachitel.* Der beveſtiget, r. Beveſtiger. *Meg-erősitő; óltalmazó.* Vid. *Ingeniarius.*

Mūnītus, a, um, munitior, munitiſſimus, Cic. *Vtverdyen, objáchen.* Bevvahrt, beveſtiget. *Meg-erősittetett, óltalmaztatott.* Item *Transl.* Pectus Sapientiâ mūnitum &c. *pro* obfirmatum *Cic.*

Mūnus, ĕris, n. Cic. 1. *Chaſzt.* s. Ambt. *Tiſzt.* Vid. *Officium, negotium, onus.* Munus ſuum curare, colere, efficere, exequi, ſuſcipere &c. *Cic.* 2. Vid. *Donum, Beneficium.* Divino munere (*id eſt* donô, beneficiô) Reip. donatus. *Cic.* munera Liberi. Vid. *Vinum.* munera terræ. V. *Fructus* N. 1. *Fruges.* ità Horat.

Munuſcŭlum, i, n. Cic. *Darecz, mali dár.* Kleines Geſchenck. *Ajándékotska.*

Mūrænă, *vel* murēna, æ, f. *Plin.* fluviatilis muræna. (*Vulgo ſed perperàm* Ruta) *menyk riba, mlich.* Ruten ein Fiſch. *Meny-hal.* Muræna marina, eſt piſcis ſimilis Anguilæ V. *Lampetra.*

Mūrænŭla, æ, f. (Dimin.) *Svelshicza, Lampreta y oſztale múle kachiczam ſzpodobne Ribicze.* e. Neunaug, Lamprette, Pricke. *Kilenc ſzemü hal, és minden-ftle halatskák, akár fo'yó vízi, akár tengerick, mellyek kü kigyókboz haſonlók.*

Mūrālis, is, *com.* le, n. Liv. *Zidni.* Zur Maur gehörig. *Kősali.*

† Mūrārĭus, ii, m. *Zidár.* r. Maurer. *Kő-mivesz.*

Mūrātus, a, um, Veget. *Zezidan, iz zida.* Gemauert. *Kősallal kerittetett.*

Murcĭa, *vel* * Myrtĕa (*à* Myrto) æ, f. Plin. V. *Venus.* 2. apud Arnob. *Boſicza Lénoſzti.* e. Göttin der Faulheit. *Reſtségnek Iſten Aſszonya.* 3. Murcia Civitas Hiſpaniæ.

Murcĭdus, a, um, *Plaut.* Murcus, a, um, Ammian. V. *Ignavus, Piger, Segnis.*

Mūrex, ĭcis, m. Colum. *Pús ali Riba morſzka, iz kojè kervi napravlyaſze ſkarlatna y karmaſinſzka cherlena boja, ſztroj,* vulgò *farba.* Eine Gattung Meer-Fiſch *oder* Schnecken, aus deſſen Bluth gleich vvie Purpur-Farb gemacht vvird: Purpur-Schneck. *Tengeri tfiga* vagy *bal, mellynek, vérével á bársonyt feſtik.* 2. Metonymicè Vid. *Purpura, Color purpureus.* 3. pro *quolibet flore purpureo.* ità Virg. &c.

Murgīſo, ōnis, m. Feſt. *id eſt* Homo deſidioſus, iners.

Mūrĭa, æ, f. *Colum.* Mūrĭes, iēi, f. Cato. *Szlána voda, zelja ſzok, Ráſzol.* s. Saltz-Waſſer, Kraut-Waſſer, e. Saltz-*oder* Fiſch-Brühe. *Sós viz, káposzta-lévi, ſós hal-lév.* Vid. *Salſilago.*

Mūrĭātĭcus, a, um, Plaut. *Dugo vu ſzlani vodi,* ali *Ráſzolu namocben.* Das lang in Saltz-Waſſer *oder* Brühe gelegen iſt. *Sós vizben ázott, bésózatott.*

Mūrĭcātim, *Adv.* Plin. Convolutè inſtar muricum.

Mūrĭcātus, a, um, *Plin.* Factus inſtar muricis, *vel* muſice tinctus.

Mūrĭcĕus, a, um, *Auſon.* Spectans ad muricem, *vel* ex murice factus.

Mūrĭcĭdus, a, um, Plaut. V. *Ignavus, imbellis.*

Mūrĭlĕgŭlus, a, um. *Juſtin. L.* 1. *Codic.* Piſcator muricum.

Mūrĭnus, a, um, (*à* Mus.) Plin. *Miſsji.* Von

Digitized by Google

Mäuſen. *Egéri, Egér-forma.* 2. Murĭnus, (*â* Murus) ad murum ſpectans. V. *Muralis.*

Murmur, ŭris, n. Gic. *Mermranye, morguvanye, S'um vodeni.* Das Murren, und Brummen, Gemurmel, Getümmel, Geräuſch, das Rauſchen eines Waſſers. *Morgás, zŏrgés, zúgolódás, zúgás.* 2 Transl. *pro* quolibet ſtrepitu. *Cic. Virg.* Vid. *Fremitus, Tumultus &c.*

Murmŭrābundus, a, um, Apul. *Mermrajuchi, morgujuchi.* Brummlend. *Morgolódŏ, Zúgó.*

Murmŭrātio, onis, f. Senec. Vid. *Murmur.*

Murmŭrātor, oris, m. Plaut. *Mermravecz, morguvavecz.* r. Murmeler. *Morgolódó, zúgolódó.*

Murmŭrillo, as, are, avi, atum, (Neu.) Plaut. *Namermravam.* Etwas murre. *Morgolódom.*

Murmŭrillum, i, n. (*Dim. â* murmur.) Plaut. *Namermranye, malo mermranye.* Klein Gemurmel, Geräuſch. *Dunnogás, morgolódás.*

Murmŭro, as, are, avi, atum, (Neutr.) Cic. *Morgujem, mermram, s'umim.* Murre, brumme, rauſche. *Morgok, Dŏrgŏk, zúgok.* 2 Transl. generatim V. *Strepo, ſtrepito,* ità *Plaut.* 3. Vid. *Muſſo N.* 1. ità Ovid.

Murſa, *vel* Murſĭa, æ, f. Geogr. V. *Eſſekinum.*

Murſenſis, is, *com.* ſe, n. Ammian. Hieron. *Oſzechki.* Oſſecker, Eſſecker. *Eſzék várofa-béli.*

Murtātum, i, n. Plin. *Iz debeloga cŏrčva verlo perprena devenicza.* Ein Pfeffer-Wurſt. *Borſos kolbáſz.*

Mūrus, i, m. Cic. *Zid.* e. Maur. *Kŏ-ſal.* 2. Transl. V. *Præſidium, tutela, agger &c.*

Mus, mūris, m. Gic. *Miſs.* e. Mauſs. *Egér.*

Mūſa, æ, f. Gic. *Boficza navukov; popevka, vila, popevavicza, pivalicza, mudro-pojka, devetiſze takvih boficzbroi.* Calliope, Clio, Erato, Thalia, Euterpe, Melpomene, Terpſichore, Polyhymnia, *vel* Polymnia, Urania. *Ovid.* e. Göttin der freyen Künſte. *Tudomány Iſten-Aſzſzony.* 2. Meton. V. *Cantilena, melos, Verſus, Carmen, Muſica, Scientia &c.* ità *Virg.* Officia Muſarum, earúmque Præſidis Phœbi, ſequentibus verſibus expreſſit *Auſon.*

Clio geſta canens transactis tempora reddit:
Melpomene tragico proclamat mœſta boatu:
Comica laſcivo gaudet ſermone *Thalia:*
Dulciloquis calamos *Euterpe* flatibus urget:
Terpſichore affectus citharis movet, imperat, auget:
Plectra gerens *Erato* ſaltat pede, carmine, vultu:
Carmina *Calliope* libris heroica mandat:
Uranie Cœli motus ſcrutatur, & Aſtra;
Signat cuncta manu: Loquitur *Polyhymnia* geſtu.
Mentis Apollinea vis has movet undique *Muſas.*
In medio reſidens complectitur omnia *Phœbus.*

* Mūſæum, (*ſed melius*) Muſēum, ēi, n. Varr. *Hiſa za vuchénye.* e. Studier-Stube. *Tanúló-ház.*

Muſca, æ, f. Varro. *Muha.* Eine Fliege, Muck. *Légy.* 2. Muſca, *pro* homine importuno, moleſto: *Cic.*

Muſcārĭum, ii, n. Mart. *Muhalnik, muhalnicza, Branilnyak, Branilnik.* r. Fliegen-Wadel. *Legyező.*

Muſcārĭus, a, um, Plin. *K-muham zpadajuchi, muhaſzti.* Zum Fliegen gehörig. *Légyhez-való.*

Muſcerda, æ, f. Plin. *Miſsje lajno, blato.* r. Mäuſe-Koth. *Egér-ſzar.*

Muſcētum, i, n. *Muhovje, meſzto vú kôm ſze vnoſina mùh zadertáva.* r. Orth allvo ſich viele Fliegen *oder* Mucken aufzuhalten pflegen. *Hely ahol ſok Légy vagyon.*

Muſcĭdus, a, um, Sidon. V. *Muſcoſus.*

Muſcĭpŭla, æ, f. Varro. *Miſſo-lovnicza, miſsnicza.* e. Mauſs-Falle. *Egér-fogó.*

Muſcōſus, a, um, Cic. *Mehnaſzt, pun mehna, mehlena, maha.* Mooſigt, voll Mieſs. *Mohos, teli mohval.*

Muſcŭla, æ, f. Auguſt. *Muſsicza.* Kleine Mucke, Fliege. *Legyetske.*

Muſcŭlōſus, a, um, Celſ. V. *Nervoſus.*

Muſcŭlus, i, m. Gic. *Miſſek.* s. Mäuſslein, *Egeretske.* 2 apud Plin. *Vu télu miſsicza, miſsek.* s. Mäuſslein des Leibs. *Embernek teſtén-való inas domború hús.* 3 Genus Concharum, *Plaut.* 4. Certus piſciculus, qui caudæ ſuæ motu curſum Balænæ moderatur. *Plin.*

Muſcus, i, m. *Mehen, mah, mehlen na drévu &c.* s. Mooſs *oder* Mieſs an den Bäumen &c. *Mob, Fa-moha.*

* Mūſēum, ei, n, Varro. Vid. *Muſæum.*

* Mūſēus, (Muſæus.) a, um, Lucr. *Vilni, Roſicz navuka.* Zum Muſen gehörig. *Múſákhoz-való.*

* Mūſĭca, æ, Mūſĭcē, es, f. Cic. *Znanye y Meſtria popevanya, ſzlozno-ſzkladno-glaſzje.* e. Sing-*oder* Thon-Kunſt, e. Muſic. *énekléſi*

Digitized by Google

lési tudomány, ének vagy éneki gyakorlás.

Mūsĭcè, *Adv.* Plaut. V. *Lautè, Abundè, Delicatè.* Item propriè *Szlosno, szkladno-glaszki.* Musicalisch. *Muſikai módon.*

Mūsĭcus, i, m. Cic. *Vuchenpo mestrii Popevanecz; szlosno-ali szkladno-pevecz,* peregr. *Muſikás.* r. Sing-Künſtler, Singer, Muſic-Verſtändiger. *énekes Mejster.*

Muſicus, a, um, Cic. *K-znanyu szlosno popévanya zpadaiuchi.* Zur Sing-Kunſt gehörig. *éneki tudományhoz-való.*

Mūsĭnor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Plin. V. *Cano, Scribo, Fingo N. 1.*

Muſsĭtātio, onis, f. *Apul.* Muſsātio, onis, f. Ammian. *Septanye, sepchenye; mumlanye, Natihom, skomcze govorenye, Réchih ztegnenye.* Das heimliche Murmlen, Mumlen, und Verbeiſſung der Red. *Suttogát, tsendes beszélgetés.*

Muſsĭtātor, oris, m. *Septavecz.* Heimlicher Murmler. *Suttogó.*

Muſsĭto, as, are, avi, ātum, (Neu. *Freq. à* Muſso) Plaut. *Guſztokrat sepchem.* Offt murmle, heimlich, ſtill rede. *Suttogok.*

Muſſo, as, are, avi, atum, (Neut.) Liv. *Sepchem, tiho govorim.* Heimlich Brumle, ſtill rede. *Súgok, tsendesen szólok.* Vid. *Mutio.* Interdum etiam accipitur *pro* Taceo: *Terent.*

Muſtācĕum, ei, n. & Muſtaceus, ei, m. Cic. *Jészvina z-mostom zmésana, kubana ali pechena.* e. Speiſs mit Moſt eingemengt, gekocht, *oder* gebraten. *Mustal elegyitett fött* vagy *sültt étek.* Laureolam in muſtaceo quærere: *Prov.* Ciceronis: *id est* ex re exigua, vili & frivola laudem quærere.

Muſtārĭus, a, um, Cato. *Mojten, k-moltu szlisajuchi.* Zum Moſt gehörig. *Mustboz-való.*

Muſtēla, æ, f. Cic. *Laszicza.* Ein Wieſelein. *Menyét, görény.*

Muſtēlātus, a, um, *Apul.* Coloris muſtelini res. V. *sequens.*

Muſtēlīnus, a, um, Terent. *Laszichji.* Wieſelein gehörig, *oder* gleich. *Menyéti.*

Muſtĕus, a, um, Varr. *Iz mosta, mostu szpodoben, mosten.* Aus Moſt, dem Moſt gleich. *Mustos.* 2. Transl. apud Plin. V. *Dulcis:* item *Recens.*

Muſtrĭcŭla, æ, f. Afran. apud Feſt. *Sostarszko drévo, kopito: Sostarszka forma ali mera.* r. Schuſter-Leiſt, s. Muſter. *Varga kapta, fa, mérték.*

Muſtŭlentus, a, um, Plaut. *Po mostu dissechi, pun mosta.* Als vvie Moſt, voll Moſt. *Mustos, mustalteli.*

Muſtum, i, n. Cic. *Most.* r. Wein-Moſt. *Must.*

Muſtus, a, um, Cato. *Synon.* Recens, novus, dulcis. *Veszel, nov, szladek.* Luſtig, neu, friſch, ſüſs. *édes-kedvü, új.* Muſta juventa. Plaut. *Veszela y gyegyerna mladoszt.* Luſtige und friſche Jugend. *Vig és friss ifjuság.*

*Mūsurgĭa, æ, f. *Znanye,* ali *mestria popevanya.* e. Geſang-Kunſt. *éneki tudomány, mesterség.*

*Mūsurgus, i, m. *Zpiszlitel popevkih.* r. Geſang-Dichter. *ének szerző.*

Mūtābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Premenlyiv, zmenlyiv, neszstalen.* Veränderlich, unbeſtändig. *Változandó, változó.*

Mutabĭlĭtas, atis, f. Cic. *Pre-* ali *Promenlyivoszt, neszstalnoszt.* Veränderliches Weſen, e. Wanckelmüthigkeit, Unbeſtändigkeit. *Változóság.*

Mūtātio, onis, f. Cic. *Premènyenye, premenyanye, promina, prominba.* e. Veränderung, Vervvandlung. *Változás.*

Mūtātor, oris, m. Lucan. *Premenitel, ménnyavecz.* r. Veränderer. *Változó.*

Mūteo, es, ere, mūtui, (Neu. *Obsol.*) Vid. *sequens.*

Mūteſco, is, ere, (Neu. Inch.) Apul. *Némim, ném poszstájem.* Erſtumme, ſtumm vverde. *Megrémülök.* Taciturnitate muteſcere. *Apul.*

Mūticus, a, um, Varro. Vid. *Truncus, a, um.* mutica ſpica, *id est* ariſtis carens, *Varro.*

Mutilātio, onis, f. Cels. *Obszekuvanye, Prirézanye, Okernenye, Okerszenye.* e. Behauung, Stutzung, Verſtümmelung. *Megtsonkítás, Bénnítás.* Vid. *Amputatio, Diminutio, Deſectio.*

Mūtĭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Okerszujem, Prirezávam.* Verſtümmele. *Megtsonkítom, Bénnítom.* Vid. *Amputo, deſeco, diminuo.* Mutilatus exercitus, *pro* diminutus. *Cic.*

Mūtĭlus, a, um, Cæſ. *Kernyaszt, priszécben, obrézan.* Geſtümmelt, abgeſtoſſen, abgeſchnitten. *Bénna, tsonka.* Synon. *Truncatus, mutilatus, membro aliquo diminutus, truncus, a, um.* Mutilum cornibus pecus: *Cæſ.* vel *absolutè* mutilum pecus: *Colum.* h. e. Cornibus carens. 2 *Transl.* apud Cic. V. *Imperfectus.*

Mūtio, *vel* Muttio, is, ire, īvi, ītum, (Neu.) Plaut. *Mumlyam, mucsam.* Muckſe, nüſcle.

Digitized by Google

sele. *Motszanok*, *lopva suttogok*. Vid. *Musso*.

Mutītio, *vel* Muttitio, onis, f. Plaut. *Mutzanye, mumlyanye*. Das Muckſen. *Motszanás, Dunnogás*.

Mūtīto, (*Turneb. legendum putat* Mutuīto) as, are, avi, atum, [Neut. *Freq. â* Mutuus) Gell. *idem ac* mutua cūm aliquo convivia agito.

Mūto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Ményam, Preménynam, zménynam, Preobrácham*. Vervvechsle, verändere. *Változtatom, tserélem*. Synon. *Verto, vario, inverto*. Mutare aliquid in pejus, in peiorem partem. Mutare animum, mores &c. *Cic*. Aliquid cum aliquo ære mutare, *pro* vendere, *Colum*. Factum mutare, *pro* Pœnitere. *Terent*. Mutare fidem, *pro* Fidem non servare. *Plaut*. Gaudium mœrore mutare, *id est* gaudium cum mœrore permutare, gaudium in mœrorem vertere. *Cic*.

Mūtuārĭus, a, um, Apul. V. *Mutuus*.

Mutuātio, onis, f. Cic. *Na poszudbu jemlyenye, ù zájem uzimanye*, peregr. *Na porgu uzimanye*. e. Entlehnung, auf Borg-Nehmung. *Kôltsôn vévés*. Transfertur etiam ad alias acceptiones, & Dationes. *Cic*.

Mutuātĭtius, a, um, Gell. *Na poszudbu dan, ali vuzet*. Auf Borg gegeben, *oder* genommen. *Kôltsôn-adott*, vagy *vôtt*.

Mutuātus, a, um, 1. *Activè* Cic. V. *Mutuor*. 2 *Passivè â* mutuo. *Poszudyen, na poszudbu vuzet*. Geborgt, entlehnt. *Kôltsôn vôtt*. Luna mutuatâ à sole lucefulget, *pro* acceptâ. *Plin*.

Mūtuè, *Adv*. Cic. *Jeden drugomu, Premenszè jeden proti drugomu, med szobum*. Wechſel-Weiſe, hinvvieder, gegen einander, unter einander. *Viszontag*. Officiis mutuè respondent. Cic. *Jeden drugomu pomáse, med szobumsze pomásu*. Einer helffet den andern, ſie helffen ſich unter einander. *Egyik a' másikot segélti*.

Mutuŏr, *Adv*. Varr. *idem*.

Mūtuīto, as, are, avi, atum, (*Freq. â* mutuo) Plaut. *Guszтokrat na poszudbu jemlyem, na poszudbu vechkrat proszim*. Offt auf die Borg nehme, begehre. *Gyakran kôltsôn veszek* vagy *kérek*.

Mūtŭlus, i, m. *Varr*. Lignum *vel* Lapis extra murum, aut alium parietem prominens, cui capita trabium insident & innituntur.

Mūtuò, *Adv*. Cic. V. *Mutuè*.

Mūtuo, as, are, avi, atum, (Act. *apud alios* Neu.) 1. Vid. *Mutuor*. Aliquid ab aliquo mutuare. *Cæcil*. apud Non. *Melius tamen dixeris* Aliquid ab aliquo mutuum accipere. *Kaj od kôga poszuditi, na poszudbu vzeti*. Von einem etvvas entlehnen, auf die Borg nehmen. *Valamit valakitôl kôltsôn venni*. 2 *pro* mutuum do. *Poszudyujem; na poszudbu, ù zájem dajem*; peregr. *Porgujem, na porgu dajem*. Leihe, borge, lehne. *Kôltsôn adok*. Aliquid alicui mutuare: *Plaut*. Alii & melius *legendum censent* mutuum dare. *Kômu kaj poszuditi, kômu kakovu szтvàr ù zájem dati*. Einem etvvas borgen, leihen. *Valakinek valamit kôltsôn adni*.

Mūtuor, aris, ari, ātus sum, (Dep.) *Cic*. 1 Propriè *Na poszudbu, ali poszudu jemlyem, ù zájem uzimlyem, ali uzimam*. Auf Borg nehme, entlehne. *Kôltsôn vészek*. Mutuari aliquid ab aliquo: *Cic*. Vid. *Mutuo N*. 1. 2 Transl. *ad alia*. Orator ab Academicis subtilitatem mutuatur, *pro* accipit. *Cic*. Virtus à viris nomen est mutuata, *pro* Indepta, nacta est, accepit. *Cic*.

Mūtus, a, um, Cic. *Nèm, govoriti nemoguch, negovorechi*. Stumm, Sprachlos, nicht redend. *Néma, szótalan, nem beszélô*. Mutum esse satius est, quàm, quod nemo intelligat, dicere. *Cic*. Forum mutum. h. e. In quo causæ non aguntur. *Cic*. Mare mutum, *pro* Placidum. *Plaut*. Commendatio muta, *dicitur* Facies formosa, quæ etiam non loquens, satis se tuetur, & acceptam reddit. *Quintil*.

Mūtuum, (*intellige* Argentum, aurum &c.) ui, n. Plaut. *Poszudyeno dugovanye, poszudba, zájém*; peregr. *Pórga*. Geborgtes Ding, e. Borg, e. Darlehn. *Kôltsôn adott jószág, kôltsôn*.

Mūtuus, a, um, Cic. *Synon*. Reciprocus, par, æqualiter respondens. *Jeden proti drugomu, med dvemi, med szobum*. Eins ums ander. *Viszontag-való*. Vid. *Reciprocus*. Mutuis officiis Remp. gubernare, *id est* paribus. *Cic*. Mutuus amor. Plin. *Lyubav jednaka med nekojemi*. e. Gegenliebe. *Egymás szeretet*. 2. Dare aliquid alicui mutuum: *Cic*. Vid. *Mutuo N*. 2. Dicitur autem (uti & *mutuor*) de illis rebus, quæ non solent eædem restitui, sed ejusdem generis, ut sunt *pecunia, frumentum &c*. In aliis autem Verbum *Commodo* usurpandum est. 3 Accipere ab aliquo aliquid mutuum. *Cic*. Vid. *Mutuor N*. 1. 4 Transl. *ad alia*: Si pudoris egeas, sumas mutuum. *Plaut*.

*Myăcan-

*Myăcanthon, i, n. *Plin,* Aſparagus Sylveſtris.

*Mydriăſis, is, f. *Celſ.* Oculorum morbus, dum pupilla effunditur & dilatatur, ejúſque acies habeſcit.

*Myia, *aliù* Mynda, æ, f. *Igra dechinzka, Sſiß-Miß zvana.* Ein Kinder-Spiel, Blinde-Maus benahmſet. *Szemkötös játék.*

*Myllus, i, m. *Plaut.* Pars pudenda mulieris.

*Myŏpăro, ōnis, m. Cic. *Berza morſzkih razbojnikov ladja.* Eine Gattung Raub-Schiff, Jagt-*oder* Caper-Schiff. *Tolvajkedö ſebes hajó.* Italis *Nave corſara.*

*Myops, ŏpis, *com.* Ulpian. *Kratko-vid, kî ſzamo iz bliza vidi.* Kurtzſichtig, der nur in der Nähe ſihet. *Rövid látású, Homályos ſzemű.*

*Myrācŏpum, i, n. Medic. *Mâſzt, koja trudnoſzt odnemlye.* e. Salbe, ſo die Müdigkeit benimbt. *Kenet, melly a' fáradſágot elvéſzi, meg-könnyebbíti.*

*Myriarcha, æ, m. *Glavàr zverhu jezero lyudih.* Der über tauſend geſetz iſt. *Ezer férjfiak elöje, tiſztje.*

*Myrĭas, ădis, f. *Broj, deſzet jezèr vu ſzebe zaderſavajuchi.* Eine Zahl von zehen tauſenden. *Tiz-ezer.* Per Synecdoch. *Veliki Broj.* Eine groſſe Zahl. *Nagy ſzám.*

*Myrĭca, æ, f. *Virg.* Genus humilis & parvi virgulti. Alio nomine Myrica Sativa *Tamarix,* ſylveſtris *Bria* vocatur. *Nizko raſztéche tamarzko ſtibarje,* e. Tamariſken-Staude. *Tamarik tſemete, hanga-fa.*

*Myrĭnus, i, m. *Plin.* Mas murænæ. *Morſzka riba Angvili ſzpodobna, van ſterchechе zúbe imajúcha.* Gevviſſer meer-Fiſch dem aal-Fiſch gleich, die Zähne auſſerhalb habend. *Tengeri hal haſonló az ángolnához, kiálló fogakkal.*

*Myrmēcĭa, ōrum, n. *plur.* Vid. *Formicarium.*

*Myrmēcĭum, ii, n. Cels. Vid. *Verruca.*

*Myrmex, ĭcis, f. Vid. *Formica N.* 1.

*Myrŏpōla, æ, m. Plaut. *Z-maſztjum terſecz, Patikár.* r. Salben-Kramer. *Kenetekkel kereſkedő, Patikárius.*

*Myropōlĭum, ii, n. Plaut. V. *Apotheca N.* 1.

*Mўrŏthēcĭum, ii, n. Cic. *idem.*

*Myrrha, (*More Latinorum y in u mutantium* Murrha, *& ſic de derivatis*) æ, f. Plin. *Mirha-drévo.* r. Myrrhen-Baum. *Mirha-fa.* 2. V. *Statte.* 3 apud *Ovid.* Cinyræ Regis Cypriorum Filia, ob illicitos cum Patre amores in Arabiam profuga, ubi in arborem ſui nominis eſt converſa.

*Myrrhātus, a, um. JCt. *Z-Mirhe ſzokom* (vulgò *z-Mirhum*) *zachinyen, zmêſſan.* Mit Myrrhen, *oder* beſſer zuſagen, mit Myrrhen-ſafft angemacht, gemiſcht. *Mirhával kéſzített, elegyített.*

*Myrrhĕus, a, um. Horat. *Iz mirhe, mirheni.* Von Myrrhen. *Mirhás.*

*Myrrhĭna, æ, f. Plaut. *Szladki napitek, vino z-mirhum zachinyeno.* r. Süſſer tranck, mit myrrhen angemachter Wein. *édes ital, mirhás bor.*

*Myrrhĭnus, *vel* Murrĭnus, a, um. *Seneca.* Quod eſt ex Murra vel Myrrha lapide pretioſo. 2. Myrrhinus â *Mirrha arbore.* V. *Myrrheus.*

*Myrrhītes, æ, m. *Plin.* Species gemmæ, quæ colorem Myrrhæ, odorem unguenti habet. 2. Vid. *Myrrhina.*

*Myrtācĕus, a, um. Cels. Vid. *Myrteus.*

*Myrtātus, a, um. *Plin.* Myrtô condîtus. *Z-Szádom mirrovinzkem zachinyen, zmêſſan, naprávlyen.* Mit heidelbeer gemacht, gemiſcht. *Mirtus gyümöltsével készített, elegyített.*

*Myrtētum, i, n. Virg. *Mirroviſche; meſzto gde mirrovine raſztu.* s. Ort, vvo viel Myrten vvachſen. *Mirtus-fás hely.*

*Myrtĕus, a, um. Tibull. *Mirovji, iz mirrovine.* Aus myrten, von myrten. *Mirtus-fái, Mirtuſi.* Myrteum oleum. Cels.

*Myrtĭnus, a, um. *&* Myrtĭdănus, a, um. Plin. *idem.* Myrtidanum vinum, *Plin.* V. *Myrtites.*

*Myrtĭŏ us, a, um. Colum. *Mirrove-farb, mirrove-farben.* Myrten-färbig. *Mirtus feſtékű, ſzínű.*

*Myrtītes, æ, m. Colum. *Mirrovinſzko vino, z-ſzádom mirrovine zachinyeno y naprávlyeno vino.* r. Myrten-Wein. *Mirtuſos bor.*

*Myrtuōſus, a, um. Plin. *Pun mirrovine, mirrovini ſzpodoben.* Voll myrten, der myrten gleich. *Teli mirtuſsal, mirtuſos.*

*Myrtum, i, n. Gels. *Szàd iz Mirrovine, oſzebujno povolyne dobrote y dûhe, ſzuproti grizu haſznovit.* e. Myrten-frucht, Heidelbeerfrucht. *Igen jó illatú és ízű mirtus-fagyümölts.*

*Myrtus, i, f. *Virg.* Arbor eximiæ pulchritudinis & ſaporis in Arabia, & vel ideo Veneri Sacra. *Mirrovina drévo.* r. Myrten-Baum. *Mirtus-fa.*

*Myſta, *vel* Myſtēs, æ, m. Senec. *Meſſnik.* r. Prieſter. *Pap.*

*Myſtăgōgus, i, m. Cic. *Chuvár poſzvetſenih ſztvarih, Glavar meſsnichki.* r. Vervvahrer der heiligen dingen, Prieſterlicher Oberer. *Szent eſzközökre vigyázó, ſs. pap.*

*Myſtax, ăcis, m. *Muſztách, berk.* r. Knebel-Bart, e. Schnauze. *Bajuſz.*

Digitized by Google

* Myſtēriarcha, *vel* Myſteriarchēs, æ, m. Prudent. *Szkrovnih y ſzvetih dugovánv navuchitel; ali pak ſzkerbitel y chuvár, najmre pri ſztolnoj glávnoj Czirkvi*, vulgo *Cuſtos*. r. Geheimnuſs-Lehrer; *oder aber* r. Dom-*oder* Thum-Cuſtos. *Titkos és ſzent dolgokot magyarázó*, vagy pedig *Titkos és ſzent eſzközökre vigyázó*, vulgo *Kuſtós*. Vid. etiam *Myſtagogus*.

* Myſtērium, ii, n. Cic. *Szkrovnoſzt, otajſztvo*. s. Geheimnuſs. *Titok*. Vid. *Arcanum*. Myſteria aperire. Cic. *Szkrovna dugovanya na pervo dati, razglaſziti; ſzkrovnoſzti ochitovati*. Geheime dinge offenbahren. *Titkos dolgokot kijelenteni*.

Myſticè *Adv.* Solin. Vid. *Arcanè*.

Myſtĭcus, a, um. Virg. Vid. *Arcanus*.

* Mythĭcus, a, um. Plin. Vid. *Fabuloſus*.

* Mythiſtŏrĭa, æ, f. *Capitolin.* Narratio fabuloſa. *Zmiſilyena pripoveſzt*. e. Erdichte hiſtorie *oder* Geſchicht. *Költött beſzéd*. Vid. *Fabula*.

* Mythŏlŏgĭa, æ, f. *Razſzvetlenye iliti Raztolnachenye zmiſilenih pripoveſztih*. e. Erklärung der fabelen. *Fabuláknak értelmes kimagyarázások*.

* Mythŏlŏgus, i, m. *Razſzvetlitel, ki zmiſilene pripoveſzti raztolnachuje, iliti razſzvetluje*. Der die Fabeln erkläret. *Fabulákot Magyarázó*.

* Mythos, *vel* Mythus, i, m. Auſon. V. *Fabula*.

* Mytĭlus, i, m. *Plin.* piſcis ex genere concharum, cujus exuſti cinis carni affectæ applicitus cauſticam virtutem habet.

* Myūrus, i, m. Medic. *Szlabo, mlahavo Sile tuchenye, ali igranye: Sile ſzlabo-igra*. Schvvache Puls. *Gyenge erek ütése, járása*.

* Myxos, *vel* Myxus, i, m. (à Myxa *Latinè* Mucus) *Czévchicza ſzvécshnyaka, ali Lampaſſa, vu kojoj ſztény ſztoi*. s. Röhrlein an der Ampel, darinnen der dach iſt. *Métses lámpáskának a' tsője, mellyen a' zsiros gyapjatska égdegel*.

N.

* NAblŭm, ii, n. *Ovid.* Inſtrumentum muſicum. V. *Pſalterium*.

Næ, *Adv. Affirm.* Cic. *Sztanovito, Zaiſzto, Iſztinito, Iſztinſzki, Doiſzto*. Gevíſs, vvarlich, fürvvar, *Bizonyára, Igenù*. Præponitur ferè cuipiam Pronomini, & Indicativum, vel Conjunctivum poſtulat. *ut:* Næ iſti vehementer errant; *pro* Profecto, Gertè, utique iſti &c. *Cic. Catil.* 2. *c.* 2. Næ ego multò libentius emerim diverſorium Tarracinæ. *idem*.

* Nænĭa, æ, f. Cic. *Mertvechka peſzem, vſzaka ſaloſztna peſzem, narekuvanye, narek*. s. Todten-Lied, Leich-Geſang, Klag Lied, Klag-Geſchrey. *Halottra-való vers, ſzomorú és keſerves ének, Halotti ének, Siralom, Jajgatás*. 2. Transl. apud *Horat.* Vid. *Ineptia N.* 2. *Jocus, Nugæ*. Næniæ pueriles, *id eſt:* Nugæ, Crepundia. *Phædr.* 3. Dea funerum, ſeu funebrium carminum, à Romanis cultu honorata. *Feſt*.

Nævĭus, a, um, Arnob. *Liſſaſzt, znamenykaſzt*. Die Flecken, *oder* Mähler an ſich habend. *Jegyes*. Vid. *Maculoſus N.* 2.

Nævŭlus, i, m. Gell. *Od narave iliti natúre znamenycsicza, Liſſajcsecz, Piknyicza*. Angebohrnes kleines Mahl, Flecklein. *Vellŭnk ſzületett jegyetske, motskotska*.

Nævus, i, m. Cic. *Prirodjeno znamenye, znamenyka materinzka, od narave na tĕlu znamenyka*. e. Angebohrne Maaſe an Leib, s. Muttermahl. 2 Transl. ad Animum: *Zmenykanye, krivnya, Pregreska, zkaznoſzt, zlócha*. r. Mangel, Fehl, s. Gebrechen. *Hiba, Fogyatkozás*. Vid. *Macula N.* 1. 2. & 3.

Naĭădes, *vel* Naădes, um, f. *plur.* Ovid. *Boſicze potokov y zdenczev*. Der Flüſſen und Brünnen-Göttinnen. *Folyó-vizek, és kútak Iſten-aſzſzonyik*. Sing. Naias, ădis, *vel* Năis, ĭdis, f. *idem*. 2 apud Virg. V. *Nympha N.* 1.

Nam, *Conjunct. Cauſal.* Cic. *Ar, Kajti, jer, jere, jerbo*. Dann, denn, ſintemal. *Mert, Lám*. 2 apud Terent. V. *Ideo*.

Námque, *vel* Nánque, *Conj.* Cic. V. *Nam, enim, ſiquidem, certè*. 2 Vid. *Sed, verùm*.

Nāna, æ, f. (*intellige* Femina) Lamprid. *Magaſicza, neſzpretno mala ſena*. e. Zvvergin. *Puja Aſzſzony*.

Nanciſcor, ĕris, ciſci, nactus ſum, (Dep.) Cic. *Zadobavlyamſze cheſza, zadobivam, dobívam*. Uberkomme, zuvvegen bringe, erlange. *Találok, ſzerit-tésem, keresek, elnyerem*. Vid. *Adipiſcor, Conſequor N.* 2. 2 Vid. *Invenio* N. 1. Quoniam nacti te ſumus aliquando otioſum, *pro* invenimus. Cic.

Nānus,

Digitized by Google

Nānus, *i*, m. Propert. V. *Pygmæus*, *æi*.
Nānus, a, um, Feſt. V. *Pygmæus*, *a*, *um*.
Nāpēæ, *vel* Napææ, arum, f. *plur*. Virg. Vallium, ſylvarum & ſaltuum Deæ, ſeu Nymphæ. V. *Dryades*.
Nāpellus, i, m. Medic. *Vuchjàk*, *vuchja tráva ali koren*. Das gifftige Kraut Eiſen-Hütlein, e. Münchs-Kappen, Wolffs-Wurtzel. *Katika répája fú*, *Farkas répa*.
Nāpīna, æ, f. Colum. *Za merkvu zemlya*, *polye*. r. Steck-Ruben-Acker. *Karó Répás-föld*, *Repeſes bely*.
Nāpūra, æ, f. Feſt. *Vúſe iz ſzlame*. s. Stroh-Seil. *Szalma tekerts*, *kötél*, *búrs-kötél*.
Nāpus, i, m. Colum. *Merkva*. e. Gelbe Ruben, Steck-Rüben. *Karó-répa*, *Murok*.
Narciſſus, i, m. Plin. *Czvèt Narcziſz*. e. Mertzen-Blum, Narciſſen-Blum, s. Röhrlein. *Nártziſſus*, *köles-virág*. 2. *Nomen propr.* pulcherrimi Juvenis, Cephiſo *vel* Cepheo amne, & Lyriope nymphâ nati, qui in fonte conſpectæ ſuæ imaginis amore captus contabuit, atque in florem ſui nominis mutatus eſt. *Ovid.* 3. *Met.*
Nardīnus, a, um, Plin. *Iz Spikinarde*, *Spikinardov*. Aus Spicanarden gemacht. *Spikinárdi*.
*Nardus, *i*, f. & Nardum, i, n. Cels. *Spikinarda*. e. Spicanard, s. Narden-Kraut. *Spikinárd*. Item V. *Lavandula*. Eſt autem duplex, alia piſtica, hortenſis, & nobilior; alia ſylveſtris, ruſtica & ignobilis nardus. *Horat. Tibull.*
Nāris, is, f. *Ovid*. Nares, ium, f. *plur*. *uſitatior*, Gic. *Noſznicza*. s. Nasloch. *Orrlik*, *Orr lyuk*. 2. per ſynechd. V. *Naſus*. Obeſæ naris homo. Horat. *Tüp y noſzpameten chlovek*. Tölpiſcher und unverſtändiger Menſch. *Oſtoba ember*. Acutæ, *vel* Emunctæ naris homo. Horat. *Szpameten*, *Stegav chlovek*, *kojega je tesko vkaniti*. Ein kluger, liſtiger, ſchlauer und abgeſeimter Menſch. *Eſzes és fortélyos ember*.
Narrābĭlis, is, *com*. le, n. Ovid. *Pripovedliv*, *Kaiſze pripovedati*, *ali napervo*, *doneſzti more*. Das mann erzehlen kan. *Beſzéllhető*.
Narrātio, onis, f. Cic. *Pripovédanye*, *povédanye*. e. Erzehlung. *Beſzéllés*.
Narratiŭncula, æ, f. Quintil. *Kratko pripovédanye*. e. Kurtze Erzehlung. *Beſzéllgetéſetske*.
Narrātor, oris, m. Cic. *Pripovédavecz*, *povédavecz*. r. Erzehler. *Beſzéllő*.
Narrātus, ûs, m. Ovid. Vid. *Narratio*.
Narro, as, are, avi, atum (Act.) Cic. *Povédam*, *pripovédam*, *káſem*, *kazivam*. Erzehle, Vorbringe, Sage. *Beſzéllek*.
Naſcendus, a, um. Gell. Vid. *Naſcibilis*.
Naſcentia, æ, f. Vitruv. Vid. *Nativitas*.
Naſcĭbĭlis, is, *com*. le, n. Tertull. *Rodliv*, *porodliv*, *kajſze poroditi hoche*. Das da ſoll gebohren vverden. *Születendő*, *ſzülethető*.
Naſcor, ĕris, naſci, nātus ſum. (Dep.) Cic. *Rodimſze*, *Poradyamſze*, *Radyamſze*. Gebohren vverde. *Születem*. *Uſus*: Patriæ non nobis naſcimur; In miſeriam naſcimur; Certo patre, ſummo loco (*id eſt* è nobiliſſimis & potentibus) natus; Ex me natus; Prope annos quinquaginta, *vel* ad Annos quinquaginta natus; *id eſt* homo annorum prope quinquaginta. ità *Cic*. De pellice natus. *Ovid*. 2. transfertur ad res inanimatas pro *Inchoo*, *Incipio eſſe*. Qui non naſcentibus Athenis, ſed jam adultis fuerunt. *Cic. in Brut*.
Nāsĭca, æ, *com*. Arnob. *Velikoga noſza chlovek*, *noſzina*. Der groſse naſe hat. *Nagy orrú ember*.
Nāsĭterna, æ, f. *Plaut*. Vas aquarium cum tribus anſis, veluti naſis.
Nāſo, ōnis, m. *Poët*. Cognomen Ovidii à magno naſo deſumptum. *Appellativè* V. *Naſica*.
Naſſa, æ, f. Gic. *Verſſa za lòv ribji*. e. Fiſcher-Reuſe. *Varſa*, *veſa*, *verſe*.
Naſturtĭum, ii, n. Gic. *Hren*, r. Krenn, Kreſſig. *Torma*.
Nāſus, i, m. *Cic*. Naſum, i, n. Plaut. *Nóſz*. e. Naſen. *Orr*. 2. Metaph. Suſpendere aliquem naſô. Horat. *Iz kógaſze oſzmehávati*. Einen höniſch auslachen, Verſchimpffen, Verſpötten. *Valakit meg-tsúfolni*, *gúnyolni*. Vid. *Dicacias*. 3. Vid. *Acumen*, *Sagacitas*, *Calliditas*, *Sapientia*, *Aſtutia*, *Acrimonia*, *Ira*. Natus ſtyli, *id eſt* Satyra, quæ quamdam acrimoniam & acerbitatem habet. *Mart*. Et pueri naſum Rhinocerotis habent. *idem*. h. e. Nec pueri ſuâ aſtutiâ carent. &c.
Nāsūtè *Adv*. Senec. *Noſzato*, *noſzaſzto*. Nasvveiſe. *Orroſul*. 2. Metaph. Vid. *Aſtutè*.
Nāsūtŭlus, a, um (*Dim*. à Naſutus) Apul. *Malo-noſzat*. Kleine Naſe habend. *Orroſotska*. 2. Metaph. *Nekuliko chalaren*, *ſegav*, *priſzerdit* Etvvas liſtig, zornig. *Ravaſzotska*, *ſinnyátska*, *ſinnyáſotska*.
Nāsūtus, a, um. Horat. *Noſzat*, *noſzaſzt*, *veliko-noſz*. Groſs-naſig. *Orros*, *Orrával gúnyoló*. 2. Metaph. *apud* Martial. V. *Aſtutus*, *Sagax*. Item Vid. *Dicax*, *Derijor*. Naſutior, *Mart*. Naſutiſſimus, *Senec*.
Nāta, *Virg*. Gnāta, æ, f. Terent. Vid. *Filia*.

Digitized by Google

Nătăbĭlis, is, *com.* le, n. Goripp. *Plavliv, preplavliv, kudsze preplavati more.* Dadurch man ſchvvimmen kan. *Megúszható.*

Nătăbŭlum, i, n. Apul. *Meszto plavanya.* r. Ort, allvvo man ſchvvimmet. *úszni-való hely.*

Nătāles, ium, m. *plur.* Tacit. *Synon.* Conditio Sanguinis, Familiæ origo, generis nobilitas *vel* Ignobilitas. *Ròd, plemen, koleno.* r. Stamm, s. Geſchlecht. *Nem.* Vid. *Genus N. 1. Gentilitas N. 1. & 2. Genitura.* 2 Transl. & generatim V. *Origo N. 1.* ità Tertull.

Nātālis, is, *com.* le, n. Cic. *K-porodu szliſſajuchi, Porodni.* Zur Geburth gehörend. *Szűletésünki.* Natalis dies, *vel absolutè* Natalis, (*inteligitur tamen* dies) is, m. Cic. *Dan povoda, porodni dan, Porodyenya dan, Rojſztvo.* r. Gebuhrts-Tag. *Szűletésünk napja.* Natale ſolum. Ovid. *Meszto porodyenya.* r. Gebuhrts-Orth. *Szűletésünk helye.* Vid. *Patria.* 2 Transl. *ad inanima.* Natalis Romæ. Cic. *Dan pochetka Rimſzkoga, vu kojem najmre Rim zidati y napravliati jeſze pochel.* r. Tag, an vvelchem mann angefangen Rom zu bauen. *Róma kezdetének napja.* 3. accipitur *pro* nativo, Inſito, Congenito. *Colum.*

Nātālĭtium, ii, n. *Cenſorin.* Natalitia, orum, n. *plur.* tantùm uſus Cic. *Enär porodni, obſzluſavanye dnéva narodyenya.* e. Gebuhrts-Tags-Gabe, freudliche Begehung eines Gebuhrts-Tags. *Szűletéſkor adott ajándék, ſzűletéſe napjának tiſztteſége.* Natalitia dare, *pro* Natalem diem celebrare. *Cic.*

Natalĭtius, a, um, Cic. V. *Natalis.*

Nătātile, is, n. Varr. V. *Natabulum, Piſcina.*

Nătātĭlis, is, *com.* le, n. Prudent. *Plavliv, Plavajuchi,* ali *Plavati mogùch.* Schvvimmend, *oder* das da ſchvvimmen kan. *úszó, vagy úszható.*

Nătātio, onis, f. Cic. *Plavanye, Plivanye, Plovanye, Plòv, Plovſztvo.* Das Schvvimmen, e. Schvvimmung. *Fercdés, úszkálás.*

Natātor, oris, m. Ovid. *Plavavecz, Plavecz, Plivacz, Plovecz.* r. Schvvimmer. *úszkáló.*

Nătātōrĭa, æ, f. Sidon. V. *Piſcina, Natabulum.*

Nătātus, ûs, m. Glaud. V. *Natatio.*

Nātes, ium, f. Mart. *Dvè zadnye meſzaſzte ſztráne tĕla, zadnyichke dvè blazine, zadnyicza.* Die zvvey Arſch-Backen. *Segg poſija.* Vid. *Clunis*, Natis *Sing.* Horat. Sed jam rarò in uſu eſt.

Nātĭnātio, onis, f. Feſt. V. *Negotiatio.*

Natinātor, oris, m. Feſt. V. *Negotiator, negotioſus.*

Nātĭnor, aris, ari, atus ſum, (Dep. *Obſol.*) Cato apud Feſt. V. *Negotior.*

Nātio, onis, f. (*â* No.) Cic. V. *Natatio.*

Nātio, onis, f. (*â* Naſcor) Cic. *Národ.* s. Land-Volck, Geſchlecht, e. Landsmannſchafft. *Egy egéſz nemetzetség.* Vid. *Genus N. 1. Gentilitas N. 1. Gens.* Re ipſa tamen *Natio* Latiùs patet, quàm *Gens.* Erudita illa græcorum natio. *Cic.* 2 V. *Origo N. 1.* Natione *Macedo, id eſt* origine, Nativitate, *Plin.* 3 Natio *Nomen propr.* Deæ, quæ partus Matronarum tuetur. *Cic.*

†Nātiōnālis, is, *com.* le, n. *Národni, národſzki, k-kakvomu národu ſzliſſajuchi.* Das der Nation *oder* Lands-Völcker iſt, einem Land-Volck gehörig. *Nemzetségi, nemzetséghez-való.* 2. in ſenſu vulgi. *Poleg ſzvojega ſzamo národa derſzechi.* Der nur ſeinen Lands-Leuten vvohl gevvogen iſt. *Tſak maga nemzetségével tartó.*

Nātīvĭtas, atis, f. Vlp. *Porod, Rodſztvo, narodyenye, rodyenye, porodyenye.* e. Geburth. *Szűletés.*

Nātīvus, a, um, Cic. *Ródni, Prirodni, Prirodyeni, naravni, od narave dan, z-naturum zadoblen.* Natürlich angebohren, von Natur gegeben. *Természet-szerént-való, velünk szűletett.* Nativum malum. Cic. *Zlo od nature: zlo z-porodom zadobleno.* Ubel von der Natur. *Természetből-való roſzſzaság.* Nativus ſermo, Curt. *Materinzki jezik.* e. Mutter-Sprache. *Tulajdon nemzetsége nyelve.* Vid. *Primitivus, Domeſticus, Proprius, Nationalis N. 1. Genuinus N. 1. Naturalis.*

Nāto, as, are, avi, atum, (Neu. *Freq.* *â* No.) Cic. *Guſztokrat plavam.* Offt ſchvvimme. *úszkálok.* 2. Vid. *Madeo, Mano N. 1. Exundo N. 1. Abundo.* Natabant pavimenta vinô, *pro* madebant, *vel* exundabant. *Cic.* Natare in Vino, *id eſt* Abundare, *vel* plenum vinô eſſe. *idem.* 3. Metaph. V. *Nuto, Metuo, Dubito, Dubius & Anxius ſum.* Mihi quidem Democritus natare videtur in natura Deorum, h. e. Hæſitare, dubitare, dubius hærere. *Cic.*

Nātrix, ĭcis, m. & f. Cic. *Vodena kacha, zmia vodena.* e. Waſſer-Schlang. *Vizikígyó.*

Nātū, *Abl. uſitatus ab inuſitato & Defect.* Natûs, ûs, *quod idem eſt ac* Nativitas. *Liv.*

Natu

Natu maior. *Sztareſſi, ſztarei.* Der Aelteſte. *Vénebb, idősebb.* Natu maximus. *Najſztareſſi.* Der Aelteſte. *Leg-vénebb, Leg-idősebb.* Natu minor. *Mlajſzi.* Jünger. *Kiſſebb.* Natu minimus. *Najmlajſſi.* Der Jüngſte. *Leg-kiſſebb, Leg-tſiabb.* Dicitur etiam *grandi natu.* ità Liv.

Nātūra, æ, f. Cic. *Narav, Natúra, nuternyi ſztaliſs kakvoga dugovanya.* e. Natur, innerliche Eigenſchafft, und Beſchaffenheit eines Dings. *Terméſzet.* Naturæ ſatisfacere, cedere &c. *pro* mori. *Cic.* Vid. *Morior.* Naturâ inſitum eſt: *item* ità natura comparatum eſt, *pro* naturale, congenitum, *Cic.* 2 Rerum natura. *Cic.* Vid. *Mundus, Univerſitas N.* 1. 3 Vid. *Subſtantia, Res, Eſſentia.* Natura tenuis aëris. *Lucret.* 4 Vid. *Proprietas, Vis, Virtus, Potentia.* 5 Vid. *Indoles N.* 1. *Inclinamentum N.* 1. Ut natura fert, aliquid facere; *id eſt:* juxta inclinationem & naturalem propenſionem. 6 Vid. *Animus, Mens, Conſilium, Ratio, Judicium.* Naturâ duce errare nemo poteſt. 7 Vid. *Origo, initium, Principium, Cauſa.* Hæc vitia â natura nactus es &c. 8. Vid. *Status, Conditio.* Ea erat natura temporum, is curſus &c. ità paſſim *Cic. aliique Claſſici.* 9 Vid. *Temperamentum N.* 1. Tametſi bona eſt natura &c. *Terent.* 10 V. *DEus:* ità Cic.

Nātūrālis, is, *com.* le, n. *Cic. Synon.* Phyſicus, Innatus, Inſitus, Naturæ conjunctus, â natura profectus *vel* ortus, ſecundùm naturam, quod à natura eſt. *Natura'zki, naravji, naravſzki, k-naravi ſzliſſajuchi, Poleg narave vuchinyen.* Natürlich. *Terméſzeti.* 2. apud *JCtos* Naturalis filius V. *ſpurius.*

Naturāliter, *Adv.* Cic. *Poleg narave, po naravi, od narave, naturalzki, naravzki.* Der Natur nach, natürlich, natürlicher-Weiſe. *Terméſzet-ſzerént.*

Nātus, i, m. Cic. V. *Gnatus.* Dicitur etiam de pullis beſtiarum. *Colum.*

Nāvāle, is, n. *Ovid.* Navalia, ium, n. *plur. uſitatior.* Gic. *Brodiſche, Meſzto gdeſze ladje delaju, ali ſztoriè.* r. Orth, allwo die Schiffen gemacht vverden, *oder* Stehen. *Hajó tartó*, vagy *Hajó tſinálò hely.* Vid. *Portus.*

Nāvālis, is, *com.* le, n. Cic. *Ladji, Brodni, Brodeni, Brodſzki, Plavni, K-Brodom ſzliſſajuchi.* Zu denen Schiffen gehörig. *Hajói.* Bellum navale. Cic. *Voiſzka na vodi, bu Ladiah.* r. Krieg zu Waſſer. *Vlzi ſereg, viada'.*

* Nāvarchis, ĭdis, f. *Ladia Glavára nad brodmi najvekſzega.* s. Admiral-Schiff. *Tengeri kapitány hajója.*

* Nāvarchus, i, m. Cic. *Glavàr brodarſzki, Poglavàr vu ladji.* Ein Schiff-Oberſte. *Hajó ura* vagy *Kapitányja.*

Nāuci, *Genit. uſitatus ab obſol.* Naucum, i, n. *vel* Naucus, ci, m. *Feſt.* Propriè *Lupinya orehova, kóſicza ali mezdrizza orehova &c.* e. Nüſſen-Schaale: das innere Häutlein, die Schelffe invvendig von den Nüſſen &c. *Dió &c. bártyúja.* 2 Transl. apud *Plaut.* Homo nauci, *id eſt* nihili, nullius frugis. *Chlovek zlochesſzt, kì nikaj ni vrêden; Markaj, Nikaj dobra.* Nichts-vverthiger Menſch. *Semmire-való ember.* Nauci, *vel* Flocci aliquem facere. Plaut. *Kôgaza nikaj, za lebudkaj derſzati.* Einen für nichts halten. *Valakit ſemminek tartani.*

Nāuclĕrĭcus, & Nauclerius, a, um, Plaut. *Brodarov, Brodarſzki: Brodaru, naulaſztito pak goſzpodaru Ladje ſzliſſajuchi.* Dem Schiff-Herren gehörig. *Hajós meſteri.*

* Nāuclērus, i, m. Plaut. *Goſzpon, ali Goſzpodàr Ladje iliti Broda.* r. Schiff-Herr, Schiff-Patron. *Hajós-Meſter, hajós-úr.*

Nāucŭla, &c. *per Syncop.* Vid. *Navicula.*

Nāucŭlor, &c. Vid. *Naviculor.*

Nāufrăgālis, is, *com.* le, n. Martian. Capel. *Vtonlyiv, Vtoplyiv.* Schiff-brüchig. *Hajótörésſt ſzenvedhetò.*

Nāufrăgium, ii, n. Cic. *Ladjo-terje, ladje ali Broda Vtoplenye, Vtunenye, Razbienye, Razkloplenye, Razderanye.* r. Schiff-Bruch. *Hajó-törés, vizi veſzedelem, Elmerülés.* 2 Transl. V. *Calamitas, Damnum, Exitium, Jactura.* Cic.

Nāufrăgo, as, are, avi, atum, [Neu.] Sidon. *Synon.* Naufragium facio, vel patior, ſubeo. *Vtaplyamſze, Ladjo-terje terpim.* Schiff-Bruch leyde. *Hajó-törésſt ſzenvedek.* Omnes Naves naufragârunt. *Petron.*

Naufrăgus, a, um, *Cic.* Nāvifrăgus, a, um. *Ovid.* 1 Paſſivè *Vtoplyen, kiſze je o-ladji vtopil, Ladjo-terje podnaſſajuchi ali terpéchi.* Der Schiff-Bruch erlitten hat. *Hajó törésſt ſzenvedő.* Homo naufragus: h. e. qui navi fractâ bona amiſit. *Cic.* 2 Activè *Vtaplyajuchi; Ladjo-terje y potop chinéchi.* Das Schiff-Bruch verurſachet. *Hajó törő.* Unda naufraga: *id eſt*, quæ naufragium efficit. *Tibull.* 3 Transl. Homo pa-

Digitized by Google

trimoniô naufragus. Cic. *Chlovek, kí ſzeje vſzega otchinſztvamentuval.* r. Menſch, der um alle Erbſchafft kommen. *Ember, kinek minden öſtöl-maradtt java elveſzett.*

Nāvĭcŭla, æ, f. Cic. *Ladjicza.* s. Schifflein. *Tſónakotzka.*

Nāvĭcŭlārĭa, æ, f. Cic. *Brodarztvo, Brodarſa, Ladjarztvo, Ladjarſa, Brodarzka znanoſzt y Meſtrſa.* e. Schiffer-Kunſt. *Hajós-Meſterſég.*

Navicularius, ii, m. Cic. V. *Nauclerus.*

Navicularius, a, um. JCt. V. *Nauclericus.*

Nāvĭcŭlātor, oris, m. Cic. V. *Nauclerus.*

Nāvĭcŭlor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Mart. V. *Navigo.*

Nāvĭgābĭlis, is, *com.* le, n. Liv. *Brodlivo, Ladjo-vozlivo, gde je brodariti, ali kudſze je z-ladji pelyati mochi.* Schiffreich, da man ſchiffen kan. *Evezbetô, Hajóval megjárhatô.*

Navigātio, onis, f. Cic. *Na ladji vozenye, Vosnya vu Ladji, Brodenye, Ladjarenye,* e. Schiff-fahrt. *Hajózás, Hajón-járás.*

Navigātor, oris, m. Quintil. *Kiſze na Ladji vozi, Ladjenik.* Der auf ein Schiff fahret, *Hajókázó.*

Nāvĭgātus, a, um, Plin. *Kúdaſze Ladje voze, plavaju.* &c. Vid. *Naviger.* Navigatus fluvius. *Plin.*

Nāvĭger, ĕra, erum, Lucr. *Ladjo-noſz, Ladje noſzechi.* Schiff-tragend. *Hajó viſelhetô, Hajóval meg-járhatô.* Mare navigerum, *Lucr.*

Nāvĭgiŏlum, li, n. (Dim.) Cic. V. *Naviculа.*

Navĭgium, ii, n. Cic. *Vſzakojachke felye Ladja, Bròd, Plav.* Allerley Schiff. *Akármi hajó.* 2 apud *Servium* Vid. *Navigatio.*

Nāvĭgo, as, are, avi, atum, [Neu.] Cic. *Na Ladji ſze vozim, Brodarim.* Im Schiffe fahre, ſchiffe. *Hajókázom, Evezek.* Pinus (*id eſt* Navis ex pinu facta) navigat in undis. *Ovid.* Cum Meſcenio naviga, *pro* Navi iter fac, Navi veharis. Cic. 2 Propriè, minùs tamen uſitatè *Navigo* pro *Navem ago, promoveo, impello:* & tunc eſt *Verb. Act.* Nautæ appellantur omnes, qui navis navigandæ causâ in navi ſunt. *Ulp. L.* 1. *Dig.* 3 In portu navigare. *Prov.* Terentii. *Szegurnomu ſiveti, zvan vſzake pogibeli biti.* Verſicheret leben, vveit von aller Gefahr ſeyn. *Bátorságos állapotban lenni, veſzedelem kivûl lenni.*

*Nāvis, is, f. Cic. *Ladja, Bròd, Plav.* s. Schiff. *Hajó.* Navis Prætoria. *Liv.* In qua Prætor, vel Dux claſſis bellicæ navigat. V. *Navarchus.* Italis *La Capitana.* Navis præſidiaria. Liv. *Jako oboruſna za obrambu drugih Ladja.* s. Convoy-Schiff. *Hadi hajó, késérô hajó.* Actuaria navis. *Caſ.* quæ remis agitur. V. *Biremis &c.* Piratica, prædatoria navis. *Liv.* Vid. *Myoparo.* Speculatoria navis. Liv. *Lahka y berza ladja za zezvédanye nepriatelzkih ladjih; ſztraſi-ladja.* s. Speh-Schiff. *Vigyázó hajó, kémlelô hajó.* Frumentaria navis. Liv. *Hránu, Braßno,* peregr. *Profunt noſzecha Ladja.* s. Proviant-Schiff. *Profont-hajó.* Navis curſoria, *Sidon.* Vid. *Lembus.* Piſcatoria navis, Liv. *Ribjichka Ladja.* s. Fiſcher-Schiff. *Halász-hajó.* Oneraria navis, *Cic.* item: Vectoria navis, Svet. *Blágo, Terh noſzecha Ladja.* s. Laſt-Schiff, Transport-Schiff. *Tereh-hordozó hajó.* Subducere naves, *id eſt:* Ad portum, vel in navalia pertrahere ad ſarciendum, aut cuſtodiendum. *Contra verò* deducere naves, *eſt* eas ad navigandum in aquam immittere. *ità Virg.* 3. *Æn.* Navem conſcendere; nave, vel è navi egredi; navi iter facere, Navigare mare, *vel* Mari, *Caſ.* 2 Transl. V. *Fortuna N.* 1. 2. 3. Hinc in eadem navi eſſe: *pro* Eſſe in eodem periculo; Parem, vel eandem cum alio fortunam experiri. *Cic.* 2. *Fam. ep.* 5. 3 propter ſimilitudinem, Navis templi *Gornya ſztràn Czirkve.* Der obere Theil der Kirchen. *Templomnak elsô réſze, bóltja.*

Nāvĭta, æ, m, Cic. V. *Nauta.* Navita de ventis, de tauris narrat arator. *Propert. L.* 2. *eleg.* 1. *v.* 43. Metaph. *idem eſt, ac* Quilibet libenter loquitur de re ſibi nota, & circa quam vi ſuæ profeſſionis verſatur.

Nāvĭtas, ātis, f. Cic. V. *Gnavitas, Celeritas, Diligentia, Induſtria.*

Nāvĭter, *Adv.* Cic. V. *Gnaviter, Strenuè.*

Nāulum, i, n. Juven. *Brodovina, od brodovne voſnye pláchа.* s. Schiff-fahr-Geld, Schiff-Lohn. *Hajó bér, Rév bér.* Transfertur & ad alia ſimilia vectigalia.

*Naumăchĭa, æ, f. Sveton. *Latinè* Pugna navalis. *Brodni Voj, na Ladjah boj, vojuvanye na vodi.* r. Schiff-Streit, Streit zu Waſſer. *Vizen-való hadakozás.*

Naumachiārĭus, ii, m. Svet. *Vojnik, Bojnik na vodi.* r. Streiter auf dem Waſſer. *Vizen hadakozó katona* Vid. *Claſſiarius.*

Naumachiarius, a, um, Plin. *Vodo Bojnichki, Ladjo-Vojnichki.* Das zum Krieg auf dem Waſſer dienlich, denen Schiff-Soldaten gehörig. *Vizi hadhoz-való.*

Nāvo,

Nāvo, as, are, nāvāvi, nāvātum, (Act.) Cic. *Synon.* Studiosè aliquid ago, efficio, impleo; Alterius juvandi gratiâ industriam adhibeo, operam colloco. *Terſzimſze vuchiniti, naſztajem, trudimſze, verno chinim, marlivo opravlyam.* Mich befleiſſe etvvas zu thun, Fleiſs anvvende, mich bemühe: fleiſſig thue, verrichte. *Rajta-igyekezem, ſzerénykedem.* Operam ſuam *vel* ſtudium alicui navare. Cic. *Kâmu pomochi, ali z-pomochjum ſzvojimo poſzluſiti.* Einem mit ſeiner Hülffe behülflich ſeyn, *oder* bedienen. *Valakinek ſzolgálatjában lenni.* Fortiter in acie operam navare: *id eſt:* ſtrenuè pugnare, omnes præclari militis partes explere. *Liv.* Benevolentiam navare in aliquem, *pro* Conferre, vel oſtendere, præſtare, *Cic.* Opus, vel operam Reip. navare: h. e. bonum publicum curare, bono Reip. ſtudere, providere. *Cic.* Bellum navare Veſpaſiano, *id eſt:* pugnare pro Veſpaſiano, bellare ſub Veſpaſiano. *Tacit.* Flagitium navare, *pro* intendere & perpetrare. *Tacit.* Navatæ operæ honos ei habitus eſt: *idem ac* pro opera & labore præſtito honorem retulit. *Curt.*

* Nāupēgus, i, m. Firmic. *Ladjàr, kì ladje délla.* r. Schiff-mâcher. *Hajó-tſinálo.*

Nāuſea, æ, f. Cic. *Seludcza zburkanye, gnyuſzenye, gruſztenye, gnyùſz.* s. Aufſtoſſen des Magens, s. Grauſen, Grauen, r. Eckel. *Tſömör, gyomor émelygés.*

Nauſeābĭlis, is, *com.* le, n. *Cal. Aurel.* Nauſeam afferens. *Od chteſza gnyuſzenye dobája.* Das ein Eckel verurſachet. *Tſömörbozó, émelygös.*

Nauſeābundus, a, um, Senec. *Puñ gnyuſzenya, gnyuſzenye imajúchi.* Eckel habend. *Meg-tſemerlö.*

Nauſeātor, oris, m. Senec. *Gruſztitel, merzitel, kömuſze kaj gnyuſzi.* r. Kotzer der den Eckel hat. *Tſömörlö, émelygö.*

Nāuſeo, as, are, avi, atum, [Neut.] Cic. *Gnyuſzi mî ſze, durimiſze, gruſztimiſze, merzimiſze, ſeludcza mê na pooráchanye tira, gnyuſzenye imam.* Zum Brechen genöthiget vverde, ein Eckel *oder* Unvvillen habe. *Tſömörlöm, émelygek.* 2. Interdum *Activè:* Aliquam rem nauſeo: *id eſt* Ab aliqua re ad nauſeam moveor. Cic.

Nauſeŏla, æ, f. (*Dim.*) Cic. *Malo gnyuſzenye.* s. Ecklein. *Tſömörötske, émelygétske.*

Nauſeōſus, a, um, Plin. V. *Nauſeabilis.*

Nāuſtĭbŭlum, i, n. Feſt. V. *Linter.*

Nāuta, æ, m. Cic. *Brodár, ladjo-vozecz, kî na ladji ſzlúſi.* r. Schiff-Mann, Schiff-Knecht. *Hajós, Révéſz.*

Nautālis, is, *com.* le, n. Auſon. *Brodárom ſzliſſajuchi.* Schifferiſch, denen Schiff-Knechten gehörig. *Révéſzhez-való, Hajóſi, Révéſzi.*

* Nāutĕa, æ, f. Plaut. *Brodnicza, V-brodu ſzmerdecha voda.* Stinckend Schiff-Waſſer. *Hajóba gyúlt záros víz.* Transl. etiam alias ſordidas aquas denotat.

* Nāutĭcus, a, um, Cic. V. *Nautalis, navalis.* Panis nauticus. Plin. *Brodarzki krub, dvakrat opechen krub*, peregr. *Puketa.* s. Schiff-Brod, *peregr.* e. Biſcoten. *Hajói kenyér*, peregr. *Piskóta.*

* Nautĭlus, i, m. Plin. *Riba morzka hobotnicza ſzpodobna.* Ein Meer-Fiſch, gleich einer Meer-Spinnen. *Tengeri hal, baſonló az habarnitzához.*

* Nautŏlŏgus, i, m. *Prienitel brodovine ilitè pláche od brodov, y prevázanya dobajnjuche.* r. Einnehmer des Schiff-Geld. *Hajó-bért ſzedö.*

Nāvus, a, um, Cic. V. *Gnavus, Induſtrius, ſolers, ſolicitus.*

* Nāxĭus, ii, m. *Plin.* Cos eſt poliendis marmoribus, & ſcalpendis gemmis ſerviens, creſcit in Cypro inſula.

Nĕ, *Adv. Interrog. ſemper poſtponitur.* Eſt ne? Cic. *Je-li?* Iſt dem alſo? *Ugy-é?* 2. Nē *Adv. Probibent. præponitur Modo ſubjunctivo.* Hoc ne feceris. Terent. *Toga náj, ali nemoj chiniti.* Du ſolſt dieſes nicht thun, thue dieſes nicht. *Azt ne tſeleked.* 3. Nĕ *Adv. jurandi.* pro *Non.* Ne vivam, ſi ſcio. Cic. *Nedaj mi Bòg ſiveti*, ali: *Naj vumrem, ako znam.* Gott ſtraffe mich am Leben, *oder* ich ſoll ſterben, ſo ich vveiſs. *Ne élek*, vagy: *bár haljak-meg, ha tudom.* 4. Nĕ *Adv. Dubitan.* Vid. *Utrùm, An.* Honeſtum ne factu ſit, an turpe, dubitant. *Cic.* Juſtitiæ ne priùs mirer, belli ne laborum. *Virg.* 11. *Æn.* 5 *Ne Adv. Interrog. ſimul & dubitant.* poſtponitur particulæ *Nec.* Doleam nec ne (*pro* vel non) nihil intereſſe. *Cic.* 6 Ne non, *vel* ne nihil, V. *ùt:* item V. *Metuo.* Ne amicis nihil tribuamus, epulamur unà: *pro:* ùt amicis aliquid tribuamus &c. *Cic.* 7 *Ne Conj. Disjunct.* Vid. *neque:* quo caſu illi, intercedente aliâ quapiam voce, poſtponitur particula *quidem.* Nunquam illum, ne minimâ quidem re, offendi: *pro:* Neque in minimo illum unquam offendi, aut contriſtavi. *Cic.* 8 *Ne pro* ut non. Crude-

Digitized by Google

Iſt Caſtor, ne dicâm ſceleratum & impium. *Cic.* 9 *Ne* vos, ne te diutiùs teneam; *Ne* te pluribus morer; ne multa, ne multis, ne plura, ne pluribus; ne longus ſim; ne longum ſit; ne longum faciam. &c. *id eſt:* ut brevi expediam, ut breviter colligam, ut compendiô omnia complectar, ut paucis dicam. *Cic.* 10 *Ne* funera: h. e. non funera, *vel* Funera non ritè peracta. *Tibull.* Funera ne funera. *Pokop y nikakov pokop:* ali: *Pokop y prez nyega.* e. Leichen und keine Leichen. *Temetés nem temetés.*

Nĕăpŏlis, is, f. (*olim* Parthenŏpe, es, f. *Plin.*) Cic. Urbs nobiliſſima & ampliſſima, Regni neapolitani caput.

* Nĕbris, ĭdis, f. Stat. *Jelenzka, koſſutna, ali ſzerminſzka kóſa.* s. Hirſchen-Fell, Gemſen-Fell. *Szarvas* vagy *őz bőr.*

* Nĕbŭla, æ, f. Plaut. *Megla, Magla.* r. Nebel. *Köd.*

Nĕbŭlo, ōnis, m. Cic. *Meglenyak, mrachnyak, oblizavavecz, oſzmeknyenecz, tepecz, potepùh, markaj.* Liederlicher Vogel, Schelm, Schalck, Lotterbub, Lecker, Landlauffer. *Hitvány, koborló ember.*

Nĕbŭlōsĭtas, atis, f. Arnob. *Meglina.* e. Nebelhafftigkeit. *Ködöſség.* Vid. *Caligo, Fuligo.*

Nebulōſus, a, um, *Cic.* Nebulis plenus. *Meglen, Maglen, Meglenaſzt.* Nebelicht. *Ködös.* Vid. *Caligineus.* Comp. Nebuloſior: *Cato.*

Nĕc, *Conj. Disjunct.* Cic. *Niti.* Weder. *Sem nem.* Nec melior fuit Africanô quiſquam, nec clarior. Cic. *Niti je gdo bil bolſši od Afrikana, niti glaſzovitejſši vojvoda,* Es iſt vveder beſſer, noch berühmter Feld-Herr gevveſen, dann der Africanus. *Sem jobb, ſem hireſebb hadi ember nem vólt ſenki Afrikánuſnál.* 2 Nec *Adv.* Negant. Vid. Non. Senatori, qui nec aderit, aut cauſa, aut culpa eſto. *Cic.* 3. Nec quidem. *Senec.* Vid. *Ne N.* 7. 4 Nec dum, Cic. *Joſche nè.* Noch nicht. *Még ſem.* 5 Nec nè. *particula dubitantù.* Cic. *Ali nè.* Oder nicht. *Avagy nem.* 6. Nec non: Vid. *Et, etiam.* Nec non ſæpe Laudabo. *Cic.* Hinc *nec non etiam* idem eſt ac *& etiam.* 7 Nec nihil, *pro* Aliquid. *Terent.* 8 Nec verò, *pro* Gertè non, Profectò non. *Cic.*

Nĕcātor, oris, m. Lamprid. V. *Interfector.*

Nĕcātus, a, um, Salluſt. *Vumorjen, vubit, zaklan.* Umgebracht, hingerichtet. *Megöletett.*

Nĕceſsāriè, *&* neceſſariò *Adv.* Cic. *Potrébno, vſzakojako, vſzakojachki, od potribe, poleg potribe.* Nothvvendiglich. *Szükségeſen.* Neceſſariò fieri dicitur, quod aliter fieri non poteſt.

Nĕceſsārius, a, um, Cic. *Potrében, potrebliv, móran.* Nothvvendig, unumgänglich, nöthig. *Szükséges.*

Neceſſārius, ii, m. Cic. *Dober y zaufani Priatel.* Guter und vertrauter Freund. *Jó barátom, köteles barátom.* Vid. *Amicus, Familiarù, Cognatus, Conſanguineus.* Sic etiam *neceſſaria* de feminis dici poteſt.

Nĕceſsĕ, *Indecl.* (*ab obſol.* Neceſſis, is, *com.* ſe, n. *Donat.*) Cic. *Potrebno, tò mora biti,* Nothvvendig, nöthig, von nöthen, das mus ſeyn. *Szükség.* Neceſſe fuit dari literas &c. *Cic.* Vid. *Sequens* N. 1.

Nĕceſsĭtas, atis, f. Cic. 1. *Potrebocha, Potrebnozt, Potriba, Primoranozt.* e. Nothvvendigkeit. Noth. *Szükség.* Alicui ultimam neceſſitatem denunciare. Tacit. *Szmert kòmu nazveſztiti.* Einem den Todt ankünden. *Valakinek Halált izenni.* Alicui neceſſitatem imponere, afferre &c. *pro* cogere aliquem. *Cic.* 2 apud *eundem* Vid. *Amiçitia, Familiaritas, Cognatio, Conſanguinitas, Conjunctio.*

Nĕceſsĭto, as, are, avi, atum, (*Frequ.* â neceſſe) *Philoſophi.* Vid. *Cogo.*

Nĕceſsĭtūdo, ĭnis, f. Cic. V. *Neceſſitas.* Adverte tamen *neceſſitatem* in prima, *neceſſitudinem* in ſecunda ſignificatione ſæpius, & elegantius â Cicerone uſurpari.

Neceſſum, n. *Indecl.* Cic. V. *neceſſe.*

Nĕco, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Occido, Interficio.*

* Nĕcrŏmantĭa, æ, f. Cic. *Prorokuvanye iz mertvih tèl, Cherno-Znanſztvo, Chernoprorochtvo.* e. Weiſſagung aus den Todten-Görpern, Schvvartz-Kunſt. *Halottaknak megnézéſekből-való jövendölés.*

* Necromanta, *vel* Necromantes, æ, m. *Prorok iz mertvih tèl, Cherno-znanecz.* r. Schvvartz-Künſtler, Todten-Beſchvvöhrer. *Halottaknak megnézéſekből-való jövendölő.*

* Nectar, ăris, n. Cic. *Bogov-Napitek.* r. Götter-Tranck. *Iſte-ekitala.* 2. Transl. *Dobro Vino, ſzladek napitek.* Guter Wein, ein ſüſſer Tranck. *Jó bor, édes ital.* Item V. *Mel* ità *Virg. &c.* Hinc Nectăreus, a, um. *Mart.* Quod ad nectar pertinet, vel quod ſaporem aut odorem nectaris habet. V. *Dulcis, Melleus &c.*

Nectărĕa, æ, f. Plin. V. *Enula.* Hinc nectareus,

Digitized by Google

reus, a, um. *id eſt* ad nectaream ſpectans.

Nectărites, æ, m. Plin. *Korenek, ſzladki napitek.* r. Alant-Wein, ſüſſer-Getranck. *örméný gyökeres bor, idem ital.* Vinum cum nectarea confectum.

Necto, is, ere, nexui, & nexi, nexum. (Act.) Cic. *Pletem, zkup vészem, ſzláſzem, zklaplyam.* Flechte, knüpffe, binde. *Foglalom, kötöm.* Alicui coronam nectere. Horat. *Kömu korunu pleszti.* Einem eine Cron flechten. *Valakinek koszorut fonni, kötni.* 2. Transl. Dolum alicui nectere. *Liv.* item: Retia alicui nectere. Propert. *Okolo kőga z-cziganium obhajati.* Einen mit Hinterliſt hintergehen. *Valakit tſalárdsággal reá-szedni.* Moras nectere, *pro* morari. *Valer. Flac.* Moram ex mora nectere, *id eſt* diu morari; iterum, iterúmque morari. *idem.* Cauſas inanes nectere: h. e. Cauſas ſeu rationes frivolas prætendere, afferre ad excuſandum quidpiam. *Virg.*

Nĕcŭbi, *Adv.* Liv. *pro* ne alicubi. *Da ni kadi, da nigder, da nigdi, da nè gde vu kojem meſztu.* Damit nicht irgends vvo, das nirgend, damit nicht an einem Ort. *Sobol ſem, ſobol.* 2. apud eundem *pro* ne aliquo tempore, *item pro* ne ulla in re.

Nĕcundĕ, *Adv.* Liv. *pro* ne ex aliquo loco. *Da nè odkud, da od nikud.* Das nicht etvvann vvoher. *Sem valabonnan.*

Nĕdum, *Adv. vel Conj.* Cic. 1. Si non præcedat negatio, *idem eſt ac* multo magis. *Nè kaj nebi, vnogo bolye.* Geſchvveige denn, vielmehr. *Nem bogy ſokkal inkább.* Sanguinem pro te funderem, nedum pecuniam tibi crederem: Cic. *Kerv bi prelealza zé, Nè kaj nebi,* ali *vnogo bolye bi peneze tebi zaufal.* Ich ſetzete Leib und Leben für dich, vielmehr vvürde ich auch mein Geld dir anvertrauen. *Még a' véremet-is ki-önteném éretted, nem hogy pénzt ne adnék.* Si verò præcedat negatio, ſervit parti deteriori, & accipitur *pro* multo minus. *Vnogo menyb, z-tèm menye.* Viel minder, viel vveniger. *Sokkal kevesebbé, annálkevesebbé.* Plures non ſuſtinerent ſumptus hoſce, nedum unus. Cic. *Vech nyih nebi ove ſztroſzke podneſzlo, à vnogo menye ſzamo jeden.* Die Koſten könten ihrer viel nicht ertragen, vielvveniger einer allein. *Többen ſem ſzenvedhetnék-el ezt a' költ-séget, annálkevesebbé egy.* 2. Nedum, poſitum ad orationis initium accipitur *pro* non ſolùm. *Nèſzamo.* Nicht allein. *Nem ſzak.* Nedum hominum humilium, ſed etiam ampliſſimorum virorum conſilia ex eventu probari ſolent. *Cic.*

Nĕfandus, a, um, Cic. V. *Infandus, Abominabilis, Impius, Sceleratus, Sacrilegus, Execrabilis.*

Nĕfans, antis, *om.* (*obſol.*) Lucil. apud Non. *idem.*

Nĕfārĭè, Adv. Gic. *Neizgovorno zlem nácsinom.* Unſaglich bös. *Iſzonyú latrúl.* Vid. *Abominanter, Impiè, ſceleratè.*

Nefarius, a, um, Cic. V. *Nefandus.*

Nĕfas, n. *Indecl.* Cic. *Synon.* Impium & execrabile facinus. *Velika krivicza, odurno zlo, merzek chìn ali grèh, neizgovorna odurnoſzt.* Groſſes Unrecht, abſcheuliches Ubel, ein unbillige That *oder* Laſter, ein unſagliche Schand. *Nagy hamisság* vagy *méltatlanság, utálatos Roſzſzaság, kegyetlen dolog* vagy *gonoſzſág, kimondhatatlan utálás.* 2 Nefas! *Conj.* Virg. V. *Infandum.* 3 Nefas *Adjectivè* Vid. *Impoſſibile, Illicitus, Impius:* Levius fit patientiâ, quidquid corrigere eſt nefas: *pro* quidquid corrigi non poteſt. *Cic.* Videtis nefas eſſe dictu, *pro* illicitum, impium, *idem.* 4 Per fas & nefas agere: h. e. nec juſtum, nec injuſtum attendendo. *Liv.*

Nĕfaſtus, a, um, Gic. *Neſzudnyi, nezrechliv, nezgovorliv.* Nicht des Gerichts, unsäglich, unausſprechlich. *Nem törvényes, Mondhatatlan.* Nefaſti dies V. *Faſti.* Accipitur etiam nefaſtus in partem deteriorem apud Cic. Vid. *Infandus, Impius.* 2. apud *Liv.* Nefaſtus V. *Infauſtus, ominoſus.*

Nĕfrens, endis, m. Varr. *Odojek, malo práſze, koje joſs nikaj tverdoga grizti nemore.* Abgeſaugtes Ferckiein, junges Schvveinlein, ſo noch nichts hartes beiſſen kan. *Szopáſztól elſzakaſztott ſüldö, melly még nem rágódhatik.*

Nĕgābundus, a, um, Feſt. *Tajechi.* Laugnend. *Tagadó.*

Nĕgantia, æ, f. Gic. *Szkratenye, odverſenye, neprivolyenye.* e. Abſchlagung, Weigerung. *Ellene Tuſakodás.* Vid. *Inficiatio.*

Nĕgātio, onis, f. Gic. *idem.*

Nĕgātīvus, a, um, Cajus JCtus. *Tajlyiv, tajechi, neprikladliv, zkratliv.* Laugnend, laugneriſch. *Tagadói.* Vid. etiam *Negatorius.*

Nĕgātor, oris, m. Prudent. *Zkratitel, neprivolyitel.* Verneiner, Abſchlager. *Legitégét meg-vonó, el-tagadó.* Item V. *Inficiator.*

Nĕgātōrius, a, um, Ulp. *K-zkratenyu, ali*

Digitized by Google

Tajewnyu szpadajuchi. Zum Abſchlagen, *oder* Laugnen gehörig. *Tagadáshoz-való.*

Nĕgātrix, īcis, f. Prudent. *Zkratitelicza.* e. Verneinerin. *Segétségét megvonóné, el-tagadóné.* Item Vid. *Inficiatrix.*

Nĕgĭto, as, are, avi, atum. (Act. *Freq. à* Nego.) Plaut. *Gusztokrat zkratyujem, tajim.* Öfft Verneine, abſchlage, laugne. *Segítségemet eltagaddogalom, tagaddogalom.*

Neglectè *Hieron.* Neglectim *Adv.* Petron. V. *Negligenter.*

Neglectio, onis, f. *Cic.* Neglectus, ûs, m. Terent. *Nemaranye. zamudyenye, zapuſchanye, Oſztavlyanye.* e. Verachtung, verſäumung, Vernachläſſigung. *Elhagyás, megvetés, elmúlatás.*

Neglĭgens, (*Contrarium* Diligens.) entis, *om.* Cic. *Nemarliv, nemaran, neſzkerbliv, zapuſztliv.* Nachläſſig, hinläſſig, Fähriäſſig, unachtſam. *Gondviſeletlen, Reſt, henyélö.*

Negligenter *Adv.* Cic. *Nemarno, nemarlivo, neſzkerblivo, zapuſztlivo, markak, lebudkak.* Nachläſſig, liederlicher-weiſe, Schläfferig. *Reſtûl, gondviſetlenûl, immel ámmal.*

Neglĭgentia, æ, f. Cic. *Nemarnoſzt, nemarlivoſzt, zapuſchenoſzt.* e. Hinläſſigkeit, nachläſſigkeit, Fährläſſigkeit, verſäumung. *Hivalkodás. henyélés.* Vid. *Deſidia, Inertia N. 1. Socordia, pigritia, incuria.*

Neglĭgo, is, ĕre, neglexi, neglectum (Act.) Cic. *Zapuſcham, zaoſztavlyam, nemarim, za nemar mechem.* Nachläſſige, nicht achte, verſäume, aus der acht laſſe, Fahren laſſe. *Elhagyom, megvetem, megútálom.*

Nĕgo, as, are, avi, atum (Act.) Cic. V. *Inficior, inficias eo.* 2. apud Terent. *Nékam, nikam, nedopuſcham, zkratyujem, neprivolyujem.* Verneine, Abſchlage, verſage. *Megvetem.* V. *Denego, Recuſo.* Negat ſe facturum *pro* recuſat. *Terent.* Opem negavit patriæ, *id eſt:* Noluit opem ferre patriæ. *Ovid.*

Nĕgōtiālis, is, *com.* le, n. Cic. *Poſzliv, kposzluvanyu zpadajuchi.* Geſchäfftig, zum geſchäfften gehörig. *Munkához-való, kereskedéshez-való.*

Nĕgōtiātio, onis. f. Cic. *Poſzluvanye, Poſzlov opravlyanye, terſenye.* s. Geſchäfft, e. Geſchäfft-treibung, Verrichtung, Handlung, Handthierung, r. Handel. *Munkálkodás, kereskedés.* Vid. *Mercatio, Mercatura.*

Negotiātor, oris, m. Cic. *Poſzlov opravitel.* r. Geſchäfft-Treiber. *Munkálkodó.* Vid. *Mercator.*

Negotiātōrius, a, um. Vopiſc. Vid. *Negotialis, Mercatorius.*

Negotiātrix, īcis, f. Tertull. *Terskinya, premétavicza.* e. Handthiererin. *Munkálkodóné, kereskedőné.*

Nĕgōtĭnummĭus, a, um. Apul. *Terga-novchen, tergovechkim novczom ſzliſſajuchi, Dobichek donaſſajuchi.* Zum handel-geld gehörig. *Kereskedő pénzhez-való.*

Negotiŏlum, i, n. *Cic.* Parvum negotium.

Nĕgōtior, aris, ari, atus ſum (Dep.) Cic. *Poſzlujem, Terſim, Premechem.* Geſchäfftig bin, Handle, Handthiere. *Munkálódom, kereskedem.* Vid. *Mercor.*

Negotiōsĭtas, atis, f. Gell. *Vnosina poſzlov, Preveliko zpuſchenye vu terſtvo, viſſe reda ſzkerb terſtva.* e. Menge der Geſchäffen, gar groſse ſorg der handlung, Wann mann ſich viel zu thun, und ſchaffen macht. *Igen gondos munkálódás, kereskedés.*

Negotiōſus, a, um. Cic. *Poſzlen, pun ſzkerbi y poſzlov, z-terſtvom ali z-drugem delom obterſſen.* Geſchäfftig, mit handlung *oder* mit einer andern arbeit überladen. *Munkás, Dolgos.* Negotioſior, *Senec.* Negotioſiſſimus: *Auguſt.*

Nĕgōtium, ii, n. (*ex* Nec & Otium *q. d.* non otium.) Cic. *Poſzel.* s. Geſchäfft. *Gond, munka, dolog.* Item Vid. *Cura Ner. Moleſtia, ſolicitudo.* Negotium alicui faceſſere, exhibere. *pro* Moleſtiam exhibere, Curam & ſolicitudinem augere. *Cic.* Item Vid. *Labor N. 1. Opus N. 1.* Plurimum in eo negotii (*pro* Laboris) habui. *Cic.* Item Vid. *Controverſia, diſcrepantia, diſſenſio.* Video, mihi cum homine audaciſſimo, paratiſſimóque negotium eſſe. *Cic.* Item apud *Horat.* Vid. *Mercatura. &c.* Dare negotium alteri: *pro* Dare mandata, vel in mandatis. *Cic.* Nullo negotio, *id eſt* Facilè. *Cic.* Negotium conficere, curare, procurare, agere. &c. *Cic.*

Nĕgŭmo, as &c. *apud veter. pro* Nego. *Feſt.*

* Nēma, ătis, n. JCt. Vid. *Filum.*

* Němĕſis, is, f. *Horat.* Dea ſcelerum ultrix, & bonorum remuneratrix, Jovis & Neceſſitatis (*juxta alios* Juſtitiæ) filia. *Synon.* Rhamnūſis, Adraſtēa, Rhamnūsĭa. *Boſicza pravieze.* e. Göttin der gerechtigkeit. *Igazságnak Iſten Aſzſzonya.* 2 Meton. *Szerda, raſzerdyenye zarad zleh y greſſneh chinov.* r. Zorn, unvvillen, ſo aus den thatten der gottloſen geſchöpfft vvird. *Harag, Boſzſzú-állás a' vétkek miátt.*

Digitized by Google

Nĕmo, ĭnis, *com.* Singul. tantùm Gic. *Nigdo. Nifche, Nitko.* Niemand. *Senki.* Nemo unus. *pro* Nullus omnino. *Iiv.* Nemo homo: *pro* Nullus homo. *Cic.* Unus nemo. Liv. *Nigdo ſzam.* Keiner allein. *Egy ſem.* Nemo non. *Cic.* Vid. *Omnis.* Non nemo. *Cic.* Vid. *Aliquis.* Item Vid. *Nanci N. 2.* Me noverat nemo magis, quàm is, quem tu neminem putas: *id eſt* quem tu nullius momenti putas. *Cic.*

Nĕmŏrālis, is, *com.* le, n. *Mart.* Nĕmŏrenſis, is, *com.* ſe, n. Colum. *Lugovni, lugni, Gájni, k-gáin zpadajuchi.* Waldicht, zum luſtvvald gehörig. *Erdei, berekből-való.*

Nĕmŏrĭvăgus, a, um. Gatull. *Gájo-klatni, po gájehſze klatechi.* In Luſt-vvälder herum ſchvveiffend. *Erdön bújdosó.*

Nemorōſus, a, um. Virg. *Gájaſzt, lugovit, pun gájevy drevjicha,* Sehr vvaldicht, voll holtz. *Erdős, Berkes, ligetes.*

Nempĕ, *Adv.* Cic. *Synon.* Nimirum, Quippe. Scilicèt, Videlicèt. *Najmre, navlaſztito.* Nemlich. *Tudniillik.* 2. apud *eundem* eſt Adv. Confirm. & cum confirmatione reſpondentis. *Sztanovito, doiſzto, iſztinito.* Warlich, Fürvvahr, Freylich. *Bizonyára, Nyilván.* Quid ergo tulit Pompejus? nempe ut quæreretur. *Cic.*

*Nĕmus, ŏris, *Cic.* propriè *Gáj veſzelja, ſzetanya; lúg.* Ein Luſt- *oder* Spazier-Wald, *Erdő, Berek, liget.* Nemus, ſaltus, lucus & ſilva ab ipſis etiam *claſſicis* paſſim confunduntur, utut aliquâ ratione differe videantur.

*Nēnia, æ, f. Gic. Vid. *Nania.*

Neo, nes, nēre, nēvi, nētum. (Act.) Ovid. *Predem.* Spinne. *Fonok.*

*Neŏcōrus, i, m. Firmic. Vid. *Ædituus, Camparius N. 2.*

Nĕŏgămus, i, m. *Mlado-ſenya.* r. Neu-Verlobter, der erſt in die Ehe getretten *új házas.*

*Neŏmēnĭa, æ, f. Hieron Vid. *Novilunium.*

*Neŏnymphus, i, m. *Novi zaruchnik.* Neuer Bräutigam. *új vő-Legény.*

*Nĕŏphȳtus, i, m. *Novák, novo-rodyen, ztopram poſzadyen, ſztopram nakaj vzet alipoſztavlyen.* r. Neuling, friſch gepflantzet, erſt zu etvvas ervvählt, geſetzt. *Ujonnan ſzületett.* Transl. *Novo-kerſztyen.* Neugetaufft. *Ujonnan kereſztelt.*

*Nĕōtĕrĭcus, a, um, Aurel. Vict. Vid. *Juvenis Adj. Recens.*

Nēpa, æ, f. Gic. V. *Scorpius.*

Nēparcus, a, um. Plaut. V. *Liberalis* N. 4.

*Nēphralgĭa, æ, f. Medic. V. *Nephritis.*

*Nēphrītĭcus, a, um, Medic. *Legyo-bolen, Boleſztan na bubrekeh, k-beli bubrekov zpadajúchi.* Kranck an Lenden, *oder* Nieren, zum Nieren-Weh, *oder* Grieſs gehörig. *Veszje fájó, veszje fájóhoz-való.*

*Nēphrītis, ĭdis, f. Medic. *Bubreko-bolya; Ból, Vuganye Bubrekov.* s. Nieren-Weh, r. Grieſs, e. Anzündung der Nieren. *Veszék fájdalma, veſe fájás, vese felgyúladás.* Vid. etiam *Lumbago.*

*Nēphros, i, m. *Bubrek.* e. Nieren. *Veſe.* Vid. *Renes.*

*Nēphrŏtŏmĭa, æ, f. *Izrezanye kamenczа iz bubrekov.* r. Stein-Schnitt aus der Nieren. *Veszéből kivetszék kivágása.*

Nēpos, ōtis, m. *Cic.* Ex Filio vel Filia natus. *Vnuk.* r. Enckel, s. Enckels-Kind. *Unoka, Onoka.* Nepos ex filia. *Vnuk, kcherinzki ſzin.* s. Tochter-Kind, r. Tochter-Sohn. *Leányom gyermeke, Leányom fia.* More Italorum: Nepos ex Fratre, *meliùs Latinè* Fratris filius. *Bratich, Szinovacz, Bratov ſzin.* r. Des Bruders-Sohn. *Bátyám vagy öttsém fia.* Nepos ex ſorore: *meliùs latinè* Sororis filius. *Szeſztrich, ſzeſztrin ſzin.* r. Der Schvvefter Sohn. *Néném vagy húgom fia.* 2 Nepotes *apud Horat.* Vid. *Poſteri, Poſteritas.* 3 Transl. V. *Prodigus.* Nepos in patrimonio ſuo. Gic. *Raſzipnik otchinſztva ſzvojega.* Der ſein Erbſchafft verthut. *Ősiből maradt jószágnak eltékozlója.*

Nēpōtālis, is, *com.* le, n. Ammian. V. *Prodigus, Intemperans, Vorax.*

Nēpōtātus, ûs, m. Plin. V. *Prodigitas, Intemperantia, Helluatio, Voracitas, Voratio.*

Nēpōtīnus, a, um, Sveton. V. *Nepotalis.*

Nēpōtor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Senec. *Synon.* Prodigè, luxuriosè vivo. V. *Diſſipo, Heluor.*

Nēpōtŭlus, i, m. Plaut. *Vnuchich.* Kleiner Enckel. *Unokátska.*

Neptĭcŭla, æ, f. Symmach. *Vnuchicza.* Junges Enecklein, s. Kinds-Töchterlein. *Leány unokátska.*

Neptis, is, f. Gic. *Vnuka.* s. Encklein, Enencklein, e. Kinds-Tochter, Neffin. *Leány unoka.*

Nepтūnus, i, m. *Cic.* Saturni & Opis filius, Tridentem pro ſceptro gerens. *Bög morja y oſztáleh Vöd.* r. Meer-Gott, Waſſer-Gott. *Tengernek és más vizeknek Iſtene.* Hinc Neptūnĭus, a, um, *Cic.* & Neptūnālis, is, *com.* le, n. *Varr.* Ad Neptunum ſpectans: *ut* Neptunalia feſta. *Varr.*

Nēpūrus, a, um, Feſt. V. *Impurus.*

Nēquà,

Digitized by Google

Nēquà, *Adverbialiter* Cic. *Synon.* Nequâ viâ, ne per aliquem locum. *Da nikud, da kud nè.* Das nirgend durch. *Hogy ne valamerre.* 2 apud Virg. *pro* ne aliqua ratione.

Nēquam, *om.* Nom. *indeclin.* Nequior, nequissimus. Cic. V. *Prodigus, nauci N.* 2. *Inutilis, Improbus, Impurus, Intemperans, Lascivus, Dolosus.* 2 transfertur etiam ad alia, *ut* nequam Liber. *Ovid.*

Nēquando, *Adv. Temp.* Cic. *Da gda nè, Da kada nè, Da ni kâd.* Das nicht etvvan. *Ne valaha.*

Nēquāquam, *Adv.* Cic. *Synon.* Minimè, nullo pacto, nulla ex parte. *Nikak, zevszema nikak, pod nijeden náchin.* Gar nicht, mit nichten, durchaus nicht, auf keine Weis. *Semmiképen nem.*

Nĕquĕ, *Conj. Disjunct.* Cic. *Niti, ni. Takai ni.* Weder, noch, auch nicht. *Sem - nem.* Neque ego, neque tu. Cic. *Niti ja, niti ti.* Weder ich, noch du. *Sem én, sem te.* Neque enim, neque verò audiendi sunt, qui &c. *Cic.*

Nĕquĕ dum Cic. Vid. *Nec N.* 4.

Nĕqueo, is, ire, ivi, & ii, itum. *apud alios* nequĭtum *ab* eo, ĭtum. [Neu. *Anom.*) Cic. *Nemorem.* Nicht könne, nicht möge. *Nem lehet, tőlem, nem tehetem.* Fut. nequibo *pro* nequeam. *Lucr.* Partic. nequiens, nequeuntis, *Auson.* Passivè *imperson.* nequitur *pro* non potest. *Sallust.* nequitum *pro* non potuit. *Pacuv.*

Nēquicquam, *vel* nēquidquam, *Adv.* Cic. V. *Frustrà.* 2. apud *eundem* sed rariùs, Vid. *nihil, non.* Secernere â corpore animum, nequicquam aliud est, quàm emori discere. *Cic. 1. Tuscul. c.* 22.

Nēquis, nequa, nequod, *vel* nequid (*Anom.*) Cic. *Da nebi gdo, kí, ali koi; Da nijeden, Da nischa, Da nitko.* Das nicht vver, das nicht einer, das nicht jemand, das niemand, das keiner. *Hogy valaki ne, hogy senki ne.*

Nēquĭtĕr, *Adv.* Cic. V. *Prodigè, Inutiliter, Intemperanter, Ineptè.* 2. apud Liv. V. *Malitiosè N.* 1. & 2. *Improbè, Malè N.* 1. *Lascivè.* nequiùs: *Liv.* nequissimè: *Plin.*

Nēquĭtĭa, æ, f. *Cic.* nequities, ēi, f. Horat. 1. V. *Prodigitas, Inutilitas, Intemperantia, Ineptia.* 2 apud *Ovid.* Vid. *Malitia, Improbitas, Impudentia, Impuritas, Lascivia.* Fenestram patefacere ad nequitiam. Terent. *Kŏmu prilika dati na zlo chinenye.* Einem Gelegenheit machen zu denen Übelthaten. *Valakinek a' rosszra alkalmatosságot adni.*

Nēquĭtŭs, *Adv.* Fest. V. *Nequiter.*

Nervĭa, æ, f. *Non.* nervium, ii, n. *Varr.* Magis tamen in usu est *Plur.* utriusque. *Iz file, ali iz chréva sztruna.* e. Nerven-oder Darm Saite. *Inbol-vagy béltől-való húr.* Vid. *Chorda.*

Nervĭcus, a, um. (*ali legunt.* * Nēurĭcus & *fortasse rectius.*) Vitruv. *Bolen* ali *Bolesztan vu bélih filah.* An den Nerven kranck, gichtbrüchig. *Inai fájó.*

Nervĭnus, a, um. Medic. *Sitni, bélim filam szlisajuchi.* Den Nerven gehörig. *Inakhoz-való.*

Nervōsè, *Adv.* Gic. *Krepno, mochno.* Kräfftiglich, gevvaltig. *Vastagon.* Vid. *Firmè, Fortiter.*

Nervōsĭtas, atis, f. Plin. V. *Vires, Fortitudo, Firmitas, Robur N.* 2.

Nervōsus, a, um, Plin. *Silav, Silaszt.* Adericht, viel und starcke Nerven habend. *Inus.* 2 Transl. apud *Cic.* idque usitatius V. *Validus, Firmus N.* 1. *Fortis, Roborosus.* Idem esto judicium de *Derivatis.*

Nervŭlus, i, m. (Dim.) Gic. *Silicza.* s. Spann-Aederlein. *Inatska, Idegetske.*

Nervus, i, m. Cic. *Sila béla prez kervi, krépno-Sila.* e. Spann-Ader, Senn-Ader, Nerve. *In, ideg.* 2. Meton. & Transl. *apud eundem* Vid. *Robur N.* 2. *Vires, Fortitudo, Firmitas.* Omnes nervos intendere, Contendere omnibus nervis, *vel* omnes nervos. Cic. *Z vszum marlivoszt jum kaj chiniti,* ali *vszu mochy jakoszt vu kakvom dugovanyu izkazati, y kakti na pomoch dozvati.* Alle Krafft in einer Sach anvvenden. *Minden erejével rajta lenni.* 3 Vid. *Chorda, nervia.* Gic. 4 V. *Amentum, Chorda arcûs.* Virg.

Nescienter, *Adv.* Prudent. V. *Inscienter.*

Nescientia, æ, f. Claud. Mamert. V. *Inscientia, Ignorantia.*

Nescio, is, ire, ivi, ītum, (Act) Cic. V. *Ignoro N.* 1. 2 nescio te *pro* non nosco Plaut. *Nepoznam te.* Ich kenne dich nicht. *Nem ismérlek.* Vid. *Ignoro N.* 2.

Nescītus, a, um, *Adject. ex Particip.* Sidon. V. *Ignoratus, Inscitus N.* 1.

Nescius, a, um. Cic. *Neznajuch, neumitan, neviszt ovit, neviszt.* Unvvissend. *Nem tudó, Tudatlan.* Vid. *Ignarus N.* 1. 2 Passivè apud Plaut. *Neznan, nezpoznan.* Unbevvust, unbekandt. *Nem tudatott, nem ismértetett.* Vid. *Ignoratus, Ignarus N.* 2.

*Nestŏ-

Digitized by Google

*Neſsŏtrŏphīum, ii, n. Golum. *Paſtnik, egrádya, gdeſze racze zaperte bráne y poſzu.* r. Endten-Stall, *oder* Endten-Weid. *Rétze tartó bely.*

*Neſtŏr, ŏris, m. *Ovid.* Filius Nelei & Cloridis, Rex Pyli in Peloponneſo. Vir erat apud Græcos ſingularis eloquentiæ, exquiſitæ prudentiæ, magnique judicii, ætatem vixit ſolito longiorem. Hinc *Appellativè* accipitur *pro* Homine valde prudente & eloquente. *ità Homerus.*

Nētrix, īcis, f. *Prelya.* e. Spinnerin. *Fonó Aſzſzony.*

Nētus, ûs, m. *Predenye.* Das Spinnen. *Fonás.*

Nēu, *â* neve *per Apocopen deductum.* Vid. *nec N.* 1. *neque.* neu ſe, neu alium, Jul. Cæſ. *Niti ſzebe niti drugoga.* Weder ſich, vveder einen anderen. *Sem magát, ſem máſt.* 2 Vid. *nec N.* 5. ità Virg.

Nēve, *Conj. Diſj.* Cic. V. *Neu.*

Nēvŏlo, nēvis, nēvult. *Antiq.* [Neut. *Anom.*) Plaut. V. *Nolo.*

Nēurĭcus, a, um. *id eſt* Contractus, nervos affectos habens. *Vitruv.* Vid. *Nervicus.*

*Nēurŏbăta, *vel* nēurŏbātes, æ, m. Jul. Firm. Vid. *Ludio, Geſticularius, Hiſtrio.*

*Nēurŏlŏgĭa, æ, f. *Latinè* Deſcriptio nervorum.

*Nēuroſpaſton, i, n. Aul. Gell. *Igra dreveneh kipov, kojiſze potéſuch, kak dabi ſivéli, giblyu.* Ein Spiel da die Höltzerne Bilder durch heimlich Gedräth *oder* Haare bevvegt vverden; Pollicinell-Docken. *Apró játſzó képek, mellyeket ſinórok által rángatván játſzodtatnak, alakok.*

Nēutĕr, a, um, nēutrīus, *in verſu etiam* neutrius. Cic. *Ni jedan ni drugi: niti ov, niti ovi zmed dveh nijeden.* Weder der noch jener; keiner aus beyden. *Egyik ſem.*

Nēutĭquam, *Adv.* Cic. Vid. *Nequaquam.*

Nēutrālis, is, *com.* le, n. Quint. *Ni od jedne, niti od druge ſztrane.* Keines aus beyden, unpartheiſch. *Egyik réſzre ſem tartozó.*

Nēutrò, *Adv.* Liv. *Niti ſzim niti tam: ni na jednu, ni na drugu ſztrán.* Weder auf dieſe, noch auf jene Seite. *Egy felé ſem.*

Nex, nĕcis, f. Cic. *Szilna ſzmert, od drugoga vuchinyena ſzmert, vumorjenye, zaklanye, umor.* Gevvaltiger Todt. r. Todtſchlag. *Erőſzakkal-való halál, halál.*

Nexĭbĭlis, is, *com.* le, n. *Ammian.* Item

Nēxĭlis, is, *com.* le, n. Lucret. *Zvezlyiv, vezlyiv.* Bündig. *öſzve-kötheto.*

Nexio, onis, f. Arnob. *Zvezanye, ſzkupvezanye, ſzkup-ſzpravlyanye.* e. Bündung. *Kötögetés, öſzve kötés.*

Nexo, as, are, &c. *Virg.* & nexo, is, ere, nexui, nexum. (Act. Freq.) Priſcian. *Vechkrat Szkupvesem. zvesujem.* Offt bünde, zuſambünde, offt zuſammen knüpfe. *Kötögetem, Foglalgatom.* Vid. *Necto N.* 1.

Nexum, i, n. & nexus, ûs, m. Gic. *Szklopenye, vèz.* e. Schlieſſung, r. Bund. *Kötelesség, kötelezés, öſzve kötés.* Frequentiùs tamen accipitur à Cic. *pro* Obligatione civili.

Nexus, a, um, Cic. *Zvezan, ſzkloplyen.* Verbunden, verhafft. *Kötött, öſzve foglalt.*

Nī, *Conjunct. per Apocopen pro* niſi. Cic. *Ako nè.* Wo nicht. *Hogyha nem, hapedig nem.* Jungitur tam *Conjunctivo*, quàm *Indicativo.*

*Nĭcētĕrĭon, *vel* Niceterium, ii, n. *Juvenalis Interpres*, Præmium, quod victores è collo ſuſpenſum geſtabant: cujuſmodi eſt Torques &c.

Nĭco, is, ere, nīci, nictum, *obſol.* (Act.) Plaut. *Znamenye dajem.* Zeichen gebe. *Jelt adok.* Item V. *Moneo N.* 1. Emoriere ocyus, ſi manu niceris. *Plaut.*

Nĭcōtiāna, æ, f. (à *Nicotio* Regis Galliæ Conſiliario dicta *herba*) Hiſtor. *Dubán*, peregr. *Tobák.* r. Toback, s. Wund-Kraut. *Tobák.*

Nictātio, onis, f. Plin. *Z-ochima miganye, namigavanye.* Das Wincken der Augen. *Pillogatás, Hunyorgatás.*

Nicto, as, are, avi, atum, (Neu. *Freq. â* niveo *verbo inuſitato.*) *Plaut.* nictor, aris, ari, atus ſum. (Depon.) Plin. *Z-ochima dájem znamenye, Migam, namigávam.* Mit den Augen Wincke, *oder* Zeichen gebe. *Pillogatok, Hunyorgatok. Szememmel jelt adok.*

Nicto, is, ĕre, (Neu.) *Ennius* apud Feſt. *Lájem, chevkam kakti kopov peſz, kada zajcza &c. chuti, diſſi.* Belle vvie ein Spür-Hund. *Kutya módon bűzlögetem, nyomozom.*

Nictus, ûs, m. Feſt. Vid. *Nictatio.*

Nīdāmentum, i, n. Plaut. *Gnyézdo.* s. Neſt. *Fészek.*

Nideo, es, ere, nidui (Neu. *obſol.* Renideo *uſitatius*) Vid. *niteo.* 2 *Po ſzmradu ali oſzmodyenyu, ali po kuhi diſſim.* Schmecke nach einem gebrendten Ding, rieche nach Speiſen. *égett ſzagú vagyok.*

Nīdĭcus, a, um, *Varro.* Ad nidum pertinens.

Nidĭfĭcium, ii, n. Apul. *Gnyézd napravlyanye, Gnyézdenye.* Das neſten. *Fészek-rakás, tſinálás.*

Nidĭfĭco, as, are, avi, atum, (Activ.) Colum.

Gnyézdiuſze, Gnyézdo-napraolyam. Niſte, Neſt mache. *Féſzkeſ-rakok.*

Nĭdĭficus, a, um, Senec. *Gnyézdo - chinécbi.* Neſt machend. *Féſzek-rakó.*

Nĭdor, ōris, m. Cic. *Duha po ſzmrádu, ali oſzmojenyu, ali po kubi y jeſztvinah; duha nepovolyna.* r. Küchen-Geruch, Geſchmack eines gebrendten Dings. *égett ſzag, ſültt étek ſzag.*

Nĭdŭlor, āris, āri, ātus ſum. (Depon.) Aul. Gell. Vide *Nidifico.*

Nĭdŭlus, i, m. Cic. *Gnyézdiche.* s. Neſtlein. *Féſzketſke.*

Nĭdus, i, m. Cic. Vid. *Nidamentum.*

Nĭgellus, a, um, Varr. *Pochern, malo chern, pricbern,* Schvvärtzlicht. *Feketétſke, barna.*

Nĭger, a, um, Cic. *Chern, vran.* Schvvartz. *Fekete.* 2 apud *eundem* Transl. V. *Malus. Nauci N.* 2. *Doloſus, inſidelis, falſus, falſidicus, falſificus.* Nigrô *vel* atrô calculô notatus: *id eſt* malè apud aliquem deſcriptus, malè audiens, malam famam habens.

Nĭgrans, antis, om. Virg. *Chern, chernkaſzt,* Schvvärtz. *Feketéllő.*

Nĭgrāna, æ, f. *Plin.* Herba tribus foliis intubaceis, applicata cicatrices ad colorem reducit.

Nĭgrātus, a, um, Tertull. *Pochernyen.* Geſchvvärtzet. *Meg-feketitett.*

Nĭgrēdo, ĭnis, f. Apul. *Chernina.* e. Schvvärtze, *Feketeſég.*

Nĭgrĕfăcio, is, ere, ēci, actum, *Obſol.* (Activ.) *Chérnim, cherno-chinim.* Schvvartz mache. *Meg-feketitem.*

Nĭgrĕfio, is, fĕri, actus ſum. (Neutro-Paſs.) *Accius. & Nigreſco,* is, ere, (Neu. *Incb.*) Virg. *Chern bivam,* Schvvartz vverde, *Meg-feketülök.*

Nĭgreo, ēs, ere, ui [Neu.) Pacuv. *Chern jeſzem, Chernimſze.* Schvvartz bin, *Fekete vagyok.*

Nĭgrĭco, as, are, avi, ātum, (Neu.) Plin. *Nachern jeſzem, maloſze chernim.* Ich bin ſchvvärtzlicht. *Feketéllem.*

Nĭgrĭcŏlor, ōris, *om.* Solin. *Cherno-farb, Cherno-bojan,* Schvvartz-färbig. *Fekete ſzinü.*

Nĭgrĭfĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Marcell. empir. V. *Nigrefacio.*

Nĭgrĭtĭa, æ, f. *Plin.* nigrities, iēi, f. *Cels. &* nigrĭtūdo, ĭnis, f. *Plin.* Vid. *nigredo.*

Nĭgro, as, are, avi, atum, [Neu.) Lucr. V. *nigreo.* 2 Activè V. *Nigrefacio.* Stat.

Nĭgror, ōris, m. Cic. Vide *Nigredo.*

Nihĭl, *Indeclin.* Cic. *nikaj, niſt, niſto, niſtar, niſs.* Nichts. *Semmi.* neque nihil. Terent. *Je nekaj.* Es iſt etvvas. *Van valami.* Nihil dum Cic. *Joſçhe nikaj.* Noch nichts, *Még ſemmi.*

Nihĭlĭfăcio, is, ere, ēci, actum, (Act.) *&* nihĭlĭſtĭmo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Za nikaj derſim.* Nicht achte, verachte. *Semminek-tartom.*

Nihĭlĭpendo, is, ere, pendi, enſum, (Activ.) Plaut. *idem,* Et ſic etiam alia componi poſſunt.

Nihilnon, Liv. *Vſze.* Alles. *Minden.*

Nihĭlōmĭnŭs, *Cic.* nihĭlō sēcĭŭs, *Terent.* Conjuguntur vulgo per modum Adverbii. *Niſtarmanye, niſtarnemanye, pod punoma, péndar.* Nichts deſtovveniger, *oder* minder, gleich vvohl, *A' bijával, a' miatt.*

Nihĭlum, i, n. Cic. *Niſtar, nikaj, niſt, kaj nikaj nè.* Das nichts iſt, nichts. *A'mi nintſen, ſemmi.* Minus nihilô eſt. Terent. *Jeſzt mènye, nego niſt.* Iſt vveniger als nichts. *Semminél kevéſebb,* Homo nihili. *Cic.* Vid. *Nauci N.* 2.

Nīl, *per ſyncop.* Nepos. V. *Nihil.*

Nīlum, n. *per ſyncop.* Lucr. V. *nihilum.*

Nimbātus, a, um: *pro* Faſciâ ligatus, *vel, ut alii interpretantur,* unguentô perfuſus, illitus. *Z-nachelnyákom,* vulgo *z-fizérom, ali z-drugem povojczem zavezan ali nakinchen.* Mit einer Stirn-Binden, *oder* ſonſten mit einem Band verbunden *oder* gezieret. *Homlok elővel* vagy *egyéb kötővel kötött,* vagy *tzifrázott.* Item *Z-diſſéchum maſztjum namazan, ali polean.* Mit vvohlriechender Salbe begoſſen. *Illatos kenettel meg-kent* vagy *öntetett.*

Nimbĭfĕr, ĕra, ĕrum. *Ovid.* Ferens nimbos.

Nimbōſus, a, um, Virg. *Vibren, vibraſzt, desgyen, pun desgya nagloga.* Ungeſtüm, regneriſch. *Zápor esős.*

Nimbus, i, m. Cic. *Viber, Desgy z-vetrom, Nagel desgy.* Ein ſchnellér Schlag-*oder* Platz-Regen. *Zápor esö.* 2. apud *Virg.* Sed rariùs pro *Nube* accipitur. 3. Transl. apud *Cic.* pro quavis ſubita & repentina calamitate, & Infortunitate. 4. apud *Valer. max.* pro qualibet denſa & ſubita ſparſione, vel multitudine, quæ in modum nimbi, aut procellæ ingruit. 5 *Meton.* Vid. *Ventus.* ita Virg. 6. apud Arnob. *Nachelnyak, Inache Fizér ali Fizir.* e. Stirnbinde, s. Stirnband. *Homlok elő, homlok kötő.*

Nimĭè,

Digitized by Google

Nimiè, *Adv.* Macrob. *Prevech, kruto jako, prejáko, odvisse, velle jako, visse reda.* Gar zu viel, gar sehr. *Igen, Felettébb, Felette igen.* Vid. *Immodicè, immoderatè.*

Nimiĕtas, atis, f. Colum. V. *Immoderatio, Redundantia, Superfluitas.*

Nimiò, *Adverbialiter* Plaut. V. *nimiè, valde.*

Nimiŏpĕrĕ, *Cic.* Vid. *nimiè, immodicè, valde.*

Nimiô plus. Cic. V. *Immodicè, Immoderatè.*

Nimirum, *Adv.* Gic. Vid. *Nempe N. 1.*

Nimis, *Adv.* Gic. Vid. *Nimiè.*

Nimim, *Adv.* Cic. V. *Nimiè.*

Nimius, a, um, Cic. *Prevechni, odvisni.* Uberflüssig, zu viel. *Felettébb-való.* Vid. *Immodicus, Immoderatus.*

Ningit, ningebat, ninxit, *Impers.* (*Ab obsol.* Ninguo, *vel* Ningo, is, ĕre, ninxi, *pro* ningit, *Apul. Neu.*) Virg. *Szneszi, Szneg ide.* Es schneyet. *Hóúl-esik, Hó módra esik, havaz.*

Ningor, oris, m. Apul. *Szneszno vremé,* e. Schneyens-Zeit. *Havas idö.*

Ninguĭdus, a, um, Auson. *Szneszen, punsznéga.* Schneyicht, voll Schnee. *Havas, Hóbéeste, hóval-teli.*

Ninguis, is, f. *Obsolet.* Lucr. V. *Nix.*

Ningŭlus, a, um. *Obsolet.* Enn. apud Fest. V. *Nullus, nemo.*

* Ninnĭus, ii, m. Parvus equus. Vid. *Hinnulus.*

Nisi, *Conj.* Cic. 1. V. *Ni.* 2 Vid. *Praterquam.* 3 Vid. *Duntaxat, Tantùm.* nisi quòd: nisi fortè: nisi verò: *bucusque Cic.*

Nisus, ûs, m. Cic. *Terszenye, naszlojenye.* e. Unterstehung, des Fleiss Anvvendung. *Igyekezés szándék, erölködés.* Vid. *Conamentum.*

Nisus, i, m. Virg. *Kraguly.* r. Sparber. *Karoly madár.* Erat hoc nomine Rex Megarensium in avem mutatus.

Nitĕdŭla, æ, f. Cic. *Polyszki misek.* Eine kleine Feld-Maus. *Mezei egeretske.* Item V. *Cicindela.*

Nitĕfăcio, is, ere, ēci, actum, (Act.) *Gell.* nitidum facio. V. *Nitido.*

Nitēla, *vel* nitella æ, f. Solin. *Zlata iszkricza, szvetli prah.* Glantzend Gold-Körnlein. *Fényló mórsalék, szikra.* Item V. *Nitor.* 2. apud Mart. V. *Nitedula.* 3 *Prah zlatnisze orusje &c. gladi, szvetli.* peregr. *Paléra.* s. Pallier-Pulver, so das Gevvehr &c. gläntzend macht. *Pallérozó por.*

Nitēlinus, a, um. *Plin.* Ad nitelam animal. spectans; vel eidem similis. *Cherlenkaszt.* Rötlicht. *Veresellö, Tsillámlé.*

Nĭteo, es, ere, nĭtui, (Neu.) Cic. *Szvetimsze, Leschimsze, sziam: sznasen,* ali *Chiszt szem.* Scheine, gleisse, glantze, schimmere; schön, sauber bin. *Tündöklöm, fénylem, tiszta vagyok.* Transl. Oratio nitet, *pro* exculta, expolita est. *Cic.* nitent oratores, *pro* florent, celebres sunt. *Vellej.*

Nĭteſco, is, ere, (Neu. *Inch.*) Gic. *Pochinyamsze szvetiti, leschiti, chiszt y sznasen biti.* Anfange zu scheinen, glantzen, und sauber seyn. *Fényleni, tündökleni kezdek, tiszta leszek.*

Nītĭbundus, a, um, Aul. Gell. *Jakosze terszechi.* Sich unterstehend. *Igen igyekezö.*

Nītĭdè, *Adv.* Plaut. *Szvetlo, leschivo, jaszno, sznásno, Chiszto.* Gläntzlich, scheinlich, rein, säuberlich. *Fényesen, tisztán.*

Nītĭdĭtas, atis, f. Accius apud Non. Vid. *Nitor.*

Nitidiuscŭlè, *Adv.* (Diminut.) Plaut. *Naszvétlo, nekaj szvetlo, chiszto, sznasno.* Etvvas gläntzlich, scheinlich, rein, sauber. *Fényesetskén, tisztátskán, szépetskén.*

Nitidiuscŭlus, a, um, Plaut. *Nekaj chiszt, sznasen, priszvetel.* Etvvas reinlicht, etvvas glantzend. *Tisztátska, fényesetske.*

Nĭtĭdo, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Szvetlim, chiszti, sznásim.* Gläntzend mache, hell mache, säubere, ausbutze. *Fényesitem, tiszti, pallérozom.*

Nĭtĭdus, a, um, Gic. *Szvetel, chiszt, sznasen, jaszen, lép.* Gleissend, glantzend, reinlich, sauber, schön, aufgebutzt. *Tündöklö, tiszta, szép.* 2 Transl. Jumenta nitida, *pro* Pingvia. *Horat.* nitida verba: *id est*: Ornata, culta, elegantia. *Cic.* Homo nitidus, *pro* Urbanus. *Horat.*

Nĭtor, oris, m. Cic. *Szvetlina, leschina, lések, sznága, chiszti na.* r. Glantz, Schein, e. Säuberkeit, Reinigkeit. *Fénylés, tündöklés, tiszti tás.* 2. Transl. accipitur, *pro* vitæ cultu, orationis ornatu: *Cic.*

Nĭtor, ĕris, nīti, nīxus, *vel* nīsus sum. (Depon.) Cic. *Terszimsze, naszloim.* Unterstehe, mich untervvinde, strebe, mich befleisse. *Igyekezem.* Vid. *Conor.* 2 V. *Incubo N.* 1. *Innitor.* Hastâ *vel* In hasta niti; *pro* incumbere, fulciri, firmari, sustentari. *Virg.* Transl. etiam ad Incorporea. *Osztavlyam na kôga, uszamsze, zanaszamsze.* Mich verlasse auf einen, gründe, hoffe. *Valakiben bizom, valakibez folyamodom.* Consiliô alicujus niti. Gic. *Vu tolnach y navuk kojega uszatisze,* ali *osztaviti: Puszti tisze y zanaszati na tugyi navuk.*

Digitized by Google

Sich auf eines Rath verlaſſen. *Valaki tanátsába bízni.*

Nĭtrārĭa, æ, f. Plin. *Ruda*, ali *Jama ſzanitra*, ali *ſzalnitra*. e. Salpeter-Grube, *Salétroms verem.*

Nĭtrātus, a, um, Mart. *Szanitren, ſzalnitrom nachinyen*, ali *zmeſſan*. Salpeteriſch, geſalpetert. *Salétromos.*

Nĭtrōſus, a, um, Plin. *Jako ſzalnitren, pun ſzanitra*. Voll Salpeter. *Sok ſalétromos, ſalétrommal teli.*

Nĭtrum, i, n. Plin. *Zemelyſzka ſzòl, ſzalniter, ſzòl nitra*. r. Salniter, Salpeter. *Salétrom.*

Nĭvālis, is, *com.* le, n. *Cic.* nīvārius, a, um, Mart. *Szneſen, k-ſznegu zpadajuchi.* Schneyicht, zum Schnee gehörig. *Havi, hóból-való.*

Nĭvātus, a, um, Sveton. *V. ſznegu bladyen*, Im Schnee gekühlet. *Hóban hidegĭtett.*

Nĭvĕ, *Compos. ex* ni & ve. Plaut. V. *ni.*

Nīveo, es &c. *Inuſitatum.* Vid. *Conniveo*, quod in uſu eſt.

Nĭveo, es, ere, nivui: *vel* Nĭvo, is, ere, nīvi (Neu. *obſol.*) Pacuv. *idem ac vetuſtum* Ningo, *vel* ninguo: V. *ningit.*

Nĭveſco, is, ere, (Inch.) Tertull. Vid. *Albeſco.*

Nĭvĕus, a, um, Aus. ad Her. V. *Nivalis.* 2 apud *Virg.* Metalepticè. *Bél kakti ſznèg.* Schnee-vveiſs. *Fejér mint a' hó.* Vid. *Albus N.* 1. *Candidus N.* 1.

Nīvōſus, a, um, Liv. V. *Ningvidus.*

Nix, nīvis, f. Cic. *Sznèg.* r. Schnee. *Hó.* Transl. apud *Horat.* Nives capitis. *Szedine.* Graue Haar. *ŏſzſég.* Vid. *Canities.* Sub nive quod tegitur, cùm nix perit, omne videtur. *Prov. Metaphoricum.*

Lácze gledech je ſzi ſzvetecz,
Arje lépo tvé derſanye:
Ż-nútra pakſzi merzek tepecz,
Dojde negda vſzem na znanye.

Kein Faden iſt ſo rein geſponnen,
Er kommt endlich an die Sonnen,
Nem léſzſz ſóha úgy el-rejtve;
Hogy légy mindenkor bé-fedve.

Nīxor, aris, ari, ātus ſum. (Dep.) Lucr. Vid. *Nitor.*

Nīxus, ûs, m. Quinctil. V. *Conamen, Molimen.* Apud *Gell.* autem ſpeciatim *Porodyenye, Materinzko vu porodu terſzenye y trùd.* Das Gebähren, e. Mutter-Angſt bey der Gebuhrt. *Szülés, ſzülé ben igyekezet.*

No, nas, nāre, nāvi, nātum, [Neu.] Cic. *Pluvam, Plivam.* Schvvimme. *úſzok.* Nare ſine cortice. *Prov. Metaphoricum* Horatii. *Znati kaj iz ſzamoga ſzebe: kaj prez tugye pomochi vuchiniti.* Etvvas von ſich ſelbſten vviſſen: etvvas ohne Beyhülff eines anderen thun. *Maga magának elegendő lenni: Más ſegétsége nélkül valamit tſelekedni.*

Nōbĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Plemenit, glaſzovito-rodyen.* Edel, vvohl-gebohren. *Nemes. Synon.* Nobili, ſummo genere natus; nobili, ſummô, equeſtri, honeſtô locô natus; Clariſſimô Patre, amplâ & honeſtâ familiâ natus, genitus; ſtirpe antiquiſſimâ ortus; Regali ſanguine creatus; Proſapiâ generosâ profectus; non ignobilis, non obſcurus; In veteri dignitate, fortunáque natus &c. *ità Cic. aliſque.* 2 apud *Liv.* Nobilis, is, m. *abſolutè pro* viro nobili. 3 *apud Cic.* Vid. *Egregius, Celeber, Clarus N.* 2. *Excellens, Famoſus N.* 1. *&* 2. *Inſignis N.* 2. Nobilis Rhetor Iſocrates, h. e. Excellens, celebris. *Cic.* Nobile ſcortum, *id eſt* Famoſum, inſigne, ſingulariter nequam. *Liv.*

Nōbĭlĭtas, atis, f. Cic. *Synon.* Claritas, Antiquitas, Dignitas, Excellentia generis; Amplitudo nominis; vetuſtas familiæ, *Plemenſchina, Plemenitoſzt, Plemenſztvo*, Edler Stand, edle Art. *Nemeſség.* 2 apud *Liv.* Nobilitas *pro* Collectione nobilium hominum. *Plemenitaſzi, Plemeniti Lyudi*, r. Adel, Edle Leuth. *Nemes emberek.* 3 in genere apud *Cic.* Vid. *Claritas N.* 2. *Celebritas N.* 2. *Excellentia, Bonitas.*

Nobĭlĭter, *Adv.* Plin. *Plemenito, glaſzovito, verlo, goſzpodzki.* Adelich, berühmter Weiſe, ſtattlich, herrlich. *Nemeſül, nemeſen.* Vid. *Decorè, Honorabiliter, inſignitè & inſigniter.*

Nōbĭlĭto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Synon.* Nobilem facio, dignitatem addo, decoro. *Plemenitim, plemenitoga chinim.* Adele, Adelich mache, zum Edel-Stand erhebe. *Megnemesítem.* 2 apud *eundem idem ac* notum, celebrem & inſignem facio. V. *Illuſtro.*

Nŏcenter, *Adv.* Colum. *Skodlivo.* Schädlich, *ártalmaſon, vétkeſen.* Vid. *Damnosè.*

Nŏceo, es, ēre nŏcui, nŏcĭtum [Neut.] Cic. *Skódim.* Schade, Beſchädige. *ártok.* Nocere nocti, *id eſt* Cœnam nimis differendo, tempus dormiendi ſibi adimere. *Plaut.*

Nŏcīvus, a, um, Plin. *Skodliv.* Schädlich, *ártalmas.* Vid. *Damnoſus.*

Nocteſcit, ēbat, *Impers.* Gell. *Nochſzve*, Es nachtet. *Elejtvéledik, éjjeledik.*

Noctĭcŏla, æ, m. *Prudent.* Qui noctem colit.

Noctĭcŏ-

Noctĭcŏlor, ōris, *om.* Auſon. *Nochno-bojen, Temen, Chern.* Dunckel-färbig, ſchvvartz. *Sötét ſzínű, fekete.* Vid. *Ater, niger N.* 1.

Noctĭfĕr, ĕra, erum, Catull. *Nocho - noſz.* Nacht bringend. *éj-hozó.* 2 Subſtantivè apud eundem V, *Veſper, Heſperus.*

Noctilūca, æ, f. Varr. V. *Luna N.* 1. *Lucerna N.* 1. *Cicindela,* & quidquid noctu lucet.

Noctĭvăgus, a, um, Virg. *Po nochi ſze klatechi, nochni kláteſs.* Nacht - ſchvvärmend. *éjjel kurityoló, éjjel-bolygó.*

Noctĭvĭdus, a, um, Martian. Capell. *V-nocchi vidéchi.* Bey der Nacht ſehend. *éjjel látó.*

Noctĭvĭgĭlus, a, um, Plaut. *Po nochi zkoznujúchi.* Bey der Nacht vvachend, *éjjel vigyázó.*

Noctū, *Ablat. uſitatus pro* nocte. Cic. *Po nochi.* Zu Nacht, bey Nacht. *éjtſzakán, éjjel.* Diu, noctuque Laborare. Cic. *Dan y nòch delati.* Tag und Nacht Arbeiten. *éjjel nappal foglalatoskodni.*

Noctua, æ, f. Varr. *Szova.* e. Nacht-Eul, r. Kautz, Liecht-ſcheuender Vogel. *Bagoly.* Noctuas ferre Athenas, *id eſt:* Eò rem quampiam ferre, ubi maxima ejus eſt copia. *Prov. Ciceronis.*

Noctuābundus, a, um, Cic. *Po nochi hodĕchi,* ali *klatechiſze.* Zu Nachts gehend, *oder* herum ſchvveiffend. *éjjel-járó, kóborló.*

Noctuīnus, a, um, Plaut. V. *Glaucus.*

Nocturnus, a, um, *Cic.* Noctĭus, a, um, *Lucr.* Nocturnālis, is, *com.* le, n. Sidon. *Nochni, k-nochi zpadajúchi.* Nächtlich, der nacht gehörig, *éji, éjjeli, éjtſzakai, éjbez - való.* 2 apud *Plaut.* nocturnus, i, m. *ſubſtantivè:* DEus noctis. apud *Stat.* verò V. *Veſper.*

Noctŭvĭgĭlus, a, um, Plaut. V. *Noctivigilus.*

Nŏcŭmentum, i, n. Quint. V. *Damnum.*

Nŏcuus, a, um, Cic. *idem ac* nocens. V. *nocivus.*

Nōdātio, ōnis, f. Vitruv, *Vuzlanye, vuzlov napravlyanye, zavuzlanye.* e. Knüpffung, Verknüpffung. *Tſomózás, öſzve - tſomózás.*

Nŏdĭa, æ, f. *Plin.* Herba *alio nomine* mularis, qua nomæ curantur, pota verò in vino adverſus ſcorpiones eſt efficaciſſima.

Nōdo, as, are, avi, atum, [Act.) Virg. *Vuzlam, vuzle chinim, zavuzlujem.* Knüpffe, verknüpffe. *Tſomózom, öſzve - tſomózom.*

Nōdōsĭtas, atis, f. Auguſt. *Vnoſina vuzlov, vuzlenoſzt.* e Menge der Knöpffen, *oder* Knoten, *Tſomók ſokaſága, tſomóſiág.* Item V, *Duritas.*

Nōdōſus, a, um, Lucr. *Vuzlaſzt, vuzlat, vuzliv, bergaſzt, pun vuzlov, pun bèrg.* Knöpficht, knörricht, knotigt, voller Knöpffen, voller Knoten. *Tſomós, görtsös, botkos.* Item V. *Durus N.* 1. 2 Transl. apud *Horat.* Vid. *Arduus, difficilis, implicatus, implexus.*

Nōdŭlus, i, m. Plin. *Vuzlek, gumbek, bergicza.* s. Knöpfflein, Knötlein. *Tſomótska, gombotska.*

Nōdus, i, m. Cic. *Vuzel, gumb, berga.* r. Knopff, Knotte. *Tſomó, görts, gomb, botkó.* 2 apud *eundem* Transl. V. *Ænigma N.* 1. *Difficultas N.* 1. Expedire nodum. Cic. *Tesko dugovanye dobro opraviti, na konecz dopelyati.* Eine ſchvvehre Sach richtig machen, *A' bajból kifejteni magát.* Nodus gordius. Curt. *Nerazvezliv vuzel.* Unauflöslicher Knopff. *Kibonthatatlan tſomó.* 2. Metaph. & uſitatiùs V. *Gordius ad finem.* Nodum in ſcirpo quærere. *Prov. Metaphoricum* Terentii. *Vuzel na ſzitini iliti ſzitju izkati.* Einen Knopff in ſemſen ſuchen. *Kákán görtsöt kereſni:* Ideſt Metaphoricè. *Vu labkom dugovanyu dvoiti, prevechſze ſzkerbeti, teskochu vu nyem imati, ali chutiti.* In einem leichten Ding zvveifflen, gar zu viel ſorgfältig ſeyn, eine Schvvehrigkeit empfinden. *Könnyü dologban kételkedni, igen gondoskodni, nehézséget érzeni.* 3. Vid. *Vinculum.* ſtà Cic.

Nŏčlæ, arum, f. *plur.* Feſt. *Bradavke, koje kozam na poſtrakih zvuna gerla raſztu, y viſze.* Die Wärtzlein, ſo den Geiſſen an dem Schlund des Halſes ausvvendig vvachſen und hangen. *Szakák vagy dúmöltsök, mellyek a' ketskék torkán kívül nőnek és függenek.*

Noēma, ătis, n. Quint. *Zkrovno razmenye jednoga kratkega y ſzpametnoga Zgovora.* Verborgener Verſtand eines Spruchs. *Valami homállyos közmondáſnak értelme.*

Nŏla, æ, f. Quint. *Okrugli Zvonchecz, kakviſze na Konye za ſzankanye poſztávlyaju.* Eine Schelle, Klöcklein. *Tſengetyü, zergö.* 2 Nōla, æ, f. *Plin.* Civitas Campaniæ.

Nōlentia, æ, f. Tertull. *Nehtenye.* r. Unvvill, Wiedervvill. *Nem akarás.*

Nōlo, non vis, non vult, nollĕ, nōlŭi, *à* non & volo: *Hinc apud veteres* Nevolo, nevis &c. *pro* nolo dicebatur (Neu. *Anom.*) Cic. *Necchu, neschem.* Ich vvill nicht. *Nem akarom.*

Nōluntas, atis, f. Enn. V. *Nolentia.*

Nŏme, es, f. & Nŏmæ, arum, f. *plur.* Plin. V. *Canceroma, Carcinoma, Ulcus.*

Nōmen, ĭnis, n. Cic. *Ime.* r. Name. *Nev, nevezet,*

Digitized by Google

nevezet. Item V. *Prænomen, Cognomen, Agnomen.* Nomen alicui imponere, nomine aliquem donare. Cic. *Imè, ali Pridevek kò-mu dati.* Einem den Namen geben. *Valakinek nevet adni.* Notus nomine *vel* de nomine. Horat. *Po imenu ali Pridevku znan.* Nach dem Namen beckandt. *Nevéről isméretes.* Habere tria nomina. *id est* Civem Romanum esse, hi enim tria nomina olim gerebant. *Jsven.* Dare edere, profiteri nomen suum: *pro* offere, addicere se militiæ. *Liv.* 2 Vid. *Nobilitas N. 1. & 2. Fama, &c.* 3 Vid. *Causa.* Amicitiæ nomine. Gic. *Zbog priatelsztva.* Freuudschaffts halber. *Barátságnak szine alatt.* Nomine tuo. Cic. *Meszto tebe.* An Statt deiner. *Te éretted.* Hoc nomine ad te veni. Gic. *Zato, zarad toga, ali zbog toga szem k-tebi dossel.* Derenthalben, *oder* um desvvegen bin ich zu dir kommen. *Azért,* vagy *ollyan okból jöttem hozzád.* 4 Nomen *pro* Pecunia credita, *vel* debita. V. *Debitum N. 1.* Neque in tuas Tabulas ullum nomen referes, *id est* Nullum debitum, vel nullum Debitoris nomen in tuo libro notabis, scribes. *hucusque Cic.* Optima nomina, non appellando, fiunt mala: *id est* Optimi debitores fiunt mali, si moneri longiùs negligantur. *Colum.* Nomina facere: *ex mente Ciceronis* Est pecuniam mutuam ab altero accipere: *apud Senec. verò* Pecuniam alteri credere. Nomina transcribere in alios: *id est* pecuniam aliis creditam, & librum, in quo debita sunt conscripta, alteri donare, committere, tradere. *Liv.* Expedire, Solvere, Liberare nomina. Gic. *Duge naplatiti.* e. Schulden bezahlen. *Adósságait meg-szetni.* Exigere nomina. Cic. *Duge terjati.* e. Schulden einfodern, einziehen. *Megkérni az adósságot.* Ratio autem horum est, quia Nomina Creditorum & Debitorum, uti & quantitas debiti vel Crediti in libris ad id destinatis notari solent.

Nōmenclātio, onis, f. Gic. Nomenclātūra, æ, f. Plin. *Imenovanye, Povedanye Imèn.* e. Nennung, Benennung, Benahmsung, Erzehlung der Nahmen. *Nevezés, Nevén nevezés, Neveknek számlálása.*

Nomenclātor, oris, m. *Cic.* Nomencŭlātor oris, m. Mart. *Imenovnik, imenuvavecz, po imenu zovecz.* r. Nenner, Namser. *Nevén nevező, neveket elő-számláló.*

Nŏmĭnābĭlis, is, *com.* le, n. *Imenuvlyiv.* Nennbar. *Nevezhető.*

Nōmĭnāliă, ium, *plur.* n. Tertull. *Godovnî dan.* r. Namens-Tag. *Neve napja.*

Nōmĭnālis, is, *com.* le, n, Varro. *Imenovni.* Zum Nahmen gehörig. *Névhez-való.*

Nominālĭter, *Adv.* Arnob. *Po imenu, z-imenom.* Dem Nahmen nach, nahmentlich. *Név szerint.*

Nōmĭnātim, *Adv.* Cic. V. *Nominaliter.* Item apud eundem: *Navlasztito, vuprav, vu glavu.* Eigentlich, sonderlich. *Kiválképen, nevezetesen, főképen.*

Nōmĭnātio, onis, f. Cic. V. *Nomenclatio, Appellatio N. 1.*

Nōmĭnātīvus, a, um, Varr. *Imenovit, Imenujuch.* Nennend. *Nevező.*

Nōmĭnātor, oris, m. Vid. *Nomenclator.*

Nomĭnĕtĕnus, *Adverbialiter*, Tacit. V. *Nominaliter.*

Nomĭnĭto, as, are, avi, atum, (Act. *Frequ.*) Lucr. *Gusztokrat imenujem.* Offt nenne. *Nevezdegelem.*

Nōmĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Synon.* Appello, nuncupo, nomen impono, voco. *Imenujem.* Nenne, Namse. *Nevezem.*

Nōn, *Adv.* Gic. *Nè, ni.* Nicht. Nem. Nihil non tibi debeo: *pro* Omnia tibi debeo. *Ovid.* Non modò: *pro* non solùm. *Cic.* Vid. *nedum N. 2.* non scelus? *pro* non ne scelus? *Cic.* non possum non facere: *vel* non possum quin faciam. Gic. *Moram vamo tak ali tò vuchiniti: Nemorem nikak drugach vuchiniti.* Ich muss eben also *oder* dieses thun: ich kan nicht anderst thun. *Lehetetlen éntőlem hogy másképen tselekedjem.* Non unus: *id est* plures. *Cic.* Non, non hoc tibi sic abibit: *pro* omnino non, profectò non. *Catull.* Non ità, non quòd, non quò, non ut, non verò, non nisi &c. *eleganter usus est Cic.*

Nōnæ, arum, f. plur. *Cic.* Dies est septimus Mensis Martii, Maji, Julii, Octobris; in reliquis verò dies quintus; ideo *nona* dictus, quia à die quinta vel septima mensis inclusivè, usque, ad *Idus*, id est usque ad diem 13 vel 15 inclusivè, *novem* dies numerantur. *ità Varro.*

Nōnāgēnārĭus, a, um, Plin. *Devetdeszeto-letni, devetdeszetni.* Neuntzig-Jährig, neuntzigste Zahl habend. *Kilentzven esztendős, kilentzvenes.*

Nōnāgēni, æ, a, Plin. *Devetdeszet y pak devetdeszet; po devetdeszet.* Je neunzig und neunzig. *Kilentzvenen-kilentzvenen.*

Nōnāge-

Nōnāgēsĭmus, a, um, Cic. *Devedeſzeti.* Der neunzigſte. *Kilentzvenedik.*

Nōnāgĭes, *Adv.* Cic. *Devedeſzetkrat.* Neunzigmahl. *Kilentzvenſzer.*

Nōnāginta, *num. numer. Cardin. Indeclinab.* Cic. *Devetdeſzet.* Neunzig. *Kilentzven.* plura vide ad calcem libri, in *Tabula numeri.*

Nōnānus, a, um, Tacit. *Deveta-redni, k-devetomu broju zpadajuchi.* Zur neundten Zahl gehörig. *Kilentzven renden-való.*

Nondum, *Adv.* Cic. *Nè joſchè, Iſchè ni, Joß nè, nè joß.* Noch nicht. *Még ſem.*

Nongenti, æ, a. *plur. Cic. Devet ſzto.* Neun hundert. *Kilentz ſzáz.*

Nōningentĭes, *Adv.* Vitruv. *pro* novies centies. *Devetſztokrat.* Neunhundertmahl. *Kilentz-ſzázſzor.*

Nonnĕ, *Adv.* Cic, *Neli tak?* Iſt dem nicht alſo? *Nemé? nemde new?*

Nonnēmo, ĭnis, *com.* Cic. V, *Aliquis.*

Nonnĭhĭl, Cic. *Nekaj, nekuliko, neſto.* Etvvas. *Valami, valamikevés.* Vid. *Aliquantum.*

Nonnullus, a, um, Cic. V. *Aliquis.*

Nonnunquam, *Adv.* Cic, *Kad-kad, negda,* Biſsvveilen. *Néha, valaha.* Vid. *Interdum.*

Nonnuſquam, *Adv.* Plin. *Negde, v-nekeh meſztah, gde y gde.* Irgendsvvo, an etlichen Orten. *Néhol, valahol.* Vid. *Alicubi.*

Nōnō, nōnùm. Adv. *Devetich, deveti pùt, devetikrat.* Zum neundten, zum neundten male. *Kilentzedikſzer.*

Nōnus, a, um, Plin. *Deveti.* Der neundte. *Kilentzedig.*

Nōrĭcum, ci, n. Pars veteris Illyrici, Rhætis, Vindelicíſque finitima; hodie pars eſt circuli Auſtriaci & Bavariæ. V. *Cluverium L. de noric. & vindelic.* Hinc Norĭcus, a, um, *Horat.*

Norma, æ, f. Lucret. *Vuglo mera, Naredba, namera, omera, raunavicza.* s. Winckel-Maſs, e. Richt-Schnur, s. Richt-Scheit. *Szegelet linea, Linea, mérsékl fa,* vagy *rúd.* Vid. *Amuſſis Perpendiculum, Regula N.* 2. 2 Metaph. V. *Regula N.* 1. *Formula, Modus N.* 1. *Lex. N.* 2. ità Cic.

Normālis, is, *com.* le, n. Quint. *Poleg mere y zmerjenya napravlyen.* Nach dem Winckel-Maſs gemacht. *Régulára ſzabott, Mértékre tſináltt, lineázott.*

Normālĭter, *Adv.* Ammian. *Poleg mere y raunanya.* Nach dem Winckel-Maſs &c. *Mérték ſzerint.*

Normātio, onis, f. Frontin. *Poleg mere chinenye, zmerjanye, poleg namere raunanye.* Das ſtellen und thun nach dem Winckel-Maſs, e. Einrichtung nach der Regul, Ordnung. *Régula ſzerint tſinálás, Mértéklés, Rendelés.*

Normātor, oris, m. *Po nameri zmerjavecz, Raonavecz.* Der nach dem Winckel-Maſs etvvas ſtellet, richtet. *Lineázó, Elmérsékl.*

Normo, as, are, avi, atum, (Act.) Diomed. *Po nameri y zmerjanyu chinim, opravlyam.* Nach der Regul und Schnur einrichte, nach dem Winckel-Maſs mache. *Lineára ſzabom.*

Nōro, as, are, avi, atum, [Act. *obſol. & prorſus jam inuſitatum*) *pro* Scio, noſco.

Nos, noſtrum *vel* noſtri, *om.* Pron. *plur. ab* Ego. Cic, *Mi.* Wir. *Mi, Mi.* Noſmet, nos ipſi, *vel* noſmet ipſi. Cic, *Mi ſzami.* Wir ſelbſt. *Mi magunk.*

Noſcĭbĭlis, is, *com.* le, n. Auguſt. *Poznanlyiv.* Erkenndtlich. *Esmérhetö.*

Noſcĭtābundus, a, um, Aul. Gell. *Poznavajuchi.* Erkennend. *Esmérgethetö.*

Noſcĭto, as, are, avi, atum, (Act. *Freq. à* noſco) *Liv.* Vid. *Noſco.*

Noſco, is, ere, nōvi, nōtum, (Act.) Cic. *Poznavam, znàm.* Erkenne, vviſſe, abnehme. *Eſmérem, tudom.* Noſſe aliquem de facie *&c.* nôſſe animum alicujus. *Terent.* h. e. Perſpectum & bene cognitum habere.

* Nōsŏcŏmĭum, ii, n. Hieron. *Vbogéchka hiſa, bolneh y nemochneh ſztanye,* peregr. *Spitàl.* s. Armen-Siechen - *oder* Krancken-Haus, r. Spital, *Betegek Iſpotályjok.* Vid. *Hoſpitale N.* 2. *Infirmaria.*

* Nōsŏcŏmus, i, m, V. *Infirmarius.*

Noſter, a, um, *Pronom.* Cic. *Naſs.* Unſer. *Mièink.* 2, Noſtri dicuntur, qui ſunt ejuſdem Familiæ, Patriæ, vel Gentis, ità *Plaut.*

Noſtĭn, *pro* noſtine? Terent. *Neznaſzli? nepoznaſzli?* Weiſs du nicht? kenneſt du nicht? *Tudodé? Esmértedé?*

Noſtrāipſorum, *vel* noſtrāptĕ culpâ, Terent. *Po iſztoj naſz ſzámeh krivnyi.* Durch unſere eigene Schuld. *Mi magunk vétkünk miát.*

Noſtras, ātis, *om.* Pronom. Gic. *Naſzki, znaſzteh ſztran, naroda naſſega.* Der unſerige, unſers Landes. *Mi félénk, bozzánk tartozó, Felekezetünk.*

Nōta, æ, f. Cic. *Znamenye, znamenyka, zaznamenuvanye.* s. Zeichen, Merckmahl, Gemerck. *Jegy, Megjegyzés,* Vid. *Signum, indici-*

Digitized by Google

indicium N. 2. 2 Speciatim V. *Litera N.* 1. *Scriptura.* ità *Cic.* Per notas ſcribere. Svet. *Rêchi va piſzmu okratiti.* Die Wort im Schreiben abkürtzen. *Szókot az írásban megrövidíteni.* Literarum notæ. *Cic.* 3 Vid. *Infamia, Ignominia, Dedecus, probrum.* Notam inurere alicui. Cic. *Kôga pogerditi, oſzramotiti, obſſaniti.* Einen verleumbden. *Valakit hírében gyalázni.* Habere notam, laborare notâ, ferre notam, ſubire notam, *pro* Ignominiam &c. *Cic. aliique.* Nota Cenſoria: *id eſt* Infamia & ignominia à Cenſoribus cuipiam inuſta, hi enim Cives, Romanos reos ex ſuis ordinibus pellebant, adimendo, quod in unoquoque ordine ſummum erat: Senatores videlicet ſenatu, Equites equo, & anulo aureo privando &c. *Cic.* Eximere aliquem notæ: Gell. *Kômu poſtenye ſzvoje y pervi dober glaſz nazad povernuti.* Einem ſeine Ehr und guten Nahmen vvieder geben. *Valakinek jó hírét nevét viſzſza adni.* 4. Accipitur etiam in bonam partem. *Ovid.* Primæ notæ homo. *Velikoga preſtimanya y najbolſſega g'ászа chlovek, chlovek z-med najverlejſſeh jeden.* Ein vvohl berühmter Menſch, einer aus den ehrlichſten Menſchen. *Nay hotsületü ès jó birü ember; Egy a' leg-nevezeteſebb emberek közül.*

Nŏtābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Oſzebujni, pomnye vréden, zaznamenuvanya vréden.* Sonderbar, denckvvürdig, merckens vverth. *Megjegyzendö.* Vid. *Conſpicuus, Inſignis N.* 2. *Memorabilis.*

Notabĭlĭter, notabiliùs, *Adv.* Tacit. *Znamenito, pomnyivo, vidlivo, znano.* Merckllich, klärlich, ſcheinbarlich. *Nyilván, Megjegyezhetö képen.*

Nŏtācŭlum, i, n. *Minut. Felix.* Vid. *Nota N.* 1.

Nŏtārĭātus, ûs, m. JCt. *Cháſzt varaſzkoga &c. piſzcza, iliti Piſzara*: vulgo *Notaria.* s. Stadt-Schreiber-Notarius-&c. Amt. *Nótárius Tiſztje.*

Nŏtārius, ii, m. Mart. *Piſzecz, piſzar.* r. Schreiber. *író deák.* Notarius publicus, juratus, Cæſareus, Civitatis, &c. *Piſzecz, piſzár obebinſzki, priſzeſni, Czeſzarſzki, varoſki.* Ein offentlicher geſchvvorner, Kayſerlicher, Stadt-Schreiber. *Közönséges, Megeskütt, Tſzászári, Városi író deák, Feljegyzö, Nótárius.*

Notātio, onis, f. Gic. *Znamenuvanye, pomnenye.* e. Aufzeichnung, s. Gemerck. *Feljegyzés, megjegyzés, Reá-vigyázás.* 2. Vid. *Caſtigatio.* Notatio Cenſoria. *id eſt* Caſtigatio, Punitio. *Cic.* Vid. *Nota cenſoria.*

Nŏtēſco, is, ere, nŏtui (Neu. *Incb. ab inuſit.* Noteo. *Plin.*) Tacit. *Znan poſztajem, poznavamſze.* Bekandt *oder* kund vverde. *Eſméreteſé - léſzek, Hfreſedem.* Vid. *Innoteſco.*

* Nŏthĭa, ōrum, n. plur. *Blago od Otcza nezakonſzkoj deczi oſztavlyeno.* s. Guth ſo unehlichen Kindern vom Vatter gegeben vvird. *Fattyoknak attyoktól adatott jószág, örökség.*

* Nŏthus, i, m. Colum. Vid. *Spurius.*

Nōtĭfĭcātio, onis, f. *Obznanenye, na znanye danye, naznanenye.* e. Kundthuung. *Tudtára adás, ki-jelentés.*

Nōtĭfĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Ovid. *Obznanuiem, na znanye dájem, oglaſſujem.* Kund thue, zu erkennen gebe, zu vviſſen thue. *Tudtára-adom, ki-jelentem.*

Nōtio, onis, f. Cic. *Znanye.* Das Wiſſen. *Eſméret, Megtudás.* 2 Notio verbi. *id eſt* Vis & ſignificatio verbi. *Cic.*

Nōtĭtĭa, æ, f. *Cic.* notities. iēi. f. Vitr. *Znanye, znanoſzt, ſzpoznanye.* e. Wiſſenſchafft, Erkandtnus, Kundſchafft. *Megértés, megtudás.* 2. Notitiam feminæ habere, eſt cum ea concumbere. *Caſ.*

Nōtĭus, a, um. Hygin. V. *Auſtralis.*

Nŏto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Zaznamenujem.* Mercke, aufmercke, zeichne, aufzeichne. *Meg-jegyzem, ſzre - véſzem, Márban valamit meg - jegyzek.* 2 Notare, *pro* ab alio dictata vel dicta, compendiosè calamo, vel memori mente excípere. *Quintil.* 3 Vid. *Arguo, Reprehendo, Caſtigo, Afficio ignominiâ.* Furti aliquem notare. Cic. *Kôga za táta potvoriti, derſnuti, imati: kôga z-táta imenom ogerditi, oſzramotiti.* Einen des Diebſtahls beſchuldigen, bezüchtigen; für einen Dieb halten. *Valakit lopásban bünösnek tenni.*

Nōtor, ōris, m. Senec. *Poznavavecz*, Item *na znanye davavecz, obznanitél.* r. Kenner. *Item* Der etvvas bekandt machet. *Eſmérö*, Item *Tudtára adó.*

Nōtōrius, a, um, Apul. *Vſzem znan, ochiveſzten.* Jedermann kund, bekandt, offenbar, kundbar. *Tudva-való, nyilván-való, esméretes.*

Nōtus, a, um, Cic. *Poznan, znan.* Bekandt. *Eſméreter.* Item apud *eundem* Vid. *Amicus, Familiaris, Domeſticus.* 2 *Activè* notis prædicas, *id eſt* ſcientibus. *Plaut.* notior, *Cic.* notiſſimus. *Caſ.* 3 Subſtantivè notus,

Digitized by Google

Notus, i, m. *Znanecz.* Bekandter. *Esmérőm.*

* Nŏtus, i, m. Ovid. V. *Auster.* 2 apud Virg. V. *Ventus.*

Nŏvācŭla, æ, f. Cic. *Britva.* s. Scheermeſſer. *Beretva.* 2 Interdum generatim V. *Culter.* ità Colum.

Nŏvālis, is, f. *Varr.* novale, is, n. Virg. *Zemlya ali rál za dojduche leto zprászena,* iliti *zoráua, kojaſze iſztom vſzako drugo letto ſzéje.* s. Brach-Feld, *oder* Brach-Acker, ſo nur alle andere Jahr geſäet vvird. *Szántó-föld, mellyet más eſztendőre ſzántanak-fel, és tſak minden máſodik eſztendőn vetnek-bé.* 2 apud *Plin.* novale: *Czelina pervikrat zoráua y poſzejana.* Ein neues Feld-Acker, ſo zum erſten geackert und angebauet vvird. *Gyep* vagy *Ugar, mellyet először ſzántanak-fel, és vetnek-bé.*

Nŏvāmen, ĭnis, n. Tertull. *Novina.* e. Neuigkeit. *Újság.* Item V. *Novatio.*

Nŏvātio, onis, f. Arnob. *Novo-chinénye, novlenye.* e. Neumachung, Neuerung. *Újítás.* Item V. *Mutatio.*

Nŏvātor, oris, m. Gell. *Novo-chinitel, Pervi kakve ſztvári zmiſzlitel ali pochetnik, novitel.* Neumacher, Erneuerer. *Újító.*

Novātrix, īcis, f. Ovid. *Novo-chinitelicza, perva chesza pochetnicza, novitelicza.* e. Neumacherin, Erneuerin. *Újítóné.*

Novātus, ūs, m. Auſon. V. *Novatio.*

Novātus, a, um. Cic. *Znovich napravlyen, ponovlyen, preobernyen.* Neugemacht, erneuert, umgekehrt. *Újonán-tſinált, megújíttatott, újúlt, megfordíttatott.* Novatus ager. Cic. *Drugoch bu jednom lettu orana,* ali *preobernyena, zprászena za ſzejanye zemlya.* &c.

Nŏvè, *Adv.* Auth. ad Her. *Na nóvi náchin.* Auf eine neue Weiſe *Új módra, új formán.*

Nŏvellæ, (*intellige* Leges, Conſtitutiones,) arum, f. *plur.* JCt. *nóva doſzudyenya, nova odluchenya, novih návad poſztavlyanya, nove zapovedi, nove pravicze.* Neue Verordnungen, neue Satzungen, neue Rechte, Novellen. *Új rendeléſek, új itéletek, új törvények.*

Nŏvellaſter, ſtra, ſtrum, *Marcel. Empir.* Vid. *Novellus.*

Nŏvellētum, i, n. JCt. *Mladje, mlado terſzje, ſztopram zaſzadyeno terſzje, novo terſzje.* Ein neu-gepflantzter Weinberg, *oder* Weingarten. *Új ültetett ſzőlő, új ſzőlő.*

Nŏvellĭtas, atis, f. Tertull. Vid. *Novamen, novatio.*

Nŏvello, as, are, avi, atum. (Act.) Sveton. *Mlado terſzje ſzadim, mladicze ali mladje zakúpam, ſznaſim.* Neuen Weinberg anlege, neue Reben einſchlage, butze. *Új ſzőlőt ültetek* vagy *palántálok; új fövéſt bomlítok, tiſztítok.* Transfertur etiam ad culturam agrorum &c.

Nŏvellus, a, um, Cic. *Prinov, novkaſzt, nóv.* Neulicht. *Újatska. Újságbéli.* Arbor novella: *id eſt* primò plantata, tenera. *Cic.*

Nŏvember, bris, m. Cato. *Szeſzvetchak Meſzecz.* r. Winter-Monat, Schlacht-Monat, Wolffs-Monat. *Sz. András hava.*

Nŏvēnārius, a, um, Varr. *Deveteri, devet zaderſavajuchi.* Neune in ſich begreiffend. *Kilentz-ſzámú.*

† Nŏvemdĕcim, (*melius Latinè* Undeviginti.) *Devetnaiſzt.* Neunzehen. *Tizenkilentz.*

Nŏvendiālis, is, *com.* le, n. Cic. *Devetodnevni; Devet dnevov terpechi, chesz devet dnevov bivajuchi.* Neuntägig, neun Tag vvährend. *Kilentz napig tartó.*

Nŏvēni, æ, a, Ovid. *Po devet, devet y devet, deveteri.* Je neun und neun. *Kilentzenkilentzen, kilentz-kilentz.*

Nŏvennis, is, *com.* ne, n. *Devet lèt ſztar, deveto-letni.* Neun Jahr alt, neun Jährig. *Kilentz eſztendős.*

Nŏvennĭum, ii, n. *Devet lèt zaderſavajúche vréme.* Neun Jahr Zeit. *Kilentz eſztendei idő.*

Nŏverca, æ, f. Cic. *Machuha.* e. Stieff-Mutter. *Moſtoha anya.* 2 Transl. dicitur de re infeſta, inimica, contraria. *Plin.* novercæ enim prolibus ex priore uxore apud Maritum repertis inimicæ eſſe ſolent.

Nŏvercālis, is, *com.* le, n. Tacit. *Machubin.* Der Stieff-Mutter gehörig. *Moſtohai.* 2 Transl. V. *Infeſtus, Contrarius, Inimicus, Adverſarius.* ità Senec.

Nŏvercor, aris, atus ſum. (Dep.) Sidon. *Po machuhinſzkoſze derſim, barachem: Hud, oſter, nemiloſztiven jeſzem, kakti Machuha paſztorkom.* Mich auf Stieff-Mütteriſche Manier erzeige, aufführe: Bös, Ungnädig, Unbarmhertzig bin, als vvie eine Stieff-Mutter. *Moſtoha módra tſelekſzem: kemény és kegyetlen vagyok, mint a' moſtoha anya.* Imbecillitati alicujus novercari. *Sidon.*

Nŏvies, *Adv. Numer.* Varr. *Devetkrat.* Neunmahl. *Kilentzſzer.*

Digitized by Google

Nŏvĭlūnĭum, ii, n. *Novi Meſzecz.* r. Neu-Mond. *Hóld újsága.*

† Nŏvĭmeſtris, is, *com.* ſtre, n. *Devéto-Meſzechni, devet meſzeczov ſztar.* Neun Monatlich. *Kilentz hónapi.*

Nŏvĭŏ'lūnum, i, n. *Caſ.* Urbs Sveſsŏnum in Gallia.

Nŏvĭŏmăgum, *vel* nŏvŏmăgum. *Auſon.* Urbs Belgii ad Vahalim.

Nŏviſsĭmè, *Adv.* Cic. V. *Poſtremò, nuperrimè.*

Nŏviſsĭmus, a, um, Cic. *Najzadnyeiſſi, naj poſzledny.* Allerletzte, allerjüngſte. *Utólsó, leg-utólsó.*

Nŏvĭtas, atis, f. Cic. *Novina, novi náchin, novo pochetje.* e. Neue, Neulichkeit, neues Aufkommen *oder* Herkommen eines Dings. *újság, új módd, új dolog.* Novitas Familiæ. *Vellej.*

Nŏvĭter, *Adv.* Plaut. V. *Novè.*

Nŏvĭtĭus, a, um, Cic. *Szkorani, vetomadni.* Neulich, gantz neu. *Moſtan támadott.* Vid. *Novus N. 1. Novellus, nuperus.*

Nŏvo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Novochinim, novim.* Neu-mache, neuere. *újonnan tſinálom, újſtom.* Vid. *Innovo, Renovo.* Novare agrum. Gic. *Praſſiti, pripraviti zemlyu za ſzéjanye.* &c.

Nŏvus, a, um, Cic. *Nov, ſztopram zmißlyen ali najden.* Neu, erſt erdenckt *oder* erfunden. *új, Előbbſzör kigondoltt,* vagy *találtt.* Nova nupta. Cic. *Vulgo* neo-nupta. *Szneha. Mlada ſzena.* Junges Weib. *új házas Aſzſzony.* Res novæ. Cic. *Vulgo* nova, orum, n. plur. *novine, nóva pripechenya.* e. Neue Zeitungen. *újságok.* 2 Idem ac *Mirandus, Inauditus, inſolens N. 1. Seu Inſolitus, Inſvetus, Inuſitatus.* Rerum novarum eſſe cupidum, Studere rebus novis: *Id eſt* Inſolitis &c. *Cic.* Novior. *Varr.* Noviſſimus, *Cic.*

Nox, noctis, f. Cic. *Nòch.* e. Nacht. *éj, éjtſzaka.* Ab occaſu ſolis, uſque ad ejuſdem ortum ſeptem numerantur temporis ſpatia, quæ noctem complent. 1mum: V. *Veſper.* 2dum: V. *Crepuſculum veſpertinum.* 3tium: V. *Conticinium.* 4tum: Concubia, *vel* Intempeſta nox. Cic. V. *Intempeſtus N. 2.* 5tum: V. *Gallicinium. N. 1. & 2.* 6tum: V. *Crepuſculum matutinum, diluculum.* 7mum: V. *Aurora, Matuta.* Nec deſunt, Authores Claſſici, qui noctem in quatuor vigilias partiantur: Duæ præcedunt, duæ ſequuntur mediam ſeu concubiam noctem. Prima noctis vigilia. *Perzo nochi zkoznuvanye, od ſzunchenoga zaboda do devete vure.* Die erſte Nacht-Wacht von der Sonnen Niedergang biſs neun Uhr. *Elsö vigyázáſa az éjtſzakának, nap haladattól fogva kilentz óráig.* 2da noctis vigilia. *Drugo nochi zkoznuvanye, od devete do dvanajſzte vure.* Die anderte Nacht-Wacht von neun Uhr bis Mitternacht. *Májodik vigyázáſa az éjtſzakának, kilentz órától fogva éjfélkorig.* 3tia noctis vigilia. *Tretje nochnò zkoznuvanye, od pol-nochi, iliti od dvanajſzte do tretje vure.* Die dritte Nacht-Wacht, von Mitternacht, *oder* von zvvölff bis drey Uhr. *Harmadik vigyázáſa az éjtſzakának, éjfélkortól* vagy *Tizenkét órától fogva háram óráig.* 4ta noctis vigilia. *Cheterte nochnò zkoznuvanye, od tretje vure do vremena, doklamſze ſzvane.* Die vierdte Nacht-Wacht, von drey Uhr bis auf den Tag-Schein. *Negyedik vigyázáſa az éjtſzakának, három órától fogva nap keletig.* ità paſſim *Cic. aliique.* Concubiâ, *vel* media nocte, Cic. *Opòl nochi.* Zu Mitternacht. *éjfélkor.* Ad multam noctem pugnatum eſt. *Caſ. Do pozne nochi boj je terpel.* Der Streit hat bis in die ſpate Nacht hinein getauret. *Késö éjjelig tartott az hartz.* Noctes, Dieſque. Plaut. V. *Diu noctúque, ſemper, Continuò N. 2.* Nocte. *Cic.* Vid. *Noctu.* Dare noctes alicui: *Horat. item* Locare noctes: *Ovid.* Meretricum eſt admittentium amatores: *oppoſitum eſt* negare noctem. *Ovid.* Poſcere, rogare noctem: Amatorum eſt. *Ovid.* 2 Nox *Meton.* apud Stat. V. *Somnus.* 3 Metaph. apud Virg. V. *Mors,* 4 apud Cic. V. *Calamitas N. 2.,* 5 apud eundem V. *obſcuritas.* 6 apud Ovid, V. *Cæcitas, Ignorantia, Inſcitia.* 7 apud *eundem* eſt DEa, filia Terræ, incertò Patre nata.

Noxa, æ, f. Cæſ. V. *Nocumentum.* 2 per *Synecdochen* apud Cic. V. *Culpa, Delictum.* Nocere noxam: *id eſt* Culpam vel Crimen admittere, perpetrare. *Liv.* 3. Metaleptică Vid. *Caſtigatio, Pœna, Punitio.* Servum noxæ dedere, *pro* Pœnæ ſubjicere, tradere. *Ovid.* Aliquem noxæ eximere, *pro* culpam remittere, pœnâ liberare. *Liv.*

Noxālis, is, *com.* le, n. Ulp. V. *Noxius.*

Noxĭa, æ, f. Cic. V. Noxa *N. 1. & 2.*

Noxiālis, is, *com.* le, n. Prudent. V. *Noxius.*

Noxiōſus, a, um, Senec. V. *Noxius.*

Noxĭtūdo,

Digitized by Google

Noxĭtūdo, ĭnis, f. Accius apud Non. V. *Noxia.*

Noxĭus, a, um, Cic. *Krivi, gréßen.* Schuldig, ſündig, ſündhafft. *árt almos, vétkes.* Vid. *Improbus, Facinorosus.* 2. Generatim V. *Damnosus.* ità Virg. &c.

Nūbēcŭla, æ, Plin. *Oblachecz, mali oblak.* Ein Wölcklein. *Felhőtske, Fellegetske.* 2. Metaph. Frontis nubecula, Cic. *Gruſzten obraz, Hud pogled.* Verdrüſslich Geſicht, ſaurer Anblick. *Komor tekintet, kedvétlen nézés.*

Nūbes, is, f. Cic. *Oblak.* e. Wolcke. *Felleg, Felhő.* Metaph. V. *Triſtitia, Infortunium, Severitas.* 2. Vid. *Multitudo, Turba N.* 1. Nubes Peditum. Liv. *Vnoſina peſczev vojnikov.* Ein groſser Hauffen zu Fuſs Soldaten. *Sok gyalog had.*

Nūbĭfĕr, a, um. Ovid. *Oblako - noſz.* Das Wolcken bringt. *Felleget-hajtó, hozó.*

Nūbĭfŭgus, a, um. Colum. *Oblake pretirajuchi.* Die Wolcken vertreibend. *Felleget-eloſzlató, kergető.*

Nūbĭgĕna, æ, *com.* Stat. *Z-oblaka rodyen.* Aus Wolcken gebohren. *Fellegből-ſzületett.*

Nūbĭger, ĕra, erum, Stat. V. *Nubifer.*

Nūbĭlārium, ii, n. Colum. *Stagely, ali drugo meſzto, vu kőſze pred oblaki y deſgyom ſitek ſzpravlya.* r. Stadel, *oder* ein anderes Ort, darein man das Getreid von Wolcken und trüben Wetter verwahret. *Tsűr, a' bol a' gabona az esső-ellen tartatik.*

Nūbĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Zamuni, a, o.* Mannbar. *Férjhez-adható.*

Nūbĭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Varr. *Synon.* Nubilum vel obſcurum facio. *Oblachno, temno chinim, oblachim, mrachim.* Wölckicht, trüb mache; mit Wolcken überziehe, verfinſtere. *Fellegeſé, homályoſá tſinálom; Fellegezem.*

Nūbĭlor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cato. *Meglenſzem, Oblachimſze, Tmichaſzt bivam ali jeſzem, z-oblaki ſze pokrivam.* Wölckicht, trüb, finſter werde, *oder* bin, mit Wolcken überzogen werde. *Felleger, Homályos vagyok; Fellegzem.* Accipiuntur etiam *nubilo* & *nubilor* pro eodem. Si nubilare cœperit: Varro. *Akoſze pochne oblachiti.* Wann Wolcken daher kommen. *Ha fellegzeni kezd.*

Nūbĭlōſus, a, um, Apul. *Oblachen, mrachen.* Wölckicht, trüb. *Felhős, felleges, ſetétes, homályos.*

Nūbĭlum, i, n. Virg. *Oblachina.* Trüb, gewölckig Wetter. *Fellegzet, homályos idő.* Vid. *Nubes N.* 2. 2. Transl. V. *Triſtitia.* Plin.

Nūbĭlus, a, um, Plin. V. *Nubiloſus.* 2. Transl. V. *Obſcurus.* Plin. 3 V. *Triſtis, mœſtus.* Ovid.

Nūbo, is, ere, nupſi & nuptus ſum, nuptum, (Act.) Arnob. Propriè V. *Cooperio, tego, obduco N.* 1. *Velo.* Quia autem ſponſæ apud veteres nubere, id eſt velare capita ſolebant; dum viro tradebantur. Hinc 2. Metonim. *Vdajemſze, za mus idem, muſa jemlyem.* Verheyrathet vverde, Freye, Mann nehme, Manne. *Férjhez-mégyek.* Alicui nubere. *Kojega za hánnga tovarusſa vzeti.* Einen zur Ehe nehmen. *Férjhez menni, kibázasúlni.* Nupta eſt cum illo. *Za nyega je vdana.* Sie iſt mit jenem verheyrathet. *Hozzá mentt férjhez.* In familiam claram nubere. *Iz glaſzovitoga Roda muſa vzeti.* Aus einem vornehmen Geſchlecht Mann nehmen. *Nagy familiában házaſodni.* Filiam ſuam nuptum collocare, dare &c. V. *Loco N.* 2. Hucuſque *Cic.* 3 Figuratè etiam vir nubere dicitur, dum ſe uxori ſubjicit. *Juven &c.* Uxori nubere nolo meæ: *pro* Parere, ſubjici. *Mart. L.* 8. *Epigr.* 12.

Nechu ſeni za mus iti,
Ar podloſen nemrem biti.
Nejdu za mus ſzame ſene,
Ar y za mus idu múſi;
Kiſzu ſzlugi ſzvoje ſene,
Szuprot kémſze veſz ſzvèt tuſi.

Ich vvill meinem Ehevveib nicht untervvorffen ſeyn. *Nem akorok a' feleségem alatt lenni.* 4 Transl. dicuntur nubere vites arboribus, & Arbores vitibus &c. *Plin.*

Nūcāmentum, i, n. Plin. *Berſzt, iliti dugovati czvèt na orehovom y leſzkovom drévu viſzechi.* e. Kätzlein an Nuſsbäumen, und Nuſsſtauden. *A' dió és mogyoró fáknak hoſzſzú virágjok, berkéjek, vagy matſka farkatskájok.*

Nūcētum, i, n. Stat. *Oréßie, meſzto na kőmſze orehovine ſzadè.* r. Ort da man Nuſsbäume pflantzet, r. Nuſs-Garten. *Dió-fás hely.*

Nūcĕus, a, um, Plin. *Orehov, oreßji, iz orehovoga dréva.* Nuſsbäumern. *Dió fábólvaló.*

Nūcĭfrangĭbŭlum, i, n. Plaut. *Oreho-terezz, tiſzkalcze, z-kémſze orebi ali léßnyaki teru.*

Digitized by Google

r. Nuſs-*oder* Haſelnuſs-Beiſſer, Nuſs-Knicker. *Dió-vagy mogyoró törő*, Item V. *Dens.*

Nŭcŭprūnum, i, n. Plin. *Szliva ou orehovo drévo vezeplena.* r. Pflaumen-*oder* Zwvetſchgen-Baum, ſo in einen Nuſsbaum-Stamm eingepfropffet, *oder* geimpffet. *Szilva-fába oltott dió.*

Nŭcĭfrăga, (Avis.) æ, f. Plin. *Diezk.* r. Kernbeiſs, ein Vogel. *Dió rontó Harkály.*

Nŭclĕus, ei, m. Plaut. *Jedro, daklo orehovo, &c.* r. Nuſskern, *oder* anderer Kern in Schalen gevvachſen. *Dió béle, magva, széki akármelly kemény gyümöltsnek.* Nucleus ferri, Plin. V. *Chalybs.* Qui vult nucleum, frangat nucem: *Prov. Metaph.* Terentii. *id eſt* qui vult commodum, non fugiat laborem.

Nŭcŭla, æ, f. Plin. *Oréſſecz, mali oreh.* s. Nüſslein. *Diótska.*

Nūdè, Adv. *Golo.* Bloſs. *Mezitelenül.* 2. *Prészte, priproszto.* Schlecht, obenhin. *Nyilván.*

Nūdĭpes, ĕdis, *om.* Tertull. *Boszo-nog, bősz.* Barfuſs, barfüſſig. *Mezitláb, Mezitlábú.*

Nūdĭtas, atis, f. Quint. *Golocha, Golota.* e. Blöſſe. *Mezítelenség.* 2. Metaph. V. *Paupertas, Inopia.*

Nūdĭūs, Vox ex *nunc* & *dies* conflata, jungitur numeralibus, tertius, quartus, quintus, &c. *e. g.* Nudius tertius dedi ad te epiſtolam: *id eſt* Nunc eſt dies tertius, quòd ad te epiſtolam dederim. Cic. *Predevcherom* ali *pred dvemi dnevi jeszem tebi liszt poszlal: iliti: danasz je tretji dan, daszem liszt tebi piszal.* Ich habe dir vorgeſtern, *oder* vor zvvey Tagen einen Brief zugeſchickt: *oder:* Heut iſt der dritte Tag, das ich dir einen Brief geſchrieben. *Tegnap előtt vagy két nap előtt küldöttem néked levelet:* vagy *Ma harmadik napja, hogy néked levelet irtam.* Et ſic de aliis.

Nūdo, as, are, avi, atum (Act.) Cic. *Synon.* Nudum facio, detego, ſpolio. *Golim, gologa chinim, do gologa szláchim.* Entblöſſe, Nackend ausziehe. *Megmezitelenitem.* Transfertur ad multa alia V. *Detego N. 1. & 2. Manifeſto.* Animum nudare, *pro* Manifeſtare, &c. *Liv.* Nudatô gladiô. Liy. *Z-golem mechom.* Mit bloſsen Degen. *Kivontt fegyverrel.* 3 Vid. *Spolio, Privo.* Perditos Magiſtratus præſidiô nudare. *Cic.*

Nūdus, a, um. Gic. *Gol, razkrit, razodeven.* Nackend, bloſs, entblöſſt. *Mezitelen.* Nudus pedem. *Ovid.* Nudus pede. *Virg.* Nudus veſtium. *Ovid. hæc poetica ſunt.* Nudus veſtibus, *vel* à Veſtibus. *Cic.* 2. Transl. ad varia V. *Simplex N. 2. Sincerus N. 1.* 3 Vid. *Inops, Pauper.* ità *Cic.* 4 Urbs nuda præſidiô: *pro* ſpoliata, privata, deſtituta. *Cic.* Ab amicis nudus. *Cic. Od priatelov oſztavlyen, priatelov mentuvan, priatela nemajuchi.* Von Freunden verlaſſen, keinen Freund habend. *Barátitól Elhagyatott.* 5. Sterile ac nudum ſolum: Curt. *Nerodna, puszta y prazna semlya.* Ein unfruchtbare, vvüſte und leere Erden. *Termékетlen, puszta, és üres föld.*

Nūgæ, arum, f. *plur.* Cic. *Sále, norie, nebaſznovito govorenye.* e. Narrenpoſſen, unnütz Geſchvvätz. *Hiuság, tſél-tſap, bíz valkodó beszéd.* Vid. *Ineptiæ. Jocus.* Et hoc per *Synecdochen: proprie* autem V. *Nania N. 1.* ità Plaut.

Nūgācĭtas, atis, f. *Norchia, Prokßia.* e. Waſchhafftigkeit. *Tſintalanság.* Vid. *Futilitas, Jocabunditas.*

Nūgālis, is, *com.* le, n. Gell. *Pun Sále, Sálen, Prokßen.* Voll unnützes Geſchvvätz, Narrenpoſſen treibend, leichtfertig, plauderhafftig. *Hiuságos, hiusági, bivalkodásho-való, nevetséges.*

Nūgāmentum, ti, n. Apul. V. *Nuga.*

Nūgārĭus, a, um, Varr. V. *Nugalis.*

Nūgātor, oris, m. Gic. *Sálecz, Prokßenyak, Trudi-jezik, Norchák.* r. Narrenpoſſentreiber, Plauderer, Spaſs-Vogel. *Hiusággal máſt mulattató, Tſél-tſapó.* Vid. *Joculator, Mimus.*

Nūgātōrĭè, *Adv.* Cic. V. *Futiliter, Jocaliter, Inaniter N. 1. Frivolè.*

Nugatorius, a, um, Gic. V. *Nugalis, Frivolus, Jocoſus, Jocabundus, Futilis, Inanis N. 1.*

Nūgātrix, īcis, f. Prudent. *Prokßenka, Prevzetna ſena.* e. Narrenpoſſen-Treiberin. *Hiusággal máſt mulattatóné, tſél-tſapónt.* Vid. *Mima.*

Nūgax, ācis, *om.* Cic. V. *Nugalis, garrulus, frivolus, jocoſus, nugator, nugatrix.*

Nūgĭgĕr, ĕra, erum, Cic. *Sálo-noſz.* Narrenpoſſen tragend. *Hazugság bordozó.* Vid. *Nugax.*

Nūgĭgĕrŭlus, a, um, Plaut. *idem.*

Nūgĭvendus, a, um, *alii legunt* Nūgĭvendŭlus, a, um, Plaut. V. *Frivolarius.* Item V. *Nugiger, nugax.*

Nūgo, ōnis, m. Apul. V. *Nugator, nugax.*

Nūgor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Cic. Vid. *Jocor, Ineptio.*

Nullātĕnus, *Adverbialiter* Sumitur. *Zevſzema nikak, Pod nijeden náchin.* Keines Wegs, Gantz nicht, keinerley Weiſe, *Semmiképen nem.*

Nullĭbi,

Nullibi, *Adv.* Vitr. *Nigder, Nikadi.* Nirgends. *Sobolſem.*

Nullifico, as, are, avi, atum. (Act.) Tertull. Vid. *Annullo, Annihilo.*

†Nullitas, atis, f. *Niſtarſztvo, Niſtbet, Nikakoſcha.* e. Nichtigkeit. *Semmiſég.*

Nullus, a, um. Cic. *Nigdo, Nijeden, Nigder, Nitko.* Keiner, niemand. *Senki, Egy ſem.* 2. ponitur pro *Non:* nullus dubito, *hoc eſt.* Non dubito. *Cic.* 3 Nullus non. Senec. V. *Omnis.* 4 Nullus dum, *pro* Nullus adhuc. *Liv.* 5 Nullo numerô homo. *Cic.* Vid. *Nemi N. 2.* 6 Homo nullis literis: *Plin.* Vid. *Illiteratus.* 7 Vid. *Irritus.* Nullus contractus, *pro* Irritus, Inanis, nullius valoris. *Cic.*

Num, *Adv. Interog.* Cic. *Jeli? Neli?* Ob? Ob nicht? *Vallyon? Vallyon nem-e'?*

Nûmella, æ, f. Plaut. *Klada, Terlicza.* 1. Arreſt-Stock. *Kaloda.* 2 apud Colum. *Korlat. &c.* 3. Hals-Eyſen. &c. *Kopó-Láncz. &c.*

Nûmen, ĭnis, n. *à* Nuo. 1. Propriè V. *Nutus.* Lucret. 2 *Speciatim* ſumitur *pro* Deorum nutu, voluntate, potentia. *Bosja Mòch, Jakoſzt, volya, odluchenye.* e. Göttliche Macht, Gevvalt, Krafft, r. Willen, e. Verordnung. *Iſteni erô, Iſteni akarat.* Divino numine redditus ſum Reip. Cic. *Z-volyum y oſzebujnem odluchenyem Bosjem jeſzem nazad vu Domovinu dozvan.* Ich bin durch beſondere Schickung Gottes zuruck in Vatterland beruffen vvorden. *Iſten akaratjából álhittattam viſzſza a' haza igazgatására.* 3 Numen Senatûs: *id eſt* Poteſtas, Potentia, Auctoritas, Voluntas. *Cic.* 4 Promiſsâque numine firmat: *id eſt* Invocato DEO firmat. *Ovid.* Vid. *DEus.*

Nûmĕrābĭlis, is, *com.* le, n. Horat. *Broilyiv, ſztoſze broiti more.* Zahlbar, das mann zählen kan. *Könnyen megolvaſható, Felſzámálható.*

Nûmĕrālis, is, *com.* le, n. Priſcian. *K-broju zpadajuchi.* Zur Zahl gehörig. *Számlálás-hoz-való.*

Nûmĕrārius, ii, m. Sidon. V. *Calculator, Quæſtor.* Hinc *Adject.* Numerarius, a, um.

Nûmĕrātim Adv. *Na broj, po broju, Poleg broja.* Nach der Zahl. *Olvaſva, ſzám ſzerint.*

Numerātio, onis, f. Senec. *Brojenye.* Das Zählen. *Számlálás, Megolvasás.* 2 Vid. *Solutio N. 2.* Colum.

Nûmĕrātô, *Abl. abſolutè pro Adv. poſitus.* Cic. *Odbrojeno, gotovo naplacheno.* Dahin gezählt, baar bezahlt. *Számlálva.* Mihi res & conditio placet, ſed ità, ut numeratô malim, quàm æſtimatine: *id eſt* Potius numeratâ pecuniâ, quàm aliorum bonorum æſtimatione. *Cic.*

Nûmĕrĭa, æ, f. *Varr.* Dea, quæ partûs celeritati præerat.

Nûmĕrô & Numerè *Adv.* Plaut. *Prenaglo, preberzo, prerano.* Zubald, gar zufrühe. *Igen hamar, igen ſzaporán.* Vid. *Citò, Feſtinatè, Maturatè.* Numerô huc advenis ad prandium, Plaut. *Preranoſzi ſzim doſzel k-obedu.* Du biſt gar zufrühe hieher Zu mittagmahl kommen. *Igen idején jöttél ide az ebédre.*

Nûmĕro, as, are, avi, atum (Act.) Cic. *Broim.* Zähle. *Meg-ſzámlálom, megolvaſom.* Pecuniam alicui numerare: *vel ſine Accus.* Numerare: *pro* Præſentem pecuniam alicui dare, ſolvere. Cic. *Kömu gotove novcze odbroiti, dati, ali platiti.* Einem baares Geld abzählen, geben *oder* Zahlen. *Valakinek kéſz pénzt olvaſni, adni,* vagy *fizetni.* 2 Vid. *Habeo, Cenſeo.* In mediocribus orator bus, *vel* inter mediocres Oratores numerare aliquem: *pro* habere, æſtimare, cenſere. *Cic.* Aliquid in bonis, *vel* malis numerare: *pro* inter bona, *vel* mala aliquid referre, &c. *idem.* In beneficii loco, *vel* In beneficii partem aliquid numerare. *id eſt* Aliquid pro beneficio reputare, æſtimare, &c. *idem.*

Nûmĕrōsè, *Adv.* Cic. *Po broju, lépo, ſzloſno.* Nach der Zahl, ſchön, Reim-vveis, ordentlich. *Szám ſzerint, ſzépen, ékeſſen, vers-ſzerint.* Vid. *Concinnè.* Numerosè dicere. *id eſt* Oratione concinnè & ſvaviter conclusâ uti. *Cic.* Fidiculæ numerosè Sonantes, *id eſt* per numeros, & menſuras muſicas. *idem.* 2 Vid. *Copiosè.* Feſt.

Numerōsĭtas, atis f. Sidon. *Veliki broj.* e. Groſſe Zahl. *Nagy ſzám.* Vid. *Multitudo N. 1. Copia N. 1.* 2 Vid. *Concinnitas, Elegantia.* Numeroſitas carminis. *Macrob.*

Numeroſus, a, um. Plin. *Velikoga broja, vnogo-broj.* Zahl-reich. *Nagy ſzámú, ſok ſzámú.* Vid. *Copioſus.* 2 V. *Concinnus, Aptus.* Oratio numeroſa: *Cic.*

Nûmĕrus, i, m. Cic. 1. *Broj.* e. Zahl. *Szám.* 2 Vid. *Multitudo N. 1. Copia N. 1.* 3 Digerere in numerum, *pro* in ordinem. *Virg.* 4 Vid. *Concinnitas, Rythmus, Carmen N. 1.* Numerus orationis, Cantûs, &c. *Cic.* 5 Vid. *Exiſtimatio, Honor.* Quo numero fuiſti? *id eſt* In quo honore & exiſtimatione. *Cic.* 6 V. *Perfectio.* Omnibus numeris abſolutum opus. Cic. *Zevſzema verlo y zverſſeno delo.* Ein gantz vollkommnes Werck. *Egéſzen elkéſzült munka.*

*Nûmiſmă, ătis, n. Horat. *Znamenye iliti kip na novczeh.* Das Gebräge auf dem Geld. *Jegy,* vagy *kép a' pénzen.* Item V. *Moneta. N. 1.*

Digitized by Google

ta N. 1. Hinc. numiſma ſacrum. *Sulenczia, Medalitza.* 2. Ablaſs-Pfennig. *Olvaſóra-valóſzentſég, pillangó.*

Nummārĭus, a, um, Cic. V. *Monetalis, Monetarius.* 2. Nummarius judex. *Cic.* Vid. *Mercenarius.* 3. Nummarius, ii, m. *Subſt.* Vid. *Subſt. Monetarius.*

Nummātio, onis, f. Cic. *Obilnoſzt novàcz, Bogatſztvo va gotovib novczib.* 1. Uberfluſs, Reichthum an baaren Geld. *Bóſtég, gazdagság a' pénzben, pénzeſség.*

Nummātus, a, um, Cic. *Obilen, pun novàcz, obilje penèz imajuchi, bogat va gotovib novczib.* Den Uberfluſs in Geld habend; reich, vermögend an baaren Geld. *Igen pénzes.*

Nummōſus, a, um. Nigid. apud Gell. *idem.*

Nummŭlārĭŏlus, i, m. *Senec.* Parvus, *vel* vilis & ſordidus nummularius.

Nummŭlārĭus, ii, m. Ulp. V. *Menſarius.*

Nummŭlus, i, m. Cic. *Novchecz, Bèch, mali penez.* Kleines Geld. *Kis pénz.*

Nummus, (*vel* nūmus: *idem eſto judicium de Derivatis.*) i, m. Cic. *Vſzakojachke felye novecz, ali penez.* Allerley Geld-Müntz, Pfenning. *Minden-féle pénz.* Speciatim Nummus croaticus. *Novecz horvatzki, chetiri ieden groſs chine.* Croatiſcher Dreyer, deren viere einen Groſchen ausmachen. *Horvát kis pénz, melly négy egy garaſt téſzen.* Hungaricus: *Novecz vugerzki ali gyukez, pet nyih ide za groſs.* Ein Ungriſch *oder* ungriſcher Dreyer, deren fünffe auf ein Groſchen gehen. *Egy magyar pénz, mellyből öt egy garaſt téſzen.* Generatim V. *Numiſma, Moneta N.* 1.

Num nam. *Adv.* Terent. V. *Num, An.*

Num qua (*intellige* viâ) *Adverbialiter.* Plaut. *Jeli kùd?* Ob irgends vvo? *Merre?*

Nunc, *Adv.* Cic. *Szada, Vezda.* Jezt. *Moſt.*

Nuncia, *vel* nuntia, æ, f. Cic. *Poſzlo-noſzicza, Glaſzaricza, Glaſzo-noſzicza.* e. Bothſchafferin. *Hir mondóné, Jelentőné.* Hiſtoria nuncia vetuſtatis. *Cic.*

Nunciātio, onis, f. Cic. *Naruchenye, Poruchenye, obznanenye, nazveſzchenye, navestenye.* e. Verkündigung, Andeutung. *Hir mondás, Jelentés.*

Nunciātor, oris, m. Arnob. *Poruchitel, obznanitel, nazvestitel.* 1. Verkündiger, Anſager. *Hir mondó, meg-jelentő.*

Nunciātrix, īcis, f. Iſidor. *Obznanitelicza.* e. Anſagerin. *Hir mondóné.*

Nuncio, *vel* nuntio, (*idem eſt de derivatis.*) as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Poruchaм, obznanujem, naručham, nazveſzchaм.* Verkündige, anſage, e. Bothſchafft bringe, ſage. *Hírré-adom, Meg-jelentem, Izenem, Hírdetem.*

Nuncium, ii, n. Varr. *Poſzelſztvo, ſztvàr kſze po poſzlu, ali Poſzlaniku na znanye daje.* e. Bothſchafft, Poſt. *Izenet, Hír.*

Nuncius, *vel* nuntius, ii, m. Cic. *Naznveſztitel, Poſzel, Poſzlenik, Liſzto noſzecz.* 1. Ankündiger, Anſager, Both, Brief-trager. *Hírdető, Jelentő, Levél hordozó.* 2. apud eundem V. *Nuncium, Mandatum.* 3. Nuncium uxori remittere: *pro* Repudiare uxorem. *Cic.* Nuncium virtuti remittere: h. e. virtutem deſerere, â virtute ad vitia animum transferre. *idem.* 4. Adjectivè, *pro* Nuncians. Habes animi nuncia verba mei. *Ovid.*

Nuncŭbi, *Adv.* Terent. *Je-da-li gde? Jedagdi? Jeligde? Jeli vu-ctem.* Irgendsvvo? Jemahls. *Vallyon hol?*

Nuncŭpātim, *Adv.* Sidon. V. *Nominatim.*

Nuncŭpātio, onis, f. Sveton. V. *Nominatio.* 2 apud Plin. V. *Dedicatio.*

Nuncŭpātor, oris, m. Apul. V. *Nominator.* Item, qui aliquid dedicat.

Nuncŭpo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Nomino.* 2. Vid. *Dedico.* nuncupare vota: *pro* offerre, votis ſe Deo conſecrare. *Cic.* nuncupare Teſtamentum. *id eſt* vivâ voce ſupremam voluntatem declarare. *Juſtin.*

Nundĭnæ, arum, f. *plur.* Cic. *Szenyem, Szejem, Szajam.* 1. Jahrmarck, Meſsmarck. *Vásár, ſokadalom.* Item V. *Mercatio, mercatura.*

Nundĭnālis, is, *com.* le, n. Plaut. *Szejemſzki, ſzenyemzki, k-ſzenyмu spadajuchi.* Zum Jahrmarck *oder* Meſſe gehörig. *Sokadalmi.*

Nundĭnārĭus, a, um, Plin. *Idem.*

Nundĭnātio, onis, f. Cic. *Szenymuvanye, Szejmuvanye.* Das Marcken. *Sokadalmazás.* Vid. *Mercatio.*

Nundĭnātor, oris, m. Quintil. V. *Mercator.*

Nundĭnor, aris, ari, atus ſum. (Depon.) Cic. *Szejmújem, Na Szejmu Terſim.* Auf der Meſs handle, krame. *Sokadalomban árúlok, vásárlok.* Vid. *Mercor.* Sententiam ſuam pretiô nundinari. Apul. *Saùd y doſzudyenye ſzvoje za novcze prodati.* Sein Urtheil um Geld verkauffen. *Maga itéletét és értelmét pénzen adni-el.* Dicitur etiam Nundino, as, are, avi, atum, [Neu. *apud alios* Act.) Firmic. *idem.*

Nundĭnum, i, n. Cic. V. *Nundina.* Item V. *Nundinatio.*

Nun-

Nunquam, *Adv.* Cic. *Nigdar*, *nikada*. Niemahls, zu keiner Zeit, nimmer. *Soha nem.*

Nunquando, *pro* Num aliquando, Cic. *Jeli kada?* *jeli gda?* Ob jemahls? *Vallyon valaba, havalaba.*

Nunquid, *Adverbialiter.* Cic. V. *An*, *num*, *nonne?*

Nunquidnam, *Adv.* Cic. *idem.*

Nunquis, nunquæ, nunquod, *vel* nunquid, *pro* numquis &c. Cic. *Jeli koi*, *jeli gdo.* Ob einer? *Vallyon kitſoda?*

Nuo, is, ere, nui, nütum, (Neu. *Obſol.*) Lucret. V. *Annuo.*

Nüper, *Adv.* Cic. *Neki dan*, *onomadne*, *vetomadne*, *ſzkoro*, *nedavno.* Neulich, kürtzlich, nicht lang. *Minap*, *nem régen.*

Nüperrimè, *Adv.* Cic. *Pred malemi dnevi*, *dokoncza naſzkorom*, *zadnyi pùt*, *kruto ſzkoro*, *to neki dan*, *naj poſzlej.* Unlängſt, jüngſt, gar neulichſt. *Tſak moſt nem régen.*

Nüpĕrus, a, um, Plaut. *Onomadni*, *nekodnevni*, *nekodavni*, *nekodanyi.* Neu, kürtzlich, friſch. *Minapi*, *nem régi.*

Nupta, æ, f. Terent. *Vdana ſzneha.* e. Braut, Ehe-Frau. *Férjhez mentt Aſzſzony*, *Menyetske.*

Nuptiæ, arum, f. *plur.* Cic. *Szvatba*, *Pir.* e. Hochzeit. *Menyegzò*, *lakadalom.* 2. Meton. *pro* Copula venerea. *Petron.*

Nuptiālis, is, *com.* le, n. Cic. *Szvatbeni*, *ſzvatni*, *pirni*, *pirovni.* Zur Hochzeit dienlich. *Lakodalmi*, *Menyegzòbòz-való.* Carmen nuptiale, V. *Epithalamium.*

Nuptialiter, *Adv.* Tertull. *Szvatbeno*, *po ſzvatbeno*, *pirovnim náchinom.* Hochzeitlich. *Menyegzòi módon.*

†Nuptio, as, are, avi, atum, (Act.) Gloſs. *Szvatbu pripripravlyam.* Hochzeit mache. *Lakodalmat tſinálok.*

Nuptūrio, is, ire. (Medit.) Apul. *Selimſze ſzeniti*, ali *zamus iti.* Ich bin begierig zu heyrathen oder zu Mannen. *òrömelt férjhez mennék.*

Nuptus, a, um, Cic. *Vdan.* Verehlichet. *Elházaſultt*, *Férjhez mentt.*

Nuptus, ûs, m. *Vdánye.* e. Verehlichung. *Elházadulás.* *Férjhez menés.*

Nŭrus, ûs, f. Cic. *Szneha ſzinova ſena.* e. Schnur, Sohns-Frau. *Menyem*, *menyed.* Antiquis *Arani.*

Nuſpĭam, *Gell.* Nuiquam, *Adv.* Cic. V. *Nullibi.* Nuſquam gentium, Terent. *Dokoncza nigdi.* Gar nirgend. *Sohol e' világon.*

Nuſquam non, *Adv.* Plin. V. *Ubique.*

Nūtābĭlis, is, *com.* le, n. *Apul.* Nūtābūndus, a, um, Silius. *Kimajuchi*, *treſzechiſze*, *dolegmazechi.* Wanckend. *Ingó*, *hajladozó*, *eſdegelö.* Transl. V. *Dubius*, *Haſitabundus*, *Anxius.*

Nūtāmĕn, ĭnis, n. *Silius.* Nūtātio, onis, f. Plin. *Delegmazenye*, *kimanye.* Das Wancken, e Nickung. *Hajlás*, *Ide 's-tova hajlás*, *tétovázás*, *ejdegelés.* Transl. V. *Dubietas*, *Haſitantia.*

Nūto, as, are, avi, atum, (Neu. *Freqv.* à Nuo.) Plaut. *Guſztokrat namigavam*, *glavu nagiblyem*, *potverdyujem.* Offt vvincke, nicke mit dem Haupt. *Integetek.* Vid. *Annuo.* 2. apud *Cic.* Transl. *Puzim na vrujſenye*, *podiranye.* Mich ſencke, beuge. *Hajladozok.* Vid. *Labo.* 3 apud eundem V. *Dubito*, *Haſito N.* 2. *Fluctuo N.* 4. Nutare in aliqua re, Cic. *Vu kakvom dugovanyu dvoiti.* In einer Sach zvveiffelhafftig ſeyn. *Valamiben kételkedni.* Animi nutant: *id eſt* Dubii fluctuant. *Cic.*

Nūtrĭcātio, onis, f. Aul. Gell. Vid. *Educatio*, *nutritio.*

Nutricātus, ûs, m. Plaut. *idem.*

Nūtrīcĭa, *vel* nutritia, orum, n. *plur.* Ulp. *Plácha Dojkina za dojenye.* r. Saugammen-Lohn. *Dajka Fizetéſe*, *bére.*

Nūtrīcius, *vel* Nutritius, ii, m. V. *Nutritor.* 2 apud Colum. *Adjeſtivè.* Ad nutricium ſpectans.

Nūtrĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. V. *nutrio.*

Nūtrĭcor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. *idem.*

Nūtrīcŭla, æ, f. (Diminut.) *Cic.* Parva nutrix,

Nūtrīmen, ĭnis, n. *Ovid.* Nūtrīmentum, i, n. Cic. *Hrana*, *kerma*, *zderſavanye.* e. Nahrung, r. Unterhalt. *Eledel*, *Táplálat.* Vid. *Cibus*, *Alimentum.* 2. Transl. Nutrimentum eloquentiæ. *Cic.* 3. Vid. *Nutritio.* Sveton.

Nūtrio, is, ire, īvi, ītum, (Act.) Cic. V. *Alo*, *Edŭco*, *Lacto*, *Cibo.* 2. Transl. ad incorporea. Nutrire vinum, Colum. *Paſzku y ſzkerb na vino imati.* e. Sorg zum Wein haben. *Borra gondot viſelni.* Vid. *Conſervo.*

Nutrītio, onis, f. Gic. *Hranenye.* e. Ernehrung. *Táplálás.* Vid. *Cibatio*, *Educatio*, *Lactatus.* 2. Transl. V. *Conſervatio.*

Nūtrĭtīvus, a, um. *Hranechi*, *zderſavajuchi*, *Jachi.* Nehrend, nehtlich, erhaltend, ſtärckend. *Táplálo*, *meg-tartó*, *meg-erösitö.*

Nūtrītor,

Digitized by Google

Nūtrītor, ōris, m. Stat. *Hranitel, kermittel.* r. Ernehrer. *Tápláló, nevelő.* Vid. *Altor, Educator.* 2. Transl. *Zderſavavecz.* r. Erhalter. *Tartó.*

Nutritōrius, a, um, Priſcian. V. *Nutritious.*

Nūtrītus, ûs, m. Plin. Vid. *Nutritio.*

Nūtrix, īcis, f. Cic. *Dojka, Doitelicza, kermitelicza.* e. Säugamme. *Dajka.* Vid. *Educatrix, Altrix.* 2. Transl. Nutrix ager: *Plin.* nutrix oratoris eloquentia. *Cic.* 3 apud Catull. V. *Mamilla.*

Nūtus, ûs, m. Gic. *Namiganye, z-glavum potverdyenye, namegnenye, kinutje, magnutje, magnenye.* Das Wincken des Haupts, *oder* Augen. *Intés.* 2. apud eundem Meton. V. *Voluntas, Aſſenſio, Annutus.* Ad alieuius nutum totum ſe fingere. Cic. *Vſzega ſze na volyu chiu dati, obernuti.* Sich gäntzlich in eines Willen ſchicken. *Valakinek mindenben kedvét keresni.* 3. Transfertur ad inanimata. Nutu legum: *Cic.*

Nux, nŭcis, f. Gic. *Oreh y Vſzakojachi ſzád lupinyu tverdu imajuchi.* e. Nuſs, und allerley Früchte in harten Schalen. *Dió, és minden kemény hajú gyümölts.* Nux Sardinia *vel* Caſtanea. *Koſztany.* e. Käſten, Caſtanien. *Geſztenye.* Nux juglans, perſica, *vel* regia Vid. *Juglans.* Nux Pontica, *vel* avellana. *Léßnyak.* e. Haſelnuſs. *Mogyoró.* Nux Græca. *Mandula.* Mandelkern. *Mondola.* Nux juglans duri putaminis. *Oreh koſchàk, koſztiß.* Harte Nuſs. *Fás dió.* Nux juglans teneri putaminis. *Oreh Mehkiß.* e. Weiche Nuſs. *Gyenge héjú dió.* &c. ita Cels. Plin. Virg. &c. 2. *Orehovo y vſzakojachko drivo, na kojem z-tverdemi lupinyami ſzád ráſzte.* r. Nuſsbaum, und allerley Bäumer, daran Früchte mit harten Schalen vvachſen. *Dió-fa, és minden kemény hajú gyümölts-fa.* Vid. *Corylus, Amygdalus* &c. ità paſſim *Claſſici.* Nuces relinquere: *Prov. Metaph.* Perſii: *Dechinſzku igru oſztaviti*: iliti: *Sále-ſze oſztaviti y haſznovitih dugovany-ſze prieti.* e. Kinder-Schuh ausziehen. *Érni kezdeni, elhagyni a' gyermeki bolondságot.*

*Nyctălops, ōpis, *om.* Ex mente *Priſciani* Significat eum, qui noctu quidem ſatis, Interdiu verò nihil cernit: Oppoſitum ſignificat apud *Plin.* Item V. *Luſcinus, Luſcus, Myops.* Hinc

*Nyctălōpīa, æ, f. Vid. *Luſcitio.*

*Nyctĭcŏrax, ăcis, m. *Nochni karvan, Krampach, Gauran.* e. Nacht-Rabe. *éjjeli holló.*

*Nyctĭphȳlax, ăcis, *com.* Vid. *Circator, Cuſtos.*

*Nyctōſtrătēgus, i, m. *Latiné* Vigiliarum Præfectus. *Sztraſa-Meſter, ki na mochne ſztraſé ſzkerb ima.* r. Wacht-Meiſter, ſo des Nachts über die Stadt-Wächten Sorg haben muſs. *Stráſa-Meſter, a' ki az éjjeli vigyázókra gondot viſel.*

*Nympha, æ, & Nymphē, es, f. Gic. *Boſiezavodè, Vila.* e. Waſſer-Göttin. *Viz Iſten Aſzſzony.* 2 per Catachreſin V. *Oreades, Dryades, Hamadryades.* 3 Vid. *Nova nupta, Sponſa.* ità Ovid.

*Nymphæa, æ, f. *Aliter* Heraclion, Nenuphar. *Plin.* Herba, quæ Venerem extingvit.

*Nymphēum, i, n. Julius Capitol. *Zpelyanye y ztekaliſche vòd za obebinſzko razveſzelenye.* s. Ort, vvo die Wäſſer zuſammen lauffen, der allgemeinen Ergötzlichkeit halber; Waſſer-Kunſt. *Hely, a' hová a' vizek ősszefolynak, közönséges mulatságra.* 2 apud Plin. *Czirkva Vil vodenih.* Der Waſſer-Göttin Tempel. *Viz Iſten Aſzſzonyok temploma.* 3. apud *Cæſ.* Eſt Promontorium & Portus in ora Liburniæ, non procul â Liſſo appido.

*Nymphus, i, m. Vid. *Sponſus.*

*Nyſa, Niſa, *vel* Niſſa, æ, f. *Geogr.* Urbs Arabiæ, ubi Bacchus â Nymphis educatus traditur. 2 Nyſa Urbs Indiæ â Baccho condita & nominata. 3 Niſſa olim Neſſus, Urbs Illyrica Mœſiæ ſuperioris, Patria Conſtantini Magni Imper. Hanc Anno 1737. Turcæ, amicis pactis, Chriſtianis tradiderunt, ſed quam poſtliminio, ſub finem ejuſdem Añi, receperunt.

O.

O! *Interj. Exclamantis, Dolent. Admirant. Indign. Exult. Irriden. O! O! O!* Jungitur *Nomin. Accus. vel Vocat.* O Vir fortis! Terent. *ò jaki chlovek!* O Starcker Mann! *ò erős ember!* ô fallacem hominum Spem! Cic. *ò zkazlivo y vkanlyivo uſſanye chlovechanſzko!* ô Falſche und betrügeriſche Hoffnung deren Menſchen! *ò tſalárd reménysége az embereknek!* ô paterni generis oblite! Cic. 2 *Adv. Vocandi.* O mi Furni! Cic. *ò mój dragi Furni!* O Lieber Furni! *ò édes barátom Furni.* 3 Adv. Optandi. V. *Utinam.* ô tantùm libeat. *Virg.* O utinam, ô ſi. *Ovid.* 4 Interdum O *omittitur.* Me cæcum! qui hæc ante non viderim. *Cic.*

Ŏb. *Præp.* Gic. *Za, Zarad, Zavoly, Zhog, Radi.* Um

di. Um, Wegen. *ért, Miatt, Azért.* 2 apud eundem: *Pred.* Vor. *Ez előtt, Az előtt.* Mors ab occulos versatur. Cic. *Szemertsze pred ochima verti.* Der Todt schvvebet vor den Augen. *Szemeim előtt forog az halál.* In compositis ferè semper accipitur pro *circum, contra.*

Obăcerbo, as, are, avi, atum. (Act.) Fest. V. *Exacerbo.*

Obærātus, a, um. *Cæs.* Obæratior, Tacit. *Vesz vu dugèh.* Tieff in Schulden steckend. *Adoſságba kötelezödött.*

Obambŭlātio, onis, f. Auct. ad Herenn. Vid. *Deambulatio, Spatiatio.*

Obambŭlo, as, are, avi, atum. (Neutr.) Liv. Vid. *Deambulo, Circumambulo, Spatior.*

Obardeo, es, ere, &c. Stat. V. *Exardeo.*

Obāresco, is, ere, (Inchoat.) Lact. *Vesz ſzevokóli na okolo ſzuſſiti pochinyam.* Um und um dürr vverde. *Körös-környül ſzáradni kezdek.*

Obarmo, as, are, avi, atum. (Act.) Horat. *Oboruſam, oboruſnoga chinim.* Bevvaffne. *Fegyverbe öltöztetem, Elkéſzitem.* Vid. *Armo.*

Obăro, as, arare, avi, atum. (Neu.) Liv. *Vókol orjem, obarjam.* Umher ackere. *Béſzántom, környül-ſzántom.*

Obāter, tra, trum. Plin. *Naobern, Priebern.* Schvvertzlicht. *Feketéllö.* Vid. *Nigellus.*

Obāudio, is, ire, ivi, itum, (*reipſa est* Act. *conſtruitur tamen, ut plurimum more* Neutrorum.) Festus. *Pokorenſzem, Poſzluſſam.* Gehorche, Gehorſame. *Engedelmeskedem, ſzótfogadok.*

Obăuro, as, are, avi, atum. (Act.) Apul. Vid. *Inauro.*

Obba, æ, f. Varro. *Drevena vinſzka poſzuda, Baril.* Höltzernes Trinck-Geſchier. *öreg fa Palatzk, tſobolyó, légely.*

Obbĭbo, is, ere, ibi, itum. (Act.) Cic. *idem ac* Celeriter bibo. V. *Bibo.*

Obbrūteo, es, ere, utui, (Neutr.) *Lucr.* Item

Obbruteſco, is, ere, (Inchoat.) *Govedom poſztajem, nerazumen bivam.* Zu einem unvernünfftigen Thier vverde, *oder* unvernünfftig vverde. *Baromma léſzek, Elbútúlok, Megkábúlok.* Vid. *Bruteſco.*

Obcæco, as, are, &c. V. *Occæco.*

Obcēdes, is, f. Plaut. Vid. *Occiſio, Cædes, Nex.*

Obcæno, *vel* Obcœno, as, are, avi, atum. (Neutr.) Plaut. V. *Cæno.*

Obcăleo, es, ere, ălui, (Neutr.) Celſ. *Okoloy okolo ſzem vruch, topel.* Ich bin um und um vvarm. *Körös-környül megmelegúlök.*

Obdo, is, ere, dĭdi, ĭtum, (Act.) Terent. *Zarivávam, zaſzunyujem, zaklépam, zakvachujem.*

peregr. *zariglyavam.* Fürſtoſſe, als einen Riegel vorſchiebe, verſtopffe, zuſchlieſſe, verriegle. *Ellenébe-téſzem, bé-tſukom, bé-ztöm a' zárt.* Vid. *Oppono. claudo N 1.*

Obdormio, is, ire, ivi, itum. (Neu. Cic. *Zaſzpavam, zadremlyujem.* Einſchloffe. *Elaluſzom, ſzenderedem* Vid. *Indormio.*

Obdormiſco, is, ere, (Inchoat.) Cic. *idem.*

Obdūco, is, ere, uxi, uctum. (Act.) Cic. *Navláchim, natéſzem, Pokrivam, zaſzlanyam.* Überziehe, bedecke, fürſpanne, fürziehe. *Bévonſzom, Béboritom.* 2 apud eundem V. *Circumdo.* 3 V. *Induco.* Conatus est clarissimis rebus tenebras obducere. *Cic.* 4 Obducere frontem, *pro* Contrahere, Corrugare. *Horat.* 5 Obducere diem, *pro* Consumere. *Cic.*

Obductio, onis, f. Cic. *Navlechenye, nateſzenye, zakrivanye.* 1. Uberzug, e. Bedeckung, Überziehung. *Bévonás, boritás, bétakarás.* Item V. *Circumductio in prima significatione.*

Obducto, as, are, avi, atum. (Act. *Freq.*) Plaut. *id est* Frequenter Obduco, Induco, Circumduco.

Obdulco, as, are, &c. Ambroſ. V. *Dulco.*

Obdulceſco, is, ere, (Inchoat.) Vid. *Dulceſco.*

Obdūreo, es, ere, ūrui, (Neutr.) & Obdūreſco, is, ere (Inchoat.) Cic. Vid. *Indureo.* 2 Transl. apud eundem V. *Aſveſco.*

Obdūro, as, are, avi, atum (Act.) Horat. V. *Induro.* 2 Transl. apud Ovid. *Podnaſſam, terpim dobrovolyno.* Ausdaure, Ertrage, Ausharre. *Elviſelem, elſzenvedem.*

Obēdiens, entis, *em. Cic.* Obedientior, *Liv.* Obedientiſſimus. Plin. *Pokoren, poſzluſzen.* Gehorſam, Gefolgig. *Engedelmes, ſzó-fogadó.*

Obedienter, *Adv.* Liv. *Pokorno, poſzluſzno.* Gehorſamlich. *Engedelmeſen, ſzó-fogadó képen.*

Obedientia, æ, f. Cic. *Pokornoſzt, poſzluh.* r. Gehorſam. *Engedelmeſség, ſzó-fogadás.*

Obēdio, is, ire, ivi, itum, (Neutr.) Cic. Vid. *Obaudio.* Legitur et am *Obædio.*

Obĕdo, is, ere, ēdi, ēsum. (Act.) *Vókol pojedam, izjedam, Objedam.* Verzehre, Um freſſe. *Környül elrágom, eléſzem.*

*Obĕliſcŏlychnium, ii, n. Quintil. *Lampaſs kiſze na turne &c. zaradi putnikov obcſſa.* e. Latern, ſo man zu Nutzen der Reisenden an hohe Thürne &c. aufzuhängen pfleget. *Lámpás, mellyet az útazók kedvekért világólni magos tornyokra, &c. teſznek.*

*Obĕliſcus, ci, m. Plin. *Okrugel, Szuproti verhunczu tenyſſi, y na kraju batajzt ſztup, ſztupich.* Eine runde Saule, oben ſpitzig mit einem Knopff, und unten breit. *Kerekdéd oſzlop*

Digitized by Google

oſzlop alól ſzélyes, felyül keskeny, a' tetein gomb.

*Óbélus, i, m. 1. apud Græcos V. *Veru.* 2 Transl. apud Auſon. *Zárez, znamenyka vu piſzmu za pobolſanye kakve falinge.* s. Strichlein in der Schrifft, um etwas zu verbeſſern. *Az írásban nyárſatska forma jegyzéſetske.* Obelô notare. *Pomachkati, pobriſzati, z-perom potegnuti.* Mit der Feder in der Schrifft Zeichen machen. *Tollal az írásban jegyeket tſinálni.*

Óbeo, is, īre, īvi, *vel* īi, ītum, (Neu. *Anom.*) Cic. V. *Circumeo.* 2 apud eundem. *Obnaſſam, opravlyam chaſzt, poſzel &c.* Verrichte, ablige. *Dolgomat végbe-viſzem.* Vid. *Fungor, Exequor N.* 1. Provinciam obire. Cic. 1. *Derſavu obhajati, obboditi.* Im Land herum ziehen, das Land umgehen. *Tartományt környûl-járni.* 2. *Szvoju chaſzt obnaſſati, opravlyati ſzvoj poſzel.* Sein Amt verrichten. *Maga hivatalában éljárni.* Obire munus vigiliarum. *Liv.* obire vigilias. *Plin.* id eſt *peragere.* Obire bella, Labores, pericula &c. *pro* ſuſcipere, ſubire *Liv.* Id enim obire non potui: *pro* Exequi. *Cic.* 3 Vid. *Circumdo.* Campus obitur aquâ: *pro* cingitur, circumdatur. *Ovid.* 4 Vid. *Morior, Intereo.* Obire diem ſuum, *vel* obire mortem, *aut* morte. Cic. *Vumreti.* Sterben. *Meg-halni.* Obire ſupremum diem. *idem.* 5. Vid. *Occido N.* 1. Obeunt ſidera. Plin. *Zvezde zabajaju.* Die Stern nieder gehen, das Geſtirn geht unter. *A' Tſillagok elhaladnak, elenyéſznek.* 6 Tres nôctes obeunt. Plin. *Tri noſzbi prehajaju.* Es gehen drey Nachte hin. *Három éjtſzakatelik-el.* 7 Vid. *Luſtro N.* 2. Oculis obire Exercitum: Plin. *Voiſzkú pregledati.* Ein Kriegs-Heer beſehen. *Szemeivel el-járni a' ſereget.* 8 Obire cœnas: *id eſt:* Modò apud hunc, modò apud illum cœnare. *Cic.* 9. Hæreditatem obire: *pro* Adire, capere. *Cic. &c.*

Óbéquito, as, are, avi, atum, (Neu.) V. *Circumequito.* Stationibus hoſtium obequitare. Liv. *Nepriatelſzku voiſzku obhajati.* Die Feindliche Poſtirung und Lager umreiten. *Környûl-nyargalni az ellenség táborát.* Syracuſas obequitare. *idem.*

Óberro, as, are, avi, atum, [Neu.) Plin. *Synon.* Circumerro, Circumvagor, Circumeo, Circumvado, is, &c. *Szim y tam bedim; V-bkol ſze lajbarim, klatárim; okolo blúdim.* Hin und vvieder gehe, herum ſchvveiffe, irr umgehe. *Ide ſ' tova bujdoſom, bolygok.* Oberrare Civitatem: In domo oberrare. *Plin.* Eâdem chordâ ſemper oberrare: *id eſt* eandem ſemper chordam pulſare: *vel Metaphoricè* eandem crambem recoquere. V. *Crambe.* Horat.

Óbeſco, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. V. *Paſco, Cibo, Alo, Ineſco.* Alii legunt *obeſo* pro *obeſco.*

Óbēſitas, atis, f. Sveton. V. *Craſſedo N.* 1. *Pinguedo.*

Óbēſo, as, are, avi, atum, (Act.) V. *Impinguo, ſagino.* Madefacto triticeo pane obeſant ayem. *Colum.* Alii legunt *obeſcant.*

Óbēſus, a, um, Virg. V. *Craſſus N.* 1. & 2. *Pinguis.* 2. Transl. V. *Hebes, Rudis.* Item V. *Tardus, Piger.* ità *Horat.* Naris obeſæ homo V. *Naris.*

Óbex, icis, m. *apud Plinium* f. Virg. V. *Obſtaculum, impedimentum N.* 1. Item *Zaſzunyka, zavérnka, zapor, zavor,* peregr. *Rigely, veruga za zapiranye kola.* r. Fürſchub, Riegel, Lunſe am Rad. *Reteſz, zár.*

Óbfirmātè, *Adv.* Svet. *Tverdokorno, Tverdo-volyno, Tverdo-glauno, ſzuprotivno.* Hartſinnig, vvideriſetzlich. *Megátalkodva, Fejeſen.* Item V. *Conſtanter, Firmè.*

Obfirmātus, obfirmatior, obfirmatiſſimus. Cic. V. *Conſtans, Firmus N.* 1. *Imperterritus, obſtinatus.* Perferam abitum ejus animô forti atque obfirmatô. *Plaut.*

Obfirmo, *vel* offirmo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. V. *Firmo, Confirmo, N.* 1. *Fortifico.* 2 Eſt Verb. Neu. *Vterdo-volyimſze, ſztalno obſztajem, Nakanenya mojega tverdokorno ſzederſim.* Beſtändig beharre, ſteiff an meiner Meynung bleibe. *álhatatoſon tûrok, Magam Szándékomban kemények megmaradok.* Vid. *Indureo,* ita Terent.

Obfuſco, as, are, avi, atum. (Act.) Tertull. *Nacherno, temno chinim.* Schvvärtzlicht mache. *Feketitem.* Vid. *Obtenebro.* Obfuſcare juſtitiam. *idem.*

Obgannio, *vel* oggannio, is, ire, īvi, & ĭi, ītum, (Neu) *Terent* 1. propriè teſte Donatô. *Naproti chevkam kakti liſzicza.* Entgegen belle *oder* beiſſe, vvie ein Fuchs. *Ellene tſevegek.* 2. Metaph. *Szuprot govorim, vuha z-nepovolynemi rechmi napunyávam, zaglußujem.* Wiederſpreche, die Ohren voll ſchreye. *Ellene jzót vitatok.* Vid. *Murmuro, garrio, immurmuro.*

Óbhæreo, es, ere, hæſi, hæſum. (Neu.) Lucr. V. *Adhæreo, Hæreo N.* 1. *Inhæreo N* 1.

Obhæ-

Digitized by Google

Obhæreſco, is, ere, (*Neu. Inch.*) Apul. V. *Hæreſco, obhæreo.*

Obherbeſco, is, ere. (*Neu. Inch.*) Feſt. *Z-trávum ſze zaraſztujem.* Mit Graſt vervvachſen vverde. *Fűtől környűl vétetem.* Vid. *Herbaſco.*

Obhorreo, es, ere, rui. (*Neu.*) Plin. *Sztraſſen ſzem, ſztraſſen bivam.* Ich bin grauſam, grauſam vverde. *Iſzonyű-vagyok.*

Objăceo, es, ere, jăcui, (*Neu.*) Liv. *Naproti lesim.* Entgegen lige. *Ellene fekſzem*, 2. apud Enn. V. *Circumjaceo.*

Objectăcŭlum, i, n. Varr. Vid. *Obex N.* 1. & 2. *Impeditio N.* 2.

Objectāmentum, i, n. Apul. V. *Objectio.*

Objectātio, onis, f. Cæſ. *idem.*

Objectio, onis, f. Cic. *Szuprot govorenye, ſzuprot-poſztavlyanye.* Das vvieder *oder* entgegen Reden, Einvvenden, e. Einrede, r. Wiederſtand. *Ellen-vetés, Ellén-ſzólás.* Vid. *Exprobratio, Improberium, Impeditio N.* 2.

Objecto, as, are, avi, ātum, (Act. *Freq.*) Cic. V. *Objicio, cum quo in omnibus convenit.*

Objectum, i, n. Solin. *Predſztavek, predverſek.* r. Entgegenſatz. *A' mit ellenbe téſznek, vetnek.* Apud Theol. & Philoſophos vocatur res, de qua agitur.

Objectus, ûs, Tacit. V. *Objectamentum.*

Objĭcio, is, ere, jēci, jectum, (Act.) Cic. *Naproti hitam.* Fürvverffe, entgegen vverffe. *Ellene-vetem, Eleibe téſzem.* Spem, Lætitiam, Lucrum &c. alicui objicere, *pro* offerre. *Cic. Plaut. &c.* 2. Vid. *Oppono, Expono N.* 1. *Conjicio N.* 1. Objicere aliquid Adverſario: *pro* opponere. *Cic.* Objicere ſe periculis *vel* in pericula: *pro* Conjicere ſe in pericula, exponere ſe periculis. *Cic.* 3. Transl. Alicui crimen objicere; *vel* Alicui de aliqua re objicere; *vel* Alicui aliquam rem in magnis criminibus, *aut* in maledicti loco objicere; *vel* Alicui objicere, quòd &c. *id eſt* Exprobrare, Improberare. *Cic.* 4. Moram objicere, *pro* Retardare, Impedire, morari aliquam rem. *Plaut.* 5. Formæ menti meæ objiciuntur: *pro* occurrunt, incidunt. *Cic.* 6. Metus animo objicitur: *pro* Imminet. *idem.*

Objĭgito, as, are, &c. *Feſt.* idem ac *Ante agito.*

Objĭnānis, is, *com.* ne, n. Varr. V. *Inanis.*

Objīraſcor, ĕris, ci, atus ſum. (Dep.) Senec. *Jakoſzze ſzerdim, Lyutim.* Mich hefftig erzürne. *Erőſen meg-haragſzom.* V. *Furo.*

Objĭtĕr, *Adv.* Plin. *Kaktak, kako tako, po putnichko, lebudkak.* Obenhin, beyfälliger Weiſe. *Az alkalmatoſság a' mint hozta, tſak múlólag.*

Objĭtus, ûs, m. Cic. 1. V. *Occaſus N.* 1. 2 Vid. *Occaſus N* 2. *Mors N.* 1. *Interitio.*

Objĭtus, a, um. *Particip. ab* obeo, V. *Obeo.* Quos â Majoribus noſtris morte obitâ poſitos in illo loco videtis. *Cic.*

Objurgātio, onis, f. Cic. *Pokaranye, drugach zmivanye.* peregr. *Fegyenye.* r. Filtz, Vervveiſs. *Dorgálás, Feddés.*

Objurgātor, oris, m. Cic. *Karavecz, z-oſztremi rechmi zmivavecz*, peregr. *Fegyvecz.* r. Beſtraffer, der mit ſtrengen Worten vermahnet. *Feddő, dorgáló, pirongatózó.*

Objurgātōrius, a, um. *Cic.* Ad objurgationem ſpectans, objurgationem continens. *ut* objurgatoria epiſtola. *Cic.*

Objurgĭto, as, are, avi, ātum, [Act. *Freq.*] Plaut. *Guſztokrat karam, z-rechmi kaſtiguiem.* Offt Vervveiſs gebe, mit Worten ſtraffe. *Feddőzném, ſzémbeſződöm.*

Objurgo, as, are, avi, atum, (Activ.) Cic. *Karam, z-rechmi kaſtigam, oſztro opominam.* peregr. *Fegam.* Mit Worten ſtraffe, Vervveiſs gebe. *Meg-feddem.* 2. Vid. *Caſtigo, Improbero.* Quintil.

Objūro, as, are, avi, atum, (Act.) Feſt. V. *Adjuro.* Item *Neutraliter.* Vid. *Jurejuro.*

Oblangueo, es, ere, ăngui, (*Neu.*) Cic. V. *Langueo, Languesco.*

Oblăqueo, as, are, avi, atum, (Act.) Tertull. V. *Illaqueo, Circumdo.*

Oblātio, onis, f. Aſcon. *Ponudenye, Alduvanye, Daruvanye.* e. Darreichung, s. Opffer, e. Eingabe. *áldozat, Jóakaratból-való adomány.*

Oblātītius, a, um. *Sidon.* Oblātīvus, a, um. *Serv.* Eſt id, quod offertur.

Oblātor, oris, m. Tertull. *Alduvavecz, Daroonik, Ponudyavecz, Ponuditel.* r. Opfferer, Darreicher. *áldozó, Jóakaratból-való adó.*

Oblātrātor, oris, m. Sidon. *Szuprot lajavecz.* Metaph. *Ogovarjavecz.* r. Widerbeffizer, Wiederbelfferer. *Metaph.* Heimlicher Wiederſprecher, der übel nachredet. *Valaki ellen ugató.* Metaph. *rágalmazó.*

Oblātrātrix, īcis, f. Plaut. *Szuprot Lajavicza, Lajavka.* Metaph. *Ogovoritelicza.* e. Widerbeffzerin. *Metaph.* Die einen übel nachredet. *Valaki ellen ugató nőſtény eb.* Metaph. *Valaki ellen nyelvekedő aſszony.*

Oblātro, as, are, avi, atum, (*Neu.*) Sil. *Oblajem,*

Digitized by Google

jem, vkol lajem, na kôga lajem. Metaph. *Ogovarjam, zlo od druguga govorim.* Anbelle, vviederbelffere, keiffe. *Metaph.* Einem übel nachrede. *Ellene ugatok, Kôrûl-ugatok.* Metaph. *Nyelveskedem, Ellene-szólok.*

Oblâtum, i, n. Liv. *Sztoár alduvana, dár, Ponuda, Prikaz.* e. Gabe, Ehren-Schencke. *áldozat, Adomány.*

Oblectâmen, ĭnis, n. *Stat.* Oblectâmentum, i, n. Cic. *Naszladvenye, Naszladnyszt, Raduvanye, Radoszt.* e. Ergötzlichkeit, Freud, Erluſtigung. *Gyönyörkôdés, Gyönyörkôdtetés, Mûlatság.* Vid. *Delectamentum.*

Oblectâtio, onis, f. Cic. Vid. *Oblectamen.*

Oblectâtor, oris, m. Apul. *Naszladnik, Naszladitel.* r. Ergötzer. *Gyönyörkôdtetô.*

Oblecto, as, are. avi, atum, (Activ.) Cic. V. *Delecto.* Oblectare animum: Se re aliquâ, *vel* cum re aliqua oblectare. *Cic.*

Oblector, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Ego me oblectabar in Cumano: *Cic.* 2. eſt Verb. *Paſſiv.* Ludis oblectamur & ducimur. *Cic.* Vid. *Delector.*

Oblênio, is, ire, ivi, & nii, ītum, [Act.] Senec. V. *Lenio, Delenio, Mitigo N.* 1. *Delinio.*

Oblîdo, is, ere, îſi, îſum, (Act.) Colum. V. *Lædo. N.* 1.

Obligâtio, onis, f. Cic. *Obvezanye, zavezanye, zavez.* e. Verbindung. *Békötés, kötelezés.* Transfertur etiam ad animum, ſcripturam, aliáque, quibus ſe aliquis alteri obligat. *Cic.* Vid. *Debitio.*

Obligâtôrius, a, um, JGt. *Zavezlyiv.* Das verpflichtet, verbündlich. *Kötelezésbeavaló.*

Obligâtus, a, um. Horat. *Zavezan, obvezan.* Verbunden, umgebunden. *Békötött, kötteles.* 2. Transl. V. *Debitus. N.* 1. Cic.

Obligo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Obvezujem, okolo vésem, zavesujem.* Umbinde, zubinde, verbinde. *Békötöm, kötelezem.* 2. Transl. apud *eundem*: Sibi aliquem obligare beneficiô. *Kôga z-dobrem chinom szebi zavezanoga ali dusnika vuchiniti.* Mit Gutthaten einen ihm verbindlich machen. *Valakit jótéteménnyel magához kötelezni.* Maximis me beneficiis tibi obligâſti: *Phras. & Synon.* Omnia tibi debeo: Maximis me beneficiorum vinculis aſtrictum tenes. Multis beneficiis velut pignoribus authoratum me habes. Agere mecum potes velut è ſyngrapha, ità me tibi devinctum poſſides &c. Fidem ſuam pro aliquo apud aliquem obligare: *id eſt* Fidejubere pro aliquo. *Cic.* Sacramentô ſe militiæ obligare. h. e. Ad vexillum jurare, *Cic.* Se furti obligare: *pro* Furtum committere, *vel* ſe Furti reum facere. *Gell.* Bona ſua pignori obligare: *pro* oppignerare. *Suet.*

Oblîgûrio, is, ire. ivi, ītum, (Act.) Cic. Vid. *Abliguro, Diſſipo N.* 1.

Oblîgûritor, oris, m. Jul. Firmic. V. *Abliguritor, Diſſipator.*

Oblîmo, as, are, avi, atum, (Activ.) Virg. *Omaſujem.* Mit Koth beſtreiche, beſudle. *Bésározom.* 2. Transl. apud Claud. Luxus oblimat mentes. *Obilje ſzlepi pamet y razum.* Der Überfluſs verblendet die Gemüther. *A' Bőség megvakitja az elmét.*

Oblînio, ĭnis, ire, ivi, ītum, *Colum. Item*

Oblîno, is, ere, ini, ivi, evi, ĭtum, (Activ.) Cic. *V-okol maſem, Namaſujem, Pomaſujem.* Überſchmiere, umſtreiche, beſtreiche, überſtreiche. *Bémázolom, Bétenem, Motskolom.* Vid. *Circumlinio.* Metaph. Se oblinere externis moribus. Cic. *Tugyi chiud y derſanye naſue vzeti.* Frembde Sitten an ſich nehmen. *Más erkölcsét magára venni.*

Obliquâtio, onis, f. Macrob. Vid. *Incurvatio, Curvamen.*

Obliquè, *Adv.* Cic. *Krivo, Néravno, zvinyeno, zaviato, na ſztran nagnyeno.* Überzvverck, krumm, ſchelb, auf eine Seite gebogen. *Félen, tſavarodva, ſargaſon.*

Obliquîtas, atis, f. Plin. *Krivina, na ſztran nagnyenoſzt.* e. Krümme. *Horgaßág, tſavarodás, elhajlás az egyeneſtől.* Vid. *Curvamen.*

Obliquo, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Na ſztran nagiblyem, zaviam, krivim.* Auf eine Seiten biege, krumm mache. *Meghorgasitom, Az egyeneſtől ſtlre tſavaritom, eltérítem.* Vid. *Incurvo, Curvo.* 2. Transl. Obliquare preces: *id eſt* variè verſare, precibus circumvenire aliquem. *Stat.*

Obliquus, a, um, Cic. V. *Curvus, Incurvus, Inclinis, Indirectus, Limus.* 2. Transl. V. *Invidus, Invidioſus, Infeſtus.* Obliquô oculô alterius commoda limare. *Horat.* Allocutiones obliquæ. *Quintil.*

Obliterâtio, onis, f. Plin. V. *Deletio* V. 1, & 2. *Maculatio.* 2. Transl. V. *Oblivio.* Arnob.

† Obliterâtor, oris, m. Tertull. *Pomachkavecz, Izbriſzitel, Izbriſzavecz.* r. Auslöſcher, Austilger. *Kitörlô, Eltörlô.* Vid.

Deletor.

Digitized by Google

Deletor N. 1. 2 Transl. Vetuſtatis obliteratór, *pro* oblivionem inducens. *Idem.*

Oblītĕro, as, are, avi, atum, (Activ.) Cic. Propriè V. *Pomachkujem, Pomerchkovam, Izbriſſujem, Pobriſzavam.* Auslöſche, austilge, durchſtreiche. *Eltörlöm, kitörlöm, meghomályoſitom.* Vid. *Deleo N.* 1. 2 Transl. *Zablyenyu dajem.* In Vergeſſenheit bringe. *Feledékenyſégben bozom.* Res vetuſtate obliterata. Liv. *Dugovanye Zbog Sztarine zableno.* e. Sache die von Alters vvegen längſt vergeſſen iſt. *Régi vólta miáu feledékenyſégbe mentt dolog.*

Ob'īteſco, is, ere, &c. Cic. Vid. *Deliteſco.*

Ob'īviālis, is, *com.* le, n. Prud. *Zablivoga chinechi.* Vergeſſen machend. *Elfelejtítő, felejteni tſinálo.*

Oblīvio, onis, f. Cic. *Zablivoſzt, zablenye, pozablenye, zaboravenye.* e. Vergeſſenheit. *Elfelejtés.* Oblivioni dare. Cic. *Zábiti, zaboraviti.* Vergeſſen. *Elfeleiteni.* Oblivione aliquid delere, *pro* obliviſci. In oblivione jacere: *vel contra:* Tuas laudes nulla unquam obſcurabit oblivio. Nunquam me tui capiet oblivio. Nunquam in oblivionem venient tuæ laudes, nulla vetuſtas obruet. Erunt ſemper, qui laudes tuas ab oblivione & ſilentio vindicent. *ita Cic. Liv.*

Obliviōſus, a, um, Cic. *Zablyiv, zaboravlyiv.* Vergeſslich. *Feledékeny.* Vid. *Immemor.*

Obliviſcendus, a, úm, Plaut. *Kaiſze mora zabiti y zaboraviti.* Das man vergeſſen muſs. *Felejteni-való.* Mores obliviſcendi. *Plaut.*

Oblīviſcor, ĕris, iſci, ītus ſum. (Depon.) *cum Genit. vel Accuſ.* Cic. *Záblyam, Pozablyujem, zaboravlyam, zaboravim.* Vergeſſe, in Vergeſſenheit ſtelle. *Elfelejtem.* Obliviſcor injuriarum: Totam cauſam oblitus eſt. *Cic.*

Oblīvium, ii, n. Virg. Vid. *Oblivio.*

Ob'īvius, a, um. *Varr.* Obſoletus, oblivione deletus, oblivioni traditus.

Oblŏco, as, are, avi, atum. (Act.) Svet. Vide *Loco N.* 1. & 2.

Oblŏcūtor, & Oblŏquūtor, oris, m. Plaut. *Pregovarjavecz, Szuprotivno-govoritel, ogovarjavecz, ogovoritel.* r. Widerſprecher, Widerpart, der einem Übel nachredet. *Ellene ſzóló, Reá-ſzóló, Gyalázó.*

Oblongŭlus, a, um. Aul. Gell. *Podug, podugovat.* Langlicht. *Hoſzſzúka.*

Oblongus, a, um. Liv. *idem,*

Oblŏquium, ii, n. Sidon. *Szuprot rechenye, ſzuprot govorjenye, ogovor.* e. Widerſprechung, das Übel Nachreden. *Ellene ſzólás, Gyalázás, Reá-ſzólás.* Vid. *Contradictio, Calumnia N.* 2. *Detractio N.* 1.

Oblŏquor, eris, lŏqui, ūtus, *vel* quūtus ſum, (Depon.) Cic. V. *Contradico, detrabo N.* 3. *Calumnior.*

Oblūcĭno, as, are, avi, atum. (Neu. *Obſol.*) Feſt. *Lúdim, Bludim vu pameti.* Irre im Sinn. *Eſzelőskődöm.*

Obluctātio, onis, f. Arnob. *Borenye, ſzuprot ſztajenye.* Das Widerſtreben, e. Widerſtehung, Widerſetzung. *Ellene-tuſakodás.*

Obluctor, aris, ari, atus ſum. (Depon.) Colum. *Borimſze, Naprotiſze ſztavim, ſzuprotſze poſztavlyam.* Widerſtehe, vviderſtrebe, vviderſetze mich. *Ellene-tuſakodom, ellenzem, ellene-állok.* Vid. *Contravenio.*

Ob'ūdo, is, ere, ūſi, uſum, (Neutr.) Plaut. *Naproti igram.* s. Gegenſpiel treibe. *Viſzontag játſzom.* Vid. *Ludo.*

Obmōlior, īris, iri, ītus ſum, (Depon.) Liv. *Z-velikem kakvem dugovanyem kaj zapiram, tverdim; kakvo veliko dugovanye ſzuprot, ali na pervo ſztavim.* Entgegen baue, etvvas groſses entgegen ſetze. *Valami nagy dolgot ellene-téſzek.*

Obmurmŭro, as, are, avi, atum, (Neutr.) Ovid. *Naproti, ſzuproti mermram.* Wieder einen murre. *Viſzſza morgok.*

Obmūteſco, is, ere, ūtui, *ab inuſit.* Muteo. (Neu. Inch.) Cic. *Onemim, Nèmo poſztájem, Máknem.* Verſtumme. *Megnémúlok.* V. etiam *Conticeſco.* 2 Transl. V. *Ceſſo.* Studium obmutuit: *pro* Ceſſavit. *Cic.* 3. Vid. *Exoleſco N.* 1. Lydium ſardibus emeritur, quod nunc obmutuit: *id eſt* Exolevit, non eſt in uſu. *Plin.*

Obnăto, as, are, avi, atum, (Neu.) Virg. *Naproti plávam.* Dargegen ſchvvimme. *Ellene-úſzkálok.*

Obnātus, a, um, Liv. *Poleg rodyen*, ali *kí je poleg zraſzel.* Darbey gebohren, *oder* gevvachſen. *Mellé-ſzületett*, vagy *nőtt.*

Obneo, o, is, ere, xui, exum, (Act.) Feſt. V. *Circumligo, obligo N.* 1. *Ligo N.* 1.

Obníger, a, um, Plin. *Pocbern, Nacbern, Cbernkaſzt.* Schvvärtzlicht, etvvas ſchvvartz. *Feketéllő.* Vid. *Nigellus.*

Obnītor, eris, īti, īſus, & ixus ſum, (Depon.) Cic. *Szuprotivimſze, Pertimſze, Borimſze, ſzuprotſzo terſzim.* Widerhalte, vvider

befleiſse. *Ellene-törekedem.* Item V. *Obluctor, Adverſor.*

Obnīxè, *Adv.* Terent. *Kruto, Jako, Mochno, ſzilno, z-oſzum mocshjum.* Hefftiglich, mit aller Möglichkeit und Macht. *Erős törekedéßel, Nagy elſzántt igyekezettel.*

Obnōxiè, *Adv.* Liv. *Podverſno, Podano, Podato.* Untervvürffig. *Vétke lévén reá, Reá kötelezve.*

Obnoxio, as, are, avi, atum, (Act.) Claud. *Chinimſze vrednoga kaſtige.* Ich mache mich ſtraffvvürdig. *Magamot bűntetéſre méltónak téſzem.*

Obnoxiōsè, *Adv.* Plaut. V. *Obnoxiè.*

Obnoxiōſus, a, um, Plaut. V. *Obnoxius.*

Obnoxius, a, um, Liv. *Zavezan, Podverſen, Podan, Prignyen.* Untervvorffen. *Kötteles, valamibe elegyedett, valami alá vetteteti, kinek vétke vagyon valamire.* Uxori obnoxius, *pro* ſubjectus, obligatus. *Terent.* Culpæ obnoxius, *Gell.* Crimini obnoxius, *pro* reus criminis, culpæ ſubjectus. *Liv.* Pœnæ obnoxius es. Horat. *Vrédenſzi kaſtige: Tiſzi kaſtigu zaſzluſil.* Du haſt eine Straff verdienet. *Te meg-érdemletted a' bűntetéſt.* 2. Vid. *Morigerus.* Niſi mihi obnoxius eris, &c. Salluſt. *Akomi nebudes pokoren.* Wirſt du mir nicht gehorchen. *Ha nékem engedelmes nem léſzeſz.*

Obnūbĭlo, as, are, avi, atum, (Activ.) Gell. Vid. *Nubilo.*

Obnūbĭlus, a, um, Cic. V. *Nubilus N. 1. & 2.*

Obnūbo, is, ere, upſi, uptum, (Activ.) Cic. V. *Nubo N. 1. Abſcondo.* Obnubito caput. Cic. *Pokri glavu.* Bedecke dein Haupt. *Veſs rubát a' fejére*, vagy *kösd-bé a' ſzemét.*

Obnunciātio, *vel* Obnuntiatio, onis, f. Cic. *Zloglaſzenye, zla nazveſchenye, obznanenye.* e. Verkündigung eines Ubels. *Gonoſz hír mondás.*

Obnuncio, *vel* obnuntio, as, are, avi, atum, (Activ.) Cic. *Zle gláſzi noſzim, obznanujem, nepovolyne novine povedam, nazveſzcham.* Böſe Bothſchafft *oder* Zeitung bringe. *Gonoſz hírt hozok.*

Obnuptus, a, um, Macrob. *Pokrit, zaſztert.* Verborgen, bedeckt. *Befedett, bétakart.*

Ŏbŏleo, es, ere, ŏlui, *ſup. inuſit.* ĭtum (Neut.) Plaut. V. *Fateo.* Oboles allium. Plaut. *Szmerdiß po cheßnyaku.* Du ſtinckeſt nach Knoblauch. *Bűdös vagy a' fokhagymától.* 2. Metaph. *V-pamet jemlyem, zapazujem, zadibávam, zadibujem.* Mercke, in obacht nehme, ſchmecke. *Sajdítom, gyanítom.* Huic oboluit marſupium, quod habes. Plaut. *Zadehnula je nyemu tvoja moßnya.* Ihme hat dein Beutel geſchmecket. *Eſzébe vette, hogy tele az erſzényed.* Hanc rem ſuboluit *pro* Adverti, olfeci, ſubodoratus ſum, Prævidi. *Plaut.*

* Ŏbŏlus, i, m. Terent. *Bech.* Ein Pfenning. *Batka, Fillér.*

Ŏbōmĭnor, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Apul. *Previdim, Previdyujem zlo kakoo ali neſzrechu dojduchu.* Eines Unglück, *oder* etvvas übels vorſehe. *Valami roſzſzat vagy ſzerencſetlenſéget előre meg-látok, Jövendőlök.*

Ŏbŏrior, ĕris, *vel* ŏrīris, īri, ortus ſum. (Dep.) Cic. Vid. *Orior, Exorior N. 1. Exſurgo N. 1. Adnaſcor.* Obortum eſt bellum. Liv. *Pochelſze je, ali poſztal je, ali iz toga je iziſſel boj.* Es iſt ein Krieg entſtanden. *Had támadott.* Lux mihi oborta eſt. *Cic.* Lætitia mihi oborta eſt. *Terent.*

Obrēpo, is, ere, epſi, eptum. [Neu.] Cic. Vid. *Irrepo.* In animum alicujus obrepere. Cic. *Zkrovczeſze kómu prikerpati.* Sich heimlich bey einem einflicken. *Valakibe zmagát titkon béſzínleni.* Obrepit ſenectus, Mors, Sommus, Fames, Dies &c. *id eſt* Tacitè & ſenſum fallendo advenit, ingreditur, *Cic.* 2. Vid. *Fallo.* obrepere Civitati, *pro* Fallere Civitatem, incautam aggredi. *Plin.* 3. Ad Magiſtratus obrepere. h. e. Magiſtratûs honores dolô conſequi. *Cic.*

Obreptio, onis, f. Arnob, *Otajno, vkanyivo vlezenye.* Eine heimliche und betrügeriſche Einſchleichung. *Titkon és ravaſzon be-ſzínlődés, Bémáſás.*

Obrepto, as, are, avi, atum, (Neu. *Freq. ab* obrepo) Plaut. *Guſztokrat otajno y vkanyivo vlezujem.* Offt heimlich und falſch einſchleiche. *Gyakran titkon és ravaſzon bémáſzok, béſzínlődöm.* Vid. *Irrepto.*

Obrētio, is, ire, &c. Lucr. Vid. *Irretio, Circumretio.*

Obrīgeo, es, ere, ĭgŭi, (Neutr.) Cic. *Okrepenim, odrevenujem, od zime dreven poſztajem.* Vor Kälte erſtarre. *Meg fagyok, Merevedem.* Nive, pruinâ obrigere: *Cic.*

Obrīgeſco, is, ere, (Inch.) Senec. *idem.*

* Obrīzum, *vel* obruſſum, i, n. Plin. *Cbiſzto zlato.* Fein Gold. *Tiſzta finum arany.*

Obrōdo, is, ere, ōſi, ōſum, (Act.) Plaut. *Ogrizávam.* Umbeiſse, umnage. *Körül rágom Megrágom.*

Obrŏgo, as, are, avi, atum, (Activ.) Cic. *Páchim,*

Digitized by Google

chim, szuprot govorim. Hindere, vviderrede. *Belé-szólok, Ellene-mondok, Ellenetszeletszem.* Vid. *Derogo.* Legibus obrogatur: *pro* Derogatur. *Cic.*

Obructo, as, are, &c. Apul. *Naprotiszie zrigavam.* Entgegen görrse. *Ellene böszögök.* Vid. *Eructo.*

Obrumpo, is, ere, ūpi, ūptum, (Activ.) Varro, Vid. *Rumpo.*

Obruo, is, ere, ui, ūtum, (Activ.) Cic. *Zemlyum* &c. *Zaszipavam, zarussujem, zametavam.* Mit Erden *oder* anderen Dingen bedecke, vergrabe. *Béborítom, elborítom, valamit fellyül reá-bányok.* 2. Metaph. V. *Adorior N.* 1. & 2. *Invado.* Usus: Obruere se vinô: Cic. *Prevech vina vusze vlevati, zopitisze.* Sich mit Wein überladen, ein Rausch bekommen. *Igen megtölteni magát borral megrészegülni.* Magnitudine laborum obrui: *pro* Gravari, nimium onerari. *Cic.* Vid, *Onero, gravo,* &c.

* Obrūsa, *vel* obrussa, æ, f. Cic. V. *Lydius lapis.* Ad obrussam aliquid examinare: Lips. *Marlivo kaj izkati, zezvedati.* Fleiffig erforschen, durchsehen. *Valamit szorgalmatoson megvizsgálni.*

Obrȳzum, *vel* obryssum, i, n. Plin. V. *Obrizum.*

* Obrȳzus, a, um. *Oszmanszen, chiszt.* Gesäubert, rein. *Meg tiszititott, tiszta.*

Obsævio, is, ire, īvi, & ii, ītum, (Neutr.) Plaut. Vide *Contra* & *Savio.*

Obsătūro, as, are, avi, atum, (Activ.) Terent. *Prevech szítim.* Zu viel ersülle, sättige. *Igen Megelégítem.*

Obscævo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *id est* malum omen adsero, V. *Obominor.* Alii legunt. *Obscæno vel obscено.*

Obscēnè, obscenius, obsceniſſimè *Adv.* Cic. *Merszko, nechiszto.* Garstig, unflätig. *Otsmányul, undokúl, trágárul.* Vid. *Impurè, impudicè.*

Obscēnitas, atis, f. Cic. *Nechiszтocha, nesznaga, merszkocha, gerdoba, nesznaszoszt, gerdocha.* e. Unkeuschheit, Unsauberkeit, r. Unflat. *Otsmányszág, Undokszág, Rútszág, Gyalázat.* Vid. *Impudicitia, Impuritas, Immunditia, Turpitudo.*

Obscēnus, (*quod quidam deducunt ab* obs & cano: *alii ab* ob & scena: *Nonnulli ab* oscis:) *alii* obscœnus (*ab* obs & Cœnum: *idem sentiendum de Derivatis.*) a, um, Cic. V. *Impurus, Impudicus, Turpis, Sordidus N.* 1. Hinc obscena, orum, n. *plur. absolutè,* sunt pudenda. *Cic.* 2 *Zlo znamenujuchi, neszrechu kakvu nazveszchajuchi.* Etwas böses bedeutend, ein Unglück andeutend. *Valami roszszat jelentő, szerencsétlenséget jegyző.* Obscenæ volucres. Virg. *Ptiche kakvo zlo znamenujuche.* Vögel, die etwas böses bedeuten. *Roszszat jövendölő madarak.* Obscenior, obscenissimus. *Cic.*

Obscūrātio, onis, f. Cic. *Potemnenye, Pomrachenye, Pomerknenye, Potminenye.* e. Verfinsterung, Verdunckelung. *Homályosítás.* Obscuratio solis. Plin. V. *Eclipsis.* 2. Transl. Obscuratio nominis, Famæ &c. V. *Diffamatio, Denigratio, Contemtio, Contemtus, Imminutio.*

Obscūrè, *Adv.* Cic. *Temno, Mrachno, Merklo.* Dunckel, finsterer *oder* dunckler Weise. *Homályosan.* 2. Transl. V. *Ignobiliter, Abjectè, Clam.*

Obscūritas, atis, f. Cic. *Merklina, Merkloszt, Tma, Tamnoszt, Temnoszt.* e. Verfinsterung. *Homályosság.* Vid. *Caligo N.* 1. 2. apud Plin. V. *Caligo N.* 2. 3. Transl. V. *Difficultas N.* 1. Maxima rerum obscuritas. *Cic.* 4. Vid. *Ignobilitas, Vilitas.* Cic.

Obscūro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Synon.* Lucem eripio; Tenebras offundo, obduco; obscuritatem affero. *Temnim.* Verdunckle. *Meg-homályositom.* Vid. *Nubilo.* 2. Transl. Magnitudinem periculi lucrum obscurat: pro *tegit, minuit.* Nomen alicujus obscurare: *id est* Ignobile, vile & contemptum reddere, extenuare. *Cic.* Vid. *Minuo, Extenuo N.* 2. *Vilipendo, Contemno,* &c. 3. Obscurare orationem Allegoriis: h. e. Involutam & intellectu difficilem reddere. *Cic.* Vid. *Involvo, implico, intrico.*

Obscūrus, a, um, Virg. *Temni, Tamni, Merkel, Merkli.* Dunckel, finster. *Homályos.* 2. Transl. *Tesek, nerazmlyiv, kejszе tesko razmeti more.* Undeutlich, unklar, schwehr zu verstehen. *Nehéz értelmű, értetlen, a' mit neh ezen értheti meg:* Vid. *Difficilis, Implexus.* Res obscurissimas videre. *Cic.* 3 V. *Dubius, Incertus.* Spes obscura. *Cic.* 4 V. *Ignobilis, Vilis.* Majoribus obscuris ortus. *Cic.* 5 V. *Fallax, Astutus.* Quòd si, quàm audax est ad conandum, tam esset obscurus in agendo, fortasse nos fefelliſſet. *Cic. Verr.* 1. c. 2. 6. Non obscurus: V. *Manifestus.* Non

obscura

Digitized by Google

obſcura benevolentia tua in me. *Cic.* Obſcurior, obſcuriſſimus. *Cic.*

Obsĕcrātio, onis, f. Cic. *Synon.* Per ſacra petitio, Precatio, Obteſtatio, Preces. *Za Boga, Po Bogu ali za volyu Bosju proßnya, molyba: kruto jáka proßnya:* e. Um Gottes Willen Begehrung, ernſtliche Bitte. *Iſtenért kérés.* Vid. *Deprecatio N. 1.*

Obsĕcro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Synon.* Oro, obteſtor, Precor, per ſacra rogo, opem â ſacris imploro, enixis precibus auxilium invoco. *Za Boga, ali za volyu Bosju proßzim, Molim.* Um Gottes Willen bitte. *Iſtenért* vagy *Iſten nevében kérem, kénſzerittem.* Vid. *Deprecor N. 1.* Obſecro & obteſtor aliquem: obſecro precibus. Obſecro per Fratris mortui cinerem. *Cic.* Obſecro abs te, ut &c. *Plaut.* 2. Obſecro *Adverbialiter.* Cic. *No, Nuda, Dajda, Te drági, za Boga, po Bogu.* Ey lieber, um Gottes Willen. *De, de kérlek, az Iſtenért.* Obſecro, an is eſt? Terent. *Za Boga? jeli on?* Um Gottes Willen! iſt er es? *Az Iſtenért! Vallyon ő-é?* Iliti: *Proßzim, moj drági,* ali *Te drági! jeli on?* Ey lieber! iſt er es? *De kérlek! vallyon ő-é?*

Obsĕcundanter, *Adv.* Nigidius apud Non. V. *Obedienter.*

Obsĕcundātio, onis, f. JCt. V. *Obedientia, Morigeratio.*

Obsĕcundātor, oris, m. *JCt.* Qui obſecundat. *Tugye volye zpunitel.* Der eines Willen thut, vvilfähriger Menſch. *Akaratját tſelekedő.* Vid. *Morigerus.*

Obsĕcundo, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. V. *Obedio, Morigero.*

Obsĕcūtio, *vel* obsĕquūtio, onis, f. Arnob. V. *Obedientia.*

Obsĕcūtor, *vel* obſequutor, oris, m. Tertull. V. *Obſecundator.*

Obsēpio, is, ire, īvi, *vel* epſi, eptum, (Act.) Cic. *Ogradyam, V-okol gradim.* Umzäune, verzäune. *Békerítem, Bétertelem.* Transl. Honores adipiſcendi viam alicui obſepire, *pro* impedire, præcludere. *Cic.*

Obsĕquēla, æ, f. Plaut. V. *Obedientia, Morigeratio.*

Obsĕquens, entis, *om.* obſequentior. *Cic.* obſequentiſſimus, Colum. V. *Obediens, Morigerus.*

Obsĕquenter, *Adv.* Plin. V. *Obedienter.*

Obsĕquentia, æ, f. Jul. Cæſ. V. *Obſequela.*

Obsĕquībilis, is, *com.* le, n. Aul. Gell. *Poſzluſzliv, Poſzlußyiv, Podvorlio.* Dienſtbar, folgſam. *Szolgálatra kész.* Sumitur ut plurimum *Activè.* Vid. *Morigerus.*

Obsĕquiōſus, a, um, Plaut. *Rad ſzluſecbi, Dobrovolyno tugyu volyu zpunyavajuchi; kî kômu rad poſzluſi, podvori; kî rad poſzlubne drugoga nakanenye.* Gern dienend, freyvvillig eines anderen ſeyn Willen vollziehend; der einem gern dienet, aufvvartet, folget. *Örömeſt ſzolgáló, örömeſt más akaratját bétöltő, a' ki örömeſt ſzolgál.* Vid. *Morigerus.*

Obsĕquium, ii, n. Cic. *Pokornaſzluszba, Poſzlußnoſzluſenye, poleg tugye volye obinenye.* Gehorſame Willfahrung, Dienſt; Eines andern ſeines Willens Vollziehung. *Engedelmes bíváſtg, Engedelmes ſzó fogadás, Jó akaratból-való ſzolgálat.* Obſequium amicos, veritas odium parit. *Prov. Terentii Andr. 1. 41.*

Obsĕquor, ĕris, ĕqui, cūtus, *vel* quūtus ſum. (Dep.) Cic. V. *Morigero, Obedio, Inſervio N. 1.* Animo ſuo obſequi, *vel* Animo obſequi: *Eſt* ſibi ſeu genio ſuo indulgere, morem gerere, inſervire. *Plaut.*

Obsĕro, as, arĕ, avi, atum, (Act.) Terent. *Zakleplyem, Zaklényam, z-klyuchenieszum* ali *Z-lokotom zapiram.* Zuſchlieſſe, mit einem Schloſs zumache. *Bézárom, Lákatlom.* Vid. *Claudo N. 1.*

Obsĕro, is, ere, ēvi, ĭtum. (Act.) Cic. *Obſzéjam, obſzejávam, v-okol ſzéjem, nadſzeiávam, drugi pùt ſzejem, podſzejávam.* Besäe, übersäe, umsäe, untersäe. *Maggal bévetem, újolag bévetem.* Vid. *Sero N. 1.* 2 apud Colum. *V-okol ſzadîm.* Herum pflantze. *Környűl-ültetem.*

Obſervābilis, is, *com.* le, n. Quintil. *Poſtuvanya vréden, pazenya vréden, kajſze v-pamet vzeti more.* Ehrens-vverth, Merckens-vverth, das mann in Obacht nehmen kan. *Betsületet érdemlő, Reá gondot tartani méltó észbe vehető.* Vid. *Honorabilis. &c.*

Obſervandus, a, um. Cic. *Vſzega poſtenya vréden, Na kôga je vrédno paziti.* Aller Ehren vvertheſter, der da ſoll beobachtet vverden. *Minden betsületre méltó, Halgattatni méltó.* Vid. *Reverendus, Honoratus.* Comparativô & ſuperlativô caret, uti & *Reverendus.*

Obſervans, tis, *om. Nom. ex Particip.* Cic. *Synon.* Reverens, Alicuius reſpectum habens. *Poſtenye davajuchi, Poſtujuchi, vu poſtenyu kôga derſechi.* Die Ehre gebend, vvohl ehrend, einen in Ehre haltend. *Máſt betsülő, Máſt nagyra tartó.* Obſervantior, *Claud.* Obſervantiſſimus. *Cic. Obſervantiſſimus* mei homo.

Digitized by Google

mo. *Cic.* 2 Legum obſervans. *id eſt* Leges exequens, cuſtodiens.

Obſervanter, *Adv.* Gell. *Marlivo pázech, poſtujuch.* Wohl beobachtend, Ehrerbiethig lich. *Szorgalmatoſon reá halgatva, betsúlve.* Vid. *Obedienter, Reverenter, Honorabiliter.*

Obſervantia, æ, f. Cic. 1 V. *Reverentia.* Aliquem obſervantiâ colere: *pro* revereſi, honorem deferre. *Cic.* 2 Vid. *Obſervatio N. 1.* Obſervantia Temporum. *Vellej.* 3 V. *Obſervatio N. 2.* Juris obſervantia defecit. *Pompon.*

Obſervātè *Adv.* Gell. *Pazlivo, pazech, v-pamet jemlyuch.* Angemerckter-Weiſe. *Reá halgatva, elmédben tartva.* Vid. *Attentè, curiosè.*

Obſervātio, onis, f. Cic. V. *Animadverſio N. 1. Attentio, Memoratio.* Aliquid perpetuâ obſervatione dignum. *Quintil.* 2 apud Plin. *Oberſzvanyè, zpunyavanye.* e. Haltung, Volziehung. *Megtartás, Bétöltés.* 3 V. *Cautela.* Summa erat obſervatio in bello movendo apud antiquos. *Cic. 1. Offic.* 4 V. *Honor, Reverentia.* Quo minus Religionibus ſuus tenor, ſuáque obſervatio redderetur. *Val. Max. L. 1. C. 1. N. 8.*

Obſervātor, ōris, m. Plin. *Pazitel, ki na kaj paſzku ima.* 1. Wahrnehmer, der aufetwas achtet. *Reá ávigató, Reá vigyázó.* Vid. *Animadverſor.* 2 apud Senec. *Obnaſſavecz, Oberſzvavecz.* 1. Beobachter, Vollzieher. *Reá gondot tartó, viſelő.*

† Obſervātōrium, ii, n. *Aſtron.* Locus, ex quo, ope tuborum opticorum, &c. Curſus & Conjunctio ſiderum obſervatur.

Obſervātrix, icis, f. Tertull. *Pazitelicza, koja na kaj paſzku ima, ali koja kaj v-pamet jemlye.* e. Wahrnemerin, Beobachterin. *Reá halgatónő, Reá vigyázónő.*

Obſervātus, a, um. Cic. *V-pamet vzet.* In acht genommen, Wahrgenommen, gemercket. *Meg-jegyzett, észben tartott.*

Obſervātus, ûs, m. Varr. V. *Obſervatio.*

Obſervīto, as, are, avi, atum. (Act. *frequ.*) Cic. *Synon.* Frequenter, Studiosè, curiosè obſervo. *Guſztokrat, ali marlivo pazim, paſzku na kaj imam, V-pamet jemlyem.* Offt und genau, in Acht nehme. *Gyakran és ſzargalmatoſan reá halgatok.*

Obſervo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Zkraja, zkrovcse pázim: v-pamet jemlyem, paſzku imam.* Heimlich in Obacht nehme, Wahrnehme, Beobachte. *Reá vigyázok, reá halgatok.* Vid. *Attendo N. 1. Animadverto N. 1.* Obſervare ſe ſe. Cic. *Na ſze y na ſzvoje chinyenye paſzku imati.* Auf ſich ſelbſten, und ſeine eigenes Thun und Laſſen Acht geben. *Magára, és maga dolgaira gondot viſelni.* 2 apud eundem *Oberſzávam, chuvam.* Behalte, hüte. *Reá gondot tartok, viſelek.* Leges obſervare. Cic. *Zapovedi Oberſzávati.* Die Geſetz halten, in Acht nehmen. *A törvényt megtartani.* 3 Nutum alicujus obſervare. h. e. Ad nutum alicujus ſe fingere, Voluntati alicujus in omnibus obſequi. Cic. *Chiu volyu vu vſzem izkati y zpuniti.* Sich nach eines Willen richten, Eines ſein Willen in allen ſuchen und volziehen. *Mindenben más akaratját keresni, bétölteni.* 4 V. *Colo N. 1. Revereor, Honoro.* Me ſicut alterum parentem & obſervat, & diligit. *Cic.* 5 V. *Cuſtodio N. 1. & 2.* Oſtium obſervare. Plaut. *Vrata chuvati, na vrátah ſztraſiti, paziti na vráta.* Das Thor hütten, Bey dem Thor vvachen, Aufs Thor acht haben. *Az ajtón állani.* 6 Obſervare ſidera: *pro* Conſiderare, contemplari eorum curſum &c. *Virg.*

Obſes, idis; *com.* Cic. *Za poruchanſztvo zaſztavlyen, zarad vekſsega veruványa y ſzegurnoſzti zaloſen chlovek; kojega obladavczem obladani negda davali jeſzu z-tem náchinom, dabi obladavczi z-nyim poleg ſzvoje volye chinili, akolibi obladani ſzvoje obechanye nezpunili.* Geiſsel, Pfandman, des gegebenen glaubens halber verſetzter menſch. *Kezes, Rabságban másért hagyatott kezes,* vagy *Zálog ember.* 2 Transl. ad alia. Habemus â C. Cæſare ſententiam tanquam obſidem perpetuæ in Remp. voluntatis. *Cic.* Libertatem animi obſidem alicui relinquere. *Szloboſchinu, iliti ſzlobodu volye ſzvoje kómu zaloſiti, za poruchanſztvo dati.* Die Freyheit des Gemüths einem zu pfand laſsen. *Maga chméje ſzabadságát másnak zálagúl adni.* Cic. Obſides imperare: *pro* Exigere, habere velle. *Cic.*

Obſeſſio, onis, f. Cic. *Obſzedenye, podſzedenye.* e. Belägerung. *Vár meg-ſzállás, vár ſzállás.* &c.

Obſeſſor, oris, m. Cic. *Obſzednik, podſzednik.* f. Belägerer. *Meg-Szálló, vár ſzálló.*

Obſeſſus, a, um. Cic. *Obſzeden, obſzedyen, podſzedyen.* Belägert, verſperrt. *Megſzállatott.* A Dæmone obſeſſus. Vid. *Energumenus.*

Obſīdātus, ûs, m. *Ammian.* Obligatio, vel ſtatus & Conditio obſidum.

Obſīdeo, es, ere, ēdi, eſſum (Act.) Cic. *Obſzedam, podſzedam, oblégam, kakvo meſzto ſzilno zapiram.* Belägere, verlege, umgebe. *Meg-ſzállom, ellenſébe-ſzállok.* Varia pericula vitam humanam obſident. Cic. *Vſzakojachke*

Digitized by Google

jachke pogibeli fivlenye chlovechanſzko obſzedaju. Des menſchen Leben iſt mit vielen gefahren umgeben. *Az ember életét ſok féle veſzedelmek veſzik-környûl.* Obſidere Capitolium, itinera, Arces, Urbes &c. *Cic.* Vid. *Cingo N. 2. Inſideo N. 2.* 2 Sumitur Neutraliter Vid. *Sedeo N 1.* ità Terent.

Obsĭdĭæ, arum, f. Colum. Vid. *Inſidiæ.*

Obsĭdio, onis, f. Cic. Vid. *Obſeſſio.*

Obsĭdiōnālis, is, *com.* le, n. Liv. *K-obſzedanyu iduchi.* Zur Belägerung gehörig. *Vár ſzállához-való.*

Obsĭdior, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Colum, V. *Inſidior.*

Obsĭdium, ii, n. Tacit. Vid. *Obſeſſio.* Obſidiô, *vel* obſidione urbem cingere, premere &c.

Obsĭdo, is, ĕre, ēdi, eſſum, (Neu.) Lucr. 1. V. *Circumſedeo.* 2 Activè. V. *Obſideo N. 1.*

Obsĭgillo, as, are, avi, atum, (Activ.) Senec. *Szkrivam.* Verberge. *Elrejtem.* Nunc multa obſigillant, & faciem veſtram vel ſplendore nimio repercutiunt, vel obſcurè retinent. *Senec. ep. 115.* 2 V. *Obſigno.*

Obsignātio, onis, f. JCt. *Zaznamenuvanye, zabilyenye, zapechatenye.* e. Verſiegl'ung, Verpitſchierung. *Megjegyzés, Megpetsétlés.*

Obsignātor, oris, m. Cic. *Zaznamenitel, pechatnik, zabilitel.* Verſiegler. *Meg-jegyző, Meg-petsétlő, Elpetsétlő.*

Obsigno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Zaznamenujem, zabilim, pechatim.* Verſiegle, verpitſchiere. *Meg-jegyzem, Meg-petsétlem.*

Obsĭpo, as. are, avi, atum, [Act. *ab antiq.* Sipo. *Feſt.*) Plaut. V. *Objicio. N. 1. Diſpergo.* Obſipare pullis eſcam. *Feſt.* Obſipare aquulam. *Plaut.*

Obsĭſto, is, ere, ſtĭti, ſtĭtum, (Act.) Cic. *Zuprot ſztajem, nedamſze.* Widerſtehe, mich vvidерſetze. *Ellene-állok.* Vid. *Adverſor, obnitor.*

Obsĭtus, a, um, Liv. *Obſzéjan, obſzadyen.* Umgeſaet, umgepflantzet. *Bévettetett, Béültettetett.* 2. Transl. *Zakrit, Pokrit, zaſztert.* Uberzogen, bedeckt. *Bétakartatott, Bévonatott.* Annis & pannis obſitus. Terent. *Sztar y zlochefzto opravlyen.* Alt und übel bekleidet. *Vén's rongyos ember.* Obſita tenebris loca: *id eſt* repleta. *Cic.*

Obsŏlĕfăcio, ăcis, ere, ēci, ăctum, (Act.) Arnob. *Sztaro, nenavadno, zatreno chinim, chinim preſztajati.* In Abgang bringe. *Szokásból levetem, ki-avitom.* Vid. *Invetero, antiquo.*

Obsŏlĕfĭo, is, ĭĕri, actus ſum, (Paſs. *Anom.*) Svet. *Prebajam, na ſztarinu idem, iz navade izbajam.* Abkomme, in Abgang gehe, abnehme. *Kiaggok, kiavúlok, ſzokásból letéretem.* Vid. *Exoleſco.*

Obsŏleo, es, ere, ēvi, ētum, [Neu.] Cic, V. *Exoleſco, obſoleſco.*

Obsŏleſco, is, cere, (Inch.) Cic. V. *Exoleſco.*

Obsŏlētè, obsŏlētiùs, *Adv.* Cic. *Sztaro, zaterto, dotergnyeno, nenavadno.* Alt, veraltet, verlegen. *ómódra, régimódra.* Vid. etiam *ſordidè N, 1.*

Obsŏlētus, a, um, Cic. *Nenavadni, zatert, dotergnyen, ſztar.* Abgangen, veraltet, das nicht mehr im Brauch. *Kiavúlt, megavúlt, ſzoktalan, régi.* Obſoletior, Cic, obſoletiſſimus, *Senec. 2,* ſumitur pro *detrito, ſordido &c.* obſoletiſſimi veſtitu. Senec. *Sztaru, y zoveſzema ponoſſenu opravu noſzechi.* Die gar abgeſchabene Kleyder tragen. *ó és igen meg-kopott rubát bordozók.*

Obsŏlīdo, as, are, avi, atum, (Act.) Vitruv. Vid. *Obfirmo.*

Obsōnātor, oris, m. (*legitur &* opsōnātor.) Plaut. *Kubo.kupecz, ki za kubinyu kupuje potrebna, ſzmoke-kupecz.* r. Speis-Einkauffer. *étek vásárló, eledel bé-ſzedő.* Vid. *Promus condus.*

Obsōnātus, ûs, m. Plaut. *Za kubu kupovanye, Jeſztvinzkih ſztvarih pripravlyanye.* e. Einkauffung der Speiſen, *étel nemű vásárlás, élés bészedés.*

Obsōnīto, as, are, avi, atum, (Frequent.) Cato. *Guſztokrat za kubu kupujem.* Offt für die Kuchel, *oder* die Speiſe einkauffe. *Gyakran eledelt, konyhára valót vásárlok.*

* **Obsōnĭum**, opſonium, ii, n. Plaut. *Tèk, ſzmòk, y vſze kaiſze z-krubom jè.* s. Zugemüſs und alles vvas man mit Brod iſſet. *Eledel, étel, valamit ember kenyérrel eszik, ázalék.*

Obsŏno, as, are, ŏnui, ĭtum, [Neu.] Plaut. *Naproti zvonim.* Wiederſchalle. *Ellene Zengek.* Sermone alicui obſonare: *pro* obſtrepere. *Plaut.*

Obsōno, as, are. avi, atum, (Neu. *alii* Act.) Plaut. *Zà kubu kupujem, za jeſztvineſze ſzkerbim, pokupujem.* e. Speiſe einkauffe. *Eledelt, étels készítek, vészek, bészedek.* Famem obſonare, *pro* Acuere, excitare, irritare. *Cic.*

Obsōnor, aris, atus ſum, (Dep.) Terent. V. *Obſono.*

Obsŏnus, a, um, Varro. V. *Abſonus N. 1.*

Obsŏphă-

*Obsŏphăgus, i, m. Vid. *Gulo, Guloſus.*

*Obſōpōnium, ii, n. *Zajeſztvine dugovanya, ali takaj jeſztvin Prodavavecz.* Der die Sachen zur Speiſe, *oder* die Speiſe verkauffet. *Eledel árrúló.*

Obsōpio, is, ire, īvi, ītum, (Act.) Scribon. Larg. V. *Indormio.* Somnô obſopitus. *Solin.*

Obſorbeo, es, ere, orbui, *apud Alvarum caret ſupinô, apud alios,* orpſi, orptum, (Activ.) V. Plaut. *Abſorbeo, exorbeo.*

Obſordeo, es, ere, ordui, (Neutr.) *Non. &* Obſordeſco, is, ere, (Inchoat.) Cæcil. *Szmradom poſztajem.* Wüſt vverde. *Megſzennyeſedem, ſzirtoſodom.*

Obſtāculum, i, n. Plaut. *Szpachka, pachka, préprechka, ſzuprotſztavnoſzt.* r. Widerſtand, e. Verhinderung, Hindernuſs. *Akadály, Megakadályoztatás.*

Obſtantia, æ, f. Vitruv. *Szuprot ſztajenye, ſzpachenye.* e. Gegenhaltung, Verhinderung. *Ellene állás, akadályoztatás.*

Obſtātur, *Impers.* Cic. *Szuprotſze chinî, ſzpachka ſze dêla.* Mann hindert, Mann vviderſtehet. *Ellene tétetik, akadályoztatik*

Obſtātūrus, a, um. Quintil. *Buduch ſzuprot ſztajuchi, ſzpachku chinecchi.* Der vvird vviderſtehen. *Ellene-állandó.*

Obſterno, is, ere, travi, atum (Act.) Apul. *Na perve dajem, pred ochi poſztavlyam.* Vorſtelle, vor augen ſtelle. *Eleibe tészem, Előrt adom, ſzeme eleibe tészem.*

†Obſtĕtrĭcātio, onis, f. *Pupko-rezanye.* Das Nabels-ſchneiden. *Köldök metszés, Bábálkodás.*

Obſtĕtrĭcium, ii, n. Arnob. *Pupko-rézne babe meſtria.* s. Der Heb-ammen-amt. *Bábák tudománya.*

Obſtĕtrĭcius, a, um. Arnob. *Pupko-rezni, k-pupko-rezni babi zpadajuchi.* Zum heb-ammen-amt gehörig, der Heb-ammen gehörig. *Bábához tartozandó.*

†Obſtĕtrĭco, as, are, avi, atum (Neut.) *Pupko-rezne babe poſzel, ali duſnoſzt obnaſſam.* Einer heb-Ammen-ambt verrichte. *Bábálkodom.*

†Obſtĕtrĭcor, aris, atus ſum (Dep.) Vid. *Obſtetrico.*

Obſtĕtrix, īcis, f. Terent. *Pupko-rezna baba, pupo-rezka.* e. Heb-Amm. *Bába Aſzſzony.*

Obſtĭnātè, *Adv.* Terent. *Okorno, tverdo-glavno, ſzvoj-volyno, ſzamo-volyno.* Steiff, beharrlich, Eigenſinnig, halsſtarrig. *Vakmerőképen, Megáltalkodva.* Obſtinatiùs, obſtinatiſſimè, *Sveton.* Sumitur autem in malam & bonam partem. V. *Obſtinatè.*

Obſtĭnātio, onis, f. Cic. *Okornoſzt, tverdo-glavoſzt, tverdokornoſzt, ſzamo-volya, ſzamo-volynoſzt, ſzvoj-volynoſzt.* e. Hartnäckigkeit, beharrung, hartſinnigkeit, halsſtärrigkeit. Eigenſinnigkeit, Truzigkeit. *Megáltalkodás, Vakmerőség, Akaratoſság.* Synon. *Pervicacia, Pertinacia, Perſeverantia, Firmitas, Obſtirmatio.*

Obſtĭnātus, a, um, tior, *Liv.* iſſimus, Senec. *Okoren, Tverdo-glav, tverdo-koren, ſzamo-volyen, ſzvoj-volyen.* Hartnäckig, ſteiff, halsſtarrig, eigenſinnig, trutzig, der ſeinen Kopff aufgeſezt hat. *Megáltalkodott.* Animi obſtinati ad decertandum, *Curt.* Mori obſtinatus. *Liv.*

Obſtĭno, as, are, avi, atum, [Act.] Plaut. V. *Obſirmo N.* 1. Affinitatem obſtinavit gratia. *Plaut.* 2 Accipitur *Neutraliter.* Liv. *Tverdo-glavimſze; okornoſzę derſima Tverdokornoſze ſzuprot poſztavlyam, glavu podiſem; Tverdokorimſze, Tverdokorenſzem.* Hartnäckig, eigenſinnig vverde, mich trutzig vviderſetze, mein Kopff auffſetze, ſteiff fürnehme. *Eltökéllem magamban.* Vid. *Obſirmo N.* 1. Obſtinaverant animis vincere, aut mori. *Liv.*

Obſtĭpus, a, um. Colum. V. *Obliquus N.* 1.

Obſto, as, are, ſtĭti, ſtĭtum, [Neu.] Cic. *Na putu ali ſzuprot ſztoim.* Im Weeg, *oder* entgegen ſtehe. *Elleibe-állok, ellene-állok.* Vid. *Impedio N.* 1. *Adverſor, obſiſto.* Commodis alicujus officere & obſtare. Cic. *Chijemu napredku y baſzni skoditi, y nyega pachiti.* Eines ſeinem Vorgang und Nutzen ſchaden, und verhinderen. *Valaki ellőmenetelének és javainak ártani, és meg-gátolni.*

Obſtrāgŭlum, li, n. Plin. V. *Corrigia N.* 2. 2. Juxta Lexicographos, ſed ſine Authore Claſſico V. *Integumentum.*

Obſtrĕpĭtācŭlum, i, n. Tertull. V. *Reclamatio, ſtrepitus, oppoſitio.*

Obſtrĕpĭto, as, are, avi, atum. [Neu. *Freq.*] *Claudian.* Frequenter obſtrepo.

Obſtrĕpo, is, ere, ui, ĭtum, [Neu.] Cic. *Szuproti buchim; ſzuprot berbochem, berbram.* Widerſtrebe: Ein Getös vvider einen mache. *Ellene-zajgok, zörgök.* Vid. *Contradico, Reclamo, Obluctor.* Accipitur etiam *Paſſivè:* Ejusmodi res obſtrepi clamore militum videntur & tubarum ſono. *Cic. l. 5. Famil. ep. 4.* Item *Impersonaliter:* Decemviro obſtrepitur. *Liv.* 2 Generatim. V. *Impedio:* ità Plin.

Obſtrictus, ûs, m. Senec. V. *Anguſtia N.* 1.

Digitized by Google

Obſtrictus, a, um, Ovid. *Zavezan.* Verbunden. *Meg-kötött.* 2. Transl. V. *Deditus, Addictus.* Voluptatibus obſtrictus tenetur. *Cic.* Item V. *Debitus, obligatus.* Beneficii vinculis obſtrictus. *Cic.*

Obſtrĭgillātor, oris, m. Varr. V. *Reprehenſor, Repugnator, Adverſarius.*

Obſtrĭgillo, (*aliqui legunt* Obſtringillo] as, are, avi, atum, [Neu.] Varro. V. *Obſto Impedio N. 2. Obſiſto, Adverſor, Repugno, Noceo.* Lex neque innocenti propter ſimultatem obſtrigillat: *id eſt:* Non repugnat, non adverſatur, non officit. *Varro.*

Obſtringo, is, ere, inxi, ictum, [Act.] Cic. V. *Devincio, obligo N. 1. & 2.* Viminibus obſtringere; *pro* Ligare. *Plaut.* Gollum alicui obſtringere. Plaut. *Kôga zagutiti, zaduſſiti.* Einen erwürgen. *Valakit megfóitani.* 2. Transl. Aliquem jurejurandô obſtringere. Jul. Cæſ. *Kôga z-priſzegum zavezati,* ali *zavezanoga vuchiniti.* Einen mit dem Eyd verbinden. *Valakit megeskötni, bé-eskötni.* Aliquem ære alieno obſtringere. Cic. *Kôga vu dúge natirati, nagnati, z-dugmi zavezati.* Einen in Schulden bringen. *Valakit adóſságra ingerelni.* Alicui memoriâ beneficii æternâ obſtringi. Cic. *Kômu ſze zarád dobrochinyenya na véke zavézanoga vuchiniti.oſztati.* Einem in Evvigkeit mit Danckbarkeit verbunden bleiben. *Valakinek jó tétemények-ért örökön köteles lenni.* Scelere ſe obſtringere: *pro* ſcelus committere, perpetrare. *Cic.* Fidem ſuam alteri obſtringere: *pro* obligare. *Plin. &c.*

Obſtructio, onis, f. Cic. *Ogradyenye, zametanye, zapletenye, opletenye, zabertvenye, zatverdenye, zaprenye.* Das Umbauen, Überbauen, mit Holtz *oder* Steinen umgeben, e. Verſtopffung, Vermachung, Einſchlieſſung. *Bédugás, Bétöltés.*

Obſtruo, is, ere, uxi, uctum, [Act.] Cic. V. *Obſepio, obturo, occludo.* Iter obſtruere. Cic. *Pút zametati, preprechiti, zagraditi.* Den Weeg vermachen. *útját elvenni, elrekeſzteni.* 2 Luminibus vicini obſtruere. Cic. V. *Lumen N. 10.* 3 Aures alicui obſtruere: h. e. Inexorabilem reddere. *Virg.*

Obſtŭpĕfăcio, is, ere, eci, actum, [Act.) Liv. *Oſzupnyenoga, ali odrevenyenoga chinim.* Erſtaunend mache. *Elrémíttem, Elbámítom.*

Obſtŭpĕfĭo, is, ĭĕri, actus ſum. [Paſs. *Anom.*] Cic. *Oſzupnujem, ſzúpnem, odrevenujem, oſzupnyen ali odrevenyen bivam, prez chuttenya biti poſztajem.* Erſtaune, erſchröcke, aus Sinnen falle. *Elrémúlók, Bámúlok, Elbalok.* Obſtupefactis hominibus. *Cic. pro Dejot. C. 12.*

Obſtŭpeo, es, ere, ŭpui, (Neu.) Cic. *idem*

Obtŭpeſco, is, ere, (Inch.) Cic. *idem.*

Obſtŭpĭdus, a, um, Plaut. *Oſzupnyen, odrevenyen.* Erſtaunend. *Elbámúlt, Bámúlt.*

Obſum, es, eſſe, obfui, (Neu. *Anom.*) Cic. V. *Noceo, impedio N. 2. Adverſor.* Gloriæ multis obfuit *Ovid.*

Obſuo, is, ere, ſui, ūtum, (Act.) Ovid. *Obſzvávam, obſſivam.* Umnehe. *Bévarrom, körül-varrom.*

Obſurdeſco, is, ere, dui *ab obſol.* obſurdeo (Neu. *Inch.*) Cic. *Glub poſztajem.* Gehör-loſs vverde, das Gehör verliehre. *Meg-ſiketülök.*

Obtĕgo, is, ere, exi, ectum, [Activ.] Cic. V. *Obduco N. 1. Contego, Nubo N. 1. Circumtego.*

Obtemperanter, *Adv.* Prudent. V. *Obedienter.*

Obtempĕratio, onis, f. Cic. V. *Obſecundatio.*

Obtempĕro, as, are, avi, atum, [Neutr.] Cic. V. *Obſecundo.*

Obtendo, is, ere, endi, enſum, & entum, [Activ.] 1. V. *Oppono.* Huic mons adverſus Antilibanus obtenditur. *Plin.* 2. V. *Obtego.* Quaſi velis obtenditur uniuſcujuſque natura. *Cic.* 3. V. *Excuſo, Prætexo N. 2.* Rationem turpitudini obtendere: *id eſt* Turpe facinus ratione excuſare. *Plin.*

Obtĕnĕbro, as, are, avi, atum, [Act.] Lact. Vid. *Obſcuro N. 1. 2.* V. *Obſcuro N. 2.*

Obtentio, onis, f. Arnob. V. *Obtentus.*

Obtento, as, are, avi, atum, [Act. *Freq. ab* obtineo] Vid. *obtineo, Tento N. 2.* Spes me obtentabat: *pro* obtinebat, ſeu occupabat. *Cic.* 2. obtento *ab* obtendo: Vid. *Obtendo.*

Obtentus, ûs, m. *ab* obtendo. Virg. V. *obductio N. 1. Intenſio N. 1. 2.* Transl. V. *Prætextus:* Salluſt. 3 obtentus *ab* obtineo: *Zadobitje, doblenye, obderſanye.* Das Erlangen, e. Erlangung, Erhaltung. *Megnyertt, megnyerés.* Vid. *Acquiſitio.*

Obtĕro, is, ĕrĕre, trīvi, trītum, [Act.] Varr. Vid. *Attero N. 1. 2.* Metaph. Vid. *Annihilo, conculco, deprimo.* Cic.

Obteſtātio, onis, f. Cic. *Jaka molyba, jaka proſsnya, proſzenye iz Jzerdcza.* Ernſtliche Bitt und zu ſprechen. *Nagy reménykedés, eſedelés.* Vid. *Obſecratio.*

Obteſtor, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Cic.

Kruto

Kruto jakoſze molim, jako proſzim. Hefftig bitte. *Igen reménykedem, eſedezem.* Vid. *Obſecro.* 2. apud eundem. *Zaklinyamſze, Boga za ſzvedoka nazavam &c.* Beſchvvöhre. *Eskűſzőm.* Superos, fidem &c. obteſtor: *pro* in teſtes voco. *Cic.*

Obtexo, is, ere, exui, extum, [Activ.] Plin. *Vókol-tkem.* Umvväbe. *Béſzővőm.* Vid. *Circumtexo.* 2. Vid. *Obtego.* Cœlum obtexitur umbrâ. *Virg.*

Obtĭcentia, æ, f. Quint. Vid. *Taciturnitas, Reticentia.*

Obtĭceo, es, ere, ĭcui, [Neu.] Terent. Vid. *Sileo, Taceo, Reticeo.*

Obtĭneo, es, ere, ĭnui, entum, [Activ.] Cic. *Zadobſzam, dobſzam, obderſzujem.* Erwverbe, erhalte, erlange. *Megnyerem, Birom, ſzert-tészek-reá.* Obtinere regnum *pro* Conſequi. *Cic.* Fama obtinet. Liv. *Takſze powéda, takſze glaſzi.* Es iſt die gemeine Rede, man ſaget. *Az a' bire, úgy mondják.* 2. Vid. *Conſervo.* Morem ſuum obtinere. *Cic.* 3. V. *Habeo.* Alterius parentis locum apud me obtinet. *Cic.* 4. V. *Suſtineo.* Obtinere partes accuſatoris. *Cic.* 5. V. *Occupo N.* 1. Urbem armis obtinere. *Liv.*

Obtingit, ĕbat, ĭgit, ingĕre, [*Imperſon.*] Terent. *Pripechaſze, dogagyaſze.* Es begegnet, vviederfahret. *Történik, eſik, megeſik.* Provincia tibi obtigit: *id eſt:* Tibi eſt Provinciæ Regimen per ſortes commiſſum. *Cic.* Dicitur etiam *obtingo.*

Obtinnio, is, ire, &c. Apul. Vid. *Circumtinnio.*

Obtorpeo, es, ere, orpui. [Neutr.] & obtorpeſco, is, ere, [Inch.] Cic. *Zdam ſzebe poſztajem, odrevenim; dreven, tverd, nechutliv bivam.* Erſtarre, unempfindlich vverde. *Megtompúlok, érzékenységemet eloeſztem, megreſtűlők.* Miror ei manum non obtorpuiſſe. *Cic.*

Obtorqueo, es, ere, orſi, ortum. (Act.) Cic. *Zaviam, Okolozviam, obrachám.* Umdrehe, umvvende. *Őſzve-tekerem, fatſarom.* Gulam obtorquere alicui. Cic. *Kőmu vrat zaviniuti.* Einem den Hals umdrehen. *Nyakát kitekerni.* Proram intorquere in undis. Stat. *Perou ſztran Ladje vu vodi obernuti, okrenuti.* Den vörderen Theil des Schiffs im Waſſer umvvenden. *Első réſzét a' hajónak megfordítani a' vizben.*

Obtrectātio, onis, f. Cic. *Ogovarjanye, ogovor, raztreſzanye.* e. Böſe Nachrede, Verleumbdung, Ehr-Abſchneidung. *Rágalmazás, ſzóllás, Gyalázás.* Vid. *Detractio N.* 1. *Obloquium.*

Obtrectātor, oris, m. Cic. Vid. *Oblocutor., detractor N.* 2.

Obtrecto, as, are, avi, atum, [Neu.] Cic. *Ogovarjam, Raztreſzam, zlo govorim.* Ubel nachrede, verleumbde, läſtere. *Rágalmazom, ſzólom, gyalázom.* Vid. *Obloquor, maledico.* Obtrectare laudibus alicujus. Liv. *Kőmu poſtenye jemati.* Einem die Ehr abſchneiden. *Valaki bírét 's nevét motskolni.* 2. V. *Culpo, Damno N.* 1. Conſvetudinem obtrectare. *Cic.* 3. Impers. Si obtrectabitur, utar &c. *Cic.*

Obtrītus, ûs, m. Plin. *Szterenye, zdrusganye, ſztertje.* Das Zertretten, Zerſtampffen, Zerreiben. *Eltapodás, Megtörés.* Vid. *Contritio N.* 1.

Obtrūdo, is, ere, ūſi, ūſum, (Act.) Cic. *Naproti rívam.* Vorſchiebe. *Reá-tolyom, Taſzítom.* Vid. etiam *Detrudo, deturbo.* Monumenta obtruſit; *pro* deturbavit. *Cic.* 2 & ſæpiſſimè apud *Cic.* Alicui aliquid obtrudo. *Kőmu kaj s-ſzilom dajem, nehotechemu dájem: ſzuproti volyi ponujam.* Einem etvvas mit Gevvalt auftrage, auftringe, aufſeile, aufbürde. *Valakinek valamit erővel adok.*

Obtruncātio, onis, f. Colum. *Obſzekávanye, odſzechenye rúk, nóg &c. na télu:* all *ſzvertja, verbuncza na drevu, doſzteblai panyom chinenye.* e. Weghauung, Abſchneidung, Behauung. *Megtſonkítás, Elvágáſa fejének,* &c. *Elmetſzés.* Vid. *Amputatio, occiſio, detruncatio, frondatio.*

Obtrunco, as, are, avi, atum, [Act.] Cic. *Glavu, ruke &c. odſzekujem.* Enthaupte, den Kopff, die Hände &c. abhaue. *Fejét vészem, megtſonkítom, megnyeſem.* Vid. *Occido, amputo, detrunco, frondo.*

Obtueor, eris, ēri, ītus, *obſol.* ūtus ſum, (Dep.) Plaut. *Marlivo vu kajgledim, Preglédam.* Steiff oder ſtarr etvvas anſchaue, beſchaue. *Egyeneſen reá-nézek, ſzememet reá-függeſztem.*

Obtūmeſco, is, ere, [Inch.] Plin. V. *Intumeo N.* 1.

Obtundo, is, ere, obtŭdi, obtūſum, [Act.] Firmic. *V-kol bijem, túchem, nutukúvam.* Um und um ſchlage. *Környűl-verem.* 2 Metaleptice V. *Hebeto, Debilito.* Acim oculorum obtundere, *pro* hebetare, debilitare. *Plin.* Hinc Transl. Mentem obtundere. Cic. *Pamet túpu y mlahavu vuchiniti.* Die Gedächtnuſs ſtumpff und

Digitized by Google

ſchwach machen. *Megtompſtani az elmét.* Obtundere alicui aures. Cic. *Kôga s-prtveth vnogim pripovédanyem zagluſſiti.* Einen mit vielfältigen Geſchwätz betauben. *Fkleit valakinek ſokkal fáraſztani.* Aliquem longis epiſtolis obtundere. Cic. *Kômu z-dugemi liſztmi nepriliku chiniti.* Einem mit langen Brieffen beſchwehrlich ſeyn. *Hoſzſzú levél-irájokkal fáraſztani valakit.* Ne me obtundas de hac re ſæpius: *pro* ne mihi moleſtiam & faſtidium afferas, eandem rem ſæpius repetendo, & inculcando. *Terent.*

Obtūrāculum, i, n. *Marcell. Empir.* Item

Obtūrāmentum, ti, n. Plin. *Zabertva, chep.* r. Loſsladen, Zapff, Stempffel, damit man verſtopfft. *Dugó, dugó tſap.*

Obturbātor, oris, m. *Aſcon.* Vid. *Turbator, Interpellator.*

Obturbo, as, are, avi, atum, [Act.] Cic. V. *Turbo, Interpello.*

Obturgeſco, is, ere, [Inch.] Lucr. V. *Intumeo & Intumeſco N.* 1.

Obtūro, [*Aliqui legunt* obthuro] as, are, avi, atum, (Act.) Varr. *Zatikam, bertvim, tverdim, zabertvávam, zatverdyujem.* Verſtopffe, zuſtopffe, zuſchlieſſe. *Bédugom, Ajtajât bérakom.* Obſtructas eas partes, atque obturatas eſſe dicebat. *Cic.*

Obtūſè, obtūſiùs, *Adv.* Cic. *Túpo, tumpaſzto, neſzpametno, bedaſzto.* Stumpff, grob, unverſtändlich. *Tompán, oſtobâûl, értetlenûl.*

Obtūſus, a, um, *Nom. ex Part. Izbit, obbit, iztûchen.* Umgeſchlagen. *ôſzve-veretett.* Pugnis obtuſus. Plaut. *Z-ſákami ztûchen, zjekan.* Mit Fäuſten abgeſchmieret. *ökôllel megveretett.* 2. Transl. V. *Rudû, bebes, debilû, craſſus, ſtupidus.* Vires obtuſæ: *id eſt* debiles, debilitatæ. *Lucr.* obtuſa falx: *pro* Hebes, non acuta. *Colum.* Ingenium obtuſum: *pro* Craſſum, ſtupidum &c. *Cic.*

Obtūtus, ûs, m. Cic. *Vugled, Pogled, Glèd, Vîd.* Das Anſchauen, r. Anblick. *Egyeneſen reá-nézés, ſzeme reá-függeſztés.* Obtutum in aliquid *vel* aliquò figere. Effugere obtutum oculorum. *Cic.*

Obvāgio, is, ire, ivi, ītum, (Neu.) Plaut. V. *Contra & Vagio.*

Obvallātio, onis, f. *Objachenye, náſzipov podignenye, ogradya, ogradyenye, obtverdyenye baſtîb, zídov &c.* e. Beveſtigung deren Paſteyen, s. Vollverck. *Kôrnyûl árkolás.* Vid. *Circummunitio.*

Obvallo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Circummunio, vallo, circum & vallo.* Locum obvallatum nobilitas tenebat. *Cic.*

Obvāricātor, oris, m. Feſt. *Na pûtu zmutitel, zpachitel, naztochitel.* Der im Weeg ſtehet, und verhinderet. *útón akadályoſztató.*

Obvārico, as, are, avi, atum, (Act.) Feſt. *Na pût ſztajem, páchim, mútim, zaderzávam.* Im Weeg ſtehe. *útón állok.* Vid. *Obſto.*

Obvāro, as, are, avi, atum, (Act.) Enn. apud Non. V. *Depravo.*

Obvĕnio, is, ire, vēni, entum, (Neu.) Cic. 1. V. *Obvio N.* 1. Eas daturus eram ei, qui mihi primus obveniſſet. *Cic.* 2 V. *Evenio N.* 1. *obtingit.* Sorte Provincia Sicilia Verri obvenit: *pro* obtigit. *Cic.* obvenit vitium, quod futurum prævideras: *pro* Contigit, evenit, accidit. *Cic.* 3. V. *Obtineo N.* 1. Fundus mihi hæreditate, *vel* ex hæreditate obvenit: *id eſt* Fundum hæreditate obtinui, conſecutus ſum. *Varr.*

Obventio, onis, f. Ulp. *Létni dohodek.* Jährliches Einkommen. *Eſztendônként-való jövedelem, haſzon vétel.*

Obverbĕro, ad, are, avi, atum, [Act.) Apul. V. *Verbero.*

Obversātio, onis, f. Cic. *V-ókol bodenye, obbajanye; Pred ochmi prebajanye, ſzimzam bodenye.* Das Umgehen, das vor den Augen hin und her gehen. *Elôtte-járás, ſzem elôtt forgás.*

Obversè, *Adv.* Colum. *Naproti obernyeno.* Entgegen gekehrt. *Ellenêbe-fordúlva.*

Obverſor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Plin. *Vſzeſtat ſze pred ochima vertim, na ôchi bodim, obbajam, prebajamſze, okolo chesza ſze omubávam.* Stets vorſchvebe, vorn Augen komme, um etvvas herum bin, *oder* gehe. *Elôtte forgok.* 2. Transl. *Obverſari,* idem eſt, ac animo apparere, ità ut res coram adeſſe, & veluti oculis cerni videatur. *Cic.* Mihi ante oculos obverſatur Reip. dignitas. Cic. *Vſzedaly meni pred ochima,* ali *po pameti hodi chaſzt y odichenoszt naſſe obchine.* Es kommt mir ſtets vor Augen, *oder* in Gedancken die Würde unſerer Gemeinſchafft. *Mindenkor nékem a' kôz jónak méltósága ſzemem elôtt* vagy *eſzemben forog.* Gladis memoria non animis modò, ſed prope oculis obverſabatur. *Liv.*

Obverſus, a, um, Plin. *Na proti obernyen, na ópak obernyen.* Entgegen gekehrt. *El-*

lenêbe

Digitized by Google

lenébe fordúlt. Capita obverſa ſoli. *Colum.*

Obverto, is, ere, erti, erſum, (Act.) Cic. *Naproti obracham.* Entgegen kehre. *Ellenbe-forditom.* Terga alicui obvertere. Virg. *Kômu herbet obernuti.* Einem den Rucken kehren. *Valakinek hátat fordítani.* Alicui cornua obvertere: *pro* Adverſari. *Plaut.*

Obviam, *Adv. ex* ob & viam: *quaſi diceres,* Contra viam. Cic. *Naproti, naprot, naprotiva.* Entgegen. *Elômbe, elôdbe.* Alicui obviam ire, *vel* obviam ſe ferre alicui. Cic. *Pred kôga iti.* Einem entgegen gehen. *Eleibe kimeni.* Mihi obviam veniſti. Cic. *Jeſus pred me doßel.* Du biſt mir entgegen kommen. *Elômbe fôttél.* 2. V. *Adversùm, contra.* Cupiditatibus obviam ire. Gic. *Szuproti poſelenyamſze poſztaviti.* Sich denen Begierlichkeiten widerſetzen. *Kivánságok-ellen magát tenni.* Ire obviam periculis: *pro* Fortiter & generoſo pectore adire pericula, ſe imperterritè in pericula immittere, conjicere, *Salluſt.* 3. Nulla mihi res obviam eſt: *pro* in promptu. *Plaut.*

Obviátio, onis, f. *Naproti idenye, pred kôga bodenye, zeſztajenye.* Das entgegen Gehen, Begegnen. *Eleibe menés, ôſzve találkozás.*

Obvio, as, are, avi, atum, (Neu.) Quintil. 1. Obviam eo. *Naproti idem, pred kôga bodim, ſztajemſze* ali *zejztajemſze z-kem.* Entgegen gehe, begegne. *Eleibe menyek, ôſzve találkozom, ſzembe találkozom.* 2. V. *Obſiſto.* Nequitiâ obviatum eſt legi. *Quint.*

Obvius, a, um, *Cic.* Quod alicui occurrit, vel obviam fit. *Naproti idachi, pred kôga bodechi ali dojduchi, ſztajechiſze, zeſztajuchiſze, pred ochi dohajajuchi.* Entgegen gehend, am Weeg entgegen kommend, begegnend. *Eleibe akadó, ôſzve találkozó, ſzembe találkozó.* Mihi obvius fuit, *vel* factus eſt. *Cic. vel* ſe mihi obvium dedit, præbuit. *Liv. vel* Illum obvium habui. Tacit. *Jeſze z-menum zeſztal:* ali *Jeſzemſze z-nyim zeſztal.* Er iſt mir begegnet: *oder* Ich bin ihme begegnet. *Velem ôſzve találkozot:* vagy *én vélé ôſzve találkoztam.* 2 V. *Adverſus N.* 1. Signa obvia ſignis. *Lucan.* 3. Transl. Res obvia: *id eſt* quæ facilè haberi poteſt. Urbs obvia inimicis: h. e. quæ facilè adiri, capi, & obtineri poteſt ab inimicis. *Virg. &c.*

Obumbrátio, onis, f. Arnob. *Obſzéncbenye.*

Das überſchatten. *Béárnyékozás.* Vid. *Obſcuratio N.* 1.

Obumbro, as, are, avi, atum, (Act.) Virg. *V-ékol ſzénczu cbinim.* Allenthalben überſchatte. *Béárnyékozom.* Vid. *Obſcuro N.* 1. 2. Transl. V. *Obſcuro N.* 2. Sub erroris imagine crimen obumbrare: *pro* Tegere, velare. *Ovid.* obumbrata nomina: *id eſt* obſcura & vilia facta. *Tacit.* Sapientiam vinô obumbrare: *pro* minuere, obfuſcare. *Plin.*

Obuncátus, a, um, Gæl. Aurel. *Zoit, zaviat, zkrenyen, bakłyaſzt.* Krumm. *Horgas.*

Obuncus, a, um, Virg. *idem.*

Obundo, as, are, avi, atum, (Act.) Stat. V. *Exundo.*

Obungo, is, ere, unxi, unctum, (Act.) Apul. *V-ékol máſem, zmaſtjem.* Herum ſalbe, überſchmiere. *Békenem.*

Obvolvo, is, ere, volvi, lûtum, (Act.) Cic. *Obviam, o-okol zoviam.* Umvvickle, vervvickle, einvvickle. *Bétakarom.* 2. Transl. V. *Obtego.* Verbis decoris obvolvas vitium. *Horat.*

Obvŏlûtio, onis, f. Macrob. *Obvianye, zavianye, zamotanye, obloſonye.* e. Einvicklung. *Bétakarás.*

Obvŏlûtus, a, um, Cic. *Obvit, zavit, zamotan.* Vervickelt, eingevvickelt. *Bétakartt.*

Obuſtus, a, um, Ovid. *Obgan.* Allenthalben verbrennt. *Körökörnyul mégegett.*

Occa, æ, f. Colum. *Brána.* e. Egge. *Eke, Borona.*

Occæco, *vel* obcæco, as, are, avi, atum, (Activ.) Liv. *Zaſzlepujem, ſzlepim.* Verblende. *Megvakitom.* 2 Transl. occæcare foſſas: *pro* obtegere. *Colum.* Occæcatum Semen. *pro* occultatum, terrâ obrutum: *Cic.* Obſcura narratio totam obcæcat orationem: *id eſt* omnem claritatem & perſpicuitatem orationi adimit. *Cic.* Fortuna occæcat animos. *Liv.*

Occallátus, a, um, Senec. *Siaſzt, tverd.* Verhartet. *Néki kemênyedett.* Vid. *Calloſus.*

Occalleo, es, ere, allui, (Neu.) Plaut. *Od klechanya, dela &c. na kôſi otverdyujem ſ tverd, ſiaſzt bivam.* Erharte, Schvvillen überkomme. *Munkától &c. fel tôrt, a' tenyerem, talpam, nyakam meg-kemênyedett a' bôrôm.* 2 Transl. Jam prorſus occallui. *id eſt* diutinâ malorum conſvetudine adverſa patienter ferre, perferre, perpeti didici. *Cic.*

Occalleſco, is, ere, (Inch.) Ovid. V. *Calleſco, occalleo.*

Digitized by Google

occallea. 2 Transl. V. *Indureo.* Os meum occalleſcere ſenſi. *Ovid.*

Occāſio, onis, f. Cic. *Prilika, Prigoda.* e. Gelegenheit. *Alkalmatoſság.* Vid. *Opportunitas.* Datâ occaſione: *pro* facta opportunitate. *Cic.* Arripere occaſionem: *id eſt* Apto & commodo tempore uti. *Plaut.*

† Occaſiōnāliter, *Adv.* JCt. *Z-prilikum, po priliki.* Bey geviſſer Gelegenheit. *Alkalmataſsággal.*

Occaſiuncŭla, æ, f. (Diminut.) Plaut. *Prilichicza, mala prilika.* e. Kleine Gelegenheit. *Kis alkalmatoſság.*

Occāſus, ûs, m. Auth. ad Her. *Zabod, zapad.* r. Niedergang, Untergang. *Elenyéſzés, elbaladás.* Occaſus ſolis. Auth. ad Heren. *Szuncheni zabod, zapad.* r. Niedergang der Sonnen. *Nap-elbáladás.* Item V. *Occidens:* ità *Cic.* 2. apud eundem *Prebajanye, preminutje, umertje, neſztajenye.* r. Abgang, Untergang, Todfall. *Elveſzés, meghalás.* Vid. *Interitio, mors N.* 1. Poſt occaſum amici. Cic. *Poſzmerti Priatela.* Nach des Freunds Tod. *Barátomnak halála-után.* Urbis occaſus. Cic. *Varaſſa iliti gráda na niſst zpravlyanye, poruſsenye, na nikaj devanye, zkonchanye.* Der Stadt Untergang. *Városnak elromláſa, elveſzéſe.*

Occātio, onis, f. Cic. *Vlachenye, branenye, draſenye.* Das Eggen. *Boronálás.*

Occātor, oris, m. Colum. *Branacz, vlachàr, ki vlachi.* Der Egget. *Boronáló.* Transl. Occator ſcelerum. *Plaut.*

Occātōrius, a, um, Colum. *K-vláchenyu zpadajuchi, Branen.* Das zum Eggen dient, gehöret. *Boronálásho-való.*

Occēdo, is, ere, eſſi, eſſum, (Neu.] Plaut. V. *Obvio.*

Occento, as, are, avi, atum, (Act.) *Plaut.* Frequenter occino.

Occentus, ûs, m. Val. Max. *Naproti popévanye.* r. Widergeſang. *Ellene-éneklés.*

Occepto, as, are, avi, atum, (Act. *Freq. ab* occipio) Plaut. *Vnogokrat pochinyam.* Offt anfange. *Gyakran elkezdgelem.*

Occĭdens, entis, m. (*intellige* ſol.) Cic. *Meſzto, vu kojem ſzunceze zabája, zahod ſzuncheni.* s. Weſten, s. Orth, vvo die Sonne untergehet, r. Niedergang der Sonnen. *Napnyúgot.*

Occĭdens, entis, *ow.* Particip. *Padajuchi, zapadajuchi, opadajuchi, preminujuchi, umirajuchi, neſztajuchi.* Nieder-*oder* untergehend, hinfallend, zu Grund gehend, ſterbend. *Hanyatló, enyéſzö.* Vita occidens; Reſp. occidens. *Cic.*

Occĭdentālis, is, *com.* le, n. Plin. *Szunczazabodni, pri ſzunchenom zabodu ſztojechi, k-zabodu ſzlilſajuchi, proti zabodu.* Weſtlich, Abendlich, zum Niedergang gehörig, gegen Niedergang. *Napnyúgoti.*

Occĭdio, onis, f. Liv. V. *Interfectio, Internecio, Occiſio, Cades, &c.* Occidione occīdĕre: *id eſt* Internecione delere. Liv. *Vſze hametom pomoriti, potuchi, poraſati, zkonchati, zubiti.* Alles umbringen. *Mind egymáſra megölni, mind egy lábig levágni.* Copiæ occidione occubuerunt, occĭdērunt, ceciderunt, periverunt &c. *id eſt* ad internecionem, vel internecione deletæ, interemptæ, interfectæ, cæſæ, occiſæ ſunt. *Tacit. &c.*

Occĭdo, is, ere, occĭdi, occāſum, (Neu. *à* Cado.) Propriè. *Opádam, zapádam, dole idem, zabajam.* Niederfalle, niedergehe, untergehe. *Elenyéſzem, elbaladok, leéſem.* Signa de Cœlo ad terram occidunt: *pro* Cadunt. *Plaut.* Sol occidit. *pro* occubuit. *Catull.* 2 Metalepticè. V. *Intereo, evaneo, flacceo, morior.* Vulnere, *vel* ex vulnere occidit. Ovid. *Od rane je vumerl, preminul.* Er iſt an einer Wunde geſtorben. *Meghaltt a' ſeb-mián.* Sulpicius occidit: *pro* mortuus eſt. *Cic.* ſpes noſtra occidit: *pro* Evanuit, interiit. *Plaut.* A forti Achille occidit: *pro* occiſus eſt. *Ovid.* Herba occidet: *pro* flacceſcet. *Virg.* Suâ ſtultitiâ occidet: *id eſt* de priſtina dignitate dejicietur, deturbabitur. *Cic.* Occidi: *pro* Perii, nullus ſum, inſtar mortui factus ſum. *Terent.* Adhibetur velut Interjectio deſperantis.

Occīdo, is, ere, occĭdi, īſum, (Activ. *à* Cædo.) Cic. *Morim, vubijam, kolyem, ráſsam.* Tödte, umbringe. *Megölöm, levágom.* Vid. *Interficio, Interimo, Cædo. &c.* Aliquem ſæpe rogando occidere *pro* excruciare, affligere. *Horat.* 2 Transl. Remp. occidere: *pro* Evertere. *Cic.*

Occĭduālis, is, *com.* le, n. Prudent. V. *Occidentalis.*

Occĭduus, a, um, Gell. V. *Occidens, Particip.* Transl. Occidua ſenectus: *id eſt* ad interitum vergens. *Ovid.* 2 apud Claud. V. *Occidentalis.*

Occillo, as, are, avi, atum, (Act.] Plaut. Vid. *Comminuo.*

Occĭno, is, ere, ĭnui [*Quidam etiam legunt* occĭnui *apud Salluſt. ſed credo erro-*

Digitized by Google

rem esse typi,) entum. (Act.) Liv. *Naproti drugomu pogévam.* Entgegen ſinge. *Ellene éneklek.* Synon. *Cano, Cantu obſtrepo, Incino.*

Occĭpĭo, is, ere, ēpi, eptum, (Act.) Plaut. V. *Incipio.*

Occĭpĭtium, ii, n. Plaut. V. *Occiput.*

Occĭput, ĭtis, n. Auſon. *Zatilnyak, zadnya ſztran glave.* Der Nacken, das Hinter-Theil des Haupts. *Nyakſzirt, Fönek hátúltó réſze.*

Occīſio, onis, f. Cic. *Vubijanye, pomorjenye, vumorjenye, zaklanye, raſanye.* r. Todtſchlag, e. Ermordtung, Tödtung. *Megölés, megöletés.* Occiſione occidere. Cic. V. *Occidione occidere.*

Occīsĭto, as, are, avi, atum, (Act. *Freq.*) Feſt. *Guſztokrat morim, vubijam.* Offt tödte. *Gyagran ölöm, öldögetem.*

Occīſor, oris, m. Plaut. V. *Interfector &c.*

Occlāmĭto, as, are, avi, atum, (Act. *Freq.*) Plaut. *Guſztokrat krichim, vreſchim.* Offt hefftig ſchreye. *Gyakran és erőſen kiáltozok.*

Occlūdo, is, ere, ūſi, ūſum, (Activ.) Cic. Vid. *Claudo. N. 1. & 2.*

Occo, as, are, avi, atum, (*Neutr.*) Varro. *Vlachim, draſim, grude razteplyem, drobim.* Egge, die Schöllen zerbreche. *Boronálok, boronálom.*

Occœpi, iſti, pit. (*Neut. Defect.*) *Plaut.* Item Cœpi, iſti, pit. (*Neu. Defect. ab obſol.* Cœpio) Nepos. V. *Incipio.*

Occŭbo, as, are, ŭbui, ĭtum, (*Neu.*) Liv. Vide *Morior, Intereo, Occido N. 1.* Occubare morte *pro* Mortuum eſſe. *Liv.* Occubuit Hector *pro* mortuus eſt. *Virg.* Sol occubuit; *pro* occidit. *idem.*

Occulco, as, are, avi, atum, [Act.] Cato. Vide *Conculco.*

Occŭlo, is, ere, ŭlui, ultum, (Activ.) Cic. Vid. *Abſcondo, Abdo N. 1. Celo, Occulto.*

Occultātio, onis, f. Gic. *Szkrivanye.* Das Verbergen, e. Verbergung. *Eltitkolás, Rejtés.* Vid. *Celamen.*

Occultātor, oris, m. Gic. *Tajitel, Tajnik, ſzkrivavecz, ſzkrivàch.* r. Verberger, Verheeler. *Rejtegető, Titkoló.* Vid. *Celator.*

Occultātrix, īcis, f. Scrib. Larg. *Szkrivavicza, Tajiteliczа.* e. Verbergerin, Verheelerin. *Rejtegetőné, Titkolóné.*

Occultè, *Cic.* Occultim. *Adv.* Solin. V. *Celatim.*

Occulto, as, are, avi, atum, (Activ. *Freq.*) Cic. *Szkrivam, zatájam, Tajim.* Verheele, verberge, verſtecke. *Elrejtem, Titkolom.* Occultare fugam. Jul. Cæſ. *Otajno beſati.* Heimlich fliehen. *Lopva elillantani.* Occultare ſe ab aliquo: *Plaut.* Latebris ſe occultare, rem aliquam alicui occultare. &c. Cic. *Synon.* Abdo N. 1. Abſcondo, Tego, Obtego, Contego, Celo, ab oculis removeo, Tenebris involvo, Luci publicæ eripio &c.

Occultus, a, um, tior, iſſimus: *ab* occulo. Cic. *Synon.* Abditus, Abſconditus, Latens. *Szkriven, ſzkrit, otajen.* Verborgen, heimlich. *Titkos, elrejtetett.* Vid. *Clandeſtinus, Arcanus.* Homo occultus: *id eſt* Fictus, Aſtutus, Diſſimulator, Arcani tenax. *Cic.* In occulto: *item* Ex occulto. *Cic.* Vid. *Occultè, Arcanè.*

Occumbo, is, ere, cŭbui, ĭtum, (*Neu.*) Cic. V. *Intereo, occido N. 1.* Mortem pro Patria occumbere. *Cic.* Morte occumbere: *Liv.* Morti occumbere. *Virg.* Ferrô, &c. occumbere: *Ovid.* Sævo certamine occumbere. *Sil.* Occidione occumbere: Tacit. *id eſt* Mori.

Occŭpātio, onis, f. Cic. 1. *Oſzvojenye, Zavjemlenye, Zavjetje.* e. Eygenmachung, Einnehmung, gevvaltthätige Beſitzung. *Elfoglalás, Megvétel,* Obſeſſio templorum, occupatio fori. Cic. 2. *Poſzel, Poſzluvanye, Poſzlov Opravlyanye, Zabavlyanye.* s. Geſchäfft, e. Verrichtung, Geſchäfft-Treibung. *Gond, Munka, Munkálkodás, Foglalatoſſág.* Impediri, diſtineri, implicatum eſſe occupationibus: *id eſt* negotiis. *Cic.*

Occŭpātĭtĭus, a, um, Feſt. *Zavjemlyiv, zavjetlyiv, oſzvojlyiv.* Das ſich in Beſitz nehmen läſt. *Elfoglalható.*

Occŭpātus, ûs, m. Claud. apud Sidon. V. *Occupatio.*

Occŭpātus, a, um. Curt. *Zavjet, oſzvojen, predoblen.* Eingenommen, in Beſitz genommen, eygen gemacht. *Elfoglaltt.* Alpium tranſitus præſidiis occupati. *Tacit.* Accepto vulnere occupatus: *id eſt* morte ſublatus. *Cæſ.* Hinc Transl. Animi beneficiis occupati, *pro* Attracti, Devincti. *Liv.* 2. apud Cic. *Z-poſzlom zaderſan, z-delom obterſen.* Beſchäfftiget. *Munkás, Dolgos, Foglalatos.* Re aliqua, *vel* in re aliqua occupatus. *Cic.* Auditioni occupatus: *Plin.* Occupatior, Occupatiſſimus. *Cic.*

Occŭpo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. 1. *Zavjemlyem, Poſzvojivam, Oſzvájam, Preobladujem.* Einnehme, Eygenthum ma-

Digitized by Google

che, mich bemächtige eines Dinge. *Elfoglalom, Magamnak véſzem.* Urbem occupare. Cic. *Gràd iliti varaſh zavjeti, preobladati, oſzvojiti.* Die Stadt einnehmen, überfallen. *Megveni a' várost, birtokába ejteni.* 2. apud eundem. *Poſzla dodajem, z-poſzlom zaderſávam, zabavlyam.* Zu ſchaffen gebe, mit Arbeit belade, aufhalte. *Valakinek foglalatoſságot ſzerzek, dolgot adok.* Vid. *Diſtineo N.* 1. In ea fundítus delenda occupati fuerunt. Cic. Affectibus occupari. *Quintil.* 3. V. *Prævenio, Anteverto.* Occupant bellum facere. *Liv.*

Occurro, is, ĕre, occurri, occurſum, (Neu.) Cic. *Naproti derchim.* Entgegen lauffe. *Eleibe-futok.* Vid. *Obvio N.* 1. 2. Transl. *Napamet dobajam, napervo dobajam.* Einfalle, fürkomme. *Eſzébe jutok.* Multa mihi occurrunt: *vel* Multa animo, menti occurrunt. Cic. *Vnoga meni napamet dohajaju.* Es fällt mir viel ein. *Sokak jutnak eſzembe.* Paludes occurrunt oculis: *id eſt* videndas ſe offerunt. *Colum.* 3. V. *Prævenio, Anteverto.* Sed ego occurram expectationi veſtræ. Cic. 4. V. *Obſto, obſiſto, adverſor.* Occurritur autem nobis, & quidem â doctis & eruditis &c. Cic. Etiam inermes armatis occurrerunt. Cæſ. 5. Occurrere ſupplicibus & calamitoſis: h. e. Eoſdem ultrò & ſponte juvare. Cic.

Occurſācŭlum, i, n. *Apul.* Quidquid alicui occurrit.

Occurſātio, onis, f. Cic. *Naproti derchanye, ſzim-tam zderkavanye.* Das entgegen lauffen, hin und vvieder lauffen. *öſzvefutas, öſzve-találkozás, ide 's-tova-futás.*

Occurſātor, oris, m. Auſon. *Naproti, Tekavecz, ſzim-tam derkavecz.* r. Entgegenlauffer, hin und vvieder Lauffer. *öſzvefutó, Eleibe-futó, öſzve-találkozó, ide 's-tova-futó.*

Occurſio, onis, f. Senec. V. *Occurſus.*

Occurſĭto, as, are, avi, atum, (Neu. *Freq.*) Solin. V. *Occurſo.*

Occurſo, as, are, avi, atum, (Neu. *Freq.*) Virg. *Guſztokrat naproti derchim, techem, pred kôga bodim.* Offt entgegen lauffe, gehe, begegne. *Gyakran eleibe-futok, megyek.* Vid. *Obvio.* 2. Transl. Multa mihi occurſant: *pro* Frequenter incidunt, ſeu in mentem veniunt. *Plaut.* occurſant animo. Plin. *idem.* Vid. *Occurro N.* 2.

Occurſōrius, a, um, Apul. *Naproti tekuchi, iduchi.* Entgegen lauffend, gehend. *Eleibe-futó, eleibe-menő.* 2. *Napervo ali napamet dohajajuchi.* Fürkommend, einfallend. *Eſzibe jutó, jövő.*

Occurſus, ûs, m. Ovid. *Naproti derk, zaſztanek.* r. Entgegen lauff, e. Begegnung. *Eleibe-futás, öſzve-futás, öſzve-találkozás.* Vid. *Obviatio.*

* Ōceănus, i, m. Cic. *Veliko y viſzoko morje vſzu zemlyu obhajajuche.* Das groſſe und hoche Meer, ſo den gantzen Erd-Kreiſs umgiebt. *A' nagy és magas tenger, melly a' föld kerekségét környûl állja.* Poëticè V. *Mare.* 2. Oceanus filius eſſe Cœli & Veſtæ olim credebatur, quem veteres ex Tethyde 24 filios genuiſſe ſunt fabulati. Horum nomina adnecto: Eürÿnŏme, Perſa, Æthra, Plejŏne, Glÿmĕne, Trĭton, Dōris, Proteus, Goruphice, Nereus, Ăchĕlōus, Ĭnăchus, Peneus, Nilus, Alpheus, Crinĭſus, Thebrus, Axius, Aſōphus, Cephiſſus, Mæander, Phillyra, Sperchius, Sol.

Ŏcella, æ, *com.* Plin. *Chlovek, male ochi imajuchi.* r. Menſch, kleine Augen habend. *Kitſin ſzemű ember.*

Ŏcellātus, a, um, Varr. *Vnogo-ok, okeka imajuchi, Prelaſzt, Lyukaſzt, Lyuknyaſzt.* Viel-äugig, mehr äuglein habend, gelöchert. *Sok ſzemű, ſok lyukú, roſtás, retzés.*

Ŏcellus, i, m. (*Dim.*) Catull. *Okeko, malo oko.* s. Aeuglein. *Szemetske.* 2 Transl. Ocellus Italiæ: *id eſt* Res præſtantiſſima, aut pulcherrima Italiæ. Cic. 3 Meus ocellus, mea roſa. *Plaut.* Vid. *Melliculum.*

* Ōchlŏgōgus, i, m. *Priproſztoj obchini pokoren, poſzluſſen, podloſen.* Dem gemeinen Volck gehorſam, nachgebend, untervvorffen. *Községnek engedelmeskedő.*

* Ōchlŏcrătĭa, æ, f. *Ladanye priproſzte obchine, kada najmre vſza obchina goſzpoduje, y med ſzobum ſzkupa zapovedi poſztavlya.* e. Regierung des gemeinen Volcks, da der Pöbel die Herrſchafft hat. *Község Birodalma, Uralkodáſa.*

* Ōchra, æ, f. Plin. *Suta zesgâna zemlya.* Gelb-verbrennte Erden, e. Augergeel, Bergeel. *Sárga és megégetett föld.*

Ōcior, ociſſimus. V. *Ocyor, ocyſſimus.*

Ōciter. Vid. *Ocyter*, quæ ſcribendi forma magis in uſu eſt.

Ōcium, ii, n. V. *Otium:* Probat enim *Manutius* otium, ejúſque derivata per *t* ſcribi debere.

Ōciùs, ociſſimè. Vid. *Ocyùs, ocyſſimè.*

Ŏcrĕa, eæ, f. Liv. *Skornya.* r. Stiefel. *Saru,*

ſzeker-

szekernye. Proprié *Nogo-oklop.* r. Bein-Harnisch. *Túbori réz saru.* Militaris calceamenti genus, ad obtegendas tibias ex ære factum. *Liv.*

Ocreātus, a, um, Plin. *Vu s'kornyah, s'kornyaſzt, s'kornat.* Geſtiefelt. *Saruſzekernyés.*

Ŏcreo, as, are, avi, atum, (Act.) Horat. *Skornye obluvam.* e. Stiefel anziehe. *Saruba bútzóm.*

* Octachordos, i, m. & f. *Item* Octachordon, i, n. Vitruv. *Tamburа &c. oſzem ſztrùn imajucha.* Muſicaliſches Inſtrument, acht Saiten habend. *Nyóltz-húrú lant.*

* Octāctēris, ĭdis, f. *Vréme od oſzem lèt.* e. Zeit von 8. Jahren. *Nyóltz-eſztendőig-való idő.*

* Octaēdrum, i, n. Figura mathematica 8 Triangula ſolida, 12 Latera, & 24 Angulos habens.

* Octăgōnus, a, um. V. *Octangulus.* Hinc apud *Mathem.* Octagonum, i, n. Figura octo angulorum.

Octangŭlus, a, um. Apul. *Oſzmero-vuglaſzt.* Acht-Eckig. *Nyóltz ſzegeletű.*

Octans, antis, m. *Vitr.* Eſt Pondus vel menſura octavam partem continens.

* Octaſtўlon, i, n. Vitruv. *Dugovanye z-oſzmemi ſztúpi.* Ein ding mit acht Säulen. *Nyóltz oſzlopokon álló.*

Octāviānus, i, m Cognomen Auguſti, inde tractum, quod ex celeberrima Octaviorum familia in Cæſarum genus fuerit adoptatus. *Svet.*

Octāvùm, *Adverbialiter:* Liv. *Oſzmìch, oſzmi-pùt, oſzmi-krat.* Zum achten, zum achten mahl. *Nyóltzadikſzor.*

Octāvus, a, um. Horat. *Oſzmi.* Der achte. *Nyóltzadik.*

Octāvus dĕcĭmus, octava decima, um. &c. Gell. *Oſzemnaiſzti.* Der Achtzehende. *Tizen-nyóltzadik.*

Octennis, is, *com.* ne, n. Ammian. *Oſzmak, oſzmo-letni.* Acht-jährig. *Nyóltz-eſztendős.*

Octennĭum, ii, n. Vid. *Octaëteris.*

Octĭduānus, a, um. *Oſzmo-dnevni, oſzmero-dnevni.* Acht-tägig. *Nyóltz-napi.*

Octĭdŭum, ii, n. *Oſzemdnicza, vréme od oſzem dnevov.* e. Acht-tag-Zeit. *Nyóltz-napig-való idő, nyóltzadnap.*

Octĭes, *Adv.* Cic. *Oſzemkrat, oſzempúti.* Achtmahl. *Nyóltzſzor.*

Octingēnārĭus, a, um. Varr. *Oſzmero-ſztotni, Oſzem ſztotin vu ſzebi zaderſavajuchi.* Acht hundert in ſich begreiffend. *Nyóltz ſzázas.*

Octingentēsĭmus, a, um. Cic. *Oſzmo-ſztotni, oſzemſzto-redni.* Der Achthunderſte. *Nyóltz-ſzázadik.*

Octingenti, æ, a. *plur.* Cic. *Oſzemſzto.* Achthundert. *Nyóltz-ſzáz.*

Octingentĭes, *Adv.* Aſcon. *Oſzem-ſztokrat, Oſzem-ſztopúti.* Achthundertmahl. *Nyóltz-ſzázſzor.*

Octĭpēs, ĕdis, *om.* Ovid. *Oſzmero-nog, oſzem nog imajuchi.* Acht-füſſig. *Nyóltz-lábú.*

Octo *Nom. Adject. Num. Card. Indecl.* Virgil. *Oſzem.* Acht an der Zahl. *Nyóltz.* Hinc derivantur & componuntur:

Octōber, bris, m. Auſon. *Liſzto-pad, Lukovchak meſzecz.* r. Wein-Monat, Saat-Monath. *Mindſzent-hava.*

Octodĕcim: *Nom. Adject. Num. Card. Oſzemnaiſzt.* Achtzehen. *Tizen-nyóltz.*

Octŏgămus, i, m. Hieron. *Oſzem Sèn imajúchi, kì je oſzem sèn imal.* Der acht Weiber gehabt. *Kinek nyóltz felesége vólt.*

Octōgēnārĭus, a, um. Plin. *Oſzemdeſzeto-letni, oſzemdeſzet lèt ſztar.* Achtzig-jährig, achtzig jahr alt. *Nyóltzvanos, nyóltzvan eſztendős.*

Octōgēni, æ, a. *Nom. Num. Diſtrib.* Liv. *Vſze po oſzem-deſzèt, oſzemdeſzèt y oſzemdeſzèt.* Je achtzig und achtzig. *Nyóltzvan-nyóltzvan.* 2 apud Plin. Vid. *Octoginta.*

Octōgēsĭmus, a, um. *Nom. Num. Ordinis.* Cic. *Oſzemdeſzéti.* Der Achtzigſte. *Nyóltzvanodik.*

Octōgĭes, *Adv.* Cic. *Oſzemdeſzétkrat, oſzemdeſzetpúti.* Achtzigmal. *Nyóltzvanſzor.*

Octōginta, (*Nonnulli legunt* Octuāginta) *Nom. Adject. Num. Card. Indecl.* Cic. *Oſzemdeſzèt.* Achtzig. *Nyóltzvan.*

* Octŏgōnus, a, um. Vitruv. Vid. *Octagonus.*

Octōjŭgis, is, *com.* ge n. Liv. *Oſzmero-jarmni, oſzem jarmov imajuchi.* Acht joch habend. *Nyóltz egy rendben,* vagy *kötésben.*

Octōnārĭus, a, um. Plin. *Oſzmeri, Broj iz oſzem dugovány.* Das vom achten iſt. *Nyóltzból-álló.*

Octōni, æ, a. *plur. Nom. Num. Diſtrib.* Cic. *Vſze po oſzem, oſzem y oſzem.* Je achte und achte. *Minden nyóltzad, nyóltzad-nyóltzad.* 2 apud Ovid. Vid. *Octo.*

* Octŏphŏrum, i, n. Cic. *Zà noſſnyu ſztolecz, kojega oſzmericza ſzlugov noſzi.* e. Senffte ſo von achten getragen vvird. *Szék, mellyet nyóltzan hordoznak.*

Octuāgĭes, *Plerique legunt* Octogies. *Adv.* Plin. V. *Octogies.*

Octŭplĭco, as, are, avi, atum (Act.) Liv. *Oſzmero-verſztim, oſzmero-verſzto napravlyam.*

Digitized by Google

lyam. Achtfältige. *Nyóltzorozom, Nyóltzfélévé téſzem.* Octuplicatóque cenſu ærarium fecerunt. *id eſt* Octuplo, ſeu octo vicibus multiplicato. *Liv.*

Octŭplus, a, um. Cic. *Oſzmero-verſztni, oſzempúti tulik.* Achtfältig, Achtmal ſo viel. *Nyóltz annyi, nyóltz-féle.*

Octuſſis, is, m. *Horat.* Nummus octo aſſium. *Oſzmàk penez, oſzem novacz valyajuchi.* Eine Müntz acht dreyer geltend. *Nyóltz kis pénzt magában foglaló pénz.*

Ŏcŭlāris, is, *com.* re, n. Veget. *Ochni.* Zum aug gehörig. *ſzembez-való.*

Ocularitĕr, *Adv.* Sidon. *Z-ochmi, z-ochima, na zochi.* Mit augen. *Szemeſzn.* Intueri oculariter. *Sidon.*

Ŏcŭlārĭus, a, um. Vid. *Ocularis.* Faber ocularius. *Ochalo-delavecz.* r. Brillen-macher. *Pûpa ſzem* vagy *ókulár tſináló.* Medicus olarius. Cels. *Oko-vrách, ki ochi vrách.* r. Augen-Arzt, Oculiſt. *Szem-gyógyító orvos.*

Ŏcŭlārius, ii, m. *Marcell. Empir.* Chirurgus oculorum.

Ŏcŭlāta, æ, f. Plin. *Veliko-oka riba.* Groſsaug Fiſch. *Nagy ſzemű hal.*

Ŏcŭlātus, a, um. Plaut. *Ochaſzt, ochi imajuchi, oſtro-vid, oſtro-videchi.* Der augen hat, ſcharfſichtig. *Szemes, éleſen látó.* Oculatior, *Tertull.* Oculatiſſimus: *Plin.* Locus oculatiſſimus: *id eſt* Maximè conſpicuus. Homo oculatiſſimus: *id eſt* Valde perſpicax & providus. *Plin.* Plus valet oculatus teſtis unus, quàm auriti decem: *id eſt* Teſtis perſpicax, & de viſu, ſeu qui, quod vidit, teſtatur. *Plaut.*

Ŏcŭlĕus, a, um. Plaut. *Ochaſzt, pun ochih.* Voll Augen. *Szemmel teli, ſzemmel rakva.* 2 Transl. Vid. *Perſpicax.* ità Apul.

Ŏcŭliſsĭmus, a, um. Plaut. *Najdragſſi, najlyubleneiſſi.* Der allerliebſte. *Legſzerelmeſebb.*

Ŏcŭ'ĭtŭs *Adv.* Plaut. *Tak lyubleno, kakje oko: kakti oko drágo, kruto lyubleno.* Lieblich und hertzlich, vvie die Augen. *Tellyes ſzeretetből.* Amat eam oculitus. Plaut. *Lyubi nyu kakti ochi ali duſzu ſzvoju.* Er liebet ſie, gleich vvie ſeine Augen *oder* Seel. *úgy ſzereti, mint a' ſzemét vagy lelkét.*

Ŏcŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Tertull. *Videti chinim. Vid povrácham, razſzvetívam.* Sehend mache, beleuchte. *Látóvá téſzem, megvilágoſítom.* Hinc Transl. V. *Inoculo, gemmo N.* 1.

Ŏcŭlus, i, m. Cic. *Oko.* s. Aug. *Szem.* Emiſſitii Oculi. Plaut. V. *Emiſſitius.* Mollibus' eſt oculis. Ovid. *Labko je nyega na plach genuti, takiſze plácbe.* Ihn iſt leicht zum Weinen bevvegen. *Mindjárt ſirhat.* Lynceus oculus. *Oſtro-videche oko, biſzter pogled.* Ein ſcharffes Geſicht. *éleſen-látó ſzem.* Oculi cærulei, glauci, nigri, Cæſii &c. *Plaut. Plin.* Oculi torvi, minaces, ardentes &c. dicuntur de irato & ſævo â Cic. *Ovid. &c.* Fero aliquem in oculis: *vel* eſt mihi aliquis in oculis. Cic. *Item* Geſto aliquem in oculis. *Terent. Item* Amo aliquem plus meis oculis. Catull. *Kôga kruto-jáko lyubim.* Einen ſehr liebe. *Valakit erôſen ſzeretek.* Dolent mihi oculi: *id eſt* obliquô oculô alterius commoda aſpicio. *Nevidim rad, terko mi je videti, nerad gledim y vidim.* Ich ſiehe es nicht gern. *Nem örömeſt látom.* Proverb. *Ciceronis.* Adjicere oculos alicui rei, *vel* ad aliquam rem: eſt eam vehementer cupere. Cic. Alicujus oculos in oculis habere: *eſt* oculos illius obſervare, quo ſpectent. *Plaut.* Aliquem ante oculos, *vel* præ oculis habere: *pro* Imitari aliquem. *Senec.* Eſſe in oculis civium, obverſari ante oculos, habitare in oculis: *id eſt* Patere omnium oculis, notum eſſe omnibus &c. Cic. Vid. *Lux N.* 5. Alicujus conſpectu oculos paſcere: *pro* Delectari: Cic. Captus oculis. Cic. V. *Cæcus.* Haurire oculis. Virg. *Videti.* Sehen. *Látni.* Magnus in omnium oculis. Cic. *Od vſzih jáko preſtiman, pri vſzih vu velikom gláſzu y preſtimanyu poſztavlyen.* Von allen hochgeſchätzet und geehret. *Nagyra betsûli a' kôz nép.* In oculis exercitûs. Liv. *Pred vſzum vojſzkum*, iliti *nazochi vojſzke.* Vor dem Heerzug. *A' Tábori ſereg-előtt.* 2 Transl. Oculus: *Najpreſtimanejſſa*, ali *najdragſa ſtvàr.* Ein vornehmſtes, *oder* angenehmſtes Ding. *Leg-drágább, legkedveſebb dolog.* ità Cic. *Plaut. Terent. &c.* 3 apud *Plin.* oculi: *Piknye po ſ'aroj ſivini, zverju, y na perju pávov, puranov &c.* Die Flecken auf den Thieren, vvie auch auf den Pfauen-Schvvänzen &c. *Tarka jegyek az állatokon, vadakon, és pávák* &c. *Parkain.* 4 apud *Colum.* Oculus: *Pupek, oko protuletno na terſzju, ali na ſibiczah drévja.* s. Aeuglein *oder* Knoſpen an den Reben *oder* Zvveigen. *Bimbó a' ſzőlő veſzſzőn* vagy *ágakon.* Vid. *Gemma N.* 1. *Gemmula N.* 1. Hinc imponere oculos: *eſt* Inoculare. *Virg.*

*Ŏcўmum,

Digitized by Google

* Ōcўmum, *vel* Ōcĭmum, i, n. Varr. *Zmèſz trávo za bránu y paſtu ſvinje.* Allerley Kräuter für das Vieh. *Mindenféle fű a' barmok legeltetéſére.* 2 apud Plin. *Baſilika trávа.* Baſilien-Kraut. *Barſalikom-fű.*

* Ōcўor, ocyſſimus, *ſinè poſitivo.* Plin. *Berzeſſi, Hitrejſſi*: *Najberzeſſi, Najhitrejſſi.* Schneller, hurtiger: der allerſchnelleſte, allerhurtigſte. *Gyorſabb: Leg-gyorſabb.* Vid. *Celer, Citus, Agilis, Alacer.*

* Ōcўtĕr, *Adv. obſol.* Apul. V. *Citatim, Citò, Celeranter, Agiliter.*

* Ōcўùs, *Cic.* Ocyſſimè *Adv.* Salluſt. *Hitrejſſe, Berzeſſe: Najhitrejſſe, Najberzeſſe.* Geſchvvinder, aufs geſchvvindeſte *Gyorſabban: Leg-gyorſabban.*

* Ōda, æ, *vel* Ōdē, es, f. Auth. Carm. de Philom. V. *Carmen, Cantilena.*

Ōdēum, ei, n. Gic. *Hiſa navuchno-popevavezev* vulgò *Muſikaſſev.* Ein Stuben, *oder* Orth für Singer und Muſicanten, s. Opern-Haus. *Muſikáſok helye, énekl̃ok karjok.*

Ōdi, ōdiſti, ōdit, ōdiſſe, ōdĕrim, ōdĕram, ōsūrus. &c. (Neu. *Defect.*) Cic. *Odurjávam.* Haſſe. *Gyűl̃ölöm.* Malè odiſſe aliquem. Cic. *Kôga zevſzema odurjavati.* Einen ſehr haſſen. *Valakit igen gyűl̃ölni.* Apertè enim odiſſe magis ingenuum eſt, quàm fronte occultare ſententiam. *Cic. de Amic. c. 18.*

Odibĭlis, is, *com.* le, n. Lamprid. *Odurlyiv, oduren.* Verhaſt. *Gyűl̃öletes.*

Ōdiōsè, *Adv.* Cic. *Odurno, naſztorno, omrazlyivo.* Feindſeelig, verhaſt. *Gyűl̃ölſégeſſen, gyűl̃ölve.* Item V. *Moleſtè, Faſtidienter.*

Ōdiōsĭcus, a, um, Plaut. *Omrazlyiv, oduren, protiven, merzek, merziv, teſék.* Verhaſt, verdrüſslich, feindſeelig, beſchvverlich. *Gyűl̃ölſéges, ellenſéges.* Synon. *Faſtidioſus, a, um, ſior, iſſimus. Cic.*

Ōdiōſus, a, um, odioſior, *Cic.* odioſiſſimus, Capitol. V. *Odioſicus.* 2. Vid. *Moleſtus.*

Ōdium, ii, n. Cic. *Omrazlyivoſzt, omrazenye, odurjávanye, merzenye, omraza.* Ein Haſs, Widervill, alter Groll. *Gyűl̃ölſég.* 2 apud eundem V. *Moleſtia, Faſtidium.* Uſus: In aliquem magnum odium concitare, ſtruere, excitare, conflare, concipere. Conciliare alicui odium. Eſſe alicui odio, haberi odio, eſſe in odio. In odium aliquem vocare. Odium ſubire, in ſe convertere. Odium in aliquem capere, explere: odium deponere. Omnium odiô flagrare. odiô ab aliquo diſſidere. In odium venire omnibus. Habere odium alicujus rei. Habere odium in aliquem. *Ita paſſim Cic. Quint. &c.*

* Ōdontalgĭa, æ, f. *Zubna bòl.* e. Zahn-Weh, Zahn-Schmertzen. *Fog-fájás.*

Ŏdŏr, ōris, m. Cic. *Duha, Miriſz.* r. Geruch. *Szag, Bűz, Illat.*

Ŏdōrābĭlis, is, *com.* le, n. *Moguch diſſati, dubu dati.* Riechlich, das da kan gerochen vverden, und Geruch geben. *Szagolható.*

Ŏdōrāmĕn, ĭnis, n. *Macrob.* Ŏdōrāmentum, i, n. Plin. 1. V. *Odor.* 2 apud eundem. *Koren, y oſztala lepo diſſecha.* s. Gevvürtz und andere vvohlriechende Sachen. *Illatozó gyökér, és minden a' mi só ſzagú.*

Ŏdōrārĭus, a, um. Plin. *Lepo diſſechi, k-diſſanyu ſzliſſajuchi.* Das da reucht. *Szagtévő.*

Ŏdōrātio, onis, f. Cic. *Diſſanye, Pridihavanye, Vohanye.* Das Riechen, e. Riechung. *Szaglás, ſzagát érzés, illatozás.*

Odorātor, oris, m. *Pridihavavecz, Duhavecz, Vohavecz.* Der riechet, der einen Geruch empfindet. *Szagát érző.*

Odorātus, ûs, m. Gic. 1. V. *Odoratio.* 2. *Chutenye y Mòch pridihavanya, diſsanya.* r. Sinn, ſo den Geruch empfindet. *Szaglás.*

Odorātus, a, um, Horat. *Dúhu od drugoga imajuchi, diſséchi po dúhi zadobleni.* Einen anmuthigen Geruch bekommend und von ſich gebend. *Múſonnan vett ſzagát ki adó, ki botsátó, jó ſzagos.* 2 apud Virg. V. *Odoriſer N. 1.* Odoratior, odoratiſſimus, *Plin.*

Ŏdōrĭfĕr, ĕra, ĕrum, Plin. *Dobro diſſechi, dobro dubu imajuchi.* Wohlriechend, guten Geruch habend. *Jó ſzagos, jól illatozó.* 2. *Dúhu, diſſecha dugovanya noſzechi.* Riechende Sachen tragend. *Szag-hordozó.* Gens odorifera: *id eſt* Arabica, quæ odoramenta portat. *Ovid.*

Ŏdōrĭſĕquus, a, um. *Po dúhi iduchi, dúhu ſzledujuchi.* Dem Geruch nachfolgend. *Szagon nyomozó.* Canes odoriſequi. *Liv.*

Ŏdōro, as, are, avi, atum, (Act.) Ovid. *Synon.* Odore repleo, imbuo: Facio odorem. *Lépu dúhu chèmu dodajem, Lépo diſſatì chinim.* Wohlriechend mache. *Jó ſzaguvá teſzem.* Aërem odorare fumîs. *Ovid.*

Ŏdōror, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Plaut. *Synon.* Olfacio, odorem percipio, ex odore aliquid deprehendo. *Diſſimi, Pridibávam, Dúhu priemlyem, voſſem.* Rieche, ſchmecke, den Geruch empfinde. *Szaglom, ſzagát érzem.* 2 Transl. V. *Exploro N. 1.*

Digitized by Google

Indago, Investigo, Animadverto N. 1. Præsentisco. Omnia vestigare & odorari. *Cic.* Aliquem odorari: *est* callidè & clam explorare, quid is in animo habeat. *Cic.*

Ŏdōrus, a, um, Ovid. V. *Odorifer N. 1. 2* apud Virg. *Dubu prijemlyujuchi, chutechi.* Den Geruch empfindend. *Szagát érzö.* Odora canum vis. *Virg.*

*Oecŏnŏmĭa, æ, f. Cic. *Goszpodarsztvo, Hisno ravnanye.* e. Haus-Wirthschafft, Haushaltung. *Gazdaság, Házi gondviselés.*

Occŏnŏmĭca, (*Scilic.* Ars) æ, f. *Znanye Goszpodarsztva y hisne ravnanya.* e. Kunst und Wissenschafft einer Haus-Wirthschafft, und der Haus-Ordnung. *Gazdasági, és Házi gondviseleſi tudomány.*

Oecŏnŏmĭcus, a, um, Cic. *Goszpodarszki, kbisnoj szkerbi y rédu szlijszajuchi.* Zur Haus-Wirthschafft, und Haus-Haltung gehörig, Wirthschafftlerisch, Haushalterisch. *Gazdasági, Házi gondviseléshez-való.*

*Oecŏnŏmus, i, m. *Goszpodar, Hisnih potrebòcb szkerbitel.* r. Haus-Wirth, Haus-Vogt, Haushalter, Schaffner, Hofmeister. *Gazda, Házi Gondviselö, Tisztartó.*

*Oecūmĕnĭcus, a, um, V. *Universalis.* Concilium œcumenicum. *Obchinszko Sz. Matere Czirkve Zpravischbe.* e. Allgemeine Kirchen-Versamınlung. *Közönséges Anyaszentegyház gyüléſe.*

*Oedĭpus, i, m. Laji Regis Thebanorum, & Jocastæ filius, qui Sphingis ænigma dissolvit. in Phocidem quæsiturus Patrem venit, ubi eundem ignarus interfecit. Thebas redux, ob ingenii præstantiam Rex creatus, Matrem ignorans in uxorem accepit. &c. *Plaut.* Hinc 2 *appellativè* ponitur pro Homine Callido, arguto, astuto, & sagaci. *Terent.* Davus sum non Oedipus. *idem.* Vid. *Davus.*

*Ōenŏphŏrum, i, n. Cic. *Za noßnyu vina poszuda.* s. Wein-Geschirr. *Bor-bordó kantsó, kanna.*

*Oenŏphŏrus, i, m. *Z-vinom dvoritel, Vinonoszecz.* Der mit Wein Aufvvartet, r. Weintrager. *Bor-bordozó.*

*Oenŏpōla, æ, m. *Kerchmar, Z-Vinom terszecz, kì vino na prodaju tochi.* r. Weinschenck. *Kortsomáros, Tsaplár.* Vid. *Caupo.*

*Oenŏpōlĭum, (*apud græcos etiam* Oenopolium *per* ei.) ii, n. Plaut. *Kerchma, Meszto, vukomsze vino na prodaju tochi.* s. Geschenck-Haus. *Kortsoma, Bor-ház.* Vid. *Caupona N. 1.*

*Oestrum, i, n. *vel melius* Oestrus, i, m. Virg. V. *Asilus.* 2 Metonimicè V. *Furor.* Juno enim immisso æstro animali in pellicem suam Jo, eam in furorem convertit. *Hinc* Perciti œstrô Poëtæ: *pro* Furore divino correpti. *Horat.*

*Oesypum, i, n. Plin. *Mäszt y szmràd na ovchji vuni.* Die Fette, und der Koth, so an der Schaaf-Wollen zu finden. *Mosatlan Gyapjúban-való zsír, és gaz.*

Ŏfella, æ, f. Mart. V. *Offula.* Exiguæ frustis imbutus ofellæ. *Juven.*

Ora, æ, f. Cic. *Veliti zalosaj chesza god, kaisze jeszti more.* Ein grosser Mund voll eines Dings, so sich essen läst. *Egy falat akármi enni-valóból.* 2 apud Plin. V. *Massa N. 1.* 3 Transl. accipitur pro quacunque re informi, & nondum elaborata. *Juven.* 4 Alicui offam objicere: *Transl.* significat Alicujus desiderium in aliqua re nonnihil explere: *Propriè* autem significat escam præbere. *Virg.* Inter os & offam, multa intervenire possunt: *Item* inter calicem, supremáque labra multa cadunt. *V-jednem ochnem megnenyu, vnogajze vechkrat pripechaju.* Es trägt sich offt viel in einem Augenblich zu. *Egy szempillantásban gyakron sokak történnek.* Adagium hoc ab Ancæo Neptuni filio, Rege Samiorum traxit originem. Hic enim ex prima â se plantatæ vineæ vindemia repletum calicem ori admoturus, intellexit vineam ab immani apro vastari. Abjecto itaque poculo, cùm aprum vellet interficere, ab illo dente ictus interiit. *Ovid.*

Offātim, *Adv.* Plaut. *Na zalosaje.* Bissen-Weis. *Falatonként.* Vid. *Frustatim.*

Offector, oris, m. Fest. *Narkoditel.* r. Schaden-Zufüger. *Bántó, kárt tévö.* 2 V. *Infector N. 1.*

Offendĭcŭlum, i, n. Plin. *Popik, naszkok, na kaj gdo naszkochi &c.* r. Anstoss. *Botlás.* Vid. *Illisio, Impedimentum N. 1. Obstaculum.* 2 Transl. V. *Offensa N. 2. Scandalum, Exacerbatio.*

Offendo, is, ere, endi, ensum, (Act.) Cic. *Naszkakujem: Popikavam, terkam, ranimsze na kaj.* Anrenne, anstosse, mich an etvvas verletze. *Megbotlom.* Vid. *Incurro N. 2. Impingo N. 2. Lædo N. 1. Allido.* Ad stipitem offendere. Colum. *Na kolecsze naterknuti, popiknuti, pobiti.* Sich an einen Zaun-Stecken stossen. *A' tökébe megütni magát. &c.* Pedem offendere ad lapidem: *pro* Lædere. *Cic.* Puppis offendit in

dit in ſcopulis: *pro* Impegit in ſcopulos. *Ovid.* 2 Metaleptice *Napetczè nahájam, zeſztájem.* Zufälliger Weiſe finde, antreffe. *Reá-találok.* Vid. *Invenio, Deprehendo, Comperio, Obvio N.* 1. Aliquem, *vel* in aliquem offendere. Cic. *Kôga kadi najti,* ali *z-kémſze ſztati.* Einen antreffen, begegnen. *Valakire találni, valakivel találkozni.* 3. V. *Lædo N.* 2. *Exacerbo, Irrito, Moleſto.* Aliquem aliqua re, vel in aliqua re offendere. Cic. *Kôga vu kakvom dugovanyu razjaditi, razchemeriti, razdraſiti, urediti, zbantuvatſ.* Einen in einen Ding beleidigen. *Valakit valamiben megbántani, baragítani.* 4 Transl. V. *Erro, Pecco.* Quis eſt tam Lynceus, qui in tantis tenebris nihil offendat? *Cic.* Apud aliquem offendere: *pro* Infeliciter agere, in ejus odium incurrere, in malam opinionem incidere. *Cic.* Aliquid in aliquo me offendit: *id eſt* Invenio aliquid, quod me lædat, quod mihi diſpliceat. *Cic.* &c.

Offenſa, æ, f. *Cic.* Sumitur tam *Activè*, quàm *Paſſivè.* 1. Sed rariùs uſurpatur in ſignificatione propria: V. *Offenſio N.* 1. 2. Transl. & uſitatiùs: *Zamera, zamer, ſzuprotivchina, nepovolynoſzt.* e. Beleydigung, Ungnad, Ungunſt. *Megbántás, sértés.* Vid. *Læſio N.* 2. *Exacerbatio, Moleſtia, Irritabilitas, Odium.* Magna in offenſa ſum apud Pompejum hoc tempore. *Cic.* Divortium fecit cum Petina, ex levibus offenſis. *Svet. in Claud. c.* 26.

Offensācŭlum, i, n. Apul. V. *Offendiculum.*

Offensātio, onis, f. *Senec.* Frequens offenſio, Lapſio, Lapſus, Erratio, Error, Offendiculum.

Offensātor, oris, m. Quint. 1. *Popikavavecz, Naterkavecz, Naſzkochitel, kiſze vechkrat popikáva &c.* Der an etwas auf dem Weeg offt anſtoſſet. *Meg-botló, a' ki gyakran az úton megbotlik.* 2. *Mucsavecz, kômuſze vechkrat jezik zadéva; Pomenykavecz vu chtenyu &c.* 1. Stammler, Gatzer, der mit der Zungen offt anſtöſſet, irret, fehlet. *Akadozó nyelvű, a' ki gyakran nyelvében bibázik, vét, roſzſzúl olvas.* 3. *Zbantuvavecz, kiſze vechkrat zamérja, bantuje, nepriliku, ali kakvu ſzpachku chinì &c.* 1. Beleydiger, der offt beleydiget, Ungelegenheit und Verdruſs verurſachet. *Gyakran megbántó &c.*

Offenſio, onis, f. Cic. 1. *Popiknenye, Nazkochenye, Naterknenye.* Das Anſtoſſen, Anrennen, 1. Anſtoſs. *Botlás, ütközés.* Hinc Transl. V. *Læſio N.* 1. *Nocumentum.* In corpore ægro odioſa eſt omnis offenſio. *Cic. de ſen.* 2. V. *Offenſa N.* 2. *Inimicitia, diſſidentia, Invidia.* Incurrere in odium, offenſionémque populi. In offenſionem alicujus cadere. Gravem offenſionem in aliquem concitare. Suſcipere offenſionem apud populum. Timere, vitare offenſionem. *Cic.*

Offenſiuncŭla, æ, f. *Cic.* Parva offenſio.

Offensīvus, a, um. *Zamerujuchiſze, ſzuprotivchinu chinechi, bantujuchi.* Beleydigend. *Megbántó.* Fœdus offenſivum. Polit. *Závez vere tretjemu ſzuprotiven y nepriatelzki.* s. Beleydigungs-Verbündnüſs. *Bántó frigy.*

Offenſo, as, are, avi, atum, [Act. *Freq.*) Liv. *Guſztokrat nazkakujem na kaj, Popikavamſze, Naterkavam, Ranim.* Offt anrenne, anſtoſſe, verletze. *Gyakran megbotlom.* 2 *Vechkratſze zamérjam, bantujem.* Offt beleydige. *Megbántogatom.* Vid. *Offendo.*

Offenſor, oris, m. Arnob. 1. *Nazkochitel, Popikavavecz, kiſze na kakvo dugovanye terkne, pobije, rani.* 1. Anrenner, Anſtoſſer, Verletzer. *Meg-botló.* 2 Transl. *Kiſze zamérja, bantuje, ſzpachku chinì &c.* 1. Beleydiger. *Megbántó.*

Offenſum, i, n. *Activè* Cic. V. *Offendiculum N.* 1. *&* 2.

Offenſus, ûs, m. Lucr. V. *Offenſio N.* 1. *Incurſus.*

Offenſus, a, um, 1. *Ranyen, pobit.* Verwundet, verletzt, angeſtoſſen. *Meg-ſértetett, meg-ütteteti, megbotlott.* Pede offenſo: *pro* Læſo, vulnerato. *Ovid.* 2 *Uredyen, zbantuvan, razchemeren.* Beleydiget. *Megbántatott.* Voluntas offenſa. *Cic.* 3 V. *Exoſus paſſivè, Inviſus N.* 1. *Invidioſus.* Invidioſus multis & offenſus. *Cic.* 4. V. *Infenſus Activè, Iratus.* Homo cum Republica conjunctus, mihi offenſus. *Cic.* Offenſior. *Cic.*

Offĕro, ers, erre, obtŭli, oblātum, (Act. *Anom.*) Cic. *Ponudyam, Nudim, Dájem, Aldujem.* Antrage, fürbiethe, darbiethe, opffere. *Ajánlom, Adom, Eleibe-viſzem, áldozom.* Vid. *Præſento.* Te mihi opportune offers: *pro* ſiſtis. *Terent.* Se alicui obviam offere: *pro* ire obviam, præſentare, præſentem ſiſtere, obviare. *Cic.* 2 V. *Infero.* Reginæ ſtuprum obtulit: *pro* intulit. *Cic.* Hoſtibus mortem offerre: *pro* inferre. *idem.* 3 Metum alicui offere: *pro* injicere. *Cic.* 4 Alterius ſceleri ſe offerre:

pro

Digitized by Google

pro opponere. *Cic.* 5. Temerè ſe periculis offerre: Vitam ſuam in diſcrimen offerre: Se pro patria ad mortem offerre: *pro* Tradere, exponere. *Cic.* 6 Beneficium alicui offerre: *Cæſ.* Alicui in omnia operam ultro offerre: Alicui auxilium, occaſionem &c. offerre: *Cic. pro* Polliceri, deferre, ſponte dare. &c.

† Offertōrium, ii, n. V. *Oblatio.* 2 *Meſſto alduvanya.* s. Orth der Opfferung. *áldozni-való hely.*

Offertus, a, um, Plaut. V. *Plenus, Refertus.* Offertiſſimus gaudiô. Plaut. *Pun veſzelja.* Voll Freuden. *Teli vigasággal.* Alii tamen legunt *effertiſſimus* in eadem ſignificatione.

Offĕrūmenta, æ, 1. Plaut. V. *Vibex.* Item. V. *Verber.*

Offĕrūmentum, ti, n. Feſt. *Dàr Bogom alduvan.* s. Geſchencke, ſo denen Göttern aufgeopfferet vvird. *Iſtennek ſzenteltt ajándék.* Vid. *Oblatum.*

Officiālis, is, *com.* le, n. Lactant. *K-chaſzti, ali ſzlushi ſzlüſſajuchi.* Zu einem Amt oder Dienſt gehörig. *Tiſztihez-való, ſzolgálathoz-való.* Vid. *Miniſterialis.*

Officiālis, is, m. Apul. *Chaſztnik, ſzluga kakvu chaſzt imajuchi:* peregr. *Officzèr, officzian.* r. Beambter. *Tiſzt viſelö.*

Officīna, æ, f. Cic. V. *Opificina.* Nec verò quicquam ingenuum poteſt habere officina. *Cic.* 1. *offic.* Transfertur etiam ad loca, in quibus artes ingenuæ & liberales tractantur. Vid. *Muſæum, Odeum &c.* Officina ſapientiæ, officina dicendi. *Cic.* 2 apud Svet. V. *Taberna, Apotheca.* 3 apud Colum. V. *Aviarium N.* 1.

Officīnātor, oris, m. Apul. *Meſterzki goſzpodar, Meſterzki chlovek.* r. Handvvercks-Meiſter, Handvvercks-Mann. *Meſter ember, Mühely gazdája.*

Officīnālis, is, *com.* le, n. *K-meſterzkoj bolti ali Duchánu ſzlüſſajuchi.* Zur Werckſtatt gehörig. *Mühelyhez-való.*

Officio, is, ere, ēci, ectum, [Neu.] Cic. V. *Noceo.* Qui nomini officient meo. *Liv.*

Officiōsè, *Adv.* Cic. *Poleg chaſzti, po chaſzti, z-chaſztjum.* Von Amts vvegen. *Tiſztiſzerint.* Item V. *Civiliter N.* 2. *Comiter, Humanè, Humaniter.* Officioſiùs: *Cic.* Officioſiſſimè. *Plin.*

Officiōsĭtas, atis, f. Sidon. V. *Civilitas N.* 2. *Comitas, Humanitas.*

Officiōſus, a, um, V. *Obſequioſus, Miniſterialis.* Amicitia officioſa, Labores officioſi. *Cic.* Item V. *Civicus & Civilis N.* 2. *Comù, Humanus.* Volumnia debuit in te officioſior eſſe, quàm fuit. *Cic.* 14. *Fam. ep.* 16. Natio officioſiſſima: *pro* Humaniſſima & obſequioſiſſima. *Idem in Piſon. c.* 22.

Officium, ii, n. Cic. *Chàſzt, duſnoſzt, duſna ſzlushba.* s. Amt, e. Pflicht. *Tiſzt, Hivatál.* Item. V. *Munus N.* 1. *Miniſterium N.* 1. *Obſequium.* Conferre in aliquem officia ſua. Cic. *Szvoju vernu ſzlushbu kömu izkazati, dobrovolyno poſzluſiti.* Einem ſeinen treuen Dienſt ervveiſen. *Valakinek maga ſzolgálatját ötelezni.* Eſſe frequenter in officio: *pro* ſæpe in officio ſuo adimplendo verſari. *Cic.* Amicitiæ officia omnia ſanctè, diligentérque ſervare; Satisfacere officio: Fungi officiô: exequi officia: Explere officii ſui partes. *vel contra:* Officium ſuum deſerere, diſcedere ab officio ſuo; deeſſe ſuo officio. *Cic.* Manere in officio. *Tacit.* Meminiſſe officium ſuum. *Plaut.* Vir ſingulari beneficio in Remp. *pro* optimè de Rep. meritus. *Cic.* ſuprema officia alicui exhibere &c. *pro* Juſta, ſeu Funus curare. *Tacit.* 2. V. *Honor.* Alicui officii causà aſſiſtere. *Suet.* 3 V. *Beneficium N.* 1. Odioſum ſanè genus hominum officia exprobrantium. *Cic. de Amic. c.* 20. Multa â te officia in me collata, profecta ſunt. Multa exſtant ejus in me officia. Vincere ſtudiis amicorum officia. Tibi nullum â me amoris, ſtudii, pietatis officium defuit. Non committam, ut meum officium deſideres, requiras &c. *ità paſſim Cic. &c.*

Offīgo, is, ere, ixi, ixum, (Act.) Liv. *Affigo, Injigo.*

Offirmo, as, are, &c. V. *Obfirmo.*

Offlecto, is, ere, exi, exum, (Act.) Plaut. *Naproti zviam, zaviam, obrächam.* Entgegen biege, vvende. *Ellene meghajtom, ellene térſtem.* Item V. *Circumflecto.*

Offŏco, as, are, avi, atum, [Act.] Flor. V. *Suffoco.* 2 apud Feſt. *Herbram, gerlo z-vodum zpiram.* Gurgle. *Torkában leereſztett vizzel torkát moſni.*

Offrēno, as, are, avi, atum, (Act.) V. *Freno.* Ut offrenatum me ſuis ductarent dolis. *Plaut.*

Offringo, is, ere, offrēgi, offractum, (Act.) Varro. *Zopet terem, drobim.* Wiederum zerbreche. *Iſmég rontom, törbm.* Vid. *Confringo, Perfringo.*

Offrĭcĭa,

Digitized by Google

Offūcĭa, æ, f. Plaut. V. *Fucus N.* 1. 2 Metaph. V. *Fraus N.* 1. *Techna.* ità Gell.

Offŭ'a, æ, f. (*Dimin. ex* offa) *Colum.* Parva offa. *Zaloſajecz kruha, méſſa &c.* Ein Stücklein *oder* Biſslein Brod, Fleiſch. &c. *Egy falatotska kenyér, hús &c.*

Offŭlcio, is, ire, offulſi, offultum, (Act.) Apul. V. *Fulcio.*

Offulgeo, *vel* obfulgeo, es, ere, offulſi, *apud quoſdam* offultum, *ſed quod potius ad Verbum* offulcio *ſpectat.* (Neu.) Vid. *Affulgeo, Fulgeo, Circumfulgeo.* Nova lux oculis offulget. *Virg.*

Offundo, ís, ere, offūdi, offūſum, [Act.] Cic. *Naproti vlévam.* Entgegen gieſſe. *Béöntöm, Reá-öntöm.* Item V. *Circumfundo.* 2. Transl. V. *Obtenebro, obſcuro.* Obſcuratur & offunditur luce ſolis, lumen lucernæ. Quaſi noctem quandam rebus offundere: Hæc doctorum animis offuſa caligo eſt &c. *Cic.* Errorem alicui offundere. Liv. *Kóga vkaniti, krivo vputiti.* Einen betriegen, falſch berichten. *Valakit megtſalni.* Caliginem oculis offundere. *Ocbi ſzlepiti.* Die Augen blenden. *Megvakitani.* Idem.

Offuſco, as, are, &c. Vid. *Obfuſco.*

Offūſus, a, um, Cic. *Naproti Zlean.* Entgegen geſchütt. *Reá-öntetett.* 2 Transl. Pavore offuſus: *pro* Correptus, repletus. *Tacit.* Caligo animis offuſa. *Cic. &c.*

Oggannio, is, &c. Vid. *Obgannio.*

Oggĕro, is, ĕre, eſſi, eſtum, (Act.) Plaut. Apud veteres V. *Injicio N.* 1. 2. uſitatiùs *Zpoganyam, zponaſſam.* Vorwerffe. *Felbányom.* Vid. *Improbero, Objicio N.* 2.

Oh, *Interj.* variis animi affectionibus ſignificandis ſerviens. *Plaut. &c.*

Ohe, *Interj. Exclamantis.* Mart.

Oho, *Interj. Admirantis &c.* Plaut.

Ohoho, *Interj. Ejulantis,* Plaut.

Ŏlax, ācis, *om.* Martian. Capell. V. *Olidus.*

Ŏlĕa, æ, f. Cic. *Olika, Ulika drévo.* r. Oel-Baum. *Olaj-fa.* 2 accipitur interdum pro ipſo oleæ fructu: ità *Varro, Horat. &c.*

Ŏleācĕus, a, um, Plin. *Olju, ali oliki ſzpodoben, Olyen.* Dem Oel, *oder* dem Oel-Baum gleich, ölechtig. *Olajhoz-haſonló, Olajfáboz-haſonló, Olajból-való.*

Ŏleāgĭnĕus, a, um, *Varro &* oleāgĭnus, a, um, Virg. *Iz olike dréva, Ulikoven.* Vom Oel-Baum. *Olajfából-való.*

Ŏleāmen, ĭnis, n. & Ŏleāmentum, ti, n. Scribon. Larg. *Iz olja màzt &c.* Eine Oel-Salbe. *Olajos kenet.*

Ŏleārĭs, is, *com. re,* n. Plin. *K-olju ſzliſſaju-chi, Oljen.* Zum Oel gehörig. *Olajhoz-való, olaji.*

Ŏleārĭus, a, um. V. *Olearis.* Cella olearia. *Cic.*

Olearius, ii, m. Plaut. *Oljar, ulàr, ki olje napravlya, ali prodáje, z-oljem terſecz.* r. Oelmacher, Oel-Verkaufter. *Olaj-tſináló, olaj-látó, olaj árúló.*

Ŏleaſtellus, i, m. Colum. *Divja olikovicza, drévcze olikovomu drévu ſzpodobno.* Wildes Oel-Bäumlein, ein Bäumlein dem Oel-Baum gleich. *Vad olaj-fátska.*

Ŏleaſter, ſtri, m. Virg. *Divja olika.* Ein vvilder Oel-Baum. *Vad olajfa.*

Ŏleātus, a, um. *Z-oljem, ali iz olja napravlyen, z oljem zméſſan.* Mit Oel, *oder* aus Oel gemacht, mit Oel gemiſcht. *Olajjal tſinált, elegyített.* Pultes oleatæ. *Cal. Aurel.*

Ŏleĭtas, atis, f. Cato. *Bratva, pobiranye,* ali *Vrême branya olik.* e. Oel-Leſe, *oder* die Zeit Oliven abzuleſen. *Olaj ſzüret,* vagy *Olaj gyümölts ſzedésnek ideje.*

Ŏlentĭca, orum, n. *plur.* Loca mali odoris. *Feſt.* Vid. *Oletum N.* 2.

Ŏlentĭcētum, ti, n. V. *Sterquilinium, Oletum N.* 2. Semper in olenticetis ſuis jacet. *Apul.*

Ŏleo, es, ēre, ŏlui, ŏlĭtum, (Neu.) *Cic.* Accipitur in bonam & malam partem. *Diſſim, Dubu od mene dajem, diſséch jeſzem, dubu imam.* Rieche, einen Geruch von mir gebe, riechend bin. *Szagos* vagy *büdös vagyok.* Malè olet omne cœnum. *Cic.* Unguentum, quod crocum olet. *idem.* Nardô olere. *Propert.* 2 Transl. Nihil olet ex Academia. *Cic.* Aurum huic olet: *pro* Hic auri odorem ſentit, aurum cupit. *Plaut.*

Ŏleōſus, a, um, *Plin. oljen, oljaſzt, olja-pun.* Oelicht, Oel-reich. *Olajos, olajjal teli.* 2. Vid. *Pinguis.* Butyrum oleoſum. *Plin.*

Ŏlĕrācĕus, a, um, Plin. *Povertelyni, vertnotravni.* Zum Garten-Kräutern gehörig. *Kerti vetemény ſzabású.*

Ŏlĕro, as, are, avi, atum, (Neu. *aliis* Act.) Priſcian. *Povertlye ſzéjem, ali ſzadim.* Allerley Kuchen-*oder* Garten-Kräuter Säe, *oder* pflantze. *Minden kerti veteménynyt vetek,* vagy *palántálok.* Hortulos olerare: *pro* inſeminare. *Cn. Martius* apud *Priſcian.*

Ŏleſco, is, ere, (Neu. *Incb.*) Lucr. V. *Creſco, Adoleſco.*

Ŏlēto, as, are, avi, atum, (Act.) *Frontin.* oletô in-

Digitized by Google

tô inquino. *Szmerdecbe chinim, vonyhu chemu dodajem.* Stinckend mache. *Megbüszítem,*

Ŏlētum, i, n. (*Deriv. ex* Oleo) Pers. *Szmerdlyiva ſztvàr, chlovechje blato.* Stinckendes Weeſen, r. Menſchen-Koth. *Büdös dolog, Ember ganèj. 2 ſzmrúda meſzto,* Stinckendes Orth. *Büdös bely.*

Ŏlētum, ti, n. *ab* Olea: Cato. *Meſzto gdè olike raſztu, ulikovje, ulikov vert.* r. Oel-Garten. *Olajfás kert.*

Ŏlĕum, ei, n. Cic. *Olje, Ulje.* s. Oel. *Olaj.* Oleum & operam perdere. Cic. Plaut. *Zaludo delati, poſzluvati.* Sich umſonſt bemühen, arbeiten. *Hijában munkálódni,*

Olfăcio, is, ere, ēci, actum, [Act.] Cic. 1, V. *Odoror N.* 1. 2 Transl. *Domißlyavam, ſzhe, zadebavam, zpoznavam.* Mercke, *észre vészem.* Vid. *Odoror N.* 2. *Subodoror, Præſentio, Præſagio N.* 1. *Præſentiſco. &c.* ità Cic.

Olfactātrix, &c. *V. Olfactrix.*

Olfacto, as, are, avi, atum, (Act. *Freq.*) Plaut. *Guſztokrat pridihávam, privoháva.* Offt rieche, zuſchmecke. *Gyakran ſzaglok, Büzöldegelek.* Membrana partûs aſinarum olfactata. *Plin.*

Olfactōrium, ii, n. *Plin.* Faſciculus florum, vel aliorum odorum. Vid. *Odoramen, N.* 2.

Olfactrix, īcis, f. Plin. *Pridihavalicza, vohavicza.* e. Riecherin, Zuſchmeckerin. *Szaglóné.* 2 Transl. *Prokßena ſena, kojabi vſze znati rada,* zezvedavicza. s. Weibsbild, ſo alles, vvas geſchiehet, vviſſen vvill, e. Nachforſcherin. *Mindent tudni akaróné, észre vévöné.* Alii legunt *Olfactatrix.*

Olfactus, ûs, m. Plin. V. *Odoratio.* Item V. *Odoratus N.* 2.

Ŏlĭdus, a, um, Horat. *Diſſtchi, dúbu daiúchi, dißliv.* Riechend, einen Geruch gebend. *Szagos, Büdös.* Olidæque murice veſtes. *Mart.* Accipitur in utramque partem.

Ŏlĭgarchia, æ, f. *Poglavarſztvo, kada ſzamo nekoji, ternajvetrlejßiy najvredneiſſi ladaju y goſzpoduiu.* Ein Regiment, da ihrer vvenig, und zvvar die Vornehmſten regieren. *Büradalom, a' bol kevesek de a' legſzvebbek igazgatnak.*

Ŏlĭgochrōnius, a, um, Firmic. *Malo vremena terpéchi, kratkoga ſivelenya.* Eine kurtze Zeit vvährend, eines kurtzen Lebens. *Kevés ideig tartó, rövid életü.*

Ŏlim, *Adv. Temp.* Cic. *Negdè, vu nekoi vreme, vu nekoju dobu.* Einmahl, vor Zeiten, vor Alters. *Régen, ez elött,* Sic olim Loquebantur. Cic. *Takſzu negda govorili.* Alſo haben vor Zeiten geredet. *úgy ſzollottak régenten.* Item V. *Jamdudum*, ità *Plin.* Item V. *Nuper.* ità Terent. 2 *Negda, Z prodojduchem vremenom.* Ins künfftig, mit der Zeit. *Még valaha, még egyſzer valaha,* Hæc olim meminiſſe juvabit, Virg. *Haſznovito negda bude iz togaſze ſzpominati,* Es vvird mit der Zeit nutzlich ſeyn deſſen zu gedencken. *Még valaha édes léſzen ennek emlekezete.* 3 apud Horat. V. *Aliquando.*

Ŏlĭtor, oris, m. *quaſi* olerum cultor. *Cic.* Vid. *Hortulanus.*

Ŏlĭtōrius, a, um, Plin. *Povertelni, Baſchotravni, Zelji.* Zum Kraut gehörig. *Kerti veteményhez való.* Vid. *Oleraceus, Hortenſis.* Forum olitorium. *Liv.*

Ŏliva, æ, f. Gic. *Olika ſzád.* Oliven, die Frucht. *Olaj gyümölts.* 2 V. *Olea N.* 1. ità *Horat. &c.* Fuit autem Palladi, item Paci ſacra. Hinc, qui ſupplices pacem petebant, ramum olivæ præferebant. *Virg. &c.*

Ŏlivārius, a, um, Colum. *Olikov.* Zu Oliven gehörig, dienlich. *Olajhoz való.*

Ŏlivētum, ti, n. Cic. V. *Oletum ab Oleo.*

Ŏlĭvĭfer, ĕra, erum, Ovid. *Olike noſzechi, zolikami roden.* Oliven tragend. *Olaj-gyümölts termö.*

Ŏlīvĭtas, atis, f. Cic. V. *Oleitas.*

Ŏlīvĭtor, oris, m. Apul. *Brách olik, ſzkerbitel olik.* r. Oliven-Leſer, Oliven-Sorger. *Olaj-gyümölts ſzedö, Olaj-fa mivelö.*

Ŏlīvo, as, are, avi, atum, [Neu.] Plin. *Olike pobiram, berem, tergam.* Oliven ableſe, ſammle. *Olaj gyümölcsöt ſzedek.*

Ŏlīvum, i, n. Virg. *Olikovo olje.* s. Baum-Oel. *Fa-Olaj.* Vid. *Oleum.*

Olla, æ, f. Cic. *Lonecz.* r. Hafen, Topff, s. Erden-Geſchirr. *Fazék.* Dum fervet olla vivit amicitia. *Proverb. Priatelſzvo terpi, doklamſze kubinya kadi.* Die Freundſchafft vvähret ſo lang, biſs die Kuchen rauchen kan. *Addig tart a' barátság, még zsiros a' konyha.*

Ollar, āris, n. Varr. *Pokrivalo,* ali *pokrivàch loncheni, Riglya.* r. Hafen-Deckel. *Fazék-fedö.*

Ollāria, æ, f. Plin. *Meda, Bruncza, Olova &c. ſzkup meſſange.* e. Miſchung des Ertz &c. *értzeknek öſzve-ereſztéſek.*

Ollāris, is, com. re n. Colum. *Lonchen, za lonczu.*

Digitized by Google

lonczu derſan, Lonczu ſzliſſajuchi, Lonczu ſzpodoben. Dem Hafen gehörig, in Hafen behalten, dem Hafen gleich. *Fazékba tartott, rakott, Fazékboz haſonló.*

Ollŭla, æ. f. [*Dimin.*] Varr. *Lonchecz.* s. Häflein, Töpflein. *Fazékatska, Tsupor.*

Ŏlor, ōris, m. Plin. V. *Cycnus & Cygnus.* Ad vada Mæandri concinit albus olor. *Ovid.* 2 olor *ab* oleo. V. *Fœtiditas, Fœtor.* Nam *odor* ferè de bono, *olor* de malo odore uſurpatur. ità *Arnob.*

Ŏlōrīnus. a, um. Plin. *Labudov, k-labudu zpadajuchi.* Von Schvvanen, des Schvvanen. *Hattyúi, Hattyúból-való.*

Ŏlŭs, ĕris, n. Plaut. *Zelje y oſzako povertiye za kubinyu.* Allerley Kuchen-*und* Garten-Kraut. *Mindenféle kerti fŭ-zetemény.* 2 per ſynecdochen apud *Horat.* idem ac tenuis & parcus victus.

Ŏluſcŭlum, i, n. (*Dim.*) Cic. *Zeljiche, y oſztalo povertelíſche.* Kleines Kraut und allerhand Garten-Gevvächs. *Paréj ſaláta &c.*

*Ŏlympĭa, orum, n. *plur.* Cic. Certamen gymnicum, ſeu ludi, qui in honorem Jovis olympici apud olympiam urbem Elidis, quovis quinquennio, vel, ut aliis placet, menſe quinquageſimo celebrabantur. Inſtituti dicuntur ab Hercule poſt ſuperatum Augiam Elidis Tyrannum, ejúſque ſtabulum repurgatum, ut Juventus græca cæſtibus, curſu, ſaltu, diſco & palæſtrâ ſeſe exerceret. Victor ex Ludo oleâ redimitus, per murorum ruinas ſublimis in curru ad Civitatem revehebatur. *Hinc*

Olympiăcus, a, um. *Aut. ad Her.* ſpectans ad olympia.

*Ŏlympĭas, ădis, f. Ovid. *Vrémе chetireh czéleh lèt y vijſe*, iliti *Vrémе petdeſzèt Meſzeczov.* Eine Zeit von vier gantzen Jahren und darüber, *oder* von 50. Monathen. *Négy eſztendŏ elforgáſa, és tŏbb.* Apud quoſdam V. *Luſtrum N. 4.* 2 Eſt Nom. proprium Filiæ Neoptolemi Regis Moloſſorum, ex qua Philippus Macedoniæ Rex Alexandrum Magnum genuit. *Juſtin.*

Ŏlympĭcus, a, um. *Horat.* ſpectans ad Ŏlympĭam Elidis urbem in Peloponeſo.

Ŏlympĭus, a, um, *Cic.* Ad Olympum vel olympiam pertinens. 2 *Transl.* Vid. *Cæleſtis.*

Ŏlympus, i, m. *Lucan.* Mons celeberrimus Oſſæ & Pelio montibus attiguus, qui Theſſaliam â Macedonia dividit. 2 *Transl.* apud Senec. V. *Cælum.*

Ŏlўſippo, & Ulyſippo, ōnis, m. *Plin.* Civitas Ulyſſis. *Pervi varaſs, y prebivaliſchè kralya Luſitanzkoga.* Königliche Haupt-Stadt Liſſabon in Portugall. *Fŏ város Luſitániában.*

Ŏmāſum, i, n. Plin. *Debelo y túſzto ſvinſzko chrévo.* Der fette und dicke Darm der vvieder-käuenden Thiere, als Ochſen, Kühe, Kälber, Schaafe. *öreg kövér bél, az ökörben, Tehénben &c.*

Ōmĕn, ĭnis, n. *Cic.* Propriè. *Preznamena, Prorochtvo ſzrecbe ali neſzrecbe z-chlovechanzkim jezikom vuchinyeno.* Ein Vorzeichen *oder* Vorbedeutung zum Glück *oder* Unglück. *Jövendŏt jelentés, jövendŏre mútató jŏ vagy roſz jel.* Item V. *Augurium, Auſpicium.* Bubo dirum mortalibus omen. *Ovid.* Accipere omen bonum, *id eſt* fauſtam precationem. *Cic.* Bonis, optimis, *vel* cum optimis ominibus aliquid incipere: *id eſt* fauſtis acclamationibus & auſpiciis. *Liv.*

Ōmentŭm, ti, n. Plin. *Mreſicza okolo drobcza.* Netze im Bauch, vvelches die Gedärme bedecket. *Bél körül-való retzés hártya.* 2 V. *Inteſtinum.* Juven.

*Ōmĕtis, ĭdis, f. Ovid. *Vezilcze na odraol iz ramen viſzéche.* s. Band *oder* Schnur an Kleyd von Schültern herunter hängend. *Ruha válláról le-függŏ kötŏ, pántlika.*

Ōmĭnātio, onis, f. Feſt. *Preznamenuvanye ſzrecbe ali neſzrecbe.* e. Vorbedeutung, Vorſagung eines Glück *oder* Unglück. *Jövendölés.*

Ōmĭnātor, oris, m. Plaut. *Dojduche ſzrecbe ali neſzrecbe povedavecz, Preznamenuvavecz, Prorok.* Eines zukünfftigen Glücks *oder* Unglücks-Vorſager, Vorbedeuter, Wahrſager. *Jövendölŏ.*

Ōmĭnor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic, *Synon.* Auguror, futurum aliquid pronuntio. *Doiduchu ſzrechu ali neſzrechu povidam, preznamenivam, prorokujem.* Zukünfftiges Glück *oder* Unglück vorſage, vvahrſage, vveiſſage, muthmaſſe, beſorge. *Jót vagy gonoſzt jövendölŏk.* Alicui aliquid, *vel* Alicui bene aut malè ominari. *Cic.*

Ōmĭnōsè, *Adv.* Quintil. *Neſzrechu pre znamenúiuch, z-preznamenum neſzrecbe.* Mit Vorzeichen eines Unglück. *Jövendŏre mútató roſzſz jellel, ſzerentſétlenül.*

Ominoſus, a, um, Plin. *Neſzrechu preznamenujúchi.* Ein Unglück vordeutend. *Roſzſzat jelentŏ, ſzerentsétlen.*

Ōmitto, is, ere, ōmiſi, ōmiſſum, (Act.) Cic.

Digitized by Google

Synon. Rem aliquam penitus relinquo, prætermitto, prætereo, missam facio, non exequor. *Osztavlyam, Puszbam.* Untervvegen lasse, gehen *oder* liegen lasse, seyn lasse, unterlasse. *Elbagyom, Belé-bagyom.* 2. V. *Taceo.* Omitto, quid ille prædo fecerit. *Cic.* 3 V. *Dimitto N.* 1. Nullo pacto potest prius hæc in ædes recipi, quàm illam omiserim. *Plaut. Mil.* 4. 3. 3.

Omnĭcănus, a, um, Apul. *Vsza popevajuchi.* Alles singend. *Mindent énekló.*

Omnĭcarpus, a, um. *Vsza tergajuchi, ogrizavajuchi.* Alles abbrechend, abbeissend. *Mindent Leszaggató.* Capræ omnicarpæ. *Varr.*

Omnĭcŏlor, oris, *om.* Prudent. *Vszakojachke boje,* iliti *farbe.* Von allerley Farben. *Minden szinú.*

Omnĭfāriam, *Adv.* Gell. *Vszakojachki, szvakojaki, z-vszakim náchinom, pod vszaki pút.* Mancherley Weise, in alle Weege. *Mindenképen.* Vid. *Omnimodè.*

Omnĭfārĭus, a, um, Sveton. *Vszakojachki, szvakojaki, vszakojachke felye.* Mancherley. *Mindenféle.*

Omnĭfĕr, a, um, Ovid. *Vsza-noszechi.* Alles tragend. *Mindent-hozó, termó.*

Omnĭformis, is, *com.* me, n. Apul. *Vszakojachkoga licza, vszake felye.* Das allerley Gestalt hat. *Minden formájú.*

Omnĭgĕnus, a, um, Virg. *Vszakojachki, vszako-verszini, vszajto - rodni.* Allerley Art, alles hervor bringend. *Minden-nemú.*

Omnĭmŏdè, *Adv.* Lucr. *Zevszema, na vszaki náchin.* Gäntzlich, auf alle Weis. *Minden-módon.* Vid. etiam *Omnifariam.*

Omnimodis, *Adv.* Lucret. V. *omnimodè.*

Omnĭmŏdus, a, um, Lucret. *Vszeb nachinov.* Auf allerley Weise. *Minden-modú.* Vid. *Omnifarius, omnigenus.*

Omnĭno, *Adv.* Cic. *Neg kajda, da sto, y-kruto, zevszema.* In allen, überall, auf alle Weis, gäntzlich. *Egészen, Mindenestöl-fogva, Igenú.*

Omnĭpărens, entis, *om.* Virg. *Vsza-rodechi.* Alles zeugend, gebährend. *Mindennek szülöje, szerzője.*

Omnĭpăter, pătris, m. Prudent. *Vszib szztvarib otecz.* Aller Dingen Vatter. *Minden dolgoknak attya.*

Omnĭpăvus, a, um, Gæl. Aurel. *Vsza bojechi.* Der alle Dinge fürchtet. *Mindentöl-félö.*

Omnĭpŏtens, entis, *om.* Gic. *Vszamoguchi.* Allmächtig. *Mindenható.* Omnipotentissimus. *Macrob.*

Omnĭpŏtentia, æ, f. Macrob. *Vszamoguchnoszt, Vszamoguchanszivo.* e. Allmächtigkeit, Allmacht. *Mindenhatóság.*

Omnis, is, *com.* ne, n. Cic. *Vesz, vszaki, szvaki.* Alles, ein jedvveder. *Minden.* Omne genus hominum: *pro* omnis generis homines. *Varr.*

Omnĭscius, a, um. *Vsza znajuchi.* Allvvissend. *Mindent-tudó.*

Omnĭtuens, entis, *om.* Lucr. *Vsza videchi.* Alles sehend. *Mindent-látó.*

Omnĭvăgus, a, um, Gic. *Vszuda-hod, po vszudsze klatechi.* Uberall umschvveiffend. *Mindenüt-bújdosó.*

Omnĭvŏlus, a, um, Catull. *Vsza-hotechi.* Alles begehrend. *Mindent-akaró.*

Omnĭvŏrus, a, um, Plin. *Vsze-ser, vsza pojedajúchi.* Alles ausfressend. *Mindent-megévö.*

* Ŏmŏphăgus, i, m. *Szirovo meszo jeduchi.* Rohes Fleisch Fresser. *Nyers hús évö.*

* Ŏnăger, *vel* Ŏnăgrus, ăgri, m. Gic. *Divji oszel.* Wilder-Esel, r. Wald-Esel. *Vad szamár.*

* Ŏnāgos, i, m. Plaut. *Oszlár.* r. Esel-Treiber. *Szamárral Bánó.*

Ŏnĕrārius, a, um, Gic. *Tovorni, Terbo-noszi.* Die Last tragend. *Terhes-való.*

Ŏnĕrātio, onis, f. August: *Nakladanye, Tovorenye, Terszenye, Opertenye.* e. Beschvvehrung, Beladung. *Meg-terhelés.*

Ŏnĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Gic. *Nakladam, Tovorim, Terszim, Terb poszlavlyam, Pertim.* Belade, beläftige. *Megterhelem.* 2 Metaph. *Napunyam, Punim.* Erfülle. *Megtöltöm.* Onerare se vinô. Curt. *Z-vinomsze napuniti, vinasze naszreti.* Sich voll mit Wein anfüllen. *Borral magát meg-tölteni.* Onerare aliquem promissis, Liv. *Kômu vnoga obetati.* Einem grosse Verheissungen thun. *Valakinek sokat igérni.* Argumentis onerare judicem: *pro* Molestare. *Cic.*

* Ŏnĕrŏcrĭtes, æ, m. *Prorok, ki iszkeny buducha povéda.* r. Wahrsager aus den Träumen. *álomból jövendölö.*

Ŏnĕrōsus, a, um, Virg. *Obterszen, Tesek.* Lästig, vvichtig, schvvehr. *Terhes, Terhelö, Nehéz.* 2 Transl. V. *Molestus.*

* Ŏnĭscus, i, m. Plin. *Koszmatiy vnogo-nog chervo.* Ein rauher und vielfüssiger Wurm. *Szörös pap matska féreg.* Vid. *Centipeda.*

Ŏnŏcrŏ-

Digitized by Google

*Ŏnŏcrŏtălus, i, m. Plin. *Vodeni Bik, Neszit vodeni, pticza kebljava, kaktioszel krichecha.* r. Waſſer-Stier, Nimmerſatt, Waſſer-Vogel mit einen Kropff, Eſel-Schreyer. *Vizi bika, vizben szamárúl böszentő gelyvás madár.*

Ŏnŭs, ĕris, n. Cic. *Terh, Breme.* e. Laſt. *Tereh.* 2 Transl. Vid. *Dignitas, Officium.* Cic. 3. V. *Moleſtia.* Ne & ipſe oneri eſſet: *pro* ne eſſet moleſtus. *Liv.*

Ŏnuſtus, a, um, Cic. *Obterßen, Natovoren.* Beladen, beſchvvert. *Megterheltetett, Töltött.*

*Ŏnyx, ŏnўchis, m. *vel* f. Plin. *Dragi kamen nekta chlovechjega farbe, vszakojachke filicze imajuchi.* Onych ein Edelgeſtein ſo in der Farb einem Menſchlichen-Nagel gleich mit allerley Strichlein geziehret. *Onikz drága kő.* 2 Vid. *Alabaſtrites.* Plin.

Ŏpācĭtas, atis, f. Colum. *Tmina od szencze.* e. Schattung, Finſtere *oder* dunckle vom Schatten. *árnyékoſság, ſetétség.* Vid. *Obſcuritas N.* 1. *Caligo N.* 1.

Ŏpāco, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Szenczu chinim, temnim, zakrivam, pokrivam.* Beſchattige, verfinſtere, bedecke. *Megſetétítem, homályositom, fedem, takarom.* Vid. *obumbro. N.* 1. Rami opacant humum. *Virg.*

Ŏpācus, a, um, *Cic.* opacior. *Plin.* opaciſſimus. Colum. *Szencben, temen, prèd nevidlyiv.* Schatticht, finſter, undurchſichtig, *Setét, homályos.* Vid. *Umbroſus N.* 1. *Obſcurus N.* 1. In viridi, opacáque ripa inambulantes. *Cic.*

*Ŏpălus, i, m. *Plin.* Gemma colore candido, in qua ſimul & Carbunculi ignis, & Amethyſti purpura, & Smaragdi viror translucet. *Oſzebujne lepote indianski dragi kamen, vnoge farbe imajúchi.* Ein Indianiſcher Edelgeſtein, von ſehr ſchönen und vielen Farben. *Sok ſzínt mutató igen ſzép drága kő.*

Ŏpella, æ, f. Horat. *Malo delo, mal poſzel, delcze, poſzlek.* e. Kleine Arbeit. *Mivetske, Munkátska.* Vid. *Opera.*

Ŏpĕra, æ, f. Cic. V. *Labor. N.* 1. *Negotium N.* 1. *Induſtria, Fatigatio, Cura N.* 1. & 2. In aliquam rem, *vel* alicui rei operam dare: *pro* Studiosè aliquam rem agere. *Cic.* Deditâ *vel* Datâ operâ. *Cic.* V. *Studiô.* Eſt operæ pretium hoc, illudve agere: *pro* utile, *vel* dignum eſt, cui opera impendatur. *Cic.* 2 V. *Obſequium, Auxilium, Opis.* Alicui homini operam & ſtudium navare: *pro* Patrocinari, opem ferre, auxilio eſſe, adeſſe. *Cic.* 3 Vid. *Operarius, Mercenarius ſubſtantivè accepta.* Publicis operis diſturbare domum, ædificare navem. *Cic.* Plura de hac voce Vid. in Verbis *Fero, Impendo, Loco, Navo &c.*

Ŏpĕræ, arum, f. *plur.* Cic. *Teſaki, Delavczi.* Die Werckleute, Arbeiter, Taglöhner. *Munkáſok, Munkát felfogadó emberek, munkák.*

Ŏpĕrārĭa, æ, f. Plaut. *Teſakinya, Delavkinya, Teſachicza, Poſzluvavicza.* e. Arbeiterin, Taglöhnerin. *Napſzámos aſszszony, vagy leány.*

Ŏpĕrārĭus, ii, m. Cic. *Teſàk, Delavecz, Poſzluvavecz.* r. Arbeiter, Taglöhner. *Munkás, napszámos.*

Operarius, a, um, Cic. *Teſachki, delatni, poſzlen.* Was den Arbeitern zuſtehet. *Munkás, munka-tévő.*

Operātio, onis, f. Cic. *Delanye, Poſzluvanye.* e. Würckung, das Arbeiten, s. Werck. *Mivelés, Munkálódás.*

Operātor, oris, m. Firmic. V. *Operarius.*

Operātrix, īcis, f. Tertull. V. *Operaria.*

Ŏpercŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Z-pokrivalczem pokrivam, prikrivam.* Mit einem Deckel zudecke. *Fedővel befedem, Befzádolom.*

Ŏpercŭlum, i, n. Cic. *Loncheno y oſztale poſzude pokrivalcze, pokrivalo, pokrivàch, poklop.* Des Hafen und des übrigen Geſchirrs Deckel. *Fedő, Fedele az edénynek.* Dignum patellâ operculum. *Prov.* Cùm Magiſtrô dignus aliquis diſcipulus inventus eſt. *Reperitur apud Hieron.*

Ŏpĕrīmentum, i, n. Plin. V. *Cooperimentum, Integumentum.*

Ŏpĕrio, is, ire, ĕrui, ertum, [Act.] Cic. V. *Cooperio, Tego N.* 1. *Obtego.* Caput operire. Horat. *Pokriti glavu.* Das Haupt bedecken. *Fejét bé-takarni.* Transl. Contumeliâ aliquem operire: *pro* gravi contumeliâ afficere. *Cic.* 2 V. *Claudo N.* 1. Fores operire. Plaut. *Vráta zapréti.* Das Thor zuſchlieſſen. *Bézárni az ajtót.* 3 Transl. V. *Occulto, Celo, Abſcondo &c.* Luctum operire. Plin. *Saloſzt y tugu nepokazati, zkriti.* Das Leyd verbergen, verheelen. *Szomorúságát titkolni.* Hinc *Paſſivum* operior. *&c.*

Ŏpĕrior, īris, īri, &c. (Dep.) Vid. *Opperior.*

Ŏpĕror, āris, āri, atus ſum. (Dep.) V. *Laboro, Ago N.* 1. *Efficio, Facio.* In cute curanda plus æquo operata juventus. *Horat.*

Digitized by Google

l. 1. ep. 2. v. 29. 2 Studiis litterarum operari: *pro* dare operam, ſtudere. *Tacit.* 3 operari ſacris: *vel abſolutè* operari. *Sz. Meſſu ſzluſiti, chteti.* Die heilige Meſs leſen. *Szent Miſét ſzolgálni, mondani.* Divis operari: *pro* ſacrificium offerre Deo. *Virg.*

Ŏpĕrōsè, *Adv.* Cic. V. *Laboriosè, Difficulter.*

Operōsĭtas, atis, f. Quinctil. *Tesko delo, trudlyivo poſzluvanye, Marlivo délanye.* Schvvehre Arbeit, Arbeitſamkeit, emblige Bemühung. *Nehéz munka, Baj.* Vid. *Labor N. 1. Diligentia, Curioſitas N. 1.*

Operoſus, a, um, Cic. Sumitur *Activè* & *Paſſivè.* Vid. *Laborioſus, Curioſus N. 1. Difficilis.*

Ŏpertāneus, a, um. V. *Occultus.* Sacra opertanea. Plin. *Vu Jzkrovnih meſztah bivajuchi aldovi &c.*

Ŏpertè, *Adv.* Gell. V. *Occultè.*

Ŏperto, as, are, avi, atum, (Act. *Freq.*) Feſt. V. *Frequenter & operio.*

Ŏpertōrĭum, ii, n. Senec. V. *Cooperculum, operculum.*

Ŏpertum, i, m. Cic. V. *Myſterium.* Item V. *Oraculum N. 1.*

Ŏpertus, ûs, m. Apul. *Pokrivanye, odevanye.* e. Bedeckung, Zudeckung. *Bésedés, Fedezés, Takaródzás.*

Ŏpĕrŭla, æ, f. Arnob. V. *Opella.*

Ŏpes, ŏpum, ŏpĭbŭs, f. *plur.* Cic. *Imétek vſzakojachki, z-kém gdo láda.* s. Haabund Guth. *Jószág, Marha.* Vid. *Bonum, Divitiæ, Facultas N. 3.* Divitiæ, ut utare; opes, ut colare; honores ut laudere. *Cic. de Amic.*

* Ŏphĭăſis, is, f. Gels. *Béla kraſzta po glavi:* peregr. *Grinta.* r. Kopff-Grind. *Koſz.*

* Ŏphītes, æ, m. Plin. *Kachji kamen: Mramor kachje piknye po ſzebi imajuchi.* r. Schlangen-Stein, Serpentin-Stein. *Kígyó-kö, tarka márvány-kö.*

Ŏpĭcus, a, um, Cato. V. *Agreſtis, Impolitus N. 2. Inhumanus, Incultus N. 2. Rudis, Indoctus.* 2 apud Juven. V. *Impurus, Immundus, Turpis, Sordidus.*

Ŏpĭfer, ĕra, ĕrum, Plin. *Pomagajuchi, Pomochni, pomoch donaſſajuchi.* Helffend, zur Hülff kommend. *Segétö.*

Ŏpĭfex, ĭcis, m. Cic. V. *Factor, Author, Magiſter, Inventor. &c.* Opifex, ædificatórque Mundi DEus. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 8.* 2 per Synecdochen: *Priprosſzti Meſter, Meſterzki chlovek, Ruko-delavecz, Rukódelja.* r. Handvvercks-Mann, Hand-Wercker. *Meſter-ember, Kézi-mükeet.* Omnes autem opifices in turpi ſunt exercitio. *Cic. 1. Offic. c. 42.*

Ŏpĭfĭcīna, æ, f. Plaut. *Delovnicza, Meſterzka bólta, Hiſa ali komora za meſterzko delo.* e. Werckſtatt, Handvvercks-Stube. *Mühely.*

Ŏpĭfĭcĭum, ii, n. Varr. *Meſtria Ruko-delavczev, delo meſterzko.* s. Handvverck. *Mük, Miv, Tſinálmány.*

Ŏpĭfĭcius, a, um, Apul. *Meſterzki, Ruko-delavni.* Werckmeiſteriſch, Handvvercksmäſſig. *Kézi munkáboz-való.*

Ŏpĭlĭo, (*apud Virg.* Ūpĭlĭo) ōnis, m. Colum. *Ovchár, Chaban.* r. Schaaf-Hirt, Schäfer. *Jubáſz, Ibáſz, Jüb páſztor, Pakulár.*

Ŏpīmè, *Adv.* Plaut. *Bogato.* Reichlich. *Gazdagon.* Vid. *Lautè, Copiosè, Abundanter.*

Ŏpīmĭtas, atis, f. Plaut. Vid. *Abundantia, Copia N. 1. Divitia, Opulentia.*

Ŏpīmo, as, are, avi, atum, [Act.] Colum. *Tuſztim.* Fett, Feiſt mache, mäſte. *Megkövéritem, Zsirositom, Megbizlalom.* Item V. *Dito.*

Ŏpīmus, a, um, Cic. V. *Abundus, Copioſus, Dives, Pinguis.* Opima præda, opimus ager. *Cic.*

Ŏpīnābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Stimanlyiv, tak derſlyiv.* Wahrſcheinlich, glaublich. *Vélhetö, Hihetö.*

Ŏpīnātio, onis, f. *Cic.* Opināmentum, i, n. *Apul.* Opinātus, ûs, m. *Lucr.* Opinātum, i, n. Liv. *Stimanye, Mnenye, Mna, tak derſanye.* e. Meynung, r. Wahn, e. Muthmaſſung. *Vélés, Vélekedés.* Vid. *Exiſtimatio N. 1.*

Ŏpīnātò, Adv. Cic. *Stimano, Mnivo.* Vermerckter Maſſen. *Mikor vélném.* Vid. *Confideratè.*

Opinātor, oris, m. Cic. *Stimavecz, ki tak derſi, Stima, Mnivacz.* Wähner, der vermeynet. *Vélekedö, Mindenben akadozó.*

Ŏpīnio, ōnis, f. Cic. 1. V. *Opinatio.* 2. V. *Exiſtimatio N. 2. Fama N. 1. & 2.* Magna eſt hominum opinio de te, magna commendatio. *Cic.*

Ŏpīniōſus, a, um, opinioſior, opinioſiſſimus, Cic. *Pun ſtimanya, Jako ſtimanlyiv, Mniv.* Voller Meynungen. *Igen kételkedö, vélekedö.* Homines opinioſiſſimi. *id eſt* Propriis opinionibus pleni. *Cic.*

Ŏpīnor, aris, ari, ātus ſum. (Depon.) Cic. *Stimam, Mnim, Sbinimiſze.* Vermuthe, meyne, vvähne, muthmaſſe. *Vélekedem, Vélem.* Vid. *Arbitror.* Primus, ut opinor, introi-

Digitized by Google

introitus. *Cic.* Partes perturbationum ex duobus inopinatis bonis naſci, & ex duobus opinatis malis. *Cic.*

Ŏpīnus, a, um. *Stimajuchi.* Vermeynend, muthmaſſend. *Mellyet ember vár.* Ferè cum *nec* jungitur. Mihi nec opino occurrit &c. *Liv.*

Ŏpĭpărè, *Adv.* Cic. *Obilno, Verlo, Pogoſzpodzki.* Uberflüſſig, herrlich, köſtlich. *Bővőn, Friſen, Gazdagon.*

Ŏpĭpăris, is, *com.* re, n. *Apul. &* Opiparus, a, um, Plaut. *Obilen, Verli, Goſzpodzki pripravlyen, Vnogo ſztojechi.* Reichlich, köſtlich, herrlich. *Bővőlkődő, Gazdagon kéſzített, költséges.* Vid. *Opimus.*

Ŏpis, ŏpem, ŏpĕ, f. (Defect.) Cic. *Pomoch.* e. Hülff. *Segítség, ſegedelem.* Vid. *Auxilium &c.* Non opis eſt noſtræ. Virg. *Nè na naſſoj mochi.* Es iſt nicht in unſern Vermögen. *Nintſen a' mi tehetségünkben.* Aliquid opis adferre. Cic. *Nekuliko pomochi.* Etwas helffen. *Valamit Segélteni.*

Ŏpis, is, f. *Virg.* Nympha, Comes & Miniſtra Dianæ.

Ŏpĭter, ĭtris, m. *Peſt.* dicitur, cujus Pater, ſuperſtite avo, mortuus eſt.

Opitulātio, onis, f. Ulp. Vid. *Ŏpŭ.*

Opitulātor, oris, m. Apul. V. *Auxiliator, Adjutor.*

Ŏpĭtŭlor, aris, ari, atus ſum. (Depon.) Cic, V. *Auxilior, Adjuvo, Subvenio, Medeor.* Reipublicæ opitulari. *Cic.* Medicina opitulatur morbis. *Plin.* Apud Liv. legitur etiam *Opitulo, as &c. idem.*

Ŏpĭtŭlus, a, um. Feſt. *Pomagajuchi.* Helffend. *Segéltő.* Opitulus. *Subſtantivè* dictus eſt Jupiter, quaſi *opis lator.*

* Ŏpĭum, ii, n. Plin. *Szok makov,* ali *iz maka zpreſſano mleko.* r. Maagſamen-Safft, *oder* aus Maagſamen ausgebreſte Milch. *Mákból fatſartt lév.*

* Ŏpŏbalsămum, i, n. Plin. *Szok oſzebujne dúbe iz piſmenoga dréva czurécbi.* Wohlriechender oprechter Balſam-Safft. *Igén jó ſzagú leve a' balſamom fának.* Arbor autem Balſami in ſola Judæa naſcitur, quæ inciſa lapide, vitro vel oſſeis cultellis ejuſmodi ſuccum miræ ſvavitatis emittit. ità *Plin.* De hoc *Stat. l. 2. Silv. 2. v. 141.* Candida felices ſudent opobalſama virgæ.

* Ŏpōrĭnus, a, um, Mart. V. *Autumnalis.*

* Ŏpōrŏthēca, æ, f. Varro. *Szadovnyak, meſzto, kam ſze jeſzenſzki ſzád zpravlya.* r. Orth allvvo Herbſt-Obſt behalten vvird, e. Obſt-Kammer, r. Obſt-Gehalter. *Iſzi gyümölts tartó hely.*

Ŏportet, ĕre, ŏportuit, (Imper.) Cic. *Jeſzt potrebno, Trebaje.* Es iſt von Nöthen. *Megkell lenni.* Apollinis ſignum ablatum certè non oportuit. *Cic.* Accedat ſvavitas quædam, oportet, ſermonum. *idem.*

Oppango, is, ere, oppēgi, actum. (Act.) Plaut. *Zpinyam, kopchim.* Anheffte. *Iſzve tſattolom.* Vid. *Affigo, Conjungo.*

Oppecto, is, ere, xi *vel* xui, xum (Act.) Plaut. Vid. *Circum & Pecto N. 1.*

Oppĕdo, is, ere, oppĕdi (Neut.) Horat. Vid. *Contra & Pedo.* 2. Metaph. *Szuprot govorim, mermram, prigovarjam.* Widerſpreche, tadle, murre. *Ellene-ſzólok, viſzſza-morgok.*

Oppĕrior, īris, īri, ertus *vel* rītus ſum (Dep.) Cic. Vid. *Expecto vel exſpecto, Præſtolor.* Hoſtem magnanimum opperiens. *Virg.*

Oppeſsŭlātus, a, um. Plaut, *Zaſzunyen, pripert,* peregr. *Zariglyan,* Verriegelt. *Bézárlott.*

Oppeſsŭlo, & Obpeſsŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Obverſzto zapiram, Zaſzunyávam,* peregr, *Zariglyávam,* Verriegele. *Bézárlom.* Oppeſſulatas ante fores graditur. *Plaut.*

Oppĕto, & Obpeto, is, ere, īvi, & ĕtii, ītum. (Act.) *Cic.* 1. Propriè Vid. *Contra & Eo, Contra & Peto.* 2 uſitatiùs Vid. *Morior, Intereo, Obeo N. 4.* Mors neceſſitatem habeat naturæ, aut ſi ante oppetenda eſt, oppetatur cum gloria. *Cic.* Claræ mortes pro patria oppetitæ. *Idem.* Mortem oppetere, *vel ſimpliciter* Oppetere: *pro* Mori. *idem.*

Oppĭco, as, are, avi, atum (Act.) Cato. *Zaſzmolyujem, z-ſzmolim kelim, ſzmolim.* Verpiche. *Bé-ſzurkozom.*

Oppĭdānus, a, um. Gic. *Varaski, Tergoviſchni,* Städtlich, ſo in der Stadt iſt. *Városbéli.* V. *Civicus N. 1.*

Oppidanus, i, m. Jul. Cæs. *Varaſchan, varoſſecz, gradjanin,* peregr. *Purgar.* r. Stadt-Mann, Burger. *Városi-ember.*

Oppĭdātim, *Adv.* Svet. *Od Varaſſa do Varaſſa, chéſz vſze varaſſe.* Von Stadt zu Stadt, durch alle Städte. *Városúnként.*

Oppĭdŏ *Adv.* Cic. Vid. *Multùm, Valdè, Sanè.* Oppido pauci. Cic. *Kruto retki, Nyih kruto malo.* Faſt vvenige. *Igen keveſen.*

Oppĭdŭlum, i, n. Cic. *Varaſſecz, Tergoviſchtze,* Ein Marckflecklein, Städtlein. *Városótska.*

Oppĭdum, i, n. Gic. *Tergoviſche.* r. Marckfleck, *Város,* Vid, *Urbs, Civitas,* ità *Cic.* Differt autem

autem à Gastello magnitudine, à Vico mœnibus.

Oppignerātio, & Obpigneratio, onis, f. *Zalóſenye, zaſztavlenye.* c. Verpfändung. *Zálagba adás, vetés.*

Oppignĕro, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Zalágam, zalostvam, v-zalog dájem, zaſztavlyam.* Verpfände, zu pfand gebe, verſeze, *Zálagba-vetem.* Libelli etiam pro vino ſæpe oppignerabantur. *Cic.* Perperam ſcribitur *Oppignoro.*

Oppilātio, onis, f. Cic. *Zachepujenye, zabertvenye, zatikávanye, zatecknenye, zapiranye.* c. Verſtopffung, Verſperrung. *Béſzoritás, Bérekeſztés.* Vid. *Obſtructio.*

Oppīlo, as, are, avi, atum (Act.) Cic. *Zachepujem, zabertvávam, zatichem.* Verſtopffe. *Rekeſztem, zárom.* Vid. *Obturo, occludo.* Niſi ille ſe ſub ſcalas tabernæ librariæ conjeciſſet, hiſque oppilatis, impetum tuum compreſſiſſet. *Cic.*

Oppleo, es, ere, ēvi, ētum, (Act.) Cic. *Zapunyávam.* Zufülle. *Megtöltöm.* Vid. *Impleo.* Mors prava oppleta tenebris. *Cic.*

Opplōro, as, are, avi, atum (Neut.) Auct. ad Her. *Szuprot narekujem, plachemſze, plachuch gluſſim.* Vor einen Weine, mit Weinen betaube. *Ellötte ſirok, reá-ſirok.*

Oppōno, is, ere, ŏſui, ĭtum, (Act.) Cic. *Szuprot poſztávlyam.* Entgegen ſetze. *Eleibetéſzem.* 2. Vid. *Obnitor.* Hoſti ſe opponere. *Cic.*

Opportūnè *Adv.* Cic. *Zadobe, vu právo vréme, rávno prav, rávno dobro, ú dobar chaſz.* Zu rechter zeit, juſt recht, zum allen glück. *Jókor, Idején, korán, Alkalmatoſon.* Vid. *Commodè.* Opportuniùs. *Cic.* Opportuniſſimè. *Lucr.* 2 Vid. *Idoneè, utiliter.* Cic.

Opportūnĭtas, atis, f. Cic. *Prilika, prigoda.* c. Gelegenheit, Bequemlichkeit. *Alkalmatoſság, idejében-valóság.* Opportunitas temporis. *Cic.* Loci: *Cæs.* Ætatis: *Salluſt.* V. *Commoditas.* 2 corporis opportunitas. *Cic.* Vid. *Aptitudo.* 3 Vid. *Utilitas.* Amicitia magnas opportunitates habet. *Cic.*

Opportūnus, a, um. & Commodus, a, um. Cic. *Prilichen, prigodan.* Kommlich, vvohl gelegen. *Idein, korán-való, Alkalmatos, jó alkalmatoſságú, illendő.* Opportunior. *Plin.* Opportuniſſimus. *Cic.* Opportuna Urbs. Liv. *Prilichen Várash, vu kömſze po vſzud dobre prilike nahajaju.* Ein bequeme Stadt, die überal guthe gelegenheiten hat. *Olly Város, mellynek minden jó alkalmatoſsága megvagyon.* 2 V. *Utilis.* Res alicui opportunæ. *Cic.* 3 Vid. *Aptus, Idoneus.* Ad omnia hæc magis oportunus. *Terent.* 4 Opportunus injuriæ. *pro* Obnoxius. *Plin.*

Oppŏsĭtio, onis, f. & Oppŏsĭtus, ûs, m. Cic. *Szuprot poſztávlyanye.* r. Entgegenſatz. *Ellene-tétel.* Vid. *Contrarietas, Adverſatio.*

Oppreſſio, onis, f. *Cic.* Oppreſſus, ûs, m. Lucret. *Pritiſzkanye, zagnyetenye, potlachenye.* e. Unterdruckung. *Lenyomás, megnyomorítás.* Legum & libertatis oppreſſio. *Cic. 3. Offiz. c. 21.*

Oppreſſiuncŭla, æ, f. Plaut. *Malo pritiſzkanye, gnyetenye, potlachenye.* Kleine Unterdruckung. *Apróbb nyomorgatás, terhelés.* Vid. *Compreſſio.*

Oppreſſor, oris, m. *Potlachitel, pritiſzkavecz, ſzamoſzilnik.* r. Unterdrucker. *Lenyomó, Megnyomorító.* Vindex & Oppreſſor conjurationis. *Cic.*

Opprĭmo, is, ere, eſſi, eſſum, (Act.) Vid. *Deprimo N. 1. Comprimo N. 1. Obruo N. 1.* Ruinâ opprimi. *Cic.* Somnus eum oppreſſit: *pro* Invaſit, obruit. Terent. *Szeny je nyega obladal.* Der Schlaff hat ihn überfallen. *Elnyomta őtet az álom.* Os oprime. Terent. *Mucbi.* Schvveige ſtill. *Egyet ſe ſzolj.* 2 Transl. V. *Occulto, Celo, Tego, Deprimo N. 2.* Quo ſtudioſius ab ipſis opprimitur, & abſconditur, eo magis eminet & apparet. *Cic.* 3. Alieno ære, criminibus opprimi: *pro* gravari, onerari. 4. Rempublicam armis opprimere: *pro* Invadere, vexare, evertere. 5. Dolore, morte opprimi: *pro* obire, occumbere, mori. 6. Tertia te epiſtola ante oppreſſit, quàm &c. *pro* prævenit. 7. Ad quam diem hìc ità poſſim eſſe, ut ne opprimar: *pro* ne ex improviſo deprehendar. *ità Cic.*

Opprōbrāmentum, ti, n. Plaut. V. *Opprobrium.*

Opprōbrātio, onis, f. Gell. *Pſzuvanye, oſzramotenye, zponaſſanye.* e. Scheltung, Vervveiſung, Schmähung, Beſchimpffung, Vorvverffung. *Gyalázás, ſzidalmazás, ſzemre-bányás.* Vid. *Exprobratio.*

Opprōbrium, ii, n. Cic. V. *Ignominia, dedecoramentum, Improperium, Infamia.* Eſſe alicui opprobrio: *pro* Dedecori eſſe. *Cic.* Mordear opprobriis falſis: *id eſt* Calumniis, improperiis, exprobrationibus. *Horat.*

Opprōbro, *vel* obprobro, as, &c. *Plaut.* quaſi diceres, Probrum objicio. *item* Ex prōbro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. Vid. *Improbero, Improbro, Impropero*, Oggero *N. 2. Dedecoro, Calumnior.* Rus tu mihi opprobras? *pro* objicis? &c. *Plaut.*

Oppugnātio, onis, f. Cic. *Szuprot-borenye, bienye, vojuvanye, Podſztupenye, Podſztup*

Digitized by Google

tup, Podjémlyenye, Nazkochenyé. e. Gegenſtreitung. Beſtreitung, r. Anfall zum Sturm, e. B. ſtürmung. *Ellene-vivás, oſtromlás.* Vid. *Oblectatio, Invaſus.* Nec ſegnior oppugnatio eſt, quàm pugna fuerat. *Liv.*

Oppugnātor, oris, m. Cic. *Szuprot vojuvavecz, Naskochitel, Podſztupitel, Podjemitel.* r. Beſtreiter, Bekrieger, Stürmer. *Vivó, oſtromló.* Vid. *Adverſarius, Invaſor.* Antonius oppugnator Patriæ. *Cic.*

Oppugnātōrius, a, um, *Vitruv.* Ad oppugnationem pertinens.

Oppugno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Szuprot chemu vojujem, Podjémlyem, Podſztupam, Udiram.* Beſtreite, bekriege, ſtürme. *Ellene-vivok, oſtromlom.* Vid. etiam *Adorior N. 1. & 2. Invado, Impeto, &c.* Aggeribus, Vineis, Turribus oppugnare oppidum. *Cic.* 2 Transl. Exiſtimationem alicujus oppugnare. Commoda patriæ verbis oppugnare. *idem.* Alicui os oppugnare: *pro* Pugnis cædere. *Plaut.*

Oppūto, as, are, avi, atum, (Neu. *aliú* Act.) Plin. *Obrezávam, obſzekávam.* Umhaue, abhaue. *Megnyeſem, Elvagdalom.* Vid. *Circumſcindo, Deputo N. 3. Deſeco, Frondo.*

Ops, ŏpis, f. *ab abſol. Adject.* Ops. *Varr.* Cæli & Veſtæ filia, Saturni ſoror & Conjux, quæ & Terra, & Rhea, & Cybele, & Magna Mater, & Mater DEorum, & Berecyntia &c. vocatur. Alii Filiam Oceani & Salaciæ, Neptem Cœli & Veſtæ fuiſſe ſcribunt. Nomen traxit *ab Antiq. & obſol. Adject.* Ops, *quod idem eſt ac* Dives, opulentus: *& cujus contrarium* Inops *pro* Paupere, in uſu hodiéque permanet.

Ops, ŏpis, f. *Nomin. obſol.* Cic. 1. Vid. *ŏpis, Auxilium, Facultas* N. 1. *Vires.* Omni ope, atque opere enitar. *Cic.* 2 Ops, ŏpis, *nom. Adj. obſol.* Feſt. V. *Dives, opulentus.* 3 opes. &c. *plur.* contrariam obtinet ſignificationem. Vid. *opes.*

Opſonium, ii, n. *&c.* Vid. *obſonium.*

Optābilis, is, *com.* le, n. Cic. *Selen, Selenya vréden; Sto je vrédno, daſze poſeli.* Wünſchens vverth, vvas zu vvünſchen iſt. *Kivánatos.*

Optabiliter, *Adv.* Cic. *Selno, Z-poſelenyem, zvolyno, poleg ſelye.* Nach allen Wunſch, ervvünſcht. *Kivánatoſon.*

Optātio, onis, f. Cic. *Selya, ſelenye.* r. Wunſch. *Kivánás.* Dare optationem alicui. Cic. *Kômu kaj na volyu, na izbor puſztiti.* Einem etvvas frey laſſen, *Valamit valakinek válaſztáſra engedni.* Alii legunt *optionem.* Vid. *optio.*

Optātīvus, a, um, Priſcian. *Selyu zaderſavajuchi, znamenujuchi.* Einen Wunſch begreiffend, bedeutend. *Kivánságot jelentő.*

Optātò, *Adv.* Cic. Vid. *Optabiliter.* Niſi quid te aliud impediet, mihi optatò veneris. *Cic.*

Optātum, i, n. Cic. V. *Déſiderium N. 1. Vótum N. 2. optatio.*

* Optēria, orum, n. *Plur.* Munera Conjugum? *Dari, koje vu biſnom zakonu poſztavlyenè jeden drugomu davati navadu imaju.* e. Gaben, ſo Heuraths-Leuthe einander zu geben pflegen. *Ajándék, mellyet a' férjek egymáſnak ſzoknak adni.*

* Optĭcē, es, *vel* optĭca, æ, f. Vitruv. *Znanye y meſztria vidyenye ravnajucha.* e. Sehe-*oder* Perſpectiv-Kunſt. *Látni tanitó meſterség.*

Optĭmas, ātis, *com.* Cic. *Najpreſtimanejſſi vu obchini, ſztareſſina, ſztaroſzta.* Der Fürnehmſte des Volckes. *Népnek eleje.*

Optĭmè, *Adv.* Cic. *Najbolye, Predobro.* Aufs allerbeſte, ſehr gut. *Igen jól.* Vid. *Inſignitè, Præclarè.* 2 Nonnumquam apud *Terent.* Vid. *opportunè.*

Optĭmĭtas, atis, f. Plaut. V. *Commodum, utilitas.*

Optĭmus, a, um, Cic. *Najbolyi, Najbolſſi, Predobri.* Der Allerbeſte. *Igen jó.*

Optio, onis, f. Cic. *Na volyu puſchanye, zebranya ſzloboſchina, Dopuſchenye poleg ſzvoje ſelye kaj izebrati.* e. Wilkühr, e. Freyheit nach eigenem Willen etvvas zu ervvählen. *Valamit elválaſztáſra való ſzabadság.* Alicui optionem dare, deferre, facere. Cic. V. *Optatio in ſimili.* 2 Metonymicè optio, onis, m. Varr. *Podſztotnik, Pomoobnik Vojnichkoga Poglavara.* r. Unter-Hauptmann, Helffer eines Kriegs-Officiers, *vulgo* Lieutenant, Adjutant. *Hadnagy, Vitézi hadi tiſzt, ſegitő, ſeregbajtó.* Vid. *Locumtenens.* 3 Transl. ad alia V. *Adjutor,* Plaut.

Optiōnātus, ûs, m. Cato. *Vojnichkeh Pomochnikov, ali Nameſztnikov Chàſzt.* e. Adjutanten-*oder* Lieutenants-Stelle. *Adjutánt, Hadnagy és ſeregbajtó tiſztsége.*

Optīvus, a, um, Horat. V. *Adoptatitius, & Adoptivus.*

Ópto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Cupio, Deſidero, Expeto N. 1. & V. Eligo.* Cic.

Digitized by Google

Optŭmus, a, um, &c. *Plaut.* more veterum. V. *optimus.*

Ŏpŭlens, entis, *ens.* Salluſt. V. *Dives, Abundus, Abundans, Locuples.*

Opulenter, *Adv.* Liv. *Bogato, Blagovito.* Reichlich. *Gazdagon.*

Ŏpŭlentia, æ, f. Salluſt. V. *Divitiæ, Opes, Abundantia.*

Ŏpŭlentĭtas, atis, f. Plaut. V. *Opulentia.*

Ŏpŭlento, as, are, avi, atum, (Act.) Horat. V. *Dito.*

Ŏpŭlentus, a, um. Cic. V. *Opulens.* Provincia pecuniæ opulenta. *Tacit.* Populi opulentiſſimi. Liv.

Ŏpŭleſco, is, ere, (Neu. *Inch.*) Furius *apud* Gell. *Bogat poſztájem.* Reich vverde. *Meggazdagúlok, gazdagúlni kezdem.*

Opŭlus, i, f. Varr. *Klen drévo.* r. Maſsholder-Baum. *Jubar fa.* Vid. *Acer.* Non deſunt, qui interpretentur *opulum* eſſe ex genere ſambuci.

Ŏpus, ĕris, n. Cic. *Propriè* eſt id, quod fit operando. *Delo.* s. Werck. *Tſinálmány.* Interdum pro ipſa actione ponitur, ità *Virg.* Vid. *Opera N.* 1. *Operatio.* Item V. *Artificium.* In aureo lecto &c. magnificis operibus picto. *Cic.* Item V. *Obvallatio, Munitio.* Locum reperit egregiè naturâ, & opere munitum. *Cæſ.* Item generatim V. *Ædificium.* De extruendis, reficiendiſve operibus ad P. C. referebatur. *Sveton.* Opere magno, *vel* maximo. *Plaut.* Vid. *Magnopere.*

Ŏpus, *Nom. Indecl. Adjectivè & Subſtantivè* ſumitur: Vid. *Indigentia N.* 1. *Indigus, utilitas, utilis.* Legem curiatam Conſuli ferre opus eſſe, neceſſe non eſſe. *id eſt* utile eſſe, non autem neceſſe. *Cic.* Ex quo apparet, quòd *opus* utilitatem, vel indigentiam, non verò neceſſitatem denotet. Paſſim tamen *opus & neceſſe* pro eodem uſurpantur. Conjungitur cum *ſum, es, eſt,* & ferè *Dativum perſonæ* expreſsè, vel occultè poſtulat. Si *ſubſtantivè* adhibeatur, verbum *ſum* tertiæ perſonæ numeri ſingularis eſſe debet, atque tunc vel *Abſolutè* ponitur: *ut:* Fortaſſe, ſi opus fuiſſet, definiviſſes. *Cic.* vel cum *Ablat.* Apud Terentiam gratiâ opus eſt nobis. *Cic.* Vel cum *Genit.* ſed rariùs: opus erit elegantioris alicujus &c. *idem.* Vel cum *Conjunct.* & particula *ut:* Nunc tibi opus, ægram ut te ſimules. *Plaut.* Vel cum *Infinit.* Anne opus ſit quidem nihil unquàm omnino deeſſe amicis. *Cic.* Vel cum *Participio.* Primùm erat nihil, cur properato opus eſſet. *idem.* Sumptum *Adjectivè* ante ſe *Nominativum* exigit, quo caſu Verbum *ſum* ſecundùm numeros & perſonas variari debet: *ut:* Dux nobis & Auctor opus eſt. *Cic.* Ad comparanda ea, quæ opus erant, *Liv.* In utraque uſurpatione conjungi etiam poteſt cum Præp. *Ad.* Præſidiò firmiori opus eſſe ad iſtam Provinciam. *Cic.* Interdum locò *ſum* ponitur *habeo.* Feræ gramibus opus habent. *Colum.* Si ità factò opus eſt. *Synon.* Si ità commodum veſtrum fert: ſi ità res cogit, rerum ordo poſtulat, res deſiderat; ſi ità rationes poſtulant &c.

Ŏpuſcŭlum, i, n. Cic. *Delcze, malo delo.* s. Wercklein. *Munkátska, Múvetske.*

Ŏră, æ, f. *vel* Herſilia, æ, f. *Ovid.* Dea Juventutis & Pulchritudinis.

Ōra, æ, f. Cic. *Synon.* Extremitas. *Kraj.* Das äuſſerſte eines Dings, r. Rand. *Kúlsó ſzéle valaminek.* Ora veſtis. Feſt. *Stricz, Szkut.* r. Saum an Kleydern. *Kóntósnek a' ſzéli.* Vulneris oræ. Gels. *Zvunſzke ſztrani rane.* Die äuſſerſte Theil der Wunden. *A' ſebnek ajakaji.* Poculorum ora. *Luer. Gornya ſztran, iliti vuſztnicza poſzude za pitje.* r. Rand an Bechern. *Kantſók ſzája, teteje.* 2 Speciatim & Frequentiſſimè uſurpatur *pro* Regione litorali, ſeu *pro* extremitate Regionis prope litus maris. Ora maritima. Cic. *Primorje.* s. Land am Meer. *Tenger mellyéki tartomány.* Transfertur etiam ad alia litora. Ora dravana. *Podravje.* s. Land am Drack-Fluſs. *Dráva mellyéke.* Ora Savana. *Poſzavje.* s. Land am Sau-Fluſs. *Száva mellyéke.* Colopiana ora. *Pokupje.* s. Land am Kulpa-Fluſs. *Kupa viz mellyéke.* Solvere oram. *Quint.* Oram reſolvere: Liv. *K-bregu privezanu Ladju odvezati, genutiſze od kraja iliti bregavodenoga.* s. Schiff abbinden, vom Land abſchiffen. *El-ereſzteni a' bajót, a' parttól el-ereſzkedni.* Hinc 3 per *Synecdochen* Ora V. *Regio,* ità Cic.

Ōrăcŭlum, i, n. *Cic.* Oraclum, i, n. Ovid. 1. *Boſanzki Odgovor.* Gottes Antvvort. *Iſteni felelet.* Ab Jove oraculum petere, poſcere. *Cic.* 2 *Mejzto ali Csirkva Boſanzkih odgovorov.* Ort *oder* Tempel, vvo dergleichen Antvvorten gehohlet vvurden. *Jóvendó mondó kápolna.* Plin. 3 Meton. V. *Idolum N.* 1. Conſulere oraculum. *Cic.* 4 Generatim V. *Vaticinatio, Vaticinium.* Quibus inflatæ mentes oracula funderent. *Cic.*

Digitized by Google

Cic. 5 *Mudri kakov y glaſzoviti izgovor.* Ein Sinnreicher und glaubvvürdiger Spruch *oder* Bericht. *értelmes és bőlts kőzmondás.* Græcè Ἀποφθεγμα, ατὸς, n.

Ōrārĭum, ii, n. (*ab* os, oris.) *obſol.* Lucil. apud Non. V. *Mappa N.* 1. *Mappula.*

Ōrārĭus, a, um, (*ab* ora) Plin. *Krajni, Breſni, pri kraju, poleg brega vozechi.* Zum Land am Meer &c. gehörig, am Geſtadt ſchiffend. *Part mellet - való.* Naves oratiæ. Plin. *Male ladje, na kojibſze pri kraju vozi.* Die Ring - *oder* kleine Schifflein, auf vvelchen man beym Geſtadt ſchiffet. *Kis bajótzkák, mellyekben a' viz mellet eveznek.*

Ōrāta, æ, f. Macrob. *Sztanovita Zlatkaſzte* ali *cherlenkaſzte boje, iliti farbe Paſzterva, komarchja, iliti Biſztranga Riba.* e. Rothe Forel, Lachs-Forelle. *Piſztrang hal.* Vid. *Aurata.*

Ōrātim, *Adv.* Solin. *Po krajeh, poleg morja ali druge vode.* Dem Bort nach. *Part mellet, Partonként.*

Ōrātio, onis, f. 1. Generatim V. *Locutio, ſermo.* 2 Speciatim *Szloſzno-govor, Naredno govorenye, Mudro-ſzloſzno govorenye.* Ordentliche Rede, *oder* Oration. *Tellyes rendes beſzéd.* Item *Molitva.* s. Gebeth. *Imádtág.* ità Cic.

Ōrātiuncŭla, æ, f. (Dim.) Cic. *Govorenyiczhe.* e. Kleine *oder* kurtze Rede. *Beſzédetzke.* Item *Molitvicza.* s. Gebethlein. *Imádságotska.*

Ōrātor, oris, m. Cic. *Szloſzno govoritel.* r. Wohl-Redner. *ékeſzen ſzólo.* 2. apud Liv. V. *Legatus.* Differt â Rhetore, quòd *orator* ſit, qui in judiciis, concionibus, vel ſenatu &c. cauſas agit: *Rhetor* verò, qui profitetur artem bene dicendi. *ità Cic. in L. Rhet.*

Ōrātōrĭa, æ, f. (*intellige tamen* Ars) Quintil. *Meltria ali znanye ſzloſzno govorneſzti.* e. Rede-Kunſt, Kunſt der Wohlredenheit. *Szóláſi Meſterség.*

Ōrātōrĭè, *Adv.* Cic. More oratorum. *Poleg náchina ſzloſzno govoritelov,* ali *ſzloſzno-govorenya: Mudro-govoritelzki.* Nach der Redner - *oder* Rede-Kunſt, vvohl - redneriſch. *Szóláſi meſterséggel.*

† Ōrātōrĭum, ii, n. *Meſzto ali biſa molitve, Czirkva.* s. Beth-Haus, e. Kirche. *Imádkozó bely, kápolna.*

Oratorius, a, um, Cic. *Szloſzno-govoritelſzki.* Kunſt - *oder* Wohl - redneriſch. *ékeſzen ſzólásboz-való.*

Ōrātrix, īcis, f. Plaut. *Szloſzno govoritelicza,* *Molitelicza.* e. Wohl-Rednerin, Bittetin. *ékeſzen ſzóló né, Imádkozó aſzſzony.*

Ōrātum, ti, n. Terent. V. *Precis, Precatio, Petitio, petitum.*

Oratus, ûs, m. Cic. *idem.*

Orbātio, onis, f. Senec. V. *Privatio.*

Orbātor, oris, m. Ovid. *Mentuvavecz.* r. Beraubet. *Megfoſztó.*

Orbĭcŭlātim, *Adv.* Plin. *Vu okrug, na okruglo.* Rund, Rings-Weiſe. *Kerekdédenként.* Vid. *Circulatim.*

Orbĭcŭlātus, a, um, Cic. V. *Rotundus, Globoſus.*

Orbĭcŭlus, i, m. (Dim.) *Plin.* Parvus orbis. *Vſze kaj je god na malom okruglo, kakti kavichicza, Tanyérecz, Kolobarecz, Oblochno ſzteklo,* peregr. *Sajba.* Alles vvas klein und rund iſt: e. g. s. Ringlein, Tellerlein, Kreiſslein, eine Scheibe. *Minden a' mi kitſinyés kerekdéd,* e.g. *Karika, Tányérotska, kereketske, ſüveg tányérotska.*

Orbĭcus, a, um, V. *Orbiculatus.* Sidera cœli circa terram, atque axem volvuntur motu orbico. *Varr.*

Orbĭfĭco, as, are, avi, atum, [Act.] *Accius* apud *Non.* Vid. *Orbo.*

Orbile, is, n. Varr. *Gornyi kolobar kotácha ali kola.* e. Radfelge, r. Umkreiſs. *Kerék talp.*

Orbis, is, m. Cic. *Vſze kaj je okruglo, ali okrug napravlyeno:* v. g. *karika, perſztén.* Alles vvas rund iſt: v. g. r. Ring, Ringl. *Minden a' mi kerek: v. g. karika, gyűrű.* Vid. *Circulus, Gyrus, Rotunditas.* In orbem ferri. *Cic.* In orbem volvi. *Liv.* Stellæ conficiunt orbes ſuos. Cic. *Zvezde ſe okol obhajaju vſzu zemlyu.* Die Stern laufen den gantzen Erdkreiſs um. *Ottan - ot kerűlnek a' tſillagok.* Terrarum orbis. Cic. *Zemelſzki ſzvèt.* r. Erd-Kreiſs. *Föld kereksége.* Orbis cœleſtis Cic. *Kolobar, ali okruglina nebeſzka.* e. Himmliſche Kugel. *ég kereksége* Totus orbis. *Ovid.* Vid. *Mundus N.* 1. *Globus.* Item V. *Regio.* In noſtro orbe proximè laudatur ſyriacum. *Plin.* Item V. *Annus.* Triginta orbes imperio explevit. Virg. *Trideſzeti lèt je kralyuval.* Er hat dreyſſig Jahr geherrſchet. *Harmintz eſztendeig uralkodott.* Item apud Virg. V. *Rota.* Item apud Varr. V. *Orbile.* Item apud Ovid. *Tanyèr.* Teller. *Tányér.* Verborum, *vel* orationis orbis: *id eſt* Periodus. *Cic.* Saltatorium orbem verſare: *pro* in orbem ſaltare. *V. kolo zkakati, kolaſze ali prichkanicza igrati.* Rund herum tanzen, das Kehraus anſtellen. *Kerek tántzot járni, Lapotzkás tántzot jádzani.* ità Cic.

Orbĭta, æ, f. Cic. *Kolo - techina.* e, Fahrgleiſe. *Kc-*

ſte. *Kerék vágás.* Item apud *eundem* Vid. *Rota, Rotunditas, Circulus.*

Orbĭtas, atis, f. *Cic.* 1. Propriè. *Mentuvanye, zgublenye detcze, ali Roditelov.* 2. Verluſt der Kinder *oder* der Aeltern. *Gyermekek vagy atyák elveſztése, árvaság.* Item V. *Viduitas.* 2 Transl. ad alia & generatim V. *Privatio.* Orbitas luminis. Plin. V. *Cæcitas.* 3 Meton. V. *Paupertas, Miſeria.*

Orbĭtōſus, a, um, Virg. *Kolotechni, pun kolotechine.* Viel Fahrgleiſe habend. *Kerék vágásos.*

Orbĭtūdo, ĭnis, f. apud Veter. *Accius* apud *Non.* Vid. *Orbitas.*

Orbo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. Propriè. *Cheſza dragoga kakti otcza, matere, detcze kôga mentujem, ſzirotim, vu ſzirotinſztvo poſztavlyam, ſziroticze chinim.* Einen um etwas liebes, als um ſeine Aeltern *oder* Kinder bringe, in Wayſen-Stand ſetze. *Kedves javától meg-foſztom.* Transl. & generatim V. *Privo.* Italiam juventute, Aliquem auxiliô orbare. *Cic.*

Orbus, a, um, Cic. 1. propriè: *Cheſza dragoga, kakti otcza, Matere, Detcze &c. mentuvan.* Beraubt, einſam, der um etwas liebes kommen iſt. *Kedves javától megfoſztatott.* Patre orbi filii. *Cic.* 2 Transl. item ac *privatus. Spoliatus.* Uſque eo orba fuit ab optimatibus illa concio. *Cic.* Orbus auxilii, opûmque. *Plaut.* Orbam luminibus exegit ſenectam. *Plin.*

Orca, æ, f. *Plin.* Marinæ beluæ genus Balænis infeſtum. 2 apud *Varr.* Genus vaſis.

Orcheſtra, æ, f. Cic. *Oſzebujno meſzto za Goſzpodu na obchinzkeb igrab iliti Komediab.* 1. Herren-Sitz im Schau-Spiel. *A' játék nézô épületben Fô rendek külô helyek, vagy karjok.* 2 apud Græcos: *Meſzto za igro znancze iliti Muſikaſſe na komediab.* 3. Orth, *peregr.* s. Apartement, allwo bey einer Opera &c. die Muſicanten ſitzen und ſpielen. *Muſikáló hely.*

Orchĭtis, *vel* Orchĭtes, is, f. *Varr.* Magna olea.

Orcus, i, m. Cic. *Peklenzki Bòg.* Pluto *imenuvan.* Der Hölliſche Gott Pluto. *Pokolbéli Iſten, Plútó.* 2 apud *Homer.* Fluvius Theſſaliæ, ex ſtyge palude profluens, aquis valde pinguibus: & ideo dictus Fluvius inferorum. 3 *Meton.* Vid. *Inferi.* Bene vale, apud orcum (*id eſt* Inferos) te videbo. *Plaut.* 4 V. *Mors.* Impudens orcum moror: *pro* Mortem differo. *Horat.*

Ordĭnālis, is, *com.* le, n. Priſcian. *Rèd znamenujuchi.* Eine Ordnung bedeutend, zur Ordnung gehörig. *Rendhez-való.*

Ordĭnārius, a, um, Colum. *Redni, Naredni.* Ordentlich, nach der Ordnung. *Rendes, Rend-ſzerint-való.* 2 V. *Conſuetus.* Liv.

Ordĭnātè, *Adv.* Auct. ad Her. *Redom, na redu, po redu.* Ordentlich, nach der Ordnung. *Szép renddel, rend-ſzerint.*

Ordĭnātim, *Adv. Brut. Cic. L. 11. Fam. ep. 13.* Vid. *Ordinatè.*

Ordĭnātio, onis, f. Colum. *Redyenye, naredba, na rèd poſztavlyanye.* 2. Ordnung, Anordnung. *Rendelés.* 2 In ſenſu vulgi V. *Initiatio N. 1.*

Ordĭnātor, oris, m. Senec. *Reditel, naredi, tel, na rèd poſztavitel.* 1. Anordner. *Rendelô, Rend-ſzabó.* 2 In ſenſu vulgari. V. *Initiator. N. 1.*

Ordĭnātus, a, um, Liv. *Redyen, odredyen, na rèd* ali *na rèd poſztavlyen.* Geordnet, in die Ordnung geſetzt. *Elrendeltetett, Rendes.* Vulgo *ordinatus* pro *ſacrâ initiatus, ordine eccleſiaſtico inſignitus.*

Ordĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Redim, naredyujem, na rèd poſztavlyam.* Ordne; in Ordnung ſtelle, ſetze *oder* richte. *Rendelek, Rendelem, Elrendelem.* Res ſuas ſuô arbitriô ordinare. *Senec.* 2 In ſenſu vulgari. *Rédim, Rede popovſzke dájem. &c.* Vid. *Initio N. 1.*

Ordior, īris, īri, orſus ſum. (Dep.) Cic. V. *Inchoo, Incipio.* Sed ut unde eſt orſa, in eodem terminetur oratio mea. *Cic.* Alterius vitæ initium ordimur. *idem Attic. L. 4. ep. 1.* 2 V. *Texo.* Aranea ordítur telas. *Plin.* Ordiendus. *Cic.* Ordiundus. *Liv.*

Ordĭum, ii, n. Lucr. V. *Initium.*

Ordo, ĭnis, m. Cic. *Rèd, Naredba.* 1. Ordnung. *Rend.* Vid. *Ordinatio, Collocatio, Diſpoſitio, Digeſtio N. 2.* 2 ſæpe ponitur *pro* ſtatu, Conditione, vel qualitate hominum. *Sztaliſz Popovzki, Redovnicbki, Poglavarzki, Konjanicbki &c.* 1. Geiſtliche Orden, allerley Menſchen-Stand. *Papi, ſzerzeteſi, világi rend, ſzer, állapot.* Hinc: Ordines alicui conferre: *pro* Initiare aliquem. Sacri ordines. *Szveti redi.* Die Heilige Orden. *Szent rendek.* Sunt autem tres, alio nomine Maiores. *Subdiaconatus, Diaconatus, Presbyteratus,* quorum perfectio eſt 4tus *Epiſcopatus.* Minores verò, ſeu non ſacri. 4. *Oſtiariatus, Lectoratus, Exorciſtatus, & Acolythatus.* ità *Eccl.* Tres quoque erant apud Romanos civium Ordines: Senatorius, Equeſter, & Plebejus.

Digitized by Google

beius. *Cic. Liv. &c.* 3. Ordo pro multitudine hominum ejusdem classis, seu *pro* ipsis ejusdem dignitatis hominibus usurpatur. *Cic.* Ordine *vel* ex ordine. *Cic.* Vid. *Ordinatè.* In ordinem cogere, redigere: *proprie* est aliquem sua eminentiore dignitate privare, & ad inferiorem ordinem reponere. *Liv.* *Translatè* verò significat coercere, cohibere. *Plin.*

Ŏrĕa, æ, f. Cato. *Szala na uszdi.* Das Gebiss am Zaum. *Zabolárfék.* Vid. *Frenum.*

* Ŏrĕădes, ădum, f. *plur.* Virg. Nymphæ montium. *Vile, Boficze gòr.* e. Berg-Nymphen, Berg-Göttinen. *Hegyi nimfák,* vagy *Isten-Aszszonyok.* Sing. *Oreas, adis. f.*

* Ŏrĕŏsĕlīnum, i, n. Plin. *Dioji perszin:* peregr. *Petrosil.* e. Berg-Peterlein, vvilde Peterszilien. *Vad petreszelyem.* Apium montanum.

* Ŏrestes, is, m. Agamemnŏnis Argivorum Regis, & Clytemnestræ filius. Pylădem omnium profectionum suarum perpetuum habuit comitem, & periculorum socium; inter quos tanta interceffit amicitia, ut alter pro altero mori non recusaret. *Cic. de Amic. Virg.* 2 *Æn. &c.*

Ŏrĕ-tĕnus. Tacit. *Do vuszt.* Bis zum Mund. *Szájjal.*

* Ŏrexis, is, f. Juven. *Velika selya y blepenye jesztvine &c.* Grosser Lust zum essen &c. *Nagy ételi kévánság.* Vid. *Ambelatio N.* 2. *Appetentia.*

Orgănārius, ii, m. Firmic. *Orgulo-delecz, orgul delavecz.* r. Orgelmacher. *Orgonatsinálo.*

Orgănĭcus, i, m. Lucr. *Orgulàsz, Orgunàsz, ki znano vu Orgule prebira.* r. Organist. *Orgonával sipoló, Orgonista.*

Orgănĭcus, a, um, Lucr. *Orgulam szlissajuchi, pun lyublenoga orgul-glásza.* Zur Orgel gehörig, voll des lieblichen Orgel-Thons, *ékes orgona zengésü.*

† Orgănĭsta, æ, *com.* Vid. *Organicus, i.*

† Orgănĭstrum, tri, n. Eccl. *Mesżto, gde Orgule szteje.* r. Ort, vvo die Orgel stehet. *Orgona bely.*

* Orgănum, i, n. Cic. V. *Instrumentum.* 2 apud *Vitruv.* per Antonom. *Organe.* e. Orgel. *Organa.* Per excellentiam enim omnia musicorum instrumenta *Organa* vocantur. *Quintil.*

* Orgĭa, ōrum, n. *plur.* Virg. Quælibet sacra apud Græcos. 2 speciatim V. *Bacchanal.*

* Orgya, Orgyia, *apud nonnullos* Orgĭa, æ, f. *Szeszeny, Szeszaj, Raztegaj.* peregr. *Klafter.* Ein Klaffter *oder* Lachter. *Egy ölni mértét.*

Ŏrĭa, (Horia) æ, f. Plaut. *Ribjichka ladja, Ladjicza.* Ein Fischer-Schiff, *oder* Kahn. *Halászi Hajó.*

* Ŏrichalcum, i, n. V. *Aurichalcum.*

Ŏrĭcilla, (*nonnulli legunt* Auriciła) æ, f. Cæsull. *Zvunszki kraj ouha.* e. Ohrläppleln. *Fül gombája.*

Ŏrĭcŭlārius, a, um, Gels. V. *Auricularis.*

Ŏriens, entis, *com. Particip.* Cic. *Izhajajuchi, ozan iduchi.* Aufgehend, anbrechend. *Támadó.*

Ŏriens, entis, m. *Subst.* Cic. *Mesżto szunczhenoga izhajanya, szunczhent Izhod, Iztok.* e. Ort, vvo die Sonne aufgehet, r. Aufgang der Sonnen, der Morgen *oder* Ost. *Napkelet, Támadat.*

Ŏrientālis, is, *com.* le, n. Pallad. *Szunczezizhodni, iztochni.* Morgenländisch, Ostlich. *Napkeleti.*

Ŏrĭfĭcium, ii, n. Macrob. *Vuszine prelo, vuszta vszakojachke poszude.* 2. Mundloch, offene Theil eines Geschirrs. *Száj lyuka, Edénynek a' szája.*

Ŏrīgănum, i, n. & Origanus, i, m. Plin. *Dobramiszel trava.* Wilder Wohlgemuth, *Feketa gyopár, szúrós fü, szurok fü.*

Ŏrīgĭnāle, (*intellige* scriptum instrumentum) V. *Autographum, Chirographus* & *Chirographum.*

Ŏrīgĭnālis, is, *com.* le, n. Apul. *Pochetni, Perzo-pochet, od pochetka izhodni.* Ursprünglich, vvas von Ursprung her ist. *Eredetbéz-való, Eredetből-való.*

Ŏrīgĭnātio, onis, f. Quint. V. *Etymologia.*

Ŏrīgĭnĭtus, *Adv.* Ammian. *Iz perzo-perva,* Ursprünglich. *Eredetétől.* Vid. *Initiò.*

Ŏrīgo, ĭnis, f. Cic. *Izhod.* r. Ursprung. *Eredet,* Vid. *Exordium, Initium, Causa, Ortus, Auctor* N. 1. & 4. *Fons.* 2 Vid. *Natales* N. 1. Trojanus origine Cæsar. *Virg.*

* Ŏrīon, Ŏrīon, *vel* Ŏrĭon, ōnis, & ōnis, m. *Virg.* Astrum est octo, & triginta stellas complectens. Ensem videtur habere stellarum fulgore terribilem. Si fulget, serenitatem; si obscurus sit, tempestatem denotat.

Ŏrior, ĕris, ĭtur, & īris, īri, ortus sum, (Dep. *in omnibus reliquis temp.* 3. *Conj.*) Cic. *Pochinyamsze, na szvetloszt dohájam, Izhájam.* Entspringe, herkomme, entstehe, aufgehe. *Eredek, Támadok.* Item V. *Nascor, Exorior* N. 1. *Exsurgo* N. 1. Partic. *Oriturus.*

Ŏrites, æ, m. *Plin.* Gemma globosa, cui ignis non nocet.

Ŏriundus, a, um, Liv. *Od kŭga, ali iz kojega mesta rodam, izhajajuchi.* Von einem Orth &c. gebürtig. *Eredendŏ, valahonnan-való.* Nati Cartagine, sed oriundi ab Syracusis. *Liv.* Item. *Rodjen.* Gebohren. *Született.* Qui ab ingenuis oriundi sunt: *pro* Nati. *Cic.*

* Ŏrix, ĭgis, m. V. *Oryx.*

Ornāmentum, ti, n. Cic. 1. *Kinch, Czifra, Lepotenye, Nakitje, Nakinchenoszt.* e. Zierde, r. Aufbutz, Schmuck, Geschmuck, e. Ausrüstung. *ékesség.* Vid. *Elegantia.* Quod ornamentum pueritiæ Pater dederat. Ornamenta orationis. *Cic.* 2. V. *Honor, Gloria, Dignitas, Decus Honorificentia:* Te mihi ornamento fore dixit. Ornamentum Reipub. *Cic.* 3 Accipitur pro *Beneficio honorifico.* Quæcunque â me ornamenta in te proficiscentur. *Cic.* 4 Generatim V. *Apparatus, Insigne* N. 2. 3. 4. & 5. Ornamenta Consularia, triumphalia &c. *Tacit.* Neque verò cæteras copias, ornamenta, præsidia vestra cum illius latronis inopia, ac egestate debeo conferre. *Cic.*

Ornātè, ornatiùs, ornatissimè, *Adv.* Cic. *Nakinchenó, Lépo-szpravno.* Zierlich, schön. *Diszesen, ékesen.* Vid. *Eleganter, Luculentè.*

Ornātio, onis, f. Vitruv. *Kinchenye, Nakitjenye, Nagizdanye, Czifranye.* Das Zieren, Aufbutzen, Schmücken. *ékesítes.* Item V. *Ornamentum* N. 1. 2 Transl. V. *Glorificatio, Honorificentia, Honestamentum.*

Ornātor, oris, m. Jul. Firmic. *Nakinchitel, Czifravecz, Lepote dodavavecz.* r. Zierer, Schmücker, Putzer. *ékesítŏ, ditŏzteto.* 2 Transl. *Dichitel, odichitel, szlavé* ali *poszlenya davavecz.* r. Rühmer, Ehrer. *Dítsőség adó.*

Ornātrix, īcis, f. Svet. *Kinchitelyicza, Czifravicza, Divojka, koja Goszpe opravlya, kinchi, y nyim laszi rúga.* e. Zierin, Schmückerin, Aufputzerin, s. Putz-Mägdlein. *ékesítŏ, ditŏzteto Leány* vagy *aszszony.*

Ornātus, ûs, m. Cic. V. *Ornamentum, Ornatio, Elegantia.* Ornatus orationis: *pro* Elegantia. *Cic.* Ornati *pro* ornatûs. *Terent.*

Ornātus, a, um, tior, tissimus, Cic. *Nakinchen, nakitjen, olepoten, naczifran, narúgan.* Geschmücket, geziert, gebutzt, aufgebutzt, gekräuset. *ékes, ékesítetett, szépített.* Magnificentius, atque ornatius esse illo nihil potuit. *Cic.* Item V. *Elegans, Luculentus metaphoricè, Honoratus, Conspicuus.* Inter ornatissimos homines summo splendore fuit. *Cic.* 2 pro *Instructus, Paratus.* Domicilia Regis omnibus rebus ornata. *Cic.* Satis probè ornatus exercitus. *idem.*

Ornĕus, a, um, Colum. *Javorov.* Des Hagbuch. *Gyertyán-fából-való.*

* Ornĭthĭæ, arum, m. Plin. *Polnochni, iliti od szhrane szeverzke vetri.* e. Mitternächtische Winde. *Napkeleti-szélnek egy neme.* Teste *Colum.* Die 20. Februarii spirare incipiunt, & per Dies 30. spirant.

Orno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Kinchim, Lepotim, kitim.* Ziere, schmücke, aufbutze. *Felékesítem, szépítem.* Vid. *Como, Exorno.* Capillos ornare. *Ovid.* 2 Vid. *Apparo, Apto, Adorno* N. 2. Convivium ornare. Cic. *Goszpodyenye iliti verbŏ obed pripraviti.* Gasterey anstellen. *Vendégséget készíteni.* Fugam ornare. Terent. *V-zkok, V-bég szé pripravlyati.* Sich zur Flucht rüsten. *Szaladni készülni.* Classem ornare. Cic. *Vojnichke Ladje pripraviti y oborosiți.* Eine Schiffs-Flotte ausrüsten. *Tengeri hadat készíteni.* 3 Transl. V. *Honoro, Glorifico, Decoro, Honesto.* Ornare aliquem beneficiis, officiis, suffragiŏ, Divitiis, gloriæ insignibus. *Cic.* Laudibus ornare aliquem: *pro* Laudare. *Terent.*

Ornus, i, f. Horat. *Javor, Javorovo drévo,* r. Hagbuch-Baum. *Gyertyán-fa.* Apud *Colum.* Sylvestris Fraxinus. &c.

Ōro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Proszim, Molim.* Bitte. *Kérlek, könyörgök, Imádkozom.* Vid. *Peto, Precor, Rogo, obsecro, Quaso.* Illud unum vos magnopere oro. *Cic.* Legati auxilium ad bellum orantes. *Liv.* Quid enim, oro, liberale habent isti jejuni vomitores? *Senec.* 2 Causam capitis orare: *pro* dicere, vel agere. *Cic.*

* Orphănŏtrŏphium, ii, n. *Malih szirotica,* iliti *Zapuschene detcze hisa, prebivaliscbe.* s. Waisen-Haus. *árvagyermekek házok, ispotáljok.* Item V. *Nosocomium.*

* Orphănus, i, m. & Orphăna, æ, f. *Szirotek, szirota, szirotica,* Prez otcza y Majke dete. s. Waislein, Vatter-*und* Mutter-los Kind. *árva, kinek sem attya sem anyya.*

* Orpheus, ei, *vel* eos, m. Celebris Poëta ex Thracia oriundus. Hinc occasio Fabularum: Nempe, acceptâ â Mercurio, vel, ut alii volunt, ab Apolline lyrâ eum tantum valuisse, ut ejus cantu sylvas & saxa moverit,

Digitized by Google

rit, fluviorum cursum prohibuerit, feras mitiores reddiderit, Plutonem & Proserpinam ad reddendam sibi Eurydicen serpentis ictu occisam uxorem flexerit, in Colchidem navigans ex vaticinio Chironis Sirenes cantûs svavitate superaverit, & feliciter cum sociis præteriverit &c. *Ovid. l. 10. & 11. Met.*

Orsum, i, n. Liv. V. *Initium, Exordium.*

Orsus, ûs, m. Cic. *idem.*

* Orthŏdoxus, a, um. *Latinè* Rectè opinans, rectè credens. *Pravo, isztinzko verujuchi, Praudeno stimajuchi.* Recht-glaubig, recht gesinnet. *Igaz hitû, igaz értelmû.* Hinc *Orthodoxè. Adv.*

* Orthŏgōnus, *aliqui Legunt* Orthogonius, a, um, Colum. *Rauno-vuglaszt, jednako-vuglaszt, ravnih vuglov.* Winckel-Recht, Winckel-Gerad, Gerade Winckel habend, *Egyaránt-való szegeletû.*

* Orthŏgrăphĭa, æ, f. Quint. *Znanye pravo y dobro piszati, Pravo y dobro piszanye.* e. Kunst recht zu schreiben, nach der Kunst Schreibung. *Igazán-írni-való tudomány, Igazán írás.* Hinc

* Orthŏgrăphĭcè, *Adv. Po znanyu, ali poleg znanya pravo y dobro piszati.* Nach der Schreib-Kunst. *Igazán-írni-való tudomány-szerint, Igazán írva.*

* Orthographicus, a, um. *Pravo-znano-piszni, Poleg znanya dobro piszati vuchinyen.* Nach der Schreib-Kunst, *oder* Schreiber-Art, Orthographisch. *Igazán írásboz-való.*

* Orthŏmastĭcus, a, um. *Szeszczem szpodoben.* Den Brüsten gleich. *Tsets formájú.* Mammarum effigie orthomastica mala. *Plin.*

* Orthŏpnœa, æ, f. Cels. *Tészknocha pèrsz, kada gdo szamo z-nadignyenim gerlom dihati more.* e. Engbrüstigkeit, da man nicht athmen kan, als mit ausgestrecktem Hals. *Fenn-áltse lélegzés.* Vid. *Anhelitus.* Hinc

* Orthŏpnoïcus, a, um, Plin. V. *Anhelator, Anhelus.*

Ortīvus, a, um, Apul. Vid. *Oriens, Oriundus.*

Ortus, ûs, m. 1. *Izhajanye, Podisenye.* r. Aufgang. *Támadat, kelet.* Vid. *Origo N. 1. Nativitas, Natio N. 2.* Cato ortu Tusculanus fuit, civitate Romanus, *Cic.* 2 Transl. *Izhod szuncheni, Pervo szunczа izhajanye.* r. Aufgang der Sonne. *A' napnak felyövetele.* Ortus, occasúsque siderum non fieri eodem tempore apud omnes, necesse est. *Cic.* 3 V. *Oriens subst.* Spatiis immutabilibus ab ortu ad occasum commeans. *Cic.*

Ortus, a, um. *Izhajajuchi, na szvetloszt dan, rodyen.* Entsprungen, Herkommend, gebohren. *Feltámadt, Támadott, indúlt, született.* Locô obscurô ortus: *pro* oriundus, oriens. *Liv.* Ex concubina ortus: *pro* natus. *Sallust.* Orto die *Tacit.*

* Orthygŏmētra, æ, f. *Plin.* Mater, Dux, Rex conturnicum, nonnihil major ac nigrior cæteris. *Harèa, kraly med plepelicami.* r. Wachtel-König. *Ör madár, a' fürjek között legnagyobb és a' többinek vezére.*

* Ortyx, ўgis, f. V. *Conturnix.* 2 Vid. *Planago.* Plin.

* Ŏryx, ўgis, m. Plin. *Divja z-jednim rogom koza, dlake szuproti glavi obernyene imajucha.* Einhörnicht vvilde Geis. *Egy szarvú vad ketske.*

* Ŏrўza, æ, f. Horat. *Rißkassa.* r. Reis, Reis-Brey. *Rizskása.*

Ōs, ōris, n. Cic. *Vüszta.* r. Mund, s, Maul. *Száj.* Homo duro ore. *Cic.* Vid, *Impudens.* Durities oris. *Senec.* Vid. *Impudentia.* In ore omnium est: *vel* In ore est omni populo: *vel* In ore vulgi versatur &c. Cic. *Vszi od nyega govore.* Es redet jedermann von ihm. *Mindenek azt beszéllik.* Uno ore. Terent. *Z-volyum, ali privolenyem vszeh; Z-jednim glászom.* Einhellig. *Egyaránt beszéllik.* Habere aliquid semper in ore: *pro* semper de eadem re loqui: *Cic.* Laudare aliquem in os: *pro* laudare præsentem. *Terent.* Nulli lædere os: *pro* Neminem præsentem lædere: *idem.* Iugulatur in ore ejus: *pro* In conspectu & præsentia: *Tacit.* 2 per Synecdoch. V. *Facies, vultus.* Licet ora ipsa cernere iratorum. *Cic.* 3 Transl. ad alia. *Odperta sztrán kakvoga god dugovanya.* Alles vvas offen ist. *Mindennek kinyilt része.* Rescindere summum ulceris os. *Virg.* In ponti ore & angustiis. *Cic.* Vid. *Labrum N. 2. Hiatus N. 1. Aditus, Introitus.*

Ŏs, ossis, n. Cic. (*apud Veter.* Ossum, i, n.) *Kószt.* s. Bein, *Tsont, Tetem.* 2 apud Svet. *Koschicza vu szádu,* Der Stein, *oder* Kern im Obst. *Gyümölcs magva.*

Oscen, ĭnis, *om.* Gic. V. *Oscinŭ.*

Oscillātio, onis, f. Fest. *Nibanye na vüszi ali szverszi.* Das Seil-schvvingen, schumpeln, Rutscheln, Schaukeln, Bammlen, *Hintázás.*

Oscillo, as, are, avi, atum, (Neu.) Fest. *Nisz-*

szemsze

Digitized by Google

semſze na vúſu ali ſzverſi. Auf dem Seil reitē, rutſchele, ſchumpele. *Hintázom*, *Lógatom.*

Oſcillum, i, n. (*Dim. ab* os, oris) Colum. *Vúſztetsza*, *mala vúſzta.* s. Mündlein. *Szájatska.* 2 apud Feſt. *Nibalnicza.* Ein Schvving-*oder* Reit-Seil. *Hintázó kötél*, *ág.* Hinc oſcilla, orum, n. *plur.* Feſta Bacchi, quæ ſex dierum ſpatio per oſcillationem peragi ſolebant. *Feſt.*

Oſcĭnis, is, f. (*intellige* Avis) Gic. Plin. *Pticzа popevajuch prorokujucha.* r. Vogel, ſo ſingend vveiſſaget. *énekelve jövendöt jelentö madár.* Hujuſmodi ſunt: *Corvus*, *Cornix*, *Noctua* &c.

Oſcĭnum, i, n. Cic. *Prorochanſztvo popevajucheh pticzh.* e. Weiſſagung der Singenden Vögel. *Madár szóból-való jövendölés.*

Oſcĭtābundus, a, um, Sidon. *Zévajuchi.* Jähnend. *ásító.* Item Transl. V. *Somniculoſus*, *Deſes*, *Deſidioſus*, *Otioſus*, *Negligens*, *Incurioſus.*

Oſcĭtans, antis, *om.* Gic. V. *Oſcitabundus.*

Oſcĭtanter, *Adv.* Cic. 1. Propriè: *Zévajuch.* Jähnender-Weiſe. *ásítva.* 2 Tranl. V. *Somniculosè*, *Deſidiosè*, *Negligenter*, *Otiosè*, *Incuriosè.*

Oſcĭtātio, onis, f. Plin. *Zévanye*, *Zévavicza.* Das Jähnen. *ásítás.* 2 Transl. V. *Somnolentia*, *Deſidia*, *Negligentia*, *Incuria.*

Oſcĭto, as, are, avi, atum, (Neu.) Gell. *Zévam*, *Zévamiſze*, *Vúſzta od poſzpanoſzti pretésem.* Jähne, das Maul von einander Ziehe. *ásítok.* 2 Transl. V. *Hio N.* 1. Folia florum ad ſolem oſcitant: *pro* hiant, aperiuntur. *Plin.*

Oſcĭtor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Plaut. V. *Oſcito.* Item Transl. V. *Langueo N.* 2. Gùm etiam majores calamitates impendēre videantur, ſedetis, & oſcitamini. *Auct. ad Her.*

Oſcŭlabundus, a, um. Svet. *Kuſſujuchi*, *botechi kußnuti*, ali *polyubiti.* Küſſend, der küſſen vvill. *Tsókoló*, *Tsókolni akaró.*

Oſcŭlātio, onis, f. Gic. *Kuſſuvanye*, *Polyublenye.* s. Küſſen, e. Küſſung. *Tsókolás.*

Oſcŭlor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Gic. *Kuſſujem*, *Polyubivam.* Küſſe, Schmatze. *Tsókolom.* 2 Metaph. *Jako lyubim.* Sehr liebe. *Igen ſzeretem.*

Oſcŭlum, i, n. (*Dim. ab* os, oris) Petron. V. *Oſcillum. N.* 1. 2 Meton. ſdque frequentiùs. *Kuſſecz*, *Lyubacz.* r. Kuſs. *Tsók.* Ad oſculum currere. *Cic.* Alicui oſcula figere, libare. Virg. *Kóga kuſſuvati*, *polyubivati.* Einen küſſen, Kuſs geben. *Valakit megtsókolni.* Oſcula officioſorum ſunt, Baſia pudicorum affectuum, Svavia libidinum, vel amorum. *ità Donatus ad Terent. Eun.* 3. 2. Hoc tamen diſcrimen alii non obſervant.

Oſcus, a, um, 1. *propriè*, quod ſpectat ad oſcos, oris impuri, populum Campaniæ in Italia. Hinc 2 Transl. V. *Opicus* ità Gic.

Ōſor, ōris, m. Plaut. *Oduritel*, *Merzitel.* Ein Haſſer. *Gyülölö.*

Oſsĕus, a, um, Colum. *Koſzten.* Beinern. *Tſonti*, *Tetemi.* Item Transl. V. *Durus* N. 1. *Fortis. Robuſtus.*

Oſsĭcŭlātim, *Adv.* Cæcil. *apud* Non. *Od koſchicze do koſchicze.* Vom Bein zum Bein. *Tſontonként.* Vid. *Minutatim.*

Oſsĭcŭlum, i, n. Plin. *Koſchicza.* s. Beinlein. *Tſontotska.*

Oſsĭfrăgus, a, um, Senec. *Koſzto-ter*, *Koſztolom.* Bein-Brechend. *Tſont-rontó.*

Oſſĭfragus, i, m. Plin. Oſſifraga, æ, f. Lucr. *Orel*, *koi kamen ali kóſzt grize*, *tere.* r. Adler, ſo Stein *oder* Bein beiſſet, brechet. *Bizonyos ſas*, *melly követ* vagy *tſontot harapdos*, *ront.*

Oſsĭfrăgium, ii, n. *Koſzti terenye*, *lomlenye*, *lamlanye*, *kolo-trenye.* e. Bein-Brechung, Räderung. *Tſont-rontás*, *Tſigázás.*

Oſsŭlāgo, ĭnis, Oſsĭpăga, & Oſſipagĭna, æ, f. *Arnob.* Dea, quæ oſſa puerorum ſolida efficit.

Oſsŭlĕgium, ii, n. *Koſztib branye*, *znaſſanye.* e. Beinſammlung. *Tſont-ſzedés.*

Oſſuārium, ii, n. *vel* Oſſuaria (*intellige* Cella) æ, f. Ulp. *Meſzto, vu kojeſze mertvih lyudih koſzti zpravlyaju, koſztenicza.* s. Bein-Haus. *Tetem báz*, *Tetem-tartó bely.*

Oſtendo, is, ere, tendi, tentum, *vel* tenſum (Act.) Gic. *Pokaſujem*, *káſem.* Zeige, vveiſe. *Mútatok*, *megmútatom.*

Oſtentāmen, ĭnis, n. Prudent. V. *Oſtentatio.*

Oſtentātio, onis, f. Cic. *Zkazuvanye*, *ſtimanye*, *na nye derſanye.* r. Pracht, e. Prahlerey, Aufſchneidung. *Mútogatás*, *Magahányás.* Vid. *Jactantia*, *gloriatio.*

Oſtentātor, oris, m. Liv. Vid. *Jactator*, *gloriator.*

Oſtentātrix, īcis, f. Apul. *Zkazavka, gizdavka, ſzama ſzvoja hvalitelicza.* e. Prahlerin, Prangerin, Aufſchneiderin, vvelche ſich ſelbſt rühmet. *Mútogatóné*, *magahányóné.*

Oſtento, as, are, avi, atum, (Act. *Freq.*) Cic. 1. Propriè: *Guſztokrat káſem*, *pokaſujem.*

Oſti

Offt teige, vveiſe. *Gyakran mútatok, mútogatom.* 2 apud eundem. *Stimamſze zsém, zkaſujem, na nyeſze derſim, gizdam.* Herfür ſpiegle, prahle, prange. *Magambányom.* Vid. *Glorior.* In aliis rebus ſe oſtentent. Gic. *Naiſze su drugih dugovanyah dicbe y pokaſu.* Sie ſollen ſich in andern Dingen prahlen, rühmen, und erzeigen. *Más dologban ſzolgáljanak, mútogaſsák magokat.*

Oſtentum, ti, n. Cic. 1. V. *Indicium N. 2. Portentum, Prodigium.* 2 propriè, ſed minus uſitatè V. *Monſtrum N. 1.*

Oſtentus, ûs, m. Salluſt. 1. V. *Oſtentatio.* 2 V. *Irriſio.* Ut Iugurthæ ſcelerum oſtentui eſſem. *Salluſt.*

Oſtiārium, ii, n. Jul. Cæſ. *Dúcbana vſzake biſe vrátа poſztavlyena.* Ein Tribut auf jede Haus-Thür gelegt. *Minden báz ajtajára vetett bér, adó.* Synon. *Tributum in ſingula domorum oſtia,* id eſt *in ſingulas domos imperatum.*

Oſtiārius, ii, m. Plin. V. *Janitor.*

Oſtiātim, *Adv.* Cic. *Od vrát do vrat, od biſe do biſe.* Von einer Thür zur andern, von Haus zu Haus. *Ajtónként, házanként.*

Oſtīgo, ĭnis, f. Colum. V. *Mentigo.*

Oſtiŏlum, i, n. Plin. *Vratcza, Vrataſcza.* s. Thürlein. *Ajtótska.*

Oſtium, ii, n. Cic. V. *Janua.* 2 Transl. V. *Hiatus N. 1. Aditus, Introitus, Anguſtia N. 1.* Oſtium tyberinum, oſtium portûs. Cic.

* Oſtŏcŏpus, i, m. *Ból vu koſzteh imajuchi.* Bein-Schmertzen habend. *Tſontjai fájó.*

* Oſtrĕa, æ, f. Cic. V. *Oſtreum.*

Oſtreārium, ii, n. *Plin.* Locus, in quo Oſtreæ vivunt, & reperiuntur.

Oſtreārius, a, um, *Plin.* Ad oſtreas ſpectans.

Oſtreātus, a, um, Plaut. *Tverd, gerbaſzt, kraſztav kakti oſtriga.* Hart, rauh, gerunzelt, ſchäbicht. *Kemény bátú, Darabos, Tſigás.*

Oſtreōſus, a, um, Catull. *Pun oſtrig, morſzkeb púſov &c.* Voll Auſtern, Meer-Schnecken. *Tſigával bővólkődő.*

* Oſtrĕum, ei, n. Cic. Speciatim. *Prilepek, iliti oſtriga* ali *Auſtriga.* Auſter. *Tengeri tſiga, Auſtriga.* Eſt autem nomen generale, & commune omnibus piſcibus, qui teſtam aſperam & ſcabram habent. V. *Concha, Conchylia N. 1. & 2. Murex N. 1. Purpura N. 2.*

Oſtrĭcŏlor, ōris, *om.* Sidon. V. *Purpureus.*

Oſtrīnus, a, um, Propert. V. *Purpureus, Conchyliatus.*

Oſtrum, tri, n. *Plin.* Eſt ſanies, vel liquor ex oſtreis, Conchyliis, Muricibus, ſeu Purpuris (hæc enim paſſim pro eodem accipiuntur) expreſſus, uti & color inde confectus. *Skarlatinzka boja iliti farba, skarlatno rumenilo.* e. Purpur-Farb. *Bársony-ſzín, Bársony feſtő nedveſség.* 2 Metonymicè & uſitatiſſimè V. *Purpura N. 1. Conchylia N. 4.* Adverte autem oſtrum aliud alio plus, minúſve rubrum eſſe. Teſtatur enim *Vitruvius,* quòd ex Conchyliis ad Septentrionem & Occidentem collectis, ſubrubeus; ad Orientem, violaceus; ad Meridiem ruber liquor eximatur: id quod in diverſum ſolis curſum, & aſpectum rejiciendum eſt.

* Ōtăcuſta, æ, m. Apul. *Otajni zezvedavecz, z-kraja poſzluſſavecz, ki na tugye rêchi otajno pázi.* r. Spion, Verräther, Laurer, heimlicher Zuloſer. *Távulról balgatódzó, kémlő.*

Ōtiābundus, a, um, Sidon. *Mangujuchi, pumlenoſzti, manguvanya.* Faullentzend. *Henyélő, túnyálkodó.*

Otiŏlum, i, n. *Cælius ad Cic. l. 8. Fam. ep. 3.* Breve otium.

Ōtior, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. *Mangujem, dan gubim, prez poſzla jeſzem, dug chaſz imam, prez ſzkerbi obbajam.* Müſſig bin, faullentze, ohne Sorg lebe, müſſig gehe. *Hivalkodom, Túnyálkodom.*

Ōtiōsè, *Adv.* Cic. *Mangujuch, vrême gubèch, prez ſzkerbi y poſzla.* Müſſiglich, ohne Sorg und Arbeit. *Hivalkodva, Mûlólag.* Item V. *Lentè, Negligenter.* 2 V. *Securè, Quietè, Tranquillè.*

Otiōsĭtas, atis, f. Sidon. *Manguvanye, Nepoſzlovanye, Danguba.* r. Müſſiggang, e. Weile. *Hivság, Henyéllés.*

Ōtiōſus, a, um, Cic. *Mangujuchi, Manguvanyu podan, dan gubêchi, Nepoſzlujuchi, prez ſzkerbi y poſzla.* Müſſig, ohne Sorg und Arbeit. *Hivalkodó, Magát nyugtató.* Synon. *Vacuus, à labore ceſſans, opere ſolutus, otiô affluens, Laxatus curis, liber à negotiis.* Item Vid. *Negligens, Feriatus N. 2.* Dicere ſolitum Scipionem accepimus, nunquam ſe minus otioſum eſſe, quàm cùm eſſet otioſus. *Cic. 3. offic. c. 1.* Dies otioſus: *pro* Feſtus. *Cic.* Animus ſtudiorum otioſus: *pro* Ceſſans à ſtudiis. *Plin. 2 V. Securus, Quietus, Tranquillus.* Otioſus â meru: *pro* ſecurus. *Gell.* Nihil

Digitized by Google

eſt otiosâ (*id eſt* quietâ, tranquillâ, â curis vacuâ) ſenectute jucundius. *Cic. de Sen.* 3 V. *Superſluus, Inutilis.* At ego otioſum ſermonem dixerim, quem auditor ſuô ingeniô non intelligit. *Quinct. l. 8. c. 2.* Pecunia otioſa. Plin. *Zaludo leſécbi novczi, dobiczbka nedonaßajuczbi novczi, Nebaſznujuczbi penezi.* Todtes Capital, Geld ſo keinen Zins traget. *Veſzteg-állo pénz,* Otioſior: *Senec.* Otioſiſſimus: *Cic.*

* Ōtis, ĭdis, f. Plin. *Traplya.* r. Trapp. *Túzok.* Vid. *Biſtarda.*

Ōtium, ii, n. Cic. *Cbaſz, vrême prez ſzkerbi y poſzla.* e. Weile, Zeit ohne Sorg und Arbeit. *Gondés munka-nélkül-való idô.* Vid. *Otioſitas.* Plura ſcribam, ſi plus otii habuero. Cic. *Vecb budem piſzal, ako vecb cbaſza imál budem.* Ich vverde mehr ſchreiben, ſo ich mehr übrige Zeit haben ſolte. *Többet fogok írni, ha több idôm lészen.* Non eſt mihi otium. Terent. *Nimam cbaſza.* Ich habe keine Zeit. *Nintſen idôm, ßreßtegem reá.* In otio vivere: Abundare, otiô: *pro* otiari, otioſum eſſe. Cic. Per otium, *vel* Cùm otium eſt. Cic. *Z-prilikum: za dug cbaſz;* iliti *kada je vrême od drugih poſzlov mirovno.* Mit der Gelegenheit, für die lange Weile, *oder* da ſonſten nichts zu thun iſt. *Alkalmatoſsággal, Mulatság kedvéért.* 2 V. *Securitas, quies N. 1, Tranquillitas, Pax N. 1.* Si antea auditum erit, otium eſſe in Syria. *Cic.* 3 Tropicè V. *Negligentia.* Diffluere, languere, marceſcere, tabeſcere otiô: *pro* Pigrum, deſidem eſſe. *Cic.* 4 Accipitur otium *pro* leviore animi, aut corporis occupatione, & *pro* ceſſatione â gravioribus negotiis. Quid dulcius otiô (*id eſt* ſtudiô) litterariô? *Cic. 5. Tuſc. c. 36.* Ad otium recedere: *pro* Ceſſare â labore. *Horat.* Vid. *Ceſſatio.*

* Ōtus, (Oetus) i, m. *Plin.* Avis noctuis major, bubone minor. V. *Aſio.*

† Ōvāgium, ii, n. Eccl. *Dácha ad Jájecz.* Der Eyer-Tribut. *Tyukmonybbl-való bér, adó.*

Ōvālis, is, *com.* le, n. *Jajcben, na ſzpodobu jajcza, naoblí, okrugel kakti jajcze.* Einem Ey gleich, länglicht, Ey-Förmig, Ey-rund, Oval. *Tyukmony formáju.* Figura ovalis. *Mathem.*

Ŏvālis, is, *com.* le, n. *Gell.* Ad ŏvātionem ſpectans V. *Triumphalis.* Corona ovalis. *Koruna iz mirtovjega liſztja zpletena, z-kojum korunyeni Rimſzki vojvode, iliti Poglavari vojnichki, zbog lakkoga menyſſega, ali lahkoga obladanya, vu Rimu odicheno vpelyavaliſze jeſzu.* Eine von Myrten-Blättern geflochtene Cron, mit vvelcher die Römiſche Feld-Herren gecrönet vvurden, da ſie aus einem Krieg, der ohne ſonderbares Blut-vergieſſen beygeleget vvorden, triumphirend in die Stadt eingezogen. *Mirtus fa levelébôl kötött korona, mellyel koronáztattak a' római hadi vezérek, mikor valami könnyebb gyözedelem után örvendeteſen rómába viſzſza tértenek.*

Ŏvans, antis, *com.* Gic. *Radujuczbiſze, veſzelechiſze, Radoſztan, od veſzelja zkakajuczbi, Huskajuczbi, Vriſzkajuczbi.* Frolockend, vor Freuden ſpringend, jauchzend. *Gyözedelemben tombolo, gyözedelemben örvendezô.*

Ŏvātio, onis, f. *Gell.* Parvus triumphus. *Na malom vuchinyeno, veſzelo vendar y odicheno vpelyavanye vu varaß onih vojvod, kojiſzu z-labkem obladanyem nepriatelov domovſze povernuli.* Kleiner Triumph. *Kitſiny gyözedelem,* vagy *gyözedelmi pompa.* Item V. *Exſultantia.*

Ōvātio, onis, f. Plin. *Vrême Jajcza zneſzti, vu kôm kokoßi jajcza noſze, legu.* Die Zeit des Eyerlegens. *Tyúkok tojáſoknak ideje.*

Ŏvātus, ûs, m. Valer. Flac. V. *Exſultantia, övatio.*

Ōvātus, a, um, Plin. V. *Ōvalis.*

Ŏviāria, æ, f. Varr. *Chréda ovczbja, Stado ovácz.* e. Schaaf-Heerd, Schaaf-Schaar. *Jáb nyáj, ſereg jáb.*

Ŏviārĭcus, (*alii legunt* Oviarius) a, um, Colum. *Ovczbji.* Schäfin, den Schaafen gehörig. *Juhi, jútól-való.*

Ŏvĭcŭla, æ, f. Aurel. Vict. *Ovczbicza.* s. Schäfflein. *Jubotska, Jbotska.*

P. Ŏvĭdĭus, ii, m. Poëta Latinus, ex equeſtri Naſonum genere Sulmone ortus, Romæ verò liberalibus diſciplinis probè eſt inſtitutus. Hunc Auguſtus annum ætatis quinquageſimum agentem in Pontum relegavit, eò quòd ad Juliam ejus filiam ſub Corynnæ nomine laſcivas de amoribus elegias ſcripſerit. Nono exilii anno mœrore confectus interiit, & Tomis, in Mœſia inferiore, tumulo illatus eſt. *Hiſt.*

Ŏvile, is, n. Ovid. *Ovcharnicza, ſztaja ovczbja.* r. Schaaf-Stall, r. Hürde, Pferch. *Júb akol.*

Ŏvĭlio, onis, m. JCt. V. *Opilio.*

Ŏvĭlis, is, *com.* le, n. Apul. V. *Ovarius.*

Ŏvillĭnus,

Digitized by Google

Ŏvillĭnus, a, um, Priſcian. *idem*

Ŏvillus, a, um, Liv. *idem*

Ŏvīnus, a, um, Seren. Samonic. *idem*. Pellis ovina. *Ovchja koſicza*. s. Schaaf-Fell. *Júb bŏr*.

Ŏvĭpărus, a, um, Apul. *Jajcza leguchi, noſzechi*. Eyer legend. *Tyukmonytojó*.

Ŏvis, is, f. Cic. *Ovcza*. s. Schaaf. *Júb, Jb.* Ovim *pro* Ovem: *Plaut*. Ovi *pro* Ove. *Varr*. Lupo ovem committere. *Prov*. Terentii. *Kozu za vertlyara poſztaviti: to je: Na pravogaſze nameriti*. Den Bock zum Gärtner ſetzen. *Ebre ſzalannà bizni*. Simile huic eſt illud *Ciceronis*: O præclarum cuſtodem ovium, ut ajunt, lupum! V. *Lupus*, in ſimili.

Ŏvo, as, are, avi, atum, (Neu.) *Gell*. Parvum triumphum, ſeu ovationem, coronâ ovali redimitus, perago. *Zaradi kolovega menyſſega obladanya koronyen y odichen ſze vu varaſ vpelyávam*. Nach einem geringeren Sieg triumphirend einziehe. *Kŏnnyebb gyŏzedelem után ŏrvendezek, vigságoſon megyek*. Deductum ăb *Ove*: Olim enim ovans in Capitolio romano oves ſacrificabat: Coronam autem ex Myrto Veneri ſacra geſtabat, quia ejuſmodi incruentæ victoriæ venereæ potius, quàm Martiæ eſſe judicabantur. 2 & quidem uſitatiùs V. *Lator, Exulto, Plaudo*. Romani ovantes, ac gratulantes Horatium accipiunt. *Liv*. In hac tamen ſignificatione ſolum *Ovat* & Partic. *Ovans* eſt uſitatum.

Ŏvum, i, n. Cic. *Jaje, Jajcze*. s. Ey. *Tikmony, Tyukmony*. Molle, ſorbile ovum. *Y-mak, iliti mebko kubano jajcze*. Lintgeſotten Ey. *Higon ſŭltt*, vagy *fŏtt tyukmony*. Durum ovum. *Tverdo jajcze*. Hart geſotten Ey. *Keményen ſŭltt tyukmony*. Recens ovum. *Jajcze mládo; Szkoro, ali ni davno zneſſeno*. Ein friſches Ey. *Frŭ, uj tojás*. Frixa ova. *Czvertje, Jajcza z-maſzlom pripravlyena*. Eyer mit Schmaltz. *Rátotta, rántott tyukmony*. Requietum Ovum. *Sztaro jajcze*. Verlegen Ey. *Régi, ŏreg tyukmony*. Piſcium ova. *Ikre, Jajcza, ali jája ribja*. r. Fiſch-Rogen. *Hal ikra*. Teſta ovi. *Jajchena lupinya*. e. Eyer-Schaalen. *Tyukmony-baja*. Reliqua *vide ſuŭ locŭ*. Gallinis ova ſupponere. Cic. *Kokoſi naſzaditi: Jajcza pod kokoſi ſztaviti*. Den Hünern Eyer unterlegen. *Tyukálá tojáſt tenni, rakni*. Eodem ovo prognatus. *Prov. Horatii*: dicitur de geminis, & de iis, quorum mores ac ingenium ita conveniunt, ut iiſdem parentibus nati videri poſſint.

* Oxălis, ĭdis, f. Plin. V. *Lapathum, Acetoſa*.

* Oxalmĕ, es, f. Plin. *Kiſzel ſzok, Ráſzol*. e. Sauer-Brühe. *Pátzolni-való Javanyó lév*.

Oxĭa, (*alii legunt* Oria) æ, f. Gell. V. *Oria*.

Oxyăcantha, æ, f. *Latinè* Spina acuta. *Glogovina, germjeglogovo*. r. Hagdorn. *Galagonya fa*, vagy *tŏvŭ*. Baccæ oxiachantæ. *Glog*. e. Hagdorn-Beere. *Golagonya gyŭmŏlts*. ità Matthiolus.

Oxyăcanthus, i, m. *Latinè* Spina acida (*Officinæ vocant* Berberis, Greſpinus) Matth. *Sutekolvina*. r. Saurauch, Saurdorn, Weinſchedel. *Savanyó tŏvŭ*. Fructum ſeu baccas fert rubras, quæ comeſtæ acuunt appetitum, fortificant ſtomachum, proſunt hepati, medentur Diarrhœæ, & Dyſenteriæ. *Dodonæus* Oxyacanthum *pro* Oxyacantha ponit. *alii aliter*.

* Oxygăla, æ, f. Colum. *Kiſzelo miltko*. e. Sauer-Milch. *Szérdék, sós téj*. Vid. *Lac concretum*.

* Oxygărum, i, n, Mart. *Iz ribicz, ali pak iz ribjih ikritz vu octu zteſzanih ſzok, Ráſzol*. e. Fiſch-Brühe, mit Eſſig vermiſcht. *Savanyú hal leve*.

* Oxymĕli, is, n. Plin. *Napitek, ali pak Ráſzol iz meda y octa napravlyen*. r. Tranck, *oder aber* Syrup von Honig und Eſſig. *Etzetből és mézből tſinált ital, etzetes tzibere*.

* Oxyrŏpŏla, æ, m. Plin. *Kiſzelih jeſztvinȳ prodavavecz*. r. Sauer-Speiſen-Krämer. *Savanyó étel árrúló*.

* Oxysacchărum, i, n. *Szók ali Ráſzol iz octa y czukora*. r. Safft von Eſſig und Zucker. *Etzetből, és nádmézből-való ſürŭ lév*.

* Oxys, ĭdis, *vel* ios, f. Plin. *Zajcheva tráva*. r. Haſen-Klee, Haſen-Ampffer. *Nyúl-fű*.

* Oxytriphillon, i, n. *Macshina trava*. r. Katzen-Klee. *Matska-fű*.

* Ozæna, æ, f. *Szmerdecha otechenoga noſza ból, Hunyavicza*. Ein ſtinckend Naſen-Geſchwär. *Orrban-való bŭdŏs kelevény*. Narium ozænas emendat ariſtolochia cum cypero. *Plin*. 2 Eſt piſcis ex genere polyporum, cujus caput graviſſimum fœtorem exhalat. Hinc morbo narium datum nomen. *Plin*.

* Ozē, es, f. Cels. *Latinè* Fœtor oris. *Vonyba iz vŭſzt*. r. Geſtanck des Munds. *Szájnak bŭdŏſsége*.

* Ozymum, i, n. V. *Ocymum*.

Digitized by Google

P.

PĀbo, ōnis, m. Isidor. *Tachka na jednom Kotacheczu, koju chlovek pred ſzobom riva.* r. Schubkarn, e. Rädl - Truhen. *Targontza, Tahtska.*

Pābŭlāris, is, *com.* re, n. Colum. *Kermeni, kermni, paßni.* Zum Futter gehörig. *Abrakhoz-való.*

Pabulātio, onis, f. Cæſ. *Kerme zpravlyanye, donaſſanye, kermo-naßnya.* e. Sammlung des Futters, Futter Hohlung, Fouragirung. *Abrak gyűjtés, Abrak ſzerzés.* Hoſtes pabulatione proh bere. *Caſ.* 2 apud Varr. *Kermenye. Paßzenye.* e. Fütterung, Weydung. *Abraklás, Abrak adás.* Vid. *Nutritio N.* 1.

Pabulātor, oris, m. Liv. *Po kermu boditel; kerme ſzkerbitel, zpravlyavecz, donaſſavecz.* Der Futter hohlet, Futter-Sammler, Fouragirer. *Abrak utánn menő, Abrak gyűjtő.* Item *Kermitel, Paßitel* r. Fütterer. *Abraklo, Abrak adó.* Vid. *Nutritor N.* 1.

Pabulātōrius, a, um, Colum. *K kermo-noſsnyi ali Kermenyu zpadajuchi, kermuſzkerbni.* Zur Futterhohlung, Fouragirung, *oder* Fütterung gehörig. *Abrak gyűjtésbez-való, Abraklásra-való.* Corbis pabulatoria. *Colum.*

Pābŭlor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cæſ. *Po kermu bodim, kermu znaſſam, donaſſam, ſzkerbim* Dem Vieh Futter ſuche, auf die Fütterung fahre, um Futter gehe, Futter hohle, zutrage Fouragire. *Abrakért menyek, Abrakot gyűjtök.* 2 V. *Paſco. Nutrio N.* 1. 3 V. *Fimo.* Oleas pabulari. *Colum.* 4 V. *Piſcor.* Ad mare prodimus pabulatum. *Plaut.*

Pābŭlōsus, a, um, Solin. *Z-kermum obilen; kerme, ali paße pun.* Futter-reich, voll Fütterung. *Abrakos, Abrakkal teli.*

Pābŭlum, i, n. Cic. *Kerma. Paßa.* s. Futter, e. Weyde, Fourage. *Abrak, Barom kóit.* Item latiùs ſumendo V. *Nutrimen N.* 1, a Transl. V. *Fomentum. Focillatio. N.* 1, *Oblectatio &c.* Studii & doctrinæ pabulum: *id eſt* Oblectatio, vel focillatio, qua animus paſcitur ac vegetatur. *Cic.*

Pācālis, is, *com.* le, n. Ovid. *Mir znamenujuchi, miro - zlamenit.* Frieden deutend. *Békeség jegyző.* Vid. *Pacifer, Pacificus.*

Pācātè, *Adv.* Petron. V. *Quietè, Tranquillè.*

Pācātio, onis, f. Frontin. V. *Pax, Pacificatio.*

Pācātor, oris, m. Senec. V. *Mitigator, Conciliator, Pacificator.*

Pācātus, a, um, Cic. V. *Tranquillus, Tranquillatus, Quietus. Mitis, Pacificus.*

Pācĭfer, ĕra, erum, Plin. *Miro - noſz, Mir nazveſchajuchi.* Fried bringend, *oder* anzeigend. *Békeség - hozó.*

Pācĭfĭcātio, onis, f. Cic. *Vmirenye, Mira vchinenye.* e. Befriedigung, Friedmachung. *Békeség ſzerzés.* Vid. *Conciliatio, Mitigatio.*

Pacificātor, oris, m. Cic. Liv. *Miro-chinitel, Miro-tvoracz.* r. Friedmacher, Schiedmann, Verträger, Friedens-Stiffter. *Békeség ſzerző.* Vid. *Pacator.*

Pacificātōrius, a, um, Cic. *Miro - chinlyiv, k-vuchinenyu mira baſznovit.* Zur Friedmachung gehörig, zum Frieden machen dienlich. *Békeség ſzerzésre - való.* Item V. *Mitificus.*

Pacificè, *Adv.* Cyprian. V. *Pacatè.*

Pācĭfĭco, as, āre, avi, atum, [Act.] Liv. *Mir chinim, Mirim, v-jedinoſzt poſztavlyam.* Befriedige, Fried ſtiffte, Fried mache, vertrage. *Béketéget ſzerzek, Békéltetem.* Vid. *Concilio.* 2 V. *Mitigo N.* 1. *Delinio N.* 1. Divos pacificare. *Silius.*

Pācĭfĭcus, a, um, Cic. *Mirovem, Mir lyubechi, mir chinechi.* Friedſam, Friedlich, Fried machend. *Békeséges, Békeség ſzinálló.* Vid. *Tranquillus, Quietus, Mitis, Mitificus.*

Pācīſcor, ĕris, iſci, pactus ſum. (*Com.* Nam in *Prat. Perf.* & *Pluſquamperf.* & *Part. prat. temp.* adhibetur etiam *paßiovè.*) Cic. *Pogadyamſze, Pogodbu z-kem chinim, Vadlyamſze za kaj.* Einen Vertrag machen, mit einem übereinkommen, vertrage, vergleiche, capitulire, um etwas wette. *Szegődöm, ſzerződöm, Alkuſzom, Felſ gadok.* Inducias aliquot dierum paciſci. Cic. *Pogoditiſze za preſtanek boja do nekuliko anevov.* Auf etliche Täg Waffen-Stillſtand machen. *Egynéhány napig frigyet vetni.* Cum illo paululâ pecuniâ paciſci potes Plaut. *Z nyimſze labko, ter z-malcmi penezmi prg diti m reß.* Du kanſt dich mit ihme mit wenig Geld vergleichen. *Kevés pénzzel megalkhatol vele.* Ab aliquo vitam paciſci. *Salluſt.* Cum Xerxe nuptias filiæ paciſci. *Juſtin.* Tabinus Provinciam ſibi pactus eſt. *Cic.* Is ne cauſam diceret,

Digitized by Google

ceret, duodecies cum Cæsare paciscitur. *Cic.* De re aliqua paciſci cum aliquo. *Svet.* *Za kakvo dugovanye z-kim opravlyati*, ali *vadlyatiſze*. Um etwas mit einem handlen, *oder* vvetten. *Valamirôl valakivelfogadkozni*, vagy *Felfogadni*. 2 V. *Promitto N.* 1. Pretium prædonibus pro capite paciſci. *Cic.* *Razbojnikom za obcbuvanye ſivlenya novcze obechati.* Den Räubern zur Erhaltung des Lebens Geld verſprechen. *Hogy a' tolvajok meg-ne öljék, pénzben megalkunni.* Filiam alicui paciſci: *pro* promittere. *Cic.* Item *paſſive* Silani filia pacta erat Neroni. Tacit. *Szilána kchi Nerônu je bila obechana, ali zarutbena.* Des Silani Tochter vvar dem Neroni verſprochen vvorden. *a' Silánus leánya Nérónak igértetett*, vagy *eljegyeztetett vala.* Cùm triginta dierum eſſent cum hoſte pactæ induciæ. *Cic.*

Pāco, as, are, avi, atum, (Act.) V. *Pacifico*, *Placo.* *Tranquillo.* Galliam pacare: *pro* tranquillam & pacificam reddere. *Cæſ.*

Pactĭlis, is, *com.* le, n. *Zkup ſzloſen, ztiſznyen, zkloplyen.* Zuſammen geheffet, zuſammen gefüget. *öſzve foglaltatott.* Corona pactilis. *Plin.*

Pactio, onis, f. Cic. *Pogadyanye*, *Pogodenye*, *Vadlyanye.* e. Vergleichung, Abhandlung, Wettung. *Szegôlés*, *Megalkuvás*, *Fogadás.* Item V. *Conditio N.* 2. *Promiſſio*, *Deciſio N.* 2. *Pactum.* Res venit ad pactionem. *Cic.* Talibus pactionibus pacem facere. *Nepos.*

Pactĭtius, a, um. *Gell.* Conventiōnālis, is, *com.* le, n. JCt. *Pogadyen, k-pogodbi zpadajuchi, poleg pogodbe.* Mit einem Vertrag beſtättiget, zum Vergleich gehörig, dem Vertrag nach. *Alkuvással végbez mentt.*

* Pactōlus, i, m. Horat. *Potok zlato-péſzchéni vu Lidii.* r. Gold Sand führende Fluſs Pactolus in Lydien. *Arany fövenyt hozó folyó-viz Lidiában.*

Pactor, oris, m. Cic. *Pogadyavecz*, *Pogodnik*, *Vadlyavecz.* r. Unterhändler, Vertrag-Stiffter. *Alkudtató, Szegôdtetô, Fogadás ſzerzô.* Vid. *Arbiter N.* 1. *Dejinitor N.* 2. *Promiſſor.*

Pactum, i, n. Cic. *Pogodba*, *Pogoda*, *Vadlya.* r. Vertrag, Vergleich, e. Wette. *Szerzôdes, ſzegôdtség, Alkuvás, Fogadás.* Item V. *Conditio N.* 2. *Fœdus*, *Promiſſum.* Non ſtare pacto. *Liv.* Ex pacto (id eſt Conventione, promiſſo &c.) poſtulat, ut ſibi urbem tradant. *Nep.* Pacta ſervanda ſunt. *Cic.* 2 V. *Modus N.* 1. Nullô pactô: *pro* Nullo modo. *Cic.* Vid. *Nulla-tenus.*

Pactus, ûs, m. V. *Pactio*, *pactum.* Unius noctis pactu omnia vendere. *Petron.*

* Pădus, i, m. *vel* Ērĭdānus, i, m. *Plin.* Fluvius maximus Italiæ. In Gallia ſubalpina ortus, in mare adriaticum ſe exonerat.

* Pæan, ānis, m. *Nom. propr. Apollinis.* Parce, precor, pæan. *Juven.* 2 V. *Hymnus.* Lætum pæana canere. *Virg.*

* Pædăgōgium, ii, n. Plin. *Dechinzka vuchilnicza, ſztàn, ali meſsto kadiſze detcze vu navuku odbranyuju.* e. Schul, *oder* Ort, allvvo die Kinder in der Lehr, und Zucht auferzogen vverden. *Gyermekek oskolájok*, vagy *Tanitó helyek.*

* Pædăgōgus, i, m. Cic. *Detcze navuchitel, vu navuku y derſányu odkoitel, odbranitel.* r. Kinder-Lehrer, Zucht-Meiſter, in der Lehr, und Zucht auferzieher. *Gyermek-tanitó, Gyermek Feltartó.* Vid. *Inſtitutor*, *Inſtructor* N. 2.

* Pædia, æ. f. Gell. *Mále detcze podvuchanye, privuchanye, vu navuku piſzmoznan, ſztva odkojenye.* e. Unterwveiſung, Unterrichtung der Kindern. *Gyermekek igazgatása a' tudományban, gyermek feltartás.* Vid. *Diſciplina* N. 1. *Inſtitutio* N. 3. *Inſtructio* N. 2.

Pædĭcātor, oris, m. Svet. *Nechiſzti dechakov lyubitel, oſzkrunitel.* r. Knaben-Schänder, Sodomit. *Fiú gyermeket fajtalanúl ſzeretô, azokkal paráználkodó.*

Pædĭco, ōnis, m. *Auct. priap. carm.* Vid. *pædicator.*

Pædĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Mart. *Synon.* pueros corrumpo, violo, ſtedo, polluo. *Nechiſzto y odurno tlom z-mladenczi, mladencze oſzkrunyujem, oſzkrunyivam.* Knaben Schänderey treibe. *Gyermeket paráznítok, fajtalanúl ſzeretek.*

Pædĭdus, a, um, Feſt. V. *Sordidus* N. 1. *Incultus* N. 2. *Squalidus.*

Pædor, oris, m. Cic. *Olſzparine tela vonyba.* Aus Unflath des Leibs Geſtanck. *Testből kigô bô büdöſség.* Vid. *Squalor*, *Illuvies.* Obſitus pædore. *Tacit.*

Pæſtānus, a, um. *Cic.* Spectans ad *Pæſtum* urbem Lucaniæ, ubi ob cœli clementiam bis in anno, menſe videlicet Maio & Septembri fructus producebantur, Roſæ pæſtanæ præ aliis celebres. *Ovid.*

Pætŭlus, a, um, (*Dim.* à Pætus) Cic. *Naſperlyaſt, malo okljaſt, krivo-gled.* Ein vvenig ſchielend, überſichtig, liebäugig.

Kevéßé hunyorító, Fétve nézö, kevéßé kanditz.

Pætus, a, um, Horat. *Krivo-gled, skilyaſzt, ſperlyaſzt, zalyubleno-ok.* Krummäugig, ſchiecklicht, überſichtig, liebäugig, ſchielend. *Hunyorító, kereſztül nézö, kanditz, ſzerelmeſen nézö.*

Pāgānālĭa, orum, n. *plur.* Varr. *Szelzko poſzvetiliſcbe, ſzelſzki ſzvétek, ſzvetkovina.* e. Dorff-Kirchvveyhe, s. Dorf-Feſt, e. Bauern-Kirchmeſs. *Faluſi egy-báz ünnepe, Falu ünnepe.*

Pāgānĭcus, a, um, Varr. *Szelzki, ſzelyanzki.* Dorfiſch, Bäueriſch. *Faluſi, Falubéli, külföldi.* Item V. *Genticus & Gentilis* N. 2. ità uſus Chriſtian.

† Pāgānismus, i, m. & † Paganĭtas, atis, f. *Poganinſztvo.* s. Heydenthum. *Pogányság.* Vid. *Gentilitas* N. 3.

† Pāgānĭzo, as, are, &c. (Neu.) Eccl. *Po poganinzko ſivem, Poganina naſzledujem.* Heydniſch lebe, einen Heyden abgebe. *Pogányúl élek, pogánykodom.*

Pāgānus, i, m. Cic. *Szelyan, ſzelecz, ſzelyanin.* r. Dorff-Mann. *Kül-földi, Falubéli ember.* Vid. *Ruricola, Ruſticus.* 2 apud Auguſt. &c. *Poganin, nekerſztyenik.* r. Heyd, Unchriſt. *Pogány, nem kereſztyén.*

Paganus, a, um, V. *Paganicus, Ruſticanus.* Lege pagana cavetur. *Plin.*

Pāgarchus, i, m. *Juſtinian. in Novell. melius latinè dixerú* Præfectus pagi. *Szelzki poglavar, ſzudecz, knèz.* r. Dorff-Schultheis, Dorff-Richter, Dorff-Meiſter. *Faluſi tiſztartó, Bíró.*

Pāgātim, *Adv.* Liv. *Od ſzela-do ſzela.* Von Dorff zu Dorff. *Falunként.*

Pāgella, æ, f. (*Dim. à* Pagina] Cic. *jeden liſztek papéra, knige.* Ein Blätlein Papier. *Egy leveletske a' papirosban, könyoben.*

† Pagenſis, is, *com.* ſe, n. V. *Paganus.*

Pāgĭna, æ, f. Cic. *Jedna ſztránka papirnoga liſzta.* Die Seite eines Blats. *Egyfelöl-való réſze a' papiros levélnek.* Complere utramque paginam. Cic. *Z-obedveh ſztrani liſzt napiſzati.* Ein Blat Papier beyderſeits anſchreiben. *Mind két-felöl béirni.* Utramque paginam facere. *Prov. Plinii.* Dicitur de eo, ſinè quo nihil geritur, cui hoc & illud imputatur, adſcribitur. 2 per ſynecdochen V. *Liber, libri* N. 2. *Litera* N. 5. & 9. Laſciva eſt nobis pagina, vita proba. *Mart.*

Pāgĭnŭla, æ, f. [Dim.] Cic. Parva pagina: V. *Pagella.*

Pagmentum, i, n. Vitruv. V. *Congeries.*

Pāgo, is, ĕre, pĕpĭgi, pactum. (Act. *Antiq.*) Quinct. *apud veter.* Vid. *Paciſcor, Pango.*

* Pāgūrus, i, m. Plin. *Veliki morzki rák.* Groſser Meer-Krebs. *Nagy tengeri rák.* Italis *granciporro.*

Pāgus, i, m. Cic. *Szelo.* s. Dorff. *Falu.* Vicus pars pagi, pagus pars Provincæ. *Tacit.*

Pāla, æ, f. Plin. *Lopata delavczev.* e. Schaufſel. *Akármi lapát, ásó.* Item *Krußna lopata, z-kojumſze kruh v-pèch poſztavlya y van jemlye.* e. Brod-Schauffel, damit man das Brod in und aus dem Backofen ſchiebet. *Sütö lapát.* Cato. 2 Anuli pala. *Gornya ſztran perſztena, vu kojoj drugi kamen ſztoi.* Das Käſtlein eines Rings, darinn man den Stein verſetzt. *Gyürü fészke, mellyben a' kö áll.* Cic.

Pālābundus, a, um, Tertull. V. *Palans.*

* Pălæſtes, æ, m. Lamprid. V. *Palæſtrita.*

* Pălæſtra, æ, f. Cic. V. *Lucta, Certamen.* 2 apud eundem Metonymicè: *Boritelnicza, meſsto borenya, gdeſze vuche boriti, boſzti &c.* e. Fecht-Schul, vvo man Fechten, Ringen, Kämpffen, mit Pferd rennen &c. lernet. *Küſzködö bely, abol vagdalkozni, hartzolni &c. tanúlnak.* 3 Transl. ſumitur *pro* omni re & loco, in quo ſe aliquis ſingulariter exercet. *Cic.* Vid. *Gymnaſium, Ludus N. 1. 8. & 9.*

Palæſtrĭcè, *Adv.* Cic. *Boritelzki, na nachin, ali ſzpodobu Boritelov.* Fechteriſch, vvie ein Fechter. *Küſzködve, küſzködéßel.*

* Palæſtricus, a, um, Cic. *Boritelzki, Boritelov.* Zum Fechter gehörig. *Bajnokhozvalo.* Vid. *Gymnicus.* Ars palæſtrica. Quint. *Meſtria, ali znanye boritiſze, boſzti &c.* e. Ring-oder Fecht-Kunſt. *Bajnoki meſterſég.* Item V. *Gymnaſtica.* Motus palæſtrici. Cic. *Znano-boritelſzko gibanye rük, nög &c.* e. Fechter-Sprünge. *Bajnok meſterségi Indulás.* Vacare palæſtricis. Quint. *Vuchitiſze borenya,* peregr. *Febtanya.* Lernen Fechten. *A' küſzködésben gyakorlani magát.*

* Palæſtricus, i, m. Quint. *Meſter, Navuchitel borenya, bodenya &c.* r. Fecht-oder Ring-Meiſter. *Bajnok Meſter, küſzködéſt tanító.* Item V. *Gymnaſter, Luctator.*

* Pălæſtrīta, æ, m. *Cic.* Qui in palæſtra ſe exercet. V. *Luctator, Palæſtricus.*

Pălam, *Adv.* Cic. *Ochiveſzto, Ochito, Nazochi, vſzem znano.* Offentlich, offenbar. *Nyilván, ſzemlátomáſt.* Vid. *Apertè, Manifeſtè,*

Digitized by Google

nifeſtè, *Publicè*. Aliquid alicui palam facere. Nep. *Kômu kaj na znanye dati*, *ochiveſzto vuchiniti*. Einem etvvas kundbar machen. *Valamit valakinek kijelenteni*. Palam eſt. Plin. *Znano*, *ſztanovito*, *ochivesſzto jeſzt*. Es iſt kund, gevviſs, und offenbar. *Nyilván vagyon*. 2 cum Abl. V. *Coram*. Rem creditori palam populo perſolvit. *Liv*.

Pălanga, æ, f. V. *Phalanga*.

Pălangārius, ii, m. V. *Phalangarius*.

Pălans, antis, *ans*. Virg. *Szim-tam obbajajuchi*, *razſiran*, *razſtepen*, *razegnan*. Hin und vvieder ſchvveiffend, zerſtreuet. *Elſzéledő*, *Tétova bújdosó*.

Pălāris, is, *com*. re, n. Ulp. *K-kolju*, *ali kkolczemſzlisſajuchi*. Zum Pfählen gehörig. *Karóhoz-való*. Sylva palaris. Ulp. *Kolosſzechina*, *loza za kolje*. *&c*.

Pălātīnus, a, um. *Cic*. Ad Palatium pertinens. *Hinc*: Palatina officia: *id eſt* Officiales Aulici, & Imperatorii. *Jul*. *Çapit*. Ex quo

Pălātīnus, i, m. *id eſt*: vir in dignitate aulica conſtitutus: *ut*: Hungariæ Palatinus. *Vugerſzkoga kralya nameſztnik*. Königlicher Stadthalter, *oder* Vice König in Hungarn. *Palatînus*, *Vitzé király Magyar-orſzágban*. Palatini poloniæ, *Veliki Vojvode*, *y knezi polyſzki*. e. Pohlniſche Fürſten und Herzogen. *Lengyel Fejedelmek*, *Hertzegek*. Tres & triginta eſſe ſolent in Polonia Palatini, qui totidem Palatinatibus, ſeu Provinciis præſunt. &c.

Pălātio, ōnis, f. Vitruv. *Kolczev oboſtrenih zabijanye*, *kolenye*, *Nakolenye*. Das Pfahl-Schlagen. *Karó leverés*, *Tsövek béütés*. Vid. *Fiſtucatio*.

* Pălātĭum, *&* Pălātium, ii, n. Unus ex ſeptem collibus romanis, in quo Roma primùm condita fuit. Nomen accepit â Palantio, ſeu Palanteo urbe Arcadiæ. ità *Plin*. Jovi ſtatori templum â Romulo in Palatii radice eſt collocatum. *Cic*. Quia verò teſte *Svetonio* Palatinus mons ſedes erat Imperii; ut quem *Evander* primum, ſubinde *Romulus*, poſt hunc Conſules, ac denique ab Octavii Auguſti temporibus omnes Imperatores incoluerunt, inde 2 *Transl*. Sumitur Palatium *pro* Regia, & quolibet magnifico ædificio. *Palacha*. r. Pallaſt. *Királyi palota*. Vid. *Regia*, *Baſilica N*. 1.

Pălātŭa æ, f. *Varr*. Dea, in cujus tutela Palatium erat.

Pălātŭal, ālis, n. *Varr*. Sacrificium, quod in Monte palatino fiebat.

Palatuālis, is, m. *Feſt*. Flamen, qui Palatuæ victimas immolabat.

Pălātum, i, n. *Colum*. Palatus, i, m. Gic. *Vuſzt-nebo*, *nuternya ſztran vúſzt*. r. Rachen, Gaumen, innere Theil des Munds. *íny*. Hoc eſt ad meum palatum. Prov. *To mi je drágo*. Das iſt mir angenehm. *Kedvemre vagyon ez*. Adverte, Palatum ſedem eſſe ſenſûs guſtatûs.

Pălĕa, æ, f. Colum. 1. *Pleva*. e. Spreuer, r. Heckerling, Kafft. *Polyva*. Hinc 2 Transl. V. *Inutilitas*, *Vanitas*, *Vilitas*. 3 apud eundem. *Podbradek kokotov*. r. Hahnen-Bart, s. Hahnen-Läpplein, r. Kamm an einem Haus-Hahn. *A' kakaſnak alsó tarèja*. 4 Palea æris, Plin. *Pena od bruncza*, *Bruncheni pràh*. r. Ertz-Schaum, Ertz-Staub, *értz-Fluſt*, *rèz por búlladék*. Alii legunt. *Pala aris*.

Pălear, āris, n. Virg. *Podgerliſche volovſzke*, *vratiſche*, *debela kóſa pod gerlom volu viſzecha*. Ochſen-Wamme, *oder* die Haut ſo an den Kählen den Ochſen hinunter hanget. *ökör nyakán*, *torkán alá-fityegő bőr*.

Pălĕāris, is, *com*. re, n. Fortunat. *Plevni*, *Plevam ſzlisſajuchi*. Den Spreuer gehörig. *Polyváboz-való*.

Pălĕārium, ii, n. Colum. *Plevnyák*, *Plevnicza*, *Meſzto za zpravlyanye y chuvanye plèv*. r. Spreuer-Kaſten, Spreuer-Boden, Ort vvo man die Spreuer behaltet. *Polyva-tartó hely*.

Pălĕātus, a, um, Colum. *Plevnat*, *z-plevami zméſſan*. Mit Spreuer vermiſcht. *Polyvás*.

* Pāles, is, f. *Virg*. Dea pabuli, & paſtorum.

* Pălĭlĭa, orum, n. *plur*. Cic. *Szvetek Boſicza Pales*, *kojega negda dvadeſzeti y pervè dan maloga travna paſztiri na polyu*, *chteſz ognye zkachuch*, *obſzluſzavali jeſzu*, *za dobru paßú y ſzrechni plod marhe*. Der Hirten-Göttinnen-Feſt, vvelches vor Zeiten, den ein-und zvvanzigſten Aprilis, ihr zu Ehren die Hirten gehalten. *Barom páſztorok innepek*, *mellyet régen buſzon egyedik napján Áprilisnek illettek*. Dies paliliorum, erat etiam prima conditæ â Romulo Romæ dies. *Cic*.

* Pălimpſestus, (*Legitur etiam* Palinxeſtus) i, m. Cic. *Ojſzlova*, *ali druga koſicza*, *ali knifficza za zaznamenuvanye*, *ali rachunanye*. e. Eſel-Haut, Rechen-Haut, s. Aufzeichnungs Büchlein. *Iſmét megvakartt jegyző könyv*. *mellyből az írást lemoſhatni*.

* Pălinōdĭa, (*juxta accent*. *re ipſa* Palinodĭa) æ, f. *Latinè* Recantatio, Retractatio, Revocatio

catio dictorum &c. Cic. *Rèchih, govorénya* ali *piszanya povrachanye, nazad jemlyenye: Dajeszt kaj hman y peszki rekel valuvanye.* r. Wiederruff desjenigen, vvas man entvveder schimpfflich von einem geredet, *oder* falsch von einer Sach geschrieben. *Viszsza tagadás, viszsza énkélts.* Palinodiam canere: *pro* Contraria iis, quæ prius dicta erant, affirmare; *seu* priùs dicta retractare. Macrob. *Szvojerechi nazad vzéti.* Einen Wiederruff thun. *Viszsza tagadni.* 2 Propriè V. *Occentus.*

Pălĭūrus, i, m. Frutex spinosus, & asper. *Virg.* Folio est subrotundo, fructu compresso. *Plin.* Sunt, qui Paliurum, Rhamnum, Oxyacanthum & Oxyacantham confundant.

Palla, æ, f. Virg. *Senszki dugi plàscb, odevalo, zvérhu bélye duga goszpinzka od ramen do pèt oprava, goszpinzki kontus, kontusszecz* peregr. *Kantusél.* r. Frauen-Mantel, e. Schaube, r. Saack, s. Kantuschl. *Aszszony ember palást, suba, Köntös.* Accipitur 2dò generatim pro omni longa veste, Integumento, & operimento: *Cic. Mart. Hinc* Palla altaris. *Eccles.*

* Palläca, æ, *vel* Palläcē, es, f. Svet. V. *Concubina.*

* Palläd̆ium, ii, n. Cic. *Roficze Mudroszti kip, pily.* Der Göttin der Weisheit Bildnus. *A' bölcseség ijsten aszszony faragott képe.* Simulacrum erat Palladis, quod, regnante Ilô Priami avô, in Ilium è cœlo delapsum fingitur. De hoc consultus Apollo respondisse fertur, incolumem futuram Troiam, usque dum intra ejus mœnia Palladium retineretur. Sublato subinde Ulyssis & Diomedis operâ Palladio, Græci Trojam sub jugum miserunt. Tandem â græcis Romam delatum, in sacello Palladis servabatur. Ne verò iisdem cum sacello flammis absumeretur, effecit Metellus, cujus manibus ab incendio est vindicatum. *Virg.*

* Pallas, ădis, f. Cic. V. *Minerva.* 2 Meton. V. *Oleum, Pinguedo.* Ovid.

Palleo, es, ere, ui, (Neu.) Cic. *Blèd jeszem.* Ich bin bleich. *Sárga vagyok.* 2 V. *Timeo.* Fraudes pallere. *Horat.*

Pallesco, is, ere, (Inch.) Prop. *Blèd poszlájem.* Bleich vverde. *Sárgúlok.* Vid. *Expallesco.*

Palliastrum, i, n. Apul. *Kepenczèr, Zlochesztiplàscb.* Ein schlechter Mantel. *Rongyos palást, köppenyeg.*

Palliātus, a, um, Cic. *Vu plaschu, z-plaschem ogernyen.* Mit einem Mantel bekleydet. *Palástos.*

Pallĭdŭlus, a, um, Catull. *Priblèd, malo-blèd.* Etvvas bleich. *Sárgátska.*

Pallĭdus, a, um. Plin. *Blèd.* Bleich. *Sárga.*

Pallio, as, are, avi, atum, (Act.) Apul. *Segavo kaj zkrivam, z-plaschem zakrivam, zaszlanyam, otajno darsim.* Etvvas heimlich halte, hemäntele. *Valamit ravaszúl titkolok, palástolok* Vid. *Occulto.*

Palliŏlātim, *Adv.* Plaut. *Z-plaschem.* Mit Mantel. *Palástoson.*

Palliŏlum, i, n. Cic. *Plaschecz, mali plàscb.* s. Mäntelein. *Palástotska.*

Pallium, ii, n. Cic. *Plàscb, Zagernilo.* r. Mantel. *Palást.* Video barbam, & pallium, Philosophum nondum video. *Gell. l. 9.*

Pallor, oris, m. Cic. V. *Iuror.*

Pallŭla, æ, f. (*Dim. à* palla) Plaut. *idem ac* parva palla. Item V. *Palliolum.*

Palma, æ, f. 1. V. *Vola:* Cic. *Hinc* 2 per Synecdochen V. *Manus N. 1.* Virg. 3. *Póma*, iliti *Palma drévo.* r. Palm-Baum. *Pálma-fa.* Fructus palmæ. V. *Dactylus N. 2.* Palma arbor non cedit ponderi, sed contra pondus assurgit. *Plin.* Hinc 4. Transl. *pro* Signo Victoriæ, atque etiam *pro* ipsa Victoria, &c. accipitur. V. *Victoria, Laus, Honor, Gloria.* Ferre palmam: *pro* Referre Victoriam. *Cic.* Plurimarum palmarum homo. Cic. *Glaszoviti cblovek, kí je vechkrat obladal.* Sieghaffter Mensch, ein Berühmter Held. *Sok győzedelmű ember, Sokszor nyertt ditséretet.* Alicui palmam præripere. *Kómu diku* ali *hvalu prevzeti, kóga preobladati.* Einem zuvor thun, den Sieg abgevvinnen. *Valakitől a' ditséretet elnyerni, valakit meggyőzni.* Eloquentiæ palmam alicui dare, deferre, cedere: *pro* Principatum & eminentiam in eloquentia alteri concedere. Alicui dubiam palmam facere: *id est* de victoria, vel principatu cujuspiam rei certare, contendere. *ità passim Cic &c.*

Palmāris, is, *com.* re, n. Cic. *Obladavszki, predobitni.* Zum Sieg gehörig. *Győzedelem jutalmára-való.* Statua palmaris. Cic. *Obladanya-pily, kómu Zbog obladanya poszta vuyen kip, sztúp.* e. Sieg-Saule. *Olly oszlop, melly valakinek győzedelem-felől állattatik-fel.* Sententia palmaris: *id est* Optima, palmâ præ reliquis digna. *Cic.* 2 apud Varr. *Jedne dlani, jednu dlan s'irok, ali dug.* Einer Hand breit. *Egy Tenyérni.* Virgulæ palmares. *Varr.*

Palmārium, ii, n. Ulp. *Obladanya-dár.* e. Sieges-

Sieges-Belohnung. *Győzedelemért-való ajándék.*

Palmārius, a, um. Terent. *Najvekſſe hvale vréden.* Lob-Würdigſte. *Leg-nagyobb ditséretre és tekéntetre-méltó.* Vid. *Excellens, Palmarius. N. 1.* 2 Palmarius â *Palma* vel *Palmus* Vid. *Palmaris N. 2.* Colum.

Palmātus, a, um. Liv. *Na ſzpodobu dlane*, ali *palmenovoga liſztja napravlyen, z-palmami Zetkan, obſſit.* Der flachen Hand, *oder* den Palmen-Blättern gleich gemacht, mit palmen gevvürckt. *Tenyér*, vagy *pálma-levél formával ékesitett.* Tunica palmata, *id eſt* Folia palmæ referens, quæ victoribus in donum cedebat. *Liv.*

Palmes, ĭtis, m. Colum. *Rozgva terſzova.* r. Rebſchoſs, Reb-Zvveig. *Szőlő-veſzſző.*

Palmētum, ti, n. Plin. *Palmovje, Pomovje, Mészto z-palmami zaſzadyeno.* r. Palmen-Wald, Dattel-Baum-Wald. *Pálma erdő, Pálma-fás hely.*

Palmĕus, a, um. Plin. *Palmen, Palmeni, Iz palme ali iz Póme.* Von Palmen-Baum. *Pálma-fái.* Vinum palmeum capiti noxium. *Plin.*

Palmĭfer, ĕra, ĕrum, Ovid. *Palmo-noſz, Palme rodéchi.* Palmen tragend. *Pálma-fa termő.*

Palmĭpĕdālis, is, *com.* le, n. Colum. *Jednu nogu, y jednu dlan dug.* Einen Schuh, und vier Finger lang. *Egy láb nyomni, és egy tenyérni.*

Palmīpes, ĕdis, *om.* Plin. *Ploſsnato-nog, ſziroko-nog, ſiroke od zdòl noge imajuchi, na ſzpodobu dlane.* Flach- oder breit-Füſſig. *Széles talpú, lúd lábú.* 2. V. *Palmipedalis.* Menſura autem unius pedis, & palmi definitur ſpatio â cubito ad ſummos uſque digitos extenſos. *Plin.*

Palmo, as, are, avi, atum. (Act.) Colum. *Rozgve terſzove vésem, privesujem.* Die Reben heffte, anbinde. *Szőlő-veſzſzőt kőtözök.* Vid. *Ligo, Alligo. N. 1. Colligo. as, &c.* 2. *Z-dlanum pritiſzkam, znamenye chi im.* Mit flacher Hand eindrucke, Zeichen mache. *Tenyérrel lenyomom, jelt tſinálok.* ità Quinct.

Palmōſus, a, um. Virg. *Pun Palmo-drevja.* Voll Palm-Bäume. *Pálma-fás.*

Palmŭla, æ, f. (*Dimin.*) *Dlanicza, mala dlan, Ruchicza.* Kleine flache Hand, s. Händlein. *Tenyeretske.* Apul. 2 *Pómicza, Palmicza, mlado y malo palmo-drevcze.* Kleiner Palm-Baum. *Pálma-fátska.* Varr. 3. *Dolnya ſiroka ſztran veſzla, z-koiumſze voda odrivava.* Das äuſſerſte Theil eines Ruders, ſo ſchier vvie eine breite, oder ausgeſperrte Hand ausſiehet. *Evezö ſzárny, melly a' vizben jár.* Virg.

Palmus, i, m. *Vitruv.* 1. Palmus minor. *Chetirch perſztov mera.* Vier Finger-*oder* vier Zoll-Maaſs. *Négy ujnyi mérték.* 2 Palmus maior. V. *Spithama.*

Pālo, as, are, avi, atum (Act.) Colum. *Kolim, Kolcze zabijam, z-Kolszi tverdim.* Einpfähle, pfähle, einſchlage, mit Pfählen beveſtige. *Karózok, Tzövekes leverek.* Vid. *Fiſtuco.* Item generatim. V. *Sepio, Fulcio.*

Pālor, āris, ari, atus ſum. (Dep.) Liv. *Szimtamſze klatim, razteéchem, razhajam.* Hin und her ſchvveiffe. *Eloſzlok, ſzéledek.* Palantes per agros milites. Liv. *Raztepeni po polyu Vojniki, ſzim-tam derkajuchi Junaki.* Hin und her auf den Feldern ſchvveiffende Soldaten, ſtreiffende Partheyen der Soldaten. *Ide s'-tova a' mezőkben elſzéledett katonák.*

Palpāmen, ĭnis, n. *Prudent.* & **Palpāmentum**, i, n. Ammian. V. *Palpatio.*

Palpātio, onis, f. Plaut. *Pipanye, Gladenye, Segetanye.* Das Streicheln, e. Betaſtung, Streichelung, Kitzellung. *Tapogatás, Törölgetés, ſimitás.* 2 Transl. V. *Adulatio, Aſſentatio.*

Palpātor, oris, m. Plaut. propriè *Pipavecz, Segetavecz.* r. Antaſter, Streichler. *Tapogató, Törölgető.* 2 Transl. & uſitatiùs: V. *Adulator, Aſſentator.*

Palpĕbræ, arum, f. Plin. *Trepavicze ochje*, iliti *Laſzeki na kóſiczi, zkùm ſze ochi zakrivaju.* Die Augen-Braunen. *Szem-béjánlézó ſzőrök.* 2 Apud Gic. *Koſicza z-kùmſze ochi zakrivaju.* Die Augen-Lieder. *Szem-béja* Vid. *Cilium N. 1.* Apud Cels. *Sing.* Palpebra. *Trepavicza.* &c.

Palpĕbrālis, is, *com.* le, n. Prudent. *Ochneh trepavicz, ochno-trepavni.* Zum Augen-Braunen gehörig. *Szem-ſzőrbőz-való.*

Palpĕbrātio, onis, f. Cæl. Aurel. *Ochnih trepavicz gibanye.* e. Bevvegung der Augen-Braunen. *Szem-ſzőr mozdítúſa.* Item V. *Nictatio.*

Palpĕbro, as, are, avi, atum. (Neu.) Cæl. Aurel. *Ochne trepavicze giblyem, z-ochnemi trepaviczami vechkrat migam.* Mit Augen-Braunen offt vvincke. *Szemem ſzőrét gyakran mozgatom.* Item V. *Nicto, as &c.*

Palpĭtātio, onis, f. & **Palpĭtātus**, ûs, m. Plin. *Trepetanye, Derhtanye.* Das Zittern, Klopffen. *Dobogás, Lebegés.* Cordis palpitatio. Plin. *Derhtanye ſzerdcza.* Das Zittern, *oder* Klopffen des Hertzens, s. Hertz-Klopffen. *Szív dobogás.*

Digitized by Google

Palpĭto, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Gusztokrat szе pomalom giblyem, Trepechem, Derbchem, Treszemszе.* Zittere, zappele, klopffe. *Gyakran és gyengén mozgok, Dobogok, lebegek.* Præcipuè de corde dicitur.

Palpo, ōnis, m. Perſ. V. *Adulator, Aſſentator.*

Palpo, as, are, avi, atum, [Act.] Ovid. *Pipam, tipam, gladim, ſegechem.* Betaſte, ſtreichele, greiffe, kitzle. *Tapogatom, tōrōlgetem, ſimogatom, ſürgōlōdōm.* Vid. *Contrecto.* 2 Accipitur. *Neutr. & Transl.* pro *Adulor, Aſſentor.*

Palpor, aris, atus ſum. (Dep.) Cic. V. *Adulor, Aſſentor.* Quàm blandè mulieri palpabitur. *Plaut.*

Palpum, i, n. *vel* Palpus, i, m. *Synon.* Blanda contrectatio, Adulatio. V. *Palpatio, Adulatio. Aſſentatio.* Alicui palpum obtrudere: *id eſt:* Aliquem blanditiis decipere. *Plaut.*

Pălūdāmentum, ti, n. Liv. *Duga, nakinchena Vojvodſzka, Kralyevſzka &c. halya, Odeczа, plàſch.* Ein langer und vvohl gezierter Fürſtlicher, Königlicher &c. Rock, dem Mantel gleich. *Hadi vezérek, királyok &c. ékes boſzſzú öltözeti.*

Pălūdātus, a, um, Cic. *Z-dugum y nakinchenum kralyevſzkum &c. halyum oblechen.* Mit einem langen und ausgezierten Königlichen &c. Rock bekleydet. *ékes boſzſzú ruhábaöltözött.*

Pălūdĭcŏla, æ, *com.* Sidon. *Poleg bereka ſztojechi, prebivajuchi.* Der in Pfützen, *oder* neben Moraſt vvohnet. *Tó mellet lakó.*

Pălūdĭfer, ĕra, um, Auct. Philom. *Bereke chinechi.* Moraſt, Sumpff machend. *Tövá, Motsárrá tſináló.*

Pălūdōſus, a, um, Ovid. *Berechaſzt, Baraſzt.* Moraſtig, Sumpficht, Mooſicht. *Tovas, Motsáros.*

Pălumbes, is, *com.* (Nonnulli legunt apud *Propert.* Palumba, æ, f.) Plin. *Divji golub.* e. Wilde-Taub, Holtz-Taub. *Vad galamb.* Torquatus palumbes. Plin. *Gerlyak.* e. Ringel-Taube. *örvös galamb.* Duo enim ſunt ſylveſtrium Columbarum genera: Unum torquatum; alterum minus, & non torquatum, quod labruſcis veſci ſolet. ità *Plin. l.* 10. *c.* 23.

Pălumbīnus, a, um, Plin. *Divjeh golubov, Divjo-golubſzki, gerlyachki.* Von vvilden Tauben. *Vad galambi.*

Pălumbŭlus, i, m. (Dim.) Apul. *Divji golubich.* Wildes Täublein, s. Holtz-Täublein. *Vad galambotska.*

Pălumbus, i, m. Mart. V. *Palumbes.*

Pălus, i, m. *Kolecz, kol, Proſztecz.* r. Pfahl, Zaun-Stöcken, Reb-Stöcken. *Karó.* Damnati producuntur, & ad palum alligantur. *Cic.*

Pălūs, ūdis, f. Cæſ. *Berek, Bara, Mlaka.* e. Pfütze, Sumpffe, r. Moraſt, e. Lache. *Tó, Motsár.* Siccare paludes. Cic. *Bereke vszuſſiti, ſzuhe vuchiniti.* Die Lachen trocken machen. *Meg-ſzáraztani a' tót, A' tót ſzántó földdé tenni.*

Pălūſter, tris, tre, & Paluſtris, is, *com.* tre, n. Cæſ. *Iz mlake, ali Bereka, Berechen.* Aus Moraſt, aus Lachen. *Tói, Motsúri.*

* Pamphĭlus, i, m. Terent. *Chlovek vſzakomu drág.* Der jedermann lieb iſt. *Mindennél kedves.*

Pampĭnācĕus, a, um, Colum. *Terſzo-liſztni.* Von Reben-Blättern. *Szőlő leveles, ſzőlő levélből-való.*

Pampĭnārĭum, ii, n. Plin. *Mlada rozgvicza ſzamo liſztje prez grózdja imajucha.* Junger Rebſchoſs ohne Trauben, das nur Blätter trägt. *Ifjú ſzőlő veſzſző, melly levélen-kivül ſemmit-ſem hoz.*

Pampinarius, a, um, Colum. *K-terſzo-liſztju ſpadajuchi.* Den Reben-Blättern gehörig. *Szőlő levélhez-való.*

Pampĭnātio, onis, f. Colum. *Terſzo-pletva, Terganye liſztja iz rozgve terſzove.* Das Abbrechen der Reben-Blättern. *Leveledzés, vájtolás, gyomlálás.*

Pampĭnātor, oris, m. Colum. *Terſzo-plevach, Liſztja na terſzu tergavecz.* r. Reben-Mann, der die Reben-Blätter abbrechet. *Leveledző.*

Pampinatrix, īcis, f. *Plevachicza terſzja, koja terſzovo liſztje odtergava.* s. Weib, ſo die Reben-Blätter abbrechet. *Leveledző Aſzſzony.*

Pampĭnātus, a, um, Plin. *Terſzovomu liſztju ſzpodoben, na ſzpodobu terſzovoga liſztja napravlyen.* Denen Reben-Blättern gleichend, *oder* gleich gemacht. *Szőlő-levél formára tſinált.*

Pampĭnĕus, a, um, Virg. V. *Pampinaceus, Pampinarius.*

Pampĭno, as, are, avi, atum, [Neu.] Colum. *Terſzje plévjem, Liſztje iz terſzja tergam.* Die Blätter von Wein-Reben abbreche, Wein-Laub abnehme, abblatte. *Leveledzek, ſzőlőt gyomlálok.* Vineas pampinare. *Plin.*

Pampĭnō-

Digitized by Google

Pampĭnōſus, a, um, Colum. *Puno terſzo-liſztja, obilen z-terſzo-liſztnemi kitami.* Voller Reb-Blätter. *Szőlő leveles, Burkos.*

Pampĭnus, i, m. Virg. *Terſzov liſzt, Liſztjokita okolo grozda, Prirozgvicza.* s. Reb-Blat, Reb-Laub, r. Reb-Schoſs mit den Blättern um den Weintrauben. *Szőlő-levél, ſzőlő veſzſző ág.* Heu male tunc mites defendit pampinus uvas. *Virg. l. 1. Georg. v. 449.*

* Pān, pānis, *vel* panos, m. Ovid. *Pridovek krivoga paſztirzkoga Boga.* r. Zunahme eines falſchen Hirten-Gottes. *Pásztorok Istene.* 2 Habitus eſt Pan totius naturæ DEus. *Virg. Macrob.*

* Pănăcē, es, f. *Cels.* panacea, æ, f. *Virg.* & panacēs, is, n. Plin. *Trávа ſzuproti vſzakoj boleſzti baſznovita.* Ein Kraut, vvelches alle Kranckheiten heilen ſoll, s. Heilkraut. *Mindent gyógyító fű.* Hinc Metonymicè: V. *Panchrejton.*

pānāricĭum, ii, n. Apul. *Kukecz na perſztu.* r. Wurm am Finger. *Ujban lévő féreg.* Scyllæ radix piſata cum aceto, & pane, impoſita panaricium mirificè ſanat. *Apul. de herb. c. 42.*

pānārĭŏlum, i, n. (*Dimin. à* panarium) Mart. *Kruſzni ormarecz, ali ladicbicza: kruſzna koſſaricza, zdelicza kruſzna.* s. Brod-Käſtlein, Brod-Körblein. *Kenyeres ládátska, kosárátska.*

pānārĭum, ii, n. Varr. *Kruſznicza, meſzto za ſzpravlyanye kruba, kruſzni koſz.* r. Brod-Kaſten, Brod-Schranck, Brod-Korb. *Kenyér-tartó bely, kosár.*

† pānāta, & panatella, æ, f. *Kaſſa iz Kruba, Kruſzna Kaſſicza.* e. Brod-Brühe. *Kenyérből-való darátska, pépetske.*

* pānax, ācis, f. Colum. V. *panace.*

* panchreſton, *vel* panchreſtum, i, n. Cic. *Obchinſzko Vrachtvo, z-kojemſze vſzaka boleſzt zvracbiti more.* Allgemeine Artzney, die alle Kranckheiten heilen ſoll. *Mindent gyógyító orvoſság, Minden nyavalyák ellen-való orvoſság.*

* panchrus, i, m. plin. *Dragi kamen vſzakojacbke farbe.* Ein Edelgeſtein von allerley Farben. *Külömbféle ſzínű drága kő.*

* pancrătiaſtēs, æ, m. Gell. *Boritel na vſzakojachkem majdanu, obladavecz vu zkazanyu jakoſzti.* Ein Kämpffer, ein Uberwvinder im Kampff-Spiel. *Hartzoló bajnok, erő viadalban győzedelmes.* Vid. *Palæſtrita, Athleta &c.*

Pancrătĭcè, *Adv.* Plaut. *Krepno, Cbverſzto.* Kräfftig, Kämpfferiſch. *Vaſtagou. &c.* Vid. *Athleticè, Egregiè, Eximiè, Fortiter, palæſtricè.* pancraticè valere. Plaut. *Verlo zdravomu y jakomu biti.* Sonderlich geſund und ſtarck ſeyn. *Kivált-képen-való egéſzségben és erőben lenni.*

* Pancrătĭum, ii, n. Quintil. *Igra vſzakojacbkoga borenya, y telovne jakoſzti zkazivanya, koja negda pri gerkeb navadna je bila.* s. Kampff-Spiel, bey vvelchem allerley Leibs-Übungen geübet vverden. *Viadal és Hartzolás, mellyben a' görögök ſokféle-képen az erejeket probálgatták.* Vid. *Gymnicus, palæſtra N. 1. Ludus N. 9.*

Pandātio, onis, f. Vitruv. *Nagnenye, Nagibanye kakvoga dugovanya, kakti biſe, vida &c.* Das Biegen, *oder* für ſich Bücken eines Dings. *Meghajlása, vagy borgadása valaminek.* Vid. *Incurvatio.*

* Pandectæ, arum, f. *plur.* Gell. *Kniga, vſzakojachka dugovanya vu ſzebi zaderſzavajucha.* s. Buch, ſo allerley Ding in ſich begreiffet. *Olly könyv, mellyben minden dolog közönséggel vagyon megirva.* Sic Libri Digeſtorum ex triginta ſeptem Juriſconſultis collecti, quia omnes leges, atque jura, & omnes Juriſconſultorum Diſputationes, ſeu reſponſa de jure continent, *Pandectæ* à Juſtiniano ſunt inſcripti. V. *Digeſtum. N. 1.*

Pandĭcŭlātio, onis, f. Feſt. *Sivota, ali kotrigov pretezanye, raztezanye, ſztezavicza, pretezavicza.* e. Ausſtreckung des Leibs, das Ausrecken der Glieder, das Rancken. *Húzódozás, Nyújtózás.*

Pandĭcŭlor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Feſt. *Pretezamſze, Raztezamſze.* Mich rancke, ſtrecke. *Nyújtózom, Húzódozom.* Ut pandiculans oſcitator. Plaut. *Kakti zébavecz pretezajuchiſze.* Als vvie der, vvelcher ſich ſtreckend jähnet. *A' mint valaki nyújtózva ásít.*

Pando, as, are, avi, atum, (Act.) Quinct. *Nagibljem.* Bucke, Biege. *Megborgasódom, Meghajlok.* Vid. *Incurvo.* Arbores pandatæ. Quintil. *Nagnyeno, ali zvito drevje.* Gebogene, *oder* krumme Bäumer. *Meghajlott fák.*

Pando, is, ere, pandi, panſum, & paſſum (Act.) Cic. 1. V. *Aperio, Manifeſto.* Longè, latéque ſe pandunt divina bona: *pro* manifeſtant. *Cic.* Forem pandere: *pro* aperire. *Ovid.* 2 V. *Expando N. 1. & 2. Expono N. 2.* Rémque ordine pando. *Virg.*

* Pandōra, æ, f. *Latinè* Omne donum: *id eſt*

Digitized by Google

omnium donum, *vel* omnium rerum genere, & ab omnibus donata. Inter mulieres prima, quam singuli Dii suis donis ornaverunt. Huic enim Pallas sapientiæ donum contulit, Venus formæ, Apollo musices. Mercurius eloquentiæ. Jovis jussu à Vulcano fabricata est. *Histor. poët.*

*Pandūra, æ, f. Isidor. *Velike guszle*, vulgo *Baisz, Bassus*. e. Baßgeige. *Nagy begedű, öreg búrú begedű*. Sunt, qui alia instrumenta hoc nomine designari velint.

*Pandūrizo, as, are, avi, atum, (Neu.] Lampr. *Guszlam, na guszle &c. igram.* Geige. *Lantolok.*

Pandus, a, um. Virg. *Odpert, Razsiren, Presztert.* Offen, ausgebreitet, ausgestreckt. *Kinyitott, kiterjeszrett, kitakartt.* Lances pandæ. *Virg.* 2 V. *Incurvus.* Rostrum pandum. Ovid. *Zavjati klyun, podszeprignyen klyun.* Krummer Schnabel, nieder sich gebogener Schnabel. *Horgas orr.*

*Pānēgȳrĭcus, i, m. (*Subaudi* sermo) Cic, *Pohvala, Hvalno nad pukom od kôga govorenye, Pripovédanye, Prodechtvo.* s. Lob-Gedächtnnis, e. öffentliche Lob-Rede, Predig. *Gyűlekezetben valaki dittéretirűl tett beszéd, Prédikátzió.* Item V. *Encomium.*

*Panegyricus, a, um, Cic. *Pohvalni, Pohvalu zadersavajuchi, pred obchinum hvalu govorechi, ochiveszto kôga hvalechi.* Eine offentliche Lob-Red in sich behaltend. *Valaki dittéretét magában foglaló. &c.* Oratio panegyrica. V. *Panegyricus, i.*

*Pānēgȳris, is, f. Herodot. *Szpravischbe obchine, szenyem, zbodischbe.* e. Versammlung der Gemeinde, r. Jahrmackt. *Közönséges gyűlekezet, gyűlés, sokádalom.* 2 V. *Panegyricus, i, m.* Cic. Texere panegyrim. *&c.*

*Pānēgȳrista, æ, m. Sidon. *Pred obchinum igre skazavecz, kakve sztvari pohvalitel, hvalno pred púkom od chesza govoritel, Pripovedavecz.* Der öffentliches Schau-Spiel hält, eine Lob-Rede öffentlich haltend. *Közönséges játékokat mútogató, indító: Valami dolognak közönséges dittérője.* Item Vid. *Encomiastes.*

Pango, is, ere, panxi, (*pĕpĭgi* enim, ut monet *Quint.* non à *pango* sed à *pago* provenit) & pĕgi, pactum (act. *ab antiq.* Pago] 1. *Zabijam, zklapjyem, szlágam.* Einschlage, zusammen füge. *Ie kuim, összve-foglalom.* Vid *Figo, Inçutio, Injigo, Jungo N.* 1. Clavum pangere. *Liv.* 2 V. *Planto.* Caules pangere. *Colum.* 3 V. *Compono, Facio, Scribo, Condo N.* 1. & 4. *&c.* Versus pangere: Gell. *Peszme piszati, Sztup szpravlyati.* Verse schreiben, machen. *Verset irni, tsinálni.* Osculum pangere. Plaut. *Kußnuti, kussecz dati.* Küssen, einen Kuss geben. *Megtsókolni, Tsókot adni.* Inducias pangere. Liv. *Presztanek boja vuchiniti.* Waffen-Stillstand machen. *Frigyet tenni.* Fœdus, *vel* pacem cum aliquo pangere. *Id. l.* 24. *c.* 29. Terminos pangere: *pro* statuere. *Cic.* An pangis aliquid sophocletum? fac opus appareat. *Idem.* Particip. *Panciurus, pro* pacturus. *Pallad.*

Pānĭcŭla, æ, f. (*Dim. à* Panus) Plin. *Laszaszt czvét, kiticza, pavulicze*, ali *oszine na proszu, Hajdini. Terszetiki, Orebu, y naoszt alomu szmolu imajuchemu dreviu.* e. Haarichte Blüthe, s. Büschelein, *oder* Köpplein, wie an dem Fenchel-*oder* Hirs-Stengel, Kolbe am Rohr, Kätzlein an Nuss-*und* anderen Pech-schwizenden-Bäumen. *Gyapjas, kúszőkös, Fűrtös teteje a' kőlesnek, Hajdénanak, Nádnak, Dió-fának, és más szurkos fáknak &c.* 2 Transl. V. *panus N.* 2.

Pānĭcum, i, n. Cæs. *Hajdina, Hajda.* s. Heid-Korn, r. Fenchel. *Hajdéna, Tatárka.*

*Pānĭcus, a um, Cic. *panu pasztirzkomu Bogu szlisszajuchi.* Zum Pan gehörig. *Pán istenhez-való.* 2 Veteres putabant à Pane DEo repentinos timores, & animi consternationes immitti; *Hinc* Timor, Terror, Metus, pavor panicus. *Naglo, nepotrebno, prez zroka preplassenye, sztrahota, sztrah.* Ein leidiger, unnöthiger Schrecken, plötzliche Forcht, *Ok-nélkűl birtelen-való megrémülés.* Excitare panicum: *idest* Vanum & inanem metum incutere. Cic. *Vu sztrah nagnati, Larmu podithi, kada sze nebi potrébno bojati.* Einen blinden Lermen machen. *Ok-nélkűl-való félelmet, lármát indítani, gerjeszteni.*

Pānĭfĭcium, ii, n. Varr. *Krubo-pekszstvo.* s. Becken Werck. *Kenyér sütés.*

pānis, is, m. Cic. *Krub.* s. Brod. *Kenyér.* Nauticus panis. Plin. *Krub dunkrat pechen, brodarzki Krub:* peregr. *piskota.* r. Zwieback. *peszmét.* Italis *Biscotto.* Secundarius panis, Senec. *Domáchi, drusinzki Krub.* s. Haus-Brod. *Köz Kenyér.*

*pānĭsci, orum, m. *plur.* (*à* pan) Dii Sylvestres, quasi minutuli Panes. Sic Satyrisci à Satyro. *Cic.*

pannĭcŭlus, i, m. (*Dim. à* pannus) Cels. *Szukenicz, kerpicza, czanyek.* Kleines Tüch-

lein,

Digitized by Google

lein, zottichtes Stücklein, r. Lump. *poſztótska, Fólt, Rongy.*

† pannĭfex, ĭcis, m. *Szuknár, ſzukno-tkalecz, ki ſzukno dĕla.* r. Tuchmacher. *poſztó-tſinálo.*

pannŏnĭa, æ, f. Regio ampla Europæ, quæ olim pars erat Illyrici latè ſumpti. V. *Hungaria, Illyricum.* Nunc tibi pannonia eſt, nunc Illyris ora domanda. *Ovid. Triſt. l. 2. v. 225.*

pannŏnĭcus, a, um, *Svet.* pannŏnius, a, um, *Stat.* Ad pannoniam ſpectans.

pannōſus, a, um, Cic. *Debelo-ſzuknen, czunyas, vu koſzmato y priproſzto ſzukno oblecben, zlocbeſzto y ſzirotinſzko opravlyen.* Grob tuchigt, zerlumpt, mit groben und ſchlechten Kleydern angethan. *Rongyos, Fóltos, ſzakadozott köntösü.* Item V. *Villoſus, Lanoſus, Lacer.*

pannūcĕus, a, um, Plin. V. *pannoſus, Lanuginoſus.*

pannŭlus, i, m. (*Dim. à* pannus) Apul. V. *panniculus.*

pannus, i, m. Horat. *Szukno.* s. Tuch. *poſztó.* 2 V. *Lacerna, veſtis pannoſa.* Obſitus pannis. *Terent.* Vid. *Obſitus N. 2.* 3 V. *Linamentum.* Golum. *Nonius apud Navium legit* pannum, i, n. *pro* pannus.

* panthĕon, ĕi, n. Templum erat Romæ omnium facilè pulcherrimum, quod M. Agrippa Auguſti gener in cultum DEorum omnium extrui curavit. Muro continuo 30. palmos lato cingitur. Unicâ januâ, uti & unicâ feneſtrâ in ſupremo culmine inſtructum. Ejus altitudo Latitudini ex æquo reſpondet. porticus templi 16 columnas numerat. Ab Hadriano, Septimio Severo, & Aureliano reſtauratum fuit. *ità Plin. l. 36. c. 15.* Subinde verò à Bonifacio IV. pontif. Max. in honorem B. M. V. & omnium Sanctorum conſecratum fuit, quo tempore Phocas Imperii faſces tenebat. *Hiſt. Eccl.*

* panthēr, ēris, m. Varr. *Mreſa, z-kumſze pticze lovè.* Gevviſſe Art vom Vogel-Garn, Zug-Garn, *Madaráſz bálo.* 2 V. *panthera.* panther caurit amans, pardus hiando felit. *Auct. phil. v. 5.*

* panthēra, æ, f. (Beſtia maculoſa & fera, cujus mas pardus appellatur. *Plin.*) Cic. *pard-ſzamicza, vſzakojachke piknye imajucha,* s. panter-Thier, vveibliches Geſchlechts, *Nyöſtény párdútz.* ità *plin.* Hinc

panthērīnus, a, um, Plin. *pardov, pardo-ſzamichin.* Vom panther-Thier. *párdutzi.* Menſæ pantherinæ: *id eſt:* varii coloris maculas habentes. *plin.* 2 Transl. Homo pantherinus: *pro* Verſipellis, Fraudulentus, Doloſus. *plaut.*

pantĭces, ĭcum, m. *plur.* plaut. V. *Inteſtinum, Lacter, Venter.* Singul. *pantex, ĭcis, m.* Catull.

pānus, i, m. Lucil. *Vreteno z-prejum navito, czèv, na kojuſze preja navija: Tkalechki vital z-prejum obvit.* Eine Spindel, darauf man die Faden umvvickelt, e. Weber-Spuhlen. *órsó, tsö,* vagy *Tekerö-fa, mellyre a' fonalat tekerik.* item V. *Glomeramen.* 2 Transl. *Vſzaki otok na tele, blaziniczi* ali *czeczku ſzpodoben.* Eine jede Leib-Geſchvvulſt denen Brüſten gleich. *Mindenſéle kelevény, dagadás a' ſejten, melly domború mint a' tſetsz.* Gels. 3. *Herga, guba na drévu.* r. Baum-Schvvamm. *Fa-gomba.* plin.

* pāpa, æ, m. Sidon. V. *pater, Senex.* Hinc 2 per Excellentiam. *pápa, Najveköſſi y obchinſzki vſzega kerſztyanſztva Biskup, Otecz Otczev, Rimſzki otecz pápa.* r. pabſt, der oberſte Biſchoff, und Haupt der Römiſch-Catholiſchen Kirchen. *A' Római pápa, Leg-fŏbb és közönséges püspökje az egéſz kereſzténységnek.*

pāpa, æ, f. Varr. V. *pappa.* Vox eſt Infantibus propria, dum cibum petunt.

păpæ, *Interj. admirantis cum irriſione.* Terent. *Aj-aj! Nati-nuti! Jcli moguche!* Ey! das dich. Ey! behüts GOtt. *Védj Ur Iſten! Jé! Iſten óltalmazz!*

† pāpātus, ûs, m. *papinſztvo, cbaſzt Sz. Otcza pápe.* s. pabſthum, des pabſts Würde. *Pápaság, A' római pápának birodalma.*

păpāver, ĕris, n. plin. *Mak, Makovo ſzeme.* r. Mohn, *oder* Magſaamen. *Mák, Mákmag.*

păpāvĕrĕus, a, um, Ovid. *Makov, Iz maka.* Von Mohn, *oder* von Mohn-Saamen. *Máki, Mákból-való.*

pāpĭlio, ōnis, m. plin. *Metùly, Lepir, Lepiricza.* r. Schmetterling, Sommer-Vogel, pfeifholder, Molcken-Dieb. *Lŏvöldék, Leppendék, pillangó, Lepke.* 2 V. *Tentorium.* Lamprid.

papiliuncŭlus, i, m. (*Dimin.*) Tertull. *Metulyecz. Lepirich.* Kleiner Schmetterling. *Lŏvöldéketske.*

păpilla, æ, f. Virg. 1 propriè V. *Mammula N. 2.* 2 per Synecdoch. V. *Mamma.* 3 per Catachreſin V. *Fiſtula N. 2. Epiſtomium.* Varr.

Digitized by Google

* Pappa, æ, f. Varr. *Detinſzka jeſztvina, kaſficza, kaſſa, Mochnyak, Czeriß.* r. Kinder-Mueſs, Brey, e. Pappe, r. Kleiſter. *Kis gyermekeknek-való pép, papa.*
* Pappas, æ, m. Juven. V. *Nutritor.*
Pappo, *vel* Pāpo, as, are, avi, atum, (Neu.)
* Plaut. *Jeſzti proſzim.* Zum Eſſen begehre. *Ételt kérek.* 2 V. *Comedo.*
* Pappos, & pappus, i, m. Varr. V. *Avus, Senecio.*
Păpŭla, æ, f. Cels. *Priſchaj, Priſchajecz od vruchine.* s. Hitz-Blätterlein. *Bibirtsó, sömör, Tarjagoßág.*
Păpŭlo, as, are, avi, atum, (Neu.) Cælius Aurel. *Priſchimſze, priſchaje dobívam, z-priſchaji ſze poſzipavam.* Die Hitz-Blätterlein bekomme, ausſchlage. *Megbibirtsódom, sömörjödöm.*
Păpȳrăcĕus, a, um. *Plin.* Quod eſt ex papyro. *Paperni.* Papieren. *Papíroſi, papírosból való.*
Papyrĭfĕr, ĕra, um, Ovid. *Papiro-noſz, papiro-rod.* Papier-tragend, bringend. *Papíroſt hozó, termö.*
Papyrĭnus, a, um, Varr. *Papiru ſzliſſajuchi.* Zum Papier gehörig. *Papírosboz-való.*
Papyrĭus, a, um, Auſon. V. *Papyraceus.*
* Păpȳrus, i, m. & f. papyrum, i, n. *Plin.* 1 propriè: *Papèr, iliti terſztika Egiptonzka, na koje mezdri negda piſzali jeſzu.* Egyptiſch Rohr, Papier genandt, deſſen einvvendiges Häutlein die Alten zum Schreiben gebraucht. *Egyiptomban termö nád, mellynek belsö bártyájára írtak az régiek.* Hinc 2 Tropicè V. *Charta.* Emporetica, *vel* bibula papyrus. *Mokrinu k-ſzebi vlekuchi, ali pijuchi papèr:* peregr. *Diſzvak.* s. Maculatur, r. Schrentz, s. Löſch-*oder* Kleck-Papier. *Folyó*, vagy *itató papíros.*
Păr, păris, n. *Subſtantivè.* Cic. *Dvoicza, dveh ſztvarih jednakeh kupchina,* vulgo *pàr.* Ein paar. *Feles, pár.* Par columbarum. Ovid. *jeden pàr*, ali *dvoicza golubov.* Ein paar Tauben. *Egy pár galamb.* Amicorum paria. *Cic.*
Par, paris, *om. Adject.* Cic. *Jednak, ſzpodoben, prikladen.* Gleich, recht, tauglich, gebührlich. *Feles, Egyenlö, Haſonló.* Alicujus, *vel* Alicui, *vel* cum aliquo eſſe parem. *Item* Famâ, Ingeniô, gratiâ aliquem alicui eſſe parem. *pro* æqualem, ſimilem, æquè idoneum &c. *Cic.* Neque mihi par (*pro* æqualis) ratio cum Lucillio eſt, ac tecum fuit. *Cic.* Laboribus parem eſſe: *pro* ſufficere, ſufficientem eſſe. *Cic. Quintil.* Par pari referre, reſpondere, reddere. Cic. Terent. *Jednako z jednakim odvernuti.* Gleiches mit gleichen vergelten. *Költsön belyében költsönt adni.* Paria facere. Quintil. *Drugim chinom Jednaka chiniti.* Es machen vvie die andere. *Haſonlló dolgot tſelekedni.* 2. par eſt. V. *Decet.* Sed par eſt (*pro* Convenit, decet, æquum, dignum, & conveniens eſt) omnes omnia experiri. *Cic. in Orat.* Pariſſimus. *Plaut.*
Părābĭlis, is, com. le, n. Cic. *Lebko y berzo doblyiv, ſto ni tesko zadobiti.* Das man vvohl und bald überkommen kan. *Könnyen és hamar kéſzíthetö*, vagy *ſzerezhetö.* Res non magno parabilis. *Senec.*
* Părăbŏla, æ, f. Quintil. V. *Collatio, Comparatio N. 1. Similitudo.* Hinc
Părăbŏlĭcè, Adv. *Po priliki, po ſzpodobi, z-priſzpodablyanyem.* Gleichnuſs-Weiſe. *Haſonlitva, és öſzve-vetve.*
* Parabolicus, a, um, *Priliku, ali priſzpodobu imajuchi.* Gleichnuſs habend. *Példát* vagy *haſonlatoságot magában foglaló.*
* Părăbȳſtus, i, m. *Pod-poſztelya, Poſztelyicza pod drugum poſztelyum ſztojecha, kiſze van y nuter riva.* s. Schub-Bett, kleines Bett, ſo mann unter dem groſſen hervor ziehen, und vvieder einſchieben kan. *Nagy ágy alatt-való tolyogató kis ágy.*
* Părăchăractes, æ, m. JCt. *Kivkanlyive novcze kuje.* Falſcher Müntzer. *Hamis pénz verö.*
* Părăclēſis, is, f. V. *Adhortatio, Admonitio, Exhortatio.*
* Părăclētus, i, m. Prudent. V. *Conſolator, Adhortator, Advocator, Interceſſor N. 2.* De ſpiritu S. per excellentiam dicitur. *Tertull.* Perlicent. verò *Părăclītus.*
Părăda, æ, f. Sidon. *Krov, pokrivalo*, ali *zakrivalo ſzuprot dezgyu, ali ſzunczu na ladji, ali na kolah napravlyeno*, e. Decke, *oder* Tach über einem Schiff, Wagen, *oder* Karren gemacht. *Hajó-a*, vagy *ſzekérre tſinált árnyék tartó fedél.*
† Părāda, æ, f. (*à* paro] *Priprava Vojnikov: kada najmre zkup oboruſni ſztojè za prijeti, ali ſzprevoditi kôga &c.* e. Verſammlung und Aufzug der Soldaten. *párádi, azaz a' katonáknak fegyvereſen öſzve gyüléſe.*
* Părădigma, ătis, n. Vid. *Exemplar.*
* Părădiſus, i, m. *Latinè.* Viridarium, pomarium, Hortus conſitus. Gell. *Vejzeljavert, Raj.* r. Luſt-Garten, s. Paradies, Paradeis. *Gyönyörüſéges kert, paraditſom.* In

Digitized by Google

ſacris litteris ſpeciatim accipitur *pro* Amœniſſimo horto in Oriente, in quo primi noſtri parentes poſiti à DEo erant. *Zemelyſzki raj. Adamov perivoj.* s. Irrdiſche Paradies. *Földi paraditſom.* Hinc Transl. Cæleſtis Paradisus. *Nebeſzki Raj.* Himmliſches Paradeis. *Mennyei paraditſom.*

* Părădōxum, i, n. Cic. *Chudnovit y nenadean pregovor, govorenye chudno y nechekano, koje je tesko veruvati; Obchinzkomu ſtimanyu protivno dugovanye.* Unverhoffter Wunder-Spruch; eine unerhörte und unglaubliche Rede, dem gemeinen Wahn entgegen lauffende Meynung. *Tſudás és vëletlen Mondás, Közönséges értelem ellen-való ritka mondás, beſzéd.*

* Părænĕſis, is, f. Vid. *Præceptio, Adhortatio, Admonitio.*

* Părænĕtĭcus, a, um, Senec. V. *Monitorius, præceptivus.* Hinc *Adv.* paræneticè.

* Părălipŏmĕna *juxta accent.* (*re ipſa verò* Paralipomĕna, ĕnōn.) ĕnon, n. *plur.* Libri Chronologici S. Scripturæ. *Singul.* Paralipomĕnon, i, n. *Dugovanye, koje je zaoſztalo,* ali *navlaſz prepuſchheno, na drugu priliku odverſeno.* Das unterlaſſene, *oder* übergelaſſene. *A' mi elhagyatott, Máſuvá balaſztott.*

* Părallēlus, a, um, Vitr. *Latinè.* Alternus, Mutuus, Invicem comparatus, Juxta poſitus, Æqualiter diſtans. *Vſzagdi jednáko daléko od drugoga ſztojechi, jednáko od drugoga poſztavlyen.* Gleichvveit von einander ſtehend, gleich gegen einander geſetzt. *Egymáshoz egyaránt-való közbenvetéſsel helyheztetett.*

* Părălŏgiſmus, i, m. *Latinè* Erronea concluſio. *Krivo, neiſztinito govorenya zpelyavanye.* e. Irrige Schluſs-Rede. *Hamis és vétkes elvégezése,* vagy *béſejezéſe a' beſzédnek.*

* Părălўſis, is, f. Cels. *Latinè* Nervorum reſolutio, & movendi impotentia. *Oſzlabenye, odpuſztenye, omlabavenye ali nemoch belih sil y oſztalih kotrigov: Derbtavicza.* e. Lähmung der Glieder, e. Gicht. *Valamelly tagnak* vagy *ereknek elevése.* Eſt ſpecies, vel pars Apoplexiæ. V. *Apoplexia.* Plin.

* Părălўticus, a, um. Plin. *Oſzlabene y nemochne ſile, y kotrige imajuchi.* Erlähmt, gutbrüchig, Glieder los. *Ina ſzakadtt, taga elesett.* Per Synecd. V. *Apoplecticus.*

† Părămenta, orum, n. *plur.* Eccl. *Méſsna ſzprava, priprava, oprava; oltarzki ali czirkveni kinch.* Prieſterlicher Gevvand, Altar-*oder* Kirchen-Zierde. *Papi öltözet, óltár* vagy *templom ékesége.* Sing. *Paramentum.* Melius latinè V. *Apparatus.*

* Părănymphus, i, m. Fortun. *Dever ſzvadbeni, pirovni.* r. Brautführer. *Vőfély, Násznagy.*

Părăphernālĭa, (*intellige* bona) ium, n. *plur.* Ulp. Vocantur bona, quæ uxor Marito extra, & ſupra dotem attulit. Bona verò ex paraphernalibus, vel aliunde in matrimonio, ſed privatô, & ſoli uxori propriô titulô acquiſita *parapherna* dicuntur: ità JCti. *Laſztoviti zakonſzke ſene imétek zvan zapiſzka, kojega je ona múſu, y mùsnyoj zapiſzal.* Eigenes Gut des Ehe-Weibs, neben dem, vvas ſie ihrem Mann, und ihr der Mann verſchrieben hat. *Tulajdon java és jószága az házas aſszonynak, azon kivül, mellyet maga az aſszony a' férjének, és a' férje az aſszonynak jegyül adott.*

* Părăphrăſis, is, f. Quintil. *Obilno kakvoga govorenya raztolmachenye, napervo-davanye: kakvoga dugovanya obilno zpiſzavanye, y ochituvanye.* Weitläufftigte Erklärung einer Rede: umſchriebene Auslegung eines Dinges. *Valaminek többigékkel-való bő magyarázatja.*

Părārius, a, um, Senec. *Pogodni, k-pogodbi pomagajuchi, pogodbu chinechi, prikupecz.* Zum Vergleich dienend, Unterhändler. *Alkuvásboz-való, vásárlásboz-való; árúban, vásárlásban közben-járó.*

Părăſanga, æ, f. (Vox perſica) Plin. *Milya zemlye perſianzka:* iliti *velika dusína, y mera zemlye, poleg koje perſianczi dalekochu y dusínu pútov rachunali, y broili jeſzu.* Eine Perſiſche Meilvvegs, Perſiſche Meil. *Perſiai mély-föld.* Non ubique æqualis erat paraſanga: *Herodot.* enim & *Xenophon* eam definiunt 30. ſtadiis, alii 40. alii 60. ità *Plin.* Hinc Transl. accipitur pro *Magno intervallo.* Multis paraſangis aliquem præcedere, præcurrere. *Kôga vu kakvom dugovanyu vnogo preſztichi, preſztignuti: daleko pred kém na pervo biti.* Einen vveit übertreffen, einem vveit vorgehen. *Valakit valamiben ſokkal megelőzni, felyül haladni, valakinél ſokkal meſszebb elől lenni.* Prov.

* Părăſcēvē, es, f. propriè. *Pripravlyanye, Priprava.* e. Vorbereitung, Vorrüſtung. *Készület, Megkéſzítés.* Vid. *Præparatio.* 2. Apud Judæos dies ante ſabbathum *Paraſceve*

Digitized by Google

raſtevé vocabatur, hac enim die neceſſaria parabant, ne præceptum ceſſandi ab opere die feſto ſabbathi violaretur. V. *Dies Veneri.* Et per Antonom. *Veliki petek.* r. Char-Freytag, ſtille Freytag. *Nagy péntek.*

* Părăsīta, æ, f. Horat. *Tanyero - lizavka, oſzagdi rada, oblezhenicza, kâſze y nepozvana k-ſztolu zna pridrufiti, pripiliti: prilizavka, priſzmeknyenka.* e. Teller-Leckerin, Schmarotzerin, Zuſchmeichlerin. *Tányér nyaló, máſutt nyalakodó, Hizelkedő aſzſzony.* Vid. *Adulatrix. &c.*

Parasītaſter, tri, m. Terent. *Tanyero-lizavczev y priſzmeknyenczev Naſzlednik.* Schmarotzen Nachfolger. *Tányér nyalókot, és máſutt leskődőkőt követő.*

Parasītātio, onis, f. Plaut. *priſzmeknyenye, oblizavanye, Tanyero - lizanye, Meſtria y navada k-tuggyemuſze ſztolu prikerpati, prilizanye, priliſzichenye:* e. Schmarotzerey, Tellerleckerey, Schmeichlerey, Fuchsſchvvänzerey. *Nyalakodás, Máſutt leskődés, Tanyér nyalás, Hizelkedés.* Vid. *palpatio N. 2.*

Părăsītĭcus, a, um, Plaut. *K-tanyero - lizavczem zpadajuchi, priſzmeklyiv, Leſzichlyiv, prilizlyiv.* Zum Schmarotzen gehörig, Fuchsſchvvänzeriſch, ſchmeichleriſch. *Nyalakodókhoz-való.* Item V. *Adulatorius.*

Părăsītor, aris, ari, ātus ſum. (Dep.) Plaut. *Jéſzt y nezvan dobájam, prikerpávamſze, primikavamſze, oblizavamſze, okolu kôga liſzichim, Tanyére liſem.* Schmarotze, heuchele, Fuchsſchvvänzerey treibe, Teller lecke. *Máſutt nyalakodom, leskődöm, Tányért nyalogatok.* Item V. *palpor.*

* Părăsītus, i, m. Gic. *Tanyero-lizavecz, k-ſztolu-rad, priſzmeknyenecz.* r. Schmarotzer, Tellerlecker, Tiſch-Rath, Heuchler. *Tányér nyaló, Ebéd's vatſora leső, Máſutt nyalakodó.* Vid. *Menſarum aſſecla, Adulator, Aſſentator, Colax, Nugator, &c.*

* Părăſtas, ădis, f. *Vitruv.* Eſt lapis oſtio appoſitus. V. *poſtis.* paraſtades *plur.* Lapides utrinque oſtii latera munientes.

* Părăsўnăxis, is, f. JCt. V. *Conventiculum.*

Părātè, *Adv.* Gic. *Gotovo, ſzpravno, pripravno, pripravlyeno.* Fertig, bereit, geſchickt. *Kéſzen.* Vid. *Expeditè, promptè.* paratiùs: *Cic.* paratiſſimè: *plin.*

Părātio, onis, f. Salluſt. V. *Comparatio N. 2. Apparatus, præparatio.*

Părātus, ûs, m. Tacit. V. *paraſceve N. 1. paratio.* Verborum paratus. *Quintil.*

Paratus, a, um, tior, iſſimus, Cic. *Gotov, ſzpraven, pripraven, pripravlyen.* Fertig, bereit, gerüſt, geſchickt. *Készített, kész, megtſinált, megſzerzett.* Vid. *Expeditus, promptus.* Ad omnem eventum paratus. Cic. *Na vſzako pripechenye obiácben. pripraven.* Auf allen Fall gerüſtet. *Készakármire menjen a' dolog.* Equitatu paratus. Cic. *Z-konyaniki pripraven: Dſzta konyanikov imajuchi.* Mit der Reuterey verſehen. *Elég lovas hada vagyon.* Ab exercitu paratus. Cic. *Z-vojſzkum pripraven, vojſzku pripravnu y gotovu imajuchi.* Mit Kriegs-Volck verſehen. *Jó hadi készülettel vagyon.* Optimè contra fortunam paratum, armatúmque cognovi. Cic. *Szuprotiſzrechi y neſzrechi zerſzema pripravnoga, objachenoga, y oborusnoga zpoznal jeſzem.* Ich habe es gemercket, das er allerdings auf Glück und Unglück vvohl bereitet und gerüſtet ſeye. *Vettem eſzembe ötet, hogy mind a' ſzerentsére, mind pedig a' ſzerentsétlenségre jól és egyaránt készülve és fegyverkezve légyen.* Id facere ſunt parati. Cic. *To vuchiniti gotovi jeſzu.* Sie ſind bereit dieſes zu thun. *Aztot tſelekedni készen vagynak.* Certamini paratus. Quintil. *Gotov vojuvati, k-borenyu ſzpraven.* Zum Streit bereit, und gerüſtet. *Készen és felfegyverkezett a' bajvivásra.* Ad navigandum paratus erat. Cic. *pripraven je bil na ladjiſze voziti.* Er vvare zum Schiffen bereit. *Elkészült-vala az bajókázásra.* Animô erat paratiſſimô (*pro* promptiſſimô) ſuſtinere omnia, quæ impendebant. *Cæſ.* Vir fuit tuendæ civitatis paratiſſimus. *Cic.* Paratum (*pro* in promptu, *vel* quod facilè haberi poteſt) id quidem, & in medio poſitum. *plin. 2* eſt *partic.* ſed ſinè *Comp.* & *Superl.* Alienis nummis parata domus: *pro* Empta, comparata. *Za tugye novcze kuplyena, ſzpravlyena hiſa.* Mit frembden Geld erkauffites Haus. *Más pénzével vőtt ház. &c.*

Parcæ, arum, f. *plur.* Cic. *Chlovechanzkoga ſivlenya y ſzrechne tri Boſiche ali Vile,* Glotho, Lacheſis, y Atropos *zvane.* Drey Lebens- und Glücks-Göttinnen. *Ember életének és ſzerencséjének három Iſten aſzſzonyi.* Filiæ credebantur eſſe Noctis & Herebi, vitæ humanæ, quam nendo producere fingebantur, præſides. *Clotho* natu minima colum geſtat: *Lachefis* ſecunda natu net: *Atropos* ſeniſſima, filum vitæ ſcindendo, homines è vivis tollit, ità veteres

Digitized by Google

Veteres teſte *Cicerone*. Singul. *Parca*. Ovid.

Parcè, *Adv*. Cic. *Nedareſlivo, Zdersno, Mertuchlivo, Sztedno*, vulgo *ſporo, Jporno*. Sparſam, mäſſiglich. *Fösvényen, Takarékoſon*.

Parcimōnia, &c. V. *Parſimonia*.

Parcĭprōmus, i, m. Plaut. *Szkùpgoſzpodar, kì neraſi dáje; Derſiga, Sztiſzni-ſaka*. Ein karger Filtz, Geitzhals, Knicker. *Takaros gazda*.

Parcĭtas, atis, f. Senec. *Zderſlivoſzt, Sztiſzneneye bráne, zmerno y ſzkupo ſivlenye*, vulgo *ſparanye*. Das Spahren, e. Einhaltung der Koſt, r. Abbruch. *Zobrákság, ſzoros markúság*. Vid. *Parſimonia, Frugalitas*.

Parco, is, ere, pĕpĕrci, & parſi, parcĭtum, & parſum (*Neu.*) Cic. 1. propriè: *Zderſavamſze, babamſze odſta: praſztyam, ſztedim*. Mich einhalte, ſchone, verſchone. *Meg engedek, Megtartóztatom magam*. Vid. *Abſtineo, Contineo N.* 2. *Ceſſo, Indulgeo N.* 1. Alicujus dignitati parcere: *id eſt* Continere ſe propter dignitatem alicujus. *Cic.* Metui parcere: *pro* Abſtinere â metu, metum deponere. *Virg*. Ab incendiis & cædibus parcere: *pro* Abſtinere, ſe continere. *Liv*. Item V. *Ignoſco N.* 2. *Condono*. In hac ſignificatione ſolum Dativum admittit. *ut:* Italiæ parcitum eſt: *Plin*. Vid. *Ignotum eſt*. Homini ſcelerato parcere: *pro* ignoſcere. *Cic*. Nulli labori, nulli operæ parcere: *id eſt* Omnem laborem & conatum impendere, adhibere. *Cic*. 2 apud Plaut. &c. *Sztiſzkam, chuvam*, vulgo *ſpáram*, Spahre. *kimélem*. Vid. *Conſervo*. Argenti &c. multa talenta natis parce tuis: *id eſt* conſerva, ſerva. *Virg*. Impenſæ parcere: *pro* Conſervare pecuniam, abſtinere ab impenſis. *Terent*. 3. Parce facere: *pro* noli facere, ne facias. *Virg*.

Parcus, a, um, Cic. *Synon*. Sumptibus parcens, tenax, parvo contentus. *Zderſliv, zmeren, z-malim zadovolyen, ſztiſznyen, ſztiſznut, ſpor, ſporni*. Karg, kündig, ſparſam, mäſſig, mit vvenigen vergnügt. *Fösvény, ſzoros markú, ſomſánál-fözö, kevéſſel megelégedö*. Vid. *Frugalis, Tenax N.* 2. *Modicus N.* 1. *Exiguus*. Comitatu parcus: Plin. *Malo z-ſzobum za ſzprovodenye imajuchi*. Wenig Leuth bey ſich zur Begleitung habend. *Kevés kiſérói vagynak*. Aliquid manu parca dare, offerre. Horat. *Szkúpo, ſztiſznuto, ſporno kaj davati*. Kärglich etvvas geben. *Valamit fösvényen, ſzoros markából adni*. In re danda parcus: *pro* Avarus, tenax. *Cic*. Colonus parciſſimus: *pro* frugaliſſimus. *Cic*. Somnus parcus: *pro* Modicus. *Plin*. Cibi parciſſimus: *id eſt* Exiguo & frugali cibo contentus. *Plin*.

* Pardălis, is, f. Curt. V. *Pardus*.

* Pardus, i, m. Plin. *Leubart, Pard-ſzamecza*. s. Panther-Thier männliches Geſchlechts. *Himpárdutz*. Solo ſexu à Panthera differt: ità *Plin*.

* Părĕlĭon, ii, n. Senec. *Szpodoba iliti Kip ſzuncza, koiſze na dergyenomu oblaku po vupiranyu ſzunchenih trákov kakti drugo ſzunsze vidi*. e. Geſtalt der Sonne, vvelche durch zuruckfallende Strahlen der Sonnen von einer dichten, aber zum Regen ſich ereigneten Wolcke vorgeſtellet vvird. *Napnak a' képe, melly a' napnak ſúgárai által a' felhöben látszik*.

Părens, entis, *com*. Cic. *Otecz, Mati: Roditel, Roditelicza*. 1. Vatter, e. Mutter. *Szülö atya, ſzülö anya*. Parentes, *Roditeli, ſztareſſi*. Die Aeltern. *Szüléink, Eleink*. 2 Transl. *ad alia*: Socrates Philoſophiæ parens: *pro* Author. *Cic*. Sanctiſſima parens patria: *pro* Procreatrix. *idem*.

Părentālĭa, orum, *vel* ĭum, n. *plur*. Cic. *Vſzako-letni, iliti vſzako godiſche bivajuchi ſzpomenek za pokojne ſztareſſe*. Jährliche Gedächtnus für die abgeſtorbene Aeltern. *Minden eſztendei balotti tiſzteſség megbóltt ſzüléinkért*. Item V. *Funebre convivium, Exequiæ*.

Părentālis, is, *com*. le, n. Ovid. *K-pokopu ſztareſſib zpadajuchi*. Zur Leich der verſtorbenen Eltern gehörig. *Megbóltt ſzüléink temetéſébez-való*. Item generatim & per Synecd. V. *Exequialis, Funebris*. Dies parentalis. *Ovid*. Vid. *Parentalia, Parentatio*.

Părentātio, onis, f. Tertul. V. *Exequiæ, Funebre Convivium, Oratio funebris*.

Părentēla, æ, f. Jul. Capitol. V. *Affinitas N.* 1. *Cognatio, Conſanguinitas*.

* Părenthĕſis, is, f. Quintil. *Medgovor, Medpiſzek, Umetka, Umetnutje, Medpoſztavlenye zvanrednoga govorenya vu govorenyu, ali piſzanyu*. e. Zvviſchen-Rede, r. Einſatz, Zvviſchen-Satz, da man immerzu einen gantzen Spruch in einer Rede hinein ſetzt. *Közben ſzólás, közben vetés; Beſzédben vagy irásban valami ſzónak rend-nelkül-való bébelyhezteteſe*. Vid. *Interjectio, Interpoſitio, Interruptio*. Scri-

Digitized by Google

pta, aut typis excusa parenthesis his signis ( ) notari consvevit, quæ idcirco notæ parenthesis appellantur.

Părenticīda, æ, *com.* Plaut. V. *Matricida, Parricida.*

Părento, as, are, avi, atum, (Neu.) propriè significat parentibus justa facere, sed per Catachresin aliis quoque tribuitur. Cic. *Szpomenek za pokojne sztarelsse imam, Mertvih obszluszavanye chinim.* Der verstorbenen Aeltern Gedächtnus begehe. *Megbóllt szűléimnek emlekezetét tartom.* Item generatim Vid. *Funero, Exequior:* Alicui parentare. *Cic.* Item *Transl.* parentare pietati. *Cic.* 2 Sanguine conjuratorum parentare Regi: *id est* Eadem Regis *vel* Conjurationem ulcisci: *q. d.* Manes occisi, occisoris, vel conjuratoris sanguine placare. *Liv.* Luxuriæ parentare: *pro* Immoderatis conviviis, & omnis generis deliciis uti. *Senec.* Parentatur &c. *Imp. pass.* Cic.

Păreo, es, ere, părui, părĭtum, [Neu.] Cic. V. *Adsum N.* 1. *Præstò sum.* Item, id quod usitatissimum est, V. *Obsequor, obtempero.* Voluntati architecti parere: *id est* obedire, dicto audientem esse. *Cic.* Gulæ parere: *pro* Indulgere. *Horat.* Promissis parere: *pro* præstare promissa. *Ovid.* Necessitati parere: *pro* subditum, subjectum esse. *Cic.* Dicto paretur: *Impers. pro* obeditur. *Liv.* 2 juxta lectionem *Pauli Manutii.* Vid. *Appareo.* In adversariis parere (*pro* apparere) contendit. *Cic.* Alii legunt *patēre.*

* Părergon, *vel* parergum, i, n. Plin. *Nenakanyena prídava: Dugovanye chemu prez potrebochе pridáno, koje pervo ni nakanyeno bilo.* s. Neben-Werck, ohne Noth und vorgehender Meynung beygesetztes Ding. *Minden a' mi valami tsínálmány nelkűl szűkség-nélkűl adatik.* Sic arbuscułæ, aviculæ &c. quas pictor, ornandæ tabellæ gratia, imagini pictæ addit, *parerga* vocantur. &c.

Paricida &c. V. *Parricida cum Derivatis.*

Părĭēs, ētis, m. Cic. *Szténa.* e. Wand. *Fal.* Intra parietes, *vel* intra domesticos parietes. Cic. *Domi, Na szamochi.* Daheim. *Az báznál, otthon.*

Părĭētālis, is, *com.* le, n. Marcell. Empir. *Sztenin, Iz Jszténe, Jsztenovni.* Der Wand gehörig, so aus der Wand kommt. *Falbéz-való, Falból jövő.*

Părĭētārĭa, æ, f. Apul. *Zido-tráva, Jsztenotráva, na Jsteni,* ali *zidu rastucha tráva.* s. Maur-Kraut, Tag- und Nacht-Kraut, St. Peters-Kraut. *Kőronté-fű, Fal-fű.*

Părĭētārius, a, um, Jul. Firmic. *Szteno-delasz, Sztenár.* r. Wandmacher. *Fal-tsinálo.* Vid. *Murarius.*

Părĭētīna, æ, f. Cic. *Sztara y nagnyena Jszténa, na pól poderta, ali vrußena Jszténa, Jsztara zidina.* Alt und niederfällige Wand, eine alt und niederfallende Mauer. *Romlott fal, Dűlő fal.*

Părĭlis, is, *com.* le, n. Ovid. V. *Æqualis, Æquipar.*

Părĭlĭtas, atis, f. Gell. *Jednakoszt, Jednachina.* e. Gleichheit. *Egyenlőség.* Vid. *Æqualitas.*

Părio, as, are, avi, atum, [Neu.] Ulpian. *Jednáchim, Jednako chinim, pár chinim, vu rachunov davanyu Dobodek Z-Troßkom jednak chinim.* Gleich mache, paar mache; In einer Rechnung Einnahme und Ausgabe einander gleich mache. *Hasonlóvá tsínálom, Mássát adom valaminek; A' számadásban a' bévett jószágot a' ki adottal egyenlővé tészem.* Vid. *Æquipare, Æquo N.* 1. Hinc derivantur *Pariātio, onis, f. Pariator, oris, m.* JCt.

Părio, is, ĕre, pĕpĕri, partum, & părĭtum, (Act.) Cic. *Rodim, Lésem, Kotim, Neszem.* Gebähre, Lege. *Szűlők, Ellek, Tojok.* propriè denotat fœtum, vel ovum eniti, quod ad solas fœminas pertinet. V. *Enitor N.* 2. Mater parit filium. Cic. *Mati rodi szina.* Die Mutter gebähret einen Sohn. *Az anya szűli a' fiát.* Gallina parit ova. Gic. *Kokoß jájcza neßze.* Die Henne legt Eyer. *A' tyúk tojást tojik.* Gallina ova peperit. *Kokoß je jájcza zneszla.* Equa peperit hinnulum. *Kobila je srebe zlegla:* ali *jeßze oßrebila.* Mures pariuntur: *Mißßze kote.* Vitulum parere. *Otelitißze.* Capram parere. *Okozitißze.* Canes parere. *Oßchenitißze.* Nefrendes parere. *Oprasitißze. &c.* Item generatim V. *Genero, Gigno.* Terra parit fruges. Cic. *Zemlya rodi, plodi, ali donáßa szád.* Die Erde bringt Frucht herfür. *A' föld gabonát, és gyümölcsöt terem.* Vicinus noster filium se peperisse memorat. *Cæcil.* apud *Non.* 2 Transl. *Fingo N.* 1. *Excogito. Invenio N.* 1. Verba parere. *Cic.* Lethum sibi manu propria parere: *pro* consciscere: *id est* Mortem sibi ipsi inferre. *Cic.* 3. V. *Comparo N.* 2. *Consequor N.* 2. *Acquiro, Indipiscor, Obtineo.* Laudem sibi parere. Cic.

Hvalu

Digitized by Google

Hvalu-szł zadobiti. Ihme ſelbſt ein Lob ervverben. *Magának dicséretet nyerni. ſzerzeni.* Hæc res multas mihi curas peperit. *Vnogo mi je ſ. kerbi ovo dugovanye dodalo, zaudalo, zrok bilo.* Das Ding hat mir viel Sorgen verurſachet. *Ez a dolog ſok gondokot ſzerzett nékem.*

*Păris, ĭdis, m. *Cic.* Priami Trojanorum regis, & Hecubæ filius. In dirimendis controverſiis erat æquiſſimus. Hac juſtitiæ famâ permotæ DEæ Juno, Pallas & Venus eum judicem elegerunt, dum propter aureum pomum, cui à Jove cælitus demiſſo inſcriptum legebatur, *detur pulcherrimæ*, de formæ præſtantia diſceptarent. Is neglecto, quod Juno pollicebatur, regno; ſpretâque, quam Palas offerebat, ſapientiâ; ſententiam pro Venere tulit, à qua pulcherrimam mulierum promiſſam non diffidebat ſe obtenturum. Subinde in Græciam venit, ubi Helenam Menelai regis conjugem rapuit, ac in Aſiam deduxit, quo raptu univerſam pene græciam ad excidium Trojæ commovit. Et hæc celeberrimi illius trojani belli, in quo Paris Achillem dolo circumventum interemit, cauſa fuit. *Virg. Ovid.*

Părĭſii, orum, m. *plur.* Ammian. *Parìz, Glaſzoviti Franczuzki város, vu kojem kraly prebíva.* e. Haupt-*und* Reſidentz Stadt Paris in Franckreich. *Párìs, ſ. város Franczia orſzágnak, a' hol a' király lakik.* Civitas eſt poſt Byzantium maxima totius Europæ, populiſſima, & ditiſſima. A Carolo M. Galliarum Rege plurimis eſt aucta ornamentis. Inter præcipua eſt Univerſitas Artium pariſina, toto chriſtiano orbe facilè princeps, ex qua plurimi ordinum fundatores, aliique doctrinâ & ſanctitate maximè conſpicui viri prodivêre. &c. *ità paſſim Hiſtor.*

Părĭtas, atis, f. Arnob. V. *Paritas, Æqualitas.*

Părĭter, *Adv.* 1. V. *Æqualiter.* 2. V. *Similiter.* 3. V. *Simul.* ità Cic.

Părĭto, as, are, avi, atum, (Act. *Freq.* à paro) Plaut. *Guſztokrat pripravlyam.* Offt zubereite. *Kéſzülgetek, kéſzítgetem.*

Părĭtūdo, ĭnis, f. Plaut. V. *Geneſis N.* 1. *Genitura, generatio.*

*Părĭus, a, um. *Virg.* Spectans ad Inſulam *pariam.* Lapis parius. Virg. *Bélimramor, kamen.* Weiſſer Marmor-Stein. *Fejér márványkő.* Vid. *Lapis ſub N.* 1.

†Parix, ĭcis, f. V. *Parra.*

†Parlāmentum, i, n. 1. V. *Colloquium.* 2. *Szpravíſcbe najvekſſib vu kralyeſztvu.* e. Verſammlung der Fürnehmſten eines Lands. *Valamely orſzág fő embereinek ősſzve gyűlése.* Vid. *Comitia, Conventus.* Angliæ parlamentum: *pro* Comitia ordinum Angliæ. *Gallia* parlamenta, ſunt cujuſque provinciæ ſupremus ſenatus, V. *Dicaſterium.*

Parma, æ, f. (à Thracibus & vox, & res ſignificata originem accepit) Liv. *Okrugel y kratek ſcbit.* Runder kurtzer Schild. *Kerek és kurta paíz.* 2 Eſt Nomen Civitatis Italicæ.

Parmātus, a, um, Liv. *Z-takvim ſcbitom oboruſen, zakrit.* Mit gleichen Schild bevvaffnet, bedeckt. *Kerek és kurta paiſzal fegyverkezett, bétakartt.*

Parmŭla, æ, f. (*Dimin.*) Horat. *Mali okrugli ſcbit.* Kleiner runder Schild. *Kis kerek paiſotska.*

Parmŭlārius, ii, m. Quint. *Bojnik okrugli ſcbit imajuchi.* r. Fechter mit runden Schild bedeckt. *Kis kerek paiſzal hartzoló.*

Parnaſſus, i, m. *Herodotus.* Mons eſt Phocidis, Laudatiſſimâ laurô abundans, poëtis notiſſimus. Ad radices parnaſſi fons caſtalius effluit.

Păro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Pripravlyam.* Zubereite. *Kéſzítek.* Vid. *Apparo, Adorno N.* 2. *Inſtruo N.* 1. *Præparo, Orno N.* 2. Subſidium ſenectuti parare: ſe ad aliquid parare. *Cic.* 2 V. *Inſtituo N.* 1. *Intendo N.* 2. *Molior N.* 2. Iter, bellum &c. parare: *pro* molliri, intendere, meditari. 3. V. *Pario N.* 2. *Procuro.* Famulos, Agros, gloriam &c. ſibi parare: *pro* Acquirere, conſequi, procurare. *Cic.* 4. V. *Conſtituo, Delibero.* Ità paratum eſt: *pro* deliberatum, ſtatutum. *Plaut.*

*Păro, ōnis, m. Cic. V. *Myoparo.*

*Părŏchĭa, æ, f. 1. propriè V. *Exhibitio N.* 2. *Præbitio,* ità Cic. 2 juxta communem acceptionem. *Ovchárnicza dubovna, Czirkva jedne menyſſe kerſztyanzke obcbine: ſúpa* vulgo *Plebania, Plovania, Fara.* Eine Pfarre. *Mégye. Egy kiſſebb közönſég a' kereſztény ányaſzentegyházban, Plébánia, Fára.* Hinc

Părŏchiālis, is, *com.* le, n. & Părŏchiānus, a, um. *Farni.* Einer Pfarre, *oder* einem Pfarrer zugehörig. *Megyébez tartozandó.* Eccleſia parochialis. *Farna czirkva.* e. Pfarr-Kirche. *öreg templom.*

*Părŏchus, i, m. 1. Proprie V. *Exhibitor N.* 2. *Præbitor.* Hoc nomine vocabantur apud romanos publici curatores, & mini-

Digitized by Google

ſtri, qui peregrinis Reip. nomine munera, atque alia neceſſaria præbebant. ità *Cic.* Hinc 2 apud Chriſtianos per Transl. *Dubovni paſztir, dubovnik, Súpnik*, vulgo *plovan, plebanuſ.* r. Séelſorger, Pfarrer, *Megyés pap, Plébánus.*

* Părœcĭa, æ, f. V. *Parochia.*

* Părœmĭa, æ, f. Quint. V. *Adagio.*

* Părōnўchĭa, æ, f. & Paronychium, ii, n. Plin. *Zanobticza, otok nohteni, kurje oko.* Ein bös Nagel-Geſchvvär, Hüner-Aug. *Kőrőm méreg, Láb-uj feltőrése, tſomózáſa.*

* Păropſis, ĭdis, f. Juven. *Gluboka zdela.* Eine tieffe Schüſſel. *Mély tál.*

* Părōxyſmus, i, m. *Pribodek zimlicze, zimlichno opominanye, zima pred zimliczum,* Das Ankommen, *oder* Anfallen des Fiebers, das Fröſteln, die Vorbothen des Fiebers. *Hidegelés előtt-való hideg, Hidegelés izenő.*

Parrĭcīda, *vel* paricida (*idem eſt de caterâ hujus generis*) æ, *com. aliâ* m. Cic. *Otcza, ali Matere vumoritel, Otczo-morecz, Majko-morecz.* r. Todtſchläger des Vatters, *oder* der Mutter. *Attyának, vagy Annyának gyilkoſa.* 2 per Catachr. extenditur ad Interfectores, Propinquorum, Civium, & hominum liberorum. *Item* ad proditores patriæ, quæ inſtar parentum haberi debet. *ut:* Civium parricida: *pro* Interfector, *Cic.* Sacrorum, patriæ parricida: *pro* Proditor, Depopulator, Deprædator, Everſor, Oppreſſor. *Cic.*

Parrĭcīdālis, *Quintil.* & Parricidiālis, is, *com.* le, n. Lamprid. *Roditelo-morſzki, Lyudomorſzki* &c. Vatter-Mörderiſch, Mutter-Mörderiſch. &c. *Illyen gonoſz-tévőkőzoló.*

Parrĭcīdĭum, ii, n. Cic. *Otczo-Morſztvo, Majko-morſztvo: Rodbine, ali drugih domachih, ali Znanih Uboiſztvo, Umorenye.* Vatter-Mutter-eines Befreunden, *oder* Mit-Burgers Mord. *Atyai, Anyai, Attyafiai, Polgári gyilkoſság.* Hic de patris, & patrui parricidio cogitavit. *Cic.* 2 Nefarium patriæ parricidium: *pro* Everſio, proditio, depopulatio, deprædatio. *Cic.* Accipitur etiam pro quovis enormi ſcelere. Vituperare quiſquam vitæ parentem, & hoc parricidio ſe inquinare audet. *Cic.* Alii tamen, ſed minus rectè legunt *parricidiosè.*

Pars, partis, f. Cic. *Sztran, Dèl.* r. Theil. *Réſz.* Item V. *Fruſtum.* Varius eſt hujus vocis uſus, *ſic.* Facere partes. Cic. *Razdeliti.* Theilen. *Gſztani.* Diverſa, *vel* Adverſa pars. Quintil. V. *Adverſarius.* Parte: *pro* partim. *Plin.* Ex parte: *pro* ex una parte, *vel* partim. *e. g* Tamen ex parte gaudeo. Tua laus ex aliqua parte fuerit. Ex magna parte tibi aſſentior. *Cic.* Milites pars (*pro* partim) victoriæ fiduciâ, pars (*pro* partim) ignominiæ dolore ad omnem lætitiam proceſſerant. *Sveton.* Pro ſua parte: *id eſt* pro virili, pro viribus, *ut:* Quibus aliquid opis fortaſſe ego pro mea, tu pro tua, pro ſua quiſque parte ferre potuiſſet. *Cic.* Multis partibus · *pro* Multò, Multùm. *Cic.* Duabus partibus amplius: *pro* duplò plus. *Cic.* Magnam partem, *per Helleniſmum, pro* Magna parte. *ut:* Magnam partem ex jambis noſtra conſtat oratio. *Cic.* Ubi ſubintellige præp. *ſecundùm.* In omnes partes: *pro* Omnino. *Cic.* Nullam in partem: *pro* Nullatenus, nullo modo. *Cic.* In optimam partem aliquid accipere, *vel* in mitiorem partem interpretari. Cic. *Kaj zevſzema za dobro vzeti.* Etvvas zum beſten aufnehmen. *Valamit jóra érteni.* In partem prædæ venire, vocare. In nullam partem diſputare &c. *Cic.* 2. Vid. *Locus N.* 1. *Regio.* Omnes, quæ in illis partibus eſſent, opes, copiaſque tuas eſſe. *Cic.* 3. V. *Factio N.* 2. Tenuerunt partes Cæſaris. *Cic.* 4. V. *Obligatio N.* 2. *Officium N.* 1. & 2. *Dignitas.* In hac autem ſignificatione adhibetur ſemper in *Num. plur. ut:* Mearum partium eſt: *vel* Meæ partes ſunt. Cic. *Moja chaſzt zſzobum donaſſa, moje duſnoſzti jeſzt, moja chaſzt ali duſnoſzt je.* Das bringt mein Amt mit ſich, es iſt mein Amt, *oder* Schuldigkeit. *Az én tiſztem vagy Hivatalom.* Hinc *dicitur*, primas partes agere, primas (*ſubaudi* partes) tenere: *pro* principem perſonam gerere, primatum in aliqua re habere. *Terent. Cic.* Alicui primas, *vel* priores (*omittitur Accuſ.* partes) deferre &c. *pro* Alicui primum locum, *vel* honorem tribuere. *Cic.* Meæ partes non deſiderabuntur: *vel* Meis partibus non deero: *pro* ſatisfaciam meo muneri, & obligationi: Meum officium omnino non negligam. *Cic.* Subire partes, imponere alicui partes: *id eſt* Officium, Munus, Miniſterium, obligationem. *Cic.* 5. Vid. *Cauſa, res.* Quod plura in ea parte verba fecerim. *Cic.* 6. V. *Cœtus, Numerus N.* 1. *Ordo N.* 1. In impiorum partem aliquem transferre. *Cic.*

Parsĭmōnĭa, æ, f. Cic *Hrano-ztegnutje, ſztednya,*

Digitized by Google

Sztednya, *zmera-*, vulgo *Spornoſzt*. e. Kargheit, Sparſamkeit. *Kémélés*, *Kémélve Kóltés*. Vid. *Frugalitas*, *Parcitas*, *Moderatio*.

* Parthĕnĭum, ii, n. Plin. V. *Matricalis herba*: ſunt & aliæ ſpecies parthenii herbæ apud *Plin*.

* Parthĕnĭus, ii, m. *Plin*. Mons Arcadiæ, in quo Virgines ſacra veneri faciebant, vel venari ſolebant.

* Parthĕnĭus, a, um, *Propert*. 1. Ad parthenium montem ſpectans. 2. V. *Virginalis*. Hinc proles parthenia: *Græcis* parthĕnias, ădis, f. *Divojachko*, ali *od divojke déte*. s. Jungfern-Kind. *Szüztől-valógyermek*.

* Parthĕnon, ōnis, f. V. *Virgo*.

† Partiālis, is, *com*. le, n. *Melius latinè* Homo unius partis, *vel* Factionis. *Jedne ſztráne*, *Jedno-ſztran*, *z-jednum ſztránum derſechi*. Theilig, Partheyiſch, mit einer Parthey haltend. *Egy réſzű*, *egy réſzſzel tartó*.

† Partiālĭtas, atis, f. *Jedno-ſztranoſzt*. e. Theiligkeit. *Egy réſzeſség*.

Partiārio, *Adv*. Cato. *Na dvoje*, *jednakorazdelno*, *najednake déle*, *ali ſztráne*. Gleich theilig, auf gleichem Theil. *Egyaránt két réſzre eloſztva*.

Partiārius, a, um, Apul. V. *Communicativus*, *Diviſus*. Honor partiarius: *id eſt* inter duos diviſus. *Apul*.

Partiarius, ii, m. Cato V. *Communicator N*. 1. *Diviſor*.

Partibĭlis, is, *com*. le, n. Claudian. V. *Diviſibilis*.

Partĭceps, cĭpis, *om*. Cic. *Synon*. Participans, partem capiens, Hæres, Socius. *Délnik*, *Délnicza*. Theilhafftig. *Réſzer*, *közös*. Aliquem alicujus rei participem facere. *pro* Ei *vel* cum eo aliquid communicare, partiri, participare. *Cic*. Alicui in aliqua re *Quinct*. vel: de re aliqua *Plaut*. vel: rei alicujus participem eſſe. Curt. *id eſt* cum illo partem habere.

Partĭcĭpātio, onis, f. Spartian. *Déla jemlyenye*, *Délnichtvo*. e. Theilhafftigkeit. *Valakivel valamit közlés*. Vid. *Communio N*. 2. Item V. *Communicatio N*. 1.

Partĭcĭpātus, ûs, m. Spartian. *idem*.

Partĭcĭpiālis, is, *com*. le, n. *Quintil*. Ad participium pertinens: *id eſt* ex Nomine & Verbo aliquid participans. V. *Participr*.

Partĭcĭpium, ii, n. *Quintil*. Eſt pars Orationis declinabilis, ſignificans cum tempore. *Delniko-Rechje*. Mit - genieſſende Rede. *Közös beſzéd*.

Partĭcĭpo, as, are, avi, atum, (Act.) 1. *Dél priemlyem*, *Délnikſzem*, *dél dobívam*. Mein Theil empfange, theilhafftig vverde. *Réſzt véſzek*, *réſzes léſzek*. Synon. *particeps fio*, *partem capio*. Aliquid ab aliquo participare. participarepeſtem. *Cic*. 2 idem ac participem facio. *Délnika chinim*. Theilhafftig mache. *Réſzeſſé téſzem*. Vid. *Communico N*. 1. *Diſtribuo*, *Divido*, *partior*. Aliquid cum aliquo *Liv*. *vel*: aliquem alicujus rei *vel* de aliqua re participare. Plaut. *Kögavu kakvom dugovanyu delnika uchiniti*. Einen eines Ding theilhafftig machen. *Valakit valamiben réſzeſſé tenni*. Tuas laudes mecum participa. *Synon*. *& phras*. Fac me tuarum laudum participem. In Societatem, *vel* communionem me tuarum laudum venire patere. Communices mecum tuas laudes. Ne me tuorum decorum expertem ſinas. Gloriæ tuæ partem aliquam in me deriva. Tuæ mihi laudis aliquid impertire. In partem me tuorum decorum voces. Tuas mecum delicias conſocia. &c.

Partĭcŭla, æ, f. *Cic*. parva pars. *Délchecz*, *Sztranchicza*. Kleiner Theil. *Réſzetske*. Item V. *Fruſtillum*. 2 Apud grammaticos *particulæ* vocantur voces minores, quæ aliarum vocum conſtructioni, vel compoſitioni deſerviunt. *Gell*.

Partĭcŭlāris, is, *com*. re, n. Apul. *Délni*, *poſzebni*, *oſzebni*, *poſzobit*, *oſzobni*. Theilig, ſonderbar. *Egy réſzűi*, *Magános*. Item V. *peculiaris*.

Partĭcŭlārĭter, *Adv*. Jul. Firmic. *Na délcze*. Theilvveis. *Réſzenként*. Item V. *Fruſtatim*, *Fruſtillatim*, *Membratim*, *Divisè*, *peculiariter*.

Partĭcŭlātim, *Adv*. Auct. ad Heren. *idem*.

Partĭlis, is, *com*. le, n. Ammian. V. *Diviſibilis*.

Partĭlĭter, *Adv*. Arnob. *Razdelyivo*, *Razluchivo*. Theilig, abſonderlich. *El-oſztatól*, *el-oſztatóképen*. Vid. *Divisè*.

Partim, *Adv*. Cic. *Iz jedne ſztráne*, *iz druge ſztráne*: *Z-jednum*, ali *z-drugum ſztránum*: *Nekaj*, *Nejto*. Zum Theil, theils, eines Theils. *Réſz-ſzerint*, *egy réſzént*. In oratione fere ſemper repetitur. *e. g*. Ut eos partim ſcelerum ſuorum, partim etiam ineptiarum pœniteret. *Cic*.

Partio, onis, f. Varr. *Rodyenye*, *plodenyè*, *zleſenye*, *kotenye*, *zneſzenye*. Das Gebär-

Digitized by Google

ren, das Legen. *Szülés, Ellés.* Item generatim. V. *Generatio.*

Partio, is, ire, īvi, ītum, [Act.] V. *Distribuo, partior.* Cum illis prædam partiam. *Plaut.* paulo secus à me, atque ab illo partita sunt. *Cic. 2. de Orat. c. 20.*

Partior, iris, īri, ītus sum, (Dep.) Cic. *Delim, Dele chinim.* Zertheile. *Darabolom.* Vid. *Disjungo, Distribuo, Divido, Dimidio.* Aliquid partiri: aliquid in species certas partiri: Gausas cum aliquo pārtiri. Officia inter se partiri. *Cic.*

Partītè, *Cic.* partītim, *Adv.* Glaud. V. *Divisè, Distributè, Dimidiatim.*

Partitiô, onis, f. Cic. V. *Divisio, Distributio, Disjunctio, Separatio.*

Partītò, *Adverbialiter.* Ulp. V. *partiariò, dimidiatim, partitè.*

Partītor, ōris. m. Cic. *Razdovitel.* r. Zertheiler, Halbirer. *Elosztó.* Vid. *Distributor, Divisor, Separator.*

Partītus, a, um. *Adject. passiva significat. ex partic.* Lucr V. *Divisus.*

Partor, oris, m. Plaut. *Zadobitel.* r. Ervverber, Zuvvegenbringer. *Szerzö, kereső, nyerő.* Item V. *Auctor. N. 1.*

Partūra, æ, f. Varr. V. *Partus, Partio.*

Partŭrio, is, ire, (*Ex mente Alvari, instar aliorum Meditativorum, caret præteritô & supinô, uti & Canaturio: apud alios verò præsertim apud SS. PP. passim reperies utrumque*) īvi, ītum, (Act. *Medit.* à pario) Terent. *Radyam: Selim*, ali *Terszimsze roditi, ploditi, lécbi, Znesszti.* Verlange, *oder* mich bemühe zu gebähren, in Kinds-Nöthen liege, zur Geburt Arbeite. *Szülbetnim.* 2 Transl. Conceptum periculum parturire: *pro* Moliri, meditari, in lucem producere velle. *Cic.* Animus aliquid parturit. *idem.* Montes parturiunt &c. *ac si diceres*

Hrusztilovich jaki Momak,
Neima nigder szebi para:
A vu vojszki verli Junak
Sto je vubil? dva pszа sztara.

Mancher prahlet vvacker, und ist doch nichts darhinter. *Sokakban kérkedezni, és a' mellet semmie sem lenni.* Vid. *Mons.*

Partus, a, um, *Rodyen, porodyen, zléfen, znesszen, zkoten.* Gebohren, gelegt. *Született.* Virg. 2 Transl. *pro* Acquisitus, comparatus. *Zadobiyen, zadobit.* Ervvorben. *Keresett, nyertt, találtt.* Malè parta, malè dilabuntur. Cic. *Kak doblyeno, tak zgublyeno.* Wie gevvonnen, so zerronnen. *Ebül gyültt marhának ebül kell el-veszni.*

Partus, ûs, m. Cic. *Porod, Plod.* e. Geburt. *Születés.* Vid. *Partio.* 2 Metonymicè V. *Proles, Fœtus.* pro suo partu pugnare: *id est* pro fœtu, prole. *Cic.* 3 Transl. V. *Fructus N. 1. Fruges.* ità Plin.

Parvi dūco, is, ere, xi, ctum, (Act.) Cic. *Kôga za malo derszm.* Gering halte, vvenig achte, *Kitsínynek alitom.* Vid. *Floccifacio.*

Parvi fācio, is. ere, eci, actum, [Act.] Pompon. *apud* Non. *idem.*

Parvĭpendo, is, ere, endi, ensum, (Act.) Cic. *Kôga, ali kaj za malo preztimávam, ali czenim.* Gering schätze. *Kevésre betsülöm, kitsíny árrát-szabom.* Vid. *Parvi duco.* Sic & alia similia verba componi possunt.

Parvĭtas, atis, f. Cic. *Malabnoszt, Malina, Drobnoszt.* e. Kleinheit. *Kitsínység.* Vid. *Exiguitas.*

Părum, *Adv.* Cic. *Malo.* Wenig. *Kitsínyné, kevéssé.* Parúmne est, Piso, quòd tantùm homines fefellisti? *Jeli to malo?* ali *Ni to doszta, Piso, daszi szamo ljudi vkanil?* Ist es dann ein geringes? *oder* ist es nicht genug, Piso, das du nur die Menschen betrogen hast? *Kitsínyé az?* vagy *Nem elégé az, hogy tsak az embereket tsaltad-le?* Cic.

Părumper, *Adv.* Cic. V. *Paulisper, Aliquandiu, Aliquantillum, Aliquantisper, Aliquantum, Modicè.*

Părus, i, m. Auct. philom. *Szenicza.* Eine Meise. *Tzinege, kis párú madár.* parus maior. *Szenicza privekßa, na terbubu suta, na glavi cberna, okolo ók béla.* e. Kohl-Meise. *Leg-nagyobb tzinege, a' mellyén sárga, a' fején fekete, a' szemei mellet feför.* parus minor. *Szenicza menyisse felye, na glavi y krelyutah modra.* e. Blau-Meise. *Kisszebb tzinege, a' fején és a' szárnyain kék.* parus caudatus. *Dugo-repka szenichicza, najmenysse selye.* e. Gal'gen-Meise. *Hosszú farkú tzinegitske.* Sunt & aliæ parorum species.

Parvŭlus, a, um. Cic. *Kruto mal.* Sehr klein, *Igen kitsínyke, kúdedke.* Vid. *Modicellus.*

Parvŭlus, i, m. Quintil. V. *puellus, pusio.* A parvulis duritiæ, & labori student: *id est* statim à teneris, ab ipsâ pueritia, statim à puero. *Cæs.*

Parvus, a, um, Cic. *Mal, Malaban.* Klein. *Kitsíny, kú.* Vid. *Exiguus.* Interdum ponitur pro eo, quod est *exigui*, vel *minimi pretii.*

Digitized by Google

pretii. parva ſunt foris arma, niſi eſt conſilium domi. *Cic.* 1. *Offic.* Genit. *parvi* cum verbis æſtimandi eleganter adhibetur. *ut:* Illud primum parvi refert &c. *Cic.* 2 V. *Brevi N.* 1. parvæ conſvetudinis cauſa. *Terent.* 3 V. *paucus.* Plin. 4 V. *Humilis, pauper.* parvi properamus & ampli: *Horat.* Animus parvus: *pro* Abjectus, vilis. *Horat.* 5. ſubſtant. V. *puer.* Hinc à parvo, à parvis. *pro* ab infantia, vel pueritia. *Cic. Liv.* Minor, Minimus. *V. ſuis locis.*

Paſcā'is, is. *com.* le. n. Lucil. *apud.* Non. *Paßni.* Zur Weid gehörig. *Mezőn legelői.*

Paſceŏlus, i, m. Plaut. *Koſnata vrechicza*, peregr. *ſaklinecz, ſakely.* Ein ledernes Säckel, lederne Taſche, r. Rantze, s. Felleiſen, r. Wadſack. *Lágy bőrből-való táska, tűſző, tarſoly.*

Paſcha, æ, n. (vox hebræa) *Latinè* Tranſitus. Tertull. *Mimo idenye Mimoßaſztje, Prebod.* r. Ubergang, Vorbeygang. *általmenés.* Ratio hujus eſt, quòd Angelus, dum cæderet Ægyptios, domos Iſraëlitarum ſanguine illitas immunes tranſierit. *Hinc* 2 accipitur *pro* Feſto Reſurrectionis dominicæ: *Vuzem, Vazam, Uſzkerſi, Uſzkerſzenye, Gore-ſztajenye Iſzu-Kriſta.* e. Oſtern, Auferſtehung-Chriſti. *Huſvét, Kriſtus feltámadása.*

Paſcha, ătis, n. Ambroſ. *idem.* Hæc tamen inflexio minus recta eſt, cùm nullum nomen in *a* tertiæ declinationis inveniatur, quod non ſit græcum, & more græco in *ma* deſinat.

Paſchālis, is, *com.* le, n. JCt. *Mimo iduchi, prebajaiuchi.* Vorbey gänglich, durchgänglich. *Mellette elmenő.* Item 2. *Vuzmeni. Uſzkerſzni.* Oeſterlich. *Huſvéti.*

Paſcĭto, as, are, avi, atum, (Activ. *Freq. à* paſco.) Varr. *Guſztokrat bránim, páſzem.* Offt vveide, füttere. *Legeldegelem.*

Paſco, is, ere. pāvi, paſtum, [Neu.] Plaut. *Paſzemſze, bránimſze, kermimſze.* Weide, mich ernähre. *Legelek, élődöm.* Vid. *Comedo, Veſcor.* Conſtruitur vel *abſolutè.* Armenta per herbas paſcebant. *Ovid.* vel cum *Accus.* pavit ovis pratum; *pro* depaſta eſt, devoravit. *Ovid.* dicitur etiam de *homine.* Geſtis ire paſtum foras: *pro* comeſtum. *Plaut.* 2 eſt *Act.* Gic. *Páſzem, bránim, kermim kőga.* Weide, ernähre, füttere. *Legeltetem, éltetem, eledellel tartom.* Cùm ſues puer paſceret. *id eſt:* pabulum, vèl paſcua ſuibus præberet, ſues ad paſcua duceret. *Cic.* Transl. V. *Delecto, Exhilaro, Recreo.* Cùm eius cruciatu, atque ſupplicio paſcere oculos, animúmque exſaturare vellent. *Cic.* 7. *Ver.* Item V. *Nutrio* N. 1. *Foveo.* Amorem paſcere: *pro* fovere. *Ovid.* Barbam paſcere: *pro* nutrire. *Horat.*

Paſcor, ĕris, paſci, paſtus ſum. (Dep.) Vid. *Paſco N.* 1. paſcuntur verò ſylvas, & arbuta paſſim: *pro* Comedunt, depaſcunt, vel depaſcuntur. *Virg.* 2 eſt Verb. paſſiv. V. *Paſco* N. 2. *mutatâ ſignificatione activâ in paſſivam.* His-ego paſcor. *pro* Nutrior, delector, recreor. Gic. *Z-témſze ja bránim, y naſzladujem.* Mit dieſem ich mich ernähre, und erluſtige, *oder* ernähret und erluſtiget vverde. *in ezekkel magamot táplálom és gyönyörködtetem.*

Paſcua, orum, n. *plur.* Gic. *Paſſa, Paßnik, Zpaßinecz.* e. Weide, Weidung. *Legelés, legelő mezők.*

† Paſcua, æ, f. Tertull. *idem.*

Paſcuālis, is, *com.* le, n. Feſt. V. *Paſcalis.*

† Paſcuārium, ii, n. *Plácha za paſſu, Dáchod paßnika.* r. Weide-Zins, ſo vvegen Weide gezahlet vvird. *Legeltetéſért-való bér.*

Paſcuè, *Adv.* Apul. V. *Opiparè, opimè.*

Paſcuōſus, a, um, Apul. *pun paſſe.* Voll vveide. *Legelettel teli.*

Paſcuum, ii, n. Colum. V. *Paſcua.*

Paſcuus, a, um, Plaut. *Za paſſu odluchen, popaſzliv, za paſſu dober.* Das zu vveiden verordnet, zur Weide *oder* Fütterung dienlich. *Legeltetéſre-való.*

† Paſquillus, i, m. V. *Libellus famoſus.*

Paſquīnus, i, m. *Nom. propr.* Sutoris romani, qui domi ſuæ ſtatuam ſervabat à multis eidem affixis infamibus ſcriptis celebrem. Hinc Appellativè *Paſquinus*, vulgo *Paſquillus.* V. *Suo loco.*

Paſſer, ĕris, m. Cic. *Vrabecz.* r. Spatz. *Veréb.* plures ſunt paſſerum ſpecies: *ut* paſſer ſylveſtris ſeu torquatus; paſſer aquaticus; paſſer marinus, ſeu Avis lybica omnium avium maxima, quæ proprio nomine *Struthiocamelus* dicitur. *Plaut.* 2. Transl. paſſer *pro* homine venereo ponitur. Hinc *prov.* paſſere ſalacior. 3 *Ivérak, plochicza riba.* s. Plateslein. *Széles vékony hal, Platajtz tengeri hal.* Plin.

Paſſercŭlus, i, m. Cic. *Vrabchecz, Vrabchich.* Kleiner Spatz. *Verebetske.*

Paſſĕrī-

Digitized by Google

Paſſerīnus, a, um, Pompon. *apud* Non. *Vrabchji.* Zum Spatz gehörig. *Verébi.*

Paſsībilis, is, *com.* le, n. Arnob. *Terpeti moguch, podloſen muki, muchliv.* Der leyden kan. *Szenvedhetŏ.*

Paſſibilĭtas, atis, f. Arnob. *Muchlivoſzt, terpeti moguchnoſzt.* e. Fähigkeit etvvas zu leyden. *Szenvedhetés.*

Paſſim, *Adv.* Cic. *Ovud-onud, Ovde - onde, ſzkoro vſzagde, kaj-gde, kaj - kud, kaj-kuda, ſzkoro vſzagda* ali *vſzegdar.* Hin und her, da und dort, ſchier allenthalben, gemeiniglich. *Imitt - amott, ſzéllyel, Majd mindenŭtt, Tſak nem mindenkor.*

Paſſio, onis, f. Apul. *Terplenye, podnaſſanye.* Das Leyden, Dulten. *Szenvedés.* 2 Speciatim. *Zburkanye,* ali *genenye kakvoga chutenya nuternyoga, Pobotenſztvo, Nagloſelnoſzt.* e. Gemüths - Bevvegung. *Indŭlat, Felhâborodŭs.*

Paſsīvè, *Adv.* Priſcian. *id eſt* More paſſivorum, *ita grammatici.*

Paſsīvus, a, um, Arnob. V. *Paſſibilĭs, patiens.* 2 idem ac paſſionem ſignificans. *Terplenye znamenujuchi.* Das Leyden bedeutend. *Szenvedéſt jelentŏ.* Verba paſſiva. *Priſcian. cum gramm.*

† Paſsŭla, æ, f. Minores paſſulæ. *Drobno cherno grozdiche.* Kleine Roſinen, Weinbeerlein. *Aprŏ fekete ſzŏlŏtzke.* Major paſſula. *Szŭbo grozdje.* Zibebe, lange Roſin. *Maloſa ſzŏlŏ, aſzŭ ſzŏlŏ.*

Paſſum, i, n. *Varr.* Vinum eſt dulce ex uvis paſſis. *Szladko vino iz ſzuboga grozdja zpreſſano.* Süſſer Wein, ſo aus Zibeben gemacht vvird. *Maloſa ſzŏlŏbŏl tſináltt édes bor.*

Paſſus, a, um, (à pando) Cic. *Razvit, razpuſchen, zpuſchen, razpreſztert, razſiren, raztepen.* Ausgevvickelt, von einander gethan, ausgeſtrecket, ausgeſpannt, ausgebreitet, zerſtreuet. *Kiſejtett, kinyújtatott, feſzíttetett, kiterjeſztetett.* Synon. *Explicatus, extenſus, extentus, porrectus, patens.* paſſis velis pervehi: *pro* expanſis. *Cic.* paſſus capillus. Terent. *Razcheſzani, razpuſchbeni laſzi.* Zerſtreuetes Haar. *Kiterjeſztetett baj.*

Paſſus, a, um, (à patior) Virg. *Kĭ je terpel.* Der gelitten hat. *Szenvedett.* Hinc *Uva paſſa,* quæ in vite diu retenta, & poſt vindemiam rurſum ad ſolem ſuſpenſa ejus ardorem paſſa eſt. *ità Plin.* Sunt, qui *paſſam uvam* ex eo dici putant, quòd ad ſolem pandatur: *q. d.* Uva expanſa. V. *paſſula major.* Hinc iterum ductâ *metaphorâ* dicuntur ſenes paſſi: *pro* exſucci, exſangues. *Lucil. apud Non.* Lac paſſum: *pro* coctum. *Ovid.*

Paſſus, ûs, m. Cic. V. *Gradus* N. 1. Tardo paſſu incedere. Virg. *polabko hoditi.* Langſam gehen. *Laſſan járni.* 2 eſt certa menſura, eáque duplex: *paſſus* nempe *minor*, qui & *greſſus* dicitur, eſtque dimidium majoris; continet enim pedes duos cum dimidio. Et *paſſus major*, ſeu *geometricus*, conſtans quinque pedibus, quo in dimetiendis locorum diſtantiis utuntur geometræ. *Cic. pro R. Am.* Edixit, ut ab urbe abeſſet millia paſſuum ducenta.

† Paſta, æ, f. Vid. *Maſſa* N. 1.

Paſtĭcus, a, um, Apic. *Od paſſe, ali ſtratĭuſzt, otuſzten* Gemäſtet. *Legelŏben bizlaltt, kövérített.* Synon. *paſtus. ſaginatus.*

Paſtillus, i, m. Feſt. *Zaſzukach iz téſzta:* peregr. *Makarun.* Ein rundes Küchlein, Knötlein. *Kis gömbŏlyeg gombócz, galuska.* 2 Accipitur etiam *pro* globulis medicinalibus. *Horat.* Item *pro* Medicamentis, quæ aliquo liquore ſubacta aruerunt. *Cels.*

Paſtĭnāca, æ, f. Plin. *Domácha ali divja merkva, merkvicza, repicza.* Zahme *oder* vvilde Rüblein, Paſtmey, Möhren. *Kerti, vagy erdei mŏb répa, murok.*

Paſtĭnātio, onis, f. Colum. *Kopanye, Okapanye, ſzemena zakapanye, prekapanye polya &c.* Das Karſten, Hauen, e. Hackung. *Kapálás, gŏrŏngy rontás, Forgatás.* 2 per Catachreſin & generatim V. *Foſſio, circumfoſſio, aratio.*

Paſtĭnātor, oris, m. Colum. *Okapavecz, prekápavecz, podkápavecz, kopàcb polyſzki.* r. Feld-Hauer, Hacker. *Kapás, ásó.* Item generatim & per Catach. V. *Foſſor* N. 1. *Arator.*

Paſtĭnātum, i, n. Colum. *Polye okopano, preorano.* Umgehacktes, umgeackertes Feld. *Megkapált, kerĭtett, ſzántott föld.*

Paſtĭnātus, ûs, m. Plin. V. *Paſtinatio.*

Paſtĭno, as, are, avi, atum, [Act.] Colum. *Polye za zaſzadenye okápam, prekápam.* Einen Acker umgrabe, umhacke, umkarſte, umhaue, *Földet kapálok.* Generatim V. *Fodio* N. 1. *Circumfodio, Aro.*

Paſtĭnum, i, n. Colum. *Dvoj-zubna,* ali *dvojzubata motika, kramp.* r. Karſt: Zvveyzinckigte Haue. *Két ágú vaskapa.* 2 accipitur *pro* paſtinatione, *item pro* agro paſtinato. *Pallad.*

Paſtio,

Digitized by Google

Paſtio, onis, f. Varro. *Paſzenye*. e. Weidung des Vieches. *Legeltetés, éltetés*. Item V. *pabulatio* N. 2. 2 V. *pabulum N.* 1. Cic.

*Paſtōmis, ĭdis, f. Lucil. *Sélezni záklop, zkolnyíze konyzke laloke zaklápaju, iliti zapiraju, da grizti nemore*. e. Pferd-Klumpe, r. Knebel, s. Naſen-Band. *Harapó ló orrára-való vas &c. ſzerſzám*.

Paſtor, oris, m. Cic. *Paſztir, Marhe paſztìr*. r. Hirt, Vieh-Hirt. *Páſztor, Barom-páſztor*. 2 Transl. Animarum paſtor. V. *Parochus N.* 2. *Curio N.* 2.

Paſtōrālis, is, *com.* le, n. Cic. *Paſztirzki*. Zu einem Hirten gehörig. *Páſztori*.

Paſtoralĭter, *Adv.* Fortun. *paſztirzki, po paſztirzki*. Auf Hirten-Art. *páſztori módon*.

Paſtōrĭtius, a, um, (*alii legunt* paſtoricius) Cic. V. *paſtoralis*.

Paſtōrius, a, um, Ovid. V. *paſtoralis*.

Paſtūra, æ, f. Pallad. V. *paſtio N.* 1.

Paſtus, ûs, m. Cic. V. *paſtio N.* 1. *&* 2. 2 Transl. V. *Delectamentum & Delectatio, Exhilaratio*. Svaviſſimus paſtus animorum. *Cic. Tuſc.* 5.

Pătăgiārius, ii, m. qui patagia facit. *Plaut.*

Patagiātus, a, um: *id eſt* patagiis ornatus. *ut:* patagiata veſtis. *Plaut.*

Pătăgĭum, ii, n. Feſt. *Vſze, z-kémſze oprava kinchi*, iliti *S'toſze zaradi lepote na opravu priſzúva i kakti, perem zlati ali ſzrebernim ſtrkano iz ſnorica delo*, peregr. *krepin, ſkofia, &c.* Alles, damit man die Kleyder zu ziehren pfleget, als guldene *oder* ſilberne Spitze *oder* Borte, Krepin, geſtückte Arbeit, Franſen, Quaſten. *Minden, a' mi a' ruhára ékeſség kedvéért varratikfel: úgy mint a' paſzamány, perém, krepin, ſtófiom*.

Pătĕfăcio, is, ere, eci, actum, (Act.) Cic. 1. V. *Aperio* N. 1. *Immitto N.* 1. *Recludo, Detego N.* 1. Aditum alicui ad aliquem patefacere. *Cic.* 2 Transl. V. *Detego N.* 2. *Manifeſto*. Liberto tuo me totum patefeci. *Cic.*

Patefactio, onis, f. Cic. V. *Apertio, Apertura N.* 1. *Detectio N.* 1. *&* 2. *Manifeſtatio*.

Pătĕfīo, is, ĭĕri, actus ſum. (*Neu. paſſ. anom.*) Propert. *Odpiramſze, odkrivamſze*. Eröffnet, offen vverde. *Kinyílok*. Synon. *Aperior, Recludor, pandor*. 2 Transl. *Ochitujemſze, ſeznavamſze; ochiveſzt, ochit, znan bívam*. Offenbar, kundbar vverde. *Kinyílatkozom*.

Pătella, æ, f. (*Dim.* à patina) Horat. *Zdelichka, Zdeliſza*. Kleine Schüſſel, s. Blätlein. *Tálatska*. Erat etiam vas picatum, vel fictile, ſacrificiis faciendis aptum. *Cic.* 2 apud Cels. *Jabuchicza, to jeſzt kòſzt okrugla na kolenu*. e. Knie-Scheibe. *Térd kalátſa*. 3 apud Plin. *Razpuchenoga drèva berga*. r. Brenner an Bäumen. *Fának gòrtsös taplója*.

Pătēna, æ, f. Colum. V. *Catinus, Lanx N.* 1. *&c.*

Pătens, entis, *om.* Cic. *Odpert, odkrit*. Offen, entdeckt. *Megnyíltt, kitakartt, nyitvaa*. Item V. *Amplus* N. 1. *Latus, Manifeſtus*.

Pătenter, iùs, &c. *Adv.* Cic. V. *Apertè, Manifeſtè*.

Pătĕo, es, ere, pătui, (Neu.) Cic. *Odpert, otvoren, odkrit jeſzem*. Offen, entdeckt bin. *Nyílván vagyok, Felfedve vagyok*. Omnium querelis aures patent. Cic. *Vſzakoga tuzbi odperta vúha jeſzu: Inache: Vſzakogaſze tuzba poſzluſſa*. Eines jeden ſein Klag vvird angehöret. *Mindennek panaſzát megballja*. Huc tibi aditus patere non poteſt. Cic. *Ti ſzim dojti, ali vleſzti nemores &c.* 2 Transl. Id eſſe æternum patet: *pro* conſtat, manifeſtum eſt. *Cic.* Hæc omnibus patent: *pro* conſtant, manifeſta & nota ſunt. *idem*. Et in hac ſignificatione adhibetur fere in *tertia perſona*. Vulneri, ſagittarum patere: *pro* expoſitum eſſe. *Liv.* In longitudine, *vel* in longitudinem patere: *item* Latiſſimè &c. patere: *pro* extenſum, latum, amplum eſſe. *Cic.* Maria & terræ romanis patent: *pro* in eorum poteſtate ſunt. *Cic.* Honores, præmia mihi patent: *pro* permittuntur, conceduntur, dantur. *Cic.* Longis morbis ſenectus, acutis adoleſcentia magis patet: *pro* obnoxia, opportuna eſt. *Cels.*

*Pătĕr, tris, m. Cic. propriè *Otecz, Otacz, Ochbe, Japa*. r. Vatter. *Atya, Apa*. Vid. *Generator, Genitor, parens*. 2 Transl. per *Catachr.* Vid. *Altor, Educator, Nutritius*. Patres: *id eſt* Majores, parentes. *ità Cic.* Pater patriæ: *id eſt* Conſervator. *Senec.* pater patratus: *pro* princeps fecialis, qui fœderi faciendo præerat. *Liv.* Vid. *Legatus*. patres conſcripti: *id eſt* Senatores, reverentiæ causâ ſic dicti. *Cic.* pater rerum: *pro* Conditor, Creator, Effector. *Virg.* Hoc nomine etiam Dii cum majores, tum minores, religionis gratiâ appellabantur. *Horat. Virg.*

Pătĕra, æ, f. Cic. *poſzuda ſiroka za pitje: Zdelichka:* peregr. *Salicza za kavu &c.* Ein vveites Trinck-Geſchirr, vveite

Digitized by Google

Trinck-Schaale. *Inni-való ſzélyes edény, ſzélyes tsésze.* Vid. *Crater.*

Pătĕr fămĭlĭas, pătris familias, m. *Cic.* pater familiæ. Liv. V. *Hoſpes* N. 1.

Pătĕrnĭtas, atis, f. Auguſt. *Otchanſztvo.* e. Vatterſchafft. *Atyaság.*

Pătĕrnus, a, um, Cic. *Otchanzki, Otchinzki, Otchin, otchev.* Vätterlich, zum Vatter gehörig. *Atyai, őſtűl maradott.*

Pătĕſco, is, ere. [Inch.) V. *patefio* N. 1. ità *Virg.* Item V. *pateo.* Liv. 2 Transl. V. *patefio* N. 2. Virg.

* Pătĕtĭcè, *Adv.* Affectus adhibendo, *vel* permovendo ad affectus. *Macrob.*

* Pătĕtĭcus, a, um: *id eſt* Affectibus conſtans, ad movendos affectus aptus, utilis. *ut:* pathetica oratio. Macrob. *Na pobotenye kakvo gibuchi ſzpravno-govor, ganutlivo govorenye.* Zu einer Anmuthung bevvegende Rede. bevvegliche Rede. *Indúlatra gerjeſztő beſzéd, Indító beſzéd.*

Pătĭbĭlis, is, *com.* le, n. Cic. 1. *preterplyiv, podneſzlyiv.* Was man leyden, und übertragen kan. *Eltűrhető, Elſzenyvedhető.* Dolores patibiles. *Cic.* 2 V. *paſſibilis.* Omne animal naturam patibilem habet. *Cic.*

Pătĭbŭlātus, a, um, Plaut. *Veſſalo-noſz.* Galgen-tragend. *Akaſztó-fa bordozó.* Item *Obeſſen, obeſſengyak,* vulgo *galſenyak.* Gehenckt, Galgen-Schvvengel. *Felakaſztatott, Akaſztó-fára-való.*

Pătĭbŭlum, i, n. Plaut. *Veſſalo, Viſzalo, Viſznicza:* peregr. *Galge.* r. Galgen. *Akaſztófa, Világos báz.* Apud romanos ſignoroſi cervices inter cornua patibuli, ſeu furcæ figuram litteræ Y referentis interſerebant; manus verò eorum iiſdem cornibus alligabantur: atque ſic geſtantes patibulum à carnifice. vel conſervo virgis cædebantur. *Plaut.* Transfertur etiam ad alia. *Plin.*

Pătĭbŭlus, a, um, Plaut. V. *patibulatus.*

Pătiens, entis, *om.* Cic. *Terpechi, podnaſſajuchi, poterpliv, zterpliv.* Leydend, dultend, gedultig. *Türő, ſzenyvedő.* Vetuſtatis patiens: *pro* diu durans. *Plin.* Laboris patiens: *id eſt* Labores non renuens. *Cic.* Vomeris patiens terra: *id eſt:* quæ facilè aratur. *Virg.* patientior, patientiſſimus. *Cic.*

Patienter, *Adv.* Cic. *Terplivo, podneſzlivo, Zterpliv, poterpliv, Terpèzb.* Gedultig, gedultiglich. *Békeséges-türéſſel.* Item V. *Conſtanter, Fortiter, Moderanter, Tranquillè.*

Patientia, æ, f. Cic. *poterplenye, podneſzlivoſzt, terpliv noſzt, zterplenye, podnaſſanye. preterplenye.* e. Gedult, Ubertragung. *Türés, ſzenyvedés.* Item V. *Conſtantia.* 2 accipitur in malam partem *pro* nimia tolerantia, vel ſtupiditate, *Plin.*

Pătĭna, æ, f. Cic. V. *patena.*

Pătĭnārius, a, um, Plaut. *Vu zdeli pripravlyen, vu zdelu poſztavlyen.* In der Schüſſel zubereitet, in eine Schüſſel gelegt. *Tálboz-való.*

Patinarius, ii, m. Svet. *Zdelo-mlatecz, prazni-zdela, puni-terbuh, oblezni-perſzt.* r. Schüſſel-Treſcher, Schüſſel Lährer, Finger-Lecker. *Tál-nyaló, nyalakodó, Tál üreſztő.* Vid. *Gulo, Guloſus, Heluo* N. 1.

Pătior, ĕris, păti, paſſus ſum, (Dep.) Cic. *Terpim, podnaſſam.* Leyde, dulte, übertrage. *Türők, ſzenyvedek.* Aliæ nationes ſervitutem pati poſſunt. *Cic.* Mundus per ſe, & à ſe & patitur, & facit omnia. *Id.* 2 Sæpe ſumitur *pro* Admitto, permitto, ſino; æquô *vel* iniquô animô fero. *prepuſcham.* Zulaſſe. *Engedek.* Jungitur autem eleganter Adv. *Facilè, ægrè, indignè, moleſtè.* Vel Abl. *Æquo animo, iniquo animo.* Non feram, non patiar, non ſinam. *Item* Facilè omnes patimur, eſſe quàm plurimos accuſatores. *Cic.* 3 pati ævum: *pro* diu durare. *Colum.*

Pător, ōris, m. Apul. V. *Hiatus.*

Pătrātio, onis, f. Vellej. V. *Factio* N. 1. *Effectio, Conſummatio.*

Patrātor, oris, m. Tacit. V. *Auctor* N. 1. *Factor, Effector, Conſummator.*

Pătria, æ, f. Cic. *Domovina, otchevina, poroda meſzto.* s. Vatterland, Geburths-Ort. *Hazánk, ſzületett földünk, haza.* 2 per Synecd. accipitur *pro* Regno, vel provincia, in qua locus nativitatis ſitus eſt. *Salluſt.*

* Pătriarcha, æ, m. Vopiſc. *Latinè* princeps patrum, primus pater. *Sztaroſſa, patriarka.* r. Ertz-Vatter, Patriarch. *Fő atya, öreg atya. pátriárka.*

Pătrĭcè, *Adv.* Plaut. *id eſt* More patriciorum, V. *Nobiliter, Lautè.*

Pătrĭcĭātus, ûs, m. Svet. *Chaſzt roda, zviſſenoſzt pokolenya.* r. Geſchlechts-Stand und Würde. *Nemzetséges méltóság.*

Pătrĭcĭda, æ, m. Cic, *alii legunt* parricida. V. *parricida.*

Pătrĭcĭus, a, um. Cic. *plemenito-rodyen, plemenitomu rimſzkomu pokolenyu ſzliſſajuchi.* Denen edlen Römern *oder* Geſchlechtern gehörig. *Nemzetséges, jó nemzetű.* Item

Digitized by Google

Item generatim & per Catachr. V. *Nobilu.*

Patricius, ii, m. *plur.* Patricii, orum, m. *Uſitatior eſt* Cic. *Vlaſztelini. Rimlyani, od pervih, ali od potlam pridánih velikih ſzvetnikov rodyeni, iz kojih ſzvetniki*, iliti *veliki vechniki* vulgo *ſenatori bivali jeſzu.* Die Römer, die von denen erſten, *oder* hernach darzu ervvählten Raths-Herren gebohren vvorden; Raths-fähige Geſchlechter. *Római tanátsbéli ſzemélyek maradéki, kikközül tanátsbéli tiſztégre válaſztattak.* Transl. dicitur de aliis *Nobilibus.* Dicti autem ſunt patricii, quia vel primorum, vel certè conſcriptorum, aut allectorum patrum progenies erant: illi *Majores*, hi *Minores* appellabantur, quæ diſtinctio & inter ſenatores viguit. ità *Cic. Liv. &c.* Subinde etiam ex plebe legi ſenatores cœperunt. *Tacit.* 2. Sub Conſtantino & ſequentibus Imperatoribus Patricii dicebantur ſolùm illi, qui imperatori honore erant proximi. *Caſſiodor. L. 8. ep. 9.* Exire è patriciis: *pro* fieri plebejum. *Cic. pro Dom.*

Pătriè, *Adv.* Quinct. *Po otchinzko.* Vätterlich. *Atya-módra, atyaképen.*

Pătrīmōniālis, is. *com.* le, n. JCt. *Otchinzki, od otchinſztva, otchinſztvo-delni.* Zu dem Vätterlichen Erb-Gut gehörig. *öſtöl maradtt jószághoz-való.*

Pătrīmōnĭum, ii, n. Cic. *Otchinſztvo, Imétek od otcza oſztavlyen, Baſchina, ſztarina, otaczbina.* Vätterliche Erbſchafft, Vätterlich Erbgut. *Attyától maradott örökség.*

Pătrīmus, & Patrīmus, a, um, *Cic.* patrimis, e. Feſt. *Nevgaotcza imajuchi.* Deſſen Vatter noch im Leben iſt. *Kinek az attya még él.* plura V. in *Matrimus.*

† Pătrīnus, i, m. *Eccl.* Vid. *Luſtricus pater.*

† Pătrīōta, æ, com. *Zemlyàk, z-jedne domovine chlovek,* peregr. *Pajzan.* r. Landsmann, *Földim.*

* Pătrīſſo, (Pătrīzo) as, are, avi, atum, (Neu.] Plaut. *Otczuſzem ſzpodoben, ou otczaſzem ſze vergel, otcza naſzledujem.* Dem Vatter nachſchlage. *Atyámat követem.*

Pătrītus, a, um, (*alii legunt* patrius) Cic. *Otchinzki.* Vätterlich. *Attyai.*

Pătrius, a um, Cic. 1. V. *Paternus, patritus.* 2. *Domovinſzki.* Zum Vatterland gehörig. *Hazánki.*

Pătro, as, are. avi, atum, (Act.) Cic. V. *Facio N.* 1. *Conſummo, Efficio, perficio.* Patrare facinus: *pro* committere, perficere &c. *Liv.* patrare promiſſa: *pro* præſtare. *Cic.* patrare iuſſa: *pro* facere, exequi. *Tacit.* 2 patrare *propriè, minus tamen uſitatè notat* rem veneream conſummare, liberis operam dare: *id quod ex hujus vocis radice* pater *clarè colligitur.*

Pătrōcĭnium, ii, n. Cic. *Synon.* Defenſio, Tutela, protectio. *Obramba, Branitelſztvo, zavetje, pomoch.* r. Schutz und Schirm, e. Beſchirmung, Vertheidigung, Hülffe. *Oltalom. Gondviſelés.* Vid. *Defenſio.*

Pătrōcĭnor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Quinct. *Bránim, pomáſem, zagovarjam.* Schirme, helffe, vertheidige. *Kedvekedem, óltalmazom, Az ő réſzéről állok.* Vid. *Defendo.* Sic, ut non homini patrocinemur, ſed fidei. *Quinct. l. 2. c. 4.*

Pătrōna, æ, f. Cic. *Branitelicza, zagovoritelicza, zavetnicza, pomochnicza.* e. Beſchirmerin, Fürſprecherin, Schutz-Frau, Vertretterin, Helfferin. *óltalmazó aſzſzony, gondviſelőné.*

Pătrōnātus, ûs, m. Plaut. V. *Patrocinium, Tutela.* Jus patronatûs à Romulo traxit originem, hic enim Patricios patronos plebis, plebejos verò patrum clientes eſſe conſtituit, relicta plebejis libertate, quos vellent, è patriciis patronos deligerent. Mutuum iſtud neceſſitudinis vinculum ex parte patriciorum *patronatum*, ex parte plebis *Clientelam* nominavit. Hinc *Transl. apud JCt.* Jus patronatûs. *Oblaſzt kômu kakou chaſzt, imétek, ſaru &c. pod ſzvojum obrambum poſztavlyenu dati.* Das Recht und Macht einen zu einer Würde, Lehen-Gut, Pfarre &c. einzuſetzen. *Hatalom, valakinek valami méltóságot, jószágot, megyét. &c. melly az maga birtoka alatt vagyon, adni.*

Patronus, i, m. Cic. *Zavetnik, Branitel, zagovoritel, Pomochnik,* peregr. *patròn.* r. Schutz-Herr, Beſchirmer, Fürſprecher, Vertretter. *óltalmazó, gondviſelő.* Item V. *Advocatus.* Judicis eſt ſemper in cauſis verum ſequi, patroni nonnumquam veriſimile, etiamſi minus ſit verum, defendere. *Cic. 2. off.* Item generatim V. *Defenſor.* Item *patronus* dicitur, qui ex ſervo *libertum* facit. *Cic.*

Pătruēlis, is, *com.* Cic. *Sztricbich, ſztricbichna, ſztricheva detcza*, iliti *dveh bratov detcza med ſzobum.* Vetters-Kind, des Vatters Bruders-Kind, zvveyen Brüdern Kinder gegen einander. *Atyám teſtvér öttſénce*, vagy *báttyának gyermeke.*

Digitized by Google

Patruelis, is, com. le, n. Ovid. *Sztricbicheo, sztricbicbni.* Dem Vetters-Kind gehörig. *Atyám tejtvér öttsének*, vagy *báttyának gyermekeihez-való.*

Pätruus, ui, m. Cic. *Sztricz*, *Otcza brat.* r. Vetter, Vatters-Bruder. *Atyám tejtvér öttse* vagy *báttya.* Induere mores patrui: *id eſt* ſeveros. *Cic.* patruus magnus. *Dedov brat.* Des Groſs-Vatters Bruder. *Nagy apám öttse* vagy *báttya.* patruus major, *ſeu* propätruus. *Dedov ſztricz*, iliti *Brat prededov.* Des Groſs-Vatters Vetter, *oder* des Groſs-Vatters Vatters-Bruder. *Nagy apám attyának öttse* vagy *báttya.* Patruus maximus, *ſive* Abpatruus. *id eſt* patruus proavi, *ſeu* Frater Abavi. *Sztricz prededov, prededovoga otcza brat.* Des Groſs-Vatters Vatters Vetter, *oder* des Groſs-Vatters ſeines Groſs-Vatters Bruder. *Nagy apám nagy apjának öttse* vagy *báttya.* Vid. *leg.* 1. *Dig. de grad.*

Patruus, a, um. *Sztrichev.* Dem Vetter zuſtändig. *Atyám tejtvér öttſéhez*, vagy *báttyahoz - való*, quia verò patrui fratrueles ſuos acerbiùs, quàm patres, tractare ſolent, ideo *patruus* etiam pro *ſevero* & *aſpero* ſumitur. *Horat.*

Pätŭlus, a, um, quod ſemper patet. *Cic.* Vid. *Semper* & *patens.*

Pāva, æ, f. Auſon. *Pavicza.* e. Pfauin. *Nyőſtény-páva.*

Paucĭlŏquium, ii, n. Plaut. *Malo-rechje*, *na malom goverenye. kratki govor.* Wenig Worte, kurtze Rede. *Kevéſet ſzólás.*

Paucĭtas, atis, f. Cic. *Malo-brojnoſzt*, *mal broj*, *Malo.* e. Wenigkeit, vvenig an der Zahl. *Kevéſség, ſzükség.*

Paucŭlus, a, um, Cic. *Malo-brojni, kruto mal na broju, kruto rédek.* Sehr vvenig an der Zahl. *Kevéſetske.* Pauculi dies. *Cic.* pauccula verba. *Terent.* Singul. videtur eſſe inuſitatus.

Paucus, a, um, Cic. *Malo brojni*, *mal*, *rédek na broju.* Wenig. *Kevés, ſzük.* paucis te volo, paucis docebo: *Ablat. abſolutè poſitus pro* paucis verbis. *Virg. Terent. &c.* Singul. fere obſoletus eſt.

Pāvĕfio, is, ĕri, actus ſum. (Neu. paſſ.) Ovid. *Plaſlivi*, *ali Sztraßlivi bivam.* Erſchröckt vverde. *Elrettenek*, *félemlem.* Vid. *Expaveo.*

Pavendus, a, um, Plin. *Sztraboten*, *cheſzaſze gdo plaſſi.* Erſchröcklich, das mann ſehr fürchtet. *Félendő*, *Félelmes.*

Pāveo, es, ēre, pāvi, (Neu.) Cic, *Sztrah me prebaja*, *plaßimſze*, *ſztraßimſze.* Erſchrocken bin. *Rettegek.* Vid. *Trepido*, *Timeo.*

Pāvĕrus, a, um, Feſt. *Nerad luſchlyiv.* Ungern aus den Hülſen gehend. *Tokjából nem örömeſt mendő.* Frumenta pavera. *Feſt.*

Pāveſco, is, ere, (Inch.) Colum. *Bojati*, *ali plaſſitiſze pochinyam.* Mich zu fürchten anfange. *Féini kezdek.* Item V. *paveſio*, *paveo*, *extimeo.*

Pāvĭcŭla, æ, f. Gato. *Tukach*, *z-tömſze zemlya zhija y jednáchi.* r. Schlegel, damit man die Erden einſchlaget, und eben machet. *Szérű egyengető ſulyok.*

Pāvĭdè, *Adv.* Liv. *Bojazlivo*, *plabo*, *plaßlivo*, *ſztraßlivo.* Erſchröcklich. *Félve*, *Rettegve.* Vid. *Timidè*, *Trepidè.*

pavidus, a, um, Plin. V. *Timidus*, *Trepidus.* 2 idem ac *paventem faciens.* pavidus lucus. *Stat.*

pāvīmento, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Podim. poplochujem; gornyi ali dolnyi pod napravlyam: Tla obbijam*, *tverdim*, *taraczam.* Eſtrich *oder* Boden maohe, den Boden veſt mache, ſchlage, pflaſtere. *Pádimentomozom*, *a' földet egyeneſſé teſzem.* porticum cum conclavibus pavimentatam concupierat. *Cic. pro Dom.*

pāvīmentum, ti, n. Cic. *Pod*, *Tlo*, *Tle*, *Zemlya jednako nabita.* r. Eſtrich, Boden. *Pádimentom*, *döngölt föld*, *ſzérű.* Hic adverte vocem *pod* propriam eſſe Illyris, *pod* enim idem eſt ac *ſub*: & quia pavimentum ſub pedibus eſt, dum calcatur, ideo ab Illyris *pood* vel *pod* appellatur.

pāvio, is, īre, īvi, ītum, (Act.) Cic. *Zemlyu*, *&c. tlachim*, *z-tukáchem nabijam*, *ravnam.* Die Erden &c. ſtoſſe, ſtampfe, gleich ſchlage, ebne. *Sulyokkal paskolom*, *lätom*, *ſulykolom*, *döngölöm.* Terra pavita, & complanata. *Plin.*

pāvītātio, onis, f. Apul. V. *Trepidatio.*

pāvīto, as, are, avi, atum, (Neu. *Freq.* a paveo) Terent. *id eſt* Frequenter paveo. V. *Trepido.*

paulātim, *Adv.* Cic. *Malo-pomallo*, *pomallo*, *polabko*, *polagabno.* Allgemach, langſam, nach und nach. *Laſſan-laſſan*, *gyengén*, *kevéſſenként.*

pauliſper, *Adv.* Cic. *Za mal chaſz*, *do malla*, *za mallo.* Eine kleine Zeit, kleine Gedult. *Egy kévéſſé*, *kevéskorig.*

pāulo, & paullo *Adv* Cic. *Mallo.* Wenig. *Valami kevéſſel.* paulo ante. *Mallo pervo*, *mallo perle*, *mallo prie.* Ein vvenig zuvor. *Egy kevéſſel ez előtt*, *előbb.* paulo poſt.

Mallo

Digitized by Google

Mallo potlam, mallo poſzlye. Bald darauf, bald hernach. *Egy kevéſel azutánn.* Paulo amplius, *item* paulo plus. *Jedno mallo vech.* Um etvvas mehr. *Egy kevéſsel többb.* Paulo minus. *Jedno mallo menye.* Um etvvas vveniger. *Valamivel kevéſsebb.* paulo nimium. *Jedno mallo prevech.* Um etvvas zuviel. *Egy kevéſsé igen ſok, felettébb-való.* Paulo magis. *Nekuliko bolye.* Um etvvas beſser. *Egy kevéſsel inkább.* Quod iſti paulo magis placeret. *Sto biſze ovoma iſztomu nekuliko bolye,* ali *nekuliko vech dopadalo. &c.* Accipitur etiam *Paulo magis* pro *Nimium.* Paulo ſecus. *Jedno malo drugach.* Ein vvenig anderſter. *Egy kevéſsel kűlömbözve.* Hucuſque *Cic.* Paulo mox. *Plin.* Vid. *Statim.*

Paulŭlum, *vel* paullŭlum *Adv.* (*Dimin. à* paulum) Cic. *Kruto malo, zevſzema majuczko.* Sehr Wenig, bluth-vvenig. *Egy kevéſsetskéűl, Igen keveſſé.*

Paulŭlus, ſeu paullŭlus, a, um. Cic. Liv. *Kruto mal.* Gar klein. *Egy kevéſetske.* Vid. *Modicellus, parvulus.*

Paulum, *ſeu* Paullum *Adv.* (*Dimin. à* parum) Cic. *Jedno mallo, nekaj malo, mervichek.* Ein vvenig, etvvas vvenig. *Egy kevéſſé.*

Paulus, & paullus, a, um. V. *Parvus, Paucus.* Paulo ſumptu. Terent. *Z-malem troſkom.* Mit vvenigen, *oder* geringen koſten. *Kevés költéſſel.* Solus fere Abl'at. apud Authores invenitur. Apud *Quintil.* poſt paulum. V. *Paulopoſt.* 2 Paulus vel paullus cognomen gentis Æmiliæ. *Cic.*

Pāvo, ōnis, m. Avis eſt Junoni Sacra. Ovid. *Páv, pavun.* r. Pfau. *Páva.*

Pāvōnīnus, a, um. Colum. *Pávov, iz páva.* Dem pfauen gehörig, von pfauen. *Pávából-való, pávai.*

Pavonĭus, a, um. Varro. *idem.*

Pāvor, ōris, m. Cic. V. *Timor, Tremor videlicet ex timore ortus, trepidatio.*

Pauper, ĕris, *om.* Gic. *Sziromah, Ubog.* Arm. *Szegény.* Vid. *Indigus, Inopioſus & Inops.* Pauper & jeiuna eloquentia. *Quintil. l. 10. c. 5.* Pauper argenti. *Horat.*

Paupĕrātus, a, um. Sidon. *Oſziromaſſen, ſziromah vuchinyen.* Arm gemacht. *Szegényé lött.*

Paupercŭlus, a, um. Varr. *Sziromaſſecz.* Ziemlich arm. *Szegényke.*

Paupĕries, ēi, f. Horat. Vid. *Paupertas.*

Paupĕro, as, are, avi, atum (Act.) *Sziromaſſim, ſziromaha, ali ſzirotu chinim, na ſzirotinſztvo poſztavlyam.* Arm mache. *Meg-ſzegényitem.* Boni viri me pauperant, improbi alunt. *Plaut.* 2 V. *Privo.* Aliquem aliqua re pauperare. *Horat.*

Paupertas, atis, f. Cic. *Sziromaſtvo, uboſtvo.* e. Armuth. *Szegénység.* Item V. *Inopia, Egeſtas.*

Pāuſa, æ, f. Plaut. *Odlehnenye, odehnenye, preſztanek.* e. Stillhaltung, aufhörung. *Megſzünés, nyúgvás.* Vid. *Ceſſatio, Requies.*

Pausārius, ii, m. Senec. *Znamenye preſztanka dajúchi.* Der das Zeichen zum aufhören gebet. *Nyúgovásra jelt adó.*

Pausātio, onis, f. Plin. Vid. *Pauſa.*

Pāuſo, as, are, avi, atum (Neu.) Plaut. Vid. *Ceſſo, Quieſco, Requieſco.*

Pāvus, i, m. Gell. Vid. *Pavo.*

Pauxillātim *Adv.* Plaut. V. *Paulatim, Senſim.*

Pauxilliſper *Adv.* Plaut. V. *Pauxillatim, Pauliſper.*

Pauxillo *Adv.* (*Dim. à* Paulo) Cels. V. *Paulum.*

Pauxillŭlum, *Adv.* Plaut. Vid. *Paululum.*

Pauxillŭlus, a, um. (*Dimin. à* pauxillus) Terent. Vid. *Paululus.*

Paŭxillum *Adv.* Plaut. Vid. *Paulum.*

Pauxillus, a, um. Lucr. Vid. *Paulus N. 1.*

Pax, pacis, f. Gic. *Mir.* r. Friede. *Békeſség.* Pacem cum aliquo facere, componere, habere, colere: pacem inter aliquos conciliare: pacem ab aliquo impetrare. *Cic.* Conſtituere paces. *Varro.* Fere tamen exolevit *plur.* 2 interdum ſumitur pro quacunque *quiete.* Quæ pax ſit rebus. *Cic.* 3 V. *Venia.* Pace tua dixerim. *Cic. Najmi bude ſzlobodno to rechi:* ali *najbude to prez zamere tvoje recheno:* ali *proſchenya proſech, da to rechem.* Seye mir erlaubet ſolches zu ſagen: *oder* mit deiner erlaubnus zu ſagen: *oder* Nimm es nicht übel auf: *oder* damit ich es um verzeihung bittend ſage. *Megengedd, hogy azt mondom.* 4 Pax *adverbialiter.* Terent. *Tiho, muchi.* Still, ſchvveig. *Halgatás, Tſendeſség.* Pax, nihil amplius. *Plaut.* 5 Pax *pro* Dea apud Rom. *Ovid.*

Paxillus, i, m. V. *Palus, i.* ità Cic. Qui palum ex paxillo ductum aſſerit. 2 Apud aliquos eſt *Dim. à* palus. *Kolcheez, klin, lunyek.* Kleiner pfahl, Höltzerner nagel. &c. *Karótska, fa ſzeg, tengely vég-ſzeg, Fogas.*

* **Paxīmātium,** *vel idque melius* paxămātion, ii, n. Gaſſian. *Perhki z-maſzlom &c. naprævlyen kolách,* vulgo *Strucza.* Marb mit butter &c. angemachter Strizel, s. Kipffel. *Puha vajjal &c. tſinált kaláts.* Vox hæc originem habet à paxamo. Paxămus enim in parandis delicatis juſculis, & conficiendis, miri ſaporis

Digitized by Google

saporis, cibis ex farina, ac panibus excellebat. *Col.*

Peccāmen, ĭnis, n. Prudent. Vid. *Peccatum.*

Peccanter *Adv.* Cæl. Aurel. V. *Malè N.* 1.

Peccātor, oris, m. Lactant. *Gresſnik.* r. Sünder. *Bűnős.* Vid. *Offensor N* 2.

Peccātrix, īcis, f. Tertul. *Gresſnicza.* e. Sünderin. *Bűnős aſzſzony* vagy *Leány.*

Peccātum, i, n. Cic. *Gréh, grehota, greſſenye.* e. Sünd, Miſshandlung. *Bűn.* Vid. *Crimen, culpa N.* 1. *Defectus, Delictum, Scelus, Offenſa N.* 2.

Pecco, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Greſſim.* Sündige. *Bűnt-téſzek, vétkezem.* Vid. *Delinquo N* 1. *Labor N* 3. *Offendo N.* 3. & 4. In aliqua re, *vel* aliquid in aliquem peccare. Cic. *Vu kakvom dugovanyuſze kómu zameriti.* ali *kóga razſaloſztiti, vraziti, zbantuvati.* Einen in einer ſach beleidigen. *oder* vvider einen Sündigen. *Valamiben valaki ellen véteni.* Multa peccare. Cic. *Vu vnogih dugovanyah zkriveti,* vulgo *faliti.* In vielen dingen fehlen. *Sokakban véteni.* Sic dicitur ſyllabam peccare: pro errare in ſyllaba. *Plaut.* 2. Paſſivè: Quo in genere etiam in Rempubl. multa peccantur: *id eſt* Multæ injuriæ & damna Reipublicæ inferuntur. *Cic.* Id à te peccatum eſt: *pro* erratum eſt. *Cic.* Item *Imperſon.* Ne quid in eo genere peccetur: *pro* ne quis error committatur, aut offenſa incuratur &c. *Cic.*

† Pĕcĭa, *vel* petia, æ, f *Vala,* vulgo *Bala ſzúkna. &c.* Ein Stuck tuch. *Egy vég poſztó.*

Pĕcŏrārius, ii, m. Aſcon. *Paſztir chrédc, marhe ſzkerbitel, goſzpodar, z-marhum terſecz.* r. Vieh-hirt, vieh-ſorger. e. Vieh-herr, Vieh-handler. *Barom-páſztor, barom őrző, Barom tartó, árrúló.* Meliores Codices habent *pecuarius.*

Pĕcŏrīnus, a, um. Varr. *Sivinſzki.* viehiſch. *Baromi.*

Pĕcŏrōſus, a, um. Propert *Z-ſvinum bogat, vnogo marhe imajuchi.* Vieh-reich. *Barmos, ſok barmú.*

Pecten, ĭnis, m. 1. *Jahlicza, tkalechki greben.* r. Kamp. *oder* ſ. Weber-blatt. *Borda.* Item V. *Carmen N.* 2. Virg. 2. *Chéſſely.* r. Kämpl, Krauſs-Kämpl, Haar-Kämpl. *Fűsű, Fésű.* Ovid. 3 V. *Calcula N.* 1. & 3. Colum. 4 V. *Occa.* Ovid. 5. *Lachecz guſzleni &c.* r. Geigen-bogen. &c. *Lant pengető.* Virg. 6. Species piſcis, ſe ex aqua inſtar ſagittæ jaculantis. V. *Paſſer N.* 3. Horat. 7 Pecten Veneris, herba à ſimilitudine pectinis ſic dicta. *Plin.* 8 Pectines arborum: *id eſt* Lineæ denticulatæ per arborem diſcurentes. *Plin.* Pectine juncti digiti. *Ovid.* Vid. *Pectinatim.*

† Pectĭnārĭum, & pectĭnĭum, ii, n. *melius dixeris* Theca pectinis. *Cheſſelya tok.* r. Kamm-*oder* kämpl-futteral. *Fűsű tok.*

† Pectĭnārius, ii, m. *Cheßlyar. ki cheſſelye dila.* r. Kämpl-macher. *Fűsű-tſinálló.*

Pectĭnātim *Adv.* Plin. *Na ſzpodobu grebena ali cheſſelya zkup zpleteno, zmotano. &c.* Strels oder kamm vveiſe in einander geflochten, kämpl-artig. *Gereben* vagy *fűsű módra, őſzve kaptſolva,* Digitis pectinatim inter ſe implexis: h. e. ità complicatis manibus, ut digiti utrinque eminentes pectinis figuram exhibeant. *Plin.*

Pectĭnātus, a, um. Apul. *Na ſzpodobu cheſſelya ali grebena naprávlyen* Wie ein Kamm *oder* kämpl geſtaltet. *Gereben* vagy *fűsű formára tſinált.* Item V. *pectitus,* & plura in *pectino.*

Pectĭno, as, are, avi, atum (Act.) Plin. 1. *Predivo na grebenu mikam &c.* Vid. *Carmino N.* 1. 2 V. *Pecto N* 1. 3 V. *Occo.* 4 V. *Meto.* 5 *Plejem.* Das unkraut aufrotte, aufſchneide. *Gyomlálom.*

Pectĭtus, a, um. Colum. *Razcheſzan, izgrebenyen, zmikan, zeſznaſen.* Gekämpelt, gekämmet, geſtrehlt, gebutzt. *Fűsűlt, gereben'ett, vakartt, tſinoſitott, megtiſztitott.*

Pecto, is, ere, pexui, & pexi, pexum & *apud quoſdam* pectĭtum (Act.) Horat. *Cheſſem.* die Haar ſtrehle, kämme, oder auskämple. *Fűsűlőm.* Pectere equos: h. e. ſtrigili mundare. *Virg.* 2 V. *Pectino N.* 1. Plin. 3 V. *Occo. Paſtino.* Terram pectere. *Colum.* 4 Transl. Fuſte pectere aliquem *Kóga oſtro izbiti, prebubnyati.* Einen vvohl obprügeln. *Valakire jól reá verni.*

Pectŏrāle, is, n. Plin. *Oklop perſzni, odeva perſzna, zakrov perſzni, náperſznyak.* r. Bruſt, harniſch. s. Bruſt-ſtuck, r. Bruſt-fleck. *Mely fedél.* Pectorale equi: V. *Antilena.*

Pectŏrālis, is, *com.* le, n. Gels. *Perſzni.* zur Bruſt gehörig. *Melyre-való.*

Pectŏrōſus, a, um. Colum. *Perſzaſzt, velikeh y jükeh perſz.* Starck-*und* groſs-brüſtig, vvohl gebrüſtet, *Melyes, Vaſtag és nagy melyú, lúd melyú.*

Pectus, ŏris, n. Cic. *Perſzi, parſzi.* e. Bruſt. *Mely.* Meton. V. *Cor.* Aliquem toto, *vel* ex toto pectore amare. *Cic.*

Pectuſcŭlum, i, n. Hieron. *Male perſzi, perſzicza.* s. Brüſtlein. *Melyetske.*

Pĕcu, u, n. *plur.* pĕcua, uum. *Plaut. &c.* V. *Pecus.*

Pĕcuā-

Digitized by Google

Pĕcuāria, orum, n. *plur.* Virg. *Chréda marhe.* Eine Heerde Vieh. *Barom tſorda.* Vid. *Armentum N.* 1.

Pecuaria, æ, f. Varr. *Znanye goſzpodarſztva s-marhum.* e. Wiſſenſchafft mit dem Vieh nutzlich umzugehen. *Barommal-való bánás, Barom tartás.* 2 apud eundem *Hlèva za marhu.* 1. Vieh-Stall. *Barmok legelteto helyek.* 3 V. *pecuaria, orum &c.*

Pĕcuārius, ii, m. Cic. V. *Pecorarius, Armentarius.*

Pecuarius, a, um, Cic. *Chredni, chrednopaſztirzki, k-marhi zpadajuchi.* Zur Vieh-Zucht, *oder* zum Vieh-Hirt, *oder* zum Vieh gehörig. *Barom tartáshoz-való, Baromi.* Rem pecuariam facere: *pro* Armenta & greges alere. *Suet.*

Pĕcuīnus, a, um, Apul, V. *Pecorinus.*

Pĕcūlātor, oris, m. *id eſt* Fur publicæ pecuniæ &c. Cic. V. *Depeculator.*

Pĕcūlātus, ûs, m. Cic. V. *Depeculatus.*

Pĕcūliāris, is, *com.* re, n. Plaut. *Laſztovit, ſzvoj-imetni.* Eigen, eigentlich. *Tulajdon jóſzági.* 2 apud Cic. *Oſzebujni, oſzebni, poſzebni, navlaſztit.* Sonderbar, ſonderlich. *Kivált-képen-való, Tulajdon.* Edictum peculiare: *id eſt* ſpeciale, *ſeu* de una re certa. *Cic.*

peculiārĭter, *Adv.* Quintil. &c. *Oſzebuino, Oſzebito, Navlaſztito, Najmre.* Sonderlich, inſonderheit, fürnehmlich. *Kivált-képen.*

pĕcūliātus, a, um, Cic. *Vu zadobljenomu imétku obilen, Bogat vu nóvczeh, vnogo Marhe imajuchi.* Reich an Geld, Vieh &c. *Pénzzel gazdag, ſok pénzû, ſok marhájú.* Synon. *Peculio inſtructus; Nummatus; pecunia* vel *pecore abundans.*

pĕcūlio, as, are, avi, atum, [Act.] Aliquem peculiare: *Plaut. id eſt* peculiô aliquem donare, locupletare: *vel contra* peculiô aliquem multare, privare: *utroque enim modo explicatum legitur.*

peculiŏlum, i, n. (*Dim. à* peculium) *Quintil.* parvum peculium.

peculiōſus, a, um, plaut. V. *Peculiatus.*

pĕcūlium, ii, n, Cic. &c. *Laſztoviti dobitek; vſzaki preſzkerbeni, ali prigoſzpodarjeni imétek.* Eigener Gewinn, s. Eigenthum, je, des eigenthümliches und erworbenes Gut. *Tulajdon örökség. Munkával ſzerzett jóſzág.* Item V. *pecunia N.* 1. peculium caſtrenſe, *JCti* vocant bona filii peculiaria, in caſtris, vel aliunde non ex hæreditate acquiſita, quæ à ſolius filii diſpoſitione pendent. Ejuſmodi peculium apud Rom. ſervi habebant: Et ideo bona ſervorum *peculium*, patrum familias verò *pecunia* vocari conſueverant. *ità paſſim Claſſici.*

pĕcūlor, aris, atus ſum, (Dep.) Flor. V. *Depeculor.*

pĕcūnia, æ, f. Gic. *Novczi, penezi.* s. Geld. *Pénz.* Vid. *Moneta N.* 1. *Nummus.* 2 præſertim *Num. plural.* accipitur generatim *pro* Divitiis, opibus, poſſeſſionibus, bonis. *Cic. Ulp. &c.* pecunia à pecude dicta, vel quia pecudis imagine primùm ſignata fuit, vel quia ex corio fiebat, vel denique quia ex quæſtu pecorum maxima vis pecuniarum obtinebatur. ità *Plin. Golum. &c.*

pecuniālis, is, *com.* le, n. Cæl. Aurel. *Novcheni, penezni.* Zum Geld gehörig. *pénzi, pénzbez-való.*

pecuniārius, a, um, Gic. V. *pecunialis, Monetalis.*

pĕcūniōſus, a, um, Cic. V. *peculiatus, Nummatus, Dives.* pecunioſum hominem, quamvis ſit nocens, neminem poſſe damnari. *Cic.* 2. *Ver.* pecunioſior. *Suet.* pecunioſiſſimus. *Cic.*

pĕcus, ŏris, n. propriè eſt *Multitudo ovium.* ità Plin. 2 generatim. *Vſzakojachka ſivina, chreda,* ali *Stado marhe drobne ali velike.* e. Heerd Vieh. *Barom Tſorda.* Item V. *pecus, udis.* ità *Varr. &c.*

pĕcus, ŭdis, f. Cic. 1 propriè V. *Ovis.* 2 uſitatiùs. *Vſzakojachko Sivinche, Marße, Néma ſztvar.* Allerley Vieh. *Mindenféle barom.*

pĕda, æ, f. Feſt. *Szlèd, za ſztupajem noge oſztavlyen.* e. Spuhr *oder* Fusſtapffen. *Láb-nyom.*

† pĕdāgĭum, ii, n. JCt. *Dácha za prehod, puto-platni penezi, od puta plácha.* s. Weeg-Geld, paſſage-Geld. *út-bér, vám.*

pĕdālis, is, *com.* le, n. Cic. *Nogo-merni, jedne noge ſirok ali dug.* Ein Schuh lang *oder* breit. *Láb-nyomni.*

pĕdāmĕn, ĭnis, n. Colum. *podpor, podpornya, terſzov kolecz.* e. Stütze, r. Wein-pfahl. *Gyámol, Támaſz, ſzőlő-karó.*

pĕdāmentum, i, n. Varro. *idem.*

pĕdānĕus, a, um, Colum. V. *pedalis.* Judices pedanei vocantur, qui de levioribus duntaxat cauſis & poſſunt, & ſolent cognoſcere: ſic dicti, vel quòd pedibus in publicum procederent, vel quòd ad pedes Magiſtratuum conſidentes, in plano judicarent. *Ulp.*

pĕdārius, a, um, Gell. *Peßicze iduchi.* Zu Fuſs

Digitized by Google

Fuſs gehend. *Gyalogló.* Hinc *pedarii ſenatores*, qui Magiſtratum curulem nondum geſſerant, ideoque pedibus in curiam ibant. *Feſtus* verò cum aliis, illos ſic dictos putat, quibus jus adhuc non erat novæ ſententiæ dicendæ, ſed qui moventes ſe loco, in partem eius ambulabant, cujus ſententiæ aſſentiebantur. Ideo qui aliorum ſententiam ſequuntur, *pedibus ire in alienam ſententiam* dicuntur. *Cic. ep. ult.* Raptim in eam ſententiam pedarii (ſenatores) concurrerunt. *Onomu ſzudu y ſtimanyu vſze na jagmu prikimavavczi privolyili jeſzu.* Jener Meynung ſind alle Ja-Herren eylfertig beygefallen. *Abban a' ſententziában, gyorſaſággal mind ollyan itéłők értettek egyet, a' kik a' más itéletét javalják.*

pĕdātim, *Adv.* Plin. *poſztupczè, nogu za nogum, od noge do noge.* Von Fuſs zu Fuſs. *Láb utánn.*

pĕdātio, onis. f. Colum. *Kolenye Vino-grada.* Das anpfählen der Wein-Stöcke. *Megkarózás.*

pĕdātus, ûs, m. Plaut. V. *Greſſus, paſſus* N. 1.

pĕdātus, a, um, 1. *Okolen, podpert.* Anpfählet, unterſtützet. *Megkarózott, Támaſzoltatott.* Plin. 2 *Noge imajuchi.* Füſs-habend. *Lábas.* Malè pedatus. *Zlochefst kóduſs, mlabav peſſecz.* Schlecht zu Fuſs. *Roſzſz járó, roſzſz gyalogló.* Svet.

Pĕdĕs, ĭtis, m. generatim. *Peſſecz.* r. Fuſs-Gänger. *Gyalogló.* Curt. ſpeciatim verò. *Peſzecz vojnik, Haramia.* r. Soldat zu Fuſs, Fuſs-Knecht, Muſquetier. *Gyalog katona, Hajdú, Muckotéros.* Magnas brevi tempore equitum, & peditum copias contrahere. *Vu kratkom vremenu vnoſinu konyanikov y peſczev vojnikov ſzkup zpraviti.* Cic.

Pĕdeſter, tris, tre, *vel* pedeſtris, is, *com.* tre, n. Gic. *Peßichki, peßicze iduchi.* Zur Fuſsgehung gehörig, zu Fuſs gehend. *Gyalog, gyalogló.* Copiæ pedeſtres: *id eſt* pedeſtris exercitus, pedeſtre agmen. *Cic.* Vid. *Peditatus.* Iter pedeſtre. *Cæſ.* 2 Transl. Oratio pedeſtris: *id eſt* quaſi humi gradiens, & ſublimitate carminis carens. *Quintil.* Muſa pedeſtris: *id eſt* humilis, vulgaris, multúmque ad proſam orationem accedens. *Horat.*

Pĕdĕtentim, *Adv.* Cic. 1. V. *Lentè, paulatim, ſenſim.* 2 Metalepticè V. *Cautè, Moderanter.* pedetentim omnia dicere. *Cic.*

Pĕdĭca, æ, f. Liv. *Szponna, zanyka.* e. Schlinge, Schleiffe, Schneite *oder* r. Sprenckel. *Nyług, Béko.* Item V. *Compes, Laqueus* videlicet *pedum.*

Pĕdĭcellus, i, m. Petron, *Mala vúß, mlada vúß.* Kleines *oder* junges Läuslein. *Tetútske.*

Pĕdĭcŭlāris, is, *com.* re, n. *Vußji.* Zum Läuſen gehörig. *Tetúi, tetvi.* Herba pedicularis, alio nomine pituitaria, & Staphiſagria, quæ pediculos necat. *Colum.* Morbus pedicularis, ex quo *L. Sylla* mortuus eſt. ità *Plin. l. 11. c. 22.*

Pĕdĭcŭlōſus, a, um, Mart. *& ut nonnulli ex Feſto adferunt* pĕdĭcōſus, a, um. *Vußiv.* Läuſig. *Tetves.*

Pĕdĭcŭlus, i, m. (*Dim. à* pes) *Noſicza, mala noga.* s. Füſslein, kleiner Fuſs. *Lábatska.* Plin. 2. *Vúſz.* e. Laus. *Tetú.* Colum.

Pĕdĭŏlus, i, m. Afran. *apud* Non. V. *pediculus N.* 1.

Pĕdis, is, f. Plaut. V. *pediculus N.* 2.

Pĕdĭſĕquus, *nonnulli ſcribunt* pediſſequus, a, um, Cic. *Za kém bodechi.* Einem nachtretend. *Valaki utánn menő.* Hinc *ſubſt.* pediſequa, æ, f. Terent. *Naſzlednicza, ſzlusbenicza za goſpum bodecha.* e. Nachtreterin, Nachtrettende Dienerin. *Udvarlő leány, kétrő leány.* Pediſequus, (Famulus, Servus) i, m. Cic. *Za goſzponom bodechi ſzluga.* Nachtrettender Diener, Nachtreter ſeines Herrns, *úr utánn-járó apród, ſzolga.* 2 Transl. Idcirco iſtam juris ſcientiam Eloquentiæ tanquam ancillulam, pediſequámque adjunxiſti. *Cic. 1. de Or. c. 55.*

Pĕdĭtātus, ûs, m. Cic. *Peſſichtvo, peſſadia, peſczi, peſſichka voiſzka.* s. Fuſs-Volck, ein Kriegs Heer zu Fuſs, Infanterie. *Gyalog ſereg.*

Pĕdĭtum, ti, n. Catull. *Terbuha veter, odpub, perdecz.* r. Bauch-Wind. *Fing, fingás.* Vid. *Bombus N.* 4.

Pĕdo, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Kolim; Terſzje, ali drevje podpiram.* Pfähle; die Weinſtöck, *oder* Bäumer unterſtützе. *Megkarózom, karóval gyámolitom.*

Pĕdo, is, ĕre, pĕpĕdi [Neu.] Horat. *Vetre iz terbuha puſtham, odpubávam, perdim.* Einen Bauch-Wind ſtreichen laſſe, gehen laſſe, fartze. *Fingom.*

† Pĕdo, ōnis, m. V. *Longipes.*

Pĕdor, ōris, m. V. *pedor.*

Pĕdum, i, n. Virg. *Paſztirzka odzgór zavita palicza.* r. Hirten-Stab. *Pásztori bot.* 2 propter ſimilitudinem. *Biſkupzka palicza.* r. Biſchoffs-Stab. *Püspöki pálcza.*

Pĕdun-

Digitized by Google

Pĕdunc̆ŭlus, i, m. Plin. V. *Pediculus N.* 1.

*Pēgăsus, i, m. Equus alatus, ex ſanguine Meduſæ à Perſeo interemtæ natus, quo Perſeus Andromedam periculô maris liberavit. Is cùm in Helicona evolâſſet, ungulâ ſaxum feriens, fontem aperuit, qui ideo hippocrene, *id eſt* equinûs dictus eſt. V. *Hippocrene.* Inde Pēgăsĭdes muſæ, pēgăsĕus, a, um, &c. *ità Ovid. &c.*

* Pegma, ătis, n. Cic. *Pod iz deſzèk y ſztupov podignyen.* Zuſammen gemacht-*und* geſchlagenes Ding, Machine, Gerüſte. *Deſzkából oſzlopokra tſináltt pádimentrom* &c.

Pējĕro, as, are, avi, atum, [Neu.] Cic. *Krivoſze priſzêſem, zaklinyam, znamenuvanye rechih ov priſzegi zaderſanih neobderſávam.* Falſch ſchwöhre, Eydbrüchig *oder* Meyneidig werde. *Hamiſan eskûſzôm.*

Pējor, *com.* pejus, n. *genit.* ōris, Cic. *Gorſſi, zlochneſzteijſi.* Böſer, Aerger. *Gonoſzb, Gonoſzabb, roſzſzabb.* Comp. à *malus.*

† Pējōro, as, are, avi, atum, [Act.] JCt. *Pogorſzávam, zlochneſzteijſega chinim.* Schlimmer mache, einen verſchlimmere. *Roſzſzá téſzem.* Vid. *Deterioro.*

Pējùs, *Adv.* Cic. *Gorſſe, zlochneſzteijſe, huijſſe.* Übler, ärger. *Alább-való-képen, roſzſzabbúl.* Quo neminem pejus veterani oderunt: *pro* magis. *Cic.*

Pĕlăgĭa, æ, f. Plin. V. *purpura N.* 2.

*Pĕlăgĭcus, a, um, Colum. *Morſzki, iz morja, vu morju ſivuchi.* Zur See *oder* Meer gehörig, im Meer lebend. *Tengeri.*

Pĕlăgĭum, ii, n. Plin. V. *Oſtrum N.* 1.

Pĕlăgĭus, a, um, Varr. V. *pelagicus.*

* Pĕlăgus, i, n. Cic. *Glubina ali dubina morſzka.* Die Tieffe des Meers *oder* der See. *Tengernek mélyſége.* Vid. *Mare, Oceanus N.* 1.

*Pĕlămys, *vel* pelamis, ĭdis, f. Eſt juvenis Thynnus antequàm unum annum excedat, ubi verò hunc exceſſerit Thynnus dicitur. V. *Thynnus.*

* Pĕlasgus, a, um, Cic. V. *Græcanicus.*

* Pĕlĕcānus, *vel* Pĕlĭcānus, i, m. Hieron. *Pelikan, egiptomzka ptiicza, od koje nekoji piſſu, da iz lyubavi ſzvojih piplichev ſzama ſzebe rani, y nyim ſzvoju kervpiti dáje, koja nye od kàch zadußene, zopet ſive chini.* r. Pelican Egyptiſcher Vogel. *Pelikán, égyiptomi madár.*

Pellācĭa, æ, f. Lucr. V. *Fallacia, Fraus, Illecebra, Blanditia, Blandimentum.* Alii legunt *Follacia.*

Pellārĭus, ii, m. Jul. Firm. V. *Coriarius, Cerdo, Lorarius N.* 2. *Sutor* videlicet *pellium.*

Pellax, ācis, *om.* Virg. *Po prilizavanyu vkanyujuchi.* Durch Schmeicheleyen betriegend. *Hizelkedéſſel meg-tſaló.* Vid. *Fallax. &c.*

Pellex, ĭcis, f. Cic. *Zakonſzkoga chloveka Hotnicza, prilegavicza.* Eines Ehemanns-Beylegerinn, Kebs-Weib. *Házas emberrel paráználkodó kurva, ágyas.* Dicta pellex, quòd alienum maritum ad ſuos amores pelliciat: differt à Concubina, quæ cum cœlibe viro, locum uxoris, etſi ſine nuptiis, tenet.

Pellĭcātor, ōris, m. Feſt. *Z-prilizavanyem vkanyuvavecz, z-maſznemi rechmi vkanitel.* r. Betrieger, der mit Schmeichlen, und verſtellten ſüſſen Worten einen hinter das Licht führet. *Hizelkedéſſel Megtſaló.*

Pellĭcātus, ûs, m. Cic. Actus pellicis. V. *Adulterium.*

Pellĭceo, es, ēre, cui, [Neut.] Colum. *Z-prilizavanyém ván vábim, ali izproſzívam, zadobívam.* Durch gute Worte heraus locke, ausbettle. *Hizelkedve kedvemre vonom.*

Pellĭcĕus, a, um. JCt. *Kerznen, kerznat, iz kerzna napravlyen.* Beltzern, von beltz gemacht. *Bőrös, kődmönös, béllés.* Hinc veſtis pellicea, *vel* pelliceum, ei, n. (*intellige* indumentum) *Kerzno, koſub.* r. Beltz. *Kődmön.*

Pellĭcĭo, is, ere, pellexi, pellectum (Act.) Cic. *Z-prilizavanyem vkanyujem, z-vkanlyivemi rechmi napelyavam, privábim, premámim.* Mit ſchmeichlen betriege, mit betrüglichen Worten anführe, anlocke. *Hizelkedve megtſalom, bitegetem, tſalogatom.* Sale, lepore, facetiis, fraude &c. aliquem ad ſe, *vel* ad aliquid pellicere; in fraudem pellicere. *pro* aliciendo inducere, blandiendo pertrahere, adulando decipere. *Cic.*

Pellĭcŭla, æ, f. Cic. *Kóſicza, tenyka kóſa.* s. Häutlein, dünne haut. *Bőrötske.* Curare pelliculam: *pro* Corpus ſuum molliter tractare. *Horat.* Veterem pelliculam retinere: *pro* priſtinos mores conſervare. *Pers.* In tua te pellicula contine: *id eſt* intra tuam ſortem & ſtatum. *Mart.*

Pellĭcŭlo, as, are, avi, atum (Act.) Colum. *Z-kóſum, ali z-kerznom tverdim, z-kóſum kaj oblachim.* Mit einer Haut etwas überziehe. *Bébőrözöm, bőrrel bévonom.*

Pellĭcus, i, m. Feſt. *Kuchma, kóſnata kapa.* c.

Digitized by Google

Beltz-Haube, mit Fellen überzogene Haube. *Kutſma, bőr süveg.*

Pellio, ōnis, m. Plaut. *Kerznar, koſubar.* r. Kürſchner. *Szőts, ſzűts.*

Pellis, is, f. Cic. *Kerzno, kóſa.* r. Beltz, e. Haut, s. Fell. *Bőr, béllés.*

Pellītus, a, um. Propert. *Kóſnat, kerznen: z-kofum ali kerznom odeven, opravlyen.* Bebeltzert, mit Beltz angetan, mit Beltz *oder* Haut über und über bezogen. *Kődmőnős, Bőrrel béllett.*

Pello, is, ĕre, pĕpŭli, pulſum (Act.) Gic. *Tiram, Gonim, pudim.* Treibe, Abtreibe, verjage, Abſchaffe, vervveiſe. *Űzőm, kergetem.* Mœſtitiam ab animo, eloquentiam è Civitate, de loco aliquem pellere. Lapidibus aliquem forô pellere. Aliquem in exilium, *vel* patriâ pellere. *itâ Cic.* 2. Fores pellere: *pro* percutere, agitare. *Terent.* Nervos in fidibus pellere: *pro* pulſare, digitis agitare, percutere. *Cic.*

Pellūceo, *vel* perluceo, es. ere, pelluxi (Neu.) Cic. *Prèk ſze ſzvétim, prèk ſze vidim.* Durch ſcheine. *által-világoskodom, által-látſzom.* Item Vid. *Luceo.*

Pellūcĭdĭtas, atis, f. Vitr. *Prékvidlyivoſzt, prékſzvetlocha.* e. Durchſichtigkeit, r. Durchſchein. *által-világoskodás.*

Pellūcĭdŭlus, a, um. Catull. *Malo prèk ſzvetel.* Etvvas durch ſcheinend. *által-világoſotska.*

Pellūvĭa, æ, f. Feſt. *Banya v-kojoiſze noge peru.* s. Fuſs-Beck, Gefäſs zur abvvaſchung der Füſsen dienlich. *Láb-mosó edény.*

* Pelta, æ. f. V. *Parma N. 1.* Amazones præcipuè in præliis peltâ uti ſolebant, quæ ſemilunam referebat. *Virg.*

* Peltaſtes, æ, m. Liv. V. *Parmularius, peltifer.*

Peltātus, a, um. *Liv.* Vid. *Parmatus.*

Peltĭfer, ĕra, um. Stat. *idem.*

Pelvis, is, f. Juven. *Meddenicza ali druga zdela za vmivanye rük &c,* s. Becken, Waſch-Becken, Butz-Becken. *Kéz, Láb &c. mosó edény.*

Pĕmĭnōſus, & pæminoſus, a, um. Varr. V. *Fœtidus.*

Pĕnārius, a, um. *K-hrani ſzpadajuchi.* Zur Nahrung gehörig. *Eledelre-való.* Cella penaria. *Varr.* Vid *Cella penuaria.*

Pĕnātes, ium, m. *plur.* Cic. *Hiſni Bogi.* Haus-Götter. *Házi Iſtenek.* Vid. *Lar N. 1.* 2 Metonymicè Vid. *Ædes, Domus.* Tacit.

Pĕnātor, oris, m. Cato *apud* Feſt. *Hrano-noſz, Hrane noſzitel, ſzkerbitel.* r. Nahrung-Trager, ſorger. *Eledel hozó, eledel ſzerző.*

Pendeo, es, ēre, pĕpendi, penſum (Neu.) Gic. *Viſzim.* Hange. *Függők.* Ab arbore, ex arbore, *vel* de arbore pendere. *Cic.* In arbore pendere. *Virg.* per pedes pendere. *Plaut.* Serotina pyra ad Matrem (*id eſt* pyrum arborem) pendent. *Plin.* Inculciſque rubens pendebit ſentibus uva. *Virg.* 2 Translat. idem ac *Innitor, Confiſto, ſpem habeo.* Reſpublica pendet è Bruto. Cic. *Obchina ſze vu Bruta uffa,* ali *vu Brutu ſzvoje uffanye ima.* Das Gemeine vveeſen bauet *und* trauet auf den Brutum. *A községnek Brutusban vagyon minden reménsége.* Spe exigua pendere: *pro* inniti. *Cic.* Ex te uno pendet noſtra ſalus: *pro* In te uno conſiſtit, ſita vel poſita eſt. *Cic.* 3 Pendere pro *Regi, Gubernari, alterius voluntati per omnia addictum eſſe.* Ab ore alicujus pendere. Cic. *Kőga marlivo poſzlussati,* ali *poleg chije volye vſze chiniti, chime ſzvoje ravnati.* Einen Wohl anhören, *oder* ſich nach eines Willen in allen richten. *Valakit figyelmeteſen hallgatni:* vagy *Magát valaki akaratjához ſzabni.* Ex ore imperitæ multitudinis pendere: *pro* Regi & gubernari ab imperita multitudine. *Cic.* 4. V. *Dubito, Hæſito N.* 2. Vehementer animi, *vel* animîs pendere. Cic. *Kruto jako dvoiti.* Sehr zvveifflen. *Igen kétélkedni.* Ne diutiùs pendeat, (*pro* dubitet) palam tulit. *Cic.* 5. pendent opera interrupta: *pro* Geſſant, deſinunt. *Virg.* 6. Cyathus pendet per ſe drachmas decem: *pro* decem drachmas ponderis habet. *Plin.*

Pendo, is, ĕre, pĕpendi, penſum, (Act.) Plin. V. *pondero.* 2 Transl. V. *Conſidero, Magnifacio, Æſtimo N. 1.* Magni aliquem pendere. Terent. *Kőga na vnogo derſati.* Einen hoch achten. *Valakit nagyra betsülni.* Si ex opibus, non ex veritate cauſa pendetur. *Cic.* 3 Metaleptice *Plachom: pláchu dájem.* Zahle. *Meg-fizetem.* Vectigal alicui pro aqua pendere. *Cic.* 4. V. *Luo N. 1.* Diis immortalibus pœnas pendunt: *id eſt* propter DEos immortales pœnas luunt, ſubeunt, patiuntur: *vel* Diis immortalibus, pœnas ſubeundo, ſatisfaciunt. *Cic.*

Pendŭlus, a, um, Ovid. *Viſzechi.* Hangend. *Függő, Tſuggő.* 2 V. *Declivis.* Loca pendula. *Colum.* 3 V. *Dubius, Anxius.* Spe pendulus. *Horat.*

Pēnĕ, *Adv.* Cic. *Malo da nè, ſzkoro.* Beynahe, faſt, ſchier. *Tſak-nem, Majd.*

* Pēnĕlŏpē, es, f. Uxor Ulyſſis, exemplar pudicitiæ: abſente enim totos viginti annos marito, nullis aut parentum precibus, aut procorum pollicitationibus eò adduci potuit,

Digitized by Google

tuit, ut fidem, quam viro abeunti dederat, fecundis nuptiis violaret. Ubi verò proci vim integritati jam jam illaturi viderentur, tantum ſibi moræ ab illis concedi poſtulavit, quantum telæ, quam manibus texebat, abſolvendæ ſufficeret: quod cùm impetrâſſet, quicquid interdiu texuerat, noctu retexebat, hácque ratione eorum cupiditatem in reditum mariti diſtulit, quí ab illa ſub mendici habitu hoſpitiò ſuſceptus, procos ad unum omnes interemit. *Cic. &c.* Hinc *Prov.* Penelopes telam texere, *vel* retexere: *eſt* Rem prorſus dubiam & incertam perficiendam ſuſcipere: *vel* Rem cœptam vix, aut ne vix quidem ad finem deducere, terminare. &c. 2 *Penelope* Transl. *Gbiſztochu zakonzku obderſavajucha ſena.* Ein keuſches Weibs-Bild. *Szemérmetes Aſzſzony.*

APODOSIS.

Gde je ſena takva ſzada,
Za ſzvâ Muſa kâ tak mari?
Ali ſzrednya, Ali mlada,
Kâ ſze taki z-kêm nepari?
Nêl kak mûs nye vmreti hotbe,
Vſzem nazochi javcbe, placbe?
A na ſzamomſze rogocbe,
Od veſzelja v-kutu zkocbe?
Van izgléda cheſz obloke,
Napijaſze, lyubav káſe,
Miſzli kad che po ſznoboke,
K-tomu ſzvoj tbern obraz mâſe.
Joſs chul néſzi, da je vdova,
A razmelſzi, daſze vdala,
Pak poſztala ſena nova,
Da bû drugoch vkanyuvala.
Anda gdè cheſs takvu najti,
Kâ Penelope bude druga?
V-drugi ſzvèt bi moral zajti,
Gde neſztalnoſzt morì kuga.

Pĕnĕs, *prap.* Cic. *poleg, pri, kod, ùz, uzkraj.* Bey. *Mellet, mellette.* Te penes culpa eſt. Terent. *Tiſzi temu kriv.* Du biſt ſchuldig daran. *Te vagy oka ennek.* penes te es? *pro* Eſne ſanus mente? *Horat.* penes quos laus fuit: *pro* qui laudabantur. *Cic.* Fides, hujus rei penes auctores erit. Plin. *Pochetniki toga moraju zato znati.* Die Urheber deſſen müſſen zum beſten vviſſen. *Az Autorok tudják, a' kik felőle írtak.* Omne judicium penes Pompejum eſt: *pro* in poteſtate pompeji. *Cic.* Stare penes aliquem, Cic. *Sztáti poleg kôga.* Neben einen ſtehen. *Valaki mellet állani.*

Pĕnĕtrābĭlis, is, *com.* le, n. Virg. *Prebitlyiv, prèk-vuderlyiv, prèk-prejdlyiv, kudſze preiti more, kojſze prebiti ali predertmore.* Durchdringig. *által-hatható.*

Pĕnĕtrā'le, is, n. *Virg. &c.* pĕnĕtral, ālis, n. Macrob. *Nuternya ſztran Hiſe, Czirkve &c.* Innerer Theil im Haus, Kirchen &c. *Belső réſze az háznak, templomnak &c.*

Pĕnĕtrālis, is, *com.* le, n. Virg. *Nuternyi, Nutranyi.* Innerſt, innerhalb. *Bellyebbvalò.* Vid. *Interior.* Dii penetrales. *Cic.* Vid. *Penates.*

Penetrātio, onis, f. Apul. *Vlezenye, Nutervtiſznenye, pregnyetenye.* e. Hinein-*oder* Durchdringung. *által-hatás, Bèhatás.*

Pĕnĕtro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Vulezávam, prebijam, prèk-vudiram.* Hinein-*oder* durchdringe, durchſchlage. *Bèhatok, által-hatok.* Vid. *permano, permeo, pertranſeo, pervado.* Cœlum, *vel* in cœlum, ad urbes, ſub terras penetrare. *Cic.* 2 Atlantem penetrare: *pro* prætergredi, ſuperare. *Plin.* 3 Intra ædes penetrare pedem: *pro* inferre. *Plaut.* Vid. *Inferre pedem.* Specum penetrare, *vel* ſe in ſpecum penetrare: *pro* inferre. *Gell.* Vid. *Infero N. 6.* 4 Se in fugam penetrare: *pro* Dare, conjicere. *Plaut.* 5 Transl. penetrare in animos. Cic. *Vu miloſchu dojti, Miloschu y lyubav najti, zadobiti.* Eines Gunſt erlangen. *Valaki kedvébe eſni.* Ad ſenſum alicujus penetrare. *Chie nakanenye dobro razmeti, y prevideti.* Eines ſein Meynung vvohl verſtehen. *Valakinek ſzive gondolatját által-látni.* Cic.

Pĕnĭcillus, i, m. *&* penicillum, i, n. (*Dim. à* peniculus) Cic. *Scheticzа*, iliti *pero malarzko.* r. Mahler-Pinſel, Pemſel. *Feſtò etſeretske.* Penicillus tectorius. Plin. *Schet zidarzka, z-kûmſze zidi bèle.* Ein Maurer-Pinſel, *oder* Bürſten. *Meſzelò etſet.*

Pĕnĭcŭlāmentum, i, n. Arnob. *Dolnya ſztran balye.* Der untere Theil eines Rocks. *Rubának alsó réſze.*

Pĕnĭcŭlus, i, m. (*Dim. à* penis) 1. propriè *Répicz.* Kleiner Schvveiff. *Farkatska*, ità *Feſt.* 2 V. *Penicillus.* Plin. 3. *Metlicza, keſicza, y vſze ono, z-kêm ſze kaj ſznaſi, briſſe &c.* e. Kleyder-Bürſte, r. Borſtvviſch, und alles, damit man etvvas vviſchet, bützet &c. *Seprûtske, kefe, és minden a' mivel valamit tiſztitnak, törölnek. &c.*

Pĕninsŭla, æ, f. *q. d.* pene inſula. *Napolotok: Medmorje, Medvodje, kojeſze ſzamo prinekojemu teſznomu kraju zemelzkoga kotára dotichе.*

Digitized by Google

doticbe. Halb - Inſul, Eyland, das zvvar meiſtens, aber doch nicht gantz und gar mit Waſſer umgeben iſt. *Félig ſziget.* Inſula eſt, quæ undique, peninſula, quæ fere undique aquis cingitur. Anguſtia terræ, qua peninſula Continenti jungitur, Iſthmus appellatur. *Plin.*

Pēnis, is, m. Feſt. V. *Cauda.* 2 Transl. V. Mentula. *Cic.*

Pēnĭtus, a, um, Plaut. *Rèp imajuchi.* Einen Schvveiff habend. *Farkas.* Vid. *Caudeus.*

Pĕnĭtus, a, um, tior, tiſſimus, Plaut. V. *Penetrális, intrinſecus, intimus.*

Pĕnĭtùs, *Cic.* penitiùs, *Gelſ.* penitiſſimè, *Adv.* Sidon. V. *Intrinſecùs, Intimè.* Bene penitùs in iſtius familiaritatem ſe dedit. *Cic.* 2 V. *Omnino, prorſum N.* 2. *Valde.* Virtutem penitùs evertere. *Cic.*

Penna, æ, f. Cic. V. *Ala N.* 1. *Calamus N.* 1. *pluma.* propriè tamen *penna* in avibus dicuntur, quæ majores ſunt, & duriores, è quibus cauda & alæ conſtant; *pluma* verò minores & molliores, quibus reliquum corpus tegitur. *Colum.* 2 Transl. Qui mihi pennas inciderant, nolunt eaſdem renaſci: *pro* qui mihi auctoritatem ademerant, nolunt, ut eandem recuperem. *Cic.* Maiores nidò pennas extendere: *Metaph. proverbium pro* Amplius ſe efferre, quàm ſuæ fortunæ tenuitas poſtulat. *Horat.*

Pennātus, a, um, Plin. V. *Alatus N.* 1. *plumatus, plumoſus, pennifer.*

Pennĭfĕr, a, um, Sidon. *Pernat, peruti,* ali *perje noſzechi, imajuchi.* Federn tragend. *Toll-viſelő. Tollas.*

Pennĭgĕr, a, um, Gic. V. *pennifer.*

Pennĭpĕs, ĕdis, *om.* Catull. *Pernat na nogah, pernato-nog.* Federn an Füſſen habend. *Tollas-lábú.* Vid. *Alipes.*

Pennĭpŏtens, entis, *om.* Luer. *Z-peruti* ali *s-perjem letati moguch.* Das mit Federn fliegen kan. *Repülhetö.* Et corpore pennipotentem. *Lucr.*

Pennŭla, æ, f. (*Dim. à* penna) Gic. *Percze.* s. Federlein. *Tollatska.*

Pensābĭlis, is, *com.* le, n. Ammian. *Nadomeſztlin, Naplatlin.* Erſetzlich, vvas ſich vergelten läſt. *Kipótolhaté, Meg-fizethetö.* Item V. *Æſtimabilis.*

Pensātio, onis, f. Quintil. V. *Ponderatio, Conſideratio, Deliberatio, Æſtimatio, Solutio N.* 2. *Compenſatio.*

Pensātor, oris, m. Plin. V. *Ponderator, Conſiderator, penſitator, æſtimator, compenſator.*

Pensè, penſiùs, penſiſſimè. *Adv.* Symmach. V. *Accuratè, Induſtriè, Magnopere, Studiosè, perpensè.*

Pensĭcŭlātè, *Adv.* Gell. *Z-pravichnum vagum, dobro-merno.* Mit richtigem Gevvicht und Maaſs. *Jó' meg-fontolva.* 2 Transl. V. *Conſideratè, pensè.*

Pensĭcŭlo, as, are, avi, atum, [Act.] Gell. V. *penſito.*

Pensilis, is, *com.* le, n. Plaut. V. *pendulus. N.* 1.

Penſim, *Adv.* Gell. *Alii legunt* penſiculatè. V. *penſiculatè.*

Penſio, onis, f. *Cic.* V. *Solutio N.* 2. Olim enim non numeratione, ſed pondere ſolutio fiebat. 2 *Metonymicè* ſumitur pro eo, quod pro re aliqua ſolvitur. *Dácha, plácha, Letni od podloſnikov dohodek,* vulgo *ſtibra* &c. r. Zins, e. Bezahlung. Beſtallung, Beſoldung, Jährliches Einkommen von Unterthanen. *Bér, Fizetés, Adó.* Vid. *Merces.* Cùm altera penſio ſolvenda eſſet. *Cic.*

Penſĭtātio, onis, f. 1. propriè V. *penſio, Compenſatio.* Aſcon. 2 *Marlivo premiſlenye, pregledanye, zizkavanye.* e. Überlegung, genaue Ervvägung. *Jól meg-vizgálás, Jól meg-hányás, vetés.* Synon. *Conſideratio, Deliberatio, perpenſio, Examinatio.* Plin.

Penſĭtātor, oris, m. Gell. *Marliv kakvoga dugovanya vagavecz, premiſlyavavecz, pregledavecz.* Der eine Sach offt, und fleiſſig übervväget, überleget, betrachtet: genauer Nachforſcher, Nachgrübler. *Jól meg-mérő, vizgáló.* Vid. *penſator, Examinator, Deliberator.*

Penſĭto, as, are, avi, atum, (Act. *Freq. à* penſo) Plin. V. *ſæpe,* vel *Accuratè & pondero.* 2 Transl. V. *Accuratè & perpendo, Delibero, conſidero, examino.* Gell. 3. *Metaleptice* Vid. *Frequenter & pendo N.* 3. *Compenſo.* Aut eos, qui vectigalia vobis penſitant. *Cic.*

Penſiuncŭla, æ, f. *Colum.* parva penſio. *Dáchicza, mala plácha.* Kleiner Abtrag an Zinſen, kleine Zahlung. *Béretske, Fizetéſetske.*

penſo, as, are, avi, atum, (Act. *Freq.* à pendo.) Liv. V. *pondero.* Item Transl. V. *perpendo, Conſidero.* 2 V. *Compenſo.* Beneficia beneficiis penſare. *Senec.* 3. V. *Suppleo.* Aquæ marinæ vicem penſat. *Plin.* penſare pudorem nece: *pro* Amiſſum pudorem morte ulciſci, compenſare. *Ovid.*

penſum, i, n. (*à* pendo *pro* pondero) 1 propriè: *Popeſzmo, ali kudelya iz vune &c.*

Za pre-

Digitized by Google

za predenye ſeni odluchena, ali na vagu dâna. Ein Bündel Wolle, &c. ſo einem Weibs-Bild zu Spinnen verordnet, *oder* nach der Waage gegeben vvird. *Egy guzſaly* vagy *rokka gyapjú &c. mellyet az fonó aſzſzonynak ſzabnak*, vagy *mérve elvégezni adnak.* Carpere penſum. Virg. *preſzti.* Spinnen. *Fonni.* 2 Transl. *Odredyeni poſzel, odlucheno delo, Chaſzt.* e. Auferlegte, *oder* verordnete Arbeit, s. Tag-Werck. *Szabott vagy rendeltt munka, dolog, tiſztség.* Me ad meum penſum revocabo. Cic. *Jaſze na moj odlucheni poſzel povernem.* Ich vvill mich zu meiner Arbeit verfügen. *Rendes dolgomat elő-véſzem.* penſum exigere. *Cic.* penſa imperare. *Quintil.* Suum penſum abſolvere. *Szvoj odlucheni poſzel zverſiti.* Die fürgenommene Arbeit vollenden. *Elvégezni az eleibe ſzabott dolgott.* Varr.

Penſus, a, um, 1 *propriè* ponderatus. *Vagan, zvagan, na vagu dan.* Gevvogen, abgevvogen, nach der Waag gegeben. *Megmérti, mértékbe adott.* Dare penſam lanam. *Titin. apud Non.* 2 Transl. *Premißlyen, preczenyen, preſtiman, razlucheu, dokonchan, odlucheu.* Bedbachtet, geſchätzet, geachtet, in Obacht genommen, berathſchlagt. *Meg-gondoltt, megbetsültt, jól megvúgáltt, bányott.* Ultra ſit conditio penſior, virginem ne, an viduam habere: *pro* pretioſior, magis æſtimata, *vel* perpenſa. *Plaut.* Aliquid penſi habere: *pro* æſtimare, bene perpendere. *Gell.* Nihil penſum, *vel frequentiùs:* Nihil penſi habere, ducere: *pro* Nihili ducere, contemnere. *id.* Vobis minus penſi eſt hæc res: *pro* parvi penditis, parvi facitis hanc rem. *Liv.* Neque fas, neque fidem penſi habere: *pro* curare. *Tacit.*

* Pentăgōnus, a, um, Apul. *Peto-vuglaſzt, pèt vuglov imajuchi.* Fünff-eckig. *öt-ſzegü.*

* Pentămĕter, ĕtra, ĕtrum. *Quintil.* Verſus, Carmen quinque pedibus conſtans.

* Pentăphyllon, i, n. Plin. *Petoperſztacz, trava z-petemi liſzti.* Fünff-Finger-Kraut, Fünff-Blat. *öt levellü fü.*

* Pentătēuchus, i, m. Hieron. *petere Mójſeſſa knige.* Fünff Bücher des Moſis. *Mójſes öt könyvei.*

* Pentēcoſtē, es, f. *Latinè* Quinquageſima. (*intellige* dies.) *petdeſzeti dan od vuzma, Trojaki, Dubovi.* Der 50 Tag nach Oſtern, e. Pfingſten. *Húsvét utánn ötvenedik nap, pünkösd.*

* Pentēris, is, f. Hirt. *Z-petemi veſzli ladja.* Fünff-Ruderig Schiff. *öt lapátú hajó.*

* Pentīrēmis, is, f. *Nonnulli legunt apud Hirt. pro* penteris, *qua vox hybrida eſt.*

Pĕnuārius, a, um, Gic. V. *penarius.*

Pēnŭla, (pænula, *vel* pœnula) æ, f. Cic. *Kepenyek, pláſch, za putuvanye gornya oprava.* r. Regen-*oder* Reiſe-Mantel. *Köpenyeg, Esős időre-való mente.*

Pĕnŭlātus, a, um, Gic. *Z-kepenykum pokrit, z-putnichkum opravum opravlyen.* Mit einem Regen-*oder* Reiſe-Mantel bedeckt. *Köpenyeges.*

Pĕnultĭmus, a, um. *q. d.* penes ultimum. Gell. *Predzadnyi.* r. Vorletzte. *Utólsó előttvaló.*

Pĕnum, i, n. *Terent.* Vid. *penus.*

Pēnūrĭa, æ, f. V. *paucitas.* Amicorum, ſapientum virorum penuria. *Cic.* Item V. *Defectus, Egeſtas, Inopia.* Conſilii penuria. *Plin.* Agri penuria. *Cic.* Edendi penuria. *Virg.*

Pĕnus, ûs, f. *nonnumquam* m. *Cic.* Pĕnus, *i*, m. *Plaut.* pĕnus, ŏris, n. Gell. *Hrane y oſztalih za chlovechanzko ſivlenye potrebnih priprava.* Allerley Vorrath an Eſſen, und vvas ſonſt zur Erhaltung des Leibes gehöret. *Eledel, és mindennek a' mi az ember életére-való készítése, ſzerzése.* Vid. *Alimentum, Cibaria, Cibus, Eſca.* Curtam alicui eſſe penum, Plaut. *Malo imati, maloga y ſziromaſkoga imétka biti.* Wenig haben, bey kleinen Mitteln ſeyn. *Kevéſsel birni.*

Peplum, i, n. *&* peplus, i, m. Claud. *Pecha, ſenſzko glave pokrivalo.* r. Schleyer, &c. Weibliche Tracht über das Haupt biſs auf die Schultern herab hangend, e. Flor-Kappe. *Fére-valógyúlt.*

* Pĕpo, ōnis, m. Plin. *Dinya.* e. Melone, Melaun. *Dinnye.*

* Pepſis, is, f. Gell. *Latinè* Concoctio. *Zhubanye, prebavlyanye jeſztvin vu ſeludczu.* e. Verdäuung, Veränderung der Speiſen im Magen. *Gyomori emésztés, főzés.*

* Pepticus, a, um. *K-prebavlyanu y zkubanyu haſznovit, zrelo chinechi.* Zur Verdäuung und Verkochung helffend, zeitigend. *Emésztő, gyomori emésztésre haſznos, érelő.* Medicina peptica. *Plin.*

Pĕr, *prap.* Gic. *po, chez, okolo.* Durch, um. *által, Rajta, Meg.* Denotat 1. *Motum per locum.* Terreſtri per Gallias, *vel* per Gallos itinere Italiam petere. Liv. *Chez Franczuzku zemlyu vu Latinzku putovati.* Durch Franchreich nacher Welſchland

Digitized by Google

reiſen. *Frantzia országh által olaſz-országba menni, útazni.* 2. *Tempus.* Aliquot jam per annos. Cic. *Vre nekuliko godiſch* vulgo *lèt.* Schon etliche Jahr. *Immár egy néhány eſztendők által.* per tempus: *pro* In tempore, tempeſtivè, opportunè. *Plaut.* 3 *Modum.* per otium. V. *Otium.* per ſpeciem: *pro* per ſimulationem, ſimulatâ occaſione. *Liv.* per ſummum dedecus vitam amiſit: *pro* cum ſummo dedecore. per ludum & jocum: *pro* ludendo & joeando aliquid agere. per fidem fallere aliquem: *id eſt* prætextu fidei. *Cic.* 4. *Cauſam.* per me non ſtetit, quo minus hoc fieret. *Ja nèſzem kriv, niti zrok, da to nè vuchinyeno.* Ich bin nicht Urſach daran, das dieſes nicht geſchehen. *én miattam nintſen, hogy az nem lőtt.* Terent. 5. *Inſtrumentum, operam, opem, auxilium, officium, beneficium, patrocinium &c.* per vos vitam & famam poteſt obtinere: *id eſt* operâ, beneficiô, auxiliô, *vel* patrociniô veſtrô. *Cic.* 6 *Juramentum.* per Deos, atque homines. *Cic.* 7. *precationem, deprecationem.* Subveni per Deos, ídque quàm primùm. *Cic.* 8. *Conceſſionem, permiſſionem.* per me licet: *id eſt* pace mea. *Szlobodno, ja nekrétim, kaj ja márim?* Meinethalben, *oder* vvas frage ich darnach? *én miattam meglebet.* Dum per ætatem licet: *pro* dum ætas patitur, admittit. *Doklam je mochi, dokmèje doba k-tomu.* Da noch die Zeit des Alters zulaſſet. *A' mig az élet ideje engedi.* Gic. 9. per ſe: *id eſt* Ex ſe, vi ſua, propter ſe, ſuo nomine, ſua ſponte, ſuis viribus &c. *Cic.* per ſe, & propter ſe *conjunxit Cicero in eadem ſignificatione.* 10. Componitur *per* cum innumeris dictionibus, habétque ſæpe, præſertim cum poſitivis, ſignificationem Adverbii *valde:* Vid. *peracer, pergratus &c.* Nonnumquam etiam ab altera compoſiti parte, interjectâ voce quapiam, eleganter dividitur. *e. g.* per enim magni æſtimo, tibi factum noſtrum probari. *Cic.*

Pēra, æ, f. Mart. *Torba.* e. Taſche, r. Leder-Sack. *Táska.* &c.

Pĕrabſurdus, a, um, Cic. V. *Valde & abſurdus.*

Pĕraccommŏdātus, a, um. V. *Valde & Accommodus.* per fore accommodatum tibi. *Cic.*

Pĕrācer, ācris, acre. *Jako oſter, preoſter.* Sehr ſcharff. *Igen erős, éles.* peracre judicium. *Cic.*

Pĕrăcerbus, a, um, Cic. V. *Valde & Acerbus.*

Pĕrăceſco, is, ere, (Inch.) Plaut. *Prekiſzel poſztájem.* Sehr ſauer vverde. *Igen megetzetesűlsök.* Vid. *Valde & Aceſco.*

Pĕractio, onis, f. Cic. V. *perfectio N.* 1. *Finitio N.* 2. *Expletio.*

Peractor, oris, m. Senec. V. *Perfector, Finitor. N.* 1.

Peractus, a, um, Ovid. *Synon.* Abſolutus, Finitus, perfectus. *Zverſen, Dogotovlyen,* Vollendet, vollbracht. *Elvégezett, Megtſinált.*

Pĕrăcuo, is, ere, ui, ūtum, [Act.] Cat. *Jako oſtrim, preojtro chinim.* Sehr ſcharff mache. *Igen meg-kőszörűlőm, élesítem.* Vid. *Valde & Acuo.*

Pĕrăcūtè, *Adv.* Cic. V. *Valde & Acutè.*

Peracutus, a, um, Martial. V. *Valde & Acutus N.* 1. 2 Transl. pro *valde ſubtilis, ingenioſus.* Ut ſibi ipſe peracutus eſſe videatur. *Cic.*

Perădŏleſcens, entis, *om.* Cic. *Joſche premlad.* Noch gar jung. *Igenifjú.*

Perădŏleſcentŭlus, i, m. Corn. Nep. *Kruto mlad Mladenchecz.* Sehr junges Knäblein. *Igenifjú, Ifjatska.*

Pĕrædĭfĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Sztanye dokancham, zvershujem.* Den Bau vollende. *Az épületet elvégezem.*

Peræquè, *Adv.* Cic. *Rauno tak, rauno tuliko, vſze jednako, vſze jedno.* Eben alſo, eben ſo viel, ebenfalls. *Szinte igazán, Egyenlőven, Egyaránt.* Quod cùm peræquè omnes, tum acerbiſſimè Bœotii ſenſerunt. *Cic.*

Pĕræquo, as, are, avi, atum, [Act.] Colum. V. *Prorſum N.* 2. & *Æquo, complano, Adæquo N.* 1.

Peræquus, a, um, Cic. V. *Valde & Æquus.*

Pĕrăgĭto, as, are, avi, atum, [Act. Freq.] Senec. V. *Valde & Agito,* vel *Frequenter Agito.*

Perăgo, is, ere, ēgi, actum, [Act.] Cic. V. *perficio, Finio.* Nota etiam *uſus ſequentes:* Rex cætera, ut orſus erat, peragit: *pro* agit. *Liv.* Latus enſe peregit: *pro* penetravit, perfodit. *Ovid.* Sol duodena peregit ſigna: *pro* percurrit. *Ovid.* Res pace, bellóque geſtas peragam: *pro* deſcribam. *Liv.* Omnia animô mecum peregi: *pro* perpendi, conſideravi, mecum reputavi. *Virg.* Reum peragere: *pro* Condemnare. *Plin.* Somnô vacuam noctem peragere: *pro* tranſigere. *Ovid.* Cibum peragere: *pro* Concoquere. *Plin.*

Perăgrā-

Perăgrātio, onis, f. Cic. *Obidenye*, *Obbajánye*, *Prejdenye*, *Prebadyanye*, *Szimtam bodenye*. Durchreiſung, Durchſtreichung, Durchgehung. *Meg-járás*, *Bújdosás*. Item V. *Commeatus N.* 1. *Circuitio.*

Peragrātor, oris, m. *Prebajavecz*, *obbajavecz*, *kì ſze poſzétu kláti*. Durchvvanderer, der durch die Welt reiſet. *Meg-járó*, *Bújdosó*. Vid. *Circulator*, *Commeator*, *&c.*

Peragrātus, a, um, particip. paſſiv. *Preboden*, *Obboden*. Durchzogen, durchvvandert. *Megjártt*, *eljártt*. A quibus propter diſcendi cupiditatem videmus ultimas terras eſſe peragratas. *Cic.* 5. *Fin.*

Pĕrăgro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Prébadyam*, *ſzvét obbajam y preglédam*. Durch gehe, die Welt durchvvandere und beſehe. *Meg-járom*, *Bújdoſom*. Vid. *Circumambulo*, *Circumeo*, *Circumvado*, *permeo*, *pervado*. Orbem omnium perogrâſſe terrarum. *Cic.* 2 Transl. Latebras ſuſpicionum peragrare, Fama de illo ultra fines impetii peragravit. *Cic.*

Pĕrăgror, aris, ari, atus ſum. (Dep.) *idem*. peragratúſque victor omnes partes germaniæ. *Vellej.*

Perămanter, *Adv.* Cic. *prelyubleno*. Gar lieblich. *Nagy ſzeretettel*. Vid. *Valde* & *Amanter*, *Amabiliter*.

Perambŭlo, as, are, avi, atum, (Neu.) Varr. V. *Deambulo*, *peragro*.

Perămo, as, are, &c. Cic. V. *Adamo*.

Perămœnus, a, um, Tacit. V. *Valde* & *Amœnus*.

Peramplus, a, um, *Cic.* Vid. *Valde* & *amplus*, *valde magnus*.

Perampŭto, as, are &c. Colum. V. *perfectè* vel *prorſum N.* 2. & *Amputo*.

peranceps, ĭtis, *om.* Ammian. V. *Valde*, & *Anceps*.

peranguſtè, *Adv.* Cic. V. *Admodum N.* 1. & *Anguſtè*.

peranguſtus, a, um. Cic. *Admodum anguſtus*.

peranno, as, are, avi, atum, [Neu.] Macrob. *Chez czelo godiſche iliti letto ſivem*. Das gantze Jahr durch lebe, *oder* vvähre. *Eſztendeig élek*, *tartok*. Apud Svet. verò *perenno* pro *peranno* legunt nonnulli.

perantiquus, a, um, Cic. V. *Valde* & *Antiquus*.

perappŏsĭtus, a, um, *Cic.* Vid. *peraccommodatus*, *valde appoſitus*, *perquàm aptus*.

perarduus, a, um, Cic. V. *Valde* & *Arduus*, *valde difficilis*.

perăreſco, is, ere, [Neu. *Incb.*] Varr. *Jákoſze ſzuſzim*. Sehr verdorre, gantz dürr vverde. *Megaſzok*, *Elſzáradok*.

perargūtus, a, um, Cic. *Valde argutus*.

perărĭdus, a, um, Colum. *Valde aridus*.

perarmo, as, are, avi, atum, (Act.) V. *perfectè* & *Armo*, *Obarmo*. Exercitus perarmatus: *id eſt* perfectè armatus: *Curt.*

perăro, as, are, &c. Ovid. V. *Exaro N.* 1. & 2. 2. V. *Navigo*. pontum perarare. *Senec.*

peraſper, ĕra, um, Gelſ. V. *Valde* & *aſper*.

peraſtūtè, *Adv.* Plaut. V. *Valde* & *Aſtutè*.

Peraſtūtŭlus, a, um, Apul. V. *Valde* & *Aſtutus*.

perattentè, *Adv.* Cic. V. *Valde* & *Attentè*.

perattentus, a, um. Cic. *Valde Attentus*.

perāudio, is, ire, &c. V. *Admodum N.* 1. vel *prorſum N.* 2. & *Audio*. Auribus per audienda hæc ſunt. *Plaut.*

perbacchor, aris, &c. V. *Valde* & *Bacchor*, Item V. *perpoto*. Quàm multos dies in ea villa turpiſſimè es perbacchatus. *Cic.* 2. *phil. c.* 41.

perbeātus, a, um, Cic. *Valde beatus*.

perbellè, *Adv.* Cic. *Valde bellè*.

perbĕne, *Adv.* Cic. *Valde bene*.

perbenevŏlus, a, um, Cic. *Valde benevolus*.

perbĕnignè, *Adv.* Cic. *Valde benignè*.

perbĭbo, is, ere, ĭbi, ĭtum, (Act.) Cato. *Verlo pijem*, *do kaplye izpiam*, *vſze popiam*. Gar austrincke, ausſauffe, alles verſauffe. *Jól megiſzom*, *egéſzen kiiſzom*. 2 Transl. Liberalia ſtudia perbibere: *pro* percipere, condiſcere, liberalibus ſtudiis apprimè imbui, ingenium excolere. *Senec.*

perblandè, *Adv.* Macrob. *Valde blandè*.

perblandus, a, um, Cic. *Valde blandus*.

perbŏnus, a, um, Cic. *Valde bonus*.

perbrĕvis, is, *com.* ve, n. Cic. *Valde brevis*.

perbrĕvĭter, *Adv.* Cic. *Valde breviter*.

*Perca, æ, f. *Okon riba*. r. Perſs, Perſſing, gevviſſer Fiſch. *Sigér*, *Sigér-hal*. Ex genere ſaxatilium piſcis delicatiſſimus, in cujus capite lapillus reperitur. *Plin.*

percædo, is, ĕre, cĕcīdi, cæſum, (Act.) *Valde*, vel *omnino cædo*. Terga hoſtium percecidit. *Flor. L.* 3. *c.* 20.

percalefacio, is, &c. Vitr. *Valde calefacio*.

pĕrcălĕfio, is, ĕri, &c. Lucr. *Valde calefio*.

percălĕo, es, ēre, ălui, (Neu.) Lucr. *Jako mi je toplo*, *pretoplo mi jeſzt*. Es iſt mir ſehr vvarm, ich bin ſehr erhitzt. *Igen meleg vagyok*, *Igen melegem vagyon*.

percălesco, is, ere, (Inch.) Ovid. *Jáko vrùch*

bivam,

Digitized by Google

Modam, potbinam kruto topel bitt. Sehr erhitzt vverde. *Igen megbevolódik.*

Percalleo, es, ëre, ui, [Neu.] V. *Valde & Occalleo.* Sed jam uſu obdurverat, & percallverat civitatis incredibilis patientia. *Cic. pro Mil. c. 28.* 2 Vid. *perfectè & Calleo* N. 2. Si uſum rerum percallueris, nihil te effugiet. *Cic. 2. de Orat. c. 24.*

percandĕfăcio, is, ëre, ēci, actum, (Act.) Vitr. V. *Valde & Calefacio.*

percandĭdus, a, um, Cels. *Valde Candidus.*

percārus, a, um. (*Nonnulli legunt* præcarus) Terent. *Valde carus, valde pretioſus.*

percăutus, a, um, Cic. *Valde cautus.*

percĕlĕbris, is, *com.* bre, n. Plin. *Valde celeber.*

Percelĕbro, as, &c. Cic. V. *Maximè & Celebro* N. 1. 3. & 4. Item V. *Divulgo.*

Percĕler, ĕris, ĕre, Cic. *Valde celer.*

Percelerĭter, *Adv.* Cic. *Valde Celeranter.*

Percello, is, ëre, percŭli, ulſum, (Act. *ab antiq.* Cello, is, &c. *quod idem eſt ac* Moveo.) Cic. *Obalyivam, povalyivam, zavalyivam.* Niederſchlage, niederſtoſſe. *Levetem, Meghatom, Elſorditom.* Si te dolor aliquis perculerit: *pro* proſtraverit. *Cic.* Quos improviſus turbo perculerat: *pro* Everterat. *Plin.* 2 V. *Terreo, Deterreo, Conſterno.* percellere pectus pavore: *pro* terrere, timorem incutere. *Liv.* Hæc te vox non perculit? *pro* terruit, deterruit. *Cic.* Addunt nonnulli præterit. *perculſi* ex Terent. & Horat. ubi tamen alii legendum putant *percuſſi* à percutio.

Percenſeo, es, &c. Cic. V. *Recenſeo.*

Perceptio, onis, f. *Priemanye, prietje, prijemlyenye.* e. Empfahung. *Elvétel, Bévétel.* Vid. *Acceptio, Collectio.* Frugum, fructuúmque perceptio. *Cic.* 2 Transl. *Z-pametjum doſztignyenye, zapametenye.* Genaue Faſſung, Verſtehung. *Elméinek megértéſe, egéſzen megfogáſa.* Vid. *Cognitio, Intellectio.*

Perceptor, oris, m. Auguſt. *Priemitel.* f. Einnehmer, Annehmer. *Béſzedő, Bévevő.* Vid. *Collector.* 2 Transl. *V-pamet - jemitel, Zapametitel,* Der etvvas genau verſtehet, und in Sinn faſſet. *Elméjével megértő, egéſzen megfogó.*

Percieo, es, ëre, īvi, ītum, (Act.) Lucr. V. *Valde & Cieo, Commoveo.*

Percingo, is, &c. Colum. V. *Circumcingo.*

Percio, is, īre, īvi, ītum, (Act.) Lucr. V. *Voco* N. 1. Item V. *percieo.*

Percĭpio, is, ere, ēpi, eptum, (Act.) Cic. V. *Accipio* N. 1. *Colligo, Comprehendo, perfectè & Capio* N. 2. 2 Transl. *Z-razumom doſztigujem, doſzigam, doſzíſem, dobro razmem.* Genau faſſe und begreiffe, vvohl verſtehe. *Elménmel feltérem, Jól megértem.* Vid. *Intelligo, Addiſco, Aſſequor* N. 2. Artem percipere. percipite, quæſo, diligenter, quæ dicam. *Cic.* 3. Oculis, auribus, ſenſu percipere. *pro* comprehendere: *id eſt* Videre, audire, ſentire. *Cic.*

Percĭto, as, are, avi, atum, (Act.) *à* Cieo.) l'acuv. V. *Excito* N. 1. & 2. *Incito, permoveo.*

Percĭtus, a, um, *Synon.* Commotus, Incitatus. *Nagnan, prignan, natiran, kruto genyen, podbuſzten.* Angetrieben, ſehr bevvegt, angereitzt. *Igen megindúlt, Rázott.* Re atroci percitus: *pro* commotus. *Cic.* Inſaniâ percitus. Plaut. *pomamlyen, zvan ſzebe poſztavlyen.* Unſinnig, thöricht gemacht. *Megbolondúlt.*

Percīvĭlis, is, *com.* le, n. Sveton. V. *Valde & Civicus* N. 2. *Humanus.*

Perclāmo, as, &c. Plaut. V. *Valde & Clamo* N. 1.

Perclāreo, es, ere, ārui, [Neu.] Alcim. avit. *Valde clareo.*

Perclārēſco, is, ere, (Inch.) Symmach. *Valde clareſco.*

Percoarcto, as, &c. Colum. *Valde coarcto, Conſtringo.*

Percoctus, a, um, Lucr. *Verlo prekuban, dobro zkuban.* Wohl gekocht. *Igen megfött, igen megértt.*

Percognoſco, is, &c. Plaut. *perfectè cognoſco.*

Percōlātio, onis, f. Vitr. *Precziéjanye.* e. Durchſeyhung. *Meg-ſzűrés.*

Percōlo, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Preczéjam, chez kaj czedim.* Durchſeyhe. *Megſzűrőm.*

Percōlo, is, ere, &c. V. *Peculiariter & colo* N. 1. *Veneror.* Suum patrem percolere. *Plaut.* 2 idem ac *Culturam abſolvo, perficio, compleo, ſupremam manum rei excolendæ impono.* Vid. *Excolo, perficio. &c.* Inchoata percolere. *Plin.*

Percōmis, is, *com.* me, n. Cic. *Valde comis, Valde humanus.*

Percommŏdè, *Adv.* Vid. *Admodum* N. 1. & *Commodè.*

Percommŏdus, a, um, Liv. *Synon.* Valde commodus. *Kruto prilichen, jako haſznovit, verlo na ruku pripraven.* Sehr bequem, vvohl nutzlich. *Igen alkalmatos, Haſznos.*

Percon-

Digitized by Google

Percontātio, onis, f. Cic. V. *Inquiſitio N. 2. Interrogatio, Indagatio, Inveſtigatio.*

Percontātor, oris, m. Horat. V. *Inquiſitor N. 1. Indagator, Inveſtigator.*

Percontor, aris, ari, ātus ſum. (Dep. *apud veter. etiam* perconto *dicebatur.*) V. *Diligenter & Inquiro, Indago, Interrogo, Inveſtigo.* Ex aliquo *vel* ab aliquo *vel* aliquem, aliquid *vel* de aliqua re percontari. *Cic.* Tua quod nihil refert, percontari deſinas. *Terent. Hec. 5. 2. 12.* Nonnulli ſcribendum volunt *percunctor.*

Percontūmax, ācis, *om.* Terent. V. *Valde & Contumax.*

Percōpiōsè, *Adv.* Sidon. *Valde copiosè, copioſiſſimè.*

Percōpiōſus, a, um, Plin. *Valde copioſus.*

Percōquo, is, ere, cōxi, octum, [Act.] Plin. V. *Valde & Coquo, Excoquo N. 1.*

Percraſſus, a, um, Cels. *Valde craſſus.*

Percrēbreſco, (*alii ſcribunt* percrēbeſco.) is, ere, crebui, (Neu.) *Razglaſſujemſze, znanbivam.* Laut vverde, bekandt vverde. *Elbireſedem.* Opinio pernicioſa omnium ſermone percrebuit. *Cic.*

Percrēpo, as, are, crēpui, ĭtum, (Neu.) Cic. *Jáko praſzkam, puczam, praſzkechem.* Sehr krache, ſtarck knarre, thöne, einen laut von mir gebe. *Igen zörgök, Tſattogok.* Item V. *perſono.* Lucus ille totus mulierum vocibus, & cantu percrepat. *Cic.*

Percrŭcio, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. V. *Valde & Crucio.*

Percrūdus, a, um, Colum. V. *Valde & Crudus. Immaturus.*

Percūdo, is, ĕre, ūdi, ūſum, (Act.) Colum. V. *Valde & cudo, valde & percutio N. 1.*

Percunctātio, onis, f. V. *percontatio.*

Percunctor, aris, &c. V. *percontor.*

Percŭpĭdus, a, um, V. *Valde & Cupidus.* Cognovi Hortenſium percupidum tui. *Cic.*

Percŭpio, is, ere, &c. Terent. V. *Valde & Cupio.*

Percūrātus, a, um, Curt. *Zoerſſeno ozdraven, zeviſzema zvrácben.* Vollkommentlich geſund gemacht, ausgeheilet, gantz geheilet. *Egéſzen meg-gyógyúltt.*

Percūriōſus, a, um, Cic. V. *Valde & Curioſus N. 1. & 2.*

Percūro, as, are, &c. V. *perfectè & Curo N. 2.* Deſperata à medicis vitia percurant. *Senec.*

Percurro, is, ĕre, percurri, percurſum, (Neu.) *Naglo Tecbem, oſtro derchim, jáko ſzetújem.* Sehr lauffe, eile. *Erősen futok, ſietek.* Ad forum percurro. *Terent. 2.* Uſurpatur Frequenter *Activè pro* Curſim pertranſeo. *Derchech prebadyam, prederkavam, Naglo chez kaj idem.* Etvvas durchlauffe, eilend durchgehe. *által futom, Futva eljárom.* Agrum percurrere. Hinc Transl. *Na kratkom kaj pregledam, premißlyam.* Kürtzlich durchſehe, betrachte. *Rövideden valamit által nézek, Meg-gondolom.* Vid. *Conſidero, Cognoſco, percipio N. 2.* Multa animo, & cogitatione, multa etiam legendo percurriſſe. *Cic.* Quæ valde breviter à te percurſa ſunt: *pro* ſtrictim attacta, dicta. *Cic.* per omnes Civitates percurrit oratio mea: *id eſt* Omnes civitates oratione mea breviter enumeravi, recenſui. *Cic.*

Percurſātio, onis, f. Cic. *Guſzto prederkavanye, oſtro poderkavanye, Marlivo ſzimtam prebadyanye.* Das offt durchlauffen, durchſtreiffen, e. fleiſſige Durchvvanderung. *Gyakran által futás, ide 's tova futkozás.*

Percurſio, onis, f. 1. propriè. *Prederebanye, ſzim-tam prebadyanye.* e. Durchlauffung, Durchvvanderung. *által futás, által menés.* 2 Transl. *idem ac* Conſideratio, cognito, perceptio, enumeratio. *Na kratkom prebadyane, preglédanye, premißlyavanye, v pamet jemlenye &c.* Kürtzliche Durchlauffung, Durchſehung, Betrachtung, Wiederhohlung eines Dings. *Valaminek rövid által nézése, Megvizgálása, elmétjében vivése &c.* propter animi multarum rerum brevi tempore percurſionem. *Cic.*

Percurſo, as, are, avi, atum, (Neu. *Freq.*) *Guſztokrat ſze prederkávam, ſzim-tam ſze zderkávam.* Offt durchlauffe, hin und vvieder lauffe. *Gyakran által futkoſok, Ide 's tova futhározok.* Jam latronum modo percurſant totis finibus noſtris. *Liv. 2. Activè* percurſare provinciam &c.

Percuſſio, onis, f. Cic. *Vudrenye, udaranye, Udaracz, Treſznutje, Bijenye.* e. Schlagung, Zuſchlagung. *Verés, ütés.*

Percuſſor, oris, m. Cic. *Vudritel, Vubitel.* 1. Schlager, Zuſchlager, Todtſchlager. *Verö, Meg-verö, Megölö.*

Percuſſus, ûs, m. Plin. V. *percuſſio, verber.*

Percŭtio, is, ere, cuſſi, cuſſum, [Act. à per & quatio) Cic. *Bijem, vudaram, udirem, Bübam, Buſſovam, Tepem köga, Lúpam, Mlátim.* Schlage, zuſchlage. *Verem, Megverem.* Synon. *Valde quatio, Ferio, Cado, verbero, pulſo N. 2.* percutere de cœlo: *pro*

Digitized by Google

lo: *pro* Fulmine ferire. *Cic.* Foſſam percutere: *pro* fodere. *Plin.* Aliquem gladiô, ſecuri percutere: *pro* occidere, capite minuere. *Kômu glavu vzeti, glavu odſzechi.* Einem den Kopff vvegſchlagen, einen köpffen. *Pejét venni.* Sveton. 2. *Transl.* Animum alicujus atrocibus litteris percutere: *pro* affligere. Cic. *Z-prelyutem piſzanyem chije ſzerdcze zburkati y razſaloſztiti.* Mit grimmigen Schreiben eines ſein Gemüth ängſtigen, und bekümmeren. *Valakit kemény reá - irášsal megháboritani.* Animos percutere probabilitate: *pro* Commovere. *Cic.* Calamitate aliqua percuti: *pro* affligi, premi ærumnâ. *Cic.* Aliquem palpô percutere: *pro* Adulari, blandiri. *Plaut.* Fœdus cum aliquo percutere: *pro* inire, pangere. *Mirni zavez vuchiniti.* Den Friedens-Bund machen. *Frigyet vetni. tſinálni.* Hirt. *V. Ico, Fœdus &c.* Flore Liberi ſe percutere: *pro* ſe inebriare. *Plaut.* Nummos percutere: *pro* ſignare. *Sveton.* Hinc *Transl.* Dicta & facta unâ formâ percutere: *pro* ſignare: *id eſt* procurare, ut dictis facta reſpondeant. *Seneca.*

Perdecōrus, a, um. Plin. V. *Valde & decorus.*

Perdeleo, es, &c. Tertull. *perfectè deleo.*

Perdelīrus, a, um. Lucr. *Valde delirus.*

Perdenſus, a, um, Colum. *Valde denſus.*

Perdūcālis, is, *com.* le, n. Apul. *Terchkin,* Zum Rebhun gehörig. *Fogoly madárhozvaló.*

Perdūcium, ii, n. Plin. V. *parietaria.*

Perdifficilis, is, &c. Cic. *Valde difficilis.*

Perdifficiliter, *Adv.* Cic. *Valde difficilè.*

Perdignus, a, um, Cic. *Valde dignus.*

Perdiligens, entis, *com.* Cic. *Kruto marliv, zevſzema poſzliv.* Sehr embſig, überaus fleiſſig. *Igen ſzorgalmatos.* Synon. *Valde diligens.* Cic.

Perdiligenter, *Adv.* Cic. *Valde diligenter.*

Perdiſco, is, ere, perdĭdici, (Neu.) Cic. *Zvchamſze.* Fertig lerne. *Megtanúlom.* Synon. *Addiſco, perfectè diſco.*

Perdiſertè, *Adv.* Cic. *Valde diſertè.*

Perditè, *Adv.* Cic. 1. V. *Corruptè.* 2. V. *Vehementer.* perditè conari. *Quintil.* perditè amare. *Terent.*

Perditio, onis, f. Plin. *Pogublyenye, pogubenye, poguba.* e. Verliehrung. *Elveſztés.* Vid. *Amiſſio.* 2. Transl. V. *Corruptio, Everſio.*

Perditor, oris, m. Cic. *Zgubitel, pogubitel,* r. Verliehrer. *Elveſztő.* 2 Transl. V. *Deſtructor, Damnificus, Corruptor, Everſor.* Si ego te perditorem, & vexatorem Reip. fero, tu me conſervatorem & cuſtodem feras. *Cic.*

Perdĭtrix, īcis, f. Tertull. *Zgubitelicza, pogubitelicza, gubitelicza.* e. Verliehrerin. *Elveſztőné.* 2 Transl. V. *Corruptrix.*

Perditus, a, um, Cic. *Zgublyen, pogub'yen.* Verlohren. *Elveſztett.* 2 Transl. *Na nikaj zpravlyen, zdvojen, pohablyen, pokvarjen.* Übel zugericht, verzvveiffelt, verdorben. *Semmire tétetett, kétségben eſett, Megromlott.* O me perditum! *pro* Miſerum, afflictum, Mœrore perditus: *pro* jacens, contabeſcens. Valetudine perditâ: *pro* afflictâ, deſperatâ. Alieno ære perditus: *pro* gravatus, involutus, & quaſi ad nihilum redactus. Perditum perdere: *id eſt* jam afflictum, & jacentem magis affligere, & penitus evertere. *ità Cic.* 3. V. *Facinoroſus.* Nihil perditius his hominibus. Omnium profligatiſſimus & perditiſſimus. *Cic.*

Perdĭu, *Adv.* Gic. Vid. *Valde & diu N. 1.*

Perdīves, ĭtis, *om.* Cic. V. *Valde & Dives, Locuples, Opulentus.*

Perdĭus, a, um, Gell. *Czélo-dnevni, ob dan, chez dan.* Den gantzen Tag durch, bey Tags. *Egéſz napi.* Socrates ſtare ſolitus perdius atque pernox: *pro* Diu, noctúque. *Gell.*

Perdiŭturnus, a, um, Cic. *Kruto dugo terpechi.* Sehr lang vvährend. *Igen ſokáig tartó.* Vid. *Valde & diuturnus.*

Perdix, īcis, f. Plin. *Tèrchka.* s. Rebhun. *Fogoly madár.* Græcè *Cācábon, i, n.*

Perdo, is, ere, perdĭdi, ĭtum, [Act.] Cic. *Gubim.* Verliehre. *Elveſztem.* Vid. *Amitto N. 1.* Aquam perdere: *pro* tempus datum fruſtra conterere. *Quintl.* Tempus perdere: *pro* Malè impendere, conſumere. *Cic.* 2 V. *Diruo, Deſtruo, Vaſto, Annihilo.* Civitatem funditus perdere: *pro* evertere, vaſtare &c. *Cic.* Dii te perdant: *pro* annihilent. *Terent.* Capitis aliquem perdere: *pro* vitâ privare. *Plaut.* 3 Transl. V. *Corrumpo N. 1. Inficio N. 2.* Adoleſcentem perdere: *pro* pravis moribus inficere. *Terent.*

Perdŏceo, es, ēre, ui, ctum, [Act.] Cic. *Izvuchavam, Zverſſeno navúchavam, dobro y razſzloſno vuchim.* Fertig lehre, vollkommentlich lehre, vvohl und eigentlich lehre. *Jól meg-tanitom.*

Perdoctè, *Adv.* Plaut. *Valde doctè.*

Perda-

Perdoctus, a, um, Cic. *Verlo, ali kruto vucben.* Wohl gelehrt. *Igen tudós.*

Perdŏleo, es, &c. Plaut. *Vehementer doleo.*

Perdoleſco, is, ere, (Neu. *Incb.*) Liv. *Kruto, ali jákoſze ſaluvati, ali Jaloſztiti pechinyam.* Sehr bekümmert vverde, anfange mich hefftig zu bekümmern. *Igen erőſen bánkodni kezdek.*

Perdŏlo, as, &c. Vitr. *perfectè dolo.*

Perdŏmo, as, &c. *perfectè domo.* Apulia perdomita. *Liv.* Mortis perdomitor. *Prudent.*

Perdūco, is, ĕre, uxi, uctum, (Act.) Cic. *Nepreſztanczè*, ali *dugo pelyam, prepelyávam, Izpelyávam.* Stets *oder* lang führe, durchführe, ausführe. *Egyaránt*, vagy *ſokáig viſzem, által viſzem, végbez viſzem.* Vitam ad centeſimum annum perducere: *pro* producere, protrahere: *id eſt* Gentum annis vivere. Rem ad exitum perducere: *pro* finire, perficere. *Cic.* Murum in altitudinem perducere: *pro* elevare, erigere. *Cæſ.* Aquam ex aliquo loco perducere: *pro* derivare. *Plin.* 2 Dictis aliquem perducere, ut &c. *pro* inducere, decipere. *Plaut.*

Perductio, onis, f. *Izpelyanye, prepelyanye.* e. Ausführung, Durchführung. *Végbez vivés, által vivés.* Aquarum perductio. V. *Derivatio, Deductio N.* 5. Vitr.

Perducto, as, are, avi, atum, (Act. *Freq.*) Plaut. V. *Frequenter & perduco.*

Perductor, oris, m. Cic. *Dopelyavecz, pripelyavecz, prepelyavecz, Izpelyavavecz, do zverbe ali koncza pelyavecz.* r. Zuführer, Durchführer, Ausführer. *Elbordozó, Elbozó. által bozó, El-vivő, végbez vivő.*

Perdūdum, *Adv.* Plaut. *Vre dauno, prezdavnya.* Schon längſt, gar lang. *Már régen, igen régen.*

Perduellio, onis, f. Cic. *Krivonya*, ali *pregreßka ſzuproti najvekßemu Ladavczu, kakov je Czeſzar, kraly, obchina &c.* ali *ſzuproti domovini vuchinyena: takve pregreßke jeſzu puntaria, Nevernoſzt, Nepodloſnoſzt &c.* e. Verletzung der höchſten Obrigkeit, *oder* des Vatterlands. *Fejedelme vagy bazája ellen-való vétés, támadás.* Alicui perduellionem judicare: *pro* Aliquem perduellionis, *id eſt* Criminis læſæ majeſtatis &c. reum facere. *Liv.*

Perduellis, is, m. Cic. *Synon.* Hoſtis patriæ, hoſtis communis. *Nepriatel domovine*, ali *najvekßega ladavcza: Obchinſzki nevernik: puntar czeſzarzki, kralyevſzki &c.* Ein abgeſagter Feind des Vatterlands, *oder* der höchſten Obrigkeit: Verräther des Gemeinſchafft: Stiffter einer Aufruhr vvider den Kayſer, König &c. *Hazájának vagy fejedelmének fő ellenſége: közönségnek árulója: Tſáſzár, király &c. ellen támadó, pártütő &c.* Conſtruitur etiam more Adjectivorum, *ut:* perduellis voluntas, perduelles ſubditi: *pro* factioſi, rebelles. &c.

Perdūreſco, is, ere, (Inch.) Colum. V. *Valde & indureo.*

Perdūro, as, are, avi, atum, (Neu.) Terent. *Dugo terpim, do koncza obſztájem.* Sehr lang vvähre, ausdaure. *Igen ſokáig tartok, mind végig meg-maradok.* Legitur etiam apud *Senec.* perduratus, a, um *paſſivè, pro* Induratus.

Pĕrēdĭa, æ, f. Plaut. V. *Orexŭ N.* 1.

Pĕrēdo, is, ĕre, ēdi, ēſum, (Act.) Cic. *Izjédam, pojédam, prejédam.* Aufeſſe, durchfreſſe. *Egéſzen eleſzem, által rágom.* Vid. *Exedo.*

Pĕrĕger, ĕgris, gre, *Antiq.* Auſon. V. *peregrinus.*

Pĕrĕgrè, *Adv.* Cic. *Drugam, drugdi, od doma, zvan domovine, prèk kralyeſztva, na tugyih meſztah.* Auſſer Land, vveit vom Vatterland, über Land, an frembden Orten. *Hazán kivűl, Idegen földön.*

Pĕrĕgrĕgius, a, um, Apul. *Valde egregius.*

Pĕrĕgrīna, æ, f. Terent. *Zvan domovine putujucha, ali ſztojecha ſena: pribodniczа.* In frembden Orten Weibs-Bild. *Idegen aſzſzony.*

Pĕrĕgrīnābundus, a, um: *pro* ſolitus peregrinari. Liv. *Rad putujuchi, po tugyih meſztah bodechi, radſze zvan domovine zaderſavajuchi.* Herum vvanderend, in der Frembde ſich pflegend aufzuhalten. *Bujdosó, idegen földön járó, maradó.*

Peregrinātio, onis, f. Cic. *Putuvanye, po tugyih meſztah bodenye, od ſzvoje biſe odbadyanye.* e. Wanderung, Wanderſchafft, das Reiſen an frembde Oerter. *Bujdoſás, Idegen földön járás.*

Peregrinātor, oris, m. Cic. *Putnik, prebadyavecz po tugyeh meſztah, od ſzvoje domovine odbadyavecz.* r. Wanderer, Reiſender an frembde Oerter. *Bujdosó, Idegen földön járó, ſzarándok.*

Pĕrĕgrīnĭtas, atis, f. Sveton. *Zvan domovine, iliti vu tugyih meſztah prebivanye, zaderſavanye.* e. Wohnung, Aufhaltung an einem frembden Ort. *Hazáján kivül,*

Digitized by Google

vagy *idegen földön Lakás, mulatozás.* Redigere aliquem in peregrinitatem: *pro* Jure civitatis privare, peregrinis annumerare, *vel* inter peregrinos censere. *Suet.* 2 Transl. *Tugyina, Tujina, sztranzko dugovanye, sztranzko dersanye, govorenye &c.* Etwas frembdes, frembde Art und Sitten, frembde Sprache &c. *Idegenség, Idegen szokás, Idegen nyelv. &c.* In urbem noſtram infuſa eſt peregrinitas. *Cic.*

Pĕrĕgrīnor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) *Synon.* Iter peregrè facio, extra patriam proficiſcor, Alienas terras peragro. *Putujem, od domovine odhadyam, po tugyih mesztah hodim, zvan domovine sze zadersávam.* Wandere, vom Haus reiſe, in Frembd gehe, mich an frembden Orten aufhalte. *Utazok, Bujdosom, Idegen földön járok, Hazámon kivül maradok, szarándok vagyok.* Longè, latéque peregrinari: *pro* procul proficiſci. In aliena civitate peregrinari: *pro* morari, manere &c. Totâ Aſiâ, *vel* per totam Aſiam peregrinari: *pro* totam Aſiam peragrare. *Cic.* 2 Transl. Animus, mens, Oculus, Aures &c. peregrinantur: *pro* divagantur. *Cic. Plin.*

Pĕrĕgrīnus, i, m. Cic. *Zvan domovine putnik, pribodnik.* r. Frembder, Frembdling. *Hazájún kivül útazó, Idegen.* Vid. *Advena, peregrinator.*

Pĕrĕgrīnus, a, um, Horat. *Sztranzki, zvunszki, pribodni, tugy, putujuchi.* Frembd, ausländiſch, von frembden Orten herkommend, vvanderend. *Idegen, jövevény, esméretlen, Bujdosó.* Vid. *Adventitius, Externus N.* 1. Arbores peregrinæ: *pro* aliunde advectæ. *Plin.* 2 Transl. V. *Diverſus.* Facies peregrina. *Plaut.*

Pĕrĕlĕgans, antis, *om.* Cic. V. *Valde & elegans.*

Pereleganter, *Adv.* Cic. *Valde eleganter.*

Perelixo, as, &c. Apic. *perfectè elixo.*

Perelŏquens, &c. Cic. *Valde eloquens.*

Pĕremptor, (peremtor) oris, m. Senec. V. *Interfector.*

Peremptoriè, *Adv.* JCt. *Kruto na berzom, Neodolachlyivo, na poſztavlyeno vrémé, prez vſzakogaizgovora, potbakanya, zadnyi pùt.* Alſo bald, unverzüglich, ohne aller Ausrede und Friſt, zum letzten mahl. *Hamarsággal, Ethalaſztbatatlanúl, Mentségnélkül, végső-képen.*

Peremptōrius, a, um, Apul. V. *Lethabilis, Mortifer.* 2 Transl. *Neodolachlyivo, zadnyi, za zadnyi pùt:* Unerſtrecklich, unverzüglich, endlich, für das letzte mahl. *Elnem halaſzthato, vég-képen elvigeztetett.* Citatio peremptoria. Ulp. *Zadnye y neodolachlyivo na ſzùd zványe, ſzuprot kojemu nikakov izgovor nebaſzni.* Eine unverzügliche, und letzte Vorladung vor Gerichte, ohne vveitere Verſtattung einer Friſt. *Utólsó, és el-nem halaſzthato itéletre-való idézett, melly ellen semmi mentség nintsen.* Edictum peremptorium. *Idem.*

Pĕremptrix, īcis, f. Tertull. V. *Interfectrix.*

Pĕrendie, *Adv.* Cic. *Pozutra, preko-zutra, preko-jutra.* Ubermorgen. *Hólnap után.*

Pĕrendĭnus, a, um, Cic. *Pozutrashnyi, prekozutrani, preko-jutrani.* Ubermorgentlich. *Hólnap után-való.* Die perendino, *pro* perendie. *Caſ.*

Pĕrenna, æ, f. *Ovid.* Dea perennitatis.

Pĕrennis, is, *com.* ne, n. *Cic.* perennior, Horat. *Vnogo-letni.* Viel-Jährig. *Sok-esztendőig-való.* Item Vid. *Æternus, perdiuturnus, perpetuus.*

Pĕrennĭſervus, i, m. Plaut. *Sztalni ſzluga, ki nima uſſanya odpuſchen biti.* Beſtändiger Knecht, ohne Hoffnung freygelaſſen zu vverden. *brökös ſzolga* vagy *rab.*

Perennĭtas, atis, f. Cic. *Vnogo-letoſzt, chez vnogo godiſch obſztojnoſzt.* Viel-Jährige Dauerhafftigkeit. *Sokáig tartóság.* Vid. *Æternitas, perpetuitas, diuturnitas.*

Pĕrenno, as, are, avi, atum, (Neu.) Colum. *Vnogo lèt jeſzem, chez vnogo godiſch terpim,* ali *obſztoim.* Viel Jahr vvähre, langvvierig daure. *Sok ideig tartok.* Item V. *perduro, perſevero, æternum* vel *perpetuum permaneo.*

Pĕreo, is, ire, īvi, *vel* ĭi, ĭtum, (Neu.) Cic. V. *Intereo, Interĭmo, Depereo N.* 1. *Evaneo, Diſpareo, Emorior.* Peream, niſi ſolicitus ſum, *eſt formula* jurantis, vel imprecantis. *Cic.* Perii! *eſt* Exclamatio deſperantis. *Terent.* 2 V. *Depereo N.* 2. Enimetim aliquem perire: *pro* vehementer amare. *Plaut.* 3. Ab aliquo perire: *pro* occiſum, perditum, dignitate dejectum, fortunâ deturbatum, *vel* corruptum &c. eſſe. *Plaut.*

Pĕrĕquĭto, as, are, avi, atum, (Neu.) V. *Obequito, valde & Equito.* Aciem perequitare. *Liv.* per omnes partes perequitare. *Caſ.* Sumitur etiam *Activè*, ut patet.

Pĕrerratus, a, um, Virg. *Synon.* Luſtratus, percurſus. *Obderkan, preboden, pregledan, obboden.* Durchgelauffen, durchgevvandert,

Digitized by Google

vvandert, beſichtiget. *Béjártt, Megſzemlélltt.*

Pererro, as, are, avi, atum, (Neu.) Colum. V. *Oberro.*

Pererudītus, a, um, Cic. V. *perdoctus.* Synon. *Vir magnâ eruditione, perquàm doctus, Admodum eruditus, de litterâ optimè meritus, omni eruditionis penu inſtructus.*

Perexcrŭcio, as, are, avi, atum, [Act.) Plaut. *Prejáto mútchim.* Hefftig beinige. *Igenigen kinozom.* Vid. *Vehementer & Excrucio.*

Perexiguè, *Adv.* Cic. *Valde exiguè.*

Perexiguus, a, um, Cic. *Valde exiguus.*

Perexilis, is, *com.* le, n. Colum. *Valde exilis.*

Perexoptātus, a, um, Gell. V. *Valde & exoptatus.*

Perexpeditus, a, um, Cic. *Valde expeditus.*

Perfăbrĭco, as, are, avi, atum, [Act.] 1. *propriè,* ſed *inuſitatè:* Vid. *peraedifico, perfectè fabrico.* 2 Transl. & *uſitatè:* Vid. *Decipio.* Ita me Toxillus perfabricavit: *pro* decepit, technis circumvenit, dolis fefellit. *Plaut.*

Perfacētè, *Adv.* Cic. *Valde facetè, perjucunde.*

Perfacetus, a, um, Cic. V. *prorſum N.* 2. & *facetus.*

Perfacĭlè, *Adv.* Cic. *Valde facilè.*

Perfacilis, &c. Cic. *Valde facilis.*

Perfăcul, *Adv. antiq.* Feſt. V. *perfacilè.*

Perfacundus, &c. Juſtin. JCt. *Valde facundus.*

Perfamiliāris, &c. Cic. *Valde familiaris.*

Perfatuus, &c. Mart. *Valde fatuus.*

Perfectè, *Adv.* Cic. *Zverſzeno, gotovo.* Vollkömmlich, fertig. *Tellyeſzéggel, Tökéletesſen, Elvégezésül.* Item V. *Abſolutè, Cumulatè.*

Perfectio, onis, f. Cic. *Zverſzenye, Dogotovlenye, Dogotovlyanye, Dokonchanye, Na konecz* ilitina *zverhu dopelyanye.* e. Ausmachung, Vollbringung, Vollendung, *Elvégezés, Elkészittés, Végbez-vitél.* 2 Transl. ad Animum &c. *Zverſenoſzt, zpunenoſzt, oſzebujnoſzt ou krepoſzti, &c.* e. Vollkommenheit, Vortrefflichkeit. *Tökéletesſég, Tellyeſség.*

Perfector, oris, m. Cic. *Zverſzitel, zgotovitel, Dokonchavecz.* 1. Vollender, Ausmacher. *Elvégező, Megtſinálo.*

Perfectrix, īcis, f. Corn. Nep. *Zverſzitelicza, Zgotovitelicza, Dokonchavka.* e. Vollbringerin, Vollenderin, Ausmacherin. *Elvégezőné, Végbez-vivőné.*

Perfectus, a, um, tior, tiſſimus. Cic. *Zverſzen.* Vollkommen. *Hiba-nélkül-való.* Summum & perfectiſſimum illud eſt, cui nihil addi poteſt. *Cic. pro Sext.* 2 Manet *partic. paſs. ſinè Comp. & Superl.* Vid. *peractus.*

Perfectus, ûs, m. Vitr. V. *perfectio N.* 1.

Perfĕro, ers, erre, pertŭli, perlātum, [Act. *Anom.*] 1. *Do odluchenoga kraja ali konecza noſzim, prenáſſam, donáſſam.* Überbringe, überliefere, übertrage. *által-viſzem, által-hozom, elhozom.* Fama ad eum perlata eſt. Liv. *Zeznal*, ali *Zezvedelje.* Er hat vernohmen. *Megtudta, Megértette.* Litteras, mandata, nuntium perferre: *pro* Ferre, *vel* adferre. *Cic.* Opem alicui perferre: *pro* ferre. *Colum.* Et litteris multorum, & ſermone omnium perfertur ad me, (*id eſt* Fama & notitia ad me pervenit,) incredibilem tuam fortitudinem eſſe. *Cic. 14. Fam. ep.* 1. 2 accipitur *pro* patienter fero, patior, ſuffero, ſuſtineo, Tolero. *Terplyivono podnaſſam, Terpim.* Geduldig übertrage, ausſtehe, leide. *Szenyvedve türöm, Elſzenyvedem, El-állom.* Facilè omnes perpetior, ac perfero. *Cic.*

Perfervĭdus, a, um, Colum. *Valde fervidus.*

Perfĕrus, a, um, Varr. *Valde ferus.*

Perfĭca, æ, f. *Arnob.* Dea, quæ rebus venereis perficiendis præeſſe fingebatur.

Perfĭcio, is, ĕre, ēci, ectum, [Act.) Synon. *Abſolvo, Finio, Compleo, Conficio, ad exitum perduco, extrema perſequor, ultimam manum operi appono, vel impono, Munus ſuſceptum expleo.* Cic. *Zverſhujem, Dokanchavam, Dogotavlyam, Na konecz,* iliti *Zverhu dopelyávam.* Vollende, verfertige, vollbringe, vollziehe. *Elvégezem, végbez-viſzem.* Promiſſa perficere: *pro* implere. *Terent.* perficiam profectò, ut neque Reſpublica civis à me animum, neque tu amici deſideres: *id eſt* efficiam, & obtinebo profectò &c. *Cic.* perfice, ſi potes: *pro* Evince, pervince. *Id.*

Perfĭcus, a, um. *Zverſhavajuchi.* Vollendend. *Végbez-viső.* Natura perfica. *Lucr.*

Perfĭdè, *Adv.* Gell. V. *Infideliter.*

Perfĭdēlis, is, *com.* le, n. Cic. *Krutо veren.* Sehr treu. *Igen Hivséges.* Vid. *Valde & fidelis.*

Perfĭdĭa, æ, f. Cic. *Neverſztvo.* &c. Vid. *Infidelitas, Fraus N.* 1. *Deſtitutio.*

Digitized by Google

Perfidiōſus, a, um, ſior, oſiſſimus. Cic. *Punneverneſzti.* Voll Untreu, gantz treulos. *Hitetlenséggel teli, Hiti-ſzegett.* Item V. *Infidelis, Infidus.*

Perfidus, a, um, Cic. V. *Infidelis, Infidus.*

Perfinio, is, &c. Luer. V. *Finio.*

Perfixus, a, um, Lucr. *preboden.* Durchſtochen. *által-gyakott, ſzegezett.*

Perflābilis, is, *com.* le, n. *Prepuhlyiv, chez kaj veter puhati more.* Dadurch der Wind blaſen kan. *által-fúható, ſzéltől megjárható.* Dii perflabiles. *Cic.* 2 Activè. *Prepuhavajuchi.* Durchblaſend. *által-fúvó.* Ventus mediocris, ſinè vi perflabilis: *pro* perflans. *Pallad.*

Perflagitiōſus, &c. Cic. V. *Valde & flagitioſus.*

Perflāmen, ĭnis, n. Prudent. V. *Flatus, perflatus.*

Perflātĭlis, is, *com.* le, n. Apul. V. *Perflabilis N.* 1.

Perflātus, ûs, m. Plin. *Veter, prepuh, prepuhávanye.* r. Wind, e. Blaſung, das Durchblaſen, Durchſtreichen. *Szél, fúvás, ſzél meg-járás.*

Perflo, as, are, avi, atum, (Neu.) Colum. V. *Valde & flo.* 2 Accipitur Activè. *Prepuhávam.* Durchblaſe, durchvvehe. *Megfúvom, által-fúvom.* Et terras turbine perflant. *Virg.*

Perfluctuo, as, are, avi, atum, (Neu.) Lucr. *Szim-tamſze valyam, bítam.* Hin und her ſchvvebe. *Idé's-tova bánkódom.* Vid. *Multum & fluctuo.*

Perfluo, is, ere, uxi, uxum, (Neu.) *Prèk czurim, chez kaj techem.* Durchrinne, durchflieſſe. *Elfolyok, Tſorgok, által-folyok.* Infima valle perfluit Tyberis. *Liv.* 2 Uſurpatur *paſſivè.* Nimbis pluvialibus perfluuntur. *Arnob. L.* 6. 3 Transl. V. *Abundo.* Voluptatibus perfluere: *pro* diffluere, abundare. *Cic.*

Perfluus, a, um. *Prèk czurechi, chez kaj tekuchi.* Durchrinnend, durchflieſſend. *Elfolyó, által-folyó.* Apul.

Perfluxus, a, um. *Adject.* Quintil. V. *Valde & fluxus.*

Perfŏdio, is, ere, fŏdi, oſſum, (Act.) Varr. *Prekápam.* Durchgrabe, durchhaue. *által-ásom.* 2 V. *Tranſigo, Excavo, perforo.* Gladiô perfodere: *pro* transfigere. *Gell.* parietes perfodere: *pro* perforare. *Cic.*

Perfŏro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Prevertávam, prèk vertam, predíram, predubim.* Durchbohre, durchlöchere, Durchbreche. *által-fúrom.* Item V. *Tranſigo,* Latus enſe perforare. *Ovid.*

Perfortĭter, *Adv.* Terent. *Valde fortiter.*

Perfoſſor, oris, m. *Prekopavecz, prevertavecz, prediravecz.* r. Durchgraber, Durchbrecher. *által-ásó, által-lyuk.* perfoſſor parietum. *Plaut.*

Perfractè, *Adv.* Cic. V. *Obſtinatè.*

Perfrĕmo, is, &c. Cic. V. *Vehementer & Fremo, Infremo.*

Perfrĕquens, entis, *com.* Liv. *Kruto-vnog, Vnogo-brojni, Vnogo lyudztva brojecbi.* Zahl-reich, Volck-reich. *Igen ſok ſzámú, Igen ſok népű.* Item V. *percelebris.*

Perfrĕto, as, &c. Solin. V. *Tranſfreto, pertranſeo.*

Perfrĭcātus, a, um. *Ocbeſzan: Tren, Iztert: dobro oſztruſen,* peregr. *Oríban.* Sehr gekratzet, ſtarck gerieben. *Megvakartt, Meg-dörgöltt.* Faucibus ſimô perfricatis. *Plin.*

Perfrĭco, as, are, cui, ictum. (Act.) Cic. V. *Valde & frico.* Os, faciem, *vel* frontem perfricare: *pro* pudorem abjicere, verecundiam exuere. *Cic.* Caput perfricare: *eſt* in eligendo, vel agendo dubium hærere. *Cic.*

Perfrictio, onis, f. Plin. *Zimo-trenye, ztrenye, zimo-tera; zima, koja koſzti tere.* Bein-brechende Kälte, ſo man in Gliedern empfindet. *Beteg-ség,* vagy *bidéglelés, mellyben a' tſontokot az bideg öſzve-járja.* 2 perfrictio (*à* perfrico) *Iztrenye, pocheſzanye, ocheſzanye, zeſztruganye* peregr. *Zribanye.* Das Kratzen, Reiben. *Megvakarás, Megdörgölés.*

Perfrīgĕfăcio, is, ere, eci, actum, (Act.) Plaut. *Jáko merzlo chinim.* Sehr kalt mache. *Igen meg-hidegítem.*

Perfrīgeo, es, ere, ixi, (Neu.) Mart. V. *Valde frigeo, perfrictionem patior.*

Perfrīgĕro, as, &c. Plin. V. *Refrigero.*

Perfrīgeſco, is, &c. Plin. V. *Valde frigeſco, perfrigeo.*

Perfrīgĭdus, a, um, Cic. V. *Valde frigidus.*

perfringo, is, ere, frēgi, fractum, (Act.) *Jáko terem, prèk terem, predíram, potíram, prelamlyem, Razbijam.* Zerbreche, durchbreche. *Elrontom, Eltörém.* Vid. *Infringo N.* 1. Terent. 2. *Transl.* Vi, & auctoritate omnia repagula juris, pudoris, & officii perfringere: *pro* Violare, tollere, convellere. *Cic.* Anguſtias, objecta tela, vi & virtute perfringere: *pro* ſuperare. *Id.*

perfruor, ĕris, frui, ĭtus ſum. (Dep.) Cic.

Szatalno

Sztalno vſivam, zevſzema vuſivam. Beſtändig genieſſe, gäntzlich genieſſe. *Sokáig élek - vélé, egéſzen élek - vélé.*

Perfŭga, æ, m. Gic. V. *Transfuga.*

Perfŭgio, is, ĕre, fūgi, ĭtum, (Neu.) Cic. *Zaradi obrambe beſim, Vtéchemſze k - kómu* ali *kam, obrambu iſchem.* Um Rettung vvillen überlauffe, Zuflucht nehme. *Valahibez,* vagy *valami helyre futok, valaki óltalma alá fietek.* Item V. *Transfugio.*

Perfŭgium, ii, n. *Vtekaliſche,* iliti *vſze ono, vu kajſze chlovek, vu potrebochi poſztavlyen, uſſati, y vtechi more.* e. Zuflucht in der Noth. *Folyamodás, óltalom, a' bol ember ſzükségében bizik.* Vid. *Adjumentum, Auxilium, patrocinium, ſpes, Aſylum, Munimen, præſidium, Tutela.* Hæc ſtudia rebus adverſis perfugium, ac ſolatium præbent. Domus commune perfugium. Obſtruite perfugia improborum. &c. *Cic.*

Perfulcio, is, ire, ulſi, fultum, (Act.) Ovid. V. *Bene N. 1. & 2. & Fulcio.*

Perfunctio, onis, f. Cic. *Opravlyanye, obverſenye, obnaſſanye kakvoga poſzla ali chaſzti.* e. Verrichtung, Ausrichtung, Vollendung, Vervvaltung. *Végbez-vitele valami dolognak.*

Perfunctōriè, *Adv.* Ulp. V. *Langvidè, Negligenter, Oſcitanter N. 1.*

Perfundo, is, ere, fūdi, fūſum, (Act.) Cic. *Poltvam.* Begieſſe. *Megóntózóm, Megóntóm.* 2 Transl. pro *Impleo, Compleo, Imbuo.* Liberalibus ſtudiis perfundi: *pro* leviter imbui. *Senec.* Tecta auro perfundere: *pro* inaurare. *Id.* Horror me perfudit. Cic. *Sztrah me je preſſel.* Es iſt mir ein Schrecken ankommen. *Az félelem megkörnyékezett.* Voluptate aliquem, animum ſvavitate perfundere: *pro* afficere, implere. *Cic.*

Perfungor, ĕris, fungi, functus ſum. (Dep.) Cic. *Doprinaſſam, do koncza poſzel kakov opravlyam.* Verrichte, zu Ende bringe. *Tiſztemben eljárok.* Vid. *Diligenter & fungor, obeo N. 2.* Munere ſuo perfungi. Cic. *Szvoju chaſzt marlivo obnaſſati.* Sein Ambt embſig verrichten. *Dolgomat ſzorgalmatoſan végbe - viſzem.* Respublica bellō perfuncta eſt: *pro* bellum peregit, evaſit, perfecit, à bello liberata eſt. *Cic.* Malis, periculis, laboribus, honoribus perfunctus: *dicitur* de eo, qui pericula, vel mala ſuperavit & evaſit: *vel* qui honores geſſit, labores pertulit & perfecit. *Cic.* A febri perfunctus: *id eſt* qui ex febri convaluit. *Varr.* Fatō perfunctus: *pro* Mortuus. *Liv.* Vitâ perfunctus: h. e. qui vivere deſiit. *Lucr.*

Perfŭro, is, &c. Virg. *Valde furo.*

Perfūſio, onis, f. Plin. *Polivanye.* e. Begieſſung. *Megóntés.*

Perfūſōriè, *Adv.* JCt. V. *Confuſè, Dubiè, Simulatè.*

Perfūſōrius, a, um. Senec. *idem ac* Leviter perfundens. 2 apud JCtos *idem ac* Ambiguus, Involutus, Simulatus, Confuſus, obſcurus.

*Pergăma, ōrum, n. *plur.* pergămum, i, n. & pergămus, i, f, Cic. Virg. &c. *Trojanzkè viſzoki gràd.* Hoches Trojaniſches Schloſs. *Trójában egy magos vár.* Item V. *Ilium.* Appellationem autem hanc inde traxit, quod locum obtineret excelſum, olim enim omnia editiora loca *pergama* vocabantur. Unde & nos hodie Arces, urbéſque in edito poſitas *Transl.* pergama dicimus.

Pergămēnus, a, um, *id eſt* ad pergamum ſpectans. *ut:* Charta pergamena. V. *Membrana N. 3.* Varr. Naves pergamenæ. *Cic.*

Pergămĕus, a, um, *pro* Trojanus. *Virg.*

Pergāudeo, es, &c. Cic. *Vehementer Gaudeo.*

Pergnārus, a, um, Salluſt. V. *Bene N. 2. & Gnarus.*

pergo, is, ĕre, perrexi, perrectum, (Neu.) Cic. V. *Eo N. 1. Facio N. 13.* 2 Vid. *Feſtino.* Domum ire pergam. *Terent.* 3 Transl. V. *perſevero. proſequor N. 2.* Quamobrem pergite, ut facitis, adoleſcentes. *Cic.* perge porro, perge tenere iſtam viam, quam inſtituiſti. *Id.* 4. Sed pergo præterita: *pro* Omitto, prætereo. *Cic.*

pergracĭlis, &c. Plin. *Valde gracilis.*

pergrăcor, aris, &c. V. *Valde & gracor.* Dies, noctéſque bibite, pergræcamini. *Plaut.*

Pergrandis, &c. Cic. *Valde grandis.*

pergraphĭcus, &c. Plaut. V. *Graphicus.*

pergrātus, a, um, *Kruto povolyen.* Sehr angenehm. *Igen kedves.* per mihi gratum feceris. *Cic.*

pergrăvis, &c. Cic. *Valde gravis.*

pergraviter, *Adv.* Cic. *Valde graviter.*

pergŭla, æ, f. *Odrina, prijztanye, zbodaliſchbe nadignyeno yſztanyu prtdâno, Meſzto izviſſeno za gledanye, y zraka vuſivanye.* r. Ercker, *oder* s. Ghor an einem Gebäu zum Ausſehen und Lufft ſchöpffen. *Fenn-*

való

Digitized by Google

való kpületbez adatott nézni vagy szemlőztetni való hely. Vid. *Ambulacrum.* Plin. 2. pergula in vineis. *Brajda.* e. Reb-*oder* Wein-Laube. *Szőlőben lugas hely.* Golum.

Perhāurio, is, īre, hausi, haustum, (Act.) V. *Exhaurio N.* 1. *&* 2. *Ebibo, Epoto, perbibo.* Calicem uno haustu perhausi. *Apul. &c.*

perhĭbeo, es, ēre, ui, ĭtum, (Act.) Cic. V. *Affirmo, Assevero, Dico, is &c. N.* 1. 2. 3. *&* 19. 2 V. *Exhibeo, Do N.* 1. Alicui locum perhibere: *pro* dare, concedere. *Plaut.* Testimonium perhibere: *pro* ferre testimonium, testari. *Varr.* Alicui honorem perhibere: *pro* exhibere. *Plin.*

pĕrhiĕmo, as, are, avi, atum, [Neu.) Colum. V. *Hiberno, Hyemo.*

pĕrhīlum, *Adv.* Lucr. V. *paululum.*

perhonestus, &c. Arnob. *Valde honestus.*

perhonorifĭcè, *Adv.* Cic. *Valde honorabiliter.*

perhonorifĭcus, &c. Cic. *Valde honorificus.*

perhorresco, is, &c. Cic. V. *Valde & horresco, vehementer exhorreo.*

perhorrĭdus, a, um, Liv. *Valde horribilis.*

perhospitalis, &c. Cic. *Valde hospitalis.*

pĕrhospĭtus, a, um, *idem.* Unda perhospita campis. *Tibull.*

perhumanĭter, *Adv.* Cic. *Valde humaniter.*

perhumanus, a, um, Cic. *Valde humanus.*

perhyemo, as, &c. V. *perbiemo.*

pĕrĭclĭtābundus, a, um, Apul. *Vu pogibeli buducbi, kussajuchi, zpoznati hotechi*, peregr. *probujuchi.* In Gefahr ſtehend, verſuchend. *Veszedelemben forgó, valamit mérészlő.*

periclĭtātio, onis, f. Cic. *Kussanye*, peregr. *probuvanye.* 1. Verſuch, e. Probe. *Szerentse próbálás.* Vid. *Experientia, Tentatio.* Item *pogiblenye.* In Gefahr-Stehung. *Veszedelemben Nyomorgás.*

pĕrĭclĭtor, aris, ari, ātus ſum, (Dep.) 1. *Pogiblyem, ginem, vu pogibeli jeszem, vu pogibelsze poszstavlyam.* Ich bin in Gefahr, mich in die Gefahr ſetze. *Veszedelemben vagyok, forgok.* Synon. *In discrimine versor, periculum subeo, periculum facio, periculo me expono, fortuna me committo, discrimen adeo.* Capite *vel* vitâ periclitor. Cic. *Vu pogibeli szmerti jeszem.* In Lebens-Gefahr ſtehe. *élet veszélében forgok.* Arbores gelu periclitantur. Plin. *Drevje sztoi vu pogibeli pozebenya y zmerznenya.* Die Bäumer ſtehen in der Gefahr gefrohren zu vverden. *Veszedelmekre vagyok a' fáknak a' nagy hideg.* 2 V. *Tento, Experior.* Omnia periclitari. Cic *Vsze kussati, vsze zpoznati hoteti.* peregr. *probuvati.* Alles verſuchen, alles erfahren. *Mindent meg próbálni, mérészelni.*

* pĕrĭclўmĕnos, i, m. *Vulgo* Matriſylva. Plin. *Divji lilyan, lozni lilium.* e. Wald-Lilien. *Erdei liliom.*

* pĕrĭctānĭum, ii, n. *Kósa zverbu mosgyanov.* s. Hirnſchale-Häutlein. *Agyvelőt borító bártya.*

pĕrīcŭlor, aris, ari, atus ſum, (Dep. *inusit.*) Cato V. *periclitor. N.* 1.

pĕrīcŭlōsè, *Adv.* Cic. *Pogibelno.* Gefährlich. *Veszedelmesen.*

pĕrīcŭlōsus, a, um, Cic. *Pogibelni, pogibni, pogiblyiv.* Gefährlich, nahe bey der Gefahr. *Veszedelmes.* Synon. *Lubricus, Anceps, praeceps. &c.*

pĕrīcŭlum, i, n. (*ab antiq.* perior.) Cic. 1. propriè: V. *Experientia.* Fortunæ periculum facere. Cic. *Szrechu kussati:* peregr. *probuvati.* Das Glück verſuchen, *oder* probiren: Einen Verſuch des Glücks thun. *Meg-próbálni a' szerentsét.* Alicujus innocentiæ periculum facere: *pro* experiri. *Cic.* 2 Accipitur frequentissimè *pro* salutis discrimine. V. *Discrimen N.* 2. Magnum periculum adire. Cic. *Vu velikusze pogibel poszstaviti.* Sich in groſſe Gefahr ausſetzen. *Magát nagy veszedelembe botsátani.* Offerre ſe periculis pro patria: ſubire periculum pro amico: Committere ſe mortis periculo *vel* In periculum capitis ſe inferre: *pro* exponere, adire. *Cic.* Alicui periculum conflare, facere, creare, procreare; *vel* periculum in aliquem, *vel* alicui intendere: *vel* Aliquem in periculum, & diſcrimen adducere. Cic. *Kóga vu pogibel poszstaviti.* Einen in die Gefahr ſetzen. *Valakit veszedelembe ejteni.* Non procul abſum à periculo vitæ: *vel* In ſummo vitæ, capitiſque periculo verſor. &c. *Cic.* Vid. *Capite*, vel *Vitâ periclitor.* Sub Verbo *periclitor.* Summum abillo periculum eſt. Cic. *Od nyega sze je naivekse pogibeli bojati:* iliti: *Nyega sze je naj vech bojati.* Mann hat ſich vor ihm höchſt zu befahren, *oder* zu beſorgen. *Attól igen félhetni.* Suô periculô. Cic. *Zszvojem kvarom, troßkom*, ali *pogibelum.* Mit ſeinem eigenen Schaden, Koſten, *oder* auf ſeinem eignen Hazard und Gefahr. *Maga károval, költségével, veszedelmével.*

Sic

Digitized by Google

Sic dicitur: *Meo, tuo, proprio, illius, alicujus periculò versari in aliqua re.* Cic. Aliquem periculò obsidionis liberare. *Cic.*

Pĕrĭdōnĕus, a, um, Cæs. *Valde idoneus.*

* Pĕrĭergĭa, æ, f. *juxta accentum.* Quintil. V. *Curiositas.*

* Pĕrĭgĕus, *vel* perigæus, a, um. *Blizu zemlye.* Nahe bey der Erden. *Földhöz közél-való.*

Perilluſtris, is, *com.* tre, n. Gic. *Multùm illuſtris, Admodum illuſtris.*

Perimbecillus, a, um, Cic. *Valde Imbecillis.*

Pĕrĭmo, is, ĕre, ēmi, emptum, [Act.] V. *Adimo, penitùs N. 2. & tollo N. 1. & 2. Aufero N. 1.* Occupatio conſilium ejus peremit: *pro* impedivit. *Cic.* Vis reditum peremit: *pro* intercluſit, ademit. *Id.* 2 Speciatim: V. *Occîdo, Interficio.* Matrem peremit. *Cic.*

Pĕrĭmpĕdītus, a, um, Hirt. *Z-poſzli zaderſan, jako obterſen. prizaprecben, prizaderſan.* Sehr gehindert. *Igen meg-akadályoztatott.*

Perincertus, a, um, Salluſt. *Valde incertus.*

Perincommŏdè, *Adv.* Cic. *Valde incommodè.*

Perincommodus, a, um, Liv. *Valde incommodus.*

Pĕrinde, *Adv.* Cic. *Rauno tak, vſze jednako, vſze jedno, rauno tuliko.* Gleich ſo viel. *Azonképen, ſzintén-úgy.* Vid. *Æquè, pariter N. 1. & 2. Tam.* Item V. *Ita.* Et ei fere poſtponuntur particulæ *quaſi, ut, prout, Ac, Ac ſi, Atque, Tanquam, Adeò.* In re tua perinde faciam, ac ſi mea eſſet. Liv. *Tvoj poſzel y dugovanye rauno tak opravlyal budem, kakti dabi pravi moj poſzel bil.* Ich vvill ſo viel bey deiner Affaire, und Sache thun, als vvär es mein eigenes thun. *A' te dolgodot ſzintén-úgy végbez viſzem, mint-ha tulajdon magam gondom volna.* Vereor, ut hoc, quod dicam, non perinde intelligi auditu poſſit, atque ego ipſe cogitans ſentio. *Cic. pro Mars. c. 4.* Nulla re perinde commotus eſt, quàm reſponsô &c. *Nyega nikaj nè tak genulo, kak odgovor.* Er iſt durch nichts mehr bevvegt vvorden, als durch die Antvvort. *Semmitsöl úgy meg-nem háborodott, mint a' felelettöl.*

Pĕrindĭgeo, es, &c. Tertull. *Valde indigeo.*

Perindignè, Adv. Sveton. *Valde indignè, graviter, moleſtè.*

Perindignus, a, um, Sidon. *Valde indignus.*

Perinfāmis, is, &c. Svet. *Valde infamis.*

Perinfirmus, a, um, Cic. *Valde infirmus.*

Peringenĭōſus, a, um, Gic. *Valde ingenioſus.*

Pĕringrātus, a, um, Sen. *Valde ingratus.*

Perinīquus, a, um, Cic. *Valde iniquus, valde injuſtus.*

Perinjūrius, a, um, Cato. *Valde injurius.*

Perinſignis, &c. Cic. V. *Conſpicuus, Notabilis, valde inſignis.*

Perintĕger, ĕgra, um, Gell. *Valde integer, omnino inviolatus.*

Perinvīſus, a, um, Cic. V. *Valde & inviſus N. 1.*

Perinvītus, a, um, Gic. *Valde invitus.*

Perinundo, as, &c. Alcim. avit. V. *Valde & inundo N. 2.*

Perinungo, is, &c. Varr. *Valde inungo, perungo.*

* Pĕrĭŏcha, æ, f. Cic. V. *Compendium N. 1. Synopſis, Argumentum N. 1.*

* Pĕrĭŏdĭcus, a, um. *Premenyajuchiſze, Odhajajuchi y nazadſze vu ſztanovitomu premenu povrachajuchi.* Abvvechſelnd, vvas vergehet und zu gevviſſer Zeit zurück kommt. *Elmúló és bizonyos időkor érnég elö-keröl.* Sie Febres tertianæ & quartanæ *periodicæ* dicuntur; Stationem enim, quam tantiſper deſeruerant, ſtatis temporibus repetunt. *Plin.*

* Pĕrĭŏdus, i, f. Cic. *Obtechek zkup-zvezanoga govorenya.* r. Umgang, der an einander gebundenen Rede, e. Umfaſſung der Rede. *öſzve-foglalt beſzédnek körül-járáſa.* Item generatim V. *Circuitus.* Hinc apud græcos Complexio quatuor ſacrorum Græciæ certaminum, Iſthmiorum, Nemæorum, Pythiorum, Olympiorum, *periodus* vocabatur: unum enim poſt aliud, veluti per circuitum & orbem, celebrari ſolebat.

* Pĕrĭpătētĭcus, a, um: 1. propriè: *Obhajajuchi, Setajuchiſze.* Auf und abgehend, ſpatzierend. *Fel's alá járó, sétáló.* Hinc 2 *idem eſt ac* pertinens ad peripateticos philoſophos. Appellationem verò hanc Sortiti ſunt à principe ſuo Ariſtotele, inde ſic cognominato, quòd philoſophiam docere ſolitus fuerit inambulando in Lyceo. *Cic.*

* Pĕrĭpătus, i, m. *Meſzto, kadi je Ariſtoteles bodech ſzvoje vuchenike Mudro-znanſztvo vuchil.* Ein Ort, da der Welt-vveiſe Ariſtoteles mit Spatzieren-gehen ſeinen Lehr-Jungen vorlas. *Hely, a' hol áriſtóteles sétálva tanitványit filoſofiára tanította.* Synon. *Lycēum, Athēnæum, ai, n. 2.* idque propriè: V. *Ambulacrum.*

* Pĕrĭpĕtasma, ătis, n. Cic. V. *Aulæum, Cortina N. 2. Periſtroma.*

* Pĕrĭphĕrĭa, æ, f. Euclid. V. *Circumferentia.*

Digitized by Google

* Pĕrĭphrăsis, is, f. *Tropus*, Quinct. V. *Circumlocutio, Circumscriptio.*
* Pĕrĭpneumŏnia, (*juxta accentum*) æ, f. Gelf. *Vuganye plyuch, plyucho-bólya, Tetko dihanye.* e. Lungen-Entzindung, Lungen-Sucht, schvvehrer Athem. *Tüdönek feldagadása, gyúladása, Nehezen lebellés.* Vid. *Anhelitus.*
* Peripneumŏnĭcus, a, um, Plin. *Nadut na plyuchah, plyucho-bólyu terpechi, plyucho-bolen, piszkutliv, szoplyiv.* Lungensüchtig. *Nehezen lebellő.* Vid. *Anhelus.*
* Pĕrĭpsēma, ătis, n. *Odpilyek, Iverjè, trészbe.* r. Abfeil, Abschnitz, e. Schätten. *Forgáts, por, kivetö seprölék.* Vid. *Ramentum, Assula N.* 1. 2 Transl. *Chlovek za nikaj derszan, nepreszliman, zaverszek.* Ein verachteter Mensch, schabab. *Meg-útált, megvetett ember.*
Pĕrīrātus, a, um, Cic. *Valde iratus.*
* Pĕrĭssŏlŏgĭa, (*juxta accent.*) æ, f. *Quint.* Est superflua locutio, vitiosa periphrasis, inanium verborum accumulatio, otiosa vocum repetitio. &c.
* Pĕrĭstăsis, is, f. V. *Circumstantia.*
* Pĕrĭstĕrŏtrŏphĭum, ii, n. Varr. V. *Columbaria, Loculamenta columbarum.*
* Pĕrĭstrōma, ătis, n. Cic. *Szteno-zászlon, Zido-zászlor*, peregr. *Spalèr.* r. Umhang. *peregr.* Spalliera. *Falra-vonó Szönyeg.* Vid. *Aulæum.*
* Pĕrĭstўlĭum, ii, n. *Varr.* Locus est columnis affabrè factis clausus, inter quas plures porticus numerantur.
* Pĕrĭstўlum, i, n. Cic. *idem.*
Pĕrĭto, as, are, avi, atum, [Neu. *Freq. à* pereo.] Plaut. *V. pereo N.* 1.
Pĕrītè, *Adv.* Cic. *V. Doctè, Gnare, Sapienter.*
Pĕrĭtĭa, æ, f. Quintil. *q. d.* per experientiam notitia *V. Notitia N.* 1. *Cognitio, Scientia, Gnaritas, Experientia.*
Pĕrītus, a, um, tior, tissimus, Cic. *Ki je vnoga videl, chul, zpoznal.* Erfahren, vvohlbericht. *Látott-hallott.* Vid. *Gnarus, sapiens &c.* Homo multarum rerum peritus, Cic. *Chlovek, koi je vnoga kussal, zpoznal, chul y videl.* Ein Mensch, der viel versuchet, erfahren, gehöret und gesehen hat. *Olly ember, ki sokat látott-hallott.* Ad usum & disciplinam peritus. *Cic.* Adhibere homines usu peritos. *Id.* Cantare peritus. *Virg.* peritissimus in iis ipsis rebus, quas &c. *Cic.* De agricultura perissimus. *Varr.*

Pĕrjūcundè, *Adv.* Cic. *Valde jucunde.*
Perjucundus, a, um, *Valde jucundus.* Id mihi pergratum, pérque jucundum erit. *Cic.*
Perjūrātiuncŭla, æ, f. Plaut. *Krivo prisszesicza, krivo zaklétvicza.* Kleiner falscher Schvvur. *Hiti-szegétetske, Hamis eskűvésetske.* Item periurium in re parva.
Perjūriōsus, a, um, Plaut. V. *perjurus.*
Perjūrium, ii, n. Cic. *Krivo prisszeganye, krivo prisszega, krivo zakletva, kletva neizpunyena, szuproti prisszegi chinenye, prisszege neobderszavanye.* Meineyd, falscher Eyd, falscher Schvvur, Übertrettung des Eyds, r. Eydbruch. *Hamis eskűvés, Hiti-szegés.*
Perjūro, as, are, avi, atum, (Neu.) Horat. V. *pejero.* Hinc perjuratus, a, um, *passiva signif. pro* perjurio violatus. *Ovid.*
Perjūrus, a, um, Cic. *Krivo-prisszesni, krivo-kletnik, prisszegu neobderszavajuchi szuproti prisszegi chinechi.* Meineydig, Eydbrüchig, seinen Eyd nicht haltend, übertrettend. *Hiti-szegett, Eskűvését meg-nem tartó, Hitetlen.* perjurior: *Plaut.* perjurissimus. *Cic.*
* Pĕrĭzōma, ătis, n. V. *Feminale.*
* Pĕrĭzōnĭum, ii, n. Varr. *idem.*
Perlābor, ĕris, ābi, &c. Cic. V. *Labor, perfluo N.* 1.
Perlætus, a, um, Liv. *Vehementer latus, perjucundus.*
Perlātè, *Adv.* Cic. *Valde latè.*
Perlăteo, es, &c. Ovid. V. *penitùs N.* 2. & *Lateo N.* 1.
Perlātor, oris, m. Ammian. *Donaszavecz, prénaszavecz, Noszitel.* r. Zutrager, Überbringer, Trager. *Elhozó, által-hozó, vivő.*
Perlātus, a, um, Curt. *Donesszen, prenesszen.* Zugetragen, überbracht. *Elhozott, által-hozott.* 2. *podnesszen, preterplyen.* Gedultig übertragen. *Elszenvedtt, türtt.* Vid. *perfero.* 3. Compositi. ex *latus.* Vid. *Valde & amplus, latus.*
Perlĕcĕbra, æ, f. Plaut. V. *Illecebra.*
Perlecto, as, are, avi, atum, (Act. *Freq. à* perlicio.) *Guszstokrat vabim, vechkrat mámim, privablyivam.* Offt locke, anreitze. *Hitegetem, édesgetem.* Egentes &c. publicô viaticô perlectat. *Cic.* Nonnulli legunt *prolectat.*
Perlĕgo, is, ĕre, lēgi, ctum, (Act.) Cic. *Od potchetka do konczza chtejem, prechtévam prosztim, prèk stem, vsze stejem.* Durchlesse, überlesse, durchaus lese. *El-olvasom, Meg-olvasom, által végig olvosom.* 2 Transl.

V. *Dili-*

Digitized by Google

V. *Diligenter & Intueor, Contemplor, perpendo.* Perlege disposita generosa per atria ceras. *Ovid. 1. Fast. v. 591.* Oculis omnia perlegere: *pro* contemplari, perlustrare &c. *Virg.* Animis, *vel* Animô aliquid perlegere: *pro* perpendere, *Id.*

Perlepidè, *Adv.* Plaut. *Valde lepidè.*

Perlepidus, a, um, Plaut. *Valde lepidus.*

Perlevis, is, *com.* ve, n. Cic. *Valde levis.*

Perleviter, *Adv.* Cic. *Valde leviter.*

Perlibenter, *Adv.* Cic. *Valde libenter.*

Perliberalis, is, &c. Terent. *Valde liberalis.*

Perliberaliter, *Adv.* Cic. *Valde liberaliter.*

Perlibratio, onis, f. Vitruv. *Æqualis libratio, perfecta ponderatio, perfectum libramentum.*

Perlibro, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Synon.* Æquilibro, &c. V. *Æqualiter & libro, perfectè libro, diligenter pondero, Æqualiter mensuro.*

Perlicio, is, &c. V. *pellicio, perfectio.*

Perligo, as, are, avi, atum, (Act.) *Cheersáto véjem, jáko szkup véjem.* Veſt zuſammen binde. *Erősen megkötözöm.* O perligatum pectus. *Plaut.* Alii legunt *praligatum*, ſdque meliùs.

Perlimo, as, &c. Vitruv. *Valde* vel *perfectè limo, oblimo.*

Perlinio, is, &c. Colum. *Valde, Accuratè, multùm, perfectè,* vel *undique Linio, oblinio.*

Perlino, is, &c. Colum. *perfectè oblino, undique lino, perlinio.*

Perliquidus, a, um, Cels. *Valde liquidus N. 1.*

Perlitterātus, a, um, Cic. V. *Valde & literatus. N. 1.*

Perlito, as, &c. Liv. *perfectè lito N. 1.* 2 Accipitur *Neutraliter pro* perfectè sacrifico.

Perlongè, *Adv.* Terent. *Valde longè.*

Perlonginquus, a, um, Plaut. *Valde longinquus.*

Perlongus, a, um, Cic. *Valde longus.*

Perlubens, entis, *om.* Cic. *Valde libens.*

Perlubenter, *Adv.* Vid. *perlibenter.*

Perlubet, ebat, buit, *vel* bitum eſt. *Impers.* Plaut. *Vehementer lubet, valde cupio.*

Perlucco, es, &c. V. *pelluceo.*

Perlucidĭtas, atis, f. V. *pelluciditas.*

Perlucidus, *vel* pellucidus, a, um, Horat. *Prèk ſzvetel, prèk vidlyiv.* Durchſcheinend, durchſichtig. *által-világos, általlátszó.* Accipitur etiam pro ſimplici *lucidus.*

Perluctuōsus, a, um, Cic. *Valde luctuosus.*

Perluo, is, ĕre, lui, lūtum, (Act.) *Szmarno perem, dobro popiram.* Durchwaſche, ſauber ausvvaſche, rein auspühle. *Tiſztán megmoſom, Jól megmosztam.* Vid. *Abluo, lavo, perfectè lavo.* Tum vinô perluitur os. *Colum.*

Perluſtro, as, are, avi, atum, (Act.) *Marlivò preglédam, razglédam.* Wohl und fleiſſig beſichtige, durchſehe. *Szorgalmatoſon megjárom, nézélem.* Vid. *Diligenter & Lustrò N. 1.* Agros perluſtrare: *pro* peragrare &c. Omnia oculis perluſtrare: *pro* luſtrare. *Liv.* Animô aliquid perluſtrare, *pro* perpendere. *Cic.*

Permăcer, ăcra, um, Plin. *Valde macer.*

Permacĕro, ās, &c. Vitr. *Valde* vel *perfectè macero.*

Permadefăcio, is, &c. Plaut. *Valde madefacio.*

Permădeo, es, &c. Colum. *Valde madeo.* Transl. Deliciis permaduimus: *pro* abundavimus, repleti *vel* perfusi sumus. *Seneca.*

Permadesco, is, &c. 1. propriè: *Valde madesco, madefio.* 2 Transl. Fugite enervatam felicitatem, qua animi permadescunt: *pro* debilitantur. *Senec.*

Permăgnus, a, um, Cic. *Valde* vel *Admodum magnus.*

Permānanter, *Adv.* Lucr. *Pretékuch, prebájajuch.* Durchflieſſend, durchgehend. *Elfolyóképen.*

Permānasco, is, ere; [Neu. Inch.] Plaut. *Incipio permanare.*

Permăneo, es, ēre, anſi, anſum, [Neut.] Cic. *Oſztájem, obſztájem.* Verbleibe, verharre. *Megmaradok, &c.* Vid. *Maneo N. 1. & 2.*

Permăno, as, are, avi, atum, [Neu.] Cic. *Prèk czurim, prèk techem, kaplye prèk puſcham.* Durchrinne, durchflieſſe. *Kiszármazom, Elfolyok, által-folyok.* Item V. *penitùs N. 1. & Mano N. 1. permeo.* Cibus in omnes corporis partes permanat. Succus is, quo alimur, ad jecur permanat. *Cic.* 2 Transl. Neve permanet palam hæc noſtra fallacia: *pro* ne divulgetur. *Plaut.* 3. V. *pervenio, Mano N. 2.* Quæ etiam ad noſtras aures ſæpe permanant. *Cic.*

Permanſio, onis, f. Cic. *Obſztajenye, zaoſztajenye.* e. Beharrung, Verbleibung. *Megmaradás, valamiben megáltalkodás.*

Permātūresco, is, &c. Ovid. *perfectè maturesco.*

Permatūrus, a, um, Colum. *perfectè maturus.*

Permaxĭmè, *Adv.* Cato. V. *Maximè.*

Digitized by Google

Permeābilis, is, com. le, n. Solin. V. *Meabilis. penetrabilis.*

Permeātus, a, um, *passive signif.* Ammian. *preiden, preboden.* Dadurch mann gegangen. *által-járatott.* Navigiis parvis permeato amne. *Ammian.*

Permediōcris, is, &c. Gic. V. *Admodum N. 1. & mediocris.*

Permeditātè, *Adv.* Plaut. *Valde meditatè.*

Permensus, a, um, *pass. signif.* Golum. *Zméren, dobro preméren, odméren, zmérjen.* Wohl gemeſſen, abgemeſſen. *Megmérettett.* 2. permensô defunctus tempore lucis: *pro* peractô, tranſacto. *Tibull.*

Permeo, as, are, avi, atum, (Neu.) Gic. *prehajam.* Durchgehe. *által-járom.* Vid. *penetro N. 1. peragro N. 1. percurro.* per omnia permeare: *Cic.* Sub maria permeare. *Plin.* Omnia permeare: *pro* pervadere, peragrare. *Ovid.* Ventus permeat: *pro* perflat. *&c.*

Permĕreo, es, &c. Stat. *Multùm & legitimè mereo.*

Permetior, īris, &c. Gic. V. *Bene & metior N. 1. 2 V. pertranſeo.* Tumidum permenſi claſſibus æquor: *pro* pertranſivimus. *Virg.*

Permetuo, is, &c. Virg. *Valde metuo.*

Permingo, is, ere, xi, ctum, (Act. *apud Nonnullos* Neu.] *Vodu puſchajuch porkropivam, popiſſam, poſchívam.* Harnend beſudle, mit Waſſer abſchlagen etwas beſeuchte. *Meg-búgyozom.* Hunc perminxerunt calones. *Horat.*

Perminūtus, a, um, Gic. *Valde minutus, perexiguus, Minutulus.*

Permirus, a, um, *Valde mirus, magnopere admirabilis.* Illud verò permirum mihi accidit. *Cic.*

Permiſceo, es, ēre, cui, ſtum, & xtum, (Act.) Gic. *Jáko méſſam, preméſſam, poméſſam, zméſſam.* Sehr miſche, vermiſche, untereinander menge, durcheinander miſche. *Jól elegyítem, Meg-elegyítem, zavarom.*

Permiſſio, onis, f. Gic. *Prepuſchanye.* e. Vervvilligung. *Megengedés.* Vid. *Conceſſio.*

Permiſſor, oris, m. Tertull. *Dopuſztitel, prepuſztitel.* r. Erlauber, Zulaſſer. *Megengedő, Batsátó.*

Permiſſum, i, n. Horat. *Dopuſcheno, alipreputcheno dugovanye.* Erlaubtes, zugelaſſenes *oder* vergünſtigtes Ding. *Megengedett dolog.*

Permiſſus, ûs, m. Gic. V. *permiſſio.*

Permiſtè, *vel* permixtè, *Adv.* Cic. *Jáko zméſſano, preméſſano, poméſſano.* Sehr vermiſcht, vermengter-Weiſe, untereinander gemengt. *Igen elegyítve, zavarva.* Item V. *Valde & confuſè, valde miſtim.*

Permiſtim, & permixtim, *Adv.* Prudent. *idem.*

Permiſtio, *vel* permixtio, onis, f. Gic. *Zméſſanye, preméſſanye, poméſſanye.* e. Vermiſchung, Vermengung. *Elegyítés.* Vid. *Miſtio, Confuſio N. 1. Commixtio.*

Permiſtus, *vel* permixtus, a, um, Gic. *Valde mixtus.*

Permītis, is, *com.* te. n. Colum. V. *Valde & mitis, perfectè & maturus N. 1.*

Permitto, is, ĕre, miſi, iſſum, (Act.) Cic. *Synon.* Sino, Concedo, poteſtatem facio, Conſentio. *Dopuſchám, puſchám, prepuſchám.* Erlaube, vervvillige, zulaſſe. *Megengedem.* permitto aliquid iracundiæ tuæ. *Cic.* 2 pro Transmitto. *Dalye poſſilyam, drugam ſalyem, odpoſſilyam.* Weiterſchicke, verſchicke. *által-küldöm.* Hoc genus caſei poteſt etiam trans maria permitti. *Colum.* 3 V. *Committo N. 1.* Totum ei negotium permiſi. *Cic.* Item V. *Dedo.* Se, ſuáque omnia in fidem, & poteſtatem alicujus permittere. *Caſ.* Cognitæ fidei ſe permittere. *Liv. 4. V. Immitto N. 1. Infero N. 10. Incito.* Concitant æquos, permittúntque in hoſtem. *Liv. 5.* Ex ſummo ſe permittere: *pro* præcipitare, præcipitem dare. *Siſenna* apud *Non. 6.* Vela ventis permittere: *id eſt* vela expandere, ventis dare *vel* committere. *Quintil.*

Permodeſtus, a, um, Gic. *Valde modeſtus.*

Permŏdicè, *Adv.* Golum. *Valde modicè, valde parum.*

Permodicus, a, um, Svgton. *Valde modicus, Modicellus.*

Permŏleſtè, *Adv.* Cic. *Valde moleſtè.*

Permoleſtus, a, um, Cic. *Valde moleſtus.*

Permollis, is, &c. Quintil. *Valde mollis.*

Permŏlo, is, &c. *Valde molo. 2 Transl.* Alienas permolere uxores: *pro* Comprimere, violare. &c. *Horat.*

Permonſtro, as, &c. Ammian. V. *Monſtro, Demonſtro, Indigito N. 2. Indico, as, &c, N. 1.*

Permōtio, onis, f. Cic. *Genenye, Nagnenye, Giblenye.* e. Bevvegung, Ervvegung. *Megindúlás, Inditás.* Vid. *Motio, Commotio, perturbatio.* 2. ſpeciatim V. *paſſio N. 2.* permotiones animis à natura datæ. *Cic.*

Permŏ-

permŏveo, es, ēre, ōvi, ōtum, (Act.) Cic. V. *Vehementer & moveo.*

permulceo, es, &c. Cic. V. *Valde & mulceo, Leviter N.* 1. & *Contrecto, Molliter N.* 2. & *palpo*, vel *attrecto.*

permultò, *Adv.* Cic. *Vnogo-vecb.* Vielmehr. *Sotkal többé.* permultò clariora, & certiora esse &c. *Cic.*

permultùm, *Adv.* Vid. *Valde & multùm.* In omni injustitia permultùm interest, utrum &c. *Cic.*

permultus, a, um. Cic. *Valde multus.*

permundus, a, um, Varr. *Valde mundus.*

permūnio, is &c. Tacit. V. *Valde & Munio N.* 1. *Bene N.* 1. *&* 2. & *Communio.*

permūtātio, onis, f. Cic. *Menyba, premènyanye, prominba.* r. Wechsel, e. Vervvechslung, Verhuyung, Vertauschung. *Elcsáltás, Megtserélés.* Vid. *Mutatio, Commutatio.*

permūto, as, &c. Cic. V. *Commuto, Muto.* 2 Rempublicam permutare: *pro* perturbare. *Cic.*

* perna, æ, f. Plaut. *Szvinzko fztegno, kùk, czélla fzvinzka nóga do najgornye zgibicze, fzvinzka lopaticza.* r. Schvvein-Hamme, Schvvein-Schincke. *Diſznó sódor.* 2 Est piscis ex genere concharum. *Plin.*

Pernāvīgo, as, are, avi, atum, (Neu.) Plin. *Na ladjiſze prevászam, po vſzem ſze vozim, brodárim.* Durchaus Schiffe. *Megjárom bajóval.* Accipitur etiam *Activè:* Tota pars vergens in caspium mare pernavigata est Macedonum armis. *Plin.*

perneceſſarius, a, um, Cic. 1. V. *Valde & neceſſarius, a, um.* 2 V. *Valde & Neceſſarius, ii.*

Pernĕgo, as, &c. Cic. *Vehementer*, vel *omnino nego.*

perneo, es, ēre, ēvi, ētum, [Act.] Mart. *Doprédam, preſzti dokanchám, prédenye zverſhujem.* Ausspinne, abspinne. *Lefonom.*

pernĭciābĭlis, is, *com.* le, n. Curt. V. *Exitiabilis.*

pernĭciālis, is, *com.* le, n. Liv. *idem.*

pernĭcĭes, iēi, f. Cic. V. *Exitium, Interitio, Damnum, Mors.*

pernĭciōsè, *Adv.* Cic. V. *Damnosè, exitiabiliter.*

pernĭciōsus, a, um, V. *Damnosus, Exitiabilis, Mortifer.* Is inutilis sibi, pernicioſus civis patriæ alitur. *Cic.* pernicioſior. *Id.* pernicioſiſſimus. *Quinct.*

pernĭcĭtas, ātis, f. Cic. V. *Celeritas, Acceleratio, Magna celeritas.*

pernĭcĭter, *Adv.* Liv. V. *Valde & Celeranter.*

pernĭger, ĭgra, um, Plaut. *Valde niger.*

pernĭmĭùm, Adv. Plaut. *Prevech vnogo.* Gar zu viel. *Felette igen.*

pernio, ōnis, m. *Ozeba, Rújba*, iliti *zmerzenyeno y razpuſchbeno odzimé na nogah méſzo.* Erfrohren-*und* aufgebrochenes Fleisch an Füssen. *Lábnak bidegtül megovétele.* Rapum domesticum perniones fervens impositum sanat. *Plin.*

perniuncŭlus, i, m. (*Dim. à* pernio) Plin. *Ozebicza, Rújbicza, &c.* Vid. *pernio.*

Pernix, īcis, *com.* Liv. V. *Agilis, Celer, Induſtrius, Laborioſus.* Ventô pernicior. Stat. *Hitrejſi od vetra, Berzeſi neg vetter.* Geschvvinder als der Wind. *Gyorſabb, Jebeſebb a' ſzélnél.* Temporis perniciſſimi celeritas. *Senec.*

pernobĭlis, is, &c. Cic. *Valde nobilis, valde celeber, præſtans.*

Pernocto, as, are, avi, atum, [Neu.) Cic. *Prenochujem, Nochim, Chez nòch oſztájem.* Übernächtig bin, über Nacht an einem Ort verbleibe. *Megbálok, Hálok.*

pernoſco, is, &c. Cic. *perfectè noſco.*

pernōtēſco, is, &c. Tacit. *Perfectè ipnoteſco, valde & certè noteſco.*

pernōtus, a, um, Curt. V. *Valde & Notus N.* 1.

pernox, octis, *com.* Liv. *Jedno-nochni, chez vſzu nòch terpechi.* Die gantze Nacht durch vvährend. *Egéſz éjtſzakán-tartó.* Luna pernox erat. *Meſzecz je czélo nòch ſzvétil:* ali *Chez vſzu nòch je meſzechina bila.* Der Mond hat die gantze Nacht geschienen. *Egéſz éjtſzakán tartott az hóld világ.* Liv.

pernŭmĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. *Dobrajam, prebrajam, izbrajam, zevſzema broim, do koncza broim.* Auszehle, durchzehle, abzehle, *Tellyeſséggel megſzámlálom.*

pĕro, ōnis, m. Virg. *Opanyek, priproſzta obutel.* r. Bauern-Bund-Schuhe, r. Baurn-Stiefel, *Botskor, ſzekernye.*

pĕrobſcūrus, a, um, Cic. *Valde obſcurus.*

pĕrōdi, iſti &c. Manil. *Valde odi.*

perodiōsus, a, um, Cic. *Valde odioſus.*

perofficiōsè, Adv. Cic. *Valde officioſè, perhumaniter.*

pĕrŏleo, es, &c. Lucr. *Valde oleo.*

pĕrōnātus, a, um, Pers. *Vu opanykeh, z-opanyki obuven.* Der Bauern-Bundschuhe, *oder* Stiefel an hat, *Botskoros, ſzekernyés.*

Digitized by Google

pĕropportūnè, *Adv.* Cic. *Valde opportunè.*
peropportunus, a, um, Cic. *Valde opportunus.*
pĕroptātò, *Adv.* Cic. *Valde optabiliter, perquàm optatò.*
pĕrŏpus eſt. Terent. *Kruto je potrebno.* Es iſt hoch-nöthig. *Igen ſzükséges.*
pĕrōrātio, onis, f. Cic. *Zverha govorenya.* r. Beſchluſs der Rede. *Hoſzſzú beſzédnek bírekeſztéſe.* Vid. *Epilogus, Concluſio.*
perornātus, a, um, Cic. *Valde ornatus.*
perorno, as, &c. Tacit. *Valde orno.*
pĕrōro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Govorenye zverßujem, ſzloſno-govor na konecz izpelyávam.* Ausrede, die Rede zu Ende bringe. *Beſzédemet elvégezem.* Strepitu ſenatûs, coactus eſt perorare: *pro* finem longæ dictioni imponere. *Cic.* Crimen decumanum perorabo: *id eſt* de eo in peroratione dicam, agam, tractabo. *Id.* 2. Cauſam contra aliquem oratorem perorare: *pro* defendere, oratoriè dicere, concludere, agere. *Id.* 3 generatim. V. *Diſſero* N. 1. & 2. *Loquor* N. 1. Rabie quadam in omnes ævi medicos perorare: *pro* contra omnes medicos verba facere, loqui, differere. *Plin.*
pĕrōſus, a, um, V. *Valde* & *exoſus.* 1 *Activè:* Nomen Conſulum plebs peroſa. *Liv.* 2. *paſſivè:* Veritas tanto peroſior, quanto plenior. *Tertull. de anim. c.* 1.
perpāco, as, &c. V. *perfectè* & *paco.* paucóſque per dies omnibus perpacatis. *Liv.*
perpallĭdus, a, um. Cels. *Valde pallidus.*
perparcè, *Adv.* Terent. *Valde parcè, valde avarè.*
perpărum, Adv. Cic. *Valde parum.*
perparvŭlus, a, um, Cic. V. *Admodum* N. 1. & *parvulus.*
perparvus, a, um, Cic. *Valde parvus.*
perpaſco, is, &c. Varr. V. *paſco.*
perpaſtĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Tertull. V. *Eradico, Evello.*
perpaucŭlus, a, um, (*Dim.*) Cic. *Valde pauculus.*
perpaucus, a, um, Cic. *Valde paucus.*
perpăvĕfăcio, is, ere, eci, actum, (Act.) Plaut. *Valde terreo.*
perpaulŭlus, a, um, (Dim.) Cic. *Valde paululus.*
perpaulum, *Adv.* Cic. *Valde paulum.*
perpauper, ĕris, *um.* Cic. *Valde pauper.*
perpauxillum, *Adv.* Plaut. *Do koncza malo.* Überaus wenig. *Szinte kevéſs.*
perpello, is, ĕre, perpŭli, pulſum, (Act.) Cic. V. *Impello* N. 1. *Cogo* N. 1. *Induco* N. 1. *permoveo.*
perpendĭcŭlāris, is, *com.* re, n. Geom. *Zraven dole viſzechi, jednako-raven poleg kalamíra napravlyen.* Gerad unter ſich hangend, ſchnur recht, ſchnur-gleich. *Egyeneſen alá-függő, Egyeneſen mértékre vett.* Linea perpendicularis: *id eſt* ad perpendiculum rectè ducta. *Geom.*
perpendĭcŭlum, i, n. Cic. *Olovna mera na vuſincheczu, kalamìr, Mera zidarzka, Dervo-delzka,* &c. e. Bley-Waag, r. Bley-Senckel, s. Bley-Gevvicht, r. Perpendicul. *Egyeneſen mérő ónos ſinór.* Columnas ad perpendiculum exigere. Cic. *Z-kalamírom kußati y previđyevati, jeli ſztupi jednako-rauno ſztoje.* Mit dem Bley-Senckel erforſchen, ob die Säulen gerad ſtehen. *A' ſinór mértékkel megpróbálni, hogy ha egyeneſen álnaké az oſzlopok.*
perpendo, is, ĕre, perpendi, perpenſum. (Act.) Cic. *Dobro razmißlyam, premißlyam, Na vágu y rachun jemlyem.* Wohl betrachte, fleiſſig erväge, überlege. *Jól megbánnyom-vetem, Meg-gondolom, vizgálom.* Vid. *Conſidero, Examino.* &c. Aliquid ad rationem, *vel* ad diſciplinæ præcepta perpendere: *pro* examinare &c. Cic. 2 propriè, minùs tamen uſitatè: V. *Accuratè* & *pondero.* In librili aliquid perpendere. *Gell.*
Perpensātio, onis, f. Gell. *Dobro y marlyivo premißlyavanye.* Genaue Betrachtung. *Jól megvizgálás.* Vid. *penſitatio N.* 2.
Perpensè, *Adv.* Ammian. *Marlyivo premißlyeno, Razmißlyeno.* Wohl betracht, überlegt, ervvägt, geprüfet. *Jól meg-vizgálva.* Vid. *penſiculatè.*
Perpenſo, as, are, avi, atum, (Act. *Freq.* à perpendo) Ammian. *Accuratè*, vel *ſæpe pondere, perpendo.*
Perpĕram, *Adv.* Cic. *Krivo, Zlo, Human, Neprávo, bedaſzto, Na-opak.* Fälſchlich, unrecht, übel, verkehrt. *Gonoſzúl, Hitvánúl, Viſzſzá-fordúltúl.* Synon. *Leviter, Temerè, præpoſterè, pravè, perverſè.*
Perpĕrus, a, um, Tacit. V. *Inſanus N.* 1. *Ineptus, præpoſterus, temerarius, Amens* &c.
Perpĕs, ĕtis, *um.* V. *Conſtans, Indefectus, Jugis, perennis, Integer N.* 1. *Totus.* Quievi in navi noctem perpetem: *id eſt* totam, integram. *Plaut.*
Perpeſſio, onis, f. Cic. *Preterplyenye* &c. Vid. *Toleratio, Tolerantia.*
Perpeſſĭtĭus, a, um. *Terplyenyu vuzben, podnaſſanyu*

Digitized by Google

naſſanyu prieuchen. Zu leyden und erdulten gewöhnet. *Türni, ſzenvedni ſzokott,* Socrates perpeſſitius ſenex. *Senec.*

Perpeſſus, ûs, m. V. *Perpeſſio.* Multa perpeſſu aſpera. *Cic.*

Perpĕtim, *Adv.* Plin. V. *Conſtanter, Jugiter, perpetuò, Totaliter.*

Perpĕtior, ĕris, ĕti, peſſus ſum. (Dep.) Gic. *Preterplyávam.* Ausſtehe. *Igen' ſzenvedek.* Vid. *Patior N. 1. perfero N. 2. Tolero.*

Perpĕtrābĭlis, is, *com.* le, n. Tertull. *Vuchinlyiv, Vuchiniolyiv, ſtoſze vuchiniti more.* Das man thun *oder* begehen kan. *A' mit megtſelekedhetni, végbez-vihetni.*

Perpĕtrātio, onis, f. Tertull. *Vuchinenye.* e. Verübung, Begehung. *Megtſelekedés.* Vid. *Patratio.*

Perpĕtro, as, &c. V. *perfectè & patro.* Opus, pacem, ſacrificium, Cædem perpetrare. *Liv. Plaut. &c.*

Perpĕtuālis, is, *com.* le, n. Quintil. V. *perpetuus.*

Perpĕtuārius, a, um, Senec. V. *perpetuus.*

Perpĕtuĭtas, ātis, f. Gic. *Vſzevdilnoſzt, Nepreſztanoſzt.* Stete Beharrung, Ununterlaſſung. *Szüntelenség.* Vid. *Æternitas, Conſtantia, perennitas, perſeverantia.*

Perpĕtuo, as, are, avi, atum, (Act.) *Nepreſztanenoga, vekivechnoga, vſzevdilynoga chinim.* Etwas immer fort thue, evvig mache. *Örökösßé téſzem, ſzüntelennè teſzem.* Vid. *Continuo.* Verba perpetuare: *pro* continuare. Gic. *Nepreſztanczè govoriti.* Unaufhörlich reden. *Egy lélekzet éltellel ſokſzót kimondani.* Dii te perpetuent: *id eſt* perennem, perpetuum faciant, æternum eſſe velint. *Lamprid.* 2 Sumitur more Neutrorum. Vid. *perenno.*

Perpĕtuò, *Adv.* Cic. *Vſzevdily, neſztanoma.* Immerdar, ſtets. *Mind éltig.* Vid. *Conſtanter, Indefinenter, Jugiter, Inceſſanter, Æternò.*

Perpĕtuùm, *Adv.* Terent. *idem.*

Perpĕtuus, a, um, Gic. *Nepreſztani, Vſzeſtatni, Vſzevdilyni.* Immer vvährend, ſtetig. *Örökké-való, ſzüntelen-való.* Vid. *Conſtans, Jugis, Indefectus, perennis.* Item V. *Æternus.* Tempus eſt nos de illa perpetua jam, non de hac exigua vita cogitare. *Cic. Attic. l. 1.* Item V. *Continuus, Contiguus, continuatus.* Montes perpetui, valles perpetuæ, viæ perpetuæ, foſſæ perpetuæ, Ager perpetuus. *ita paſſim Cic. Caſ.* In perpetuum: *pro* perpetuò. *Cic.* perpetuior, perpetuiſſimus. *Cato, Pacuv.*

Perplăceo, es, &c. Cic. *Valde placeo.*

Perplexābĭlis, is, *com.* le, n. Plaut. V. *Obſcurus N. 1. 2. & 3. perplexus.*

Perplexābĭlĭter, *Adv.* Plaut. V. *perplexè.*

Perplexè, *Adv.* Liv. V. *Confuſè, Dubiè, Incertè, Implicitè, Involutè, Obſcurè N. 1. Ambiguè, Intricatè* (ab *intrico.*)

Perplexim, Adv. Plaut. *idem.*

Perplexĭtas, atis, f. Ammian. V. *Ambiguitas, Dubietas, Anxietas, Incertitudo, Confuſio N. 1.*

Perplexor, aris, āri, atus ſum. (Dep.) Plaut. *Zmétſſano, ali zmuteno chinim, govorim.* Vervvirret mache, *oder* rede. *Homályoſon-tſinálok, ſzólok.* Vid. *Confundo N. 1. Dubito, Incerto, Implecto, Involvo N. 1. & 2. Implico N. 1.*

Perplexus, a, um, Plin. V. *Implexus, Implicatus,* 2 Transl. V. *Ambiguus, Anxius, Dubius, Incertus, Obſcurus N. 2. & 3.* Sermonibus perplexis tentare amicos. *Liv.*

Perplĭcātus, a, um, Lucr. *idem.*

Perpluo, is, ĕre, plui, plūtum. (*Neu.*) *velídque ufitatius* perpluit, ebat *Impers.* Gat. *prèk czurim, prèk ſze deſgyim: prèk ſze deſgyì, prek czuri.* Durchregne, es regnet durch. *Esö módra eſem, által tſepegek, által eſem: Bé-eſik, által tſepeg.* Cœnaculum perpluit, *pro* perpluitur Quintil. *Desgy ide vu jeſztvinzku biſu.* Es regnet in das Speis-Zimmer. *Az ebédlö házba béeſik, bé-tſepeg, bé-tſorog.* 2 Transl. Amor perpluit mihi tempeſtatem in pectus meum: *pro* Amor ſe infundit meo pectori, occupat pectus meum. *Liv.*

Perplūrĭmum, *Adv.* Plin. *Prevnogo, kruto y zeoſzema vnogo.* Gar viel. *Felette-ſokká, Felette-igen.* perplurimum refert. Plin. *Kruto vnogo je vu tom poſztavlyéno.* Es iſt gar viel daran gelegen. *Abban tétetett leg-többb.*

Perpŏlio, is, īre, &c. Gic. *Valde polio, perfectè polio, perficio, Expolio. Exorno.*

Perpŏlītio, onis, f. Auct. ad Her. V. *Expolitio, Exornatio.*

Perpŏlītiſsĭmè, *Adv.* Auct. ad Her. *perquàm politè, omnino politè.*

Perpopŭlor, aris, &c. Liv. V. *Depopulor, Devaſto, Valde populor.*

Perporto, as, &c. Liv. V. *Deporto.*

Perpōtātio, onis, f. Gic. *Zapiánye, popianye, Nepreſztano pijenye.* e. Verſauffung, ſtetiges

Digitized by Google

tiges Sauffen. *Itton-tódás, Részegeskédés, Mindennapi dobzódás.*

Perpōto, as, &c. Cic. *Zapiam.* Verſauffe. *Meg-iſzom.* Vid. *Epoto, Valde poto, perpetuò poto.*

Perprĭmo, is, ĕre, preſſi, eſſum, (Act.) Ovid. *Valde, vel perpetuò premo.*

Perprŏpĕrè, Adv. Plaut. *Valde properanter.*

Perpropinquus, a, um, Cic *Valde propinquus.*

Perproſper, ĕra, um. Sveton. *Valde proſper.*

Perprūrīſco, is, ere, (Neu. *Inch.*) Plaut. *Valde prurio.*

Perpugnax, ācis, *ous.* Cic. *Valde pugnax.*

Perpulcher, chra, um, Terent. *Valde pulcher.*

Perpurgo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Expurgo, perfectè purgo.*

Perpŭſillus, a, um, Cic. *Valde puſillus.* Perpuſillum rogabo. *Cic.* Ubi dubium eſt, utrum Cicero perpuſillum hominem intellexerit, an verò perpuſillùm *pro* aliquantillum *adverbialiter* uſurpaverit.

Perquàm, Adv. Cic. *Zeoſzema, kruto-jáko.* Sehr, überaus. *Szertelen.* Vid. *Maximè.*

Perquieſco, is, &c. Apul. V. *Quieſco, diu* N. 1. & *quieſco, multùm quieſco.*

Perquīro, is, &c. Cic. V. *Inquiro, diligenter & Indago, Inveſtigo, Exploro.* N. 1. *Interrogo.*

Perquīsītè, Adv. Cic. V. *Diligenter, Indaganter, Inquiſitè.*

Perquīsītio, onis, f. Petron. V. *Indagatio, Inquiſitio, Inveſtigatio, Exploratio* N. 1.

Perquiſītor, oris, m. Plaut. V. *Indagator, Inquiſitor, Inveſtigator, Explorator* N. 1.

Perrārò, Adv. Cic. *Valde rarò.*

Perrārus, a, um, Liv. *Valde rarus.*

Perrēpo, is, ĕre, epſi, eptum, (Neu.) Colum. *Prèk lézem, preplazujem, pregmazujem.* Durchſchleiche, durchkrieche. *Elmászok, Eltſúſzok* Vid. *Adrepo, ſerpo.*

Perridĭcŭlè, Adv. Cic. *Valde ridiculè.*

Perridĭcŭlus, a, um, Cic. *Valde ridiculus.*

Perrōdo, is, ĕre, ōſi, ōſum, (Act.) Plin. *Prèk glodam, glodjem, preglodávam, prejédam, prèk grízem, pregrizujem, pregrizávam.* Durchnage, durchbeiſse, durchfreſſe. *Megrágom, által-rágom.* Item V. *Valde & rodo.*

Perrŏgito, as, are, avi, atum, (Act. *Freq.* à perrogo.) Pacuv. V. *Rogito, ſciſcitor.*

Perrŏgo, as, are, &c. Liv. V. *Rogo, Interrogo.*

Perrumpo, is, ere, rūpi, uptum, (Act.) Cic. *Prebijam, predíram.* Durchbreche, einbreche. *Rejta által-tórèk.* Vid. *Perfringo* N. 1. *Dirumpo, Valde rumpo.* 2 Transl. V. *Violo, Transgredior* N. 2. Leges perrumpere. *Cic.* 3. V. *Vinco, ſupero.* perrumpere periculum. *Cic.* 4 Metaleptice V. *Irrumpo, Irruo.* Nituntur perrumpere: *pro* irruere. &c. *Caſ.* per caſtra ad Capuam, in veſtibulum templi perrumpere: *pro* irrumpere. *Liv.*

Perſa, æ, m. *Cic.* Aſiæ populus, cujus Regio *Perſis*, vel *Perſia.* Uſque ad Alexandri magni tempora, poſt Medos, imperium Aſiæ tenuerunt. Mahometis deliria ſequuntur, in multis tamen à Turcis diſcrepant, quibus noſtrâ hac ætate permagnas clades intulerunt. Solem cæteris Diis preferebant, eíque equum immolabant. Voluptatibus cumprimis indulgebant. Unguentis pretioſis, conviviis lautis uti conſueverunt.

Perſæpè, Adv. Cic. *Prevnogokrat, preguſztokrat, preguſzto.* Gar offt, zum öfftern mal, ſehr öffters. *Igen gyakorta.* Vid. *Valde & ſæpe.*

Perſalsè, Adv. Cic. *Valde ſalsè.*

Perſalſus, a, um, Cic. *Valde ſalſus.*

Perſalutātio, onis, f. Gic. V. *Salutatio.*

Perſalūto, as, &c. Cic. V. *Saluto.*

Perſanctè, Adv. Terent. V. *Religioſè, Valde ſanctè.*

perſānātus, a. um, Senec. V. *percuratus.*

perſāno, as, &c. Plin. *perfectè ſano.*

perſānus, a, um, Cato. *perfectè ſanus.*

perſapiens, entis, *ens.* Cic. *Valde ſapiens.*

perſapienter, Adv. Cic. *Valde ſapienter.*

perſcienter, Adv. Cic. *Omninoſcienter, Valde gnarè.*

perſcindo, is, ĕre, ſcĭdi, iſſum, (Act.) Liv. *Zeoſzema réſem, prèk réſem, prerezávam.* Durchſchneide, zerſchneide. *Elmetſzem, által-metſzem.* Auris perſciſſa. *Lucr.*

perſcītus, a, um, Cic. *Valde ſcitus.*

perſcrībo, is, ere, pſi, ptum, (Act.) Cic. *Do konzza piſſem, Izpiſſujem, Izpiſzávam, vſze popiſzujem,* Gantz ausſchreibe, aufſchreibe. *Meg írom, Feljegyzem.* Item V. *ſcribo.* Judicum dicta perſcribere: *pro* inacta *vel* publicas tabulas referre, Libro deſtinato inſcribere. *Cic.* Aliquid in tabulas publicas perſcribere: *pro* referre. *Id.* Jure civili perſcriptum eſt: *pro* ſancitum, conſtitutum, decretum. *Id.* Creditori pecuniam perſcribere: *pro* reddere per ſcripturam: *id eſt (ut vulgo dicitur)* Aſſignationem debito commenſuratam Creditori dare. *Id.*

perſcriptio,

Digitized by Google

Perſcriptio, onis, f. Cic. *Zpiſzavanye*, *Do koncza izpiſzavanye*, *zapiſzavanye*. e. Ausſchreibung, zum End Schreibung, Beſchreibung, Aufſchreibung. *Megtrás*, *Feljegyzés*. 2. V. *Scriptura*.

Perſcriptor, oris, m. Cic. *Zpiſzavavecz*, *Dopiſzavavecz*, *Izpiſzavecz*, *Zapiſzavavecz*. r. Ausſchreiber, Beſchreiber, Aufſchreiber. *Meg-iró*. Vid. *Notarius*, *Scriptor*, *Scriba*.

Perſcrūtātio, onis, f. Senec. V. *perquiſitio*.

Perſcrūtātor, oris, m. Capitolin. V. *perquiſitor*.

Perſcrūtor, aris, āri, ātus ſum. (Dep.) Cic. V. *Perquiro*, *diligenter ſcrutor*, *bene & perpendo N.* 1.

Perſĕco, as, are, ſĕcui, ectum, (Act.) Cic. *Na dvoje ſzékbem*, *preſzekujem*, *preſzekávam*. Entzwey haue, zerſpalte, durchhaue. *Elvágtom*, *által-vágom*. Item V. *Seco*, *perfectè ſeco*.

Perſector, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Lucr. V. *perſequor N.* 2. & 2. Item V. *diligenter & ſequor*.

Perſĕcūtio, *vel* perſĕquūtio, onis, f. Cic. *Preganyanye*, *pregon*, *Naſztorenye*, *Náſztor*, *pregonſztvo*, *nepriatelzko traſenye*. e. Verfolgung, Nachſtellung. *Üldözés*, *kergetés*. Vid. *Inſectatio*.

Perſĕcūtor, *vel* perſequūtor, oris, m. Capitol. *Náſztorenblovek*, *pregonitel*. r. Verfolger, Nachſteller. *üldözö*, *kergetö*. Vid. *Inſectator*.

Perſĕdeo, es, ēre, ēdi, eſſum, (Neu.) V. *Inceſſanter & ſedeo*. In equo dies, noctéſque perſedere. *Liv*.

Perſegnis, is, &c. Liv. *Valde ſegnis*.

Perſĕnex, sĕnis, *om*. Sveton. *Valde ſenex*, *perquàm ſenex*.

Perſentio, is, &c. Virg. V. *Sentio*, *Valde & ſentio*.

Perſentiſco, is, ĕre, (Act. Inch.) Terent. *Cſutiti pochinyam*. Anfange zu empfinden. *Érezni-kezdem*. Item V. *Sentio*. Graviter aliquid perſentiſcere. *Terent*.

Perſĕquax, ācis, *om*. Sidon. *Marlivo pregányajuchi*, *marlivo ſzledujuchi*. Fleiſſig verfolgend, embſig nachſtellend, verfolgeriſch. *állhatatoſon üldözö*, *kergetö*.

Perſĕquor, ĕris, &c. Cic. V. *Diligenter & ſequor*, *Imitor*, *Inſequor N.* 1. Aliquem in caſtra perſequi: *pro* ſequi aliquem aſſequendi gratiâ. *Cic*. Alicujus veſtigia perſequi: *pro* imitari, ejus mores imitatione exprimere. *Id.* 2 V. *Inſector N.* 1. & 2. *Inſequor N.* 2. & 3. Hoſtem fugientem perſequi: *Phræs. & Synon:* Veſtigiis abeuntium inſiſtere: In tergis fugientium inhærere: Fugientium terga premere: Extremos agminis carpere: Noviſſimos inſectari: Fuſos agere hoſtes. *ità Cic. aliique*. Item V. *Ulciſcor*, *Vindico N.* 1. Inimicitias ſuas & injurias perſequi: Aliquem bellô perſequi. *Cic. &c.* Aliquem odiô perſequi. Senec. *Kôga kruto-júko odurjavati*. Einen ſehr haſſen. *Valakit igen gyülölni*. 3 V. *Exequor N.* 1. Mandata perſequi. *Cic.* 4. V. *Defendo*, *Tueor*. Rem ſuam, Jus ſuum perſequi. *Cic.* 5. V. *Complector N.* 2. *Comprehendo*. Latinis litteris philoſophiam perſequi. *Cic.* 6. V. *Urgeo*. Alterius promiſſa perſequi: *pro* urgere, ut ille ſtet promiſſis. *Plaut*.

Perſĕvĕranter, *Adv*. Liv. *Sztalno*, *obſztojno*. Beharrlich, beſtändig, ſtandhafftiglich, beſtändiglich, unabläſſig, fort und fort. *állhatatoſon*, *Meg-nemſzakaſztva*. perſevetantiùs. *Liv*. perſeverantiſſimè. *Plin*.

Perſĕvĕrantĭa, æ, f. Cic. *Obſztojnoſzt*. e. Standhafftigkeit. *Végig megmaradás*. Vid. *Conſtantia*.

Perſĕvĕrātio, onis, f. Apul. *Obſztojenye*. e. Beharrung, das Beharren. *Meg-maradás*. Vid. *perſeverantia*, *Conſtantia*, *permanſio*.

Perſĕvĕro, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Do koncza obſztájam ſztalen jeſzem*. Verharre, beharre, ſtandhafftig bleibe. *Végig megmaradok*. Vid. *permaneo*, *perduro*.

Perſevērus, a, um. Tacit. *Valde ſeverus*.

* Perſĕus, ĕi, m. (*Apud græcos* Perſēus) Filius Jovis ex Danae, Acriſii Argivorum regis filia. Multa bellicæ fortitudinis reliquit monumenta. Clypeô Palladis munitus, pegaſo equo inſidens, Medúſam interfecit. Andromedam Cephei & Caſſiôpes filiam liberavit, dum belluam, cui Virgo devoranda expoſita fuerat, interemit. *Ovid*. 2 Eſt Aſtrum, quod ſex & viginti ſtellis conſtat. *Cic*.

Perſĭa, æ, f. & * Perſis, ĭdis, f. *Perſia*, *perſianzka zemlya*, *kralyeſztvo perſianzko*. s. Königreich Perſien. *Napkeleti tartomány*, *perſia országh*. Aſiæ perampla Regio ad Mare rubrum, quod ideo etiam ſinus perſicus appellatur, ſita. Nomen accepit à Perſe, vel Perſeo Rege. *Plin*. Vid. *perſa*.

Perſiccus, a, um. Cels. *Valde ſiccus*.

Perſĭcus, a, um, Horat. *Perſianzki*. Perſiſch, Perſianiſch. *Perſini*. Perſica malus. Plin. *Breſzkva*, *Breſzkovo drévo*. r. Pferſing-Baum. *Baratzk-fa*. Perſicum malum. Plin.

Digitized by Google

Breſzkva, praſzkva, breſzkov ſzàd. e. Pfersing. Pfirſchen. *Baratzk.*

Persìdeo, es, ĕre, ēdi, eſſum, (Neu.) Plin. *Na mìru ſzedìm.* Still ſitzen bleibe. *Veſzteg álok.* Vid. *permaneo.*

Persìdo, is, ĕre, ēdi, eſſum, (Neu.] Lucr. *Na dno prebijam, na dno pádam, na dno ſze ſzedam.* Zum Boden falle, mich an Boden ſetze. *Alá-ſülyedek, Leülepedem.*

Perſigno, as, are, &c. Liv. V. *Obſigno.*

Perſimìlis, is, &c. Cic. *Valde ſimilis.*

Perſimplex, ĭcis, *om.* Tacit. *Valde ſimplex.*

Perſiſto, is, ĕre, ſtĭti, ſtĭtum, (Neu.) *Na mìru ſztoîm.* Stehen bleibe. *Veſzteg állok, állva maradok.* Vid. *Perſevero.* pertinaciſſimus fueris, ſi in eo perſtiteris. *Cic.*

Perſolìdo, as, &c. Stat. *Valde ſolido.*

Perſolvo, is, ĕre, ſolvi, ūtum, [Act.] Cic. *Zplácham, Izplácham, na punom plácham.* Bezahle, auszahle, abſtatte. *Meg-fizetem, kifizerem.* Vid. *perfectè & pendo N.* 2. Item V. *perfectè & reddo N.* 1. 2. Diis pœnas perſolvere: *pro* luere. *Cic.* 3. Alicui promiſſa perſolvere: *pro* explere. *Cic.* 4. Quæſtionem perſolvere: *pro* explicare, enodare, expedire, *Cic.* 5. Epiſtolæ cuipiam perſolvere: *pro* reſpondere, reſponſum reddere, ſatisfacere. *Cic.*

Persōlus, a, um, Plaut. *Omninò ſolus, merus.*

Persōna, æ, f. Gell. V. *Larva N.* 2. 2 Transl. *Szobſztvo, oſzoba.* e. Perſon. *Személy.* In ejus perſonam multa fecit aſperius. *Cic.* 3 pàriter figuratè vario modo accipitur, imprimis pro *ſpecie, imagine, idea rerum incorporearum. e. g.* Turpiſſimam calumniæ perſonam Civitati imponere. *Cic.* Item pro *ſpeciali hominis natura, moribus, ſtatu, dignitate, exiſtimatione.* Abjectâ quæſtoriâ perſonâ, Comitiſque ſumptâ. *Cic.* Item pro *Onere, munere, officio.* Non capiunt anguſtiæ pectoris tui tantam perſonam. *Cic. in Piſon.* Item Meton. pro *Actore fabulæ.* Agere perſonam regis. *Terent. &c.*

Persōnālis, is, *com.* le, n. Ulp. *Szobſztven, oſzobni.* Zur Perſon gehörig, die Perſon angehend, persöhnlich. *Személyhez való.* 2. Apud *Priſcian.* Verbum perſonale eſt, quod habet omnes perſonas utriuſque numeri.

persōnāliter, Adv. Gell. *Vu oſzobi, po ſzobſztvu,* vulgo *ou perſſoni.* Persöhnlich, in Perſon. *Maga ſzemélyében.*

persōnāta, (*Alii legunt* persōlāta) æ, f. Colum. V. *Lappa major.*

persōnātus, a, um, Cic. V. *Larvatus N.* 1.

persŏno, as, are, sŏnui, ĭtum, (Neu.) Cic. *Glaſzno zvenchim, Jáko zvechìm, glaſz dajem, Jáko ſumim.* Erthöne, erklinge, einen groſſen Thon von mir gebe, durchſchalle. *Igen Zengek.* Item V. *Valde & ſono, Clamo N.* 1. *perſtrepo.* Non loquuntur ſolum, verùm etiam perſonant. *Cic.* Domus canibus, cantu &c. perſonat. *Horat.* Aurem crebrò perſonare: *pro* clamare in aurem. *Id.*

persŏnus, a, um, Val. Flacc. V. *Sonorus, valde ſonorus.*

perſorbeo, es, &c. Plin. V. *Exorbeo.*

perſpectè, *Adv.* Plaut. *Synon.* Diligenter, doctè, cognitè, circumſpectè, perpensè. *Razvidyeno, previdyeno, pregledano, zeöſzema znano, ö-pamet vzeto.* Bedächtlich. *Jól meg-ſzemlélve, gondolva.*

perſpecto, as, are, avi, atum, (Act. *Freq. à* perſpicio.) Plaut. *Guſztokrat zgledam, preglédam, do kraja y konca gledim.* Pleiſſig umſehe, durchſehe, biſs zu Ende zuſehe. *Meg-ſzemlélem.*

perſpectus, a, um, tior, tiſſimus, Cic. *Synon.* Cognitus, Exploratus, Viſus, Certus, diligenter animadverſus. *Znan, vidyen, dobro ö-pamet vzèt.* Bevvuſt, bekandt, vvohl betrachtet. *Meglátott.* Alicujus fidem perſpectam, & exploratam habere. *Cic.*

perſpecŭlor, āris, &c. Hirt. V. *diligenter & ſpeculor.*

perſpergo, is, &c. Cic. V. *Aſpergo.*

perſpĭcābilis, is, *com.* le, n. Ammian. V. *Conſpicuus.*

Perſpĭcācia, æ, f. Cic. *Oſztro-vidnoſzt, oſztro-pametnoszt, Biſztro-razumnoſzt, Mòch* ali *krépoſzt oſztro y biſztro ö-pamet vzeti, premiſzliti.* e. Scharfſinnigkeit. *éles-elme, okoſság.* Vide *Acumen N.* 2. *Intelligentia.*

perſpĭcācĭtas, atis, f. Cic. *idem.*

perſpĭcācĭter, *Adv.* Ammian. *Oſztro-vidno, Biſztro-razumno, oſztro pametno.* Scharfſinnig. *éles elmével.* Vid. *Valde & Ingeniosè, peracutè, intelligenter.*

Perſpĭcax, ācis, *am,* Cic. *Biſztro-vid, oſztro-razumen, oſztro-pametен.* Scharfſinnig. *Eſzer, éles.* Vid. *peracutus N.* 2. *Clarividus.*

perſpĭcientia, æ, f. Cic. *Zverſena zpoznanoſzt, prèk-vidnoſzt.* Genaue Erkändtnuſs, Einſehung. *Egéſzen megismérés, által-látás.*

†Perſpĭcillum, i, n. *Ochàli.* e. Brille. *Okulár.* Vid. *Conſpicillum N.* 2.

perſpĭcio, is, ĕre, exi, ectum, (Act.) Cic. V. *perfectè*

Digitized by Google

perfectè & Video, Cognosco, Intelligo, perlustro.

perspĭcuè, *Adv.* Cic. V. *Clarè, Evidenter, Manifestè.*

perspicuĭtas, atis, f. Cic. V. *Claritas N. 1. Evidentia, Pellucidĭtas.*

perspĭcuus, a, um, Cic. 1. V. *Perlucidus, Lucidus, Diaphanus.* 2. Transl. V. *Certus, Clarus, Manifestus, perscitus, perspectus.*

perspīro, as, &c. Cato. V. *Spiro, valde spiro.*

perstimŭlo, as, &c. Tacit. V. *Stimulo, valde stimulo.*

persto, as, are, stĭti, ĭtum, & crebrius stātum. (Neu.) Cic. V. *persisto.*

perstrenuè, *Adv.* Terent. *Valde strenuè.*

perstrĕpo, is, &c. Terent. *Valde strepo.* Tumultibus omnia, armisque perstrepunt: *pro* personant, &c.

perstringo, is, ĕre, inxi, ictum, [Act.] V. *Valde & stringo.* Vitem perstringere. *Cato.* Me horror perstringit. *Liv.* 2 Transl. *Na kratkom povédam, zpissujem.* Kürtzlich sage, beschreibe. *Valamit rövideden mondok, le-irok.* Unamquamque rem perstringere. *id est* de qualibet re aliquid breviter & summatim dicere, vel scribere. Cic. *Od vszakoga dugovanya na kratkom szpomenek vuchiniti.* Von einem jeden Dinge kurtze Meldung thun. *Minden dolgokról rövideden emlekezetet tenni.* 3. V. *Modicè & reprehendo, contristo.* Facetiis asperioribus aliquem perstringere. Cic. *Kôga z nekulikho ostrejssemi rechmi staliti, pokarati.* Einen mit etwas schärfferen Worten abstraffen. *Valakit hosszonyb szókkal illetni, meg-feddeni.* 4. V. *Obnubilo, obscuro N. 1. Obtundo N. 2.* Voluptas rationis inimica, mentis, ut ita dicam, perstringit oculos. Cic. de sen. *Naszladnozt razumu szuprotivna, pamet tupi chini.* Die Wolluft, welche der Vernunfft zuwieder, schwächet den Verstand. *Az okoßággal ellenkezb gyönyörüség az elmét megtompítja.* Oculos splendore perstringere. *Ochi z-szvetlostjum szlepiti.* Die Augen mit dem Glantz blenden. *Szemeit pillogatni a' fényeßéggel.* 5. Terram aratrô perstringere. Cic. *Zemlyu preorati.* Durchackeren. *A' földet felszántani.*

perstruo, is, ere, ūxi, ctum, (Act.) Vitruv. V. *Ædifico N. 2. Extruo N. 1.*

perstudiōsè, *Adv.* Cic. *Valde studiosè.*

perstudiōsus, a, um, Cic. *Valde studiosus.*

persvādeo, es, ēre, āsi, āsum, (Act.) 1. V. *Suadeo.* Et is mihi persvadet, nuptias, quantum queam, ut maturem. *Terent.* 2. *idem ac* svadendo induco, in meam vel alterius sententiam pertraho, fidem facio. *Nagovarjajuch napelyávam, vputhujem.* Uberrede, berede. *Elbitetem - vêle.* Cùm hoc vobis persvadere velim. Cic. *Potebdob vasz na to nagovoriti, y vu to vputiti kántsz, ali hochu.* Dieweilen ich euch zu dieser Meynung bereden will. *Mivelhogy akarom azt elbitetni veletek.* Aliquid sibi persvadere: *vel* Aliquid alicui persvasum esse: *vel* Aliquid persvasissimum habere: *pro* Aliquid credere, velut certum habere, pro certo tenere. *Cic.*

persvāsibĭlis, is, *com.* le, n. Quintil. *Dopovedlyiv, nagovorlyiv, vputlyiv.* Leicht zu bereden. *Könnyen elbitetheto.* Item V. *Credibilis.*

persvāsibĭlĭter, *Adv.* Quintil. *Zeoszema dopovedajuch, dopovedlyivo, vputlyivo, nagovorlyivo.* Beredneriscber-Weise. *Elbitethetökipen.* Item V. *Credibiliter.*

persvāsio, onis, f. *Dopoved, Nagovor, Vglavu zabianye, Tak-stimanye.* Gefaste Meynung, Uberredung, Einbildung. *Elbitel.* Vid. *Credulitas, Existimatio N. 1. Opinatio.* Falsam sibi scientiæ persvasionem induxerunt. *Quintil.*

persvāsor, oris, m. *Dopovédavecz, Nagovoritel, Vputitel.* 1. Bereder, Uberreder. *Elbitetb.*

persvāsōrius, a, um. Sveton. *K-vpuchenyu alik-nagovoru baszlnovit.* Dienlich zu bereden. *Elbitelre - való.*

persvastrix, īcis, f. Plaut. *Vputitelicza, Dopovedavka, Nagovoritelicza.* e. Berederin, Uberrederin. *Elbitetönö.*

persvāsus, ûs. m. *Nagovor, Vpuchenye.* e. Beredung, Uberredung. *Elbitetés.* Hujus persvasu, & inductu. *Cic. apud Quintil.* Cæteri vero *Casus* inusitati esse videntur.

persvāsus, a, um. Cic. *Dopovedan, vpuchen, veruvan.* Uberredt, geglaubt. *Elbitt, elbitetett.* Persvasum est omnibus. Cic. *Vszi tak stimaju, vszi szu vu to vpucheni.* Es hält jedermann darfür, *oder* jedermann ist der Meynung. *Mindenek elbittik.* Mihi est persvasissimum, *Id.*

persubtĭlis, is, &c. Cic. V. *Valde & subtilis N. 2.*

persulto, as, are, avi, atum. (Neu.) Liv. V. *Subsulto, subsilio.*

pertædet, ĕbat, pertæsum est *apud Gell.* pertæduit. (Neu. *Imper.*) V. *Valde & tædet.* Levitatis græcorum me pertæsum est. *Cic.*

Digitized by Google

pertæſus, a, um. *Kômuſze kaj dodèa, gruſzti.* Der einen Verdruſs hat. *Ki valamit megúntt.* Lenitudinis pertæſus. *Tacit.* Ignaviam ſuam pertæſus. *Sveton.*

pertĕgo, is, ĕre, exi, ctum. [Act.] Plaut. *Dobro pokrívam, vſze okolo zakrívam.* Wohl bedecke, um und um zudecke. *Jól béfedem, kôrôs-kôrnyûl béfedem.* Hinc *transl.* Benefacta benefactis aliis pertegito, ne perpluant. *Plaut.*

pertendo, is, &c. *Cat.* Vid. *Extendo.* 2. Video non licere, ut cœperam, hoc pertendere: *pro* ad finem ducere, longiùs producere, protrahere. *Terent.* 3. Romam pertendere: *pro* recta tendere, proficiſci. *Liv.*

pertento, as, are, avi, atum, [Act.] Terent. V. *Vehementer & Expiſcor* N. 2. *Exploro* N. 1. & 2. *Tento, perquiro.* 2. Rem perſpicere & pertentare: *pro* perpendere, conſiderare. *Cic.* 3. Gaudia pertentant pectus: *pro* permovent, commovent. *Virg.*

pertenuis, is, &c. Plin. V. *Valde & tenuis* N. 1. 2 Transl. V. *Valde & parvus.* Spes ſalutis pertenuis oſtenditur. *Cic.*

pertĕrĕbro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Prèk vertam, prevertávam.* Durchbohre. *által-fúrom.*

pertergeo, es, ēre, &c. & Pertergo, is, ĕre, &c. Colum. V. *Diligenter & Tergo, Detergeo, Extergeo.*

perterrĕfăcio, is, ĕre, eci, actum, (Act.) Terent. *Valde terreo.*

perterreo, es, ēre, ui, ĭtum, (Act.) Cic. *Valde terreo.*

perterrĭcrĕpus, a, um. Lucr. *Sztraßno jáko puczajuchi, praſchechi.* Einen erſchröcklichen Geräuſch und Getös machend. *Rettenetesen-zörgô.*

perterrĭtus, a, um. *Kruto preplaßen.* Sehr erſchrocken. *Elrettentetett.* Omnes metu perterriti. Cic. *Vſzi odſztraha preplášſeni, oſzupnyeni.* Alle aus Furcht erſchröckt. *Minnyájon féltekben megrettentenek.*

pertexo, is, ere, xui, xtum, (Act.) Cic. *Dotkávam.* Ausvvebe. *Meg-ſzövöm.* 2 Transl. V. *perficio.* pertexe, quod exorſus es. *Cic.*

pertĭca, æ, f. Ovid. *Drûg, prût,* peregr. *S'tanyga.* Ein langer Stecken, e. Stange. *Rúd, pózna.* 2. eſt genus menſuræ, Agrorum dimenſionibus ſerviens. *Propert. &c.*

pertĭcālis, is, *com.* le, n. Colum. *Drugaſzt, pruten, za prutje baſznovit.* Zur Stangen dienend. *Rúdboz-való.*

pertĭmeo, es, &c. Ovid. *Valde Timeo.*

pertĭmeſco, is, ĕre, (Inch.) *Valde timeo, Extimeo.* Audaciam non pertimeſcere. *Cic.*

pertĭnācia, æ, f. Cic. V. *Obſtinatio.* 2. In bonam partem. V. *perſeverantia.* Gic.

pertĭnācĭter, *Adv.* Cic. V. *Obſtinatè.* Item V. *perſeveranter.*

pertĭnax, ācis, *com.* 1. propriè, minus tamen uſitatè: V. *Valde & tenax.* Horat. *Hine* 2. Transl. V. *Valde & Avarus.* Plaut. 3. V. *Obſtinatus*: & hoc uſitatiſſimum eſt. *Cic.* 4. V. *Durus, Diuturnus.* pertinax præſium. *Liv.* 5. V. *Firmus, Conſtans.* Vicit omnia pertinax virtus. *Id.*

pertĭnenter, *Adv.* Tertull. V. *Aptè, Convenienter, Idoneè.*

pertĭneo, es, ēre, tĭnui, (Neu.) 1. *K-kômu zphdam, idem.* Einem angehöre, angehe. *Hozzá, Reá-tartozom.* V. *Pertingo, attingo, pervenio.* Quæ poteſt igitur contagio ex infinito pene intervallo pertinere ad Lunam. *pro* pertingere. *Cic. l.* 1. *de Div.* Tanta eſſe conatos, quæ ad poſteritatis memoriam pertinerent: *pro* pervenirent. *Id. de Sen.*

pertĭnet, ēbat, tĭnuit, *Imperſ.* Cic. *Zpáda, ſzliſza, priſztojno je, nekôga ide, podloſno je.* Es gehört, es dienet. *Valakire tartozik.* Regnum ad ipſos non pertinet. Curt. *Kralyeſztvo nè nyikovo.* Es gehört ihnen das Königreich nicht. *Nem tartozik hozzájok az ország.* Nota etiam *uſus ſequentes*: Hæc ſententia eo pertinet: *pro* tendit, ſpectat. *Cic.* Eodémque pertinet, (*pro* refertur) quòd cauſam ejus probo. *Id.* Sic dicitur: *Huc, illuc, quo, quorſum* pertinet. &c, *Id.* Id valde pertinet ad dignitatem tuam: *pro* è re eſt, non eſt à re alienum. *Id.* Ad eos nihil pertinet: *pro* non eſt eorum muneris & officii. *Id.*

pertingo, is, ĕre, pertĭgi, pertactum, (Neu.) Plin. *Doſzézem, Dotichemſze.* An etvvas reiche, *oder* lange. *Elérek, Megilletem.*

pertorqueo, es, &c. Lucr. V. *Diſtorqueo.* 2 Transl. V. *Diſcrucio.*

pertractātio, onis, f. V. *Tractatio N.* 1. *Diſſertatio, Diſputatio, Explanatio.* N. 2. *Explicatio N.* 1. *Negotiatio, Lectio N.* 1. Rerum omnium pertractatio: *id eſt* Tractatio. *Cic.* Poëtarum pertractatio: *id eſt* Lectio. *Id.*

pertracto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. 1. propriè: V. *Contrecto, Attrecto.* 2 Transl. V. *Accuratè & perpendo N.* 1. Item V. *Diſſero, do loco, diſſerto, diſputo.* Eà, quæ rem continent, pertractemus. *Cic.* 4. *Tuſc.* c. 10.

pertrăho, is, &c. Liv. V. *Valde & Trabo N.* 1. *Attrabo*

Digitized by Google

Attrabo. 2 Transl. V. *prolongo, extendo, produco* N. 2. Vitam pertrahere. *Plin.*

pertranſeo, is, &c. Plin. V. *Tranſeo, permeo.*

pertranslúcidus, a, um, Plin. *Valde perlucidus.*

pertrectátio, onis, f. Gell. V. *Attrectatio, Contrectatio.*

pertrecto, as, &c. Gell. V. *Pertracto N. 1.*

pertribuo, is, &c. Plin. V. *Tribuo.*

pertriſtis, is, &c. Cic. *Valde triſtis.*

pertritus, a, um, Golum. *Valde attritus.* 2. V. *Uſitatus, vulgaris.* ità Senec.

pertrux, ūcis, *om.* Apul. *Valde trux.*

pertumultuōsè, *Adv.* Cic. *Valde tumultuosè.*

pertundo, is, ĕre, pertŭdi, tūſum, (Act.) Colum. *prebijam.* Durchſchlage. *által-kilyukaſztom, kiluggatom.* Item V. *Perfringo N. 1. perforo, Valde percutio.*

perturbāte, *Adv.* Cic. V. *Confuſè, Valde turbatè, Inordinatè, permiſtè.*

perturbātio, onis, f. Cic. V. *Confuſio N. 1. Conturbatio, Inordinatio, Inquietatio, permiſtio.* perturbatio, eſt averſa à recta ratione contra naturam animi commotio. *Cic.*

perturbātor, ōris, m. V. *Conturbator, Inquietator, Turbator.*

perturbātrix, īcis, f. *Zmutlivicza, Zmutitelicza, pomutitelicza, Zburkavicza, Zabavlyavka, Nemirna ſena.* e. Vervvirrerin, Bettüberin, Aufvvieglerin. *Zavaróné, Felbáboritóné, Háborgatóné.* Academia perturbatrix. *Cic.*

perturbo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Conturbo, Confundo* N. 1. *Inquieto, permiſceo.* 2. V. *Deturbo, Expello, Exturbo* N. 1. Fundis, ſagittis, lapidibus noſtros de vallo perturbare. *Cæs.* Ex civitate præcipitem perturbare. *Auct. ad Her.*

perturpis, is, &c. Cic. *Valde turpis.*

pervādo, is, ere, āſi, āſum, (Neu.) *Prehadyam.* Durchgehe. *által-járom.* Vid. *pervagor, pervagor.* per agros pervadere. In eas partes pervadit. Quas oras furor pervaſerat. Quo non illius diei fama pervaſerit. *Cic.* Ad caſtra Conſulis pervaſit. *Liv.*

pervăgo, as, are, avi, atum, (Neu. *inuſit.*) *Auth. ad Her.* Vid. *pervagor.*

pervăgor, aris, āri, ātus ſum. (Dep.) *Poſzudſze klátim, potéplyem.* Herum ſchvveifſe. *Kórnyúl-búijdoſom.* Vid. *pervado, multùm vagor.* Moleſtiæ, Lætitiæ, Cupiditates, timores omnium mentes, *vel* per omnium mentes pervagantur. *Cic.* Res pervagata: *pro* divulgata. *Id.*

pervăgus, a, um, Ovid. *Valde vagus.*

pervălidus, a, um, Ammian. *Multùm validus.*

pervăriè, *Adv.* Cic. *Zeoſzema vſzakojacsko.* Sehr viel-fältiglich. *Sok-féleképen.*

pervaſto, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. V. *Devaſto, Depopulor.*

pervĕho, is, &c. V. *Devebo* N. 2. *Transvebo, perduco.* Ad exitus pervehimur optatos. *Cic.*

pervĕlim, is, it. *Verb. Optat.* Cic. *Krutobi rad, krutobi hotel, krutobi ſelel.* Ich möchte gar gerne. *Igen bŕdmeſt akarnám.*

Pervello, is, ĕre, velli, *vel* vulſi, vuiſum, (Act.) Cic. V. *Vellico.* Alicui pilos pervellere. &c. 2. *Transl.* Vide *Crucio.* Si te dolor aliquis pervellerit: *pro* pupugerit, affixerit, cruciaverit. *Cic.* Stomachum pervellere: *pro* appetitum edendi excitare. *Horat.*

Pervĕnio, is, īre, vēni, entum, [Neu.] Cic. *Dohodim, Dohadyam.* Komme, ankomme, gelange. *Elérkezem, oda mégyek.* 2. Transl. Res ad aures meas pervenit. *Chulſzem povedati.* Ich hab mirs ſagen laſſen. *Hiremmel lŏtt.* Ad nummos pervenire. *Obogateti.* Reich vverden. *Meg-gazdagúlni.* Ad ſeptuageſimum annum pervenire: *pro* attingere annum ſeptuageſimum. *Szedemdeſzetoga ſze letta, ali godiſcha doſiveti.* Das ſiebenzigſte Jahr erreichen. *Hetvenedſztendŏt elérni.* In maximam invidiam pervenire: *pro* adduci, incidere, *ità Cic.* 3. Accipitur *paſſ. Impers.* Vix ferò, & rarò ad manus pervenitur: *pro* pugnatur. *Cic.*

Pervēnor, aris, &c. Plaut. *Diligenter venor.*

Pervenuſtus, a, um, Sidon. *Valde venuſtus.*

Perversè, *Adv.* Cic. V. *perperam, corruptè, inordinatè, depravatè.*

Perverſio, onis, f. Tertull. *Na opak obernenye, krivo opuchenye, na hman pŭt ohrachanye.* e. Verkehrung, Verführung. *Felforgatás, Felfordítás.* Vid. *Inverſio, depravatio.*

Perverſitas, atis, f. Cic. *Zpachlyivozt, neredozt, prevernyenozt, krivo-zpravnoſzt, preobernyenozt.* e. Boſshafftigkeit, verkehrter Sinn, verderbte Art. *Gonoſzság, Elfordúltság.* Vid. *Malitia N. 1. Corruptela, Inordinatio, pravitas.*

Perverſus, a, um, Plin. *Na opak obernyen, prevernyen, preobernyen.* Verkehrt, umgekehrt. *Elfordított, megfordított.* 2 Transl. V. *Ineptus N. 1. Incommodus, Intempeſtivus, Malitioſus N. 1. Malus N. 1. præpoſterus, pravus.* perverſior, perverſiſſimus. *Cic.*

Perverto, is, &c. V. *Inverto, Affligo N. 1.* Tecta pervertere: *pro* dejicere, invertere.

Cic. 2. Transl. V. *Depravo*, *Labefacto*. Nunquam ille me ullo artificio pervertet. Rapinis, incendiis, cædibus omnia funditus pervertere. *Cic.*

Perveſpĕri, *Adv.* Cic. *Kruto keſzno pod vecher.* Sehr ſpäth Abends. *Igen késö eſtvén.*

Perveſtīgātio, onis, f. Cic. V. *perquiſitio.*

Perveſtigātor, oris, m. V. *perquiſitor.*

Perveſtīgo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *perquiro.*

Pervĕtus, ĕris, *om.* Cic. *Valde vetus.*

Pervĕtuſtus, a, um, Cic. *Valde vetuſtus, pervetus.*

Perviam, *Adv.* Plaut. *Prebodno.* Durchgängig. *által-mehetve.*

Pervĭcācia, æ, f. Cic. V. *Pertinacia.*

Pervĭcācĭter, *Adv.* Curt. V. *pertinaciter.*

Pervĭcax, ācis, *om.* pervicacior, pervicaciſſimus. *Terent. Tacit. &c.* Vide *pertinax N.* 3. & 5.

Pervĭcus, a, um, *Antiq.* Plaut. V. *pervicax.*

Pervĭdeo, es, ēre, vīdi, īſum, (Act.) *perfectè video, perluſtro.* Ibi te quàm primùm pervidere velim. *Cic.*

Pervĭgeo, es, &c. Tacit. *Valde vigeo.*

Pervĭgil, ĭlis, *om.* Plin. *Valde vigil.*

Pervĭgĭlātio, onis, f. Cic. *Dugo zkoznuvanye, Marlivo bdenye.* Langes Wachen, auf ſeyn. *Hoſzſzú vigyázás.* Vid. *Excubatio.*

Pervĭgĭlĭum, ii, n. *Plin.* Multa vigilatio, diuturnæ vigiliæ. *Vſzevdilyno zkoznuvanye, bdenye, neſzpanye.* Stätes vvachen. *Szüntelen-való vigyázás.* 2. Speciatim apud *Liv.* Eſt ſacrum nocturnum, cujus gratiâ nocturnæ vigiliæ pridie indicebantur. Hinc *Transl.* apud Chriſtianos *pervigilium* dicitur dies proximè præcedens diem feſtum. *Dan predſzvetni, dan predſzvetkom, predſzvetek.* Heiliger Abend, Vorabend eines Feſt-Tags, Feyer-Abend. *Innep eſti.*

Pervĭgĭlo, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Vnogo zkoznujem, bdim, neſzpávam. &c.* Vid. *Diu* & *Excubo N.* 1. *Valde vigilo.* Noctem pervigilare. Cic. *Czelo nöch zkoznuvati.* Die gantze Nacht durchvvachen. *Egéſz éjtzakán vigyázni.* In multo nox eſt pervigilata mero: *paſſivè pro* traducta, transacta. *Ovid. 6. Faſt. v.* 226. Veneri pervigilare: *pro* Nocturnum ſacrum veneri facere. *Plaut.*

Pervĭlis, is, *com.* le, n. Liv. *Valde vilis.*

Pervinco, is, ĕre, vīci, ictum, (Act.) Cic. *Zevſzema obládam, preobládam, predobídam.* Übervvinde, den Handel gevvinne. *Meggyözöm, megnyerem.*

Pervĭrĭdis, is, &c. Plin. *Valde viridis.*

Pervĭſo, is, ĕre, vīſi, vīſum, (Act.) Manil. V. *Cerno N.* 1. *pervideo.*

Pervīvo, is, ĕre, vīxi, ctum, [Neu.] *Doſivim, doſivetvo, priſivim, do ſztanovitnga konczaſtvem.* Erlebe, durchlebe, biſs ans Ende lebe. *Meg-élek.* Uſque ad ſummam ætatem pervivere. *Plaut.*

Pervius, a, um, Cic. *Prehodlyiv, preboden, kudſze prebaja.* Durchgängig. *Rajta könnyen által-mehető.* Domus non ulli pervia vento *Ovid.*

Pĕrŭla, æ, f. Senec. *Torbicza.* 2. Täſchlein. *Táskátska.* Item V. *Sacculus.*

Perunctio, onis, f. Plin. V. *Inunctio, unctio.*

Perungo, is, &c. Cic. V. *Inungo, valde ungo.*

Pervolgo, as, are, avi, atum, [Neu. *obſol.*] Lucr. V. *pervagor.*

Pervŏlĭtantia, æ, f. *Obhadyanye, obderkanye, preletanye.* e Umgebung, das Durchfliegen. *Sebeſzen járás valami körül.* Mundi circa terram pervolitantia. *Vitruv.*

Pervŏlĭto, as, are, avi, atum, [Neu.] Virg. *Vechkrat preletávam.* Offt durchfliege. *Gyakran által-repülök.* 2 Transl. V. *Celeranter & permeo, pervado, peragro.*

Pervŏlo, as, are, avi, atum, [Neu.] *Preletam.* Durchfliege. *által-repülök.* Item V. *Advolo, volo, valde volo, celeranter volo.* Aërium iter pervolare. *Ovid.* 2. Transl. V. *pervolito N.* 2. In domum ſuam pervolabit. *Cic.*

Pervŏlo, vis, velle, vŏlui, (Neu. *Anom.*) Liv. *Vehementer volo.*

Pervolvo, is, ĕre, volvi, ūtum, (Act.) Plin. V. *Valde & volvo, verſo N.* 1. 2 Transl. V. *perlego N.* 1. Catull. 3. V. *Exerceo. N.* 1. In iis locis pervolvatur animus: *pro* exerceatur. *Cic.*

Pervŏlūto, as, are, avi, atum, (Act. *Freq.* à pervolvo.) Cic. 1. propriè V. *Frequenter & volvo, verſo N.* 1. 2 Transl. V. *Accuratè & Ligo N.* 1. *perlego N.* 1.

Perurbānè, *Adv.* Sidon. *Valde urbanè.*

Perurbānus, a, um, Cic. *Valde urbanus.*

Perurgeo, es, &c. *Valde urgeo.* Cum Aureolus perurgeret Illyricum. *Trebell. Pol. in Gallien. c.* 5.

Pĕrūro, is, &c. *Valde uro, Exuro.* Ardentiſſima febre peruri. *Plin.*

Pĕrūtĭlis, is, &c. Cic. *Valde utilis.*

Pervulgātè, *Adv.* Gell. *Valde vulgariter, valde uſitatè.*

Pervulgātus, a, um, *Valde vulgatus, uſitatus, conſvetus, Notus N.* 1. Res apud omnes pervul-

Digitized by Google

pervulgata : *pro* divulgata, nota, comperta. *Cic.* pervulgatior. *Gell.* pervulgatiſſimus *Auct. ad Herenn. l. 4. c. 8.*

Pervulgo, as, are, avi, atum, (Act.) *Synon.* In vulgus ſemino. *Obchòdzko kaj chinim.* Gemein mache. *Közönségeſſé-téſzem.* Vid. *Divulgo*, Edo N. 1. Libros pervulgare: *pro* edere. *Cic.* Mulier, quæ ſe omnibus pervulgat. Gic. *Sena, kojaſze na vſzakoga ebléſſa:* ali *vſzakomu napija.* s. Weib, ſo ſich an jedermann henckt. *Aſzszony, melly mindennek magát ajánlya.* Maledicta in omnes pervulgata: *id eſt* publica, omnibus nota. &c. *Id.*

Pēs, pĕdis, m. Cic. *Noga.* r. Fuſs. s. Bein. *Láb.* Nota *uſus ſequentes.* Conficere iter pedibus. *Cic. vel:* Ferre pedem. Virg. *Peſficze iti, putovati.* Zu Fuſs gehen. *Gyalog menni, járni.* Referre pedem. *Quintil. vel:* Revócare pedem. Virg. *Odſztupiti.* Sich zurück ziehen, retiriren, vweichen. *Viſzſzatérni.* Limine, *vel* portâ efferre pedem Cic. *Iz biſe iziti.* Aus dem Hauſe gehen. *Kimenni a' házból.* In provincia pedem ponere. Gic. *Vu kakvi derſavi ſze naſztaniti.* In der Landſchafft ſich niederlaſſen. *Valami tartományban meg telepedni.* Conferre pedem cum aliquo : *pro* congredi, ad certamen deſcendere, obſiſtere alicui. *Cic.* Nec pedem ab aliquo diſcedere : Nec pedem è villa egredi : *pro* ne tantillum quidem diſcedere. *Id.* Accidere ad pedes, *vel* ſternere, abjicere, projicere ſe ad pedes alicujus: *pro* ſupplicare. *Id.* Conjicere ſe in pedes: *pro* fugere. *Terent.* Servus à pedibus. *Gc.* Vide *pediſequus.* Suo ſe pede metiri. *Horat.* Vid. *Modulus*, & *ſuò loco plura.* 2 Transl. *pes* dicitur omne id, cui aliquid inſiſtit. Varr. Ovid. &c. *Dolnya ſztran vſzakoga dugovanya.* Der unterſte Theil eines jeden Dings. *Alsó réſze mindenféle eſzköznek.* 3 apud Cic. Plin. &c. *Czepeliſ, ſztanovita mera meſterzka* Ein Werck-Schuh. *Mérték, egy láb nyomnál kevéſſé hoſzſzabb.*

Peſsĭmè, Adv. Cic. *Zevſzema zlo, najgorſze, najzlocheſztéiſze.* Gar übel, aufs allerärgſte. *Leg -gonoſzbúl.* Vide *perquàm & malè.*

Peſsĭmus, a, um, Liv. *Najgorſſi, najzlocheſzteiſſi.* Der allerärgſte. *Igen gonoſz.* Vide *perquàm & malus:* peſſumè, & peſſumus, *apud Plaut.*

Peſsŭlus, i, m. Terent. *Kvaka na vráteh, narba, zapornicza, pripirách.* e. Thür-Schnalle, r. Riegel. *Kilints, zár.*

Peſſum, *Adv.* Lucret. *Gluboko-dole, podſze, pod noge.* Unter ſich, unter die Füſſe, zum Füſſen. *Alá-felé, Láb-alá, Talp-alá.* Abeunt peſſum naves : *id eſt* in profundum, deorſum deſcendunt. *Plaut.* Hinc 2. *Transl.* peſſum ire: *pro* perdi, deſtrui, in pejus ruere. *Na nikaj iti, ginuti, po zlu iti.* Zu Grund gehen. *Veſztébe menni.* Plaut.

Peſſundo, as, āre, dĕdi, dătum, (Act.) *Terent.* 1. propriè, ſed inuſitatè: *Dole dévam, dole poſztavlyam, z-nogami gazim.* Zu Boden vverffe, mit Füſſen trette. *Le-ereſztem, le-tapodam.* 2 Transl. & uſitatiſſimè: *Na nikaj zpravlyam, pozlu dévam.* Zu Grund richte, ins Verderben ſtürze. *Semmire téſzem, el-tékozlom, elpaſztórlom.* 3. Iram, inimicitiam, mœrorem &c. peſſumdare: *pro* extinguere, reprimere, tollere. *Plaut.*

Peſſum dejĭcio, is, ĕre, ēci, ectum, (Act.) Apul. V. *Deturbo N.* 1. & 2. *Exturbo N.* 1.

Peſſum eo, is, īre, īvi, ĭtum, (Neu.) Plaut. *Po zlu idem.* Zu Grund gehe. *Semmire tétetem.* Vid. *pereo N.* 1.

Peſſum prĕmo, is, ĕre, eſſi, eſſum, (Act.) Plaut. V. *Peſſundo, perdo, deorſum premo.*

Peſtĭfer, (*apud Cels.* peſtĭfĕrus,) a, um, Gic. *Kugo-noſz, kugu imajuchi.* Peſt-tragend, *oder* habend. *Dög-baláf-hozó.* Item V. *Exitiabilis, mortifer.*

Peſtĭfĕrè, *Adv.* Gic. *Kuſno, kugo-noſzno.* Peſtilentziſch. *Dögleleteſen.* Item V. *pernicioſè.*

Peſtĭlens, entis, *com.* Gic. *Kuſen, kuſni.* Peſtilentziſch. *Dögleletes.* Item V. *peſtifer, perniciofus.* Annus peſtilentior. *Liv.* Annus peſtilentiſſimus. *Cic.*

Peſtĭlentĭa, æ, f. Cic. *Kuga, kuſni pomor. e.* Peſtilentz, Peſt, giffrige Seuche. *Dögbaláf.* Vid. *Contages, Lues.* 2 V. *pernicies, corruptela.* Animorum labes, & peſtilentia. *Gell.*

Peſtĭlentiōſus, a, um, Ulp. V. *Peſtilens.*

Peſtĭlentus, a, um. *Navius ab Gell.* Vid. peſtilens.

Peſtĭlis, is, *com.* le, n. Arnob. V. *peſtilens.*

Peſtĭlĭtas, ātis, f. Lucr. V. *peſtilentia.*

Peſtĭnum, i, n. Geogr. *Peſt glaſzoviti ugerzki váraſs.* Peſt, eine berühmte Stadt in Ungarn, *Peſt, egy nevezetes Város Magyar orſzágban.* Civitas Hungariæ è primis una. Danubiô à Buda ſeparatur. Sedes eſt Tabulæ ſeptemviralis, & Regiæ, quæ ſunt præcipua totius Hungariæ Tribunalia.

Peſtis, is, f. Liv. V. *Peſtilentia N.* 1. 2 Generatim

ratim V. *Pernicies*, *morbus*, *noxa N.* 1. & 2. Machinari peſtem alicui: *pro* Ruinam, exitium, interitum. *Cic.* &c.

Pĕtāsātus, a, um, Cic. *Z-klobukom, ali z-ſkerlyakom pokrit.* Mit einem Huth bedecket. *Kalappal* vagy *ſüveggel födött.*

Pĕtāsĭo, ōnis, m. *Varro.* &

* Pĕtāſo, ōnis, m. Mart. *Kük, ſzvinzki okrak, perva ſzvinzka noga.* r. Schincke, ſchvveinener Hamme. der vordere Schvvein-Fuſs. *Diſznó öldal, diſznó tompor, diſznó elsőbb láb.*

Pĕtāſunculus, i, m. (*Dim.*) 1. *parvus petaſo.* Juven. 2. *parvus petaſus*, Arnob.

* Pĕtāſus, i, m. Plaut. *Sirok kerlyak, vaſzenzu klobuk.* Ein breiter Huth, Schatt-Huth. *Széles kalapos süveg.*

* Pĕtauriſta, æ, m. Varr. V. *Ludius.*

* Pĕtauriſtārius, pĕtāmĭnārius, *vel* petamenarius, ii, m. Jul. Firmic. *idem.*

* Pĕtāurum, i, n. Juven. *Igra na vuſu ſzkakavcev, po vuſu zkakanye.* s. Gauckel-Spiel, e. Seil-Tantzerey. *Játékoſok meſterséges ugrások, szökések.* 2. *palitzana kojojſze ſzkakavecz po zráku hita.* Eines Seil-Tantzers-Stange. *Kötélen meſterségeſen járóknak rúdja.*

Pĕteſſo, is, ĕre, īvi, ītum, (Act. *Antiq.*) Cic. *Kruto proſzim, ſelno proſzim.* Hefftig begehre, bitte. *Igen kévánom, kérem, kéregetem, kunyorálom.* Nonnulli legunt *petiſſo*, alii *peteſco.*

Pĕtīgo, ĭnis, f. V. *Impetigo.* Petigini braſſicam opponito, ſanam faciet. *Cato.*

Pĕtilus, a, um, Feſt. V. *Exilis.*

Pĕtĭmen, ĭnis, n. Lucill. *apud* Feſt. *Mozol, kraſzta, otok na herbtu marjſeta.* Ein Geſchvvär auf dem Rucken der Thiere. *Barmoknak hátakon-kelő fekély.*

Pĕtĭŏlus, i, m. Gels. V. *pedunculus.* 2 Transl. *Klichek, derſalka naſzadu.* peregr. *Stilek.* r. Stingl, *oder* der Stiel am Obſt. *Alma, és más Gyümölts ſzára.*

Pĕtĭſco, is, & pĕtiſſo, is, &c. V. *peteſſo.*

Pĕtītio, onis, f. Cic. *Molyba, proßnya, chaſzti izkanye.* e. Bitt, Anforderung, das Begehren, Verlangen, e. Bevverbung um eine Ehre &c. *Kérés, kértemény, tiſztnek kérése.* Item V. *Actio N.* 2. 2. V. *Impetus N.* 1. *Aggreſſio N.* 1. Quot ego tuas petitiones, parva quadam declinatione effugi? *Cic.*

Pĕtītor, oris, m. Cic. *Proſzecz, na praudu pozavavecz, z-praudum izkavecz.* Begehrer, Anſprecher, *oder* Forderer vor Gericht. *Kérő, peres, panaſzló.* Vid. *Actor. N.* 2. 2. apud Horat. *Chaſztè izkavecz, kiſze za chaſzt vléche.* Bevverber, der ſich um ein Ehren-Ambt bevvirbt. *Tiſzt keresső, kévánó.*

Pĕtītōrĭus, a, um. *K-proßnyi haſznovit, proſzechi.* Zum Bitten dienlich, bittend. *Kérésre-való.* Judicium petitorium. *J. Cti.*

Pĕtītrix, īcis, f. Quintil. *Proſzitelicza, z praudum izkavicza.* e. Anforderin, vor Gericht Anſprecherin. *Kérő Aſszszony, peres Aſszszony.*

Pĕtītum, i, n. Catull. V. *petitio.*

Pĕtītūrio, is, īre, (Medit.) Cic. *Selno proſzim, kruto-jako proſzim, za chaſzt proſziti blepim.* Hefftig bitte, ein Ehren-Amt zu begehren verlange. *Erősen kérem, tiſztséget kérni kévánok.*

Pĕtītus, ūs, m. Gell. V. *petitio.*

Pĕto, is, ere, īvi, & tĭi, ītum, [Act] 1. *Proſzim.* Bitte. *Kérem.* Vid. *Oro N.* 1. Auxilium ſibi per me à vobis petunt, Cic. *Po mene od vaſz pomoch proſzе.* Sie bitten euch durch mich um die Hülffe. *én általam ti tőletek ſegétséget kérnek.* Item V. *Exigo N* 1. Hæc dixi brevius, quàm res petebat, Cic. *Od toga menye govoriljeſzem, meg je dugovanye potrebuvalo.* Ich habe von dem vveniger geſagt, als die Sache erforderet hätte. *Errűl a' dologról kevesebbet ſzolottam, mint-ſem kelletett vólna.* Item V. *Appeto N.* 1. *Cupio, Deſidero, Ambio N.* 2. Magiſtratus, præturam &c. petere: *vel abſolutè* petere: *pro* Appetere, *Cic.* 2. V. *Quæro N.* 1. *Inquiro.* Ex ſtudiis ſolam delectationem petere. Cic. *Vu navuku ſzamu naſzladnoſzt izkati.* In freyen Künſten die Freud allein ſuchen. *A' tanúlásban tſak a' gyönyörűséget keresni, nézni.* 3. V. *Impeto, Invado, Invebo, Appeto N.* 2. Aliquem lapidibus, *vel* ſaxis petere. *Ovid.* Vid. *Appeto N.* 2. Aliquem bello petere: *pro* aggredi. *Virg.* Aliquem gladiô, telis &c. petere: *pro* percutere, invadere, ictum alicui inferre, *vel* deſignare. *Virg.* Inſidiis, veneficiis &c. vitam alicujus petere: *pro* Impetere. *Cic.* &c. Aliquem fraude petere: *pro* decipere velle, *vel* dolos alicui ſtruere, fraudes machinari. *Virg.* Item *abſolutè* petere hoſtem: petere vitam alicujus, *vel* aliquem petere, *pro* aggredi, invehi in hoſtem &c. *Cic.* Aliquem criminibus petere: *pro* criminis accuſare. *Tacit.* Aliquem literis petere: *pro* Laceſſere, pungere. &c. *Cic.* 4. Fugam petere. Liv. *Beſati.* Fliehen. *Elfutni.* Fugâ ſalutem petere: *pro* Fugâ ſaluti conſulere: in fuga ſalutem conſtituere.

Digitized by Google

ſlitvere. Nep. *Vu béſanyeſze zaujáti, Reſècb ſze obcbuvati.* Sich durch die Flucht erretten. *Magát futva meg-menteni.* 5. Ab aliquo pœnas petere: *pro* exigere. Salluſt. *Kôga kaſtigati.* Einen ſtraffen. *Valakit meglúntetni.* 6. Fortaſſe alium curſum petivit: *pro* tenuit. *Cic.* 7. V. *Eo N. 1. proficiſcor.* Romam petere. Cic. *Vu Rim iti.* Nacher Rom reiſen, auf Rom gehen. *Romába menni.* Loca calidiora petere. *Id.* 8. V. *Accipio N. 1.* Quæ docti à græcis petere mallent: *pro* accipere, ſumere, mutuari. *Cic. &c.*

Pĕtōrĭtum, *vel* petorritum, i, n. Horat. V. *Eſſedum, Carpentum.*

Pĕtra, æ, f. Plin. *Pechina.* r. Steinfels, e. Klippe. *Kôſziklа.*

Pĕtræus, a, um, Plin. *Pechinzki, kamenit, med pechinami raſztechi.* Felſicht, ſteinigt, zwiſchen Felſen wachſend. *Kôſziklás, kôſziklábol-való, kôſziklából kinôvô.*

Pĕtrenſis, is, *com.* ſe. n. Gœl. Aurel. *Med pechinami,* ali *med kamenyemſze zaderſavajuchi.* Das ſich an felſichten, *oder* ſteinigten Orten aufhält. *Kôſziklái, kôſziklás* vagy *kôves helyeken maradó.* Item V. *petræus.*

Pĕtrĭcōſus, a, um, Mart. V. *petroſus.*

Pĕtrĭnĭa, æ, f. *Antiquà* Pĕtrŏvium, ii, n. & Petrovia, æ, f. Geogr *Petrinya, Váraſs y gràd horvatzki.* Petrinia, Stadt und Veſtung in Croaten. *Petrinya, Város, és egyſzer 's mind Vár Horvát orſzágban.*

Pĕtro, ōnis, m. Feſt. *Tverdo-glav y zaczipan Muſina.* Hartnäckig, grober Bauer. *Nyakas és kemény fejû paraſzt ember.*

*Pĕtrōsĕlĭnum, i, n. Plin. *Perſin.* peregr. *Petroſil* e. Peterſilgen, Peterlein, e. Peterſil. *Petreſelyem.*

Pĕtrōſus, a, um, Plin. *pechinaſzt, kamenat, pun kaménya.* Felſicht, Steinki ppicht, voll Felſen. *Kôſziklás, kôves, teli kôſziklával.* 2 Transl. V. *Aſper, Incultus N. 1.*

Pĕtŭlans, antis, *com.* Gic. *Hinczlyiv,* &c. Vid. *Immodeſtus, impudens, procax, laſcivus, effrons, Licens.*

Pĕtŭlanter, *Adv.* Cic. V. *Immodeſtè, impudenter, procaciter, laſcivè, licenter.*

Pĕtŭlantia, æ, f. Gic. V. *Immodeſtia, impudentia, procacitas, laſcivia, licentia N. 1.*

Pĕtulcus, a, um, Colum. V. *petulans.* Vacca petulca: *id eſt* quæ cornu aliquem impetit. *Sulp t. ſever.*

*Pĕumĕnē, es, f. Plin. *Szreberna penna.* r. Silber-Schaum, *Ezûſt-tajték.*

Pĕxātus, a, um, Mart. *Chobaſzt, vu koſzmatu balinu oblechen.* Mit einem zottigten Rock bekleidet. *Vaſtag gyapjú rubában öltözött.*

Pexĭtas, atis, f. pexitas telæ: *id eſt* Lanugo illa in tela recèns texta remanens, quæ pectitur. *Plin.*

*Pezĭtæ, *vel* pezicæ, arum, f. *plur.* Plin. *Nizke glive, prez noſicze, ſztebelcza,* iliti *koczena,* ali *prez korena.* Schvvämme, *oder* Pfifferling ohne Stiel *oder* Wurtzel. *Szárnélkûl-való gombák.*

phæcāsĭātus, a, um, *Senec.* phæcaſiis indutus.

*phæcāsĭum, ii, n. *Senec.* Calceamenti genus.

*phænŏmĕna, ōrum, n. *plur.* ſunt effectus quidam, obſervatione digni, in äere, cœlo &c. apparentes. *itâ Aſtron.* phænomenon, i, n. *Singul.*

*phăgĕdæna, æ, f. Plin. V. *Bulimia.* Hinc Transl. *Mozol* ali *otok vonyechi, do koſztib objedajúchi.* Ein bös um ſich freſſend und übel ſtinckendes Geſchvvär. *Büdôs ſekélly, melly a' tejtben magát a' tſontig bé-eſzi.*

*Phăgĕdænĭcus, a, um, *id eſt* ad phagedænam pertinens. *e. g.* Ulcera phagedænica. *Plin.*

*Phăgo, ōnis, m. Non. V. *Edax, Edo, Gluto, Helluator, Heluo N. 1. &c.*

*Phălanga, æ, f. Varr. *Oſtbek za noſsnyu, ali za nadigavanye.* r. Heb Baum, e. Trag-Stange. *Emelô rúd, Tereb-hordozó rúd.* Item generatim V. *Fuſtis, Fuſtibulum.* Plin.

Phălangārĭus, ii, m. Vitruv. *Terbo-noſsecz, Z-oſtbekom podigavecz.* r. Laſt-Trager, Laſt-Heber. *Tereb hordozó, emelô.* 2 Eſt miles phalangis pugnans, vel ad phalangem ſpectans. *Lamprid.*

Phălangītæ, arum, m. *plur.* Milites ad phalangem ſpectantes. *Liv.*

*Phă'angītes, æ, m. Plin. *Trava pavuchka.* s. Spinnen-Kraut. *Pók-fû.*

*Phălangĭum, ii, n. Plin. *Veliki y zbemerni zemlyo-pávuk.* Groſſe und giftige Erd-Spinne. *Nagy és mérges földi-pók.* 2. V. *phalangites.*

*Phălanx, angis, f. *Latinè* Agmen, *vel* cuneus peditum militum. Cæs. *Vojſzka, Cheta,* ali *kupchina dobro-redna peßczev vojnikov, oſzem jezer glâv imajucha.* Ein Kriegs-Heer von 8000. Fuſs-Knechten, e. nvvohl geordneter Hauffen Kriegs-Volck, *Nyólz ezer gyalog férfiakból állójól rendeltt ſereg.*

*Phălārĭca, æ, f. Liv. *Sztanovita felya ve ike ſztréleſelézne, kopju ſzpodobne, z-ſzmolum, z-ſveplom &c. napunyene, z-kojumi. u negda y nepriatele vubijali, y nyih e*

Digitized by Google

drevene turne &c. vufigali. Eine Gattung Kriegs-Pfeile. *Bizonyos nemű tábori hajító fegyver, nyíl.*

* Phălăris, & phălĕris, ĭdis, f. Plin. *Kokorka berechna.* s. Waſſer-Huhn. *Vizi tyúk.* Vid. *Fulica.* 2 apud Varr. *Koſztreß, divje proſzo.* Wilder-Brein, gewvilles Kraut. *Vad köles.*

* Phălĕræ, arum, f. *plur.* Liv. *Kowyzki kincb, zprávna za kinchenye kóny.* e. Roſs-Zierde. *Ló ékeſség, Tzifrázat.* 2 per catachreſin *ornamenta* equitum nobilium phaleræ vocantur. *Liv.* 3 Transl. Vir ſinè phaleris: *id eſt* ſine externo honore, & apparatu. *Cic.* Verborum phaleræ: *id eſt* ornatus, ſvavitas, dulcedo. *Hieronym.*

phălĕrātus, a, um, *phalerà ornatus.* Equus phaleratus. *Liv.* 2 Transl. Dicta phalerata: *pro* fucata, dulcia, ſvavia. *Terent.*

phălĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Cornel. Nep. 1. *phalerà orno.* 2 Metaph. V. *Fuco.* Verba phalerare: *pro* Verbis fucum facere, verbis ornatis ad deceptionem uti. *Ambros.*

* phantăsĭa, (*juxta accent.*) æ, f. Cic. *Mnenye, Videnye, Zkazilo, Izkaza, Vſzakojake prilike na pervo donaſſajúche chutenye, Razmnova.* e. Einbildung, s. Geſicht, der innere Sinn, Phantaſey genandt. *Képzelés, Látás,*

* phantaſma, ătis, n. Plin. *Neiſztinito v-pameti zkazivanye, videnye, napervo dobadyanye.* Eine falſche Einbildung, Geſicht, Erſcheinung. *éjjeli vélekedés, látás, Hamis tetſzés.* Item V. *ſpectrum.*

* phărĕtra, æ, f. Virg. *Sztrelo-tok, Tĕrkacb.* s. Pfeil-Futter, r. Köcher. *Tegez, Nyil-tok.*

phărĕtrātus, a, um, Virg. *Sztrelo-tok noſzechi.* Pfeil-Futter tragend. *Tegzes, tegez viſelő.*

phărĕtrĭger, a, um, Silius. *idem.*

phărĭa, æ, f. Inſula maris illyrici cum oppido. *Plin. l. 3. c. 26.*

* pharmăcĕutĭcē, es, f. Cels. *Meſtria, ali znanye vrachtva pripravlyati,* peregr. *Apotekarſa, patikarſa.* e. Apothecker-Kunſt. *Patikai tudomány.*

* Pharmaceutĭcus, a, um, V. *Medicinalis.*

* pharmăcĕutrĭa, æ, f. Virg. V. *Saga, Venefica.*

* pharmăcŏpœa, æ, f. V. *Pharmaceutice.*

* pharmăcŏpœus, i, m. *Vrachtvo-znanecz, Liko delavecz,* peregr. *Patekàr.* r. Apothecker, Artzney-Bereiter. *Patikáros, Patikás.*

* Pharmăcŏpōla, æ, f. V. *Pharmacopœus, Myropola.*

* pharmăcŏpōlĭum, [*apud græcos* pharmacŏpōlium.] ii, n. V. *Apotheca N. 1.*

* pharmăcum, i, n. Gell. V. *Medicamen N. 1. & 2.*

* phăros, *vel* pharus, i, f. *Stat.* Inſula eſt Ægypti, cum urbe olim regia. In hac Rex Ptolemæus Philadelphus, operâ Soſtrati Gnidii, ex albo lapide turrim magnificam poſuit, ex qua lumen navigantibus noctu elucebat. Tota machina 800. talentis ſtetit, meruſtque ſeptem orbis miraculis annumerari.

phăsēlĭnus, a, um, Plin. *Baſulyaſki, iz baſulya.* Aus Faſolen *oder* Fiſolen. *Fuſzulyi, tŏrŏk babi.*

* Phăsēlus, phaſellus, *vel* Făsēlus, i, m. & f. Cic. V. *Faſellus.* 2 in gen. tantùm maſc. Vid. *Faſeolus.* ità Virg.

* phăſeŏlus, i, m. (*Dim. à* phaſelus) Plin. V. *Faſeolus.* plurimi phaſelum & phaſeolum pro eodem accipiunt.

* phăſiāna, æ, f. Plin. *Fazian ſzamicza, Fazianka.* e. Faſanen-Henne. *Nőſtény-fátzán.*

phăſiānīnus, a, um, Pallad. *Fazianzki.* Zum Faſanen gehörig. *Fátzánboz-való.*

* phăſiānus, i, m. Mart. *Fazian, paczian.* Ein Faſan. *Fátzán.*

* phăſiānus, a, um, & phaſiăcus, a, um, *Plin.* ad phaſidem urbem, & fluvium Colchidis in Aſia, pertinens. Hinc *Phaſiana aves,* ex Colchide ad Græciam, ex hac ad nos ſunt allatæ.

* phaſma, ătis, n. Plin. V. *Phantaſma, Spectrum.*

* phiăla, æ, f. Mart. *Kupa, kupicza, ſiroka poſzuda za pitje,* peregr. *ſalicza.* e. Schale, Trinck-Schale, s. Trinck-Geſchirr. *Findſa, innya-való ſzéles pohár.*

* phĭlippĭcus, a, um, *id eſt* pertinens ad philippum. *Plaut.* Hinc Orationes, quas Demoſthenes in philippum Macedoniæ regem habuit, dictæ ſunt *Philippicæ.* Demoſthenem imitatus Cicero, ſuas pariter, quibus in Antonium invectus eſt, philippicas inſcripſit.

* phĭlanthrōpĭa, (*juxta accent.*) æ, f. Ulp. *Lyubav lyudib.* e. Leutſeligkeit, Liebe der Menſchen. *Ember-ſzeretet.* Item V. *Humanitas.*

* phĭlāutĭa, (*juxta accent.*) æ, f. *Szvojo-lyubav ſzamoga ſzebe lyubav.* Liebe ſeiner ſelbſt, eigene Lieb. *Maga ſzeretés.*

* phĭlŏlŏgĭa, (*juxta accent.*) æ, f. Cic. *Latinè* Amor ſermonis, ſtudium eloquentiæ.

* phĭlŏlŏgus, i, m. Cic. *Latinè* Amator ſermonis,

Digitized by Google

monis, ſtudioſus eruditionis & eloquentiæ.

*Philŏmēla, æ, f. *Ovid.* Pandionis athenienſis regis filia, in avem agnominem mutata. Hinc 2. V. *Acredula.*

*Philŏsŏphia, (*juxta accent.*) æ, f. Cic. *Lyubav mudroſzti, Naravno Mudro-znanſztvo.* Liebe zur Weisheit, e. Welt-Weisheit. *Bŏltſeſég ſzeretéte, tudómánya.*

*Philŏsŏphĭcus, a, um, Cic. *Mudro-znanzki, Mudro-znan, k-lyubavi mudro-znanſztva zpadajuchi.* Zur Welt-Weisheit gehörig. *Bŏltſeſég ſzeretésbez-való, Filoſofiáboz-való.*

*Philŏsŏphor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. *Vuchimſze Mudro-znanſztva, Mudro-znano govorim, poleg mudroznanya ſze pregovárjam.* Der Welt-Weisheit obliege, von der Welt-Weisheit handle, Philoſophiſch diſputire. *Bŏltſeſéget tanúlok, Filoſofiával bánok, bŏltſúl vetekedem.*

*Philŏsŏphus, i, m. Cic. *Lyubitel Mudroſzti, Mudro-znanecz, vſze narave premiſlyavecz.* r. Liebhaber der Weisheit, Welt-Weiſe, der ſich auf die Welt-Weisheit begiebt. *Bŏltſeſégnek ſzeretŏje, Tanúlója, Tanítója.*

*Philtrum, tri, n. Ovid. *Latinè vocat Cicero* Amatorium poculum. V. *Amatorium.* 2. *Jamicza podnoſzom, podnoſzna jamicza, Lyubavi jamicza.* s. Grüblein unter der Naſen, das Liebe-Grüblein. *Orr-alatt-való vápátska.*

*Philos, *vel* philus, i, m. Petron. V. *Amicus.*

*Philyra, æ, f. 1. *Nom. propr.* Filia Oceani, Mater Chironis centauri. *Ovid.* 2 apud Plin. *Mezdra lipovoga dréva, na koju negda piſzali jeſzu.* Linden-Baſt, iſt die zarte und innere Rinden des Linden-Baums, darauf die Alten Schrieben. *Hárs-fának vékony béja, mellyre irtanak régen.* Hinc Transl. *Jeden liſzt papéra,* vulgo *Arkuſs, Folyuſs.* Ein Blat, *oder* Bogen Papier. *árkos papíros.*

*Phlĕbŏtŏmĭa, (*juxta accent.*) æ, f. *Sile puſchanye.* Das Aderlaſſen. *ér-vágás.* Latinè *Vena incifio, ſectio.*

*Phlĕbŏtŏmo, as, are, avi, atum, (Act.) Veget. *Silu puſcham.* Aderlaſſe. *Eret vágok.*

*Phlĕbŏtŏmum, i, n. Priſc. *Selezcze za sil puſchanye.* s. Laſeiſen, e. Lanzette, Fliethen. *ér-vágó vas.*

*Phlĕbŏtŏmus, i, m. Veget. *Latinè* Inciſor venæ. *Sile puſchavecz.* Einer, der Ader laſſet, ſchlägt. *ér-vágó.*

*phlegma, ătis, n. *Blyutavina, Mochvar, Mokrina y Jzline téla.* Die vväſſerige Feuchtigkeit des Leibs. *Turba, Vizes nedveſség a' teſtben.*

*phlegmătĭcus, a, um. *Blyutave nature, vodenoga téla, pun ſzlin y oſztále mokrine.* Wäſſerige Natur und Art habend, phlegmatiſch, voll vväſſerichter Feuchtigkeit. *Vizes nedveſséges terméſzetŭ, teli turbúval.*

*Phlyctæna, æ, f. Medic. *Meburecz, iz oſtrokvaſzne mokrine téla izhajajuchi.* e. Hitz-Blatter, ſo von der ſcharffer Feuchtigkeit auffährет. *Holyagotska, melly az éles nedveſségtŏl a' teſten kiŭt.*

*phœbē, es, f. *Virg.* phœbi ſoror, Diana, *ſive* Luna.

*phœbus, i, m. Virg. *Idem ac* Apollo Muſarum præſes. V. *Muſa.* 2. apud *Horat.* idem ac *Sol.*

*phœnīcē, es, *vel* phœnīcĭa, æ, f. *Plin.* Regio Syriæ, abundat murice & oſtro tyrio. *Hinc* phœnĭcĕus, a, um. ut Color phœniceus, *id eſt* purpureo, vel puniceo ſimilis. *Plaut.* Phœnīces, populi phœniciæ, qui, ut refert *Plinius*, primi artem navigandi, & litteras invenerunt. A mari rubro profecti Tyrum & Sidonem, aliáſque urbes in phœnicia condidêre. *Cicero* addit primos fuiſſe, qui mercaturam exercuerunt. Habiti ſunt vafri, malitioſi, perfidi: id quod græca teſtantur proverbia: *phœnicum pacta, phœnicum mendacium &c.*

*phœnĭcūrus, i, m. Plin. *Cherleno-repka, Cherleno-repicza pticza.* s. Rothſchvveiffelein, Haus-röthelein ein Vogel. *Veres farkú madár.*

*Phœnix, īcis, m. 1. *Nom. propr. Viri,* à quo phœnicia nomen accepit. Item alterius, qui Achillis ad bellum trojanum comes erat, & mortui ad Peleum patrem nuncius. 2 eſt Fluvius Theſſaliæ. 3. *Feniks ptícza.* Phönix, ein Vogel. *Féniks madár.* Unicus eſt Phœnix, iſque in Arabia ad orientem, qui ſuperato ſexcenteſimo ſexageſimo ætatis anno moritur, rurſúmque è cineribus ſuis reſurgit. ità *Plin.*

*Phönaſcus, i, m. Quintil. *Navuchitel ſzloſno-pevanya, dobro izgovarjanya reobih.* r. Lehrer des Geſangs, und der Ausſprechung, Vorſinger, Stimm-Meiſter. *énekléſnek és ſzó hangoláſnak tanítója, elŏl-énekló.* Vid. etiam *Muſicus, i. m.*

*Phoſphŏrus, i, m. Cic. V. *Lucifer, i.* Idem

Digitized by Google

enim Lucifer manè apparens, *Phosphorus*; veſpere verò, *Heſperus* appellatur.

* Phräſeólógĭa, (*juxta accent.*) æ, f. *Náchin oſzebujno, y nakinchéno govoriti: Vjzakojachkeb zebraneb rechib popiſzanye.* Beſondere und vvohl-gezierhte Redens-Art: Allerhand ſchöner Wörter Beſchreibung. *Ékeſen ſzóláznak módja, Mindenféle ékes ſzóknak le-tráſa.*

* Phrăſis, is, f. Quint. *Oſzebujni y nakinchéni izgovor, Lépo-ſzloſno govorenye.* Ziehrliche Wortfügung, ſchöne Art zu reden. *Ékes ſzóknak öſzve-foglaláſa, éker beſzéd.*

* Phrĕnēſis, is, f. *Senec.* Phrĕnītis, ĭdis, f. Cels. *Zmutenye pameti, y oſzib kotrigov ztegnenye, od zburkanya y kipenya kervi dohadyajuche:* peregr. *Fraſz.* e Schvvermuth, r. Fräſs. *Hagymáz, Bolond hagymáz.* Item V. *Deliramentum. Furor, Inſania.*

* Phrĕnēticus, a, um, Cic. *Od zburkanya kervi pomamlyen.* Schvvermütig, Fräſshabend, vvohnvvitzig in Haupte. *Hagymáz beteg.* V. etiam *Furioſus, Inſanus N.* 1.

Phrĕnētīzo, as, are, avi, atum, (Neu.) Cœl. Aurel. *phreneſi laboro, inſanio.*

* Phrўgĭa, æ, f. Curt. *Frigia, menyſſe Aſie derſava, vu kojojje Troja glaſzoviti varaß bil.* e. Landſchafft Phrygien in klein Aſia, allvvo die berühmte Stadt Trója gevveſen. *Frigyia Tartomány a' kiſebb Aſiában, mellyben Trója városa vólt.* Nomen accepit à fluvio *Phryx* dicto, cùm prius *Troas* nominaretur.

* Phrўgiānus, a, um, Plin. *Z-zlatom &c. naſſit, ſkoſiumzki, z-ſkoſium obdelan*, peregr. *ſtikan.* Mit Gold &c. geſtickt. *Frigyiai módon ſzött, varrott.*

* Phrўgio, ōnis, m. Plaut. *Z-zlatom ali z-ſzvilum &c. naßivavavecz, ſkoſiaß*, peregr. *Stikar.* r. Gold-*oder* Seiden-Sticker. *Aranyal, és Selyemmel ſzövö, Hímzarró.* Et nominis, & artis hujus origo eſt à Phrygibus, ut qui primi, teſte *Plinio*, acu pingebant, & veſtes auro intexebant.

* Phrўgĭus, a, um, Cic. *Frigianzki, iz Frigie.* Phrygiſch, aus Phrigien. *Frigyiabéli.* Labor phrygius. Plin. *Skoſiacko delo, Lépo naßito delo.* Geſtickte Arbeit. *Tzifrán varrott munka.*

* Phryx, phrўgis, m. *Claudian.* phrўges, um, m *plur.* Cic. *Frigianecz, Trojanecz, Narod iz Frigie.* r. Phrygier, Trojaner. *Frigyiabéli.* Erant phryges ingenio ſervili, qui ſolis verberibus in officio continebantur. Inde Adag. *Phryx plagis melior fieri ſolet*, dictum à *Cic.* in eos, qui non honeſtate, ſed duntaxat verberibus emendantur. *Idum* de phrygibus Adag. *Serò phryges ſapiunt*, refert *Cic. l. 7. Fam ep. 16. ex Tragœdia Livii Andronici.* dicitur autem de illis, quos non niſi ſerò pœnitet malè, vel ſtultè actorum Trojani enim phryges, vix decimo tandem anno de reſtituenda Menelao Helena conſultare cœperunt; quam ſi ſtatim reddidiſſent, innumeris calamitatibus, quas durante longiſſimo bello, à græcis acceperunt, ſe ſe ſubduxiſſent.

* Phthīriāſis, is, f. Plin. *Vuſſinoſzt, vuſſi-bòl.* e. Lausſucht. *Tetvesség, tetves betegség.*

* Phthĭricus, a, um, Plin. *Szubo-bolen, pokvarjena plyúcha imajuchi, &c.* Vid. *peripneumonicus.*

* Phthĭſis, is, f. Colum. *Szubo-boleſzt, ſzubo-bólya-iz ranenih plùcb.* e. Verzehrung der Lungen, ſchvvindende Sucht. *Száraz kórság, ſzáraz betegség.* Vid. *peripneumonia.*

Phthĭſiſco, is, ere, (Neu.) Sidon. *Neduſſlivoſzem, ſzubu plyucho-bòl terpim.* Die Lungenſucht leide. *Szárazkórságban vagyok.*

* Phўlăciſta, æ, m. Plaut. *Latinè* Cuſtos, *vel* præfectus carceris.

* Phўlactērĭum, ii, n. 1. Amuletum contra morbos, & veneficia. *Marcell. emp.* 2. erant membranæ decalogum deſcriptum referentes, quas reminiſcentiæ gratiâ hebræi apud ſe deferebant. *Hieronym.*

* Phўlarchus, i, m. Cic. *Czeh-Meſter.* r. Zunfft-Meiſter. *Tzéh-Meſter.* Item V. *princeps, tribunus.*

* Phўsĭca, æ, f. Cic. *Latinè* Rerum naturalium ſcientia. *Naravſzkih dugovàny znanye, Telo-znanſztvo.* e. Wiſſenſchafft von natürlichen Dingen, Natur-Kunſt. *A' terméſzetrôl-való tudomány.*

* Phўsĭcè, *Adv.* Cic. *id eſt* more phyſicorum. Item V. *Naturaliter.*

* Phўsĭcus, a, um, Cic. V. *Naturalis N.* 1.

* phўsĭcus, i, m. Cic. *Naturalzkeh dugovany zezvedavecz y premiſſlyavavecz. Telo-znanecz.* r. Natur-Kündiger. *Terméſzet vizgáló.* Item V. *Medicus N.* 1.

* phўsĭŏgnōmĭa, (*juxta accent.*) æ, f. *Znanye p znati chiju naturu iz pogleda obraza.* e. Kunſt, aus Anſchauung des Geſichts die Natur des Menſchen zu erkennen. *Tudomány, melly által az ember terméſzetét ſzeméből nézéſéből által-látbatni.*

* phўsĭŏgnōmon, ōnis, m. Cic. *Iz obraza, kakoe*

Digitized by Google

kakve je gdo narave, poznavavecz. r. Natur-Deuter, der des Menſchen Natur aus dem Geſicht urtheilet. *Kűlső tekintetből ember terméſzetét meg-ismérő.* dicitur etiam **phyſiognōmus, i, m.*

*phỹsĭŏlŏgĭa, (*juxta accent.*) æ, f. Cic. *Latinè* rerum naturalium perſcrutatio, de rerum natura diſceptatio. V. *phyſica.*

*Phỹsĭŏlŏgus, i, m. *Latinè* perſcrutator naturæ, de rerum natura diſceptator. V. *Phyſicus.*

*Phỹsis, is, f. Plin. V. *Natura N.* 1.

*Phỹtēuma, ătis, n. Plin. *Latinè* Herba amatoria, quæ amorem conciliat.

Piābĭlis, is, *com.* le, n. Ovid. V. *Expiabilis, placabilis.*

Piācŭlāris, is, *com.* re, n. *K-ochiſztenyu, zadoſzta vuchinyenyu*, ali *vtaſenyu haſznovit.* Zum reinigen und verſöhnen dienlich. *Megtiſztuláſra-való, Buntetéſre-való.* Sacrificium piaculare: Liv. *Vjedinyenya y zadoſztachinyenya aldov.* s. Verſöhnungs- und genugthuungs-Opffer. *Engeſztelő áldozat.*

piācŭlo, as, are, avi, atum, [Act.] Cato. V. *Expio, placo.*

piācŭlum, i, n. Virg. V. *Crimen, delictum, flagitium N.* 1. 2 Meton. V. *Satisfactio, ſacrificium piaculare* ſub voce piacularis. *Cic.*

pia Mater. Medic. V. *Meninx.*

piāmen, ĭnis, n. Ovid. V. *Expiatio, placamen, Litamen, piaculum N.* 2. *Conciliatio.*

piāmentum, i, n. Plin. *idem.*

piātio, onis, f. Plin. *idem.*

piātrix, ĭcis, f. Plaut. *Zadoſzta chinitelicza, Vtaſitelicza.* Welche genug thut. *Elegettéző Aſszony.* Item V. *Conciliatrix.*

pīca, æ, f. Plin. *Szraka.* Eine Aegerſt, Atzel, Elſter, Alſter. *Szarka.*

pĭcātus, a, um, Colum. *Oſzmolen, zaſzmolen, z-ſzmolum obmazan.* Verpicht. *Szurkos, ſzurkozott.* Vinum picatum. Plin. *Vino po ſzmoli diſſeche, ali z-ſzmolum zachinyeno.* Wein, der nach Pech ſchmeckt, *oder* mit Pech angemacht. *Szurok ſzagú bor, ſzurkos bor.*

pĭcĕa, æ, f. Plin. *Szmrikula, menyſſe felye ſzmrek, ſzmolo rodno drévo, tretje med jelovum y ſzmrekom felye.* Kleinere Gattung von Fichten-Baum, Pech-tragender Baum. *Szurkot termő kiſſebb nemű fenyő-fa.*

pĭceaſter, tri, m. Plin. *Synon.* Sylveſtris picea, *Divja ſzmrikula.* Gevviſſe Gattung von vvilden Fichten-Baum. *Kiſſebb nemű vad fenyő-fa.*

pĭceātus, a, um, Martial. V. *picatus.*

pĭceus, a, um, Virg. *Szmolen, ſzmolni.* Pechhafftig, aus Pech. *Szurkos.* Item V. *Tenax N.* 1. *Viſcoſus.*

pĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Szmolim, z-ſzmolum máſem.* Piche, verpiche. *Meg-ſzurkozom.*

pictĭlis, is, *com.* le, n. Apul. *Pomálan, pobojen.* Gemahlet. *Meg-iratott, feſtett.*

pictor, oris, m. Cic. *Obraznik, ſzlikovalacz, kipo-piſzecz, Bojo-meſter:* peregr. *Málar.* r. Mahler, Contrafaiter. *Kép-iró.*

pictōrius, a, um, Tertull. *Kipo-piſzni, obrazo-delni, ſzlikovni.* peregr. *málarzki.* Dem Mahler gehörig, Mahleriſch. *Kép-íróí, kép-íróboz-való.*

pictūra, æ, f. Cic. 1. *Kipo-piſzanye, ſzlikovanye, obrazenye, kipo-piſzichtvo, ſzlikotvorſztvo, obraznichtvo:* peregr. *Málanye, málarſztvo.* Das Mahlen, e. Mahlerey. *Kép-irás.* 2. Meton. *Kip, zmalano dugovanye.* s. Gemählde, Mahlvverck. *írott kép &c.*

pictūrātus, a, um, Stat. *Z-kipo-piſzanyem*, peregr. *Z-málanyem nakinchen, z-bojum napiſzan.* Mit Mahlereyen gezieret, angeſtrichen, gemahlt. *íratos, kép-irásſal ékeſitett.*

pīcus, i, m. Plin. *Bérzdel, Bérglez, Bérzel.* r. Specht, Baumhacker. *Harkály.* picus viridis. *Vuga.* r. Grünſpecht. *Zöld-harkaly.* Sunt & aliæ picorum ſpecies.

piè, Adv. Cic. *poboſno, Bogo-uſſno, Bogo-bojno.* Andächtig, treulich, Gottsfürchtig. *Jámborúl, Iſtenesen, ſzentűl.* Item V. *Benignè, Clementer, obſervanter.*

*piĕrĭa, æ, f. Regio & urbs Macedoniæ, in confinio Dardaniæ. *Plin.*

*piĕrĭdes, um, f. *plur.* Novem filiæ Pieri macedonis, quæ certamine carminis & cantûs à Muſis victæ, & in totidem picas ſunt mutatæ. *Ovid.* 2. pierides *pro* Muſis. *Virg.* Vid. *Muſa.*

piĕtas, atis, f. Cic. *Poboſnoſzt, drago-volynoſzt, Bogo bojnoſzt, Iubáv y podloſnoſzt proti Bogu y Domovini y ſztarejem.* e. Frömmigkeit, Holdſeeligkeit, Gottes-Furcht, Liebe und Ehrerbietung gegen Gott, Vatterland und Eltern. *Kegyeſség, Iſtenes élet; Iſteni, Hazái, ſzűlei iſzeretet és tiſztelet.* Magna ſit, oportet, pietas in parentes & propinquos, major in patriam, maxima in Deum. *Senjus eſt Ciceronis.* 2. V.

Digitized by Google

Benignitas, *Clementia*. Claudian. 3. Nomen Deæ gentilium romanorum. *Cic.*

pĭger, a, um, Cic. *Lèn*, *Tròm*. Faul, träg. *Reſt*, *Lusta*. Vid. *Deſes*, *Iners N.* 2. *Negligens*, *ſegnis*, *tardus*. 2 Activè pigra hyems: *id eſt* pigros faciens. *Ovid.*

pĭget, ĕre, ĕbat, uit, *Imp.* Cic. *Nechemiſze*, *Vigyamiſze*, *Vtraga me je*, *gruſzti miſze*, *nerad imam*. Es verdrieſſet mich. *Reſtellem*. Ut me non ſolùm pigeat ſtultitiæ meæ, ſed pudeat. *Cic. pro Dom. c.* 11.

pigmæus, æi, m. V. *pygmæus*.

pigmentārius, ii, m. Cic. *Rumenilnik*, *kirumenilay druge boje* (peregr. *Farbe*) *prodáje*, *ali napravlyaj*. *Rumenilo-terſecz*, r. Farben-Verkauffer, *oder* Bereiter. *Feſtékest árúló*, vagy *tſináló*.

pigmentum, i, n. Cic. *Malarzko rumenilo*, *obraznaboja*. e. Mahler-Farb. *Kenő-feſték*. Vid. *Color*. Speciatim autem V. *Fucus N.* 1. 2 Transl. *Izvilſenye y nakinchenye govorenya*. e. Zierd im Reden. *Szoláſnak ékeſſége*. Vid. *Exornatio*. 3. V. *Fucus N.* 2.

Pignĕrātio, onis, f. JCt. *V-zálad ali v-zalog jemlenye*. Des Pfands-Annehmung, e. Pfändung. *Zálogoſitás*, *zálogba vévés*. 2. V. *oppigneratio*.

pignĕrātĭtĭus, a, um, JCt. *V-zalog dan*, *zalosni*, *základni*. Zum Pfand gehörig. *Zálogos*, *zálogboz-való*. Creditor pigneratitius: *id eſt*: ille, cui licet pignus capere. *Ulp.*

pignĕrātor, oris, m. (*à* pignero.) *V-zalog*, *ali v-základ davavecz*, *zalositel*. r. Verpfänder, der pfand giebt. *Zálogat adó*, *zálogba vető*. 2. à pigneror. *V-zalog jemitel*. Des pfand annehmer, der pfand nimmt, r. pfänder. *Zálogat vévő*. Cic.

pignĕro, ās, āre, āvi, ātum, (A&.) Juven. V. *Oppignero*. Aliqui, ſed perperam, ſcribunt *pignoro*. idem dicendum de derivatis.

pignĕror, āris, āri, ātus ſum. (Dep.) Cic. 1. proprie: *V-zálog ali v-základ jemlyem*, *zaſztavlyam*. s. pfand nehme, pfände. *Zálogba veſzem*. 2 Transl. Fidem militum præmiô pignerari: *pro* ſibi obligare, obnoxiam reddere, devincire. *Sveton*. Mars ipſe ex acie fortiſſimum quemque pignerari ſolet: *pro* ſibi afferere, ſibi ſubjicere, ſuum facere, & veluti in pignus accipere: *atque adeò ſenſus eſt*, quòd fortiſſimus quiſque primus in prælio occumbere ſoleat. *Cic.*

Pignŏris-căpĭo, ōnis, f. Cato *apud* Gell. *Zaloga jemanye*. e. pfand Nehmung. *Zálogba vévés*.

pignus, ŏris, n. Cic. *Zalog*, *zadav*, *základ*. s. pfand. *Zálog*, *zálag*. Apud JCtos differt hypotheca à pignore. V. *Hypotheca*. Apud Cic. verò *pignus* generatim accipitur. 2 Transl. V. *Securitas*, *obſes*, *Indicium N.* 2. *ſignum*. Magnum pignus ab eo Reip. datum: *id eſt* magna ſecuritas. *Cic.* Dextram reconciliatæ gratiæ pignus obtulit: *pro* indicium, ſignum, & argumentum. *Curt.* 3. pignora etiam vocantur *parentes*, *Filii*, *Filia*, *Nepotes*, *propinqui*. Quare & obſecratio illa iudicium, *per cariſſima pignora*, utique, ſi reo ſint liberi, conjux, parentes, utilis erit. *Quintil.*

pĭgrè, Adv. Plin. *Lén*, *vtraglyivo*. Faul, träg. *Reſtül*. Item V. *Negligenter*, *deſidioſè*, *paulatim*.

pĭgreſco, is, ere, [Neu. *Inch.*) Plin. *Lén bivam*, *vtraglyiv poſztájem*. Faul, langſam vverde. *Megreſztülök*.

pĭgrĭtĭa, æ, f. Cic. *Lénoſzt*, *vtraglyivoszt*, *trommoſzt*. e. Trägheit, Faulheit. *Reſtség*, *Luſtaság*. Vid. *Deſidia*, *Negligentia*, *Tarditas*.

pĭgror, aris, āri, (Dep.) *Lénimſze*, *lén ali vtraglyivſzem*. Faul *oder* träg bin. *Reſtelkedem*. Item V. *Moror N.* 1. *gravor N.* 1. *Tardo*. Scribere ne pigrêre: *pro* ne differas, ne tardes, ne graveris, non negligas &c. *Cic.*

pĭgror, ōris, m. Lucil. *apud* Non. V. *pigritia*.

pila, æ, f. Plin. *Sztuppa*, *poſzuda za tuchenye*, *tuchák*, vulgo *Mosár ali Morgyar*. e. Stampff. r. Mörſel. *Külyü*, *Mosár*. *Minden eſzközt*, *a' mellyben valamit törnek*. 2. apud eundem. *Babicza*, *y vſzaki navlaſztito pak zidani*, *ali iz ſzkup-zvezanoga kamenya zu vodi*, *ali drugdi naprávlyen ſztùp*. s. Bollverck, *oder* r. Pfeiler im Waſſer, Gebäu &c. *Hid-láb*, *és minden rakott oſzlop*, *legfő-képen kőſalból*.

pĭla, æ, f. *Cic.* pila minor, *Labda*, *Lopta*, *Lopticza*, *oblicza za igru*. peregr. *pila*. r. Ball, damit man kurtzweilet. *Lapta*, *Labda*. Vid. *Harpaſtum N.* 1. pila Maior. V. *Harpaſtum N.* 2. *Follis N.* 2. 2 apud Plin. V. *Globus*. 3 Transl. *pila fortunæ* dicitur homo variam, eámque ut plurimum adverſam fortunam expertus.

pīlānus, i, m. (*à* pilum.) Ovid. V. *Haſtarius miles*.

pĭlāris, is, *com.* re, n. *Stat.* ad pilam luſoriam pertinens. *Lopti ſzliſſajuchi*. Zu Ballen gehörig. *Laptáboz-való*.

pĭlārĭus, ii, m. Quintil. *Z-kamenczi igravecz*, *z-berze-*

Digitized by Google

s-berzochbum igre vkanyuvavecz, koi z-vszakojachbkem premétanyem szleparie chinȉ, szepo-igrȁss. r. Taschen-Spieler. *Aprȏ golyóbisokkal játszó, &c.*

pīlātim, *Adv.* Vitruv. *Od sztúpa do sztúpa.* Von einem pfeiler zum andern, *Oszloponként.* 2. V. *Densé.* In agrum hostium veni, pilatim exercitum duxi. *Scaurus apud Servium in 12. Æn.*

pīlātrix, īcis, f. Titinn. apud Non. *Razbojnicza, porobiteliczа, Taticza.* e. Blünderin, Rauberin, Diebin. *Megfosztóné, Nyúzóné, Lopónt.*

pīlātus, a, um, (*à* pilum.) Ennius *apud* Non. V. *Densus.* 2 apud Virg. *Z-kopjem, ali z-rimlyanzkum dardum oboruszen.* Mit einem Wurff-Spiess bevvaffnet. *Dárdás, dárdával fegyverkezett.*

pīleātus, a, um, Liv. *Z-kapum, ali z klobukom pokrit.* Der eine Mütze *oder* Hut auf hat. *Süveges, süveggel fedett.*

pīlentum, i, n. Virg. *Kochije, ali Hintov viszechi na dveh kolah.* Hangender Wagen *oder* Frauen-Gutsche mit zvveyen Rädern. *Két kerekü kotsi, széza.* Differt pilentum à petorito, quòd petoritum quatuor, pilentum duabus rotis constet; istud ab Hispanis, illud à Gallis est inventum. *Fest.*

† pīleo, ōnis, m. *Klobuchar.* r. Hutmacher. *Süveges, vagy kalap tsinálό.*

pīleŏlus, i, m. Ovid. *Klobuchecz, kapicza.* s. Hütlein, Häublein. *Süvegetske.* Apud Hieron. etiam legitur *pileolum, i, n.*

pīlĕus, či, m. & pīleum, ei, n. Plaut. *Kapa, Klobuk, Ske lynk. pokrivalo glave.* e Haube, Kappen, Mütze. r. Hut. *Süveg.* 2 apud Liv. *Znamenye szloboscbine.* s. Zeichen der Freyheit. *Szabadság jele.* Servi enim per impositionem pilei libertate donabantur. *Hinc* vocare ad pileum. *Szlobodnoga vuchbiniti, szlobostbinu dati.* Einen frey machen, in die Freyheit stellen. *Valakit szabad emberré tenni.* Liv.

pīlĭcrēpus, i, m. Senec. *Z labdum iliti z-pilum igravecz.* r. Ballen-Spieler. *Laptával játszó.*

pīlĭ ūdius, ii, m. Jul. Firmic. V. *pilarius.* Item V. *pilicrepus.*

pīlo, as, are, avi, atum, (Act.) Mart. V. *Depilo.* 2 est *Verb. Neut.* Fest. *Lászi dobívam, koszmatem, laszaszt* ali *koszmat poszlájem.* Die Haar überkomme, haaricht vverde. *Meg-szőrösödöm.*

pīlo, as, are, avi, atum, (Act.) Ammian. V. *Depilo, Expilo, Furor.*

pīlōsus, a, um, Cic. *Dlakasti, koszmat, Laszaszt.* Rauh, haaricht. *Szőrös.*

pīlŭla, æ, f. Plin. V. *Globulus, parva pila.* 2 speciatim: *Liko-kruglicza, za vrachtvo oblicza,* peregr. *pilula.* s. Artzney-Kügelein, Pillulein. *Orvosságі golyobisotska, pilula.* Vetus axungia phthisin in pilulis sumpta sanat. *Plin.*

pīlum, i, n. Plin. V. *Pistillum.* 2 Apud Cic. &c. *Kopje rimlyanzko tri nabade* (peregr. *spicze*) *imajuche, darda, szulicza rimlyanzka za kitanye.* r. Wurff-Spiess beyn Römern, so drey Spitzen gehabt. *A' Rómaiaknak három szegü vasas dárdájok volt.* Hinc à Romanis *primus pilus,* appellabatur prima centuria pilanorum, seu triariorum militum, qui pilis, seu hastis romanis instructi pugnabant. *Svet.*

Pīlus, i, m. Cic. *Dlaka, Lasz.* e. Haar. *Szőr, Haj-szál.* Aliquem nec pili facere: *pro* parvi pendere, nauci facere. *Catull.* Ego ne pilo quidem minus te amabo: *pro* Nihilo omnino minus. *Cic.*

*pimpĭnella, æ, f. Medic. *Pimpinella, Jarchja trava.* Bibernell, ein Kraut, Steinpeterlein. *Bába-íre fü.*

*pimpla, æ, f. *Mart.* Mons Macedoniæ, Olympo vicinus, Musis sacer. *Hinc* pimplæus, *vel* pimplēus, a, um.

*pĭnăcŏthēca, æ, f. & pinacothēcē, es, f. Varr. *Meszto, ali szoba, vu kojoisze vszakojachke malarie, czimeri, y kinchi chuvaju:* peregr. *Galleria.* Ein Ort, da Gemählder, Bilder &c. aufbehalten vverden, s. Gallerie-Zimmer. *Festett táblák, képek, tzimerek &c. tartó bely.*

pīnaster, stri, m. Plin. *Divji szmrek.* Wilde Fichte, vvilder Zirnen-Baum. *Vad fenyö-fa.*

pincerna, æ, m. Ascon. in Cic. *Pebarnik.* r. Mund-Schenck, Einschencker. *Pohár-töltö, pohárnak.* Item V. *Oenophorus.*

pindus, i, m. *Plin.* mons ingens Macedoniæ inter Epirum & Thessaliam, Musis Sacer. Ex medio sui brachium emittit, quod mons *parnassus* dicitur, ultima verò ejusdem pars mons *Helicon* appellatur.

pīnĕa, æ, f. Colum. V. *pinus.*

pīnētum, i, n. Plin. *Szmrekovje, szmrekovische.* r. Ort, da die Fichten, *oder* Zirnen-Bäumer vvachsen. *Fenyö erdö.*

pīnĕus, a, um, Plin. *Szmrekov.* Von Zirnen-Baum, Fichtenen, Kiefern. *Fenyös, Fenyöfából-való.* Nux pinea. *Szmrekov szád.* e. Zirbel-Nuss. *Fenyö-fa dió.*

pingo,

Digitized by Google

Pingo, is, ĕre, pinxi, pictum, (Act.) Cic. *Obrazim, z-bojum pifſem, ſzlikujem.* vulgo *Málam.* Mahle, abbilde, Schilderey mache. *Képet írok.* 2 Acu pingere. *id eſt* ſuendo varios colores inducere. *Ovid.* 3 V. *Deſcribo* N. 1. & 2. pingam coloribus tuis, penicillô meô. *Cic. Q. Fr. l. 2. ep. 14.*

Pinguēdo, ĭnis, f. Plin. *Tuſztina, Tuſztocha, Túſtcha, Mâſzt.* e. Fettigkeit, Fette, Feiſte. *Kövérség, zſír.*

Pingvēdĭnĕus, a, um, Plin. V. *pinguis, oleoſus.*

Pinguĕfăcio, is, ere, eci, actum, (Act.) Plin. *Tuſztîm.* Fett mache. *Megkövérîtem.*

Pingueſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Colum. *Tuſztimſze, tûſzt bivam.* Fett vverde. *Megkövéredem.* Item V. *Craſſeſco.*

Pingvĭārĭus, ii, m. Mart. *Tuſzto - Lyub, Maſztnecz, ki túſzte y maſztne jeſztvine rad ima.* Fett liebend, Liebhaber von fetten Speiſen. *Kövért enniſzeretô.*

Pinguis, is, *com.* ve, n. Plin. *Tûſzt, Maſzten.* Feiſt, fett. *Kövér, zſíros.* Vid. *Craſſus N.* 2. pingue ſolum: *pro* fœcundum. *Virg.* pingues menſæ: *id eſt* opiparè, & lautè inſtructæ. *Catull.* 2. V. *Denſus, Craſſus N.* 1. pingue & concretum cœlum: *Cic.* pingues lacernæ. *Juven.* 3 Transl. V. *Hebes, rudis.* ità *Cic.* pingui minervâ aliquid facere. V. *Minerva N.* 2.

Pingvĭter, *Adv.* Colum. *Tûſzto, Maſztno,* Fett, feiſt. *Kövéren, zſíroſon.*

Pinguĭtĭa, æ, f. Arnob. V. *pinguedo.*

Pinguĭties, ēi, f. Apul. *idem.*

Pingvĭtūdo, ĭnis, f. Quint. V. *pinguedo, Craſſedo N.* 1.

Pīnĭfĕr, a, um, Virg. *Szmreko-noſz, ſzmreko-roden.* e. Fichten, Kiefern, *oder* Kienholtz tragend. *Fenyô - bozó, Fenyôtermô.*

Pīnĭgĕr, a, um, Ovid. *idem.*

Pinna, æ, f. Colum. V. *penna N.* 1. 2 apud Plin. *Plavuti, ribja plavut.* e. Floſſen, Floſs - feder. *Hal-ſzárnya.* 3 apud *Vitr.* pinnæ. *Deſchicze, z-kojemi je melinzko kolo napereno.* Die Schauffeln, *oder* Brettlein am Mühl - Rade. *Deſzkátskák, mellyeket a' malom - kerékbe a' viz hajt.* 4 apud Liv. *pernicza.* r. Feder-Buſch, auf denen Gasquets - *oder* Sturm - Häuben. *Siſakon - való toll, Forgó.* 5 pinnæ turrium, murorum, valli, ſunt quædam propugnacula in ſummitate turrium &c. in acutum deſinentia. *Caſ.* 6. pinna, genus conchæ. *Cic. Plin.*

Pinnācŭlum, i, n. Tertull. *Verhunecz oſtercſzeſze ſzkup zbadyajuchi na czirkvi, biſi, &c.* r. Giebel, e. Zinne. *Ház* vagy *Templom* &c. *ormója, párkánya.*

Pinnātus, a, um, Gic. V. *pennatus.* 2. V. *Aculeatus. Acutus.* Plin.

Pinnĭcillum, i, n. Pallad. V. *penicillus.*

Pinnĭgĕr, a, um, Ovid. *Plavutaſzt, plavuti imajuchi.* Floſſen-habend. Floſs-Federn habend. *Hal-ſzárnyas.* Item V. *pennifer.*

Pinnĭrăpus, i, m Juven. *Zgrabitel pernicze, ki iz chije glave perniczu z ſzilum jemlye.* Der einem den Feder Buſch vom Kopf mit Gevvalt nimmt. *Rajnok, ki máſznak erôvel tollát* vagy *forgóját a' fejéről elragadja.*

Pinnŭ'a, æ, f. Plin. *Plavuticza, male plavuti.* s. Flöſslein, Floſs - Federlein. *Hal-ſzárnyatska.* Item V. *pennula.*

Pinſo, is, ĕre, ui, ĭtum, piſtum, & pinſum, (Act.) Varr. *Vu moſgyaru ali vuſztuppi túchem.* Stampffe. zerſtoſſe. *Mozárban* vagy *kûlûben vagy mitôrôk.* Item V. *Attero N.* 1. *Comminuo, Confringo, Molo, Frango N.* 1. *Contundo, Tero.* Fragris pinſi: *pro* cædi. *Plaut.* 2 Transl. & uſitatiſſimè, ſed ſinè exemplo ullius Auctoris Claſſici. *Kruhpechem.* Brod backe. *Kenyeret ſütök.* Ratio hujus uſus eſſe videtur, quòd nempe grana prius pinſi, ſeu contunde & commoli debeant, atque ſic in farinam rediga; ut ex ea ſubacta, & in lintre contrita ſeu piſta, maſſa panis primùm confici poſſit, quæ cocta, in fornace, verus tandem panis efficitur. Et ideo *panem pinſere*, pro *coquere* accipitur, veluti pro præcipua, & ultima conficiendi panis actione.

Pīnus, i, f. (in quibuſdam caſibus, præſertim in *Abl. ſing.* eſt etiam 4. *Decl.*) Plin. *Szmrek, ſzmrekovo drévo.* r. Fichten-Baum, Zirnen Baum. s. Kienholtz, r. Kiefer - Baum, Hartz - Baum, Föhren - Holtz, *Fenyô-fa.*

Pio, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Expio, ſati facio.* Item V. *placo.* Plaut.

Pīpātus, ûs, m. *Varr.* Vox pullorum.

Pīpĕr, ĕris, n. Plin. *pêrper, papar.* r. Pfeffer. *Bors.*

Pīpĕrātus, a, um, Colum. *Zaperpren, operpren, papren.* Gepfeffert. *Borſos, borſoltt.*

* Pīpĕrītis, is, & ĭdis, f. Plin. V. *Lepidium.*

Pīpĭlo, as, are, avi, atum, (Neu.) Catull. *Chvergulim, kakti vrabecz.* Wie ein Sperling, *oder* Spatz ſchreye. *Verêb módra ſſegek, pipegek.*

Pīpio, is, ire, &c. [Neu.] Colum. *Piſchim, kakti piſche &c.* pipſe vvie ein Hühnlein. &c. *Madárfi módra ſzólok, zſibogok, tſivágok,*

Digitized by Google

gok, sivok, Tſipegek. Peſſimus at paſſer triſtia flendo pipit. *Auct. phil.* 2 Transſ. pipire: *pro* cum ejulatu conqueri. *Feſt.*

Pīpĭo, ōnis, m. Lamprid. *Mladi golub, golubich.* Junges Täubelein. *Galambfi.* Dicitur & de aliarum avium pullis.

Pīpo, as, are, avi, atum, (Neu.) V. *Pipio.* Gallina pipat. *Varro.*

Pīpŭlum, i, n. & pīpŭlus, i, m. Varr. V. *Convicium, Irrîſio, Maledictum:* Aliquem pipulô differre: *pro* conviciari. *Plaut.*

* Pīrāta, æ, m. Cic. *Morſzki razbojnik.* r. See-Rauber, Meer-*oder* Schiff-Rauber, *oder* Caper. *Tengeri tolvaj, bajos rablovaj.*

Pīrātĭca, æ, f. (*intellige* Ars.) Cic. *Morſzko razbojnichtvo,* e. See-Rauberey, Meer-Kaperey. *Tengeri tolvajtág.* Facere piraticam: Cic. *Na morju razbijati.* e. Caperey treiben. *Tengeren tolvajkodni.*

Pīrātĭcus, a. um, Cic. *Na morju razbojnichki, Ladjo-razbojni.* See-Rauberiſch, zur Caperey, *oder* zum See-Raub gehörig. *Tengeri tolvajhoz-valô.*

Pīrum, i, n. Plin. *Hruſka.* e. Birn. *Kôrtvêly.*

Pīrus, i, f. Virg. *Hruſkovo drévo.* r. Birn-Baum. *Kôrtvély fa.*

Piſcārĭa, æ, f. Varro. *Ribni terg, Tergovi-ſtche za ribe.* r. Fiſch-Marckt. *Hal piatz.*

Piſcārĭus, a, um, Plaut. *Ribji, Ribni, ribam ſzliſſajuchi.* Zum Fiſch gehörig. *Halhoz-valô.*

Piſcātio, onis, f. Ulp. *Ribo-lov, Ribarenye, Rib lovlenye.* Das Fiſchen, e. Fiſcherey. - *Halâſzat, Hal-fogás.*

Piſcātor, ōris, m. Cic. *Ribich, Ribar, Ribolovecz.* r. Fiſcher. *Halâſz.*

Piſcātōrĭus, a. um, Plin. *Ribichki, Ribarſzki, Ribichem ſzliſsajuchi.* Zum Fiſchern gehörig. *Halâſzhoz-valô.*

Piſcātrix, īcis, f. Plin. *Ribichka, Ribaricza, Ribo-lovka.* e. Fiſcherin. *Halâſznê.*

Piſcātūra, æ, f. Tertull. V. *Piſcatio.*

Piſcātus, ûs, m. Cic. V. *Piſcatio.*

Piſcĭcŭlus, i, m. Cic. *Ribicza.* s. Fiſchlein. *Halatſka.*

Piſcīna, æ, f. Cic. *Ribnyak, Ribnik, Ribnicza.* r. Fiſch-Teich, Fiſch-Hälter. *Halas-tó,* Plin. & Colum. transfert hanc vocem etiam ad alia loca clauſa, & aquâ repleta.

Piſcīnālis, is, com. le. n. Pallad. *Ribnyichki, Ribnyaku ſzliſſajuchi.* Zum Fiſch-Teich gehörig. *Halas tói, Halas tavi.*

Piſcīnārĭus, ii, m. Cic. *Goſzpodar nad ribnyaki, chlovek ou ribnyakeh ſzvoje veſzelje imajuchi,* r. Fiſch-Teich-Herr, der ſeine Freud mit Fiſch-Teich hat. *Halas-tóban gyönyörködô.*

Piſcīnŭla, æ, f. (*Dim.*) Varr. *Ribnyachecz.* Kleiner Fiſch-Teich. *Halas-tótska.*

Piſcis, is, m Cic. *Riba.* r. Fiſch. *Hal.* 2. Piſces ſunt unum ex 12. ſignis Zodiaci, quod quatuor & triginta ſideribus conſtat. *Virg.*

Piſcor, aris, ari, ātus ſum, (Dep.) Cic. *Ribe lovim, Ribárim.* Fiſch fange, Fiſche. *Halâſzok.* piſcari in aëre: *proverb. Plauti, pro* operam ludere, ſeu fruſtra laborare.

Piſcōſus, a, um, Ovid. *Z-ribami obilen, punrib.* Fiſch-reich. *Halas, ſok halk.*

Piſcŭlentus, a. um, Plaut. V. *Piſcoſus.* Stagna piſculentiſſima. *Solin.*

Pīsĭto, as, are, avi, atum, (Neu.) Auct. Phil. *Gbverchim kakti skvorcz.* Schreyevvie ein Staar. *Tſevegek mint a' ſeregély.*

Pīſo, as, are, avi, atum, (Act.) Varr. V. *Pinſo.* ità Legit *Harduinus.*

Pīſo, is, ĕre, pīſi, piſtum, (Act.) Varr. V. *Pinſo.* ità Legit *Harduin.* Alii utroque loco *pinſo,* pro *piſo* legunt, ſimúlque *pinſo, as.* &c. quod *Turneb.* in MSS. Varronis ſe legiſſe teſtatur, rejiciunt, & ſolum *pinſo, is.* admittunt.

Pīſo, ōnis, m. Marcell. emp. V. *Mortarium, pila N.* 1. 2 Piſones, Nobiliſſima Romæ familia, dicti à piſis, quòd optimè piſa ferrent; uti *Ciceroues* à cicere, *Fabii* à faba, *Lentuli* à lente. &c.

* Piſſĕlæon, æi, n. Plin. *Szmolenzko olje.* Ein Oel von Pech. *Szurok olaj.*

* Piſtācĭum, ii, n. *Plin.* Genus nucis. *Pallad.* habet etiam *piſtaceum, ei, n.* & *piſtacea, æ, f.* videlicet *Arbor.*

Piſtillum, i, n. (à pinſo.) Colum. *Tukalo, Tukàch, z-kémſze kaj ou moſtáru, ali ſztuppi túcbe.* r. Stöſſel, Stämpffel, r. Mörſel-Keul, r. Klippel. *Moſár-tôrô, moſár-ütöje, &c.*

Piſtillus, i, m. Virg. *idem.*

Piſto, as, are, avi, atum, (Act. *Freq.* à pinſo.) V. *pinſo.* In pila lignea piſtabis, cernésque ſubtiliter. *Veget. de re veterin. l.* 1. *c.* 21.

Piſtor, oris, m. Cic. *Krubo-pek, pek, pekar.* r. Brod-Beck, Pfiſter. *Kenyér ſütô.* Adverte tamen piſtorem propriè eum dici, qui frumentum in pila pinſit, ſeu contundit, id quod olim in uſu fuit, antequam molas inveniſſent. Hinc factum, teſte *Feſto,* ut jam antiquitùs *piſtor* pro Coquo farinæ uſurparetur. Inventis verò molis, de eo dici cœpit, qui farinam ſubigit, & panem conficit. *Plin.*

Digitized by Google

pistōrius, a, um, Plin. *Pekovszki, pekarzki.* Beckerisch, Fisterisch. *Sütőbőz-való.*

pistrilla, æ, f. [Dim.] Terent. *Mala melinzka sztuppa.* e. Kleine Stampff-Mühle. *Stompotska, kőlyűtske.* Item V. *Mola versatilis, &c.*

pistrīna, æ, f. Plin. V. *pistrinum.*

pistrīnālis, is, *com.* le, n. Colum. *Melinzki, sztuppi szlisajuchi, melinzko-sztupni* Mühlerisch, zur Stamph-Mühle gehörig. *Malomboz-való, kőlyűbőz-vagy stompboz-való.* Item V. *Molarii N. 1. Molendinarius.*

pistrīnārius, ii, m. Ulp. V. *Mölitor, pistor.*

pistrīnensis, is, *com.* se, n. Svet. V. *pistrinalis.*

pistrīnum, i, n. Cic. 1. propriè. *Meszto, vu kojemsze kaj tűche ali melye: Melinzka sztuppa.* Ein Ort, allvvo man etvvas zerstossen, stampffet, *oder* mahlet: e. Stampff-Mühle. *Hely, a' hol valamit őszve-morsolnak, törnek, őrőlnek.* Vid. *Molendinum, Mola N. 1.* Hinc 2 Transl. sumitur *pro* Domo correctionis. *Meszto, ali Hisa pobolßanya, kadisze zlocheszti kastiguju y vu ostrom sztrábu derzsé.* s. Zucht-Haus. *Fenyitték-ház.* Aliquem in pistrinum dedere. *Plaut.* Detrudi compingi in pistrinum. *Cic.* 3. pro *quovis laborioso loco,* & *arduo labore.* Tibi mecum erit, Grasse, in eodem pistrino vivendum. *Cic.* 2. *de Or.* 4 Speciatim & usitatissimè: *Pekarnicza,* peregr. *Fistarnicza.* e. Back-Stube, pfister-Stube. *Sütő-ház.* Exercere pistrinum. Svet. *Obnassati pekarstu.* s. Becken-Handvverck treiben. *Sütő-mesterséget üzni.* Item V. *Molas versare &c.* Rationem uberiorem hujus 4tæ acceptionis Vide in vocibus *pinso,* & *pistor.*

pistrix, īcis, f. Plin. *Pekaricza, Filyürka.* e. Beckin, pfisterin. *Kenyér sütőné.* Item Mulier, quæ grana in pila pinsit, seu comminuit. 2 *apud Cic.* species balænæ, longo corpore & angusto.

pistūra, æ, f. Plin. *Krubo-pekszivo, pekaria.* s. Becken-Werck. *Kenyér-sütés.* propriè & ex prima vocis institutione idem est, ac *Contritio N. 1. Contusio, Comminutio, Molitura.*

pīsum, i, n. Plin. *Grah.* e. Erbs, Arbes. *Borsó.*

* pīthāules, is, m. Senec. V. *Lyripipiarius.*

pītīsso, as, are, avi, atum, [Act. *à græco* pitizo.) Terent. *Tenyko y po malom pijem, chmerkam, kakti kussajuch pijem.* Langsam und vvenig trincke, nippfe. *Kóstolásnak okáért egy kis bort iszom, szürcsölök.*

pītuīta, [pītuīta, *Horat.* pītuīta, *Pers. &c.*] æ, f. Cic. *Lepchena voda vu kervi, nezrela kerv.* Das schleimige Wasser im Geblüt, r. Koder. *Ragadós nedvesség a' vérben.* Vid. *phlegma, Mucus.* 2 apud *Colum.* est morbus ex fluxu pituitæ ortus, gallinas cumprimis infestans. *Kika, kokosje piszkutanye.* r. Pips, das Pfeiffen der Hennen. *Pipes nyavalya, tyük pipe.*

pituitāria, æ, f. *Plin.* Herba, quæ pituitam oris siccat.

pituitōsus, a, um, Cic. V. *Phlegmaticus, Muccosus.*

pius, a, um, Cic. *Boga-bojechi, pobosen.* Gottsfürchtig, fromm. *Istenfélő, Jámbor.* Item V. *Observans N. 1.* pius in parentes, patriam, &c. *pro* observans, bene affectus patriæ &c. *Cic.* 2. V. *Benignus, Clemens,* Terent. *piissimus.* Curt.

pix, pĭcis, f. Plin. *Szmola.* s. Pech. *Szurok.* Græca pix. *Szmola gerchka,* vulgo *kolofon.* r. Colophonien. *Gyanta, kalafónia.*

plācābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Vtaslyiv, Vtisslyiv.* Versöhnlich. *Engesztelhető, Tsendesíthető.* Alicui se placabilem præbere: *id est* benignum, clementem, facilem, propitium. *Cic.*

plācābĭlĭtas, ātis, f. Cic. *Vtaslyivoszt, vtisslyivoszt.* e. Versöhnlichkeit. *Engesztelhetőség.* Item V. *Benignitas, Clementia, Mansvetudo, Lenitas, Facilitas N. 2.*

plācābĭlĭter, Adv. Gell. *Vtaslyivo, Vtisslyivo.* Versöhnlich. *Engesztelve.*

plācāmen, ĭnis, n. Liv. *Vtasilo.* e. Versöhnung. *Engesztelő.* Item V. *piaculum N. 2. placatio.*

plācāmentum, ti, n. Tacit. *idem.*

plācātè, *Adv.* Cic. *Vtisseno, vtaseno.* Gütlich. *Engedelmesen.* Vid. *pacatè, benignè.*

plācātio, onis, f. Cic. *Vtissenye, Vtasenye.* e. Aussöhnung, Versöhnung. *Megengesztelés.* Vid. *pacificatio.*

placatōrius, a, um, Tertull. V. *pacificatorius, piacularis.*

plăcenta, æ, f. Plaut. *Gibanicza.* e. Kuchen mit Käss, Butter &c. gemacht. *Fánk, pánkó, palatsinta.*

plăcentia, æ, f. Apul. *Zvolynoszt, vugodnojit* e. Gefälligkeit. *Megtetszés.* 2. est *Nom. propr. Civitatis in Italia.*

Plăceo, es, ĕre, cui, ĭtum, [Neu.] Cic. *Vugodenszem, povolyenszem, dopádamszt.* Gefalle, angenehm, *oder* beliebt bin. *Tetszem, kellek, kedves vagyok.* Vid. *Complaceo.* sibi placere: *pro* efferri, gloriari, in suis viribus fidere. *Quintil.*

plăcet,

Digitized by Google

plăcĕt, ēre, ēbat, uit, *vel* cĭtum eſt, (Neu. *Imperſ.*) Cic. *Drago je, povolyno je, dopadaſze.* Es gefället, es iſt angenehm, beliebt, gefällig. *Tetſzik.* 2. V. *Exiſtimo N.* 1. *Opinor, Judico, Arbitror, Decerno N.* 1. & 2. Doctiſſimis, ſapientiſſimiſque placuit: *pro* videbatur, *vel pro* Doctiſſimi & ſapientiſſimi ità cenſuerunt, &c. *Cic.*

plăcĭdè, *Adv.* Cic. V. *Benignè, Manſuetè, pacatè.*

plăcĭdĭtas, atis, f. Varr. V. *Benignitas, Lenitas, Manſuetudo, Tranquillitas, quies, pax.*

plăcĭdus, a, um, Cic. V. *Pacificus, Tranquillus.* &c.

plăcĭto, as, are, avi, atum, (Neu. *Freq. à* placeo.) Plaut. *Dopadivamſze, vechkrat povolyen jeſzem.* Oft gefalle. *Tetſzdegelem, kellegetek.*

plăcĭtum, i, n. Plin. V. *Decretum, Arbitratus, Opinatio.*

plăcĭtus, a, um, Terent. *Vugoden, povolyen, Drág, priet, doſzudyen.* Gefällig, beliebig, angenehm, beſtimmt. *Tetſzŏ, kellŏ, kedves, végezett.*

plăco, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Taſſim, Tiſſim.* Verſöhne. *Engeſztelem.* V. *Delinio N.* 1. *Lenio, Mitigo N.* 1. *Tranquillo.*

plăga, æ, f. Cic. V. *Jctus, N.* 1, *percuſsio, Verber, Vulnus N.* 1. Item V. *Inciſio N.* 1. Plin. 2 Transl. V. *Calamitas, Damnum, Exitium N.* 1. & 2. Cic.

plăga, æ, f. Cic. *Kotár, ſztanovita ſztrán zemlye, ali neba.* Gewiſſer Ort, *oder* Gegend der Erden, *oder* des Himmels. *Földnek*, vagy *világnak egy darab réſze.* 2. V. *Caſſis.* Virg. *Hinc Transl.* Incidere in plagas. *Vu pogibel doſzpeti, zajti.* In Gefahr kommen. *Veſzedelemben eſni.* Cic.

plăgiārius, ii, m. Gic. *Iyudo-rát, ki detczu, ali druge lyudiſzlobodne prodáje, kupuje;* ali *tugye ſzluge prez goſzpodovoga dopuſchenya zadersáva, odtujáva* &c. r. Menſchen-Dieb. *Ember-lopó.*

plăgĭgĕr, a, um, Plaut. *Z-vudarczi zpiſzan, Bijenya vrédeu, za bijenye rodyen.* Mit Striemen gezeichnet, Streich-würdig, der gleichſam zum Schlägen gebohren iſt. *Tſzapáſt, verést viſelŏ, vereségre málló, vereségre ſzületett.*

plăgĭgĕrŭlus, a, um, Plaut. *idem.*

plăgĭpătĭda, æ, *com.* Plaut. *Vudarczev terpitel, terpitelicza: bijenya podnaſſavecz, podnaſſavka.* Der, *oder* die Streich leidet. *A' ki veréſeket ſzenved.*

plăgĭum, ii, n. JCt. *Iyudo-tatbina, Detczokradba, z-ſzlobodnemi lyudmi terſtvo, tugyih ſzlug prez d'puſchenya zaderſavanye, kupuvanye, ali prodavanye.* r. Menſchen-Raub. *Emberekét lopás.*

plăgōſus, a, um, Apul. *Vudarczev pun.* Voll Wunden, mit Streichen vvohl gezeichnet. *Sok ſebŭ, vereséggel rakva.* 2. Activè. *Ki rad hije, vudarcze vechkrat delŏ.* Der gern ſchlägt. *Verekedŏ.*

plăgŭla, æ, f. Vid. *Lintеum, Linteolum N.* 1. Liv. 2. V. *Phibyra N.* 2. *in transl. ſignificatione.* Plin.

planca, æ, f. Plin. Pallad. *Ravna, zravnana deſzka, proſznicza moſztna.* Ebenes Bret, r. Bruck-Laden. *Egyenes deſzka, Hídravaló gerenda.*

planctus, ûs, m. 1. propriè V. *Jctus N.* 1. *percuſſio, verberatio, verber.* Lucan. 2. ſpeciatim. *Veliki plach, y tuchenye perſzih; Narekuvanye, y z-rukami ſaloſztno klópanye.* e. Groſse Klage, s. Leid-Geſchrey mit Bruſt-Klopffung. *Nagy ſiralom, melyét firtában verés.*

plancus, a, um, Plin. *Tenyke, nizke y ſiroke noge imajuchi, kakti deſzcbicze.* Breite und flache Füſse habend. *Szétes lábú* vagy *talpú.*

plānē, *Adv.* Cic. *Ravno, zraven.* Eben. *Egyenesen.* Item V. *perſpicuè, apertè.* Item V. *Omnino, prorſum N.* 2. Perfectè, planéque eruditus. *Cic.* Item V. *Certè.* Qui alia tam planè ſcias. *Terent.*

* plānēta, æ, m. Cic. *Meſzto premènyajucha zvézda, neſztalno zvezdiſzbe.* 1. Irrſtern, Planet. *Bújdosó tſillag.* 2. apud Iſidor. *Méſzna halya, Kaſula.* e. Kaſel, ein Prieſterliches Kleyd. *Papi ruha, Kaſula.* Septem numerantur planetæ. *Saturnus* ſupremum, huic proximum *Jupiter*, tertium *Mars, Sol* quartum locum obtinet. *Venus* ſolem ſubſequitur, *Mercurius* ſub venere ſuum circulum peragit. *Luna* infimum, terræ proximum, & minimum circulum cœleſtem motu ſuo, perficit. *Cic.*

* plānētēs, æ, m. *idem.*

plānētĭcus, a, um, *Sidon.* Ad planetam pertinens.

plango, is, ĕre, planxi, planctum (Act. *ab antiq.* plago:) Lucr. 1. *propriè* Vid. *Verbero.* 2. Vid. *Lamentor, Lugeo N.* 1. & 2. plangunt ſua damna coloni. *Stat.*

plangor, ōris, m. Catull. V. *planctus N.* 1, 2 apud Gic. V. *planctus N.* 2. *Luctus N.* 1. *Lamentatio.*

Digitized by Google

planiloquus, a, um, Plaut. *Odperto y otkivesszto govorechi, ki tak govori, kak vu ſzerdczu chüti.* Aufrichtig und glatt redend, der deutlich redet, und ſich kein Blat vors Maul nimmt. *Magyarán ſzóló.*

plānĭnĕs, ĕdis, *com.* Feſt. *Rauno-nog.* Flach-Füſſig. *Széles lábú, Talpas.* Item V. *Nudipes.* Mimi planipedes: *id eſt:* qui nudis pedibus in ſcenam prodibant: cùm contra Comœdi ſoccis, Tragœdi Cothurnis pedes induti in Theatro agerent.

plānĭtĭes, ēi, f. Cic. *Ravnicza, Ravnina, Ravno y jednako meſzto.* e. Ebene, ein eben Feld. *Megegyenesitett föld.* 2 Transl. Orationis planities: *id eſt* perſpicuitas.

plānĭtūdo, ĭnis, f. Colum. *idem.*

planta, æ, f. Gic. *Zemlyo-raſztje, préſzad, záſzad, vſze, kaj iz zemlye raſzte.* s. Erd-Gevvächs, alles, vvas aus der Erden vvächſt. *Föld-terméſe, minden-a' mi a' földből kinö.* Vid. *Germen N. 1. Stirps N. 1. Stolo, ſurculus. &c. 2. Dolnya ſztran nege, podplat.* Die Fuſs-Sohlen, s. Fuſs-Bret. *Láb-talp.* Inſtitit plantam: *pro* pedem pede preſſit. *Plaut.*

plantāgo, ĭnis, f. Plin. *Terplutecz, tráva za izvrachenye ràn haſznovita.* Breitvvegerich, gevviſſes Kraut. *üti-fü.*

plantāris, is, *com.* re, n. Stat. *Podplataſzt, podplatni.* Zur Fuſs-Sohlen gehörig. *Talpra-való.*

plantārium, ii, n. Plin. *Zaſzadiſche, preſzadiſche, uſzadiſche; Meſzto, Vert, kadiſze vſzakojachke mladicze. préſzadi, záſzadi &c. poſzadyuju.* r. Pflantz-Garten. *ültetö bely.* 2. apud Virg. V. *planta N. 1.*

plantārius, a, um, Colum. *Záſzadni, úſzadni, póſzadni, préſzadni.* Was da kan gepflantzet vverden. *ültetni-való.*

plantātio, onis, f. Plin. *Zaſzadyenye, preſzadyenye, poſzadyenye.* e. Pflantzung. *Palántálás, ültetés, öltás.*

plantātor, oris, m. Auguſtin. *Zaſzaditel, poſzaditel, preſzaditel, poſzadyavecz.* r. Pflantzer. *ültetö, ölté.*

plantĭgĕr, a, um, Plin. *Záſzade imajuchi, noſzechi.* Das Schoſs trägt. *Palánta-bordozó, növeſt termö.*

planto, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Szadim, poſzádyam, zaſzádyam.* Pflantze. *ültetek, palántálok.*

plānus, a, um, Cic. *Raven, jednak, ploſſat.* Eben, gleich, flach. *Egyenes, ſik.* 2. Transl. V. *Certus, Clarus, Manifeſtus, perſpectus, apertus.* Aliquid planum facere: *pro* declarare, explanare, patefacere, rem dubiam & difficilem explicare. *Cic.*

* plānus, i, m. Cic. V. *Deceptor, Impoſtor, Seductor.*

* plaſma, ătis, n. Auſon. *Loncharzko delo, dugovanye iz zemlye napravlyeno.* s. Hafner-Werck, aus der Erden gemachtes Ding. *Fazakaſs tſinálmány, Földből-való alkotmány.* Item V. *Fornamentum, Figlinum.* Hinc à *Prudent.* Homo *plaſma* vocatur. 2. eſt potio dulcis, abluendis faucibus, ne raucedine lædantur, ſerviens. *Quintil.*

plaſmo, as, are, avi, atum, (Act.) Prudent. *Iz blata délam, zemlyene kipe napravlyam, Lonchárim, Lonchariu tiram.* Geſtalte, irrdene Bilder mache, Töpffer-Werck treibe. *Sárból valamit tſinálok, Földből képeket formálok, Fazakas munkát mivelek.*

* plaſtes, (plaſta) æ, m. Plin. *Kipnik, ki iz blata dèla.* Der irrdene Bilder &c. macht, *Sár-mives, sárból kép tſináló.* Item V. *Figulus, Formator N. 1.*

* plaſtĭcē, es, f. Plin. *Znanye,* ali *Meſztria kipe iz ilovatske napravlyati, Loncharia.* e, Kunſt Bilder aus Leim zu machen, e. Hafner-Kunſt. *Földből képet faragó meſterség, Fazakaſság.*

plaſtĭcus, a, um, Vitruv. *Iz zemlye delajuchi, iz blata delanyu ſzliſſajuchi.* Aus der Erden etvvas machend, zum Hafner-Werck gehörig. *Sárból valamit tſináló, fazakas munkához-való.*

plaſtĭcus, i, m. Jul. Firmic. V. *plaſtes.*

* plătănĭnus, a, um, *Colum.* Ex platano factus.

* plătăno, (plătănon) ōnis, m. *Mart.* Locus platanis conſitus.

* plătănus, i, (*apud Virg.* ûs. 4.) Cic. *Velikega liſztja, za ſzenczu kruto dobro, Lipi ſzpodobno drévo; vnogo ſzverſzja ima, y viſzoko ráſzte.* Nonnulli Lexicographi Illyri platanum, communi cum Orno nomine, vocant *Javor.* Ein gevviſſer Baum, mit breiten Blättern, zum Schatten ſehr dienlich, dem Linden-Baum gleich: hat viel Aeſt, und vvächſt hoch. *Lexica germanica nominant* r. Masholder-Baum, Ahorn-Baum, *Qua nomina etiam* Aceri, & Carpino tribuunt. *Egy nagy levelü, kedves árnyeku, kaſznló a' hárſ-fához plátánus nevü fa, melynek kiterjedt ágai vagynak, és megſzan felnö.*

* plătēa, æ, f. Terent. *Valicza.* e. Gaſſe. *Utſza.* Item V. *Area N. 2.* Lamprid.

plāndo,

Digitized by Google

plāudo, is, ĕre, si, sum. (Neu.) Cic. *Krutoſze radujem, od veſzelia z-rukami pleſzkam.* Frohlocke, mit den Händen patſche. *örülök, tapſolok, tombolok.* Vid. *Applaudo, Approbo.* Huic ita plausum est, ut salvâ Rep. Pompejo plaudi solebat. *Cic.* Sibi plaudere: *pro* blandiri, & placere sibi; nimium sua amare, & æstimare. *Plin.* pars pedibus plaudunt choreas: *pro* pedes invicem collidendo, *vel* pedibus terram feriendo saliunt. *Virg.*

plāusĭbĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Raduvanya vréden, pohvalyiv. Radovni, Vſzakomu povolyen y priet.* Frohlockens vvürdig, Lobvvürdig, jedermann angenehm, alles vvas ſich gefällig macht, und vvohl hören läſt. *örvendeter, ditsĕretre méltó, Mindennél kedves, tapſoláſra méltó.*

plausĭbĭlĭter, *Adv.* Sidon. *Z-raduvanyem, z-pleſzkanyem, kruto-povolyno.* Mit Frohlocken, Lobvvürdiglich, ſehr angenehmlicher Weiſe, jedermann gefällig. *örvendezve, tapſolva, kedvesen.*

plāusor, oris, m. Horat. *Raduvavecz, z-radoſztjum hvalitel, z-rukami pleſzkavecz.* r. Frohlocker, Handklopffer. *örvendező, valamit ditsérő, tapſoló.*

plaustrārius, ii, m. Lamprid. *Kolár, kolo-delacz.* r. Wagner. *Szekér tſinálo.* 2. apud Ulp. *Kolo-vozecz.* r. Fuhrmann. *Szekeres.*

plaustrum, i, n. Cic. *Vóz, kóla za têrb.* r. Laſt-Wagen, Fuhr-Wagen. *Szekér.*

plāusus, ûs, m. Cic. *Veliko raduvanye, pleſzk,* ali *pleſzkanye z-rukami.* e. Frohlockung, das Handklopffen, *oder* Klatſchen. *örvendezés, tapſolás.* Aliquid plausu laterum nunciare: *id est:* alarum concussu. *Plin.*

† plēbānus, i, m. V. *Parochus N. 2.*

plēbēcŭla, æ, f. Cic. *Mali pripoſzti pük, Menyſſega reda obcbinicza.* Das gemeine Völcklein, r. Pöfel. *Köz-népetske.*

plēbējus, & plēbēius, a, um, Liv. *K-púku zpadajuchi, púkov.* Dem gemeinen Volck gehörig, Pöbel-Artig. *Köz-rendbéli. 2.* Transl. V. *Abjectus, Humilis N. 2. Ignobilis N. 1. & 2.* Cic.

plēbĭcŏla, æ, *com.* Cic. *Púku vgadyavecz, púko-ſzluchenik.* Der dem Pöfel etvvas zu Gefallen thut, dem gemeinen Volck dienend. *Köz-népnek kedvező, Jzolgáló.*

plēbiſcītum, i, n. Cic. *Dopitanye, Dokonchanye, Odluchenye púka.* r. Beſchluſs, e. Satzung von gemeinen Volck gemacht. *Köz-nép végezése.*

plebs, plēbis, f. Liv. *Pük, pripoſzta obcbina.* Das gemeine Volck, die gemeine Burgerſchafft. *Köz-nép, község.* Apud Cic. *Zlochesta, y vſzaka za malo derſana obcbina, kupchina.* Das gar gemeine, und ſchlechte Volck; Pöbel, *oder* Pöfel vom Volck. *Leg-alább-való köz-nép.*

plectĭbĭlis, is, *com.* le, n. Sidon. *Vréden pokaranya, kaſtiganya.* Straffbar, Straffvvürdig. *Büntetést érdemlő.*

plectĭlis, is, *com.* le, n. Plaut. *Zpleten, zpletlyiv.* Geflochten, das ſich flöchten läſt. *Fűzött, tekertt, Fűzhető.*

plecto, (*à græco* plectes, *latinè* percussor.) is, ere, xi, xum, [Act.] Terent. V. *Ferio, percutio N. 1. 2.* per *Synecdochen* Vid. *punio.* Capite plecti: *pro* suppliciô affici, capite minui, morte multari, vitâ exui. *Glavu zgubiti, glaveſze mentuvati.* Enthauptet vverden. *Fejét venni.* Culpa jure, & sinè invidia plectitur: *pro* punitur. pœnâ afficitur. *Cic.*

plecto, (*à græco* Pleco.) is, ĕre, xi, xum. (Act.) Lucr. *pletem.* Flechte, vvinde. *Fűzöm, Tekerem.* Vid. *Implico N. 1. Necto N. 1. Glomero N. 1. Texo N. 1.*

plectrum, i, n. Cic. *Lük guſzleni, Lúcbecz.* r. Fiedel-bogen, Geigen-Bogen. *Hegedű vonó.* poeticè V. *Lyra, Carmen N. 1.* ità Tibull. Horat.

plēĭădes, ădum, f. *plur.* Ovid. *Zvezdiſche, ſzedem zvézd vuſzebi zadersavajuche, kojeſzeſzkup hodeche okolo protuletja izkaſuju, y veter, ſznèg, desgy z-ſzobum donaſſaju.* s. Sieben-Geſtirn, e. Gluck-Henne. *Hét tſillagú égi jel, égi fias tyúk.* Sing. *Pleias, adis. f.* Ovid.

plēnè, *Adv.* Cic. *Na punom, puno.* Völliglich, völlig. *Tellyeſen.* Vid. *Abundanter, Cumulatè, Integrè N. 1. perfectè.*

plēnĭlūnium, ii, n. Plin. *Schep, pun meſzecz.* r. Vollmond. *Hóld-tölte.*

† plēnĭpŏtentia, æ, f. *Zverſzena oblaſzt, na punom dana mòch kaj vuchiniti.* Vollkommene Macht und Gevvalt. *Egéſz hatalom.*

† plenipotentiārius, ii, m. V. *Mandatarius, Legatus.*

plenĭtas, atis, f. Vitruv. &

plēnĭtūdo, ĭnis, f. Auct. ad Her. *Punöcha, zpunenozt.* e. Völle, Vollſtändigkeit. *Tellyeſség, Bételyeredés.* Item V. *Integritas N. 1. perfectio N. 2. 2.* V. *Corpulentia, Craſſedo N. 1.* Plin.

plēnus, a, um, *pun.* Voll. *Tellyes.* Navium, *vel* navibûs pleniſſimus portus. *Cic.* 2. Deceſſit plenus: *id est:* perdives, divitiis onuſtus.

Digitized by Google

onuſtus. *Cic.* Gradu pleno cohortari: *id eſt*: magno ſtudio & conatu, ferventer. *Id.* In dicendo plenus: *pro* Copioſus, facundus, Fœcundus N. 2. *Id.* pleno ore laudare: *pro* valde laudare. *Id.* Aër plenus: *pro* Craſſus, denſus. *Id.* Ad plenum: Horat. V. *plenè*. In plenum. Plin. V. *Omnimodè, omnino*. Fœmina plena: *pro* gravida. *Plaut.*

plērique, æque, ăque, *plur.* Cic. *Vekſſinom, Z-vekše ſztrani, ſzkoro vſzi, vekša ſztràn.* Der mehrertheil, ihrer viel, die meiſten, faſt alle. *Többire minden, nagyobb réſz, Majd mindnyájon.* Quod plerique omnes faciunt: *pro* quaſi omnes. *Terent.*

plērumquĕ, *Adv.* Gic. *Szkoro vſzagdar, z-vekše ſztráne, vechma.* Mehrentheils, gemeiniglich. *Inkább, Majd mindenkor, Többire.* Plerumque, non ſemper, quæ eveniunt, fortuita ſunt. *Cic.* 2. *Divin.*

* plēurītĭcus, a, um, Plin. *Bodecz terpetbi, bodczu podlóſen.* Das Seyten-Stechen habend, dem Seyten-Stechen unterworffen. *Nyilallós, óldal-fájos.*

* plēurītis, ĭdis, f. Cœl. Aurel. *Bodecz.* Das Seyten Stechen, Seyten-Wehe, r. Seyten-Stich. *Nyilallás, óldal-fájás.*

plexus, ûs, m. Manil. V. *Implexus N.* 2. *Implicatio, Nexum, Nexio.*

plexus, a, um, Lucr. *Zpleten.* Geflochten. *Flochtt.* Vid. *Implexus, Nexus.*

* plĭădes, ădum, f. *plur.* Stat. V. *plejades.*

plĭca, æ, f. Plin. *Guſoa, Nabranye, Zvinenye na opravi, kerpa.* e. Falt an einem Kleyde, r. Fleck. *Fürt, Rántz, Rét, Fólt.* 2. plica polonica, Medic. *Vilovina, Laſzo-zapletek.* e. Haar-Schrötel, Schrötleins-Zopff. *Genetségtől bſzve-tſzomózott haj-fürt.* Morbus eſt polonis familiaris.

plĭcātĭlis, is, *com.* le, n. Plin. *Zvitlyiv, gutolyiv, kaiſze more naguſvati, nabrati*, ali *kerpati.* Das ſich zuſammen falten, *oder* flechten läſt. *bſzve-rántzolható, fogható.*

plĭcātūra, æ, f. Plin. *Nabiranye, zaviánye, guſvanye, kerpanye oprave.* e. Faltung an einem Kleyd, Flickung. *bſzve-rántzolás, fogás, Foldozás.*

plĭco, as, are, [Act. *à græco* pleco] Lucr. *Nabiram, zaviam, guſvam, kerpam opravu.* Falte, in die Falten bringe, flicke. *Rántzolom, Takarom, bſzve-türöm, Foldozom.* Apud Alvarum legitur *plĭcui, plĭcĭtum.* Aliqui etiam ex voce *plicatura*, apud Plin. reperta, deducunt *plĭcāvi, plicatum*, Nulla tamen horum præteritorum, & ſupinorum, apud Auctores, exempla extant.

plōdo, is, ĕre, &c. (Neu. *obſol.*) Virg. V. *plaudo.*

plōrābĭlis, is, *com.* le, n. Pers. *Vréden plachay tuguvanya.* Thränen-würdig, bevweinlich. *Siralomra-méltó.* Vid. *Deplorandus, Lugubris.*

plōrābundus, a, um, Plaut. *Jako tuguiuchi, plachuchi.* Sehr betaurend, vweinend. *Siránkozó, firó.*

plorātio, onis, f. Auguſt. V. *ploratus.*

plorātor, oris, m. Mart. *Tuguvavecz, plakavecz.* r. Betaurer, Weiner, Flenner. *Siró, Siránkozó.*

plorātus, ûs, m. Cic. *Tuguvanye, plakanye.* e. Heulung, das Weinen, Flennen. *Siránkozás, firás.* Vid. *Fletus, Ejulatio, Lamentatio, planctus N.* 2.

plōrātus, a, um. *part. paſſiv.* Stat. *Oplakan.* Bevweinet. *Siratott.*

plōro, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Tugujem, Czérimſze.* Heule, Flenne. *Siránkozom.* Item V. *Lamentor, Fleo, Ejulo.* Subducta viatica plorat: *pro* queritur, deflet. *Horat.* Ploratur lacrymis amiſſa pecunia veris. *Juven.* Perditur ipſe DEus! lacryma nulla cadit.

Iz ſzerdcza ſze ſzúze tochę,
Za Moſswyiczu prgublyenu:
Kâd pak duſſa zginut bochę,
Onda ſzúze vſze povénu.

plōſor, oris, m. Sidon. V. *plauſor.*

ploſtellum, i, n. Varr. *Mala kóla, kólcza.* Kleiner Wagen. *Szekeretske, Talyiga.*

ploſtrārius, a, um, Cato. *Kólam ſzlüſſajuchi, kólni.* Zum Fuhrvvagen gehörig. *Szekérhez-való.*

ploſtrum, i, n. Colum. V. *plauſtrum.*

pluit, ĕre, ēbat, pluit, *vel* plūvit, (Neu. *Impers.*) Gic. *Deggyiſze, deggy ide, godina ide.* Es regnet. *Eſik, Esőt-eſik.*

plūma, æ, f. Cic. *Mehko perje, pavulicza iz perja.* e. Zarte Feder, pflaum-Feder. *Pelyh, pih, Tollatska.*

plūmātĭlis, is, *com.* le, n. Plaut. *Iz mehkoga perja napravlyen, z-perjem nakinchen, pernat.* Aus zarten Federn gemacht, mit Federn gezieret, zum Federn gehörig. *Pihből-való, pihvel tzifrázott.*

plūmātus, a, um, Cic. *Z-perjem pokrit, pernat, perno-pavulichaſzt.* Voll Federn, befedert. *Tollal megrakott, teli tollal.*

plumbāgo, ĭnis, f. Plin. *Medo iz olovay ſzrebra: zmèſz iz olova y ſzrebra.* Ertz aus Bley und Silber gemiſcht, s. Bley-Ertz, Bley-

Bleyvveiſs. *Ezüſtel elegyes ón.* 2. Eſt herba in arvis naſcens, folio lapathi, radice craſſa & hiſpida. Hac contusâ, ſi oculus illinatur, tollitur vitium oculi, quod plumbum appellant.

plumbārius, a, um, Plin. *Olovni, olovu ſzliſſajuchi.* Zum Bley gehörig. *ónboz-való.*

plumbārius, ii, m. Vitr. *Olovnàr, kì kaj iz olova déla.* r. Bley-Arbeiter. *ón-mives.*

plumbāta, æ, f. Veget. *Olovno zerno, kruglo: Bat olovni na lanchetzu.* e. Bley-Kugel. *ón golyóbis.*

plumbātūra, æ, f. Jul. Cæſ. *Zaolovenye, zolovom varenye, zaczviranye.* Das Löten, oder e. Verlötung mit Bley. *ónazás, ónnal foglalás.*

plumbĕus, a, um, Plaut. *Iz olova, oloven, olovni.* Bleyern. *ónból-való.* 2. Transl. Homo plumbeus: *id eſt:* Stupidus, Ignarus, imperitus, hebes. *Cic.* Gladio, *vel* pugione plumbeo aliquem jugulare: h. e. Futili, & levi argumento aliquem convincere. *Id.* Color plumbeus. *Plin.*

plumbo, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Zolovom varim, zaczvíram, olovim.* Mit Bley löte, verlöte, vergieſſe. *ónazok, ónnal-öntök.*

plumbōſus, a, um, Plin. *Olovaſzt, pun olova.* Bleyhafftig, voll Bley, Bley-reich. *ónas, ónnal teli.*

plumbum, i, n. Plin. *Olov, Olovo.* s. Bley. *ón.* Plumbum album. Plin. V. *Stannum.* 2 apud *eundem* eſt vitium, & morbus oculorum. 3 plumbum *pro* plumbata. *Ovid.*

plūmeſco, is, ere, [Neu. *Inch.*] Plin. *Pochinyam perjiche dobivati, perno-pavulichaſzt bívam.* Anfange Federn zu bekommen, pflück vverde. *Megpibeſedem, Tollaſodom.*

plūmĕus, a, um, Cic. *Pernat, iz perja.* Federn habend, von Federn. *Tollas, pelybes, pibból-való.*

plūmĭgĕr, a, um, Plin. *Perjo-noſz.* Federn tragend. *Toll-viſelö.*

plūmĭpēs, ĕdis, *om.* Catull. *Na nogah pernat, pernato-nog.* Federn an Füſſen habend. *Tollas-lábú, pibes-lábú.*

plūmo, as, are, avi, atum, [Neu.] Gell. *Perje dobivam, perje mi rászte, perutimſze.* Federn bekomme. *Tollaſodom, pelybeſedem.* 2. Transl. *idem ac* Acu pingo, texo. *Naßvávam, z-czvétjem nadtkávam.* Sticke. *Himezek, bimmel varrok.* Vopiſc.

plumōſus, a, um, Propert. *pernat.* Gefiedert, federich. *Tollas, pibes.* Vid. *plumatus.*

plumŭla, æ, f. Colum. *Mehko perczę,* s. Federlein. *Pelybetske.*

pluo, is, ere, plui, *apud Plaut.* plūvi, *apud Alvar. ſupinô caret: Apud Lexicographos habet* plūtum. [Neu.] Liv. *Desgyim, kakti dergy czurim.* Reghe. *Esöt eſem, mint az esö úgy eſem.* Saxa è cœlo pluunt. *Stat.* Nuntiatum eſt Tarracinæ lapidibus pluiſſe. *Liv.* Sanguinem pluit. *Liv.* Alii tamen legunt *ſanguine.*

pluor, oris, m. Laber. *apud* Non. V. *pluvia.*

plūrālis, is, *com.* le, n. Quintil. *Vech dugovány znamenujuchi.* Mehr Ding bedeutend. *Többes.*

pluralĭtas, atis, f. Quintil. *Vechina, vnoſina, vekſſi broj.* e. Vielheit, mehrere Zahl. *Sokaság, nagyobb ſzám.*

pluraliter, *Adv.* Quintil. *Z-vechinum, vekſſi broj znamenujuch.* Von vielen. *Többes ſzámban.*

plūrātīvus, a, um, Gell. V. *pluralis.*

plūries, *Adv.* Gæſ. *Vechkrat.* Mehrmahl. *Többſzör.*

plūrĭfārĭam, *Adv.* Sveton. *Na vech ſztràn, veche-verſztne, na vech náchinov.* Auf mancherley Weiſe. *Többképen.* Vid. *Multifariam.*

plurifārĭus, a, um, Sveton. V. *Multifarius, Multiplex.*

plūrĭformis, is, *com.* me, n. Apul. V. *Multiformis, Multiplex.*

plūrĭmùm, *Adv.* Cic. *Najvech.* Zum mehreſten, ſehr viel, am allermeiſten, aufs höchſte. *Igen nagyon, Többire.* Ut plurimùm. Plin. V. *Frequenter, potiſſimùm.*

plurimus, a, um. *Kruto vnogi, Najvechi.* Sehr viel, der mehreſte. *Igen ſok, Leg-többb.* Aliquid plurimi æſtimare. Cic. *Ná kruto vnogo kaj derſati, Najvech kakvo dugovanye preſtimavati.* Etvvas ſehr hoch achten, am allermeiſten ſchätzen. *Valamit ſokra betsülleni.*

plus, plūris, n. *Comp.* Cic. *Vech, Veche.* Mehr. *Többb. Uſus.* Fecit plus etiam, quàm dixit. Nihilo, paulo, nimio plus. plus habet virium. Pompejum plus pluſque in dies diligo. *Cic.* plus quingentos colaphos infregit mihi. *Terent.* plus ſatis: *pro* plus, quàm ſatis: *id eſt:* abundantiſſimè. *Plaut.* pluris æſtimare, facere &c. Cic. *Za vech preſtimavati, na veßße derſati.* Mehr achten, höcher ſchätzen. *Többre betsülleni, Nagyobbnak tartani.* pluri in *Dat. & Abl. ſing. inuſitatum eſt.* Plūres, *com.* plūra, n. plurium. *plur.* Cic.

plus, *Adv.* Cic. *Vech.* Mehr. *Többb.*

pluſcŭ-

Digitized by Google

pluſcŭlum, i, n. *Nekuliko vech, Malo-vech, Nekuliko-viſſe.* Etvvas mehr. *Többetske.* In quibus pluſculum negotii eſt. *Cic.*

pluſculùm, *Adv.* Plaut. *idem.*

pluſcŭlus, a, um. *Malo vekſſi, malo vechi, nekuliko vech.* Wenig gröſſer, etvvas mehr. *Többetske.* Tum pluſcula ſupelleƈtile opus eſt. *Terent.*

plŭteālis, is, *com.* le, n. *id eſt.* Ad pluteum pertinens. *ut* Sigilla plutealia. *Cic.* Alii legunt *putealia.*

plŭtĕus, ei, m. Cæſ. *Sztanovito tabersko orudelje, z-kôſami oblécheno, koje negda vojniki pred ſzobum na trib kolab ſzim-tamirvali, y tak zaſzterti nepriatelzke gráde jemali jeſzu.* s. Sturm-Dach. *Három kerekû, bôrrel fedett hadi oſtromló ſzerſzám, melly-mellôl régenten a' városokat vitták.* 2 Transl. ad alia: *Sztol za piſzanye, y oſztála in deſzék zkup zkloplena ali zbita orudelja, na kojeb kaj ſztoi.* Ein Pult-Bret, s. Schreib-Pult, e. Bücher-Geſtell, und andere gleiche Machinen, darauf etvvas geſtellt vvird. *Iró, tanúló, könyv-tartó aſztal; és más haſonló ſzerſzámok, mellyre valamit be'ybeztetnek.* ità Pers. Mart. Svet. &c.

* plūto, *vel* plūtōn, ōnis, *Cic.* DEus inferorum. V. *Dis 2do loco.*

* plūtus, i, m. DEus divitiarum.

plŭvia, æ, f. Cic. *Desgy, godina.* r. Regen. *Esö.*

† plŭviāle, is, n. *Za vechernicu plàſch.* r. Veſper-Mantel. *Vetſernyei-paláſt*

plŭviālis, is, *com.* le, n. Virg. *Desgyen, kdesgyu zpadajuchi.* Vom Regen. *Esöi.*

pluviātĭcus, a, um, Marcell. emp. *idem.*

pluviātĭlis, is, *com.* le, n. *idem.* Aqua pluviatilis. *Cels.*

pluviōſus, a, um, Plin. *Jáko desgyen, pun desgya.* Voll Regen. *Esös, Esö vertte.*

plŭvius, a, um, Cic. V. *pluvialis, pluvioſus.*

* pnĕumătĭcus, a, um. *Vetren, po vetruſze obrachajuchi: kaj ſzapa* ali *veter tira, obrácha; vetro-glaſzni.* Das der Wind treibt, vvindig. *Szél-által-való, ſzél által munkálódó.* Organa pneumatica. Plin. *Orgule od vetra glàſz davajuche.* Vom Wind blaſen Stimm-gebende Orgeln. *Szél-által ſzóló orgonák.* Sclopus pneumaticus dicitur, qui ventô impletur. &c.

* pnĕumŏnia, æ, f. V. *peripneumonia.*

* pneumonĭcus, a, um. V. *peripneumonicus.*

pōcillātor, oris, m. Apul. V. *pincerna.*

pōcillum, i, n. (*Dim. à* poculum) Liv. *Poſzudicza za pitje, Chaſſicza, kupichicza.* s. Trinck-Geſchirrlein, Trinck-Gläſel, Becherlein. *Pohárka, pohárotska.*

pōclum, i, n. *per Sync.* Arnob. V. *poculum.*

pōcŭlentus, a, um, Cic. *Popitliv, Napitni, za pitje dober.* Was gut zutrincken iſt. *Megihatò, Meginnya jó.*

pōcŭlum, i, n. Cic. *Za pitje poſzuda, Chaſſa, kupa, kupicza.* s. Trinck-Geſchirr, r. Becher, s. Trinck-Glas. *Pohár.* 2. poëticè V. *Hauſtus N.* 2. pocula ſunt fontes liquidi. *Virg.* Amoris poculum. *Horat.* Vid. *philtrum. N.* 1.

* pŏdăger, ăgra, um, Claud. V. *podagricus.*

* pŏdăgra, æ, f. (*species Arthritidis, quæ eſt genus.*) Cels. *Vulg na nogeh.* s. Zipperlein an Füſſen, Podagra, podigrab. *Lábkôſzvény.* Doloribus podagræ cruciari, ardere. *Cic.* Tollere nodoſam neſcit medicina podagram. Ovid. *Zaludo-ſze vulegi vráche.* Wider das Podagra iſt kein Mittel. *A' kôſzvény ellen ſemmi orvoſság nintſen.* Cicuta cum axungia calidam podagram refrigerat. Utramque verò, calidam videlicet & frigidam, lenit Erigeron cum axungia. *Plin. l. 26. c. 10.*

* podagrĭcus, a, um, Plin. *Vuloshivetz, Vuloshivio.* Das Zipperlein an Füſſen habend, podagramiſcher. *Láb-kôſzvényes.*

podagrōſus, a, um, Plaut. *Vulegom podloſen.* Dem Zipperlein, *oder* Podigrab untervvorffen. *A' kôſzvénytôl egéſzen elfogatott.* Vid. *podagricus.*

* pŏdargus, i, m. V. *Vertagus.*

* pŏdērēs, *vel* poderis, is, m. Tertull. *Téſzna muska halya, do pèt duga.* Ein Enger und langer Manns-Rock. *Szûk, és talpigérô hoſzſzú ferjfi ruha.*

pōdex, ĭcis, m. (*à* pedo) Juven. *Synon.* Cūlus, i, m. Catull. *Zadnyicza.* (ſit venia verbo.) *Rit.* r. Hindere, s. Gesäſs, (*s. h.*) r. Arſch. *Alfel.* (s. h.) *Segg.*

* pŏdĭum, ii, n. Plin. *Cherdak, Izgledalnicza, Zgledalniſche.* e. Bühne zum Ausſehen, eine Loge, *oder* Laube vornen am Haus. *Filegória, Erkely.* Item V. *pergula N.* 1.

* pŏēma, ătis, n. Cic. *Vuchena zmiſlenka, ou peſzmah naperzo dâna.* s. Gedicht, Reimen-Weiſe geſtellt. *Verſekbôl-álló elmés költemény.*

* pŏēmătium, ii, n. *Auſon.* parvum poëma.

pœna, æ, f. Cic. *Terpnya, pokóra, kaſtiga.* e. Straff, Buſs, Beyn. *Bünteté.* Aliquem pœnâ afficere: alicui pœnam irrogare: *vel* in aliquem pœnam conſtituere, ſtatuere, excogitare. *vel* pœnas ab aliquo exigere, poſcere,

Digitized by Google

poſcere, petere, repetere. Cic. *Kôga kaſtigati.* Einen abſtraffen. *Valakit megbüntetni.* Dare, pendere, dependere, perſolvere, luere pœnas: *vel* ſubire, ſuſtinere, ſufferre pœnam. Cic. *Kaſtiguvanomu biti, kaſtigu terpeti.* Abgeſtraft vverden, die Straff leyden. *Megbüntetödni, büntetést ſzenvedni.* Capere pœnam de hoſte: *Liv. vel:* Capere pœnam in hoſtem: *pro* hoſtem pœnâ afficere. *Curt.* 2. generatim V. *Calamitas N.* 2. *Infortunitas.* O pœna, ô furia ſociorum! *Cic.* 3. V. *Labor N.* 1. ità Ovid.

Pœnālis, is, *com.* le, n. Plin. *Pokóri, ali pokaranyu ſzlüſſajuchi*, vulgo *kaſtigni.* Zur Straff gehörig. *Büntetésre-való.*

Pœnārius, a, um. Quinct. *idem.*

Pœnītendus, a, um, Liv. *Saluvanya*, ali *ſzramuvanya vréden.* Des Reuen vvürdig, deſſen man ſich ſchämt. *Megbánandó.* Ager colono pœnitendus: *pro* parvi æſtimandus, inutilis, cujus culti colonum pœniteat. *Colum.*

Pœnītens, tis, *om.* Cic. *Salujuchi, pokorni.* Dem etvvas gereuet. *Meg-bánó.* Optimus portus pœnitenti mutatio conſilii. *Cic. phil.* 12. *c.* 2.

Pœnītentia, æ, f. Plin. *Saluvanye, kajanye zbog kakvoga preſſeſznoga dugovanya.* e. Reue, Bereuung. *Megbánás.* Hinc 2. Speciatim. *Pokóra, ſzvetotajſztvo pokóre*, iliti *Szveta pokora, poſaluvanye za vuchinyene grébe zaderſavajucha.* e. Buſſe, das heilige Sacrament der Buſſe. *Vétkeit meg-ſzánás, bánás: penitentzia Sákrámentoma.* Agere pœnitentiam ſuæ pœnitentiæ. Plin. *Chiniti pokóru zaradi ſzvojega preſſeſznoga ſaluvanya, &c.*

Pœnītet, ēre, ēbat, uit, *Impers.* Cic. *Salujemſze, ſalmi je, kajamſze.* Es gereuet mich &c. *Bánom, bánod.* Scelerum me pœnitet. *Cic. Salujemſze za pregreſske.* Es gereuet mich der Läſtern. *Bánom a' roſzſz tſelekedetimet.* Suæ quemque fortunæ pœnitet: *pro* pudet, *vel* quisque ſuam fortunam dolet. *Cic.* Vide quàm me verbi tui pœniteat: *pro* quàm parvi verbum tuum faciam. *Cic.*

Pœnītūdo, ĭnis, f. Auſon. V. *pœnitentia.*

* Pŏēſis, is, f. Cic. *Znanye, ali Meſtria, zmißlyavanya.* e. Dicht-Kunſt. *Költö, ſzerzö tudomány.* Vid. *Poëtica.* 2. V. *Poëma.*

* Pŏēta, æ, m. Cic. *Pévalecz, peſzmib zmißlyavavecz, peſzmenik:* peregr. *Poëta.* 1. Dichter. 1. Vers-macher, Poët. *Vers-költö, ſzerzö.*

* Pŏētĭca, æ, *&* Poëticē, es, f. Cic. *Peſzmeznanoſzt, znanye peſzme zmißlyavati.* e. Reimen-*oder* Vers-Kunſt. *Vers-ſzerzö tudomány.*

* Pŏētĭcè, *Adv.* Cic. *Po náchinu zpévalczev, kakſze peſzmenika doſzteja.* Poëtiſcher-Weiſe. *Poëta-módra, poétául.*

* Poëticus, a, um, Cic. *Peſzmeni, peſzmenicski, zpévalnicki, zpévalczem ſzlüſſajucki.* Poëtiſch. *Poétai.*

Pŏētor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Enn. *apud* Priſc. *Zmißlyávam peſzme, zmißlenke ſzkup-zpravlyam.* Mich in der Dichterey übe. *Vers ſzerzö-ben foglalatokodom.*

Pŏētrĭa, æ, f. Cic. *Pévalicza, peſzmib zmißlyavka.* Eine Reimen-Dichterin. *Vers-ſzerzönè, Vers-író aſzſzony.*

* Pŏētris, ĭdis, f. Pers. *idem.*

* Pŏlĕmĭcus, a, um. *Nenchiveſzt, pregovarjavlyiv.* Streitig. *Pörben-forgó.* Vid. *Diſputabilis.*

Pŏlenta, æ, f. Plin. *Jeſztvina, iz opechenoga jechmenovoga téſzta ali melye: Latinzka bráno.* 1. Welliſche Kuchen aus Gerſten-Mehl. *Sült árpa téſzta, árpa lepény, vékony olasz ebéd.*

Pŏlentārius, a, um, *Plaut.* Ad polentam ſpectans, *vel* Factus ex polenta.

Pŏlīmen, ĭnis, n. Apul. V. *politio.*

Pŏlio, is, īre, īvi, ītum, (Act.) Cic. *Gladko chinim, ſzvetlim, ſznäſim, Ochiſztyujem, chiſztim.* peregr. *paléram.* Glätte, glantzend mache, butze, ausfege, poliere. *Megtiſztitom, pallérozom.* Vid. *Lævigo.* 2. Metaph. *Kinchim, Lepotim, poboljſávam.* Ziere, verbeſſere. *Ékeſitem.* V. *Orno, Emendo N.* 1. *Melioro.* Orationem polire. *Cic.* Carmina polire: *pro* ornare, emendare. *Ovid.*

Pŏlio, ōnis, m. Jul. Firmic. *Orusja ſznaſitel, chiſztitel, oſzvetlitel, gladitel, gladkochinitel, Czeſztar.* 1. Zeug-Feger, Polierer, Säuberer, Ausbutzer. *Fegyver-tiſztitö, Tiſztár.* Vid. *Lævigator, Mundator.* Item V. *Macharopœus.*

* Pŏlĭŏn, *&* polium, ii, n. Plin. *Divji roſmarin.* Wilder Roſsmarin. *Vad rosmarin.*

Pŏlītè, *Adv.* Cic. 1. propriè *Gladko, oſzvetleno, oſznajeno, chiſzto*, peregr. *zpalerano.* Glat, ausgefegt, ausgebutzt, ausgeſäubert, ſäuberlich. *Megtiſztitva, pallérozva.* Vid. *Nitidè.* 2 Transl. idque uſitatiſſimè. V. *Limatè N.* 2. *Ornatè.*

* Pŏlītĭa, æ, f. Gic. *Obchinzki náchin, paraß-*

Digitized by Google

ki ſztaliſs, navada obchinzka fivlenya. s. Policey-Weſen, gevviſſe Art des Burgerlichen Lebens, Stadt-Ordnung. *Embernek rendes maga viſelésse, városi rend.* Vid. *Civilitas. &c.*

* Pŏlĭtĭca, æ, f. *vel* politĭcē, es. f. Cic. *Nácbin, y znanye raunati obchinzka dugovanya, znanye ſztaliſſa obchinzkoga; znanye obchinzkeb, ali varaſkeb návad y obderſavanya.* e. Wiſſenſchafft *oder* Kunſt von denen Policeyen und Regierungen; e. Staats-Kunſt. *Városi rendes igazgatásnak, és ſzokásnak tudománya.*

* Polĭtĭcus, a, um, Cic. *Varaſkomu ſztaliſſu ſzliſſajuchi, varaſsko navadni, varaski.* Politiſch, ſtaattlich, zum Policey Weſen gehörig. *Városi rendes igazgatáshoz-és ſzokásboz-váló.* Vid. *Civicus.*

Pŏlītio, ōnis, f. Vitruv. *Szpaſenye, chiſztenye &c.* ſ. Ausbutzung, Polierung. *Tiſztitás, pollérozás.* Vid. *Expolitio, Lævigatio.* 2 Transl. *V. Exornatio, Melioratio, Limæ N.* 2. *Ornatus.*

Pŏlītor, oris, m. Jul. Firmic. *V. polio, onis.*

Pŏlītŭlus, a, um, (*Dim.* à politus.) Cic. 1. propriè: *Nekuliko gladek, jedno-malo ſzvetlen, ochiſztyen.* Etvvas geſäubert, ausgebutzt. *Kevésé tiſztitott, pallérozott.* 2. Transl. *Nekuliko nakinchen, olepoten, napereſſen.* Ziemlich vvohl aufgebutzt, etvvas zierlich. *ékeſetske.* Vid. *Limatulus.*

Pŏlītūra, æ, f. Plin. *V. politio.*

Pŏlītus, a, um, tior, tiſſimus, Cic. 1. propriè. *Ochiſztyen.* Ausgebutzt. *Megtiſztttatott.* Vid. *Limatus N.* 1. *Nitidus N.* 1. 2 Transl. *V. Limatus N.* 2. *Ornatus N.* 1. *Perfectus N.* 1. *Elegans.* Oratio polita. *Cic.* Item *V. Humanus, Civicus N.* 2. Homo politus. *Id.*

Pollen, ĭnis, n. Cæſ. *Od mélye pràb, mélya zeviſzema chiſzta.* e. Staub Mehl, das reinſte Mehl, Beutel-Mehl, Semmel-Mehl, Mund-Mehl. *Liſzt-lang, Liſztnek ſzine.*

Pollens, entis, *om.* Plaut. *V. Potens, Dives, opulentus.* Opibus pollens: *pro* valde opulentus. *Lucr.* Vini pollens. *pro* potens, vel abundans Vinô. *Plaut.*

Pollenter, *Adv.* Glaud. *V. potenter.*

Pollentia, æ, f. Plaut. *V. Potentia, Valentia.*

Polleo, es, ere, (Neu.) Gic. *Moguchſsem.* Ich bin vermöglich, vermöge, gelte. *Erős vagyok, Hatbatok.* Vid. *poſſum, valeo.* Apud aliquem gratiâ, authoritate &c. multum pollere. *Cic. Curt.*

Pollex, ĭcis, m. Cic. *Pálecz.* 1. Daum. *Hüvelyk, nagy uj.* Olim erat ſignum favoris pollex. *Hinc:* premere pollicem: *pro* favere. Vertere pollicem: *pro* malè alicui velle. *Plin.*

Pollĭcāris, is, *com.* re, n. Plin. *Jednoga pálcza. Kakti pálecz debel, ali ſirok.* Eines Daumen dick, *oder* breit. *Hüvelyki, egy hüvelyki ſzéles.*

Pollĭceor, ēris, ēri, ĭtus ſum. (Dep.) Gic. *Obéchams, obetam zaveſuiemſze, ponúiams.* Verſpreche, verheiſſe, zuſage. *Igérem.* Alicui operam ſuam polliceri. Cic. *Kômu ſzvoju ſzuzbu, ali pomoch obechati, zaveſanu vuchiniti.* Sich anerbiethen, *oder* verbinden einen zu helffen, *oder* einem zu dienen. *Igérni a' maga ſzolgálatját,* 2. V. *Affirmo.* De ipſo T. Annio tantum tibi polliceor, te &c. *Cic. 2. Fam. ep. 5.*

Pollĭcĭtātio, onis, f. Cic. *Obetanye, obéchanye, ponújanye, ponudyanye.* e. Verſprechung, Verheiſſung, Anerbiethung, Zuſag. *Igéres.*

Pollicitātor, oris, m. Tertull. *Obetavecz, ponudyavecz.* 1. Verſprecher, Verheiſſer, Anerbiether. *Igérő.*

Pollicitātrix, ĭcis, f. Tertull. *Obetavicza, obetavka, ponudyavka.* e. Verſprecherin, Verheiſſerin, Anerbietherin. *Igérő Aſzſzony.*

Pollĭcĭtor, aris, ari, atus ſum. (Dep. *Freq.* à polliceor.) Terent. *V. Frequenter,* vel *valde & polliceor.*

Pollĭcĭtum, ti, n. Ovid. *Obechano dugovanye.* Verſprochenes Ding. *Igéret.* Item *V. pollicitatio.*

Pollĭnārius, a, um, Plin. *Ciſzto-melyni.* Zum reinen Mehl gehörig. *Liſzt-langhoz-való.* Cribrum pollinarium. Plin. *Kruto guſzto ſzito, melinzka moſsnyicza,* ali *ſzito zu kojemſze melya chiſzti.* s. Mehl-Sieb, 1. Beutel-Sack. *Gyakor ſzita.*

Pollinctor, (*Aliqui ſcribunt* pollictor) ōris, m. Plaut. *Mertveb tèl namazitel, kî mertva téla z-piſmenum maſztjum, ali z drugemi záchini máſe.* 1. Todten-Salber, Balſamirer, Leichen-Beſchicker. *Hóltt-teſt kenő.* V. etiam *Funerarius.* 2. apud Sidon. *V. Humator, Libitinarius.*

Pollinctōrius, a, um, *Plaut.* Ad pollinctorem ſpectans.

Pollinctūra, æ, f. Plaut. *Mertvoga téla vmivanye, mazanye. ou léſz zpravlyanye.* Eines Todten-Cörpers Abvvaſchung, Salbung, Balſamirung. *Hólt-teſtnek mosáſa, kenéſe, gondviſelése.*

Pollingo, is, ere, inxi, inctum, (Act.) Plaut. *Mertvo télo perem, máſem, ou léſz z-piſmenum*

Digitized by Google

mum &c. namázano pojztavlyam, na mértvecza szkerb imam. Die Todten-Görper vvasche, salbe, balsamire, versorge. *Hólltesztel bánom, mosom, kenem.* Aliqui in præsen. temp. legunt. *pollincio.*

Pollis, inis, m. Terent. V. *pollen.*

Pollūceo, es, ēre, uxi, uctum, (Act.) Cato. V. *Libo N. 1. Sacrifico.* Decumam partem Herculi pollucere: *id est* Instituto lauto convivio, Herculi sacra facere, & decimam eidem partem offerre. *Plaut.*

Pollūcibĭlis, is, *com.* le, n. Macrob. V. *Lautus N. 2. Opiparè, opulentè, basilicus.*

Pollucibĭlĭter, *Adv.* Plaut. V. *Lautè, opiparè, opulenter, basilicè.*

Pollucè, *Adv.* Plaut. *idem.*

Pollūctum, i, n. Plin. *propriè* erat sacrificium, vel Convivium lautum, ac sumptuosum, quod Jovi dapali, Herculi, alterive DEO offerebatur. *Hinc* 2. generatim. *Obilno y goszpodzko goschenye, vecherja, obed.* Köstliche und herrliche Mahlzeit. *Fràn és úri vendégség.* ità Plaut.

Pollūctūra, æ, f. Plaut. V. *pollūctum N. 2.*

Polluo, is, ĕre, lui, lūtum, (Act.) Cic. V. *Conspurco, Contamino, Fœdo, Inquino.*

Pollūtio, onis, f. Pallad. *Prolitje.* e. Besudlung. *Megszerteztetés.* Vid. *Contamen.*

Pollūtus, a, um, Cic. V. *Fœdatus &c.*

Pollux, ūcis, m. *Plaut.* Jovis, & Ledæ filius, frater Castoris, Helenæ, & Clytemnestræ. *Castor* mortalis, *Pollux* verò immortalis natus esse fingitur. Hic, ut summum in fratrem testaretur amorem, cum eo immortalitatem suam divisit. *Hist. Poët.*

Pŏlōnĭa, æ, f. Geogr. *Lebzka, Polyzka zemlya, veliko szlovenzkoga národa kralyeszтvo.* s. Königreich Pohlen. *Lengyel-Országh.* Regio Europæ perampla, quam acceſſio magni Ducatûs Lithuaniæ per Jagellonem facta multum auxit. Mari balthico, Livoniâ, Moscoviâ, Germaniâ, Hungariâ, Transylvanyâ, Moldaviâ & Tartariâ cingitur. plura vide sub vocibus *Illyricum, & Krapina.*

Pŏlōnĭcus, a, um. *Polyzki, Lebzki.* Pohlnisch. *Lengyeli.*

Pŏlōnus, i, m. *Leb, Polyak.* r. Pohlack, Pohl. *Lengyel.*

* Pŏlus, i, m. Cic. *Kraj neba, Teebaj szvéta. Sztalna pikya od szevera y pol-dneva.* Der Angel, *oder* Spitz des Himmels. *Az égnek sarka, egek tengelyeknek vége.* Vide de hoc vocem *Axis N. 2.* 2 est idem quod *Cælum.* Varro.

* Pŏlyarchĭa, æ, f. *Vnogib zkupa Ladanye, zapovédanye.* s. Regiment, allvvo ihrer viel zugleich regieren. *Sokak birodalma.*

* Pŏlygămĭa, æ, f. *Vnogo-szenszтvo, kada gde vech szen ima.* Viel-Weiberey, da einer viel Weiber hat. *Sok feleségekkel-való állapot.*

* Polygămus, i, m. *Vnogo szèn imajuchi.* Viel Weiber habend. *Sok feleségü.*

* Pŏlygōnĭus, *Vitruv. &* polygōnus, a, um, Hyg. n. *Vnogo-uglaszt.* Viel-ecket. *Sokszegü, sok-szegeletü.*

* Pŏlygrăphus, i, m. *Od vszaszta piszecz, vnogeh szbvarih izpiszavavecz.* Der viel schreibt. *Sokféle dolgokról író.*

* Polymĭtus, a, um, Plin. V. *Multicolor, multiformis.*

* Pŏlypus, i, & ŏdis, m. Cic. *Hobotnicza, morzka riba.* Meer-Spinnerin, ein Fisch mit viel Füssen. *Sok lábú hal,* peregr. *babarnitza.*

* Pŏlypus, i, m. *Merzki noszа prirasztek.* Ein garstiges Nasen-Gevvächs. *Orr-daganat, Orr-súly.* Si polypus in naso introierit, brassicam erraticam, aridam, tritam in malum conjicito, & ad nasum admoveto. *Cato de R. R. c. 157.*

Pŏmārĭum, ii, n. Cic. *Ternacz, Jabuchnyak, z-szadovnim drévjem zaszadyen vert, Vochnyák, Vochiscbe, Vochnicza.* r. Baum-Garten. *Gyümöltös kert.* 2. apud Plin. *Meszto, gdesze jabuke, &c. chuvaju.* e. Obst-Kammer. *Gyümölts-tartó bely.*

Pōmārĭus, ii, m. Horat. *Z-szádom terszecz, Jabukar.* r. Obst-Verkauffer. *Gyümöltsáros, kúfár.*

Pomarius, a, um, Cato. *Jabuchni, szadovni.* Zum Obst gehörig. *Gyümöltshez-való.*

Pōmĕrĭdiānus, & postmeridianus, a, um, Cic. *Ponoldnevni, popoldani.* Nachmittägig. *Dél utánn-való, Delyesti, Ebéd utánnvaló.*

Pōmĕrĭum, ii, n. (*Nonnulli contra orthogr. Manutii scribunt* pomœrium, *q. d.* pone, *vel* prope mœnia.) Cic. *q. d.* pone murum. *Prizidje, Meszto prázno okolo zída znutra y zvuna varaszsa.* Ein Zvvinger an der Stadt, eine Weite in und ausser der Stadt-Mauren herum, da niemand bauen darff. *Kösfal mellyéke, kerités közi, meghatározott bizonyos bely.*

Pōmētum, i, n. Pallad. V. *pomarium N. 1.*

Pomĭfĕr, a, um, Colum. *Szado-rodni, Jabuke y osztali szad noszechi, vochjo-roden, ploden.* Das Obst trägt. *Gyümölts-termö, bozó.*

Digitized by Google

Pomœrium, ii, n, V. *Pomerium.*

Pömöna, æ, f. Ovid. *Boſicza ſzáda*, iliti *Vochja.* e. Obſt-Göttin. *Gyümöltſ Iſten Aſſzonya.*

Pomōſus, a, um, Tibull. *Szadovni, ſzáda* iliti *vochja pun* Voll Obſt, Obſt-reich. *Gyümöltſös, Gyümöltſel gazdag.*

* Pompa, æ, f. Cic. *Z-zkazanyem moguchnoſzti ſzprava, velika priprava, Moguchnoſzti zkazivanye, Rabatozt.* s. Gebräng, e. Pracht, anſehnlicher Aufzug. *Pompás kéſzület, pompázás.* Item V. *Magnificentia.*

Pompātĭcus, a, um, Apul. *Zmoſnoſzt zkaſujuchi. Moguchno-zpraven, zmoſno-pripraven, bahatazt.* Prächtig, hochmüthig, ſtoltz. *Nagyságát mútogató, Pompás.*

Pompōsè, *Adv.* Sidon. *Z-zkazanyem moguchnoſzti, Bahato.* Prächtiglich. *Maga nagyságát mútogatva.* Vid. *Magnificè.*

Pompōſus, a, um, Sidon. V. *Pompaticus, Magnificus.*

Pōmum, i, n. Cic. *Jabuka, vſzakojachki ſzád, ali vochje prez tverde lupinye.* r. Apffel, allerley Obſt. *Alma, Mindenféle lágy béjú gyümölcs.* Pomum nomen eſt commune omni fructui mollem corticem habenti, Nux verò durum. Interdum tamen etiam pro nuce pomum uſurpat *Plin.*

Pōmus, i, f, Tibull. *Jablan ſ Jabukovo, y vſzako ſzadovno drévo.* r. Apffel-Baum, Obſt-Baum. *Alma-fa.*

Pondĕrābĭlis, is, *com.* le, n. Claud. Mamert. *Zvaglyiv, prevaglyiv, kajſze vagati more.* Was mann vvägen kan. *Megmérhető, Megfontolható.*

Pondĕrātio, onis, f. Vitruv. *Vaganye, Mérenye, kantarenye.* e. Wägung, Ervvägung. *Megmérés, Fontolás, Mázſálás.* 2. Transl. V. *Conſideratio, penſitatio N.* 2. *Examen N.* 2.

Ponderātor, oris, m. Plin. *Vagavecz, Vaga-Meſter.* r. Wäger, Waag-Meiſter. *Megmérő, Mázſás-meſter.*

Pondĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Vágam, váſem, utésem.* Wäge, ervväge. *Megmérem, megmázſálom.* 2. Transl. apud Cic. V. *Conſidero, perpendo N.* 1.

Pondĕrōſus, a, um, Cic. *Tegotiv, tegoten, poteſhyiv. &c.* Vid. *Gravis N.* 1. 2. Transl. *idem ac* Magni momenti. *Vnogo vu ſzebe zaderſavajuchi, czéne vréden.* Viel in ſich begreiffend, Schätzens vverth. *Magában ſokat foglaló, betsületre-méltó.* Da ponderoſam aliquam epiſtolam, plenam omnium &c. *Cic.* ponderoſior, ponderoſiſſimus. *Plin.*

Pondo, n. *Indecl.* Cic. *Pol-oka*, peregr. *Litra, ſunt.* (prima enim vox Græcorum, Germanorum eſt altera.) s. Pfund. *Font.* Vid. *Libra N.* 1.

Pondus, ĕris, n. *Tegota, teſina, utez, ſmebkocha, ſmebchina.* e. Schvvehre, s. Gevvicht, e. Schvverigkeit. *Tereh, Nehézség.* 2. V. *Libra N.* 2. Sed ego hoc meis ponderibus examinabo, &c. *Cic.* 3. Transl. V. *Auctoritas, Efficacia, Robur N.* 2. *Vis N.* 1, *&c.* Sed tuæ litteræ maximi ſunt apud me ponderis. &c. *Cic.*

Ponduſcŭlum, i, n. Colum. *Tegoticza, Teſinicza, Utezicza.* s. Gevvichtlein. *Terhetske.*

Pŏnĕ, *Præpos. ſumitur pro* poſt *penes* Cic. *Za, blizu, zbliza, poleg.* Nach, hinten, nahe dabey, nahend. *Megett, hátúl, mellett.* Et pone quos, aut ante labantur. *Cic.*

Pŏnè, *Adv. pro* poſt, retro. Cic. *Odzàd.* Hintervverts, ruckvverts, hinten. *Utánn, hátúl.* Et ante, & pone. Cic. *Naperdo, y odzàd.* Vorn und hinten. *Mind elött, mind utánn.*

Pōno, is, ĕre, pŏſui, pŏſĭtum. (Act.) Cic. *Sztavim, dévam, poláſem, poſztavlyam, mechem.* Setze, lege, ſtelle. *Téſzek, Helyheztetek.* Vid. *Colloco, Conſtituo, Loco N.* 1. Fundamenta, pedem ponere. *pro* locare &c. *Cic.* Templa ponere: *pro* ædificare, erigere, *Virg.* Caſtrà ponere: *pro* metari. *Cæſ.* Rem aliquam ante oculos ponere. Plin. *Kaj pred ochi poſztaviti, na pervo doneſzti, ochiveſzto vuchiniti, raztolmachiti.* Etvvas vor Augen ſtellen, erklären. *Valamit ſzem elébe hozni.* Aliquid in contentione ponere: *pro* proponere, in dubium vocare. *Cic.* Aliquid pignori ponere: *pro* pignerare, oppignerare. *Plaut.* 2. *oſztavlyam, na ſztran puſchham.* Fahren laſſe. *Félre teſzem.* Aliquid de manibus ponere: *pro* deponere. *Cic.* Arma ponere, *pro* deponere, à bello deſiſtere, ceſſare. *Liv.* Metum ponere. Cic. *Nebojatiſze, ſztràh na ſztran oſztaviti.* Nicht förchten, die Furcht fahren laſſen. *Nem félni, a' félelmet félre tenni.* 3. V. *Conſumo, Impendo N.* 2. *Inſumo.* Totum diem in re aliqua conſideranda ponere. *Cic.* Item V. *Adhibeo, Adjicio N.* 2. *&* 3. Curam omnem, totum animum in ſidendum cognitione ponere. Multum operæ in aliqua re ponere. &c. *Cic.* 4. Venti ponunt: *pro* ceſſant,

Digitized by Google

ceſſant, deſinunt, quieſcunt. *Virg.* 5. V. *Numero.* Mortem in malis ponere. Aliquid in beneficio, honore, *vel contra:* in vitio ponere. *Cic.* 6. V. *Cenſeo N.* 1. Tamen pono, ſatis in eo fuiſſe orationis, atque ingenii. Multum in fortuna, multum in bonis, aut malis ponere: *Cic.* Spem in aliquo ponere: *pro* ſperare. *Id.* 7. Ut paulo ante poſui: *pro* dixi, ſcripſi, uſurpavi. *Cic.* 8. Sed primùm ponere oportet: *pro* ſupponere, præmittere. *Cic.* 9. Iræ modum ponere: *pro* moderari naturæ impetui, iræ. *Senec.* 10. Ova ponere: *pro* parĕre. *Colum.* 11. Alicui inſidias ponere: *pro* inſidiari, inſidias ſtruere. *Cic.* 12. V. *Conſiſto, Contineo* N. 1. Negat in eo poſitas eſſe fortunas Græciæ. *Cic.* 13. V. *Expono N.* 1. & 2. Caput periculo ponere: *pro* exponere, periculo obiicere. *Plaut.*

Pons, pontis, m. Cic. *Mòſzt.* e. Bruck. *Hid, pallò.* Fluvio pontem inſternere, imponere. *Curt.* Aliquem de ponte dejicere. *Transl. pro* ſuffragiò privare, authoritatem adimere. *Cic.*

Pontĭcŭlus, i, m. Cic. *Moſztecz.* s. Brücklein. *Hidatska.*

Pontĭcus, a, um, Colum. V. *Marinus.* Nux pontica. Plin. V. *Avellana.*

Pontĭfex, ĭcis, m. *Sacerdotes* erant, à *ponte faciendo* dicti *pontifices*, quòd primum pontem, eúmque ligneum Tyberi impoſuerint, & collapſum ſæpe reſtituerint. *Varro.* Inde factum, ut Romani ſacrorum præſidem, quem è ſolis Patribus creare licebat, *pontificem* appellarent. Creſcente ſubinde Sacrorum numerô, etiam è plebe pontifices legi cœpti, iíque numerô plures, quorum princeps, *ſummus pontifex* nominari conſvevit. *Cic. Liv. &c.* Chriſtiani denique, abolitis gentilium ſacris, nomina retinuerunt, quæ veris ſacris, & melioribus myſtis ſignificandis attribuerunt. *Hinc* pontifex &c. V. *Myſta, Sacerdos.* ſummus pontifex. V. * *Papa N.* 2.

Pontĭfĭcālis, is, *com.* le, n. Cic. *Méßnichki, Veliko-méßnichki, papinzki.* Zum Prieſter, *oder* zum Pabſt gehörig, Prieſterlich, Hoch-Prieſterlich. *Papi, Fô-papi, Fô-papbz-való.*

Pontĭfĭcātus, ûs, m. Cic. V. *Sacerdotium, Papatus.*

Pontĭfĭcĭum, ii, n. Gell. V. *Auctoritas, Licentia N.* 2 *poteſtas, pontificatus.*

Pontĭfĭcĭus, a, um, Cic. V. *pontificalis.*

† Pontĭfĭco, as, are, avi, atum, (Neu.) *Latinè* Sacris operor, ad aras facio &c. *Meſſu ſzluſim, popévam.* Meſs leſe, Ambt halte. *Miſét ſzolgálok, énekes miſét ſzolgálok.*

Ponto, ōnis, m. Cæſ. *Genutliv mòſzt*, iliti *Bròd za prepelyavanye, Ladjo-mòſzt, Naladjah mòſzt.* Ponton, e. Uberfurth, Schiff-Brücke, fliegende Schiff-Brücke. *Repůlô bídas, Repůlô hajó, Hajókon álló hídas.*

* Pontus, i, m. Cic. V. *Mare.* 2. pontus, ti, f. *Ptolem.* Aſiæ minoris regio.

Pŏpa, æ, m. Propert. *Meſzàr, ki je negda za kriveh Bogov aldove marhu túkel.* 1. Opfer-Metzger. *áldozati méſzáros, Méſzárló pap.* Hinc transl. apud Moſcos, cæteróſque Illyros, Sacerdotes ſeculares, *popa* appellantur. 2. *apud* Pers. V. *Guloſus, inſatiabilis.*

* Pŏpānum, i, n. Juven. *Aldovſzki kolàch, gibanicza.* e. Opfer-Kuchen. *áldozatravaló lepény, Jzéles pogátſa.*

Pŏpellus, i, m. Pers. *Malo lyudztvo.* s. Völcklein. *Népetske, községetske.* Vid. *plebecula.*

Pŏpīna, æ, f. Cic. *Obchinzko meſzto, gdeſze vſzakojachke gotove jeſztvine prodavaju.* s. Zehr Haus, offentliches Orth, allvvo allerley zugerichtete Speiſen verkaufft vverden. *Közönséges bely, a' hol ſokféle készített étkek árrúltatnak.* Vid. *Caupona* N. 1.

Popinālis, is, *com.* le, n. Colum. V. *Caponius.*

Popinārius, ii, m. Lamprid. V. *Caupo.*

Popinātio, onis, f. Gell. V. *Helluatio, perpotatio.*

Popinātor, oris, m. Macrob. V. *Helluator.*

Pŏpīno, ōnis, m. Horat. V. *Heluo N.* 1. *Gulo.*

Pŏpīnor, aris, ari, ātus ſum. (Dep.) Trebell. *Oſtarie pohadyam, po kerchmah bodim, piancbujem.* Die Sauff-Häuſer fleiſſig beſuche, zeche. *Kortſomákot látogatok, Torbézolok.* Vid. *Helu r. Compoto.*

Pŏplĕs, ĭtis, m. Liv. *Podkoleno, Jver.* e. Knie beuge, hinter knie, e. Knie Scheiben. *Térdnek hajlúſa, vápája, térd alá két in közi.*

* Poppyſma, (pŏpyſma) ătis, n. *Glàſz, pleszk, plozk, ali ploſzkanye prilizlyivo, z-vuſztmi, ali z-rukami vuchinyeno; gladenye konya, daſzevtiſſi.* Der ſchmeichleriſche Ton von Zuſammenſchlagen der Hände, *oder* mit dem Mund. *Kézzel, vagy ſzájjal-való hizelkedô ſimogatás, piſegetés: Lovat tſalogatás, &c.* Vid. *palpum.*

* Poppyſmus, i, m. Plin. *idem.*

Pŏpŭlābĭlis, is, *com.* le, n. Ovid. *Labko porobljiv,*

roblyiv, púſzto - tchinlyiv. Leichtlich zu zerſtören, der Vervvüſtung untervvürfflich. *Elpuſztithatò.*

Populâbundus, a, um, Liv. *Robechi, púſztochinechi.* Raubend, vervvüſtend. *Dúló, Foſztó, puſztító.*

Pŏpŭlāria, ium, n. *plur.* Svet. *Meſzto, kadi na igrah iliti komedíah lyudztvo ſzedì.* r. Ort für das gemeine Volck in Comödien. *Hely a' komédiában, a'hol a' közönpek ülnek.*

Pŏpŭlāris, is, *com.* re, n. Cic. *Obchinzki, púkov, Lyudztvu ſzliſſajuchi.* Der Gemeine, *oder* dem Volck gehörig. *Köz - népi, népbez - való.* Homo popularis. Cic. *Chlovek obchini y lyudztvu povolyen.* Ein gemeiner und dem Volck angenehmer Menſch. *Nyájas, barátságos, köz-rendnél kedvesember.* Quo nihil popularius eſt: *pro* Charius, gratius populo. *Liv.* Auram popularem ſectari Cic. *Hvalu y diku obchinzku, iliti pri lyudztvu iskati.* Das Lob des gemeinen Volcks ſuchen. *Köz - nép dicséretét keresni.* 2. V. *plebejus, ignobilis.* Plaut. 3. tum adjectivè, tum ſubſtantivè: V. *Civis, Municeps, oppidanus, patriota.* Cic.

Populārĭtas, atis, f. Plin. *Obchinzke lyubavi iskanye, vgadyanye y prilizavanye lyudztvu vuchinyeno.* e. Gunſt gegen der Gemeine, e. Sorg ſich bey dem Volck beliebt zu machen. *Köz-rendhez ereſzkedés, nyájaſság.* 2. apud Plaut. *Lyubav y priatelztvo med jednim narodom.* e. Lieb und Freundſchafft unter den Lands-Leuten. *Földimmel-való barátság.*

Popularĭter, *Adv.* Cic. *Po obchinzki, po navadi lyudztva, priproſzto.* Nach des gemeinen Volcks Weiſe, gemein. *Község javallásaſzerént, községbez ereſzkedve.* 2 apud eundem V. *Seditiosè.*

Pŏpŭlātio, onis, f. Liv. *Robenye, zatrénye.* e. Blünderung, Zerſtörung. *Foſztás, Rablás, puſztítás.* Vid. *Depopulatio, Depradatio.*

Populātor, oris, m. Liv. *Na-nikaj zpravitel, Robitel.* r. Vervvüſter. *Foſztó.* Vid. *Depopulator.*

Populātrix, ĭcis, f. Mart. *Robitelicza, púſztochinitelicza.* e. Blünderin, Zerſtöhrerin, Vervvüſterin. *Foſztóné, Rablóné, puſztitóné.*

Populātus, ûs, m. Lucan. V. *populatio.*

Pŏpŭlētum, i, n. Plin. *Topolovina, Topolje:* ali *Jagnyedina, Jagnyedje: Loza iz topolov,* ali *Jagnyedov.* r. Wald, allvvo Alber- *oder* Pappel-Bäumer vvachſen. *Nyár-vagy jegenye-fás hely.*

Pŏpŭlĕus, a, um, Virg. *Topolov, Jagnyedov.* Von Alber- *oder* Pappel-Baum, dem Eſpen-Baum gehörig. *Nyár-fából, jegenye-fából-való.*

Pŏpŭlĭfĕr, a, um, Ovid. *Z-Jagnyedovim, ali topolovim drévom roden.* Das Eſpen- *oder* Sarbach-Bäum trägt. *Nyáras, Nyár-fa, vagy jegenye fa termö.*

Pŏpŭlĭſcītum, i, n. Nep. V. *plebiſcitum.*

Pŏpulnĕus, a, um. Colum. V. *populeus.*

Pŏpulnus, a, um, Plaut. *idem.*

Pŏpŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Virg. &

Pŏpŭlor, aris, āri, ātus ſum, (Comm.) Cic. *Púſzto chinim &c.* Vid. *Depopulor, Depræador, Diripio.* Agros populari. & *paſſivè* populati, atque vexati ad me venerunt. *Cic.* 2 Transl. Formam populabitur ætas: *pro* deſtruet, corrumpet. *Ovid.*

Pŏpŭlōſĭtas, atis, f. *Vnoſina púta, Lyudztva.* e. Menge des Volcks. *Népnek ſokasága.* Item generatim V. *Multitudo N.* 1. Summa Deorum populoſitas. *Arnob.*

Pŏpŭlōſus, a, um, Apul. *Pun Lyudztva, puko-obilen.* Volck-reich. *Népes, Néppelteli.*

Pŏpŭlus, i, m. Cic. *Lyudztvo, pùk, kupchina lyudih.* s. Volck. e. Gemeine. *Nép, község.* 2 Transl. etiam de beſtiis dicitur. *Colum.*

Pŏpŭlus, i, f. *Plin.* populus alba. *Topol, topolovo drévo.* Weiſs Pappel-Baum, Sarbachs-Baum, Aſpen. *Nyár-fa.* populus nigra. *Jagnyed, jagnyedovo drévo.* r. Schvvartz Alber-Baum, ſchvvartz Eſpen-Baum, ſchvvartz Pappel-Baum. *Jegenye-fa.* populus lybica, *aliàs* tremula. *Libianzki topol, kojega liſztje vſzevdilyſze giblye.* Lybiſcher Pappel-Baum, Zitter-Baum. *Levele reſzketö nyár fa, Libiai nyár-fa.*

Porca, æ, f. Cato. *Szvinya, praſicza.* Eine Sau, Mutter-Schvvein. *Eme diſznó, kotza, gönye.* 2. apud Varr. V. *Lira N.* 2. 3. apud Feſt. V. *Lira N.* 1. Quæque in porca confracta iura ſint. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 22.

Porcārius, ii, m. Jul. Firmic. *Szvinyàr.* r. Schvvein-Hirt. *Diſznó-páſztor.*

Porcārius, a, um, Plin. *Szvinyzki, Szvinyam ſzliſſajuchi.* Dem Schvvein gehörig, Schvveinern. *Diſznóboz-való.*

† Porcellānus, a, um. *Porczelanzki, iz porczelanzke zemlye napravlyen.* Zum Porcellan gehörig, aus Porcellan-Erden gemacht. *Portzellániai, portzellániai földből ſtsinált.* Vaſa porcellana: *id eſt* facta ex terra porcellana. *Poſzuda porczelanzka,*

poſzuda

Digitized by Google

poſzuda lépa iz oſzebujno-lépe porczelanzke zemlye napravlyena. s. Porcellan - Geſchirr. *Portzellániai edény, findſa.*

Porcellus, i, m. (*Dim. à* porculus.) Varr. *Praſzchich, praſzchecz, malo práſze.* Junges Schvveinlein, Spann - Fercklein. *Malatzka.*

Porcĕtra, æ, f. Gell. *Praſzicza, koja je ſzamo jenkrat miláde zlegla* Sau, die nur einmahl gevvorffen hat. *Egyſzer malatzzot eme diſznó.*

Porcīnārius, ii, m. Plaut. *Meſzár, kiſzvinyzko meſzo prodaje, 2 - ſzvinyzkem meſzom terſecz.* r. Verkauffer des Schvveinen-Fleiſches. *Diſznó - hús árús.*

Porcīnus, a, um, Plaut. *Szvinyzki.* Schvveinen. *Diſznói.*

Porcŭlātio, onis, f. Varr. *Hranenye, Tuſztenye praſzchichev.* e. Schvvein - Zucht, Schvvein-Ernährung. *Diſznó nevelés, bizlalás.*

Porcŭlātor, ōris, m. Colum. *Szvíny, ali praſzchichev branitel, kermitel, tuſztitel, odbranitel.* r. Schvvein - Fütterer, Schvveins Wärter, Schvvein - Mäſter. *Diſznó bizlaló, tartó, nevelő.* Item V. *Porcarius.*

Porcŭlētum, ti, n. Plin. *Greda na vertu.* s. Garten - Beet. *Veteménves ágy.* Item V. *Lira N. 2.*

Porcŭlus, i, m. (*Dim. à* porcus.) Plaut. *Práſze.* s. Schvveinlein. *Diſznótska, malatz.* Vid. *Nefrenes.* 2 apud *Plin.* porculus marinus, *eſt* genus piſcis.

Porcus, ci, m. Cic. *Szvinya, praſzecz pitom, iliti Domáchi.* s. Schvvein, Porck. *Diſznó.* 2. apud *Catull.* Porcus dicitur homo obeſus, & pinguis.

* Pŏri, ōrum, m. *plur.* Plin. V. *Porus.*

Pŏrōſus, a, um, Phys. *Lyuknyazt, vnogo odebàlcz imajuchi.* Löchericht, das viel Lufft-löchlein hat. *Lyukator.*

* Porphўrētĭcus, a, um. Svet. *Cherleno-mramorzki.* Das aus rothen Marmelſtein gemacht iſt, dem rothen Marmelſtein gehörig. *Veres márvány kövi.*

* Porphўrītēs, æ, m. Plin. *Cherleni mramor, z - belemi piknyiczami.* Ein rother Marmelſtein, mit vveiſſen Tüpfflein. *Veres márvány kő.*

Porrācĕus, a, um, Plin. *Porji, porlukov, porluku ſzpodoben.* Zum Aeſchen-Lauch gehörig, dem Lauch gleich. *Hagymái, pár hagymábúz - való.* Color porraceus. *Plin.*

Porrectè, ĭus, *Adv.* Ammian. *Raztegnyeno, raszpreſzterto, pretegnyeno.* Ausgeſtreckter - Weiſe. *Kinyújtva.*

Porrectio, onis, f. Cic. *Podavanye, podanye, pretegnyenye, pretezanye, Raztegnyenye.* e. Darreichung, Ausſtreckung, Ausſpannung. *Néki-adás, kinyújtás, oda-nyújtás.* Synon. *Extenſio, Explicatio N. 2. Diſtentio.*

Porrectus, a, um, *Synon.* Extenſus. Cic. *Raztegnyen, pretegnyen, Razpreſztert.* Ausgeſtreckt, ausgeſpannt. *Kinyúlt, kinyújtott.* Loca porrecta: *id eſt:* Nec montibus, nec ſylvis impedita. *Cæſ.* Coma porrecta: *pro* longa. *Plin.* Sic dicitur, Mora porrecta. *Ovid.* 2 apud Varr. *podàn.* Dargereichen. *Néki-adatott.* 3. V. *Hilarus, Latus N. 1. Alacer.* Fronte porrectiore loqui. Plaut. *Veſzelejſſe, y gyegyernejſſe govoriti.* Frölicher Reden. *Jobb kedvvel ſzólani.*

Porrĭcio, is, ĕre, porrēci, ectum, [Act.] Liv. &c. *Aldove na oltar podajem, &c.* Den Opffer zum Altar darreiche. *Az áldozatot az óltáron megnyújtom.* Item V. *projicio.* Exta in fluctus porricere. *Virg.* Verbum erat ſacrificantibus ſolemne. Alii tamen in omnibus exemplis *projicio* legunt pro *porricio.*

Porrĭgĭnōſus, a, um, Plin. *Kraſztav na glavi, bélo kraſztav*, vulgo *grintav.* Grindicht. *Fő koſzmós, koſzos.*

Porrĭgo, ĭnis, f. Cels. *Béla kraſzta na glavi, pleſznіva kraſzta*, vulgo *grinta.* Der ſchüppichte Grind des Haupts, Erbgrind. *Fő koſzmó, koſz, korpáſság.*

Porrĭgo, is, ere, exi, ectum, (Act.) Cic. V. *Dilato, Diſtendo, Diſtento N. 1. Extendo.* 2 apud eundem, aliósque: *Z - raztegnyenum rukum dajem, podájem, podávam.* Mit ausgeſtreckter Hand gebe, opffere, darreiche. *Oda-adom, odanyújtom. Uſus:* Manum porrigere: *pro* Adjuvare, opem ferre. *Cic.* Herbam porrigere: *pro* fateri ſe eſſe victum. *Plin.* Dextram porrigere, ſignum eſt datæ fidei. *Id.* 3. V. *Differo N. 1. Exporrigo N. 2.* Aliquid in aliquod tempus porrigere, *pro* differre, protrahere, &c. *Celſ.*

Porrīna, æ, f. Cat. *Porlukiſche, vert porluka.* r. Lauch - Garten. *Pár hagymás kert.*

* Porrò, *Adv.* Vid. *Longè N. 1. ulterius, ultra.* Si ire porrò pergas. *Liv.* 2. Vide *Dein N. 1.* Quid reſtat, niſi porrò ut miſer fiam? *Terent.* Item V *præterea. Sed:* Non eſt porrò tuum, uno ſenſu ſolùm oculorum moveri: *pro* Tuum præterea non eſt, *vel, ut alii placet,* ſed tuum non eſt, *vel*

Tuum

Digitized by Google

Tuum autem non eſt. &c. *Cic.* 3. Vide *Certè, profectò, ſanè.* Nihil porro tam inhumanum, &c. quàm &c. *Cic.* 4. V. *Age, Eja in prima ſignific. Ergo N.* 1. *Igitur.* perge porrò, nam de iſto magna diſſenſio eſt. *Cic.* 5. eſt *Coniunct.* Vid. *Autem, verò.* Jam porro videte cætera judices. *Cic.* 6. V. *Etiam.* Neque enim perſacetè dicta, neque porro hac ſeveritate digna ſunt. *Cic.*

porrum, i, n. *Plin. Porluk.* s. Lauch, vveiſser Garten-Knoblauch. *Pár hagyma.*

porrus, i, m. Cels. *idem.*

porta, æ, f. Cic. *Velika vrata, Vrata vulichna.* s. Gaſſen-Thor. *Kapu.* Janua accipitur *pro* aditu domûs, alteriúſve loci minoris; porta verò, *pro* aditu urbis vallô munitæ &c. ſæpe tamen pro eodem uſurpantur.

portābĭlis, is, *com.* le, n. Sidon. *Noſzlyiv, podnoſzlyiv, noſzitiſze mogucb.* Tragbar, das ſich tragen laſt. *Hordozbató, viſelbetö.*

portātĭlis, is, *com.* le, n. *Lahko-noſzlyiv. prenoſzlyiv.* Tragſam *által vibetö, könnyen bordozbató.* Horologium portatile, *Mala vuricza.* e. Sack-Uhr, Fick-Uhr. *Zſeb-óra.*

portātio, ōnis, f. Vitruv. &

portātus, ûs, m. *Plin. Noßnya &c.* Vid. *Geſtatio, Latio.*

portendo, is, ĕre, tendi, tentum, [Act.] Cic. *Znamenujem, preznamenujem.* Vorbedeute, vorher ſage. *Jövendöt jegyzek, valamit de jegyzek.* Vid. *Ominor.*

portentĭfĕr, a, um, Ovid. &

portentōſus a, um, Cic. *Cbuden, Cbudovit, ſztraſſen, ſztrab-dodajuchi, dojducha preznamenujuchi, cbudu ſzpodoben.* Wunderbarlich, ſeltſam, ſchrecklich, Schrecken machend, vorbedeutend. *Tſudás, Tſuda munkájú, Tſudálatos erejü, Rendkivülvaló, Jövendött jelentö.* Vid. *Mirabilis, Ominoſus &c.* Comp. *portentoſior.* Senec. Superl. *portentoſiſſimus.* Plin.

portentum, i, n. Cic. *Preznamenovanye, Cbudovito znamenye, cbudno zkazanye, ſztraßna preznamena, nenavadno dugovanye.* s. Vorbedeutungs-Zeichen. Wunder-Zeichen, ſeltſames Ding. *Jövendölö jegy, Tſudás jegy, ritka dolog.* Item V. *Monſtrum N.* 2.

* porthmēus, ei, m. Juven. V. *Nauta, portitor N.* 2.

portĭcŭla, æ, f. Cic. *Malo pridvorje, Dvérzza, malo ſztaliſcbe.* Kleiner Vorhoff, ſpatzier-Gänglein. *Tornátzotska.*

portĭcus, ûs, f. Cic. *Meſzto proſztrano, ypokrito za ſztanye, y ſzenczu, preddvor, preddvorje pokrito.* Ein bedeckter Spatzier-Gang, Laubē, Halle, Creutz-Gang bedeckter Vorhoff. *Béfedett Tornátz, ſzélyes ét béfedett sétáló folyoró.* 2. apud eundem V. *Tabernaculum N.* 1. *Tentorium.* 3. Tropicè accipitur pro *ſecta ſtoicorum*; hi enim Athenis ſub porticu philoſophabantur. *ſtà Cic.*

portio, ōnis, f. Cic. *Dèl, oddelek, kúſz.* r. Antheil, e. Portion. *Réſz, darab.* Item V. *pars. N.* 1.

portiſcŭlus, i, m. Plaut. *Glavar nad veſzlári.* r. Ruder Meiſter. *Hajó pallér. &c.*

portĭto, as, are, avi, atum, (Act. *Freq.* à porto.) Gell. *Gaſztokrat noſzim, pináſſam.* Offt trage, ſtets trage. *Hordgalom.*

portĭtor, ōris, m. 1. V. *Geſtator, Lator.* Stat. 2. *Brodar, prevózavecz, prevoznik. kí kóga od brega do brega prevása.* r. Schiffmann, Fuhrmann, Überführer, der über das Waſſer führet. *Révész.* Virg. 3. V. *Telonarius, Vectigalarius.* Cic.

portiuncŭla, æ, f. Ulp. *Délecz, Délcbecz.* Kleiner Antheil. *Részetske.*

porto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Noſzim.* Trage. *Hordom.* Vid. *Fero N.* 1. 2. V. *Vebo.* Virg.

portōrium, ii, n. Plaut. *Vſzakojacbka plácba za voſnyu, noßnyu &c.* Allerley Zoll, s. Fuhrlohn. *Vitelért, bordozás ért-való bér.* Vid. *Naulum &c.* Item generatim V. *Telonium, vectigal.* Imponere portorium ſingulis rebus, dare portorium pro re aliqua. *Cic.*

portŭla, æ, f. Liv. *Vratcza.* s. Thürlein. *Kaputska.*

portūnus, & portumnus, i, m. *Cic.* DEus marinus, qui portubus præeſt.

portuōſus, a, um, Cic. *Vnogo brodiſcb imajuchi, pun brodovſzkeb bregov, brodovit.* Viel Schiff-Lände, *oder* Anfahrten habend. *Réves, jó rév-partos bely.* portuoſior. *Salluſt.* portuoſiſſimus. *Plin.*

portus, ûs, m. Cic. *Brodiſcbe morſzko, Brèg brodarſzki, Ladjo-zavetje; Meſzto zaperto pri bregu, kadi ladje iliti brodi ſzegurni ſztojé,* vulgo *Bròd.* Ein Port, e. Schifflände, See-Haven, Meer-Haven, Anfahrt. *Rév-part, Part-rév:* 2. Transl. V. *Confugium, perfugium, Aſylum, Auxilium.* Malorum ſuorum portum invenire. *Cic.* In portu res eſt: *pro* extra omne periculum. *Plaut.* Impingere in portu: *pro* ſtatim in

initio

Digitized by Google

initio operis errare, peccare. *Quintil.* Navigare in portu: V. *Navigo N.* 2.

*pŏrus, i, m. Plin. *Lyuknyicza, odebalcze, chez koje pòt ôtv. prebadya.* s. Schweiss-Löchlein, Lufft-Löchlein. *Lyukatska, mellyen az izzadság kijô, verstèk lik, Haj lik, Lyuk az ember bôrin.*

Posca, æ, f. V. *Lora.* Tormina sedat palumbus ferus ex posca decoctus. *Plin.*

poscĭnummius, a, um, Apul. *Noveczo-selni, penezne - blepni.* Geldgierig. *pénzt kivánó.*

Posco, is, ere, pŏposci, [Act.] Cic. V. *Depoſco N.* 1. *peto N.* 1. 2. V. *Exigo N.* 1. *Requiro.* Ad quos se celeriter, cùm usus poscit, recipiunt. *Cic.* 3. V. *Arrogo, Vendico* N. 1. Audaciæ partes Roscii sibi popoſcerunt. *Cic.* 4. V. *provoco.* In prælia poscere Turnum. *Virg.* Majoribus poculis aliquem poscere: *id est:* ad largiùs bibendum provocare. *Cic.* 5. V. *Voco N.* 1. Clamore hominem posco. *Plaut.* 6. Aliquem reum poscere: *pro* accusare. *Liv.* 7. Tanti, quanti poscit: *pro* quanti æstimat, *seu* quantum pretium indicat. *Plaut.*

posĕga, æ, f. *Geogr.* Quondam *Recatina*, Metropolis inferioris Szlavoniæ, à mercatu, & glebæ fertilitate nobilis. V. *Bassiana.*

pŏsĭtio, onis, f. Cic. *Polosenye, posztavlyanye, polaganye, metanye, sztaliß.* e. Setzung, Niederlegung, Gegend. *Tétel, Tévés, állás.* Urbis positio: *id est:* Constitutio, situs, status. *Cic.* Dialectica positio: *id est* Thesis. *Quintil.*

pŏsĭtor, oris, m. Ovid. *Posztavlyavecz, pechetnik, pervi meszta posztavitel,* peregr. *Fundator.* 1. Niedersetzer, Stiffter. *Helybeztetô, Tévô, kezdô.* peregr. *Fundátor,* Vid. *Auctor N.* 1. *Conditor, Constitutor, Fundator.*

pŏsĭtūra, æ, f. Gell. V. *Situs, ſtatus.*

pŏsĭtus, ûs, m. Tacit. V. *positio, positura.*

poſonĭum, ii, n. Geogr. *poſun, glaszovitivugerzkoga kralyeszтva varaß, y grád.* Presburg, berühmte Stadt in Ungarn. *Poſon, egy nevezetes város, és vár Magyar országban.* Urbs est superioris Hungariæ ad Danubium, elegans, opulenta, probéque munita. Hæc dum Buda turcico jugo premeretur, Regni caput esse cœpit. Ter invicta hostem à mœnibus repulit: primum A. 1027 Henricum III. Imp. A. 1075 alterum, D. Ladislaum; denique A. 1621 tertium perquàm iniquum, Gabrielem Bethlem. Thesauros posonienses plurimum auget Corpus S. Joan. Eleemosynarii, quo Ædes S. Martino sacra gloriatur; & Corona regia, quæ in arce adsita, excubante id loci milite, asservatur. Frequens Posonii visitur primi ordinis Nobilitas, quæ cùm ad Excelsum Consilium Regium, *Locumtenentiale* vocant, tum etiam ad Camneram, pariter Regiam, ex omnibus vastissimi Regni finibus confluit. Sedes est Comitiorum generalium, Hungari *Diatas* dicunt; uti & coronationis Regiæ.

possessio, onis, f. 1. *Ladanye, Derszanye.* e. Besitzung, Beherrschung. *Birás.* Doctrinæ possessio. *Cic.* 2. apud eundem V. *Ditio N.* 1. *Bonum.*

possessiuncŭla, æ, f. Cic. *Malo derszanye, Ladanyicske, Imanyicske.* Kleine Besitzung, s. Güttlein. *örökségetske, birtokotska.*

possessor, oris, m. Cic. *Ladavecz.* 1. Besitzer. *Biró, örökös.*

possessōrius, a, um, JCt. *Ladanyu szliszajuchi.* Zur Besitzung gehörig. *örökségbez-való.*

possessus, ûs, m. Apul. V. *possessio.*

possestrix, īcis, f. Afran. apud Non. *Ladavka, Ladavicza.* e. Besitzerin. *Biró Aszszony, örökös Aszszony.*

possĭbilis, is, com. le, n. Plaut. *Moguch, vchinlyiv.* Müglich. *Lehetséges, véghez-vihetô.*

possĭbĭlĭtas, atis, f. Arnob. *Moguchnozt.* e. Müglichkeit. *Lehetség, Lehetôség.*

possĭdeo, es, ēre, ēdi, essum, (Act.) Cic. *Lâdam, derszim, imam.* Besitze, innhabe. *Birom, birtokomban vagyon.* Ex edicto bona possidere: *pro* possidere per decretum, & sententiam Judicis. *Cic.* Forum armatis hominibus possidere: *pro* occupare. Id.

possum, (*Compos. ex* potis sum.) pŏtes, pŏtest, posse, pŏtui, [Neu. *Anom.*] Cic. *Synon.* Queo, valeo, polleo, potestate valeo, potis sum, optio & potestas mea est, facultas fert, mihi liberum est & integrum. *Morem, Moguch jeszem.* Könne, möge, vermöge. *Meglehet, tehetek:* & in Compositis *Hatok, Hetek. Usus:* Multum ingeniô, mari, pecuniâ, opibus gratiâ, auctoritate possum. Non possum, quin exclamem. Ego usu parum, nec ingenio satis possum; quod fieri potest, non negligam. Apud aliquem plurimum posse: *pro* magna auctoritate pollere. *Phras.* Si res integra mihi foret & libera, si solutissima mihi essent omnia, si oneri ferendo essem, si tantam rem efficiendi facultatem haberem, si liceret, onus lubens subirem, *vel* non detrectarem laborem: *pro* si ferre possem,

Digitized by Google

onus non refugerem. Jam me omnis defenſio defecerat; erepta mihi fuit, & adempta omnis poteſtas me tuendi; nequibam porrò mihi conſulere; nihil erat, quo me tuerer; non jam copia erat, non facultas ultrà hoſti obſiſtendi; nec fugæ, nec pugnæ ſatis potens deprehenſus ſum in medio; rerum mearum planè eram impotens; non reperiebam, quemadmodum me defenderem: *pro* non potui me ultrà defendere. Penes DEum eſt poteſtas, & dominatus rerum omnium; penes DEum eſt in omnes imperium; à DEI voluntate, ac nutu pendent omnia; in unius DEI arbitratu poſita ſunt omnia: *pro* DEus omnia poteſt. *Locô vulgarì formulæ loquendi*: pro poſſe: *meliùs latinè dixeris*: pro virili parte; quoad feret facultas; quoad ejus fieri poterit; ſi quo pacto potero. *Kuliko najvech moguche bude, poleg moguchnoſzti.* Nach äuſſerſtem Vermögen. *Tebetſtégem ſzerint.* ità Cic. aliſque.

poſt, *præpos. cum Accus.* Cic. *Za, po, odzàd.* Nach, hinternach, hintervvärts. *Utánn, Megett.* poſt homines natos: *id eſt* à condito mundo, à quo homines naſci cœperunt. *Cic.* 2. poſt *Adv.* Vid. *poſtea.* paucis poſt diebus, quàm &c. *Cic.* Seu ſit *præp.* ſeu *Adv.* eleganter conſtruitur cum Adverbiis in *O. ut*: Non multo poſt commiſta. Poſt aliquanto ſentire cœpimus. *Cic.*

†poſta, æ, f. *Poſta.* e. Poſt. *Poſta.* Item V. *Veredaria.*

†poſtārius, ii, m. V. *Veredarius.*

poſtautumnālis, is, *com.* le, n. Plin. *Pojéſzenzki, za jeſzenum dobadyajuchi.* Nach dem Herbſt kommend. *Ősz-utánn-való.*

poſtĕă, *Adv. Zatèm, potlam, poſzle.* Darnach, demnach. *Annakutánna, Azutánn, oſztánn.* Vid. *Exinde.*

poſteăquàm, *Adv.* Cic. *Zatèm toga, potlam toga, poklakam.* Nachdem als. *Minekutánna.* Nonnumquam dividitur: *ut*: poſtea verò quàm ità cœpi. *Cic.*

poſtĕri, ōrum, m. *plur.* Cic. *Odvetek, poſzledny, Mladyi.* e. Nachkömmlinge. *Utánnunk-való maradékink, fiaink, unokáink.*

poſtĕrior, *com.* rius, *n.* ōris, *om. Compar.* Cic. *Zadnyejſſi, odzàd iduchi, zadnyi.* Der folgende, nachkommende. *Utólb-való, utólſóbb.* 2. pro *Vilior, Minor.* Ut hæc poſteriora libertate ducas. *Cic.*

poſtĕrĭtas, atis, f. Cic. *Odvechina, Odvetek; Dojdachi narod, ſzvèt, ali vèk.* Die nachkommende Welt, Nachvvelt, die nachkommen. *Utánnunk-való maradékunk.*

poſtĕrĭùs, *Adv.* Cic. *Keſznejſſe, zadnyejſſe.* Spätter, hinten nach. *Utólb, kéſőbben.* Item V. *poſtea.*

poſtĕrus, a, um, Cic. *Zadnyi, poſzlednyi, potlenyi, dojduchi.* Folgend, nachgehend. *Kővetkezendő, Azutánn-való.* poſterô: *id eſt* ſequenti die. *Tacit.*

poſtfĕro, ers, erre, tŭli, lātum, (Act. *Anom.*) Liv. *Zapoſztavlyam, zamétchem, za némar imam, na menye derſim, menye preſtimávam.* Nachſetze, für vveniger halte; minder achte. *Hátra vetem, utánna-téſzem, máſsnál alább-valónak tartom, bátúl vetem.*

poſthăbeo, es, ēre, ui, ĭtum, (Act.) Terent. *idem.* Ut omnibus rebus poſthabitis totos ſe in optimo vitæ ſtatu exquirendo collocarent. *Cic.*

poſthac, *Adv.* Cic. *Odſzebdob, odſzada, odvezda, odſzle, únápridak.* Hinfüro, nach dieſer Zeit, nun, forthin, hernachmahls. *Ezutánn, ezentúl.*

poſthæc, Cic. V. *poſtea.*

poſthinc, *Adv.* Virg. V. *Dein, deinceps, poſthac.*

poſthŭmus, a, um, Cic. *Rodyen po ſzmerti ſzvojega otcza, poſzmertni.* Nach des Vatters Tod gebohren, nach dem Todt folgend. *Attya halála utánn ſzületett, utánnunk-való.*

poſtĭbi, *Adv.* Plaut. V. *poſtea.*

poſtĭca, æ, f. (*intellige* janua, *vel* pars.) Non. V. *poſticum.*

poſtĭcŭla, æ, f. Apul. *Zadnya vratcza.* Das hintere Thürlein. *Hátúlsó ajtótska.*

poſtĭcŭlum, i, n. Plaut. *idem.*

poſticum, i, n. (*intellige* oſtium) Horat. *Zadnya vráta, vráta odzád, zadnya ſztran hiſe.* Die hintere Thür, hinter Theil des Haus. *Háznak a' bátúlsó ajtaja, réſze.*

poſtĭcus, a, um, Liv. *Zadnyi, odzadnyi, odzàd ſztojechi, od zadnye ſztrani.* Hintervvärtig. *Hátúló, bátunk megett-való.*

poſtĭdĕa, *Adv.* Plaut. V. *poſtea.*

poſtĭdem, *Adverbialiter* Plaut. V. *poſtea.*

poſtĭlĕna, æ, f. Plaut. *Podrepinya.* r. Schvvantz-Stern eines Pferds, s. Hinter-Zeug. *Farmatring, Farbám.*

poſtilla, *Adv.* Terent. V. *poſtea.*

poſtinde, *Adv.* Sveton. V. *poſtea.*

poſtis, is, m. Cic. *Podboj na vráteb, vrátpodboj, krajna ſztran vrát.* e. Thür-Pfoſten. *Ajtó-ragaſztó, ajtó fél.* 2. apud Virg. V. *Janua, Fores.* 3. Transl. *ad alia.* Gernit animus

Digitized by Google

animus ſublatis poſtibus: *id eſt* oculis, qui ſunt quaſi fores animi. *Lucr.*

poſtlimĭnĭum, ii, n. Cic. *&* JCti. *Oblaſzt, y prauda nazadſze vu ſzvoje povernuti, ali ſzvoje nazad dobiti, kada najmre gdoſzvojega pervo krivichno mentuvan je bil: Kbiſi, ali k-ſzvojem povernenye, nazàd povrachanye.* s. Recht der Wiederkunfft zu dem unſern, das vvir unrecht verlohren: e. Zuruckkunfft, Zuruckkehrung. *Hatalom*, vagy *tbrvény magáthra viſzſza térni*, vagy *magáét viſzſza venni, viſzſza tériteni.* Quem pater ſuus &c. vendidiſſet, ei nullum eſſe poſtliminium: *id eſt* nullum jus ſeu ad ſuos, ſeu ad ſua redeundi, ut quibus juſtè privatus eſſet. *Cic.* Sic dicitur, Aliquid ad aliquem, *vel* Aliquis ad aliquid poſtliminiô redire: *id eſt* Jure poſtliminii. *Gell.* 2. Transl. ad alia *Abl. poſtliminio* ponitur pro *poſtea rurſum*, *poſt longum tempus*. Me in forum poſtliminiô reduces. *Apul.*

poſtmĕrĭdiānus, a, um. V. *pomeridianus.*

poſtmitto, is, ĕre, mīſi, iſſum, (Act.) Cic. V. *poſtfero*, *Omitto N.* 1. *&* 2. Alii, & fortè rectiùs legunt *prætermitto.*

poſtmŏdò, *Adv.* Liv. V. *poſtea*, *poſtremò.*

poſtmŏdum, *Adv.* Terent. *idem.*

* poſtŏmis, ĭdis, f. Lucil. V. *Fiſcella N.* 3. *Cbamus*, *Camus.*

poſtpartor, ōris, m. Plaut. V. *Succeſſor*, *Hæres.*

poſtpōno, is, ĕre, pŏſui, ĭtum, (Act.) Plin. V. *poſtfero.* 2. V. *Omitto N.* 1.

poſtprincĭpium, ii, n. Varro. V. *progreſſus.*

poſtpŭto, as, are, avi, atum, (Act.) Terent. V. *poſtfero.*

poſtquam, *Adv.* Cic. V. *poſteaquam.*

poſtrēmĭtas, ātis, f. Macrob. *Zadnyi kraj.* Das letzte Ende. *Utólsó réſz*, *utólsó vég.*

poſtrēmò, *Adv.* Cic. *Synon.* Ultimo loco, Denique, Tandem, Ad extremum. *Zadnyich*, *najpotlam*, *na-po-konecz-koncza*, *naj poſzle.* Zum letztenmahl, zum letzten, letztlich. *Utólſzor*, *végezetre*, *legutólſzor.*

poſtrēmùm, *Adv.* Cic. *idem.*

poſtrēmus, a, um, Plaut. V. *Noviſſimus*, *Ultimus*, *Extremus N.* 1. Item V. *Abjectus*, *Vilis*, *Extremus N.* 2. Eſſe in poſtremis: *pro* eſſe contemptum, vilem & abjectum. *Cic.*

poſtrīdiĕ, *Adv. q. d.* poſtero die. *Drugi dan*, *dojduchi dan.* Am andern *oder* folgenden Tag. *Máſod-nap*, *Egy nappal azutánn.* Hæc ſcripſi poſtridie ejus diei. Poſtridie intellexi, quàm à vobis diſceſſi. Quæ poſtridie ludos Apollinares futura eſt. Adeſſe jubentur poſtridie. *Cic.*

poſtrĭduō, *Adv.* Plaut. *idem.*

poſtſcēnĭum, ii, n. Eſt pars theatri poſt ſcenam. *Hinc Transl.* Vitæ poſtſcenia, dicuntur actiones, quas quis occultas vult. *Lucr.*

poſtſcrĭbo, is, &c. Tacit. V. *poſt & ſcribo.*

poſtvĕnio, is, &c. Plin. V. *poſt & venio.*

poſtŭlātio, onis, f. Cic. *Proſznya*, *potrebuvanye.* e. Anforderung, Begehrung. *Megkérés*, *Megkivánás.* Vid. *petitio N.* 1. 2. V. *Querela*, *Expoſtulatio N.* 1. ità Plaut.

poſtŭlātor, oris, m. Svet. V. *petitor N.* 1.

poſtŭlātōrius, a, um, Senec. *Proſzechi*, *potrebujuchi*, *pochemſze kaj po trebuje.* Begehrend, dadurch etvvas begehrt vvird. *Kérésre-való.* Vid. *petitorius.*

poſtŭlātrix, īcis, f. Tertull. V. *petitrix.*

poſtŭlātum, i, n. Cic. V. *poſtulatio.*

poſtŭlātus, ûs, m. Liv. *idem.*

poſtŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Obteſtor N.* 1. *peto N.* 1. *poſco. N.* 1. Solent nonnulli inter verba petendi diſtinguere: quia, ut illi volunt, poſcimus imperiosè; petimus precario; poſtulamus jure; flagitamus cum ſtrepitu verborum, addendo convicium; obſecramus & obteſtamur, cùm per ſacra rogamus. Sed hoc diſcrimen nec ab ipſo Cicerone obſervatur. Item V. *imploro.* Fidem publicam poſtulare. *Cic.* 2. V. *Exigo N.* 1. *Requiro.* Ut amicitia noſtra, & tua fides poſtulabit. *Cic.* 3. V. *Cupio*, *Volo.* Si tu poſtules certa ratione facere. *Terent.* 4. V. *Interrogo.* Gaditani de fœdere poſtulaverunt. *Cic.* 5. V. *Accuſo N.* 1. Gabinium tres adhuc factiones poſtulant: *pro* accuſant. *Cic.* Sextius ab indice Gn. Nerio Pupinia de ambitu eſt poſtulatus: *pro* accuſatus. *Id.*

poſtŭmus, a, um, Apul. V. *Ultimus*, *Noviſſimus.*

pōtābĭlis, is, *com.* le, n. Auſon. *Pitlyiv*, *popitlyiv*, *kajſze piti more.* Das mann trincken kan. *Megihatò.*

pōtātio, onis, f. Cic. *Pitje*, *pijenye*, *pianchuvanye.* Das Trincken, Sauffen. *Ivás*, *Ital*, *köppentés.*

potātor, oris, m. Plaut. *Kí pije*, *pianecz.* r. Trincker, Sauffer, Zech-Bruder. *Nagy ihatò.*

pōtātōrius, a, um. *Haſznujuchi k-pitju*, *pitveni.* Zum Trincken, *oder* Sauffen dienlich. *Ihatáshoz-való.* Vas potatorium. Plin.

Digitized by Google

Poſzuda za pitje. s. Trinck-Geſchirr. *Ivó edény.*

pōtātus, ûs, m. Apul. V. *potatio, potio.*

pŏtens, entis, *om.* Cic. *Zmoſan; Moguch; Oblaſztimajuchi; oblaſzten, mochni.* Vermögend, mächtig, gevvaltig, kräfftig. *Halmus, batb, erős. Uſus:* Belli magis, quàm ſapientia potentes. *Cic.* potentiſſimus in affectibus, potentior ad efficiendum, Argumenta potentiſſima. *Quintil.* potens imperii: *pro* obtinens imperium. *Tacit.* Juvenis Regni potens: *pro* Regno maturus, aptus. *Liv.*

pŏtentātus, ûs, m. Cæſ. V. *Dominatio, potentia, principatus.*

pŏtentĕr, *Adv.* Quinct. *Zmoſno, Moguchno, z-oblaſztjum, mochno.* Mächtiglich, gevvaltiglich, kräfftig, mit Nachdruck. *Halmaſon, minden erejével.*

pŏtentia, æ, f. Cic. *Zmoſnoſzt, Moguchnoſzt, Oblaſzt, Jakoſzt, Mócb, Krépoſzt.* s. Vermögen, Anſehen, e. Macht, Gevvalt, Vermöglichkeit, Krafft. *Hatalom, Tehetség, Erő.* Item V. *Dominatio.*

*pōtērĭum, ii, n. Plaut. V. *poculum, potatorium vas.*

pŏteſta, æ, f. *apud Veter.* Plaut. &

pŏteſtas, ātis, f. Gic. V. *potentia.* 2. Meton. V. *Dynaſta, Gubernator N.* 1. Hinc 3. V. *Imperium N.* 1. & 2. *Jurisdictio N.* 1. & 2. *Magiſtratus, Dynaſtia, principatus.* Cum poteſtate verſari in Repub. A legitima poteſtate evocatus, &c. *Cic.*

pŏtĭn', *pro* potésne? *vel* potis ne es? Terent. *Moreſzli?* Kanſt du? *Meglehet-é tőled?*

pōtio, onis, f. Cic. *Napitek, pitva, pitje.* r. Tranck, das Trincken. *Ital.* 2. apud eundem. *Lik, ali vrachtvo, kojeſze pije.* Artzney, die man trinckt. *Orvoſságos ital.*

pōtiōno, as, are, avi, atum, (Act.) *Napájam, piti dájem.* Zu trincken gebe. *Innya adok, Itatom, megitatom.* Creditur amatorio medicamento ab uxore potionatus. *Suet.*

pŏtior, *com.* us, *n.* ōris, *om.* Cic. *Synon.* Melior, præſtantior, excellentior, charior, pretioſior, antiquior. *Bolſſi, perveſſi, dragſſi, vugodneiſſi, preſztimaneiſſi, raiſſi.* Beſſer, vortrefflicher, lieber, angenehmer, fürnehmer. *Jobb, batalmasb, fellyebb betsűbb.* Nihil mihi fuit potius, (*pro* prius, antiquius) quàm ut Maſiniſſam inviſerem. *Cic.* Reip. commoda privatis potiora habere: *pro* illa his præferre. *Cæſ.*

pŏtior, īris, īri, ītus ſum, (Dep. à *potis*) V. *particeps* & *fio, Acquiro, Obtineo N.* 1. Maximâ gazâ potitus eſt. *Cic.* ſummam imperii potiri: *pro* ſibi vindicare, obtinere, *Nep.* 2. V. *Compos* & *Sum. N.* 1. *Fruor N.* 1. *poſſideo, Habeo N.* 1. *Teneo N.* 1. li, qui potiuntur rerum: *pro* qui imperium tenent, rebus dominantur, res in poteſtate habent &c. *Cic.* Eſt etiam 3tiæ Conjug. ità aliqui ex *Virg.* & *Ovid.*

pŏtis, *com.* pŏtĕ, n. *Adject. Defect.* V. *potens.* Neque potis eſt: *pro* non poteſt. *Cic.* Nec pote commemorari: *pro* quod non poteſt commemorari. *Plaut.* Videamus, quid paſtores potis ſint. *Varro.* De aliis casibus exempla Auctorum non invenimus; ex adductis verò ſolum *Ciceronis* uſu receptum eſt. Hodie enim Nomin. *potis* cum verbo *ſum, es, eſt* &c. Numeri duntaxat ſing. conſtruitur. *potior, potiſſimus* plerique omnes à *potis* derivant.

pŏtiſsĭmè, *Adv.* Cic. & potiſſimùm, *Adv.* Cic. *Najpervich, najperva.* Hauptſächlich. *Legelőbb, Leginkább, Főképen.* Vid. *Maximè præcipuè.*

pŏtiſsĭmus, a, um, Quintil. *Najpreſtimaniſſi.* Der Fürnehmſte. *Legfővebb, kiváltképen való.* Vid. *Maximus, optimus, præcipuus.*

pōtĭto, as, are, avi, atum, [Act. *Freq.* à poto] *Guſztokrat piem, pianchujem.* Offt trincke, gern ſauffe. *Iddogalok, köppentek.* Cum aliquo pocula potitare. *Plaut.*

pōtiuncŭla, æ, f. Svet. *Mali napitek, pivicza.* s. Trăncklein. *Italotska.*

pŏtiùs, *Adv.* Cic. *Raiſſi.* Lieber. *Inkább* Item V. *Magis, prius.*

pōto, as, are, avi, & pōtus ſum, atum, & pōtum. (Act. *alia* Neu.) Cic. *Vnogo piem, pianchujem, napajamſze, napájam.* Viel trincke, ſauffe. *Sokat iſzom, köppentek, máſt megitatok.* 2. Transl. Lana, & Arbores potant aquam: *pro* affuſam aquam attrahunt. *Plin.*

pōtor, ōris, m. Horat. V. *potator.*

potorĭum, ii, n. Plin. V. *poterium.*

pōtōrĭus, a, um, Mart. V. *potatorius.*

pōtua, æ, f. Arnob. *Boſicza pitja.* e. Göttin des Trancks. *Ital Iſten-Aſzſzonya.*

pōtŭlentus, a, um, Svet. V. *Ebrius N.* 1. 2. Penus eſt, quod eſculentum, aut potulentum eſt. *Gell.* Ità legunt nonnulli, ſed perperam, *poculentum* enim legendum eſt.

pōtus, ûs m. Cic. V. *potio.*

pōtus, a, um. 1. Activè: *Kiſze je napil, ali zopil; napojen, pian, od pitja pán.* Getruncken, gezecht, voll, der ſich beſoffen hat.

Digitized by Google

hat. *Jól ivott, Itat, réfzeg.* Domum bene potus redieram. *Cic. L. 6. Fam. ep.* 22. 2. paſſivè. *Izpit, popit.* Ausgetruncken, ausgeſoffen. *Itatott, megitatott.* Sanguine poto mortuus concidit. *Cic.*

* Practicus, a, um, Quintil. *Chinyenyu ſzliſſajuchi, chinechi, vu chinyenyu poſztaolyen, delo-znan.* Zur Übung dienlich, ſich übend, in der Übung beſtehend, Arbeitverſtändig. *Tſelekedetbez való, tſelekedő, mejſterkedő. praktikáló, dolog értő.*

Præ, (*à græc.* pro) *præp. cum Abl.* Gic. V. *Ante.* Armentum præ ſe agere. Liv. *Chredu pred ſzobum tirati.* Eine Heerd vor ſich treiben. *Tſordát maga előtt hajtani.* Aliquid præ ſe ferre, *vel* gerere. Gic. *Kakvo dugovanye z-zvanzkim derſanyem napervo taki divati,* ali *izkazati, znano chiniti.* Etwas dergleichen thun; etwas mit äuſserlichen Gebärden vorgeben. *Valamit tettetni, kül-ökèpen mútatni.* I præ, ſequar. Terent. *Idi na pervo, ja za tobum pojdem.* Gehe voran, ich folge nach. *Menny elől, utánnad megyek.* 2. Adhibetur ſæpe cum *reſpectu & comparatione.* Hominem præ ſe neminem putat. Cic. *Nikoga od ſzebe verleiſſega neſtima.* Er hält von keinem Menſchen mehr, als von ſich. *Senkit ſem itél magánál jobbnak lenni.* 3. V. *propter N.* 1. Non hercule præ lacrymis poſſum reliqua ſcribere. Cic. *Zaradi placha,* ali *od placha nemorem oſztala piſzati.* Ich kan vor Thränen das übrige nicht ſchreiben. *A' ſirás miatt a' többit nem írhatom-meg.* 4. præ manibus &c. V. *Manus N.* 2. 5. V. *Extra, præter N.* 1. Præ ſe uno, cæteros omnes, rudes, atque agrestes prædicabat. *Gell. l.* 1. *c.* 2.

Præăcūtè, *Adv.* Apul. *Preoſtro, kruto ſzegavo.* Sehr ſpitzig, ſpitzfindiglich. *Igen éleſen, hegyeſen: Igen elméſen.*

Præăcūtus, a, um, Cæſ. *Preoſter, kruto ſzegav.* Sehr ſpitzig, ſehr ſpitzfindig. *Igen éles, Hegyes: Igen elmés.*

Præaltè, *Adv.* Veget. V. *Valde & Altè.*

Præaltus, a, um, Liv. *Valde altus.*

† Præbenda, æ, f. Eccl. *Czirkveni dohodek, duhovnicbka ſztalna plácha.* Geiſtliches Einkommen. *Szentegyházi jövedelem.* Origo vocis inde eſſe videtur, quòd veteres *præbenda, orum, n. plur.* vocaverint Salem, Ligna, aliáque hujuſmodi, quæ parochi Legatis publicè miſſis exhibere debebant. ità *Horat. Gell.*

Præbeo, es, ēre, ui, ĭtum. (Act.) V. *Do N.* 1. *Exhibeo N.* 2. *Impertio, porrigo N.* 2. *Suppedito, Tribuo.* Uſus: præbere cervices, (*intellige* ferendas) *Cic.* Aures conviciis præbere: *pro* audire convicia. *Liv.* Fidem alicui in periculis præbere. *Nep.* Legibus ſe præbere; *pro* ultro ſe legibus ſubmittere, ſubjicere. *Senec.* 2. V. *Exhibeo N.* 1. *Gero N.* 2. *Oſtendo.* Rogo, atque oro; virum te præbeas. Præbere ſe dignum ſuis majoribus. *Cic.* pari ſe virtute poſtea præbuit. *Nep.*

Præbĭbo, is, ĕre, bĭbi, ĭtum, (Act. *nonnullis* Neu.) Apul. V. *Ante & bibo.*

Præbĭtio, onis, f. Varr. *Danye, podanye.* Das Geben, e. Darreichung. *Adás, Nyújtás.*

Præbĭtor, ōris, m. Cic. *Davavecz, Delitel', podelitel.* 1. Ausgeber, Darreicher. *Adó, kiadó, kiſzolgáltató.*

Præcălĭdus, a, um, Tacit. *Valde calidus.*

Præcalvus, a, um, Svet. *Napred pleſſiv.* Vornen kahl. *Elől kopaſz.*

Præcantātio, onis, f. Quintil. V. *Incantamentum.*

Præcanto, as, are, avi, atum, (Act.) Lucil. V. *præcino, prædico, is, &c.*

Præcānus, a, um. Horat. *Prerano ſzèd.* Vor der Zeit grau. *Idő előtt őſzülő.*

Præcārus, a, um, V. *percarus.*

Præcăveo, es, ēre, cāvi, autum, [Act.] V. *Declino N.* 1. *provideo, Ante & caveo, vito.* Quod à me ità præcautum, atque ità proviſum eſt. *Cic.* Sibi ab inſidiis præcavere: *pro* inſidias prævisas evitare. *Liv.*

Præcāutio, onis, f. Cæl. Aurel. *Prebabanye, rano previdjenye, preobchuvanye.* e. Vorhütung, Verhütung, Vorſehung, Vorbauung, Vervvahrung. *Elől-eltávoztatás, óltalmazás, megőrzés.*

Præcāutor, oris, m. Plaut. *Kiſze pred kèm zarana chuva, bába y pázi; previditel, preobchuvavecz.* 1. Verhütter, Fürkommer, Vorſeher, Vorbauer. *Előre eltávoztató, Elkerülő, óltalmazó.*

Præcautus, a, um, *partic. paſſiv.* Cic. *Minyen, egnut, previdjen, od chesſzaſze je gdo obchuval, zderſal; chemuſze je vugnul.* Etvvas, dem mann vorgekommen, vorgebauet. *Előre megőrzött, óltalmaztatott, eltávoztatott.* Res mihi tota præcauta eſt: *pro* totam rem prævidi, & præcavi. *Cic.* præcautô eſt opus: *pro* cautela eſt neceſſaria. *Plaut.*

Præcēdo, is, ĕre, eſſi, eſſum, (Act.) Virg. V. *Anteced N* 1. 2. Transl. V. *Antecello, Eminco N.* 1. Auctoritate aliquem præcede-

Digitized by Google

re. *Plin.* Veſtræ fortunæ meis longè præcedunt; *pro* ſuperant meas. *Plaut.*

Præcĕlĕr, ris, re. Plin. V. *Valde* & *Celer.*

Præcĕlĕro, as, are, avi, atum, (*Neu. aliù* Act.) Stat. *Napervo bitimo, ſ'etujem, naglim.* Vorher eyle. *Elől-ſietek.* Vid. *præcurro, Ante* & *Feſtino.*

Præcellens, entis, *ens.* Cic. *Valde excellens, praſtans.*

Præcellentia, æ, f. Tertull. V. *Excellentia, praſtantia.*

Præcello, is, ĕre, lui, (Neu.) Tacit. V. *Antecello, Emineo N.* 1. *Excello.* Apud aliquos contra Alvarum *ſup.* præcelſum.

Præcelſus, a, um, Cic. *Valde Celſus, Excelſus.*

Præcentio, onis, f. Cic. *Napervo popévanye, zapopévanye, predvojedinenye glaſza, ſzloſno-glaſza davanye.* Das Vorſingen, e. Vorſtimmung, r. Vorſang. *Előléneklés, énekelkezdés.*

Præcentor, ōris, m. Apul. *Na pervo pevecz, zapopévavecz, ſzloſno gláſza davavecz.* 1. Vorſinger, Tongeber. *Elől-éneklő.*

Præcentōrius, a, um, Solin. *Zapopevajuchi, napervo popevanyu baſznovit.* Zum Vorſingen gehörig. *Elől éneklésbez tartozó.*

Præcentrix, īcis, f. Varr. *Na pervo pevka, zapopévavicza, ſzloſno-glaſza davavicza.* e. Vorſingerin. *Elől éneklőné, elől énekló aſzſzony.*

Præceps, ĭtis, *ens.* 1. dicitur de rebus animatis, & Senſum habentibus. *Na glavu dole opadajuchi, naglavesze prebityen, vratolomni.* Auf den Kopff herunter fallend, geſtürtzt. *Hanyatt-homlokra eső, Nyakra-'s főre vetett.* Aliquem præcipitem dejicere, dare. *Cic.* 2. de Loco. V. *Altus N.* 1. *Arduus N.* 1. Via præceps. *Cic. Item* Rupes præceps *eſt*, ex qua aliquis præceps dari poteſt. *Liv.* Foſſæ præcipites. *Virg.* 3. de Rebus. *Nagel, prenagel.* Jäh, übereylig, übereylt. *Szeles elméjű, bebeburgya.* Tot præcipites hominum caſus. *Cic.* Senectus præceps: *id eſt* decrepita. *Id.* præceps dies: *id eſt* Veſperi proximus, cùm ſol occaſui propinquus eſt, & nox appetit. *Liv.* Denique, quia furor, cœcitas, & nimia feſtinatio, cauſa eſſe ſolet, ut quis præceps ruat; hinc 4. *Meton.* & *Transl.* Conſilium præceps. Cic. *Nepremiſlyeno, y prenaglo ſzvituvanye.* Unbeſonnener Rath. *Hirtelen, megnem gondoltt tanáts.* Homo præceps: *pro* temerè agens, inconſideratus in agendo. *Id.* profectio præceps: *pro* ſubita, nimis feſtina. *Id.* Sed eo me præcipitem ferri confitear in cauſa, ſi &c. *ideſt* Furioſum, inſanum, cœcum & temerarium. *Id.* Committere ſe in locum præcipitem: *id eſt* periculoſum. *Id.* Eſſe in præcipiti: *pro* verſari in ſummo periculo, & diſcrimine. *Cels.* Animus in avaritiam & crudelitatem præceps: *ideſt* valde proclivis. *Liv.*

Præceptio, onis, f. Cic. *Zapoved, navuk, odluka.* r. Befehl, s. Lehr-Gebot, e. Lehre. *Megbagyás, parantſolás.* Vid. *Inſtitutio N.* 2. & 3. *Informatio.*

Præceptīvus, a, um, Senec. *Zapovedajuchi; zapoved, ali navuk vu ſzebe zaderſavajuchi.* Gebietend, Lehr-Gebot in ſich begreiffend. *Parantsóló, régulákat-ſzabó.*

Præceptor, oris, m. Cic. V. *Doctor, Informator, Inſtitutor, Inſtructor N.* 2. *Magiſter, Mandator, Juſſor.*

Præceptōrius, a, um. V. *præceptivus.* Epiſtola præceptoria. *Plin.*

Præceptrix, īcis, f. Cic. V. *Informatrix, Magiſtra, Mandatrix.*

Præceptum, i, n. V. *Juſſio, Mandatum.* Item V. *præceptio, diſciplina N.* 1. *Regula N.* 1. Officii præcepta firma. *Cic.*

Præcerpo, is, ĕre, cerpſi, erptum, (Act.) Plin. V. *Antè* & *Carpo.* 2. Transl. *Prevjemlyem.* Vor einem andern nehme. *Elől veſzem, ragadom.* Non præcerpo fructum officii tui. *Cic.*

Præcertātio, onis, f. Auct. ad Heren. *Zigravanye pred bojom.* s. Vorſpiel zum Streit. *Elől járó veſzekedés a' badban.*

Præceſſor, oris, m. Tertull. V. *Anteceſſor.*

Præcĭa, æ, m. Apul. V. *præco.*

Præcĭdānĕus, a, um, (à præcedo) *Preſſeſzni, pred kém iduchi.* Vorgehend. *Elmúltt, elhaladott.* Feriæ præcidaneæ: *i. e.* quæ aliquod feſtum præcedunt. *Gell.* 2. à præcīdo. *Pervo prerezan, pervo zaklan.* Vorabgeſchnitten, zuvor abgeſchlachtet. *Elől levágatott, elől megölt.* Hoſtia, porca præcidanea, *ſic dicta*, quòd ante alias cæderetur. *Feſt. Gell.*

Præcīdo, is, ere, præcīdi, īſum, (Act.) Cic. *Prereſujem, preſzekujem.* Abſchneide, abhaue. *Elől-levágom, Elvágom.* 2. Transl. V. *Adimo, Aufero N.* 1. *Interrumpo N.* 1. *Amoveo.* Spem alicui præcidere. Cic. *Kömu uſſanye podrezati, prevzeti.* Einem die Hoffnung benehmen. *Valakinek reménységét elvenni.* Amicitias repente præcidere: *pro* interrumpere, abrumpere, tollere. *Id.*

Præcin-

Digitized by Google

Præcinctio, onis, ſ. Vitruv. *Opaſzanye, prepaſzanye.* 2. *pregradyenye, zagradyenye.* e. Umgürtung, 2. Fürthuung, Verzäunung. *Elöl bévedzés.* 2. *Elkertelés, Elfogás.*

Præcinctōrius, a, um, Vitruv. *Opaſzangu, ali prepaſzanyu ſzlisſajuchi, za prepaſzanye haſznovit.* Zum Umgürten gehörig, oder dienlich. *Bévedzéshez-való.* Hinc *ſubſtantivè* præcinctorium, ii, n. V. *Antependium.*

Præcinctūra, æ, f. V. *præcinctio.* Item V. *Faſcia, zona.* Itâ Macrob. *l.* 2. *Saturn. c.* 3. referens ſequentia Ciceronis verba: *præcinctura me decepit.*

Præcingo, is, &c. Ovid. V. *Cingo, Circumcingo.*

Præcĭno, is, ere, nui, centum, (Act.) Gic. *Naperve popévam.* Vorſinge. *Elöl énekelek.* 2. V. *prædico, is, &c. pranuncio.* itâ Plin.

Præcĭpio, is, ĕre, ēpi, eptum, (Act.) V. *Antecapio, præcerpo N.* 2. *præoccupo, præripio, prævenio.* Iter alicui præcipere. *Liv.* Feſtinato prælio victoriam hoſti præcipere. *Tacit.* 2. Transl. V. *prænoſco, præſcio, prævideo.* Illud etiam ingenii magni eſt præcipere cogitatione futura. *Cic.* 1. *off. c.* 22. 3. V. *Jubeo N.* 1. *Mando N.* 1. Ütdebeo, & ut tute mihi præcepiſti. *Gic.* 4. V. *Doceo, Erudio, Inſtituo N.* 2. *Moneo, Admoneo N.* 1. *præceptis inſtruo.* Alicui rationem tempeſtatum, prædonum, locorum, ſummô ſtudiô præcipere. *Cic.* De re aliqua præcipere: *pro* præcepta dare. *Id.*

Præcĭpĭtans, antis, *om. Naglo opadajuchi, ruſſechiſze, na nikaj* ali *na konecz iduchi.* Gähling fallend, ſich ſtürtzend, zu Grund eylend. *Hanyatt homlokra rohanó, eső, végére menő.* Reſpublica præcipitans: *ideſt* cadens, ruens, everſionem patiens. *Cic.* Sol præcipitans: *id eſt* occaſui vicinus. *Id.*

Præcĭpĭtanter, *Adv.* Lucr. *Naglavcze, prenaglo.* Gähling, als zu gäh. *Hebeburgyán.* Item V. *Inconſideratè, Temerè.*

Præcipitantia, æ, f. Gell. *&*

Præcipitātio, onis, f. Senec. *Naglavcze bitanye, na glavu opadanye, prekopitanye.* e. Stürtzung. *Nyakra-'s fóre vetés, Habanyatt homlokra esés.* Transl. V. *Feſtinatio, Inconſiderantia, Temeritas.*

Præcĭpĭtĭum, ii, n. Quinctil. *Nagla ſztermenina, ſztermo meſzto, glavo-lom, vratolom, ſztermenitozt.* Ein gäh Ort, da man herab ſtürtzen kan. *Meredek hely.*

Præcĭpito, as, are, avi, atum, [Act.] Gic. *Syn.* In præceps do, præcipitem ago, Dejicio, Deturbo N. 1. *Naglavcze bitam, naglo dole bitam, prekopitam, prekobáczim.* Herab ſtürtze. *Nyakra 's fóre vetem, Hirtelen letaſzitom.* Transl. Aliquem ex altiſſimo dignitatis gradu præcipitare. Cic. *Kóga iz najviſſe chaſzti zverchi, izbititi.* Einen von ſeinem hohen Ehren-Amt verſtoſſen. *Valakit a' nagy méltóságból levetni, kitaſzitani.* Palmitem præcipitare: *pro* inflectere, deorſum flectere, incurvare. *Colum.* 2. V. *Accelero, Feſtino.* Moras præcipitare: *pro* Moras feſtinanter abrumpere, & abjicere. Virg. *Kruto nagliti, biteti.* Sehr eylen. *Igen ſietni, ſiettetni.* Fata ſua præcipitare: *pro* Mortem ſibi accelerare. *Lucan.* Labores priſcos referre præcipitat: *pro* feſtinat. *Silius.* 3. eſt Neu. *Synon.* præceps cado, ruo, celeriter deſcendo. *Naglo opadam, dole padam, prebitavamſze, na konecz ſetujem.* Gähling herab falle, zum End eyle. *Hirtelen leeſem, veſzni kezdek.* Nilus ad illa præcipitat: *pro* ruit. *Cic.* Hyems præcipitat: *pro* Ad finem vergit, ad ver proximè accedit. *Cæs.* Nox cælo præcipitat: *id eſt* inclinat, versùs auroram properat. *Virg.* Cæterùm in his, aliiſque ſimilibus ſubaudiri poteſt Accus. *ſe*, atque adeò deſendi, *præcipito* eſſe verbum duntaxat *Act.*

Præcĭpuè, *Adv.* Cic. V. *Potiſſimùm, Cummaximè, Cumprimè, peculiariter.*

Præcipuus, a, um, Cic. V. *potiſſimus, primus, principalis.* Item V. *peculiaris N.* 2.

Præcīsè, *Adv.* V. *Abruptè, Breviter.* Dicere præcisè: *pro* breviter, compendiosè. *Cic.* 2. proprie *privezano, odrezano.* Abgeſchnittener-Weiſe. *Elmetſzve, Elvágva.* Hinc vulgo *Transl.* accipitur pro *Duntaxat, tantùm.*

Præcīſio, onis, f. Vitruv. *Odrézanye, prerézanye.* 1. Abſchnitt. *Elvágás, elmetſzés.* 2. apud Cic. *Zkratenye.* 1. Abſchlag. *Eltagadás.* Item V. *Ademptio, Interruptio, Reticentia.* itâ Cic. Quintil. &c.

Præclārè, *Adv.* Cic. V. *Egregiè, Eximiè, Excellenter, Laudabiliter, Optimè N.* 1.

Præclārus, a, um, Lucr. V. *Valde & Clarus N.* 1. 2. Transl. V. *Egregius, Excellens, Eximius, Laudabilis, Luculentus metaph. optimus, Celeber.* præclarior: *Salluſt.* præclariſſimus. *Hirt.*

Præclūdo, is, ere, ūſi, ūſum, (Act.) Cic. V. *Claudo N.* 1. *Intercludo N.* 1. *&* 2. *præſepio.*

Præclū-

Digitized by Google

Præclūſio, onis, f. Vitr. *Zapiranye, zatvorenye, preprechenye, zatverdenye, zkratenye.* e. Zuſchlieſſung, Verſperrung, Verſtopfung, Verhinderung. *Elrekeſztés, Bézárás, Elfogás, Megakadályoztatás.*

Præco, ōnis, m. Cic. *Prezavavecz, prezovich, Razglaſzitel, Nazveſztitel, Obznanitel.* r. Ausruffer, Andeuter, Auskündiger, Herold. *Kiáltó, Hirdető.* 2. Transl. Virtutis præco. Cic. V. *Laudator, Encomiaſtes.*

Præcoctus, a, um, Plin. *Pervo kuban, dobro prekuban.* Vor gekocht. *Előre meg-főtt, érett.*

Præcōgĭto, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. *Napervo miſzlim, premißlyam.* Zuvor betrachte, bedencke. *Elől meggondolom.*

Præcognoſco, is, ĕre, nōvi, ĭtum, [Act.] Cic. V. *Prænoſco, praſcio, prævideo, præſentio.*

Præcŏlo, is, ĕre, &c. V. *Ante & excŏlo, præparo.* Animi ad virtutem quaſi præculti, & præparati rectis ſtudiis, & artibus. *Cic.*

Præconcĭpio, is, ĕre, &c. Plin. V. *Ante & Concipio.*

Præcōnĭum, ii, n. Cic. 1. *Razglaſſenye, prezavanye, Nazveſztbanye, Chaſzt prezavavcza.* e. Ausruffung. Auskündigung, s. Amt des Ausruffers. *Hirdetés, kikiáltás; Hirdetői tiſztje.* 2. V. *Encomium, Fama N.* 2. *gloria, glorificatio.*

Præconsūmo, is, &c. Ovid. V. *Conſumo, Ante & Conſumo.*

Præcontrecto, as, are, avi, atum, (Act.) Ovid. V. *Ante & Contrecto.*

Præcŏquo, is, ere, ōxi, octum, [Act.] Colum. V. *Antè & Coquo, præmaturè & Coquo.* Item V. *Valde & coquo, Nimis & coquo.* Acinique præcoquuntur in callum. *Plin.*

Præcŏquus, a, um, Colum. V. *præcox.*

Præcordia, orum, n. *plur.* Plin. V. *Diaphragma.* 2. Tropicè. *idem ac* partes inteſtinæ corporis. V. *Cor, Exta, Jecur, Hepar, pulmo, Hypochondrium N.* 1. Annulus in præcordiis piſcis inventus eſt. *Cic.* 3. prorſus Transl. V. *Animus.* Redit in præcordia virtus. *Virg.*

Præcorrumpo, is, &c. Ovid. V. *Ante & Corrumpo.*

Præcox, ŏcis, *ocis.* Colum. *Prerano zrel, prenagleu.* Vor rechter Zeit reif, frühzeitig, übereylt. *Idején-érő, Elein-érő.* 2. transfertur ad omnia, quæ ante tempus fiunt. *e. g.* Fatum præcox, Senec. *Szmert prenagla, prerana.* Frühzeitiger Todt. *Idején-való-halál.* Ingenium præcox. *Quinct.il.*

Præcraſſus, a, um, Plin. V. *Valde & Craſſus.*

Præcupĭdus, a, um, Svet. V. *Valde & Cupidus.*

Præcurro, is, ĕre, præcŭcurri, præcurſum, (Neu.) *Pretechem, Napervo derchim.* Vorlauffe. *Elől futok.* Certis rebus certa ſigna præcurrunt. *Cic.* Item V. *Antecedo N.* 1. *prævenio.* Aliquem ætate præcurrere: *pro* antecedere, præcedere, ſuperare. *Cic.* Alicuius adventum præcurrere: *pro* prævenire. *Plin.*

Præcurſio, ōnis, f. Cic. *Pretechenye, pretékanye, napervo derchanye, preddoſſaſztje.* Das Vorlauffen, e. Vorlauffung, Vorkommung. *Elől-futás, Megelőzés, Előre elkéſzítés.*

Præcurſor, oris, m. Cic. *Pretekavecz, predderkavecz.* r. Vorlauffer. *Elől-futó.*

Præcursōrius, a, um, Plin. *Pretekajuchi.* Vorlauffend. *Elől-futándó.*

Præcurſus, ûs, m. Plin. V. *præcurſio.*

Præda, æ, f. Cic. *Dobitek ſzilni, porob.* r. Raub, e. Beuth. *Ragadomány, Martalék, Zsákmány.* Item Transl. & generatim V. *Lucrum, Captura &c.* Magnos quæſtus, prædáſque facere, *Cic.* Cervi Luporum præda. *Horat.*

Prædābundus, a, um, Salluſt. *Robechi, Razbijajuchi, z-ſzilum jemlyuchi, z-razbijanyem ſivuchi.* Raubiſch, auf den Raub bedacht; der nichts thut, als Rauben. *Ragadozó, kóborló, prédáló.*

Prædācĕus, a, um, Gell. *Razbojni, po razboju dobit, Robni.* Das von dem Raub iſt. *Ragadományból-való.*

Prædamno, as, are, avi, atum, (Act.) V. *Ante & Damno.* Culpam in prædamnatum Collegam transferre. *Liv.*

Prædātio, onis, f. Vellej. *Razbijanye, Robenye, Razboj, ſzilno jemlyenye.* Das Rauben, e. Rauberey. *Foſztás, prédálás.* Vid. *Depræda tio, Latrocinatio.*

Prædātĭtius, *vel* prædatīcius, a, um, Gell. V. *prædaceus.*

Prædātor, oris, m. Cic. *Razbojnik, Robitel.* r. Rauber. *Ragadozó, prédáló.* Vid. *populator.*

Prædātōrius, a, um, Liv. *Razbojnichki, Robitelzki, Razbojnikom ſzliſſajuchi.* Räuberiſch, denen Raubern gehörig. *Ragadozóhoz-való.* Vid. *Latrocinalis.*

Prædātrix, īcis, f. Stat. *Razbojnicza, Robitelicza.* e. Rauberin. *Ragadozó Aſzſzony.* Vid. *populatrix.*

Prædēceſſor, oris, m. Symmach. V. *Anteceſſor.*

Prædēlaſſo, as, &c. Ovid. V. *Ante & Delaſſo.*

Prædenſus, a, um, Plin. V. *Valde & Denſus.*

Prædeſtĭnātio, onis, f. Theol. *Prednakanenye, predod-*

Digitized by Google

predodluka, *predodredjenye*, *Bosanzko predodlucbenye*, iliti *z-previdjenyem zaszluszenya odebranye*. e. Vormeinung, vorhin Verordnung, Göttliche Vorsehung, und Gnaden-Wahl. *Elől elrendelés*, *Elől elszánás*, *Istennekörök rendelése*.

Prædestĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. *Synon.* præordino, destino. *Odluchujem*, *predredim*, *previdjeno odredjujem*. Vor verordne, vorhin bestimme, vorsehend anordne. *Magamban előre elrendelem*, *feltészem*, *elszánom*.

Prædiātor, oris, m. Gic. *Ladanyzkeh pravicz znanecz*, *ki pravicze od Imanj dobro razume*. Der das Recht von liegenden Gütern wohl verstehet. *Mezei örökség törvényéhez tudó*.

Prædiātōrius, a, um, Cic. *Imányu szlissajuchi*, *Imanyichki*, *Ladanyzki*. Zum liegenden Gütern gehörig. *Mezei örökséghez való*.

Prædĭcābĭlis, is, *tom.* le, n. Cic. *Glaszovit*, *glaszа vrédem*, *dicsenya vréden*. Ruhmwürdig, preislich. *Hirdetésre méltó*. Vid. *Laudabilis*.

Prædĭcātio, onis, f. Cic. 1. *Nazovesztenye*, *Razglasenye*. Oeffentliche Auskündigung, Kundmachung. *Hirdetés*. Vid. *Denuntiatio*. Et speciatim: *Nad pukom govorenye*, *pripovédanye*. Das Predigen. *Prédikátzió*. Vid. *Contio* N. 4. 2. V. *Glorificatio*, *Laudatio*.

Prædĭcātīvus, a, um, Apul. V. *Laudativus*.

Prædĭcātor, oris, m. Gic. V. *praco N.* 1. Item V. *Laudator*. 2. speciatim V. *Concionator*. ità Tertull.

Prædĭcātrix, icis, f. Tertull. *Razglaszitelicza*, *Nazvesztitelicza*, *pripovedaocka*. e. Ausrufferin, Auskünderin, Predigerin. *Kihirdetőné*, *beszélő Aszszony*. Item V. *Laudatrix*.

Prædĭcātus, a, um, Plin. V. *Celeber*, *Celebratus*, *Famosus N.* 1.

Prædĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Annuncio*, *Denuntio*, *Divulgo*. Et speciatim V. *Concionor*. 2. V. *Glorifico*, *Laudo*. Multa de se prædicare: *pro* multùm gloriari, multa in sui laudem jactare. *Cic.*

Prædĭco, is, ere, ixi, ictum, (Act.) Cic. *Predpovédam*. Vorsage. *Elől meg-mondom*. Vid. *Antedico*, *Divino*. Item V. *Intimo N.* 1. Accusatoribus diem prædicere: *id est* diem dicendæ causæ indicere, intimare, præstituere. *Tacit.*

Prædictio, onis, f. Cic. *Dojdutke povédanye*, *obznanenye*, *predpovédanye*. e. Vorsagung. *Elől meg-mondás*. Vid. *Divinatio*, *Annunciatio*.

Prædictum, i, n. Cic. *Dugovanye pervo povédano*. Vorgesagtes Ding. *Elől megmondott dolog*. Item V. *prædictio*.

Prædiŏlum, i, n. Cic. *Imányicske*, *Baschinicza*. Kleines Land-Gut, liegendes Gütlein. *Mezei örökségecske*, *Majorotzka*.

Prædisco, is, ere, dĭdĭci, [Neu. *alibi* Act.) Cic. V. *Ante* & *Disco*.

Prædispōno, is, ere &c. Liv. V. *Ante* & *Dispono*.

Prædĭtus, a, um, *Z-kim daruvan*, *nadelen*, *kaj imajuchi*. Mit etwas begabet, etwas habend. *Valamivel tellyes*, *valamivel bíró*. Summis ornamentis honoris, fortunæ, virtutis, ingenii præditus: *pro* ornatus, donatus. *Cic.* Singulari crudelitate præditus: *pro* valde crudelis, magnæ crudelitate examinatus, fœdatus. *Id.*

Prædīves, &c. Plin. V. *perdives*.

Prædivinātio, onis, f. Plin. V. *Divinatio*.

Prædivīno, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. V. *Divino*.

Prædivīnus, a, um, Plin. V. *Valde* & *Divinus*.

Prædium, ii, n. *Imánye*, *Baschina*, *vszako zemelsko ladanyiche*, *y meszto baszen donasszajuche*. s. Land-Gut, liegend Gut. *Jószág*, *örök föld*. Fructuosa prædia colenda, ac tuenda pater filio tradiderat. *Cic. pro Rosc. Amer. c.* 15.

Prædo, ōnis, m. Cic. V. *Latro*, *prædator*.

Prædŏceo, es, &c. V. *Doceo*, *Ante* & *Doceo*. A duce prædoctus. *Sallust.*

Prædominor, aris, &c. V. *Ante* & *Dominor*, *plurimùm* & *Dominor*.

Prædŏmo, as, are, dŏmui, ĭtum, (Act.) Senec. *Pervo krotim*, *tissim*, *k-ruki priviuchам*. Zuvor bändig mache. *Elől megszelidítem*, *Idején kezembez tanítom*.

Prædōnĭus, a, um, Ulp. V. *prædatorius*.

Prædōnŭlus, i, m. Cato. V. *Latrunculus N.* 1.

Prædor, aris, ari, atus sum. (Dep.) Cic. *Razbijam*, *Robim*. Raube, plündere. *Kóborlok*, *prédálok*. Item V. *Latrocinor*.

Prædūco, is, &c. Plin. V. *Ante* & *Duco N.* 1. 2. Civitati vallum prædurere: *pro* civitatem circumvallare. *Tacit.*

Prædulcis, is, &c. Plin. *Valde dukás*.

Prædūro, as, &c. Plin. *Valde induro*.

Prædūrus, a, um, Colum. *Valde durus*.

Prælĕgo, is, ĕre, ĕgi, ectum, (Act.) Sidon. *Napervo izbiram*, *prebiram*. Voraus erwähle. *Elől válaszток*.

Digitized by Google

Præēminentia, æ, f. Claud. Mamert. V. *Excellentia, Eminentia, præſtantia.*

Præmineo, es, ēre, ui, [Neu.] V. *Valde & Emineo, Antecello.* Ea tempeſtate Caſſius cæteros præeminebat peritiâ legum. *Tacit.* Alii legunt *præminebat.*

Præeo, is, &c. Liv. V. *Anteeo.* Alicui voce præire: *Cic.* præire verbâ. *Liv.* præire obſecrationem. *Sveton.* idem eſt, ac *pronunciare*, vel *concipere verba*, quæ alter audiens, ore vel calamô excipiat, & ſequatur.

Præfacilis, &c. Plaut. V. *perfacilis.*

Præfāris, āri, atus ſum. (Dep. *Defect.*) V. *Antè & Farò.* Aliquid de aliquo præfari. Cic. *Kaj od kôga predgovoriti.* Etwas von einem vorreden, eine Vorred thun. *Valakirôl valamit elôre beſzélleni.* Honorem præfari. Cic. *Proſztyenya proſziti.* Um Erlaub bitten. *Elôre botsánatot kérni.*

Præfātio, onis, f. Cic. *Predgovor.* e. Vorrede. *Elôljáró-beſzéd.*

Præfatiuncŭla, æ, f. Hieron. *Mali predgovor.* e. Kleine Vorrede. *Elôl járó-beſzédetske.*

Præfectūra, æ, f. Cic. *Nadſztavlyenichtvo, predpoſztavlyenſztvo, prédſztáva, Cháſzt, Glavarſztvo, Dvorſztvo.* e. Vogtey, s. Amt, e. Pflege, Verwaltung. *Tiſzttartóság, préfektuſság.* Vid. *Gubernium.*

Præfectus, i, m. Cic. *Vſzaki, koi je kakovomu dugovanyu predpoſztavlyen; predpoſztavlyenik, Nadſztavlyenik, Nadſztojnik, Glavar, Chaſztnik, Dvorzki.* r. Amtmann, Vogt, Stadthalter, Verwalter. *Elôljáró, Tiſzttartó.* Vid. *Adminiſtrator, Gubernator, N. 2. &c.* Supremus præfectus militiæ, *vulgo* † Generaliſſimus, † Mareſchallus, † Mareſchalcus. V. *Imperator N. 1. Archiſtrategus.* Generalis armorum præfectus: *bene latinè* Vid. *Magiſter peditum.* Supremus equitum præfectus. V. *Magiſter equitum.* Pro-Mareſchallus, *melius Latinè* Pro-imperator. *Najvekſzega Vojvode nameſztnik.* r. General-Feld-Marſchalls-Lieutenant. *Vitzé-Hadi vezér.* Generalis vigiliarum præfectus, *melius latinè* Aciei Structor. *Obchinzki Vojſzke Sztraſa-Meſter.* r. General-Feld-Wachtmeiſter, General-Major. *Gyenerális hadi Stráſa-meſter.* Alæ præfectus. *Male vojſzke poglavar.* r. Brigadier. *Kiſſebb hadi vezér.* Legionis præfectus, *vulgo* † Colonellus, *bene latinè* V. *Tribunus N. 2.* Legionis pro-præfectus, *vulgo* Vice-Colonellus, Colonelli Locumtenens, *bene latinè* Subtribunus, Pro-tribunus. *Nameſztnik poglavára zverbu jedne kupchine vojnikov.* r. Obriſt-Lieutenant. *Egy Regement vezérlôjének bely-tartója.* Supremus vigiliarum præfectus, *melius latinè dicta* Legionis Structor. *Najvekſzi jedne vojnichke kupchine Sztráſa-Meſter.* r. Obriſt-Wachtmeiſter. *Fô Stráſa-Meſter.* Præfectus Centuriæ, *vulgo* Capitaneus, *bene latinè* Centurio. V. *ſuo loco.* Vice-Capitaneus, *vel* Leutenantius, *Latinè* Subcenturio, Pro-centurio. *Podſztotnik.* r. Unter-Hauptmann, Lieutenant. *Hadnagy.* Vid. *Locum-tenens.* Vexillifer, *vel* Signifer. V. *ſuis locis.* Militaris decuriæ præfectus, *vulgo* † Corporalis, *bene latinè* vide *Decurio N. 2.* Pro-decurio. *Poddeſzetnik.* Gefreiter. *Vitzé tizedes, Vitzé káplár,* præfectus Claſſis. Cic. V. *Archibalaſſius.* præfectus armorum. *Orurja poglavàr, Szkerbitel orusja.* r. Zeugmeiſter. *Fegyvereknek gondviſelôje.* præfectus fabrûm (fabrorum) Cic. *poglavàr vojnichkeh delavczev y meſtrov.* Obriſter von der Artillerie. *Hadi Meſter embereknek tiſztje.* Item V. *Architector N. 1.* præfectus caſtrorum. *Najvekſzi naſztanitel vojnichki, poglavàr leſanya taborzkoga.* r. General-Quartier-Meiſter. *Legelsô tábori Kvártély-Meſter.* Præfectus prætorii, *vel* prætorio. Svet. *vulgo* Mareſchallus Aulæ. &c. *Czeſzarzki, kralyevski, orſzachki poglavar zverbu taborzkih y vojnichkih poſzlov.* r. Landmarſchall. *Udvari Fô kapitány.* Præfectus vigilum. Ulpian. *Sztraſa-Meſter, glavàr virosztuvanya.* r. Wachtmeiſter. *Stráſa-Meſter.* Annonæ præfectus. V. *Annonarius.* Arcis præfectus, *vulgo* Commendans præſidii. *Gráda, ali Jachtne poglavàr,* peregr. *Komendant, Kapitan.* r. Schloſs-Commendant, Commendant von der Veſtung. *Vargondoſeloje,* peregr. *Kommendás.* Carceris præfectus. *Vúze poglavàr.* r. Kercker-Meiſter, Profoſs. *Tömletz-tartó tiſzt. Perkoláb.* Urbis Præfectus. Gell. *Varoſi Poglavàr.* r. Stadt-Vogt, Schulthe ſs. *Városi gondviſelô.* Navis Præfectus: V. *Gubernator N. 1. Navarchus.* Præfectus Provinciæ. Cic. V. *Gubernator N. 2. Præſes.* Ærarii præfectus. Liv. V. *Fiſcus N. 5.* Moribus, *vel* Morum præfectus. Cic. *Raunitel, y naoucbitel ou derſanyu.* r. Sitten-Meiſter. *Erkölcsökre vigyázó.* Vid *pædagogus, corrector, correptor* V. 2. Scholarum *vel* Gymnaſii præfectus. *Navuchs poglavàr.*

Digitized by Google

glavàr. 1. Schul-Vervvalter, Schul-Præfect. *Oskola igazgató.* Vid. *Gymnasiarchus.* Aulæ præfectus: *apud Hungaros* Magiſter Curiæ. *Raunitel dvora, pervi dvorjanik.* 1. Hoffmeiſter, Obriſt-Hoffmeiſter. *Udvari Mejſter, Udvari fő gondviſelő.* Dapiferorum præfectus: *Hungarù* Magiſter Dapiferorum, pincernarum. V. *Architriclinus N.* 1. Stabuli præfectus. Supremus præfectus ſtabuli: *Hungarù* Magiſter agaſonum. *Poglavàr konyarov kralyevzkih &c.* 1. Stallmeiſter, Obriſt-Stallmeiſter. *Lovàſz Mejſter, királyi &c. fő Lovàſz Mejſter.* Supremus venationum præfectus. *Poglavàr lova.* 1. Obriſt-Jäger-Meiſter. *Fő Vadàſz mejſter.* Et ſic de cæteris.

Præfĕro, ers, &c. V. *Antefero N.* 1. Dextrâ ardentem facem præferebat. *Cic.* 2. Transl. V. *Antefero N.* 2. *Antebabeo*, Antepono, Se aliis præferre. *Cic.* 3. V. *Oſtendo, Indico, Manifeſto.* Vultus tuus neſcio quod ingens malum præfert. *Curt.*

Præfĕrox, ōcis, *ome.* Liv. V. *Ferox, valde & ferox.*

Præferrātus, a, um, Plin. *Napervo z-ſelezom obit, okovan, vu ſeleznje poſztavlyen.* Vornen mit Eyſen beſchlagen, in Eyſen-Band geſchloſſen. *Előre megvaſazott, vasba vertt.*

Præfervĭdus, a, um, Colum. V. *Valde & fervidus N.* 1. 2. Transl. V. *Ferox, Ferus, Furioſus.* Ira præfervida. *Liv.*

Præfeſtīno, as, are, avi, atum, (Neu.) Liv. *Prerano ſtetujem, kruto naglim, prevech, bitim.* Zu ſehr eyle. *Ideje előtt ſietek, igen ſietek.*

Præfĭca, æ, f. Plaut. *Za plácbu najeta zverbu mertveb narekuvavicza, narekavicza, plakavicza.* Ein gedingtes Trauer-Weib. *Bérben fogadott halott ſiratò aſzſzony.*

Præfĭcio, is, ĕre, ēci, ectum, [Act.] *Preporùcham, chaſztnika chinim.* Vorſetze, einen zum Amtmann mache. *Tiſztbe belyhezetem, valaminek gondviſelőjévé téjzem.* Imperatorem bello præficere. *Cic.*

Præfĭdo, is, ere, īdi, īſum, (Neu.) *Krutoſze pouſzam, prevechſze uſzam.* Zu viel traue. *Igen bizom.* Homines ſibi præfidentes. *Cic.*

Præfīgo, is, &c. V. *Ante & Figo.* Capita in haſtis præfigere. *Virg.* 2. Transl. V. *Definio N.* 2. *Determino N.* 2. *præſtituo.* Aliquid ſibi præfigere: Lineas itineri præfigere. *Plin.* 3. Capiſtris ora præfigere: *pro* præcludere. *Virg.*

Præfigūro, as, are, avi, atum, [Act.] Lactant. V. *præmonſtro.*

Præfīnio, is, ire, īvi, ītum. (Act.) V. *præſtituo.* Succeſſori diem præfinire. *Cic.*

Præfinītio, onis, f. JCt. *Odluchenye, kraja poſztavlyanye, prepiſzanye.* e. Verordnung, eines Termin-Setzung, Vorſchreibung. *Elrendelés, véget vetés, Megbatározás.*

Præflŏreo, es, &c. Plin. V. *Ante & Floreo, pramaturè floreo.*

Præflōro, as, are, avi, atum, (Act.) 1. proprie: *Czvétſe pervo tergam, prerano czvétje tergam.* Die Blume oder Blühe vor der Zeit abbreche. *Első virágát elvéſzem.* 2. Transl. V. *prælibo, præguſto.* Futuri gaudii fructum ſpes tibi præfloravit. *Gell.* 3. Metaph. V. *Deflоro N.* 2. Virgo præflorata: *pro* corrupta. *Apul.*

Præfluo, is, &c. Plin. V. *Ante & Fluo N.* 1. Item V. *præterfluo.*

Præfluus, a, um, Plin. *Od perve ſztrani tekuchi predezurechi, poleg tekuchi.* Vornen flieſſend, vorbey flieſſend. *Valamin elől folyó, mellette folyó.*

Præfŏcātio, onis, f. Scribon. Larg. *Zagutenye, Zadavlenye, Zadusſenye.* Das Ervvürgen, e. Erſtickung, Ervvürgung. *Megfojtás.*

Præfŏco, as, are, avi, atum, (Act.) Ovid. *Gútim, Davim, Duſsim.* Ervvürge, erſticke. *Megfojtom.*

Præfŏdio, is, ere, ōdi, oſſum, [Act.) Virg. *Na pervo prekápam, predkopam.* Vorgrabe. *Első kapálom.* 2. apud Ovid. *Gluboko kopam.* Tief grabe. *Mélyen ásom.*

Præfœcundus, a, um, Plin. V. *Valde & Facundus.*

Præformo, as, &c. Silius. V. *Ante & Formo, priùs formo.*

Præfractĕ, Adv. Cic. V. *obſtinatè.*

Præfractus, a, um, Ovid. *Potren.* Zerbrochen. *Eltőrőtt, belé-tőrőtt.* 2. Transl. Homo præfractus: *id eſt* Obſtinatus, Durus, Aſper. *Cic.*

Præfrigĭdus, a, um, Plin. V. *perfrigidus.*

Præfringo, is, ere, frēgi, fractum. (Act.) Liv. V. *Frango N.* 1. *Ante* vel *priùs & Frango.*

Præfulcio, is, &c. Gic. V. *Ante* vel *priùs & fulcio, præmunio. N.* 1.

Præfulgeo, es, ēre, fulſi, (Neu.) Auct. ad Her. *Jakoſze ſzvétim, leſchim.* Sehr glantze. *Igen fénylem, tündöklöm.*

Præfulgŭro, as, are, avi, atum, [Neu.] V. *Valde & fulguro, Ante & fulguro.* Hinc *Impers.* præfulgŭrat, ābat &c. Strictóque vias præfulgurat enſe. *id eſt* Enſem vibrando vias fulgurare facit. *Valer. Flacc.*

Digitized by Google

Præfurnium, ii, n. Cato. *Pecbna vráta, prelo.* s. Ofen-Loch. *Slitò kementze ſzája.*

Prægelidus, a, um, Colum. V. *Valde & Gelidus.*

Prægermino, as, &c. Plin. V. *Ante & germino, præmaturè germino.*

Prægĕro, is, ĕre, eſſi, ſtum, (Act.) Apul. V. *præfero.*

Prægeſtio, is, &c. Cic. V. *Valde & Geſtio, Valde & Cupio.*

Prægnans, antis, *om.* Cic. V. *Fetus, Gravidus.* 2. Transl. *ad alia:* Arbor prægnans: *id eſt* ſucco ſibi familiari plena, quæ tamen necdum folia, aut flores propagavit. *Plin.*

Prægnātio, onis, f. Varro. V. *Graviditas.*

Prægnāvĭter, *Adv.* Plaut. V. *Valde & Gnavè.*

Prægracĭlis, is, *com.* le, n. Tacit. V. *Valde & Gracilis.*

Prægrandis, &c. Plin. V. *Valde & Grandis.*

Prægravĭdus, a, um, Stat. V. *Valde & Gravidus.*

Prægrăvis, &c. Plin. V. *Valde & Gravis N.* 1. 2. Transl. V. *Valde & Moleſtus.* Imperium prægrave. *Curt.*

Prægrăvo, as, are, avi, atum, (Act.) V. *Valde & Gravo, opprimo N.* 1. Artes infra ſe poſitas prægravare. *Horat.* 2. eſt Verb. Neu. *Szmebkejſſi, teſeſſi jeſzem.* Ich bin ſchwehrer. *Megnehezedem, nehezebb agyok.* Vide *præpondero N.* 3. Cætera ejus facta prægravant. *Colum.*

Prægrĕdior, ĕris, ĕdi, eſſus ſum. (Dep.) Cic. V. *Anteeo N.* 1. Equus gregi prægreditur. *Varro.* Nuncios prægredi. *Liv.* 2. Transl. V. *præcello.* Salluſt.

Pregreſſio, onis, f. Cic. V. *Anteceſſio.*

Prægreſſus, ûs, m. Cic. *idem.*

Præguberno, as, &c. Sidon. V. *Ante & Guberno.*

Præguſtātor, oris, m. Cic. *Na pervo kuſſavecz, prekuſſavecz, ki kaj pred drugemi kuſſa.* Der etwas zuvor koſtet. *Elöl kóſtoló.*

Præguſto, as, are, &c. Juven. V. *Ante & Guſto.*

Præjăceo, es, ēre, ui, (Neu.) Tacit. *Pred kém lesim.* Vor etwas liege. *Elötte fekſzem.*

Præjacio, is, &c. Colum. V. *Ante & jacio.*

Præjūdĭcātio, onis, f. Quinctil. V. *Ante & Judicatio, præjudicium.*

Præjūdĭcium, ii, n. Cic. *Pred-ſzud, Dokonchanye predſzudno.* s. Vor-Urtheil, vorgehendes Urtheil. *Elöl itélet.* 2. V. *Damnum, Jactura N.* 2. Si maritus, uxore denuntiante, cuſtodes miſerit, nullum præjudicium facit. *Ulp. l.* 1. *§. quemadmodum, ff. de agnoſc. vel alend. lib.*

Præjūdĭco, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Pred ſzudom dopitam, predſzudim,* Zuvor verurtheile, ein Vor-Urtheil gebe, *Elöliélelem.* 2. Transl. *pred vremenem ſzudim, pervo negbi moral dokanchom, prezaglo kajſtimam.* Vor der Zeit urtheile, *Idö elött itélek.* Quod enim nondum ſenatus cenſuit, nec P. R. juſſit, id arroganter non præjudico: *id eſt* Ante tempus non cenſeo, non arbitror, non opinor, non ſtatuo. *Cic.* 3. V. *Noceo.* Alicui præjudicare. *Ulp.*

Præjūrātio, onis, f. Feſt. *Pred drugemi priſzeganye.* Vorbedachte Schwörung. *Elöl eſküvés.*

Præjŭvo, as, are, jūvi, (Act.) *Naperno pomágam, predpomágam.* Vorhin helffe. *Elöre ſegitem.* Fidem alicujus præjuvare. *Tacit.*

Prælăbor, ĕris, &c. Cic. V. *Ante & labor N.* 1. *præterfluo, praterlabor.*

Prælambo, is, ĕre, lambi, (Act.) Horat. *Pervo-liſem.* Vor-lecke. *Elöl megnyalom.*

Prælargus, a, um, Pers. V. *Valde & Largus.*

Prælātio, onis, f. Valer. Max. V. *præpoſitio.*

† Prælātūra, æ, f. *Prepuſtia, chàſet daboonoga poglavára, Redovnichko poglavarſztvo.* e. Prælatur. *Szerzeteſek között elsö méltóság, tiſztség.*

Prælātus, a, um, Virg. *Predpoſztavlyen, nadpoſztavlyen.* Vorgezogen, vorgeſetzt. *Eltibe tétetett.* Hinc *ſubſtantivè* Prælatus, i, m. *drugem za poglavara predpoſztavlyen, ſbloget, prepuſt.* Prælat. *Szerzeteſek között elsö tiſztt, prépoſt.*

Prælăutus, a, um, Sveton. V. *Valde & Lautus N.* 2.

Prælăxo, as, &c. Cæl. Aurel. V. *Ante & laxo, vel valde & laxo.*

Prælectio, onis, f. Quintil. *Predchtenye, naperno chitanye.* e. Vorleſung. *Elöl olvasás.* Item V. *Eruditio, Inſtitutio N.* 3. *Inſtructio N.* 2.

Prælector, oris, m. Gell. *Predchtavecz, predchitavecz.* 1. Vorleſer. *Elöl olvasó.* Item V. *Eruditor, Inſtitutor, Inſtructor N.* 2.

Prælĕgo, as, are, &c. Plin. V. *Ante & Lego, as, &c. N.* 2.

Prælĕgo, is, ere, ēgi, ectum, [Act.] Quinctil. *Naperno chtejem, prechitam.* Vorleſe. *Elöl elolvaſom.* 2. V. *prætereo, prætervehor.* Campaniam prælegebat, ambiguus, an urbem intraret. *Tacit.*

Prælĭāris, is, *com.* re, n. Plaut. *Bojni.* Zum Streit dienlich. *Hadi, Hartzi.*

Prælĭator, oris, m. Tacit. V. *Bellator.*

Præ-

prælĭbo, as, &c. Stat. V. *Ante & Libo, prāgusto.* Visu aliquid prælibare: *pro* aspicere. *Stat.*

prælicenter, *Adv.* Gell. V. *Nimis & Licenter.*

prælĭgāneus, a, um. *Pred vszemi bran, pervi obran.* Zum erſten abgeleſen. *Elore megszedett.* Vinum præliganeum, Cato. *Vino iz grózdja pred drugem zrelega y obranega.* Der erſte Neuwvein. *Előzött bor.*

prælĭgo, as, are, avi, atum, [Act.) *Od pervoszstrani vészem, napervo privesujem.* Vornen anbinde. *Elől megkötözöm.* Faſces virgarum &c. præligantur cornibus boum. *Liv.*

prælĭno, is, &c. Gell. V. *Lino* N. 1. *Ante & linio, Circumlinio.*

prælior, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. *Synon.* Congredior, prælium ineo, pugnam committo, Manus cum hoſte conſero. V. *Bello, Dimico, pugno.* 2. Transl. V. *Contendo* N. 9. Vehementer cum aliquo præliari: *pro* verbis contendere. *Cic.*

prælium, ii, n. Cic. V. *Certamen, Conflictio, Dimicatio, pugna.*

prælŏcūtio, (*Alii legunt* prolocutio,) onis, f. Senec. V. *præfatio.*

prælongo, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Kaj dugo napravlyam, dugo chinim.* Lang machc. *Meghosszabbitom.*

prælongus, a, um. Liv. V. *Valde & longus.*

prælŏquor, ĕris, ŏqui, lŏcūtus ſum. (Dep.) Cic. *Pervi govorim, pred-govorim, predgovor chinim, naperve govorim.* Der erſte rede, zum erſten rede, Vorrede, eine Vorrede thu. *Elől szólok.*

prælūceo, es, &c. Martial. V. *Ante & Luceo* N. 1. *Valde & Luceo* N. 1. 2. Transl. V. *Illustro.* Ego majoribus meis virtute mea præluxi: *id est* mea virtute majores meos nobilitavi, celebriores effeci &c. *Cic.*

prælucidus, a, um, Plin. V. *Valde & Lucidus.*

prælūdium, ii, n. Cic. V. *Anteludium, præcentio,* & generatim *Exordium.*

prælūdo, is, ĕre, lūſi, lūſum, (Neu. *alii* Act.) Virg. *Napervosze igram, napred igram, preigrávam, zpoznavanye chesza chinim, kussanye chesza izkazívam,* vulgo *probu dájem.* Vorher ſpiele, vor ſpiele, Verſuch thu. *Elől-játszom, valamibez készülök.* Ad pugnam præludere, *Virg.* Meliori vitæ præludere. *Seneca.*

prælum, *vel* prēlum, i. n. Plin. *Szleme preßno, preßa.* r. Trott-Baum, e. Preſs. *Nyomtató ſajtó, Nyomtató ſajtó, prés.*

prælūſio, onis, f. Plin. V. *Præludium, Inceptio.*

prælustris, is, com. tre, n. Ovid. V. *perillustris.*

præmando, as, &c. Cic. V. *Ante & Mando, ut, &c.* N. 1.

præmando, is, &c. Gell. V. *Ante & mando, is, &c.*

præmātūrē, *Adv.* Gell. *Prerano, pred dobum.* Gar zu früh, zu bald. *Igen idején.*

præmatūrus, a, um, Colum. *Rano zrel, pred drugemi zrel, prezrel.* Vor der Zeit reiff, ſehr frühzeitig. *Eleve érrt, Igen idején érrt.* Vid. *præcox* N. 1. Hinc 2. Transl. *Pred vremienom bivajuchi.* Das vor der Zeit geſchiehet. *Idő előtt-való.* Vid. *præcox* N. 2. Denunciatio præmatura. *Cic.*

præmĕdĭtātio, onis, f. Cic. *Dojduchega dugovanya premißlyenye.* e. Vorher-Betrachtung. *Előmeg-gondolás.*

præmĕdĭtor, aris, ari, ātus ſum, (Dep.) Cic. *Naperve premißlyam, pervle premißlyávam.* Zuvor betrachte. *Előbb meggondolom.*

præmercor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Plaut. *Prekupujem.* Vorkauffe, im Vorkauff trette. *Előbb vásárlok.*

præmĕtior, īris, iri, menſus ſum, (Dep.) Tibull. *Perve mérim.* Zuvor meſſe. *Előmegmérem.* præmenſæ defunctus tempora lucis. *Tibull.* Alii legunt *permenſa.*

præmĕtium, ii, n. Feſt. *Novina najpervo poſztoga ſitka.* e. Erſtling der Früchte, Vorerndte, die abgeſchnitten vvird. *Gabonának első zsengéje.* Frugum primitiæ, quas Cereri offerebant. *Alii legunt* præmeſſum, *alii* praemeſſium.

præmĕtuo, is, ere, ui, (Neu. & Act, *pro diverſitate ſignificationis*) Cæſ. *pervosze boim, varanasze boim.* Zuvor, *oder* zu früh Fürchte. *Elől félek, idején félek.*

præmiātor, oris, m. 1. uſitatiſſimè. *Darovnik, Naplatitel, Nadelitel.* r. Belohner. *Jutalmazó.* 2. V. *prædo.* ità Næv. apud Non.

præmiātrix, ācis, f. Ammian. *Darovnicza, Nadelitelicza, Naplatitelicza.* e. Belohnerin. *Megjutalmazóné.*

præmĭco, as, are, mĭcui, [Neu.] Apul. V. *Valde & Mico* N. 1. & 2.

præmĭgro, as, &c. Plin. V. *Ante & Migro.*

præmineo, es, &c. V. *Præmineo.*

præminiſter, tri, m. Macrob. V. *Miniſter.*

præminiſtra, æ, f. Apul. V. *Miniſtra.*

Digitized by Google

præminiſtro, as, are, avi, atum, [Neu. *aliàs* Act.) Apul. V. *Miniſtro*, *Ante* & *Miniſtro*.

præmĭnor, aris, &c. Apul. V. *Valde* & *Minor*.

præmior, aris, ari, ātus ſum. (Dep.) Svet. *Dobívam, dobícbek y baſzan iſzchem, baſznujem.* Gevvinne, Vortheil ſuche, Profit mache. *Megnyérem.*

præmiōſus, a, um. Feſt. *Dárov pun, obilen, bogat.* Lohn-Geld-reich. *Nyeresèges, gazdag.* Vid. *pecuniōſus.*

præmitto, is, ere, īſi, iſſum, (Act.) Cic. *Napervo ſ'alyem, pred-poſſilyam.* Vorher ſchicke, voraus ſchicke. *Elöl elkûldöm, botsátom.*

præmium, ii, n. Lucret. V. *pecunia* N. 1. & 2. 2. apud Varr. V. *præda*. 3. uſitatiſſimè: *Naplácba*, *Naklon*, *dar*, *prikaz*. e. Belohnung, Verehrung, Beſchenckung. *Jutalom.* Vid. *Donum*, *Merces*, *Munus* N. 2. Virtutibus præmia proponere. Aliquem præmiis donare, afficere. *Cic. &c.*

præmoděror, aris, &c. Gell. *V. Ante & Moderor.*

præmodŭlor, aris, &c. *V. Ante & Modulor.* Geſtu cogitationem præmodulati. *Quintil.*

præmŏdum, Adv. Gell. *V. Nimiè.*

præmŏleſtia, æ, f. Cic. *Teskocha pred teskochum, predteskocha, Domara* ali *Doſzada zbog dojducbega zla, ſzkerb prerana.* Verdruſs ob einem Ding, ehe es geſchiehet, e. Vorſorge. *ártalom előtt-való nehézség, maga megdúzása.*

præmolior, īris, &c. Liv. *V. Ante & Molior, præparo.*

præmollio, is, &c. Quintil. *V. Ante & Mollio.*

præmollis, is, *com.* le, n. Plin. *V. Valde & Mollis.*

præmŏneo, es, &c. Gic. *V. Ante & Moneo.*

præmŏnĭtio, onis, f. Tertull. *Napervo opomenenye, predopominanye, predopomena.* e. Vorher Erinnerung, Vorermahnung. *Elöl megintés.*

præmŏnĭtor, oris, m. Apul. *V. Ante & Monitor, Admonitor.*

præmonitōrius, a, um, Tertull. *V. Ante & Monitorius.*

præmŏnĭtum, i, n. Gell. *V. Ante & Monitum, præmonitio.*

præmonĭtus, ûs, m. Valer. Max. *V. præmonitio, prædictio.*

præmonſtrātor, oris, m. Terent. *Napervo kazavecz, predvuchitel.* r. Vorzeiger, Vorlehrer. *Elöl mútató, oktató.*

præmonſtro, as, &c. Gic. *V. Ante & Monſtro, oſtendo, Doceo.*

præmordeo, es, ere, præmordi, orſum. (Act.) Plaut. *V. Admordeo, Ante & Mordeo.*

præmorior, ĕris, &c. Ovid. *V. Ante & Morior, priùs morior.*

præmŏveo, es, &c. Cæl. Aurel. *V. Ante* vel *priùs & Moveo* N. 1. & 2.

præmūnio, is, ire, &c. *V. Ante* vel *priùs & Munio* N. 1. Iſthmum præmunire conſtituit. *Cæſ.* 2. Transl. ad alia *V. Confirmo* N. 1. *Conforto* N. 1. *obarmo, præparo.* Ex accuſatorum oratione præmuniri. *Cic.*

præmūnītio, onis, f. Cic. *Predobjachenye, potverdenye, pripravlyanye.* e. Vorbevvahrung, Verſchantzung, Vorbereitung. *Előre megerősítés, Előre elkészítés.*

prænarro, as, &c. Terent. *V. Ante & Narro.*

prænăto, as, &c. Plin. *V. Ante & Nato* N. 1. 2. *V. præterfluo.* Domos placidas amnis prænatat. *Virg.*

prænāvĭgātio, onis, f. Plin. *Pretvoſnya, napervo voſnya vu ladji.* Das Vorſchiffen. *Elől evezés, Elől elevezés.* Item *V. præternavigatio.*

prænāvĭgo, as, &c. Plin. *V. Ante & Navigo* N. 1. *præternavigo, ultra navigo.*

prænĭmis, Adv. Gell. *Zevſzema prevech, prevech mongo, odvijſe, previſſe.* Gar zu viel. *Felette igen.*

prænĭteo, es, &c. Horat. *V. Magis* N. 1. & *Niteo, Valde & Niteo.*

prænobĭlis, is, *com.* le, n. Apul. *V. Valde & Nobilis.*

prænōmĕn, ĭnis, n. Gic. *Pred-ime, Ime prepoſztavlyeno pridavku.* r. Vornahme. *Előljáró név.*

prænōmĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Svet. *Pervle imenujem, pred-ime dájem.* Zuvor nenne, einen Vornahme gebe. *Előbb nevezem, Elől-járó nevet adok.*

prænoſco, is, ere, ōvi, ōtum, (Act.) Cic. *Pervo-znam, pervo-poznávam.* Zuvor vviſſe, zuvor erkenne. *Elől megtudom, megesmérem.*

prænōtio, onis, f. Cic. *Preznanye, pervopoznanye.* Das Vorvviſſen, e. Vorerkandtnuſs. *Elől megtudás, Elől esmèret, Előre megértés.*

prænōto, as, &c. Pallad. *V. Ante* vel *priùs & Noto* N. 1. & 2.

prænūbĭlus, a, um, Ovid. *V. Valde & Nubilus, Obſcurus.*

prænuncŭpo, as, are, avi, atum, (Act.) Prudent. *V. Ante & Nomino.*

prænuntiātio, onis, f. Tertull. *V. Ante & Nunciatio, prædictio.*

prænun-

Digitized by Google

prænuntiātīvus, a, um. *Predobznanujuchi, za naperve - obznanenye haſznovit.* Vorbedeutend, zur Voranzeigung dienlich. *Előre megizenő, előre megizenéſhez-való.* Ignes prænuntiativi accensi ſunt. *Plin.*

prænuntiātrix, īcis, ſ. Prudent. *V. Ante & Nunciatrix.*

prænuntio, as. &c. Cic. *V. Ante & Nuntio, prædico, ú &c.*

prænuntjus, a, um, Cic. *Perve - obznanujuchi, perve - porusbajuchi, perve - glaſzni.* Vorher kündigend. *Előre megizenő, Előre kűldött követ.*

præobtūro, as, &c. Vitruv. *V Ante & obturo.*

præoccīdo, is, ĕre, occīdi, cāſum, (Neu.) Plin. *Perve zapádem, perve zahadyam.* Zuvor untergehe. *Előre elenyéſzem.* Vid. Ante & Occido.

præoccŭpātio, onis, ſ. Nep. *Preoſzvojenye, prevjemlyenye, pretechenye.* Voran Wegnehmung. Zuvorkommung. *Elől elfoglalás.*

præoccŭpo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Prevjemlyem, perve - oſzvojam, pretécbem.* Vor einnehme, vorkomme. *Elől elfoglalom, elől elvéſzem.* Vid. *Anteverto, Anticipo, prænenio.* Timor animos præoccupavit Cæſ. *Nye je perve ſztrách prevzel,* Es iſt ſie zuvor eine Furcht ankommen. *A' félelem őket környűl vette.* Beneficiō præoccupati animi. *Liv.*

præŏpīmus, a, um, Tertull. *V. Valde & opimus.*

præopto, as, are, avi, atum, [Act.] Liv. *Kruto ſelim, raſſi bochu, bolye na volyi imam.* Sehr begehre, lieber wolle, von Hertzen wünſche, lieber ſehe. *Igen kérem, Inkább kivánom.* Item *V. Ante* vel *priùs & opto, præeligo.*

præpando, is, &c. Cic. *V. Ante & pando, ú, &c.*

præpărātio, onis, ſ. Cic. *Pripravlenye, pripravа.* e. Vorbereitung. *Megkéſzítés, Megſzerzés.* Vid. *Apparatus.*

præpărāto, Adv. Quintil. *Z-pripravum, pripravno.* Mit Vorbereitung. *Elkéſzűlve.*

præparātor, oris, m. Tertull. *Pripravitel, pripravlyavecz.* r. Vorbereiter. *Elkéſzítő.*

præpărātōrius, a, um, Ulp. *Pripraven, pripravi ſaluſſajuchi.* Zur Vorbereitung gehörig. *Elkéſzítésre - való.*

præpărātus, ûs, m. Gell. *V. præparatio.*

præparcus, a, um. Plin. *V. Valde & parcus.*

præpăro, as, are, avi, atum, [Act.] Cic. *Pripravlyam, naperve zpravlyam, preſzkerbujem.* Vorbereite, vorhin rüſte, einrichte, zurichte. *Elkéſzítem, elől - ſzerzem.* Cibos hyemi præparare. Plin. *Hranu za zimu pripraviti.* Sich auf den Winter mit Speis verſehen. *Télre élést ſzerzeni.*

præpĕdimentum, i, n. Plaut. *V. Impedimentum.*

præpĕdio, is, &c. Liv. *V. Impedio, valde & impedio.*

præpendeo, es, &c. Liv. *V. Ante & pendeo* N. 1.

præpĕs, ĕtis, om. Liv. *Naperve idachi, predletajuchi, viſzokoletechi.* Vorgehend, vorfliegend, hochfliegend. *Előljővő, előlrepülő, magaſan repülő.* 2. apud Cic. *V. Celer, Citus, Velox.*

præpĕto, is, ere, īvi, & ii, ītum, [Act.] Feſt. 1. *V. Ante & peto* N. 1. 2. apud Antiquos *V. Anteeo* N. 1.

præpignĕro, as, &c. Ammian. *V. Oppignero, priùs & pignero.*

præpīlo, as, are, avi, atum, [Act.] *id eſt pila emitto, pila jacio, pilis pugno.* Dato ſigno ad pugnandum, utrinque concurſum eſt; præpilabantur [*alii legunt* propilabantur] miſſilia: *pro* jaciebantur pila. *Ammian.*

præpinguis, is, com. gue, n. Colum. *V. Valde & pinguis.*

præpŏlleo, es, &c. *V. Multum & polleo.* Virtute & fortuna præpollens. *Liv.*

præpondĕro, as, are, avi, atum, [Act.] 1. propriè *V. Ante* vel *priùs & pondero* N. 1. Hinc Transl. *V. Præmeditor, priùs & perpendo* N. 1. *Confidero,* ità *Cic. Stat.* 2. *V. Antefero* N. 2. *Antehabeo.* Rem unam alteri præponderare: *pro* anteferre. *Quinctil.* 3. eſt Verb. Neu. *Vech váſem, prevážem, bolye tesim, vekſze tegote jeſzem.* Mehr wäge, ſchwehrer bin. *Többet nyomok, nehezebb vagyok.* In partem præponderat: *pro* prægravat, propendet, &c. *Seneca.* Hinc 4. Transl. *Vech ſze preſtimávam, vekſze czine y preſtimanya jeſzem, na viſſe ſze derſim.* Mehr geachtet, *oder* vorgezogen werde, höcher geſchätzet werde. *Nagyobra betsűltetem, nagyobb árrú vagyok.* Honeſtas præponderat. Res una alteri præponderat. *Gell.*

præpōno, is, ĕre, ŏſui, ĭtum, [Act.] *Napred ſztavim, prepoſztavlyam.* Fürſetze. *Elől tészem, elől vetem.* Vid. *Antepono.* De qua priuſquam reſpondeo, pauca præponam. *Cic.* Item *V. præficio.* Cœlium præpoſui provinciæ. *Cic.* Item *V. Antefero* N. 2. *Antehabeo.* Unum alteri præponere. *Cic.*

præporto, as, are, avi, atum, [Act.] Lucr. *Naperve noſzim, pred menum noſzim.* Vorher

Digitized by Google

her trage, voran trage. *Elől-viszem, előlhordozom.* 2. Transl. *V. præfero* N. 2. Frons præportat pectoris iras: *pro* præfert, *seu* signo exteriore animi affectum ostendit, indicat. *Catull.*

præpŏsĭtio, onis, f. Cic. *Napervo sztavlenye, prepoſztavlenye.* e. Vorſetzung, r. Vorſatz. *Elől-tétel.* Hinc Transl. *Navech derſanye, navech preſztimavanye.* e. Höcherhaltung, e. Vorziehung. *Nagyobra tartás, Felyebb betsülés.* 2. apud grammaticos eſt pars orationis. *Predſztavoje, predrechje.* Ein Wort, vvelches in der Rede gemeiniglich vorgeſetzet vvird. *Szó, melly más ſzók elejbe tétetik.* præpoſitio enim *In* privat verbum ea vi, quam haberet, ſi *In* præpoſitum non fuiſſet. *Cic. Top. c. 11.*

præpŏsĭtīvus, a, um, Priſcian. *Predpoſztavlyiv, kaiſzo prepoſztaviti more.* Vorſetzlich, das da kan vorgeſetzet vverden. *Elől tehető.*

præpŏsĭtum, i, n. Cic. *Dugovanye predpoſztavlyeno, navech preſztimano.* Ein vorgeſetztes *oder* vorgerogenes Ding. *Előltétett*, vagy *többre betsültt dolog.*

præpŏsĭtūra, æ, f. Lamprid. *Prepuſztia.* e. probſtey. *Prépoſztság.* Vid. *Prælatura, præfectura.*

præpŏsĭtus, a, um, Cic. *V. Prælatus.* Hinc *Subſtantivè* præpoſitus, i, m. *Predpoſztavlenik, prepuſzt.* r. probſt. *Prépoſzt.* Vid. *Prælatus in ſimili, præfectus.*

præpoſſum, es, &c. Tacit. *V. plus & poſſum, præpolleo.*

præpoſtĕrè, Adv. Cic. *Naopak, preobernyeno.* Hinderſt zu vörderſt, verkehrt. *Viſzſzafordúltúl, kereſztül kasúl.* Vide *Inordinatè, perperam, perturbatè.*

præpoſtĕrus, a, um, Cic. *Synon.* Inverſus, perverſus, confuſus, perturbatus, inordinatus. *Naopok obernyen, preobernyen, nereden.* Verkehrt, hinderſt zu vörderſt, umgekehrt, unordentlich. *Viſzſza-fordúltt, rendeletlen.* 2. *V. Adverſarius, Contrarius.* Omnia naturæ legibus præpoſtera ibunt. *Ovid.*

præpŏtens, entis, *em.* Vid. *Valde & potens, multum & potens.* Terrâ, Marique præpotens. *Cic.*

præpŏtentia, æ, f. Tertull. *Magna potentia.*

præpröpĕranter, Adv. Lucret. *&c.*

præpröpĕrè, Adv. Liv. *Prenagio, prevech bitro, kruto berzo.* Sehr eilig, gar zu ſchnell. *Igen ſietve, Felette ſietve.*

præpröpĕrus, a, um, Cic. *Prenagel, prebiter, preberz, kruto bitéchi, prénaglen.* Gar eilig, gar ſchnell, voreilig, gar zu ſchnell, übereilt. *Igen gyors, Feletteh gyors.*

præpūtĭum, ii, n. Juven. *Predanya kuſztava na ſzrámu cblovechjem muzkoge Jspola, koju Turczi y Jidovi obrezati czinyi; y zato ſzo obrezanczi zovu.* Die Vorhaut an dem Männlichen-Glied. *Férjfiúi ſzemérmetes teſtnek első bőrő kéje.*

præquĕror, ĕris, &c. Ovid. *Ante* vel *Multum queror.*

prærăbĭdus, a, um, Senec. *Valde rabidus.* Alii legunt *prærapidus.*

prærădĭo, as, &c. Ovid. *V. Ante* vel *valde & Radio.*

prærādo, is, &c. Cato. *V. Rado, Abrado* N. 2.

prærancĭdus, a, um, Gell. *V. Valde & Rancidus, obſoletus.*

prærăpĭdus, a, um, *V. Valde & Celer.* Fuga prærapida. *Silius.*

prærigĭdus, a, um, Quintil. *V. Valde & Rigidus.*

prærĭpio, is, ere, ĭpui, reptum, [Act.] Cic. *Prevjemlyem, preodtimam, 2. ſzilum prevzimam.* Zuvor hinvveg nehme. *Előle elragadom, Előbb elragadom.* Vid. *præcupo.* 2. V. *Anteverto, prævenio.* Conſilia hoſtium præripere: *pro* prævenire. *Cic.*

prærōdo, is, &c. Colum. *V. Perrodo, Ante & Rodo.*

prærōgātīva, æ, f. Cic. *Prauda predpoſztavlenya, oblaſzt y vrtdnoſzt pred drugemi kaj goveriti, chiniti, odluchiti &c. pervocba.* Das Recht der Vorziehung, r. Vorzug, Rang. *Előbb jus, Törvény*, vagy *hatalom máſok előtt valamit mondani, tſeletedni, igazgatni &c.* 2. Transl *V. Auctoritas, præeminentia, præſtantia, privilegium.* ità Ulp.

prærōgātīvus, a, um, Cic. *Prednyi. pervochu ou kakvom dugovanyu imajuchi.* Einen Vorzug habend. *Előbb rendi, Felyebbbetsülendő.* Tribus prærogativa: *id eſt* jus præcedendi habens, quæ ante Tribus jure vocatas ſuffragium ferebat. *Cic.*

prærōgo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Ante & Interrogo, priùs & Rogo.* 2. apud Ulp. *Napervo dájem, predpláchom.* Vorhin gebe, voran bezahle. *Előbb előtt megadom, meg-fizetem.*

Prærumpo, is, ĕre, rūpi, ruptum, (Act.) Ovid. *Pervo-terem, prediram.* Vorhin zerbreche. *Elől-eltörőm, ſzakaſztom.* Item V. *perrumpo, rumpo.* Stuppea prærupit phrygiae retinacula puppis. 14. *Met.* v. 547.

prærup-

Digitized by Google

Præruptæ, orum, n. *plur.* Plin. V. *præcipitium.*

Præruptè, *Adv.* Plin. *Sztermo, szterminno, orato-lomno, naglo.* Jähling. *Meredeken, magaſan, birtelen.* Vid. *Abruptè.*

Præruptus, a, um, Cic. *Szterm, szterminovit, teſek za podenye, nagel.* Sticklicht, übel zu ſteigen, Jäh. *Meredek, magas.* Vd. *Præceps N.* 2. Viæ præruptæ. *Curt.* Collis præruptior. *Colum.* Saxa præruptiſſima. *Hirt.*

Præs, prædis, m. *Jemacz, poruk za duſnika.* Bürg für einen Schuldner. *Feleſö kezes.* Vid. *Fidejuſſor.* Vas propriè dicitur, qui vadimonium promittit pro altero in re capitali, præs verò in re nummaria. ità *Auſon.* Vendere prædes. Cic. *Blago porukov prodati.* Die Unterpfänder verkauffen. *A' kezeſek javait eladni.* 2. Transl. V. *pignus N.* 1. Cùm ſex libris tanquam prædibus me obſtrinxerim. *Cic.*

Præsāgio, is, īre, īvi, ītum, (Act.) Cic. *Dojducha pervo chutim, zpoznávam, znamenuiem, prechútim, v-pamet jemlyem.* Verſpühre, vermercke, vorbedeute, vveiſſage, ſchvvane. *Eſöl-megérzem, eſzembe-vészem, Jövendölök.* Animô aliquid præſagire. *Liv.* Exiguitas copiarum receſſum mihi præſagiebat. *Cic.*

Præsāgior, iris, īri, ītus ſum, (Dep.) *idem.* Jam animus iſthoc dicto plus præſagitur mali. *Plaut.*

Præsāgītio, onis, f. Cic. *Dojducheh dugoványe, prechutenye, pervo zpoznanye, povédanye, znamenuvanye, v-pamet jemlenye.* Verſpührung, Vorſagung, Weiſſagung, Vermerckung. *Eſöl-megérzés, Jövendölés.*

Præsāgium, ii, n. Colum. *idem.*

Præsāgus, a, um. *Prechutechi, pervo zpoznajuchi, dojducha v-pamet jemlyuchi, povedajuchi, znamenuiuchi.* Der ein Ding verſpühret, etvvas verſpührend, vermerckend, vorſagend, vordeutend. *Eſöl-megérzö, meg-jövendölö.* Mens præſaga mali. *Virg.*

Præsāneſco, is, &c. Plin. V. *Ante & Saneſco.*

Præsāno, as, &c. Plin. V. *Ante* vel *priùs & ſano, Citò ſano.*

Præsāucio, as, &c. V. *Ante* vel *valde & ſaucio.* Vires præſauciatæ. *Cal. Aurel.*

Præscāteo, es, ēre, ui, (Neu.) *Krutoſzem pun, obilen.* Ich bin ſehr voll, reichlich angefüllet. *Igen bövölködöm, teli vagyok.* Vid. *Abundo, valde & ſcateo.* Doctrinis omnigenis præſcatens liber. *Gell.*

Præscientia, æ, f. *Preznanoszt, preznanye, e.* Vorvviſſenheit, das Vorvviſſen. *Elöbb megtudás.*

Præscindo, is, &c. V. *Ante & ſcindo, præcido, divido, ſeparo.* Inferiores ſedes præſcindantur. *Vitruv.* Alii legunt *præcidantur.*

Præscio, is, īre, īvi, ītum, (Act.) Terent. *Pervo-znam, previdim.* Vorvviſſe. *Elöbb megtudom.* Vid. *præneſco, prævideo.*

Præsciscо, is, ĕre, (Neu.) Liv. V. *præſcio, præſentiſco.*

Præscītio, onis, f. Ammian. V. *præſcientia.*

Præscītum, i, n. Plin. V. *præſcientia, prædictio, prædictum.*

Præscius, a, um, *Pervo-znajuchi, preznajuchi.* Vorvviſſend. *Elöbb megtudó.* Item V. *præſagus.* Venturi præſcia vates. *Virg.*

Præscribo, is, ere, ipſi, ptum, (Act.) Cic. *Napervo piſſem, pervo piſſem, prepiszujem.* Voran ſchreibe, fürſchreibe, vorher ſchreibe, verſchreibe. *Eſöl-irok, Eleibe-irok.* Nomen libro præſcribere, *id eſt* præponere, ad initium libri ſcribere, inſcribere. *Virg. 2. odluchujem.* Vorſchreibe. *Elrendelem.* Vid. *præcipio N.* 3. & 4. *Definio N.* 2. *Determino N.* 3. *Ordino N.* 1. *præſtituo.* Jura civibus præſcribere. Cic. *Zapovedi y pravicze varaſſu prepiſzati, poſztaviti.* Einer Stadt Geſetze vorſchreiben. *A' városnak törvényt szabni.* Senatui gerenda præſcribere: *pro* proponere. *Id.* 3. apud JCtos *præſcribere* ſignificat in rem quampiam jus obtinere, & ſuam facere, quod contingit toties, quoties aliquis in pacifica rei alieno juri ſubjectæ poſſeſſione, per annos à jure præſcriptos permanet.

Præscriptio, onis, f. Cic. *Napervo piszanye, prepiszanye, predpiſz.* e. Vorherſchreibung, Fürſchreibung, Vorſchrifft. *Eſöl-irás, eleibe-irás.* 2. V. *Norma N.* 2. *Ordinatio N.* 1. *præceptum.* Hæc norma, hæc regula, hæc præſcriptio eſt naturæ. *Cic.* Item V. *prætextus.* Honeſta præſcriptione rem turpiſſimam tegere. *Caſ.* 3. apud JCt. & Quinctil. *Zpunenye vremena od pravicz prepiſzanoga, vu ladanyu ali vſivanyu kakvoga dugovanya, koje po takvem nachinu vſivavecz zadobiva y ſzvoje chini.* Verjährte Zeit des Rechts, Verjährung. *A' Törvénytöl szabott idö bétöltése.* Jus præſcriptionis, eſt Exceptio peremptoria ex tempore à legibus definito vim capiens, cujus beneficiô præſcribens Actorem repellit, eſque omnem aliam juris viam præcludit.

Præscriptum, i, n. V. *præſcriptio N.* 1. & 2.

Digitized by Google

Omnia legum imperio & præscripto fieri videbitis. Ex communi præscripto civitatis unamquanque rem administrare. *Cic.*

Præsĕco, as, are, ui, ectum, (Act.) Varro. V. *Seco, priùs & seco, præcido.*

Præsegmĕn, ĭnis, n. Plaut. *Odszek, odresek.* r. Abschnitz. *Lemetéltt aprólék, Esölék, Metélék.*

Præsens, entis, *com.* Cic. *Szadaßnyi, szadanyi, vezdaßnyi, ovdeßnyi, pred-ochni, predszlojechi.* Gegenvvärtig. *Jelen-való, mostani, szem elött-való.* In præsens: *vel* In præsenti. Cic. V. *Modò N.* 1. *Nunc.* In re præsenti: *id est* de qua agitur, controvertitur. *Quinctil.* 2. V. *Efficax, Fortis, potens, præstans, subitus.* Vires ad nocendum præsentes: *id est* efficaces, potentes &c. *Cic.* Quo non præsentius ullum auxilium venit: *pro* nullum efficacius, &c. *Virg.* Remedium præsentissimum: *pro* præstantissimum, potentissimum, efficacissimum. *Colum.* Animus præsens: *pro* fortis. *Cic.* 3. V. *propitius.* Alicui præsens adsum: *pro* propitius sum. *Cic.* 4. V. *paratus N.* 1. pro eo tibi præsentem pecuniam solvi imperavi. *Cic.*

Præsensio, onis, f. Cic. V. *præsagitio.*

Præsentālis, is, *com.* le, n. JGt. V. *præsens N.* 1.

Præsentāneus, a, um, Plin. *Kruto berz, sztanovitu jakoszt zaderszavajuchi, ochiveszto kréposzt imajuchi, sztanovit, nezmenkajuchi, szeguren.* Augenblicklich, gevvisse Krafft habend. gevvis. *Igenszerény, bizonyos erejü, kész.* Remedium præsentaneum. Venenum præsentaneum, *dicitur de eo,* quod statim operatur, sentitur &c. *Plin.*

Præsentārius, a, um, V. *præsens N.* 1. Item V. *paratus N.* 1. Argentum præsentarium: *pro* paratum, quod in promptu, seu præ manibus est. *Plaut.*

Præsentia, æ, f. Cic. *Nazochnozt, predochnozt, ovdeßnicza, ovdeßnozt, szadaßnina, vezda-bitje.* e. Gegenvvart, Gegenvvärtigkeit, Beyhandenseyung. *Jelen-létel.* Animi præsentia. Cic. V. *Animositas, Magnanimitas, Fortitudo.* In præsentia. Cic. V. *Modò N.* 1. *Nunc.*

Præsentio, is, ire, si, sum. [Act.] Cic. V. *præsagio.*

Præsentiscor, is, ĕre, (Neu. *Inch.*) Terent. *Zarana pochinyam chutiti, v-pamet jemati, spoznavati.* Voran zu empfinden, *oder* zu mercken anfange. *Elébb érezni kezdem.* Vid. *præsentio, præsentisco.* Nonnulli *persentisco* pro *præsentisco* legendum putant.

Præsento, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Napervo dájem, pred ochi poszlavlyam, ovdeßnye chinim.* Fürstelle, vor Augen stelle, gegenvvärtig mache. *Elö állatom, jelentem, jelen-valóvá teszem.* Vid. *Exhibeo, Sisto N.* 1. *Repræsento N.* 1.

Præsēpe, is, n. Virg. V. *Stabulum N.* 1. 2. per Synecdochen. *Jaszlo, Jaszle.* e. Krippen. *Jászol.* ità *Colum.* 3. Transl. V. *Lupanar.* ità Cic.

Præsēpēlio, is, &c. Quintil. V. *Ante & Sepelio.*

Præsēpes, is, f. Cato. V. *Præsepe N.* 1. & 2.

Præsēpĭa, æ, f. Varro. *idem.*

Præsēpio, is, ire, epsi, eptum, (Act.) *Pregradyujem, okolo gradim, ogradyam, z-plotom gradim.* Vorzäune, umzäune. *Elkertelem, Békerítem.* Vid. *Intercludo N.* 1. Aditus & itinera, defixis præacutis trabibus præsepire: *pro* præcludere. *Cæs.*

Præsēpium, ii, n. Apul. V. *Præsepe N.* 1. & 2.

Præsertim, *Adv.* Cic. *Najmre, naolaszitto.* Voraus, bevorab. *Föképen.* Vid. *Imprimis, præcipuè.*

Præservio, is, īre, &c. Plaut. V. *Servio, Ante & Servio.*

Præservo, as, are, &c. V. *Ante* vel *priùs & servo.*

Præses, ĭdis, *com.* Cic. *Chaszstnik, Nameszstnik, Glavár, Ladavecz, Szúdecz, Nadszstojnik, Predszstavlenik, Perveßina.* r. Amtmann, Stadthalter, Land-Vogt, Land-Pfleger, Vorsteher, Præsident. *Tiszttartó, Hely-tartó, Gondviselö, Gubernálo, Fejedelem.* Adjudicatam præsidem terræ Deam. *Seneca.* 2. V. *Auxiliator, Defensor.* ità *Liv.* Dii præsides: *id est* Auxiliares, tutelares. *Cic.*

Præsĭcco, as, &c. V. *Bene, & Sicco, Ante & Sicco.* Succus sole præsiccatus. *Apul.*

Præsĭccus, a, um, Prudent. V. *Valde & Siccus.*

Præsĭdālis, is, *com.* le, n. Ammian. *Ad præsidem spectans.*

Præsĭdātus, ûs, m. Auson. V. *præfectura, prælatura, præpositura.*

Præsĭdens, entis, m. Tertull. V. *præses.*

Præsĭdeo, es, ēre, ēdi, essum, (Neu.) Cic. *Napred szedim, pervi szedim, raunam, poglavar jeszem, perva chiszt obnászam.* Vorsitze, vorstehe, præsidire, vervvalter, der erste, *oder* das Haupt bin. *Elöl ülök, valamiben fö vagyok, Igazgatok.* Alicui iudicio præsidere. *Cic.* 2. V. *Auxilior, protector.*

Digitized by Google

trecinor. Hic ego tibi præſidebo: *id eſt* præſidio & auxilio ero. *Plaut.*

præsĭdiārius, a, um. *Branitelzki, grado-vojnichki.* Zur Beſchützung gehörig, zur Beſatzung gehörig. *óltalmazásboz-való, vár őrző vitézekhez-való.* Milites præſidiarii. *Liv.* 2. V. *præſidalis.* Toga præſidiaria. *Spartian.*

præsĭdium, ii, n. 1. *Vojniki, ali kupchina vojnikov za ſztráju y chuvanye gráda &c.* e. Beſatzung, Guarniſon. *Segítő vitézi ſereg, vár őrző vitézek.* Item V. *Comitatus N.* 1. & 2. *Cuſtodia N.* 1. & 2. *Excubiæ, Cuſtodes, Excubitores,* Collocare, conſtituere præſidia in arce. Locum aliquem præſidiis firmare, tenere, occupare, obſidere, munire. Aliquem ſatis firmo præſidio defendi. *Cic.* Diſponere præſidia: Dejicere præſidium; introducere præſidium in oppidum. *Cæſ.* Imponere præſidium Civitati. *Liv.* Item V. *Statio.* Collocare armatos in præſidiis. *Cic.* Deducere cohortes ex præſidiis: *id eſt* ſtationibus, excubiis. *Cæſ.* 2. V. *Portalitium, Munimentum.* Hæc mea ſedes eſt, hoc præſidium ſtativum. *Cic.* Occupare præſidium. *Cæſ.* 3. Transl. & generatim V. *Auxilium, patrocinium, ſubſidium, perfugium, Tutela, Securitas.* Tectus præſidiô firmô amicorum. Alicui contra aliquem præſidio eſſe. Ex aliqua re præſidium ſibi petere. Quærere ſibi præſidia periculis. Latent in tutela ac præſidio bellicæ virtutis. Labenti Reip. præſidium ferre. &c. *Hactenus Cic.*

præsignĭfĭcātio, onis, f. Lactant. *Preznamenuvanye.* e. Vorbedeutung. *Elől-megjelentés.* Vid. *prædictio.*

præsignĭfĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Preznamenujem, pervole na znanye dájem.* Vorher anzeige, andeute. *Elől-megjelentem.* Vid. *prædico, præmoneo, præmonſtro.*

præsignis, is, *com.* ne, n. Ovid. V. *Valde & Inſignis N.* 2. *præſtans, præcellens, percelebris.*

præsigno, as, &c. Cato. V. *priùs & ſigno.* 2. V. *Linio, Ungo.* ità Plin.

præsĭlio, is, ire, lui, *vel* lii, ultum, (Neu.) Plaut. *Preztakujem, napred zkáchem, napervo pleſſem.* Hervor ſpringe, vorſpringe, vortantze. *Elől-ugrom.*

præsŏno, (*Alii legunt* perſono) as, &c. Ovid. V. *Ante & ſono, perſono.*

præspargo, (*Alii legendum volunt* præſpergo) is, ĕre, ſi, ſum, (Act.) Lucr. *Naprevo-razſzipávam.* Voran zerſtreue, zuvor ausſtreue. *Elől-megbintem.* Vid. *Ante & ſpargo.*

præstābilis, is, *com.* le, n. *Comp.* præſtabilior. Cic. &

præstans, antis, *om.* Cic. *Kruto-verli.* Fürtrefflich. *Jeles, Fő.* Vid. *præſignis, præcipuus.*

præstantia, æ, f. Cic. *Verlócha, Drécheuzt.* e. Fürtrefflichkeit. *Főség, Jeles vólta valamineh.* Vid. *præeminentia.*

præstat, ābat, ĭtĭt, *Impers.* Cic. *Bolye je.* Es iſt beſſer. *Jobb.* Tacere præſtat philoſophis, quàm loqui. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 21.

præstātio, onis, f. Senec. V. *Exhibitio, Eſſectio, Datio, Solutio N.* 2.

præstātor, oris, m. Frontin. V. *Præſtitor.*

præstĕga, æ, f. Plaut. *Nadkritnik, meſzto pokrito za ſzpomenek, cherdachcz.* Bedeckter freyer Ort zum Geſpräch halten. *Héjazatos fedett hely, hol ember beſzélléſnek kedvéért őſzve-gyűl.* Alii legunt *præſterga.*

præsterno, is, &c. Stat. V. *Ante & Sterno.* 2. Transl. V. *præparo.* ità Plin.

præstĕs, ĭtis, *com.* Feſt. V. *præſes, Antiſtes.* Dii præſtites: *id eſt* Lares cuſtodes urbium V. *Lar.* ità Ovid.

præstigia, orum, n. *plur.* Vid. *præſtigiæ.* Non per præſtigia, ſed &c. *Cic.* plures tamen legunt *præſtigias.*

præstĭgĭæ, & **præstĭgĭa**, æ, f. *Quintil.* præſtigiæ, arum, f. *plur. quod uſitatius eſt.* Cic. *Baboria, Szleparia, czopria.* e. Vergalſterung, Verblendung, Zauberey. *Szemfény-veſztés, varáslás.* Vid. *Magia, Incantamentum, geſticulatio.* Item Transl. & generatim V. *Fraus, Illuſio N.* 4. *Impoſtura.* Verborum præſtigiæ: *id eſt* Fallaciæ. *Cic.*

præstigiātor, oris, m. Plaut. *Bajavecz, Baboracz, Szlepitel lyudih.* r. Gauckler, Taſchen-Spieler, Leut-Verplender. *Alakos, Varásló, Szemfény-veſztő.* Vid. *Incantator, Magus N.* 2. *Illuſor, Impoſtor.* &c.

præstigiātrix, īcis, f. Plaut. *Bajavicza, Baboricza, Lyudi-ſzlepiteliczа, czopernicza.* e. Gaucklerin, Taſchen-Spielerin, Leut-Verplenderin, Zauberin, Hexe, Drute. *Alakos, Szemfény-veſztő, ördöngős, bűbájós-aſzſzony.* Vid. *Geſticularia, Hariola, Incantatrix* &c.

præstigiōſus, a, um, Gell. *Szleparie, vkanyuvanya*, ali *czeprie pun, ſzleparzki, czopernichki.* &c. Voll Gaucklerey, Betrügerey, *oder* Zauberey, gaucklériſch, betrügeriſch, zaube-

Digitized by Google

zauberiſch. *Szemfény - veſztéſſel, tſalárdſággal, varáslálſſal teli : varáſlaſos.*

Præſtinguo, is, ere, nxi, nctum, (Act.) Luer. V. *Extinguo N. 1. Obſcuro N. 1.* Omnem animi aciem præſtinguere. *Vellej.*

Præſtĭno, as, are, avi, atum, [Act.] apud Antiq. idem ac *Emo*. Plaut.

Præſtĭtor, oris, m. Apul. *Davavecz, podavecz, vuchinitel.* r. Geber, Leiſtet. *Meg - adó, Megtſelekedő.*

Præſtĭtuo, is, ere, ui, ūtum, [Act.] *Synon.* præfinio, præſcribo, priùs ſtatuo, Antè determino, præfigo. *Predluchujem, naperuo dokanchaw, perule rèd chinim.* Vorher beſtimme, anſetze, anordne. *Elrendelem idején.* Vid. *Definio N. 2. Determino N. 2.* Diem præſtituit operi faciundo kalendas Decembris. *Cic.*

Præſto, as, are, titi, ĭtum, & ātum, *hinc* præſtātūrus, &c. (Neu. & Act.) 1. propriè *Naperuo ſztoim, predſztoim.* Voran ſtehe, vorſtehe. *Elől állok. Előtte állok.* ita Lucan. Hinc 2. Transl. & frequenter ponitur pro *præcello. ſupero.* Virtus præſtat cæteris rebus. Totidem annis mihi ætate præſtabat. Inter ſuos æquales longè præſtitit. *Cic.* Quantum Galli virtute cœteros mortales præſtarent: *pro* ſuperarent. *Liv. l. 5. c. 36.* Longè præſtat in arte. *Lucr.* In hac notione ſæpe uſurpatur impersonaliter. V. *præſtat.* 3. Frequentiſſimè ſumitur pro *Do N. 1. Efficio, Exhibeo, Gero N. 2. Oſtendo, Obeo N. 2. perſolvo N. 1. 2. & 12. præbeo &c.* Alicui honorem, benevolentiam, pietatem præſtare: *pro* exhibere, deferre. *Cic.* Munus ſuum præſtare: *pro* obire, exequi. *Id.* Quod promiſi, vix videor præſtare poſſe: *id eſt* efficere, perſolvere. *Id.* Senatoribus quotannis certam ſummam viritim præſtare: *pro* dare, præbere, ſolvere, perſolvere. *Liv.* Eum ſemper te & privatis in rebus, & publicis præſtitiſti, (*id eſt.* Oſtendiſti, geſſiſti, probâſti, exhibuiſti.) tuenda tibi ut ſit gravitas. *Cic.* Se alicui præſtare: *id eſt* Aditum alicui ad ſe præbere, *vulgo* audientiam dare. *Pompon. J. Civ.* 4. V. *Caveo, Fidejubeo, Manuteneo, Conſervo &c.* Atque hæc notio familiariſſima eſt Ciceroni. *ut:* præſtare alicui damnum. Cic. *Tugyikvarnaſze vzeti.* Eines ſeinen Schaden auf ſich nehmen. *Valaki kárát magára venni.* Sic dicitur præſtare alicui noxam periculum, &c. *pro* in ſe recipere, & veluti vadem ſe conſtituere, ſi quid noxæ, aut periculi in re ſit, *Id.* Communem & incertum caſum nullo pacto præſtare poſſumus: *pro* præcavere, cavere, vitare. *Id.* Horum non modò facta, ſed etiam dicta præſtanda ſunt: *pro* Fides, cautela & quaſi vadimonium tuum interponendum eſt. *ſeu* tu inde recipere & fidejubere debes. *Id.* Se præſtare incolumem. Remp. præſtare: *pro* conſervare. *Id.* Fidem promiſſi præſtare: *vel* promiſſum præſtare: *pro* explere, vel ſervare. *Liv.* Adverte in hac quarta notione adhiberi ſupinum *præſtatum cum derivatis*, in aliis verò *præſtitum*.

Præſto, *Adv.* vel, ut aliis placet, *Nomen Indecl. gen. om.* Cic. *Ovde, nazochi, gotouo, pripraunо.* Da, zugegen, gegenwärtig, vorhanden. *Jelen, legottan, ſzemtől-ſzemben.* Conſtruitur cum *ſum*, vel *Adſum* & ſignificat 1. idem ac *Adſum, præſens ſum, paratus ſum, in promptu ſum.* Præſto adſum, præſto Sum. Terent. *Ovdeſzem, ovoſzem, ovo mé, evo mé.* Da bin ich. *Itt vagyok.* Ibi mihi præſto fuit cum litteris & mandatis: *pro* occurrit, obvius factus eſt. *Cic.* Item V. *Advenio, Compareo N. 1.* Hirundines æſtivo tempore præſto ſunt, frigore pulſæ recedunt. *Auth. ad Her. 2.* Metalepticè V. *Auxilior, Juvo.* Multis præſto fuit: *pro* opem tulit, præſidio fuit. Cic. *Vnogim je na pomoch bil, vnoge je pomogel.* Er hat vielen Hülffe geleiſtet. *Sokaknak ſegedelmül vólt.*

Præſtōlor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) *Chakam, Nadeamſze.* Warte. *Várom, Leſem.* Vid. *Expecto.* Aliquem præſtolari: *& nonnumquam* Alicui præſtolari. *Cic.*

Præſtringo, is, &c. Plin. V. *Perſtringo N. 1. 2. V. perſtringo N. 4. Hebeto.* Mentis aciem præſtringere. *Cic.* 3. Vomere portam capenam pene præſtrinxiſti: *pro* raſiſti, tranſeundo attigiſti. &c. *Cic.* plerique tamen legunt *perſtrinxiſti.*

Præſtruo, is, ere, uxi, ctum, (Act.) V. *Ante & Extruo N. 1. priùs & Ædifico N. 1.* Cùm præſtructum utrunque conſulto eſſet. *Sueton.* Hinc Transl. V. *paro N. 1. præpara.* Agmina priùs duris exerce ſtudiis, & ſævo præſtrue Marti: *pro* inſtrue, para, præpara. *Liv. 2. V. Obſtruo N. 1. præcludo.* Aditum montis obice præſtruere. *Ovid.*

Præsŭdo, as, &c. Glaudian. V. *Ante & ſude.*

Præsŭl, ŭlis, m. *Apud veteres* princeps erat ſacerdotum Martis, quos *Salios* à ſaliendo appellabant, dictus præſul, quòd ante alios ſaltaret. ità *Capitol.* Hinc latè accipiendo 1. V. *Præſultator. 2. V. Antiſtes, præſes, Arbi-* et *præ-*

Digitized by Google

ebipretbyter, pralatus, i. &c. præſul ſori. *Sidon.* Junone præſule. *Avien &c.*

Præſulſus, a, um, Colum. *Kruto ſzlan, preſzlan.* Verſaltzen. *Igen ſós.*

Præſultātor, oris, m. Liv. *Napervo ſzkakavecz, kolo-vodya, predpleſzavecz.* r. Vortantzer, Vorſpringer. *Elől-ſzökő, Elöltántzoló, Tántz oſztó meſter.*

Præſulto, as, are, avi, atum, (Neu.) *Napervo pleſsem, ſzkácbem, kolo-vodim,* peregr. *napervo tánczam.* Vortantze, vorſpringe. *Elől-tántzolok, ſzököm.* Hoſtium ſignis præſultat. *Liv.*

Præſultor, oris, m. Valer. Max. V. *præſultator.*

Præſum, es, eſsĕ, fui, [Neu. *Anom.*] *Synon.* Ante alios ſum, præfectus ſum, curam alicujus rei habeo, Guberno, Adminiſtro, Rego: *Napervo jeſzem, pervoiſzem, predpoſztavlyen jeſzem, ſzkerb-imam.* Ich bin anderen vorgezogen, vervvalte, Sorg habe. *Elöljáró vagyok, valamiben fő vagyok.* Vid. *præſideo N.* 1. Admirabili laude per multos annos provinciæ præfuit. *Cic.*

Præſūmo, is, ere, mpſi, mptum, (Act.) V. *Præcipio N.* 1. *priùs & ſumo, præſagio.* Æternitatem famæ ſpe præſumere: *pro* Anticipare, præcipere. *Tacit.* Supplicium in malos præſumere: *id eſt* malos priùs punire, priùs de iis ſupplicium ſumere, priùs ab iis pœnas exigere. *Id.* Futura præſumere: *pro* præſagire, præſentire. *Senec.* Aliquid animô præſumere: *pro* prævidere, præſagire &c. *Valer. Max.* Spe bellum præſumere: *id eſt* Bellum iam jam futurum animis proponere, prænoſcere. *Virg.* 2. apud ſequioris ævi ſcriptores. *Podſztuplyujemſze, pouſſamſze.* Mich unterſtehe. *Mértſzlem, Magamban elbiſzem.* Vid. *Audeo, præſido.* Elatus ſecundis rebus, illicita præſumens &c. *Sulpic. Sever.*

Præſumptio, (*Alia* præſumtio, *& ſic de cæteris.*) onis, f. Plin. V. *Anticipatio N.* 1. *præoccupatio.* 2. apud Sulpic. Sever. *Podſztuplenye, pouſſanye, obolna prevzetnoſzt.* Das Unterſtehen, r. Übermuth. *Mértſzlés, Maga bittség.* Vid. *Audacia.* 3. apud *Cic.* dicitur prima ſyllogiſmi propoſitio, quam Dialectici *Majorem* appellant.

Præſumptor, oris, m. Ammian. *Pouſſavecz, podſztuplyavecz.* Der ſich unterſtehet. *Mértſzlő, Maga felől ſokat-áltó.* Vid. *Audax, præſumptuoſus.*

Præſumptuōsè, *Adv.* Sidon. *Prevechſze podſztuplyujuch, prevech pouſſano, prevech obolno, prevech zauſſano, zponoſsno, prevech od ſzebe ſtimajuch.* Übermüthiger-Weiſe, vergreifflicher-Weiſe. *Mértſzelve, igen bizodalmaſon.* Vid. *Audaciter prælicenter &c.*

Præſumptuōſus, a, um, Sidon. *Vnogo od ſzebe derſzebi, prevechſze pouſſájuchi, podſztuplyiv.* Der ihme ſelbſt zu viel zumiſt, *oder* trauet, vergreifflich, ſich zu viel unterſtehend. *Igen mértſzlő, Magáról igen ſokat álitó.* Vid. *Arrogans, Audax, ſuperbus, Temerarius, &c.*

Præſuo, is, ere, ui, ūtum, (Act.) Plin. *Napervo ſivam, predſzávam.* Vornen zunähe. *Elébb megvarrom.*

Prætĕgo, is, &c. Plin. V. *Ante & Tego N.* 1.

Prætendo, is, ĕre, prætendi, tenſum, & tentum. (Act.) Plin. V. *Ante & Tendo N.* 1. *Ante & Extendo, Antepono, Obduco N.* 1. Segati prætendere ſepem. *Virg.* Retia prætendere. *Plin.* 2. Transl. V. *Excuſo, prætexo N.* 2. *Allego N.* 1. *Oppono N.* 1. Hominis doctiſſimi nomen barbaris moribus prætendere. *Cic.* Lætam ſpeciem fraudi prætendere: *pro* Fraudem lætâ ſpecie contegere. *Claud.* prætendebat, ſe id metu facere. Ignorantiam prætendere: *pro* prætexere, per metum, vel ignorantiam ſe excuſare. *Quintil.* 3. Debitum prætendere: *id eſt* Debitum ſuum eſſe contendere. *Paul. JCtus.*

Prætĕnĕr, a, um, Plin. *Kruto ſzlab, pregingav.* Sehr zart, gar ſchvvach. *Igen gyenge.* Vid. *Valde & Tener.*

Prætenſio, onis, f. 1. propriè. *Napervo razpreſztiranye, razteguenye, zakrivanye.* e. Fürſpannung, Voran-Ausſtreckung, r. Vorvvand. *Eleibe-vetés, terités, Nyújtás.* 2. apud JGtos: *Izkanye, potrebuvanye, kakti ſzvojega terjanye.* e. Anforderung, r. Anſpruch auf etvvas. *Magálvá tulajdonitás.*

Prætentātus, ûs, m. Plin. *Napervo zpoznavanye, predkuſſanye, predzezvedanye,* vulgo *pervle probuvanye.* e. Vorverſuchung. *Elébb meg-próbálás, Megkiſértés.*

Prætento, as, are, &c. V. *Ante & Tento, priùs experior, Inquiro, Inſpicio.* Idcirco tota cauſa prætentata, atque perſpecta &c. *Cic.* Judicis miſericordia prætentanda eſt. *Quintil.*

Prætenuis, is, &c. Plin. V. *Valde & Tenuis.*

Prætĕpeo, es, &c. Ovid. V. *Ante & Tepeo:* vel *Valde & Tepeo.*

Prætĕr, *præpoſ. cum Accus.* Cic. *Synon.* Extra, Excepto, Niſi. *Zvan, Nego.* Ausgenommen,

Digitized by Google

nommen. *Kivûl.* Amicum neminem tibi esse video, præter Lucullum. Gie. *Nintsenke nimaß priatelya, zvan Lukulla.* Du hast keinen Freund, den Lucullum ausgenommen. *Egy barátod sintsen Lukullusont kivûl.* Item V. *Citra N.* 2. præter voluntatem accidit. Cic. *prez volye sze je pripetilo.* Ohne Willen ist geschehen. *Akaratom nélkûl történtt.* Item V. *Ultra.* præter spem & expectationem: *id est* ultra spem & expectationem, *seu* ex insperato. *Id.* Item V. *supra.* Quod gratum præter modum dicat esse. *Id.* Item V. *Contra.* præter civium morem. *Terent.* Item V. *Ante.* præter oculos aliquid ferre: *pro* Ante oculos. *Cic.* 2. sumitur Adverbialiter pro *præterquam.* Diligenter cavendæ sunt familiaritates, præter hominum perpaucorum. *Cic.* præter propter, &c. V. *suà loco.*

Prætĕrăgo, is, ere, ēgi, actum, [Act.] Horat. *Mimo tiram, Dalye mimo gonim.* Fürüber treibe, vveiter vorbey treibe. *Mellette ûzdm, által ûzdm rajta.*

Præterbĭto, as, are, avi, atum, (Neu. *Freq. à* prætereo.) *Gusztokrat mimo bodim, poleg prebadyam.* Offt fürüber gehe, vorbey streiche. *Mellette elmendegelek.*

Prætercurro, is, ĕre, prætercurri, cursum, (Neu.) Veget. *Mimo derchim, poleg dalye techem.* Vorbey lauffe. *Mellette futok.* Chalcedone prætercursâ: *passivè pro* currendo præteritâ, & post se relictâ. *Ammian.*

Præterdūco, is, ere, duxi, ctum, (Act.) Plaut. *Mimo pelyam, poleg vodim, prèk pelyam.* Vorbey führe, fürüber führe. *Mellette viszem, által-viszem rajta.*

Prætĕrĕă, *Adv.* Synon. ad hæc, ultra ea, præter hæc. *Zvan-toga, Vissze-toga, k-tomu, Joschse k-tomu, zverhu toga.* über dieses, über dem, sonst, vveiter, noch darzu. *E' felett, Annak felette.* Vid. *Insuper N.* 1. Est enim Phædri philosophi nobilis filius, homo præterea festivus. *Cic.* Ut tibi uni concedam, præterea nemini: *id est* præter te nemini. *Id.* 2. V. *Insuper N.* 2. *postea, posthac.* ità Virg.

Prætĕreo, is, ire, ĭvi, & ĭi, ĭtum, [Neu. Anom.] *Mimo idem, poleg prebadyam.* Vorbey gehe, fürüber gehe. *Mellette-Elmégyek.* Villam præteire. *Terent.* 2. V. *Dispareo, Evaneo, Labor N.* 2. Nec, quæ præteriit, hora redire potest. *Ovid.* 3. Hoc me præterit: *pro* hujus oblitus sum, hoc mihi excidit è memoria. *Cic.* Non me præterit. Gic. *Dobro znam.* Ich vveiss es vvohl. *Jól tudom.* 4. Sumitur Active, V. *Negligo, Omitto N.* 1. & 2. *prætermitto.* Libidines præterire; *pro* omittere, prætermittere. Cic. Aliquid silentiô præterire, *vel absolutè* Aliquid præterire: *pro* tacere. *Id.* Dignos præterire: *pro* negligere. *Id.* Bonus & sapiens vir suffragiis præteritur: *id est* negligitur. *Id.* 5. V. *Effugio, Evito.* Nescis, quid mali præterieris. *Terent.*

Prætĕrĕquĭto, as, are, avi, atum, (Neu.) Liv. *Mimo jassem.* Vorbey reite, fürüber reite. *Mellette Elovaglok.*

Præterfĕror, fĕrĕris, ferri, lātus sum. (Pass. *Anom.*] *Mimosze noszim, Mimo idem.* Vorbey getragen vverde, vorbey gehe, fürüber passire. *Mellette vitetem, mellette megyek.* Vid. *pertranseo, prætereo N.* 1. Simul ac latebras eorum improvida prætelata acies est. *Liv.*

Præterfluo, is, ere, xi, xum, [Neu.] *Mimo, tecbem, poleg czurim.* Vorbey oder fürüber fliesse, *Mellette folyok.* Amnis mœnia præterfluit. *Liv.* 2. Transl. V. *prætereo N.* 2. Voluptas præterfluit. *Cic.*

Prætergrĕdior, ĕris, ĕdi, gressus sum, [Dep.] V. *pertranseo, prætereo N.* 1. Castra prætergredi. *Cic.*

Prætĕrhac, *Adv. pro* præter hæc. Plaut. V. *prætereà N.* 1.

Præterinquīro, is, &c. Ammian. V. *Insuper N.* 1. & *Inquiro.*

Prætĕrĭtus, a, um. *Presseszni, prossaszni, Minut, knj je minulo, ali preßlo.* Vergangen. *Elmúltt.* Memoria præteritorum, futurorum providentia. *Cic.* Aliquid in præteritis relinquere: *pro* alicujus rei obliviscì, silentiô aliquid præterire. *Id.* 2. *Zapuschen, zaoszta vlyen, prejden.* Versäumet, vernachläfftiget, der übergangen vvorden. *Elmúlatott, Elhagyatott.* Suffragiis, Ædilitate præteritus: *pro* neglectus, posthabitus, prætermissus. *Cic.* 3. Idem ac *mortuus.* Fas est præteritos semper amare viros. *Propert.*

Præterlābor, ĕris, &c. V. *Juxta N.* 1. & *Labor N.* 1. *prætereo N.* 1. *præterfluo.* Tumulum præterlabi. *Virg.* 2. Transl. V. *prætereo N.* 2. *Elabor.* Definitio enim ante præterlabitur, quàm percepta est. *Cic.*

Præterlambo, is, ere, lambi, (Act.) V. *Modicè* vel *Leviter N.* 1. & *Attingo.* Oppidum, quod Mosa fluvius præterlambit: *pro* præterfluendo lambit, attingit. *Ammian.*

Prætermeo,

Digitized by Google

prætermeo, as, &c. Lucr. V. *Juxta N. 1, & Meo, præterfluo N. 1. prætereo N. 1.*

prætermiſſio, onis, f. Cic. *Mimo puſchanye, prepuſchanye, oſztavlenye.* e. Vorbeylaſſung, Auſſenlaſſung, Unterlaſſung. *Elmulatás, kibagyás.* Vid. *Intermiſſio.*

prætermitto, is, ĕre, ſi, ſum, (Act.) Cic. *Mimo puſcham, prepuſcham.* Fahren laſſe, untervvegen laſſe. *Kibagyom, Elmulatom.* Vid. *Omitto N. 1.* pœnam prætermittere: *pro* ignoſcere N. 2. *Cic.* 2. V. *Omitto N. 1.* Aliquid prætermittere, *vel* Aliquid ſilentiô prætermittere. *Cic.*

prætermonſtro, as. &c. Gell. V. *præmonſtro.*

præternāvĭgātio, onis, f. Plin. *Mimo brodarenye, poleg prevaſanye vuladji.* Das Nebenhinſchiffen, e. Fürüberſchiffung, Vorbeyſchiffung. *Melette elevezés.*

præternāvĭgo, as, are, avi, atum, (Neu.) *Mimoſze vu ladji vozim, polegſze pelyam.* Neben, *oder* fürüber ſchiffe. *Melette elbajókázom.* Aliquem locum præternavigare. *Sueton.*

prætĕro, is, &c. Plin. V. *Tero, Valde & Tero.*

præter propter, *Adverbialiter.* Gell. *Okolo, vech ali menye.* Ungefehr, mehr *oder* vveniger. *Mint-egy.* Vid. *Circiter.* Vivere præter propter: *id eſt* Vitam inconſtantem agere, nullámque in inſtituenda vitarationem ſequi: id quod graphicè depingit *Ennius apud Gell. l. 19. c. 10.* Imus huc, hinc illuc, cùm illuc ventum eſt, ire illinc lubet, incertè erat animus, præter propter vita vivitur.

præterquam, *Adv. vel Conjunct.* Cic. *Negoſzamo.* Ohn-allein, dann, dann allein. *Hanem tſak.* Vid. *præter N. 1.* Eundem ſemper poſt ſe caſum requirit, qui præceſſit, *e. g.* Nemo hæc dixit, præterquam Cicero: *vel* præter Ciceronem. *Nigdo nè to rekel, negoſzamo Cicero.* Es hat dieſes niemand geſagt, ohn allein der Cicero. *Senki azt nem mondotta, hanem tſak Cicero.* Nulli id placuit, præterquam Cæſari, *vel* præter Cæſarem. *Toſzе nikomu ni dopalo, nego Czeſzaru*, ali *zvan Czeſzára.* Daſſelbe hat niemand gefallen, ausgenommen dem Cæſari. *Senkinek az nem tetſzett, hanem tſak Július Tſáſzárnak.* Jungitur præterea aliis particulis: *e. g.* præterquam quòd: *pro* Niſi quod, præter quòd: item *pro* non modo. *Cic.* præterquam ſemper: *pro* cùm ſemper. *Gell.* præterquam etiam: *pro* non modò ſed etiam. *e. g.* Aqua verò frigida infuſa, præterquam capiti, etiam ſtomacho prodeſt: *id eſt* non modo capiti, ſed etiam ſtomacho prodeſt. *Cels.*

præterrādo, is, &c. Lucr. V. *prærado.*

prætervectio, onis, f. Gic. *Mimo-vozenye, poleg prevezenye, Mimo-veſnya, prevoſnya.* e. Vorbeyführung, Fürüberfahrt. *Mellette elmenés.* Item V. *Prætervectio.*

prætervĕho, is, ere, xi, ctum, (Act.) *Mimo-vozim, Mimo-vezem, preváſam.* Vorbey fahre, fürüber *oder* vveiter fahre. *Kotſin, Lovon &c. Mellette elmégyek.* Uſurpatur fere *paſſivè.* Cùm oram Galliæ navibus prætveheret· *pro* Cum oram Galliæ prætervigarem. *Liv.* Vid. *prætervigo. 2.* Transl. V. *Omitto N. 1. & 2. prætermitto.* Quoniam periculoſiſſimum locum ſilentiô ſum prætervectus. *Cic. 7. Philip. c. 2.*

præterverto, is, &c. Cic. *Alii, idque rectiùs legunt* præverto,

prætervŏlo, as, are, avi, atum, [Neu.] *Mimo-letim.* Vorbey *oder* fürüber fliege. *Mellette elrepülök.* Locum aliquem prætervolare. *Cic.* 2. Transl. V. *Celeranter & prætereo N. 1.* Sententiæque ſæpe acutæ non acutorum hominum ſenſus prætervolant: *id eſt* antequam intelligantur, effugiunt. *Cic.*

prætexo, is, ere, &c. Plin. V. *Ante* vel *priùs & Texo N. 1. Attexo.* 2. Transl. ſumitur *pro* Obtendere, Contegere, Gauſam non veram afferre, colorem quærere, vanis argumentis quidpiam excuſare. *Izgovarjamſze, Izgovore nabadyam, kakve takve zroke za zprichavanye naperdo-donaſſam, zprichavanya vizkávam.* Fürvvende, etvvas zur Entſchuldigung fürbringe, Deckmantel ſuche. *Okúl vetem, Mentegetem, külömbféle mentségeket kereſek, ſzinnel elébb vetem.* Ut non prætexat cupiditatem triumphi. *Cic.* 3. V. *Cooperio.* Litora curvæ prætexunt puppes. *Virg.* 4. V. *Ante & Ordino N. 1. priùs & Ordior N. 1.* Sic omnia, quæ &c. levioribus principiis natura ipſa prætexuit: *pro* præordinavit. *Cic.*

prætexta, (*ſubauditur* toga) æ, f. *Duga béla pretkana balya.* Ein langer vveiſſer Rock. *Római vereſe fejér boſzſzú köntös.* Toga erat alba & oblonga, purpureo prætexta limbo, qua Magiſtratus, & Senatores certis temporibus utebantur: Nobiles verò pueri uſque ad annum ætatis 17. vel 15. & puellæ uſque dum nuberent. ità *P. Manut. ex Cic. aliùque.*

prætextātus, a, um, *Symon.* Ad prætextam pertinens,

pertinens, *vel* prætextâ indutus. *Dugu pretkanu halyu noſzechi, V-takooj halyi oblechen, takooj halyi ſzliſſajuchi.* Einen langen Rock tragend, mit langen Rock angethan, zum langen Rock gehörig. *Illyen köntöſt viſelö, Illyen köntösböz-való.* Filii prætextati: *id eſt* prætextâ utentes, qui nondum virilem togam ſumpſiſſent. *Cic.* Hinc generatim *prætextati* dicuntur pueri, qui nondum prætextam depoſuerunt: *ſeu* qui decem & ſeptem annos vivendo nondum exegerunt. *Sveton.* Mores prætextati. *Juven.* Verba prætextata. *Macrob.* Ubi, uti & in aliis ſimilibus exemplis, vocem *prætextatus* alii pro *obſcæno, ſcurrili, puerili*, vel *imprudente*, alii pro *caſto* & *pudico*, alii denique pro *Nobili* uſurpari putant: pro diverſitate nempe eorum, qui prætextâ apud Romanos utebantur.

prætextum, ti, n. *&*

prætextus, ûs, m. Sveton. *Neiſztinſzki izgovor, zakrivanye iſztine, potmajno zpricheavanye, zmißlyenib zrokov napervo donaſſanye.* r. Schein, Fürwand, e. Bemäntelung, Ausrede. *Szín, Színlés, Fogás, Kigondoltt okoknak elöbozáſa.*

prætĭmeo, es, &c. Plaut. V. *Valde & Timeo.*

prætĭmĭdus, a, um, Tertull. V. *Valde & Timidus.*

prætingo, is, &c. V. *Ante & Tingo, Valde & Tingo.* Semina mollit humus valido prætincta veneno. *Ovid.*

prætondeo, es, &c. Apul. V. *Tondeo, Ante & Tondeo.*

prætŏr, ōris, m. Cic. *Veliki Ladavecz, Szudecz, Vojvoda, Glavàr veliki ou varaßkeh y taborzkeh dugovanyah, veliki knèz.* r. Schultheiſs, Vogt, Richter; Obriſter ſo vvohl in Stadts- als Kriegs-Sachen. *Fö tiſztviſelö, Igazgató, Itélö bíró, Hadi vezér, Hadi és városi fö gondviſelö.* Exactis Româ Regibus iidem erant Conſules ac Prætores, quos progreſſu temporis etiam Judices nominârunt. Summa penes hos erat & belli, & pacis poteſtas; regio enim imperio civilibus juxta, ac militaribus rebus præerant. *ità Cic. l. 3. de leg. &c.* Cùm verò creſcente Rom. potentiâ Conſules bellis ut plurimum diſtinerentur, ideóque rebus civilibus minus intendere poſſent, anno U. C. 388. peculiaris Prætor, qui populo jus diceret, è patriciis eſt creatus: quo tempore & Conſules Prætorum nomen amiſerunt, & altèr Conſulum è plebe legi cœpit. Primùm unus duntaxat erat prætor, iſque *urbanus* appellatus; huic ſubinde adjunctus eſt alter, qui multitudinis peregrinorum cauſas diſpiceret, inde *peregrinus* nominatus. Lapſu deinde temporis, quot provinciæ in Romanorum ditionem veniebant, totidem creabantur prætores *provinciales* dicti, qui cum imperio & exercitu miſſi, & jus dicerent, & provincias regerent, & bellum, ſi opus eſſet, gererent. ità *Pompon. l. 1. ff. tit. 2. l. 2. 2.* Hæc vox transfertur ad ſignificandos quosvis alios majores præfectos. V. *Præfectus, Præſes.* ità Tacit. &c.

prætōrĭānus, a, um, Liv. *Szudo-vechnichki, poglavarzki, velikomu glavàru ſzliſſajuchi.* Was den Schultheiſſen zuſtehet. *Fö tiſztviſelöhöz-való, hadi gondviſelöhöz tartozó.* Hinc *prætoriani*, dicti ſunt milites cohortis prætoriæ, quæ ad cuſtodiam corporis Prætoris, *id eſt* Imperatoris deligebatur, & vel ideo cæteras honore antecedebat. *Tacit. 2. hiſt. c. 44.*

prætōrĭtius, a, um, Mart. V. *Prætorianus, Conſularis, Judicialis.*

prætōrĭum, ii, n. *Vichnicza, Orſzachka ali Varaßka hiſa, ſzudo-glavarſzko prebivaliſche; Velikoga Vojvode Dvor.* s. Richt-Haus, Rath-Haus, Land-Haus, eines Land-Vogts-Wohnung, des Feldherrns-Hoff. *Tanáts báz, orſzág vagy város háza, Fö tiſzt háza, hadi vezér ſzállása.* Item V. *Auguſtale, palatium N. 2.* ità *Cic. Liv. Quintil. &c. 2.* Meton. *Zpraviſche ſzudczev y ſzvetnikov.* e. Verſammlung deren Richt- und Raths-Herren. *Tanátsbéliek gyülése.* Dimittere prætorium: *id eſt* eos, qui cum prætore ad prætorium convenerant. *Liv.*

prætōrĭus, a, um, V. *prætorianus.* Cedat conſulari generi prætorium, nec contendat cum prætorio equeſter locus: *id eſt* Nobilitate prima ſit progenies Conſulum, altera Prætorum, tertia Equitum. *Cic.* Vir prætorius: *id eſt* qui præturam geſſit. *Id.* Cohors prætoria. Aſcon. *Cheta vojnikov ſe chuvanye Vojvode* ali *drugoga glavára, oduchenih.* Des Feld-Herrns *oder* des Vogts Leib-Garde. *Hadivezér*, vagy *más fö tiſztviſelö örzésére való ſereg.*

prætorqueo, es, &c. Plaut. V. *Diſtorqueo, Ante & Torqueo.*

prætrepĭdo, as, &c. V. *Valde & Trepido.* Mens præterpidans. *Catull.*

prætre-

Digitized by Google

prætrepĭdus, a, um, Sveton. V. *Valde & Trepidus.*

prætrunco, as, &c. Plaut. V. *Obtrunco.*

prætumĭdus, a. um, Claud. V. *Valde & Tumidus.*

prætūra, æ, f. *Synon.* Dignitas prætoris. *Glavarſztvo, ſzudchia. ſzudczтvo, Vojvodſztvo, Cbâſzt velikoga poglavara vu várasheh ali taborzkeh dugovanyah poſztavlyenoga.* s. Schultheiſſen - Amt, Richter - Amt, e. Stadt - Voigtey, eines Feld - Herrns. Würde. *Tiſztaſtóság, ſó gondviſelő méltóſága.*

prævăleo, es, ere, ui, ĭtum, [Neu.] *Jakſſe jéſzem. Meguchneiſſi jeſzem, vech morem, premorem, vech valyam.* Stärcker oder mächtiger bin, mehr vermöge, mehr gelte. *Erősebb* vagy *batalmasabb vagyok. többet tehetek, többet érek.* Vires prævalentis populi. *Liv.*

prævălesco, is, ĕre, (Neu. *Inch.*) Colum. *Synon.* Incipio prævalere, validior fio. *Pochinyam jakſſi biti, vech valyati, vech mochi.* Anfange ſtärcker zu werden, mehr zu gelten, mehr zu vermögen. *Meg-erősebbűlők.* Vide *Invaleo N. 1.*

prævălidè, *Adv.* Plin. V. *Admodum N. 1. & Validè.*

prævălidus, a, um, Liv. V. *prapotens, Multum & Validus.*

prævallo, as, &c. Hirt. V. *Ante & Vallo.*

prævāricātio, onis, f. Cic. *Preſztupленye, duſnoſzti prekerßenye, chaſzti neobnaſſanye.* e. Uebertrettung. *által bágás, megſzegés.* Vid. *Transgreſſio N. 2. 2.* ſpeciatim *Vkanlyivo na ſzudu baratanye, Neverneſzt vu obtuſenyu.* e. Falſche Handlung, untreue Anklagung. *Szinnel - való tſelekedet, tettetős vádolás.*

prævāricātor, oris, m. Cic. *Preſztupitel, prekerſſitel ſzvoje chaſzti ali duſnozti.* r. Uebertretter, der vvider ſein Schuldigkeit handelt. *által bágó, Megſzegő, maga köteleſſége ellen tſelekedő.* 2. ſpeciatim. *Vkanlyivi krivcza obtuſitel, kada naimre od krivcza podmiten nyega vu nekojih dugovanyah tuſi. ái vu vekßeh pak laſlyivo zpricháva.* Der falſch handlet, untreuer Anklager. *Szinnel - való tſelekedő, tettetőképen vádoló.* Jam vereor, ne prævaricatorem mihi appoſuiſſe videar, qui me non ſolùm meis laudibus ornaret, ſed etiam oneraret alienis: *id eſt* ne videar conduxiſſe accuſatorem colludendi gratiâ, qui me non tam accuſare, quam falſis etiam laudibus onerare videatur. *Cic.* prævaricator Catilinæ quondam, nunc ultor. *Id. in Piſon. c. 10.*

prævāricātrix, īcis, f. Hieron. *Preſztupitelicza, prekerſſitelicza.* e. Uebertretterin. *által bágó, valamit megſzegő Aſzſzony.*

prævāricor, aris. ari, atus ſum. (Dep. *á varicor*) 1. propriè *idem eſt ac* pedibus introrſum retortis incedo, prætergredior. ità *Plin.* Hinc Transl. ad alia: *preſztupluyem, prekerſſujem, ſzupreti duſnoſzti chinim.* Uebertrette. *által bágom, megſzegem.* Vid. *Transgredior N. 2. 2.* ſpeciatim: *Neverno y vkanlyivo baratchem, z-krivczemſze dobro razmem, krivcza na ſzudu zatem nakanenyem tűſim, da pravichnoga vuchinim: z-chalarium obbajam.* Fälſchlich und untreulich handle, einen liſtiglich deſſentvvegen anklage, damit er ſolte gerechtfertiget vverden, neben den Weeg hinfahre, mit der Liſt umgehe. *Tſalárdúl tſelekeſzem, valakit tettetve vádolok de hogy megſzabadulyion, valakit tſalárdsággal meg-kerűlők.* Vid. *Colludo.* A Catilina pecuniam accepit, ut turpiſſimè prævaricaretur: *pro* ut eum ſub colore & prætextu accuſationis, confictis rationibus, defenderet. *Cic.* Non defendere ſed prævaricari accuſatori: *id eſt* prævaricando ſubſervire accuſatori. *Id.*

prævārus, a, um. Apul. V. *Valde & Varus, Curvus, Obliquus N. 1.*

prævĕho, is, ere, exi, ctum, [Act.] Liv. V. *Ante & Veho, Antefero N. 1.* Equo prævectus. *Sil.*

prævĕlo, as, are, &c. Claud. V. *Ante & Velo.*

prævĕlox, ōcis, *om.* Plin. V. *Valde & Velox.*

prævĕnio, ís, ire, vēni, entum, (Act.) *Pervle dobadyam. preſztíſem, pervo dohodim, pretechem.* Zuvor komme, fürkomme. *Előbl jővök. Előbl-véſzem, Eleit-véſzem.* Item V. *præcipio N. 1. præcurro, præripio N. 2.* Aliquem beneficiô prævenire. Liv. *Kőga z-dobro-chinenyem pretechi, preſztignuti:* iſiti *kőmu kaj dobra pervo vuchiniti, nego ſze je nadeal.* Einem mit der Wohlthat vorkommen. *Valakinek elébb, hogy nem kivánná, jó akarattal lenni.* Niſi aliquis caſus conſilium ejus prævenisſet: *pro* præoccupáſſet, antevertiſſet. *Cic.* Gratiam præventam intelligit: *pro* præoccupatam, præreptam. *Tacit.*

prævĕntor, oris, m. Ammian. *Pervle dobaditel, predpribodecz, pretékavecz, prevjemitel.* r. Vorkommer, Fürkommer, Vorannehmer, der zuvor kommt oder einnimbt.

Digitized by Google

einnimbt. *Elől jővő, Elől vivő, Eleit vivő.* Item V. *præcurſor.*

præventus, ûs, m. Tertull. V. *præoccupatio.*

præverno, as, are, avi, atum, (Neu.) Plin. V. *Præmaturè & Verno.*

præverro, is, &c. Ovid. V. *Ante & Verro.*

prævertо, is, ere, erti, erſum. (Act.) *Vu poſzlu, chinyenyu ali preſtimovanyu kaj prepoſztavlyam.* In Thun oder Schätzen etwas vorſetze, vorziehe. *Tſelekedetben vagy betsületben valamit elől vetek, előltészek.* Vid. *Præfero N. 2. præpono.* Neque habes aliquid, quod huic ſermoni prævertendum (*pro* anteponendum.) putes *Cic.* Ne me uxorem prævertiſſe dicant præ Rep. *pro* ne me dicant uxorem prætuliſſe Reip. *Plaut.* 2. V. *prævenio.* Nemo unquam me tenuiſſima ſuſpicione perſtrinxit, quem non prævertерim : *pro* prævenerim. *Cic.* Imminentem damnationem voluntario fine prævertere : *pro* prævenire. *Tacit.* Curſu pedum ventos prævertere : *pro* ſuperare, prævenire, præcurrere, antevertere. *Virg.* 3. Sumitur more *Neutrorum.* Cæſar huic rei prævertendum *id eſt* occurrendum, *vel* providendum eſſe) exiſtimavit. *Cæſ. l. 7. B. G.* At ſiquando ad interna prævertterent : *pro* diverterent, tranſirent. *Tacit.*

prævertor, ĕris, erti, verſus ſum. [Dep.] V. *Anteverto, præverto N. 2. præcedo, prætereo N. 1.* Volucrémque fugâ prævertitur Hebrum : *pro* Volucrem fugâ, Hebrum prætereundo, ſuperat, præcurrit &c. *Virg. 1. Æneid. V. 317.* 2. Mandatis rebus præverti volo : *id eſt* volo priùs exequi, quæ mihi mandata ſunt. *Plaut. Merc. 2. 2, 40.*

prævĕto, as, &c. *priùs & Veto.* prævetitum namque, &c. *Sil.*

prævexo, as, &c. V. *Ante* vel *Valde & Vexo.* Vires prævexatæ. *Cæl. Aurel.*

prævĭdeo, es, ēre, vīdi, īſum. [Act.] *Previdim, pervo vidim.* Vorſehe, vorher ſehe. *Elébb - meglátom.* Vid. *præſcio, præcaveo.* Tum mem nit præteritorum, præſentia cernit, futura prævidet. *Cic.*

prævincio, is, īre, &c. V. *Ante & Vincio, priùs & Vincio.* Ferinis voluptatibus prævinctus. *Gell.*

prævĭrĭdis, is, &c. Frontin. V. *Valde & Viridis.*

prævĭſus, a, um, Tacit. *Pervo vidyen, previdyen.* Zuvor geſehen, vorgeſehen. *Eleve - ellátott.*

prævitio, as, &c. Ovid. V. *Ante & Vitio, Corrumpo N. 1.*

prævĭus, a, um, Cic. *Napervo iduchi, preiduchi, predhodliv.* Vorher gehend, vorgehend, vorgängig. *Előljáró, út-mútató, talauz.*

præungo, is, &c. V. *priùs & ungo.* Adipe anſerino præunctus. *Cæl. Aurel.*

prævŏlo, as, are, avi, atum, [Neu.] Cic. *Napervo letim.* Vorher fliege. *Előlrepülök.* Ut prævolet mihi, quo tu velis. *Plaut.*

præŭro, is, ĕre, uſſi, uſtum, (Act.) *Napervo ſgem.* Voran, oder vornen verbrenne. *Elől - megégetem.* Haſtam præuſtam &c. *Liv.*

prāga, æ, f. Geogr. *Glavni varaſs Cheſkoga kralyeſztva.* Die Haupt-Stadt Prag in Königreich Böhmen. *Prága fő város Tsehországban.*

*pragmătĭcon, *vel* pragmaticum, i, n. Cic. *Obchinzki poſzel, obchinzko poſzluvanye.* Gemeiner Handel. *Köz tselekedet.*

*pragmătĭcus, a, um. *Obchinzkeh poſzlov, y navadnoga obderſavanya zpoznanye imajuchi, pravdo - znan, pravicz obchinzkeh znanecz, obchinzkeh pravicz znanyu ſzliſſajuchi.* Des gemeinen Handels Wiſſenſchafft habend, in Rechts - Händeln erfahren, des Handels erfahren, geübt. *Törvényben, perben forgó, Törvényekhez - tudó.* Homines pragmatici. Cic. *Lyudi pravdoznani, Lyudi obchinzkoga obderſavanya zpoznanye imajuchi.* In Rechts - Händeln erfahrene Leut. *Törvénytételhez tudó emberek.* Sanctio pragmatica. *Odluka iliti odredzenye vu velikeh dugovanyah, koje za obchuvanye obchinzkoga dobra od naivekſzeh ſzvetnikov, z - oblaſztjum najvetſzega Ladavcza, kralya &c. je vuchinyeno.* Eine Anordnung von vvichtigen Sachen, vvelche zur Erhaltung der allgemeinen Wohlfarth gehöret, und mit der Vervvilligung des höchſten Regenten, von den höchſten Raths - Collegiis aufgeſetzet vvird. *Orſzág &c. rendeirűl - való végezéſek Fejedelem akaratjából.* ità JCti. Libri pragmatici : *id eſt* Libri varias praxes, & conſvetudines communes in ſe continentes. *Gell.*

prandeo, es, ēre, prandi, *vulgo* pranſus ſum, pranſum, (Neu.) Cic. *Obedujem.* Zu Mittag eſſe. *Ebédlem, Ebédet eſzem.* 2. Luſcinias coëmptas prandere : *pro* comedere. *Horat.*

prandĭcŭlum, i, n. Feſt. *Mali obed, ebédecz.* Ein Mittags - Mahlzeitlein. *Ebédetske.* Vid. *Jentaculum.*

† pra n-

Digitized by Google

† prandiõlum, i, n. *idem.*

prandium, ii, n. Cic. *Obed.* Das Mittag-Eſſen, Mittags-Mahl. *Ebéd.* Adverte id, quod nos *jentaculum* dicimus, à veteribus *prandium*, & noſtrum *prandium* ab illis cœnam fuiſſe appellatam. ità *Cels.* Lautõ prandiõ aliquem accipere. Alicui ad prandium condicere. &c.

pransĭto, as, are, avi, atum, (Neu.) *Guſztokrat obedujem, k-obeduſai popojédam.* Offt zu Mittag eſſe. *Ebéddegelem.* Nequam homines, qui polentam pranſitant. *Plaut.*

pransor, oris, m. Plaut. *Obedvavecz, k obedu pozvan.* Der zu Mittag iſſet, ein Gaſt der zu Mittagmahl geladen. *Ebéllõ Ebédõ.*

pransōrius, a, um, Qu. nſtl. *Obedov, obedu ſzlüſſaiuchi, obedski.* Zum Mittag-Eſſen gehörig, zur Mahlzeit gehörig. *Ebédkori, Ebédbez-való.*

pransus, a, um, Act. *Signif.* Cic. *Kí je obeduval.* Der zu Mittag gegeſſen. *Ebéllet, Ebédlett.*

* prăsĭnus, a, um, Plin. *Zelen kakti porluk, ali tráva: Travo-zelen.* Lauch- *oder* Grasgrün. *Zöld-ſzínü, páſit-ſzínü.*

prātensis, is, *com.* ſe, n. *Tratinzki, ſzénokoſni, Livadni.* Von der Wieſen. *Réti.* Fungi pratenſes. *Horat.*

prātŭlum, i, n. Cic. *Tratina, Tratinicza, Szénokoſicza.* Kleine Wieſe. *Rétetske.*

prātum, i, n. Cic. *Szénokoſſa, Tratta, Livada, Traunik.* e. Matte, Wieſe, s. Graſs-Feld. *Rét.*

prāvè, *adv.* Cic. *Krivo, Hman, Zlo. neravno, pohablyeno, zvinyeno.* Unrechtmäſſig, über die Gebühr, übel, boſshafftiglich, unrecht. *Gonoſzúl, Roſzſzúl gõcbúl.* propriè V. *Obliquè.* Transl. V. *Malè N. 1. Malitiosè.*

prāvĭtas, atis, f. 1. propriè. *Neravnoſt, zvinyenoſt, krivócha.* e. Ungleichheit, Krümme, Ungeradheit *Horgaßág.* Vid. *Obliquitas, gibbositas.* Membrorum pravitas. *Cic.* 2. Transl. *Hmanyocha.* e. Boſsheit, Boſshafftigkeit *Gonoſzág.* Vid. *Malitia N. 1 perverſitas.* Erroribus pravitatis mentes imbutæ. *Cic*

prāvus, a, um, ior, ſſimus, Cic. 1. propriè. *Neravan, zvinyen, skrjuchen.* Ungleich, krumm, ungerad, ungeſtaltet *Horgas, Egyenetlen.* Vid. *Obliquus N. 1. Gibber, perverſus N. 1.* 2 Transl. *Hman, nazlo nagnyen.* Boſs, zum übel geneigt. *Gonoſz, Veſzett* Vid. *Malitioſus N. 1. Malus N. 1. Improbus. N. 1.*

* prāxis, is, & eos, f. V. *Actio N. 1. Operatio.*

prĕcārio, *Adv.* Cic. *Z-proßnyum, po proßnyi, iz miloſche, proſzech, Molech.* Bitt-vveiſe, bittlich, aus Bitte, aus der Gnad. *Kõnyörgés által, kéremés-ſzerint.* Aliquid precario poſſidere. *Cic.*

prĕcārius, a, um. *Izproßen, po proßnyi zadobívem.* Was mann erbethen hat *Engedelembõl-való, kérésel nyertt.* Salutem abs ſe peti precariam. *Cic.*

prĕcātio, onis, f. Cic. *Molytba, Molitva, proßnya.* e. Bitte, s. Gebeth. *Könyörgés.*

prĕcātīvus, a, um. Amm. an. V. *precarius.*

prĕcātor, oris, m. Terent. *Molitel, proſzitel.* r. Bitter, Vorbitter. *Könyörgõ, Eſedezõ.*

prĕcātus, ûs, m. Sidon. V. *precatio, prex.*

prĕcēs, um. f *plur.* Cic. V *prex.*

prĕcor, aris, ari, atus ſum. [Dep.] *Molim, proſzim, ſelim.* Bitte, bittlich erſuche, vvünſche. *Kérem, könyörgök, kívánom.* Vid. *Objecro N. 1. Obteſtor N. 1. Oro.* Deos immortales precari. Incolumitatem alicui precari. Alicui bene, *vel* malè precari. Aliquid ab aliquo, *vel* aliquem precari. *Cic.* Quos adorent, ad quos precentur, & ſupplicent. *Liv* Formulæ *bene precandi.* Quod tibi bene vertat! quod bonum, felix, fauſtumque ſit! proficiſcere optimis ominibus! perge bonis avibus &c. *malè precandi:* Quod tuo capiti malè ſit! Dii mortuum te perdant! Dii tibi malè faciant! Abi malis ominibus, iratis Diis! Quin abis in malam crucem! &c.

prĕhendo, (*& per Sync* prendo) ís, ĕre, prehendi, enſum, [Act.] *Zapopádam, popádam, priemlyem, grabim, fatim, latim.* Ervviſche, falle, greiffe, ergreiffe, erhaſche. *Meg-fogom, megragadom.* Manu aliquem prehendere. Cic. *Kõgaz-rukum popaſzti, prieti* Einen mit der Hand ergreiffen. *Készel meg-fogni valakit.* Aliquem mendacii prehendere; *pro* Mendacii reum deprehendere, convincere *Plaut* Italiæ prendimus oras: *pro* attingimus. *Virg.*

prĕhensio, onis, f. Varro apud Gell. *Zapopadanye, priemlyenye, popadanye, grabenye, fatanye, latenye.* e. Ervvſchung, Ergreiffung, Faſſung, Greiffung, Erhaſchung. *Megragadás, Megfogás, Felemelés.*

prĕhenso, *Sper Sync.* prenso, as, are, avi, atum, [Act. *Freq. à* prehendo] V. *Frequenter & prehendo.* Lentiſſimâ manu prensare brachia. *Horat.* 2. frequentiſſimè accipitur *pro* blandè tractando aliquid poſcere,

Digitized by Google

ſcere, ambire. V. *Appeto N. 1. poſco N. 1.* prenſat unus Galba: *id eſt* ambit, appetit, poſcit *videlicet* honores, Magiſtratum &c. *Cic.* Homines prenſare: *id eſt* blandè tractare, honorum conſequendorum gratiâ. *Liv.* Apud Rom. enim *Candidati* Comitiorum tempore ſingulos ſuffragia laturos circumibant, eorúmque manum leniter prehenſando ſupplices ſe ipſis commendabant. *Hinc* prehenſare, *vel* prenſare honores. *Za chàſzt obbajati, proſziti: za chàſzt ſze goniti, boriti.* Um die Ehren-Stelle bitten, ſich bewerben. *Betsúletet vadáſzni, tiſzten kapdoſni.*

prēlum, i, n. *Gnyecbilo.* &c. Vide *pralum.*

prĕmo, is, ĕre, ſſi, ſſum, [Act.] Virg. *Gnyetem, ztiſzkam, pritiſzkam, tiſzkam* vulgo *preſſam.* Drucke, trenge, preſſe. *Nyomom, ſzorítom.* 2. Obſerva *ſequentes uſus*: oculos premere: *pro* claudere. *Virg.* Cervum clamore ad retia premere: *pro* urgere, agitare, impellere. *Id.* Hoſtium terga premere: *id eſt* Hoſtes inſequi, fugientibus inſiſtere; *Id.* Veſtigia alicujus premere: *pro* Veſtigiis alicujus inſiſtere, *aut* imitari aliquem, *vel* proximè ſequi. *Id.* Vocem premere: *pro* tacere. *Id.* Aliquem premere: *id eſt* Inſtare & immorari dicendo, adverſarium in anguſtias redigere. *Cic.* Invidiâ & odiô populi premi: *pro* vexari, affligi, exoſum eſſe. *Id.* Vid. *Afflicto.* Ære alieno premi: *pro* gravari, obæratum eſſe. *Id.* Curſum ingenii premere: *pro* impedire, retinere. *Id.* Civitatem premere, Urbem obſidione premere: *pro* obſidere, aſtringere, obſeſſam tenere, ad deditionem cogere. *Caſ.* Dolorem corde premere: *pro* occultare. *Virg.* Imperiô, ac vinclis aliquem premere: *pro* cohibere, retrænare. *Id.* Numina nulla premunt: *pro* adverſantur. *Id.* Facta premunt annos: *pro* ſuperant: *id eſt* plura ſunt facta, quàm anni, *vel* Facta ætatem ſuperant. *Ovid.* Quæ neceſſitas te tanta premebat: *pro* cogebat, vim afferebat. &c. *Cic.* Galli cantu, plauſúque alas premunt: *pro* concutiunt. *Id.*

prendo, is, &c. Gic. *V. prehendo.*

prensātio, onis, f. Cic. propriè *Pipanye.* e. Antaſtung. *Fogdosás, Illetés.* Vid. *prehenſio.* Transl. verò. *Za kakvo dugovanye obbajanye, proßnya.* Das Werben, Buhlen, Bitten. *Tiſzten &c. kapdosás, tùrgölödés.* Vid. *Ambitio N. 2.*

prensito, as, are, avi, atum, [Act. *Freq. à* prenſo] Sidon. *id eſt* Frequenter prenſo.

prenſo, as, &c. Cic. *V. prehenſo.*

*presbyter, ĕri, m. Sidon. *Sztarei, ſztar poſtenya vréden cbloveк.* Elteſter, ein alter ehrwürdiger Mann. *Vén, Idôs tiſztelendô ember.* Hinc ſpeciatim *V. Sacerdos*: ità Eccleſia, quæ ſacerdotes ſeculares, presbyteros appellare conſvevit.

presbyterātus, ûs, m. & presbyterium, ii, n. *Eccl.* Vid. *Sacerdotium.*

preſsè, *Adv.* Cic. *V. Breviter, ſtrictè, ſtrictim, firmè, perſpicuè.* preſsè loqui. preſsiùs agere. *Cic.*

preſſim, *Adv.* Apul. *V. ſtrictè, ſtrictim.*

preſſio, onis, f. Vitruv. *Tiſzkanye, gnyetenye.* e. Drückung, Preſſung, r. Zwang, Druck. *Nyomás, ſzorítás.*

preſſo, as, are, avi, atum, (Act. *Freq. à* premo.) Plaut. *V. Frequenter & premo N. 1.*

preſsōrium, ii, n. Ammian. *V. prelum.*

preſſōrius, a, um. *Tiſzkanyu ſulißajuchi, za pritiſzkanye haßznovit, ztiſzkajuchi.* Zum Drucken dienlich. *Nyomájra-való, ſzorító.* Vaſa preſsoria: *id eſt* Torcularia. *Catum.*

preſsūra, æ, f. Colum. *V. preſſio.* 2. Metaph. *V. Afflictatio, Adverſitas, Ærumna.*

preſſus, ûs, m. Cic. *V. preſſio.*

*preſtēr, ēris, m. Lucan. *V. Dipſas.* 2. Eſt ſpecies fulminis, ſeu turbinis igniti, qui, quidquid attingit, comburit, & proterit. *Lucr.*

prĕtiōsè, *Adv.* Cic. *Drago, vnogo-vrédno.* Theuer, köſtlich. *Drágán, bőtsőſön.* Vid. *Eleganter, Carè, Magnificè, ſumptuosè.* Vaſa pretiosè cælata: *id eſt* eleganter. *Cic.*

prĕtiōſus, a, um, Cic. *Drag, vno-vréden, velike czéne.* Theuer, köſtlich, koſtbar. *Drága, költséges, bőtsős.*

prĕtium, ii, n. Cic. *Czéna, vrédnoſzt, preczenba kakvoga dugovanya.* 1. Preiſs, e. koſten, r. Werth eines Dings. *Valamineк árra, betſi.* Iſtum ordinem pretiô mercatus eſt. *Cic.* 2. Interdum ſumitur pro *mercede. &c.* Vid. *Præmium N. 2.* Et palmæ pretium victoribus. *Virg.* 3. Interdum etiam pro *pœna.* Et peccare neſas, aut pretium eſt mori. *Horat.* 4. Nota *uſus ſequentes.* Res magno pretio Stat. *pro* carè empta eſt. *Horat.* Homo parvi pretii. Cic. *V. Nauci N. 2.* Magni pretii homo. Terent. *Verli, velikoga preſtimanya cbloveк.* Ein Menſch von ſehr groſſen Anſehen. *Nagyraérdemes Ember.* In pretio eſſe. *Vu preſtimanyu biti.* Eines Anſehens ſeyn, in der Hochachtung ſeyn. *Betsúletben lenni.* In pretio pretium nunc eſt. *Ovid.* Alicui

Digitized by Google

rei pretium facere, ſtatuere. Terent. *Kakvomu dugovanyu czénu poſztaviti, kaj preczeniti.* Ein Ding um den Werth anſchlagen. *árrát ſzakaſztani.*

Prex, prĕcis, f. Cic. *Molytba, Molitva.* s. Gebeth. *Imádság.* Vid. *precatio, obſecratio.* Aliquem precibus placare, movere, flectere, fatigare. Admovere, adhibere, ferre, fundere, concipere preces. Reſiſtere, repugnare precibus. *ità Cic. Liv. Senec. Virg.* Sceleratæ preces: *id eſt* execrationes. *Cic.* Adverte ſolum *Nomin. Sing. prex* inuſitatum eſſe, de cæteris caſibus extant exempla; *plur.* tamen uſitatior eſt.

Prĭdem, Adv. *Zdavnya, Dauno, pred nekuliko vremena.* Längſt, längſthin, vor etwas Zeit. *Ez előtt, régen.* Non ita pridem. *Ni tak zdavnya, vetomadne.* Ohnlängeſt. *Nem igen régen.* Jam pridem V. *Jam dudum.* Quàm pridem, non pridem. *ità Cic.*

Prĭdiānus, a, um, Svet. *Pred jednim dnevom vuchinyen, ali bivajuchi: preddnevni.* Vortägig. *Az előtt-való napi.* Item V. *Heſternus.*

Prĭdiĕ, *Adv.* Cic. *Pred jednim dnevom, jedan dan pervo.* An vorigen Tag, des vorigen Tages, ein Tag zuvor. *Az előtt-való napon, Egy nappal az előtt.* Nota *uſus ſequ.* Cùm pridie eſſet is aſſenſi. Pridie ejus diei venimus. Pridie quàm exceſſit è vita. Pridie nonas junias, cùm eſſem Brunduſii. Ibi eſſe uſque ad pridie kalendas majas volo. *Hucusque Cic.*

Prīmævus, a, um. *Vu pervi dobi, perve dobe, pervo-dobni.* In erſten Alter. *Első időbéli, kezdetbéli.* Primævo flore juventæ. *Virg.* Item V. *primogenitus.* Optavit genitor primævi funera nati: *pro* primogeniti. *Catul.*

Prīmānus, a, um, Milites primani: *id eſt* primæ legionis, *ſicut* ſecundani, ſecundæ, Tertiani tertiæ. *Tacit.* Tribunus primanus. *Feſt.*

Prīmārius, a, um, Cic. V. *Potiſſimus, primus, princeps N. 1. præcipuus.*

Prīmas, ātis, *om.* Vid. *primarius.* Apud primatem fœminam. *Apul. 2.* ſubſtantivè. *Velikaß pervi y naipreſztimaneiſſi vu kralyeſztvu &c.* Der erſte und Fürnehmſte in Königreich &c. *Első és Legméltóságosbb az országban &c.* Speciatim verò *Primates* dicuntur Patriarchæ, Archiepiſcopi, &c. quibus Romana ſedes ſupra cæteros ejuſdem Regni &c. Archiepiſcopos, & Epiſcopos primatum contulit; atque in rerum eccleſiaſticarum & ſpiritualium adminiſtratione ſuas vices demandavit. *ita JCti.*

Prīmātus, ûs, m. Varr. *Chaſzt y oblaſzt pervoga y najpreſztimanejßega vu kralyeſztvu, &c. perveßinztvo.* Die höchſte Würde. *Elsőség, Felsőség, Uraság.*

Prīmè, *Adv.* Næv. V. *Apprimè, Valde.*

Prīmĭcērĭātus, ûs, m. JCti. *Officium & dignitas primicerii.*

Prīmĭcērius, ii, m. Veget. Ammian. JCti. *q. d.* primus in ceras, *id eſt* tabulas ceratas ſcriptus, & relatus. *Pervi med drugemi vu kakvoj chaſzti poſztavlyenemi, pervochaſztnik.* r. Ober-Officier, der fürnehmſte unter anderen, vvelche gevviſſe Aemter vertretten. *Valami méltóságban első, Fő tiſzt viselő.* Hodie in Eccleſia *primicerius* dicitur, qui dignitate Epiſcopo eſt proximus.

Prīmĭgĕnius, a, um, Varr. *Odpochetni, pochetkuſzliſſajuchi, pervichni.* Das von Anfang iſt, zum Anfang gehörig, vom Urſprung her, erſtling. *Kezdetből-való, Első eredeti.* Vid. *primitivus.* Verba primigenia. Varr. *Réchi od drugeh neizbajajuche.* Wörter ſo von keinem andern herkommen. *Első eredetű ſzók.* Item V. *primogenitus.* Fortuna primigenia, Dea erat apud Romanos, ſic dicta à primùm gignendo. *Cic.*

Prīmĭgĕnus, a, um, Lucr. *idem.*

Prīmĭpăra, æ, f. Plin. *Perviput rodicza, koja je pervi put rodila.* Die das erſte mahl gebohren hat. *Első-basú.*

Prīmĭpĭlāris, is, *com.* re, n. Quintil. *Spectans ad primipilum.* Vir primipilaris: V. *primipilarius.*

Prīmĭpĭlārius, ii, m. *Senec.* qui fuerat, vel qui eſt primipilus.

Prīmĭpĭlus, i, m. Cæſ. *Sztotnik, vodya pervoe vojnichke z-ſztanovitem kopjem oboruſne chete.* r. Hauptman, Hauptführer der erſten *oder* vörderſten Rotte. *Az első ſeregnek hadnagyja.* Apud Romanos *primus pilus* vocabatur prima in exercitu centuria, haſtis, quas pila appellabant, armata: Hujus verò Ductor *primipilus.* Magna erat primipili dignitas, quam, qui conſecutus eſſet, in equeſtrem ordinem ſtatim referebatur. ità *Mart.* Hinc 2. Transl. ad alia *primipilus* dicitur Auctor factionis, princeps conjurationis &c. *Kolo-vodya, pochetnik puntarie &c.* r. Rädels-führer. *Zenebonát ſzerző, kezdő.* Vid. *Coryphæus,*

Prīmĭpŏtens, entis, *om.* Apul. *Synon.* potentiâ primus: *Najzmoſneiſſi, pervi vu zmoznozti,*

Digitized by Google

nozti. Der Fürnehmſte an Gevvalt. *Elſö batalmú*.

Prīmĭtĕr, *Adv.* Lucil. apud Non. V. *primitus*.

Prīmĭtiæ, arum, f. *plur.* Colum, *Pervina*. e. Erſtlinge. *Zſenge*. Metallorum primitiæ. *Tacit*.

Prīmĭtĭus, a, um, Ovid. *Vu kakvom dugovanyu pervi, perveni*. Der erſte, fürnehmſte. *Elſö valamiben*.

Prīmĭtīvus, a, um, Colum. *Zapocbetni, od drugega neizbajajuchi, od pocbetka*. Anfänglich, urſprünglich. *Elſöi, Elſöbúl-való, Elſö eredetibéli*. Vid. *primus, originalis*. Flores primitivi. Colum. *pervo protuletno czvétje*. Die erſte Frühlings-Blumen. *Elſö tavaſzi virágok*.

Prīmĭtŭs, *Adv.* Varr. *Z-pervincze, iz pocbetka, od pocbetka*. Zum erſten, anfänglich, gleich von Anfang. *Elſöbben, Elein, kezdetben*.

Prīmò, *Adv. Synon.* primâ ſpecie, primâ fronte, primô locô. Cic. *Pervich, naipervo, naipervich*. Erſtlich, zum allererſten. *Elſöſzör, megelöſzör*.

Prīmōgĕnĭtūra, *vel* primŏgenitura, æ, f. JCti. *Pervo rodyenye, pervi porod*. Die erſte Geburth. *Elſö ſzületés*. Jus primogenituræ eſt, vi cujus ſoli primogen to, ejusque deſcendentibus dominium rerum paternarum competit. Jus hoc ſapientiſſimè introductum, in præcipuis Europæ provinciis cum maximo nobilium familiarum emolumento viget; eas enim, ſi opibus non auget, in primævo certè potentiæ flore ſanctè conſervat.

Prīmōgĕnĭtus, a, um, Pallad. *Najpervo-rodyen, pervo-rodyen*. Zu erſt gebohren, erſt-gebohren. *Elſö ſzülött*.

Prīmordĭum, ii, n. Cic. V. *Exordium, Initium, Origo N.* 1. Fere ſolus *plur. Num.* eſt in uſu.

Primordĭus, a, um, Colum. V. *Originalis*.

Prīmōris. *Genit. ſinè Nom. generis omn. caret etiam Vocat. ſingulari, & in Num. plur. genere neutro Nominativi, Accus. & Vocat. uti & genere neutro Accuſativi ſingularis*. Cic. V. *primarius, primus, ſummus*. Viri primores: *id eſt* primi, primarii, primates, optimates. *Tacit*. Fœminæ primores: *id eſt* primariæ, præcipuæ. *Id*. Dentes primores: *id eſt* anteriores. *Plin*. Juventute primore conſcriptâ: *pro* primariâ, præcipuâ: *Liv*. primoci in acie verſari. Tacit. *Vu pervom boja rédu ſztáti*. In der erſten Schlacht-Ordnung ſtehen. *Hadakozás idein az elſö rendben állani*. primoribus labris guſtare. Cic. *Malo obleznuti, kruto malo kaj pokuſſati*. Etvvas ein vvenig verſuchen. *Tſak alig izelitesni-meg valamit*. Vid. in voce *Labrum*.

Applicatio.

Greha tovje naſzladnoſzti
Komajſzizſze lúd obleznul;
Miſzlech da bûe vſival doſzti,
Jur veſz jeſzi o-pekel vgreznul:
Gde bûe plakal, tuſno jéchal,
V. zdvojnoſzti prez pokoja;
Od múk vecbneb ſztraßno béchal,
To bû plácha greſnik tvoja.
Ah jél' pamet za ſzlaſzt malu
Na vſze vekepoſzti k-vrágu;
Za nariu, merzku ſálu
Nebo zgubit, duſſu drágu.

Prīmŭlùm, *Adv.* (*Dim.* à primùm) Plaut. V. *primò*.

Primŭlus, a, um, *Ta pervi*. Der erſte. *Az elſö, még az el ö*. Vid. *primus N.* 1. primulô diluculô. Plaut. *Kruto rano, kakje zorja pukla*. In aller Frühe, bey kaum anbrechenden Tag. *Még jó reggel, Mibelyt virradott*. primula veris: V. *Bellis*.

Prīmùm, *Adv.* Vid. *primò, præcipuè*. Ut primùm mihi poteſtas data eſt. Cic. *Kak mi je pervo dopuſcbeno bilo*. So bald mir die Erlaubnüs gegeben vvorden. *Mihelyt batalmam lett reá*. Primùm eam fœneratus eſt; deinde multis civitatibus nihil ſolvit; poſtremò tantum detraxit. *Id*. Amat etiam poſt ſe particulas *Tum, poſt, poſtea, præterea, Tum denique, &c.* ità Cic. *Ferent, &c.* Nunc primùm. *Sztoprav vezda*. Jetzt erſt. *Még moſt*. Primum dum. V. *primò*. primùm dum miror. *Plaut*.

Prīmus, a, um, *Superl. à* prior. Cic. *Pervi, pred kojem nigdo nè*. Der erſte. *Elſö*. Jungitur eleganter cum *quinque*. Primo quoque tempore Cic. *Kak najberſe, kak najperole*. So bald es vvird ſeyn können, zum allererſt. *Leg-elſöbben-ir*. 2. V. *princeps N.* 1. *præcipuus N.* 1. Sextus Roſcius, nobilitate & pecunia &c. facilè primus. *Cic*. Nota *ſequentes uſus*. Primum aliquid habere *pro* Aliquid omnibus aliis anteponere *Terent*. A primo: *pro* A principio, ab initio. Cic. *Od pocbetka*. Vom Anfang. *Eleitöl fogva*. Ferre, agere, tenere primas (*intellige* partes.) *pro* principem locum vel dignitatem obtinere. Cic. *Pervo meſzto ali cbaſzt imati: ou najvekßem prejtimanyu*

Digitized by Google

nyu biti. Den Vorzug haben. *Elsò rendben lenni.* Alicui primas dare, deferre, concedere &c. *pro* Alicui primum locum, vel honorem deferre, &c. Cic. *Kömu pervo meszto, ali pervo pòstenya izkazanye dati, ponuditi, prepustiti.* Einem den erſten Orth antragen, den Vorzug geben. *Valakinek az elsò helyet adni, engedni.* Vid. in *pers N.* 4. In primis V. *Imprimis.* Homo in primis improbiſſimus. Cic. *Chlovek zmed vszeh najmalovredneissi.* Vor allen der boshafteſte Menſch. *Mindenek felett gonosz ember.* Quoniam prima (*id eſt* principia) conſiliorum fruſtra ceciderunt. *Tacit.*

Princeps, cĭpis, *om.* Cic. *Najpervesszi, y najpreszimaneissi, Najpoglaviteissi, Najvekssi.* Der erſte und Fürnehmſte, der Fürtreflichſte. *Leg - elsòbb, és Leg - fòvebb, Leg - nagyobb.* Vid. *primarius, præcipuus N.* 1. Demetrius ſtudiis doctrinæ, & regenda civitate princeps. Eudoxus in Aſtrologia facilè princeps: *id eſt* primus, primarius, præcipuus, præeminens. *Cic.* Viri principes: *id eſt* Optimates, primates, primores, præcipui. *Liv. Horat.* Fœminæ principes: *pro* primariæ, primi ordinis. *Plin.* Locum principem tenere. Cic. V. *primus tenere &c. in voce præcedente.* 2. Accipitur *Subſtantivè* pro eo, qui ſumma rerum potitur. *Veliki knez, ali knezicza; Veliki Ladavecz, ali Ladavka; Peronik, ali Peronicza:* peregr. *Herczeg, Herczesicza.* r. Fürſt, *oder* e. Fürſtin; Regierender Herr, *oder* Frau; Printz, *oder* Printzeſſin. *Fejedelem,* vagy *fejedelem asszony, orszàgló ùr,* vagy *Asszony.* Princeps juventutis, Svet. *Kralya ali drugoga goszpodujuchega knèza szin.* r. Erb - Printz. *Fejedelem fia.* Agminis princeps. *Curt.* princeps civitatis. *Cic. &c.* 3. V. *Auctor, Inchoator, Inventor.* Princeps & Architectus ſceleris. *Cic.*

Princĭpālis, is, *com.* le, n. Cic. V. *primus N.* 1. *&* 2. *Originalis.* 2. idem ac *pertinens ad principem.* Tacit. *Veliko - knezki, kralyujuchemu Ladanczu szliszajuchi.* Dem Fürſten gehörig. *Fejedelmi, Fejedelembez-való.*

Princĭpālĭtĕr, *Adv.* Plin. *Po veliko - knezki,* Fürſtlich. *Fejedelmiesen.* Vid. *Baſilicè.* 2. V. *præcipuè.* Ulp.

Princĭpātus, ûs, m. Cic. *Synon.* princeps dignitas, princeps locus. *Veliko knezivo, pervo chaſztnichtvo, vladavſztvo, peronichtvo.* peregr. *Herczesia, Herczegztvo.* s. Fürſtenthum, e. Ober - Gevvalt. *Fejedelemség, Fò - méltòság.* Item generatim V. *primatus, præeminentia.* Tenere alicuius rei principatum: *Item* Alicui principatum in aliqua re dare, deferre. &c. *Cic.* Vid. *Tenere primus &c. in voce primus.*

Principiô, *Abl. adverbialiter acceptus pro* In principio. Cic. V. *Initiô, Originitus, primitus, primò.*

Princĭpium, ii, n. Cic. V. *Initium, Elementum, Origo N.* 1. *primordium &c.* Ducere principium ab aliquo: *pro* proficiſci, deſcendere ab aliquo. *Cic.* Vellem à principio te audiſſe. Quod in principio fieri oportere cenſeo: *pro* ab exordio, ſtatim ſub initium. *Cic.*

Prior, *com.* prius, *n.* ōris, *om. Comp. ab antiq.* pri, *vel* pris. Cic. *prednyi, pervessi, pervei.* Der vörderſte, erſtere. *Elsòbb.* Sic ingenii, litterarum, eloquentiæ, ſapientiæ denique, etſi utrique primas, (*ſubaudi* partes) priores tamen libenter deferunt Lælio. *Cic. Sic dicitur* priores tenere, priores alicui concedere &c. Vid. *primus in ſimili.* priore ætate; *id eſt* præcedente. *Id.* priores noſtri: *id eſt* Majores, Anteceſſores. *Plin.* Neque prius, neque antiquius quidquam habuit, quàm &c. Vellei. *Za nikajsze nè tak szkerbel, kak &c.* Er hat ihme keine andere Sach ſo viel angehen laſſen, als &c. *Semmire òlly nagy gondja nem voltt, mint &c.* Item Vid. *potior.* Causâ prior: *pro* ſuperior, potior. *Horat.* Alicuius rei pars prior: *pro* anterior. *Plin.* 2. ſpeciatim *Priores* dicuntur quorundam religioſorum ordinum ſuperiores.

Priōrātus, ûs, m. Tertull. *Pervessina.* r. Vorgang, Vorzug, Vorſitz, e. Oberſtelle. *Fellyebb - valóság, Elsòbbség.*

Priōrĭtas, ātis, f. JCt. *idem.*

Priorſum, *Macrob.* priorſus, *Adv.* Claud. *Naperzo, predsze, naperzu sztran.* Voran, für ſich. *Előre.*

Priſcè, *Adv.* Gic. *Na sztari nàchin, po sztari navadi, po sztarinzko.* Auf alte Weiſe, nach der alten Art und Manier, altvätteriſch. *Régi módra.*

Priſcus, a, um, Cic. *Sztaro - vechni.* Altvätteriſch. *Régi, ó.* Vid. *Antiquus N.* 1.

Priſtĭnus, a, um. *Negdasnji, prednyi.* Vorig. *Elébbi, Minapi.* Orbati priſtinis muneribus. *Cic.* priſtinum animum erga aliquem conſervare. *Liv.* De priſtino. *pro* pridie. *Gell.* 2. V. *priſcus.* priſtina Romuleis inſloruit arcibus ætas. *Claudian.*

Prīvātim, *Adv.* Cic. *Na szamom, oszebe, pószeb,*

Digitized by Google

ſzeb, zóſzeb'. Daheim, für ſich ſelbſt, ſonderlich. *Tſak magánoſon, Tulajdonúl.*

Prīvātio, onis, f. Cic. *Mentuvanye, Odvetje, Zbavlenye.* e. Beraubung, Benehmung. *Meg-foſztás.*

Prīvātivus, a, um, Gell. *Mentujuchi, odvjemlyuchi, mentuvati moguch.* Beraubend, benehmend, Beraubungs-Krafft habend, *Megfoztó, Megfoſztáſt jelentő.*

Prīvātus, a, um, *à* privus. Cic. *Oſzebni, poſzebni, oſzebit, ſzamo-ſzvoj, na ſzamom.* Einſam, für ſich allein, für ſich ſelbſt, abſonderlich, ſelbſt-eigen. *Tulajdon, Magánoſ* Item V. *proprius.* Deinde ut communibus utatur pro communibus, privatis ut ſuis. *Cic. 1. off. 2. Prèz chaſztì.* Kein Amt habend. *Tiſzt nélkůl-való.* Homo privatus: *pro* non conſtitutus in dignitate. *Chlovek prez chaſzti.* Menſch, der kein Amt hat. *Tiſzt nélkůl-való, Tiſztet nem viselő ember.* Vita privata: *id eſt* â muneribus publicis remota. *Sivlenye oſzebno, prez chaſzti obchinzke.* Einſames Leben. *Magános élet, Tiſzt nélkůl-való élet,* ità Cic.

Prīvātus, a, um, *partic. à* privo. Ovid. *Mentuvan.* Beraubt. *Meg-foſztatott.*

Prīvigna, æ, f. Cic. *Paſztorkinya.* e. Stief-Tochter. *Moſtoha-leány.*

Prīvignus, i, m. Cic. *Paſztorek.* r. Stief-Sohn. *Moſtoha fiú.*

Privilegiārius, a, um, Ulp. *Z-oſzebujnemi miloſchami y z-ſzlobodchinum daruvan.* Mit ſonderbahrer Freyheit begabet. *Kinek valamire ſzabadſága vagyon.*

†Privilegiātus, a, um, *Latinè* privilegiô, vel immunitate donatus, à communi onere exemptus. V. *Liber N. 1. Immunis N. 3.* Domus privilegiata. *Szlobodna biſa.* 3. Frey-Haus. *Szabados báz.*

Prīvilēgium, ii, n. *Compos. ex* privus & Lex, *Synon.* Lex privatis facta, Lex ad unum pertinens, Lex privatorum. *Oſzebita zapoved, zbog jednoga ſzamoga vuchinyena odluka.* Abſonderliches Geſetz. *Tulajdon tőrvény.* De aliquo homine privilegium ferre: *id eſt* aliquid de aliquo ſtatuere. *Cic.* Alicui privilegium irrogare: *pro* Legem ferre contra aliquem privatum. *Id. 2.* apud Plin. & JCtos. *Szlobodchina, Iznemlyenye od chefza.* e. Freyheit, Befreyung. *Valamire-való ſzabadság.* Vid. *Immunitas N. 2.*

Prīvo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Mentujem, odnémlyem, zbavim.* Beraube, benehme. *Meg-foſztom.* Communî luce aliquem privare: *pro* occidere. *Cic.*

Priùs, *Adv.* Cic. *Pervle, pervo, predi, prie.* Vorhero, eher, vordem, ehemals, zuvor. *Elébb, Előtt.* Item V. *potius.* ità Cæs.

Priuſquam, & priùs quàm, *Adv.* Cic. *Pervoneg.* Ehe dann, zuvor als, eher als. *Mintsem előtte, előbb hogy nem.*

Prīvus, a, um, Liv. *Vſzaki poſzeb.* Einzelich. *Magán-való.* Vid. *Singularis N. 1. ſingulus.* 2. Interdum accipitur pro privato. V. *privatus N. 1.* Horat. 3. Nonnunquam etiam pro ſpoliato. V. *privatus 2do loco.* Apul.

Prō, *prap. cum Abl.* Cic. *Za.* Für. *ért, érette.* Nonne pro ſuo partu ità propugnant, ut vulnera excipiant? *Cic. 2.* V. *Antè* pro templis omnibus. Cic. *Pred vſzémi czirkvami.* Vor allen Kirchen. *Minden templom előtt.* 3. V. *propter N. 1.* Quem omnes amare meritiſſimo pro ejus eximia ſvavitate debemus. *Cic. 4.* V. *In,* in ſua primaria ſignificatione. Sedere pro tribunali. Cic. *Na ſzudnom ſztolczu ſzedeti.* Auf dem Richter-Stuhl ſitzen. *Az itélő ſzékben ülni.* Item: pro Roſtris dicere *pro* In roſtris *vel* ex roſtris dicere. *Id.* Dicere pro concione: *id eſt* in concione, *vel* ad concionem. *Id 5.* V. *juxta N. 1, ſecundùm N. 1.* Pro ſua quiſque facultate. Cic. *Vſzaki poleg ſzvoje moguchnozti.* Ein jeder nach ſeinem Vermögen. *Kiki a' maga tehetsége ſzerént.* pro ſua parte, pro viribus *idem ſignificat.* Vid. *in part.* Cic. Pro Cluentii voluntate nimium, pro Reip. dignitate parum, pro veſtra prudentia ſatis dixiſſe videor: *id eſt* ſpectatâ veſtrâ prudentiâ, *vel* pro ratione veſtræ conditionis. &c. *Id.* 6. ponitur *pro* loco, vice. *Meſzto.* An ſtatt. *Helyett.* Gerere ſe pro cive. Eſſe pro prætore. *Cic. 7.* V. *Tanquam.* Cum jam pro damnato, mortuoque eſſet. *Cic.* 8. Nota *uſus ſequentes:* Sanè quam *pro eo, ac* debui, graviter, moleſteque tuli. *id eſt* ita ut. &c. *Pro eo* eſt, *atque ſi,* vel *ac ſi* adhibitus non eſſet: h. e. perinde ac ſi, *vel* quàm ſi. &c. *Pro ut* hominis facultates ferebant. *id eſt* perinde ut, ſicut. *Pro eo* tàmen id habeamus, *quomodo* à te data ſit opera, ut impetraremus. Ea *pro eo, quantum* in quibuſque ſit ponderis, æſtimanda ſunt. Equidem *pro eo, quanti* te facio, quicquid feceris, approbabo. *Proque eo,* quòd nomen eius magnâ erat apud omnes gloriâ. *Huſuſque*

Cic.

Digitized by Google

Cic. 9. pro tempore: *id eſt* ut tempus fert. *Liv.* pro ſe quiſque: *pro* quantum quisque valet. *Cic.* pro re: *id eſt* prout res poſtulat. *Lucr.*

Prō *vel* Prōh, *Interject.* Admir. *vel* Exclam. *Ah! oh! o!* Ey! o! Leider! *Ah! Lah!* Pro Dii immorrales! pro DEûm fidem, atque hominum! pro ſancte Jupiter! *Cic.* 2. Indignantis. Pro Jupiter, hominis ſtultitiam! *Ferent.*

Proăvĭta, æ, f. Caius JCtus. *Prededova ſzeſztra, dedova tetcza po otczu.* Des Groſs-Vatters Vatters-Schweſter. *Nagy apám attyának nénnye* vagy *búga.*

Proauctor, oris, m. *Suet.* Vid. *Ante* vel *primus* & *Auctor, progenitor.*

Prŏăvia, æ, f. Svet. *Prebaba, dedova ali babina mati.* e. Groſs-Groſs-Mutter, Alt-Mutter, des Groſs-Vatters, *oder* der Groſs-Mutter Mutter. *Nagy apámnak* vagy *Nagy anyámnak annya, ükbm.*

Proăvītus, a, um, Ovid. *Prededov, prededji, ſztarinzki, od ſztareſſeb.* Von Vor-Eltern. *Eleinktól, öſtöl fogva-való.*

Prŏăvuncŭlus, i, m. Paulus JCt. *Prededov, ali bolye prebabin brat, dedov ali babin vujecz, dedove ali babine matere brat.* Des Groſs-Vatters, *oder* der Groſs-Mutter Mutter-Bruder. *Nagy apám,* vagy *nagy anyám Annyának öttse* vagy *báttya.*

Prŏăvus, i, m. Cic. *Preded, dedov ali babin otecz.* r. Groſs-Groſs-Vatter, Alt-Vatter, des Groſs-Vatters, *oder* der Groſs-Mutter Vatter. *Nagy apámnak* vagy *Nagy anyámnak attya, öömnek az attya.*

Prŏba, æ, f. JCt. V. *probatio N. 2. & 3. Indicium N. 2.*

Prŏbābĭlis, is, *com.* le, n. *Iſztini podoben, potverdlyiv, vere-vréden.* Der Wahrheit ähnlich. *Meglebetö, Bizonyítható.* Vid. *Credibilis, opinabilis, veriſimilis.* Nihil eſt tam incredibile, quod non dicendo fiat probabile. *Cic.* 2. accipitur *pro* Laudandus, tolerabilis, probari dignus. *Hvale-vréden, pobvalyiv, prietlin, za dobro derslyiv.* Lobens vverth, vvas ſich loben läſt. *Javalható.* Vid. *Laudabilis.* Autronius voce peracuta, atque magna, nec alia ulla re probabilis. *Cic.* probabilior. *Id.*

Probabilĭtas, atis, f. Cic. *Iſztini podobnoſzt, potverdlyivoſzt.* e. Warſcheinlichkeit, das man bekräfftigen kan. *Javalhatóság.* Vid. *Veriſimilitudo.*

Probabilĭtĕr, *Adv.* Cic. V. *Credibiliter, veriſimiliter.* 2. V. *Laudabiliter,* ità Vellei.

Prŏbāmentum, ti, n. JCt. V. *probatio N. 2. & 3.*

Prŏbātio, onis, f. Cic. V. *Approbatio, Comprobatio, Laudatio, Affirmatio, Confirmatio N. 1. 2.* V. *Argumentatio, Demonſtratio.* probationes potentiſſimæ. *Quintil.* 3. V. *periclitatio N. 1.* De quadrupedibus prima eſt probatio, qui idonei ſint boves. *Varro.*

Prŏbātīvus, a, um. V. *Demonſtrativus, perſvaſorius.* Quæſtiones probativæ. *Quintil.*

Probātor, oris, m. Cic. V. *Approbator, Comprobator, Confirmator N. 1. Laudator.*

Prŏbātus, a, um. *Nom. Adject. ex partic.* Cic. *Za dobro iman, potverdyen, Hvale-vréden, dobro zpoznan, zkuſzan,* peregr. *probuvan.* Bevvährt, damit man vvohl zu frieden, erfahren, verſuchet. *Javallt, bizonyos, próbáltt.* Item V. *placitus, gratioſus, pergratus, probus &c.* Homo probatæ fidei. *id eſt* perſpectæ, experimentis comprobatæ, ſpectatæ. *Cic.* Gratulatio tua eſt mihi probatiſſima: *pro* gratiſſima, jucundiſſima, perquam accepta, ſummè placita, pergrata. *Id.* ut nemo tota juventute haberetur probatior: *id eſt* probior. *Liv.*

Prŏbè, *Adv.* Cic. *Pravedno.* Gar recht. *Jámborúl.* Vid. *Bene N. 1. perfectè, praclarè, rectè.* 2. apud Comicos V. *Bene N. 2. Valde.* Quem probè percuſſeris. *Plaut.*

Prŏbĭtās, atis, f. Cic. *Lépo-derſnozt, pravednozt.* e. Frömmigkeit. *Jámborság.* Vid. *Bonitas, Honeſtas, Ingenuitas.*

Prŏbĭtĕr, *Adv. obſol.* Varro apud Non. V. *probè.*

* Prŏblēma, ătis, n. Sveton. *Govorenye z-pitanyem, razgovor dve protivne ſztrane zaderſavajuchi.* Eine aufgevvorffene Frage; Rede, ſo zvvey gegen einander ſtreitende Theil in ſich enthaltet. *Elö-vött kérdés, elö-vétetett kérdés, mellyet akar állitſunk, akar tagadjunk, mind egy.*

Prŏbo, as, are, avi, atum, (Act.) V. *Approbo, Affirmo, Comprobo, Commendo N. 2. Dilaudo.* Ea ſentit, quæ non probantur in vulgus: *pro* quæ vulgus non probat. *h. e.* quæ vulgus ſuô judiciô recta eſſe non judicat, non cenſet, non laudat. *Cic.* Quod ne in ipſis quidem philoſophis magnopere unquam probavi. *Id.* Rationem otii tui & laudo vehementer, & probo. *Id.* Ubi vides, quòd *probo* majorem vim habeat, quàm *laudo.* 2. V. *ſatisfacio.* Qua in legatione & civibus, & ſociis ita ſe probavit, ut &c. *pro* ita ſatisfecit, *vel* Mores ſuos, & inge-

Digitized by Google

nium ita probatum reddidit. *Cic.* Item V. *persvadeo N.* 2. Mihi & Flacco neutiquam probari potuit tam flagitiosa, & tam perdita libido: *pro* persvaderi non potuit: *id est* effici non potuit, ut mihi libido recta & probata videretur &c. *Cic.* 3. V. *Argumentor, Demonstro* Scil. *argumentis.* Qui nullam unquam in illis suis disputationibus rem defendit, quam non probârit. *Cic.* 4. V. *periclitor N.* 2. Mucronem cultri ad buccam probare: *pro* experiri, experimentum cultri facere. *Petron.*

*Prŏbŏscis, ĭdis, f. Plin. *Rulyecz, Gúbecz Bedo-koſztchaka.* Der Rüſſel eines Elephanten. *élĕfántnak az orra.* Dicitur etiam generatim de cæteris brutis. *Varro apud Non.*

Prŏbrōsè, Adv. Gell. V. *Merzko, ſzramotno, s-obſzanoztjum.* Schändlich, ſchimpflich, mit Schand. *Szidalmaſon, gyalázatoſon.* Item V. *Dedecorosè, Contumeliosè, Ignominiosè.*

Prŏbrōsus, a, um. *Szramote pun.* Voll Schand. *Szidalmas.* Vid. *Dedecorosus, Ignominiosus, Infamis, Maledicus.* Vox probrosa. *Cic.* Vitâ probrosus. *Tacit.* Quo nihil probrosius duco. *Plin.* Mulier probrosissima. *Lamprid.*

Prŏbrum, i, n. Cic. *Vſzako merzko y nedoſztojno delo, zlo-chinſztvo, Hudo-tzorſztvo.* Ein jede ſchändliche That, übelthat. *Minden gyalázatos tſelekedet.* Vid. *Malefactum.* Speciatim V. *Stuprum.* Uxorem probri admissi insimulare. *Plaut.* Item V. *opprobrium.* Quanto illis probro futurum sit, si &c. *Cic.* Item V. *Contumelia, Convicium, Maledictum.* Alicui probrum inferre, objicere. *Cic.* Respergi probro! *pro* contumeliâ, *vel* maledicto affici. *Tacit.*

Prŏbus, a, um, bior, *Cic.* issimus, Plin. *Dober, prauden.* Gut, rechtſchaffen, fromm. *Jó, Jámbor.* Vid. *Bonus, Castus, Fidus, Integer N.* 2. *Bene moratus, modestus, pius N.* 1. *&c.* Vir, moribus probus: *vel* Vir probis moribus. Cic. *Dobroga dersánya chlovek.* Ein Menſch von guten Sitten. *Jámbor erkölt-ü ember.* 2. dicitur etiam de rebus inanimis. V. *Excellens, præstans.* Navigium. Ingenium probum. *Cic.* Color probus: *pro* excellens. *Colum.*

Prŏcācĭa, æ, f. Auſon. *&*

Prŏcācĭtas, atis, f. Cic. *propriè idem est ac* Audacia in petendo. *Neſzramesſtyivoszt, prezobraznoſzt, Velika na lyubav zpuſztyenoszt, ſzlobodchina nechudna vugovorenyu, jezichlivoſzt, prokßia, prevzetnoszt.* c. Frechheit, r. Muthwill, e. Ausgelaſſenheit, ſehr zu groſſe Freyheit in unzüchtigen Lieben und Reden, r. Frevel. *Szemtelenség, Fajtalanság, Nyelvesség.* Vid. *petulantia, Loquacitas.*

Prŏcācĭtĕr, *Adv.* Liv. *Razpuſztyeno, prezobrazno, neſzramesſtyivo, na nechiſztu lyubav zpuſztyeno, prokßeno, prevzetno.* Frewentlich, frech, unbändig, unzüchtiglich. *Szemtelenül, fajtalanúl, ſzabad nyelvvel.* Vid. *petulanter, loquaciter.*

Prŏcālo, as, are, avi, atum, (Act. *obſol.*) Feſt. *V. provoco N.* 1.

Prŏcatio, onis, f. Apul. *Na nechiſztu lyubav ali delo mamlenye, vablenye, vabenye, nagovarjanye.* c. Werbung. Anreitzung. Lockung zur unzüchtigen Lieb *oder* That. *Fajtalan ſzeretetre gerjeſztés, izgatás.*

Prŏcax, ācis, *com.* Cic. *Neſzramesſtyiv, na nechiſztu lyubav zpuſztyen, prokßen.* Unverſchämt, frech, muthwillig, geil. *Fajtalan, ſzemtelen, ſzabados nyelvű, ſokat artzátlanúl tſevegő.* Vid. *Effrons, Linguosus, petulans.* Ut non solùm meretrix, sed etiam procax videatur. *Cic.* In fœminas procacior. *Colum.* procaciſſima lixarum ingenia. *Tacit.*

Prŏcēdo, is, ere, essi, essum, (Neu.) *Dalye idem, napred odhadyam, naperyo izhadyam, bodim.* Weiter gehe, fortgehe, herfür gehe. *Elmégyek, előtt jövök.* Vid. *Incedo N.* 1. *&* 2. *Exeo.* Huic ad urbem venienti tota obviam civitas cum lacrymis, gemituque processerat. *Cic.* Vid. in *Obviam N.* 1. *&c.* In publicum procedere *pro* exire. *Id.* 2. Transl. V. *prætereo N.* 2. Ubi plerumque noctis processit: *pro.* Ubi major noctis pars præterit. *Sallust.* 3. V. *Cresco.* Ætate, honoribus longius procedere. *Cic.* Item V. *proficio N.* 1. In philosophia procedere. *Cic.* Qui naturâ, doctrinâque longè ad virtutem processissent. *Id.* 4. V. *pervenio N.* 1. *pertingo, attingo.* Usque ad adolescentiam meam processit ætate. *Cic.* 5. V. *Accido N.* 1. *Evenio N.* 1. *Obtingit, Cedo N.* 2. Omnia prosperè procedent: *pro* evenient. *Cic.* Nonnunquam summis oratoribus, non satis ex sententia eventum dicendi procedere: *pro* succedere, accidere, cedere. *Id.* 6. V. *prosum.* Totidem dies emptori procedent: *pro* proderunt, in utilitatem emptoris cedent. *Cato.* 7. Militibus stipendia procedunt: *pro* promptè numerantur. *Liv.* 8. Eo insolentiæ processit, *vel* progressus est, ut &c. Cic. *On je na tuliko oholen poſztal,*

Digitized by Google

poſztal, da &c. Er iſt ſo übermüthig vvorden, das &c. *Annyira elémentt a' dologban, hogy &c.* Naſcens in pedes procedit: *id eſt* ita naſcitur, ut pedes ex utero priores emergant. *Plin.* Res hæc procedit: *pro* locum habet, vim obtinet. *JCti.*

Prŏcella, æ, f. Cic. *Víher, veliki veter z-naglim dergyem navlaſztito na morju, Zhurkanye morja.* r. Sturmvvind, s. Sturmvvetter, Ungevvitter abſonderlich auf der See, e. Ungeſtümmigkeit des Meers. *Szélvész, Háború, Fergeteg, kivált-képen a' tengereken.* 2. Transl. V. *Ærumna, Adverſitas, Moleſtia, perſecutio, perturbatio.* Vitam quietam, & remotam â procellis invidiarum ſequi. *Cic.*

Prŏcello, is, ere, cŭli, ulſum, (Act. *ab antiq.* Cello.) *Szim-tam bitam, trészkam, burkam.* Hin und her vverffe, ſchlage, umkehre. *Felverem, Felfordítom, Szétlyelverem.* Vid. *percello N. r. perturbo N. 1. Commoveo.* Procella omnia procellit. *Serv.*

Prŏcellōſus, a, um, Liv. *Vihra ali burkanya pun, vibren, vibraſzt, burkaſzt, ſzlapovit, valovit.* Wind ſtürmig, ungeſtümm, voll Ungevvitter. *Szélvészszel rakva, Fergeteges.*

Prŏcĕr, ĕris, m. *Sing. minus uſitatus.* Agnoſco procerem. *Juven.* Vid. *proceres.*

Prŏcērè, proceriùs, *Adv.* Cic. *Viſzoko, Dugo, pretegnyeno.* Hoch, lang, ausgeſtreckt. *Magaſan, Terjedtten.*

Prŏcĕrēs, rum, m. *Plur.* Liv. V. *Magnates, Optimates, Primates N. 2. Viri primores* in voce *primorà.*

Prōcēritas, atis, f. V. *Altitudo N. 1.* Arborum proceritas. *Cic.* proceritas corporum *Plin.* Item V. *Longitudo N 1.* proceritas ſpatii. *Apul.* Numerus orationis tardius fluit pedum proceritate: *id eſt* productione, ſeu longioris temporis enunciatione. *Cic.*

Prōcēritūdo, ĭnis, f. Solin. *idem.*

Prōcērŭlus, a, um. Apul. *Priviſzok, pridug, nadug, malo viſzok ali dug.* Etvvas hoch oder lang. *Valamenyire magas, hoſzſzu.*

Prōcērus, a, um, rior, iſſimus. Cic. *Viſzok, na viſzinu dug, ali velik.* Hoch, lang oder groſs in der Höhe. *Magus.* Vid. *Altus N. 1. Longus N. 1.*

Prōceſſio, onis, f. Veget. V. *progreſſio. N. 1.* Speciatim verò & in ſenſu vulgi. *Szkup zpravleneh poboſno putuvanye, obchinzko obhadyanye, redno hodenye,* peregr. *proczeſzia.* e. Proceſſion, öffentlicher Umgang. *Bútsú nyerésért ſſzve gyúltt kőzségnek járáſa, futazáſa; Bútsú járás.*

Prōceſſus, ûs, m. Cic. V. *progreſſus.*

Prōcĭdentia, æ, f. Cels. *Opadanye, naperdo padanye, prepadanye, iz ſzvojega meſzta izpadanye, vgreznenye.* Das Niederfallen, r. Vor- *oder* Ausfall, e. Vorfallung, Senckung. *Leborúlás, Le-eſés.* Eſt genus morbi, cùm pars quædam corporis prolabitur extra ſuum locum naturalem. *ut* procidentia uteri. *prepadanye, ali vgreznenye vutrobe.* r. Vorfall, *oder* Senckung der Gebähr-Mutter. *Mébe le-eſtſe.* Plin. Ani, ſeu ſedis procidentia. *Cels.*

Prŏcĭdo, is, ere, procĭdi, cāſum, (Neu.) *Naperdo opadam, pred-opadam, na tla padam, Dole-padam.* Vorfalle, niederfalle. *Leborúlok, Ledűlők.* Muri pars arietè incuſſo ſubrútæ procĭderat *pro* deciderat. *Liv.* Ad pedes alicuius procidere. *Kómu pred noge opaſzti, na kolena pred kóga opaſzti.* Einem zu Füſſen fallen. *Valaki lábai előtt leborúlni.* Horat. 2. *procidere* dicuntur partes corporis, quæ morbo, aut aliâ vi ſitum naturalem mutant. *Plin.*

Prŏcĭduus, a, um, Plin. *Vruſſen, vgreznyen, na tla opadajuchi, ki je prepal, opal.* Einfällig, niederfällig. *Le-eſett, Dűlő félbenálló.*

Prōcieo, es, ĕre, īvi, ĭtum, (Act.) V. *Poſtulo N. 1.* Matrem protitùm plurimi venerunt. *Liv. apud Feſt.*

Prōcinctus, a, um. V. *paratus N. 1.* Claſſes procinctæ. *Gell.*

Prōcinctus, ûs, m. Cic. *K-Voiſzki pripravá, Gotovo rèd na boj, pripravnoſzt k-chemu, gotové-zpravnoſzt.* e. Zurüſtung, Schlacht-Ordnung zum Krieg, Zurüſtung zum etvvas, Bereitſchafft. *Készűlet, Tſatai készűlet.* In procinctu ſum, *vel* ſto. *Gotov ſzy pripraven jeſzem, gotovo ſztoim, naſzkok gotov jeſzem.* In Bereitſchafft ſtehe, Reiſefertig bin, auf dem Sprung ſtehe. *Készen állok, készen vagyok.* Aliquid in procinctu habere. *Gotovo kaj ſzy pripravno imati.* Etvvas in der Bereitſchafft haben, fertig und bereit haben. *Valamit készen tartani.* ita Quinctil. 2. *Transl.* Aliquid in procinctu facere: *id eſt* expeditè, celeriter. *Ovid.*

Prōcĭto, as, are, avi, atum, (Act.) Feſt. V. *Laceſſo N. 1.*

Prōclāmātio, onis, f. Quinctil. *Z-kricheem obznanuvanye, prezvanye.* e. Ausruffung. *Kikiáltatás.*

Prōclāmātor, oris, m. *Prezivavecz, ozovich, Razglaſzitel.* r. Ausruffer. *Kikiáltó, poroſzló.*

Digitized by Google

Proclāmo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Gláſzim, prezávam, ozávám, z-vikum na znanye dájem.* Ausruffe. *Kikiáltom.* Fidem tuam proclamant. *Cic.*

Proclinātio, onis, f. Vitruv. *Naperzo nagnyenye, prignyenye.* Für ſich Neygung. *Elhajtás.*

Proclinātus, a, um, *partic. paſſ.* Vitruv. V. *proclivis N. 1. 2.* Transl. V. *proclivis N. 2.* Cæs.

Proclino, as, &c. Colum. *Naperzo prigibljem, predſze nagibljem.* Vor ſich biege. *Előre-hajlok.* Vide *Inclino N. 1.*

Proclivis, is, *com.* ve, n. *Szterzno-nagnyen, predſze prignyen, nagnut, dole viſzechi.* Für ſich geneigt, abhängig. *Leitős, Lehajló.* Vid. *Declivis.* Eo pelli poſſe per proclive faciliùs rati. *Liv. 2.* Transl. *pro* propenſus. *Nagnyen.* Geneigt. *Hajlandó.* Ingenium ab labore proclive ad libidinem. *Terent.* Alii ad alios morbos procliviores ſunt. *Cic.* Sceleri proclivis egeſtas. Sil. *Nazlo y grebotu nagnyeno je ſztromaſtvo.* e. Armuth iſt geneigt zum böſen. *A' ſzegénység hajlandó a' gonoſzságra.* 3. V. *Facilis N. 1.* Dictu quidem proclive eſt. Cic. *Rechi je vre lahko.* Es iſt zvvar leicht (bald) geſagt. *Azt ugyan könnyű mondani.* In proclivi aliquid eſſe: *pro* Aliquam remfacilem eſſe, in promptu *vel* procinctu eſſe. *Terent.*

Proclivitas, atis, f. Hirt. *Dole nagnyenye, prignyeno viſzenye.* Abhängung. *Hajlóság, Lejtőség.* Vid. *Declivitas.* 2. Transl. *Nagnyenye, Nagnutie.* e. Neygung, Zuneygung. *Hajlandóság.* Quòd alii ad alia bona ſunt aptiores, facilitas nominetur, in malis proclivitas. *Cic.*

Proclivĭter, proclivĭùs Adv. Cic. *Nagnyeno, Lahko.* Geneigt, leichtlich. *Hajlandólul, könnyen.* Vid. *Facilè N. 1. propensè.*

Proclivĭum, ii, n. Glaud. *Locus proclivis.* Vid. *proclivitas N. 1.*

Proclivus, a, um, Senec. V. *proclivis N. 1. 2.* Transl. V. *proclivis N. 2.* Plaut.

Proclūdo, is, &c. Pallad. V. *Concludo N. 1. Claudo N. 1.*

Prŏco, as, are, avi, atum, [Act.] Cic. *Szvábim, Mamim.* Werbe. *Nőſzéſre kivánom.* &c. Vid. *prebenſo N. 2.*

*Prŏcœtium, ii, n. & procœton, ōnis, m. *Szoba pred biſum za ſztrázu,* &c. *predkomora predbiſno meſzto.* e. Wacht Kammer, Bey-Kammer, s. Audientz-Zimmer. *Udvarló palota, ántikamara.*

*Prŏcŏmium, ii, n. *Lázi naperzo rugani, roſichki.* Vörderſte Haar-Büſchlein, Favoritlein. *Előre megfodorított haj-fürtek.*

Prōconſul, ŭlis, m. *Veliko-zechnika, ali veliko-ſzvetnika, iliti poglavára nameſztnik.* r. Stadthalter des Burgermeiſters &c. *Pólgár-meſter bely tartója* &c. Miſſus pro Conſule, *vel* pro-Conſulibus. Bella à Proconſulibus, & pro-prætoribus adminiſtrantur, &c. *Cic.* Ejus anni proconſul. *Tacit.* Fere, qui conſulatum priore anno geſſerat, poſteriore ad Provinciam procurandam Proconſul mittebatur.

Prōconsŭlāris, is, *com.* re, n. Gell. *Veliko-ſzvetnika nameſztniku ſzlüſſajuchi, nameſztnikov.* Zum Stadthalter *oder* Vice-Burgermeiſter gehörig. *Pólgár-meſter helytartójához-való.*

Proconsŭlātus, ûs, m. Plin. *Veliko-ſzvetnichkoga nameſztnika chàſzt, nameſztnichtvo, nameſztje glavarzko.* Stadthalters-*oder* Vice-Burgermeiſters Würde und Amt, *Vitéz pólgár-meſter tiſztsége.*

Prŏcor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) V. *proco.* procari, poſcere, unde procaces meretrices ab aſſiduè poſcendo: & proci uxorem poſcentes in matrimonium. *Feſt.* Aliquid procari: *pro* blandiendo poſcere. *Varro.* Vid. *Blandior, Lenocinor N. 2.*

Procraſtĭnātio, onis, f. Cic. *Od dneva do dneva odlachenye, pozutraſſenye, odlaka.* r. Aufzug, Aufſchub, Verzögerung. *Napról napra-való halogatás.* Vid. *Dilatio.*

Procraſtĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Od dneva do dneva odláchim, odteſem, pozutravam.* Verzögere, aufziehe, aufſchiebe. *Napról napra halogatom.* Vide *Differo N. 1.*

Procreātio, onis, f. V. *Generatio, geneſis N. 1. genitúra.* Liberorum procreatio. *Cic.*

Procreātor, oris, m. Cic. V. *Creator, Generator, Genitor.*

Procreātrix, īcis, f. Cic. V. *Generatrix, parens.*

Procreo, as, &c. Cic. V. *Creo, genero, gigno, pario N. 1. 2.* Alicui periculum procreare: *pro* intentare, ſtruere. *Cic.*

Prōcrĕſco, is, &c. Lucr. V. *Creſco.*

Prōcŭbĭtor, oris, m. Feſt. *Sztrazſan, Viroſztnik pred taborom, ki pred leſechum vojſzkum viroſztuje, predſztrazſan.* r. Wachter, ſo vor dem Lager vvachet, e. Feld-*oder* Piquet-Wacht, Vorvvacht. *Tábor előtt vigyázó, Fiók Strázſa.*

Prōcŭbo, as, are, cŭbui, ĭtum, (Neu.) Virg. V. *procumbo.*

Procūdo,

Procŭdo, is, &c. V. *Excudo N. 1. Exatuo.* Vomeris obtusi dentem procudere. *Virg.* 2. Transl. V. *perficio.* Linguam procudere. *Cic.* Item V. *Genero, Gigno.* prolem procudere. *Lucr.* Item V. *Invenio N. 1. Excogito.* Vivendo voluptatem procudere: *pro* invenire. *Lucr.* Dolos procudere: *id est* excogitare, artificiosè machinari. *Plaut.*

Prŏcŭl, *Adv.* Interdum etiam *præp.* ùt volunt Grammatici, Ablativo serviens. *Daleko, Dalko, Dalecb, od daleka, iz dalka.* Weit, fern, von fern. *Meſzſze.* Aliquid procul videre. Virg. *Kaj iz dalka videti.* Etwas von fern sehen. *Valamit meſzſzünen látni.* Frequenter jungitur Adverbiis, *hinc, istinc, illinc, inde, alicunde.* Procul hinc ſtans audivi. Terent. *Daleko od ovud*, ali *Daleko od ovega meſzta ſztojecb, chul jeſzem.* Ich habe gehöret vveit von hier ſtehend. *Meſzſze innen álván hallottam.* Esse procul inde. Cic. *Daleko od onud biti.* Weit von dannen seyn. *Meſzſze lenni onnan.* &c. Sæpe præp. *à* vel *ab* recipit, quæ etiam toties subauditur, quoties *procul* cum Abl. solo tanquam suo reperitur. *e. g.* Cœlestia procul esse à nostra cognitione. *Cic.* procul patriâ: *pro* procul à patria. Cic. *Daleko od domovine.* Weit von dem Vatterland. *Meſzſze hazájától.* procul dubio. Sveton. *Daleko od dvojne*, iliti *prez vſzake dvojne.* Ohne allen Zvveiffel. *Minden kétség nélkül.* procul vero: *pro* procul â vero, longè â veritate. *Colum.* procul errare: *pro* longè, multum, *vel* valde errare. *Sallust.*

Prŏculcātio, onis, f. Senec. V. *Conculcatio.*

Proculcātor, oris, m. *Poteptavecz, pogazitel, potlachitel.* r. Zertretter, Zerstampffer. *Eltapodó, Elötte eltapodó, Elrontó.* Quam inspexêre proculcatores. *Ammian.* ubi tamen alii legunt *procursatores.*

Proculco, as, are, avi, atum, (Act.) Golum. *Iduch zatíram, pogazujem, potlachujem, z-nogami poteptam.* Mit Füssen trette. *Eltapodom, Elötte eltapodom.* Vid. *Conculco.* 2. Transl. Fata proculcare: *pro* contemnere. *Senec.*

Procumbo, is, ĕre, cŭbui, ĭtum, (Neu.) V. *Jaceo N. 1.* Ipsum fessum via procubuisse. *Liv.* 2. Accipitur *pro* prosternor. *Dole légam.* Mich lege, niederlege. *Lehevere-dem, Ledöllök.* Vid. *Decubo, Cado N. 1. procido. N. 1.* Ad genua procumbere: *pro* cadere, prosterni. *Curt.* Ante pedes, *vel* genibus alicujus procumbere: *pro* procidere. *Ovid.*

Procūrātio, onis, f. Gic. *Szkerblyenye, ſzkerbi-noßnya, pazka.* e. Vervvaltung. *Gondviſelés.* Synon. *Administratio, Gubernatio N. 2. 2.* V. *Expiatio.* Ut sue plena procuratio (*expiatio*) fieret. *Cic.*

Procūrātiuncŭla, æ, f. Senec. *parva procuratio.*

Procūrātor, oris, m. Cic. V. *Administrator, Curator N. 1. 2.* speciatim *procurator* dicitur ille, cujus operâ in negotiis litium utimur. V. *Advocator.* ita *Ulp. Cic. &c.* Agere per procuratorem. *Cic.*

Procūrātōrius, a, um, Ulp. *Szkerbitelov, ſzkerbitelszki, ſzkerbitelu ſzliſſajuchi.* Dem Schaffner, *oder* Anvvald gehörig. *Gondviſelési, gondviſelésbez-való.*

Procurātrix, īcis, f. Cic. *Szkerbitelicza, koja na kaj ſzkerb y pazku ima.* e. Vervvaltetin. *Gondviſelőné.* Vid. *Gubernatrix.*

Prōcūro, & prŏcūro, as, are, avi, atum, (Act.) V. *Diligenter & Administro, Curo. N. 2. & 4. Guberno.* Actiones alicujus procurare: *pro* administrare. *Cic.* Nutrices pueros domi procurent: *pro* gubernent, custodiant, moderentur. *Plaut.* Arbores procurare: *id est* diligenter excolere, & curare, ut crescant. *Cato.* 2. V. *Expio.* Monstra procurare. *Cic.* 3. V. *præsum.* Pannonius Avitus cum in Gilicia procuraret. *Leg. 86. Dig. de acquir. & amit. hared.*

Prōcurro, is, ĕre, prōcurri, cursum, (Neu.) *Dalye techem, zatéchemſze, naprvo-derchim, zaderkavamſze.* Fürauslauffe, herfür lauffe. *Elő-futok, kidűllyedek.* Cùm milites infestis pilis procurrissent. *Cæs.* in publicum procurrere: *pro* excurrere. Liv. *Van izderchati, na vuliczu derchati.* Auf die Gassen lauffen. *Az utſzára kifutni.* Mons in mare procurrit: *pro* excurrit, protenditur. *Horat.* Vitæ spatium procurrere: *pro* decurrere, finire. *Ovid.*

Procursātio, onis, f. *Van zderchanye, zatéchenye, potechenye.* r. Auslauff, e. Streiffe-rey, r. Scharmützel. *Ellenségre kiütés, Ellenkezés.* Vid. *Excursatio, Incursio.* Hostes procursatione lacessere. *Liv.*

Procursātor, oris, m. Liv. *Zatekavecz, naprvo derkavecz, pred vojſzkum na nepriatela navalitel.* r. Vorlauffer, Scharmützirer, der zur Kriegs-Zeit vorlauffet. *Elő futó, Ellenségre kiütő, kijáró.* Vid. *Antecursor, Excursator.*

Procursio, onis, f. Quintil. *Naprvo derchanye,*

Digitized by Google

nye, *predtechenye*. Das Fürlauffen. *Előfutás*. Item V. *Excursatio, Digressio.*

Prōcurso, as, are, avi, atum, (Neu. *Freq.*) Liv. *Van tecbem, predderchim, zaderkamsze szuprot nepriatelu &c.* Fürauslauffe, hinaus auf den Feind &c. lauffe. *Ellenségre kiűtők, Ellenkezem. &c.* Vid. *Incurso, Incursito, præcurro N. 1. Ultra & Cursito, Excurro.*

Procursōrius, a, um, Ammian. V. *præcursorius.*

Procursus, ûs, m. Liv. V. *Ultra & Cursatio, progressio N. 1. procursio, procursatio.*

Prōcurvo, as, are, &c. Stat. V. *Curvo, Incurvo.*

Prōcurvus, a, um, Virg. V. *Curvus, Incurvus, valde curvus.*

Prōcus, i, m. Cic. *Szvnobok, Szvnubitel, Senoizkavecz, Seni-rad, za senitvu prosecz, Lyubo-máma.* r. Werber, Freyer, Löffler, Buhler, Mitbuhler. *Leány-nézö, Nőszni vágyó, leány kérő.* Dicitur etiam de aliis, qui aliquid ardenter, & importunè petunt. Sic *Cic. in Verr. c. 96.* Impudentes procos repudiemus.

Prōdeambŭlo, as, are, avi, atum, [Neu.] Terent. V. *Obambulo, Ante & Deambulo, Ultra & Deambulo.*

Prodeo, is, īre, īvi, & ĭi, ĭtum. (Neu. *Anom.*) Cic. *Van izbajam, napred idem, pred ochi idem.* Ausgehe, herfür gehe. *Elő-járulok.* Alicui obviam prodire: *pro* procedere. *Id.* Item V. *progredior N. 1.* Volando tantum prodire, quantum acies oculi sequi potest. *Virg.* 2. Transl. Novæ prodeunt Comœdiæ: *pro* in publicum eduntur. *Plaut.* Vide *Edo N. 1.* sed in signific. pass.

Prōdīco, is, &c. V. *Condico N. 1. præfinio.* Tribunus ei diem prodixit. *Liv.*

Prodictātor, oris, m. Liv. *Nameszt nik najvekßega oblaßtnika.* r. Statthalter des Obersten Gevvalthabers. *Fő tiszt, hatalmaßág hely-tartója.* Prodictator Dictatori suffectus extraordinariam apud Rom. dictaturam gerebat.

Prodictio, onis, f. Fest. V. *Condictio N. 1.*

† Prōdĭgālis, is, *com.* le, n. Vid. *prodigus.*

† Prodigalĭtas, atis, f. *Auct. Declam. in Catil. quam Porcio latroni tribuunt.* Vid. *Prodigitas.*

Prōdĭgè, *Adv.* Cic. *Visse reda potroßno, Razszipno.* Verschvvenderisch. *Tékozolva.*

Prōdĭgentia, æ, f. Tacit. V. *prodigitas.*

Prōdĭgiālis, is, *com.* le, n. Plaut. *Chudovitomu dugovanyu szliszajuchi. &c.* Vid. *prodigiosus.*

Prodigialĭter, *Adv.* Colum. V. *prodigiosè.*

Prōdĭgiātor, ōris, m. Fest. *Chudoviteh dugovàny razloßitel, na znanye davavecz, razto'nachnik.* r. Ausleger der Wunderding. *A' főtt tsudából jövő: endött magyarázó.*

Prōdĭgiōsè, *Adv.* Plin. *Chudovito.* Unnatürlich - seltsamer Weise, vvunderlich, Abendtheurlich. *Tsudáson.*

Prōdĭgiōsus, a, um, Quintil. *Chudovit, Sztrahovit, Nenavadni.* Wunder-seltsam, vvunderlich, ungeheur, unnatürlich. *Tsudár, tsudálkozásra méltó.* prodigiosior. *Trebell.*

Prōdĭgĭtas, atis, f. *Obsol.* Lucil. apud Non. *Raszipnozt, Raszipnyivozt, Neredna potroßnyivozt, prevnago troßnozt, Raszipanye blaga &c.* e. Verschvvendung, Verthulichkeit, Prasserey, Verthuung der Gütter. &c. *Tékozlás, pazérlás, pazarlás, haszontalan költség.*

Prōdĭgium, ii, n. Cic. *Chudovito zkazanye, chudno znaménye, chudo, nenavadno pripecbénye.* s. Wunder-Werck, s. Wunder-Zeichen, Wunder-Gesicht, unnatürlich Ding. *Tsuda, Tsudás jel, Természet ellen lött dolog.*

Prōdĭgo, is, ĕre, ēgi, (Act. *ex* pro & ago.) 1. propriè, *Dalye gonim, pred menum tiram.* Weiter treibe, vor meiner treibe, fortreibe. *Kibajtom, Elő-űzöm.* ità *Varro.* 2. Transl. *Visse-reda*, ali *prevecb trossim; Raszipavam, Razteplyem, Vsza zapiam y pojédam; Imétek na nikaj zpravlyam.* Über die Maass ausgebe *oder* verzehre, verthu, verschvvende, durchrichte. *Eltékozlom, pazérlom.* Apud Tertull. legitur partic. *prodactus.* pro *profusus, prodigè insumptus.*

Prōdĭgus, a, um, Cic. *Raszipni, prevecb trossecbi, blago na nikaj zpravlyajuchi.* Verschvvenderisch, durchbringerisch, verschvvendisch, verthuisch, der ohne Maass ausgiebt und verzehret. *Tékozló, mindent elpazérló.* 2. Transfertur etiam ad alia. V. *Contemtor, negligens, incuriosus.* prodigus pudicitiæ: *pro* negligens &c. *Vellej.* Animæ prodigus: *id est* Contemtor vitæ. *Horat.* 3. V. *Abundus.* Locus prodigus multæ herbæ: *pro* abundans herbâ, seu pascuis. *Horat.* 4. Nocendi prodigus: *pro* avidus, cupidus. *Stat.*

Prōdĭtio, onis, f. Cic. *Izdánye, Izdaja, Izdajstvo, prepovedanye.* e. Verrätherey. *Elárulás.* Arcanorum proditio: *pro* divulgatio. *Szkrovneh dugovàny razglaszenye.* e. öffentliche

ſentliche Kundmachung der gemeinen Dingen. *Titkoknak kimondáſok.*

Prōdĭtor, oris, m. Cic. *Izdajnik, Izdavnik, prepovedavecz.* r. Verräther. *Elárúló.* Induere proditorem. Tacit. *Izdajno baratati, z ncvernoſztiam obhajati, znevericſze, kōga vu kakvom dugovanyu prepovedati.* Verrätheriſch handeln, etwas verrathen. *árúlás- képen tſelekedni, valakit elárúlni.*

Prodĭtrix, ĭcis, f. Lactant. *Izdajnicza, Izdavnicza, Prepovedavka, Razglaſzitelicza.* e. Verrätherin. *Elárúlóné.*

Prōdo, is, ĕre, dĭdi, ĭtum, (Act.) *Izdájem.* Dahin gebe, verrathe. *Kiadom, Elárúlom.* Claſſem prædonibus prodere: *id eſt* priùs, quàm capiatur, tradere. *Cic.* Arcem hoſti prodere. Salluſt. *Gràd nepriatelu izdati, tojeſzt gràd pervo nepriatelu izruchiti y pod oblaſzt dati, neg je ſzila.* Dem Feind die Veſtung verrathen, das iſt: ehe übergeben, als es die Noth erfordert. *Avárat az ellenségnek elárúlni.* 2. V. *Oſtendo, patefacio N.* 2. Alicujus rei conſcios prodere. *Cic.* Aliquid alicui prodere: *pro* dicere, narrare. *Plaut.* 3. V. *Do N.* 1. *Trado N.* 1. Ne periculoſam imitationem exempli reliquis in poſterum proderetis. *Cic. pro Flac.* 4. Nota *uſus ſequentes:* Bona exempla prodere: *pro* edere. *Tacit.* Alicujus ſalutem alicui mercede prodere: *pro* vendere, *id eſt* aliquem perdere, inimico tradere. *Cic.* Ut aliqui produnt: *pro* ſcribunt. *Id.* Sic dicitur: Virtutes litteris, *vel* monumentis ſempiternis prodere. Alicujus rei memoriam poſteris prodere. Aliquid memoriæ prodere. *b. e.* Ad poſterorum memoriam transmittere, poſteris tradere, litteris mandare, ſcribere, quod poſteri legant. *Id.* Fidem prodere: *pro* juramentum violare, jurijurando non ſtare. *Salluſt.* Officium prodere: *pro* deſerere. *Cic.* Vitam ſuam prodere: *pro* vitæ periculo ſe exponere. *Terent.* Aliquot dies nuptiis prodere. *id eſt* Nuptias per aliquot dies differre, protrahere, producere, prolongare. *Terent.*

* Prōdrŏmus, i, m. Cic. V. *præcurſor.* 2. Transl. *Dugovanye pred vremenom bivajuche.* Was vor der Zeit geſchieht. *Idō előtt való dolog.* Vid. *præcox.* Ficus præcoces, quas Athenis prodromos vocant. *Plin.*

Prōdūco, is, ĕre, xi, ctum, [Act.] *Pred ocsi pelyam, poſztavlyam.* Herfür führe, vor Augen ſtelle. *Előre hozom, elővéſzem.* Vid. *Adduco, Edūco.* Aliquem è carcere producere: *pro* educere. *Cic.* Aliquem in proſpectum populi producere: *pro* adducere. *Id.* Teſtes producere. *pro* in judicium adducere. *Id.* Res venales producere. *pro* exponere. *Terent.* 2. V. *prolongo N.* 1. *& 2. Extendo, Extrabo. N.* 2. Convivium ad multam noctem, vario ſermone producere. *pro* prolongare, protrahere, continuare. *Cic.* Vitam ad centeſimum annum producere. *pro* extendere, extrahere &c. *id eſt* Centumannos vivere. *Id.* Syllabam producere. *pro* prolongare, longam facere, longiore tempore enunciare. *Quintil.* 3. V. *Genero, Gigno.* Filios in orbitatem producere. *Plaut.* 4. V. *Committo N.* 5. *patro N.* 1. Nihil pravum & perverſum producere. *Cic.* 5. V. *Mŏror N.* 2. Conditionibus hunc, quoad poteſt, producit. *Cic.* 6. V. *Evĕho N.* 2. *Exalto.* Aliquem ad ampliſſimos honores producere: *pro* provehere, promovere, evehere. *Cic.* 6. V. *Confundo N.* 2. Aliquem dictō producere. *Plaut.*

Prōductè, Adv. Cic. *Na dūgo, po dufini, na dugom, dugo.* Nach der Länge, verlängerter Weiſe, vveitläufftig, lang. *Hoſzſzan, Nyújtva.*

Prōductio, onis, f. Cic. *Van pelyanye, Izpelyanye, podufenye.* Herfür Führung, Verlängerung. *Előre hozás, Nyújtás, hoſzſzabbítás.* Item V. *protraſtinatio.* Temporis productio. *Cic.*

Prŏfānātio, onis, f. Plin. *Odſzvetyenye, poſzvetyenya mentuvanye, odſzvetenye, oſzkrunenye, pogerdenye.* e. Entvveihung, Befleckung. *Szentségtelenítés, Meg-fertezztetés.* Vid. *Contamen.*

Prŏfānātor, oris, m. Prudent. *Odſzvetitel, Oſztrunitel, pogerditel.* r. Entvveiher, Entheiliger, Beflecker. *Szentségtelenítő, Megfertezztető.* Vid. *Contaminator.*

Prŏfānè, Adv. Lactant. *Odſzvetyeno, oſzkrunyeno.* Entheiliget. *Szentségtelenül, Megfertezztetve.*

Prŏfāno, as, are, avi, atum, [Act.] Liv. *Odſzvetyujem, poſzvetyenye odiemlyem.* Entvveihe, entheilige. *Meg ſzentségtelenitem, Megfertezztetem.* Vid. *Contamino.*

Prŏfānus, a, um, Cic. *Nepoſzvetyen, odſzvetyen, poſzvetenya mentuvan.* Ungevveihet, unheilig, entheiliget. *Szentségtelen, ſzentségtelenitett.* Item V. *Mundanus.* procul hinc, procul eſte profani. *id eſt* Mundani, irreligioſi, non ſacri, non ſacerdotes,

Digitized by Google

dotes. *Virg.* Item V. *Vulgarù.* In profanis uſibus pollui laurum, & oleam fas non eſt. *Plin.* 2. Transl. V. *Impius, Jceleſtus.* Odia profana. *Stat.* Miſcere ſacra profanis *pro* fuſque deque omnia vertere, fas neſaſque confundere. *Horat.*

Prŏfāris, āri, ātus ſum. (Dep. Defect.) Virg. *Van govoriti, naperzo govoriti.* Heraus reden, vorreden. *Elŏl-mondani.* Vide. *Fari, præfarù.* 2. V. *prædico N. 1.* Futura profari. *Ulpian.*

Prŏfātum, ti, n. Gell. V. *Effatum.*

Prŏfātus, ûs, m. Gell. V. *præfatio.*

Prŏfectio, onis, f. Cic. *Odhajanye, Dale bodenye, odidenye, odßaſztje, poßaſztje, putuvanye, idenye.* e. Reisfahrt, r. Zug, eine Reiſe. *Elmenetel.* Profectionem parare. Cæſ. *Na pùtſze ſzpravlyati.* Sich Reis-fertig machen. *útrakéſzülni.*

Prŏfectĭtius, a, um. *Od kôga dohajajuchi, odkud izhajajuchi.* Von einem herkommend. *Elmenetelre-való.* Dos profectitia: *id eſt* à parentibus de eorum bonis profecta. *Ulp.*

Prŏfectò, *Adv.* Cic. *Sztanovito, zaiſzto, za iſztinu.* Gevviſslich, fürvvahr, vvarlich, allerdings, eigentlich, ohnfehlbar. *Bizony, nyilván.*

Prŏfectus, & prōfectus, ûs, m. Quintil. *Napredek, Haſzen, koriſzt.* Das Zunehmen, r. Nutz, e. Erſprieſslichkeit, r. Fortgang, Vortheil, s. Wachsthum. *Elŏ-menetel a' dologban, Nevelkedés.* profectum facere. *pro* proficere. *Plin.*

Prŏfĕro, ers, erre, tŭli, lātum, (Act. *Anom.*) *Van iznaſſam, naperzo donaſſam.* Heraus oder hinaus trage, herfür bringe. *Kiviſzem, kihozom, Elŏ-veſzem.* Vide *Affero, Effero N. 1. Exero, Extraho N. 1.* Arma ex oppido proferre. *pro* efferre. *Cæſ.* Linguam in tuſſiendo proferre: *pro* exerere. *Plaut.* Nummos ex arca proferre. *pro* extrahere. *Cic.* Gradum, *vel* pedem proferre. *pro* exire, pedem efferre, progredi. *Plaut. Horat.* 2. Transl. V. *Dilato, Extendo, protendo N. 1. produco N. 2.* Fines officiorum, Fines imperii proferre. *pro* protendere, extendere, dilatare. *Cic.* Auctionis diem latiùs proferre: *pro* differre, Auctionem procraſtinare. *Id.* 3. V. *Divulgo, prodo N. 2.* Indicia communis exitii proferre. *pro* manifeſtare, palam facere. &c. *Cic.* Aliquid in lucem proferre. *pro* edere, *vel* patefacere, in publicum producere. Cic. *Kaj na ſzvetloſzt poſztaviti, doneſzti, ochiveſztno vuchiniti.* Etvvas an das Licht bringen, offenbahren. *Valamit világoßágra hozni, kinyilatkoztatni, kijelenteni.* Aliquid in medium proferre. Cic. *Kai napervo doneſzti, povedati.* Etvvas herfür bringen, öffentlich ſagen. *Valamit Elŏ-beſzélni.* Verba proferre. *pro* loqui, proloqui. *Id.* Teſtes proferre. *pro* adducere. Cic. *Szvedoke dopelyati, na ſzùd dozvati, poſztaviti.* Die Zeugen ſtellen. *Elŏ hozni a' bizonyságokat.* Beneficia in aliquem proferre: *pro* Alicui beneficia conferre. Cic. *Kômu kaj dobra vuchiniti, dobro-chiniti.* Einem guts thun. *Valakinek jót tenni.* Tribules nominatim proferre: Auctores proferre: *pro* citare, commemorare, recenſere. *Id.* Terra fructus profert: *pro* producit. *Id.* Ingenium proferre: *pro* oſtendere, prodere. *Tacit.*

Prŏfeſſio, onis, f. Cic. *Valuvanye, Ochiveſzto naperzo davanye, ochito valuvanye y pokazanye imétka.* e. Bekändtnuſs, öffentliche Bekennung, Anzeigung des Vermögens. *Megvallás, Nyilván-való vallás, Javainak nyilván-való kinyilatkoztatása, kijelentése.* Jugerum ſubſcriptio ac profeſſio. *Cic.* Conficere profeſſionem. *pro* Conficere tabulas eorum, quæ quis poſſidet, profitendi gratiâ: Romani enim apud Prætorem urbanum, vel certè apud decemviros profitebantur, quantum poſſiderent. *Id.* Transfertur & *ad alia: ut:* Fidei profeſſio. *Izpovédanye vere, valuvanye vere.* e. Glaubens-Bekandtnuſs. *Hitnek vallása.* Votorum profeſſio. *Redovnichka Bogu vuchinyena zaveza, valuvanye zavetov redovnichkeh.* e. Geiſtliche Gelübd-Verbindnuſs, Ablegung der Gelübde. *Szerzeteſeh béeskůvése.* Solennis profeſſio. *Ochito valuvanye, ochita zaveza, zavetna zaveza.* e. öffentliche Profeſſion. *Nyilván-való bíeskůvés, vallás. &c.* 2. Profeſſio etiam dicitur ipſa Ars, ſcientia, vitæ conditio, ſecta, Religio, ſocietas, &c. quam quisque ſequitur, ſeu profitetur. ità *Cic. alique. e. g.* Bene dicendi profeſſio. Cic. *Znanye ſzlo-no-govorenya.* Die Kunſt der Wohlredenheit. *ékeſen ſzólásnak tudománya.* Ultimæ profeſſionis homines. Lamprid. *Zevſzema priproſzti lyudi, tojeſzt, lyudi najzlocheſzteiſzega ſztaliſſa, ali meſtrie.* Sehr ſchlechte Leute, Leute ſo ſich in verächtlichſten Künſten üben. *éppen alá-való hitván emberek, kik alá-való meſterségekben foglalatoskodnak. &c.*

Prŏfeſſor,

Digitized by Google

Prŏfessŏr, oris, m. Plin. *Ochito-Vuchitel, obchinzki navuchitel.* öffentlicher Lehrer. *Közönséges Tanító.* 2. generatim *professor* dicitur, qui aliquam artem, scientiam &c. profitetur, exercet, vel aliis tradit.

Prŏfessōrius, a, um. *Navuchitelov, obchinzko-navuchitelski.* Zum öffentlichen Lehrer gehörig. *Tanítáſra-való.* Lingua Professoria. *Tacit.*

† Prŏfessūra, æ, f. *Obchinzko navuchitelztvo, chiſzt obchinzkoga navuchitela.* r. Dienſt oder s. Amt eines öffentlichen Lehrers, *Közönséges tanítónak tiſztje.*

Prŏfestus, a, um. *Delatni, Delo-dnevni.* Werctäglich. *Munkás napjú.* Feſtis, profeſtíſque diebus. Liv. *Vu ſzvetnih y delatnih dnevih: po ſzvetkeh y delatnikeh.* In Feſt und Werck-Tägen. *Innep és munkás napokon.*

Prŏficio, is, ĕre, ēci, ectum, (Neu.) 1. *Napredujem, Haſznujem, koriſztim, pomaſzemſze, napredek chinim, ráſztem ou navuku, dobrotah &c. opravljam.* Zunehme, gewinne, Nutzen ſchaffe, wachſe, ausrichte. *Valamiben haſznomnal elő-megyek.* In philoſophia proficere. *pro* creſcere, profectum facere. *Cic.* Conſiliō nihil proficere. Cic. *Z-razlogom nikaj neopraviti, z-ſzvitovanyem nijſta nebaſznovati.* Mit dem Rath nichts ausrichten. *Tanátſal ſemmire nem mehetni.* 2. V. *profsum.* Multum ad ea, quæ quærimus, explicatio tua iſta profecerit. *Cic.*

Prŏficiſcor, ĕris, iſci, ectus ſum, (Dep.) V. *Eo N. 1. Ambulo, procedo N. 1.* Ex Aſia Romam verſus proficiſci. *Cic.* Alicui obviam proficiſci. *Cæſ.* Item V. *Diſcedo N. 1.* Calendis majis de Formiano proficiſcemur. *Cic.* 2. V. *Orior.* Omnia â me in te profecta ſunt. quæ ad tuum commodum, ad honorem, ad dignitatem pertinerent. *Cic.* Venæ â corde proficiſcuntur. *Sile ad ſzerdcza izhajaju, dohajaju, ali pochetek imaju.* Die Adern entſpringen, *oder* ihren Urſprung haben aus dem Hertzen. *A' ſzivből ágazódnakel az erek.* Atque ut inde oratio mea proficiſcatur. *T daſze od onud ſzloſno-govor moj pochne.* Und damit allda meine Rede ſich anfänget. *és hogy az ón beſzédem onnan kezdődjék.* ità Cic.

† Prŏficŭus, a, um. V. *Utilis.*

Prŏfiteor, eris, ēri, essus ſum, (Dep.) Cic. 1. *Ochito valujem.* öffentlich bekenne. *Nyilván meg-vallom.* Vid. *palam & Confiteor, palam fateor.* 2. V. *palam & Doceo.* profiteri philoſophiam. *Cic.* Sic dicimus profiteri artem, ſectam, ſcientiam, hoc illudve vitæ genus: *pro* publicè & apertè docere, exercere, præſeferre, ſequi, vel palam confiteri ſe ejuſmodi artis, ſcientiæ &c. ſectatorem eſſe, vel peritum. 3. V. *palam & polliceor N. 1. Ultro N. 2. & offero N. 1.* Operam ſuam, vel ſtudium alicui ad aliquid, vel in aliqua re profiteri. *Cic.* 4. profiteri idem eſt ac *Aliquid in cenſum referre, publicè aliquid & ultro denunciare, indicare, ſignificare.* Edixerat, ut aratores jugera ſationum ſuarum profiterentur: *id eſt* coram Prætore, aliove publico Magiſtratu recenſerent. *Cic.* Ut, qui ſe tanto imperio dignos crederent, nomina profiterentur: *pro* in acta publica referrent. *Liv.* Ut omnes milites æs alienum profiterentur: *pro* ut ſe debitores publicè, ſeu coram quopiam legitimo Magiſtratu agnoſcerent. *Curt.*

Proflātus, ûs, m. Goſum. V. *Efflatio, perflatus.*

Proflictus, a, um, Gell. V. *profligatus N. 1. & 2.*

Profligātor, oris, m. Tacit. *Raſzipnik blaga ſzvojega &c.* Ein Verſchvvender ſeines Guts. &c. *Tékozló, pazérló, Jószága veſztegető roſz ember.* Vide *Diſſipator.*

Profligātus, a, um. *Zatert, Razſzipan, Razbit.* Verſtöhrt, fortgeſchlagen. *Megnyomoritatott, veſztegetett, elſzélyjeſztett.* Item V. *Afflictus N. 1.* Opes profligatæ, profligatus exercitus. *Nep.* 2. Transl. V. *perditus N. 2. Afflictus N. 2.* Judicia profligata. &c. *Cic.* 3. V. *pernicioſus ſceleratus.* Tu omnium mortalium profligatiſſime. *Cic.*

Prōfligo, as, are, avi, atum, [Act. *ab antiq.* Fligo.) V. *Affligo N. 1. Dejicio, Dirijicio N. 1. depello, diſpello, fugo, diſſipo, proſterno.* Expugnare urbes, aciem hoſtium profligare. *Cic.* Item V. *prodigo.* Opes profligare. *Nep.* 2. Transl. V. *Afflicto.* Quanto tandem illum mœrore afflictum eſſe, & profligatum putatis? *Cic.*

Proflo, as, are, avi, atum, (Act.) V. *Efflo.* Iras proflare: *pro* efflare, *id eſt* iram flatu teſtari. *Plin.*

Profluens, entis, *om.* Cic. V. *profluus.* 2. Transl. V. *Abundus, Copioſus.* Genus orationis liquidum, fuſum, ac profluens. *Cic.*

Profluens, entis, m. *vel* f. ſubauditur enim *fluvius* vel *Aqua*, & ſic accipitur ſubſtantivè: Gic. V. *Fluvius.*

Profluenter, entiùs, *Adv.* Cic. V. *Abundanter, Affluenter, Copioſè, Fluenter.*

Digitized by Google

Profluentia, æ, f. Cic. V. *Abundantia, Copia N. 1. Affluentia.*

Profluo, is, ere, uxi, uxum, (Neu.) Cic. *Synon.* procul fluo, abundanter effluo, Emano N. 1. Defluo. *Vàn tecbem, prèk czurim, ohilno tecbem.* Ausrinne, überflieſſe, daher flieſſe, reichlich flieſſe. *Kifolyok, elfolyok, elô-folyok.* Hinc *Transl.* Cujus ore ſermo melle dulcior profluebat. *Auth. ad Her. 2.* iterum Transl. V. *Devenio, pervenio N. 1.* Ab his fontibus profluxi ad hominum famam: *pro* deveni, ſeu conſecutus ſum famam apud homines. *Cic.*

Profluvium, ii, n. *Otok. Izlévanye, prelévanye.* r. Fluſs, das Ausrinnen, Ausflieſſen. *Folyás, kifolyás.* Vid. *Effluentia, Fluor.* Alvi profluvium. *Otok terbuba, driſztavicza, otvorenye téla.* r. Durchlauff, Bauch-Fluſs. *Has menés.* Vid. *Diarrhœa.* Sanguinis profluvium. *Kervo-tochje.* e. Blutflürtzung. *Vér folyás.* ita *Colum.* Mulierum profluvium. V. *Menſtruum N. 2.* Plin.

Profluvius, a, um, Cæcil. apud Priſcian. *Tekuchi, czurechi, odtekajuchi.* Flüſſig, flieſſend, heraus flieſſend. *Elfolyó, kifolyó, folyton-folyó.*

Profluus, a, um, Plin. V. *Fluxus N. 1. profluvius, Labilis.*

Prŏfŭgio, & prōfŭgio, is, ere, fūgi, *ſupinum* ĭtum *inuſitatum eſt.* [Neu.] *Vubadyam, Vtécbem.* Hinweg fliehe. *Eltávozom.* V. *Aufugio, procul & Fugio N. 1. Elabor.* Urbe profugere. *Cic. 2.* V. *Confugio.* Ad aliquem profugere. *Id.*

Prŏfŭgium, ii, n. V. *Confugium, perfugium.* Portum potiùs paratum nobis, & profugium putemus. *Cic.*

Prŏfŭgus, a, um. *Uſzkok, Vuſzkok, pobegujuchi, Beſiv, Uſzkocben, koi je pobegel, uſzkochil.* Flüchtig. *Bujdosó, Elbujdoſött, kibujdoſott.* Annibal patriâ profugus. *Liv.* Vinculorum profugus. *id eſt* qui ex vinculis, vel carcere profugit. *Id.* Servus à Domino profugus. *Id. 2.* V. *Vagus.* Scythæ profugi: *id eſt* vagi, eò quòd crebrò domicilia mutaverint. *Horat.*

Prŏfundè, *Adv.* Plin. *Gluboko, Duboko.* Tief. *Mélyen.*

Prŏfunditas, atis, f. Macrob. *Glubina, Glublina, Dubina.* e. Tieffe. *Mélység.*

Prŏfundo, & *nonnunquam* prōfundo, is, ere, fudi, fūſum. [Act.] Cic. V. *Effundo N. 1. Largè & Fundo.* Hinc. *Transl.* Odium inclusum in aliquem profundere. *Cic. 2.* item Transl. V. *prodigo N. 2. Immoderatè & Conſumo.* Patrimonia ſua profuderunt; Fortunas ſuas abligurierunt. Cic. *Ocbinſztvo ſzvoje jeſzu raſzipali y prefrovali, dobitek pak poſerli.* Ihres Erbgut haben ſie verſchwendet, und den Gewinn verludert. *Az ôſtôl maradtt javait eltékozlották, az nyereséget pedig elveſztegették.* 3. Vitam profundere: *pro* mori. *Id.* Se totum in aliquem profundere: *pro* Aliquem omni ſtudio fovere, protegere. *Id.* Omnes animi, atque ingenii vires profundere: *pro* omnem conatum adhibere, omnes nervos intendere, omnem ingenii vim applicare, ſummopere conari. *Id.* Verba ventis profundere: *pro* fruſtra loqui. *Lucr.*

Prŏfundum, i, n. Gic. V. *profunditas, 2.* ſpeciatim accipitur *pro* Mari. *Ovid.*

Prŏfundus, a, um, Cic. *Glubok, dubok.* Tief. *Mély. 2.* V. *Altus N. 1.* Gœlúmque profundum. *Virg. 3.* Transl. V. *Immenſus, Ingens.* Libidines profundæ. *Cic.* profunda avaritia. *Salluſt.* Nox profunda: *pro* valde obſcura, concubia, intempeſta. *Virg.*

Prŏfūsè, & prōfūsè, *Adv.* Liv. V. *Abundanter, Effusè, valde & Largè, prodigè.*

Prŏfūſio, & prōfūſio, onis, f. V. *Effuſio N. 1.* Sanguinis profuſio. *Cels.* Item V. *Effuſio N. 2. prodigentia.* Infinitæ ſumptuum profuſiones, *Vitruv.*

Profūſus, a, um, partic. *Prelean.* Vergoſſen. *Kiönött, ontatott.* Vid. *Effuſus N. 1.* Multo ſanguine profuſo mortuus eſt. *Cic. 2.* eſt Adject. & ſumitur pro *Longo N. 1. Extenſo.* Aures breves, coma & cauda profuſior. *Pallad. 3.* Transl. V. *Immodicè & ſumtuoſus, Copioſus, Immoderatus, Largus, prodigus.* Non amat profuſas epulas: *pro* nimis ſumtuoſas, copioſas. *Cic.* Homo profuſiſſimus: *pro* nimis prodigus, immodicè largus. *Suet.* Jocandi genus profuſum: *pro* immoderatum. *Cic.*

Prōgemmo, as, &c. Colum. V. *Gemmo N. 1.*

Prōgĕner, ĕri, m. Svet. JCti. *Vnukin mùs, ſtich.* Der Encklin Mann, der Kinds-Tochter Mann. *Unokám férje.*

Prōgĕnĕrātio, onis, f. Plin. V. *Generatio.*

Prōgĕnĕro, as, are, &c. Horat. V. *Genero, gigno.*

Prōgĕnies, ēi, f. Cic. V. *Familia N. 2. Genus N. 1. Liberi. 2.* Transl. Vitis progenies: *id eſt* propago. *Colum.*

Prōgĕnitor, oris, m. Ovid. V. *Generator, Genitor, Avus, &c.* Progenitores. *Predyirediteli, Predyi* e. Vor-Eltern. *Sullink, Feleink.* Vide *Majores.*

Proger-

Digitized by Google

Prögermïno. as, &c. Colum. *Rasniknujem*, *proniknujem*, *kliczam*, *prokliczávam*, *zelenimsze*, *klicze ali papte puſztyam*, vulgo *puſcbam*. Ausſchlage, grüne, herfür ſproſſe. *Kitsirázom*, *felnövök*. Vid. *Germino*.

Prögĕro, is, ĕre, essi, estum, (Act.) V. *Efero N.* 1. *progeſto*. Defunctas progerunt, funerantiúmque more comitantur exequias. *Plin. l.* 11. *c*, 18. *de apibus*.

Prögeſto, as, are, avi, atum, (Act. *Freq.*) Apul. *Naprevo noſzim*, *pred menumnoſzim*. Voran trage, vor meiner trage. *Elöl-viſzem*, *elöl-bordozom*, *viſelem*.

Prögigno, is, &c. Cic. V. *Gigno*.

Prognātus, a, um, Cic. *Rodyen*, *porodyen*, *odkojen*, *odkögaizbajajuchi*. Gebohren, gezeuget, von einem den Urſprung habend. *Született*, *valakitöl eleit vévö*. Propriè dicitur de Nepote &c. reſpectu Avi, Proavi &c. *ut:* Tantalô prognatus, Pelope natus: *id eſt* Tantali nepos, Pelopis Tantalô patre nati filius. *Cic.* 2. *Tuſc.* Minus propriè de nato &c. reſpectu parentis, ità *Liv. l.* 1.

* Prögnöſis, is, f. *Naprevo kazanye*. e. Anzeigung. *Elöl-mútatás*. Item V. *prænotio*, *præſcientia*.

* Prögnoſtes, æ, m. *Dojduchch povédavecz*, *preznamenuvavecz*. r. Vorkündiger. *Jövendölö*, *ki jövendö dolgokat meg tud mondani*.

* Prögnoſticon, i, n. Cic. *Dojduchch dugovány znaménye*, *preznamenuvanye*. Ein Zeichen, *oder* Anzeigung künfftiger Dinge. *Jövendö dolgoknak jele*, *jelensége*.

* Prögnoſticus, a, um. *Dojduchch povedajuchi*, *preznamenujuchi*, *preznajuchi*. Voranzeigend, vorbedeutend. *Jövendölö*, *Jövendöt megmondó*, *megjelentö*.

* Prögramma, ătis, n. JCt. *Piſzmo ochito*, *ali na obchinzkom putu pribito*, *po kojemsze kakvo dugovanye na znanye dáje*. Das Ausſchreiben, *oder* öffentlich angeſchlagene Schrifft, dadurch etwas angedeutet, *und* intimiret wird. *Nyilván-való kiſzegezett írás*, *mellyen valamit kibirdetnek*.

Prögrĕdior, eris, ĕdi, essus sum, (Dep.) *Naprevo idem*, *dalye idem*, *odhadyam*. Herfür gehe, weiter gehe, fortgehe. *Elébb mégyek*, *Elö-járúlok*, *El-mégyek*. Ætate progredi, Gic. *Sztaratiſze*, *vu dobi odhajati*, *ráſzti*. In dem Alter zunehmen, wachſen. *Idörödni*, *öregülni*. Ætate progrediente: *pro* procedente, ereſcente. *Id.* Alicui obviam progredi: *pro* procedere, ire, proficiſci. Liv. *Kömu naprotiiti*, *pred kögaiti*. Einem entgegen gehen. *Valaki eleibe kimenni*. Magnis itineribus progredi. Cæſ. *Oſtro odhajati*, *vnogo puta chez dan za ſzebum oſztaviti*, *kruto jáko putuvati*. Groſſe Tag-Reiſen verrichten, ſtarck gehen. *Nagy útazáſokat naponként vinni végbez*, *erösen útazni*. Oratione progredi, longiùs progredi. Cic. *Nadalye*, *ali duſe govoriti*. Weiter reden, in der Rede fortfahren. *Tovább beſzélleni*. Digitum non progredi: *pro* Nihil, *vel* ne minimum quidem progredi, *Id.* 2. V. *proficio N.* 1. In virtute progredi. *Cic.*

Prögreſſio, onis, f. Gic. *Naprevo hodenye*, *dalye idenye*, *odhadyanye*. e. Herfürgehung, Fortgehung, Fortſchreitung. *Elömenés*, *Elébb-járás*. 2. V. *profectus*.

Prögreſſus, ûs, m. Cic. *Naprevo hod*, *odhod*, *predhod*. r. Fortgang. *Elébb-menetel*. 2. Transl. V. *profectus*.

* Prögymnaſma, ătis, n. *K-chemu pripravá*, *privuchanye*, *naſztojanye*. e. Vorbereitung, Vorübung. *Elöl maga gyakorlás*, *Elöre-való gyakorlás*.

Pröh. *Interj.* Cic. V. *Pro 1do loco*.

Pröhĭbeo, es, ēre, ui, ĭtum, [Act.] *Synon.* Impedio, Averto, Interdico, Inhibeo, Intercludo, Excludo, non permitto, non concedo, Obſto, Arceo, Repello, Tueor. *Zabranyujem*, *krátim*, *zkratyujem*, *prepovédam*, *neprepuſztyam*, *nedopuſztyam*, *zdersávam*. Verhüte, verbiethe, nicht verſtatte, abhalte. *Meg-akadályoztatom*, *tartoztatom*, *meg-tíltom*, *tíltom*, *nem engedem*. Nota *uſus ſeq.* Aliquid alicui prohibere: *pro* interdicere, inhibere. *Kömu kaj prepovedati*. Einem etwas verbiethen. *Valamit valakinek meg-tíltani*. Aliquem aliqua re, *vel* ab aliqua re prohibere: *pro* arcere, impedire, repellere, &c. *Kömu kaj zakratiti*, *neprepuſztiti*: ali: *kögaodkakvoga dugovanya zderſati*, *odganyati*, *odtirati*. Einen von einem Ding abhalten: einem etwas nicht verſtatten. *Valamit valakinek el-tagadni*. Aliquem aditu, commeatu, itinere, aquâ, provinciâ, aburbe, *vel* uſu urbis, &c. prohibere: *pro* aditum, commeatum, iter intercludere; aquam non concedere; â provincia, *vel* ab urbe arcere, repellere. Alicuius motus, conatúſque prohibere: *pro* coërcere. Aliquem ſepulturâ prohibere: *pro* privare, ſepulturam impedire, non concedere. Remp. à periculo, aliquem calamitate prohibere: *pro* tueri, defendere; ſeu periculum

Digitized by Google

lum â Rep. calamitatem ab aliquo avertere. Aliquem voce prohibere: *pro* impedire, neloquatur. Dii prohibeant, Judices, ut &c. *pro* avertant, impediant. Hiemem credo prohibuisse, (*pro* obstitisse) quo minus de te certum haberemus, quid ageres. Quod & potuisti prohibere, (*pro* avertere, impedire, præcavare,) ne fieret, & debuisti. *Hucusque Cic.* vim hostium ab oppidis prohibere. Gæs. *Szilu nepriatelzku od varaſſev odvernuti, odtirati.* Den Feindlichen Gevvalt von denen Städten abvvenden, abhalten, abtreiben. *Az ellenség erejét a' város-alól el-fordîtani, el-kergetni.* Finitimis imperavit, ut ab injuria, & maleficio ſe, ſuósque prohiberent: *pro* cohiberent, continerent. *Id.* Plura ſcribere fletu prohibeor: *pro* impedior. Cic. *Vecb piſzati od placba nemorem.* Das Weinen verhindert mich mehr zu ſchreiben. *Nem engedi a' firás hogy többet irjak:* Prohibeſſim, is, it. &c. *pro* prohibuerim, is, it, &c. *Cic.*

Prŏhĭbĭtio, onis, f. Quintil. V. *Inhibitio, Interdictio, Impeditio N.* 2.

Prŏhĭbĭtor, oris, m. Arnob. *Zabranitel.* r. Vervvehrer. *Meg-akadályoztató.* Vid. *Interdictor.*

Prŏhĭbĭtōrius, a, um, Plin. V. *Interdictorius.*

Prŏhĭbĭtus, a, um. *Neprepuſztyen, zkratyen, zabranyen, odvernyen, prepovédan.* Vervvehrt, abgehalten, verbothen. *Köteleztetett, megtiltatott, tiltott.* Eques Rom. biduum tecto, ciboque prohibitus. *Cic.*

Prŏhinc, *Adv.* Apul. V. *proinde.*

Prōjectè, *Adv.* Tertull. V. *Abjectè.*

Projectio, onis, f. *Hitanye, Baczanye, odverſenye, odmetnutje, napervo bitanye, predſze bitanye.* Das Werffen, e. Hinvverffung, vor ſich Werffung. *Kivetés, Hajítás, élövetés.* Item V. *Abjectio.* Brachii projectio: *id eſt* extenſio. Cic. *Raztegnenye ruke.* e. Ausſtreckung, *oder* das Ausvverffen des Arms. *A karnak kinyújtása.*

Projectĭtius, a, um. *Zabitgen, zaverſen.* Hingevvorffen, hinvveggelegt. *Elvettetett, kitétetett.* Item V. *Abjectus, expoſititius.* Infans projectitius: *pro* expoſitus. V. *Nothus.* Plaut.

Projecto, as, are, avi, atum, [Act. *Freq.* â projicio.] 1. propriè V. *frequenter* & *projicio.* Hinc *Transl.* Etiamne ultro tuis me projectas probris? *pro* injuriis, & contumeliis afficis? *Plaut.* Alii tamen legunt *prolectas.* 2. in ſenſu & acceptione vulgari: *Nova dugovanya zmiſlyávam, y napervo dáiem; moje ſtimanye ali moi ſzùd ochitujem, kömu kaj ſzvetujem, kôga na ſto nagovarjam.* Einen Anſchlag mache, überſchlage, projectire, mein Bedencken ſage, einem etvvas rathe. *Uj dolgokat kigondolok, és elöre tészem; vélekedésemet, tanácsomat kimondom; Valakinek tanátsot adok.*

Projectum, i, n. *ſubſtantivè.* 1. propriè: *Dugovanye odbityeno, zabityeno, zaverſeno.* Hingevvorffenes Ding. *Elvettetett dolog.* 2. â JCtis *projectum* dicitur pars domûs prominens. *Priſztánye, pribúje, pridatje biſe, pridana y van ſztojecha ſztran biſe.* Ein zugeſetzter, und herfür ragender Theil des Haus, Beygebäu. *épületnek kiſljebb vetett része, eſzterha.* 3. in acceptione vulgari: *Kakvoga dugovanya pervo pred ochi poſztavlyanye, zpiſzanye.* Erſte Entvverffung eines Dings, r. Aufſatz. *Valami dolognak elöbbſzör ſzem-eleibe tétéſe, Leirásolása.* Item V. *Conſilium N.* 2. *Inventum, propoſitio.*

Projectūra, æ, f. Vitruv. *Synon.* Corona, Coronis, præcinctio, Lorica. *Vénecz zverha zída, obtoka na zidani ſzténi, prikrov.* r. Geſims, s. Vor-Tach an einem Haus, Vorſchopff. *Fal párkány, épület elött-való kijazat.*

Projectus, ûs, m. Plin. V. *projectio.*

Projectus, a, um, *Hitgen, zabitgen, zaverſen.* Hingevvorffen, vveggelegt, ausgeſetzt. *Elhajitott, elvetett,* V. *Abjectus N.* 1. Cibus projectus. *Horat.* Humare projectum mortuum, *pro* abjectum, proſtratum, jacentem, expoſitum. *Cic.* Item V. *porrectus N.* 1. Brachium projectum. *Ruka pretegnyena, Laket prufen.* Ausgeſtreckter Arm. *Kiterjeſztett kar.* Cic. 2. *Transl.* V. *Effrenatus, Immoderatus, procax.* Ad audendum projectus. *Cic.* Item V. *Abjectus N.* 2. *Vile.* Tam projecta ſenatûs auctoritas. *Tacit.* projectior. *Suet.* projectiſſimus. *Tacit.*

Prōjĭcio, is, ĕre, jēci, ĕctum, (Act.) Cic. *Hitam, Dalye bitam, báczam, baczivam; odmetchem,* Præter. *odvérgelſzem,* Infin. *Odvergbi.* Werffe, vveiter vverffe, hinvverffe. *Hajítom, Elvetem.* Synon. *Jacio, procul jacio, Abjicio N.* 1. Item V. *Ejicio, Foras* & *Jacio.* Aliquem ex urbe projicere. *Cic.* 2. V. *procumbo N.* 2. *proſterno.* Projicere ſe ad alicujus pedes: *pro* abjicere, proſternere ſe, procidere &c. *Cæſ.* 3. V. *porrigo N.* 1. Tectum parietis tegendi causâ projicere: *pro* foras porrigere, extendere. *Cic.* 4.

Transl.

Digitized by Google

Transl. Virtutem patriam projicere: *pro* relinquere, omittere, insuper habere, contemnere. *Cæs.* Rogant, ne me projiciam: *pro* ne animum despondeam, ne animis cadam. *Cic.* Libido se projicit: *pro* exerit, ostendit. *Id.*

Proĭn, *Adv.* Terent. &

Proindĕ, *Adv.* Cic. *Zato. zarad-toga, togarádi, zavoly-toga, adda, andz, daklye.* Darum, derowegen, derohalben, dahero, mithin. *Annakokáért, továbbá.* Synon. *Ideo, ideóque, propterea, quapropter.* 2. V. *perinde.* Proinde quasi aliter, atque ego existimo, sentiant. *Cic.* Decreta eorum proinde haberi jusserat, ac si &c. *Tacit.* proinde à nobis, quàm &c. *Id.*

Prōlābor, ĕris, ābi, apsus sum. (Dep.) Cic. *Dalye padam, opádam, dole padam, na tla padam.* Weiter falle, nieder falle, zu Boden falle. *Tovább esem, Elő-esem, Leesem.* 2. Transl. pro *errare, falli.* In multis rebus timore prolabi. *Cic.* Item pro *sensim ad aliquid accedere.* Libenter ad istam orationem tecum prolaberer. *Id.* Item pro *longius oratione excurrere, provehi.* Tamen me longius prolapsum esse, quàm ratio vestri judicii postulavit. *Id. pro Cæc.*

Prolapsio, onis, f. Cic. *Opadanye, vdiranye, vrussenye.* Das Fallen, nieder Fallen. *Leesés, Elő-dűlés, Elő-esés, Leromlás.*

Prolapsus, a, um. *Kíje dole opal, vrussen.* Gefallen, eingefallen. *Ledúlt, elő-esett, Romlott.* Prolapsa vides pergama. *Virg.*

Prōlātātio, onis, f. Tacit. *Razßirenye, Razprostranenye.* e. Verlängerung, Ausbreitung. *Kinyújtás, szélyesítés.* Item V. *Dilatio, procrastinatio.*

Prōlātio, onis, f. Cic. *Napervo donassanye.* e. Fürbringung. *Elő-hozás.* Item V. *Narratio.* 2. V. *prolatatio.* Finium prolatio: *id est* extensio, dilatatio, productio. *Liv.* Judicii prolatio: *pro* dilatio, procrastinatio. *Cic. pro Rab. perduell. c. 3.*

Prōlāto, as, are, avi, atum, (Act.) Golum. V. *Dilato, Extendo.* 2. V. *Differo N. 1. produco N. 2.* ità Cic. &c.

Prōlecto, as, are, &c. Gic. V. *perlecto, Allicio.*

*Prōlĕgŏmĕnŏn, i, n. V. *Præfatio.* Prōlĕgŏmĕnă, ōn, n *plur.* Vocantur ea, quæ in qualibet scientia præmitti, ac prænotari solent.

*Prōlepsis, is, f. *Ascon. pedian.* Figura Rhet. V. *Præsumptio N. 1.*

Prōlēs, is, f. Cic. *Dete, Ród, Plod.* s. Kind, Geschlecht. *Magzat.* V. *Progenies, Liberi.* Posthuma proles. Virg. *Dete poszmerti otcza rodyeno.* Ein Kind nach des Vaters Todt gebohren. *Attya halála utánn született gyermek.* Proles volucrum. Colum. *Mláde ptycze.* Junge Vögelein, *Madár fiúi.* Proles olivæ. Virg. *Szvers olive.* Ein Ast *oder* Zweig des Oel-Baums. *Olaj ág.*

Prōlētārĭus, a, um. *Proletarii* vocabantur homines de plebe pauperrimi, qui minus, quàm undecim millia æris possidebant. Proletariis inferiores erant *Capite censi*; hi enim aut nullo, aut certè adhuc minore ære censebantur. *ita Liv. Proletarii* dicti sunt à *prole*, quòd vix alio Remp. juvarent, quàm prole, cujus ferè procreandæ gratiâ in urbe relinquebantur, nec ad militiam conscribebantur. Hinc 2. *Transl.* Proletarius, a, um. V. *Pauper, Plebejus, Vilis.* Sermo proletarius. Plaut. *Zlochesztoy prisztoy govorenye.* Schlechte, gemeine, und Pöbel-artige Rede. *Közönséges, alávaló beszéd.* Proletarii Authores: *id est* plebeji, ultimi ordinis, & nullius ferè authoritatis; quibus *Classici*, seu probati opponuntur. *Gell.*

Prōlĕvo, as, &c. *Tertull.* V. *Elevo, sursum & Levo N. 1.*

Prōlĭbo, as, &c. Plin. V. *Pralibo.*

Prōlĭcio, is, ĕre, ēxi, ectum, (Act.) Plaut. V. *Allicio, Pellicio.*

Prōliquātus, a, um, Apul. *Razczvert, Raztalyen.* Geschmeltzt. *Meg olvasztott.*

Prōlixè, *Adv.* Gic. *Dugo, na dugom.* Weitläufftig, lang. *Hoszszan.* 2. Transl. V. *Valde & liberaliter N. 1., Largè, Cumulatè, Opimè.* Prolixiùs. *Terent.*

Prōlixĭtās, ātis, f. *Arnob.* Prōlixĭtūdo, ĭnis, f. Pacuv. *Dugocha, dugo-bionozt, dugo-terpnozt.* e. Länge, Weitläufftigkeit. *Hoszszúság, hoszszaßág, elterjeszttés.* V. *Longitudo. N. 1.*

Prōlixo, as, are, avi, atum, (Act.) V. *Prolongo N. 1. Extendo.* Aciem ferramenti prolixare. *Colum.*

Prōlixus, a, um, Terent. *Dug, dug y sirok, dugo-terpni, dugo bizni.* Lang, lang *und* breit, weitläufftig. *Hoszszas, hoszszú, elterjeszttett.* 2. Transl. V. *Propensus, Liberalis N. 4. Largus N. 1. Copiosus, Benevolus, Abundus.* Ariobarzanes in Pompejum prolixior. Animo prolixo aliquid facere. &c. *Cic.* Item V. *Promtus N. 2.* Gætera spero prolixa esse. &c. *Cic.*

*Prŏlŏgĭum, & Prōlŏgĭum, ii, n. Pacuv. V. *Prologus N. 1.*

Digitized by Google

* Prölögus, & Prölögus, i, m. Terent. *Predgovor*, Pridgovor. e. Vorrede, r. Vorbericht. *Elől-szólás.* V. *Præfatio.* 2. apud eundem: *Predgovoritel*, Pridgovoracz. r. Vorredner, der die Vorrede thut. *Előlszóló, Elől-beszélő.*

Prölongātio, onis, f. *Poduſenye, produſenye, produglyenye.* e. Verlängerung. *Hoſzszabbítás, nyújtás.* Item V. *Procraſtinatio.*

Prölongo, as, āre, avi, atum, (Act.) Plin. *Poduſujem, dugße chinim, dugovato chinim, na dugom nachinyam.* Verlängere, länger mache. *Hoſzszabbítom, nyújtom.* 2. V. *Procraſtino.* Optimæ editiones Claſſicorum *prorogo* pro *prolongo* habent.

Prölöquium, ii, n. Varro *apud* Gell. *Pregovor, Izgovarjanye.* e. Herausſagung. *Kimondás, kibeſzélés.* V. *Præfatio, Sententia N.* 1.

Prölöquor, ĕris, ŏqui, ūtus ſum. (Dep.) Cic. *Izgovarjam, Izrekujem, ſtimanye moje ochitujem, napervo dájem.* Heraus ſage. *Kimondom, kibeſzéllem.* V. *Eloquor.*

Prölübīdo, ĭnis, f. Varr. V. *Cupedo, Voluptas.*

Prölübium, ii, n. Gell. *idem.*

Prölūdium, ii, n. Gell. V. *Præludium, proluſio.* Sed meliores Codices habent *Prolubium.*

Prölūdo, is, &c. (Neu.) Virg. V. *Præludo.* 2. Transl. *Cic.* 2. *de Or. c.* 30. ſed ut ipſis ſententiis, quibus proluſerunt, pugnare poſſint.

Prölūgeo, es, ere, xi, (Neu.) *Vnogo*, ali *Dugo tuguiem, prevech dugoſze ſaloſztim.* Gar zu lang traure. *Sokáig kesergek, gyászolok.* V. *Diu*, vel *Nimium* & *Lugeo.*

Prōluo, is, &c. Horat. V. *Perluo.* Cloacam proluere: *pro* eluere. *Plaut.* 2. *Transl.* Pecuniam prandiorum gurgitibus proluere: *pro* diſſipare, prodigere. *Gell.*

Prölūſio, onis, f. Cic. *Pred-igra; Pochetek igre, borenya, vojuvanya,* &c. *Zapochinyanye; Pred-zkußnya, kußanye pred pochetkom kakvoga dugovanya.* s. Vorſpiel, r. Anfang eines Dings, s. Verſuch-Spiel, e. Vorfechtung, Vorübung, Verſuchung vor dem Kampff, &c. *Kiſzőlet, kezdés, valaminek játékban előre próbálása, játékban való kéſzület a' bartzra* &c. V. *Anteludium.*

Prölūtus, a, um. *Popran, opran, zmiven.* Ausgevvaſchen, gevvaſchen. *Megmoſott, áztatott.* Multâ prolutus vappâ. *Od zevrelicze pian, z-zlochesztim vinom dobro napojen.* Mit verrochenen Wein vvohl beſoffen. *Nagy ſzomjuhozott.* Horat.

Prölŭvĭes, ēi, f. *Neſznaga; ſzmrád; odtekanye*, ali *izlévanye ſzmráda; Popirek*, vulgo *Zchávа.* e. Unſauberkeit, r. Unflath; Wuſt; e. Ausrinnung, *oder* Ausgieſſung des Unflaths. *Moslék, Rútsák, undok viznek kifolyása*, vagy *kiöntése.* Ventris proluvies. *Virg.* Alvi proluvies. *Colum.* V. *Profluvium alvi.* 2. accipitur pro *Alluvione, Eluvie N.* 1. ità *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 7. ubi tamen aliqui legunt *Alluvies.*

Prölŭvio, onis, f. Apul. V. *Diluvies, Proluvies.*

Prölŭvium, ii, n. Terent. V. *Prodigentia, Profuſio N.* 1. & 2. ità legit & exponit *Donatus.* Alii *Prolubium* legunt.

Prōmāno, as, &c. V. *Emano N.* 1. & 2. *Permano N.* 2. Sermo promanaverat. *Senec. de Conſtant. Sapient. c.* 18. Quod Eruditi ex MSS. fide legunt *Pro manu erat.*

Prōmăgiſter, tri, m. *id eſt* Magiſtri vices gerens. *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 426. *n.* 5.

Prōmātertĕra, æ, f. Caius JCt. *Prebabina ſzeſztra, dedova ali Babina Tecza.* Der groſs-Mutter Mutter Schvveſter, *Nagy apám*, vagy *nagy anyám annyának nénnye.*

Prōmercālis, is, *com.* le, *n.* Sveton. *Terſtovni, prodajni, na prodaju puſztyen* vulgo *puſchen.* Alles vvas feil iſt, das zu verkauffen iſt. *Eladni-való, Eladó, a' mi a' magunk ſzükségéről megmarad, és eladható.* V. *Venalis, vendibilis.*

Prōmercium, ii, n. JCt. V. *Mercatio, Mercatura, Negotiatio, Quæſtus.*

Prōmĕreo, es, ēre, &c. Plaut. V. *Promereor N.* 1. 2. V. *Concilio, placo.* Vota tua promeruêre Deos dextros marito: *pro* propitios reddiderunt. *Stat.*

Prōmĕreor, ēris, &c. Cic. V. *Mereo, &c. N.* 1. 2. Bene promereor de aliquo. *Cic. id eſt* Beneficium in aliquem confero: Alicui proſum, beneficium præſto: Adiuvo aliquem. *Kômu kaj dobra chinim, priatelztvo izkafujem, vnogo baſznim y pomáſem.* Einem etvvas gutsthu: Mich um einen vvohl verdient mache. *Valakinek jót téſzek, Valakinek ſokat baſználok.* V. *Mereo* & *Mereor N.* 2.

Prōmĕrĭtum, i, n. Cic. V. *Meritum N.* 1.

Prōmĭco, as, are, cui, (Neu.) Non. V. *Emico.* Item V. *Extendo, Mico N.* 2.

Prōmĭnens, entis, *com.* Liv. *Ván ſztercbecbi, ván ſztojecbi, ván nagnyen.* Herfür ragend, heraus ſtehend. *Kiálló, kitetsző.* Oculi prominentes. *Velike ván ſzterebecbe ochi.* Groſſe herfür-ragende Augen. *Kimúlé ſzemek.* Prominentior. *Plin.*

Prōmi-

Prōmĭnentĕr, tiùs, *Adv.* Gœl. Aurel. *Vàn ſztercbècb.* Herſür ragend. *Kiálva, kitetſzve.*

Prominentia, æ, f. Vitruv. V. *Extantia.*

Prōmĭneo, es, ere, nui, (Neu.) Plin. V. *Exto N. 1. Emineo N. 2.* 2. Transl. pro *extendi, protendi, durare.* Maximáque pars ejus in memoriam, ac poſteritatem promineat: *pro* extendatur, protendatur, duret. *Liv.*

Prōmĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Apul. *Pred menum tirama.* Vor meiner treibe. *Előttem ůzőm, kergetem.* V. *Mino N. 2.*

Prōmĭnŭlus, a, um, (*Dim.*) Solin. *Malo vàn ſztercbechi, jedno-malo van ſztojechi.* Ein vvenig herſür gehend, *oder* ragend. *Kevesſé kiálló.*

Prōmiſcam, *Plaut.* & Promiſce, *Adv.* Perſ. V. *promiſcuè.*

Prōmiſceo, es, ēre, &c. Macrob. V. *Permiſceo, Commiſceo.*

Prōmiſcuè, *Adv.* Cic. *Nerazluchbeno, Nerazloſno, Zmeſſano, Vmèſz, jedno z-drugim.* Ohne Unterſchied, vermiſcht, vermenget, unter einander. *Válogatás nélkůl, elegyesleg, elegy, kőzőtleg.* V. *Miſtim, confuſè.*

Prōmiſcuus, a, um, Liv. *Nerazluchben, zmeſſan.* Vermiſcht, gemein, vermenget. *őſzve-elegyített, elegyes, elegyített.* V. *Miſtus.* Divina atque humana habere promiſcua. Salluſt. *Boſanzka y chlovechanzka*, iliti *Duhovna y telovna, vekovechna y vremenita zkup meſſati; jednako preſtimavati; vſza za jedno derſati.* Das Göttliche und evvige mit dem Zeitlichen unter einander miſchen; eines ihme gelten laſſen, vvie das andere. *őſzve-elegyitteni az eget a' főlddel.* Promiſcua cæde uti: *id eſt* ſinè diſcrimine in ſontes, & ſontes ſævire. *Tacit.* 2. V. *Mutuus N. 1.* operam promiſcuam dare. *Plaut.*

Prōmiſcus, a, um, Gell. *idem.*

Prōmiſſio, onis, f. Gic. *Obetanye, obechanye, obitovanye.* e. Verheiſſung, Zuſage, Verſprechung. *Igéret, Fogadás.*

Promiſſor, oris, m. Horat. *Obetavecz, obechavecz, obetalacz.* 1. Verheiſſer, Verſprecher, Zuſager. *Igérő, Fogadó.*

Promiſſum, i, n. Gic. *Obechano dugovanye.* Verſprochenes, *oder* verheiſſenes Ding, 1. Verſpruch. *Igértt dolog.* Solvere, implere, ſervare, facere promiſſa: ſtare promiſſis: ſatisfacere promiſſo. Cic. *Obechanyu zadoſzta vuchiniti; poleg obechanya chiniti, objztáti.* Dem Verſprechen nach thun; ſeine Zuſage halten, leiſten. *Igéretit tellyeſziteni.* Conabor promiſſa perſolvere: *Plaut.* Dabo operam, ut ſtem promiſſis; ut præſtem fidem meam; ut probem, non deſeram, ſervem, liberem fidem meam; ut fidei non deſim; ut promiſſa obſervem, tuear, exſolvam, præſtem; ut fidei ſatis faciam; ne de fide mea parum videar laborare: promiſſis ne deſim; ne quod pollicitus ſum, re non præſtem; ut à verbis, à promiſſo meo exitus rei non diſſentiat; ut verba res confirmet; ut à promiſſis non diſcedam; falſa, irrita, inania ne ſint promiſſa; ut cum verbis facta conſentiant; ne fidem meam fallam. ità paſſim *Cic. Liv, &c.*

Promiſſus, a, um, Virg. *Obechan.* Verheiſſen, verſprochen. *Meg-igértt. 2. Na dugo puſztyen*, vulgo *puſchen; dug.* Lang. *Hoſzſzan terjedtt, Hoſzſzú.* Coma promiſſa. *Dugi láſzi.* Langes Haar. *Hoſzſzú haj; Ereſztett haj.* Liv.

Promiſſus, ûs, m. *Mantl.* V. *promiſſio.*

Prōmĭtor, ōris, m. *Servius in 1. Georg. ex Fabio Pictore.* V. *Promiſſor.*

Prōmitto, is, ĕre, īſi, ſſum, (Act.) 1. propriè: *Razſirujem; na dugo puſztyam*, vulgo *puſchem, dalye bitam.* Ausbreite, lang laſſe, ausſtrecke, für mich ſchieſſen laſſe. *Kinyújtom, boſzſzan leereſztem.* V. *produco N. 2. ultra & mitto N. 1.* Barbam promittere. Liv. *Bradu puſztiti, dugu bradu raſzti puſztyati.* Einen langen Bart vvachſen laſſen. *Szakállat ereſzteni.* Arbor avidè ſe promittit. *Plin.* l. 16. c. 26. *Drévo ſze jako razſiruje, ſzverſi ſzvoje razpreſztira.* Der Baum breitet ſich vveit aus. *Nagy ágakat ereſzt az élő-fa.* Tela longiùs promittere. *Cæſ. l. 8. B. G. c. 9. pro* ejaculari, jacere, porrò mittere. *Sztréle daleko bitati, iz lúka daleko ſztrelyati.* Die Pfeile vveit ſchieſſen. *A' nyílat meſzſze ellőni.* 2. *obetam, obécbem, rèch* ali *veru dájem.* Verſpreche, verheiſſe, zuſage. *Meg-igérem, igérek, fogadok.* V. *polliceor N. 1.* Promittere ad cœnam. Plaut. *Navecherjuſze kőmu obechati.* Verſprechen, das Nachtmahl bey einem zu nehmen. *Vatjorára igérkezni.* Ad fratrem promittere: *pro* polliceri, ſpondere, recipere, ſe venturum ad fratrem. *Cic.* Sibi aliquid promittere: *id eſt* alicujus rei ſpem ſibi facere, *vel* jus procurare. *Plaut.* damni infecti promittere: *pro* damnum in ſe recipere; *ſeu* ſpondere ſe compenſaturum damnum, ſi quod operâ ſuâ inferatur. *Cic.* de voluntate cujuſpiam promittere: *pro* ſpondere, ſecurum

Digitized by Google

ſecurum reddere, fidem ſuam interponere. *Plaut.* Aureos montes promittere. (*Prov.*) *Velika obechanya chiniti, kruto vnogo obetati.* Groſſe Verheiſſungen thun, ſehr viel verſprechen. *Nagy igéreteket tenni, igen ſokat igérni.* 3. Se ultorem promittere: *pro* minari. *Virg.* ſurrepturum pallium promiſit mihi: *pro* minatus eſt. *Plaut.*

* Promneſtria, & Proxeneſtria, æ, f. *Sznubitelicza.* e. Kupplerin. *Náſzné Aſzſzony.* V. *Pronuba.*

Prōmo, is, ere, pſi, ptum, [Act. ex *pro* & *emo.*] Cic. *Naperno noſzim, napred dájem; vàn vadim; Iznémlyem; pred kôga poſztavlyam, donaſſam.* Herfür bringe, herfür nehme, herfür trage. *Elô - hozom, elô - vészem.* V. *Profero N.* 1. *Expono N.* 1. *Excipio N.* 1. Ex, *vel* de ærario pecuniam promere: *pro* exponere, profere, in medium afferre, efferre, excipere. *Cic.* Promere vina doliô. Horat. *Vina iz lagva natochiti, vzeti, izvaditi, donesti.* Wein aus dem Fals laſſen, her bringen. *Bort venni a' hordóból.* Ad, *vel* in uſum aliquid promere: *pro* afferre, &c. *Colum.* 2. Transl. ſumitur pro *Eloquor, manifeſto, palam facio, prodo N.* 2. Conſilia promere: *pro* in medium afferre, patefacere, eloqui, aperire, &c. *Cic.* Sententiam ſuam in medium promere: *pro* proferre, ſuam opinionem manifeſtare, &c. *Plin.*

Prōmonſtrum, tri, n. Feſt. V. *Monſtrum.*

Prōmontōrium, ii, n. Cic. *Nadmorje; Gora, ali velika pechina na morje vàn ſzterchecha, ali viſzécha; Meſzto viſzoko vu morje vuperto.* Ein Berg, der ins Meer hinaus langt; s. Vorgebürg, *oder* ein erhobener Ort, vvelcher tieff in die See hinein gehet. *Tengerre fegvô magas hegy.* 2. Transfertur etiam ad alia *prominentia loca* ſignificanda, & dicitur de Collibus, Montibúſque vinearum, &c. *Liv.*

Prōmōtio, onis, f. Firmic. *Napred ſztavlenye, dalye rivanye, porinenye, odpoſzlanye.* e. Fortſchiebung, Fortrückung, Förderung, Beförderung. *Elô-vitel.* 2. In militia promotio: *id eſt* exaltatio, ad gradum dignitatis admotio. *Aſcon.*

Prōmōtor, oris, m. *Ammian.* propriè *Zmeſzta gibavecz; Dalye rivavecz, poſſilyavecz.* Der etvvas vveiter bevveget, beförderet. *Elô - vitelô, elô - kûldô.* 2. Transl. V. *Patronus.*

Prōmōtus, a, um, Cic. *Dalye genyen, porinyen, poſzlan.* Weiter bevvegt, fortgerücket, befördert. *Elô - vitt, Felemeltt.* 2. Ad ampliſſimas procurationes promotus. *Na velike chaſzti zvilſen, poſztavlyen.* Zu groſſen Ehren, und Aemtern gefördert. *Nagy állapotra mentt.* Plin.

Prōmŏveo, es, ēre, ōvi, ōtum. (Act.) Cic. *Dalye giblyem, na dalye poſſilyam.* Fortrucke, vveiter ſchicke. *Elébb - inditom, viſzem, elô - ſegítem, tovább kûldôk.* Caſtra promovere. *Vojſzku dalye genuti, tábor preneſzti.* Die Armee fortrucken laſſen. *A' tábort elébb - mozdítani.* Cæſ. 2. *Transl.* V. *Procraſtino, Produco N.* 2. Nuptias alicui promovere. Terent. *Chiju ſzvadbu odlachiti, nadalye zanaſſati.* Eines ſeine Hochzeit auffſchieben, lang verziehen. *Valaki házaſságát halogatni.* 3. V. *Dilato, Extendo.* Imperium promovere. *Zapovednichtvo, vladavſztvo, ali kralyevſztvo raſzſiriti, povekßati.* Das Reich ervveitern. *Birodalmát terjeſzteni.* Mœnia promovere: *pro* extendere, dilatare. *Sveton.* 4. V. *Projicio.* Promoveo parum. Terent. *Malo napredujem, haſznujem, ali oprávlyam.* Wenig ausrichte. *Keveſet mehetek - elô dolgomban.* 5. V. *Exalto, evebo N.* 2. Aliquem in ampliorem gradum promovere. Svet. *Kôga izviſziti, na vekßu chaſzt poſztaviti, na viſſe zdignuti.* Einen zu Ehren-Ambt befördern, erheben. *Valakit felmagaſztalni, tiſztviſelôvé tenni.* Multos ad honores ſuâ operâ promovit. *Phras.* Multos extulit, ornavit, auxit, ad maxima faſtigia provexit. Multi ejus operâ crevêre, in altiorem locum aſcendêre; altiorem dignitatis gradum ejus beneficiô ſunt conſecuti; per eum in ampliſſimum locum pervenêre, in altiſſimo gradu poſiti ſunt; ejus gratiâ ad id faſtigii extracti ſunt, huc magnitudinis proceſsêre; Ad magna & honorata miniſteria ejus ſuffragatione perducti, in principum dignationem venêre. &c. 6. Scalas, & machinamenta promovere: *pro* admovere. *Tacit.* 7. Arcana loco promovere: *pro* detegere, pandere. *Horat.*

Promptārius, a, um, *Auſon.* V. *promptuarium.*

Promptè, *Adv.* Cic. *Gotovo, ſzpravno, naberzom, ſietno, prez odlachenya.* Hurtig, fix, behend, fertiglich, ohne Verzug. *Készen.* V. *Alacriter, Confeſtim.*

Promptim, *Adv.* Tertull. *idem.*

Promptĭtūdo, ĭnis, f. *K - chemu ſzpravnoſzt, ſietnozt, berzocha.* e. Fertigkeit, Hurtigkeit. *Készség, valamihez - való kedv, ſzélásban - való készség.* V. *Alacritas.*

Prompto,

Digitized by Google

Prompto, & promto, as, are, avi, atum, (Act. Freq. *à promo.*) Plaut. *Gufztokrat na pervo dájem, donaſſam, vechkrat ienémlyem, izpodivam.* Offt herfür gebe, herzutrage, ausnehme. *Elő - adogatom, elő - veddegelem, elő - teddegelem.*

Promptu, *Nom. Anom. ſolius caſûs ablativi*, cujuſmodi ſunt *Natu*, *Diu*, *Noctu*. Adhibetur cum præpos. *in*. In promptu. Gic. *Gotovo, ſpravno, pri rúkah, pred rukami.* An der Hand, zugegen. *Kéſzen.* Conſtruitur cum verbis *ſum*, *habeo*, *pono*, *gero*. In promptu aliquid habere: *vel* aliquid alicuj in promptu eſſe. Cic. *Kaj gotovo*, ali *pri rúkah imati.* Etvvas in Bereitſchafft, *oder* an der Hand haben. *Valamit kéſzen tartani, tiznél lenni.* In promptu ſunt omnia Cic. *Vſze je gotovo, pripravno.* Alles iſt zugegen. *Mindenek kéſzen vannak.* V. *Procinctus*, *fit*. Iram in promptu gerere *pro* ad iraſcendum promptum, & paratum eſſe. *Plaut.*

Promptuārium, ii, n. Symmach. *Naredno meſsto, vu kojemſze pripravna dugovanya chuvaju, tak daſze taki za potrebocbu vzeti mogu; komora jeſztvinzka, zachuvarnicza.* Ein bequemes Ort, allvvo allerhand Nothdürfften zum täglichen Gebrauch aufbehalten vverden. e. Speis-Kammer, s. Magazin. *Tárház, Terhes ház, eledel kamara.* V. *Cella penuaria.*

Promptuārius, a, um. *Zachuvarnichki, iz chesſzaſze kaj vanjemlye.* Daraus man etvvas herfür nimmt. *Tárházi, a' miből valami elő-bozatik.* Cella promptuaria. *Plaut.* V. *Cella penuaria.*

Promptus, *vel* promtus, (ſic & Derivata ſcribuntur) a, um. *Partic.* Tacit. *Synon.* Depromptus, eductus. *Izvaden, iznét, znét, ván vzét.* Heraus genommen, herfür genommen. *Kivétetett, elő bozott.* 2. Nom. ex Particip. *Gotov, Fleten, pripraven, poſzpeſſen, priſzkochni, ſzpraven kchemu.* Fertig, fix, geſchvvind, bereit. *Kéſz, elkéſzűltetett, aikalmatos.* V. *Alacer, Expeditus N. 1. Procinctus.* Homo promptiſſimus. Cic. *Chlovek na vſze gotov, k' vſzemu pripraven.* &c. Ad periçula promptior: *pro* alacrior, expeditior. *Cic.* Ingeniô promptus: *id eſt* homo paratô ad omnia ingeniô. *Liv.* Manu promptus: *pro* potens, agilis, expeditus. *Curt.* Cuicunque flagitio promptus. *Tacit.* Homo veritatis omnibus exhibendæ promptiſſimus. *Gell.* promptus animi, *pro* homo animô promptô, & facilè audente. *Tacit.* Cætera prompta eſſe ſcio: *pro* parata, expedita. *Gic.* 3. Transl. V. *Manifeſtus.* Altera occulta quædam, & quaſi involuta aperiri; altera prompta, & aperta judicari. *Cic. 1. fin.* Hic, quod animo ſentiebat, & vultu promptum habuit, & linguâ. *id eſt* & vultu, & linguâ promptè exprimebat. *Id.* 4. pro *Fortis, Audax*, Laudat promptos &c. *id eſt* fortes, audaces. *Caſ.* Reſponſione me inimica homo promptiſſimus (*pro* audaciſſimus) lacefſivit. 5. pro *facilis N. 1.* Quæ fingere utique græcis promptiſſimum eſt. *Quintil. l. 9. c. 1.*

Prōmulcum, i, n. Feſt. *Vúſe, z - kojemſze male ladje k-velikem priveſuju.* s. Seil, vvomit die kleinen Schiffe, *oder* Kahn an die groſſen angebunden vverden. *Kőtél, a' mellyel az kis hajók az őregekhez kőtőztetnek; Hajó - kőtél.*

Prōmulgātio, onis, f. Cic. *Prezvúnye, obznanenye, ozványe.* e. Ausruffung, Auskündigung, öffentliche Vorſtellung, Kundmachung. *Kibírdetés.* Synon. *Legis alicujus propoſitio in publicum, divulgatio, vulgatio.*

Prōmulgo, as, are, āvi, ātum, (Act.) *q. d.* provulgo, *à* vulgus. *Synon.* publicè propono, in vulgus edo. *Obznanujem, prezávam, ozávam, na znanye dájem.* Auskünde, ausruffe, kund mache. *Kibírdetem.* Item V. *Evulgo, Divulgo.* Legem promulgare. *Zapoved obznaniti.* Ein Geſetz ausruffen, *oder* anſchlagen laſſen. *Kiadni a' törvényt.* Cic.

Promulſĭdāre, is, n. Petron. &

Promulſĭdārium, ii, n. *Ulp.* Genus vaſis præbendæ promulſidi aptum. *Zdela za jubu.* &c. e. Suppen-Schüſſel, Potage-Schüſſel. *Elő leveſnek tála.*

*Prōmulſis, idis, f. Cic. *Perva jeſztvina, polytvka.* s. Vor-Eſſen, e. Vor-Speiſe. Suppe. *Első ítel, Leves.* Inde dicta *promulſis*, quòd apponeretur ante mulſum, quo uno veteres, ut teſtatur *Lipſ. l. 2. Antiq. Lect.* primam ſitim ſedabant: putabant enim vacuis venis nihil æquè, ac dulcem potionem conducere. 2. *Transl.* V. *Mulſum.*

Prōmus, i, m. Plaut. V. *Diſpenſator N. 1.* differt à Condo: *Condus* enim victui neceſſaria in cella penuaria recondit, quæ *Promus* inde promit, & in familiam diſtribuit. Solent tamen hæc nomina conjungi, quia hæc duo officia fere ab eodem adminiſtrabantur, id quod & hodie fit. 2. *transfertur ad alia:* Ego meo promus ſum pe-

Digitized by Google

ctori. *Ja najbolye znam, kadi me ſzerbi i iliti: kaj me priſzerdzu pecbe:* ali: *Kakovu ſzerdozu cbutim.* Ich weis am beſten wie mir ums Hertz iſt. *In legjóbban tudom, mit érzem az ſzivemen.* Plaut. *Trin. 1. 2. 44.*

Prōmus Condus, Promi Condi, m. Plaut. V. *Cellarius, ii, Claviger N 1. Promus & Condus N. 1. & 2.* Nam & *Promus Condus, & Condus Promus* conjunctim, utriuſque munus ſimul complectitur, & ſignificat. *Hinc* Condus quærit Promum. *Prov.* V. *Condus* ad finem.

Apodoſis.

Vſzaki ſzkupecz, ſzvéga blaga,
Imat mora ráſzipnika,
Ki prefroba vſze do traga,
V-tugyem bude nyegova dika.
Ti pak ſzkupche! ſztradai, ſuli,
Nit' ſta kómu vaj deliti:
Nek' tvoj terbuh z-ſganczi kruli,
Jur chê drug' tvá blaga vſiti.

Prōmuſcis, ĭdis, f. V. *Proboſcis.* Promuſcidem elephantorum, &c. *Plin.* Alii rectiùs legunt *Proboſcidem.*

Prōmūtuus, a, um. *Napervo dan, pervo odbrojen, predplachen.* Voraus gegeben, voraus gezahlt. *Foglaló fizetett.* Promutuum vectigal. Cæſ. *Pred vremenom dana dácha: pervo, nego je duſnozt, plachena dácha.* Voraus gezahltes Umgeld. *Előbb megadatott adó, windteletett obina.* Promutua pecunia: *id eſt* prærogata, & priùs, quàm debeatur, perſoluta. *Ulp.*

Prōnāto, as, &c. Hygin. V. *Nato N. 1. Ultra & Nato.*

Prōnē, *Adv.* Ammian. *Syn.* cum propenſione. *Z-nagnenyem.* Mit Zuneigung. *Hajláſal.* V. *propenſè.*

Prōnecto, is, ere, xui, xum, (Act.) propriè: *Od perve ſztréne zkupletem, véſem.* Voran an einander knüpffe. *Elől- megkötöm.* Transl. V. *Produco N. 2.* Seriem morantis ævi pronectere. *Stat.*

Prōnēpos, ōtis, m. Cic. *Zavnuk, podvnuk, vnukov ſzin, ſzin od tretjem kolenu.* r. Uhr-Enckel, des Enckels-Sohn, Sohn in dritten Glied. *Unokám fia.*

Prōneptis, is, f. Pers. *Zavnuka, pod-vnuka, vnukova ali vnuchina kchi, v-tretjem kolenu kchi.* s. Uhr-Enckelein, des Enckels-Tochter, Tochter im dritten Glied. *Unokám leánya.* Tertio gradu ſunt, *ſupra*, Progyus. Proavia *infra*, Pronepos, Proneptis. *Cujus lib. 38. Dig. tit. 10. l. 3.*

Prōnĭtas, ātis, f. Senec. *Nagnenye, prignyenye.* e. Neigung. *Hajlandóſág.* V. *Inclinamentum, propenſio.*

Prōno, as, are, avi, atum, [Act.] Sidon. V. *Proclino.*

*Prōnœa, *jonicè* Prōnœa, æ, f. Cic. *apud* Nizolium. *Previdyenye, Prefzkerb, Mudra previdnozt.* e. Vorſehung, Vorſorge, Fürſehung. *Előbbeni okos gond.* V. *Providentia.*

Prōnōmĕn, ĭnis, n. Varr. *Zaime, rèch meſzto imena poſztavlyena.* r. Statt-Nahme, Vor-Nahme, ein Wort, das an ſtatt eines *Nomini* ſtehet. *Szó, melly név helyet tételni ſzokot.*

Prōnōmĭnālis, ĕ, com. le, n. Priſcian. *Ad pronomen ſpectans.*

Prōnŭba, æ, f. Virg. *Poſznefficza, fenszka glávа od ſztrane ſznebe na ſzvadbu pozvana.* s. Weib, ſo der Braut bey der Hochzeit beyſtehet. *Nyoſzolyó aſzſzony vagy leány, örömanya.* Hinc *pronuba Juno*, quòd nuptiis præeſſet.

Prōnŭbo, is, ĕre, pſi, ptum, (Neu.) Feſt. *Nuptiis præſum.*

Prōnŭbus, a, um, *Virg.* Qui nuptiis celebrandis præeſt ex parte uxoris, ſicut Auſpex ex parte viri. *Na ſztrán ſznebe ſzvadbi prepoſztavlyen.* Auf der Seiten der Braut der Hochzeit beyſtehend. *Náſznagy, jelen lévén menyaſzſzonynák lagzián.* Item *Szliſſajuchi k-zárukom ali ſzvadbi.* Zur Ehe-Stifftung dienlich. *Lagzihoz-való.* Sic: Annulus pronubus. *JCt. 2. Transl.* Flamma pronuba: *id eſt* Ardor ingenitus, qui ætate matura virgines ad nuptias provocat. *Claudian. l. 1. de raptu Proſerp.*

Prōnunciābĭlis, e. Apul. *Izrechlyiv, Izgovorlyiv.* Ausſprechlich. *Ki-ſzollhátó.*

Prōnunciātĭo, onis, f. Cic. *Izrechenye, zgovarjanye, Izgovaranye, Izvuſztenye.* Das Ausſprechen, e. Ausſprechung, Ausſpruch. *Kibeſzélés.*

Prōnunciātor, oris, m. Cic. *Izgovornik, izgoveritel.* r. Ausſprecher. *Kibeſzélló, kimondó.*

Prōnunciātum, i, n. Cic. V. *Effatum, Axioma.*

Prōnunciātus, ûs, m. Geſt. V. *pronunciatio.*

Prōnunciātus, a, um, Cic. *Izrechen, Izgovoren, Izvúſzten.* Ausgeſprochen, ausgeſagt. *Kibeſzéltetett, kimondatott.* Item. *Naznanye dan, obznanyen.* Zu wiſſen gegeben, angedeutet. *Kinlentetett.* Ad pronunciatam præcam ſequi. *Curt.*

Prōnuncio, *vel* Pronuntio, (*idem eſt de Deriv.*) as, are,

as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Izgovarjam, izgováram; Izrekujem, izrekam*, Inf. *izrechi: Izuſtiviam, glaſzno zgovarjam.* Ausſpreche, ausſage, laut herausſage. *Kimondom, nyilván-valón kibeſzéllem.* 2. Sententiam pronunciare, *pro* dicere. *Cic.* 3. Prætores pronunciare: *pro* nominare, eligere. *Liv.* 4. Ex animi ſenſu pronunciare: *pro* decernere, judicare, ſtatuere. *Cic.* 5. pecuniam pro reo pronunciare: *pro* palam promittere. *Id.* 6. Iter ad Euphratem pronunciare: *pro* indicere, claſſici ſignô datô nunciare. *Curt.*

Prōnūper, *Adv.* Plaut. *Vre zdavno, vre vetomadue.* Vorlängſt. *Már jó ideje.* V. *Valde* & *Nuper.*

Prōnŭrus, ûs, f. Ovid. *Vnukova ſena, ſnaeſficza, ſznahicza.* Des Enckels Frau. *Unokám feleſége.*

Prōnus, a, um, Cic. *Napred prignut, predſze nagnyen, prignut, nagnut.* Für ſich geneigt, gebeuget, gebogen, für ſich liegend. *Artzal bajlandó, elŏ-bajlott.* Locus ſoli, *vel* ad ſolem pronus. Colum. *Szuproti ſzunczu obernyeno, ali k-ſzunczu nagnyeno meſzto.* Ein Ort gegen der Sonnen gelegen. *A napnak fekvŏ hely.* Motus corporis pronus: *id eſt* ſupino contrarius. *Cic.* Sic: Pronus in ventrem. *Varr.* Prona in veſperam dies, *vel abſolutè:* Prona dies: *id eſt* dies ad veſperam vergens. *Stat.* Anni & menſes proni: *pro* cito decurrentes. *Horat.* 2. Transl. V. *Proclivis N.* 2. Nihil eſt tam pronum ad ſimultates, quàm æmulatio. *Plin.* Sic: Pronum in omnia mala ſeculum. *Na vſze zlo nagnyen vèk.* Zum allen Böſen geneigte Zeit. *Minden roſzra bajlandó életünk ideje.* 3. V. *Facilis N.* 1. Pronum ad honores iter. *Plin.* 4. Pronum eſſe in aliquem: *pro* propenſum, faventem, bene affectum eſſe alicui. *Tacit.* Sic: Prona noſtris victoria fuit. *Naſſim je dobro ſzrecha poſzlußila.* Unſeren Kriegs-Leuten hat das Glück wohl gedienet. *A' ſzerenſe nékünk ſzolgált.* Pronior: *Svet.* Proniſſimus: *Capitol.*

* Prŏcæcŭnŏmia, æ, f, *Seraim.* V. *Diſpoſitio, Ordo N.* 1.

Prŏcæmior, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Plin. *Govorenye pochinyam, predgovor chinim.* Ich fange an zu Reden, eine Vorred zu thun. *Beſzédbez kezdek, elŏl-járó beſzéddel élek.* V. *Exordior.*

* Prŏcæmĭum, ii, n. Cic. *Pochetek govorenya.* 2. Eingang in die Rede. *Beſzéd elei.* V. *Antelogium, Prolegomenon, Prologus N.* 1.

Propagātio, ōnis, f. V. *Amplificatio, Plantatio, Multiplicatio, Productio N.* 1. *Prolatatio N.* 1. Hominum propagatio. *Povekßavanye lyudztva.* e. Vermehrung der Menſchen. *Emberek ſokaſitáſa, öregbítéſe.* Vitium propagatio. *Povekßanye, ali Razraſztenye terſzja: Naſzadyenye novogá terſzja.* e. Fortpflantzung der Wein-Rebe. *Szŏlŏ bomlitás.* Finium imperii propagatio. *Razſirenye Zapovednichtva.* e. Erweiterung des Reichs. *Birodalomnak terjeſztéſe.* Hucuſque Cic.

Propagātor, ōris, m. Cic. *Razplodítel.* r. Fortpflantzer. *Szaporító, Terjeſztŏ.* V. *Amplificator, Plantator.*

Prŏpāges, is, f. *Pacuv.* V. *Progenies, propago N.* 2. 2. apud *Feſt.* V. *propago N.* 1.

Prŏpāgo, & Prōpāgo, (idem eſt de *Derivatio*) as, are, āvi, ātum, [Act.] Cato. *Grebenyezé pokápam, zaſzádyam, Razplodyujem, Razradyam, Razkladivam, Povalyujem ſztárŏ terſzi, &c. Polágam*, Inf. *polaſiti.* Reben einlege, alte Schoſs einlege, fortpflantze. *Elſzedem a' ſzŏlŏveſzŏt, Homlŏk.* V. *Planto, Produco N.* 2. 2. Transl. V. *Amplifico, Amplio, Multiplico, Profero N.* 2. *Dilatŏ, Divulgo.* Genus, & nomen ſuum propagare. *Imé y pokolénye ſzvoje razſiriti, razglaſziti.* Sein Namen und Geſchlecht ausbreiten, unter die Leute bringen. *Maga és nemzetſége nevét elbireſzteni.* Alicujus laudem ad ſempiternam memoriam propagare. *Chiyuhvalu vekivechnu vuchiniti:* iliti: *tak razglaſziti, da od nye vſzigdar ſzpomenek bude.* Machen, das eines ſeines Lobs allezeit gedacht wird. *Valakinek ditéretét örök emlékezeté tenni.* Aliquid poſteris, *vel* poſteritati propagare. *Kajna ſzpomenek Mladyih*, iliti *dojduchega národa vuchiniti, oſztavit.* Etwas auf Nachkommen bringen. *Valamit nivelni, kirŭl az követkŏzendŏ emberek emlékezsnek.* V. *Mando* ſub *N.* 4. *Memoria* ſub *N.* 2. *Monumentum* ſub *N.* 1. Vitam propagare: *pro* prolongare, producere, &c. *Hactenus Cic.* Imperii fines propagare. *Nepos.* V. *Promoveo N.* 2. *&c.*

Prōpāgo, ĭnis, f. (Vitium) Cic. *Klucheza, Rozgva, Grebenicza; ſztari terſzi povalyen y pokopan zato, da iz jednoga vech terſzov izráſzte.* Wieder eingelegt Reben-Schoſs, eingelegte Reben; ein Weinſtock, den man zu Fechſern einſchlägt, *oder* einſencket. *öregſzŏlŏ-tŏ, mellynek bomlitani-*

Digitized by Google

valò veſzſzei vagynak. 2. Prŏpāgo *apud* Virg. *Razplod, Národ, plòd, razrod.* s. Geſchlecht. *Nemzetség.* V. *Genus N.* 1. *progenies N.* 1. *progeneratio, ſtirps.* 3. *Transl.* Librorum propago: *id eſt* amplificatio, multiplicatio. *Plin.*

Propāla, V. *propola.*

Prŏpălam, *Adv.* Cic. V. *Palam.*

Prŏpălo, as, are, avi, atum, (Act.) *Sidon.* V. *Evulgo, Divulgo, Patefacio N.* 2.

* Prŏpātŏr, ŏris. m. *Latinè* Avus, Auctor generis, progenitor. *Tertul.*

Prŏpātrŭus, i, m. V. in *Patruus*, — & convenienter propatruus, proamita, *id eſt* proavi frater, & ſoror. *Cajus L.* 28. *ff. tit.* 10. *l.* 1.

Prŏpătŭlus, a, um, Cic. *Od vſzeb ſztran odpert, odkrit, zévſzéma ochivéſzt.* Allerſeits offen, ſehr kundbar, öffentlich. *Nyilván-való, kiterjedtt, tágas.* V. *Valde & patenter.* In propatulo eſſe: *pro* palam, in publico eſſe. *Vſzem pred ochima biti, na obchinzkom meſztu ſztati, ochito biti.* öffentlich ſtehen, *oder* ſeyn. *Szem előtt lenni, nyilvám lenni.* Salluſt.

Prŏpĕ. *Prap. Accuſ.* Cic. *Blizu, na blizom.* Nahe darbey. *Közel, mellet, mellete, mellett ed.* V. *Juxta N.* 1. Prope meas ædes. *Blizu moje hiſe.* Nahe bey meinen Haus. *Nem meſzſze az én házamtúl.* Eſt etiam *Adverb.* Propè adeſt, cùm &c. *Cic.* Jam prope erat, ut &c. Liv. *Ni vnogo mankalo, da &c.* Es hat nicht viel gefehlet, das &c. *Keveſs héja vóltt, hogy &c.* 2. V. *Fere N.* 1. *pene.* Annos prope quinquaginta continuos. Cic. *Szkoro czélib petdeſzet godiſtb, ali lèt.* Schier gantze funffzig Jahr. *Tſak nem egéſz ötven eſztendőkig.* Propiùs, proximè. V. ſuis locis.

Prŏpĕdiĕm, Adv. *Naſzkorom, chez málo dnevov, z-pervum prilikum, v-kratkom vrémenu, do malla, kak naiberſe.* Mit nächſten, bald, nach vvenig Tagen, ehiſten Tages, in kurtzen, ehiſtens. *Rövid nap. Hamar.* V. *Brevi N.* 1. Propediem te videbo. *Naſzkorom te videl budem.* Ich vverde dich bald ſehen. *Rövid nap meglátogatlak.* Cic.

Prŏpello, is, ĕre, prŏpŭli, ulſum, (Act.) V. *Ultra & Pello N.* 1. *procul & amoveo, promoveo N.* 1. *propulſo.* Vitæ periculum ab aliquo propellere, *pro* procul removere, longè amovere. *Liv.* Impetum inimicorum propellere: *pro* propulſare. *Cic.* Navem remis propellere: *pro* promovere, impellere, ultra ducere. *Id.*

Prŏpĕmŏdŏ, *Adv.* Liv, &c.

Prŏpĕmŏdŭm, *Adverbialiter.* Cic. V. *Ferme, pene.*

* Prŏpempticus, a, um. *Latinè* Comitans, Comitativus. *Szprevadyajuchi, ſzprevajajuchi, ſzprevodlyiv, ſzprevadyanyu ſzhiſſajuchi.* Begleitend, zur Begleitung gehörig. *Kéréſő, kőveté, kéſéretre-való.* Hinc propempticum, i, n. (*intellige* Carmen.) *Stat.* dicitur carmen, quo quis abeuntem proſequitur, & veluti comitatur.

Prŏpendeo, es, ēre, pendi, nſum, (Neu.) Cic. *Napred viſzim, dole prevaſujem*, ali *prevagivam*, Inf. *prevagnuti.* Für nieder hange. *Elől-kifliggők, lefliggők, alá bajlok.* V. *præpondero N.* 2. *Deorſum & pendeo N.* 2. Transl. *Na kaj nagnyen jeſzem, k-chemu nagiblyem.* Ich bin geneigt. *Hajlandok, valakihez hajlandó vagyok.* In aliquem inclinatione voluntatis propendere. *Kőmu dobro boteti, ſzuproti kőmu dobrobtivne volye nagnyenye imati.* Einem vvohl vvollen; vvohl gevvogen, *oder* geneigt ſeyn. *Valakihez jó ſzível lenni.* Cic.

Prŏpendo, is, ĕre, di, nſum, (Neu.) *Plaut.* V. *propendeo N.* 1.

Prŏpendŭlus, a, um, Apulej. *Napredviszéchi.* Herfür hangend. *Előre hajlandó.*

Prŏpensè, *Adv.* Cic. *Z-nagnyenum volyum, dobrobtivno, nagnyeno, drago-volyne.* Mit geneigtem Willen, vvohl geneigter Weiſe, gutvvilliglich. *Reá-hajlóva, hajlandóképen, örömeſt.* Synon. *Libenter, ex animo, ſponte.* &c.

Prŏpenſio, onis, f. Cic. V. *Inclinamentum, proclivitas.*

Prŏpenſus, a, um, *Nagnyen.* Geneigt. *Reá-hajló, hajlandó.* V. *Inclinis, proclivis N.* 2. *Libens.* In partem alteram: ad veritatem propenſus. *Cic.* Animò propenſò aliquid facere. *Liv.* Propenſior. *Cic.* propenſiſſimus. *Hirt.*

Prŏpĕrans, antis, *ans.* Nom. ex Partic. *Cic.* V. *Feſtinabundus, Feſtinus, Citus, Celer.*

Prŏpĕrantĕr, *Adv.* Lucret. V. *Feſtinatè, Celeranter.* Properantiùs: *Salluſt.* Properantiſſimè: *JCt.*

Prŏpĕrantia, æ, f. *Salluſt.* V. *Feſtinatio, Acceleratio.*

Prŏpĕrātim, *Adv.* Cæcil. *apud* Non V. *properanter.*

Prŏpĕrātio, onis, f. *Cic.* V. *Feſtinatio, Maturatio.*

Prŏpĕrātò, *Adv.* Tacit. V. *properanter.*

Prŏpĕrātus, a, um, Nom. ex Partic. *Vágló, na vagnu, hitéchi, ali detujuche vuchinyen,* ali

ali *naprávlyen : Prenaglyen.* In Eyl gemacht, geeylet. *Sietve tſinállt, ſietteteti.* Carmina properata. Ovid. *Na naglom zkup ſpravlyéne peſzme.* In Eyl gemachte Verſe. *Sietve tſinálte verſek.* Sic: Naves properatæ. *Tacit.* Properatô opus eſt: *pro* properandum eſt. *Naglitti je potrebno.* Man mus eylen. *Sietni kell vélle.* Cic. V. *Maturatus* ſub finem.

Prŏpĕrè, *Adv.* Virg. V. *properanter.*

Prŏpĕrĭtĕr, *Adv.* Catull. V. *properanter.*

Prŏpĕro, as, are, avi, atum, (Neu.) *Synon.* Feſtino, Maturo N. 2. celeritate utor, &c. *Hitim, ſietuiem, paſcbimſze, náglim, berzim, ſurimſze, berzo odbájam, naglo bodim,* ali *idem.* Eyle. *Sietek, gyorſalkodom.* Romam properare. Cic. *Vu Rim ſietuvati, naglo odbajati.* Auf Rom eylen, eylends gehen. *Sietve menni Rómába.* Venire propero: *pro* feſtino. *Id.* Sententiam properare: *pro* properanter, *vel* præmaturè dicere. *Id.* Velim, ut ne quid properes: *pro* ne quid properanter, *vel* præcipitanter agas. *Id.* Iter properare: *pro* accelerare. *Tacit.*

Prŏpĕrŭs, a, um, Tacit. V. *Feſtinus, Celer.*

Prŏpēxus, a, um, Virg. *Na dugo razcheſzan.* In die Länge geſtrelet, in die Länge hinunter gekämmt. *Hoſzſzan alá-fúsúltt.*

* Prŏphēta, *vel* Prŏphētes, æ. m. Feſt. *Prorok.* r. Prophet. Weiſſager. *Jövendöllö, Próféta.* V. *Vaticinator, Augur, Prognoſtes.*

Prŏphētālis, le, Tertull. *Prorocbki, prorochanzki, prorochni, prorokov, a, o.* Weiſſagetiſch, Prophetiſch. *Jövendöllésre-való.*

* Prŏphētia, æ, f. Tertull. *Prorokovanye, prorocbánztvo.* e. Weiſſagung, Prophezeyung. *Jövendö-mondás.* V. *Prædictio, Prænuntiatio.*

Prŏphētĭcus, a, um, *Tertull.* V. *Prophetalis.*

* Prŏphētis, idos, *vel* idis, f. (Prŏphētiſſa, æ, f. Tertull.) *Prorocbicza, Prorokinya.* e. Weiſſagerin, Prophetiſſin. *Jövendöllö aſzſzony.*

* Prŏphēto, (Prŏphētīzo, *vel* prophotiſſo) as, are, avi, atum, (Act.) Prudent. *Prorokuvam.* Weiſſage, prophezeye. *Jövendöllök, Jövendöt-mondok, Jövendöllöm.*

Prŏpilo, as, &c. V. *præpilo.*

Propinātio, ōnis, f. Seneca. *Napijanye.* Das Zutrincken. *Reá-köſzönés.* 2. Transl. *Ponudenye.* Das Antragen. *Kinálás, ajánlás, uſzolás.*

Propinātor, ōris, m. Ovid. *Napijavecz.* r. Zutrincker: *Reá-köſzönö.* 2. Transl. *Ponuditel, ponudyavecz.* r. Antrager. *Kináló, Ajánló, Uſzoló.*

Prŏpīno, & prŏpĭno, as, are, āvi, ātum, (Act.) Cic. *Napijam, piti dáiem* ali *nudim.* Zutrincke, zu Trincken gebe, *oder* darreiche. *Reá-köſzönöm, elöl-megiſzom.* 2. Transl. *Ponújam, ponúdyam, nudim, podájem.* Antrage, *Kinálom, ajánlom, uſzólom.* Denotidendum aliquem propinare. Terent. *Kôga na oſzmebávanye ponuditi.* Machen, das einer ausgelacht vvird: einen zum Auslachen antragen. *Valakit tſúſznak kitenni.* Aliquid alicui propinare: *pro* ultro offerre. *Id.* V. *obtrudo N.* 2.

Prŏpinquè, *Adv.* Plaut. *Blizu.* In der Nähe. *Közel.* Synon *prope, in propinquo.*

Prŏpinquĭtās, ātis, f. Cic. *Blizina, Blisnozt, Blizocba.* e. Nähe. *Közel-valóság.* 2. Transl. V. *Affinitas, Agnatio, Cognatio, Neceſſitas N.* 2. & *Neceſſitudo.*

Prŏpinquo, as, are, avi, atum, (Neu.) *Synon.* propè accedo, propinquus fio, proximus fio. *Blisim, blise dobajam.* Nähere, annähere, nah hinzukomme. *Közelitek.* V. *Appropio.* Foribus propinquare. Virg. *K-vrátamſze pribliſavati.* Zu der Thür nähern. *Az ajtóhoz közeliteni.* Amnem propinquare: *pro* ad amnem accedere. *Salluſt.* Supplicium propinquat. *Siglenya pogublenye pribliſavaſze.* Die Leib-Straffe nahet herzu. *Közelit a' halálos büntetés.* Svet. 2. *pro* properè agere, ſtatim expedire. *ut:* Mortem licet arma propinquent. *Silius.*

Prŏpinquus, a, um, *Blisnyi.* Nahe, der nahe iſt. *Közel-való.* In propinquo ſunt caſtra. Liv. *Voiſzka blizu leti, tabor je blizu.* Das Lager iſt in der Nähe. *Közel a' tábor.* Alicui propinquus. Cic. *Blizu kôga ſztojechi.* Nahe bey einem gelegen. *Közel valakihez lákó.* 2. Transl. V. *Agnatus, cognatus, conſanguineus, affinis* 2do loco. Cic.

Propior, *com.* propius, *n.* ōris, *om. Synon.* vicinior, propinquior. *Blisneji.* Näher. *Közelebb-való.* Tibi me propior nemo eſt. *Nigdo ti' ni blisneſſi od mene.* Es iſt dir keiner näher als ich. *Senki nint közelebb hozzád én nálómnál.* Id propius fidem eſt. *To je ove iſztinzkeiſſe, ali vere vrédneiſſe.* Das iſt viel glaublicher. *Hitbetöſsebb ez.* Propius nihil eſt factum, quàm ut vivus combureretur. *Maloje ménkalo, (falil) da ni ſiv zergan.* Es hat vvenig gefehlet, das er nicht ſeye lebendig verbrennet vvorden. *Kevés-hiá volt, hogy elevenen meg-nem égetteteti.* Ita Cic.

Digitized by Google

Prŏpĭtiābĭlis, is, *tem*, le, n. Enn. *apud* Non. *V-miloſztivlyiv, pomirlyiv.* V. *placabilis.*

Prŏpĭtiātio, onis, f. Senec. *V-miloſztivlenye*, V. *placatio, placamen.*

Prŏpĭtiātor, ōris, m. Hieron. *V-miritel, vtaſitel, vtiſſitel.* r. Verſöhner. *Megengeſzteſŏ.*

† Prŏpĭtiātōrius, a, um, V. *placatorius.* Hinc propitiatorium, ii, n. erat Tabula gratiæ, quæ cooperiebat arcam teſtamenti. Item 2. V. *placamen.*

Prŏpĭtiātrix, īcis, f. Ambros. *Vmiritelicza, vtaſitelicza, vtiſſitelicza.* e. Verſöhnerin. *Megengeſzteſŏ aſzſzony*, vagy *Leány.*

Prŏpĭtio, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. V. *Placo.*

Prŏpĭtius, & prŏpĭtíus, a, um, Cic. *Miloſztiv, nagyyeno-volyen.* Gnädig, günſtig, geneigt. *Kegyelmes, engedelmes.* V. *Benevolus, benignus, miſericors.* &c.

Prŏpĭùs, *Adv.* Cic. *Bliſze.* Näher. *Közelebb.* Propiùs aliquem ſubſequi. *Bliſze za kĕmiti.* Näher einem nachfolgen. *Közelebb menni valaki után.* Res alicujus propiùs aſpicere: *pro* alicui adeſſe, favere. *Virg. 1. Æn.*

* Prŏplaſma, ătis, n. *Plin.* V. plaſma.

* Prŏplaſtes, æ, m. V. *plaſtes.*

* Prŏplaſtĭcē, es, f. *Plin.* V. *plaſtice.*

* Prŏpōla, æ, m. Cic. *Prekupecz, ki za lebku czĕnu dugovanya prekupúje, da ona za draſze prodà.* r. Vorkäuffer, Fürkäuffer. *Kufarkodŏ, kereskedŏ, ſzatótz.* Hinc malè legebant nonnulli *propala* pro *propola*, idque ad ſignificandum eum, qui res palam, & palo affixas vendit.

* Prŏpŏlis, is, f. Varro. *Szetje, z-kĕmſze proti zimi* &c. *pchele zabertvuju.* s. Stopvvax: s. Bien-Hartz: das Vorgebeu der Bienen, zu Eingang des Bienen-Korbs, dadurch ſich die Bienen vvieder die Kälte verſtopffen. *Ikp ſonkolya, Mézek elŏ épületi.* Prima fundamenta (*ſcil.* alvearium) *comoſin* vocant periti, ſecunda *piſſoceron*, tertia *propol. m.* &c. ità *Plin. l. 11. c. 7.*

Prŏpōno, is, ĕre, ſui, ſĭtum, (Act.) *Naperve dájem, pred ochi poſztavlyam.* Fürtrage, fürſetze, fürlege, fürſtelle. *Elŏ-adom, elŏtéſzem, elŏ-mutatom.* V. *Coram* & *pono N. 1. palam* & *oſtendo.* Aliquid venale proponere. *pro* vendere. *Cic.* Gallinam proponere: *pro* apponere. *Plin. 2.* Sumitur *pro* ſtatuo, conſtituo, delibero. *Z-menum dokanchom, napervoſzi jemlyem.* Einen Fürſatz mache, mit fürnehme. *Fogadom, Magamban elſzánom, elvégezem.* Aliquid ſibi proponere: *vel* aliquid apud animum ſuum proponere. Cic. *Kajſzi naperve vzeti, z-ſzobum odlucbiti, dokonchati.* Etvvas fürnehmen. *Valamit magában feltenni.* Nota etiam *juſtus ſeq.* Legem, edicta proponere: *pro* promulgare. *Spet.* Fortunæ telis propoſita eſt vita noſtra: *pro* expoſita, objecta. *Cic.* V. *Expono N. 1. & 2, objicio. N. 2.* Alicui præmium proponere: *pro* promittere, conſtituere. *Id.* V. *promitto N. 2.* Aliquem ſibi exemplar proponere: *pro* reſpicere, conſiderare, quaſi ante mentis oculos ponere. *Id.* Sic: Martem belli communem animo proponere. *Liv.*

* Prŏpontiācus, a, um, *Ovid.* Ad propontidem ſpectans.

* Prŏpontis, & prōpontis, ĭdis, f. *Ovid.* Mare Thracium inter Europam & Aſiam minorem. Primæ hujus anguſtiæ ad Auſtrum inter Seſtum urbem Thraciæ in Europa, & Abydum urbem Phrygiæ in Aſia minore, quas Dardanellas appellant, *Helleſpontus* vocantur, inde exſpatiantis æquoris laxitas *Propontis* nominatur, hujus rurſùm in arctum coëuntis, & conſtricti anguſtiæ *Boſphorus Thracius* nuncupantur; ubi iterum latè ſeſe effundit, *Pontus euxinus* dicitur.

Prōporro, *Adv.* Lucr. V. *porro N. 1. & 2. praterea N. 1.*

Prōportio, ōnis, f. Gic. *Priſzpodoba, prijednakoſt, ſzkladnomérje, ſzkladnoredje, ſzkladnoſt, jednoga z-drugem prilichenye, ali priſzpodablyanye.* e. Gleichmäſſigkeit, Aehnlichkeit, Vergleichung, Übereinſtimmung und Gleichheit. *Egyenlőség, Hozzámértéklés, Arányoſság.*

Prōportiōnālis, le, Frontin. *Z-drugem sprilichen, prijednako zmérjen, razmérjen, prijednak.* Gleichmäſſig, Aehnlich. *Egyenlőséges.*

Proportionāliter, Adv. *Priſzpodobno, prilichno, prijednako, razmerno, ſzkladnomerno.* Mit der ähnlichkeit, gleichmäſſig. *Egyenlő águl.* Meliùs latinè dixeris *commenſè, convenienter, congruenter.*

Prōportiōnātus, a, um, Jul. Firmic. *Syneu.* Commenſus, congruens, conveniens. *Priſzpodoblyen, ſzkladnoredni.* Gleichmäſſig. *Hozzá-mértéktelt.* V. *proportionalis.*

Prōpŏsĭtio, ōnis, f. Gic. *Naperve ſztavlenye, napred dánye, naperve donaſſanye, pred ochi poſztavlyanye.* e. Fürſetzung, Fürſtellung,

Digitized by Google

lung, r. Vortrag, *Elö-tétis, elö-tétel.* Item 2. *Nakanenye, hamúnenye, izrechenye, narechenye, tzreka.* e. Vornehmung, ein vorgenommener Spruch, davon man handeln will. *Elö-tétés akaratyánnak, felvett mondás, melyrül volamit szóllani akarok, &c.*

Prōpŏsĭtum, i, n. Cic. *Dugovanye pred ochi poſztavlyeno, napréd poſztavje.* Ein vorgetragenes, *oder* vorgenommenes Ding, r. Zvveck. *Elö-tétt*, vagy *felvett dolog, feltétt tzél.* V. *Meta N. 3. Scopus N. 1.* Item 2. *N pred-vzetje, odluka, odlúchenye.* Das Vorhaben, r. Fürſatz. *Fogadás, ſzántſzándék.* V. *Intentio N. 1. Sententia N. 1.* Sic paſſim apud *Cic. Liv. &c.* Propoſitum tenere, aſſequi: In propoſito permanere: Ad propoſitum redire, reverti: A propoſito aberrare, declinare, deflectere, averti, egredi. &c.

Prōpræfectus, i, m. *Ammian.* Præfecti vicem gerens. V. *Vice N. 1. & Præfectus.*

Prōprætor, ōris, m. *Cic.* V. *Vice N. 1. & Prætor.*

Prŏpriātim, *Adv.* V. *propritim.*

Prŏprìè, *Adv. Vlaſztito, laſztovito, poſzobito, poſzobno.* Eigentlich. *Tulajdonképen, ſajátúl.* ô hominem nequam! quid enim aliud dicam? magis propriè nihil poſſum dicere. *Cic. 2. Phil. c. 21.*

Prŏprĭĕtārĭus, ii, m. JCt. *Poſzvojnik, ſzvojnik, poſzvoitel, poſzebnik, vlaſztit goſzpodár, poſzobni goſzpon.* Eigenthümlicher Beſitzer eines Dinges, Eigenthums-Herr. *Tulajdon ura, ſajátgazdája valaminek.*

Prŏprĭĕtās, ātis, f. Cic. *Szvojnozt, poſzvojnozt, ſzvojcbina, vlaſztitozt, poſzobztvo, poſzobnozt, poſzébitozt.* e. Eigenſchafft, r. Eigenthum. *Tulajdonság.*

Prŏprĭo, as, are, avi, atum, (Act.) Gel. Aurel. *Synon.* proprium facio. V. *Approprio.*

Prŏprĭtĭm, *Adv.* Luer. *apud* Non. [*Alii legunt* propriatim] V. *propriè.*

Prŏprĭus, a, um, *Vlaſztit, poſzebit, poſzobni, pravo-ſzvoj.* Eigen. *Tulajdon, ſaját.* Libertas propria eſt Romani generis, *vel* Romano generi. Cic. *Szlobodchina je navlaſztito Rimzkomu narodu domúcha y poſzobna.* Die Freyheit iſt der Römern Eigenſchafft. *A Rómaiak ſzabadnemes emberek.*

Propter, *prap. Accuſ. ſervient.* r. Transl. V. *Ob N. 1.* Legi propter metum paret. *Zbog ſztrúha zapoved obderzáva.* Er gehorſamet den Satzungen aus Furcht, *oder* von wegen der Furcht. *Félitében enged a' tórvénynek.* 2. propriè V. *prope N. 1. penes, apud N. 1. & 2.* Propter patrem cubat. *Taki poleg otczu leſi.* Er lieget zum nächſt beym Vattern. *Az attya ágyához közel feküſzik.* Propter ædem Vulcani. *Blizu, ali poleg Czirkve Vulkána.* Nah bey, *oder* neben der Kirchen des Vulcani. *A Vulkánus temploma mellett.* Sumitur etiam *adverbialiter.* Etenim propter eſt ſpelunca quædam: *pro* prope, penes. *Hucusque Cic.*

Proptĕrĕā, *Adv.* cui particulas *quòd, quia, ut,* ſæpe ſubjungit Cic. *Zato, zarad toga, iz toga vzroka.* Darum, derohalben, desvvegen: *Annakokáért, Azon az okon.* V. *Ideo.*

Prōpŭdĭōſus, a, um, *Plaut.* V. *Impudens, impudicus, obſcenus, procax.* propudioſior, iſſimus. *Sidon.*

Prōpŭdĭum, ii, n. Cic. *Szramota, ſzmrád, nechiſztocha, nedoſztojna ſztvár.* e. Schande und Laſter, r. Unflath, unverſchamtes Ding. *Szégyenség, ſzégyen.* V. *Impudentia, impudicitia, obſcenitas.*

Prōpugnācŭlum, i, n. Cic. *Branifzbe, Zavetje, Bástya.* e. Veſtung, s. Bollverck, e. Paſtey. *Várta, Bástya.* V. *præſidium N. 2.* Hinc *Transl.* V. *Defenſio, præſidium N. 3.* Alicui eſſe propugnaculo. Cic. *Kömu za obrambu biti.* Eines Schutz und Schirm ſeyn. *Valakinek óltalmúl lenni.*

Prōpugnātio, onis, f. Cic. *Proti-borenye, zarad cheſza vojuvanye, &c.* e. Vertheidigung, Beſchirmung. &c. V. *Defenſio.*

Prōpugnātor, ōris, m. Cic. *Proti-branitel, proti-vojnik.* r. Vertheidiger, Verfechter. *óltalmazó, valaki mellett badakozó.* V. *Defenſor.*

Prōpugnātrix, īcis, f. *Branitelicza.* e. Beſchirmerin, Beſchützerin. *óltalmazóné.* Legitur apud *Fabrett. Inſcrip. pag. 169.*

Prōpugno, as, are, avi, atum, (Act.) *Vojujuch bránim za kaj vojujem.* Verfechte, Beſchirme. *értte badakozom.* V. *Defendo, obſiſto.* Virtus pro æquitate propugnat. *Cic.* Aliquid propugnare. *Suet.*

Prōpulsātio, onis, f. Cic. *Odtiranye, odegnanye.* Das Abtreiben, e. Abvvendung. *Elkergetés.* V. *Depulſio.*

Prōpulsātor, ōris, m. Valer. Max. *Odtiravecz, odgonitel.* r. Abtreiber. *Kergetó.* V. *Depulſor.*

Prōpulſo, & prŏpulſo, as, are, avi, atum, (Act. Freq. à *propello*) Cic. *Odganyam, odtiravam,* Abtreibe. *Elúzdegelem, Hátra-verem.* Synon. *Arceo, Depulſo, Propello, Repello:* Aliquem ab ingreſſione templi propulſare,

pulsare. *Kôga zu czirkou nepuſztiti, od czirkvenih vrât odtirati.* Einen nicht vvollen hineín in die Kirchen laſſen. *Valakit a' templom ajtaján be-nem botsátani.* Injuriam ab aliquo propulsare: *pro* aliquem ab injuria defendere. *Cic.* Bellum mœnibus propulsare: *pro* à mœnibus depellere, arcere. *Liv.*

Prōpulſus, ûs, m. *Senec.* V. *Impulſus.*

* Prŏpўlæum, æi, n. Cic. V. *Frontiſpicium, veſtibulum.* dicitur præſertim de templis.

Prōquæſtor, ōris, m. Cic. *Obchinzkoga blága podſzkerbitel,* peregr. *pod-pegadur, nameſztnik pegadúra.* r. Stadthalter eines Seckel-Meiſters, Vice-Rent-Meiſter. *Vitzé komornyik.* V. *Vice* & *Quæſtor. Vice* & *perceptor N. 1.* Adhibet etiam Cic. indeclinabiliter *proquæſtore,* ſdque in eadem ſignificatione, Idem obſervandum in aliis ſimilibus.

Prōquàm, *Adv.* Lucr. V. *prout.* Alii exponunt pro *perquàm.*

Prōquīrīto, as, are, avi, atum, [Act.] Apul. *Vicbem, pomoch zazávam.* Das Volck anſchreye, um die Hülffe anruffe. *Segétsget kiáltok.* Item V. *proclamo, promulgo.*

* Prōra, æ, ſ. Cic. *Ladje perva ſztrán, Prova.* Der vörder Theil des Schiffs, der Bieten, Grans. *Hajónak az orra.*

Prōrēpo, is, ĕre, pſi, ptum, [Neu.] Colum. *Ván plazim, napred gmazim, dalye lézem.* Herfür ſchleiche, herfür krieche. *Elől-máſzok, tſúſzok.*

* Prōrēta, æ, m, Plaut. *Veſelár pervu ſztrán ladje razvajuchi.* r. Steuer-Mann, ein Pilote, Loots-Mann. *Hajó orrán ülő hajós, kormányos.*

* Prōrēus, i, m. Ovid. *idem.*

Prōrīga, æ, m, Varro. *Kobilár &c. ki kobile &c. pripuſcha.* r. Stutten Knecht. *Tſikós, melly nyóſtény-lóvakot manyaſokboz ereſzti.*

Prōrĭpio, is, ĕre, pui, eptum, [Act.] Cic. 1. V. *Rapio, Foras* & *rapio, extra* & *rapio.* Proripere ſe in publicum. *Liv.* Aliquem in cædem proripere. *Horat.* 2. V. *Subduco N. 1.* Se ex curia proripere. *Cic.*

Prōrīto, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. V. *Irrito.* 2. V. *Allicio, Inotto.* Quem ſpes proritat. *Sen.*

Prōrŏgātio, ōnis, f. V. *Dilatio.* Legis prorogatio: *id eſt* Legis promulgandæ dilatio. *Cic.* Item V. *prolatatio N. 1 Ampliatio N. 1. Amplificatio.* Imperii prorogatio. *Liv.*

Prōrŏgātīvus, a, um, Sen. *Odlachlyiv, odlachajuchi.* Verlängernd. *Halaſztot.*

Prōrŏgātor, ōris, m. *Claſſod.* proprie *Odlachitel, na duſe puſztitel.* 1. Verſchieber, Verzögerer, Aufſchieber. *Halogató, Halaſztó.* V. *Dilator.* Item 2. V. *Erogator.* unde diſpenſatores dicti prorogatores. *Pers.* Alii tamen legunt *prærogatores.*

Prōrŏgo, as, are, avi, atum, (Act.) *Cic.* V. *procraſtino, profero N. 2.*

Prorsùm, *Adv.* V. *prorsùs N. 1.* Curſari rurſum prorſum. *Terent. Hec. 3. 1. 35.* In quem locum *Donatus* hæc habet: *Rurſum* proprie retro, *prorſum* ante ſignificat. 2. V. *prorsùs N. 2.* Verbum prorſum nullum intelligo. *Cic.*

Prorsùs, *Adv.* 1. *Synon.* Rectè, Rectâ viâ. *Zráven, Ravno, Ravnim plutom.* Gerad, geraden Weeg. *Egyeneſen.* Prorsùs Athenas protinus abibo tecum. *Plaut. Mil. 4. 4. 56.* 2. apud Cic. *Zevſzema, dokonsza, zaſzma, zaſzvima, zaſzvim, zaſzim.* Gantz und gar, gäntzlich, durchaus. *Mindeneſtől fogva, tellyeßéggel, ſzinte.* V. *omnino.* 3. ſumitur pro *Certè.* Cic.

Prorſus, a, um, Plaut. *Raven, naproti obernyen.* Gerad, entgegen gevvendet. *Igenes, Ellenébe-forditott.* Prorſi limites: *id eſt* ad orientem verſi & directi. *Feſt.* Prorſa facundia. *Apul.* V. *Proſa.*

Prōrumpo, is, ĕre, ūpi, uptum, (Neu.) Cic. V. *Irrumpo, irruo, erumpo.* 2. eſt *Act.* pro *Perrumpo N. 1.* Munitionibus proruptis. *Caſ.* Alii legunt *prorutis.* Rursùs in obliquum verſo prorumpit aratro. *Virg.* Complura exemplaria habent *perrumpit.* 3. Interdúmque atram prorumpit ad æthera nubem: *pro* ultra emittit, effundit. *Virg.*

Prōruo, is, ĕre, ui, ūtum, [Act.] V. *Diruo.* Urbem à fundamentis proruere. Liv. *Váraſz ali grád zevſzema porußiti, veſz várasz poderti, na nikaj spraviti, fúndati.* Eine Stadt aus dem Grund verſtöhren, übern Hauffen ſchmeiſſen. *Többöl kirontani a' vároſt.* Foras ſe proruere: *pro* erumpere, ſe efferre. *Terent.* 2. eſt *Neu.* pro *Valde & ruo, prolabor N. 1. decido N. 1.* In caput proruere. *Flacc.* 3. V. *Irrumpo, irruo.* In hoſtes proruere. *Curt.*

Prōruptio, ōnis, f. V. *Eruptio, Irruptio.*

Prōruptor, ōris, m. Ammian. *Ván izkoi, nazkocbitel, navalyitel, prediravecz.* 1. Ausbrecher, der mit Gevvalt ausfallet, Zerbrecher. *Kirobanó, bérobanó, Reá-ütő, Bé-ütő.*

Prōruptus, a, um, *Partic. Paſſ.* Cæſ. *Predert, pretergnyen.* Zerbrochen, zerſtört. *Le-romlott,*

Digitized by Google

remlett, lëomlott. Item V. *prorutus.* Munitiones proruptæ. *Cæſ.* Alii legunt *prorutæ.* 2. Totus prorutus corpore ſudor: *pro* effuſus, profuſus. *Virg.* 3. eſt *Nom.* ex *Particip.* V. *Præceps N.* 4. *Præſumptuoſus.* Audacia prorupta. Cic. *Velika y prenagla*, ali *preveſhſze penſſajnoſtha ſzerdcbenoſzt.* Groſſe und vervvegene Frechheit. *Nagy bátorſág.*

Prōrŭtus, a, um, Curt. *Podert, perußen, preverſzyen, na tla bityen*, *dole obalyen.* Zu Boden gevvorffen, nieder geriſſen, nieder gefallt. *Felforditatott, Rontatott.* Synon. *Everſus, dirutus, cum impetu dejectus, vi proſtratus, ſolo aquatus.*

Prōſa (*intellige* Oratio) æ, f. Quintil. *Synon.* Oratio ſoluta. *Nezvezana*, iliti *próſzto govorenye*; *tojeſzt: koje broj peſzmih nyſzebe nezaderſzáva.* e. Ungebundene Rede, ſo nicht in Verſen iſt. *Le-nem kötetett*, vagy *folyó beſzéd.* 2. *Proſa*, vel *Prorſa* Dea, quæ recto partui, *Poſtverta* verò, quæ perverſo præſidebat. *Varro* apud *Gell.*

Prōsăcus, a, um, Venant. Fortun. *Nezvezan, próſzt, neupeſzmen.* Ungebunden. *Le-nem kötetett, ſzabados, folyó.* Condere orationem proſaicam. *Plin.* Alii legunt *proſam.*

Prōsāpia, æ, f. Cic. *Plemme, Plemen, Ród, Koleno, Plemenztvo, Poglavita kérv.* 3. Herkommen, Geſchlecht, e. Geſippſchafft, r. Stamm, Adel-Stamm. *Nemzetſégi ágazat.* V. *Familia N.* 2. *progenies N.* 1. Veteris proſapiæ, ac multarum imaginum homo. *Sztare plemenſchine, ali ſztaro-glaſzovitoga rodda chlovek.* Einer von uhralten Adel. *Régi nemzet, régi fámiliából-való.* Salluſt. in Jug.

Prōsāpĭes, ēi, f. Non. *idem.*

Prōsārius, a, um, *Sidon.* V. *proſaicus.*

* Prōſcēnĭum, ii, n. *Liv.* Locus inter ſcenam & orcheſtram medius. *Perva ſztrán zkazaliſchavanſztojéſba*, iliti *Meſzto za obchinzke igrißze*, vulgo *komediaſſe.* e. Vor-Bühne, *oder* Gerüſt, da die Comedianten Schau-Spiele halten. *Játékra-való magas hely, bolott a' komédiáſok ſzámára.*

Proſcindo, is, ĕre, ſcĭdi, ſcīſſum, (Act.) V. *Diſcindo N.* 1. *perſcindo, primò & ſcindo, valde ſcindo.* Terram aratrô proſcindere: *vel abſolute:* Terram proſcindere. Varr. *Zemlyu peroich oratti.* Das Feld zum erſten Ackern. *Elſzőr felſzántani a' mezőt.* Quercum ferrô proſcindere: *pro* perſcindere, diſcindere, ſcindere, dilindere. *Lucan.* 2. Transl. V. *Convicior, Inſamo.* Aliquem convicîô &c. proſcindere: *vel abſolutè:* Aliquem proſcindere: *pro* contumeliâ afficere &c. *Kóga meszkepſzuvati, opſſaniti, pogerditi.* Einen läſtern, ſchmähen. *Szidni valakit.* V. *Lacero N.* 2. Svet.

Proſciſſio, onis, f. Colum. *Z-porvá rézanye, Raztalanye.* Das erſte Schneiden, e. Zerſpaltung. *Metélés, Haſogatás.* Terræ proſciſſio. *Id.* V. *Aratio.* 2. Transl. *proſciſſio* ſumitur pro *convicio, contumelia &c.*

Proſciſſum, i, n. Colum. *Zorana zemlya, Zorano.* Gepflügte Erden, das Gepflügte. *Megſzántatott föld.*

Proſcribo, is, ĕre, pſi, ptum, [Act.] 1. *Z-ochitim piſzmom na znanye dájem: z-pribitim piſzmom obznanujem, na prodaju ponúdyam.* Mit öffentlich aufgeſchlagener Schrifft etvvas künd mache, feil biethe. *Fel-ſzegetett iráſſal valamit jelentem, árrát kitrom, árúba vetem.* Ædes proſcribere. Cic. *Hiſe z-pribitim piſzmom na prodaju puſztiti, ponuditi.* Ein Haus Schrifftlich feil biethen. *Házát kiíráſſal el-adóvá tenni.* Venationem futuram proſcribere: *pro* publicare. *Ruduchi lov z-piſzmom na obchinzkom meſztu pribitim nazveſztiti.* Die künfftige Jagd mit öffentlich aufgeſchlagener Schrifft ausklünden. *Jövendeli vadaházt iráſſal jelenteni.* Cic. 2. ſpeciatim: *Ke domovine &c. tiram, z-pribitim piſzmom pregányam, od kakve obchine odtugyivam, odtujivam, na ſzmert obſzudyenoga nazveſztyam.* Vervveiſe, mit aufgeſchlagener Schrifft verbanne, in die Acht thu. *Számkivetéſre ítélni, köztségbül valakit íráſſal kirekeſztem.* Aliquem proſcribere. *Kóga pretirati, pregnati, obſzudyenoga nazveſztiti, propiſzati, ali od kakove obchine odtujiti, odverchi.* Einen vervveiſen, vertreiben, in die Acht erklären. *Valakit ſzámkivetni, valakit levelesſt tenni.*

Proſcriptio, ōnis, f. 1. *Z-ochitim piſzmom obznanenye, na prodaju puſztyanye, ali ponudenye.* öffentliche Andeutung, öffentliche Feilbiethung. *Fel-ſzegetett iráſſal valaminek jelentéſe, árúba botsátás.* Prædiorum proſcriptiones, &c. *Cic. pro Flacco c.* 20. Alii legunt *præſcriptiones*, alii *perſcriptiones.* 2. ſpeciatim: *Od kakve obchine odtujenye, odverſenye, izverſenye &c.* e. Acht-Erklährung, Abſonderung von einer Gemeinde. &c. *Számkivetésben ítélés, köztségbül valakinek kirekeſztéſe.* &c. Item V. *publicatio N.* 2. *relegatio N.* 1. *Condemnatio.*

Digitized by Google

Locupletum proſcriptiones. De bonis proſcriptionem ferre. *Cic.*

Proſcriptor, ōris, m. Plin. 1. *Na prodaju puſztyavecz, 2. pribitim piſzmom obznanitel.* Der etwas feil bietet, durch öffentlich aufgeſchlagene Schrifft auskündet. *Felſzegetett íráſſal valamit jelentő, valamit íráſſal árulua botsátó. &c.* 2. ſpeciatim: *Od kakve obcsine odtujitel, pregonitel, &c.* Der einen in die Acht erkläret, aus einen Land vertreibet, &c. *Számkivetésben üzö, köztségből valakit kirekeſztő. &c.* V. *publicator, condemnator.*

Proſcriptŭrio, is, īre, (Medit.) *Synon.* deſidero proſcribere, identidem meditor aliquid proſcribere. *Cic.*

Prōsĕco, (apud *Plaut.* Prōsĭco,) ās, are, cui, ctum, (Act.) V. *Seco, Perſeco, Diſſeco, Exſeco, Incido.* Hoſtiæ exta proſecare. *Liv.*

Prōsĕctă, ōrum, n. *plur.* Ovid. *Vân izrezan, y na dêle razſzêchen drobecz, kojega negda krivoverczi ſzvojim bolvanom alduvali jeſzu.* Aus den Opffer-Thieren gehauenes, und zertheiltes Eingevveide. *Kimetzetett, és darabokra vagdaltatott belső réſzek.* V. *Exta.*

Prōsector, ōris, m. Tertull. V. *Inciſor, Diſſector, Exſector.*

Prōsectus, ûs, m. Apul. V. *Diſſectio, Exſectio, Sectura.*

Prōsĕdă, æ, f. (Sic dicta, auctore *Feſto*, quòd ante ſtabula ſedeat, venalem habens pudicitiam) *Plaut.* V. *Meretrix, proſtibulum.*

Prōsēlўtus, i, m. *Hieron.* V. *Advena, Adventitius, peregrinus.*

Prōsēmĭno, as, &c. *Cic.* V. *Diſſemino.*

Prōsentio, is, īre, &c. *Plaut.* V. *præſentio.*

Prōsĕquĭum, ii, n. Feſt. V. *ſequela.*

Prōsĕquor, ĕris, ĕqui, sĕquūtus *vel* sĕcūtus ſum (Dep.) 1. V. *Inſequor N. 1. Inſisto N. 2. perſequor N. 1. ſubſequor.* Antiquitatem proſequi atque imitari. *Sztaru navadu naſzleduvati, poleg Sztarinê chiniti. Sztari zákon obderſavati.* Dem alten Brauch nachfolgen, nach der alten Gevvohnheit thun. *A' régieket például követni.* Aliquem proficiſcentem proſequi. *Za élmiti, kôga ſzledíti.* Einem nachgehen, nachfolgen. *Valaki után menni.* ità *Cic.* Item V. *Comitor, deduco N. 2.* Aliquem abeuntem animo & corpore proſequi: *pro* comitari. *Cic.* Aliquem in domum proſequi. Gell. *Kôga do biſe.* inache *domòv zprevoditi.* Einen nach Haus begleiten. *Valakit házáig kéſérni.* Alicujus funus, *vel* funeris exequias proſequi. Quintil. *Z-chijim zprévodom iti.* Mit einer Leiche gehen. *Valakinek temetésére menni.* Item V. *Inſequor N. 2. Inſecto N. 2. perſequor N. 2.* Hoſtilem exercitum proſequi: *pro* inſequi, perſequi. *Cic.* Item V. *Inſecto & Inſector N. 1.* Aliquem verbis vehementioribus proſequi: *pro* inſectari, urgere, acriùs in aliquem invehi. *Cic.* 2. Transl. *Na koneczi ſzpelyávam, ido zverhe izpelyávam, vu kakvom poſzlu odhajam, zaderſavamſze, na dalyé obmaſſam.* Zu Ende bringe, fortfahre. *Valamit végbe viſzem, valamiben elő mennek.* V. *Continuo.* Sequitur, ut hæc officiorum genera proſequar: *pro* continuem, enarrem, *vel* enarrare, referre, commemorare pergam, *vel* continuem. *Cic.* 2. *off.* Iter proſequi: *pro* ultra proficiſci, longiùs progredi. *Id.* V. *Inſisto N. 5.* Jus ſuum proſequi. *Szvojega ſze derſati*, ali *za ſzvojem boditi.* Auf ſein Recht tringen. *Maga tzéltzuyit végbe vinni.* ità Id. V. *perſequor N. 4.* Genus orationis ſuſum proſequi: *pro* retinere, ſectari. *Id.* Aliquid ſubtiliter proſequi, *pro* pertractare *N. 2.* Id. 3. *pro* varietate ſubſtantivorum, præſertim Ablativorum ſibi adjectorum, varias ſortitur ſignificationes: *ut:* Aliquem lacrymis proſequi: *pro* deflere, deplorare aliquem. *Za kémſze plakati.* Einen bevveinen. *Valakit ſiratni.* Amore aliquem proſequi. *Kôga lyubiti.* Einen lieben. *Valakit ſzeretni.* Aliquem beneficiis proſequi. *Kômu dobro chiniti.* Einem guts thun. *Valakinek jót tenni.* Alicujus virtutem gratâ memoriâ proſequi: *pro* ejus meminiſſe, recordari, reminiſci. Aliquem officiis, laudibus, plauſu proſequi: *pro* ornare, onerare, cumulare. &c. Hactenus *Cic.* Aliquem invidiâ, odiô proſequi. *pro* odiſſe. *Vellej.* V. *perſequor* ſub *N. 2. ad finem.* Aliquem præmiô proſequi: *pro* præmiô afficere, remunerari. *Colum.* Aliquid lætitiâ proſequi: *pro* lætari de re aliqua. *Quintil.* Aliquid ſtilo proſequi: *pro* ſcribere de re aliqua, *vel* ſcribendo enarrare. *Plin.* Verſu aliquid proſequi: *pro* complecti. *Virg.* V. *perſequor N. 5.* Blandioribus alloquiis cibos proſequi: *pro* condire. *Plin.* Et ſic de cæteris. Hinc *derivata* Prōsĕcūtor, & Prōsĕcūtōrĭus. *JCt.*

Prōsĕro, is, ĕre, ēvi, sătum, (Act.) Lucan. V. *Conſero* 1mo loco. *Sero N. 1.* Alii exponunt pro *produco N. 2.*

Prōsĕro, ĕris, ĕre, rui, ertum, [Act.] V. *Extero.* Proſerit hydra caput. *Avien. in Arat. v.* [illegible].

Prōſe-

Digitized by Google

Prōſerpĭna, & Prōſerpĭna, æ, f. Cic. *Kralyicza*, ali *Boſicza peklenſka*. e. Höllen - Göttin. *Pluto felesége, a' pokolbéli királynè*, vagy *Iſten Aſſzony*. Filia Cereris ex Jove primo, ſoror Liberi, conjux Plutonis. *Ovid.*

Prōſerpĭnāca, æ, f. *Plin.* Herba adversùs ſcorpiones præſentiſſimi remedii.

Prōſerpo, is, ĕre, pſi, ptum, (Neu.) *Plaut.* V. *Prorepo.*

Prōſiciæ, ārum, f. *Plur.* Arnob. V. *Proſecta.*

Prōſicĭes, ēi, f. *Varr.* apud *Non.* V. *proſecta.*

Prōſicĭum, ii, n. *Feſt.* V. *proſecta.*

Prōſĭco, as, āre, &c. V. *proſeco.*

Prōſignānus, i, m. Front. *Vojnik vu drugom rédu ſztojechi.* Soldat, der neben dem Fähnlein in andertem Glied Fechtet. *Katona zaſzló mellet máſodik rendben viaskodó.* Miles *Anteſignanus* in prima, *Proſignanus* in ſecunda acie pugnat.

Prōſilĭo, is, īre, lŭi, *legitur etiam* līvi, & lĭi. ultum, (Neu.) Cic. *Napred zkácshem, Izzkácshem.* Herfür ſpringe. *Elŏ-ugrom.* Synon. *Exſilio, prorumpo N. 1. Antè Salio, ultra* vel *foras ſalio.* In concionem proſilire. *Liv.* E convivio proſilire. *Curt.* Ad arma proſilire. *Horat.* Frutices in altitudinem proſiliunt: *pro* excreſcunt. *Colum.*

Prōſĭmūrĭum, ii, n. *Feſt.* V. *Pomerium.* Sed alii legunt *Poſtmurium.*

Prōſiſto, is, ĕre, ſtĭti, *ſupinum inuſitatum* ſtĭtum, [Neu.] Apul. V. *proſto, antè & ſto.*

Prōſŏcĕr, ĕri, m. Ovid. *Synon.* Magnus ſocer, Uxoris, *vel* Mariti Avus. JCt. *Sztári táſzt, ali Szvekter:* to jeſzt: *Moje ſene*, ali *mojega múſa ced.* r. Groſs-Schvväher, Groſs-Anherr: *das iſt:* Meines Weibes, *oder* meines Ehemannes Groſs-Vatter. *Feleségemnek* vagy *úramnak ŏſi, Ipám apja.* Proſecero, & Proſocrui reſpondet *Progener.*

Prōſŏcrŭs, ûs, f. JCt. *Synon.* Uxoris, *vel* Mariti Avia. *Sztára punicza*, ali *ſzvekerva:* to jeſzt: *Moje ſene*, ali *mojega múſa babicza.* Groſs-Schvvieger-Mutter: *das iſt:* Meines Weibes, *oder* meines Ehe - Mannes Groſs - Vatter. *Feleségemnek*, vagy *házostárſomnak ŭki*, vagy *nagy annya.*

* Prōſōdĭa, *ob accentum, aliàs* Prōſōdĭa, æ, f. Varr V. *Accentus.*

* Prōſōpĭs, ĭdis, f. *latinè* persōnācĭa, (*apud nonnullos* persōnāca) Feſt. V. *perſonata.*

* Prōſōpŏpœĭa, æ, f. Quintil. *Latinè* Perſonarum fictio. *Govorenye, dugovanya kukti govorecha pred ochi donaſſajuche.* Eine Rede, dadurch redende Perſohnen fürgeſtellet vverden. *Valaminek ſzemélyében - való ſzólás.*

Prōſpectè, *Adv.* Tertull. V. *Conſultè.*

Prōſpectīvus, a, um, *Chez kaiſze gledi.* Durch vvas man ſiehet. *Valami, melly általól át nézbetni.* Feneſtræ proſpectivæ. *JCt.*

Prōſpecto, as, are, avi, atum, (Act. Freq. à *proſpicio*) 1. *Zgledávam, Izgledívam, Vſzesztàt gledim, Vechkrat izglédam.* Offt ausſehe, öffter hinaus ſchaue. *Meſzſzére elnézek, ſzemlélem.* Ex Feneſtris proſpectare: *pro* Frequenter aſpicere, circumſpicere. *Liv.* Navis proſpectare jam exilium videbatur: *pro* ſpectare, meditari. *Cic.*

Prōſpector, ōris, m. Apul. *Previditel, Previdyavecz.* r. Fürſeher, Vorſehet. *Elevve-látó, Meſzſze-látó.*

Prōſpectus, ûs, m. *Izgled, zgledanye, pridgled.* s. Geſicht, Ausſehen. *Nézés, Meſzſze elnézés.* V. *Aſpectus, Viſio.* Impedire proſpectum. Liv. *Kŏmu ſzvetloſzt prevzeti, alĭ zgledanye zpachiti, zavzéti.* Einem das Licht benehmen, *oder* das Ausſehen verhinderen. *Valaminek világát elvenni, hogy valahonnan elnézhéſſen meg-akadályoztatni.* 2. Accipitur pro *loco aſpectûs.* Pulcherrimus proſpectus. Cic. *Prelépo zgledaliſtche.* Ein vvohl ſchöner Ort zum Ausſehen. *ékes hely, a' honnan meſzſzére ellátbatni.* 3. pro *Oculis*, vel *præſentia.* In proſpectum populi producere. *Iyudztvu pred ochi poſztaviti, pred pùk dopelyati.* Dem Volck vor Augen ſtellen, unter die Augen führen. *A' nép eleibe vinni, hogy lássák.* Cic.

Prōſpĕcŭlŏr, āris, āri, ātus ſum, (Dep.) Liv. V. *Longè N. 2. & ſpeculor.*

Prōſpĕr, & prōſpĕrŭs, a, um, Cic. *Dobrochesztni, Chesztit. &c.* V. Felix, *Fortunatus, Fauſtus.* Proſperior: *Tacit* Proſperrimus: *Vellej.*

Prōſpĕrè, *Adv.* Cic. *Synon.* Ex voto. V. *Fauſtè, Fortunatè.*

Prōſpergo, is, ĕre, &c. *Tacit.* V. *Aſpergo N. 1.*

Prōſpĕrĭtās, ātis, f. Cic. *Napredlyivozt, Navolynozt, Chesztitozt. Dobroſzrechnozt.* e. Wohlfahrt. *Bóldogság.* V. *Felicitas.*

Prōſpĕrĭtĕr, *Adv.* Ennius *apud* Priſcian. V. *proſperè.*

Prōſpĕro, as, āre. āvi, ātum, (Act.) *Chesztitim, povolyno chinim.* Beglücke, ſeegne. *Jó ſzerencséſſé-tészem, Megáldom.* V. *Felicito, Fortuno, ſecundo.* Victoriam populo proſperare. *Liv.*

Prōſpĕrus, a, um, V. *proſper.*

Prōſpex, ĭcis, m. Tertull. V. *proſpector.*

Prōſpĭcientĕr, *Adv.* Gell. V. *Circumſpectè.*

Prōſpĭcientĭa, æ, f. V. *Cura N. 1. pronæa.* Vi-

Digitized by Google

gilia & prospicientia. *Cic.* Al. leg. *providentia.*

Prospĭcio, is, ĕre, exi, ectum, [Act.] Synon. *Aspicio, foras aspicio, longè N. 2. aspicio, antè video, prævideo.* Oculi prospiciunt; *pro* longè aspiciunt. *Plaut.* 2. Transl. V. *prasagio, præcognosco.* Mente, cogitatione aliquid prospicere: *pro* præsagire, prævidere aliquid. *Kaj prevideti.* Etwas vorsehen. *Valamit eleve ellátni.* Gic. 3. V. *provideo N. 2.* Obtulit se ad ferramenta prospicienda. *Cic.* Filiæ maritum prospicere. *Plin.* Prospicere in annum: (in posterum.] Gic. *Szkerbetiſze za dojduche leto, potrebna za dojduche godiſche preſzkerbeti.* In das künfftige Jahr fürsehen thun, sich auf das künfftige Jahr versehen, versorgen. *Esztendőre valót gyűjteni, keresni.* Item V. *prosum, caveo N. 2.* Sibi & filiis consulere: *pro* prodesse, providere; suis, & liberorum commodis consulere. *Szkerbetiſze zaſzvoju y detcze ſzvoje haſzen.* Ihme sein eigenen und der Kinder Nutzen, und Wohlstand angelegen seyn lassen. *Mind magára, mind gyermekire előre gondot-viselni.*

Prospĭcuè, *Adv.* Apul. V. *prospicienter, providè.*

Prospĭcuus, a, um, *Zdaleka vidlyiv.* Das man von Weiten siehet. *Meſzſzérűl látható.* Item *Odkudaſze daleko vidi.* Von vvann man vveit siehet. *Honnét meſzſze látzatik.* Turris prospicua. *Stat.* Item V. *Conspicuus.* Prospicui cultu, & formâ puerorum greges. *Seneca.*

Prospĭcus, a, um, *Navius* apud *Non.* V. *Intentus N. 2. providus.*

Prospĭro, as, &c. *Apul.* V. *Ultra, Longinquè,* vel *Extra, & spiro.*

*Prostăs, ădis, f. *Vitruv.* V. *porticus, vestibulum.*

Prosterno, is, ĕre, strāvi, strātum, (Act.) Gic. *Obályam, povályam, povalyujem, dole* ali *na tla bitam.* Nieder vverffe, zu Boden schlage *oder* vverffe. *Ledűjtbm, a' földhöz verem, Leteritem.* Humi aliquem prosternere. Liv. *Kóga na zemlyu bititi, popalyiti:* ali: *z kém natla jeknuti.* Einen zu Boden schlagen, *oder* vverffen. *Valakit a' földhöz verni.* Ad alicujus pedes se prosternere. *pro* dejicere &c. *Cic.* V. in *procido, projicio.* Vineas in terram prosternere. Golum. *Terſzje povalyiti.* Die Reben niederlegen. *Valahová ſzőlőkét hinteni.* 2. Transl. V. *Devásto, Interneco, Occído.* Hostes prosternere: *pro* occidione occidere: *Cic.* V. in *Occidio.* Omnia prosternere: *pro* evertere, pervertere N. 1. *Id.* Corpora venalia prosternere: *pro* prostituere N. 2. *Arnob.*

Prostĭbŭla, æ, f. *&*

Prostĭbŭlum, i, n. Plaut. *Ochita botnicza: obchinska bludnicza,* vulgo *kurva, kojaſze prez oſzake ſzramesliyivosti oſzakomu napija y ponudya: na mechiſzti ſzmrad oſzagdar gotova.* Gemeine und öffentliche Hure, ein Gassen-Budel. *Közönséges kurva, Bordélyház ellett kinnlő kurva.*

Prostĭtuo, is, ĕre, tui, tūtum, (Act.) *q. d.* Antè, *vel* publicè statuo. *Na prodaju dájem; za plácbu oſze, ſto god inorem, prodayam y chinim.* Zu verkauffen gebe; öffentlich feil biethe; ums Geld alles gern thu. *Valamit eladóvá téſzek, valamit kitéſzek, árrúlrt mindent meg-tſelekſzem.* Vocem foro prostituere: *pro* ex causarum actione quæstum facere, lucrum aucupari. Ovid. *Is praudo-znanſztva,* iliti *prokuratorſke dobitchek izkatit. Vu praudi za plácbu ſzluſiti.* Rechts-Handel um Gelds willen führen. *Pénzért prókátorkodni.* Sic *generatim dicimus* Honorem, famam, officium &c. prostituere, *id est* venalia proponere, propinare, atque sic quasi depravare, deturpare, & vilia facere. ità *usus communis.* 2. speciatim, idque frequentissimè: *Chiſztochu y poſtenye prodájem.* Die Reinigkeit und Ehrbarkeit verkauffe. *Magam tiſzteſségemet és betűletemet elárúlom.* Synon. *Corpus meum,* vel *alienum quæstui expono; Corporis potestatem facio; Pudicitiam venalem habeo; Me, vel alium, sive puerum, sive puellam, meretricia arte dedo. &c.* Suam pudicitiam prostituere. *Szvoju chiſztochu y ſzramesliyivost prodati, oſzkruniti, pogerditi.* Eigene Reinigkeit und Schamhaftigkeit verkauffen, Schänden. *Magatiſzteſségét kotzkáztatni, magat ſzemtelenül árúlni.* Svet. V. *Deturpo.*

Prostĭtūtio, ōnis, f. Arnob. *Poſtenya &c. prodavanye, oſzramotenye, pogerdenye.* e. Verkauffung der Ehrbarkeit, &c. e. Beschimpfung, Schändung. *Betűletnek eládósága, névben gázollás.* V. *Diffamatio.*

Prostĭtūtor, ōris, m. *Tertull.* Qui prostituit. *Oſzramotitel.* 2. Beschimpffer. *Meggyalázó. &c.*

Prostĭtūtus, a, um, Plin. *Za zlochesztu plácbu dán, oſzramoten.* Zu verkauffen angetragen, beschimpffet. *Eladóvá tétetett, Bordélyba hot sáttatott.* Synon. *Infamatus, Diffamatus, Deturpatus, Depravatus &c.* Lupa prostitutissima. *Tert.* V. *prostibulum.*

Sermones

Sermones proſtituti: *id eſt* infames, procaces. *Sidon.*

Proſto, as, āre, ſtĭti, ĭtum, *apud nonnullos* atum, [Neu) Lucr. V. *Exto N.* 1. *Emineo N.* 2. Item 2. *Na prodaju jeſzem, ponudyen Sztoim.* Feil ſtehe, ich bin zu verkauffen ausgeſetzt. *Eladó vagyok.* Synon. *Venalem me expono, proſtituor.* Mulier proſtat. Plaut. *Necbiſta ſena na ponudu ſztoi, ſzama ſzebe na ſzmràd napija, ponúja.* Unzüchtiges Weib, ſo ſich ſelbſt zur Unzucht anbietet. *Magával keresked kurva.* Aliquid pretiô proſtat. *Kaj na prodáju ponudyeno ſztoi.* Etwas feil ſtehet. *Kapbatni pénzen valamit.* Ovid.

Proſtrātio, ōnis, f. Tert. V. *Dejectio.*

Proſtrātor, ōris, m. Firmicus. *Dole bitavecz, obalyitel, povalyitel.* Der einen zu Boden wirfft. *Levetezò, Leveresò.* Item V. *Delector N.* 3.

Proſtrātus, a, um, V. *Afflictus N.* 1. *&* 2. Respublica proſtrata. *Cic.*

Prōsŭbĭgo, is, &c. *Virg.* Synon. *Ante ſubigo, valde ſubigo.*

Prōſum, prōdes, prōdeſſe, prōfŭi, (Neu. Anom.) *q. d.* pro aliquo ſum. Cic. *Haſznovit jeſzem, napredujem, haſznim. prudim, koriſztujem.* Ich bin nutzlich. *Haſznos vagyok, haſznál'ok.* Synon *Juvo, utilis ſum.* In commune prodeſſe. *Obchini haſzniti, obchinu pomagati.* Ins gemein nutzlich ſeyn. *Közönséges jónak haſznos lenni.* Quintil.

Prōsūmĭa, æ, f. *Catil.* apud *Non.* V. *Navis ſpeculatoria.*

* Prōtăſis, is, f. Donat. *latinè* Actus primus, & initium Dramatis. *Perva ſztrán y pochetek obchinzke igre*, iliti *komedie.* Der erſte Theil, Fürtrag, und Anfang einer Comœdie. *Komédiának elsò réſze, és elsò kezdése.*

Prōtectio, ōnis, f. Tert. propriè *Prikrivanye, pokrivanye.* e. Bedeckung. *Fedés, takargatás.* Transl. V. *Defenſio, ſtipatio N.* 1.

Prōtector, ōris, m. Spartian. *Zakrivavecz.* r. Bedecker. *Fedezò, takargató.* Item. V. *Defenſor, Stipator, Cuſtos.*

Prōtectum, i, n. Ulp. *&*

Prōtectus, ûs, m. *Scævola JCt.* V. *projectum N.* 2.

Prōtĕgo, is, ĕre, xi, ctum, (Act.) 1. propriè V. *Tego N.* 1. *Ante & Tego.* Arbor ſe vaſtis protegit ramis. Plin. *Drévoſze z-velikimi ſzvojtjem nadpokriva, zakriva.* Der Baum bedecket ſich mit groſſen Zweigen. *Nagy ágával bé-fedete magát.* 2. Transl. V. *Defendo.* Jacentem protego. *Cic.* Item V. *Occulto occulo.* Immanitatem parricidii metu majore protegere. *Quintil.*

Prōtēlo, as, āre, āvi, ātum, (Act.) 1. V. *Prorogo.* Diem cautioni præſtitutum protelare: *pro* differre. *Ulp.* 2. V. *Abigo, Arceo, Excludo N.* 1. *Expello, Impello, Propulſo.* Aliquem patriâ protelare: *pro* expellere, proſcribere &c. *Turpil, apud Non. c. 4. n.* 249. Romanos impetu ſuo protelare: *pro* longè arcere, propellere, &c. *Id. ibid.* 3. Transl. V. *perturbo N.* 1. *Exagito N.* 1. Aliquem dictis ſævidicis protelare. *Terent. Phorm. A.* 1, *Sc.* 4. *v.* 26.

Prōtēlum, i, n. *Volòv &c. zlup vjarmenih nepretengan rèd, jednáko hodenye y potiſzanye.* Ein Zug der nach der Reihe eingeſpanneten Ochſen, gleiches Gehen und Ziehen. *Ökrökinek hoſzſzan egymás utánn elnyulása.* Protelô trini boves unum aratrum ducent. *Cato.* 2. Transl. undique protelô plagarum continuatô. *id eſt* Impulſu non intermiſsô, ordine plagarum non interruptô. *Lucr.*

Prōtendo, is, ĕre, prōtendi, ſum. *&* tum. (Act.) Virg. *Dugſſe chinim, vu dushnu ali ſirmu natéſem &c.* V. *Extendo.* 2. Transl. V. *prorogo.* Comitia tamen in Januarium menſem protendimus. *Cic.*

Prōtentus, a, um, *Nom. ex part.* Tacit. V. *porrectus N.* 1.

Prōtĕnŭs, *Adv.* V. *protinus.*

Prōtermĭno, as, are. avi, atum, (Act.) Apul. *Kraje ali krajine razßiruiem.* Die Gräntzen ervveitere. *Határt kiſſyebb tetek.* V. *promoveo N.* 2.

Prōtĕro, is, ĕre, trīvi, trītum, (Act.) Cic. V. *proculco N.* 1. *valde & tero.*

Prōterreo, es, ĕre, ui, ĭtum, (Act.) Stat. V. *Terreo, Longè N.* 2. *& Terreo.*

Prŏtervè, *Adv.* Plaut. V. *procaciter, immodeſtè, præſumptuosè, ſuperbè.*

Prōtervĭa, æ, f. Auſon. V. *procacitas, præſumptio N.* 2. *ſuperbia, immodeſtia.*

Prōtervio, is, īre, (Neu.) Tertull. V. *Laſcivio N.* 1.

Prōtervĭtās, ātis, f. Cic. V. *protervia.*

Prōtervĭtĕr, *Adv.* Enn. *apud* Non. V. *protervè.*

Prōtervus, a, um, Cic. V. *procax, præſumptuoſus, immodeſtus, arrogans, impudens.*

Prōteſtor, āris, āri, ātus ſum, (Dep.) Quintil. *Naproti Jzvedochim, ſzuprot govorim, opovédamſze, ochitoſze Jzvedochim.* Darvi-

Digitized by Google

der bezeuge, vvidersprechel, vviderrede, öffentlich bezeuge. *Ellene bizonítok, ellene szólok.* Item V. *Contradico.* ità JGti.

* Prŏthȳmè, *Adv.* Plaut. V. *promptè, expeditè.*

* Prŏthȳmĭa, æ, f. Plaut. V. *promptitudo.*

* Prŏthȳrum, i, n. Vitr. V. *Atrium, Vestibulum.* Et dicitur de privatis domibus, sicut contrà *propylæum* de publicis ædificiis.

Prōtĭnam, *Adv.* Plaut. V. *protinus.*

Prōtĭnus, & Prōtĕnus, *Adv.* Cic. V. *Confestim, Illico, Continuò N. 1. Immediatè.*

*Prōtŏcollum, (*Alii* prōtōcōlon, *vel* prōtŏcōlum, *quasi diceres* prima membrana) i, n. *Knyga, vu kojusze zapiszavaju pripechtnyay odluchenya kojega kralyeszтva, derszave, ali varaszla.* Ein Buch, darinnen die Königreichs, Landts-, Stadts- *oder* Gerichts-Händel verzeichnet vverden. *Országos*, vagy *városi jegyzŏ könyve, feljegyzés.*

Prŏtollo, is, &c. (Act.) *Napervo zdisem, nadisem.* Herfür hebe, herfür ſtrecke. *Elŏlemelem.* V. *Attollo, Exporrigo N. 1.* Manum protollere. Plaut. *Kútu nadignuti, vàn ztegnuti.* Die Hand aufheben, herfür ſtrecken. *Felemelni kezit.* 2. V. *Differo N. 1. Exporrigo N. 2. Extrabo N. 2.* Vitam in craſtinum protollet. *Do zutra bude sivel*, vulgo *vitkel.* Er vvird bis auf Morgen leben *oder* ziehen. *Hólnapig élettt halasztani fogja.*

* Prōtŏlŏgĭa, æ, f. *latinè* præfatio, anteloquium. V. *Antelogium.*

* Prōtŏmartȳr, ȳris, m. *Parvo-muchenik, pervi muchenik.* Der erſte Bluth-Zeuge, Ertz-Martyrer. *Elsŏ Mártirom.*

†Prōtŏmĕdĭcus, i, m. *Pervi Vrách, parvo-likàr, poglavni lichnik.* r. Haupt-Artzt. *Fŏ orvos.*

* Prōtŏmyſta, æ, m. Sidon. V. *Archipresbyter, Episcopus N. 2.*

Prōtŏnat, ābat, uit, Imp. *Synon.* Ante tonat. *Napervo germi, trészka.* Voran donneret, tobet. *Elŏl-fölzendül.* Hinc *Transl.* Tali protonat irâ: *pro* Valde iraſcitur. *Val. 4. Arg. V. 205.* Alii legunt ex eodem

Prōtŏno, as, āre, ui, ĭtum. (Neu.) V. *Intono, Ante & tono.* Item *Transl.* V. *Debacchor.*

† Prōtŏnŏtārĭus, ii, m. *Glavno-pisàr, pervi piszecz, obchinzkih piszárov Meszter.* r. Haupt-Schreiber, der erſte Schreiber, Landſchafft-Secretarie. *Fŏ író deák, író deáknak Meszter.* V. *primus & Notarius.*

† Prōtŏnŏtārĭātus, ûs, m. *Poglavno piszarztvo, parvo-piszarztvo, Meſtrova chàszt.* s. Ertz-Schreibers-Amt. *Fŏ író deákság, Fŏ író deáknak tiszteszge.* V. *Magiſterium.* &c.

* Prōtŏplaſtes, æ, m. V. *primus & plaſter.*

* Prōtŏplaſtus, i, m. *Najpervo ſztvorjen, parvo-ſztvorjenik, najpervle vuchinyen, pridavek Adama pervoga otcza.* Der zu erſt erſchaffene, Zunahm des Adams. *Az elsŏ teremtett, ádámnak vezeték neve.* Tertull.

* Prōtŏtŏmus, a, um, *Najpervich odrézan, odtergan: kaisze najpervle chéſſe.* Erſtlich abgeſchnitten. *Elsŏ kitsirázása valamineé.* Caules prototomi. *Colum.* V. *Cyma.*

* Prōtŏtȳpon, *vel* pum, i, n. *Latinè* primum exemplar. V. *Archetypum.*

Prōtrăho, is, ĕre, xi, ctum, (Act.) Cic. *Napervo vlechem.* Herfür ziehe. *Elŏ-vonszom.* V. *Extrabo N. 1.* Omnia in lucem protrahere. Lucr. *Vsze na szvetloszt poszтaviti:* ali *Vsza ochita vuchiniti.* Alles an Tag bringen. *Mindent nap-fényre hozni.* 2. V. *prolongo, procraſtino, extrabo N. 2.* Ut aliquos ſaltem nuptiis protrahat dies. *Terent. Andr. 2. 1. 15.*

* Prōtrepticus, a, um, *Auſon.* V. *Monitorius.*

Prōtrīmentum, i, n. Apul. V. *Intrita.*

* Prōtrŏpum, i, n. Plin. *Pervi most prez gasenya czurechi, netlachen most.* Der erſte Moſt, ſo ehenter flieſſet, als man zu tretten anfahet, ungekelteter Moſt. *A' nyomás elŏtt kifszivárkodó szin must.*

Prōtrūdo, is, ĕre, ūſi, ūſum, (Act.) Cic. *Napred*, ali *dalye rivam, vàn rivam, vantiram.* Herfür, *oder* fort ſtoſſe, austreibe. *Elŏ-tolyom.*

† Prōtŭbĕrantia, æ, f. V. *Extuberatio*, † *Intumeſcentia.*

Prōtŭbĕro, as, &c. [Neu.] *Solin.* V. *Extubero, Excreſco, intumeo N. 1.*

Prōturbo, as, āre, āvi, ātum, (Act.) *Odganyam vàn czukam.* Hinvveg treibe. *Elhajigálom, Taszigálom.* V. *Abigo, Arceo, Depello, Deturbo, Propulſo.* Telis hoſtem proturbare: *pro* propulſare &c. *Liv.* Aliquem à ſolio proturbare: *pro* deturbare, dejicere. *Kŏga iz kralyevszkoga prisztolja izbiti, pretirati, zverchi.* Einen von Königlichen Sitz abtreiben, abſetzen. *Valakit a' királyi székbŏl levetni.* Val. Flacc.

Prōvectio, onis, f. V. *Exaltatio, promotio.* Dignitatis provectio. *Lactant.*

Prōvectus, ûs, m. V. *progreſſus, proſectus, proveſtio.* Provectu ætatis: *pro* progreſſu. *Sidon.* Honeſtiorum provectu: *id eſt* promotione, exaltatione. *Aurel. Vict.*

Prōvectus, a, um, Nom. *ex* Partic. *Dalye odpelyan, na dalye zpelyan, odbajajuchi, predoben, prisztar, duse-bivni.* Weiter geführt,

Digitized by Google

führt, fort geführt, das zugenommen, fort gegangen. *Felemelt*, *Elő-vitetett*, *Előmentt*. Ætate provectus: *vel* provectâ ætate homo. Cic. *Chlovek su dobi odhajajuczhi*, iliti: *prifztar*, *dobre dobe chlovek*. Ein betagter, *oder* alter Menſch. *Idős vagy koros ember*. Nox erat provecta. Tacit. *Tverda je nòch bila*: ali *vmogoje nochi bilo*. Es war ziemlich Nacht. *Majd eltöltt-vala az éjtſzaka*. Longiùs provectum bellum: *pro* productum, protractum, extractum. *Id.* Agrippinæ gratiâ provectus ad præfecturam: *pro* evectus, admotus, promotus. *Id.* Equi provectiores: *id eſt* ſeniores. *Pallad.*

Prövĕho, is, ĕre, xi, ctum, [Act.] *Dalye pelyam*, *dalye vozim*. Weiter führe, fort führe. *Tovább viſzem*, *tovább vonom*. In altum provehi. Cic. *Vu glubokoſze morje pelyati*. In das tieffe Meer fortfahren. *A' tengerre menni*, *hajókázni*. Navim in portum provehere: *pro* ducere, deducere. *Id.* Vitam ſuam in periculum provehere: *pro* periculo exponere, in diſcrimen adducere. *Sivot*, ali *ſivlenye ſzvoje vu pogibel poſztaviti*. Das Leben in Gefahr bringen. *életét veſzedelemre vetni*. 2. Transl. V. *Evebo N.* 2. *promoveo N.* 5. Aliquem ad dignitates provehere. Plin. *Kôga na chaſzti zviſziti*. Einen zu Ehren erheben. *Valahit felemelni méltóságra*. 3. iterum *Transl.*

Prövĕhor, ĕris, ĕhi, ctus ſum, (*Paſſ.* Neutrorum more conſtructum.) *V. procedo N.* 1. *progredior*, *proficio N.* 1. Ad optatos exitus provehi. Cic. *Na nakanyeni konecz dojti*. Zum ervvünſchten Ende kommen. *Kivántt végire eljönni*. Sed jam ſentio, me eſſe longiùs provectum, (*id eſt* progreſſum) quàm propoſita ratio poſtularet. *Id.* 3. *Fin. c. ult.* In maledicta provehi: *pro* prorumpere. *Na zlerécbi*, ali *na kletve dojti*. Auf Schmäh-Worte gerathen. *Szitkozódáſra fakadni*. Equo provehi: *pro* progredi, proficiſci. *Jahati*, *Jáſuch odhajati*. Fortreiten. *Tovább nyargalni*. Liv.

Prövĕnio, is, ire, vēni, ventum [Neu.] *Vàn*, ali *napervo dohadyam*. Heraus, *oder* herfür komme. *Elő-jövök*. V. *prodeo N.* 1. In ſcenam provenire. *Plaut.* 2. Transl. V. *Creſco*, *Naſcor*, *Exorior N.* 1. Oratores novi proveniunt. *Cic. de Senect. c.* 6. 3. V. *Evenio N.* 1. Nec, quid proventurum ſit, provident. *Id. l.* 1. *de finib.*

Prövĕntus, ûs, m. Cæs. *Dohodek*, *Létni dohitek*, *Letina*. Das Einkommen, jährlicher Einkunfft. *Jövedelem*, *eſztendőnként-való jövedelem*. Hinc *Transl.* V. *Crementum*, *Incrementum*. Novorum proventus ſcelerum. *Lucan.* Orationis proventus: *id eſt* ſucceſſus, exitus, eventus. *Plin.*

Prôverbiālis, le. *Gell.* Ad proverbium ſpectans.

Prōverbiālĭtĕr, *Adv.* h. e. per modum proverbii. *Ammian.*

Prōverbĭum, ii, n. *Prorichje*, *navadni govor.* &c. V. *Adagio*. In proverbio eſſe, verſari. *Cic.* In proverbium abire, venire. *Liv.* Ceſſit in proverbium. *Plin.*

Prōvĭdè, *Adv.* Plin. *previdlyivo*, *preſzkerbliyivo*, *previdyeno*. Fürſichtiglich. *Eſzeſen*; *ſzemeſen*. V. *Cautè*, *Circumſpectè*.

Prōvĭdens, entior, *Cic.* ſſimus. *Tacit.* V. *providus*, *præſcius*.

Prōvĭdentĕr, *Adv.* Ulp. V. *providè*, *prudenter*. Providentiſſimè. *Cic.*

Prōvĭdentĭa, æ, f. Cic. *Previdnozt*, *previdliyivozt*, *Mudro-ſzkerbno-previdyenye*, *previdyenye*. e. Fürſichtigkeit, ſorgfältige Vorſehung, Vorſorg. *Gondoiſelés*, *bölts ét eſzes bozzá-látás*. V. *Circumſpectio*. Item V. *præcautio*, *prudentia*.

Prōvĭdeo, es, ēre, īdi, īſum, (Act.) Cic. *Napred vidim*, *pervo vidim*, *previdyam*, *pervole v-pamet jemlyem*. Vorſehe, etvvas zuvor muthmaſſe. *Elöl-meglátom*, *Hozzálátok*. V. *prævideo*. Cenſoris eſt providere, ne &c. *pro* præcavere, cavere, vitare. *Id.* 2. *Preſzkerbljujem*, *preſzkerbivam*, *zpravljam*, *dobavljam*, *k-dobi* ali *za rana ſzkerbim*. Vorſorge, verſorge, verſehe, verſchaffe. *Eleve ſzerdek*, *gondot viſelek*. Rei frumentariæ, *vel* Rem frumentariam providere. Cæſ. *Braſno*, *Tèk*, ali *Sitek preſzkerbeti*: *za branu potrebna zpraviti*. Sich mit Getrayd verſehen. *Az élésre gondot viſelni*, Sic: In hyemes alicui pabulum providere: *Plin.* Alicujus ſaluti providere: *pro* proſpicere, conſulere, opem ferre. *Cic.* Omni curâ, operâ, diligentiâ providebo: *pro* operam dabo. *Id.*

Prōvĭdus, a, um, *Napervo videchi*, *predvidechi*, *zagodâ v-pamet jemlyuchi*, *previdliyiv*, *z-prilikum dánum ſzkerbechi*, *preſzkerbliyiv*. Fürſichtig, vorſorgend, vorbauend. *Továbbra-nézö*, *eſzes*, *gondviſelö*. V. *Cautus*, *prudens*, *ſolicitus ſolers*. Mens provida rerum futurarum. *Cic.*

Prōvincia, æ, f. (Dicta à *pro*, id eſt, procul, vel foris, & à verbo *vinco*: Romani enim terras exterorum armis occupatas, miſſis prætoribus

Digitized by Google

bus, in Provincias redigebant. *Liv.*) Cic. *Derſava, velike ladanye, vladavtvo,* vulgo *Orſzàg.* c. Landſchafft, Land-Vogtey, Provintz, Vogtey. *Tartomány.* Decernere provincias: *id eſt* ſententiam dicere, ut quis ad procurandam provinciam mittatur. *Cic.* Sortiri provincias: *id eſt* ſorte decernere, quæ cui provincia ſit adminiſtranda. *Id.* Ornare provincias: *pro* unà cum ipſis provinciis ea decernere, quæ ad earum utilitatem ſpectant. *Id.* 2. Transl. V. *Munus N.* 1. *Labor, procuratio N.* 1. Depoſcere ſibi officioſam provinciam. Dare, deferre alicui provinciam, &c. *Cic.*

Prōvinciālis, le, *Adject.* Cic. *Derſavzki, Orſzachki, Derſavi ſzlisſajuchi.* Zur Landſchafft *oder* Vogtey gehörig. *Azon tartományi.*

Prōvinciātim, *Adv.* Svet. *Od derſave do derſave, po derſavah.* Von Landſchafft zu Landſchafft, Provintz-Weiſe. *Tartományonként.*

Prōvindemĭa, æ, f. Vitruv. *Zetzda preſzetla, vu zvezdiſchu,* iliti *nebeſzkom znamenyu, kojeſze divojka zove, zaderſana.* Ein ſehr glantzender Stern, neben dem Himmliſchen Zeichen, vvelches Jungfer heiſſet. *Egyſzép világos tſillag, a' ſzűz jegyben.*

Prōvīſio, ōnis, f. Cic. *Naprej vidyenye, previdyenye.* Das Fürſehen. *Hozzá látás.* V. *praſcitio, præcautio.* 2. apud Trebell. *Preſzterblenye.* c. Vorſorg. *Róla-gondviſelés, Megelőzés.* V. *Comparatio N.* 2. *præparatio.*

Prōvīſo, is, ĕre, ī, ſum, (Act.) Terent. *Glédat bodim.* Zu ſehen gehe. *Látni mégyek.* V. *Inviſo.*

Prōvīſor, ōris, m. Horat. *Previdnik, Preſzterbitel, Dobavnik, Dobavitel, Dvórzki.* r. Verſeher, Verſorger, Vorſorger, Vervvalter. *Hozzá-látó, Gondviselő.*

Prōvīſus, ûs, m. (ſolus fere *Abl.* in uſu eſt) *Tacit.* V. *proviſio, providentia.*

Prōvīſus, a, um, V. *præviſus, præcautus.* Proviſa fiunt leviora. *previdyeno zlo laglyeje podnaſſa.* Ein vorgeſehenes Unglück kommt uns deſto leichter an. *Könnyebben ſzenvedjük, a' mellyeket tudtunk, hogy reánk következnek.* Cic. 2. *Pervo preſzkerblyen, pripravlyen.* Verſorgt, verſehen. *Eleve gond-viſeltetett.* Multum erat frumentum proviſum. Cæſ. *Vnogo jebilo pripravlyenoga ſitka.* Es vvare ein groſſer Vorrath an Getrayd. *Sok gabonát ſzerzettek - vala őſzre.* Frugis copia in annum proviſæ. Horat. *Zemelyzkoga ſzáda za jedno czélo leto pripravo.* Vorrath an Früchten auf ein Jahr. *Eledelségnek egy eſztendőre-való kiſzkléſe.*

Prōvīvo, is, ĕre, xi, ctum, (Neu.) Tacit. *Na dalye zivem, duſe ſzem ſiv.* Länger lebe. *Tovább-élek.*

Prōvŏcābĭlis, le, Gæl. Aurel. *Vàn zezovlyiv, kaiſze zezvati more.* Ausforderlich, das ſich ausfordern läſt. *Kihívattathatò.*

Prōvŏcābŭlum, i, n. *Varr.* V. *provocamen.*

Prōvŏcātio, ōnis, f. Plin. *Na majdan zvanye, vàn zezvanye.* c. Ausforderung, Aufforderung, Beruffung auf etvvas. *Bajra-hívás, kihívás, Reá-ingerlés.* 2. V. *Appellatio N.* 2. Dare pœnam ſinè provocatione. *Cic.*

Prōvŏcātĭtius, a, um, Tertull. V. *provocabilis.*

Prōvŏcātīvus, a, um, Tertull. *Vàn pozvavajuchi, zezvavajuchi.* Ausforderend. *Kihívó, Ingerlő.*

Prōvŏcātor, ōris, m. Cic. *Na boj ali majdan pozvavavecz, zezvavavecz, vàn izzvavavecz.* r. Ausforderer. *Bajra-hívó, kihívó, ingerlő.* Item. V. *Appellator.*

Prōvŏcātōrius, a, um, Gell. *Zezvavanyu ſzlisſajuchi, na polye zezvavajuchki, zezvavavechki.* Zum Ausfordern gehörend. *Bajra-hívásboz való.*

Prōvŏcātrix, īcis, f. Lactant. *Zezvavacka, zezvavavicza.* c. Ausforderin, Anreitzerin. *Kihívónt, Ingerlő Aſszſzony.* Item V. *Incitatrix.*

Prōvŏco, as, āre, avi, atum, (Act.) *Vàn zovem, zezávam, na majdan* ali *na igru pozávam.* Hinaus ruffe, ausfordere, hinaus begehre, auffordere. *Kihívom, Elhívom, Bajra-hívom, Ingerlem.* Herum domo provocare: *pro* evocare, foras vocare. *Plaut.* Aliquem ad pugnam provocare. *Cic.* Aliquem in aleam provocare: *id eſt* ad ludum aleæ. *Plaut.* 2. Transl. V. *Incito N.* 1. *Irrito, Invito.* Maledictis me provocaſti. Cic. *Z-pſzovanyem,* iliti *z-nedoſztojnim govorenyem mene razlyutil y razdraſil jeſzi.* Du haſt mich durch Schmäh-Wort angereitzt. *Szidalommal ingerlettél engemet.* Sic: Injuriâ, beneficiô, litteris aliquem provocare. *Id.* 3. *Na drugi ſzùd zovem, k-vekſzemu ſze ſzudczu vtécsem, k-drugomu poglavaru pozávam.* Zum anderen Gericht beruffe, zum höcheren Richter mich begebe, einen anderen Richter anruffe. *Fellyebb törvényhez hivom.* V. *Confugio, perfugio. N.* 1. Ad ſenatum provocare. Cic. *K-vécsnikom,* iliti *k-varaſkim poglavarom ſze vtechi, pred nyihov ſzùd*

Digitized by Google

kôga pozvati. Sich auf den Rath beruffen, appelliren; zu denen Raths-Herren die Zuflucht nehmen. *A' Tanáts eleibe apellálni.* Sic: A Duumviris populum provocare: *id est:* A Duumviris ad populum appellare, confugere, populi opem implorare. *Liv.*

Prōvŏlo, as, āre, avi, atum, (Neu.) Plin. *Napred letim.* Herfür fliege. *Elŏ-repŭlŏk.* V. *Evolo.* 2. Transl. V. *propero, irruo.* Infensis haſtis in hoſtem provolare. *Liv.*

Prōvolvo, is, ere, olvi, lūtum, (Act.) Terent. *Naprevrzo*, ali *pred menum vályam, rtoam.* Vor meiner Wältze. *Elŏ-bengerítem.* Aliquem é ſella provolvere; *pro* deturbare, dejicere. *Tacit.* Ad pedes alicujus ſe provolvere, *vel* ad genua provolvi. Liv. *Pred kôga na kolena opaſzti.* Vor einem einen Fuſsfall thun. *Valaki lábai elŏtt leborúlni.* V. in *proſterno.*

Prōvŏlūtus, a, um, *Napred povalyen, koi je dole opal.* Niedergefallen. *Eleibe borúltt.* Genibus ejus provolutus. *Pred nyegová kolena povalyen:* ali: *Opal je pred nyegova kolena.* Er hat ihm einen Fuſsfall gethan. *Az ŏ tërdeibez Leborúltt.*

Prōvŏmo, is, ĕre, ui, ĭtum, (Act.) Lucr. V. *Evomo, Emitto N. 1.*

Prout, *Adv.* V. *Quemadmodum, ſicut.* Prout res poſtulat. *Kako dugovanye potrebuje.* Wie es dann die Sach erfordert. *Mint az dolog kivannya.* Gic.

Prōvulgo, as, &c. *Apul.* V. *pervulgo, promulgo.*

* Prōxĕnēta, æ, m. Senec. *Szreduſztavnik, pojzrednik, bodotaj, &c.* V. *pararius, pactor, conciliator.*

Proximè, *Adv.* Superl. à *prope.* Cic. *Najbliſe, kruto-blizu, Malo-pervo, Malo-potlam, nezdavnya.* Zum nächſten, jüngſthin, mit nächſten, neulich. *Iwint, tſak az elŏtt, e' mái nap.* Proximè hoſtem. *pro* valde prope hoſtem. *Kruto blizu nepriatela, taki poleg nepriatela.* Sehr nah beym Feind. *Az ellenségbez kôzel.* Literæ, quas à te proximè accepi. *Liſzt, kôga ſzem naſzkorom* (ali *vetomadne, nezdavnya*) *od tebe prijel.* Brief, den ich neulich von dir empfangen habe. *A' melly leveledet kôzelebb vettem.* Proximè accedere ad verum. *Blizu iſztine dojti: K-iſztini ſze kruto priblisavati:* ali: *Iſztini zevſzema ſzpodobnomu biti.* Der Warheit gemäs ſeyn. *Kôzel járni a' dolognak valóságához.* Proximè adero. *Na ſzkorom* (*vsalo potlam*) *dojdem.* Ich komme mit nächſten. *Rôvid ŭdŏ utánn jelen lészek.* ità Cic.

Proximĭtās, ātis, ſ. *Ovid.* V. *propinquitas N. 1. Vicinitas N. 1. 2.* ſpeciatim V. *propinquitas N. 2.* Quintil.

Proxĭmo, as, āre, avi, atum, (Neu.) Cic. *Kruto blizu jeſzem.* Ich bin ſehr nahe. *Igen kôzelítek hozzá, Leg-kôzelebb-való vagyok.* V. *propinquo.*

Prōximō, *Adv.* Gic. V. *proximè.*

Proximus, a, um, *Najbliſneji, najbliſnyi, Iſzkarnyi.* Der Nächſte. *Legkôzelebb-való.* Item V. *Vicinus, propinquus N. 1. & 2.* Proximus poſt Lyſandrum: proximus à poſtremo: proximus dignitati. *Cic.* 2. V. *Expeditus N. 1. Obvius N. 1. Facilis, pardbilis.* Via ad gloriam proxima: *id eſt* facilis, expedita &c. *Cic.* 3. E *vel* ex proximo: *pro* proximè. *Plaut.* In proximo: *id eſt:* in vicinia. *Id.*

Proximus, i, m. *ſubſtantivè.* Cic. *Bliſnik, Iſzkarnyi, ſzuſzed.* r. Neben-Menſch, Nachbauer. *Felebarátom.* Injurioſi ſunt in proximos. *Cic.*

Prūdens, entis, *om.* Cic. *Razumen, Razlogoznan, Razborni, Razborit.* Verſtändig, klug. *Eſzes.* Synon. *providens, providus, ſagax, ſapiens.* Quis ingenio prudentior, jure peritior? *Cic.* 2. V. *Gnarus, peritus.* In jure civili prudens. *Cic.* Celſus doli prudens. *Tacit.* 3. Omitto prudens: *id eſt:* videns, datâ operâ, de induſtria. *Hotomcze oſztavlyam.* Mit Fleiſs vorbey laſſe. *Szántſzándékkal elhagyom.* Cic.

Prūdentĕr, *Adv.* Cic. *Razumno, Razborno.* Verſtändlich, klug. *Okoſſan. &c.* Synon. *providè, ſapienter, peritè.*

Prūdentia, æ, f. *Synon.* ſcientia bene agendi, ſapientia, intelligentia, &c. *Razumnozt, Razbornozt, Razbor.* e. Verſtändigkeit, Klugheit, r. Verſtand. *Eſzeſség, okoſság.* Nihil eſt profectò homini prudentiâ dulcius, quam, ut cætera auferat, affert certè Senectus. *Cic.* 2. *de Invent. c.* 53. 2. V. *peritia.* Juris civilis prudentia. *Varaſkeb pravicz znanye.* e. Wiſſenſchafft Bürgerlicher Rechte. *Törvény tudás.* Nepos in Cimone, *c.* 2.

Prūīnă, æ, f. Cic. *Mraz.* r. Reiff. *Zuzmora.*

Pruīnōſus, a, um, Ovid. *Mrazen, mrazu podverſen, mraza pun.* Voll Reiff. *Zuzmarázos, zuzmorás.*

Prūna, æ, f. Plin. *Sêrlavka, ſivi vuglen.* e. Gluth, glüende Kohle. *Szén, eleven-ſzén.*

† Prūnētum, i, n. *Szlivovje, ſzliviſche, meſzto*

Digitized by Google

z-ſzlivami zaſzadyeno. r. Zvvetſchken-Garten. *Szilvás. Szilvás kert.*

Prūnum, i, n. Martial. *Szliva, ſzád od ſzlive.* e. Zvvetſchken, Zvveſchpen. *Szilva.* Silveſtre prunum. Plin. *Ternina.* e. Schlehen. *Kökény.*

Prūnus, i, f. Colum. *Szliva, ſzlivovo drévo.* r. Zvvetſchken- oder Zvveſchpen-Baum. *Szilva-fa.* Silveſtris prunus. *Ternye, Ternika, Ternina drévo.* e. Schlehen-Staude, r. Schlehen-Baum. *Kökény-fa.*

Prūrīgĭnōſus, a, um, JGt. *Szerbliyiv.* Beiſſig, juckend. *Viſzketegeſ.* Item V. *Scabioſus.*

Prūrigo, ĭnis, f. Plin. V. *pruritus.* Item V. *Porrigo, Scabies.*

Prūrio, is, īre, īvi, *vel* ĭi, ītum, (Neu.) Plaut. *Sze bi me, jeſzem ſzerbliyiv.* Ich bin beiſſig, *oder* juckend. *Viſzkeddegelem, Viſzketek.* 2. Transl. *Kruto ſelim, klepim.* Hefftig verlange, groſſe Begierd habe. *Igen kívánom.* In pugnam prurire: *pro* geſtire. Martial. *Na boj blepeti, veliko botenye imati.* Groſſe Begierde haben zu Streiten. *Hartzolni igen kívánkozni.* Dentes mihi pruriunt. Plaut. *Jakoſzem gladen.* Ich bin ſehr hungerig. *Igen ebetném.* Blandum prurire: *id eſt:* ad venerem incitari, obſcœna libidine tentari. *Mart.*

Prūrītus, ûs, m. Plin. *Szerbecbicza, ſzerbliyozt, ſzerblenye, ſzerbes.* Das Beiſſen, Jucken. *Viſzketség, Viſzketés.*

Pruſſĭa, *vel* Bŏruſſĭa, æ, f. Geogr. *Pruſzia, derſzava polyzka.* s. Preiſen. *Pruſzia orſzág.* Dividitur in *Regiam*, quæ occidentem reſpicit, Regique polono paret, & *Ducalem*, quæ magis in Orientem tendit, ſubéſtque Electori Brandeburgo. Fridericus III. Anno 1701. annuente Leopoldo M. Imp. Regis Pruſſiæ titulum primus aſſumpſit. Totius Pruſſiæ caput eſt *Gedanum*, hodie *Dantiſcum*, ſimul Metropolis *Pruſſiæ Regiæ*, uti Regiomons *Ducalis*. Terminatur à Sept. Mari baltico, à Mer. Poloniâ inf. & Mazoviâ, ab Occ. Pomeraniâ, ab Or. Lithuaniâ & Samogitiâ.

* Prÿtănēum, ēi, n. *Cic.* Locus in arce Athenienſi, ubi Prytanes judicia exercebant.

* Prÿtănis, is, m. Senec. *Latinè* Magiſtratus, Præfectus, Adminiſtrator, Cuſtos.

* Pſallo, is, ĕre, Pſalli, [Neu.] Cic. *Naſztrune igram.* Auf Saiten ſpiele. *Muſikás eſzközel éneklek*, Synon. *Inſtrumentum muſicum pulſo*, vel *leni motu tango, fidibus cano*, &c. Item V. *Cano N.* 1. *Modulor N.* 2.

* Pſallŏcĭthărĭſta, æ, m. *Svet.* V. *Cithariſta, Chorauta.*

Pſalmĭcĕn, ĭnis, m. Sidon. *Soltárov popévavecz, peſznov pevecz.* r. Pſalm-Singer. *Sóltárnoknak énekſöje*, V. *Cantator, Modulator.*

* Pſalmiſta, æ, m Hieron. V. *Pſalmicen.* Item V. *Pſalmographus.*

* Pſalmŏdĭa, æ, f. *Popévanye poleg muſikaskega igro-delja*, iliti *inſtrumenta.* r. Geſang, *oder* das Singen zu einem Inſtrument. *énekléſ muſikás edényel.*

* Pſalmŏgrăphus, i, m. Sidon. *Naſzlinitel, Izmiſzlitel, ali zkupſzpravitel ſoltárov.* r. Pſalm-Dichter, Pſalm-Schreiber. *Sóltárénekeknek kigondolója, kiſrója.*

* Pſalmus, i, m. Tertull. *Soltár, dubovna zmiſzlyenka.* r. Pſalm, ein geiſtlich Lied, *oder* Gedicht. *Sóltár ének.* Latinè *Canticum.* V. *Cantilena.*

* Pſaltērĭum, ii, n. Varr. *Davidova ſztrunoigra, Soltarnicza*, vulgo *Czitara Davidova.* s. Saiten-Spiel, r. Pſalter. *Tiz húrú, négy ſzegű bangitáló ſzerſzám volt.* Ex deſcriptione *S. Hieron.* videtur eſſe inſtrumentum aliter, atque Cithara, diſpoſitum. 2. Pſalterium. *Kniga ſoltarzka.* s. Pſalm-Buch. *A' Sz. Dávid Sóltáros Könyve.* ita Eccl.

* Pſaltēs, æ, m. Quintil. V. *Cantator, Modulator, Poëta, Pſallocitharista, concentor.*

* Pſaltrĭa, æ, f. Cic. V. *Cantatrix, Chorauliſtria, Modulatrix, Poëtria.*

* Pſaltrĭus, ii, m. Cic. V. *Pſalter.*

* Pſēphiſma, ătis, n. Cic. V. *Plebiſcitum.*

* Pſēudăpoſtŏlus, i, m. *Synon.* Falſus Apoſtolus. *Tert.*

* Pſēudŏchriſtus, i, m. *Sinon.* Antichriſtus, Falſus Chriſtus. *Tertull.*

* Pſēudŏgrăphĭa, *juxta Accent. alias* Pſēudŏgrăphĭa, æ, f. Quintil. *Latinè* falſa, *vel* ficta ſupputatio,

* Pſēudŏmĕnus, a, um. Cic. *Latinè* Mentiens, captioſus, falſus, fictus.

* Pſēudŏphĭlippus, i, m. Cic. *Synon.* Fictus Philippus.

* Pſēudŏprŏphēta, æ, m. Tert. *Synon.* Falſus Propheta.

* Pſēudŏſmăragdus, i, m. Plin. *Synon.* Falſus, *vel* fictus Smaragdus, lapillus ſmaragdo ſimilis.

* Pſēudŏpŏlĭtĭcus, a, um. *Synon.* Fictus, *vel* Falſus politicus. *Sic & alia hujuſmodi grata componuntur.*

* Pſēudŏthўrum, i, n. *Latinè* Poſticum, falſum oſtium, Furtiva, *vel* Clandeſtina porta. *Tatzka,*

Digitized by Google

Tatzka, ali *ſzkrovna vrata*. e. Heimliche Thür. *Al-ajtó*. Hinc *Transl.* Quàm intemperans, non januâ receptis, ſed pſeudothyrô intromiſſis voluptatibus. *Cic.*

* Pſila, æ, f. Lucil. *apud* Non. *Izjedne ſztrâne koſzmato ſzukno &c.* s. Tuch, *&c.* ſo auf eine Seiten rauch iſt. *Egy felöl bojtos poſztó.*

* Pſimmÿthium, ii, n. *Plin.* V. *Ceruſſa.*

* Pſitta, æ, f. *Plin.* V. *Paſſer N.* 2.

* Pſittăcus, i, m. Varr. *Papiga, pticzа govoriti vuchna.* r. Papagoy, ſittig Vogel. *Publikán madár.*

* Pſōra, æ, f. Plin. V. *Scabies, porrīgo.*

* Pſōrĭcus, a, um, V. *porriginoſus, pruriginoſus.* Medicamentum pſoricum: *id eſt* adversùs pſoram ſerviens. *Plin.*

* Pſyllium, ii, n. Plin. *Bubo-tráva, Bùb tráva.* s. Flöh-Kraut. *Balha-fü.*

* Ptĕrōma, ătis, n. *Latinè* Murus lateralis templi, *vel* exterior eiuſdem ala ex muro, ad altitudinem templi aſſurgens. *Vitr.*

* Ptīsăna, æ, f. Plin. *Jachmenova kaſſa. &c.* r. Gerſten-Brein, gerinnelte Gerſten, e. Graupen, r. Gries. *árpa káſa, &c.*

* Ptōchium, ii, n. JCt. *&*

* Ptōchŏtrŏphium, ii, n. *Juſtinian. JCt.* V. *Noſocomium.*

* Ptōchŏtrŏphus, i, m. *Latinè* præfectus domûs pauperum. *JCt.*

* Ptyăs, ădis, f. Plin. *Kacba*, ali *zmia prelyuta, koja chemer iz vüſzt bita.* Gifftige Schlangen, ſo mit Gifft anſpeyet. *Mérges kigyó.*

Pūbĕo, es, ēre, *apud Ulp.* pūbui, (Neu.) *Pervoga máha jeſzem, máh* ali *pavulicze meni raſztu na bradi &c.* Ich bin Mannbar, den erſten Bart bekomme. *Pibeskedek.* Fratres pubentes. *Claudian.* 2. Transl. *de herbis* pro *maturus ſum.* Herbæ pubentes. *Virg.*

Pūbĕr, *Gen.* ĕris, *om.* ità Grammatici. V. *pubes Adject.*

Pūbertās, ātis, f. Cic. *Synon.* Emiſſio pubis. *Máha puſztyanye, odraſzt, Mladenczſztvo, Deba vu kojoj máh raſzte na bradi &c.* e. Mannbarkeit, Mannbares Alter. *Kimobozás, kimobozott iſjúság.* 2. idem ac *generandi virtus.* Juvenum inexhauſta pubertas. *Tacit.* 3. Transfertur ad alia: V. *Maturitas N.* 1. Uvæ pubertas: *Plin.*

Pūbēs, is, f. *Synon.* Lanugo, quæ maribus ætatis annô 14. fœminis 12. circa pudenda ſuccreſcere incipit. *Celſ.* V. *Lanugo.* 2. Metonymicè V. *Juvenilitas N.* 1. *&* 2. Cui ſenatus totam Remp. omnem Italiæ pubem, cuncta P. R. arma commiſerat. *Cic. pro Mil. c.* 29.

Pūbēs, ĕris, *om.* apud alios tantùm *com.* Cic. *Pervi máh*, ali *pavulicze imajuchi; pervoga máha mladenecz, ali divojka: podraſſen, odraſzel, la, lo, &c.* Manbar, erwachſen. *Szórósódni kezdő, kinyűtt ifjú.* Imperium ei ad puberem ætatem incolume manſit. *Liv.* 2. Transl. dicitur de *vegetabilibus.* V. *Maturus N.* 1. Puberibus caulem foliis: *id eſt* maturis, adultis. *Virg.*

Pūbeſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Cic. *Synon.* Lanuginem emitto. *Máh puſztyam, pavuliczе dobivam, o-punu dobu dobajam, maladenczem poſztájem. Rodo-verſzten bivam.* Manbar vverde. *Szórósódom, moboſodom.* 2. Transl. V. *Creſco, Matureſco.* Quæ terra gignit, maturata pubeſcunt. *Cic.* Largo pubeſcit vinea fœtu. *Virg.*

Pūblĭcāna, æ, f. Cic. *Ochitnicza; obchinzkih dáchprekupicza, pobiravka.* e. Zoll-Fürkaufferin, Zoll-Einnehmerin. *Közönséges adóknak vévő*, vagy *ószve-ſzedő Aſzſzonynya.*

Pūblĭcānus, i, m. Cic. *Ochitnik, obchinzkih, dáchprekupecz y pobiravecz, barachár.* r. Zoll-Fürkauffer, Zoll-Einnehmer, Zoll-Meiſter, Zollner, Zoll-paſſer. *peregr.* Admodiateur. *Közönséges adóknak vévője, öſzveſzedője.*

Pūblĭcātio, ōnis, f. *Cic.* V. *Manifeſtatio, promulgatio.* 2. V. *Confiſcatio, proſcriptio.*

Pūblĭcātor, oris, m. Sidon. *Ochituvavecz, naznanye davavecz, nazveſztytnovecz.* r. Offenbahrer, Ausrufſer, Kundmacher, Andeuter, Verkündiger. *Kihirdető, kijelentő.* 2. *Zavjemitel imanya od obchinzke ali kralyeveſztvani.* öffentlicher entrieher der Gütter, in der gemeine Namen &c. der etvvas in Verhafft nimbt. *Valaki jószágának, javának közönséges elfoglalója.* V. *proſcriptor.*

Pūblĭcātrix, īcis, f. Arnob. *Razglaſzitelicza, nazveſztitelicza, ochito-chinitelicza.* e. Offenbahrerin, Kundmacherin, Ausſchreyerin, Ausrufferin. *Kikirdetőné, Nyilvánvalő kijelentő Aſzſzony*, vagy *Leány.*

Pūblĭcē, *Adv.* Cic. *Pred vſzemi, Bélo-dano, Nezkrivcze.* öffentlich. *Közönséges módal.* V. *palam.* 2. *Iz* ali *od ſztráne obchine.* In der Gemeine Nahmen. *Közeméges nével.* Navi ædificandæ publicè præeſſe: *id eſt* nomine Reipublicæ. *Cic.* Aliquem à prædonibus publicè redimere: *id eſt* ex ærario publico. *Id.*

Pūblĭcĭtus, *Adv.* Terent. V. *publicè.*

Digitized by Google

Pūblĭco, as, are, avi, atum. [Act.] V. *Manifesto, promulgo, propalo.* Scriptum publicare, *pro* promulgare. *Plin.* Librum publicare: *pro* edere, in lucem dare. *Id.* 2. *Obchinzko chinìm.* Gemein mache. *Közönségessé-tészem.* V. *Confisco, proscribo* V. 1. Civium bona publicare: *pro* juris publici facere, confiscare. *Cic.* 3. Corpus publicare: *pro* prostituere. *Plaut.* V. *prostituo N.* 2.

Pūblĭcus, a, um, Cic. *Obchinzki.* Gemein. *Közönséges.* Item V. *Manifestus, propatulus.* Consulere in publicum: *pro* Reipublicæ prospicere, providere. *Plin.* Egredi in publicum. Tacit. *Med lyudi iziti, na obchinzko meszto iti.* Unter die Leute gehen. *Kimenni az emberek közzé.* Versari in publico: *id est* in loco publico, in conspectu hominum, luce publica, palam. *Id.* Sic: Esse in publico. *Cic.*

Pŭdĕfĭo, is, ĭĕri, factus sum, (Pass.) Gell. *Vu szramotu doszpévam*, ali *opadam: Oszramoten bivam, szrameszlyivo poszlajem.* Zu Schanden vverde, in Schaam gesetzet vverde. *Szégyenben vetetek.* V. *pudet.*

Pŭdendus, a, um, Cic. *Szramuvanya-vréden, szramoten, szrama-vréden.* Schändlich. *Szégyenséges.* Partes pudendæ, *vel absolutè* Pudenda, ōrum, n. *plur.* August. *Szràm*, iliti *Neszramne sztráni, tak muskoga kak szenzkoga tĕla.* Die Schaam-Glieder. *Szemérmes részek.*

Pŭdens, *tis, om.* Cic. *Szramujuchiszе.* Sich Schämend. *Szemérmes.* V. *modestus, verecundus.*

Pŭdentĕr, tiùs, ssimè, *Adv.* Cic. V. *modestè, verecundè.*

Pŭdeo, es, ēre, ui, ĭtum, [Neu.) Plaut. *Synon.* Me pudet. V. *pudet, verecundor.* Non te hæc pudent? *Nè li te' toga szràm?* Schämst du dich nicht dieser Dingen? *Nem szégyenlede ezeket?* Terent.

Pŭdescit, ĕbat, (Inch. Neu. Imp.) *Prudent.* V. *pudet.*

Pŭdet, ĕbat, uit, & ĭtum est. [Neu. Imp.] *Szràm me' je.* Ich schäme mich. *Szégyenlem.* V. *Verecundor, Erubesco N.* 1. Pudet dicere, *pro* pudet me hoc, *vel* de hoc dicere. *Szràm me' je rechi, szràm me' je od toga govoriti.* Ich schäme mich dieses zu sagen. *Szégyenlem mondani.* Hunc pudet. *Ozvga je szràm.* Dieser schämet sich. *Szégyenli.* 3. Pudet me tui. *Szram me' je z-tobum.* Ich muss mich deiner Schämen. *Szégyenlem téged.* Pudet me Patris. *Szràm me' je z-chini y derjanyem otcza mojega.* Ich schäme mich meines Vatters Thaten. *Szégyenlem az atyám dolgát.* Sunt homines, quos libidinis, infamiæque suæ neque pudeat, neque pigeat. *Nahajajusze lyudi, kiszisze zbog szramote y bman-glasza szvojega niti neszramuju, niti nesaluju.* Man findet Leute, die sich ihrer Schände vvedet schämen, noch Reue tragen. *Vanak emberek, kik magok tyunaságát nem szégyenlik, és nem bányák.* Ut jam pudendum sit. *Da je ove szramote vrédno*, ali *daszе jur cslovek szramovati móra.* Das sich man schon schämen muss. *Hogy már szégyenleni kell.* ita *Cic.* Puditum est factis: *pro* factorum. *Plaut.*

Pŭdībĭlis, le, *Lamprid.* V. *pudendus.*

Pŭdĭbundus, a, um, Plin. V. *Castus N.* 1. *pudens.*

Pŭdĭcè, *Adv.* Terent. V. *Verecundè, Castè.* pudicius, *Plin.*

Pŭdĭcĭtĭa, æ, f. V. *Verecundia, Castimonia.* Alicui pudicitiam eripere. *Kóga chiszztoche y szrameszlyivozti mentuvati.* Einen der Keuschheit, und Schamhafftigkeit berauben. *Valakit szűzeszégében és szemérmetességében megrontani.* Cic.

Pŭdĭcus, a, um, Cic. V, *Castus.* Item V. *Verecundus.* pudicior: *Ovid.* pudicissimus: *Plin.*

Pŭdŏr, ōris, m. Cic. *Szràm, Sztid.* e. Schaam, Zucht. *Szégyen, Szemérem.* V. *Modestia.* Item apud *Ovid.* V. *Castitas, Verecundia.* 2. V. *opprobrium.* Amicitia, quæ impetrata gloriæ sibi, non pudori fit. *Liv.* 3. V. *Reverentia.* Impedit me patris pudor: *id est* timor & reverentia. *Terent.*

Pŭdŏrĭcŏlŏr, ōris, *om.* Nævius *apud* Gell. *Cherlen, szrameszlyivo-cherlen, szrameszlyivo-bojan.*, vulgo *szrameszlyivo-farben.* Roth, Schaamroth. *Piros, szemérmes-szinü.*

Puella, æ, f. (Dim. à *puer*, & dicitur apud *Ovid. &c.* de omni juvene fœmina etiam vidua, puerpera, & marito juncta) *Synon.* fœmella. Cic. *Deklich, Szuchicza, Mladkinya.* s. Mägdlein, Weiblein, e. Jungfrau, junges Weib. *Leány, Ifjú aszszony, Menyetske.*

Puellāris, *com.* re, *n.* is, *om.* Ovid. *Deklichki.* Denen jungen Weibs-Bildern, *oder* Mägdlein gehörig. *Leányi.*

Puellārĭtĕr, *Adv.* Plin. *Po Deklichki.* Auf kindische Weise, nach der Gevvohnheit der jungen Weibs-Bildern. *Gyermeki-leány módra.*

Puellārius, a, um, Petron, V. *puellaris.*

Puellasco,

Digitized by Google

Puellaſco, is, ĕre, [Neu. Inch.] Varr. *apud* Non. *Senzki poſztajem, deklichku navadu y derſanye naſzledujem, Deklichom bſoam.* Weibiſch vverde, Jungfräuliche Manier annehme. *Leány irránt leſzek, Leányokot követek. Leánynya léſzek.*

Puellātōrĭus, a, um, V. *puellarĭs*, Item V. *puerilis*. Tibiæ puellatoriæ. *Solin.*

Puellŭla, æ, f. (Dim. à *puella.*) Catull. *Deklichicz, Deklicza, Divojchicza.* Kleines Mägdlein. *Leányka, Leányotska, Leány-gyermek.*

Puellus, i, m. (Dim. à *puer.*) Lucr. *Detchecz, Decháricz.* s. Knäblein, Büblein. *Gyermeketske.*

Pŭĕr, ĕri, m. (puer dicitur uſque ad annum 15. *vel* 17. ætatis.) Cic. *Detchàk, Dítte.* r. Knabe, Bube. *Gyermek.* Ab ineunte ætate: *Phræs.* A puero, (*de uno:*) A pueris, (de pluribus loquendo.) A pueritia; Ab adoleſcentia; A teneris unguiculis; Ab initio ætatis; Ab incunabulis; A parvis; A parvulis; Inde uſque à primis temporibus ætatis noſtræ &c. *Od Mladoſzti, taki od detinztva.* Von Jugend auf, von Kindheit auf. *Gyermekségemtől fogva.* Exceſſimus è pueris. *Niſzmo vech detcza*, ali: *Detchinztvu jeſzmo vre odraſzli.* Wir haben ſchon die Kinder-Schuh ausgezogen. *Gyermekségből ki-nyúltunk.* ita Cic.

Puĕra, æ, f. *Varr.* apud *Non.* V. *puella.*

Puĕraſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Svet. *Dechâkom poſztájem.* Ein Knabe vverde. *Gyermekké léſzek.*

Puercŭlus, i, m. Arnob. V. *puellus.*

Puĕrīlis, *com.* le, *n.* is, *om.* Cic. *Decharzki, Detchachki, Detinzki.* Bübiſch, Kindiſch. *Gyermeki.* 2. Transl. V. *Futilis, Imprudens, Inconſultus N.* 1. *Inutilis, Vanus.* ita Terent.

Puĕrīlĭtās, ātis, f. Senec. *Detchinzki chin.* Kindiſche That. *Gyermekség.* 2. V. *pueritia.* Varr. *apud* Non.

Puĕrīlĭter, *Adv.* Cic. *Po detchinzki, kakti kakov detchak.* Kindiſch, als vvie ein Bube. *Gyermekül, Gyermeki módra.*

Puĕrĭtĭa, æ, f. Cic. *Detcharztvo, Detinztvo.* e. Kindheit. *Gyermekség.* 2. V. *Caſtimonia.* Ea erat Matronæ ſimplicitas, & pueritia, & honeſtas. *Varro* apud *Non.*

Puerpĕra, æ, f. Plin. *Mlado-rodicza, Déte-rodicza, ſena porodna, Detetnicza.* e. Kindbetterin. *Gyermek-ágyas.*

Puerpĕrĭum, ii, n. Plaut. *Deteta porodyenye, préme poroda, obablenye, Detetchja poſztelya.* e. Niederkunfft, Geburths-Zeit, s. Kindbette. *Gyermek-ágyaſság, Gyermekágy.* V. *partus N.* 1. 2. V. *partus N.* 2. Uno abortu duodecim puerperia egeſta. *Plin. l.* 7. *c.* 11.

Puerpĕrus, a, um, Ovid. *Déte-roditelzki, Déteroditelichni, Detetnichki, Detinzkoj poſztelyi ſzlijſajuchi.* Zur Kindbetterin gehörend, zum Kindbett dienlich. *Gyermekágyasi, Gyermek-ágyhoz-való.*

Puertĭa, æ, f. (*per Syncop.*) Horat. V. *pueritia.*

Puĕrŭlŭs, i, m, Cic. V. *puellus.*

Puĕrus, i, m. *Obſol.* Plaut. V. *puer.*

Pŭgĭl, ĭlis, *com.* Cic. *Vojnik, Boritelz-mechom.* r. Fechter. Kämpffer. *Bajnok, ökölvel küſzködö.* V. *Athleta, Gladiator, Palæſtrita.*

Pŭgĭlātio, ōnis, f. Cic. *Borenye, z mechom vojuvanye.* Das Fechten, Kämpffen. *Bajnokság, Bajnokoskodás.* V. *Decertatio, Conflictio.* Nonnulli ſcribunt *pugillatio.* Sic de cæteris derivatis.

Pŭgĭlātor, ōris, m. Arnob. V. *pugil.*

Pŭgĭlātōrius, a, um. *Boritelzki.* Kämpfferiſch, zum Fechter gehörig. *Bajnokhoz-való.* V. *Gladiatorius.* Ego te follem pugilatorium faciam. *Plaut.* Al. leg. *pugillatorium.*

Pŭgĭlātus, ûs, m. Plin. V. *pugilatio, Athletice, Gladiatura.*

Pŭgĭlĭcè, *Adv.* Plaut. V. *Athleticè.* Item V. *Firmè, Fortiter, Egregiè.*

Pŭgillăr, & pūgillăr, āris, n. Catull. &

Pŭgillāris, is, m. Plin. *Deſzchicza*, ali *Plaſzticza &c. na kojoiſze piſſe.* e. Schreib-Tafel, s. Schreib Täffelein. *Író*, vagy *jegyző tábla.* V. *palimpſeſtus.*

Pŭgillāris, is, *com.* re, *n.* Juven. *Jedne ſzake velik, ſto v jednu ſzaku ſztati more, Rukovetni.* Einer Fauſt groſs. *Egy ökölni.*

Pŭgillātōrius, a, um, *Kajſze z-ſzakum bije, z-ſzakum bitliv.* Das mit der Fauſt geſchlagen vvird. *ökölvel verbetö, bajbató.* Ego te follem pugillatorium faciam. *id eſt:* Concutiam te pugnis, *vel* pugillis velut pilam, ſeu harpaſtum. *Plaut.* Al. leg. *pugilatorium.*

Pŭgillo, & Pŭgĭlo, as, are, avi, atum, (Neu.) *Item.* Pŭgillor, aris, āri, ātus ſum. (Dep.) Apul. *Synon.* pugilatu pugno, pugnis percutio. *Z-mechom vojujem, z-ſzakami bijem.* Fechte. mit der Fauſt ſchlage. *ökölmel ütöm, veſzekedem.* V. *Certo, Digladior N.* 1.

Pŭgillus, i, m. (Dim. à *pugnus.*) Plin. *Szachicza, jeden ſzako-ztiſzchaj.* Kleine Fauſt, eine Hand voll. *ökölnyi, egy marokba férö.*

Pŭgĭo, ōnis, m. Cic. *Kratki mech, Bodalcze, Hangyar*, vulgo *Koſzpert*, ali *koczpert.*

Digitized by Google

r. Dolch, s. Stilet, r. Stos-Degen. *Hegyes tőr, Dákos, Handsár.* 2. Transl. Plumbeus pugio: *b. e.* Invalidum argumentum. *Cic.*

Pūgiuncŭlus, i, m. (Dim.) Cic. *Kratki mecheez, Hangyáricz.* s. Dölchlein. *Handsárotska &c.* V. *Gladiolus.*

Pugna, æ, f. (à *pugnus*, veteres enim, teſte *Donato*, pugnis pugnare ſolebant.) Cic. *Voj, Boj, z-s'akami bubanye*, peregr. *Hartz.* r. Streit, e. Schlacht, s. Gefechte, r. Fauſt-Kampff. *Hartz, Viadal.* V. *prælium.* 2. Transl. V. *Contentio N.* 2. *Litigatio, Litigium.* Doctiſſimorum hominum pugna. *Cic.*

Pugnācĭtās, ātĭs, f. Plin. *Bojnichtvo, vojo-ſelya.* e. Streitbarlichkeit. *Hartzoſság, Baj kivánás.* Argumentorum pugnacitas. *Quintil.*

Pugnācĭtĕr, *Adv.* Cic. *Bojnichki, vojo-ſelno.* Streitbarlich. *Hartzoſon.* V. *pertinaciter.*

Pugnācŭlum, i, n. Plaut. *Meſzto za boj.* r. Kampff-Platz. *Hartz helye, mely vas.* Item V. *propugnaculum.*

Pugnans, tis, *om. Partic.* Ovid. *Vojujuchi.* Streitend. *Viaskodó, Hartzoló.* 2. V. *Contentioſus, Contrarius.* Studiis & Conſiliis pugnantibus uti. *Cic.* Loqui pugnantia: *pro* contraria, contradictoria, oppoſita. *Id.*

Pugnātor, ōris, m. Liv. *Bojnik, Vojnik.* r. Streiter, Kämpffer. *Hartzoló.* V. *præliator.*

Pugnātōrĭus, a, um, *Bojnichki.* Zum Streit gehörig. *Hartzolához való.* V. *pugilatorius.* Mucro pugnatorius. *Senec.*

Pugnātrix, īcĭs, f. Ammian. *Bojnitelicza, Vojnicza.* e. Streiterin, Kämpfferin. *Hartzoló aſzſzony.* V. *Bellatrix.*

Pugnātur, ābātur, ātum, eſt. (Imp. Paſſiv.) *Vojujeſze, bijeſze.* Es wird geſtritten. *Viaskodtatik.* Cùm à Conſulibus malè pugnatum apud Claudium eſſet: *id eſt:* decertatum, depugnatum. *Cic.*

Pugnātus, a, um, Particip. *Vojuvan.* Geſtritten. *Vitatott.* Hac pugna pugnata, Romam profectus eſt. *Nep in Annib. c. 5.*

Pugnax, ācis, *om.* Cic. *Bojni, Vojo-ſelni, na boj gotov.* Streitbar, zum Streiten bereit. *Hartzos, Viaskodó.* V. *Bellicoſus.* 2. V. *pertinax N.* 2. Nimis pugnax contra ſenatorem eſſe noluit. *Cic.* Item V. *Efficax, Firmus, Vehemens.* Humo oratio in Philoſophiam pugnacior, & illorum in judicia pacatior. *Id. in Brut. c.* 21. 3. V. *pugnans, contrarius, adverſus N.* 1. Cùmque ſit ignis aquæ pugnax. *Ovid.* Pugnaciſſimus, *Tacit.*

Pugno, as, are, āvi, ātum, (Neu.) Cic. *Vojujem, Bijemſze.* Streite, kämpffe, fechte. *Hartzolok, Vivok.* V. *prælior N.* 1. *Certo, Congredior N.* 3. *Decerto, Depugno.* Contra imperium, adverſùs *vel* in hoſtem, cum hoſte pugnare. Bellum, pugnam, præſium &c. pugnare. E muris, ex equis, in acie, de loco pugnare. Interſe, pro aliquo pugnare. *Cic. Varr. &c.* Poëticè cum *Dativo.* Noli pugnare duobus. *Catull.* 2. Transl. uſurpatur pro *Conor, Exitor N.* 1. Illud pugna, & enitere. *Cic. l.* 2. *Fam. ep.* 9. Item V. *Contendo N.* 9. *diſcepto, diſputo, propugno.* Illud video pugnare te. *Id.* 1. *de nat. Deor.* Item V. *Curo N.* 1. *Æſtimo N.* 1. *Magnifacio.* Videtur Epicurus de Diis non magnopere pugnare. *Id. de nat. Deor.* Item V. *Adverſor, Contradico, Contrarius ſum.* Cum eorum vita mirabiliter pugnat oratio. *Id.* 2. *Tuſc.*

Pugnus, i, m. *Synon.* Manus clauſa & contracta. *S'aka.* e. Fauſt. *ököl.* Cœdere, contundere, conſcindere, onerare aliquem pugnis. *Kőga z-s'akami zbiti, zbubati.* Einen mit Fäuſten ſchlagen. *Valakit öklözni, öklöllel ütni, verni.* Impingere pugnum. *Z-s'akum vudriti, bubnuti.* Eins geben, mit der Fauſt ſchlagen. *Megöklözni.* Certare pugnis. *Z-s'akamiſze biti, bubati.* Mit Fäuſten ſtreiten. *öklözödni.* ità paſſim *Cic. Plaut. &c.*

Pulchellus, a, um, (Dim. à *pulcher.*) Cic. *Lepoten, prilèp, Doſzta lèp.* Hübſchlicht, ziemlich ſchön. *Szépetske.* V. *Bellulus.*

Pulcher, chra, um. *Lèp, ſznáſen, drago-licz.* Schön, hübſch. *Szép, Diſzes.* V. *Bellus N.* 1. *Elegans, Venuſtus.* Aſpectu pulcher. Gic. *Lèp videti, Lépoga obraza.* Schön zu ſehen, ſchön von Angeſicht. *Szép tekintetű.* 2. Interdum ponitur *pro* bono, læto, fauſto. *Horat.* Item V. *Glorioſus N.* 1. *Honeſtus.* pulchriſque petunt per vulnera mortem. *Virg.* 4. *Georg.* 2. 218. Veteres ſcribebant *pulcer* ſine *h.* ità teſtatur. *Cic. in Orat. c.* 48.

Pulchrè, *Adv.* Cic. *Lépo.* Schön, hübſch. *Szépen.* V. *Decenter, Decorè, Eleganter, Præclarè, venuſtè.* 2. V. *Bellè N.* 1. *Bene N.* 1. *Probè N.* 1. Mihi pulchrè eſt. Cic. *Dobro mi' ſzrecha ſzluſi, dobro mi' jeszt.* Mir iſt vvohl. *Jól foly az én dolgom.* Pulchrè dicere: *pro* ſapienter, *vel* ornatè. *Terent.* Pulchrè ſobrius: *id eſt* valde. *Id.* Ligna pulchrè præbere: *pro* largè, liberaliter. *Plaut.*

Pulchrĭtās, ātis, f. *Catil.* apud *Non.* &

Pulchri-

Digitized by Google

Pulchrĭtūdo, ĭnis, f. Cic. *Lepota.* c. Schönheit, ſchöne. *Szépség.* V. *Decor, Decorum, Elegantia, Venuſtas.*

Pŭlĕgĭum, ii, n. Colum. *Polajcz; cherlenkaſzrogn czvéta, y dobre dúhe trava.* r. Poley, gevviſſes Kraut. *Pólej, pólaj, tſombor, putnok-fű.* Flos pulegii recentis incenſus pulices necat odore. *Plin.* 2. *Transl.* Sermonis pulegium: *id eſt:* Svavitas. *Szbornoſt y vugodnoſt govorenya.* Die Zierlichkeit, und Annehmlichkeit der Rede. *Beſzédnek ékeſſége, és édeſſége.* Cic.

Pŭlĕjum, ji, n. Cic. V. *pulegium N.* 1.

Pŭlex, & Pŭlex, ĭcis, m. Colum. *Buba.* r. Floh. *Balba, Bolba, Boba.*

Pŭlĭcāria, æ, f. Medic. *Buſſinacz.* V *Pſyllium.*

Pŭlĭcōſus, a, um, Colum. *Bubaſt, Bubo-pun, pun bùb.* Voll Flöhe, flöhigt. *Balbás.*

Pullārĭus, ii, m. Cic. *Kokoſſar, Piplichar, Chuvar,* ali *ſzkerbitel piſchenìcz.* r. Hühner-Hirt, Hühner-Warter. *Tik-vagy Tik-fiakkal bánó.*

Pullārĭus, a, um, Veget. *Kukoßii, piplichki, piſchenzki, ſrebetu &c. ſzliſſajuchi.* Den jungen Hühnern &c. gehörig. *Tik-fiaſor, &c.*

Pullaſter, tri, m. (*intell.* gallus.) Varr. *Mladi kokot, kokoticbek, piscbicb, kokoticb.* Junger Hahn. *Tſirke, Tik-ji, Tyúk-fi.*

Pullaſtra, æ, f. (*ſubintell.* Gallina.) Varr. *Mlada Kokoß, Kokußka, Piplicza.* Ein Hühnlein, junges Huhn. *Jértze tíkotska.*

Pullātio, onis, f. Colum. *Zvalenye piſchenàcz, odbranenye piplicbev.* Das Brüten, *Item* e. Auferziehung junger Hühner. *Tik-fi kikóltés, Tyúkok tojó idejek.* Dicitur etiam de cæteris animalibus.

Pullātus, a, um, Juven. *Cberno-opravlyen, Vcberninu oblécben, cberninu noſzecbi.* Schvvartz bekleidet, in der Klag gehend. *Fekete gyáſzba öltözött.*

Pullĕtra, æ, f. Varr. *Jajczo-noſzicza kokoß.* Eine Leg-Henne. *Ülő kotló tyúk.*

Pullĭcēnus, i, m. Lamprid. *Málo piſcbe, piplichek.* Kleines Hühnlein. *Tyúk-fiatska.*

Pullĭgo, ĭnis, f. Plin. *Cherna boja,* vulgo *farba.* Schvvartze Farb. *Fekete föld-ſzín.*

Pullīnus, a, um, *Piſchji, piplichki, mlado-ſzvinzki, mlado-zverinzki.* Jungen Hühnern, *oder* jungen Vieh gehörig. *Tik-fiaſor, iſtú alatboz-való.* Dentes pullini. *Zúbi odojka.* Füllen-Zähne. *Tſikó fogak.* Plin.

Pullĭprĕmo, ōnis, m. Auſon. V. *pædicator.*

Pullĭtĭes, ēi, f. Colum. V. *pullatio.*

Pullŭlaſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) *Niknuti, klinti, pupke puſztyati pochinyam.* Ausſproſſe, aufvvachſe, Schoſſe bekomme. *Kitſemetézem, Fiadzom.* V. *germinaſco.* Ex novello palmite vitis pullulaſcit. *Colum.* Nonnulli legunt *pulleſcit* eodem ſenſu.

Pullŭlo, as, are, avi, atum, (Neu.) Virg. *Niknem, klitem, pupke puſztyam.* Ausſproſſe, ausſchlage, herfür vvachſe, ſchoſſe treibe. *Tſemetézem &c.* V. *progermino, excreſco.* 2. *Transl.* Luxuria pullulare incipiebat: *pro* gliſcere, propagari, ſe prodere. *Nepos.*

Pullŭlus, i, m. (Dim. à *pullus.*) Apul. *Piſchecze, piplicb, y vſzako mlado od ſivine* ali *ptícz.* Kleines Hühnlein, *oder* ander junges Thier. *Tyúk-fiatska, Fiatalotska, Vembetske.* 2. apud *Plin.* V. *Germen, Malleolus N.* 2. *Stolo, Surculus.*

Pullŭlus, a, um, Colum. V. *Subniger.*

Pullus, i, m. Cic. *Piſcbe, piple, y vſzako mlado ſivinche, y vſzaka mlada pticza.* Ein junges Hühnlein, das junge eines jeden Thiers, junges Vögelein. *Tyúk-fi, Fiatska, Fiatskája akarmi baromnak, Vembe, Madár-fi.* Pullus æquæ. *Virg.* V. *Equuleus.* Pullus aſinæ. *Plin.* V. *Aſellus N.* 1. Hinc. *Transl.* Pullus milvinus: *id eſt* homo rapax. *Cic.* 2. V. *Germen, Malleolus N.* 2. *Stolo, Surculus.* Cato.

Pullus, a, um, Cic. *Zemlyo-boian,* vulgo *zemlyo-farben.* Erd-Färbig. *Föld-ſzínü. &c.* V. *Fuſcus, ater, obſcurus N.* 1. Terra pulla, *id eſt:* nigra, *vel* ad colorem nigrum accedens. *Plin.* Veſte pullâ tectus. *Cic.* V. *pullatus.*

Pulmentāris, *com.* re, *n.* Plin. *Kaßni, iz móchnyaka.* Zum Brey gehörig. *Káſai, pépi.*

Pulmentārĭum, ii, n. Colum. *Kaſſa iz mélye, graba, &c. Móchnyak.* s. Meel-Muſs, r. Erbs-Brey, s. Zugemüs, r. Brey. *Pép, Liſzſtel habartt, egyéb eſſele káſa, Dara.* 2. per Synecd. V. *Cibus.* Plin.

Pulmentum, i, n. Plaut. V. *Puls, pulmentarium N.* 1.

Pulmo, onis, m. Cic. *Plyucha.* e. Lunge. *Tüdő.* Vitium, *vel* Tabes pulmonum. *Ovid.* V. *Phthiſis.*

Pulmōnārĭa, æ, f. Medici. *Plyuchnyak, plyúcham ſzpodobna tráva.* s. Lungen-Kraut. *Tüdő-fü.*

Pulmōnārĭus, a, um, Colum. V. *Phthiſicus.*

Pulmōnĕus, a, um, Plin. *Plyuchen, plyuchni, plyuchamſzpodoben.* Zur Lungen gehörig, der Lungen gleich. *Tüdői, Tüdőhöz haſonló.* 2. Metaph. V. *Mollis N.* 1. *Tumidus N.* 1. Pedes pulmonei. *Plaut.*

Pulmō-

Pulmōnĭa, æ, f. Med. V. *Pulmonaria.*

Pulmuncŭlus, i, m. Solin. *Plyuchicza.* Kleine Lungen. *Tudőtske.*

Pulpa, æ, f. Martial. *Meſzaſzta ſztrán téla, méſzo prez koſzti.* Das fleiſchichte an dem Leib, Fleiſch ohne Bein. *Húſos in, Tſontatlan búſos darab.* V. *Muſculus N.* 2. 2. Transl. *Túſzta ſztran vu ſzádu, ſztran dréva med filami.* Das ſafftige in den Obſt-Früchten, das friſche Holtz zwiſchen den Spalt-Adern, der Kern in den Bäumen. *Gyümőltsnek búſos réſze, A' fának búſos réſze errek kőzt.* In quarundam arborum carnibus pulpæ, venæque ſunt: pulpæ fiſſilibus inſunt. *Plin. l. 16. c. 38.*

Pulpāmĕn, ĭnis, n. *Liv.* &

Pulpāmentum, i, n. *Terent.* V. *pulpa N.* 1. 2. apud Plaut. *Jéſztvina prokſena, ſzladkovuſztczev ſaloſaj.* Eine ſchleckerhafftige Speis, ſchleckerhafft Stuck. *Kedves frü étek, leves és győnge étek.*

Pulpĭto, as, are, avi, atum, (Act.) *Synon.* In modum pulpiti ædifico. *Sidon.*

Pulpĭtum, i, n. Sveton. V. *Cathedra, pegma, podium, ſuggeſtus.* Item V. *proſcenium.* ità *Juven.*

Pulpo, as, are, avi, atum, [Neu.] Auct. Carm. philom. *Pivchim kakti kanyub.* Schreye gleich vvie ein Geyer. *Keſelyű ſas módra kiáltok.*

Pulpōſus, a, um, Apul. V. *Carnoſus.*

Puls, tis, f. Cic. *Kaſſa, Móchnyak, zkoſzana ali ztuchena gúſzta jéſztvina.* 1. Brey, s. Mueſs. *Pép,* peregr. *Kúſa.*

Pulsābŭlum, i, n. Apul. V. *plectrum N.* 1.

Pulsātio, ōnis, f. Cic. *Bijenye, klópanye, kuchenye, z-perſztni ali z-kém drugim prebiranye, zvonenye.* e. Schlagung, Klopffung, das Glocken-Läuten. *Verés, ütés, zőrgetés.*

Pulsātor, ōris, m. Val. Flacc. *Vudritel, kuchitel, z-perſztni &c. prebiravecz, zvonitel.* Der da ſchlägt, r. Anklopffer, Glocken-Läuter. *Verő, ütő, zőrgető.*

Pulſo, as, are, avi, atum, [Act. Freq. à *pello.*] *Synon.* ſæpe percutio, verbero. *Guſztokrat bijem, vdaram, vudaram.* Offt ſchlage. *Verdegelem, ütögetem.* Homines pulſare. *Cic.* V. *percutio N.* 1. Speciatim: Fores pulſare. *Na vráta kuchiti.* An der Thür anklopffen. *Az ajtót zőrgetni.* Lyram pulſare. *Na lajnu igrati, ſztrune z-perſzti prebirati.* Auf der Leyer ſchlagen. *Lantolni, kobzolni.* Campanas pulſare. *Zvoniti.* Die Glocken läuten. *Harangozni.* Sic: Fides pulſare; plectro, pectine, vel digitis aliquod inſtrumentum muſicum pulſare. *Virg.* 2. Transl. V. *perturbo N.* 1. *Vexo.* Multa meum pectus pulſant. *Plaut.*

Pulſus, ûs, m. Cic. *Tiranye, pretir.* s. Treiben, r. Trieb. *üzős.* Item V. *Ictus N.* 1. *Impulſio, percuſſus.* 2. Venarum, *vel* Arteriarum pulſus. *Sil igranye, ſilo-igra, ſilo-tuchenye.* Der Schlag der Puls-Adern, r. Puls. *Erek felvereſek, ér ſzőkés.* Plin.

Pultārĭus, ii, m. Celſ. *Lonecz, ali druga poſzuda, vu kojojſze kaſſa kuha.* r. Mueſs-oder Brey-Hafen, e. Brey-pfanne, s. Brey-Geſchirr. *Pép főző fazék, pép tál.*

Pultātio, onis, f. Plaut. V. *pulſatio.*

Pultĭcŭla, æ, f. Colum. *Kaſſicza.* s. Breylein. *Pépetske.*

Pultĭfĭcus, a, um. Auſon. V. *pulmentarius.*

Pultĭphăgōnĭdes, æ, m. &

Pultĭphăgus, a, um, (vox *bibrida* ex latino *puls,* & græco *phagen* compoſita.) Plaut. *Kaſſo-jed.* r. Brey-Freſſer. *Pép-evő,* peregr. *káſa évő.*

Pulto, as, are, avi, atum, (Act. *apud poëtas duntaxat uſitatum.*) V. *pulſo.* Fores pultare. *Terent.* Digitis pectus pultare. *Plaut.*

Pulvĕr, ĕris, m. *Obſol.* Apul. V. *pulvis.*

Pulvĕrātĭca, æ, f. & Pulvĕrātĭcum, i, n. JCt. *Zemlyo-merczev plácha.* r. Feldmeſſer-Lohn. *Föld-mérőknek bérek.*

Pulvĕrātio, ōnis, f. Colum. *Praſſenye, praha, zemlye na práh drobenye.* Das Brechen der Erd-Schollen. *Föld-keverés, gőrőngy rontás.*

Pulvĕrĕus, a, um, Virg. *Praſſen, praßni.* Staubicht. *Porból-való.* 2. V. *pulverulentus.* Ovid.

Pulvĕro, as, āre, avi, atum, (Act.) Colum. *Na práh terem, praſſim, zemlyu drobim.* Zu Pulver ſtoffe, zu Staub mache, die Erde zerbreche. *Porrá-tőrőm, porrá-téſzem, földet tőrőm.*

Pulvĕrŭlentus, a, um, Cic. *Práha pun, Veſz praſſen.* Voll Staubs. *Porral teli, poros.*

Pulvillus, i, m. (Dim. à *pulvinar.*) Horat. *Synon.* parvum pulvinar. *Podglavnyaczecz, Vanykuſſecz.* s. Küffelein. *Kis vánkoſotska, fő allyatska.*

Pulvīnar, āris, n. (*pulvinar* capiti jacentis, *pulvinus* ſedenti ſupponi ſolebat, paſſim tamen pro eodem accipiuntur.) Ovid. *Uzglavje, glavo-vanykuß, podglavnicza, vanykuß.* s. Hauptküſſen, r. Polſter, Pfül. *Fő-allyo, párna, vánkos.* 2. V. *Lectiſternium, Le-*

Digitized by Google

um, Lectulus. Aram, & ædiculam, & pulvinar (*id eſt* mollem lectum) ſub ſaxo ſacro dedicavit. *Cic. pro Dom.*

Pulvīnāris, is, *com.* re, n. Petron. *Vanykußni, podglavni.* Dem Haupt-küſſen gehörig. *Vánkoshoz-való, párnához-való.*

Pulvīnārium, ii, n. Liv. V. *pulvinar.*

Pulvīnātus, a, um, Plin. *Podglavniczi*, ali *vanykuſſia ſzpodoben.* Einem Haupt-küſſen, *oder* Polſter gleich. *Fő alkyatska baſonló, párnás módra púpos.*

Pulvīnŭlus, i, m. (Dim. à *pulvinus.*) Colum. V. *pulvillus.*

Pulvīnus i, m. Cic. *Vanykuß ſztolcsheni, na kojemſze ſzedì.* s. Stuhl-küſſen. *Szék-párnája, vánkoſa.* Item V. *pulvinar N.* 1. 2. Transl. V. *porca N.* 2. Colum.

Pulvis, ĕris, m. *apud Propert.* f. Horat. *Pràh.* r. Staub, s. Pulver. *Por.* Pulvis pyrius, *vel* nitratus. *Puſkeni pràh.* s. Bückſen-Pulver. *Puska por.* Pulvis cyprius. *Laſzo-pràh.* r. Haar-Puder. *Haj por.* 2. per Synecd. *vel* Metonym. *Meſzto octibo, Meſzto vojuvanya, Voj-meſzto.* r. Kampff-Platz, e. Fecht-Bahn. *Veſzekedő bely.* V. *Arena N.* 2. Doctrinam ex umbraculis in ſolem & pulverem perducere: *id eſt:* in publicum, ad locum certaminis. *Cic.* 3. per Metalepſin: V. *Difficultas N.* 1. *Labor N.* 1, *Negotium.* Res citra pulverem contigit: *id eſt:* facilè, ſinè difficultate, &c. *Horat.* 4. Currere in ſuo pulvere: *pro* verſari in ſua arte, & munere. *Ovid.*

Pulviſcŭlus, i, m. Plaut. *Praſſecz.* s. Stäubelein, Pülverlein. *Porátska.*

Pūmex, ĭcis, m. *apud Catull.* f. Plaut. *Plovuchacz, kamen plávaiecz, Rabelyu lukmyaſzt kamen.* Item vulgo. *Lapor.* r. Tugſtein, Reibſtein. Bimsſtein. *Tajték-kő. Láb vakaró, könnyü likatſos kő.* A pumice aquam poſtulare. *Prov. Plauti:* V. *Aqua N.* 2.

Pūmĭcĕus, a, um, Plaut. *Rablo-kamenit, iz lukmyaſztoga kamena.* Von Bimſenſtein. *Tajték kővi.* Item *Metaph.* Oculi pumicei: *pro* ſicci, ſinè lacrymis. *Plaut.*

Pūmĭco, as, are, avi, atum. (Act.) Lucil. *Synon.* pumice polio, lævigo. *Z-rablim kamenom gladim, ſzvetlim, chiſztim.* Mit einem Reib-*oder* Bimſenſtein abreibe, glatt mache, auspoliere. *Tajték kővel tiſztólom, tiſztítom.* Homo comptus & pumicatus: *pro* ornatus, politus. *Plin.*

Pūmĭcōſus, a, um, Plin. *Lukmyaſzt kakti rabel kamen.* Leicht und gelöchert, wie ein Tugſtein. *Tajték kő-ſzabáſu.* V. *Cavernoſus, poroſus, rarus.*

Pūmĭlio, ōnis, m. Gell. V. * *Nanus, Nana.* Transfertur etiam ad brutas animalia, & plantas. *Plin.*

Pūmĭlĭus, a, um, V. *pygmæus, a, um.* Pumilios, & diſtortos abhorrebat. *Suet.* Alii rectiùs leg. *pumilos.*

Pūmĭlo, ōnis, m. Stat. V. *Pumilio.*

Pūmĭlus, i, m. Stat. V. *Pumilio.* Adjectivè uſurpat *Suet.* V. *pumilius.*

Punctātim, *Adv.* Claud. Mamert. *Synon.* per puncta, per partes, concisè, breviter, punctim.

Punctim, *Adv.* Liv. *Bodezè, Bodech, z-bodczom,* ali *z-bodeczom.* Stichs-Weiſe, mit Stechen. *Gyakva, ſzkleloe.* Hoſtem punctim petere. *Id.*

Punctio, ōnis, f. Plin. *Bodenye, pikanye, badnutje.* e. Stechung, r. Stich. *Gyakás, ſzúrás.*

Punctiuncŭla, æ, f. (Dim. à *punctio.*) Senec. *Bodechecz, malo bodenye.* s. Stichlein. *Gyakáſotska, ſzúráſotska.*

Punctŭlum, i, n. Apul. *Synon.* parvum punctum. *Piknyicza, Piknyicbicza.* s. Tüpfflein, Pünctlein. *Pontotska.* V. *punctiuncula, punctum.*

Punctum, i, n. Cic. *Piknya, Nabadek, Nerazdelek, prezdelak,* ali *Bezdjelak.* r. Tüpffel, s. Punct. *Pont, ſzúrot.* Orationis punctum. V. *Caput N.* 7. *part N.* 1. 2. V. *Momentum N.* 1. Neque punctum temporis commoratus. *Cic.* 3. V. *Suffragium, Favor.* In Senatu, aut Tribu puncta tulisti: *id eſt:* ſuffragia retulisti, obtinuisti. *Cic.* Omne tulit punctum, (*pro* omnium ſuffragia & approbationem) qui miſcuit utile dulci. *Horat.* 4. accipitur pro *punctione,* ſed rariùs. *Plin.*

Punctūra, æ, f. Firmic. *Bodecz,* &c. V. *punctio.*

Punctus, i, m. Plin. V. *Punctum N.* 1.

Punctus, ûs, m. Plin. V. *punctio.*

Punctus, a, um, Particip. paſs. *Vboden, pſchen.* Geſtochen. *Gyakatott, ſzúratott.* Vulnus acu punctum. Cic. *Rana z-iglum vuchinyena, vbodenye z-iglum.* Ein Stich, *oder* eine Wunde von einer Nadel. *Tő ſzúrás.*

Pungo, is, ĕre, pŭpŭgi, punctum, [Act. ab antiq. *pugo* pro *figo.*] Cic. *Synon.* Cuſpide, *vel* aculeo ictum infero. *Bodem, pikam, baczkam.* Steche, ſtupffe. *Gyakom, ſzúrom.* 2. Transl. V. *Lædo N.* 2. *Crucio, Afflicto, offendo N.* 2. *perſtringo N.* 3. Si te ignominia pupugit. *Cic.*

Digitized by Google

Pūnĭcānus, a, um, *Cic.* quod eſt Pœnorum, *vel per antonomaſiam* Carthaginenſium. V. *Punicus.*

Pūnĭcè, *Adv.* More, *vel* linguâ pœnorum. *Plaut.*

Pūnĭcĕus, a, um, Ovid. V. *punicus.* Color puniceus: *id eſt:* flammeus, rubeus, rutilus. *Virg.*

Pūnĭcus, a, um, *à* pœnus. *Synon.* Carthaginenſis. Virg. *Kartagianzki.* Carthaginenſiſch. *Kártágóbéli.* Item V. *Libycus.* Fides punica: *Liv.* V. *perfidia, deceptio.* Malum punicum: *Martial.* V. *Malogranatum.*

Pūnĭo, is, īre, īvi, ītum, (Act. *ab antiq.* pœnio.) Cic. *Synon.* pœnâ afficio, plecto, Mulcto. *Káram, pedepßem.* Straffe. *Megbüntetem.* V. *Caſtigo.* Item V. *Ulciſcor.* Domum punire: *pro* vindicare, ulciſci. *Cic.* Scelera ſunt ſeverè punienda: *Phræ.* Æquum eſt ſcelera ſeverè vindicare, expiare; mulctâ, vinculis, verberibus coërcere; verbis caſtigare; pœnam ſontibus irrogare; pecuniâ aliquem mulctare. Æquum eſt, ut rei pœnas ſcelerum pendant, dependant, perſolvant; ſuppliciô luant; pœna capitis conſtituatur in reos; pœnis, legibuſque judiciorum teneantur; ut pœnam meritam habeant; ut pares ſint noxis pœnæ, & ſuo quiſque vitio plectatur; ut rei pœnas legibus debitas ferant, ſupplicium de ſe dent. Animadvertendum eſt in homines nocentes. Animadverſione uti adversùs improbos oportet. Capere pœnas de improbis æquum eſt. Improborum audaciam meritâ pœnâ comprimere Magiſtratus debent. Præſidum eſt, debitas à ſontibus pœnas judiciô exigere, perſequi &c. V. plura in *Luo, Multo, Pœna, Plecto, &c.*

Pūnītio, ōnis, f. Valer. Max. *Pedepßa, &c.* V. *Caſtigatio.*

Pūnītor, ōris, m. Cic. V. *Caſtigator.*

Pūpa, & Puppa, æ, f. Martial. V. *Puella.* 2, Transl. apud *Varr.* Imago veſtibus amicta, puellaribus ludis ſerviens. *Apud Auſon.* Pūpa, *una brevi.*

Pūpilla, æ, f. [Dim. à *pupa.*] Horat. *Synon.* puſilla puella. V. *puellula.* 2. ſpeciatim, & uſitatiſſimè. *Sziroticza, prez otcza y Majke deklicbicz.* s. Weyslein, Vatter- *und* Mutter-loſs Mägdlein. *árva leányka.* 3. apud eundem: *Ochno jederko, ochna jabuchicza, zérchc.* r. Aug-Stern, Aug-Apffel. *Szemfény.*

Pūpillāris, *com.* re, *n.* Genit. is, *um.* Liv. *Sziroti̇nzki, ſztarejih neimajuchi detczi ſzliſ-ſajuchi.* Zum Wayſen gehörig. *árvai, árvaké.* Item V. *puellaris, impubes, puſillus.*

Pūpillārĭtĕr, *Adv.* JCt. *Szirotinzki, po ſzirotinzko.* Wie ein Weyslein. *árvául.*

Pūpillo, as, are, avi, atum, (Neu.) Auct. philom. *Krichim kakti pàv.* Schreye vvie ein Pfau. *Páva módra kiáltok.*

Pūpillus, i, m. (Dim. à *pupus.*) Cic. V. *pupulus.* ſpeciatim verò, & frequentiſſimè. *Sziroticza, prez otcza y majke detcbecz.* s. Weyslein. *árva-gyermek.* V. *Orphanus.*

Puppis, is, f. Cic. *Kárma, zadnya ſztrana ladje.* Der hinter Theil eines Schiffs, das Caſteel. *Hajófara, Hajótatja.* Hinc *Transl.* Sedebamus enim in puppi, clavúmque tenebamus, nunc autem vix eſt in ſentina locus. *Id. l. 9. Fam. ep. 15.* 2. apud *Ovid.* per Synecd. V. *Navis.*

Pūpŭla, æ, f. (Dim. à *pupa.*) Cic. V. *pupilla N. 1. & 2. puellula.*

Pūpŭlus, i, m. (Dim. à *pupus.*) Catull. *Mal dechárecz.* Kleines Büblein. *Kis gyermetske.* V. *puerulus, Impubes, Infans N. 1. & 2.*

Pūpus, i, m. Varr. *apud* Non. *Synon.* Tenellus & parvulus puer. V. *puellus.*

Pūrè, *Adv.* Cic. *Synon.* Mundè, ſincerè, ſimpliciter, Caſtè. Candidè. *Chiſzto, ſzenano, nevtepeno.* Rein, ſäuberlich, zierlich. *Tiſztán.*

Pūrgābĭlis, & le. Plin. *Oſnaslyiv, ochiſztyiv, ochiſztiv.* Das leicht zu reinigen iſt. *Megtiſztitható.*

Pūrgāmĕn, ĭnis, n. Ovid. *Szmèt, ſzmetje, gyuſzoba.* Allerley Unflath, r. Wuſt, Kehricht. *Seprólék, ſzemét.* 2. V. *Expiatio, purgatio N. 1.*

Pūrgāmentum, i, n. Liv. V. *purgamen N. 1. ſordes N. 1. Immunditia.* 2. Transl. Urbis purgamenta: *id eſt:* viles, *vel* ſceleſti homines. *Curt. l. 10. c. 2.* Accipitur etiam *pro* qualibet re inutili. *Senec.*

Pūrgātè, *Adv.* Nonius. V. *purè.*

Pūrgātio, ōnis, f. Cic. *Chiſztenye, chiſztyenye, ſznaſenye, oſznaſenye, ochiſztyenye.* e. Reinigung, Säuberung, Purgierung. *Tiſztitás, Tiſztulás.* Alvi purgatio. Cic. *Seludcza po vrachtou ochiſztyenye, chrèvopiranye.* e. Burgierung, *oder* Reinigung durch den Stuhlgang. *Has tiſztulás.* Fœminarum purgatio. *Plin.* V. *Menſtruum N. 2.* 2. Transl. V. *Excuſatio.* Neque ei ſuam purgationem eripio. *Cic. 4. Ver.* Item *Purgatio* eſt, cùm factum conceditur, culpa removetur: *id eſt:* cùm non factum ipſum accuſati,

Digitized by Google

accuſati, ſed voluntas defenditur. *Id. 1. de Inv.*

Purgātivus, a, um, Cœl. Aurel. *Chiſztechi, ſznaſechi, k-ochiſztyenyu haſznovit.* Reinigend, ſäuberend, damit man reiniget. *Tiſztitó, mellyel valami tiſztittatik.*

Purgātor, ōris, m. Jul. Firmic. V. *Mundator.* Transl. V. *Excuſator.*

Purgātōrium, ti, n. Eccl. *Meſzto ochiſztyenya, ochiſztitije, ochiſztnik*, peregr. *Purgatorium.* Ein Ort der Reinigung, s. Fegfeuer. *Tiſztitó hely*, vagy *tüz.*

Purgātōrius, a, um, V. *Purgativus.* Medicamentum purgatorium. Symmach. *Lik*, ali *vrachtvo za ochiſztyenye téla.* Purgierende Artzney. *Tiſztitó orvoſság.* Locus purgatorius. *Eccl.* V. *purgatorium.*

Purgātrix, īcis, f. Tertull. *Chiſztitelicza, ſznaſitelicza.* e. Reinigerin, Säuberin. *Megtiſztitóné.*

Purgĭto, as, are, avi, atum, (Act. Freq.) Plaut. V. *Frequenter* & *Purgo.*

Purgo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Sznáſim.* Säubere. &c. V. *Mundifico, Mundo, Expurgo.* Alvum purgare. Cic. *Z-pomochjum vrachtva ſeluderz zeſznaſiti, ztrêva ochiſztiti.* Purgieren, *oder* durch die Artzney den Magen reinigen. *A' gyomort orvoſságol megtiſztítani.* 2. Transl. V. *Excuſo, Diluo N. 4.* Se apud aliquem, *vel* alicui de re aliqua excuſare. Cic. *Szebe radi kakvoga dugovanya kômu zprichati, pri kômu zagovarjati, braniti.* Sich einer Sach halben bey einem entſchuldigen, ſich gegen einem über etwas verantworten. *Megmenteni magát valaki előtt valami dologéránt.* Crimen purgare: *pro* diluere. *Id.*

Pūrĭfĭcātio, ōnis, f. Plin. *Ochiſztyenye.* e. Reinigung. *Tiſztitás.*

Pūrĭfĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. V. *Mundifico, Expurgo.*

Pūrĭtās, ātis, f. Pallad. V. *Munditia.*

Pūrĭtĕr, *Adv.* Cato. V. *purè.*

Pūrĭtĭes, ēi, f. Varr. V. *puritas.*

Pūro, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. V. *purgo N. 1. Luſtro N. 1. Expio.*

Purpŭra, æ, f. 1. Metonymicè, & uſitatiſſimè: *Skêrlat, skêrlatno ſzukno, kralyevzka a'i poglavarzka cherlena oprava.* r. Scharlach, Purpurfärbiges Tuch, s. Purpur-Kleyd. *Bárſony, vereſellő poſztó, királyi öltözet.* ità *Cic.* Hinc etiam ſumitur *pro* Magiſtratu, & Nobilitate. *Ovid.* 2. propriè: V. *Murex N. 1.* Item V. *oſtrum. N. 1.* ità *Plin.*

Purpŭrārius, a, um, *Skêrlatni, cherleno-ſzvilni, skêrlatni boje*, vulgo *farbe.* Von Purpur, aus Scharlach gemacht, Purpurfärbig. *Bárſonyból-való, Bárſonyos ſzinü.* 2. V. *purpuratus.* Color purpureus. V. *Oſtrum N. 1. Ruber.* Tyranni purpurei. *Horat.* 3. poëticè V. *Nitidus N. 1. pulcher N. 1.* Capillus purpureus. *Virg.*

Purpŭrĭſſo, as, are, āvi, ātum, (Act.) *V-skêrlatnu boju namachem, Rumenim, cherlenim; z-rumenilom piſſem, máſem* peregr. *farbam.* In Purpur-Farb eindunckē; mit Purpur-Farb ſchreibe, mahle, anſtreiche, ſchmincke. *Bárſony feſtékkel meg-feſtem, kendőzöm.* Buccas tam bellè purpuriſſatas habes. *Plaut.*

Purpŭrĭſſum, i, n. Plin. *Skêrlatna boja; rumena pena, iz koje nachinyeno rumenilo ſenam ſzluſi za obraza mazanye, iliti malanye.* e. Purpur Farbe; Purpur-Schaum, davon die Anſtrich-Farbe gemacht vvird; e. Anſtrich-Farbe. *Feſték, kendőző, mellyel az aſzſzonyok magokat kenik, fenik, pirosítják.* V. *Fucus N. 1. Oſtrum N. 1.*

Purpŭro, as, are, avi, atum, (Neu.) Colum. *Skêrlatne boje jeſzem, ſzvêtimſze ali leſcbim kakti skêrlat.* Ich bin Purpur-Färbig, einen Purpur-farbenen Schein von mir gebe. *Bárſony módra fénylem, tündökſöm, vereſellem.* V. *Rubeo.* 2. eſt *Act.* V. *purpuriſſo.* ità *Furius Antias* apud *Gell. l. 18. c. 11.*

Pūrŭlentē, *Adv.* Plin. *Gnojno, z-gnojem.* Von Eyter Schleimicht. *Evelen.*

Pūrŭlentĭa, æ, f. *Gnoina, gnojnoſzt.* e. Eyterung, Eyterkeit. *Genetség, Evetség.* Hinc *Tranſl.* Civitatis purulentiæ: *id eſt:* peſſimi homines. *Tertull.*

Digitized by Google

Pūrŭ'entus, a, um, Plin. *Gnojen, Gnojni, Gnojnpun.* Eytericht, ſchvvüricht. *Eves, Genyetségés.*

Pūrus, a, um, Cic. V. *Mundus, Merus.* Sceleris purus: *id eſt:* Innocens. *Horat.* Genæ puræ: *pro* imberbes. *Senec.* Oratio pura: *b.e.* ſimplex, & facilis intellectu. *Terent.*

Pūs, pūris, n. Cels. *Gnoj, Gnyój, gnyilad, ſzmrád rane, &c.* r. Eyter, Wuſt, Butzen in Geſchvvär. *Genyetség, tv.*

Pūſa, æ, f. *Obſol.* Feſt. *apud* Varr. V. *puella.*

Pūsillănĭmis, is, *com.* me, n. Sidon. *Malo-ſzerdchen, ſzlabo-ſzerdchen.* Kleinmüthig. *Kittíny ſzívű, kitsiny bitű.* V. *Timidus.*

Pūsillănĭmĭtās, ātis, f. V. *Puſillitas.*

Pūsillĭtās, ātis, f. *Malo-ſzerdchenoſzt, ſzerdcza ſzlaboſzt.* e. Kleinmüthigkeit. *Kitsíny bitűség.* Hanc animi puſillitatem. *Lactant. de iræ DEI c. 5.* Alii ex MSS. leg. *puſillanimitatem.*

Pūsillō, *Adv.* Plin. V. *Paulo.*

Pūsillum, *Adv.* Cato. V. *Paululum.*

Pūsillus, a, um, (Dim. à *puſus.*) Cic. V. *parvulus, breviculus.*

Pūsĭo, ōnis, m. Gic. *Malo detetcze.* Ein kleines junges Kind. *Kitsíny gyermek.* V. *Puerulus.*

Pūsĭŏla, æ, f. Prud. V. *puellula.*

Puſtŭ'la, æ, f. Plin. *Priſch, priſchaj, mehúrecz, ſzkuliczа.* s. Blätterlein, Bläslein. *Kis fakadék, kelécke, bibortsó.*

Puſtŭlātio, ōnis, f. Cœl. Aurel. *Zpriſchenye, Mehúrczev dobivanye.* e. Überkommung der Blattern. *Fakadékok elnyeréſe.*

Puſtŭ'ātus, a, um, Svet. *Z-priſchen, pun mehúrczev, z-priſchaji poſzipan.* Voll Blattern. *Fakadékos, kelésés.*

Puſtŭleſco, is, ĕre, (Neu.) Gœl. Aurel. &

Puſtŭlo, as, are, avi, atum, [Neu.] Tertull. *Mehúrcze dobivam, Priſchimſze, z-priſchajiſze oſzipávam.* Blattern bekomme. *Fakadékokat elnyerem, Fakadozom.*

Puſtŭ'ōſus, a, um, Cels. V. *puſtulatus.*

Pūsŭ'a, æ, f. Colum. V. *Eryſipelas, Morbilli, Pullula, Variola.*

Pūsŭlōſus, a, um, Colum. V. *Puſtulatus.*

Pūſus, i, m. *Obſol.* Varr. V. *Puſio.*

Pŭtă, *ada Imperat. ſumitur Adverbialiter.* Senec. *Tak ſtimaj, naprilika, kakti, tojeſzt, najmre.* Halte es dafür, Exempel-Weiſe, als in Exempel, das iſt, nehmlich. *Tudnillik, példának okáért, az-az.* Pŭtă, *Pers.* apud *Priſc.* in eadem ſignif. velut verum *Adv.* corripit.

Pŭtāmĕn, ĭnis, n. Cic. *Szadovna moſznyicza, lupinya, luſchina, luſzka, odrézek, odverſek.* e. Hülſe, Schaale. *Gyümölts kemény héja, kopátſa.* Putamen ovi. *Jajcbja Lupinya.* e. Eyer-Schaale. *Tyukmony héja* V. in *Ovum.* Teſtudinis putamen, *vel* teſta. *Skolyka od ſelve.* e. Schildkrotts-Schaale, *Béka tekenő.* Juglandium putamen. *Lupinya orehova.* e. Nuſs-Schaalen. *Dió héja.* Leguminum putamen. V. *ſiliqua.* Frumenti putamen. V. *Palea.* Milii, panici, zizanii putamen. V. *Appluda.* Putamen piſcium. V. *ſquamma.* Et ſic de aliarum rerum purgamentis.

Pŭtātio, ōnis, f. V. *Amputatio, Dejectio, Frondatio, Pampinatio, Præciſio N. 1.* Arborum putatio, ac Vitium. *Cic. 1. de Or. c. 58. 2.* apud *JCt.* V. *Imaginatio, opinio N. 1. & 2. 3.* V. *Calculatio N. 1. Computatio.* ita *Macrob.*

Pŭtātivè, *Adv.* Hieronym. *Stimajuch, tak derſech.* Vermeyntlich. *Vélekedve.* V. *Imaginarié.*

Pŭtātivus, a, um, Tertull. V. *Imaginarius, opinabilis.*

Pŭtātor, ōris, m. V. *Frondator, Pampinator, Mundator.* Arborum, vitium putator. *Plin.*

Pŭtātōrĭus, a, um. *Za rézanye ali kleſtrenye haſznovit, Rézachki, Rezáchemu ſzliſſajuchi.* Zum Schneiden dienlich. *Nyeſétre való.* Falx putatoria. *Pallad.* V. *Falcula N. 2.*

Pŭtĕăl, ălis, n. Cic. *Zdenchni pokrov, zapor, zátvor, záklop, nadkrivalo.* r. Brunnen-Deckel. *Kút fedél.* Synon. *Os putei, corona, labrum N. 2. 2.* Transl. V. *Tribunal N. 1.*

Pŭteālis, is, *com.* le, n. *Colum.* &

Pŭteānus, a, um, Plin. *Zdenchéni.* Zum Zieh-Brunnen gehörig. *Kútból-való.*

Pŭteārĭus, ii, m. Plin. *Zdenchár, ki zdenche kopa.* r. Brunnen-Graber. *Kút-ásó.*

Pŭtĕo, es, ēre, ui, [Neu.] Gic. V. *Fœteo.* Putere mero. Horat. *Szmerdeti,* ali *Vonyalt od vina.* Von Wein ſtincken. *Borſzagú fúni.*

Pŭtĕr, tris, tre, Varro. V. *Putris.*

Pŭteſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Cato. *Pochinyam vonyati ſzmerdeti.* Anhebe zu ſtincken, übel riechen. *Büdöskedni kezdek, Megbüſzſzödöm.* V. *Puteo.*

Pŭtĕum, ei, n. *Varr.* apud *Non.* &

Pŭtĕus, ĕi, m. Cic. *Zdenecz, ſztudenacz, zdraiuchi vſzpatneteczuchi zdenecz.* r. Sod-Brunnen, Zieh-Brunnen. *Kút.*

Pŭtĭdè,

Digitized by Google

Pūtidè, *Adv.* Cic. *Szmerdlyivo, ſzmerdècb, vonyècb.* Stinckend. *Bládóſon, Dohoſon.* Synon. *Fœtidè.* 2. V. *Faſtidienter, Moleſtè.* Synon. *Inſuaviter.*

Pūtidiuſculus, a, um, V. *Putidulus.* Sumus enim putidiuſculi, (*pro* aliquanto putidiores) quàm per te licet. *Cic.* Al. leg. *impudentiuſculi.*

Pūtidŭlus, a, um, Mart. *Nekuliko ſzmerdechi, vonyajuchi, nepovolyen.* Ein vvenig ſtinckend, unlieblich. *Bládóbtske, dobroſotska, kényeſetske.*

Pūtidus, a, um, 1. V. *Fœtidus.* 2. Transl. V. *Inſuavis, Moleſtus:* ità *Cic.*

Pūtiſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) V. *puteſco.* Animam illi pecori datam pro ſale, ne putiſceret. *Cic. 5. Fin. c. 12.* Al. leg. *putreſceret.*

Pŭto, as, āre, āvi, ātum, (Act.) V. *Amputo, Depurgo, Deputo. N. 3. Opputo, Purgo N. 1.* Neque vitem, aut arborem putent. *Colum. l. 2. 2.* V. *Opinor, Exiſtimo N. 1.* Ità opinor: *Phras. & Synon.* Ità mihi perſvaſi; ità in animum induxi meum; ità autumo, judico, cenſeo, duco, reor, ſentio, explora-cum habeo; eò opinione meaferor; eo ſum conſilio; hac opinione teneor; &c. ità *Cic. aliique.* Item V. *perpendo N. 1* In quo primum illud debes putare, Comitiis ſtudium eſſe populi. *Id.* Item V. *Æſtimo N. 1. Exiſtimo N. 2. & 3. Numero.* Aliquid denariis quadringentis, magni, *vel* pro nihilo putare. Aliquem in aliquo numero, neminem præ ſe putare. *Id.* 3. V. *Calculo, Computo N. 1.* Rationem cum aliquo putare. Plaut. *Z kém racbun vuchiniti.* Mit einem die Rechnung machen. *Valakivel ſzámot vetni.*

Pūtŏr, ōris, m. Cato: V. *Fœtiditas, fœtor.*

Pŭtrēdo, ĭnis, f. Ovid. *Gnyilócba, gnyilad, gnyiladina, zegnyitje.* e. Faule, e. Fäulung. *Rothadtság.*

Pŭtrĕfăcio, is, ĕre, ēci, actum, (Act.) Liv. *Gnyilo cbinim.* Faul mache. *Megrotbaſztom, Porlóvá tészem.* V. *Corrumpo N. 1.*

Pŭtrĕfīo, is, ĭĕri, factus ſum. (Paſſ. Anom.) Pallad. *Gnyil poſztájem, Gnyiem.* Faul vverde, verfaule. *Rotbadok, Rosbadok.*

Pŭtreo, es, ēre, trui, (Neu.) Plaut. *Gnyil jeſzem.* Ich bin ſtinckend und faul. *Rotbadtt vagyok.* V. *Putreſio.*

Pŭtreſco, is, ere, (Neu. Inch.) Pallad. *Gnyiti pocbinyam.* Ich fange an zu faulen. *Rotbadni kezdek.* V. *Putreſio, putreo.*

Pŭtrĭcăvus, a, um, Lucr. *Od chervov rakzopan, vſzákaine zjéden, gnyilo-ſupely.* Wurmſtichig. *A' férgektűl kitetett, Rotbodas miatt lyres.*

Pŭtrĭdus, a, um, Cic. V. *Putrù, Rancidus.*

Pŭtris, is, *com.* tre, *n.* Virg. *Gnyil.* Faul, vermodert. *Rotbadtt, Elrotbadtt.*

Pŭtror, ōris, m. V. *putredo.* ita *Lucr.* Apud quem tamen alii leg. *Putor.*

Pŭtruōſus, a, um, Cœl. Aurel. *Gnyilócbe pun.* Vollet Faulung. *Rotbadós, Rotbadáſſal tellyes.* V. *Purulentus.*

Pūtus, a. um, V. *Purus.* Purum putum argentum: *id eſt:* puriſſimum. *Gell.* Oratio putiſſima: *pro* ſinceriſſima, puriſſima. *Cic.*

* Pycta, æ, m. Plin. V. *Pugil.* Hinc

Pyctālis, is, *com.* le, n. V. *pugilatorius.* Victus certamine pyctali: *pro* pugilatu. *Servius.*

* Pyctēs, æ, m. Golum. V. *pugil.*

* Pygmæus, æi, m. *Pygmæi* Indiæ populus. trium ſpithamarum ſtaturam non excedens. ità *Plin.* Hinc Transl. *Magaß, kruto mal cblovek.* Ein Zvverg. *Puja ember.* Dicitur etiam *Adjectivè:*

* Pygmæus, a, um, *Magarki, kruto mal.* Einen Zvverg gehörig, ſehr klein. *Pujai, igenkitsíny.* Inter pygmæos non pudet eſſe brevem: *id eſt:* inter pares ceſſat pudor. *Martial. proverbium.*

* Pÿ'ădēs, æ, *vel:* is, m. *Cic.* Fidiſſimus erat Oreſtis amicus, & ſocius individuus. Cùm Oreſtem in Taurica Cherſoneſo morti deſtinaret Rex, neque tamen hunc à Pylade diſcerneret, Pylades ſe Oreſtem mentiebatur, ut pro hoc mori poſſet; ſed negabat id ipſum oreſtes, ne Amicus necaretur. V. *Oreſtes.*

* Pÿla, æ, f. Curt. V. *Angiportus, Oſtium.*

* Pÿrâ, æ, f. (*Pyra* eſt congeries lignorum, quæ acenſa *Rogus* dicitur, ità *Servius.* Alii verò pro eodem accipiunt.) Ovid. *Germacba, Germada, kup dèrv za vuſiganye.* r. Holtz-*oder* Scheyter-hauffen, ſo da zum brennen bereitet. *Tſútſojon rakott égő fa rakás, Rakás tűz, Rakás-fa.*

* Pÿrālis, ĭdis, f. Plin. V. *Pyrauſta.*

* Pÿrămĭdātus, a, um, Gic. *Zaoſtreno vuglaſzt; Vuglaſztomu ſztupu od zdola ſtirokomu, od zgora pako zaoſtrenomu ſzpodoben.* Drey-*oder* viereckigt, und unten vveit, oben zugeſpitzt. *Tornyos, Tſutſos, Hegyes épület.*

* Pÿrămis, ĭdis, f. Cic. *Sztùp vuglaſzt, y vſze kaj je od zdola ſtiroko, odzgora pak vúzko y zaoſtreno,* peregr. *ſpicbaſzto.* Drey-*oder* viereckigte Säule, und alles, ſo unten breit, nach der Höhe aber immer ſpitziger zuge-

Digitized by Google

het. *Három-vagy négy-szegk tűz módjára felkeresztetett begyes alkotmany.* Ejusmodi moles altissimè assurgentes, & quadrangulæ in Ægypto, inter septem orbis miracula censebantur. ità *Plin.* V. in *Miraculum.* 2. speciatim: *Sztupecz za igru:* peregr. *Kuglya.* r. Scheib-kegel. *Teke.*

* Pyraster, tri, m. *Divja bruska, divje bruske drévo.* r. Holtzbirn - Baum. *Vad körtvélly-fa.*

* Pyrausta, *vel* Pyrāustēs, æ, m. Plin. *Ognyeni cherv, iz ognya rodyen cherv.* s. Feuer-Würmlein. e. Licht-Muck, r. Schein-Wurm. *Tüzben-élő* vagy *Tüzben termő legyetske.*

* Pyrgus, i, m. Liv. V. *Turris.*

* Pyrītēs, æ, m. latinè *Lapis igniarius, Lapis molaris.* Plin. *kamen puskeni, kreszni, brunchcheni, ognyeni.* r. Feuerstein, Kupfferstein. *Tüz-kő neme.*

* Pyritis, idis, f. Plin. *Latinè* Gemma nigri coloris, quæ attritu digitos adurit.

* Pyrius, a, um, V. *Igneus.* Pulvis pyrius, V. in *Pulvis.*

* Pyrobolārius, ii, m. Firmic. *Latinè* Ignitorum telorum jaculator. *Z-ognyem bitavecz, ognyo-sztrélecz, vszakojachkib dugovány za vusganye y bitanye napravlyavecz.* Der die Feuer-Kugeln, *oder* die Racketlein vvirfft, r. Granadierer, Feuer-Wercker. *Meg-gyujtott dolgoknak hajtója,* vagy *Mestere.*

* Pyrobolus, i, m. *Latinè* Telum, *vel* Jaculum ignitum. *Ognyeno kruglo; ognyena bit; vszako dugovanye z prahom nabito, kojesze vusgano bitta.* e. Feuer-kugel, Granate, s. Racketlein. *Gránat, Mindaz, a' melly puska porral őszve-elegyittetett, és meggyujtott fel-vetetik.* Item V. *Malleolus N. 2.*

* Pyrocorax, ācis, m. Plin. V. *Pyrrhocorax.*

* Pyropus, i, m. Ovid. *Ognyeno-cherlen,* ali *plamno-cherlen drági kamen, Rubin.* Ein Feuer rother Edelgestein, nach etlicher Meynung r. Rubin. *Tüz-színű némelly drága-kő, némellyek Rubintnak* vagy *kárbunkulusnak tartják.* V. *Carbunculus N. 2.*

* Pyrrhica, æ, *vel* Pyrrhicē, es, f. *Latinè* saltatio in armis, Lacedæmoniis usitata, à Curetibus & Pyrrho inventa. ità Plin. *Hajdúschak, szablyo-* ali *mecho-pleszanye.* r. Schvverdt-Tantz. *Fegyveres tántz.*

* Pyrrhicārius, ii, m. *Latinè* Armatus saltator. Ulp. *Szablyo-* ali *mecho-pleszavecz.* r. Schvverdt Tantzer. *Fegyveres tántzos.*

* Pyrrhocorax, ācis, m. Plin. *Suto-klyun karvan, med pechinami prebivajuchi.* r. Alp-Raabe, mit gelben Schnabel. *Havasi tárgo orró bollo.*

* Pyrrhus, i, m. Achillis ex Deidamia filius, Princeps eorum, qui equum ligneum ingressi sunt, Priami Regis Trojanorum in expugnatione Ilii interfector. Amissô in Thessalia, per absentiam tempore belli trojani, paternô Regnô, Epiri subinde Regnum obtinuit. Tandem ob raptam Hermionem, Menelai & Helenæ filiam Orestæ desponsatam, ab Oreste occisus est. Fuit & alter Pyrrhus Rex Epirotarum. ità *Justin. &c.*

* Pyrum, i, n. V. *Pirum.*

* Pyrus, i, f. V. *Pirus.*

* Pythagoras, æ, m. Celebris Philosophus Samius: Discipulis suis fabarum præcipuè esum interdicere, & silentium per quinque annos religiosissimè servandum commendare solitus. *Ovid. Claud.*

* Pythagorēus, a, um, *&*

* Pythagorīcus, a, um, *Cic.* Ad Pythagoram pertinens.

* Pythaula, *&* Pythaulēs, æ, m. *Latinè* Tibicen, qui in urbe Pytho laudes Apollinis canebat. *Varro.* Hinc Transl. V. *Tibicen, Choraula.*

* Pythia, æ, f. *Latinè* Sacerdos Apollinis Delphici, quæ tripodi insidens, furore subinde repleta, crinibus sparsis, de rebus futuris, & dubiis responsa dabat. *Cic.*

* Pythia, ōrum, n. *plur.* Certamen honoribus Apollinis Pythii institutum. *Ovid.*

* Pythius, ii, m. *Ovid.* Cognomen, quod Apollini ab interfecto Pythone dracone obvenit.

* Pythius, a, um, *Propert.* Ad Pythium, seu Apollinem pertinens.

* Python, *vel* Pytho, ōnis, m. *vel* f. Ovid. *Velika kacha,* ali *pozoj, kojega je Apollo vumoril.* r. Nahme einer grossen Schlangen, vvelche der Apollo getödtet. *Egy igen nagy kigyó, mellyet Apollo ölt-meg.* Draco hic ex putredine terræ post diluvium Deucalionis tempore natus scribitur.

* Pythonicus, a, um, *Tertull.* Ad Pythonem, *vel* ad Apollinem pertinens.

* Pythonissa, æ, f. Propert. *Vuhvicza, Bajavka, Czopernicza.* e. Zauberin. *Bűbönös Aszszony.* Item V. *Prophetis.*

* Pyxidātus, a, um, Plin. *Zbraniczi, iliti skatulyi szpodoben, na szpodobu zaklopne puszude napravlyen.* Einer Büchsen gleich. *Szelentze formán tsinált.*

* Pyxidicula, æ, f. (*Græcè* pyxidiōn, ii, n.) Cels. *Synon.* Parva pyxis. *Skatulicza, Zbraniczica, Dubanicza,* vulgo *Tabakeritza.*

Ein

Ein Büchslein. *Szelentzétske*, *Berbentzétske*.

* Pyxos, i, f. V. *Buxus*.

* *Pyxis*, ĭdis, f. (propriè eſt vaſculum ex buxo, transfertur autem & ad alia) Cic. *Vſzakojachka poſzuditza, vu koijuſze kaj zpravlya: Skatula*, ali *Skatulya: Zaklopnicza; Zbranicza*. Eine Büchſe, Schachtel. *Szelentze, Berbentze*. Pyxis pulveris nicotiani, *vulgo* pyxis tabacaria: *Dubanicza*, vulgo *Tabakéra*. e. Schnupfftobacks - Doſe. *Tobáktartó*. Pyxis pulveraria. *Za puckeni prah poſzuda, Roſichek*. e. Büchſen - Bulvers-Büchſe. *Pucka palatzk*. Sic pyxis ſtannea, ferrea, &c. *Plin*. Speciatim *pyxis* etiam dicitur *Capſa ſacra*, vulgo *Monſtrantia*, Venerabili Sacramento exponendo ſerviens. V. *Hierotheca*.

Q.

QUa, *Adv.* Cic. *Kùd, kuda, kudar, kude, po kojem meſztu, pokojem pútu? na koju ſztran*. Wodurch, vvas vveegs? auf vvelche Seiten. *Merre, Melly - felé?* 2. V. *partim, Cùm N. 4.* & ibidem *Cùm* & *Tum*. Intelligo te diſtentiſſimum eſſe, qua de Ruthrotis, qua de Bruto. *Cic.* 3. V. *Quacunque*. Qua terra patet, fera regnat Erinnis. *Ovid. 1. Met. v.* 241. 4 Statui non ultra attingere externa, niſi qua Romanis cohærent rebus: *pro* in quantum, quatenus. *Liv.* 5. Qua facere id poſſis, noſtram nunc accipe mentem: *pro* qua ratione, quomodo. *Virg.*

Quācunquĕ, *Adv.* Cic. *Kud - god, kudgoder, kudagod, po kojem god meſztu* ali *pútu*. Wo immer durch: an allen Orten dadurch. *Akar merre, Valamelly - felé*. Solet etiam, interjectô aliô verbô, dividi: *ùt*: Qua porrô cunque ſe tenet corpus, &c. *Lucr.*

Quādāntĕnŭs, *Adv.* Plin. *Nekak, Donikle, Znekoje ſztráne*. Einiger maſſen, eins theils. *Valami réjzbŏl*. V. *Aliquantum*.

Quădra, æ, f. Vitr. V. *Quadratum*. Speciatim verò: *Chetvero - vuglaſzt tanyér*. Vierecketer Teller. *Négy ſzegŭ tányér*. Alienâ vivere quadrâ: *pro* Paraſitum, ſeu menſarum aſſeclam eſſe. *Juven. Sat.* 5. *v.* 2. 2. *Cheterta ſztran*, ali *dèl*. Vierdter Theil. *Valaminek negyed réſze*. Item generatim V. *Fruſtum*. Toloſatis caſei quadra. *Martial.*

Quădrāgēnārĭus, a, um. *Cheterdeſzet vu ſzebe zaderſavajuchi, cheterdeſzeto-brojni: Cheterdeſzeto-letni, cheterdeſzet lèt ſztár, cheterdeſzet godiſich imajuchi*. Viertzig in ſich behaltend: viertzig-jährig. *Negyven ſzámos, negyvenés, negyven eſztendős*. Homo quadragenarius. *Arnob.*

Quădrāgēni, æ, a, *plur. Diſtrib.* Cic. *Po cheterdeſzet*. Je viertzig. *Negyvenenként*. Item V. *Quadraginta*. Columnæ quadragenis millibus locatæ. *Cic.*

† Quădrāgēsĭēs, *Adv.* V. *Quadragies*.

Quădrāgēsĭma, æ, f. Tacit. *Cheterdeſzetina*: s. Viertzigſte, der viertzigſte Theil. *Valaminek nyegyvenedik réſze*. Item *pro* Tempore 40. dierum: *Koriſma, Poſztna cheterdeſzeticza, poſzt cheterdeſzet dnevov*. e. Faſten, die viertzigtägige Faſten-Zeit. *Böjt, Negyven napi Böjt*. ità *Eccl.*

Quădrāgēsĭmus, a, um, Plin. *Cheterdeſzeti*. der viertzigſte. *Negyvenedik*.

Quădrāgĭēs, *Adv.* Cic. *Cheterdeſzetkrat, cheterdeſzet - púta*. Viertzigmal. *Negyvenſzer*.

Quădrāginta, *Indecl.* Cic. *Cheterdeſzet*. Viertzig. *Negyven*.

Quadrangŭlus, a, um, Plin. *Chetvero - vuglaſzt*. Viereckigt. *Négy ſzegŭ*.

Quădrangŭlum, i, n. Mathem. *Chetvero-vuglo, Chetvero-vuglich*. Ein viereck. *Négyſzegŭ dolog*.

Quadrans, ntis, m. Plin. *Cheterti dèl, cheterta ſztran*. Der vierdte Theil. *Valaminek negyed réſze*. Nam ſi Pieria quadrans tibi nullus in arca: *id eſt*: Nummulus, quarta pars Aſſis, *Juven.* V. *Obolus*. Horæ quadrans. *Cheterta ſztran vure*, peregr. *Fertály*. e. Vierdtel-Stund. *Egy fertály óra*. Quadrans modii. *Chetertinka, Stértinka, Mericza*. s. Vierdling. *Egy ſzapó*. Quadrans animalis. *Jedna cheterт, cheterticza*. Ein Vierdtel Fleiſch. *A' marhának negyed réſze*. Quadrans pedis. *Gell.* V. *Palmus N. 1*. Quadrans geometricus. *Cheterta ſztran kolobára, vuglo-mera*. Vierdter Circkel, ein Quadrante. *A' kerétſznek negyed réſze, Egyenes ſzegeletének mérője*. Vini quadrans. Cels. *Pol - polich, Stértak*, vulgo *Máſzlin, Méczely Vina*. s. Seitel, *oder* Mäſſel Wein. *Egy Mſzſzely bor*. Carnis quadrans. Plin. *Méſza cheterta ſztran litre*, vulgo

Digitized by Google

vulgo *fertály*. Ein Vierdtel Pfund Fleiſch. *Egy font húsnak negyed réſze.*

Quădrantăl, ālis, n. Gell. *Dugovanye od vſzèh ſztrán chetvero-uglaſzto, kakti koczka.* &c. Ein viereckigtes Ding, wie ein Würfel. *Négy-ſzegletű dolog mint a' kotzka.* 2. Genus menſuræ, octo congios, ſextarios quadraginta octo continens. *Plaut.*

Quădrantālis, is, *com.* le, *n.* Plin. *Chetertu ſztran vu ſzebe zaderſavajuchi.* Den vierdten Theil in ſich begreiffend. *Negyed réſzes.* Res Craſſitudine quadrantali: *id eſt:* quartam pedis partem continens. *Dugovanye chetiri perſzte ſiroko* ali *debelo.* Ein Ding vier Finger breit *oder* Dick. *Négy újni ſzéles*, avagy *vaſtag dolog.* Plin.

Quădrantārĭus, a, um, Senec. *Za jeden bèch dobitliv* ali *dobitni: ſtoſze za jeden bèch dobiti more.* Was man um einen Pfenning bekommt. *Egy Fillèren nyerhetŏ.* Hinc: Quadrantaria [*ſcil.* fœmina.] Cic. *Jednoga bècha botnicza.* Eine Pfenning-Hure. *Négy fillères kurva.*

Quădrārĭus, a, um, Cato. V. *Quadratus*, *Quadrangulus.*

Quădrātārĭus, ii, m. *Sidon.* Qui marmora ad amuſſim quadrat. V. *Lapicida*, *Marmorarius.*

Quădrātè, *Adv.* Manil. *Chetvero-uglaſzto.* Viereckigter-Weiſe. *Négy-ſzegŭen.*

Quădrātio, ōnis, f. Vitruv. *Na chetiri vugle napravlyanye.* Das auf vier Eck machen. *Négy ſzegre tſinálás.*

Quădrātum, i, n. Cic. *Dugovanye chetiri ravne y jednake vugle imajuche: chetvero-uglje.* Ein Ding, ſo vier gerade Ecken hat. *Négy-ſzegŭ*, *Egyaránt-való négy-ſzegletŭ dolog.*

Quădrātūra, æ, f. Vopiſc. *Chetvero-uglaſzt.* V. *Quadratum*, Item V. *Quadratio.*

Quădrātus, a, um. *Na chetiri ravne vugle napravlyen*, *chetvero-ravno-uglaſzt.* Gleich viereckicht gemacht. *Négy ſzegeſ.* Saxum quadratum, *Liv.* Transfertur etiam ad alia: *ut:* Agmen quadratum militum. *Na chetiri vugle razredyena cheta.* Vierecketer Hauffen der Soldaten. *Négy ſzegre rendelt badi ſereg.* Cic.

Quădrīdens, entis, *om.* Cato. *Chetvero-zub*, *chetvero-zubaſzt*, *chetiri zúbe imajuchi.* Vierzänkicht. *Négy-fogú.*

Quădrĭennis, ne. *Chetvero-letni: chetiri godiſcha ſztar*, ali *bivajuchi: chetertak.* Vierjährig. *Négy eſztendŏs.* Requies quadriennis. *Flor.* Al. leg. *quadriennii.*

Quădrĭennĭum, ii, n. Cic. *Chetiri godiſcha*, *vréme od chetireh lèt*, *chetverolétje.* e. Zeit von vier Jahren. *Négy eſztendŏ, négy eſztendŏs kor.*

Quădrĭfārĭam, *Adv.* Liv. *Na chetvero.* In vier Theil. *Négy-képen*, *négy-ſzŏle módon.*

Quădrĭfārĭus, a, um, Caſſiod. *Chetvero-dèlni.* Viertheilig. *Négy réſzre oſztható.*

Quădrĭfĭdus, a, um, Virg. *Na chetvero razkolitliv*, *kaiſze na chetvero kalati more.* Das in vier Theil getheilet wird. *Négy-rétŭ*, *Négy-felé haſadó.* V. *Quadrifarius.*

Quădrĭfluus, a, um, Prudent. *Na chetiri ſztrane tekuchi*, *czurechi.* In vier Orten flieſſend. *Négy réſzre folyó.*

Quădrĭfŏris, is, *com.* re, *n.* Plin. *Chetvero-vrátni*, *chetiri vráta imajuchi*, *chetvero-zaporni*, *Chetvero-luknyaſzt.* Vier Thor habend, mit vier Löchern *oder* Eingängen. *Négy-ajtajú*, *Négy-lyukú.*

Quădrĭfrons, ntis, *om.* Cato. *Chetvero-chelaſzt*, *chetiri chela imajuchi.* Vier Stirnen habend. *Négy-homlokó.*

Quădrīgă, æ, f. [plur. *quadrigæ* uſitatior eſt. *Cic.*] Valer. Max. *Kola z-chetiremi konyi.* 2. Wagen mit vier Pferden, vierſpänniger Wagen. *Négy lovú ſzekér.* 2. Perniciſſimæ quadrigæ: *id eſt:* quatuor equi, qui quadrigas agunt. *Colum.* 3. Albis quadrigis aliquid indipiſci: *pro* Aliquid ſummâ celeritate adipiſci. *Prov. Plauti.*

Quădrĭgămus, i, m. Hieron. *Chetvero-ſenya: kî je chetiri ſene imal.* Der vier Ehe-Frauen gehabt. *Négy feleségŭ.*

Quădrĭgārĭus, ii, m. Varro. *Z-chetiremi konyi vozecz*, *kochiſh*, peregr. *Foringaſs.* Ein Fuhrmann, Gutſcher mit vier Roſſen. *Négy lovú ſzekeres.*

Quădrĭgārĭus, a, um, Svet. *Vozechki*, *kochitski*, peregr. *Foringatski*, *Foringaſseo.* Fuhrmänniſch. *Szekeresbez-való.*

Quădrĭgātus, a, um, *Synon.* Quadrigis ſignatus. *e. g.* Nummus quadrigatus. *Liv.*

Quădrĭgĕmĭnus, a, um, Plin. *Dvakrat chetvero-verſztni*, *chetirikrat podrugachen.* Das doppelt vierfach iſt, viermahl zweyfach. *Kétſzer négy-féle*, *Négyſzer kettŏzŏtt*, *Négyſzer kettŏs.* Item V. *Quatuor*, *Quadruplex.*

Quădrĭgēni, æ, a, *plur.* Varr. V. *Quadringeni.*

Quădrĭjŭgis, is, *com.* ge, *n.* &

Quădrĭjŭgus, a, um. *Hinc* Equi quadrijugi. *Ovid. vel:* quadrijuges. Virg. *Chetvericza konyv za iedno vozécheb: Chetiri pripreſeni konyi.* Vier ziehende Pferde. *Négy ſzekeres lovak.* Currus quadrijugus. *Virg.* V. *Quadriga N. 1.*

Quădrĭ-

Digitized by Google

Quădrĭlibris, bre. Plaut. *Dvè ókr imajuchi, chetvero-litreni*, vulgo *chetvero-funtni, cheriveb funtov.* Vierpfündig. *Négy-fontos.*

Quădrĭmānus, a, um, Jul. *Chetvero-ruk.* Vier Hände habend. *Négy-kezű.*

Quădrīmātus, ûs, m. Plin. *Doba od chetireh godiſcb, chetvero-létna doba, chetvero-létje.* Vierjährige Zeit. *Négy eſztendős idő.*

Quădrīmeſtris, is, *com.* tre, *n.* Sveton. *Chetvero-meſzechni, chetireh meſzeczov.* Viermonatlich. *Négy hólnapi.*

Quădrīmŭlus, a, um, (Dim. à *quadrimus*) Plaut. *Chetvero-letni, chetiri godiſcha ſztar.* Vierjährig. *Négy eſztendős.*

Quădrīmus, a, um, Cic. V. *Quadrimulus, quadriennis.*

Quădringēnārĭus, a, um. *Chetiri ſztotine zaderſavajuchi, Chetvero-ſztotno-brojni, iz chetirih ſztotin.* In vier hundert beſtehend. *Négy-ſzázas.* Cohortes quadringenariæ. Cic. *Chete po chetiri ſztò vojnikov imajuche.* Kriegs-Compagnien von vier hundert Mann. *Négy-négy ſzázból álló ſeregek.*

Quădringēni, æ, a, *plur. Diſtr.* Sveton. *Po chetiri ſztò.* Je vier hundert. *Négy-négy ſzázan.* Item V. *Quadringenti.* Liv.

Quădringentēni, æ, a, Vitruv. V. *Quadringeni.*

Quădringentēsĭmus, a, um, Cic. *Chetvero-ſztotni.* Der vier hunderſte. *Négy ſzázadik.*

Quădringenti, æ, a. Cic. *Chetiri ſztò.* Vier hundert. *Négy-ſzáz.*

Quădringentĭēs, *Adv.* Cic. *Chetiri-ſztókrat.* Vier hundert mahl. *Négy-ſzázſzor.*

Quădrīnus, a, um, V. *Quartanus.* Febris quadrini circuitus. *Plin.* Item V. *Quaterni.* In hac autem ſignif. adhibetur tantùm in *plur.* Trinis, aut quadrinis diebus. *Id.*

Quădrīpartītio, ōnis, f. Varr. *Na chetvero delénye, razdelénye.* e. Theilung in vier Stücke. *Négy réſzre oſztás.*

Quădrīpartītò, *Adv.* Colum. V. *Quadrifariam.*

Quădrīpartītus, a, um. *Na chetvero razdelen.* In vier Theil getheilet. *Négy réſzre oſztatott.* Accuſationis quadripartita diſtributio. *Cic.* Hinc deducunt Lexicographi

Quădrīpartior, īris, īri, ītus ſum. [Dep.] *Na chetvero delim.* In vier Theil theile. *Négy réſzre oſztom.* Alii ſcribunt *quadripertior* cum Derivatis.

Quădrīrēmis, is, f. Cic. *Ladja z-chetvero-rednemi veſzli, Ladja imajutcha chetiri rede véſzel,* ali *veſzlás.* Ein Schiff, ſo vier Reihe deren Rudern hat. *Négy ſor-evezős hajó.*

Quădrīvĭum, ii, n. Catull. *Kriſoputje na chetiri ſztrane, chetvero-putje.* Ein Scheid oder Creutz-Weeg, da ſich vier Weege ſcheiden. *Négy-felé ágazó út.*

Quadro, as, āre, āvi, ātum, [Act.] Colum. *Na chetiri vugle nachinyam, chetvero-vugla-ſzto délam, Chetvero-vuglim.* Vier eckicht mache. *Meg-négyſzegletem.* 2. Transl. V. *Expolio, Limo N.* 3. *Perficio.* Orationem quadrare. *Cic.* 3. eſt *Verb. Neu.* & Transl. accipitur *pro* Conſentio, ex omni parte convenio. *Prikladen jeſzem, Prikladujem ſze.* Mich zu etwas ſchicke, reime. *Alkalmatos vagyok, Illem.* Quoniam tibi quadrat: *pro* convenit. *Kajtiſze tebi prijztoi.* Dieweil dir wohl anſtehet. *Mintbogy néked úgy tetſzik.* Ad multa quadrare. *K-mnogim dugoványam prikladnomu biti.* Sich zu vielen Dingen ſchicken. *Sokra alkalmatoſnak lenni.* Quæ in iſtam rem aptè quadrant: *pro* conveniunt. &c. ità *Cic.*

Quădrŭla, æ, f. *Solin.* Parva quadra.

Quádrum, i, n. Colum. *Chetvero-vugel.* V. *Quadrangulum, Quadratum.* 2. Transl. V. *Perfectio, Expolitio.* Sententias in quadrum redigere: *pro* æqualiter fundere, in perfectam periodum cogere. *Cic.*

Quădrŭpēdans, tis, *om.* Plaut. *Po chetirih nogah hodechi.* Auf vier Füſſen gehend. *Négy lábon járó.* Hinc deducunt Lexicographi

Quădrŭpēdo, as, are, avi, atum, (Neu.] *Po chetvericzi,* ali *na chetirih nogah hodim.* Auf vier Füſſen gehe. *Négy lábon járok.*

Quădrŭpēdus, a, um, *Ammian.* &

Quădrŭpēs, ĕdis, *om.* Cic. *Chetvero-nog.* Vierfüſſig. *Négy-lábú.*

Quădrŭplāris, re, *Macrob.* V. *Quadruplus.*

Quădrŭplātor, ōris, m. Cic. *Obtuſitel, Izdavavecz, Prepovédavecz pregreske, koi zato chetertu ſztran iz iméthka zavzetoga, obtuſenomu chlovcku ſzl ſſajuchega, negda pri Rimlyaneh dobival je.* r. Anklager, Vorſchvätzer, Verräther, Blauſtrumpff, Angeber, deme man vor Zeiten den vierdten Theil des verfallenen Guts zu übergeben pflegte. *Vádoló, árulló, A vádoltt birſágnak negyed réſzeért vádoló.* 2. generatim: *Chetertoga déla davavecz,* ali *priemitel.* r. Geber, oder Empfanger des vierdten Theils. *Negyed-réſznek Adója,* vagy *Bévevője.*

Quădrŭplex, ĭcis, *om.* Cic. *Chetvero-verſztni, Chetveroſztruk, Chetvero felyni; chetvere felye,* ali *verſzti.* Vierfältig, vierfach. *Négyféle, Négy-rétű.* 2. V. *Quatuor.* Ordo quadruplex *pro* quatuor ordines. *Liv.*

Digitized by Google

Quădrŭplĭcātio, ōnis, f. Ulp. *Chetvero-verſitenye.* e. Vierfältigung. *Megnégyezés, Négyeztetés.*

Quădrŭplĭcātō. *Adv.* Plin. *Chetvero-verſtno.* Vierfältiglich. *Négy réſzben.* Item V. *Quadruplo.*

Quădrŭplĭco, as, āre, āvi, ātum, (Act.) Plaut. *Synon.* In quadruplum augeo. *Chetvero-verſztim, Chetvero-ſztruchim, Chetirikrat tuliko chinim.* Vierfältig, oder vierfach mache. *Megnégyezem, Négyeztetem.*

Quădrŭplô, *Abl. adverbialiter adhiberi aptus.* Cic. *Chetirikrat tuliko.* Viermahl ſo viel. *Négy annyiſzor.*

Quădrŭplo, as, are, avi, atum, (Act.) Ulp. V. *Quadruplico.*

Quădrŭplor, āris, āri, ātus ſum, [Dep.] *Izdájem, prepovédam, tuſim, y zato dél chetverti iz vzetoga obtuſenomu dugovanya dobivam.* Verrathe, angebe, anklage, und daher den vierdten Theil davon bekomme. *árúlkodom, A birságnak negyed réſzéért pádolok valakit.* Neque quadruplari volo. *Plaut.* Alii exponunt pro *neque in quadruplum damnari volo,* & dicunt eſſe *Paſſiv.* à *quadruplo.*

Quădrŭplum, i, n. *Chetirikrat tuliko.* Viermahl ſo viel. *Négy-annyi.* Fœneratorem quadrupli, *vel* quadruplô, *vel* in quadruplum condemnare. *Cic.*

Quădrŭplus, a, um, Plaut. *Chetirikrat tuliko.* V. ermahl ſo viel. *Négy-annyi.* Item V. *Quadruplex N. 1.*

Quădrurbs, is, f. Feſt. *Chetvero-verſztni vuraſs, grád iz chetireh vuchinyen.* Vierfache Stadt, Stadt aus vier Städten entſtehend. *Négyes város.*

Quădrus, a, um, *Vet. quidam Auct.* &

Quădruus, a, um, *Auſon.* V. *Quadrangulus, quadratus.*

Quæsĭto, as, are, āvi, ātum, (Act. Freq.) Plaut. *Marlivo* ali *guſztokrat iſchem, ziſzkávam, zpitávam, zezvadávam.* Offt ſuche, fleiſſig nachfrage. *Keresdegelem, keresgetem, kéregetet, gyakran kérdem.* V. *Inſtanter N. 2.* & *quæro.* Lanâ & telâ victum quæritare. *Terent.*

Quæro, is, ĕre, sīvi, ītum, & *per Syncop.* quæſtum, (Act.) *Iſchem, Ziſzkávam.* Suche. *Keresem.* V. *Inquiro, Inveſtigo.* Aliquem ad necem quærere. *Kôga na ſzmert iszkati.* Einem nach Leib und Leben trachten. *Valakit megakarni ölni.* Ab aliquo doloris *vel* dolori remedia quærere. *Od kôga ou ſaloſzti pomoch,* ali *ou bolezti vrachtve iskati.* Bey einem in dem Leyd Hülff und Mittel ſuchen. *Valakitûl a' ſzamarúságban ſegitséget,* vagy *nyavalában orvoſságot kereſni.* Tormentis, *vel* per tormenta rem quærere. *Za kakvo dugovanye po mukah zezvedati.* Durch Pein etwas ſuchen, *oder* erfragen. *Valamelly dolgot kinzáſſal keretni-ki.* Hactenus *Cic.* Locum gratiæ apud aliquem quærere. Liv. *Pri kôm priaznoſzt y miloſchu iszkati, ſzkérbetiſze za zadobiti chiju ljubav y miloſchu.* Gunſt bey einem ſuchen. *Valaki kegyelmét kereſni.* 2. *Pitam.* Frage. *Kérdem.* V. *Interrog.* Illud abs te, *vel* ex te quæro. *To te pitam.* Ich frage dich dieſes. *Azt kérdem tôled.* Nota *uſus ſeq.* Quæres à nobis cur tantopere, *&c.* Quæſivit de Zenone, quid futurum eſſet. Aliquid ab aliquo quærere. ità *Cic.* Tu ne quæſieris ſcire, quem mihi &c. *Horat.* 3. V. *Acquiro, Comparo N.* 2. *Lucrifacio.* Ea, quæ voce quæſiverat, magno ſibi quæſtui fore putabat. *Cic. pro Quinct.* 4. V. *Diſputo, Diſcutio N.* 3. *&* 4. *Controverſor.* De jure quærere. *Cic.* Quæritur inter medicos. Plin. *Likári* iliti *Vrách med ſzobumſze pregovarjaju,* peregr. *diſputuju.* Die Aertzte diſputiren unter einander. *Az orvoſok egymás között vetélkednek.* In aliquem quærere. *Kôga z-praudum iszkati, kôga na praudu y ſzvedochanztvo pozvati.* Mit einem einen Proceſs führen. *Valakire feleltetni.* Quærere de repetundis. *Za imétekſze z kém praudati: Z praudum od kôga imétek iszkati.* Durch einen Rechts-Handel das ſeinige ſuchen. *Valaki jószágáról feleltetni.* Legibus aliquid quærere: *pro* Lite agere, legibus rem ſibi vindicare. *Hucuſque Cic.*

Quæsītio, onis, f. Plaut. V. *Indagatio, Inquiſitio N.* 1. *Interrogatio, Inveſtigatio.*

Quæsītor, ōris, m. Gell. V. *Percontator.* 2. ſpeciatim: *Glavni-ſzudecz, Zlochinitelov ſzudecz.* 1. Bann-Richter, Blut-Richter. *Gonoſzság-tévôt vallató, Itélô bíró.* Cic.

Quæsītum, i, n. Ovid. V. *Quæſitio, Quæſtio N.* 1. 2. apud Cic. *Zadobleno blago, zadobitje.* Das überkommene Gut. *Kereſett jószág.* V. *Lucrum.*

Quæsītūra, æ, f. Tacit. V. *Quæſtura, Quæſtus.*

Quæsītus, ûs, m. Plin. V. *Quæſitio.*

Quæſo, quæsūmus, [Defect. *cæteris caret.*] V. *Obſecro N.* 1. *&* 2. *Amabo, Peto N.* 1. Fac quæſo, qui ego ſum, eſſe te. *Cic. Fam.* 7. *ep.* 24.

Quæſtĭcŭlus, i, m. Cic. *Mal dobitbek, Malaban*

Digitized by Google

ben dobitek. Ein kleiner Gewinn. *Nyereségetske, Haſznotska.*

Quæſtio, onis, f. Cic. V. *Quæſtio, Diſputatio, Controverſia.* Hinc 2. ſpeciatim *quæſtio* apud Rhetores dicitur ea, circa quam totus cauſæ cardo vertitur. Hanc definit *Cic. 1. de Inv. c. 12.* Quæſtio eſt ea, quæ ex conflictione cauſarum gignitur controverſia, hoc modo: *non jure feciſti, jure feci.* 3. quæſtio ſumitur pro *Inveſtigatione criminis, vocato in examen reo, adhibitis teſtibus, & non rarò etiam torturâ.* Hinc: Quæſtionem inter ſicarios exercere. Alicujus rei de aliquo quæſtionem habere. In aliquem graves quæſtiones inſtituere, habere. Aliquem ab aliquo in quæſtionem poſtulare. *Cic.* Alicui aliquem quæſtioni dare. Aliquem quæſtioni accipere. *Plaut.* Cùm huic quæſtioni Judex præeſſes. *Cic. &c.*

Quæſtiōnārius, ii, m. Juven. V. *Tortor.*

Quæſtiuncŭla, æ, f. Cic. *Malo pitanye*, ali *zezvédanye: Pitanyicske.* Kleine Frage. *Kérdéſetske.*

Quæſtor, ōris, m. *Dácho-berecz, kralyevszki* ali *orſzachki dáche priemitel*, peregr. *Pagadur.* 1. Seckel- *oder* Pfenning-Meiſter, Caſſirer, Renth-Meiſter, General-Einnehmer. *Fejedelmi*, avagy *kiralyi jövedelmet béſzedő*, V. *Perceptor N.* 1. Sunt autem quæſtores varii, *ut:* quæſtores urbani; quæſtores ærarii; quæſtores militares; quæſtores provinciales; quæſtores principis, ſive Auguſti. *Cic.* 2. apud *Feſt.* V. *Quæſitor N.* 2.

Quæſtōrium, ii, n. Cic. *Dachnicza, Dáchamejſtrova biſa, obchinzkoga dàch priemitela prebivaliſche.* s. Zoll-Haus; e. Rentherey; des Seckel-Meiſters, *oder* des Ober-Einnehmers Wohnung. *Komornyik-ház, &c.*

Quæſtōrius, a, um, Cic. *Dachnichki, Dachamejſterzki, Dáche priemitelu ſzlijſajuchi*, vulgo *Pagadurzki.* Dem Seckel- *oder* Pfenning-Meiſter gehörig, General-Einnehmeriſch. *Kints-tartóhoz-való.* V. *Camerarius N.* 1.

Quæſtuārius, a, um. *Dobichka ſelen, Penezolakom, po dobichku blepechi, za dobichek ſzluſechi, k-dobichku haſznovit* ali *ſzlijſajuchi.* Gewinn-ſüchtig, zum Gewinn dienlich *oder* gehörig. *Nyereségi, Nyereséghez-való.* Mulier quæſtuaria. *Senec.* V. *Proſtibulum.*

Quæſtuōsè, ſius, *Plin.* ſiſſimè, Senec. *Z-dobichkom, Dobitno, Dobichek donaſſajuch, Dobichka puno, k-dobichku haſznovito.* Mit Gewinn, Gewinn-reichlich, vortheilhafftig. *Nyereséggel, Nyerteſſen.*

Quæſtuōſus, a, um, ſior, ſiſſimus, Cic. V. *Lucroſus, Proficuus.*

Quæſtūra, æ, f. Cic. *Chàſzt Dacho-meſtra*, peregr. *Pagadurſztvo.* e. Würde eines Seckel- *oder* Pfenning-Meiſters, s. Renth-Meiſter-Amt, e. General-Einnehmers-Würde. *Kints-tartóság, Béſzedőnek méltósága* vagy *tiſzti.*

Quæſtus, ûs, m. *Penezni dobichek, &c.* V. *Lucrum, Utilitas, Negotiatio.* Facere quæſtum in aliqua re; Habere Remp. quæſtui: Aliquid quæſtûs causâ facere: In quæſtu aliquid relinquere: Furtis quæſtum facere: *Cic.* Lingua eſt in quæſtu: *id eſt:* venalis. *Quintil.*

Quālĭbĕt, *vel* Quālŭbĕt. *Adv.* Compos. ex *qua & libet.* Plaut. *Kud-goder hoches, kudagod, Povſzud.* Wo du wilt, allenthalben, allerwegen, überall. *Mindenfelé, Mindenütt, Akármelly-felé.*

Qualis, & le, Cic. *Kakov.* Was für welcher Art, waſerley, welcherley. *Miném, Mitſodás.* Quale *poëtice*, Ovid. V. *Qualiter.*

Quālĭſcunquĕ, *com.* quālĕcunquĕ, *n.* Cic. *Kakov-god, kakov-goder.* Er ſey wie er wolle, wie er auch iſt. *Akár miném: Imillyen, Amollyan.*

Quālislĭbĕt, *com.* quālĕlĭbĕt, n. *Kakov je dràg ali pozolyen, koiti drago.* Welcherley beliebt. *Miném tetzik, mint tetzik.* Formæ qualeslibet. *Cic.* Alii rectiùs leg. *quales libet.*

Quālĭtās, ātis, f. Cic. *Kakvócha, Verſzta, Oſzebitoſzt, Navlaſztitoſzt.* e. Beſchaffenheit, Eigenſchafft, Qualität. *Miném-uſég.*

Quālĭtĕr, *Adv.* Plin. V. *Quemadmodum.*

Quālĭtercunquĕ, *Adv.* Colum. V. *Quomodocunque, Utcunque.*

Quālus, i, m. Virg. *Czedilnyak, koſz za precséjanye.* 1. Moſt-Korb. *Muſthoz-való kosár.* V. *Corbis.* Item apud *Apul.* V. *Caniſtrum. &c.*

Quam, *Conj.* V. *Ac N.* 2. *Atque N.* 2. Contra facis, quàm pollicitus es. *Drugach chiniſh, negſzi obechal.* Du thuſt anders, als du es verſprochen haſt. *Ipen ellenkezőt tſelekſzel mint ſem igérted.* Hoc altius eſt, quam ut nos ſuſpicere poſſimus. *To je viſſe, nego dabi mi videti mogli.* Dis iſt höher, als das es wir ſehen könten. *Ez magaſabb, mint hogyſem láthatnánk.* Carior mihi es, quam quem offendam. *Dragſhi mi' jeſzi, neg dabi te' uredil, iliti zbantuval.* Du biſt mir lieber, als das ich dich beleidigen ſolte. *Kedvesſebb vagy te nékem, mint hogyſem én téget megbanthatnálok.* Humanior quam doctior

Digitized by Google

ctior est. *On je chlovechneji, neg vuchenéji:* ali: *On nè tak vúchen, kak chlovechen.* Er ist mehr freundlich als gelehrt: *oder*: Er ist nicht so gelehrt als freundlich. *Ez jóbban emberléget, mint sem tólts:* Avagy: *Ez nem ugy tudós, mint sem emberléges.* Eleganter postponitur vocibus *Pridie, Postridie, Posterus, Dies*, & sumitur fere pro *Postquam*. Pridie quam occideretur. Postridie quàm expectáram, ad me venit. Postero die, quam &c. *Hactenus Cic.* Die vigesimo, quam creatus erat, dictaturâ se abdicavit. *Liv.* 2. Est *Adv.* V. *Atque N.* 2. *Quantò, Quantopere, Quantùm.* Tam, quam: *&* Quàm, tam. *Tak, kak: Kako, tako.* So, als: Wie, so. *Ugy mint: Mint, ugy; Mint, olly.* Correlativa sunt: *ùt:* Tam te diligit, quàm si tecum vixerit. *Tak te' lyubi, kakti dabibil s-tobom sivel.* Er liebet dich eben so sehr, als hätte er mit dir gelebt. *Annyira szeret, mintha veledlakott-vólna.* Quàm bonus miles, tam malus civis est. *Kak dober vojnik, tak zlochesest je varaschan.* Wie gut er als Soldat ist, so schlecht ist er als Burger. *Valamint jó vitéz, úgy rosz polgár.* Nota præterea *Usus seq.* Quàm sint morosi, qui amant, vel ex hoc intelligi potest. Quàm valde universi admurmurârint. Dextera non tam in bellis, quàm in promissis firmior. Eósque, quàm [*pro* quantum] possunt, mollissimè substernunt. *Hucusque Cic.* Itaque, quàm quisque pessimè fecit, tam maximè tutus est: *pro* quantò pejùs fecit, tantò magis &c. *Sallust.* Quàm mallem, vinctos mihi traderet. *Liv.* 3. Auget significationem vocis sequentis, & usurpatur fere pro *Valde, Adeò N.* 1. Quàm multa vident Pictores, quæ nos non videmus. Tum quàm plurimis, modò dignis, se utilem præbeat. Sanè quàm refrixit. *Cic.* Eo tyranno, quàm, qui unquam fuit, sævissimo, & violentissimo in suos. *Liv.* 4. pro *Sicut*. Homo non, quàm isti sunt, gloriosus. *Liv.* 5. pro *Quandiu*. Vixítque tam diu, quàm licuit. Cic. *On je tak dugo sivel, kak dugo je mogel.* Er hat so lang gelebt, als er können. *Olly sokáig élt, melly sokáig élhetett.* 6. V. *Plus & Quam N.* 1. Ferramenta duplicia, quàm numerus servorum exigit. *Colum.*

Quàm dúdum, *Adv.* Plaut. *Vre zdavnya; kak zdavnya?* ali *kako dávno.* Schon längst, wie lang ist es? *Már régen, Melly régen?*

Quamlíbet, *&* Quamlúbet, *Adv.* Plin. *Kuliko je drágo, kak je drágo.* So viel, *oder* wie man will. *Akármint, Akarmennyire.* V. *Quamvis.*

Quam mox, *Adv.* Cic. *Kak berzo, kak szkora.* Wie bald. *Melly hamar.*

Quămōbrem, *Adverbialiter* Gic. V. *Cur? Quare?* 2. V. *Idcirco, Propterea.*

Quamplūres, *com.* ra, *n.* rium, *om.* Plaut. V. *Complures.*

Quam plūrĭmus, a, um, Cic. V. *Valde & Plurimus.*

Quamprīdem, *Adv.* Cic. *Kak dugo, kak zdavnya, od kojega chasza?* Wie lang? von welcher Zeit an? *Mennyi ideje.*

Quamprīmùm. *Adv.* Cic. *Kak najberse, kaj perzo.* Ehestens, auf das ehste, von stund an. *Mentól hamarébb.* V. *Valde & Citò, Illico.*

Quamvīs, *Conj.* Cic. V. *Etiamsi, Quantumcunque.*

Quandĭū, & Quamdju, *Adv.* Cic. *Kak dugo, kuliko vremena?* Wie lang? *Mig, Meddig.*

Quando, *Adv.* Cic. *Kada, kad', gda, koje vréme? vu kojem vremenu?* Wann, um welche Zeit? *Mikor, Ha midón?* 2. ponitur pro *Aliquando N.* 1. præcedente *Num:* Num quando Amici novi veteribus sint præponendi? *Cic. de Am.* 3. est *Conj.* V. *Quandoquidem.* Quando ità placet. Liv. *Pokebdobsze tak dopáda*, ali: *Pokebdob je tak polyno.* Dieweil es also gefällig ist. *Mivel úgy tetszik.* Quam quando complexus es, & tene. *Cic. l.* 10. *Fam. ep.* 12.

Quando gentium? *Plaut.* V. *Quando N.* 1.

Quandocunquĕ, *Adv.* Gic. *Kada-god. Kad-god, Gda-goder, koje-god vréme.* Wann immer, so offt und wann, auch zu welcher Zeit es wolle. *Akarmikor, valamikor.*

Quandolíbĕt, *Adv.* Lactant. V. *Quandocunque.*

Quandōquĕ, *Adv.* Cic. *Negda y negda.* Bisweilen... *Néha-néha.* V. *Aliquando N.* 1. *Nonnunquam.*

Quandoquĭdĕm, *Conj.* Cic. *Pokebdob, Pokedobe, Potlakam, Buduch da.* Sintemal, dann, nachdem, dieweil. *Miért-hogy, Mivelhogy.*

Quandūdum, *Adv.* Plaut. V. *Quàm dudum.*

Quanquam, *Conj.* Cic. V. *Etiamsi, Tametsi.* Scribitur & *quamquam.*

Quantĭcunquĕ, *Genit.* Cic. *Za kuliko-god.* Wie theuer immer. *Akármennyin.*

Quantillum, *Adv.* Dim. à *quantulum.* Plaut. *Kuliko malo, kak malo.* Wie wenig. *Mennyit, Melly keveset.*

Quantillus, a, um, Dim. à *quantulus.* Plaut. *kak mal, kak majuczek, kulichek.* Wie klein, so klein. *Melly kevés, melly kitsiny, Mennyitske,*

Quan-

Digitized by Google

Quantiſpĕr, *Adv.* Gœcil. *apud* Non. V. *Quandiu.*

Quantĭtās, ātis, f. Plin. *Kulikócha, 'velikócha po dusíni y ſirſini.* e. Gröſse nach der Länge und Breite. *Mennyiſég, A' dologuak nagyſága.*

Quantò, *Adv.* Comparativum poſt ſe poſtulat. Gic. *Kuliko, Z - kêm.* Je. *Mennyivel.* Quāto diutiùs abeſt, tanto magis cupio. Terent. *Z-kêm duſe nè ovde, z-tem vech ſelim.* Je länger ausbleibet, je mehr verlange ich. *Mennél tovább vagyon távol tőlem, annál inkább kivánom.* Quanto quis doctior, tanto humanior eſt. *Kuliko je gdo vuchenejſi, tuliko je chlovechneji,* ali *chlovechneſſi.* Je gelehrter einer iſt, je höflicher und freundlicher iſt er. *Mennyivel valaki tudóſabb, Annyival emberiségeſebb.*

Quantŏcĭŭs, *vel* Quantŏcўŭs, *&* Quantò ociùs, *Adv.* Glaud. Mamertin. *Kak berſe, z - kêm berſe z-têm bolye.* Je eher je beſſer. *Mennél hamarább, Mennyivel hamarább Annyival jobb.*

Quantŏpĕrĕ, *Adv.* ex *quantō & ŏpĕrĕ.* Cic. *Kak jáko.* Wie ſehr. *Melly igen.*

Quantŭlum, *Adv.* Dim. à *quantum.* Cic. V. *Quantillum.*

Quantŭlus, a, um, Dim. à *quantus.* Gic. V. *Quantillus.*

Quantŭlŭſcunquĕ, lăcunquĕ, lūmcunque, Gic. *Kak-god mal, kak-goder malaban, kulikogod majuczek.* So klein *oder* vvenig als, ſo gering als. *Akar mennyitske, valamennyitske.* Sed de hac mea, quantulacunque eſt, facultate quæritis. *Cic. 1. de Or. c. 20.*

Quantŭluſquiſquĕ, quantulăquæquĕ, &c. Gell. V. *Quantuluscunque.*

Quantùm, *Adv.* Gic. *Kuliko.* Wie viel? als viel, ſo viel als. *Mennyi.* Immenſum quantum, quantum maximè potuit. *Plin.* Nimium quantum: *Cic.* Immane quantum diſcrepat: *pro* maximè, plurimùm. *Horat.* Vir in tantum laudandus, in quantum intelligi virtus poteſt. *Vellej. l. 1. c. 9.*

Quantum, ti, n. *Subſtantivè.* Gic. *Kuliko, kak veliko.* Wie viel. *Mennyi.* Quantum in me erit. *Kuliko na moje bude.* So viel an mir gelegen iſt. *A' mi rajtam áll.* Quanti facis, *vel* æſtimas? *Za kuliko czeniſs* ali *preſtimavaſs? na kuliko derſiſs?* Wie hoch, *oder* vvie theuer ſchäzeſt? um vvie viel halteſt? *Mennyire betſülöd?* ità *Cic.* Quanti emiſti? *Za kuliko,* ali *kak drágoſai kupil?* Wie theuer haſt gekauffet? *Mint vetted?* *Mennyin vetted?* Plaut.

Quantumcunquĕ, *Adverbialiter* Cic. *Kuliko-god, kuliko mogúche.* So viel, als immer: ſo viel möglich. *Valamennyi, valamennyi lehet tőlem.* Quantumcunque poſſum. Cic. *Kuliko-goder ja premorem.* So viel, als ich immer vermag. *Valamennyit én tehetek.*

Quantŭmvīs, *Adv.* Gic. V. *Etiamſi, Tametſi.*

Quantus, a, um, Cic. *Kulik, kak velik.* Wie viel, vvie groſs. *Mennyi, melly nagy.*

Quantŭſcunquĕ, ăcunquĕ, ŭmcunque, Gic. *Kulik-god, kak-god velik, najbude kulik hoche.* Wie groſs immer, ſo groſs *oder* ſo viel es ſey, ſo groſs auch nur. *Valamennyi, Akarmennyi.*

Quantuslĭbet, tălibĕt, umlĭbet, Plin. V. *Quantuſcunque.*

Quantus quantus, a, um, *geminatum.* Terent. *Synon.* Totus quantus. *Veſzkak velik, kulik veſz.* Gantz ſo groſs. *Egéſz melly nagy. Akarmelly nagy.* Tu quantus quantus, nihil niſi ſapientia es. *Ti veſz kulik-god jeſzi, nizi nikaj negoſzama mudroſzt:* ali: *Tiſzi veſzſzama mudroſzt.* Du gantz ſo groſs du auch biſt, biſt nichts als lauter Weisheit. *Te egéſzen valami vagy, más nem banem tſak bőltſeség vagy.* Avagy: *Merő azon bőltſeség vagy.*

Quantusvīs, ăvīs, ūmvīs, Liv. *Kak-goder velik, velik kakti drágo.* So groſs als ſeyn kan, ſo groſs du vvilt. *Akarmelly nagy.* V. *Quantuſcunque.*

Quāproptĕr, *Adv.* Cic. V. *Quamobrem.*

Quāquā, *Adv.* Plaut. *Kud-god, iz koje-god ſztrane.* Wohin man vvill, es ſey auf vvas immer für einer Seiten. *Valamelly-felé, Akarmelly-felől.*

Quāquā versùs, *Adv.* Cic. *Povſzud, ſzvakud, na vſze ſztrane.* Allenthalben, auf alle Seiten. *Minden-felé.* Poſterósque ejus quaqua verſùs pedes habere. *Cic.* Al. leg. *quaque.*

Quāquam, *Adv.* Lucr. *Vſzakam, kud-god, po kojem-god meſztu.* Wo immer hin, durch einen jeden Ort. *Akár hová, Akármelly helyen által.*

Quāquĕ, *pro* quaqua. V. in *Quaqua verſus.*

† Quarantēna, æ, f. *Cheterdeſzeticza.* e. Zeit von viertzig Tägen, *Negyven-napi idő.* V. *Quadrageſima.*

Quārĕ, *Adv.* Gic. *Zakaj? Zaſto? Zhog kőga zroka? Zach?* Warum? vveshalben. *Miért? Mire?* V. *Cur.* ſumitur etiam *infinitè ſinè interrog.* 2. eſt *Conj.* V. *Ergo N. 1. & 2. Idcirco, Proinde N. 1. Propterea.*

Quartādĕcĭmāni, *vel* Quartādĕcŭmāni, ōrum, m. *plur.*

Digitized by Google

m. *plur.* Milites Legionis decimæ quartæ. *Vojniki iz cheternáiſzte cbete.* Soldaten von dem vierzehenden Hauffen. *A' tizennegyedik Seregből-való vitézek.* Tacit.

Quartāna, æ, f. (*ſubaud.* Febris.) Cic. *Chetvertacha, Chetvertacha, Chetvertodanicza, Zimlicza, Groznicza chetvertodnevna.* s. Viertägige-Fieber. *Negyed-napi hideglelés.*

Quartānus, a, um, *Chetverto-dnevni, chetverto-brojni, chetvero-redni.* Viertägig, der vierdte in der Zahl, *oder* Ordnung. *Negyed napi, negyedi, negyedik renden-való.* Febris quartana, *Plin.* V. *Quartana.* Quartāni, ōrum, m. *plur.* Milites Legionis quartæ. *Tacit.*

Quartārius, ii, m. Liv. *Cheterta ſztran mere.* Ein Viertel einer Maaſs, ein Vierling, Viertheil. *Mérték negyed réſze, Meſzſzely.* V. plura in *quadrans.* 2. apud *Feſt.* eſt Mercenarius, qui pro quarta quæſtûs parte alteri operam addicit.

Quarto, *Adv.* Varro. *Synon.* quarto loco, quarto ordine. *Cheterto-redno, Cheterto-meſztno.* Der Ordnung, *oder* dem Ort nach zum vierdten. *Negyedik renden.* V. *Quartus.* Quartò Conſul. *Cheterti po rédu vechniko-glavàr.* Der vierdte Burger-Meiſter. *Negyedik Polgár-meſter.*

Quartùm, *Adv.* Liv. *Cheterti pùt, Chetvarti-pùt.* Zum vierdtenmal. *Negyedſzer.* Aliqui, ſed perperam, *quartum* & *quarto* pro eodem uſurpant.

Quartus, a, um, Cic. *Cheterti, Chetvarti.* Der Vierdte. *Negyedik, Negyed.*

Quartusdĕcĭmus, a, um. *Synon.* Decimus quartus. *Chetirinaiſzti, Cheternadeſzti, chetveronaiſzti.* Der vierzehende. *Tizennegyedig.* Quartadecima Legio. *Tacit.*

Quăsi, *Adv.* Cic. *Kakti dabi, Ravno kak dabi, Tak kako dabi.* Als vvann, gleich als vvann, ſo vvohl als vvann. *Mintha, Mintegy, Ugy mintha.* Synon. *Haud aliter ac ſi, Perinde ac ſi, Ita ut, &c.* Qui quaſi ſua res, aut honos agatur, ita diligenter Nævii cupiditati morem gerunt. *Cic.* 2. V. *Pene, Fere N.* 1. Quantulus nobis videtur? mihi quidem quaſi pedalis. *Cic.* 3. V. *Quemadmodum N.* 1. Quaſi pueris, qui nare diſcunt, ſcirpea induitur ratis; &c. *Plaut.* 4. V. *Inſtar.* Permitto ſervis quoque quaſi teſtamenta facere: *pro* aliquid inſtar teſtamenti. *Plin.*

Quăsillāria, æ, f. Petron. *Dekla,* ali *ſaluzbenicza, koja koſſare noſzi, ali plete.* e. Dienſt-Magd, ſo die Körbleu trägt, *oder* flechtet: s. Kleppel-Mägdlein. *Kosárt hordozó,* vagy *Fűző ſzolgáló leány.* Item V. *Netrix.*

Quăsillum, i, n. Cic. V. *Calathiſcus.*

Quăsillus, i, m. Gato. *Koßieb.* V. *Quaſillum.* Speciatim hoc nomine notabatur ciſtula, in qua ancillæ quaſillariæ ſua penſa, aliáque ad lanificium pertinentia reponebant. *Propert.*

Quaſsābĭlis, is, *com.* le, *n.* Lucan. *Razbitliv, Ztuchliv, Zgnyetliv, Stoſze razmetati y razbiti more.* Zerbrechlich; das ſich zerbrechen, zerquetſchen und zerſtoſſen läſt. *Eltőrhető, Elrontható, Elbányható.*

Quaſsātio, ōnis, f. Liv. *Tuchenye, Lupanye, Bijenye, Treſzenye, Ruſſenye.* e. Zerſchlagung, Zerquetſchung, Erſchütterung. *Tördelés, Rontás, Rontſolás.* V. *Concuſſio N.* 1.

Quaſsātus, a, um. *Potert, Polúpan, Razmetan, Razbichen, Raztergan, Na zlo zpravlyen.* Zerſchlagen, zerrütelt, zerquetſcht, zerriſſen, zerſtoſſen. *Tördött, Romlott, Rontſolódott.* V. *Proſtratus, &c.* Claſſis quaſſata; *Virg.* Respublica quaſſata: *Cic.*

Quaſſo, as, āre, āvi, ātum, (Act. Freq. à *quatio*) Plaut. *Vechkrat terem, Razbitávam, Búbam, Tréſzem.* Offt zerbreche, erſchüttere, zerſchlage. *Tördelem, Rontom, Rontſolom.* V. *Affligo, Commoveo, Concuſſo N.* 1. *Confringo, Devaſto, Frango, Perfringo N.* 1.

Quaſſus, ûs, m. Cic. *Guſzto gibanye, treſzenye, potreſz.* Wiederholte Bevvegung, Erſchütterung. *Törés, Romlás.* V. *Quaſſatio.*

Quaſſus, a, um, Curt. *Razbit, Razdert.* Zerſcheitert, zerſchlagen. *Törött, Rázódott.* V. *Quaſſatus,* Reficit rates quaſſas. *Horat.*

Quătĕfăcĭo, is, ĕre, ēci, actum, (Act.) Cic. V. *Concuſſo N.* 1. *Commoveo. Perfringo N.* 1.

Quătĕnŭs, *Adv.* Cic. *Kuliko, kakjáko, nakuliko, kak dnogo, kak-dalko.* Wie viel, vvie ſehr, vvie vveit. *Mennyire, Meddig, Mig.* V. *Quantùm.* Eſt enim, quatenus amicitiæ dari venia poſſit. *Id. de Amic.* Quatenus de religione dicebat; Bibulo aſſenſum eſt: *pro* in quantum, qua parte, quantum ad eam partem. *Id. Fam. ep.* 2. 2. eſt *Conj.* V. *Quandoquidem.* Quatenus nobis denegatur diu vivere, relinquamus aliquid, quo nos vixiſſe teſtemur. *Plin. l.* 3. *ep.* 7.

Quătĕr, *Adv.* Varro. *Chetirikrat, Chetiri-pluta.* Viermal. *Négyſzer.*

Quătercentiēs, *Adv.* Vitruv. *Chetiriſztokrat.* Vierhundertmal. *Négy-ſzázſzer.*

Quătĕrdĕcĭēs, *Adv.* Cic. V. *Quadragies.* Alii interpretantur pro *quatuodecies.*

Quătĕrdēni, æ, a, *Diſtrib. plur.* Ovid. *Po cheterdeſzet.*

Digitized by Google

terdeſet. Je vierzig, je viermal zehen. *Negyvenen - Negyvenen.* Item V. *Quadraginta.*

Quăternārĭus, a, um, Plin. *Chetvero - brojni, chetveroni, chetveri, chetiri ou ſzebe zaderſavajuchi.* Vierzehlig: vier in ſich enthaltend. *Négy-ſzámú.*

Quăterni, æ, a, *Diſtrib.* Cic. *Po chetiri.* Je vier. *Négyen - Négyen.* Item V. *Quatuor.* Diebus quaternis latent. *Plin.*

† Quăternĭo, ōnis, m. *Chetvericza.* Vierzehlig Ding, ein jedvvede Sach ſo aus vieren beſtehet. *Négyes.*

Quătio, is, ĕre, *Prater. & ſup. obſol.* quaſſi, quaſſum. (Act.) V. *Agito N. 2. Percutio, Pulſo N. 1. Quaſſo.* Ariete mœnia quatere: *pro* arietare, cum violentia pulſare, percutere. *Liv.* Verbera alicui quatere: *pro* aliquem verberare. *Virg.* 2. Transl. V. *Affligo N. 2. Pulſo N. 2.* Ægritudine quatitur. *Cic.* Aliquem riſu quatere. *Horat.* 3. Alas quatere: *pro* crebrò movere, concutere. *Virg.* 4. Aliquem foras quatere: *pro* ejicere. *Terent.*

Quătrīduānus, a, um, Hieron. *Chetvero-dnevni.* Vier-tägig. *Negyed-napi.*

Quătrīdŭô, *Ablat. adverbialiter poſitus.* Cic. *Chez chetiri dni, ou chetirih dnevah.* Durch vier Tag, in vier Tagen. *Négy nap alatt, négy napon.*

Quătrīdŭum, i, n. Cic. *Vrême chetirih dnevah, Chetiri dána, chetiri dni.* e. Zeit von vier Tagen. *Négy napi idő.*

Quătŭor, & Quāttŭor, *Nomen Num. Card. Indecl.* Cic. *Chetiri.* Vier. *Négy.*

Quătŭordĕcĭēs, *Adv.* Plin. *Chetirinaiſztkrat.* Vierzehen-mal. *Tizennégyſzer.*

Quătŭordĕcim, *Nom. Adject. Num. Card. Indecl.* Plin. *Chetirinaiſzt, Chetternadeſzt.* Vierzehn. *Tizennégy.*

Quătuorvīrātus, ûs, m. Cic. *Chàſzt chetireh negdaſznyeh Rimſzkeh glavárov.* Die Würde und Hoheit der vier Römiſchen Herren. *Négy igazgató úrak méltosága.*

Quătŭorvĭri, ōrum, m, *plur.* Cic. *Chetiri negdaſznyi Rimſzki glavári, koji na obchinzke púte ſzkerb imali jeſzu.* Vier Herren, eine Obrigkeit zu Rom von vier Männern. *Négy igazgató urak.*

Quāxo, as, &c. *Feſt.* Al. leg. *Coaxo.* V. *Coaſſo N. 2.*

Quĕ, *Conj. poſtponitur.* Cic. V. *Ac N. 1. Atque N. 1. Et N. 1. & 2. Etiam.* Poſtpoſita ſæpe in unam vocem coaleſcit cum Nominibus, Pronominibus, Præpoſitionibus, Adverbiis, & Conjunctionibus: ut: *Uterque, Quisque, Abſque, Undique, Atque, &c.*

Quĕmādmŏdŭm, *Adv.* Cic. *Z-kakovim náchinom.* Auf vvas vveiſe. *Miképen. &c.* V. *Atque N. 3. Sicut. 2.* V. *Quomodo.* Leges cæteras quemadmodum obſervârunt? *Id. pro Dom. c. 27.*

Quĕo, is, īre, īvi, ĭtum, (Neu. Ànom. ut *Eo.*) Cic. V. *Poſſum.* Apud Poëtas in forma *Depon.* reperitur: *ut:* Forma noſci non quita eſt: *pro* non quibat, nequibat. *Terent.*

Quercĕrus, a, um, V. *Querquerus.*

Quercētum, ti, n. Varr. *Hraſztovje, Hraſztoviſche, Duboviſche, Hraſztovina, Hraſztovicza loza.* r. Eichen - Wald. *Tölgy-fás erdő, Tſeres.*

Quercĕus, a, um, Serv. &

Quercĭcus, a, um, Svet. *Hraſztov, Iz hraſzta.* Eichen, von Eichen-Baum. *Tölgy-fái.*

Quercĭnus, a, um, V. *Quercicus.*

Quercŭla, æ, f. Dimin. *Hraſztich.* Kleiner Eich-Baum. *Tölgy-fatska.*

Quercŭlānus, a, um, V. *Quercicus.* Item V. *Querquetulanus.* Porta querculana. *Plin. l. 16. c. 10.* ubi alii leg. *querquetulana.*

Quercŭs, ûs, f. Gic. *Hràſzt.* r. Eich-Baum, eine Eiche. *Tölgy-fa.* Fuit Jovi ſacra. *ità Virg.*

Quĕrēla, æ, f. Cic. *Tusba, Pritusba, Poteſchicza, Pritusenye, Poteſchavanye.* e. Klage. *Panaſz, Panaſzolkodás.* V. *Lamentatio, Conqueſtio.*

Quĕrēlo, as, &c. (Neu.) *vel* Quĕrēlor, āris, āri, ātus ſum. (Depon.) V. *Queror.* Poſtea eum querelantem invenimus. *Sero. in Ecl. Virg. 1.* A melioribus tamen Latinis inter *verba barbara* recenſetur.

Quĕrĭbundus, a, um, V. *Lamentabilis, Lamentarius, Querulus N. 1. Gemebundus.* Voce queribunda dicebat. *Cic.*

Quærĭmōnĭa, æ, f. Cic. V. *Querela.*

Querněus, a, um. Colum. V. *Quercicus.*

Quernus, a, um, Plin. V. *Quercicus.*

Quĕror, ĕris, ĕri, quæſtus ſum. (Dep.) Cic. *Poteſchavamſze.* Klage, beklage. *Sirva panaſzolkodom &c.* V. *Conqueror, Lamentor, Expoſtulo N. 4.* Queruntur ſemper aliquid. *Vſzigdarſze kaj-to túſe:* ali: *Vſzagdar kakvo-takvo pritusenye imaju.* Sie beklagen ſich allemal über etvvas. *Mindenkor valamin panaſzolkodnak.* Alicui, apud aliquem, *vel* cum aliquo de re aliqua queri. Multa graviter queri. *Hactenus Cic.* Super re aliqua queri. *Horat. 2.* Transl. In Silvis

querun-

Digitized by Google

queruntur aves: *pro* canunt, vocem ſuam edunt. *Virg. Horat.*

Querquědŭla, æ, f. Varr. *Ptiza ovodi y na zemlyi ſivucha: Pandurka, kakóska. &c.* e. Tauch-Ente, Kriech-Ente, Schmal-*oder* Graul-Entlein. *Vizen és ſzárazon élő madár, Búkó rétze, ſzártſa.*

Querquĕrus, a, um, Gell. V. *Algidus, Frigidus N. 1. Tremulus.*

Querquētŭlānus, a, um. *Hraſztja pun, z-hraſztjem naſzadyen.* Voll der Eich-Bäumen, mit Eich-Bäumen gepflanzet. *Tőlgyfákal tellyes*, vagy *ültetett.* Mons querquetulanus. *Tacit.*

Querquētum, i, n. V. *Quercetum.*

† Quĕrŭlo, as, &c. (Neu.) & Quĕrŭlor, āris, āri, ātus ſum, (Dep.) V. *Queror.*

Quĕrŭlus, a, um, Ovid. *Tuſtchbiſze, Poteſchavajúchbiſze, Tugujuchi, Pun túge y tuzbe, Tuſtiv, prituſtiv.* Klagend, kläglich, klaghafft, der ſehr klaget, voll Klagen. *Panaſzolkodó, ſiránkozó.* 2. Poëticè V. *Canorus.* Cicadæ cantu querulæ. *Virg.* Tibiæ querulæ. *Horat.*

Queſtus, a, um, Cic. *Kliſze tuſi, Tuſtchbiſze.* Der klaget, ſich beklagend, beſchvvärend. *A' ki panaſzolkodott.*

Queſtus, ûs, m. Cic. V. *Querela.* In Dat. & Abl. plur. *Queſtŭbŭs.*

Quì, *Adv.* V. *Quomodo.* 2. V. *Cur, quare. N.* 1. Cic. qui dum? *pro* cur igitur? *Terent.* 3. Da. Das. *Hogy.* Non quì argumentum narret, ſed quì maledictis reſpondeat. *Terent.* Item V. *Unde.* Nam quì mihi hoc eveniat, ſcio. *Id.*

Quī, quæ, quŏd, *Pron. Rel.* Cic. *Koi* ali *kî, koja* ali *kâ, koje.* Welcher, vvelche, vvelches. *Ki.* 2. V. *Quis.* Qui tantus fuit labor? quæ facultas? *Cic.* 3. V. *Qualis.* Xenophon qui vir, & quantus? *Cic.* In Abl. Sing. *quī* pro *quo, qua, quo.* In Dat. & Abl. plur. *quīs*, vel *quĕis* pro *quĭbŭs.* Nota *uſus ſeq.* Quicum, quocum, quibuſcum bellum geras: *pro* cum quo, cum quibus. *Cic.* Actiô maluimus iter facere pedibus, qui incommodiſſimè ambuláſſemus: *pro* utpote qui. *Id.*

Quĭă, *Conj.* Cic. *Kajti. Ar, Jer, Jere, Jerbo.* Weil, dievveil. *Mert.*

Quĭănam? *Adv. Interr.* Plaut. V. *Quare N.* 1.

Quĭănĕ? *pro* An quia? *Virg.*

Quicquam, n. Cic. V. *Quidpiam, Quisquam.*

Quicquĕ, V. *Quisque.*

Quicquĭd, n. Cic, *Sto-god, Kajgod, vſze, ſzve.* Was immer, alles. *Mind az valami, Egészen.* V. *Quisquis.*

Quīcum, Cic. *Z kém*, ali *z-kûm.* Mit vvelchem, *oder* mit vvelcher. *Kivel egyűtt.* V. in *Qui.*

Quīcunquĕ, quæcunquĕ, quŏdcunquĕ, cūjūs. cunquĕ, *Synon.* Quisquis, quilibet qui. Cic. *Kî-god, koi-goder, tko-god.* Wer auch immer, vvelcher immer. *Akár ki.* Nonnunquam ſeparatur: *ut:* Quod erit cunque viſum, ages. *Cic.* 2. V. *Qualiſcunque.* Quæcunque mens illa fuit, Gabinii fuit. *Id pro Rabir. poſtb.* 3. V. *Quantuſcunque.* Ut quodcunque militum contrahere poteritis, contrahatis. *Id. At. l.* 8.

Quĭd, *n. Interr. Subſtantiæ.* Cic. *Sto? kaj?* Was? *Mi? Mitſzoda?* Quid multa? *vel* quid plura? *vel* quid multis verbis opus eſt? *vel* quid quæris? *vel* quid opus eſt verbis? *Zaſtoſzu vnoge rechi?* ali: *Zaſto bibilo vnogo govoriti?* ali: *Kajbi vnoge récbi gubil?* ali: *K chemu je viſſe govoriti?* ali: *Pokajbi veeb récbi troſzil?* ali: *Zakajbi ti veeb govoril?* Was bedarffs viel Worte? *Mit beſzéllek ſokat?* Cic. *Quid tum deinque? quid tum poſtea? quid ergo? quid interea? quid demum?* Tranſitiones ſunt familiares *Ciceroni, Plaut. Terent.* quid mihi tecum? *Kaj ja z-tobom imam?* Was habe ich mit dir. *Mi közöm hozzád?* quid hominis es? *pro* quis homo. *Kajſzi ti za chloveka? kakovſzi ti chlovek?* Was biſt du für ein Menſch? *Mitſzoda ember vagy?* Cic. 2. *quid?* vel *quid quod:* pro *præterea, jam verò.* Cic. 3. *quid ita?* pro *cur ita.* Cic. 4. *quid tibi nomen eſt?* pro *quod, quale.* Plaut. 5. *Num quid borum dixti?* pro *An aliquid borum dixiſti.* Terent. *Uſus cæteros V. ſuis locis.*

Quĭdăm, quædam, quoddam, & quiddam. *Nekoiſzt anovith.* Jemand gevviſſer, etvvann einer. *Valaki bizonyos.* Item V. *Aliquis.* Nota *quoddam* Adjectivè, *quiddam* Subſtantivè accipi. *ita Cic.*

Quĭdĕm, *Adv.* V. *Profectò, Certè, Equidem.* In privatis rebus nullum meum officium deſiderabis, ne in publicis quidem. Philoſophi quidam, minimè mali illi quidem, ſed (at, tamen, attamen, verùm, verumtamen, autem) non ſatis acuti. *Cic.* Ego quidem hercle. Ego quidem certè. *Terent.* 2. V. *Saltem.* Spero me tibi cauſam probáſſe, cupio quidem certè. *Cic.*

† Quĭditās, ātis, f. *Kakovócha y bitje jednoga dugovanya.* Das Weſen eines Dings. *Mitſzodaság, Mivolta.* V. *Eſſentia.*

Quĭdnam? *n.* Cic. *Stoli? Kajli? Ter kaj?* Was doch? *Mitſzoda? de Mitſzoda?*

Quidni?

Digitized by Google

Quid ni? *pro* Cur non? *Zaſto nebi? Zakaj nè? Jer nè? Nekojda.* Warum nicht? vvarum das nicht? vvarum dann nicht? vvas dann? *Mièrt nem? Hogy nem?*

Quidpiam, n. *Nejſto, Nekaj.* Etvvas. *Valami, Valamennyire.* V. *Aliquantum, quispiam.* Si grando quidpiam nocuit. *Cic.*

Quidquam, *n.* à *quisquam* Cic. V. *quidpiam.* Ne quidquam, nihil quidquam. *Zeoſsemo niſta, Prekorupczè nikaj.* Gar nichts, überaus nichts. *Semmi ſem.*

Quidquè, *n.* à *quisque* Cic. *Vſzako, vſzey vſzako, vſze y ſzélédnye.* Jedes, alles und jedes. *Minden, mind és minden.* V. *Quidvis.*

Quidquid, n. Cic. V. *quicquid.*

Quid tum? Terent. *Ter kaj zato? Sto je zato? Ter kaj potlam? Ter kaj bude vre iz toga?* Was iſt hernach? vvas folget darauf? vvas vveiter? *Mi azért? oſztan mi?*

Quidvis, n. *Vſze, ſzve, ſto-god hochesh, ſto tì drágo.* Alles, vvas du immer vvilt. *Mind, Akár-mi tetſzik.* Ut quidvis perpeti mallent. *Cic.*

Quiēs, ētis, f. Cic. *Pokoj, Pochivek.* e. Ruhe, e. Raſt von der Arbeit. *Tſendeßig, Nyúgodalom.* 2. V. *Somnus.* Viſum eſt ei in quiete. *Cic. de Div. l.* 2. *c.* 66. 3. Transl. V. *Tranquillitas, Pax N.* 1. *&* 2. ita *Virg.* 4. Erat nomen Deæ Rom. *Liv.* In quiete, & pace vivimus: *Phrus.* & *Synon.* Tranquillis rebus, tacitis, & pacatis utimur. In utramque aurem, ut ajunt dormimus. Animis vacuis ſinè tumultu aut metu jucundiſſimè reſpiramus. Vitam tranquillam, remotam à procellis, ab invidiarum & judiciorum anfractibus longè poſitam, ab armorum ſtrepitu alienam ſequimur. Sinè vi, & periculo ad otium nos totos referimus. Ætatem otioſam, & dies ſerenos agimus. In otio deliteſcimus. &c.

Quieſcentia, æ, f. *Jul. Firmic.* V. *Quies N.* 1. *Otium N.* 1. *&* 2.

Quieſco, is, ĕrĕ, ēvi, ētum, [Neu.] Cic. *Synon.* Ferior, *vel* Ceſſo à labore; Sum in otio; quietem ago. *Pochivam, Mirujem, na miru jeſzem.* Ruhe, in der Ruhe bleibe. *Nyúgſzom.* 2. per *Synecd.* V. *Deſino, ſupersedeo.* Si ſapis, quieſce hanc rem modò petere. *Plaut.* 3. per *Metalepſin* V. *Dormio N.* 1. Eò cùm venio, Prætor quieſcebat. *Cic.* 4. V. *Permitto N.* 1. *Sino.* Tamen quieſcat rem adduci ad interregnum. *Cic.* 5. Transl. ad *inanimata.* Flamma quievit. *Virg.* 6. *quierim* pro *quieverim* habet *Cic.*

† Quiētantia, æ, f. V. *Apathia.*

Quiētè, *Adv.* Cic. *Pokojno, Mirovno, Mirno, Tiho.* Ruhig, ſtill. *Nyúgodalmaſon.*

Quiētus, a, um, Cic. *Pokojen, Miroven, Miren, Mirujuchi, Tih.* Ruhig, friedſam, ſtill. *Nyúgodalmas.*

Quilibēt, quælibet, quodlibet, *&* quidlibet. Cic. *Vſzaki, koi tiſze god vidi, koi drago.* Ein jeder, vvelcher dir beliebt. *Kiki mind, Akárki.* 2. Metaleptìcè V. *Obſcurus N.* 4. Bis ab Annibale captus, neque enim cùm quolibet hoſte res fuit. *Plin. l.* 7. *c.* 28. 3. quilibet unus *pro* quiſpiam. *Liv.*

Quīmātus, ûs, m. Plin. *Doba pet lèt, peterolétna doba.* Fünff-jährig Alter. *öt eſztendőskor.*

Quīn, *Adv.* Synon. *Cur non.* Cic. *Zakaj nè, zaſto nè.* Warum nicht. *Mièrt nem.* Quin taces? *Zakaj nemuchìsh? Zaſto ne-ſtùtiſh?* Warum ſchvveigeſt du nicht? *Mièrt nem halgatsz?* Terent. 2. *Kak ne, kaj ali kajti ne, da ne.* Wie nicht, dieweil nicht, das nicht. *Hogy nem, mert nem.* Synon. *quomodo non, ut non, quominus, quòd non, quia non.* Non poſſum, quin èx clamem. *Nemoremſze zderſati, da nebi zakriknul.* Ich kan mich nicht enthalten, das ich nicht aufſchreye. *Nem lehet, hogy fel-ne kiáltſak.* Cic. 3. *pro* qui non, quæ non, quod non. *Koi né. &c.* Welcher nicht, *oder* der nicht. *Ki nem.* In qua, quàm multa ſint vulnera, quis eſt veſtrûm, quin intelligat? *Cic.* 4. V. *Immo, inſuper, immo & etiam.* Quin volo, mentiare. *Terent. Heaut.* 3. 2. 5. Quin igitur? *Ter zakaj ne?* Ai vvarum nicht? *De mièrt nem?* Quin igitur ulciſcimur Græciam, & urbi faces ſubdimus? *Curt. l.* 5. *c.* 7. 6. Quin potius? *Ter zaſto ne rajßi?* Ai vvarum nicht lieber? *De mièrt nem bràmeſtebb?* Quin potius pacem æternam, pactóſque hymenæos exercemus? *Virg.* 4. *Æn.* Accipitur etiam *quin potius* pro *quin etiam, quin imo.* Hæc autem V. ſuis locis.

Quīnārius, a, um, Plin. *Peteri, petero-brojni, pet na broju, pet ou ſzebe zderſavajuchi.* Fünff-zählig, die fünffte Zahl begreiffend. *öt-ſzámú, öt-ſzámos, ötös.*

Quinarius, ii, m. (Nummus erat argenteus *quinque aſſibus* æſtimatus) Varr. *Peticza, Petàk, Petacha.* e. Müntze von fünff Grôſchen. *öt garaſos pénz.* Spectato hodierno uſu: *S'eſticza.* Ein Siebenzehner. *Egy Máriás.*

Quincenti, æ, a, *apud Vet.* Feſt. V. *Quingenti.*

Quinctilis, V. *quintilis.*

Quincuncialis, is, *ome*, le, *n.* Plin. *Pet unciib,*

Digitized by Google

ſüih imajuchi. Fünff Untzen habend. *ôt-két-lótni.* 2. Libra quincuncialis. *Vága* ali *mera deſzet lotòv.* e. Waag, *oder* Maaſs von fünff Untzen. *Tiz-lótos Font* vagy *mérô.*

Quincunx, uncis, m. Mart. *Pet uncij* iliti *deſzet lotòv.* Fünff Untzen, das iſt zehen Loth. *Tiz lótok.* Item V. *Quincuncialis N.* 2. 2. Pecuniam quicunce, *vel* ex quincunce elocare: *pro* quinque à centum mutuis datis nummis pro anno cenſu exigere. *Perſius.* 3. Ex mente Ciceronis *ordo in quincuncem* dicitur, cùm e. g. Arbores, certis intervallis, ita inter ſe diſponuntur, ut quacunque ſpectaveris, rectus ordo ſit. Dicitur autem quincunx à V littera, quæ quinque denotat, & in ejusmodi ordinibus per tres numeros obverſos ubique exprimitur. Aſpice ſubjectas figuras.

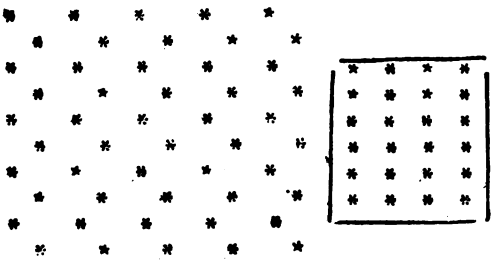

Quincŭpĕdăl, ālis, n. *Pet czepelisſev, ali nòg mera.* e. Richtſchnur, *oder* e. Maaſs von fünff Schuhen. *ôt lábu mérték. Synon.* Regula, *vel* Menſura quinque pedum. *Martial. l. 14. epig. 92.* ubi alii leg. *Quincŭpĕda.*

Quincŭplex, ĭcis, *om.* Mart. *Petero - vérſzt, Petero ſztruk, Petero-felyni.* Fünff-fältig, fünff-fach. *ôt-féle, ôt-rétü.*

Quindĕcēmvĭrālis, & le, Tacit. *Petnaiſzt glavarſzki, petnaiſzt chaſztnikov ſzpraviſchu ſzliſſajuchi.* Zum fünffzehen Herren *oder* Männern gehörig. *Tizen - ôt igazgató ſzrakhoz tartozandó.*

Quindĕcēmvĭrātus, ûs, m. *Lampr.* Dignitas quindecemvirûm.

Quindĕcemvĭri, ōrum, m. *plur.* Plin. *Petnaiſzt glavárov, petnaiſzt chaſztnikov.* Fünff zehen Herren. *Tizen-ôt igazgató úrak.*

Quindĕcĭēs, *Adv.* Cic. *Petnaiſztkrat, petnaeſzt-púta.* Funffzehenmal. *Tizenôtſzôr.*

Quindĕcim, *Nomo. Num. Card. Indecl.* Plaut. *Petnaiſzt, petnádeſzt.* Funffzehen. *Tizenôt.*

Quindĕcimvĭrālis, le. *Tacit.* V. *Quindecemviralis.*

Quindĕcimvĭrātus, *Lamprid.* V. *Quindecemviratus.*

Quindĕcimvĭri, *Plin.* V. *Quindecemviri.*

Quindēni, æ, a, *Liv.* & quīnīdēni, æ, a, *Nom. Num. Diſtrib.* Q iſtil. *Po petnaiſzt.* Je funffzehen. *Tizenôten-Tizenôten.* 2. eſt *Num. Card.* V. *Quindecim.* Plaut.

Quin ĕtĭăm, *Conj. vehementer amplificat & auget.* Gic. *Dapache, Terk tomu joſche, nego takaiſſe.* Ja auch, ja noch darzu. *Mig annakfelette, ſôt még.* Synon. *Quin imo, atque etiam, quin præterea, imo verò, imo etiam.*

Quingēnārĭus, a, um, Curt. *Petſzto vu ſzebi zaderſavajuchi, petſzto na broju* ali *navági imajuchi.* Fünffhundert in ſich enthaltend, von fünffhundert. *ôt-ſzázas, ôt-ſzáz mázát nyomó.*

Quingēni, æ, a, *per ſyncop. pro* quingentēni, æ, a, Curt. *Po petſzto.* Je fünffhundert. *ôt-ôt-ſzázan.* 2. apud Cic. V. *quingenti.*

Quingentēsĭmus, a, um, Cic. *Petſztotni.* Der Fünffhunderſte. *ôt-ſzázadik.*

Quingenti, æ, a, Cic. *Petſztò.* Fünffhundert. *ôt-ſzáz.*

Quingentĭēs, *Adv.* Gic. *Petſztokrat, Petſztopúta.* Fünffhundertmal. *ôt-ſzázſzor.*

Quīni, æ, a, *Diſtrib.* Cic. *Po pet, vſze po pet, pet y pet.* Je fünff, fünff und fünff. *ôt-ôt, ôtenôten.*

Quinimŏ, *vel* quinimmŏ, *Conj.* Gic. *Pache, Dapache, y kaj joſs vech je.* Ja vvohl, und vvas noch mehr iſt. *Sôt inkább.* V. *quin etiam.*

Quinquāgēnārius, a, um, Cato. *Petdeſzèt vu ſzebi zaderſavajuchi, petdeſzeto-letni.* Das funffzig begreiffet. funffzig-jährig. *ôtvenes, ôtven ſzámos, ôtven éjztendôs.*

Quinquāgēni, æ, a. *Nom. Num. Diſtrib.* Gic. *Po petdeſzét: Petdeſzèt y petdeſzèt.* Je funffzig. *ôtvenen-ôtvenen, ôtvenenként.* Item V. *quinquaginta.* Singul. *quinquagenus* pro *quinquaginta* uſus eſt Plin.

Quinquāgēliēs, *Adv.* V. *quinquagies.* Plaut. apud quem alii legunt *quinquagies*, idque rectiùs.

Quinquāgēsĭma, æ, f. (*ſubaud.* pars.) Cic. *Petdeſzetina, petdeſzeti dèl.* Der funffzigſte Theil. *ôtvenedik réſz.* 2. *Nedelya predkorizmena*, vulgo *faſſenzka.* r. Faſching-Sonntag. *Fársáng Vasárnap.* ità Eccl.

Quinquāgēsĭmus, a, um, Plin. *Petdeſzéti.* Der funffzigſte. *ôtvenedik.*

Quin-

Quinquāgiēs, *Adv.* Plin. *Petdeſzetkrat, petdeſzetpúta.* Funffzigmal. *ötvenſzer.*

Quinquāgintā, & tă, *Num. Card. Indecl.* Virg. *Petdeſzét.* Funffzig. *ötven.*

† Quinquangŭlāris, is, *com.* re, n. *Petero-uglaſzt.* Fünff-eckigt. *öt-ſzegû.*

Quinquātrŭs, ûs, f. & quinquātriă, ōrum, n. & quinquātria, ium, n. *plur.* Feſta minervæ ſacra, ſic dicta, quòd quinto poſt idus martias die celebrarentur. Sic & apud Tuſculanos *Triātrus, ſexātrus, ſeptimātrus*, vel *ſeptēnātrus*, & apud Faliſcos *Děcimātrus* vócabantur dies feſtæ, quòd in tertiam vel ſextam &c. ab idibus cujuſpiam Menſis diem incidebant. *ità Cic. Varr. Feſt.*

Quinquĕ, *Num. Indecl.* Cic. *Pet.* Fünffe. *öt.*

Quinquĕfŏlium, ii, n. Plin. *Petero-liſztna trâva.* V. *Pentaphyllon.*

Quinquĕfŏlius, a, um, Plin. *Petero-liſztni.* Fünff-Blättericht. *öt-levelû.*

Quinquĕlibrālis, *com.* le, *n.* Colum. &

Quinquĕlibris, *com.* bre, *n.* Vopiſc. *Poltretju oku imajuchi, petero-litreni*, vulgo *Petero-funtni.* Fünff-pfündig. *öt-fontos.*

Quinquĕmeſtris, *com.* ſtre, *n.* Plin. *Petero-meſzechni: Pet meſzeczev imajuchi, brojechi, ali ſztar.* Fünff-monatlich. *öt-hólnapi.*

Quinquēnnālis, *com.* le, *n.* Gic. *Vſzako pétо leto bivajuchi.* Alle fünff Jahr geſchehend. *öt-eſztendőben-eſő.* Celebritas ludorum quinquennalis: *id eſt* quolibet quinquennio evoluto recurrens. *Id.* 2. apud *Liv.* V. *quinquennis.*

Quinquennis, *com.* ne, *n.* Ovid. *Petero letni, pet let terpéchi ali ſztar.* Fünff-jährig. *öt-eſztendős.*

Quinquennĭum, ii, n. Cic. *Pèt gódiſcb, vrême pet lèt, petero-létje.* Fünff Jahr. *öt eſztendő folyáſa.*

Quinquĕpartītō, *Adv.* Plin. *Na petero, na pet ſztràn.* In fünff Theil. *öt réſzben.*

Quinquĕpartītus, a, um, Cic. *Na petero razluchen, ali razdelen.* In fünff getheilt. *öt réſzre oſztatott.*

Quinquĕprīmi, ōrum, m. *plur.* Cic. *Petericza naiſzi arejeb, ali naj-preſtimanejſzeb med vechniki.* Die fünff Aelteſten, *oder* vornehmſten in Rath. *öt legerebbek* vagy *kiváltképen-valók a' tanátsban.*

Quinquĕrēmis, is, f. Cic. *Ladja z-petero-rednemi veſzli, ladja imajucha pet redov véſzel.* Ein Schiff mit fünff Ruder-Bäncken. *öt rend evezőjű hajó.*

Quinquertio, ōnis, m. Liv. *Petere felye vojuvanye znajuchi boritel.* Ein Kämpffer, der ſich in fünfferley Gattungen des Kampffes übet. *Magát ötféleképen gyákorló bajnok.*

Quinquertium, ii, n. Feſt. *Petere felye borenye.* In fünfferley Gattungen des Kampffes beſtehende Übung. *ötféleképen-való hartz, gyakorlás* Huiusmodi artes erant apud Græcos *Jactus diſci, Curſus, Saltus, Lucta*, & *Jaculatio*: quibus Latini *Natationem* & *Equitationem* adjecerunt.

Quinqueſſis, is, m. *Plin.* Moneta quinque aſſes continens.

Quinquĕvĭr, ĭri, m. Cic. *Jeden zmed petoreize Chaſztnikov*, ali *glavárov.* Ein Fünffer, Fünff-Herr. *Egy az öt igazgató úrak-kezül.*

Quinquĕvĭrātus, ûs, m. Cic. *Synon.* Magiſtratus quinque virorum. *Chaſzt, y vrédnoſzt pet glavárov*, ali *ſzudczev.* s. Amt und Würde der fünff Männer, *oder* Herren. *öt ſzemélyből-álló méltóság.*

Quinquiēs, *Adv.* Cic. *Pétkrat, Pet-púta.* Fünffmal. *ötſzör.*

Quinquĭplico, as, are, avi, atum, (Act.) Tacit. *Petero-verſztim, Petero-ſztruchim, na pet verſzti napravlyam, Petero-verſzto chinim.* Fünfffach, *oder* fünffältig mache. *ötözöm.*

Quintādĕcīmāni, ōrum, m. *plur.* Milites Legionis decimæquintæ. Tacit. *Vojniki petnaiſzte chete.* e. Soldaten von dem funffzehenden Hauffen. *A' tizenötödik ſeregből-való vitézek.*

Quintāni, ōrum, m. *plur.* Tacit. *Pete chete vojniki.* e. Soldaten von dem fünfften Hauffen. *ötödik ſeregből-való vitézek.*

Quintānus, a, um, Liv. *Petero-redni, petoga reda, iz petoga reda.* Aus der fünfften Ordnung. *ötödik rendben-való.*

Quintārius, a, um, *Vitruv.* V. *Quinarius.*

Quintilis, *vel* quinctilis, is, m. Cic. V. *Julius N.* 2. Dictus à *quintus* vel *quinctus*, eò quod apud Romanos, ordine eſſet quintus illi enim annum à *Martio* auſpicabantur.

Quintùm, *Adv.* Liv. *Petich, Petikrat, Petipùt.* Zum fünfftenmal. *ötödſzör.*

Quintŭplex, ĭcis, *om.* apud *Vopiſc.* ubi alii leg. *Quincuplex.*

Quintŭplico, & quincŭplico, as, &c. V. *Quinquiplico.*

Quintus, a, um, Cic. *Pèti.* Der fünffte. *ötödik.*

Quintusdĕcĭmus, a, um, Liv. *Petnaiſzti, Petnadeſzti.* Der funffzehende. *Tizenötödik.*

Quippĕ, *Adv.* Gic. V. *Namque N.* 1. *Nempe N.* 1. *Utpote.*

Quippĭnī, *Adv.* Plaut. V. *Quidni?* 2. apud Vitruv. V. *Quippe.*

Digitized by Google

Quĭquĭ, quæquæ, quŏdquŏd. Cic. V. *quicunque N.* 1. Item V. *quĭque.* Plaut.

Quĭrīnālĭa ōrum, n. *Cic.* Dies festi Quirino, id est Romulo sacri.

Quĭrīnālis, *com.* le, n. *Virg.* Ad Quirinum pertinens.

Quĭrīnus, & quīrīnus, i, m. *Ovid.* Cognomen Romuli.

Quĭrītātio, ōnis, f. Liv. *Tuſno pomochi izkanye, milo nazavanye.* c. Klägliche Anruffung. *Sirášal ſegittégre hívát.* V. *Implоratio, Lamentatio, Conqueſtio.*

Quĭrītātus, ûs, m. Plin. V. *Quiritatio.*

Quĭrītēs, tum, & tium, m. *plur.* Cic. *propriè* dicti à Curibus urbe Sabinorum, ſicut Romani à Roma lcto ſubinde inter Romulum & Tatium fœdere, Romani & Quirites pro eodem populo ſunt habiti. *Apud Poëtas ſing* quĭrīs, ītis, m. *Ovid.* V. *Romanus.*

Quĭrĭto, as, āre, avi, atum, (Neu.) Gic. *Synon.* Quiritum, ſeu populi Romani auxilium imploro. V. *Implоro, Inclamito, Inclamo, Invoco, Queror.*

Quirrĭto, as, are, avi, atum. (Neu.) *Krúlim kakti neroſztecz.* Gruntze vvie ein Borg. *Nyikorgok mint a' kan diſznó.* Quirritant verres, Pardus rudit, oncat Aſellus. *Auct. Carm. de Philom.*

Quĭs? quæ? quŏd? *vel* quĭd? *Pron. Interr.* Cic. *Gdo? koi* ali *kí? koja* ali *ká? koje? kaj* ali *ſto?* Wer, *oder* vvelcher? vvelche? vvelches *oder* vvas? *Kitſoda? ki?* 2. V. *qualis.* Quis ego ſum, aut quæ in me eſt facultas? *Cic. de Am.* 3. Si quis, *pro* Aliquis. *Cic.*

Quiſnam, & quĭnam? quænam? quodnam? *vel* quidnam? Cic. *Ter gdo?* Welcher dann? *De ki? Vallyon kitſoda?*

Quiſpĭăm. quæpiam, quodpiam, *vel* quidpiam, aut quippiam. Cic. V. *Aliquis.*

Quisquam, quæquam, quidquam, *ſeu* quicquam. V. *Aliquis.* An quiſquam? Cic. *Jeli koi?* Ob jemand? *Vallyon valaki?*

Quisquĕ, quæque, quodque, *vel* quidque, *ſeu* quicque. *Cic.* V. *Omnis, quilibet.* Adverte ad *uſus ſeq.* Optimus quiſque eorum Quinto quŏquĕ anno Sicilia tota cenſetur. Quota enim quæque res evenit prædicta abiſtis? Huic pro ſe quiſque noſtrûm mederi debemus. Sua cujuſque animantis natura eſt. *ità Cic.* Quiſque munerabundi ad meum feſtinant conſpectum. *Apul.* Vix decimus quiſque eſt, qui noverit. *Plaut.*

Quiſquĭlĭæ, ārum, f. *plur.* Feſt. *Opadek*, plur. *Opadczi iz drévja, czvétja &c. ſzmet, ſzmetje, odtergek, odverſek*, plur. *odtertzki, odvertzi.* Alles kleines, das von den Bäumen abfällt: r. Auskehricht. *Hulladék, Apróltk, ſzemét, gaz.* 2. Transl. V. *Purgamentum N.* 2. *Nauci N.* 2. Omitto Clodianæ ſeditionis quiſquilias. *Cic.*

Quiſquĭlium, ii, n. *Plin.* Ex quo ſrutex ilicis, coccum proferens, quo veſtes tinguntur.

Quiſquĭs, quæquæ, quĭdquĭd, *vel* quicquid, *Synon.* quicunque, omnis qui. *Koi goder, kígod, gdo god, vſzaki koi.* Wer immer, ein jeglicher, vver auch, ein jeder der. *Akár ki, minden akárki.* Quisquis eſt ille. Cic. *Noj on bude gdo-god bocbe.* Er ſeye auch, vver er vvolle. *Akárki légyen.* 2. V. *Quicque.* Quocunque in loco quisquis eſt, idem eſt ei ſenſus. *Id.* 6. *Fam. ep.* 1.

Quīvis, quævis, quodvis, *vel* quidvis, *Cic.* V. *quilibet.* Quivis unus. *Vſzaki pőſzeb, vſzaki zőſzeb'.* Ein jeder beſonders. *Akár ki magánoſan.* Cic.

Quīviſcunquĕ, quæviſcunque, quodviſcunque, *Lucr.* V. *quicunque.*

Quŏ, *Adv.* Gic. *Kamo, kam?* Wohin? *Hová?* Quò abis? quò pergis? quò tenes iter? *Kam ideſs? kamo odhadyaſs!* Wo gehſt du hin? *Hová mégy?* Quò, eò *vel* hoc, *pro* quanto, tanto. *Z-kém, z-tém.* Je, ie. *Mennél, Annál.* Quo quiſque eſt ingenioſior, hoc docet laboriоſius. Cic. *Z-kém je gdo vetſega razuma, z-tém ſzterbliveji je, kada kŏga vuchi.* Je ſcharfſinniger einer iſt, je gröſſeren Fleiſs anvvendet er, da er einen lehren muſs. *Mennél valaki elmésebb, annál ſorgalmatoſsb midőn valakit tanit.*

Amplificatio.

Kí biſztreſſu pamet ima,
Ona ſze vech z-vuchenyem trúdi:
T zlochesſzta ſzvoja ſtima,
Tugya hvali, a' ſzvá kúdi.
Priproſzteje pak pameti,
Vſza prez ſzkerbi zna chiniti:
Ak' prem z-glave niſt' ni vzeti,
Hoche bolji od vſzeh biti.

Quŏ, *Conj.* Gic. V. *Ut N.* 1 *quòd N.* 1. *quaſi N.* 1. Neque id feci, quo tibi moleſtus eſſem. Plin. *Niti niſzem to zato uchinil, dabi tebi teſek y neprigoden bil.* Ich habe es nicht darum gethan, das ich dir dardurch beſchvvehrlich ſeyn ſolte. *Nem-ú azért iſzélekedtem, hogy azzal terhedre lennék.* Non eo dico, quo mihi venlat in dubium tua fides, Cic. *Toga negovorim zato, kak dabi ou tvojoj veri dvoil.* Ich ſage es nicht

Digitized by Google

es nicht darum, das ich (als vvann ich) an deiner Treue zvveiffle. *Ezt nem mondom azért, mintha a' te hivséged-felül kételkednèm.* Item V. *Quia, quoniam.* Non quo quicquam metueret. *Cic.* 2. ponitur *pro* ad quid, in quem usum aut finem? *K-chemu? za kakou haszen?* Worzu? zu vvas Ende? *Mi végre? Mi haszonra?* V. *Quare N.* 1. Quo mihi Fortunæ, si non conceditur uti? *K-chemu mi' jeszrechay blago, ako ga' vszoati nemorem.* Worzu ist mir das Glück und Reichthum, vvann ich nicht genieſſen kan. *Mit haszonal nékem a' szerensse és az gazdagság, ha nem élhetek.* Horat.

Quoad, *Adv.* V. *Donec, quandiu, quousque.* Tandiu, quoad te non pœnitebit: *Cic.* Eatenus exercuerunt, quoad voluerunt. *Id.* 2. V. *Quantùm.* Quoad ejus facere poteris. *Cic. Kuliko budeß mogel:* ali: *kuliko ti' moguche bude.* So viel du kanſt: *oder* ſo viel dir möglich ſeyn vverde. *A' mig tszelekedheted.* 3. apud Quintil. *Medtemtoga doklam.* Indeſſen biſs. *Adig medig.*

Quoădusquĕ, *Adv.* Svet. *Doklam zadnyich.* Biſs endlich. *Medig végezetre.* Item V. *Quoad N.* 2.

Quōcircā, *Conj.* V. *Quamobrem N.* 2.

Quōcunquĕ, *Adv.* Cic. *Kam-god, kamo ti' drago.* Wohin auch, allenthalben hin. *Akár hová.* Poëtæ dividunt per *tmesim.* Quo tes cunque cadent. *Virg.*

Quŏd, n. *Pron.* Cic. *Koje, kè, ſto, kaj.* Welches, vvas. *Mi.* V. *Qui, quæ, quod.* 2. V. *Quantum.* Quod ad me attinet. *Cic.* 3. Nam quod me accuſat nunc vir, ſum extra noxam: *pro* in quo, *vel* propter quod. *Terent.*

Quŏd, *Conj.* Cic. *Da.* Das. *Hogy.* Item V. *Quoniam.* Cùm tibi agam gratias, quòd me vivere coëgiſti. *Id. Att. l.* 2. 2. V. *Quare N.* 1. In viam, quòd te des hoc tempore, nihil eſt. *Id. l.* 14. *Fam. ep.* 12. 3. Eleganter præponitur particulis *ſi, utinam, niſi, ne, cùm, ubi.* ità *Cic. Caſ.*

Quŏdammŏdŏ, *Adv.* Cic. *Nekak, na ſztanoviti náchin, z-nekakvim náchinom.* Etlicher *oder* einiger maſſen, auf eine Art und Weiſe. *Valamiképen, valamimódon.*

Quŏlĭbĕt, *Adv.* Ovid. V. *Quocunque.*

Quōmĭnŭs, *Adv.* Cic. *Da ne.* Das nicht. *Hogy nem.* Nihil impedit, quo minùs faciam. *Nikaj me' ne pácbi, da nebi to vchinil.* Es verhindert mich nichts, das ich dieſes nicht thun ſolte. *Nintsokom réà mitrt ne tszelekednèm.*

Quŏmŏdŏ, *Adv.* vel veriùs *Abl.* Quŏ mŏdŏ. Cic. *Kak? na kakov náchin? z-kakvim náchinom.* Wie? auf vvas Weiſe, vvelcher Geſtalt. *Hogyhogy, Miképen.*

Quŏmŏdŏcunquĕ, *Adv.* Cic. *Kak-god, kakogoder.* Wie immer, vvie es vvolle, vvie es auch iſt. *Akármint, valamint, akármiképen.*

Quŏmŏdŏnam, *Adv.* Quŏ mŏdŏ nam, *in Ablat.* Cic. *Da kak, ter kako, kak da, kak pak?* Wie dann? *Mi formában?* V. *Quomodo.*

Quŏnam, *Adv.* Cic. *Ter kamo?* Wohin dann? *Hát hová?* V. *Quo Adv. N.* 1.

Quondam, *Adv.* Cic. V. *Olim.* 2. V. *Nonnunquam.* Virg.

Quŏnĭam, *Conj.* Cic. *Pokebdob.* In deme. *Mivelhogy.* V. *Quia.*

Quōpĭam, *Adv.* Terent. *V-kakov meszto.* Irgends Wohin. *Valamelly helyre.* V. *Aliquò.*

Quōquam, *Adv.* Cic. V. *Quopiam.*

Quŏquĕ, *Conj. Copulativa poſponitur.* Cic. V. *Etiam.*

Quōquō, *Adv.* Cic. V. *Quocunque.*

Quōquōmŏdŏ, *Adv. vel postiùs* Quōquō mŏdō, *Abl.* Cic. V. *Quomodocunque.*

Quōquōversùs, *Adv.* Cic. *Na koju-god ſztran, na vſze kraje.* Auf allen Seiten. *Akár melly-felé.* V. *Quaquaversùs.*

Quorſum, *Cic.* Quorſus, *Adv.* Senec. *Na koju ſztran?* Auf vvelche Seiten. *Mellyfelé.* V. *Quonam.* 2. Transl. Quorſum? *K-chemu? Pokaj?* Worzu? zu vvelchem Ende? *Mi végre?* V. *Quo Conj. N.* 2. quorſum igitur hæc diſputo. *Cic.*

Quŏt, *Nom. Numer. Indecl.* Cic. *Kuliko.* Wie viel. *Hány.* Ejus Correlativum eſt *Tot.* 2. V. *Singuli.* Sic *quot annis &c.* V. *Suis locis.*

† Quŏtă, æ, f. V. *Quantus.*

Quŏtannis, *Adv. vel veriùs* Quot annis, *Abl.* Cic. *Vſzako leto, vu vſzakom godiſchu.* Jährlich, alle Jahr. *Minden eſztendőnként, minden eſztendőben.*

Quŏt călendis, *Abl.* Plaut. *Napervi dan vſzakoga meſzeca.* Allezeit auf den erſten Tag des Monats. *Minden hónak elsö napján.* Sic dicitur *quot diebus, quot hebdomadis, &c.* pro *ſingulis diebus, &c.*

Quotcunque, *Nom. Indecl.* Manil. V. *Quotquot.*

Quŏtēni, æ, a, *plur. Diſtr.* Cic. *Kuliko-brojni, do kulikoga broja.* Auf vvie viel. *Hányan,*

Mennyin. Item V. *Quot.* Neſcio, quotenorum jugerum. *Cic.*

Quŏtīdiānō, *Adv.* Gic. V. *Quotidie.*

Quŏtīdiānŭs, a, um, Gic. *Vſzagdaßnyi, vſzagdanyi.* Täglich, alltäglich. *Mindennapi.*

Quŏtīdiĕ, & quōtīdiĕ, (*idem eſt de Derivatâ*) *Adv.* Gic. *Vſzaki dan.* Täglich. *Minden nap, naponként.*

Quŏtiēs, *Adv.* Gic. *Kulikokrat, kuliko puta.* Wie offt, ſo offt. *Hányſzor, Mennyiſzer.* Item V. *Quotieſcunque, quandocunque.* Antiqui ſcribebant *quotiens.*

Quŏtieſcunquĕ, *Adv.* Gic. *Kulikogodkrat.* So offt nur. *Valamennyiſzer.*

Quŏt menſĭbŭs, *pro* ſingulis menſibus; Vitruv. *Vſzaki meſzecz.* Monatlich. *Minden hónaponként.*

Quotquŏt, *Nom. Indecl.* Cic. *Kulikogod.* So viel immer, ſo viel nur. *Valahányan, valamennyin.* 2. V. *Singuli.* Quotquot annis. *Varr.* V. *Quotannis.*

Quŏtŭmus, a, um, *Plaut.* V. *Quotus.*

Quŏtŭplex, ĭcis, *um.* Grammatici. *Kulikoverſzten, kuliko-ſztruk.* Wie vielfältig. *Hány-féle.*

Quŏtus, a, um, Cic. *Koi na rédu ali broju, kuliko-redni, kulikobrojni, o-kojem broju.* Welcher an der Zahl, der quota vvievielſte. *Hányadik.* 2. Ex tot pars quota laudis erat? *pro* quantula, *id eſt* minima. *Ovid.*

Quŏtuſcunquĕ, tăcunquĕ, tumcunque, *Kuliigod.* Der vvievielſte immer. *Valahányadik.* V. *Quantuluscunque, Quantuscunque, Quăcunque.* Moverit è votis pars quotacunque Deos. *Tibull.*

Quŏtŭs quiſquĕ, quŏtă quæque, quŏtŭm quŏdque. *Ter gdo vſze? Ter koi vre? Ter kuliko anda?* Und vver dann? vvie viel dann? *Deki? De hányon?* V. *Ecquănam.* Quotus enim quiſque eſt, qui hanc ſectam ſequatur: *id eſt* pauci ſanè ſunt, qui *Cic.*

Quŏvīs, *Adv.* Plaut. V. *Quolibet.*

Quŏvīs gentium, *Terent.* V. *Quovis.*

Quouſquĕ, *Adv.* Gic. *Kak dugo? do kojega vremena? do koje dobe? dokle, doklam.* Biſs vvohin? vvie lang? *Mig, meddig.* Quouſque tandem abutêre Catilina patientiâ noſtrâ. *Id. Catil.* 1.

Quum, (*apud antiquos* quom.) *Adv.* Gic. V. *Cum Adv.*

(o)

R.

RĂbĭdē, *Adv.* Cic. *Ztochno, Béſzno.* Wütiglich. *Dühőſen.* V. *Furialiter, Furioſè.*

Răbĭdŭs, a, um, Auct. ad Her. *Béſzen, ztekel, ztochni.* Wütig, toll, raſend. *Dühős.* Canis rabidus. Plin. *Ztochni peſz.* Wütiger Hund. *Dühős eb.* Item Transl. V. *Furibundus, Furioſus.*

Răbĭēs, ēi, f. Cic. *Beſznócha, ztochnozt, jád peſzji.* Das Wüten der Hunde. *Dühőſig.* Item V. *Mania N.* 1.

Răbio, is, īre, & ĕre. [Neu.] Varr. *Ztéchem, jadovit jeſzem.* Wüte. *Megdühődöm.* V. *Inſanio, Furo.*

Răbiōsē, *Adv.* Gic. V. *Rabidē.*

Răbiōsŭlus, a, um, Cic. *Nekuliko béſzen, naztekel, Primahnit.* Etvvas vvütig. *Dühőſetske, veſzett ſzabású.*

Răbiōſus, a, um, Cic. V. *Rabidus.* Propriè dicitur de canibus, &c. *Transl.* de hominibus &c.

Răbŭlă, æ, m. Cic. *Berbotlyivecz najmre na praudi, Jezichlyivi praude Branitel, Praudáß.* r. Zungen-Treſcher, ſonderlich vor Gericht. *Sok ſzavú prókátor.* V. *Briatero, Loquaculus, Loquax, Garrulus & Legulejus.*

Rabuſcŭlus, a, um, Plin. *Synon.* Aliquantum ravus. *Sutkazt, Rigy, prisút.* Etvvas gelb, braun-licht. *Setét ſárgatska.*

Răcēmārius, ii, m. Colum. *Synon.* Sterilis pampinus. V. *Pampinarium.*

Răcēmātio, onis, f. Tertull. *Paperkovanye, iliti grózdja za bratovum ou vinogradu oſztavlyenoga pobiranye.* Das Nachſuchen der Weintrauben im Herbſt. *Gerezdelés, A' ſzőlő ſzedőktől elhagyatottnak keresgélése, mezgérlés.*

Răcēmātus, a, um, Plin. *Chebulyazt.* Weintrauben habend. *Szőlő fejes, gerezdes.*

Răcēmĭfĕr, ĕra, ĕrum, n. *Ovid.* Racemos ferens. V. *Racemiatus.*

Răcēmor, āris, āri, ātus ſum. (Dep.) Varr. *Paperkujem, grózdje po obranom vinogradu pobiram.* Nachleſe, etzle, nachſuche. *Bengézek, A' ſzőlő ſzedőktől elhagyatott ſzőlőt keresgetek.*

Răcēmōſus, a, um, Plin. *Grózdja, ali grozdeneb chebúly pun.* Voll Trauben. *Szőlő gerezdekkel rakva, gerezdes.*

Răcēmus, i, m. Virg. *Chebulya na grozdu.* Der Kamm oder Trappe am Trauben, daran die Beere hangen. *Szőlő fő, ſzőlő fürt, ſzőlő*

Digitized by Google

szőlő gerezd. Item per *Synecd.* apud *Horat.* V. *Botryo.* 2. apud Plin. *Vszakojachki chehulyaszti szád.* Allerley Frucht, ſo mehr bey einander hangende Beere hat. *Akarmi gerezdes gyümölcs.*

Rădiātio, ōnis, f. Plin. *Trákov szvetlih puszstyanye, leschenye.* e. Gläntzung. *Fénylés, Tündöklés.* Item V. *Fulgor.*

Rădĭātus, a, um, Cic. *Leschechiſze, szvetle tráke imajuchi.* Strahlend, Strahlen habend. *Fünnyel tündöklő, Fényes.* V. *Coruscus.* 2. Rota radiata: *id est:* radiis ſulta & inſtructa. *Varr.*

Rādīcālis, is, *com.* le, n. *Gluboko vkorenyen, prirodyen, prirodni.* Tieff eingevvurtzelt. *Mélen be-gyökerezett.* Humidum radicale: *Medici.*

Rādīcātus, a, um, Colum. *Zakorenyen, vkorenyen.* Eingevvurtzelt. *Meg-gyökerezett.*

Rādīcēſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Senec. *Pochinyam korenye puszstyati, korenimſze.* Anfahe zu vvurtzeln. *Gyökeret-verek.*

Rādīcĭtŭs, *Adv.* Plin. *Iz korena van, z-korenom, do korena, od korena.* Mit der Wurtzel, aus der Wurtzel. *Gyökerestől fogva, gyökeréig.* 2. Transl. V. *Penitùs.* Cic.

Rādĭco, as, āre, &c. (Neu.) &

Rādĭcor, āris, āri, ātus ſum, (Dep.) Plin. *Korenimſze, vkorenyujemſze, korenye dobiam* ali *puszstyam.* Wurtzele, Wurtzeln überkomme. *Meg-gyökeresem, gyökeresnő.*

Rādĭcōſus, a, um, Plin. *Korenaszt, korenya pun.* Voll Wurtzeln. *Gyökeres, ſok gyökerű.*

Rādĭcŭla, æ, f. Cic. *Korenecz, korenek, korenchecz.* s. Wurtzlein. *Gyökeretske.*

Rădio, as, are, āvi, ātum, (Neu.) Colum. *Szvetle tráke puszstyam.* Strahle, Strahlen gebe. *Fényleni.* V. *Coruſco, Fulgeo N.* 1. *Mico N.* 1. Galeæ geminis radientur, & auro: *paſſivè pro* ornentur: *vel in forma Depon. pro* radient. *Ovid.*

Rădĭŏlus, i, m. *Dim. à.* Radius. *Colum.* V. *Parvus* & *Radius.*

Rădĭōnus, a, um, Plaut. *Szvetleb trakov pun.* Voll Striemen *oder* Strahlen, gläntzlicht. *Tündöklő, Fényeſséges.* Synon. *Plenus radiis, multos radios emittens.*

Rădius, ii, m. Cic. *Siba zemlyo-mérczeo.* r. Meſs-Stab. *Mérőkhez-való páltzat ku.* 2. Transl. apud *Cic.* Solis radius: *Szuncheni tràt.* e. Sonnen-Strahl. *Nap-fény.* Et generatim V. *Fulgor, Splendor.* Oculi Radius. Gell. *Ochni tràk ali leszk.* r. Augen-Glantz. *Szem-fény.* 3. Textorum radius. Virg. *Tkalechki chunek.* s. Weber-Schifflein. *Bél-fonál vető.* 4. Radius rotæ. Virg. *Prechka o-kolu*, vulgo *Spicza.* e. Rad-Speiche. *Kerék küllő.* 5. Dicitur de rebus omnibus oblongis & in cuſpidem deſinentibus. *ità Plin. Cels. &c.* 6. Eſt *Linea* à centro ad circulum ducta. *Cic.*

Rādix, īcis, f. Cic. *Koren.* e. Wurtzel. *Gyökér, Gyükér.* Mittere, propagare radices. *Colum.* 2. Transl. apud *Cæſ.* Montis radices. *Dolnya szstran gore, nizina gore.* Das unterſte eines Bergs. *Hegy töve, allya.* Sic: In radice palatii. *Cic.* 3. Metaph. V. *Conſtantia, Firmitas, Perpetuitas.* Virtutis radicibus niti. Virtus altiſſimis defixa radicibus. Altiores habere radices, quàm ut evelli poſſint. Profundas vitia agunt radices. *Cic.*

Rādo, is, ĕre, rāſi, rāſum, (Act.) *Sztruſzem, Draplyem, Sztriſzem.* Schabe, kratze, abſcheere. *Meg-vakarom Nyírem, Beretválom.* V. *Erado, Extirpo &c.* Caput radere. Svet. *Glavu otolbati, obriti.* Den Kopff abſcheeren. *Megberetválni a' fejét.* Silvam radere: *pro* extirpare. *Lucr.* Tigna radere: *pro* Complanare, dolare. *Id.* Urbem radere: *pro* funditus evertere. *Curt.* Genas radere: *pro* Lacerare, laniare. *Cic.* Piſonis nomen faſtis radere: *pro* delere, expungere, eradere. *Tacit.* 2. Transl. V. *Praterlambo, Pratergredior, Pratervolo N.* 1. *Praterfluo N.* 1. Circeæ raduntur litora terræ. *Virg.* 3. Aures radere: *pro* ferire, moleſtiâ afficere. *Quintil.*

Rādŭlă, æ, f. Colum. *Sztrugacha, ſztrugalo*, peregr. *Ribeſeny.* s. Schab-Eyſen, Reib-Eyſen. *Hordó vakaró ſzerszám, Vakaró, Reſzelő.*

Rādŭlānus, a, um. *Oſztruſen*, peregr. *Zriban.* Abgeſchabet. *Levakartt, Levakartatott.* Pice radulana. *Plin.* Alii leg. *rabulana.*

Rājă, æ, f. Plin. *Morzka kamenicza, ſtirokaſzta riba, Ploßnaticza.* Ein breiter Meer-Fiſch, ein Roche. *Tengeri hal, ſullő, ſugér.*

Rallum, i, n. Plin. *Otka.* e. Pflug-Stecke, Ruthe, ein Schaber. *Szántó vas tiſztitő, vakaró ſzerszám.* Alii leg. *Ralla, æ, f.*

Rāmā'lĕ, is, n. Ovid. *Odſzechena*, ali *ochebnyena ſzvers, ſzuba ſzvers.* Abgehauener *oder* abgeriſſener Aſt, dürrer Aſt. *Nyeſett ág, Aſzszú ág.*

Rāmentă, æ, f. Plaut. V. *Ramentum.*

Rāmentōſus, a, um, *Cæl. Aurel.* Plenus ramentis.

Rāmen-

Digitized by Google

Rāmentum, i, n. Lucr. *Oſztruſek, oſztruſine, odpilek.* Abgeſchabtes Ding, Feilen-Staub. *Eſzték, Hántadék, Nyeſedék.* Fluminum ramenta: *id eſt* arenæ ex locis, per quæ fluvii decurrunt, abraſæ. *Plin.*

Rāmĕus, a, um, Virg. *Iz ſzövérsja.* Von Aeſten. *Ágból-való.* V. *Frondeus.*

Rāmex, ĭcis, m. Plin. V. *Hernia.* 2. Ramices *Num. plur. pro* Pulmonibus, *Plaut.* Item *pro* Perticis longis: *Colum.*

Rāmĭcōſus, a, um, Plin. V. *Hernioſus.*

Rāmōſus, a, um, Plin. V. *Frondoſus.*

Rāmŭlōſus, a, um, Plin. *Maloga ſzövérsja pun, kitisbaſzt, guſzto-ſzövérſaſzt, granaſzt.* Voll kleiner Aeſtlein. *Sok ágú, Lombos.*

Rāmŭlus, i, m. Cic. *Szövérſicza, mala kita, kiticza, graniczа.* s. Aeſtlein, s. Propffreiſs. *ágatska.*

Rāmus, i, m. Cic. V. *Frons, dä.* 2. *Transl. ad alia:* Miſeriarum ramos amputare: *Cic.*

Rāmuſcŭlus, i, m. Plin. V. *Ramulus.*

Rānă, æ, f. Cic. *Saba.* r. Froſch. *Béka.* 2. apud Colum. *Jezichna ſabicza,* iliti *Pekúchi otek pod jezikom.* Der Froſch auf der Zunge, e. Geſchvvulſt unter der Zungen. *Szájnak béka nevű nyavalyája.*

Rancĕo, es, ēre, ui, (Neu.) Lucr. *Pleſznivem, Pleſznio jeſzem.* Ich bin ſchimlicht. *Megſenyvedek, ſenyvedtt* vagy *potbadtt vagyok.* V. *Putreo.*

Rancĕſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) *Arnob.* Rancidus fio. V. *Putreſco.*

Rancĭdè, *Adv.* Gell. *Pleſznivo, vonylivo, ſzmerdliwo, gnyilo.* Schimlicht. *Senyvedtül, potbadttúl.* Synon. *Corruptè, fœtidè, putidè, putridè.*

Rancĭdŭlus, a, um, Juven. V. *Aliquantùm & & Rancidus, Putidulus.*

Rancĭdŭs, a, um, *Horat.* Rancĭdĭŏr, Juven. *Pleſznivo, od ſztarine zguzan.* Schimlicht. *Senyvedtt, potbadtt.* V. *putris, fœtidus.* 2. Transl. V. *Putidus. N.* 2. ità Plin.

Ranco, as, āre, āvi, ātum, [Neu.] Auct. Phil. *Kricbim kakti Riſz.* Schreye vvie ein Tieger-Thier. *Rikóltok mint a' tigris.*

Rancŏr, ōris, m. Pallad. *Pleſznivoſzt.* r. Schimmel. *Senyvedtség, Potbadtság.* V. *Putredo, Putor.* 2. Transl. *Nuternya* ali *Mukla ſzerda, ſztaro odurjavanye, merzenye, ſtajni názlob.* Heimlicher Zorn, alter Groll. *Titkos gyülölség.* Veteri rancore depoſito. *Hieron.*

Rānŭla æ. f. Apul. *Sabicza.* s. Fröſchlein. *Békát ka.*

Rānuncŭlus, i, m. Cic. V. *Ranula.* 2. apud Plin. *Sábjak, ſabja tráva.* r. Hahnen-Fuſs, s. Froſch-Kraut. *Boglár virág. Béka virág.*

Rāpa, æ, f. Colum. *Repa.* e. Rube, Rübe. *Répa.*

Rāpācĭă, ōrum, n. *plur.* Plin. *Czimna repina.* s. Rüben-Kraut. *Répa levelei, tſirái.* Nonnulli leg. *Rapicia* eodem ſenſu.

Rāpācĭdă, æ, m. Plaut. *Zgrablyivecz, Pograbitel.* r. Raub-Vogel, Entzucker. *Ragadó, Ragadozó, Elkapó.* V. *Fur, Prædo, Rapax.*

Rāpācĭtās, ātis, f. Cic. *Zgrablyivoſzt, grabeſtlyivoszt, na grablyenye poblepnoszt.* e. Entzuckung, die Begierd etvvas zu entzucken *oder* mit Gevvalt hinvveg zu nehmen. *Ragadozóság.* Item V. *Furacitas.*

Rāpācĭus, a, um, V. *Rapicius.*

Răpax, ācis, om, Cic. *Grabi rad, grabechi, zſzilum vzeti gotov, zgrablyiv.* Raubgierig, entzuckend, mit Gevvalt hinvveg nehmend. *Ragadozó.* Item V. *Furax, Prædabundus.* 2. dicitur de *inanimatis: ut:* Nihil rapacius (*pro* magis attrahens, appetentius) quàm natura. *Cic.* Ignis rapax: *Ovid.* Mors rapax. *Tibull.* Undæ rapaces, *pro* rapidæ. *Ovid.*

* Răphănīnus, a, um, Plin. *Rotkvin, Povertnichki, iz rotkve.* Von Rettig, zum Rettig gehörig. *Reteki, Retekből-való.*

* Răphănus, *vel* Rhăphănus, i, m. Plin. *Rotkva, Povertnicza.* r. Rettig, Rättich. *Retet.*

Răpĭcĭus, a, um, Gato. *Répni.* Was von Ruben iſt, zum Rüben gehörig. *Répából-való, Répábol-való.* Hinc *Rapicia,* V. *Rapacia.*

Răpĭdè, *Adv.* Cic. *Náglo, na jagmu, naglavczè, naglo tekuch.* Behend, ſchnell. *Sebeſzen.* V. *Properanter.*

Răpĭdĭtās, ātis, f. Gæſ. *Naglocba, naglaſzt vodè &c.* e. Schnelligkeit. *Sebeſzég.* V. *Properantia.*

Răpĭdus, a, um, Cic. V. *Properus.* Unde rapidior: *Curt.* Flumen rapidiſſimum: *Cæſ.* Hinc 2. Transl. *Oratio rapida* dicitur, quæ verborum copiâ, & numeri impetu concitata quaſi torrens fertur. *Cic.*

Răpīna, æ, f. Cic. V. *Præda N.* 2. *Furtum.* Item V. *Raptio.*

Răpīna, æ, f. Colum. *Repiſcbe, Meſzto s-répum poſzéjano.* s. Rüben-Feld. *Répás bely, Répa ágy, Répa-föld.*

Răpīnātŏr, ōris, m. *Lucil.* apud *Non.* V. *Rapacida.*

Răpĭo, is, ĕre, ui, aptum (Act.) Cic. *Grábim, zgrablyujem, naglo z-ſzilum jemlyem,* ali *odnaſſam.* Gevvaltſam vvegnehme, zu mir reiſſe, entzucke, entführe. *Ragadom, Elkapom, Erővel elvonſzom.* Virgines ad ſuprum

Digitized by Google

fluprum rapere: *pro* per vim auferre, abducere. *Liv.* Aliena rapere: *pro* vi auferre, prædari. *Cic.* Aliquem per omne ſpatium rapere: *id eſt* raptim & feſtinanter ducere, trahere. *Liv.* Aliquem ad mortem rapere: *pro* raptim morte mulctare, afficere ſupplicio. *Cic.* Aliquem ad pœnam rapere: *pro* punire. *Id.* Aliquem ad diſciplinam rapere: *pro* attrahere, impellere ad cognitionem diſciplinæ. *Id.* In invidiam aliquem rapere: *pro* adducere, exoſum & inviſum reddere, odium in aliquem concitare. *Id.* V. plura in *Odium*. Alicujus conſilium in contrariam partem rapere, *pro* interpretari. *Id.* Aliquem in jus rapere: *id eſt* compellere, ut ſe in judicio ſiſtat. *Horat.* Cupiditate rapi: *pro* abripi, allici, trahi. Cic. *Vu velikom poſelenyu biti, vu veliko poſelenye doſzpeti, od nagloga poſelenya obladanomu biti.* Von heftiger Begierd ſich übertwunden laſſen. *Nagy kivánſággal lenni.* Quo te effrœnata tua cupiditas rapiet? *Id.*

Vſzud zpuſztyena tvoja ſelya,
Kam te' neche vutopiti?
Z-tvôga ſitka zla bû melya,
Sgan kruh v-peklu hoches kliti.

Rāpiſtrum, ſtri, n. Colum. *Divja rotkva.* Wilder Rettig. *Repſin, vad retek.*

Rāpo, ōnis, m. *Varro* apud *Non.* V. *Rapacida.*

Raptim, *Adv.* Plin. *Grábech, grabeczlyivo, na zgrablyivechki nachin, zgrabczè.* Reiſſender-Weiſe. *Ragadon.* 2. V. *Properanter.* Hæc raptim ſcripſi. Cic. *Ovaſzem náglo piſzal.* Ich habe dieſes in Eyl geſchrieben. *Sietve írtam ezeket.*

Raptio, ōnis, f. Terent. *Grablyenye, z-ſzilum jemanye, ſzilno odpelyanye.* e. Entzuckung, mit Gevvalt-Nehmung, Abführung. *Elragadás, Elkapás, &c.* V. *Prædatio.*

Raptīto, as, āre, &c. Gell. ☞

Rapto, as, āre, āvi, ātum, (Act. Freq. à *rapio*) Plaut. *Z ſzilum zgrabívam, náglo vlécheм ali pelyam, ſzilno povlácbim.* Mit Gevvalt hinvveg reiſſe, ziehe, ſchleiffe, ſchleppe. *Kapdoſom, Hurtzolom, Hordozom.* Synon. *Frequenter trabo, rapio.*

Raptŏr, ōris, m. Horat. V. *Rapacida.*

Raptum, i, n. V. *Rapina.* Vivere raptō: *Liv.* De rapto, *vel* ex rapto vivere. *Ovid.*

Raptus, ûs, m. V. *Raptio, Abductio.* Refertur præcipuè ad ſtuprum. *Hinc* Virginis raptus. *Szilno divojke odpelyanye y obſzilenye, ſzila divojki vuchinyena.* e. Entführung und Gevvaltthätige Schvvächung einer Jungfrauen. *Erôſzakos elkapáſa valamelly leánynak* Ita *Cic.* Item generatim V. *Præda N.* 1. Tacit.

Rāpŭlum, i, n. Horat. *Repicza.* s. Rüblein. *Répátska.*

Rāpum, i, n. Plin. V. *Rapa.*

Rārē, *Adv.* Colum. *Synon.* Minus densè. *Rédko, negdiy negdi.* Dünn, vveit von einander. *Ritkáſon.*

Rārēfăcio, is, ĕre, ēci, actum, (Act.) Colum. *Rédkim, rédko chinìm.* Dünn mache. *Megritkítom.*

Rārēfactio, ōnis, f. Philoſ. *Na rédko razidenye* ali *razbajanye, na rédkom nachinyanye.* e. Dünnmachung. *Megritkítás.*

Rārēfīo, is, īĕri, factus ſum, (Paſs. Anom.) Lucr. *Rédek bivam.* Dünn vverde. *Megritkúlok.*

Rārentĕr, *Adv.* Cato. V. *Rarò.*

Rāreſco, is, ĕre, [Neu. Inch.] Colum. V. *Rarefio.*

Rārĭpĭlus, a, um, Colum. *Rédko - laſz, rédke láſzi,* ali *dlake imajuchi.* Dünn-härichte. *Ritka hajú, ritka ſzörü.*

Rārĭtās, ātis, f. Cic. *Rédkocha, Rédko-bivanozt.* e. Dünnigkeit, Seltſamkeit. *Ritkaſág.* Item V. *Infrequentia, Paucitas,* Plin. 3. *Transl.* V. *Præſtantia.*

Rārĭtūdo, ĭnis, f. Colum. V. *Raritas.*

Rārō, iŭs, ſĭmē, *Adv.* Cic. *Rédkokrat, malokad, malo gda, negda y negda.* Selten, nicht offt. *Ritkán.*

Rārŭs, a, um, Virg. *Rédek, neguſzt.* Dünn. *Ritka.* V. *Foraminoſus, poroſus & c.* 2. V. *Infrequens N.* 1. *Inſolens N.* 1. *Paucus.* Literas raras accipio. *Cic.* 3. Metalepticè V. *Præſtans.* Et quidem omnia præclara, rara. *Id. de Am. c.* 21.

Raſcĭa, æ, f. Geogr. *Raſzczianzka zemlya.* s. Rätzen-Land. *Rátz-Orſzág.* Provincia Illyrii, pars ſuperioris Mœſiæ, dicta à Raſca fluvio. Serviæ adjacet, cujus etiam nomine paſſim venit. V. in *Mœſia, Servia.*

Rāsĭlis, is, *com.* le, n. Virg. *Oſztruſliv, obritliv, podbritliv.* Das ſich ſchaben, *oder* ſcheeren läſt. *Vakarbató, Nyírbetô.* 2. V. *Raſus, a, um.* Ovid.

Rāsĭto, as, are, avi, atum, (Act. Freq.) Gell. *Vechkrat ſztruſem, ſztriſem, brijem.* Offt ſchabe, reibe, ſcheere. *Vakargatom, Nyiregetem, Borotváldogalom.* V. *ſæpe* & *Rado.*

Rāſor, ōris, m. Feſt. *Sztrugavecz, Oſztruſitel, Briavecz, Podbriavecz.* r. Schaber, Kratzer, Scheerer. *Vakaró, Nyírô, Borotválô.*

Raſtellum, i, n. Colum. *Zubachitze, Grablyi-*

Digitized by Google

cze, Motichicza. Ein kleiner Karſt, *oder* Rechen. *Gereblyétske, kapátska.*

Raſtrum, tri, n. Varro. *Zubache, Grablye.* r. Rechen. *Gereblye.* Item V. *Occa.* 2. V. *Ligo, ſarculum.* ita *Virg.* Num. plur. *Raſtrā, ōrum, n.* & *Raſtrī. ōrum, m.*

Rāsūra, æ, f. Colum. *Sztruganye, Sztriſenye, Brienye.* Das Schaben, Kratzen, e. Schabung, Kratzung, Beſcheerung. *Vakarás, Ny irés, Beretválás.* V. *Lævigatio.* 2. V. *Rasamentum.* ità *Veget.*

Rāſus a, um, Ovid. *Oſztruſen, oſztriſen, podbrit, obrit.* Geſchabet, gekratzet, beſchoren. *Vakartatott, Megnyírtt,* Item V. *Politus N. 1.*

Rāſus, ûs, m. Varr. V. *Raſura N. 1.*

Rătārĭa æ, f. *Gell.* Navis rati ſimilis.

Rătārĭus, ii, m. Paul. JCt. *Plobar; Plobo-ladje meſter,* ali *ravnitel,* peregr. *Flöſzar.* r. Floſsmann, Flöſſer. *Szál bajós, Tutalyos meſter.*

† Rătĭſĭcātio, onis, f. JCt. V. *Ratihabitio.*

† Rătĭfĭco, as, are, avi, atum, (Act.) &c.

† Rătĭhăbeo, es, ēre, ui, ĭtum, [Act.] JCt. *Latinè* Ratum habeo, ratum facio, ratum volo. Cic. *Za dobro zpoznávam, imam, ali derſim.* Gut heiſſe. *Meg-erősítem.* V. *Approbo, Confirmo N. 1. Comprobo, Affirmo.*

Rătĭhăbĭtio, onis, f. Ulp. *Za dobro vzetje, zpoznavanye,* ali *imanye.* e. Gutheiſſung, Genehmhaltung. *Meg-erősítés.* V. *Affirmatio, Approbatio, Comprobatio, Confirmatio N. 1.*

Rătĭo, ōnis, f. Cic. *Razbor, Razborje* &c. V. *Intellectus, Intelligentia, Judicium N. 2. Mens N. 1.* Expers rationis. V. *Demens, Irrationalis.* 2. V. *Ratiocinatio.* ità *Horat.* 3. *Rachun.* e. Rechenſchafft. *Szám.* V. *Computatio, Expenſitatio.* Supputare, *vel* ponere rationem cum aliquo. *Cic.* Injre, *vel* habere rationem cum aliquo. Gæſ. *Z-kem rachun vchiniti, rachune delati.* Mit einem rechnen, Rechnung machen. *Valakivel ſzámot vetni.* Ab aliquo rationes accipere. Cic. *Od kôga rachun vzeti.* Von einem Rechenſchafft nehmen. *Valakitûl ſzámot venni.* Alicui rationem alicujus rei reddere. *Kômu od chesza rachun dati.* Einem von etwas die Rechenſchafft geben. *Valamelly dologrûl volakinek ſzámot adni.* ità *Cic.* Hinc *Conſtare ratio* dicitur, cùm accepta & expenſa, *vel Tran l.* dicta & facta congruunt. *Tacit.* 4. V. *Cauſa N. 1.* Et quidem, cur ſic opinetur, rationem ſubjicit. *Cic. 2. de Div. 5.* V. *Argumentum N. 1.*

Ratio eſt, quæ demonſtrat verum eſſe, quod intendimus. *Auth. ad Her. l. 2. 6.* V. *Cura N. 1. Reſpectus N. 2.* Peto à te, ut mei, dignitat's meæ, rei familiaris &c. rationem habere velis. 7. V. *Conditio N. 1. Qualitas.* Nunc alia ratio eſt omnium rerum. 8. V. *Quantitas.* Pro ratione pecuniæ liberiùs tractatus eſt. 9 V. *Menſura, Modus, Conſilium N. 2. Inſtitutum N. 1. &* 2. *Lex, Jus, Præceptum, Via, &c.* Mea ratio in dicendo hæc eſſe ſolet. Omni ratione aliquem tueri. Laborioſiſſima vitæ ratio. Totius belli ratio deſcripta. Inire rationem faciendi aliquid. Pro ratione fructuum. Bene vivendi rationem hominibus dare. Certam conſtituendæ pacis rationem tenere. *Hactenus Cic.* 10. Duplex eſt orationis ratio: *pro* genus. *Id.* 11. Nihil cum eo rationis habui: *id eſt:* nihil negotii, vel commercii, nullam ſocietatem aut conſvetudinem. *Id. 4. Ver.* 12. Ea noſtra ratio eſt, (*id eſt* propoſitum, deſiderium) ut omnes boni faveant, omnes improbi oderint. *Id. Quin. Fr.* 13. Conſulere ſuis rationibus: *id eſt* rebus. *Id.*

Rătĭōcĭnātio, ōnis, f. Cic. *Razumno z-ſzobom dokanchanye, pametno razloſenye, razlog.* e. Vernünfftige Nachforſchung, Nachſinnung, Schlieſſung. *Okoskodás, Elmélkedés.* Item V. *Argumentatio.*

Rătĭōcĭnātīvus, a, um, Cic. *Razloshyiv, Razumno razloſni, pametnomu razboru ſzlüſſajuchi.* Vernunfftmäſſig, zum Vernunfft-Schluſs-gehörig. *Okoskodáſra-való.*

Rătĭōcĭnātor, oris, m. Cic. *Pametno-razloſnik.* Vernünfftiger Schlieſſer. *Okoskodó.* Item V. *Calculator.*

Rătĭōcĭnĭŭm, ii, n. Colum. V. *Ratiocinatio, Calculatio N. 1.*

Rătĭōcĭnor, aris, āri, ātus ſum. (Dep.) Cic. *Z-razumom dokanchavam, razlog chinim, z-razumomſze ſzpominam.* Vernünfftig ſchlieſſe, nachſinne. *Okoskodom, Magamban megbányom.* Item V. *Argumentor. 2.* V. *Calculo, Computo N. 1.* De pecunia ratiocinari. *Id. 2. de Inv. c. 29.*

Rătĭōnābĭlis, is, *com.* le, n. Ulp. *Razumno rechen* ali *vuchinyen: Razloſni, Razborit, Priſztojni.* Nach der Vernunfft geſagt *oder* gethan: bequem. *Okoſságos.* Item V. *Rationalis:* ita *Quintil.*

Rătĭōnābĭlĭtĕr, *Adv.* Apul. *Razumno, z-razumom.* Vernünfftiglich. *Okoſon.* V. *Prudenter.*

Rătĭōnālĭa, ĭum, n. *plur. Subſtantivè.* Ulp.

Knige

Digitized by Google

Knige rachunzke. s. Rechen-Buch. *Számvetö* vagy *számtartó könyv.* V. *Logarium.*

Rătiōnālis, is, *com.* le, n. Auth. ad Her. *Razumen, Razumni, Razumlyiv, Razum imajuchi, Razborni.* Vernünfftig, Vernunfft habend. *Okot, okoskodó.* Item V. *Ratiocinativus.* ita *Auth. ad Her.*

Rătiōnālis, is, m. *Substantivè*, Lamprid. V. *Administrator, Curator N.* 1. *Fiscus N.* 5. *Calculator, Logista.*

Rătiōnālĭtās, ātis, f. Tertull. *Razumnoszt, Razboritozt.* e. Vernünfftigkeit, Verständigkeit. *Okosság.* V. *Intellectualitas.*

Rătiōnālĭtĕr, *Adv.* Senec. V. *Rationabiliter.*

Rătiōnārĭum, ii, n. Svet. V. *Rationalia.*

Rătiōnārĭus, a, um, Ammian. *Rachunzki, rachunarzki.* Zur Rechnung gehörig. *Számvetésbez-való.*

Rătiōnārĭus, ii, m. Modestin. JCtus. *Rachúnov priemitel.* r. Rechen-Meister. *Számtartó.* V. *Calculator, Logista.*

† Rătiōnātor, oris, m. V. *Rationarius.*

† Rătiōnista, æ, m. V. *Rationarius.*

Rătis, is, f. Cic. *Plobo-ladja, Povodnicza, Derveni szlogh, Darvena povodnicza*, peregr. *Flosz.* s. Flos, Flös, e. Flott. *Szál hajó, Tutoly.* 2. Poëticè per Catachresin V. *Navis.* Servare omnem ratem: *id est:* Totum negotium bene & feliciter procurare. *Prov. Plauti.*

Rătĭtus, a, um, *Plin.* Ad ratem spectans.

Rătiuncŭla, æ, f. *Dim.* Cic. *Mali zrok, zrechecz.* Kleine *oder* geringe Ursach. *Okotska.* Item *Mali rázlog.* Kleiner Vernunfft-Schluss. *Okosságotska.* 2. apud Terent. *Rachunecz, malabnoga dugovanyicha ratbun.* e. Kleine Rechnung. *Számvetésetske.*

Rătō, *Adv.* Tertull. V. *Certè, Constanter, Firmè, Perseveranter.*

Rătus, a, um, Particip. à *Reor.* Cic. *Stimajúchi, szudétchi, tak derszechi, ki je slimal*, ali *tak derszal* iliti *szudil.* Der gemeynt, *oder* gedacht hat. *A ki felöl véltek.* 2. est Nom. & accipitur pro *Certus, Constans, Fixus N.* 2. *Perseverans.* Jussum ratum; Astrorum ordines rati. *Cic.* Mihi ratum est: *pro* Approbo, Confirmo. *Za sztanovito derszim, za dobro zpoznávam, Tatszem z-menum odluchil ali dokonchal.* Ich habs bey mir beschlossen. *Est magamban eltökélletem, elhittem.* Pro rata parte: *vel absolutè* pro rata: *id est* habita ratione proportionis. *Poleg odluchene sztrani, kuliko na moju sztran dojde.* Nach behörigem Theil. *Tulajdon részre szerint.* Pars rata. *Vszakoga praudeno odluchena sztran*, ali *dél.* Der gevvisse und behörige Theil. *Kinek-kinek tulajdon része.* Rato tempore: *pro* certo, præstituto, stato. *Hactenus Cic.* Judicium ratum: *id est:* Constans, & in eodem permanens sententia. *Senec.* Preces ratæ, *pro* exauditæ. *Ovid.* Vita rata, *pro* Constans, tuta, perpetua. *Virg.*

Rāvastellus, a, um, *Dim.* à Ravus. *Plaut.* V. *Rabusculus.* Alii leg. *Ravistellus.*

Rāucă, æ, f. Plin. *Kukecz*, ali *Chervkorénye kvarlchi.* Ein Wurm, der die Wurtzeln verdirbt. *Fa gyökér veszt ő férgetske.*

Rāucē, *Adv.* Servius. *Hrebavo, Piszkutlivo, gerlo-mukno, zamuklo.* Heiserig. *Rekedtsük.*

Rāucēdo, ĭnis, f. Plaut. *Piszkutlivozt, Gerla muknoszt, Hrebavozt, Hrapavoszt, Zamukloszt, Izmuknutje.* e. Heiserkeit. *Rekedtség, Bérekedés, Rekedezés.*

† Rāuceo, es, ēre, ui, (Neu.) V. *Raucio.*

Rāucesco, is, ĕre, (Neu. Inch.) *Zamuknujem, Mukli* ali *piszkutliv bivam.* Heiser vverde. *Rekedezem, Bérekedezek.*

Rāucio, is, īre, si, sum, (Neu.) Lucill. *apud* Priscian. *Muknem, Piszkutam, Hrebam, Mukló gerlo imam.* Ich bin heiser, heisere Stim habe. *Rekedező vagyok, Bérekedtem.* V. *Raucesco.*

Raucīsŏnus, a, um, Catull. *Mukló-glasz, Mukló-glaszen.* Heiser thönend. *Rekedt szavú, Bérekedtt.*

Raucĭtās, ātis, f. Plin. V. *Raucedo.*

Rāucus, a, um, Cic. *Mukli, Zamukli, Piszkutliv, Hrebav, Hrapav.* Heiser. *Rekedt, Rekedező.* 2. Metonymicè *Prestajúchi, Henyajúchi, Pomenyszavajúchiszse.* Aufhörend, abnehmend. *Henyélő, elfogyó, megfáradtt.* V. *Fessus.* Ipse rumor jam raucus factus est. *Cic.*

Rāudus, i, m. *Neobdelani bruncz, Medo.* Unausgearbeitet Ertz. *Késsítetlen értz.* V. Æs *N.* 1. Nam apud *Veter.* Raudus, a, um, *idem erat ac* Rudis, non elaboratus. *Varr.*

Rauduscŭlum, i, n. *Falachecz bruncza.* Ein Stücklein von Ertz. *értzetske.* Item V. *Pecunia N.* 1. Nec me rauduſculum movet. *Cic.*

Rāvĭdus, a, um, Colum. *Suto-chernkazt, Temno-sutkaszt.* Schvvartz-gelb, gelb-grau. *Feketélló, sárga, barna, setét sárga, szőke.*

Rāvio, is, īre, [Neu.] Plaut. *Piszkutlivo govorim, krtchim do mukloszti.* Heiserig rede, ich schreye mich heiser. *Rekedtre beszélek.* V. *Raucio.*

Digitized by Google

Rāvis, is, f Plaut. V. *Raucedo.*

Rāvŭlus, a, um. *Dim. à* ravus. *Sidon.* V. *Aliquantùm & Ravus N.* 2.

Rāvus, a, um, *Cic.* apud *Non.* V. *Ravidus.* Oculi ravi: *id est:* coloris inter flavum & cæsium medii, *seu* ex fulvo & nigro misti. *Varro.* 2. V. *Raucus.* Vox rava. *Fest.* Hinc *Rabula* v mutato in *b*, quòd ad ravim clamet. *Id.*

† Reactio, onis, f. *Synon.* Contra *vel* Vicissim actio.

† Reăgo, is, &c. *Synon.* Contra *vel* Vicissim ago.

Rĕædĭfĭcŏ, as, &c. (Act.) Cic. *Pak sztavim, poderto sztanye popravlyam, drugòch napravlyam.* Wiederum baue. *Ujonnan felépitem.* V. *Denuo & Ædifico N.* 1. *Instauro.*

Reădopto, *vel* Rĕdădopto, as, &c. *JCt.* V. *Denuo & Adopto.*

Reădūnātio, ōnis, f. V. *Redadunatio.*

† Reālis, is, *com.* le, n. *Dugovanyszki, Vu chinu takov, Isztinzki, Pravedni.* Würcklich, thätlich. *Dolgi, lgaz, Tselekedettel ollyan.* Latinè *Re ipsa existens, opere talis, genuinus.*

† Reālĭtās, ātis, f. *Dugovanyszto, Isztinztvo.* e. Würcklichkeit, Thätigkeit. *Valóság.*

† Reālĭtĕr, *Adv.* V. *Reapse.*

Reapsĕ, *pro* Rē ipsā. Cic. *Vu chánu, ù delu, ù tvoru, ùszebe, szasztonovito, za isztinu.* In der That selbst, würcklich, wahrhafftiglich. *Tselekedettel, valójában.*

Reassūmo, is, &c. *Plin.* V. *Denuo & Assumo.* Apud eundem Alii rectiùs leg *Resumo.*

Rĕātŭs, ûs, m. Quintil. *Sztaliß grésznika, vreme vu pregreßki poszlavlyenoga, dußnoszt podneszti pokoru za pregreßku.* Der Stand eines Ubelthäters, e. Schuldigkeit der Ubertrettung. *Vétekben-való lélekzét, Büntetésre-való érdemeßég.* 2. V. *Culpa N.* 1. *delictum, Pravaricatio N.* 1. Apul.

Rĕbaptīzo, as, &c. *Honor. & Theodos. lib.* 2. *Cod. tit.* 20. *leg.* 2. V. *Denuo & Baptizo N.* 1.

Rĕbellātio, ōnis, f. Tacit. *Szuprot-vojuvanye, Proti glaváru orutja podignenye, zpuntavenye.* e. Widersetzung der Unterthanen, r. Auffland. *Támadás, Ellene támadás, Párt ütés.* V. *Defectio N.* 2. *Perduellio.*

Rĕbellātŏr, ōris, m. *Proti vojuvavecz, Puntar, Odmetnik.* r. Auffrührer, Rebelle. *Pártütö, Urára támadó.* V. *Defector, Perduellis.*

Rĕbellātrix īcis, f. Liv. *Szuprotsztavkinya, Puntarica, kisze szuprot szpolom Poglavárom poszlavlya.* e. Auffrührerin. *Párttöné.*

Rĕbellio, ōnis, f. *Trebell.* V. *Rebellatio.*

Rĕbellis, is, *com.* le, n. Curt. *Znevoren, Puntarzki, szuprotisze poszlavlyajuchi, Podlosnoszt odbitajuchi.* Auffrührisch, wvieder-spenstig. *Pártütö.* V. *Perduellis* in fine.

Rĕbellĭum, ii, n. Liv. V. *Rebellio.*

Rĕbello, as, are, avi, atum, (Neu.) propriè dicitur de iis, qui aliquando victi, & in deditionem recepti, bellum instaurant. Cæs. *Synon.* Bellum redintegro, Pristina bella renovo, Desciscо, Deficio. *Szuprotszztajem, Puntarimsze, Proti praudenomu poglaváru orusje poditsem.* Mich wviederſetze, ich bin aufrührisch, von meinem Ober-Herrn abfalle. *Ellenkezem, Pártot-ütök, Felszámadok.*

Rĕbĭto, as, are, avi, atum, (Neu. Freq.) Plaut. V. *Redeo.*

Rĕbŏo, as, āre, āvi, ātum, (Neu.) Virg. V. *Remugio, Resono.*

Rĕbullio, is, īre, &c. V. *Ebullio N.* 1. *Valde & Bullio, Denuo & Bullio.* Item *Actiò* Lucerna fervens oleum rebullivit in ejus humerum: *pro* bulliendo ejecit. *Apul.*

Rĕcalcĭtro, as, &c. *Horat.* Synon. *Calcitro, Contra calcitro, Resisto, Repugno.*

Rĕcalco, as, &c. *Colum.* V. *Denuo & Calco.*

Rĕcăleo, es, &c. *Virg.* Synon. *Iteratò* vel *Valde caleo.*

Rĕcălesco, is, &c. Cic. *Denuo calesco.*

Rĕcalfăcio, is. &c. Ovid. *Iteratò Calfacio.*

Rĕcalfīo, is, &c. Scribon. *Iteratò calefio.*

Rĕcalvastĕr, tra, trum, Senec. *Odzad malo plesszivo, Pripleszivo.* Der hinten her ein wvenig kahl ist. *Hátúl kopaszotska, Hátúl kopár.*

Rĕcalvus, a, um, Plaut. *Odzad plesszivo.* Rück-wverts kahl. *Hátúl kopasz.*

Rĕcandeo, es, &c. Ovid. *Denuo candeo, Recandesco.*

Rĕcandesco, is, &c. Ovid. *Denuo candesco.*

Rĕcăno, is, &c. Plin. *Iteratò cano.* 2. V. *Revoco. N.* 2.

Rĕcanto, as, &c. Martial. 1. V. *Iteratò & Canto.* 2. V. *Revoco N.* 2.

Rĕcăpĭtŭlo, as, are, āvi, ātum, (Act.) Tertull. V. *Repeto N.* 2.

Rĕcătīna, æ, f. Geogr. V. *Posega.*

Rĕcēdo, is, ĕre, essi, ssum, [Neu.] *Odszturpljujem, odszturpivam, odszturpam,* Infin. *Odszturpiti, Vugbyemsze, vugibamsze,* Inf. *Vugnuti sze: Odsztranyivamsze,* Inf. *Odsztranitisze,* Abtrette, abwveiche, zuruck wveiche. *Hátra-*

Digitized by Google

Hátra-térek, eltérek. Item V. *Abeo N. 1. & 2. Discedo N. 1.* Formianô cogitamus recedere : *pro* abire. *Id. Att. l. 2. 2.* V. *Redeo.* Albinus Aulo fratre in castris pro Prætore relicto Romam recessit. *Sallust. in Jug.* 3. Transl. In ossibus fragmentum à fragmento recedit : *pro* disjungitur. *Cels.* Ab armis, ab officio, de statu dignitatis recedere : *pro* cessare, desistere. *Cic.* A vita *Cic.* Vitâ *Plaut.* Ex oculis recedere: *Plin.* pro *mori.* Loca à mari longiùs recedentia: *pro* remota. *Curt.* 4. Ponitur pro *Diminuor.* Venter recessit: *pro* diminutus est. *Plin.* 5. In se ipsum recedere: *est* quasi ad corredire, & secum ipso quidpiam acuratiùs perpendere. *Senec. ep.* 7.

Rĕcello, is, ĕre, ui, *apud quosdam contra Alvarum sup.* excelsum, (Act.) V. *Deprimo, Reclino, Reduco, Retrabo.* Aliquid ad solum recellere. *Liv.*

Rĕcens, *om.* tior, simus, Cic. *Sztopravnyi, szkornyi, nezdavnyi, szadanyi,* peregr. *Friski.* Frisch. *Mostani.* V. *Novitius.* Piscis recens. *Riba sztoprav vlovlyena, chzerszto-meszna,* pereg. *fricka.* Frischer Fisch. *új tesztében-való hal.* A recenti memoria, *vel* Recentiore memoriâ. *Ne-zdavnya.* Nicht längsthin. *Tsak nem régen.* V. *Nuper.* Negotio, *vel* re recenti. *Taki od pochetka, dokler sze poszel nepogorssa.* Biss die Sach frisch, noch auf frischer That. *Miga dolog,* vagy *Gond úi.* Cic. 2. *pro* Integer viribus. *Mochni, Poszkochni, Poszpeßni.* peregr. *Frisek.* Frisch, Hurtig. *Erôs, gyors,* peregr. *Prù.* V. *Validus, Vividus, Agilis, Alacer.* Consul recentis animi. *Liv.* Persæ recentes succedent fessis. *Curt.*

Rĕcens, *Adverbialiter.* V. *Recenter N. 1.* E provincia recens venit. *Cic.* Puer recens natus. *Plaut.*

Rĕcenseo, es, ēre, ui, sum, *apud antiq.* sītum *ab antiq.* Recensio, is, īre, [Act.] *Na rachun poszstavlyam, Prebrájam.* Item peregr. *Mustram.* Uberzehle, musters. *Számba-vészem, Meg-számálom,* Item peregr. *Megmustrálom.* V. *Pernumero, Perlustro.* Exercitum, Captivos recensuit. *Liv.* 2. Metaleptice V. *Enarro.* Fortia facta recense. *Ovid.*

Rĕcensio, ōnis, f. Cic. *Prebrojenye, na rachun poszstavlyanye, Vojnikov &c. pregledanye,* peregr. *Mustranye.* e. Uberzehlung, in die Zahl-Setzung, Musterung. *Megszámálás, Mustrálás.* V. *Lustratio N. 2.*

Rĕcensĭtio, onis, f. Ulp. V. *Recensio, Enarratio.*

Rĕcensĭtus, a, um, *Partic.* Svet. *Prebrojen, pregledan, na rachun poszstavlyen.* Gezehlet, gemustert, in die Zahl gesetzt. *Megszámáltatott, vétetett.*

Rĕcensŭs, ûs, m. Svet. V. *Recensio.*

Rĕcentĕr, *Adv.* Plin. *Sztoprav, szkoro, nezdavnya, nedavno.* Erst, neulich, jüngsthin. *Mostan, Mostanában.* 2. V. *Alacriter, Vividè.*

Rĕcento, as, āre, āvi, ātum, (Act.) Nonius. V. *Renovo.*

Rĕceptācŭlum, i, n. Cic. *Prijemalische, Primalische, Naszstanische, Zkrivalische, Utechbische, Utekalische, Zavetje, Zavetische, Zaderszavalische ; Vszako meszto y dugovanye, ou kojemsze kaj zadersáva.* e. Herberge, r. Aufenthalt, Zufluchts-Ort, alles darinnen etwas aufbehalten wird. *Befogadó hely, Enyésztő hely, Tartó hely, Vendég fogadó, Fogó hely.* Item speciatim V. *Diversorium, Profugium.*

Rĕceptātio, onis, f. *Ammian.* Frequens receptio.

Rĕceptātor, ōris, m. Cic. V. *Receptor.*

Rĕceptio, ōnis, f. Plaut. *Prijmanye, Naszstanenye, Nazad prijemlyenye.* e. Annehmung, Beherbergung, Wieder-Annehmung, Zurucknehmung. *Befogadás, Bévétel, Viszsza-vevés.*

Rĕceptĭtĭus, a, um, Cato. *Priet, Nazad-vzet, Nazad-vzetliv.* Aufgenommen, der wieder aufgenommen ist. *Befogadtatott.*

Rĕcepto, as, āre, āvi, ātum, [Act. Freq.] Terent. V. *Frequenter & Recipio N. 1.*

Rĕceptor, ōris, m. Tacit. *Priemitel, Nazadjemitel, zavetnik.* r. Annehmer, Einnehmer, Zurucknehmer, Aufnehmer. *Befogadó, Viszsza-fogadó.* V. *Diversitor N. 1.*

Rĕceptōrĭum, ii, n. Sidon. V. *Receptaculum.*

Rĕceptōrĭus, a, um, Tertull. *Synon.* Aptus ad aliquid recipiendum.

Rĕceptrix, īcis, f. Cic. *Priemiteliczа, Naszstanitelicza, Zavetnicza, Nazadjemitelicza.* e. Einzieherin, Annehmerin, Aufnehmerin, Beherbergerin, Zurucknehmerin. *Bévevő-né, Mindent befogadó aszszony, Viszszavevő aszszony.*

Rĕceptum, i, n. Cic. V. *Promissio, Promissum.* Item *Prieto.* Das an- *oder* aufgenommene. *Bévett, Befogadott.*

Rĕceptus, ûs, m. *Szegurno zavetje, meszto, vkojeszе gdo szegurno otechi y zadersati more.* Ein sicherer Ort. *Bátorságos hely.* V. *Perfugium, Receptaculum.* Neque ex

Digitized by Google

omnibus oppidis contrahere copias expedit, ne receptum amittam. *Cic. Att. l. 8. ep. 19. 2. Odſztup, od boja nazad vernenye.* 2. Abzug, e. Wiederkehr. *Hátra-állás, kiállás.* V. *Receſſus N. 1.* Receptui canere: *Cic. vel:* Receptui ſignum dare. Liv. *Z-trublyum iliti z-trumbetum za odſztuplenye od boja znamenye dati.* Zum Abzug blaſen. *A hadnak hátra térésre jelt fúni.* Hinc *translatè etiam ad alia:* Canere receptui, *vel* receptum: *pro* diſcedere, recedere, abire, ceſſare. *Cic. Ovid.*

Rĕcĕſſim, *Adv.* Plaut. *Nazad iduch, Povrachajuchſze, Naberbtczi.* Im zuruck gehen, rücklings. *Hátra-térvén, Hátra-máſzván.*

Rĕcĕſſio, ōnis, f. Vitruv. *Odſztuplenye, Nazadſzе vernenye, nazad idenye, vugibanye, vugnutje.* e. Abtrettung, Abvveichung, Zuruckvveichung. *Hátra-térés, Eltérés.* Item V. *Abſceſſio.*

Rĕcĕſſŭs, ûs, m. Cic. *Odſztup.* 1. Abtritt. &c. V. *Receſſio, Abſceſſus.* Acceſſus & receſſus maris. *Pritékanye ali naraſztenye, y odtekanye iliti oplabuenye morja.* Die Zunehmung und Abnehmung, *oder* r. Zulauff und Ablauff, *oder* e. Fluth und Ebbe des Meers. *A tengernek partjára kijövéſe, meg elmenéſe.* 2. V. *Latebra, ſolitudo.* Mihi ſolitudo, & receſſus provincia eſt. *Id. Att. l. 12.* Animi receſſus: *id eſt:* latebra. *Id. pro Marcel. c. 7.* Oculi receſſus: *h. e.* cavitas, profunditas. *Plin.*

Rĕcĭdīvus, a, um. *Pak opadliv, pak dohajajuchi, povrachnjuchiſze.* Wiederum baufällig, vviederkommend. *Iſmét-leesö, Hullo.* Febres recidivæ. Plin. *Zimlicza, káſze je nazad povernula.* Fieber, das vvieder komt. *Ujolag reá-jövö bideglelteſek.*

Rĕcĭdo, is. ĕre, rĕcĭdi, rĕcīſum, (Neu.) Cic. *Pak, opet,* ali *nazad opadam.* Wieder-oder zuruck falle. *Iſmét belé-eſem, Hátra-eſem.* 2. V. *Redeo.* Ne recidant febres. *Plin.*

Rĕcīdo, is, ĕre, rĕcīdi, rĕcīſum, (Act. à *Cado.*) Cato V. *Abſcindo N. 1. 2. 3. & 4. Accido, Deſeco, Reſeco.*

Rĕcingo, is, ĕre, nxi, nctum, [Act.] Ovid. *Odpaſſujem, Razpaſſujem, Odveſujem.* Aufgürte. *Leövedzem, Mególdom.*

Rĕcĭno, is, ĕre, nui, centum, (Act.) Cic. *Opet popévam, zpévam.* Wiederſinge. *Iſméténeklem.*

Rĕcĭpio, is, ĕre, ēpi, eptum, (Act.) Liv. *Nazad jemlyem, opet jemlyem.* Zuruck nehme, vvieder nehme. *Hátra-vészem, viſzſzavészem.* Item V. *Recupero.* Tarentum recepit. *Cic.* Item: *Naſztanujem, na ſzállás* ali *na konak prihmlyem:* Beherberge, aufnehme. *Befogadom, felfogadom.* V. *Accipio N. 1. & 2.* Eum ſuis tectis recepit. *Cic.* Item V. *Admitto.* Aliquem in familiaritatem, neceſſitudinem, fidem recipere: *Id. Fam. 13. ep. 19.* Aliquem medio ex hoſte recipere: *pro* liberare, in tutum reducere, refugium ei præſtare: *Virg.* Mos receptus. Gic. *Prietarilitї obchinzka navada:* Angenommener *oder* allgemeiner Brauch. *Bétsöt ſzokár.* 2. V. *Perfugio, Recedo N. 1. Confugio:* Se ad aliquem locum recipere. Cic. *Vugnutiſze, ſzkritiſze vu kakvo meſzto:* ali: *Vuzavetje pobechi, odſztupiti.* Et vvohin fliehen, Unterſchleiff ſuchen, ſich in die Sicherheit ſetzen. *Valahová elvonni magát.* 3. V. *Obſtringo N. 2. Polliceor N. 1. Promitto N. 2.* Recipio vobis, me negotium ex ſententia facturum. *Cic.* In me recipio aliquid: *pro* ſuſcipio, onus in me transfero. *Id. l. 13. ep. 11. 4.* V. *Redeo.* Ad frugem ſe recipere: *pro* redire *Cic.* Romam ſe recipere: *pro* conferre, proficiſci, venire. *Id. Att. l. 1. ep. 51. 5.* ut me recepi, *pro* ut animum ac vires reſumpſi. *Cic.* Anhelitum recipere: *pro* reſpirare, reſpirium reſumere. *Plaut.*

Rĕcĭprŏcātio, onis, f. *Odvrachanye, Povrachanye, Povernenye, odhody pribod.* Das Wiederkehren. *Hátra-térés, Meg-fordúlás.* Obſervatâ æſtûs reciprocatione: *id eſt:* acceſſu & receſſu. *Plin.*

Rĕcĭprŏco, as, are, avi, atum, [Act.] *Nazad obrachom, odvrácham, Povrachom, Podrugachujem:* Infin. *Nazad obernuti, odvernuti, povernuti, podrugachiti.* Wiederkehre, vviedergelte, etvvas hingegen thu, vvieder hohle. *Viſzontag hátra-térek, viſzontag fizetem, valamit viſzontag tſinálom, megkettöztetem.* Synon. *Reflecto, Vicem reddo, Repeto. &c.* Motum reciprocare: *pro* ſe invicem movere. *Cic.* Siquidem iſta ſic reciprocantur: *pro* invicem convertuntur: *h. e.* unum abaltero mutuò dependet. *Id. 1. de Div. c. 6.* Æſtus undas reciprocat: *pro* reflectit in partem contrariam. *Silius.* Item V. *Retrogredior.* Mare reciprocat: *pro* augetur & remittit, accedit & retrogreditur, *ſeu,* accreſcit & decreſcit. *Curt.*

Rĕcĭprŏcus, a, um. *Povrachajúchiſze, Povratni, Povratliv, nazad vernutliv.* Wieder kehrend, vvieder zurück trettend. *Viſzontag hátra-térö, Meg-fordúlható, Meg-fordúló.*

Digitized by Google

dúló. Mare reciprocum. *Morje pritekujuche y nazad odtekujuche.* Das an- *und* ablauffende Meer. *Alá és fel-futó tenger.* Plin.

Rĕcīsāmentum, i, n. Plin. *Odrezek, Odszek, Tréſzka, Iver.* r. Abſchnitz, s. Abſchnittlein, r. Spahn. *Lemetélek, Faradék, Forgáts.*

Rĕcīsio, onis, f. Plin. V. *Abſciſſio, Deſectio.*

Rĕcĭtātio, onis, f. Gic. *Na glaſz povédanye, glaſzno chtenye, preſtenye, proſtanye, prochitanye.* e. Laut- herſagung, Ableſung. *Elmondás, Elolvasás.* V. *Prælectio* N. 1. *Pronunciatio.*

Rĕcĭtātor, oris, m. Cic. *Na glaſz povédavecz, chtavecz, prochitavecz.* r. Herſager, Ableſer. *Elmondó, Elolvasó.* V. *Prælector* N. 1. *Pronunciator.*

Rĕcĭtātrix, īcis, f. Apul. *Na glaſz povédavka, prechtavka, ſtavicza, prochitavka.* e. Herſagerin, Vorleſerin. *Elmondóné, Elolvasóné.*

Rĕcĭto, as, are, āvi, ātum, (Act.) *Na glaſz povédam, glaſzno chtem.* Laut ſage, leſe, ableſe. *Elmondom, Elolvasom.* V. *Perlego N. 1. Prælego N. 1. Pronuncio N. 1.* Coram *vel* in ſenatu ex *vel* de codice, *vel* è memoria aliquid, recitare. *Cic.*

Rĕclāmātio, onis, f. Cic. *Szuprot-vika, krich, ſzuproti zavikenye, krichanye, Protigovor.* e. Wiederſprechung, Wiederredung, s. Gegen- Geſchrey. *Ellene ſzólás, kiáltás.*

Rĕclāmĭto, as, āre, āvi, ātum, (Neu. Freq.) Cic. V. *Contra & Clamito N. 1. Frequenter & Contradico.*

Rĕclāmo, as, are, āvi, ātum, (Neu.) Cic. V. *Contra & Clamo N. 1. Contradico.*

Rĕclango, is, ĕre, (Neu.) Ammian. *Contra* vel *valde clango.*

† Rĕclīnātōrium, ii, n. *Naſzlonje, Naſzlonicza.* s. Lehn- Bett *oder* Stuhl, eine Lehne an einem Stuhl, Stütze. *Heverő ágy.* V. *Acclinatorium.*

Rĕclīnis, *com.* ne, n. *Tacit.* ubi alii leg. *Reclivis.* V. *Reclinus.*

Rĕclīno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Acclino, Inclino N. 1. Incurvo, Retro & Incurvo, Inflecto N. 1.* Me reclino. *Naſzlanyamſze, prigibljyemſze.* Mich anlehne. *Magamat meg- támoſztom, Lehajlok.* In quem onus imperii reclinaret. *Senec.*

Rĕclīnus, a, um, Vopiſc. *Naſzlonyen, Nazad prignyen, Naſzlonyen leléchi.* Angelehnet, anlehnend, zuruck gebeuget, nieder gelegt, liegend. *Lebajlott, Hátra hajlott, Lehajló, hátra- hajló. V. Acclinis, Inclinis.*

Rĕclīvis, *com.* ve, n. V. *Reclinus, Declivis.* In que ſinu juvenis poſita cervice reclivis: *pro* reclinatus, procumbens. *Ovid.*

Rĕclūdo, is, ĕre, ſi, ſum, (Act.) Cic. *Odkleplyem,* Inf. *Odklenuti.* Aufſchlieſſe, Eröffne. *Kinyilatkoztatom.* V. *Aperio N. 1.*

Rĕcœno, as, &c. Macrob V. *Iteratò & cœno.*

Rĕcōgĭtātio, onis, f. *&c.*

Rĕcōgĭtātus, ûs, m. Tertull. V. *Perpenſatio.*

Rĕcōgĭto, as, &c. (Act.) Cic. V. *Iteratò & cogito, Iteratò & perpendo N. 1.*

Rĕcognĭtio, onis, f. Cic. *Ponovlyeno poznanye, znovich zpoznanye, nadpoznanye, podrugacheno poznavanye, Razpoznanye, Razpoznávanye, opet premißlyanye.* Das Wiederkennen, wiederholte Erkäntlichkeit. *Iſmét meggondolás, Eſmérés, &c.* Synon. *Iterata agnitio, cognitio, recordatio, commemoratio.* 2. V. *Inſpectio N. 1. Luſtratio N. 2.* Colum.

Rĕcognoſco, is, &c. *Cic.* V. *Denuo & cognoſco, Dignoſco.* 2. V. *Perpendo N. 1.* Verba tua recognoſce. *Id. l. 16. Fam. ep. 2.* Item V. *Inſpicio N. 1. Revideo.* Populi leges recognoſcere. *Id. 2. de Leg.* Item V. *Recenſeo N. 1.* Equites ſeverè, & curiosè recognoſcere. *Suet. in Calig. c. 16.*

Rĕcollĭgo, is, &c. *Colum.* V. *Denuo & Colligo N. 1.* 2. Transl. Animum recolligere: *pro* abira revocare. *Cic.* Se à valetudine recolligere: Vires recolligere: *pro* vires recipere, reſumere. *Plin.*

Rĕcŏlo, is, &c. V. *Denuo & excolo N. 2. Iteratò & Elaboro.* Terram recolere. *Liv.* Hinc Transl. Ingenia recolere: *pro* excolere, perpolire perficere. *Plin.* Avitum decus recolere: *pro* altius provehere, augere. *Tacit.* Item V. *Condecoro, Exorno.* Avitis ſacerdotiis aliquem recolere. *Id. l. 1. Hiſt. c. 77.* 2. V. *Meditor, Perpendo N. 1.* Quæ ſi tecum ipſe recolis. *Cic.* 3. Artes recolere: *pro* exercere. *Id. 1. de Orat. c. 1.* Diem feſtum recolere: *pro* celebrare. *Id.* Memoriam alicujus recolere: *pro* agere: *id eſt* alicujus meminiſſe. *Id.*

Rĕcōlo, as, &c. *Scribon.* Iteratò colo.

† Rĕcommendābĭlis, V. *Commendabilis.*

† Rĕcommendātio, V. *Commendatio.*

† Rĕcommendātor, V. *Commendator.*

† Rĕcommendātrix, V. *Commendatrix.*

† Rĕcommendo, as, V. *Commendo.*

Rĕcomminiſcor, ĕris, &c. Plaut. V. *Denuo & Comminiſcor, in memoriam reduco,* vel *revoco.*

† Rĕcompensātio, V. *Compenſatio.*

† Rĕcompenſo, as, V. *Compenſo.*

Rĕcom-

Digitized by Google

Rĕcompingo, is, &c. Tertull. V. *Rursum & Compingo.*

Rĕcompōno, is, &c. V. *Rursum & Compono.* Pone recomposítas in státione comas. *Ovid. l. 1. Am. eleg. 7.*

Rĕconcĭlĭātio, onis, f. Cic. V. *Conciliatio.*

Rĕconcĭlĭātor, oris, m. Liv. V. *Conciliator.*

Rĕconcĭlio, as, &c. Cic. V. *Concilio, Rursum concilio.* Synon. *Ingratiam restituo, in concordiam reduco, pacem suo loco repono.* 2. Existimationem reconciliare: *pro* recuperare. *Cic. 2. Ver. c. 1.* Animos hominum sibi conciliare, *vel* reconciliare: *pro* demereri *Id.*

Rĕconcinno, as, &c. Cic. V. *Denuo & Concinno, Iteratò expolio, renovo.*

Rĕcondo, is, ĕre, ĭdi, ĭtum, (Act.) V. *Repono N. 1.* Gladium in vaginam recondere. *Cic. 2.* V. *Occulto, Asservo, Condo N. 2. & 3.* Virg.

Rĕcondūco, is, &c. V. *Denuo & Conduco.* Copias reconducere. *Quintil.*

Rĕconflo, as, &c. V. *Denuo & Conflo.* Transl. V. *Regenero.* Sensus per membra reconflatur. *Lucr.*

Rĕcŏquo, is, &c. *Cic.* V. *Denuo & Coquo.* 2. Transl. V. *Denuo & Polio N. 1. & 2.* Se alicui instar auri recoquendum dare. *Quintil.*

Rĕcordābĭlis, *com.* le, n. Glaud. Mamert. *Szpomenutliv, szpomenliv, iz cheszaszje je mochi szpomenuti.* Dessen man sich erinnern kan. *Meg-emlékezhetŏ.*

Rĕcordātio, onis, f. Gic. *Szpomenenye, szpomenek, szpomen, szpomenutje, Pomnenye, szpominanye.* e. Erinnérung, s. Gedächtnus. *Reá emlékezés.*

Rĕcordor, āris, āri, ātus sum. (Dep.) *Szpomenujemszhe, szpomenivamszhe, szpomenek imam, vu pameti derszim, na pamet mi' dohaja.* Mich erinnere, vvieder gedencke, vvieder ins Gedächtnus fasse. *Meg-emlékezem-róla.* V. *Memini.* Recordari alicujus rei, *vel* aliquam rem, *vel* de aliqua re. Cic. *Szpomenutiszhe iz kakvoga dugovanya.* Sich eines Dings erinneren, *oder* an ein Ding gedencken. *Meg-emlekezni valami dolog felŏl.* Tua in me studia multùm tecum recordere, velim: *pro* in memoriam revoces, ac perpendas. *Id. l. 15. Fam.*

Rĕcorrĭgo, is, &c. *Seneca.* V. *Denuo & Corrigo, Emendo N. 1.*

Rĕcrastĭno, as, &c. Plin. V. *Procrastino.*

Rĕcreātio, ōnis, f. *Plin.* 1. propriè. *Drugŏch sztvarjanye ali sztvorenye.* e. Wieder-Erschaffung. *Ujonnan-valú teremtés.* Item V. *Regeneratio.* Item V. *Renovatio, Reparatio.* 2. Transl. *Razveszelenye, Okrépjenye, Objácbenye, Vugadyanye, Odszkerbi pochivanye* ali *odehnenye*, &c. e. Ergötzung, Erlustigung, Erfrischung. *Megvigasztalás, Megtelesztés.* V. *Consolatio Focillatio.*

Rĕcreātor, ōris, m. *Tertull.* 1. proprie V. *Denuo & Creator, Instaurator, Reparator.* 2. Transl. *Razveszelitel, Okrepitel, Objachitel, Polesztbicze preszterbitel.* 1. Ergötzer, Erquicker. *Megvigasztaló, Megélesztŏ.* V. *Consolator, Focillator.*

Rĕcrēmentum, i, n. Plin. V. *Ramentum, Purgamentum, Excrementum.*

Rĕcreo, as, &c. Plin. V. *Denuo & Creo, Regenero, Instauro, Renovo.* 2. Transl. *Kréposzti Dodajem, ponavljam.* Erfrische. *Erŏt adok, újítom.* peregr. *Megfrisitom. Conforto N. 1. Focillo N. 1.* E gravi morbo recreari. *Cic.* Item V. *Exhilaro, Consolor, Consolo.* Vester conspectus recreat mentem meam. *Id. in Somn. 3.* V. *Iteratò & Eligo, Constituo.* Cic.

Rĕcrĕpo, as, are, ui, ĭtum. (Neu.) Catull. *Szuprot puczam*, ali *praszkbim, praszkanye* ali *puczanye povrácham.* Wiederthöne. *Viszsza-zörgök.*

Rĕcresco, is, ĕre, ēvi, ētum, [Neu.] Liv. *Opet raszthem, k-szebe dobajam, pomásemszhe.* Wieder vvachse, zunehme. *Ismét megnŏvŏk, újonnan nŏvŏk.*

Rĕcrūdesco, is, ĕre, ui, (Neu.) 1. propriè *Pak szirov* ali *preszhen poszthájem.* Wieder rauh, roh, *oder* Frisch vverde. *Ismét megnyerikŏlok.* 2. Transl. *Zlochesztejitkovam, pogorszhavamszhe, Razdraszujemszhe.* Schlimmer, *oder* ärger vverde. *Megroszszabúlok, Megbúsólok.* Vulnera, quæ consenuisse videbantur, recrudescunt: *pro* exasperantur. *Cic. l. 4. Fam. ep. 6.* Pugna recruduit. *Bojszhe je pak pochel, ponovil, iliti gorszhi poszthal.* Der Krieg hat vvieder angehebt, *oder* der Krieg ist erneuert vvorden. *Megújúlt a' viadal.* ita *Liv. l. 10.*

Rectā, (*subaud* viâ) *Abl.* V. *Rectè N. 1.* Ena vi rectâ ad me venit. *Cic.*

Rectangŭlus, a, um, Mathem. *Jednako-y razno-vuglaszt.* Gerad-eckicht, recht-vvinckelicht. *Egyenes szögü.*

Rĕctē, *Adv.* Cic. V. *Directè.* 2. Transl. accipitur pro *Probè N. 1.* Rectè an secus, nihil ad nos. Cic. *Dobro ali zlo, nasza szkerb ni.* Wohl *oder* schlecht, es geht uns nichts an. *Jól eszett-é vagy nem, semmi gondunk reá.* Item pro *Justè.* Pater, non rectè (*pro* iniustè) vinctus est: *Terent.* 3. pro *Prosperè.* Quæ si

rectè

rectè essent: *pro* si prosperè cederent, evenirent. *Cic.* 4. pro *Utiliter*. Otia non rectè ponere: *id est* inutiliter. *Horat.* 5. pro *Apositè, Aptè*. Et rectè, & verè dicis. *Terent.* 6. pro *Patienter*. Adversa rectè ferre. *Terent.* 7. Tum quod dem ei, rectè est: *pro* satis est. *Terent.* 8. Alicui non rectè dicere: *pro* maledicere. *Plaut. Pseud.* 4. 6. 22.

† Rectificābilis, *com.* le, n. V. *Æquabilis N.* 1.

† Rectificātio, onis, f. *Ravnanye, Jednachenye*. e. Eben-*oder* Geradmachung. *Megegyenesités*. Latinè melius dixeris *Æquatio, Complanatio*.

† Rectifico, as, āre, avi, atum, (Act.) V. *Æquo Complano*.

Rectio, ōnis, f. Cic. V. *Ravnanye*. e. Regierung. *Igazgatás*. Synon. *Gubernatio N.* 2. *Administratio*.

Rectĭtūdo, ĭnis, f. Frontin. *Ravnozt, Ravnina*. e. Gleichheit. *Egyeneség*. Item V. *Æquitas, Laudabilitas*.

Rector, ōris, m. Cic. *Ravnavecz*. &c. V. *Director, Gubernator N.* 2. *Administrator*.

† Rectōrātus, ûs, m. *Chászt Raunitelá*. e. Würde eines Regierers. *Igazgató méltóság*.

Rectrix, īcis, f. Colum. V. *Gubernatrix*.

Rectum, i, n. Virg. *Pravo, Dosztojni chin*. Das Recht. *Jóságos tselekedet*. V. *Directum, Æquitas, Rectitudo*.

Rectūra, æ, f. *Frontin*. V. *Rectio, Rectoratus*.

Rectus, a, um. *Partic. pass.* à *Regor*. Plaut. *Raunan, vládan*. Geregiert, geherrscht. *Igazgatott*.

Rectus, a, um, *Nom*. Plin. *Raven*. Gerad. *Egyenes*. 2. Transl. V. *Bonus N.* 1. *Honestus N.* 1. *Justus, Laudabilis, Æquus*. ità *Cic. Plaut*. Rem viâ rectâ narrare: *id est*: sincerè, nihil mentiendo. *Terent*. Cœna recta: *vel absolutè* Recta: *pro* cœna lauta, seu apparatu liberali exhibita. *Suet*.

Rĕcŭbĭtŭs, ûs, m. Plin. *Dole leganye, Szedanye, Téla nameszetenye*. Das Niederligen, Sitzen. *Lefekŭvés*. V. *Accubitus*.

Rĕcŭbo, as, &c. Cic. V. *Decubo*. Item V. *Cubo, Jaceo*. Molliter, & delicatè recubans: *pro* toto corpore jacens. *Id.* 2. *de Orat*.

Rĕcŭdo, is, &c. Varr. V. *Denuo & Cudo*.

Rĕcŭlă, æ, f. *Dim*. Plaut. *Dugovanyiche, mala Szatvár*. s. Dinglein, kleine Sache. *Dolgotska*.

Rĕcumbo, is, &c. Cic. V. *Decumbo N.* 1. & 2. *Recubo*. Ad mensam recumbere: *pro* accumbere. *Plin*.

Rĕcŭpĕrābĭlis, *com*, le, n. *Nazad-doblio, Prioszvojlin*. Wiederbringlich. *Viszsza-vehető*.

Rĕcŭpĕrātio, onis, f. Cic. *Nazad-doblenye, opet dobivanye, prioszvojenye*. e. Wiedererlangung, Wieder-bringung. *Viszszavétel*.

Rĕcŭpĕrātīvus, a, um, Frontin. V. *Recuperabilis*.

Rĕcŭpĕrātor, ōris, m. Cic. *Nazad dobitel, Nadomeszttitel, Prioszvoitel*. r. Wiederbringer. *Viszsza-vévo, Viszsza-nyerő*.

Rĕcŭpĕrātōrĭus, a, um, Cic. *Nazad-dobitelu szlisajuchi, Nazad dobitelszki*. Dem Wiederbringer gehörig. *Viszsza-vételhez-való*.

Rĕcŭpĕro, (*apud Varr*. Rĕcĭpĕro à Rĕcĭpio) as, are, āvi, ātum, (Act.) Cic. *Nazad dobivam, opet zadobivam, prioszvájam*. Wieder überkomme, vviederbringe. *Viszsza-vészem ismét, Enyimmé tészem*. V. *Recipio N.* 1.

Rĕcŭpio, is, &c. Plaut. V. *Denuo & Cupio*.

Rĕcūro, as, &c. Plin. V. *Denuo*, vel *Diligenter* & *Curo N.* 1. 2. 3. & 4.

Rĕcurro, is, ĕre, rĕcurri, rĕcursum, (Neu.) *Iterato* vel *Retro curro, Redeo, Confugio*. Ad me recurrit. Cic. *K-meneszе je vtekel*. Er hat zu mir seine Zuflucht genommen. *én bozzám folyamodott*. Annus recurrens. Horat. *Nazadszе povrachajuche godiszhe*. Wiederkehrendes Jahr. *Viszsza-folyó esztendő*. Ad eam rationem recurrunt: *pro* confugiunt, redeunt. *Quintil*.

Rĕcursĭo, onis, f. Apul. V. *Recursus*.

Rĕcursō, as, āre, avi, atum, (Neu. Freq.) Plaut. *Opetsze vtekávam, vechkratsze vtécheni, guszтokrat nazad techem* ali *derchim, Povrativamsze*. Offt zuruck lauffe, vviederkehre. *Viszsza-futosok*. 2. Transl. V. *Frequenter & Occurro N.* 2. Vetera omnia animo recursabant: *pro* occursabant, sæpe incidebant, occurrebant, obversabantur. *Tacit*.

Rĕcursŭs, ûs, m. Liv. *Nazad derchanye*. r. Zurück-lauff. *Viszsza-futás*. V. *Reditus N.* 1. Item *Vtékanye*. &c. V. *Confugium*.

Rĕcurvo, as, &c. Colum. V. *Retro & Curvo, Incurvo, Intorqueo*. Inque caput liquidas arte recurvat aquas: *pro* redire facit. *Ovid*.

Rĕcurvus, a, um, Colum. *Valde curvus, incurvus, Retro curvus*.

Rĕcūsābĭlis, is, *com*. le, n. Tertull. *Odbitliv, odverglio, odpovedlio, kajsze more* ali *mora odverchi, zkratiti, odbititi* ali *odpovedati*. Das man abschlagen *oder* absagen kan, *oder* muss. *Hátra-vethető*.

Digitized by Google

Rĕcūsātio, onis, f. Cic. *Zprichavanye, od-repchenye, odpoved, izgovor.* e. Weigerung, Abſagung, Abſchlagung, Verſagung. *Ellenzés, Maga vonogatáſa.* V. *Abnuitio, Detrectatio.* Item V. *Excuſatio.*

Rĕcūſo, as, are, āvi, ātum, (A&.) *Odpovédam, Zprichávam, Izgovarjamſze, Nepriemlyem.* Verſage, abſchlage, nicht annehme. *Hátravetem, Vonogatom magamat, El-nem fogadom.* V. *Abnuo, Detrecto, Rejicio. N. 2. Refugio. N. 2.* Amicitiam alicujus, munus legationis recuſare, *Cic.*

Rĕcuſſus, ûs, m. Plin. V. *Repercuſſio.*

Rĕcŭtio, is, ĕre, rĕcuſſi, ſſum, (A&.) Virg. V. *Repercutio.*

Rĕcŭtītus, a, um, Martial. *Obrézan kakti ſidov.* An der Vorhaut beſchnitten. *Kórnyúlmetéltt mint a' zſidó.*

Rĕdabſolvo, is, &c. V. *Abſolvo N. 1. Perficio.* Te redabſolvam. *Plaut.* Alii rectiùs leg. *abſolvam.*

Rĕdaccendo, is, &c. Tertull. V. *Iteratò & accendo.*

Rĕdădopto, as, &c. V. *Readopto.*

Rĕdădūnātio, *Alii leg.* Rĕădūnātio, onis, f. Tertull. *Opet zjedinenye, zkloplenye.* e. Wieder-Vereinigung, Wieder-Vereinbahrung. *Iſmét öſzve gyüjtés.*

Rĕdambŭlo, as, &c. Plaut. V. *Retro & ambulo, Redeo.*

Rĕdămo, as, &c. Cic. V. *Viciſſim, Contra*, vel *Mutuè & Amo.*

Rĕdamtruo, as, are, avi, atum. [Neu.] Feſt. V. *Recurro.* Quidam leg. *Rédandruo.*

Rĕdănimo, as, āre, avi, atum, (A&.) Tertull. V. *Rurſum*, vel *Viciſſim & Animo.*

Rĕdardeſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Ovid. *Iteratò ardeſco, contra ardeſco.*

Rĕdarguo, is, ĕre, ui, ūtum, (A&.) Cic. V. *Arguo, Reprehendo.*

Rĕdăuſpĭcor, āris, &c. Plaut. *Denuo auſpicor.*

Reddĭtio, ōnis, f. Quintil. *Povrachanye, Povernenye, Nazad davanye.* Das Wiedergeben, Zurückgeben, e. Zurückſtellung. *Megadás, Megfizetés.*

Reddĭtīvus, a, um, Priſcian. *Povrachajuchi, odgovarjajuchi.* Zur Antvvort dienlich, antvvortend *Viſzſzontag-felelő.*

Reddĭtor, oris, m. Auguſt. *Povrachavecz, Povernutel, Nazad davavecz.* r. Wiedergeber, Zurückſteller. *Meg-adó, Meg-fizető.*

Reddo, is, ĕre, ĭdi, ĭtum, (A&.) Cic. *Povracham, nazad dajem.* Wiedergebe, zurückſtelle. *Viſzſza-adom, meg-adom.* Item V. *Recompenſo, Perſolvo N. 1.* Beneficium reddere. Cic. *Dobrachinſztvo naplatiti, povernuti, nadomeſztiti.* Eine Gutthat vvieder vergelten. *Jóért jóval fizetni.* Item V. *Do N. 1.* Vitam pro *Rep.* reddere Cic. *Za domovinu ſivlenye dati*, iliti *vumreti.* Fürs Vatterland eigenes Leben geben, ſterben. *Meghalni hazájáért.* Animam reddere. Virg. *Dußu zpuſztiti, vumreti.* Sterben. *Meghalni.* Cincius mihi abs te epiſtolam reddidit: *pro* dedit. 2. V. *Exprimo N. 2. Verto.* Aliquid latinè reddere. *Kaj na latinzki*, inache *diachki jezik obernuti, preneſzti: kaj diachki izgovoriti.* Etvvas ins Latein überſetzen. *Valamit deákra fordítani.* 3. V. *Recenſeo N. 2.* Redde, quæ reſtant. *Pripovedaj joß oſztala.* Erzehle vvas übrig iſt. *Beſzéldel, mellyek bátra vannak.* 4. V. *Efficio, Facio N. 1.* Hominem nobis redd dit: *pro* effecit. 5. Filius patrem reddit. *pro* refert, repræſentat. *Szin je otczu ſzpodoben.* Der Sohn iſt dem Vatter gleich. *Fiuaz attyához haſonló.* Hactenus *Cic.* Nota præterea *Uſu ſeq.* Sinè ſcripto cogitata verbis reddere: *pro* pronunciare, recitare. *Cic.* Fructum reddere: *pro* producere. *Terent.* Nomen alicui reddere: *b. e.* Aliquem proprio nomine nuncupare. *Plin.*

Rĕdemptio, *vel* Rĕdemtio, ōnis, f. Cic. *Odkuplyenye, Odkupuvanye.* r. Abkauff, e. Erlöſung. *Megváltás, Felváltáſa valaminek.* Item V. *Liberatio.*

Rĕdemptĭto, *vel* Rĕdemtĭto, as, are, avi, atum, [A&. Freq. à *Redempto*) Cato. &c.

Rĕdempto, *vel* Rĕdemto, as, are, avi, atum, (A&. Freq. à *Redimo*) Tacit. *Odkuplyévam, Odkupujem*, Inf. *Odkupuvati. Gußztokrat Odkuplyujem.* Offt abkauffe, erlöſe. *Megváltdogalom.*

Rĕdemptor, *vel* Rĕdemtor, ōris, m. Cic. *Odkupitel.* r. Abkauffer, Erlöſer. *Megváltó.* Item V. *Liberator.* Vectigalium redemptor. *vulgo* Arendator. V. *Publicanus.* ita *ICti.*

Rĕdemptrix, *vel* Rĕdemtrix, īcis, f. Prudent. *Odkupitelicza, Oſzloboditelicza.* e. Abkauferin, Erlöſerin, Befreyerin. *Megváltónő, Szabadítóné.*

Rĕdemptūra, *vel* Rĕdemtūra, æ, f. Liv. V. *Redemptio.*

Rĕdeo, is, īre, īvi, & ĭi, ĭtum, (Neu.) Cic. *Nazad idem, nazad dohadyam*, Inf. *dojti: Povrachamſze, Povernujemſze*, Inf. *povernutiſze: Nazadſze vrátim.* Zurück gehe, vvieder komme, zurück kehre. *Hátra-mégyek, viſzſza-térek, Meg-jöttek.* Transl. variè accipitur: *ùt:* Cum aliquo in gratiam re-

Digitized by Google

am redire. *Z-klmſze pomeriti, Pervo priatelſztvo pak ponoviti.* Sich vvieder mit einem verſöhnen. *Megbéklni valakivel.* Redire ad mores ſuos. *Povernutiſze* ali *dojti na ſzvoje ſztaro derſanye: to jeſzt: Chinitiſy pak poleg ſztare ſzvoje navade.* Wieder auf die alte Weiſe und Sitten kommen: thun vvie vor alters her. *Elő-venni a' régi erkölcsöt.* Redire in memoriam alicujus rei. *Opet na kakvo dugovanye miſzliti.* Wieder an ein Ding gedencken. *Iſmét valamelly dologrúl gondolkodni.* Ad ſe redire: *h. e.* Ad ſanitatem mentis redire. *Opet k-ſzebe dojti, pak k-pameti dojti.* Wieder zu ſich ſelbſt kommen. *Iſmét észre jönni.* Ad rem, *vel* ad propoſitum redire. *Pak na ono dugovanye dojti, od kojega ſze je govorenye pocbelo.* Wieder zur Hauptſach kommen. *Az előbbeni fő dologra iſmét viſzſza menni.* Nihil ex his ad me redit. *Ja iz toga nikakvu baſzen nemam.* Ich hab keinen Nutzen davon. *In ezekből ſemmi hajsnot ſem vészek.* Redire viam: *pro ſimplici* redire. *Nazad dojti.* Zurück kommen. *Viſzſza menni.* Hactenus *Cic.* Res animo redit: *pro* rei recordatio mentem ſubit. *Plin.* Pecunia ex metallis redibat: *pro* proveniebat. *Nepos.* Item *paſſivè:* Tum reditum ad mœnia. *Tacit.* Manerent inducíæ, dum ab illo rediri poſſet. *Caſ. L. 3. B. C. cap. 16.*

Rĕdhībeo, es, ēre, ui, ĭtum, (Act.) 1. Reſpectu Venditoris V. *Recipio N. 1. 2.* reſpectu Emptoris V. *Reddo N. 1.* Emptor enim rem emptam redhibet venditori, ſeu reddit: *contrà* venditor rem venditam ab emptore coactus redhibet, ſeu recipit, dum deprehenditur dolum interceſſiſſe. ita *Cic. Plaut.*

Rĕdhībĭtio, onis, ſ. Quintil. V. *Receptio, Redditio.* Plura de hoc V. in *Redhibeo.*

Rĕdhībĭtōrĭus, a, um. *Povrachanyuſzlisſajuchi.* Zur Wiederſtellung gehörig. *Megadásravaló, Viſzſza-bozásra-való.* Actio redhibitoria: Papin. JCtus. *Tusba kupcza ſzuproti Prodavavczu, po kojoj proſzi, da naj prodavavecz ſzvoje blágo, vu kojemſze je potlam kakvo pomenkanye* (vulgo *falinga*) *znaßlo, nazad vzeme, y plácha za nye danu poverne.* e. Klag des Käuffers vvieder den Verkauffer, zu Wiederannehmung des verkaufften, ſo einen Mangel hat. *A' vévőnek az eladó ellen vadóláſi, mellyel az eladó kénſzerítetik az eladott jószágot, valamelly bibamiat, viſzſza-venni.* Similiter dicitur Judicium redhibitorium: *Cajus JCtus.* Exceptio redhibitoria: *Pompon JCt.*

Rĕdhoſtio, is, īre, īvi, ītum, [Act. *obſol.*) Feſt. *pro* gratiam refero, beneficium reddo. V. *Compenſo.*

Rĕdĭgo, is, ĕre, dēgi, actum, [Act.] Cic. *Priganyam, Naganyam*, Inſ. *nagnati: Natirávam, ztiſznujem, ſzpravlyam: Szilmo, ſzkerblyivo na pelyávam, dopelyávam, poſztavlyam &c.* Antreibe, zuruck bringe, zu *oder* in etvvas bringe. *Kénſzerítem, Valamire viſzſzabozom.* V. *Cogo N. 1. Adigo Reduco. N. 1.* Aliquem ad inopiam redigere. Terent. *Kőga na ſziromaſtvo dopelyati, poſztaviti.* Einen zur Armuth, *oder* an Bettelſtab bringen. *Valakit ſzegényé tenni, vagy ſzegénſégre bozni.* Aliquem in poteſtatem, ditionem, *vel* ſervitutem redigere. *Kőga pod ſzvoju oblaſzt ſzpraviti, pritirati, nagnati, prignati.* Einen unter ſeine Gevvalt bringen. *Valakit maga birodalma alá hajtani.* Aliquid in memoriam redigere: *pro* reducere, revocare. *Kaj na pamet doneſzti, ſzpomenuti.* Etvvas ins Gedächtnüs bringen. *Iſmét valamit észre bozni.* ita *Cic.* Aliquem in ordinem redigere. *pro* coërcere. Liv. *Kőga poniziti, Chaſzti mentuvanoga na red poſztaviti*, iliti *drugem jednakoga vuchiniti, vu pervi ſztaliß poſztaviti.* Einen demüthigen, von der Würde abſetzen, *und* anderen gleich machen, zu den vorigen Stand bringen. *Valakit meg-alázni, megzabolázni, tiſztrül letenni, előbbeni rendre bozni* V. in *Ordo.* Eo me redigis: *pro* impellis, cogis. *Terent.* Transfugas capuam redigere: *pro* ducere, reducere, agere, pellere. *Liv.* Hoſtem fuſum, fugatúmque in caſtra redigere: *pro* vi retro agere, repellere, ad redeundum compellere. *Id. 2.* ponitur pro *Accumulo, Acervo.* Omnia in unum redigere. Pecuniam redigere. Penes aliquem copiam frumenti redigere: *pro* accumulare, in unum conferre. *Cic.*

Rĕdĭmĭcŭlum, i, n. Cic. *Szenzki kinch, Poniacha, Povojek, Veziczo za glavu, láſzi*, ali *puczuliczu.* e. Frauen-Zierde, Haupt-Binde, s. Haar-*oder* Hauben-Band. *Aſzſzony emberi fő ékeſség, Fő-kötő, Haj-kötő.*

Rĕdĭmio, īs, īre, īvi, ītum, [Act.] V. *Circumcingo, Circumligo, Corono, Orno N. 1.* Terra quaſi quibuſdam redimita cingulis. *Cic.* Navis redimita coronis. *Curt.*

Rĕdĭmĭtus, ûs, m. Solin. *Obvianye, Obvezanye.* e. Umbindung. *Kórnyúl-kötés.* V. *Coronatio, Ornatio N. 1.*

Rĕdĭmo, īs, ĕre, ēmi, emtum, *vel* emptum, (Act.) *Odkuplyujem, odkupujem.* Abkauffe,

Digitized by Google

erlöse. *Megváltom: V. Emo, Recupero N. 1. Libero.* Domum venditam redimere: *pro* recuperare. Captos à prædonibus redimere; *pro* liberare pretiô persolutô. Pacem sibi aliqua re redimere: *pro* obtinere, promereri. Operam redimere: *pro* pretio conducere. Vectigalia redimere. *id est*: certo pretio promisso, & persoluto in suum quæstum convertere, *vulgo* in arendam accipere. Litem redimere: *est* pacificè cum adversario ante litem convenire. *Haftenus Cic.* Præteritam culpam redimere: *pro* compensare, emendare, pro ea satisfacere, pœnitentiâ eandem eluere. *Planc. apud Cic. l. 10. Fam. ep. 8.*

Rĕdintĕger, ĕgra, um, *Opet czèl, Nadomesztyen, Zpunyen, ponovlyen.* Aufs neu gantz, ergäntzet, vvieder erneuert. *Újonnan megépíttetett, Helyre állatott.* Ira redintegra. *Liv.* Alii leg. *redintegrata.*

Rĕdintĕgrātio, onis, f. Cic. *Opet-Zpunenye, Nadomesztyenye.* e. Wieder-Ergäntzung. *Újonnan felépítés.* V. *Inftauratio.*

Rĕdintĕgrātor, oris, m. Tertull. *Nadomesztitel, Zpunitel.* r. Wieder-Ergäntzer &c. V. *Inftaurator.*

Rĕdintĕgrātus, a, um, *Nom. & Partic.* Gæs. V. *Redinteger.*

Rĕdintĕgro, as, &c. Cic. V. *Iteratò & Integro, Inftauro, Innovo.*

Rĕdinvĕnio, is, Tertull. *Iteratò invenio.*

Rĕdĭpiscor, ĕris, Plaut. *Rurfum adipiscor, aſſequor N. 1.*

Rĕdĭtio, onis, f. Cic. *Nazad idenye, na tragh dobajanye, povernenye, povratenye.* Das Zuruckgehen, e. Wiederkommung &c. V. *Reditus N. 1.*

Rĕdĭtŭs, ûs, m. Cic. *Nazad-hod, Povratek, Povrat.* e. Wiederkunfft, Zuruckkunfft, e. Wiederkehr. *Viſzſza-jövés, Meg-jövés, Meg-térés.* V. *Reditio.* 2. V. *Proventus N. 1.* Prædiorum reditus. *Plin.*

Rĕdīvĭa, æ, f. V. *Reduvia.*

Rĕdīvĭus, ii, m. Colum. *Klopecz, Klop kukecz, Sivinzka vüß.* r. Holtzbock, e. Zeck, *oder* s. Würmlein, ſo denen Thieren an der Haut klebt, und das Blut ausſauget. *Egy vér-ſzopó undok féreg néve.* Alii apud eundem leg. *Recinus.*

Rĕdīvīvus, a, um, Senec. *Opet ſiv, oſivlyen, poſzmerti pak ſivuchi.* Wieder lebendig. *Újonnan megéledett, Halálos veſzedelemből kivercekedett.* 2. Transl. de inanimatis: *Pak naperdo doneſſen, ponovlyen.* Wieder aufbracht, vvieder erneuert. *Iſmét meg-újúlt.* Bella rediviva. *pak pochet*, ali *ponovlyen boi.* Wieder erneuerter Krieg. *Iſmét megújúlt hadakozás.* Lapis redivus. *Kamen iz podertoga zida pak-k-novomu zidu uzet.* Ein alter Stein, der aufs neu gebraucht vvird. *Melly régen falban vólt, és iſmét falba rakattatott kő.* Et ſic de aliis: ita *Cic.*

Rĕdŏleo, es, ēre, ui, ĭtum, (Neu.) *Jáko diſsim, Dúhu od chefzaimam.* Sehr ſchmecke, nach etvvas rieche. *Igen ſzagos vagyok, valami illatott vagy ſzagot botátok.* Hinc *Tranſl.* Antiquitatem redolet. *Poſztarini diſsi: ili-ti: po ſztarejeh navadi diſsi: to jeſzt: ſztarejeh navadi y derſanyu je ſzpodobno.* Es ſchmäckt nach der alten Gebrauch und Manier. *Régi módra magát viſelő, Régi mód.* ita *Cic.*

Rĕdōno, as, &c. Horat. *Retro dono, Iterum dono, Reddo N. 1.*

Rĕdordior, īris, orſus ſum, (Dep.) Plin. V. *Iteratò & Ordior N. 1.* Item V. *Retexo.*

Rĕdormio, is, &c. Plin. *Rurſum dormio.*

Rĕdormītātio, ōnis, f. Plin. *Iterum dormitatio.*

Rĕdormītio, ōnis, f. Plin. *Iterum dormitio N. 1.*

Rĕdorno, as, Tertull. *Rurſum orno.*

Rĕdūco, is, ĕre, xi, ctum, (Act.) *Nazad vodim, pelyam, vozim.* Zuruckführe, zuruck-ziehe, vvieder bringe. *Hátra-viſzem, viſzſzahozom.* In gratiam cum aliquo reduci: *pro* redire, reconciliari cum aliquo. In memoriam aliquid reducere. V. in *Redigo.* ita *Cic.* Item V. *Reſtringo N. 2.* Liberalitatem reducere: *id est* contrahere, coarctare, reſtringere. *Seneca L. 1. de benef. c. 14.*

Rĕductio, ōnis, f. Cic. *Nazad pelyanye, dopelyanye, dovezenye.* e. Zuruckführung, Wiederbringung. *Hátra-vitel, Viſzſzahozás.*

Rĕductor, oris, m. Liv. *Nazad-pelyavecz, dopelyavecz, vozecz.* r. Zuruckführer, Wiederbringer. *Viſzſza-hozó, Viſzſza-vivő.*

Rĕdulcĕro, as, &c. Colum. *Denuo edulcero.*

Rĕduncus, a, um, Plin. *Nazad zvinyen, nazad zaviat.* Über ſich gekrümmt. *Viſzſza borgodtt, Tekeredett.* Synon. *Retroſum inflexus. 2. V. Aduncus.* Avis roſtro reduncо. *Ovid.*

Rĕdundantĕr, *Adv.* Plin. *Preobilno.* Uberflüſſig. *Kelletlenül.* V. *Nimiè, ſuperfluè, Abundanter.*

Rĕdundantia, æ, f. Cic. *Preobilje, Preobilnoſt.* r. Über-

Digitized by Google

r. Uberfluſs. *Bővség.* V. *Abundantia, ſuperfluitas.*

Rĕdundātio, onis, f. Plin. *Preobilno imanye.* Von Völle Uberlauffung. *Bővölködés.* V. *Redundantia.* Item V. *Exundatio, Effluentia.*

Rĕdundo, as, āre, avi, atum, [Neu.] V. *Superabundo, ſuperfluo.* Item V. *Effluo, Exundo.* Fluvius redundat. Civitas hoſtium ſanguine redundat. Tu ornamentis & præſidiis redundas. *Cic.* 2. Transl. Ad amicos redundat infamia: *pro* recidit, refertur, pertinet. *Id. de Am.* Nequid invidiæ mihi in poſteritatem redundaret: *pro* remaneret, ſupereſſet. *Id. Catil.* 1. *c.* 12.

Rĕdŭplĭco, as, &c. Tertull. *Denuo duplico, bis duplico.*

Rĕdūreſco, is, ĕre, ui, (Neu.) Vitruv. *Denuo dureſco, iterum indureo.*

Rĕdŭvĭa, & Rĕdīvĭa, æ, f. Gic. *Zanobticza, kuteczna perſztu.* r. Nidnagel, Wurm an Finger. *Körömméreg, ſzőrféreg.* 2. Rĕdŭvĭæ, ārum, *f. plur.* Solin. *Medzubki, oſztanyki, zaoſztanyki,* Übergebliebene Speiſen zwiſchen der Zähne; hintergebliebene Sachen. *Iz, Fogakan beſöl-való Iz, Maradékok.* Reduviæ earum. *Id. c.* 45. *vel* 32. ubi alii leg. *Reluviæ.*

Rĕdux, ūcis, *om.* Cic. *Kije odkud domòv doſſel, doſſaſztni, nazad idutbi, Povrachajuchijſe.* Der Zuruck in ſein Vatterland angekommen iſt, zuruckkommend. *Hazájába megjött, idegen földről viſzſza jött.*

Rĕfectio, ōnis, f. Colum. *Popravlyanye, Poprazlenye, opet nachinyanye.* e. Verbeſſerung, Wieder-Aufbauung, Wieder-Machung. *Megépítés, újolag tsinálás.* V. *Reparatio, Renovatio, Melioratio.* 2. Transl. V. *Pabulatio N.* 2. *Focillatio.* Tempora ad quietem, refectionémque data. *Quintil.*

Rĕfector, ōris, m. Svet. V. *Inſtaurator, Reparator, Emendator.*

† Rĕfectōrĭum, ii, n. V. *Triclinium.*

Rĕfectus, ûs, m. Plin. V. *Refectio, Alimentum.*

Rĕfello, ĭs, ĕre, rĕfelli, (Act.) Cic. V. *Refuto.*

Rĕfercio, ĭs, ire, fersi, fertum, (Act.) Cic. V. *Farcio, Oppleo, Adimpleo.*

† Rĕfĕrendārĭus, ii, m. V. *Relator.*

Rĕfĕrio, is, ire, (Act.) Plaut. *Opet bijem, Drugoch vudaram. Vudarcze odvrachám.* Wieder-*oder* zuruck-ſchlage. *Iſmét verem, Viſzſza-ütöm.*

Rĕfĕro, ers, errĕ, rĕtŭli, rĕlātum, (Act. Anom.) Cic. *Nazad noſzim,* ali *donáſſam.* Zuruck-trage, vvieder bringe. *Viſza-hozom, Hátra-viſzem.* Item V. *Adfero, Perfero N.* 1. Opem referre: *pro* afferre. *Cic.* 1. *Div. ex Poëta.* Pecunias populis retulerunt *pro* pertulerunt. *Jd. Att. l.* 6. Item. V. *Confero N.* 1. Omnia in unum referre. *Id.* 4. *Fin.* 2. Transl. V. *Propono N.* 1. Ad ſenatum rem aliquam, *vel* de aliqua re referre: *id eſt* ad dijudicandum & decernendum rem proponere. *Kakvo dugovanye vechnikom.* (*Priſzeſnikom*) *na pervo doneſzti, poſztaviti.* Vor Rath ein Ding anbringen. *Valamit a' tanáts eleibe vinni.* 3. V. *Reddo N.* 1. Referre rationem: V. in *Ratio* ſub *N.* 3. Gratiam referre: *pro* beneficium reddere. V. in *Reddo* ſub *N.* 1. 4. Aliquid alicui acceptum, *vel* in acceptis referre. *Kömu kakvo dugovanye pripiſzati;* iliti *valuvati, da je po nyem kakva miloſcha zadobl'yena.* Einem um etvvas zu Dancken haben. *Valamit valakinek köſzönni.* 5. Se ad ſtudia litterarum referre: *pro* conferre, redire, applicare. *Navukuſze dati.* Sich auf das Studieren begeben. *Magát a' tanúláſra adni.* Hactenus *Cic.* 6. Adverte præterea ad *uſus ſeq.* Domum ſe referre: *pro* redire. *Horat.* Aliquid in *vel* inter DEos, in numero *vel* in numerum Deorum referre: *pro* numerare, recenſere. *Cic. Svet.* Aliquid in tabulas, in librum, in acta, in litteras publicas referre: *pro* adſcribere, inſcribere, ſcribere. *Cic.* Animum, oculos, ora in *vel* ad aliquid referre: *pro* vertere, convertere, advertere, reſpicere. *Id.* Conſilia ſua aliquo, *vel* ad aliquid referre: *pro* dirigere. *Id.* Enſem vaginæ referre: *pro* recondere. *Sikus.* Ordine alicui aliquid referre: *pro* enarrare, narrare, dicere, renunciare. *Plin.* Alicuius mores referre: *pro* imitari, exprimere. *Id.* Ore aliquem referre: *pro* alicui ſimilem eſſe: *Virg.* V. in *Reddo N.* 5. Gradum referre. *Liv. vel:* Pedem referre. *Cæſ.* h. e. ſe retrahere, regredi. V. in *Pes,* & plura ſuis locis.

Rĕfert, & Rĕfert, ēbat, tŭlit, (Impers. Anom.) *Synon.* Intereſt, utile eſt, commodum eſt, Alicujus momenti eſt. *Haſznovito je, vu tom je poſztavlyeno.* Es iſt nutzlich, es iſt daran gelegen. *Haſznál, áll rajta.* Conſtruitur fere inſtar verbi *Intereſt.* Id tua refert. *Toje tvoja-ſzkerb,* ali *haſzen: Toſze tebe dotiche; Tina to paſzku imati moraß.* Es iſt dein Nutzen, dieſes gehet dich an. *Az haſznál néked, Jódra vagyon.* Parvi refert. *Malo je vu tom poſztavlyeno: vu tom malo ſztoi.* Es iſt vvenig daran gelegen. *Kevéſet haſznál.* Magnopere, *vel* Multùm refert. *Vnogo haſzni,* ali *vnogo vu tom ſztoi.* Es iſt viel

viel daran gelegen. *Sokat haſznál, Igen áll azon.* Vincant, nec ne, quid refert? *Ali obladaju, ali neobladaju, kaj zato?* Sie mögen übervvinden, *oder* nicht, vvas iſt daran gelegen? *Akár győzzék, akár ne, mi gondunk reá?* Hoc ad meum propoſitum nihil refert. *To mojemu nakanenyu nikaj nebaſzni.* Dieſes dienet nicht zu meinen Vorhaben. *Ez az én ſzándékomra ſemmit ſem segít.* Neque enim refert videre. *Nikaj nebaſzni videti.* Es helffet nichts das Sehen. *Semit ſem haſznál nézni.* ità *Cic.* Quod illorum magis, quàm ſuâ retuliſſe (*pro* interfuiſſe) videretur. *Salluſt. in Jug.*

Rĕfertus, a, um, tior, ſſimus, Gic. *Napunyen, nagnyeten, naterpan.* Angefüllet, voll ausgeſtopfft. *Jól megtöltött.* V. *Plenus N.* 1. Literæ ſvavitate refertæ. Gallia negotiatorum referta. *Id.*

Rĕferveo, es, &c. *Valde* vel *Iterum ferveo N.* 1. & 2. 2. V. *Defervco N.* 1. Crimen refervens: *i. e.* Atrox: ita *Cic.*

Rĕferveſco, is, &c. Cic. V. *Valde* vel *Iterum* & *Ferveſco, Referveo.*

Rĕfibŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Martial. *Odkapcsujem, odvesujem.* Hefftlein aufthu, aufſchnalle. *Kikaptsolom.*

Rĕfĭcio, is, ĕre, ēci, ectum, [Act.] Gic. *Popravlyam, Ponachinyam, kerpam.* Verbeſſere, vvieder mache, flicke. *Ujonnan megépſztem, Meg-földom.* V. *Emendo N.* 1. *Inſtauro, Renovo.* 2. Transl. V. *Recreo N.* 2. *Pabulor N.* 2. *Delecto N.* 1. Hiç cogito commorari, quoad me reficiam. *Cic.* Vires cibô reficere. *Liv.* Exercitum ex labore reficere. *Caſ.* Copias reficere: *pro* ſupplere, explere, complere, redintegrare: *vel pro* recreare, vires earundem reparare. *Id. l.* 3. *B. C. c.* 87.

Rĕfĭgo, is, ĕre, xi, xum, (Act.) *Odbiam, odbádam, priboto dole jemlyem.* Abreiſſe, das angehefftte herunter nehme. *Leſzakaſztom, Felbontom, Lebaſztom.* V. *Avello.* Hinc: Leges figere & refigere: *proprie eſt* Leges relatas in tabulas affigere, & refigere: *Transl.* Leges ferre, & reſcindere ſeu abrogare. *Cic.* Glypeum de poſte refixum: *pro* avulſum, revulſum. *Virg.*

Rĕfirmo, as, &c. *Sextus Rufus.* V. Iterum, *vel Valde* & *Firmo.*

Rĕflāgĭto, as, &c. Catull. *Iterum flagito N.* 1.

Rĕflātus, ûs, m. Gic. *Odpuh, Naproti puhanye, Protioni veter.* e. Gegenblaſung, r. Gegenvvind. *Viſzſza-fúvás, Viſzſza-fúvó, Ellenkezõ ſzél.*

Rĕflecto, is, ĕre, xi, xum, [Act.] *Plin,* Retro flecto. *Nazad zvijam, privijam.* Zuruck- *oder* hinter mich biege; *oder* krümme. *Viſzſza-tekeritem, Elfordítom.* Oculos ad aliquid reflectere: *pro* convertere. *Ovid.* Pedem inde reflectere: *pro* referre: *id eſt* regredi. *Catull.* 2. Transl. Animum ab ulciſcendo reflectere: *pro* revocare, reprimere. *Cic.* Se ad aliquid reflectere: *pro* recordari, mentem ad aliquid advertere. *Id.*

Rĕflexè, Adv. *Nazad zvito, nazad prignyeno.* Zuruck gebogen. *Viſzſza-borgadtúl.* 2. Transl. *Pervle premiſlyeno, Previdno:* Abſichtiglich. *Elõl meg-gondolva.*

Rĕflexim, *Adv.* Apul. V. *Reflexè N.* 1.

Rĕflexio, onis, f. *Apul.* 1. propriè V. *Retro* & *Incurvatio.* Item V. *Refractio.* e. g. Lucis reflexio. 2. *Transl.* V. *Recogitatio, Recordatio, Præmeditatio, Animadverſio N.* 1.

Rĕflexus, ûs, m. V. *Retro* & *Incurvatio.* Item V. *Receſſus N.* 1. Oceani reflexus. *Apul.*

Rĕflexus, a, um, Plin. V. *Retro* & *curvus.*

Rĕflo, as, are, āvi, ātum, (Neu.) Gic. *Retro flo, Contraflo.* 2. Transl. V. *Adverſor.* Cùm Fortuna reflavit, affligimur. *Id.* 2. *offic. c.* 6.

Rĕflōreo, es, &c. Plin. *Rurſum floreo.*

Rĕflōreſco, is, &c. Plin. *Rurſum floreſco.* Hinc *Transl.* Juventa reflorescente. *Silius.*

Rĕfluo, is, ĕre, xi, xum, (Neu.) Plin. *Retro* vel *Iterum fluo N.* 1.

Rĕfluus, a, um, Plin. *Nazad czurechi, nazad tekúchi, Tekúchſze povrachajuchi.* Zuruckflieſſend, *oder* lauffend. *Viſzſza-folyó.*

Rĕfluxus, ûs, m. Plin. *Nazad odtechenye.* e. Zuruckflieſſung. *Viſzſza-folyás.* Fluxus & refluxus maris: *i. e.* Acceſſus & receſſus: V. in *Receſſus.*

Rĕfŏcillo, *à* Focus, *vel à praſ.* Foveo: & Rĕfŏcĭlo, as, &c. *à ſup.* Fõtum. *Senec.* V. *Denuo* & *Focillo. Recreo N.* 2. *Refoveo.*

Rĕfŏdio, is, ĕre, fōdi, ſſum, (Act.) Plin. *Opet izkápam, odkápam, znovich kopam.* Wieder ausgrabe, herfür grabe. *Iſmét kiváſom, kikapálom.*

Rĕformātio, onis, f. Apul. V. *Renovatio, Melioratio.*

Rĕformātor, oris, m. Plin. V. *Emendator, Inſtaurator.*

Rĕformīdātio, onis, f. Gic. V. *Formidatio, Metus.*

Rĕformīdo, as, &c. [Act.] V. *Valde* & *Formido.* Refugit animus, eáque dicere reformidat. *Cic. Phil.* 14. *c.* 3.

Rĕformo, as, &c. *Synon.* In priorem, *vel* in meliorem formam redigo. V. *Iteratò* & *Formo, Melioro, Inſtauro, Corrigo N.* 1. *Renovo.*

Mores

Digitized by Google

Mores depravatos reformare: *pro* corrigere, emendare. *Plin.* Se alicui reformandum, ac velut recoquendum dare: *b. e.* Denuo formandum, instituendum, & perpoliendum. *Quintil.*

Rĕfŏveo, es, &c. Colum. V. *Iteratò* & *Foveo. N. 1.* Item Transl. V. *Foveo N. 2. & 3. Recreo N. 2.* ita *Vellej.*

Rĕfractāriŏlus, a, um. *Dim.* a Refractarius. Gic. *Pritverdokoren, Nekulikotverdoglav ſzvojvolyen.* Etvvas vvidérſpenſtig, halsſtarrig. *Kemény nyakútska, engedetlenke.*

Rĕfractārius, a, um. *Seneca.* V. *Obſtinatus, Contumax.*

Rĕfractio, onis, f. *J Ct.* Luminis refractio. *Odbianye, odvrátenye, povrachanye, povernenye ſzvetloſzti.* e. Zuruckſchlagung, Zuruckſchnellung, Zuruckprellung des Lichts. *A világoságnak viſszaütése.*

Rĕfræno, as, &c. V. *Refreno.*

Rĕfrāgātio, onis, f. V. *Adverſatio, Contradictio, Contumacia, obſtinatio.*

Rĕfrāgātor, oris, m. *Aſcon. Pædian.* V. *Adverſator, Contradictor.*

Rĕfrāgor, āris, āri, ātus ſum. (Dep.) Cic. V. *Adverſor, contradico, obſiſto, obſtino N. 2.*

Rĕfrēnātio, onis, f. Senec. *Zaſzdalenye, zavuzdanye, nazad ztézanye.* e. Zäumung. *Megzabolázás.* Transl. *Vkrotenye.* e. Bändigung, *Meg-ſzelidités.* V. *Coërcitio, Cohibitio, Retentio.*

Rĕfrēno, *apud nonnullos* Rĕfræno, as, are, avi, atum, (Act.) *Navuzdi derſim, z-vuzdum nazad ztéſem.* In Zaum halte, bändige. *Megzabolázom.* V. *Coërceo, Cohibeo, Freno.* Libidines refrenare. *Cic.*

Rĕfrīco, as, &c. Gato, *Denuo frico, valde frico N. 1. 2.* Metaleptice. pro *Renovo, Denuo frico N. 2.* Dolorem refricare. Pulcherrimi facti memoriam refricare. Alicujus rei memoriâ animum refricare. *Cic.*

Rĕfrīgeo, es, ēre, xi, (Neu.) Cato. V. *Refrigeſco.*

Rĕfrīgĕrātio, onis, f. Cic. *Razhladyenye.* e. Abkühlung, Erkühlung. *Meghidegités, Hütés.* V. *Frigefactio.*

Rĕfrīgĕrātor, oris, m. *Razhladitel.* r. Abkühler. *Meghidegitö, Hütö.*

Rĕfrīgĕrātōrius, a, um, Plin. *Hladétchi, Razhladujuchi.* Kühlend, abkühlend, erkühlend. *Meg-hidegitö, Hivesitö.* Vas refrigeratorium. V. *Frigidarium.*

Rĕfrīgĕrātrix, īcis, f. Plin. *Razhladitelicza.* e. Abkühlerin, Erkühlerin. *Meghidegitöné, Hütöné.*

Rĕfrīgĕrium, ii, Tertull. V. *Refrigeratio.* Item V. *Recreatio N. 2. Solatium.*

Rĕfrīgĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Razhladyujem, Prehladujem.* Erkühle, abkühle. *Meghidegitem, Hivesitem.* Teſtem refrigerare: *pro* perturbare, perplexum reddere. *Quintil. 2.* Transl. *paſſ. Refrigeror.* pro *Diminuor, Deſino, Langueſco.* Defeſſa, ac refrigerata accuſatio. *Cic.*

Rĕfrīgeſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Colum. *Opet merzel*, ali *hladen bivam, pak ozimujem.* Wieder erkalte, kalt vverde. *Iſmét Meghülök.* V. *Denuo* & *Frigeſco N. 1. 2.* Transl. ponitur pro *Deſino, Diminuor, Elaſſeſco, Langveo, Langveſco.* Tota res refrigeſcit. Amor refrixit. *Cic.*

Rĕfringo, is, ĕre, frēgi, fractum, (Act.) V. *Perrumpo N. 1.* Carcerem refringere. *pro* rumpendo aperire, &c. *Liv.* Hinc *Transl.* Glauſtra nobilitatis refringere: *pro* perrumpere, ſeu ſuperare, pervincere. *Cic.* Fortunæ vim refringere: *pro* retundere, *Liv. 2.* V. *Repercutio, Reflectio N. 1.* Solis radius cavæ nubi immiſſus in ſolem refringitur. *Plin.*

Rĕfrondeſco, is, Sidon. *Denuo frondeſco.*

Rĕfŭga, æ, *com.* Ulp. *Uſzkok, ſzkocbitel, ſzkocbitelicza, odbegavecz, ali odbegavka odſzvojega Goſzpona.* r. Flüchtling, Abtrünniger. *Szökö, Futékony.* V. *Fugitivus, Fugitor.*

Rĕfŭgio, is, ĕre, fūgi, ĭtum, (Neu.) *Nazad beſim.* Zuruck fliehe. *Viſzſza-futok.* Item V. *Fugio N. 1. Confugio.* Syracuſas refugere: Ad Legatos refugere. *2. Transl.* V. *Fugio N. 2. Evito, Devito.* Periculum refugere. Ab admonendo aliquo refugere. *Item* V. *Abhorreo, Horreo, Reformido.* Animus refugit ea dicere. Item V. *Recuſo.* Judicem refugere. *Hactenus Cic. 3.* V. *Fugio N. 3.* Iſta memoriam noſtram refugiunt: *pro* iſta nos latent, iſta ignoramus, iſtorum non recordamur, iſta non occurrunt menti, &c. *Miſzeiz ovih ſztvarih neſzpominamo, ovanam napamet ne dohajaju*, ali *ovajeſzmo vre pozabili.* Wir erinneren uns der Sachen nichts, es vvill uns nichts beyfallen, *oder* das iſt uns entfallen. *Nemà emlékeznek rólunk.*

Rĕfŭgium, ii, n. *Cic.* V. *Profugium.*

Rĕfŭgus, a, um, Tacit. *Nazad beſechi, otekajuchiſze, odbegajuchi.* Zuruck fliehend, Zuflucht nehmend, davon fliehend. *Viſzſza-futó, Hozzá-futó, El-futó.*

Rĕfulgentia, æ, f. Apul. *Proti-leſzk, odbianye ſzvetline.* r. Wieder-Glantz. *Ellene fénylés.* V. *Fulgor.*

Rĕfulgeo, es, ēre, ſi, (Neu.) Cic. *Valde fulgeo.*

Rĕfundo,

Digitized by Google

Rĕfundo, is, &c. Gic. *Retrò fundo, denuo fundo, denuo liquefacio.* 2. Transl. V. *Reddo N.* 1. Plin.

Rĕfūsè, *Adv.* Colum. V. *Redundanter.*

Rĕfūsio, onis, f. Macrob. *Nazad olévanye.* e. Zuruck Gieſſung. *Viſzſza-öntés.* Item V. *Denuo & Fuſio, Liquatio.* 2. Transl. V. *Redditio.*

Rĕfūsōrius, a, um, *Nazad-olévanyu.* ali *nazad povrachanyu ſzlijſajuchi, haſznujuchi.* Zur Wiedergieſſung, *oder* Wieder-Erſtattung dienlich. *Viſzſza-öntéshez-való, A viſzſza adáſra ſegétő.* Litteræ refuſoriæ: *h. e.* per quas fit reſtitutio. *Sidon.*

Rĕfūtātio, onis, f. Cic. *Otiſznutje, Protivnoga govora odvernenye, odbityenye.* e. Wiederrede. *Megtzáfolás, Megbamisítás, Megvetés.* V. *Confutatio.*

Rĕfūtātor, oris, m. Arnob. *Proti-govoritel, ſzuprot-razlofitel, Protivnomu govoru protivnih zrokov pokazitel, Jsuprotivnoga govorenya odbitavecz, odpovédavecz.* r. Wiederredner, Wiederleger. *Megtzáfoló: Megbamisító.*

Rĕfūtātōrius, a, um, *JCt.* Pertinens ad refutationem.

Rĕfūtātŭs, ûs, m. Lucr. V. *Refutatio.*

Rĕfūto, as, āre, āvi, ātum, [Act.] Cic. *Protigovorim, ſzuprot-pokazivam, odbitávam.* Wiederrede, vviederlege, vervverffe. *Meghamisitom, Megtzáfolom, Megvetem.* V. *Confuto, Contra arguo.* Hinc *Transl.* Clamorem refutare: *pro* improbare. *Cic.* Nationes bellô refutare: *pro* reprimere, coërcere. *Id.*

Rēgāliŏlus, V. *Regaviolus.*

Rēgālis, *com.* le, n. Cic. *Kralyevzki.* Königlich. *Királyi, királyi módra-való.* V. *Baſilicus.*

Rēgālitĕr, *Adv.* Liv. *Kralyèvzki, po kralyevzko.* Königlich, Königlicher Weiſe. *Királyi módra.* V. *Baſilicè.*

Rēgāviŏlus, *nonnulli leg.* Regaliolus, i, m. Svet. V. *Trochilus.* Alii putant eſſe *Galgulum.*

Rĕgĕlo, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Odmerzávam, odledujem, raztalyujem, ottaplyam.* Entfröre, das gefrorene auflöſe. *Felfagyalom, Felolvaſztom.*

Rĕgĕmo, is, &c. Stat. *Viciſſim gemo, gemitum reddo, ingemo.*

Rĕgĕnĕrātio, onis, f. *Preporodyenye, opet rodyenye.* e. Wiedergebährung, Wiedergeburt. *Ujonnan ſzületés, viſzontag-ſzülés.*

Rĕgĕnĕro, as, &c. Plin. *Preporádyam.* Wiedergebähre. *újonnan ſzülöm, viſzontag ſzülöm.* 2. Transl. *Szpodobenſzem.* Ich bin gleich, einem gleich ſehe. *Haſonló vagyok.* Patrem regenerare: *pro* reddere, referre, repræſentare. *Otczu vu vſzem ſzpodobnomu biti, vu otczaſze verchi, otchinzkoga derſanya y narave biti.* Dem Vatter gleich ſehen, *oder* ähnlich ſeyn. *Az attyához mindenekben haſonlónak lenni.* Plin.

Rĕgermĭnātio, onis, f. Plin. V. *Iterum, & germinatio.*

Rĕgermĭno, as, &c. Plin. *Denuo germino.*

Rĕgĕro, is, ĕre, eſſi, ſtum. (Act.) 1. V. *Refero. N.* 1. *Reporto N.* 2. Culmos in acervum regerere. *Colum.* 2. V. *Reddo N.* 1. *Refringo N.* 2. Lucem, unde accepta eſt, regerere. *Plin.* 3. Transl. V. *Refero N.* 6. Aliquid in commentarios regerere. *Quintil.* 4. V. *Objicio N.* 1. & 2. *Oggero N.* 2. Crimen alicui regerere. *Senec.*

Rĕgeſtum, i, n. Colum. V. *Aggeſtus, Porca N.* 2. 2. V. *Digeſtio N.* 2. *Digeſtum, Rationarium.* ita *Vopiſc.*

Rēgĭa, æ, f. Cic. *Kralyevzki dvor.* Königlicher Pallaſt. *Király udvara.* V. *Baſilica N.* 1. *Palatium N.* 2.

Rēgĭbĭlis, is, *com.* le, n. Ammian. *Vputliv, Ravnatliv, koiſze labko vputiti* ali *ravnati more.* Regierlich, das da kan regiert vverden. *Igazgatható.*

Rēgĭē, *Adv.* Cic. V. *Regaliter.*

Rēgĭeſco, is, V. *Regleſco.*

Rēgĭfĭcè, *Adv.* Gic. V. *Regiè, Magnificè.*

Rēgĭfĭcus, a, um, Virg. V. *Regalis, Magnificus.*

Rēgĭfŭgĭum, ii, n. *Kralyo-beg, kralyo-ſzkok.* e. Königs-Flucht. *Királyi futás.* Feſtus dies, quem 24. Febr. agebant Romani in memoriam fugæ Tarquinii ſuperbi Regis. *Ovid.* 2. *Faſt.*

Rĕgigno, is, ĕre, gĕnui, ĭtum, (Act.) Lucr. V. *Regenero, denuo gigno.*

Rĕgilla, æ, f. Plaut. *Muliebre veſtimentum.*

Rĕgĭmĕn, ĭnis, n. Liv. V. *Rectio.*

Rĕgĭmentum, i, n. Feſt. V. *Rectio.*

Rēgīna, æ, f. Cic. *Kralyicza.* e. Königin. *Királyné.* 2. Transl. *de inanimatis.* Juſtitia regina virtutum. *Cic. Offic.* 3. c. 6.

Rĕgio, ōnis, f. Cic. V. *Provincia N.* 1. *Ditio N.* 1. Transl. *ad alia:* Urbis regiones: *id eſt* Partes majores in vicos diviſæ: *Plin.* Quatuor Cæli regiones: *h. e.* Ortus, occaſus, Meridies & Septentrio. *Cic.* 2. V. *Finis N.* 1. *Limes N.* 2. Vineæ regiones. *Cic.* Hinc. *Transl.* Vitæ ſpatium certis regionibus circumſcriptum eſt. *Id. pro Arch.* De regione deflectere: *id eſt* de orbita, ex linea. *Id. y.*

Ver. 3.

Digitized by Google

Ver. 3. F regione: *pro* Ex adverſo, ex oppoſito. *Na ſzuproti*, *na proti iz druge ſztrani.* Gegen über. *Ellenébe, Ellenbe.* ita *Cic. 4. Acad.*

Rĕgiōnālĭtĕr, *Adv.* Apul. V. *Regionatim.*

Rĕgiōnārĭus, ĭi, m. Frontin. V. *Decempedator, Geometres.*

Rĕgiōnātim, *Adv.* Liv. *b. e.* per ſingulas regiones. V. *Provinciatim.*

† Rĕgiſtrātor, oris, m. *Latinè* Rerum ordine in librum relator. *Naredno zapiſzavavecz, upiſzavecz.* Nach der Ordnung Einſchreiber. *Valamit könyvbe bétró, foglaló.*

† Rĕgiſtro, as, are, avi, atum, (Act.) *Latinè* Ordine in librum refero. *Rédomo-knigu zapiſzávam, naredno upiſzávam.* Ordentlich einſchreibe. *Könyvbe béirom, béfoglalom.*

† Rĕgiſtrum, i, n. V. *Regeſtum N. 2. Protocollum.*

Rĕgĭto, as, āre, avi, atum, [Act. *Freq. à* Rego) Varr. V. *Frequenter* & *Rego, Imperito N. 2.*

Rĕgĭus, a, um. Cic. V. *Regalis.*

Rĕgleſco, *vel* Rĕgliſco, is, ere. [Neu.] Feſt. V. *Denuo* & *Gliſco.* Alii leg. *Regieſco.*

Rĕglūtĭno, as, Catull. V. *Deglutino, Diſglutino.*

Rĕglūtĭnōſus, a, um, Plin. *Valde glutinoſus.*

Regnātor, oris, m. Virg. *Kralyuvavecz.* r. Herrſcher. *Uralkodó, Regnáló.* V. *Rector, Dominator. 2.* V. *Poſſeſſor.* ita *Martial.*

Regnātrix, īcis, f. *Kralyuvavicza.* e. Herrſcherin. *Uralkodóné.* V. *Rectrix, Poſſeſtrix.* Domus regnatrix: *pro* auguſta, regnans. *Tacit.*

Regnātus, a, um, *Ladan, Vladan.* Beherrſchet. *Biratott.* Regnatáque terra Philippo. *Ovid.*

Regno, as, are, avi, atum, (Neu.) *Kralyujem, Czeſzarujem, ſztolúyem.* Herrſche, regiere. *Uralkodom*, peregr. *Regnálok, országlok.* Synon. *Dominor, rerum potior, regnum adminiſtro, poſſideo, rego.* Annum jam tertium regnat. *Cic.* Oppidis regnare: *pro* dominari, imperitare. *Id. 4. Ver. c. 54.*

Regnum, i, n. Cic. *Kralyeztvo.* s. Königreich, Reich. *Országh.* Item V. *Dominatio, Dominium, Gubernium, Moderamen.*

Rĕgo, is, ĕre, xi, ctum, (Act.) Cic. V. *Gubernо, Dirigo, Dominor, Moderor.* Fines agrorum regere: *pro* ſtatuere, propriis terminis finire. *Id. pro Mur. c. 9.* Si peccas, te regere poſſum: *id eſt:* admonere, docere, inſtituere, corrigere. *Id. pro Mur. c. 25.*

Rĕgrădātio, (*vulgo* Dĕgrădātio) ōnis, f. JCt. *Latinè* de gradu dignitatis depoſitio. *Iz ſtháſati ſzverſenye.* Von der Würde Abſetzung. *Tiſztikól letévés, levetés.*

Rĕgrĕdior, ĕris, grĕdi, ſſus ſum. (Dep.) Cic. *Nazad idem, odvrativamſze.* Zuruck gehe, umkehre. *Viſza-mégyek, viſzſza-lépek.* V. *Recedo N. 1. & 2.*

Rĕgreſſio, onis, f. Cic. V. *Receſſio, Reditio.*

Rĕgreſſus, ûs, m. Cic. V. *Regreſſio, Receſſus N. 1.*

Rĕgŭla, æ, f. *Naredba, Zákon, Redka.* e. Anordnung. s. Gefetz, e. Regul *Rendtartás, Régula.* V. *Præceptio. Norma N. 2. Exemplar N. 2.* Regula, ad quam omnia judicia rerum dirigentur. *Cic. 1. Fin.* 2. propriè V. *Lineale*, Item V. *Norma N. 1.* Non egeremus normis, non regulis. *Cic. 2. Acad.*

Rĕgŭlāris, *com.* re, n. Plin. *Naredni, Redovnis* Richtig, ordentlich. *Régula ſzerént-való.* V. *Canonicus, Linearis, Normalis.* Item V. *Religioſus N. 1.*

Rĕgŭlārĭtĕr, *Adv.* Ulp. *Poleg naredbe, poleg mere.* Der Regel nach, nach der Richtſchnur. *Régula-ſzerént.* V. *Normaliter, Ordinatè, Religioſè N. 1.*

Rĕgŭlātim, *Diomed. l. 1.* V. *Regulariter.*

Rĕgŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Cæl. Aurel. *Poleg mere*, ali *naredbe chinim, délem, ravnam.* Regulmäſſig, *oder* richtig mache. *Régula-ſzerént ſzinálom.* V. *Dirigo, Normo, Ordino N. 1.*

Rĕgŭlus, i, m. *Dim.* Cic. *Kralyich, királyicz, male derſave kraly.* Ein Königlein, ein König der wenig hat. *Királyotska, kis tartományu király.* Africæ reguli. *Plin.* Hinc Transl. & ſpeciatim V. *Baſiliſcus, Trochilus, &c.*

Rĕgurgĭto, as, are, avi, atum, (Act.) V. *Evomo. N. 1.*

Rĕgŭſto, as, &c. Senec. V. *Denuo* & *Guſto N. 1.* Hinc. *Transl.* Litteras reguſtare: *pro* relegere. *Cic.*

Rĕgyro, as, &c. Varr. V. *Retro*, vel *Denuo* & *Gyro.* Secundùm quoſdam eſt *Neu.* & ponitur pro *in gyrum redeo.* Alii aliter & legunt & interpretantur.

Rĕhălo, as, &c. V. *Exhalo, Surſum* & *Halo.* Terra humorem rehalat. *Lucr.*

Rĕĭcŭlus, & Rējĭcŭlus, a, um, *Varr.* V. *Rejectaneus:* Item V. *Rejectus, a, um.* Oves, fœminæ reiculæ. *Varr.*

Rējectāneus, a, um, Cic. *Od-* ali *Zabitlio, odverglio, odbaczlyio.* Vervverfflich. *Elbányó, Elvetendó, Elvetheto.* V. *Aſpernabilis.*

Rējectātio, onis, f. Solin. *Frequens*, vel *iterata rejectio.*

Rējectio, ōnis, f. Cic. *Odbitanye, zaverſenye.*

Digitized by Google

e. Vervverffung. *Kivetés*, Item V. *Ejectio*, *Vomitio.*

Rējecto, as, are, avi, atum, (Act. *Freq. à* Rejicio) Virg. *Odbitávam*, *odbaczívam*, *zabitávam*, *odmetávam*. Offt vervverffe. *Megvetegetem*, *Hátra-vetdegelem*. Item V. *Ejecto.*

Rējectus, ús, m. Cels. V. *Rejectio.*

Rējectus, a, um, Cic. *Zabityen*, *zaverſen*, *izbityen*. Vervvorffen, ausgevvórffen. *Megvetett*, *Megbánytt*, *Kivetett*. V. *Abjectus N. 1.*

Rējcio, is, ĕre, &c. Stat. ☞

Rējicio, is, ĕre, jēci, jectum, [Act.] Cic. *Odbitam*, *nazad bitam*, *odbúczam*. Wegvverffe, zuruckvverffe. *Kivetem*, *Megvetem*, *Felvetem*, *Hátra-vetem*. Manibus ad tergum rejectis. Cic. *Z-rukami odzad poſtavlyenemi.* Mit auf den Rucken gelegten Händen. *Hátra vetvén kezeit.* Telum in hoſtem rejicere: *pro* viciſſim, *vel* retro jacere. *Cæſ.* Acceptis togulis ſagula rejicere: *pro* abjicere. *Cic.* Ahurbe hoſtem rejicere: *pro* repellere, propulſare. *Id.* Aliquid in menſem Quinctilem rejicere: *pro* differre N. 1. *Id.* Sanguinem rejicere: *pro* evomere, ejicere. *Plin.* 2. Transl. ponitur pro *Repudio*, *Renuo*, *Aſpernor*. *Averſor*, *Recuſo*. Judices, *vel* divinationis genera rejicere. *Cic.* 3. Adverte ad *Uſus ſeq.* Se in aliquem rejicere. *pro* ſpem in aliquo reponere. Terent. *Na kôga ſze zanaſſati*, *zaufſati*. Sich auf einen verlaſſen. *Valakire magát balaſztni*, vagy *valakiben bízni*. Fatigata membra rejicere: *pro* reclinare. Curt. *Trudne kotrige pretegnuti*, *s'iromſze na kaj povaliti*. Müde Glieder nach der Länge und Breite ausſtrecken. *Kiterjeſzteni a' megfáradtt tagokat.* Suam culpam in alium rejicere: *pro* derivare, alteri imputare: V. *Imputo.* Gic. *Szvoju krivnyu na drugoga zverchi.* Eigene Schuld auf einen anderen ſchieben. *A maga vétkét máſra vetni*, vagy *máſnak tulajdonítani.* Aliquem ad epiſtolam rejicere: *pro* remittere. *Cic.* Rem ad ſenatum rejicere: *pro* referre, proponere, in judicium Senatûs afferre. *Id.*

Rējĭcŭlus, a, um, V. *Reiculus.*

Rēitĕrātio, onis, f. Quintil. V. *Iteratio*, *iterata iteratio.*

Reĭtĕro, as, &c. Apul. V. *Itero*, *Iterum itero.*

Rējŭvĕneſco, is, &c. *Denuo juveneſco.*

Rēlābor, ĕris. &c. *Ovid.* V. *Denuo*, vel *Retrorſum & Labor N. 1. Recido N. 1. Rejuo.* 2. Transl. V. *Regredior.* Nunc in Ariſtippi furtim præcepta relabor. *Horat. l. 1. ep. 1.*

Rēlangveo, es, ēre, ui, (Neu.) Cic. ☞

Rēlangveſco, is, ere, (Neu. Inch.] *Caſ.* Synon. *Denuo langveo*, *Denuo langveſco*, *Valde Langveo.*

Rēlātio, ōnis, f. Cic. *Nazad noſzenye*, *Prinaſſanye*, *Naperve donaſſanye*, *Pripovédanye*, *Opovédanye*, *na znanye davanye*. e. Zuruckbringung, r. Fürtrag, e. Erzehlung, r. Bericht, e. Nachricht. *Viſzſza-vitel*, *Ellene vivés*, *Elő beſzéllés*, *Elő-ſzámlálás*. V. *Enarratio* &c. Gratiæ relatio. *Zahvalenye*, *Miloſcbe priete povrachanye.* e. Danckſagung, Vergeltung der Wohlthat. *Megbálálás*, *Köſzönés.*

Rēlātīvus, a, um, Arnob. *Na drugo gaſze zanaſſajuchi*, *kaj na pamet donaſſajuchi.* Sich auf ein anders beziehend, etvvas ins Gedächtnus bringend. *Magát máſikhoz-viſzſza-vivő*, *valamit emlékezetben bozó.*

Rēlātor, ōris, m. Gic. *Nazad donaſſavecz*, *Naperve donaſſavecz*, *Povédavecz*, *Opovednik.* r. Zuruckbringer, Erzehler, der etvvas vorbringet *oder* berichtet. *Viſzſza-hozó*, *Elő-beſzélő.*

Rēlātus, ûs, m. Tacit. V. *Relatio.*

Rēlātus, a, um, *Part. Paſſ.* Gic. *Nazad doneſſen*, *na perve doneſſen*, *povédan.* Zuruck gebracht, fürgebracht. *Viſzſza-vitetett*, *Megbeſzélltetett.*

Rēlăvo, ās, āre, rēlāvi, rēlōtum, (Act.) Lucr. *Iteratò lavo.*

Rēlāxātio, onis, f. Gic. V. *Laxatio*, *Ampliatio.* Item V. *Mitigatio*, *Recreatio N. 2. Laxamentum N. 2.*

Rēlāxātor, ōris, m. Cæl. Aurel. *Odpuſztyavecz*, *Popuſztyavecz*, *Odpinyavecz*, *Oſzlabitel*, *Razſiritel.* r. Nachlaſſer, Erweiterer. *Megtágító*, *Tágoló*, *Szélesitő.* Item V. *Mitigator*, *Recreator N. 2.*

Rēlāxo, as, &c. *Cic.* V. *Laxo N. 1. Dilato*, *Diſſolvo N. 1. Diſtendo.* 2. Transl. V. *Recreo N. 2.* Se occupatione relaxare. *Cic. Att. l. 16. ep. 16.* Animum à curis relaxare: *pro* recreare, à curis remittere, ſibi indulgere. *Id. in Brut.* Pœnam relaxare: *pro* mitigare, *id est* aliquid ex pœna remittere. *Id.*

Rēlāxus, a, um, Colum. V. *Laxus N 4. Rarus N. 1.*

Rēlēgātio, onis, f. Gic. *Odpoſzlanye*, *Odpravlyanye*, *Odpravlyenye*, *Odpravlyanye.* e. Verſchickung. *Elküldés.* 2. Speciatim & uſitatiſſimè: *Pretiranye iz Domovine*, *Varaſſa* &c. *Proganye*, *Progonſztvo.* e. Vervveiſung ins Elend. *Bűntetéſnek okáért a' városból kiküldés.* V. *Amandatio.*

Rēlēgātus, a, um, *Synon.* Amandatus, proſcriptus,

Digitized by Google

ptus, in exilium pulsus. Cic. *Pretiran, vu prognoſztvo poſzlan, prognan, iz domovine prefrúſtan.* Vervvieſen, ins Elend verſchickt. *Hazájából kiűzetett, kiküldetett.*

Rĕlĕgo, as, āre, āvi, ātum, (Act.) Cic. *Iz domovine tiram, vu progonſztvo poſſilyam.* Vervveiſe, ins Elend verſchicke. *Eűzöm, Hazájából kiűzöm.* V. *Amando, Expello, Proſcribo N.* 2. 2. V. *Remitto N.* 1. Ad auctores relegare. *Plin.* 3. Aliquid in aliquem relegare: *pro* transferre, rejicere. *Liv.* V. in *Rejicio* ſub *N.* 2. 4. Uxori dotem relegare: *pro* teſtamentô relinquere. *Ulp.* V. *Lego, as, N.* 2.

Rĕlĕgo, is, ĕre, ēgi, ĕtum, [Act.] *Cic.* Propriè V. *Recolligo N.* 1. *Denuo* & *Lĕgo N.* 1. Pecuniam relegere. *Horat.* Metaleptice *Drugiput ſtéjem.* Wieder leſe. *Iſmét-megolvaſom.* V. *Iterum* & *lĕgo N.* 2. 2. Transl. Iter relegere: *pro* redire, eâdem viâ reverti. *Po pervom putu nazad iti: Nazadſze povernuti.* Auf dem vorigen Weeg zuruck gehen: zuruck kehren. *útjából iſmét viſzſza-térni, Azonúton viſzſza-menni.*

Rĕlenteſco, is, &c. *Denuo Lenteſco.* Hinc *Transl.* Néve relenteſcat ſæpe repulſus amor. *Ovid. l.* 1. *Am. el.* 8. *v.* 76.

Rĕlĕvāmĕn, ĭnis, n. Priſcian. V. *Levamen, Recreatio N.* 2.

Rĕlĕvo, as, &c. Ovid. *Denuo elevo, rurſum levo N.* 1. *Erigo N.* 1. 2. Transl. V. *Foveo, Lenio, Reſocillo.* Hæc eò ſcripſi, ut me relevares. *Cic. Att.* 3. V. *Levo N.* 2. Communem caſum miſericordiâ hominum relevare. *Id. Q. Fr.* 4. V. *Exonero, Levo N.* 4. Hujus mors te ex aliqua parte relevavit: edacem enim hoſpitem amiſiſti. *Id. pro Flacc.* Metu relevari: *pro* liberari. *Id. pro Cluentio.*

Rĕlĭcĭnus, a, um. *Obſol.* Apul. V. *Criſpus.* Ab aliis accipitur pro *Calvo.*

Rĕlictio, onis, f. Cic. V. *Derelictio.*

Rĕlictus, ûs, m. Gell. V. *Derelictio.*

Rĕlĭgāmĕn, ĭnis, n. Prudent. V. *Ligamen.*

Rĕlĭgātio, onis, f. Cic. V. *Colligatio, Ligatio.*

Rĕlĭgio, ōnis, f. *Synon.* Pietas in Deum, Metus & reverentia Deorum. Cic. *Bosja ſzluſzba, Bogocſzaſztenye, Bogoſzlavje, Bogoſtovje, Pobosnozt.* r. Gottesdienſt, e. Gottsfürchtigkeit, Religion. *Iſteni ſzolgálat, tiſztelet, félelem, vallás.* Vera religio. *Prava vera, Pravoverſztvo, Pravovernozt.* Wahre Religion. *Igaz hit, igaz Iſten tiſzteleti.* Item V. *Cerimonia.* ita *Cic. pro Font.* Item generatim V. *Fides N.* 1. *Fidelitas, Veracitas.* Tum intelligetis, qua religione dicant. *Cic. pro Flacc.* Item V. *ſuperſtitio.* Cruenta ſacrorum religio. *Juſtin.* 2. Sumitur *pro* juſta muneris functione, quam vulgus *Debitum* vocat. *Duſnoſzt, Doprinaſſanye chaſzti,* e. Pflicht. *Kötelesség.* Ab religione officii declinare. *Duſnozt ſzvoje chaſzti neobnaſſati, neobderſzavati.* Von ſeiner Pflicht abvveichen. *Tiſztiben ſzentûl, kötelesége ſzerént el-nem jarni.* ita *Cic. Verr.* 5. *c.* 1. 3. pro *Cura N.* 1. & 2. Illius oratio nimiâ erat religione attenuata. *Id. in Brut.* 4. pro *Conſcientia N.* 2. *Scrupulo N.* 2. *Metu.* Afferre, offerre, inducere, injicere alicui religionem: Alicujus animo religionem incutere. *Kojega dußno-zpoznanye obterßiti, vu ſztráh poſztaviti, nagnati.* Eines ſein Gevviſſen beſchvvehren, einem ein Gevviſſen machen. *Valakit lelki eſmeretire kénſzeríteni.* Sic dicitur: Habeo aliquid religioni, *vel* religioni mihi eſt, religioni mihi duco. Aliquid alicui in religionem venit. Alicui religionem eximere, adimere, tollere, eripere. Religio eſt dicere. Religio in te inceſſit. *Cic. Liv. Terent.* Hinc *Religiones* dicuntur ea omnia, quæ ſcrupulum & metum Deorum incutiunt, id quod probant *Uſus ſeq.* Aliquem religione ſolvere, exolvere, liberare. Expiare religiones alicujus ſuppliciô. Inexpiabiles religiones in rempublicam inducere. *Cic.* 5. V. *Sanctimonia.* Loci religio. *Virg.* 6. Sumitur *pro* ordine, ſtatu & vita religioſorum: *Réd, Sztaliſ duhovni, Bogoſlovno ſivlenye.* Geiſtlicher Stand, Orden, geiſtliches Leben. *Szerzetes rend, ſzerzet.* V. *Ordo N.* 2. ita *Eccl.*

Rĕlĭgiōsē, *Adv.* Cic. *Bogoſzluſno, Boga-bojno, Bogoſlovno, Redovno, Duhovno.* Gottsfürchtig, Geiſtlich. *Iſteni félelemmel.* 2. V. *Accuratè, Candide N.* 2. *Sanctè, ſcrupulosè, Verecundè, Fideliter.* Teſtimonium religiosè dicere. *pro* fideliter. *Kaj vernoj praudeno poſzvedochiti.* Etvvas aufrichtig bezeugen. *Igazán bizonyítani valamit.* ita *Cic. Plin.*

Rĕlĭgiōsĭtās, atis, f. Apul. V. *Religio, Innocentia, Devotio N.* 2.

Rĕlĭgiōſus, a, um, ſior, ſſimus. Cic. *Boga-bojechi, Bogoſlovni, Redovni, Duhovni.* Gottsfürchtig, geiſtlich. *Iſtenfélő.* V. *Pius N.* 1. *Devotus N.* 1. *Sanctus.* 2. V. *Fidelis.* Teſtis religioſiſſimus. *Id.* 4. *Fin.* 3. V. *Caſtus, Verecundus.* ita *Gell.* 4. V. *Superſtitioſus.* Stultæ, omnes religioſæ. *Terent. Heaut.* 4. 1. 5. Religioſum eſt id facere, dicere: *pro* nefas eſt,

Digitized by Google

fas eſt, *id eſt:* habet religionem, ſeu metum & periculum laedendi Deum. *Liv.*

Rĕlĭgo, as, &c. Cæſ. V. *Colligo, Iteratò & Ligo.* Hinc. *Tranſl.* Bona alicujus religione religare: *pro* conſecrare. *Cic.* 2. V. *Diſſolvo N.* 1. Funem religare. *Catull.*

Rĕlĭno, is, ĕre, lēvi, *vel* līvi, lĭtum, [Act.] *Odmaſujem, &c.* V. *Aperio N.* 1. Oblita & clauſa dolia relinere. *Terent.*

Rĕlinquo, is, &c. Cic. V. *Derelinquo, Deſero, & Deſerto, Omitto N.* 1. Alicui aliquid teſtamentô relinquere: *pro* legare. *Id.* 2. *Off. c.* 24. Animam relinquere, *pro* mori. *Terent. Adel.* Æs alienum relinquere: *id eſt:* Alieno ære non perſoluto mori. *Cic. pro Quinct.*

Rĕlĭquātio, onis, f. Paul. JCtus. *Za vuchinyenim racbúnom oſztanek, zaoſztanek dúga.* Übergebliebene Schuld, Reſtantz. *A' többivel adóſſá maradás, Reſtántzia.*

Rĕlĭquātor, oris, m. Scævola JCtus. *Koi ne dúge zevſzema zplatil, zaoſztal duſnik.* Noch etvvas ſchuldig, der in Zahlung in Reſt bleibet. *A' ki az adóſſágnak egy réſzét meg-fizette, 's a' többivel adós.*

Rĕlĭquātrix, īcis, f. Tertull. *Zaoſztala duſnicza.* In der Bezahlung noch Schuldnerin. *Még-is valamelly réſzben adóſné.*

Rĕlĭquiæ, *Poëticè* Relliquiæ, ārum, f. *plur.* Cic. *Oſztanek, Oſztatak.* Das übrige, r. überreſt, s. überbleibſel. *Maredék.* 2. ſpeciatim V. *Lipſana.*

Rĕlĭquor, āris, ātus ſum. (Dep.) Ulp. *Duſen zaoſztajem, Dúge na punom neplácham,* Einen Reſt noch ſchuldig bleibe, in Schulden ſtecke. *Adós maradok.*

Rĕlĭquum, i, n. *Adject. ſubſtantivè acceptum, quod & in aliâ frequenter fit.* Cic. *Oſztalo, zaoſztanek.* r. Reſt. *Maradott réſz.* V. *Reliquia. N.* 1. Reliquum eſt: *pro* reſtat. *To je zverbu, oſztalo joß je.* Das iſt noch übrig. *Már tſak ez bátra.* De reliquo: *pro* quod ad reliqua attinet. *Kajſze oſztaloga doſztoja.* Was das übrige antrifft. *Melly a' többiekbez tartozik.* V. *Caterà N.* 1. & 4. ita *Cic.*

Rĕlĭquus, a, um, Cic. *Oſztali, Zaoſztavlyen,* übrig, überblieben, reſtirend, ruckſtändig. *Hátramaradott, elmaradott.* Quos calamitas reliquos fecerat: *pro* reliquerat. Curt. *Koje je nevolya live oſztavila:* ali: *kojiſzu od nevolye live oſztali.* Welche von der Mühſeligkeit noch übergeblieben. *Kik a' nyomorúság után életben megmaradtak.* Nihil reliqui faciunt, quo minus invidiam permoverent: *id eſt* nihil intactum relinquunt, quo minus, &c. *ſeu* omnia tentant, ut invidiam permoveant. *Tacit.* V. plura in *Reliquum.*

Rĕlŏco, as, &c. Ulp. V. *Iterum & Loco.*

Rĕlŏquor, ĕris, &c. Varr. *Rurſum loquor,* vel *Reſpondeo.*

Rĕlūceo, es, ēre, xi, [Neu.) Cic. V. *Eluceo, Valde luceo, Reſplendeo.*

Rĕluctātio, onis, f. Apul. V. *Obluctatio.*

Rĕluctor, āris, ātus ſum. (Dep.) Ovid. V. *Obſiſto.*

Rĕlūdo, is, ĕre, ſi, ſum, [Act.] V. *Contra illudo, Denuo ludo.* Jocos alicujus reludere, *Senec.*

Rĕlŭitio, onis, f. *q. d.* Rĕlūtio *à Reluo.* JCt. *Záloga odkuplyenye, Zaſztavlyenoga dugovanya izplacbanye.* e. Wiederlöſung, Auflöſung. *Zálog kiváltáſa.* V. *Exſolutio.*

Rĕlūmĭno, as, &c. Tertull. *Denuo illumino.*

Rĕluo, is, ĕre, ui, ūtum, (Act.) Cic. *apud* Turnebum: V. *Repignero, Exſolvo N.* 1.

Reluvia, V. in *Reduvia.*

Rĕmăcreo, es, ēre, ui, [Neu.] &

Rĕmăcreſco, is, Svet. *Denuo Macreo, Iteratò Macreo.*

Rĕmă̆dĭco, is, Svet. *Viciſſim maledico, Invehor N.* 1.

Rĕmando, is, Plin. *Denuo mando, Ruminor N.* 1. 2. Transl. V. *Recogito, Rĕcŏlo N.* 2. *Rumino N.* 2. ita *Quintil.*

Rĕmăneo, es, ēre, ſi, ſum, (Neu.) *Zaoſztajem, odzad oſztajem. Joſche oſztajem.* Zuruck bleibe, darhinten bleibe, übrig bleibe. *Meg-maradok, Hátra-maradok.* V. *Perſevero, Perſiſto, Maneo N.* 1. & 2.

Rĕmăno, as, Lucr. *Retrorſum mano, Reſtuo.*

Rĕmanſio, onis, f. Cic. *Zaoſztanye, nazad oſztanye.* Das Zuruckbleiben. *Hátra maradás.* V. *Manſio N.* 1. *Permanſio.*

Rĕmanſor, oris, m. JCt. *Nazad oſztajavetz.* Der zuruck bleibet. *Hátra maradó.* Alii ibidem leg. *Emanſor.*

Rĕmeābĭlis, *com.* le, n. *Povratlio, Povernutlio, kajſze nazad povrácha,* ali *povernuti more.* Das ſich zuruck kehren läſt, zuruck zweichend. *Viſiſza-mebetô.* Saxum remeabile: *id eſt* Saxum Siſyphi. *Stat.* 4. *Theb. v.* 527.

Rĕmeācŭlŭm, i, n. Apul. *Meſzto, po kojemſze gdo nazad povrácha.* Ort der Wiederkehrung. *Viſiſza-jövés helye.* Item V. *Remeatus.*

Rĕmeātus, ûs, m. JCt. V. *Reditus N.* 1.

Rĕmĕdiābĭlis, *com.* le, n. V. *Medicabilis N.* 1. *Curabi-*

Digitized by Google

Curabilis, Sanabilis. ità *Senec. ep. 95.* Ubi alii rectiùs leg. *medicabiles.*

Rĕmĕdiālis, *com.* le, n. Macrob. V. *Auxiliaris, Medicamentosus, Medicinalis.*

Rĕmĕdiātio, onis, f. Scribon. Larg. V. *Medicatio, Sanatio, Auxilium.*

Rĕmĕdiātor, ōris, m. Tertull. V. *Auxiliator, Medicator.*

Rĕmĕdio, as, are, avi, atum, (Act.) Apul. *Synon.* Remedium offero. V. *Medico N. 2. Curo N. 2. Auxilior, Sano.*

Rĕmĕdior, aris, ātus sum. (Dep.) *Idem.* Febricitanti mirè remediatur. *Apul.*

Rĕmĕdītor, aris, Senec. *Denuo meditor.*

Rĕmĕdium, ii, n. Cic. *Pomoch kakva god.* s. Hülffs-Mittel. *Mindenféle segítség.* V. *Medicamentum N. 1. & 2. Fomentum, Levamen.*

Rĕmĕligo, & Rĕmellĭgo, ĭnis, f. Plaut. *apud* Fest. V. *Cunctamen, Mora. 2.* V. *Remora N. 2.* ita Afran. *apud* Fest.

Rĕmĕmĭnī, ĭsti. Tertull. *Denuo memini.*

Rĕmĕmŏro, as, Tertull. *Denuo memoro.*

Rĕmeo, as, &c. Cic. *Retro meo, Redeo.*

Rĕmētior, īris, iri, ensus sum. (Dep.) *Synon.* Iterum metior. Opp. *mérim, odmérjam, zmerum povrácham.* Wieder messe, hingegen abmesse. *Ismét megmérem, vissza mérék.* Iter remetiri. *pro* reverti. *Nazadsze povernuti.* Zuruck kehren. *Vissza-fordulni, Térni.* V. *Iter relegere* in *Rĕlĕgo.* ità *Stat.* Triginta stadia remensus est: *pro* redeundo mensus est, seu confecit. *Curt.* Pelago remenso: *passivè pro* renavigato. *Virg. 2.* Transl. ponitur pro *Recogito, Revideo.* Facta & diem remetiri. *Senec. 3.* pro *Compenso, Persolvo, N. 1. Reddo N. 1.* Frumentum pecuniâ remetiri. *Quintil.*

Rēmex, ĭgis, m. C.c *Veszlár, Galiót.* r. Ruder-Knecht, Boots-Knecht, Matrosse. *Evezö-Legény.*

Rēmĭgātio, onis, f. Cic. *Veszlarenye, Ladjovosnya, Ladje vozenye.* Das Rudern. *Evezés, Hajó-vonás.*

Rēmĭgium, ii, n. Cic. *Veszlarztvo, Veszlo-diganye, Ladjo-vosnya.* s. Ruder-Werck, e. Ruderung. *Hajó bajtás.* V. *Remigatio.* Item Metonymicè: *Kupchina. Vnosina veszlárov.* e. Gesellschafft der Ruder-Knechte. *Evezö legények sokasága.* Supplere remigium. *Virg. 2.* Transl. V. *Volatus.* Alarum remigio per aëra ferri. *Virg.*

Rēmĭgo, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Veszlárim, z-veszli rivam, tiram.* Rudere. *Evezek.* Romam remigare: *pro* remis navigare. *Liv.*

Rēmigro, as, &c. Cic. *Retro migro, Revertor.*

Rēmissus, a, um, Fest. V. *Repandus.*

Rēminiscentia, æ, f. Arnob V. *Recordatio.*

Rēmĭniscor, ĕris, sci, [Dep.] V. *Recordor.* Aliquid reminisci. *Cic.* Alicujus reminisci. *Cæs.*

Rēmĭpēs, ĕdis, *om.* Auson. *Veszlo-nog.* Ruder-füssig. *Evezö lapát-lábú.* Lembi, anates remipedes. *Id.*

Rēmiscĕo, es, Horat. *Misceo, Denuo misceo.*

Rēmissa, æ, f. Tertull. V. *Ignoscentia, Condonatio.*

Rēmissārius, a, um, Cato. *Odpuszt'iv, popuszt'iv, zpuszt'iv, oszlobliv, ka sze more napervo y nazad potezati, ali zpuszt'yati.* Das man kan für- und ausziehen, nachlassen. *Elö 's bátra tolyható.*

Rēmissè, *Adv.* Cic. *Odpuszt'yeno, oszlablyeno, szlabo, popuszt'yeno.* Nachlässiglich. *Megeresztve.* V. *Lentè, Negligenter. Paulatim.*

Rēmissĭbilis, *com.* le, n. Tertull. *Odpuszt'iv.* Nachlässiglich, das da kan nachgelassen vverden. *Megengedhetö.* V. *Ignoscibilis.*

Rēmissio, ōnis, f. Propriè. *Nazad poszlanye.* e. Zuruckschickung. *Visszsza küldés.* Item *Odpuszt'yanye, popuszt'yanye, oszlabenye.* e. Nachlassung *Megeresztés, Megtagítás.* V. *Relaxatio N. 1. 2.* Transl. V. *Cessatio, Desidia, Negligentia, Quiescentia, Recreatio N. 2. Relaxatio N. 2. 3.* V. *Condonatio, Ignoscentia, Venia. 4.* V. *Benignitas, Lenitas, Mansuetudo. 5.* V. *Diminutio, Decrementum.* Ita *Cic.*

Rēmissīvus, a, um. *Cal. Aurel.* Qui remitti potest.

Rēmissus, a, um, *Part. pass.* Cic. Ovid. *Nazad poszlan, odpuszt'yen, oproszt'yen.* Zuruck geschickt, nachgelassen, verziehen. *Visszsza küldetett, Megeresztetett, Megtágítatott, Megbotsátatott.*

Rēmissus, a, um. *Nom. ex Part.* V. *Laxus N. 4. Languidus, Deses, Negligens. 2.* V. *Lenis, Mitis.* ita *Cic.* Frigus remissum: *h. e.* mite, temperatum, moderatum. *Cæs.* Febri remissus: *pro* levatus, liberatus, solutus. *Plin.* Remissior: *Cic.* Remississimus: *Suet.*

Rēmitto, is, ĕre, īsi, ssum, (Act.) Cic. *Nazad s'alyem, odp ssilyam.* Zuruck schicke. *Visszsza küldöm* Item V. *Mitto N. 1.* Nuntium uxori remittere: *pro* repudiare uxorem. *Senu szvoju odbititi, odvercbi.* Das Weib verstossen. *Feleségtöl elválni, Továbbb feleségének nem tartani, ismérni.* Nuncium studiis remittere: *pro* cessare à studiis pro-

Digitized by Google

ſequendis. *Navuk na klinecz obeſziti : to jeſzt : Navuk na kraj puſztiti , od navuka benyati, preſztati.* Von Studieren ablaſſen, aufhören. *A' tanúlástúl megszünni.* ita *Cic.* 2. V. *Relaxo N.* 1. Fræna equo remittere. Ovid. *Konyu vuzdu popuſztiti, zpuſztiti.* Dem Pferd den Zaum nachlaſſen. *A' lovat szájára ereſzteni.* Hinc *Transl.* V. *Relaxo N.* 2. Animum remittere: *pro* recreare. *Vu veſzelje ſze puſztiti, razveſzelitiſze.* Sich ergötzen, erluſtigen, beluſtigen. *Magát megvigaſztalni.* Curam animi remittere: *pro* abiicere. *Vechſze neſztarati, od ſzkerbi odpuſztiti.* Nicht mehr Sorgen. *Nem már ſzorgalmatoskodni.* Nihil de ſua diligentia remittere. *Iz ſzvoje marlivoſzti nikaj neodpuſztiti.* Von ſeinem Fleiſs nichts ablaſſen. *Semmit a' ſzorgalmatoßágtúl hátrabadni.* Dolor ſe remittit, *vel abſolutè* Dolor remittit: *pro* minuitur, decreſcit. *Bòlſze pomenſsáva, Bolezt na menye ide.* Der Schmertz läſt nach. *A' fajdalom kiſjebbòl*, Ita *Cic.* 3. V. *Condono, Ignoſco N.* 2. Alicui aliquid remittere. *Kômu kaj oproſztiti.* Einem etwas verzeihen. *Valamit valakinek megengedni.* Cic. 4. Adverte ad *Uſus ſeq.* Aliquid pretiô remittere: *pro* dimittere, reddere. *Curt.* Integram cauſam ad ſenatum remittere: *pro* transferre, rejicere. *Tacit.* Aures remittere: *pro* demittere. *Plin.* Me injuriis onerare remittas: *pro* ceſſes. *Terent.* Aliquid in triennium remittere: *pro* differre, proferre, producere. *Cic.* Se totum alicui remittere: *pro* permittere, tradere, *Id.* Provinciam remittere: *pro* deponere, deferere, relinquere. *Id.* Sonum vocis remittere: *pro* contrahere. *Id.* Alicui de ſumma remittere: *pro* detrahere, aliquid diminuere, minuere. *Id.* Opinionem remittere: *pro* dimittere. *Id.* Urgent tamen, & nihil remittunt: *pro* intermittunt: *Id.* Sic: Nullum tempus remittere. *Terent. Heaut.* 1.

Rĕmĭvăgus, a, um. *quod remis fertur.* Nautæ remivagam movent celocem. *Varr.*

Rĕmōlior, īris, &c. Ovid. V. *Amolior N.* 1. *Denuo molior N.* 1. 2. idem eſt ac *magno labore reparo, readifico*, ita *Silius.*

Rĕmolleſco, is, Ovid. *Denuo molleſco N.* 1. 2. Transl. *pro* Effœminor, Elangueo, Delicatus fio. *Cæſ.* Item *pro* Manſvefio, Placor. *Ovid.*

Rĕmollio, is, īre, &c. Colum. V. *Mollio, Iteratò mollio*, vel *valde mollio.*

Rĕmŏneo, es, &c. Apul. *Iterum admoneo ſæpe moneo.*

Rĕmŏra, æ, f. Plaut. V. *Cunctamen, Mora, Retardatio.* 2. apud Plin. *Uſztavicza, Morzka jésu ſzpodobna ribicza, koja velikx takajſſe ladju vſztaviti more.* Ein kleiner Meer-Fiſch, vvelcher auch das allergröſte Schiff aufhalten kan. *Egy hal neve, melly a' hajókat a' tengeren megtartóztatja.*

Rĕmorbeſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Feſt. *Opet bolen poſztajem, vu boleſzt znóvich opadam.* Wieder in eine Kranckheit falle. *Iſmét nyavalában eſem.*

Rĕmordeo, es, ere, rĕmordi, ſum. (Act.) Horat. *Denuo mordeo, vicißim mordeo N.* 1. 2. Transl. V. *Crucio, Moleſto, Solicito.* Libertatis deſiderium remordet animos. *Liv.*

Rĕmŏror, aris, &c. Cic. V. *Moror N.* 2. *Demoror N.* 1.

Rĕmōtē, iùs, ſĭmè, *Adv.* Cic. V. *Longinquè, Procul.*

Rĕmōtio, onis, f. *Odmeknenye, Iz puta vugnenye.* Das Hinvvegthun, e. Wegraumung. *Máſuvá-való vitel, tétel, Elmozdítás.* V. *Amotio, Dejectio, Depoſitio N.* 4. Criminis remotio. *Pregreske odſzebe odvernenye y na drugoga zverſenye.* e. Ablehnung des Laſters, und auf einen anderen Schiebung. *A' vétteknek magáról elfordítáſa.*

Rĕmōtus, a, um, *Partic.* Cic. *Odmeknyen, iz puta vugnyen, na ſztran poſztavlyen, odpravlyen.* Hinvveggeruckt, hinvveggethan, vveggeraumt, abgeſchafft. *Máſuvá tétetett, Elmozdítatott.* Arbitris remotis: *pro* ſinè arbitris. Liv. *Prez vſzakoga ſzvedoka:* iliti *Na ſzámom.* Ohne allen Zuſchauer, einſamlich. *Minden nézô nélkúl, Magánoſon.* V. in *Arbiter.*

Rĕmōtus, a, um, tior, ſſimus, *Nom. ex Part.* Cic. *Daleko poſztavlyen*, ali *ſztojéchi.* &c. V. *Longinquus N.* 1. 2. Transl. A cupiditate remotus: *pro* alienus, abhorrens, expers, immunis à cupiditate. *Cic.* A culpa remotus: *pro* innoxius, innocens. *Id.*

Rĕmŏveo, es, &c. Cic. V. *Amoveo, Aufero N.* 1. *Abduco.* Aliquid de medio removere: *pro* auferre. *Cic. pro Roſc. Amer.* Aliquem ab officio removere: *pro* amovere, demovere, dejicere, deponere. *Id.* Item V. *Averto.* Se à ſuſpicione, *vel* à ſe ſuſpicionem removere. *Id.* 5. *Ver.* & 2. *Agr.* 2. Transl. V. *Abalieno, Abhorreo, Dijungo.* Se ab aliquo removere · *pro* abalienare, ſeparare, &c. *Od kôgaſze odtujiti, odvercbi.* Sich von einem abſönderen. *Valakiol nem akarni*

Digitized by Google

karni társalkodni. 3. Aliquid ab oculis removere: *pro* aliquid occultare. 4. Se artibus ſuis, *vel* ſe à negotiis publicis amovere: *pro* liberare, expedire, abdicare: *id eſt* relinquere artes, &c. *Hallenus Cic.*

Rĕmūgio, is, Ovid. *Contra mugio, Iterum mugio, Viciſſim mugio, Mugitum reddo.* 2. Transl. pro *Reſono.* Virg.

Rĕmulceo, es, Stat. v. *Permulceo, Mulceo, ſæpe demulceo, Iteratò mulceo, viciſſim mulceo.*

Rĕmulco, as, are, avi, atum, (Act.) *Siſen.* apud *Non.* Synon. *E ſcapha remigando grandiorem navim trabo.*

Rĕmulcum, i, n. & Rĕmulcus, i, m. *Liv.* eſt Actio remulcantis.

Rĕmūnĕrātio, onis, f. Cic. *Naproti daruvanye, Nadarenye, Nadarje, Darov povrachanye.* e. Wiedervergeltung, Belohnung. *Viſzontag megajándékozás.* V. *Compenſatio, Præmium N.* 2.

Rĕmūnĕrātor, oris, m. Tertull. *Nadaritel, Naplatitel, Povrachavecz dárov.* r. Belohner, der vvieder vergeltet. *Viſzontag megajándékozó, Megfizető.*

Rĕmūnĕro, as, are, āvi, ātum, (Act.) *Synon.* Beneficium reddo, mutuam gratiam refero, munus acceptum pari beneficiô compenſo, mercedem do, retribuo. *Nadarujem: Dáre,* ali *zaſzluſénya naplátyam: Dobro z-dobrim,* ali *Dáre z-darmi vrátyam.* Wieder vergelte, belohne, die Wohlthat mit neuer Wohlthat erſetze. *Ajándékot ajándékkal fizetek.* V. *Compenſo.* Aliquem aliquo beneficio remunerare. *Cic.*

Rĕmūnĕror, aris, ātus ſum. [Dep.] Cic. V. *Remunero.*

Rĕmūrĭa, ōrum, n. *plur.* Feſta funeſta, ſic dicta à *Remo* Romuli fratre, cujus honoribus primùm inſtituta erant. *Ovid.* V. *Lemuria.*

Rĕmurmŭro, as, avi, atum, (Neu.) Stat. *Opet mermram, Proti-mermram, Namermrávam.* Wieder murre. *Iſmét* - vagy *Ellenmorgok.* V. *Contra,* vel *viciſſim* & *Murmuro.*

Rĕmus, i, m. Frater Romuli primi Romanorum Regis. *Liv.*

Rĕmus, i, m. *Veſzlo.* s. Schiff-Ruder. *Evezô lapát.* Ventis, remiſque in patriam properare. *pro* valde properare, ſumma celeritate uti. *Cic.* Velis, remiſque aliquid fugere: *pro* magnopere, omni conatu vitare. *Id.* Incumbere remis, impellere remos. *Virg.* Ventis deſtitutus remos adhibe. *Prov.* h. e. Si unum remedium non juvat, adhibe aliud efficacius.

Rĕmūto, as, &c. Tacit. *Iterum muto.*

Rēn, rēnis, m. *Bubrek.* e. Niere. *Veſe.* V. *Renes.*

Rēnālis, *com.* le, n. Cœl. Aurel *Bubrechki, Obiſztni.* Zu den Nieren gehörig. *Veſébezvaló.*

Rĕnanciſcor, ĕris, Feſt. *Denuo nanciſcor, Retro nanciſcor.*

Rĕnarro, as, Ovid. *Iterum,* vel *ſæpe narro.*

Rĕnaſcor, ĕris, *Denuo naſcor.* Cic. *Preporadyamſze.* Wieder gebohren vverde. *Viſzontag ſzülettetem.*

Rĕnāto, as, Auguſt. V. *Retro* & *Nato N.* 1.

Rĕnātus, a, um. *Preporodyen.* Wieder gebohren. *Ujonnan ſzülettetett.* Bellum renatum: *pro* redintegratum, reſuſcitatum; renovatum. *Cic.* Urbs renata: *pro* reædificata. *Liv.*

Rĕnāvĭgo, as, Cic. *Denuo navigo, Retro navigo.*

Rĕnāvo, as, *Denuo navo.* Operam renavabo. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 14. Ubi alii leg. *renovabo,* alii *navabo, &c.*

Rēnes, num, m. *plur.* Cic. *Bubreki, Obiſztje.* Die Nieren. *Veſek.* Sing. *Ren.*

Rēnīdeo, es, ēre, ui, (Neu.) Stat. V. *Reſplendeo.* 2. Transl. V. *Gaudeo, Lætor.* ita *Horat.* 3. Ore renidente: *pro* ridente, hilari, amœno. *Ovid.*

Rēnīdeſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Lucr. *Incipio renidere.*

Rēnĭteo, es, &c. Plin. *Valde niteo.*

Rēnītor, ĕris, Liv. V. *Adversùm* & *Nitor N.* 1. *Obſto, Repugno.*

Rēnīxus, ûs, m. Cels. V. *Repugnantia.*

Rĕno, as, Ovid. *Iterum* vel *Retro No.*

Rēnōdis, *com.* de, n. Capitol. *Odzad zavuzlan, na vuzel zavezan.* Zuſammen geknüpfft. *Tſomóba-kötött.*

Rēnōdo, as. āvi, ātum, (Act.) Horat. *Odzad zavuzlujem.* Hinten zuſammen knüpffe. *Hátúl tſomóba-kötöm.* V. *Nodo.* 2. V. *Enodo.*

Rēnōvāmĕn, ĭnis, n. Ovid. &

Rēnōvātio, onis, f. Cic. *Ponovlenye,* e. Erneuerung. *Megújítás.* V. *Refectio N.* 1.

Rēnōvātīvus, a, um, Feſt. *Ponavlyajuchi, ponovlenyu haſznovit.* Erneurend. *Megújító, Megújításhoz való.*

Rēnōvātor, oris, m. *Ponovitel,* r. Erneuerer. *Megújító.* V. *Refector N.* 1.

Rēnōvello, as, Colum. *Denuo novello.*

Rēnōvo, as, are, avi, atum, (Act.) Gic. *Ponavlyam.* Erneuere. *Megújítom.* V. *Reficio N.* 1. *Denuo* & *Novo.* 2. Nota *Uſus ſeq.* Animum à fatigatione renovare: *pro* recreare, relaxare, remittere. *Quintil.* V. in *Refici.*

Digitized by Google

Reficio N. 2. Bellum renovare: *pro* redintegrare, instaurare, resumere. *Cæs.* Agrum aratrô renovare: *Ovid.* V. *Agrum novare* in *Novo*. Alicujus animum ad odium renovare: *pro* reducere. *Cic.*

Rĕnūdo, as, V. *Denudo*. Brachiis humero tenus renudatis. *Apul.*

Rĕnūdus, a, um, Tertull. *Odzadgol, razodeven.* Hinten bloſs, entblöſt. *Hátúl mezítelen.*

Rĕnŭmĕro, as, &c. V. *Retro* & *Numero N.* 1. *Reddo N.* 1. Dotem huc renumeret. *Terent.*

Rĕnunciātio, onis, f. Cic. V. *Relatio*, *Denuntiatio*. 2. apud Ulp. V. *Recuſatio*, *Detrectatio.*

Rĕnunciātor, oris, m. Tertull. *Obznanitel.* 1. Andeuter, Verkündiger. *Hirré-adó*, 2. V. *Detrectator.*

Rĕnuncio, as, V. *Nuncio*, *Denuntio*, *Enarro*, *Refero N.* 2. *Intimo.* Alicui aliquid, *vel* de aliqua re renunciare. Cic. *Kômu kai nazveſztiti.* Einem etwas anzeigen. *Valakinek valami felől bírt tenni.* Ad ſenatum aliquid renunciare: *pro* iterum nunciare, referre. *Id.* Prætorem renunciare: *pro* nominare, promulgare, publicare, electum eſſe declarare *Id.* 2. *Odpovédam*, *zmenkávam*, *Nyſztran puſztyam.* Abſage, aufkünde. *Elbagyom*, *Letéſzem* V. *Recuſo*, *Denego*, *Abdico*, *Abrenuncio.* Alicui amicitiam renunciare. *pro* alicujus amicitiæ nuncium remittere, vale dicere. Gic. *Od chijega priatelſztva odſztupiti*, *kômu priatelztvo odpovedati.* Einem die Freundſchafft aufkünden. *Valaki barátságat elbagyni.* Officiis renunciare: *pro* ſe abdicare. Quintil. *Chìſzt oſztaviti.* Sein Amt aufgeben. *Tiſztit letenni.* Sic: Ad cœnam renunciare: *pro* recuſare, nolle venire. *Senec.* Alicui hoſpitium renunciare: *id eſt* nolle illud acceptare. *Cic.*

Rĕnuncius, ii, m. Plaut. *Opet nazveſztitel*, *nazad poſzlani poſzel.* Ein Both, der die Bothſchafft vvieder- *oder* zuruck bringet. *Viſzſza*- vagy *Viſzontag Izenô*, *Hír-hozó.* Synon. *Denuo*, vel *Retro nuncius.*

Rĕnuo, is, &c. Cic. V. *Abnuo*, *Recuſo.*

Rĕnūto, as, are, (Neu. Freq. à *renuo.*) *Lucr.* Propriè V. *Abnuto.* 2. Transl. V. *Denuo* & *Nuto N.* 2. & 3.

Rĕnūtus, ûs, m. Plin. V. *Abnuitio.*

Reŏr, rĕris, rĕri, rătus ſum, [Dep.] Gic. V. *Exiſtimo N.* 1. *Opinor*, *Puto N.* 2.

Rĕpāgēs, is, f. Feſt. V. *Obex N.* 2. *Clauſtrum N.* 1.

Rĕpāgŭlum, i, n. Cic. *Zaſzunyka*, *záſzuny*, *zápor*, *závor*, *závora.* 1. Fürſchub für er Thür, &c. s. Geſperr. *Ajtó zár*, *ſzegezô* V. *Repages.* 2. Transl. V. *Obex N.* 1. Juris repagula perfringere. Cic. *Obchinzke pravicze prekerſſiti*, *potréti*, *poteptati.* Allgemeine Rechte muthvvillig übertretten. *Az törvényt keményen által bágni*, *megtörni.*

Rĕpando, is, Apul. V. *Pando*, *Iterum pando.*

Rĕpandus, a, um, *Retrorſum incurvus*, *curvus*, *pandus.* Calcei repandi. *Cic.*

Rĕpango, is, ĕre, pĕgi, & panxi, pactum, [Act.] Colum. *Preſzádyam*, *zaſzádyam.* überpflantze, umpflantze. *Máſodſzor palántálom.* Synon. *Iterum* vel *ſecundò pango.*

Rĕpărābĭlis, *com.* le, n. Ovid. *Popravliv*, *Penovliv*, *Nadomeſztliv*, *kaiſze poboljſzti*, a'i *popraviti more.* Verbeſſerlich, vvieder-bringlich, das erneuert, *oder* vvieder gebracht vverden kan. *Megújítható*, *Meghozható*, *Iſmét megtſinálhatô.*

Rĕpărātio, onis, f. Salluſt. *Popravlyanye*, *Nadomeſztenye.* e. Verbeſſerung, Wiederbringung. *Iſmét megtſinálás*, *Meghozás*, *Viſzſza-vévés.* Item V. *Renovatio.*

Rĕpărātor, oris, m. Stat. *Popravitel*, *Nadomeſztitel.* 1. Verbeſſerer, Wiederbringer, der etvvas in vorigen Stand bringt. *Megépitô*, *Viſzſza vévô.* Item V. *Renovator.*

Rĕparco, is, ĕre, ſi, ſum, (Neu.) Plaut. V. *Parco*, *denuo parco*, *viciſſim parco.*

Rĕpăro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Popravlyam*, *Nadomeſztyam.* Ausbeſſere, vvieder gut mache, vvieder bringe. *Megéptem*, *Iſmét viſzſza vészem.* V. *Renovo*, *Reficio N.* 1. & 2. Damnum, vires, bellum, auxilia reparare. *Cic. Liv. Tacit.*

Rĕpaſco, is, JGti. *Denuo* vel *ſecundò paſco.*

Rĕpaſtĭnātio, onis, f. *Iterata* vel *ſecunda Paſtinatio.* Cic. *Drugoch okapanye*, *prekapanye.* Das Wiederkarſten, e. Wiederumgrabung, Umhauung. *Megkeverés*, *Máſod tápálás.*

Rĕpaſtĭno, as, Colum. *Denuo* vel *ſecundò paſtino*, *Refodio.*

Răpătrio, as, are, avi, atum, [Neu.] Solin. *Vu domovinuſze povrátyam.* Wieder heim kehre, komme. *Hazámba viſzſza-migyek.*

Rĕpecto, is, *Iterum pecto*, *Bene pecto.* Crinémque repexi Blandius elato ſurgent temone jugales. *Claudian.*

Rĕpĕdo, as, are, avi, atum, (Neu.) Pacuv. V. *Revertor*, *Regredior.*

Rĕpello, is, ĕre, rĕpŭli, ulſum, [Act.) Gic. V. *Retro*

Digitized by Google

Retro & Pello N. 1. Repudio, Propulso, Abigo, Arceo.

Rĕpendo, is, rĕpendi, nsum, [Act.] Cic. V. *Reddo N. 1. Recompenso, Persolvo N. 1.* Rem aurô rependere: *id est* rem aurô appensô persolvere. *Plin.* 2. Sceleribus pares pœnas rependere: *pro* luere. *Senec.*

Rĕpens, ntis, *om.* Cic. V. *Repentinus, subitus.*

Rĕpens, ntis, *om.* Part. à *Repo.* Plin. *Gmazechi, Puzechi, Plazechi.* Kriechend, schleichend. *Tsúszó, Mászó,* Sermo repens: *id est* humilis, non ornatus. *Stat.*

Rĕpenso, as, &c. Colum. V. *Compenso.*

Rĕpentĕ, *Adv.* ex *Rĕpens.* Cic. V. *Protinus, Improvisò.*

Rĕpentīnē, *Adv.* Lactant. *Idem.*

Rĕpentīnō, *Adv.* Cic. *Idem.*

Rĕpentinus, a, um, Cic. *Nagel, Preberz, Jedno-chasni, Hipo-bivni, Neprevidno-bivajuchi.* Schnell, jählings, plötzlich geschwvind, unversehendlich geschehend. *Hirtelen-való.* V. *Praceps N. 2. Improvisus.* Quæstores repentini: *id est:* novi, præter expectationem promoti. *Id. in Brut. c. 69.*

Rĕpercussĭbĭlis, *com.* le, n. Cæl. Aurel. *Odbitliv, kajsze odbiti, odvudriti, odpovernuti more.* Das sich zuruck schlagen läst. *Viszsza-verbetô.*

Rĕpercussio, onis, f. Senec. *Odbianye, Odbitje, Nazad vudrenye, vudarczeo povrácbanye,* ali *povernenye.* r. Wiederschlag, Wiederstreich, e. Zuruckschlagung. *Viszszaverés, Hátra-ütés.* Lucis repercussio. V. *Refulgentia, Refractio, Reflexio.*

Rĕpercussus, ûs, m. Tacit. V. *Repercussio.*

Rĕpercŭtio, is, ere, ussi, ssum, (Act.) Plin. *Odbiam, odudiram.* Zuruchschlage. *Viszszaverem.* V. *Referio.* Lucem repercutere: *pro* reflectere, refringere. *Id.* 2. accipitur pro *Refello.* Aliena aut repercutimus, aut eludimus. *Quintil.* 3. pro *Perstringo N.* 4. Multa nimio splendore aciem repercutiunt. *Senec.* 4. Fascinationes repercutere: *pro* discutere, dissolvere. *Plin.*

Rĕpĕrio, is, īre, rĕpĕri, ertum, (Act.) Cic. V. *Invenio N. 1. Deprehendo, Adinvenio, Excogito, Fingo N. 1.*

Rĕpertĭtius, a, um. *Najden.* Gefunden. *Megtalált atott.* Synon. *Receptitius, Adscriptitius, Adscitus.* Civis repertitius. *Sallust. in Cic. c. 1.* Ubi nonnulli leg. *irreptitius*; alii *reptitius*: Alii aliter.

Rĕpertor, oris, m. Ovid. V. *Inventor, Excogitator.*

Rĕpertōrium, ii, n. Ulp. V. *Inventarium.*

Rĕpertrix, īcis, f. Apul. V. *Inventrix.*

Rĕpertum, i, n. Lucr. V. *Inventum.*

Rĕpertus, ûs, m. *inusit.* Apul. V. *Inventio, Excogitatio.*

Rĕpĕtentia, æ, f. Lucr. Arnob. *&c.*

Rĕpĕtītio, onis, f. Cic. *Nazad potrebuvanye, prosnya.* e. Zuruckforderung, Begehrung. *Viszsza-kérés.* Item 2. *Na iszto povratek, Drugoch pochinyanye.* e. Wiederhohlung. *Kétszerezés, Megkettóztetés.* V. *Iteratio, Reminiscentia.*

Rĕpĕtītor, ōris, m. Ovid. *Nazad potrebitel, prosziitel.* r. Zuruck-forderer, Wieder-begehrer. *Viszszakérô.* Item 2. *Podrugachitel, Iszto ga opet zgovarjavecz, Drugoch povédavecz, ponovitel.* Der etwas wvieder hohlet. *Másodszor szóllo, újonan elô-bozó, ketszerezô, Megkettóztetô.*

Rĕpĕto, is, ĕre, īvi, & tĭi, ītum, (Act.) Cic. *Nazad potrebujem, prosziim.* Zuruck begehre, wvieder fordere. *Viszszakérem.* Item V. *Denuo & Peto N. 1. Sæpe peto.* 2. V. *Itero, Iterum & Dico N. 1. Narro, &c.* Aliquid repetere, & inculcare diu, fuerit utilius. *Quintil.* 3. V. *Exigo N.* 9. Pœnas ab aliquo repetere. *Cic.* 4. V. *Revertor.* Urbem repetere. *Liv.* 5. V. *Recordor, Recogito, Rememoro, Commemoro, Enarro, &c.* Aliquid ab incunabulis repetere. Vetera memoriâ repetere. Superioris ætatis facta repetere. *Cic.* 6. V. *Renovo, Denuo incipio.* Studia sua repetere. *Id. de Fato c.* 2.

Rĕpĕtundæ, (*subintell.* pecuniæ) ārum, *pro* Rĕpĕtendæ, arum. f. *plur. Genit.* & *Abl.* potissimùm usitatus est. *Dugovanye, kojesze nazad potrebuje, ili povernuti mora.* Ein Ding, so man zuruck begehret. *A' fèle dolgok, mellyek viszszakérettetnek, és viszszakel adatni.* Postulare aliquem repetundarum, repetundis, *vel* de repetundis. Tacit. *Kôga zaradi krivo-vzetoga kakvoga dugovanya obtusiti, daszе nazadpoverne.* Einen anklagen, das er den Leuthen etwas unbilliger Weise abgenommen, damit solches zuruck gestellet wvird. *Valakit az igazság nélkûl elvett jószágért vádolni, hogy az viszszа-adattassék.* Insimulari repetundarum. *Quintil.* Convinci repetundarum. *Suet.* Piso legem primus de pecuniis repetundis tulit. Lege pecuniarum repetundarum non teneri. *Cic.*

Rĕpignĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Fest. *Zálog izkuplyujem, odkupujem, oszlobadyam.* Ein Pfand wvieder erlöse, auslöse. *Kivál-*

Digitized by Google

tom a zálogot. Alii accipiunt pro *Rursum pignerò.*

Rĕpĭgro, as, avi, atum, (Act.) V. *Retardo.* Bestiarum repigratur impetus. *Apul.*

Rĕpleo, es, &c. Cic. V. *Oppleo, Impleo, Adimpleo.*

† Rĕplĭca, æ, f. V. *Recusatio, Refutatio.*

Rĕplĭcātio, onis, f. Cic. *Nazad obernenye, prevberténye, prevráchanye.* e. Wiederumkehrung. *Viszsza-fordúlás.* V. *Conversio.* 2. apud JCtos V. *Contradictio, Refutatio, Repugnantia, Explicatio.* Per replicationem Actoris replicatur atque resolvitur jus Exceptionis, ita *Justinian. l.* 4. *Instit. tit.* 14.

Rĕplĭco, as, āre, ui, & āvi, ĭtum, & ātum, (Act.) V. *Denuo* & *Plico*, Ne cortex replicetur in rugas. *Plin.* Item V. *Retorsum* & *Plico, Reflecto N.* 1. Cujus acumen nimis tenue retunditur & in se replicatur. *Senec.* 2. V. *Evolvo N.* 1. *Explico N.* 2. & 3. *Inverto.* Replicans, ut extra fiat membranæ, quod fuerat intus. *Plin. l.* 8. *c.* 27. Hinc 3. *Transl.* V. *Explico N.* 1. *Relĕgo* sub *N.* 1. *metaleptice, Repeto N.* 2. *Evolvo N.* 4. *Patefacio N.* 2. Annalium memoriam replicare. *Cic. pro Syl. c.* 9. Quæ, quum ille sæpius replicâsset, tandem persvasit. *Plin.*

Rĕplum, i, n. *Fest.* Vox est dubiæ, multúmque controversæ significationis. *Turneb.* pro *operimento* accipit, & putat legi debere *Peplum.* Alii aliter.

Rĕplumbo, as, āre, avi, atum, [Act.] Ulp. *Razvarim, Razczvíram. Z-olovom zvareno odvarim, olovo od ſta drugega razlúcham.* Entlöte, das Bley von anderen ſcheide. *ónjât leolvaſztpm, az ónnal ôſzve-foglaláſt elbontom.* Synon. *Plumbô ferruminatum dissolvo, Aplumbo separo.* Item generatim V. *Dissolvo N.* 2. Argentum replumbatur: *pro* dissolvitur, separatur ab aliis. *Senec.*

Rĕpluo, is. Senec. *Denuo*, vel *vicissim pluo.*

Rĕpo, is, ĕre, psi, ptum, [Neu.] Plin. *Gmazim, Plazim, Po terbubuſze vlêchem: Tibo,* ali *po malom bodim.* Krieche, schleiche, langsam gehe. *Tſúſzok, Máſzok, Laſſan mégyek.*

Rĕpŏlio, is, &c. Colum. V. *Perpolio, Denuo polio, limo.*

Rĕpondĕro, as, &c. Sidon. *Denuo pondero, vicissim pondero, Rependo.* Tibi ex hoc consumatissima gloria reponderatur. *Id. l.* 5. *ep.* 1.

Rĕpōno, is, sui, ĭtum, (Act.) Cic. *Nazad poſztavlyam.* Wieder hinlege, *oder* ſetze. *Viſzſza-téſzem, viſzſza helybeztetem, elrétſzem.* Item V. *Pono N.* 1. In aliquo omnem ſpem reponere: *pro* ponere. V. in *Pono* sub *N.* 6. in *Requiesco N.* 1. 2. V. *Recondo N.* 2. Fructus perceptos in hyemem reponere. *Szàd za zímu zpraviti, ſzaraniti.* Früchte auf den Winter behalten, verwahren. *Gyümöltsöt télre elteni.* 3. V. *Censeo Numero, Colloco &c.* Aliquem in suis, *vel* in amicorum numerum reponere, *pro* collocare, numerare: Amicis annumerare, adscribere, &c. *Kôga med ſzvojemi broiti, za priatela derſati.* Einen unter ſeine Freunde rechnen. *Valakit hiteles barátjának tartani.* Sic: Aliquem in DEOS, *vel* in numero DEorum reponere V. in *Refero* sub *N* 6. 4. Alicui aliquid reponere: *pro* respondere, opponere, objicere, contraponere. *Hactenus Cic.* 5. Nummos alicui reponere: *pro* reddere, restituere. *Plaut.* Injuriam reponere: *pro* rependere, referre. *Senec.* 6. Onus reponere: *pro* deponere. *Catull.* 7. Lacrymas reponere: *pro* cohibere, comprimere, cessare à fletu. *Stat.* 8. Pontes vetustate ruptos reponere: *pro* reficere, elevare. *Tacit.*

Rĕporrĭgo, is, Petron. *Iterum porrigo.*

Rĕporto, as, avi, atum, (Act.) Gic. *Nazad neſzim.* Zuruck trage. *Viſzſza hozom.* V. *Refero N.* 1. *Reveho.* 2. usurpatur pro *Reduco, Deduco.* Exercitum reportare. *Cic.* 3. Transl. pro *Percipio, Colligo, Indipiſcor.* Victoriam, insignia victoriæ, Laudem ex hostibus, à sociis reportare. *Cic.* 4. V. *Nuntio, Renuncio N.* 1. Nuncius reportat advenisse viros. *Virg.*

Rĕposcĭbĭlis, *com.* le, n. Apul. *Quod potest reposci.*

Rĕposco, is, rĕpŏposci, (Act.) Cic. V. *Repeto N.* 1. *Posco, Denuo posco, Interrogo, Requiro.* Pœnas ab aliquo reposcere: *pro* repetere. *Catull.* V. in *Repeto N.* 2. Aliquem ad supplicium reposcere: *pro* deposcere. *Virg.*

Rĕpoſco, ōnis, m. Amm. Marcell. V. *Exactor N.* 1.

Rĕpŏsĭtio, onis, f. Pallad. *Nazad poſztavlyanye.* e. Zurucklegung, *oder* Setzung. *Viſzſza-tétel.* Item V. *Collocatio, Conditio N.* 4.

Rĕpŏsĭtōrĭum, ii, n. Plin. *Vſzako meſzto, gdeſzte kaj poſztavlya, yſzpravlya.* Ein jedes Ort, in welchen etwas aufbehalten wird. *Mindent tartó hely.* V. *Conditorium, Conditum, Cella N.* 1. *per totum, Plutem N.* 2. *&c.*

Rĕpostor, *per syncop. pro* Rĕpŏsĭtor, ōris, m. Ovid. *Nazad poſztavlyavecz.* r. Zurucksetzer.

Digitized by Google

fetzet. *Viſzſza-tévő.* Item V. *Reſtaurator.* 2. V. *Conditor N.* 2.

Rĕpōtātio, onis, f. Varr. *Iterata potatio.*

Rĕpōtia, orum, n. *plur.* Horat. *Zaſzvadba, drugi dan po zdavanyu goſztyenye, oſztanki ſzvadbenoga goſztyenya.* e. Nach-Hochzeit. *Máſod napi lakodalom.* Hinc *Repotia* pro *ciborum reliquiis* paſſim accipiuntur.

Rĕpōtiālis, *com.* le, n. Pacuv. *Ad repotia pertinens.*

Rĕpræſentāneus, a, um, Tertull. V. *Præſentaneus.*

Rĕpræſentātio, onis, f. Plin. *Pred ochi poſztavlyanye, po priliki ali ſzpodobi na pervo davanye, ochiveſztenye, preobrazenye.* Vor Augen Stellung, Fürſtellung, Bildung. *Elő jelentés, Elő-állitás, ſzemek előtt-való tétel.* 2. apud Cic. *Gotova plácha, z-gotovemi novczi plachanye.* Baare Bezahlung. *Kéz fizetés.*

Rĕpræſentātor, oris, m. Tertull. *Pred ochi poſztavlyavecz, Preobrazitel, Prilike ali ſzpodobe naſzlednik.* r. Vorſteller, Vorbilder. *Szemek eleibe tévő, Elő jelentő.*

Rĕpræſento, as, avi, atum, (Act.) Cic. Plin. *Pred ochi poſztavlyam, napervo po priliki ali ſzpodobi dájem, Izkaſujem, Izkazivam, Preobrazujem,* Vorſtelle, darſtelle, vorbilde. *Elő-állatom, ſzemek eleibe teſzem, Elő-jelentem.* Item V. *Exhibeo N.* 1. Spectaculum repræſentare. *Svet.* 2. V. *Perſolvo N.* 1. *Exſolvo N.* 1. *Remuneror.* Mercedem pro opera repræſentare. *Svet.* Pecuniam, *vel* pretium rei emptæ repræſentare. Cic. *Za kuplyeno dugovanye taki gotove novcze odbroiti.* Eingekaufftes Ding ohne Vorſchub baar bezahlen. *A' megvett jószágot mindjárt megfizetni.* Diem promiſſi repræſentare: *pro* prævenire, *id eſt* Promiſſum rei futuræ in præſenti præſtare. *Id.* 3. V. *Reſtituo N.* 1. *denuo præſento*, ſeu *præſentem facio.* Morte ſua libertatem Civitatis repræſentare. *Cic.*

Rĕprĕhendo, is, ndi, nſum, (Act.) Cic. *Iterum & prehendo, Retro prehendo, Retraho.* 2. Transl. V. *Objurgo N.* 1. *Jnvehor, Corripio N.* 2. Aliquid in aliquo reprehendere. *Cic.* 3. V. *Cohibeo, Contineo N.* 2. Sed me reprehendi, ne quid dicerem. *Terent.*

Rĕprĕhensĭbĭlis, *com.* le, n. Lactant. *Pokaranya vréden.* Tadelhafft. *Megdorgálható, Megſzidalmazható, Megſedhető.*

Rĕprĕhenſio, onis, f. *Cic.* 1. propriè, at inuſitatè eſt *Iterata prehenſio, Retro prehenſio, Retractio.* 2. Transl. & uſitatiſſimè idem eſt ac *Objurgatio, Correptio N.* 1.

Rĕprĕhenſo, as, avi, atum, (Act. Freq.) Liv. V. *Sæpe & reprehendo N.* 1. *&* 2.

Rĕprĕhenſor, oris, m. Cic. *Pokaravecz, Prigovarjavecz.* Mit Worten Straffer, Tadler. *Megfeddő, Dorgáló.* V. *Objurgator, Correptor N.* 1. *Emendator.*

Rĕprendo, *per Syncop. pro* Reprehendo, *Poëticum eſt.* Horat.

† Rĕpreſsālia, ōrum, *&* ĭum, JCti. *Proti-pravicza, Proti-plenyanye, zloga z-zlem naplachanye, ſzilno zbog vuchinyene kriviczе zadovolenye, kvára nadomeſztyanye.* s. Gegen-recht, r. Gegen-Arreſt, des Böſen mit Böſen Vergeltung, gevvaltſame Genugthuung vvegen erlittenen Schaden. *Ellenkező törvény, Viſzontag-való megtartóztatás, A' roſznak roſzal-való megfizetéſe, Hatalmas elégtétel.* Uti repreſſaliis: *Latinè diceres* Vindictam vindictâ, injuriam injuriâ penſare: Jus ſuum vi proſequi: par pari referre:

Rĕpreſſio, onis, f. *Nazad ztegnenye, nazad zderſanye.* e. Zuruckhaltung. *Hátra-nyomás, Viſzſza-védés.* V. *Coërcitio, Cohibitio.*

Rĕpreſſor, oris, m. Cic. *Nazad zderſavavecz, Zaderſitel, Neprepuſztitel, Obranitel.* r. Zuruckhalter, Abmahner, Abhalter, Vervvehrer. *Hátra-nyomó, Megtartóztató, Védő, óltalmazó.*

Rĕprĭmo, is, ĕre, eſſi, ſſum, [Act.] Cic. *Zderſávam, Neprepuſztyam.* Zuruckhalte, abhalte. *Megtartóztatom, Hátra-nyomom.* V. *Cohibeo, Contineo N.* 2. *Coërceo, Abſterreo.*

Rĕprŏbātio, onis, f. Tertull. V. *Improbatio, Rejectio.*

Rĕprŏbo, as, Cic. V. *Improbo, Rejicio N.* 2.

Rĕprŏbus, a, um, Ulp. V. *Adulterinus N.* 2. *Improbus, Rejectus.*

Rĕprōmiſſio, onis, f. Cic. *Zaobechanye, Naproti obetanye.* e. Gegen-Verheiſſung, Gegen-Verſprechung. *Viſzontag-való fogadás, igérés.*

Rĕprōmitto, is, ĕre, ſi, ſſum, (Act.) *Cic. Zaobécham, Naproti, ali Takaiſſe obétam.* Hergegen-verheiſſe, verſpreche, *oder* zuſage. *Iſmét igérem, Viſzontag togadom.* Item V. *Promitto N.* 2.

Reptābundus, a, um, Senec. V. *Rĕpens.*

Reptātio, onis, f. Quintil. *&*

Reptātus, ûs, m. Plin. *Plazenye, Gmazenye.* Das Kriechen, Schleichen. *Tſuſzás, Másſzás, Máſzdogalás.*

Reptĭlis, *com.* le, n. Sidon. *Plaziti, ali gmazit mogúch:*

Digitized by Google

mogûch: Plasliv, gmazliv. Das da kriechen kan. *Tſúſzbató, Máſzbató.*

Reptĭtĭus, a, um. *Skomcze plazéchi, vlezavajuchi.* Heimlich ſchleichend. *Máſzdogaló.* V. in *Repertitius.*

Repto, as, avi, atum. (Neu. Freq.) Plin. *Plazívam, Vſzevdilplazim, ſzim-tam gmazim.* Offt krieche, hin und her ſchleiche. *Tſúſzdogalok, Máſzdogalok.* 2. Transl. accipitur pro *Lentè incedo.* Plin.

Rĕpūbeſco, is, Colum. V. *Denuo & Pubeſco, Denuo & Juveneſco.*

Rĕpŭdiātio, onis, f. Cic. *Odbitenye, Odverſenye.* e. Vervverffung, Verſtoſſung. *Megvetés, Elbagyás.*

Rĕpŭdiātor, oris, m. Tertull. *Odbitavecz, Odmétavecz.* r. Vervverffer, Verſtoſſer. *Megvetô, Elbagyó.*

Rĕpŭdiātus, a, um, Cic. V. *Rejectus.*

Rĕpŭdio, as, āre, avi, atum, [Act.] *Odtirávam, Odméchen,* Inf. *Odverchi.* Præt. *Odvergelſzem.* Verſtoſſe, vervverffe. *Megvetem, tôlem eltaſzitom, Elûzôm.* V. *Rejicio N. 2. Repello.* Beneficium repudiare. *Cic. 2. Fin.* Uxorem repudiare: *pro* nuncium uxori remittere. *Svet.* V. in *Remitto N. 1.*

Rĕpŭdiōſus, a, um. *Zaverglív, Zaverſenya vréden.* Vervverfflich. *Megvetendô, Elbagyandó.* V. *Rejectaneus, Contemtibilis.* Nuptiæ repudioſæ. *Plaut.*

Rĕpŭdium, ii, n. Plin. *Odurenye y Odtiranye zakonzke ſene.* e. Eheſcheidung, Verſtoſſung des Ehevveibs. *Feleségtôl elválás, elbagyás.* Item *Razlúchenya liſtt.* r. Scheide-Brief. *Elváláſról-való levél.* V. *Divortium N. 3.* Item generatim V. *Repudiatio, Separatio.* Alicui repudium renunciare, *Plaut.* remittere. *Terent.*

Rĕpŭĕraſco, is, Cic. V. *Pueraſco, Denuo pueraſco.*

Rĕpugnans, tis, *om. Nom.* ex *Part.* Cic. *Oborlív, ſzuprotborechi, neterplív.* Wiederſtreitend. *Ellenkedô, Ellene-álló.* V. *Adverſarius, Contrarius.*

Rĕpugnantĕr, *Adv.* Cic. *Oborno, oborlivo, neterplivo.* Wiederſtrebend *oder* ungedultiger Weiſe. *Ellenkezve.* V. *Contrariè, Invitè.*

Rĕpugnantĭa, æ, Cic. V. *Contrarietas, Repugnatio.*

Rĕpugnātio, onis, f. Apul. *Proti borenye.* e. Wiederſtrebung, r. Gegenſatz. *Ellene-állás.* V. *Adverſatio.*

Rĕpugnātor, oris, m. *Proti-boritel.* r. Wiederſtreiter. *Ellene-harczoló, Ellene-álló.* V. *Adverſator.*

Rĕpugnātōrĭus, a, um, Vitr. *Idoneus ad repugnandum.* V. *Repugnans.*

Rĕpugnax, ācis, *om.* V. *Repugnans.* Alii leg. apud Cic. *Perpugnax.*

Rĕpugno, as, are, avi, atum, (Neu.) Cæſ. *Protiſzebórim, Proti vojuiem.* Wieder- *oder* entgegen ſtreite. *Ellene-vívok.* V. *Adverſum & Pugno N. 1.* Item Transl. V. *Obſto, Contradico, Contendo N 9. & 10. Renitor.* Tum amicitiæ repugnat maximè. *Cic. de Amic.*

Rĕpulſco, is, *&*

Rĕpullŭlaſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Colum. *Denuo pullulaſco.*

Rĕpullŭlo, as. Plin. *Denuo pullulo.*

Rĕpulſa, æ, f. *Zaverſenye, ſelnoga dugovanya zkratenye, neprivolyujuchi odgovor.* e. Verſtoſſung, Abſchlagũg, abſchlägige Antvvort. *Elvetés, A' kérésnek megvetése, A' kívánt dolognak megtagadása.* V. *Repulſus.* Accipere, ferre, referre repulſam. Cic. *Selno dugovanye nezadobiti:* inache: *koſſáriczu dobiti.* Abſchlägige Antvvort, *oder* einen Korb bekommen. *A' kívánt dolgot megnyerni,* vagy *koſarat nyerni.* Sic dicitur *Peti repulſam.* Ovid.

Rĕpulſio, onis, f. V. *Repulſus.*

Rĕpulſo, as, avi, atum, (Act. Freq.) Lucr. *Odtirávam, nazad pretirávam.* Offt zuruck treibe, zuruck ſchlage. *El-ûzdegelem, viſzſza-verdegelem.* Item V. *Propulſo, Expulſo, ſepe repello, depello, abercco, denego.*

Rĕpulſōrĭus, a, um, *Synon.* Ad repellendum idoneus. *Odganyaiuchi, nazad tirajuchi, odtiravavechki.* Abtreibend, zur Zuruckſchlagung dienlich. *Elûzô, Az elûzéſre alkalmator.* Cohortes repulſoriæ, *Ammian.*

Rĕpulſus, ûs, m. Cic. *Nazad tiranye, odtiranye, odvernenye.* Das Zurucktreiben, e. Zuruckſchlagung. *Hátra-húzás,* vagy *hûzetés, viſzſzavereté.* V. *Depulſio, Exactio N. 2. Abactio, Repulſa.*

Rĕpūmĭcātio, onis, f. Plin. V. *Expolitio, Depolitio.*

Rĕpungo, is, ĕre, rĕpŭpŭgi, nctum. (Act.) Cic. *Denuo pungo, viciſſim pungo.*

Rĕpurgĭum, ii, n. Juſtinian. *Iterata purgatio.*

Rĕpurgo, as, Liv. *Iteratò purgo, Diligenter purgo, expurgo, depurgo.*

Rĕpŭtātio, onis, f. Plin. V. *Recogitatio. 2.* V. *Computatio.* ita *Cajus JCt.*

Rĕpūteſco, is, Tertull. *Iteratò, vel valde puteſco.*

Rĕpŭto,

Rĕpŭto, as, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Perpendo N. 1. Remeditor.* Sententias mecum reputo. *Salluſt.* 2. V. *Computo N. 1.* Sumptus litis reputare. *Ulp.* 3. V. *Imputo.* Aliquid teſtatoris vitio reputare. *Modeſtin. JCt.* 4. propriè, ſed inuſitatè idem eſt ac *Deputo N.* 5.

Rĕquiēs, ēi, *vel* ētis, f. V. *Quies.* Ex occupationibus requiem, & requietem quærere. *Cic.*

Rĕquieſco, is, Cic. V. *Quieſco N. 1. 2. 3. & 5. Deſideo.* In alicujus ſpe requieſcere. *b, e.* in aliquo omnem ſpem repoſitam habere. *Vu kĕbe vſze ſzvoje uſſanye poſztavlyeno imati.* Sein gantze Hoffnung auf einem geſetzt haben. *Valakiben minden belyebeztetett reménységet tartani.* ità *Cic. pro Cal.* 2. Activè V. *Paco, Retardo, Siſto N.* 3. Et mutata ſuos requiêrunt flumina curſus. *Virg.* 8 *Ecl.*

Rĕquiētus, a, um, Colum. V. *Quietus.*

Rĕquīrito, as, &c. Plaut. V. *Quarito, Denuo quarito.*

Rĕquīro, is, &c. Cic. V. *Quæro*, vel *Denuo & quæro N. 1. & 2.* 2. obſerva *Uſus ſeq.* Alicujus auxilium requirere: *pro* poſtulare, flagitare, depoſcere. *Cic.* 7. *Verr.* Prudentiam in aliquo requirere: *pro* deſiderare. *Id.* Virtus honeſto nixa nullam requirit voluptatem: *b. e.* nulla voluptate indiget. *Id.* 3. in paſſiva conſtructione accipitur pro *oportet, neceſſarium eſt.* Magnæ animi virtutes in hoc bello requiruntur. *Id. pro Lege Man.*

Rĕquīsītio, onis, f. Gell. V. *Quæſitio, Poſtulatio N. 1.*

Rĕquīsītum, i, n. *Potrebchina, Potrébno, Priſztoino, Priſzpadje.* e. Erforderung: Zugehör, e. Eigenſchafft. *Szükség, Tulajdonság.* Naturæ requiſita. *Naravzke* (vulgo *naturalzke*) *vlaſztitozti*, alı *teloszne potrebocshe.* Die natürliche Eigenſchafften, *oder* Nothdürfften. *A' természetnek tulajdonságai.* Salluſt.

Rĕs, rĕi, f Cic. *Dugovanye, ſztvár.* 2. Ding, e. Sache. *Dolog.* 2. V. *Cenſus N. 1. Divitiæ, Patrimonium, Peculium, Pecunia, Facultas N. 3.* e. g. Res familiaris, domeſtica, militaris, pecuniaria, frumentaria, literaria, ruſtica. Familiari rei operam dare. Suarum rerum ſatagere, rebus ſuis providere, res ſuas augere: &c. 3. V. *Commodum, Commoditas, Utilitas.* Erit id in rem tuam, *vel* è re tua. 4. V. *Conditio N. 1. Commercium, Negotiatio, Negotium imo loco, œconomia.* Res adverſæ, perturbatæ, dubiæ, calamitoſæ, periculoſæ, everſæ, perditæ, &c. *vel contrà* proſperæ, ſecundæ, ſalvæ, integræ, ampliſſimæ. Noſtrarum rerum interitus, occaſus imminet. Totam rem ad aliquem deferre, alicui credere, committere. Ita res habet, ſic ſe res habet. Res noſtræ eum in locum, in id diſcrimen adductæ ſunt. Eô locô ſunt res noſtræ. Suſcipere, procurare, agere, obire rem. Expedire, conficere, perducere, obtinere rem. 5. V. *Contentio N. 2. Controverſia, Diſcrepantia, Diſputatio, Diſſenſio, Lis.* Res mihi cum illo fuit. 6. V. *Dominatio, Dominium, Imperium N. 1. & 2. Poteſtas N. 1.* Summâ rerum, *vel abſolutè* rerum potiri. *ita paſſim Cic. Liv. Cæſ. Nepos. 7.* Nota *ſeq. locutiones:* Jubere mulierem res ſuas ſibi habere, agere: eſt eam repudiare. *Cic.* Eſſe alicui rei: *pro* eſſe frugi, utilem, probum. *Terent.* E re nata: *pro* ex occaſione rei præſentis. *Id.* Pro re nata. *Tak, kak ſzamo dugovanye z-ſzobom donaſſa* ali *kako ſzamo dugovanye potrebuje.* Wie die Sach ſelbſten erfordert. *A' mint a' do'og hozza magával.* ita Cic. *His ſimilia plura ſuis locis ſparſa reperies.*

Rĕſævio, is, Ovid. *Denuo ſævio.*

Rĕſalvo, as, Auguſt. *Denuo ſalvo.*

Rĕsălūtātio, onis, f. Svet. *Odpozdravlyanye, pozdravlyanya povernenye, naprot-máklon.* r. Gegen-Gruſs. *Viſzontag kŏſzŏntés.*

Rĕsălūto, às, āre, avi, atum, (Act.) Cic. *Odpozdravlyam, pozdravlyanye povrachám.* Wieder grüſſe. *Viſzontag kŏſzŏntŏm, viſzſza kŏſzŏntŏm.*

Rĕsānēſco, is, ĕre, ui, (Neu.) V. *Conſanеſco, Convaleſco.* Animique reſanuit error. *Ovid.*

Rĕsāno, as, &c. Lactant. *Denuo ſano.*

Rĕſarcio, is, &c. Cic. *Iteratò ſarcio N. 1. Reſtauro.* 2. Transl. V. *Compenſo, Reddo N. 1.* Damna reſarcire. *Cic.*

Rĕſarrio, is, &c. Plin. *Iteratò ſarrio.*

Rĕſcindo, is, ĕre, ſcĭdi, iſſum. (Act.) Cæſ. V. *Rĕcīdo, Præcido N. 1. perſcindo, denuo ſcindo.* 2. Transl. V. *Aboleo, Antiquo, Abrogo, Extinguo N. 1. Metaph. &c.* Acta, pactiones, voluntatem mortui reſcindere. *Cic.*

Reſcio, is, īre, īvi, & ii, ītum, (Act.) Cic. *Znávam, zesvedam, znanye kakvoga dugovanya dobívam.* Vernehme, innen vverde, Wiſſenſchafft bekomme, dahinter komme. *Megtudom, megértem.*

Reſciſco, is, ĕre, īvi, ītum, (Act.) Cic. V. *Reſcio.* Omnia omnes reſciſcunt. *Terent.*

Reſciſſio, onis, f. V. *Abrogatio, Antiquatio, Repudiatio.* Decreti reſciſſio. *JCti.* 2. propriè V. *Præciſio N. 1. Reciſio.*

Reſciſsōrius, a, um. *Zatírajuchi, dotergavajúchi, potoptajúchi, preobrachajúchi, prerezavajúchi, zatrenyú ſzlisſajuchi.* Umſtoſ-

ſend, umkehrend, aufhebend, zum nichts machend, zur Vertilgung gehörig. *Letévõ, elſzakaſztó, félben-ſzakaſztó.* Exemplo actionis reſciſſoriæ etiam exceptio ei, qui Reip. cauſa abfuit, competit. *Ulp. l. nec non, ff. ex quibus cauſis majores &c.*

Reſcrĭbo, is, pſi, ptum, (Act.) Cic. *Odpiſzávam, odpiſſújem.* Wieder ſchreibe, ſchrifftlich antvvorte. *Viſzontag írok, iráſſál megfelelek.* 2. Argentum alicui reſcribere: *pro* reſtituere, adjecto ſcripto reddere. *Terent.* Legionem ad equum reſcribere: *pro* tranſcribere, *h. e.* è numero peditum in numerum equitum referre. *Cæſ.*

Reſcriptio, onis, f. JCt. *Odpiſzanye.* Das Zuruckſchreiben. *Viſzontag irás.* Item V. *Reſcriptum.*

Reſcriptum, i, n. Tacit. *Odpiſzek, Piſzmeno-odluchni odgovor, odpiſzana zapoved, napitanye piſzmeni odluchek.* Eine ſchrifftliche Antvvort, r. Herrn Befehl, s. Ausſchreiben. *iráſſál-való megfelelés, Fejedelmi Dékrétom valamelly dolognak eligazitására.* Principis reſcriptum. *Ulp.*

Reſcŭla, æ, f. *Apul.* V. *Recula.*

Reſculpo, is, Prudent. *Denuo ſculpo, Exſculpo.*

Rĕsĕco, as, cui, ectum, (Act.) Colum. V. *Amputo, Deſeco, Excído, Exſeco, Reſcindo N. 1.* 2. Transl. V. *Deſtruo. Reprimo, Extinguo. N. 1. Metaphoricè.* Libidinem reſecare. *Cic. Att. l. 1. ep. 18.*

Rĕsĕcro, as, Plaut. *Denuo obſecro, inſtanter obſecro.* 2. idem eſt ac *preces contrarias fundo, preces revoco.* Hinc *Aliquem reſecrare*, eſt eum religione ſolvere, votô liberare, quo per obſecrationem ad quempiam factam ligatus erat. *ita Feſt.*

Rĕſectio, onis, f. Colum. V. *Abſciſſio, Amputatio, Deſectio.*

Rĕſectus, a, um, Cic. *Odſzéchen, odrézan.* Abgehauen. *Lemetſzett, Elvágott.* 2. V. *Raſus* Barba reſecta. *Ovid.*

Rĕsĕdo, as, Plin. *Denuo ſedo.*

Rĕſegmĕn, ĭnis, n. V. *Abſegmen, Reciſamentum, Ramentum.* Ungvium reſegmina. *Plin.*

Rĕsēmĭno, as, &c. Ovid. *Denuo*, vel *ſecundò ſemino.*

Rĕsĕquor, ĕris, Ovid. V. *Sequor, Reſpondeo.* Solatur noſtras Echo reſecuta quærelas: *h. e.* reſpondendo, & repetendo querelas ſecuta. *Auſon.*

Rĕsĕrātus, a, um, Ovid. *Odpert, ottvoren, odklenyen.* Aufgemacht, aufgeſchloſſen. *Felnyittatott.*

Rĕsĕrātus, ûs, m. Sidon. *Odpor, Ottvor, Odklop, Odprenye, Odklenenye.* e. Aufſchlieſſung. *Felnyitás.*

Rĕsĕro, as, avi, atum, [Act.] Cic. V. *Recludo, Deſero, as.* 2. Transl. V. *Manifeſto, Detego N. 2.* Oracula mentis reſerare. *Ovid.*

Rĕsĕro, is, ĕre, ēvi, *ſup. inuſit.* ĭtum. (Act.) Plin. *Iteratò ſero, planto.*

Rĕſervātio, onis, f. *Zachuvanye, zpravlenye, zbranenye.* e. Zuruckhaltung, Vor- *oder* Aufbehaltung. *Máſſzorra tartás.*

Rĕſervo, as, avi, atum, [Act.] *Nadalye chúvam, zpravlyam, zbránim, zachúvam, za drugi-put oſztavlyam.* Zuruck behalte, aufbehalte. *Máſſzorra tartom, Megtartom.* V. *Aſſervo.* Aliquid in aliud tempus reſervo. *Cic.*

Rĕsĕs, ĭdis, *om.* Liv. V. *Otioſus, Piger N. 1.* Aqua reſes: *h. e.* Stagnans, putrida. *Varr.*

Rĕſex, ĕcis, m. Colum. V. *Sarmentum, Surculus, Inſitum.* Frequentiſſimè uſurpatur pro *ſarmento annotino vitû.*

† Rĕsĭdentia, æ, f. *Sztalno prebivaliſchte.* e. Reſidentz, r. Wohnplatz. *Megmaradó lakás.* V. *Habitaculum.*

Rĕsĭdeo, es, ēre, ēdi, eſſum, (Neu.) V. *Dole ſzédam.* Mich nieder ſetze. *Alá ülök.* V. *Sedeo, Denuo & Sedeo, Conſideo, Conſiſto N. 1. Permaneo, Perſideo, Perſiſto, Quieſco N. 1. Habito.* Si placet, reſideamus. *Cic. 2. Fin.* In urbe reſidere: *pro* permanere, urbem inhabitare. *Id.* 2. Transl. V. *Ceſſo, Deſideo, Deſino.* Impetus reſederunt. *Id. 2. Fam. ep. 2. 3.* V. *Adhæreo, Inſum.* Culpa in te reſidet. *Tiſzitomu krivo, vu tebe je vſza krivnya.* Du haſt Schuld daran. *Te vagy a' vétkes.*

Rĕsĭdĭa, æ, f. *Plaut.* Apud quem alii leg. *Deſidia.*

Rĕsīdo, is, ĕre, ēdi, eſſum, (Neu.) *Dole ſzédam.* Mich nieder laſſe, nieder ſetze. *Alá ülök.* V. *Deſido N. 1.* In clunes reſidunt. *Plin.* 2. V. *Perfido, Deſido N. 2. Deſcendo N. 1. Inclinor* ex *Inclino N. 1.* Si montes reſediſſent. *Cic.* 3. Transl. V. *Reſideo N. 2.* Tumida ex ira tum corda reſidunt. *Virg.* 4. Vitia inter ipſos reſidunt: *pro* permanent, conſiſtunt. *Plin.*

Rĕsĭduum, ii, n. Auſon. V. *Reliquum.*

Rĕsĭduus, a, um, Cic. V. *Reliquus.*

Rĕſignātio, onis, f. *Odznamenuvanye, odbiliſenye, znameno potrenye Liſzta &c. odpiranye, odpecsatenye.* e. Entſieglung, Aufbrechung. *Felſzakaſztás, Petiét felnyitása.* 2. *Cheſza oſztavlenye, nazad izruchanye, ſzvojevolyno od obeſza odſztuplyenye.*

e. Ab-

Digitized by Google

e. Abtrettung, Abthuung, Übergebung. *A' tiſztnek letétele*, vagy *viſzſza adáſſa.*

Rĕſignātor, oris, m. *Odznamenitel, odbiliſitel, Znameno-Terecz, Odpecsatnik, Odpiravecz liſzta &c.* r. Entſiegler, Aufbrecher, öffner eines Briefs &c. *Felſzakaſztó, Petsét Felnyitó.* 2. *Oſztavlyavecz, nazad cheſza izruchavecz, chaſzti povrácshavecz.* r. Abtretter, Übergeber eines Amts. *A' tiſztnek letévője*, vagy *viſzſza adója.*

Rĕſigno, as, āre, avi, atum, (Act.) Cic. *Znamènye terem, zaznamenuvano odpiram, odznamenújem, odbiliſujem, razpecsatim.* Das Siegel aufbreche, entſiegle, entpetſchiere *Felſzakaſztom, Petsétét felnyitom.* Hinc Transl. V. *Explano N.* 2. *Explico N.* 1. *Detego N.* 2. *Manifeſto.* Vates futura fata reſigna. *Ovid.* 2. *Nazad izrúcham, dobrovolyno-oſztavlyam, chaſzt* ali *kaj drugo meni zaujano povrácham.* Abtrette, aufgebe, zuruckgebe. *Leteſzem, Elbagyom, ſzantſzadékal viſzſza adom.* Rem datam reſigno. *Horat.* 3. V. *Reſcindo N.* 2. *Diſſolvo N.* 1. Tabularum fidem reſignare: *pro* tollere, abrogare, rumpere, &c. *Cic.*

Rĕſĭlio, is, īre, ui, ultum. (Neu.) Ovid. *Nazad zkáchem, odzkakujem, odzkácshem.* Inf. *odzkocsiti.* Zuruck ſpringe. *Hátra-ugrom, viſzſza-ſzökdöm.* Hinc 2. *Transl.* Ab hoc crimen reſilit: *pro* huic crimen non inhæret. Cic. *Ovoga ſzse pregreska nederſi.* Es hafftet kein Laſter an ihm. *Elvetette magáról a' vétket.* A conditione, à propoſito reſilire: *pro* abire, recedere. *Ulp.* Mamma reſilit: *pro* contrahitur, decreſcit, minuitur. *Plin.* Invenitur *Præt.* rĕsĭlīvi, & ĭi.

Rĕsĭmus, a, um, Varr. *Gore zvinyen, prèdſze zvinyen, na viſſak zaviat, zaferkan, fernyav.* über ſich, in die Höhe gebogen. *Felborgadtt.* Boves naribus reſimis: *b. e.* patulis ſeu latis & recurvis. *Colum.*

Rĕsīna, æ, f. Plin. *Iz drévja czurécsa máſzt, ſzmola.* Das Hartz. *Fa nedve, Matskaméz.* V. *Pix.* Legitur etiam *Rĕ ĭna* cum Derivatis.

Rĕsīnāccŭs, a, um, Plin. *Reſina ſimilis.* Item V. *Reſinalis.*

Rĕsīnālis, *com.* le, n. Cæl. Aurel. *Drevo-maſzten, ſzmolenzki.* Aus Hartz, dem Hartz gehörig. *Enyves, ſzurkos, mezgés, gyantás.* V. *Piceus.*

Rĕsīnātus, a, um. Juven. *Naſzmolen, oſzmolen, zaſzmolen, z-ſzmolum zatverdyen.* Gehartzt, mit Hartz beſtrichen. *Meg-gyantáztatott, Enyveztetett ſzurkos.* V. *Picatus.*

Rĕsīnōſus, a, um, Colum. *Pun ſzmole, ſzmolen.* Hartzicht. *Szurokkal teli.* Superl. *Reſinoſiſſimus:* Plin.

Rĕsĭpio, is, ĕre, ui, & ĭi, (Neu.) *Po nechem diſſim.* Nach etwas ſchmecke, rieche. *Valamitúl ſzagot vagyok, valami izú vagyok.* Vitis picem reſipiens. *Plin.* 2. Transl. *Kdobroj pameti dobajam, zlaſze oſztavlyam, na dober pút-ſze povrachám, pobolſſavamſze, zlo chiniti preſztájem, ſzpametsen poſztajem.* Wieder klug vverde, mich beſſere, bekehre, rechtſinnig vverde. *Eſzemre térek, A' roſztúl megſzünnek, okoſodni kezdek.* Vix aliquando te auctore reſipui. *Cic.*

Rĕsĭpiſcentia, æ, f. Lactant. *Na pravi pút*, ali *k-dobroj pameti dobajanye, ſivlenya pobolſſanye, odzla preſztanye, benyanye.* Seiner ſelbſt Beſſerung, Bekehrung. *Éſzre térés, magúnak megjóbbítáſa, megfordítáſa.*

Rĕsĭpiſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Liv. *Incipio reſipere.* V. *Reſipio N.* 2.

† Rĕsĭſtentia, æ, f. V. *Repugnantia.*

Rĕsĭſto, is, ĕre, rĕſtĭti, reſtĭtum, (Neu.) V. *Subſiſto, Immoror, Remaneo.* Extra fores reſiſtet. *Cic.* 5. *Tuſc.* 2. V. *Repugno.* Alicui vi reſiſtere. *Id.* 2. *Verr.* Valenti populo non facilè reſiſtitur. *Id. apud Priſcian.*

Rĕsŏlvo, is, ĕre, ſolvi, ūtum, (Act.) Plin. V. *Diſſolvo N.* 1. & 2. *Diſſuo N.* 1. & 2. *Disjungo, Enodo, Diſunio, Liquo.* 2. Transl. V. *Perſolvo N.* 1. Alicui pro vectura reſolvere. *Plaut.* 3. Adverte ad *Uſus ſeq.* Dicta alicujus reſolvere: *pro* refellere. *Quintil.* Literas reſolvere: *pro* reſignare, aperire *Plin.* Hos felicitas reſolvit: *pro* effœminat. *Senec.* Animi triſtitiã reſolvere: *pro* diſſipare. *Plin.* Sacrata jura reſolvere: *pro* violare. *Virg.* Ora reſolvere: *poëticè pro* ad loquendum aperire, loqui incipere. *Ovid.* 4. V. *Determino N.* 4. Se ad aliquid reſolvere: *b. e.* ſe ad aliquid audendum determinare. *ita uſus communis.*

Rĕsŏlūbĭlis, *com.* le, n. Prud. *Razvezliv. Odvezliv.* Auflöslich. *Meg-oldható.* V. *Enodabilis, Explicabilis.*

Rĕsŏlūtè, *Adv.* Tertull. V. *Animosè, Impavidè.* Item V. *Diſſolutè N.* 1. *Enodatè.*

Rĕsŏlūtio, onis, f. Gell. V. *Diſſolutio, Diſſociatio, Disjunctio, Enodatio.* Nervorum reſolutio: V. *Paralyſis.* Celſ.

Rĕsŏnābĭlis, *com.* le, n. *Glaſz odbijajuchi, ali povrachajuchi.* Wiederthönend. *Hátravónó, Viſzſza tſengő.* Echo reſonabilis. *Ovid.*

Rĕsŏnan-

Digitized by Google

Rĕsŏnantia, æ, f. Vitruv. *Odbianye gláſza, odglaſz.* r. Wiederhall, Wiederſchall, Wiederklang. *Viſzſza-zengés.* V. *Echo, Sonitus.*

Rĕsŏno, as, ui, ĭtum, (Neu.) Cic. *Glaſz odbiam, povracham: Ogglaſzujemſze.* Wiederthöne, vviederſchalle. *Viſzſza zengek, Hátra tſengek.* Item V. *Perſono.* 2. Transl. V. *Reſpondeo N.* 1. Gloria virtuti reſonat. *Id.* 3. *Tuſc. c.* 2. *de gloria.*

Rĕsŏnus, a, um. Ovid. V. *Reſonabilis, Perſonus.*

Rĕſorbeo, es, ĕre, ui, [Act.] Plin. *Nazadſzerchem, Izblyuvano*, ali *izbityeno opet poſzíram.* Wieder ſchlupffe, vvieder hinein ſürffle, ſchlucke. *Viſzſza ſzopom, Hörpögetem.* Hinc *Transl.* Vocem reſorbere. *Régchi nazad poſirati, neizgovoriti.* Die Wörter verſchlucken, nicht ausſprechen. *Kinem adni ſzavát*, vagy *viſzſza nyelni.* Apud nonnullos leges *prat.* rĕſorpſi, *ſup.* rĕſorptum.

† Reſpectīvē, *Adv. Proti drugomu, naprifzpedobu, na druge gledech.* Gegen ein anderen, in Vergleichnuſs. *Valamihez képeſt, valamire tekéntve.*

Reſpecto, as, avi, atum, [Act. Freq.] Virg. *Oggledávamſze, nazad zgledávam, ozirávamſze.* Stets zuruck ſchaue, ſehe. *Hátra nézſze. degelek, viſzſza tekéntgetek.* 2. V. *Aſpicio, Intueor N.* 1. *Curo N.* 1. In cœlum reſpectans profectus eſt. *Cic. de Sen.* 3. V. *Expecto, as.* Munus reſpectare. *Id. pro Planc. c.* 18.

Reſpectus, ûs, m. Gic. *Oggledanye, oggled, nazad gledanye, ozir, ozziranye.* Das Zuruckſehen, e. Zuruckſchauung, Anſchauung. *Hátra nézés, megtekéntés.* V. *Aſpectus.* Hinc 2. Transl. V. *Exiſtimatio N.* 1. *Honor, Honorificentia, Reverentia, Cura N.* 1. *Intuitus.* Ad ſenatum non habere reſpectum: *h. e.* eum non reſpicere, non curare, nullam ejus rationem habere. *Cic.* 5. *Phil.* Publicis conſiliis ſemper officit rerum privatarum reſpectus: *id eſt* intuitus, conſideratio, cura. *Liv. l.* 2. *c.* 30. 3. V. *Aſylum, Profugium.* Ex acie reſpectum habere: *h. e.* locum tutum, quem reſpectare poſſit. *Cic. Phil.* 11. *c.* 11.

Reſpergo, is, &c. V. *Aſpergo N.* 1. Manus reſperſæ ſanguine. *Cic.*

Reſperſio, onis, f. Cic. &

Reſperſus, ûs, m. Plin. V. *Aſperſio.*

Reſpĭcio, is, ĕre, exi, ctum, [Act.] Synon. *Retro aſpicio; oculos regecto, refero, retorqueo in aliquid; oculis aliquem ſequor.* Cic. *Nazad gledim, oggledamſze, ozziramſze, nazad zglédam*, Zuruck ſehe, zuruck ſchaue. *Hátra nézek, megtekéntem.* Item V. *Aſpicio, Intueor N.* 1. & Transl. V. *Curo N.* 1. Quem nemo alloqui, nemo reſpicere vellet. *Id. pro Cluent.* 2. Transl. *ad animum.* Spatium præteriti temporis reſpicere: *pro* mente évolvere, memoriâ repetere. Fortunas hominum reſpicere: *pro* conſiderare, perpendere, contemplari. Se reſpicere: *h. e.* ſui rationem habere; *vel* ſibi providere, proſpicere. Deus nos reſpicit: *pro* juvat, nobis opitulatur, favet, opem fert. *Hactenus Cic.* Summa imperii ad me reſpicit: *pro* pertinet, ſpectat, mihi incumbit. *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 5.

Reſpirācŭlum, i, n. Claud. Mamert. *Odihaj, Oduſſek.* 2. Lufft-Rohr, Lufft-Loch. *Lélekzet lyuk.*

Reſpirāmĕn, ĭnis, Ovid. V. *Halitus, Reſpiraculum.*

Reſpirātio, onis, f. Cic. *Oddehnenye, oddihavanye, oddiha, oddahnutie.* e. Athembolung, das Athmen. *Lebellés, Lélekzet vétés.* V. *Spiratio.* 2. V. *Evaporatio, Exhalatio.* Aquarum reſpiratio. *Cic.*

Reſpirātus, ûs, m. Cic. *idem.*

Reſpīro, as, avi, atum, [Neu.] Cic. *Oddihávam, oddiſſem.* Erſchnauffe, den Athem ziehe, *oder* hole. *Lelket veſzek, Lebellet.* V. *Spiro.* 2. Transl. *Krépimſze, Jáchimſze, objáchimſze, k-ſzebi dobajam.* Mich erhole, erquickt vverde. *Megerdŏlŏk, megjólok, megéleſztetek.* A metu reſpirare. *Za ſztrahom k-ſzebe dojti, okrepitiſze.* Sich nach der Furcht vvieder erholen. *Bátorságot venni.* Item V. *Requieſco, Ceſſo:* A negotiis reſpirare. *Od poſzlov preſztati, od poſzlovſzi odebnuti, pochinuti.* Von Geſchäfften loſs vverden, ruhen. *A' gondoktúl megſzünni, megnyugodni.* Cupiditas reſpirat: *pro* remittit, ceſſat, decreſcit, minuitur. 3. Accipitur *Activè* pro *Exhalo.* Animam [*id eſt* auram vitalem] à pulmonibus reſpirare. ità *Cic.*

Reſplendentia, æ, f. Auguſt. V. *Refulgentia.*

Reſplendeo, es, ēre, ui, [Neu.] Cic. V. *Splendeo, Refulgeo, Reniteo.*

Reſpondeo, es, ēre, reſpondi, nſum, [Act.] *Odgovarjam, odgovor dájem.* Antvvorte. *Felelek, meg-felelek.* Alicui aliquid, ad aliquid, *vel* de aliqua re reſpondere. *Kŏmu kaj, na kaj*, ali *od ſta odgovoriti.* Einem etvvas, auf etvvas, *oder* von etvvas antvvorten. *Valakinek valamit, valamire*, vagy *valamiſelől megfelelni.* Jus, *vel* de jure reſpondere: *h. e.* Juris conſultum agere, ex jure

Digitized by Google

jure consilium dare. 2. Transl. V. *Congruo, Consentio, Convenio N.* 4. *Quadro N.* 2. Alicui amore, *vel* in amore respondere: *pro* redamare aliquem. *Vu lyubavi kômu odgovariati, lyubav odvrachati, naproti kôga lyubiti, lyubechega lyubiti.* Einen vvieder lieben. *Valaki szeretetiért szeretettel lenni.* Verba verbis respondent: *pro* congruunt, consentiunt, &c. 3. V. *Satisfacio.* Muneri suo, Expectationi hominum, Græcorum gloriæ respondere. 4. Porticus Palatio respondet: *pro* opposita, ex adverso, *vel* contra posita est: *id est:* Porticus Palatium respicit. 5. Patri respondere: *pro* similem esse, Patrem imitari, referre. *Hactenus Cic.* 6. Aliquem verberum immunem respondere: *pro* decernere. *Tacit.* 7. Accipitur *propriè*, Sed minus usitatè pro *Repromitto.* ita *Fest. Stat.*

Responsio, onis, f. Cic. *Odgovorenye, odgovarjanye.* Das Antvvorten. *Felelés, megfelelés.* V. *Responsum.*

Responsito, as, avi, atum, (Act. Freq.) Cic. *Cheszto odgovarjam, vnoge odgovore dájem.* Offt antvvorte. *Feleldegelek, vissza felelgetek.*

Responso, as, avi, atum, (Act. Freq.) Plaut. *idem.*

Responsor, oris, m. Horat. *Odgovarjavecz, odgovoritel.* r. Antvvort-geber. *Visszafelelő.* Ex aliorum interpretatione idem est ac *Fidejussor.*

† Responsōrius, a, um. *Odgovarjajuchi, odgovor vu szebe zaderszavajuchi.* Antvvortend, eine Antvvort enthaltend. *Felelő, Feleletet magában foglaló.*

Responsum, i, n. Cic. *Odgovor.* e. Antvvort. *Felelet.* V. *Responsio.* Deorum responsum, *id est* oraculum. *Id.* 2. *de nat. Deor.*

Respūblĭca, reipublicæ, f. Gic. *Opchina, opchinszтvo, vlaszt opchinzka, opchinzko dugovanye.* Die gantze Gemeine, gemeiner Nutz, das gemeine Wesen. *Község, közönséges társaság, köz-jó.* Quatuor sunt Reip. genera, scilicet *Aristocratia, Democratia, Monarchia, Oligarchia.* V. suis locis.

Respuo, is, ĕre, ui, ūtum, (Act.) V. *Expuo, Ejicio.* Gustatus id, quod valde dulce est, respuit. *Cic.* 2. Transl. V. *Rejicio N.* 2. *Contemno.* Iddicere, quod omnium mentes respuant. *Cic. de Fat.* Alicujus imperium respuere: *pro* nolle parere, nolle obedire. *Colum.* Auribus respuere: *pro* nolle audire. *Cic.* Aures respuunt: *pro* refugiunt. *Id.* 3. V. *Rejicio N.* 1. Tela in aliquem respuere, *Senec.*

Restagnātio, onis, f. Plin. V. *Exundatio, Effluentia, Inundatio.*

Restagno, as, avi, atum, (Neu.) Cæs. V. *Effluo, Exundo.*

Restaurātio, onis, f. JCt. V. *Reparatio.*

Restaurātor, oris, m. V. *Reparator.*

Restauro, as, avi, atum, (Act.) Tacit. V. *Reparo.*

Restiārius, ii, m. Cornel. Fronto. *Vusár, vuspletecz.* r. Seiler. *Kötél-verő, járték.*

Restĭbilis, *com.* le, n. *Kajsze vszako leto orje, kopa, prási, obdelava, za szetvu pripravlya: vszako letto rodéchi.* Das alle Jahr zugericht, geackert, anbauet, *oder* gesäet wird: Alle Jahr Frucht tragend. *A mi minden esztendőben megszántatik, megkápáltatik, megépítetik, bévetetik: Minden esztendőben gyümölts-hozó.* Sic dicitur Ager restibilis, qui quovis anno colitur, & fruges fert. *Varro.* Vinetum restibile: quod quotannis repastinatur, &c. *Colum.* Fœcunditas restibilis: *h. e.* continua. *Plin.*

Restĭcŭla, æ, f. Varr. *Vusinecz, y vsze tenko zpleteno ali zferkano, kakti dreta, dreticza.* peregr. *snóra, snóricza, spága.* s. Strickllein, Schnürlein, r. Spaget. *Kötelecske, Madzag. spárga.* V. *Funiculus.*

Restĭcŭlus, i, m. Ulp. *idem.*

Restillo, as, avi, atum, [Neu.] Prud. *Nazad kaplyem.* Zuruck träufele. *Hátra tsepegek.*

Restinctio, onis, f. Cic. *Gasszenye, Vgasszenye, Pogasszenye.* e. Löschung, Erlöschung. *Mególtás, Elóltás.* V. *Delētio N.* 2. *Extinctio N.* 1. 2. Transl. V. *Repressio, Sedatio.*

Restinguo, is, ĕre, nxi, nctum, [Act.] Cic. *Gaszim.* Lösche, &c. V. *Extinguo N.* 1. *in signif. propria, Deleo N.* 2. 2. Transl. V. *Extinguo N.* 2. *Reprimo, Sedo.* Ardorem cupiditatum restinguere. *Cic.* Sitim restinguere rivô. *Virg.*

Restio, ōnis, m. Svet. *Vuso-tersecz.* r. Seil-Kramer. *Kötél árúló, kalmár.* Item V. *Restiarius.* 2. Plautus *restionem* voeat eum, qui se resti suspendit.

Restĭpŭlātio, onis, f. Cic. *Synon.* Mutua stipulatio. *Naprot-pogodba, naproti pogadyanye.* e. Gegen-Zusag. *Viszontag felvállalás, felfogadás.* V. *Repromissio.*

Restĭpŭlor, aris, ātus sum, [Dep.] Cic. *Synon.* Mutuam stipulationem exigo, vicissim ab aliquo sponsionem peto. *Naprotisze pogadyam, zaobétam.* Dagegen zusage. *Viszontag felvállalom, felfogadom.* V. *Repromitto, Vicissim & Stipulor.*

Restis, is, f. *Accus.* restim, & restem. *Abl.* resti & reste. *Liv.* V. *Funis.* Ad restim mihi res redit.

Digitized by Google

rediit. Terent. *Moja dugovanya jeszu ov kruto zlocheszтom szталisszu:* iliti: *Ja zeoszema poguблyen jeszem*, ali *Jaszem ov szтraßnu pogibel doszpel*, ali *Jasze nemam ov nikaj vech ugjati*, ali *Menisze je obesziti y zdvoiti*. Ich bin ins Verderben gerathen, ich habgar keine Hoffnung übrig, ich muſs auſs Hencken und Verzvveifflen gedencken. *Az én dolgaim leggonoszabb állapotban vannak, Felakaszтásom felül kel gondolkodnom.* Ad reſtim damnatus. *Na veſſalo obszudyen.* Zum Hencken verdamt, verurtheilet. *Akaszтó-fára itéltetett.*

Reſtĭto, as, avi, atum, (Neu. *Freq. à* Reſiſto, *vel* Reſto) Terent. *Vszeſtat poszтájam.* Offt ſtill ſtehe. *Meg-álldogalok.* V. *Identidem & Moror N. 1. ſæpe & ſubſiſto.* 2. *Negday negda szuprotszтájam.* Dann und dann vviederſtehe. *Ellene-álldogalok*, ita *Liv.*

Reſtĭtrix, īcis, f. Plaut. *Poszтajavka.* c. Offt ſtill-ſteherin. *álldogalónė.* Item *szuprotszтajavka.* c. Wiederſteherin. *Ellene-álló.* V. *Adverſatrix.*

Reſtĭtuo, is, ĕre, ui, ūtum, (Act.) *Vu pervi szтaliß poszтavlyam.* In vorigen Stand ſetze. *Helyre állitom, viszsza állitom.* V. *Repono N. 1.* Aliquem in ſuam priſtinam dignitatem, in antiquum ſtatum, in integrum reſtituere. *Cic.* Item generatim V. *Refero N. 2.* Alicui gratiam reſtituere. *Id.* 2. V. *Reſtauro.* Ædes exeſas reſtituere. *Id.* Item V. *Emendo.* Depravata reſtituere. *Id.* 3. Aciem, pugnam, prælium reſtituere: *pro* redintegrare, renovare, reſumere. *Liv.* Aliquem ſanitati reſtituere. *Kőga izvrachiti, kőmu pervo zdravje povernuti.* Einen vvieder geſund machen. *Meg-gyogyitani valakit.* ita *Plin.* 4. Condemnatum reſtituere: *pro* veniam eidem dare, pœnam remittere. *Cic.*

Reſtĭtūtio, onis, f. Cic. V. *Compenſatio, Redditio, Redintegratio, Repoſitio N. 1.*

Reſtĭtūtor, oris, m. Cic. V. *Redditor, Redintegrator, Repoſtor N. 1. Reſtaurator.*

Reſtĭtūtōrĭus, a, um. *Povernenyu, ali ov pervi szтaliß poszтavlyanyu szliſſajuchi, haszнujuchi.* Zum Wiedergeben, *oder* zum Wiederbringen dienlich. *Megadászтavalo, viszsza-hozászтa-valo.* Actio reſtitutoria. *JCti.*

Reſtĭtūtrix, īcis, f. Apul. *Povernitelicza, Povratitelicza, Povrachavka, Nazad szтavinka, Nademeszтitelicza, ov pervi szтaliß poszтavlyavka, Popravitelicza, Ponovitelicza.* c. Wiedergeberin, Wieder-zuſtellerin, Erſtatterin, Erſetzerin, Wieder-bringerin, Verbeſſerin. *Viszsza-adóné, Megadóné. Viszsza-hozó aszszony, helyre szerzőné, Megépitőné, Megújitóné.*

Reſto, as, āre, ſtĭti, ſtĭtum, (Act.) *Synon.* Superſum, reliquus ſum. *Oszтájem, zaoszтájem, zvisszega* ali *oszтálijeszem.* Überbleibe, ich bin übrig. *Hátra maradok, Hátra vagyok.* Æqualium pauci admodum reſtant. *Cic. de Sen.* Reſtat, (*pro* reliquum eſt) ut his reſpondeam. *Id. 4. Acad. c. 2.* 2. V. *Reſisto N. 1.* Poſt adventum Vari in Africa reſtitit. *Cic. pro Lig.* 3. V. *Moror N. 2. Reſisto N. 2.* Alicui ſumma vi reſtare. *Liv.*

Reſtrictè, *Adv.* Cic. V. *Strictè. Arctè, Anguſtè. Severè, Accuratè, Avarè, Parcè.*

Reſtrictim, *Adv.* Afran. V. *Reſtrictè, Strictim.*

Reſtrictus, a, um, Horat. *Ztißnyen, Zvezan.* Zuſammen gezogen, gebunden. *Őszve szeritatott, megkőtőztetett.* V. *Arctus.* 2. Transl. V. *Avarus, Illiberabilis N. 2. Parcus.* ita *Cic.* 3. V. *Auſterus, Severus.* Imperium reſtrictum. *Tacit. l. 15. Ann. c. 48.* Comp. *reſtrictior.* Cic.

Reſtringo, is, inxi, ictum, [Act.] V. *Revincio, ſtringo, valde & ſtringo, Religo N. 1.* Manibus ad terga reſtrictis. *Plin.* V. in *Revincio.* 2. Transl. V. *Arctо, Coërceo, Cohibeo, Imminuo.* Homines ad cuſtodiam pecuniæ, ſumptus &c. reſtringere: *Plin.*

Rĕsūdo, as, V. *Sudo, Exudo, Emano N. 1. Mano N. 1.* Solum humore reſudat. *Curt.*

Rĕsulco, as, Prudent. *Iterum ſulco.*

Rĕſulto, as, avi, atum, (Neu.) Plin. *Nazad zkachem, odzkakujem, nazkakujem.* Zuruck ſpringe, vvieder auffſpringe. *Viszszaszőkőm, ugrándozom.* Item V. *Reſono N. 1.* Vocis imago reſultat: *pro* Echo reſonat. *Virg.*

Rĕsūmo, is, ĕre, mpſi, mptum, *vel* mſi, mtum, [Act.] Plin. V. *Recipio imő locő.* 2. Vires reſumere: *pro* recuperare, reſtaurare. *Ovid.*

Rĕsuo, is, &c. Sveton. V. *Diſſuo.* 2. Nonnulli uſurpant pro *Iteratò ſuo.*

Rĕsŭpīno, as, &c. Terent. V. *Supino, Denuo & ſupino.* 2. V. *Inverto.* Aulam amici reſupinare. *Juvenal.*

Rĕsŭpīnus, a, um, Plin. V. *Supinus N. 1.* 2. Metaleptice V. *Mollis N. 1.* ità *Quintil.*

Rĕſurgo, is, ĕre, exi, ectum, [Neu.) Liv. *Gore ſztájem, Podiſemſze, uſzkarſzmujem.* Wieder aufſtehe. *Felkelek, Támadok.* V. *Aſſurgo N. 1. Exſurgo N. 1. Iteratò ſurgo.* 2. V. *Iteratò & Creſco, Excreſco.* Herba cæſa reſurgit. *Plin.*

Rĕſurre-

Digitized by Google

Rĕsurrectio, onis, f. Turtull. *Gore ſztajènye, opet goreſztajenye, uſzkarſztnutje, uſzkarſznenye.* e. Auferſtehung, Wieder-Auferſtehung. *Feltámadás, Felkelés.*

Rĕſuſcĭtātio, ōnis, f. Tertull. *Opet prebudenye, izbudenye, oſivenye, ſivlyenya povráchanye.* e. Wieder-Auferwveckung. *Feltámaſztás, ébreſztés.* V. *Excitatio.*

Rĕſuſcĭtātor, oris, m. *Izbuditel, Probuditel, Oſivitel, Uſzkarſznitel.* r. Auferwveecker. *Feltámaſztó, ébreſztő.* V. *Excitator.*

Rĕſuſcĭto, as, are, avi, atum, (Act.) *Opet budim, probudyam, oſivlyujem, Sivlenye povráchám.* Wieder erwvecke, auferwvecke. *Iſmét ébreſztem, feltámaſztom.* V. *Iteratò & ſuſcito, excito.* Poſtámque reſuſcitat iram. *Ovid.*

Rētæ, arum, f. *plur.* Sunt Arbores, & Virgulta, quæ in alveis, vel ripis fluminum creſcunt, & prætereuntes naves retinent. *Gell.*

Rĕtālio, as, are, avi, atum, (Act.) Gell. *Synon.* Æquo jure compenſo, Talionis lege ago. *Jednako odvrachám.* Gleiches mit gleichem vergelte, mit gleicher Maas meſſe. *Egyaránt viſzſza-adom, viſzſza-tromfolom.*

Rĕtardātio, onis, f. Cic. *Zakeſznenye, Zaderſavanye, Zaderſanye, Zaſztentanye.* e. Säumung, Aufhaltung, Verzögerung. *Megkéſzlelés.* V. *Remora N. 1. Impeditio N. 2. Detentatio.*

Rĕtardo, as, avi, atum, [Act.) Cic. *Zakeſznujem, zadersávam, zaſztentam, ſztentam kôga.* Säume, aufhalte, verhindere. *Megkéſzlelem.* V. *Remoror, Impedio N. 2. Detineo.*

Rĕtaxo, as &c. *Svet.* Synon. *Taxo, Iteratò taxo, vicissim taxo.*

Rēte, is, n. Cic. *Mreſa.* s. Netz, Garn. *Hálo, Hal-fogó.*

Rĕtĕgo, is, &c. Virg. V. *Detego N. 1. & 2. Denudo.*

Rētejăcŭlum, i, n. Plaut. *Mreſa, káſzve vu lovu bita.* s. Wurff-Garn. *Vető-háló.* Alii leg. *Retiaculum.*

Rĕtendo, is, rĕtendi, ſum, & tum, [Act.] Ovid. V. *Detendo, Laxo N. 1.*

Rĕtentātrix, īcis, f. Macrob. *Zaderſitelicza, Vſztavlyavicza, ſztegavka.* e. Zuruckhalterin. *Megtartóztatóné, Halaſztóné.*

Rĕtentio, ōnis, f. Cic. V. *Detentatio, Repreſſio.*

Rĕtento, as, are, avi, atum, (Act. Freq. a *Retineo.*) Cic. V. *Detento, Retineo.*

Rĕtento, as, &c. Ovid. *Iterum tento.*

Rĕtentor, ōris, m. Apul. V. *Detentator, Repreſſor.*

Rĕtergeo, es, &c. Ammian. V. *Extergeo, Abſtergeo.*

Rĕtĕro, is, &c. Colum. V. *Iteratò & Tero.*

Rĕtĕxo, is, ĕre, xui, xtum, [Act.] Cic. *Thano razmétchem, odtkem,* Inf. *odtkati: Raztkavam, Razetkavam,* Inf. *Raztkati.* Das Gewvebte vvieder auflöſe. *A' ſzövéſt viſzſzaſzövöm.* Hinc *Transl.* Aliquam rem retexere: *pro* diſſolvere, irritam facere, immutare, reſcindere. *Id.* 2. Accipitur pro *Iteratò texo N. 1.* Et hinc Transl. pro *Repetio, Iterum & Emendo N. 1.* Orationem retexere. *Cic. 2. Phil. c. 12.*

Rĕtiăcŭlum, i, n. V. *Retejaculum.*

Rĕtiārĭus, ii, m. Svet. *Mreſar, Mreſo-neſzecz.* r. Netz-Stricker, Garn-Trager. *Háló-kötő, vagy bordozó.* 2. ſpeciatim *Retiarius* dicebatur gladiator ſub ſcuto rete gerens, quod adverſario involvendo & implicando ſerviebat.

Rĕtĭcentĭa, æ, f. Cic. *Zamuchanye, Zamuknenye, Zatajenye.* e. Verſchvviegenheit, Verſchvveigung. *Elhallgatás, Eltitkolás.*

Rĕtĭceo, es, ēre, cui, [Act.] Cic. *Zamuchavam, Zamuknujem, Zamuknyivam, Neprepovédam.* Verſchvveige, hinterhalte. *Elhallgatom.* V. *Taceo.*

Rĕtĭcŭlātus, a, um, Plin. *Na ſzpodobu mreſe napravlyen, zpleten.* Wie ein Netz gemacht. *Háló módra ſzínáltt, ſzött.* Item V. *Clathratus.* Feneſtræ reticulatæ: *id eſt* reticulis munitæ, &c. *Varro.*

Rĕtĭcŭlum, i, n. Gic. *Mreſicza.* Ein Netzlein. *Hálótska.* Item *Zpletena kapa, Poczolicza.* e. Geſtrickte Haube. *Fő-kötőtske.* 2. Accipitur pro omni eo, quod reticulo ſimile eſt. ità *Varr. Plin. Ovid.*

Rĕtĭcŭlus, i, m. Plin. *idem.*

Retĭna, æ, f. Anatom. *Ochna mrenicza.* Das Netz-Häutlein in den Augen. *A' ſzemnek bártyátskája.*

Rĕtĭnācŭlum, i, n. Plin. *Derſalo, zderſalo, zaderſalo, vſze z-kémſzé kaj derſi,* ali *zaderſava.* Alles, damit man etvvas hält. *Valamit tartóztató ſzerſzám.*

Rĕtĭnax, ācis, *om.* Symmach. *Valde tenax.*

Rĕtĭnens, entis, *om.* Cic. *Zaderſavajuchi, zderſavajuchi, cheſza ſze derſechi, kaj obderſavajuchi.* Etvvas behaltend, überhaltend. *Megtartó, Tartóztató.* Proprietatum in verbis retinentiſſimus. *Gell.*

Rĕtĭnentia, æ, f. Luct. V. *Detentatio, Conſervatio.*

Rĕtĭneo, es, ēre, nui, entum, [Act.] *Zadérſam, obderſávam.* Inf. *zaderſati, obderſáti.* Behalte.

Megtartom. Item V. *Conſervo.* Officium, jus ſuum, alicujus rei memoriam retinere. *Cic.* Aliquid memoriâ retinere *Nep.* 2. V. *Reprimo.* Liberos pudore retinere. *Cic.* Aliquem in fide, *vel* officio retinere. *Liv.* Item. V. *Remoror*, *Detineo.* Aliquem alicubi retinere. *Cic.*

Rĕtingo, is, ĕre, inxi, inctum, [Act.] Stat. *Denuo tingo.*

Rĕtingo, is, ĕre, rĕtĭgi, tactum, (Act.) Cato. V. *Tango*, *Contingo.*

Rĕtĭŏlum, i, n. Apul. V. *Reticulum.*

Rĕtis, is, f. Varro. V. *Rete.*

Rĕto, as, avi, atum, [Act. *Obſol.*] V. *Purgo N.* 1. Flumina retare. *Gell.*

Rĕtondeo, es, Plin. *Tondeo*, *Denuo tondeo.*

Rĕtŏno, as, Catull. *Adverſum tono*, *Denuo tono*, *Reſono N.* 1. *Detono.*

Rĕtorpeſco, is, Tertull. *Obtorpeo*, *Denuo torpeſco.*

Rĕtorqueo, es, &c. *Retro torqueo*, *Rejicio N.* 1. *Reflecto N.* 1. Oculos ad urbem retorquere. *Cic.* Hinc 2. *Transl.* Animum ad præterita retorquere: *pro* reflectere, revocare, convertere. *Senec.* Crimen in aliquem retorquere: *pro* rejicere. *Ulp.*

Rĕtorreo, es, Plin. *Denuo torreo.*

Rĕtorreſco, is, Colum. *Denuo torreſco.*

Rĕtorrĭdè, *Adv.* Plin. *Jakoſzuho*, *poſzuſſeno*, *opaleno*, *oſzmudyeno*, *od ſzunczapripecheno.* Ausgedörret. *Elaſzottul.*

Rĕtorrĭdus, a, um, Colum. *Jakoſzuh*, *poſzuſſen*, *opalen*, *odſzunczá ali ognya opechen*, Ausgedörret, von der Sonnen, *oder* von dem Feuer verbrent. *Elſzúlt*, *Elaſzott.*

Rĕtorſio, onis, f. JCti. *Odmétanye*, *odbianye*, *odoráchanye recbib.* e. Heimſchiebung, Zuruckſchiebung der Worten. *Viſzſza-útés*, *A' ſzavaknak viſzſza fordítáſa.*

Rĕtractātio, onis, f. Gic. V. *Palinodia N.* 1. *Improbatio*, *Immutatio* Scil. *opinionis.*

Rĕtractātor, ōris, m. *Szvojega ſlimanya preménnyavecz*, *Récki nazad jemavecz*, *oporechitel.* r. Veränderer, Wiederrufer. *Megváltoztató*, *ſzavat viſzſza-bizó*, *viſzſzamondó.* Item V. *Detrectator.* Officii retractator. *Tertull.* Alii leg. *detrectator.*

Rĕtractio, onis, f. Macrob. *Nazad vlécbenye.* e. Zuruckziehung. *Viſzſza-húzás*, *Viſzſza vonás.* Item V *Contractio*, *Diminutio.*

Rĕtracto, as, avi, atum, (Act.) V. *Denuo* & *Tracto N.* 1. *Repolio*, *Iterato* & *Ago N.* 1. *Denuo* & *Tango N.* 1. *Palpo N* 1. Ferrum retractare: *pro* iterum tractare. *Virg.* Pedamenta retractare: *pro* repolire, iterum dolare. *Colum.* Vulnera retractare: *procontrectare*, denuo palpare &c. *Ovid.* 2. Transl. V. *Remeditor*, *Recognoſco N.* 2. *Recogito.* Aliquid diligenter retractare & relegere. *Cic.* 3. V. *Reprobo*, *Revoco N* 2 *Immuto.* Dicta, facta retractare. *Plin.* 4. V. *Detrecto*, *Recuſo*, *Repugno.* Sequuta exercitum plebs nullo retractante. *Liv.* 5. Cauſam finitam retractare: *pro* repetere, iterum dicere. *Plin.* Augere dolorem aliquid retractando: *id eſt* refricando, denuo commemorando. *Cic.* Quidam legunt *retractans* pro *retractans &c.*

Rĕtractus, ûs, m. Tertull. V. *Retractio.*

Rĕtrādo, is, ĕre, ĭdi, ĭtum, (Act.) *Pompon. JCt.* V. *Reddo N.* 1.

Rĕtrăho, is, ĕre, xi, ctum, [Act.] Cic. *Nazad vléchem*, *odvláchim*, *odvlekuiem.* Zuruck ziehe. *Viſzſza-vonſzom.* Hinc *Transl.* Aliquem ab aliqua re retrahere: *pro* avocare, retinere, cohibere. *Id. pro Sext. c.* 15.

Rĕtrĭbuo, is, ĕre, ui, ūtum, [Act.] Cic. V. *Remunero*, *Reddo N.* 1.

Rĕtrĭbūtio, onis, f. Sidon. V. *Remuneratio*, *Redditio.*

Retribūtor, oris, m. Tertull. V. *Remunerator*, *Redditor.*

Rĕtrīmentum, i, n. Varr. V. *Recrementum.*

Rĕtrŏ, *vel* Rĕtrō, *Adv.* Cic. *Nazad*, *Nazaj*, *odzad*, *odzada*, *zada.* Zuruck, von hinten zu, dahinten. *Hátra*, *viſzſza*, *oda bátra.* 2. V. *Ante Adv. Prius N.* 1. Stipendia retro debita ſolvere. *Capitolin.*

Rĕtrŏăgo, is, ĕre, ēgi, actum, (Act.) Plin. *Nazad tiram*, *odganyam*, *zavrácbam.* Zuruck treibe, hinter meiner treibe. *Viſzſza ûzöm*, *viſzſza-fordítom.*

Retrocēdo, is, &c. Liv. V. *Recedo N.* 1. *Retrorſum* & *Eo.*

Retroceſſio, onis, f. &

Retroceſſus, ûs, m. Apul. V. *Receſſus N.* 1.

Retrocitus, a, um, Lucr. *Nazad zvan*, *odzvan*, *odpelyan.* Zuruck beruffen, zuruck gezogen. *Viſzſza-bivatott*, *Viſzſza-ziteteit.*

Retrodūco, is, Vitruv. V. *Reduco N.* 1.

Retroeo, is, &c. Plin. V. *Redeo*, *Retrorſum* & *Eo.*

Retrofĕro, ers, Senec. V. *Refero N.* 1.

Retroflecto, is, Petron. V. *Reflecto N.* 1.

Retroflexus, a, um, Apul. V. *Reflexus.*

Retrogrădior, ĕris, greſſus ſum, (Dep.) Plin. V. *Regredior*, *Retrorſum* & *Gradior.*

Retrogrădus, a, um, Plin. *Nazad kakti rak iducbi*, *bodechi.* Hinter ſich gehend. *Hátra-menő*, *Viſzſza-máſzó.*

Retro-

Digitized by Google

Retrogreſſus, ûs, m. Macrob. V. *Regreſſus.*
Retrolĕgo, is, Quintil. *Nazad berem.* Zuruck ſammle. *Viſzſza-ſzedem.* Item *Nazad chtejem.* Zuruck leſe. *Viſzſza-olvaſom.* 2. V. *Relego N.* 1. *Retro & Navigo.* Curva litora retrolego: *pro* tenavigo. *Id. declam.* 6.
Retropendŭlus, a, um, Apul. *Nazad viſzechi, odzad viſzechi.* Zuruck oder hinter ſich hangend. *Hátra-fügŏ, Hátúl-fügŏ.*
Rĕtrorſùm, *Adv.* Cic. *Odzad, za ſzobom, nazad obernyeno.* Hinter ſich. *Hátra felé, Hátúl.*
Retrorſus, a, um. *Nazad obernyen, odzadnyi, Prot zadnyi.* Hinter ſich gevvendet, rücklings, hintervverts. *Hátúl - való.* Manus retrorſa. *Plin.*
Retrorſùs, *Adv.* Plin. V. *Retrorſùm.*
Retroſpĭcio, is, &c. Vitruv. V. *Reſpicio.*
Retrovĕho, is, Senec. V. *Revcho.*
Retrovendo, is, JCti. V. *Revendo.*
Retroverſim, *Adv.* Claud. Mamert. *&*
Retroverſùs, *Adv.* Petron. V. *Retrorſùm.*
Retroverſus, a, um, Ovid. V. *Retrorſus.* Similiter & alia componi poſſunt.
Rĕtrūdo, is, ĕre, ſi, ſum, [Act.] *Nazad rivam, od ívávam.* Zuruck ſtoſſe, treibe, ſchiebe. *Hátra-taſzítom.* Simulacra retruſa. *Cic.*
Rĕtundo, is, ĕre, rĕtŭdi, rĕtūſum, (Act.) Plin. V. *Repercutio N.* 1. Item Metalepticè V. *Hebeto.* 2. Transl. V. *Reprimo, Refello, Irrito.* Alicujus improbitatem retundere. *Cic.*
Rĕtūro, as, avi, atum, (Act.) Varr. *Odtikam, odbertávam,* Inf. *odbertviti · zabertveno, zatiſznyeno odpiram.* Etvvas verſtopffites vvieder aufthue. *A' mi bédugatott felnyitom.*
Rĕvălesco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Gell. *Zdrav poſztájem, &c.* V. *Convalco.*
Rĕvānesco, is, Ovid. V. *Denuo & Evaneo.*
Rĕvĕho, is, ĕre, xi, ctum. (Act.) Cic. *Nazad vozim, na trág pelyam.* Zuruck führe. *Viſzſza-bozom, Viſzſza-viſzem.*
Rĕvēlātio, onis, f. Arnob. V. *Detectio N.* 1. *&* 2.
Rĕvēlātor, oris, m. Tertull. V. *Detector N.* 1. *&* 2.
Rĕvello, is, Cic. V. *Avello, Devello, Divello.*
Rĕvēlo, as, Ovid. V. *Develo, Detego. N.* 1. *&* 2. *Denudo.*
Rĕvendo, is, ĕre, dĭdi, ĭtum, (Act.) Ulp. *Nazad prodajem, kuplyeno opet prodávam.* Wieder verkauffe. *Iſmét eladom a' mit vásárlottam.*
Rĕvĕnio, is, Cic. V. *Retro & Venio, Revertor.*
Rĕ vĕrā, *Abl.* Cic. *Ziſztine, Doiſztine, prezſzale.* Fürvvahr, in der Warheit, ohne Schertz. *Valóſággal.* V. *Reapſe, Profectò.*
Rĕverbĕrātio, onis, f. V. *Repercuſſio.*
Rĕverbĕro, as, avi, atum, (Act.) Senec. V. *Repercutio N.* 1.
Rĕvĕrendus, a, um, Ovid. V. *Honorabilis.* Apud *JCtos* Reverendiſſimus, *rectiùs latinè dixeris* Admodum reverendus, plurimùm, multùm reverendus. *Vnogo*, ali *Viſzokopoſtuvani.* Wohl - oder Hoch - Ehrvvürdig. *Igen tiſztelendŏ.*
Rĕvĕrentĕr, *Adv.* Plin. *Z poſztenyem, z - naklonom, poſztujuch, poſztuvajuch, poſzteno.* Mit Ehrerbietung, Ehrerbietig. *Betsületeſſen, nagy betsülettel.*
Rĕvĕrentĭa, æ, f. Cic. *Poſztŭvanye, Poſztenya izkazanye, naklon.* e. Ehrerbietung, Ehrervveiſung, e. Reverentz. *Betsület, Tiſztelet.*
Rĕvĕreor, ĕris, ĕri, rĭtus ſum, (Dep.) Cic. V. *Honoro, Colo N.* 1. 2. propriè V. *Timeo.*
Rĕverro, is, Plaut. *Denuo verro.*
Rĕverſio, onis, f. Cic. V. *Reditio.*
Rĕvertĭcŭlum, i, n. Apul. *idem.*
Rĕverto, is, ĕre, ti, ſum, (Neu.) Cic. V. *Revertor.* 2. Accipitur Activè pro *Revolvo, Averto.* Multa adverſa revertens. *Id.* 1. *Tuſc. c.* 20.
Rĕvertor, ĕris, erſus ſum, (Dep.) Cic. *Nazad ſze povracham.* Zuruck kehre, vvieder umkehre. *Viſzſza-térek, viſzſza-jövök.* V. *Redeo N.* 1. Hinc *Transl.* Ad propoſitum reverti: *pro* redire. V. in *Redeo.* ità *Cic.* Ad ſanitatem reverti: *pro* redire, ſanitatem recuperare, recipere. *Cæſ.*
Rĕvĭdeo, es, ēre, īdi, īſum, (Act.) *Preglédam, Razglédam, Razvidyam. Pak priglédam, Prigledávam.* Durchſehe, überſehe, vvieder ſehe, vvieder beſuche. *Megnézem, Megtekéntem.* V. *Denuo & Inſpicio N.* 2. *Denuo & Inviſo N.* 1. Nunc ad heram revidebo: *pro* denuo inviſam, accedam. *Plaut.*
Rĕvĭgeo, es, Cic. V. *Denuo & Vigeo.*
Rĕvīleſco, is, Senec. *Vileſco, Denuo vileſco.*
Rĕvincio, is, īre, nxi, nctum [Act.] Cæſ. *Zkupvésem, odzad zvesujem, Jiko vésem.* Zuſammen binde, hintervverts oder rücklings binde, ſtarck binde. *Megkötöm, Hátrakötöm. Igen megkötöm.* Manibus poſt terga revinctis. Virg. *Z zvezanemi odzad rukami.* Mit gebundenen Händen ruckvverts. *Hátra kötött kézzel.* 2. V. *Diſſolvo N.* 1. ita *Colum.*
Rĕvinco, is, Cic. V. *Convinco, Confuto.*

Digitized by Google

Rĕvĭreo, es, V. *Denuo & Vireo.* Hinc 2. Transl. V. *Revireſco N.* 2. ita *Cic.*

Rĕvĭreſco, is, Colum. V. *Denuo & Vireſco.* 2. Transl. V. *Revivíſco.* Gic.

Rĕvīſio, onis, f. Claud. Mamert. *Znovich preglédanye, razglédanye, razvidyenye, priglédanye.* e. Wieder überſehung, nochmahlige Unterſuchung, Beſichtigung, Durchſehung. *Megtekéntés, Meglátogatás.*

Rĕvīſito, as, avi, atum, (Act. Freq. à *Reviſo.*) Plin. *Denuo viſito, vicíſſim viſito.*

Rĕvīſo, is, īſi, īſum, (Act. Freq. à *Revideo.*) V. *Denuo & Inviſo.* Aliquem reviſere. *Cic.* Ad aliquem reviſere. *Gell.*

Rĕvīviſco, is, ĕre, (Neu.) Gic. *Opet*, ali *Drugòch ſiv poſztajem, oſtolyam, oſivem*, Inf. *oſiveti: Vu ſivot-ſze povrachem.* Wieder lebendig vverde. *Iſmét meg-éledem, elevenedem.* 2. Transl. V. *Revigeo, Reſpiro N.* 2. *Reſaneſco, Renaſcor.* A metu ad ſpem reviviſcere. *Cic.*

Rĕvīvo, is, ĕre, xi, ctum, [Neu.] Cic. V. *Revivíſco.* Adverte autem *Præteritum* duntaxat ac *ſupinum*, & ab his *Derivata* in uſu eſſe.

Reunctor, ōris, m. Plin. V. *Unctor, Pollinctor N.* 1.

Rĕvŏcābĭlis, *com.* le, n. Ovid. *Odzovlív, nazad dozvatliv, nazad vzetliv: kaiſze nazad dozvati* ali *vzeti more.* Wiederrufflich. *Viſzſza-bíbató.* Item V. *Reparabilis.* Damnum revocabile. *Claudian.*

Rĕvŏcāmĕn, ĭnis, n. Ovid. &

Rĕvŏcātio, onis, f. Gic. *Odzvanye, Nazadzvanye.* e. Zuruckberuffung, Wiederruffung, r. Wiederruff. *Viſzſza-bivás.* Item V. *Palinodia.*

Rĕvŏcātor, oris, m. Quintil. *Odzavavecz, Nazad-zovecz, Od-rechitel, Réchih nazadjemlitel.* r. Zuruckruffer, Wiederruffer. *Viſzſza-bívó.*

Rĕvŏcātōrĭus, a, um, Priſcian. *Odzavajuchi, Nazad zványu* ali *jemlyenyu ſzlúſajuchi.* Zuruckruffend, vviederruffend, zur Wiederruffung gehörig. *Viſzſza-bivó, viſzſza-bíráshoz-való.*

Rĕvŏco, as, avi, atum, (Act.) Cic. *Odzávam, Nazad zovem, opet zovem.* Zuruck ruffe, vviederruffe. *Viſzſza-bivom, Iſmét-bivom.* Hinc 2. Transl. *Réchi &c. nazad jemlyem.* Mein Wort &c. zuruck nehme, vviederruffe. *Szavaimat &c. viſzſzaveſzem, meg-másolom.* V. *Retracto N.* 2. Promiſſum revocare. *Senec.* 3. Adverte ad *Uſus ſeq.* Aliquem à ſcelere revocare: *pro* retrahere, retinere, cohibere. Studia, vires revocare: *pro* reſumere. Aliquid in dubium, rem ad manus revocare: *pro* adducere. Se ad ſtudia revocare: *pro* referre. Ad ſuam potentiam omnia revocare: *b. e.* ſibi omnia ſubjicere. Omnia ad ſcientiam revocare: *pro* referre, reducere. Aliquem ab inferis revocare: *pro* reſuſcitare. *Hactenus Cic.* Pedem, *vel* gradum revocare: *pro* reverti, regredi. *Virg.* Antiquam militiam revocare: *pro* reſtaurare, reparare, redintegrare. *Tacit.* Aliquid ad curam revocare: *pro* diligenter procurare, facere, agere. *Plin.*

Rĕvŏlo, as, avi, atum, [Neu.] Cic. *Nazad letím.* Zuruck fliege. *Viſza-repúlók.*

Rĕvŏlūbĭlis, *com.* le, n. Ovid. *Nazad vályatliv, ſtoſze nazad* ali *opet vályati more.* Das ſich vvieder vvältzen läſt. *Viſzſzabengerithetó, Hátra-bengergó.* Transl. idem eſt ac *reſtuus, recurrens.*

Rĕvolvo, is, ĕre, volvi, lūtum, (Act.) Colum. *Nazad* ali *opet vályam, preobrachem.* Zuruck vvältze, vvieder umvvältze. *Viſzſza-bengerítem.* 2. Metalepticè V. *Relego metalepticè acceptum, Percurro N.* 2. *Translatè ſumptum.* Origines rerum, librum revolvere. *Liv.* Item 3. *Transl.* In Tuſculanum revolvi: *pro* redire. *Cic.* Omnia ad communes rerum ſummas revolvere: *pro* reducere. *Id.* Eodem revolvi: *b. e.* ad idem redire, idem rursùs dicere. *Id.*

Rĕvŏlūtio, onis, f. *Nazad* ali *opet vályanye, Preobrácbanye, Premétanye, Preoberneuye.* e. Zuruckvvältzung, Umvvältzung, Umkehrung. *Viſzſza-vagy Iſmét-bengerítés, Meg-fordítás.* Transl. V. *Permiſtio, Perturbatio.*

Rĕvŏmo, is, Plin. *Opet blyujem.* Wieder ſpeye. *Viſzſza-okádom.* V. *Evomo N.* 1. *Devomo.*

Rĕus, i, m. *Obtuſen, za krivcza derſan, krivecz.* Ein Beklagter, Schuldiger. *Bévádzetett, Törvényre idézett, Bűnös.* Voti reus. Cic. *Zagovoren, zagovor zpuniti duſen.* Der ein Gelübd ſchuldig iſt. *Tartozik fogadását tellyesíteni.* Alicujus rei, *vel* de aliqua re reus. *Id.* Aliquem reum agere, poſtulare, facere, deferre: *pro* accuſare. *Id.* Innocens reus premitur. *Quintil.* Dicitur etiam de fœminis *Rea, æ, f.*

Rĕvulſio, onis, f. Plin. *Odtergnenye.* Das Abreiſſen. *Leſzakaſztás.* V. *Avulſio.*

Rex, rēgis, m. Cic. *Kràly.* r. König. *Király.* Item V. *Regnator N.* 1. *Princeps.*

* Rhădă-

Digitized by Google

* Rhădămanthus, i, m. *Virg.* & Rhadamanthes, is, m. *Plaut.* Filius Jovis & Europæ, frater Minois, Cretensium Legum lator, justitiæ & æqui tenacissimus. Hinc est, quòd Poetæ Inferorum judicem fingant.
* Rhăgădes, dum, f. & Rhagadia, ōrum, n. *plur.* Plin. *Puczanye vuſztnicz, rùk, nòg, &c.* e. Schrunden *oder* Spalten an Mund, Händen, Füſſen, &c. *Ajakak, kezek, lábok* &c. *felſzakadáſa.*
* Rhăgoides, æ, f. Celſ. *Mrenicza okolo ochnoga jederka ali zvezdicze.* Das Häutlein um den Aug-Stern. *Vékony bártyátska a' ſzemfény körül.*
* Rhamnos, *vel* Rhamnus, i, m. *apud nonnullos* f. Plin. *Peſzikovina, Paſzikovo drevo ali germje, na kojem cherno zernye raſzte, ſzok nyegov dober je za zelenu boju* iliti *farbu. Vrachtvoiz takvoga zernya napravlyeno zlateniczu y oſztalu vlagu iliti fajbtnocbu chiſzti.* r. Weeg-Dorn, e. Creutzbeer-Staude. *Fejér tövis.* Item V. *Oxyacantha.* Synon. *Spina cervi, ſpina infectoria, ſpina alba, Rhamnus catharticus*, vel *ſolutorius.* ita *Matthiolus Phyſic.* Sunt & aliæ Rhamni ſpecies, inter quas Phyſici diſtinguunt.
* Rhaphănus, i, V. *Raphanus.*
Rhēda, æ, f. Cic. [*Quintil.* teſtatur eſſe vocem antiquorum Gallorum.] V. *Carruca, Petoritum.* Item V. *Traha.* ita uſus communis.
Rhēdārius, ii, m. Cic. V. *Quadrigarius. Carrucarius N.* 2. *Auriga.* 2. V. *Carpentarius, Carrucarius N.* 1. ita *Capitol.*
Rhēdārius, a, um, V. *Quadrigarius, Carpentarius.* Mulus rhedarius. *Varro.*
Rhēnānus, a, um, Martial. *Renanzki.* Zum Rhein gehörig. *Rénus vize mellyéki.*
Rhēno, ōnis, m. *Varro.* Veſtis pellicea Gallorum. V. *Chlamys.*
* Rhēnus, i, m. Plin. *Rèn, veliki potok.* r. Rhein. *Rénus folyó-vize.* Fluvius Danubio ſuppar, Galliam à Germania ſeparans. Eſt & alius hujus nominis Galliæ togatæ fluvius.
* Rhētor, ŏris, m. Cic. *Szloſno-govorenya vuchitel, dobro-govornozti Navuchitel.* Lehrer der Wohlredenheit. *ékeſen ſzóláſra tanító.* 2. Ponitur nonnunquam pro *Oratore.*
* Rhētŏrĭcă, ōrum, n. *plur. ſubſtantivè.* Cic. *Knige ſzloſno-govornoſzti.* Bücher von der Rede-Kunſt. *ékeſen ſzóláſról irtt könyvek.*
* Rhētŏrĭcă, æ, f. Gic. &
* Rhētŏrĭcē, es, f. Quintil. *Szloſno-govornoſzti znanye, dobro-govorenya navuk.* e. Wiſſenſchafft der Wohlredenheit. *ékeſen ſzóláſról-való tudomány.* V. *Oratoria.*
* Rhētŏrĭcē, *Adv.* Cic. V. *Oratoriè, Ornatè, Copioſè.*
* Rhētŏrĭci, ōrum, m. *plur.* (*ſubaud.* libri.) Quintil. V. *Rhetorica, orum.*
* Rhētŏrĭcus, a, um, Gic. *Znanczu*, ali *znanyu dobro-govorenya ſzliſſajuchi.* Dem Wohlredner, *oder* zur Wohlrede-Kunſt gehörig. *Rétorhoz-vagy Rétorikához-való.* V. *Oratorius.*
* Rhēuma, ătis, n. Medic. *Iz glave czurechi otok.* r. Pfnüſel, Strauchen. *Fôbôl melyébe lefolyó nedveſség.* V. *Catarrhus.*
* Rhēumătĭcus, a, um, Plin. *Hubnyav, glavni otok imajuchi.* Hauptflüſſig. *Náthás, kóbógós.*
* Rhēumătiſmus, i, m. Plin. V. *Fluor, Rheuma.*
* Rhīnŏcĕrōs, ōtis, m. Plin. *Noſzo-rog, zvèr ma noſzu jeden ròg imajucha.* Ein Nas-horn, Thier ſo ein Horn auf der Naſen hat. *Egy vadállat kinek az orrán vagyan a' ſzarva.* Eſt ſymbolum prudentiæ. Hinc *Martial.* Et pueri naſum &c. V. in *Naſus N.* 3. 2. V. *Guttus N.* 2. ita *Juvenal.*
* Rhīphæus, a, um. Rhiphæi, montes boreales Sarmatiæ, dicti Cingulum mundi, perpetuis nivibus rigent. *Plin.*
Rhŏdănus, i, m. Maximus & rapidiſſimus Galliæ narbonenſis fluvius, quem *Varro* teſte *Gellio* Iſtro æquat, & tertium Europæ fluvium nominat.
* Rhŏdĭnus, a, um, Plin. V. *Roſaceus.*
* Rhŏdŏmĕli, n. *Indecl.* Pallad. *Med iz ròs, Roſichni med.* r. Roſen-Hönig. *Róſa-méz.*
* Rhŏdŏpē, es, f. Mons celebris, Thraciam fere biſariam ſecans. *Ovid.* 2. eſt Nom. propr. Reginæ Thracum, & aliarum fœminarum. *Plin.*
* Rhŏdus, i, f. *Gic.* Urbs, & Inſula pulcherrima Aſiæ minoris, à pluribus antiquitatis monumentis nominatiſſima. Sedes erat Equitum S. Joan. Hieroſolymitani, qua à Turcis expugnatâ Melitam commigrârunt. V. in *Melita.*
* Rhombus, i, m. Ovid. *Kolovrat.* s. Spuhlrad, Spinnrad. *Fonókerék, Pergő rokka.* Item V. *Gingillus.* 2. eſt genus piſcis marini. *Plin.*
* Rhomphæa, æ, f. Liv. V. *Machæra, Framea.*
Rhonchiſſo, as, avi, atum, (Neu.) Plaut. *Herkam, Herchem.* Schnarche. *Hortyogok.*
* Rhonchus, i, m. *Herkanye, Herk.* Das Schnarchen eines Schlaffenden. *Hortyogás.* Transl. V. *Irridiculum.* ita *Martial.*

* Rhŷt-

Digitized by Google

* Rhȳtmĭcus, i, m. Gic. V. *Verſificator, Pſaltes, Lyricus, Muſicus.*

* Rhytmus, i, m. Quintil. *Jednako-brojno rechje, na jednaki broj y zpadanye ſzloſno-govorenye.* Gleichfallende Rede, r. Vers, Reim, Reimen-Spruch. *Vers.* V. *Carmen N.* 1. *Cantilena.*

Rīcīnĭum, ii, n. Cic. &

Rīcīnum, i, n. Lucil. *apud* Non. &

Rīcīnus, i, m. Serv. *Pallium muliebre.*

Rĭcĭnus, i, m. Cato. V. *Rediviuſ.* 2. eſt ſpecies fruticis, ſeu herbæ arbori ſimilis. *Plin.*

Rĭcto, as, avi, atum, (Neu. *Freq.* à ringor.) *Skriplyem, y z-glaſzom zavſzam kakti Lávoriſz.* Schreye vvie ein Leopard. *Párdutztól és oroſzlánytól ſajzat vad állat módjára kiáltok.* Leopardi rictant. *Spartian.*

Rictum, i, n. Lucr. &

Rictus, ûs, m. Cic. *Zianye, odpiranye vùſzt, Réſanye.* Das Aufſperren des Mauls. *Vigyorítáſa a' ſzájnak, ſzáj-tátás.* Item V. *Fauces.*

Rīdeo, es, ēre, rīſi, ſum, [Neu.] Cic. *Szmèjemſze.* Lache. *Nevetek.* 2. Sumitur *Activè* pro *Derideo, Illudo N.* 1. *Irrideo.* Impudentiam hominis ridere. *Cic.* 3. Transl. pro *Placeo.* Hoc mihi præter omnia ridet. *Horat.* Item pro *Faveo.* Pater mihi ridet. *Virg.* 4. Omnia nunc rident: *pro* florent, amœna, pulchra, & ſpecioſa ſunt. *Virg.* Domus argentô ridet: *pro* renitet, reſplendet. *Horat.*

Rīdĭbundus, a, um, Plaut. *Szmejuchiſze, ſzmeßliv.* Lachend. *Nevetô.*

Rīdĭca, æ, f. Colum. *Terſzovo kolje, Terſzov kolecz.* r. Reb-Pfahl. *Szôlô karó.* V. *Pedamentum.*

Rīdĭcŭla, æ, f. *Dim.* à ridica. V. *Paxillus N.* 2. Veſtimenta ridiculis diducta. *Senec. l.* 1. *quæſt. nat. c.* 2. *de fullone:* ubi alii leg. *tendiculis.*

Rīdĭcŭlāria, ōrum, n. *plur.* Plaut. V. *Facetiæ, Nugæ N.* 1.

Rīdĭcŭlārĭus, a, um, Gell. *Szméſſen, ſzmeßliv, ſzméha vréden.* Lächerlich. *Nevetséges.* V. *Facetoſus, Nugatorius, Nugivendus.*

Rīdĭcŭlē, *Adv.* Cic. *Szméßno, ſzmeßlivo, ſzméha vrédno.* Lächerlich. *Nevetségeſen.* Item V. *Nugatoriè.*

Rīdĭcŭlōſus, a, um, Plaut. V. *Ridicularius.*

Rīdĭcŭlum, i, n. Cic. *Szméßno dugovanye.* Etvvas lächerliches. *Nevetô dolog, nevetséges dolog.* V. *Facetia, Nugacitas.*

Rīdĭcŭlus, a, um, Cic. V. *Ridicularius.*

Rīdĭcŭlus, i, m. Plaut. V. *Nugator.*

Rigātio, onis, f. Colum. *Pulivanye, Skropenye.* e. Feuchtung, Begieſſung. *Vizesítés.* V. *Irrigatio.*

Rĭgātor, ōris, m. Tertull. *Zalévavecz, Polévavecz, Skropitel.* r. Wäſſerer, Befeuchter, Beſprenger. *Vizesítô, öntözô.*

Rĭgeo, es, ēre, ui, (Neu.) Cic. *Okorenſzem, krepenim,* ali *krepenit ſieſzem.* Erſtarre. *Hideg miatt elkeményedtem.* V. *Gelor, Indureo, Obrigeo.*

Rĭgeſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Virg. V. *Congelaſco, Degelaſco, Dureſco, Gelaſco, Rigeo.*

Rĭgĭdè, *Adv.* Vitruv. *Okorno, krepeno, tverdo,* &c. Starr, ſteiff. *Keményen.* Item V. *Durè, Horridè, Indurioè, Gelidè, Severè.*

Rĭgĭdĭtās, ātis, f. Vitruv. V. *Duritas, Induratio, Aſperitas N.* 1. *Severitas.*

Rĭgĭdo, as, avi, atum, [Act.) V. *Induro, Gelo, Duro N.* 1. Hinc

Rĭgĭdor, aris, ātus ſum, (Paſſiv.) V. *Rigeo, Rigeſco.* Virtus quidem rigidari, amplius intendi non poteſt. *Sen. ep.* 71. Alii leg. *rigida eſt.*

Rĭgĭdus, a, um, Cic. *Okoren, krepenit od zime, Jako ozimen.* Erſtarrt, ſteiff, ſehr kalt. *Kemény, Hideg-vette.* V. *Durus N.* 1. & 2. *Indurioſus, Gelidus, Aſper.* 2. Transl. V. *Conſtans, immutabilis, Inflexibilis.* ita *Liv.* Item V. *Severus, Crudelis.* ita *Plin.*

Rĭgo, as, avi, atum, [Act.] Cic. *Polévam, Skropim,* peregr. *Spriczam. poſpriczávam.* Wäſſere. *Vizesítem.* &c. V. *Irrigo, Humecto, Madefacio.*

Rĭgor, ōris, m. Colum. *Oſtrocha, Lyutina zime.* e. Schärffe, *oder* Grimmigkeit der Kälte. *Hidegnek keményſége.* Item generatim V. *Duritas, Induratio, Gelatio, Frigus.* 2. Transl. V. *Conſtantia, Immutabilitas, Severitas, Crudelitas.* Plin.

Rĭgōrātus, a, um, Plin. *Jache napravlyen.* Stärcker gemacht. *Erôſittetett, Megkeményittetett.* Item V. *Durus N.* 1. *Indurioſus, Firmus N.* 1.

Rĭgōrōſus, a, um, Senec. V. *Durus N.* 1. & 2. *Aſper, Severus.*

Rĭguum, i, n. Plin. V. *Rigatio, Mador.*

Rĭguus, a, um, Colum. V. *Irriguus N.* 1. 2. Sumitur Activè V. *Irriguus N.* 2. *Humificus.* Amnes rigui. *Virg.* 2. *Georg. v.* 485.

Rima, æ, f. Cic. *Puknina, Puklina, Skulya, prélcze chez razpuknyeno dugovanye.* e. Spalt, r. Ritz, e. Klumſe. *Haſadék.* Hinc 2. *Transl.* V. *Defectus, Vacuitas.* Orationis rimas explere. *Cic.* 3. Homo rimarum plenus. Terent. *Clovek, koi nikaj nemore zamuchati.* Menſch, der nichts verſchvveigen kan,

Digitized by Google

gen kan. *Ember, a' kiſemmit - ſem tud elbalgatni, titkolni.* 4. Invenire, reperire rimam. Plaut. *Najti prilliku pobechi : zmiſzliti nachin za eſzloboditi ſzebe.* &c. Eine Ausflucht finden, vviſſen ſich zu finden. *Elfutáſra - való alkalmatoságat találni, Mentségre - való okot találni.*

Rimātor, ōris, m. Arnob. *Marlivo - nizkovatecz.* Ein fleiſsiger Erforſcher. *Szorgalmatos keresgető.* V. *Perſcrutator.*

Rimo, as, avi, atum, (Act. *obſol.*) Priſcian. &

Rimor, āris, ātus ſum. (Dep.) Cic. V. *Perſcrutor.* 2. V. *Foramino, Perforo, Tranſigo, Proſcindo N. 1.* Viſcera rimari. *Virg. 6. Æn.* Terram raſtris rimari. *Id. 2. Georg.*

Rimōſus, a, um, Colum. *Pukline pun, Razpuknyen.* Voll Spalten. *Haſadékos, Haſadozott.* V. *Foraminoſus.* Hinc *Transl.* Auris rimoſa: *h. e.* negligenter audiens, & audita ſtatim obliviſcens. *Horat.*

Rimŭla, æ, f. *Dim.* Gels. *Puklinicza, Skulicza.* s. Ritzlein, Spaltlein. *Haſadékotska.*

Ringo, is, ĕre, nxi, rictum, [Act. *Obſol.*] &

Ringor, ĕris, *Prat.* rictus ſum *inuſitatum.* (Dep.) *Terent.* propriè *Ziam, Retimſze, vuſzta zeiam, zúbe kaſem, z-zubmi skripyem.* Das Maul krümme, die Zähne blecke. *Számat félen vonſzom, vigyoritom, orromat fintorgatom.* Hinc *metonymicè* V. *Fremo, Indignor, Iraſcor, Frendeo N. 2.*

Rīpa, æ, f. Cic. *Kraj, Brèg potochni.* s. Ufer, r. Rand, s. Geſtad eines flüſſes. *Folyó-viznek partja, martja.* V. *Litus, Crepido N. 2.*

Rīpārenſis, *vel* Riparienſis, *com.* ſe, n. *Vopiſcus.* V. *Litoralis.*

Rīpārĭus, a, um, Plin. *Na bregeh poleg potokov ſztojechi, prebivajuchi.* Am Geſtad vvohnend. *Partan lakó, Parti.*

Rīpenſis, *com.* ſe, n. Ammian. *Poleg potochnih krajev poſztavlyen, Pripotochni.* Neben Ufer gelegen. *Part mellet - lévő, Partboz tettetett.*

Rīpŭla, æ, f. *Dim.* Gic. *Breſanyek potochni.* Ein Uferlein. *Partotska, Martotska.*

Riſcus, i, m. Terent. *Genus ciſtæ,* vel *armarii.* Varia eſt interpretatio huius vocis.

Riſio, onis, f. Plaut. *Szmèh, Szmèjenye.* s. Gelächter. *Nevetés.*

Riſor, ōris, m. Horat. *Szmèjecz, kiſze ſzmèje.* Der da lachet. *Nevető.* Item V. *Irriſor.*

Riſus, ûs, m. V. *Riſio.* Tenere, concitare, captare, movere, edere riſum. *Cic.*

Rĭtĕ, *pro* ritu, *Adv.* ſicut *impete,* pro *impetu.* Cic. *Poleg zakona.* Nach den Gebräuchen. *Szokás ſzerint, törvény - ſzerént.* Item V. *Rectè N. 2. Ordinatè, Appoſitè.*

Rītuālis, *com.* le, n. *Zakonski, obichajni, navadni.* Zum Gebräuchen gehörig, gebräuchlich. *Szokaſos, Törvényes, Módos, Törvényhez-való.* Libri rituales. *Cic.*

Rītuālĭtĕr, *Adv.* Ammian. V. *Ritè N. 1.*

Rītus, ûs, m. Cic. V. *Cerimonia, Mos.*

Rīvālis, com. le, n. Colum. *Potochni, Poleg potoka ſztojechi.* Zum Bach gehörig, am Bach vvohnend. *Pataki, Folyó - vizi, Folyó - viz mellet lakó.* 2. Rivales dicuntur eundem communem rivum in agris habentes, de cujus aquæ uſu frequens inter illos oritur controverſia, ita *Ulp.* Hinc *Transl.*

Rīvālis, is, m. *ſubſtantivè.* Cic. *Tekmecz, Boritel, Druſbenik, Drùg, Pajdas vu lyubavi koje ſene,* &c. *Szpolo - lyubecz.* r. Mitbuhler. *Mással egy ſzemélyt ſzeretö.* V. *Corrivalis.*

Rīvālĭtās, ātis, f. Cic. *Tekmenye, Szuprotivſchina, Nazlob med lyubiteli jedne ſene, Szpolo-lyubav.* Mit Buhlſchafft, e. Eyferſucht zvviſchen Liebhabern. *Mással egy ſzemélyt - való ſzeretés, ſzeretö félte.*

Rīvātim, *Adv.* Macrob. *Po potókeh, Od potoka, do potoka, na potochni nachin.* Durch die Bäche, den Bächen nach, vom Bach zum Bach, nach Art der Bäche. *Patakonként.*

Rīvīnus, i, m. Plaut. V. *Rivalis.*

Rīvŭlus, i, m. Cic. *Potóchecz.* s. Bächlein. *Patakotska, Folyó-vizetske.*

Rīvus, i, m. Cic. *Potok.* r. Bach. *Patak, Folyás.*

Rixa, æ, f. Cic. *Szvada, vada, karka.* r. Zanck, Hader, e. Stänckerey. *Veſzekedés, viſzszavonás.* V. *Contentio N. 2. Jurgium.*

Rixātor, ōris, m. Quintil. *Szvadlyivecz.* r. Zäncker. *Veſzekedö.*

Rixo, as, &c. (Neu. *Obſol.*) Varr. &

Rixor, āris, ātus ſum, (Dep.) Cic. V. *Jurgo, Contendo N. 9.*

Rixōſus, a um, Colum. V. *Jurgatorius, Contentioſus.*

Robīgo, ĭn's, f. V. *Rubigo.*

Rōbōrārĭum, ii, n. Gell. *Hraſztova ogradya, Meſzto ogradyeno, Zvérnyak.* Ein verſchloſſener Ort, r. Thier-Garten. *Tölgyfával - való kertelés, vad - kert.* &c.

† Rōbōrētum, i, n. V. *Quercetum.*

Rōbōrĕus, a, um, Colum. *Hraſzto-ſzerchikov, iz hraſztove ſzerchike.* Hag-eichigt, von Eichen. *Tölgy - fából - való.*

Rōbōro, as, āvi, ātum, (Act.) Cic. V. *Fortifico, Firmo, Conforto N. 1. Confirmo N. 1.*

Rōbŭr, ŏris, n. Cic. *Szerchika hraſztova.* r. Kern

Digitized by Google

Kérn der Haag-Eiche. *Tölgy-fának a' bölgye.* Item V. *Quercus.* Hinc per *Synecdoçhen.* V. *Carcer N.* 1. *Cippus N.* 1. ita *Fest. Apul.* 2. Transl. *Jakoſzt, krepoſzt, ſzerdçhenost.* e. Stärcke, Krafft, Tapfferkeit, Mannheit. *Erőség, Vaſtagság, Szivesség.* Satis ætatis, ac roboris habere. Tenere robur in virtute. *Cic.* Item generatim V. *Firmitas, Duritas.* Æternáque ferri robora. *Virg.*

Rŏburnĕus, a, um, Colum. V. *Roboreus.*

Rŏbus, i, m. Colum. *Najbolja pßenicza.* Der beſte Waitzen. *Legjobb búza.*

Robuſtĕus, a, um, Vitr. V. *Roboreus.*

Rŏbuſtus, a, um, Cic. *Verlo ják.* Baum-ſtarck. *Igen erős, Vaſtag.* V. *Firmus, Fortis.* 2. V. *Roboreus.* ita *Plaut.*

Rōdo, is, ĕre, rōſi, rōſum, (Act.) Cic. *Glodam, glodyem, grizem.* Nage, benage, kiefe. *Rágom.* 2. Transl. V. *Detrabo N.* 3. *Calumnior, Obtrecto N.* 1. More hominum invident, in conviviis rodunt, in circulis vellicant. *Cic. pro Corn. Balbo* c. 26.

Rōdus, Rōduſcŭlum. V. *Raudus, Rauduſculum.*

Rŏgālis, *com.* le, n. Ovid. *Germadzhki.* Zum Holtz-hauffen gehörig. *Rakás-fából-való.*

Rŏgāmentum, i, n. Apul. V. *Interrogatio.*

Rŏgātio, onis, f. Cic. V. *Petitio N.* 1. *Preces, Interrogatio.* 2. Promulgare, perferre, accipere, ad populum ferre rogationem: *h. e.* legem, mandatum. *Id.*

Rŏgātiuncŭla, æ, f. Cic. *Mala proßnya.* e. Kleine Bitte. *Kérdéſetske.*

Rŏgātor, oris, m. Cic. V. *Precator, Poſtulator.* Item V. *Mendicabulum.* ita *Martial.* 2. *Pitavecz, zpitavavecz.* r. Frager. *Kérdő.* Gic.

Rŏgātum, i, n. Cic. V. *Interrogatio.*

Rŏgātus, ûs, m. Cic. V. *Rogatio N.* 1. ſolus ferè *Abl.* in uſu eſt.

Rŏgĭtātio, onis, f. Plaut. V. *Plebiſcitum.* Propriè idem eſt ac *frequens precatio.*

Rŏgĭto, as, avi, atum, (Act. Freq.) Terent. *Synon.* iterum iterúmque rogo, peto, obſecro interrogo. *Kruto, drobno,* ali *vechkrat proſzim, pitam.* Sehr oder offt bitte, frage. *Igen* vagy *gyakran kérem; kérdegelem, kérdezdegelem.*

Rŏgo, as, āre, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Peto N.* 1. *Precor.* 2. V. *Quaro N.* 2. Ab aliquo, *vel* aliquem ſententiam rogare. Ad ea reſponde, quæ de te ipſo rogavero. *Cic.*

Rŏgus, i, m. Cic. V. *Pyra.*

Rōma, æ, f. Cic. *Rim.* Rom. *Róma.* Caput Italiæ. Jam inde a S. Petro Ap. Sedes Chriſti Vicariorum, & veræ fidei Magiſtra. Urbs *Septicollis,* ampliſſima, pulcherrima, regiis ædificiis ornata, ſita in Latio, cujus ſubarbia Vaticani, interfluente Tiberi, Hetruriam ſpectant. Nomen accepit à *Romulo* conditore. Alii ab *Æneæ* conditam, à *Roma* muliere Trojana nomen mutuatam eſſe volunt. Nec deſunt, qui diverſas ab his de Romæ initiis opiniones tueantur. Primùm Reges habuit ſeptem, quorum primus Romulus, ultimus Tarquinius ſuperbus, regnárunt Annis 243. Sub Conſulibus deinde fuit: inter quos interdum Dictatores, & Decem viri, ac Tribuni militares fuerunt per annos 447. Sub Imperatoribus denique ab Auguſto ad Conſtantinum M. per Annos 370. complurium gentium Domina colebatur.

Rōmānē, *Adv.* Gell. *Rimzki, po rimzko.* Auf Römiſch. *Római módra.*

Rōmānenſis, *com.* ſe, n. &c.

Rōmānĭcus, a, um, Cato. *Rimzki.* Römiſch. *Római.*

Rōmānĭa, æ, f. Geogr. *Rumelia, Szlovenzka derſava,* Romanien, Illyriſche Landſchafft. *Illyriomnak tartománnya.* Olim Thracia vocabatur. Hujus metropolis eſt Conſtantinopolis, quondam Romanorum, hodie Turcicorum Imperatorum Regia.

Rōmānus, a, um, Cic. V. *Romanicus.*

Rōmānus, i, m. Virg. *Rimlyan.* r. Römer. *Római ember.*

* Romphæa, æ, f. V. *Rhomphæa.*

Rōmŭlĕus, a, um, Ovid. V. *Romanicus.*

* Rōmŭlĭdes, æ, m. Virg. V. *Romanus, i.*

Rōmŭlus, a, um, Virg. V. *Romuleus.*

Rōmŭlus, i, m. Primus Romanorum rex, & urbis conditor, dictus etiam Quirinus. *Liv.*

Ronchus, i, m. V. *Rhonchus.*

Rōrālis, *com.* le, n. Ovid. *Roſzni, ſzkropecki.* Zum Thau-Waſſer gehörig, zum beſprützen dienlich. *Harmatboz-való, öntöző, bintő.*

Rōrārĭus, a, um, Feſt. V. *Roralis.* Hinc *Milites rorarii,* idem ac *ferentarii.* V. *Ferentarius.* ita *Liv.* Sicut enim ros pluviæ, ita hi fundis & lapidibus pugnæ præludebant. *Varro.*

Rōrātio, onis, f. Apul. *Roſzenye, Roſze opadanye, Skropenye.* Das Thauen. *Harmatozás.*

Rōrātus, a, um, Ovid. *Poroſzen, Poskroplyen.* Bethauet, beſprenget. *Harmatoztatott.*

Rōreſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) *Od roſze moknem, Roſzen poſztájem,* Bethauet vverde. *Megharmatozom, Harmatos vagyok.*

Rōriſer,

Digitized by Google

Rōrifer, ĕra, ĕrum, Senec. *Roſzu donaſſajuchi.* Thau bringend. *Harmat-hozó.*

Rōrificus, a, um, Nepos. *Roſzo-chin, Roſzu chinechi.* Thau machend. *Harmat tevő.*

Rōro, as, āre, avi, atum, (Act.) *Roſzim, Z-roſzum ſkropim.* Thaue, mit Thau beſprenge. *Harmatozom, Harmatal megöntöm.* Generatim V. *Madefacio N. 1.* Saxa cruore rorare: *pro* aſpergere, madefacere. *Silius.* Imbrem rorare: *pro* pluere: ſeu imbrem fundere, emittere. *Plin.* 2. eſt *Neutrum*, & ſumitur pro *Madeſio, Madeſco.* Vepres ſanguine rorabant. *Virg.* 3. Accipitur *Impersonaliter* Rorat. *Roſzijże, Roſza opada.* Es thauet, tröpfflet. *Harmatozik.* Colum.

Rōrŭlentus, a, um, Colum. *Roſzen, Roſzopun.* Voll Thau, mit Thau überdeckt. *Harmatos.*

Rōs, rōris, m. Gic. *Roſza.* r. Thau. *Harmat.* 2. *Ros maris. Ovid.* V. *Ros marinus.*

Rŏſa, æ, f. Cic. *Róſa, lépi cavét.* c. Roſe. *Róſa, Ruſa.*

Rōsācĕum, ei, n. (*ſubaud.* oleum.) Plin. *Róſichno olje.* s. Roſen-Oel. *Róſa olaj.*

Rŏsācĕus, a, um, Plin. *Róſichni, rósni.* Aus Roſen. *Rósából-való.*

Rŏsārĭum, ii, n. Plin. *Róſnyak, vert z-róſami poſzadyen.* r. Roſen-Garten. *Rósás kert.* 2. *Venecz róſichni.* Hinc metaphoricè *Chiſzlo, krunicza.* r. Roſenkrantz. *Rósából fonyott koſzorú:* Metaph. *Olvasó.*

Rŏsārĭus, ii, m. Apul. *Kí róſe prodáje.* Der die Roſen verkaufft. *Rósá árúló.*

Rŏsārĭus, a, um, Sveton. V. *Roſaceus.*

Rŏsātus, a, um. *Iz vós napravlyen, z-róſami zacbinyen.* Von Roſen gemacht, mit Roſen angemacht. *Rósából tſinált, Rósával készítetett.* Vinum roſatum. *Lamprid.*

Roſcĭdus, a, um, Plin. V. *Rorulentus, Roratus.*

Rŏsētum, i, n. Virg. V. *Roſarium N. 1.*

Rŏsĕus, a, um, Virg. *Rumen, róſichne boje,* peregr. *farbe.* Roſen-färbig. *Piros róſa ſzín.* Item V. *Roſaceus.*

Rosĭdus, a, um, Colum. V. *Roſcidus.*

Rōſio, ōnis, f. Plin. *Glodanye.* c. Nagung. *Rágás.*

Rōs mārīnus, rōris marini, m. *Horat.* Roſmarinus, i, m. *Colum.* & Rosmārīnum, i, n. Plin. *Roſmarin, Ruſmarin.* r. Roſmarin. *Roſmarin.*

Roſtellum, i, n. *Dim.* Colum. *Klyuncheez, mali klyun.* s. Schnäbelein. *Madár orrotska.*

Roſtra, ōrum, n. *plur.* V. *Cathedra, Suggeſtum.* In roſtris curiam defendere, *Cic.* Dicere pro roſtris: *id eſt* in roſtris. *Gell.* Aliquem pro roſtris laudare. *Quintil.*

Roſtrālis, *com.* le, n. Sidon. V. *Cathedralis.*

Roſtrātus, a, um, Cic. *Klyunyazt, z-klyunom* ali *z-nabadum oboruſen: nabadni, naoſtren.* Geſchnäbelt, geſpitzt. *Orros, Hegyes.*

Roſtro, as, avi, atum, (Act. *aliis* Neu.) Plin. *Klyujem, z-klyunom pebam.* Mit dem Schnabel ſteche, bicke. *Orrommal megvágom.* V. *Pungo N. 1.*

Roſtrum, i, n. Gic. *Klyun.* r. Schnabel. *Madárnak az orra.* Item V. *Proboſcis.* Sūs rōſtrō ſi impreſſerit, &c. *Cic.* Hinc 2. Transl. V. *Cuſpis.* Sic *roſtrum navis* eſt pars ptoræ acutior & exporrectior. *Caſ.*

Rŏsŭlentus, a, um, Prudent. *Pun rós.* Voll Roſen. *Rósával tellyes.*

Rŏtă, æ, f. Gic. *Kollo, kotach.* s. Rad. *Kerék.* Fortunæ rota. *h. e.* Inconſtantia, Volubilitas. *Id.* Solis rota: *id eſt:* ſphæra. *Id.*

Rŏtābĭlis, *com.* le, n. Ammian. *Okolo obrachlyiv, v-okol obernutliv.* Das ſich vvie ein Rad umtreiben läſt. *Forgatható, kerengethető.*

Rŏtālis, *com.* le, n. Capitol. *Kolni, kotachni, na kotácheh, z-kotáchi.* Mit Rädern. *Kerekes.*

Rŏtātĭlis, *com.* le, n. Sidon. V. *Rotabilis.*

Rŏtātim, *Adv.* Apul. *Na náchin kolla, po kótúchko.* Wie ein Rad. *Kereképen.*

Rŏtātio, onis, f. Vitruv. *V-okol vertenye.* c. Umdrehung. *Környűl forgatás.* V. *Gyratio.*

Rŏtātor, oris, m. Stat. *V-okol obrachavech, vertitel.* r. Umdreher. *Környűl forgató.* V. *Gyrator.*

Rŏtātus, a, um, *Partic.* Prudent. V. *Gyratus.*

Rŏtātus, ûs, m. V. *Rotatio.*

Rŏto, as, avi, atum, (Act.) Colum. *Okolo vértim, V-okol obrachham.* Umtreibe vvie ein Rad. *Környűl forgatom, kerengetem.* Item V. *Circumago, Circumvolvo.*

Rŏtŭla, æ, f. Plin. *Kólcze, malo kollo, kotáchecz.* s. Rädlein. *Kereketske.*

Rŏtundātio, onis, f. Vitruv. *Okruſenye.* c. Rundmachung. *Gömbölyítés.* V. *Circinatio.*

Rŏtundē, *Adv.* Gic. *Okruglo.* Rund, rundlich. *Gömbölyegen.* Aliquid rotundè dicere: *h. e.* compoſitè, collectè, explicatè, &c. *Id.*

Rŏtundĭtās, ātis, f. Plin. *Okruſina, okruglocha.* c. Runde. *Gömbölyeség, kerekség.* V. *Gyrus, Circuitus, Circus N. 4. & 5.*

Rŏtundo, as, avi, atum, (Act.) Gic. *Kruſim, oblim, okruglo ali oblo chinim.* Rund mache. *Gömbölyítem, kerekítem.* V. *Circino, Globo.* 2. Transl. V. *Perficio.* ita *Horat.*

Rŏtundŭla, æ, f. Apul. *Vertàny, &c.* V. *Placenta* Scil. *rotunda.*

Rŏtundus, a, um, Cic. *Okrugel, obel, oval.* Rund, Kugel-rund. *Gömbölyeg, kerekdéd.* V. *Globosus.* 2. Transl. V. *Perfectus N.* 1. *Concinnus, plenus.* Ita rutsùm *Cic.*

† Rŭbĕcŭ'la, æ. f. *Cherleno-perſznicza, Ptichicza na perſzeh cherlena, chervo-jedkicza.* s. Rothkehlein, Rothkröpfflein, ein Vögelein mit einer Rothen Bruſt. *Veres mellŏ madárka.*

† Rŭbĕcilla, æ. f. *Cherleno-repkicza, ptichicza na rĕpu cherlena.* s. Rothſchvvänzlein, Vögelein mit Rothen Schvveiff. *Veres farkŏmadáratska.*

Rŭbĕdo, ĭnis, f. Firmic. *Cherlenina, Cherlenoszt, Rumenoszt.* e. Röthe. *Vereſség, Piroſság.*

Rŭbĕfăcio, is, ēci, actum, [Act.] Silius. *Cherlenim, rumenim.* Roth mache. *Megvereſítem.* V. *Purpuriſſo.*

Rŭbellĭānus, a, um, Colum. V. *Rubellus.*

Rŭbellio, ōnis, Plin. *Z-velikum glavum cherlenkaſzta morzka riba.* r. Röthling, oder Ruget, ein Meer-Fiſch. *Egy nagy fejŭ, vörhenyŏ tengeri hal.* Eſt genus Mullorum.

Rŭbellus, a, um, *Dim. à ruber.* Plin. *Cherlenkaszt, Pricherlen, Rumenkaszt.* Etvvas roth, röthlicht. *Verhenyŏ, kevéſſé veres, vereſségŏ.*

Rŭbeo, es, ēre, bui, [Neu.] Cic. *Cherlenimſze, Rumenimſze, Cherlen jeſzem.* Ich bin roth. *Veres vagyok.* Item Transl. V. *Erubeſco Transl.*

Rŭbĕr, rŭbră, um, Cic. *Cherlen, rumen.* Roth. *Veres, Piros.*

Rŭbeſco, is, Plin. V. *Erubeſco, rubeo.*

Rŭbĕta, æ, f. Plin. *Chemerna kraſztava ſaba.* e. Gifftige Krot. *Mérges varas béka.*

Rŭbĕtum, i, n. Ovid. *Kupinyak, kupinje, meſzto kupinya puno.* Ein Ort voll Brombeer-Stauden. *Tſipke-bokros bely.*

Rŭbĕus, a, um, Colum. V. *Ruber, rufus, rubellus.* 2. Deriv. à rubus: *Kupinzki.* Von Brombeer-Stauden, zu Brombeer-Stauden gehörig. *Tſipke-bokros, Tſipke-bokorbozvaló.* Virg.

Rŭbĭa, æ, f. Plin. *Cherlenika, tráva cherlenoga kvrena, koi haſznovit je za pocherleniti kóſe y ſzukno.* s. Reb-Kraut, e. Färber-Röthe, s. Färber-Kraut. *Feſtŏ-fű, Buzérfű.*

Rŭbĭcundŭlus, a, um, Juven. V. *Rubellus.*

Rŭbĭcundus, a, um, Plin. *Zeloszema cherlen.* Gantz Roth. *Tellyeſen veres, piros.*

Rŭbĭdus, a, um, Plaut. *Cherlen-rumen, Cherlenomodar-ſzin.* Schvvartz-roth. *Feketepiros, Fekete-veres.*

Rubīginor, āris, āri, (Dep.) Apul. *Hergyavim, Hergyan bivam.* Verroſte. *Megrosdáſodom.*

Rubīgĭnōſus, & Robiginoſus, a, um, Plaut. *Hergyav, Pun bergye.* Roſtig, verroſtet. *Roſdás, Ragyás.*

Rŭbīgo, & Rūbīgo, ĭnis, f. Ovid. *Hergya, Argya.* r. Roſt. *Roſda, Ragya.* Segetum rubigo. Plin. *Sitni pitecz, opalenye ſzterni.* Der Brand an der Saat. *Uſzög a' gabonában.*

Rŭbŏr, ōris, m. Cic. V. *Rubedo, Rubricata.* 2. Metonymicè V. *Erubeſcentia.*

Rŭbrĭca, æ, f. Colum. *Cherlenilo, Cherlena zemlya,* vulgo *Cherlena krajda.* Roth Erdreich, r. Röthelſtein, e. Röthel, rothe Kreide. *Veresföld, veres kréta.* 2. Metonimicè. *Predpiſzek, kratki zavietek od zdol podpiſzane zapovedi, &c.* e. Rubric, r. Titul, oder e. überſchrifft eines Dings an einem Buch, &c. *Elől-való ſzóſza, rővid ſzóval foglalássa az alúl megírtt törvénynek &c.* ita *Pers.*

Rŭbrĭcēta, æ, f. Plaut. V. *Purpuriſſum.* Alii rectiùs leg. *rubrica cera.*

Rŭbrĭco, as, avi, atum, (Act.) *Paſſerat ex Claudiano.* idem ac *Rubricâ noto, Rubefacio.*

Rŭbrĭcōſus, a, um, Colum. *Cherleno-poſzipan, pun cherlene zemlye.* Mit Röthel beſtreuet, voll Röthel-Stein. *Vereſes, veres földes.*

Rŭbŭs, i, m. Plin. *Kupina, Germ kupinzki.* e. Brombeer-Staude. *Tſipke-bokor.* Sunt & alia ruborum genera.

Ructāmĕn, ĭnis, n. Prudent. V. *Ructus.*

Ructātor, oris, m. *Zrigavavecz, rigavecz.* r. Görpſer, Gröltzer. *Bŏfŏgŏ, Bŏſzentŏ.*

Ructātrix, īcis, f. *Zrigavavka, rigavicza.* e. Gröltzerin. *Bŏfŏgŏné, Bŏſzentŏné.* Menta ructatrix. *Mart.*

Ructātus, a, um, *Silius.* V. *Eructus.*

Ructĭto, as, avi, atum, (Neu. Freq.) Colum. *Guſztokrat-ſze zrigávam.* Offt grölpſe, fort und fort gröltze. *Gyakran bŏfŏgŏk.*

Ructo, as, avi, atum, (Neu.) Plaut. &

Ructor, āris, ātus ſum, (Dep.) Varr. *Rigam.* Grölpſe, &c. V. *Eructo.*

Ructuōſus, a, um. Quinctil. *Zrigavanyu nagyoben, uzrignutja pun.* Voll Gröltzer, dem Grölpſen gevvohnt. *Bŏfogni ſzokott, Bŏfŏgŏſel tellyes.*

Ructus, ūs, m. Cic. *Riganye, zrignutje.* Ein Röips, Gröltzer, Rülps, &c. V. *Eructatio.*

Rŭdens, entis, m Cic. *Veliko brodarzke vúſe.* Ein groſs Schiff-Seil, s. Ancker-Seil. *Nagy hajó kŏtél, ŏrszág hajó kŏtél.* Apud *Plaut*, gen. f.

Rŭdĕră, ĕrum, n. *plur.* V. *Rudus.*

Rŭdĕrā-

Digitized by Google

Rūděrārius, a, um. *Ad rudera ſpectans.* Cribrum ruderarium. *Rédko reſſeto, reſſetka za ochiſztyenye péſzka, &c.* Ein grob Kleyen- oder Sand-Sieb. *Peleſd roſta; Vas veſzdbol tſinált roſta, melly által a' fövény &c. tiſzttatik.* Apul.

Rūděrātio, onis, f. Vitruv. *Gruſſenye: Z-grubom*, to jeſzt, *z-mortom iz ztuchenoga kaménya* ali *chrépja, péſzka y vapna napravlyenim obmazivanye, mazanye, naſzipanye.* Das Bewverffen, *oder* Tünchen: das mit Mauer-Koth, *oder* Merther überſchütten. *Méſzel és fövénnyel öſzve kevertt követskékel fal mázolás*, vagy *pádimentomozás.*

Rūděro, as, avi, atum, (Act.) Vitruv. *Gruſſim, z-grubom obmazivam, máſem, naſzipávam.* Bewverffe, vertünche, mit Merther beſchütte. *Méſzel és fövénnyel öſzve kevertt követskékel falat mázolok.* vagy *pádimentomozom, meghintem.* Ager ruderatus: *h. e.* Veterum ædificiorum materiâ abundans. *Plin.*

Rūdētum, i, n. Cato. *Podertinje, meſzto podertib zidov &c. puno.* Ein Ort, da viel Mauer-Koth, *oder* eingefallene Mauer-Stücke ſind. *Morſalékos bely.*

Rūdiārius, ii, m. Svet. *Gladiator rude donatus.*

Rūdīcŭla, æ, f. Cato. *Parva rudis.*

Rūdīmentum, i, n. *Pervi zachetek navuka*, ali *znanya.* r. Anfang des Lehrnens. *Tudománynak elsö kezdeti.* Ponere rudimentum. *Cic.*

Rūdis, is, f. Cic. *Siha neogulena, kakou negda boritelom y bojnikom davali jeſzu, kada oni od ſzvoje meſtrie, zbog ſztaroſzti, ſzlobodchinu dobivali jeſzu.* Eine ungeſchelte Ruthe, dergleichen man vor Zeiten den Fechtern gegeben, die man Alters halben aus der Fecht-Schul entlaſſen. *Veſzſzö páltzátska, melly ſzabadság jelétül adatott régen a' bajnokoknak.* Hinc *Transl.* Alicui rudem dare, donare: *vel* Aliquem rude donare: *pro* ab aliquo munere, aut officio dimittere, liberare, liberum pronunciare. *Juven.* Accipere rudem, rude donari: *pro* liberari ab aliquo onere, vel munere, in otium reſtitui. *Horat.* Mereri rudem: *pro*, mereri millionem, vel ceſſationem à labore, officio, &c. *Martial.* Item *contra*: Aliquem ad rudem compellere: *pro* cogere ad retinendam priorem profeſſionem. *Cic.* 2. apud Plin. *Drévcze za méſſanye, kubacha.* r. Rühr-ſtecken, Küchen-Löffel. *Kevérö eſztkö, Főzö kalan.* V. *Lingula N.* 2.

Rūdis, *com.* de, n. *Synon.* Hebes, Indolatus, Ineffigiatus, Inelegans, Ineruditus, Iners N. 1. Inexcultus, Impolitus, Incultus, Imperfectus, Inelaboratus, Aſper, Durus, &c. *Pripreſzt, neobdelan.* Schlecht, grob, unbereitet, unausgemacht. *Készittetlen, ászdgében-való.* V. *ejus Synon.* Terra rudis. *Varr.* Initia rudia, Diſcipulus rudis. *Cic.* 2. V. *Indoctus, Inſcius, Inexpertus, Inexercitatus, Imperitus.* Omnium rerum rudis. Verbis rudis. In jure civili rudis. *Cic.* Ad pedeſtria bella rudis. *Liv.*

Rūdĭtās, ātis, f. Apul. V. *Hebetudo, Imperitia, Imperfectio, Inertia N.* 2.

Rūdītus, ûs, m. Apul. *Oſzelſzki krich, Obikanye, Bronkanye.* Das Geſchrey eines Eſels. *Szamár rivás.*

Rŭdo, & Rūdo, is, ĕre, rūdi, (Neu.) Ovid. *Obikam, Bronkam, Tülm kakti oſzel.* Hane, gigage, ſchreye vvie ein Eſel. *Szamárrúl ordítok.*

Rūdŭs, ĕris, n. Vitruv. *Kup podertoga ſztaroga zida, ſztánya.* Item *Grub*, to jeſzt: *Mort iz ztuchenoga kaménya, ali chrépja, vapna y péſzka napravlyen, zanaſzipje*, ali *mázanye, &c.* Alt zerfallene Mauer, &c. *Item*, vermengter Kalck mit Sand und zerbrochenen Stein Stücklein, r. Schütt, Merther. *Romlott kirakás, &c.* Item *Méſzel, fövénnyel és követskékel öſzve-keveretett.* Hinc *plur. uſitatiſſimus* Rudera. *Podertine ſztaroga zida, ſztánya*, ali *varaſſa oſztanki.* r. Steinhauffen, das übrige von einem alten Gebäude. &c. *Romláſok maradéki.*

Rūduſcŭlum, i, n. V. *Rauduſculum.*

Rūfeſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Plin. *Ruſz, bergyav*, ali *ſuto-cherlenkazt poſztájem.* Feuer-roth vverde. *Megverbenyeſedem mint a' róka.*

Rūfo, as, avi, ātum, [Act.] Plin. *Ruſzo, Hergyavo nachinyam, ſuto-cherlenim.* Gelb- oder Feuer-roth mache. *Verbenyitem, ſárgaveresitem.*

Rūfŭlus, a, um, *Dim.* Plaut. *Pribergyav, ruſzaſzt, ſuto-cherlenkazt.* Rothlicht, gelbröthlicht. *Verbenyötske.*

Rūfus, a, um, Terent. *Hergyav, ruſz, ſutkaſzto-cherlen.* Feuer-roth, gelb-roth. *Verbenyö, ſárga veres mint a' róka.*

Rūga, æ, f. Cic. *Guza, zguzavicza, Braskotina.* Eine Runtzel der Haut. *Sömörgözés.* Item V. *Plica N.* 1. Plin. *Transl.* Aliquid ex rugis remittere: *h. e.* ex ſeveritate, & rigore, vel auſtera gravitate. *Plin.*

Rŭgio, is, īre, īvi, ītum, (Neu.) Auth. Philom.

Digitized by Google

lom. *Ruchlim kakti oroſzlány, Rikam.* Brüllen wie ein Löwe. *Oroſzlán módra ordítok.*

Rūgītus, ūs, m. Vopiſc. *Ruchanye, rikanye oroſzlánya*, inache *Lápa.* Das Brüllen des Löwens. *Ordítás.*

Rūgo, as, avi, atum, (Act.) Plaut. *Gúzam, Gerbim, Guzavo ali gerbavo chinim, Braskam.* Runtzeln oder Falten mache. *Sömörgözöm, rántzolom.* Eſt etiam *Neu.*

Rūgōſus, a, um, Golum. *Guzav, Gerbav, veſz zguzan.* Runtzlicht, voll Runtzeln oder Falten. *Sömörgözött, rántzos.*

Ruĭdus, *nonnulli leg.* Rŭvĭdus, a, um, Plin. V. *Aſper N.* 1. *Confragoſus, Hirſutus.*

Ruina, æ, f. Cic. *Podertinya, opad, vruſſenye, zkonchanye.* r. Fall, Niederfall, Untergang. *Romlás, Eſet.* Hinc *Latiùs:* Fortunarum ruina; *h. e.* calamitas. *Cic.* Neronis ruinæ: *h. e.* mors. *Plin.*

Ruīnōſus, a, um, Cic. *Vruſlivi, Poruſlivi, na vruſenye nagnyen, vdirajuchiſze, podertiny pun.* Baufällig, zum Fall geneigt. *Romló, romlani akaró, le-esö félben-való.*

Rulla, *plures leg.* ralla, æ, f. Plin. V. *Rallum.*

Rŭma, æ, f. Varr. V. *Mamma N.* 1.

Rūma, æ, f. Serv. V. *Rumen N.* 2.

Rūmĕn, ĭnis, n. Plin. V. *Mamma N.* 1. 2. apud Feſt. *Svekaliſtche*, iliti *Meſzto pod poſirúki ſtoine, gdeſze kerma za drugoch ſvekanye zadersáva.* s. Gürgelein am Hals, r. Vorvvanſt der Thieren, aus dem ſie die Speiſe vvieder käuen. *Kérö gyomor, mellyböl a' barom a' füvet viſzſza-rágja.*

Rŭmex, ĭcis, m. & f. Plin. V. *Lapathum.* 2. Eſt genus teli. *Gell.*

Rūmĭa, & rūmĭna, æ, f. *Varr.* Dea, mammarum, & lactentium infantum præſes.

Rūmĭfĕro, as, *Alii leg.* rūmĭfĭco, as, avi, atum, (Act.) Plaut. V. *Promulgo.*

Rūmĭgĕrātio, onis, f. Lamprid. V. *Promulgatio.*

Rūmĭgĕro, as, avi, atum, (Act.) Feſt. V. *Famigero, Promulgo.*

Rūmĭgĕrŭlus, a, um, Ammian. V. *Famiger.*

Rūmĭgo, as, avi, atum, (Act. *obſol.*) Apul. V. *Rumino.*

Rūmĭnālis, *com.* le, n. Plin. *Preſivaiuchi, preſivanyu ſzliſſajuchi.* Wiederkäuend, zum Wiederkäuen gehörig. *Kérözö, kérözésbez-való.* Ficus ruminalis. *Liv. Poeticè vero* Ficus rūmĭna. *Ovid.* fuit illa ficus, ſub qua Romulus & Remus reperti ſunt ab uberibus lupæ pendentes.

Rūmĭnātio, onis, f. Plin. *Preſivanye, ſvekanye.* c. Wiederkäuung. *Kérözés, kérö rágás.* 2. Transl. *Zopet razmiſlyanye.* Das Wieder-Betrachten. *Elmélyében jól meggondolás.* V. *Recogitatio.* Cic.

Rūmĭnātor, oris, m. Arnob. *Preſivavecz, ſvekavecz.* r. Wiederkäuer. *Kérözö, kérö rágó.* 2. Transl. *Zopet premiſlyavavecz.* Der etvvas vvieder betrachtet, vviederhohlet. *Elmélyében jól meg-gondoló.*

Rūmĭno, as, avi, atum, (Act.) Colum. *Preſivam, preſvem, ſvechem.* Wiederkäue. *Kérözöm, kérök rágom, megeméſztdegelem.* 2. Transl. *Zopet dobro premiſlyavam.* Wieder und vvohl betrachte, vviederhohle. *Elmémben jól meggondolom.* Liv.

Rūmĭnor, aris, ātus ſum, (Dep.) Varro. V. *Rumino.*

Rŭmis, is, f. Varro. V. *Rŭma.*

Rūmĭto, as, avi, atum, [Act. *Freq. à* Rumo.] Apul. *apud* Voſſium. V. *Frequenter* & *rumino.*

Rūmo, as, avi, atum, (Act. *Obſol.*) Feſt. V. *Rumino N.* 1.

Rūmŏr, ōris, m. Cic. *Med-lyudmi glaſz, razglaſzenye, razglaſzje.* Die gemeine Sage, allgemeines Gericht. *Köz hír.* V. *Fama N.* 1.

Rumpo, is, ĕre, rūpi, ruptum, (Act.) Cic. *Pretergávam, Prediram, Prebijam.* Breche, Durchbreche. *Szegem, ſzagatom.* V. *Dirumpo.* Hinc *Transl.* Malis Reipublicæ rumpi: *pro* premi, diſcruciari. *Cic.* Fœdera, fidem rumpere: *pro* violare, *Id.* Pacis conditiones, teſtamentum, nuptias rumpere: *pro* reſcindere. *Id.* Moras rumpere: *h. e.* ſinè mora feſtinare. *Virg.* Silentium rumpere: *pro* proloqui, diu tacita proferre, &c. *Id.*

Rumpŏtĭnētum, i, n. *Colum.* Eſt locus rumpotinis conſitus.

Rumpŏtĭnum, i, n. *Colum.* Eſt arbuſti gallici genus, cui traduces, palmites, & propagines vitium illigantur.

Rumpŏtĭnus, *Alii leg.* Rumbotinus, i, f. *Plin.* Arbuſtum, vel arbor italica ſimilis populo, rumpis vitium deſerviens.

Rumpŏtĭnus, a, um, *Colum.* Ad rumpos pertinens.

Rumpus, i, m. Varr. V. *Tradux, Reſex, Propago N.* 1. *Palmes.*

Rūmuſcŭlus, i, m. Cic. *Med lyudmi odſta iztanye, malo gláſzenye, pripovedanyicze.* Gemein Geſchreylein, Gemürmel. *Köz híretske.*

Rūna, æ, f. *Feſt.* Haſta cum lata cuſpide.

Rūnātus, a, um, *Feſt.* Armatus runâ.

Runcā-

Digitized by Google

Runcātio, onis, f. Colum. V. *Extirpatio, ſarritio, evulſio.*

Runcātor, ōris, m. Colum. V. *Sarritor.*

Runcīna, *Alii placet* runcīna, æ, f. Plin. *Gladilo, Pila.* r. Schlichthobel, e. Feil. *Gyalúláſra*-vagy *ſimítáſra-való eſzköz.* Item V. *Dolabra, Lima N. 1. Serra.*

Runcīno, & runcīno, as, avi, atum, [Act.] Arnob. V. *Diruncino, Dolo N. 1. Lævigo, Limo N. 1. Serro.*

Runco, as, avi, atum, [Act.] Cato. V. *Sarrio, Extirpo N. 1. Exherbo, Eruncо.*

Runco, ōnis, m. Pallad. V. *Sarculum, Falcula N. 2.*

Ruo, is, ĕre, rui, rŭĭtum, (Act.) V. *Dejicio, Impello N. 1. Præcipito N. 1.* Cæteros ruerem, agerem. *Terent. Adel. 3.* Item V. *Diruo, Everto, Complano.* Cumulos ruere, *Virg. 1. Georg. v. 105.* Item V. *Eruo, Elevo, Eximo.* Aliquid à ſedibus ruere. *Id.* Item V. *Extollo N. 1. Egero.* Nubem ad cœlum ruere. *Id. 2.* eſt Neu. V. *Cado N. 1. Corruo, Concido N. 1. 2. 3. 4. & 5. Præcipito N. 3.* Illa non poſſunt ruere, &c. *Cic. pro L. Man.* Hinc *Metaph.* ponitur pro *Propero, Temerè feror.* Ad interitum voluntarium ruere. *Cic.* In agendo ruere, & ſæpe peccare: *h. e.* per imprudentiam, aut nimiam feſtinationem decipi, jacturam facere. *Id.* Dies maturâ jam luce ruebat: *pro* oriebatur. *Virg.*

Rūpēs, is, f. Cæſ. *Saterna pechina.* e. Klippe: ein gäher, ſpitziger Fels. *Meredek kőſzikla.*

Rūpex, ĭcis, m. Gell. V. *Petro.*

Rūpĭcāpra, æ, f. Plin. *Planinzka koza.* e. Gemſe. *Havaſi ketske.* V. *Caprea.*

Rūpĭco, ōnis, m. Apul. V. *Rupex.*

Rūpīna, æ, f. Feſt. V. *Ruper, Præcipitium.*

Ruptim, (*Alii leg.* Raptim.) *Adv.* Cæſ. V. *Raptim, Inordinatè, Confuſè.*

Ruptio, onis, f. Ulpian. *Razpuchenye, Razpuk, Predíranye, Preterganye, Prebijanye, Razterganye, Réſanye.* e. Brechung, Zerreiſſung, r. Riſs, Bruch, e. Zertrennung. *Szakadás, Szegés.*

Ruptor, oris, m. *Raztergavecz, Predíravecz.* r. Zerreiſſer, Durchbrecher, Zertrenner. *Szegő, Szakadó.* Fœderis humani ruptor. *Liv.*

† Ruptūra, æ, f. V. *Ruptio.* Item V. *Hernia.*

Rūrālis, is, *com.* le, n. Cæſ. V. *Agrarius, Agreſtis, Campeſter, Ruſticanus.*

Rūrātio, onis, f. Apul. V. *Ruſticatio.*

Rūreſtris, *com.* ſtre, n. Apul. V. *Ruralis.*

Rūrĭcŏla, æ, *com.* Colum. V. *Ruſticus, Agricola, Agricultor, Paganus N. 1.*

Rūrĭgĕna, æ, *com.* Ovid. *Na polyu ali ládanyu rodyen.* Auf dem Feld *oder* Land gebohren. *Mezőben ſzületett.* V. *Paganus N. 1.*

Rūro, as, avi, atum, [Neu.) Plaut. &

Rūror, āris, ātus ſum, (Dep.) Varr. *Na polyu délam, goſzpodárim, ſzelzki poſzel obnaſſam.* Den Ackerbaue, Bäuriſche Witthſchafft treibe. *Szántó-földet mivelem Mezei munkát üzök.* V. *Ruſticor N. 1.*

Rurſum, & Rurſūs, *Adv.* V. *Denuo, Iterum.* ita *Cic.* Item V. *Retro, retrorsùm.* Curſare rurſum prorsùm. *Terent.* Meare rurſus prorsùs. *Varr.*

Rūs, rūris, n. Cic. *Ládanye, Polyzko imánye.* s. Acker-Guth, Feld-Guth. *Paraſzt majorság.* V. *Campus N. 1. Prædium.*

Ruſcŭlum, i, n. Gell. *Ládanyicske, malo polye.* s. Acker-Güthlein, Feldlein. *Mézőtske.* V. *Prædiolum, Agellus.*

Ruſcus, i, m. *Colum.* Frutex myrto ſimilis, Myrtus ſylveſtris.

Rūſpor, aris, ātus ſum, (Dep. *Obſol.*) Accius *apud* Non. Feſt. V. *Perſtrutor, Diligenter & Quæro N. 1. & 2.*

Ruſſeŏlus, a, um, *Dim.* Prudent. V. *Rufulus, rubicundulus, rubellus.*

Ruſsĕus, a, um, Gato. V. *Rubeus N. 1.*

Ruſsĭa, æ, f. Geogr. *Ruſzka, ali rutenzka zemlya.* Reuſſen, Ruſsland. *Oroſz-orſzág.* V. *Moſchovia.*

Ruſsŭlus, a, um, *Dim.* Vopiſc. V. *Ruſſeolus.*

Ruſſus, a, um, Varr. V. *Ruſſeus.*

Ruſſus, i, m. Geogr. *Ruſzianecz.* r. Reuſs, Ruſs. *Oroſz.* V. *Moſchus.*

Ruſtĭcānus, a, um, Cic. *Kmetzki, Ládanyzki,* perperam *Muski.* Bäuriſch, zum Bauren-Weſen gehörig. *Paraſzti, Paraſzti dologhoz-való, Majorsági.* V. *Ruralis, Paganicus N. 1.*

Ruſtĭcārĭus, a, um, Varr. V. *Ruſticanus.*

Ruſtĭcātim, *Adv.* Pompon. V. *Ruſticè.*

Ruſtĭcātio, ōnis, f. Cic. *Prebivanye na ſzelu, ſztanovanye med kmeti, ſivlenye na ládanyu.* e. Wohnung auf dem Land. *Mezőn lakás, élés.* Item *Szelzko, teſzácbko ali kmetzko fivárenye, goſzpodarenye, poſzel teſzachki.* Das Bauer-Leben, Bäuriſche Witthſchafft. *Mezei paraſzt élet, Paraſztolkodás.* Item V. *Agricultura.* ita *Colum.*

Ruſtĭcātus, ûs, m. Cic. *idem.*

Ruſtĭcē, *Adv.* Cic. *Szelzki, kmetzki, po ladanyzko.* perperam *po muzko.* Bäuriſch. *Paraſztúl, Pórúl, Paraſzt módra.* Transl. V. *Craſsè N. 2. Ineptè, Inhumanè, Inurbanè.*

Ruſtĭcel-

Digitized by Google

Ruſticellus, a, um, *Dim.* Varro. V. *Aliquantùm & Ruſticus.*

Ruſticitās, atis, f. Plin. *Polyzko, aliſzelzko derſanye.* Bäuriſche Art, e. Grobheit. *Paraſztság, Goromboság.* V. *Inhumanitas, Craſſedò. N. 1.*

Ruſticor, aris, āri, ātus ſum, (Dep.) Cic. *Na ladanyu prebivam, vu ſzelu ſztanujem, Med kmeti sivem.* Auf dem Land vvohne, auf dem Felde bleibe, unter den Bauren lebe. *Mezôben lakom, forgolôdom, élek.* 2. *Po ſzelyanzkoſze derſim, sivem, govorim, chinim.* Bäuriſch handle, lebe, rede, thu. *Paraſztúl magamat viſelem, Paraſztúl élek, ſzólok, mivelek.* ita *Sidon.*

Ruſticŭla, *Plin.* & ruſtica (*ſubaud.* Gallina,) æ, f. Martial. V. *Ficedula N. 2.*

Ruſticŭlus, a, um, *Dim.* Cic. V. *Ruſticellus.*

Ruſticus, a, um, Cic. V. *Ruſticanus.* Transl. V. *Incultus N. 2. Ineptus, Inhumanus, Inurbanus.* Hinc

Ruſticus, i, m. *ſubſtantivè:* Cic. *Szelecz, kmet,* perperam *Mùs.* r. Landmann, Bauer. *Paraſzt ember.* V. *Ruricola.*

Rūta, æ, f. Varr. *Ruticza tráva.* e. Raute, ein Kraut. *Ruta ſú.* Transl. pro *Aſperitate ſermonâ.* Gras expecto Leptam: etenim ad cujus rutam pulegio mihi ſermonis tui utendum eſt. *Cic. l. 16. Fam. ep. 23. 2.* ſed perperam V. *Murana ſuaviatilis.*

Rūta, ōrum, n. *plur.* Cic. *Synon.* Erutæ res.

Rūtāber, bri, m. Varr. *Orudelje za izkapanye.* s. Grab-Eiſen, Grab-Scheit. *Kiásásra-való eſzköz, ásó.* V. *Raſtrum N. 2.*

Rūtābŭlum, i, n. Feſt. *Podgrinyalo, Pechna grebliza.* r. Feuer-Schieret, e. Ofen-Gabel. *Szén-vonó.* Item V. *Rudis N. 2.* Colum.

Rūtācĕus, a, um, &

Rūtātus, a, um, Plin. *Rutichni, iz ruticze nachinyen, z-trávum ruticzum zachinyen.* Von Rauten gemacht, mit Rauten angemacht. *Rutás, Rutából-való.*

Rūtellum, i, n. *Lucil.* apud *Non.* Parvum rutrum.

Rūthēnĭa, æ, f. Geogr. V. *Ruſſia.*

Rūthēnus, i, m. Geogr. V. *Ruſſius.*

† Rūtĭcilla, æ, f. *Cherlenka, pticza.* r. Gimpel, ein Vogel. *Egy verbenyô madaratska.*

Rūtĭlesco, is, ĕre, [*Neu. Inch.*] Plin. *Ognyenoali zlato-ſzvetel bivam.* &c. V. *Rutilo N. 2. Rufeſco.*

Rūtĭlis, *com.* le, n. Colum. &

Rūtĭlus, a, um. *Obſol.* Feſt. V. *Rutilus.*

Rūtĭlo, as, avi, atum, [Act.] Plin. *Szvetlo chinim, takti plamen ali zlato.* Gläntzend machen, vvie Feuer, Gold, &c. *Tündöklövé tészem mint a' láng, arany.* 2. eſt Neu. *Leſzchimſze, Bliſzkimſze, ſzvétimſze kakti ogeny, zlato,* &c. Gläntze, *oder* Glitzere vvie Feuer, Gold, &c. *Láng ſzínen, vagy veresſárgán tündöklöm.* V. *Reſplendeo.*

Rūtĭlus, a, um, Gic. *Plamno-ſzvetel, leſzkechiſze kakti ogeny, zlato.* Gläntzend, glitzerend vvie Feuer, Gold. *Láng ſzínen tündöklö, veres-ſárgás,* V. *Flammeus, Rubellus, Rufus, Coruſcus.*

Rūtrum, i, n. Varr. V. *Rutaber.*

Rūtŭba, æ, f. Varr. V. *Perturbatio.*

Rūtŭla, æ, f. *Cic.* Parva ruta.

Ruvĭdus, a, um, V. *Ruidus.*

* Rythmus, i, m. V. *Rhytmus.*

S.

SĂba, æ, f. *Plin.* Metropolis Arabiæ felicis, ubi thus, myrrha, caſia & cinnamomum abundè provenit.

Săbæus, a, um, *Senec.* Ad Sabam pertinens, Sabæ natus.

Săbăja, æ, f. Ammian. V. *Cereviſia.*

Săbājārĭus, ii, m. Ammian. V. *Cereviſiarius.*

Săbănum, i, n. Pallad. *Nadtkano, ali Doejverſzé-tkano platno:* Vulgo *Czvilich.* r. Zvvillich, e. Zvvillich-Leinvvad, e. Loden. *Kitöl.*

Săbăōth, & Săbāōth, n. *plur. Nom. hebraicum Indecl.* Prudent. *latinè* Exercitus, militiæ, virtutes.

Săbāudĭa, æ, f. Geogr. *Szavojarska zemlya.* das Hertzogthum Savoyen. *Szavojár ország.* Caput ſabaudiæ *Camberium*, Pedemontii verò *Taurinum*, ubi Ducis Sabaudiæ ſedes.

Săbāudus, i, m. Geogr. *Szavojàr, Szopojàr.* Ein Savoyer. *Szavojár.*

Sabbătārĭus, ii, m. Martial. *Szobotàr, ſzobote meſzto nedelye ſzvetitel.* Der den Sambſtag ſtatt den Sonntag heiliget, und Ruhe hält. *Szombat ſzentelö, ſzambatos.* Item V. *Judaus.*

Sabbătum, i, n. *Hebraicè, Latinè* Dies quietis. Sveton. *Dan pochivanya.* r. Ruhtag. *Nyugodalom napja.* Item V. *Dies Sabbati.*

Săbūcus, i, m. V. *Sambucus.*

Săbŭlētum, i, n. Plin. *Péſzchenicza, meſzto péſzka puno.* e. Sand-Grube. *Homokos, ſövenyes hely.*

Săbŭlo, ōnis, m. Varr. V. *Sabulum.*

Săbŭlō-

Săbŭlōsus, a, um, Plin. *Debelo-Péſzkes, Péſzknat, Péſzka pun.* Sandigt, Grieſigt. *Homokos.*

Săbŭlum, i, n. Plin. *Debeli péſzek.* Grober Sand. *Homok, öreg fövény.*

Săburra, æ, f. *Liv.* Vilius & craſſius ſabulum. *Smehkek y zevſzema debel péſzek, zaladju péſzek.* Gar grob und ſchwehrer Sand, r. Schiff-Sand. *Nehéz és követeſes fövény.*

Săburrālis, *com.* le, n. Vitruv. *Ad ſaburram pertinens, ſaburrâ conſtans.*

Săburro, as, avi, atum, [Act.] Plin. *Z- debelim péſzkom nakládam, tecim.* Mit groben Sand beſchwehre. *Követeſes homokkal megtöltöm, megnehezítem.*

Saccāria, æ, f. Apul. *Vrécho-terſztvo, z-vrechami terſenye.* e. Sack-Handlung. *Zsákkal kereskedés.*

Saccārius, a, um, Quintil. *Vrécheni.* Zu Säcken gehörig. *Zſákhoz való.*

Saccārius, ii, m. JCt. *Vrechàr, vrecho-noſzecz.* r. Sackträger. *Zsák bordozó.*

Saccātus, a, um. *Chez vrechu ali jep preczéjam, chiſztim.* Durch einen Sack geſeihet. *Zsákban ſzűrött.* Aqua ſaccata. *Plin.*

Saccellus, i, m. *Dim.* Petron. *Sepek, Vrechicza,* peregr. *Sakelyecz, ſakelyinecz.* s. Säcklein. *Zsákocska, zsáktsko.*

* Sacchărum, i, n. Plin. *Terſztikov med, Czukor. ſzecher.* r. Zucker. *Nád méz, Tzukor.*

Saccĭpērium, ii, n. Plaut. V. *Hippopera, pera, ſaccus, Magnum marſupium.*

Sacco, as, avi, atum, (Act.) Martial. *Chez vrechu* ali *jep preczéjam, chiſztim.* Durch einen Sack ſeige, läutere. *Zsákban, vagy Zsákkal meg-ſzűröm.*

Saccŭlārius, ii, m. Aſcon. Pedian. V. *Manticularius, Depeculator, Fur.*

Saccŭlus, i, m. *Dim.* Martial. V. *Saccellus, Marſupium, Crumena.*

Saccus, i, m. Cic. *Vrecha,* peregr. *Sakely.* Item *Sep.* r. Sack. *Zsák.*

† Sacellānus, i, m. *Czirkveni ſzluga.* r. Kirchen-Diener. *Egyház ſzolgája.*

Săcellum, i, n. Cic. *Czirkvicza,* vulgo *kapéla, kapélicza.* s. Kirchlein, e. Capelle. *Szentegyházatska, kúpolna, kúpolnátska.*

Săcer, săcra, um, Cic. *Szvèt, Bogu odlúchen, poſzvechen.* Heilig, GOtt zugehörig. *Szent, Iſtenhez-való.* Morbus ſacer, divinus, herculeus. *Apul.* V. *Morbus major, &c.* in *Morbus.* Sacer ignis. V. in *Ignis.*

Săcerdōs, ōtis, *com.* Gic. *Bogo-Áldovnik, Alduvavecz, ſzvetnik.* r. Aufopfferer. *áldozó pap.* V. *Myſta.* Item *Popovska ſena, Bogu-alduvavka, Áldovov prieminteliczа, Popicza.* e. Prieſterin, Aufopfferin. *Áldozó papné, Pap Aſzſzony.*

Săcerdōtālis, *com.* le, n. Plin. *Szvetnichki, Alduvavechki, Meßnichki.* Prieſterlich. *Papi, Paphoz-való.*

Săcerdōtium, ii, n. Gic. *Szvetnichtvo, Meßnichtvo.* s. Prieſterthum. *Papság.*

Săcerdōtŭla, æ, f. *Dim.* Varr. *Parva ſacerdos.*

* Săcōma, ătis, n. Vitr. V. *Æquipondium.*

Săcrāmentum, i, n, Cic. *Szvet-otaiſztvo, Szvetſztvo, ſzvéto otaiſztva znamenye.* s. Heiligthum, Sacrament, heiliges Pfand - Zeichen. *Szentség, Sákrámentom.* 2. V. *Jusjurandum.* Aliquem Sacramentô obligare. *Cic. off. 1. c. 11.*

Săcrārium, ii, n. Gic. *Szveto meſzto, Szvetztva meſzto.* Ein Heiligthums - Ort. *Szentségtartó hely.* Item V. *Sacriſtia, Sacellum, Lararium.* 2. Transl. *Meſzto ſzkrovno kakvogod.* Geheimer Ort. *Titkos hely.* ita *Senec.*

Săcrātio, onis, f. Macrob. V. *Conſecratio, Initiatio N. 1. Sanctificatio.*

Săcrātē, *Adv.* Auguſt. *Poſzvecheno.* Geheiligter Weiſe. *Megſzentelve.* V. *Sanctè.*

Săcrātor, oris, m. Auguſt. V. *Conſecrator, Initiator N. 1. Sanctificator.*

Săcrātus, a, um, *Nom. & Partic.* Cic. *Poſzvechen, ſzvet vuchinyen.* Geheiliget, gevveihet. *Szenteltt.* V. *Sacer.* Sacratior, ſacratiſſimus. *Plin.*

Săcrĭcŏla, æ, *com.* Tacit. *Sacrorum miniſter.* V. *Sacerdos.*

Săcrĭfĕr, ĕra, um, Ovid. *Szvetztvo noßécbi.* Heilige Dinge tragend. *Szentség - hozó, ſzentség-bordozó.*

Săcrĭfĭcālis, *com.* le, n. Tacit. *Áldovni, Bogoſzvetechni, Méſini.* Zum Opffer *oder* zu heiliger Meſs gehörig. *áldozathoz - való, ſzentségbez való.*

Săcrĭfĭcātio, onis, f. Cic. *Alduvanye, Szvetoga Bogu odluchenoga poſzla obnaſsanye, Meßuvanye.* e. Opferung. *áldozás, Szentség ſzerzés.*

Sacrificātor, ōris, m. Tertull. *Alduvavecz.* r. Opfferer. *áldozó.* V. *Sacerdos.*

Sacrificātus, ûs, m. Apul. V. *Sacrificatio.*

Săcrĭfĭcium, ii, n. Gic. *Áldov.* s. Opffer. *áldozat.* Item V. *Miſſa.*

Săcrĭfĭco, as, avi, atum, (Neu. *Nonnulli* Act.) Plaut. &

Sacrificor, āris, atus ſum, (Dep.) Varr. *Alduvem, po áldovu proſzim, Meßim, Meßu ſzlúſim.* Opffere, Meſs leſe. *áldozom, Szent miſét ſzolgálom.*

Săcrĭfĭcŭlus, i, m. Svet. *Pop bolvanzki.* r. Götzen-Pfaff. *Bálványozó pap.*

Digitized by Google

Săcrĭfĭcus, i, m. Ovid. V. *Sacrificator.*
Sacrificus, a, um, Ovid. V. *Sacrificalis.*
Săcrĭlĕgĭum, ii, n. Cic. *Szveto-kradya, Czirkvena tatbina, velika vu ſzvetih dugovanyah pregreßka.* r. Kirchen-Raub, e. Todt-Sünd in Gott geweyhten Dingen. *Szentſég lopás, Egyház feltörés, ſzentſég törés.*
Sacrilĕgus, a, um. *Szveto-tatbeni, Czirkvo-kradni, Czirkvo-tatzki, Bogokrivichni.* Kirchen-Räuberiſch, Kirchen-Diebiſch, Gotts-Diebiſch. *Szentség-lopó, Egyház-törő,* Item V. *Nefarius.* Bellum Sacrilegum. *Cic.*
Sacrilĕgus, i, m, *Subſtantivè:* Cic. *Czirkveni tát, Bogu odluchenik dugovàny tát,* ali *oſzkrunitel.* r. Kirchen-Dieb, Gotts-Dieb. *Szentség-lopó, Egyház-törő.*
† Săcrĭſta, æ, m. V. *Sacellanus, Æditimus.*
† Săcrĭſtĭa, æ, f. *Szvetnicza,* vulgo *Sakriſtia.* e. Sacriſtey. *Segeſtye.*
Săcro, as, avi, atum, [Act.] Cic. V. *Conſecro N. 1. Dedico N. 2. Dico N. 1. & 2. Initio N. 1. Sanctifico 2.* Alicujus caput morti ſacrare: *pro* devovere, addicere. *Liv.*
Săcrŏſanctus, a, um. *Preſzvet, Cheſzaſze nè ſzlobodno dotéknuti, vu ſtoſze nè ſzmeti pachati.* Hochheilig, Hochbefreyet. *Szentséges, melkyet nagy büntetés alatt nem lehet megbántani.* V. *Intactilis, Intactus, Inviolabilis, Inviolatus.* Nihil ſacroſanctum eſſe poteſt, niſi quod Populus, plebsve ſanxiſſet. *Cic. pro Corn. Balbo c. 14.* Poſſeſſiones Sacroſanctæ. *Id. 2, Catil. c. 8.* Tribuni plebis ſacroſancti. *Liv. &c.*
Săcrum, i, n. Cic. *Szvetztvo, ſzveto dugovanye.* Heiliges, Gott-Gevweihtes Ding. *Szentség, ſzent dolog.* Item V. *Sacrificium.* Inter ſacrum & ſaxum ſtare, hærere: *pro* in magno periculo verſari. *Prov. Plauti.*
Sæcŭlum, i, n. V. *Seculum.*
Sæpĕ, iŭs, ſĭmè, *Adv.* Cic. *Vnogich, Mnogich, Vnogi-pùt, Mnogo-puta, &c.* V. *Crebrè.*
Sæpĕ nŭmĕrŏ. *Adv. cum Abl.* Cic. *Vechkrat.* öffter. *Gyakranabb.* V. *ſæpe.*
Sæpĭcŭlè, *Adv.* Plaut. *Pricheſzto, Doſztakrat.* Etwas offt, *Gyakratskán.* Priſcian. legit, *Sapiuſcŭlè.*
Sæpiuſcŭlè, *Adv.* V. *Sapiculo.*
Sævè, *Ad.* Colum. V. *Crudeliter, Severè, Ferociter, Immaniter.*
Sævĭdictum, i, n, *Oſtro, nemiloſztivno govorenye.* Wütende und grauſame Rede. *Kemény beſzéd.* Ne te iratus ſuis ſævidictis protelet. *Terent. Phorm. 1. 4. 26.* Alii leg. *ſævidicis dictis.*
Sævio, is, ire, ĭvi, & ii, ītum, (Neu.) *Lyut y nemiloſztiven jeſzem, Nemilo chinim.* Ich bin grauſam, vvüte. *Kegyetlenkedem.* In obſides, in tergum ſævire. *Liv.* Item V. *Furo, Ferocio. Cic.*
Sævĭtās, ātis, f. Firmic. V. *Sævitia.*
Sævĭtĕr, *Adv.* Plaut. V. *Sævè.*
Sævĭtĭa, æ, f. Cic. V. *Crudelitas, Severitas, Ferocia, Immanitas.*
Sævĭtĭēs, ēi, f. Apul. *idem.*
Sævĭtūdo, ĭnis, f. Plaut. *idem.*
Sævus, a, um, Cic. V. *Crudelis, ſeverus, Immanis N. 1. Ferox, Horridus.*
Săgă, æ, f. *à Sagio.* Cic. *Prevech znati-rada ſena, Vnogo znanka, Vubvicza, Veſcha.* Gar zu viel vviſſendes Weib, e. Hexe, Drud, Unholdin. *Tudományos aſzſzony, Bűvő-bájos Aſzſzony, &c.* V. *Incantatrix, Lamia N. 2.*
Săga, æ, f. Cato. V. *Sagum.*
Săgācĭtās, ātis, f. Cic. *Zadebnutivoſzt, Mòch oſtro-chutiti.* Die Krafft ſcharff zu ſpühren. *Az érzékenységnek élesége.* 2. Transl. V. *Calliditas, Perſpicacia.*
Săgācĭtĕr, *Adv.* Colum. *Z-oſtrum mochjum oſze zadebnuti.* Mit ſcharffer Spuhr. *éleſen, éles érzékenységgel.* 2. Transl. V. *Callidè, Perſpicaciter.* ità Cic.
Săgārĭa, æ, f. Apul. *Terſtvo z-vojnichkemi balyami.* r. Handel, s. Gevverb mit gemachten Kriegs-Kleydern. *Hadi* vagy *vitézi rubával kereskedés.*
Săgārĭus, ii, m. JCt. *Z-vojnichkemi balyami Terſecz.* r. Kriegs-Kleyder-Kramer. *Hadi,* vagy *vitézi rubával kereskedő.*
Săgārĭus, a, um, Ulp. *Vojnichkoj opraviſzliſſajuchi.* Zum Kriegs-Kleydern gehörig. *Hadi,* vagy *vitézi rubához-való.*
Săgātus, a, um, Cic. *Vu vojnichku balyu oblécheni, po vojnichko opraven.* Mit einem Kriegs-Kleyd bekleydet. *Hadi,* vagy *Vitézi rubában felöltözött.*
Săgax, ācis, *om.* Cic. *Oſtro zadebnuyuchi, verlo chutechi.* Der vvohl ſpührt. *éles ſzaglo.* Transl. V. *Callidus, Perſpicax.*
Săgēna, æ, f. Manil. *Vlak, Mreſa ribichka.* s. Fiſcher-Garn, Zug-Garn. *Halászó-vonyó háló, varsa, vörse.*
Săgīna, æ, f. Plin. *Tuſztо-chinecha brana, Jeliß tuſztéchi.* e. Maas-Speis. *Kövérítő,* vagy *bízlaló étek.* Item generatim V. *Cibus.* ita Cic. Item *Metonymicè* V. *Obeſitas.* ita *Juſtin.* 2 Metaphoricè V. *Redundantia, Copia N. 1.* Quintil.
Săgīnārĭum, ii, n. Varr. *Tuſztilnicza, Meſzto za tuſztenye.* r. Maſt-Stall. *Hizlaló hely, Pojta, ól.*

Săgīnā-

Digitized by Google

Săgīnārĭus, a, um, Serv. *Tuſztlĭv, kaiſzetuſztĭ.* Das man mäſtet. *Hizlalò*, Item V. *Pinguis N.* 1.

Săgīnātio, onis, f. Plin. *Tuſztenye, Pitanye.* c. Maſtung. *Hizlalás.*

Săgīno, as, avi, atum, (Act.) Cic. *Pitam, &c.* Mäſte. *Hízlalom.* V. *Pinguefacio.*

Săgio, is, īre, īvi, ītum. (Act.) Cic. *Oſtro cbútim, vollem.* Wohl ſpühre. *élesen érzem, ſzaglalom.* Transl. *Oſtro y ſzegavo poznávam, razmem, oſtro-razumen jeſzem.* Wohl mercke, verſtehe, ich bin ſcharffſinnig, ſchartffen Verſtand habe. *élesen és elméſen észrevéſzem, értem: éles elmétjü vagyok.*

Săgitta, æ, f. Cic. *Sztrèla.* r. Pfeil. *Nyil.*

Săgittārĭus, ii, m. Cic. *Luko-ſztrelecz, iz lúka hitavecz, ſztrélyavecz.* r. Bogen-Schütz. *Nyilas.* 2. ſignum cœleſte, una & triginta ſtellis conſtans. *Plin.*

Săgittārius, a, um, Plin. *Sztrélni, ſztrélzki, ſztrelechki.* Zu den Pfeilen gehörig. *Nyilas. Nyilhoz-való.*

Săgittātus, a, um, Plaut. *Sztrélam ſzpodoben.* Den Pfeilen ähnlich. *Nyilhoz haſonló.*

Săgittĭfĕr, ĕra, um, Virg. *Sztrélo-noſz.* Pfeiltragend. *Nyíl hordozó.*

Săgitto, as, avi, atum, (Neu.) Curt. *Iz lúka bitam, ſztrélyam.* Mit Pfeilen ſchieſſe. *Nyillal lövök.*

Săgittŭla, æ, f. Apul. *Sztrélicza, ſztrélka.* Kleiner Pfeil. *Nyilatska.*

* Sagma, æ, f. & ătis, n. Veget. V. *Clitella, Ephippium.*

Sagmārĭus, ii, m. & a, um. *Lamprid.* V. *Clitellarius.*

Sagmĕn, ĭnis, n. Liv. *Seléznicza, trava.* s. Eiſen-Kraut. *Vas fü, Szapora fü.*

Săgŭlātus, a, um, Svet. V. *Sagatus.*

Săgŭlum, i, n. *Dim.* Cic. *Gornya vojnichka haſya, gornya oprava.* s. Ober Kriegs-Kleyd. *Felső ruha, hadi felső ruha.*

Săgum, i, n. Cic. *Vojnichka haſya, ou vrémé boja navadna oprava, kratka halina.* s. Kriegs-Kleyd, kurtzes Kleyd. *Hadi* vagy *vitézi ruha, kurta mente.* Ad ſagaire, ſumere ſaga: *b. e.* ſe ad bellum accingere. Eſſe in ſagis: *pro* ſtare in armis. *ita Cic.*

Săgus, i, m. Enius *apud* Non. *idem.*

Sāgus, a, um, Stat. V. *Sagax.*

Sāl, sălis, m. Gic. *Szól.* s. Saltz. *Só.* 2. Metonymicè V. *Mare.* ita *Virg.* 3. Transl. V. *Sapientia.* ita *Terent.* Item V. *Facetiæ, Jocus, Lepor.* Sale & facetiis Cæſar vicit omnes. *Cic.* Urbani ſales. *Id.* Apud *Colum.* hoc ſal.

Sălācĭa, æ, f. *Pridavek jedne Boſicze morzke.* r. Zunahme einer Göttin des Waſſers. *Vizi Iſten Aſzſzony.* Uxor Neptuni. *Cic.* 2. Accipitur pro *receſſu maris.* Venilia & Salacia: *b. e.* Acceſſus & receſſus. *Varr.* V. in *Receſſus.*

Sălācĭtās, ātis, f. Plin. V. *Laſcivia.*

* Sălācŏn, ōnis, m. Cic. *Synon.* Homo laſcivus, inſolens, iactabundus, arrogans.

* Sălāmandra, æ, f. Plin. *Velikoga chemera pikuyaſzt kuſchar, ſzalamander.* c. Molle, r. Molch, Salamander. *Mérges tarka gyék, ſalamander.*

Sălăr, ăris, m. Auſon. *Paſzterva, Biſztranga.* Ein Forell. *Lazatz, Galótza, Piſztráng.* Item V. *Orata.*

Sălārĭārĭus, ii, m. Ulp. *Pláchni chlovek, Plácbu imajuchi.* Der eine Beſoldung hat. *Bérvagy Fizetés-evő.* Item V. *Mercenarius.*

Sălārĭum, ii, n. Plin. *Vojnichka plácha, oſzakoltna plácha.* r. Kriegs-Sold, c. Jährliche Beſoldung. *Hadi fizetés, Eſztendőnként-való fizetés.* Generatim V. *Merces.*

Sălārĭus, a, um, Liv. *Szólni, ſzolarzki.* Zum Salz gehörig. *Sóboz-való.*

Sălarius, ii, m. *Subſtantivè:* Martial. *Szolár, Z-ſzoljum,* ali *Z-ſzlanemi dugovanyi terſzecz.* r. Saltz-Händler, der geſaltzen Fleiſch *oder* Fiſch verkauffet. *Só áros, só tzellér.*

Sălax, ācis, *um.* Colum. V. *Laſcivus, Laſcibibundus.*

Sălēbra, æ, f. *Syn.* Locus præruptus, via aſpera. Horat. *Meſzto,* ali *Pút neraven, kamenyaſzt, tercbkaſzt: Tesko-putje.* Unebener, ſteinichter, höckerichter, unvveegſamer Ort: Harter Weeg. *Hútá hoporjás, követſes, darabos hely,* vagy *út.* 2. Transl. & generatim V. *Aſperitas N.* 1. *Difficultas N.* 1. Orationis ſalebra. *Cic.*

Sălēbrĭtās, ātis, f. Apul. *Neravnoſzt, Grebenitozt, Teskócha púta,* ali *drugoga meſzta.* c. Unvveegſamkeit. *Hely* vagy *út keményſége.* V. *Inæqualitas.*

Sălēbrōſus, a, um, *Grebenit, Tesko-putni.* Unvveegſam. *Darabos, Tſoportos.* V. *Aſper, Inæqualis, Lapidoſus, Præruptus.* Hinc *Transl.* Oratio ſalebroſa: *b. e.* Difficilis, obſcura, inculta. *Quintil.*

Sălēs, ĭum, m. *plur.* pro *facetiæ.* Cic. V. *Sal N.* 3.

* Salgăma, orum, n. *plur.* Nonnulli leg. *Salgămă, ătis, n.* Colum. *Vſzakojachko voche,* iliti *ſzád, y povertlye, kakvimgod náchinom zachinyenoy nadalye za bránu zpravlyeno.* Allerley eingemachte Früchte, und Garten-Gevvächſe, ſo für die Nahrung aufbehalten vverden. *Akarmelly-féle őſzve*

tſinâltt és továbbra megtartatott gyümölts és kerti vetemény.

Salgămārĭus, ii, m. *Colum.* qui ſalgama confi-cit, vel vendit.

Sălĭāris, *com.* re, n. *b. e.* Ad ſalios ſpectans. *Feſt.* Hinc Transl. V. *Opiparis, Lautus N.* 2. Epulari ſaliarem in modum. *Cic.*

Sălĭcă lex. *JCt.* Eſt antiquiſſima, & orbi notiſſima Galliarum ſanctio, quæ à ſucceſſione coronæ ſexum fœmineum penitùs excludit.

Sălĭcaſtrum, i, n. Plin. V. *Labruſca.*

† Sălĭcētum, i, n. V. *Salictum.*

Sălictārĭus, ii, m. *Cato.* Salicti Curator.

Sălictum, i, n. Cic. *Verbovje, Verbina, Verbiſche, Meſzto z-verbami zaſzadyeno.* r. Weiden-Ort, Ort voll Weiden-Baum. *Füzes.*

Sălĭfŏdīna, æ, f. Vitr. *Szólna ruda, Meſzto iz kojegaſze ſzòlkopa.* e. Saltz-Grube. *Só bánya.*

Sălignĕus, a, um, Colum. *&*

Sălignus, a, um, Virg. *Verbov, iz verbe.* Zum Felber-Baum gehörig, das von Weiden iſt. *Füz-fából-való.*

Sălĭī, ōrum, m. *plur.* Erant 12. Flamines, ſeu ſacerdotes Martis, à Numa Pompilio inſtituti, qui ancilia cuſtodiebant, eáque certis temporibus geſtantes, ac ſaltantes per urbem Romanam diſcurrebant. *Cic.*

Sălillum, i, n. *Dim.* Plaut. *Szolenyczicza.* s. Saltz-Büchslein, Saltz-Fäſslein. *Só-tartótska.*

Sălīna, æ, f. Cic. *Meſzto, gdeſze ſzòl déla.* Ein Ort, da Saltz gemacht wird. *Só-akna, ſótſináló bely.* V. *Salſodina.* 2. Transl. V. *Sal N.* 2.

Sălīnārĭus, a, um, Vitruv. *Szolno-rudni, Szolno-rudarzki.* Zu Saltz-Gruben gehörig. *Só főzéshez vagy vágáshoz-való.* Item V. *Salarius, a, um.*

Sălīnātor, ōris, m. Liv. *Szolàr, ki ſzòl napravlya, kúba,* ali *kopa.* r. Saltzmacher, Saltzſieder, Saltzgraber. *Só-főző, ſó vágó.*

Sălīnum, i, n. Liv. *Szolenyka.* s. Saltz-Faſs, e. Saltz-meſte. *Só-tartó.*

Sălīnus, i, m. Varr. *idem.*

Sălio, is, īre, īvi, ītum, (Act.) Cels. V. *Sallio.*

Sălio, is, īre. ii, & īvi, ui, ſaltum, (Neu.) Liv. *Nazkakujem. Pozkakujem. Zkácsem.* Hupfe, ſpringe. *Szökòm, ſzökellem, ſzökdétſelek, ugrom.* Transl. Cor mihi ſalit: *pro* lætus ſum: Plaut. *Szerdcze mi od veſzelja zkácsse.* Das Hertz ſpringet mir aus vor Freuden. *Szivem az örömtől ſzökdöſik.* E terra ſalire: *pro* prodire, prorumpere. *Lucr.*

Sălisburgum, i, n. Geogr. V. *Juvavia.*

Sălitio, ōnis, f. Veget. V. *ſaltatio.*

Sălītor, oris, m. *Szólitel, Poſzolitel.* Der ſaltzet, einſaltzet. *Sózó, Béſózó.* Item *Dácsa od ſzoli priemitel.* Der den Saltz-Zoll einnimmt. *A ſótól-való adót bíverő.* Pecunia data ſalitoribus Britanniæ. *Cic. Attic. l.* 4. *ep.* 17. Alii leg. *datas à littoribus.*

Sălītūra, æ, f. Golum. *Szolenye, Naſzolenye.* Das Saltzen, e. Saltzung, Einſaltzung. *Sózás, Béſózás.* Item V. *Salſura.*

Sălītus, *vel* ſallītus, a, um, Colum. *Szolen, Naſzolen.* Geſaltzen. *Sózott, Béſózott.*

Sălīva, æ, f. Plin. *Szlina.* r. Speichel, Geifer, *Nyál, Pók.* 2. ponitur pro *Appetentia.* Alicui ſalivam movere. *Senec.*

Sălīvārĭus, a, um, Plin. *Szlinin, ſzlinzki.* Zum Speichel gehörig. *Nyálhoz-való, Nyálból-való.*

Sălīvātio, onis, f. Cœl. Aurel. *Szlinenye, ſzlin zczéjanye* ali *czurenye.* e. Geifferung, r. Speichel-Fluſs. *Nyálozás.*

Sălīvātum, i, n. *à* Saliva. (*Alii leg.* Salviātum *à* ſalvia.) Plin. *Vrachtvo za ſzlinenye Marhe.* e. Vieh-Artzney um den Speichel hervor zu bringen. *Marhák orvoſſága, meſſy által a' nyálat kivetik.*

Sălĭunca, æ, f. *Plin.* Genus nardi quod nonnulli cum Nardo celtica confundunt. *Spaika,* r. Lavander, Katzen-Leiterlein, Seliung. *Mária Magdolnafüve, &c.*

Sălīvo, as, avi, atum, (Act.) Plin, *Szlinim, ſzline chinim, oſzlinujem.* Geiffere, ſpeichle. *Megnyálazom.*

Sălīvōſus, a, um, Plin. *Szlinazt, pun ſzlin.* Voll Speichel. *Nyáles.*

Sălix, ĭcis, f. Plin, *Verba.* r. Felber, Weyde-Baum, Weyden-Felbinger. *Füz-fa.*

Sallio, is, īre, īvi, ītum, [Act.) *Siſenna apud* Priſcian. *&*

Sallo, is, ĕre, ſalli, ſalſum, [Act.] Salluſt. *apud* Priſcian. *Szolim, Naſzoltovam,* Inf. *Naſzolíti.* Saltze, einſaltze. *Megſózom, Béſózom.*

Salmăcĭdus, a, um, Plin. *Szláno-kiſzel.* Saltzſauer. *Só-ſavanyú.*

Salmo, ōnis, m. Plin. *Sutoga méſza paſztorva, zlatovka.* r. Salm, Sälmling. *Salmó bal, ſemling.* V. *Orata.*

Salnitrum, i, n. Chym. V. *Nitrum,*

* Salpa, æ, f. Plin. *Morzki oſzel, Drévo-tverdka, Riba tverda,* vulgo *Stokfiſs.* r. Stockfiſch, Blochfiſch. *Tőke hal. ſtokfis.*

Salsāmĕn, ĭnis, n. Arnob. V. *ſalſamentum.*

Salsāmentārĭus, ii, m. Auth. ad Her. *Z-ſzlanemi ribami, ali z-drugemi naſzlelenemi dugoványi terſecz, ſzolàr, Nachinyavecz ſzlaneb ſztvarib.* Der geſaltzene Sachen ver-

Digitized by Google

verkaufft. *Sós bal, és minden fós bús &c. árúló, ősze - tsinálo.*

Salsāmentārius, a, um, *Plin.* Pertinens ad salsamenta.

Salsāmentum, i, n. Cic. *Naszoleno dugovanye, szláno meszo, riba &c.* Das eingesaltzene, eingesaltzenes Fleisch, Fisch &c. Pöckel-Fleisch. *Bészózott egyetmás, fós hal, fós bús, &c.*

Salsè, iùs, ssimè, *Adv.* Cic. *Szláno,* Mit Saltz. *Sósson.* Transl. V. *Acutè N. 2, Facetè, Appositè, Aptè, Lepidè, Gratiosè.*

Salsēdo, ĭnis, f. Pallad. *Szlanozt.* e, Saltzigkeit, saltzigter Geschmack. *Sósság, fós ize valaminek.*

Salsīlāgo, ĭnis, f. Plin. &

Salsĭtūdo, ĭnis, f. Plin. &

Salsūgo, ĭnis, f. Plin. *Rászol, szlan-szok, szlanoga téka jusnozt.* e. Saltz-Brühe, r. gesaltzener Safft, e. Lacke, salse, nach Saltz schmeckende Feuchtigkeit. *Sós nedvesség, sosságа valaminek.*

Salsūra, æ, f. Colum. *Naszolenye.* Das Einsaltzen, *Bészózás, sózottság.* Item V. *Salsamentum.*

Salsus, a, um, Plin. *Szlàn.* Gesaltzen. *Sós.* 2. Transl. V. *Facetus, Ingeniosus, Lepidus, Gratiosus.* Romani salsiores. Orator salsissimus. *Cic.*

Saltābundus, a, um, Gell. *Nazkakivaiuchi, Pozkakivaiuchi.* Auffhupffend, offt auffspringend. *Szökdétseldegelő, Tántzoldogaló.*

Saltātio, onis, f. Cic. *Plészanye, zkakanye,* peregr. *Tanczanye.* Das Tantzen, Springen. *Szökés, Ugordás, Tántzolás.*

Saltātiuncŭla, æ, f. *Dim.* Vopisc. *Malo plészanye, Plesszanyiche, Nazkakivanye.* Kleiner Tantz, ein Täntzlein. *Szökdegelés, Tántzotska.*

Saltātor, oris, m. Cic. *Plészavecz, Zkakavecz,* peregr. *Tanczus.* r. Tantzer, Springer. *Ugrándozó, Ugordó, Tántzoló.*

Saltātōrĭē, *Adv.* Apul. *Plésszuch, zkáchuch,* vulgo *po tánczuski.* Tantzerisch. *Szökdétselve, Ugrándozva, Tántzosán.*

Saltātōrĭus, a, um, Cic. *Plesszavecki, Zkakavecski, Plesszujuczki, Plészanyu szlésszajuchi.* Zum Tantzen gehörig, tantzerisch, *Tántzi, Ugrándozási, Tántzolásboz-való.*

Saltātrīcŭla, æ, f. *Dim.* Gell. *Parva saltatrix.*

Saltātrix, īcis, f. Gic. *Plesszavicza, Plesszavka, Zkakavka,* peregr. *Tanczusticza.* e. Tantzerin, *Tántzoló Aszszony* vagy *Leány, Tántzolótska.*

Saltātus, ûs, m. Liv. *Plesz, Zkok, Podzkok, Nazkok,* peregr. *Tanecz.* r. Tantz, Sprung. *Szökdösés, Tántzolás, Tántz.*

Saltem, *Adv.* Cic. *Konchema, Barem, Da-manye.* Zum wenigsten, nur doch. *Akar tsak, Leg - álabb.*

Saltĭcus, a, um, Tertull. V. *Saltabundus.*

Saltim, *Adv.* Serv. V. *Saltatoriè.*

Saltĭto, as, avi, atum, [Neu. *Freq. à* salto.] Quintil. *Pozkakivam, Nazkakivam, Gusztokrat plesszem.* Offt springe, tantze. *Szökdétseldegelek, gyakran Tántzolok.*

Salto, as, āre, avi, atum, (Neu. *Freq. à* salio.) *Plesszem, Zkachem,* peregr. *Tanczam.* Tantze, springe. *Szököm, Ugordom, Tántzolok.* Nemo ferè saltat sobrius. *Cic. pro Mur.*

Saltuāris, *com.* re, n. Plin. V. *Saltatorius.*

Saltuārĭus, ii, m. Petron. V. *Saltator.* 2. est Custos saltuum, seu sylvarum: V. *Silvanus N. 1.* ita *Pompon. JCtus.*

Saltuātim, *Adv.* Gell. V. *Saltim.*

Saltuōsus, a, um, Liv. *Punsikare, germja: Zgusztemi lozami preraszty en : sikaraszt.* Büschigt, Waldicht. *Sürös, sürö fátskákal tellyes.* V. *Nemorosus.*

Saltŭs, ûs, m. Cic. V. *Saltatus, saltatio.* 2. *Sikarje, Guszta loza, Lúg germja y sikare pun.* Ein dicker Wald, r. Forst, s. Gehäge. *Sürö, sürö erdötske.* V. in *Nemus.*

Salvātio, onis, f. *Zvelichenye, szpaszenye, szpaszitelsztvo, obchuvanye.* e. Seeligmachung, Errettung. *üdvezítés, Megmentés, Megtartás.* V. *Liberatio.*

Salvātor, oris, m. Tertull. *Latinè rectius* Servator, Sospitator, Liberator. *Zvelichitel, Szpaszitel, Obchuvavecz.* r. Seeligmacher, Heyland, Erretter. *üdvezitö, Megmentö, Megtartó.* V. *Liberator.*

Sălūbĕr, bris, bre: & Sălūbris, *com.* bre, n. *Zdravéchi, zdravje dajuchi, zdravo-chinechi, zdravju prikladen.* Heylsam. *Egésségadó.* Annus salubris. *Cic.* Item V. *Sanus N. 1.* Corpora salubriora. *Liv. 2.* Transl. V. *Utilis.* Dixi sententiam Reipublicae saluberrimam. *Cic. pro Dom. c. 7.*

Sălūbrĭtās, ātis, f. Cic. *Zdravócha, Zdravju prikladnoszt.* e. Heylsamkeit. *Egésségadás.* Item V. *Sanitas N. 1.* Et Transl. V. *Utilitas.*

Sălūbrĭtĕr, *Adv.* Cic. *Zdravju prikladno.* Gesund, heylsamlich. *Egésségesen.* Transl. V. *Utiliter.*

Salvē, V. *Salveo.*

Salveo, es, (Neu. *Obsol.*) Plaut. *Zdravszem, nikaj mi neményka.* Ich bin frisch und gesund. *Egésséges, ép vagyok.* Usitata sunt

Salvē, salvēte: pro *Avē, Avēte.* Terent. *Daſzi zdrav, zdravo, Pomozi Bòg.* GOtt grüſſe dich. *Iſten álgyon-meg, Légy egéſzſégben.* Item *Salvētē*, pro *Avētē.* Virg. *Daſzte zdravi.* GOtt grüſſe euch. *Iſten álgyonmeg titeket.* Salvērē: *pro* Avere. *Zdravomu biti.* Geſund ſeyn. *Egéſzſégben lenni.* Dionyſium velim ſalvere jubeas. *Pozdravi mi' Dioniſiuſſa:* ali *Dioniſiuſſa pozdravi od moje ſztráni.* Grüſſe den Dionyſium von meinetvvegen. *A' Dieneſt kőſzőntſed nevemel.* Hinc *ſalvere jubeo:* V. *Saluto.* Salvebis à meo Cicerone. *Moj Cicero te' pozdravlya.* Mein Cicero laſt dich grüſſen. *Az én Tzitzeromtégedet kőſzőnt.* ita *Cic.*

Salvē, *Adv.* Apul. V. *Proſperè.*

Salvia, æ, f. Plin. *Kadulya, ſalfia.* e. Salbey. *Sállya.*

Salviātum, (*nonnulli leg.* Salivatum.)i, n. Plin. *Napitek*, ali *Vrachtvo iz ſalfie.* r. Salbey-Tranck, *oder* e. Artzney. *Sállyás ital* vagy *orvoſság.*

Salvīficus, a, um, Alcim. V. *Saluber N. 1. ſalutifer.*

Salvio, as, avi, atum, (A&.) *Synon.* ſalviatô medeor, ſalviatô inungo. *Colum.* ubi alii leg. *ſalivo.*

Sălŭm, i, n. Cic. *Meſzto vu morju, gdeſze na ſelezneb máchkab ladje zaderſavaju kadaſze k-bregu morzkomu pripelyati zbog ſzuprotivonga vetra nemogu.* Ein Ort des Meers, allvvo die Schiffe vor Ancker liegen, vvann ſie vvegen vviedrigen Wind, in Haven nicht einlauffen können. *Olly bely a' tengeren, a' hol vas matskában tartják a' bajókat, mikor a' portuſra ki-nem mehetnek.* Per Synecd. V. *Mare.* Item Metonymicè V. *Fluctuatio, Perturbatio* videl. *marú.* Cæſ.

Salvo, as, avi, atum, (A&.) *Zvelichujem, ſzpaſzivam, &c.* V. *Libero, ſervo, proſpero.* Rempublicam ſalvare. *Cic. in Piſon.* ita legit *Nizolius*; ſed alii rectiùs ſubſtituunt *ſervare*, & verbum *ſalvo cum derivatis* inter voces barbaras referunt.

Sălūs, ūtis, f. *Szpaſzenozt, Blaſenſztvo, Zvelichenye, daberſztalſz.* e. Seeligkeit, s. Heyl, r. Wohlſtand. *Idvéſség, jó állapot, épſség.* V. *Incolumitas, proſperitas.* Dare, ferre, afferre, reſtituere alicui ſalutem; Alicui eſſe ſaluti. Item V. *Sanitas N. 1. Vita, Integritas N. 4.* Medico ad ſalutem uti; Conſulere ſaluti. Item V. *ſalutatio.* Alicui ſalutem nunciare, referre, mittere, ſcribere, adſcribere, dicere, impertiri: *vel.* Aliquem ſalute impertire. *Kőga pozdraviti.* Einen grüſſen. *Valakit köſzönteni.* Foro. & Curiæ ſalutem dicere: *pro* valedicere, à Foro & Curia recedere, Forum & Curiam deſerere. *Hactenus Cic.*

Sălūtāris, *com.* re, n. Cic. V. *ſaluber.* Bibere ſalutaria. Apul. *Piti za chie zdravje.* Eines ſein Geſundheit trincken. *Valaki egéſzſégért inni.* 2. Digitus ſalutaris: V. *Index N. 5.* Sveton.

Sălūtārĭtĕr, *Adv.* Cic. V. *Salubriter.*

Sălūtātio, ōnis, f. Cic. *Pozdravlyanye, Pozdravenye.* r. Gruſs, e. Begrüſſung. *Köſzöntés.*

Sălūtātor, oris, m. Cic. *Pozdravitel, Pozdravlyavecz.* r. Grüſſer, Begrüſſer. *Köſzöntő.*

Sălūtātōrĭus, a, um, Plin. *Pozdravlyajuchi, Pozdravlyanyu ſzlúſſajuchi.* Begrüſſend, zum grüſſen gehörig. *Köſzöntő, köſzöntre való.*

Salutātrix, īcis, f. Juven. *Pozdravitelicza, Pozdravlyavka.* e. Grüſſerin. *Köſzöntőné.*

Salutĭfĕr, ĕra, um, Ovid. *Zdravje donaſſajuchi.* Das Heyl bringend. *Egéſzſég-hozó.* V. *Salutiger*, Item V. *Salutarĭs.*

Salutĭfĭcātor, ōris, m. Tertull. V. *Salvator.*

Salutĭgĕr, ĕra, um, Auſon. *&*

Salutĭgĕrŭlus, a, um, Plaut. *Pozdravlyavye noſzechi.* Gruſs-bringend. *Köſzönet-hozó.* V. *Salutifer.*

Sălūto, as, avi, atum, (A&.) Cic. *Pozdravlyam.* Grüſſe. *Köſzöntöm, köſzöntlek.* 2. Poëta ſalutor: *pro* vocor, dicor, nominor. *Horat.* Deos ſalutare: *pro* venerari. *Cic.*

Salvus, a, um. *Zvelichen, ſzeguren, prez pogibeli.* Seelig, ſicher, ohne Gefahr. *Idvezöltt, Bizton, Veſzédelem-nélkül-való.* Item V. *Integer N. 1. &* 2. Te ſalvum veniſſe gaudeo. *Cic. Att. l. 5.* Rebus ſalvis defenſus. *Id. Fam. 7. ep. 20.*

Sămăra, æ, f. *Aliqui leg.* ſamarum, i, n. Plin. *Breſztovo ſzeme.* r. Saamen des Ulmen-Baums. *Szil-fának a' magva.*

*Sămărĭa, æ, f. Palæſtinæ urbs, in Tribu Ephraim, condita ab Aſſyriis An. M. 3247. Regionis cognominis caput. *Plin. l. 5. c. 13.*

*Sambūca, æ, f. Pers. *Vnogo-ſztrunyka*, vulgo *Harpfa.* e. Harpffe. *Hárfa.* Item V. *Pſalterium N. 1. Citbara, &c.* 2. apud Feſt. V. *Aries N. 2.*

† Sambūcētum, i, n. *Bezgovje.* r. Ort, vvo viel Holler *oder* Hollunder vvächſt. *Bodza-fás*, vagy *Borza-fás hely.*

Sambūcĕus, a, um, Plin. *Bezgov.* Holdero, von

Digitized by Google

von Holler *oder* Hollunder. *Bodza-fából-való.*

Sambūcīna, æ, f. Plaut. *Sztruno-igraszka, koja na vnogo-sztrunyku igra.* e. Harpffen-Schlagerin. *Hárfát Aszszony.* Item V. *Psaltria.*

* Sambūcistrĭa, æ, f. Liv. *idem.*

Sambūcus, i, f. Plin. *Bezg, Bezgovo drévo.* e. Holler-Staude, r. Holler-*oder* Hollunder-Baum. *Bodza-fa, Borza-fa.*

Sămĕra, æ, f. Colum. V. *Samara.*

Sămiārĭus, ii, m. *Inscrip. apud Turneb.* &

Sămiātor, ōris, m. Non. *Brussár:* peregr. *Slajfar.* r. Wetzer. *Kószdrós.* V. *Cotiarius.* Item V. *Polio, ónis N.* 1.

Sămio, as, avi, atum, (Act.) deductum à *Samo* insula, in qua ars acuendi potissimùm florebat.) Non. *Brúsim.* Schleiffe, vvetze. *Kószdrúlom.* V. *Acuo N.* 1. *Polio N.* 1.

Sampsa, samsa, *vel* sansa, æ, f. *Colum.* dicitur Nucleus olivæ, *vel* ipsa oliva, id est fructus oleæ à nucleo separatus, leviter comminutus, & in usum cibarii conditus.

* Sampsūchĭnus, a, um, Plin. *Majoranzki, iz majorana.* Aus Majoran. *Majórannai, majórannából-való.*

* Sampsūchum, i, n. Plin. V. *Amaracus.*

Sānābĭlis, *com.* le, n. Cic. *Ozdravlyiv, Izvrachliv, Izlichlyiv, ozdravni, koisze more ozdraviti.* Heylbar, das sich heylen läst. *Meggyógyíthaté.*

Sānātio, ōnis, f. Cic. *Zdravja povrachanye, Ozdravlyanye, Izvrachenye.* e. Wiederbringung der Gesundheit, e. Gesundmachung, Heylung. *Meggyógyítás, Megorvoslás.*

Sancio, is, īre, sanxi (*Apud antiq.* īvi, & ii,) cītum, & sanctum, (Act.) V. *Constituo, Decerno N.* 1. & 2. *Ratifico, Stabilio.* Leges sancire: Edictô aliquid sancire. *Cic.* 2. propriè, sed minùs usitatè V. *Sacro.* ita *Servius in* 12. *Æn.*

Sancītus, a, um, *Part. Pass.* Cic. *Odluchen, dokonchan, odredyen, potverdyen.* Geordnet, gesetzt, eingesetzt, bestätiget. *Végezteteték, rendeltetett, végezett, végezésel erősítetett.*

Sanctè, *Adv.* Cic. *Szvétó.* Heiliglich. *Szentúl* 2. V. *Constanter, Firmè.* Aliquid firmissimè observare. *Id. l.* 5. *Fam. ep.* 8.

Sanctesco, is. ĕre, [Neu. Inch.] Acc. *apud* Non. *Szvét poszlájem.* Heilig vverde. *Szentté lészek.*

Sanctificātio, onis, f. Tertull. *Poszvetenye, szvetyenye, Poszvetyuvanye.* e. Heiligung. *Szentelés, szentelet.* V. *Sacratio.*

Sanctificātor, oris, m. Tertull. *Poszvetitel, Szvetitel, Poszvetnik.* r. Heiligmacher. *Szentelő.* V. *Sacrator.*

Sanctĭfĭco, as, avi, atum. (Act.) Tertull. *Szvetlim, Poszvetyujem.* Heilig mache. *Szentelem.* V. *Sacro N.* 1.

Sanctĭlŏquus, a, um, Prudent. *Szveto-govorechi.* Heilige Sachen redend. *Szent-Beszedő.*

Sanctĭmōnĭa, æ, f. Cic. V. *Sanctitas.*

Sanctio, ōnis, f. Cic. V. *Constitutio, Definitio N.* 2. *Jussio, Lex N.* 1.

Sanctĭtās, ātis, f. Cic. *Szvetozt, Szvetinya.* e. Heiligkeit. *Szentség.* 2. V. *Innocentia, Integritas N.* 2. & 3. *Justitia, Probitas.* ita *Nepos.*

Sanctĭtūdo, ĭnis, f. Cic. *idem.*

Sanctor, *pro* Sancītor, ōris, m. *Odluchitel.* r. Einsetzer. *Törvénytévő.* V. *Ordinator N.* 1. *Constitutor.* Legum sanctor. *Tacit.*

Sanctuārĭum, ii, n. Plin. V. *Sacrarium.*

Sanctus, a, um, *Part. Pass.* Cic. V. *Sancitus, Inviolabilis, Stabilis.* 2. Metonymicè *Szvét.* Heilig. *Szent.* Item V. *Integer N.* 2. & 4. *Probus, Religiosus N.* 1. Et est Nomen Adject.

Sandālĭgĕrŭlus, a, um, Plaut. *Papucho-noszo.* Paputschen tragend. *Paputsos.*

Sandālĭum, ii, n. Terent. *Papucha, Packmaga.* r. Pantoffel mit einer Sohle, Paputschen genandt. *Paputs.*

Sandăpĭla, æ, f. Martial. V. *Capulus N.* 2. *Loculus N.* 4.

Sandăpĭlārĭus, ii, m. Sidon. V. *Pollinctor N.* 2.

* Sandărāca *juxta acent. re ipsa* Sandărăca, & Sandărācha, æ, f. Plin. *Cherlena boja,* vulgo *farba.* Rothe Farb, Bergroth. *Veres festék.* Sandaracam cum sandice confundit *Festus Plinius* eam in aurariis & argentariis metallis reperiri docet. *Vitruvius* ex cerussa cocta, mutato ad ignem colore, sandaracam fieri scribit.

* Sandărācātus, & sandarachatus, a, um, Plin. *Z-cherlenum bojum zméssan.* Mit rother Farb gemischt, mit Berg-roth gemenget. *Veres festékes, veressel-festett, Bányai veresses.* Dicitur etiam *Sandaracĭ-vel chĭnus, a, um.* Fest.

* Sandix, ĭcis, *vel* ĭcis: & Sandyx, ўcis, & ўcis, m. & f. V. *Minium.*

Sānè, *Adv.* Cic. V. *Profectò, Na, Certè.* Sanè quàm: *pro* Admodùm, valde, Multum, vehementer. e. g. Sanè quàm resrixit. *Id. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 6. 2. V. *Rectè N.* 2. Sanè sapere & sentire. *Plaut.* 3. est Formula permittentis,

Digitized by Google

mittentis, vel concedentis: *ut*: Sit ſanè, ut vis. Cic. *Najbude ravno tak, kak' hochesh*. Es mag ſeyn, vvie du vvillt. *Légyen úgy mint akarad.*

Sāneſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Colum. *Zdrav bivam*. Geſund vverde. *Meg-gyógyúlok.*

Sangvĕn, ĭnis, n. *apud Vet.* Lucr. V. *Sanguis.*

Sanguĭcŭlus, i, m. Plin. *Iz kervi jéſztvina, Cherna juha*. Ein Eſſen von Blut gemacht, ſchvvartze Suppe. *Vérrel készíttetett eledel, fekete leves.*

Sanguĭnālis, *com.* le, n. Cels. *Kervni*. Zum Blut gehörig. *Vérhez-való.*

Sanguĭnāria, æ, f. Plin. *Kervo-vſztavka, Trava kero vſtavlyajucha*. s. Nägel-Kraut, Weeg-Kraut, Blut-Kraut, das das Blut ſtillet. *Vért megállító fű.*

Sanguĭnārius, a, um, Cic. *Kervo-lok, kervolocben, kervo-ſelen, kervo-ſegyen*. Blutgierig, Blut-dürſtig. *Vér-ſzopó, vér ſzomjúhozó*. V. *Crudelis*. Item V. *Sanguinalis*. e. g. Herba ſanguinaria: *Colum*. V. *Sanguinaria.*

Sanguĭnātio, onis, f. Cæl. Aurel. *Kervi czurenye*. Das Bluten. *Vér-folyás*. V. *Hæmorrhagia.*

Sanguĭnĕus, a, um, Plin. *Pun kervi, kervoobilen, kervav*. Blutreich, blutig. *Vérrel telljes, véres.*

Sanguĭno, as, avi, atum, [Neu.] *Synon.* Sanguine mano. Quinctil. *Kero tochim, kero mi' ide, tecbe*; *Siluſzi puſztyam, kervárimſze*. Blute, Aderlaſſe. *Vérem folyt, vérem hull, vértbotſátok, Eret vagotok.*

Sanguĭnŏlentus, a, um, Auth. ad Her. *Zakervaren*. Blutig, mit Blut beſprengt. *Véres.* V. *Sanguineus*. Item V. *Ruber*. Color ſanguinolentus. *Oid.*

Sanguis, ĭnis, m. Gic. *Kero*. s. Blut. *Vér*. Mittere, extrahere, detrahere ſanguinem. Cic. *Kero, ali ſilu puſztiti*. Aderlaſſen. *Eret vágni*. 2. V. *Vita*. Anibalis ſanguine ſanciam Romanum fœdus. *Liv*. 3. Transl. V. *Genus N*. 1. & 2. Progeniem à Trojano ſanguine ducere. *Virg.*

Sanguĭſūga, æ, f. Plin. *Piavicza*. r. Blut-igel. &c. V. *Hirudo.*

Sānĭēs, ēi, f. Gic. *Kervo-gnyoj, gnyila kero*, Blutiger Eyter. *to, éretlen vér, genyetſég.*

Sānĭōſus, a, um, Plin. *Kervo gnyojen, gnyilokervni*. Blut-Eytericht. *Eves, genyetſéges, éretlen véres.*

Sānĭtas, atis, f. Gic. *Zdravje*. e. Geſundheit. *Egéſzſég*. 2. Transl. V. *Ratio N*. 1. *Prudentia N*. 1. Ad mentis ſanitatem redire: *pro reſipiſcere. Id.*

Sanna, æ, f. Juven. *Oſzmehavanye, oczérjanye, vúſat réſanye*. e. Verſpottung, r. Hohn. *Gúnyolás, ſzáj vigyorítáſsal-való gúnyolás*. V. *Cavilla, Cavillatio, deridiculum, Irriſio.*

Sannio, ōnis, m. Gic. V. *Cavillator, Deriſor, Irriſor, Scurra.*

Sāno, as, avi, atum, (Act.) Cic. *Ozdravlyam, Zdravje dájem ali povrachám, zdravega chinim, Izlichujem*, Inf. *izlicbiti*. Heile, geſund mache. *Meg-gyógyítom.*

Sanquālis, is, f. Liv. V. *Oſſifragus, i.*

Sānus, a, um, Cic. *Zdrav*. Geſund. *Egéſzſéges.* 2. Transl. V. *Prudens N*. 1. *Rationabilis, Rationalis*. Id, qui negat, vix eum ſanæ mentis exiſtimem. *Id*. 2. *de nat. Deor.*

Sāpă, æ, f. Plin. *Moſt dobro vkuban*. Wohl eingeſottener Moſt. *Túznél igen főtt, forrot Muſt*. Adverte *Defrutum* vocari muſtum, quod minùs, *Carenum*, vel *Carænum*, quod plus, *ſapam*, quod plurimùm eſt decoctum, remanente videlicet tertia duntaxat parte. ita *Pallad.*

Săperda, æ, f. *Pers.* Nomen piſcis. *Transl.* Omnes videmur nobis eſſe ſaperdæ: *h. e.* ſapientes. *Vſzihſze za mudre y ſzpametne derſimo*. Wir düncken uns alle vveis zu ſeyn. *Mi mind bőlts embereknek tartjuk magunkat*. Varro.

Săpidē, *Adv.* Apul. *Techno, ſzlaſztno, zaſzladyeno*, peregr. *Smabno*. Schmackhafftig. *Jó ízűn.*

Săpĭdus, a, um, ior, ſſimus. Apul. *Techen, ſzlaſzten, ſzlaſztan, zaſzladyen*. peregr. *Smaben*. Schmackhafft, vvohlgeſchmack. *Jó ízű.*

Săpiens, entis, *om*. Cic. *Muder, Razumen, Znano-ſzpameten*. Weis, vvitzig, klug, verſtändig. *Bőlts, értelmes*. Septem ſapientes Græciæ *Thales Mileſius, ſolon Athenienſis*, (aliis *ſalaminius*) *Chilon Lacedæmonius, Pittacus Mitylenæus, Bias Prienæus, Cleobulus Lyndius, Myſo Chenæus*, vixerunt ſimul ante *Pythagoram*. Hic verò primus fuit, qui ſe ſapientem non auſus, Philoſophum nominavit. *Id*. 5. *Tuſc.*

Săpienter, *Adv.* Cic. *Mudro, zevſzema razumno*. Weislich. *Bőltſen.*

Săpientia, æ, f. Gic. *Mudroſzt, verla razumnoſzt*. e. Weisheit, Klugheit, Wohlverſtändigkeit. *Bőltſeſség.*

Sapientipŏtens, entis, *om*. Cic. *Mudro-obilen, z-mudroſztjum pbilen, nakinaben*. Mit Weisheit begabet. *Bőltſeſséggel hatalmas.*

Săpīnĕus, a, um, *Colum*. quod ex ſapino eſt.

Săpīnus, i, f. Colum. *Szteblo jelove*, Der unterſte

Theil,

Digitized by Google

Theil, *oder* Stamm eines Tann-Baums. *Szurok nedveßiget tſepegő fenyő-fa tőrſök.* Per ſynechd V. *Abies.* 2. eſt genus jaſpidis gemmæ. *Plin.*

Săpio, is, ĕre, pui, pli, *& nonnunquam* Săpīvi, (Neu) *Tſebenſzem; Tèk, ſzlàſzt, alt ſzmòk imam, ſzlàſzt chutim.* Schmecke, einen Geſchmack habe. *ízű vagyok, ízit érzem.* Caſeus jucundiſſimè ſapit. Colum. *Szir kruto dobru ſzlàſzt ima.* Der Käs ſchmeckt ſehr lieblich. *A'ſajt igen jó ízű.* Ei palatus ſapit: *h. e.* ſaporem percipit. *Cic.* Dicitur etiam de odore: V. *Redoleo.* Unguenta crocum ſapiunt. *Plin.* Hinc *Transl.* Antiquitatem ſapere: *pro* redolere. V. in *Redoleo.* Patruos ſapere: *h. e.* Patruorum ſapientiam referre, repræſentare, illis ſimilem eſſe. *Perſius.* 2. Accipitur *ſapio* pro *ſapiens ſum, Rectam ſententiam, vel opinionem habeo.* Cic. *Muder jeſzem, Pri dobroj pameti jeſzem, Razumen y ſzpameten jeſzem.* Ich bin vveis, klug, verſtändig. *Bőlts*, vagy *értelmes vagyok.* Rem ſuam ſapit. Plaut. *On je ſzpameten zaſze': ſzvoju baſzen*, ali *ſzvoj napredek dobro razme.* Er iſt klug auf ſeinen Nutzen. *Okos magának: Maga haſznára vígyáz.* Hic planè nihil ſapit. Cic. *Ovje zevſzema bedaſzt, neſzpameten.* Dieſer iſt gar unverſtändig. *Ez épen oktalan ember.* Multum ad genium ſapere: *pro* Multum genio indulgere, probè cuticulam curare. *Plaut.*

Săpo, ōnis, m. Plin. *Szopun.* e. Seiffe. *Szappan.*

Săpōnārĭus, ii, m. Plin. *Szopunar.* r. Seiffenſieder. *Szappan-főző.*

Săpor, ōris, m. Cic. *Tèk, ſzlàſzt*, peregr. *Smàh, ſmahnoſzt.* r. Geſchmack. *ize az ételnek* vagy *italnak.*

Săpōrātus, a, um, *Arnob.* &

Săpōrus, a, um, Prudent. V. *Sapidus.*

*Sapphīrātus, a, um, Sidon. *Z-zafirom nakinchen.* Mit Saphiren geſchmuckt. *Sáfir kővel ékesített.*

*Sapphīrīnus, a, um, Plin. *Iz Zafira, zafirzki.* Saphiriſch, zum Saphir gehörig. *Sáfir kőből-való.*

*Sapphīrus, i, f. Plin. *Zafir, drági ſzvetlomodri kamen z-zlatemi pikmyiczami.* r. Saphir, ein Edelgeſtein. *Sáfir kő.*

*Sapphō, ūs, f. *Ovid.* Celebris lyrica Poëtria, inventrix carminis, quod ab ejus nomine *Sappbicum* dicimus.

*Sarcaſmus, i, m. Quintil. *Nepriatelzko, nevugodno, bridko, ſzuprotivno oſzmehávanye, Merzko y nechlovechno poſzmehavanye, pſzovanye.* Sehr höhniſcher Spott, teufliſche Verſpottung. *Keſerves, mérges meggúnyolás.*

†Sarcaſtĭcus, a, um. *Merzko-oſzmeßni.* Höhniſch, ſpöttiſch. *Keſerves nevetés-bez-való.*

Sarcīmĕn, ĭnis, n. Apul. V. *Sartura. N. 1.*

Sarcĭna, æ, f. Cæſ. *Breme, Biſzaga, Torba rubja y oſztaleh potrebneh ſztvarih puna.* e. Bürde, r. Bündel. *Nyalábba kötött egyetmás, Buttyor, Gúnya, Zajda, Málka, bátos Tariſznya.*

Sarcĭnālis, *com.* le, n. Ammian. *&*

Sarcĭnārĭus, a, um. *Za noßnyu prikladen, noßnyi ſzliſſajuchi, torbinzki.* Zum tragen gehörig. *Tereh hordozáſra-való.* Item V. *Clitellarius, onerarius.* Jumentum ſarcinarium. *Caſ.* V. *Clitellarius, ii.*

Sarcĭnātor, ōris, m. Plaut. *Kerpàr.* Ein Flicker. *Földozó, Varró ſzabó.* V. *Sartor N. 1.*

Sarcĭnātrix, īcis, f. Varr. *Kerparicza.* e. Flickerin. *Varró Aſzſzony*, vagy *leány.* V. *Sartrix.*

Sarcĭnātus, a, um, Plaut. *Synon.* Sarcinis onuſtus. *Z-torbami &c. obterßen.* Mit Bündel &c. beſchvvehret. *Terbeltt, Megterheltt, bátos tariſznyás.* V. *Onuſtus.* 2. *Zakerpan, zaſſit.* Gefliket, genähet. *Földozott, őſzve-varrott.* Hinc nonnulli Lexicographi deducunt

Sarcĭno, as, avi, atum, (Act.) 1. V. *Onero N 1.* 2. V. *Sarcio N. 1.*

Sarcĭnōſus, a, um, Apul. V. *Ponderoſus N. 1. Oneroſus N. 1.*

Sarcĭnŭla, æ, f. *Dim.* Juven. *Bremenecze, Herbtena torbicza, Tegoticza.* s. Bündelein, Räntzelein. *Hátos tariſznyátska, Buttyorotska.*

Sarcio, is, īre, ſarſi, ſartum, (Act.) Cato. *Kerpam.* Flicke. *Földozom, őſzve-varrom, meg-varrom.* V. *Reparo.* 2. Transl. V. *Compenſo.* Temporis uſuram magnitudine officiorum ſarcire. Injuriam alicui ſarcire. *Cic.*

*Sarcŏphăgus, i, m. Plin. *Meſzo-jed, toerdè kamen, vu kojem mertva téla do cheterde ſzetoga dneva, oſza, zoàn zubov, na prahſze obrathaju.* r. Fleiſch-Freſſer, Kalck-Stein, ſo die Leichnam bald verzehret. *Teſt-évő, Hús-évő, Bizonyos kő, melly a' teſtet hamar parrá teſzi.* 2. per ſynechd. V. *Sepulcrum, Crypta N. 1. Lapis ſepulcralis, Capulus N. 2.*

Sarculātio, onis, f. Plin. V. *Sarritio.*

Sarcŭlo, as, avi, atum, [Neu.) Pallad. *Plléjem, Z-grablyami* ali *z-plevachum ſzrádim, chiſzatim.*

Digitized by Google

chiſztim. Jäte, mit Jäthaue butze, ſäubere, ausrotte. *Gereblyével gyomlálom, ősztökélem, gereblyélem, gyomtól tiſztitom.* V. *Runco.*

Sarcŭlum, i, n. Cato. *Plevacha.* e. Jäthaue, Jäthacke. *Gyomlálo vas.* Item V. *Raſtrum, N. 1. Ligo.*

Sarcŭlus, i, m. Cic. *idem.*

Sarda, æ, f. Plin. &

Sardĭna, æ, f. Colum. *Szardela, ſzardelicza, morſzka Ribicza.* e. Sardell ein Fiſchlein. *Szárdély, tengeri ſós halatska.* 2. Sarda, eſt genus lapidis pretioſi, quem *Tertullianus* Sardium vocat.

Sardĭnĭa, & ſardĭnĭa, æ, f. *Cic.* Inſula ingens & fertilis, ſed inſalubris, inter mare tyrrhenum & balearicum. Ducem ſabaudiæ Regem ſuum agnoſcit.

* Sardōnĭus, a, um, Gic. &

* Sardōus, a, um, *Ovid.* ſpectans ad Sardiniam, vel ortus in illa. *Herba ſardoa* apiaſtro ſimilis, dulcis, guſtata ita ora hominum in rictus contrahit, ut ridentibus ſimilescum labiorum ſpaſmo intereant. *Pers.* Hinc *Riſus ſardonius* dicitur, quem mali quidpiam conſequitur. *Cic.*

* Sardŏnўchus, i, m. Juven. &

* Sardōnyx *juxta accent. reipſa* Sardŏnyx, ўcis, m. & f. Plin. *Szardonik, Bélo-cherlenkaszt,* iliti *nobtove boje drági kamen.* Sardonyk gevviſſer Edelgeſtein. *Sárdoniks drága kő.* Hinc *Sardŏnўchātus, a, um.* Martial.

Sardus, a, um, *Horat.* Qui eſt ex Sardinia.

* Sărĭſſa, æ, f. Liv. *Veliko macedonianzko kopjè.* Ein langer Macedoniſcher-Spies. *Hoſzſzú Matzedoniai Lántſa.*

* Sărĭſſŏphŏrus, i, m. Liv. V. *Haſtarius miles.*

Sarmăta, *Græcis* Saurŏmăta, æ, m. *Populus Slavicus,* totius Europæ, amplĭſſimæ ad ſeptentrionem Regioni, in ſcythiam uſque Europæam protenſæ dominabatur. Inde in Aſiam etiam progreſſi ſunt uſque ad Hyrcanum mare, ubi Aſiatici Sarmatæ vocabantur. Habitu, armis, moribus, belli artibus, & vivendi ratione ſcythis ac Parthis omnino ſimiles fuerunt. Hinc conjectura eſt non improbabilis illos cum his communem ex Scandinaviæ peninſula traxiſſe originem. ita *Plin. l. 4. c. 11. 12. 13. L. 6. c. 5. & 13. L. 8. c. 42. L. 18. c. 10. L. 22. c. 1. &c.* V. plura in *Illyricum.*

Sarmătĭa, *Græcis* Saurŏmătĭa, æ, f. *Plin.* Provincia omnium in orbe vaſtiſſima. Ea duplex eſt: Aſiatica, quam hodie Tartariam nominamus; & Europæa, in qua Polonia, Moſcovia, Pruſſia, &c. V. in *Illyricum.* Hinc *Sarmătĭcè. Sarmătĭcus, a, um. Sarmătis, ĭdis, f.* Ovid.

Sarmentĭtĭus, a, um, Colum. *Iz terſzovh odrezkov.* Von unnutzigen Reb-Holtz. *Venyikéből való.*

Sarmentōſus, a, um, Plin. *Pun odrezkov, vnogo nehaſznovitch rozgvih imajuchi, Pun ſzubeh ſtibicz.* Voll Reb-Holtz, vvelches man abſchneiden ſoll. *Venyikés, Haraſztos, Burkos.*

Sarmentum, i, n. Cic. *Odrezek terſzov, ſzuha odrezana rozgva, ſzuha ali poſzechbeno ſtabje.* Abgeſchnittenes Reb-Holtz, s. Reiſſig. dürres Höltzlein. *Venyike, Metſzett ſzőlő.* 2. Generatim V. *Palmes.* Numerus uvarum in productiſſimo ſarmento conſpicitur. *Colum.*

Sarpo, is, ĕre, (Act. *Obſol.*) Feſt. V. *Purgo N. 1. Pampino.*

Sarrācum, i, n. Gic. V. *Plauſtrum.*

Sarrio, is, īre, īvi, ītum, (Neu.) Plaut. V. *Sarculo.*

Sarrītio, ōnis, f. Varr. *Plévjenye; z-plevachum, z-grebljum,* ali *z-motichiczum ſznáſenye.* e. Jäthung, das Jäten. *Gyomlálás, Gereblyélés, ősztökélés, gyomtól tiſztítás, irtás.*

Sarrītor, ōris, m. Colum. *Plevàch, z-plevachum ſznaſitel, iskorenitel.* r. Jäter, Hacker. *Gereblyével gyomláló, gyomtól tiſztító, irtó.*

Sarrītōrĭus, a, um, Colum. *Plevachki.* Zum Jäten gehörig. *Gyomlálás-raboz-való.*

Sarrītūra, æ, f. Colum. V. *Sarritio.*

Sarsūra, æ, f. Varr. V. *Sartura N. 1.* Alii aliter legunt,

Sartāgo, ĭnis, f. Plin. *Ponyva, Praſulka, Praſulya,* barbarè *Tava, Tigan.* e. Brat-Pfanne, Röſt-Pfanne, r. Brat-Scherbel. *Serpenyő.*

Sartè, *Adv.* Feſt. V. *Integrè N. 1.*

Sartor, oris, m. *à ſarcio.* Plaut. *Szvittar, Sivecz, Sivavecz, krajàcb,* peregr. *Szabòl. 1.* Schneider. *Szabó.* Item V. *Sarcinator.* Scelerum ſartor: *Transl. h. e.* author. *Plaut.* 2. Sartor, *à Sarrio.* V. *Sarritor.* ita *Non.*

† Sartōrĭus, a, um, *Svélni, Svelzki, Sivaczki, Krajachki,* peregr. *Szabolzki.* Zum Schneider gehörig. *Szabóhoz-való.*

† Sartrix, īcis, f. *Krajachicza, Svéllya,* peregr. *Szabolicza.* e. Schneiderin. *Szabóné.* V. *Sarcinatrix.*

Sartūra, æ, f. *à ſarcio.* Colum. *Kerpanye.* Das Flicken. *Fóltozás.* V. *Conſutura, Reparatio.* 2. Sartura *per ſyncopen à ſarrio:* V. *Sarritura.* ita *Plin.*

Sartus,

Digitized by Google

Sartus, a, um, Horat. *Zakerpan, Zeſſit, Popravlyen.* Geflickt, ausgebeſſert. *Megſöldozott, Megvarrott, öſzve-rakatott.* 2. Transl. V. *Integer N.* 1. *Indemnis.* Ædem ſartam tectam (*pro* integram, indemnem) conducere, habere, præſtare, tueri, tradere. *Cic.* Sarta tecta exigere: *Liv.* Hinc iterum *Transl.* Aliquem ſartum & tectum conſervare: *h. e.* incolumem, ſalvum, indemnem præſtare. *Cic.. l.* 3. *Fam. ep.* 50.

Sät, *Adv.* Cic. *Doſzta, Doſzti, Zadovolyno.* Genug. *Elég, Eléggé.*

Sätägito, as, are. (Neu.) V. *Satago.* Rerum ſuarum ſatagitare. *Plaut.*

Sätägo, is, ĕre, ēgi, [Neu.) *Marlivoſzе ſzkerbim, náſztoim, trudimſze.* Ich bin ſorgfältig, embſig: Ich bemühe, *oder* bekümmere mich. *Szorgalmatoskodom.* Rerum ſuarum ſatagere. *Terent.* de multitudine hoſtium ſatagere. *Gell.*

Sätän, *Indecl.* & Sätänas, æ, m. *Latinè* Adverſarius, *Antonomasticè* Dæmon. *Tertull.*

Sätellēs, ĭtis, *com.* Cic. *Dvorjanzki junak, oboruſni ſzluga, koi poleg ſzvojega goſzpona zbog obrambe hodi, Télo-ſztrajan.* Einer von der Leib-Garde, r. Trabant. *Teſt örzö darabant, udvari katona.* Jovis ſatelles *pro* Aquila. *Id.*

† Sätellītium, ii, n. *Tél-ſztraſa, dvorni ſztraſani, varaſka ali gradzka ſztraſa, kupchina junakov za kojega poglavara obrambu.* e. Leib-Garde, Leib-Wacht. *Udvari had, ſereg darabant.*

Sätiābilis, *com.* le, n. *Zaſzitlyiv, zadovolyiv, naſzitiv.* Erſättlich, vergnüglich. *Elégíthető.* V. *Explebilis.*

Sätiās, ātis, f. *per Syncop.* Liv. *Szitoſzt, ſzitócha, zadovolynoſzt, náješzt.* e. Sattſamkeit, Sättigung, Genüge, r. Überdruſs. *Megelégedés, Megúnás, Elégség.*

Sätiātē, *Adv.* Vitruv. *Doſzitoſzti.* Zur Genüge. *Elégendőt.* V. *Affatim.*

Sätiēs, ēi, f. *Silius.* &

Sätiĕtas, atis, f. Cic. V. *Satias.* Item V. *Faſtidium.*

Sätīn? *pro* ſatisne? Terent. *Jeli doſzta? doſzta-li?* Iſt es genug? *Elég-é?*

Sätio, as, are, avi, atum, [Act.] Cic. *Szíttim, zadovolyujem, zadovolyſzam.* Sättige, erſättige, vergnüge. *Megelégítem, Bétöltöm.* Hinc *Transl.* Legendo ſatiari non poſſum. *Id.* 3. *Fin.*

Sätio, ōnis, f. Cic. V. *Semen, ſementis, ſeminatio, plantatio.*

Sätiŏr, ōris, *com.* Gomp. *à ſatis pro* melior. *Bolji, Bolſſi.* Beſſer. *Jobb.* Erit hæc optima, & operi ſatior. *Plin.*

Sätis, *Nom. Indecl.* V. *ſufficiens, ſat.* Satis exemplorum alienæ clades præbent. *Liv.* Quantum ad id ſatis ſit, &c. *Cic.* Comp. *ſatior,* & *ſatius* V. ſuis locis.

Sätis, *Adv.* V. *Sat, Affatim, Abundè.* Satis ſuperque habeo, quod mihi dederis. *Cic.* Satis bene, *pro* mediocriter. *Id.*

Sätis acceptio, ōnis, f. *Pompon. JCt.* Eſt ſtipulatio accepto fidejuſſore firmata. *Poruka prijemanye.* e. Annehmung eines Bürgs. *Kezeſség bévevése.*

Satis accĭpio, is, ĕre, ēpi, eptum, (Act.) *Zadovolynu ſzegurnoſzt naporuke priemlyem, od duſnika poruka jemlyem.* Genugſame Verſicherung durch angenommenen Bürgen erhalte. *Erős kéges bizonyſágnak okáért kezeſt veſzek.* Ab aliquo ſatisaccipere. *h. e.* De alicujus pactione, ſtipulatione, vel promiſſione, accepto fidejuſſore, ſibi cavere: A debitore fidejuſſorem accipere. *Cic.*

Sätisdätio, onis, f. Cic. *Poruków zaſze davanye. poruchtvo, zadovolyenye, ſzegurnoſzti davanye.* e. Verſchaffung, *oder* Stellung eines Bürgen, gegebene Verſicherung, e. Bürgſchafft. *Magáért kezes-adás, kezeſség vallás.* Item V. *Fidejuſſio.*

Sätisdător, ōris, m. Sidon. *Poruka zaſze davavecz.* Der einen Bürgen für ſich ſtellet. *Magáért kezes-adó.* Item V. *Fidejuſſor.*

Satisdătum, i, n. Cic. V. *Satisdatio.*

Sätisdo, as, āre, dĕdi, dătum, (Act.) Cic. *Poruka zaſze dájem, ſzegurnoſzt dájem, zadoſzta dájem.* Einen Bürgen ſtelle, ſetze, verſichere, die Verſicherung gebe, genug gebe. *Kezeſt vetek, eleget adok.* Item V. *Fidejubeo.*

Sätisexĭgo, is, ĕre, ēxēgi, ēxactum, (Act.) Paul. JCt. *Poruka potrebujem od duſnika.* Einen Bürgen von dem Schuldner begehre. *Az adóstúl kezeſt kivánok.*

Satisfăcio, is, ĕre, ēci, actum, (Act.) Cic. *Zadoſzta chinim, zadovolyujem, zadovolyſchinu dájem.* Genug thu, vergnüge. *Eléget tészek Megelégítem.*

Satisfactio, onis, f. Gic. *Zadoſzta-chinyenye, zadovolyenye, zadovolyſchina.* e. Genugthuung, Vergnügung. *Elég-tétel, Megelégtés.* Item V. *Purgatio N.* 2.

Sätiŭs, *Adv.* & *Nom. Comp.* Gic. V. *Melius.*

Sätīvus, a, um, Plin. *Szetven, ſzetvi prikladen.* Was geſäet vvird, zum Säen tauglich. *Vetett, ültetett.* Item V. *Plantarius.*

Sător, ōris, m. Gic. V. *Seminator, Plantator.* 2. V. *Creator.* ita *Cic. ex Poëta.* Item V. *Auctor N.* 1. Turbarum ſator. *Liv.*

Sätōrius, & Sätārius, a, um, Golum. *Szetvinski,*

Digitized by Google

ſzetvi ſzhiſſajuchi. Was zum Säen gehöret. *Vetéshez való.*

* Sătrăpă, & Sătrăpēs, æ, m. Terent. *Veliki chaſztnik. Ladavecz nad kojum ſztranum kralyeſztva.* r. Land-Pfleger, Land Vogt. *Darab tartománynak gondviſelőie, tiſztartója.* V. *Præfectus, Prætor.* 2. Perperam accipitur pro *lictore, apparitore.*

* Sătrăpēa, æ, f. *Curt.* &

* Sătrăpīa, æ, f. Plin. V. *Præfectura, Regio N.* r.

* Sătraps, ăpis, *vel, idque veriùs* Sătrăpes, is, m. *Nep.* V. *Satrapa.*

Sătu'lo, as, avi, atum, (Act.) Varr. V. *Satio.*

Sătullus, a, um, Varr. *Naſzit, Priſzit.* Etvvas geſättiget. *Megelégíttetett valamennyire.*

Sătum, i, n. (*pluralis uſitatior* sătă, ōrum, n.) Quintil. *Meſzto poſzejano, ſzetva.* Ein beſäet Ort, e. Saat. *Bévetett hely, vetés, mezei vetéſek.*

Sătŭr, ŭra, um, Gic. *Szit, zadovolyen, zadovolyno nahranyen.* Satt, geſättiget, mit Speiſe geſüllet. *Megelégedett, Elégíttetett.*

Sătŭra, æ, f. Feſt. *Zdela oſzakojachkoga ſzáda puna.* Eine Schüſſel mit allerley Früchten angefüllet. *Gyümöltſel teli tál.* 2. eſt Lex ex pluribus aliis legibus facta.

Sătŭrio, ōnis, m. Plaut. *Dobro-ſzit chlovek.* Ein Geſättigter. *Jól lakott ember.*

Sătŭrĭtas, atis, f. Gic. V. *Satietas, Abundantia.*

Sāturnālĭa, ōrum, *vel* ĭum, n. *Cic.* Feſta erant Saturno ſacra, plena lætitiæ, epularum & comeſſationum. Iis durantibus munera ultro, citróque mitti, ac remitti ſolebant. *Hinc* Non ſemper erunt ſaturnalia: *Prov. Senecæ: h. e.* Non ſemper proſperis rebus uti licebit. *Nè ſzvetek oſzaki petek:* ali *Nebu' oſzaki dan Boſich* ali *vuzem.* Es iſt nicht alle Tag Sonntag. *Nem minden nap karátſan napja. Nem mindenkor pap ſajtja.*

Sāturnĭa, æ, f. Ovid, V. *Juno.* 2. V. *Latium, Italia.* Virg.

Sāturnus, i, m. *Cic.* Rex Cretenſium, in Italiam profugus, urbem condidit Saturniam, leges rectè vivendi, & agriculturam Italos docuit, à Poëtis inter Deos relatus. 2. *Saturnus* eſt unus è ſeptem planetis, plurimùm à terra diſtans: triginta ferè annis curſum ſuum conficit.

Sătŭro, as, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Satio.*

Sătus, ûs, m. Gic. V. *ſatio, onis.* Item V, *Generatio.*

* Sătŭră, æ, f. (*Nonnullis* ſatira, *vel* ſatura) *Horat.* Carmen variarum rerum copiâ refertum, & ad carpenda aliorum vitia inventum. Item V. *Cavillatio, Mordacitas* &c.

Sătўrĭcus, a, um, Plin. *Ad ſatyros ſpectans.* Item V. *Sarcaſticus, Mordax N.* r. & 2. &c. Et ſic de reliquis derivatis.

* Sătўrus, i, m. Cic. *Divji chlovek, na chetrih kozjim ſzpodobnih nogah.* s. Wald-Männlein, *oder* Wald-Geſpenſt, mit Geiſs-Füſſen und etvvas Menſchlicher-Geſtalt. *Ketrke-lábú erdei vadember.*

Sauciātio, onis, f. Cic. V. *Vulneratio.*

Sāucio, as, avi, atum, [Act.] Cic V. *Vulnero, Lædo N.* r. Transl. V. *Lædo N.* 2. *Moleſto.*

Sāucius, a, um, Cic. *Ranyen. Vrazen.* Vervvundet, verletzt. *Sebes, Megſebbetett.*

Sāvĭa, æ, f. Geogr. V. in *Illyricum.*

* Sāura, æ, f. *Plin.* genus lacertæ. *Martinchecz.* e. Eidex. *Fekete gyík.*

Sāvus, i, m. Claud. *Száva.* e. Sau, ein Illyriſcher-Fluſs. *Száva folyó-víz.* Maximus Illyrici hodierni fluvius, ad Belgradum in Danubium influit.

Sāxātĭlis, *com.* le, n. Varr. *Med kaményem prebivajuchi, okolo kaménya ſivuchi, kamenita meſzta lyubechi.* Zvviſchen Steinen vvohnend, in Steinen lebend. *Kövesi helyen lakó, kövei hely ſzerető.* V. *Petrenſis.* Piſces herbæ, aves, piſcatus ſaxatiles *Colum.*

Saxētānus, a, um, Martial. V. *Saxeus N.* r. *Saxatilis.*

Sāxētum, i, n. Gic. *Kamenito*, ali *puno kamenya meſzto, kamenyicza.* Steinigter Ort. *Kövesi hely, köſziklás hely.*

Sāxĕus, a, um, Lucan. V. *Lapideus N.* r. *Petreus.* 2. Transl. V. *Durus.* Plin.

Saxĭfĕr, a, um, Valer. Flac. *Kameno-noſz,* Stein-tragend. *Kövé-bordozó.*

Saxĭfĭcus, a, um, Ovid. *Kamenom chinechi, na kamen obrachajuchi.* Der etvvas in Stein vervvandelt. *Követ változtató.*

Saxĭfrăga, æ, f. *vel* ſaxifragum, i, n. Plin. *Tráva, koja kaménye tere, y puczati chini.* r. Steinbrech, ein Kraut. *Kő-rontó fü.* Officinæ etiam *Saxifragiam* appellant.

Sāxĭfrăgus, a, um, Gic. *Kameno-ter.* Steinzerbrechend. *Kő-rontó.*

Saxĭgĕnus, a, um, Prudent. *Med kaményem,* ali *vu petchinah rodyen.* Das in Steinen, *oder* Steinfelſen gebohren. *Köſziklát-kőzött ſzületett.*

Sāxĭtas, & Saxōsĭtas, atis, f. *Cæl. Aurel.* V, *Lapidoſitas, Duritas.*

Saxo, ōnis, m. Claud. *Szaſſian.* Ein Sachs. *Szász.*

Saxŏnĭa, æ, f. Geogr. *Velika nemſka derſava, ſzaſſianzka zemlya.* s. Sachſen-Land. *Szászország.*

Saxōſus, a, um, Colum. V, *Petroſus, Lapidoſus.*

Saxŭlum,

Digitized by Google

Saxŭlum, i, n. *Dim.* Cic. Parvum Saxum.

Saxum, i, n. Cic. *Veliki tverdi kamen.* Ein groſſer harter Stein. *Nagy és kemény kő.* Item V. *Petra.* Et generatim V. *Lapis.*

Scăbellum, i, n. Cic. *Klupchicza, Podnogicza.* s. Bäncklein, r. Schämel. *Zſámoly, Láb alatt-való ſzék.*

Scăber, ăbra, um, Gic. *Oſter, negladek, bergav, ſzrablyiv, kraſztav.* Schäbigt, räudigt, rauh, krätzigt. *Dombos, Tſopertos.* 2. Transl. V. *Incultus, Inelegans, Ingratus, Inſuavis.* Macrob.

Scăbĭdus, a, um, *Marcel. Emp.* V. *Scabioſus.*

Scăbiēs, ēi, f. Cic. *Szrab, Negladkozt.* e. Krätze, Raude, Schäbigkeit. *Rüb.*

Scăbīle, is, n. (*alii leg.* Scăbillum.) Gato. V. *Scabellum.*

Scăbiōſa, æ, f. Medic. *Szrablyiuka trava.* s. Scabioſen, Grind Kraut, Apoſtem-Kraut. *Rüb ellen-való fü.*

Scăbiōſus, a, um, Colum. *Szrablyiv, kraſztav.* Krätzig, Räudig. *Rübes ſenyvedeges.* Item V. *Scaber, Aſper.* Pers.

Scăbĭtūdo, ĭnis, f. Petron. V. *Scabies, Pruritus.*

Scăbo, is, ĕre, ſcābi, (Act.) Plin. *Szrab chejſem, draplyem.* Kratze, Jucke. *Rübelődöm, vakaródom, vakarom.* V. *Frico N.* 1.

Scăbrātus, a, um, Colum. *Odraplyen, Raztergan, Popúczan.* Gekratzet, zerriben. *Felvakaródott, Megbaſadozott, Megrepedezett.*

Scăbreo, es, ēre, (Neu.) Turneb. ex Non. *Szrablyiv, kraſztav, oſter jeſzem.* Ich bin krätzig, räudig, rauh. *Rüber, dombos, tſopertos vagyok.* Alii aliter leg.

Scăbrĭtia, æ, f. &c.

Scăbrĭtiēs, ēi, f. Plin. V. *Aſperitas N.* 1. *Inaqualitas.* Item V. *Scabies.* Colum.

Scăbro, ōnis, m. Ovid. *Szrablyivecz, neſznaſen chlovek.* Ein krätziger, unſauberer Menſch. *Rübes.* vagy *Koſzos ember.*

Scăbrōſus, a, um, Plin. V. *Scaber.*

Scăbrum, i, n. Plin. V. *Scabrities.*

* Scæva, æ, m. Ulp. *Levák.* Der lincks iſt. *Balog kezű.* Hinc *Mucius* dictus *Scævŏla.*

* Scæva, æ, f. Varr. *Siniſtrum augurium.*

* Scævus, a um, Varr. V. *Siniſter, Infelix.*

Scāla, æ, f. Cic. *Sztupalka, Sztupalnicza, liſztva,* peregr. *Lojtra.* Eine Laiter. *Lajtorja.* Item V. *Gradus N.* 2. & tunc adhibetur in *plur.* ſcalæ, ārum.

Scālāris, *com.* re, n. Vitruv. *Sztupinzki, Liſztveni.* Zur Laiter, *oder* Stiegen gehörig, der Laiter gleich. *Lajtorjához-való, Lajtorja-formájú.*

* Scalmus, i, m. Cic. *Latinè* Paxillus. *Szoba,* ali *Debeli veſzlarzki klin za privezanye veſzla.* r. Ruder-Nagel, s. Schiff-Brett. *Evezőt gúsragaſztója.*

Scalpellum, i, n. *Cic.* Scalpellus, i, m. *Dim.* Celſ. Parvum ſcalprum. *Rezalce, ſzlezcze za izrezavanye &c.* V. *Cultellus.* Item V. *Phlebotomum, ſcalprum librarium.*

Scalper, pri, m. Celſ. V. *Scalprum.*

Scalpo, is, ĕre, pſi, ptum, (Act.) Cic. V. *Sculpo, Incido, Exſculpo, Excavo, Excido.* 2. V. *Scabo.* Caput digitō ſcalpunt. *Juven.*

Scalprātus, a, um, *Colum.* Ad ſimilitudinem ſcalpri factus.

Scalprum, i, n. Horat. *Zrezalo, Rezàch, Dlěto, Dúbka, Noſza dubenye,* ali *zrezavanye.* s. Schröt-Eiſen, Grab-Eiſen, r. Grab-Stichel, Meiſſel, s. Schab-Meſſer. *Metélő, Vakartſálo, Fſztergáros vas.* Scalprum chirurgicum. *Celſ.* V. *Phlebotomum.* Scalprum librarium, *Synon.* ſcapellum. Sueton. *Perorezàch, Pero-rezni Nos,* ali *Noſecz.* s. Feder-Meſſer, *oder* Feder-Meſſerlein. *Penna tſinálo kés,* vagy *téſetske.* Sic dicitur *ſcalprum ſutorium, fabrile, ruſticum.* Colum.

Scalptor, oris, m. Plin. V. *Sculptor, Fricator.*

Scalptūra, æ, f. Plin. V. *Sculptura, Fricatura.*

Scalptūrātus, a, um, Plin. V. *Vermiculatus N.* 2.

Scalptūrīgo, *rectiùs* Scalpūrīgo, ĭnis, f. Solin. *Szerbeſchicza od cheſzanya, vuganye ſzerblyivozti.* Das Jucken vom Kratzen. *Viſzketék, vakará ból való megtetzés.*

Scalptŭrio, is, īre. *Plaut.* Scalpūrio, is, īre, (Act. Medit.) Non. *Rad chejſem, draplyem, dúbem, raskápam.* Gern kratze, ſcharre. *Vakartſálom, vájagatom.* Terram unguibus ſcalpturire. *Plaut.*

Scambōſus, a. um, Veget. &c.

Scambus, a. um, Sveton. V. *Compernis, Loripes, Valgus.*

Scămellum. &c. Scamnellum, i, n. *Apul.* Scamnŭlum, i, n. Diomed. *Klupchicza.* s. Bäncklein. *Padatska.*

Scamnum, i, n. Varro. *Klup.* e. Banck. *Pad.* V. *Sedile N.* 1. 2. V. *Porca N.* 1. Cic.

Scandă ĭzo, as. avi, atum. [Act.] Tertull. *Na zlo vlěchem, zlu priliku* ali *peldu dajem, Hman uzgled dajem. zmutyujem* Inf. *zmutiti.* ärgere, ärgernuſs gebe. *Botránkoztatom.*

Scandă lōſus, a. um, Eccl. *Zlo izgledni, zmutnyu davajuchi, na zlo napelyavajuchi.* ärgerlich. *Botránkozáſt adó, Botránkoztató.*

Scandălum, i n. (*græcè idem eſt ac* offendiculum) Tertull. *Zmutnya, zla priliha* ali *pelda, Hman ugled.* e. Aergernuſs. *Botránkozás, Botránkoztatás.*

Digitized by Google

Scandĭa, æ, f. Plin. &

Scandĭnāvĭa, æ, f. *Geogr.* Maximâ in Oceano ſeptentrionali partim inſula, partim peninſula, Daniam, Sueciam, Gotiam & Norvegiam complectens. V. plura in *Illyricum.*

* Scandix, ĭcis, f. Plin. *Cheßlyika, Cheßlyigovina.* s. Nadel-Kraut. *Erdei baraſzt káposzta.*

Scando, is, ĕre, ſcandi, ſum, [Act.) *Gore ſztupujem, na viſzoko idem, lezimo, plazim.* Steige, hinaufgehe. *Hágok, Felbágok.* V. *Aſcendo.* Malos ſcandere. *Cic.*

Scandŭla, æ, f. (*Nonnulli leg.* ſcindŭla.) Colum. *Krovna deſzchicza; Tenyka krovnicza, kalanicza, plochicza.* peregr. *Sindol, sindil.* r. Dach-Schindel *Sendely.*

Scandŭlāris, *com.* re, n. Apul. *Krovno-deſzchichni.* Zum Dach-Schindeln gehörig. *Sendelybez való.*

Scandŭlārius, ii, m. JCt. *Krovneh deſzchicz delavecz,* peregr. *Sindlyar.* r. Schindelmacher. *Sendely tſináló.*

Scansĭlis, *com.* le, n. Plin. *Poſztuplyiv, na kaj je mochi iziti.* Leicht zu ſteigen. *Felbágható, mellyre konnyŭ felbágni.*

Scanſio, onis, f. Vitruv. V. *Aſcenſio.*

Scansōrius, a, um, Vitr. *Za gore idenye haſznovit, zaſztuplyenyu ſzlijſajuchi.* Zum Steigen dienlich. *Felbágásboz való.*

* Scăpha, æ, f. Cic. V. *Acatium, Cymba, Lembus, Linter N.* 1.

* Scăphĭum, ii, n. Cic. *Cheber, Vedricza,* peregr. *Skaf.* r. Boding, e. Mulder, s. Schaff. *Tſeber, Déſa.* 2. ponitur pro *Matula, &c.*

* Scăphŭla, æ, f. Veget. V. *Lembulus.*

Scăpŭla, æ, f. Varr. *Lopaticza, Plécbna koſztchicza.* s. Schulter-Blat. *Váll lapotzka.*

Scăpŭlāris, *com.* re, n. *Lopatichni, Plécbni.* Zum Schulter-Blat, *oder* zum Schultern gehörig. *Váll lapotzkai.* Hinc *veſtis ſcapularis,* &

Scăpŭlāre, is, n. *vel* ſcapulārĭum, ii, n. Eccl. *Oplecbek.* s. Schulter-Kleyd. *Vállra-való köntös.* Item *Fraterzka Plécho kerpa,* peregr. *Skapulár.* s. Scapulier, ein Theil eines Mönch-Kleyds. *Baráti rubánok felsŏ réſze, skapular.*

Scāpus, i, m. Colum. Plin. &c. V. *Culmus, Caudex, Petiolus N.* 2. Hinc *ſcapus uva.* Varr. *Grozdovo derſalcze.* Der Stiel *oder* Kamm an den Trauben. *Szŏlŏ Szára.* Item V. *Racemus N.* 1. 2. Transl. ad alia: *Vreteno* iliti *ſzredina ſztúpa.* Das mittelſte einer Saul. *Oſzlop derék.* Item V. *Cochlea N.* 2. *Jugum N.* 4. *Liciatorium.* Item V. *Jugum ultimo loco,* Item *Drŷvo debße, na kojemſze vráta vertè. &c.* Ita *Vitruv.* Chartæ ſcapus. *Kniga,* iliti *konecz papéra.* Ein Buch Papier. *Kontz papiros.* Plin.

Scărăbēus, (*Nonnullis placet* ſcarabæus) ēi, m. *Radicem habet gracam.* Plin. *Govnovaly, gundovaj, téber zaderſavajuchiſze vu konyſzkom ſzmrádu.* r. Käfer, Miſt-Käfer. *Szarvas bogár, ſzar hajtó bogar.* Plura ſunt ſcarabeorum genera.

Scărĭfĭcātio, onis, f. Colum. *Kervavenye, kúpicz poſztavlyanye.* Das Schrepffen. *Megkŏppŏlyŏzés.*

Scărĭfĭcātor, ōris, m. *Kúpicz poſztavlyavecz,* ali *puſztyavecz: kervár.* r. Schrepffer. *Kŏppŏlyŏzŏ.*

Scărĭfĭco, as, avi, atum, [Act.] Plin. *Kervárim, kupicze poſztavlyam.* Schrepffe. *Megkŏppŏlyŏzŏm.*

Scătĕbra, æ. f. Plin. V. *Scaturigo.*

Scăteo, es, ēre, ui, (Neu.) V. *Scaturio, Effluo.* Fontes ſcatent. *Cic.* 2. Transl. *Vervrim, Punſzem &c.* V. *Abundo.* Terra vermibus ſcatet. *Colum.* Pontus beluis ſcatet. *Horat.*

Scăto, is, ere, ui, (Neu.) V. *ſcateo.* Terra ferarum ſcatit. *Lucret.*

Scătūrex, ĭcis, *Alii leg.* Scătūrix, ĭgis, f. Varr. V. *Scaturigo.*

Scătūrīgĭnōſus, a, um, Colum. *Pun zviraliſcb, Jako mochvaren.* Voll Brunnen-Quellen, quelligt, ſumpffigt. *Forráſos.*

Scătūrīgo, ĭnis, f. Colum. *Zviraliſche, zviranyek.* r. Urſprung, e. Brunnquell. *Forrás.*

Scătūrio, is, īre, īvi, ītum, [Neu.] Cic. *Zviram.* Herfür quelle, aufvvalle, entſpringe. *Kibuzgok, Forrok.* Synon. *Erumpo, Emano, Effluo.*

* Scāurus, a, um, Horat. *Veliku y van ſztojechu kŏſzt na gleſnyu imajuchi, gleſnyakoſztyak.* Dem die groſſen Knorren an den Füſſen hervor gehen. *Bŏtykŏs-lábú, nagy bokájú.*

Scĕlĕrātè, *Adv.* Cic. V. *Flagitioſè, Impiè, Nefariè.*

Scĕlĕrātus, a, um, Cic. *Kruto-grésſen.* Sehr Laſterhafft. *Hires lator.* V. *Flagitioſus, Impius, Nefarius.*

Scĕlĕro, as, avi, atum, [Act.] Virg. *Z-grebotum ſzmradim, gnyuſzim, odurnogerdim.* Schändlich beſchimpffe, mit Schand und Sünd beflecke. *Latrúl meg-ferteztetem.* Synon. *ſcelere polluo, Coinquino, Fœdo, Maculo.*

Scĕlĕrōſus, a, um, Terent. V. *Sceleratus.*

Scĕlestè, *Adv.* Cic. V. *Sceleratè.*

Scĕlestus,

Digitized by Google

Scĕlestus, a, um, Cic. V. *Sceleratus*.

Scĕlŭs, ĕris, n. Cic. *Velika y merzka grehota* Grobes Laster. *Latorſág, Szemtelen gonoſzſág*. V. *Impietas, Improbitas, Malefactum, Neſas N. 1. Flagitium N. 1. 2.* Metonymicè *pro ſcelerato homine*. Ubi ille ſcelus eſt, qui me perdidit? *Terent.*

* Scēna, æ, f. Vitruv. *Propriè Latinè idem eſt, ac* Umbraculum, Papilio N. 2. Tabernaculum, Camera ex arborum conjunctarum ramis ac frondibus conſtans. *Prizor, Sztrankaizjedneg druge ſztrani zkazaliſcha, gdeſze opchinzkiigraſſi zkrivaju*, peregr. *Szcena* e. Scen. *Tzéna*, Item V. *Theatrum*. ita *Cic.* In ſcenam produci: *pro* prodire ad Theatrum agendi gratiâ. *Plin. 2.* Transl. Servire ſcenæ: *pro* ſervire tempori, ſeu rebus præſentibus ſe accommodare. *Cic.* In ſcena eſſe: *pro* promulgatum, & paſſim notum eſſe. *Id.* Totius rei ſcena hæc eſt: *pro* in hoc rei totius cardo vertitur. *Id.* Aliquid ſcenâ minore agere: *b. e.* minore apparatu, & oſtentatione. *Sueton.*

Scēnālis, *com.* le, n. *Lucr.* Scēnārĭus, a, um, *Ammian.* Scēnātĭcus, a, um, & Scēnātĭlis, *com.* le, n. *Varr.* V. *Scenicus.*

Scēnĭcè, *Adv.* Quintil. *Po igro-chinzki, na náchin igraſſev*, vulgo *Po komedianzki* ali *komediachki*. Auf Comödianten Manier. *Komédiás-képen.*

Scēnĭcus, a, um, Cic. *Prizorni, Igro-chinzki*, peregr. *Komediaski*. Zum Comödianten oder zur Comödien gehörig. *Komédiáboz-való.*

Scenĭcus, i, m. Cic. V. *Comicus, Hiſtrio, Umbraticus.*

Sceptrĭfer, ĕra, um, Ovid. *Bato-noſz, ki kralyevzki bat noſzi.* Scepter tragend. *Királyi pálczát bordzó.*

Sceptrĭger, ĕra, um. Silius. *idem.*

* Sceptrum, i, n. (ſignum regni, & regiæ poteſtatis) Cic. *Kralyevzki Bat, Kralyevzka Sibika.* 1. Scepter, Königlicher Stab. *Királyi pálcza.* 2. Metonymicè ponitur *pro* Regno, Imperio. *Senec.*

* Sceptŭchus, i, m, *Latinè* Sceptrum tenens, Rex. *Tacit.*

* Schĕda, æ, f. Cic. *Liſztek, Czedula.* s. Blat Papier, ein Zettul. *Tzédula, Dirik darab irás.* V. *Pagella.*

* Schĕdĭa, æ, f. Vitruv. V. *Ratio N. 1.*

* Schĕdiaſma, ătis, n. JCt. *Kratko na berzom ruchinyeno piſzmo. Priproſzta czedulicza.* Eine kurtze eylfertige Schrifft, kleiner und ſchlechter Zettul. *Hirtelen tſinált és tſekél tzédulátska.*

* Schĕdŭla, æ, f. Cic. *Czedulicza.* Kleiner Zettul. *Tzédulátska, iráſotska.*

* Schēma, ătis, n. Vitruv. V. *Figura, forma N. 6. Idea, Lineamentum N. 2.* 2. Orationis ſchema: *b. e.* figuræ, ornatus, & ſententiarum lumen. *Cic.* Apud Plaut. *Schema, a, f.*

* Schēmătiſmus, i, m. Quintil. *Po prilikah, govorénye, ov ſzpodobah na pervo davanye.* e. Gleichnuſs-Rede, Abbildung, r. Vor-riſs. *Haſonlatoság ſzerint-való ſzóllás, Leábrázolás.* Item V. *Effictio N. 1.*

* Schiſma, ătis, n. *Tertull.* V. *Sciſſura.* Transl. *Odmenutje, Nezklad, Neſzloſnoszt z-czirkvum &c.* V. *Diſſenſio, Diſcordia.* Hinc ſchiſmaticus, i, m. *Odmetnik, &c.* ita *Eccl.*

* Schœnĭcŏla, *vel* Schœnĭcŭla, æ, f. Varr. V. *Proſtibulum.*

* Schœnŏbătēs, æ, m. Juven. V. *Funambulo.* Hinc *Schœnŏbătĭcus.*

* Schŏla, æ, f. Cic. *Uchilnicza*, peregr. *Skóla.* e. Schule. *Oskola.* V. *Gymnaſium, Ludus N. 8. Literarius ludus.*

Schŏlāris, *com.* re, n. JCt. &

Schŏlaſtĭcus, a, um, Quintil. *Nauchitelzki, Skolni.* Zur Schulen gehörig. *Oskolai.*

Scholaſticus, i, m. *Subſtantivè:* Plin. V. *Gymnaſtes, Diſcipulus, Philoſophus, Rhetor. Literatus N. 1.*

* Schŏlĭum, ii, n. Cic. *Kratko razloſenye* iliti *raztolnachenye.* e. Kurtze Erklährung, deutliche Auslegung. *Rövid magyarázat.*

* Sciăgrăphĭa, *vel* Sciographia, æ, f. Vitruv. V. *Delineatio, Effictio N. 1. Figuratio N. 1.*

* Sciătĕrĭcon, Sciathericum, *vel* Sciothericum, i, n. Plin. *Szunchenicza, Szunchena vura* e. Sonnen-Uhr. *Mutatóóra, árnyékóra.*

* Sciătĭca, æ, f. V. *Iſchiades.*

Scibilis, *com.* le, n. Tertull. *Znanlyiv.* Wiſſentlich, *Tudható.*

Scienter, ius, ſĭmè, *Adv.* Cic. *Znajuch.* Wiſſentlich. *Tudván, Tudóſon.* Item V. *Prudenter. 2.* V. *Studiô.* Plin.

Scientia, æ, f. Cic. *Znanoszt, Znanye, Umitje.* e. Wiſſenſchafft. *Tudomány.*

Scientĭŏla, æ, f. Arnob. *Znanyicbe.* e. Kleine Wiſſenſchafft. *Tudománykotska.*

Sci'ĭcĕt, *Adv.* Gic. V. *Nempe N. 1. 2.* V. *Nempe N. 2. Profectò, Certè.*

* Scilla, (*perperam* Scylla,) æ, f. Plin. V. *Squilla.*

* Scillĭtēs, æ, m. *Colum.* Vinum, acetum, vel oleum ex ſcilla factum.

* Scimpŏdium, ii, n. *Gell.* Lectulus in triclinio.

Scĭn'? *pro* ſciſne? Terent. *Znaßli?* Weiſt du denn? *Tudodé? Tuddé?*

Scindo, is, ĕre, ſcĭdi, ſciſſum, [Act.] *Cic.* Synon. *Findo,*

Digitized by Google

Findo, Dividó, Frango, Lacero. 1. Gultrô ſcindo: *Réſem.* Schneide. *Metſzem, Metélem.* 2. Securi: *Székem, kálam.* Hacke, haue, ſpalte. *Vágom, Haſitom.* 3. Fortficibus: *Sztriſem. krájam.* Scheere, ſchneide. *Nyſrem, Metſzem.* 4. Sc ndere ſententiam: *pro* mutare. Dolorem ſcindere: *pro* commemorando renovare. Hactenus *Cic.* Terram ſcindere: *pro* proſcindere, arare, colere. *Virg.*

Scindŭla, æ, f. V. *Scandula.*

* Scīnītes, & Cīnīphes, is, f. Alcim. V. *Culex.*

Scintilla æ, f Cic. *Izkra.* s. Fünckelein. *Szikra.*

Scintillātio, onis, f. Plin. *Izkrenye, kréſzenye, Izkro-zkakanye.* Das Zvvitzern, *oder* Funckeln, e. Funckelung. *Szikrázás.* Transl. V. *Micamen.*

Scintillo, as, avi, atum, (Neu.) Plin. *Izkrimſze, izkre puſztyam. kréſzimſze.* Funckele *Szikrázom.* Transl. ad alia V. *Coruſco, Mico N.* 1. *Splendeo.* Plaut.

Scintillŭla, æ, f. Gic. *Izkricza.* s. Fünckelein. *Szikrátska.*

Scio, is, īre, īvi, ītum, (Act.) Cic. *Synon.* Scientiam habeo, non ignoro, non ſum neſcius, ſcientiam meam *vel* me non fugit &c. *Znam, Umiem, Umim.* Wiſſe. *Tudom.*

Sciŏlus, i, m. Arnob. *Vnogo rècsib, malo znánya imajuchi cslovek, na pòl vuchen.* Ein halb Gelehrter. *Tudótska, Tudóſotska.*

* Scīpio, ōnis, m. Liv. V. *Baculus.*

Scirpĕa, *vel* ſirpea, æ, f. Varr. *Iz ſzitine* ali *rogoza koſz, zpletenka.* Aus Semſen, *oder* Binſen gemachte Flechte, Horde, r. Korb-Wagen. *Füzből* vagy *kákából tſinált kas, gyékény kas.*

Scirpĕus, a, um, Plaut. *Szitinzki, ſzitji,* ali *rogozni: Iz ſzitine* ali *rogoza.* Aus Semſen *oder* Binſen gemacht. *Gyékényből* vagy *kákából-való.*

Scirpĭcŭla, æ, f. Varr. *Vinyak za obrezavanye ſzitja, rogoza ali terſzja.* s. Meſſer zum Semſen und Binſen abſchneiden, &c. V. *Falcula N.* 2. 2. V. *Scirpiculum.* ita *Plaut.*

Scirpĭcŭlum, i, n. Colum. *Rogoſàr.* s. Binſen-Körblein. *Szatyor.* V. *Calathus, Caniſtrum, Corbis, Fiſcella N.* 1. & 2.

Scirpĭcŭlus, i, m. Varr. *Maloſzitje ſzitinicza, mali rogoz.* Kleine Semſen, *oder* Binſen. *Gyékényetske. kákátska.*

Scirpo, *rectius* ſirpo. V. *Sirpo.*

Scirpus, *vel* Sirpus, (idem obſerva in *Derivatis*) i, m. Plin. *Szitina, ſzit, ſzitje.* e. Semſen, glatte Bintz. *Gyékény-fu.* Scirpus major. V. *Juncus.* Enodis eſt ſcirpus: Hinc *Plaut.* Nodum in ſcirpo quærere V. in *Nodus.* Nonnulli etiam leg. *Scyrpus.*

Sciſcĭtātio, ōnis, f. Petron. V. *Interrogatio, Perveſtigatio.*

Sciſcĭtātor, oris, M. Martial. V. *Inquiſitor, Percontator.*

Sciſcĭtor, āris, ātus ſum. (Dep.) Cic. V. *Percontor, Quæro.*

Sciſco, is, ĕre, ſcīvi, ſcītum (Act.) Plaut. V. *Scio, Intelligo, Conor ſcire.* 2. V. *Sancio N.* 1. Plancus legem ſcivit: *pro* ſanxit. ſuffragia ſciſcere: *pro* ferre. *Cic.*

Sciſſĭlis, *com.* le, n. Cels. *Rezlyiv.* Das ſich ſchneiden läſt. *Elmetſzhetô.* Item V. *Fiſſilis.*

Sciſſim, *Adv.* Prudent. *Réſuch, Kálojuch.* Schneidender, *oder* geſpaltner Weiſe. *Metſzve, Metélve. Haſadon.*

Sciſſio, onis, f. Macrob. *Rézanye.* Das Schneiden. *Metélés, Metſzés.* V. *Fiſſura, Diviſio.*

Sciſſor, oris, m. Petron. *Rezàch, Rézavecz.* r. Schneider. *Metélô, Elbaſtó.* Item V. *Carptor N.* 2.

Sciſſūra, æ, f. Plin. V. *Rima, Fiſſura, Sciſſio.*

Sciſſus, ûs, m. Varr. V. *Sciſſio.*

Scītē, *Adv.* Cic. V. *Argutè, Eruditè, Pulchrè N.* 1. *Bene N* 1. *Aptè, Appoſitè, Affabrè.* Scitiùs, ſcitiſſimè. *Gell.*

Scītor, aris, ātus ſum, (Dep.) Ovid. V. *Sciſcitor.* Hinc *ſcitātio,* & *ſcitātor.*

Scītŭlus, a, um, Plaut. *Aliquantùm ſcitus, Eruditulus, Pulchellus.*

Scītum, i, n. *à ſciſco.* Cic. V. *Sanctio, Placitum, Mandatum. Dogma.*

Scītus, a, um, Cic. V. *Gnarus, Argutus, Prudens.* 2. V. *Pulcher N.* 1. Pamphilo natus eſt puer ſcitus. *Terent.* 3. V. *Opportunus N.* 1. & 2. Hæc nox ſcita eſt exercendo ſcorto. *Plaut.* Scitior, ſcitiſſimus. *Plaut.*

* Sciūrus, i, m. Plin. *Vevericza.* s. Eichhörlein, Eichkätzl. *Evet, Mókus.*

Sclus, a, um, Non. V. *Peritus.*

Sclāvŏnia, æ, f. Geogr. V. *Slavonia.*

† Sclōpētārius, ii, m. *Puskar.* r. Bücksmacher, Bücksmeiſter. *Puskás.*

Sclōpus, i, m. V. *Stloppus.*

Scŏbīna, æ, f. Varr. V. *Lima N.* 1.

Scŏbis, is, f. *vel* m. Colum. &

Scobs, ſcŏbis, f. *vel* m. Priſcian. *Prah od pilenya, vertanya.* &c. r. Feyl-Staub. *Reſzelô utánn bullott por.* V. *Ramentum, Limatura.*

* Scŏlōpax, ăcis, (*ſubaud.* avis) f. V. *Ficedula N.* 2. 2. V. *Sturio.*

* Scombrus, *vel* ſcomber, bri, m. Plin. *Lokarda, morzkariba.* Gevviſſe Art von Meer-Fiſchen. *Kénkô ſzínù tengeri hal, ſhombri.*

* Scōmma,

Digitized by Google

*Scōmma, ătis, n. Macrob. V. *Sanna.*

Scōpæ, arum, f. *plur.* Plaut. *Metla.* r. Beſem. *Seprű.* Hinc *Transl.* Diſſolvere ſcopas: *pro* Rem prorſùs inutilem facere. *Cic.* Scopæ ſolutæ: *b. e.* Res nullius momenti, *vel* Homines nihili, & nullius prorſùs conſilii. *Id.* Sing. *Scopa* non legitur apud Auctores.

Scōpārĭus, ii, m. Ulp. V. *Converritor, Mediaſtinus.*

Scŏpĭo, (*Alii leg.* Scipio,) ōnis, m. *Colum.* &

Scŏpĭum, ii, n. Cato. V. *Scopus N. 2.*

† Scōpo, as, avi, atum, (Act.) V. *Verro, Everro N. 1.*

Scŏpŭla, æ, f. Colum. *Metlicza.* e. Kehr-Bürſte. *Seprűtske.* V. *Excutium, Everriculum N. 2.*

Scŏpŭlōſus, a, um, Plin. *Vodo-pechinaſzt, ſpilyazt.* Felſicht, voll Steinklippen. *Kőſziklás.* 2. Transl. V. *Periculoſus, Difficilis N. 2.* Intelligo; quàm ſcopulosô locô verſer. *Cic.*

Scŏpŭlus, i, m. Cæſ. *Synon.* Saxum eminens. *Pechina vu vode ſztojecha, van ſterchechi kamen.* e. Klippe, Steinklippe. *Kő-ſzál, kőſzikla.* 2. Transl. V. *Periculum N. 2. Difficultas N. 1.* Alicujus rationes ad ſcopulos appellere. *Cic.*

*Scŏpus, i, m. Veget. *Námerek. &c.* V. *Meta N. 3.* Hinc Transl. V. *Deſtinatio, Intentio N. 1. Propoſitum.* ita *Cic.* 2. apud Varr. *Grozdova noſicza.* r. Weintrauben-Stengel. *Szőlő gerezd ſzáratskája.* V. *Scapus uvæ.*

Scordălus, i, m. *Senec.* V. *Impatiens, Ferox, Impudens, Temerarius.*

*Scordĭum, ii, n. & *Scordōtis, is, f. *Plin.* Herba allio ſimilis.

*Scōria, æ, f. Plin. *Izvarek, ſelézno &c. ſzmetje.* e. Schlacken, r. Metall-Schaum. *Salak, vaſnak, ónnak, és egyéb elvaſztott értznek a' ſepreje.* Synon. *Metalli retrimentum, fax, ſordes.* 2. Transl. V. *Miſeria, Paſſio.* Virg.

*Scorpĭo, ōnis, m. *Scbipavecz, chemerni kabúricz,* vulgo *Skorpion.* r. Scorpion. *Egy mérges ſtreg, Skorpió.* Item eſt genus piſcis, frutcis, herbæ, &c. ità *Plin.* 2. eſt unum è 12. ſignis Zodiaci, unam & viginti ſtellas complectens. *Horat.*

Scorpiōnĭus, a, um, Plin. *Ad ſcorpionem pertinens.*

*Scorpĭus, ii, m. Plin. V. *Scorpio.*

Scortātio, ōnis, f. V. *Fornicatio N. 2.*

Scortātor, ōris, m. Cic. V. *Fornicarius N. 2.*

Scortātus, ûs, m. Apul. V. *Scortatio, Meretricium.*

Scortĕa, æ, f. Senec. *Penula coriacea, pellicea.*

Scortĕum, ei, n. Feſt. *Koſnata vrecha, tőrba.* Lederner-Sack. *Bőr zſák.* Item V. *Pharetra.*

Scortĕus, a, um, Cels. V. *Coriaceus, Pelliceus.*

Scortillum, i, n. *Dim.* Catull. V. *Meretricula.*

Scortor, āris, ātus ſum, (Dep.) Terent. V. *Meretricor, Fornicor.*

*Scortum, i, n. Varr. V. *Corium.* 2. V. *Meretrix, Lupa N. 2.* ità *Cic.*

Scōtĭa, æ, f. Geogr. *Skoczia kralyeztve.* Das Königreich Schottland. *Skotzia országa.* Pars majoris Britanniæ, qua hæc in ſeptentrionem incurrit.

*Scōtĭa, æ, f, Vitr. *Latinè* Umbra, tenebræ.

Scōtus, i, m. Claudian. *Skocziánecz.* Ein Schottländer. *Skotziái ember.*

Screabĭlis, Plin. V. *Excreabilis.*

Screātor, ōris, m. Plaut. *Hrakavecz, Plyuvavecz.* r. Reuſperer, Koderer. *Hákogó.*

Screātus, ûs, m. Terent. V. *Excreatio.* 2. V. *Excrementum.*

Screo, as, avi, atum, (Act.) Plin. V. *Excreo.*

Scriba, æ, m. Cic. *Piſzár, Piſzecz.* r. Schreiber. *Irő-Deák.*

Scriblĭta, æ, f. Gato. *Fánnyek, Rítes.* r. Flade, Faſcheng-Krapff, gebacken Straublein. *Rétes-béles.*

Scrībo, is, ĕre, pſi, ptum, [Act.] Cic. *Piſſem.* Schreibe. *Irok.* Leges ſcribere, *pro* condere. *Id.* Hæredem ſcribere: *pro* inſtituere, ſtatuere, facere. *Martial.* Alicui nummos ſcribere: *b. e.* pro mutuis acceptis nummis creditori ſcriptô cavere, & ſe obſtringere. *Plaut.* Legionibus ſupplementum ſcribere: Milites ſcribere: *pro* conducere, &c. *Cic.* Aliquid in animo ſcribere: *pro* imprimere animo. *Terent.*

Scrīnĭum, ĭi, n. Plin. V. *Ciſta N. 1. Arca.*

Scriptĭlis, *com.* le, n. Ammian. *Piſzlyiv, Mogúchiſze piſzati.* Das ſich ſchreiben läßt. *Irható.*

Scriptĭo, ōnis, f. Cic. *Piſzanye.* e. Schreibung, das Schreiben. *Irás.*

Scriptĭto, as, avi, atum, (Act. *Freq.* à ſcripto) Cic. *Vnogokrat piſſem, zpiſzávam.* Offt ſchreibe. *Irkálok, mind egyre irok.*

Scripto, as, avi, atum, (Act. *Freq.* à ſcribo.) Horat. V. *Scriptito.*

Scriptor, ōris, m. *Knigo-piſzecz.* r. Bücher-Schreiber. *Könyv-ſzerző.* V. *Scriba, Auctor N. 2.* Legum ſcriptor: V. *Legislator,* ita *Cic.*

Scriptōrĭus, a, um. Cels. *Piſzmeni, Piſzanyu ſzlißajuchi.* Zum Schreiben gehörig. *Irásboz-való.* Cultellus ſcriptorius. V. *Scalprum librarium.*

Scriptum, i, n. Cic. *Piſmo, Piſzano.* e. Schrifft, das Geſchriebene. *Irás, megírott.*

Scriptūra, æ, f. Cic. *Piſzmo*. e. Schrifft. *írás*. V. *Scriptio*. Metonymicè V. *Scriptum*.

Scriptūrio, is, īre, (Neu. *Medit.*) Sidon. *Geſtio ſcribere, ſcriptito.*

Scriptus, ūs, m. V. *Scriptura*. Abdicare ſe ſcriptu. *Gell.* ubi alii leg. *ſcripto.*

Scrŏbĭcŭlus, i, m. *Dim.* Colum. V. *Foſſula.*

Scrŏbis, is. *Plin.* Scrobs, ſcrŏbis, *Colum.* Ex mente Priſciani eſt m. & f. V. *Foſſa.*

Scrōfa, æ, f. Varr. *Praſzicza plodna.* e. Schvveins-Mutter, Sau. *Eme diſznó, Magdiſznó.*

Scrōfīnus, a, um, Marcell. Empir. *Praſzichin, Praſzichji, Szoinyzki.* Säuiſch. *Magdiſznóboz-való.*

Scrōfīpaſcus, i, m. Plaut. V. *Subulcus.*

Scrōtum, i, n. *Cels.* Pellis teſticulos continens.

Scrūpĕda, æ, *com.* Varr. *Tesko-hodya, Tesko-hoduß, Tesko-hodußiczc.* Der oder die Übel gehen kan. *Nehezen-járó.*

Scrūpĕus, a, um, Virg. *Kamenyczhazt.* Steinicht, ſteinächtig. *Követſes.* V. *Lapidoſus.* 2. Transl. V. *Anxius.* Varro.

Scrūpōſus, a, um. Plaut. V. *Scrupeus N.* 1. 2. Transl. V. *Scaber N.* 1. Lucr.

Scrūpŭlāris, *com.* re, n. Plin. *Jeden skruplin imajuczhi.* Eines Scrupels ſchvvehr. *Egy skrupuluſni nehéz.*

Scrūpŭlātim, *Adv.* Plin. *Per ſcrupula.*

Scrūpŭlōsē, iùs, ſsimè, *Adv.* Colum. Plin. *Szumnyivo.* Gar zu Nachſinnig. *Akadályoſon. &c.* V. *Anxiè, Nimiù & Curiosè.*

Scrūpŭlōsĭtas, atis, f. Colum. V. *Curioſitas N.* 1. *Anxietas, Nimia ſolicitudo.*

Scrūpŭlōſus, a, um. *Pun kaménchheczeo. &c.* V. *Calculoſus N.* 1. *ſcrupoſus N.* 1. Tanquam è ſcrupuloſis cotibus enavigavit oratio. *Cic.* 4. *Tuſc.* c. 14. ubi alii leg. *ſcrupoſis*, alii *ſcopuloſis.* Item V. *ſcaber N.* 1. ita *Plin.* 2. Transl. *Szumnyio, Pun dvojne.* Bekümmert, zvveiffelhafftig. *Akadályos.* V. *Curioſus N.* 1. *Anxius, Dubioſus*, ita *Quintil. &c.* ſcrupuloſior: *Plin.* ſcrupuloſiſſimus. *Apul.*

Scrūpŭlum, i, n. Cic. *Synon.* Drachmæ pars tertia. *Skruplin, vága*, ali *Poteza dvanajſtz zérn*, iliti *zernaa.* r. Scrupel, ein Gevvicht, ſo zvvölff Gran vviegt. *Egy kőnting harmad réſze.*

Scrūpŭlus, i, m. Cic. *Peſzcheni kamenchecz, oſter vu obuveh kamenchecz.* Spitziges Sand-Steinlein. *Saruba erő láb sértő követske.* V. *Calculus N.* 1. *Lapillus.* 2. Transl. *Szumnya.* e. Gemüths-Irrung, oder r. Scrupel. *Akadály.* V. *ſcrupuloſitas, Dubietas, Angor, Moleſtia.* Hunc ſibi ex animo ſcrupulum evellere. *Id. pro R. Am. c.* 2.

Scrūpus, i, m. *Feſt.* V. *ſcrupulus N.* 1. 2. V. *Calculus N.* 3. ita *Cic.*

Scrūta, ōrum, n. *plur.* Horat. V. *Veteramenta.*

Scrūtārĭa, æ, f. (*ſubaud.* ars) Apul. *Terſitoſz-ſztarínum.* Gerümpel-*oder* Trödel-Kram. *ó dolgoknak vásárlása.*

Scrūtārĭus, ii, m. Lucill. *apud* Gell. *Z-ſztarínum Terſecz.* r. Trödeler, Grempler, der alte Waaren verkaufft. *ó dolgok vásárlója.*

Scrūtātio, onis, f. Senec. V. *Perſcrutatio.*

Scrūtātor, oris, m. Stat. V. *Rimator.*

Scrūtīnĭum, ii, n. Apul. V. *Scrutatio.*

Scrūtor, āris, ātus ſum, (Dep.) Cic. V. *Perquiro, Excutio N.* 4.

Sculpo, is, ĕre, pſi, ptum, (Act.) Plin. *Zrezávam.* Schnitzle. *Képet faragok, &c.* V. *Calo, ſcalpo.* E ſaxo ſculptus. *Cic.* Alii leg. *ſcalptus.*

Sculpōnĕa, æ, f. Cato. *Dreveni obud, czóklya.* r. Holtz-Schuh. *Fa-ſaru.*

Sculpōneātus, a, um, *Varro.* ſculponeis indutus,

Sculptĭlis, *com.* le, n. *Zrezlyiv, zrézan*, Geſchnitzt. *Faragott.* Opus ſculptile. *Ovid.*

Sculptor, oris, m. Plin. *Kameno-rezecz, Drivo-Dubecz, Zrezavavecz kipov*, peregr. *Piltávar. &c.* r. Bildhauer, Bildſchnitzer. *Kő metſző, Fábólkimetſző, kép-faragó.* V. *Calator.*

Sculptūra, æ, f. Plin. *Izrezavanye, Dubenye, Kameno-ali Drevo-dubczeo delo.* Das Schnitzlen, Schnitz-Werck, Bildhauer-Handvverck. *Faragás, kő vagy fametſzés. &c.* V. *Excavatio, Calatura.*

Scurra, æ, m. Cic. *Neſzramenyio ſ'alecz.* r. Unverſchamter Poſſen-Reiſſer. *Tſélſzapó, Ortzátlan tsúfoló.* V. *Sannio, Blatero.* Item V. *Joculator, Aſſentator.* Plaut.

Scurrīlis, *com.* le, n. Cic. *Neſzramno-ſ'alen, Merzko-ſzmésſen.* Lotterbühiſch, unſchamhaffte Poſſen treibend, leichtfertig. *Szemtelen, Trágár.* V. *Impudens, Dicax, Procax, Mimicus.* Item V. *Facetoſus.* ita *Valer. Max. l.* 8. *c.* 8. *n.* 2.

Scurrīlĭtas, ātis, f. *Neſzramna ſ'ala, Nedoſztojna govorlyivoszt.* e. Lotterbüberey, Leichtfertigkeit, unverſchamte Narheit. *Tſélſzapſág, Trágárság.* V. *Impudentia, Procacitas, Dicacitas.* ita *Auctor dial. de Orat. c.* 22.

Scurrīlĭter, *Adv.* Plin. V. *Procaciter, Impudenter, Mimicè.*

Scurror, āris, āri, (Dep.) Horat. *Neſzramne ſ'ale zpravlyam, nedoſztojnoſze ſ'alim.*

Poſſen

Digitized by Google

Poſſen reiſſe. *Tzelet tſapok.* Item V. *Nugor, Facetior, Aſſentor.*

Scurrŭla, æ, m. *Dim.* Apul. *Parous*, vel *vilŭ ſcurra.*

Scūtāle, is, n. Liv. *Kóſa na dnu preche, kóſa na ſchitu* ali *za ſchit.* s. Schling-Leder, Schild-Leder. *A' paritja bŏre, mellybe a' bajitandŏ kŏvet téſzik: Paiſzſzija.*

Scūtārius, ii, m, Plaut. *Schitàr, kì ſchite déla.* r. Schildmacher. *Paiſz tſinálŏ gyártó.*

Scutarius, a, um, Veget. *Schitni, ſchitu ſzliſſajuchi.* Zum Schild gehörig. *Paiſzboz-való.*

Scūtātus, a, um, Cic. *Z-ſchitom zaſzterт*, ali *oboruſen*, Der ein Schild führt, mit einem Schild verſehen. *Paiſos.* V. *Parmatus.*

Scūtella, æ, f. *Dim. à* ſcutra, Cic. V. *Patella N.* 1.

†Scūtellārius, ii, m. *Zdelàr.* Der Schüſſeln macht. *Tál vagy tálotska-tſinálŏ.*

Scūtica, æ, f. Martial. *Kratki remèni bich*, peregr. *Korbàcb.* Eine kleine lederne Geiſſel, e. Peitſche, Karbatſche. *Oſtor, Korbáts.*

Scūtigĕrŭlus, a, um, Plaut. *Schito-noſza* Schild tragend. *Paiſz bordozó.* Item V. *Armifer.*

Scutra, æ, f. *Plaut.* Vaſis ænei genus. V. *Lebes, Patena, &c.*

Scŭtŭla, æ, f. *Dim. à* ſcutra. Tacit. V. *Scutella.* Item *Scŭtŭla* à ſcutum. V. *ſcutulum.* Varia & dubia eſt hujus vocis apud Authores interpretatio, uti & vocis *ſcutra.*

Scūtŭlum, i, n. Cic. *Mali ſchit, ſchitecz.* s. Schildlein. *Paiſotska.* V. *Parmula.*

Scūtum, i, n. Cic. *Schit.* s. Schild. *Paiſz.*

*Scylla, æ, f. *Niſi* Megarenſium Regis filia. *Ovid.* 2. Scylla eſt ſcopulus in mari ſiculo, charybdi oppoſitus. Hinc *Transl. Proverb.* Incidit in ſcyllam cupiens vitare charybdim. *Hotechiſze menyjſſe pogibeli ógnuti, opal je vu vekſu.* Der eine kleinere Gefahr vermeiden vvolte, iſt in eine vveit gröſſere gerathen. *Valamit a' vámon nyert az barmitzadon elveztete.* 3. Scylla nomen piſcis, & avis: *Plin.*

*Scỹphus, i, m. Cic. V. *Poculum N.* 1.

*Scỹthă, *vel* Scỹthēs, æ, m. *Cic. Qui eſt ex ſcythia.*

*Scỹthĭa, æ, f. Regio orbis terrarum vaſtiſſima, à ſeptentrione ad Pontum porrecta, cui *Cluverius ex veteribus* longitudinis milliaria germanica mille attribuit, eámque cum Sarmatia vetere, & parte Illyrici confundit Dividitur in *Europæam*, & *Aſiaticam.* Gentis ſcythicæ innumerabiles fuêre populi. Eorum celeberrimi *Sacæ, Maſſagètæ, Daha, Eſſedònes, Ariàcæ, Rhymniti, Peſiti, Amordi, Hiſti, Edònes, Camæ, Camaca, Antariani, Aſai, &c.* Aſiam, quindecim annorum ſpatio ſubactam, mille quingentos annos vectigalem tenuerunt; & Parthicum, ac Bactrianum imperium condiderunt. ita *Plin. l.* 4. *c.* 12. *l.* 6. *c.* 17. *& l.* 7. *c.* 2. *Curt. l.* 7. *&c.* Plura V. in *Sarmata, &c.*

Se, *Præp. inſeparabilis*, Cic. Ponitur 1. pro *ſinè:* ut *ſecurus* h. e. *ſine cura.* 2. pro *ſeorſum*, & denotat ſeparationem, &c. ut *ſejungo, ſecedo, &c.*

Sēbācĕus, a, um, *Apul.* &

Sēbālis, *com.* le, n. Ammian. *Lojen, Lojni.* Von Unſchlitt. *Fagygyubŭl-való.*

Sēbo, as, avi, atum, (Act.) *Z-lojom máſzem.* Mit Unſchlitt beſtreiche, ſchmiere. *Megfagygyazom, Fagygyazok.* Candelas ſebare, Colum. *Szveche zſtvati.* Die Kertzen machen. *Gyertyát mártani.*

Sēbōſus, a, um, Plin. *Lojen. Pun loja.* Voll Unſchlitt, ſchmierig vvie Unſchlitt. *Fagygyus, Zſtros.*

Sēbum, *&* Sēvum, (*utroque modo legitur.*) i, n. Plaut. *Lòj.* s. Unſchlitt. *Fagygyu.*

Sĕcābĭlis, *com.* le, n. Auſon. *Szechlyiv.* Das ſich hauen laſſet. *Elvágható.* V. *Sciſſilis, Caduus.*

Sĕcāle, is, n. Plin. *Zlochefzta dróbna bers.* ñ Rocken, Rocken-Spalte, gevviſſe Art vom Getraid. *Ros-gabona.*

Sĕcāmentum, i, n. Plin. *Odſzek, Falat drèva.* s. Abgehauen Stuck, als Späne, Faſs-Tauben, &c. *Vágott fa, darabfa, Vágás utánn eſett forgáts.*

Sĕcēdo, is, ĕre, eſſi, ſſum, (Neu.) Cic. *Oddrufzamſze.* Abtrette. *Félfelè mègyek.* V. *Recedo N.* 1. *Decedo N.* 1. *Diſcedo.*

Sĕcerno, is, ĕre, crēvi, crētum, [Act.) Cic. *Trèbim, &c.* V. *Diſcerno N.* 1. 3. *&* 5. *Diſcrimino, Diſtinguo, N.* 1. *Separo.*

Sĕcĕſpĭta, æ, f. *Feſt.* Genus cultri.

Sĕcēſſio, onis, f. Cic. V. *Diſceſſio, Receſſio.* Item V. *Defectio N.* 2.

Seceſſus, ûs, m. Ovid. V. *Seceſſio, Receſſus N.* 1. 2. V. *Secretum N.* 1. Plin.

Sĕcĭŭs, *Adv. Comp.* V. *Minùs, Poſteriùs N.* 1. *Magis N.* 1. *& Aliter.* Impedimento eſt, quo ſecius lex feratur. *Auth. ad Her.* Nihilo ſecius ſequebatur. *Caſ.*

Sĕcĭus, a, um, V. *Secabilis.* Placenta ſecia. *Feſt.*

Sēclūdo, is, ĕre, ūſi, ūſum, [Act.] Cic. V. *Seorſum & Claudo N.* 1. *Sejungo, ſemoveo.*

Seclūsōrĭum, ii, n. Varro. *Poſzebita zaporniczа: Priſzoba: Meſzto, ou kojemſze kajzeſzeb chuva ali zapira.* Ein verſchloſſenes

Digitized by Google

neben-Ort, da man etwas behält, s. Cabinet, Beykämmerlein. *Rekesz, külön reteszett bely, kamara.*

Sĕco, as, cui, ctum, [Act.] Cic. *Szécheni, Czépam.* Hacke, Haue. *Eloágom, Metszem.* 2. Transl. V. *Distinguo N. 1. Distribuo, Divido.* Gausas in plura genera secare. *Id. de Orat. l. 2. c. 27.* Aliquem secare: *h. e.* Dente satyrico mordere. *Horat.*

Sĕcordia, Sĕcors. *Plaut.* V. *Socordia, Socors.*

Sĕcrētārĭum, ii, n. Sever. sulpit. *Otajno mesto, szkrovna szoba, komora, &c.* Ein heimlicher Ort, e. Stube, &c. *Külön-való bely, Kamara, &c.* Item V. *Cancellaria.*

†Secretarius, ii, m. *Szkrovno-piszecz.* Geheimer Schreiber. *Titkos író-deák.*

Sĕcrētè, *Tertull.* Sĕcrētim, *Amm.* V. *Secretò.*

Sĕcrētio, onis, f. Cic. V. *Discretio, Discriminatio, Distinctio, Separatio, Celamen.*

Sĕcrētō, *Adv.* Colum. V. *Discretè, distributè, divisè, separatè, seorsum.* Item 2. V. *Occultè, Celatim, Clam, Arcanè.* ita *Cic.*

Sĕcrētum, i, n. Tacit. *Zábod, Mesto za potrebochu telovnu,* vulgo *kamornyak.* Heimliches Gemach, r. Abtritt. *Magános bely, árnyik szék.* V. *Secretarium, Recessus N. 2.* 2. V. *Arcanum.* Plin.

Sĕcrētus, a, um, *Cic.* (Sĕcrētior, *Tacit.* Secretissĭmus, *Colum.*) V. *Discretus, Dividuus N. 2. Divisus, Segregus, Selectus, Solitarius, Solus.* 2. V. *Occultus.* ita *Tacit.*

Secta, æ, f. Cic. *Naszledka: Vu veri, navuku, ali vu drugom dugovanyu szkupa dersanye, szloszno, zpravischbe, druztvo.* e. Secte, Parthey, Nachfolg: Im Glauben, Lehr, oder andern Ding Mithaltung, Übereinstimmung, Versammlung, Gesellschafft. *Külömben-való közvetés: Hitben, tudományban,* vagy *más dologban Egyhe tártás, Egyesség, Gyülekezet, Társaság.* Item V. *Factio N. 2.*

Sectācŭlum, i, n. Apul. V. *Propago N. 2.*

Sectārĭus, a, um, *On, kojega drugi naszleduju.* Der jenige, dem andere folgen. *Kit más sok közvetnek, Első-járó.* Vervex sectarius. *Plaut.* Item V. *Partialis, Factiosus.*

Sectātio, onis, f. Tertull. V. *Affectatio N. 1.*

Sectātor, oris, m. Cic. *Naszlednik, szleditel.* 1. Nachfolger. *Valakit közvetö, valaki utánn járdogaló.* V. *Imitator, Discipulus.*

Sectātrix, īcis, f. Petron. V. *Imitatrix.*

Sectĭlis, *com.* le, n. Plin. *Razszécben, Rézan, Razkolen.* Gehauen, geschnitten. *Vágott, metszett.* Item V. *Secabilis.*

Sectio, onis, f, Plin. *Szécbenye, székanye. e.* Hauung, Hackung, r. Schnitt. *Vágás, Metszés, Metélés.* V. *Scissio, Concisio.* 2. Prædæ sectio: *h. e.* divisio. *Cic.* Exercere sectiones: *h. e.* Ex bonis publicatis quæstum facere. *Tacit.* Universam sectionem vendere: *h. e.* omnia bona proscripta. *Cæs.*

Sectīvus, a, um, Golum. *Doker za székanye.* Wohl zu schneiden. *Jól szelhetö, metélendö.* V. *Secabilis.*

Sector, aris, ātus sum, (Dep.) Cic. V. *Affector N. 1. Imitor, Continuo N. 2. & sequor, Frequenter,* vel *Multùm & sequor.*

Sector, oris, m. Cic. *Szekàch, Czépavecz.* r. Hauer, Hacker, Abschneider. *Vágó, Metszö.* V. *Cæsor, Distributor, Divisor.* Zonarius sector. V. *Saccularius.* ita *Plaut.* 2. Accipitur *sector* pro *Quadruplatore N. 1.* Item pro *Emptore & Negotiatore bonorum proscriptorum, &c.* ita *Cic.*

Sectrix, īcis, f. *Plin.* Emtrix bonorum in Auctionibus.

Sectūra, æ, f. Plin. V. *Sectio N. 1. Scissura.* Item V. *Caverna, Fodina.* ita *Cæs.*

Sĕcŭbātio, onis, f. *Solin.* &

Sĕcŭbĭtus, ûs, m. Ovid. *Na szamom lesanye, zoszeb szpánye.* Das allein Ligen, oder Schlaffen. *Külön bálás, Magánoson bálás.*

Sĕcŭbo, as, bui, bĭtum, [Neu.] Liv. *Zoszeb lesim, szamszpim.* Allein lige, oder schlaffe, *Magánoson fekszem, külön bálok.*

Sĕcŭla, æ, f. Varr. V. *Falx. Falcula N. 1. 2. & 3.*

Sĕcŭlāris, *com.* re, n. Plin. *Szto-letni, Szto-godiszchni, véku szdisajuchi.* Hundert-Jährig, zum Seculo gehörig. *Száz esztendönként-való. 2.* V. *Mundanus, Prosanus N. 1.* Item V. *Genticus N. 2.* ita *Tertull.*

Sĕcŭlum, *& per Sync.* Sĕclum, i, n. Cic. *Vèk, Vièk, Szto létje, Szto-letno vréme, Szto létaa Jztogodiszkaa,* e. Hundertjährige Zeit, hundert Jahr, Zeit von hundert Jahren. *Száz esztendö.* Item *Dugo vréme.* e. Lange Zeit. *Hoszszu idö.* 2. V. *Propago N. 2.* ita *Lucr.* 3. V. *Mundus N. 1.* Mores seculi: *h. e.* Prosana vivendi ratio. ita *Tertull. cum Eccl.*

Sĕcŭm, (*q. d.* cum se.) Cic. *Szobbom, z-szobom.* Mit sich selbst. *Magával, Magában.*

Sĕcundæ, ārum, f. *plur.* Plin. *Rubachicza,* ali *Kossulicza materinszka,* iliti *putrobna, ov kojoj dète lesi,* iliti *z-kojumsze rodi.* Das Hembdlein in welchen das Kind in Mutters-Leib eingewicklet lieget; e. Nachgebuhrt. *Burok, Gyermek tartó lanterna: Szülö Aszszonynak a' mássa.* 2. Idem est ac Pars *secunda.* ita *Cic.* qui tamen substantivum sæpe exprimit.

Sĕcun-

Sĕcundānus, a, um. *Drugo-redni.* Zur andern Ordnung gehörig. *Második renden-való.* Secundani: *b. e.* Milites secundæ legionis *Liv.*

Sĕcundārĭus, a, um, Cic. *Drugi zapervim, taki zapervim iduchi.* Der Nächste nach dem ersten. *Második az elsö után.* Item V. *Secundanus, secundus, Proximus N. 1.* Panis secundarius. Sveton. *Zméſzni ali Druſinski Krub.* s. Haus-Brod, Gesinde-Brod, *Köz könyér.*

Sĕcundè, *Cato.* secundissimè *Adv.* Cic. V. *Prosperè.*

Sĕcundĭcērĭus, ii, m. JCt. *Synon.* Proximus à Primicerio. *Drugi vu kakvoj chaſzti, Drugo-chaſztnik.* Der andere in der Würde. *Valami méltóſágban második.*

†Sĕcundīnæ, ārum, f. *plur.* Medic. V. *Secundæ N. 1.*

Sĕcundo, as, avi, atum, [Act.] Tacit. *Szrechu dájem, Pripomágam.* Das Glück gebe. *Szerentſésitem, ſzerentſéltetem.* V. *Prospero, Adjuvo.* Dii incepta secundent. *Virg.* Tempus ei rei secundat. *Plaut.*

Sĕcundò, *Adv.* Cic. *Drugòch, Drugi-pùt, Drugitrat.* Zum andern mal. *Másodſzor.*

Sĕcundum, *Præp.* Cic. *Poleg.* Nach. *Szerént.* Vivere secundum naturam. secundum arbitrum tuum testes dabo. 2. V. *Prope N. 1.* Iter secundum mare facere. 3. V. *Post N. 1.* Proximè autem, & secundum Deos, homines hominibus maximè utiles esse possunt. 4. V. *Propræp. N. 1.* Multa secundum nostram causam disputavit. 5. V. *Convenienter.* Testimonium secundum fidem & religionem dicere. 6. V. *In N. 1.* Aliquid alicui secundum quietem prædicere. Hactenus *Cic.* 7. Adhibetur *Adverbialiter* pro *Secundò.* Animadvertendum primùm, quibus de causis constituerint paces, secundùm, qua fide eas coluerint. *Varro.*

Sĕcundus, a, um, V. *Alter, ſecundarius.* Secundus à Rege: *b. e.* proximus Regi. *Cic.* Item 2. V. *Prosper, Propitius.* Fortunâ secundâ uti: *b. e.* propitiâ, felici. Facere aliquid secundò populò *b e.* favente, non repugnante. *Id.* In hac notione *Comp.* secundior: *Terent.* secundissimus: *Cic.* 3. Amne secundo defluere: *b. e.* aqua sequente, seu secundum cursum aquæ. *Curt.*

Sĕcūrē, *Adv.* Plin. V. *Tranquillè, Incuriosè, Tutè.*

Sĕcūrĭcŭla, æ, f. Plin. *Szekiricza, Balta.* Kleine Hacke, s. Aextlein, Beilein. *Szekertzitske, Balta. 2.* V. *Subſcus.* ita *Vitr.*

Sĕcūrĭfĕr, & Sĕcūrĭger, a, um, Ovid. *Szekironoſz.* Beil-tragend. *Szekertzét, vagy Baltát viſelö.*

Sĕcūrĭs, is, f. Cic. *Szekira.* e. Hacke, s. Beil, e. Axt, Barthe. *Feiſze, Szekertze.* V. *Ascia N. 1. 2.* Secures *insignia* erant Romanorum Magistratuum perinde actasces. Hinc *Metonimicè* sumuntur pro *Magistratu.* V. in *Fastis N. 2. 3.* Transl. *Securi* ponitur pro *Damno, Detrimento N 2. Plaga N. 2. Transl.* ut: Infligere Reip. Securim: Alicui securim injicere. *Cic.*

Sĕcūrĭtas, atis, f. Cic. *Szegurnoſzt, Nepogibelnoszt.* e. Sicherheit, Sorglosigkeit. *Bátorſág.* V. *Tranquillitas, Incuria, Negligentia.*

Sĕcūrus, a, um. *Szeguren, Prezſzkerbi ſivuchi.* Sicher, sorglos. *Bátorſágban élö.* V. *Tranquillus.* Ab hoste securus. *Cic. 2.* V. *Incuriosus, Negligens.* Parvæ observationis securus. *Quintil.*

Sĕcŭs, *Præp.* V. *Penes, Prope N. 1.* Nascitur secus fluvios. *Plin.*

Sĕcŭs, *Adv.* V. *Aliter.* Rectè an secus, &c. *Cic.* V. in *Rectè.* Comp. *Seciùs.* V. suo loco.

Sĕcŭs, n. *Nom. Indecl.* V. *Sexus, ſpecies, N. 1. Genus N. 1.* Virile, ac muliebre secus. *Sallust.*

Sĕcūtor, ōris, m. Apul. V. *Assecla, Imitator. 2.* Speciatim: *Naſzledujuchi Mecho-bojnik.* Nachfolgender Fechter. *Más után követtezendö bajnok, bartzoló.* Cum Graccho jussus pugnare secutor. *Juven.*

Sĕd, *Conj.* Cic. V. *At. N. 1.* Sed enim. *Cic. vel* Sed enim verò. *Liv.* V. *Atqui N. 1.*

Sēdāmĕn, ĭnis, n. Senec. V. *Sedatio, Quies N. 2. Placamen.*

Sēdātè, *Adv.* Gic. V. *Placatè.*

Sēdātio, onis, f. Cic. V. *Pacatio, Placatio, Moderatio.*

Sēdātor, ōris, m. Arnob. V. *Pacator.*

Sēdātus, a, um, Cic. V. *Pacatus.*

Sēdĕcĭēs, (*Alii leg.* Sexdecies,) *Adv.* Plin. *S'eſztnaiſztkrat, S'eſztnaiſzt-púta.* Sechzehenmal. *Tizenhatſzor.*

Sēdĕcim, *Plin.* Sexdecim. *Adv.* Liv. *S'eſztnaiſzt.* Sechzehen. *Tizen-hat.*

Sēdĕcŭla, *Alii leg.* Sēdĭcŭla, æ, f. Cic. *Sztolchecz, Szedalcze, Sztolicza.* s. Sesselein, Stühlein. *Széketske.*

Sēdentārĭus, a, um. *Vnogo-ſzedechi, ſzedech delajuchi, ſzedechki, ſzedech bivajuchi.* Immer sitzend, der sitzend arbeitet, zum Sitzen gehörig, vvas von Sitzenden gemacht vvird. *ülö, ülve-való, ülve dolgozó, ülve*

Digitized by Google

tſinálti. Sutores ſedentarii. *Plaut.* Opera, vita ſedentaria. *Colum.*

Sĕdĕo, es, ēre, sēdi, ſeſſum, [Neu.) Cic. *Szedim.* Sitze. *ülök.* 2. Transl. V. *Moror N.* 1. *&* 3. *Deſideo, Otior.* Totos dies in villa ſedere. *Id. Att. l.* 12. *ep.* 44. 3. Pro tribunali ſedere: *h. e.* judicium celebrare, cauſam diſcutere. *Plin.* V. in *Pro N.* 4. 4. In ovis ſedere: *pro* incubare. *Id.* 5. Ad Reip. gubernacula ſedere: *pro* imperare, regere, clavum imperii tenere. *Cic.* V. in *Clavus N.* 2. 6. Hoc animo, *vel* in animo ſedet: *pro* inſidet, inhæret, fixum & ſtatutum eſt. *Senec.* Vox auribus ſedet: *pro* imprimitur, inhæret. *Quintil.* 7. V. *Convenio N.* 2. *Quadro N.* 2. Toga illi meliùs ſedet. *Id.* Humeris tuis imperium bene ſederet: *Plin.* 8. Campô Nola ſedet: *pro* poſita, *vel* ſita eſt loco plano, humili, & depreſſo. *Silius.* 9. Nec dum rogus ſederat: *h. e.* ruerat, collapſus erat. *Stat.*

Sĕdēs, is, f. Gic. *Szedalo, ſzedalnicza. ſztolicza, ſztolecz.* r. Stuhl, Sitz, Seſſel. *Szék, Pad.* 2. Transl. V. *Reſidentia, Domicilium, Permanſio, Sedile N.* 2. Romæ ſedem collocare, figere. *Id.* Deligere bello ſedem. *Tacit.*

Sĕdĭcŭ'a, æ, f. V. *Sedecula.*

Sĕdĭgĭtus, a, um, Plin. *S'eſztero-perſzt, s'eſzt perſztov na jednoj rúki imajuchi.* Sechs Finger habend. *Hat-újú.*

Sĕdĭlĕ, is, n. Plin. V. *Sedes N.* 1. *Subſellium N.* 1. *Scamnum N.* 1. Item 2. *Meſzto za ſzedénye, ali pochivanye, ſzedaliſche.* r. Ort zum ſitzen. *ülő bely.* ita *Varro.*

Sĕdīmĕn, ĭnis, n. Cæl. Aurel. *Ochiſztje, Szmrad, kiſze od vina, olja, &c. na dno zpuſztya,* iliti *vſzéda.* Das Dicke am Boden, r. Unflath in Wein, Oel, &c. ſo niederſinckt. *Fenékre ſzállot ſár, Jeprő, ſürő.* V. *Craſſamen.*

Sĕdĭmentum, i, n. Plin. *Vſzédanye, Vſzednutje, Vruſſenye.* Das Niederſincken, e. Niederlaſſung, r. Niederfall. *Leſzállás, Megſzállás, Lelülés.*

Sĕdĭtĭo, ōnis, f. Cic. *Buka, Zmutnya, Podiſenye púka, &c.* r. Aufruhr, Aufſtand. *Pártütés, Háború, Támadás, Zendülés.* Item V. *Rebellio, Tumultus, Perturbatio, Diſcordia. Diſſenſio.*

Sĕdĭtĭōsĕ, *Adv.* Cic. *Z bukum, Pobuchlyivo, Zmutlyivo, Zmutno, Uzbunito.* Aufrühriſcher Weiſe. *Támadásképen, Pártolkodva.* V. *Tumultuosè, Turbulentè, Perturbatè.*

Sĕdĭtĭōſus, a, um, Cic. *Zmutnyu tbineshi, Pobuchlyivo, na podignenye buke gotov.* Aufrühriſch. *Pártolkodó.* V. *Contentioſus, Rebellis, Tumultuoſus, Turbulentus.* Seditioſior: *Aſcon.* Seditioſiſſimus: *Tacit.*

Sĕdo, as, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Paco.*

Sĕdūco, is, ĕre, xi, ctum, (Act.) Gic. *Naſztran pelyam.* Beyſeits führe. *Félſelé-viſzem.* V. *Abduco N.* 1. 2. Transl. *Napelyázam, Zapelyázam, Na zlo pelyam.* Verführe. *Reá veſzem, Roſzra véſzem.* V. *Decipio, Depravo.* ita *Tertull.* 3. V. *Separo.* Virg.

Sĕductĭo, onis, f. Cic. *Naſztran pelyanye.* e. Beyſeits Führung. *Félſelé-vitel.* V. *Abductio.* 2. V. *Inductio N.* 2. *Depravatio, Deceptio.* ita *Tertull.*

Sĕductor, oris, m. propriè: *Naſztran pelyavecz.* r. Beyſeits-Führer. *Félre-vivő.* Transl. V. *Inductor N.* 2. *Deceptor.*

Sĕductrix, īcis, f. *Tertull.* Proprie: *Naſztran pelyavka, odpelyavicza.* e. Beyſeits-Führerin, Abführerin, Hinvvegführerin. *Félrevivőné.* Transl. V. *Inductrix N.* 2. *Deceptrix.*

Sĕductus, ûs, m. Senec. V. *Seductio.*

Sĕdŭlè, *Adv.* Colum. V. *Sedulò.*

Sĕdŭlĭtās, atis, f. Cic. V. *Diligentia, Aſſiduitas N.* 1. *Induſtria.*

Sĕdŭlō, *Adv.* Cic. V. *Diligenter, Aſſiduè, Induſtriè.*

Sĕdŭlus, a, um, Cic. V. *Aſſiduus, Induſtrius, Laborioſus, Diligens N.* 2.

Sĕgĕs, ĕtis, f. Cic. *Szterm, na polyu ſztojéchi vſzakojachki ſitek.* Allerley aufgevvachſene Saat. *Gabona veteméný.* 2. Transl. Gloriæ ſeges: *h. e.* cauſa, materia. *Id.* 3. Sumitur pro *Multitudine N.* 1. ita *Plaut.*

Sĕgeſta, æ, f. *Plin.* Dea, Præſes ſegetum. 2. Urbs Siciliæ. *Cic.* 3. V. *Siſcium.* Hinc ſegeſtānus, ſegeſtenſis, & ſegeſtīcus. ut: *Inſula ſegeſtica,* ubi Siſcium. *Liv.*

Sĕgeſtre, is, n. *&* Sĕgeſtrĭum, ii, n. *Varr. Plin.* V. *Storea, Tegumentum, Involucrum.*

Sĕgĕtālis, *com.* le, n. Apul. *Szterninzki.* Zu allerley Saat gehörig. *Gabona veteménybez-való.*

Segmĕn, ĭnis, n. *&* Segmentum, i, n. Plin. V. *Reſegmen.*

Segneſco, is, ere, (Neu. *Inch.*) Gæl. Aurel. V. *Pigreſco.*

Segnia, æ, f. Geogr. V. *Senia.*

Segnĭpēs, ĕdis, *om.* Juven. *Léno-nog, kaſznonog, Léno bodéchi.* Faulfüſſig, träg zum gehen. *Nehéz-lábú, Nehezen-járó, Laſſam-járó.*

Segnis, *com.* gne, n. Cic. V. *Piger N.* 1. 2. V. *Piger N.* 2. Otium ſegne. *Ovid.* Segnior: *Cic.* Segniſſimus. *Apul.*

Segnĭtas,

Digitized by Google

Segnĭtas, atis, f. *Acc.* apud *Non.* V. *Segnitiet.*
Segnĭtĕr, *Adv.* Liv, V. *Pigrè.*
Segnĭtĭa, æ, f. &
Segnĭtĭēs, ēi, f. Cic. V. *Pigritia.*
Sēgrĕgātim, *Adv.* Prudent. V. *Separatim.*
Segregātio, onis, f. Tertull. V. *Separatio.*
Segregātus, a, um, Cic. V. *Segregus.*
Sēgrĕgis, *com.* ge, n. Senec. V. *Segregus.*
Sēgrĕgo, as, avi, atum, (Act.) Cic. *Od chrĕde razlúcham.* Von der Heerd thu. *A' nyájtúl kűlön-válaſztom.* Transl. V. *Disjungo. ſeparo.*
Sēgrĕgus, a, um, Auſon. *Razluchen, Odebran.* Abgeſondert. *Kűlönös, kűlön-való, kűlön válaſztatott.* V. *Separatus.*
Sēgrex, ĕgis, *om.* Senec. V. *Segregus.*
Sēgullum, i, n. Plin. *Zlatkaſta gruda ou zemlyi, po kojoj Rudari zlatu ſilu* iliti *Rúdu nabajaju.* r. Kiſs der Erden, daraus die Gold-Ader gemuthmaſſet vvird. *Földſzín, mellyről a' bányáſzok megeſmérik, ha vagyon-é Arany benne.*
Sējŭgātus, a, um, Cic. *Razklenyen, Razjarmnyen, iz jarma puſztyen, Razbamen.* Ausgeſpannet. *A' járomból kibotſátott, Az bámból kifogott.* V. *Disjugatus.* Item V. *Segregatus, Diviſus.*
Sējŭgēs, gum, m. *plur.* Plin. *S'eſztero-hamni konyi, s'eſztericza zpolo-vozécheh kony.* Sechs Pferde neben einander zu ziehen eingeſpannet. *Hat őſzve-fogott lovak a' vonáſra.* Item V. *Currus ſejugis* in voce ſeq.
Sējŭgis, *com.* ge, n. & Sējŭgus, a, um. V. *Sejugatus, Exlex.* ita *Solin.* 2. Currus ſejugis. *Z-s'eſztemi konyi kóla, kochie, bintov,* Sechsſpänniger Wagen, *oder* Kutſche. *Hat-lovú ſzekér, bintó.* ita *Apul.*
Sējŭgo, as, avi, atum, (Act.) Cic. *Razjarmujem*, Inf. *Razjarmiti: Razkléplyem*, ali *Razklenujem*, Inf. *Razklenuti, Razbamujem*, Inf. *Razbamiti; Izprezam.* Ausſpanne. *A'járomból kibotſátom, Az bámból kifogom.* Item Generatim V. *Separo, Disjungo.*
Sējunctio, onis, f. Gic. V. *Separatio.*
Sējungo, is, ĕre, nxi, nctum, [Act.] Cic. V. *Sejugo.*
Sēlectio, onis, f. Cic. *Zoſzebzbiranye, odebranye.* e. Erkieſung. *Kűlön-ſzedés.* V. *Delectus.*
Selectus, a, um, Cic. *Odebran, Poſzeb' izebran.* Auserleſen, erkieſen. *Kivúlogatott, kiſzedett, kivúlaſztatott.*
Sēlibra, æ, f. Plin. *Stertak oke, pòl litre* vulgo *funta.* Ein halb Pfund. *Fél-font.*
Sēlĭgo, is, ĕre, ēgi, ctum, [Act.] Gic. V. *Deligo N.* 1. *Diſcerno N.* 3.
*Sēlīnon, *vel* Sēlīnum, i, n. Apul. V. *Petroſelinum.*
Sella, æ, f. Cic. *Naſzlonati ſztolecz, &c.* V. *Sedes N.* 1. *Thronus.*
Sellārĭa, æ, f. Plin. *Sztolcharnicza, Meſztoza na rèd poſztavlyanye ſztolczèv.* Ein Ort, da man Stühle ſtellet. *Olly hely a' bázban, a' bová a' ſzéket ſzoktúk rakni.*
Sellārĭōlus, a, um, *Martial.* Ad ſellariam pertinens.
Sellārĭus, a, um, Tacit. *Sztolcheh, ſztolczu* ali *ſzedaliſchu ſzliſſajuchi.* Dem Sitz gehörig. *Székbez-való.*
Sellŭla, æ, f. Tacit. *Sztolcheez.* V. *Sedecula.*
Sellŭlārĭus, a, um, Gell. *Szedèch delajuchi, &c.* V. *Sedentarius.*
Sellularius, ii, m. Liv. *Meſter, ki ſzedèch dèla.* r. Handvvercker, ſo ſitzend arbeitet. *A'ki ſzékben ülve dolgozik.*
Sembella, æ, f *q. d.* Semilibella. Varr. V. *Selibra.*
Sĕmĕl, *Adv.* Gic. *Jedenkrat, Jénkrat, Jednòch, Jedan-pùt.* Einmahl, auf eine Zeit. *Egyſzer.*
Sēmĕn, ĭnis, n. Cic. *Szeme.* r. Saame. *Mag.* 2. Transl. V. *Origo N.* 1. Item V. *Progenies N.* 1.
Sēmentātio, onis, f. Tertull. V. *Seminatio.*
Sēmentĭcus, (*Alii leg.* Sēmentĭvus.) a, um, Plin. *Szemenzki, za ſzetou dober.* Was ſich Säen läſt. *Vetéſre-való, Magnak-való.* V. *Sativus.*
Sēmentīnus, (*Alii leg.* Sementivus) a, um, Cato. *Szemenzki, ſzetven, ſzemenu ali ſzetvi ſzliſſajuchi.* Zum Saamen *oder* Saat gehörig. *Magboz-való, vetésbez-való.* Dies ſementina: *h. e.* Feſta, acta poſt ſemina tetræ mandata. *Ovid.*
Sēmentis, is, f. Cic. *Szetva.* e. Saat. *Vetés.* 2. *Vrémeſzetve.* e. Zeit zu Säen. *Vető-idő.* 3. V. *Semen.* ita *Colum.* 4. Transl. ut ſementem feceris, ita & metes. Tantam malorum ſementem, &c. *Cic.*
Sēmentīvus, a, um, Tertull. V. *Sementicus.*
Sēmento, as, avi, atum, (Neu.) Plin. *V-ſzeme idem ſzeme rodim.* Saamen trage. *Magzom, Magba mégyek.* 2. eſt *Act.* V. *Semino.* ita *Tertull.*
Sēmermis, *com.* me, n. Liv. *Na-pòl oboruſen.* Halb bevvehrt. *Félig-fegyveres.*
Sēmeſtris, *com.* ſtre, n. Cic. *Pol-letni, s'eſztero-meſzechni, s'eſzt meſzeczev bivajuchi,* ali *imajuchi.* Halbjährig, ſechs-monathlich, ſechs Monath lang. *Hat-hólnapi.*
Sēmeſtrium, ii, n. Golum. *Vrême pòl-meſzecza.* Halb Monathliche Zeit. *Fél-hólnapi idő.*
Sēmēſus, a, um, Horat. *Napòl pojédyen, izjédyen.* Halb geeſſen, halb abgeſreſſen. *Féligmegőtt, elrágott.*

Sēmēt,

Digitized by Google

Sēmĕt, *Accus.* Liv. *Szamoga Jzebe. Sich ſelbſt. önnön magát.* V. in *ſui.*

Sēmi, (*ab Indecl.* ſemis, ſ abjectô, in Compoſitis adhibetur pro *dimidio.*) Feſt. *Pòl, napòl, na poloviczu.* Halb. *Fél, Félig.*

Sēmĭăcerbus, a, um, Pallad. *Napòl kiſzel &c.* V. *Semi & Acerbus.*

Sēmiambuſtus, a, um, Sveton. *Na-pòl zesgan, ob'gan.* Halb verbrennt. *Félig-elégett, Elperſelödött.*

Semiămictus, a, um, Apul. *Na-pòl opravlyen*, ali *oblèchen.* Halb bekleidet. *Félig Felöltözött.*

Semiănĭmis, *com.* ne, n. & Semiănĭmus, a, um, Cic. V. *Semimortuus, ſemivivus.*

Semiăpertus, a, um, Liv. *Na-pòl odpert.* Halb offen. *Félig nyitva.*

Semiaſſus, a, um, Cic. *Na-pòl pecben.* Halb gebraten. *Félig-megſült.*

Semiātrātus, a, um, Varr. *Na-pòl pocbernyen*, ali *chern.* Halb geſchvvärtzt, halb ſchvvartz. *Félig-meg feketített, gyüſzölö, fekete.*

Semibarbărus, *Suet.* Sēmĭbos, *Ovid.* Semibrūtus, *Apul.* Semicanaliculus, *Vitr.* Semicānus, *Apul.* Semicăper, *Ovid.* V. *Semi & Barbarus &c.*

Semĭcinctĭum, ii, n. Martial. *Vuſzki povoj:* Item *Vuſzka oprega.* Schmalle Gurthen: Item kurtzer Fürſchurtz. *Félig-kötö.* Item *Rövid kötén, Elö ruha.*

Sēmĭcīrcŭlus, i, m. Cic. *Polovicza kolobara.* Ein halber Girckel. *Fél-kerek.*

Semĭclāuſus, & ſemiclūſus, a, um, Apul. *Napòl zapert.* Halb zugeſchloſſen. *Félig-bézárlott.*

Semicoctus, a, um, Plin. *Napòl kuban.* Halb gekocht. *Félig-meg-fött.*

Semicombuſtus, a, um, Prudent. V. *Semicrematus.*

Semiconfectus, a, um, Sidon. *Napòl dogotovlyen*, ali *zverßen.* Halb ausgemacht. *Félig elvégezett.*

Semiconſpicuus, a, um, *Apul.* V. *Semi & Conſpicuus.*

Semicorporālis, *com.* le, n. & ſemicorporeus, *Firmic.* V. *ſemi & Corporeus.*

Semicrĕmātus, a, um, & Semicrĕmus, a, um, Ovid. *Na poloviczu zeſgan.* Halb verbrannt. *Félig-megégetett.*

Semĭcrūdus, a, um, Colum. *Napòl ſzirov.* Halb roh. *Félig-nyers.*

Semicŭbĭtālis, *com.* le, n. Liv. *Pol-lakteni, Pòl lakta dug.* Einer halben Elen lang. *Félkarni, Fél-ölni.*

Semiděa, æ, f. Auſon. *Napòl Boſicza.* e. Halb-Göttin. *Fél-Iſten-Aſzſzony.*

Semidĕus, i, m. Ovid. *Napòl Bòg.* r Halb Gott. *Fél-Iſten.*

Semidĭgĭtālis, *com.* le, n. Vitr. *Pol-perſztre, Pol perſzta dug*, ali *ſ'irok.* Eines halben Fingers lang, *oder* breit. *Fél-ujni.*

Semidoctus, a, um, Cic. *Napòl vucben.* Halb gelehrt. *Fél-tudományú.*

Semiebrius, a, um, Petron. *Napòl piam.* Halb rauſchig. *Félig-részeg.*

Semiermis, *com.* me, n. Liv. V. *Semermis.*

Semifactus, a, um, Tacit. *Napòl vcbinyen, napoloviczu napravlyen.* Halb gemacht. *Félig-tſinált.*

Semifaſtigĭum, ii, n. *Vitr.* Dimidium faſtigii.

Semĭfĕr, & Semifĕrus, a, um, Cic. *Napòl divji.* Halb vvild. *Félig-vad.*

Semiformis, *com.* me, n. Colum. *Napòl obrazen, napoloviczu prilicben.* Halb formiret, geſtaltet, *oder* gebildet. *Félig-formáltt.*

Semifultus, a, um, Mart. *Napòl podpert, podſztavlyen.* Halb unterſtützt, *oder* unterſetzt. *Félig-megtámaſztatott.*

Semifūnĭum, ii, n. *Cato.* Dimidius funis.

Semigermānus, a, um, Liv. *Napòl némtſi.* Halb teutſch. *Félig-Német.*

Semigræcus, a, um, Varr. *Napòl gerczbki.* Halb Griechiſch. *Félig-görög.*

Semigrăvis, *com.* ve, n. Liv. *Na pòl tejek, ſmebkek.* Halb ſchvvehr. *Félig-nehéz.*

Sēmĭgro, as, avi, atum, (Neu.) Cic. *Preſztanujemſze; Drugamſzeſzelim, prenaſſam: Zoſzeb ſztanuvat idem.* Hinvveg ziehe. *Külön költözöm, külön mégyek.*

Semĭhōmo, ĭnis, m. Virg. *Napòl cbloveк, do polovicze cbloveк.* Halber Menſch. *Félig-ember.*

Semihōra, æ, f. Cic. *Polvure.* e. Halbe Stund. *Fél-óra.*

Sēmĭjejunĭum, ii, n. *Tertull.* Dimidium jejunii.

Semĭjŭgĕrum, i, n. *Colum.* Medium jugerum. *Pol rályi.* Ein halbe juchart. *Fél-hóld föld.*

Semilăcĕr, a, um, Ovid. *Napòl razdrapan, razdert.* Halb zerriſſen. *Félig-ſzakadozott.*

Semilătĕr, ĕris, m. *Vitr.* Dimidius later.

Semilāutus, a, um, Catull. V. *Semi & Lautus.*

Semilĭbĕr, a, um, Cic. V. *Semi & Liber.*

Sēmĭlĭbra, æ, f. Apul. V. *Selibra.*

Semilixa, æ, m. Liv. V. *Semi*, vel *Ferè N.* 1. & *Lixa.*

Sēmĭlixŭla, æ, f. *Varr.* Genus inſipidæ placentæ.

Semilunatĭcus, *Jul. Firmic.* Semimadĭdus, Colum. Semimarĭnus, *Lucr.* V. *Semi & Lunaticus, &c.*

Semĭmās,

Digitized by Google

Semĭmās, ăris, m. Varr. V. *Eunuchus N.* 1. *Semi & Mas.* 2. V. *Hermaphroditus.* Liv.

Semimasculus, i, m. *Fulgent.* V. *Semi & masculus, Semimas.*

Semimātūrus, *Pallad.* V. *Semi & maturus.*

Semimortuus, a, um, Catull. *Napòl mertev.* Halb todt. *Félig-megbóltt.*

Sēmĭnālis, *com.* le, n. Colum. V. *Sementicus.*

Semĭnānis, *com.* ne, n. Plin. V. *Semi & inanis.*

Sēmĭnārĭum, ii, n. Colum. V. *Plantarium N.* 1. 2. Transl. V. *Origo.* ita *Cic.* 3. pariter Transl. *Prebivalíſche, ſztaniſche, za doſztojno vu navuku odbranenye Mladenczev:* peregr. *Seminarium.* Seminarium, ein Haus, darinnen junge ſtudirende auferzogen, und unterrichtet vverden. *Seminárium, Tanuló iſiak lakáſa.*

Sēmĭnātio, onis, f. Varr. *Széjanye.* Das Säen, e. Säung. *Mag-vetés.*

Seminātor, oris, m. Cic. *Szejàch.* r. Säeman. *Mag-vetŏ.*

Semĭnĕcis, *com.* ce, n. & Sēmĭnex, ĕcis, *om.* Liv. V. *Semianimis.*

Sēmĭnĭum, ii, n. Varr. V. *Semen, Planta N.* 1. Item V. *Fœtus, ſoboles,* Lucr.

Sēmĭno, as, avi, atum, (Neu. *alia* Act.) Colum. *Széjem.* Säe, Saamen ausſtreue. *Vetek, magot vetek.*

Semĭnūdus, *Liv.* Semionuſtus, *Siſenna* apud *Priſcian.* V. *Semi & Nudus, &c.*

Semiorbis, is, m. Senec. V. *Semicirculus, Dimidius & Orbis.*

Semĭpătens, *Sidon.* Semipedālis, *Plin.* Semipedaneus, *Colum.* Semiperfectus, *Sveton.* Semĭpēs, ĕdis, m. *Plin.* Semiphalarĭca, *Gell.* V. *Semi & patens &c.*

Semipiſcīna, æ, f. *Varr.* Piſcinula, Dimidium piſcinæ.

Semĭplēnè, *Adv.* Sidon. *Napòl puno.* Halb voll. *Félig-tellyeſen.*

Semiplēnus, a, um, Cic. *Napòl pun, Do polovicze pun.* Halb voll. *Félig-teli.*

Semipuella, æ, f. *Auſon.* Semipullātus, *Sidon.* V. *Semi & Puella, &c.*

Sēmĭpŭtātus, a, um, Virg. *Napòl obrézan, oklestren, obſzécben.* Halb beſchnitten. *Félig-nyeſett.*

Sēmĭrāmis, is, & ĭdis, f. Regina Aſſyriorum, Nini uxor, Mulierum omnium, ex hiſtoria notarum, longè celeberrima. *Juſtin.*

Semirāſus, a, um, Catull. V. *Semi & raſus.*

Semirĕductus, a, um, Ovid. *Do polovicze nazad dopelyan.* Halb zuruck geführet. *Félig-bátra bozott.*

Semirĕfectus, a, um, Ovid. *Napòl popravlyen, Na polovicza ponovlyen.* Halb vvieder gemacht, ausgebeſſert. *Félig-megtſináltatott, Meg-újitatott félig.*

Semirotundus, Apul. V. *Semi & Rotundus.*

Semirŭtus, a, um, Liv. *Napòl vdert, podert, vrußen.* Halb nieder geriſſen, *oder* geſchleifft. *Félig-leromlott.*

Sēmĭs, *Nom. indecl.* Feſt. V. *Dimidium, Dimidius, Semiſſis.* Plura V. in *Semi.*

Semiſaucius, *Auguſt.* Semiſĕnex, *Plaut.* V. *Semi & Saucius, &c.*

Semisĕpultus, a, um, Ovid. *Napòl zakopan, pokopan.* Halb begraben. *Félig-eltemetetett.*

Semiſiccus, a, um, Pallad. *Napòl ſzub.* Halb trocken. *Félig-ſzáraz.*

Semiſomnis, *com.* ne, n. & ſemiſomnus, a, um, Cic. *Napòl zaſzpan, ali ſzpècb.* Halb ſchläfferig, halb ſchlaffend. *Félig-aluvó, El-ſzunnyadtt.*

Semisŏpītus, a, um, *Liv.* V. *Semiſomnis.* Item *Napòl vtaſen*, ali *vtiſſen.* Halb geſtillet. *Félig-megtſendeſedett.*

Sēmisŏpōrus, a, um, Sidon. V. *Semiſomnis.*

Sēmiſsālis, *com.* le, n. &

Sēmiſsārius, a, um, *b. e.* Conſtans ſemiſſe, *vel* Pertinens ad ſemiſſem. *JCt.* Hæres ſemiſſarius: *b. e.* Hæres dimidiæ hæreditatis. *JCti.*

Sēmiſſis, is, m. *b. e.* Dimidium aſſis, id eſt ſex unciæ, Dimidium nummi. *Cic.* Hinc generatim V. *Dimidium.* 2. V. *Selibra.* ita *Plin.* Homo ſemiſſis: *b. e.* vilis, nihili, nauci. *Cic.*

Semisŭpīnus, a, um, Ovid. *Na ſztran*, iliti *Na Boku leſechi, Pòl na berbtu leſechi.* Auf der Seite liegend, halb auf dem Rucken liegend. *Fél-óldalún fekvŏ, Félig-hanyattá fekvŏ.*

Sēmĭta, æ, f. Gic. *Szteza, Peſſiebki pùt.* r. Fuſs-Steig, Steig-Weeg, Fuſs-pfad, ein ſchmaler Weeg. *ösvény, gyalog út.*

Sēmĭtārĭus, a, um. *Pútni, ſztezni, ochiveſzti, na pútu.* Zum Fuſsſteig gehörig, gemein, an dem Weeg. *Az útſzában-való, közönséges, Mindenütt-való.*

Semitectus, a, um, Apul. *Napol pokrit.* Halb bedeckt. *Félig-bévedezett.*

Sēmĭto, as, avi, atum, (Act.) Plin. *Szteze délam.* Den Steig-Weeg mache. *ösvényt tſinálok.*

Semitrepĭdus, Apul. V. *Semi & Trepidus.*

Semĭtrītus, *vel* Semitrītus, a, um, Colum. *Napòl ztúcben.* Halb zerſtoſſen, zerrieben. *Félig megtörött.*

Semiviētus, a, um, V. *Flaccidus.* Uvas ſemivietas foliis contegere. *Colum.*

Digitized by Google

Sĕmĭvĭr, ĭri, m. Plin. V. *Eunuchus N.* 1. *Hermaphroditus.* 2. Transl. V. *Effœminatus, Delicatus N.* 1. ita *Liv.*

Semivīvus, a, um, Cic. *Napòl siv.* Halb lebendig. *Félig-eleven.* Transl. V. *Debilis, Invalidus N.* 1.

Semivocālis, *Varr.* Semivolūcris, is, f. *Symmach.* V. *Semi* & *vocalis, &c.*

Seminstŭlātus, & Seminstus, a, um, Cic. V. *Semiambustus, semicrematus.*

Semizōnārius, ii, m. *Plaut.* Qui semicinctia facit.

Sēmo, ōnis, *Liv.* Deus ex illorum numero, qui minorum gentium dicuntur.

Sēmŏdiālis, *Cato.* V. *Semi* & *Modialis.*

Sēmŏdius, ii, m. *Colum.* Dimidium modii.

Sēmōtē, *Adv.* Plin. V. *Remotè, Separatim.*

Sēmŏveo, es, ēre, mōvi, ōtum, (Act.) Cic. *Vgibljem, odmikávam, Naſztran dèvam.* Hinvveg thu, bey ſeit lege, *oder* ſetze. *Kllònti ſzem, félre teſzem.* V. *Amoveo, seorsum moveo, separo.*

Sempĕr, *Adv.* Cic. *Vſzagda, vſzagdar, vſzigdar, vſzendily, vazdar, vazda, ſzvagda.* Allezeit, ſtets. *Mindenkor.*

Sempĭternē, *Adv.* Pacuv. *apud* Non. V. *Perpetuò, semper.*

Sempĭternĭtās, atis, f. Apul. V. *Perpetuitas.*

Sempĭternō, *Adv.* Cato. V. *Sempiternè.*

Sempĭternùm, *Adv.* Plaut. V. *Sempiternè.*

Sempĭternus, a, um, Cic. V. *Perpetuus.*

Sēmuncĭa, æ, f. Cic. *Pòl uncie, jeden lòt.* e. Halbe Untze, ein Loth. *Egy lót.*

Semunciālis, *com.* le, n. Plin. *Jedno-lotni, Pòl uncie teſèk*, ali *vréden.* Löthig, ein Loth ſchvvehr *oder* vverth. *Egy lótni, Egy lótos.*

Semiunciārius, a, um, Liv. *idem.*

Sēmustus, a, um, *Virg.* V. *Semiustus.* Sic & plurima alia componi poſſunt.

Sĕnācŭlum, i, n. Feſt. V. *Curia N.* 1. *Prætorium N.* 1.

Sĕnāriŏlus, a, um, *Dimin.* &

Sĕnārius, a, um, Cic. *Iz ſ'eſzt dugovàny ſzloſen, ſ'eſztero-ſzpravni, ſ'eſzti broj imajuchi.* Sechszahlig, ſechs in ſich behaltend. *Hat-ſzámú.*

Sĕnātor, ōris, m. Cic. *Vechnik, ſztaroſzta.* Ein Raths-Herr. *Tanátsbéli.*

Sĕnātōrĭus, a, um, Cic. *Vechnichki*, peregr. *S'enatorzki.* Raths-herriſch, zum Raths-Herren gehörig. *Tanátsbéliekhez-tartozó.*

Sĕnātus, ûs, m. Cic. *Vechnichtvo, Viechje, Vechniki, Vechnikov zpraviſche.* r. Rath, die Raths-Herren, e. Raths-Verſammlung. *Tanács, Tanátsbéliek, Tanátsbéli-gyülekezet.* Item V. *Senaculum.* Convocare, cogere ſenatum. *Vechnike zkup zpraviti, dozvati.* Den Rath verſammlen: Die Raths-Herren zuſammen fordern. *Tanátſzt gyüjteni.* Aliquem ſenatu movere: *pro* ejicere è ſenatu. *Kòga vetſhnichke chaſzti mentuvati, iz vechnichtva izbiriti*, vulgo *Iz ſenatorie zverchi.* Einen aus dem Rath ſtoſſen, vom Rath abſetzen. *Valakit a' tanátsbúl kivetni.* Dimittere ſenatum. *Vechnike razpuſztiti.* Die Raths-Herren heim gehen laſſen, die Raths-Verſammlung entlaſſen. *A tanátsbélieket elereſzteni, elbotſátani.* Habere ſenatum: *h. e.* Conſilia cum convocatis ſenatoribus cudere. *Hactenus Cic.*

Sĕnātŭs auctōrĭtas, atis, f. &

Sĕnātusconſultum, i, n. Cic. *Vechnichka odluka, Vechnichko odluchenye, dokonchanye, daſzudyenye, dopitanye, privolenye.* r. Raths-Schluſs, *oder* Spruch, e. Raths-Erkanntnuſs, Raths-Verordnung, Raths-Vervvilligung. *Tanáts végzéſe.* Synon. *Senatûs decretum, Lex*, vel *ſententia ſenatûs.* Gell.

Sĕnĕcio, ōnis, m. *Tacit.* Cognomen Romanum. Inde Transl. *Sztaracz, Sztar chlovek, Sztarche.* Ein alter Mann. *Vén ember.*

Sĕnĕcio, ōnis, f. *Plin.* Genus herbæ.

Sĕnecta, æ, f. &

Sĕnectūs, ūtis, f. Cic. *Sztaroſzt.* s. Alter. *Vinség.* 2. Transl. Orationis ſenectus: *h. e.* maturitas, gravitas. *Id.*

Sĕnectus, a, um, Lucr. V. *Senilis.*

Sĕneo, es, ēre, ui, [Neu.) *Catull.* &

Sĕneſco, is, ĕre, (Neu. *Incb.*) Gic. *Sztaramſze, ſztar bivam.* Alt vverde. *Megvénhedem.* 2. Transl. V. *Decreſco, Deficio.* Oratorum laus ſeneſcit. *Id.* 3. Vitia ſeneſcunt: *pro* intereunt, abolentur. *Liv.* Ne cunctando ſeneſcerent conſilia: *pro* evaneſcerent, vana fierent. *Id.*

Sĕnex, sĕnis, *com.* Gic. *Synon.* Ætate gravis, *vel* provectus: Conſectus ſeniô: Grandis natu. *Sztar.* Alt. *Vén.*

Sēni, æ, a, *Nom. Diſtrib.* Curt. *Vſze po ſ'eſzt, ſ'eſzt y ſ'eſzt.* Je ſechs. *Hatonkint.* 2. V. *Seu.* Pueri annorum ſenûm. *Cic.*

Sēnĭa, *uſitatiùs* Segnia, æ, f. Geogr. *Szeny, verli grád, y ſzlobodni Varaſz horvatzki.* Zeng ſtattliche Veſtung, und freye Stadt in Croaten. *Szeny, erős vár, és ſzabad város horvát országban.* Civitas eſt Libera, & Regia, Præſule nobilis, ſedes unius è

Carlo-

Carloſtadienſis militiæ Tribunis, cui *Flaviatico* adſita. Urbem arx nova & vetus, prærupta rupes, ſylvæ perquàm denſæ, ac denique martialis incolarum virtus abundè muniunt, & defendunt.

Sĕnĭca, æ, f. Non. V. *Vetula.*

Sĕnĭcŭlus, i, m. Apul. *Sztarchecz, ſztar chlovechecz.* Ein altes Männlein. *Vénycztske.*

Sĕnĭdĕni, æ, a, *Tacit.* V. *Sedecim.*

Sĕnĭlis, *com.* le, n. Cic. *Sztarchev, ſztarczu ſzlúſſajuchi, ſztarachki.* Altlich, altächtig, altvätteriſch. *Véni, Agboz-való.*

Sĕnĭlĭtĕr, *Adv.* Quintil. *Po ſztarachko, kakti ſztaracz, ſztaro.* Wie ein alter Mann. *Vén módra.*

Sĕnĭo, ōnis, m. Mart. *Sztran koczke ſ'eſzt pikmyicz imajucha, koczke ſ'eſztàk.* Sechs Augen auf den Würffeln. *Kotzkának hat pontos óldala.*

Sĕnĭpēs, ĕdis, *com.* Sidon. *S'eſztero-nog.* Sechsfüſſig. *Hat-lábú.*

Sĕnĭum, ii, n. Cic. V. *Senectus.*

Sensātus, a, um, Firmic. *Dobro pri pameti y razumu, dobro chutenye imajuchi, chutiv, chutéchi.* Wohl bey Sinnen, Sinnreich. *Jó értékenységü.* Item V. *Judicioſus.*

Sensĭbĭlis, *com.* le, n. Senec. *Ochutni, zachutni, chutlyiv, ſlaſze chutiti more, chutenye gibajuchi,* ali *genujuchi.* Empfindlich, mit Sinn begreifflich. *Megérezhetö.*

Sensĭbĭlĭtās, atis, f. *Chutlyivoſt, Chutenyztvo.* e. Empfindlichkeit. *Megérezhetöség.*

Senſibĭlĭtĕr, *Adv.* Arnob. *Chutlyivo, chutenye genujuch.* Empfindlicher-Weiſe. *Megérezhetö-képen.*

Sensĭcŭlus, i, m. Quintil. *Chutenyczе, Chutenyiche.* Ein Sinnlein. *értékenységetske.* Item V. *ſententiola.*

Sensilis, *com.* le, n. Lucr. V. *Senſibilis.*

Senſim, *Adv.* Cic. *Polagano.* Gemächlich. *Halkal, &c.* V. *Paulatim.*

Sensĭtīvus, a, um, Apul. *Chutechi.* Sinnlich, empfindend. *érzö.*

Senſuālis, *com.* le, n. Prudent. *Chutenyu vugoden, chutenyu ſzliſſajuchi.* Zum Sinnen gehörig. *értékenységhez-való.*

Senſuālĭtas, atis, f. Tertull. *Chutenyo-vugodnoſt, Pobotenyztvo.* e. Sinnlichkeit. *értékenységhez-valóſág, értékenység-ſzerént-való kivánſág.*

Senſum, i, n. *Pameti dogovor, vu miſlenyu nakanenye.* e. Gemüths-Meynung. *Elmének gondolatja.* V. *Sententia N.* 1. Mentis ſenſa dicendo exprimere, verbis explicare. *Cic.*

Senſus, ûs, m. Cic. *Chutenye, Chut.* 1. Sinn. *érzénkenység, érzés.* Guſtus, & Olfactus, Auditus, Viſio, Tactus: Sunt ſenſus quinque, quorum peccara relinque. 2. V. *Judicium N.* 2. *Notitia N.* 1. Id maximè excellit, quod longiſſimè ab imperitorum ſenſu eſt disjunctum. *Id.* 1. *de Orat. c.* 3. 3. V. *Senſum, Judicium N.* 1. Unum ferè ſenſum fuiſſe bonorum omnium. *Id. l.* 1. *Fam. ep.* 9. 4. V. *Significatio N.* 1. Horum verſuum ſenſus eſt. *Gell.*

Sententĭa, æ, f. Cic. *Zgovor, Prirechje.* 1. Spruch. *értelmes mondás, &c.* V. *Opinio N.* 1. *Senſum.* Item V. *Judicatio N.* 1. *Judicium N.* 1. Loqui in eandem ſententiam. *Caſ.* Rogari ſententiam, &c. *Cic.* 2. V. *Conſilium N.* 2. De ſententia alicujus aliquid facere: *h. e.* ex conſilio, ſecundùm conſilium. *Id. pro Cæl. c.* 29. 3. V. *Judicatum, Decretum.* Judices, cùm de te ſententiam ferent. *Id. Ver.* 6. 4. Remex ſententia gerere. Aliquid ex animi ſententia habere, facere, &c. *h. e.* ex voto, ſecundùm voluntatem & deſiderium proprium. *Id.*

Sententiālĭtĕr, *Adv.* Macrob. V. *Judicialiter.*

Sententiŏla, æ, f. Cic. *Kratki Mudro-zgovor.* Ein feines Sprüchlein. *értelmes mondáſotska.*

Sententiōsè, *Adv.* Cic. *Mudro-governo, zmáno-rechno, vuchno-rechevo.* Mit ſchönen Sprüchen, lehrhafftig, Spruch-reichlich. *értelmes, ékes mondáſſal.*

Sententiōſus, a, um, Cic. *Pun mudro-zgovorov, mudro-governi, pririchni, pririchan, obilen vu ſpametneh govoreh.* Spruchreich. *ékes mondáſſal telljes.*

Sentĭcētum, i, n. Plaut. *Ternye, Ternyiſtche.* r. Dorn-Buſch. *Töviſes hely, Bokros.*

Sentĭcōſus, a, um, Feſt. V. *Spinoſus.*

Sentīna, æ, f. Cic. *Ladje-Dno, vu kojeſze ſzmrad izteche: Dno od broda.* r. Schiff-Grund, da ſich aller Wuſt ſammlet. *Alſó feneke a' hajónak, a' honá minden bödös gaznj és moslék lehull és foly.* 2. Transl. ſumitur pro *quolibet loco ſordibus repleto,* Item pro *face plebis,* Item pro *multitudine hominum ſceleſtorum.* ita *Cic.*

Sentio, is, īre, ſenſi, ſenſum, (Act.) *Chutim, Uzchutivam.* Empfinde. *érzem.* 2. Transl. V. *Intelligo, Animadverto N.* 1. 3. V. *Exiſtimo N.* 1. *&* 2. *Judico, Opinor.* Graviter de aliquo ſentire: *pro* malam opinionem habere. Humiliter & demiſſè de aliquo ſentire: *h. e.* vilem exiſtimare, nihili facere. *ita Cic.* 4. Pro aliquo, *vel* ab aliquo ſen-

Digitized by Google

tire: *est* suâ sententiâ ei favere, ab ejus partibus stare. *Plaut.*

Sentis, is, f. Colum. V. *Spina.*

Sentisco, is, ĕre, (Inch.) Lucr. V. *Persentisco.*

Sentus, a, um, Terent. V. *Spinosus, Asper N.* 1.

Seorsùm, (*vulgo* seorsim) *Adv.* Cic. *Zoszeb, na szamom, na kraj, na sztran.* Sonderbar, beyseits. *Külön, Magánoson.* V. *Separatim.* Abs te seorsùm sentio. Plaut. *Ja s-tobom ne dersim: iliti Ja szem zevszema drugoga nakanenya, negoti.* Ich bin gar nicht deiner Meynung. *Veled nem értek egyet.* Tibi seorsùm gratiam habeo: *pro* nominatim. *Terent.*

Seorsùs, *Adv.* Plaut. V. *Seorsùm.*

Seorsus, a, um, Auson. V. *Segregus, separatus.*

Sĕpar, ăris, *om.* Solin. V. *Segregus, Divisus, separatus, Dispar.*

Sĕpărābĭlis, *com.* le, n. Cic. *Razluchlyiv, razdruslyiv, razjedinlyiv, razsztavlyiv.* Absönderlich, leicht abzusondern. *Elválasztható.* V. *Divisibilis, Dissociabilis N.* 1.

Sĕpărātè, ius, *Adv.* &

Sĕpărātim, *Adv.* Gic. *Poszebe, razluchbeno, razdrusseno, razsztavlyeno.* Besonders. *Magán választva.* V. *Seorsum, Divisè.* Item V. *Peculiariter.*

Sĕpărātio, onis, f. Cic. *Razluchenye, Razsztava.* e. Absonderung, Scheidung, Zertrennung. *Elválasztás.* V. *Divisio, Disjunctio, Dissociatio.*

Separātor, oris, m. *Razluchitel, razsztavitel, razdrusitel.* r. Absonderer. *Elválasztó.* V. *Divisor.*

Separātrix, īcis, f. Auguſt. *Razluchitelicza, Razdrusitelicza, Razsztavlyavka.* e. Absonderin. *Elválasztóné.*

Separātus, a, um, Cic, *Razdrusen, Razsztavlyen.* Geschieden, zertrennt. *Magán választatott, Elválasztatott.* V. *Segregatus.*

Sĕpăro, as, avi, atum, (Act.) Cic. *Razlúcham, Razdrúsam, Razmetchem.* Absondere, scheide, trenne. *Külön választom.* V. *Divido N.* 1. *Dirjungo, Discerno N.* 1. *&* 2.

Sĕpĕlĭbĭlis, *com.* le, n. Plaut. *Pokoplyiv, Pokopni, zakopni.* Das da kan begraben vverden. *Eltemethetö.*

Sĕpĕlio, is, īre, īvi, ultum, [Act.] *Pokápam, Zakápam, Ukápam:* Inf. *Pokopati &c.* Begrabe, zur Erden beſtatte. *Eltemetem, Elbállgatom.* 2. Transl. V. *Occulto.* 3. V. *Extinguo N.* 2. *Abaleo.* Bellum sepelire, &c. ita *Cic.* 4. Sepultus sum: *pro* perii. *Terent.* 5. Vinô se sepelire: *pro* ingurgitare. *Seneca.*

Sĕpĕs, ĕdis, *om.* Apul. V. *Senipes.*

Sĕpĕs, is, f. Cic. *Plót.* r. Zaun. *Sövény.*

*Sĕpĭa, æ, f. *Cherno-kerveká, Szippa, Morzka riba, koja chernu kervblyujuch vodu kali, y takszve Ribichem zkriva:* Morzki pávut. r. Dinten-Fiſch, Black-Fiſch, Kuttel-Fiſch, e. Meer-Spinne. *Fekete vért okádó tengeri hal, Tengeri pók.* Hinc 2. *Metonymicè* ponitur pro *Atramento*, ita *Cic.*

Sĕpĭcŭla, æ, f. Apul. *Plotich, mali plót.* Kleiner Zaun. *Sövényetske.*

Sĕpīmĕn, ĭnis, n. *Apul.* &

Sĕpīmentum, i, n. Cic. *Ogradya, Gradya,* s. Zaunvverck. *Kóz fal, kóz kert.* Item V. *Sepes, Clausura, Septio.*

Sĕpio, is, īre, psi, ptum, (Act.) Cic. *Plotim, oplétam, gradim, ográdyam.* Zäune, verzäune, umzäune. *Bétsövényezem, kertelem, környül-vészem.* V. *Obvallo, Circumdo.*

Sĕpĭŏla, æ, f. *Gracè* sēpĭdion, ii, n. *Plaut.* Parva sepia.

Seplăsĭārĭus, ii, m. Lampr. V. *Myropola.*

Sĕpōno, is, ŭi, ĭtum, (Act.) Cic. *Na sztran dévam, poszlavlyam, odposztavlyam.* Beyseit setze, *oder* lege hinlege. *Félre-tészem. Eltészem.* V. *Seorsùm & Pono N.* 1. *&* 2. *Repono N.* 2. *Separo.* 2. V. *Rélego N.* 1, ita *Tacit.*

Sĕpŏsĭtio, onis, f. Ulpian. *Na sztran dévanye* ali *posztavlyanye, odverjenye.* e. Beyseitlegung, *oder* Setzung. *Félretevés.*

*Seps, sĕpis, m. Lucan. *Kachúricz, Zmijicza, iz koje griza telo gnyije.* e. Kleine Schlange, von deren Biſs vvird der Leib faul. *Kis kigyó, mellynek a' marása utánn a' test megrothad.*

Septem, *Indecl.* Gic. *Szedem.* Sieben. *Hét.*

September, bris, m. Cic. *Malo-Meßnyak, Miholjchak, Rújan.* r. Herbſt-Monath. *Szent Mihál hava.* Adhibetur etiam *adjectivè.*

Septemfluus, a, um, Ovid. *Szedmero-verszt tekúch, na szedem sztranitekútbi.* Siebenfach flieſſend, das ſieben Ströhme hat. *Hétfolyamú. Hét-folyású.*

Septempĕdālis, *com.* le, n. Plaut. *Szedem nög,* iliti *szedem czepelisev dug,* ali *sirok.* Siebenſchuhig, ſieben Schuh lang *oder* breit. *Hét láb nyomni.*

Septemplex, īcis, *om.* Virg. *Szedmero-sztruk, szedmero-verszt, szedmero-verszni.* Siebenfältig, ſiebenfach. *Hét-rétü.*

Septemvir, īri, m. Plin. *Szedmero-chasznik.* r. Siebener, Sieben-Herr. *Egy az hét igazgató úrak-kezül.*

Septemvīrālis, *com.* le, n. Gic. *Szedmero-chasz-*

Digitized by Google

chaſztnichki, ſzedmericzi chaſztnikov ſzliſſajuchi. Denen ſieben Raths-Herren zugehörig. *Hetes ſzemélyhez tartozó.*

Septemvīrātus, ûs, m. Gic. *Chàſzt ſzedmeh velikeh ſzudczev, ſzedmero-chaſztnichtvo.* c. Würde der ſieben Herren. *Hétſzemélyből álló méltóság.*

Septemvīri, ōrum, m. *plur.* Gic. *Szedmericza velikih ſzudczev, ſzedem chaſztnikov.* Die vornehmſte ſieben Herren. *Hét fő tiſztnek egyike, Hét igazgató úrak.*

Septēnārīus, a, um, Gic. *Szedmeri, ſzedmero-brojni, ſzedemna broju imajuchi.* Aus ſieben beſtehend. *Hét-ſzámú, hét dologból álló.* Hinc *ſubſtantivè* ſeptenarius, ii, m. *Szedmicza,* (Poleg navadnoga govorenya *Deveticza.*) *Jztanoviti penez.* Ein Siebner. *Hetes.*

Septendĕcim, *vel* ſeptemdĕcim, *Nom. Indecl.* Cic. *Szedemnajſzt, ſzedemnádeſzt.* Siebenzehen. *Tizenhét.*

Septēni, æ, a, *Nom. Diſtrib.* Cic. *Szedem y ſzedem, ſzedam po ſzedam.* Je ſieben. *Heten heten.* Eſt potiſſimùm *Cardin.* V. *ſeptem.*

Septennis, *com.* ne, n. Plaut. *Szedmo-letni, ſzedmak. ſzedem lèt imajuchi.* Sieben-Jährig. *Hét eſztendős.*

Septennium, ii, n. Prudent. *Szedmero-létje, vréme ſzedem lèt, ſzedem godiſcb.* c. Zeit von ſieben Jahren. *Hét eſztendő, hét eſztendős kor.*

Septentrĭo, ōnis, m. Cic. *Szever, ſzeverna ſztran, Polnocbna ſztran ſzvéta.* r. Nord-Wind, c. Mitternacht, Nordiſche-Gegend, Nord-polus. *éſzaki-ſzél, éſzak.* 2. *Kóla nebeska.* r. Heervvagen. *égi ſzekér, ſzánto ökrök.* Eſt duplex ſidus, plauſtri formam referens, ſcilicet *urſa minor*, & *urſa major*, prior ſeptem, altera viginti ſeptem ſtellis conſtat. Illa *minor*, hæc *major ſeptentrio* nominatur à *Vitruvio. Cicero*, utrumque ſidus complectens, *ſeptentriones* appellat.

Septentriōnālis, *com.* le, n. Plin. *Szeverni, polnocbni, od ſzevera.* Mitternächtiſch, *éſzaki.* V. *Borealis.*

Septentriōnārĭus, a, um, Gell. *idem.*

Septĭcollis, *com.* le, n. Prudent. *Szedmero-bresnat, ſzedem bregov* ali *Berdáa imajuchi.* Das ſieben Berge *oder* Hügel hat. *Hét hegyű.*

Septĭcus, a, um, Plin. *Gnyilo-chinechi.* Faulmachend. *Rothaſztó.*

Septiēs, *Adv.* Gic. *Szedemkrat, ſzedem púta.* Siebenmahl. *Hétſzer.*

Septĭſārĭam, *Adv.* Non. *Naſzedmero.* In ſieben Theil. *Hétképen. Hét-féle módon.*

Septĭfŏlĭum, ii, n. *Apul.* Herba ſeptem foliorum.

Septĭfŏris, *com.* re, n. *Sidon.* ſeptem fores, *vel* foramina habens.

Septĭmāna, æ, f. JCt. V. *Hebdomada.*

Septĭmātrus, uum, f. *plur.* Varr. V. in *Quinquatrus.*

Septĭmùm, *Adv.* Cic. *Szedmi put, ſzedmikrat, ſzedmich.* Zum ſiebendenmal. *Hetedſzer.*

Septĭmus, a, um, Cic. *Szedmi.* Der ſiebende. *Hetedik.*

Septingēnārĭus, a, um, Varr. *Szedem-ſzto-brojni, ſzedemſzto vu ſzebe zaderſavajuchi.* Aus ſieben hundert beſtehend, ſiebenhundert zählig. *Hét-száz-ſzámú, Hét-száz dologból álló, Hét-százas.*

Septingēni, æ, a, *Diſtrib.* Plin. *Po ſzedemſzto, ſzedem-ſzto y ſzedemſzto.* Je ſieben hundert. *Hétszáz-Hétszáz, Hétszázan-Hétszázan.* Item V. *Septingenti.*

Septingentēsĭmus, a, um, Liv. *Szedmo-ſztotni, ſzedem-ſztotni.* Der ſiebenhunderſte. *Hét-századik.*

Septingenti, æ, a, *Numerale Cardin.* Liv. *Szedem-ſzto.* Sieben hundert. *Hét-száz.*

Septingentiēs, *Adv.* Plin. *Szedemſztokrat.* Siebenhundertmal. *Hét-százszor.*

Septio, ōnis, f. Vitruv. *Gradyenye, Ogradyenye.* c. Verzäunung. *Bérbövényezés, Bekerítés.* V. *Obvallatio.*

Septĭpēs, ĕdis, *om.* Sidon. *Szedmero-nog.* Siebenfüſſig. *Hét-lábú.*

Septuāgēnārĭus, a, um, JCt. *Szedem-deſzet vu ſzebe zaderſavajuchi, ſzedemdeſzetoletni. ſzedemdeſzet godiſch ſztar.* Aus ſiebentzig beſtehend, ſiebentzig-Jährig. *Hetvenes, Hetven-ſzámu, Hetven-eſztendős.*

Septuāgēni, æ, a, *Diſtrib.* Colum. *Szedemdeſzet y ſzedemdeſzet, po ſzedem-deſzet.* Je ſiebentzig. *Hetvenen, Hetven-hetven, hetvenen-hetvenen.* Item V. *ſeptuaginta.*

Septuāgēnus, a, um, *Plin.* &

Septuāgēsĭmus, a, um, Cic. *Szedemdeſzeti.* Der ſiebentzigſte. *Hetvenedik.*

Septuāgiēs, *Adv.* Colum. *Szedem-deſzetkrat.* Siebentzigmal. *Hetvenſzer.*

Septuāginta, *Indecl.* Gic. *Szedem-deſzet.* Siebentzig. *Hetven.*

Septuennis, (*more antiquorum*) Plaut. V. *ſeptennis.*

Septum, i, n. Gic. *Meſzto ogradyeno.* Ein umzäunter Ort. *Békerített hely.* Hujus modi ſunt *Bubile, Ovile, ſtabulum, &c.*

Septunciālis, *com.* le, n. Colum. *Szedem délov.*

Digitized by Google

ali *Szedem unczij imajuchi.* Sieben Theil habend, vierzehen-löthig. *Hét-réſzü, tizen-négy-lótos.*

Septunx, uncis, m. Liv. *Szedem unczij: Vaga, mera, alitesſina chetirinajſzt lotov.* Vierzehen Loth. *Tizen-négy-lót.* Item generatim: *Szedma ſztran.* Der ſiebende Theil. *Akármineh hetedrésze.*

Septuōſe, *Adv.* Liv. V. *Obſcurè N. 1.*

Sĕpulcrālis, *com.* le, n. Ovid. *Mertvo-jamni, Pokopni, Grobni, Nagrobni.* Zum Grab gehörig. *Temetői, síri, koporsói.*

Sĕpulcrētum, i, n. Catull. *Pokopje, Grobje.* r. Freythoff, Ort vvo viel Gräber. *Közönséges temető.* V. *Cæmeterium N. 2.*

Sĕpulcrum, i, n. Cic. *Mertvechke pochivaliſchche, pokopnicza, ukopnajama, grob.* s. Grab. *Koporsó, sír.*

Sĕpultor, ōris, m. Auguſt. V. *Sandapilarius.*

Sĕpultūra, æ, f. Cic. V. *Funus N. 2. Exequiæ, Funus N. 1.* Item V. *ſepulcrum.*

Sĕquācĭtās, atis, f. Sidon. *Szledivoſzt.* e. Nachfolgigkeit. *Könnyen utánna bajlóság.*

Sĕquācĭter, *Adv.* Arnob. *Szledujuchi, Naſzledugyivo.* Gefolglich. *Reá menő képen.*

Sĕquax, ācis, *om.* Plin. *Naſzledujuchi, Prikladen za ſzledenye, koi zakĕm radide, P koren.* Folgig, zügig, gehorſam. *Reá-menő, könnyen utánna bajló.* Undæ ſequaces. *Virg.* Lana ſequax, (manum enim nentis prompta ſequitur.) *Martial.*

Sĕquēla, æ, f. Gell. *Szledovanye, za kĕm hodenye, iz preſſeſznoga dugovanya izhod, poſzledje.* e. Nachfolgung, Folge. *Reá-menés, követés, következés.*

Sĕqueſter, tri, & sĕqueſter, tris, m. Cic. *Odebrani ſzudecz, Zaſztavlyavecz, koi dugovanye pod praudum ſztojeche, do koncza praude, pri ſzebi zaderſzava.* r. Schiedsmann, vvelcher die ſtreitige Sache in Beſitz nimt, und behält biſs zum End des Proceſſes. *Válaſztott bíró, &c. ki a' pőrbe jószágot a' pőr végig birja.* Item V. *Arbiter N. 1. Diſceptator, Proxeneta.* 2. ponitur pro *Procuratore litis.* ita *Quintil.*

Sĕqueſter, tris, tre: & ſequeſtris, *com.* tre, n. V. *Medius N. 1.* Pax ſequeſtra: *h. e.* Induciæ. Hæ enim inter bellum præteritum & futurum mediæ ſunt. ita *Virg.*

Sĕqueſtrārius, a, um, *JCt.* Ad ſequeſtrum pertinens.

Sĕqueſtrātio, onis, f. *JCt.* Alicujus rei apud ſequeſtrum depoſitio.

Sĕqueſtrātor, ōris, m. *Symmach.* Qui rem ſequeſtro tradit.

Sĕqueſtrātōrium, ii, n. *Tertull.* Locus, in quo aliquid ſequeſtratur.

Sĕqueſtro, as, avi, atum, (Act.) Prudent. *Zaſztavlyam, zavémlyem, ou ſzegurne ruke dájem, zaradiſzegurnoſzti jemlyem.* In Beſitz nehme, *oder* einem andern gebe. *Máſnak a' jóvát biráſra vétſzem, vagy adom.*

Sĕqueſtro, *Adverbialiter:* pro *ſeorſum, apud ſequeſtrum.* Aliquid ſequeſtro poſitum: *h. e.* apud ſequeſtrum depoſitum. *Gell.*

† Sequeſtrum, i, n. *eſt* Bonorum occupatio, eorúmque traditio ſequeſtri facta.

Sĕquior, *com.* ſĕquius, n. *Comparat.* Liv. *Szlabeſſi, gorſſi, zlochefzteji, nejednak.* Geringer, ſchlechter, ſchlimmers, ungleichers. *Alább-való, Más egyéb, Más ettől,* V. *Pejor, deterior.* Sequior ſexus: *h. e.* fœmineus. *Apul.* Vita ſequior: *pro* deterior, pejor. *Ulp.*

Sĕquor, ĕris, ſĕcūtus, & sĕquutus ſum. (Dep.) *Szledim, za kĕm idem.* Cic. Folge, nachfolge. *Követem, utánna mégyek.* 2. Transl. Militiam, otium, ſententiam alicujus ſequi: *pro* amplecti. *Id.* Hoſtem pilô ſequi: *pro* inſequi, perſequi. *Tacit.* ſequitur, ut doceam: *pro* conſequens, *vel* proximum eſt. *Cic.* Fortunam ſuam ſequi: *h. e.* ſucceſſu & occaſione fortunæ uti. *Liv.*

Sĕquiùs, *Adv.* Liv. V. *Deteriùs, Pejùs.*

Sĕquūtor, ōris, m. Svet. V. *Secutor.*

* Sēr, sēris, m. *Senec.* Ortus in Serica Regione. *Hinc* ſpeciatim V. *Bombyx N. 1.*

Sĕra, æ, f. Varro. *Klyuchenicza, zaklop, Lokot.* s. Schloſs an der Thür, Mahl-Schloſs, Vorleg-Schloſs. *Zár az ajtón, Lakat.*

Sĕrăphĭm, f. *vel* n. *Nom. hebraicum Indecl.* Ordo Angelorum ſupremæ Hierarchiæ. *Prudent.*

Sĕrēnātor, oris, m. Apul. *Razvedritel.* Der hell und heiter macht. *Időt felderítő, tiſztító.*

Sĕrēnē, *Adv.* Auguſt. *Vedro, Jaſzno.* Hell und klar. *Világoſon, tiſzta időn.*

Serenĭtās, ātis, f. Cic. *Vedrína, Jaſznoszt.* Schönes helles, heiteres Wetter: e. Heitere, Durchläuchtigkeit. *Világoſság, tiſzta ſzépség, feltiſztulás.*

Sĕrēno, as, avi, atum, (Act.) Plin. *Vedrim, vedro ali Jaſzno chinim, Razvedrujem.* Hell und heiter mache. *Megtiſztítom, Letſendesitem.* V. *Clarifico N. 1. Paco.*

Sĕrēnum, i, n. Virg. V. *Serenitas, Claritas N. 1.*

Serenus, a, um, Virg. *Veder, vedren, jaſzen.* Heiter, hell. *Világos, tiſzta.* 2. Transl. V. *Tranquillus, Latus N. 1.* Frons ſerena. *Cic.*

Sĕreſco, is, ĕre, *q. d.* ſereneſco. (Neu. *Inch.*)

Sanſkri-

Digitized by Google

Szuſſmyſze, ſzub peſztajem. Trocken vverde. *Megſzáradok.* Veſtes in ſole ſereſcunt. *Lucr.*

Sĕreſco, is, ĕre, (Neu. *Inch. à* sĕrum.) Plin. *Na ſzirotkuſze obrachom, ſzirotkum poſztajem.* Zu Schotten, *oder* Käs-Molcken vverde. *Savóvá válom.*

Sĕrĭa, æ, f. Liv. V. *Fidelia N. 1.*

Sĕrĭcārĭus, ii, m. Firmic. *Szvilár, ſzvilo-tkalecz, z-ſzvilum terſecz.* r. Seiden-Sticker, Seiden-Weber, Sammet-Würcker, Seiden-Händler. *Selyem-ſzövö, Selyem-takáts, Selyem áros.*

Sĕrĭcātus, a, um, Sveton. *Z-ſzvilum oblécben, ou ſzvili bodechi.* In Seiden bekleidet. *Selyem rubájá.*

Sĕrĭcum, i, n. Plin. V. *Bombyx N. 2. Holoſericum.* Sericum, veſtéſque ſericæ, à Seribus populis Aſiæ, traxerunt appellationem, ibi enim primùm reperti ſunt Bombyces, qui lanam illam molliſſimam, *ſericum* dictam, conficiunt. Ejuſmodi vermiculi primùm ad Juſtinianum Imper. Serindâ urbe, per Monachos delati, hodie per Europam latè ſparſi viſuntur. V. *Procopii Gothicor. l. 2.*

Sĕrĭcus, a, um, Plin. V. *Bombycinus, Holoſericus.*

Sĕrĭēs, ēi, f. Cic. *Szplobo-red.* e. Ordnung, Reihe. *Rend, ſzer.*

Sĕrĭĕtās, atis, f. Sidon. *Sztavnozt, Prezßalnozt.* e. Ernſthafftigkeit. *Tréfankivül-valóság, Valójában-valóság.*

Sĕrĭō, *Adv.* Liv. *Sztavno, prez ſ'alye.* Ernſtlich, im Ernſt. *Valóba, Tréfa kivül.*

Sĕrĭŏla, æ, f. *Perſius.* Parva ſeria.

Sĕris, is, f. Varr. V. *Endivia.*

Sĕrĭus, a, um, Cic. *Sztavni, ſztavan, neſſalen.* Ernſthafftig, Ernſt, Ernſtlich. *Való, valójában-való, nem tréfa.*

Sermo, ōnis, m. Cic. *Govorenye, govor.* e. Rede. *Beſzéd.* V. *Locutio, Colloquium, Collocutio.* Patrio ſermone uti: *h. e.* idiomate. *Id.*

Sermōcĭnātio, onis, f. Quintil. *Razgovor, Razgovarjanye.* V. *Collocutio, Dialogiſmus, Dialogus.*

Sermocinātor, oris, m. *Vnogo-govoritel, klſze rad razgovarja.* r. Gernſprecher. *Beſzéllgető.*

Sermocinātrix, īcis, f. Quintil. *Vnogo-govoritelicza.* e. Gernſprächerin, Schvvätzerin. *Beſzéllgető Aſzſzony.*

Sermōcĭnor, aris, ātus ſum, (Dep.) Cic. *Szpominamſze, Radgovorim.* Das Geſpräch halte. *Beſzéllek valakivel.* V. *Loquor, colloquor.*

Sermūncŭlus, i, m. Cic. *Govorenyitzke, kratki govor.* e. Kurtze Rede. *Beſzédetske.*

Sĕro, is, ĕre, sēvi, sătum, (Neu. & Act.) Cæſ. V. *Semino.* Item V. *Planto.* ita *Cic. 2.* Transl. V. *Genero.* Nobili ſtirpe ſatus, *Cic. 3. Bella*, diſcordias ſerere: *pro* movere, excitare. *Liv.* Colloquia cum aliquo ſerere: *pro* colloqui. *Id.*

Sĕro, is, ĕre, sĕrŭi, ſertum, [Act. *inuſit.*] V. *Necto N. 1. Plecto.* Accipiunt ſertas nardo florente coronas. *Lucan.*

Sĕrŏ, & sērō, sēriŭs, *Cic.* ſeriſsĭmē, *Adv.* Cæs. *Podvecher, keſzno.* Zu Abend, ſpath. *Kesö eſtve.* Per Synecd. V. *Tardè.*

Sērōtĭnus, a, um. *Pozni, keſzno-dohajaiuthi.* Spath, ſpäthig, ſpat kommend. *Késön-jövö, késön-érö.* Pulli ſerotini: Frumentum, pomum ſerotinum. *Colum.*

Serpens, entis, *ons.* Cic. V. *Rĕpens.*

Serpens, entis, *com. Subſtantivè.* Plin. *Kacha, Zmija.* e. Schlange. *Kígyó.*

Serpentārĭa, æ, f. Apul. *Kachja trava, koren baſznovit proti lyuticze kache grizu.* e. Natter-Würtz. *Kígyó-fü.*

Serpērāſtum, *Varr.* & ſerperaſtrum, i, n. Cic. *Hodalnicza za ravnanye dechinzkoga boda prikladna, kólcza za ſztanye y bodenye dechinzko baſznovita.* Ein Inſtrument, vvelches an den Knyen angebunden vvird, s. Kinder-Stand - *oder* Gang-Wägelein. *Gyermeket járni tanitó ſzekéretske.*

Serpo, is, ĕre, pſi, ptum, (Neu.) Cic. *Lézem, Puzim. &c.* V. *Repo.* Transl. dicitur de *plantis, hominibus, & inanimatis.*

* Serpyllum, & ſerpillum, i, n. Plin. V. *Herpyllum.*

Serra, æ, f. Gic. *Pila.* peregr. *Ságа.* e. Säge. *Fürész.*

Serrāgo, ĭnis, f. Gæl. Aurel. *Odpilyek, prah od pilenya opadajuchi.* e. Sägſpähn. *Fürész búlladék.*

† Serrārĭus, ii, m. *Pilecz*, peregr. *Ságar.* r. Säger. *Fürészlö.*

Serrātim, *Adv.* Vitruv. *Pilech*, alio *Nácbin pile.* Wie eine Säge. *Mint a' fürész.*

Serrātōrius, a, um, Ammian. *Pilni.* Zur Säge gehörig. *Fürészbez-való.* Item V. *Serratus.*

Serrātrīna, æ, f. Non. *Pilnicza, Meſzto gdeſze deſzke pile.* e. Säg-Mühle. *Fürész malom.*

Serrātŭla, æ, f. & Bĕtŏnĭca, Vĕtŏnĭca, *vel* Vetonica, æ, f. Plin. *Betonika trava.* e. Betonien, ein Kraut. *Fürész levélü fü, Betonika.*

Serrātūra, æ, f. Plin. *Pilenye.* e. Sägung. *Fürészlés.*

Serrātus,

Digitized by Google

Serrātus, a, um, Plin. *Zubaſzt kakti pila, Pili ſzpodoben.* Mit Zähnen vvie eine Säge, der Säge gleich. *Fogas mind a' Fűréſz, Fűréſz formájú.*

Serro, as, avi, atum, (Act.) Veget. *Pilim, na dvoje z-pilum réſem*, peregr. *Ságam.* Entzvvey ſäge, mit einer Säge zerſchneide. *Fűréſzlek.*

Serrŭla, æ, f. Cic. *Pilicza.* e. Kleine Hand-Säge. *Fűréſzetske.*

Serta, æ, f. Tibull. V. *Reſtis*, 2. V. *Sertum.* ita *Propert.*

Sertor, ōris, m. *Feſt.* V. *Aſſertor.*

Sertum, i, n. (*ab inuſit.* ſero) Cic. *Vénecz.* r. Krantz, geflochtener Krantz. *Kſzirú, Bokréta.*

Sertus, a, um, *Zpleten.* Geflochten. *Kótött, Fűzött.* V. in *ſero 2do loco.*

Serva, æ, f. Virg. V. *Ancilla, Famula.*

Servābĭlis, *com.* le, n. Plin. *Zachuvatlyiv, zpravlyiv, ſtoſze zachuvati more.* Das zu behalten iſt. *Megtartható.*

Servātio, onis, f. Plin. V. *Salvatio, Conſervatio.*

Servātor, ōris, m. Cic. *Zachuvavecz, obchuvavecz, zbranitel.* r. Aufbehalter, der etvvas behalt. *Megtartó.* Item V. *Salvator.*

Servātrix, īcis, f. Gic. *Obchuvavicza, zachuvavicza, zbranitelicza, oſzloboditelicza.* e. Aufbehalterin, Erhalterin, Schirmerin, Erlöſerin. *Megtartónt, ſzabadítónt.*

Servĭa, æ, f. Geogr. *Szerblia, ſzerbzka zemlya, ſzlovenzkoga naroda kralyeſztvo.* Servien Illyriſches Königreich. *Szerbia Illiriomnak orſzága.* Regnum eſt Illyricum, cujus *Tractus meridionalis* nomen *Raſcia* obtinet. *A.* 1717. ereptô Turcis Belgradô, tota Servia, ſi *Niſſam*, & *Raſciam* excipias, Chriſtianis poſtliminio ceſſit. Sed quam rursùm Barbarus *A.* 1739. *die* 12. *Sept.* cum Tauruno, principe Chriſtianorum propugnaculo, recepit, pacis inibi cuſæ legibus, non armis, ita expoſcentibus. Plura V. in *Mœſia, Nyſſa, Raſcia, Taurunum, Illyricum.*

Servĭlĭcŏla, æ, *com.* Qui *vel* quæ ſervos colit. *Hinc* ſpeciatim: *Szlugov botnicza.* e. Knechts Hure. *Szolgák kúrvája.* ita *Plaut.*

Servĭlis, *com.* le, n. Gic. *Szlusbenicbki.* Knechtiſch. *Szolgai, ſzolgálói.* V. *Famularis, Ancillaris, Mercenarius.*

Servĭlĭtĕr, *Adv.* Cic. *Na ſzlusbenicbki náchin, Bojezlivo.* Knechtiſcher Weiſe, Zaghafftig. *Szolgai módra.* V. *Famulanter.*

Servĭo, is, īre, īvi, ītum, (Neu.) Cic. *Szluſim.* Diene. *Szolgálok.* V. *Ancillor, Famulor.* 2. Rei familiari ſervire: *pro* operam dare. Tempori ſervire: *pro* accommodare ſe eidem. Alterius amori ſervire: *pro* morem gerere, obtemperare. *Id.*

Servĭtĭum, ii, n. Cic. V. *Famulatio N.* 1. & 2.

Servĭtūdo, ĭnis, f. *Liv.* apud quem alii leg. *ſervitus.*

Servĭtūs, ūtis, f. Cic. V. *Famulitas, Famulatio N.* 2. *Mancipatus N.* 2.

Sĕrum, i, n. *ſubſtantivè*, (*ſubaud.* tempus) Liv. *Pozno, Poznócba, Keſznócba podvecher, Tverdi mràk.* Der ſpäte Abend. *Késönvalóság, Eſtve.* Serum diei. V. *Veſper.*

Sĕrum, i, n. Virg. *Szirotka, ſzurutva.* s. Käs-Waſſer, r. Schotten, Molcken. *Savó.*

Servo, as, āvi, ātum, (Act.) Cic. *Chúvam.* Behalte. *Megtartom.* V. *Aſſervo, Conſervo, Cuſtodio, Defendo, Retineo N.* 1. Ad aliquid ſe ſervare: *pro* reſervare. *Id.* Aliquid in vetuſtatem ſervare: *pro* recondere, reponere. *Colum.* 2. Aliquem ſervare: *pro* ſalvare, à periculis liberare. *Cic.*

Sĕrus, a, um, Cic. *Keſzen: kaj keſzno*, iliti *kaj ſztopram chez kruto vnogo vremena dojde.* Spath. *Késő, késön-való*, Item V. *Tardus, veſpertinus.* Poſteritas ſera: *h. e.* poſt ſecula ſurrectura. *Virg.* Serior, *Tibull.* Seriſſimus. *Plin.*

Servŭla, æ, f. Cic. *Detlicza.* s. Dienſtmägdlein. *Szolgálótska.*

Servŭlus, i, m. Gic. *Szluſicza.* Ein Knechtlein, kleiner Diener. *Szolgátska.*

Servus, i, m. Gic. V. *Famulus, Mancipium N.* 2.

Servus, a, um, Cic. V. *Famulus, a, um.*

Seſcuncĭa, æ, f. Golum. V. *Seſcunx.*

Seſcunciālis, *com.* le, n. Plin. *Poldrugu unczia imajuchi.* Anderthalb Untzen Dick, *oder* Schvvehr. *Három lótos, Harmadfél-lótni.*

Seſcunx, *vel* ſeſquunx, cis, m. Plin. *Poldruga unczia, Tri loti.* Drey Loth. *Három lót.*

Seſcŭplex, ĭcis, m. Cic. V. *Seſquiplex, ſeſquiplus.*

Seſcŭplus, a, um, Quintil. *idem.*

Seſquĭ, *Nom. Indecl.* ex *ſemi* & *que.* Cic. *Poldrugo, k-tomu polovicza, vſze to y pòl tuliko, Joſz druga polovicza.* Anderthalb. *Másfél.* Frequenter in compoſitione adhibetur, ut

Seſquialtĕr, a, um. *Poldrugi, Jeden y pòl jednoga.* Anderthalb, eins und ein halbes. *Másfél-annyi.* V. *ſeſquiplex.* Deinde tertiam, quæ eſſet ſecundæ ſeſquialtera, primæ tripla. *Cic.*

Seſquĭdĭgĭtālis, *com.* le, n. Vitruv. *Poldrugoperſztni, poldrugoga perſzta, poldrugi perſzt*

Digitized by Google

perſzt dug ali s'irok. Anderthalb Finger lang *oder* breit. *Másfél-újni.*

Seſquidigitus, i, m. *Poldrugi perſzt, poldrugoga perſzta.* Anderthalb Finger. *Másfél-új.* Canalis altus ſesquidigitum. *Vitruv.*

Seſquihōra, æ, f. Plin. *Poldruga vura.* Anderthalb Stund. *Másfél-óra.*

Seſquijūgĕrum, i, n. Plin. *Poldruga rál.* Anderthalb juchartten. *Másfél-höld földdel.*

Seſquilibra, æ, f. Colum. *Poldrugi funt.* Anderthalb Pfund. *Másfél-font.*

Sequimenſis, is, m. Varr. *Poldrugi Meſzecz.* Anderthalb Monath. *Másfél-hónap.*

Seſquimōdius, ii, m. Varr. *Poldrugi Vagan, Poldruga drevenka.* Anderthalb Mutt, *oder* Maaſs. *Másfél-véka,* vagy *Másfél-köböl.*

Seſquiōbŏlus, i, m. Plin. *Poldrugi óbolus.* Anderthalb Heller. *Másfél-fillér.*

Seſquioctāvus, a, um, Cic. *Oſzemy pól,* iliti *oſzemy polovicza oſzmoga,* to jeſzt *Dvanaiſzti.* Acht und halb, *das iſt* der Zvvölffte. *Tizenkettödik.* Aliis *Pol-oſzmi.* Achthalb. *Nyóltzad-fél.*

Seſquiŏpĕra, æ, f. *Colum.* &

Seſquiŏpus, ĕris, n. Plaut. *Poldrugoga dnevna delo,* ali *poſzel.* Anderthalb Tagvverck. *Másfél-napi munka.*

Seſquĭpĕdālis, *com.* le, n. &

Seſquĭpĕdāneus, a, um, Plin. *Poldrugoga ezepelisſa, poldrugu nogu dug ali s'irok.* Anderthalb-Schuhig. *Másfél-láb nyomni, Másfél-lábni.*

Seſquĭpēs, ĕdis, m. Colum. *Poldruga noga, mera poldrugoga ezepelisſa.* Anderthalb Schuh. *Másfél-láb.*

Seſquĭplex, ĭcis, *om.* Cic. &

Seſquĭplus, a, um, Quintil. *Poldrugo-ſztruk, poldrugo-verſztni, poldrugu ſztran cheſzagod vu ſzebe zaderſzanajuchi, jednu czelu ſztran y druge polouiczu imajuchi.* Anderthalbfach. *Másfél-annyi.* V. *Seſquialter.* e. g. Ternarius eſt ſeſquiplus binarii, continet enim binarium & ejus dimidium. Senarius vocatur ſeſcuplus quaternarii, eò quòd in ſe contineat quaternarium, ejúſque dimidium, ſcilicèt binarium. Idem eſto ſenſus de aliis rebus & numeris.

Seſquĭtertius, a, um, Cic. *Tretiiy pól ſztuliko,* iliti *Polpeti.* Fünfftehalb. *Ötöd fél.* Aliis, ſed minus rectè. *Poltvretji.* Dritthalb. *Harmad-fél.*

Seſquuncia, &c. V. *Seſcuncia.* Et ſic de cæteris.

Seſsĭbŭlum, i, n. Plaut. V. *Sedile.*

Seſsĭlis, *com.* le, n. *Szedtobi.* Sitzend. *Veſzteg-ülő. Lapulæ* ſeſſiles: *h. e.* humiles, latæ, & quaſi humi ſedentes. *Martial. 2. paſſim.* Tergum ſeſſile: *h. e.* latum, in quo quis ſedere poſſit. *Ovid.*

Seſsĭmōnium, ii, n. Vitruv. V. *Sedile.*

Seſſio, onis, f. Cic. *Szedenye, Szed.* Das Sitzen. *Ülés. 2.* V. *Sedes N. 2. Sedile N. 2. 3.* Metalepticè V. *Inertia N. 1. Deſidia.*

Seſsĭto, aſ, avi, atum, [Neu. *Freq.*] Gic. *Vnogo ſzedim.* Stets ſitze. *Üldögelek.*

Seſſor, ōris, m. Horat. *Szeditel, Szedeoz.* r. Sitzer. *Ülő. 2.* V. *Habitator, Incola.* ita *Nepos.*

Seſsōrium, ii, n. *Cal. Aurel.* V. *Lectica.*

Seſſus, ûs, m. Apul. V. *Seſſio N. 1.*

Seſtertiārius, ii, m. *Petron.* Homo pauper, vix ſeſtertium poſſidens.

Seſtertiŏlus, i, m. *Martial.* Parvus ſeſtertius.

Seſtertius, ii, m. (*ſubaud.* nummus.) *q. d.* Semiſtertius. Nummus argenteus, apud Romanos æſtimabatur duobus aſſibus & ſemiſſe. Dicitur reſpondere quinque ſolidis venetis, aut quinque nummis hungaricis ſeu quatuor croaticis. V. *Groſſus N. 2.* Capit illeex ſuis prædiis ſexcenta ſeſtertiûm: *h. e.* ſexcenta millia ſeſtertiorum. *Cic. ult. Parad.* Similiter, ſi poſt adverbia *quinquies, deciies, centies &c.* conjuncta cum voce *ſeſtertiûm,* nullus præterea numerus exprimatur, ſemper intelligenda ſunt *centena millia,* ſi *centena* exprimantur, ſubaudiuntur *millia.* e. g. Cùm ſeſtertiûm millies in cubinam congeſſiſſet: *h. e.* millies centena millia, *Senec.* Et ritu decies centena decies buntur antiquo: *h. e.* decies centena millia ſeſtertiorum. *Juvenal.* Nonnulli legunt etiam *ſeſtertium ii, n.* Sed perperam, & librariorum, *Nominativum* pro *Genitivo* intelligentium, errore inducti.

Sēta, æ, f. Plaut. *Schetina, debely okoren láſz.* e. Burſt, Sau-borſt. *Sörte, Diſznó ſörte.* Equina ſeta. Cic. *Konyzka grina, konyzkaga répa ſztruuya.* e. Roſs-Haar. *Ló ſzőr.*

†Sētācĕum, ei, n. & Sētācĕus, i, m. *Latini* ſcopæ, ſcopula. *Metla, Ometàch, Metlicza* vulgo *keficzа iz ſchetin.* e. Kehrbürſte, r. Bartvviſch, e. Schuhbürſte, Kleyderbürſte. *Sertébül-valò ſeprò,* item *kefe.*

Sētiger, a, um, Virg. *Schetinaſt.* Borſtig. *Sertés.*

Sētōſus, a, um, Plin. *Pun ſchetin, veſz ſchetinaſt,* Voll Burſt. *Sok ſertéjü.*

Sēu, *Conj. Disjunct.* Cic. V. *Sive.*

Sevaceus, ſevalis. V. *Sevaceus, &c.*

Sēvērè, *Adv.* Cic. *Oſtro, V-ſztrahu.* Scharff, ſtreng. *Keménnyen, ſanyarún.* V. *Auſterè, Diſtrictè. ſeriò.*

Mmm mmm m Sēvēritas,

Digitized by Google

Sevēritas, atis, f. Cic. *Oſtrotba, V-ſztrabuderſanye, Nemilnoszt.* e. Strenge, Schärffe. *Keménység, ſzoros fenyitték.* V. *Seritas, Aſperitas N. 2.*

Sevēritūdo, ĭnis, f. Plaut. *idem.*

Sevērus, a, um, Cic. *Oſter, ſztraboviti, V-ſztrabu derſechi.* Streng. *Kemény, ſzoros fenyitték.* V. *Seriu', Diſtrictus N. 2. Auſterus, Aſper, Acerbus.*

Sēvir, *q. d.* Sexvir, ĭri, m. *Capitolin.* Nomen eſt dignitatis, ut *Septemvir.*

Sēvirālis, *com.* le, n. *Capitolin.* Ad ſeviros pertinens.

Sēvo, as, āre, &c. V. *Sebo.*

Sēvŏco, as, avi, atum, [Act.) Cic. *Na ſztran zovem, Odzávam.* Beyſeits ruffe. *Félfelébivom.* 2. Transl. V. *Separo, Abſtrabo, Abduco N. 1.*

Sēvōſus, a, um, Plin. V. *Seboſus.*

Sēvum, i, n. Plaut. V. *Sebum.*

Sex, *Nom. Indecl.* Liv. *Seſzt.* Sechs. *Hat.*

Sēxāgēnārĭus, a, um, Quintil. *Seſztdeſzetoletni, ſeſztdeſzet lèt ſztar, ſeſztdeſzetobrojni.* Sechzig-Jährig, ſechzig in ſich haltend. *Hatvan eſztendős, Hatvanos.*

Sēxāgēnus, a, um. *Diſtrib.* Cic. *Seſztdeſzet y ſeſztdeſzet.* Je ſechzig. *Hatvanon.* Item eſt *Num. Num. Card.* V. *Sexaginta.*

Sexāgēsĭmus, a, um. Cic. *Seſztdeſzeti.* Der ſechzigſte. *Hatvanodik.*

Sexāgiēs, *Adv.* Cic. *Seſztdeſzetkrat.* Sechzigmahl. *Hatvanſzor.*

Sexāginta, *Indecl.* Cic. *Seſztdeſzet.* Sechzig. *Hatvan.*

Sexangŭlātus, a, um. *Solin.* &

Sēxangŭlus, a, um, Plin. *Seſztero-vuglaszt.* Sechseckigt. *Hat-ſzegű, Hat-ſzegeletű.*

Sexatrus, uum, f. *plur.* Varr. V. in *Quinquatrus.*

Sexcēni, æ, a, *Diſtrib.* Curt. &

Sexcentēni, æ, a, Colum. *Po ſeſzt-ſzto.* Je Sechshundert. *Hat ſzázan, Hat-hat ſzázan.* Item V. *Sexcenti.* & tunc adhiberi poteſt in *Sing.*

Sexcentēsĭmus, a, um, Plin. *Seſztero-ſztotni.* Der ſechshunderſte. *Hat ſzázadik.*

Sexcenti, æ, a, *plur.* Cic. *Seſzt-ſzto.* Sechshundert. *Hat-ſzáz.* Accipitur etiam pro ingenti numero: V. *Infinitus, Innumeralis.*

Sexcentiēs, *Adv.* Cic. *Seſzt-ſztokrat.* Sechshundertmahl. *Hat ſzázſzor.*

Sexcentoplāgus, a, um, Plaut. *Seſzt-ſztokrat vudren, koi je ſeſzt-ſzto pálicz dobil.* Der 600 Streich, oder Prügel empfangen hat. *Hat-ſzázſzor megveretett.*

Sexdĕciēs, *Adv.* q. d. *ſexies decies.* Plaut. V. *ſexagies.* ſecundùm alios V. *Sedecies.*

Sexdĕcim, *Adv.* V. *Sedecim.*

Sexennis, *com.* ne, n. Plaut. *Seſztero-létni, ſeſzt godiſcha ſztar, ſeſztak.* Sechs-Jährig. *Hat eſztendős.*

Sexennĭum, ii, n. Cic. *Vréme od ſeſzt lèt, ſeſztero-létje.* Sechs-Jährige Zeit. *Hat-eſztendei idő.*

Sexiēs, *Adv.* Liv. *Seſztkrat.* Sechsmahl. *Hatſzor.*

†Sexĭga, æ, f. V. *Sejuges.*

Sextans, & ſeſtans, ntis, m. *Seſzti dèl kakvoga dugovanya.* Der ſechſte Theil eines Dinges. *Valaminék batod réſze.* Apud *Plin.* eſt ſexta pars *ſextarii:* Apud *Varronem* menſura ſextam jugeri partem continens: Apud *Liv.* Nummus duas uncias valens.

Sextantārius, a, um, Plin. *Chetvero-lotni, dve unczie teſek.* Vier Loth ſchwehr. *Négy lót nyomó.*

Sextārius, ii, m. *Cic.* Hodie accipitur pro *quadrante liquidorum.* V. *Quadrans vini.* Cæterùm apud Romanos erat *ſexta pars congii,* capiens *duas cotylas,* vel *12 cyathos.* Sextarii perinde, ac Aſſis, partes erant *ſextans, quadrans, triens, dodrans, quincunx, ſeptunx, deunx, dextans, bes, ſemiſſis.*

Sextilis, is, m. *Varr.* Menſis à *Martio* ſextus, poſtea decretô ſenatûs *Auguſtus* dictus in honorem Octaviani Auguſti, qui hoc menſe, victo M. Antonio, bellis civilibus finem impoſuit. V. *Auguſtus N. 1.*

Sextŭla, æ, f. *Cic.* ſexta pars unciæ, & genus menſuræ.

Sextùm, *Adv.* Cic. *Seſztikrat.* Zum ſechſtenmahl. *Hatodſzor.*

Sextŭplex, ĭcis, *ome.* ſextŭplus, a, um. *Seſztero-ſztruk, ſeſztero-verſzt.* Sechsfach. *Hat-ſzőr, Hat-annyi.*

Sextus, a, um, Cic. *Seſzti.* Der ſechſte. *Hatodik.*

Sextus dĕcĭmus, *vel* decimus ſextus, a, um, Svet. *Seſznajſzti.* Der ſechzehenſte. *Tizen-hatodik.*

Sexus, ûs, m. Cic. & ſexus, i, n. Tacit. *Szpól.* s. Geſchlecht. *Természet külömbözetb.*

Si, *Conj.* Cic. *Ako.* Wann, wenn, ſo. *Ha, Hogyha.* 2. V. *Etiamſi.* Redeam? non ſi me obſecret. *Plaut.* 3. V. *Utinam. Si* nunc ſe nobis ille aureus arbore ramus oſtendat, *Virg.*

Sibĭlo, as, avi, atum, (Neu.) *Virg.* *Pſzikam, Pſuichàm, ſzichàm, ſzivſztam, ſuckkecbem, zoi, dum,*

Digitized by Google

Sviſdam. Ziſche, pfeiffe. *Sivöltök, ſipolok.* 2. V. *Exſibilo.* Modeſtos homines ſibilare. *Cic.*

Sĭbĭlum, i, n. Ovid. &

Sibilus, i, m. Cic. *Pſzik, ſzik, ſiſzik, pſziſzbenye, ſ'viſztanye.* Das Ziſchen, Pfeiffen. *Sivöltés.*

Sibĭlus, a, um, Virg. *Pſzikajuchi, Pſziſzbechi, S'viſztajuchi, Fuchkajuchi.* Ziſchend, pfeiffend. *Sivöltö.*

*Sibylla, æ, f. Cic. *Vila, Szibilla, prorokinya, Mudro-znanka.* Sibylla, Wahrſagerin. *Sibilla, Jövendölö Leány.*

Sibyllīnus, a, um, *Cic.* Ad Sibyllam ſpectans.

Sic, *Adv.* Cic. *Tak, tako, Ovak, ovako, Takvim nachinom.* Alſo, ſo. *igy, ugy, Akképen, Annyira.*

Sĭca, æ, f. Cic. *Bodo-mech.* s. Bajonnet. *Rövid kard.* V. *Pugio N.* 1. *Clunaculum.*

Sĭcārius, ii, m. Cic. *Najetlyio Lyudo-morecz, Uboiſza, Razbojnik, gotov obloveka vumoriti.* r. Meuchel-Mörder, Bandit, Todtſchläger, allezeit bereit einen umzubringen. *Titkos, gyilkos Ember öldöklö.*

Sĭccābĭlis, *com.* le, n. Cæl. Aurel. *Vſzuſzlyio, poſzuſzlyio.* Das trocken vvird, *oder* vverden kan. *Száraztható.*

Sĭccānĕus, a, um, *Colum.* &

Sĭccānus, a, um, Plin. *Szúb, Nemovhaaren.* Trocken. *Száraz, Aſzſzú, terméſzetü.*

Sĭccātio, onis, f. Plin. *Szuſſenye.* c. Austrocknung. *Száraztás, Száraztatás.* V. *Exſiccatio.*

Sĭccātīvus, a, um, Cæl. Aurel. *Szuſſechi, ſzúbo-chinechi.* Trocknend. *Szárazto, Aſzalo.*

Sĭccè, *Adv.* Colum. *Szúbo, Szúſſno.* Im Trocknen. *Szárazon, Aſzſzún.* 2. Transl. V. *Parcè, Obiter, Breviter, Paucis.* ita *Cic.*

Sĭcceſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Colum. *Szuſſimſze, ſzúb bivam.* Trocken vverde. *Meg-Száradok.*

Sĭccĭfĭcus, a, um, Macrob. V. *Siccativus.*

Sĭccĭnĕ? *Adv.* Cic. *Takli? Takoli? Jelivalo?* Alſo dann? iſts alſo? *igyé? úgyé?*

Sĭccĭtās, ātis, f. Cic. *Szuſſa, ſzubosba, ſzubota, ſzußtna.* c. Tröckne, Dürre. *Aſzſzúság, ſzárazság.* V. *Aridităs.* 2. Transl. V. *Sterilitas, Inopia, Brevitas N.* 2.

Sĭccō, ās, avi, atum, [Act.] Cic. *Szuſſim, ſzúbo chinim, vſzuſſam.* Trocken mache. *Szárazton, Aſzalom.* V. *Exſicco, Arefacio.*

Sĭccŏcŭlus, a, um, Plaut. *Szubo-ok, ſzubo ochi imajuchi, kiſze plakati nemore.* Dürräugig, der nicht vveinen kan. *Száraz ſzemü, ki nem könnyen ſirhat.*

Sĭccus, a, um, Cic. *Szúb.* Trocken, dürr. *Száraz, Aſzſzú.* Item V. *Aridus.* 2. Transl. V. *Sobrius, Parcus, Compendioſus, Breviloquens.* Oratio ſicca, oratores ſicci. *Id.*

Sĭcĕra, æ, f. *Vox Hebr.* Tertull. *Vſzaki napitek, (zoan vina) od kojegaſze gdo zopiti more.* Ein jedes Getränck, den Wein ausgenommen, vvelches einen Rauſch verurſachen kan. *Minden réſzegitö ital, mellytöl ember megréſzegül.* Fit ex ſucco dactylorum, pomorum, frumenti &c.

Sĭcĭlĭa, æ, f. *Plin.* primùm *Trinăcria*, deinde *Sicănia*, appellata. Ovid. *Szicilia kralyeſztvo.* Das Königreich Sicilien. *Szitziliaországh.* Inſula Maris mediterranei, rerum penè omnium feraciſſima. Urbes præcipuæ *Meſſana, Panormus, Syracuſa.* Carolo Hiſpaniarum infanti, è domo Bourbon, ab A. 1736. unà & Neapolis, paret. *Adject.* Sicĭlus, a, um.

Sĭcĭlĭcŭla, æ, f. Plaut. V. *Falcula, ſicula, ſiculum.*

Sĭcĭlĭcum, i, n. *Feſt.* &

Sĭcĭlĭcus, i, m. Priſcian. *Pòl lota.* Ein halb Loth. *Fél-lótni mértek.* Aſſis quadrageſima octava pars, id eſt, quarta pars unciæ, quæ ſcrupula ſex, ſeu duas drachmas continet.

Sĭcĭlimentum, i, n. Cato. *Pokoßnya, Trava od koſzczeza zaoſztavlyena, y potlam pokoſſena.* s. Emd, Graſs, vvelches die Mäder ſtehen laſſen. *Sarjú ſzéna.* V. *Cordum.*

Sĭcĭlio, is, īre, īvi, ītum, (Act.) Varr. *Drugöch koſzim, zaoſztavlyenu od koſzczez trávu koſzim.* Nachmähe, ſchneide vvas die Mäder ſtehen laſſen. *Másodſzor kaſzálok, ſarjut kaſzálok.*

Sĭcĭlĭſſo, & ſicĭlĭſſĭto, as, avi, ātum, (Neu.) *Plaut.* Siculos imitor.

Sĭclus, i, m. *Hieron.* Vox & Moneta hebraica. *Siclus ſanctuarii*, aureus erat dimidiæ unciæ, & reſpondebat noſtris 4. nummis aureis. *Siclus* verò *regius* ex argento, novem noſtros groſſos in valore æquabat.

Sĭcŭbĭ, & ſicubi, *Adv.* Cic. *Ako-gde, Akobigde, Ako-kade.* Wo etvvann. *Ha valahol.*

Sĭcŭla, æ, f. *Catull.* Parva ſica. V. *Gladiolus.*

Sicundĕ, *Adv.* Cic. *Ako odkud, Ako odkuda.* So etvvann von einem Ort her, irgends vvoher. *Ha valahonnan.*

Sĭcŭt, ſicŭti, *Adv.* Cic. *Kakti, kakoti, kak, kako, kakono, Jakko, Jakk.* Wie, gleichvvie. *Mint, ſzinte, Miképen, A' mint.* Synon. *Ut, Perinde ut, Æquè ut, ſimiliter atque, tanquam, velut.*

Sĭdĕrālis, *com.* le, n. Plin. *Zvezdiſzbu ſzlüſſajuchi, Zvezdinzki.* Des Geſtirns, das dem Geſtirn zugehöret. *égbeli, égbez-való.*

Digitized by Google

Sīdĕrātio, onis, f. *Firmit.* Conſtitutio ſiderum, ſeu Conſtellatio natalitia. V. *Horoſcopus.* 2. Apud Plin. *Vjzebnenye prijzadov od prevelike vruchine.* e. Beſchädigung, Ausdürrung der jungen Blumen und Kräuter von der Hitze. *A plántáknak nagy melegtég miat-való kiſzárodáſa.* Hinc *Transl.* Membrorum ſideratio. *Vſzebnenye kotrigov.* r. Kalte Brand, e. Erſterbung der Gliedern. *Tagoknak megſzáradáſa.* ita *Plin.*

Sīdĕrātĭcius, a, um, *Veget.* &

Sīdĕrātus, a, um, Plin. *Od zvézd pobablyen, od vruchine vſzuſſen, vſzebnyen.* Vom Geſtirn getroffen, von der Hitz verdorben, ausgedörret, *Tſillagtúl ütetett, A' melegtűl elſzáradott.* Item V. *Apoplecticus.*

Sīdĕrĕus, a, um, Ovid. *Zvezdeni, iz zvézd.* Geſtirnt. *Tſillagi, Tſillagzó.*

Sīdĕror, aris, ātus ſum, (Paſſiv. *vel* Dep.) Plin. *Synon.* Noxio ſidere afflor, exſiccor, apoplexiâ tangor, *Od bman zráka gínem, ſzuſſinſzę, od gutesżem vudren,* Vom Wetter beſcädiget vverde, und daher verdorre, vom Schlag gerühret vverde. *égi báboru miatt ragyáztatom, megveſzek, ſzáradok, guta ütött vagyok.* V. *Areo, Exareſio, ficceſco.*

Sīdo, is, ĕre, sīdi, (Neu.) Plin. V. *Reſido N.* 1, 2. & 3.

Sīdŭs, ĕris, n. Martial. V. *Aſtrum.* 2. apud *Cic.* V. *Stella.* Item V. *Planeta N.* 1. ita *Tacit.*

Sīgillātim, *Adv.* Cic. V. *Singillatim.*

Sīgillo, as, avi, atum, (Act.) V. *Obſigno, Claudo.* Item V. *Orno N.* 1. Jubet me ſcyphos ſigillatos afferre. *Cic. 6. Ver. c.* 14.

Sīgillum, i, n. *Dim.* à ſignum. Cic. *Zlamenitche, Znamenykicza.* Kleines Zeichen, erhebtes Bildlein. *Jegyetske.* V. *Imagunculа.* 2. ſpeciatim: *Pecbat.* 1. Siegel, Petſchier-Siegel, e. Petſchafft. *Petsét.*

Signācŭlum, i, n. Prudent. V. *Signum N.* 1. & 2. *Nota N.* 1.

Signanter, *Adv.* Auſon. V. *Evidenter, Peculiariter, ſignificanter.*

Signātè, *Adv.* Gell. V. *ſignanter.*

Signātio, onis, f. *Auctor dialogi de Orat. c.* 16. V. *Notatio N.* 1. *Obſignatio, ſignificatio N.* 1.

Signātor, oris, m. Salluſt. V. *Obſignator.*

Signātōrius, a, um. *Znamenuvoni, Pechatni: Známenuje, znamenuje, zaznamenúje, ali pechati.* Das zum Siegeln gehört, zum Verpetſchieren dienlich. *Petsételnivaló.* Annulus ſignatorius. *JCt.*

Signātūra, æ, f. Sveton. V. *Notatio N.* 1. *Obſignatio, ſignaculum, ſigillum N.* 2.

Signĭfĕr, ĕri, m. Cic. *Zaſztavnik.* r. Fähndrich. *Zászló-tartó.* Transl. V. *Auctor N.* 1. *Dux N.* 2. *Primipilus N.* 2.

Signĭfer, ĕra, um. *Znameno-noſz.* Der ein Zeichen trägt. *Jegy-viselő.* Orbis ſignifer: *b. e.* Zodiacus. *Cic.* Puppis ſignifera: *b. e.* Navis prætoria vexillô inſignis. *Lucan.*

Signĭfex, ĭcis, m. *Znamenykár, znamenykodelavecz: ki pechati, tipe,* ali *druge znamenyke dela.* r. Siegelmacher, Petſchafftmacher. *Jegy-* vagy *petsét-tsináló, &c.* V. *Statuarius, ſculptor.*

Signĭfĭcābilis, *com.* le, n. Varr. *Znamenuvolyiv, ſzvoje znamenuvanye imajuchi.* Was eine rechte Deutung hat. *Megjelentheto.*

Signĭfĭcantĕr, *Quintil.* ſignificantĭus, ĭſſimè, *Adv.* Cic. V. *Expreſſè, Manifeſtè.*

Signĭfĭcantĭa, æ, f. *Varr.* &

Signĭfĭcātio, onis, f. Cic. *Znamenuvanye, zlamenuvanye.* e. Bedeutung. *Meg jegyzés.* Item 2. *Poruchenye, obznanenye.* e. Anzeigung. *Megjelentés.* V. *Notificatio, Indicatio N.* 1. *Indicium N.* 1. *Denuntiatio,* Item V. *Indicium N.* 2. *Signum N.* 1.

Signĭfĭcātīvus, a, um, Ulp. *Znamenujuchi, oznanujuchi.* Bedeutend, Anzeigend. *Jegyző, Meg-jegyző, Jelentő.*

Signĭfĭcātōrius, a, um. Tertull. V. *ſignificativus.*

Signĭfĭcātus, ûs, m, Gell. V. *ſignificatio.*

Signĭfĭco, as, avi, atum, (Act.) Cic. *Poruchaм.* Anzeige. &c. V. *Notifico, Indico N.* 1. *Oſtendo.* Item *Znamenujem.* Bedeute, &c. V. *Denoto.*

Signĭfĭcus, i, m. Apul. V. *ſignifex.*

Signo, as, āvi, ātum, [Act.] Cic. V. *Deſigno N.* 1. *Noto N.* 1. *Sigillo.* 2. V. *ſignifico N.* 1. ita *Plaut.*

Signum, i, n. *Znaménye, znamen, znamenyka, zlaménye, zlamen, zlamenak.* s. Zeichen, Anzeichen. *Jel, Jegy, Bélyeg.* V. *Nota N.* 1. Cœleſte ſignum. *Zlamen nebeski.* Himmliſches Zeichen. *égi jegy.* V. *Aſtrum.* Item V. in *Zodiacus.* 2. ſpeciatim ponitur *ſignum* pro *ſigillo.* 3. pro *Vexillo.* Multas legiones ſub ſignis habere, ducere, numerare. Multi ejus ſigna ſunt ſecuti. Palantem militem ad ſigna revocare. Conflatis ſignis pugnare. Convertere, movere ſigna, &c. ita *Cic.* 4. Signa marmorea, *b. e.* Simulacra, ſtatuæ. *Id.*

Sīl, sīlis, n. *Auſon.* Pigmentum luteum.

Sīlăcĕus, a, um, Plin. V. *Lutеus.*

Sīlentiô, *Abl.* Cic. & Per ſilentium, Tacit. *Tibo, Muchéch, Nétihom.* Still, in der Stille. *Hallgatva.* V. *Tacitè.* Transl. V. *Quietè.*

Sīlentiō-

Digitized by Google

Silentiōſus, a, um, Apul. V. *Taciturnus*, *Tacitus*, *Quietus*.

Silentium, ii, n. Cic. *Muchanye*, *Mùk*, *Tibo*. Das Stillſchvveigen, ſtille. *Hallgatás*. V. *Taciturnitas*. Transl. V. *Quies N.* 1. *Otium N.* 1. *Ceſſatio*. Noctis ſilentium: *b. e.* Conticinium, & Intempeſta, vel concubia nox. *Liv.*

Silentus, a, um, *Levius* apud *Gell.* V. *ſilentioſus*.

Sileo, es, ēre, ui, [Neu.) *Muchìm*, *Tibo jeſzem*. Schvveige, ich bin ſtill. *Hallgatok*, *nem ſzólok*. Aliquid, *vel* de aliqua re ſilere. *Cic.* 2. Transl. V. *Ceſſo*, *Quieſco N.* 1. Inter arma ſilent leges. *Id. pro Mil. c.* 4.

Sīlĕr, ĕris, n. Virg. *Rakitta*. c. Bachvveide. *Rakotja fa*.

Sileſco, is, ĕre, (Neu. *Inch.*) Terent. *Pechinyam muchati*, *tibo biti*. Stille vverde, ich fange an ſtill, und ruhig zu ſeyn. *Hallgatni kezdek*, *Letſendeſedem*.

Silex, ĭcis, m. & f. Cic. *Sivecz kamen*, *kremen*, *kreſzni kamen*, r. Kieſelſtein, Kiesling, Feuerſtein, *Kova*, *Tüz ütö kö*,

Silicārius, ii, m. Frontin, *Poplochitel*, *Pokamenitel puta*, *Taraczár*. r. Gaſſenbeſetzer, Pflaſterer, Steinſetzer. *Köbel-löbö*, *Parittyás*.

Silicernĭum, ii, n. Varr. V. *Funebre convivium*, in *Funebrü*. Hinc 2. per Transl. *Krutoſztar chlovek*, *Jztaraczá-jednum nogum o-grobu*. Ein alter Greiſs. *Leborgadtt vén ember*. V. *Senecio*, *Jenica*, ita *Terent.*

Silicĕus, a, um, Cato. *Izſivczakamena*, *Tverdo-kameni*, *kreſzilo-kamenzki*, *kremeni*. Aus Kieſel- oder Feuerſteinen gemacht, Kieſelſteinigt, des Kieſelſteins. *Kovás*. Transl. V. *Durus*, ita *Senec.*

Silĭcia, æ, f. Plin. V. *Fænogracum*.

Silĭcĭus, a, um, Plin. V. *Siliceus*.

Silĭcŭla, *vel* Silĭquŭla, æ, f. *Varro*. Parva ſiliqua.

Siligĭnārĭus, ii, m. Ulp. *Z-berſjum terſecz*. r. Rocken- *oder* Korn-Händler. *Rozs áros*, *Rozs árulö*.

Siligĭnĕus, a, um, Plin. *Herſen*, *Herſeni*. Aus Korn, aus guten Rocken. *Ro'zból-való*. Panis ſiligineus. Senec. *Herſeni Krub*. s. Korn-Brod. *Ro'z Kenyér*.

Silĭgo, ĭnis, f. Plin. *Hers*, *Béla hers*. Guter Rocken, s. Korn. *Ro'z* vel *Rozs*, *Búza allya*.

Silĭqua, æ, f. Plin. *Synon*. Leguminis putamen. *Moßnyicza*, *ou kojoj ſzocbivo ráſzte*. e. Schotte, Gemüſs-Hülſen. *Vetemény magoknak a'tokja*, *Borsó héja*. V. *Calyx N.* 2. Item V. in *Putamen*. 2. per Synecd. V. *Legumen*. ita *Horat.* 3. V. *Fænogracum*. ita *Colum*.

Silĭquaſtrum, i, n. Plin. *Indianzki perper*, *ſztanovita vertna tráva*. Indianiſcher Pfeffer. *Török bors*, *kerti bors*.

Silĭquor, āris, āri, ātus ſum. (Dep. *Leguminibus proprium*) Plin. *Moßnyiczu dobivam*, *ou moßnyiczuſze zapiram*, *zaviam*. Die Hülſen *oder* Schotten bekomme, mit Hülſen überzogen vverde. *Tokoſodom*, *Polyvásodom*.

Silo, ōnis, m, Varr. *Chlovek velike obervi imajuchi*. r. Menſch mit groſſen Augenbraunen. *Nagy ſzéles*, *borzos ſzemöldökü ember*. vel rectiùs V. *Silus*, *Reſimus*.

Silva, & Sylva, (*idem eſt de Derivatü*) æ, f. Cic. *Loza*, *ſ'uma*. r. Wald. *Erdö*. 2. Transl. Primùm ſilva rerum, ſententiarúmque comparanda: *b. e.* congeries, Copia. *Id.* 2. *de Orat. c.* 26.

Silvānus, i, m. Virg. *Lugár*. r. Wald-Hüter, Förſter. *Erdö páſztor*. 2. *Divji Bög loze*. r. Wald-GOtt. *Erdei Iſten*. ita *Cic.*

Silvātĭcus, a, um, Varr. *Lozni*, *Sumzki*. Aus dem Wald, zum Wald gehörig. *Erdöröl-való*, *Erdei*.

Silveſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Cic. *Lozom poſztájem*, *zaraſztujemſze*. Zum Wald vverde. *Megerdösülök*, *Elfajúlok*. 2. *Divji bivam*. Wild vverde. *Vadúlok*.

Silveſter, tris, tre, & ſilveſtris, *com.* tre, nv Gic. V. *Silvaticus*, *Silvoſus*. Item *Divji*. Wild. *Vad*. 2. Transl. V. *Ruſticus*. ita *Virg.*

Silvĭcŏla, æ, *com.* Propert. *Divji Chlovek*, *Vu lozi prebivavecz*, ali *Prebivalitelicza*. r. Wald-Mann, Wilder-Mann. *Vad ember*, *Erdöben-lakó*.

Silvĭcultrix, ĭcis, f. Catull. *Divja ſena*, *Vu lozi prebivalitelicza*. e. Wald-Frau, die in Wäldern vvohnet. *Vad Aſzſzony*, *Erdöben-lakónö*.

Silvĭfrăgus, a, um, Lucr. *Lozo-ter*, *Sumo-der*, *Lozu zatirajúchi*, *lakti veter*. Die Wälder nieder reiſſend, als der Wind. *Erdörontö*, *mint a' ſzél*.

Silvĭgĕr, ĕra, um Plin. V. *Silvoſus*.

Silvōſus, a, um, Liv. *Lozaſzt*, *ſ'umaſzt*, *Guſzto-lozni*, *Pun drévja*. Waldigt. *Erdös*, *Bokros*.

Silus, a, um, Cic. *Zaferknyeno-noſzaſzt*, *gore zavinyenoga noſza*, *Nöſz zaferknyen imajuchi kakti opicza*. Affen-Naſe, aufvverts gebogene Naſe habend. *Fel-fitúlt orrú*, *Fitakos orrú*.

Digitized by Google

Silvŭla, æ, f. Colum. *Lozicza, ſumicza.* Ein Wäldlein. *Erdőtske.*

Simĭa, æ, f. Cic. *Opicza, Munna, Majomucza.* Ein Aff. *Majom.* 2. apud Plin. *Drugih naſzleduvavecz.* Der einem alles nachahmet, und gleichſam nachäffet. *Máſt kővető.*

Simĭla, æ, f. Celſ. *Czvèt pſenichne melye, Béla melya.* s. Semmel-Mehl. *A' liſztnek a' java, Semlye liſzt.*

Simĭlāginĕus, a, um, Senec. *Iz béle mélye, Iz chiſzte pſenichne melye.* Aus Semmel-Mehl. *Semlye liſztből-való.*

Simĭlāgo, ĭnis, f. Plin. V. *Simila.*

Simĭlĕ, is, n. *Subſtantivè.* Cic. *Szpodobno, Prilichno dugovanye.* Gleiches Ding. *Haſonló dolog.*

Simĭlis, *com.* le, n. *Szpodoben, Podoben, Prilichen, Szlichni, Jednoſzlichni.* Gleich, ähnlich. *Haſonló.* Patri, *vel* Patris facie & vitâ ſimilis. *Cic.* Os, humerŏſque DEO ſimilis: *pro* ore, humeriſque, *Poëticè Virg.*

Simĭlĭtĕr, *Adv.* Cic. *Szpodobno, Podobnim náchinom, Na ſzpodobu,* ali *priliku.* Gleich, gleicher Weiſe, gleicher Geſtalt, gleichfalls. *Haſonlóképen.* Similiter facis, ac, atque, *vel* ut ſi me roges &c. *Id.*

Simĭlĭtūdo, ĭnis, f. Cic. *Szpodoba, ſzpodobnoszt, Prilichnoszt, ſzlichnoszt.* e. Gleichheit, ähnlichkeit. *Haſonlóság, Haſonlatoſság.*

Simĭlo, as, avi, atum, (Act.) *Szpodoben jeſzem, vu chlichaju kôga na pervo dajem.* Ich bin gleich, gleiche. *Haſonló vagyok, ábrázatját viſelem.* V. *Repræſento N. 1. Reddo N. 5.* Cùm ſint crura tibi, ſimilentquæ cornua lunæ *Mart. l. 2. epigr. 35.* Plerique leg. *ſimulent.*

Simĭŏlus, i, m. Cic. *Opichicza, Munnicza, Majomuczicza.* Kleiner Affe. *Majmotska.*

Simĭus, ii, m. Martial. V. *Simia.*

* Simōnĭa, æ, f. Eccl. *Terſtvo z-dubovnim dugoványem, Míta* ali *ſzluzba za zadoblyenye dubovnoga dugoványa.* e. Simoney, Kauffmanſchafft mit geiſtlichen Würden, und Aemtern. *Egyházi dolognak pénzen árulása, eladása.*

Simplāris, *com.* re, n. & ſimplārĭus, a, um, Icti. V. *Simplus.*

Simplex, ĭcis, *om* Cic. *Jedno verſzt, Jednoſztruk, Jedne felye.* Einfach. *Egyes, Egyféle, Magában-való.* 2. Transl. *Priprozt, ſzupelyàk.* Einfältig, ſimpel. *Egyenes, Együgyű.* V. *Rudis, Credulus.* ita *Horat.* 3. V. *Sincerus N. 1. Verus, Purus* ita *Cic.*

Simplĭcĭtās ātis, f. Tacit. *Jedno-verſztnoszt, Priproſztócha.* e. Einfältigkeit. *Együgyűség, Elegyetlenség.* V. *Credulitas, ſinceritas, Ruditas.*

Simplĭcĭtĕr, *Adv.* Cic. *Proſzto, Jedno-verſztno.* Einfältig, Einfach. *Együgyűn.* Transl. V. *Sincerè, imperitè.*

Simplĭcĭtŭs, *Adv.* Plaut. *idem.*

Simplus, a, um. Cic. V. *Simplex N. 1. Unicus, Uniformis, Rudis N. 1.*

Simpŭlum, i, n. *Varr.* Calix cyatho ſimilis, quo vinum in ſacrificiis libabatur.

Simŭl, *Adv.* Cic. *Zkup. zkupa, zajedno. V. jedno, ſzpolu, jednokupno.* Mit einander, zugleich. *Együtt vèle, Egyſzerſmint.* 2. V. *Quam primùm. poſtquam, ſtatim.* Simul accepi tuas literas, ſtatim quæſivi è Balbo, &c. *Id. l. 6. Fam.* In hac ſignificatione conjungitur potiſſimùm cum particulis *ac, atque, ut, ac primùm.* Itaque ſimul, ut experrecti ſumus, &c. *Id. 4. Acad.* 3. V. *Etiam.* ita *Suet.*

Simŭlācrum, i, n. Cic. V. *Effigies, Idolum N. 1. Imago N. 1. Forma N. 2. & 6. 2. V. Signum N. 1. Similitudo.* & dicitur de *incorporeis.* Ergo in beſtiis erunt humanarum quædam ſimulacra virtutum &c. *Id. 2. Fin.*

Simŭlāmĕn, ĭnis, n. Ovid. V. *Simulacrum, Repræſentatio N. 1. ſimulatio.*

Simŭlāmentum, i, n. *Gell.* V. *Simulatio.*

Simŭlanter, *Adv.* Apulej. &

Simŭlātè, *Adv.* Cic. *Zkazlivo, Liczo-merno, Liſzicbno, Potmajno.* Gleisnériſch, verſtellter Weiſe, Heuchleriſch. *Tettetve.* V. *Fictè, Falsè, Fallaciter, Deceptoriè.*

Simŭlātio, onis, f. Cic. *Liczo-mérenye,* &c. V. *Aſſimulatio, Hypocriſis, Fictio, Deceptio, Fallacia, Falſitas.*

Simŭlātor, ōris, m. Cic. *Liczo-merecz,* &c. V. *Hypocrita, Fictor N. 1.*

Simŭlātrix, ĭcis, f. Stat. *Zkazlivka, Liczomérka, Liſzicza, Laslyiva prilizavka, obraza preménivavka.* e. Gleiſsnerin, Heuchlerin, verſtelltes Weibsbild. *Tettetőné, Képmútatóné.*

Simŭlo, as, āvi, ātum, (Act.) Cic. *Liczo-mérim, Laslyivoſzve zkaſujem, Liſzicbim, Iſztinu zakrivam, Liczve preményam, Drugachſzve káſem neg jeſzem.* Gleiſsne, heuchele, mich verſtelle, mich anderſter zeige als in der Sach iſt. *Tettetem, komédiázom, képmútatom.*

Simultās, ātis, f. Cic. *Otajni názlob, ſzkrovno nepriatelſztvo.* Heimlicher Haſs, Abgunſt, Groll. *Alattomban-való gyűlölség, Ellenkezés.* Item generatim V. *Odium N. 1. Inimicitia.*

Simŭlus

Simŭlus, a, um, *Lucr.* Aliquantùm simus.

Simus, a, um, Virg. *Ztißnyenoga noſza, Fernyazt nòſz imajuchi kakti opicza, opiczonoſzazt.* Eingebogene Naſe habend, Affen-Näſigt. *Fitoſotska orrú, Lapos orrú mint a' Majom.*

Sīn, *Conj. pro* ſed ſi, ſi autem, ſi verò. *Ako pak, akoli, akoli drugach, akone.* Wann aber, vvo aber, vvo nicht. *Hogy-ha, ha pedig, ha pedig nem.* Si ita eſt, omnia faciliora; ſin aliter, magnum negotium. *Cic.*

* Sīnāpē, is, n. *Colum.* &

*Sīnāpī, n. *Indecl.* Plin. *Muſtarda, Gorußiczа.* r. Senff. *Muſtár.*

*Sīnāpis, is, f. Plaut. *idem.*

Sincērè, *Adv.* Cic. *Szerdczo-odperto, Nebimbeno, Nelaſtyivo, Nevkanlyivo, Neprivarno, Pravedno.* Aufrichtig. *ŏſzinte.* V. *Ingenuè, integrè, purè, verè.*

Sincērĭtās, atis, f. Plin. *Szerdczo-odpertnoszt, pravednoszt, nebimbenoszt, nevkanlyivoszt.* e. Aufrichtigkeit, Lauterkeit. *ŏſzinteſég.* V. *Veritas, Puritas, Integritas N. 1. & 2.*

Sincērĭtĕr, *Adv.* Gell. V. *Sincerè.*

Sincērus, a, um, (*perperam* ſyncerus.) Cic. *Szerdczo-odpert, odpertoga ſzerdcza, pravdeni, nelaſtyiv, nebimben.* Offenhertzig, aufrichtig, ungefälſcht, redlich. *ŏſzintevaló.* V. *Verus, Veridicus, Integer N. 1. 2. & 4. 2.* propriè V. *Purus, ſimplex N. 1.* ita *Seneca.*

Sincĭpŭt, ĭtis, n. Plin. *Tily, pervo ſztrangla-ve.* r. Vordere Theil des Haupts. *Ortza, Fönek elsŏ réſze.*

* Sindŏn, ŏnis, f. Martial. *Kruto tenyko platno, pacbalat.* Reine und ſubtile Leinvvad. *Vékony gyólts, Tzinadóf.*

Sĭnĕ, *Prap.* V. *Abſque.* Homo ſine fide. *Cic.*

Singillātim, *Adv.* Cic. V. *Singulatim.*

Singŭlāris, *com.* re, n. Cic. V. *Unicus, ſolitarius, individuus, ſimplex N. 1. ſeparatus. 2.* Metalepticè V. *Peculiaris N. 2. Excellens, Inſignis N. 2.*

Singŭlārĭtās, ātis, f. Tertull. *Oſzobitoszt, Navlaſztitoszt, oſzebujnoszt.* e. Beſonderheit, Sonderlichkeit, Seltſamkeit. *Kiváltképenvalóság, Tulajdonság.* Item V. *Excellentia.*

Singŭlārĭtĕr, *Adv.* Cic. *Jedino-ſzámo. &c.* V. *Unicè, Peculiariter, Excellenter, Magnopere.*

Singŭlātĭus, a, um, *Obſol.* Plaut. V. *Singularis.*

Singŭlātim, *Adv.* Cic. *Vſze po jedno, Jedno za drugim, Jeden po jeden, vſzako zoſzeb.* Nacheinander, eines nach dem andern, inſonderheit, jedes beſonder. *Egyenként, kŭlön-kŭlön.*

Singultim, *Adv.* Apul. *Schutzaſuch.* Mit ſchluckſen, *oder* hetſchen. *Tſukolva, Akadozva.*

Singultio, is, īre, īvi, ultum, (Neu.) Plin. *Schuczam, ſkuczam.* Schluckſe, hetſche. *Tſuklom.*

Singulto, as, avi, atum, (Neu. Freq.) *Stat.* Frequenter ſingultio.

Singultus, ûs, m. Cic. *Schuczanye, ſkuczanye, ſchuczavicza.* Das Schluckſen, Hetſchen. *Tſuklás.*

Singŭli, æ, a, *plur.* Cic. *Szam poſzam, Jeden y jeden, vſzaki zoſzeb, Jeden za drugim.* Ein jeder beſonders, ein jeder für ſich, einer nach dem andern. *Ki-ki magára, minden fŏre, Minden kŭlön-kŭlön.* Annis ſingulis; *vel* in annos ſingulos: *h. e.* quotannis. 2. Adhibetur *ſing.* ſingulus: *pro* Unicus. *Plaut.*

Sĭnĭſter, ſtra, ſtrum, *Levi, a, e, &c.* V. *Lævus N. 1. 2.* Metalepticè V. *Lævus N. 2. & 3. Adverſus N. 1.* Comp. *Sĭnĭſtĕrior*, ita *Cels.* & *Sinĭſtrior* apud *Priſcian.* Superl. *Sĭnĭſtĭmus*, apud *Feſt.*

Sĭnĭſtĕrĭtas, atis, f. Plin. V. *Ruſticitas, Ineptia, Imperitia, Perverſitas.*

Sĭnĭſtra, æ, f. Cic. V. *Læva.*

Sĭnĭſtrà, *Adv.* Cic. V. *Lævè N. 1.*

Sĭnĭſtrè, *Adv.* Tacit. *Zlo, Neſzrechno.* Übel, unglücklich. *Gonoſzúl.* V. *Infeliciter, Infortunatè.* Item V. *Ineptè, Perversè.* 2. propriè V. *Lævè N. 1.*

Sĭnĭſtrorſum, & Sinĭſtrorſus, *Adv.* Cæſ. *Na levo, na levu ſztran* ali *ruku.* Linckvvärts, Lincker handvvärts, zur lincken Hand. *Bal kézfelé.*

Sĭno, is, ĕre, sīvi, sĭtum, (Neu.) Cic. V. *Permitto N. 1. Patior N. 2.*

Sĭnuāmĕn, ĭnis, n. Prudent. V. *Curvamen, Flexio N. 1. Flexura, Incurvatio, Inflexio.*

Sĭnuo, as, avi, atum, (Act.) Gels. V. *Curvo, Flexo, Incurvo, Ruga, Intrico.*

Sĭnuōsè, *Adv.* Gell. V. *Flexuosè, Involutè, Implicitè.*

Sinuōsus, a, um, Plin. V. *Curvus, Incurvus, Flexuoſus, Rugoſus.* 2. Transl. V. *Implicatus, Obſcurus N. 2.* Narratio ſinuoſa, *Quintil.*

Sĭnum, i, n. *Varro.* Sinus, i, m. Plaut. *Poſzuda terbuſſaſzta, Banyicza, Lambara, Mlĕchni lonecz.* r. Milchnapff, s. Milchbeck, r. Milchaſch. *Nagy baſus edény, Palatzk, Téjnek-való edény.*

Sĭnus, ûs, m. Cic. *Naruchaj, Medruchaj, Nadra.* r. Buſen. *ŏbŏl.* Item V. *Gremium.* Hinc *Transl.* V. *Complexus, Familiaritas, &c.* Eſſe

Digitized by Google

&c. Esse in sinu alicujus: *pro* in intima familiaritate, *h. e.* intimè amari ab aliquo. *Id. l. 14. Fam. ep. 4.* Aliquem in sinu gestare: *pro* impensè amare, eidem valde favere. *Terent.* Ad sinum alicujus confugere, se in sinum alicujus conferre: *h. e.* ad securitatem, & præsidium. *Plin.* In sinu gaudere: *h. e.* tacitam ex aliqua re voluptatem capere, neque illam aliis notam facere. *Cic.* 2. sinus in mari. *Morszki zatok, Morzke krilo.* r. Meerbusen, vvo sich das Meer zu einem Port krümmet. *Tenger kerületi, öbli.* ita *Cic.* 3. *Sinus* dicitur quælibet res flexuosa, quæ in medio vacuam capacitatem habet. V. *Sinuamen.* ita *Liv. Tacit. Virg. &c.*

Sipārium, ii, n. Cic. *Zajzlon, Zajzter.* r. Fürhang, auf dem Theatro. *Játék helyre elöfüggesztetett kárpit, elö-függesztö ponyva.*

*Sīphŏn, *vel* Sīphō, ōnis, m. Colum. *Vodena Czèv, Vodeni Slèb.* e. Brunnen-Röhre, Wasser-Röhre, r. Waser-Canal, e. Wasser-Sprütze. *Tsü, Tjatorna, Fetskendö.*

Sīphuncŭlus, i, m. *græcè* Sīphōniŏn, ii, n. *Plin.* Parvus sipho.

Sīquando, *pro* si aliquando. *Adv.* Cic. *Ako gda, ako koipüt.* Wann einmal. *Ha valaha.*

Sīquĭdĕm, *Conj.* Cic. V. *Quoniam.* 2. Sī quĭdem: *pro* si tamen. *Akoli vendar, Ako vendar.* Wann also, so doch. *Hogyha.*

Sīquis, sīquă, sīquŏd, *vel* sīquĭd. Cic. *Ako gdo, ako koi, akoli gdo.* Wann einer, so jemand, so etvvann einer. *Ha valaki.*

Sīquò, *Adv.* Cic. *Ako kamo, ako kam.* So etvvo hin. *Ha valahová innen.*

*Sīrēn, ēnis, f. Cic. *Morzka sena, Riba napol sena, sena poluriba.* s. Meer-Fräulein. *Tengeri állat, fellyül félig leány, alól hal.*

*Sīrĭus, ii, m. *Virg.* est stella in ore caniculæ, quæ cum sole conjuncta calorem ejus duplicat, & mortalium corpora nimio æstu languida reddit. *Hinc*

*Sīrĭus, a, um. V. *Præfervidus N.* 1. Ardor sirius. *Virg.*

Sirmĭum, ii, n. Ptolem. *Mitrovicza, varaß szlovenzki. negda kruto glaszoviti, navlasztito od vnoßine szvetih Muchenikov, koji onde za pravu veru kero szvoju proleali jeszu.* Damitravvitz, vor Zeiten berühmte Hauptstadt in dem Sclavonischen Hertzogthum Sirmien. *Mitrovitz várost ótörszágban valaha legbíreßebb.* Urbs jam inde ab Apostolorum ætate Antistite sacro insignis. Eadem Probo Imp. lucem primam, Claudio sepulcrum impertivit. Celebris etiam est à Concilio universali, quod A. 339. contra Photinum Constantinus Imp. id loci, approbante Rom. Pontifice, coëgit. Item 2. Sirmium, ii, n. Geogr. *Szrim, Hertzegovina szlovenzka.* 3. Hertzogthum Sirmien. *Tötörszági hertzegség.* Ducatus Sclavoniæ.

Sirpea, sirpeus, sirpicula, &c. V. *sirpea, &c.*

Sirpo, as, avi, atum, [Act.) Varr. V. *Necto N.* 1. *Plecto, Vincto, Ligo.*

Sirpus, cum Derivatis. V. *Scirpus.*

Sīrus, i, m. (perperam *Syrus*) Varr. *Podzemlyum sitnicza, jama za chuvanye pßenicze, &c.* e. Korn-Grube unter der Erden. *Búza verem.*

Sīs, *pro* si vis. *Ako ti' drágo, Ako hochet.* Wann es beliebt, so du vvilt. *Ha akarod.* Age nunc refer animum, sis, ad veritatem. *Cic.* Age sis. *Plaut.*

Sisĭa, æ, f. & Sisĭum, ii, n. (*Nonnullis* Scisium, & Scisĭa) Plin. *Szißek, gràd y Varaß.* Siseck, Stadt und Vestung in Croatien. *Szißék, vár és város horvát országban.* Urbs antiquissima, Colonia Romanorum, & fortissimum totius veteris Pannoniæ munimen adversùs Dacorum incursus, ubi una inter sex monetarias Occidentis officinas visebatur. Certè Augusto imperante res summæ circa Sisĭum actæ sunt. Appianus horreum belli appellavit. Sedes fuit episcopalis, coæva Sirmiensi, à *S. Quirino M.* celebris, quam S. Ladislaus Zagrabiam transtulit, adjectâ regiâ dotatione. Nunc est arx Ven. Capit. Zagrabiensis, cui constanter præest unus è Canonicis. Iteratis vicibus oppugnabatur à Turcis, sed A. 1592. summo conatu, irrito tamen, ac in postrema obsidione cæsa sunt Barbarorum 12, & ampliùs, millia. Pertinaci nihilominus hosti cessit A. 1593. recuperata A. 1594.

*Sīsărŏn, *vel* sisarum, i, n. &

Sīsĕr, ĕris, n. Plin. *Kuzmorka, szatanovita merkva.* e. Zuckervvurtz, Möhre, gelbe Rube. *Sárga vagy veres répa, Murok.* Pastinacæ est similis.

Sisto, is, ĕre, stĭti, stātum, *aliùs* stātum. (Act.) *Pred kôga poßtavlyam, pred ochißе poßtavlyam, na pervo dobájam.* Etvvas darstelle, fürstelle, michstelle. *állatom, Elö-állatom.* V. *Præsento.* Ut te sistas. *Cic.* 2. more Neutrorum. *Iti preßtajem.* Von gehen aufhöre. *Menni megßünök.* V. *Consisto N.* 1. *Sto N.* 1. ita *Cic.* Amnes sistunt, *Virg.* Ubi tamen alii dicunt subaudiri *suos cursus.* 3. *Zaßtavlyam, ußtavlyam.* Bleibend mache, aufhalte. *Meg-állitom.* V. *Reprimo.* Nec ideo fugam sistebat. *Tacit.*

*Sistrum,

Digitized by Google

*Sistrum, i, n. Virg. V. *Crembalum*. 2. propriè idem est ac *Crepitaculum æneum, Cymbalum*.

*Sisyphus, i, m. Æoli filius, qui, ut fabulantur Poëtæ, ob patrata saxò homicidia, apud inferos damnatus est ad volvendum contra montem saxum ingens, quod iterum relabatur. *Hinc* Sisyphi saxum volvere: est constanter duris & inanibus laboribus occupari. *Ovid.* Labor sisyphius: *h. e.* difficilis & inutilis. *Propert.*

Sitella, æ, f. *Dim.* Gic. *Vedrichicza, Herg, Zaimachecz.* s. Wasser-Eymerlein. *Meritò edényetske, kaponyátska.* 2. Accipitur frequenter pro urna, ex qua sortes trahuntur, vel in quam suffragia conjiciuntur.

Sitibundus, a, um, Serv. V. *Sitiens N.* 1.

Sitičĕn, ĭnis, m. Gell. *Nad mertvem popévavecz.* Der bey dem Abgestorbenen singet. *Halott temetésén muſikáló.*

Sitičŭlōsus, a, um, Colum. *Valde sitiens, valde siccus.* 2. apud Plin. *Segyu donaſſajuchi, povekſavajuchi.* Das den Durst bringet, vermehret. *Szomjúhoztató, ſzomjúságos.*

Sitiens, entis, *ens.* Cic. *Segyen, ſedan.* Durstig. *Szomjúhozó.* 2. Transl. V. *Siccus, Aridus.* ita *Virg.* 3. V. *Avidus, Percupidus.* ita *Cic.*

Sitienter, *Adv.* Cic. *Segyajuch, ſegyno.* Durstiglich. *Szomjan, ſzomjúhozván.* Transl. V. *Ardenter, Cupienter. Avidè.*

Sitio, is, ire, ivi, itum, (Act.) Ovid. *Segyam, segyamiſze, Piti ſelim, ſegyu terpim.* Durste, Durst leyde. *Szomjúhozom.* Hinc *Transl.* Agri sitiunt. Cic. *Polye je prevech ſzubo, vlagu potrebuje.* Die Aecker sind sehr trócken. *Száraznak a' ſzántó-földek.* 2. Metaph. pro *vehementer cupio.* Nec sitio honores. *Id. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 5.

Sitis, is, f. Cic. *Segya, Sédа.* r. Durst. *Szomjúság.* Item V. *Siccitas, Ariditas*, & tunc dicitur de plantis, agris, &c. *Virg.* 2. Transl. V. *Vehemens & Cupedo, Aviditas N.* 1. *Appetentia.* ita *Cic.*

Sitītor, ōris, m. Corn. Nepos. *Segyavecz, ſedavecz.* Der den Durst leydet. *Szomjúhozó.* 2. Transl. *Vehemens cupitor.*

*Sitōnia, *vi accentûs, reapſe* sitōnia, æ, f. Ulp. *Braßnaſzterbenye, zpravlyanye, Braßnaría*, peregr. *Profuntaría.* e. Proviant-Verschaffung, s. Proviant-Meister-Amt. *Kenyér meſterség, gabona tárházi tiſztartóság.*

Sitŭ'a, æ, f. JCt. *Vodena vedricza, ou kojoſze voda iz zdenecza vlcche, Zagrabenka, Zaimach, kablich.* r. Wasser-Eymer, *e.* Wasser-Geite. *Meritò edény, Vedér.* 2, V. *Sitella N.* 2. ita *Plaut.*

Sitŭlus, i, m. Cato. *idem.*

Situs, ûs, m. Cic. *Meſzto-prilika, Poſztava kojega meſzta, Nameſztenye kakve ſztvári.* e. Landes-Gegend, Gelegenheit eines Orts *oder* Dings. *Helyheztetés, állás.*

Situs, a, um. *Poſztavlyen, Nameſztyen.* Gesetzt, gelegen, gestellt. *Helyheztetett, helybe állatott.* Hujusce rei potestas omnis in vobis sita est. *pro* posita, repolita. *Cic. pro Mur. c.* 28. Urbs ad fluvium sita. *pro* posita ædificata. *Tacit.* Hic ille situs est: *pro* conditus, sepultus. *Cic.*

Sivĕ, *Conj.* Cic. *Ali, ili, iliti.* Oder, entweder. *Akár, Avagy.*

Slāvŏnĭa, æ, f. Geogr. *Szlovenſzko kralyeſztvo.* Das Königreich Slavonien in Illyrico. *Tót-országh.* Slavoniæ nomine scriptores sæpe accipiunt, quidquid terrarum à Dravo amne ad Adriaticum mare protenditur. At *speciatim Slavonia* est ea regio, quæ Savô & Dravô clauditur. Coronæ Hungaricæ, eodem, quo Croatia & Dalmatia, tempore accessit. In superiorem & inferiorem dividitur. Illa hodie nomine Croatiæ venit; Hæc *Neo-aquiſticorum* (ut vocant) jure regitur. Caput superioris est *Zagrabia*; Inferioris *Poſega* aut potius *Eſekinum.* Vini non minùs ac pecorum, quin, ut Marsillio placet, rerum omnium, quæ humanis usibus famulantur, ferax. In scuto suo gentilitio exhibet Martem, ut videre est in Decreto Ludovici Regis, quod Joannes Zakmardi Protocollo Regni inseruit. CæteraV. in *Illyricum, Dalmatia, Croatia, &c.*

Slāvus, i, m. Geogr. *Szlovenecz.* Slavonier. *Tót.*

*Smăragdus, i, m. Plin. *Smaragd, Smerald, zeleni drági kamen.* r. Smaragd, ein grüner Edelgestein. *Smaragd, zöld-színű drága kő.* Hinc Smaragdĭnus, & Smaragdĭnĕus, *Cels.*

*Smecticus, a, um, Plin. V. *Smegmaticus.*

*Smegma, (perperam *ſmigma*) ătis, n. Plin. V. *Sapo.* Item *Vſze kaj chiſzti.* Alles das säubert. *Minden mosó eſzköz.*

*Smegmatĭcus, (nonnulli leg. *ſmecticus*) a, um, Plin. *Ochiſztyavajuchi. za ochiſztenyé baſznovit kakti ſzopun, ſzopunzki.* Säuberend, das die Kraft zu säuberen hat, als die Seiffe, zur Seiffe gehörig. *Tiſztító mint a' ſzappan, ſzappanozó ereju, ſzappanoz-való.*

*Smegmătōpōla, æ, m. V. *Saponarius.*

*Smĭlax, ăcis, f. Plin. *Vlaski grah*, ali *bob.* Welsche Erbsen, welsche Bohnen, ein Kraut. *Török bab, Felfolyó.*

Sŏbŏlēs, is, f. Gic. V. *Propago N.* 2. *Propagatio, Proles, Poſteritas, Poſteri.*

Digitized by Google

Sŏbŏlesco, is, ĕre, (Neu. *Inch.*) Liv. V. *Succrescо, Excrescо.*

Sōbrìè, *Adv.* Cic *Trézno.* Nüchtern. *Józanon.* V. *Temperatè.* 2. Transl. V. *Cautè, Moderanter, Prudenter.* ita *Plaut.*

Sŏbriĕtās, atis, f. Senec. *Trézność.* e. Nüchterkeit. *Italban - való mértékletesség.* V. *Temperantia.* Transl. V. *Moderamen, Prudentia N.* 1.

Sŏbrīna, æ, f. Plaut. *Szeſztrichna, &c.* V. *Consobrina.*

Sŏbrīni, & Sobrinæ. *Szeſztrichi, ſzeſztrichne. &c.* dicuntur generatim prognati ex ſororibus, aliiſque, ut vocant, lateralibus agnatis. *Cajus JCtus.*

Sŏbrīnus, i, m. Cic. *Szeſztrich. &c.* V. *Consobrinus.*

Sōbrius, a, um. Cic. *Trézen, Mertuchliv ou pitiu y jélisſu.* Nüchtern, mäſſig in Eſſen und Trincken. *Józan, Italban és ételben mértékletes.* 2. Transl. V. *Cautus, Prudens N.* 1.

Soccātus, a, um, *Senec.* ſoccis indutus.

Soccĭfĕr, a, um, *Sidon.* ſoccos geſtans.

Soccŭlus, i, *Sveton.* Parvus ſoccus. Item *Kopichiza izplatna*, vulgo *Starpetula.* e. Fuiſsäcklein, Scarpetl. *Rubából-való kaptza.*

Soccus, i, m. Gic. *Meſztva, Kopicza, Mebki obuv.* e. Socke, r. Griechiſcher Schuh, e. Filtz-Schuh. *Kaptza, Bér-kaptza, Lagy tzipellös.* Hinc *Comici ſocci*, quibus Comœdi utebantur. *Plin.*

Sŏcĕr, ĕri, m. *Cic.* Sŏcĕrus, i, m. *Plaut.* Meæ uxoris pater: *Tàſzt.* Et mei mariti pater: *Szveker.* r. Schvväher, Schvvieger-Vatter. *Ipa, Ip.*

Sŏcia, æ, f. Gic. *Druskinya, Pajdaßicza.* e. Geſellin. *Társné.* Tori ſocia, *eſt* Gonjux, Uxor. *Ovid.*

Sociābĭlis, *com.* le, n. Plin. *Zdruslyiv, Zpajdaßlyiv.* Geſellig, das ſich geſellen laſſet. *Társalkodható.* 2. V. *Socialis.* ita *Liv.*

Sociālis, *com.* le, n. Cic. *Druſni, Pajdaßki, Druſtvu ſzliſſajuchi.* Zur Geſellſchafft gehörig, Mitgeſellen gehörig. *Társaságra-való, Egymás társaihoz-tartozó.*

Sociālĭtas, atis, f. Plin. V. *Societas, Consociatio, Affabilitas.*

Sociālĭtĕr, *Adv.* Horat. *Druſno, Pojdaßno, Po navadi druzbe, Vu druſtvu.* Geſelliglich, Geſellen-vveis, in Geſellſchafft mit andern. *Társaságoſon.* Item V. *Affabiliter.*

Sociātrix, īcis, f. Valer. Flacc. *Pridruſitelicza, Vjedinitelicza.* Die ſich geſellet, oder zvviſchen andern eine Geſellſchafft verurſachet. *Társaságot, barátſágot máſsal ſzerzö.*

Sŏciēnus, & ſociennus, i, m. *Obſol.* Plaut. V. *Socius.*

Sŏciĕtās, ātis, f. Cic. *Druſtvo, Pajdaßtvo, Tovaruſtvo.* e. Geſellſchafft, Gemeinſchafft, Geſpanſchafft, Gameradtſchafft. *Társaság.* V. *Communitas, Conſociatio, Conſœderatio.*

Sŏcio, as, avi, atum, [Act.] Cic. *Drúſim, Pajdaßim, Pobratujem.* Geſelle. Gemeinſchafft zuſammen aufrichte. *Öſzve-társoltatom, öſzve-barátkoztatom.* V. *Conſocio, Jungo.*

Sŏcius, ii, m. Cic. *Drùg, Pajdaß, Tovaruß.* r. Geſell, Mitgeſell, Geſpan. *Társ, Pajtás.* V. *Conſœderatus, Comes N.* 1.

Socius, a, um, Cic. *Szloſen, Druſni, Pajdaßni, Tovaruſski.* Das ſich geſellet hat, geſellig. *Társi, Társaságos, Társaſági.*

Sŏcordia, æ, f. Liv. V. *Pigritia, Vecordia.*

Sŏcordĭtĕr, *Adv.* Liv. V. *Pigrè, Imprudenter.*

Sŏcors, (apud *Feſt.* Secors) dis, *com.* Cic. V. *Piger N.* 1. *Excors.* Socordior: *Sidon.* Socordiſſimus: *Apul.*

Socrus, ûs, f. Gic. 1. Meæ uxoris mater. *Puniczа.* e. Schvvieger-Mutter. *Napa, Feleſége annya.* 2. Mei mariti mater. *Szvekerva.* e. Schvvieger-Mutter. *Napa, Férjnek az annya.*

Sŏdālis, is, m. Cic. V. *Socius, Conſors.*

Sŏdālĭtās, ātis, f. Gic. V. *Societas, Conſortium, Catus, Congregatio.*

Sŏdālĭtĭum, ii, n. Auct. ad Her. *Bratovchina.* V. *Sodalitas, Fraternitas.*

Sōdēs, *pro* ſi audes. Gic. *Dragi! Proſzim te'! Ako more biti, Ako ſzmèß.* Lieber! ich bitte dich! vvann ſeyn kan, ſo du kanſt. *Ha mered, kérlek, vallyon.*

Sŏdŏmīa, æ, f. *à voce Hebræa* Sodoma. *Nechiſzto ſivlenye med dvemi jednoga ſzpola.* Unzüchtiges Leben zvviſchen zvveyen eines Geſchlechts. *Két egyféle ſzemély közt való tiſztátalan élet.* ita *Eccleſ.*

Sōl, sōlis, m. Gic. *Szunczе.* e. Sonn. *Napaz égen.* 2. *Metonymicè* ſoles: *b. e.* Dies. *Virg.*

Sōlāgo, ĭnis, f. Apul. V. *Heliotropium.*

Sōlāmĕn, ĭnis, n. Virg. V. *Solatium.*

Sōlāris, *com.* re, n. Ovid. *Szunchen.* Der Sonnen. *Napi, Napból-való.*

Sōlārium, ii, n. Cic. V. *Sciatbericon.* 2. *Létna biſa, Cherdak, Nadkrovje.* s. Sonnen- oder Sommer-Haus, r. Oberboden. *Nyári házi ſilegória.* V. *Hypæthrum, Protectum.*

Sōlārium, ii, n. Ulp. *Dácha od zemlye*, vulgo *od grunta, funduſſa.* r. Boden-Zins, Grund-Zins. *Földbéri, vámja.*

Sōlātiŭ-

Sōlātiōlum, i, n. Catull. *Raduvanyiche, malaradoſzt.* Kleiner Troſt. *Vigaſztaláſotska.* V. *Gaudiolum.*

Sōlātium, ii, n. Cic. *Razveſzelnezt.* &c. V. *Conſolatio, gaudium.*

Sōlātor, ōris, m. Stat. V. *Conſolator.*

Sŏlĕa æ, f. Cic. *Synon.* Tegmen plantæ pedis. *Podplat, podkova.* e. Schuh-Solen, s. Huf-Eyſen. *Sólya, Tzipellŏs talpa, Patkó.* Item V. *Sculponea, Sandalium, Crepida, Calopodium N. 2.* 2. apud Plin. *Plocha morzka, ſztanovita riba.* Plateiſen, ein Meer-Fiſch. *Tengeri egy igen lapos hal.*

Sŏleārius, ii, m. Plaut. *Podplato-ſivecz, Podplatàr, Podkovàcb.* r. Solenmacher. Hufeiſen-Schmidt. *Sólya tſináló varga, Patkolókovátz.*

Sŏleātus, a, um, Cic. *Podkovan.* Mit Hufeiſen beſchlagen. *Patkóltt, Patkós, Sólyás.* Item V. *Crepidatus, ſandaligerulus, ſculponeatus.*

Sōlemne, & ſolenne, is, n. (*plur.* uſitatior eſt) *Subſtantivè.* Cic. *Vſzako-letna ſzvetkovina, Blagdàn, ſzvetecbno vſzako leto navadno obſzluſavanye, ſzvétek vſzako leto navadni, vſzako-letni ſzpomenek, ali Poſzvetilniſche.* s. Jahrzeit-Feſt, e Jährliche-Feſthaltung, r. Gebräng-Tag, Jährlicher Feſt-Tag. *Eſztendŏnként elŏ kerülŏ vig Innep, Innep nap, Btvŏtt innep tartás.* 2. V. *Mos, Inſtitutum N. 1. Conſuetudo.* Hoc illi ſolenne erat: *pro* in more poſitum, uſitatum. *Id.*

Sōlemnis, ſollemnis, & sōlennis, *com.* ne, n. Cic. *Slogdàn, a, o. Vſzako leto glaſzovito-navadni, Vſzako-letno-ſzvetecbni.* Jahrgebräuchlich, Jahr-Feſt-täglich. *Eſztendŏnként innepi, Eſztendŏnként eſni ſzokott.* V. *Anniverſarius.* Item V. *Pompoſus.* 2. generatim ponitur pro *conſveto, præſcripto, legitimo, conſtituto.*

Sōlemnĭtās, & ſolennitas, atis, f. Gell. V. *Solemne N. 1. Feſtivitas.* 2. apud Ulp. pro *Pompa.*

Sōlemnĭtĕr, *Adv.* Liv. *Slngdanno, po vſzako-letni navadi, veliko-ſzvetecbki, ſzvako-letno, navadno, poleg odluke.* Nach Jährlicher Gewohnheit, Jährlich, gebräuchlich. *Szokás ſzerént, Eſztendŏnként.* Item V. *Pompotè.*

Sŏlemnĭtŭs, *Adv. Obſol.* Liv. *idem.*

Sŏleo, es, ēre, sŏlĭtus ſum, *apud Antiq.* sŏlui, (Neu.) Cic. *Navadenſzem, Navadu imam.* Pflege, ich bin gewohnt, im Brauch habe. *Szoktam, ſzokáſom.*

Sŏlĕt, *Impers.* Cic. *Navada je, Jeſzt navadno.* Es pflegt. *Szokás, úgy ſzokták.*

Sōlers, & ſollers, ertis, *ors.* Gic. V. *Induſtrius, Ingenioſus, Peritus, Perſpicax, Promptus N. 2.*

Sōlertĕr, *Adv.* Cic. V. *Induſtriè, Artificioſè, Ingenioſè, Peritè, Perſpicaciter, Promptè.*

Sōlertĭa, æ, f. Cic. V. *Induſtria, Peritia, Perſpicacia, Promptitudo.*

Sōlĭcĭtātio, onis, f. Cic. *Nemirno proßenye, Primarjanye, Zabavlyanye, Podbuchenye.* e. Unruhige Anhaltung, Anſuchung, Antreibung. *Szorgalmaztatás, Búsitás.* V. *Incitatio, Impulſio.*

Solicitātor, ōris, m. *Szilni Nagovarjavecz, Nemirni projzitel, Szilitel.* Gevvaltſamer Anreitzer, unruhiger Anhalter, Anſtrenger. *Szorgalmaztató.* V. *Incitator, Impulſor.* Matronæ ſollicitator. *Seneca.*

Solicitè, *Adv.* Plin. *Szkerblyivo.* Sorgfältiglich. *Szorgalmatoſon.* V. *Accuratè, Diligenter, Anxiè, Curatè, Curiosè.*

Sō lĭcĭto, & ſollicito, (idem eſt de *Derivatis*) as, avi, atum, (Act.) Cic. *Szkerblyivo proſzim, nemirno nagovarjam.* Ernſtlich anhalte. *Szorgalmaztatom, Búſitom.* V. *Incito, Impello N. 1.* Animos imperitorum ſollicitare: *b. e.* ſpe allicere, vel metu impellere. *Id. 4. Catil. 2.* V. *Inquieto, Contriſto, Ango.* Valetudo tua me valde ſollicitat. *Id. l. 16. Fam. ep. 17. 3.* Pacem ſollicitare *pro* turbare. *Liv.* Arcu feras ſollicitare: *pro* perſequi, venari. *Ovid.* Pollice docto ſtamina ſollicitare: *b. e.* Lyræ chordas arte pulſare. *Id.* Forem ſollicitare: *pro* impetere, pulſare. *Id.* Aquas remis ſollicitare: *pro* navigare. *Claudian.*

Sōlĭcĭtūdo, ĭnis, f. Cic. *Szkerblyivozt, Briga, ſztaranye.* e. Sorgfältigkeit. *Szorgalmatoßág. Búsúlát.* V. *Cura N. 1. & 2. Anxietas, Inquietudo.*

Sōlĭcĭtus, & ſollicitus, a, um, (idem eſt de *Derivatis*) Cic. *Szkerblyiv.* Sorgfältig. *Szorgalmatos.* V. *Curioſus N. 1. Anxius, Inquietus.* 2. *Piſſivè* Omnia ſemper ſuſpecta, atque ſollicita ſunt: *pro* plena ſollicitudine. *Id. de Amicit. 3.* V. *Timidus.* ita *Ovid.* ſollicitior, *Cic.* ſolicitiſſimus. *Senec.*

Sŏlĭdāmentum, i, n. Lactant. V. *Firmamen.*

Solidātio, onis, f. Vitr. *Ocbverſztenye, Objachenye.* e. Beveſtigung. *Megerŏſítés.*

Solidātrix, īcis, f. Arnob. *Cbverſztitelicza, Objachitelicza.* e. Beveſtigerin. *Megerŏſttŏné.*

Solidè, *Adv.* Gell. *Cbverſzto, Jáko, ſztavno, Jakleno, ſztalno, bitno.* Veſtiglich, kräfftig, dauerhafft. *Erŏſen, Merŏn.* Item V. *Integrè N. 1.* ita *Terent.*

Digitized by Google

Sŏlĭdesco, is, ĕre, (Neu. *Inch.*) Plin. *Chverſzt poſztájem, jàkbivam.* Veſt, ſtarck, ſteiff vverde. *Merdvé léſzek, Megerdsdödöm, dſzve forrok mint a'ſeb.*

Sŏlĭdĭpēs, ĕdis, *om.* Plin. *Chverſzto-nog, czélo-nog.* Starckfüſſig, mit ungeſpaltenen Füſſen. *Merd-lábú, mellynek nem haſadst a' körme.*

Solidĭtas, ātis, f. Cic. *Chverſztocha, Jaklenozt, ſztavnozt, Jatbina, ſztalnozt, czelocha.* e. Veſte, Dauerhafftigkeit, Gäntze. *Merdség, Erdség.*

Sŏlĭdo, as, avi, atum, (Act.) Plin. *Chverſzto chinim.* Steiff mache. *Merdvé téſzem.* V. *Roboro.*

Sŏlĭdus, a, um, Cic. *Chverſzt, Jaklen, ſztaven, ſztalen.* Veſt, ſteiff, dicht, dauerhafftig, *Merd, ſzárú, erds, vaſtag, köptzös.* 2. Transl. V. *Integer N.* 1. ita *Virg.* 3. V. *Verus.* In quibus nulla ſolida utilitas. *Cic.* 1. *Fin.*

Sŏlĭdus, i, m. Lamprid. *Dobre záge zlat-dukat.* Ein gantz Stuck Müntz, ein Ducat. *Egy arany, Arany pénz.* 2. Vulgo. *Szoldin.* Ein Soldiner. *Egy ſzóldin.*

Sōlĭferrĕum, ei, n. Liv. *Sztrêla vſza ſelézna.* Ein Pfeil gantz von Eyſen. *Merd vaſu nyil, dárda.*

†Sōlĭlŏquĭum, ii, n. *Szobom-govor, ſzamo-ſzobom govorenye.* s. Selbſt-Geſpräch. *Magával-való ſzólás.*

Sŏlĭtārius, a, um, Cic. *Szamochni, ſzamoſivocz, na ſzamom ſivúcbi.* Einſam. *Egyedül-való, Magának-való.* Item V. *Solus.*

Sŏlĭto, as, avi, atum, (Neu. *Freq.*) Gell. *Frequenter ſolco.*

Sŏlĭtūdo, ĭnis, f. Cic. *Szamotha, ſzamoſivnozt, Puſztozt.* e. Einſamkeit. *Egyedül-valóság, Magánoſság.* Item V. *Deſertum, Eremus.*

Sŏlĭtus, a, um, V. *Conſuetus.* Ablat. *Solito* eleganter adhibetur cum nominibus & Adverbiis comparativi gradûs. *ut* Viſus ſol rubere ſolito magis: *b. e.* ultra ſolitum & conſvetudinem. *Liv.*

Sŏlĭvăgus, a, um, Cic. *Szamo-tep, ſzam ſzimtam prebajajuchi, ſzamo-bodecz, ſzamo-klateſs.* Allein herum ſchvveiffend. *Egyedül-bújdosó, Egyedül járó.*

Sŏlĭum, ii, n. Cic. *Kralyevzki ſztolecz, Poglavarzko ſzedaliſtbe.* Königlicher Stuhl, *oder* Thron. *Királyi ſzék.*

Sōlo, as, avi, atum, (Act.) Stat. V. *Deſolo, Evaſto.*

†Sōlœciſmus, i, m. Quintil. *Neprikladni govor, nejzloga rêchih.* e. Unrechte Wort-Fügung. *Szólásban-való ékteleníség.*

Sōlor, aris, ātus ſum, (Dep.) Cic. V. *Conſolor, Exhilaro.*

Sōlox, ōcis, *om.* Lucill. *Guſzto-vunaſzt, chverſzto-vunazt.* Dick vvollen. *Vaſtag gyapja.*

Solsĕquĭum, ii, n. Apul. V. *Heliotropium.*

Solſtĭtiālis, *com.* le, n. Cic. *Szunczo-ſztajni, ſzunczo-povratni, Pochetku Dnevo-ali nochno-raſztja ſzliſſajuchi.* Sonnen-Wendiſch, zur Zeit der Sonnen-Wende gehörig. *Nap térésére tartozó.*

Solſtĭtĭum, ii, n. Gic. *Szunczo-ſztajá, ſzunczo-povratek, pochetek dano-raſztja* ali *nochno-raſztja.* e. Sonnen-Wende. *Nap megtérése, fordúlása.* Duplex eſt: *Æſtivum,* cùm nox eſt breviſſima & dies longiſſimus; & *Brumale,* dum contrà nox longiſſima, & dies breviſſima eſt. *Virg.*

Sōlūbĭlis, *com.* le, n. Ammian. V. *Reſolubilis.*

Sōlum, i, n. *Cic.* generatim V. *Fundamen, ſuſtentaculum.* Item ſpeciatim V. *Terra, Humus.* Vertere ſolum: *pro* mutare domicilium timore pœnæ, *vel* exilii causâ, *Id.* 2. ſolum *pro* planta N. 2. *Id.*

Sōlùm, *Adv.* Cic. *Szamo, Jſztom.* Allein, nur allein. *Tſak, Egyedúl.*

Sōlummŏdo, *Adv.* Plin. *idem.*

Solvo, is, ĕre, ſolvi, sōlūtum, [Act.] *Odveſujem, odreſſujem.* Entbinde, löſe. *Mególdom.* V. *Exodo N.* 1. *Diſſolvo N.* 1. *Exſolvo N.* 2. Mercatores Alexandriâ ſolverunt [*ſubauditur* navem, *vel* funem:] *b. e.* diſceſſerunt, avecti ſunt. *Cic.* Transl. V. *Libero.* Aliquem religione, legibus, cura ſolvere. *Id.* 2. V. *Diluo N.* 2. & 4. *Explico N.* 1. *Explano N.* 2. Poſitum argumentum ſolvere. *Quintil.* 3. V. *Pendo N.* 2. *Exſolvo N.* 1. *Diſſolvo N.* 2. Non ſum ſolvendo. Cic. *Nemorem dúga naplatiti, nemorem mojoi duſnozti zadoſztá vuchiniti.* Ich bin nicht im Stand meine Schuld abzuzahlen. *Nem vagyok elégséges a' meg-fizetésre.* Ad denarium ſolvere: *pro* debitum integrè exſolvere, perſolvere. *Id.* Ad diem ſolvere: *b. e.* ſtatuto die. *Id.* Pecuniam alicui pro aliqua re ſolvere: *pro* numerare, reddere. *Id.* 4. V. *Satisfacio.* Paterno funeri juſta ſolvere. V. in *Funus.* Fidem ſolvere: *pro* liberare, *Cic.* V. in *Libero.* 5. Ventrem ſolvere: *pro* relaxare. *Colum.* Nives ſolvuntur: *pro* liquefiunt. *Ovid.*

Sōlus, a, um. Cic. *Szàm, ſzamchni.* Allein, einig, alleinig. *Egyedúl, önnön maga.*

Sōlūtē, *Adv.* Gic. V. *Liberè N.* 1. *Diſſolutè.*

Sōlūtĭlis, *com.* le, n. Sveton. V. *Solubilis, Liquabilis.*

Sōlūtio,

Digitized by Google

Sŏlūtio, onis, f. Cic. *Odvezanye, odreſhenye.* e. Entbindung. *Meg-óldás.* V. *Diſſolutio, Enodatio N.* 1. *Liberatio.* 2. apud eundem. *Plácha, Platenye.* e. Bezahlung. *Megfizetés.* V. *Exſolutio, ſatisfactio.* 3. V. *Debilitatio, Infirmatio, Laxamentum N.* 1. Solutio ſtomachi. *Plin.*

Sŏlūtor, ōris, m. Tertull. *Odvezavecz, Razpuſztyavecz.* r. Auflöſer. *Mególdó,* V. *Enodator N.* 1. *Liberator.* 2. *Plácbavecz, Platitel.* r. Bezahler, Auszahler. *Megfizető,* Item V. *Satisfactor.*

Sŏlūtus, a, um, tior, ſſimus. *Odvézan, Razvézan, Razvuzlan, Oſzlobodyen, Pròſzt vuchinyen.* Entbunden, gelöſet, loſs, ledig, befreyet. *Mególdatott, Megſzabadítatott.* Item V. *Liber N.* 1. *Expeditus.* In dicendo ſolutus: *b. e.* expeditus, facilis, copioſus, promptus. Lege ſolutus; à cupiditatibus ſolutus: *pro* liberatus, abſolutus. Oratio ſoluta V. *Proſa N.* 1. In geſtu ſolutus: *pro* diſſolutus, laxus, effrons, effrœnatus. *Haſtenus Cic.* In luxum ſolutus: *pro* effuſus. *Tacit.* Vinô ſolutus: *pro* langvens, debilitatus, fractus. *Virg.* 2. apud *Cic.* Solutus. *Platyen, Naplatyen.* Gezahlt, ausgezahlt. *Megfizetetett.*

Somniātor, oris, m. Senec. *Szenyavecz.* r. Träumer. *álmodozó.*

Somnĭcŭlōsè, *Adv.* Plaut. *Poſzpáno, zaſzpáno, dremlyivo.* Schläfferig. *álmoſon, ſzunnyadva.* Transl. V. *Pigrè, Incuriosè, Ignavè, Otiosè.*

Somniculoſus, a, um, Cic. *Poſzpan, zaſzpan, zadréman, drémlyiv, drémajuçhi.* Schläfferig, gar entſchlaffen. *Szunnyadozó, álmodozó, álmos.* Transl. V. *Piger, Ignavus N.* 1. *Incurioſus.*

Somnĭfer, ĕra, um, & Somnĭfĭcus, a, um, Plin. *Szpati chinechi, ſzeny dodajuchi, ſzpányedonaſſajuchi.* Schlaff-bringend. *álom-bozó.*

Somnio, as, avi, atum, (Act. & Neu.) Cic. *Szenyam, ſzenyamiſze, ſzenyimiſze.* Einen Traum habe, träume, es traumt mir. *álmodozom.* Hinc *Transl.* Ineptias ſomniare: *pro* ineptè aliquid dicere, aut agere. *Id.*

Somniōſus, a, um, Plin. *Guſztokrat ſzenyajuchi, pun ſzèny.* Dem offt traumt. *álmodozó, gyakran álmodó.*

Somnĭum, ii, n. Cic. *Szenya, ſzanya, ſzeny, ali ſzany.* r. Traum, s. Nacht-Geſicht. *álom.*

Somnŏlentia, æ, f. Sidon. *Poſzpánozt, Zaſzpánozt.* e. Schläffrigkeit, Schlafſucht. *Szunnyadozát.*

Somnŏlentus, a, um, Apul. V. *Somniculoſus.*

Somnus, i, m. Cic. *Szpanye, ſzany, ſzeny.* r. Schlaff. *álom, éjjeli nyugodalom.*

Sŏnābĭlis, *com.* le, n. Ovid. V. *Sonorus.*

Sŏnax, ācis, *om.* Apul. V. *Sonorus.*

Sŏnĭpēs, ĕdis, *om.* Pedibus ſonans. *Grat. in Cyneg. v.* 42. 2. Sonipes, ĕdis, m. (*ſubaud.* equus) Cic. *Berz, podkovan kony.* Geſchvvindes Roſs. *Gyors lábú paripa.* Generatim V. *Equus.*

Sŏnĭto, as, &c. (Neu. *Freq.*) Solin. *Frequenter ſono.*

Sŏnĭtus, ûs, m. Gic. V. *Sonus, ſtrepitus.*

Sŏnīvĭus, a, um, Cic. V. *Sonorus, Crepax.*

Sōno, as, ui, ĭtum, [Neu.] Plaut. *Glàſz dájem, ſzenchim, zvonim.* Schalle, thöne, laute, klinge. *Zenget, Hangolok.* 2. V. *Denoto.* ita *Cic.* 3. V. *Pronuncio N.* 1. *Loquor N.* 1. Poëtis pingue quiddam ſonantibus. *Id. pro Arch. c.* 8. 4. Vox hominem ſonat: *b. e.* ſonô refert, repræſentat, denotat. *Virg.* Sonaturus. *Horat.*

Sŏnŏr, ōris, m. Tacit. *Veliki glàſz, ropot, ſum.* Starcker Ton, s. Getös, Geräuſch. *Hangos zengés, Zendülés, Zúgás.*

Sŏnōrē, *Adv.* Gell. *Glaſzno.* Laut, mit einem Getös. *Hangoſon, zengősön.*

Sŏnōrus, a, um, *Glaſzni, Dobro-glaſzen.* Laut, laut thönend. *Hangos, zengő.*

Sons, ſontis, *om.* Cic. *Za kriveza ſzpoznan.* Schuldig. *Bűnös.* V. *Culpabilis, Noxius N.* 1.

Sontĭcus, a, um, V. *Nocivus, Noxius N.* 2. *Vehemens.* Morbus ſonticus: *b. e.* ſacer. V. in *Sacer.* ita *Plin.* Cauſa ſontica: *b. e.* juſta, legitima, vera: morbus enim ſonticus juſta eſt abſentiæ cauſa. *Cato.*

Sŏnus, i, m. Cic. *Glàſz, Szenk, Zsòn.* r. Thon, e. Stimm, r. Klang. *Zengés, Hang, Szó.*

*Sŏphĭa, *vi accentûs,* æ, f. Senec. V. *Sapientia.*

*Sŏphĭcus, a, um, V. *Sapiens.*

*Sŏphiſma, ătis, n. Cic. *Latinè* Fallacia, Fallaciloquentia, Fallax argumentatio, Captioſa concluſio.

*Sŏphiſta, *ſive* ſophiſtēs, æ, m. Cic. *Vkanlyivogovoritel, Cziganyazt Mudro-znanecz, Szvojega mudro-znanztva prodavavecz.* Betrüglicher Redner, *oder* Weiſer; der ſich der vveiſen Kunſt rühmet. *Hamis filoſofus, Maga-bányó bölts.*

*Sŏphiſticus, a, um, Gell. V. *Captioſus N.* 1. *Cavilloſus.*

*Sŏphus, i, m. Ennius *apud* Cic. *Muder chlovek, Mudro-znanecz.* Ein Weltvveiſer. *Bölts ember.*

Sōpio, is, īre, īvi, ītum, [Act.] Liv. *Szpatì chinìm, ſzeny donaſſam, vuſznujem.* Ein-

Digitized by Google

ſchläffere, ſchlaffend, oder einſchlaffen mache. *Elalutom, ſzunnyaztom.* 2. Transl. V. *Sedo.* Armorum furor ſopitus. *Patercul.*

Sŏpŏr, ōris, m. Plin. *Velik ſzeny, Jakoſzpányes.* Ein hart- und ſtarcker Schlaff. *Erős álom, ſzunnyadezás.* Item generatim V. *Somnus* ita *Cic.*

Sŏpŏrĭfĕr, a, um, Plin. V. *Somnifer.*

Sŏpōro, as, avi, atum, (Act.) Plin. V. *Sopio N.* 1. 2. Transl. V. *Lenio, ſedo.* Dolor ſoporatus. *Curt.*

Sŏpōrus, a, um, Virg. V. *Somnifer.*

Sorbeo, es, ēre, ui, *apud veteres* itum, & ſorbſi *vel* pſi, ptum. (Act.) *Szérkam ſzércbem*, Infin. *Szérkati.* Einſchlupffe, ſürffle, ſchlurffere. *Hörpölöm, ſzürtsölöm* vagy *ſzürtſelem.*

Sorbĭlis, le, Colum. *Poſzerklyio, ſzerklyio, ſloſze ſzerkati more.* Leicht auszuſürffen, oder zu ſchlurffen. *Felſzürtsölbető, Hörpögetbető, Felhörpentbető.*

Sorbillo, as, avi, atum, [Act. *Dimin.*] Terent. *Priſzérkávam, ſzerkechem, po malo ſzérkam.* Allgemach hinein ſürfle. *Szürtsöldögelem, ſzürtsölgetem.*

Sorbillum, i, n. Plaut. *Szokje, Juha,* ali *ſlogod drugo za ſzerkanye dobro.* e. Brühe, Suppe, ein Brühlein. *Tribre, Leves, Zuppon.*

Sorbĭtio, onis, f. Pers. *Szérkanye, ſzarknutje.* Das Supffern, Sürflen, Schlurffen. *Hörpögetés, ſzürtsölés.* 2. Metonymicè V. *Sorbillum, Juſcum.* ita *Colum.*

Sorbĭtĭum, ii, n. Plaut. V. *Sorbitio N.* 2.

Sorbum, i, n. Cato. *Oskoruß ſzád.* r. Speyerling, Zarſen, Tſcharffen, eine Frucht. *Berekenye.*

Sorbus, i, f. Plin. *Oskoruß drévo.* r. Speyerling-Baum, Sperber-Baum, Airſchütz-Baum. *Berekenye-fa.*

Sordeo, es, ēre, ui, (Neu.) Cic. *Zatepen, Nechiſzt, ſzmradlyio jeſzem.* Ich bin unflätig, unſauber. *Ruſnya vagyok.* Alicui aliquid ſordet: *h. e.* ſordidum, vile, fœtidum videtur. *Id.*

Sordes, is, f. *Szmrád, ſzmetje, gnyuſzoba.* r. Wuſt, Unflath. *Szenny, Motſok, ſzemét.* V. *Immunditia, Fax N.* 1. 2. Transl V. *Avaritia.* 3. V. *Contemtus, Dedecoramentum, Plebs 2do loco.* 4. V. *Mœror, Luctus, Ægritudo.* 5. Dicitur etiam per convicium de homine ſcelerato & infami. ita Cic.

Sordeſco, is, ĕre, (Neu. *Incb.*) Plin. *Neſznaſen, Nechiſzt, Merzek, ſzmradlyio bivam,* ali *biti pochinyam.* Unflätig, unſauber werde. *Szennyeſülök, Motſkoſodom.*

Sordĭdè, *Adv.* Cic. *Zaſzmeteno, ſzmradlyivo, ſzmradno, gnyuſzno, neſznaſno.* Unflätiger Weiſe, mit Wuſt, unſauber. *Ruſnyául.* 2. Transl. V. *Avarè.*

Sordĭdo, as, avi, atum, (Act.) Sidon. *Zaſzmetyujem.* Unflätig mache. *Szennyeſztem.* V. *Maculo N.* 1. & 2. Cùm innumerabilis multitudo bonorum de Capitolio ſupplex ad eum ſordidata veniſſet: *h. e.* accuſata, rea, & ideo veſtibus ac corpore ſordido. *Cic.*

Sordĭdŭlus, a, um, Plaut. *Priſzmradlyio, Nekuliko neſznaſen, necbiſzt, gnyuſzen, merzek, ſzmetlyio.* Ein wenig unflätig, unſauber. *Ruſnyátska, ſzennyetske.*

Sordĭdus, a, um. *Szmetlyio, zaſzmetyen, gnyuſzen, ſzmradlyio.* Unflätig. *Ruſnya.* V. *Immundus.* 2. Transl. V. *Inhoneſtus, Indecorus, dedecoroſus.* 3. V. *Illiberalis N.* 2. *Avarus.* Hactenus *Cic.* 4. V. *Vilis, Abjectus, Egenus.* ita *Liv.*

Sordĭtūdo, ĭnis, f. *Plaut.* &

†Sordĭties, ēi, f. V. *Sordes.*

Sŏrex, & Sōrex, ĭcis, m. Colum. *Stakor.* (per peram *Pub.*) e. Ratz, Spitzmauſs. *Patkány.*

†Sorgum, i, n. *Szirek.* Indianiſcher Hirs, &c. V. *Briza.*

Sorĭcīnus, a, um, Plaut. *Stakorzki.* Dem Ratz gehörig. *Patkányos.*

*Sŏrĭtēs, æ, m, *Cic.* Argumentatio acervatas rationes complectens.

Sŏrŏr, ōris, f. Cic. *Szeſztra.* e. Schweſter. *Néném, Húgom.*

Sŏrorcŭla, æ, f. Plaut. *Szeſztricza.* s. Schweſterlein. *Nénétske, Húgotska.*

Sŏrŏrĭcīda, æ, *com.* Cic. *Szeſztro-morecz, ſzeſztro-morka.* r. Schweſter-Mörder, r. Todtſchläger, *oder* e. Todtſchlägerin einer Schweſter. *Nénnyének.* vagy *Húgának gyilkoſa.*

Sŏrŏrĭus, a, um, Cic. *Szeſztrinzki, ſzeſztrin.* Zur Schweſter gehörig. *Nénékhez-való, Húgokhoz-való.*

†Sororius, ii, m. 1. *pro* Marito ſororis. *Szvák.* r. Schweſter-Mann, Schwager. *Nénnyének.* vagy *Húgának férje.* V. *Affinis N.* 1. 2 *pro* Filio ſororis. *Szeſztrich.* r. Schweſter-Sohn. *Néném* vagy *húgom gyermeke.* Sic Sororia. *Szeſztrichna.* e. Schweſter-Tochter. *Néném* vagy *húgom leánya.*

Sors, ſortis, f. Cic. *Synon.* Fortuitus eventus. *Naſzrecbu pripechenye, zgodyenye,* &c. V. *Fors N.* 1. & 2. *Fortuna N.* 1. & 2. *ſortitio.* Sorte *Abl.* V. *Forte, Fortunâ.* in *Fortuna.* Accipitur etiam pro *Alea,* Item pro *teſſella, tabella,* vel *ſchedula* nomen cujuſpiam ſcriptum referente, quæ in urnam mittitur,

Digitized by Google

citur, ſorte extrahenda. *Hinc* Ducere ſortem *vel* ſortes: *pro* ſortiri. *Virg.* Aliquid alicui ſorte, *vel contrà* extra ſortem aſſignare, &c. *Cic.* 2. V. *Fatum N.* 1. Me ferrea ſoravitæ premit. *Ovid.* 3. V. *Conditio N.* 1. Nemo ſua ſorte contentus vivit. *Horat.* 4. V. *Patrimonium, Hereditas.* Puero in nullam ſortem bonorum nato. *Liv.*

Sorti, *poëticè*: *b. e.* ſorte. Virg. V. in *ſors.*

Sortĭcŭla, æ, f. *Parva ſors.* Demiſſa in urnam ſorticula. *Sueton.*

Sortĭlĕgĭum, ii, n. Plin. *Prorokuvanyeiz bitanya ſtaczke*, ali *iz piſzma &c. na ſzrechu dan vuzetga.* e. Weiſſagung aus dem gefallenen Loos. *Sors vetéſſel jövendölés.*

Sortĭlĕgus, i, m. Cic. *Iz koczke bitanya prorok, iz cheſzana ſzrechu puſztyenoga dojducheh povedavecz, zganyavecz.* Der durch Loos vveiſſaget. *Sors vetéſſel jövendöl.* Apud *Horat.* ſortilegus, a, um.

Sortior, īris, īri, ītus ſum, (Dep.) Cic. *Na ſzrechu bitam, na ſzrechu koczke puſztyam, zbiram.* Looſe, das Loos vverffe, auf den Loosvvurff etvvas laſſe, ervvähle. *Sorſot vagy koczkát vetek, ſors vetéſſel elválaſztom.* Provincias ſortiri: *pro* ſorte dividere. *Id.* Judices per Prætorem ſortiri: *b. e.* ſorte ſeu aleæ jactu eligere. *Id.* 2. *Na ſzrechu dobſzam, z koczke bitanyem kaj zadobſzam.* Durch das Loos etvvas erlange, überkome. *Szerentſe által nyerem, ſors vetéſſel nyerem.* Magiſtratum ſortitus eſt: *pro* ſorte obtinuit. *Id.* Hinc Transl. & generatim. V. *Obtineo N.* 1. *Nanciſcor N.* 1.

Sortītio, onis, f. Cic. *Na koczku bitanye, Na ſzrechu puſztyanye, zbiranye, delenye.* Das Looſen. *Sors vetés.*

Sortītò, *Adv.* Cic. *Poleg bitanya koczke, Poſzrechi.* Nach dem Loos, durch das Loos. *Sorsſal, ſzerentſtoel.* V. *Sorte* in *ſors.*

Sortītor, ōris, m. Senec. *Na koczke bitavecz, na ſzrechu puſztyavecz, zbiravecz &c.* Der das Loos vvirfft. *Sors vető.*

Sortītus, ûs, m. Cic. V. *Sortitio.*

Soſpĕs, ĭtis, *Adject.* (genere neutro caret.) Cic. V. *Salvus.* 2. V. *Servator.* ita *Feſt.*

Soſpĭta, æ, f. Cic. V. *Servatrix.*

Soſpĭtālis, le, Plaut. *Obchuvajuchi, &c.* Behütend vor Gefahr. *Gyógyító.* V. *Salutifer.*

Soſpĭtās, ātis, f. Macrob. V. *Incolumitas, Proſperitas.*

Soſpĭtātor, ōris, m. Apul. V. *Servator.*

Soſpĭtātrix, īcis, f. Apul. V. *Soſpita.*

Soſpĭto, as, avi, atum, (Act.) Plaut. *Od pogibeli, kvara, zla chuvam, du zdravju obderſávam.* Vor Gefahr behüte, Schadlos halte. *Mególtalmazom a' gonoſztól, Egéſzségben megtartom.* V. *Proſpero, ſervo.*

*Sōtēr, ēris, m. Cic. V. *Servator.*

Spādĭcĕus, a, um, Firmic. *Koſztanyo-liscz, koſztanyeve boje*, peregr. *farbe.* Keſten-braun, Caſtanien-färbig. *Geſztenye-ſzínü.*

Spādix, īcis, m. Virg. *Koſztanyu ſzpodobna boja.* e. Keſten-braune Farb. *Geſztenyeſzín.* 2. propriè: *Kita z-ſzádom od palme odtergnyena.* Abgebrochener Zvveig von dem Palmen-Baum. *Pálma-fának leſzakaſztott ága.* ita *Gell.*

Spādo, ōnis, m. Plin. V. *Eunuchus N.* 1, 2. Transl. *pro* ſurculo inſtructuoſo. *Colum.*

Spādōnĭus, a, um, Plin. V. *Infructuoſus.*

Spargo, is, ĕre, ſi, ſum, (Act.) Cic. *Poſzipávam ſziplyem, ſkropim.* Ausſtreue, ſtreue, beſprenge. *Elhintem, Hintezem.* V. *Diffundo N.* 1. *Diſſemino.* Aliquid in vulgus ſpargere: *pro* divulgare. *Id.* Humum foliis ſpargere: *pro* ſternere, conſpergere. *Virg.* Se toto paſſim campo ſpargere: *pro* diffundere, dividere, diſſipare. *Liv.* Corpus recenti aqua ſpargere: *pro* aſpergere, madefacere. *Cic.* Cacumina in ariſtas ſe ſpargunt: *pro* expandunt, extendunt, dilatant. *Plin.* Semen ſpargere: *pro* ſeminare. *Colum.*

Sparſim, *Adv.* Plin. *Raſzipcze, Skropcze, Szim-tam raſzipno, Ondi-ondi.* Hin und her zerſtreuet, da und dort. *Elhintve, ſzéllyel, itt és amott.*

Sparſio, onis, f. Stat. *Szipanye, Skropénye.* e. Streuung. *Elhintés, Hintezés.* V. *Conſperſio, Diffuſio, Diſſeminatio, Diſſipatio.*

Spartĕus, a, um, *Cato.* Ex ſparto factus, contextus.

Spartum, i, n. *Plin.* Juncus hiſpanicus.

Spărum, i, n. & Spărus, i, m. *Cic.* Telum ruſticum recurvum.

*Spaſmus, i, m. Plin. *Kercb.* 1. Krampff. *Görts.*

*Spaſtĭcus, a, um. Plin. *Kercbo-bolni, zkercben, zklyuchen.* Krämpffig, dem das Geäder verſchrumpfft iſt. *Görtsös, Megvonódott inú*, vagy *öſzve vontt tagú.*

Spătā'ĭum, ii, n. Plaut. V. *Armilla.*

*Spātha, æ, & ſpāthē, es, f. Plin. V. *Rudis, is, f. N.* 2. 2. V. *Enſis.* ita *Apul.* 3. eſt ſpecies palmæ arboris. *Plin.*

Spatiātio, onis, f. V. *Deambulatio.*

Spatiātor, oris, m. Feſt. *Szim-tam prehajavecz, ſetavecz.* 1. Spatzierer, der auf und ab gehet. *Széllyel-ſétáló.*

Spătiŏlum, i, n. Pallad. *Proſztorek, mali proſztor.* Kleiner Platz. *Közötske.*

Spătior,

Spătior, āris, ātus ſum. (Dep.) Cic. *Prehajamſze, ſzim - tam hodim.* Spatziere, umher gehe, auf und abgehe. *Kiterjedek, sétálok.* V. *Deambulo.*

Spatiōsè, *Adv.* Plin. *Proſztrano.* Weit. *Tágoſon.* V. *Latè, Diffusè, Copiosè.*

Spătiōſus, a, um, Golum. *Proſztran.* Weit. *Tágas. Bŏ́s ſzéles-kŏ́zŭ.* V. *Laxus N.* 1. & 2. 2. V. *Magnus.* ita *Ovid.*

Spătĭum, ii. n. Cic. 1. *Proſztor, Dutína ali ſtirína meſzta.* e. Weite, r. Platz, Raum. *Kŏz, Helynek kŏzi, tágaſság, ŭreſség.* V. *Laxitas N.* 1. *Intervallum N.* 1. *Curriculum N.* 2. 2. Transfertur ad tempus. *Doba, ali dutína vremena, Chaſz, Tĕk vremena.* e. Zeit. Frift, Zeit. *Kŏz, Idŏnek kŏzi, ŭreſség.*

Spĕciālis, le, Quintil. V. *Particularis.*

Specialĭtĕr, *Adv.* Colum. V. *Speciatim.*

Speciārĭus, a, um. Cæſ. V. *Specialis.*

Spĕciātim, *Adv.* Gic. V. *Particulariter, Nominatim.*

Spĕciēs, ēi, f. *Felya, Verſzt.* e. Art. *Nem. Miŏ́lta.* V. *Effigies, Facies, Forma, Imago, Similitudo,* ita *Cic.* 2. V. *Apparentia, Simulatio, Pratextus.* Eadem eſt in ſomniis ſpecies eorum, quæ vigilantes vidimus. *Id.* 4. *Acad.* Specie quidem blanda, ſed &c. *Id. de Am.* 3. V. *Aſpectus, Viſio.* ita *Lucr. Virg.* 4. V. *Portentum, ſpectaculum N.* 1 *ſpectrum.* ita *Feſt.* 5. Metaleptice V. *Pulchritudo.* ita *Ovid.*

†Spĕcĭfĭco, as, avi, atum, [Act.) *Synon. latinum* Singillatim demonſtro, Enumero.

†Specifĭcus, a, um, V. *Particularis.*

Spĕcillum, i, n. (*Dim.* à ſpeculum, *vel* ſpecium.) V. *Specium.* 2. V. *Perſpicillum.* ita *Varro.*

Spĕcĭmĕn, ĭnis, f. n. *Cheſza pokazanye,* s. Prob. ſtuck. *Próba adás.* V. *Proba, Experimentum, Exemplar, Argumentum N.* 2. Capere, ſumere, dare ſpecimen alicujus rei, ex aliqua, *vel* in aliqua re. *Cic.*

Spĕcio, is, ĕre, xi, ctum, (Act. *Obſol.*) Varr. V. *Video, Aſpicio, Cerno.*

Speciōsè, *Adv.* Liv. V. *Pulchrè N.* 1. *Ornatè, Formosè.*

Speciōsĭtās, atis, f. Tertull. V. *Pulchritas, Ornamentum N.* 1. *Formoſitas.*

Spĕciōſus, a, um, Cels. V. *Pulcher N.* 1. *Ornatus N.* 1. *Formoſus.* 2. Habere cauſas ſpecioſas *b. e.* Ad ſpeciem veras, ſeu ſpeciem veri habentes. *Cic. Att. l.* 16.

Spĕcĭto, as, avi, atum, [Act. *Freq. obſol.*) Plaut. *Frequenter ſpecio.*

Spĕcĭum, ii, n. à *ſpecio.* Pacuv. *Selézcze, z-kaimſze glubina rane poznáva, y oglída.* s. Wund-Eiſen, zŭ erfahren vvie dieff eine Wunde ſey. *Seb mérő gŏmbŏ́lyŭ iſpót, ſebet tiſztító vas.*

Spectābĭlis, le, Tacit. *Pogleda vréden, vugledo-vrédni.* Anſehnlich, achtbar. *Nézésre méltó, Tekintetes.* Item V. *Clarus N.* 1. & 2. *Eximius, Illuſtris N.* 2. *Viſendus, Viſibilis.*

Spectācŭlum, i, n. Cic. *Izkaza, Izkaznutje, Izkazanye, Dugovanye izkazano, Pred ochi poſztavje, Vidillo, Vidyallo.* 2. Schauſpiel, und alles vvas zu ſehen vorgeſtellet vvird. *Játék nézés, Tſudálás.* 2. Accipitur pro loco ſpectaculi, vel unde ſpectatur. V. *Pergula N.* 1. *Theatrum,* &c.

Spectāmĕn, ĭnis, n. Plaut. V. *Specimen, Spectaculum N.* 1.

Spectāndus, a, um, Plin. V. *Spectabilis.*

Spectātè, *Adv.* Plin. *Lépo - vidlyivo.* Wohl anzuſehen. *Tekintetesen.* V. *Egregiè, Eleganter, Feliciter.*

Spectātio, onis, f. Cic. *Gledanye.* e. Anſehung. *Nézés, Megtekintés.* Item V. *Conſideratio.*

Spectātīvus, a, um, Quintil. *Gledajuchi, Pregledajuchi, Premißlyavajuchi.* Etvvas beſchauend, betrachtend. *Jól megnézŏ, megvŏ́gáló, nézéssel megitélŏ elméjŭ.*

Spectātor, oris, m. Gic. *Gledavecz, Gledalacz.* 1. Zuſeher, Zuſchauer. *Nézŏ.* V. *Contemplator.*

Spectātrix, īcis, f. Plaut. *Gledavka, Gledavicza, Gledalicza.* e. Zuſeherin. *Nézŏné.*

Spectātus, a, um. V. *Probatus, Perſpectus, Præſtans, Lectus N.* 2. Homo ſpectatæ fidei & integritatis. *Cic.* Spectatior: *Silius.* Spectatiſſimus: *Cic.*

Specto, as, avi, atum, (Act.) *Freq.* à ſpecio.) *Ochi vu kaj vupiram, oſztro gledim.* Starr anſehe. *Nézdegelem, ſzemlélem.* V. *Aſpecto, Aſpicio, Intuor N.* 1. Rem aliquam, in *vel* ad rem aliquam ſpectare. 2. *Tranſl.* V. *Conſidero.* In judice ſpectari debet dignitas, 3. V. *Pertineo, Pertinet, Propendeo N.* 2. *Collimo.* Quorſum hæc ſpectat oratio? *Kamo káni,* (vulgo *czilya*) *ovo govorenye?* Wohin ziehlet dieſe Rede. *Mire való ez a' beſzéd.* Omnia conſilia ad concordiam ſpectant: *pro* tendunt, inclinant, propendent, &c. 4. Hæc pars fretum *vel* ad fretum ſpectat: *pro* vergit, verſa eſt, *ſeu* è regione freti poſita, freto obverſa eſt. 5. Aliquid in agendo ſpectare: *b. e.* finem ſibi proponere. 6. Aliquem ex trunco corporis ſpectare: *pro* æſtimare, judicare. *Hactenus Cic.* 7. Hunc virum omne forum ſpectat: *pro* ſuſpicit, admiratur. *Plin.*

Spectrum,

Digitized by Google

Spectrum, i, n. Cic. *Vidillo, ſztraſsillo, obrazno zkazanye.* s. Geſicht, Geſpenſt, e. Geſta't. *Látás, Tſuda látás, Jelentés.* V. *Phantaſma.*

Spĕcŭla, æ, f. Cic. *Uſſanyiczke.* e. Kleine Hoffnung. *Reménységetske.*

Spĕcŭla, æ, f. Cic. *Zgledalnicza, Zvezdarnicza, ſztraſnicza*, vulgo *kúla.* r. Schau-Thurn, e. Wacht-Hütten, Warte. *Várta, őr-állò bely, erkély.* V. *Podium, Extubitorium, obſervatorium.* 2. Transl. V. *Excubatio, Excubiæ, Obſervatio N.* 1.

Spĕcŭlābĭlis, le, *Stat.* Potens conſiderari, aut conſpici.

Spĕcŭlābundus, a, um, Sveton. *Gledajuchi, Zgledavajuchi.* Schauend. *őr-állò, vigyázò.* Item V. *Meditabundus.*

Spĕcŭlār, āris, & Speculārium, ii, n. Senec. *Synon.* Res pellucida. *Prèk vidlyivo dugovanye, oblochno ſztekło, Prozor iz ſztekla &c.* Durchſichtiges Ding, e. Glas-Scheibe, s. Glas-Fenſter. *által-világozò doiog, üveg ablak.*

Spĕcŭlāris, re, Plin. *Zerczalu ſzpodoben.* Dem Spiegel gleich. *Tükörhez hâſonlò.* V. *Diaphanus, Perlucidus.* 2. apud eundem: *Zgledalnichki, ſztraſnichki, na viſzokom poſztavlyeni ſztráſi ſzliſſajuchi.* Zur Warte oder Hochwacht gehörig. *Vártához-való, őrállához-való.*

†*Spĕcŭlārius*, ii, m. *Szteklar, ki zerczala y ochali dêla.* r. Spiegel-oder Brillenmacher. *Tükör tſinálò.* V. *Hyalurgus.*

Spĕcŭlātio, onis, f. Ammian. *Izgled, Lyukanye, Nalyukavanye, gledanye, zvédanye &c.* e. Beſchauung, Beobachtung, Umſehung, Ausſpehung. *Meglatás Kémlelés.* V. *Excubatio, Exploratio N.* 1. Transl. V. *Meditatio, Ruminatio N.* 2.

†*Speculātīvus*, a, um. *Premißlyavavechki.* Beſchaulich &c. V. *Meditativus.*

Speculātor, oris, m. Cic. *Zgledavecz, Uboda.* V. *Excubitor, Explorator N.* 1. *Obſervator N.* 1. 2. Transl. V. *Contemplator, Ruminator N.* 2.

Speculātōrium, ii, n. Apul. V. *Specula N.* 1.

Speculatorius, a, um. *Za zezvédanye haſznovit.* Zum Ausſpehen dienlich. *Kémlelésbez-való.* V. *Specularis N.* 2. Navigium ſpeculatorium. *Caſ.* V. *Navis ſpeculatoria.*

Speculātrix, īcis, f. Cic. *Izgledavka, zezvedavka, ubodicza, Nalyukavavka.* e. Ausſeherin, Beobachterin, Ausſpeherin, Wachthalterin. *Megtekintő, kémlelő, vigáló Aſzſzony* vagy *Leány.* V. *Obſervatrix.* Transl. *Premißlyavavka.* e. Nachſinnerin, Nachgrüblerin. *Gondolkodónt.*

Speculātus, ûs, m. Plin. V. *Speculatio, Excubiæ.*

Spĕcŭlor, āris, ātus ſum, [Dep.] Cic. V. *Obſervo N.* 1. *Exploro N.* 1. *Excubo N.* 1. *Proſpecto.* 2. Transl. V. *Rumino N.* 2. *Contemplor.*

Spĕcŭlum, i, n. Cic. *Zerczalo, Ogledalo, Vugledalo.* r. Spiegel, s. Geſicht-Glas. *Tükör.*

Spĕcus, ûs, & i, m. *apud nonnullos* f. Plin. &

Spĕlæŏn, vel Spelæum, i, n. Virg. V. *Spelunca.*

†*Spelta*, æ, f. V. *Ador.*

Spĕlunca, æ, f. Cic. V. *Antrum. Caverna.*

Spĕluncōſus, a, um, Cœl. Aurel. V. *Cavernoſus.*

Spĕrābĭlis, le. Plaut. *Uſſavlyivo, Nadean, Naadni, ſtoſze moſe uſſati.* Hofflich, das man Hoffen kan. *Reménylhető.*

*Sperma, ătis, n. *Sulpit. Sev.* V. *Semen.* Dicitur potiſſimùm de ſemine animalium. *e. g.* Ranarum ſperma. *Zaplodki ſabji, ſabókrechina. &c.*

Spernax, ācis, *om.* Silius. *Za niſtar derſechi, Nemarajuchi, Nemarni.* Verachtend. *Utálò, Finnyás.*

Spernendus, a, um, Tacit. V. *Deſpicabilis, Contemtibilis.*

Sperno, is, ĕre, ſprĕvi, ſprētum, [Act.) Cic. V. *Contemno, Deſpicor, Faſtidio N.* 1. *Negligo, Rejicio N.* 2.

Spĕro, as, avi, atum, [Act.] Cic. *Uſſam, uſſamſze, nádeamſze, uzdámſze, uſſanye imam.* Hoffe, eine Hoffnung habe. *Reménylem, Reménylek.* Cætera ſpero prolixa eſſe: *h. e.* confido, exiſtimo, cenſeo. *Id. Att. l.* 1. *ep.* 1. 2. per Catachreſin V. *Timeo.* ita *Cic pro Roſc. Amer. c.* 4. Hunc ego ſi potui tantum ſperare dolorem. *Virg. Æn. l.* 4.

Spēs, ſpēi, f. Cic. *Uſſanye, Nádianye, Náda, dobra chekanye.* e. Hoffnung. *Reménység.*

Speuſticus, a, um. *Hitèch vuchinyen, na naglom vuchinyen.* In Eyl gemacht. *Sietteteteti, ſietve tſinált.* Panis ſpeuſticus. Plin. *Kruh na berzom zpecheni, Pogacha.* s. Brod, ſo in Eyl gebacken. *Hirtelen ſültt kenyér, Pogátſa.*

*Sphæra, æ, f. Cic. V. *Orbis, uſque adillaverba* Item V. *Regio.*

Sphærālis, le. Macrob. &

*Sphærĭcus, a, um, V. *Rotundus N.* 1.

*Sphæriſta, æ, m. Sidon. V. *Pililudius.*

*Sphæriſtĕrĭum, ii, n. Plin. *Meſsto za igru labde iliti pile.* s. Ballen-Haus. *Lapta játſzó bely.*

*Sphærŏmăchĭa. *vi accentûs*, æ, f. Stat. *Labdoigra, Igra z oblicznm.* s. Ball-ſpiel, das Ballen-ſpielen. *Lapta játſzás.*

Digitized by Google

*Sphinx, ngis, f. Poëtæ fabulantur monſtrum apud Thebas fuiſſe, capite, manibus & voce puellam, corpore canem, alis avem, unguibus leonem, caudâ draconem referens. Re vera autem vates erat, quæ reſponſa intellectu difficilia dabat. Oedipo Thebas ingreſſuro ſphinx ænigma propoſuit: *quod nam animal manè quadrupes, meridie bipes, veſperi tripes eſſet?* repoſuit Oedipus, hominem eſſe, tres eiuſdem ætates deſignans, & ænigma diſſolvit. *Plaut.* V. *Oedipus.* 2. Sphinx, ſphingius, *vel* ſphingium, genus ſimiarum. *Plin.*

Spica, æ, f. Cic. *Klaſz, Lat.* e. Korn-Aehr. *Kaláſz, gabona fő.*

Spicātus, a, um, Plin. *Klaſzazt.* Das Aehren hat. *Kaláſzos, Búza-fejes.* 2. *Kláſzu ſzpodoben.* Den Aehren gleichend. *Búza-fő forma fijú.* Pavimentum ſpicatum. *Id.*

Spicĕus, a, um, Virg. *Klaſzni, Latni, Iz kláſza.* Von Aehren. *Búza-főből való.*

Spicĭfĕr, a, um, Senec. *Klaſzo-rodni.* Aehren tragend. *Kaláſzt termő, Búza ſejet termő.*

Spicĭlĕgĭum, ii, n. Varr. *Klaſzo-branye, Palyetkovanye klaſzja, Pobiranye kláſzov od ſnyáchev oſztavlyenih.* e. Aehren-Leſung, Nach-Erndte, Nachſammlung der Aehren. *Tarlózás, Búza-fő ſzedegetés.*

Spĭcio, is, ĕre, exi, ctum, (Act. *obſol.*) Plaut. V. *Specio.*

Spico, as avi. atum, (Act.) *Na ſzpodobu kláſza napravlyam.* Spitze, Aehren gleich machе. *Búza-fő formára tſinálom.* ita *Gratius in Cynegetico v.* 118. Hinc

Spĭcor, aris, atus ſum. [Paſs.] Plin. *V-kláſz idem, kláſze dobivam, kláſzamſze, latamſze.* Aehren gevinne. *Fejet hányok.*

Spĭcŭlātor, ōris, m. Tacit. V. *Satelles, Lanceārius, Carnifex.*

Spĭcŭlo, as, avi, atum, (Act.) Plin. *Cuſpido, Acumino, Cuſpidem acuo.*

Spĭcŭlum, i, n. Cic. V. *Jaculum N.* 1. *Pilum N.* 2. *Verutum, Sagitta.* Et generatim V. *Aculeus, Cuſpis.* ita *Curt.*

Spĭcum, i, n. *Cic.* Spicus, i, m. *Feſt.* V. *Spica.*

Spīna, æ, f. Cic. *Tern, Bodechi Drach.* 1. Dorn-Stachel. *Tővis.* Spina dorſi. Ovid. *Kőszt herbtena.* 2. Ruckgrad. *Hát gerintz.*

†Spīnācĕa, & Spīnāchĭa, æ, f. V. *Spinacium.*

†Spīnācĭum, ii, n. *Spinacz tráva.* Binetſch- *oder* Spinat-Kraut. *Kerti laboda.*

Spīnālis, le. *Herbto-koſzteni.* Zum Ruckgrad gehörig. *Hát gerintziben-való.* Medulla Spinalis. *Macskó.*

Spīnĕŏla æ, f. Plin. *Szamorite ſelye roſicza.* Eine Art von Roſen. *Kosának neme.*

Spīnĕtum, i, n. Virg. *Germejeternovo.* V. *Senticetum.*

Spinĕus, a, um, Ovid. *Iz ternya, Ternov.* Aus Dornen gemacht, Dörnen. *Tővisből való.*

Spinĭfĕr, a, um, Cic. *Terno-noſz, Ternorodni.* Dorn tragend. *Tővis hozó, Tővis termő.*

Spinosŭlus, a, um, Hieronym. *Jedno malo ternaſzt, Priternovit.* Ein wenig Dornicht *oder* Stachlicht. *Tővisetskés.*

Spinōſus, a, um, Varr. *Ternaſzt, Ternovit, Pun ternya.* Dornicht, Stachlicht, voll Dornen. *Tővisес.* 2. Transl. V. *Incultus N.* 2. *Moleſtus, Durus N.* 2. *Aſper.* Oratio ſpinoſa. *Cic.*

Spintĕr, *vel* ſpinther, ēris, n. *Plaut.* Fibula in humeris, *vel* Armilla muliebris.

Spinturnīcĭum, ii, n. *Dim. à* ſpinturnix. *Plaut.* Transl. V. *Anus, ûs.*

Spinturnix, īcis, f. *Plin.* Avis deformis & inauſpicata, ejuſdem cum Bubone ominis, incendium portendere dicitur.

Spinŭla, æ, f. Arnob. *Ternek, Ternchecz.* Kleiner Dorn. *Tővisetske.*

Spīnus, i, f. Virg. V. *Prunus Silveſtris.*

Spiōnĭa, & ſpīnĕa, æ, f. Plin. *Terſz velikoga zernya grozde rodéchi, Volovina.* Weintrauben-Art mit groſſen Beeren. *Bregſzemű ſzőlő tőnek neme.*

Spīra, æ, f. Plin. *Synon.* Circulus in ſe ipſum non recurrens. *Zvit kolobar, Vſzako dugovanye ou okrug zvito, ou okrug zvitje, kakſze kacba zvia.* Gewundener Kreiſs. *Tekergés, Minden őſzve tekergetett dolog, kerek forma, a' ki őſzve nem ſzakad, mint a' kígyó magát őſzve-tekeri.* 2. Speciatim: *Vertány* vulgo *Perecz.* Eine Bretzen, Bretzel. *Peretz.*

Spīrābĭlis, le. *Dihanye donaſſajuchi, Dihlyiv, Duſhlyiv.* Das Athem bringt. *Lélekzet vebető.* V. *Vitalis, Animalis.* Animus ſpirabilis. *Cic.*

Spīrācŭlum, i, n. Plin. V. *Reſpiraculum.*

Spirāmen, ĭnis, n. *Lucan.* &

Spirāmentum, i, n. *Plin.* V. *Reſpiramen.*

Spirātio, onis, f. Cic. *Dihanye, Debnenye.* Das Athem holen, e. Athmung. *Lebellés, Lebét, Lélekzet.* 2. V. *Flatus N.* 1.

Spīrillum, i, n. Feſt. *Kózja brada.* 1. Geiſs-Bart. *Ketzke ſzakáll.*

Spīrĭtālis, (*Nonnulli legunt* ſpiritualis] le, Vitruv. *Dubovni, Duſſevni.* Geiſtlich, Geiſtig. *Lelki.*

Spiritālĭter, *Adv.* Tertull. *Dubovnim náchinom,*

Digitized by Google

nom, po dubovno. Geiſtlicher-Weiſe. *Lelki módon.*

Spīrĭtus, ûs, m. *Dùh.* r. Geiſt. *Lélek.* Item V. *Halitus, ſpiratio N. 1. 2. V. Flatus N. 1. & 2. Aura N. 1.* 3. Transl. V. *Faſtus, Inflatio N. 2.* 4. V. *Anima.* Hucuſque *Cic.* 5. V. *Odor,* Spiritus unguenti ſuavis diffugit in auras. *Lucret.*

Spīro, as. avi, atum, (Neu.) Cic. *Synon.* Spiritum duco, Animam de cælo duco, Animam attraho. *Diſſem,* Inf. *dibati.* Athme. *Lebellek, Lehek, Lélekzetet véſzek.* V. *Halo.* 2. V. *Flo.* Eurus ſpirat. *Ovid.* 3. Odorem ſpirare: *pro* emittere, exhalare. *Virg.* 4. Transl. Videtur Lælii mens ſpirare etiam in ſcriptis: *pro* vivere, ſuperſtes eſſe, Lælium quaſi vivum referre. *Cic.*

Spirŭla, æ, f. Arnob. *Parva ſpira.*

Spiſsāmentum, i, n. Colum. *Guſztillo, glúſztó dugovanye.* Etvvas dickes, damit man etvvas verſtopfft. *Sûrû zavarék, sûrû lév.*

Spiſsātio, onis, f. Senec. *Vgúſztenye.* e. Verdickung. *Megsûrítés.*

Spiſsātus, a, um, Ovid. *Vgúſzten.* Dick gemacht. *Sûrített.* Item V. *Denſus.*

Spiſsè, *Adv.* Plin. *Na gúſztom.* Dick in einander. *Sûrûn.* V. *Densè.* 2. Metalepticè V. *Tardè, Ægrè.* ita *Cic.*

Spiſſeſco, is, ĕre, (Neu. *Incb.*) Lucret. V. *Denſeo.*

Spiſsĭgrădus, a, um, ior, ſſimus. Plaut. *Keſzno bodechi.* Langſam gehend. *Laſſan-járó.* V. *Lentipes.*

Spiſsĭtas, atis, f. *Plin.* &

Spiſsĭtūdo, ĭnis, f. Senec. V. *Denſitas.*

Spiſſo, as, avi, atum, (Act.) Plin. V. *Denſo.*

Spiſſus, a, um, V. *Denſus.* Metalepticè V. *Tardus, Difficilis, Gravis.* ita *Cic.*

*Spĭthăma, æ, f. Plin. *Pédeny, Roguſſa.* Eine Spanne. *Egy araſz.*

*Spithamæus, a, um, Plin. *Pédeny dug.* alí *ſirok.* Einer Spanne lang *oder* breit. *Egy araſz,* vagy *Tizenkét uj boſzſzú,* vagy *ſzéles.* Item V. *Pygmæus.*

Splēn, ſplēnis, m. Plin. V. *Lien.*

Splendeo, es, ēre, ui, (Neu.) Cic. V. *Niteo, Luceo, Fulgeo.*

Splendeſco, is, ĕre, (*Incb.*) Cic. V. *Niteſco, Luceſco, Fulgeſco.*

Splendĭco, as, avi, atum, (Neu.) Apul. V. *Rutilo N. 2. Splendeo.*

Splendidē, *Adv.* Cic. V. *Nitidè, Lucidè.* Transl. V. *Præclarè, Nobiliter, Magnificè.*

Splendĭdo, as, avi, atum. [Act.] Apul. V. *Rutilo N. 1. Nitido, Lucido.* 2. more *Neutrorum.* V. *Splendico.* Gemmæ ſplendidant. *Id. l. 5. A. A.* Plerique leg. *ſplendicant.*

Splendĭdus, a, um, Cic. V. *Nitidus N. 1. Lucidus, Fulgidus, Clarus N. 1. 2.* Transl. V. *Speciosus N. 1. Præſtans, Nobilis, Liberalis N. 3. & 4. Lautus N. 2.*

Splendor, ōris, m. Cic. V. *Nitor N. 1. Lux N. 1. Fulgor, Claritas N. 1. 2.* Transl. V. *Puritas, Præſtantia, Nobilitas N. 1. Gloria, Dignitas, Claritas N. 2. Lautitia N. 1. Magnificentia.*

Splēnĕticus, a, um, Plin. V. *Lienicus.*

Splēniātus, a, um, *Martial.* Spleniô obvolutus.

Splēnĭum, ii, n. *Plin.* 1. eſt herba, alio nomine *Aſplenum*, quæ ſpleni medetur. 2. Faſcia, *vel* Panniculus emplaſtrô aut unguentô illitus. 3. Emplaſtrum.

*Spŏdĭum, ii, n. Plin. *Cinis ignitus.* Item *Purgamentum,* quod in fornacum parietibus poſt decoctum quodpiam metallum remanet.

Spŏliārĭum, ii, n. Plin. *Szlachtilnicza, meſzto ſzlachenya, Razbojnicsko gnyezdo, meſzto, vu kojemſzegdo oprave, novácz alißa drugoga mentuvati mora.* e. Auszieh-Stube, s. Raub-Schloſs, Ort, vvo man der Kleyder, Gelts, oder anderer Dingen beraubet vvird. *A' rubáknak levetkezô helye, Foſztó bely, Minden bely a' hol valaki rubújától, pénzétûl* vagy *más jóſzágától megfoſztatik.*

Spŏliātio, onis, f. Cic. *Szlachenye.* e. Beraubung. *Foſztás.* V. *Privatio, Depræda tio.*

Spoliātor, oris, m. Cic. *Szlachtitel, Mentuvavecz, Porobitel.* r. Berauber, Plünderer. *Foſztó, Dúló.*

Spoliātrix, īcis, f. Cic. *Szlachtiticza, Mentuvavka, Porobiticza.* e. Beraubrin, Plünderin. *Foſztóné.*

Spŏlio, as. avi, atum, [Act.] Cic. *Szláchtim.* Ausziehe. *Levetkezem.* V. *Exuo N. 1. Denudo, Nudo N. 1.* Transl. V. *Privo, Deprædor.*

Spŏlium, ii, n. Cic. V. *Exuviæ, Manubiæ N. 1. Præda N. 1.*

Sponda, æ, f. Virg. *Kraj poſztelye,* peregr. *Spanpet.* s. Spanbett. *ágy-fa.* Item V. *Lectus.*

Spondeo, es, ēre. ſpŏpondi, ſponſum, (Act.) Cic. V. *Promitto N. 2. Deſpondeo N. 1. & 2.* Alicui pro aliquo ſpondere. *Vzetiſzeza kôga, obecbati, porukom biti.* Für einen gut ſtehen, verheiſſen, verbürgen. *Valakiért kezes lenni.*

Spongĭa, æ, f. Cic. *Morzka rabla guba. ſpenga,* vul-

Digitized by Google

ga, vulgo *Spongia*. r. Schvvamm, Meerschvvamm. *Spongia, Ispandia*. Teſte *Plinio* ſpongiæ ſentiunt.

Spongio, as, avi, atum, (Act.) Apic. *Z-ſpongium briſſem, zbriſsávam, oſpengávam*. Mit einem Schvvamm durchſtreiche, ausvviſche. *Spongiávalelterülöm*.

Spongiŏla, æ, f. Plin. *Rahla morzkagubicza, ſpenſicza*. s. Schvvämmlein. *Spongiátska*.

Spongiōſus, a, um, Plin. *Rahlo-gubav, ſpugaz, Rahel kakti guba*. Schvvammicht, gelöchert vvie ein Schvvamm. *Spongyiás, Likatſos*.

Sponſa, æ, f. Cic. *Zaruchnicza*. e. Braut, Hochzeiterin. *Meny-aſszony*.

Sponsālĭa, ium, & ōrum, n. *plur*. Cic. *Zaruchi, Obechanye biſnga zakona, Perſztenuvanye, Zaruchnichko goſztenye*. e. Vermählung, Verlöbnuſs, Verlöbde, Heyraths-Abredung, Verheiſſung gegen einander, Vermählungs-Mahlzeit. *Kéz-fogás, kézfogási Lakadalom*.

Sponsālis, le. *JCt*. &

Sponsālĭtĭus, a, um, Sidon. *Zaruchnichki, Zaruchnikom ali Zarukom ſzliſsajuchi*. Dem Bräutigam, der Braut, oder zur Vermählung gehörig. *Kéz-fogási, kéz-fogásboz-való, vőlegénybez-vágy Meny-aſszonyboz-való*.

Sponſio, onis, f. Cic. V. *Promiſſio, Pollicitatio, Stipulatio, Vadimonium*.

Sponſo, as, avi, atum, [Act.] *Paulus JCtus*. V. *Deſponſo*.

Sponſor, ōris, m. Cic. V. *Promiſſor, Pollicitator, Præs, N. 1*.

Sponſum, i, n. Cic. V. *Promiſſum, Pollicitum, Sponſio*.

Sponſus, ûs, m. *Serv. Sulpic.* apud *Gell*. V. *Sponſio*.

Sponſus, a, um, Terent. *Obechan, Obetan, Zarucben*. Verſprochen, zur Ehe verheiſſen, vermählet. *Igértetett, Fogadtatett, Egybe-adott*.

Sponſus, i, m. Cic. *Zaruchnik, Drúg zaruchni*. r. Bräutigam. *Vő-legény*.

Spontālis, le, Apul. V. *Spontaneus*.

Spontālĭtĕr, *Adv*. Sidon. &

Spontāneè, *Adv*. Hieronym. V. *Sponte*.

Spontaneŭs, a, um, Senec. *Hotni, Szlobodnovolyni, Neprimoran*. Freyvvillig, ungezvvungen. *Szabad akaratja-szerént való*.

Spontĕ, f. *Ablat*. ab inuſitato *Spons*. Cic. *Iz Szvóje volye, Hotomczè, Dobro-volyno, Szlobodno-volyno, Neprimorano*. Aus freyen Willen, freyvvillig, freyvvilliglich, von freyen Stücken, gerne für ſich ſelbſt, ungezvvungener Weiſe. *Szabad akaratból, kényén, kéſz akarva, önkénnyén*.

Spontis, f. *Genit*. ab inuſitato *Spons*. Colum. *b. e.* Voluntatis, arbitrii, arbitratûs. *e. g.* Homo ſuæ ſpontis. Gels. *Szloboden Cblovek, Szvoje volye Cblovek*. Ein freyer Menſch. *Szabad ember*.

Sporta, æ, f. Cato. V. *Scirpiculum*.

Sportella, æ, f. *Cic*. &

Sportŭla, æ, f. Plaut. *Rogoſáricz, ſzpletena korbicza, ſzpletenchicza, ſzacherecz*. s. Arm-Körblein, geflochtenes Körblein. *Koſárotska*. 2 Sportulæ: *b. e.* largitiones, diſtributiones pecuniarum, &c. *Plin*.

Sprētio, onis, f. Liv. V. *Contemtus, Aſpernatio, Rejectio N. 1*.

Sprētor, oris, m. Ovid. V. *Contemtor*.

Sprētus, ûs, m. Apul. V. *Spretio*.

Spūma, æ, f. Cic. *Penna*. r. Schaum. *Tajték*.

Spūmābundus, a, um. Apul. *Pennechiſze*. Schaumend. *Tajtékzó, Habzó*.

Spumātus, ûs, m. *Stat*. *Pennenye*. Das Schaumen. *Tajtékozás*. Item V. *Spuma*.

Spumeſco, is, ĕre, [Neu. *Inch*.] Ovid. *Pennazt bivam, Pennitiſze pochinyam*. Schaumicht vverde. *Tajtékozni-kezdek*.

Spūmĕus, a, um, Plin. *Pennazt, Pennichni*. Schaumicht. *Tajték forma*.

Spumĭdus, a, um, Apul. V. *Spumoſus*.

Spumĭfer, a, um, *Stat*. &

Spumĭger, a, um, Ovid. *Penno-noſz, Pennazt*. Schaumicht. *Tajték hozó*.

Spūmo, as, avi, atum, (Neu.) Plin. *Pennimaſze*. Schaume. *Tajtékozom*.

Spumōſus, a, um, Plin. *Punpenne, Pennaſzt*. Voll Schaum, ſchaumig. *Tajtékos*.

Spuo, is, ĕre, ſpui, ſpūtum, (Neu.) Virg. *Piyujem*. Speye, ſpeytze. *Pőkök, Pőkŏm*. V. *Expuo*.

Spurcè, *Adv*. Cic. V. *Fœdè, Obſcenè, Sordidè N. 1*.

Spurcĭdĭcus, a, um, Plaut. *Necbiſzto, merzko govorechi*. Garſtig, ſchändlich redend. *Otsmány beſzédű*. V. *Scurra, ſcurrilis*.

Spurcĭfĭcus, a, um, Plaut. *Merzko, necbiſzto chinechi*. Der böſes, garſtiges thut. *Otsmányító, Undoritó*.

Spurcĭlŏquĭum, ii, n. Tertull. *Merzko-govor*. Garſtige Rede. *Otsmány beſzéd*.

Spurcĭtĭa, æ, f. *Varro*. &

Spurcitiēs, ēi, f. Lucr. V. *Fœditas, Obſcenitas, Sordes N. 1*.

Spurco, as, avi, atum, (Act.) Plaut. V. *Conſpurco, Fœdo, Sordido*.

Spurcus,

Digitized by Google

Spurcus, a, um, Cic. V. *Sordidus N. 1. & 2. Scurrilis, Obscenus N. 1. Fœdus.*

Spŭrĭus, a, um, *b. e.* Incerto patre genitus, *Nothus* autem dicitur, cujus pater certus est, sed illegitimus. Ulp. *Krivo rodyen, kurvodetinszki, od neſztanovitoga otcza rodyen.* Unehrlich gebohren, von ungewiſſen Vattern gebohren. *Bizonytalan Attyától ſzületett, Fattyú.* 2. Transl. V. *Adulterinus N. 2. Illegitimus.* Verſus ſpurii: *b. e.* incerti auctoris. *Auſon.*

Spŭrius, ii, m. *Subſtantivè.* Plaut. *Kopile, kurvinſzin,* vulgo *Facbuk.* r. Banckert, s. Huren-Kind, Baſtart. *Fattyú-gyermek.*

Sputāmĕn, ĭnis, n. *Prudent.* &

Sputāmentum, i, n. Tertull. V. *Sputiſma, ſputum.*

Sputātĭlĭcus, a, um, Cic. *Poplyuvanya ali plyuvanya vréden, zlocheſzt, Malo-vréden.* Verſpeyens-vvürdig, leichtfertig. *Pökéſt érdemlŏ, ſemmire-való.*

Sputātor, ōris, m. Plaut. *Plyuvkavecz, Plyuvavecz.* r. Speyer, Koderer. *Pökdŏsŏ.*

Sputiſma, ătis, n. Vitruv. *Plyuvkanye, Plyuvanye.* e. Ausſpeyung. *Pökés.*

Spūto, as, avi, atum, (Neu. *Freq.*) Plaut. *Plyuvkam.* Offt ſputze, ausſpeye. *Pökdŏsŏm.* Synon. *Frequenter ſpuo.*

Spūtum, i, n. Martial. *Plyuvka.* r. Speichel. *Pök.* V. *Saliva N. 1.*

Spūtus, ûs, m. *Cæl. Aurel.* V. *Sputamen.*

Squā'leo, es, ēre, ui, (Neu.) Gell. V. *Sordeo.* 2. V. *Lugeo N. 1. Mœreo.* Civitas veſte mutata ſqualebat. *Cic. proſext.*

Squālidè, *Adv.* Cic. V. *Sordidè N. 1. Incultè, Mœſtè.*

Squalidĭtas, atis, f. Ammian. V. *Squalor.*

Squālĭdus, a, um, Cic. V. *Sordidus N. 1. Incultus N. 2. Mœſtus.*

Squā'ĭtas, atis, & ſqualĭtūdo, ĭnis, f. *Accius* apud *Non.* &

Squālor, ōris, m. Cic. V. *Sordes N. 1. Incultus, ûs, N. 2. Mœſtitia.*

Squālus, i, m. Plin. *Morzki péſzak.* Ein Meer-Fiſch. *Tengeri kutya hal.*

Squāma, æ, f. Cic. *Lúſzka,* e. Schuppe. *Hálós kigyó-héja.* 2. Transl. V. *Scoria N. 1.* ita *Plin.* 3. Loricarum catenulæ *ſquamæ* dicuntur à *Virg.*

Squamātim, *Adv.* Plin. *Na náchin* ali *ſzpodobu lúſzke.* Schuppen-Weiſe. *Halhéjaſon.*

Squāmĕus, a, um, Virg. V. *Squamoſus.*

Squamĭfĕr, a, um, Cic. &

Squamĭgĕr, a, um, Plin. *Luſzko-noſz, lúſzke imajuchi.* Das Schuppen trägt, oder hat. *Hal-héj viſelŏ.* Item V. *Squamoſus.*

Squāmōſus, a, um, Cic. *Pun lúſzk, luſzkaſt.* Voll Schuppen, ſchuppicht. *Hal-héjas.*

Squamŭla, æ, f. Gels. *Luſzkicza.* e. Kleine Schuppe. *Hal-héjatska.*

Squarrōſus, a, um, Feſt. *Luſzko-kóſni, zpuſſenu kóſu imajuchi.* Angeblaſene Haut habend. *Varus bŏrŭ.* V. *Puſtulatus.*

Squātĭna, æ, f. Plin. *Morzka oſtro-y tverdokóſnata riba.* r. Meer-Fiſch, mit einer rauhen Haut. *Egy tengeri kemény héjú hal neme.*

Squilla, æ, f. Pallad. *Morzki cherlenecz-luk.* e. Meer-Zwiebel. *Tengeri veres hagyma.* 2. eſt genus piſciculi marini. *Cic.*

St! *Interj.* Vox eſt ſilentium indicentis. *Terent.*

Stăbĭlimĕn, ĭnis, n. *Cic.* &

Stabilimentum, i, n. Plaut. V. *Pedamen, Fulcimen, Firmamen, Confirmatio N. 1.*

Stăbĭlio, is, īre, īvi, ītum, [Act.] Cic. V. *Fulcio, Firmo, Confirmo N. 1.*

Stăbĭlis, *com.* le, n Cic. V. *Firmus N. 1. Conſtans.*

Stabilĭtās, atis, f. Cic. V. *Firmitas, Conſtantia, Perſeverantia.*

stabilĭtĕr, *Adv.* Svet. V. *Firmè, Conſtanter, Perſeveranter.*

Stabilītor, ōris, m. Sen. V. *Firmator, Confirmator N. 1.*

Stăbŭlārĭus, ii, m. Varr. V. *Agaſo, Equarius, Equiſo, Stabuli præfectus,* in *Præfectus.* 2. V. *Hoſpitator, Diverſitor N. 1. Caupo.* ita *Senec.*

Stabulātio, onis, f. Colum. *Vu Sivinſzkom prebivaliſchu ſztanuvanye.* In einen Viehſtall Wohnung, e. Stallung. *Iſtállóban-való létel, lakás.* Item V. *Stabulum N. 1. 2.* Generatim V. *Manſio, Hoſpitaculum, Habitatio.*

Stăbŭlo, as, avi, atum, (Act.) Varr. *Vu ſivinzko prebivaliſche naſztanuiem, to jeſzt: Vu volarniczu, blèo, pojatu,* ali *vu konyarniczu* vulgo *Iſtallu prijémlyem.* Einſtallen, im Stall ſtellen. *Iſtállóban vagy Pajtában tartom.* Item generatim V. *Hoſpitor N. 1. Recipio* in ſimili ſub *N. 1. 2.* eſt Verb. *Neu.* V. *Stabulor.* ita *Virg.*

Stăbŭlor, aris, ātus ſum, (Dep.) *Varr.* Dicitur potiſſimùm de pecoribus. *Vu Sivinzkom prebivaliſchu ſztanuiem, prebivam, ſztoim.* Im Stall vvohne. *Iſtállóban, Pajtában vagyok.* Item generatim V. *Hoſpitor N. 2. Habito, Diverſor.*

Stăbŭlum, i, n. 1. ſpeciatim & uſitatiſſimè: *Prebivaliſche ſivinzko:* peregr. *Stalla.* r. Viehſtall. *Iſtálló.* V. *Bubile, Caprile, Equile, Haræ, Ovile, &c.* ita *Cic. Colum.* 2. V. *Stabulatio N. 2. Sedes N. 2. Hoſpitium N. 1.*

Digitized by Google

Diverſorium, ita *Plaut. Sveton. Ulp.* 3. V. *Lupanar.* ita *Plaut. & Cic.*

*Stacta, æ, & ſtactē, es, f. Colum. *Szokiz mirhe zpreſſan.* s. Myrrhen-Safft. *Mirhából kitſepegő nedveſség.*

*Stactēus, a, um, *Plin.* Ad ſtacten pertinens.

*Stădiŏdrŏmus, i, m. Firmic. *Vtekavecz, za vadlyu derkavecz.* r. Wett Lauffer. *Pállya - futó.* 2. *Meſzto za zderkávakávanye, ſzto dvadeſzeti y plt koracbajev dugo.* r. Lauff-Platz, hundert fünff- und zvvantzig Schritt lang. *Futó - bely, ſzázbuſzonőt lépéſni hoſzſzú, Pállya-futó-bely.* V. *Hippodromus, Catadromus, Decurſorium, Curriculum N.* 2. ita *Plin.*

*Stădĭum, ii, n. V. *Stadiodromus N.* 2. Hinc 2, generatim. *Duſina zemlye* 125. *koracbajev imajucha.* Eine Weite von 125. Schritten. *Pállya, ſzáz buſzonőt lépéſni ſőld.* ita *Cic.*

Stăgīra, æ, f. *Geogr.* Urbs Macedoniæ, patria Ariſtotelis, qui inde *Stagirītes*, vel *Stagirita* dictus eſt. *Cic.*

Stagnātĭlis, le, Plin. V. *Paluſter, Lacuſtris.*

Stagnātus, a, um, Colum. V. *Paludoſus, Lacunoſus.*

Stagno, as, avi, atum, (Neu.) *Mlakom poſztáiem, Negiblyemſze, netechem, na miru ſztoim kakti voda vu mlaki,* ali *morju.* Still ſtehe, vvie eine See. *Tővá léſzek.* Nili aquæ evagatæ ſtagnant. *Plin.* 2. *Active:* Tiberis actus plana Urbis ſtagnaverat: *pro* inundaverat. *Tacit.*

Stagnōſus, a, um, Ammian. V. *Stagnatus.*

Stagnum, i, n. Cic. *Sztojecha voda, Miruvanye vodè.* Still ſtehend Waſſer. *Viz-állás.* V. *Palus, udo, f. Lacus N.* 1.

*Stălagmĭa, ōrum, n. *plur.* Plin. *Navuſſnicze podugovate izgyungya.* Länglicht Ohren-Gehäng aus den Perlein. *Fülre-való boſzſzúka drága gyöngy.*

Stāmĕn, ĭnis, n. Varro. *Oſznova, Oſznútek, Nitt chez tkalechki greben prepelyana, preja na tkalechko vitlo naſznovana.* r. Weber-Stollen-Zettel, s. Geſpinſt, r. Zettel. *Nyálas fonal.* 2. V. *Chorda.* ita *Ovid.* 3. V. *Filamentum N.* 2. ita *Propert.*

Stāmĭnĕus, a, um, Propert. *Nategnyeno-nittni.* Zum Zettel gehörig. *Nyálas fonalas.* Rota ſtaminea. *Propert.*

Stannārĭus, ii, m. *Scil.* Faber. V. *Faber ſtannarius.*

Stannĕus, a, um, Plin. *Bélo-olovni, koſzitren, koſziterni.* Zienern, aus Zien. *Fejér - ónból-való.*

†Stanno, as, avi, atum, (Act.) *melius dixeris* ſtannō obduco, induco, ferrumino. *Koſzitrim, koſziterim, Pokoſzitrujem, kalaiſzam.* peregr. *Czinyam.* Verziene, überziene. *Meg-ónozom.*

Stannum, i, n. Plin. V. *Caſſiterium.*

†Stăpēs, ĕdis, m. &

Stăpĭa, æ, f. *Sztrumenek, Sztremen.* r. Steig-Bügel. *Kengyel.* ita *Vet. Inſcript. Romæ.*

Stătārĭus, a, um, Cic. V. *Stabilis, Immobilis.* Miles ſtatarius. *Liv.*

*Stătēr, ēris, m. eſt Moneta, Nummus, cujus variæ erant apud Græcos ſpecies.

Stătēra, æ, f. Cic. *Vága prez zdélicz, kantar, Merillo, Oka.* e. Schnell-Waag, Boltz-Waag. *Függeſztő font, Lántzos font, Mértek.*

Stătĭcŭlum, i, n. *Plin.* Genus vehiculi, vel geſtatorii.

Stătĭcŭlus, i, m. *Plaut.* ſaltatio ſinè motu ex loco.

Stătim, *Adv.* Cic. V. *Protinus, Mox N.* 1.

Stătim, *Adv.* Plaut. V. *Stabiliter.*

Stătio, onis, f. Cic. *Stánye, ſztojlnye, Poſztaliſche, ſztojaliſche.* Das Stehen. *állás.* V. *Commoratio, Conſiſtio, Habitatio.* 2. Metonimicè V. *Portus N.* 1. ita *Virg.* 3. *Meſzto za ſztrajſu vojnikom odlucheno, ſztrája.* e. Poſtirung, Schaarvvacht. *Strájáló bely.* V. *Excubiæ, Excubitorium.* ita Cic. *Cæſ. Liv.* 4. Accipitur pro omni loco, in quo fit commoratio. V. *Stativa, Hiberna, Hibernaculum, Conſiſtorium, &c.* ita *Gell. Plin. &c.*

Stătiōnālis, le, Plin. *Chverzto-ſztojni, na meſztu ſztojechi.* Steiff ſtehend. *Veſzteg állo, Helyben álló.*

Stătionārĭus, a, um. *Na ſztráſi ſztoiechi, ſztraſni.* Auf der Wacht ſtehend. *Őr-álló.* V. *Excubitor, Præſidiarius N.* 1. Miles ſtationarius. *Ulp.*

Stătīva, ōrum, n. *plur.* Cic. *Létno naſztanenye vojnikov, ogradyeno prebivaliſche vojnikov, Taborzki ſztan vu letu.* s. Sommer-Lager, Still-Lager. *Tábornak helyben léte, Megſzállása.*

Stătīvus, a, um, Cic. *Sztojechi.* Stehend. *álló.* Item V. *Stationarius, ſtationalis, ſtatarius.*

Stător, & ſtātor, ōris, m. Cic. V. *Accenſus, Apparitor.* 2. V. *Cuſtos, Excubitor.* ita *Auctor Priapeorum Carm.* 52. 3. Jupiter ſtator, ſic dictus, quòd aciem Romanorum à Sabinis fugatam ſtitiſſet. *Liv.*

Stătua æ, f. Cic. *Zrézani* ali *zleani pily, kip, za ſzpomenek poſztavlyeni ſztùp.* Geſchnitztes oder gegoſſenes Bild, Ehren-Bild, eine Gedächtnuis Statue. *Faragott vagy öntőtt kép.*

Stătua.

Digitized by Google

Stătuārĭa, æ, f. (*scil.* ars.) Plin. *Kipotvorſztvo, zuanye ſipe* ali *pilye zlévati, zrezavati.* e. Bildgüſſerey, Bildhauer-Kunſt. *Kép vagy oſzlop öntö meſterſég, kép faragás.*

Statuārĭus, ii, m. Plin. *Kipov zlévavecz, kipotvoracz.* r. Bildgüſſer, Bildhauer. *Kép, bálvány öntö, kép faragó.*

Statuarius, a, um. *Kipo-rezni, kipotvorſztvu ſzliſſajuchi.* Zum Bildhauen gehörig. *Kép faragáshoz való.* Ars ſtatuaria: Plin. V. *Statuaria.*

Stătūmĕn, ĭnis, n. Colum. V. *Pedamen, Fulcrum.*

Statuminātio, onis, f. Vitr. *Podpiranye, zpodpornyum objáchenye.* e. Unterſtützung, Beveſtigung. *Támaſztás, gyámoltás, Erösítés.*

Stătūmĭno, as, avi, atum, (Act.) Plin. V. *Palo N. 1. Fulcio, Firmo.*

Stătuo, is, ĕre, ui, ūtum, (Act.) V. *Pono N. 1. Extruo N. 1. Erigo N. 1.* Thebani in finibus æneum trophæum ſtatuerunt. *Cic. 2. de Invent.* Item V. *Siſto N. 1.* Aliquid ante oculos ſtatuere. *Id. 1. de Orat. c. 57.* Item V. *Siſto N. 3.* Navem extemplo ſtatuimus. *Plaut.* Errantes aquas ſtatuere. *Arnob. 2.* Transl. V. *Judico, Delibero, Definio N. 4. Decerno N. 1. & 2. Conſtituo.* Aliquid de aliqua *vel* in aliqua re ſtatuere. *Cic.* Aliquid apud animum ſuum ſtatuere. *Liv. 3.* V. *Puto N. 2.* Qui ſummum bonum ſtatuit, non dolere, *Cic. 2. Fin. 4* V. *Præſtituo, Præſcribo N. 2.* Legem, finem aliquem ſibi ſtatuere. *Cic.* Terminos ſtatuere. *Liv. 5.* Exemplum in homine, *vel* in hominem ſtatuere: *pro* edere. *Cic.* Documentum ſtatuere: *pro* dare. *Id.* De ſe ſtatuere: *b. e.* Sibi ipſi mortem inferre ante ſententiam Judicis. *Tacit.* Ne quid gravius in fratrem ſtatueret: *pro* decerneret: *b. e.* ne illum damnaret, puniret, plecteret. *Cæſ.*

Stătūra, æ, f. Cic. *Sztàſz, Uzraſzt, to jeſzt: Viſzina, Dugócha, Velikocha téla.* e. Leibes Länge, Gröſſe. *Teſt álláſa, állapotja.* 2. Translatè dicitur de plantis. *Colum.*

Stătus, ûs, m. *Sztaliſz, Bitje.* r. Stand, Zuſtand des Leibes. *állapot.* Item V. *Statio N. 1. Statura N. 1. Poſitura, Habitus N. 1. 2.* Transl. ponitur pro *Fortuna conditione, ordine, dignitate, loco.* Convellere ſtatum Reip. Aliquem de priſtino ſtatu dejicere, in priſtinum ſtatum reſtituere. V. *plura ſuò loco.* 3. Metaphoricè *ſtatus* apud Rhetores dicitur id, in quo potiſſimùm controverſia ſiſtit & vertitur. ita *Cic.*

Stătus, a, um, V. *Statutus, ſolitus, ſtabilis, certus.* Dies ſtatus, ſtatum ſacrificium. *Cic.*

Stătūtio, onis, f. Vitruv. *Chéſza poſztavlenye.* e. Aufrichtung. *Valahová belyebeztetés.* V. *Poſitio, Collocatio, Conſtitutio, Determinatio.*

Stătūtum, i, n. *Subſtantivè.* Cic. V. *Deliberatum, Decretum, Conſtitutum.*

Stătūtus, a, um, Cic. *Poſztavlyen, odredyen, odluchen, dopítan.* Beſtimmt, beſchloſſen. *Rendeltt, végezteteti.*

*Stĕga, æ, f. Plaut. *Pokrita ſztran ladje.* Bedeckter Theil des Schiffs. *Fedeles réſze a' hajónak.*

Stella, æ, f. Cic. *Zvézda.* r. Stern. *Tſillag.*

Stellāris, re, Macrob. *Zvezdeni.* Sternhafftig. *Tſillagi.*

Stellātūra, æ, f. *Lamprid.* Furtiva detractio annonæ militibus deſtinatæ.

Stellātus, a, um. *Zvézdazt, pun zvézd.* Geſtirnt, voll Sternen. *Tſillagos.* Cœlum ſtellatum. *Cic. 2.* Transl. V. *ſplendidus.* ita *Claudian.*

Stellĭfĕr, & ſtellĭgĕr, a, um. Cic. *Zvezdo-noſz.* Das Sternen trägt. *Tſillag-viſelö.* Item V. *Stellatus N. 1.*

Stellio, ōnis, m. Plin. *Piſzani kuſchárinecz.* s. Sprengligte Eydexlein. *Tſillagos gyékettke.* 2. Transl. ponitur pro *homine doloſo, fraudulento, invido,* eò, quòd hoc animal detractam ſibi quot annis cutem devoret, invidens homini comitialis morbi remedium.

Stello, as, avi, atum, (Neu.) *Zvézdimſze, ſzvétimſze kakti zvézda.* Scheine, ſchimmere als vvie ein Stern. *Tſillagzom, Tſillámlom.* Nocte ſtellanti. *Cic. 2.* Activè V. *Splendido N. 1. Illumino.* Rem aliquam ſtellare: *b. e.* Lucidam inſtar ſtellæ facere, ornare. *Plin.*

*Stemma, ătis, n. Firmic. V. *Sértum, Corona, Inſigne N. 3.* ſpeciatim *ſtemmata* dicuntur coronæ illæ, in quarum medio picti majorum vultus, diſcurrentibus lineis, & cognationum gradus ſignantibus jungebantur. *Plin.* Hinc 2. *ſtemma* ponitur pro *ſerie familiæ.* V. *Genealogia, Genus N 1.* ita *Seneca.*

*Stentŏr, ŏris, m. erat Tubicen in exercitu græcorum, qui clamores aliorum quinquaginta voce ſua multùm ſuperabat. ita *Homerus.* Hinc appellativè: *Ruſno-Vikavecz.* r. Schreyhals. *Igen nagyon kiáltó.* ita *Juven.*

*Stentŏrĕus, a, um. *Ad ſtentorem pertinens.* Item V. *Clamoſus.* vox ſtentorea. *Arnob.*

*Stĕphănŏplŏcus, i, m. Plin. *Vénczo-pletecz.* r. Krantzmacher. *Koſzorú kötö.*

*Stĕphă-

Digitized by Google

*Stĕphănŏpōla, æ, m. Plin. *Vénczo-terſecz.* r. Kräntz-Händler. *Koſzorú-Vásárló.*

*Stephanopōlis, is, f. Plin. *Vénczo-terskinya.* e. Kräntzlein-Krämerin. *Koſzorú Vásárlóné.*

Stercŏrārĭus, a, um, Varr. *Gnojni,* Zum Miſt gehörig. *Ganéjhoz-való.*

Stercŏrātio, onis, f. Colum. *Gnojenye.* e. Miſtung, Tüngung. *Ganéjozás.*

Stercŏrātus, a, um, Plin. *Nagnojen, Pognojen.* Gemiſtet, getünget. *Megganéjoztatott.*

Stercŏrĕus, a, um, Plaut. *Izgnoja, gnojni, blaten.* Miſtig, kothigt. *Ganéji, Rothadtt.* Item V. *Stercoroſus, Sordidus N. 1.*

Stercŏro, as, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Fimo.* Item V. *Pinguefacio, Fœcundo.* Vicia, & faba ſtercorare agrum dicuntur. *Colum.*

Stercŏrōſus, a, um, Gato. *Pun gnoja.* Voll Miſt. *Ganéjos.* Item V. *Stercoreus.*

Stercŭs, ŏris, n. Cic. V. *Merda, Lætamen, Fimus, Excrementum, Oletum N. 1.*

*Stĕreŏbăta, æ, f. *Vitr.* Fulcimen & Fundamentum, cui baſis columnæ innititur.

Stĕrĭleſco, is, ĕre, (Neu. *Incb.*) Plin. *Neploden, Neroden, jallov biznam.* Unfruchtbar vverde. *Meddŏ Léſzek.*

Stĕrĭlis, le, Gic. *Jallov &c.* Unfruchtbar. *Magtalan.* V. *Infœcundus, Infructuoſus.* Hinc *Transl.* ſæculum virtutum ſterile. *Tacit. 1. Hiſt. c. 2.*

Sterilĭtās, atis, f. Cic. *Jallovina.* e. Unfruchtbarkeit. *Meddŏség, Magtalanság.* V. *Infœcunditas.* Annonæ ſterilitas: *b. e.* caritas, inopia, penuria. *Colum.*

Stĕrĭlus, a. um, *Obſol.* Lucr. V. *Sterilis.*

Sternax, ācis, *om.* Virg. *Rad izbitavajuchi, dole bitajuchi, izbititi navaden.* Das gern abvvirfft. *Levetŏ, a' földhöz ütŏ.* Equus ſternax. *Id.*

Sterno, is, ĕre, ſtrāvi, ſtrātum, [Act.] *Liv. Cic.* V. *Dejicio, Proſterno N. 1. 2.* V. *Proſterno N. 2.* Omnia ferrŏ ſternere *Liv. l. 24. c. 28. 3.* V. *Tego N. 1. Contego,* Viam lapidibus ſternere. *Pùt taraczati, potaraczati.* Den Weeg pflaſteren. *Kövel megrakni az útat.* ita *Id. l. 9.* Menſam ſternere: *pro* tegere, apparare, inſtruere. Cic. *Sztol preſztrĕti, pripraviti.* Den Tiſch zurichten, aufdecken. *Teriteni az aſztalt.* Lectum ſternere *Poſztely popraviti, poſztilyati.* Aufbetten, Bett zurichten. *ágyat vetni.* ita *Id. pro Cluent.* Equos ſternere. Liv. *Konyeſzedlati, oſzedlati.* Die Pferde ſattlen. *Megnyergelni a' lovakat.* Viam ſibi ad aliqu.d ſternere: *pro* parare, præparare. *Lucr.*

Sternuo, is, ĕre, ui, ūtum, (Neu.) Plin. *Kiſſem, kibam.* Nieſſe. *Prŭſzſzentek.*

Sternūtāmentum, i, n. *Cic.* &

Sternūtātio, onis, f. Apul. *Kibanye, kibaviczа.* Das Nieſſen. *Prŭſzſzentés.*

Sternūto, as, avi, atum, (Neu. *Freq.*) Plin. V. *Sternuo, Frequenter ſternuo.*

*Stĕrŏpē, es, f. *Ovid.* Filia Atlantis, una Plejadum, nomen aſtri.

Sterquĭlĭnium, ii, n. Colum. *Gnyuſzno meſzto.* ſ. a. *Govniſche.* r. Miſthauff. *Ganéj rakás.* V. *Olentica, Fimetum.* 2. Transl. V. *Purgamentum N. 2.* ita *Plaut.*

Stertĕrus, a, um, Petron. V. *Deſidioſus.*

Sterto, is, ĕre, ui, (Neu.) Cic. *Prevecb ſzpim, ſzpecb berchem.* Sehr ſchlaffe, ſchlaffend ſchnarche. *Hortyogva erŏſen aluſzom.* V. *Rhonchiſſo.*

†Stĕura, æ, f. V. *Tributum.*

*Stĭbĭum, ii, n. Plin. *Szteklenina.* peregr. *Antimonium.* s. Spieſs-Glas. *Piskóltz.* Stibio utuntur mulieres in fucanda facie.

*Stigma, ătis, n. V. *Signum N. 1. Nota N. 1.* Alicui ſtigmata inſcribere, inurere. *Senec.* 2. Transl. V. *Nota N. 2.* ita *Sveton.*

*Stigmătĭas, æ, m. *Cic.* Servus notis compunctus.

*Stigmătĭcus, a, um. *Petron.* V. *Stigmoſus.*

Stigmo, as, avi, atum, (Act.) Prudent. *Synon.* Stigmatis noto. V. *Signo N. 1.*

Stigmōſus, a, um, Plin. *Z-priganum znamenykum zaznamenuvan.* Mit einem Brandmahl gezeichnet. *Bélyeges, Bélyegel ſütŏtt, Bélyegeztetett.*

Stilla, æ, f. *Dim.* à Stiria. Cic. V. *Gutta.*

Stillātim, *Adv.* Varr. V. *Guttatim.*

Stillātio, onis, f. *Kaplyenye, kapanye.* e. Tröpfelung, Trieffung. *Tſepegés.*

Stillātĭtĭus, & Stillatĭtius, a, um, Plin. *Kapajuchi, kaplyajuchi, káplyuch czurechi.* Trieffend. *Tſepegŏ.* V. *Guttans.*

Stillātīvus, a, um, Plin. *idem.*

Stillātus, a, um. *Zkaplyen, káplyuch zlean.* Abgeträuffelt. *Tſepegett, Tſepegtetett.* Electra ſtillata. *Ovid.*

Stillĭcĭdium, ii, n. Cic. *Káp, kápiſtbe.* e. Tach-Trauffe. *Tſepegŏ eſzterba allya, Tſepegŏ bely.* 2. V. *Stillatio.* ita *Varr.*

Stillo, as, avi, atum, (Neu.) *Káplyem, kápam.* Tropfe, Trieffe. *Tſepegek.* Pugio ſanguine ſtillans. *Cic.* Item *Activè:* Rorem ex oculis ſtillare: *pro* ſtillatim fundere: *b. e.* lacrymari. *Horat.* 2. Transl. Aliquid alicui in aurem ſtillare. Juven. *Kŏmu kaj tibo na vúbo povedati, natuknuti.* Einem etwas

Digitized by Google

vvas Heimlich ins Ohr ſagen. *A fülébe valamit bészúgni, bémondani.*

Stĭlus, i, m. à græco *Stylos*, latinè *Columna.* Hinc 1. Generatim ſumitur pro *omni virga & inſtrumento teresi ac cuſpidato.* Colum. *Vſze, kaj je kaktiſztup okruglo, podugovato y iz jedne ſztrane tenyſſe.* Alles, vvas rund, länglicht und ſpitzig iſt. *Mindenà' mi kereſes, boſzſzú, és begyes à' végtny.* V. *Index N. 6. Scopus N. 2. Periolus N. 2. Columella,* &c. 2. Speciatim. *Rezalcze, Bodalcze zapiſzanye.* r. Griffel. *Szál iró-veſſzö.* Inſtrumentum erat ferreum, vel æneum, ab una parte acuminatum ad literas efformandas, ab altera obtuſum, & planum ad eaſdem, ſi opus eſſet, delendas, & ceram in tabulis rursùs complanandam, in quibus veteres ſtylô ſcribebant. *Plaut.* Hinc *ſtillum vertere* eſt rem ſcriptam delere, mutare, emendare. *Cic.* 3. Metonymicè: *Piſzanya*, ali *govorenya nátbin.* e. Schreibens-*oder* Redens-Art. *Irásnak* vagy *ſzólásnak módja.* Attico ſtilo ſcribere, exercere ſtilum, *Cic.* Stilus negligens. *Quintil.*

*Stimmi, n. *Indecl.* Plin. V. *Stibium.*

Stimulātio, onis, ſ. Plin. *Podbadanye.* e. Stichelung. *öſztönözés, öſztökélés.* V. *Inſtigatio, Incitatio, Adhortatio.*

Stimulātor, oris, m. Cic. *Podbadavecz, Priganyavecz.* r. Antreiber. *öſztönöző.* V. *Inſtigator, Incitator, Adhortator.*

Stimulātrix, īcis, f. Plaut. *Podbadavka, Priganyavka, Natiravka.* e. Antreiberin. *öſztönözönt.* V. *Inſtigatrix, Incitatrix.*

Stĭmŭlĕus, a, um. *Bodni, Podbodalczu ſzliſſajuchi, za bodenye haſznovit.* Stichelicht, zum Stechen gehörig. *öſztönözve-való.* ſupplicium ſtimuleum. *Plaut.*

Stĭmŭlo, as, avi, atum, (Act.) Silius. *Podbádam.* Stupfe. *öſztönözöm.* V. *Pungo N. 1. 2.* Transl. V. *Solicito N. 2. Pungo N. 2.* Te conſcientiæ ſtimulant maleficiorum tuorum. *Cic.* Item V. *Inſtigo, Incito, Impello N. 1. Adhortor.* ita *Liv.*

Stĭmŭlum, i, n. *Plaut.* &

Stĭmŭlus, i, m. Terent. *Podbada, Podbodalcze, Silyek, vſze z-kémſze podbáda, priganya.* e. Spitzruthe, ein ſpitziger Stachel, alles damit man ſtupffet, antreibet. *öſztön, és minden, a' mellyel valaki ſzúratik, kénſzerítetik.* 2. Transl. V. *Diſcruciatus, Afflictio, Angor.* Doloris ſtimulus. *Cic.* Item V. *Inſtigatio, Incitatio.* Gloriæ ſtimulis concitari. *Id.*

Stinguo, is, ĕre, nxi, nctum, [Act. *obſol.*] Cic. *apud* Priſcian. V. *Extinguo.*

Stipātio, onis, ſ. Cic. *Zadrutba, Naſzledba, Obſztrenye, Okolo kôga ſztojenye.* Das Umgeben, Umringen, Umſtehen um einen herum. *Sokaságtól környûl vétetés, valakinek környûl állása.* V. *Comitatus N. 1. & 2. Satellitium 2.* V. *Coarctatio, Conſtipatio.* ita *Plin.*

Stipātor, oris, m. Cic. *Chaſztnícbki chuvar, Poleg chiega tèla hoduß, Halapardàß.* r. Leib-Hüter, Herren-Diener. *Fejedelem körűl forgódó darabant.* V. *Satelles, Comes N. 1.*

Stipendiālis, le. Sidon. V. *Stipendiarius N. 1.*

Stipendiārius, a, um, Cic. V. *Tributarius. 2.* V. *Stipendiatus.* ita *Liv.*

Stipendiārius, ii, m. *Subſtantivè* Cic. V. *Tributarius. 2.* V. *Salariarius.* ita *Liv.*

Stipendiātus, a, um, Tertull. *Pláchni, Pláchu imajuchi, za pláchu ſzluſzechi.* Um Sold dienend. *Zsóldért ſzolgáló.*

Stipendior, āris, ātus ſum, (Dep.) Plin. *Za pláchu ſzlúſim, Pláchu priemlyem, imam.* Um Sold diene. *Zóldért ſzolgálok, Fizetést nyerek.* V. *Mereo N. 1.*

Stipendiōſus, a, um, Veget. V. *Stipendiatus.*

Stipendium, & Stīpendium, ii, n. V. *Salarium.* Merere, facere ſtipendia. Dare ſtipendium militibus. Victorem exercitum ſtipendiô afficere. Alicui decernere, conſtituere, perſolvere, numerare ſtipendia. *Cic.* 2. V. *Tributum.* Victis ſtipendium imponere. *Cæſ.*

Stīpes, ĭtis, m. Cæſ. V. *Fuſtis, Pālus, Truncus N. 1. 2.* Transl. V. *Hebes, Imperitus, Truncus N. 2.* ita *Cic.*

Stīpo, as, avi, atum, (Act.) Virg. V. *Conſtringo, Conſtipo, Condenſo, Coarcto. 2.* uſitatiſſimè. *Obſztiram.* Umgeben. *Környûl-veſſzem, vaſtagon környûl-rakom.* V. *Circumdo.* Non uſitatâ frequentiâ ſtipati ſumus. *Cic.*

Stips, ſtĭpis, f. V. *Moneta N. 1. Nummus.* Erat pecunia ex ære. *Varro.* Accipitur etiam pro *Tributo.* A tyrannis ſtipem colligere: *h. e.* tributum, ſeu pecuniam tributariam. *Liv.* 2. ſpeciatim ſumebatur pro *pecunia Diis oblata, aut mendicantibus data*, ita *Cic. Liv.* Hinc poni ſolet pro *Eleemoſyna.* A populo ſtipem emendicare. *Sueton.* 3. Generatim V. *Lucrum.* Paſtiones pecuariæ, non minimam colono ſtipem conferunt. *Colum.*

Stiptĭcus, a, um, *græcè* ſtyptĭcos. *Ztiſzkajuchi, zkup vlekuchi.* Zuſammen ziehend. *Szorító, ſúritő erejű.* Medicamenta ſtiptica. *Plin.*

Stĭpŭla, æ, f. Virg. *Szteblo ali ſzlama ſzter-*

Digitized by Google

ninzka, ſitno Betvo, ſzterniſche. r. Halm, Korn-Halm, Stengel, e. Stoppel ſo nach der Erndte ſtehen bleibt, ſ. Rech-Stroh. *Gabana ſzára, 'zúp, tarló.*

Stĭpŭlātio, onis, f. Cic. *Pogodba, zavezno obetanye z-rechmi vuchinyeno.* e. Zuſage, Verpflichtung, Angelöbnuſs, mit Worten gemachte Verheiſſung. *Szóval tett kötteles fogadás, felfogadtatás, Igéret.* V. *Promiſſio, Pactum N.* 1.

Stipulātiuncŭla, æ, f. Cic. *Pogodbicza, Obetánnyiche.* Kleine, geringe Verheiſſung. *Fogadáſotska.*

Stipulātor, oris, m. Cic. *Pogadyavecz, koi potrebuje, da drugi ſzvoje obechanye z-ſztanovitemi navadnemi rechmi potverdi: Zavezноga obechanya potrebuvavecz.* r. Zuſagungs-Aufforderer. *Máſt bizonyos formával, hogy magát kötelezze kérő, kénſzerítő.*

Stipulātus, ûs, m. Quintil. V. *Stipulatio.*

Stipulātus, a, um, *Partic. paſſ. ſignif.* V. *Promiſſus.* Hæc pecunia neceſſe eſt, aut data, aut ſtipulata ſit. *Cic. pro Roſc. Com. c.* 5.

Stĭpŭlor, āris, ātus ſum, (Dep.) Cic. *Pitajuch obetavcza proſzim y potrebujem, da ſze z-navadnemi rechmi zavéſo obetanye zpuniti: Zavezanye vuchinyenoga obechanya potrebujem.* Frage *oder* fordere ob man zuſagen, und angeloben vvollte. *Valakit, hogy bizonyos móddal kőſzön vagy fogadjon kérem, kénſzerítem.* V. *Paciſcor N.* 1. Pupillus à tutore ſtipulatur: *b. e.* petit, ut legitimè promittat. *Pompon. Jctus.*

Stīrĭa, æ, f. Plin. *Sztrèſs, ſztreſſina, kaplya zmerznyena iz krova viſzecha.* Ein Eyſszapff. *Jég-tſap.* Item V. *Gutta.*

Stīrĭa, æ, f. Geogr. *Stajerzka zemlya.* Steyer, die Landſchafft Steyermarck. *Staer-orſzág.* Pars antiqui Norici & Pannoniæ ſuperioris. A populo Illyrico hodiedum magna ſui parte colitur, Caput ejus *Graçium.*

Stīrĭcĭdium, ii, n. Feſt. V. *Stillicidium.*

Stirpeſco, is, ĕre, [Neu. *Inch.*] Plin. *Vu ſzteblo idem, ſzteblom poſztájem.* Zum Stamm vverde. *Törſzké léſzek.* Item V. *Radicor.*

Stirpĭtŭs, *Adv.* Gic. V. *Radicitus, Funditus.*

Stirps, pis, f. Cic. V. *Radix N.* 1. *Ramus N.* 1. *Truncus N.* 1. *Stolo N.* 1. *Caudex N.* 1. Item V. *Planta N.* 1. 2. Transl. V. *Soboles, Familia N.* 2. *Agnatio, Origo N.* 2. 3. Generatim V. *Principium.* Quæſtionis, ſtultitiæ, malorum ſtirps. *Hactenus Cic.*

Stīva, æ, f. Virg. *Pluſna ruchicza.* e. Pflugſtertze. *Eke-ſzarva.*

Stlāta, æ, f. Gell. V. *Navis piratica.*

Stlātārĭus, a, um, Juven. V. *Piraticus.*

Stlembus, a, um, Feſt. V. *Lantiper, Tardus.*

Stloppus, i, m. (In vulgatis legitur *ſcloppus*) *Pers.* propriè eſt Buccarum crepitus. *Praſzketlivſ'um, Praſzk, Puk.* r. Puff, Knall. *Pattantás.* Hinc 2. Metonymicè: *Puska.* e. Büchſe. *Puska.*

Sto, as, āre, ſtĕti, ſtātum, & ſtătum, (Neu.) 1, *Sztoim,* Stehe. *állok.* V. *Conſiſto N.* 1. 2. V. *Perſevero. Conſiſto N.* 2. *Quieſco N.* 1. Ad curiam ſtare. In fide ſtare. Atque utinam reſpublica ſtetiſſet, quo cœperat ſtatu. &c. 3. *Nota uſus ſeq.* Alicujus iudiciô ſtare: *pro* obedire, obtemperare, parere. Ab aliquo, cum aliquo, *vel* pro aliquo ſtare: *b. e.* alicui favere, ejus cauſam tueri, *vel* eius partes ſequi. Conventîs ſtare: *b. e.* promiſſa præſtare, obſervare, exequi, pactis inhærere. Hactenus *Cic.* 4. ponitur pro *conſtare, valere, æſtimari, magnô pretiô emptum eſſe.* Multo ſanguine ea Pœnis victoria ſtetit. *Liv.* Utrique vindicta libertatis morte ſtetit. *Paterçul.* Magnô pretiô ſtetit. *Horat.* 5. Impersonaliter *ſtat* pro *certum, firmum, fixum, deliberatum eſt.* ita *Cic.* Item pro *cauſam eſſe.* Per me non ſtetit, &c. V. in *Per.*

*Stŏa, æ, f. Latinè *Porticus,* in qua Zeno Athenis Philoſophiam docuit.

Stōĭcè, *Adv.* Gic. *Na ſtoichki náchin.* Stoiſcher-Weiſe. *Stoikuſok értelmek ſzerint.* Item V. *Severè.*

Stōĭci, ōrum, m. *plur.* Secta philoſophorum dictorum à *ſtoa.* Horum princeps *Zeno Citticus.* Nihil bonum ducebant, niſi honeſtum. Beatitudinem & felicitatem in ſola virtute, quam nullæ animi perturbationes comitarentur, conſtituebant. *Cic.*

*Stōĭcus, a, um. Horat. *Stoichki.* Stoiſch. *Stoikuſokat követŏ, ſtoikusboz-való.* Item V. *Severus.*

*Stŏla, æ, f. Cic. *Duga halya, oprava.* Langes Kleyd. *Hoſzſzú ruha.* 2. ſpeciatim: *Nadramenicza, okoramenicza,* vulgo *Méſsna ſtóla.* Ein Stuck von Prieſterlicher Kleydung, e. Stolen. *Stóla.* ita *Apul.*

Stŏlātus, a um, *Martial.* Stolâ amictus.

Stŏlidè, *Adv.* Liv. V. *Ineptè. Stultè.*

Stolidĭtas, atis, f. Gell. V. *Ineptia, ſtultitia, ſtupiditas.*

Stolidus, a, um, Gic. V. *Ineptus, Excors, Stultus, Stupidus.*

Stŏlo, ōnis, m. Varr. *Divia mladicza. Priraſztek okolo ſzreele, Mladicza nekaſznovita iz korena.* r. Neben-Schoſs bey dem Stammen.

Digitized by Google

men. *Fa tövéből kiágazott haszontalan veszsző.* 2. Metaphoricè accipitur *pro* homine ſtolido. *Auſon.*

*Stŏmăcācē, es, f. Pin. *Nuternya Vuſzt-gnyilocha.* e. Mundfäul, r. Scharbock. *Szájnak, ínynek rothadáſa.*

Stŏmăchābundus, a, um, Gell. V. *Indignabundus.*

Stŏmăchanter, *Adv.* Auguſt. V. *Indignanter, Iracundè.*

†Stomachālis, le. *Seludczu haſznovit, vugoden.* Dem Magen gedeylich, dienlich. *A' gyomornak haſznos.*

*Stŏmăchicus, a, um, Plin. *Seludczo-bolen.* Magenſiech. *Gyomra-fájó.* 2. V. *Stomachalis.* Remedia Stomachica. *Id.*

Stŏmăchor, āris, ātus ſum, (Dep.) Cic. V. *Nauſeo N. 1. Iraſcor, Indignor, Abominor, Abhorreo N. 1.*

Stŏmăchōsè, *Adv.* Cic. V. *Stomachanter.*

Stomachoſus, a, um, Cic. V. *Iracundus, Indignans.* 2. V. *Abominoſus, Nauſeabilis, Nauſeabundus.*

*Stŏmăchus, i, m. Cic. *Seludecz.* r. Magen. *Gyomor.* 2. Transl. V. *Nauſea, faſtidium N. 1. Iracundia, Ira, Indignatio, Abominatio.* Alicui ſtomachum movere, facere: *h. e.* ad iram & indignationem excitare. *Id.*

*Stŏmătĭcus, a, um. Plin. *Vu Vuſztab priſchaje imajuchi, Vuſztniczo-bolen.* Der ein Geſchvvär im Maul *oder* Mund hat. *Száj-fájó.* Medicina ſtomatica.

*Stŏrax, ăcis, V. *Styrax.*

Stŏrĕa, æ, f. (*Alii leg.* Storia) Cæſ. *Rogoznicza, Szpletenka iz rogoza.* Geflochtene Decke von Bintzen, Stroh-*oder* Schilff-Flechte. *Gyekény-fedél.*

*Străbo, ōnis, m. Cic. *Kriſo-gledacz, Skilyavecz, Sperlyak, Sperlyavecz.* Schiler, Schielender. *Kantjal.*

Străbōnus, a, um, *Petron.* &

*Străbus, a, um, Varr. *Kriſo-gled, Skilyav, Sperlyav.* Schiel-ſehend, ſchielend, ſchieleriſch. *Kereſztö nézö.* V. *Strabo.*

Strāges, is, f. Cic. *Povalenye, zatrenye, Zlonchanye.* e. Niederlag, Zerſtörung. *Veſzedelem, Vér-ontás, Levágott teſteknek öldöklése.* V. *Clades.* Edere ſtragem hominum, arborum, nemorum, pecorum. &c. *Cic. Liv.* Nimbus dat ſtragem arboribus. *Virg.*

Strāgŭlum, i, n. Cic. *Vſzakojachki pokrovecz,* kakti *Czaprak, Guny, Zaſulon, Pokrovecz konyſzki, Nakrivalo poſztelye.* Allerley Deckzeug, als Sattel-Decke, Bett-Decke. *Minden-féle fedezö.* e. g. *Pokrótz, Tſerge, &c.* V. *Stratum N. 2.* Item V. *Periſtroma.*

Strāgŭlus, a, um. *Za pokrivanye Haſznovit.* Damit man etvvas bedecket. *A' mellyel valami befedetik.* Veſtis ſtragula. *Cic.* V. *Stragulum, Pallium.*

Strāmĕn, ĭnis, n. Virg. *Szlama.* s. Stroh. *Szalma.* Generatim *Stramen,* à *Sterno,* dicitur quidquid quieſcendi gratia ſolo ſternitur.

Strāmentĭtius, a, um, Petron. V. *Stramineus.*

Strāmentum, i, n. *Cæſ.* V. *Stratum N. 1. Stramen.* 2. V. *Stragulum.* ita *Cajus JCtus.*

Strāmĭnĕus, a, um, Ovid. *Iz Szlame. Szlamni.* Das von Stroh iſt, ſtrohern. *Szalmás, Szalmából-való.*

†Strāmĭnĭsĕca, æ, m. *Szlamo-rezecz, Szlamoſzek.* r. Stroh-Schneider. *Szalma-metſzö,* peregr. *Szetska-metſzö.*

Strangŭlātio, ōnis, f. Plin. *Zadergnenye, Zagutenye, Gutenye.* Das Ervvürgen, e. Ervvürgung. *Meg-fojtás, Fúladás, Fúlaſztás.* V. *Suffocatio.*

Strangulātor, ōris, m. Spartian. *Zadergavecz, gutitel, zagutlivecz.* r. Ervvürger. *Meg-fojtó, Fúladó.*

Strangulātrix, īcis, f. Prudent. *Zadergavka, zagutlivka.* e. Ervvürgerin. *Meg-fojtóné, Fúladóné.*

Strangulātus, ûs, m. Plin. V. *Strangulatio.*

Strangŭlo, as, avi, atum, (Act.) Cic. *Gútim, zadergúvam.* Würge, ervvürge. *Meg-fojtom.* V. *Suffoco.*

*Strangūrĭa, æ, f. Cic. *Vodo-ſztaja, vode zábertvenoszt, vode od chloveka iſztom po kaplyah tzurenye.* V. *Dyſuria.*

Strāta, æ, f. (*ſubaud.* via) Liv. *Taraczani pút.* Gepflaſterte, beſetzte Straſſen. *Rakott út.*

*Strătāgēma, *rectiùs* Strătēgēma, ătis, n. *Bojna Várka, Vojnichka chalaria, vojvodska múdra prevara.* e. Kriegsliſt. *Hadi okos fortély, badi tiſzteſséges praktikás álnokság.* Transl. dicitur de quolibet ingenioſo conſilio. ita *Cic.* 2. Vulgo *Sprib.* e. Schrett. *Sörét.*

*Strătēgæum, i, n. Vitruv. *Najvekſſega vojvóde ſ'ator, taborzki ſztan.* Des Obriſten Feld-Herrns, *oder* Heerzogs-Gezelt. *Ellenséget meg-foszto hely a'táboron.* Synon. *Tabernaculum ducis, Prætorium.*

*Strătēgĭa, *vi accent.* æ, f. Plin. V. *Ducatus N. 2.*

*Strătēgus, i, m. Plaut. *Vojvoda, Vojo-glavar.* r. Feld-Herr, Hauptmann. *Hadi vezér, Hadnagy.*

Strātor, ōris, m. Spartian. *Konyo-ſzedlavecz.* r. Sattel-Knecht. *Nyergelö.*

Digitized by Google

Strātum, i. n. Cic. Liv. *Poſztelya, Náſztir za ſivinu, ſztelya.* s. Bett, e. Streu. *ágy, Marhák alla.* 2. *Pokrovecz ſzedla.* e. Sattel Decke, Schabrag. *Nyereg tzafrang, Nyereg párna.* ita *Plin.* 3. Viarum ſtrata. Virg. *Taracz.* s. Pflaſter. *Kövel rakás.* Item V. *Strata.*

Strātūra, æ, f. *Taraczanye.* e. Mit pflaſter Beſetzung, das Pflaſtern. *Kövel meg-rakás.* Viarum ſtratura. *Sveton.* V. *Viarum ſtrata* in *Stratum.* Item Stratura. *Poſztilyanye.* e. Auſbettung. *ágy · vetés.*

Strātus, ûs, m. Solin. V. *Straturá, ſtratum.*

Strēna, æ, f. Plaut. *Mlado-letnicza, Novo-létni dár.* s. Neu-jahrs-Geſchencke. *új eſztendőbéli ajándék.* Extenditur etiam ad alia munera.

Strenuè, *Adv.* Cic. V. *Induſtriè, Fortiter, Diligenter.* Item V. *Protinus, Celeranter, Agiliter, Promptè, Expeditè.* ita *Curt.* Strenuiſſimè. *Veget.*

Strenuĭtas, ātis, f. Ovid. V. *Promptitudo, Celeritas, Agilitas, Fortitudo, Induſtria, Diligentia.*

Strēnuus, a, um, Cic. V. *Promptus N. 2. Celer, Agilis, Fortis, Induſtrius.* Apud *Plaut.* ſtrenuior, ſtrenuiſſimus apud *Plin.*

Strĕpĭto, as, avi, atum, (Neu.) Virg. V. *Frequenter & ſtrepo, Crepito.*

Strĕpĭtus, ûs, m. Cic. V. *Crepitus, Murmur N. 2. Sonor, ſuſurrus.* 2. V. *Pompa, Faſtus.* ita *Quintil.*

Strĕpo, is, ĕre, ui, ĭtum, (Neu.) Cic. *Praſzchim, praſzku chinim, z-nogami* ali *z-drugim náchinom ropocbem, glaſzimſze.* Rauſche, mit Füſſen, *oder* ſonſten ein Geraüſch mache. *Zörgök, zörgetek.* V. *Crepo, ſuſurro.* Aliquid contra aliquem ſtrepere: *pro* ſubmurmurare. *Liv.*

Strĭa, æ, f. Plin. *Rez, Narez, Brazdicza, Silicza na kakvom dugovanyu van ſztojecha, trák piſzani po ſzuknu,* &c. r. Strich, e. Strieme. *Vonás, gerezdeltſetske, barázdátska, valaminek vólgyelése, ravátolás.* V. *Inciſura.*

Striātūra, æ, f Vitruv. *Reza potezanye, Brazdenye.* e. Strichmachung, Furchenmachung. *Vonyítás, Barázdálás Vólgyelés.* Item V. *Stria.*

Striātus, a, um, Plin. *Z-narezi razlucben, Brazdaſt, ſilicze* ali *trúke po ſzebe imajucbi, piſzan.* Mit Strichen, *oder* Furchen unterſchieden. *Ravátoltt, Barázdás, Gerezdelt, Vólgyeltt.* Frons ſtriata: *b. e.* capeſata. *Apul.*

Strictè, *Adv.* Cic. *Ztiſznyeno.* Eng aneinander. *Szorítva.* V. *Arctè, Anguſtè, Aſtrictè, Diſtrictè.*

Strictim, *Adv.* Plaut. V. *Strictè.* Item V. *Summatim.* ita Cic.

Strictivus, a, um. *Z rukami otergnyen.* Was man mit den Händen Abbricht. *Fáról kizzel ſzedett.* Oleæ ſtrictivæ. *Cato.*

Strictor, ōris, m. Cato. *Szado-tergavecz, Szado-brácb.* r. Ableſer des Obſts. *Fáról kézzel leſzedő.*

Strictūra, æ, f. *Varr.* eſt Maſſa ferri, quæ candens ſtringitur, & malleô denſatur.

Strictus, a, um. *Ztiſznut, a, o. Ztiſznyen, Ztiſznyen, ztegnut, z-rukum otergnyen.* Zuſammen gezogen, abgeſtreifft. *Megſzorittatott, Leſzakaſztatott.* V. *Anguſtus N. 1. Arctus.* Gladiô ſtrictô: *b. e.* gladiô à manu conſtrictô. *Z-golem mechom.* Mit ausgezognen Schwerdt. *Kivontt fegyverel.* ita *Cic.* 2. Transl. V. *Parcus, Avarus.* ita *Firmic.* 3. V. *Severus.* ita *Stat.*

Strīdeo, es, ēre, ui, (Neu.) *Virg.* &

Strīdo, is, ĕre, ſtrīdi, (Neu.) Plin. *Skripyem, skergutam, ſzkvicbim.* Kirre, knaſtere, ziſche, knarre. *Tſikorgok, Tſattogok.*

Strīdon, ōnis, f. Geogr. *Stridovo.* Urbs quondam, ignobile hodie oppidum Illyricum ad muram fluvium, Patria D. Hieronymi.

Strīdŏr, ōris, m. Cic. *Skripyenye, skergutanye, skripanye, skriputanye, skripnya, szkvicbanye, szkvikka.* Das Knarren, Kirren, Knirſchen. *Tſattogás, tſikorgás.*

Strīdŭlus, a, um, Ovid. *Skripajucbi, skriputliv, skergutajucbi.* Kirrend, kirrächtig, knaſternd. *Tſikorgó, tſattogó.*

Strĭga, æ, f. *Hygin.* V. *Sulcus, Linea.* 2. V. *Series,* ita *Feſt.*

Strĭgilĕcŭla, æ, f. Apul. *Cbeſzalcze.* e. Kleine Striegel. *Vakarótska.*

Strĭgilis, & Strĭgĭlis, is, f. Cic. *Cbeſzallo, ſztrugallo.* e. Schrapffe, Striegel. *Vakaró, Lóvakaró.*

Strĭgillo, as, avi, atum, (Act. *Obſol.*) Varr. *Cbeſſem, ſztrúſem, z-cbeßlyom ſznaſim.* Striegle. *Vakargatom.*

Strigmentum, i, n. Plin. *Oſztruſek, Ocbeſſek, Prab iz ocbeſzanoga konya,* &c. r. Wollger, abgeſchabter *oder* abgeriebener Unflath des Leibes. *Vakartk, Levakartt, vagy leſtrullött ſzenny.*

Strĭgōſus, & Strĭgōſus, a, um. *Merßav, Milden.* Sehr mager, hager, abgezehret. *Elbitvámadott, kinek kinn-az óldal tſontja.* V. *Macilentus.* Equi ſtrigoſiores. *Liv.*

Transl.

Digitized by Google

Transl. Orator ſtrigoſus: *h. e.* ſterilis, parcus in dicendo. *Cic.*

Stringo, is, ĕre, ſtrinxi, ſtrictum, (Act.) *Ztiſzkam, vesem.* Strange, zuſtricke, zuſammen klemme, hart anziehe. *Szorítom, ſzoroſan markolom.* V. *Arcto, Aſtringo, Coarcto, Comprimo N. 1. Conſtringo.* Mare gelu ſtringitur: *pro* gelaſcit, gelatur. *Gell.* Alicujus fidem jure jurando ſtringere: *pro* obſtringere, obligare. *Cic.* 2. Metalepticè. Ferrum in aliquem ſtringere: *pro* evaginare, educere, nudare, manu prehendere. *Liv.* 3. Frondes ſtringere: *pro* amputare, decutere. Lauri baccas ſtringere: *pro* decerpere, colligere. *Virg.* 4. Hunc levis haſta ſtrinxit: *h. e.* leviter vulneravit. *Id.* 5. Ripas ſtringere: *pro* radere. *Ovid.*

Stringor, ōris, m. V. *Conſtrictio, Aſtrictio.* Aquæ ſtringor. V. *Congelatio.* ita *Lucr.*

Strio, as, avi, atum, (Act.) Vitruv. *Synon.* ſtrias facio. *Réze potésem, Píſzano chinìm, Brazdicze délam.* Unterſtreiche, Strich ziehe, Furchen mache. *Ravátolom, Völgyelem. Barázdálom.*

Strix, ſtrĭgis, f. *Plin.* eſt avis nacturna, noctua, vel noctuæ ſimilis, infantibus infeſta. Hinc 2. Metaph. V. *Incantatrix, Lamia N. 2.*

*Strŏbilus, i, m. Ulp. V. *Pinea nux.*

*Strŏpha, æ, f. Plin. V. *Aſtus, Aſtutia, Impoſtura.* 2. accipitur pro verſu cujuſpiam carminis. *Martial.*

Strophiārĭus, ii, m. Plaut. *Rubchar, Rubczotvoracz, koi rubcze déla.* r. Bruſt- *oder* Schnuptuch-macher. *Keſzkenő-tſinálo, Mely kötő tſinálo, keſzkenő-ſzövő.*

Strophiŏlum, i, n. Plin. *Rubchecz, obviachicz, maramicza.* s. Bruſt-tüchlein. *Mely békötőtzke, keſzkenőtzke.*

*Strŏphium, ii, n. Catull. *Rubecz, obviàcb, Perſz zakrivalo, Marama.* s. Bruſttuch, Schnuptuch. *Keſzkenő, Melyre-való ruha, Mely-fűző.* 2. V. *Sertum.* ita *Plin.*

*Strŏphus, i, m. Apul. V. *Tormina.*

Structĭlis, le, Colum. *Szloſen, naloſen, redno ſzpravlyen, napravlyen.* Zuſammen geſetzet, aufgebauet. *Rakott, épített.* Cæmentum ſtructile. *Martial.*

Structio, onis, f. Pallad. *Szláſenye, na rèd ſztavenye.* e. Zuſammenſetzung. *Rakás.* V. *Conſtructio, Ædificatio, Compoſitio, Inſtructio N. 1.*

Structor, ōris, m. Cic. V. *Ædificator, Ædilis, Compoſitor, Inſtructor N. 1, 2. Preſztiravecz, Pripravlyavecz ſztola,* peregr. *Tofeldékar.* r. Tiſchdecker, Tafeldecker. *Aſztal vető, Aſztal meſter.*

Structūra, æ, f. Vitruv. V. *Structio, Compoſitura, Ædificium, Fabrica N. 3. & 4. Factura.* Hinc *Transl.* Verborum ſtructura. *Cic.*

Strues, is, f. Cic. *Kup nanóſſen, kup ſzloſen.* Ein Hauf auf einander geſtellter und gelegter Sachen. *Rakás, ſa rakás, &c.* V. *Acervus N. 1. Congeries.*

Struix, ĭcis, f. Liv. V. *Strues, ſtructio.*

Strūma, æ, f. Cic. *Keblya, Glyvaból.* r. Kropff. *Gelyva, Golyva, Guſa.*

Strūmātĭcus, a, um, *Firmic* &

Strūmōſus, a, um, Juven. *Keblyav, glyvoſus boleſztan.* Kröpffig, der einen Kropff hat. *Gelynús.*

Struo, is, ĕre, xi, ctum, [Act.] V. *Ædifico N. 1. Compono, Diſpono, Extruo, Ordino N. 1. Facio N. 1.* Aciem, verba ſtruere. *Cic.* Montes ſtruere. *Ovid.* 2. Alicui inſidias ſtruere: *pro* moliri, machinari, parare, tendere. *Liv.* Periculum ruinæ ſtruere. *Cic.* 3. Odium in alios ſtruere: *pro* movere, excitare. *Cic.*

Strūthĕa, māla, Plaut. V. *Struthiomela.*

*Strūthĭo, ōnis, m. *Vopiſc.* &

*Struthiŏcămēlus, i, m. Plin. *Pſtròſz, ſtrucz, velika pticza gamili ſzpodobna.* r. Strauſs. *Egy nagy madár, mellynek tſak ſzárnyai vagynak, de a' földről fel-nem repülhet, ſtrutz madár.*

*Strūthiŏmēla, ōrum, n. *plur.* Plin. Mala cydonia ſeu cotonea minora.

Stŭdeo, es, ēre, ui, [Neu.) *Synon.* Alicui rei operam do, *vel* navo, Studium in aliqua re pono, colloco, adhibeo. *Vucbimſze, Marlyiv jeſzem.* Studiere, ich bin fleiſſig. *Tanúlok.* V. *Diſco.* Literis, ſcientiæ, laudi, dignitati ſtudere. *Cic.* In id ſolùm ſtudere. *Quintil.* In ea re ſtudebat. *Gell.* 2. V. *Enitor N. 1. Conor.* Qui ſtudeat rerum naturam nôſſe. *Cic.* 3. V. *Opto N. 1.* Unum omnes ſentitis, unum omnes ſtudetis. *Id. Phil.* 6. 4. V. *Faveo, Sto N. 1.* Cœlius Catilinæ ſtuduit. *Id. pro Cæl. c.* 4. 5. V. *Satago, Curo N. 2.* Qui te nec amet, nec ſtudeat tui. *Id.* 3. *de nat. Deor. ex Poëta.*

Stŭdiô, *Abl.* Cic. *Synon.* Conſultò, Deditâ *vel* datâ operâ, de induſtria, ex compoſito, ex deſtinato, ex condicto, ex compacto, certô judicio, ſciens, prudens. *Návlaſz, Hotomcze, Namiſzlyeno, Nakanyeno, Vólyom, Znanyem.* Mit Fleiſs, mit Ernſt. *Akarva, Tudva, Szántszándékal.*

Stŭdiōsè, *Adv.* Cic. V. *Aſſiduè, ſolicitè, ſtudiô.*

Studioſus, a, um, *Marlyiv, Naſztojlyiv, Terſz-*

Digitized by Google

liv, *Vutbechiſze*, *Navuku podan*. Fleiſſig, emſig, dem Studieren ergeben, *Szorgalmatos*, *ſzorgalmatoſon igyekezö*, *tanúló*. V. *Aſſiduus*, *Diligens N.* 2. Alicujus rei, *vel* in aliqua re ſtudioſus, ior, ſſimus. *Cic.* Nulli rei ſtudioſus. *Plaut.* 2. V. *Addictus*, *Amator*, *Amicus*, *Beneficus*. *Benevolens*, *Fautor*. Viri optimi, & tui ſimilium ſtudioſi. *Cic.* 6. *Fam. ep.* 8.

Studioſus, i, m. *Subſtantivè*. Synon. *Studioſus doctrinarum*, *literarum*. Cic. *Diak*, *Diachc*. Ein Student. *Deák*, *Tanúló*.

Stŭdĭum, ii, n. *Privolyna marlyivozt*, *Naſztojenye*, r. Fleiſs und Ernſt. *Szorgalmatoſság*. V. *Aſſiduitas N.* 1. *Cura N.* 1. & 2. *Exercitamentum*, *Opera N.* 1. *Conamen*. 2. V. *Cupedo*, *Deſiderium*. 3. V. *Amicitia*, *Amor*, *Benevolentia*, *Favor*, *Obſequium*. Alicui, *vel* in aliquem ſua ſtudia conferre. 4. *Navuk*, *Vuchenye*. Das Studieren. *Tanúlás*. Hactenus *Cic.* 5. V. *Ludus literarius* in, *Literarius*. ita *Capitol*.

Stultè, iùs, ſſimè, *Adv.* Cic. *Mabnito*, *Vertoglavo*, peregr. *Po norzko*. Närriſch, unbeſonnen. *Eſzelöſön*. V. *Inſipienter*, *Imprudenter*, *Dementer*, *Improvidè*, *Incautè*.

Stulteſco, is, ĕre, [Neu. *Incb.*) Plaut. V. *Dementio*, *Deliro N.* 1.

Stultĭlŏquentia, æ, f. &

Stultĭlŏquĭum, ii, n. Plaut. *Lúdo-govorlyivozt*, *Neſzpametni govor*, *vertoglavo govorenye*. e. Thörichte Rede. *Bolond Beſzéd*.

Stultĭlŏquus, a, um, Plaut. *Lúdo-govorechi*. Der thöricht redet. *Bolond beſzéllö*.

Stultĭtĭa, æ, f. Cic. *Vertoglavozt*, &c. V. *Amentia*, *Dementia*, *Imprudentia*, *Inſipientia*.

Stultĭvĭdus, a, um, Plaut. *Lúdo-vid*, *Krivogled*. Der närriſch ſiehet. *Bolondúlnézö*.

Stultus, a, um, Cic. V. *Amens*, *Delirus*, *Demens*, *Imprudens*, *Inſipiens*, *Improvidus*, *Incautus*.

Stultus, i, m. *Subſtantivè* Plaut. *Budalo*, *Bedak*, *Budalia*, peregr. *Norcz*. Ein Narr. *Bolond*.

Stŭpa, *vel* ſtuppa, æ, f. Liv. *Pozderje*, *kudelya*, *zlocbeſzteja y debßa ſztran poveſzma*. s. Abvverg von Hanff *oder* von Flachs, Werg. *Tſzepü*, *ſzöſz*, peregr. *Pozderja*.

Stŭpārĭus, a, um, Plin. *Pozderjev*, *kudelji*. Zum Werg gehörig. *Tſzepüvez-való*.

Stŭpĕfăcio, is, ĕre, ēci, actum, (Act.) Liv. *Preſzenetnyenoga chinim*. Erſtarrend mache. *Elálmélkodtatom*. V. *Obſtupefacio*.

Stŭpĕfio, is, &c. Cic. *Preſzenetimſze*, *Zablenujemſze*. Erſtaune. *Elálmélkodom*, *Elbédúlok*. V. *Obſtupefio*.

Stŭpeo, es, ēre, ui, (Neu.) Cic. *Oſzupnyen*, *preſzenetnyen jeſzem*. Ich bin erſtaunend. *Eſzemet elbagyom*, *Elájúlok*, *álmélkodom*. Item V. *Admiror*. Minervæ donum ſtupere. *Virg*.

Stŭpeſco, is, ĕre, (Neu. *Incb.*) Cic. V. *Stupefio*.

Stŭpĕus, & ſtuppeus, a, um, Virg. *Iz pozderja*, *Iz kudelye*. Vom Abvverg. *Tſzepüből-való*.

Stŭpĭdĭtās, ātis, f. Cic. *Tupoſzt*, *Tupocha*, *Bedaſztocha*, *Tupo-glavozt*. e. Tollheit. *Tompaság*. V. *Inſipientia*. 2. propriè V. *Stupor N.* 1.

Stŭpĭdus, a, um, Cic. *Oſzupnyen*, *Preſzenetnyen*, *Dreven*, *Zoan ſzébe*. Erſtaunet, erſtarret. *Elámúltt*, *Megzſibbadtt*. 2. Transl. *Bedazt*, *Tüp*, *Tupoglav*, *Stupelyazt*, *Glumpazt*. Toll, telpiſch, dumm, unverſtändig. *Tompa*, *Bolond*.

Stŭpŏr, ōris, m. Cic. *Oſzupnenye*, *Preſzenetnutje*, *Odrevenenye*, *Odrevenyenozt*, *Szüp*, *Prepad*. e. Erſtaunung, Entſetzung für groſſen Schrocken, Erſtarrung. *Elámúltság*, *Rémültség*, *Zſibbadás*. 2. Transl. V. *Stupiditas N* 1.

Stuprātor, oris, m. Quintil. *Oſzramotitel divojke*, &c. Generatim V. *Scortator*.

Stŭpro, as, avi, atum, (Act.) *Divojku*, &c. *oſzramradyujem*, *ſzramotim*, *Divojki poſtenye jemlyem*. Eine Jungfrau &c. ſchände, ſchvväche. *Leányembert ſzégyenitek*, *Paráználkodom*. Synon. *Vitio*, *Violo*, *ſtuprum infero*. Stuprata per vim Lucretia à Regis filio. *Cic.* 2. *Fin.* Item V. *Polluo*. Pulvinar, quod ſtuprâras. *Id. de Aruſp. reſp*.

Stŭprōſus, a, um, *Valer. Max.* Ad ſtuprum propenſus, ſalax.

Stŭprum, i, n. Cic. *Oſzramotenye divojke*, *Necbiſzto delo z-divojkum*, &c. e. Schändung einer Jungfrau. *Paráználkodás*. Generatim V. *Scortatus*, *Inceſtum*, *Adulterium*. 2. Transl. V. *Turpitudo*, *Dedecus*, *Infamia*. ita *Nav. apud Feſt*.

†Stŭrĭo, ōnis, m. *Synon*. Acipenſer. *Kecbiga riba*. r. Stör, Störl, ein gevviſſer Fiſch. *Ketſege bal*.

Sturnus, i, m. Plin. *Skvorcz*, *Chvorak*, *Chvarlyak*. Ein Staar, Spraue. *Seregély*.

*Stygiālis, *com.* le, n. &

*Stygĭus, a, um, Virg. *Peklenzki*, *Pakleni*. Hölliſch. *Pokoli*. 2. V. *Mortifer*, *venenatus*, *veneniſer*. ita *Ovid*.

*Stylobata, *vel* Stylŏbātes, æ, m. Varr. *Podſztupje*,

Digitized by Google

Sztupje, Podsztaja sztúpa, s. Postement, r. Saulen - Fuſs. *Oszlopnak a' talpa*. Synon. *Basis columna*.

*Stўlus, i, m. V. *Stilus*.

*Stypticus, a, um, V. *Stipticus*.

*Stўrax, ăcis, m. *Virg.* In Officinis *storax* dicitur. *I épo dissecha szmola*, vulgo *gummi*. Wohlriechender Gummi. *Jószagú Levesség, szurok, mastka méz*. 2. Styrax. f. *Plin*. Eſt arbor cotoneæ ſimilis, ex qua ſtorax manat.

*Styx, stўgis, f. Virg. *Peklenzki potok*, *Peklenzka mlaka*. r. Höllen-Fluſs. *Pokol folyó-vize*. Hinc per *Meton*. V. *Orcus N. 2*. Ad ſtyga miſſus. *Mart*. 2. Re vera *Styx* eſt Palus Theſſaliæ, Item fluvius Arcadiæ ex Pheneo lacu decurrens. *Plin*.

Svāda, æ, f. *Cic.* perſvaſionis DEA. *Bosicza szlosno-govornozti, nagovora*. e. Göttin der Beredſamkeit. *Elbitetésnek isten aszszonya*. 2. *Mòch, krépozt nagovoriti*. e. Beredungs-Krafft. *Beszédnek elbitetò ereje*.

Svādēla, æ, f. *Horat*. V. *Svada*. Item V. *Svasio*. ita *Plaut*.

Svādentĕr, *Adv*. Arnob. *Dopevedlyivo, Nagovorlyivo, Nagovarjajucb*. Beredungs-Weiſe. *Tanátsoson*.

Svādeo, es, ēre, ſvāſi, ſvāſum, [Act.] Cic. *Synon*. Accommodatis verbis aliquem in opinionem meam inducere conor, Adhortor, Hortor, Moneo, Auctor ſum alicui alicujus rei. *Nagovarjam, Vpuchávam, Szvetujem, Dopovédam*. Zuſpreche, rathe. *Javallom, Tanátsolom*.

Svādus, a, um, Apul. *Nagovoriti mogùch*. Das die Beredungs-Krafft hat. *Elbitetò ereju*.

Suārĭus, ii, m. Plin, V. *Subulcus*.

Suarius, a, um, Plin, V. *Porcinus, Porcarius*.

Svāsio, onis, f. Gic. *Núkanye, Szvetuvanye*. e. Rathung. *Tanátsúl adás*. V. *Hortamen, Adhortatio, Exhortatio*.

Svāsor, oris, m. Cic. *Szvetuvavecz*. r. Rather. *Tanátsúl adó*. V. *Hortator, Adhortator*.

Svāsōrĭus, a, um, Quintil. *Nagovarjajucbi, szvetujucbi, dopovednjucbi, nagovarjanyu szlissajucbi*. Zum Rathen, *oder* zum Ermahnen gehörig. *Tanátsúl adásra-való*.

Svāsum, i, n. *Feſt*. Alii leg. *Insvasum*.

Svāsus, ûs, m. *Sulpic. Apollin*. V. *Svasio*.

Suātim, *Adv*. Nigid. *apud* Non. *Po szvinzki*. Säuiſch. *Disznóúl*.

Svāvĕ, n. *Adverbialiter*. Virg. V. *Svaviter*.

Svāvĕŏlens, entis, *om*. Catull. *Vugodno dissechi, Lyublyenu dubu imajucbi*. Lieblich riechend. *édes szagú*.

Svaveolentĭa, æ, f. Sidon. *Vugodna duha, Lyublyeno Dissanye*. Annehmliche Riechung, lieblicher Geruch. *Kedves, édes szag*.

Svāvĭātio, ōnis, f. Gell. *Vugodno kussuvanye*. e. Liebkoſung, liebliche Küſſung. *Kedves megtsókolás*. V. *Osculatio, Suavitas, basiatio*.

Svāvĭdĭcus, a, um, Lucr. V. *Svaviloquus, svavù*.

Svāvĭlŏquens, entis, *om*. Cic. V. *Svaviloquus*.

Svaviloquentĭa, æ, f. Gic. *Vugodnozt govorenya, Lyublyeno - govornozt, szladko-govor*. e. Liebliche Rede. *Kedvesen szólás, édes beszéd*.

Svāvĭlŏquus, a, um, Lucr. *Vugodno govorechi, Lyublyeno - recbni*. Lieblich redend. *édes beszédù, kedves szavú, mézes beszédù*. V. *Dulciloquus*.

Svāvĭŏlum, i, n. Catull. *Vugodni mali kúsecz*. s. Küſslein. *Tsókotska*.

Svāvior, & Sāvior, āris, āri, ātus ſum, (Dep.) Cic. *Lyublyeno kussujem*. Lieblich küſſe. *édesen tsókolom*. V. *Osculor, Basio*.

Svāvis, ve. Gic. V. *Jucundus, Dulcis, Benignus, Amœnus, Amabilis*.

Svavĭtās, ātis, f. Cic. *Vugodnozt*. e. Annehmlichkeit. *Kedvesség*. V. *Jucunditas, Dulcedo, Benignitas, Amœnitas, Amabilitas*.

Svavĭtĕr, *Adv*. Cic. *Vugodno*. Lieblich. *édesdeden*. V. *Jucundè, Dulcè, Benignè, Amanter, Amabiliter*.

Svavĭtūdo, ĭnis, f. Plaut. V. *Svavitas*.

Svāvĭum, ii, n. Gic. & ſavium, ii, n. Plaut. *Lyublyeni kusecz*. r. Liebes - Kuſs. *édes tsók, gyönyörüség*. V. *Osculum N. 2. Basium*. Meum ſvavium! *Moj dragi, moja dusa*. Mein Schatz. *én édesem*. ita *Terent*.

Sŭb, *Prap*. Cic. *Pod*. Unter. *Alatt, Alatta, Alattad*. Cum verbis motûs petit *Accuſ*. Conjicere ſe ſub ſcalas. *Id. 2. Phil. c. 9*. Dum verò ſtatum in loco denotat, jungitur *Ablativo*. Bellum ſub nomine pacis latet. *Id. 5. Phil*. Hinc *Transl*. Sub Annibale magiſtro omnes belli artes edoctus. *Liv. l. 25. c. 40*. 2. Ponitur pro *Poſt N. 2*. Sub eas literas ſtatim recitatæ ſunt tuæ. *Cic*. 3. pro *Ante prap*. Sub oculis Domini ſuam probare operam. *Liv*. 4. pro *Penes, Prope N. 1*. Metitur ſub urbe Roma. *Varr*. 5. pro *Cum prap*. Juſſit ſub ea conditione. *Cic*. 6. Sub ipſa profectione: *h. e*. in ipſa profectione, *vel* tempore profectionis. *Caſ*. Legati fere ſub idem tempus miſſi: *h. e*. eodem ferè tempore, *vel* per idem tempus, *Liv*. ſub ortum ſolis: *h. e*. in ortu, *vel* ſtatim poſt aut paulo ante ortum ſolis. *Id*. Hæc ſub Alexandro evenêre: *h. e*. tempore Alexandri, vivente

Digitized by Google

vivente Alexandro. *Quintil.* Naves ſub noctem ſolvere: *h. e.* incipiente nocte, ſtatim poſt initium noctis. *Caſ.* Hoc negotium ſub manus ſuccedit: *pro* facilè, ſinè difficultate. *Plaut.* Eſſe ſub manu: *h. e.* præſto, in promptu. *Cic.*

Sŭbabſurdè, *Adv.* Cic. *Prineprikladno, Prinedoſztojno, Prineprilichno, Primerzko.* Ein vvenig ungereimt. *Helytelen ſzabáſtúan.*

Sŭbabſurdus, a, um, Cic. *Synon.* Aliquantulum abſurdus, Nonnihil incoveniens. *Jedno malo neprikladen, Nekuliko merzek, Prined-ſztojen.* Ein vvenig ungeſchickt, ungereimt. *Majd-helytelen.*

Subaccūſo, as, &c. Cic. V. *Nonnihil*, vel *Leviter N.* 2. & *Accuſo.* Idem obſerva in cæteris ſimilibus.

Subacidŭlus, a, um, Varr. *Aliquantillum acidus.*

Subacīdus, a, um, Plin. V. *Acidulus.*

Subactio, onis, f. Cic. *Primoranye, Podverſenye, Podſze zpraélyanye.* e. Bezvvingung, Untervverffung. *Maga alá vetés, Megyözés.* 2. *Miſzenye.* Das Kneten, e. Knetung. *Dagaſztás, Meggyúrás.* ita *Vitruv.*

Subactor, oris, m. Qui ſubigit. V. *Subjector.* Item qui alterius pudicitiam violat. *Lamprid.*

Subactus, ûs, m. Plin. V. *Subactio.*

Subadmoveo, *Colum.* Aliquantùm admoveo.

Subagito, as, *Leviter agito.* Aliquem ſubagitare: *pro* ſubſe agitare. *Plaut.* Refertur potiſſimùm ad coitum venereum.

Subagreſtis, e. *Cic.* Aliquantùm agreſtis.

Subalbĭco, as, *Varr.* Nonnihil albico.

Subalbidus, a, um, *Plin.* Nonnihil albidus.

Subalbus, a, um, Varr. V. *Albidus.*

Subalpinus, a, um, Plin. *Podplaninzki.* Unten am Hochgebürg gelegen. *Havas alyai.*

Subamārus, a, um, *Cic.* Aliquantillùm amarus.

Subaperio, is, *Apic.* Aliquantùm aperio.

Subaquĭlus, a, um, *Plaut.* Nonnihil aquilus.

Sŭbărātio, onis, f. Plin. *Podoranye, Podárjanye.* Das Unterackeren, Unterbrechen. *Alúſzántás, Meg ſzántás.*

Subarātor, ōris, m. Plin. *Podorách, Podárjavecz.* r. Unterackerer, Unterbrecher. *Alája ſzántó, ſzántó ember.*

Subarātus, a, um, Plin. *Podoran.* Unterackert. *Alá ſzántott.*

Sŭbāreſco, is, ĕre, (Neu. *Incb.*) Vitruv. *Pochinyamſze nekuliko ſzuſſiti, Jedno maloſze poſzebávam, nſzebávam, vſzuſſam.* Ein vvenig trocken vverde, anfange dürr zu vverden. *Aſzni, ſonnyadni kezdek.*

Sŭbargūtŭlus, a, um, *Gell.* Aliquantillùm argutus.

Sŭbāro, as, avi, atum, [Act.] Plin. *Podorjam.* Unterackere, unterähre. *Alája ſzántom, Megſzántom.*

Subarrōgantĕr, *Adv.* Cic. *Prigtzdavo, nekuliko obolno, nagizdavo.* Ein vvenig vermeſſen, ſtoltz, hoffärtig. *Kérkedékeny ſzabáſtúlag.*

Subaſper, ĕra, um. *Cels.* Nonnihil aſper.

Subaſſentior, īris; *Quintil.* Aliquantùm aſſentior, aſſentio.

Sŭbātio, ōnis, f. *Plin.* Appetitus in Venerem. V. *Salacitas.*

Sŭbaudio, is, Ulp. *Pod-razmévam, Pod-chujem.* Drunter verſtehe. *Alatta értem.*

Subauſculto, as, avi, atum, (Act.) Cic. *Pripoſzluſſam, ſzkrivcze ſzluſſam.* Heimlich loſe, *oder* aufmercke. *Alattomban reá-hallgatok.*

Subauſtĕrus, a, um, *Celſ.* Nonnihil auſterus.

Sŭbbăsilĭcānus, a, um. *Plaut.* qui ſub baſilica verſatur.

Subbĭbo, is, ĕre, ĭbi, ĭtum, (Neu. *Alia* Act.) Plaut. *Nekuliko obilneje. pijem, Prinapijamſze.* Ein vvenig mehrer trincke. *Jól köppentek, Magamat egy kitſinyék megiſzom.* Item V. *Aliquantùm & bibo.*

Subblandior, *Plaut.* Modicè blandior.

Subbrĕvis, *Plin.* Aliquantùm brevis.

Subbullio, *Plin.* Modicè bullio.

Subcæruleus, *Plin.* Aliquantùm cæruleus. *Primóder, ſzvetlo-modraſt.* Blaulecht. *Kékellő, kék-ſzabású.*

Subcandĭdus, a, um, Plin. V. *Candidulus.*

Subcăvus, a, um. Lucr. *Podßupely, zdola zdubeu.* Unten hohl. *Egy kevés úrege vagy-on kivájtt.*

Subcentŭrio, ōnis, m Liv. *Podſztotnik.* peregr. *Vice kapitan, Lajdinont.* r. Lieutenant. *Vitzé hadnagy, Leitnám.* V. in *Præfectus.*

†Subcernĭcŭlum, i, n. V. *Capiſterium, Incerniculum, Cribrum pollinarium* in *Pollinarius.*

Subcerno, & ſuccerno, is, *Plin.* V. *Incerno.*

Subcĭnĕrĭtĭus, a, um. *Aliquantùm cinereaceus,* vel *cineritius.* Panis ſubcineritius. *Krub pod pepelom pechen, Pogacha.* s. Aſchen-Brod. *Hamu alatt ſültt pogátsa, kenyér.* ita *Hieron.*

Subcingŭlum, *vel* ſuccingulum, i, n. Plaut. *Podpojaſz, Povoj, ſtirok za terbuh pojaſz.* r. Unter-Gurt, breites Gürtel. *Párta-ö, Hevéder-ö.* V. *Balteus.*

Subcisīvus, a, um, V. *Succiſivus.*

Subcontumeliōsè, *Adv.* Cic. *Aliquantùm contumeliosè.*

Subcraſsŭlus, a, um, *Capitol.* Aliquantillùm craſſus.

Subcriſpus,

Digitized by Google

Subcrispus, a, um, *Cic.* Crispulus, Aliquantillùm crispus.

Subcrūdus, a, um, *Cato.* V. *Semicrudus.*

Subcruentus, a, um, *Celsius.* Aliquantum cruentus. *Nakerovav.* Ein vvenig blutig. *Egy keveßé véres.*

†Subcurvus, *Ammian.* Aliquantùm curvus.

Subcustos, ōdis, *com.* Plaut. *Podchuvàr, Podſztrasan, Chuvàr meſzto drugoga.* r. Unter Hüter, der an eines andern ſtatt hütet. *Másért őrizö.*

Subdealbo, as, *Varr.* Modicè dealbo.

Subdebilis, *Sveton.* Nonnihil debilis.

Subdebilito, as, *Cic.* Aliquantillùm debilito.

Subdeficio, is, *Curt.* Senſim deficio.

Subdiālis, le, Plin. *Podnebezki, prez krova ſztojechi, pod nebom, na zráku.* Unter bloſem Himmel, unter freyer Lufft. *Szabad ég allyai, Fedél nélkül-való.*

Subdifficilis, *Cic.* Nonnihil difficilis.

Subdiffīdo, is, *Cic.* Aliquantillùm diffido.

Subdiſtinguo, is, *Aſcon. Pedian.* ſecundò diſtinguo.

Subdĭtĭtius, a, um, Cic. *Podloſen, poddan, podverſen, neiſztinzki.* Unter geſchoben, unter gelegt. *Eltſeréltt, Hamem más gyanánt tétetett, nem igaz.* Synon. *Suppoſititius, ſubditivus, Fictus.*

Subdĭtīvus, a, um, Plaut. *Meſzto drugoga podverſen, podloſen, podſztavlyen, poſztavlyen, poddan.* An eines andern ſtatt geleget, untergeſchoben, eingeſchoben. *Más helyén adatott.*

Subdĭto, as, avi, atum, (Act. *Freq.*) *Lucr.* Frequenter ſubdo.

Subdĭtus, a, um, Cic. *Podloſen, Podverſen, odzdol poſztavlyen.* Untergelegt, unterthan, untergeſchoben. *Alá tétetett, alattvaló, valakinek alája adatott.* Item V. *Subditītius.* Partus ſubditus: *pro* ſubditītius, ſuppoſititius. *Terent.* Judex ſubditus: *pro* ſubditivus. *Feſt.* Homo ſubditus. *b. e.* ſubjectus. *Podlosnik.* r. Unterthan. *Valamelly fejedelem alatt-való.* ita *Tibul.*

Subdiū, *Adv.* Plaut. V. *Interdiu.*

Subdo, is, ĕre, dĭdi, dĭtum, (Act.) V. *Suppono, ſubjicio.* Ignem ſubdere. Cat. *Ogeny podverchi, podſzszaviti, podgernuti.* Das Feuer unterlegen, unterſcheiffeln, unter etvvas thun. *Tüzet tenni alája.* Equo calcar ſubdere. Ovid. *Konya podboſzti, konyu oſztrogu dati.* Dem Pferd Sporn geben. *Sarkantyúzni a' lovat.* Aliquem ſuæ poteſtati ſubdere: *pro* ſubjicere. *Cic.* Aliquem in locum alterius ſubdere: *pro* ſubſtituere, ſufficere. *Id.* Ignem & materiam ſeditioni ſubdere: *b. e.* ſeditionem concitare, fovere, augere. *Liv.* Teſtamentum ſubdere: *b. e.* occultato vero fictum teſtamentum ſupponere, ſubſtituere. *Tacit.*

Subdŏceo, es, ēre, ui, ctum, (Act.) Cic. *Privúchám, Podvuchám, Meſzto drugoga negda y negda vuchim.* Unterweilen Lehre, an ſtatt eines andern Lehre. *Tanitdogalom.*

Subdŏlē, *Adv.* Cic. V. *Verſutè, Fraudulenter, Doloſè.*

Subdoleo, es, *Plaut.* Nonnihil doleo.

Subdŏlus, a, um, Plaut. V. *Verſutus, Fraudatorius, Doloſus.*

Subdŏmo, as, *Plaut.* Valde domo, ſubigo.

Subdubito, as, *Cic.* Addubito, Modicè dubito.

Subdūco, is, ĕre, xi, ctum, [Act.] Cic. *Synon.* Subtraho, Abduco, Aufero, Eripio, Demo, Removeo. *Vugiblyem, Vmikávam, Odpoſztavlyam, Odjemivam, Odjemlyem.* Inf. *Odvzeti.* Hinvveg zucke, entziehe, abziehe, vvegziehe. *Elvonſzom.* Subducere ſe de loco, *vel* ex ſocietate aliqua: *pro* ſenſim & clam diſcedere. *Terent.* Mappas ſubducere: *pro* furari, furtim ſurripere, ſubtrahere. *Plaut.* 2. Naves ſubducere: *pro* reducere, attollere, ad portum appellere, in terram trahere. *Cæſ.* 3. Rationes, ſummam, calculum ſubducere: *pro* computare, ſupputare, rationem inire, ſubtrahere. *Cic.* V. in *Ratio, &c.*

Subductārius, a, um. *Za nadigavanye*, ali *za gore vlécbenye ſzlusechi.* Damit man aufzieht. *Felvonáſra alkalmatos.* Funis ſubductarius. *Vuſe za chigu.* s. Zieh Seil, Winden Seil, Zug-Seil. *Terbet tſigán felvonó kötél.* ita *Cato.*

Subductio, onis, f. *Cæſ.* V. *Subtractio, Remotio, Amotio, Abductio,* 2. V. *Ratio N.* 2. ita *Cic.*

†Subductūra, æ, f. *Podſztava.* s. Unterſutter. *Bélyés.*

Subdulcis, *Plin.* Nonnihil dulcis.

Subdūrus, a, um, Cic. *Natverd, Fritverd, Nekuliko tverd.* Hartlicht, etvvas hart. *Kemény ſzabású.*

Subĕdo, is, ĕre, ēdi, ēſum, (Act.) Ovid. *Podjédam, Podgrizávam, Odzdol izjédam.* Unterfreſſe, unterhalb abzehre. *Alól eleſzem, Elrágom.*

Subĕo, is, īre, ivi, & ĭi, ĭtum, [Neu.] Cic. *Podbájam, Podbádyam, Podlezávam.* Unten hinzu gehe, unterhalb gehe. *Alája-mégyek, Belé-mégyek.* Item V. *Intro N.* 2. Teſtum

Digitized by Google

Subire. Cæſ. *Podkrov iti.* Unter das Dach gehen. *Házbéjaban menni, Házba menni.* Alicujus vultum ſubire. Cic. *Pred kôga iti, kômu pred ochi iti, dojti.* Einem unter Augen tretten. *Valaki ſzeme eleibe menni.* Ad hoſtes ſubire, montem ſubire: *pro* ſcandere, aſcendere, *Liv.* 2. V. *Succedo N.* 2. Primæ legioni tertia ſubiit. *Liv.* Item V. *Advenio.* ita *Cic.* 3. V. *Succreſco.* Herbæ ſubeunt. *Virg.* 4. *Transl.* Cruciatum ſubire: *pro* pati, ſufferre, tolerare. *Cic.* Labores ſubire: *pro* ſuſcipere, aſſumere, peragere. *Id.* Temeritatis famam ſubire: *pro* incurrere. *Id.* Regem pœnitentia ſera ſubiit: *b. e.* Rex nimis ſerò pœnitere cœpit. *Curt.* Animum cogitatio ſubit: *b. e.* cogitatio menti occurrit, recurrit, ſuccurrit, incidit, in mentem venit. *Liv.*

Sūbĕr, ĕris. n. Plin. *Rablo, publo drévo, Pantoſſinovo drévo, iz kojegaſzse chepi za ſztekſenu poſzudu delaju.* s. Pantoffel-Holtz, r. Gorck Baum. *Igen vaſtag béjú tölgy-fa, Pantofely-fa.*

Sūbĕrĕus, a, um. Colum. *Iz rabloga pantoſſinovoga drévа.* Von Pantoffel-Holtz. *Illyen vaſtag béjból-való.*

Suberrīgo, is, ēxi, ĕctum, [Act.) Silius. *Poddiſem, Nadigávam, Odzdol zdiſem.* Unten aufrichte, aufhebe. *Alól emelem, Felemelem.*

Sūbĕrīnus, a, um, *Sidon.* V. *Subereus.*

Suberro, as, *Synon. Pererro, ſubtus erro.* Fluvii montibus ſuberrant: *pro* ſub montibus fluunt. *Claudian.*

Subexhibeo, es, *Arnob.* Exhibeo, ſubtus exhibeo.

Subexplico, as, *Arnob.* ſubtus explico, expando.

Subferveſacio, is, *Plin.* Aliquantùm ferveſacio.

Subferveſco, is, *Plin.* Nonnihil ferveſco.

Subflāvus, & ſuffiavus, a, um, *Sveton. Naſut, ſutkazt.* Gelblicht, etvvas gelb. *Publikán ſzín, valamennyire ſárga.*

Subfrigidè, *Adv.* Gell. *Aliquantùm frigidè.*

Subfrigidus, a, um, *Ammian.* Frigidulus, nonnihil frigidus.

Subgrandis, *Cic.* Grandiuſculus, Aliquantillum grandis.

Subgrăvis, *Plin.* Aliquantillum gravis.

Subgrunda, & ſuggrunda, æ, f. Varr. *Priſztroßek, ſztroba, ſztrankrova zverbu ſzténe vanſztojecha.* s. Vor-dach, Wetter-dach. *A' ház fedelének párkánya, ereſze, eſzterbája, melly az eſött a' falból tsinol-veti.*

Subgrundātio, & ſuggrundatio, onis, f. Vitr. *Priſztroßka délanye.* r. Bau eines Vordachs. *Eſzterházás.*

Subgrundium, & ſuggrundium, ii, n. Plin. V. *Subgrunda.*

Sūbhæreo, es, ēre, hæſi, ſum. (Neu.) Gell. *Prileplyen zaoſztájem, od zdolſze prileplyam, Podprilepchimſze.* Unten hangen bleibe. *Alatta hozzá-ragadok.*

Subhaſtārius, a, um, *JCt.* V. *Auctionarius.*

Subhaſtātio, onis, f. *JCt.* V. *Auctio N.* 1.

Sūbhaſto, as, avi, atum, [Act.] Colum. *Nakiche vechе puſztyam, dájem.* öffentlich ausruffe zu verkauffen. *Kótya-vetyére bányom.* Synon. *ſub haſtam mitto.* V. *Auctionor.*

Subhorreſco, is, *Non.* Nonnihil horreſco, Aliquantillum horreo.

Subhorridus, a, um, *Cic.* V. *Horridulus.*

Subhumĭdus, a, um, Gell. *Priovubkek, Primoker, Namoker.* V. *Humidulus.*

Subjăceo, es, ēre, ui, (Neu.) Plin. *Synon.* ſubtus jaceo, ſubjectus ſum. *Zdola ležim, pod kêm ležim, podloſen jeſzem.* Unten liege, unter etvvas liege, ich bin unterthan *Alatta feksſzem, Valamelly fejedelem alatt-való vagyok.*

Subjacto, as, avi, atum, [Act.) Varr. *Gore odbitúvam, guſztokrat na viſsik hitam.* Offt in die Höhe vverffe. *Felbányom, Hagyigálom.*

Sūbĭcŭlum, i, n. Plaut. *Podverſek, podſztavje, podloſek.* Was unterlegt vvird. *Alatta-való dolog.*

Sūbĭdus, a, um, Gell. *Zalyublyen.* Verliebt. *Igen ſzeretŏ, ſzerelmes.*

Sūbjectè, iùs, ſſimè, *Adv.* Cæſ. *Podloſno, Podverſeno.* Unterthäniglich, untervvorffen. *Alatta-valólul, Alája vettetve.* V. *Demiſſè, Humiliter.*

Subjectio, onis, f. Auct. ad Her. *Podverſenye, Podloſenye, Podláganye.* e. Untervverffung. *Alája vetés.* V. *Subactio N.* 1. Teſtamentorum ſubjectio: *b. e.* Adulterinorum pro veris teſtamentis ſuppoſitio. *Liv.* ſub aſpectum ſubjectio. *Pred ochi poſztavlyanye.* e. Fürſtellung, vor Augen Stellung. *Szem eleibe állítás.*

Subjectīvus, a, um, *Apul.* Qui ſubjicitur, vel poſtponitur.

Subjecto, as, avi, atum, (Act. *Freq.* à ſubjicio] Virg. V. *Subjacto.* 2. V. *Senſim & ſubjicio, ſuppono.* ita *Ovid. Horat.*

Subjector, ōris, m. *Podvergavecz, Podlágavecz. Podloſitel. Pódſze zpravlyavecz, Podmétavecz.* r. Untervverffer, Unterſchieber.

Digitized by Google

ber. *Alája vetö, Maga alá vetö.* V. *Subjugator*. Teſtamentorum ſubjector: *b. e.* ſuppoſitor. *Cic.*

Subjectus, ûs, m. Plin. V. *Subjectio.*

Subigito, as, avi, atum, (Act.) *Pódſze zpravlyam.* Unter mich bringe. *Magam alá vetem, kénſzerítem.* Alienam uxorem ſubigitare: *pro* rem veneream cum illa exercere, inire, coire. *Plaut.* Alii leg. *ſubagitare.* V. *Subagito.*

Subigo, is, ĕre, ēgi, actum, (Act.) *Preobladujem, Podloſnoga chinim.* V. *Subjicio N.* 1. Hoſtes armis ſubigere: *pro* in poteſtatem, ditionem, vel ſervitutem redigere. *Cic.* V. in *Redigo.* 2. V. *Cogo N.* 1. *Adigo.* Exercitum ad deditionem ſubigere. *Tacit.* 3. ponitur *pro* Attrecto, Agito N. 2. Miſceo. *Méſzim, Gnyetem.* Knete, Teig mache, untereinander menge. *Dagaſztom.* Farinam ſubigere. *Cat.* 4. Terras ſubigere: *pro* occare, bene colere, probè arare, vèrſare. *Cic.* Hinc *Transl.* Ingenium ſubigere: *pro* exercere. *Id.* 2. *de Orat.*

Subjicio, is, ĕre, jēci, ectum, [Act.] Cic. *Podláſem, Podlágam, Podloſnoga vuchinyam.* Untervverffe, unterthänig mache. *Alája vetem.* V. *Subjugo N.* 2. *Domo, Devinco.* 2. V. *Suppono N.* 1. Ignem tecto ſubjicere. *Cic.* V. in *ſubdo.* 3. V. *Suppono N.* 2. *Adultero N.* 2. Teſtamenta ſubjicere: *b. e.* falſa veris ſubſtituere, ſupponere. *Id.* 14 *Phil. c.* 3. 4. V. *Subjungo N.* 1. Cur ſic opinetur, rationem ſubjicit. *Id.* 2. *de Div.* 5. V. *Propono N.* 1. Aliquid oculis, cogitationi, ſub aſpectum ſubjicere. *Id.* 6. Terram ferro ſubjicere: *pro* arare, occare, colere. *Id.* 7. Fraudem alicujus odio civium ſubjicere: *pro* objicere, exponere. *Id.*

Subimpūdens, *Cic.* Nonnihil impudens.

Subinānis, *Cic.* Nonnihil inanis.

Subindĕ, *Adv.* Horat. V. *Poſtea, Dein N.* 1. 2. V. *Identidem N.* 2. *Nonnunquam.* ita *Plin.*

Subinfluo, is, ĕre, xi, xum, (Neu.) Senec. *Synon.* ſubtus influo, nonnihil influo. *Podtécbem.* Unten einflieſſe. *Alatta belé-folyok, &c.*

Subinſulsus, *Cic.* Aliquantillum inſulsus.

†Subintellĭgo, is. *Podrazumévam.* Darunter verſtehe. *Alatta értem.* V. *Subaudio, Intelligo.*

Subintro, *Auguſt.* Occultè, *vel* Furtim intro.

Subinvideo, *Cic.* Nonnihil invideo.

Subinvīſus, *Cic.* Aliquantillum inviſus.

Subinvĭto, *Cic.* Aliquantillum, *vel* languidè invito.

Subiraſcor, *Cic.* Modicè, nonnihil iraſcor.

Subirātus, *Cic.* Aliquantum iratus.

Sŭbĭtāněus, a, um, Colum. *Berz-chaſzni, nagloſze pripechajuchi.* Plötzlich, unverſehens geſchehend. *Hirtelen-való.* V. *Repentinus, Inexpectatus.*

Sŭbĭtārĭus, a, um, Liv. V. *Subitus.*

Sŭbĭtō, *Adv.* Cic. V. *Statim, Repente.*

Sŭbĭtus, a, um, Cic. V. *Subitaneus, Feſtinus.*

Subjŭgālis, le, Prudent. V. *Subjugus.*

Subjŭgātor, ōris, m. Apul. *Preobladavecz, pod oblaſzt prigonitel, pódſze zpravlyavecz.* r. Bezvvinger. *Meghódoltató.* V. *Debellator.* proprie V. *Jugator.*

Subjŭgis, ge, *Cato.* V. *Subjugus.* Item V. *Jugatorius.*

Subjŭgo, as, avi, atum, (Act.) Claudian. V. *Jugo.* 2. Transl. *Pod oblaſzt priganyam, pódſze zpravlyam, Podloſnikomali ſzuſznyom kôga chinim.* Unter eines Gevvalt bringe, zum Sclaven mache. *Meghódoltatom, Alám vetem.* V. *Debello, ſubjicio N.* 1.

Subjŭgus, a, um, Apul. *Podjarmen, Vprézen, Jarmu privcben, Vkroten, Pokoren, Podloſen.* Unters Joch gebracht, das man unter das Joch thut *oder* einſpannet, Laſtbar, des Jochs gevvehnt, zahm gemacht. *Hámba vagy járomba fogatott, Jármas, Hámos.*

Subjungo, is, ĕre, nxi, nctum, [Act.] Cic. *Podpridájem, Podpridruſujem, Zapoſztavlyam.* Unten beyſetze, anhencke. *Alatta bozzátéſzem.* V. *Adjungo N.* 1. *Addo N.* 1. 2. V. *Subjugo N.* 2. Orbem terrarum ſub poteſtatem alicujus ſubjungere. *Id.* 2. *Agr. c.* 36. 3. Curru ſubjungere tigres: *pro* jungere, jugare. *Virg.*

Sublabor, ĕris. *Plin.* Senſim *vel* Clam labor, prætereo, decurro, fugio.

Sublacrȳmor, āris, *Veget.* Aliquantillum lacrymor.

Sub'ātē, *Adv.* Cic. V. *Elatè, ſublimiter, Magnificè.*

Sublateo, es, *Varr.* Subtus lateo.

Sub'ātio, ōnis, f. Cic. V. *Elevatio, Elatio.* 2. V. *Ablatio, Abolitio.* ita *Quintil.*

Sublĕgo, is, *Colum.* V. *Colligo N.* 1. 2. Transl. V. *Auſcultо N.* 1. & 2. *Audio N.* 1. Clam ſermonem ſublegere: *pro* audire, excipere. *Plaut.* 3. V. *Deligo, ĭi, N.* 1. Aliquem in demortui locum ſublegere: *pro* eligendo ſubſtituere. *Liv.* 4. Aliquid alicui ſublegere: *pro* furari, furtô furripere. *Virg.*

Subleſtus, a, um, ior, ſsimus. V. *Debilis, Infirmus N.* 2. *Frivolus, Vilis.* Vinum ſubleſtum, Homo ſubleſta fide. *Plaut.*

Digitized by Google

Sublĕvātio, onis, f. V. *Elevatio.* Item *Pripomaganye, Pomaganye.* e. Aufhelffung. *Megſegités.*

Sublĕvo, as, *Cic.* V. *Elevo, Erigo N.* 1. *Attollo.* 2. Transl. V. *Adjuvo, Conſolor, Faveo, Opitulor, Relevo N.* 2. Deriſus à cæteris, ab ipſo autem Socrate eſt ſublevatus. *Id.* 4. *Tuſc.* c. 24. 3. V. *Minuo, Infirmo N.* 2. *Mitigo.* Odia, offenſionem ſublevare. *Id.*

Sublica, æ, f. Cæſ. *Podmoſztni ſztùp, ſztupich, koiſze za nachinyanye moſzta ou zemlyu zabija.* r. Hölterner Pfahl unter einer Brücken. *Híd láb, Vizben felvert vaſtag tzdvek.*

Sublĭcĭum, ii, n. Liv. *idem.*

Sublĭcĭus, a, um. *Moſzto ſztupni, na drevenech ſztupech ſztojechi.* Auf Pfahlen ſtehend. *Fa lábokon álló.* Pons ſublicius. *Dreveni moſzt, na dreveneh ſztupeh ali kolczeh napravlyen moſzt.* Eine hölzerne Brucke, Brucke über hölzerne Pfähle geſchlagen. *Fából-való híd, fa lábokon álló híd.* ita *Liv.*

Sublĭgācŭlum, i, n. Cic. V. *Feminale, Faſcia.* Item *Podveſnya.* s. Knieband. *Harisnya.*

Sŭblĭgăr, āris, n. Mart. *idem.*

Sub'īgo, as, avi, atum, (Act.) Plin. *Podveſujem, zdola véſem.* Unterbinde, etvvas unten binde. *Alúl kötöm,* Item V. *Alligo N.* 1.

Sub īmĕ, *Adv.* Cic. *Na viſini, na viſſak, viſzoko, nadignyeno.* In der Höhe, Hoch. *Fenn, Magaſan.*

Sublĭmĕn, ĭnis, n. *Propert.* Limen infernas.

Sublimis, me. C c. *Nadignyen, Izviſſen.* Erhönet. *Felvett, Felmagaſztaltatott.* Item *V. Altus N.* 1. *Excellens.*

Sublĭmĭtās, atis, f. Colum. V. *Altitudo N.* 1. *Eminentia, Excelſitas, Excellentia.*

Sublĭmĭtĕr, *Adv.* Colum. V. *Sublime.*

Sublimo, as, avi, atum, (Act.) Feſt. V. *Exalto, Extollo N.* 1. *Attollo, Effero N.* 3. & 4.

Sublimus, a, um Lucr. V. *Sublimis.*

Sublingio, ōnis, m. Plaut. *Kubtich, kubiczki decb k, tanyero-lizavecz.* r. Kuchen-Bub, Kuchen-Jung. Teller Lecker. *Főzö ſzolga, Tanyérnyaló.* V. *Lixa, Catillo.*

Sub'īnio, is, īre. &c *Plaut.* &

Sub īno, is, ĕre. *Plin.* Aliquantillum lino.

Sublivĭdus, a, um. *Cels.* Lividulus, Modicè Lividus.

Sublūcanus, a, um. Plin. *Zornichki, Podzorni, Kuno juterni.* Gar früheitig. *Hajnali.*

Sublūceo, *C c.* Aliquantillùm luceo.

Sublucidus, *Apul.* Nonnihil lucidus.

Sublūco, as, avi, atum, (Act.) *Feſt.* V. *Frondo, Puto N.* 1.

Sublūnāris, re. *Podmeſzechni, pod meſzeczem ſztojechi.* Das unter dem Mond iſt. *Hóld alatt-való.*

Subluo, is, ĕre, ui, ātum, (Act.) *Cæſ.* Subtus lavo.

Subluridus, *Plaut.* Aliquantillum luridus.

Subluſtris, ſtre, *Liv.* Modicè illuſtris.

Subluteus, *Arnob.* Nonnihil luteus.

Sublŭviēs, ēi, f. *Vitruv.* V. *Illuvies, Proluvies N.* 1.

Submāno, *Vitruv.* Subtus mano.

Submĕjŭlus, i, m. *Marcell. Empir.* In lecto mingere aſsvetus.

Submergo, is, ĕre, ſi, ſum, (Act.) Cic. *Vtaplyam,* Inf. *vtopiti.* Paſſ. *vtonujem,* ali *Vtaplyamſze,* Inf. *vtonuti, vtopitiſze.* Unter das Waſſer tuncke, verſencke. *Elmerítem, ſüllyeſztem, Elboritom.*

Submerſio, onis, f. Arnob. *Vtaplyanye, Vtenenye.* e. Verſenckung, das Ertrincken im Waſſer. *Elmerités, Elsüllyeſztés.*

Submĕrus, a, um, V. *Ferè N.* 1. & *Merus.* Vinum ſubmerum: *b. e.* fere purum, Pauxillulum aquâ dilutum. *Plaut.*

Submĭnĭa, æ, f. Plaut. *Cherlenkazta balya.* Ein röthlicht Kleyd. *Veresſző ruha.*

Subminiſtrātio, onis, f. Tertull. *Podavanye, Cheſza potrebnoga davanye, poſzluſenye.* e. Darreichung, r Vorſchub, e. Bedienung. *Adózás, ſzolgáltatás.*

Subminiſtrātor, oris, m. Senec. *Podavavecz, Cheſza davavecz, Poſzluſitel.* r. Darreicher, Diener, der Vorſchub thut. *Adózó, Jszolgáltató.*

Submĭnĭſtro, as, avi, atum, [Act.] Cic. *Podávam, Na pomoch dáiem, Poſzluſujem,* Inf. *poſzluſiti* Darreiche, Vorſchub thu, bediene. *Oda adom, Nyújtom, Béſzolgáltatom.*

Submiſsè, *vel* ſummiſsè, iùs, *Adv.* Cic. V. *Demiſſe, Humiliter.*

Submiſſio, ōnis f. Cic. V. *Demiſſio, Depreſſio N.* 2. *Humilitas.* Item V. *Miſſio N.* 1.

Submiſſus, a, um. Liv. *Poſzlan, pod kaj peſztavlyen.* Zugeſchickt, unter etvvas gelegt oder geſtellt. *Küldetett, Alája-tetetett.* 2. Transl. V. *Humilis, Demiſſus.* ita *Cic.*

Submitto, is, *Cic.* V. *Mitto, C'am & mitto N.* 1. Alicui ſubſidia ſubmittere. *Cæſ.* Item V. *Suppono N* 1 *Subjugo N.* 2. Tauros ſubmittere: *b. e.* jugo ſubiicere domare. ſubjugare. *Virg.* Fœtum matribus ſubmittere: *pro* ſupponere. *Colum.* Res ſibi ſubmittere: *pro* ſubjicere. *Horat.* 2. V. *Demitto N.* 1.

Deprimo

Digitized by Google

Deprimo N. 1. Inclino N. 1. Substerno. Fasces submittere populo: *pro* substernere, coram populo demittere. *Liv.* Hinc Transl. *Fasces alicui submittere*, idem est ac cedere alicui, se illi submittere. *Cic.* Genua submittere: *pro* flectere, incurvare. *Plin.* 3. per translationem V. *Humilio, Deprimo N. 2.* Quamobrem ut ii, qui superiores sunt, submittere se debent in amicitia, sic quodammodo inferiores extollere. *Cic. de Amic.*

Submœstus, *Ammian.* Nonnihil mœstus.

Submolestè, *Adv.* Cic. Aliquantùm molestè.

Submolestus, *Cic.* Nonnihil molestus.

Submoneo. *Plin.* Latenter, *vel* paucis moneo.

Submorōsus, *Cic.* Nonnihil morosus.

Submōtor, ōris, m. Liv. *Na tibom Vugibavecz, Z-meszta gibavecz, Odtiravecz, Odganyavecz, Odgonitel.* r. Wegschaffer, Dannenschaffer, Wegraumer. *Elvivò, Eltszò.*

Submōtus, a, um. Cic. V. *Remotus, Part.*

Submōtus, *vel* Summōtus, ûs, m. Plin. V. *Remotio.*

Submŏveo, *Liv.* V. *Removeo N. 1. 2.* Transl. V. *Cohibeo, Deterreo.* Aliquem magnitudine pœnæ maleficio submovere. *Cic.*

Submussus, *vel* summussus, i, m. *Fest.* V. *Murmurator.*

Submūto, *vel* summuto, as, *Cic.* V. *Commuto.*

Subnascor, Plin. V. *Succresco, Innascor.*

Subnāto, as. *Silius.* subtus nato.

Subnecto, is, ĕre, xui, xum, (Act.) Plin. *Podplétam, Odzdol pletem, Podkapcsbujem.* Unterknüpffe, unten zusammen flechte, unterhefte. *Alám foglalom, Felkapcsolom, Hozzá akasztalom.* V. *Subligo, Annecto.* 2. Transl. V. *Subjicio N. 4.* Judicium suum inventioni subnectere. *Quintil.*

Subnĕgo, *Cic.* Quodammodo nego.

Subnĭger, ĭgra, grum. Plaut. V. *Obniger.*

Subnītor, ĕris, *Naszlanyamsze.* Mich auflehne. *Megtámaszkodom.* V. *Innitor, Nitor, Confido.* Artis arrogantiâ subnixi. *Cic.* Animus innocentiæ subnixus. *Liv.*

Subnōto, as, *Mart.* V. *Observo N. 1. Noto N. 1. & 2.*

Subnubĭlus, *Cæs.* Nonnihil nubilus.

Sŭbo, as. avi, atum, (Neu.) *Plin.* Libidine prurio. *Propriè* dicitur de suibus fœminis, pruritum libidinis grunnitu prodentibus, sicut *furio* de maribus; *Translatè* verò etiam de aliis.

Subobscēnus, *Cic.* Nonnihil obscenus.

Subobscūrè, Adv. *Gell* Aliquantùm obscurè.

Subobscūrus, *Cic.* Aliquantum obscurus.

Subodiōsus, *Cic.* Aliquantillum odiosus.

Sŭbŏdōror, āris, ātus sum, (Dep.) *Ammian.* V. *Olfacio N. 2.*

Suboffendo, *Cic.* Aliquantillum offendo.

Subŏleo, es, *Plaut.* V. *Modicè & Olee N. 1. 2. Transl.* Res patri subolet. *pro* innotescit, *h. e.* Pater rem subodoratur, olfacit. *Terent.*

Subolfacio, is, *Petron.* Nonnihil olfacio.

Suborior, *Plin.* V. *Exorior N. 1. Exjurgo N. 1. subnascor, oborior.*

Subornātor, oris, m. Ammian. *Otajni nagovoritel, voputitel, podvuchitel, podbuszititel.* Heimlicher Anvveiser, Anstiffter, Anreitzer. *Titkos tanátsló, mód mutató, reávivò, ingerlò.*

Suborno, as, avi, atum, [Act.] Cic. *Otajno nagovarjam, podvuchvam, podszem, Stalyem, vu kaj voputyujem.* Heimlich anvveise, anstiffte, anreitze, zu etvvas verleite. *Titkon tanátsolom, kénszerítem, ingerlem &c.* V. *Clam & Mitto N. 1. Latenter & Seduco N. 2.* Pecuniâ falsum testem subornare. *Cic.* 2. V. *Aliquantillum & Orno.*

Subpallĭdus, a, um, *Cels.* V. *Pallidulus.*

Subpinguis, *Cels.* Aliquantillùm pinguis.

Subpŭdet, & suppudet. *Cic.* Aliquantillùm pudet.

Subrādo. *Cato* Subtus, *vel* modicè rado.

Subrancĭdus, a, um. *Cic.* V. *Rancidulus.*

Subraucus, *Cic.* Aliquantillùm raucus.

Subremĭgo, as *Plin.* Subtus remigo.

Subrēpo, is, *Cic.* V. *Irrepo, Subeo N. 1.*

Subreptio, ōnis, f. *Apul.* V. *Obreptio, Fraudulentia, Fallacia.*

Subreptĭtĭus, & Surreptitius, a, um, *à subrepo, surrepo.* V. *Clancularius, Falsus. 2. à surripio.* V. *Furtivus N. 1.* ita *Plaut.*

Subrīdeo, es, *Cic.* Glam rideo, Aliquantillùm rideo.

Subridiculè, Adv. *Cic.* Aliquantillùm ridiculè.

Subringor, ĕris, *Cic.* Nonnihil ringor.

Subripio, is. V. *Surripio.*

Subrōgo, & Surrogo, as, avi, atum, (Act.) C c. V. *Substituo.*

Subrotundus, *Cels.* Nonnihil rotundus.

Subrubeo, *Ovid.* Nonnihil rubeo.

Subrŭber, a, um. *Cels.* V. *Rubellus.*

Subrubicundus, *Plin.* V. *Rubicundulus.*

Subrūtus, a, um. *Plaut.* V. *Rufulus.*

Subrūmo, as, avi, atum, [Act.] Colum. *Podczeczek*, ali *pod vime puszty am, Doim.* Zu saugen lasse. *Megszoptatom.* V. *Lacto.*

Subrumpo *Arnob.* Rumpo, subtus rumpo.

Subrūmus, & Subrŭmus, a, um, Varr. *Poddojni, czse-*

Digitized by Google

ni, *czeczajuchi*, *ſzaſznujuchi*. Säugend. *Szopó*.

Subruo, is, *Caſ.* V. *Diruo*, *ſubverto*, *ſuffodio*.

Subruſticè, *Gell.* Nonnihil ruſticè.

Subruſticus, *Cic.* Aliquantum ruſticus.

Subrutilo, as, *Claudian.* V. *Aliquantùm* & *Rutilo N.* 2.

Subrutilus, *Plin.* Aliquantùm rutilus.

Subſalſus, *Plin.* Modicè ſalſus.

Subſanno, as, avi, atum, [Act.) Tertull. V. *Irrideo*.

Subſcribo, is, ĕre, pſi, ptum, (Act.) Cic. *Podpiſſujem*, *podpiſzavam*. Unterſchreibe. *Alája-írok*. Item V. *Annoto*. 2. Transl. V. *Conſentio*. Alicujus voluntati, iræ, luxuriæ ſubſcribere: *pro* conſentire, favere, aſſentiri, adſtipulari. *Cels.*

Subſcriptio, ōnis, f. Cic. *Podpiſzanye*, *podpiſz*, *podpiſzek*, *potverdzenye piſzma*, &c. e. Unterſchreibung, Unterzeichnung, Unterſchrifft. *Alája-írás*, *írás megerősítéſe*. 2. Transl. V. *Conſenſio*, *Adſtipulatio*.

Subſcriptor, oris, m. Cic. *Podpiſzavavecz*, *podpiſzavecz*, *podpiſzitel*, *piſzma potverditel*. r. Unterſchreiber, Unterzeichner, Bekräfftiger einer Schrifft. *Alája-író*, *írásával megerősítő*. Transl. V. *Adſtipulator*, *Fautor*.

Subſcūs, ūdis, f. Plaut. *Zpojka*, *z-kojumſze jedno drévo z-drugem*, ali *deſzka z-deſzkum zpinya*. e. Leiſte, s. Höltzern Band, damit Läden und Bretter überzvverch an einander gehefft vverden. *Fával-való kötés az épületben*, *által-kötő fa ſzeg*, *Foglaló beveder* vagy *kapocs*, *két gerendát* vagy *deſzkát öſzve foglaló fa*, *gerenda ſzerítő*.

Subſĕcīvus, *vel* ſubsīcīvus, a, um, (à *ſub* & *ſeco*) *Od chebſza odſzécben*, *odvzet*, *odtergnyen*, *zaoſztal*, *zaoſztavlyen*. Von etvvas abgeſchnitten, abgenommen, abgebrochen, übergeblieben. *Valamitől elſzakaſztatott*, *Metſzetett*. Tempus ſubſecivum. Plin. *Vréme od vekſzeb poſzlov oſztálo*, *ſzlobodno*, *od poſzlov odvzeto vréme*. Die übrige Zeit von Geſchäfften, freye Zeit, denen Geſchäfften abgenommene Stunden. *Valami rendes dolgától valamire máſra ſzakaſztatott idő*. Operæ ſubſecivæ, *vel* ſubciſivæ: *h. e.* operæ tempore ſubciſivo alicui rei impenſæ. *Cic.*

Subſĕco, as. *Varr.* Reſeco, ſubtus ſeco.

Subſellium, ii, n. *Szedaliſche*, *Kleczalo*. e. Banck, r. Stuhl. *Alatſonſzék*, *Térdepelőſzék*. Virimi ſubſellii: *h. e.* in infimo loco ſedens, ordine poſtremus *Plaut.* ſpeciatim ſubſellium dicitur de ſedibus ſenatorum, judicum, &c. Hinc metonymicè *ſubſellia* ponuntur pro *judiciis publicis*. Rem ab ſubſelliis in roſtra deferre. *Cic.*

Subsĕquor, ĕris, *Cic.* ſtatim ſequor.

Subsĕricus, a, um, Lamprid. *Napól ſzvilni*. Halb-Seiden. *Pél ſelymes*.

Subsĕro, is, ēvi, ītum, (Act. *Alii* Neu.) Colum. *Podſzejávam*, *Medſzejávam*, *Podſzadyam*, *Poleg ſzadim*. Untersäe, darunter säe, darneben pflantze. *Alatta-vetek*, *közibe vetek*, *plántálok*.

Subſervio, is, *Plaut.* Diligenter ſervio, obſequor, proſum.

Subſeſſa, æ, f. Veget. V. *Inſidiæ*.

Subſeſſor, ōris, m. Senec. *Podſzedavecz*. V. *Inſidiator*, *Obſeſſor*.

Subsĭdeo, es, ēre, ēdi, eſſum, (Neu.) Cic. V. *Reſideo N* 1. *Subſido*, *Subſiſto N.* 1. 2. V. *Inſidior*, *Obſideo N.* 1.

Subsĭdiārĭus, a, um, Liv. *Na pomoch pribodni*. Zur Hülff kommend. *Segítségre - való* V. *Auxiliarĭs*, *opitulus*.

Subsĭdĭor, āris, ātus ſum, (Dep.) Hirc. V. *Auxilior*, *Opitulor*.

Subsĭdium, ii, n. Cic. V. *Opitulatio*.

Subsīdo, is, ĕre, īdi, (Neu.) Liv. V. *Reſido N.* 1. & 2. *Inſido N.* 2. *Detumeſco*. 2. V. *Commoror*, *Moror N.* 1. *Subſiſto N.* 1. Auctor tibi ſum, in ſicilia ne ſubſidas. *Cic.*

Subſignānus, a, um, Tacit. *Podzaſztavni*, *Pod zaſztavu ſzlisajuchi*. Der unter einem Fähnlein iſt. *Zászló alatt-való*.

Subſigno, as, avi, atum, (Act.) Cic. *Podznamenujem*. Unterzeichne. *Alája jegyzem*. V. *Subſcribo N.* 1.

Subsĭlio, is, īre, ui, & īvi, ultum, (Neu.) Plaut. *Podzkakujem*, *Podzkakujem*, *na viſſak zkácbem*, *od veſzelja poſzkakivam* Aufſpringe, auf hupffe, in die Höhe ſpringe. *Felzökellem*.

Subsīmĭlis, *Cels.* Nonnihil ſimilis.

Subsīmus, *Varr.* Nonnihil ſimus.

Subsĭſto, is, ĕre, ſtĭti, ītum, [Neu.] Cic. V. *Siſto N.* 2. 2. eſt etiam verbum activum: V. *Siſto N.* 3. *Retineo N.* 2. Feras ſubſiſtere. *Liv. l.* 1. *c.* 4.

Subsōlānus, a, um, Plin. *Podſzunczbeni*, *Pod ſzunczem poſztavlyen*. Unter der Sonne gelegen. *Nap alatt-való*.

Subsōlānus, i, m. *Subſtantivè*. Plin. *Dokenecz*, *veter od ſzunczbenoga izboda*, r. Oſt Wind. *Napkeleti ſzél*.

Subtortior, ōris, *Cic.* V. *Aliter* vel *ſecundò* & *ſortior N.* 1.

Subſor-

Digitized by Google

Subſortītio, onis, f. Cic. *Drugòch na ſzrecsbu izbor, drugo na koczke izbiranye.* e. Nachervvählung durchs Loos. *Sorſsal iſmélt megvetés.*

Subſtantia, æ, f. Apul. *Bitie, Biváſztvo, Poſzebe ſztajáſztvo.* Das Weſen eines Dings, ſelbſt-ſtändig Ding. *Valóság, állat.* 2. *Imétek.* 3. Haab und Gut, Vermögen. *Jószág.* V. *Facultas N.* 2. *Opes.* ita *Quintil.*

Subſtantīvus, a, um, Tertull. *Poſzebe ſztati mogùch.* Für ſich ſelbſt beſtehend. *Magától állható.*

Subſterno, is, ĕre, ſtrāvi, ātum, (Act.) Cic. *Podſztiram.* Unterſtreue. *Alája-terítem.* Item V. *Suppono N.* 1. *Subjicio N.* 1.

Subſtillum, i, n. Feſt. *Vréme mochvarno, vuhko,* peregr. *fajhtno. Meglo-czurenye.* Feichtes, *oder* Riſel-Wetter. *Eső előtt* - vagy *utánn-való tſepegés, Harmatózás.* 2. V. *Stranguria.* ita *Cato.*

Subſtĭtuo, is, ĕre, tui, tūtum, (Act.) Cic. *Nameſztujem, Drugoga na chije meſzto poſztavlyam.* An eines andern ſtatt ſetze. *Valaki helyébe állatom.* Aliquem alicui, pro aliquo, *vel* in locum alicujus ſubſtituere. 2. V. *Suppono N.* 1. *&* 2. ita *Liv.*

Subſtĭtūtio, onis, f. JCt. *Na meſzto drugoga poſztavlyanye.* e. Einſetzung an der andern Stelle. *Más helyébe-való állatás.*

Subſtĭtūtus, a, um, Cic. *Meſzto drugoga poſztavlyen, Nameſztnik.* An ſtatt eines andern geſetzt, r. Statthalter. *Más helyébe állittatott.*

Subſto, as, ſtĭti, ĭtum, (Neu.) Cels. *Odzdol ſztoim, Podſztajam, obſztajam,* Inf. *obſztati.* Unterhalb ſtehe, beſtehe, ich bin ſtandhafft. *Alatta-állok, Megállok.* V. *Perſevero, ſubſiſto N.* 1. *&* 2.

Subſtrāmĕn, ĭnis, n. *Varr.* &

Subſtrāmentum, i, n. Cato. *Náſztely, Náſztir.* e. Streue. *Allya.*

Subſtrātus, ûs, m. Plin. *Podſztiranye.* e. Unterſtreuung. *Alája terítés.*

Subſtructio, ōnis, f. Cic. *Podgradya, Podnaſebinyanye, Poddélanye, Podzidanye.* e. Unterbauung, s. Untergebäu, r. Unterzog, e. Tragſäule eines Gebäudes. *Alája épités, Fundámentom vetés.*

Subſtructum, i, n. Vitruv. V. *Subſtructio, Fundamentum N.* 1.

Subſtruo, is, ĕre, xi, ctum, (Act.) Plaut. *Podnapravlyam, Podzidávam, temely poſztavlyam, Podgradyam.* Unterbaue, das Fundament ſetze. *Alól épitem, Fundámentomot vetek.* Synon. *Subtus ſtruo, Fundamentum jacio, à fundamento erigo.*

Subſultim, *Adv.* Svet. *Pozkakivajuch, Nazkakivajuch.* Mit Hupffen und Springen. *Ugrándozva. Szökdétſélve.*

Subſulto, as, avi, atum, [Neu.] Plaut. *Pozkakivam, Nazkakivam.* Auf hupffe. *Szököm, Ugrom.*

Subſum, sŭbĕs, (Neu. *Anom.*) Cic. *Od zdol jeſzem, podlémjeſzem.* Ich bin unter etvvas. *Alatta vagyok.* Item V. *Lateo N.* 1.

Subſuo, is, ĕre, ui, ūtum, [Act.] Horat. *Podſſivavam, podſſivavam, podterpávam.* Unternähe, unterflicke. *Alája-földom, Hozzája-varrom.*

Subſurdus, a, um, Quintil. V. *Surdaſter.*

Subtegmĕn, ĭnis, n. *Plin.* &

Subtēmĕn, ĭnis, n. Varr. *Vútek.* r. Weber-Faden, Eintrag im Gevveb. *Bél-fonal.*

Subtenuis, *Varr.* Aliquantillùm tenuis.

Subtĕr, *Præp.* V. *Sub N.* 1. *Subtus.* Plato cupiditatem ſubter præcordia locavit. *Cic.*

Subtercutanĕus, *Aurel. Vict.* V. *Succutaneus.*

Subterdūco, is, V. *Subduco, ſubterfugio.* Clam ſe ſubterducere. *Plaut.*

Subterfluo, is, *Plin.* ſubtus fluo.

Subterfŭgio, is, ĕre, fūgi, ĭtum, (Neu.) Plaut. *Synon.* Clam aufugio. *Odmekavamſze, podmekavamſze, odbegujem, okradujemſze.* Davon ſchleiche, heimlich entfliehe, entgehe. *Alattomban elſzaladok, Ellopom magamat, Eltávoztatom.* 2. Activè V. *Declino N.* 1. *Detrecto, Devito.* Militiam ſubterfugere. *Cic.*

Subterlăbor, ĕris, apſus ſum, (Dep.) Virg. *Zdola tecbem, prebájam.* Untenhin flieſſe. *Alatta-folyok.* 2. V. *Subterfugio N.* 1. *Elabor.* ita *Liv.*

Subterlĭno, is, *Plin.* Subtus lino.

Sublŭvio, ōnis, f. *Claud.* V. *Subluvies.*

Subternāto, as, *Solin.* ſubtus nato.

Subtĕro, is, ĕre, trīvi, trītum, (Act.) Colum. V. *Comminuo.*

Subterrāneus, a, um, Tacit. *Podzemelyzki, pod zemlyum.* Unter-irrdiſch, unter der Erden. *Föld-alatt-való.*

Subterrēnus, a, um, *&*

Subterrĕus, a, um, *Arnob.* V. *Subterraneus.*

Subterſĕco, as, *Cic.* ſubtus ſeco.

Subtertĕnuo, as, *Lucr.* ſubtus tenuo.

Subtervŏlo, as, *Stat.* ſubtus volo.

Subtervolvo, is, *Ammian.* ſubtus volvo.

Subtexo, is, ĕre, xui, xtum, [Act.] Virg. *Zdola tkem, med drugo tkem, podtkavam,* Inf. *podtkati.* Unten anvvebe, drunter vvebe. *Alatta szövöm.* 2. Transl. V. *Subjungo N.* 1. Aliquid alicui fabulæ ſubtexere. *Liv.*

Subtĭlis,

Digitized by Google

Subtilis, le. Plin. *Tenek, Tanak, Tanaban.* Dünn, ſubtil. *Vékony.* V. *Gracilis, Tenuis N.* 1. 2. Transl. *Gluboko-razumni, Biſtro-pametni.* Scharffſinnig. *Mél elmétsü, éles elmétsü,* V. *Perſpicax.* ita *Cic.*

Subtilitās, atis, f. Plin. *Tenytöcha.* V. *Gracilitas, Tenuitas N.* 1. 2. Transl. V. *Perſpicacia.* ita Cic.

Subtilitĕr, *Adv.* Cic. V. *Tenuiter N.* 1. *Perſpicatiter.*

Subtĭmeo, es, *Cic.* Aliquantillùm timeo.

Subtrāho, is, ĕre, xi, ctum, (Act.) V. *Adimo, ſubduco N.* 1. *&* 2. Alicui aliquid, ſe à curia ſubtrahere. *Cic.*

Subtriſtis, *Terent.* Aliquantillùm triſtis.

Subturpĭcŭlus, a, um, *&*

Subturpis, pe. *Cic.* V. *Turpiculus.*

Subtŭs, *Adv.* Varr. *Odzdol, zdola, zpoda, odzpoda, odzpòd, pòd.* Unterhalb, drunten, darunter, unter. *Alatt, alatta, alattod, alattam.*

Sŭbucŭla, æ, f. Varr. *Podbalicza, podzobunchecz, podbalya.* peregr. *Kamiſola.* r. Unterrock, e. Weſte, s. Camiſol, Leibel. *Belsö rubátska, Subitza, Dolmány-alá-való ſzoros öltöz.*

Subvectio, onis, f. *Cæs.* V. *Advectio, Vectio.* Item V. *Exaltatio.*

Subvecto, as, *Plaut.* V. *Advecto, Convecto, Frequenter & ſubvebo.*

Subvectus, ûs, m. *Tacit.* V. *Subvectio, Provectus.*

Subvĕho, is, *Cæſ.* V. *Advebo, Convebo.* Item V. *Provebo N.* 1. *&* 2. *Exalto, Extollo N.* 1. *Attollo.*

Subvĕnio, is, īre. vēni, ventum, (Neu.) Cic. *Syn.* Suppetias, opem fero, ſubſidio venio, Auxilior, Adjuvo. *Na pomoch dohajam.* Zur Hülff komme. *Segitségül jövök.* V. *Subſidior.* 2. V. *Advenio, Intervenio N.* 1. ita *Tacit.*

Subvento, as, &c *Plaut.* Frequenter ſubvenio.

Subvereor, *Cic.* Nonnihil vereor.

Subverſio, onis, f. Arnob. *Podvernenye, Zvernenye.* e. Umſtürrzung, Umvverffung. *Felforgatás, Elrontás, Elbányás.* V. *Everſio.*

Subverſor, ōris, m. Tacit. *Zvernitel.* r. Umſtürtzer, Umkehrer. *Felforgató.* V. *Everſor.*

Subverto, is, ĕre, verti, ſum, [Act.] Colum. *Podvrácham,* Inf *podvernuti: prevrácham, preobrácham, zvrácham,* Inf. *zvernuti, prebitávam.* Umkehre, umſtürtze, umſtöſſe. *Felforgatom, Elrontom, Elbányom.* Conſulis decretum ſubvertere: *pro* deſtruere, tollere, abolere. *Salluſt.* Domum delationibus ſubvertere: *pro* perturbare. *Tacit.*

Subvexus, a, um, Liv. V. *Devexus, Convexus.*

Subvĭrĭdis, de. Plin. *Zelenkazt, nazelen, nekuliko zelen.* Grünlicht. *Zöldellö, valamennyire zöld.*

Sūbŭla, æ, f. Colum. *Sila.* e. Pfrieme. *Varga tö, ár.*

Sŭbulcus, i, m. Varr. *Szvinyzki kapitan.* V. *Porcarius.*

Sūbŭlo, ōnis, m. *Plin.* Genus cervorum cornua ſubulæ ſimilia habentium. 2. V. *Tibicen.* ita *Feſt.*

Subvŏlo, as, *Cic.* Surſum volo, ſubtus volo.

Subvolvo, is, *Virg.* ſurſum volvo, ſubtus volvo.

Sŭburbānĭtās, atis, f. Cic. *Podvaraſko ſzuſzedztvo, okolo-varaska bliſina.* e. Nachbarſchafft, Gegend um der Stadt herum. *Városhoz-való ſzomſzédság, környék.*

Suburbānum, i, n. Cic. *Baſtbina, ſztánye podvaraſke, blizo varaſſa biſa.* r. Meyerhoff *oder* Haus nahe bey der Stadt. *Városon kivül-való majorkodó ház.*

Suburbānus, a. um, Cic. *Okolo-varaſki, zvanvaraſki.* In der Vorſtadt. *Hóſtáti, Városon kivül-való, Város vidéki.*

Sŭburbĭum, ii, n. Cic. *Zvunſki Varaß, Predvaraß, Podvaraßje.* e. Vorſtadt. *Hóſtát.*

Sŭbūro, is, *Sveton.* Modicè aduro.

Succēdāneus, a, um, Plaut. *Meſzto drugoga iduchi, poſztavlyen, podverſen.* An eines andern Stell geſetzt. *Helyébe következő.*

Succēdo, is, ĕre, eſſi, eſſum, (Neu.) V. *Intro N.* 1. *Ingredior N.* 1. Tectum *vel* ſubtectum ſuccedere: *pro* ſubire, *Cic.* V. in *ſubeo.* Urbi ſuccedere: *pro* urbem ingredi. *Virg.* 2. *Na meſzto drugoga idem, dohajam.* An eines ſtatt komme. *Valakinek helyébe jövök.* V. *Subſequor.* Alicui *vel* in alicuius locum ſuccedere. 3. Impersonaliter: *Dobro mi' od ruke ide, dobro mi' ſzrecha ſzluſi, ſzrechen jeſzem.* Es gehet von ſtatten, es lauffit glücklich ab, ich bin glücklich. *Jól és ſzerentsésen esik dolgom, ſzerentsés vagyok.* Omnia mihi ex ſententia ſuccedunt, *h. e.* proſperè cedunt; felicem exitum habent; perinde, ut ſperabam accidunt, eveniunt, cadunt, procedunt. *Vſze mi' dobro naruku y po volyi ide: ou vſzem ſzrechen jeſzem.* Es gehet mir alles nach Wunſch und Willen. *Nikem kedvem ſzerint folynak dolgaim.* Hucuſque *Cic.*

Succendo, is, ĕre, endi, nſum, (Act.) Lucan. *Synon.* Accendo, Incendo, Ignem ſubjicio. *Podtſſem,*

Podtiſem, vustſem, ogeny podwitzam. Anzünde, das Feuer unterlege. *Meg-gyújtom, Felgyújtom.* Transl. V. *Incito.*

Succenſeo, es, ēre, ui, (Neu.) *Kômu kaj zpogarnyam, zpotſchem, Lyutimſze nad kêm.* Ich bin über einen Zornig. *Haragſzom-reá.* V. *Iraſcor, Indignor.* Metuo, ne illi ſuccenſeas. *Cic.*

Succenſio, ōnis, f. Amm. V. *Accenſio.*

Succenſus, a, um, Cic. V. *Incenſus.*

Succentor, ōris, m. Ammian. *Podpopevavecz, za drugem popevavecz.* r. Nachſinger. *Utánn énekló.* Item V. *Concentor*, 2. V. *Incentor N. 1.* ita *Iſidorus l. 6. Orig. c. 19.*

Succentŭriātus, a, um, Terent. V. *Subſtitutus.*

Succentŭrio, as, avi, atum, (Act.) Gell. V. *Subſtituo N. 1.* Propriè eſt in locum occiſorum militum alios ſubſtituere, centurias explere, ſupplere. *Feſt.*

Succerda, æ, f. Feſt. *Blato ſzvinyzko.* r. Säu-Koth, Säu-Miſt. *Diſznó ganéj, kan ſzar.*

Succerno, is, V. *Subcerno.*

Succeſſio, onis, f. Cic. *Na meſzto drugoga aſztuplyenye, meſzto drugoga priſztuplyenye, za drugem idenye, Naddoſſaſztje, Naſzleduvanye.* c. Nachrettung, Nachkommung, Nachfolgung. *Valamit utánn következés, valaki tiſztibe állás.*

Succeſsivè, *Adv.* ſpartian. *Jedno za drugem.* Nach und nach, auf einander. *Reddel, utánna-menve.*

Succeſsīvus, a, um, Lactant. *Za drugem iduchi.* Aufeinander folgend. *Utánna-menő.*

Succeſſor, ōris, m. Cic. *Nameſztnik, Naſzleditel, Meſzto drugoga poſztavlenchaſztnik, delnik, &c.* r. Nachfolger im Amt, Erbſchafft, &c. der an eines andern ſtatt komt. *Utánna következő, Másnak tiſztibe álló, &c.*

Succeſsōrius, a. um, *b. e.* Ad ſucceſſionem hæreditatis, dignitatis pertinens. Jus ſucceſſorium. *Amm.* Edictum ſucceſſorium. *Ulp.*

Succeſſus, ûs, m. Liv. *Dokonchanye, Pripetyenye, nakonecz zpelyanye, zverha ſzrechna ali neſzrechna.* r. Ausgang, Ausſchlag, glücklicher *oder* unglücklicher Fortgang. *Kimenetel, valaminek jó vagy ſzerencſetlen vége.* Synon. *Eventus.* 2. Temporis ſucceſſu: *b. e.* curſu temporis ſuccedente. *Juſtin. l. 1. c. 8.*

Succeſſus, a, um. Gic. *Stoſze je ſzrechno pripetilo, ſzrechno zverſzen, ſzrechnu zverhu imajuchi.* Das da vvohl geräth. *Jól eſett, kimentt, véghez-mentt.*

Succidāněus, a, um, Gell. V. *Succedaneus.*

Succidia, æ, f. Gic. *Herbtiſche ſzvinzko, naſzoleno ſzvinzko méſzo.* c. Eingeſaltzene Speckſeite. *Szelni-való ſzalonna.*

Succido, is, ĕre, ſuccīdi, ſuccīſum, [Act.] Plin. *Podrezávam, odzdol odrezávam, réſem,* Inf. *rezati.* Unten abſchneide, abhaue. *Alól elmetſzem. Vagom.*

Succĭdus, a, um, Varr. *Juſſen, ſzochen, maſzten.* Safftig, fett. *Leves, nedves.*

Succĭduus, a, um, Ovid. *Opadlyiv, na opadanye nagnyen.* Hinfällig, zum Fall geneigt. *Esésre hajlandó, erőfélben-való.*

Succinctè, & ſuccinctim, *Adv.* Claudian. V. *Breviter.*

Succinctus, a, um, Cic. *Prepaſzan, Podpaſzan, Obſztert, Ogradyen.* Gegürtet, aufgeſchürtzt, umgeben. *Fel-övedzett, környúl vőtt, öſzve ſzorúttatott, Kövid felkötött rubájú.* 2. Transl. V. *Paratus N. 1. Expeditus N. 1. Agilis.* ita *Quintil.*

Succĭnĕus, a, um, Plin. *Tverdo-ſzmolenzki, iz kamenite ſzmole.* Von Agtſteinen, Agtſteinin. *Gyantából-való.*

Succingo, is, ĕre, nxi, nctum, (Act.) *Podpaſſujem, Pripaſſujem,* Inf. *podpaſzati, pripaſzati.* Untergürte, mich aufſchürtze. *Felkötöm, Felkéſzülök.* Item V. *Circumdo, Munio N. 1.* Armis ſe ſuccingere. Pluribus copiis ſe ſuccingere. *Cic.*

Succingŭlum, V. *Subcingulum.*

Succĭno, is, ĕre, cĭnui, centum, (Act.) Horat. *Za drugem popévam, Podpopévam.* Nach einem ſinge, nachſtimme. *Valaki utánn énecklek.*

Succĭnum, i, n. Plin. V. *Electrum.*

Succĭnus, a, um, *Martial.* V. *Succineus.*

Succiſio, onis, f. Sidon. *Podrézanye.* c. Unterſchneidung. *Alól elmetſzés.* Item V. *Reſectio.*

Succisīvus, a, um, (à *ſuccido*) Plin. V. *Subſecivus.*

Succlamātio, onis, f. Liv. V. *Acclamatio.*

Succlāmo, as, Liv. V. *Acclamo.*

Succollo, as, avi, atum, [Act.] Varr. *Na glavu ali na rame jemlyem, z-plécha ali z-glavum, podpiram, Herbei podvergávam.* Auf die Achſel nehme, mit denen Schultern *oder* mit dem Kopff unterſtütze. *Nyakamra vészem, Magamat alája vetem.* Generatim V. *Fulcio.*

Succōſus, a, um, Colum. V. *Succidus.*

Succreſco, is, ĕre, ēvi, ētum, (Neu.) Cic. *Podraſztujem, odzdol priraſztyam, malo po malo raſztem.* Unten fürwachſe, allgemach vvachſe. *Alatta növök, Felnevekedem.* V. *Accreſco, Creſco, Excreſco.*

Digitized by Google

Succúba, æ, f. Ovid. *Podlegavka.* e. Unterliegerin. *Alá beveredő Aſszony.* V. *Pellex.*

Succúbo, as, āre, ui, ĭtum, (Neu.) Apul. *Pod kĕm leſim, zdola leſim.* Unten lige. *Alája fekſzem.*

Succúbus, a, um, Ovid. *Podlegavajuchi, pod drugem leſechi.* Sich unterlegend. *Alá beveredő.* Refertur ad rem veneream.

Succūdo, is, Varr. V. *Cudo, Excudo N.* 1.

Succúlentus, a, um, Apul. V. *Succidus.*

Succumbo, is, ĕre, ŭbui, ĭtum, [Neu.) *Podlegam, pod kákoim dugovanyem opadam, pod kaj padam.* Mich unterlege, unterliege, erliege, ſincke. *Alája bevеredem, valami allat eldűlők, eleſek.* Oneri ſuccumbere: *pro* concidere ſub onere. *Liv.* Vino ſuccumbere: *b. e.* rem veneream pati. *Varr.* 2. Transl. Animo ſuccumbere: *pro* frangi, debilitari, deſperare. *Cic.* Culpæ ſuccumbere: *pro* cedere, conſentire, ſe dedere, ſubjicere. *Ovid.*

Succurro, is, ſuccurri, ſuccurſum, (Neu.) V. *Subvenio N.* 1. 2. V. *Accurro.* 3. V. *Occurro N.* 2. ita *&c.*

Succurſus, ûs, m. V. *Suppetia, ſubſidium.*

Succus, i, m. Cic. *Szok, Jußnozt, Mézg.* r. Safft, e. Feuchtigheit. *Nedveſség.*

Succuſsātor, ōris, m. Non. *Podnaterkavavecz, kaſzavecz, klyuſzavecz, treſzavecz kony,* vulgo *Drónczavecz.* Ein ſchüttelnd-vverffendes *oder* hart-trabendes Pferd. *Hányó, Rázóló.* Dicitur etiam de aliis.

Succuſſio, onis, f. Senec. *Podbianye, podtreſzenye, podtreſz, gore dole gibanye.* e. Starcke Schüttlung, Auf- und Abbevvegung. *Megrendülés, Rázódás.* V. *Concuſſio N.* 1.

Succuſſo, as, avi, atum, (Act. *Freq.*) *Non.* Identidem ſuccutio, Goncuſſo.

Succuſſor, oris, m. *Lucil.* apud *Non.* V. *Succuſſator.*

Succuſſus, ûs, m. Cic. *Podtukavanye, kaſzanye, klyuſzenye, natreſzanye,* vulgo *Drónczanye.* Hartes Traben, ſtarckes Schütteln. *Megrázás, Hányás, Levetés.*

†Succūtāněus, a, um. *Podkoſni, pod koſum buducbi.* Unter der Haut liegend. *Bőr alattvaló.*

Succūtio, is, ĕre, cuſſi, ſum, (Act.) Ovid. *Podbijam, podtukázam, natukávam, natreſzávam, klyuſzam, kaſzam, gore-dole-giblyem,* vulgo *Drónczam.* Erſchottele, erſchüttle, hart trabe, einen harten Trab gehe. *Hányom, Felrázom.* V. *Concuſſo.* Propriè de equis dicitur, quemadmodum & *ſuccuſſo.*

Sūcerda, æ, f. *Lucil. apud Non.* V. Succerda.

Suctus, ûs, m. Plin. *Czeczanye, ſzaſznenye.* Das Saugen, melcken. *Szopás, ſzívás.*

Sūcŭla, æ, f. Plaut. *Praſzicbicza, ſzvinyicza, ſzvinyka.* s. Schvveinlein, Säulein. *Diſznótska.* 2. V. *Hyades.* ita *Plin.* 3. genus machinæ. *Cato.*

Sūdābundus, a, um. *Potécbiſze, Potlyiv.* Schvvitzend. *Veritékező.* ita *Auct. Panegyr. ad Piſon.*

Sūdārĭŏlum, i, n. Apul. *Rubecbecz za obriſzanye pota,* ali *noſza.* s. Schvveiſs-Tüchlein, Schnupff-Tüchlein. *Veriték törlőtske, ortza törlőtske.*

Sūdārĭum, ii, n. Quintil. *Potni rubecz, Rubecz za obriſzanye noſza* ali *obraza.* s. Schvveiſs Tuch, Schnupff-Tuch. *Veriték törlő, ortza törlő, keſzkenő.*

Sudātio, onis, f. Senec. *Potenye, znojenye.* e. Schvvitzung, das Schvvitzen. *Veritékezés.*

Sudātor, ōris, m. Plin. *Potitel, koiſze potì, znojnik.* Der da ſchvvitzet. *Veritékező.*

Sūdātōrĭum, ii, n. Senec. *Potilnicza.* e. Schvvitz-Stube. *Gőz ſördő.* V. *Laconicum, Caldarium N.* 2.

Sudatorius, a, um, Plaut. *Potni, znojni.* Zum Schvvitzen dienlich. *Veritékeztető.*

Sudātrix, īcis, f. Martial. *Potitelicza, koja ſze potì.* Die da ſchvvitzet. *Könnyen izzadó aſszſzony.*

Sūdēs, is, f. Gæſ. V. *Contus, Pālus, Pertica N.* 1. *Vallus.*

Sūdo, as, avi, atum, (Neu.) Cic. *Potimſze, Znoimſze.* Schvvitze. *Veritékezem.* Sanguine ſudare. *Liv.* Item V. *Exſudo.* Mella ſudare. *Virg.* 2. Metaphoricè: *Teſko, jáko délam.* Schvvehr arbeite. *Keményen munkálódom.* Pro communibus commodis ſudandum nobis eſt. *Id. pro Sext.*

Sūdor, ōris, m. Cic. *Pòt, Znoj.* r. Schvveiſs. *Veriték.* 2. Metonymicè. *Veliko, teſko delo, trùd.* Groſſe Arbeit, Mühe. *Nagy munka.*

Sūdōrus, a, um, Apul. *Oznojen.* V. *Sudabundus.*

Sūdum, i, n. Cic. *Jaſznoſzt neba.* Das Helle am Himmel. *Felhő nélkűl-való ég.* Item V. *Serenum.*

Sūdus, a, um, Virg. V. *Serenus N.* 1.

Svĕcĭa, æ, f. Geogr. *Sveczia kralyeztvo.* s. Königreich Schvveden. *Svétzia országh.* Regnum Europæ, pars Scandinaviæ, claditur Moſcoviâ, Daniâ & Norvegia Caput Regni *Holmia*, Germanis *Stockolm.*

Sveo, es, ēre, ēvi, ētum, (Neu.) Cic. V. *Soleo.*

Suĕra, æ, f. *Szvinzko meſzo.* s. Schvvein-Fleiſch.

Digitized by Google

Fleiſch. *Diſznó-bus.* Ita legit *Turnebus ex Varr.*

Sveſco, is, ĕre, [Neu. *Incb.*) Tacit. V. *Aſſueſco.* Præt. & ſup. mutuatur à *Sveo*, unà & Significationem.

Svētus, a, um. Gic. *Navaden, Privuchen* Gevvohnt. *Szokott.* V. *Solitus.*

Svēvĭa, æ, f. Tacit. *Derſava ſ'vabzka.* s. Schvvaben-Land. *Soába orſzág.* Provincia Germaniæ inter Franconiam, Helvetiam, Rhenum & Bavariam.

Suffarcĭno, as, avi, atum, [Act. à *ſub* & *Farcio*] Plaut. *Dobro nadĕvam, nagnyetávam,* Inf. *nagnyeſzti.* Voll ſchopffe, voll ſchoppe. *Jól megtöltöm.*

Suffectio, onis, f. Arnob. V. *Subſtitutio.*

Suffectus, a, um. Liv. V. *Subſtitutus.*

Sufferentĭa, æ, f. Tertull. V. *Tolerantia.*

Suffĕro, ers, (Act. *Anom.*) Cic. *Podnaſſam.* Ertrage. *Elviſelem.* V. *Perpetior.* 2. Præt. *Sustŭli,* ſup. *ſublātum* eandem communem cum *Tollo* habet ſignificationem.

Suffertim, *Adv.* Sveton. *Na punom, Nagnyeſzeno.* Völliglich, dichte. *Tellyeſen.* V. *Spiſſè N. 1.*

Suffertus, a, um, à *Suffercior.* Sveton V. *Fartus, Refertus, Spiſſatus.*

Sufferveſacio, ſufferveſio, V. *Subſervefacio, &c.*

Sufferveo, & ſubſerveo, *Apul.* Nonnihil ſerveo.

Sufficiens, entis, *ens.* Liv. *Zadovolyen, Zadoſztan, zadoſztna, zadoſztno.* peregr. *Baſtant.* Hinlänglich, genugſam. *Elég.*

Sufficientĕr, *Adv.* Ulp. *Zadovolyno, zadoſzti,* ali *zadoſzta.* Genugſamlich, zur Genüge. *Elégképen.*

Sufficientia, æ, f. Tertull. *Zadovolynozt, Doſzta.* e. Genugſamkeit. *Elégség.*

Sufficio, is, ĕre, ēci, ectum, [Act.] Cic. *Zadoſzta-ſzem.* Ich bin genug. *Elég vagyok.* 2. V. *Subſtituo N. 1.* Conſul mortuo ſufficitur. *Id.* Item V. *Subminiſtro, Addo N. 1.* Animos & vires alicui ſufficere: *pro* ſubminiſtrare, addere. *Virg.*

Suffīgo, is. *Plin.* V. *Affigo.*

Suffīmĕn, ĭnis, n. Ovid. &

Suffīmentum, i, n. Cic. *Kadilo.* s. Rauchvverck. *Füſtölö eſzköz.*

Suffĭo, is, īre, īvi, & ĭi, ītum, (Act.) Colum. *Kadĭm, dim cbinim, podkadĭvam,* Inf. *podkaditi.* Räuchere, Rauch mache. *Füſtölöm, Füſttel tészek.*

Suffītio, onis, f. Plin. *Kadenye, Pokadenye.* e. Räucherung. *Füſtölés, Megfüſtölés.*

Suffītor, ōris, m. Plin. *Kaditel, Podkaditel, Nakaditel.* r. Räucherer, r. Rauchmacher. *Megfüſtölö, Füſtelttevö.*

Suffītus, ûs, m. Plin. V. *Suffitio, Suffimen.*

Sufflābĭlis, le, Prudent. *Podpublyiv, Izpublyiv.* Ausblaslich. *Alól fúbató, kifúbató.*

Sufflāmĕn, ĭnis, n. Juven. *Zavretek, zaporni lancz, ali guſba, &c.* e. Radſperre, Hemmkette. *Kerék kötö a' lejtön.* Item generatim V. *Retinaculum, Retardatio, Impedimentum N. 1.*

Sufflāmĭno, as, avi, atum, [Act.] Senec. *Zaviram, kolo zapiram z-lanczom, &c.* Rad Spanne, mit einer Ketten ſperre. *A' kereket megkötöm.* 2. Transl. V. *Retineo, Refreno.*

Sufflammo, as, Sidon. V. *Inflammo, ſuccendo.*

Sufflātio, onis, f. Plin. *Podpubavanye, Napubavanye.* e. Unterblaſung, Auf blaſung. *Felfúvás, Reá-fúvás.*

Sufflātus, a, um, Plin. *Napubnyen.* Aufgeblaſen. *Felfúvott.* 2. Transl. V. *Tumidus N. 1. & 2.* ita *Auct. ad Heren.*

Sufflāvus, a, um. V. *Subflavus.*

Sufflo, as, avi, atum, (Act.) Plin. *Zdola puſſem, podpubávam.* Unten hin blaſe, einblaſe. *Alája fúvom.* Item V. *Inflo N. 1. 2.* Transl. V. *Inflammo N. 2. Exacerbo, Concito N. 1. Incito.* ita *Plaut.*

Suffocātio, onis, f. Plin. V. *Præfocatio, ſtrangulatio.*

Suffŏco, as, Cic. *Zaduſſujem, zadávlyam, &c.* V. *Præfoco, ſtrangulo.*

Suffŏdio, is, ĕre, fōdi, fōſſum, [Act.] Colum. *Podkápam.* Untergrabe. *Alól megáſom, megkapálom.* Item V. *Transfigo.* Equum ſuffodere. *Cæſ.*

Suffoſſio, onis, f. Senec. *Podkopanye, Podkápanye.* e. Untergrabung. *Megásás.*

Suffrænatio, V. *Subfrenatio.*

†Suffrāgāneus, i, m. *Biskupov nameſztnik, Biskup podpomocbnik.* Item *Glavnomu Biſkupu* iliti *Erſſekupoſlojen Biskup.* r. Weyh-Biſchoff. *Item* Ein Biſchoff ſo unter einen Erzbiſchoff gehört. *Püspök ſegétője* vagy *belyete-való.* Item *érſek alatt-való Püspök.*

Suffrāgātio, onis, f. Cic. *Privolyenye, Zavolyum priſztajenye.* e. Beyſtimmung, Zuſtimmung. *Egyet értés az itéletben, Jó akaratú ſegítség.*

Suffragātor, oris, m. Cic. *Privolyitel, Zavolyum priſztajavecz.* r. Beyſtimmer, der einem ſeine Stimme giebt. *értelem mondó, Javalló.*

Suffrāgātōrĭus, a, um, Q. Cic. *Privolyni, privolyenyu*

Digitized by Google

volyenyu ali *privolyitelu szliſſajutbi.* Mit einſtimmig, beyſtimmig, günſtig. *Egyet értéſi, Javallásra-való.*

Suffrāgĭum, ii, n. Cic. *Privolya na izboru, &c. Odvet, Volyo-priſztaje.* e. Stimme, ſo man in der Wahl, *oder* zu Berathſchlagung einer Sache giebet. *Akaratomnak, értelmemnek ki-írása* vagy *mondása azitéletben.*

Suffrāgor, āris, āri, ātus ſum (Dep.) Cic. *Odvet* ali *privolyenye kómu dajem, z-volyum na izboru priſztájem.* Einem in der Wahl die Stimme gebe. *értelmemet kimondom, Javallok valamit.* 2. Generatim V. *Subſcribo N. 2. Faveo, Adjuvo.* Alicujus cupiditati ſuffragari. *Id. ad Brut. ep. 18.*

Suffrēnātio, onis, f. Plin. *Zkup-vézanye, kaménya,* ali *drévja vuſztányu zkup-ſzpinyanye.* e. Zuſammenklammerung der Steine &c. *ſzve-foglalás, tſatlás, kóveknek* vagy *fáknak ſzve-kötéjek az épületben.*

Suffrendeo, es, *Amm.* Aliquantùm ſrendeo.

Suffrĭco, as, *Colum.* Leviter, modicè ſrico.

Suffrĭngo, is, *Cic.* V. *Frango, Infernè frango.*

Suffŭgio, is, *Liv.* Fugio, Confugio, Glam fugio, ſubtus fugio.

Suffŭgĭum, ii, n. Tacit. V. *Refugium.*

Suffulcio, is, īre, ſi, ltum, (Act.) Plaut. *Podpiram.* Unterſtütze. *Támaſztom, Gyámolſtom.*

Suffūmĭgo, as, avi, atum, (Act.) Cels. *Odzdòl kadim, dim pod kém cſinim, podkadyujem,* Inf. *podkaditi.* Unterhalb rauch mache, beräuchere. *Alól megfüſtöłöm, valami alá füſtöt vetek.* Item V. *Fumifico.*

Suffundo, is, ĕre, fūdi, fūſum, (Act.) Plaut. *Podlévam.* Untergieſſe. *Alája-öntöm.* Item V. *Affundo, Infundo N. 1. Perfundo N. 1.* Facies rubore ſuffunditur: *h. e.* rubeſcit, *ſeu* ſanguis ſubter cutem diſpergitur. *Virg.* Malevolentiâ ſuffuſus animus. *Cic.*

Suffŭror, āris, *Plaut.* Furor, Glam furor.

Suffuſcus, & ſubfuſcus, *Tacit.* Nonnihil fuſcus.

Suggĕro, is, ĕre, geſſi, geſtum, (Act.) Cic. *Na pamet donaſſam, ſzpomenujem, na vubo povédam, priſſeptávam.* Erinnere, einſage, einblaſe. *Emlékezetre hozzom, Fülbe ſzólok, Belé-fúvom.* 2. V. *Suppedito N. 1.* Copiam argumentorum alicui ſuggerere. *Id.* 3. V. *Sufficio N. 2.* Bruto Horatium ſuggerunt. *Liv.*

Suggeſtio, onis, f. Vopiſc. *Na pamet donaßanye, ſzpomenenye, naſſéptanye, na vubo povédanye.* e, Erinnerung, Einblaſung, Einſagung, Einſprechung. *Elmére hozzás; Fülbe fúvás, Megemlékezés.* 2. V. *Submiſtratio.* ita *Cæl. Aurel.*

Suggeſtŭm, i, n. Cic. *Dugovanye nadignyeno, méſzto izviſſeno, viſzoka ſztojalnicza, pripovedalnicza,* vulgo *prodekalnicza.* Ein erhöhter Ort, r. Predig-Stuhl, e. Cantzel. *Magas hely, Prédikálló-ſzék.* Synon. *Pulpitum, &c.*

Suggeſtus, ûs, m. Plin. V. *Suggeſtum.* 2. V. *Suggeſtio.* ita *Ulp.*

Suggillātio, onis, f. Plin. *Do modricz Bijenye, do chernyavke vudrenye.* e. Blau-Schlagung. *Meg-ütés a' kéklélſig.* 2. Transl. *Prigovarjanye.* e. Verläumbdung. *ótsárlás, valakit megſzólás.* V. *Reprehenſio N. 2. Detractio N. 1. Contumelia.* ita *Liv.*

Suggillo, as, avi, atum, (Act.) Plin. *Do modricz bijem, Vudaram do chernyavke.* Blau ſchlage, *ütéſſel megkékítem.* 2. Transl. *Prigovorjam.* Verläumbde. *ótsárlom, Rágalmazom.* V. *Reprehendo N. 2. Oblatro N. 2. Detrabo N. 2. Calumnior.* ita *Ulp.*

Suggrĕdior, ĕris, ĕdi, eſſus ſum, (Dep.) Tacit. *Skomczè podhajam, priſztupluyem.* Heimlich hinzu gehe. *Titkon utánna mégyek.*

Suggrunda, ſuggrundatio, &c. V. *ſubgrunda, &c.*

Sūgillatio, ſūgillo, V. *Suggillatio, &c.*

Sūgo, is, ĕre, ſuxi, ſuctum, (Act.) *Czeczam, ſzaſznem.* Sauge. *Szopek, ſzívek.*

Suī, sĭbi, sē, *um.* Cic. *Szebe, ſzebi, ſzebe.* Sein *oder* ſeiner, ihme, ſich. *Magát, magának, magát.* Secum. *Z-ſzobom.* Mit ſich. *Magával.* ita *Cic.* Semet, *Synon.* ſe ipſum. *Szamga ſzebe.* Sich ſelbſt. *Maga magát.* ita *Liv.*

Sŭīlē, is, n. Colum. V. *Hara.*

Suillus, a, um, Liv. V. *Porcinus.*

Sulcāmĕn, ĭnis, n. Apul. *Brazda, Jarek mali ſzlogi.* Eine Furche. *Barázda.*

Sulcātim, *Adv.* Pompon. JCt. *Na brazde, hati brazde, na náchin brazdib.* Der Furchen nach, wie Furchen, Furchen-Weiſe. *Barázdánként.*

Sulcātor, ōris, m. Stat. *Brazdich, Brazdib delavecz.* r. Furchen-Macher. *Barázdát ſſinálo.* V. *Arator.* Item Transl. V. *Navigator, Nauta.* ita *Silius.*

Sulco, as, avi, atum, (Act.) Colum. *Brázdim, Jarke ali brazde délam.* Fürche, Fürchen mache. *Barázdát ſſinálok.* Item V. *Aro.* 2. Transl. V. *Navigo N. 1.* Fragili lignô maria ſulcare. *Ovid.*

Sulcŭlus,

Digitized by Google

Sulcŭlus, i, m. Colum. *Brazdicza.* s. Furchlein, kleine Furche. *Barázdátska.*

Sulcus, i, m. Cic. V. *Sulcamen.*

Sulphŭr, ŭris, n. Plin. *Sveplo, ſzumpor.* r. Schvvefel. *Kénkő.* ita ſcribit *Manut. Voſſius* autem *Sulfur.*

Sulphŭrāria, æ, f. JCt. *Sveplenicza.* e. Schvvefel-Hütte. *Kénkő-bánya.*

Sulphŭrātus, a, um, Plin. *Z-ſveplom zmeſſan, Poſveplen.* Geſchvvefelt. *Kénkőves.*

Sulphŭrĕus, a, um, Plin. *Sveplen, iz ſvepla.* Schvvefelich, ſchvvefelicht. *Kénkővi, Kénkőből-való.*

Sulphŭrōſus, a, um, Vitruv. *Sveplazt, pun ſvepla.* Voll Schvvefel. *Kénkővel teli.*

Sum, ĕs, eſſĕ, fŭi, (Neu. *Anom.*) *Jeſzem.* Ich bin. *Vagyok.* Eſt mihi dedecori, honori, &c. Eſſe animô bonô, Eſſe cibi minimi. 2. V. *Habeo N. 1.* Nulla nobis cum Tyrannis ſocietas eſt. 3. Eſſe ab aliquo, *vel* pro aliquo. *b. e.* ſtare ab aliquo. 4. Eſt mihi minus cum illo: *pro* non convenio. 5. Domi ſuæ eſſe: *pro* degere, vivere, manere, morari, verſari, habitare. *Hucusque Cic.*

Sūmĕn, ĭnis, n. Plin. *Szoinyzko vimme, Terhub ſzoinyzki.* e. Sau-*oder* Schvveins-Euter, r. Schmeer-*oder* Unten-Bauch. *Szoptató diſznó baja.* 2. Transl. V. *Pingvedo, Abdomen, Ubertas.* ita *Varr.*

Summa, æ, f. Cic. *Zkup-ſzpravnoſzt broja, Kupchina broja, Vſzega zkup-vzetje, kratko vſzega zkup zavetje, oſzebujnoszt kakvoga dugovanya.* Die gantze Summe, Haupt-Summ, r. Haupt-Begriff, *oder* Überſchlag, Innhalt eines Dings, s. Haupt-Weſen eines Dings. *Egéſz Summa, Dolognak veleje, Fő pontja.* Ad Summam, *vel* in Summa: *pro* Summatim. *Id.*

Summārium, ii, n. Senec. V. *Compendium N. 1. Breviarium.*

Summās, ātis, *com.* Plaut. V. *Princeps, Primus, Optimas.*

Summātim, *Adv.* Cic. *Vſze ſzkup, na kratkom, zkupcheno.* In einer Summa, Überhaupts, kurtz, kürtzlich, alles in allen. *Egy ſummában, őſzve-foglalva, Rövideden.*

Summātus, ûs, m. Lucr. V. *Principatus, Primatus.*

Summē, *Adv.* Cic. *Najviſſe.* Zum höchſten, am meiſten. *Felette-igen.* V. *Maximè, Potiſſimum, Plurimùm.*

Summergo, is, V. *Submergo.*

Summiſsè, *Adv.* V. *Submiſsè.*

Summĭtās, ātis, f. Pallad. *Naigornya viſſina.* e. Oberſte Höhe. *Felső rész.* V. *Faſtigium N. 1. Vertex, Altitudo N. 1.*

Summitto, is, V. *Submitto.*

Summŏpĕre, *Adv.* Cic. *Zevſzema.* Aufs höchſte. *Felette-igen.* V. *Summè, Maximopere.*

Summŏveo, es, V. *Submoveo.*

Summŭla, æ, f. *Senec.* Parva ſumma.

Summum, i, n. Cic. V. *Summa, ſummitas.*

Summùm, Adv. *Najvecs, najviſſe.* Aufs höchſte. *Mindenek felett.* Duo millia nummûm, aut ſummùm tria dediſſet. *Cic.*

Summus, a, um. *Najviſſi, Naigornyi.* Der höchſt, oberſt. *Felsőbb.* Item V. *Maximus, Primarius, Præcellens, Laudabilis, Glorioſus N. 1. Nobilis, Illuſtris N. 2.* Ad ſummum: V. *Summùm.* ita *Cic.*

Summuſſus, ſummūto, V. *Submuſſus, &c.*

Sūmo, is, ĕre, ſumſi, & ſumpſi, ſumtum & ſumptum, (Act.) V. *Accipio N. 1. Capio N. 2. 2. V. Arrogo, Attribuo, Vendico N. 1. Aſſumo N. 1.* 3. V. *Eligo.* 4. De aliquo ſupplicium ſumere, *vel* Pœnam ex inimico ſanguine ſumere: *pro* punire, morte plectere. Pecunias mutuas, *vel* mutuum ſumere, *pro* accipere. *Zaduſitiſze.* V. in *Mutuus N. 2.* Hactenus *Cic.*

Sumptĭfăcio, is, ēci, actum, (Act.) Plaut. *Troſſim, ſztroßke chinim.* Die Koſten anvvende. *Költséget tſinálok.*

Sumptio, onis, f. (vel *ſumptio*, & ſic de aliis) Cato. *Vzetje, Nuter jemanye.* e. Nehmung, Einnehmung. *Felvétel.* V. *Acceptio.* Item V. *Aſſumptio N. 1.* ita *Cic.*

Sumptĭto, as, avi, atum, [Act. *Freq.*] Plin. V. *Accepto, Frequenter & ſumo.*

Sumptuārius, a, um, Cic. *Potroſni, Troſni, Potroſlyiv, za van davanye odlucben.* Ausgebig, zum Ausgeben gehörig. *Költségbezváló.*

Sumptuōsè, *Adv.* Cic. *Potroſlyivo, Potroſno, Z-velikemi ztroſki.* Mit groſſen Ausgaben. *Fő költséggel.* V. *Opiparè, opimè, magnificè.*

Sumptuōsĭtas, atis, f. Sidon. *Velika potroſlyivozt.* e. Aufvvendung vieler Unkoſten. *Nagy költség.*

Sumptuōſus, & ſumtuoſus, a, um, Activè: *Velike ztroßke chinechi, vnogo-troßechi.* Groſſe Unkoſten aufvvendend. *Sokat költő.* Paſſivè: *Z-velikemi ztroßki vuchinyen, vnogo ſztojechi.* Koſtbarlich, verthuig. *Bő költségű.* V. *Opiparus, Magnificus, Lautus N. 2. Pretioſus.* ita *Cic.*

Sumptus, *vel* ſumtus, ûs, m. Cic. *Ztroßek, Potroßek.* e. Unkoſten, Speeſen. *Költség.* V. *Impenſa.*

Suo, is, ĕre, ſui, ſūtum, [Act.] Gell. *Sivam.* Näe. *Varro.* V. *Sarcio N. 1.*

Digitized by Google

Sŭpellectĭcārĭus, a, um, Ulp. *Pohiſtven, Pohiſni.* Zum Haus-Geräthe gehörig. *Házi eſzközbez-való, Házi ſzerſzámhoz-való.*

Sŭpellex, ectĭlis, f. Cic. *Pohiſtvo.* r. Haus-Rath. *Minden házi eſzköz.* Linea ſupellex. *Rubje.* e. Weſch. *Fejér rubai eſzköz.*

Sŭpĕr, *Prep.* V. *Supra N.* 1. & regit *Accus.* Noluit ſuper tumulum quidquam ſtatui. *Cic.* Poëticè etiam *Abl.* Fronde ſuper viridi requieſcere. *Virg.* Aliquid ſuper cœnam agere, ſuper menſam narrare, legere: *b.e.* tempore cœnæ, in cœna, &c. *Plin.* Ponitur etiam *pro* pluſquàm. *Vech nego, viſſe, zverbu.* Mehr als, über. *Többmintſem, Fellyül.* Aliquem ſuper omnia amare: *b.e.* peculiariter. *Kŏga oſzebujno*, ali *zverbu oſzega lyubiti.* Einen abſonderlich, *oder* über alles lieben. *Valakit kivaltképen* avagy *mindenek felett ſzeretni.* Texerat ſuper octingentos annos. *Tacit.* 2. V. *De N.* 1. & petit *Abl.* Hac ſuper re ſcripſi ad te. Cic. *Od ovoga*, ali *zverbu toga jeſzem tebi piſzal.* Ich habe dir von dieſer Sach geſchrieben. *E'felŏl írtam néked.* 3. Ponitur adverbialiter pro *Deſuper.* Et ſuper è vallo proſpectant. *Virg.* Item pro *Inſuper N.* 1. *Amplius, Plus, Pluſquàm.* Pœnas dedit ſuper, quàm ſatis eſt. Satis ſupérque habere. *Cic.*

Sŭpĕrābĭlis, le, Liv. *Obladlyiv, Preobladatiſze mogŭch.* Leicht zu übervvinden, übervündlich. *Meggyőzhető, Fellyül-múlható.*

Sŭpĕrăbundo, as, avi, atum, (Neu.) Ulp. *Preobilen jeſzem, Preobilno imam.* Ich bin gar überflüſſig, überfluſs habe. *Felette-igen bővölkődöm.* Item V. *Superfluo.*

Superaddo, is, ĭdi, ĭtum, (Act.) Virg. *Nadodájem, Pridodájem.* Noch darzu gebe, *oder* thu. *Fellyül reá adom.*

Superaddūco, is, Plaut. V. *Inſuper N.* 1. & *Adduco.*

Superadjicio, *Apic.* Inſuper adjicio, ſuperaddo.

Superadĭmo, is, *Amm.* Inſuper adimo.

Superadorno, as, *Senec.* Inſuper adorno.

Superadſto, as, *Liv.* V. *Supra N.* 1. & *Adſto.*

Superaggĕro, as, *Colum.* Inſuper *vel* ſupra aggero.

Superăgo, is, *Tibull.* ſupra ago.

Superallĭgo, as, avi, atum, (Act.) Plin. *Nadoveſujem, zgora priveſujem.* Noch darzu *oder* drüber anbinde. *Fellyül reá-kötöm.*

Sŭpĕrātio, onis, f. Vitruv. *Preobladanye.* e. Übervvindung. *Meggyőzés.*

Superātor, oris, m. Ovid. *Preobladavecz.* Ein übervvinder. *Meggyőző.*

Sŭperbè, *Adv.* Cic. *Oholno, Gizdavo, Uznoſzito.* Hoffärtiglich, hochmüthig, trotzig. *Kevélyen.*

Sŭperbĭa, æ, f. Cic. *Gizdoſt, Oholnoſt, Oholoſt, Gizda, Uznoſznoſt.* e. Hoffarth, r. Übermuth, e. Hoffärtigkeit, Stoltzheit. *Kevélység.*

Sŭpĕrbĭbo, is, ĭbi, ĭtum, [Act.] Plin. *Zverbu cheſza pijem.* Darauf trincke. *Valamire iſzom.*

Sŭperbĭlŏquentia, æ, f. Cic. *Gizdavo-govorlyivoſt, oholo govorenye.* Eine hoffärtige ſtoltze Rede. *Kevélyen-ſzólás, fennyen ſzólás.*

Sŭperbio, is, īre, īvi, ītum, (Neu.) Cic. *Gizdamſze, oholimſze, gizdav jeſzem.* Ich bin hoffärtig, ſtoltz. *Kevélykedem, Negédeskedem.*

Sŭperbus, a, um, Cic. *Gizdav, Oholen, Uznoſzit.* Hoffärtiglich, hochmüthig, ſtoltz. *Kevély, Fenn-látó.* 2. V. *Præſtans.* ita *Virg.*

Sŭpercĭlĭōſus, a, um, Senec. *Obervaſt.* Augenbräumig. *Nagy ſzemöldökű.* Metonymicè V. *Superbus, Severus.*

Sŭpercĭlium, ii, n. Cic. *Oberva, Gornya Oberva.* e. Augbraun, Ober-Augbräme. *Szemöldök.* 2. Metonymicè V. *Severitas, ſuperbia, &c.*

Superclaudo, is, *Liv.* Supernè claudo.

Supereontĕgo, is, *Cels.* ſupernè contego.

Supercorruo, is, *Valer. Max.* ſupra corruo, cado.

Supercreſco, is, ĕre, ēvi, ētum, (Neu.) Cels. *Zverbu raſztem.* Übervvachſe. *Felettefelnövök.*

Supercŭbo, as, *Colum.* ſupra cubo, jaceo, dormio.

Supercurro, is, *Plin.* ſupernè, *vel* ſupra curro.

Sŭperdūco, is, ĕre, xi, ctum, [Act.) *Nadopelyávam, Joſs k-tomu pelyam* ali *pripelyávam.* Noch darzu führe, mehr zuführe, über etvvas einführe. *Többet bozok reá.* Filio novercam ſuperducere. *Quintil.*

Superĕdo, is, *Plin.* Rursùs edo.

Supereffluo, is, *Valer. Max.* ſupra effluo, ſuperabundo.

Sŭperficiālis, le, *Tertull.* &

Sŭperficiārĭus, a, um, Senec. *Zounzki, ztraini.* Ausvvendig, äuſſerlich. *Külső, Végső.* Homo ſuperficiarius: *b.e.* qui alienum ſolum pro ædificio conduxit, à quo annuam penſionem ſolvit. *Paul. JCt.* Ædes ſuperficiaria: *b.e.* In ſolo conducto poſita. *Ulp.*

Sŭperfĭciēs, ēi, f. Cic, *Zounzka ſztran vſa-*

toga

Digitized by Google

koga dugovanya, zvunzko-liczje. Das ausvvendige eines Dinges, Ober-Fläche. *Valaminek kűlső ſzine vagy réſze.*

Sŭperfluè, *Adv.* Symmach. *Nepotrebno, Viſſeredno.* Unnöthig, überflüſſig. *Szükség fellet, Fellyűl-folyóúl.*

Sŭperfluĭtās, ātis, f. Plin. *Nepotrebnozt.* e. Unnöthigkeit. *Szükség felett-valóság.* V. *Redundantia.*

Superfluo, is, ĕre, xi, xum, [Neu.] Plin. *Prèk techem, zverbu techem.* überflieſſe, überlauffe. *Fellyűl-folyok.* Transl. V. *Abundo, ſuperabundo.*

Superfluus, a, um, Plin. *Viſſe-redni, Prèk-tekúchi, Preobilni.* überflüſſig. *Kelletinél többb, Fellyűl-folyó, Bővölkődő.* Item V. *Supervacaneus.*

Superfulgeo, es, *Stat.* Deſuper fulgeo, *vel* affulgeo.

Superfundo, is, *Liv.* V. *Affundo, Deſuper* vel *inſuper* & *fundo.*

Superfūſio, onis, f. Pallad. *Zverbu-vlévanye, Zgora vlévanye.* e. Drüber-Gieſſung. *Fellyűl-töltés.* Item V. *Ajjuſio.*

Supergĕro, is, eſſi, eſtum, (Act.) *Colum.* Surſum porto, ſupernè aggero, ſuperjacio, ſuperimpono.

Supergrĕdior, ĕris, ĕdi, eſſus ſum, (Dep.) Plin. *Chez kaj idem, zverbu cheſza prebájam.* über etvvas gehe, überſchreite. *Valamin fellyűl-mégyek.* 2. Transl. V. *Præcello, ſupero N.* 1. Omnem laudem ſupergredi. *Quintil.*

Supĕri, ōrum, m. Virg. *Bogovi.* Die Götter. *Iſtenek.* Item V. *Caliter.*

Sŭpĕrjăceo, es, *Cels.* ſupra *vel* ſupernè jaceo.

Superjăcio, *vel* ſuperjĭcio, īs, ĕre, iēci, jactum, *vel* jectum, [Act.] Colum. *Na kaj hitam, zverbu cheſza hitam, nadobitávam.* Darauf vverffe. *Fellyűl reá-vetem.* Transl. V. *Superaddo.* ita *Liv.*

Superimpōno, is, ſui, sĭtum, (Act.) Liv. *Na kaj, zgora,* ali *zverbu cheſza poſztavlyam, nadpoſztavlyam.* Oben drauf lege, auflade. *Fellyűl valamire téſzem.* V. *Superpono.*

Superincĭdo, *Liv.* ſuperincreſco, *Cels.* ſuperincŭbo, *Liv.* ſuperincumbo, *Ovid.* ſuperincurvo, *Apul.* ſuperinduco, *Plin.* ſuperinduo, *Suet.* ſuperinfundo, *Cels.* ſuperingĕro, *Plin.* ſuperinjicio, *Virg.* ſuperinſideo, *Lucr.* ſuperinſpicio, *Sidon.* ſuperinſterno, *Liv.* ſuperinſtruō, *Colum.* ſuperintĕgo, *Plin.* ſuperintōno, *Virg.* ſuperinungo, *Cels.* Horum & ſimilium notionem ex ſignificatione ſimplicium, & ex hactenus dictis facilè dignoſces.

Sŭpĕrĭŏr, *com.* us, *n.* ōris, *om.* Comp. à *ſuperus.* Gic. *Gornyeji, gornyeſſi, viſſi.* Ober, höher. *Fellyebb-való, Felső.* Synon. *Altior, Editior, ſublimior.* Hinc 2. Transl. *Jakſſi, zmoſneiſſi, vekſſi, preſtimaneji.* Mächtiger, gröſſer, fürtrefflicher. *Hatalmaſsbb, nagyobb, jelesbb.* V. *Potior.* Et Subſtantivè: *Poglavár, glavár, ſztareſſina, poglavicza.* r. Obere. *Fellyebb-való.* Ordine, dignitate, ingenio ſuperior. *Id.* 3. Translatè ad Tempus V. *Præteritus N.* 1. Nocte ſuperiore: *h. e.* proximè lapsâ, præteritâ. *Id.* Gloria ſuperiorum: *h. e.* majorum, prædeceſſorum. *Id.* Eſſe, *vel* evadere ſuperiorem in aliqua re: *pro* vincere, ſuperare, triumphare. *Cæs.*

†Superiōrĭtās, atis, f. V. *Præſtantia.* Item *Poglavarztvo, Glavarztvo, Sztareſſinztvo.* e. Obrigkeit. *Fellyebb-valóság.* Latinè *Poteſtas, Magiſtratus.*

Sŭpĕrĭŭs, *Adv.* Senec. *Od-zgòr, na gornyi ſztrani, gore viſſe.* Oberhalb, vveiter oben. *Oda-fel, Fenn.* Dictum eſt ſuperiùs: *Capitol.*

Superlăbor, ĕris, *Senec.* ſupra labor.

Superlātio, onis, f. Gic. *Zverbu,* ali *zgora noſzenye, nadnaſſanye.* Item *Zverbu iſztine govorenye.* e. Drüber-Tragung. *Item* überflüſſige Rede. *Fellyűl reá-bozás.* Item *Igen nagyot mondás, mellyet ſenki nem biſzen.* 2. V. *Prælatio, Exaltatio.* ita *Valer. Max.*

Sŭperlimĭnārĕ, is, n. Plin. *Nadprag.* Die obere Thür-Schvvelle. *Felső küſzöb.* V. *Limen N.* 2.

Superlĭno, *Pallad.* Inſuper lino.

Supermando, is, *Plin.* Inſuper mando.

Supermeo, *Plin.* Supermĭco, *Senec.* Supermunio, *Colum.* Supernè *vel* ſupra meo, &c.

Sŭpernās, ātis, *om.* Plin. V. in *Infernas.*

Supernaſcor, *Cels.* Innaſcor, ſupernè naſcor, poſt naſcor.

Supernāto, as, *Colum.* V. *Inno, Innato.*

Sŭpernātūrālis, le, Theol. *Zverbu-naravzki,* ali *naturalzki.* übernatürlich. *Természet felett-való.*

Sŭpernè, *Adv.* Liv. *Odzgòr.* Oben herabvverts. *Fenn-valól.* V. *Deſuper.* 2. V. *Supra N.* 1. ita *Plin.*

Sŭpernŭmĕrārĭus, a, um, Veget. *Viſſe-brojni, zverbu* ali *zvan broja.* Der über die ordentliche Zahl iſt. *Szamon fellyűl-való.*

Sŭpernus, a, um, Plin. *Zgornyi, odzgornyi.* Das oben, *oder* von oben iſt. *Fenn-való, onnan fellyűl-való.*

Sŭpĕro, as, avi, atum, [Act.) *Preobládam, Premáſem.* übervvinde, übertreffe. *Meggyőzőm,*

Digitized by Google

győzödm, Fellyűl-haladom. V. *Præcello, Vinco.* Aliquem doctrinâ ſuperare. *Kűga ou nauuku obladati.* Einen an Gelehrſamkeit übertreffen. *Tudománnyal valakit meghaladni.* 2. propriè V. *Tranſcendo, Tranſeo N.* 1. *Transgredior N.* 1. *Supergredior N.* 1. Iter, regionem curru vecti ſuperavimus: *pro* emenſi ſumus, &c. 3. *More Neutrorum.* Hoc mihi ſuperat: *pro* ſuperfluum eſt: *h.e.* ſuperabundo hac re. *Huc uſque Cic.* Item V. *Superſum N.* 1. Multa die ſuperante, acceſſit. *Liv.* 4. Captæ urbi ſuperare: *pro* ſupervivere, ſuperſtitem eſſe. *Virg.*

Superobruo, *Propert.* Obruo, ſuperne obruo.

Superoccido, *Macrob.* ſupra aliquem occido.

Superpendeo, es, ſuperpendi, nſum, [Neu.] Liv. *Zverbu chesza viſzim, zgora viſzim.* über etwas hange. *Fenn-fűgők, Fellyűl reá-fűgők.* Synon. *Supra pendeo.*

Superpingo, *Avien.* Inſuper *vel* ſupra pingo.

Sŭperpandium, ii, n. Apul. *Primera, zverbu mere* ali *vége pridavek, Premera, Prevaga.* e. Zumaſs, Zugab, übermaſs, r. Ausſchlag. *Font felett-való mértét, mértékfelett-való.*

Superpōno, is, pŏſui, ĭtum, [Act.] Golum. *Zverbu ſztavim, gore poſztavlyam.* Darauf lege, darauf ſetze. *Fellyűl reá-tészem.* V. *Superimpono.*

Superſcando, *Liv.* ſurſum ſcando, aſcendo.

Superſcrĭbo, *Gell.* Inſuper *vel* ſupra ſcribo. *Zgorá piſſem, napiſzávam.* überſchreibe, drüber *oder* drauf ſchreibe. *Fellyűl reáírok.*

Supersĕdĕo, es, ēre, ēdi, eſſum, (Neu.) *Synon.* ſuper aliquid ſedeo. *Zverhu chesza ſzedim, na chem ſzedim.* Auf etwas ſitze, darauf ſitze. *Rajta űlők, Fenn-űlők.* Aquila tentorio ſuperſedens. *Sveton.* 2. Transl. V. *Deſiſto N.* 1. *Ceſſo, Abſtineo N.* 1. *Omitto N.* 1. Labore, narratione ſuperſedere. *Cic.* Pugnæ ſuperſedere. *Hirt.* Loqui ſuperſedere. *Liv.* Putant poſſe ſuperſederi. *Cic.*

Supersĭdeo, es, ēdi, eſſum, (Neu.) Ammian. V. *Superſedeo N.* 1.

Superſpargo, is, *Cato.* V. *Aſpergo, Inſpergo.*

Superſtagno, as, *Tacit.* ſuperne ſtagno, Reſtagno.

Superſterno, is, ĕre, ſtrāvi, ſtrātum, [Act.) Liv. *Zgora* ali *zverhu cheſza preſztiram, odzgőr pokrivam, nadpokrivam.* Drauf *oder* über etwas ſtreue. *Fellyűl reá terítem.*

Sŭperſtĕs, ĭtis, *om.* Cic. *Joſche ſivuchi, za preminenyem ſzvoih ſivuchi, po ſzmerti ſzvoih ſiv.* Noch beym Leben, den Todt der ſeinigen überlebend. *Még-is élő, A' ki még él és még vagyon.* Parenti, pugnæ, morbo, periculo ſuperſtitem eſſe. Aliquem vitæ & dignitatis ſuæ ſuperſtitem relinquere. *Id.* 2. Generatim V. *Salvus, Incolumis.* ita *Terent.* 3. V. *Præſens N.* 1. Utriſque ſuperſtitibus dico. *Cic.*

Sŭperſtĭtĭo, ǫnis, f. Cic. *Ludo obderſavanye, Krivo Boga chaſztenye, Krivo-vedna poboſnoszt, Babje veruvanye, Uchitanye, krivo-ſlovanye.* 1. Aberglauben, Aberglaub, falſcher Wahn, falſche Einbildung. *Hamis iſteni-tiſztelet, Hamis bivés, Babona.*

Sŭperſtĭtiōsē, *Adv.* Cic. *Krivo-verujuch, Ludo-obderſavajuch, z-krivem Boga chaſztenyem, z-nepotrebnum poboſnoztjum.* Aberglaubiſcher-Weiſe. *Babonáſon,* 2. ponitur pro *nimis ſolicitè.* Quintil.

Superſtitioſus, a, um, Cic. *Krivo Boga poſtujuchi* ali *chaſztechi: Pun krivoga obderſavanya, krivo-vedno poboſen, Babie vere.* Aberglaubiſch. *Babonás.* Item *Gonotni, Satrajuchi, Dojducha povedajuchi.* Wahrſageriſch. *Bűjós-bájos.* 2. V. *Nimis & ſolicitus.*

Sŭperſtŭo, as, avi, atum, (Neu. *Freq. a* ſuperſto) Plaut. *Synon.* ſuperſtes & incolumis ſum, ſuperſum N. 1.

Superſto, as, ſtĭti, ſtĭtum, & atum, (Neu.) *Zgora ſztoim, na chem* ali *zverhu cheſza ſztoim.* Auf *oder* über etwas ſtehe. *Valami felett állok, Fellyűl-állok.* Alicui columnæ ſuperſtare. *Liv.*

Superſtruo, is, *Tacit.* ſupra aliquid ſtruo.

Sŭpersŭm, ĕs, fŭi, (Neu. *Anom.*) Cic. V. *Reſto N.* 1. *Supervivo, vivo.* 2. V. *Præcello, Supero N.* 1. Majoribus ſuis doctrinâ ſuperfuit: *pro* præſtitit, præcelluit. *Cic.* Labori ſupereſſe: *pro* ſuperiorem eſſe labore, laborem ſuperare. *Virg.* 3. Ne mihi putes verba ſupereſſe: *pro* ne me putes verbis affluere, abundare, redundare. *Cic.*

Sŭpervăcānĕus, a, um, Cic. V. *Supervacuus.*

Supervăcuē, *Adv.* Ulpian. &

Supervăcuō, *Adv.* Quintil. V. *Superfluè, Inutiliter, inaniter.*

Supervăcuus, a, um, Cic. *Nepotreben, Viſzeredni.* Unnöthig, vergeblich, überflüſſig. *Hijában-való, ſzükség-felett-való.* V. *Inutilis.*

Supervādo, is, ĕre, āſi, āſum, (Neu.) V. *Supergredior N.* 1. *Supero N.* 1. & 2. *Inſcendo.* Ruinas muri ſupervadere. *Liv.* Omnes aſperitates ſupervadere. *Salluſt.*

Supervăgor, āris, *Colum.* Nimiùm vagor.

Supervĕho, is, *Catull.* ſuper aliquid veho.

Super-

Supervĕnio, is, īre, ēni, entum, (Neu.) Liv. *Nadobajam, Iz nenade* ali *Nenadeano dokadyam, Nadoſzpévam*, Inf. *nadoſzpeti*. Unverſehens zu etwas komme, überfalle. *Véletlenül eljővök, Véletlen reá-ütközöm*. 2. V. *Inſtendo*. Taurus juvencam ſupervenit. *Colum*.

Superventus, ûs, m. Plin. *Nadoſſaſztje, Nadobadyanye, Nenadean dobod, Neprevidyeno navalyenye*. e. Unverſehene Zukunfft, Darzukommung, r. Überfall. *Reá-jövetel, Odaérkezés, Véletlen eljövetel*.

Superveſtio, *Plin*. Inſuper *vel* ſuperne veſtio.

Supervīvo, is, xi, ctum, (Neu.) *Synon*. Superſtes ſum. *Joſchbe ſivem, od kôga drugoga duſe ſivem, ſiv oſztájem, ſivſzem*. überlebe. *Még élek, élő maradok, Tovább élek*. Triginta annis gloriæ ſuæ ſupervixit. *Plin*.

Superungo, *Cels*. Supervolito, *Virg*. Supervŏlo, as, *Plin*. Supervolvo, *Avien*. Supervŏmo, *Sil*. Superurgeo, *Tacit*. V. *Super* vel *ſupra* & *ungo*, &c. Idem eſto de aliis judicium, quæ pari jure ad imitationem horum componi poſſunt.

Sŭpĕrus, a, um, Cic. *Gornyi*. Das oben *oder* oberhalb iſt. *Fenn való, Felső*. Comp. *Superior*, Sup. *Supremus*. V. Suis locis.

Sŭpĭnē, *Adv*. Senec. *Na herbtzè*. Rücklings. *Hanyattá, Artzal Felfordúlva*. Transl. V. *Somniculosè N*. 2.

Supinĭtās, ātis, f. Quintil. *Naherbtu leſanye*. e. Liegung auf dem Rucken. *Hanyattá fekvés*. Transl. V. *Socordia*.

Sŭpīno as, avi, atum, (Act.) Horat. *Na herbet poſztavlyam, gore obrachàm*. Auf dem Rucken lege, hinauf kehre. *Hanyattá-fektetem, felfordítom, artzal felborítom*.

Supinus, a, um, Cic. *Na herbet poſztavlyen, na herbtu*. Rücklings, auf dem Rucken. *Hanyattá-fekvő*. Et generatim. *Gore obernyen, nadignyen*. Hinauf über ſich gekehrt. *Felfordult*. Manus ſupinas ad cœlum tendere. *Virg*. Tela ictu ſupino mittere. *Liv*. 2. Metonymicè V. *Socors, Mollis N*. 4. ita *Martial*.

Suppalpo, *Symmach*. Leniter palpo.

Suppalpor, & ſubpalpor, *Plaut*. Modicè palpor.

Suppār, ăris, *omn*. Cic. *Zkoro jednak, kruto maloda ni jednak*. Schier gleichmäſſig, faſt gleich. *Majd egyenlő*.

Supparaſitor, V. *Nonnihil* & *Paraſitor*. Patri ſupparaſitari: *pro* ſubſervire, obſequi inſtar paraſiti. *Plaut*.

Suppărum, i, n. & Suppărus, i, m. *Feſt*. Eſt omne lineum velum & veſtimentum. *Oplechek, Rukávczi, Zeerbu - rubacha*, peregr. *kitlya*, &c. Ein leinerner Küttel, s. Müder, Brüſtgen, s. überhembd. *Váll, Fél-imeg, Lenből-való hoſzſzú ruha*, peregr. *Kitlin*. 2. apud Senec. *Najviſſa jadrenicza, Nadkrivalo jadrenicze*. e. Flagge über den Schiff-Segel. *Hajó vitorla teteje*.

Suppēdāněum, i, n. Lactant. V. *Scabellum*.

Suppeditātio, onis, f. Cic. V. *Subminiſtratio, Abundantia, Affluentia*.

Suppēdito, as, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Præbeo. Subminiſtro, ſuggero*. 2. Adhibetur more Neutrorum pro *Sufficio N*. 1. Parare ea, quæ ſuppeditent ad cultum, & ad victum. *Id*. 1. *Offic*. c. 4. Item pro *Abundo, Affluo, Suppeto N*. 2. In hoc campo ſuppeditat omnis apparatus, ornatúſque dicendi. *Id*. 3. *de Orat*. c. 21.

Suppendeo, es, *Colum*. Subter pendeo.

Suppĕtiæ, arum, f. *plur*. Plaut. *Pripomoch*. e. Beyhülffe. *Segítség*. V. *Subſidium*.

Suppĕtior, āris, atus ſum, (Dep.) Apul. V. *Subſidior*.

Suppĕto, is, ĕre, īvi, & ĭi, ītum, [Act.] *Ulp*. V. *Latenter*, vel *Fraudulenter* & *Peto*. 2. Adhibetur imperſonaliter & more Neutrorum pro *Occurro N*. 2. *Adſum N*. 1. *Præſto ſum*. Mihi, quod ſcribam, nihil ſuppetit. *Cic*. Non ſuppetit conſilium. *Liv*. Item pro *Sufficio N*. 1. Ut quotidianis ſumptibus copiæ ſuppetant. *Cic*. Item pro *Superſum N*. 1. *Abundo, Affluo*. Plura ſcribentur, ſi vita ſuppetet. *Id*. 1. *Fin*. c. 4. Deóſque oro ut vitæ tuæ ſuperſtes ſuppetat: *h*. *e*. ſupervivat. *Plaut*.

Suppilo, as, avi, atum, (Act.) Plaut. V. *Surripio, ſubjuror*.

Supplanto, as, avi, atum, (Act. à *ſub* & *planta*) Cic. *Noge podmétajuch dole bítam, Noge podmekavaiuch na tla obályam, zvrácham, bítam*. Mit fürgehaltenem Fuſsfälle, zu Boden vverffe. *Lábomat eleibe vetem bogy elejtſém*. Hinc *Transl*. Aliquem ſupplantare: *pro* clam eidem nocere. *Kôga podkopati, z-chalarium naskoditi, Jamu podnyim zkopati*. Einen untergraben, mit Liſt hintergehen, einem Brügel unter die Füſſe vverffen. *Valakit gyülölségeſt tenni, valaki alatt arkot áſni*. 2 à *ſub* & *planto*. Plin. *Podſzadyam*. Unterpflantze. *Alól ültetem*. V. *Infodio*. Vites in terram ſupplantare. *Id*.

Supplēmentum, i, n. Cic. *Nadopunenye, Nadomeſztenye, Pridanye, Izmenyenye*. e.

Digitized by Google

Erfüllung, Erſetzung, f. Zuſatz. *Fólt, Töltés, Hozzá-adás.*

Suppleo, es, ēre, ēvi, ētum, (Act.) Cic. *Nadopunyávam, Nadomeſztyam, Meſzto drugoga zpunyávam.* Erſetze, vvieder erfülle ſtatt eines ſetze. *Más helyét betöltöm, Helyébe mást ſzerzek.* Legiones ſupplere: *pro* redintegrare, &c. *Liv.* 2. V. *Impleo.* ita *Cato.*

Supplex, ĭcis, *om.* Cic. *Priklonit, Ponizno proſzechi, Poklekajuchi, koiſze. Klecbech* ali *klekajuch moli.* Demüthiglich bittend, Fuſsfällig, der etvvas Fuſsfallend bittet. *Alázatoſon könyörgő.*

Supplicātio, onis, f. *Z poklékanyem proſnya, Ponizna molytba.* Demüthige, Fuſsfallige Bitte, Anflehung. *Alázatos könyörgés, Térden állva könyörgés.* Ponitur etiam pro *ſupplicantium proceſſione.* ita *Cic.*

Supplicĭtĕr, *Adv.* Gic. *Poklékajuch, Ponizno proſzech.* Fuſsfällig, flehentlich, inſtändig. *Alázatoſan.* V. *Submiſſè.*

Supplicĭum, ii, n. *Glavo-gubje, Glavna pokora, ſivlenye jemlyucha kaſtiga.* e. Leib-*und* Lebens-Straff. *Halálos büntetés.* Conſtituere ſupplicium in aliquem. Rapi ad ſupplicium. Perire ſupplicio. Aliquem ſupplicio afficere, *vel* ſupplicium de aliquo ſumere. *Cic.* 2. V. *Supplicatio.* Diis immortalibus ſupplicia decernere: *b. e.* Supplicationes, ſupplicantium proceſſiones. *Tacit. Salluſt.*

Supplĭco, as, avi, atum, (Neu.) *Ponizno, poklékajuch proſzim, molimſze.* Demüthig, Fuſsfällig bitte, anflehe. *Alázatoſon, Térden állva könyörgök.* Alicui pro aliquo ſupplicare. *Cic.*

Supplōdo, is, ſi, ſum, (Act.) Gic. *Z nogami tla túchem, réſtam, lúpam, búbam.* Mit den Füſſen vvieder den Boden ſchlage, ſcharre. *Lábammal toppantok.*

Supplōſio, onis, f. Gic. *Lúpanye, z-nogami po zemlyi túchenye, bubanye.* Das Scharren, Strampffen, Auftretten mit den Füſſen. *Toppantás.*

Suppœnĭtet, *Cic.* Ferme *vel* Aliquantillùm pœnitet.

Suppōno, is, ſui, ĭtum, (Act.) Gic. *Synon.* ſubtus pono. *Podſztavlyam, Podpoſztavlyam, Podláſem.* Unterlege, unterſetze, unterſchiebe. *Alája-tészem, Alája-rakom.* 2. Speciatim: *Meſzto iſztinzkoga krivo* ali *neiſztinzko podſztavlyam, podvergavam,* Inf. *podvercbi.* Præt. *podvergelſzem: Podmécbem.* Etvvas falſches, *oder* Unrechtes hinlege, ſtats des Rechten unterlege. *Az igaz helyet hamiſat téſzek, Jó helyébe áll-hamiſat téſzek.*

Supporto, as, V. *Suffero N.* 1. Item V. *Apporto, Importo, Subvebo N* 1. Rem frumentariam ſupportare. *Cæſ. l.* 1. *B. G.*

Suppŏsĭtio, onis, f. Plaut. *Podſztavlyanye, Podlaganye, Podmétanye, Podverſenye.* e. Unterlegung, Unterſchiebung. *Alájatétel.*

Suppŏsĭtĭtĭus, a, um, *Varr.* V. *Subditicius, ſuppoſitus.*

Suppŏsĭtus, a, um, Gic. *Podſztavlyen, Vkanlyivo podverſen, Meſzto drugoga poſztavlyen.* Untergelegt, falſch untergeſchoben, *Alája-tétetett, Tſalárdúl valami helyébe tétetett, Eltſerélt.*

Suppoſtrix, *pro* ſuppŏsĭtrix, ĭcis, f. *Podſztavlyavka, Podvergavka, Podmétavka, koja jedno meſzto drugoga vkanlivo podmécbe.* e. Unterlegerin, Unterſchieberin eines Dings fürs andere. *Alája tévő aſzſzony, Tſalárdúl valamit eltſerélő Aſzſzony.* Venefica puerorum ſuppoſtrix. *Plaut.*

Suppoſtus, *per Syncop.* Virg V. *Suppoſitus.*

Suppreſſio, onis, f. Cic. V. *Repreſſio, Sedatio.* Item V. *Depreſſio N.* 1. *Oppreſſio.* 2. Transl. V. *Occultatio.*

Supprĭmo, is, ĕre, eſſi, ſſum, (Act.) Cic. V. *Sedo, Reprimo, Compeſco.* Item V. *Opprimo N.* 1. ita *Plin.* 2. Transl. V. *Occulo, Occulto.* ita rursùm *Cic.* Iter ſupprimere: *pro* cohibere, retrahere ſe ab itinere. *Cæſ.*

Supprōmus, i, m. *Plaut.* ſecundarius promus.

Suppŭdet, ĕbat, V. *ſubpudet.*

Suppūrātio, onis, f. Colum. *Gnyoja puno otekanye, Podgnyojenye, Gnyoja bivanye.* e. Eyter-vverdung. *Megevefedés.*

Suppūrātōrĭus, a, um. *Vmebchajuchi, Otok na gnyoj obrathajuchi.* Das ein Geſchvvär erweicht. *Kelés lágyító, Evesítő.* Medicamenta ſuppuratoria *Plin.*

Suppūrātum, i, n. Plin. V. *Apoſtema.*

Suppūro, as, avi, atum, (Neu.) *Gnyoimſze, Gnyojom bivam.* Zu Eyter vverde. *Megevefedem, mint mikor a' kelés megérik.* V. *Putreſio, Putreo.* Si ſanguis ſuppuraverit, tardè procuratur. *Colum.*

Suppŭtātio, onis, f. *Vitruv.* V. *Computatio.* Item propriè. *Podrezávanye, Podkleſztrenye.* e. Unten-abſchneidung. *Alája metſzés, Elmetſzés.*

Suppŭto, as, avi, atum, (Act.) Plin. *Synon.* ſubtus puto, Leviter puto, ſubſeco. *Podrezávam, Podſzekávam.* Unten abſchneide. *Alól elmetſzem.* 2. V. *Computo N.* 1. ita *Plaut.*

Süprā,

Sŭprā, *Præp.* Cic. *Nad, na, zverhu, verhu, gore.* Auf, drüber, über, oben, ob. *Rajta, felette, fellyül.* 2. V. *Ultra, Pluſquàm* in *ſuper.* Hæc commemoratio, vereor, ne ſupra hominis fortunam eſſe videatur. *Id. de Leg.* Gæſa ſupra millia viginti. *Liv.* 3. Eſt *Adv. in prima ſignificatione.* Quæ ſupra & ſubter ſunt. *Cic.* Item ponitur pro *ſuperiùs.* Quæ ſupra ſcripſi: quem ſupra deformavi. *Id.* Item pro *Ampliùs. Magà N.* 1. Ita accuratè confeci, ut nihil poſſet ſupra. *Id.*

Sŭprēmītās, atis, f. Claud. V. *Sumitas, ſummà dignitas.*

Supremō, & ſupremùm, *Adv.* Plin. V. *Extremò. ultimò.*

Sŭprēmus, a, um, Cic. V. *Extremus N.* 1. *Ultimus.* Alicui ſupremum dicere: *pro* ultimum vale dicere. *Plaut.* 2. V. *Maximus, ſummus N.* 1. ita *Plaut. Virg.*

Sūra, æ, f. Cic. *Liſztanyek.* e. Waden am Schenckel. *Láb ikra.*

Surcŭlācĕus, a, um, *Plin.* ſurculo ſimilis.

Surcŭlāris, re, *Colum.* Generans ſurculos.

Surcŭlārĭus, a, um, *Plin.* Ad ſurculos pertinens.

Surcŭlo, as, avi, atum, (Act.) *Nepotrebne mladicze kleſtrim, odtergávam, podrezávam.* Die überflüſſige Schoſſe abbreche, abſchneide. *Haſzontalan ága bogait leirtom, Megnyeſem, Fattyú-veſzſzeit kivagdalom.* Arbores ſurculare. *Colum.*

Surcŭlōſus, a, um, Plin. *Pun mladicz, kliczaobilen.* Voll Schoſſe oder Zvveig, Schoſsreich. *A'minek ſok fattyú-veſzſzei vagynak, Tſemetés.*

Surcŭlus, i, m. Cic. *Mladicza, klicza, ſibicza za vczéplyenye.* Ein Schoſs, Zvveiglein, Propff-Reiſslein. *Tſemete, Fiatal veſzſzö, óltó ág.*

Surdaſter, ſtra, ſtrum, Cic. *Prig'lüb, Naglüb, Gluubak.* Faſt taub, übel hörend. *Siketes, Nehezen-halló.*

Surdĭtas, atis, f. Cic. *Glübſzt, Glubocha.* e. Taubheit, Gehörloſſigkeit. *Siketség.*

Surdus, a, um, Cic. *Glüb.* Taub. *Siket.*

Surgo, is, ĕre, ſurrexi, rectum, (Neu.) Cic. *Sztajemſze, Podſemſze.* Aufſtehe. *Felkelek.* 2. Transl. Rumor ſurgit: *pro* oritur, naſcitur. *Tacit.* Venti ſurgunt: *pro* flare incipiunt. *Virg.* Ædificia ſurgunt: *b. e.* à fundamento ad tecti faſtigium elevantur. *Id.* Herbæ ſurgunt: *b. e.* creſcunt, augentur. *Id.* Ex infelici fortunæ caſu ſurgere: *pro* priſtinum ſtatum recuperare. *Cic.*

Sūrio, is, īre, īvi, ītum, (Neu.) *Feſt.* Libidine prurio. V. in *ſubo.*

Surrēpo, ſurreptitius, V. *ſubrepo, &c.*

Surrĭgo, is, Plaut. V. *Arrigo.*

Surrĭpio, *poëticè* ſurpio, is, ĕre, rĭpui, eptum, (Act.) *Mucsècb jemlyem, odnaſſam, oſſukávam.* Heimlich nehme, entzucke, entvvende. *Titkon elvéſzem, Orozva elviſzem.* V. *Suffuror, Clam & Rapio.* Aliquid alicui, *vel* ab aliquo, è cuſtodia alicujus ſurripere. *pro* ſuffurari. *Cic.* Te mihi ſurripuiſti: *b. e.* ſubduxiſti, ſubtraxiſti, ſubterfugiſti. *Plaut.*

Surrŏgo, as, V. *Subrogo.*

Surſum, *Adv.* Cic. *Gore, gori, na viſſák, ù viſſak.* Auf, hinauf, über ſich in die Höhe. *Fel,* vagy *Fel-felé,* Surſum deorſum. *Goredole.* Auf und ab. *Fel 's alá.* ita *Cic.*

Sūs, ſuĭs, *com.* Cic. V. *Porcus,* & *Porca N.* 1.

Suſceptio, onis, f. Cic. *Prietje, Naſze vzetje, Priimanye, Priemlyenye.* e. Annehmung, auf ſich Nehmung, Untervvindung. *Felfogadás, Hozzá vétel.*

Suſceptor, oris, nt. Ulp. *Priemitel, naſze jemavecz.* r. Aufnehmer, der etvvas über ſich nimmt. *Felfogadó, Hozzá-vévő.* Item V. *Luſtricus pater.*

Suſceptum, i, n. Ovid. *Nakanyeno, na ſze vzeto dugovanye.* Übernommenes Ding. *Felfogadott, felvállált dolog.*

Suſcĭpio, is, ĕre, cēpi, ceptum, (Act.) *Naſze jemlyem, pod obrambu priémlyem.* Auf mich nehme, übernehme. *Felvállalom, Befogadom, Magamra vészem.* Rerum patrocinium, Conſulum partes, Alicujus defenſionem *vel* Aliquem defendendum ſuſcipere. 2. Liberos ex lubertini filia ſuſcipere: *pro* gignere, habere, educare, enutrire. Filius patri de noverca ſuſceptus eſt: *b. e.* natus. In lucem ſuſcipi: *pro* naſci. *Cic.*

Suſcitābŭlum, i, n. Varr. V. *Incitabulum, Incentivum, Igniarium.*

Suſcĭtātio, ōnis, f. Tertull. V. *Reſuſcitatio, Incitatio, Exſuſcitatio.*

Suſcitātor, oris, m. Tertull. V. *Reſuſcitator, Incenſor N.* 2. *Incentor N.* 2.

Suſcĭto, as, avi, atum, (Act.) V. *Excito N.* 2. *Exſuſcito.* Item V. *Excito N.* 1. *Renovo, Incendo.* Bellum civile ſuſcitare. Ignes extinctos ſuſcitare. Teſtem contra aliquem ſuſcitare. Aliquem è ſomno ſuſcitare. *Cic.*

Suſpecto, as, avi, atum, (Act. *Freq.*) Plin. V. *Surſum* & *ſpecto N.* 1. 2. V. *Suſpicor.* ita *Tacit.*

Suſpectus, ûs, m. Plin. *Zverhu ſzebe gledanye, gori pogled.* Das über ſich Sehen. *Felnézés.* 2. V. *Admiratio.* ita *Senec.*

Digitized by Google

Suſpectus, a, um, à *ſuſpicor*. Adhibetur paſſivè: *Vu ſzumnyu poſztavlyen, ſzumnyoterplyiv, ù ſzumnyi buduchi, ſzumnyiv.* Verdächtig, der im Argvvohn und Verdacht iſt. *A' kibez gyanóság vagyon, Gyanóságos.* Filius Patri de noverca ſuſpectus. Negligentiæ nomine alicui ſuſpectus. *Cic.* In aliqua re ſuſpectus. *Suet.* Super aliquo ſcelere ſuſpectus. *Salluſt.* Contumaciâ ſuſpectus. *Curt.* Hujus rei ſuſpectus. *Tacit.* ſuſpectior, *Cic* ſuſpectiſſimus, *Sueton.*

Suſpendiōſus, a, um, Plin. *Obéßen.* Erhenckt. *Felakaſztatott.*

Suſpendium, ii, n. Cic. *Obéßenye, Véſſenye, Véſſanye, Z-zankum na veſſalu vumorenye.* Das Aufhencken am Galgen, das Aufknüpffen, e. Aufhenckung, Galgen-Straffe. *Felakaſztás.*

Suſpendo, is, ĕre, ſuſpendi, enſum, (Act.) *Obeſſujem, Obéſſam, Véſzim.* Aufhencke, auf knüpffe. *Felakaſztom, Felfüggeſztem.* Aliquem arbori, in arbore, *vel* de arbore ſuſpendere. *Cic.* 2. Transl. Medio reſponſo rem ſuſpendere: *pro* interrumpere, differre. *Liv.* Fluxionem oculorum ſuſpendere: *pro* ſiſtere, cohibere. *Plin.* Omnium animos expectatione ſuſpendere: *pro* dubios tenere, incertos reddere. *Curt.*

Suſpenſio, onis, f. Vitruv. V. *Suſpendium.* Suſpenſio à divinis, *eſt* Dilatio, Interdictio divinorum. *Eccl.* 2. Animi ſuſpenſio: *h. e.* Incertitudo, Dubitatio, Solicitudo. *Hirt.*

Suſpenſus, a, um, Cic. *Obéſſen, Zvéſſen, Nadignyen.* Aufgehenckt, angehefft, erhoben. *Felakaſztatott, Függő, Felemelt.* 2. Transl. V. *Incertus, Dubius.* Novarum rerum expectatione ſuſpenſus. *Id.* Item V. *Solicitus.* Inter ſpem, metúmque ſuſpenſos animi habetis. *Liv.*

Suſpīcax, ācis, *om.* Liv. V. *Suſpicioſus.*

Suſpĭcio, is, ĕre, exi, ectum, (Act.) *Gore gledim, zverhu mene gledim.* Hinauf ſchaue, über mich in die Höhe ſehe. *Felnézek.* 2. Transl. V. *Admiror, Magnifacio, Veneror.* ita *Cic.*

Suſpīcio, & ſuſpĭcio, onis, f. Cic. *Szumnya, ſzumlya.* r. Argvvohn, Verdacht. *Gyanúság.* Item V. *Opinatio, Conjectatio.*

Suſpiciōsè, *Adv.* Cic. *Szumnyivo, ſzumlyivo.* Argvvöhniſch, argdenckiſcher-Weiſe. *Gyanóſon, gyanakodva.*

Suſpiciōſus, a, um, Cic. *Szumnyiv, ſzumlyiv, ſzumnyu imajuchi, ſzumnyo-pun.* Argvvöhnig, argdenckiſch. *Gyanakodó.* 2. Accipitur paſſivè: V. *Suſpectus.* Negotium ſuſpicioſiſſimum. *Id. pro Flac. c.* 3.

Suſpĭcor, āris, atus ſum, (Dep.) Cic. *Szumnyim, ſzumnyu imam, Proſzumnyivam.* Argvvohne, im Verdacht habe. *Gyanakodom.* 2. V. *Puto N.* 2. *Cogito.* In Deo nec figuram, nec ſenſum ſuſpicari licet. *Id.*

Suſpirātio, onis, f. *Plin.* &

Suſpirātus, ûs, m. Ovid. *Zdihavanye.* Das Seufftzen. *Fohászkodás, óhajtás, ſohajtás.*

Suſpīriōsè, *Adv.* Colum. *Terko-dihajuch, Hriputlyivo, ſzoputlyivo.* Mit ſchvvehren und kurtzen Athem. *Nehéz lélekzet vételtel.*

Suſpirioſus, a, um, Plin. *Terko diſſuchi, Hriputlyiv, ſzoplyiv, ſzoputlyiv, neduß'yiv.* Keichend, einen kurtzen Athem habend. *Pihegő, Fúladozó, Zúgó, ki nehezen véſzen lélekzetet.*

Suſpīrītus, ûs, m. Liv. *Gluboko odihavanye, zdihavanye.* Das tieffe Athem hohlen. *Mély fohászkodás.*

Suſpīrium, ii, n. Cic. *Zdahnutje, Uzdah, Uzdihaj.* r. Seufftzer. *Pihegés, Fúladozás.* V. *Suſpiratio.*

Suſpīro, as, avi, atum, [Neu.] Cic. *Zdihávam.* Seufftze, erſeufftze, tieff Athem hohle. *Fohászkodom, ſohajtok.* 2. Transl. *Kruto ſelim.* Hefftig verlange, ernſtlich begehre. *Igen kívánom.* Matrem ſuſpirant. *Juven.*

Suſquĕ dēquĕ, *vel* ſus déque, *per Apocopen* ſignificat propriè *ſurſum & deorſum.* Cic. *Nemarno, Lebud-kak, Gore ali dole, Szim ali tam, Miß-Maß, kak' mu' drago.* Ohne Sorg, liederlich, auf oder ab, minder oder mehr. *Imigy-amugy, Felvagy alá, Zürzavarúl.* Aliquid ſuſque deque habere: *pro* parvi pendere; Nihil penſi habere, ſurſum, an deorſum illud eat. Plaut. *Za kaj malo marati, glavuſzi netréti, puſztiti naj ide kak hocbe.* Eines Dinges vvenig achten, etvvas nichts ſchätzen, fahren laſſen es gehe vvie es vvolle. *Nem gondolni valamivel, ſemmibe hajtani, véle nem gondolni.* Sus deque eſſe: *pro* nihili eſſe, ad nihil valere. *Gell.*

Suſtentācŭlum, i, n. Tacit. V. *Fulcimen, Pedamentum.*

Suſtentātio, onis, f. Cic. *Zderſavanye, krépenye, Hranenye.* e. Aufhaltung, Ernährung. *Megtartás, Táplálás, Nevelés.* V. *Conſervatio.* Item V. *Dilatio, Expectatio.*

Suſtento, as, avi, atum, [Act. Freq.] *Zderſávam.* Erhalte, aufenthalte. *Tartom.* V. *Fulcio.* 2. Speciatim. V. *Nutrio N.* 1. *Sublevo N.* 2. *Recreo N.* 2. 3. Generatim V. *Conſervo.* 4. Mœrorem deceſſionis ſuſtentare:

Digitized by Google

tare: *pro* tolerare, perferre, patienter ferre. 5. Aliquid ad alicujus adventum ſuſtentare: *pro* differre. *Huc uſque Cic.* 6. Aciem ſuſtentare: *b. e.* milites adhortando confirmare, fugam impedire. *Tacit.*

Suſtĭneo, es, ēre, nui, entum, (Act.) *Nämene derſim, uzdarſim, &c.* V. *Suſtento N.* 1. 2. Transl. V. *Tueor, Conſervo.* 3. V. *Tolero.* Hactenus *Cic.* 4. V. *Suſtento N.* 2. ita *Liv.* 5. Labentem aciem ſuſtinere: *pro* retinere. *Tacit.* A reſpondendo ſe ſuſtinere: *pro* reprimere, compeſcere. *Cic.* Alicujus impetum ſuſtinere: *pro* reſiſtere, non cedere. *Id.* Tres perſonas ſuſtinere: *pro* repræſentare, agere, exercere. *Id.* Magnitudinem imperii pro dignitate ſuſtinere: *pro* parem eſſe imperii procurationi. *Id.* Aliquid in noctem ſuſtinere: *pro* protrahere, differre. *Liv.*

Suſtollo, is, ĕre, ſuſtŭli, ſublātum, (Act.) V. *Sublevo N.* 1. Amiculum ſuſtolle. *Plaut.* Dejotarum cùm in equum ſuſtuliſſent. *Cic.* 2. V. *Suſcipio N.* 2. Qui ex Fadia ſuſtuleritliberos. *Id.* 3. V. *Subverto, Perdo N.* 2. Majores noſtri Carthaginem funditus ſuſtulerunt. *Id.* Item V. *Neco.* Hic matrem ſuſtulit. *Suet.* Et hoc utrumque ſolùm in *Prat.* & *Sup.* V. in *Suſſero, Tollo.*

Sŭſurrātio, onis, f. Cic. V. *Suſurrus N.* 2. Item V. *Inſuſurratio, Muſſitatio, Suſurrus N.* 1.

Sŭſurro, as, avi, atum, (Neu.) Virg. *Tibo mermram, ſ'umim.* Brummele, Rauſche. *Zúgok, Zörgedezek.* Item V. *Bombilo.* 2. V. *Muſſo N.* 1. *Muſſito, Inſuſurro.* ita *Terent.*

Sŭſurro, ōnis, m. Sidon. *Vuho-bajavecz, Pri-ſ'eptavecz, koi otajno od jednoga do drugoga rêchi ponaſſa.* r. Ohren-Blaſer. *Alattomban rágalmazó, Juttogvaſkodó.* V. *Muſſitator, Inſuſurrator.*

Sŭſurrum, i, n. *Ovid.* &

Suſurrus, i, m. Cic. *S'um, S'umenye.* s. Geräuſch, Gemürmel. *Zúgás.* Hominum ſuſurrus: V. *Muſſitatio.* Apium ſuſurrus. V. *Bombilatio.* 2. Suſurrus. *Otajno ogovarjanye, Vuho-bajanye, Tugyeb rechih drugomu vuchinyeno prijſeptanye.* c. Heimliche Verläumbdung, Ohren-Blaſung. *Alattomban rágalmazás.* ita *Plin.*

Suſurrus, ûs, m. Apul. V. *Suſurrus N.* 1.

Sūtēla, æ, f. Plaut. *Potmajna prevara, Mudrozetkanachalaria.* e. Hinterliſt, Argliſtigkeit, argliſtiger Betrug. *Tzigányság, álnokság, ravaſzság, Meſterségeſen öſzveſontt hazugság.* Synon. *Artificioſus dolus, Doloſus aſtus.*

Sūtĭlis, le, Virg. *Zeſſit, S'veovni, S'velyni.* Genähet. *Varrott, Varrásboz-való.*

Sūtor, ōris, m. Cic. V. *Calcearius.*

Sutōrĭtĭus, a, um, *Marcell. Empir.* &

Sūtōrĭus, a, um, Cic. *Obuvo-S'ivaczki, Poſztolarzki, Chepeliſſarzki,* peregr. *S'oßtarzki.* Dem Schumacher zugehörig, Schuſteriſch. *Vargái, Vargához-való.*

Sūtrīna, æ, f. Plin. *Czepeliſſarnicza, Skornyarnicza, Poſztolarnicza,* peregr. *S'oſtarnicza.* e. Schumacher-Werckſtadt. *Varga mühely.*

Sūtrīnum, i, n. Senec. *Czepeliſſaria, Poſztolaria,* peregr. *S'oßtaria.* s. Schuhmacher-Handvverck. *Varga Meſterség.*

Sūtrīnus, a, um, Tacit. V. *Sutorius.*

Sūtūra, æ, f. Liv. *Zaſſitje, S'ivanye.* Eine Naat. *Varrás, öſzve-varrás, Földozás.*

Suus, a, um, Pron. Recipr. *Szvoj, ſzvoja, ſzvoje.* Sein. *öné, magát.* 2. V. *Proprius.* Frequenter jungitur particulæ *pte* pro *ſuſmet.* Humida ſuopte nutu in terram feruntur. *Cic.*

Suuſmĕt, ſuamet, ſuummet, &c. Tacit. *Szamſzvoj.* Sein ſelbſt. *önön magái.* Item V. *Proprius.*

*Sȳcŏmŏrus, & Sȳcomorus, i, f. *Cels.* Arbor inter ficum & morum media, *q. d. Ficomorus.*

*Sycomōrus, i, f. Dioſcor. *Latinè* ficus fatua.

*Sȳcŏphanta, & Sȳcophanta, æ, m. Plaut. *Latinè* Calumniator, Cavillator, Suſurro iniquus, Falſus delator, Fraudator, Gallidus adulator, Homo fallax, mendax, fraudulentus, doloſus, improbus, Deceptor, Aſſentator, Impoſtor.

*Sycophantia, *di accent.* æ, f. Plaut. V. *Calumnia N.* 2. *Cavillatio, Fallacia, Fallaciloquentia, Fraudulentia, Mendacium, Aſſentatio, Deceptio, Impoſtura, Falſa delatio.*

*Sycophantĭōsè, *Adv.* Plaut. V. *Calumniosè, Doloſè, Fallaciter, Fraudulenter, Aſſentatoriè.*

Sycophantor, āris, ātus ſum, (Dep.) Plaut. *Krivo tusim, nakôga láſi zpravlyam, laſem.* Fälſchlich anklage, verläumbde. *Hamiſan vádolom.* Item V. *Calumnior, Cavillor, Fraudo N.* 1. *Decipio, Aſſentor.*

*Sȳcōſis, is, f. Cels. *Jachmenecz na ochni trepaviczi* r. Meer-Igel, s. Gerſten-oder Feigen-Korn, ein Geſchvvär ſo ſich an die Augen-Lieder ſetzet. *Szemen-való árpa.*

Sydus cum Derivatis. V. *Sidus.*

*Syllăba, æ, f. Cic. *Szlovka.* Eine Sylbe, *Betüknek öſzve-foglaláſok.*

Syllăbātim, *Adv.* Cic, *Od ſzlovke do ſzlovke,*

Digitized by Google

Szlovku po szlovku. Sylben-Weise. *Tzikkelenként.*

*Syllăbus, i, m. Vitruv. V. *Catalogus, Jndex N. 3.*

*Syllŏgismus, i, m. Quintil. *Latinè* Collectio rationum, Argumentatio, Ratiocinatio.

Sylva cum Derivatis V. *Silva.*

*Symbŏla, æ, f. Terent. *Jednoga dèl drugim pridan, zkup-zmetani novczi, Priverſek.* Zugegebener Theil, das zuſammen gelegte Geld. *Magaréſze.* V. *Portio.* Conferre ſymbolas pro cœna coquenda. *Plaut.*

*Symbŏlum, i, n. &

*Symbŏlus, i, m. Plaut. *Znaménye kakvoga dugovanya, Prilichno na pervo davanye.* s. Zeichen eines Dings. *Valamely dolognak jele, jelentéſe.* V. *Signum N. 1. & 2. Annulus, Significatio N. 1. Teſſera N. 2.* Miles hic reliquit ſymbolum, expreſſam in cera ex anulo ſuo imaginem. *Id. Pſeud. 1. 2. 2.* Symbolum Apoſtolorum. *Zavjetek vere apoſtolzke.* vulgo *Vera Boſja.* s. Apoſtoliſche Bekändtnuſs. *vulgo* r. Glaube. *Az bitnek ſumája,* vulgo *Hiſzek egy Iſten.* ita *Eccles.*

*Symmĕtrĭa, *vi accent.* æ, f. Plin. *Latinè* Proportio, Convenientia, Commenſuratio.

*Sympăthĭa, æ, f. Cic. *Latinè* Compaſſio, naturalis conſenſus, convenientia.

*Symphōnĭa, *vi accent.* æ, f. Cic. *Latinè* Conſonantia, concentio muſica. V. *Harmonia, Melodia.*

*Symphōnĭăcus, a, um, Cic. V. *Conſonans, Harmonicus, Melodus, Muſicus.*

*Sympŏsĭum, ii, n. Cic. V. *Compotatio, Convivium.*

*Sÿnăgōga, æ, f. *Tertull.* V. *Cœtus, Congregatio, Conventus.*

*Sÿnăxis, is, f. V. *Congregatio, Conventus, Communio N. 1. Sacra Synaxis* V. *Communio N. 2. Euchariſtia.*

Syncērus, cum Derivatis, V. *Sincerus.*

*Synchrŏnus, a, um, Varr. V. *Coætaneus.*

*Syncŏpē, es, f. Cic. V. *Diminutio, Conciſio.*

*Syndĭcus, i, m. JCt. V. *Actor, Advocatus.* Item V. *Notarius.*

*Sÿnĕdrĭum, ii, n. V. *Concilium, Congregatio, Conſeſſus, Conventus.*

*Sÿnĕdrus, i, m. Liv. V. *Aſſeſſor, Conſeſſor, Conſiliarius.*

*Syngrăpha, æ, f. Gic. &

*Syngrăphum, i, n. &

*Syngrăphus, i, m. Plaut. V. *Chirographus.*

*Sÿnŏdia, *vi accent.* æ, f. Cic. V. *Colloquium, Congreſſio.*

*Sÿnŏdus, i, f. Ammian. V. *Concilium, Synedrium.*

*Sÿnopſis, is, f. Ulp. V. *Summarium.*

*Syntagma, ătis, n. Cic. V. *Commentatio N. 1. Documen.*

*Syntăxis, is, f. Cic. V. *Ordo N. 1. Conſtructio, Compoſitio.*

*Synthĕſis, is, f. Martial. V. *Compoſitura, Congeſtio, Conſtructio.*

*Syphon, V. *Sipho.*

*Sÿrĭa, æ, f. *Herodotus.* Provincia Aſiæ, inter Cappadociam, Armeniam, Arabiam, Ægyptum, Giliciam, & Meſopotamiam ſita.

*Sÿringa; *Alt-teg* Syringĭa, æ, f. Plin. *Bzikalka.* c. Sprütze: *Fecskendő.* Item V. *Sipho, Fiſtula, Canalicula, Calamus N. 2.*

*Syrma, ătis, n. Juven. *Duga balya po zemlyiſze vlekucha, Rèp duge balye.* Ein lang Kleyd, das man auf dem Boden nachſchlept, der Schweiffan Kleydern. *Hoſzſzú ruha, melly valaki után vondozódik, Hoſzſzú rubának farka.*

*Syrtis, is, & ĭdis, f. *Virg.* Salebra, locus arenoſus in mari.

*Sÿrūpus, i, m. Medic. *Szok iz trâv, czvétja, &c.* peregr. *Szirup.* r. Roſen-Safft, r. Syrup-Safft. *Nádméznel ſzve-ſött nedveſség,* peregr. *Sirup.*

Syrus, V. *Sirus.*

*Syſtēma, ătis, n. *Latinè* Diſpoſitio, Compages, Conſtructio.

Szlavonia, (*perperam* Sclavonia,) *ita Orthogr. Illyr.* V. *Slavonia.*

T.

TĂbăca, æ, f. & Tabacum, i, n. [Herba ſic dicta ab inſula *Tabaco*] V. *Nicotiana.*

Tăbānus, i, m. Varr. V. *Aſilus.*

Tăbella, æ, f. Cic. *Deſzcbicza,* peregr. *Tablicza.* s. Täfelein. *Táblátska.* Item V. *Codicillus, Schediaſma, Schedula, Epiſtola.* Recitatæ ſunt tabellæ. Obſignare tabellas. *Id.*

Tabellārĭus, ii, m. Cic. *Liſzto-noſzecz, Poſzol, koi liſzte noſzi.* r. Brief-Trager. *Levél bordozó.* V. *Epiſtolarium.* 2. V. *Scriba, Rationiſta, Notarius,* ita *Sidon.*

Tabellarius, æ, um, *Cic.* Ad tabellas, *vel* ad tabellarum portitores pertinens. *Liſztovni, Liſztni, Liſzto-noſzni.* Denen Briefen, *oder* zur Brieftragung gehörig. *Levéles. Levél bordozáshoz való.* V. *Epiſtolicus.* Navis tabellaria.

Poſtarska

Digitized by Google

Poſtarzka ladja. s. Poſt-Schiff. *Poſta hajó.* Senec.

Tăbellĭo, onis, m. Firmic. V. *Notarius publicus.*

Tăbeo, es, ēre, ui, (Neu.) Virg. V. *Tabeſco.*

Tăberna, æ, f. *Staczún, Prodalnicza*, barbarè *Duchán.* r. Laden, e. Kram-Bude. *Bólt, árúló hely.* Item V. *Popina, Oenopolium.* Taberna medicinæ. V. *Apotheca.* Taberna libraria. V. in *Librarius.* ita *Cic.* Taberna argentaria. *Liv. &c.*

Tăbernācŭlum, i, n. Cic. *Synon.* Caſtrenſe tectum. *Taborzka biſa, Hiſa iz vëj napravlyena*, peregr. *Huta, Huticza.* e. Hütte. *Levél ſzín, gunybó.* Item V. *Papilio N. 2. Mapalia. 2. Szveto-ſzbraniſche*, iliti *Ormarecz, vu kojemſze Boſanzko télo chúva.* Das Häusgen auf dem Altar, vvorinnen das heilige Abendmahl bevvahret vvird. *Oltári Szentség tartó hely.* ita *Eccl.*

Tăbernārĭus, ii, m. Gic. *Staczunar.* r. Krämer. *Kalmár.* Item V. *Oenopola.*

Tăbes, is, f. Gic. *Tubnenye, Ginenye, Pogibanye, Vſzußenye, Meſzo-gubje, Meſzo-ſzebnoſt, ſzuho bolya.* e. Schvvindſucht, Zehrſucht, Darre. *Elaſzás, ſzáradás, Fonnyadás.* V. *Maties, Hectica, Marcor. 2.* Transl. V. *Corruptela, Pernicies.* Tacit.

Tăbeſco, is, ĕre, ui, (Neu.) *Tubnem, Pogibluem, &c.* V. *Contabeo, Exareſco, Extabeſco, Areo N. 1. Marceſco. Maceſco, Deficio N 1. Langŭeo*, Calore, deſiderio, otio tabeſcere. *Cic.* Item V. *Liqueſio.*

Tăbĭdŭlus, a, um, Virg. V. *Marcidulus, Nonnihil tabidus.*

Tăbĭdus, a, um, Liv. V. *Hecticus, Marcidus, Macilentus, Putridus, Exſuccus.*

Tăbĭficus, a, um, Gic. *Vſzuſſajuchi, Merſzávocbu* ali *Gnyilochu donaſſajuchi, ſzuhobolnoga chinechi.* Verzehrend, abmergelend, die Schvvindſucht bringend. *Elaſzaló, ſzáraztó.*

Tăbĭtūdo, ĭnis, f. Plin. V. *Tabes.*

Tăblīnum, *pro* Tabulinum, i, n. *Plin.* V. *Tabularium.*

Tăbŭla, æ, f. *Gladka deſzka, Oſztruganka*, peregr. *Tábla.* e. Tafel, s. Bret. *Tábla.* V. *Aſſer. 2.* ſpeciatim variè accipitur, in primis Metonymicè. pro *Pictura, ſcriptura, ſyngrapha, Epiſtola, Teſtamento, Auctionalia, Auctione N. 1. Ratione N. 2.* Tabulæ accepti & expenſi, *b. e.* Codices, ſeu libri rationum. Duodecim tabulæ: *b. e.* Leges in duodecim æreis tabulis ſcriptæ. Ita *Cic.* Item pro *Fritillo, &c.* ita *Senec.* Item pro *Mappa Geographica.* ita *Cic.* Item pro *Menſa &c.* Horum, & ſimilium ratio eſt, quòd veteres in tabulis potiſſimùm ſcribere, pingere, & ludere ſoliti fuerint.

Tăbŭlāris, re. *Plin.* Ad tabulas pertinens. *Deſzken, Deſztinzki, Tablinzki.* Zur Tafel gehörig. *Táblához-való, Tábla formán való.*

Tabulārĭum, ii, n. Gic. *Piſzarnicza, Meſzto, ou kojem ſze vſzakojacbka piſzma chuvaju.* e. Schreib-Stube, Cantzley, s. Archiv. *íróház, Levél-tartó ház.* V. *Cancellaria.*

Tabulārĭus, ii, m. Senec. V. *Calculator, Rationiſta, ſcriba, Notarius.*

Tăbŭlātio, onis, f. *Cæs.* V. *Contabulatio.*

Tabulātum, i, n. Cæs. *Perſznicze, Pod.* e. Tihle, Bühne, r. Boden. *Deſzkázott, padlotú bely.* V. *Laquear N. 1. Pavimentum.*

Tabulātus, a, um, Plin. *Popodyen.* Getäffelt. *Megdeſzkázott.*

Tăbŭlīnum, i, n. Varr. V. *Tabularium.*

Tăbum, i, n. *Cicero ex Poëta.* V. Sanies.

Tacendus, a, um, Ovid. *Zamuchanya vréden.* Das zu verſchvveigen iſt. *Elhallgatandó.* V. *Arcanus.*

Tăceo, es, ēre, cui, cĭtum, (Act.) Cic. V. *ſileo.*

Tăcĭtē, *Adv.* Cic. *Skomczé.* Stillſchvveigend, in geheim. *Halkal.* V. *Silentio ſecretò N. 2.*

Tăcĭtum, i, n. Senec. V. *Arcanum.*

Taciturnĭtas, at s, f. Gic. *Zamuknyenoſt, Zamuchati znanoſt, Tihocha.* e. Verſchvviegenheit. *Veſzteg hallgatás, Veſztegleteſség.* V. *Reticentia.*

Tăcĭturnus, a, um, Cic. *Tih, Mukli, Zamukliv, koi rad muchi.* Still, verſchvviegen. *Veſztegleſö, keveſs beſzédü.* 2. Transl. V. *Pacatus.* ita *Horat.* Taciturnior. *Corn. Nepos.* Taciturniſſimus. *Plaut.*

Tăcĭtus, a, um, Cic. *Muchechi.* Stillſchvveigend. *Hallgató.* Transl. V. *Pacatus. 2.* Paſſivè *Zamuchan.* Verſchvviegen. *Elhallgatott.* Transl. V. *Occultus.*

Tactĭlis, le. Lucret. *Doteknutiv, Taknutiv, ſtoſze more doteknuti.* Berührlich, betaſtlich. *Megilletheto, Tapaſzthato.*

Tactio, onis, f. Gic. *Teknenye, Doteknenye, Tikanye, Dotikanye, Pipanye.* e. Berührung, das Fühlen. *Megillétés, Tapaſztalás.*

Tactus, ûs, m. Tacit. *Taknutje, Dotik, Tik, Cbutenye dotikavanya.* Das Anrühren, Fühlen, Begreiffen, r. Sinn der Betaſtung. *Illetés, Tapaſztalás érzékenyſége.* Item V. *Tactio.*

Tactus, a, um. *Doteknyen, Teknyen, Taknut, Vudren.* Berührt, betaſtet, begriffen, geſchlagen.

Digitized by Google

ſchlagen. *Megtapaſztaltatott, Megilletett, Ittetett.* De cœlo tactus : *b. e.* Fulmine ictus, percuſſus, tactus. *Z-ſztrelum vudren.* Vom Strahl getroffen. *Mennykőtől ittetett.* ita *Cic. 2.* Transl. Laudis cupidine tactus: *b. e.* motus, incitatus. *Ovid.*

Tæda, æ, f. Gic. *Baklya, Tréſzka, Lyúch, ſzmolenicza.* e. Fackel, s. Wind-Liecht, r. Pech-Krantz. *Szurkos fenyő fáklya.* V. *Fax N. 1. 2.* Metonymicè V. *Nuptiæ, Matrimonium.* Virg.

Tædet, ēre, ēbat, uit, & tæſum eſt. Impers. *Gruſztimiſze, Végyamiſze.* Es verdrieſſet mich. *Meg úntam.* V. *Pertædet, Piget, Nauſeo, Faſtidio N. 1.* Me vitæ tædet. *Cic.* Eadem jam millies audire tædet. *Terent.*

Tædifĕr, a, um, Ovid. *Baklyo-noſz, zaſgánu ſzmolenicza* ali *duplyérnoſzechi.* Der brennende Fackel trägt. *Szőrétnek bordozó.*

Tædiōſus, a, um, Firmic. *Pun gruſztenya, Doſzádni, Gruſztlyiv.* Voller Verdruſs, verdrieſslich. *útáló, Megúnó, finnyás.* V. *Stomachoſus N. 2. Moroſus N. 1.*

Tædĭum, ii, n. Liv. *Gruſztina, Vtragolyiv.* r. Verdruſs. *Megúnás, únalom.* V. *Faſtidium N. 1. Nauſea, Moroſitas N. 1.*

*Tæna, æ, f. *Servius.* &

*Tænĭa, æ, f. Plin. 1. V. *Faſcia, Lemniſcus N. 1. Ligula N. 1. Ligamen, Vitta. 2. V. Lumbricus. 3.* eſt ſpecies piſculi longi & gracilis.

Tæniŏla, æ, f. *Colum.* Parva tænia.

Tăgax, ācis, *om.* Feſt. V. *Furax.* Quæſtor tagax. *Cic. Attic. l. 6. ep. 3.* ita legit *Cujacius,* Alii leg. *ſagax.*

Tālārĭa, ium, n. *plur.* Gic. *Synon.* Calceamenta alata.

Tālāris, re, Cic. *Do gleſnya dug, gleſnyo-dug.* Lang bis auf die Ferſen. *Bokáig - érő, boſzſzú.*

Tālārĭus, a, um. *Koczkeni, koczkam ſzliſſajucbi.* Zum Würffeln gehörig. *Kotzkábozvaló.* Ludus talarius. *Igra na koczke.* s. Würffel-Spiel. *Kotzka játék.* Cic.

Tălĕa, æ, f. Plin. *Drévcze, Mladicza, Sibicza, ſzvers za zaſzadyanye, Záſzad, Préſzad.* r. Sezling, s. Satz Holtz, r. Zvveigzum ſetzen. *Plántáló-veſzſző.* Item V. *Surculus. 2.* V. *Sudes.* ita *Cat.*

Tălentum, i, n. Cic. *Talenat, Talentum.* s. Talent. *Tálentom.* Erat apud veteres nummus imaginarius, ſumma monetæ, ſeu pondus auri, aut argenti pro varietate gentium varium, *Atticum minus,* cujus potiſſimus uſus apud ſcriptores, continebat 60 *minas atticas,* id eſt 6 *millia drachmarum.* Quod alii 600 nummis aureis, alii mille florenis noſtræ monetæ æſtimant. *Atticum magnum* conſtabat minis atticis 80, *Ægineticum* minis atticis 100, ſeu 10 millibus drachmarum atticarum. Et ſic de aliis. 2. Transl. *Talentum* pro Dono DEI, & Naturæ dotibus accipitur. V. *Habilitas, Docilitas.*

Tăleŏla, æ, f. *Colum.* Parva talea.

Tālio, ōnis, f. Plin. *Jednako odvrachanye, ezjednakim naplatenye, Jednako odmérenye.* e. Wieder-Vergeltung, gleiche Abmeſſung. *Haſonló viſzſza fizetés, költsönt költsönért.* Pœna talionis : *Jednako fantenye, Jednaka kaſtiga,* e. g. *oko za oko, &c.* Gleiche Straff. *Haſonló büntetés, a' minémű emez, ſzemért ſzemet.* Jus talionis. *JCti.* V. *Repreſſalia.*

Tālis, le, *Takov, ovakov.* Solcher. *Ollyan, Illyen.* V. *Ejusmodi.* Honor *talis* paucis eſt delatus, *qualis, qui, ac, atque,* vel *ut* mihi. *Cic.*

Tālĭtĕr, *Adv.* Plin. *Takoim nachinom, natakovnáchin.* Dergeſtalt, ſolcher Geſtalt, auf ſolche Weiſe. *Illyenképen.* V. *Sic.*

Tālĭtrum, i, n. Sveton. *Sterſichek, Sterkecz ponoſzu, Perſzto-ſzpruſenye.* r. Schnelling, r. Naſenſtüber. *Fitty, Fittyentés, újjal-való pattantás.*

Talpa, æ, f. & m. Cic. *Kert.* e. Schermauſs, r. Maulvvurff. *Vakondok.*

Tālus, i, m. Cic. *Gleſeny, gleſavy, kőſzt na gleſnyu van ſztojecha.* e. Ferſen, r. Knorr, *oder* Knöchel. *Boka, Láb boka, Boka-tſont.* 2. V. *Cubus, Alea N. 1.* In hoc tamen differebat ab Alea, quòd talus quatuor duntaxat latera numeris notata haberet.

Tam, *Adv.* Cic. *Tak, tako, tak-dobro.* So vvohl. *Annyira, Olly.* Tam enim ſum amicus Reipublicæ, quàm qui maximè. *Id. l. 5. Fam. ep 2.* Adverte pro *quàm* nonnunquam adjungi particulas *atque,* vel *ut,* vel relativum *qui, quæ, quod.* Quæ enim tam firma civitas eſt, quæ non diſſidiis funditus poſſit everti. *Id. de Am.* Plura V. in *Quàm N. 2.*

Tămĕn, *Conj.* Cic. *Vendar.* Doch, jedoch. *Mindazáltal.* V. *Nihilominùs.*

Tămĕnetsi, *Conj.* Cic. &

Tămetsi, *per Syncop. Conj.* Cic. *Akoprem.* Wievvohl, obgleich. *Noha.* V. *Etſi.*

Tandem, *Adv.* V. *Poſtremò.* Aliquando tandem, *vel* tandem aliquando. Quouſque tandem. *Cic.* At tandem tandem. *Plauti* locutio reliqua reticentis.

Tandĭu,

Digitized by Google

Tandiū, & Tamdiu, *Adv.* Cic. *Tak-dugo.* So lang. *Ennyi ideig.* Ignominia gravis tandiu in illo homine fuit, quandiu, quoad, quàm, dùm, *vel* donec iſte in Provincia manſit. *Id.*

Tangibĭlis, le, Lactant. *Vpetlyiv, Zgodlyiv.* Das man treffen kan. *Illetbetŏ, Elérbetŏ.* V. *Tactilis.*

Tango, is, ĕre, tĕtĭgi, tactum, [Act.) Cic. *Dotichem; Dotikávam; Tichem*, Inf. *teknuti, Zgádyam, pogádyam*, Inf. *zgoditi, pogoditi.* Berühre, anrühre, angreiffe, etwas treffe. *Tapaſztalom, Illetem, érem.* 2. V. *Percutio.* Aliquem de cœlo tangere. *Id.* V. in *Tactus.* Flagellô aliquem tangere. *Horat.* 3. Transl. Rem acu tetigiſti. Plaut. *Pravoſzi zgodil, Iſztinu-ſzi pogodil.* Du haſt es eben getroffen. *Jól találád a' dolgot.* Verres ſimul, ac tetigit provinciam, ſtatim Meſſanam literas dedit: *pro* ac pervenit in Provinciam. *Cic.* Ariſtoteles iſta tetigit; *pro* leviter attigit, obiter deſcripſit. *Id.*

Tanquam, & Tamquam, *Adv.* Cic. V. *Quaſi N.* r. *Sicut.*

*Tantălus, i, m. *Cic.* Filius Jovis tertii. Hic, ut apud Inferos moleſtiſſima ſemper fame & ſiti torqueretur, detruſus eſt ad puteum, in quo pomacapiti imminerent, quæ cùm carpere vellet, attollerentur; aquæ vero ad mentum uſque pertingentes, dum eas hauſire pararet, ſubitò delaberentur. Id autem inde factum commenti ſunt Poëtæ, quòd filium Pelopem membratim conciſum, ac coctum, Diis convivio exceptis, appoſuerit comedendum.

Tanti, *Genit.* Cic. *Tuliko, za tuliko.* So viel, um ſo viel. *Annyiban, annyira, annyin, annyért.* Tanti emi, feci, æſtimavi, quanti &c. Non eſt tanti, ut: *pro* non eſt dignum, non meretur, non æſtimatur tanti, ut &c. *Id.*

Tantĭdem, *Genit.* Cic. *Za tuliko, Rauno za tuliko, tak drago.* Um ſo viel, eben um ſo viel, eben ſo theuer. *Ugyan annyin, ſzinte olly drágán.* Frumentum tantidem emerunt, quanti, &c.

Tantillum, *Adv.* Plaut. V. *Tantulum.*

Tantillus, a, um, Terent. *Tak majuczek, na tuliko malában, tak mal, tulicbek, majczuken, kruto mal.* So klein, ſo vvenig. *Ennyi kitſinyke, tſak annyiſzka, olly kitſiny, ennyitske.*

Tantiſpĕr, *Adv.* Cic. V. *Tandiu, Interea, Aliquantiſper, Aliquandiu.*

Tantò, *Adv.* Cic. *Tuliko, z-tém.* So viel, je. *Annyi, annyival.* Item V. *Tantopere, Tanti.* Plura V. in *Quantò.*

Tantŏpĕrĕ, *Adv.* Cic. *Tak jako, na tuliko.* So hefftig, ſo ſehr, ſo vveit. *Annyira, olly-igen.*

Tantŭlùm, *Accus. adverbialiter poſitus.* Cic. *Tak malo, tak malabno, tulicbko, tak majuczko, zevſzema malo, iſztom tuliko.* So vvenig, gar vvenig, nur ſo viel. *Olly kitſinyég, annyitskén, kitſinykén, tſak annyitskén.*

Tantŭlus, a, um, Cic. V. *Tantillus.*

Tantùm, *Adv.* Cic. *Tuliko.* So viel. *Annyit.* Item V. *Tantopere.* 2. V. *Tantummodò.* Tantum non: *pro* fere, ferme, propemodum. *Liv.* Tantum quòd (*pro* vix dum) veneram, cùm mihi à te litteræ redditæ ſunt. *Cic.* Tantum quòd (*pro* ſolùm quòd) hominem non nominat. *Id.* 2. *Verr.* c. 45.

Tantummŏdŏ, *Adv.* Cic. V. *Solùm, Duntaxat.*

Tantundem, n. *Nom. & Accuſat.* à *tantus*, & *idem.* Cic. *Rauno tuliko, takajſſe tuliko, pravo tuliko.* Eben ſo viel, grad ſo viel. *Ugyan annyi, ugyan annyit, épen annyit.* Genit. *Tantidem.* V. Suo loco. Cæteri caſus & genera non reperiuntur apud Auctores.

Tantus, a, um, Cic. *Tulik, tak velik.* So gròſs. *Annyi.* Alterum tantum: Plaut. *Joß jedenkrat tuliko.* Noch einmal ſo viel. *Még egyſzer annyi*, vagy *annyit.* In tantum: *Plin.* V. *Tantopere, Eatenus.*

*Tăpēs, ētis, m. Tăpētum, i, n. *Virg.* &

Tăpētē, is, n. Plaut. *Szàg.* r. Teppich. *Szönyeg.*

†Tăphētum, i, n. *Tafut.* r. Taffet. *Tafota.*

Tărătantăra, æ, f. Vox tubæ ab *Ennio* ficta.

Tărantŭla, æ, f. ſpecies araneæ ad Tarentum, uti & in Sicilia, & Corſica repertæ. Hujus morſu ictus certiſſimum mortis diſcrimen ſubit, niſi tempeſtivè advocetur quiſpiam muſicum inſtrumentum pulſare peritus; ejuſmodi enim ſonô ſenſim ſibi reſtituitur, agitúrque in ſaltum vehementem, atque ſic, expreſſo per ſudorem venenô, periculum evadit. *ita Phyſici.*

Tarda, æ, f. *videl.* avis, V. *Biſtarda.*

Tardātio, onis, f. *Keſznenye, Odolachenye.* r. Verzögerung, r. Aufſchub. *Késlelés, Múlatás.* V. *Cunctamen.*

Tardē, *Adv.* Cic. V. *Lentè, Cunctanter.* 2. V. *Serò N.* 1.

Tardeſco, is, ĕre, (Inch.) Lucr. V. *Lenteſco N.* 1. *Pigreſco.*

Tardĭgrădus, a, um, Cic. V. *Spiſſigradus.*

Tardĭlŏquus, a, um, Senec. *Madno-govorechi, keſzen vu govorenyu.* Langſam redend, *Akadozva-ſzólo, Leppegve-ſzólo.*

Digitized by Google

Tardĭpēs, ĕdis, *om.* Golum. V. *Segnipes, ſpiſſigradus, Claudus.*

Tardĭtas, atis, f. Cic. *Keſznozt, Kaſznozt.* e. Langſamkeit. *Kéſedelem.* V. *Lentitudo, Pigritia, Cunctamen, Mora N. 1.*

Tardĭtūdo, ĭnis, f. *Obſol.* Plaut. *idem.*

Tardiuſcŭlus, a, um, Terent. *Prikeſzen, nekuliko muden.* Etvvas langſam. *Későtske, laſſúſka.*

Tardo, as, avi, atum, [Act.] Cic. V. *Retardo, Lento N. 1.* Transl. V. *Reprimo.* ita *Cæs.* 2. eſt Neu. V. *Lenteo, Cunctor.* ita *Cic.*

Tardus, a, um, Gic. *Keſzen, Muden.* Langſam, ſaumſelig. *Késő.* Item V. *Cunctans, Piger N. 1. Serus.* 2. Transl. V. *Hebes.* Nimis indociles, tardíque ſunt. *Id. 1. de nat. Deor. c. 5.*

Tarmĕs, ĭtis, m. Plaut. *Zaplyuvek vu meſzu, meſzo-jedecz chervˇ.* e. Fleiſch-mad. *Húsrágó féreg.* Item: *Chervˇ vu drévu.* r. Holtz-Wurm. *Fa-ſtreg.*

Tartărĕus, a, um, Cic. V. *Stygius N. 1.*

Tartăria, æ, f. Regio orbis terrarum ampliſſima, potiſſimùm tamen ſqualida, triſtis & inculta. Contermina Moſcoviæ, Valachiæ, Bulgariæ, Ponto, Perſiæ, Indiæ, & Sinis. Ejus longitudo milliaria germanica mille, latitudo ſexcenta facilè exæquat. *Minor* ſeu *Præcopenſis* Europæ, *Major* Aſiæ annumeratur. Antiquitus utraque à Scythis colebatur. ita *Cluver. l. 5. c. 2.*

Tartărus, i, m. *plur.* Tartărā, ōrum, n. *Servius.* V. *Inferi N. 1.*

Tartărus, i, m. Geogr. *Tatar, Peſzo-glavecz, Jz tatarzke zemlye chlovek.* r. Tartar. *Tatár.* Transl. V. *Barbarus, Ferus, Inhoſpitalis, Inhumanus.*

Tartărus, i, m. [*vulgo* Cremor tartari.] Medic. *Bérſza.* r. Wein-Stein. *Bor-kő.*

Tăta, æ, m. (vox puerorum) Varr. V. *Pater N. 1.*

Taura, æ, f. Varr. *Jalova krava, Jalovicza.* Unfruchtbare Kuh. *Meddő tehén.*

Taurĕa, æ, f. Juven. V. *Flagellum, Maſtix N. 1. Scutica.*

Taurĕus, a, um, Ovid. *Bikov, Volovzki, Biku ſzlisſajuchi.* Von einem Stier, *oder* Ochſen, dem Stier gehörig. *ökörből-való, ökörhőzvaló, Bikához-való.*

Taurĭca, æ, f. aliàs *Taurica*, vel *Scythica Cherſonēſus*; hodie *Tartaria crimæa*, Ponto Euxino adhærens, pars Tartariæ minoris. *Geogr.*

Taurĭformis, me, Stat. *Biku ſzpodoben, Bikolicz, Volo-glavecz.* Wie ein Rind *oder* Stier geſtaltet. *Bika formájú, ökör ábrázatú.*

Taurīnus, a, um, Plin. V. *Taurus.*

Taurūnum, i, n. Geogr. *Belgrad, Biograd.* Griechiſchvveiſſenburg. *Nandor-fejérvár.* Urbs erat antiquiſſima Illyrorum, in Pannonia inferiori, tribus millibus paſſuum diſcedens à confluentia Savi in Danubium. Ex ejus ruderibus ſurrexit ſubinde ad oſtium *Savi*, Danubium petentis, *Alba græca*, Illyris *Bellgradum*, Hungaris *Nandor Alba*, retento ſimul *Tauruni* nomine, totius Serviæ Princeps. A. 1442 Amurathes II. A. 1456 Mahometes II. proſperè Bellgradò repulſus, quo demum A. 1521 Solimannus II, ignaviâ ac proditione Præfecti, eſt potitus. Recuperatum A. 1688 à Leopoldo, duobus pòſt annis amiſſum. Denique A. 1717 felicibus Caroli VI. armis, Duce *Eugeniò Sabaudo*, ceſſit. Annis deinde viginti, & amplius, multùm omnino crevit: tantúmque ab arte Architectonices militaris accepit robur, ut paſſim *inexpugnabile* jactaretur. Et certè vel ſola illa auri millia, quæ pia Eccleſiæ liberalitas hunc in finem contulit, id ipſum expoſcere potuiſſent. Arx validiſſima Rupi incubans, cum Præſidio probè munito, Confluenti imminet: Latus alterum Civitas *Aquatica*, Danubio adſita, & portu mercatui peridoneo inſtructa, *Raſcianica*, Savo adhæreſcens, alterum occupat. Pacis nihilominus calamò expugnatum eſt iterum Emporium iſthoc nobiliſſimum A. 1739. Ex quo, aliquot pòſt menſibus, dirutis priùs, non ſine magno æris impendio, novæ artis munimentis, Cæſarei excedere ſunt coacti. V. in *Servia.*

Taurus, i, m. Gic. *Bik, Bák.* r. Stier. *Bika.* Item *Vol.* r. Ochs. *ökör.*

Taxa, æ, f. *Plin.* ſpecies Lauri. 2. Secundùm vulgarem acceptionem V. *Pretium N. 1. Taxatio.*

Taxātio, onis, f. Plin. *Czénenye, Preczényanye, czéne poſztavlyanye.* e. Schätzung. *Megbetsülés, Satſzoltatás.* Item V. *Suggillatio N. 2. Vituperatio.*

Taxātor, oris, m. Feſt. *Czenitel.* r. Schätzer. *Betsülő, árúbabotsátó.* Item 2. *Prigovarjavecz, Zeſzmehávavecz.* r. Tadler. *Betsmérlő.* V. *Momus, Reprehenſor, Vituperator.*

Taxĕus, a, um. *Tiſzov.* Von Tann-Baum. *Tiſza-fái.* Silva taxea. *Stat.*

Taxillus, i, m. Gic. V. *Talus.*

Taxo, as, avi, atum, (Act.) Plin. *Czenim.* Schätze. *árúbabotsátom, árrán tartom.* 2. V. *Suggillo N. 2. Vitupero.*

*Taxus, i, m. Phyſic. V. *Meles.*

Taxus,

Taxus, i, f. Virg. *Sztanovite felye tiſza, drévo jelvi y tiſzi ſzpodobno.* r. Eib-Iben-*oder* Tax-Baum. *Tiſza-fa.*

*Techna, æ, f. Terent. V. *Sutela, Impoſtura.* propriè ſignificat *Artificium.*

*Technĭcus, a, um, Quintil. *Latinè* Artificioſus, Aſtutus, Doloſus, Fallax.

Tectè, *Adv.* Cic. *Pokrito. Zakrito.* Verdeckter Weiſe. *Rejtve, Takarva.* V. *Abditè, Latenter, Occultè.*

Tector, oris, m. Varr. *Szténo-mazecz, Zidolichitel, okorritel, pobelitel.* Tüncher, der die Mauren ausbutzet und vveiſſet. *Sikárló, fal ſzínlő, vakoló, fejérítő.* Item *Pokrivach.* r. Tach-Decker. *Fedő.*

Tectōriŏlum, i, n. *Cic.* Parvum tectorium.

Tectōrĭum, ii, n. *Nomen generale.* Cic. *Szténo-maz, Zido-maz, Vſzakojachko ſztèn mazillo.* Tünche, s. Gips-*oder* Kalck-Werck. *Minden az mellyel a' fal bémázoltatik, fal mázoló méſz.* V. *Albarium, Arenatum, Marmoratum, Calx N. 1. Gypſum.* Parietes tectorio inducere. *Plin.* Parietibus, deleto veteri, novum tectorium inducere: *h. e.* novo opere tectorio, *ſeu* novo albario, arenato, aut marmorato parietes exornare, illinere, noviter inalbare, aut gypſare, &c. *Cic.* 2. V. *Fucus N. 1.* Tandem aperit vultum, & tectoria prima reponit. *Juven. Sat. 6. v. 466.*

Tectōrĭus, a, um. *Szténo-mazni, zido-mazni, klakov, vapnen, za bélenye, mazanye, ali lícbenye ſztèn baſznovit.* Zum tünchen gehörig, *oder* dienlich. *A' falnak béfejéritésére, mázolásáro,* vagy *béſikárlásáro alkalmatos.* Aliquid opere tectorio exornate. *Cic.* V. in *Tectorium.* Peniculus tectorius. *Schet za bélenye.* e. Bürſte zum ausvveiſſen. *Meſzelő Boroſta.* ita *Plaut.*

Tectum, i, n. Cic. *Krov, Pokrov, Sztreha.* s. Tach, Dach. *Ház héja, Ház héazat.* 2. per Syneed. V. *Domus N. 1. & 2. Domicilium, Habitatio.*

Tectūra, æ, f. Pallad. *Pokrivanye.* e. Deckung. *Fedés.* Item V. *Tectorium, Incruſtatio, Gypſatio, Dealbatio, Inductio N. 4.*

Tectus, a, um. *Pokrit, Pokriven, Zakrit.* Gedeckt, bedeckt, verdeckt. *Fedett, Béfedezett.* Hinc *Transl.* Homo innocentiâ tectus: *h. e.* protectus, defenſus. 2. Fit *Adject.* & iterum *Transl.* accipitur: V. *Secretus N. 2. Obſcurus N. 1. Incertus, Taciturnus N. 1.* Quis conſideratior illo? quis tectior? In dicendo tectiſsimus. *ita Cic.*

Tēcum, *Abl. cum prap.* Cic. *Z-tobom.* Mit dir. *Veled.*

Tēda, æ, f. V. *Tada.*

Tĕgēs, ētis, f. Varr. V. *Storea.*

Tĕgĕtĭcŭla, æ, f. *Varr.* Parva ſtorea.

Tĕgillum, i, n. Plaut. *Odevalcze, Pokrivalcze, Pokrovchecz.* e. Kleine Decke. *Fedőletske.*

Tĕgĭmĕn, ĭnis, n. *Virg.* V. *Tegmen.*

Tegmĕn, ĭnis, n. *Cic.* &

Tegmentum, i, n. Cæſ. *Odevallo, Pokrivallo, Zakrivallo, Pokrovecz.* e. Decke. *Fedél, Lepel.*

Tĕgo, is, ĕre, texi, tectum, (Act.) *Kriem, Pokrivam, Zakrivam.* Decke, bedecke, verdecke, zudecke. *Fedem, Takarom.* V. *Operio N. 1. 2.* Transl. V. *Occulo, Occulto.* 3. Metaleptice V. *Conſervo, Defendo.* Hucuſque *Cic.* 4. Latus alicujus tegere: *h. e.* honoris gratiâ ſtipare. *Horat.*

Tĕgŭla, æ, f. Cic. *Krovna Opeka, Chrèp krovni, Krovnicza, Plocha,* peregr. *Czigel za pokrivanye.* r. Dach-Ziegel. *Tégla, Ház fedő tſerép.*

†Tĕgŭlārĭus, ii, m. *Opekár, Chrepo-delavecz, Zemlyo-pek* · peregr. *Cziglár, Cziglenichár.* r. Ziegelbrenner. *Tégla vető.*

Tĕgŭmentum, i, n. Cic. V. *Tegmen.*

Tēla, æ, f. Cic. *Platno.* e. Leinvvad, s. Gevveb, Wubb. *Váſzon. 2. Transl.* Exordiri telam. Plaut. *Kakvo dugovanye pocheti.* Etvvas zu thun anfangen. *Valamibez fogni.* Pertexere telam. *Kakvo dugovanye dokonchati, Poſzel zverſhiti, delo dogotoviti.* Etvvas vollenden, die Arbeit ausmachen. *Munkat végbez vinni.* Telam texere. *Kakov poſzel predſze vzeti y opravlyati.* Eine Geſchäffte ihme angelegen ſeyn laſſen. *Valami gondot mivelni, fóltatni.* Retexere telam. *Perve poshete dugovanye znovich pricheti, Na poshetekſze povernuti.* Ein Ding von neuen anfangen. *Valami dolgot újonan iſmét elkezdeni.* V. in *Penelope.* ita *Sic.* Tela araneæ. V. *Araneum N. 1.*

Tēlĭgĕr, a, um, Senec. *Kopjo-Dardo-ali Sztrélo-noſz.* Der ein Geſchoß trägt. *Dárda, nyíl, kézi hordozó.*

Tellūs, ūris, f. Cic. *Boſicza zemlye.* e. Göttin der Erden. *A' földnek Iſten Aſzſzonya.* 2. Metonymicè V. *Terra.*

Tēlōnārĭus, *alii leg.* Teloneārius, ii, m. JCt. *Synon.* Portitor. *Tergovnik, Tergovine pobiravecz, Maltar.* r. Mauthner, Zöllner, Zoll-Einnehmer. *Vámſzedő, vévő.*

Tēlōnĭum, ii, n. Tertull. *Tergovina, Tergovinska biſa, Malta.* e. Mauth, s. Zoll-Haus. *Vám, Vámos aſztala, Vám ház.*

Digitized by Google

Tēlum, i, n. Cic. *Orusje, kojeſze bíta.* s. Geſchoſs. *Hajító fegyver.* V. *Jaculum N. 1. Sagitta, Haſta.* Interdum accipitur latè etiam pro *Enſe, Gladio.* 2. Transl. Scelerum tela. *Id.* Benevolētia civium magnum ad res gerendas telum: *b. e.* ſtimulus, incitamentum. *Id.*

Tĕmĕrārĭus, a, um, Cic. *Nerazloſen, Prez razloga chinechi, Nepremißlen, Prenagel, Vibrazt, Neſzvieſzan.* Unbeſonnen, unbeſinnet, unbedachtſam, vermeſſen, unvorſichtig. *Vakmerő.*

Tĕmĕrātor, ōris, m. Stat. V. *Corruptor, Contaminator.* 2. V. *Falſarius*, ita *Ulp.*

Tĕmĕrĕ, *Adv.* Cic. *Nerazloſno, Nerazmißleno, Prenaglo, Neſzpametno, Prez razloga.* Unbedachtſam, vervvegen, freventlich. *Vakmerőn, Oktalkul.* V. *Irrationabiliter.* 2. V. *Ferè.* Item V.: *Paſſim.* ita *Liv.*

Tĕmĕrĭtās, ātis, f. Cic. *Nerazborztvo, Szlobodnozt nerazloſna, Pouſſanozt nerazloſita.* e. Unbeſonnenheit, Vervvegenheit, Vermeſſenheit, r. Frevel. *Vakmerőtég, Megatálkodás.* V. *Imprudentia, Inconſiderantia.*

Tĕmĕro, as, avi, atum, [Act.] Tacit. V. *Corrumpo N. 1. Contamino, Fado, Inquino, Stupro.* Venenō fluvios temerare: *pro* inficere. *Ovid.*

Tĕmĕſĭa, æ, f. (Vulgo Temeſvarinum, i, n.) Geogr. *Temesgrad*, vulgo *Temeſvar, glaſzoviti Varaſz y Tverdyava vu Banatu Vugerzkom.* Temesvvar, fürtreffliche Stadt und Veſtung in Ungarn. *Temeſvár.* Hanc A. 1552 *Mahometes* Baſſa tertio aſſultu cepit; Princeps verò *Eugenius* A. 1716 legitimo Domino, Carolo III Regi Hungariæ tandem reſtituit. Poſthæc à Gubernatore *Mersio*, erectis quaquaverſùs nobiliſſimis fabricis, junctis perpurgatiſque, commerciorum gratiâ, fluviorum alveis, ductis per urbem ſubterraneis canalibus, Temeſia cum agnomine Provincia tantum incrementi accepit, ut in cultiſſimam quampiam Belgii Provinciam abiiſſe videretur. Ab Anno demum 1737 uſque ad A. 1739. multum ſplendoris plaga Temeſienſis amiſit, furorem barbarum denuo experta. Cæterùm Urbs ipſa artis exquiſitæ operibus uſque adeò communita fertur, ut validiſſimum etiam hoſtem, ſi modò viros mœnibus tectos numeret, ſecura ridere poſſit.

Tĕmētum, & Tĕmĕtum, i, n. Cic. *Jako vino.* Starcker Wein. *Erős bor.*

Temno, is, &c. (Act.) Virg. V. *Contemno.*

Tēmo, ōnis, m. Cic. *Rúdo.* e. Deichſel am Wagen. *Szekér rúd.*

Tĕmpĕrāmentum, i, n. Cic. *Mertuk, Prikladnamera, ſzkladni náchin.* e. Maaſs, Mittel-Maaſs, e. Mäſſigung. *Mértéklés.* Item V. *Temperatio.* Corporis temperamentum. *Prikladna ſzetnozt*, iliti *Naredna mertuchlyivozt téla.* Ordentliche Mäſſigkeit und Beſchaffenheit eines Cörpers. *Rendeltt mértékletéſége a' teſtnek.* Plin.

Tempĕrans, ntis, *adm.* Cic. V. *Temperatus N. 2.*

Temperantĕr, *Adv.* Cic. V. *Temperatè.*

Tempĕrantĭa, æ, f. Cic. *Mertuchlyivozt, ſzmernozt, Uſztegnutje.* e. Mäſſigkeit, Behutſamkeit. *Mértékletteſség.* V. *Continentia, Moderamen, Moderatio, Modeſtia, Sobrietas.*

Tempĕrātē, *Adv.* Cic. *Mertuchlyivo, zmerno, uſztegnuto.* Mäſſiglich. *Mértékletesen, Módjával.* V. *Moderanter, Sobriè.*

Tempĕrātio, onis, f. Cic. V. *Temperatura N. 1. Moderamen, Moderatio, Directio.*

Tempĕrātor, oris, m. Cic. V. *Modificator, Moderator, Director.*

Tempĕrātūra, æ, f. Plin. *Zmerno zmeßanye, Prikladno zkup meßanye.* Gemäſſigte Vermiſchung. *Mértékkel-ſzerént-való Megelégítés.* Item V. *Miſtio, Temperamentum.* 2. V. *Temperies N. 2.* Cœli temperatura. *Varr.*

Tempĕrātus, a, um. *Partic. Paſſ.* Cic. *Zmerno zmeßan, Naredno zmeren.* Nach der Maaſs gemiſcht, vermiſcht, gemäſſiget. *Mértékel megelégítetett, Mértéklett.* V. *Miſtus.* 2. Eſt Adject. *Mertuchlyiv, ztegnut, uſztegnut, razborit.* Mäſſig. *Mértékletes, Mértékkel-ſzerént-való.* V. *Continens N. 2. Modeſtus, Sobrius.* Eſt autem ita temperatis, moderatiſque moribus, ut ſumma ſeveritas ſumma cum humanitate jungatur. *Id. l. 12. Fam. ep. 27.* Anni tempus temperatiſſimum. *Varr.*

Tempĕri, *Adv.* Plaut. V. *Tempori.*

Tempĕriēs, ēi, f. Plin. V. *Temperatura N. 1.* Transl. Morum temperies: *b. e.* Moderatio, Continentia, apta temperatio. *Stat. 2.* Speciatim. *Szrednyi ſztaliſz zráka.* V. *Mediocritas.* Cœli temperies. *Ovid.*

Tempĕrĭus, *Adv.* Comp. à *temperi.* V. *Temporius.*

Tempĕro, as, avi, atum, (Act.) V. *Modifico, Moderor, Lenio, Dirigo, Contineo N. 2. Adminiſtro.* Prudentia in temperandis civitatibus. Rempublicam legibus temperare. Sibi temperare. *Cic.* Ab injuria temperare: *pro* abſtinere. *Caſ.* Linguæ temperare: *b. e.* continere, cohibere, moderari linguam. *Plaut.* Vestigalia temperare:

Digitized by Google

rare: *pro* minuere, moderari *Suetom.* 2. *Polegmere*, ali *Z-mertukom méſſam*. Gleichmäſſig miſche. *Mértékleteſen elégitem*, *keverem*. V. *Miſceo*. Vinum aquâ *vel* cum aqua temperare. *Cic.*

Tempeſtas, atis, f. V. *Tempus*. Serena tempeſtas. *Dobro, tiho, lépo vréme*. Schönes Wetter. *Szép idő*. 2. Accipitur frequenter in malam partem V. *Intemperies*, *Intempeſtas*, *Procella N.* 1. *Turbo*, *Grando*, *Calamitas N.* 2. *Imber*, *Nimbus N.* 1. *&c.* 3. Transl. V. *Procella N.* 2. *Infortunitas*, *Periculum N.* 2. *Nimbus N.* 2. Mitto, quòd omnes meas tempeſtates ſubieris. Quanta invidiæ tempeſtas nobis impendeat. &c. Hactenus *Cic.*

Tempeſtivè, *Adv.* Cic. *Zgodno*, *Prigodno*. Zu rechter Zeit. *Idején*. V. *Opportunè N.* 1.

Tempeſtivitās, atis, f. Cic. *Prava doba*, *Prikladnozt vremena*, *Prilichno vréme*. Rechte, bequemliche, gelegene und eigentliche Zeit. *Idejénkorán-való alkalmatoſság*. V. *Opportunitas N.* 1.

Tempeſtivus, a, um, Cic. *Vu pravo*, *prilichno*, *ali prigodno vréme bivajuchi*. Das zu rechter Zeit geſchiehet. *Idejénkorán-való*, *Alkalmatos időben-való*. V. *Opportunus N.* 1.

Tempeſtuōſus, a, um, Sidon. V. *Procelloſus*, *Nimboſus*, *Turbulentus*.

Tempeſtus, a, um, Feſt. V. *Tempeſtivus*.

Templum, i, n. Cic. *Szveto meſzto*. Heiliger Orth. *Szent hely*. V. *Ædes N.* 1. *Fanum*, *Delubrum*.

Tempŏra, pŏrum, n. *plur.* Virg. *Szlépo oko jedno y drugo*. Die Schläffe am Haupte. *Vak ſzemek*. *Homlok két ſzegeleti*.

Tempŏrālis, le, Tacit. *Vremenit*, *Vremenszki*. Zeitlich. *Ideig-való*, *Ideig-tartó*. Item V. *Tranſitorius*.

Tempŏrārĭus, a, um, Plin. *idem*.

Tempŏrĕ, *Ablat.* Cic. *&*

Tempŏrì, *Adv.* Gato. *Za dobè*. V. *Tempeſtivè*.

Tempŏrĭŭs, *Adv.* Compar. à *tempori*. Colum. *Ranéje*, *Bolek-dobi*, *Bolek vremenu*. Zeitlicher, etvvas frühzeitiger. *Idejébben*.

Temptor, *&* Temtor, ōris, m. Senec. V. *Contemtor*.

Tempŭs, ŏrĭs, n. *Vréme*, *Doba*, *Chaſz*. e. Zeit. *Idő*, *üdő*. Ex tempore. *b. e.* ſtatim, *vel* pro re nata. In tempore: *pro* opportunè, commodè. In omne tempus: *pro* ſemper. Suo tempore: *b. e.* proprio tempore, tempeſtivè. *Ad tempus* ſumitur pro *ex tempore*, Item pro *tempore conſtituto*. ita *Cic.* Plura V. ſuis locis. 2.

Tempus, ŏris, n. Virg. *Szlépo oko*, *ſzlépo-ocznicza*, *ſztran obraza med vuhom y okom*. 1. Schlaff, ein Theil des Haupts von den Augen biſs zu den Ohren. *Vak ſzem*. V. *Tempora*. Percutere tempus. *Auct. ad Her.*

Temulentĕr, *Adv.* Colum. *Piano*, *Privinyeno*, *V-pianoſzti*, *Na náchin pianoga*. In voller Weiſe. *Részegen*.

Temulentĭa, æ, f. Plin. V. *Vinolentia*.

Tēmŭlentus, *&* Tēmŭlentus, a, um, Gic. V. *Vinolentus*.

Tĕnācĭa, æ, f. *Enn.* apud *Non.* V. *Pertinacia*.

Tĕnācĭtas, atis, f. Cic. *Lepchivozt*, *Zderſnozt*, *Derſlyivozt*, *Jakoſztyſztalnozt zaderſati*. Das Halten, e. Veſte und Beſtändigkeit etvvas zu halten. *Ragadóság*. Transl. V. *Stabilitas*. 2. V. *Parſimonia*, *Avaritia*. ita *Liv.*

Tĕnācĭtĕr, *Adv.* Ovid. *Prilepno*, *Derſlyivo*, *Zderſno*. Veſt haltender - Weiſe. *Ragadóſon*. V. *Firmiter*, *Conſtanter*. 2. V. *Parcè*, *Avarè*.

Tēnaſmus, V. *Teneſmus*.

Tĕnax, ācis, *om.* Liv. *Lepchen*, *Derſlyiv*, *ſilav*, *kakti ſzmola*, ali *ilovacha*. Der veſt hält, zähe, zah. *Ragadós*, *Enyves*. Transl. V. *Stabilis*. Vir propoſiti tenax. *Horat.* 2. per Metonymiam V. *Parcus*, *Sordidus N.* 3. ita *Cic.*

Tencha, æ, f. *Alii rectiùs leg.* Tinca. V. *Tinca*.

Tendĭcŭla, æ, f. Cic. V. *Decipula*, *Laqueus*, *Rete*, *Retiaculum*.

Tendo, is, ĕre, tĕtendi, tentum, *&* tenſum, (Act.) *Napinyam*, *Preteſem*. Spanne, Strecke. *Feſzitem*. V. *Intendo N.* 1. Item V. *Extendo*, *Expando N.* 1. *Porrigo N.* 1. Manus ad aliquem tendere. *Cic.* Arcum tendere: *pro* intendere. *Virg.* Cohortem tendere jubet: *b. e.* Tabernacula, ſeu tentoria figere, expandere. *Curt.* 2. Transl. V. *Porrigo N.* 2. Parvúmque Patri tendebat Julum. *Virg.* 3. Romam tendere: *pro* proficiſci, pergere. *Cic.* 4. Inſidias alicui tendere: *pro* ſtruere. *Id.* 5. Ad altiora tendere: *pro* collimare, conniti, altiora ſpectare, reſpicere, ſibi præfigere. *Id.* Spem triumphi populo tendere: *pro* proponere, *Id.* Ad aliquid acri animo tendere: *pro* operam dare, incumbere in aliquam rem, eidem ſtudere. *Id.* In partem aliquam tendere: *pro* vergere, inclinatum eſſe. *Plin.*

Tendŏr, ōris, m. Apul. V. *Tenſio*.

Tĕnĕbellæ, arum, f. *Claudian.* Parvæ tenebræ.

Tĕnĕbræ, arum, f. Gic. *Tmicza*, *Tmina*, *Tma*, *Temnozt*.

Digitized by Google

Temnozt. e. Finſternuſs, Düſterung, Dunckelheit. *Setétség, minden homály.* 2. Transl. V. *Obſcuritas N. 3. & 4. Miſeria, Ærumna.*

Tĕnĕbrĭcōſus, a, um, *Cic.* &

Tenebrĭcus, a, um, *Cicero ex Poëta.* V. *Tenebroſus.*

Tĕnĕbrĭo, ōnis, m. Varr. *Mrachnyák, Temnyák, Tmiczi-rad, Tmicze lyubitel, Vraglin.* r. Liebhaber der Finſternuſs, Nacht-Schrattel. *Setétség ſzerető, Titkos álnoksággal járó.* Item V. *Deceptor, Impoſtor, Fraudator, Mendaciloquus.*

Tĕnĕbro, as, *Apul.* V. *Obtenebro.*

Tĕnĕbrōſus, a, um, Varr. *Tmináſzt, Tmaſzt, Tmichaſzt.* Finſter, dunckel, düſter, finſterlicht. *Setétes.* V. *Obſcurus N. 1.*

Tĕnellŭlus, a, um, *Catull.* Valde tenellus.

Tĕnellus, a, um, Varr. *Mladahan, Premlahan, Preſzlab, Pregingav.* Zärtlich. *Gyengétske.* Item V. *Mollicellus.*

Tĕneo, es, ēre, nui, ntum, (Act.) *Derſim.* Halte. *Tartom.* Aliquem in cuſtodia tenere. &c. 2. V. *Moror N 2.* Sermone hominem in multam noctem tenui. 3. V. *Apprehendo N 1. Obtineo N. 1. Occupo N. 1. Poſſideo.* Multa hæreditatibus, multa emptionibus tenere. Dominatu unius omnia tenentur. 4. V. *Servo. Defendo.* Conſvetudinem, jus tenere. Domum totam amicitiâ devinctam tenebam. 5. V. *Habeo.* Ad aliquid attentum tenere animum. 6. V. *Maneo N. 1. Moror N. 1.* Domi ſe tenere. 7. V. *Contineo N. 2. Cohibeo, Coërceo.* Vix riſum tenui. Vix teneor, *vel* vix me teneo, quin erumpam. 8. V. *Deprehendo, Circumvenio N. 1.* In manifeſto crimine teneri. 9. V. *Obligo N. 2. Obſtringo N. 2. Devincio.* Lege, jurejurando, debito, voto teneri. 10. V. *Guberno N. 2. Adminiſtro.* Provinciam tenere. 11. V. *Delecto. Afficio N 1. Moveo N 1.* Spectaculis, ludis, ſtudio, *vel* amore alicujus rei teneri. 12. V. *Agnoſco, Intelligo, ſcio.* Probè tenebam, quid ſibi Cæſar vellet. 13. Curſum ſecundiſſimô ventô tenere: *pro* dirigere. 14. Certis teſtibus alicujus audaciam tenere: *pro* convincere, coarguere. 15. Res oculis & manibus tenetur: *h. e.* patet, manifeſta eſt. 16. Ita fama tenet: *pro* obtinet fert. &c. *Hactenus Cic.* 17. V. *Duro N. 2.* Incendium per duas noctes tenuit. *Cæſ.*

Tĕnĕr, a, um, Cic. *Gingav, nejak, fidek, mèk.* Zart. *Gyenge.* V. *Mollis N. 1. & 2. Debilis, Effœminatus.*

Tĕnĕraſco, is, ĕre, (Neu. *Inch.*) Lucr. V. *Tenereſco.*

Tenerē, *Adv.* Plin. *Gingavo, Mladahno, Sidko.* Zärtlich. *Gyengén, kényeſen.* V. *Molliter N. 1, Debiliter.*

Tĕnĕreſco, is, ĕre, (Neu.) Plin. *Synon.* Delicatus, tener fio. *Gingav, fidek, mladahan bivam.* Zart vverde. *Gyenge, kényes léſzek.* Item V. *Molleſco N. 1. & 2. Gracileſco.*

Tĕnĕrĭtās, ātis, f. *Cic.* &

Tĕnĕrĭtūdo, ĭnis, f. Varr. *Gingavoczha, Mladichnozt, Mékoſzt, Nejákoſzt.* e. Zärtlichkeit. *Gyengeség.* V. *Mollities N. 1. & 3. Debilitas.*

*Tĕneſmus, (*Nonnulli leg. apud Plin.* Tenaſmus) i, m. Gels. *Perteß, Pertenye, Zaludna ſztol ſzilenye.* r. Zvvang, Trang, vvann man vergeblich zu Stuhl genöthiget vvird. *Hus menéſre baſzontalan erőltetés.*

Tĕnŏr, ōris, m. Quintil. V. *Accentus, Tonus.* 2. Transl. *Jednaki nátchin, rèd, nepreſtajnozt.* Gleichhaltende Weiſe, Ordnung, Fortfahrung. *Egyenránt-való mód, rend, elő-menetel.* Uno tenore dicere. *Cic.* Idem tenor pugnæ. *Liv.*

Tenſa, æ, f. Cic. *Bolvanzka kóla, kolie za vosnyu krivih Bogov.* r. Wagen der Götter. *A' pogány ístenek ſzekere.*

Tenſio, onis, f. Vitruv. V. *Intenſio N. 1. Diſtentio.*

Tentābundus, a, um, Liv. *Szkuſavajuchi, vezda ovo-vezda ono kuſſajuchi,* peregr. *probujuchi.* Viel und offt verſuchend, der offt verſucht, vvas er thun könne. *Kiſérgető.*

Tentāmĕn, ĭnis, n. Ovid. &

Tentāmentum, i, n. *Gell.* V. *Probatio.*

Tentātio, onis, f. Cic. *Zkuſſavanye, Napaſzt, Napaſztovanye,* peregr. *Tentanye.* e. Verſuchung, Prüfung. *Kiſértés, Kiſértet.* V. *Periclitatio N. 1. Exploratio.*

Tentātor, ōris, m. Horat. *Kuſſavecz, Zkuſſavavecz, Zpoznavavecz, Napaſztnik.* r. Verſucher. *Kiſértő.* V. *Explorator.*

Tento, as, avi, atum, (Act. *Freq.* à *ſup.* tentum.) *Kuſſam, zpoznávam, zkuſávam, napaſztujem,* peregr. *Tentam.* Verſuche, einen Verſuch thu, prüfe, anfechte. *Megkiſértem.* V. *Exploro N. 2. Attento, Conor, Periclitor N. 2.* Belli fortunam tentare. Aliquem donis, ſpe, metu, armis tentare. Leviter tentare aliquem quo animo ſit. Morbô tentari: *pro* vexari, affligi, ſeu infirmari. *Cic.* 2. propriè V. *Explore N. 1. Inquiro, Contrecto, Tango N. 1. Frequenter &*

Teneo

Digitized by Google

Tenea N. 1. Flumen ita frigidum, ut vix pede tentare id poſſim. *Id.* 2. *de Leg. c.* 2. *&c.*

Tentōriŏlum, i, n. Hirc. *Sátorek.* s. Zeltlein, Gezeltlein. *Sátorotska.*

Tentōrĭum, ii, n. Ovid. *Sátor.* s. Zelt, Gezelt. *Sátor.*

Tĕnuātim, *Adv.* Apic. *Tenyko, Tanko, Tanabno.* Dünn. *Vékonyon.*

Tĕnuĭcŭ'us, a, um, Gic. *Kruto tenyek.* Sehr dünn. *Vékonyotska.* Item V. *Exiguus, Exilis, Modicellus, Minuſculus, Minutulus, Pauperculus.*

Tĕnuis, nue. 1. *Tenek.* Dünn, Fein. *Vékony.* V. *Subtilis N.* 1. 2. V. *Exiguus, Minutus N.* 1. *Modicus, Parvus N.* 1. 3. Transl. V. *Pauper.* 4. V. *Humilis N.* 1. *&* 2. *Vilis.* 5. V. *Subtilis N.* 2. Tenuis & acuta diſtinctio. ita *Cic.* 6. V. *Imbecillus.* Cùm tenuiſſima valetudine eſſet. *Caſ.*

Tĕnuĭtās, ātis, f. *Tenebina.* e. Dünne, Dünnigkeit. *Vékonyság.* Item V. *Gracilitas, Exilitas, Parvitas.* 2. Transl. V. *Paupertas, Vilitas.* 3. V. *Subtilitas N.* 2. Limata verborum tenuitas. Ita Cic.

Tenuĭtĕr, *Adv.* Cæſ. V. *Tenuatim.* 2. Transl. *Po ſziromasko, zlocheſzto.* Armſeelig, ſchlechtlich. *Szegényúl, óltsón.* Item V. *Exiguè, Exiliter, Minutè.* 3. V. *Subtiliter N.* 2. *Accuratè.* Argumenta tenuiter colligere. Aliquid tenuiùs, & acutiùs tractare. *Cic.*

Tĕnuo, as, Quintil. V. *Extenuo.*

Tĕnŭs, *Præp.* Gic. *Do, Tia-do, Chak do.* Biſs, biſs auf, biſs zu. *Addig, Ig.* Capulo tenus. Labrorum tenus. 2. V. *Solùm.* Sunt quidam homines non re, ſed nomine tenus. *Id. de Of.*

Tĕpĕfăcio, *&* tĕpēfăcio, is, ēci, actum, (Act.) Cic. *Mlácbim, Pritaplyam,* Inf. *Pritopiti: Mlachnoczbinim.* In etwas erwärme, laulicht mache. *Megmelegitem, Lágy-melegĕ-tészem.*

Tĕpeo, es, ēre, ui, (Neu.) Cato. *Mlachen jeſzem.* Ich bin laulicht. *Megelegſzem.* 2. Transl. V. *Refrigeſco N* 2. *Langueo.* Seu tepet, ſive amat. *Ovid.*

Tĕpeſco, is, ĕre (Inch.) Cic. *Mlachen poſztajem.* Laulicht vverde. *Meg-melegúlni kezdek.* Transl. V. *Defervco.* Paulatim cadit ira ferox, mentéſque miteſcunt. *Lucan. l.* 4. *v.* 284.

*Tephrĭa, æ, f. Plin. *Pepelnatoga licza,* iliti *ſzivi mramor.* r. Aeſchfärbiger Marmolſtein. *Hamú ſzínű márványy kő.*

Tĕpĭdārĭum, ii, n. Vitruv. *Mlachna kupely, Meſzto za mlachnu kupely.* e. Bad-Stube. *Meleg vizzel mosódó hely.*

Tĕpĭdè, *Adv.* Plin. *Mlachno.* Laulicht. *Lágy-melegve.* Transl. V. *Oſcitanter N.* 2.

†Tepidĭtas, atis, f. V. *Tepor.*

Tĕpĭdo, as, avi, atum, (Act.) Plin. V. *Tepefacio.*

Tĕpĭdus, a, um, Plin. *Mlachen, Mlák, a, e.* Laulicht. *Lágy-meleg: Semlév, Semhideg.* Transl. V. *Languidus, Negligens, Piger.*

Tĕpŏr, ōris, m. Gic. *Mlachnoszt, ſzrédnya toplina.* e. Laulichkeit, Lauheit, mittelmäſſige Wärme. *Lágy-vagy Gyenge melegſég.* 2. Transl. V. *Oſcitatio N.* 2.

Tĕpōrātus, a, um, Plin. *Omlachen, Pritoplyen, Jedno-malo ztoplyen.* Ein vvenig gevvärmet. *Kevéſſé megmelegedett.*

Tĕpōrus, a, um, Sidon. V. *Tepidus.*

Tĕr, *Adv.* Cic. *Trikrat, Tri-puta.* Dreymal. *Háromſzor.*

Tercentēni, æ, a, *plur.* Martial. *Po tri-ſzto.* Je dreyhundert. *Három-ſzázan, Hárombárom-ſzázan.* Item V. *Trecenti.*

Tercenti, æ, a, *Cic. Plaut. &c.* Apud quos tamen pleriqui legendum cenſent *Trecenti.*

Tercentum, *Indecl.* Virg. V. *Trecenti.*

Terdĕcĭēs, *Adv.* Vitruv. V. *Tricies.* Vel, ut alii interpretantur, V. *Tredecies.*

Terdēni, æ, a, *plur.* Virg. *Po trideſzet.* Je dreyſſig. *Harmintzan-Harmintzan.* Item V. *Triginta.*

†Tĕrĕbellum, i, n. *Szvedricbek.* s. Böhrerlein. *Fúrútska.*

Terebinthĭnus, a, um, Plin. *Terpentinov, Iz terpentina.* Von Terpentin-Baum. *Terpentinból-való.*

*Tĕrĕbinthus, i, f. Plin. *Terpentinovo drévo.* r. Terpentin Baum. *Terpentina-fa.*

Tĕrĕbra, æ, f. Colum. *Szvedet, Szvardo.* r. Bohrer, Neper, Neber. *Fúró.*

Terebrātĭo, onis, f. Colum. *Vertanye, Vért.* Das Bohren. e. Bohrung. *Fúrás, Fúrat.*

Tĕrĕbro, as, avi, atum, [Act.] Colum. *Vertam.* Bohre. *Fúrok.*

Tĕrĕdo, ĭnis, f. Plin. *Cherbek dervo-jedacz.* s. Holtz-Würmlein. *Fa-moly.* Item V. *Tinea.*

Tĕrĕs, ĕtis, *om.* Liv. *Dug y okrugel, okruglo podugovat. podugo-okrugel.* Lang und rund, länglich rund, rundlecht. *Hoſzszú-gömbölyű.* 2. Transl. V. *Accuratus, proportionatus &c.* Plena & teres oratio. *Punoy lépoſzpravno govorenye.* Eine volle und artige, oder nette Rede. *Tellyes és ſzép meſterségű Orátzio.* Habere aures teretes. *Oſtro chuti, dobra vubaimati.* Scharff hören, gutes Gehör haben, *Jól hallani.* ita *Cic.* Teretior. *Gell.*

Tergĕ-

Tergĕmĭnus, a, um, Liv. V. *Triplex.* Vel, ut alii exponunt: *S'eſtoeri, S'eſtero-verſzt, S'eſtero-ſztruk.* Sechsfältig, ſechsfach. *Hatas, Hat-rétü.*

Tergeo, es, ēre, ſi, ſum, (Act.) *Liv.* V. *Tergo.*

Tergeſte, is, n. *Plin.* &

Tergeſtum, i, n. Geogr. *Terſzt varaſs.* e. Stadt-Trieſte. *Tergeſzt város.* Caput Iſtriæ auſtriacæ, portu nobili inſigne.

Tergĭnum, i, n. Plaut. V. in *Terginus.*

Tergĭnus, a, um, Plaut. *Herbto kórni, Izherbtene kóſe.* Vom Rucken-Leder. *Hát bőrből-való.* Et generatim V. *Coriaceus.* Lorum terginum. *Iz tóſe bich, korbach, remen.* e. Lederne Peitſche, r. Riem. *Bőrből korbáts, Szíj-oſtor.*

Tergĭversantĕr, *Adv.* Patercul. *Nebtecb, ottéplyuch, berbet obrachajuch.* Mit Unwillen, widerſetzlicher Weiſe, Ausflucht ſuchend. *Magát vonogatva.*

Tergĭversātio, onis, f. Cic. V. *Recuſatio, Cunctamen.*

Tergĭversātor, ōris, m. Gell. *Herbta obrachavecz, Izgovora izkavecz.* Der Ausflucht ſuchet. *Tétovázó, Magát mentegető.* V. *Cunctator.*

Tergĭverſor, aris, ātus ſum, (Dep.) Cic. *Nechemiſze, Ottéplyemſze.* Ausflucht ſuche. *Tétovázok, Magamát mentegetem.* V. *Subterfugio N. 2. Recuſo, Cunctor.*

Tergo, is, ĕre, ſi, ſum, (Act.) Cic. *Briſſem.* Wiſche. *Törlöm.* V. *Nitido, Mundo.*

Tergum, i, n. Cic. & Tergus, i, m. Plaut. *Herbet, Herbtovina, Herbtiſche, Odzadek.* r. Rucken, r. Hinter-Theil. *Hát, Hátulsó réſz.* Dare, vertere terga. Cæſ. *Pobechi, Béſati, vu bégſze puſztiti.* Fliehen, die Flucht nehmen. *Elfutni.* 2. V. *Tergus.* ita *Virg.*

Tergŭs, ŏris, n. Varr. *Herbtena kóſa.* e. Rucken-Haut. *Hát bőre.* Et generatim V. *Corium.*

Termĕs, ĭtis, Gell. *Kita, ſzvers, grana z-liſztiem, ali z-ſzadom.* r. Aſt, Geſchoſs, ſamt den Blättern, *oder* ſamt der Frucht. *Levelével ág, Gyümöltsével ág.*

Terminālis, le, Ammian. *Krajni, Mejaſki, Mejaſzni, kotarni, krajna* ali *Medji ſzhiſſajuchi.* Zum Ende *oder* Marcken gehörig. *Végbez-való, Határboz-való.* V. *Limitaneus, Limitarii, Finalis, Finitimus.*

Terminātio, onis, f. Cic. *Kotarenye.* Das untermarcken. *Határozás.* V. *Limitatio, Metatio, Determinatio N. 1. Finitio N. 2. Diſcretio, Diſtinctio.*

Terminо, as, avi, atum, (Act.) Cic. 1. V. *Determino N. 1. Finio, Perficio.* 2. V. *Limito, Metor N. 1.*

Terminus, i, m. Cic. 1. *Koneez, Zverha.* s. End. *Vég.* V. *Finis.* 2. Speciatim. *Kotár: Medja, Medya,* ali *Meja: Kraj.* r. Marck-Stein. *Határ.* V. *Confine, Limes N. 2.* 3. Transl. ad tempus. *Rok,* iliti *odluchbeni chaſz,* ali *vréme.* &c.

Ternātĭus, a, um, Colum. *Trojni, tri vuſzebe zaderſavajuchi, troj-brojni, vſze po tri.* Aus dreyen, je drey. *Három, háromſzámú.*

Terni, æ, a, Diſtrib. *Vſze po tri, tri y tri.* Je drey. *Hárman-bárman.* Cùm loquimur terni. *Cic.* 2. V. *Tres.* Ter ternos cyathos petet. *Horat.*

Ternīdēni, æ, a, Diſtrib. *Po trinaiſzt.* Je dreyzehen. *Tizen hárman-Tizen hárman.* Item V. *Tredecim.* Ternadena ova ſubjicito æſtate tota, hieme pauciora, non tamen infra novena. *Plin.*

Ternĭo, ōnis, m. Gell. *Troicza, Broj od trih.* Ein gedrittes. *Három-ſzám.*

Tĕro, is, ĕre, trīvi, trītum, [Act.) Plaut. *Terem, Na drobno tuchem, Na menyc zpravlyam, Ztruſem,* peregr. *ribam.* Reibe, zerſtoſſe. *Törlöm, váſlalom, koptatom.* V. *Detero N. 1. Immimuo, Comminuo, Attero N. 1. 2.* Transl. V. *Conſumo.* Ætatem, tempus in rebus diſcendis terere *Cic.* 3. Verbum ſermone terere: *h. e.* uſitatum & vulgare facere. *Id.* Iter terere: *h. e.* iter facere. *Virg.*

Terra, æ, f. Cic. *Zemlya.* e. Erde. *Föld.* Terrâ, marique: *pro* quaquaversùs. ubique. *Id.*

Terræmōtus, ús, m. *Cic.* V. in *Motus.*

Terrĕfăcio, is, ēci, actum, [Act.] V. *Terreo.*

Terrēnum, i, n. Colum. *Zemlyiſche, zemlya za obdélanye.* s. Erdreich. Land zum anbauen dienlich. *Mivelhető mező föld.*

Terrēnus, a, um, Cic. V. *Terreſtris, Terreus.*

Terreo, es, ēre, ui, ĭtum, (Act.) Cic. *Synon.* Alicui timorem incutio, metum injicio. *Plaſsim, Sztraſsim.* Schrecke, einen Schrecken einjage. *Jeſztem. Rettemtem.*

Terreſtris, ſtre. Cic. *Zemelyzki.* Irrd ſch. *Földi, Földön-való.*

Terrĕus, a, um, Cæſ. *Iz zemlye, zemlyen.* Aus Erden, Irrden. *Földből-való, Földi.*

Terribĭlis, le, Cic. V. *Formidabilis, Horribilis.*

Terribilĭtĕr, *Adv.* Arnob. V. *Horrendum, Horribiliter.*

Terrĭcŏla, æ, *com.* Apul. *Na zemlyi prebivavecz,* ali *Prebivavka.* Einwohner der Erden. *Földön lakó.*

Terriſo-

Terrĭcŭlāmentum, ti, n. Apul. *Sztraßenye.* Das Schrecken. *Jjeßztő, Rettentő.* V. *Terriculum.*

Terrĭcŭlum, i, n. Liv. *Sztraßilo, Plaßilo.* Das Schrecken bringt, s. Schröck-Bild, Scheusal. *Jjeßztő-dáz.*

Terrĭfĭco, as, avi, atum, (Act.) Luer. V. *Terreo, Horrifico.*

Terrĭfĭcus, a, um, Virg. V. *Horrifer, Horrificus.*

Terrĭgĕna, æ, com. Cic. *Zemlyak, zemlyakinya, izzemlye rodyen.* Von der Erden gebohren. *Földből-szűletett.*

Terrĭgĕnus, a, um. Tertull. *idem.*

Terrĭlŏquus, a, um, Lucr. *Odsztraßnyeh dologvàny govorechi.* Der von erschröchlichen Dingen redet. *Szörnyű, Kettenetes dologról szóló.*

Terrĭsŏnus, a, um, Claud. V. *Horrisonus.*

Terrĭto, as, avi, atum, (Act.) Liv. *Preplaßivam, guſztokrat ſztraßim.* Offt einen Schrecken einjage. *Rettegetem, gyakran ijeſztem.*

Terrĭtōrĭum, ii, n. Cic. *Kotàr, ſztanovite oblaſzti* ali *obchine derſava*, iliti *zemelyzko ladanye.* s. Gebiet, r. Bezirck einer Landſchafft und Bottmäſſigkeit. *Város* avagy *falú föld, Vidék, Egy darab tartomány.*

Terror, ōris, m. Cic. *Sztràh, Sztrabota, Sztrahocha, ſztrahopreſidnutie.* r. Schrecken, e. entſetzliche Furcht. *Rettenés, Rémülés.*

Terrōſus, a, um, Vitruv. *Zemlyazt, pun zemlye.* Erdigt. *Földhatos.*

Tertiāna, æ, f. Plin. *Tretjacha, zimlyicza, kojaſze na tretji dan povracha.* Dreytägiges Fieber. *Harmad napi hideglelés.*

Tertiānus, a, um. *Tretji, Tretjo-redni, Tretjo-dneoni.* Im dritten Hauffen, drey-tägig, drey-täglich, übern dritten Tag kommend. *Harmadi, harmad rendel-való, Harmadnapi.* Febris tertiana, Cic. V. *Tertiana.* Tertiani, orum, m. *plur. b. e.* Milites tertiæ legionis. *Tacit.*

Tertiārĭum, ii, n. Cato. V. *Triens.*

Tertiārĭus, a, um, Plin. *Tretjo-delni, trtju ſztran imajuchi, tretji.* Den dritten Theil habend, zum dritten. *Harmados.*

Tertiō, *Adv.* Cic. *Tretìch, tretji pùt.* Zum drittenmahl. *Harmadſzor.*

Tertio, as, avi, atum, (Act.) Colum. *Tretjìchim, tretichim, tretìch kaj délam, chinìm, popravlyam, &c.* Etwas zum drittenmal thu. *Harmadlom, valamit harmadſzor tſinálok.*

Tertĭum, *Adv.* Cic. V. *Tertiò.*

Tertius, a, um, Cic. *Tretji.* Der dritte. *Harmadik.*

Tĕrūncĭus, ii, m. Cic. *Novchecz, Bechecz.* Kleiner Pfenning. *Mangor, Fillér.* Aliquem teruncii facere: *pro* parvipendere. *Plaut.*

Tesqua, & Teſca, ōrum, n. *plur.* Horat. *Zapuſztyeno, ſztrabovito meſzto.* e. Wildnüſs. *Kietlen ſzörnyű bely.* V. *Deſertum, Eremus.*

Teſſella, æ, f. *Plin.* V. *Teſſerula.*

Teſſellātus, a, um. *Chetvero-uglaſzto vüchinyen, z chetvero-uglyachami poßdyen, &c.* Viereckig gemacht, mit viereckigten Steinen beſetzt, &c. *Négy-ſzegre tſinált, Négy-ſzegű kövekkel pádimentomozott.* Pavimenta ſectilia & teſſellata circumferre. *Sveton.*

Teſſĕra, æ, f. V. *Quadratum, Cubus:* ita *Maroch.* Item V. *Alea:* ita *Cic.* Item ſpeciatim ſumitur *pro* lapidibus quadratis, quibus pavimenta inſternuntur. ita *Plin.* V. *Teſſerula N.* 2. Item 2. *pro* Symbolo, ſigno ſeu tabella data militibus, qua ſe ſocii milites ab hoſtibus dignoſcebant. *Znaménye poznanya, vojnichko znaménye, Rèch* vulgo *paróla naſztráſu iduchem dána.* s. Wahrzeichen, Soldaten-Zeichen, e. Loſung im Krieg, das Wort, e. Parole. *Hadi jel, Balita, Hadi iſmérteto ſzózat.* 3. pro *Signo*, quo exhibito, exhibenti frumentum, vel aliud quidpiam datur. *Znaménye ſitka, penèz, &c. Rovaß.* s. Korn-Zeichen, Billet, &c. *Gábona jele, Ravás.* Teſſera frumentaria, nummaria. *Sveton.* Sic dicitur *Teſſera hoſpitalis.* Hinc *Apud aliquem teſſeram confringere*, idem eſt ac reditum ſibi in aliquam domum præcludere, gratiam alicujus amittere *Plaut.*

Teſſĕrārĭus, ii, m. Tacit. *Znaménya junachkoga davavecz, koi parólu daje.* Der die Loſung giebt. *Jel adó.* V. *Præfectus vigilum, ſupremus vigiliarum præfectus*, in *Præfectus.*

Teſſĕrārĭus, a, um. *Ammian.* Ad teſſeras pertinens.

Teſſĕrŭla, æ, f. *Parva teſſera.* Speciatim ſumitur *pro* tabella ſuffragiorum. *Varr.* 2. pro lapillis quadratis. *Chetvero-uglazt kamenchecz, Plobchicza, Deſchicza* ali *Tablicza za taraczanye, podenye.* s. Viereckigte Pflaſter-Steinlein, oder Blätelein. *Négyſzegű követske, formátska, &c.*

Teſta, æ, f. *Zemlyena poſzuda, Chrèp, y vſze, kaj je iz zemlye napravlyeno y obſgâno.*

Digitized by Google

s. Irrden-Gefäſs, r. Scherben, und alles, vvas aus der Erden gemacht und gebrennt vvird. *Tſerép-edény, és mindenféle földből tſinált és megégettetett dolog.* V. *Fictile, Olla, &c.* 2. dicitur de *quolibet putamine duro & fragili*, ut *Teſta ovi, teſtudinis.* V. in *Putamen.* ita *Cic.* Teſta limacis. *Puſova Hiſicza.* s. Schnecken-Haus. *Tſigabéja.* ita *Plaut.* Et per Metonymiam de *Oſtreis, limacibus, teſtudinibus, Cancris, Conchis.* ita *Horat.* 3. V. *Cranium.* ita *Cæl. Aurelian.*

Teſtābĭlis, le, Gell. *Mogucb poſzvedocbiti.* Der Zeugen kan. *Megbizonyítható.*

Teſtāceus, a, um, Plin. *Cbrepni.* Aus Scherben. *Tſerépi.* V. *Fictilis.* 2. *Lupinyazt, Skolykazt, Tvverdu y kerbku koru ali kóſu imajucbi.* Was mit harten Schaalen bedeckt iſt. *Kemény-héjú.*

Teſtāmentārĭus, a, um, Plin. *Piſzmu zadnyega odredyenya ſzliſſajucbi, Zadnyo-volyni,* peregr. *Teſtamentumzki.* Zum Teſtament dienlich, *oder* gehörig. *Teſtámentom írásboz való, Teſtámentomboz-való.*

Teſtamentarius, ii, m. Cic. *Zadnye volye,* peregr. *Teſtamenta pobabitel, premenitel, krivoga zadnye volye piſzma podmétavecz.* Ein Verfälſcher des Teſtaments. *Hamis teſtámentom tſináló.* 2. apud JCtos: *Zadnye volye piſzecz, potverditel, zpunitel.* r. Teſtament-Schreiber, Bekräfftiger, Vollbringer. *Teſtámentom írója, megerősítője, végbez-vivője.*

Teſtāmentum, i, n. Cic. *Zadnya volya, Poſzlednya odluka, zadnye volye ſzvedocbanztvo, Predſzmertno odredyenye, Oporuka,* peregr. *Teſtament.* Letzter Will, s. Vermächtnuſs, Teſtament. *Utólsó akarat, halála utánnra elbagyatott jószágnak rendelése,* peregr. *Teſtámentom.*

Teſtātio, onis, f. Liv. *Szvedocbenye.* e. Bezeugung. *Bizonyítás.* Item V. *Teſtimonium.*

Teſtātō, *Adv.* Ulp. *Pred ſzvedoki.* Im beyſeyn der Zeugen. *Hiteles emberek előtt, Jelen-való tanúkkal.* Item V. *Palam N.* 1. *Expreſſè.* 2. Decedere teſtatō. *Za vucbinyenum zadnye volye odlukum umreti.* Nach gemachten Teſtament ſterben. *Hiteles emberek előtt tött teſtámentom utánn halni-meg.*

Teſtātor, oris, m. Svet. *Szvedocbitel, Zadnye volye valuvavecz, Oporucbitel, Teſtamenta vucbinitel.* Der ein Teſtament macht. *Teſtámentom-tévő.*

Teſtātrix, īcis, f. Modeſtin. JCt. *Oporucbiteliczа, Teſtamenta vucbinitelicza.* Die ein Teſtament macht. *Teſtámentom-tévő aſzſzony.*

Teſtātus, a, um, Ulp. *Koi je Teſtament vuchinil.* Der ein Teſtament gemacht hat. *A' ki teſtámentomot tett.* 2. *Koi je ſzvedocbanztvo nazával.* Der um Zeugnuſs angeruffen. *A' ki bizonyságot hitt.* Jovem teſtatus. *Virg.* 3. *Koi je ſzvedocbil.* Der Zeugnuſs gegeben. *A' ki bizonságot adott.* Rem viſam teſtatus. *Horat.* 4. paſſivè *Poſzvedocben, z-ſzvedocbanztvom potverdyen.* Bezeuget. *Megbizonyítatott.* V. *Propatulus, Ratus N.* 2. *Indubitabilis, Indubius, Probatus N.* 1. *Manifeſtus, Certus.* Ut res quàm maximè clara atque teſtata eſſe poſſet. *Cic.* In hac notione habet *teſtatior* Cic. *teſtatiſſimus* Auguſt.

Teſtĕus, a, um, Macrob. V. *Teſtaceus.*

Teſtĭcŭlus, i, m. *Auct. ad Her.* Parvus teſtis. *Muskoga ſzpola jajcze.* e. Hode, r Geil, Grom. *A' tök, tőki az állatnak.* Caſtoris teſticuli. *Medic.* Germanis *Bibergeil.*

Teſtificātio, ōnis, f. Gic. *Poſzvedocbenye, Zſzvedoki potverdyenye, pokazanye.* e. Zeugnuſs-Gebung. *Bizonyság-tévés.* V. *Teſtatio.* Item V. *Profeſſio N.* 1. *Declaratio, Affirmatio.*

Teſtificātus, a, um, V. *Teſtatus N.* 2. Lingua Deam teſtificata. *Ovid.* 2. paſſivè V. *Teſtatus N.* 4. Mihi nota fuit, abs te aliquando teſtificata tua voluntas. *Cic.*

Teſtĭficor, āris, ātus ſum, [Dep.] Cic. V. *Teſtor N.* 1. & 2.

Teſtĭmōniālis, le, Veget. *Szvedocbanzki, ſzvedocbanztvo zaderſavajucbi, ſzvedocbechi, poſzvedocbni.* Zum Zeugnuſs dienlich. *Bizonyság-tételhez-való.*

Teſtimōnium, ii, n. *Szvedocbanztvo.* s. Zeugnuſs, e. Bevvährung. *Bizonyság-tétel.* Dicere in aliquem, *vel* contra aliquem teſtimonium. Alicui teſtimonium dare, reddere. Aliquid pro teſtimonio dicere *Cic.* Item generatim V. *Confirmatio N.* 1. *Atteſtatio, Judicium N.* 1. *Elogium.* Præclarum alicui teſtimonium dare. *Id.*

Teſtis, is, *com.* Cic. *Szvedok, ſzvedokinya.* r. Zeug, e. Zeugin. *Bizonyság, tanú.* V. *Atteſtator.* Locuples teſtis: *b. e.* integræ fidei teſtis. Habere, producere, adhibere, citare teſtes. Teſtibus rem planam facere, &c. *Id.*

Teſtis, is, m. Plin. V. *Teſticulus.*

Teſtor, āris, atus ſum, [Dep.] Gic. *Szvedocbim, ſzvedocbanztvo dajem.* Bezeuge, Zeugnuſs gebe. *Bizonyságot-tészek.* V. *Atteſtor.* Et generatim V. *Aſſevero, Confirmo N.* 1. *Demonſtro,*

Digitized by Google

monſtro, Oſtendo, Profiteor N. 1. 2. Szvedoke nazávam, kôga za ſzvedoka zovem, ſzvedochanſztvo imati potrebujem. Zum Zeugen anruffe. *Bizonyságot hívok.* Synon. *Obteſtor N. 1. teſtem invoco, voco, imploro: alterius teſtimonio implorato aliquid aſſero, aſſevero.* Deos omnes teſtor. *Id. 3. Zadnye volye odluku chinim, teſtament délam.* Ein Teſtament mache. *Teſtámentomot-téſzek.* Poſſitne quiſquam de filii pupilli re teſtari. *Id. 2. de Inv. c. 21.*

Teſtū, u, n. Cato. *Riglya, Zemlyeno pokrivallo.* r. Irrdene Deckel. *Föld-fedö.*

Teſtūdĭnātus, a, um, *Vitruv.* &

Teſtūdĭneātus, a, um, Colum. *Na ſzpodobu ſelve vuchinyen, Boltan.* Nach Schildkröten Weiſe gemacht, gevvölbt. *Bólt-hajtáſos, Bóltozott.*

Teſtūdĭnĕus, a, um. Plaut. *Selvinzki, ſelvin, Izſelve.* Zur Schildkröten gehörig, aus Schildkröten. *Tekenös, Békáboz-való.* Item V *Teſtudineatus.*

Teſtūdo, ĭnis, f. *Selva, Kornyacha, Skornyacha.* e. Schildkrott. *Tekenös-béka.* 2. V. *Fornix N. 1. Camera N. 1. 3. V. Chelys.* Hactenus *Cic. 4.* Erat machina bellica contegendorum militum gratiâ fabricata. *Cæſ.*

Teſtŭla, æ, f. Colum. *Chrépchecz.* Ein Scherblein. *Tſerepetske.* Synon. *Parva teſta.*

Teſtum, i, n. Plin. V. *Teſtu, Operculum.*

*Tĕtănĭcus, a, um, Plin. *Latinè* Convulſus, Rigidus.

*Tĕtănŏs, *vel* tetanus, i, m. Cels. *Latinè* Convulſio, rigor, immobilitas corporis, *vel* cujuſpiam membri.

Tĕtĕr, tra, um, Cic. V. *Abominabilis, Deteſtabilis, Fœdus, Turpis, Malus, Flagitioſus, Crudelis, Dirus, Valde ater.*

*Tĕthys, is, & ĭos, f. *Ovid.* Uxor Neptuni, ſive Oceani, Mater fluviorum, & Nympharum. 2. V. *Mare.* ita *Lucan.*

*Tĕtrăchordŏn, *vel* Tetrachordum, i, n. & tetrachordos, *vel* tetrachordus, i, m. & f. Vitruv. *Chetvero-ſztrunyaſzte guſzle.* s. Inſtrument mit vier Saiten. *Négy húrú muſika.*

*Tĕtrăgōnum, i, n. Auſon. V. *Quadrangulum.*

*Tetragōnus, a, um, Auſon. V. *Quadrangulus.*

*Tĕtrarcha, *vel* tĕtrarchēs, æ, m. Cic. *Kralyich,* ali *Zapovednik zverhu chveterte ſztrane kralyevſztva, &c.* r. Vier-Fürſt. *Országnegyed részét bíro, fejedelem.*

*Tĕtrarchīa, *vi accent.* æ, f. Gic. *Knezstvo, Vladavſztvo chveterte ſztrane kralyeſztva, &c.* Vier-Fürſtenthum, der vierdte Theil von einer Land-Vogtey. *Országnegyed része, annak fejedelemsége.*

Tĕtrē, *Adv.* Cic. V. *Abominanter, Fœdè, Turpiter, Crudeliter, Peſsimè, Flagitiosè.*

Tĕtrĭcĭtās, atis, f. Ovid. V. *Serietas, Severitas, Moroſitas.*

Tĕtrĭcus, a, um, Liv. V. *Inamenus, ſerius, ſeverus, Moroſus.*

Tĕutŏnus, i, m. Cic. *Némecz.* Ein Teutſcher. *Német.*

Teuto, ōnis, m. *Hiſtor.* Rex vel certè Idolum veteris inferioris Saxoniæ, à quo populi ſubjecti nomen traxerunt. Hinc 2. *Appellativè* V. *Teutonus.*

Teutŏnĭcus, a, um, Propert. V. *Germanicus.*

Texo, is, ĕre, xui, xtum, (Act.) Cic. *Tkem.* Webe, Wub mache. *Szövök.* Item V. *Neho N. 1.* 2. Transl. V. *Struo N. 1. Conſtruo.* Baſilicam in foro antiquis columnis texere. *Id. Att. l. 4. ep. 1.* Epiſtolas quotidianis verbis texere: *pro* ſcribere, componere. *Id.*

Textĭle, is, n. Liv. *Tka, tkano delo.* Gevvirckte Werck. *Szött tſinálmány.*

Textĭlis, le, Cic. *Zetkan, Natkan, tkan, Pleten.* Gevvircket, gevvebet, geflochten. *Szöbetö, ſzött, fonit.*

Textor, ōris, m. Cic. *Tkalecz, Nadtkavavecz.* r. Weber, Wircker. *Takáts.*

Textōrĭus, a, um. Senec. *Tkalechki, Tkalechkoga dela.* Zum Weber gehörig. *Takátſi, Takátsboz-való.* Item V. *textrinus.*

Textrīna, æ, f. Cic. *Meſzto za tkanye, tkalnicza.* e. Weber-Werckſtatt, Weber-Stube. *Takáts mühely.* 2. *Tkalchia.* e. Weber-Kunſt. *Takáts meſterség.* ita *Plin.*

Textrīnum, i, n. Cic. V. *Textrina N. 1.*

Textrīnus, a, um, Cic. *Tkanyu ſzliſſajuchi.* Zum Weben gehörig. *Szövésbez-való.* Item V. *textorius.*

Textrix, īcis, f. Tibull. *Tkalka, Nadtkavavicza, tkalicza.* e. Weberin, Wirckerin. *Szövö aſszony.*

Textum, i, n. Virg. *Tkano, ſto je zetkano.* Das gevvebet iſt, r. Wub, s. Gevveb. *Szött dolog.* Orationis textum: *h. e.* ſtilus, ſtructura. *Quintil.*

Textūra, æ, f. Lucr. V. *textus N. 1. textum.*

Textus, ûs, m. Plin. *Tkanye, nadtkavanye, pletenye.* e. Webung, Wirckung, Strickung. *Szövés, öſzve-fúzés.* 2. Transl. *Zkup ſzpravnost récbib.* e. Zuſammenfügung der Worten, r Text. *A ſzónak öſzveföglaláſa.* Ut oſtendit textus ſuperior. *Ammian.*

Textus, a, um, Gic. *Tkan, Zetkan, Pleten,*

Digitized by Google

Zpleten. Gevvebt, geflochten. *Szött, összefüzött.*

*Thălămus, i, m. Virg. *Zakonſzkeb lyudih ſzpalnicza, ſzoba, zakonzka poſztelya.* Der Eheleuthen Schlaffkammer. s. Ehe - Bett. *Vőlegény és Menyaſzszony ágyas háza, ágya.* Transl. V. *Connubium, Matrimonium, Conjugium N.* 1. *Nuptiæ.*

*Thălaſsĭcus, a, um. *Plaut.* thălaſsĭnus, a, um, *Lucr.* V. *Marinus.*

*Thălaſſio, talaſſio *vel* talaſio, ōnis, m. *&* talaſſus, *vel* talaſſius, ii, m. *Liv. Mart. Serv.* V. *Hymen N.* 2. *&* 3. Ita Lexicographi, nonnulli alii aliter interpretantur.

*Thallus, i, m. Colum. *Luko - betvo, Betvo cherlencza luka, na kojem ſzeme ráſzte.* s. Zvviebel - Rohr, e. Zvviebel - Schlotte. *Hagymának a' közepin zöldellő tſirája.*

*Thāumāturgus, i, m. *Chudo-chinitel, Chudnoviti chlovek* ali *ſzvetecz.* Ein Wundermann. *Tſuda tévő, tſináló.*

Theatrālis, le, *Cic.* græcis *thĕātrĭcus.* Ad theatrum pertinens.

*Theatrĭdĭŏn, ii, n. *Varr.* Parvum theatrum.

*Thĕātrum, i, n. *Gledaliſche, Zkazaliſche, Meſzto za zkazanye obchinzke igre.* r. Schau-Platz. *Játék néző hely.* Transl. ſumitur pro *loco conſpicuo*, Item per Metonymiam pro *ſpectaculo*, & *ſpectantium multitudine.* ita *Cic.* Partes theatri erant *Sedilium cunei*, ſeu *ordines*, *Orchęſtra*, *Proſcenium*, *Scena*, & *Poſtſcenium.*

*Thēca, æ, f. Gic. *Zbranilnicza, Obviacha, Tok.* Ein Futteral, Schachtel. *Tartó tok.* V. *Vagina, Capſa, Capſula, Ciſta, Ciſtella, Arca, Arcula, Conditorium N.* 1. *Pyxis per totum, Armarium.* Theca nummaria. V. *Marſupium.* Et ſic de cæteris, ita *Cic.*

*Thĕma, *&* thēma, ătis, n. Sveton. V. *Propoſitio, Propoſitum N.* 1.

*Thĕmĭs, ĭdis, f. Feſt. *Boficza pravicze.* e. Göttin der Gerechtigkeit. *Azigazságnak Iſten aſszonya.*

Thenſa, æ, f. Svet. V. *Tenſa.*

*Thĕŏlŏgĭa, *vi accent.* æ, f. Varr. *Bogoſzlovſztvo, Bogoſzlovje, Boſanzkeb dugovánv znanztvo.* e. Wiſſenſchafft Göttlicher Dinge, Theologey. *Iſtenről és az Iſteni dol gokról-való tudomány.*

*Theologĭcus, a, um, Amm. *Bogoſzlovſzki, Bogoſzlovni.* Theologiſch. *Teologiai.*

*Theŏlŏgus, i, m. Cic. *Bogoſzlovecz.* Der Göttlichen Dingen vvohl kündig. *Szentírásban jól tudó.*

*Theŏphĭlus, a, um. *Bogo - lyub.* Gott lieb habend. *Iſten - ſzerető.*

*Theōrēma, ătis, n. Cic. *Gluboko kakovega dugovanya premißlyavanye, kratki vu razmißlyavanyu poſztavlyenoga navuka dèl.* e. Betrachtung eines Dinges, ein Lehrſatz. *Éles elmélkedés, gondolat.*

*Theōrē-ĭcē, es, f. Quintil. *Latinè* ars ſpeculandi. *Znanztvo premißlyavanya.* e. Kunſt etvvas zu betrachten. *Meggondoló tudomány.* Hinc

*Theōrētĭcus, a, um, Quint. V. *Speculativus.*

*Theōrĭa, *vi accent.* æ, f. V. *Contemplatio.* Ars theoretica. V. *Theoretice.*

*Thĕŏthēca, æ, f. Eccl. V. *Pyxis in fine.*

*Thēriăca, æ, *&* theriācē e, f Plin. *Turják, Lik,* iliti *vrachtvo proti chemeru.* r. Theriack, s. Hülffs - Mittel vvieder den Gifft. *Terjék.*

*Thēriŏtrŏphĭum, ii, n. Varr. *Zvernyak.* r. Thier Garten. *Vad-kert.* Latinè *Roborarium, Leporarium, Vivarium.*

*Thermæ, ārum, f. *plur.* Martial. *Toplicze, toplo zviralifche.* Von Natur vvarme Bäder. *Természet-szerént-való hév víz, Feredő bánya.* Item generatim V. *Balneum, Caldarium N.* 2.

Thermĕfăcio, is, *Plaut.* V. *Calefacio.*

*Thermŏpōla, æ, m. *Latinè* Calidorum potuum & ciborum venditor.

*Thermŏpōlĭum, ii, n. *Plaut.* taberna, ubi calida venduntur.

Thermŏpōto, as, *Plaut.* Calida bibo, poto.

Theſaurārius, a, um, Plaut. *Kinchu, Blagu ſzkliſſajuchi.* Zum Schatz gehörig. *Kintsbez-való.* Hinc ſubſtantivè

Theſaurarius, ii, m. *Blaga zpravlyenoga,* iliti *kincha chuvàr.* r. Schatz - Meiſter. *Kintstartó.*

*Thēsāurus, i, m. Cic. *Kinch, zkup - zpravno blago.* r. Schatz, gelammleter Reichthum. *Kincs, Egybe-gyűjtetett gazdaság.*

*Thĕsis, is, f. *Cic.* V. *Propoſitio, Propoſitum N.* 1. *Quæſtio univerſalis.*

Thōrācātus, a, um, *Plin.* thorace indutus, Cataphractus.

*Thōrax, ācis, m. Sveton. *Zabun, Zabunecz.* r. Bruſt-Beltz, s. Bruſt-Kleyd. *Melyre-való ſzoros köntös, &c.* V. *Pectorale, Subucula.* 2. Speciatim V. *Cataphracta, Lorica N.* 1. ita *Plin.*

*Thrācĭa, æ, f. Plin. *Rumelia, Drinopolje, Drinopolyzka zemlya.* e. Landſchafft Thracien. *Rátz-ország.* V. *Romania.*

*Thrāſo, ōnis, m. Terent. V. *Oſtentator.*

*Thrāx, ācis, m. Cic. *Drinopolecz.* Ein Thracier. *Rátz.*

*Thrēnus,

Digitized by Google

*Thrēnus, i, m. Auſon. V. *Elegia, Lamentatio, Nænia N.* 1.

*Thrips, thrĭpis, m. Plin. V. *Teredo.*

*Thrŏnus, i, m. Sveton. *Kralyevszka ſztolicza*, peregr. *tronuß, tron.* V. *Solium.*

Thūrārĭus, ii, m. Firmic. *Z-temianom terſecz.* Der mit Weyhrauch umgehet. *Temjén Vá-árló.*

Thūrĕus, a, um, Colum. *Temianzki, iz temiana.* Von Weyhrauch. *Temjénes.*

Thūrĭbŭlum, i, n. Gic. *Kadilnicza, Okadillo.* s. Rauchfaſs. *Temjénezŏ.*

Thūrĭcrĕmus, a, um. *Zverhu kôga temian gorì.* Darauf man Weyhrauch anzündet. *Temjént égetŏ.* Foci thuricremi. *Ovid. 2. ep. v. 18.*

Thūrĭfĕr, a, um, Plin. *Temiano-noſz, Z-temianom roden.* Weyrauch tragend. *Temjén-bordozó, temjén-termŏ.*

Thūrĭfĭco, as, avi, atum, (Act.) Auguſt. *Z-temianom kadìm, temian alduiem.* Mit Weyhrauch berauchere, Weyrauch opffere. *Temjént áldozom.*

Thūrĭlĕgus, a, um, Ovid. *Temian pobirajuchi.* Der Weyhrauch ſammlet. *Temjén-ſzedŏ.*

Thūs, thūris, n. Cic. *Temian.* r. Weyhrauch. *Temjén.*

*Thўmĭāma, ătis, n. *Cels.* Suffimentum odoratum ex ſtacte, galbano & thure. *Lépo diſſéche kadillo*, ali *kadenye.* Wohlriechendes Rauchvverck. *Igenjó ſzagú füſtŏlŏ ſzer*, vagy *füſtŏlés.*

*Thўmĭnus, a, um, *Colum.* Ex thymo factus.

*Thўmĭŏn, ii, n. Plin. V. *Verruca.*

*Thўmum, i, n. & thymus, i, m. Plin. *Sutrajka, Trùp*, peregr. *Timuß trávaa.* r. Timuls, ein Kraut. *Balſam-fü.*

*Thynnus, *ſive* thunnus, i, m. & f. Plin. *Tunina, tina velika morzka riba.* Thunn-Meer Fiſch. *Egy nagy potrohos kövér tengeri hal.*

*Thyrſus, i, m. Plin. *Viſzoko ſpichaſzto ſztebélcze na travah.* Langer Stengel an den Kräutern. *Egyeneſen fel-nŏtt tſirája*, vagy *kórózáſa valamelly fünek.* Et generatim V. *Stirps N.* 1. *Culmus, thallus.* 2. Transl. V. *Stimulus N.* 1. *Inſtigatio, Incitatio.* Laudis thyrſo cor percutere *Lucret.*

*Tiāra, æ, f. & tiaras, æ, m. Virg. *Perſianzka nakinchena viſzoka kapa, kakò kraly, ſene y popi perſianzki noſze.* Perſianiſcher Bund, Bind-Hut, Haupt-Schmuck der Perſiſchen Weiber, &c. *Perſiai Süveg, kontyok.* V. *Cidarù.* Item V. *Diadema, Mitra.*

Tĭbĭa, æ, f. Gels. *Kòſzt*, ali *Czèv pod kolenom.* s. Schienbein, das Rohr an Schienbein. *Szár tſont, ſzár tetem.* 2. Transl. *Svirala, ſvèglya, Prebiralka vſzakojachka*, e. g. *S'ip, Flauta, Furula, Huba.* e. Pfeiffe, Flöte, Schalmeye, Hautbois. *Sſp, Hàboja*, &c. Ad tibiam canere, *Cic.* Canere tibiâ. *Quintil.*

Tĭbiāle, is, n. Sveton. *Hlachicza, mala nogavicza, Doſztegnyacha.* r. Strumpf, Streifling. *Salavári, Strimſti.*

Tĭbiālis, le, *Plin.* Ad tibias pertinens.

Tĭbĭcĕn, ĭnis, m. Cic. *S'ipuß, Sviràch, Svèglyàr.* Ein Pfeiffer, Schalmeyer. *Sípos, tarrogaté ſipos.*

Tĭbĭcĭna, æ, f. Gell. *S'ipuſzicza, Svirauka, Svéglyaricza.* e. Pfeifferin. *Sípos menyetske.*

Tĭbiſcus, i, m. *Plinio* Pathiſſus, i, m. *Tſza, velika vugerzka voda.* r. Teiſs-Fluſs. *Tiſza folyó-viz.*

Tigillum, i, n. Liv. V. *Pertica N.* 1. *Longurius, Parvum tignum.*

Tignārius, a, um. *Roſeniczam ſzliſſajuchi.* Denen Balcken gehörig. *Gerendaboz-való.* Faber tignarius. *Cic.* V. *Faber lignarius.*

Tignum, i, n. Cæſ. *Roſenicza, krovno drévo, Berono.* r. Balcke. *Szalufa.*

*Tĭgris, is, & ĭdis, f. Varr. *Riſz, tigra.* s. Tiegerthier. *Tigrù.*

Tĭlĭa, æ, f. Plin. *Lippa.* r. Linden-Baum. *Hárs-fa.* Membrana tiliæ: V. *Philyra N.* 2.

Tĭlĭācĕus, a, um, Colum. *Lippov.* Aus Linden-Baum. *Hárs-fából-való.*

†Tĭlĭētum, i, n. *Lippovje.* r. Linden-Wald. *Hárs-fa termŏ hely, Hárs-fa erdŏ.*

Timendus, a, um, Cic. V. *Metuendus.*

Timeo, es, ēre, ui, (Act. & Neu.) Cic. V. *Formido.* timeo tibi: *Quintil. vel* timeo pro te: *Gell. b. e.* Metuo tibi. V. in *Metuo*, hoc, & plura.

Timeſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Amm. V. *Paveſco.*

Timĭdē, Adv. Cic. *Bojazlivo, ſztraßlyivo, plaßlyivo.* Furchtſamlich. *Félve, Félénkül.*

Timiditās, atis, f. Cic. *Bojazlivoſt, ſztraßlyivoſt, Plaßlyivoſt.* e. Furchtſamkeit, Zaghafftigkeit, Kleinmüthigkeit. *Félénkség.*

Timĭdus, a, um, Cic. *Bojazliv, Plaßlyiv, Plah, Neſzerdchen.* Forchtſam, Kleinmüthig, zaghafftig. *Félénk.* V. *Imbellis, Pavidus.*

Timŏr, ōris, m. Cic. *Sztràh, Plahoſt.* e. Forcht, Kleinmuth. *Félelem.*

†Timōrātus, a, um. *Boga-bojechi.* Gottsförchtig. *Iſten-félŏ.* Latinè *Religioſus.*

Tinca, æ, f. Auſon. *Liny-riba.* r. Schley, ein Fiſch, Schleich-Fiſch. *Tzompó-hal.*

Digitized by Google

Tinctūra, æ, f. Plin. V. *Tinctus*. Item V. *Color*.

Tinctus, ûs, m. Plin. *Namakanye, ou boju poſztavlyanye*, peregr. *Farbanye*. e. Eintunckung, Färbung. *Mártás, Feſtés, Megfeſtés*.

Tinča, æ, f. Horat. *Mol, Chervek knigo-* ali *opravo-jedecz*. Eine Schabe, Motte. *Moly, Szú*.

Tineōſus, a, um, Colum. *Molaſzt, Pun molov*. Motticht, voller Schaben. *Molyos, ſzúvas*.

Tingo, is, ĕre, nxi, nctum, (Act.) *Mocbim, Namacbem*. Eintuncke. *Mártok*. V. *Madefacio, Coloro, Imbuo N. 2. Inficio N. 1.* Tunica Sanguine tincta. *Cic.*

Tinnīmentum, i, n. Plaut. *Svenk, Svenchanye, Brenchanye*. r. Klang, das Klingen. *Pengés, tſengés*.

Tinnio, is, īre, īvi, & ii, ītum, (Neu.) Varr. *Svenchim, Brenochim*. Klingen, klinge. *Tſengek, Pengek*. 2. Transl. V. *Garrio, Clamito N. 1*. Expecto, ecquid Dolabella tinniat. *Cic.*

Tinnītus, ûs, m. Plin. V. *tinnimentum*.

Tinnŭlus, a, um, Ovid. *Svenchlyiv, Svenchechi, Brenchechi*. Klingend. *Pengő, zengő, tſengő*.

Tintinnābŭlum, i, n. Plaut. *Zvonchecz*. s. Klöcklein. *Harangotska*. Item V. *Nola N. 1. Æs campanum*.

Tintinnācŭlus, i, m. Plaut. V. *Lorarius N. 1. Flagellator, Carnifex*.

Tintinnio, is, īre, īvi, ītum, (Neu.) &

Tintinno, as, avi, atum, (Neu.) Feſt. V. *tinnio*.

Tintĭno, as, avi, atum, (Neu.) *Catull.* apud *Scalig*. V. *tinnio*.

Tīpŭla, & tippula, æ, f. Plaut. *Vodeni Stſztero-nog pavuk*. Sechsfüſſige Waſſer-Spinn. *Vizenfutosb bat-lábú pók*.

Tīro, ōnis, m. Cic. *Novi vojnik, Novak, Vuchenik, Prichetnik kakvoga naouka*, ali *meſtrie ſzluga meſterzki*. Ein neuer ungeübter Kriegs Mann, Lehrjünger, Lehrling, neuer Anfänger. *új Vitéz, új Zóldos, újonnan valamit tanúló, Meſterség tanúló inas*.

Tīrōcīnium, ii, n. Cic. *Novachtvo, vrême naoucbenya y zpoznanya*. e. Lehr-zeit, Lehrjahr, Probier jahr. *Tanúlásbez-való idő*. V. *Rudimentum, Experimentum*. Ponere tirocinium militiæ.

Tīrōlis, is, f. Geogr. *Tirol, tirolzka derſava Auſtrii podloſna*. Die groſſe Grafſchafft Tirol. *Tiról tartománya*. Caput Provinciæ *Oenipontum*. *Tridentum* à Concilio Eccleſiæ, *Hala* dives, à regio ſanctimonialium Aſceterio etiam hoc loco celebrari merentur.

Tīruncŭla, æ, f. Colum. *Mladkinya, Mlada Novakinya*. Junge Anfängerin, Lehrjüngerin. *Kezdő leánytka, tanúló leányka, kezdni tanúló leányka*.

Tīruncŭlus, i, m. *Plin.* Parvus tiro, Juvenculus tiro.

Titillātio, onis, f. Cic. *Segetanye, Segtanye*. Das Kützeln. *Tſiklandás*. Trans. V. *Blanditia, Blandiloquentia, Concitamentum*.

Titillātus, ûs, m. Plin. *idem*.

Titillo, as, avi, atum, (Act.) *Segecbem, Segtam*. Kützle. *Tſiklandom*. Voluptas ſenſus titillat: *h. e.* blanditur ſenſibus. *Cic.* Ne vos gloria titillet: *h. e.* commoveat, concitet, provocet. *Horat.*

Titio, ōnis, m. Gels. *Ogorek, Poleno obsgano y ogaſſeno*. Ein gelöſchter Brand, erloſchener Feuer-Brand. *úſzó, kiöltött úſzó*.

Titīvilītium, ii, n. Plaut. *Koſsminye, Pavuliſza od ſzukna ali platna padajucha, malo dobra, zlocbeſztaſztvar*. Die Fäſelein von Tuch oder Garn, ein nichtswerthiges Ding. *Ruha ſzéliről lemetélt ſzálék, Semire-való dolog*.

Titūbantĕr, *Adv.* Cic. *Popikcze, Popikavajuch, s popikavanyem, Poterkavajuch, Natikavajuch*. Mit Wancken und Schwancken. *Tántorogva*. Transl. V. *Dubitanter, Inconſtanter*.

Titŭbantĭa, æ, f. *Sveton.* &

Titubātio, onis, f. Cic. *Popikavanye, Naterkavanye*. Das Schwancken, Wancken, Anſtoſſen. *Tántorgás*. V. *Hæſitatio*. Transl. V. *Dubitatio, Inconſtantia*.

Titŭbo, as, avi, atum, (Neu. *Propriè* de pedibus & lingua, *Transl.* de animo dicitur.) *Popikavamſze, Poterkavam, ſztati nemoremo*. Item *Popikavamſze ou govorenyu, Jezik miſze zadeva*. Wancke, ſchwancke, ungevviſs gehe, ſtrauchle. *Item* an der Rede anſtoſſe, ſtammle, gatze. *Tántorgok*, Item *Pelypegek, Szóláſban akadozok*. Item V. *Hæſito, Dubito, Inconſtans ſum*. In quacunque parte titubatum ſit. *Cic.*

Titŭlus, i, m. 1. V. *Dignitas, Honor, Nomen N. 1*. Suſtinere titulum Conſulatûs. *Cic.* 2. *Napiſzek*. e. überſchrifft, r. Titul. *Felyűl-való írás*. V. *Inſcriptio*. Item V. *Rubrica N. 2*. Libelli titulus. *Ovid.* 3. V. *Cauſa N. 2. Prætextus*. Aliquem titulum adversùs quempiam prætendere. *Liv.*

*Tmēſis, is, f. *Latinè* Diviſio vocis præſertim compoſitæ. *e. g.* Septem ſubjecta trioni. *Virg.* Quod judicium cunque ſubierat, damnabatur. *Cic.*

*Tŏcūlio,

Digitized by Google

*Tŏcŭlio, *vel* tocullio, ōnis, m. Cic. V. *Fenerator.*

Tōfus, i, m. Plin. *Kamen Supely y szrablyiv.* r. Topfstein. *Moró fövenyes kő.*

Tŏga, æ, f. *Halya, gornya duga halya, kakvu negda Rimlyani vu vremenu mira noszili jeszu.* Ein langer Ober-Rock, so die Römer in Friedens Zeiten getragen. *Hoszszú felső ruha, Hoszszú köntös, A' minémű békeség idején viseltetett.* 2. Transl. V. *Pax N.* 1. ita *Cic.*

Tŏgātŭlus, a, um. Martial. V. *Paupercŭlus.*

Tŏgātus, a, um, Cic. *Dugu halyu noszechi.* Mit einem langen Rock bekleidet. *Hoszszú ruha viselő.* 2. Transl. V. *Urbanus N.* 1. *Politicus.*

Tŏgŭla, æ, f. Cic. *Duga halyicza.* Langes Röcklein. *Hoszszú rubátska.*

Tŏlĕrābĭlis, le, Cic. *Podnoszliv, terplyiv, zterplyv.* Erträglich, erleidlich. *Szenyvedhető.* V. *Patibilis N.* 1.

Tolerabilitĕr, *Adv.* Cic. *Podnoßno, Preterplyivo.* Erträglich, leidentlich. *Szenyvedhető-képen.*

Tolerans, antis, *om.* Golum. *Podnaßajuchi.* Ertragend. *Elviselő.* V. *Patiens.*

Toleranter, *Adv.* Cic. *Podnaßajuch.* Erträglich. *Elviselő-képen.* V. *Patienter.*

Tolerantĭa, æ, f. Cic. *Podnaßanye.* e. Erduldung, Übertragung. *Elviselés.* V. *Patientia.*

Tole ātio, onis, f. Cic. V. *tolerantia.*

Tŏlĕro, as, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Sufféro N.* 1. 2 V. *Al N.* 1. Foliis arborum equos tolerare. *Cæs.* Simplici victu vitam tolerare: *pro* ſuſtentare. *Tacit.*

Tollo, is ĕre, ſuſtŭli, ſublātum, [Act.] V. *Sustollo N.* 1. *Extollo N.* 1. Aliquid altiùs tollere. In currum ſublatus eſt. Filium in currum ſuſtulit. 2. V. *Aboleo, Deleo N.* 1. *Destruo.* Dictaturam funditus de Republica ſuſtulit. 3. V. *Removeo N.* 1. Simulacra ex delubris ſuſtulit. Solem enim de mundo tollere videntur, qui amicitiam è vita tollunt. 4. V. *Eximo.* Metum, ſuſpicionem, dubitationem tollere. 5. Aliquem venenô tollere, de medio quempiam tollere: *pro* occidere, vitâ privare. 6. Clamorem tollere: *pro* ſummopere clamare. 7. Cachinnum tollere: *pro* valde cachinnari. 8. Legem tollere: *pro* antiquare, abrogare. 9. Manus tollere: *h. e.* ad cœlum elevare. 10. Aliquem in cœlum, *vel* ad aſtra tollere: *pro* magnopere laudare, ſummis laudibus celebrare. 11. Se à terra tollere. *h. e.* creſcere. *Huc uſque Cic.* 12. Gradum tollere: *pro* ambulare. *Plaut.* 13. Animos tollere: *pro* ſuperbire, audacem fieri. *Terent.*

Tŏlūtārĭus equus, *i*, m. *Senec.* V. *Gradarius equus.*

Tŏlūtim, *Adv.* Plin. *Labko-korachno, z-labkem korakom.* In Trapp, mit leichtem Schritt. *Poroszkálva.*

Tŏmācĭna, æ, f. *Varr.* &

Tŏmācŭlum, i, n. Martial. *Jeternicza, Devenicza iz jéter.* e. Leber-Wurſt. *Májos burka.*

Tōmentum, i, n. *Vuna, y vßze ono, kaißze vu blazine poßztavlya.* e. Schnee-Wolle, und alles, damit die Madratzen und Bölſter geſchoppet vverden. *Gyapju, és minden az, mellyel a' párnák megtöltetnek.*

Tŏmex, *vel* tomix, (*Nonnulli ſcribunt* thomex, thomix) ĭcis, f. *Vúße, guſva, terta, kitta, y vßze ono, kajje na ßzpodobu vúßa iz cheßza-god zpleteno.* s. Seil, geflochtenes Band, geflochtenes Küſſelein. *Kötél, gús, és minden kötél formára őßzve fontt dolog.* Juncea, palmea tomex: *Colum.* Ex ſparto tomex: *Vitruv.*

*Tŏmus, i, m. Martial. V. *Pars N.* 1. *Sectio.* Speciatim *Tomus* appellatur *pars* vel *ſectio* cujuſpiam operis ſcripti.

Tŏnans, ntis, *om.* Gic. *Germechi.* Der donnert. *Mennydörgő.* 2. Tonans, tis, m. *Subſtantivè*, V. *DEus, Jupiter N.* 2. Ita *Senec.*

Tŏnat, ābat, *Impers.* Cic. *Germi.* Es donnert. *Dörög.*

Tŏnātio, onis, f. Senec. *Germenye, Garmlyenye.* Das Donnern. *Dörgés.*

Tondeo, es, ēre, tŏtondi, tonſum, (Act.) Cic. *Brijem, Podbrivam,* Item *Sztrißem, Kólybam.* Scheere, abſcheere, barbiere. *Beretválom, Nyírem.* Transl. V. † *Falco, Demeto, Seco N.* 1. Arida prata tondere. *Virg.* Item V. *Privo, Deprædor.* Aliquem aurô tondere. *Plaut.*

Tŏnĭtrālis, le, Lucr. *Germlyav.* Donnern, zum Donnern gehörig. *Dörgéshez-való.*

Tŏnĭtrŭs, ûs, m. *Plin. Cic.* &

Tŏnĭtruum, i, n. (*Apud nonnullos, ſed ſinè exemplo Auctorũ Claſſici*, tŏnĭtrū, u, n.) Senec. Gic. *Germlyavicza, Garmlyavina, Gròm.* r. Donner, s. Donner-Wetter. *Mennydörgés.*

Tŏno, as, ui, ĭtum, (Neu.) Cic. *Germim, Garmim.* Donnere. *Dörgök.* Hinc *Transl.* Alicujus laudes tonare: *pro* magnopere extollere, efferre. *Plin.* E pulpito tonare: *pro* nimiùm clamare. *Cic.* Verberibus tonare: *pro* reſonare. *Virg.*

Tonſa,

Digitized by Google

Tonſa, æ, f. Virg. *Kraj ſ'iroki veſsla.* e. Schauffel am Ruder. *Evedzò lapátnak ſzéles réſze.* Per Synechd. V. *Remus.*

Tonſilis, le, Plin. *Oſztriſen, Podbrit.* Verſchnitten, beſchoren. *Nyírett, Beretvált.*

Tonſilla, æ, f. Feſt. *Kolecz,* ali *ſztupicb na bregu, k-kojemuſzo ladia priveſuje.* Ein Pfahl am Geſtadt, r. Schiff-Pfahl. *Hajót parthozakaſztó tzövek.* 2. in *plur.*

Tonſillæ, ārum, f. Cic. *Mandalicze, zlezde zverbu poſtraka.* Die Mandeln, *oder* ſchvvämmichte Hals-Drüſſen. *Torok mondolái.* Morbus, tumor tonſillarum. *Kuſchariva gerlu.* e. Geſchvvulſt der Mandeln. *Torok gyék, torok mondolájnak dagadáſa.*

Tonſĭto, as, avi, atum, (Act. *Freq.*) *Plaut.* Sæpe tondeo.

Tonſor, ōris, m. Cic. *Laſzo-rezecz, Podbrivavecz, Kólybavecz, Podbrivach, Briach, Briacz,* peregr. *Barbèr.* r. Scheerer, Barbierer. *Nyírö, Borbély.*

Tonſōrĭus, a, um, Cic. *Podbrivachki, Briachki. Briachev.* Zum Scheeren gehörig. *Nyírö hez-való.*

Tonſtrĭcŭla, æ, f. Cic. *Mala briachicza,* peregr. *Barberichicza.* Eine kleine Barbiererin. *Borbély menyetzke, kitſiny borbélyné.*

Tonſtrīna, æ, f. Plin. *Brialnicza,* peregr. *Barbernicza.* e. Barbier-Stuben, Scheer-Stuben. *Borbély mühely.*

Tonſtrix, īcis, f. Plaut. *Briachicza, Briavicza,* peregr. *Barbericza.* e. Barbiererin. *Borbélyné.*

Tonſūra, æ, f. Colum. *Brijenye, Podbrivanye, ſztrizenye, kólybanye.* Das Scheeren, e. Beſcheerung. *Nyírés, Beretválás.* Vitium tonſura: *i. e.* reſectio. *Plin.*

Tonſus, ûs, m. Plaut. V. *Tonſura.*

*Tōnus, i, m. Vitruv. V. *Sonus, Accentus.*

*Tŏparcha, æ, m. *Latinè* Regionis Præfectus. Spartian. *Glavár, Raunavecz, Ladavecz velike derſave.* r. Land Herr, Land-Vogt. *Bizonyos tartománynak Ura, Hely-tartó.*

*Tŏparchĭa. *vi accent.* æ, f. Plin. *Latinè* Regionis præfectura.

*Tŏpāz ŭs, i, m. Plin. *Topázio, dragi kamen zlatey ſzteklene boje,* ilitи *farbe.* r. Topaſin, ein Gold gelber Edelgeſtein. *Topáz-kö.*

Tō. hus. *rectius* tofus. V. *Tofus.*

Tŏpiāria, æ, f. *Znano-Vertlyaria, Meſtria poverte k-nihti, znanye vert vu lèp red poſztaviti,* ilitи *vſsakojachke ſtpalére napravlyati.* Die Kunſt Luſtgärten zu zurichten, e. Wiſſenſchafft der Luſtgärtnerey. *Kert ékeſitö meſterség, kertéſzség.* Facere topiariam. *Cic.*

*Tŏpiārĭum, ii, n. Cic. *Verto-kinchno delo, Natitje,* ali *Lepota vertov:* peregr. *Spalári.* e. Garten-Zierd, s. Luſtgarten-Werck. *Kertbéli fákkal, fluvekkel épitteteti ékeſitö zöld bóltozat, Lugas ſzínetske.* Transl. accipitur pro *Ornatu adium.*

*Tŏpiārĭus, a, um, Plin. *Lepotenyu vertov ſzdiſſaiuchi, za kinchenye vertov hiſznovit.* Dem künſtlichen Gartenvverck, *oder* Gärtner gehörig. *Kert ékeſitéshez-való.* Ars topiaria. V. *topiaria.* Opus topiarium, V. *topiarium.*

Topiarius, ii, m. Cic. *Verlo-vuchen vertlyar.* Künſtlicher Gärtner. *Eſzéli kerti lugas* vagy *ſzín-tſináló.*

Tŏpium, ii, n. Vitruv. *Zmalana Derſava, Zmalani kotàr, Lùg, Potok, &c.* Eine gemahlte Landſchafft. *Leíratott tartomány, erdö, folyó-viz, &c.*

*Tŏpŏgrăphĭa, *vi accent.* æ, f. *Zpiſzavanye kakvoga meſzta.* e. Ort-Beſchreibung. *Helynek megiráſa.*

Tŏrāl, ālis, n. Horat. *&*

Tŏrāle, is, n. Varr. *Poſztelye zaſzlon, pokrivallo, nadkrivallo, Poplun.* r. Bett-Fürhang, e. Bett-Decke. *ágy lepel, lepedö, gúnya.*

Torcŭlar, *rectius* torcŭlar, āris, n. Colum. *Preſſa, tiſzkavka, tèz.* Eine Trotte, r. Kalter, e. Weinpreſs. *Sajtó.*

Torcŭlārĭum, ii, n. Cato. V. *torcular.*

Torcŭlārĭus, a, um, Colum. *Preßni, Pritiſzni, a, o.* Zum Kalter dienlich, zur Trotten *oder* Weinpreſs gehörig. *Sajtóhoz-való.*

Torcularius, ii, m. Colum. *Preſſar, tiſzkavecz.* r. Trott-Meiſter, Kälterer. *Sajtólé meſter.*

Torcŭlum, i, n. Varr. V. *torcular.*

Torcŭlus, a, um, Varr. V. *torcularius.*

*Tŏrĕuma ătis, n. Cic. *Synon.* Vas, opus cælatum. *Poſzuda naſerk napravlyena, dugovanye lépo izrezano, delo zrezano, zdubeno,* peregr. *drakſzigarſzko delo.* Erhobene Arbeit, s. Schnitzvverck, Drehervverck, ausgeſtochene Arbeit. *Eſztergárból tſinált edény.*

*Tŏrĕutĭcē, es, f. Plin. *Meſtria izrezavanya, Dubenanitvo, Meſtria ſerkanya* peregr. *Drakſzigyaria.* Die Kunſt erhebte, geſtochene, *oder* Drechsler-Arbeit zu machen. *Eſztergár faratskálási meſterség.*

Tŏri, ōrum, m. *plur.* Gic. Muſculi in brachio. V. *Lacertus N.* 1.

Tormentum, ti, n. Cic. *Orudelje za muku, Muka.* e. Folter, Pein, Folterung, Peinliche-Frag. *Kínzó eſzköz, kínzás, tagázás.* V. *Equuleus, Carnificium, Catajta N.* 1.

Diſcru-

Digitized by Google

Diſtruciatus, *Cruciatus*. 2. Erat nomen generale machinæ bellicæ, qua tela, ſaxa, pilæ plumbeæ, & alia id genus torquebantur, ac ejiciebantur. *Id.* 2. *Tuſc.* c. 24. Speciatim hodie: *Velika taberſzka puska.* s. Feld-Stuck, Feld-Geſchütz, Mauerbrecher. *Fal-terő ágyú.*

Tormĭna, num, n. *plur.* (*Ab obſol. Sing.* tormen.) Cic. *Chrevo-bolya*, *Zavianye terbuba*, *Chrevo-griz.* s. Bauchgrimmen, Bauchvvehe. *Has tekerés*, *Has tekerő fájdalom.*

Tormĭnālis, le, Plin. *Chrevo-bolyu chinechi.* Das Bauchvvehe verurſachet. *Has tekerést ſzinálo.*

Tormĭnōſus, a, um, Cic. *Terbubo-bolyi podloſen*, *Grizu podverſen*, *Chrevo-bolen.* Dem Bauchvvehe untervvorffen. *Kinn az has tekerés vagyon*, *Has fájó*, *Has tekerő.*

Tornātor, ōris, m. Firmic. *Ferkach*, *Sztrugár*, peregr. *Drakſzlyar.* r. Drechsler. *Eſztergáros*, *kupás.*

†Tornātūra, æ, f. *Ferkanye*, *na ferk delo.* e. Drehung, Drechslung. *Eſztergározás.*

Torno, as, avi, atum, [Act.] Cic. *Sztruſem*, *Ferchem*, *Ferkam*, peregr. *Drakſzlyam.* Drehe, umdrehe, drechſele. *Eſztergározok.*

*Tornus, i, m. Plin. *Ferk*, *Ferkalo*, *Sztrugalo*, *Selezcze za ſztruganye*, ali *ferkanye dréva*, *brunczа*, *zlata*, *ſzrebra*, &c. s. Dreheyſen, Drechsler-Werckzeig. *Eſztergár vas*, *Eſztergár.*

Tŏrōſus, a, um, Colum. *Miſsichaſzt*, *Meſzaſzt*, *Silaſzt*, *Chverſzt*, *Jákt.* Mauſicht, fleiſchicht, kräfftig, ſtarck. *Inas*, *Húſos*, *Vaſtag teſtü*, *Erős.* V. *Lacertoſus.*

Torpēdo, ĭnis, f. Salluſt. V. *Torpor.* 2. *Derbtulya*, *Sztanovita riba*, *koja druge zverbu Jztebe plavajuche*, *okorne y odrevenyene chinì*; *toſze takaj pripécha ribichu nyu vloviti hotechimu.* r. Zitterling, Krampff-Fiſch. *Teſtet bozzá érésével megalutó hal.* Ita *Cic.* 2. *de nat. DEor.* c. 50.

Torpĕfăcio, is, ĕre, ēci, actum, (Act.) Non. *Lenoga chinìm.* Träg-oder Faulheit verurſache. *Tunnyáva téſzem.* V. *Stupefacio.*

Torpeo, es, ēre, ui, (Neu.) Cic. V. *Langoeo*, *Pigror N.* 1. *Stupeo N.* 1.

Torpeſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Salluſt. V. *Segneſco*, *Stupeſco*, *Langueſco.*

Torpĭdus, a, um, Liv. V. *Stupidus N.* 1. *Piger N.* 1. *Langvidus.*

Torpor, ōris, m. Cic. *Odrevenenye téla*, *zaſzpanye kotrigov.* e. Einſchlaffung, und Erſtarrung der Glieder, r. Glieder-Krampff. *Tagoknak zibbadáſok*, *megalvodáſok.* V. *Stupor N.* 2. *Segnities*, *Langvor.*

Torpōro, as, avi, atum, (Act.) *Turpil. apud Non.* V. *Torpefacio.*

Torquātus, a, um, *Plin.* Torque ornatus. *Zlati lancz noſzechi*, *Z-zlatem lanczom odichen.* Der eine guldene Ketten, oder Halsband um hat. *Arany lánczos.*

Torqueo, es, ēre, ſi, tum, & ſum, [Act.] V. *Curvo*, *Flecto N.* 1. *Gyro*, *Inflecto N.* 1. Aliquid in orbem torquere. *Cic.* Gomam torquere: *pro* criſpare. *Ovid.* 2. *Múchim.* Folterе, martere, quäle. *Kénzom.* V. *Crucio*, *Diſcrucio*, *Affligo*, *Divexo*, *Moleſto.* Aliquem eculeo torquere. *Cic.* Me cura torquet. *Id.* 3. V. *Ejaculor*, *Ejicio*, *Jaculor*, *Jacio.* In medios hoſtes telum torquere. *Virg.* 4. *Transl.* Jus omne torquere: *pro* evertere, pervertere, invertere, perturbare. *Cic.*

Torquēs, is, m. (Apud *Propert.* torquis, is, f.) Cic. *Ovraticza*, *Ogerlyaj*, *Zlati lancz.* e. Hals-ketten, s. Hals-band, e. Hals-zierd, güldene Kette. *Akármi nyakra-való*, *Arany láncz.*

Torrĕfăcio, is, ēci, actum, (Act.) Colum. *Prâſim*, *Czmarim.* Röſte. *Pirítom*, *Megpirítom.* Item V. *Aduro*, *Aſſo*, *Sicco.*

Torrens, tis, m. Cic. *Nagli potok*, *Boicza*, *Búna*, *Ploha.* Rauſchender Regen-Bach, Giesbach. *Esőtől-való viz-folyás.*

Torrens, tis, *om.* Horat. *Praſechi*, *Pripekajuchi*, *Szuſſechi.* Röſtend, brennend, bratend, dörrend. *Pirítő*, *Sütő*, *égető*, *Aſzaló.* Axis torrentiſſimus terris incumbit. *Stat.* 2. V. *Rapidus.* Augetur fluvius liquatis nivibus, agris, quàm navigiis torrentior. *Plin.* Hinc *Transl.* Oratio torrens: *h. e.* vehemens, concitata. *Quintil.*

Torreo, es, ēre, ui, toſtum, (Act.) Cic. V. *torrefacio.*

Torreſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Eucr. *Práſtmoſze*, *Pochinyamſze paliti*, *ſgnati.* Anfahe geröſt zu vverden. *Meg pirúlok*, *Elsülök.* Item V. *Exareſco*, *ficceſco.*

Torrĭdus, a, um. *Práſen*, *Opálen*, *Obſgan*, *Vſzuſſen.* Geröſt, angebrennt, ausgedorret. *Pirított*, *Megégett*, *Megſzáradt.* V. *Retorridus*, *Aridus*, *Siccus N.* 1. Macie torridus. *Cic. Agr.* 2. c. 34. Fontes torridi. *Liv.* Zona torrida. *Virg.*

Torris, is, m. Ovid. *Glavnya*, *Poleno goruche.* Ein brennend Scheid Holtz. *Tüzes ſzög.*

Torſio, onis, f. Plin. *Múchenye*, *Zavianye*, *Vianye*, *Guſvanye.* e. Peinigung, Folterung, Drehung. *Kinzás*, *tekerés.* Item V. *Curvatio*, *Flexio.* Stomachi torſiones. V. *tormina.*

Digitized by Google

†Torta, æ, f. *b. e.* Maſſa torta: *Prokßena teſztenicza*, vulgo *tórta*. e. Torte. *Tortâta*. Rectiùs latinè dixeris *Placenta*.

Tortè, *Adv.* Lucr. V. *Obliquè, transvertè.*

Tortĭlis, le, Plin. *Zpleten, zvit, zaviat.* Gewunden, gedreht, gebogen. *Fatſaros, tekertt, tekervényes.*

Tortio, onis, f. Senec. V. *torſio.*

Tortīvus, a, um. *Iztiſztkan, zpreſſan.* Gepreſt, gekeltert. *Sajtóltt, Fatſartt.* Muſtum tortivum. *Colum.*

Torto, as, avi, atum, (Act. *Freq.*) Lucr. *Frequenter torqueo.*

Tortor, ōris, m. Cic. *Mucbitel, trapitel, Muke zavdavavecz.* r. Peiniger, Quäler, Folterer. *Kínzó, tſigázó, gyötrö.* V. *Carnifex.*

Tortuōſus, a, um, Gic. *Zaviat, ſzim-tam zvit.* Das ſich offt krümmet. *Tekervényes.* V. *Sinuoſus, Implexus, Aduncus.*

Tortūra, æ, f. Pallad. V. *torſio, tormentum N. 1.*

Tortus, ûs, m. *Cic. ex Poëta.* V. *torſio.*

Torvă, *Accus. plur.* per Enallagen pro *torvè.* Virg.

Torvè, *Adv.* Plaut. *Natmureno, kiſzelo, budo-obrazno.* Scheelſichtig, greulich, ſauerſichtig. *Komoron.* V. *Severè.*

Torvĭtas atis, f. Plin. *Natmurenozt, kiſzelócba obraza, Hudobraznozt.* e. Greulichkeit, Scheulichkeit, Sauerſichtigkeit, Gräſslichkeit. *Komorság, mord tekintet.* V. *Severitas.*

Torvĭtĕr, *Adv.* Enn. apud Non. V. *torvè.*

Tŏrŭlus, i, m. Plaut V. *Funiculus.* 2. V. *Lectulus*, 3. V. *Muſculus N. 2. Parva pulpa.*

Tŏrŭs, i, m. Virg. *Meſzto pochinka.* Ruheſtatt *Nyoſzolya.* V. *Lectus, i.* Hinc *Transl.* V. *Conjugium N. 1. Connubium.* Conſors, Socia tori: *b. e.* Conjunx, Marita, Uxor. *Ovid. 2.* V. *Vinculum, Funis, tomex.* ita *Cato, Colum. 3.* in *plur.* V. *tori.*

Torvum, *Accus.* per Enallagen pro *torvè.* Virg.

Torvus, a, um, Cic. *Natmuren, Hudo-gled, kiſzelo-obrazen.* Greulich, ſtürmiſch, ſauerſichtig, gräſslicht. *Komor, keméný tekintetü.* V. *Severus.*

Tŏt, *Nomen numer. indecl.* Cic. *tuliko.* So viel. *Annyi.*

Tōtālĭtĕr, *Adv.* Lactant. V. *Prorsùs N. 2. Integrè N. 1.*

Tŏtidĕm, *Nomen num. indecl.* Gic. *Ravno tuliko.* Eben ſo viel. *Ugyan annyi, Megannyi.* Nec totidem annos vixerunt. *Id.*

Tŏtiēs, *Adv.* Cic. *Tulikokrat, tuliko-puta.* So offt, ſo vielmal. *Annyiſzor.*

Tōtus, a, um, tŏtĭŭs, *in verſu etiam* tōtlŭs, Cic. *Veſz, vſza, vſze:* ali: *Vaſz, Jzva, Jzve.* Gantz, völlig, gantz und gar. *Fgéſz, tellyes, merö* 2. tōtus *pro* tantus. *Manil.*

*Tōxĭcum, i, n. Plin. *Cbemer, traviſſo, Otrova.* s. Gifft, Pfeil-Gifft. *Ételö méreg, nyil kenö méreg.*

Trăbălis, le, Cic. *Tramni, tramu ſzlißaiuchi, tramo-velik, kruto velik.* Balckig, zum Balcken gehörig, Balcken-groſs, ſehr groſs. *Gerendához-való, nagy mint a' gerenda, igen nagy.* Aliquid trabali clavo figere: *pro* perpetuum & firmum facere. *Id.*

Trăbĕa, æ, f. Gic. *Synon.* toga purpureis faſciis, velut trabibus, intextis diſtincta. *Sztanovita lepa oprava, duga kralyevzka halya, &c.* Eine gevviſſe Kleyder-Tracht, Königlicher Rock, &c. *Királyi ruha, &c.*

Trăbeātus, a, um, Tacit. *Vu kralyevſzku halyu oblécben.* Mit einem Königlichen Kleyd angethan. *Királyi ruhában öltözött.*

Trăbēcŭla, æ, f. Vitruv. *Tramek, tramchecz, tramſchek.* Kleiner Balcken. *Vékony gerenda.*

Trăbes, is, f. Gic. V. *trabs.*

Trăbĭcus, a, um, Feſt. *Tramni, iz tramov.* Von Balcken. *Gerendából-való, gerendából ſzínáltt.*

Trabs, trăbis, f. Gæſ. *Tràm, ſzlemme.* Groſſer Thram, Balck. *Gerenda, Vaſtag-fa.*

*Trăchēa, æ, f. Gell. *Czèv vu gerlu za odubu, gergutecz, odubalcze.* e. Lufft-Röhre, Gurgel. *Lélekzet vévö gége.*

Tracta, ōrum, n. *plur.* Manipulus lanæ circa fuſum involutæ. *Tibull. 2. Miinczi, tiſzto raztegnyeno.* Gezogener Teig. *Kiſeſzültt Lepény.* Ita *Cato.*

Tractābilis, le. *Vuren, vurna, vurno, Ruku terplyiv, kaiſze puſzti delati, ravnati, obrachati, Z kim je labko opraviti.* Das ſich handthieren, ausarbeiten, biegen *oder* vvohl ziehen läſt, Biegſam, der mit ſich handlen läſt, mit dem man leicht umgehen kan. *Forgatható, a' hová akarod, oda vonható.* Omne natum, tractabile eſt. *Cic.* Transl. V. *Flexanimus, Lenis, Facilis N. 2. Flexilis N. 1.* Nihil eſt enim eo tractabilius. *Id. Attic. l. 10. ep. 11.* Virtus in amicitia tractabilis. *Id. de Am. c. 13.*

Tractabĭlĭtās, atis, f. Vitruv. *Vurnoſzt, Genutlyivoszt, Opravlyivoszt, Mekkoſzt.* e. Handthierung, Biegſamkeit, Handlung. *Valamivel könnyen bánható ság.*

Tractabĭlĭtĕr, *Adv.* Gell. V. *Facilitèr.*

Tractātio, onis, f. *Opravlyanye, dogovorenye,*

ou rukab

Digitized by Google

Vu rukah ponassanye. e. Handlung, Abhandlung, Verhandlung, Abredung, Handthierung. *Forgatás, Vèle-bánás, Fogdosás.* Armorum, Philosophiæ tractatio. *Cic.* 2. *Núchin baratanya, Chaszstenye, goszterye.* Die Arth mit einem umzugehen, *oder* einem zu begegnen, e. Bevvirthung, Verpflegung. *Vèle bánás, tartás, vendéglés.* Aliquem malæ tractationis accusare. *Quintil.*

Tractātor, oris, m. Senec. *Opravlyavecz, Pogadyavecz, poszlov szkerbitel, vu rukah ponassavecz.* Der etvvas handthieret, abhandelt, in Händen hat. *A' ki valamit forgat, gyakorol.*

Tractātrix, īcis, f. *Martial.* quæ aliquid tractat.

Tractātus, ûs, m. Cic. V. *Tractatio N. 1. Definitio N. 1.* 2 Accipitur pro parte libri, in qua aliquid describitur. *Plin.*

Tractim, *Adv.* Virg. *Vdi'ly, Vlekuch, na dugo potezuch, Potezczè.* Zugs-Weis, eines Zugs lang. *Vonva, Vondogalva.*

Tracto, as, avi, atum, [Act.) Cic. *Vu rukah imam, ponassam.* Unter Händen, *oder* in den Händen habe, für die Hand nehme. *Kezemben forgatom.* V. *Pertracto N. 1. Verso N. 1.* Transl. *Opravlyam, Dogovarjam.* Handele, unterrede, handthiere. *Végezem, mivelem.* V. *Administro, Rego, Procuro N. 1.* Pecuniam publicam tractare. Gubernacula Reip. tractare. Causam tractare. *Id.* 2. Artem musicam tractare: *pro* exercere. *Terent.* 3. V. *Gero N. 2.* Quo in munere ita se tractavit, ut accepisse ab eo beneficium viderer, non dedisse. *Cic. l. 13. Fam. ep. 14.* 4. V. *Pertracto N. 2. Describo N. 1.* Res tragicas, & forenses tractare. *Id.* 5. *Z kém baratyem,* Inf. *baratati.* Mit einem umgehe. *Vèle bánom.* Bene vel malè aliquem tractare: *pro* habere, accipere, suscipere. cum illo agere, versari. *Id.* Hinc 6. in sensu vulgi: *Goszti m, Chaszti m.* Bevvirthe, gastire. *Tartom, vendéglem.*

Tractōrius, a, um, Vitruv. *Vlekuchi, za potezanye haszznovit, Vléchenyu szlisajuchi.* Damit man ziehet, zum Ziehen gehörig. *Vonárhoz való.*

Tractus, ûs, m. Plin. *Vléchenye, Potezanye, Potez, Vúchenye.* 1. Zug, Strich. *Vonás.* 2. V. *Spatium N. 1. Regio N. 1. Plága N. 1.* ita *Cic.* 3. V. *Spatium N. 2.* ita *Vellej.* 4. V. *Series, Longitudo N. 1.* Castrorum tractus. *Liv.* 5. V. *Continuatio, Cursus, Fluxus.* Orationis tractus levis, & æquabilis. *Cic.*

Trāditio, onis, f. Cic. *Vu ruke davanye, Podanye, Izdanye, Izruchanye.* e. Übergebung, Übergab, Zustellung, Überantvvortung, *Kézre adás, Eladás, Feladás.* 2. Transl. V. *Documen, Institutio N. 1.* Jejuna præceptorum traditio. *Quintil.*

Trāditor, ōris, m. Tacit. *V-ruke davavecz, Izdajnik.* 1. Übergeber, Verräther. *Kézre adó, Feladó.*

Trādo, is, ĕre, dĭdi, dĭtum, [Act.] *V-ruke dájem, Podájem, Izdájem, Izrúcham.* Einhändige, übergebe, darreiche, überantvvorte. *Kézre adom, oda adom, bat alma alá adom* V. *Do N. 1. Dedo, Prodo N. 1.* Aliquem alicui in servitutem, ad supplicium tradere. 2. V. *Doceo, Erudio, Instituo N 2. Explico N. 1.* Artem dicendi alicui tradere. 3. V. *Narro, Dico N. 1.* Galbam & Lælium doctos fuisse tradunt. 4. Nota *usu seq.* Se alicui in disciplinam tradere: *pro* committere, commendare. Aliquid memoriæ, *vel* scriptis tradere: *pro* mandare, prodere. Quieti *vel* in quietem se tradere: *pro* indulgere, operam dare quieti, *vel* ad quietem concedere. Ita *Cic.*

Trādūco, is, ĕre, xi, ctum, (Act.) Cic. *Prepelyavam, Chez kakvo meszto pelyam.* Hinüber führe, überführe. *által-viszem, egy helyről mászra viszem.* Item V. *Transfero, N. 1, transvebo.* Clodium ad plebem traducit: *h. e.* ex ordine Patriciorum ad plebeium transfert, *Cic.* Homines trans Rhenum in Galliam traducere: *pro* transvehere, trajicere *Cæs.* 2. Aliquem ad suam sententiam traducere: *pro* adducere, trahere, impellere, convertere, flectere, inflectere. Judicum animos à severitate ad hilaritatem traducere: *pro* abducere, avertere, abstrahere, flectere. *Cic.* 3. V. *Protrabo N. 2. Tero N. 2.* Vitam otiosam, tempus ludo traducere. *Id.* 4. V. *Derideo, Dijsamo N. 1, Infamo, Irrideo.* Aliquem per ora hominum traducere. *Liv.*

Traductio, onis, f. V. *Trajectio N. 2. transvectio, N. 1. transportatio, immutatio.* 2. temporis traductio. *troszenye vremena.* e. Zeitvertreibung. *Idő eltöltés.* Ita *Cic.* 3. V. *Dijsamatio, Irrisio.* Senec.

Traductor, oris, m. Cic. *Prevaszavecz, Prepelyavecz, Prèk pelyavecz.* Hinüberführer, überführer. *által-vivő.* V. *Translator.* 2. V. *Derisor N. 1. Irrisor.*

Trādux, ŭcis, m. Cic. *Rozgva terszova, ali kakvagod mladicza prepelyana, Luczen.* 1. Reb- *oder* Baum-Schois, den man immer vveiter ziehet. *Elbomlástható hajtás szőlő,* vagy *fa veszszö.* Item V. *Talea N. 1. Rumpus.*

Digitized by Google

*Trăgēmătă, tum. n. r. Gell. V. *Bellaria.*

Tragicè, Adv. *b. e.* more tragicorum. *Transl.* V. *triſtè, Seriò, ſubtiliter.* Cic.

Trăgĭcomœdĭa, & trăgĭcŏcōmœdĭa, æ, f. Plaut. *Igra izkazana, ſaloſzten pochetek, veſzel konecz imajuchа.* Schauſpiel mit Traurigkeit, und Frölichkeit vermiſcht. *Kimútatott játék, mellynek eleje ſzomorú, a' vége vig.*

*Trăgĭcus, a, um, *Cic.* Ad tragœdiam ſpectans. 2. *Transl.* V. *triſtis, ſeverus, ſerius, crudelis.* Et Romana Regia ſceleris tragici exemplum tulit. *Liv.*

*Trăgœdĭa, æ, f. Cic. *Saloſztno igro-kazanye.* s. Trauerſpiel, ein traurig und ernſtlich Schauſpiel. *Kimútatott ſzomorú játék.* Agere, movere, excitare tragœdias: *b. e.* rem ſeriò agere, *vel etiam* tumultum excitare. *Id.*

*Trăgœdus, i, m. Cic. *Saloſztnih dugovány igraß, izkazavecz* r. Tragödien-Spieler. *Trágyédia játſzó.*

Trăgŭla, æ, f. Liv. V. *Jaculum N.* 1. 2. V. *Sagena.* ita *Plin.* Hinc *Transl.* Integulam injicere adornat: *b. e.* tibi inſidias ſtruit. *Plaut.*

Trăha, æ, f. Colum. *Poëticè* trăhĕa, æ, f. Virg. *Száni, ſzaone.* r. Schlitten, e. Schleiffe. *Szán.*

Trăhax, ācis, *om.* Plaut. *Rad vlekuchi, vſze k-ſzebi vlekuchi.* Gerne anziehend. *örömeſt vonó.* V. *Rapax.*

Trăho, is, ĕre, xi, ctum, (Act.) *Vlĕchem, Potéſzem.* Ziehe. *Vonſzom, Húzom, Hurzolom.* Aliquem ad ſupplicium, Aquam ex puteis trahere. *Cic.* 2. V. *Attrabo, Allicio, Impello N.* 1. *Incito.* Laudis ſtudiô trahi. *Id.* Aliquem ad defectionem trahere. *Liv.* 3. V. *Accipio, Sortior N.* 2. Cognomen ex contumelia, ſpolia de hoſtibus, aliquid ſalis ab uxore mima trahere. *Cic.* 4. V. *Protrabo N.* 2. *Prorogo.* Neceſſe eſt trahi id bellum. *Id.* Item V. *Tero N.* 2. Noctem ſermone trahere. *Virg.* 5. Animam trahere: *pro* reſpirare, vivere. *Plin.* Originem ab aliquo trahere: *pro* derivare, ducere. *Id.* Aliquem ſermone trahere: *pro* remorari, detinere. *Valer. Max.* Aliquid animis trahere: *pro* reputare, perpendere, agitare. *Salluſt.* Diſputationibus aliquid huc, & illuc trahere: *pro* variè interpretari, explicare, narrare. *Cic.*

Trājectio, onis, f. *Prĕk bitanye, Preſztrélyenye, Preſztrélyanye.* e. Durchvverffung, Durchſchieſſung. *által-vetés, által-lövés.* 2. Speciatim: *Prepelyanye, Prevaſanye czhez vodu.* Das überfahren, e. überführung, überſchiffung. *által vitel, által vivés, által-menés.* V. *Transfretatio.* Et generatim V. *Translatio.* 3. V. *Transpoſitio.* Verborum trajectio. *Cic.*

Trajecto, as, avi, atum, [Act. *Freq.*) Cels. V. *Frequenter & trajicio.*

Trajector, oris, m. Prudent. *Prĕk bitavecz, Prediravecz, Preſztrélyavecz.* r. Durchvverfier, Durchbrecher, Durchſchieſſer. *által-vető, által lövő.* Item V. *Traductor N.* r.

Trajectūra, æ, f. Vitruv. V. *Trajectio N.* 1.

Trajectus, ûs, m. Cæſ. *Brodiſzke, Meſzto brodarenya,* vulgo *Bród.* e. Fahrt, überfahrt. *Révi, által menő hely.* Item V. *Trajectio N.* 2.

Trājĭcio, is, ĕre, jēci, jectum, (Act.) *Prepelyávam, Prevaſam, Czhezkaj pelyam, vozim.* Hinüberführe, überführe, überfahre, überſchiffe. *által-viſzem, által-hordom, által hajókázom.* Exercitum Rhodanum trajeci. Antonius ſealpes trajecit. *Cic.* Amnem vadô trajicere: *pro* tranſire. *Liv.* Item generatim V. *Tranſfero N.* 1. *transporto.* Antennas de nave in navem trajicere. *Liv.* Exercitum ex Italia ad Gallias trajicere. *Cic.* 2. *Prĕk bitam, Preſztrélyam, Prĕk ſtrélyam.* Durch etvvas, *oder* über etvvas vverffe, durchſchieſſe. *által-vetem, által-lövöm* Item V. *Transadigo, transforo.* Jaculô murum trajicere. *Cic.* Femur tragulâ trajicere. *Cæſ.* 3. V. *Tranſfundo. N.* 1. Vinum in alia vaſa trajicere. *Varr.* 4. Transl. V. *Tranſpono.* Verbum trajicere. *Cic.* 5. Rem ad novos Magiſtratus trajicere: *pro* rejicere, transferre. *Liv.* Gulpam in alium trajicere: *pro* rejicere, transfundere, alteri imponere, imputare. *Cic.* V. in *Rejicio.*

Trālātio, onis, f. V. *Translatio.*

Tralatitius, a, um, V. *Translatitius.*

Trāluceo, es, Lucret. V. *Transluceo.*

Tralucidus, V. *Translucidus.* Et ſic de aliis.

Trāma, æ, f. Plin. V. *Subtemen.*

Trāmĕs, ĭtis, m. Cic. *Szteza na prechecz, po prĕk mali pùt.* Krummer Fuſsvveg über zvverge Feld. *Kereſzt öſzvény.* Item generatim V. *Semita.*

Trāno, as, V. *Tranſno.*

Tranquillātus, a, um, Corn. Nep. *Vtißen, Vmiren, Vtáſen.* Beruhiget. *Tſendeſitett.*

Tranquillè, *Adv.* Cic. *Tibo.* Still, friedlich. *Tſendeſen.* V. *Quietè.*

Tranquillĭtas, atis, f. Cic. *Tibocha, tißina, mirnoſzt, pokoj.* Stille, Ruhigkeit. *Tſendeßég.* Propriè V. *Malacia.*

Tranquillo, as, avi, atum, (Act.) Cic. *Tißim, vtaſujem.* Stille. *Tſendeſitem.* V. *Sedo.*

Tranquil-

Digitized by Google

Tranquillus, a, um, Cic. *Tib.* Still. *Tſendes. V. Quietus.*

Trans, *Præp. Accuſativo ſerviens.* Cic. *Prèk, Preko, Chez, Na on kraj, Na drugom kraju.* über, hinüber, durch, jenſeit. *által, túl.*

Transăbeo, is, īre, īvi, *vel* ĭi, ĭtum, (Neu.) Val. Flacc. *Chez kaj idem, Prèk idem, Dalye idem.* Hinüber, jenſeit, *oder* vweiter gehe. *által*, vagy *tovább mégyek.*

Transactio, onis, f. JCt. *Pogodba, Pogadyanye, Opravlyanye med lyudmi vu praudi poſztavlyenemi.* r. Vertrag, Vergleich ſtrittig-gevveſener Partheyen. *Végbezmenés, Megalkuvás.*

Transactor, oris, m. Cic. *Pogadyavecz, Pogodbo-chinecz, z-dobrim opravlyavecz, opravitelmed lyudmi praudu imajuchemi.* Güttlicher Unterhändler. *Végbez-vivő, közben-járó, ſzerződ.*

Transădīgo, is, ĕre, ēgi, actum. (Act.) *Prebádam, prebiam, prèkrivam, prèk y prèk bodem.* Durchſtoſſe, durch und durch bohre, treibe. *által-verem, által-ſtőm rajta.* V. *Tranſfigo.* Alicujus conſtas tranſadigere. *Virg.*

Transăgo, is, ĕre, ēgi, actum, (Act.) V. *Transadigo.* Aliquem ferrô tranſagere. *Lucan.*

Tranſalpīnus, a, um, Cic. *Prekgorzki, Prekgorecz, Preko-planinzki, Preko planin ſztojechi.* Jenſeit des Gebirgs gelegen. *Havaſon túl való.*

Tranſcendo, is, ĕre, endi, enſum, (Neu.) *Preſztuplyujem*, Inf. *preſztupiti, zverhu chesza prebájam, prekorachujem*, Inf. *prekorachiti.* Hinüber ſteige, überſteige. *által-mágok.* Item V. *Transabeo.* Alpes tranſcendere. *Cic.*

Tranſcindo, is, Plaut. *Prerezázam, prèk rèſzem.* Durchſchneide. *által-metſzem.* V. *Trans & ſcindo.*

Tranſcribo, is, Cic. *Od drugod prepiſzávam.* Ausſchreibe, abcopire. *Valamiből leírom.* V. *Deſcribo N. 1. Exſcribo.* 2. Aliquid alicui tranſcribere: *b. e.* Aliquid per ſcripturam in alterius dominium transferre, alteri tradere. *Liv.*

Tranſcriptio, onis, f. Quintil. V. *Deſcriptio N. 1.* Item V. *Excuſatio, Prætextus.*

Transcurro, is, tranſcurri, curſum, (Neu.) Cic. *Na on kraj*, ali *prèk dercbim.* Auf jenſeits lauffe, hinüber lauffe. *által-futok.* 2. V. *Percurro N. 2. Perſtringo N. 2.* Subtiles aliorum diviſiones in narratione transcurrere. *Quintil.*

Transcurſus, ûs, m. *Preko-derchanye, Berzo prederkanye, Mimo idenye.* e. Hinüberlauffung, überlauffung, Vorbeygehung. *Elfutás, Hamar által-futás.* V. *Percurſio.* Aliquid in transcurſu facere: *pro* curſim, obiter facere. *Plin.*

Transdănŭbiānus, a, um, Liv. *Preko-dunajſzki, Prèk*, ali *Na on kraj dunaja ſztojechi.* über den Donau-Fluſs liegend. *Dunán túl való.*

Tranſdo, is, ĕre, dĭdi, ĭtum, (Act. *Obſol.*) Cæſ. V. *Trado.*

Transdūco, is, *Cic. Cæſ.* V. *Traduco.* Legiones Bætim transducit: *b. e.* trajicit, transvehit, *ſeu* trans Bætim ducit. *Hirt.*

Tranſenna, æ, f. *Oblochna reſſetka, Reſſetku imajuchi prozor.* s. Fenſter-Gitter, vergittert Fenſter. *Ablakban-való roſtély.* V. *Clathrum.* Hinc *proverb.* Aliquid per tranſennam aſpicere: *b. e.* procul, obiter aſpicere. *Cic. 2.* V. *Laqueus N. 1. Rete, Decipula.* Hodie ab tranſenna pendebit turdus. *Plaut.* Hinc *Transl.* V. *Inſidiæ, Fallacia, Dolus.* Hunc ego hominem hodie in tranſennam doctis ducam dolis. *Id.*

Tranſeo, is, īre, īvi, & ĭi, ĭtum, (Neu.) *Prèk idem.* Hinüber gehe. *által-mégyek.* Item V. *Permeo, transvehor, N. 1. præterferor, præternavigo, trano, tranſcendo, penetro N. 1.* Pomerium, mare tranſire. Locum, *vel* per locum tranſire, &c. 2. Transl. V. *Præterlabor N. 2.* Legis dies tranſiit. 3. V. *Tranſcurro N. 2.* Unamquamque rem leviter tranſire. 4. V. *Omitto N. 1. & 2.* Multa ſilentiô tranſire. 5. Ad adverſarios tranſire: *pro* deficere, transfugere. *Huc uſque Cic.* 6. In ſententiam alterius tranſire. *K-drugoga volyi priſztati.* Einer anderen ſeiner Meynung beyfallen. *Más itéletre hajólni.* Liv. 7. *Paſſivè impers.* A dignitate ad honeſtatem tranſitum eſt: *pro* gradus factus eſt. *Cic.*

Transĕro, is, ĕre, ĕvi, ĭtum, [Act.] Cato. *Na drugo meſzto ſztéjem, ſzadim.* An einen andern Ort ſäe, pflantze. *Másuvá vetem, ültetem.* V. *Tranſplanto.*

Tranſeunter, *Adv.* Ammian. *Mimo iduch.* Im vorbeygehen. *által menő-képen.* Item V. *Curſim, Obiter, Breviter.*

Transfĕro, ers, tŭli, lātum, (Act.) Cic. *Prèk noſzim, Prenaſſam, drugam noſzim.* Hinüber trage, überhin trage, überbringe, auf ein anders Ort trage. *által-viſzem, másuvá-viſzem, által-bordozom.* Caſtra Bætim transferre: *pro* trajicere, transducere. *Hirt.* 2. Transl. V. *Reddo N. 2.* Aliquid totidem verbis transferre: *b. e.* de una lingua in

Digitized by Google

aliam vertere. 3. V. *Transcribo*, *Inscribo N.* 1. Jus in alterum transferre. Aliquid de tabulis in libros transferre. 4. V. *Accommodo N.* 1. *Apto.* Illa definitio in quamlibet rem aliam transferri posset. 5. Animum ad accusandum, se ad Stoicos transferre: *pro* convertere; se illis adjicere; operam suam illis dare, addicere. Sermonem alio transferre: *pro* convertere. 6. Culpam in alium transferre: *pro* rejicere. V. in *Rejicio.* 7. Nevius in Galliam transfertur: *pro* mittitur. Hactenus *Cic.* 8. V. *Prorogo.* Causam integram in proximum annum transferre. *Cæl. Cic. l.* 8. *ep.* 6.

Transfigo, is, xi, xum, (Act.) Cic. *Prebádam*, Infin. *preboszti*. Durchsteche, durch und durch stosse. *által-verem*, *által-szegezem*, *által-szurom*. V. *Confodio N.* 2.

Transfigurātio, onis, f. Plin. *Preobrazenye*, *kipa preminyanye*, *obraza preobernenye*. e. Verwandelung, Veränderung, Annehmung einer andern Gestalt, *oder* Figur. *Más ábrázatra* vagy *formára változás*.

Transfigūro, as, avi, atum, (Act.) Sveton. *Preobrazim*. Inf. *preobraziti*, *Preobrazujem*. *Na drugi kip obracham*. In eine andere Gestalt verändere, verwandle. *Más ábrázatba* vagy *formára változtatom*.

Transfluo, is. *Plin.* V. *Perfluo N.* 1.

Transfŏdio, is. *Liv.* V. *Perfodio N.* 1. & 2.

Transformātio, onis, f. Senec. V. *Transfiguratio*.

Transformis, me, Ovid. *Preobrazhiv*, *Preobrazen*, *na drugu priliku* (peregr. *formu*) *preobernyen*, *vszakojachke kipe naszе prijemlyujuchi*. Veränderlich, bald diese, bald jene Gestalt an sich nehmend. *Más formákra változtatott*.

Transformo, as, avi, atum, (Act.) Virg. V. *Transfiguro*.

Transfŏro, as, *Senec.* V. *Perforo*.

Transfrĕtātio, onis, f. Gell. *Vosnya*, *prevaszanye*, *prepelyanye*, *brodarenye chez teszno-chu morja*. e. Überfahrt, Überschiffung. *által-költözés*.

Transfrĕto, as, avi, atum, (Neu.) Sveton. *Vozimsze*, *Pelyamsze*, *Prebajam prèk teszno-che morja*. Übers Meer fahre. *A' tengeren által-költözöm*. Sumitur etiam generatim. 2. Activè: Ammian. *Chez morje pelyam*, *vozim*. Übers Meer führe. *A' tengeren által-viszem*. Et generatim V. *Traduco N.* 1.

Transfŭga, æ, com. Cic. *Uszkok*, *odbeg*, *koi je k-nepriatelu pobegel*, r. Überläuffer, Flüchtling. *Elpártolt*, *Az ellenség pártjára elhaszonlott*. V. *Defector*.

Transfŭgio, is, ĕre, fūgi, fŭgĭtum, (Neu.) *Cic. Drugambesim*, *prebegávam*, *odbegávam*, *pobegávam*, Inf. *pobegnuti*: *Uszkáchem*, *od jednoga k-drugomu szkáchem*. Von einem zum andern fliehe, übergehe, überlaufe. *Másuvá-futok*. V. *Deficio N.* 2. Magna clientium comitatus manu ad hostes transfugit. *Liv.*

Transfŭgium, ii, n. Liv. *Pobegnenye k-nepriatelu*, *Uszkochenye*, *Prebega med nepriatele*. Das Überlauffen, Übergehen, e. Flucht zum Feind. *Elpártolás*, *Az ellenséghez állás*. V. *Defectio N.* 2.

Transfundo, is, ĕre, fūdi, fūsum, (Act.) *Prelévam*, *Pretáchem*, Inf. *pretochiti*: *Iz jedne posude vu drugu vlévam*. Aus einem Geschirr in das andere giesse, abziehe. *Másuvá töltöm*, *Egy edénybŏl mácba által-töltöm*. 2. *Transl.* Suas laudes ad alium, *vel* in alium transfundere: *pro* transferre. *Cic.*

Transfūsio, onis, f. Plin. *Pretakanye*, *Prelévanye*. e. Hinübergiessung, Abziehung. *Egy edénybŏl mácba töltés*.

Transgrĕdior, ĕris, ĕdi, gressus sum. (Dep.) Cic. V. *Transeo. N.* 1. 2. Transl. *Prejztuplyujem*. Übertrette. *által-hágom*. V. *Prævaricor sub N.* 1. Leges transgredi.

Transgressio, onis, f. Cic. *Prekorachenye*. V. *Transitio N.* 1. *transitus*. 2. Transl. *Prejztuplyenye*, &c. e. Übertrettung. *által-hágás*. V. *Prævaricatio N.* 1.

Transgressus, ûs, m. Sallust. V. *Transgressio*. 2. Speciatim V. *Transfretatio*, *Trajectus*. Tacit.

Transjăcio, is, jēci, jactum, (Act.) Solin. V. *Trajicio N.* 2.

Transjectio, onis, f. *Auct. ad Her.* V. *Trajectio*.

Transjectus, ûs, m. Cæs. V. *Trajectus*.

Transĭgo, is, ĕre, ēgi, actum, (Act.) *Mirno opravlyam*, *Pogodbu chinim*, *Pogadyamsze*. Vergleich treffe, überein komme vertrage, eins werde. *Valakivel békességessen megalkuszom*, *alkut tészek*. Roscius pro sua parte cum Flavio transegit. *Cic. Verr.* 2. 54. 2. V. *Perficio*. Aliquid verbô perficere. *Id.* 6. *Verr.* 8. 17. 3. V. *Dego N.* 2. *Traduco N.* 2. Vitam otiosam transigere. *Sallust.* 4. V. *Transfigo*, *transforo*. Gladiô seipsum transegit. *Tacit.*

Transjĭcio, is, &c. *Cæs.* V. *Trajicio*.

Transĭlio, is, īre, lui, *Apud Plin.* īvi, & ĭi, ultum, (Neu.) *Preszkachujem*, *prèk szkachem*. Hinüber springe, überspringe. *által-ugrom*, *által-szököm*. Muros transilire. *Liv.*

2. Transl.

Digitized by Google

2. Transl. V. *Praetereo N. 4.* Ne rem pulcherrimam transiliat oratio. *Cic.*

Transĭlis, le, Plin. *Prèk szkakajuchi.* Überspringend. *által-szökő, által-ugró.* Palmes transilis, qui alios transilit.

Transĭtio, onis, f. Cic. *Prehajanye, Prèk idenye.* r. Übergang, das Übergehen. *általmenés.* 2. Metalepticè V. *Transfugium.* Liv.

Transĭtor, oris, m. Amm. *Prehajavecz, koi prek hodi,* ali *chez kaj ide.* Der hinüber gehet, r. Übergänger. *által-menő.* Item V. *Transfuga.*

Transĭtōrĭus, a, um, Sveton. *Kud je mochi prejti, chez kajsze prehaja, Prejdlyiv, Preko-hodlyiv.* Durchgängig, vvo ein Durchgang ist. *által mehető, Mere által lehet menni.* Item *Prohodni, Minúchi, Prehajajuchi.* Vergänglich. *Elmúlandó.* V. *Fluxus N. 2.*

Transĭtus, ûs, m. Cic. *Prehod, Prohodak, Prossasztje.* r. Durchgang, Durchzug. *által-menés.* Item V. *Iter, via, transitio.* In transitu: V. *Transeunter.* Quintil.

Translātio, onis, f. *Prenassanye, Drugam nossenye, Preko-noßnya, Preobrachanye.* e. Überbringung, Übersetzung. *Másuvá-vitel, által-tétel, Egy nyelvből másra fordítás.* Criminis translatio: *h. e.* remotio. *Cic.*

Translātitiè, *Alii leg.* translātivè, *Adv.* Ulp. V. *Perfunctoriè, transeunter.*

Translātĭtius, *Nonnulli scribunt.* Trālātĭtius, a, um, Cic. *Prenoßni, a, o. Od drugot donessen, drugam prenessen, od drugoga vzet.* Anderstvvo hergenommen, übergebracht, von andern entlehnet und abgeborget. *Másuvá vitetett, Másunnan hozatott.* 2. V. *Communis, Usitatus, Vulgaris.* Plin.

Translātīvus, *vel* Trālātīvus, a, um, Cic. *idem.*

Translātor, oris, m. Cic. *Prenassavecz, Prekonoszecz, Preobrachavecz.* r. Überbringer, Übersetzer. *által hozó, Egy nyelvből másra fordító.*

Translĕgo, is, Plaut. V. *Perlego N. 1.*

Translūceo, & Trālūceo, es, Plin. V. *Pelluceo.*

Translūcĭdus, a, um, Plin. V. *Perlucidus.*

Transmărīnus, a, um, Cic. *Preko-morzki.* Über Meer gelegen, *oder* hergebracht. *Tengeren túl-való.*

Transmeābĭlis, le, Auson. V. *Permeabilis.*

Transmeo, & Trāmeo, as, Varr. V. *Permeo, Transeo N. 1.*

Transmĭgrātio, onis, f. Prudent. *Preko-szelenye, drugam sztána prenassanye.* V. *Migratio.*

Transmĭgro, as, avi, atum, (Neu.) Liv. *Drugamszse szelim.* Von einem Orth in das ander ziehe. *Másuvá-bordozóskodom.* V. *Migro N. 1. & 2. Transeo N. 1.*

Transmissĭo, onis, f. Cic. V. *Trajectio N. 2, Transvectio N. 1.* Item V. *Pratermissio.*

Transmissus, ûs, m. Gæs. V. *Trajectus.*

Transmitto, & Trāmitto, is, ĕre, si, ssum, (Act.) Cic. *Pusztyam, Prepusztyam,* Inf. *prepusztiti.* Durchlasse, *Helyből helyhe által-botsátom.* Item V. *Permitto N. 1. & 2. Praetereo N. 4. 2.* V. *Trajicio N. 1. Transfreto.* In Africam secunda navigatione transmisit. Utrunque sinum pedibus, & equis transmisimus. *Id.* 3. V. *Transcurro N. 1. Transeo N. 1.* Campos cursu transmittere. *Virg.* 4. V. *Transforo, Trajicio N. 2.* Pectus cuspide transmittere. *Silius.* 5. Transl. V. *Trado N. 1. Committo N. 1.* Provinciam, bellum, negotium alteri transmittere. *Cic.* 6. V. *Tero N. 2. Transfigo N. 3.* Tempus inter libros transmittere. *Plin.*

Transmontānus, a, um, Liv. *Prekgorzki, Zagorzki, Prekgorecz.* Jenseits des Gebirges. *Hegyen túl-való.*

Transmutātio, onis, f. Quintil. V. *Mutatio,*

Transmūto, as, *Horat.* V. *Muto.*

Transnăto, as, avi, atum, [Neu.] *Prèk plávam, Preko-plujem.* Hinüber schwimme, überschwimme. *által-úszok.* Flumen transnatare. *Liv.*

Transnāvĭgo, as, avi, atum, (Neu.) Pompon. Mela. *Na Ladjisze prevásam, Prèksze vozim.* Hinüber schiffe. *által-hajókázom, által-evezek.*

Transno, & trāno, as, avi, atum, [Neu.] Horat. V. *Transnato.*

Transnōmĭno, as, avi, atum, (Act.) Sveton. *Ime premènyam, Drugach imenujem.* Den Nahmen verändere, anders benenne. *Nevét által-változtatom.*

Transpectus, ûs, m. Lucr. *Prèk gledanye, preko-videnye.* e. Durchsehung. *által-látás.*

Transpĭcio, is, ĕre, exi, ectum, [Act.] Lucr. *Prèk gledim, preko-vidim.* Durchhin sehe, durch etvvas schaue. *által-látok.*

Transplantātio, onis, f. *Preszadyanye,* e. Überpflantzung. *Másuvá-ültetés, plántálás.*

Transplanto, as, avi, atum, [Act.) *preszadyam.* Überpflantze. *Másuvá-ültetek, plántálok.*

Transpōno, is, ŏsui, ĭtum, (Act.) Gell. *preposzlavlyam, prèk poszlavlyam, Drugam dévam.* Versetze, übersetze. *Másuvá-helyheztetem, által-tészem.*

Transpor-

Digitized by Google

Transportātio, onis, f. Senec. V. *Translatio N. 1.*

Transporto, as, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Transfero N. 1. Trajicio N. 1. Traduco N. 1.*

Transpŏsĭtio, onis, f. *prepoſztavlyanye*, e. Übersetzung. *Máſuvá-helyheztetés.*

Transscrĭbo, is, V. *Transcribo.*

†Transubstantiātio, onis, f. *premena bitja, preobernenye vu drugo bitje.* e. Vervvandelung in ein ander Weſen. *Valóságnak elváltoztatása.*

Transtrum, i, n. Cic. *Brodarzka klup na ladji.* e. Ruder-Banck, queer banck. *által pad a' hajóban, mellyen az evezősök ülnek.*

Transvectio, onis, f. Cic. *Preko-vozenye, Prevezenye na ladji.* Das Überfahren, Überſchiffen. *által-vivés, vizen által-vivés.* V. *Transportatio.* 2. V. *Praterveĕtio N. 1.* Liv.

Transvĕho, is, xi, ectum, (Act.) Sveton. *Prèk vozim.* Durchführe, Überſetze. *által-viszem.* V. *Transporto.*

Transvĕhor, ĕris, ectus ſum. (Paſs. *Aliù* Dep.) *Prèkſzze vozim.* Übergeführet vverde. *által-vitetek.* Ratibus transvecti ſunt. *Plin.* Item V. *Transnavigo, Transeo N. 1.* Nemo hæc unquam eſt transvectus æquora curſu. *Cic. 5. de Fin. c. 18. ex Poëta.* 2. V. *Praterferor, Praterequito.* Ab eodem inſtitutum dicitur, ut Equites idibus quintilibus transveherentur. *Liv. l. 9. in fine.* Equô transvehi: *pro* præterequitare luſtrationis gratiâ. *Sveton.* Hinc Transl. V. *Praterlabor N. 2.* Abiit jam, & transvectum eſt tempus. *Tacit. 2. hiſt. c. 76.*

Transverbĕro, as, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Transfigo.*

Transversă, *Accus. plur.* pro *transversè.* Virg.

Transversārius, a, um. *Po-prèk poſztavlyen, Kajſze na krù poſztavlya.* Queer übergelegt. *által*, vagy *keresztül tétetett.* Tigna transversaria. *Cæſ.*

Transversè, *Adv.* Vitr. *Po-prèk, Na krù.* Überzvverch, in die Queere. *Keresztül, viszszán.* V. *Obliquè.*

Transversus, a, um. *Prechni, Poprechni, Poprèk obernyen.* Überzvverch, ſchreg. *Félen-hajlott, keresztül-való.* V. *Transversarius, Obliquus N. 1.* 2. Transl. V. *Adversarius, Contrarius.* Fortuna transversa miſeræ Reipublicæ incurrit. 3. Ab hac regula mihi non licet transversum digitum. *vel* unguem diſcedere. *Od ove zapovedi ni za jeden perſzt, iliti ni malo neſzmem odſztupiti.* Ich darff von dieſem Geboth nicht einos Nagels breit vveichen. *Nikem legkisſebben-ùnem ſzabad ezen parantſolattúl tá-*

volnom. Hactenus Cic. 4. Aliquem transversum agere. *Kèga ſzilmo od napervo vzetoga poſzla* ali *nakanenya odvernuti, obernuti.* Einen mit Gevvalt abvvendig machen. *Valakit erővel a' maga ſzándékjától elfordítani.* Senec.

Transverto, is, ĕre, ti, ſum, (Act.) Firmic. *Preobrachbam, Po-prèk obrachbam.* Überzvverch kehre. *Keresztül fordítom.*

Transultо, as, avi, atum, (Neu.) *Preſzkakivam.* Hinüberſpringe. *által-ſzökellem.* In recentem equum ex ſeſſo transultare. *Iz trudnoga na friskoga konya preſzkochiti, drugoga konya zaſzeſzti.* Auf ein friſch Pferd ſteigen. *Egy lóról másra ugorni.* Liv.

Transūmo, is, ĕre, pſi, ptum, (Act.) Stat. *Od drugod, ali Iz drugoga jemlyem, Po-prèk jemlyem.* Aus einem andern nehme, hinüber nehme, auf die andere Seite nehme. *Másunnan-viszek, Más részre veszem.*

Transuo, is, ĕre, ui, ūtum, [Act.] Colum. *Prèk ſ'ivam.* Durchnehe. *által-varrom.* Item V. *Transfigo.*

Transvōlito, as, avi, atum, (*Freq.*) *Lucr.* Frequenter transvolo.

Transvōlo, as, avi, atum, (Neu.) Plin. *Prèk letim, Prelétyem*, Inf. *preleteti.* Hinüber, *oder* überfliege. *által repülök.* Item V. *Pratervolo:* Hinc *Transl.* Inde in partem alteram victoriæ nuncius transvolat: *pro* transcurrit, velociter transit. *Liv.* Ad hoſtes transvolare: *pro* transfugere. *Plaut.*

Transvolvo, is, ĕre, volvi, vōlūtum, [Act.] Prudent. *Prèk valyam.* Hinüber vvaltze. *által hengerítem.* Pari jure alia componi poſſunt.

Transylvānĭa, æ, f. Geogr. *Erdelyzka zemlya* V. *Dacia mediterranea.*

Transylvānus, i, m. Geogr. *Erdelecz.* Ein Siebenbürger. *Erdélyi ember.*

*Trăpētum, i, n. *Virg.* Item

Trăpēs, ētis, m. & Trapetus, i, m. Cato. *Oljena ſztuppa*, a'li *preſſa, Uljeni mlin.* e. Oel-Preis, Oehl-Mühle. *Olaj ſajtó, olaj malom.*

*Trăpēza, æ, f. *Latiné* Menſa argentariorum. *Sztol novczo-terſzczov, Novcharnicza.* r. Wechſel-Tiſch, e. Wechſel Banck. *Pénz váltó aſztal.*

*Trăpēzīta, *vel* Trapezītēs, æ, m. Plaut. V. *Menſarius, Campſor.*

*Trăpēzŏphŏrum, i, n. & Trapezophorus, i, m. Cic. *Sztolna noga.* r. Tiſch-Fuſs, *oder* s. Geſtell. *Aſztalláb.* Item V. *Abacus N. 1.* ſic interpretatur *Julius Pollux.*

*Trău-

Digitized by Google

*Trāulus, a, um, V. *Balbus*, *Blaſus*.
Trāvōlo, as, Varr. V. *Tranſvolo*.
Trĕbācĭtĕr, *Adv.* Sidon. V. *Callidè*.
Trĕbax, ācis, *om.* Sidon. V. *Callidus*.
Trĕcēni, æ, a. *per Syncop.* Liv. V. *Tercenteni*.
Trĕcentēni, *Al. leg.* trīcentēni, æ, a. Colum. V. *Tercenteni*.
Trĕcentēſīmus, a, um, Liv. *Triſztotni*, *triſztoti*. Der dreyhunderſte. *Három ſzázodik*.
Trĕcenti, æ, a, Cic. *Triſzto*. Dreyhundert. *Három ſzáz*, *Három-ſzázan*.
Trĕcentiēs, *Adv.* Catull. *Triſztokrat*, *triſztopúta*, *triſztoti pút*. Dreyhundertmal. *Három-ſzázaſzor*.
Trĕdĕcĭēs, *Adv.* Cic. *Trinaiſzkrat*, *trinaeſztpúta*. Dreyzehenmal. *Tizenháromſzor*.
Trĕdĕcim, *Adject. Indecl.* Liv. *Trinaiſzt*. Dreyzehen. *Tizen-három*.
Trĕdĕcĭmus, a, um, *Synon.* Decimus tertius. Plin. *Trinaiſzti*. Der dreyzehende. *Tizenharmadik*.
Trĕmĕbundus, a, um, Cic. *Dĕrbtlyiv*, *Dĕrbtajuchi*. Zitternd. *Reſzketŏ*, *Rettegŏ*.
Trĕmĕfācio, is, ci, actum, (Act.) Cic. ex Poëta. *Dĕrbtati chinim*, *Dĕrbtanye dodájem*. Zitternd machen. *Reſzketővé téſzem*, *Megrettentem*. Item V. *Terrefacio*.
Trĕmendus, a, um, Virg. V. *Timendus*, *terribilis*.
Trĕmĭpēs, ĕdis, *om.* Varr. *Nogo-dĕrbtav*, *Nogo-derbtavecz*, *kŏmu noge dĕrbcbu*. An Füſſen zitternd. *Lábain reſzkedŏ*.
Trĕmiſco, is, ĕre. (Neu.) *Dĕrbkecbem*, *Jakoſze plaſſim*. Erzittere, heftig erſchrecke. *Reſzkedegelek*, *Igen félek*. V. *Contremiſco*, *Paveſco*. Vocémque tremiſco: *h. e.* exhorreſco. *Virg.*
Trĕmiſſis, is, m. *Lamprid.* Nummus, tertia pars ſolidi aurei.
Trĕmo, is, ĕre, ui, (Neu.) Cic. *Dĕrbcbem*, *Dĕrbtam*, *trepecbem*, *treſzemſze*. Zittere. *Reſzketek*. 2. per Metonym. V. *Horreo*, *timeo*. Animô tremere. *Id.* Virgas, ac ſecures Dictatoris tremere. *Liv.*
Trĕmŏr, ōris, m. Cic. *Dĕrbtavicza*, *Dĕrbtanye*, *trepetanye*, *trepet*, *Darbat*. Das Zittern, Beben, Schaudern, e. Zitterung, Schüchterheit. *Reſzketés*, *Rettegés*. Item V. *Horror*.
Tremulè, *Adv.* Apulej. *Dĕrbchuch*, *trepechuch*. Zitterend, mit Zittern. *Reſzketve*, *Rettegve*.
Trĕmŭlus, a, um, Cic. ex Poëta. *Trepetlyiv*, *Jako darbtajuchi*. Sehr zitternd. *Reſzketeges*.
Trĕpĭdantĕr, *Adv.* Cæſ. V. *Tremulè*, *timidè*, *pavidè*.
Trepidātio, onis, f. Cic. V. *Timor*, *tremor*.
Trepidè, *Adv.* Liv. V. *Trepidanter*.
Trĕpĭdo, as, avi, atum, (Neu.) Cic. *Dĕrbcbem od-ſztrába*. Vor Forcht zable, zittere, &c. V. *Paveo*, *tremo*.
Trĕpĭdŭlus, a, um, Gell. *Nekuliko bojazlyiv*, *preplaſſen*, *trepetlyiv*, *dĕrbtlyiv*. Ein vvenig forchtſam, erſchrocken, zitterend. *Félénketske*, *Reſztetegetske*
Trĕpĭdus, a, um, Liv. V. *Tremulus*, *timidus*. 2. V. *Incertus*, *Dubius*. Meſſenii rerum ſuarum trepidi. *Id. l.* 36. *c.* 31.
Trĕpondo, n. *Indecl.* Quintil. *Vága poldruge oke*, vulgo *treb funtov*. 9. Gevvicht von drey Pfund. *Három-fontni mértĕk*.
*Trēs, *com.* trĭă, n. *Gen.* trium, *om.* Cic. *Tri*. Drey. *Három*.
Treſſis, is, m. V. *Triobolus*. Agaſo treſſis: *h. e.* vilis, nauci, flocci, nihili. *Pers.*
Treſvĭri, trium virōrum, m. *plur.* Cic. *Tri chaſztniki*, *troicza ſzudczev*. Drey Männer, drey Raths Herren. *Három tiſztviſelŏ fŏ ſzemélyek*, *Három igazgató Urak*. Alii leg. *treviri*, *trevirorum*, eodem ſenſu. 2. *Treviri* populus & civitas antiquiſſima Galliæ Belgicæ, hodie ſedes Archiepiſcopi & Electoris S. R. I.
Triangŭlāris, re, Colum. *Troj-vuglaſzt*, *troj-vuglat*, *troj-vugel*, *gla*, *glo*. Dreyeckigt. *Három-ſzegŭ*.
Triangŭlum, i, n. Cic. *Troj-vugel*, *Dugovanye troj-vuglaſzto*. Drey-Eck, r. Triangel. *Három-ſzegŭ dolog*.
Triangŭlus, a, um, Colum. V. *Triangularis*.
Triārius, a, um. *Tretjo redni*, *tretjoga reda*, *vu tretjem redu poſztavlyen*. Aus der dritten Ordnung, der im dritten Ort oder Glied iſt. *Harmadik rendbŏl-valŏ*, *Harmadik rendben belybeztettett*. Milites triarii, apud Romanos erant ſelectiſſimi, tertio in acie loco poſiti, & pro extremo periculo reſervati. *Haſtarii* enim primi; his victis, *Principes*, pilis inſtructi, ſeu *Pilani* pugnam inibant; tum demum, ſi & hi terga vertiſſent, ſuccedebant *Triarii*. Unde, cùm res eò adducta eſt, ut extremo conatu, ſummiſque viribus agere oporteat, *Rem ad triarios rediiſſe*, proverbiô dicimus. *Liv.*
*Trĭās, ădis, f. Theol. *Troicza*, *Troiſztvo*. e. Dreyeinigkeit, Dreyfaltigkeit. *Háromſág*.
Trĭbuārius, a, um, *Cic.* Ad tribum pertinens.
Trĭbŭla, æ, f. Colum. *Mlatillo*, *Csépi*. r. Dreſchflegel. *Tſép*. Apud veteres *tribula*

Digitized by Google

erat machina plaustro similis, tribulandis spicis apta.

Tribŭlārium, ii, n. Colum. *Guvno*, *Mesto*, *na kojemsze mláti*. k. Ort, vvo man dreschet. *Isépléshez-való bely*.

Tribulātio, onis. f. *Mlatenye*, *tuchenye*. e. Dreschung, Klopffung. *Megtséplés*, *tséplés*, *tórés*. 2. Transl. V. *Afflictio*, *Angor*, *Mœror*. Firmic.

Tribūlis, le, Cic. *Jedno-czébzki*, *Iz jednoga czéba*, *Czébzki*. Aus einer Zunfft; Zunfft-Genoss. *Azon egy társaságból-való*, *tzéhéli*, *tzéhez való*.

Tribŭlo, as, avi, atum, [Act.] Cato. *Mlátim*, *Menczam*, *túchem*. Dresche, klopffe. *Megtséplem*, *tséplem*, *Nyomtatom*. 2. Transl. V. *Affligo N.* 2. *Ango*. Tertull.

Tribŭlum, i, n. Varr. V. *Tribula*.

Tribŭlus, i, m. Virg. *Bodéchi drach*. Stachlicht Unkraut, Burtzel-Dorn. *Tövises*, *tüskés fű*. Aquaticus tribulus. *Vodeni orésecz*. e. Wasser-nuss, Stachel-nuss. *Sulyom*. Plin. Item 2. per *Metaphor*. tribulus dicitur Stimulus ferreus triangulus, cuspidibus armatus, quales olim contra hostium incursus per viam spargebantur. *Veget*.

Tribūnāl, ālis, n. Cic. *Szudnyi sztolecz*, *szudchevo szedallo*, *prisztolje*. r. Richter-Stuhl, *Törvény-szék*. 2. V. *Judicium N.* 1.

Tribūnātus, ûs, m. Cic. *Obchinzkoga glavára y branitela chaszt*, *Czehmesztria*, *Chasztnichtvo nad pukom*. s. Zunfftmeister-Amt, *Tzé mesterség*, *Fő méltóság*. Militaris tribunatus. *Glavarztvo vojnichko*, *Chaszt tiszuchnika*, *tiszuchnichtvo*. Des Obristen Würde und Amt. *Ezer vitézek felet-való hadi tiszt*.

Tribūnĭtius, a, um, Cic. *Puko-glavarzki*, *Czehmesterzki*. Dem Zunfft-Meister gehörig. *Tribunusi fő tiszthez-való*. Vir tribunitius, qui tribunatum gessit.

Tribūnus, i, m. *Synon*. tribui præfectus, Magister tribûs. *Czehmester*, *glavar obchine*. r. Zunfft-Meister, Vorsteher des Volcks. *Tzé-mester*, *közönséges társaságnak igazgató fő úra*, *bírója*. Varia fuerunt tribunorum genera, *e.g.* Tribunus plebis. *Poglavary Branitelpuka*, iliti *obchine*. r. Vorsteher und Beschützer des Volcks. *Első-járója és általmazója a' köznépnek*. 2. Tribunus militum. *Tiszuchnik*, *Glavár jezero vojnikov pod szebum imajuchi*, peregr. *Oberszstar*. r. Obriste. *Ezeres elöljáró*, *kapitány*. 3. Tribunus ærarius, *vel* Tribunus ærarii. *bodie* Thesaurarius bellicus. *Vojnichki pláchamester*, *Naplatitel vojnikov*. r. Kriegs-Zahlmeister, Kriegs-Cassirer. *Hadi kifizetője a' vitézeknek*. 4. Tribunus celerum, subinde *Magister equitum*, tandem *Præfectus Prætorii* vel *Prætorio* dictus à *Romulo* institutus, tribus equitum, celeritate præstantium, & ad custodiam Regis destinatorum, centuriis præerat; ac secundum à Rege locum obtinebat. V. *Præfectus Prætorii*, &c. Hactenus *Cic. Liv. Varr*.

Tribuo, is, ĕre, ui, ūtum, (Act.) V. *Do N.* 1. *Impertio*, *Attribuo*, *Præsto N.* 2. Suum cuique tribuere. *Cic.* 1. *Off. c.* 5. Honorem alicui tribuere: *pro* habere, deferre, exhibere. Alicujus orationi silentium tribuere: *pro* præstare, aures præbere. Alicui secundùm patrem plurimum tribuere: *pro* deferre, adscribere, imputare, in acceptis referre, eum plurimum post patrem æstimare. Aliquid valetudini tribuere: *pro* concedere, indulgere, permittere. Aliquid in partes tribuere: *pro* dividere, partiri. *Id*.

Tribŭs, ûs, f. Cic. *Dèl puka*, *Czéh*, *Koleno*, *Plemme*, *Pokolénye*, *Istanczita kupchina lyudztva*. e. Abtheilung des Volcks, Zunfft, 3. Geschlecht. *Népből ojztott rend*, *tzé*, *nemzetség*.

Tribūtārius, a, um. Cic. *Plácbu dati dusen*, *Dáchi podlosen*, *Dáchni*, *Haracbni*, *Haracb plachajuchi*. Steuerbar, Zinsbar, der Steuer und Schatzung giebt. *Adó-fizető*, *Bér-adó*.

Tributarius, ii, m. Cic. *Dáchnik*, *Haracbnik*. r. Steuer-Mann. *Adó-fizető ember*, *Adózó*.

Tribūtim, *Adv.* Gic. *Od czéha do czéha*, *od pokolénya do pokolénya*. Den Zünfften nach, Zunfft-Weise. *Tzékenként*, *Nemzetségenként*.

Tribūtio, onis, f. Cic. V. *Datio*, *Donatio*, *Distributio*, *Contributio*.

Tribūtor, oris, m. Apul. V. *Dator*, *Distributor*, *Largitor*.

Tribūtum, i, n. *Cic.* Tributus, i, m. Plaut. *Dácha*, *Harach*. e. Steuer, r. Tribut. *Adó*, *szedett pénz*. V. *Contributio*.

Tricæ, arum, f. *plur*. Nonius. *Zapletki*, *zamotki*, iliti *ossa ona*, *kojasze piplichem okolo nóg zapletaju*, *ali omataju*. Haar oder Werck das den Hennen an Füssen hanget. *Tyúk lábára akadozó szőr*. 2. Transl. *Malo dobra*, *zlochesztе sztvári*. Nichtswürdige Sachen. *Semmire-kellő dolgok*. Synon. *Nugæ*, *Res frivolæ*, *Res nihili*. Sunt *spinæ*, *tricaque*, & siquid vilius istis. *Martial*. 3. V. *Implicatio*, *Obstaculum*, *Impedimentum N.* 1. Item V. *Altercatio*, *Jurgium*. Domefticæ

Alcæ tricæ. Cic. Aliquem in tricas conjicere. *Plaut.*

Trīcēnārius, a, um, Varr. *Trideſzet vu ſzebe zaderſavajuchi, trideſzeto-brojni, trideſzet lèt ſztar.* Dreyſſig in ſich enthaltend, dreyſſig-Jährig. *Harmintz ſzámos, Harmintz eſztendős.*

Trīcēni, æ, a, *plur.* Auct. ad Her. *Po trideſzet.* Je dreyſſig. *Harmintzanként.* Item V. *Triginta.*

Trīcennālis, le. *Chez trideſzet lèt bivajuchi, trideſzeto leto bivajuchi.* Das alle dreyſſig Jahr geſchiehet. *Minden harmintzadik eſztendőben lévő.* Feſta tricennalia. *Oroſius.*

Trīcennĭum, ii, n. *Trideſzet lèt.* Dreyſſig Jahr. *Harmintz eſztendő.* Ita *Juſtinian. Cod. l. 7. tit. 21. leg. 1.*

Tricenteni, æ, a, V. *Trecenteni.*

Trīcentiēs, *Adv.* Martial. V. *Trecenties.*

Trīceps, cĭpĭtis, *om.* Cic. *Troj-glav.* Dreyköpffig. *Három fejű.*

Trīcēsīmus, a, um, Cic. *Trideſzéti.* Der dreyſſigſte. *Harmintzadik.* Hinc *Subſtantivè* Triceſima, æ, f. *Scil.* pars. *Trideſzetina*, peregr. *Harmicza.* r. Dreyſſigſt. *Harmitzad.*

Trīcēſſis, is, m. *Varr.* tres decuſſes, ſeu triginta aſſes.

*Trichia, æ, m. Plin. V. *Sardina N.* 1.

Trīciēs, *Adv.* Cic. *Trideſzetikrat, trideſzetputa.* Dreyſſigmal. *Harmintzſzor.*

Triclinĭāris, re, & triclinĭārius, *Alii leg.* triclinārius, a, um, *Plin.* Ad triclinium ſpectans.

*Trĭclinĭum, ii, n. Cic. *Jéſztvinicza biſa, geſztivnicza.* s. Speis-Zimmer, r. Speis-Saal. *Ebédlő palota.*

Trĭco, ōnis, m. Non. *Zabavicza, Zabavlyavecz.* Zanckſüchtiger Menſch. *Garázdás, kemer.* V. *Altercator, Rixator, Rixoſus.*

Trĭcor, āris, atus ſum, (Dep.) Cic. V. *Ineptio.* Item V. *Altercor, Rixor.*

Trĭcornĭgĕr, a, um, *Auſon.* &

Trĭcornis, ne, Plin. *Troj-rog, troj-rogat.* Dreyhörnicht. *Három-ſzarvú.*

Trĭcorpŏr, ŏris, *om.* Virg. *Tri téla imajuchi, troj tel, troj-telovni.* Drey Leiber habend. *Három-teſtű.*

Trĭcuspĭs, ĭdis, f. Ovid. *Troj-nabadni, tri nabade* vulgo *tri ſpicze imajuchi.* Dreyſpitzig. *Három-begyű, élű.*

Trĭdens, entis, m. Plin. *Trojzubja, trojzubacha, Zubache imajuche tri zúbe.* Eine Gabel mit drey Zähnen, dreyzänckige Gabel. *Három-ágú villa.* 2. Adjectivè *troj-zub, troj-zubaſzt.* Dreyzänckig. *Három-fogú.* Et tridens. *Valer. Flacc. l. 1. v. 687.*

Trĭdentĭfĕr, & trĭdentĭgĕr, a, um, Ovid. *Troj-zubachu imajuchi, noſzechi.* Der eine dreyzänckige Gabel trägt. *Szigony hordozó, Három-fogú villa hordozó.* Cognomentum Neptuni.

Trĭdentum, i, n. Geogr. *Trent, varaſs.* e. Stadt Trient. *Tridentom városa.* V. in *Tirolis.*

Trĭduānus, a, um, Apulej. *Troj-dnevni, treh dnevov.* Dreytägig. *Három napú.*

Trĭduum, ii, n. Cic. *Tri dni.* Drey Tag. *Három nap.*

Triennālis, le. *Troj-letni, trih lèt, tri leta terpechi.* Drey Jahr während, Dreyjährig. *Három eſztendőbéli.*

Triennĭs, ne. *Tretják, tri godiſcha ſztar.* Dreyjährig, drey Jahr alt. *Három eſztendős.*

Triennium, ii, n. Cic. *Tri godiſcha, tri letta.* Drey Jahr. *Három eſztendő.*

Triens, entis, m. Cic. *Synon.* tertia pars librę, menſuręe, hæreditatis &c. *Tretina, tretjè dèl.* Dritter Theil. *Harmad réſz.* Speciatim eſt *Nummus*, tertiam partem aſſis, *h. e.* quatuor uncias valens. *Juvenal.*

Trientālis, le. *Plin.* trientem continens.

*Triĕrarchus, i, m. Cic. *Latinè* Præfectus triremis.

*Trĭēris, *vel* trĭērēs, is, f. V. *Triremis.* In triemem aſcendit. *Nepos.* Plurimi leg. *triremem.*

*Trĭĕtērĭcus, a, um, Stat. *Vſzako tretje leto bivajuchi.* Alle drey Jahr geſchehend. *Minden harmadik eſztendőn lévő.* Item V. *Triennalis.*

Trĭĕtērĭs, ĭdis, f. Cic. *Vrémе* ali *doba od trih lèt.* Dreyjährige Zeit. *Három eſztendei idő.*

Trĭfārĭam, *Adv.* Liv. *Na troje, na tri ſztráne*, ali *náchine.* In drey Theil, auf dreyerley Weiſe. *Háromképen, Három-féle módon.*

Trĭfārius, a, um, Caſſiod. *Troj-delni, troj-ſztran, troj-náchinzki.* Dreytheilig. *Három réſzre oſztható.*

Trĭfāux, cis, *om.* Virg. *Tri poſirake imajuchi, troj lampaſzt, troj-cheluſztni.* Drey Schlund habend. *Három-torkú.*

Trĭfĕr, a, um, Colum. *Trikrat chez leto rodechi, trikrat vu jednom godiſchuſzàd donaſſajuchi.* Das in einem Jahr dreymahl Früchte hervor bringet. *Eſztendőben háromſzor termő.*

Trĭfĭdus, a, um, Ovid. *Na troje razkolitliv, Raztrojliv, ſtoſze raztrojti, na troje kalati more.* Das in drey Theil geſpalten wird. *Három rétű, Három réſzre haſadó.* Item V. *Trifarius.*

Digitized by Google

Trifŏlium, ii, n. Plin. *Detelya, Detelina, tripérſztacz, znana tráva.* r. Wieſen-Klee, Spitz-Klee. *Három levelű fű, Ló-ber.*

Triformis, me, Horat. *Troj-licz, tri licza*, ali *óbraze*, peregr. *fórme imajuchi.* Drey Geſtalten habend. *Három formájú.*

Trifūr, ūris, m. Plaut. *Verli tàt, Veliki tàt.* Ein Ertz-Dieb. *Szertelen lopó. Fő lopó.*

Trifurcifĕr, ĕri, m. *Plaut.* Maximus furcifer.

Trifurcus, a, um, Colum. V. *Tridens N. 2. Tricuſpis.*

Triga, æ, f. Ulp. *E-trimi konyi kóla, kocsie*, ali *bintos.* Dreyſpänniger-Wagen, *oder* Kutſche. *Három lovú ſzekér, bintó.*

Trigămus, a, um, Hieronym. *Troj ſen, trikrat eſenyen.* Dreymahl verheurathet, der drey Weiber gehabt. *Háromſzor házaſult.*

Trigārium, ii, n. *Plin.* Certamen cum trigis, *vel* locus eiuſmodi certaminis.

Trigārius, ii, m. Plin. *Trib kòny raunavecz, kocsiſs 2-tremi konyi.* r. Fuhrmann mit drey Pferden. *Három-lovú ſzekeres.*

Trigĕmini, ōrum, m. & Trigeminæ, arum, f. *plur.* Liv. *Trojti, tri na jeden pùt rodyeni.* e. Drillinge, Kinder, deren drey auf einmahl gebohren vvorden. *Hármaſok, Egy haſsal hármant ſzültek.*

Trigĕmĭnus, a, um, Plin. V. *Triplex.*

Trigemmis, me. *Colum.* tres gemmas habens.

Trigēſiēs, *Adv.* Vitruv. V. *Tricies.*

Trigēſĭmus, a, um, Cic. V. *Tricesimus.*

Trigĭnta, *Adject. Indecl.* Plin. *Trideſzet, trideſzeti.* Dreyſſig. *Hármintz.*

*Trigōn, ōnis, m. Martial. V. *Pila minor.*

Trigōnālis, le, *Martial.* Item

Trigōnĭcus, a, um, *Firmic.* Trigōnĭus, a, um, *Veget.* V. *Triangularis.*

*Trigōnum, i, n. & Trigonus, i, m. Vitruv. V. *Triangulum.*

*Trigōnus, a, um, Manil. V. *Triangulus.*

Trihōrium, ii, n. Auſon. *Tri vure, treb vùr vréme.* e. Zeit von drey Stunden. *Három óráni.*

Trijŭgus, a, um. *Troj-vpreſen.* Dreyſpännig. *Három ſzve-fogott.* Currus trijugus. V. *Triga.* Equi trijuges. *Szkup v-preſeni tri konyi.* Drey Pferde mit einander geſpannt. *Hámba ſzve-fogott három ló.* Præditus capite trijugo: *h. e.* triplici. *Vitruv.*

Trilibris, bre, Horat. *Troj-funtni, Poldruge oke.* Dreypfündig. *Három-fontni nehéz.*

Trilingvis, gve. Horat. *Troj-jezichni, tri jezike imajuchi.* Dreyzüngig, drey Zungen habend. *Három nyelvű.* Item *Tri jezike znajuchi.* Drey Sprachen redend. *Három nyelvet tudó.* Varro.

Trilix, īcis, *om.* Virg. *Troj-nitni.* Drillig. *Három rend nyúſt ſonálban ſzött.*

Trimātus, ûs, m. Plin. *Doba treh lèt, troi-letie.* Alter von drey Jahren. *Három eſztendős korúság.* Item V. *Triennium.*

Trimestris, ſtre, Plin. *Sztar tri meſzecze, troj-meſzechni.* Drey Monatlich. *Hároms hónapi.*

Trimŏdia, æ, f. *Colum.* &

Trimodium, ii, n. Plaut. *Mera tri drevenyke ali vagane derſecka, troj-vagan, troj-kuplenik, &c.* s. Gefäſs, ſo drey Maas in ſich hält, drey Metzen. *Három köblös edény.*

Trimŭlus, a, um, (dicitur de pueris) *Sveton.* &

Trimus, a, um, Varr. V. *Triennis.*

Trinĕpōs, ōtis, m. *Paul. J Ctus.* Filius abnepotis.

Trineptis, is, f. *Paul. J Ctus.* Filia abneptis.

Trinĭtās, ātis, f. Tertull. V. *Trias.*

Trinoctiālis, le, Martial. *Troj-nochni, tri nochi terpechi.* Drey Nächte vvährend. *Három éjtſzakányi.*

Trinoctium, ii, n. Gell. *Tri nochi, troj-nochje, vréme od trih nochi.* Drey Nächt. *Három éjtſzaka.*

Trinōdis, de. Ovid. *Troj-vuzlaſzt, troj-gumbaſzt, tri vuzle imajuchi.* Drey-knödig, drey-knöpffig. *Három-tſomójú, Három bóttyú.*

Trinundĭnum, i, n. Cic. *Tri ſzenymi*, ali *ſzajmi.* Drey Jahrmarck. *Három vá árok.* Spatium 27 dierum.

Trīnus, a, um, Cic. *Troji, troja, troje.* Dreyerley. *Harmor. Harmad* Item V. *Terni.*

*Trĭŏbŏlus, i, m. *Novecz*, ali *Penez tri bèche vréden.* Drey Heller. *Három filléres pénz.* Homo trioboli: *h. e.* nauci, flocci, nihili. *Plaut.*

Trĭpālis, le, *Varr.* Quod tribus palis ſuſtinetur.

Trĭparcus, a, um, Plaut. *Synon.* Nimis parcus, ſordidus, avarus, tenax. *Prevacb ſzkup.* Sehr karg. *Igen fösvény.*

Trĭpartītō, *Adv.* Cic. *Na tri dèle.* In drey Theil. *Három réſzben.* V. *Trifariam.*

Trĭpartītus, a, um, Cic. *Na troje razdelen.* In drey Theil getheilet. *Három réſzre oſztatott.*

Trĭpătĭnum, i, n. Plin. *Synon.* Epulæ trium ferculorum. *Goſztenye treb ſogaſſov.* s. Gaſtmahl von drey Trachten. *Három fogaságnak vendégsége.*

Trĭpectŏrus, a, um, Lucr. *Troj-perſi.* Dreybrüſtig. *Három mellyű.*

Trĭpĕdālis, le, *Liv.* &

Trĭpĕdānĕus, a, um, Cato. *Troj-noſni, tri noge,*

noge, ali *czepelisse dug*, ali *s'irok*. Dreyschuhig; drey Schuh lang, *oder* breit. *Három-lábni*, *Három-láb nyomni*.

Trĭpertītus, a, um, Gic. V. *Tripartitus*.

Trĭpēs, ĕdis, *om*. Liv. *Troj-nog*, *tri noge imajuchi*. Dreyfüſſig. *Három-lábú*.

Trĭplex, ĭcis, *om*. Gic. *Troj-verszt*, *trojsztruk*, *trojverszni*, *troi*. Dreyfach, dreyfaltig, dreyerley. *Három-rétü*, *Hármas*.

Triplicātio, onis, f. Firmic. *Trojverszenye*, Item *tretichenye*. Dreyfachmachung, *Item* dreymahlige vvieder-Verantvvortung. *Hármasítás*.

Triplĭcĭtĕr, *Adv*. Auct. ad Her. *Troj-verszto*, *trojverszno*. Dreyfachig. *Háromfele-képen*.

Trĭplĭco, as, avi, atum, (Act.) Gell. *Trojverszno nachinyam*, *trojverszim*, *trojszturchim*, *trojverszt délam*. Dreyfach mache. *Hármasítom*.

Trĭplus, a, um, Cic. *Tritrut tulik*. Dreymahl ſo viel. *Háromszor annyi*.

Trĭpondĭum, ii, n. JCt. V. *Trepondo*.

Trĭpūdio, & trĭpūdio, as, avi, atum, (Neu.) Cic. V. *Subſilio*, *ſubſulto*, *ſaltito*, *ſalto*, *exulto*.

Trĭpūdĭum, ii, n. Cic. *Od veszelja szkakanye*, *Poszkakivanye*. Die Freuden-Sprünge. *Tántzolás*.

Trĭpus, ŏdis, m. *Troj-nogaticza*, *z-tremi nogami szztolchecz*, &c. Dreyfuſs. *Háromlábú*.

Trĭquĕtrum, tri, n. Plin. V. *Trigonum*.

Trĭquĕtrus, a, um, Cæl. V. *Trigonus*.

Trĭrēmis, is, f. Cic. *Velika morszka ladja* vulgo *galia tri rede vészel imajucha*. Ein groſſes Meer-Schiff, ſo drey Reihen der Rudern hat. *Három rend evezős hajó*.

Triſtĕ, n. *Virg*. triſtĭus, triſtiſſimè, *Adv*. Cic. V. *Mœstè*.

Triſtĭcŭlus, a, um, Gic. *Nasaloszten*. Etvvas traurig. *Szomorú szabá'u*. V. *Subtriſtis*.

Triſtĭfĭcus, a, um, Cic. 1. *de Divin*. c. 7. *ex Poëta*. V. *Mœstificus*.

Triſtis, te, Cic. V. *Mœstus*, *Infelix*, *Moroſus*.

Triſtĭtĭa, æ, f. Cic. *Saloszt*, *turobnoszt*. e. Traurigkeit, Betrübnüſs. *Keserüség*, *szomorúság*. Item V. *Infelicitas*, *Morositas*, *Severitas*.

Triſtĭtĭes, ēi, f. &

Triſtĭtūdo, ĭnis, f. Apul. *idem*.

Triſtor, āris, ātus ſum, (Dep.) Senec. V. *Mœreo*.

Trĭſulcus, a, um, Virg. *Tri oſtrine imajuchi*, *Na tri kraje oſter*. Dreyſchneidig, drey Schneiden habend. *Három-élk*. V. *Tricuspis*.

Trĭſyllăbus, a, um, *Varr*. trium ſyllabarum.

Trĭtăvus, i, m. *Prededov preded*, *Dedovega deda ded*. Ur-Ur-Groſs-Vatter, Vatter in ſechſten Grad. *Őrömnek őſi*, *őrödik Nagyapa*. Pater, avus, proavus, abavus, atavus, tritavus. *Plaut*.

Trĭtĭcĕus, a, um, Virg. *Pszenichni*. Zum Weitzen gehörig, aus Weitzen gemacht. *Búzai*, *Búzából-való*.

Trĭtĭcum, i, n. Cic. *Pszenicza*. r. Weitzen. *Búza*.

Trĭtor, ōris, m. *Plaut*. qui aliquid terit. *Menczavecz*, *Drobitel*, *teritel*, *ſztruga vecz*, peregr. *Ribavecz*. r. Reiber, Tretter, Zertretter. *Törő*, *Morsoló*. V. *Contritor*.

Trĭtūra, æ, f. Varr. *Mlatenye*, *Verszenye*, *Varszidba*, *Menczanye*. Das Dreſchen, Zerreiben. *Tséplés*, *Nyomtatás*. V. *Tribulatio N*. 1. 2. *Vréme za mlatenye*, &c. e. Zeit zum Dreſchen, &c. *Tséplő idő*.

Trĭtūrātio, onis, f. V. *Tritura N*. 1.

Triturātor, oris, m. *Mlatecz*, *Verszitel*. r. Dreſcher. *Tséplő*.

Trĭtūro, as, avi, atum, (Act.) *Mlátim*, *Verszim*. Dreſche. *Tséplem*. V. *Tribulo N*. 1. Transl. V. *Crucio*, *Tribulo N*. 2. Variis paſſionum flagellis triturari. *Sidon*.

Trĭtus, ûs, m. Gic. *Menczanye*, *Drobljenye*, *trknye*, *ſztruganye*, peregr. *ribanye*. e. Reibung, Trettung. *Morsolás*, *törés*.

Trĭvĕnēfĭca, æ, f. Plaut. *Velika czopernicza*, *Glaszovita veszcba*. e. Ertz-Hexe. *Fő boszorkány*.

Trĭviālis, le, Quintil. *Troj-putni*, *Na trojputju* iliti *Na s'iroki vuliczi bivajuchi*, ali *ſztojechi*. Was in Creutz-Weegen *oder* in offentlichen Gaſſen iſt, *oder* allda paſſiret und geſchicht. *Hármas útban-való*. 2. per Metalep. V. *Vilis*, *Vulgaris*. Verbis trivialibus agere. *Suet*.

Trivialĭtĕr, *Adv*. Arnob. *Synon*. Paſſim, Vulgatiter, per trivia.

Trĭvĭum, ii, n. Gic. *Troj-putje*, *Meszto trojputno*, *Meszto gdeszze tri puti szztaju*, iliti *szkup zbajaju*. Ein Ort, da drey Weege zuſammen ſtoſſen. *Három útnak összeszakadása*. Accipitur etiam generatim pro *foro*, & *loco frequenti*, quo homines convenire ſolent.

Trĭumphālis, le, Gic. *Synon*. Ad triumphum ſpectans. *Szlavo-dobitni*, *odicbenomu za obladanyem vpehyanyu szlisajuchi*. Zum ſieghafften, triumphirlichen Einzug gehörig. *Győzedelmi pompához-való*. Sic dicitur *Vir triumphalis*, qui triumphavit. *Sueton*. *Provincia triumphalis*, ob quam devi-

Digitized by Google

ſtam triumphus Imperatori decretus eſt. *Cic. Ornamenta triumphalia*, quibus triumphans olim uti ſolebat. *Tacit.*

Triumphātio, onis, f. V. *Triumphatus, ûs.*

Triumphātor, ōris, m. Apulej. *Szlavodobitnik, Obladavecz z-velikum dikum priet.* r. Triumphirer, der einen Sieghafften Einzug gehabt. *Győzedelemért pompáſon városba bévezetett fő hadi vezér.*

Triumphātus, ûs, m. Plin. *Odicheno za obladanyem nepriatelov nazad povrachanye, &c.* e. Triumphirung, Sieghaffte und glorreiche Zurückkehrung. *Győzedelmes kedésből haza jövés, is nagy pompával a városba menés.* V. *Triumphus.*

Triumphātus, a, um. *Synon.* Victus, de quo triumphatum eſt. Omnia armis ſuperata, & triumphata. *Plin.*

Triumpho, as, avi, atum, (Neu.) *Synon.* Triumphum ago. *Po obladavſzkiſze vozim, ali jaſzom: Z-dikumſze obladanya pelyam; ſzlavimſze radi obladanya nepriatelov.* Sieghafft einziehe, triumphire. *Győzedelemtrt dit tértetem, nagy pompával tiſztelletem, Győzedelmet vészek.* Bis Conſul triumphârat. M. Curius cùm de Samnitibus triumphâſſet. *Cic.* Populi juſſu triumphatum eſt. *Liv.* 2. Transl. V. *Exulto.* Gaudiô triumphare: In aliqua re triumphare: *h. e.* exultare, ſibi placere, blandiri. *Cic.*

Triumphus, i, m. *à græco* triambos. Cic. *Szlavnodobitje, ſzlavnaradoſzt, ſzlavnoveſzelje, voſnya* ali *vpelyavanye odicheno vu varaſz zhog obladaneh nepriatelov.* Sieghaffter Einzug, Triumph. *Győzedelmi pompa.* Transl. V. *Exſultantia, Victoria.* De aliquo triumphum agere: *h. e.* Aliquem vincere, ſuperare. *Id.*

Triumvir, īri, m. Cic. *Trojno-vladavecz, Jeden zmed treh Chaſztnikov, trojchaſztnik.* Dreyherr, einer von denen dreyen Gewvalts-Herren. *Egy az három igazgató urakkozul.*

Triumvirālis, le, *Horat.* ſpectans ad triumviros. *Trojno-vladavſzki, trojchaſztnichki, troiczi chaſztnikov ſzliſſajuchi.* Zum drey Gevvalts-Herren gehörig. *Három tiſztiekhez való.*

Triumvirātus, ûs, m. Cic. *Synon.* Magiſtratus trium collegarum. *Chaſzt y vrednoſzt treh ſzudcsev, glavárov: trojnovladanye, trojchaſztnichtvo.* s. Amt *oder* Gevvalt der Dreyherren. *Három ſzemélyből-álló méltóság.*

Triumvīri, ōrum, m. *plur.* V. *Treſoviri.* triumviri capitales. *Cic.* triumviri menſarii, triumviri nocturni. *Liv.* Et ſic de cæteris.

†Triūnĭtas, atis, f. *Szveta troj-jedinoſzt, Jedino-troiſztvo.* Heilige Dreyeinigkeit. *Szent hármak-egyeſége.* V. *Trinitas.*

*Trŏchĭlus, i, m. Plin. *Latinè* Regulus. *Kralicz, Palchecz, ſztanovitaptichicza.* s. Zaun-Vögelein, Königlein. *ökör ſzem madár.*

*Trŏchiſcus, i, m. *Cels.* Parvus trochus.

Trŏchlea, æ, f. *à græco* trochilion, *vel à* trochos. Lucret. *Chiga, Vitlo, po kojemſze kaj vlèche: kolo,* ali *kotàch, na kojegaſze lancz ali vúſze obvia, kadaſze kakvo dugovanye vlèche.* r. Aufzug, e. Scheibe *oder* Rolle, mit ihrem zugehör, in einem Kloben. *Tekerő tſiga, tereh felvonó tſiga.*

Trŏchleātim, *Adv.* Per trochleam. *Sidon.*

*Trŏchus, & Trōchus, i, m. Horat. *Ferk, Vertalyka, dechinzka igra.* r. Kreiſel, s. Treibhorn, r. Peitſch torl, ein Kinder-Spiel. *Pördöſő karika, Tſapó tſiga, gyermek játék.*

Trōja, æ, f. Cic. V. *Ilium.* Urbs Aſiæ minoris in Phrygia, à rege *Troe* ſic dicta. Primùm ab Hercule ob Laomedontis perfidiam, deinde ab Agamemnone, aliiſque Græciæ Principibus propter Helenæ raptum everſa eſt, poſtquàm decem annorum obſidionem paſſa ſuiſſet. Ad hanc 47 Principes, navibus 1200 conſluxerunt, quos inter celeberrimi Achilles, & Ulyſſes. *Virg.*

Trojānus, a, um, Cic. *Trojanecz, trojanin.* Ein Trojaner. *Trojabéli.*

*Trŏphæum, *rectiùs* trŏpæum, æi, n. *Synon.* Victoriæ monumentum, ſpoliis hoſtium ornatum. *Znaménye poſztavlyeno na ſzpomenek obladanoga nepriatela, zlaménye dobitja, ſzlavni bilyeg.* s. Siegs-Zeichen. *Győzedelem emlékezetire tétetett jel, Jegyzi épület.* Ponere, ſtatuere, conſtituere trophæa. *Cic.*

*Trŏpŭs, i, m. Cic. *Latinè* Mutatio vocis, vel ſermonis à ſignificatione propria in aliam, cum ſimilitudine. *Preoberneneye rèchi* ali *govorenya, Znamenuvanya premena.* e. Wechſel-Rede, Deutungs-Aenderung. *Szónak elfordítáſa.*

*Trōs, trōis, m. *Virg.* Rex trojanorum. 2. V. *Trojanus.*

Troſsŭlus, i, m. Plin. *Czifraſzt, Na nyeſze derſechi chlovek.* Der ſich ſonderlich putzet, und galant vvill ſeyn. *Kényes nemes ember, tſinos ember.*

*Trox, cis, m. *Siſek, koi ſzochivo izjéda.* Ein Würmlein, ſo das Gemüs auffrißt. *Főzelékben-való ſtreg, Borsó ſtreg,* &c.

Truci-

Trucidātio, onis, f. Cic. *Nemilo y ſztraßno vumorenye, vubijanye, zatuchenye, poráſanye.* e. Ermordung, greuliche Tödtung, Hinrichtung. *Szörnyü halállal megölés.*

Trucīdo, as, avi, atum, (Act.) Cic. *Sztraßno y oduruo morim, vubijam, ráſam, kolyem.* Greulich hinrichte, *oder* tödte: unbarmhertziglich ervvürge, todt ſchlage. *Szörnyü halállal megölöm.*

Truculentĕr, *Adv.* Cic. V. *Atrociter, Crudeliter, Ferociter.*

Trucŭlentia, æ, f. Plaut. V. *Atrocitas, Crudelitas, Ferocia N.* 1.

Truculentus, a, um, Cic. V. *Atrox, Crudelis, Barbarus, Ferox, trux.*

Trūdēs, is, f. Virg. V. *Sudes.*

Trūdo, is, ĕre, ſi, ſum, (Act.) Cic. *Rivam, Porivam.* Inf. *porinuti, porivati:* Præt. *porinulſzem, porivalſzem.* Stoſſe. *Tolyom, taſzítom.*

Trulla, æ, f. Cic. *Poſzuda zapitje.* s. Trinck-Geſchirr. *Ivó edény.*

Trullifsātio, onis, f. Vitruv. *Zidov liſchenye, ſztèn obmazívanye.* Das Tünchen. *Vakolás, ſikárlás, téhelyezés.* V. *Incruſtatio, Gypſatio.*

Trullifſo, as, avi, atum, (Act.) Vitruv. *Synon.* Tectoriô *vel* tectorium induco. *Sztène líchim.* Tünche. *Vakolom, ſikárlom, téhelyezem.* V. *Dealco, Gypſo, Incruſto.*

Trunco, as, avi, atum, (Act.) V. *Obtrunco, Mutilo.* Manibus truncatus & armis. *Claudian.* Lignum ſuis partibus truncare. *Plin.*

Truncŭlus, i, m. Gels. *Mali terchek, Panyichek.* Kleiner Stock, *oder* Stamm. *Törſökötske.*

Truncus, i, m. Cic. *Terchek, Peny, Pany.* r. Stock, Stumpff. *Törſök, tőke.* Arboris truncus. *Szteblo dréva.* r. Baum-Stamm. *Faderék.* Corporis truncus. *Truplo.* r. Rumpff, Leib ohne Füſſen, Kopff und Händen genommen. *Ember derék.* Nemo enim illum ex corporis trunco ſpectabat, *Id. pro R. Com. c.* 10. Columnæ truncus: V. *Scapus N.* 2. ita *Vitruv.* 2. Transl. *Trubillo, Bukveß, Budallo, Bedák.* Grober Klotz, Tölpel. *Tompa ember.* V. *Stupidus N.* 2. Quì poteſt eſſe in ejuſmodi trunco ſapientia? *Id.* 1. *de nat. Deor. c.* 20.

Truncus, a, um, Virg. *Obrezan, Obſzécben, Okkleſtren.* Geſtümmelt, behauen. *Tsonkitott, Nyeſett.* V. *Mutilus.*

Trūsātĭlis, le, Gato. *Kaiſze rivati, ali obrachati more.* Das ſich drehen laſſet. *Folyható, Forgatható, Elébb taſzítható.* Mola truſatilis. V. *Mola manualis.* ita *Gell.*

Trūsĭto, as, avi, atum, [Act. *Freq. à* truſo.] *Phædr.* Frequenter truſo.

Trūſo, as, avi, atum, (Act. *Freq. à* trudo.) Catull. *Porivávam.* Offt ſtoſſe, treibe. *Tolydogalom, taſzítdogalom.*

*Trūta, æ, f. V. *Salar.*

Trūtina, æ, f. Cic. *Vága.* e. Waage. *Mértek.* V. *Statera.* Transl. V. *Ponderatio N.* 2.

Trūtĭnor, aris, ātus ſum, (Dep.) Pers. V. *Pondero N.* 1. & 2.

Trux, ŭcis, *om.* Cic. *Sztraßno hud.* Grauſam. *Szörnyü.* V. *Torvus, truculentus.*

*Tryblĭum, ii, n. Plaut. V. *Paropſis, Patina.*

Tū, tui, *Pron.* Cic. *Ti.* Du. *Te.* Tümĕt, Senec. V. *Tütĕ.*

Tuātim, *Adv.* Plaut. *Po toojoj navadi.* Nach deiner Manier. *Magad természeted ſzerént, A' mint te ſzoktad.*

Tŭba, æ, f. Cic. *Trublya, trumbeta.* e. Trompete, Trommete, *trombíta, kürt.* V. *Buccina.* Ductilis tuba. *Trublya micsavicza.* e. Poſaune. *Vezethető trombíta.* Cano tubâ. V. *Buccino.*

Tŭbārĭus, ii, m. JCt. *Trublyo-delacz.* r. Trompeten-Macher. *Trombíta tſinálló.*

Tŭbĕr, ĕris, n. Plin. *Herga, Frunta, Bunta, Guba.* e. Beule, r. Höcker, e. Morche, s. Lorch. *Tſomó, Domb, Pöffedék.* Item V. *Gibbus, tumor N.* 1. *Fungus N.* 1.

Tŭbĕr, ĕris, f. *Colum.* Arbor ex genere malorum.

Tŭbĕr, ĕris, m. *Plin.* Malum tuberis arboris.

Tŭbercŭlum, i, n. *Plin.* Parvum tuber. *Hergicza, Frunticza, Otochecz, Meburecz.* s. Knötlein, Höckerlein, kleine Geſchvvulſt, Blätterlein. *Tſomótska.*

Tŭbĕrōſus, a, um, Varr. *Hergav, Fruntaſzt, Buntaſzt.* Knörricht, voller Beulen. *Tſomós, Feldagadtt.* V. *Gibber, tumidus N.* 1.

Tŭbĭcĕn, ĭnis, m. Senec. *Trublyar, trumbetaſs.* r. Trompeter, Trommeter. *Trombitás, Kürtös.*

Tŭbĭluſtrĭum, ii, n. *Varr.* Feſtum, quo tubarum luſtratio fiebat.

Tŭbŭlātio, onis, f. Apulej. *Czevi nachinyanye.* e. Aushölung. *Tſév tſinálás.* V. *Excavatio.*

Tŭbŭlātus, a, um, Plin. *Naſzpodobu czevi napravlyen, Izduben.* Ausgehöhlet. *Tſövés, tſatorna módra tſinált.*

Tŭbŭlus, i, m. Varr. *Czevchicza.* Kleine Röhre. *Tsövétske, tſatornátska.*

Tŭbus, i, m. Gic. *Czèv.* e. Röhre, s. Teuchel. *Tserép tſatorna, tsö, tsév.* V. *Fiſtula N.* 2.

Tŭdĕs, ĭtis, m. *Obſol.* Feſt. *Nabiách.* Binders-Schlegel. *Sulyokfa.* Item V. *Malleus.*

Tŭdĭcŭla, æ, f. Colum. *Tukalo, z-kojemſze olike tukù.*

Digitized by Google

ke tukù. s. Oel-Stämpffel. *Olai tèrò ſulyok.*

Tŭdĭto, as, avi, atum, (Act. *Freq. ab antiq.* tudo, *pro* tundo) Lucret. *Natukávam kakti kotlàr.* Offt ſchlage, klopffe. *ùtdegelem, verdegelem.*

Tueor, ēris, ēri, tŭĭtus ſum, (Dep.) Propriè V. *Aſpicio, Intueor N.* 1. ardeſcitque tuendo. *Virg.* 1. *Æn. v.* 717. 2. Transl. V. *Defendo, Cuſtodio N.* 1. *Conſervo, ſoſpito.* Fines ſuos ab excurſionibus hoſtium tueri. *Cic.* Alicujus cauſam tueri. *Liv.* Valetudinem tueri. *Nepos.*

Tŭgŭriŏlum, i, n. Apul. V. *Gurguſtiolum.*

Tŭgŭrĭum, ii, n. *Colum.* Caſa ruſtica. *Muska biſurka, Priproſzta biſa.* e. Bauers-Hütte, r. Schoppe. *Kabyiba, kunnyó.*

Tŭĭtio, onis, f. Cic. V. *Defenſio, Cuſtoditio N.* 1. *tutela.*

†Tŭlĭpa, æ, f. *Tulipán.* Gewiſſe Blume Tulipan genant. *Tulipán virág.*

Tum, *Conj.* V. *Et N.* 1. & 2. *Etiam.* Differo in utranque partem tum græcè, tum latinè. *Cic.* Adverte *tum* & *cùm* ejuſdem fere eſſe ſignificationis, niſi quòd *tum* eandem plus augeat. *e. g.* Cùm alia multa, tum hoc maximè. *Id.* V. plura in Conj. *Cum.* 2. Eſt *Adv.* & ponitur pro *Dein, Præterea.* Laborat è dolore, tum autem hoc timet, ne deſeras ſe. *Terent. Andr.* 1. 5. Cedant arma togæ: quid tum? nonne ceſſerunt. *Cic.* 2. *Phil. c.* 8. Item pro *tunc.* Tum denique fore beatas Reſpublicas putavit, ſi aut docti, aut ſapientes homines eas regere cœpiſſent. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1 *ep.* 1. Tum demum impulſi Latini, perculſaque inclinavit acies. *Liv. l.* 2. *c.* 20. Sic dicitur *tum verò, tum autem.*

†Tumba, æ, f. V. *Sandapila, ſepulcrum.*

Tŭmĕfăcio, is, fēci, factum, [Act.] Ovid. *Napuhávam, Ottechenoga* ali *nadutogachinìm.* Die Geſchwulſt verurſache, aufſchwellen mache. *Feldagaſztom, Puffaſztam.* V. *Inflo N.* 1. 2. Transl. V. *Inflo N.* 2. Dum nimium vano tumefactus nomine gaudes. *Mart. l.* 4. *epigr.* 11.

Tŭmeo, es, ēre, ui, [Neu.) *Napuhávamſzè: Nadut, ottechen,* ali *napuhnyen jeſzem.* Ich bin geſchwollen, *oder* aufgeblaſen. *Feldagadok, Puffadok.* V. *Intumeo N* 1. 2. Transl. *Od gizdeſzè napuhávam.* Ich bin von der Hoffarth aufgeblaſen. *Felfúvalkodom.* V. *Intumeo N* 2. Sapientis autem animus ſemper vacat vitiò, nunquam turgeſcit, nunquam tumet. *Cic.* 3. *Tuſc.*

Tŭmeſco, is, ĕre, (Neu. *Incb.*) Virg. *Synon.* tumidus fio, inflor. *Pochinyam ottekati, Pochinyamſzè naduvati, napuhávati.* Aufgeſchwollen, ſchwüllig, aufgeblaſen werde. *Feldagadni, felfúvalkodni kezdek.* V. *Tumeo.* Bella tumeſcunt: *h. e.* irritantur, gliſcunt. *Id.* Animi tumeſcunt: *h. e.* inflantur, ſuperbiunt. *Claudian.*

Tumidĭtās, atis, f. *Firmic.* V. *Tumor.*

Tumidŭlus, a, um, *Apul.* Aliquantillum tumidus.

Tŭmĭdus, a, um, Cic. *Otechen, nadut, napuhnyen.* Geſchwollen, aufgeblaſen. *Dagadt, felfutt, fúvalkodott.* 2. Transl. *Od gizdeſzti* ali *ſzerditeſzti napuhnyen.* Von der Hoffart *oder* vom Zorn aufgeblaſen, &c. V. *Iratus, Superbus N.* 1. Succeſſu tumidus. *Ovid.*

Tŭmor, oris, m. Cic. *Nadutje, nátek.* V. *Inflatio N.* 1. *Intumeſcentia.* 2. Transl. V. *Inflatio N.* 2. *Superbia, Ira, Iracundia.* Cùm tumor animi reſediſſet. *Id.* 2. *Tuſc.*

Tŭmŭlo, as, avi, atum, [Act.] Lucr. V. *Sepelio N.* 1.

Tŭmŭlōſus, a, um, Salluſt. *Puno breſanykov, Breſanykaſzt. Bregaſzt, ſzikgaſzt, Neraven.* Hügelicht, ungleich. *Domboſ, temetſiget, Hápa hupás.*

Tumultuārie, *Adv.* Ammian. V. *Properanter, Inordinatè, Confuſè, temerè.*

Tŭmultuārius, a, um. *Naglo, Prea redabiodajuchi.* Das in Eyl, ohne Ordnung geſchicht. *Hamariában eſò, vagy lévò.* V. *Properatus, Feſtinus, Repentinus.* Exercitus tumultuarius. *Liv.* Sermo tumultuarius. *Quintil.*

Tŭmultuātim, *Adv.* Sidon. V. *Tumultuariè.*

Tumultuātio, onis, f. Liv. *Halovanyenye, Halabutheuye, Buke y vike podganye.* Das Lermen. *Felháborodás.* Item V. *Tumultus.*

Tumultuo, as, avi, atum, (Neu.) *Plaut.* &

Tŭmultuor, āris, atus ſum. (Dep.) Cic. *Buchim, Halabuchim, Halavanyim: Buku, viku, praſzku, zmutnyu chinìm.* Ein Getöſs mache, einen Aufruhr anrichte, aufwiegele. *Háborgok, Zenebonát indìtok.*

Tumultuoſè, *Adv. Caſ.* ſius. ſiſſimè, Cic. *Zbukum y vikum, z-halabukum, z halovanyenyem.* Ungeſtümm, mit groſſen Getöſs. *Háborogva, Zenebonáſon.* V. *Seditioſè, Inordinatè.*

Tŭmultuōſus, a, um, Cic. *Halavanyaſzt, Halabuchlyiv, Nabunyen, Buku y viku chinechi.* Stürmiſch, auffrühriſch, ein Getöſs machend. *Háborús, tsátsparts, zenebonás, zúrzavar.* 3. V. *Seditioſus, Inquietus.*

Tŭmultus, ûs, m. Cic. *Buka, Praſzka, Vika, Halabuka, Nabuna,* s. Getümmel, Getöis, Allarm,

Digitized by Google

f. Allarm, Lerm. *Felháborodás, tsatéptté, zenebona.* V. *Tumultuatio, seditio, Perturbatio.*

Tŭmŭlus. i, m. Cæs. *Bresányek, Nametan kup zemlye, kerto-rovina.* r. Bühel, aufgevvorffene Erde, erhöhtes Erdteich. *Domb, temetési domb.* 2. V. *Sepulcrum.* Cic.

Tunc, *Adv.* Cic. *Onda, tada, teda.* Dazumahl, damahls, dann, alsdann. *Akkor, ofztán.*

Tundo, is, ĕre, tŭtŭdi, tūsum, & tunsum, (Act.) Cic. *Túchem.* Stoſſe. *Dobom, Toppantom, ütöm.* V. *Percutio N. 1.* Alicujus aures tundere: *pro* obtundere. *Plaut.*

Tŭnĭca, æ, f. Cic. *Dolama, kratka balya.* r. Leib-Rock, kurtzer Rock. *Dolmány, kurta ruha.*

Tŭnĭcātus, a, um, *Cic. Vuſzamu dolamu oblétchen, z-kratkum balyum opravlyen.* Mit einem Leib-Rock bekleidet. *Dolmányban öltözött Dolmányos.*

Tŭnĭco. as, avi, atum. [Act.] Varr. *Dolamu oblácshim.* Den Leib-Rock anziehe. *Megrubázom, köntözöm.*

Tŭnĭcŭla, æ, f. Plaut. *Dolamicza, kratka balyicza.* s. Leib-Röcklein. *Dolmányotska.*

Tunsĭto, as, avi, atum, (Act. *Freq.*) *Phædr. Fab.* V. *Tundito.*

Turba, æ, f. Metonymicè: *Vnoſina, Jata lyudztva. &c.* e. Menge, und r. Schvvarm desVolcks, e. Rotte, Schaar. *Az embereknek ſokasága.* V. *Vulgus, Multitudo N. 1. & 2.* In mediam turbam ſe conjicere. Hominum, Deorum turba. *Cic.* Negotiorum turba. *Plin.* 2. propriè V. *Tumultus, Turbatio, Rixa plurium.* Ingentes turbas concitare, moliri, excitare. E turbis ſe evolvere, exſolvere. *Cic. Quintil.*

Turbāmentum, i, n. Salluſt. V. *Turbatio.*

Turbātè, *Adv.* Cæſ. *Zburkano, nemirno, zmutno.* Aufvviegleriſch, unruhig, vervvorren. *Felbúborodottúl, Nyúgbatatlanúl.* V. *Confusè, Inordinatè, Permiſtè.*

Turbātio, onis, f. Gell. *Burkanye, Mutenye.* e. Vervvirrung. *Folbáborítás.* V. *Perturbatio, tumultuatio.*

Turbātor, oris, m. Liv. *Burkavecz, Mutitel, Mutnya, Halovanya, Zmutnik.* r. Vervvirrer. *Háborító, Zűzavart Jzerző.* V. *Conturbator, Inquietator.*

Turbātrix, īcis, f. Stat. V. *Perturbatrix.*

Turbella, æ, f. *Plaut.* Parva turba.

Turbidè, *Adv.* Cic. V. *Turbulentè.*

Turbĭdus, a, um. *Muten, kalen, zmétzan, zburkan.* Trüb, vervvirret. *Zavaros, ősze kevert.* V. *Sordidus N. 1.* Aqua turbida. *Cic.* Hinc 2. Transl. V. *Turbulentus N. 1.* Milites turbidos reducere in hyberna. *Tacit.* Cæſar animi turbidus. *Id.* Omni turbido motu vacare. *Cic.* 3. V. *Calamitoſus N. 1. Miſer, Adverſus N. 1.* In turbidis rebus, &c. Multa dixi turbido tempore. *Cic.*

Turbĭnātio, onis, f. Plin. *Gornyega kraja oſtrenye, na ſzpodobu bruske napravlyanye.* Zugeſpitzte Geſtalt, das Zuſpitzen. *Körtvély módra feltornyozás.* Item V. *Gyratio.*

Turbĭnātus, a, um, *Plin.* &

Turbĭnĕus, a, um, Ovid. *Zdola ſtirok y debel zgora nadoſtren*, vulgo *ſpichaſzt kakti ſerk ali bruska, Naoſtren.* Unten dick, und oben zugeſpitzt, vvie ein Kreiſſel, Treib-Kegel, *oder* Peitſch-Torll, Spitzig. *Körtvély módra tsútſos, Púpos, Tornyos.*

Turbo, ĭnis, m. Cic *Viber, Nagel veter.* r. Wind-Würbel, Sturm-Wind, Würbel-Wind. *Forgószél.* Hinc 2. Transl. V. *Turbator.* Tu procella patriæ, turbo & tempeſtas pacis. *Id. pro Dom. c. 52.* Item V. *Calamitas N. 2. Perturbatio.* Ut, qui maximis turbinibus, ac fluctibus Reipublicæ navem gubernâſſem. *Id. in Piſon.* 3. Metonymicè V. *Gyrus, Orbis.* ita Virg. 4. V. *Trochus.* ita rursùm *Virg.* 5. V. *Conus N. 2.* Cic. 6. V. *Rhombus N. 1.* Horat.

Turbo, as, avi, atum, [Act.) Cic. *Mútim, Burkam.* Vervvirre, betrübe. *Bántom, Háborítom, Eſzét-veſztem, Megzavarom.* V. *Perturbo N. 1. Commoveo.*

Turbŭla, æ, f. *Apul.* Parva turba.

Turbŭlentè, & turbulenter, *Adv.* Cic. V. *Turbatè, tumultuosè, temerè.*

Turbŭlento, as, avi, atum, (Act.) Apul. V. *Turbo.*

Turbŭlentus, a, um, Cic. *Punzmutnye y burkanya.* Voller Vervvirrung, vervvorren. *Háborgó, Felháborodott.* V. *Tumultuoſus, tumidus N. 2. 2. V. Ærumnoſus, turbidus N. 3.* Meum turbulentiſſimum tempus tuo tranquilliſſimo præſtat. *Id. in Piſon. c. 15.*

Turca, æ, *com.* Plin. *Turchin, turkinya.* Ein Türck, eine Türckin. *Török.* Monarchia Turcarum initia ſua refert ad An. Chriſti 1300. Ex Aſia in Europam A. 1361. translati, Hadrianopoli confederunt, Rege Amurathe. A. 1453 Mahomete II. Rege, Pio II. Pont. Max. potiti ſunt Bizanthiô, ubi totius Imperii ſedem conſtituerunt.

Turcĭcus, a, um, Geogr. *Turzki.* Türckiſch. *Török.*

Turdārium, ii, n. Varr. *Branyuginyak, Me-*

Digitized by Google

Sztoza branenye branyugov. r. Ort, wo man die Krammets-Vögel auf behält, und pfleget. *Húrot madár tartó hely.*

Turdēlix, īcis, f. Varr. *Drozd, felya branyugov.* e. Drosel, Droschel ein Vogel. *Húros rigó.*

Turdellus, i, m. *Dimin.* V. *Turdelix.*

Turdillus, i, m. *idem.* Ita leg. nonnulli apud *Senec.*

Turdus, i, m. Varr. *Branyug, Borovnyak.* r. Krammets-Vogel, Krannavvet-Vogel, Wacholder-Vogel. *Húrot madár.* Nil melius turdo. *Horat.* Turdus minor: V. *Turdelix.* Turdus major. *Kikavecz.* r. Zaritzer. *Rigó.*

Turgeo, es, ēre, si, (Neu.) *Puny naterpan jeszem.* Ich bin steck voll. *Nővök, tellyes vagyok.* V. *T. meo N. 1.* Jam læto turgent in palmite gemmæ. *Virg. 7. Ecl.* Hinc *Transl.* Oratio turget. *Auct. ad Her. l. 4. c. 10. 2.* V. *Iracor, tumeo N. 2.* Ita *Plaut.*

Turgesco, is, ĕre, (Inch.) *Cic.* Tumesco, turgidus fio.

Turgĭdŭlus, a, um, *Lucr.* Aliquantillum turgidus.

Turgĭdus, a, um, Cic. *Punczat, Nagnyeten, Naduven.* Strotzend, aufgelauffen, gesteckt voll, bausend, strotz-voll. *Domború.* V. *Tumidus.*

Tŭrĭo, ōnis, m. Colum. V. *Ramusculus.*

Turma, æ, f. Cic. *Cheta konyanikov.* Ein Hauffen Reuter, Schvvader, Geschvvader. *Gallicè.* Escadron. *Lovas sereg.* V. in *Legio.* 2. Transl. V. *Multitudo.* Horat.

Turmālis, le, Liv. *Konyaniko-chetnichki, konyanichkoj chetiszlissajuchi.* Zu einer Reuter-Schaar, *oder* Rotte gehörig. *Lovas seregbez-való.* v. *Equester.* Statua turmalis: *b. e.* gregalis, seu inter plures alias posita. *Cic.*

Turmātim, *Adv.* Liv. *Na chete, cheta za chetum, na jate.* Rottenvveis, Schvvadronvveis, Hauffenvveis. *Seregenként, trupponként.*

Turpĕ, n. *Poëticè pro* turpiter. *Catull.*

Turpĭcŭlus, a, um, Cic. *Namerzek, Jedno malo gerd, Nekuliko ruszen.* Ein vvenig garstig, um etvvas heslich. *Rútatska, Rőtte enke.*

Turpĭfĭco, as, avi, atum, (Act.) V. *Deformo, deturpo, spurco.* Animi turpificati fœditas. *Cic. 2. Off. c. 29.*

Turpĭlŭcrĭcŭpĭdus, a, um, Plaut. *Merzkoga, dobichka szelen.* Garstig-gevvinnsüchtig. *Rút nyeresség-kévánó.*

Turpis, pe. Cic. V. *Deformis,* Transl. V. *Decor, Indecens, Indecorus, Infamis, Inhonestus, spurcus.*

Turpĭtĕr, *Adv.* Cic. *Merzko, gerdo.* Schändlich. *Rútúl.* V. *Deformiter.* Transl. V. *Dedecorosè, Indecenter, spurcè.*

Turpĭtūdo, ĭnis, f. Cic. V. *Deformitas.* Transl. V. *Dedecoramentum, Indecentia, Inhonestas, Infamia, Labes N. 2. spurcitia.*

Turpo, as, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Turpifico.*

†Turrĭcŏla, æ, m. *Turnar.* r. Thurner. *Tornyos.*

Turrĭcŭla, æ, f. Vitruv. *Turnichek, turnecz.* Kleiner Thurn. *Tornyotska.*

Turrĭfĕr, a, um, *Ovid.* turrĭgĕr, a, um, Virg. *Turno-nosza, koi turen noszi.* Einen Thurn tragend. *Torony viselő, torony hordozó.*

Turris, is, f. Cic. *Turen.* r. Thurn. *Torony.*

Turrītus, a, um. *Turnaszt, pun turnov.* Voller Thurn. *Tornyos.* Mœnia turrita. *Ovid. 2. Szpodoben turnu, viszok kakti turen.* Dem Thurn gleich, hoch vvie ein Thurn. *Toronyhoz hasonló, magas mint a' torony.* Scopuli turriti. *Virg. 3.* Elephanti turriti: *b. e.* turres gestantes. *Plin.* Berecynthia turrita: *b. e.* turrim capite tanquam coronam gerens: *Virg.*

Turtŭr, ŭris. m. Cic. *Gerlicza,* e. Turtel-Taube. *Gerlitze.*

Tūrunda, æ, f. Varr. *Tészto za pitanye szvadi, Fanyek. Makarun, Makvich.* r. Gänse-Wolger, e. Nudel, zusammen gevvölgertes Mehl, damit man die Gänse, Hüner, &c. schoppet und mästet. *Majorságot bizlaló tészta, Gyembelyű mátsik, morsalék.* 2. V. *Linamentum N. 1.* Cato.

Tuscŭlānum, i, n *Cic.* Villa Ciceronis in agro tusculano. V. in *Tusculum.*

Tuscŭlum, i, n. Collis & Urbs in Campania Romana, ubi plurimæ Villæ, & Palatia Principum Romanorum erant. *Cic.* Dicitur etiam de aliis villis, quemadmodum & *Tusculanum.*

Tussēdo, ĭnis, f. Apulej. V. *Tussis.*

Tussĭcŭla, æ, f. Plin. *Kaszlyecz.* Kleiner Husten. *Hurútotska, köhögészetske.*

Tussilāgo, ĭnis, f. Plin. *Podbel, sztanovita trávа.* r. Huff-Lattich. *Hurút-fű.* Tussilago major. *Officin.* Petăsītis. *Szviper, szipers.* Pestilentz-Kraut, e. Pestilentz-Wurtz. *Marti lapu, édes lapu.*

Tussio, is, īre, īvi, & ĭi, ītum, (Nev.) Plaut. *Kaszlyam, kaszelyimam.* Husle, den Husten habe. *Hurútok, köhögök.*

Tussis, is, f. Terent. *Kaszely.* r. Husten. *Hurút, köhögés.*

Tūsus,

Digitized by Google

Tūſus, a, um, Apul. *Tucben*, *Ztucben*. Geſtoſſen. *Tőrött*.

Tūtācŭlum, i, n. Prudent. V. *Tutamentum*.

Tūtāmĕn, ĭnis, n. *Virg.* &

Tūtāmentum, i, n. Liv. *Obramba*. r. Schutz. *óltalom*. V. *Munimen*, *Defenſio*.

Tūtātor, ōris, m. Apul. V. *Tutor*.

Tūtĕ, *Pronom.* Cic. *Tiſzam*. Du ſelbſt. *Te magad*.

Tūtē, *Adv.* Cic. *Szegurno*, *prez ſztrába y pogibeli*, *zvan pogibeli*. Sicherlich, auſſer und ohne Gefahr. *Bátran*.

Tūtēla, æ, f. Cic. *Obrámba*, *Obrana*. r. Schutz und Schirm. *óltalmazás*. V. *Patrocinium*, *Clientela N.* 1. Speciatim: *Obramba y ſzkerb detczeſzvoib ſztareſſeb mentuvane*: vulgo *Tutorztvo*. e. Vormundſchafft. *Tutorság*. Aliquem alicujus tutelæ commendare, tradere, ſubjicere. *Id.*

Tūtē āris, re, Arnob. *Branèchi*, *obrambzki*, *obranitelzki*, *chuvarzki*. Zum Schutz gehörig. *óltalmazó*, *gondviſelő*, *óltalmazásboz-való*. Dii tutelares. V. *Penates N.* 1.

Tūtēlārĭus, ii, m. Plin. V. *Cuſtos*, *Defenſor*.

Tūtĕmĕt, *Pronom.* ex *Tu*, & particulis *te*, & *met*. Lucret. *Rauno ti ſzam*, *ti vu glavo*. Eben du ſelbſt. *épen te magad*.

Tūto, as, avi, atum, [Act.) Plaut. V. *Tutor*.

Tūtō, *Adv.* Cic. V. *Tutè*, *Impunè*.

Tūtŏr, ōris; m. Cic. *Branitel y ſzkerbitel ſzirotícz*, iliti *detczeſzvoib ſztareſſeb mentuvane*, vulgo *Tutor*. r. Vormund, Gerhab, Vormünder. *Gondviſelő*, *Tútor*. Et generatim V. *Defenſor*, *Patronus*.

Tūtor, āris, ātus ſum, (Comm.) *Marlivo branim*. Schirme. *Védelmezem*. V. *Defenſito*, *Defendo*. Hunc per vos tutari, conſervareque cupiunt. *Cic.* Patria & prognati tutantur, ſervantur. *Plaut.*

Tūtōrĭus, a, um, *JCt.* Ad tutorem pertinens.

Tūtrix, īcis, f. JCt. *Branitelicza*, *ſzkerbiteliczа*, vulgo *Tutoricza*. e. Beſchützerin, Schirmerin, Vormünderin. *óltalmazóné*, *gondviſelőné*, peregr. *Tútorné*.

Tūtus, a, um. *Szeguren*, *prez pogibeli*, *zvan pogibeli buducbi*. Sicher, beſchützt, auſſer Gefahr geſetzt. *Bátorságos*, *veſzedelemnélkül-való*. Ab inſidiis tutus. Res contra cupiditatem alicujus tuta. Rerum geſtarum gloriâ tutus. *Cic.* Video eſſe tutam ad omnes ictus. *Liv.*

Tuus, a, um, Cic. *Tvoj*. Dein. *Tiéd*. Tuum eſt: *pro* tui muneris & officii eſt. *Tvoje duſnozti je*. Es iſt dein Schuldigkeit. *Te dolgod*, *Láſſad*. Terent. *Tuopte*, vel *tuomet*: pro *tuo ipſius*. Plaut.

*Tymbus, i, m. V. *Buſtum*.

*Tympănĭcus, a, um, Plin. *Vetro-bolen*, *od vetrov napublnyen*, *naſzpodobu bubnya napet y otecken*. Windſüchtig. *Szélkórságos*.

Tympănĭŏlum, i, n. Arnob. *Bubnyicbek*. Kleine Trommel, *oder* Paucke. *Dobotska*.

*Tympănĭſta, & tympaniſtēs, æ, m. Apul. *Bubnyár*. r. Trommelſchläger, Tambour, Paucker. *Dobos*, *Dob verő*.

*Tympănĭſtrĭa, æ, f. Sidon. *Bubnyaricza*. e. Trommelſchlägerin, Pauckerin. *Dobolóleány*, vagy *aſzſzony*.

*Tympănītēs, æ, m. Cels. *Item*, *ſed ſine Auctore* Tympanites, is, & ĭdis, f. *Vetro-bolya*, *od vetrov napublnyenozt*. e. Windſucht. *Szél-kórság*.

Tympănĭtĭcus, a, um, Veget. V. *Tympanicus*.

*Tympănīzo, as, avi, atum, (Neu.) Sveton. *Bubnyam*. Die Trommel *oder* Paucken ſchlage. *Dobot verek*.

*Tympănŏtrĭba, & tympănŏtrĭbēs *vi accentûs*, *reipſa* tympănŏtrĭbes, æ, m. Plaut. V. *Tympaniſta*.

*Tympănum, i, n. Virg. *Bubeny*. e. Trommel, Heerpaucke. *Dob*.

*Týpŏgrăphēum, ēi, n. *Stamparnicza*. e. Buchdruckerey. *Könyv-nyomtató bely*.

*Týpŏgrăphĭa, æ, f. *Stamparía*, *ſzlove zbiratì y pritiſzkati znanztvo*. e. Buchdruckerey-Kunſt. *Könyv-nyomtató meſterség*.

*Typographĭcus, a, um. *Stamparzki*. Zur Buchdruckerey gehörig. *Könyv-nyomó meſterséghez-való*.

*Týpŏgrăphus, i, m. *Stampar*, *ſzlovo-pritiſzkavecz*. r. Buchdrucker. *Könyv-nyomtató*.

*Týpŏthĕta, æ, m. *Szlovo-zbiravecz*, *ſzlòv* iliti *lſter za ſtampanye na red poſztavlyavecz*. r. Setzer in der Druckerey. *A' nyomtatáſra-való betűknek ősſze-ſzedője*.

*Týpŭs, i, m. Cic. V. *Prototypon*, *Idea*, *Forma N.* 3. *Figura*, *Exemplar*, *Imago*. Item ſpeciatim: *Stampa*, *ſzlove za pritiſzkanye*, vulgo *litere za ſtampanye* Die Drucker-Buchſtaben, e. Drucker-Schrifft. *Nyomtatni-való öntött betű*.

*Týranna, æ, f. Trebell. *Szilno-ladavka*, *nemiloſztivna Goſzpa*, *kervolochna ſena*. e. Tyrannin, vvüttende Frau. *Kegyetlen aſzſzony*.

*Týrannĭcè, *Adv.* Cic. *Szamo-ſzilno*, *Poſzilno*, *Na nágbin ſzilno-ladavczev*. Tyranniſch. *Kegyetlenül*. V. *Crudeliter*, *Immiſericorditer*, *Violenter*, *Sævè*, *Superbè*.

Týrannĭcīda, æ, m. Plin. *Szilno-ladavcza vumoritel*,

Digitized by Google

moritel, kervoloko-morecz. Der einen Tyrannen, *oder* vvüttenden Herrſcher umbringet. *Kegyetlen urat megölö.*

Tyrannicidium, ii, n. Quintil. *Szilno-ladavcza vumorenye, kervoloko-morztvo.* e. Mordthat, *oder* r. Todtſchlag eines Tyrannen. *Kegyetlen uralkodóknak megöléſek.*

Tyrannicus, a, um, Cic. *Szilno-ladavſzki.* Tyranniſch. *Kegyetlenkedö.* V. *Violentus, ſævus, Immiſericors, ſuperbus.*

Tyrannis, idis, f. Cic. *Szilno ladanye, Nemiloſztivno kralyuvanye, ſzamoſzilnozt, ſzamoſzilje &c.* e. Tyranney, gevvaltthätige Herrſchafft. *Kegyetlenül-való úralkodás.* V. *Violentia, ſævitia, Immiſericordia, ſuperbia.*

Tyrannoctonus, i, m. Plin. V. *Tyrannicida.*

Tyrannus, i, m. Cic. *Szilno-ladavecz, ſzamo-ſzilnik, Uſzilnik, Kervolok, Nemiloſztivni kraly.* r. Tyrann, Wütterich, grauſammer Herrſcher. *Hatalmaskodó király, kegyetlen úr.* Item V. *Monarcha.* ita *Virg.*

Tyro, önis, m. V. *Tiro.*

Tyrocinium, ii, n. V. *Tirocinium.*

Tyrunculus, i, m. V. *Tiruncul.*

V.

Văcans, tis, *om.* Cic. *Praznujuchi, Praznovréme imajuchi, Prez dela.* Unbeſchäfftigt. *Nem foglalatos, &c.* V. *Otioſus N. 1. 2.* V. *Vacuus N. 1.*

Vacantĕr, *Adv.* Gell. *Praznujuch, &c.* V. *Otioſe N. 1. Fruſtra, ſupervacuè.*

Văcăt, āvit. *Impers.* Virg. *Praznovréme je, Chaſz je tomu, Nikaj ne poſzla, Prilichnoje, je gda* Man hat Weile, man hat Zeit darzu, man iſt vveilig, es iſt müeſſe und vveil, es iſt bequem. *Arra-való idö vagyon, vagyon üreſségem reá.* Non vacat, exiguis rebus adeſſe Jovi. *Ovid.*

Văcātio, onis, f. Gic. *Praznuvanye, Preſztaja, P. eſztanek od dela, Manguvanye.* e. Ruhe, und Befreyung von der Arbeit. *Munkától megtzünés, Hivalkodás.* V. *Otium N. 1.*

Vacca, æ, f. Cic. *Krava.* e. Kuhe. *Tehén, ünö.*

†Vaccāgium, ii, n. *Dácha* ali *Haracb od kràv.* e. Küh-Steuer. *Tebéntöl-való adó.*

Vaccinium, & Văcīnium, ii, n. Virg. *Germicbek chernibjagod.* Synon. *Myrtillus, vitis idæa.* ita *Offic.* Nigra vaccinia, *Chernicze, Çherne jagode.* e. Schvvartze Beer, ſchvvartze oder blaue Heidelbeer, Staudel-Beer. *Szödörnyék.* Ita *Offic.* Alii *Vaccinium* pro *Hyacintbo*, Ali pro *viola* accipiunt.

Vaccinus, a, um, Plin. *Kravji, od krave.* Das von der Kuhe iſt. *Tebénböl-való.*

Vaccŭla, æ, f. Virg. *Kravicza.* e. Kleine Kuhe. *Tebenetske, ünötske.*

Văcĕfio, is, ĕri, factus ſum, (Neu. Paſs.) Lucr. *Prazen bivam, Praznimſze.* Leer vverde, *üreſſé léſzek.*

Văcerra, æ, f. Colum. *Korlat, Proſztecz za privezati konya.* Eine Stange im Stall, daran man die Pferde bindet. *Levertt karó, vagy tzövek, mellyhez a' lovakat kötik az iſtállóban.* Item V. *Stipes N. 1. & 2.*

Văcerrōſus, a, um, Svet. V. *Cerritus, Inſanus N. 1.*

Vacillātio, onis, f. Quintil. V. *Titubatio.*

Văcillo, & Văcillo, as, avi, atum, (Neu.) Gic. V. *Titubo, Nuto N. 2. & 3. Labo N. 1. Tremo N. 1.*

Văco, as, avi, atum, (Neu.) *Prazen jeſzem.* Ich bin leer. *üres vagyok.* Tota domus ſuperior vacat. *Cic.* A cuſtodiis claſſium loca vacabant. *Cæſ.* Hoſte vacare domos, &c. *Virg.* Hinc Transl. *Proſzt y ſzloboden jeſzem.* Ich bin frey, und ledig. *Szabados vagyok.* V. *Careo.* Animô vacare: *pro* curis ſolutum eſſe. *Cic.* Culpâ vacare: *pro* carere, immunem, vel expertem eſſe culpæ. *Id.* Ab omni rerum adminiſtratione vacare: *pro* liberum eſſe. *Id. 2.* Metaleptice. *Praznujem, Nikaj nedélam, &c.* V. *Otior, Ceſſo.* Si ne tu quidem vacas. A laboribus vacare. *Cic. 3.* iterum Metaleptice: *Náſztoim, Delaſze derſim.* Einem Ding obligen, ich bin beſchäfftigt. *Valamiben munkálódom, Rajta vagyok.* V. *Studeo N. 1. & 5. Laboro N. 1. Nævo.* Corpori vacare: *b. e.* corpus curare, reficere. *Plin.* Sermoni vacare. *Curt.* In nullum opus vacare. *Ovid.*

Văcuè, *Adv.* Arnob. *Prazno.* Leer. *üreſen,* Item V. *Fruſtra, Futiliter. Inaniter.*

Văcuĕfăcio, is, fēci, factum, [Act.] *Nepos.* V. *Vacuo.* Subſellia vacuefacta ſunt. *Cic.* Alii leg. *vacua facta.*

Văcuĭtas, ātis, f. Cic. *Praznocha, Praznozt.* e. Leere, Leerigkeit. *üreſség.* V. *Inania N. 1.* Item V. *Ceſſatio, Quies N. 1. Privatio, Libertas N. 1.* Adhibenda eſt vacuitas ab angoribus. *Id. 1. Off. c. 21.*

Văcūna, æ, f. *Ovid.* Dea otioſorū. *Boſiczaprazno vanya* ali *manguvanya.* e. Göttin des Müſſiggangs. *Hivalkodásnak Iſten aſzſzonya.* Litare vacunæ: *pro* otiari.

Văcuo, as, avi, atum, (Act.) Colum. *Praz-*

nim.

Digitized by Google

nim. Ausleere. *Iuresitem.* V. *Evacuo, Inanio.*

Văcuus, a, um. *Prazen.* Leer. *Ures.* V. *Inanis.* Locus omni turbâ, *vel* ab omni turba vacuus. 2. Transl. V. *Vacans N.* 1. Cùm vacuus fuero, scribam, 3. V. *Liber N.* 1. *Immunis N.* 2. *&* 3. Animus curîs vacuus. Hora nulla à scelere vacua. *Hactenus Cic.* Operum vacuus. *Flor.*

Vădimōnium, ii, n. *Poruchtvo, Poruchanſztvo, Obetanye zaſztanoviti dan na ſzùd dojti, Duſno na ſzùd doſſaſztje.* e. Bürgſchafft, Vertröſtung zum Recht, rechtliche Tagleiſtung, ſchuldige Erſcheinung vor Gericht auf beſtimmten Tag. *Kezeßég, Pogadás-tétel a' törvényre elő állásra.* Conſtituere vadimonium. *Danſzúda odluchiti, y poſztaviti.* Einen Rechts-Tag anſtellen. *A' törvényre elő állani-való napot rendelni.* Deſerere vadimonium. *Na odluchbeni dan na ſzùd nedojti.* Sich auf die beſtimmte Zeit vor Gericht nicht ſtellen. *Törvényre elő-nem állani.* Promittere vadimonium. *Obechati na poſztavlyen dan zaſztanovito pred ſzùd dojti.* Angeloben, ſich gevviſs auf den beſtimmten Tag vor Gericht zu ſtellen. *Fogadni, hogy törvényre elő áll.* Obire, *vel* iſtere vadimonium: Venire ad vadimonium. *Na odluchbeni dan pred ſzùd dojti, Poruchanſztvo zverſſiti, ſzvojemu poruchanſztvu zadoſzta vuchiniti.* Sich auf die beſtimmte Zeit gevviſs ſtellen, Bürgſchafft leiſten. *Törvényre elő-állani.* Differre vadimonium. *Dan zaſzùd odluchbeni na dalye preneſzti.* Den beſtimmten Rechts-Tag aufſchieben. *Törvényre rendeltt napot továbbra halaſztani.* Miſſum facere vadimonium. *Duſnoſzt poruchanſztva, y obetanya na ſzùd dojti, kömu oproſztiti.* Einem die Schuldigkeit der Bürgſchafft, und der Erſcheinung vor Gericht nachlaſſen. *Valakinek törvényre jöni-való kötelestégét meg-engedni.* Ita *Cic.*

†Vădiātio, onis, f. *Plényanye.* e. Pfändung. *Megárijtálás, Megzálogítás.*

†Vădio, as, avi, atum, (Act.) *Plényam.* Pfände. *Megárijtálom, Megzálogítom.*

Vădo, as, avi, atum, (Act.) Solin. *Gázim.* Durchvvate, durch einen Fluſs *oder* feuchten Ort im Waſſer gehe. *Lábbalom, Vizen gázlóba mégyek.*

Vădo, is, ĕre. *Sola compoſita habent* āſi, āſum, (Neu.) Cic. V. *Eo N.* 1. 2. Transl. V. *Fluo N.* 1. Fluvius vadit per Seleuciam. *Plin.*

Vădor, āri, ātus ſum, (Com.) *Synon.* In jus voco, ad vadimonium ſiſtendum voco, vadimoniô obſtringo. *Naſzud zovem, z-poruki zaveſujem, da ne zmenka; Za praudu y ſzud dan odluchujem, Poruchanſztvo od koga zatoimati potrebujem, da za ſztanovito na ſzùd dojde.* Zum rechten verträſte: Einem einen Tag beſtimme, vor den Rechten zu erſcheinen: die Tröſtung und Bürgſchafft nehme, das einer zum Rechten erſcheine. *Kezeßtéget kivánnok, hogy a' törvényre elő-állon.* Debere tibi dicis Quinctium, procurator negat: vadari vis, promittit; in jus vocas, ſequitur; judicium poſtulas, non recuſat. *Cic. pro Quinct. c. 19.* Tot vadibus accuſator vadatus eſt reum: *pro* obſtrinxit. *Liv.* Amore vadatus: *h. e.* obſtrictus, devinctus, *Plaut.*

Vădōſus, a, um, Gæf. *Gazlyiv, vnogo gázov imajuchi, chez kaj je mochi pregaziti.* Seicht, dadurch man vvaten, gehen, *oder* reiten kan. *Meglábbalható, Tſekély.*

Vădum, i, n. *Cic.* vădus, i, m. Salluſt. *Gàz, Meſzto vu morju, mlaki, beregu* ali *potoku, chez koje je mochi pregaziti, prejti* ali *prejabati.* e. Waſſerfuhrt, da man durchvvaten, gehen, *oder* reiten kan. *Gázló hely, Tſekély viz.* Tranſire vado: *Liv.* Hinc *Transl.* Emergere è vadis. *Iz pogibeli iziti, Pogibeliſze oſzloboditi.* Aus der Gefahr kommen. *Veſzedelemből kigázdólni, kiſzabadólni.*

*Væ, *Interj.* Liv. *Jaj! Jao!* Weh! o vveh! *Jaj! o jaj!* Væ miſero mihi. *Terent.*

Væneo, is. &c. *Plaut.* V. *Veneo.*

Văfellus, a, um, Feſt. *Priſſegav, Jedno-malo chalaren, Nekuliko pſzinazt.* Etvvas liſtig. *Ravaſztska.*

Văfĕr, văfra, vafrum, *Superl.* văferrĭmus. Cic. V. *Callidus N.* 1. *Doloſus, Ingenioſus ſubtilis N.* 2. Apud *Hieron.* vafrior *Comp.*

Văfrāmentum, i, n. *Valer. Max.* V. *Calliditas, Doloſitas, Subtilitas N.* 1.

Văfrē, *Adv.* Cic. V. *Aſtutè, Callidè, Doloſè, Ingenioſè.*

Văfrĭtĭa, *&* vofritia, æ, f. *Senec.* V. *Vaframentum.*

Văfrĭtĭēs, ēi, f. *Silius.* V. *Vaframentum.*

Văgābundus, a, um, Senec. *Klatliv, ſzim-tamſze klatechi, potepajuchi.* Umſchvveiffig, umher ſchvveiffend, umherziehend. *Kóborló, Bújdosó, Orſzág's világ.* V. *Errabundus.*

Văgātio, onis, f. Liv. *Klatenye, Potépanye, Jzkitanye.* e. Umherziehung, das hin- und herſchvveiffen. *Bújdosás, csándorlás.*

Digitized by Google

Vagātor, oris, m. *Kláteſs, Tepecz, Potepùh.* r. Umherſchvveiffer. *Vándorlò.* V. *Vagabundus.*

Vāgē, *Adv.* Liv. *Klatczè, Poteptczè, ſzim-tam klátecb, ondi-ondi.* Weitſchvveitfig, ausſchvveitfig, umſchvveitfig, hin und vvider. *Bújdoſva, ſzéllyel imitt-amott.* V. *Sparſim.*

Vāgīna, æ, f. Cic. *Noſnicza.* (propriè dici deberet *Palaßnicza, Mechnicha, Szablyenicza*) Eine Scheide. *Hüvely.* Synon. *Thecagladii.*

Vāgīnŭla, æ, f. *Plin.* Parva vagina. *Noſnichicza.* 2. Scheidlein. *Hüvelyetske.*

Vāgio, is, īre, īvi, & ĭi, ītum, (Neu.) Cic. *Vreſchim, Placbemſze, kakti malo déte vu zibki.* Wimmere, vvinſele, ſchreye vvie ein unmündiges Kind. *Rivok, Nyivok mint a' kis gyermek.* 2. Vāgĭo, transfertur ad lepores *Auct. Philom. V. 60.*

Vāgīto, as, avi, atum, (Neu. *Freq.*) Stat. *Guſztokrat vreſchim. y nörekujem.* Offt vveine und heule. *Nyivátskolok.*

Vāgītus, ûs, m. Quintil. *Detechji vriſek y plach.* 2. Kinder-Geſchrey. *Kisgyermek rivás.* Item generatim V. *Ejulatio.* Cels.

Vāgor, āri, ātus ſum, (Dep.) Cic. *Klatimſze, Tepemſze, Potéplyemſze, ſzkitamſze, lajbarimſze, ſzim-tam prehajam.* Umſchvveiffe, hin und herſchvveiffe, umherziehe, hin und vvieder laufle. *Bújdoſom, Vándorlok.* Animus errore vagatur: *h. e.* errat. *Id.*

Vāgŭlātio, onis, f. Feſt. *Izpitavanye z-pſzovanyem.* e. Frage, dabey man einen ſchimpffet. *Boſzſzuſsággal való kérdezés.*

Vāgus, a, um, V. *Vagabundus.* Cùm vagus & exul erraret. Flumina vaga. Motus vagi. *Cic.* Item V. *Incertus, Inconſtans, Inſtabilis.* Fortuna vaga. Sententia vaga. *Id.*

Vălāchĭa, æ, f. Geogr. *Vlaska zemlya.* Die Landſchafft Walachey. *Oláh-orſzág.* Jacet inter Tranſylvaniam, Hungariam, Iſtrum, Bulgariam, & Moldaviam. Urbs princeps Valachiæ *Tergoviſcum.* Plura V. in *Dacia.*

Vălāchus, i, m. *Vlah.* Walach. *Oláh.*

Valdē, *Adv.* Cic. *Jako, kruto.* Faſt, ſehr. *Igen, Erőſen.* V. *Perquàm, Admodum N. 1.* Nihil eſt tam valde vulgare, quàm nihil ſapere. *Id. de Divin. c. 29.* Valdius: *Horat.* Valdiſſimè: *Senec.* Alii leg. *Validiſſimè.*

Vălē, *Imperat. à* Valeo. *Synon.* Fac, cura *vel* operam da, ut valeas, Cic. *Z-Bogom, zdravvoy dobroſivi, zdrav oſztani, dobroſze imaj.* Behüte dich GOtt, lebe vvohl, gehab dich vvohl. *Iſten hozzád, Ugy egéſzségben.* Sic dicitur. *vales, valeat, valete, valeant.* Quæ nonnunquam etiam cum indignatione adhibentur.

Vălē dĭco, & vălēdĭco, is, ĕre, xi, ctum, (Neu.) Ovid. *Proſchenye jemlyem.* Abſchied nehme, mich beurlaube. *Elbutsúzom.* Synon. *Valere jubeo.* Ita *Cic.*

Vălēfăcio, is, ĕre, ci, actum, (Neu.) V. *Valedico.* Valefacto diſceſſimus. *Apul.*

Vălens, tis, *om.* tior, tiſſimus, *Cic.* V. *Robuſtus N. 1. 2.* V. *Sanus N. 1. 3.* V. *Potens.*

Valentĕr, *Adv.* Colum. V. *Fortiter, Potenter.*

Vălentia, æ, f. *Non.* V. *Fortitudo, Robur N. 2. Potentia, Sanitas N. 1.*

Vălentŭlus, a, um, *Plaut.* Aliquantum valens.

Văleo, es, ēre, ui, ĭtum, (Neu.) Cic. *Zdrav jeſzem, Jàk jeſzem.* Ich bin vvohl auf, ich bin geſund, ich bin ſtarck. *Egéſzséges, ép, erős vagyok.* V. *Salveo.* Ab oculis valere. *Plaut.* Hinc *vale, valeas, &c.* Sunt formulæ in diſceſſu ſalutantis & bene precantis, vel etiam refugientis & indignantis. V. *Vale.* Quare iſta valeant. *Cic. Attic.* 2. Metaleptice V. *Poſſum, Polleo.* Auctoritate apud aliquem valere: *pro* pollere. Ad aliquid valere: *pro* utilem, potentem eſſe. Hoc contra te valet: *h. e.* facit. Alicui valere: *h. e.* in commodum alicujus aliquid poſſe. Opibus, potentiâ, armis, ingeniô, gratiâ, pecuniâ valere. Multum in vulgus valere, &c. *Cic.* 3. *Jeſzem vréden, valyam.* Ich bin vverth, gelte. *érek.* Denarii, quod denos æris valebant. *Varr.* Decem ſeſtertiis valet. *Plin.* Tanti, quanti, pluris, &c. valere: *vel* Magnô, parvô, maximo, &c. valere. *Ulp.*

Valeſco, is, ĕre, (Neu. *Inch.*) *Zdrav, jak, mogucb poſztajem, krépoſzt dobivam.* Geſund, ſtarck, kräfftig vverde. *Meggyógyúlok, Erősödöm.* Bona conſilia morâ valeſcunt. *Tacit.*

Vălētūdinārium, ii, n. Colum. V. *Infirmaria, Noſocomium.*

Valetudinarius, a, um, Cels. *Hateſen, nemocben, bolen, bolezlyiv,* peregr. *Beteglyiv.* Krancklicht, immer unpäſslich *Beteges, Egéſzségtelen.* 2. Activè V. *Infirmarius.* Ita *Jcti.*

Vălētūdo, *per licent.* vălĕtūdo.) ĭnis, f. *Dober,* ali *zlocheſzt ſztalisß téla.* Guter, oder ſchlechter Stand des Leibs. *Egéſzséges vagy beteges állapot.* Valetudo bona, firma, commoda, integra &c. V. *Sanitas N. 1. Fortitudo.* Valetudo acerba, adverſa, ægra, difficilis, dura, extrema, imbecilla, incommoda, infenſa, perdita, pertinax, mala, ingraveſcens, &c. V. *Invaletudo, Infirmitas N. 1.*

Digitized by Google

N. 1. Uti, *vel* esse bonâ valetudine. *Zdravomu biti.* Gesund seyn. *Jó egészségben lenni.* Esse, teneri, *vel* uti valetudine paulò infirmiore, tenui, non optimâ, non robustâ, satis affectâ, vitiosâ, ad morbos propensâ: parum, minimè, haud satis, nequaquam firmâ: *pro* esse infirmum, invalidum, morbidum, morbosum. *Bolnomu, nezdrávomu, mlahavomu biti.* Kranck, ungesund, unpäßlich seyn. *Rosszúl, Rosszúl egészségben, Egészségtelennek, Betegesnek lenni.* 2 *Transl.* Mala valetudo animi: *h. e.* mœror, tristitia, Afflictio. *Cic.*

Valgus, a, um, Plin. *Sepav, van zvinyene lisztanyke imajuchi.* Krummfüssig, der mit den Waden hinausvverts geht. *Hargas lábú, kifordúlt,* vagy *kidúljedtt szárú.* Item V. *Loriper.* Transfertur etiam ad alia: ut Svavium valgum. *Plaut.*

Vălidè, *Plaut.* Validiùs, *Quintil.* Validissimè, *Adv.* Cic. V. *Valde, summopere, Fortiter.*

Validĭtas, atis, f. Apul. V. *Fortitudo, Firmitas, Valor.*

Vălĭdus, a, um, V. *Sanus N. 1.* Necdum ex morbo satis validus. *Liv.* Transl. V. *Potens, Robustus N. 1.* Urbs valida murîs. Ducibus validior, quàm exercitu, res Romana. *Id.* Animi validus. Virium & opum validus. *Tacit.*

Vallāris, re. *Liv.* Ad vallum pertinens. *V-okol naszipni, Ogradyo naszipni, ogradni.* Zum Bollvverck gehörig. *Sántz árokhoz-való.*

Vallĕcŭla, *alii leg.* Vallĭcŭla, æ, f. Fest. *Dolicza, Malijarek.* Kleines Thal. *Völgyetske.*

Vallis, & valles, is, f. Virg *Dòl, Dolina, Dragga, Jarek med dvemi bregmi.* s. Thal. *Völgy.*

Vallo, as, avi, atum, (Act.) Cic. *Naszipe okolo chesza délam, z naszipi jáchim,* peregr. *Sanczam.* Verbollvvercke, verschantze. *árkolom, árokkal kerítem, sántzolom.* Transl. & generatim V. *Munio N. 1. Sepio, Stipo N. 2.* Aliquid differendi ratione vallare. Sicariis vallatus. *Id.*

Vallum, i, n. Cic. *Nászip z-kolczi oblachen, Ogradya,* peregr. *Sancz.* s. Bollvverck, e. Schantze, r. Wall *árok, sántz.*

Vallus, i, m. Virg. *Debeli kol, Posztecz, Plánnyek.* Starcker Pfahl, e. Pallisade. *Nagy karó, Palánk.* V. *Pălus.* 2. V. *Vallum.* Ita *Cæs.* 2. V. *Vannus.* Varr.

Vălor, ōris, m. Plin. *Vré lnoszt, Valjanye.* r Wehrt. *árr, érdem, böltsöség.* V. *Pretium N. 1.*

Valvæ, arum, f. Cic. *Vrata z-dvemi szrankami, Oblochnicze.* Thür mit zvveyen Flügeln, Die Fenster-laden. *két-felé nyíló ajtó, Ablaktáblák.*

Valvŏlus, i, m. *Fest.* &

Valvŭlus, i, m. Golum. V. *Siliqua N. 1.*

Vānè, *Adv.* Apul. V. *Frustra, Futiliter, Inconstanter.*

†Vānellus, i, m. *Ribich pticza.* r. Kibitz ein Vogel. *Líbotz madár.*

Vānesco, is, ĕre, (Inch.) Cic. V. *Evanesco.*

Vānĭdĭcus, a, um, Plaut. V. *Vaniloquus.*

Vānĭlŏquentia, æ, f. Liv. *Nehaszsnovito govorenye, Tepenye, Fifnyarenye.* s. Unnütz Geschvvätz, e. Plauderung, Aufschneiderey. *Hivság szólás, Hijában-való beszéd, Hazudozás.*

Vānĭlŏquus, a, um, Liv. *Nehaszsnovito govorechi, Lebudkaj tepuchi.* Unnütze Dinge, und allerhand Schvvätzende redend, plauderend. *Hivságos beszédű, Tsiltsap.* V. *Mendaciloquus, Mendax N. 1. Inanilogus.*

Vānĭtas, atis, f. Cic. *Probodnoszt, Izprazsnoszt, Vaszlyina.* e. Eitelkeit. *Hijában-valóság.* V. *Inconstantia, Inania N. 2. Mendacium, Fallacia.* 2. V. *Elatio, Jactantia.* Nec prosperitate rerum in vanitatem usus est. *Tacit.*

Vānĭtĭes, ēi, f. *Ammian.* &

Vānĭtūdo, ĭnis, f. Plaut. V. *Vanitas.*

Vanno, is, ĕre, *Nonnulli leg.* vanno, as, avi, atum, (Act.) Lucil. *apud* Non. *Véjem, Véjam.* Wanne; Schvvinge. *Szórom.*

Vannus, i, f. Virg. *Vejacha.* e. Wanne, Wurfschauffel. *Szóró-lapát.*

Vānus, a, um, Cic. *Minutliv, Vaszt, Preminutliv, Prazen.* Eitel, nichtig, schnöd, Leer. *Hijában-való, Hivalkodó, üres,* &c. V. *Evanidus, Inconstans, Instabilis, Transitorius N. 2. Mendax, Fallax, Falsus, Futilis.*

Văpĭdus, a, um. *Hlapen, Szlapen, Szlápe* ali *hlápe puszityajuchi.* Dünstig, dämpfig, das einen Dunst von sich giebt. *Gőzölgő.* Item V. *Vaporosus.* Vinum vapidum. *Colum.*

Văpor, oris, m Cic. *Szlàp, Hlàp.* r. Dunst, Dampff. *Gőz, Pára.*

Văpōrārĭum, ii, n. Cic. *Meszto szlápov, Potilnicza, Prelo, chez kojesze szlàp kadi.* e. Dunst-Stube, Schvvitz-Stube, s. Dampff-Loch. *Gőzölgő bely, gőz feredő, gőzölgő lyuk.* V. *Tepidarium, Caldarium N. 2. Hypocaustum N. 1.*

Văpōrātio, onis, f. Plin. *Szlapenye, Hlapenye, szlapov puszityanye.* e. Dünstung, Ausdämpfung *Gőzölgés.*

Văpōrĭfĕr, *vel* vaporiferus, a, um. *Szlápe donaszjajuchi,* ali *od szebe puszityajuchi: Tople szlápe imajuchi.* Das einen Dunst giebt.

Gőz

Digitized by Google

Gőz hozó. Item V. *Vaporoſus.* Fornaces vaporiferæ. *Stat.*

Văpōro, as, avi, atum, (Neu.) Plin. *Szlàp puſztyam, Hlapimſze, ſzlapimſze.* Einen Dunſt von mir gebe, dünſte, dämpffe. *Gőzölgők, gőzőm mégyen.* 2. Activè V. *Suffio.* Matres thure templum vaporant. *Virg.*

Văpōrōſus, a, um. *Punſzlápos, ſzlapaſzt, Hlapaſzt, ſzapaſzt.* Voll Dunſts, voller Dampff. *Gőzzel telyes, Gőzős.* Balnearum vaporoſi fontes. *Apulej.*

Văpos, ōris, m, Lucr. V. *Vapor.*

Vappa, æ, f. Plin. *Zevrelicza, Zhlaplyeno vino, zevrelo y netéchno vino.* Verrochener Wein, Wein vvelcher den Geſchmack verlohren hat. *Kimentt ſzeſzü bor, Megfordúltt bor, Vinos.* Transl. ponitur *pro* homine ignavo, & inutili. *Horat.*

†Vappeſco, is, ĕre, (Inch.) *Zevrelicznm poſztájem, Zeviram.* Verrieche. *Megfordúlok.*

Văpŭlaris, re, Plaut. *Vechkrat bijen, prebarjen, Palichju guſztokrat podverſen.* Schläge ertragend, der immer gepeitſchet vvird. *Gyakran veretetett.*

Văpŭlo, as, avi, atum, [Neu. Paſs.] Cic. *Bijemſze, Tuchemſze, Harimſze od drugoga, Palichje dobivam.* Geſchlagen vverde, Schläg *oder* Prügel bekomme. *Verettetem.* Teſtis in reum rogatus, an ab eo fuſtibus vapulâſſet. *Quintil.* Hinc *Transl.* Omnium ſermonibus vapulat. *Od vſzeh muſze prigovarja, vſzeh ogovore terpeti mora, on je vu hmanglaſzu.* Es vvird ihm von allen übel nachgeredet, er vvird mit aller Leuthe böſen Nachreden beſchvvehret, er ſtehet in üblen Ruff. *Miaden ember roſzſzúl ſzól felőle.*

Văradīnum, i, n. Geogr. *Varadin, Tverdyava, y Varaß vugerzki, Birkupa imajuchi.* Groſs Waradein, eine Stadt und Veſtung in Ungarn, vvelche mit einem Biſchoff verſehen iſt. *Várad, Nagy várad.*

Văraſdīnum, i, n. Geogr. *Varasdin.* Warasdin, eine freye Illyriſche Stadt in Croatien. *Varasd.* Civitas frequens, in loco amœno, ac ad munitionem opportuno poſita, Dravo fl. vicina, ab Andrea II. Rege Hung. liberis, regiiſque Urbibus annumerari meruit. Duplici vallô, & foſsâ ſat amplâ olim cingebatur. Ad ejus præterea ſecuritatem caſtrum minimè contemnendum, & turres muris adjectæ multum faciebant. Inde factum, ut in ſedem ſubinde deligeretur ſupremo, in militaribus, totius ſuperioris Slavoniæ, quam hodie Croatiam dicimus, Præfecto. Vetuſtatis, & Præfectorum vitium eſt, quòd munimentis pene omnibus ſit nudata. Caput tamen etiamnum audit cùm *Generalatûs*, tum & *Comitatûs*, quibus à Varaſdino nomen. Ornatur Collegiô S. J. & Gymnaſió in ſex Claſſes diſtributô. Thermis gaudet ſaluberrimis, quæ quondam *Conſtantiana*, vel, ut aliis placet, *Conſtantiniana*, & *Aquæ Jaſæ* nominabantur.

Văriābĭlis, le, Apul. *Premenlyiv.* V. *Mutabilis, Inconſtans.*

Văriantia, æ, f, Lucret. V. *Variatio.*

Văriātim, *Adv.* Gell. V. *Multimodè.*

Variātio, onis, f. Liv. *Ményanye, Premenyanye, Promina, Vſzakojachenye, Vnogojachenye.* e. Veränderung, r. Abvvechſel. *Megváltoztatás, külömbőztetés.* V. *Varietas, Mutatio.*

Variātor, oris, m. *Premenitel.* r. Veränderer. *Megváltoztató.*

Varīces, um, m. *plur.* V. *Varix.*

Vărīco, & vărĭco, as, avi, atum, (Act.) *Golene van, Liſztanyke pak nuter obracham, noge ſ'irom zorácham.* Die Schienbeine aus einander thu, und die Waden einvvrts kehre, biege. *Béfordúlt ſzárakkal lábaimat két-felé hányom.* Varicare ſupra modum, & in ſtando deforme eſt, & accedente motu prope obſcœnum. *Quinctil.*

Vărricoſus, & vărĭcōſus, a, um. Juvenal. *Kercbo-ſilaſzt, ſile z-neſznaſnum kervjuno nadute imajuchi.* Krampff-Adericht. *Görtseres.*

Varĭcŭla, æ, f. *Cels.* Parvus varix.

Vărīcus, & vărĭcus, a um, Ovid. *Golene van, liſztanyke pak nuter zorachajuchi.* Kretſchling, der die Schienbeine vveit auseinander kretſchet, ſchiegend. *Béfordúlt ſzárakkal lábait ſzéllyel hányó.* V. *Diſpeſſus.*

Vărìè, *Adv.* Cic. *Vſzakojachi, vſzakojako.* Vielfältiglich, mancherley. *Kkülömbb-kiülömbbképen, ſokképen.* V. *Diversè, Multiformiter.*

Vărĭĕgātus, a, um, Apul. *Sár, ſ'áran, ſ'arovit, piſzan, pikaſzt, brezaſzt, brezav.* Schecket, geſchegt, getheilt von Farben. *Sokſzéle ſzinü, külombbſzéle ſzinü, Tarka-barkás.*

Vărĭĕgo, as, avi, atum, (Act.) Auſon. *Sáram, Pikaſzto chinim, Z-vſzakojachtum bojam piſſem.* Schecket, *oder* vielfärbig mache. *Tarka-barkává tészem.* 2. More Neutrorum pro *ſum variegatus.* Lyra auro fulgurat, gemmis variegat. *Apul.*

Vărĭĕtās, atis, f. Cic. *Vſzakojak-ſzt, vſzakojachina,*

Digitized by Google

jachina, Razlichnoſzt, Razlika. e. Vielfältigkeit, Manchfaltigkeit. *Külömbség.* v. *Diverſitas, Diſſimilitudo, Diſparilitas.* Item v. *Inconſtantia.*

Vărio, as, avi, atum, [Act.] *Preményam, razlikujem, drugach chinim, vſzakojachim.* Verändere, abvvechſele. *Megváltoztatom, külömböztetem.* Vocem variare: *pro* mutare. *Cic.* Aliquid maculis variare: *pro* variegare. *Virg.* De morte Marcelli auctores variant: *h. e.* varia tradunt, diverſa referunt. *Liv.* 2. more *Neutrorum*: Res variat: *pro* ambigua eſt. *Liv.* In aliqua re variare: *pro* diſſimilem eſſe, diverſimodè ſe habere. *Cels.*

Vărĭŏlæ, arum, f. Medic. *Koze.* die Maſen, Blattern. *Himlök, ſzeplök.*

Vărius, a, um, Cic. *Vſzakojachki, vſzakojaki, razlichni.* Mancherley, vielfältig. *Külömbözö, különbb-külömbb.* v. *Multimodus, Multiformis, Multicolor, Diſſimilis, Diſpar, Commutabilis, Inſtabilis, Inconſtans.*

Várix, & vārix, ĭcis, m. Cic. *Sila od neſznaſne kervi naduta, kerchna ſila.* e. Krampff-Ader. *Görtsös-ér.*

Vārus, a, um, Horat. *Szluko-nog, Liſztanyke nuter obernyene imajuchi.* Krummfüſſig, der mit den Waden einvverts gehet. *Hamis lábú, Béfordúlt vagy bédúljedett ſzárú.* Item generatim v. *Scambus.*

Vārus, i, m. Plin. *Tverda lechicza, tverdi priſzb na obrazu.* r. Leberfleck im Geſicht. *Ortzán-való kemény fakadék.*

Vās, vădis, *com.* Cic. v. *Præs N.* 1.

Vās, vāſis, n. Cic. *Poſzuda, Lagev, Szud, vóſa:* s. Geſchirr, Gefäſs. *Edény.* Plur. vaſa, ōrum. n.

† Văſallus, i, m. v. *Cliens, Homo ſubditus* in *ſubditus.*

Vāsārĭum, ii, n. Cic. *Szprava vſzakojachke poſzude.* s. Buffet mit allerley Geſchirren, e. Geſchirr-Einrichtung. *Minden féle edény tartó hely.*

Vaſcŭlārĭus, ii, m. Cic. *Poſzudo delacz, Zlatar* ali *ſzrebernar, koi zlatu &c. poſzudu déla.* r. Goldſchmidt, Silberſchmidt, der köſtliche Geſchirre macht. *Ezüſt edényeket tſinálo, ötvös.*

Vaſcŭlum, i, n. Cato. *Poſzudicza, Lagvich, Szudich, Lagvichek, Berklich, Berklichek.* s. Geſchirrlein, Gefäſslein. *Edényetske.*

Vaſtābundus, a, um, Ammian. v. *Populabundus.*

Vaſtātio, onis, f. Cic. *Zapuſztyenye.* e. Verwüſtung. *Puſztitas.* v. *Populatio.*

Vaſtātor, oris, m. Ovid. *Zapuſztyavecz.* r. Verheerer. *Puſztito.* v. *Populator.*

Vaſtātōrius, a, um, Amm. v. *Populabundus.*

Vaſtatrix, ĭcis, f. Ovid. v. *Populatrix.*

Vaſtè, *Adv.* Cic. v. *Latè, ſpatiosè, Immensùm.*

Vaſteſco, is, ĕre, (Inch.) Accius *apud* Non. *Puſzt bivam, zapuſztyamſze.* Wüſt vverde. *Puſztává léſzek.*

Vaſtĭfĭcus, a, um, Cic. *ex* Poëta. *Puſzto chinechi.* Das vervvüſtet. *Puſztító, Puſztaság ſzerző.*

Vaſtĭtas, atis, f *Puſztina, Puſztota, Zatrenoſzt, Zapuſztyenozt.* e. Wüſteney, vvüſte, Zerſtöhrung, Vervvüſtung. *Puſztaság, Kietlen puſztaság.* v. *Deſertum.* Agrorum, Urbium, Judiciorum, Fori vaſtitas. *Cic.* Item 2. *Prevelikoszt, Golemoscha. Nezmerna velikoscha,* ali *virina.* übermäſſige Gröſſe. *Szernyöség. Felettbb-való nagyság.* Colum.

Vaſtĭtĭēs, ēi, f. Plaut. &

Vaſtĭtūdo, ĭnis, f. Cato. *Idem.*

Vaſto, as, avi, atum, (Act.) Cic. v. *Populor, Solo. Devaſto, Deſtruo.*

Vaſtŭlus, a, um, Apul. V. *Grandiuſculus.*

Vaſtus, a, um. *Zapuſztyen, Opuſzten, Zatert, Na nikai ſzpravlyen.* öd, vvüſt, verſtöhrt. *E'puſztított, elrontatott, elhagyatatott.* v. *Vacuus N.* 1. *Incultus N.* 1. Ager propter peſtilentiam vaſtus, & deſertus. *Cic.* 2 *Prevelik, kruto* ali *nezmerno velik, ſzraſsno velik.* übermäſſig groſs. *Iſzonyú nagy.* v. *Immanis N.* 2. *Amplus N.* 1. *Spatioſus N.* 1. Bellua vaſta, & immanis. *Id.* Hinc *Transl.* Animus vaſtus: *h. e.* nimis magna, & immoderatè cupiens. *Salluſt.* 3. v. *Incompoſitus, Inconcinnus, Incultus N.* 2. *Inſvavis.* Quidam corporis motus vaſti, & agreſtes. Vocalium contorſiones vaſtam & hiantem efficiunt orationem. *Cic.*

Vāſum, i, n. Plaut. v. *Vas, vāſis.*

Vātēs, is, *com.* Cic. *Prorok, Prórokicza,* alĭ *Prorokinya.* r. Weiſſager, Wahrſager, e. Weiſſagerin, Wahrſagerin. *Jövendömondó, Jövendö-mondó Aſzſzony.* V. *Propheta, Prophetis.* 2. v. *Poëta, Poëtria, Divina.*

Vaticinātio, onis, f. Cic. v. *Divinatio, Prophetia, Hariolatio.*

Vaticinātor, oris, m. Ovid. v. *Vates, Hariolus.*

Vaticinātrix, ĭcis, f. v. *Prophetis, Hariola, Vates.*

Vātĭcĭnĭum, ii, n. Plin. v. *Prophetia, Haruſpicina, Hariolatio.*

Vātĭcĭnor, āri, ātus ſum, (Dep.) Cic. v. *Divino, Propheto, Hariolor, Poëtor.*

Digitized by Google

Vāticĭnus, a, um, Liv. v. *Propheticus.*

Vatiniānus, a, um. *Catull.* Ad vatinium pertinens. Plura v. in *Vatinius.*

Vătīnĭus, ii, m. *Senec.* Civis erat Romanus, sceleſtus, & impudens; cui ſummum Populi Romani odium conciliavit Cicero, ubi ejus flagitia patefeciſſet. Hinc *odium vatinianum* pro capitali & implacabili odio ſumitur. *Catull.*

Ūbĕr, eris, n. Gic. *Vimme kravje, &c.* Das Eyter am vieh. *Tölgy.* Item v. *Mamma N.* 1. 2. v. *Ubertas.* Tacit.

Ūbĕr, ĕris, *om.* Cic. v. *Fertilis, Fœcundus N.* 1. *& 2. Ferax.*

Ūbĕrĭŭs, *Adv. Comp.* Cic. *Rodneje, Plodneje, Obilneje.* Fruchtbarer, reichlicher, überflüſſiger. *Gyümölcsösebben, Termékenyebben, Bővebben.*

Ūbĕro, as, avi, atum, (Act.) Plin. v. *Fœcundo.* 2. Eſt *Neu.* Colum. *Roden, ploden jeſzem, obilno rodim, ſzád donaſſam.* Ich bin fruchtbar, reichlich Frucht bringe, trage. *Termékeny vagyok, gyümölcsöt hozok.*

Ūberrīmē, *Adv. Superl.* Gic. *Najrodneje, kruto obilno, zeloſzemo plodno.* Sehr fruchtbar, ſehr reichlich. *Leggyümölcsösebben, Legbővebben.*

Ūbertās, atis, f. Gic. v. *Fertilitas, Fœcunditas, Copia N.* 1. *Affluentia, Abundantia.*

Ūbertīm, *Adv.* Catull. v. *Fœcundè, Fertiliter, Copiosè, Affluenter, Abundanter.*

Ūbertus, a, um, Gell. v. *Uber.*

Ūbī, *&* Ŭbī, *Adv.* Gic. *Gde, gdi, kade, kadi.* Wo. *Hol, bolot.* 2. v. *Simul N.* 2. 3. v. *Quando N.* 1. 4. Ubi gentium, terrarum, loci, *vel* locorum. v. *Ubi N.* 1. Hactenus *Cic.*

Ŭbĭcunquĕ. *&* ubĭcunque, *Adv.* Gic. *Gde goder, gde god, kadi god.* Wo es auch ſeye. *Valabolot, akárhol.* Ubicunque gentium & terrarum fueris, &c. *Id.*

Ŭbĭnam, & ubĭnam? *Adv.* Cic. *Ter gde? ter kadi? da gde?* Wo denn? *Hát hol? de hol?* O Dii immortales! ubinam gentium ſumus? *Id.*

Ŭbĭquĕ, *Adv.* Gic. *Vſzagdi, vſzigdi, po vſzudo, po vſzuda, vſzigder, ſzvagdi.* Allenthalben, aller orten, an allen orten. *Mindenütt.*

Ubi ubi, *Adv.* v. *Ubicunque.* Ubi-ubi ſit. *Naj bude gde bocbe.* Er ſeye wo er wolle. *Akárhol légyen.* Cic.

Ŭbĭvĭs, *&* Ubĭvis, *Adv.* Gic. v. *Ubique.*

Ūdo, ōnis, m. Martial. v. *Pero.*

Ūdo, as, avi, atum, [Act.] Macrob. v. *Humecto, Madido.*

Ūdŏr, (*Nonnulli leg.* Sudor;) ōris, m. Varr. v. *Humor, Mador.*

Ūdus, a, um, Virg. v. *Humidus, Madidus N.* 1.

Vĕ, *Conj. enclitica, & disjunctiva, quæ ſemper poſtponitur.* v. *Vel N.* 1. Ne quid plus, minúſve dicat. *Cic.* 2. v. *An.* Albus, atérve ſueris, ignoro *Id.* 3. v. *Atque N.* 1. *Et N.* 1. Neque in hoc reo, néve in aliis quæras, &c. *Id.*

Vĕcordia, æ, f. Terent. v. *Dementia, Deſipientia, Inſipientia.*

†Vecorditĕr, *Adv.* v. *Dementer, Inſanè N.* 3. *Inſipienter.*

Vĕcors, ordis, *om.* Cic, v. *Demens, Excors, Inſanus N.* 1. *Inſipiens.*

Vectābĭlis, *Quidam leg.* vectĭbĭlis, *com.* le, n. Senec. *Pelyatliv, vozliv, kaiſze pelyati ali voziti more.* Was ſich führen läſt, leicht und bequem zu führen. *Hordozható, Elvihető.*

Vectābŭlum, i, n. Gell. v. *Vehiculum.*

Vectārĭus, a, um. *Pelyatni, vozni, za voſznyu haſznovit,* Zum führen dienlich. *Hordáſra-való.* Equus vectarius. *Vozni kony.* s. Zugpferd. *Szekeres ló.* Varr.

Vectātio, onis, f. Senec. *Vozikanye, vozenye, pelyanye.* Das führen. *Hordozás, ſzekéren járás.*

Vectĭbilis, le, v. *Vectabilis.*

Vectĭcŭlārius, a, um. *Feſt.* Ad vectes pertinens. *Hinc* vectĭcŭlariam vitam vivere: *h. e.* furandi gratiâ alienos parietes vectibus perfodere. *Potatzki ſiveti, tatbinamſze dati, kradechſze braniti.* Diebiſch leben, ſich auf Dieberey legen. *Lopáſal élni, Lopáſra magát adni.* Cato.

Vectīgăl, ālis, n. *Pláczba odvoſnye, Moſztovina.* a. Fuhrlohn, s Bruckengeld. *Szekéren viteltől-való adó, bid pénz, &c.* Item v. *Portorium Decima, Tributum, Penſio N.* 2. Pendere, exigere vectigalia. Agro vectigal imponere. Levare agrum vectigali. *Cic.* 2 v. *Reditus N.* 2. Ex meo tenui vectigali, &c. Parſimonia magnum vectigal. *Id.*

Vectīgālĭārius, ii, *Firmic.* Præfectus vectigalium, Portitor. *Pobiravecz Moſztovine, Dácbe, Pláchе od voſnye, &c.* r. Zoll Einnehmer, Fuhrlohn-Einnehmer. *Hid-vagy Szekéren viteltől-való-pénz ſzedő.*

Vectīgālis, le, v. *Tributarius.* Civitas vectigalis. Homines, Agri vectigales. *Cic.* 2. Pecunia vectigalis: *id eſt* ex vectigalibus collecta. *Id.* Equi vectigales: *h. e.* quæſtuoſi. *Id.*

Vectio, onis, f. Cic. *Voſnya, Vozenye.* e Fuhr, Führung. *Szekéren-való vitel, Hordozás.*

Vectis, is, m. Plin. v. *Peſſulus,* Repagulum N. 1.

N. 1. *Clauſtrum N.* 1. 2. v. *Phalanga, Contus, Valtus N.* 1. Ita *Cic. Caſ.*

Vectĭto, as, avi, atum, (Act. *Freq. à* vecto.) *Arnob.* Crebrò vecto.

Vecto as, avi, atum, [Act. *Freq. à* veho] Virg. *Povázſam, vozítam.* Offt führe. *Viddegelem, gyakran bordozom.* v. *Veho.*

Vector, oris, m. Cic. *Vozecz, Pelyavecz.* r. Fuhrmann. *Viző, Hordozó.* Item v. *Nauta.* 2. v. *Navigator.*

Vectōrius, a, um. v. *Vectarius, Onerarius.* Navis vectoria. *Caſ.*

Vectūra, æ, f. Cic. v. *Vectio.*

Vĕgeo, es, ere, ui, [Neu. *Obſol.*) Varr. v. *Vigeo.*

Vĕgĕs, ētis, *ome.* Liv. v. *Vegetus.* Critici *Vigens* pro *veges* ſubſtituunt.

Vĕgētābilis, le. Ammian. *Raſztlyiv, iz zemlye raſztuchi, Raſztiv.* Aus der erden heraus vvachſend. *éleſztgetbetŏ, éltetbetŏ.*

Vĕgĕto, as, avi, atum, (Act.) Gell. *Chverſzto, krepno chinim. krépim, fivlenye dajem* ali *zderávam.* Erfriſchen. *éleſztem.* v. *Recreo N.* 2.

Vĕgētus, a, um. *Chverſzt, krépoſzten.* Wacker, friſch. *Eleven, erejében való.* v. *Valens N.* 1. & 2. *Firmus, Recens N.* 2. Homo vegetus. Mens vegeta. Cic.

Vĕgrandis, de. Varr *Nejako velik, jedno malo velik.* Nicht gar groſs, ein vvenig groſs. *Nem igen nagy, kevéſſé nagy.*

Vĕha, æ, f. *Obſol.* Varr. v. *Via.*

Vĕhĕmens, tis, *ome.* (Poëticè apud *Lucr.* Vēmens.) *Seſztok, Szilni, Igyut, Ojter.* Heftig. *Nagy indúlatoſságú.* v. *Præceps N.* 2. *Nimius, Incenſus N.* 2. *Ferox, Efrænatus, Impetuoſus, Acer N.* 1. 2. & 3. Homo vehemens in meditando. Homo in alios vehemens, & inexorabilis. Literæ vehementes. *Cic.*

Vehementĕr, *Adv.* Cic. *Kruto-jako, Szilno.* Hefftiglich. *Igen ſelette.* v. *Valde, Efficiè, Etiam atque etiam, Ardenter, Ferventer, Nimiè, Severè, Acerbè.*

Vĕhĕmentia, æ, f. Plin. *Kruto-jakoſzt, oſztrocha, nagloſzt, Szilla.* e. Hefftigkeit, ſchärffe. *Feletté-valóság, temény indulat.* v. *Aſperitas N.* 1. *Severitas.*

Vĕhēs, is, f. *Voz, jeden vòz chefza-god.* Ein Fuder. *Szetér, egy ſzekér tereh.* Fœni vehes *Jeden vòz ſzéna.* Ein Fuder Heu. *Egy ſzekér-ſzéna.* Plin.

Vĕhĭa, æ, f. *Obſol.* Feſt. V. *Plauſtrum.*

Vĕhĭcŭlum, i, n. Cic. v. *Rheda, Plauſtrum, Currus, Carrus.*

Vĕhĭs, is, f. Colum. v. *Vehes.*

Vĕho, is, ĕre, xi, ctum, (Act.) *Vozim, pelyam, vezem.* Führe. *Viſzem, bozom, ſzekéren* vagy *bajón bordozom.* Curru, *vel* in curru vehi. *Pelyatiſze, vozitiſze.* Auf dem vvagen fahren. *Szetéren menni.* Equo, *vel* in equo vehi. *Jahati.* Reiten. *Nyargalni, Lovonjárni.* Navi, *vel* in navi vehi. *Ne ladjiſze voziti.* Im Schifffahren. *Hajózni.* 2. *Transl.* Noſtra vehitur oratio: *h. e.* fertur, progreditur, procedit. *Cic.*

Vĕl, *Conj. Disjunctiva.* Cic. *Ali, al, ili, il.* Oder, entvveder. *Vagy, avagy.* v. *Aut.* 2. v. *Etiam.* Iſto modo vel Conſulatus vituperabilis eſt. *Id.* 3. *de leg. c.* 10. Advertè præterea *vel* ſuperlativis vim quandam addete, & accipi pro *valde, Præcipuè, Cum primis.* Statuere, quid ſit ſapiens, vel maximè videtur eſſe ſapientis. *Id.*

Vĕlābrum, i, n. *Cic.* Vicus, ſive forum olearium Romæ.

Vĕlāmĕn, ĭnis, n. *Tacit.* &

Vĕlāmentum, i, n. Liv. *Zakrivalo.* e. Decke. *Fedtl.* v. *Tegmen, Operimentum, Involucrum, Involucre, Cortina N.* 1. *Siparium.*

Vĕlāris, re, Plin. *Jáderni, jédreni.* Den Seegeln dienlich, *oder* gehörig. *Hajó vitorlázva-való.* Item *Zaſztorni, zaſzlonzki, zakrivalzki, zaſztirajuchi.* Zum bedecken, *oder* verbergen dienlich. *Béfedéſhez-való.*

Vĕlārium, ii, n. Juven. *Nadkrivalo, ſzverbu teatruma napſza ponyava.* e. Überdecke, r. Überhang *Fedező, Teatromot takaró ponyva.* Item v. *Tentorium, Siparium, Cortina.*

Vĕlēs, ĭtis, m. Liv. *Synon.* Levis armaturæ miles, ad volandum expeditus. v. *Ferentarius, Celer N.* 1. Transl. accipitur pro *homine levi & inconſtante.* Me ut ſcurram velitem oneratum eſſe, non moleſtè tuli. *Cic.*

Vĕlĭfer, a, um. Ovid. *Jadro-noſza, jédro imajuchi.* Das ein Schiff-Seegel hat. *Vitorlás.*

Vĕlĭfĭcātio, onis, f. Cic. *Jadrenye.* Das Seeglen. *Vitorla vezérlés.* v. *Navigatio.*

Vĕlĭfĭco, as, avi, atum, (Neu.) *Jadrim, z-napetemiſze jadri ou ladji vozim, jadra napinyam.* Seegle, mit aufgeſpannten Seegeln fahre. *Vitorlázok.* v. *Navigo N.* 1. Per ſumma æquora velificant. *Plin.*

Vĕlĭfĭcor, āri, atus ſum (Dep.) *Synon.* vela facio, velo do, &c. v. *Velifico.* 2. Transl. v. *Gratificor, Faveo, Aſſentor.* Alicujus honori velificari. *Cic.*

Vĕlĭfĭcus, a, um. *Z-jadri bivajuchi.* Das mit Seegeln geſchicht. *Vitorlákkal-való.* Curſus velificus. v. *Velificatio.* Plin.

Vĕlĭtāris, re, Ad velites pertinens. *Labko-oboruſnem vojnikom ſzlúſſajuchi, naſzkochnoj*

Digitized by Google

cheti szlisszjucki. Zu dem Scharmützel gehörig. *Könnyü fegyverü vitézekhez való, könnyü szerrel tsatázó.* Hasta velitatis. *Liv.* Pugna velitaris: *b. e.* velitatio. *Sallust.*

Vēlītātio, onis, f. Plaut. *Naszkochni boj, naszkochenye, potiranye, na chetu vudrenye, mali boja pochetek.* 1. Scharmützel, s. Gefecht. *Aprolék hartz, elöl próbáló tsata, tsatázás.* v. *Procursatio.* 2. Transl. v. *Altercatio, Jurgium, Contentio N.* 2.

Vēlītor, āri, atus sum. [Dep.] Cic. v. *Rixor, Altercor, Digladior N.* 2. Propriè *Pobijamszse, naganyamszez-nepriatelom, Boj pochinyam, Na chetu vudaram.* Inf. *vudriti.* Scharmützle, scharmutziere, fechte. *Tsatázok, hartzot próbálok, tusakodom.*

Vēlīvŏlans, tis, *om.* Cic. ex Poëta. *Jadro-leteçhi, z-nategnyenemi jadri, berzoszse vozechi.* Mit fliegendem Seegel. *Vitorlával sebeszen menö.* Navis velivolans.

Vēlīvŏlus, a, um, v. *Navigatus.* Mare velivolum. *Virg.* 2. Activè v. *Velivolans.* Rates velivolæ. *Ovid.*

Vella, æ, f. *Obso'.* Varr v. *Villa.*

Vellātūra, æ, f. Varr. *Ko'o vosnya, na kólab vosenye*, vulgo *Foringáshvo.* s. Fuhrwerck. *Szekéren terhei-vetel.* v. *Vectura.* Vellaturam *vel* vecturam facere. *Z-vosnyumszse braniti, iz vosnye sziveti, na kólab voziti*, vulgo *foringaszsiti.* Sich mit dem fuhrwerck ernähren, fuhrwerck treiben. *Szekereszséggelélni, szekereskedni, terhet vinni.*

Vellĕrĕus, a, um. *Ascon.* v. *Laneus.*

Vellĭcātim, *Adv.* Gell. *Ubi alii leg.* Vēlītātim. *Szkubech, Schiplyuch, Z-vchekenyem.* Rupfvveise. *Tsipve.* v. *Carptim.*

Vellĭcātio, onis, f. Senec. *Szkubenye, Schipanye, vchekenye.* Das rupffen, das zvvacken, *oder* zvvicken. *Tsipés, szaggatás.* 2. Transl. v. *Lacessitio, Morsus N.* 2. *Obtrectatio, Cavillatio, Juggillatio N.* 2. *Culpatio, Criminatio.*

Vellĭcātus, ûs, m. Plin. *idem.*

Vellĭco, as, avi, atum, (Act.) Plaut. *Szkubem, Schiplyem, Vchekávam.* Rupffe, Zupffe, Zvvacke, *oder* Zvvicke. *Tsipdesem, Tépem, Fürdélom.* 2. Transl. V. *Rodo N.* 2. *Suggillo N.* 2. *Cavillor, Culpo, Criminor, Lacero N.* 2. *Mordeo N.* 2. Cic.

Vello, is ĕre, velli, *vel* vulsi, vulsum (Act.) *Púchem*, Inf. *pukati, Tergam, Szkubem.* Ausreiffe, Rauffe, Zupffe, Abzupffe. *Szagatom, Kitépem.* V. *Evello.* Spinas vellere: *pro* eveilere, eradicare. *Cic.* Sepulchra majorum vellere: *pro* eruere, everetere. *Lio.* Pomamanu vellere: *pro* decerpere. *Tibull.* Barbam alicui vellere. *Kömu bradu pukati, za bradu kóga szkubsati, natezati.* Einem den Bart zupffen. *Valakinek Szakállát tépni.* Ita *Horat.* Aurem alicui vellere: *pro* vellicare. *Virg.* Transl. verò: *Kóga za kakvo dugovanye opomenuti.* Einen an etvvas mahnen. *Valakit valami felöl inteni.* Pisces ex æquore vellere: *pro* ex-trahere. *Horat.* 2. Transl. v. *Torqueo N.* 2. *Mortifico N.* 2. Pectora; Secreto morsu velluntur. *Stat.*

Vellŭs, ĕris, n. Plin. *Runo, Ovchja dlaka, &c.* v. *Lana.* Item apud Virg. *Ovchinzka kosicza z-dlakum, Runyazta kosicza.* Eine Schaf-Haut mit der Wolle. *Gyapjas bárány bör.* Aureum vellus. *Zlata vuna, zlato runo, Zlata ovchinzka kósa.* Das güldene Vließ. *Aranyos gyapjú, vagy Aranyos gyapjúval bör.* Ordo equestris *Aurei velleris* à Philippo Bono, Duce Burgundiæ, in defensionem Romanæ Ecclesiæ institutus est An. 1429. Nominis occasionem dedit *Jason*, qui post longam navigationem, aureum vellus ex Colchide sustulisse fingitur.

Vēlo, as, avi, atum. (Act.) Plin. *Zakrivam.* Bedecke. *Bétakarom.* v. *Tego N.* 1. *Obtego.* 2. Transl. v. *Tego N.* 2. Scelus scelere velare. *Senec.*

Vēlōcĭtas, atis, f. Cic. v. *Celeritas, Alacritas.*

Velocĭtĕr, *Adv.* Cic. v. *Celeranter, Alacriter.*

Vēlox, ōcis, *om.* Cic. v. *Celer, Alacer.*

Vēlum, i, n. *Jadro, Jedro na ladji.* 1. Segel, Schiff-Seegel. *Vitorla.* Vela facere: *pro* expedire, explicare: *b. e.* velificare: *Translatè* verò significat toto conatu rem aliquam aggredi. *Cic.* Dare vela: *pro* ventis se committere, *b. e.* navigare, velificare: *Virg.* Famæ suæ vela dare: *pro* augere suam famam & existimationem, se celebrem facere. *Martial.* Remis, velisque, *vel* velis, equisque: *b. e.* omni conatu, omni ingenio, omni cura & diligentia, omnibus nervis, summa celeritate. *Cic.* v. in *Remus.* 2. generatim v. *Velamentum.* Amictus velis. Simulationum vela. *Id.*

Vēlŭt, vēlŭti, *Adv.* Cic. V. *Sicut.*

Vēna, æ, f. Cic. *Sila, kerovna sila.* c. Blut-Ader. *ér, vér-ér.* Item V. *Arteria.* Translatè dicitur de *Arboribus, Marmore, Silice*, &c. V. *Fibra N.* 2. *&* 3. Item V. *Origo N.* 1. Æris, argenti, auri venas penitùs abditas invenire. *Id.* 2. *de nat. Deor. c.* 60. 2. De *natura, ingenio, genio, indole.* Cujusque generis hominum venas tenere:

b. e.

Digitized by Google

S. e. naturam, genium, indolem nôſſe. *Id* 1. *de Orat. c.* 52.

Vēnābŭlum, i, n. Cic. *Lovo-darda, kopje za lòv, Hárba.* r. Jäger-Spieſs, Schvvein-Spieſs. *Vadáſz dárda.*

Vēnālis, le, Gic. *Prodajni, na prodaju, ponudyen na prodaju.* Feil, das zu verkauffen iſt. *Eladható, Eladó, árúba botſáttatott.* Proponere fidem venalem. Omnia jura regni venalia habere. *Id.*

Venalĭtĕr, *Adv.* Senec. *Prodajno, po tergovechki, popazarski.* Käufflich, verkäufferiſcher-Weiſe. *Eladóképen.*

Vēnālĭtiārius, ii, m. *JCt.* &

Vēnālĭtius, ii, m. Cic. *Synon.* Mancipiorum venditor, Minutus mercator. *Szuſnyo-terſecz.* Der mit leibeigenen Leuthen Handlſchafft treibet. *Rabokkal kereskedò.* v. *Mango.*

Venalitius, a, um. v. *Venalis.* Servorum greges venalitii. *Plin.*

Vēnātĭcus a, um. *Synon.* Ad venationem ſpectans. *Lovni.* Zur Jagd gehörig. *Vadáſzó, vadáſzáshoz-való.* Canis venaticus. *Cic.* v. in *Canis.*

Vēnātio, onis, f. Cic. *Lòv, Lovlenye.* e. Jagd, Gejägd, das jagen. *Vadáſzás, Vadáſzat.* 2. accipitur *pro* præda venatione parta. *Zverina.* s. Wildbrat. *Vad.* Gùm miraremur, unde illi tam multa, & varia venatio, &c. *Liv. l.* 35. *c.* 49.

Venātĭtius, a, um. *Ulovlyen, iz lova.* Das mit jagen überkommen iſt. *Vadáſzásból való, Vadáſzta ott.* Præda venatitia. *Ammian.*

Venātor, oris, m. Cic. *Lovecz, Zverjo-lovecz, Zverjo-ſztrelecz,* peregr. *Jágar.* r. Jäger. *Vadáſzó, Vadáſz.*

Venātōrius, a, um. *Plin.* Ad venatorem pertinens. *Lovni, Zverjo-lovczem ſzlisſajuchi,* peregr. *Jagarzki.* Jägeriſch, zur Jägerey gehörig. *Vadáſzhoz-való.*

Venātrix, īcis, f. Virg. *Lovicza, Zverjo-lovka,* peregr. *Jágaricza.* e. Jägerin. *Vadáſzónè, Vadáſzne.*

Venātūra, æ, f. Plaut. v. *Venatio.*

Venātus, ûs, m. Gic. v. *Venatio.*

Vendax, ācis, *om.* Gato. *Prodati rad, Prodati ſelen, vnogo prodavajuchi.* Zu verkauffen geneigt, Gern verkauffend, Offt verkauffend. *Eladogató, Eladni kévánó.*

Vendĭbĭlis, le, Gic. *Prodatljiv, kajſze more prodati.* Verkaufflich, Leicht zu verkauffen. *Eladható.* Transl. v. *Probabilis N.* 2. *Tolerabilis.* Oratio, Orator ſanè vendibilis *Id.*

Vendĭco, as, avi, atum, [Act.] *Oſzvójam, Poſzvójam, za me jemlyem, meni primérjam, meni pripiſſujem.* Zueigne, Zutheile, Zuſchreibe. *Magamnak tulajdonittom, Szerzem magamnak.* Alienam laudem pro ſua vendicare. Homerum Ghii ſuum vendicant. Quiſque prædæ partem ſibi vendicat. *Cic.* v. in *Vindico* plura.

Vendĭtārius, a, um. *Prodavanyu ſzliſſajuchi.* Zu verkauffen gehörig. *Eladni-való, Eladogatáſra-való.* Lingua venditaria. *Plaut.*

Venditātio, onis, f. Propriè *Na prodaju ponújanye,* ali *Ponúdyanye.* Zu kauffen antragung. *árúlgatás, megvételre-való kinálás.* Transl. *Oko-ſzluzba, Szamoga ſzebe* ali *ſzvoih dugovany hvalenye y prodavanye.* Das Augen-Dienen, e. Grosſprecherey. *Mútogatás.* v. *Oſtentatio.* Mihi laudabiliora videntur, quæ ſinè venditatione, & ſinè populò teſte fiunt. *Cic.*

Venditātor, oris, m. Tacit. *Na prodaju ponudyavecz, prodati rad.* Der etvvas zu kauffen antraget. *árúlgató, Megvételre-való kináló.* Transl. v. *Oſtentator.*

Venditio, onis, f. Cic. *Prodavanye, prodaja.* e. Verkauffung. *Eladás.* v. *Abalienatio.*

Vendĭto, as, avi, atum. (Act. *Freq.* à vendo) Cic. *Synon.* vendere cupio, venale propono, paſſim vendo, crebrò vendo. *Prodati ſelim, na prodaju dájem, ponúdyam,* ali *ponujam: po vſzud prodájem, prodávam, guſztokrat prodájem.* Etvvas zu verkauffen verlange, zum kauff antrage, feil habe, da und dort verkauffe, offt verkauffe. *Eladni kévánom, árúlok, árúlgatok, megvételre kinálom, mindenütt árúlom.* Transl. v. *Oſtento N.* 2. Fallaciſmè ſe venditare. Ingenium, eloquentiam venditare. Se alicui venditare: *h. e.* operam polliceri, &c. *Id.*

Venditor, oris, m. Cic. *Prodavavecz.* r. Verkauffer. *Eladó, árros.*

Venditrix, īcis, f. Scævola JCtus. *Prodavavka, Prodavavicza.* e. Verkaufferin. *Eladóné, árroſné.*

Vendo, is, ĕre, dĭdi, dĭtum. (Act.) Cic. *Prodájem.* Verkauffe. *Eladom.* v. *Alieno, Abalieno.*

Vēnēfĭca, æ, f. Tacit. *Otrovitelicza, koja otrovu napravlya.* e. Vergifftterin. *Megmérgeſztönè.* Item v. *Incantatrix.* Ovid.

Vēnēfĭcium, ii, n. Cic. *Otrovanye, otrove napravlyanye.* e. Vergifftung, Gifft-machung. *Megmérgeſítés, étetés, Méreg-tſinálás.* Tarnsl. *Oczopranye.* e. Behexzung. *Megbúvás.*

tás. v. *Incantamentum*, *Magice*, *Fascinamentum*, *Fascinum*.

Veneficus, a, um. *Otrovni*, *z-otrovum skodechi*. Das vergifftet, vergifftig. *Mérgesitő*. Item *Oczoprajuchi*, *z-bájanyem skodechi*, *Czoperni*, *viszbichni*. Verzauberend, behexend, zauberisch. *Megbántó*, *Megveszitő*, *Bubájos*. Aspectus veneficus. *Plin.*

Veneficus, i, m. Cic. *Otrovitel*, *Otrovnik*. r. Vergiffter. *Mérgesitő*. Item *Oczopravecz*. r. Verzauberer. *Megbántó*, *megveszitő*. v. *Incantator*, *Magus N.* 2.

Vĕnēnārius, ii, m. Svet. *Otrove napravlyavecz*, *z-otrovum* ali *z-chemerom terszecz*. r. Gifft-Macher, Gifft-Verkauffer. *Méregtsinálo*, *méreg-árulo*.

Vĕnēnātus, a, um. *Otroven*, *Ochemeren*, *z-otrovum namázan*, *ostovárjen*. Vergifftet. *Megmérgesitetett*. Telum venenatum. *Cic.* 2. v. *venenosus*, *veneficus N.* 1. Vipera venenata. *Id.* Item 3. *Oczopran*, *Nabájon*. Verzaubert, behext. *Megbántatott*, *Megveszteteti*. Ovid.

Venenĭtĕr, a, um. Ovid. *Chemeren*, *otrovni*, *otrovu imajuchi*. Gifftig, das Gifft hat. *Méreg-bozó*.

Vĕnĕno, as, avi, atum. (Act.) Lucr. *Trújem*, Inf. *trovati*, Præt. *trovalszem*: *Tróvim*, Inf. *trávíti*, Præt. *travilszem*: *Satovárim*, *osztovarjam*. Vergiffte. *Megmérgesitem*.

Venenōsus, a, um. Varr. *Punotrove*. Voller Gifft. *Mérges*, *Méreggelteli*. v. *Venenifer*, *Venenatus N.* 1.

Vĕnēnum, i, n. *Otrov*, *otrova*, *trovilo*, *otrovilo*, *Chemér* s. Gifft. *Méreg*, *étető*. Item v. *Magice*. Memoria veneni erepta. *Cic.* 2. Transl. v. *Pernicies*, *Pestis N.* 1. ita *Catull.*

Vĕneo, *Nonnulli scribunt*. Væneo, is, īre, īvi, & *usitatius* vĕnii, (Neut. Pass.) *quasi aiceres* venum eo. *Prodájemszze*. Verkauffet vverde. *Eladatattom*. Bonae jus venierunt. *Imĕtek nyegov je prodan*. Sein Haab und Guth ist verkaufft vvorden. *Az ő jovai eladattatak*. Quàm plurimo venire. Minoris à te horti venibunt. Immunitates populo pretiò veneunt. *Cic.*

Vĕnĕrābĭlis, le, Liv. *Synon*. Cultu & veneratione dignus. *Vnogo poshtovani*, *Naklona vréden*. Ehrvvürdig, Ehrenvverth. *Tisztelendő*, *Betsületre méltó*. v. *Objervabilis*.

Vĕnĕrābundus, a, um. Liv. *Naklanyajuchi-ze*, *Chaszitéchi*, *ponizno poshtujuchi*. Ehrerbietig, der einem die Ehr anthut. *Valakit bőmejt tisztelő*.

Venerandus, a, um. Cic. v. *Venerabilis*, *Reverendus*, *Observandus*.

Veneranter, *Adv.* Tertull. v. *Reverenter*.

Venerātio, onis, f. Cic. v. *Cultus N.* 4. *Reverentia*.

Venerātor, oris, m. Ovid. *Chaszititel*, *Poshtenya iskazavecz*. r. Ehrervveiser. *Betsűlő*, *Tisztelő*. v. *Cultor N.* 2.

Vĕnĕrĕus, & Venerius, a, um. Ad venerem spectans. *Boszczi lyubavi*, ali *Nechiszteij lyubavi szhiszajuchi*. Der Venus, oder der Unzucht zugehörig. *Venus dolgára-való*, *Nőszéfre-való*. Item v. *Libidinosus N.* 1. *Meretricius*, *Salax.* 2. *Venerius.* idem est, ac cultui veneris addictus. 3. *Jactus veneris*, vel *venereus*. Dicitur jactus in ludo talorum felicissimus. *Cic.*

Vĕnĕrĭvăgus, a, um. *Varr.* Cum variis venerem exercens.

Vĕnĕror, āri, atus sum. (Dep.) Cic. *Lépo Poshtujem*. In Ehren halte. *Tiszteletem*. v. *Revereor N.* 1. *Observo N.* 4.

Vĕnĕtĭæ, ārum, f. Geogr. *Benetti*, *Mléczi*, gen. *mletákov*, *veliki y glaszoviti Varasi*. Venedig eine grosse und berühmte Stadt. *Velentze nagy Város*. Emporium Italiæ facilè princeps, omnium nationum concursu frequentatum, caput Reipublicæ venetæ, Patriarchali sede nobile, armamentario & portu percelebri instructum. Conditum est super sudes inter stagna Adriatica. Urbis fundamenta jecerunt piscatores profugi eo tempore, quo Attila Rex Hunnorum Aquileam evertit.

Vĕnĕtus, a, um. *Benechki*, *Benetanski*, *Mletachki*. Zu Venedig gehörig, Venetianisch. *Velentzei*, *Velentzés*.

Venetus, i, m. *Benetchan*, *Benetanecz*, *Mlechanin*. Ein Venetianer. *Velentzei ember*.

Vĕnia, æ, f. v. *Facultas N.* 2. *Indulgentia*, *Permissio*. Dare dicendi veniam. Bonâ tuâ veniâ, *vel* bona cum venia dixerim, ista Sententia maximè & fallit imperitos, & obest sapissimè Reipublicæ. *Cic.* v. in *Pax N.* 3. Crebrò sumitur *venia* pro *remissione culpæ*, & *condonatione erroris*, v *Condonatio*, *Ignoscentia*. Errati veniam impetrare. Scelerum veniam dare. *Id.*

Vĕniābĭlis, le, *Sidon.* &

Vĕniālis, le, Macrob. *Lasztno oprosztio*, *odpusztni*, *oprosztni*. Verzeihlich, leicht zu verzeichen, läslich. *Botsánatos*. v. *Ignoscibilis*.

Vĕnĭlĭa, æ, f. *Virg.* Nympha, vel Dea Maris, Fauni uxor. 2. Accipitur pro *accessu* & *incremento maris*. v. in *Salacia*.

Vĕnio, is, īre, vēni, ventum. (Neu.) *Dobádjem*, *Dobá-*

Digitized by Google

Dobájam, Inf. *dójti*, Præt. *dosselszem*. *Modim*, *Dobodim*, *Pribodim*. Komme. *Jövök*, *Mégyek*. *Eljövök*. Unde venis? *Odkud ideš*? Woher kommeſt du? *Honnan jösz*? Literæ mihi venerunt. *Liszt je meni dosszel*, ali *doneszen*. Mir iſt ein Prieff kommen, oder zugebracht vvorden. *Nékem levelem jött*. Mihi in mentem venit: *pro* occurrit. *Na pamet mi je doszlo*. Mir iſt eingefallen. *Nékem eszembe jött*. Sub aſpectum venire. *Pred ocbi dójti*. Unter Augen kommen. *Szem eleibe jönni*. Alicui auxilio venire: *pro* alicui ſubvenire. *Usus venit*. Res ad arma, ad pugnam, ad manus veniet. In diſcrimen, in periculum venire. In ſuſpicionem, in dubium, in ſpem, in poſſeſſionem, in numerum oratorum venire. In amicitiam alicujus, familiaritatem, conſpectum, complexum, conſuetudinem venire. Ea res in oblivionem, in conſuetudinem, in ſermonem, in vituperationem, in odium publicum, in ſummam gloriam veniet. Res, quæ in controverſiam, in diſceptationem veniunt. Neſcio, quomodo in certamen cum illo, ad inimicitias, in contentionem honoris venerim, &c. *Sic dicitur*: Res mihi in religionem venit: *h.e.* Scrupulus mihi de ea re ſubortus eſt. In vitam venire: *pro* naſci. Feliciter tibi rem iſtam venire cupio: *pro* accidere, evenire, contingere. Hæreditas mihi à patre venit: *vel* Res mihi, ad me hæreditate venit: *pro* pervenit, devoluta eſt. Hoc tibi in buccam venit: *pro* incidit, in mentem venit, &c. Hactenus *Cic. Cæs. Liv.* 2. Arbores ſponte ſua veniunt: *h. e.* proveniunt, creſcunt. *Virg.* In cognitionem venire: *pro* cognoſci. *Quinct.* In crimen venire: *pro* accuſari. *Terent.* In fidem alicujus venire: *pro* dedere ſe alicui. *Liv.*

Vēnor, āri, ātus ſum, (Dep.) Cic. *Zvérje lovim*. Jage, dem Gevvild nachjage. *Vadászok*. Piſces venari: *pro* piſcari. *Plin.* Transl. Laudem venari: *pro* captare, aucupari. *Hvalu izkati*: *za hvaluszo truditi y szkerbeti*. Das Lob ſuchen: dem Lob nachtrachten, nachjagen: nach Lob ſtreben. *Ditséretet keresni*, *vadászni*. Ita *Auct. ad Heren.*

Vēnōſus, a, um. Plin. *Silaszt*, *Silav*, *pun Sil*. Adericht. *Eres.*

Venter, tris, m. Cic. *Terbuh*. r. Bauch. *Has*. Ferre ventrem: *pro* eſſe gravidam. *Liv.*

Ventilābrum, i, n. Golum. v. *Vannus*. Item v. *Flabellum*.

Ventilātio, onis, f. Plin. *Véjanye*. Das Wannen, c. Schvvingung. *Szórás*, *Pallás*. Item *Vetrenye*, *Prevetrenye*. c. Erlufftung. *Szélre kitévés*, *Szárasztás a' szélen*, *szellöztetés*.

Ventilātor, oris, m. Colum. *Vejàcb*. Ein Wanner, r. Korn-Schvvinger, Korn-Rührer. *Szóró*, *Pallo*. Item generatim. *Prevetritel*, *Vetritel*. r. Erlufftter. *Szellöt tévö*. 2. Transl. v. *Illuſor*, *Impoſtor*. Quinctil.

Ventĭlo, as, avi, atum. (Act.) Plin. v. *Vanno*. Et generatim *Prevetrujem*, Inf. *prevetriti*, *vetrim*, *na vetèr* ali *na szrèd poſztavlyam*. Erlüfftte, Lufft mache, auslüfftere. *Szellöztetem*, *Szélre kitéſzem*, *Szellöt inditok*. v. *Eventilo N.* 1. *Agito N.* 2. Cubantem ventilare. *Soston.* Aurum ventilare. *Juven.* Vinum ventilare. *Colum.* Hinc Transl. v. *Incendo*, *Incito*, *Impello N.* 1. *Excito N.* 1. Ejus linguâ, quaſi ſeditionis flabellô ventilata concio. *Cic.*

Ventio, onis, f. Plaut. v. *Adventus*, *Itio*.

Ventĭto, as, avi, atum. (Neu. *Freq.* à vento.) *Synon.* Grebrò venio. *Dobadyivam*, *vechkrat dobájam*. Offt komme. *Jödögelek*. v. *Advento N.* 1. Ad aliquem ventitare. *Cic.*

Vento, as, avi, atum. (Neu. *Freq. obſol.*) Feſt. v. *Advento N.* 1.

Ventōsè, *Adv.* Apul. *Vetreno*, *Vetraszto*. Windig. *Szeleſen*, *Szellöſen*. Item v. *Inflatè N.* 1. & 2.

Ventōsĭtās, atis, f. Apul. *Vetrenoszt*, *Zrachnoszt*, *Nadutba*. c. Windigkeit, Lüfftiges Weſen. *Széleség*, *Szellös helyen-valóság*. Item v. *Inflatio N.* 2. *Jactantia.*

Ventōſus, a, um. Liv. *Vetren*, *vetraszt*, *pun vetrov*, *zrachen*. Windig, voll Lufft, *Szeles*, *szellös helyen-való*. 2. per metaph. v. *Superbus N.* 1. *Jactabundus N.* 1. *Tumidus N.* 2. Natio ventoſa, & inſolens. *Plin.* 3. v. *Futilis*, *Inanis N.* 1. *Vanus N.* 1. Populare imperium ventoſum eſt: *h.e.* leve, non grave, inconſtans. *Cic.* Ingenium ventoſum. *Liv.* 4. v. *Velox* Equus ventoſus. *Ovid.*

Ventrāle, is, n. *Plin.* Eſt omne id, quo venter præcingitur, veſtitur. *Póvoj terbuha*. s. Bauch-Band. *Has-kötél*, *Has-fedö*. v. *Subcingulum*, *Succinctium*, *Cingulus*, &c.

Ventrālis, le, Macrob. *Terbuszni*. Zum Bauch gehörig. *Hasboz-való*.

Ventrĭcŭ ātio, onis, f. Cœl. Aurel. *Terbuhbolya*. s. Bauch-Wehe. *Has-fájdalom*.

Ventrĭcŭlus, i, m. Cic. v. *Stomachus N.* 1. *Rumen N.* 2. *Ingluvies N.* 1.

Ventriōſus, a, um. *Plaut.* & Ventrōſus, a, um. Plin. *Terbuszaszt*. Groſsbäuchigt,

Digitized by Google

bäuchigt, Schmer-bäuchich. *Hasu, Nagy hasú.*

Ventŭlus, i, m. Terent. *Vetrek.* s. Windlein, Lüfftlein. *Szeletske, szellő.*

Ventus, i, m. Gic. *Veter.* r. Wind. *Szél.* Duodecim numerantur venti notiores: *Boreas, Aquilo, Corus, Subsolanus, Vulturnus, Eurus, Auster, Notus, Africus, Favonius, Zephyrus, Circius.* Horum quatuor cardinales dicuntur. *Boreas*, à Septentrione, *Subsolanus* ab Oriente æquinoctiali, *Auster* à Meridie, *Favonius* ab Occidente æquinoctiali surgens. *Boreæ* ad Orientem est *Aquilo*, ad Occidentem *Corus*. *Subsolanus* habet *Vulturnum* ad Septentrionem, *Eurum* ad Meridiem. *Austro* ad Orientum *Notus* est, *Africus* ad Occidentem. *Favonio Zephyrus* est ad Meridiem, *Circius* ad Septentrionem. 2. *Transl.* Accipitur ventus *pro* Calamitate, perturbatione, adversa fortuna. Item *pro* fama, rumore. 3. ventus popularis: *b. e.* plausus, favor. 4. Secundus ventus. *Dober veter.* Guter Wind *Jó szél.* Transl. *Dobra szrecba.* Gutes Glück. *Jó szerentse.* Hactenus *Cic.* Adversus ventus. *Szuprotivni veter.* r. Gegen-Wind. *Ellenkező szél.* Transl. v. *Infortunium, Adversitas.* Ovid.

Vēnŭla, æ, f. Cels. *Silieza.* s. Aederlein. *Eretske.*

Vēnum, *Nonnuli scribunt* Vænum, *Nomen defect.* Liv. *Prodajno, na prodaju.* Feil, zum kauff. *Eladásra.* Apud *Tacit.* Dat. & Abl. *veno.* Apud *Apul.* Dativus *venui*, ab inusitato Nom. *Venu.* Militibus immunitas servaretur, nisi in iis, quæ veno exercerent. *Tacit. Ann.* 13. *c.* 51. Hinc

Venum do, das, dăre, &c. v. *Venundo.*

Venum eo, is, īre, īvi (Neu. pass.) v. *Veneo.* Ut ejus familia ad ædem Cereris venum iret. *Liv.*

Venum trādo, is, dĭdi, dĭtum, (Act.) v. *Venum do.* Sua tradita venum castra videt. *Lucan.*

Vēnundo, as, ăre, dĕdi, dătum, (Act.) Cic. *Na prodaju dájem*, ali *poszlavlyam.* Zum kauff gebe, feil lasse. *Eladni kitészem.* v. *Vendo*

Vĕnŭs, ĕris, f. Cic. *Boficza lyubavi.* e. Göttin der Liebe. *Szerelem Isten Aszszonya.* 2. v. *Libido N.* 2. Inhibere venerem. *Plin.* 3. v. *Venustas, Ornamentum N.* 1. *Elegantia.* Dicendi veneres sequi. Aliquid cum gratia, & venere dicere. *Quinctil.* Habere suam venerem: *b. e.* gratiam. *Seneca.* 4. Jactus veneris. v. in *Venereus.*

Vĕnustas, atis, f. *Drago-liczноszt, Lepota, Vlyudnoszt, Szlichnozt, krasznozt, lyublyenozt*, e. Schönheit, Holdseeligkeit, Annehmlichkeit, Lieblichkeit. *Szép ség, ékesség.* v. *Festivitas N.* 1. *Lepor, Pulchritudo* Muliebris, Rerum, Orationis venustas. *Cic.*

Vĕnustè, *Adv.* Cic. *Lépo, vlyudno, lyublyeno, kraszno.* Schön, Lieblich, Liebreich, Annehmlich. *Szépen, ékessen, szerelmesen.* Item v. *Lepidè, Gratiosè, Pulchrè N.* 1. *Festivè.*

Vĕnustŭlus, a, um. Plaut. v. *Pulchellus.*

Vĕnustus, a, um. Cic. *Vlyuden, szlichen.* Liebreich. *Szerelmes &c.* v *Pulcher N.* 1. *Lepidus, Festivus N.* 1. *Gratiosus.*

Vepallĭdus, a, um. *Jako blèd.* Sehr bleich. *Igen sárga.* Mulier vepallida. *Horat. l.* 1. *sat.* 2. Alii leg. *vel pallida.*

Vĕprēcŭla, æ, f. Cic. *Ternov germichek.* s. Dornbischlein. *Tövis bokrotska.*

Vĕprēs, is, (Apud *Priscianum* f. Apud *Prebum* m.) Cic. *Ternzti Germ.* r. Dornbusch, e. Dornhecke, r. Dornstrauch. *Tövises bokor.*

Vĕprētum, i, n. Colum. *Ternzko germovje, meszto ternya puno.* Ein Ort voll mit dornen. *Tövises hely.*

Vēr, vēris, n. Cic. *Protuletje, Proletje, Premalitje.* r. Frühling, Lentz, Vor-Sommer. *Tavasz, kikelet.* Hinc Transl. *Ætatis ver* ponitur pro *Adolescentia.*

Vērācĭtas, atis, f. *Isztinitozt, Isztino-govornozt.* e. Wahrhafftigkeit. *Igaz-mondó ág.*

Vērācĭtĕr, *Adv.* Hieron. *Isztinito, Isztinszko.* Wahrhafftiglich. *Igazán.*

Vērātrix, īcis, f. Apul. v. *Pytonissa.* Ubi Scaliger *veteratricem* substituit.

Vērātrum, i, n. Plin. v. *Helleborum.*

Vērax, ācis, *om.* Cic. *Isztinit, Pravedan, Isztinszki.* Wahrhafftig. *Igaz.* v. *Veridicus.*

Verbascum, i, n. Plin. *Duga margéta, Rukacz, Sztanovita trava.* s. Woll-Kraut, e. Königs-Kertze, s. Kertzen-Kraut, r. Himmel-Brand. *Bkör fark kóró.* Duplex est, nigrum & album.

Verbēna, æ, f. Cic. v. *Verbenaca.* Accipitur etiam generatim *pro* omni viridi virga, fronde, ramo Lauri, Olivæ, Myrti. &c.

Verbēnāca, æ, f. Plin. *Sporish.* s. Eisen-Kraut, Eisenbart. *Szapora fü.*

Verbēnārius, ii, m. *Plin.* Qui verbenam fert.

Verbēnātus, a, um. *Suet.* verbenâ coronatus.

Verbĕr, ĕris, n. Cic. *Vudareca.* r. Streich, Schlag. *Veresség, kékség.* Item *vsze ono, z-kému gdo kôga bije.* Alles, damit man zuschlaget. *Verő szerszám.* v. *Flagellum, Scutica, Virga, &c.*

Verbĕrābilis, le, Plaut. *Bojavzliden, vudarczeo*

Digitized by Google

ezeo ali *bijenya vrêden.* Des Schlagens vverth. *Verésre* vagy *vereségre méltó, verességet érdemlő.*

Verbĕrātio, onis, f. Cic. *Bijenye, tepenye, vdarenye.* Das Schlagen. *Megverés.* Item v. *Flagellatio.*

Verbĕrātor, oris, m. Prudent. *Vdaraveesz, vdritel, koi kôga bije.* Der gerne ſchlägt. *Megverő.* Item v. *Flagellator.*

Verbĕrātus, ûs, m. Plin. v. *Verberatio.*

Verbĕrĕus, a, um. Plaut. v. *Verberabilis.*

Verbĕrĭto, as, avi, atum. (Act.) Plaut. *Crebrò verbero.*

Verbĕro, as, avi, atum. (Act.) Cic. v. *Flagello, Percutio N. 1.* Transl. v. *Objurgo, Convicior.*

Verbĕro, ōnis, m. Plaut. v. *Flagrio.*

Verbĭgĕna, æ, m. *Prudent.* verbô natus. v. *Christus N. 2. Jesus.*

Verbĭgĕro, as, avi, atum. (Neu.) Apul. v. Altercor.

Verbōsè, *Adv.* Cic. *Z-vnogemi rechmi, rechlyivo, vnogo govorech.* Mit vielen Worten, vvortreich, Schvvätzhafftiger Weiſe. *Bô beſzéddel.*

Verbōsĭtas, atis, f. Firmic. v. *Loquacitas, Garrulitas, Multiloquium.*

Verbōſus, a, um. Cic. *Pun rechih.* Wortreich. *S kſzavk.* v. *Multiloquus, Linguoſus, garrulus.*

Verbum, i, n. *Rèch.* s. Wort. *Szó, ige, beſzéd, mondás.* Verbô, *vel* Uno verbô. *Z-jednum rechjum,* Mit einem Wort. *Egy ſzóval.* v. *Succinctè.* Verbi gratiâ, *vel* causâ: *Synon.* Exempli gratiâ. *Naſzpodobu* ali *peldu* Zum Exempl, Exempel-Weis. *Példának okáért.* Verba facere, *vel* habere. *Govoriti.* Reden. *Szólani.* Salutem illi verbis meis ſcribe. *Pozdraviga od moje ſztrani,* Grüſſe ihn in meinen namen. *Ez ſzómmal köſzöntsed ötet.* Verbum pro verbo reddere: Totidem verbis transferre. *Cic.* Item verbum de verbo exprimere, *vel* Ad verbum exprimere. *Terent.* Item verbum verbo reddere. Horat. *Od réchi do réchi preobernuti, preneſzti na drugi jezik, na pervo doneſzti.* Von Wort zu vvort geben. *Szóról ſzóra meg fordítani, meg magyarázni.*

Vērĕcŭlum, i, n. *Dim. à* ver. *Plaut.* vox eſt blandientis.

Vērē, *Adv.* Cic. *Zaiſzto, Iztinſzki, z-iſztinum.* Wahrlich, in der Warheit. *Igazán.* v. *Sincerè, Re vera.* Item v. *Juſtè, Rectè N. 2. Liv.*

Vērēcundè, *Adv.* Cic. *Szramesliyvo, ſztidno, ſztidlyivo.* Schamhafftiglich. *Szemérmeteſen, ſzégyenlve.* v. *Modeſtè.*

Vērēcundĭa, æ, f. Cic. *Szramesliyvozt, ſzramesliyvoztvo, ſztidlyivozt, ſztid.* e. Schamhafftigkeit. *Szemérem, ſzemérmeteſség.* Item v. *Pudor N. 1. Erubeſcentia, Modeſtia.*

Vērēcundor, āri, ātus ſum. (Dep.) Cic. *Szramesliyv jeſzem, ſzramujemſze, ſztidimſze.* Mich ſchäme, ich bin züchtig und ehrbahr. *Szemérmeskedem, ſzégyenlem.* v. *Erubeſco.*

Vērēcundus, a, um. Cic. *Szramesliyv, ſztidlyiv, ſztidan.* Schamhafftig, geſchämig, ſittig. *Szemérmes.* v. *Pudens.* Color verecundus. v. *Rubor.* Horat.

†Vērēdārĭa, æ, f. *Liſzto-noſzecz bika,* vulgò *Poſta, poſtarzka biſa.* s. Poſt-Haus. *Poſtamejſter báza.*

Vērēdārius, ii, m. Firmic. *Konyanik liſztonoſzecz,* vulgo *Poſtarzki ſzluga.* r. Poſtreuter, Poſtillion, Poſt-kutſcher. *Poſta ſzolgája.* v. *Curſor N. 2. Tabellarius N. 1.* Præfectus veredariorum, *vulgo* Poſtæ magiſter. *Liſzto- noſzecz Goſzpodar,* vulgo *Poſtmejſter.* r. Poſt-meiſter. *Poſta-mejſter.*

Vērēdus, i, m. Sveton. *Liſzto-noſſni kony,* vulgò *Poſtarzki kony.* s. Poſt-pferd. *Poſta ló, poſtálkodó ló.* Ité generatim *Berz kony.* geſchvvindes pferd. *Gyors ló.* v. *Aſturco.* Martial.

Vērenda, ōrum, n. *plur.* Plin. v. *Pudenda;* in *Pudendus.*

Vērendus, a, um. Ovid. v. *Timendus, Reverendus.*

Vĕreor, ēris, ēri, ĭtus ſum, (Dep.) *Propriè* de liberis dicitur. *Neuffamſze, boimſze.* Mich ſcheue, Fürchte. *Félek, ſzemérmeteſen félek, általlom.* v. *Timeo; extimeo, obſervo N. 4. metuo; verecundor.* Aliquem, *vel* ab aliquo vereri: *Bojatiſze kôga,* ali *od kôga.* Einen fürchten, *oder* ſich vor einen fürchten und ſcheuen. *Valakit,* vagy *valakitöl félni.* Alicui vereri. *Za kôgaſze bojati: zbog kôga vu ſzkerbi biti.* Sich eines vvegen fürchten: eines vvegen in ſorgen ſtehen: *Valakiért félni: valakiért ſzorgalmatoskodni.* De aliqua re vereri. *Bojatiſze za kakvo dugovanye* Sich vvegen einer ſach fürchten. *Valami dologért félni.* Vereor dicere. *Neuſſamſze rechi,* ali *povedati.* Ich darff es nicht ſagen, *oder* ich ſcheue mich zuſagen. *Félek* vagy *általlom megmondani, ſzólni.* Aliquem ut patrem vereri: *Kôga kakti otcza poſtuvati, y bojatiſze.* Einen als vvie den vatter ehren, und fürchten. *Va-*

Digitized by Google

lakit mint attyát betúlni és félni. Bella vereri. *Bojatisze da bude boj* Sich fürchten, es wird der krieg enstehen. *Félni, hogy badakozás talál lenni.* Eleganter construitur cum *ut*, aut *ne non* in iis, quæ fieri volumus, vel cum *ne* in iis, quæ nolumus. *v.g.* Vereor, ut placari possit. *Peimsze da ga nebude mogel vtaliti*, ali *pomeriti.* Ich besorge, er möchte nicht versöhnet werden. *Félek azon, hogy meg-nem békéllik.* Vereor, ne facias. *Jasze boim, da ti to vchinish.* Ich fürchte du werdest es thun. *Félek hogy ezt tselekedendö lésze.* Hactenus *Cic*, vereri alicujus. *pro* vereri aliquem. *Terent.* 2. Accipitur pro *Dubito.* verebar, quorsum evaderet. *Terent.* Quod scribis, vereor, quid sit. *Cic* 3. Non vereor, ne non hoc fiat: *h.e.* Certus sum hoc futurum. *Cic.*

Vĕrĕtrum, i, n. Sveton. v. *Penis N.* 2.

Vergĭlĭæ. (*non nullis* virgiliæ.) arum. f. Cic. v. *Plejades.*

Vergo, is, ĕre, (Neu. *vel rectiùs* Act.) *Synon.* Propendeo, Declino, Inclino, Specto. *Nagibljemsze, nagnyenszem, obernyen jeszem, puzim.* Mich neige, sencke, lenge, ich bin geneigt. *Hajlok, félre dülök, bajlott vagyok.* Regio in septentrionem vergit. Nisi Bruti auxilium ad Italiam vergere, quàm ad Asiam malu issemus. *Cic.* Hinc *Transl.* Nox vergit ad lucem. *Curt.* Ætas vergit. *Tacit.*

Veridice, *Adv.* Ammian. v. *Veraciter.*

Vĕrĭdĭcus, a, um. Cic. *Isztinu govorechi.* Wahrhafftiglich redend, der die Warheit redet. *Igaz-mondó.* v. *Verax.*

† Vĕrĭfĭco, as, avi, atum, (Act.) *Isztinzko chinim, isztinu zpunuiem, doisztinivam,* Inf. *doisztiniti.* Wahrhafftig mache, bevveise. *Igazá tészem, Igaznak lenni mútatom.* v. *Demonstro, confirmo N.* 1. *&c.*

Vĕrĭlŏquium, ii, n. *Isztinito govorenye, Pravo-richje.* Wahrhafftе erzehlung, e. Wahrheits-Rede. *Igaz-mondás.* Hujus vocis novitatem se fugere ait. *Cic. in Top. c.* 8.

Vĕrĭsĭmĭlis, le, Cic. *Isztini szpodoben, isztino-podobni, isztino-prilichni.* der Wahrheit ähnlich, vvahrscheinlich. *Igaz szabás, igazsághoz hasonló.* v. *Probabilis N.* 1.

Verisimilĭter, *Adv.* Apulej. *Isztini szpodobno, isztino-prilichno.* der Wahrheit gleich. *Igaz szabátképen.* Item v. *Credibiliter.*

Verisimilĭtūdo, ĭnis, f. *rectiùs divisim usurpatur.* Cic. *Isztini szpodobnoszt, isztino-prilichnost, pravo-podobnost.* e. Wahrscheinlichkeit, glaubvvürdigkeit. *Igazhoz hasonlatosság, hihetőség.* v. *Probabilitas.*

Vĕrĭtās, ātis, f. Cic. *Isztina, isztinost.* e. Wahrheit. *Igazság.* Item v. *Æquitas.* 2. à *Plinio* ponitur pro *veracitate.*

Vĕrĭverbium, ii, n. Plaut. v. *Veriloquium.*

Vermiculātè, *Adv.* Quintil. *Synon.* Opere vermiculato. *Z-vlosenem dellom.* Mit eingelegter arbeit. *Berakott munkaképen.*

Vermiculātio, onis, f. Plin. *Cherva-jedina, od chervov zsédenye.* r Schaden von vvürmen in früchten oder bäumen. *Meg-férgesedés.*

Vermiculātus, a, um. *Chervív, chervo-jeden.* Würmicht, vvurmstichig, vvurm-fressig, *Férges, meg-férgesedett.* 2. Transl. *Drobno-vlosen, z-drobnem delom nakinchen, piszano-vlosenoga dela.* Gevvürmlet, mit eingelegter arbeit geziehret, von eingelegter arbeit. *Rakott, bérakott, bétarkázott.* Opus vermiculatum. *Plin.* Emblema, Pavimentum vermiculatum. *Cic.*

Vermiculor, aris, ātus sum, (Dep.) Plin. *Ocherviyujemsze, od chervov sze zsédam, chervív jeszem, z-chervmi vervim,* ali *kipim.* Wurm-stichig vverde, ich bin vvürmicht. *Megsférgesedem, férges vagyok.*

Vermiculōsus, a, um. Pallad. *Chervív, pun chervov,* ali *gliszt.* Wurmicht, voll vvürmer. *Férges, Nyüves.*

Vermiculus, i, m. Plin. *Chervek, Chervichek.* s. Würmlein. *Férgetske.*

Vermĭna, ĭnum, n. *plur.* Cels. v. *Tormina.*

Vermĭno, as, avi, atum. (Neu.) Senec. *Ocherviyujemsze,* Inf. *ocherviti sze. Chervi imam, gliszte imam, griz od gliszt terpim.* Die vvürmen habe, das Bauchgrimen habe. *Férgeim vannak: Férgetől, vagy geleszétól izgattatom.* Nonnunquam accipitur generatim *pro* torqueri, cruciari. v. *Vermĭnor.*

Vermĭnor, ari, atus sum. (Dep.) Pompon. *apud* Non. *Synon.* ventris torminibus vexor, torqueor, crucior. *Terbuh me' boli, griz imam, zavianye terbuha terpim.* Wehetagen, oder das Bauchgrimen habe. *Hasam fái, bas tekerészt szenvedek.*

Vermĭnōsus, a, um. Plin. v. *Vermiculosus, vermiculatus N.* 1.

Vermis, is, m. Plin. *Chervo.* r. Wurm. *Féreg, Nyú.*

Verna, æ, com. Cic. *Zlesenik, iz szusanyke* ali *domáche dekle rodyen szluga, Domachina.* Leibeigner Knecht, einheimisch gebohren. *Hazunknál született szolga, szolgáló.*

Vernăcŭlus, a, um. Cic. *Domo-rodni, Domovinzki.*

Digitized by Google

vinzki. Einheimiſch, einländiſch. *Házunknál ſzületett, termet.* v. *Domeſticus.* Lingua vernacula. v. *Lingoa nativa* in *Nativus.*

Vernālis, le. *Manil.* v. *Vernus.* 2. v. *Vernilis.*

Vernātio, onis, f. Plin. *Szláchenye ſztáre kácbje kóſe na protuletje.* e. Ablegung der Schlangen-haut. *Kigyó vetkezéſe kikeletkor.* 2. *Szlesbena kácbja kóſa.* e. Abgeſtreifte Schlangen-haut. *Kigyónak elbánytt ó bőre.* 3. *Protuletenye, protuletja bivanye.* e. Frühling-vverdung. *Kikelet kezdéſe.*

Vernilis. *Quidam leg.* Vernālis, le. Tacit. *Zleſenichki, Domo-rodno ſzlusbeni.* Zum leibeignen knechten gehörig. *Rabboz-, vagy ſzolgáboz illendő.* v. *Servilis.* Metalepticè v. *Scurrilis.*

Vernilitas, atis, f. Senec. v. *Scurrilitas.* Eſt, qui legat *Vernalitas.*

Vernilitĕr, *Adv.* Horat. *Synon.* More vernarum. *Na náchin domo-rodnih ſzlug.* Wie ein leibeigner Knecht. *Rabképen.* v. *Serviliter, ſcurriliter, adulanter.* Nonnulli leg. *Vernaliter.*

†Vernix, īcis, f. *Szvetlozt dodajuche omazilo, zklechja maſzt.* peregr. *Firnaiſz.* r. Fürniſs, fürneiſs. *Fényeréget adó feſtét.* peregr. *Férnáiſz.*

Verno, as, avi, atum. (Neu.) Ovid. *Protuletimſze, zelenimſze, czvetem.* Grüne, Blühe. *Kikelek, virágzom.* v. *Frondeo, frondeſco, germino, pullulaſco, pullulo N. 1.* Impers. *vernat.* Plin. *Protuletje je.* Es iſt Frühling. *Kikelet van.* Apes vernant. Colum. *Pcheléſze rojе, Méd delati pochinyaju.* Die Bienen Schvvärmen. *A méh rajzig, mézet kezd nek gyűjteni.* Aves vernant. Ovid. *Ptizze popevati pochinyaju.* Die vögel fangen an zu ſingen. *A madarak énekelni kezdnek.* Angvis vernat. Plin. *Kacba ſztáru kóſu ſzlácbi.* Die Schlange legt die alte haut ab. *A kigyó vetkezik.* 2. Transl. Cùm tibi vernarent dubia lanugine malæ. Martial. *Kada ti je brada pocbela ráſzti.* Da dir der Bart zu vvachſen anfieng. *Mikor néket a ſzakálat nőlni kezdet.*

Vernŭla, æ, com. Plin. *Parous verna.*

Vernum, i, n. *Subſtantivè.* Plin. v. *Ver.*

Vernus, a, um. Cic. *Protuletni, promaletni.* Frühjärig, dem frühling *oder* lentzen eigen. *Tavaſzi, kikeleti.*

Vērō, & vērŏ. *Adv.* v. *Sanè N. 1.* Nonne igitur ſapiens? minimè verò *Cic.* Neque verò huic tantæ multitudini deero. *Id.* 2. Eſt *Conj.* & poſt ponitur. v. *Sed, autem N. 1.* At verò hæc tua juſtitia floreſcet quotidie magis. *Id. pro Marcel. c. 4.*

Vērŏnica, æ, f. Botan. *Veronika, baznovita tráva.* r. Ehren-preiſs, ein Kraut. *Véronika fű.*

Vero ſimilis, &c. v. *Veriſimilis.*

Verpa, æ, f. Martial. v. *Penis N. 2.*

Verres, is, m. Varr. *Neroſztecz, nezkoplyen praſzecz.* r. Borg, unbeſchnittener eber. *ártány, kan diſznó.*

Verricŭlātus, a, um. v. *Reticulatus.* Falcibus verriculatis ſecare. *Colum.* Alii aliter legunt.

Verricŭlum, i, n. Valer. Max. *Vlak, ribja mreſa.* r. Zug-garn, Fiſcher-garn. *Szák, halfogó háló.* Item v. *Scopula, ſcopa.*

Verrīnus, a, um. Plin. *Neroſztchen, od neroſztcza.* Dem unbeſchnittenen eber gehörig. *ártányi, kani.*

Verro, is, ĕre, verri, verſum, (Act.) Cic. *Pométam*, Inf. *pometati, pomeſzti.* Kehren. *Megſeprem.* v. *Everro N. 1. 2. poëticè* Æquora verrere: *pro* navigare. *Virg.*

Verrūca, æ, f. Plin. *Bradavka, bradavicza*, e. Wartze. *Szőmőltső, Sőmőltső, ſzőmőltső.*

Verrūcāria, æ, f. Plin. *Bradavkinyak, ſztanovita tráva, odkojeſzoka bradavicze prebajaju.* s. Sonnen-vvirbel-kraut, vvartzen-kraut, ſo die Wartzen vertreibt. *Napra nézó fű, ſzőmőltsveſztő fű.*

Verrūcōſus, a, um. Cic. *Bradavkaz, pun bradavicz.* Wartzigt, voll Wartzen. *Sőmőltős.*

Verrūcŭla, æ, f. Colum. *Bradavchicza.* s. Wärtzlein. *Szőmőltsőtzke.*

Verrunco, as, (Act. & Neu. *Obſol.*) Cic. *ex* Poëta. v. *Verto, Succedo N. 2. Obvenio N. 2. Cedo N. 2.* Propinqua hæc bene verruncent populo: *pro* cedant, ſuccedant, eveniant. *Cic. 1. de Divin. c. 22. ex antiquo Poëta.* Uti ea mihi, populóque Rom. Dii bene verruncent: *pro* vertant. *Liv.*

Versābilis, le, Senec. v. *Verſatilis.*

Versābundus, a, um. *Szim-tamſze vertéchi, obrachajuchi.* Das ſich hin und her vvendet. *Ide 's-tova forgó.* Sidera verſabunda. *Vitruv.*

Versātilis, le, *Obvertio, vertio, obrachbyio, za obrachanye prikladen, kaiſze labko obrácha.* Leichtlich umzuvvenden, *oder* zudrehen. *Könnyen forgatható.* Acies verſatilis. *Curt.* Mola verſatilis. *Plin.* Item *Transl.* v. *Mutabilis, Inconſtans.* Ingenium verſatile. *Liv.*

Versātio, onis, f. Senec. *Obrácbanye.* e. Umvvendung. *Forgatás.*

Versātus, a, um. *Partic. Paſſ. à Verſo.* Plin.

Vechkrat obernyen, preobernyen. Offt umgekert. *Gyakran forgatott.* Bellum terra, marique versatum: *b. e.* gestum, actum. *Cic.* 2. Est *Partic. Activa signif. à Dep.* versor. *v. Exercitus, peritus, practicus.* Homo in hac causa multum, & sæpe versatus. *Cic.*

Versĭcŏlor, ōris, *om.* Cic. v. *Multicolor.*

Versĭcŭlus, i, m. *Szloſno-peſzmicza, Rêdak.* Kleiner vers. *Verſetzke.* Epistolæ versiculus: *b. e.* brevis constructio, aut textus. *Cic.*

Versificātio, onis, f. Quintil. *Peſzmo-ſzlaganye.* e. Vers-dichtung. *Vers ſzerzés*

Versificātor, oris, m. Quintil. *Peſzmo-ſzlagavecz, Rêdko-delavecz.* r. Vers-Macher. *Vers-ſzerzŏ.*

Versĭfĭco, as, avi, atum. (Neu.) Quintil. *Peſzme ſzlaſem.* Inf. *ſzlagati.* Die verse mache. *Verſęket ſzerzek.*

Versio, onis, f. Plin. *Obernenye, preobrachanye.* e. Wendung, Übersetzung. *Fordítás.*

Versĭpellis, le, Plaut. *Kóſu* ali *licze premenyajuchi.* Das seine haut und gestalt verändert. *Bőrét vagy formájat változtató.* Transl. v. *Verſutus.*

Verso, as, avi, atum. (Act. *Freq. à* verto.) *Szim-tam obrácham, prevrácham, guſztokrát obrácham.* Hin- und her kehre, offt kehre und vvende. *Forgatom.* Item v. *Volvo N. 1. gyro, circumago, converſo.* Saxum, orbem saltatorium versare. 2. *Transl.* Causas versare: *pro* tractare, pertractare. Mentem suam ad fraudem versare: *pro* vertere, convertere, transferre, adjicere, applicare. Homo acutus, causam non obtinens, verba cœpit versare: *pro* mutare. Hactenus *Cic.* Animo *vel* in animo secum versare: *pro* cogitare, considerare, perpendere. Patrum animos cupido versabat: *pro* agitabat, angebat. Animum alicujus in omnem partem versare: *b. e.* omnibus modis solicitare, flectere conari. *Liv.* Multum domi antè versandi sunt testes: *b. e.* examinandi, exercendi. *Quintil.* Dolos versare: *pro* machinari, moliri, meditari, struere. *Virg.*

Versor, aris, ātus sum, (Dep.) *Zadersávamſze, vu poſzlu jeſzem, okol ębeſza obhajam.* Mich aufhalte, ich bin beschäfftiget, vvomit umgehe. *Tartózom, rajta vagyok, foglalatoskodom, forgódok.* Item v. *Converſor, Obverſor, Dego N. 1. & 2. Moror N. 1. ſum N. 1. Tracto N. 2. & 5. &c.* In Sicilia versari: *pro* morari, moras trahere, frequentem esse, agere. Cum aliquo versari: *pro* conversari, vivere, consvescere, degere. In clarissima luce versari: In ore vulgi versari: *pro* esse. In aliqua arte versari: *eſt* alicui arti studere, operam dare, insudare: *vel* ejusmodi artem exercere, profiteri. Ante *vel* ob oculos alicui versari: *Item* in animo alicui versari: *pro* obversari, occurrere, apparere, esse. In veri investigatione versari: *pro* occupatum esse. In errore versari: *b. e.* errori inhærere, adhærere. Ita *Cic.* In administratione Reip. præclarissimè versari: *pro* se gerere. *Quintil.*

Versōrĭa. & vorsoria, æ f. *Vuſe z-kojemſze jadro ravna, y obracha.* s. Seil, damit man den segel ziehet, und nach der lufft richtet. *Kŏtél mellyel á' vitorla igazgattatik, és forgattatik.* Hinc *Transl.* Capere versoriam: *pro* reverti, mutare sententiam, ab aliqua re desistere, &c. *Plaut.*

Versōrĭus, a, um. Plaut. *Obrachajúchi, za obráchanye haſznovit.* Umvvendend, zum unvvenden dienlich. *Forgató, forgatnivaló.*

Versum, *Præp.* Plaut. *Proti, naproti, k-.* Gegen, Gegenüber. *Felé.* Cœpi rursum versum illas accedere. *Id.*

Versūra, æ, f. *Obernenyé, preobernenye, obratenye.* e. Umkehrung, verkehrung, umvvendung. *Fordúlás, fordítás.* Facere versuram; *b. e.* Pecuniam mutuam ab uno accipere, qua alteri creditori satisfiat. *Cic.* Solvere versuram. *Terent.* Item Alicui aliquid versurâ solvere: *pro* Satisfacere creditori eâ pecuniâ, quæ iterum, à novo creditore, idque majore fœnore, mutua sit accepta. *Cic.*

Versus, ûs, m. Cic. v. *Rhytmus.* Dicitur etiam generatim de omni linea, quam in scribendo ducimus. 2, Propriè v. *Sulcus.* Ita *Plin.*

Versus, a, um, *à Verror.* Plaut. *Zmeten, pometen.* Ausgekehrt. *Sepertetett, ſeprett.*

Versus, a, um, *à vertor.* Cic. *Obernyen, preobernyen.* Gekehrt, verkehrt, umgevvendet. *Fordíttott, fordúlt.* Omnia in pejorem partem versa: *b. e.* mutata, conversa. *Id.* Totus in Persea versus pater: *b. e.* propensus, transl. atâ in Perseum omni benevolentiâ. *Liv.* Oratio versa, *vel* vorsa: *Synon.* Oratio vincta, metro ligata. *Zvezano*, iliti *peſzmo-ſzloſno govorenye.* Gebundene rede. *Kŏtŏtt beſzéd.* Apulej.

Versus, *Præp.* Accusativo servit, eique ferè posponitur. v. *Verſum.* Romam versus ire. *Proti Rimu iti.* Auf Rom zu gehen. *Roma felé menni.* Ad occidentem versus. K-*ſzun-*

cheno-

Digitized by Google

chenomu zabodu, naprot zabodu. Gegen Niedergang der Sonnen. *Napnyúgot felé.* 2. Ponitur *adverbialiter: e.g.* Surſum verſus. *Na gornyu ſztran, zverhu ſzebe, proti gornyemu kraju.* Hinaufvverths, überſich. *Fel-felé.* Ita *Cic.* Deorſum verſus. *Na dolnyu ſztran, pòd-ſze. &c.* v. *Deorſum.* Ita *Cato:* Utroque versùs. *Na obodve ſztráne, na obodva kraja, proti jedni y drugi ſztrani.* Auf beyde ſeiten, Beyderſeits. *Mind a' két felé.* Ita *Gell.* Quaqua verſus, & quoque verſus. v. *ſuis locis.*

Versūtè, *Adv.* Cic. v. *Callidè, aſtutè, dolosè.*

† Versūtĭa, æ, f. v. *Calliditas.*

Versūtĭlŏquus, a, um. Cic. *Vkanlyivo, chalarno, s'egavo govorechi, Preſgàn vu govorenyu.* Liſtig und ſpitzfündig im reden. *Ravaſzon beſzélő.*

Versūtus, a, um. Gic. v. *Aſtutus, vaſer.*

Vertăgus, i, m. Martial. *Hert.* r. Wind-hund, Wind-ſpiel, Jagd-hund. *Agár, vadáſzó eb.*

Vertĕbra, æ, f. Cels. *Zgibicza, gibicza herbtene koſzti.* r. Wirbel am Rückgrad. *Hát gerintznek tſigái.* Transfertur etiam ad alia.

Vertĕbrātus, a, um. Plin. *Zgibiçze imajuchi, Herbtenoj koſzti ſzpodoben.* Geleneckig: vvig ein vvirbel *oder* gelenck, geſtaltet: dem ruckgrad gleich. *Hát gerintz formájú.*

Vertex, ĭcis, m. Cic. *Teme, verhunecz glave,* r. Wirbel auf dem Kopff, r. Scheidel. *A' fő-nek teteje.* Et generatim v. *Cacumen, Apex N 1. Summitas.* 2. Speciatim v. *Polus N. 1.* Extremúſque adeò duplici de cardine vertex Dicitur eſſe polus. *Id. 4. de nat. Deor. c. 41. ex Poëta.* 3. v. *Vortex.* Antiqui enim *Vortex* pro *vertex*, ſicut *Vorto* pro *verto* ſcribebant. Uſus tamen obtinuit, ut *vertex.* per *e* ſcribatur, dum rei cujuſpiam ſummitas, *vortex* verò per *o*, dum aëris, aut aquæ gyrus, & turbo ſignificandus eſt.

Vertĭbŭlum, i, n. Lactant. v. *Vertebra.*

Vertĭcillus, (Quidam legunt *Verticillum.*) i, m. Plin. *Vreteno, kolovrat.* r. Spinvvirtel, &c. *Pereſzlen. &c.* v. *Fuſus, Rhombus N. 1. &c.*

Vertĭcordĭus, a, um. *Szerdcze preobrachajúchi.* Der das Hertz ändert. *Szív meg-változtató, megfordító.* Simulacrum veneris verticordiæ. *Valer. Max.*

Vertĭcōſus, *rectiùs* vorticoſus, a, um. *Srelaſzt, pun poſiralisch.* Wirblicht, voll vvirbel. *örvényes.* Amnis verticoſus. *Liv.*

Vertĭcŭla, æ, f. Feſt. v. *Articulus.* Item v. *Vertebra.* Lucil. *apud* Non. Item v. *Verticillus.* Catull.

Vertĭcŭlum, i, n. Catull. v. *Verticillus.*

Vertĭgĭnōſus, a, um. Plin. *Omamlyiv, vertoglav, vertulyazt, vertulyav.* Den Schvvindel habend. *Szédelgő.*

Vertīgo, ĭnis, f. Plin. v. *Rotatio, converſio.* 2. Speciatim: *Omamicza, verto-glavicza, verto-glavje.* r. Haupt-Schvvindel. *Szédelgés.*

Verto, is, ĕre, verti, verſum. (Act.) Cic. *Obrácham, obernujem, vertim.* Umkehre, Wende, Drehe. *Forditom, tſavarítom, kerengetem.* v. *Converto, muto.* Solum vertere, *Zemlyu prevrachati, orati.* Ackern. *Szántani,* Transl. *Sztan premeniti, vu drugu ſze domovinu poſztaviti, iz ſzvoje domovine oditi, pobechi.* Die vorige vvohnung, *oder* das vatterland verlaſſen. *Hazájából kibújdoſni,* Exilii causâ ſolum vertere. *idem.* Platonem latinè vertere: *pro* reddere, transferre. *Platonova piſzma na diachkĕ jezik obernuti,* Platonis Schrifften ins latein überſetzen. *Plátó írájit deákra megforditani.* Terga hoſtibus vertere: *pro* fugere. Alicui aliquid vitio, crimini vertere: *pro* tribuere. Cauſas adverſorum in DEOS vertere: *b. e.* Diis tribuere, imputare. Res in diſcrimine vertitur: *pro* verſatur. In eo res tota vertitur: *pro* eſt, conſiſtit, poſita, *vel* ſita eſt. Omnia vertere: *pro* deſtruere, evertere. Pecuniæ partem ad ſe vertere: *pro* in ſuum uſum convertere, redigere. Omnium oculos in ſe vertere: *pro* convertere, Omnes in ſui admirationem trahere. Quo ſe verteret, non habebat: *pro* quo confugeret, quo ſe reciperet. *Niſze imal kam vtechi, obernuti.* Er hat keine zuflucht gehabt. *Nem vóltt a' kihez folyamodott volna.* Aliquid in rem ſuam vertere. *Kaj za ſzvoju haſzen obernuti, kakvo dugovanye za ſze' obernuti.* Etvvas für ſich vvenden. *Valamit maga háſznára forditani.* In aliquem iras vertere. *Na kôgajze razſzerditi.* Wider einen zornig vverden. *Valakire megharagudni.* Aliquem in fugam vertere. *Kôga vu bèg natirati.* Einen in die flucht treiben. *Valakit futáſra kinſzerſteni.* Jam fortuna verterat. *Jur ſze je bila ſzrechu preobernula.* Das glück hate ſich ſchon verändert gehabt. *Már megfordúlt vala a' ſzerentſe.* Quod tibi bene vertat: *pro* ſuccedat, eveniat. *Bogti' daj ſzrechu vu tom.* Gott gebe dir Glück da zu: vvolte gott, das es vvohl ablauffen möge, *oder* vvohl gelinge. *Adja Iſten jódra.* Annus

Digitized by Google

vertens. *Od pochetka na koneez tekuche letto.* Das umgehende jahr. *Eleitől végig folyó eſztendő.* Ita *Cic. Cæs. Liv.* Ex allatis exemplis liquet *verto* ſæpe more Neutrorum uſurpari, ubique tamen *Accuſativum* Activi omiſſum commodè addi poſſe.

Vertumnus, & vortumnus, i, m. Cic. *Krisi Bog nefztalnoſzti, liczе premenyajuchi.* r. Abgott der veränderung. *álhatatlanságnak Iſtene, formájat változtató.*

Vĕrū, n. *Indecl.* (*plur.* verua, uum, ŭbus.) Varr. *Ráſeny.* r. Brat-ſpieſs. *Nyás, nyárs.* 2. v. *Sica, Dolon.* Virg.

Vervactum, i, n. Plin. *Praha, nyiva na protuletje zpraſſena.* ali *zoráno za dojducbu jeſzen.* r. Brach-acker, gebrachtes feld. *Ugar-föld, nyúgodtt-föld.*

Vĕrūcŭlum, i, n. Plin. *Raſnytchek.* s. Bratſpieſslein. *Nyárſatska.*

Vervēcĕus, a, um. *Bravu ſzpodoben.* Wie ein hammel *oder* ſchöps geſtaltett. *őrü formájú.* Jupiter verveceus. *Arnob.*

Vervēcīnus, a, um, Lamprid. *Bravji, bravinzki, skopchji, skopchev.* von hammel, *oder* ſchöps. *őrüi, őrüből-való.*

Vervex, ēcis, m. Cic. *Brav, ochiſztyen skopecz, skopacz.* r. Schöps, Gaſtraun, Hammel. *őrü, berélt-kos, berbéts.*

Vĕruīna, (*perperam* vervīna,) æ, f. Plaut. v. *Verutum.*

Vērum, i, n. Cic. v. *Veritas.*

Vērùm, *Conj.* Cic. *Ali, neg, nego.* Aber, allein, ſondern. *De, azért.* v. *Sed.*

Verum enim verò, Cic. v. *Verùm.* Habet tamen majorem vim, quàm *Verùm.*

Vērumtămĕn, Cic. v. *Attamen.*

Vērus, a, um, Cic. *Právi, iſztinzki, iſztiniti.* Wahr, vvahrhafftig. *Igaz.* Item v. *Juſtus, veridicus.*

Vĕrūtum, i, n. Cæs. *Dardicza, mala prebada za bitanye.* s. Wurff-ſpieſslein. *Vasas dárdatska.* v. *Jaculum N.s. baſta.*

Vēsānĭa, æ, f. Horat. v. *Inſania, amentia, furor.*

Vēsānus, a, um. Cic. v. *Inſanus N. 1. Demens, ament, furialis, furioſus.*

Vēsānio, is, īre, īvi, ītum (Neu.) v. *Dementio, inſanio, ſævio.* vento veſaniente. *Catul.*

Veſca, æ, f. Servius. *Pauchina.* s. Spinn-gevveb. *Pók-bálo.*

Veſcor, ĕris, veſci. (Dep.) Cic. *Hranimſze, jim.* Eſſe. *Eſzem, élem, étellel élek.*

Veſcŭlus, a, um. *Dim.* à veſcus. Feſt. *Naſzub, pritenek, nekuliko merſſav, mitden.* Etvvas dürr, dünn, und mager. *Valamenyire ſzáraz, ősztövér, apró, vékony.* v. *Tenellus, minuſculus, minutulus.*

Veſcus, a, um. Plin. v. *Graciliſ, Macilentus, Minutus N.1. Parvus N.1. Levis N. 1.*

Vēsīca, æ, f. Cic. *Mehúr.* e. Blaſe, Harn-blaſe. *Hólyag, Hójag.*

Vēsīcārĭa, æ, f. Plin. *Kuſchenyak, Sidovſzka chreſinya.* e. Juden-kerſche. *Mubartsa fk.*

Vēsīcārĭus, a, um. *Mehúrzki, mehúrni.* Der blaſen gehörig, das in der blaſen iſt. *Hólyagbоz-való.* Aqua veſicaria *pro* urina *Marcell. Empir. c. 26.*

Vēsīcātōrĭum, ii, n. Medic. *Vrachtvo, koje hmanyóchu téla vu mehurcze jako vlécbe.* vulgo *Vizigatorium.* e. Blaſen-ziehende artzney, r. zenger. *Teſtnek mérgesítégét hólyaghoz-vonó orvoság.*

Vēsīcŭ'a, æ, f. Cic. *Mehúrecz, meburchecz.* s. Bläslein. *Hójagotska.*

Veſpa, æ, f. Cic. *Oſza.* e. Weſpe. *Darás.*

Veſpĕr, ĕris, m. Cic. v. *Veſpera.* 2. v. *Heſperus.* Ita *Plin. Horat. &c.*

Veſpĕr, ĕra, um. Plin. v. *Veſpertinus.*

Veſpĕra, æ, f. Cic. *Vecher.* r. Abend. *Eſtve.*

Veſpĕrālis, le, Solin. v. *Veſpertinus.*

Veſpĕraſcit, ēbat, *Terent.* &

Veſperat, ābat, āvit. *Impers.* Gell. *Szmarknyivaſze*, Præt. *ſzmarknulo ſze je: Mrákbiſze, vecherſze priblisúva, naſztaje.* Es vvird abend. *Estveledik.* v. *Inveſperaſcit.*

Veſpĕrĕ, *Abl. abſolutè poſitus.* &

Veſpĕrī, *Adv.* Cic. *k vecheru, v-vécher.* Abends, zur Abends-zeit. *Eſtve.*

Veſpertilio, onis, m. Varr. *Siſmiß, glilyak, miſpotopir, piracz.* e. Fleder-mauſs, ſpeckmauſs. *Denevér, tenevér, papenever, Szárnyas egér.* Transl. v. *Lucifuga, noctivagus.*

Veſpertinus, a, um. Cic. *Vecherni.* Abendlich, zur abend-zeit gehörig. *Estvéli.* 2. v. *Occidentalis.* Horat.

Veſpĕrūgo, ĭnis, f. Plaut. v. *Heſperus.*

Veſpĕrus, i, m. Cic. Horat. v. *Veſper.*

Veſpĭcēs, cum, f. *plur.* Feſt. *Guſzto germovje, ſtikanje.* Dick ſtehende geſträuche. *Sürü bokrok.*

Veſpillo, ōnis, m. Svet. v. *Sandapilarius.*

Veſta, æ, f. Cic. Uxor Cœli, Mater Saturni. Hæc eadem etiam dicitur *Ops, Terra, Tellus, Cybele, Berecyntbia, Rhea, Mater magna, Mater Deorum, Mater Idæa, Mater phrygia.* Virginem permanſiſſe fingit *Ovidius.*

Veſtāles, ium, f. *plur.* Nobiliſſimæ apud Trojanos, Albanos, & Romanos virgines Veſ-

Digitized by Google

ſtæ cultui dicatæ, quæ ignem ſacrum publicum totius urbis, & populi curabant. *Cic.*

Veſtālia, (*Scil.* feſta.) ium, n. *plur.* Feſta Veſtæ ſacra. *Varr.*

Veſtālis, le, *Ad Veſtam pertinens.* Foci veſtales. *Lucan.*

Veſtalis, is, f. (*Scil.* virgo.) *Liv.* Cultui Veſtæ dicata virgo.

Veſtĕr, a, um. Cic. *Vaſs.* Euer. *Tiétek.*

Veſtiārium, ii, n. Plin. *Opravnicza, meſzto za chuvanye* ali *prodavanye oprave.* s. Ort, vvo kleider auſbehalten, *oder* zum verkauff aufgehenckt vverden: r. Kleider-kalter, e. kleider kammer, *peregr.* Garderobbe. *ôltôzet tartó láda, Ruha árúló hely.*

Veſtiārius, a, um. Cato. *Opravni, prateſni, opravi ſzliſſajuchi.* Zum Kleidern gehörig. *Rubáboz-való.*

Veſtiarius, ii, m. Ulp. *Szkerbitel oprave, terſeczz-oprávum.* r. Kleider-Sorger, Kleiderkrämer, Trödler. *Rubára gondviſelô, Rubá árros.*

Veſtĭbŭlum, i, n. Gell. *Predoratje.* r. eingang ins haus, r. platz vor der thür. *Ajtó elôttvaló hely.* v. *Atrium.* Inter hæc tamen clarè diſtinguit *Vitruvius.* 2. Transl. ſumitur *pro* ingreſſu, aditu. *Cic.*

Veſtĭceps, cĭpis, *om.* Gell. *Synon.* Pubeſcens. *Màh puſztyajuchi, pavulicze y brádu dobivajuchi.* Den bart bekommend. *Szôrôsôdô.* v. *Pubes.*

Veſtĭcontŭbernium, ii, n. *Petron.* Concubitus duorum ſub eadem veſte.

Veſtĭcŭla, æ, f. Paul. JCtus. *Opravicza.* s. Kleidlein. *Ruhátska.* v. *Togula, tunicula.*

Veſtīgātio, onis, f. Cic. v. *Inveſtigatio, venatio N. 1.*

Veſtigātor, oris, m. *Varr.* v. *Inveſtigator, venator.*

Veſtīgĭum, ii, n. *Trág, ſzlèd, ſztupaj, ſztupina.* r. Fuſsſtapff, e. ſpuhr. *Láb-nyom, Talp-nyom.* Alicujus veſtigia perſequi, premere: *Item* Alicujus veſtigiis ingredi, *Transl.* ponitur pro *imitari aliquem.* 2. Metonymicè v. *Planta N. 2.* Qui adverſis veſtigiis ſtent contra noſtra veſtigia, quos Antipodas vocatis. 3 Metaph. v. *Signum N. 1. Monumentum.* Extant veſtigia ſceleris. 4. Transl. v. *Momentum N. 2.* Eodem temporis veſtigio. *Hinc* E veſtigio. v. in E, & alibi ſuo loco. *Cic.*

Veſtīgo, as, avi, atum. (Act.) Cic. *Po ſzlédu iſztem.* Spühre, nachſpüre. *Nyomozom.* v. *Inveſtigo.* Feras veſtigare: *pro* venari.

Veſtīmentum, i, n. Cic. v. *Veſtis N. 1.*

Veſtĭo, is, īre, īvi, ītum. (Act.) Gic. *Oprávlyam.* Kleide. *Rubázom, Felôltôztetem*, v. *Inveſtio N. 1. 2. Transl.* Tabulis parietes veſtire: *pro* velare, ornare, munire, tegere. *Id. 6. Verr. c. 55.* Montes ſylvis veſtiti. *Liv.*

Veſtĭplĭca, æ, f. Quintil. v. *Sarcinatrix.*

Veſtis, is, f. Cic. *Halyina, halya, odecha, prates.* s. Kleid, e. Kleidúng. *Ruha, rubázat, ôltôzet.* v. *Inveſtimentum.* 2. *Transl.* Molli pubeſcere veſte: *h. e.* lanugine. *Lucret.*

Veſtiſpĭca, æ, f. Non. *Chuvaricza oprave.* e. Kleider-vervvahrerin. *Rubára vigyázóné.*

Veſtiſpĭcus, i, m. Plin. *Chuvár oprave.* r. Kleider-vervvahrer, Garderobbe. *Rubára vigyázó.*

Veſtītor, oris, m. Lamprid. *Oprávlyavecz, oblácskavecz, ki kôga oprávlya.* Der einen putzet, *oder* anleget, *ôltôztetô, felkéſzítô,* Item v. *Sartor.*

Veſtītus, ûs, m. Cic. v. *Veſtimentũ.* Item *Trans.* v. *Ornamentum N. 1.* Orationis veſtitus. *Id. de cl. Or.*

Veſtrās, ātis, *om.* Priſcian. *Vaſski, iz vaſſih ſztrán, jeden zmed vaſz, vaſſega naroda, pokolénya. &c.* der eurige, der eurer einer, der aus eurem Vatterland iſt. *Ti félétek, ti féléktek, egy kezûletek, bozzátok tartozó.*

Vĕsŭvĭus, ii, m. *Mart.* Mons Campaniæ, paucis leucis ab urbe Neapoli diſcedens, flammas, globósque igneos eructans.

Vĕtātio, onis, f. *Prepovédanye.* e. Verbiethung. *Megtiltás.*

Vĕtĕr, ĕris, *Obſol.* Hinc *veterior, veterrimus:* uſitati gradus. v. *Vetus.*

Vĕtĕrāmenta, ōrum, n. *plur.* Svet. *Sztarína vſzakojacska, Czanyki, Jztára oprava.* Allerley altes gerümpel, alter hausrath, e. Trödel-kram, alte kleider. *Minde féle ó dolog, amint ó házi eſzkôz, kopott marha.*

Veteramentārius, a, um. Svet. *Sztarinzki.* Dem alten hausrath gehörig. *ó dolgokhoz-való.*

Veteramentārius, (*Scil.* Sutor.) ii, m. Svet. *Sztaríne kerpar, ſztaríno-kerpavecz.* der alte kleider flicket, Schuhflicker, Altreuſs, *Földozó varga.* v. *Sarcinator.*

Vĕtĕrānus, a, um. *Sztári, ſztar yzoucben.* Alt und abgericht. *Régi, vén és tanúlt.* Milites veterani. Cic. Item generatim v. *Vetus.* Veterana vitis, Pecus veteranum. *Colum.*

Vĕtĕrārĭum, (*quidam leg.* Vĕtĕrānum, i, n.) ii, n. *Senec.* Locus, ubi quidpiam in vetuſtatem reponitur. v. *Repoſitorium, granarium, horreum. &c.*

Vĕtĕraſco, is, ĕre, (Neu. inch.) Gic. *Sztar bivam,*

Digitized by Google

bivam, ſztarimſze. Alt vverde, Altere. *Aggom, megavúlok.* v. *Inveteraſco, ſeneſco.*

Vĕtĕrātor, oris, m. Cic. *Sztaro-s'egav, liſzicbaſzt, y vkanlyiv cblovek: Preſgàn vkanitel: ſztara liſzicza.* r. Durchtriebener ſchalck, ein alter ſchlauer fůchs *oder* betrůger. *Vén és ravaſz ember, Jótsalú, vén és ravaſz róka.*

Vĕterātorie, *Adv.* Cic. v. *Verſutè.*

Vĕtĕrātōrĭus, a, um. Cic. v. *Verſutus.*

Veterātrix, īcis, f. Apulej. *Sztaro-s'egava y liſzicbaſzta ſena, Zvuchena cziganicza: vkanlyiva liſzicza.* Ein altes ſchlaues vveib: durchtriebene betrůgerin. *Vén és ravaſz aſzszony, Jótsalóné.*

Veterātus, a, um, v. *Inveteratus.* Caſeus veteratus. *Scribon. Larg.*

Vĕtĕrīnārius, ii, m. (*Scil.* medicus) Colum. *Sivino-vràch, ſivinzki vrachitel* ali *likàr,* r. Vieh-artzt. *Barom orvos.*

Veterinarius, a, um. *Synon.* Pertinens ad veterinarios, *vel* ad veterina animalia. *v. g.* Medicinæ veterinariæ. *Colum.*

Vĕtĕrīnus, a, um. *Tovorni.* Laſt-tragend. *Tereb bordozó.* v. *Vectarius, Clitellarius.* Ungulæ veterino tantùm generi renaſcuntur. *Plin.* Hujusmodi ſunt *Equi, muli, aſini.*

Vĕternōsĭtas, atis, f. *Fulgent.* v. *Veternus.*

Vĕternōſus, a, um. Plin. v. *Letbargicus N. 1.* 2. *Transl.* Senex veternoſus: *h. e.* lentiſſimus, extremè ſegnis, & langvidus. *Terent.*

Vĕternus, i, m. Plin. *Szany, mĕrtvillo, mĕrtvechko ſzpánye, ſzenyo-bolya, prevelika poſzpanoſzt.* e. Schlaffſchut. *Mély álombajtó betegség.* Item generatim v. *Somnolentia.* 2. Transl. v. *Socordia.* Cic.

Vĕtĕro, as, avi, atum, (Neu.) Cels. v. *Veteraſco.* Item *Activè* v. *Invetero N. 1.*

Vĕtĭtum, i, n. Ovid. *Prepovedano dugovanye, prepoved.* r. Verbot. *Tilalmas, Tilálmas dolog.*

Vĕto, as, ui, itum, (Act.) Cic. v. *Prohibeo.*

Vĕtŏnĭca, & Betonica, æ, f. Plin. *Bukovicza, ſzerpecz,* vulgo *Betonika.* s. Betonien-kraut. *Seb-fű.*

Vĕtŭla, æ, f. Plaut. v. *Anicula.*

Vĕtŭlus, a, um, (*Dim. à* vetus.) Cic. *Priſztar, naſztar, dobro pridoben, precz-ſztar.* ältlich, zimlich alt. *Vmetske, régitske, Aggotska.*

Vetulus, i, m. Cic. v. *Seniculus.*

Vĕtŭs, ĕris, *om.* Cic. v. *Priſcus.*

Vĕtuſtās, ātis, f. *Sztarina, Sztarovitoſzt, Sztaroſzt.* s. Alterthum. *Régiség, óság, avultság.* Hæc mihi videntur habitura vetuſtatem: *h. e.* diuturnitatem. *Id. 14. ep. 9.*

Vetuſtè, *Adv.* Plin. *Sztarovito. od negda, od ſztarine.* ältlich, von alten her. *Régen, avon.* Item v. *Priſcè.*

Vĕtuſteſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Colum. v. *Inveteraſco.*

Vetuſtiſco, is, ere, Non. *idem.*

Vĕtuſtus, a, um, ior, ſſimus. Gic. *Sztarovit, ſztarinſzki, negdaſſnyi.* ältlich, altvätteriſch. *Régi, ó, agg.*

† Vexa, æ, f. v. *Vexatio.*

Vexābĭlis, le, Cœl. Aurel. *Oſzmeſsĺyiv, oſzmebavanya, zeſzmebavanya, oſzmeĺjnoga ſ'alenya, zabavlenya, draſenya, traplenya vréden,* Auslachens vverth: zum voppen tauglich; der verdienet geplaget, *oder* gebeiniget zu vverden. *Megnevetbetò, faggathatò, gyötrŏtbetò.*

Vexāmĕn, ĭnis, n. *Lucret.* &

Vexātio, onis, f. Gic. *Zoſzmebávanyem ſ'alenye, nad kĕm zabavlyanye, traplenye, mucbenye, dráſenye.* e. Voppung, Bekümmernuſs, Trillung, Peinigung. *Megnevetésel tréfálás, gyötrés, boſzíntás, marás, faggatás.* v. *Afflictio, Exagitatio, Moleſtia, Inſeſtatio.*

Vexātor, oris, m. Cic. *Oſzmebßno ſ'álecz, oſzmebávavecz, draſitel.* Der einen voppet, r. Triller, Quäller. *Boſzintó, megtrúfoló, faggató.* v. *Afflictor, inſeſtator, exagitator.*

Vexātrix, īcis, f. Prudent. *Nevugodna oſzmebavavka, trapitelicza, zabavavka, draſitelicza.* Die einen voppet, beunruhiget: e. Peinigerin, Trillerin, Quällerin. *Megtrúfolóné, Faggatóné, Gyötrŏné, Boszintóné.*

Vexillārĭus, ii, m. Tacit. v. *Signifer N. 1.* 2. Milites etiam ex Legionibus delecti ad pugnam *vexillarii* dicebantur. *Id.*

Vexillātio, onis, f. *Suet.* Ala equitum.

Vexillĭfĕr, a, um. Prudent. *Zaſztavu noſzechi.* Fähnlein *oder* Standarte tragend. *Zászló viselő.* Hinc

Vexillifer, ĕri, m. *Subſtantivè.* v. *Vexillarius N. 1.*

Vexillum, i, n. Cic. *Zaſztava.* e. Fahne, Standarte. *Zászló.*

Vexo, as, avi, atum. (Act.) Cic. v. *Afflicto, divexo, inſeſto, moleſto.*

Via, æ, f. Cic. *Pùt.* r. Weeg. *ùt, útſza.* 2. Transl. v. *Methodus.* Certam habere, inire viam aliquid indagandi, & conſequendi. Litigandi vias tradere. *Id. 3.* Rectam inſtas viam: *Transl. pro* veritatem ſequeris, rectè habes, verum loqueris. *Plaut.*

Viālis,

Digitized by Google

Viālis, le, Plaut. v. *Viarius.*

Vians, antis, *om.* Solin. *Putujuchi.* Reiſender. *útazó.*

Viārius, a, um. *Pútni.* Zum Weeg gehörig. *útboz-való.* Ita *Cal. Cic. l. 8. fam. ep. 9.*

Viātĭcātus, a, um. Plaut. *reſtiùs dixeris* viatico inſtructus. *Na pùt pripraven, ſztroſſek y braſſno imajuchi.* Auf die reiſe mit zehrgeld verſehen. *útra kéſzûltt, úti költségel elkéſzítetett.* Hinc deducitur:

Viātĭcor, āri, ātus ſum. (Dep. *Obſol.*) *Sztroſſek y oſztala na pùt potrébna ſzpravlyam.* Mich mit zehr-geld auf die reiſe verſehe. *Költséggel útra kéſzûlök.*

Viātĭcŭlum, i, n. Ulp. *Mali pútni ſztroſſek.* Schlechtes reiſe-geld, geringe Weeg-zehrung. *úti költségetske.*

Viātĭcum, i, n. Cic. *Sztroſſek, braſſno na pùt.* e. Weeg-zehrung, s. zehr-*oder* reiſegeld. *úti költség.*

Viātĭcus, a, um. *Na put dober, za pùt haſznovit.* Auf die reiſe dienlich. *útra haſznos.* Cœna viatica. *Plaut.*

Viātor, oris, m. Cic. *Pútnik.* t. Wanderer, Wandersmann, Reiſender. *útazó, útonjáró.*

Viātōrĭus, a, um. Plin. *Pútnichki, pútniku ſzliſſajuchi.* Dem Wandersmann gehörig. *útonjárási.*

Viātrix, ĭcis, f. Martian. Capel. *Pútnicza, pútna ſena.* e. Wanderin, eine Reiſende. *útonjárónè, útazónè.*

Vibex, ĭcis, f. Plin. *Znamenyka od vudarcza, modricza, chernyavka.* e. Streich-maſe, Strieme, ſchvvüle. *Kék, veresség helye.*

Vibrābĭlis, le, Auſon. *Mablio, Omaſſen, kajſze dà mábati.* Das vvohl geſchvvungen vverden kan. *Megnyomſtható, Forgatható.*

Vibrāmĕn, ĭnis, n. *Apul.* &

Vibrātio, onis, f. Feſt. *Mábanye, Màb.* e. Schvvingung. *Rántás, Rázás, Meglodítás, Forgatás.*

Vibriſſæ, arum, f. *plur.* Feſt. *Dlake ou noſzu raſztuche.* Die Haare in der naſe. *Orr lyukában-való ſzőrök.*

Vibriſſo, as, avi, atum. (Act.) Feſt. *Z gláſzom ou popévanyu zigrávam.* Läuffe mit der Stimme mache. *Az éneklésben ſzszvamat tzifrázom, reſzkettetem.*

Vibro, as, avi, atum, [Act.] *Mábam, mâſſem,* Inf. *mábati: Szim-tam gibljem.* Schvvinge, ſchüttele, ſchvvancke, ſchuttere. *Rántom, meglodítom, rázom, labogtatom, lobogok.* v. *Agito N. 2. Transl.* Fulmina verborum in aliquem vibrare: *h. e.* incitata & vehementi oratione in eum invehi. *Z.* Eſt *Neu.* ponitúrque pro *Tremo, Mico.* Mare à ſole collucet, albeſcit, & vibrat. *Cic.*

Viburnum, i, n. Virg. *Bekovina, Bekovicza.* r. Schling-Baum, gelber felder-*oder* Weyden-baum. *Szijos hajló ſzemetz, Oſtormény-fa, ſarga fúz.*

Vicānus, a, um. Cic. *Vu ſzelu ali vészi prebivajuchi, ſzelyan.* Der in einem dorff vvohnet. *Falubéli, faluſi lakos.*

†Vicāriātus, ûs, m. *Nameſztnichtvo.* e. Stadthalterſchafft, vertrettung eines andern Amt und Stelle. *Helyette-valóság, vitzé tiſztőség.*

Vicārius, a, um. Cic. *Nameſztnichki, meſzto drugoga kaj obverſſavajuchi, drugoga vekſſega chàſzt obnaſſajuchi.* Eines andern ſtelle vertrettend. *Helyette-való, vitzé-tiſztő.*

Vicarius, ii, m. *Subſtantivè,* Cic. *Nameſztnik.* r. Stadthalter, vervveſer. *Vitzéje valakinek.*

Vicātim, *Adv.* Cic. *Od vészi do vészi, od vulicze do vulicze.* Gaſſen-vveiſe. *Utſzánként.* Item v. *Pagatim.* Plin.

Vicĕ, Ablat. *Meſzto, na meſzto.* An Statt. *Helyette vitzli.* v. *Pro N. 6.* Sui vice me ſubſtituit. *Cic.* v. in *Vicis.*

†Vicĕ-cŏmĕs, ĭtis, *com. Latinè* Pro-comes. *Meſzto-knèz,* vulgo *Vicze-ſpàn, Vicekomes.* An ſtatt des graffens, *vulgo* Vicegſpann. *Vitzé-Iſpán.*

Vicem, *Accuſ.* Cic. v. in *Vicis.*

Vicēnārius, a, um. Plaut. *Dvadeſzet ou ſzebe zaderſavajuchi, Dvadeſzeto-brojni; Dvadeſzet lèt ſztar.* Der zvvanzig begreifft, Zvvanzig-Jährig. *Húſz ſzámos; Húſz eſztendős, Húſzas.*

Vicēni, æ, a, *plur.* Liv. *Po dvadeſzeti.* Je zvvantzig. *Húſzonként.* Item v. *Viginti.*

Vicennālis, le, Lactant. *Vſzako dvadeſzeto leto bivajuchi.* Das alle zvvantzig Jahr geſchehet. *Minden húſzadik eſztendőben lévő.* Hinc *Vicenalia, ium, n.* ſcil. *feſta.*

Vicennium, ii, n. JGt. *Dvadeſzet lèt, Vréme od dvadeſzet godiſch.* e. Zeit von zvvantzig Jahren. *Húſz eſztendő idő.*

Vicēſīma, æ, f. Cic. *Dvadeſzetina, dvadeſzéti dèl.* s. Zvvantzigſt, der Zvvanzigſte theil. *Húſzad, Dézma neme.* Legitur etiam *Vigeſima.*

Vicēſīmāni, orum, m. *Plur.* Milites legionis viceſimæ. *Tacit.*

Vicēſīmārius, a, um. Liv. *Dvadeſzetni, dvadeſzetini ſzliſſajuchi.* Zum zvvanzigſt gehörig. *Húſzados, Húſzadbol-való.*

Vicēſīmātio, onis, f. *Capitol.* Supplicium, quo viceſimus quisque miles afficiebatur.

Digitized by Google

Vīcēsĭmus, *ustatius quàm* Vigesimus, â, um, Cic. *Dvadesséti.* Der zvvantzigste. *Húszadik.*

Vĭcĭa, æ, f. Plin. *Grabor, graboricza.* e. Wicke, gevviſſe Hülſen-Frucht. *Lendek.*

Vĭciārium, ii, n. Colum. *Graboriſche, Mejzto na kojem grabor ráſzte.* r. Ort, vvo die vvicken vvachſen. *Lendekes hely.*

Vĭciārius, a, um. Colum. *Graborov, Graboriſchni.* Zum vviſen-vvicken gehörig. *Lendekes, lendekbez-való.*

Vĭciēs, *Adv.* Cic. *Dvadeſzetikrat, dvadeſzeti púta.* Zvvantzigmahl. *Húszszor.*

Vĭcīna, æ, f. *Scil.* femina. Cic. *Szuſzeda.* e. Nachbarin. *Szomszéd aſszony.*

Vĭcīnālis, le. Liv. *Szuſzedski, ſzuſzedstvu ſzliſſajuchi.* Nachbarlich, zur Nachbarſchafft gehörig. *Szomszédsági, ſzomszédságboz-való.*

Vĭcīnĭa, æ, f. Cic. *Szuſzedstvo, Jedno-ſzelstvo.* e. Nachbarſchafft. *Szomszédság, vidék.* Et Generatim v. *Propinquitas N. 1.* 2. Transl. v. *Similitudo.* Diverſarum rerum quædam vicinia. *Quintil.* 3. Sumitur *pro* ipſis vicinis, ſeu eorum multitudine. *Horat.*

Vĭcīnĭtās, ātis, f. Cic. v. *Vicinia.*

Vĭcīnor, āri, atus ſum. (Dep.) Sidon. *Szuſzed jeſzem, Blizu ſztoim.* Ich bin benachbart, *oder* nahe. *Szomszédokodom, ſzomszédságban lakom.*

Vĭcīnus, a, um. Cic. *Szuſzedski, blizu ſztojechi.* Nachbarlih, Nahe gelegen. *Szomszédsági, ſzomszédságban-való, &c.* Et generatim v. *Propinquus N. 1. Proximus N. 1. Finitimus N. 1.* 2. Transl. v. *Similis.*

Vĭcīnus, i, m. *Subſtantivè,* Cic. *Szuſzed.* r. Nachbar, *oder* Nachbavvr. *Szomszéd.*

Vĭcis, *gen.* f. (*Caret Nominativo ſing. & gen. plur.*) Plin. v. *Alternatio, Viciſſitudo.* Loquendi vices ſervare. *Quintil.* Alterna vice annorum, vites muſti plus minus afferunt. *Colum.* Alternis vicibus. *Senec. vel* In vicem: *Curt. pro* Alternatim. *Izmenczè, premenczè.* Wechſels-vveiſe. *Egyſzer egyik, másſzor másik.* 2. v. *Locus N. 1.* Ad vicem alicujus propiùs accedere. Alicujus vicem ulciſci: *pro* alicujus vice, *vel* locô ulciſci. *Cic.* Bos in Ægypto etiam Numinis vice colitur. *Plin.* Item v. *Officium N. 1.* Demandare vicem ſuam alteri. *Cic.* Per ſpeciem alienæ fungendæ vicis opes ſuas firmare. *Liv.* Alterius vice fungi. *Plin.* v. *Vice.* 3. v. *Sors N. 1. 2 & 3. Status N. 1. Conditio N. 1. Incommodum N. 1. & 2.* Alicujus vicem pertimeſcere dolere. *Cic.* 4. v. *Retributio, Recompenſatio.* Reddere vicem: *h. e.* par pari referre. *Plin.* Beneficio vicem exſolvere: *pro* compenſare beneficium. *Tacit.* 5. Accipitur pro *Tempore, vel Actione in tempore:* ut *e. g.* Prima vice: *pro* primò. *Pervi pùt.* Das erſte mahl. *Eſőszer.* Tribus vicibus: *pro* ter. *Ballad.* 6. verſa vice: *Nazopet, pako.* Hingegen. *Ellembe.* Gell.

Vĭcĭſsātim, *Adv.* Plaut. &

Vĭcĭſſim, *Adv.* Cic. *Nazopet, Jedno-drugomu, Izmenczè.* Dargegen, vvechſelsvveiſe. *Megint, Iſmét, &c.* v. *Mutuò.* Item v. *Similiter.*

Vĭcĭſsĭtas, atis, f. *Obſol.* Non. &

Vĭcĭſsĭtūdo, ĭnis, f. C c. *Promina, Izmina, drugachnoſzt.* r. Wechſel. *Viſzontagság.* v. *Alternatio, Commutatio, Variatio.* 2. Nihil viciſſitudine ſtudiorum, officiorúmque jucundius: *h. e.* compenſatione, retributione, remuneratione. *Id. de Amic. c. 14.*

Victĭma, æ, f. Cic. *Marſſe odluchena za zabvalni aldov, kervo-tochni aldov.* ş. Schlachtvieh zum danck-opffer, s. ſchlacht opffer. *Győzedelemről-való áldozat, Véres áldozat.* Item v. *Hoſtia.*

Victĭmārĭus, ii. m. Liv. *Kervo-aldovni ſzluga.* r. Schlacht opffer-Knecht. *Véres áldozat ſzolgája.*

Victĭmo, as, avi, atum. (Neu.) Apul. v. *Sacrifico, Immolo.*

Victĭto, as, avi, atum. [Neu *freq.*] Terent. *Sivárim, Hranárimſze.* Lebe, mich ernähre. *éldegelek, tengek, tengődöm.*

Victor, oris, m. Gic. *Obládavecz, Predobitel, Obladavnik, Dobitnik, Vitez.* r. Sieger, übervvinder. *Meg-győző, Győzedelmes embe.*

Victoria, æ, f. Cic. *Obladanye, predoblenye, Premoſenye, Dobitje, Predobitje.* r. Sieg, e. übervvindung. *Győzedelem, Diadalom.* 2. *Boſicza obladanya.* e. Siegs-Göttin. *Győzedelemnek Iſten Aſzszonya.*

Victōrĭālis, le. *Trebel. Pollio.* Ad victoriam pertinens. *Predobitelſzki, Obladavſzki.* Zum Sieg gehörig. *Győzedelemhez-való.*

Victōrĭātus, i, m. (*Scil.* Nummus) Cic. *Rimzki negdaſſnyi penez z pelikim,* iliti *z obrazom Boſicze obladanya zaznamenuvan.* Gevviſſe Müntz darauf die Siegs-Göttin gepräget vvar. *Bizonyos pénz, mellyen a győzedelem Iſten aſzszonynak képe volt.*

Victōrĭŏla, æ, f. Cic. *Kipecz Boſicze obladanya.* ein Bildlein der Siegs-Göttin. *Győzedelmes Iſten aſzszonynak képetskéje.*

Victō-

Digitized by Google

Victōriōsus, a, um. Gato. *Obladati navadden, Obladavni, Predobitni.* Siegreich, Sieghafft. *Győzedelmeskedő, Győzedelmes, Gyakran diadalmaskodó.*

Victrix, īcis, *om.* Virg. *Obladavechki, obladajuchi.* Sieghafft, Abſiegend. *Győzedelmes.* Item v. *Victorialis.* Arma victricia Sequi. *Id.* Omina victrici concepta Solo *Claudian.* Literæ victrices: *b. e.* nunciantes victoriam. *Cic.*

Victrix, īcis, f. Cic. *Obladavka, predobitelicza.* e. Siegerin, Übervvinderin. *Győző aſszony.*

†Victuālis, le. *Hranitbeni, za bránu, k-brani spadajuchi.* Zur nahrung gehörig. *ételbeli-és italboz-való.*

Victus, ûs, m. Cic. *Hrána.* s. Lebens-mittel, Nahrungs-mittel, ſpeis und tranck. *étel-ital.*

Vīcŭlus, i, m. Liv. *Mala vèſz, Vulichicza.* s. Gäſslein, Dörfflein. *Utſzatska, Tájatska.*

Vīcus, i, m. Cic. *Synon.* Pars pagi, *vel* civitatis. *Vèſz, Vulicza z-hiſami zkup vzeta.* eine Reihe häuſer, eine gaſſe beyder ſeits häuſer habend. *Táj, Utſza házokkal egyűtt.*

Vīdēlicēt, *Adv.* Cic. v. *Nempe.*

Vīdĕn, *pro* vides ne? Teren. *Vidißli?* Seheſt dann? *Látodé?*

Vīdeo, es, ēre, vīdi, vīſum (Act.) Cic. *Vidim.* Sehe. *Látok, Látom.* Synon *Oculis conſpicor, cerno. Intueor N. 1. Aſpicio: Conſpicio: Aſpectu percipio.* 2. v. *Prævideo, Prænoſco.* Hæc ego tam video animô, quàm ea, quæ oculis cernimus. *Id. l. 6 ep. 2.* 3 v. *Intelligo, Cognoſco.* Legis vim videre. *Id. 2. Agr.* 4. Vide, quid agas: *b. e.* conſidera, perpende, animadverte. *Terent.* 5. Compone hoc, quod poſtulo: de reliquo videro: *b. e.* de reliquo ego curabo, providebo, curam geram. *Cic.* Quàm id rectè faciam, viderint ſapientes: *pro* judicent, diſpiciant. *Id.*

Vīdeŏr, ēri, viſus ſum. (Paſs.) Varr. *Synon.* Cernor, Conſpicior, Oculis ſub icior, Sub aſpectum venio. *Vidimſze.* Ich vverde geſehen, *Látſzattom.* Frequenter etiam more *Depon* conſtruitur *pro* opinor, judicor, &c. *Vidimiſze, S'timam, ja tak derſim, na pervo mi' dobája.* Es ſcheint mir, mich dünckt, ich vermeine, mich bedünckt, es hat das anſehen, es kommt mir vor. *Nékem úgy látſzik, tetſzik: Vélem; úgy tartom.* Et adhibetur potiſſimùm *perſonaliter.* Ne timidi videamur. *Daſze nebudemo za plaſſlyive derſali.* Damit vvir nicht für fürchtſame leute gehalten *oder* angeſehen vverden. *Félékeneknek lenni ne tartaſſunk,* Videor tibi iratus. *Tebiſze vidi,* ali *Tiſtimaſs, daſzem ja ſzerdit: Time' za ſzerditoga derliſs, preſtimavaſs.* Es dünckt dich, ich ſeye zornig. *Te gondolod hogy én haragszam.* Videor (*b. e.* puto, arbitror, mihi apparet.) enim mihi hanc urbem videre lucem orbis terrarum, atque arcem omnium gentium ſubito uno incendio concidentem. *Sic dicitur:* videor videre ementem te res ruſticas. *&c.* 2. Uſurpatur pro *placère, cenſere, ſtatuere.* Idque ſemper *Perſonaliter cum Infinitivo expreſsè vel occultè.* Si tibi videbitur. *Ako ti'ſze bude videlo: Ako ti' bude drago: Ako budes ſzúdil.* Wan es dir belieben vvird. *Ha tenéket tetſzik.* Mihi viſum eſt ad te ſcribere. *Odluchilſzem, y za dobro ſzpoznal, da ti' piſſem.* Ich habe es für guth angeſehen, das ich zu dir ſchreibe. *Jónak lennt itéltem néket írni.* Viſum eſt, occultiùs agendum. *Dokonchano, y odſzudyeno je, daſze to ſzkrovenje opravlya.* Man hat es für rathſam geachtet, es heimlicher vorzunehmen. *Elvigeztetett és ételtetett, hogy ez titkoſſabban mivelteſſék.* Hactenus *Cic.*

Vĭdua, æ, f. *Subſtantivè.* Liv. *Vdovicza, Udova.* e. Wittib, Witt-frau. *özvegy aſszony.*

†Viduālis, le. *Vdovichki.* Zur Wittib gehörig. *özvegy aſszonyhoz-való.*

Viduātus, a, um. *Nom. & Part.* v. *Viduus.* Materia viduata corpore. *Colum.* Agrippina viduata: *pro* viro orbata. *Sveton.*

Vĭduĭtas, atis, f. Cic. *Vdovichtvo, Udovztvo.* r. Wittben Stand. *özvegység.* 2. v. *Privatio, Inopia.* Opum, auxilii, præſidii viduitas nos tenet. *Plaut.*

Vĭdŭlus, i, m. Plaut. v. *Aſcopera, Hippoperda.*

Viduo as, avi, atum. (Act.) v. *Orbo, Privo.* Civibus urbem viduare. *Virg.*

Vĭduus, a, um. *Vdov, a, o.* Vervvittibt. *özvegy, özvegyen maradtt.* Propriè dicitur de ea re, loco, vel tempore, in quo alter conjugum mortuus eſt. *Sic:* Domus vidua. Noctes viduæ. *Ovid.* Transl. v. *Orbus, Vacuus N. 1. Privatus Partic.* A lumine Phœbi viduus lacus. *Virg.* Apollo pharetrâ viduus. *Horat.* Teli viduus. *Silius.*

Viduus, i, m. *Subſtantivè.* Ovid. *Vdovecz, Udóvacz.* r. Wittber. *özvegy.*

Vienna, æ, f. Geogr. *Bech, glavni varaſs Auſtrie.* Wienn, die haupt Stadt in Oeſtereich. *Béts, Fő város Auſtriában.* Urbs erat Pannoniæ ſup. antiquis *Vindobona,* ſubinde ab Archiducibus Auſtriæ magnificè culta; eum tandem ſplendoris, roboris, & majeſtatis

ſtatis gradum attigit, ut præ cæteris Imperii urbibus digna haberetur, quæ plurimis Imperatoribus Rom. fixam præberet ſedem. 2. *Vienna* altera Galliæ Narbon. in Delphinatu, ad Rhodanum fluv. poſita.

Vieo, es, ēre, ēvi, ētum. (Act.) *Vésem*, Inf. *plzati*: *Zvſam z obruchmi ztiſzkam*. Binde, zuſammen ziehe. *Megkötöm*, *kötözö veſzſzöbel megabrontſozom*, *Fűzöm*. Aliquid viminibus viere. *Varr.*

Viētor, ōris, m. Ulp. *Lagvo vczacz*, *Nabiácb*, *Szudár*, peregr. *Pintar*. r. Bünttner, Faſsbinder, Binder, Böttiger. *Kádár*, *Pintér*, *Bodnár*.

Viētus, a, um. Cic. *Sidek*, *Szlab*, *Mebkek*. Welck, verhuzelt, ſchvvach, verſchrumpelt. *Lágy*, *gyenge*, *vajutt*. v. *Flaccidus*, *Langvidus*, *Mollis N. 1. & 2.*

Vīgēni, æ, a, *plur*. Colum. v. *Viceni*.

Vīgens, ēntis, *om*. Cic. v. *Vegetus*.

Vīgeo, es, ēre, ui, (Neu.) *Jeſzem vu dobroj jakoſzti*, *Dobroſze imam*, *vu dobrom ſztaliſſu jeſzem*. Ich bin bey kräfften, ich bin vvacker und friſch, ich befinde mich vvohl, ich bin in gutem Stand. *Erömben vagyok*, *Jobb koromban vagyok*. v. *Floreo*, *Valeo N. 1.* Animîs, memoriâ vigere. Studia vigent. *Cic.*

Vīgeſco, is, ĕre, (Neu. *Ineb.*) Catull. *Pochinyam jak*, *zdrav*, *gyegyeren biti*, *dobroſze imati*, ali *cbutiti*. Kräfftig, vvacker, geſund und friſch vverde. *Jobb koromban kezdek lenni*, *Erösödöm*, *Zöldülök*.

Vīgēſiēs, *Adv*. Apulej. v. *Vicies*.

Vigeſima, æ, f. v. *Viceſima*.

Vīgēſimus, a, um. v. *Viceſimus*.

Vīgeſſis, is, m. *Mart*. Aſſes viginti, Res 20 aſſium.

Vīgil, ĭlis, *om*. Cic. *Szkoznujuchi*, *Sztraſechi*, *Bdéchi*, *Viroſztujuchi*. Wachend, Wachtſam, Schlafflos, Allard, Munter, Wacker. *Vigyázó*, *Serény*. 2. Transl. v. *Intentus N. 2. & 3. Providus*. 3. Gurę vigiles: *h. e.* Nocturnam quietem impedientes, vigilare facientes. *Ovid*. Caret genere neutro in *Nom. Accus. & Vocat. plurali*.

Vigil, is, m. *Subſtantivè*. Cic. v. *Excubitor*, *Cuſtos*.

Vīgilandus, a, um. *Kajſze ſzkoznujuch prebaviti móra*. Das da ſoll gevvacht vverden. *Vigyázandó*, *Vigyázva*, *elmúlandó*. Noctes vigilandæ: *h. e.* Sinè ſomno tranſigendæ. *Quintil.*

Vīgilans, tis, *om*. *Nom. & Part*. Cic. v. *Vigil. N. 1. & 2.*

Vigilantĕr, *Adv*. Cic. *Zkoznivo*, *Zkoznüjuch*, *Sztrájech*, *Marlivo-pázech*. Wachtſam, Aufmerckſam. *Vigyázva*, *ſzemeſen*. Item v. *Solicitè*, *Attentè*.

Vigilantia, æ, f. Cic. *Zkoznuvanye*, *Viroſztuvanye*, *Bdénye*, *Zkoznozt*. e. Wachtſamkeit, Munterkeit. *Vigyázás*. Transl. v. *Attentio*, *Diligentia*, *Solicitudo*.

Vīgilātè, *Adv*. Gell. v. *Vigilanter*.

Vīgilātio, onis, f. *Cel. Aurel*. v. *Vigilantia*, *Inſomnia*, *Lucubratio*.

Vīgilātus, a, um. *Zkoznújuch prebáven*, *potroſſen*. Gevvachet, vvachtſam zugebracht. *Vigyáztatott*, *Vigyázva elmúlt*. v. *Inſomnis*. Nocte vigilata. *Ovid*. 2. Accipitur pro *Lucubrato*. Carmen vigilatum. *Id. 4. Faſt*.

Vīgilax, ācis, *om*. Golum. *Marlivo ſztraſechi*, *vnogo zkoznujuchi*, *dobro pazechi*. Fleiſſig vvachend, ſehr vvachtſam. *Szorgalmatoſon vigyázó*, *vigyázható*, *virraſztható*.

Vīgilĭa, æ, f. Cic. *Sztraſa*. e. Wacht. *Virraſztás*. v. *Vigilatio*, *Excubiæ*, *Excubatio*, *Cuſtodia*. Plura v. in *Nox*. 2. *Vigiliæ* Metonymicè *pro* Cuſtodibus, vigilibus. *Viroſztuvavczi*, *Sztraſani*, *Sztráſa*. Die Wachter, e. Wacht. *Stráſálók*, *őr-állók*, *ſtráſák*.

Vigilium, ii, n. *Var. apud Non*. v. *Vigilia*.

Vīgĭlo, as, avi, atum. (Neu.) Cic. *Zkoznujem*. Wache. *Virraſztok*. Item v. *Excubo N. 1. Excubito*, *Cuſtodio N. 2.* 2 Transl. v. *Provideo*, *Studeo N. 5*. Quamobrem, Quirites, conſiliô, quantum potero, labore plus pene, quàm potero, excubabo, vigilabóque pro vobis. *Id. 6. Phil. e. 7*. Adhibetur etiam *Paſſivè*: Non mihi grata dies, noctes vigilantur amaræ. *Ovid. ep. 12*.

Vīgīntī, *om*. *Indecl*. Cic. *Dvadeſzet*, *Dvadeſzeti*. Zvvanzig. *Húſz*.

Vigintĭvĭrātus, ûs, m. Gic. *Szudztvo*, *Chaſztnichtvo iz dvadeſzeti ſzvetnikov*, ili ti *tolnachnikov zpravlyeno*. r. Rath, e. Würde der zvvanziger, s. zvvanzig-Männer-Amt. *Húſz ſzemélyi Uraság*, *Mélóság*.

Vigintĭvĭri, ōrum, m. *plur*. Cic. *Dvadeſzetericza ſzudczev*, *Dvadeſzeti ſzvetnikov*. Die zvvantzig-männer. *Húſz igazgató Urak*.

Vīgŏr, ōris, m. Liv. v. *Robur N. 2. Vivacitas*, *Firmitas*.

Vīgōrātus, a, um. Apulej. v. *Vegetus*.

†Vigōrōſus, a, um. v. *Robuſtus N. 1. Vegetus*.

Vīleo, es, ēre, ui, (Neu.) &

Vīleſco, is, ere, (Inch.) Avien. *Za malſze derèm*, *Zlochebſt bivam*, *Prejtimánye gubim*, *Zaverſen biti poſztájem*. Schlecht, oder gering

Digitized by Google

gering vverde. *Alá-valóvá léſzek, Megbetselenülük.*

Vīlĭpendo, is, ĕre, pendi, penſum. (Act.) Plaut. *Za malo derſim.* v. *Parvipendo. Floccifacio.*

Vīlis, le, Cic. *Zlocheſzt, Za malo derſan, Malo vréden, Priproſzt, Malo-czenyeni, Nevréden, Nepreſztiman.* Schlecht, Unanſehnlich, Gering, verachtet. *Ala-való, Hitván, Roſz.*

Vīlĭtas, atis, f. Cic. *Mala czéna, Zlocheſztocha, Malo-vrédnoszt, Nepreſztimanoszt.* e. Geringſchätzigkeit, Schlechtigkeit, Geringfügigkeit, Nichtsvvürdigkeit. *Alávalóság, Hitvánság, óltsóság.*

Vīlĭtĕr, *Apulej.* Viliùs, *Plaut.* Viliſsĭmè. *Adv.* Plin. *Zlocheſzto, Malo-vrédno, Nepreſztimano, Priproſzto.* Gering. *óltsón.*

Villa, æ, f. Cic. *Szelſzko ſztanye.* e. Bauer-Hube. *Paraſzt-ház, &c.* v. *Allodium, Prædium, Suburbanum.*

Villāris, *com.* re, *n.* Plin. &

Villātĭcus, a, um. Colum. *Murko-goſzpodarzki, Baſchinzki, Szelſzkomu ſztányu ſzliſſajuchi*, vulgo *Maroſzki, Majerzki.* Zum meyer-hoff gehörig. *Majorhoz tartozó.*

Villĭca, æ, f. Martial. *Szelzka goſzpodaricza, Spanicza, Dvorzka*, vulgo *Majericza.* e. Hof-bäuerin, vervvalterin, käſe-mutter, Meyerin. *Majorné.*

Villicātio, onis, f. Colum. *Szelzko goſzpodarenye, Spanuvanye, Spania, Dvorſchbia.* e. Bauern-Handthierung, Haushaltung, Bäuerliche vervvalterey. *Majorkodás.*

Villĭcor, āri, atus ſum. (Dep.) Plin. *Spanujem, Goſzpodarim, Na ſzelzko goſzpodarztvo ſzkerb noſzim, Majerztvo obnaſſam.* Bäuerliche vvirtſchafft treibe, auf Meyerhof ſorg trage. *Majorkodom, Majorságot üzök.*

Villĭcus, i, m. Cic. *Spán, Dvórzki, Szelzki goſzpodar, Maroſz ſzkerbitel.* r. Meyerhofs-Vervvalter, Meyerer, Hof-man, Hof-bauer. *Major, Majoros, Tsür bíró.*

Villōſus, a, um. Plin. *Runyazt, Vunazt, &c.* Zotticht, Filtzig. *Gyapjas, Fürtös.* v. *Hirſutus, Piloſus.*

Villŭla, æ, f. *Cic.* Parva villa.

Villum, i, n. *Dim. à* vinum. Terent. *Vincze, Zlocheſzto vino.* s. Weinlein, ſchlechter vvein. *Alá-való, erötlen bor.*

Villus, i, m. Cic. *Dlaka; Dlako-kitta: Zamotek dlàk, láſzib*, al. *pavulicz: Kunye.* Haar-zotte, Haar-zopff, Filtz. *Haj fürt, Ködmöni gyapjú fürt.*

Vīmĕn, ĭnis, n. *Cæs.* v. *Vimentum.*

Vīmentum, i, n. Tacit. *Skrobotina, Bekovina, Guſzba, Lichje, Hvoja* iliti *vſzako ſtibérje, z-kojemſze kaj oppleſzti*, ali *zvezati more.* eine Wiede, s. Flecht-Reifs. *Vitla, Szirony, Köttö veſzſzö, Pánt veſzſzö.*

Vīmĭnālis, le, *Plin.* Pertinens ad vimen. *Bekovinzki, Stibérju za pletenye, ali vézanye haſznovitomu ſzliſſajuchi.* Zum vvied *oder* ſchvvancken Reiffern gehörig. *Pánt, Köttö veſzſzöböz-való.* Salix viminalis eſt, ex qua vimina fiunt. *Colum.*

Vīmĭnētum, i, n. Varr. *Meſzto, na kojem skrobotina, bekovina &c. raſzte.* r. Weyden-Buſch, Ort mit vvieden, Flecht-Reiſſern, &c. gepflantzet. *Füz veſzſzös bely.*

Vimĭnĕus, a, um. Gæſ. *Hvojni, Iz skrobotine, Iz bekotine, licbja*, ali *drugoga ſtibérja zpleten.* von Wieden, Weiden *oder* Reiffern geflochten. *Köttö veſzſzöböl-való.*

Vīn' *pro* viſne? Plaut. *Hochesſzli?* vvilſt du dann? *Akarodé?*

Vinācĕa, (vinac a) æ, f. Colum. *Tropina.* r. Weintreſter. *Szöllö mont, Maláta.* v. *Briſa.*

Vinacĕa, orum, n. *Colum.* Vinacei, orum, m. *plur.* Cato. *Tropine.* v. *Vinacea, æ.*

Vīnācĕum, i, n. *Colum.* &

Vinaceus, i, m. Cato. *Peschka*, s. Weinbeerkörnlein. *Szöllö mag, Szöllö ſzem.* 2. in *plur.* non nunquam accipitur pro *Briſa.* v. *Vinacea, orum.*

Vīnācĕus, (Vinacĭus.) a, um. *Grozdju ſzliſſajuchi.* Den Weinbeeren eigen. *Szöllö gerezdbez-való.* Item v. *Vinalis, Vineaticus.* Acinus vinaceus. v. *Vinaceum N.* 1. Cic.

Vīnālĭa, ium, & ōrum, n. *plur.* Dies feſtus, quo vinum novum deguſtabatur, ac Jovi libabatur. *Plin.*

Vīnālis, le, *Plin.* &

Vinārius, a, um. Cic. *Vinſzki.* Zum Wein gehörig, vveinhafft, vveinreich. *Borbozvaló.*

Vinarius, ii, m. Plaut. *Vino-terſecz.* r. Weinhändler, &c. v. *Oenopola.*

Vinca, *ſeu* Vinca pervinca, æ, f. Plin. *Bervinek, Singercz trava vſzagdar zelena.* Sinngrün, Inngrün. *Egy földön elterjedö, boroſztyán levelü ſzabástu fü.*

Vincĭbĭlis, le, Colum. *Predoblyiv.* übervvindlich. *Gyözhetö, Megbírható.* v. *Superabilis.*

Vincio, is, īre, vinxi, vinctum, (Act.) *Zveſujem*, Inf. *zvézati.* Binde. *Megköttöm.* v. *Conſtringo, Ligo, Necto.* Loca vincire præſidii: *pro* munire. *Id.*

Vinco, is, ĕre, vīci, victum, (Act.) *Predobívam, Nepriatela obladujem*, Inf. *obladati.*

Digitized by Google

Beſiege, Übervvinde, mich bemeiſtere. *Győzöm, Meggyőzöm, &c.* Gic. *Synon.* Supero N. 1. Devinco; Expugno; Superior diſcedo; victoriam reporto, obtineo; in ditionem meam redigo; ſubigo; præliis frango, domo; feliciſſimè decerto; copias hoſtium fundo; ſuperior ſum; feliciſſimè decerto. Litem obtineo; præſto; præpondero. *Uſus.* Aliquem eloquentiâ vincere. Alicujus opinionem, expectationem omnium, ſponſionem *vel* ſponſione vincere. Cæſar Pompejum vicit, *Phraſis* præliô ſuperavit; pugna fregit; acie vicit, fudit, fugavit; in fugam conjecit, convertit; Penes Cæſarem victoria ſtetit; A Pompejo victoriam, victoriæque inſignia reportavit, tulit, conſecutus, *vel* adeptus eſt. *Cic.* Fata ſua vincere: *b. e.* diutiùs, quàm naturalis ordo fert, vivere. *Virg.*

Vinctio, onis, f. Arnob. *Vézanye.* e. Bindung. *Megkőtőzés.* v. *Colligatio, Conſtrictio, Ligatio, Nexio.*

Vinctor, ōris, m. Arnob. *Vézavecz, Zvézavecz, Vezàcb.* r. Binder. *Megkőtőző.*

Vinctūra, æ, f. *Plin.* v. *Vinctio.*

Vinctus, ûs, m. *Varr.* v. *Vinctio, Vinculum.*

Vincŭlātus, a, um, *rectiùs* vinculis conſtrictus, vinctus, compeditus, ligatus. Cæl. Aurel. *Zvézan; Szpèt; vu ſeleze, ali leſzieze poſztavlyen.* Gebunden, gefeſſelt. *Megkőtőztetett, Megbékóztatott, Vásba-veretett.* Hinc deducitur

Vincŭlo, as, avi, atum. (Act.) v. *Vincio, Compedio.*

Vincŭlum, i, n. *Zvezillo, Szpona, &c.* v. *Compes, Ligamen, Nexum.* Aliquem in vincula conjicere, vinculis conſtrictum tenere. *Trancl.* Amoris, amicitiæ, neceſſitudinis, jurisjurandi vinculum. *Cic.*

Vindĕlĭcĭa, æ, f. *Geogr.* Provincia quondam Illyrici, cujus caput erat *Auguſta Vindelicorum.* A ſeptent. Danubiô, à Mer. Rhætiâ cum fl. Lico, ab Occ. Brigantino lacu, ab Or. Oenô fl. & Noricô cingebatur. Eſt autem ea terræ portio, ubi hodie *Bavaria* & pars *Auſtralis Svevia.*

Vindēmĭa, æ, f. Cato. *Brátva, Bránye, Beritva.* e. Wein-leſung, Wein erndte. *Szüret.* Olearum vindemia: *b. e.* collectio. *Plin.*

Vindemiālis, le, *Macrob.* v. *Vindemiatorius.*

Vindemiātor, oris, m. Varr. *Brácb, Berácb, Vino-ber.* r. Wein-leſer. *Bor-ſzedő, ſzőlő-ſzedő.*

Vindemiātōrius, a, um. Varr. *Bratven, Bratvinzki, Grozdjo-tergatni, Vino-brackbi.* Zur Wein-leſe gehörig. *Szüretbez-való.*

Vindemiātrix, īcis, f. *Brackicza, Grozdjobericza.* e. Wein-leſerin. *Szőlő ſzedőné.*

Vindēmio, as, avi, atum. (Act.) Golum. *Berem; Grozdje tergam.* Wein leſe. *Szüret, Szőlőt ſzedek.*

Vindemiŏla, æ, f. *Bratvicza, Zlocbeſzta bratva.* Kleine Wein-leſung, ſchlechte Wein-erndte. *Szüretetske.* Hinc *Transl.* Studiorum vindemiolæ: *b. e.* fructus, profectus. *Cic.*

Vindēmĭtor, oris, m. Ovid. v. *Vindemiator.*

Vindex, ĭcis, *com.* v. *Ultor, Ultrix.* 2. v. *Aſſertor N. 1. Defenſor, Liberator.* Ita *Cic.* 3. Accipitur etiam *Adjectivè.* Facta multantes vindice pœna. *Catull.*

Vindicātio, onis, f. Cic. v. *Ultio, Defenſio, Liberatio.*

Vindĭciæ, arum, f. *Obramba, Obranenye na pravdi: Doſzudyenye, dopitanye za ladati kakov imitek medtemtoga, doklam prauda terpi.* e. Beſchirmung bey einem recht. *Kimentés, Megoltalmazás ellen a' pőrlődésben: Valami peres jószágnak elfoglaláſa, miglen törvény által elválik kié légyen.* Item v. *Adjudicatio, Defenſio, Tutamen, Liberatio.* Hinc *Poſtulare à Prætore vindicias* eſt rei controverſæ, pendente lite, poſſeſſionem petere. *Scribere pro aliquo vindicias* eſt aliquem defendere, in ejus defenſionem, pendente lite, ſcribere. *Cic.* Item *Dare*, vel *Decernere vindicias ſecundum libertatem* dicitur Prætor, vel Judex, quando aliquem in libertatem aſſerit: *ſecundum ſervitutem* verò, quando pronunciat aliquem ſervi locô habendum interea, donec, diſcuſsâ curatiùs causâ, & obtentâ certiori de ejus ſtatu notitiâ, decretoria ſententia ferri poſſit. *Liv.* Dicit autem vindicias Judex, ſert Litigator, qui rem obtinet. *Id.* Apud *Gell.* legitur ſing. *Vindicia.*

Vindĭco, as, avi, atum. (Act.) v. *Ulciſcor.* Aliquid in aliquo vindicare. Se de aliquo vindicare. *Cic.* 2. v. *Punio.* Seditionem improborum omni ſupplicio vindicare. *Id.* 3. v. *Libero, Manumitto, Defendo, Soſpito.* Aliquem ab hoſtium impetu vindicare: *pro* defendere, tueri, liberare, eripere. *Id.* Aliquem in libertatem vindicare: *pro* aſſerere. *Cæſ.* Libertatem vindicare: *pro* tueri. *Id.* Se ad ſuos vindicare: *b. e.* incolumem retrahere, recipere. *Cic.* 4. Vindicari: *pro* ferre rei alicujus vindicias, ſeu poſſeſſionem ejuſdem obtinere. *Liv.* 5. v. *Vendico.* Aſſerit enim *Manutius* perperam *Vendico* à *vindico* diſtingui, cùm ſemper *vindico* dicendum ſit.

Vindicta, æ, f. Cic. v. *Ultio, Punitio.* 2. Vindicta

Digitized by Google

dicta erat virgula, quam Lictor manumittendi servi capiti imponebat, eúmque auctoritate id jubentis Consulis, vel Prætoris urbani in libertatem vindicabat. *Liv.* Hinc 3. v. *Manumissio. Libertas N.* 1. Vellej.

Vīnĕa, æ, f. Gic. *Vinograd, Terszje, Goricza.* r. Weingarten, Weinberg. *Szőlő.* Custodia vinearum. *Pudárszтvo.* e. Weinberghütung. *Szőlő-őrzés.* Custos vineæ. *Pudár.* r. Weinberg-hüter. *Szőlő-őrző* vagy *vigyázó.* 2. *Vinea* genus machinæ bellicæ. *Id.*

Vineālis, le. v. *Vineaticus.* Terra vinealis. *Colum.*

Vineārius, a, um. *idem.* Colis vinearius. *Colum.*

Vineātĭcus, a, um. Colum. *Vinogradszki, Vinogradni.* Zum Weingarten dienlich, *oder* gehörig. *Szőlőhöz-való.* Falx vineatica. *Varr.* v. *Scirpicula N.* 1.

Vīnētum, i, Gic. *Vinogradje, Gora vinogradszka, Berdo* 2. *terszjem zaszadyeno, Meszto vinogradov, Vinogradszki kotár.* s. Weingebirg. *Szőlő-hely.*

Vīnĕus, a, um. Solin. *Iz vina, vinszki.* Aus *oder* von Wein. *Borból-való.*

† Vīnĭcŏla, æ, m. v. *Vinitor.*

Vinĭfĕr, a, um. Apulej. *Zvinom obilen, Vinoroden.* Wein-reich, Wein-tragend. *Bor termő.*

Vīnĭpōtŏr, ōris, m. Plin. *Vino-pia.* r. Weinsauffer. *Bor ivó, Bor iszák.*

Vīnītor, ōris, m. Gic. *Vinogradár, Terszjodelavecz, Szkerbitel vinogradzki,* peregr. *Venczerlin.* r. Wintzer, Weintzerl, Weinhacker, Weingärtner. *Szőlős gazda, Szőlő mives, Vintzellér.* Item v. *Custos vineæ* in *Vinea,* Domuncula vinitoris. *Pudárnicza.* s. Weintzerl-häuslein. *Vintzellér kalyibátska.*

Vīnītōrius, a, um. *Ad Vinitorem pertinens,* Falx vinitoria. *Colum.* v. *Scirpicula N.* 1.

Vinnŭlus, *alii leg.* vinulus, a, um. *Plaut.* v. *Flexuosus.* Metaph. v. *Illecebrosus, Blandus, Venustulus.* Alii aliter interpretantur, alii aliter legunt.

Vīnŏlentia, æ, f. Gic. *Pianchlyivozt, Vinoblepnozt.* e. Weinsucht. *Borosság.* v. *Ebrietas.*

Vinolentus, a, um. *Pun vina, vinyen.* Voll Weins, Weinhafftig. *Boros.* Item v. *Ebriosus, Ebrius.* Homo vinolentus, Medicamenta vinolenta. Furor vinolentus *Cic.*

Vīnōsĭtas, atis, f. Tertull. *Tek vinszki.* r. Wein geschmack. *Bor-ize.*

Vīnōsus, a, um. Horat. *Vino-selen, za vinom blepechi.* Wein-süchtig, Wein-begierig. *Bor kivánó.* 2. v. *Vinolentus.* Istrorum pauci, qui modicè vinosi erant. *Liv. l.* 41. *c.* 4. Poma vinosa. *Plin.*

Vīnŭlus, a, um. v. *Vinnulus.*

Vīnum, i, n. Cic. *Vino.* r. Wein. *Bor.*

Vio, as, avi, atum. (Neu.) *Ammian.* v. *Itineror.* Nonnulli hoc verbum attribuunt etiam *Plauto,* quod tamen *Quintil.* inter infeliciùs ficta reponit.

Viŏcūrus, i, m. *Curator viarum.* Ita quidam leg. apud *Varr.*

Viŏla, æ, f. Gic. *Fiolicza, Lyubicza.* e. Viole, s. Veigel-blümlein. *Ivolya, viola.* Sativa viola. *Pitóma lyubicza.* Agrestis viola. *Divja lyubicza.*

Viŏlābĭlis, le. Virg. *Oszkrunlyiv, Ozkvarniv, Stosze obsziliti y oszkruniti more.* Verletzlich. *Meg sértbető, Meg ferteztetbető.*

Viŏlāceus, a, um. Plin. *Fiolichni, Lyubichni, Fiolichne boje,* ali *farbe.* Veil-braun, veigelblau. *Viola-szinű.* v. *Jantbinus.*

Viŏlārium, ii, n. Ovid. *Fiolichnyak, Lyubiczovert.* s. Ort, vvo violen vvachsen, r. veil-*oder* veigel-garten. *Violás kert.*

Viŏlārius, ii, m. Plaut. *Fiolichno-farbavecz.* r. Veigel-blau-färber. *Viola szinnel festő.*

Viŏlātio, onis, f. Liv. *Oszkrunenye, Ozkvarnenye, Prekerssenye, Obszilenye, Szilno chinenye.* e. Verletzung, gevvaltsame vergreiffung. *Meg-ferteztetés, Erőszak-tétel, Meg-sértés.* v. *Profanatio, Corruptio, Transgressio N.* 2. Item v. *Stuprum N.* 1. Templi, Fidei, Religionis, virginis violatio.

Violātor, oris, m. *Prekerssitel, Ozkvarnitel, Obszilitel, Szilnik* &c. r. Verletzer, vergevvaltiger, gevvaltthätiger. *Megrontó, Erőszak-tévő, Meg-sértő.* v. *Profanator, Stuprator, Corruptor, Ruptor.* Juris gentium violator. *Liv.* Fœderis violator. *Tacit.* Templi, virginis violator. *Ovid.*

Viŏlens, tis, *om.* Stat. *Szilni, Bészni,, Prenágel, Szilu chinécbi.* Gevvaltsam, Hitzig, Gevvaltthätig. *Erőszak-tévő, Hatalmaskodó.*

Viŏlentē, *Adv.* Senec. &

Violenter, *Adv.* Liv. *Szilno, z-szillum, poszilli.* Gevvaltsamer-vveis, durch *oder* mit gevvalt. *Erőszak-tévőképen, Erőszakoson, Hatalmason.* Item v. *Crudeliter.* Plin.

Viŏlentia, æ, f. Gic. *Szilla, Szilnozt, Poszilje, Uszionozt.* e. Gevvaltsamkeit, gevvaltthättigkeit, vergevvaltgung, r. Zvvang. *Erőszak-tétel, Hatalmaság.* v. *Impetus N.* 2.

Viŏlentus, a, um. Cic. v. *Violens, Impetuosus.*

Viŏlo, as, avi, atum. (Act.) *Prekerssujem, Ozkvar-*

Digitized by Google

Oskvarnyivam, *Obſzilujem*, *Szilim*, *ſzilu chinim*. Verletze, vergevvaltige. *Megſerteztetem*., *Szeplöſitem*, *Rajta erőſzakot téſzek*, &c. v. *Corrumpo*, *Profano*, *Stupro*, *Tranſgredior N.* 2. *Offendo N.* 3. Loca religioſa, parentes, hoſpites, DEos, leges, fidem, rempublicam, fœdus, jura, amicitiam, famam, corpus virginis, &c. violare. *Cic. Caſ. Liv.* Aliquem verbo, aut voce violare: *pro* lædere dictis. *Cic.*

Vīpĕra, æ, f. *Iyuticza zmia*, *Prelyuta kacha*. e. Heck-natter, Otter, viper. *Vipera kigyó*. Transl. de fœmina furioſa. *Cic.*

Vīpĕrālis, le. v. *Viperinus*. Herba viperalis. v. *Ruta N.* 1. Apulej.

Vīpĕrĕus, a, um. *Virg.* v. *Viperinus*.

Vīpĕrīna, æ, f. *Apulej.* v. *Serpentaria*.

Vīpĕrīnus, a, um. Cic. *Iyuticzo-zmijini*, *Iyuticzo-kachji*. Zur natter-*oder* viperſchlange gehörig, von ottern. *Vipera kigyóboz*-vagy *kigyóból való*.

Vīpio, onis, m. Plin. *Mladi ſerjav*. eine junge krähe, *oder* kranich. *Daru fiatska*.

Vir, vīri, m. *Muska gláva*, *Mùs*. r. Mann. *Férjfiú*, *Férj*, *Férjfi*. Tulit dolorem ut vir: *b. e.* prout virum decet, fortiter, generosè. *Cic.*

Vīra, æ, f. *Obſol.* Feſt. v. *Femina*.

Vīrāgo, ĭnis, f. Plaut. *Muskoga ſzerdcza*, *junachka*, *viteska ſena*. Topffere heldin, Hertzhaffte männin. *Férjfi módjára termet menyetske*.

Vīreo, es, ēre, ui. (Neu.) Cic. *Zelenimſze*, *Zelenjeſzem*. Grüne, ich bin grün. *Zöldellem*, *Zöld vagyok*.

Vīrĕo, ōnis, m. Plin. *Vuga*, *Zelenkaſta ptiicza*. r. Grün-finck, Hirs-vogel. *Egy zöld ſárga madár*. Apud nonnullos *Chloris* & *virio* pro eodem ſumuntur.

Vīrēs, ium, f. *plur.* Cic. *Mòcb*. die kräffte. *Erejek*. v. *Fortitudo*, *Facultas N.* 1. *Potentia*, *Robur N.* 2. Hinc *Transl.* Reip. vires: *b. e.* Militum copia. *Tacit.* Orationis vires: *b. e.* Energia, vis, virtus. *Cic.*

Vīreſco, is, ĕre, (Neu. *Incb.*) Colum. *Zelenbivam*, *Zelenitiſze pochinyam*. Grün vverde, anfange zu grünen, Ausſchlage. *Zöldülök*. Transl. v. *Juveneſco*.

Vīrētum, i, n. Virg. *Zelenyák*, *Czvétnyak*, *Meſzto lépo-zeleno*. Grüner platz, Luſtgarten, ein Ort, vvo ſchön und viel grünes vvächſt. *Zöldéggel teli bely*, *Mulató ſzép virágos kert*. Legitur & *Virectum*.

Virga, æ, f. Cic. *Sſiba*, *Pruticza*. e. Ruthe, Spitz-ruthe, Gerte. *Veſzſzö*.

Virgātor, ōris, m, Plaut. *Sſibuvecz*. r. Stockmeiſter, (*vulgo s. a.* Arſch-paucker) der mit den ruthen ſtreicht. *Veſzſzöző*.

Virgātus, a, um. In modum virgarum diſtinctus. v. *Variegatus*, *ſtriatus*. Sagula virgata. *Virg.* Auro virgatæ veſtes. *Silius*. 2. propriè *ſsibran*. v. in *Virgo*.

Virgētum, ĭ, n. Cic. *Sſibarje*, *Meſzto z-bekovinum y z-drugim ſsibérjem naſzadyeno*. Ein Ort, da viel gerten *oder* ruthen vvachſen. *Veſzſzös hely*.

Virgĕus, a, um. Colum. *Iz Sſibja*, *Sſibji*, *Sſibni*, *Sſibarzki*. Von ruthen *oder* gerten, Zum ruthen gehörig. *Veſzſzöből*, *veſzſzői*.

Virgĭdēmĭa, (virgindemia.) æ, f Plaut. *Sſibobranye*, *Terganye* ali *Rézanye Sſib*. e. Ruthen-erndte, zuſammen-leſung. *Veſzſzöſzedés*.

Virgiliæ, v. *Virgiliæ*.

Virgĭnālis, le. Cic. *Divojachki*, *Divichki*, *Devichanzki*, *Devichni*. Jungfräulich. *Szüzi*, *Szüzhöz illendö*.

Virgĭnārius, a, um. *Plaut.* &

Virgĭnĕus, a, um. Plin. v. *Virginalis*.

Virgĭnĭtas, atis, f. Cic. *Divojachtvo*, *Divichtvo*, *Djevſztvo*, *Djevichanſztvo*, *Czvét divojachke chiſztöche*. e. Jungfrauſchafft. *Szüzeſség*.

Virgo, ĭnis, f. Cic. *Divojka*, *Diva*, *Divicza*, *Djeva*. e. Jungfrau. *Szüz leányzó*. Transl. dicitur de quibusvis rebus incorruptis, puris, & inviolatis.

Virgo, as, avi, atum, (Act.) *Sſibam*, *Z-sſibjem barim*. Mit ruthen ſtreiche. *Veſzſzözöm*. Etſi non conſtet quempiam Claſſicorum Auctorum hoc verbo uſum fuiſſe, ideóque inter *barbara* reponatur; exiſtimo tamen illud latinis accenſeri poſſe, vel ex eo ſolùm, quòd duo Derivata *Virgator*, & *Virgatus* apud probatos legantur. Id quod & de aliis ſimilibus dici poſſe cenſeo.

Virgōſus, a, um. Pallad. *Pun Sſibja*, *Sſibaſzt*, *Sſikaraſzt*. Voll ruthen, ſtruppicht, reiſigt. *Veſzſzös*.

Virgŭla, æ, f. Gic. *Sſibicza*. s. Rüthlein. *Veſzſzöcske*.

Virgŭlātus, a, um. Plin. v. *Virgatus N.* 1.

Virgultum, i, n. Cic. *Sſibérje*, *Prutje*, *ſsibje*, *sivicza*, *ſsikara*, *boojek*. s. Geſträuch, Gebüſch, r. Hecken-Buſch. *Sſurkuveſzſzös bokor*.

Virgŭncŭla, æ, f. Senec. *Dovojcbicza*, *Divichicza*. s. Jüngferlein, Fräulein. *Szüzetske*, *Leányzotska*.

Vīrĭcŭlæ, ārum, f. *Apul.* Parvæ vires.

Vīrĭcŭlum, i, n. *Plin.* Genus ſcalpelli.

Vīri-

Digitized by Google

Vĭrĭdans, tis, *om.* Gic. *Zelenechiſze.* Grünend. *Zöldellö.*
Vĭrĭdārĭum, ii, n. Plin. v. *Viretum.*
Viridarius, ii, m. Ulp. v. *Hortilio.*
Vĭrĭdĕ, ĭùs, *Adv.* Plin. *Zeleno.* Grün. *Zöldön.*
Vĭrĭdĭcātus, a, um. *Zeleno nakinchen, Pun zelenine.* Grün-geziehret, voll grüne. *Zöldſéggel béöltetett.* Item v. *Viridâ N. 1.* Sylva viridicata. *Cic.*
Vĭrĭdis, de, Gic. *Zelén.* Grün. *Zöld.* 2. Transl. v. *Vegetus.* Juventa viridis. *Virg.*
Viriditās, atis, f. Cic. *Zelenina, Zelenócha:* e. Grüne, Grüne ſarbe, Grünheit. *Zöldſég.* Transl. v. *Vigor, Juventus N. 1.*
Vĭrĭdo, as, avi, atum. (Act.) Ovid. *Zelenìm, Zeleno chinìm.* Grün mache. *Megzöldìtöm.*
Virilia, ium, n. *plur.* Plin. *Verenda viri.*
Vĭrĭlis, le. Cic. *Muski.* Männlich. *Férijfiúi, Férijfiúhoz-való.* 2. Transl. v. *Animoſus, Forti, Generoſus, Magnanimus.*
Virilĭtās, atis, f. Quintil. *Muſtvo.* e. Mannheit. *Férijfiúſág.* Item. v. *Virilia.* 2. Transl. v. *Animoſitas, Fortitudo, Generoſitas, Magnanimitas.*
Vĭrilĭtĕr, *Adv.* Gic. *Muski, po muſko, kakſzé muskoj glavi priſztoi.* Männlich. *Férijfiú módra.* Transl. v. *Animosè, Fortiter, Generosè.*
Vĭrĭpŏtens, tis, *om.* JCt. v. *Nubilis.*
Vĭrĭpŏtens, tis, *om.* Plaut. v. *Vegetus.*
Vĭrĭtānus, a, um. *Feſt.* viritim diſtributus.
Vĭrĭtim, *Adv.* Cic. *Od glave do glave, Od jedne muſke glave do druge.* von Mann zu Mann, Mann von Mann. *Fejenként.* Item v. *Seorsùm.* Curt.
Vĭror, oris, m. Pallad. v. *Viriditas.*
Vĭrōſus, a, um. Non. *Muſo-ſelen.* Mannſüchtig, Mann-begierig. *Férijfi kivánó, Férijfiat.*
Vĭrōſus, a, um. Cato. v. *Virulentus.*
†Virtuōſus, a, um. *Krépoſzten, Pun krépoſzti.* Tugendhafft, Tugendreich, Tugendſam. *Jóságos, Jóságos-tselekedetü.* v. *Perfectus N. 1.* Item v. *Vegetus.*
Virtūs, ūtis, f. Cic. *Krépoſzt, Zverſzeno-ſzpravnoſzt.* e. Tugend, krafft. *Jóságos-tselekedet.* Item v. *Perfectio N. 2.* Animi virtus corporis virtuti antecponatur. *Id. 5. Fin.* 2. v. *Animoſitas, Vis N. 1. Conſtantia.* Ita *Cæs. Cic.* 3. per Catachreſin dicitur de *beſtiis, plantis, lapidibus, &c.* Arborum virtus: *h. e.* vis, vires, utilitas, proprietas. *Drévja krépoſzt, haſznen, y dobrota.* Die krafft, eigenſchafft, und nutzen der bäume. *A fáknak erejek és haſznok. &c.* Cic.
Virulentia, æ, f. Sidon. v. *Virus.*
Vĭrŭlentus, a, um. Gell. v. *Venenoſus, Graveolens, Fœtidus, Purulentus.*
Vīrus, n. *Indecl.* Plin. *Chemer, Jád.* s. Gifft. *Méreg.* v. *Venenum N. 1. Purulentia, Pus, Fel, Sanies.* Sumitur etiam generatim pro *Succo nativo cujuſvis rei.* 2. v. *Putor, Graveolentia.* Colum. 3. *Translatè* Apud aliquem virus acerbitatis evomere. *Cic.*
Vīs, vim, vi, f. *Mèch, Krépoſzt, Moguchnoſzt.* e. Macht, Krafft, r. Nachdruck, s. Vermögen. *Erö, Erőſség.* v. *Facultas N. 1. Fortitudo, Potentia, Robur N. 2.* Deorum, ingenii, amicitiæ, frigorum vis. Hæ literæ vim ſœderis habent. *Cic. 2.* v. *Copia N. 1. Multitudo N. 1.* Mithridates fugiens maximam vim auri, &c. reliquit. *Id. pro L. Man. c. 9.* 3. v. *Violentia, Injuria.* Per vim: *h. e.* violenter. Vim vi repellere. *Szillu, z-Szillum pretirati, odvérnuti, odtirati.* Gevvalt mit gevvalt vertreiben. *Az erőſzakot erőſzakkal vetni-el.* Alicui vim facere, adhibere, inferre, affere, &c. Ita paſſim *Cic.* 4. *Vis* caret *Numerô plur.* cui opportunè ſubſtituimus *vires*, apud *Lucr.* tamen legitur *Multæ vis.* Inuſitatus pariter eſt *Genit. ſing.*
Viſcĕra, um, n. *plur.* à ſing. *viſcus.* Cic. *Drob, Drobecz, Chrévna y oſztala nuternya.* s. Eingevveid. *Belső réſzek, mint a' bél, ſzív, tüdő, máj, &c.* v. *Exta.* 2. Transl. Terræ viſcera: *h. e.* partes intimæ. *Ovid.* Reipublicæ viſcera: *h. e.* intima, arcana. *Cic.* Eripite viſcera mea ex vinculis: *h. e.* uxorem, proles, &c. *Curt.*
Viſcĕrātim, *Adv.* Enn. *apud.* Non. *Od drobcza do drobcza, Pochrévah.* Von eingevveid zu eingevveid, durchs eingevveid. *Tagonként, Réſzenként.* v. *Membratim.*
Viſcĕrātio, onis, f. Cic. *Szirovoga méſza med lyudztvo razdelenye.* e. Austheilung rohen Fleiſches unter das volck. *Nyers bús oſztogatás.* Fiebat id in Solemnibus ſacrificiis.
Viſcĭdus, a, um. Priſcian. v. *Viſcoſus.*
Viſco, as, avi, atum (Act.) *Lepchìm.* Anklebend mache, mit vogel-leim beſtreiche. *Lépeſitem.* v. *Inviſco.* Virgæ viſcatæ. *Varr.*
Viſcōſus, a, um. Pallad. *Lepchen, Lepkazt.* Leimig, kleberig vvie leim, klebricht. *Enyves.* v. *Tenax N. 1.*
Viſcum, i, n. *Plin.* &
Viſcus, i, m. Gic. *Lepek.* r. Vogel-leim. *Lép, Fá-gyöngy.*
Viſcŭs, ĕris, n. Lucr. v. *Inteſtinum, Ile, Viſcera.*
Viſendus, a, um. Gic. *Gle anya vréden, Pobodenya doſztojen.* Anzuſehend, ſehens

Digitized by Google

vvehrt, Beſehens vvürdig. *Látogatandó. v. Spectandus, Magnificus.*

Viſibĭlis, le. Plin. *Vidlyiv, Vidiv, Stoſze videti more.* Sichtbahrlich, Sichtbahr, das da kan geſehen vverden. *Látható, Látſzatos.* Synon. *Aſpectabilis, &c.*

Viſibilĭtas, atis, f. Tertull. *Vidlyivoszt, Vidivoszt.* e. Sehlichkeit, Sichtbahrlichkeit. *Láthatóság.*

Viſibilĭtĕr, Adv. *Vidlyivo.* Sichtbahrlich. *Látható-képen.*

Viſio, onis, f. Cic. *Videnye, Vidyenye.* das Sehen, e. Sehung. *Látás.* Metonymicè v. *Viſum.*

Viſĭtātio, onis, f. Tertull. *Pohadyanye, Pohod, Pohodba, Pobújanye, Prigledba.* e. Heimſuchung, Beſuchung, Viſite. *Látogatás, Megtzirkálás.* Item v. *Inſpectio N. 1.*

Viſitātor, oris, m. Auguſt. *Pohoditel, Prigledavecz.* r. Beſucher, Beſeher. *Meglátogató.* Item v. *Inſpector.*

Viſĭto, as, avi, atum, (Act. Freq. à *Viſo.*) Cic. *P. hadyivam, Prigledávam, Guſztokrat pohadyam.* Offt heimſuche, Fleiſſig beſuche. *Meglátogatom, Gyakran meglátogatom.* Item v. *Inſpecto.*

Viſo, is, ĕre, vīſi, vīſum, [Act.] *Gledat idem.* Ich gehe zu ſehen, Beſuche. *Látni mégyek.* v. *Inviſo N. 1. Inſpicio N. 1.* Aliquem viſere. Cic. *Kôga pohoditi.* einen beſuchen. *Valakit meglátogatni.* Ad ægrum viſere. *Gell.* Item v. *Video N. 2.* Aliquo viſendi causâ venire. *Cic.*

Viſor, oris, m. Tacit. *Viditel.* r. Seher. *Látó.* Item v. *Viſitator, Inſpector.*

Vīſum, i, n. Cic. *Dugovanye vidyenye, Stoſze vidi.* s. Geſicht, das geſehen vvird. *Látás, Láttatott dolog.* v. *Spectrum, Apparitio.*

Vīſus, ûs, m. Cic. *Vid, Mócb videti.* s. Geſicht, e. Sehungs-krafft. *Látás.* Item v. *Viſio N. 1. 2.* v. *Viſum.* Nocturnus viſus. *Tacit.* 3. v. *Facies, Forma.* Habere inſignem & illuſtrem viſum. *Cic.*

Vīta, æ, f. Cic. *Sivot, Sivlénye, Sitek.* s. Leben. *élet.* Item *Sivlenya náchin, ſztaliſs.* e. Lebens-art. *életnek módja, állapot.*

Vītābĭlis, le. *Ovid.* vitandus. *Od kôga ſzeje potrebno chuvati, babati, ogibati.* Was zu vermeiden iſt, vermeidlich. *Eltávoztatható.*

Vitābundus, a, um. Liv. *Habajuchiſze, Ogibajuchiſze, Chuvajuchiſze od ſta.* Vermeidend. *Eltávoztató.*

Vītālis, le, *Sivuchi, Sivlénye imajuchi, Sivotni, Sivni.* Lebend, Leben habend, Lebhafft. *élő, elévezitő.*

Vitalĭtas, atis, f. Plin. *Sivotnoszt, Sivuchnoszt, Mócb ſivlénya.* e. Lebhafftigkeit, Lebenskrafft. *Elevenség, Mozgás.*

Vitalĭtĕr, *Adv.* Lucr. *Sivotno, Sivúch.* Lebhafftig, nach lebens-art. *Elevenül.*

Vītātio, onis, f. Cic. *Habanye, Ogibanye, Béſanye, ougnutje, varovanye.* e. Meidung, Fliehung, das meiden. *Eltávoztatás.* v. *Declinatio N. 1. Devitatio.*

Vītātor, oris, m. Apul. *Habavecz, Ogibavecz, Uklonitel, koiſze od cheſza chéva.* r. Meider, der etvvas meidet. *Eltávoztató.*

Vĭtellum, i, n. *Apic. l. 4. c. 1.* &

Vĭtellus, i, m. Cic. *Sutányek ou jajczu.* r. Eyerdotter, das Gelbe in ey. *Tyukmony ſzéki.*

Vĭtellus, i, m. *Dim. à* vitulus. Plaut. *Telecze.* s. Kälblein. *Borjúcska.*

Vītĕus, a, um. Varr. *Terſzni, Iz terſza, Terſzov.* Das von Wein-reben iſt, dem Wein-reben gehörig. *Szőlő-tőkéz-való.*

Vītex, icis, f. Plaut. *Divojachko drévcze.* e. Schaffmüle, Keuſch-lamm, gevviſſe pflantze. *ábrahám-fája's ſzűz-fa.*

Vītiābĭlis, le, Prudent. *Pokvarlyiv, Pobablyiv.* Verderblich. *Megveſztheto.*

Vitiārĭum, ii, n. Colum. *Meſzto z-maladiczami, ali z-préſzadi terſzovemi naſzadyeno.* e Setzling-grube, Ort mit jungen Weinreben beſetzt. *Szőlő plántáló hely, verem.*

Vītiātio, onis, f. Senec. *Kvarenye, pohablenye.* e. Verderbung. *Veſztés, Megſzeplősűltés.* v. *Corruptio, Depravatio, Labefactatio.*

Vitiātor, oris, m. Senec. v. *Corruptor.*

Vītĭcŏla, æ, *com.* Sil. *Terſzje-delavecz.* r. Wein-berg-arbeiter. *Szőlő mivesz.*

Vītĭcŭla, & Vītĭcŭla, æ, f. Cic. *Terſzek, Mali terſz.* s. Wein-Stöcklein. *Szőlő tővétske.*

Vītĭfĕr, a, um. Mart. *Terſzo-noſz, Terſzovit, Terſzo-reden, Gde terſzje ráſzte.* Weinreben tragend. *Szőlő-termő.*

Vītĭgĭnĕus, a, um. *Plin.* &

Vītĭgĕnus, a, um. *Iz terſza izbajajuchi. Iz terſza zrajzel.* Aus dem Wein-ſtock gezeugt. *Szőlő-fán termő.* Folia vitiginea. *Colum.* Latices vitigeni. *Lucr.*

Vītĭlĕ, is, n. Plin. v. *Vimen, Viburnum.*

Vītĭlēna, æ, f. *Plaut.* vitioſa lena.

Vītĭlia, ium, n. *plur.* Plaut. *Vimina.*

Vītĭlīgo, ĭnis, f. Plin. v. *Lentigo.*

Vītĭlis, le, Plin. v. *Flexilis N. 1. Lentus N. 1. Vietus.* Item v. *Vimineus.*

Vītĭlitĭgātor, oris, m. Plin. *Synon.* vitioſus litigator. *Krivi pravdáſs, Zabavlyavecz, Pravdam*

Digitized by Google

Pravdam-rad, *Praudo-izkavecz*, *Zmutnyivecz*. Zanckgieriger Menſch, unruhiger kopff. *Pôr-patvaros*. Metaph. v. *Rixator*, *Altercator*, *Calumniator*, *Criminator*, *Obtrectator*.

Vītīlītīgo, as, avi, atum. (Neu.) Plin. *Synon.* vitiosè litigo. *Krivoſze praudam*, *Zmutnyu chinim*, *Praude lyubim*. Laſterlich zancke, gern rechte. *Szitkozódom*, *Hamiſan és ſzómeſt perlódem*. Metaph. v. *Rixor*, *Altercor*, *Calumnior*, *Criminor*, *Obtrecto*, *Carpo N.* 5.

Vītio, as, avi, atum, [Act.] Cic. v. *Corrumpo N.* 1. *Depravo*, *Deſloro N.* 2. *Depudico*, *Deſtruo*, *Deterioro*, *Labefacio*, *Stupro*. Alterius uxorem vitiare: *pro* violare. *Cic.*

Vītiōsē, *Adv.* Cic. *Zlochefzto*, *Merſzko*, *Oſzramotno*, *Gréſsno*. Böslich, ſchändlich, laſterhafft. *Gonoſzúl*, *vétkeſen*. Item v. *Corruptè*, *depravatè*, *Pravè*.

Vītiōsĭtas, atis, f. Cic. *Zlochefztocha*, *Na zlo nagnyenozt*, *Greſhiyivozt*, *Pomenykanye*, *Pomenyka*. e. Laſterhafftigkeit, Mangelhafftigkeit. *Gonoſzág*, *Vétkeſség*. Item v. *Corruptela*, *Pravitas N.* 2.

Vītiōſus, a, um, Cic. *Zlochefzt*, *Greſhlyiv*, *Grébom navaden*, *Pomenykanya pun*, *Na zlo nagnyen*, *Pokvarjen*, *pobablyen*. Bös, laſterhafftig, mangelhafft, ſchändlich, verderbt. *Gonoſz*, *vétkes*, *megveſztegetett*, *Meg-fogyatkozott*, *veſztett*. v. *Pravus N.* 2. *Perverſus N.* 2.

Vītis, is, f. Cic. *Terſz*. r. Weinſtock. *Szőlő tő*.

Vītiſātor, ōris, m. Virg. *Terſzo-ſzaditel*, *Zaſzaditel terſzja*. r. Anleger eines Weinbergs. *Szőlő plántáló*.

Vītium, ii, n. v. *Defectus N.* 1. *Depravatio*, *Corruptela*, *Pravitas N.* 2. *Perverſitas*, *Vitioſitas*, *Culpa*, *Crimen*, *Deformitas N.* 1. & 2. *Imperfectio*. Ædes vitium faciunt: *h. e.* rimas agunt, ruinam minantur. Corporis vitium: *h. e.* deformitas, *e. g.* cæcitas, ſurditas, claudicatio, &c. Animi vitium: *h. e.* pravitas, malitia, perverſitas. Aliquid alicui dare, vertere vitio: *h. e.* culpæ, dedecori, crimini. Conſules vitiô creati: *h. e.* inauſpicato, illegitimè, neglecta auſpiciorum religione. *Cic.* Pudicitiæ virgineæ vitium affere, *vel* Offere virgini vitium, eſt eam ſtuprare, vitiare. *Plaut. Terent.*

Vīto, as, avi, atum (Act.) Cic. v. *Caveo N.* 1. *Declino N.* 1. *Defugio*, *Devito*, *Fugio N.* 2. *Effugio*, *Evito*.

Vītrārius, ii, m. v. *Vitriarius*.

Vītrĕa, ōrum, n. *plur.* Plin. v. *Vitreamina*.

Vītreāmĭna, um. n. *plur.* JCt. *Vſzakojachka zklena* iliti *ſzteklena poſzuda*, *Szteklovje*, *Szvakojaka ſzteklovina*. die Gläſer, Allerhand gläſernes geſchirr. *Minden üveg edény*

Vītrĕus, a, um Colum. *Szteklen*, *Sztaklen*, *Zkleni*, *Zakleni*. Gläſern. *üveghől-való*. 2. Metalept. v. *Perlucidus*. Ita *Varr.* Item v. *Fragilis*, *Injtabilis*. Horat.

Vītriārĭa, æ, f. *Scil.* herba. Apul. v. *Parietaria*. 2. Officina vitriaria. *Szteklarnicza*, *Zklárnicza*. e. Glas hütte. *üveg tſür*. v. *Hyalurgia*. Ars vitriaria. *Szteklarzka meſtria*. e. Glaſer-kunſt. *üveg Meſterſég*.

Vītriārius, ii, m. (*Scil.* Artifex) Senec. *Szteklár*, *Zklár*, *Zaklar*. r. Glaſer. *üveges*, *üveggyártó*. Alii leg. *Vitrarius*.

Vītrīcus, i, m. Cic. *Ochúh*. r. Stieff-vatter. *Moſtoha atya*, *Moſtoha apa*.

†Vītrĭŏlum, i, n. Phyſic. *Voda iz kotlovinzke rude*, *Vitriol*. s. Kupffer-vvaſſer, r. vitriol. *Vitriól-vſz*.

Vītrum, i, n. Gic. *Szteklo*, *Sztaklo*, *Zklo*, *Záklo*, s. Glas. *üveg*.

Vītta, æ, f. Ovid. *Obviek*, ali *Obvezalo glávo*, *Kapicza*, *Puczulicza*. e. Haupt-binde, e. Schlaff-haube, Weibliche haube. *Fő-kötő*, *Kis süveg*, *Háló-süveg*.

Vittātus, a, um *Plin.* vittâ redimitus.

Vītŭla, æ, f. Varr. *Telicza*, *koja ni joſs jedno letto ſztara*. s. Kalb, Motſch-kalb. *üno borjú*. Item v. *Juvenca*, *Butula*. Virg.

Vītŭlīnus, a, um. Cic. *Telechji*. Kälbern. *Borjúból-való*. Caro vitulina. *Telechje miſſo*. s. Kalb-Fleiſch. *Borjú hús*. Plaut.

Vītŭlor, āri, ātus ſum (Dep.) Plaut. *Zkáchem*, *Pleſſem*, *Pozkakſvam ſzi kakti tele*. Springo, Hupffe vvie ein kalb. *Hajja bujálkodom*, *ſzökôm*, *ugrálog mint a' borjú*. v. *Exulto*, *Lator*.

Vītŭlus, i, m. Cic. *Tele*. s. Kalb. *Borjú*, *Bornyú*.

Vītumnus, & Vītūnus, i, m. Auguſt. *Bog ſivlenya*. r. Lebens-Gott. *életnek Iſtene*.

Vituperabĭlis, le. Cic. *Kudenya*, ali *prigovora vréden*. Scheltvvürdig, Tadelhafftig, Scheltens vverth, ſtraffbar. *Szidalmazandó*. v. *Reprehenſibilis*, *Improbabilis N.* 2. *Culpabilis*.

Vituperātio, onis, f. *Kudenye*, *Prigovarjanye*. e. Tadlung, Scheltung, Beſtraffung. *Szidás*, *Szidalmazás*. v. *Reprehenſio N.* 2. *Improbatio*. Item *paſſivè* v. *Vituperium*. In vituperationem venire: *h. e.* dignum fieri vituperiô. Mihi ita perſvadeo, eam rem tibi laudi potius, quàm vituperationi fore. Ita *Cic.*

Digitized by Google

Vituperātor, oris, m. Cic. *Kuditel.* r. Schelter, Beſtraffer. *Szidalmazó, Gyalázó.* v. *Reprehenſor, Improbator.*

Vitŭpĕrium, ii, n. *Cic. Prigovor, kudenye, pſzozt.* Das tadlen, ſ. Schelt-vvort, r. Vervveis. *Szidalom, gyalázat.* v. *Ignominia, Improberium.* Item *Activè* v. *Vituperatio.*

Vitŭpĕro, as, avi, atum, (Act.) Cic. *Kúdim, Prigovárjam.* Schelte, tadle. *Szidalmazom, káromlom, kárhoztatom.* v. *Reprehendo N. 2. Improbo, Culpo.*

Vitŭpĕro, ōnis, m. *Gell.* v. *Vituperator, Mimus.*

Vivācĭtas, atis, f. Colum. *Sivotnozt, Dugoſivnozt, krépoſzt dugo ſiveti.* e. Lebhafftigkeit, das Vermögen lang zu leben. *Elevenség, élhetőſség, hoſszú élet.* v. *Energia.* Transl. v. *Alacritas, Perſpicacia.*

Vivacĭtĕr, *Adv.* Fulgent. v. *Vividè.*

Vivārĭum, ii, n. Plin. v. *Theriotrophium, Aviarium N. 1. Piſcina.*

Vivātus, a, um. Lucr. v. *Vividus.*

Vivax, ācis, *om.* Virg. *Dugo ſivuchi, Dugoſivni, Dugoga ſivolénya, Sivoten, Pun ſivolénya.* Langlebig, belebt, eines langen lebens, lebhafft. *Sokkáig élő, Tartós, Eleven.* Hæres vivacior. *Horat.* 2. Transl. v. *Diuturnus, Longævus, Durabilis, Conſtans.* Virtus vivax. *Ovid.* 3. v. *Vegetus, Alacer.* Homines vivaciſſimæ pernicitatis. *Gell.*

Vivē, *Adv.* Plaut. *Sivo,* Lebendig. *élettel.* Item v. *Vividè.*

Vīverra, æ, f. Plin. *Polyzka laſzicza.* ſ. Feldvviſelein. *Vad menyét.*

Vivēſco, is, &c. v. *Viviſco.*

Vivĭcombūrium, ii, n. Tertull. *Sivo-ſgánye, Sivoga zeſganye.* e. Straffe, da mann einen lebendig verbrennet. *Elevenek megégetéſe.*

Vivĭdē, *Adv.* Gell. *Sivotno, Verlo-ſivo.* Lebhafft. *Elevenen.* Item v. *Alacriter, Excitatè, Validè, Perſpicaciter, Preſsè.*

Vivĭdŭlus, a, um. *Nekuliko ſivoten, ſiv, ali gyegyeren.* Etvvas lebhafft. *Elevenetske, Elevenke.* A flatu vividulo. *Lucr.* Alii leg. *uvidulo.*

Vivĭdus, a, um. v. *Vivus, Vivax N. 1. & 2, Perſpicax.* Animus, ſpiritus vividus. Ingenium vividum. *Plin.* Homo vividus, virtus vivida. *Virg.*

Vivĭfĭcātio, onis, f. Tertull. *Sivo-chinenye, Sivlénya davanye, Sivotvorenye.* e. Lebendig-machung. *életnek adáſa.*

Vivificātor, oris, m. Tertull. *Sivo-chinitel, Sivlenya davavecz.* r. Lebendig-macher. *életnek adója.*

Vivĭfĭco, as, avi, atum, (Act.) Apul. *Sivogachinim, Sivo-tvorim, Sivlenye dajem, O. ſivlyujem,* Inf. *Oſiviti.* Lebendig mache. *Elevenné téſzem, életet adok.*

Vivĭfĭcus, a, um. *Synon.* Vivificans. Apul. *Sivoga chinécbi.* Lebendig machend. *Elevenitő.*

Vivĭpărus, a, um. Apul. *Sivo-rodéchi, Sivi porod imajúcbi.* Lebendig gebährend. *Eleven ſzülő.*

Vivīrādix, īcis, f. Cic. *Z-Sivim korenom Préſzad, kaiſze god z-korenom preſzádya,* r. Setzling, ſo mit der vvurtzel friſch eingepflantzet vvird. *élő gyökeres plántálnivaló tſemete.*

Vivĭſco, & viveſco, is, ĕre, (Neu. *Inch.*) Plin. *Siv bivam, Siveti pochinyam.* Lebendig vverde, zu leben anfange. *Megéledek, élni kezdek.* Transl. v. *Invaleo & Invaleſco N. 1.* Lucret.

Vivo, is, ĕre, vixi, victum. (Neu.) *Sivem.* Lebe. *élek.* E natura vivere: *h. e.* vivere ſecundum naturam. In oculis civium vivere: *pro* verſari in luce publica, celebrem eſſe. Jucundam vitam vivere. Plures annos unis legibus vivere. *Cic.*

Vīvus, a, um. Cic. *Siv.* Lebendig. *élő, eleven.*

Vix, *Adv.* Cic. *Komaj. Jedvaj.* Kaum. *Alig.* Item v. *Ægrè, Difficilè.* Vix clamorem, nedum imperium tulêre. *Liv.* Vix, aut ne vix quidem evades *Cic.* 2. v. *Vix dum.* Vix è conſpectu abiêrat, cùm &c. *Virg.*

Vix dum. *Komaj joſche.* Kaum nach. *Mig alig.* Item v. *Vix.* Quum tu vix dum triginta dies in Syria fuiſſes. Vix dum epiſtolam tuam legeram, cùm &c. *Cic.*

Vix tandem, *pro* tandem aliquando. *Komaj negda.* Kaum endlich. *Alig végezetre, valaha végtére.* Vix tandem legi literas dignas Appio Claudio, plenas humanitatis, &c, *Cic.*

Ulcĕrātio, onis, f. Cels. *Mozolov bivanye, Gnyojno ranyenye.* e. Schvvärung. *Kifebeſtés, varaſodas, kifebeſedés.* Item v. *Ulcus.* Plin.

Ulcĕro, as, avi, atum. (Act.) Plin. *Mozole chinim, Ránim.* Schvväre, viel geſchvvär mache. *Meg-ſebesitem, Fekélesitem, varasitom.* Morſus ſerpentis ulceratus. *Cic.*

Ulcĕroſus, a, um. Tacit. *Mozolaſzt, Pun mozolov, Pun gnyojnib ràn.* voll Schvväre, Schvvärig. *Varas, fekélyes.*

Ulciſcor, ĕris, ciſci, ultus ſum. *Synon.* vindico; vindictam ſumo de aliquo; animadverto in aliquem; punio; malum malo reddo; pœnas ab aliquo repeto, expeto; injurias

injurias perſequor; malè meritis refero, quod debeo. *Fantimſze, Zadovolyſchinu iz drugoga jemlyem, Nad drugemſze naplatyujem, Oſzvetivamſze, Oſzvechujemſze*, Inf. *oſzvetitiſze*. Räche, Ahnde. *Boſzſzút-állok. Uſus:* Illum ulciſcentur mores ſui. Patris ulciſcendi causâ ſupplicium de matre ſumere. Injurias injuriîs ulciſci. *Cic.* A ferro ſanguis humanus ſe ulciſcitur. *Plin.* Aliquem pro dictis ulciſci. *Terent.* Ultum ire: *pro* ulciſci. *Salluſt.*

Ulcŭs, ĕris, n. Gic. *Mozol, Gnyojna rana.* s. Geſchvvär, Geſchvvür. *Fekély, Tür.* Hinc *Transl.* Ulcus tangere, attingere: *h.e.* dolorem movere, mœrorem excitare, rei ingratæ mentionem facere. *Cic. Terent.*

Ulcuſcŭlum, i, n. Plin. *Mozolecz.* Klein geſchvvär. *Fekéletske, kelſeſzke, Túrotska.*

Ŭlex, ĭcis, m. *Plin.* Frutex roſmarino ſimilis.

Ūlīgĭnōſus, a, um. Plin. *Vubkek, Mocſvaren,* Feucht. *Nedves, Seppedékes, Ingoványos.*

Ūlīgo, ĭnis, f. Varr. *Vubkocha, Mocſvarnozt zemlye.* Natürliche feuchtigkeit der erden, *Ingovány, Seppedék, Földnek nedveſſége.*

Ullus, a, um, ullius, *poëticè etiam* ullĭus. *Nekoi, Jeden, Gdo, Iſztom koi.* Einer, Jemand, Irgens einer. *valaki, egy valaki,* Non eſt ullus, *vel* Nemo ullus eſt; *pro* nullus, *vel* nemo unus eſt. Neſcio an ullus ſit, Eſt ne ullus, Si ullus eſt, *pro* aliquis. Neque ullus: *h.e.* nullus, nemo, *vel* neuter, *e.g.* Durum hoc fortaſſe videatur; neque ego ullam in partem diſputo. *Cic.* Ex his conſtat nunquam poni hoc vocabulum affirmativè, neque initio orationis.

Ulmārĭum, ii, n. Plin. *Breſztovje, Breſztovische, Breſztova loza,* ein Ort, alvvo viel Ulm-bäume vvachſen. *Szil-fás hely.*

Ulmĕus, a, um Colum. *Breſztov, Breſztni.* Dem Ulm-baum gehörig, vom Ulm-baum. *Szilfáboz-* vagy *Szilfából-való.* Lignum ulmeum. *Breſztovina.*

Ulmĭtrība, æ, *com.* Plin. *Z breſztovim ſtibjem ali palichjem vechkrat prebarjen.* Der immer mit Ulm-baums-gerten gepeitſcht vvird. *Szilfa veſzſzővel veretett* vagy *verni-való ſzolga,* vagy *Szolgáló leány.*

Ulmus, i, f. Plaut. *Breſzt.* s. Rüſt-holtz, r. Ulm-baum. *Szilfa.*

Ulna, æ, f. Plin. *pro* menſura. *Laket, Rèſſ.* e. Ele. *Réf, Sing.* Propriè v. *Cubitus, Brachium N.* 1. Ambabus ulnis aliquid amplecti: *Transl.* idem eſt, ac libenter amplecti.

Ulpĭcum, i, n. Plaut. *Veliko-glav cheſſnyák.* Gevviſſe art vom groſſen knoblauch. *Öreg fok-hagyma, török fok-hagyma.*

Ultĕrior, *com.* ulterius, *n.* ōris, *om.* (*Comp.* ab *Ultra*, vel ab obſoleto *Ulter, ĕra, um.*) *Dalji, Dalſi, Dalyi, Na drugoj ſztrani.* Ferner, Weiter, Ferner-vveitig, Jenſeitig. *Tovább-való, Távol-való, Túlſobb.* Ulterior Gallia. *Cic.* Ripa ulterior. *Vellej.*

Ultĕriŭs, *Adv.* Ovid. *Dalje, Dalye.* Weiter, Ferner. *Tovább.*

Ultĭmō, *Adv.* Sveton. v. *Poſtremò.*

Ultimùm, *Adv.* Liv. v. *Poſtremùm.*

Ultĭmus, a, um. (*Super.* ab inuſit. *Ulter.*) *Cic. Zadnyi, Najzadnyi, Najzadnyeſſi, Najpoſzlednyi, Naiſzkradnyi.* Der letzte, allerletzte, alleräuſſerſte. *Utólsó.* v. *Poſtremus.* Ab ultima pueritia: *h.e.* à prima pueritia. *Id. pro Arch. c.* 1. Ultima voluntas. v. *Teſtamentum.*

Ultio, onis, f. Tacit. *Fantenye, Szilno naplatyuvanye, Zadovolyſchine jemanye, Oſzveta, Oſzvetjenye.* c. Rache, Ahndung. *Boſzſzú-állás.*

Ultor, ōris, m. Cic. *Fantitel, Oſzvetnik, Oſzvetitel.* r. Rächer, Ahnder. *Boſzſzú-álló.*

Ultrā, *Prep.* Accuſativo ſerviens. *Dalye Zverbu,* Weiter, Noch drüber. *Tovább, Felett.* Item v. *Trans, Praterea, Ultro N.* 1. *Ampliùs.* Ultra villam progredi. Ultra meritum laudari. Ultra modum progredi. *Cic.* Adhibetur etiam *Adverbialiter:* Ultra, quàm ſatis ſit, angeris. Oratio ſcripta elegantiſſimè, ut nihil poſſit ultrà. Nil ultrà requirere. *Id.*

Ultrix, īcis, f. Cic. *Fantitelicza, Oſzvetitelicza.* e. Rächerin. *Boſzſzú-állóné.* Item Adjectivè: *Fantujuchiſze, Oſzvetu jemlyuchi.* Rächend. *Boſzſzú-álló, Büntető.* Bella ultricia. *Sil.*

Ultrō, *Adv.* Cic. *K-tomu, Viſſe Z-viſſega.* Noch darzu, drüber. *Annak felette.* v. *Praterea.* 2. *Iz dobre volye.* Guttvvillig. *Önnön kényén, ſzabad akaratja ſzerént.* v. *Sponte.* Alicui aliquid ultro polliceri, deferre. *Id.* 3. v. *Ulterius, Procul.* Ultro iſtum à me. *Plaut.*

Ultro citroque. Cic. *Tamy ſzim nazad.* Hin und vvieder her. *Innét-is onnat-is.* v. in *Citro.*

Ultrōnĕus, a, um. Senec. *Szlobodno-volyni, Ponudyen, Ponudnio.* Freyvvillig, anerbietig. *Könnyen-való, ſzabad akaratján-való.* v. *Spontaneus.*

Ultrō trĭbūtum, & Ultrotributum, i, n. Liv. *Dobrovolyna dácha.* Freyvvillige Steuer. *Szabad akarati adó.*

Digitized by Google

Ulva, æ, f. Virg. *Sás.* s. Waſſer-graſs, Weiher-graſs, Mooſs-kraut. *Sittyó, Hínáros gaz a' vizben.*

Ŭlŭla, æ, f. Plin. *Cbük, Czuvik-ſzovicza.* Nacht-eule. *Bagoly, Huholó bagoly.*

Ŭlŭlātus, ûs, m. Cæſ. *Túlenye, Tuſnó zavianye.* Das heulen, geheul. *Orditás.*

Ŭlŭlo, & Ūlŭlo, as, avi, atum. (Neu.) Cic. *Túlim, Zavíam kakti peſs* ali *vük.* Heule, ein geheul mache vvie hunde und vvölffe. *Orditok.*

Ulvōſus, a, um. Sidon. *Pun ſ'ájſſa, &c.*

Ŭlyſsēs, is, & Ulyſsēus, i, m. Cic. Filius Laërtæ ex Anticlea, Rex Ithacæ & Dulichii inſularum maris jonii, uxorem habuit Penelopen. In bello Trojano multa fortiter & ſapienter geſſit. Rediturus inde in Patriam decem omnino annos per diverſa errabat maria: Unde *Ulyſſis errores* in proverbium abivêre. *Virg. Ovid.*

Ŭlyſsīpo, Olyſſipo, *Plin.* v. *Olyſſippo.*

Umbella, æ, f. Juven. *Szénchicza.* Kleiner ſchatten. *árnyékotska.* Item *Naáſzenczza, Naſzivo nebo,* iliti *Nebo za noſsnyu, Branilcze ſzuprot ſzunczu, &c.* r. Sonnen-fächer, Sonnen ſucher, Sonnenſchirm, Schaubhut, Trag-himmel, Paraſol. *árnyék tartó eſzközz.* Inſtrumentum, quod ſolem à facie arcet.

Umbĭlĭcālis, le, Medic. &

Umbilicāris, re, Tertull. *Pupkov.* Zum nabel gehörig. *Köldökbőz-való.*

Umbĭlĭcātus, a, um. Plin. *Pupko-podoben, Na priliku pupka napravlyen.* Wie ein nabel geſtaltet. *Köldök formára tſináltt.*

Umbĭlĭcus, i, m. Cic. *Pupek.* r. Nabel. *Köldök.* Metaph. *Poſzredje.* r. Mittel-punct, &c. v. *Meditullium.*

Umbilicus veneris. *Apul.* Genus herbæ.

Umbo, ōnis, m. Liv. *Van ſztojesba ſztran na ſzredini ſchitta.* Der erhobene Ort mitten im ſchild. *Pais közepin-való boglar.* Per Synecd. v. *Clypeus N.* 1. Denique generatim accipitur pro omni protuberantia rotunda vel conica.

Umbra, æ, f. Cic. *Szénczza, Szjenna, Hlád, Tenya.* r. Schatten. *árnyék.* 2. Metonymicè *pro* Tabernaculo, Tentorio, Ædificio. *Tacit. Feſt.* 3. Transl *pro* Spectro, anima mortui. *Suet.* 4. Metaphoricè pro ſpecie, ſigno, veſtigio alicujus rei. *Cic.* Hinc *Timere umbras* dicitur, qui etiam ad ſpecies, & vanas timoris cauſas expaveſcit. *Id. Attic. l.* 15. *ep.* 20. 5. pro *tutela, præſidio.* Sub umbra Rom. amicitiæ latere. *Liv.* 6. pro *Prætextu, colore.* Sub umbra æqui fœderis ſervitutem pati. *Id. l.* 8. 7. Imaginis umbra, *pro* eminentia. *Cic.* 8. Adducere umbras ad convivium: *h. e.* convivas non invitatos. *Horat.* 9. *Umbra* ſpecies piſcis, colore nigreſcente. *Varro.*

Umbrācŭlum, i, n. Cic. *Szénchenicza, Szénczza iz ſzverſja napravlyena.* e. Schattung, Schatten-hütte, Sommer-laube, s. Sommer-haus. *árnyékozó ſzín, árnyék tartó.* v. *Tabernaculum N.* 1. Item v. *Umbella N.* 2.

Umbrātĭcŏla, æ, *com.* Qui umbrâ delectatur, mollis, delicatus, ignavus, piger. *Plaut.*

Umbrātĭcus, a, um. Plin. *Széncheni, ou ſzénczi bivajuchi, ou ſzénczi ſze zaderſavajuchi.* Dem Schatten ähnlich, Im ſchatten geſchehend, aus dem ſchatten hervor kommend, im ſchatten ſich enthaltend. *árnyéki, árnyékban-való.* Hinc *Tranſl.* v. *Ignavus, Mollis N.* 4. *Otioſus N.* 1. Ita *Plaut.*

Umbrātĭlis, le, *Cic.* v. *Umbraticus.* Hinc *Exercitatio umbratilis,* dicitur, quæ in otio, ſub umbra, in loco privato fit. *Id.*

Umbrātĭlĭtĕr, *Adv.* Sidon. v. *Leviter N.* 2. *Obiter.*

Umbrĭfĕr, a, um. Varr. *Szénczu donaſſajuchi, Szénczu chinechi.* Schatten gebend, ſchatten machend. *árnyék-hozó.* v. *Umbroſus N.* 1.

Umbro, as, avi, atum. (Act.) Plin. *Szénczu ali tenyu chinim.* Schatten mache. *Bétárnyékozom.*

Umbrōſus, a, um. Cic. *Szenchaſzt, Szenchen, Szjennazt.* Schattechtig, Schattig. *árnyékos.* v. *Opacus, umbrifer.* 2. Transl. v. *Suſpicioſus N.* 1.

Ūnā, *Adv.* Cic. v. *Simul N.* 1.

Unănĭmans, tis, *om.* Plaut. &

Ūnănĭmis, me, Virg. v. *Unanimus.*

Unanimĭtas, atis, f. Liv. *Jedno-volynoſt, Jedno-volya, Jedno-duſſnoſt.* e. Einmüthigkeit, Gleichſtimmigkeit. *Egyet-értés.* v. *Concordia, Conſenſio.*

Unanimĭtĕr, *Adv.* Vopiſc. *Jedno-volſno, Jedno-duſno.* Einmüthig, gleichſtimmig. *Egyenlő-képen.* v. *Concorditer.*

Ūnănĭmus, a, um. Liv. *Jedno-volyen, Jedno-duſs.* Einmüthig, Gleichſtimmig. *Egy akaratú.* v. *Concors.*

Uncĭa, æ, f. *Synon.* Pars duodecima aſſis. *Cic. Uncia,* iliti *Doa lota.* eine untz *oder* zvvey loth. *Untzia* vagy *két-lót.* Item generatim: *Doanaiſzta ſztran, Doanaiſzti dê'.* Der zvvölffte theil. *Valaminek tizenkettőd réſze.* Ex uncia hæres. *Senec.*

Unciālis, le, Plin. *Dvoj-lotni, Jedne unczie.* Zvvey-

Digitized by Google

Zvveylöthig, einer untzen ſchvvehr. *Kétlótos.*

Unciārius, a, um. *Dvanajſzto-délni.* Zvvölfftheilig. *Tizenkettődös.* v. *Uncialis.* Hinc *Fœnus unciarium* dicebatur uſura leviſſima, quando nempe ex ſorte centum aureorum unicus quot annis reddebatur, cùm aliàs ex uſura centeſima à centum aureorum ſorte duodecim aurei reddi ſolerent. *Liv.*

Unciātim, *Adv.* Terent. *Na unczie.* Untzenvveis. *Két-lótonként.*

Uncīnātus, a, um. Cic. *Haklyaſzt, Klyukaſzt, Zaviat.* Krumm, gebogen, gekrümmt. *Horgas, kajmatſos, tſáklyás.*

Uncīnus, i, m Apul. v. *Uncus, Hamus.*

Unctio, onis, f. Cic. *Mázanye.* e. Salbung, Schmierung, Balſamirung. *Kenés.*

Unctĭto, as, avi, ătum, (Act. *Freq.*) Plaut. *Zmazívam, Guſztokrat máſem.* Offt ſalbe. *Kendegelem, gyakran kenem,* vagy *fenem.*

Unctiuſcŭlus, a, um. Plaut. *Nekuliko namázan, Majuczko zmázan.* In etvvas geſchmieret, ein vvenig geſalbet. *Valamennyire kentt.*

Unctor, oris, m. Cic. *Mázavecz, Mazecz, Namazitel, Omazitel.* r. Schmierer, Salber, Balſamirer. *Kenő.* Item v. *Aliptes.*

Unctōrius, a, um. Plin. *Mazilni, Omazni, Za mázanye odluchen.* Zum ſchmieren oder Salben gehörig. *Kenésbez-való.*

Uctŭlus, a, um. *Varr.* v. *Unctiuſculus.*

Unctūra, æ, f. Cic. v. *Unctio.*

Unctus, ûs, m. *Apul.* v. *Unctio.*

Uncus, i, m. Cic. *Hakely, Kvaka, Klyuka, Drtvo* ali *Selezo na kraju zvinyeno.* Krummer Prügel, e. Hacke. *Horog, Kajmats.* Item v. *Ancbora N. 1.* Ita *Valer. Flacc.*

Uncus, a, um. Colum. v. *Uncinatus, Incurvus, Curvus.*

Unda, æ, f. Cic. *Vodo-vál.* r. Waſſer-fluth. *Hab.* v. *Fluctus N 1.* Transl. v. *Multitudo N. 1.* Comitiorum undæ. *Id. pro Planc. c. 6.*

Undābundus, a, um. Gell. v. *Undoſus.*

Undanter, *Adv.* Apul. &

Undātim, *Adv.* Plin. *Na náchin ſzlápov, kakti vodo-valovi.* Wellen-vveiſe. *Hab módra.* v. *Fluctuatim N. 1.*

Undātus, a, um. Plin. *Na náchin vodenih válov napravlyen.* Denen Waſſer-vvellen gleich geſtaltet. *Hab módra tſinált.*

Undĕ, *Adv.* Cic. *Odkud, Odkuda? Odkle, Odakle.* Woher, von vvannen. *Honan.*

Undĕcēni, æ, a, *Diſtrib.* Plin. *Po jedenajſzt, Jedenajſzt y jedenajſzt.* Je eilffe. *Tizenegyenként, Tizenegy - tizenegy.* Item v. *Undecim.*

Undĕcentēſĭmus, a, um. Valer. Max. *Devetdeſzèt y devéti.* Neun und neuntzigſte. *Kilentzven - kilentzedik.*

Undĕcentum, *Indecl.* Plin. *Devetdeſzet y devet.* Neun und neuntzig. *Kilentzven-kilentz,* vagy *Egy béján ſzáz.*

Undĕciēs, *Adv.* Cic. *Jedenajſztkrat, Jedenajſzt púta.* Eilffmahl. *Tizen-egyenként.*

Undĕcim, *Indecl.* Mart. *Jedenajſzt* Eilffe. *Tizen-egy.*

Undĕcĭmus, a, um. Virg. *Jedenajſzti.* Der eilffte. *Tizen-egyedik.*

Undĕcĭrēmis, is, f. Plin. *Ladja jedenajſzt redov vészel imajucha.* Schiff von eilff ruder-bäncken. *Tizen-egy rend evezős hajó.*

Undĕcunque, *Adv.* Plin. *Odkud-god, Odkuda-goder.* Es ſeye vvoher es vvolle. *Akar honnan, valahonnan.*

Undĕlĭbet, *Adv.* Auct. ad Heren. *Odkud ti drago, Odkud mu drago.* Woher man vvill, &c. v. *Undecunque.*

Undēni, æ, a, Plin. v. *Undeceni.*

Undēnōnāginta, *Indecl.* Liv. *Oſzemdeſzet y devet.* Neun und achtzig. *Egy béján kilentzven.*

Undēoctōginta, *Indecl.* Horat. *Szedemdeſzet y devet, Oſzemdeſzet menye jeden.* Neun und ſibentzig. *Egy béján nyóltzvan.*

Undēquădrāgēſĭmus, a, um. Valer. Max. *Trideſzet y devéti.* Der neun und dreyſſigſte. *Harmintz-kilentzedik.*

Undēquădrāgiēs, *Adv.* Plin. *Trideſzet y devetkrat, Trideſzet y devet púta.* Neun und dreyſſigmahl. *Harmintz-kilentzſzer.*

Undēquădrāginta, *Adv.* Liv. *Trideſzet y devet.* Neun und dreyſſig. *Harmintz-kilentz,* vagy *Egy béján negyven.*

Undēquinquāgēſĭmus, a, um. Gic. *Cheterdeſzèt y devéti.* Der neun und viertzigſte. *Negyven-kilentzedik.*

Undēquinquāginta, *Ind.* Liv. *Cheterdeſzet y devet.* Neun und viertzig. *Negyven-kilentz.*

Undēsexāginta, *Ind.* Liv. *Petdeſzet y devet.* Neun und funffzig. *Ötven-kilentz.*

Undētrĭcēni, æ, a, *Diſtrib.* Macrob. *Po dvadeſzeti y devet.* Je neun und zvvanzig. *Huſzon-kilentzen.* Item v. *Undetriginta.*

Undētrĭcēſĭmus, a, um. Gell. &

Undētrĭgēſĭmus, a, um. Liv. *Dvadeſzet y devéti.* Der neun und zvvantzigſte. *Huſzonkilentzedik.*

Undētriginta, *Indecl.* Vitruv. *Dvadeſzet y devet.* Neun und zvvantzig. *Huſzon-kilentz.*

Undē-

Digitized by Google

Undēvīcēni, æ, a. *Distr.* Quintil. *Po devetnajszt.* Je neunzehen. *Tizen-kilentzen.* Item v. *Undeviginti.*

Undēvīcēsĭmānus, a, um. *v. g.* Miles undevicesimanus, qui est ex undevicesima legione. *Hirt.*

Undēvīcēsĭmus, a, um. Cic. *Devetnajszti.* Der neunzehende. *Tizen-kilentzedik.*

Undēvīgēsĭmus, a, um. Colum. *idem.*

Undēvīginti, *Indecl.* Cic. v. *Novemdecim.*

Undĕ undĕ, Plaut. v. *Unde.* A quibusdam adhibetur pro *Undecunque.*

Undĭquĕ, *Adv.* Cic. *Od vszud, Od vszakud, Od szvakuda, od vszeh szterán.* Allenthalben, Aller orten. *Mindenfelől, Mindenünnen.*

Undĭquĕ versùm, & Undiquevorsùm. Gell. v. *Quaquaversùs.*

Undĭsŏnus, a, um. Propert. *Kakti voda s'umécsi.* Wie Waſſer rauſchend, brauſend. *Zajos, Zúgó mint a' víz.* v. *Fluctisonus.*

Undo, as, avi, atum. (Neu.) *Szlápe, valove hitam.* Wellen *oder* Fluthen treibe. *Habozom, Habot indítok, Habzok.* v. *Fluctuo N. 1.* Undanti in freto. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 35. ex Poëta.* 2. Activè v. *Inundo N. 2. Irrigo.* Campos undare sanguine. *Stat.* 3. Transl. v. *Abundo.* Regio undat equis, florétque viris. *Valer. Flacc.*

Undōsus, a, um. *Szlapovit, Vodenih válov pun, Szlápov pun.* Voll vvellen, voll fluthen. *Habos.* Æquor undoſum. *Virg.*

Undŭlātus, a, um. v. *Undatus.* Toga undulata. *Varr.*

Ūnēdo, ōnis, f. Plin. *Divja jabuchicza, Divjachicza.* v. *Arbutum.* Item v. *Arbutus.*

Ungaria, æ, f. v. *Hungaria.*

Ungĭto, as, &c. *Cato.* v. *Unctito.*

Ungo, is, ĕre, unxi, unctum. (Act.) Cic. *Másem.* Schmiere, Salbe, balſamire. *Kenem.*

Unguēdo, ĭnis, f. Apul. &

Unguĕn, ĭnis, n. Virg. v. *Ungoentum.*

Unguentārĭa, æ, f. *Znánye maszti napravlyati.* e. Kunſt Salben zu machen. *kenet tsináló mesterség.* Unguentariam facere. *Plaut.* 2. *Maszto-delavka, Maszto-terskinya: Sena koja maszti napravlya, y z-nyimi tersi.* e. Quackſalberin. *Kenet tsináló,* vagy *árúló aszszony.* Plin.

Unguentārius, a, um. Plin. *Maszitni, Maszti szlitlajuchi, Omaszitni.* Zum Salben gehörig. *Keneti, kenetbez-való.*

Unguentarius, ii, m. Cic. *Maszto-delavecz.* r. Quack-ſalber. *Kenet tsináló.* v. *Myropola.*

Unguentātus, a, um. Plaut. *Zmázan, Omázan, Múzan, Z-maztjum namázan.* Geſalbet. *Kenetett, kenettel meghíntetett.*

Unguentum, i, n. Cic. *Maszt, Mazilo, Pomaz.* e. Salbe, s, Schmiervverck. *Kenet, kenedék.*

Unguĭcŭlus, i, m. Cic. *Nohtecz.* s Nägelein, Kleiner nagel. *Körmöcske.* A teneris unguiculis: *b. e.* ab infantia, ab incunabulis, à parvulis. *Taki od detinztva, od mladeh nog, Od mladoszti,* Von kindheit auf, von jugend auf. *Gyermekségtől fogva, Tsetsemö korától fogva.* Ita *Cic. l. 1. Fam. ep. 6.*

Unguĭnōsus, a, um. Plin. *Maszten, Pun maszti.* Voller ſalben. *Kenetes.* v. *Pingvis N. 1.*

Unguis, is, m. Cic. *Nohet, Krampely.* r. Nagel, an hand *oder* fuſs, e. Klaue. *Köröm.* Ad unguem factus homo: *b. e.* omnino urbanus, politus, perfectus homo. *Horat.*

Ungŭla, æ, f. Cic. *Kopito, Parkely.* r. Huf. e. Klaue. *Barom körme.*

Ungŭlātus, a, um. Cato. *Kopitazt, Parklyazt, Vtike nohte imajuchi.* Hufen, Klauen *oder* groſse nägel habend. *Körmös.*

Ūnĭcălămus, i, m. Plin. *Jedno ſztebélcze, ali pero imajuchi, kakti pſenicza &c.* Einhalmicht. *Egy ſzalmájú, ſzárú.*

Ūnĭcāulis, *com.* le, *n.* is, *om.* Plin. *Jednoga koczena, Jeden koczen imajuchi.* Einſtengelicht. *Egy ſzárú.*

Ūnĭcē, *Adv.* Cic. *Jedino-ſzámo.* Einig und allein. *Egyedúl, Mindenek-felett.*

Ūnĭcŏlor, ōris, *om.* Plin. *Jedno-licz, Jednoſztroj, Jednoboje, Jedno-boj,* peregr. *Jednofarb.* Einerley farben habend. *Egy ſzínü.*

Unicolōrus, a, um, Prudent. *idem.*

Ūnĭcornis, ne, Plin. *Jedno-rog.* Ein-hörnicht. *Egy-ſzarvú.*

Ūnĭcus, a, um. Cic. *Jedíni, ſzamo-jeden, ſzam-ſzamébni.* Eintzig, Alleinig. *Egyedúl-való, Egyetlen-egy.* Synon. *Unus, Singularis.*

Unĭformis, me. Macrob. *Jedino-prilichen, Jednako liczajedne ſzpodobe.* Einförmig, gleichförmig. *Egy formájú.* v. *Æqualis, Similis.*

Uniformĭtas, atis, f. Macrob. *Jedno-prilichnoszt, Liczo-jedinoszt.* e. Einförmigkeit. gleichförmigkeit. *Egy-formájúság.* v. *Similitudo, Æqualitas.*

Uniformĭtĕr, *Adv.* Apul. *Jedno-prilichno, Jednako-liczno, Z podobnim náchinom.* Einförmig, gleichförmig. *Egy-formán.* v. *Similiter, Æqualiter.*

Unĭgĕna, æ, *com.* Cic. *Jedino-rodyen, Jedinorodyena.* r. Eingebohrner, e. Eingebohrne: ein einiges kind. *Egy-ſzülött.* Item v. *Unicus.* DEus hunc mundum unigenam procreavit. *Id. de Univ. c. 4.*

Unĭgĕ-

Ūnĭgĕnĭtus, a, um. Tertull. *Jedino-rodjen.* Eingebohren, Einig und allein von einem gebohren. *Egyetlen-egy-szülött.*

Ūnĭjŭgus, a, um. *Plin.* unius jugi, unum jugum habens.

Ūnĭnammĭa, æ, f. Plaut. *Sena szamo jedenczeczek imajucha.* Weibs perſon, ſo nur eine bruſt hat. *Egy-tſetsü aſszony.*

Unĭmănus, a, um. Liv. *Jedno-ruk.* Einhändig. *Egy-kezü.*

Unĭmŏdus, a, um. Prudent. *Jednoga-náchina, Jedno-nachinzki.* Einerley. *Egy-módú.*

Ūnio, ōnis, f. Hieron. *Jedinoſzt.* e. Einigkeit. *Egyeſség.* Item v. *Concordia, Cohærentia, Conjunctio, Convenientia.*

Ūnio, onis, m. Plin. *Gyungy, dragi Biſzer.* s. Perl, Perlein. *Jó-féle gyöngy.* 2. eſt cæpa unius capitis, vel nuclei. *Colum.*

Ūnio, is, īre, īvi, itum. [Act.] Tertull. *Jedinim.* Vereinige. *Egybe-tſinálom.* v. *Conjungo, Copulo N 1.* Hinc *unitus.*

Ūnioculus, v. *Unoculus.*

† Ūnĭrōtus, a, um. *Jedno-kol, Szamo jedno kolo imajuchi.* Das nur ein rad hat. *Egy kerekü.*

Unĭſtirpis, *com.* pe, *n.* is, *om.* Plin. *Jednoga ſztebla, Szamo jedno ſzteblo imajuchi.* Einſtämmig. *Egy torsájú, Egy-szárú.*

Ūnĭtās, atis, f. Plin. *Jedinztvo, Szamo-jednozt.* e. Einigkeit. *Egység.* v. *Identitas.* Item v. *Unio, onis, f.* Ita *Senec.*

Ūnĭtĕr, *Adv.* Lucr. *Jedino, Zajedno, Zjedinyeno, Jedno-kupno, Jednako.* Einig, Miteinander, Zugleich. *Egyesen, Megegyezve.* v. *Concorditer, Conjunctè.*

Ūnĭtus, a, um. Senec. *Zjedinyen, Ujedinyen. Zkloplyen.* Vereiniget. *Egybe-foglalt.*

Ūnĭversālis, le, Quintil. *Podszudaſsnyi, Obchinzki.* Allgemein. *Közönséges.*

Universălĭter, *Adv.* Cajus JCt. v. *Universè.*

Ūnĭversè, *Adv.* Cic. v. *Generaliter.*

Universim, *Adv.* Gell. v. *Universè.*

Ūnĭversĭtas, atis, f. Cic. *Opchina, Opchinztvo, Vſza vnoſina zkupa,* Die gantze gemeinde, der allgemeine hauffe. *Közönség.* 2. v. *Mundus N. 1.* In hac rerum universitate. *Id. 1. de nat. Deor. c. 47.* Hinc 3. Universitas ſcientiarum. *Meſzto vſzih plemenitih navukov.* v. *Academia.*

Ūnĭversum, i, n. v. *Mundus.* Totum universum. *Veſz ſzvèt.* Die gantze Welt. *Az eg ſz világ.* Plaut.

Ūnĭversus, a, um Cic. *Veſz ſzkup: Vaſz-kolik, Vſza-kolika, Vſze koliko.* Gantz, Sammt und ſammentlich. *Mind az egtſz.* v. *Totus N. 1. Omnù.* In universum. v. *Universè.* Tacit.

Ūnĭvīra, æ, f. Tertull. *Jedno-muſna ſena.* Weib, ſo nur einen mann zeit ihres lebens gehabt. *özvegy, kinek egy férje vólt.*

Univirātus, ûs, m. Tertull. *Sztaliſs ſene ſzamo jedenkrat omuſene.* r. Zuſtand eines Weibes, ſo nur einen mann gehabt. *özvegynek állapotja, kinek tſak egy férje vólt.*

Ūnĭvŏcus, a, um. *Martian. Capel.* Vox univoca dicitur, quæ pluribus in ratione per talem vocem ſignificata ſimilibus convenit. *Jednako imenovit, jednakoga bitja.* Gleiches Weeſens. *Egy-néven-való.*

Uniusmŏdi, *Genit.* Cic. *Jednoga náchina. Na jednak nachin.* Einerley. *Egy-módú.* v. *Unimodus, Uniformis.*

† Ūno, as, avi, atum. (Act.) Tertull. v. *Unio.*

Ūnŏcŭlus, (*Aliqui leg.* unioculus) a, um. Plaut. *Jedno-ok, Szamo jedno oko imajuchi.* Einäugig. *Egy-ſzemü.* Subſtantivè v. *Monoculus.*

Unquam, Unquam gentium. *Kada, gda.* Jemahls. *Valaha, egy idöben.* Ita ſum afflictus, ut nemo unquam. *Tak ſzem tüſen y nevolyen, da nigdar nigdo ni bil bolye.* Ich bin ſo ſehr betrübt, das niemand mehr. *Soba ſenki illyen nyomorúltt nem vólt, mint én.* Si unquam. *Ako gda, Akoli kada.* Quis unquam? *Ter gdo gda?* Nemo unquam. *Nigdar nigdo.* Cic.

Ūnus, a, um. ūnĭŭs, (*in verſu etiam* unius.) *Jeden, Jedan.* Einer, eine, eins. *Egy.* Unus & alter: v. *Duo.* Alter & tertius. v. *Tres.* Ad unum omnes. *Vſzi do jednoga, Vjzi do bámeta.* Alle biſs auf ein. *Mind egyig.* Hactenus *Cic.* Conducere milites in unum: *h. e.* ſimul, in unum locum. *Salluſt.* 2. Cum nominibus, quæ neceſſariò in numero plurali ponuntur, uſurpatur pariter in *plurali. e. g.* Unis moribus vivere. *Cic. pro Sext. c. 26.* Una mœnia. *Salluſt.* Unæ nuptiæ, unæ ædes. *Terent.*

Unusquilibet, unaquælibet, unumquodlibet. *Senec.* v. *Quilibet N. 1.* Eleganter dividitur. *e g.* Si non ſum ex patritio ſanguine ortus, ſed unus Quiritum quilibet. *Liv.*

Unusquisque, unaquæque, &c. Cic. v. *Singuli, Quiſque, Quilibet N. 1.*

† Vŏcābŭlārĭum, ii, n. v. *Dictionarium.*

Vŏcābŭlum, i, n. Cic. *Rècb.* ein Wort. *Nevezö ige, ſzó.*

Vŏcālis, le. Cic. *Glaſzen, Glaſzovit, Glaſz dajuchi, Recblyiv.* Hellklingend, Laut, Wortreich. *Hangos-ſzavú.*

Digitized by Google

Vōcālis, is, f. (litera.) Cic. *Szlovo glaſzovito.* r. Laut-buchſtab. *Szó ſzerzö bötü.*

Vōcālitas, atis, f. Quintil. *Glaſznoſzt, ſzlovoglaſzovitoszt, Dobro-glaſzie.* e. Wohllautung. *Hangoſság, Szót jól kimondbatás.*

Vocaliter, *Adv.* Apul. *Rechlyivo, Glaſzovito, Glaſzno.* Laut, Hell. *Hángoſan.*

Vŏcāmen, ĭnis, n. Lucr. v. *Vocabulum, Nomen N. 1. Appellatio.*

Vŏcātio, onis, f. Catull. *Zoványe, Pozávanye.* e. Ruffung, r. Beruff. *Hívas, Hivatál.* Item v. *Invitamentum.*

Vŏcātīvus, a, um, Gell. *Zovechi, Zoványuſzliſſajuchi.* Ruffend, zum ruffen gehörig. *Hívó, Hivásboz-való.*

Vocātor, oris, m. Plin. *Pozávavecz, Zovàch, Zovecz.* r. Beruffer, Ruffer. *Hívó.* Item v. *Invitator.*

Vŏcātōrius, a, um. Tertull. *Pozavajuchi.* Einladend. *Vendég hivogató.* v. *Vocativus.*

Vocātus, ûs, m. Gic. v. *Vocatio, Accitus.*

Voc ferātio, onis, f. Cic. *Vikanye, Vika.* Groſſes geſchrey. *Kiáltozás.* v. *Clamor.*

Vociferātor, oris, m. Tertull. v. *Clamator.*

Vociferātus, ûs, m. Plin. v. *Vociferatio.*

Vōcīfĕro, as, avi, atum (Neu. *Obſol.*) Varr. *&*

Vōcīfĕror, āri, ātus ſum (Dep.) Cic. *Vichem, Ruſno krichim.* Überlauth ſchreye. *Igen nagyon kiáltok, Rikóltok.*

Vŏcĭto, as, avi, atum. (Act. *Freq.*) Cic. *Nazávam, guſztokrat zovem,* ali *imenujem.* Offt ruffe *oder* nenne. *Hivdogalom, Nevezgetem.*

Vŏco, as, avi, atum. (Act.) Cic. *Zovem.* Ruffe. *Hívom.* v. *Accerſo, Advoco.* Aliquem ad laudem, ad cœnam vocare: *pro* invitare. *Id.* Aliquem nomine vocare, *pro* nominare, nomen eidem imponere. *Plaut.* Nomine quemque vocare: *pro* appellare. *Virg.* DEos auxilio vocare: *pro* invocare. *Id.* DEos in vota vocare: *pro* implorare DEOrum opem. *Id. 2. Transl.* Italiam ad exitium vocare: *b. e.* trahere, pertrahere, adducere. Aliquem in crimen vocare: *b. e.* criminis reum agere, accuſare. Aliquem in diſcrimen vocare: *b. e.* periculo exponere, committere. Aliquem à mœſtitia vocare: *pro* exhilarare, recreare, lætum eſſe jubere. Aliquem in ius, in judicium vocare: *pro* citare. Aliquid in dubium vocare: *pro* revocare, adducere, dubium facere. Aliquem in ſpem vocare: *b. e.* jubere bene ſperare, in ſpem erigere. Aliquem in invidiam vocare: *b. e.* in odium adducere, odioſum facere. Aliquem ad calculum vocare: *b. e.* adigere ad reddendas rationes. Cic. Aliquem in partem curarum vocare: *pro* partiri curas cum aliquo. *Tacit.*

Vŏcŭla, æ, f. Cic. *Glaſzek, Mali glàſz, Mala rècb.* s. Stümmlein, vvörtlein. *Szótska, ígétske.*

Vŏla, æ, f. Plin. *Dlan, Peſchaj.* e. Flache hand, Höhle der hand. *Marok, kéz marok.*

Vŏlātĭca, æ, f. Feſt. v. *Strix N. 2. Veneſica.*

Vŏlātĭcus, a, um. Gic. v. *Volatilis.*

Vŏlātĭlia, ium, n. *plur.* Gic. *Pticze, Pernate ſztvári, Sivad.* Die vögel, s. Flügel-vverck. *Madárak, Szárnyáſsak.*

Vŏlātĭlis, le, Gic. *Letuchi, Leteti moguch, Letèchi.* Was fliegen kan, Fliegend, Flüchtig. *Repesö, Szárnyaló, Repülö.* Hinc Transl. v. *Velox.* Ferrum volatile: *b. e.* Sagitta. *Virg. 2.* v. *Tranſitorius N. 2. Vanus.* Ætas volatilis. *Ovid.*

Vŏlātūra, æ, f. Varr. *&*

Vŏlātus, ûs, m. Cic. *Létanye, Letenye, Let.* r. Flug, das flügen. *Repülés, Szárnyalás.*

Vŏlēma, orum, n. *plur.* Virg. *Velike kakti ſ'aka hruske.* Groſſe, *oder* hand-völlige birn. *öreg körtvélyek.*

Vŏlens, entis, *om.* Liv. *Hotèchi.* Wollend. *Akaró.* Item v. *Acceptus, Favorabilis, Jucundus.* Plebi volentia facere. *Salluſt.*

Vŏlentĕr, *Adv.* Apul. v. *Voluntariè.*

Vŏlentĭa, æ, f. Solin. *Hotenye.* das vvollen. *Akarat.* v. *Deſideratio, Voluntas.*

Volgiŏlum, i, n. Plin. v. *Fiſtuca, Paviculà, Tudes.* Alii leg. *Volgiolus,* alii *Valgiolum,* alii *Valgium.*

† Vŏlĭtio, onis, f. v. *Volentia.*

Vŏlĭto, as, avi, atum. (Neu. *Freq.*) Gic. *Guſztokrat letim, Szim-tam preletávam, Zletávamſze.* Offt und ſchnell fliege, Hind her fliege. *Repeſek, Repdeſek.* Transl. v. *Curſito, Diſcurro N. 1. Diſcurſo, Vagor.* Per forum, *vel* in foro volitare. *Id. 2.* Per ora hominum volitare: *pro* celebrari, laudari, nominari. *Id. 1. Tuſc.*

Vŏlo, ōnis, m. Liv. *Szlobodni, ſzlobodno-volyni Vojnik: Szvoi-volyni junak:* vulgo *Volantìr.* Freyvvilliger ſoldat, *peregr.* ein Volonteur, Voluntair. *Szabat joakaratjából Vitézkedö.*

Vŏlo, as, avi, atum, (Neu.) Gic. *Letim.* Fliege. *Repülök. 2.* Transl. *Berzo idem, derchim.* Geſchvvind lauffe. *Hamar mégyek, Futok.* Literæ volant, Ætas, navis volat. &c. *Id.*

Vŏlo, vīs, vellĕ, vŏlŭi, (Neu.) *Hochu.* Ich vvil. *Akarom. 2.* v. *Opto N. 1.* Alicui bene velle. *3.* v. *Opinor.* Quatuor enim naturas

Digitized by Google

turas divinas esse vult. 4. v. *Significo N.* 2. Nec satis intellexi, quid sibi verba ista vellent. *Cic.* 5. Paucis aliquem velle, Paucis verbis aliquem velle, *vel Absolutè* Aliquem velle: *pro* velle eum aloqui. *Plaut.* 6. Si quid me vis: *pro* si quidpiam à me vis, *vel* si quid me facere cupis. *Id.*

Volicella, *vel* Vulsella, æ, f. Martial. *Orudelcze za pukanye láfzib* s. Rupff-zänglein, Haarzänglein. *Szőr koppaſztó, Szőr tépő ſzerſzám.* 2. *Rano-vracharzka* iliti *barberſzka kleſcbicza.* s. Wund-zänglein. *Tetem ſzedő vas a'borbelyoknál, Fogótska.* Cels.

Volva, æ, f. Varr. v. *Vulva.*

Vŏlūbĭlis, le, Cic. *Obernutiv, Obrativ, Obrachlyiv, Obartiv, Obertni.* Bewveglich, leicht zu wälzen. *Forgó, Forgandó, Forgathatós.* Transl. v. *Inſtabilis, Inconſtans, Mutabilis.* Item v. *Promptus N.* 2. *Velox.*

Volubilĭtas, atis, f. Cic. *Obertnozt, Obrachlyivozt, Obartivozt.* e. Bewveglichkeit, Schnelle bewvegung. *Forgandóság, Gyors forgás.* 2. Transl. v. *Inſtabilitas, Inconſtantia, Mutabilitas.* Item v. *Promptitudo, Velocitas.*

Volubilĭtĕr, *Adv.* Cic. *Obertno, Obrativo, Obartivo.* Bewveglich. *Forogva.* Transl. v. *Promptè, Incitatè, Velociter.* Item v. *Inconſtanter.*

Vŏlŭcĕr, m, vŏlŭcris, f. volŭcrĕ, n. Cic. *Letéchi, Berz kakti pticza.* Fliegend, ſchnell wvie ein vogel. *Repülő, Gyors mint a' madár.* v. *Velox, Praceps N.* 2. Hinc *Transl.* Fortuna volucris: *h. e.* celeriter elabens. *Id. pro Sylla c.* 22.

Vŏlŭcra, æ, f. Colum. v. *Volvox.*

Vŏlŭcrĭpēs, ĕdis, *om.* Auſon. *Pticbjo-nog, &c.* v. *Celeripes, Velox.*

Vŏlŭcris, is f. Cic. v. *Avis, Apis, Muſca N.* 1. *Tabanus, Veſpa,* & cætera hujuſmodi, quæ volant.

Volucrĭtĕr, *Adv.* Amm. v. *Velociter.*

Vŏlūmĕn, ĭnis, n. v. *Liber N.* 2. & 3. Conficere volumina. Evolvere volumen epiſtolarum. *Cic.* 2. Generatim *Vſzako zvito dugoványe.* Zuſammen gewvickeltes ding. *Takarék, Takarttott dolog.* v. *Involucrum.* ita *Virg.* 3. Sortis humanæ volumina: *h. e.* volubilitas, mutabilitas, varietas, inconſtantia. *Plin. l.* 7. *c.* 45. 4. Siderum volumen: *h. e.* circumvolutio. *Ovid.* 2. *Met. v.* 71.

Vŏluntārĭè, *Adv.* Gæſ. v. *Ultro N.* 2.

Voluntarius, a um. Cic. *Dobro-volyni, Szivojvolyni, Hteni.* Freyvvillig. *Szabad akarati.* v. *Spontaneus.*

Vŏluntārius, ii, m. (Miles) Gæſ. v. *Volo, onis.*

Vŏluntas, atis, f. Cic. *Volya, Hötènye.* f. Wille, das vvollen. *Akarat.* Ex *vel* de voluntate: *h. e.* Secundum voluntatem. Ad voluntatem loqui: *pro* aſſentari. *Id. pro Quint. c.* 30. Mea voluntate: *h. e.* Sponte. *Id.* 2. Metonymicè ponitur Voluntas *pro* Intentione, propoſito, ſententia, favore, ſtudio, amore, benevolentia, propenſione, arbitrio. *Id.*

Volvo, is, ĕre, volvi, vŏlūtum, (Act.) Cic. *Vályam, Tákam, potákam, kotáchim.* Wälzte, hin und her rolle. *Forgatom, Hengerítem.* Libros volvere: *pro* evolvere, legere, perlegere, *vel* ſtudere. *Id. de clar. Orat. c.* 87. 2. *Transl.* Aliquid ſecum volvere: *h. e.* animo verſare, perpendere, &c. *Kakvo dugovanye z-ſzobum premiſslyavati.* Etvvas bey ſich bedencken, behertzigen. *Magában valamit forgatni, gondolkodni.*

Volvox, ōcis, m. Plin. v. *Involvulus.*

Vŏlŭpĕ, n. *Indecl.* (*ab obſol.* volupis, *com.*) Plaut. *Synon.* delectabile, jucundum, gratum. *Naſzladlyivo, prietno, povolyno, drágo.* Behäglich, annehmlich, Ein angenehmes Ding, etvvas gefälliges. *Kedves, gyöngyörüséges, örvendetes dolog.*

Vŏlŭpĭa, æ, f. Varr. *Boſicza naſzladnoſzti,* e. Göttin der vvoluſt. *Gyönyörüségben Iſten-aſzſzonya.*

Vŏluptābĭlis, le, Plaut. v. *Voluptuoſus.*

Vŏluptārĭè, *Adv.* Apul. v. *Voluptuosè.*

Vŏluptārius, a, um. *Naſzladnozt donaſſajuchi, Naſzladni, Vugoden.* Eine voluſt bringend, erfreuend, ergötzend. *Gyönyörködtető, Gyönyörüséges.* Poſſeſſiones voluptariæ. *Cic. Attic. 12. ep. 25.* 2. *Naſzladnoſzt imaa juchi, Naſzladnoſzti podán, Naſzladujuchiſzse, Naſzladno-ſelen.* Wollüſtig, der vvoluſt ergeben, vvolluſtgierig. *Gyönyörüség baláſzó, kerèső.* Item v. *Mollis N.* 4. Senſus voluptarius. *Id.* 3. *de Or. c.* 25. Homo voluptarius: *Id.* 2. *Tuſc. c.* 7. Diſciplina voluptaria. *Id. de Fin. l.* 1. *c.* 11.

Vŏluptas, atis, f. Cic. *Naſzladnozt, Szlàſzt, Szladozt, Naſzlada, Razkoſſnozt.* e. Wolluſt, r. Luſt. *Gyönyörüség.*

Vŏluptŭārĭcus, a, um. *Apul.* v. *Voluptarius N.* 1.

Vŏluptor, āri, ātus ſum, (Dep.) *Synon.* voluptatibus indulgeo. v. *Delector.* Tribunus inter ſcorta voluptabitur. *Quintil.* 3. *Decl.* Alii leg. *volutabitur.*

Vŏluptuārius, a, um. Capitol. v. *Voluptarius.*

Voluptuosè, *Adv.* Sidon. *Naſzladno, Z-naſzladnoſztjum.* Wollüſtig, Mit der vvolluſt. *Gyönyörkéggel.*

Digitized by Google

Vŏluptuōsus, a, um. Plin. *Naſzladnoſzti pun, Naſzladni, Vugoden. Raſzkoſſni.* Wollüſtig, voller vvoluſt. *Gyönyörüségben elmerültt.* Item v. *Voluptarius N.* 1.

Vŏlūtābrum, i, n. Virg. *Valyaliſcke, Kaliſcbe, Mlaka, gdeſzе ſzvinye vályaju.* e. Koth-lacke, Pfuhl, Sau-pfütze. *Habarék, Fertő, Habarts.*

Vŏlūtābundus, a um. Cic. *Valyajuchiſze.* Sich Wältzend. *Hömpölygetö, Forgatandó.*

Vŏlūtātim, *Adv.* Plaut. *Vályajuch, tákajuch.* Hin und her vvältzend. *Forgatva, Hömpölygetve, Hengergetve.*

Vŏlūtātio, onis, f. Cic. *Vályanye, Tákanye, Kotácbenye.* e. Weltzung, umvvaltzung. *Forgatás, Hengerités, Hömpölygetés, Fertengés.*

Volutātus, ûs, m. Plin. v. *Volutatio.*

Vŏlūto, as, avi, atum. (Act. *Freq. à* volvo) Cic. *Guſztokrat vályam, tákam, kotácbam, ſzim-tam obrácbam.* Offt hin und her vvältze. *Forgatom, Hempelygetem, Hengeritem.* Hinc *Transl.* In omni genere & ſcelerum, & flagitiorum volutari. *Id. Fam. l. 9. ep. 3.* 2. Aliquid in animo, *vel* cum amicis in ſecreto volutare: *pro* animo volvere, perpendere, conſiderare. *Liv.*

Vŏlūtus, ûs, m. Apul. v. *Volutatio.*

Vŏmĕr, ĕris, m. Gic. *Oráczba, Orallo, órno Jelezo, lyemeß.* r. Pflug-Schaar, pflug-eiſen. *Szántó vas, Eke vas.*

Vŏmĭca, & Vŏmĭca, æ, f. Cic. *Kervavi mozol, Gluboka rana, iz koje kervavi gnyoj tecbe.* s. Blutgeſchvvär. *Dagadás, Fakadék, Kelés, Fálvag.*

Vŏmis, ĕris, m. Virg. v. *Vomer.*

Vŏmĭtio, onis, f. Cic. *Blyuvanye, Riganye.* e. Speyung, das ſpeyen. brechen. *Okádás.*

Vŏmĭto, as, avi, atum. (Act.) Plin. *Cheſzto blyujem, Vechkrat rigam.* Offt ſpeye, übergebe, mich erbreche. *Okádozóm.*

Vŏmĭtor, oris, m. Senec. *Blyuvavecz, Blyuvalacz, Rigavecz, Rigalacz.* Der leicht ſpeyet, *oder* ſich erbricht. *Okádozo, Tsömörlö.*

Vŏmĭtōrius, a, um. Plin. *Blyuvni, Blyuvati,* ali *rigati cbinécbi.* Speyen, *oder* brechen machend. *Okádtató.*

Vŏmĭtus, ûs, m. Plin. v. *Vomitio.*

Vŏmo, is, ere, ui, ĭtum. (Act.) Gic. *Blyujem, Rigam, Blibam.* Speye, Mich breche *oder* erbreche. *Okádom.*

Vŏpiſcus, i, m. Plin. *Dvojcbe,* ali *Dvojek drugi, ſiv rodyen, pred kojem je pervi merteu na ſzvèt doſſel.* s. Zvvillings-kind, vvelches lebendig bleibet, nachdem das erſte todt zur vvelt gekommen. *A ketös gyermekeknek egyike, a'ki még él, midön a'málik idétlen elveſzett.*

Vŏrācitas, atis, f. Plin. *Serlyivoszt, Vnogojedje, Vnogo-jedlyivoszt.* e. Vielfräſſigkeit, Freſsgierigkeit. *Torkoßág.* v. *Edacitas.*

Vŏrācĭtĕr, *Adv.* Macrob. *Serlyivo, Poſerlyivo, Vnogo-jedlyivo.* Wie ein vielfraaſs. *Nagy ehetöséggel.*

Vŏrāgĭnōsus, a, um. Hirt. *Rúſno-jamaſzt; Prepadni; Pun poſtralíſcb.* ali *glubokih virányov; Poſerlyiv; Jazovit.* Voll tieffer grund-loſer löcher. *örvényes.*

Vŏrāgo, ĭnis, f. Cic. *Jama prez dna, Prepaſzt, Jáz.* Grundloſes loch, unergründliche tieffe. *örvény.* v. *Abyſſus N.* 1. *Gurges N.* 1. *Charybdis N.* 1. Hinc *Transl.* v. *Heluo, Gurges N.* 2. *Diſſipator, Charybdis N.* 2. &c. Vorago Reipublicæ, Patrimonii *Id.*

Vŏrātio, onis, f. Catul. *Vnogo-jedenye, Naglo-ſerenye.* e. Vielfreſſung, Freſs-ſucht. *Nyelés, Falás.* v. *Heluatio.*

Vŏrātor, oris, m. Tertull. v. *Edo, Heluo.*

Vŏrax, ācis, *om.* Cic. *Vnogo-ſerlyiv, Vnogojedúcbi.* Vielfräſſig. *Nyelö, Faló.* v. *Edax.*

Vŏro, as, avi, atum. (Act.) Cic. *Serem, prezbech jèm, náglo poſiram.* Freſſe, Heiſs-hungerig freſſe, gantze ſtücker vor freſſigierigkeit verſchlucke. *Nyelek, Falok, Mobon eſzem.* Hinc *Transl.* Literas vorare: *pro* celeriter, avidè perdiſcere. *Id. Att. l. 4. ep.* 11.

Vortex, ĭcis, m. Plin. v. *Charybdis N.* 1. *Gurges N.* 1. Item v. *Turbo N.* 1. Plura v. in *Vertex.*

Vorticoſus, a, um. v. *Verticoſus.*

Vōs, veſtrûm, *vel* veſtri. *plur.* Cic. *Vi.* Ihr. *Ti.*

Voſmĕtipſi, æ, a. Plaut. *Vi ſzámi.* Ihr ſelbſt. *Ti magatok.*

Voſter, a, um. Plaut. v. *Veſter.*

Vōtīvus, a, um. Cic. *Zagovorni, Závetni.* Zum vvunſch *oder* gelübde gehörig. *Fogadási, Iſtennek fogadás ſzerint-valo.*

Vōtum, i, n. Cic. *Zagovor, Závet. Zavetovanye.* s. Gelübde. *Fogadás-tétel, Iſtennek tött fogadás.* Facere, concipere, nuncupare vota. Teneri vatô. Reddere vota, Fidem voti ſolvere. *Cic.* Liberari voti. *Liv.* Reus voti. *Virg.* 2. v. *Optatio, Deſiderium N.* 1. Aliquem voti compotem facere. *Liv.* Aliquem voti damnare. v. in *Damno.* Quamprimùm mea vota videre cupio. *Cic.* Hinc 3. v. *Suffragium.* Omnium votis in Senatum adlectus. *Id.* 4. ponitur aonnunquam

Digitized by Google

quam pro *nuptiis*, *matrimonio*. Ad secunda vota transire. *Justinian. novel.* 2. *c.* 2.

Vŏveo, es, ēre, vōvi, vōtum. (Act.) Cic. *Zagovor*, ali *Závet chinim*; *Bogu* 2. *zavezom obéchati*; *Zavetujemsze*; *Zagovarjamsze*. Ein gelübd thu, Gelobe, Heilig verspreche. *Fogadást-tészek*, *Fogadom*. Pro salute patriæ suum caput vovere: *h. e.* offerre, devovere, periculis objicere. *Id.* 5. *Fin.* 2. v. *Opto N.* 1. Elige, quid voveas. *Ovid.*

Vox, vōcis, f. Cic. *Glàsz*, *Sivo-glàsz*. e. Stimme. *Hang.* 2. v. *Dictum*, *Verbum*. 3. Metonymicè v. *Judicatio N.* 1. *Opinio N.* 1. *Sensus N.* 2. *Fama N.* 1. Hæc una vox est omnium, &c. *Id.* 9. *Fam. ep.* 14.

Ŭpĭlĭo, ōnis, m. Virg. v. *Opilio*.

Ŭpŭpa æ, f. Plin. *Dèb*, *Fútach*, *szmerdéchi Dedek*. r. Wiedehopff, Unfläthiger vogel. *Büdös babuk*, *banka*.

*Ūrănĭă, æ, & Ūrănĭē, es, f. una è Musis, inventrix Astrologiæ. *Ovid.*

Urbānātim, *Adv.* Pomp. *apud* Non. &

Urbānē. *Adv.* Cic. *Po varasko*. Städtisch. *Városi módra*. v. *Civiliter*.

Urbānĭcĭānus, a, um. Spartian. &

Urbānĭcus, a, um, *Paul. JCt.* v. *Urbanus N.* 1.

Urbānĭtas, atis, f. Cic. v. *Civilitas*.

Urbānus, a, um. Cic. *Varaski*. *Gradzki*. Städtisch, zur Stadt gehörig. *Városi*, *Városbéli*. v. *Civicus N.* 1. 2. v. *Civicus N* 2. *Humanus*.

Urbĭcăpus, i, m. Plaut. *Varaſſa obladavecz*. r. Stadt-eroberer. *Városi-megvévő*.

Urbĭcus, a, um. Sveton. v. *Urbanicus*.

Urbo, as, v. *Urvo*.

Urbs, bis, f. Cic. *Varaß obzídan*, *Gràd*. e. Stadt. *Kerített város*. Urbes orbis nobilissimæ. 1. THEBÆ, *in Bœotia*. 2. TROJA, *in Phrygia*. 3. BABYLON, *in Assiria*. 4 CARTHAGO, *in Lybia*. 5 ATHENÆ, *in Græcia*. 6. ROMA, *in Latio*. 7. CONSTANTINOPOLIS, *seu* BYSANTIUM, *in Illyrico*. 8. JERUSALEM, *in Palæstina Syriæ*. 9. LUTETIA Parisiorum, *in Gallia*.

Urceŏlāris, re, *Vèrchev*, *Pebarni*. Zum krügen *oder* kannen gehörig. *Tsuporhoz-való*, *Korchoboz-való*. Herba urceolaris. *Plin.*

Urceŏlus, i, m. Colum. *Verchek*, *Kaſerka*, *Pebárecz*, *Pebarchecz*. Kleine kanne *oder* kandel, s. Krüglein. *Kantsótska*, *Tsupretska*.

Urbus, a. um. v. *Urvus*.

Urcĕum, i, n. Cato. &

Urceus, i, m. Horat. *Vèrch*, *Pehar*, *Bokàl*. r. Krug, e. Kanne, Kandel. *Tsupor*, *korsó*, &c.

Ūrēdo, ĭnis, f. Cic. *Palina*, *Pikecz naszádu*, *ali szterni*. r. Brand in den früchten. *Ragya u' gabonában*. v. *Carbunculus N.* 2. *Segetum rubigo*, in *Rubigo*. 2. apud Plin. *gorucha Szerbeſchicza*. e. Brennung. *Tſalán tépés*, &c. v. *Ustio*. Uredo gutturis. *Zgarjavicza*.

Urgeo, es, ēre, ursi, (Act.) Cic. *Nagányam*, *Nutkam*. Dränge, Anstrenge, Hefftig zusetze. *Erőltetem*. v. *Stimulo N.* 2. *Cogo N.* 1. 2. Jacentes urgere: *pro* infestare, opprimere. Urgent tamen, & nihil remittunt: *h. e.* insistunt, persistunt. Occasionem urgere: *idem est ac* instare, & solicitum esse, ne rei gerendæ occasio elabatur. *Id.* 3. Iter urgere: *pro* accelerare. *Ovid.*

Ūrīca, æ, f. *Plin.* Satorum ab uredine proveniens vitium.

Ūrīgo, ĭnis, f. Plin. v. *Uredo*, *Pruritus*.

Ūrīna, æ, f. Cic. *Voda od chlovéka*, &c. *Szczalina*, *Szech*, *Pissa*, *Bures*, *Miseß*. r. Harn, Urin, e. kammer-lauge. *Húgy*, *Vizellet*.

Ūrīnāle, is, n. (vas) *Poszuda za puszttyanye vodè*. s. Urin- *oder* Harn-glas. *Húgyedény*. v. *Matula*.

Ūrīnālis, le, Cœl. Aurel. *Szczalinzki*. Zum harn gehörig. *Húgyboz-való*.

Ūrīnātor, oris, m. Liv. *Pod vodum plavavecz*, *koi pod vodum hodi*. Taucher, der sich unters vvasser lässt, und das versunckene heraus bringet. *Búár*, *Vizbe búvó*, *bukó*.

Ūrīno, as, avi, atum. (Neu.) & *frequentius*

Ūrīnor, āri, ātus sum. (Dep.) Varr. *Vu voduſze puſztyam*, *Pod vodum hodim*, ali *plújem*. Mich untertauche, mich unters vvasser lasse, unterm vvasser gehe, *oder* schvvimme. *Buvárkodom*, *Fövel lebukom a' vizbe*.

*Ūrīnus, a, um. v. *Ventosus N.* 1. Ovum urinum: *h. e.* inefficax, quod citra maris coitum editur. *Plin.*

Urna, æ, f. Cato. *Védro*. r. Eymer. *Vödör*, *Veder*. 2. v. *Hydria*, *Situla N.* 1. ita *Varr.* 3. apud Gic. *Poszuda*, *vu kojuſze volyo-prijztajanya poszlavlyaju za izbor kakvoga chaſztnika*: *Szreche poszuda*. r. Loos-hafen, Glücks-hafen, Glücks-topff. *Tiszt váloszlásra-való edény*. 4. *Mertvetski lonecz*, *Poszuda vu kojuſzu negda mértveh pepel zpravlyali*. r. Todten-topff, in vvelchem die alten die asche ihrer verbrannten todten zu behalten pflegten. *Sir*, *Gödör*, *a' mellyben a' régiek boltaknak hamuját tartották*. Cœlo tegitur, qui non habet urnam. *Lucan. l.* 7, *v.* 818.

Urnālis, le, Cato. *Jednoga védra*, *Jedno védro imajúchi*, *Vedrichni*. Eymericht, zum

eymer gehörig. *Vedres, Vederni, &c.*

Urnārium, ii, n. Varr. *Meſzto ou kubinyi, na kojeſze vedricze z-vodum poſztávlyaju.* e. Waſſer-banck, vvorauf man in der kuchel die vvaſſer-ſtützen ſtellt. *Viz edényes bely a' konyhán.*

Urnŭla, æ, f. *Cic.* Parva urna. *Vedercze, Vedrichicza.* s. Eymerlein. *Vedretske.* v. *Sitella N.* 1. & 2.

Ūro, is, ĕre, uſſi, uſtum, (Act.) Cic. *Sgem, Pecbem,* Brenne. *égetem, perzelem.* Dicitur etiam de *frigore*: Frigore uri ſe venatores patiuntur. *Id.* 2. *Tuſc. c.* 17. 2. Transl. v. *Ango, Cruciо, Diſcrutio, Afflicto, Moleſto.* Galceus anguſtior urit pedem. *Horat.* Hæc mentem urunt. *Flor.* 3. Virgis uri: *pro* cædi, flagellari. *Horat.* 4. Uritur infelix Dido: *h. e.* amore flagrat, conſumitur. *Virg.*

† Ūrŏgallus, i, m. (*rectiùs* Gallus ſylveſtris) *Divji kokot.* r. Auer-hahn. *Vad kakas.*

*Ūrŏpȳgĭum, *vel* Orropygium, *vel* Orthopygium, ii, n. *Dolnyi kraj herbtene koſzti.* Das ende des Rückgrads, r. Börtzel. *Fark tſomó, meſtyen a' lúdnák, tíknak farka nő, Fartsik, Pü pök falatja,* vagy *Háti tsontnak alsó réſze.*

Urpix, ĭcis, m. Cato. v. *Irpex.*

Urruncum, i, n. Varr. *Najdolnya ſztran kláſza ali láti: Drobnejſſe ſzeme ali zernyiche na zdolnyoj ſztrani kláſza ali láti.* Das unterſte an den aehren, vvo ſich der halm anfänget. *Gabona-fönek az allyán-való apróbb mag.*

Urſa, æ, f. Plin. *Medvedicza.* e. Bärin. *Nőſtény medve.* 2. Urſa, *græcè* Arctos *vel* Arctus, i, f. v. *Septentrio N.* 2. Ita *Ovid.* Urſa major, *ſeu* Plauſtrum majus, Currus major. v. *Helice.* Urſa minor, *ſeu* Plauſtrum minus, & Currus minor: v. *Cynoſura.* Hinc *Arcti, Urſæ, Currus, vel Plauſtra:* v. *Septentriones,* & plura de hoc in *Septentrio.*

Urſīnus, a, um. Plin. *Medvedov, Medvedzki, Medvedni.* Zum bären gehörig: *Item* von dem bären kommend. *Medvébes-való.*

Urſus, i, m. Virg. *Medved.* r. Bär. *Medve.*

Urtĭca, æ, f. Plin. *Kopriva, Sigavicza.* e. Neſſel, Brenn-Neſſel. *Tſilán, Tſilyán, Tſulán, Tſalán.*

Urvo, *vel* Urbo, as, avi, atum, (Act. *obſol.*) Feſt. *Synon.* Urbis condendæ amplitudinem aratrô definio, Terram pro mœnibus circa urbem ducendis ſulco.

*Ūrus, i, m. Cæſ. *Veliki divji vol, bik,* ali *bivol.* ein groſſer vvilder Büffel, *vulgo* i. Auer-Ochs. *Nagy erdei bika, Jávor.*

Urvum, *vel* Urbum, i, n. Varr. v. *Bura.*

Urvus, *vel* Urbus, a, um. *Obſol.* Varr. *Gore zvinyen.* Aufvverts gebogen. *Fel-felé borgadtt.*

Ūſio, onis, f. *obſol.* Cato. v. *Uſus.*

Ūsĭtātē, *Adv.* Cic. *Navadno, Poleg navade, Po navadi, Obichajno, Obichno, Po obichaju.* Gebräuchlich, gevvöhnlicher vveiſe *oder* maſſen. *Szokottúl; Szokás ſzerént.*

Uſitatus, a, um, ior, ſſimus. Cic. *Obichni.* Gebräuchlich, gevvöhnlich. *Bévött. Szokott.* v. *Solitus.*

Ūsitor, āri, ātus ſum. (Dep.) Gell. *Vnogokrat vſivam, Cheſztoſze ſzlúſim.* Offt gebrauche. *Gyakran vélé-élek.*

Uſpĭam, *Adv.* Cic. *Negdi, Gdi, Gde.* Irgendvvo, Irgend. *Valahol, Valahová.* v. *Alicubi.*

Uſquam, *Adv.* Cic. v. *Uſpiam.* Item v. *Aliquò.* Nec verò uſquam diſcedebam. *Id.* 1. *Phil. c.* 1.

Uſquĕ, *Prep.* & *Adv.* Cic. *Do, Tia, Tja.* Bis. *Addig, Ig, Eddig.* Uſque in Pamphiliam legatos mittere. Uſque Romam, *vel* Romam uſque, *vel* Uſque ad Romam proficiſci. *Item* Uſque à mari ſupero Romam proficiſci. Uſque ex ultima Syria navigare. *Item* Uſque ad extremum vitæ diem. Uſque ad eum finem, dum judices reiecti ſunt. Jam uſque à primis mundi temporibus. Aliquid inde uſque repetere. Ita paſſim *Cic.* 2. Sumitur adverbialiter pro *Diu, Multum, Valde.* Ego vapulando, ille verberando uſque ambo defeſſi ſumus. *Terent.* Item pro *Aſſiduè, Jugiter, Perſeveranter, Semper.* Allatres licet uſque nos, & uſque. *Mart.* Item pro *Prope N.* 1. Me pugnis miſerum uſque occidit. *Terent.*

Uſque ad, *Cic.* v. *Tenus N.* 1. *Aduſque.*

Uſque adeò, *Cic.* v. *Tantopere, Adeò N.* 1. 2. v. *Tandiu.* Uſque adeò in periculo fuit, quoad, &c. *Id. pro Sext. c.* 28. Uſque adeò, donec &c. *Plaut.*

Uſque adhuc, *Plaut.* v. *Hucuſque, Hactenus.*

Uſque admodum, *Cato.* v. *Tandiu.*

Uſque affătim, *Synon.* Satis ſupérque, ad ſatietatem. Plaut. *Do ſzitoſzti, Zevſzema zadoſzta, Prema doſzta.* Mehr dann genug, übrigs genug. *Elteggé.*

Uſque antĕhac. *Terent.* v. *Uſque adhuc.*

Uſque donec, *Plaut.* v. *Uſque dum.*

Uſque dum, *Plaut.* v. *Quoad N.* 1.

Uſque eo, *Cic.* v. *Tantopere, Adeò.* Et ſæpe poſt ſe exigit particulam *ut*, vel *ne.* 2. v. *Tan-*

Digitized by Google

v. *Tandiu*, Eousque, Eo ad dum. Usque eo timui, dum, donec, *vel* quoad &c. *Id.*

Usquĕquāquĕ, *Adv.* v. *Ubique*, *Passim.* 2. v. *Omnino*, *Universim.* 3. v. *Assiduè*, *Semper.* 4. Usquequaque sapere oportet: *h. e.* in omni re. Ita *Cic.*

Usquĕquō, *Adv.* Varr. v. *Quousque*, *Donec*, *Quandiu.*

Usta, æ, f. *Plin.* Color rubeus aureo similis.

Ustĭlāgo, ĭnis, f. *Apul.* Garduus sylvaticus.

Ustio, onis, f. Cato. *Sgányе*, *Pripékanye.* Das brennen, e. brennung. *égés*, *égetés.*

Ustivus, a, um. *Æmil. Macer.* 2. 8. v. *Causticus.*

Ustor, oris, m. Mart. *Palitel*, *Sgàch*, *koi je negda mertvatla sgàl.* Verbrenner, der die todten leichnahm bey den alten verbrannte. *Hóltt tést égető.* Generatim v. *Cremator.*

Ustrīna, æ, f. Plin. *Sgalnicza*, *Pèch za razczviranye y délanye bruncza*, *kotlovine seleza*, *&c.* r. Schmeltz-ofen. *Vas*, *értz olvasztó kementze.* 2. v. *Bustricetum.* Ita *Fest.* 3. v. *Ustio*, *Ardor N. 1.* Apul.

Ustrīnum, i, n. *Servius.* v. *Bustiectum.*

Ustŭlātio, onis, f. *Pripékanye: Prisiganye: Zognyenem Selezom priczviranye*, *palenye*, Das sengen, verbrennen, abbrennen. *égetés*, *perselés.*

Ustŭlŏ, as, avi, atum, (Act.) *Pripékam*; *Prisisem*; *Z-ognyenem selezom priczviram sgem*, *pálim.* Senge, Abbrenne, Verbrenne. *Megégetem*, *Megperselem.* v. *Aduro.* Infelicibus ustulanda lignis. *Catull.* Pali ustulati. *Vitruv.*

Ūsuālis, le, JCt. *Navadni*, *Za ossivanye hasznovit.* Zum gebrauch dienlich. *életünkre hasznunkra-való.* Sermo usualis: *h. e.* culinarius, rudis. *Sidon.*

Ūsuārius, a, um. Gell. v. *Usualis.*

Ūsūcăpio, ōnis, f. Cic. *Zadobivanye*, *Osszvojenye kakvoga dugoványa radi ládanya ebez vnogo vremena od pravicz odluchenoga.* e. Überkommung, Besitz-eignung, das einer eine sache ersessen, nach verlauff der zeit, so in denen rechten vorgeschrieben. *Szokással*, *Vélе-éléssel magunknak tulajdonittatott jószág.*

Ūsūcăpio, is, ĕre, cēpi, captum, (Act.) Cic. *Synon.* Usu meum facio. *Dugovanye kakvo zbog dugoga*, *y od pravicz dopitanoga ládanya*, *ali ossivanya poszvájam*, *osszvájam*, *zadobivam.* Durch langen besitz das eigenthum darüber erlange. *Szokással*, *Vélе-éléssel magaménak tészem.*

Ūsūfăcio, is, ĕre, fēci, factum. (Act.) Plaut. *Synon. apud JCtos* Capio usu, capio utilitatis causâ, lóngo tempore capio, diutiùs possidendo capio, longa possessione capio. v. *Usucapio.*

Ūsūfructuārius, a, um. Ulp. *Vsivavecz*, *ossivavka*, *usivalacz*, *usivalicza*: *kakvoga dugoványa szamu haszeny ossivanye prez szvojnoszti imajuchi*: *Tugyega dugoványa ossivanye y haszen imajuchi.* Den niessbrauch und nutzen ohne eigenthum habend. *A' kĕ valami jószággal él*, *és hasznát vészi*, *a' melly néki nem saját*, *tulajdon.*

†Ūsūfructuo, as, avi, atum. (Act.) *Pro quo dixit Cic.* Usumfructum lego.

Ūsūra, æ, f. v. *Usus N. 1.* Alicui usuram lucis hujus eripere. 2. *Metonymicè* v. *Fructus N. 2. Commodum N. 1.* Hinc *Speciatim* Publicanos usurâ juvare: *h. e.* usum & fructum pecuniæ publicæ, *vel* datæ mutuæ iis concedere. 3. *Kamata.* r. Zins. *Usura.* v. *Census N. 1. & 5. Fœnus.* Et accipitur tam in bonam, quàm in malam partem, Hactenus *Cic.*

Ūsūrārius, a, um. *Iz cbeszaszе haszen jemlye.* v. *Fructuarius N. 1.* Uxor usuraria: *pro* meritoria, *h. e.* concubina. Puer usurarius: *h. e.* meritorius. *Plaut.* 2. *Kamatni*, *Vlyem donaszajuchi.* Zins-tragend. *Usorás*, *usora adó*, *&c.* v. *Fœnebris*, *Censualis.* Pecunia usuraria. *Ulp.* Accipitur autem in bonam & malam partem.

Usurarius, ii, m. *Substantivè.* Ulp. *Kamatnik*, r. Zins-einnehmer. *Bér-vévő.* v. *Fœnerator.* Accipitur in utramque partem.

Usurpātio, onis, f. *Navadno ossivanye*, *Cbeszto jemlyenye.* e. Brauchung, Gebrauchung, Nutzung. *Valamivel gyakran élés.* Doctrinæ usurpatio. *Cic.* 2. *Priszétje*, *Priottétje*, *Poszvojenye tugyega.* Unrechtmässige zueignung, befitzung. *Törvénytelen magúnak tulajdonítás.* v. *Occupatio N. 1. Appropriatio.* Jubere aliquem alicujus rei usurpatione abstinere. *Liv.*

Usurpātor, oris, m. Amm. *Nepravedeni poszvoitel*, *Krivo-ladavecz*, *Otimalacz nepravedni.* Unrechtmässiger Zueigner, besitzer. *Törvény-nélkül magának tulajdonító.*

Usurpātrix, īcis, f. *Nepraudena poszvoiteliczа*, *Krivo-ladavka.* Unrechtmässige zueignerin, besitzerin. *Törvénytelen magának tulajdonítóné.*

Usurpo, as, avi, atum. (Act.) *Navadno ossivam*, *V-navadu jemlyem*, *V-navadi imam.* Gebrauche. *Gyakran élek vélе.* Aliquid semper in dictis, ac factis usurpare: *h. e.* in frequenti usu habere, *seu* frequenter dicere, aut facere. *Cic. in Or.* Oculis usurpare;

Digitized by Google

pare: *pro* videre. *Plaut.* Sonitum usurpare: *pro* audire. *Id.* Otium usurpare: *b. e.* otio frui. *Tacit.* Civitatem usurpare: *idem est, ac* civem se dicere, pro cive se gerere. *Cic.* Alicujus memoriam usurpare: *pro* mentionem ejus facere. *Id.* Aliquem usurpare: *pro* nominare. *Id.* 2. apud Tacit. *Poszvojivam tugye, Nepraudeno oszvájam.* Unrechtmässig zueigne: In besitz nehme. *Törvényteleníl magamnak tulajdonítom, elfoglalom.* Item generatim. v. *Occupo N.* 1. *Vendico Accipio N.* 1. Possessionem usurpare. *Cic.* Jus usurpare: *b. e.* rei possessionem adire, *vulgo* possessionem capere *Liv.*

Ūsus, ûs, m. *Vsivanye.* e. Brauchung, r. Brauch. *Véle-élés.* v. *Usurpatio N.* 1. 2. v. *Mos N.* 1. *Consvetudo N.* 1. Ita usus obtinuit. 3. v. *Experientia.* Res longo usu comprobata. 4. v. *Exercitamentum.* Frequens usus omnium magistrorum præcepta superat. 5. v. *Utilitas.* Si usus fuerit. Si ex usu, è re tua fuerit. Ea res magnos tibi usus afferet, dabit. Ingentes inde usus percipies, habebis. Res nulli usui. 6. v. *Amicitia, Familiaritas, Conjunctio, Conversatio.* Vetus mihi cum eo usus intercedit. Ita passim *Cic. Cæs. &c.*

Ūsusfructus, usûs fructûs, m. Cic. *Praudeno tugyega vsivanye, Dopuszstyeno haszni jemanye: Haszen y vsivanye prez szvojnoszti.* r. Nies-brauch, e. Frucht-niessung. *Más jószágával élés, és haszon.* Usumfructum uxori legare. *Cic.*

Ūsuvĕnio, is, īre. vēni, entum, (Neu.) Cic. *Na haszen dobájam.* Zum nutzen komme. *Szokásba mégyek.*

Ūsuvĕnit, ēbat, ēnit, *Imperf.* Cic. *Synon.* Accidit, Contingit, Evenit. *Zgadyaszze*, Inf. *Zgoditiszze: Pripétyaszze, Pripetyújeszze*, Inf. *Pripetitiszze.* Es geschicht, es vviederfahret. *Történik, Esik, Megesik, szokott lenni.* Sæpe separatim ponitur: *e. g.* Nunc venit idem usu mihi, quod &c. *Id. Att.* 14. *ep.* 12.

Ŭt, Conj. & Adv. *Da.* Das, Auff das. *Hogy.* Cura, ut valeas. *Cic.* Frequentissimè postponitur vocibus *talis, tantus, tot, tam, adeò, sic, ita, hujusmodi, &c.* Non sum ita hebes, ut ista dicam. *Id. in Tusc.* Item v. *Quòd N.* 1. Non est verisimile, ut Chrysogonus horum literas adamârit. *Id. pro Rosc. Amer. c.* 41. 2. v. *Prout, Sicut, Quemadmodum, Quomodo, Quippe.* Ille, ut erat inter suos primus. Ut quidam morbo aliquo, & sensûs stupore suavitatem cibi non sentiunt; sic libidinosi, avari, facinorosi veræ laudis gustum non habent. *Id.* 2. *Phil.* Ut me circumsteterint, ut apertè jugula sua pro meo capite P. Clodio ostentârint. Ut contempsit, ut pro nihilo putavit! Ut vales? Quæ intimo sensu percipiunt, ut dolorem. 3 Ponitur pro *quàm, quantùm.* Ut ille tum humilis, ut demissus erat. Ut blandissimè potest. 4. pro *Postquam, ubi, cùm, quando.* Ut hæc audivit, sic exarsit. Ut abiurbe discessi, nullum intermisi diem. 5. pro *tametsi, quamvis, esto.* Qui, ut summa habeam cætera, temporis satis non habui. Nos te, tuúmque exercitum expectamus, sine quo, ut reliqua ex sententia succedant, vix satis liberi videmur fore. 6. *Ut si*, pro *perinde ac si, tanquam si, quasi.* Ejus negotium sic, velim, suscipias, ut si esset res mea. 7. *Ut plurimum*, pro *quàm plurimum, potissimum, plerunque.* In quo gerendo, jus ut plurimum valet. 8 *Ut quid?* pro *Quamobrem?* 9. Ut non. *Da né.* Das nicht, Auff das nicht. *Hogy nem.* 10 *Ut ne*, pro *Ut non.* 11. Ut ut. v. *Qualitercunque, Utcunque.* 12. Eleganter jungitur *Superlativis*, & *Comparativis*, sequente *ita.* Ut quisque optimus, ita modestissimus. Ut quisque senior, ita prudentior. Hactenus *Cic.* 13. *Ut* pro *Utinam.* Ut te omnes Dii, Deæque perduint! *Terent. Heaut. a.* 6 6. 14. Ut cùm maximè *pro* peculiariter, præcipuè, potissimùm. *Id.* 15. *Ut puta* pro *verbi gratiâ.* Ulp.

Utcunquĕ, *Adv.* Cic. *Naj bude kak hoche: Ovak alionak.* So gut es seyn vvill. So auch, So anhin. *Akarhogy, Valahogy.* v. *Quomodocunque.*

Ūtendus, a, um. *Za vsivanye buduch, Stoszze bude vsivalo.* Was gebraucht vvird. *Vélelélszi e-való.* Alicui aliquid utendum, ac possidendum tradere. *Cic.*

Ūtensile, is, n. *Dugoványe vszakojachko za vszagdásznye vsivanye, Potrebna szrédsztva.* Allerley hausgerath, Zum täglichen brauch gehöriges ding. *élni-való eszközz.* v. *Supellex.* Omnibus utensilibus exui. *Liv.*

Ūtensĭlis, le, Varr. *Vsivatlio, Za vszaki dan potrében, Za vsivanye dober.* Das mann täglich brauchet, oder im brauch hat. *Vélelélébez-való, élni-való.* Item v. *Utilis.*

Ūtĕr, ĕri, m. *Non.* v. *Uterus.*

Ūter, utris, m. Plin. *Kósnata vrecha, Méh za vino, olje, &c.* Lederner Schlauch, Leder-

Digitized by Google

der-Sack, Genehtes fell, darinnen mann vvein oder oel aufbehält. *Tömlö, Bóros tömlö, Bör 'zák.*

Ŭter, ŭtra, ŭtrum, ŭtrĭus, *in verſu etiam* ŭtrĭus. *Koi zmed dveb.* Welcher aus beyden. *Mellyik.* Uter utri eſt anteferendus neſcio. *Neznam, koi biſze drugomu prepoſztaviti moral.* Wer ſoll dem andern vorgezogen vverden, vveiſs ich nicht. *Mellyiket kell fellyebb-betsülni, nem tudom.* Ita *Cic.* Loquere, uter meruiſtis culpam, paucis: *h.e.* quis veſtrûm. *Plaut.* Si uter velit, edicit: *h.e.* ſi alteruter, &c. *Cic. 5. Verr.*

Ŭtercŭlārius, ii, m. Svet. v. *Lyripipiarius, Aſcaules.*

Ŭtercŭlus, i, m. Plin. *Utrobicza, Vutrobicza.* Kleiner bauch. *Haſatska, Mébetske.*

Ūtercŭlus, i, m. Apul. *Meſſich, Mali mèh.* Kleiner ſchlauch. *Tömlötske.* Item v. *Lyripipium.*

Ŭtercunquĕ, ŭtrăcunque, utrumcunque. Cic. *Koi-god zmed dveb, Jeden koi-goder zmed dveb.* Welcher von beyden nur. *Akár mellyik.*

Ŭtĕrīnus, a, um. Cajus JCt. *Jedno-utrobni, Od jedne matere rodyen.* Von einer mutter, Aus einer gebähr-mutter kommend. *Egy méhből-való.* Fratres uterini. *Bratja ſzámo po materi, Jedne matere Jzini.* Leibliche brüder. *Egy méhből-való bátyák.*

Ŭterlĭbĕt, ŭtrălĭbĕt, utrumlibet, Cic. *Jeden zmed dveb naj bude koi hoche: Jeden zmed dveb koi ti' drágo.* Esſeye aus beyden, vvelcher es vvolle: Welchen von zvveyen man vvill. v. *Utercunque.*

Ŭternam? ŭtrănam? utrumnam? Horat. *Da koi zmed dveb? Ter koi pak zmed dveb?* Welcher denn von beyden? *Mellyik a' kettö közzül?*

Ŭterque, ŭtrăquĕ, utrumque. *Obodva, Jeden y drugi.* Alle beyde. *Mindenik.* Amantiſſimus utriuſque noſtrûm. *Cic.* Uterque inſaniunt. *Plaut.* Intueri utroſque. *Tacit.*

Ŭtervis, ŭtrăvis, utrumvis, v. *Uterlibet.* Minus habeo virium, quàm veſtrûm utervis. *Cic.*

Ŭtĕrus, i, m. Plin. *Utroba, Vutroba.* e. Gebähr-mutter, r. Mutter-leib. *Has, Méh, Nádra.* Uterum ſerre, gerere: *pro* gravidam eſſe. *Cels.*

Ŭtī, *Adv. & Conj.* v. *Sicut, Quemadmodum N. 1. & 2.* Hæc, uti facta ſunt, referam. Item v. *Tanquam, Quaſi N. 1.* Senatui placuit, uti qui optimo jure provinciam obtinuerit: *pro* tanquam is, qui &c. 2. v. *Ut N. 1.* Is ad me dedit literas, uti ſe tibi placarem. *Cic.*

Ūtĭbĭlis, le, Plaut. *Vſzlyiv, Kaiſze more vſzivati.* Das mann brauchen oder genieſſen kan. *élni-való, A' mivel élhetni.* v. *Utilis.*

Ūtĭlis, le, Cic. *Haſznovit, Koriſztni, Prúdni.* Nützlich, Erſprieſslich, Vorträglich. *Haſznos.* Synon. *Fructuoſus, commodus, accommodatus, frugifer, opportunus, ſalutaris, quod ex uſu eſt, quod uſui eſt, quod multas habet opportunitates, quod maximè intereſt, quod expedit, quod conducit.*

Ūtĭlĭtās, atis, f. Cic. *Haſzen, Prúdnoſzt.* e. Nutzbarkeit, Erſprieſslichkeit, r. vortheil. *Haſznoſság.* v. *Coĩnodum N. 1. Emolumentum, Fructus N. 2. Lucrum, Quæſtus. &c.*

Utilitĕr, *Adv.* Cic. *Haſznovito, Koriſzno, Koriſztno, Prúdno.* Nützlich, erſprieſslich, Heilſamlich. *Haſznoſon, Haſzonnal.*

Ŭtĭnam, *Adv.* Cic. *Bog bi dàl! ô dabi! da Bog dà!* Wollte Gott! O das! *Vajha! óha!*

Ŭtĭquĕ, *Adv.* Cic. *Zaſztanovito, prez dvojne, Do iſztine.* Ja freylich. *Bizonyára.* v. *Omnino, Certè, Nempe N. 2.*

Ūtor, ĕris, ūtī, ūſus ſum. (Dep.) *Vtivam, Haſzen jemlyem, Szlúſimſze.* Genieſſe, brauche, gebrauche, nutze, nutzen nehme, mich bediene. *élek-vèle, haſznát véſzem.* Facultatibus ampliſſimis, honoribus, valetudine commodâ, ſtatu fortunæ proſperô, ventis ſecundis, incredibili potentiâ uti. Aliquo multùm, & familiariter uti. Aliquo valde infensô uti. Patre facili, amicis optimis utitur. Alicujus operâ ad aliquid uti. Uti voce. *Cic.*

Ūtplūrĭmum. v. in *Ut.*

Utpŏtĕ, *Adv.* Cic. v. *Nimirum, Quoniam, Quandoquidem, Quippe.*

Ut pŭtā, ut quid. v. in *Ut.*

Ūtrārius, ii, m. Liv. *Méhov noſzecz: Vu méhu olja, vina, ali vode prinaſſavecz.* Der oel, vvein, oder vvaſſer in einem ſchlauch zuträgt. *Tömlö hordozó.*

Ūtrĭcŭlārius, ii, m. Svet. v. *Utricularius.*

Ūtrĭcŭlus, i, m. v. *Uterculus.* 2. Dicitur etiam de primo florum germine inſtar utriculi tumeſcente, &c. *Plin.*

Ŭtrĭcŭlus, i, m. Plin. v. *Uterculus.*

Ŭtrinquĕ, *Adv.* Cic. *Od obodveh krajov, Iz jedne y druge ſztrane.* Von beyden ſeiten, zu beyden ſeiten. *mind két felől.* Item v. *Utrobique.*

Utrinquesĕcŭs, *Adv.* Lucr. v. *Utrinque.*

Ŭtrō, *Adv.* Plin. *Na koju ſztran zmed dveh, Proti kojoj ſztrani, Kamo.* Gegen vvelcher ſeite. *Melly felől.*

Ŭtrōbīdem, *Adv.* Plaut. *Ondi y ondi.* Dort und dort. *Ott és ott.* v. *Utrinque.*

Ŭtrōbīquĕ, *Adv.* Cic. *Na obodvojem meſztu, Na jednoj y drugoj ſztrani.* An beyden orten, *oder* ſeiten; beyder orten, beyderſeits. *Mind két helyen.*

Ŭtrōlĭbĕt, *Adv.* Quintil. *Kamo ti' drágo, Na koju ſztran ti' drágo, Na koju-god ſztran zmed doeb hoches.* Gegen vvelchen ſeiten mann vvill, vvohin es nur beliebt. *Valamely felől.*

Ŭtrōquĕ, *Adv.* Liv. *Na jednu y drugu ſztran, Na obodvoje meſzto.* Auf beyden ſeiten. *Minda két felől.*

Ŭtrōquĕ verſum, *Adv.* Plaut. *Proti jednoj y drugoj ſztrani.* Gegen beyden ſeiten, *&c.* v. *Utroque.*

Ŭtrŭm, *Adv.* Cic. *Bi-li, Je-li, Ali.* Ob, Oder. *Avagy, De mellyik.* v. *Num nam, Nunquid.* Utrum ea veſtra, an noſtra culpa eſt? *Id. 4. Acad. c. 29.* Id utrum illi ſentiant, an ſimulent, tu intelliges. *Id. Attic. l. 12. ep. 50.*

Utrumnam, *Adv.* Liv. v. *Utrùm.*

Utrumnĕ, *Adv.* Cic. v. *Utrùm.*

Ut ut, *Terent.* v. in *Ut.*

Ūva, æ, f. Cic. *Grózdje.* e. Traube, Weintraube, Weinbeer. *Szőlő.* 2. Transl. v. *Epiglottis, Glandula N. 2.* Dicitur & de cæteris rebus uvæ ſimilibus. *Plin.* Apiana uva. v. *ſuo loco.*

Ūvens, entis, *om.* Silius. v. *Uzidus.*

Ūveſco, is, ĕre, (Neu. *Incb.*) Lucr. *Vubkek lészam, Moknuti pochinyam.* Feucht *oder* naſs vverde. *Megnedvesülök.* v. *Humeſco.*

Ūvĕus, a, um. Macrob. *Iz grózdja, Grozdov, a, o.* Aus trauben, zum trauben gehörig. *Szőlőből-* vagy *ſzőlőből-való.*

Ūvĭdŭlus, a, um. Lucr. v. *Humidus.* Alii leg. *Vizidulus.*

Ūvĭdus, a, um. Plaut. v. *Humidus, Aquoſus, Succoſus.*

Ūvĭfĕr, a, um. Stat. *Grózdjo-noſz, Grózdje rodécbi.* Wein-trauben herfür bringend. *Szőlő-termő.*

Vulcānālia, ium, & orum, n. *plur.* Feſta Vulcano dicata. *Colum.*

Vulcānālis, le, *Varr.* Vulcānĭus, a, um. *Cic.* ad Vulcanum ſpectans.

Vulcānus, i, m. *Cic.* Jovis & Junonis filius, è cœlo præceps, claudus factus eſt. *Bógognya, Poglavár kovácbki.* ein Abgott des feuers, Vorſteher der Schmiden. *Tűznek Iſtene, A kovácsnak Iſtene.* 2. Metonymicè v. *Ignis N. 1.* Plaut.

Vulga, æ, f. *Varr.* v. *Pera, Mantica, Crumena.*

Vulgāris, re. Cic. v. *Communis, Plebejus, Popularis N. 1. & 2. Quotidianus, Vilis, Pervulgatus.*

Vulgārĭtās, atis, f. Arnob. *Priproſzta, obchinzka navada.* e. Gevvohnheit des gemeinen Pöfels. *Közönséges ſzokás.* Item v. *Vulgus.* Item v. *Vilitas.*

Vulgārĭtĕr, *Adv.* Cic. *Obchinzkim nachinom.* Ins gemein. *Közönséges módra.* v. *Populariter N. 1. Communiter, Uſitatè, Pervulgatè, Viliter.*

Vulgārius, a, um. Gell. v. *Vulgaris.*

Vulgātor, oris, m. Ovid. *Razglaſzitel.* r. Ausbreiter unter dem pöfel. *Kibíresítő.* v. *Publicator N. 1.*

Vulgātus, a, um. Cic. *Razglaſſen, Obchinzki ali vſzagdaſsnyi vuchinyen.* Ausgeruffen, Gemein gemacht. *Kibír dettetett, Közönségeſſé tett.* v. *Notorius, Manifeſtus, Publicus, Communis, Uſitatus.* Fama vulgatior. *Liv.* Senſus verborum vulgatiſſimus. *Quintil.*

Vulgĭvăgus, a, um. v. *Plebejus, Communis, Vilis.* Venere vulgivaga uti. *Lucr.*

Vulgo, as, avi, atum. (Act.) Cic. v. *Publico N. 1. 2.* v. *Publico N. 2.* Hinc: *vulgare corpus*, eſt illud proſtituere. *Liv.*

Vulgō, *Adv.* Cic. v. *Paſſim, Populariter, Communiter, Palam N. 1. Ubique, Univerſè, Perſæpe, Indiſcriminatim.*

Vulgus, i, n. & m. Cic. v. *Plebs.* In vulgus; *pro* apud vulgus. *Id. 5. Tuſc.*

Vulnĕrārius, a, um. Plin. *Rannin, Ranovit, Rannovni, Ranni ſzliſſajuchi.* Zum vvunden gehörig. *Sebbez-való.*

Vulnerarius, ii, m. (Medicus.) Plin. *Rannolikàr, Ranno-vràch.* ein Wund-artzt. *Seb gyógyító.*

Vulnĕrātio, onis, f. Cic. *Rannenye, Vrazenye.* e. Vervvundung, Beſchädigung. *Sebesítés, Megsértés.* Transl. v. *Læſio N. 2.*

Vulnĕro, as, avi, atum. (Act.) Cic. *Rannim, Vrazujem.* Vervvunde, Beſchädige. *Sebesítem, Sértem.* Transl. v. *Lædo N. 2.*

Vulnĭfĕr, a, um. Prudent. *Rannu imajúchi.* eine vvunde habend. *Seb bozó.* Item v. *Vulnificus.*

Vulnĭfĭcus, a, um. Virg. *Rannu chinéchi.* Wund-machend. *Sebesítő.*

Vulnŭs, ĕris, n. Cic. *Ranna.* eine vvunde, Bleſſur. *Seb.* 2. Transl. v. *Calamitas N. 2. Dolor, Damnum, &c.*

Vulnuſcŭlum, i, n. *Ulp.* Parvum vulnus. *Rannicza.* Kleine vvunde. *Sebetske.*

Vulpēcŭla, æ, f. Cic. *Liſzichicza.* Kleiner fuchs,

Digitized by Google

fuchs, s. Füchslein. *Rókátska.*

Vulpēs, is, f. Varr. *Liſzicza.* (vulpes mas. *Liſzjak, Libo.*) r. Fuchs. *Róka.* 2. *Transl.* Servare ſub pectore vulpem: *pro* valde aſtutum, callidum, *vel* dolis plenum eſſe. *Horat.* Vulpes pilum mutat, non mores. *Prov.* Dicitur de inveteratis malorum, qui non facilè ad frugem redeunt. *Svet.*

Vulpīnāris, re, Apul. *Liſzichji, Liſzichni.* Zum fuchs gehörig. *Rókai.* 2. Transl. v. *Callidus N. 1. Doloſus, Fraudatorius, Fallax, Fallacioſus.*

Vulpīnor, āri, atus ſum. (Dep.) *Liſzichim, Zkazlivoſze prilizávam, kakti liſzicza okolo kôga obbájam, Liſzichaſzt jeſzem.* Fuchsſchvvänzte, Den fuchs-ſchvvantz Verkauffe, Liſtiger vveiſe ſchmeichle, verſchlagen und liſtig bin. *Ravaſzkodom, Színeskedem, Ravaſz vagyok.* v. *Aſſentor, Decipio, Fraudo N. 1. Palpor, &c.* Vulpinare modò, & concurſa. *Varr.* apud *Non. c. 1. n. 226.*

Vulpīnus, a, um. Plin. v. *Vulpinarū.*

Vulpio, ōnis, m. Apul. *Liſzichazt chlovek.* Ein liſtiger menſch. *Ravaſz ember, Róka természetű ember.* v. *Aſſentator, Deceptor, Fraudator, &c.*

Vulſella, æ, f. v. *Volſella.*

Vulſio, onis, f. Varr. v. *Vulſura.*

Vulsūra, æ, f. Varr. *Púkanye, Szkubenye.* c. Ausrupffung. *Szaggatás, Tépés.*

Vultĭcŭlus, i, m. Gic. *Obrázecz, Obrázchecz, Obrazich.* s. Geſichtlein, kleines geſicht. *ábrázatotska, Kitsíny ábrázat.*

Vultum, *vel* voltum, i, n. *Lucr.* v. *Vultus.*

Vultuōſus, a, um. *Gic.* Proprie *Obrazaſzt, Neſzpretno obraz nadigavajuchi.* Groſses geſicht habend, ein hoch und erhobenes geſicht machend. *Nagy ábrázatú, kedvetlen ábrázatú.* Transl. v. *Mœſtus, Moroſus, Tumidus N. 2. Faſtoſus, Severus.*

Vultŭr, ŭris, m. Lin. *Ser, Koſztoſer, Dobrohran, Kanya, Veliki jaſztreb.* r. Geyer ein groſſer Raub-vogel. *Sas keſelyű.* 2. Transl. *Zgrabljivecz, Poſerlyivecz.* Rauberiſcher menſch, ein Fraſs, *oder* Freſſer. *Ragadozó ember, Nagy ebetű ember.* v. *Vorago N. 2. Homo vorax, rapax.* Gic.

Vultŭrīnus, a, um. Plin. *Koſztoſerni, Jáſztrebov, Kányov, a, o.* Geyeriſch, zum geyer gehörig. *Sas keſelyűi.*

Vultŭrius, & Volturius, ii, m. *Plaut.* v. *Vultur N. 1.* 2. Transl. v. *Vultur N. 2.* Cic.

Vulturnus, i, m. Plin. *Dolenecz, Veter od izhoda iz ſzirame ſzeverzke.* r. Süd-Oſtvvind. *Napkeleti-ſzél.* v. plura in *Ventus.*

Vultus, ûs, m. Cic. *Obraz, Oblichaj, Oblichje, Liczè.* s. Geſicht, Angeſicht, Antlitz. *ábrázat, orcza.*

Vulva, æ, f. v. *Matrix. N. 1.* Proprie autem *vulva* eſt brutarum animantium, *uterus* verò mulierum. Ita *Plin. l. 11. c. 37.*

Vulvŭla, æ, f. *Apic.* Parva vulva. v. *Ūtriculus.*

Ūvor, ōris, m. Varr. v. *Humor.*

Ūvŭla, æ, f. *Medic.* Propriè *Grózdjicze.* ein Weinträublein. *Szőlőtske.* Item v. *Paſſula.* 2. Transl. v. *Uva N. 2.*

Ūvŭlāria, æ, f. Medic. *Vratnyák tráva, Nagliſzt.* s. Hals-kraut. Zäpfflein-kraut. *Torok-fű, Nyelvtyap-fű.*

Uxor, ōris, f. *Synon.* Conjuga, Tori ſocia. *Zakonzka Sena, Hiſna tovaruſicza, Sena vdána, Sena omuſena, Hiſna druzkinya.* s. Ehe-vveib, e. Ehe-frau, Gemahlin. *Feleség, Házas-társ.* Ducere uxorem. *Oſenitiſze.* Heyrathen, Weib zur ehe nehmen. *Megházaſodni.*

Uxorcŭla, æ, f. Plaut. *Sénchicza.* s. Ehe-vveiblein. *Feleségetske.*

Uxōrius, a, um. Cic. *Zakonzkoj ſeni ſzliſſajúchi, Senzki.* Zum ehe-vveib gehörig. *Feleséghez-való, Feleségi.* 2. *Subſtantivè*

Uxorius, ii, m. Virg. *Szvoje ſene ſzluga. Seno-lizavecz, Koi ſzvojoj ſeni vſze prepúſztya, Szvoie ſene podloſnik, Senzka preſzlicza.* r. Weiber-mann, Weiber-lecker, Weiber-lümmel, der ſich von der ehefrau regieren läſt. *Feleségnek felettébb engedő, Feleségétől félő, Feleséghe utánn járó, Simon bitó, Anda Pál hadába-való.*

X.

*Xanthyppē, es, f. *Cic.* Uxor Socratis philoſophi, ſupra modum rixoſa.

Xĕniŏlum, i, n. *Apul.* Parvum xenium.

*Xĕnĭum, ii, n. Plin. *Pribodnikom* ali *Goſztnikom naklonyen dár.* s. Geſchenck, ſo einem gaſt verehret vvird. *Vendégnek adó ajandék.* Item *Novo-letni dár.* s Neu-Jahrs-Geſchenck. *Uj eſztendő ajandéka.* Item v. *Lautia, &c.*

*Xĕnŏdŏchīum, *vel* Xenodŏchēum, ii, n. *JCt.* v. *Hoſpitaculum, Hoſpitale.*

*Xĕnŏdŏchus, i, m. JCti. *Putnikov naſztan priemitel.* r. Spital-meiſter. *Vendég fogadó.* v. *Hoſpitator, Diverſitor N. 1.*

Digitized by Google

*Xĕnŏpărŏchus, i, m. JCt. v. *Parochus N. 1.*

Xērophthalmĭa *vi accentûs*, æ, f. *Cels.* Lippitudo arida.

*Xystus, i, m. Cic. v. *Porticus N. 1. Ambulacrum.*

Z.

Zăbŭlus, i, m. *vox hebr.* Lactant. v. *Diabolus.*

Zăbŭlōn, *per licent verò* Zăbŭlon, ontis, m. *vox hebr.* Bonavent. v. *Diabolus.*

Zăgŏrĭa, æ, f. Geogr. *Zágorje.* Gevviſſe Landſchafft und Grafſchafft in Croaten. *Zágoria, Horvát orſzágban Tartomány, és Vármegye.* Nobilis, & antiquiſſimus ſuperioris Slavoniæ (*hodie* Croatiæ) Comitatus, quem ſubinde generalis Hungariæ Cœtus Varaſdinenſi conjunxit. Sedem præbet tutiſſimam præcipuis, plurimiſque Croatiæ, & Slavoniæ Familiis. Plura v. in *Cilea.*

Zagrăbĭa, æ, f. Geogr. *Zágreb, ſzlobodni Kralyevzki várafs.* Agram eine freye Königliche Stadt in Croaten. *Zábrág, ſzabad Királyi város az Horvát orſzágban.* Urbs eſt pervetuſta, antiquis *Soroga*, & *Victus Italicus* dicta: Id quod evincunt etiam ſubterraneæ fiſtulæ, nullâ à tot retro ſeculis artificis manu reparatæ, quæ ductas è remotis montibus aquas limpidiſſimas, hauſtui Civium largè hodiéque, pluribus in locis, propinant; & quarum initium nec ipſis Illyrorum Annalibus nôſſe licuit. Caput primùm erat Slavoniæ Regni: Princeps verò Croatiæ tum denique eſſe cœpit, cùm jam potior Illyrii pars, captô Bihachiô, Ottomanorum ditionibus acceſſiſſet. Fluviolô dividitur in *Regiam*, ſeu *Superiorem*, & *Capitularem.* In *Capitulari* viſitur magnifica Baſilica, à *S. Ladislao* Rege, honoribus *Divi Stephani* Regis, erecta; in qua ejuſdem S. Stephani caput, & corpus integrum unius è Sanctis Innocentibus aſſervatur. Ponè hanc ſedes eſt Epiſcopi inter Illyricos nominatiſſimi, ſub finem ſæculi undecimi, Siſciô Zagrabiam, procurante eodem S. Rege, translata. Ad hæc ornatur celeberrimo viginti octo Canonicorum, palliô epiſcopali, (Itali *Rocchetum* & *Mozettum* vocant) inſignium, Collegio; quod eundem cum Baſilica auctorem veneratur. Ei ſubſunt tria Clericorum Seminaria: Bononienſe, Viennenſe, & Zagrabienſe. Suam etiam habet partem in Collegio Germanico Romæ, è quo cultiſſima ingenia recipit. Primatum inter Canonicos tenet *Præpoſitus major*, cujus dignitati honores infularum, Gradum Magnatum, & Gubernium Prioratûs Auranæ Ferdinandus II. Imp. jure perpetuo adjecit. Comitia verò Poſonienſia Anni 1625. Art. 61 ſanxerunt, Præpoſitum Zagr. peculiaribus *Regalibus literis* ad generalem Regni Conventum evocandum eſſe, qui locum, ac ſerendi ſuffragii jus inter Prælatos, Barones, & Magnates obtineat. Debebantur nimirum tantæ prærogativæ ſingulari zelo Benedicti Vinkovich tum Præpoſiti, quem in iiſdem Comitiis, pro re catholica, adversùs hæreticam pravitatem palàm teſtatum fecit. *Præpoſito majori* dignitate proximi veniunt: *Lector, Cantor, Cuſtos* & *Præpoſitus Collegiatæ Chaſmenſis*; quorum primi quatuor: *Columnæ Capituli* nominantur. Hos ſequuntur *Archidiaconi* numerô duodecim: 1. *Gorenſis* & *Zagorienſis*, 2. de *Guercbe* & *Szencze*, 3. *Cathedralis* ſeu *Zagrabienſis*, 4. *Dubicenſis*, 5. *Camarcenſis*, 6. *Goricenſis*, 7. *Kemlek* ſeu *Kalnicenſis*, 8. *Vaska*, 9. *Chaſmenſis*, 10. *Bexin*, 11. *Varadinenſis*, 12. *Urbocz.* Ex his *primus* eſt ipſe Præpoſitus major, *ſecundus* Prepoſitus Chaſmenſis. Civitas autem *Regia*, liberis jam olim, ſubinde & Thavernicalibus inſerta, à Bella IV. circa An. 1245. muris eſt communita, plurimiſque aucta privilegiis. Hanc cùm Bella IV, tum & alii Hungariæ Reges incoluiſſe perhibentur. Regnorum Croatiæ, Slavoniæ & Dalmatiæ Comitia hìc potiſmùm haberi conſveverunt. Conſilium Pro-Regium, quod Tabulam Banalem vocant, poſt exactas Paſchæ ferias, quot annis ut quadraginta diebus in hac Urbe conſideat, pluribus legibus cautum eſt, & ſtatutum. Tabula item *judiciaria* dictorum Regnorum, conformis Articulo XXX. & ſequentibus Anni 1723. quam Carolus VI. Imp. An. deinde 1726. nominatis, Præſide, Aſſeſſoribus, & Notario, inſtituit, in eadem, ſtatis temporibus, ſuo munere fungitur. Ejuſdem non poſtremum ornamentum eſt Collegium S. J. cum Academia Scientiarum, quæ A. 1674 Privilegiis ſolitis Univerſitatum eſt donata.

*Zāmĭa, æ, f. Plaut. v. *Jactura N. 2. Detrimentum N. 2.*

*Zĕă, æ, f. Plin. v. *Spelta.* Alii aliter exponunt.

Zĕ-

Digitized by Google

Zēlātor, ōris, m. Ambros. v. *Zelotes. N.* 1.

*Zēlo, as, avi, atum. (Neu. & Act.) Tertul. *Synon.* Æmulor; Solicitus sum; Ita vehementer amo, ut nullum rivalem ferre possim, &c.

*Zēlōtēs, æ, m. *Kruto-selni nasztoitel, Vnogoselitel, Lyubo-blepitel.* ein Eyferer. *Buzgósággal kivánó, szorgalmatoskodó, meg-nem szünö ember.* v. *Æmulator.* 2. v. *Zelotypus.*

*Zēlōtȳpa, æ, f. Juven. *Lyubomorka, Lyubo-szumnyiva sena, koja vu lyubavi kakvoga dugovanya pajdasiczu terpeti nemore.* Eyfersüchtige vveibes-person. *Buzgó szerelmü, kemény haragú asszszony* vagy *leány.*

*Zēlōtȳpia (*vi accent.*) æ, f. Cic. *Synon.* Ægritudo animi æmulum non ferentis. *Lyubomornozt, Lyubomor, Lyubo-szumnya, Lyubo-nenavidnozt.* e. Eyfersucht. *Buzgó szerelem, Feleség féltés.* v. *Æmulatio.*

*Zēlōtȳpus, i, m. Quintil. *Lyubomornik, Lyubo-nenavidnik, Lyubo-szumnyiv chlovek, Pajdassa najmre vu lyubavi neterpécbi chlovek.* eine eyfersüchtige Manns-person. *Buzgó szerelmü, kemény baragú, feleség féltö.*

*Zēlus, i, m. Vitruv. *Synon.* Fervor in æmulatione. *Goruche nasztojanye, Vrucha selya, Lyubovztvo.* r. Eyfer. *Szerelemre és haragra buzgóságos indúlat.* Accipitur in bonam, & malam partem.

*Zēphȳrus, i, m. Gell. *Zgorcz, Zapadnyak, Vecherny ak, Veter, koi od szunchenoga zaboda iz poldneone sztrane pusse.* r. Abendvvind, Weſt-vvind. *Napenyészeti-szél.* Plura v. in *Ventus.*

*Zēugma, ătis, n. *Latinè* Adjunctio.

†Zingăra, æ, f. *Cziganicza.* e. Zigeinerin. *Tzigány-asszszony,* vagy *leány.*

†Zingărus, i, m. *Czigàn, Cziganin,* r. Zigeiner. *Tzigány.*

*Zingĭbĕr, ĕris, n. & Zingĭbĕrī, n. *Indecl.* Plin. *Sumbèr, gyumbèr.* r. Ingber, Ingvver. *Gyömbér.*

Zinzĭlŭlo, as, avi, atum. (Neu.) Auct. Phil. *Drobno chverchim, kakti lasztavicza.* Zvvitſchere vvie eine Schvvalbe. *Apron éneklek mint a' fetske.*

*Zīzānĭum, ii, n. Auguſt. *Kukoly, Iyulka.* r. Küh-vveitzen, Brand-korn, &c. *Vadótz.* v. *Lolium.*

*Zōdĭācus, i, m. Gic. *Szunchenipùt, Obruch nebezki, Nebezki pàsz dvanaiszt znamény nebezkih imajuchi.* Die Sonnen-Straſs am himmel, der Thier-kreis, darinnen die zvvölff himmliſche Zeichen begriffen. *Egy kereszttül járó égi abronts, mellyen a' tizenkét égi jegyek vannak.*

*Zōïlus, i, m. *Vitruv.* Sophiſta, qui auſus eſt Homerum Poëtarum principem ſcriptis laceſſere, ac ſuggillare. Hinc 2. *Transl.* Homo maledicus, lividus, alieni ingenii reprehenſor, *Zoilus* dicitur. v. *Taxator N.* 1. Ovid.

*Zōna, æ, f. Ovid. v. *Cingulus, Balteus.* Item v. *Reſticula.* 2. accipitur *pro* marſupio. *Gell.* 3. *Transl.* Zonæ cæleſtes *pro* Circuculis latis. *Virg.*

Zōnārius, ii, m. Cic. *Pojaszàr, Paszàr.* r. Schnürmacher, Gürtler, *ö tsinálo.* Item v. *Crumenarius.*

Zōnārĭus, a, um. Plaut. *Pojaszni, Pászni, Pászu szliſſajuchi.* Zum gurt *oder* gürtel gehörig. *Bobòz-való.* Item *Moſſnyichki, Moſſnyi szliſſajuchi.* Zum beutel gehörig. *Erszénybezvaló.* Sector zonarius. *Tàt, Moßnyo-rezavecz.* r. Beutel-Schneider. *Lopó, erszénymetszö.*

Zōnŭla, æ, f. Catull. Parva zona. *Pojaszecz, Pászecz.* s. Gürtlein. *Svetske.*

Zrīnĭum, ii, n. Geogr. *Zriny gràd.* Zrin kleine veſtung in Croatien. *Zrin-vár.* Arx quondam magnifica, ſiſtendóque hoſtili impetui peropportuna. Dominos habebat, Comites de *Subich*, qui & nomen Zriniorum ab eadem mutuati ſunt. Turcarum rabiem iteratis experta vicibus, nihil ferè de veteri illo ſplendore, ſi nomen excipias, retinuit. Memoriam tamen etiam dum vel ex eo meretur, quòd exigua propugnantium Croatarum manu A. 1738. vicenis plura Barbarorum millia, (ſunt, qui tricenis plura fuiſſe aſſeverent,) ab exilibus ſuis mœnibus fortiter propulsârit.

FINIS.

Digitized by Google

SUPPLEMENTUM

VOCUM USITATIORUM, QUÆ IN SERIE ALPHABETICA HUJUS LEXICI DESIDERANTUR.

A.

AL.

Albă rēgālis, is, f. (*Antiq.* Mogentia) Geogr. *Sztólni Belgrad.* Stuhl-Weiſsenburg. *Székes-fejérvár.* Quàm hæc olim ampla fuerit, & magnifica Hungariæ Civitas, inde metiri licet, quòd pluribus continenter Regibus & coronam præbuerit, & tumulum.

Albă Jūlĭa, æ, f. Geogr. *Julio-Belgrad.* Weiſsenburg. *Gyula-Fejérvár.* Nunc *Carolina* à Carolo VI. inſtauratore dicitur, germanis *Carlsburg.* Sedes eſt Antiſtitis latini Tranſylvanorum.

* Ălŏē, es, f. *Aloë, Sztanovita ſubka dobre dühe tráva.* Aloë ein bitteres und Wohlſchmeckendes Kraut. *Keserű áloé.* Transl. v. *Amarities, Mœror, Faſtidium.* Plus aloës, quàm mellis habet. *Vech je tuge neg' radoſzti.* Es iſt mehr verdruſs dann freud. *Többb a' bája, mint a' java.* Juven.

Alſiōſus, a, um. *Plin.* v. *Alſius.*

Alſius, a, um. *Zmerzliv, Ozimniv, Zimomoran, Kómu lubko zima naskódi.* Froſtig. *Hivetítheto, Hidegítheto.* Alſioſum pecus. *Varr.* Alſia corpora. *Lucr.*

Altīlĭa, um, n. *plur.* Horat. *Podtuſztyena Sivad, y oſztála druga marva.* Gemäſtes flügelvverck, *oder* vich, s. Maſt-vieh. *Hizlaltt marhák.*

Altīlis, le, Juvenal. *Podtuſztyen.* Gemäſtet. *Hizlaltt.* Item v. *Saginarius.* Dos altilis: *pro* opulenta. *Plaut.*

Altinſcŭlus, a, um, Sveton. *Nekuliko viſſeſſi. Jedno-malo viſzok.* Höchlicht, ettvvas hoch. *Egy kevéſſé magaſabb.*

Altrinſĕcŭs, *Adv.* Plaut. *Od druge ſztrane.* Von der andern ſeiten. *Más-réſzről.*

Altroverſum, *Adv.* Plaut. *Proti drugoj ſztrani: Na drugu ſztran.* Gegen der andern ſeiten. *Más felé.*

AL. AM.

Altum, i, n. *Subſtantivè.* Cic. *Glubina morzka.* e. Tieffe des meers. *Tenger mélyſége.* 2. v. *Cælum N.* 1. Virg.

Ămārēſco, is, ĕre, (Neu. inch.) Pallad. *Suhkek bívam, Gorki poſztájem, Ogarkuyſoam.* Bitter vverde. *Meg-keseredem.*

Ămārĭco, as, avi, atum, (Act.) Plin. v. *Amaro, Exacerbo.*

Ămāro, as, avi, atum, (Act. *obſol.*) Feſt. *Subko chinim, ogorchívam.* Verbittere, bitter mache. *Keſerítem, keſerűvé tſzem.*

*Ămāzōn, ŏnis, f. Virg. *Amázon, Vojakinya prez deſznoga ſzeſzcza.* Kriegeriſches Weib ohne rechter bruſt. *Tſetſetlen badakozó aſzſzony.* Transl. v. *Heroina. Bellatrix.* Amazones fœminæ bellicoſiſſimæ, primùm Sarmatiam ad Tanaim fluvium, deinde Cappadociam ad Thermodoontem incoluerunt. Fuêre & in Lybia. Interfectis maribus, quos genuiſſent, ſervabant fœminas, quarum infantium mammas inurebant, ne impedimento eſſent jaciendis olim ſagittis.

* Ămāzŏnĭdes, um. f. *plur.* Synon. *Amazones.*

Ambĕdo, is, ĕre, ēdi, ēſum, (Act.) Plaut. v. *Obedo.*

Ambĭfārĭus, a, um, Arnob. v. *Duplaris, Ambiguus.*

Ambĭtor, ōris, m, Lamprid. *Obhájavecz, Obſztiravecz.* 1. Umgänger, Umgeber. *kerülő, környúl vévő.* v. *Circuitor, Obſeſſor.* 2. Transl. *Za chaſztjum blepitel, Obhádyavecz, Preſztimánya ali chaſztnicbtva ſelitel.* 1 Werber um ehr und aemter. *Tiſzten kabdoſó, ſürgölődő, kivánó.*

Ambĭvĭum, ii n. Varr. *apud* Non. v. *Bivium.*

Ambŭlātĭlis, le. *Vitruv.* v. *Mobilis N.* 2.

Ambŭlātōrius, a, um. *Szim-tam iduchi, Gébúchiſze, Preneſzliv, Szim-tam genutliv.*

Hin

Digitized by Google

Hin und her gehend, Bewveglich. *Fel 's alá járó, járható, mozdíthatò.* v. *Mobilis N. 1.* Turris ambulatoria. *Vitruv.* Operculum ambulatorium. *Plin. 2.* v. *Mutabilis, Inconſtans.* Voluntas ambultoria. *Ulp.*

Ambŭlātrix, īcis, f. Gato. *Hódufficza, Sena prebadyanyu rada, s'etavka.* e. Gängerin, Gaſsen-tretterin. *útſzát járó, ſzéllyel kurittyoló, ſétáláſt ſzeretò aſszſzony.*

Āmĕrĭca, æ, f. *Amerika, cheterta ſztran ſzvéta.* America, der vierdte theil des erd-kreiſs, *vulgo* Weſt-indien. *Amerika, negyedik réſze a' világnak.* Nomen accepit ab Americo Veſpuccio Florentino, an. 1497. Eſt maxima Oceani inſula, vulgo India occidentalis. Dicitur etiam *Novus Orbis*, quòd veteri tribus partibus conſtanti ferme par ſit. Sita eſt ad Occidentem, porrigitúrque à Septentrione in Meridiem. Clauditur ab Occ. Mari Auſtrino, ſeu Pacifico, ab Or. mari Boreali, & Æthiopico, à Mer. fretq Magellanico, & Mæreo. ita Coſmographi.

Āmĕs, ĭtis, m. Horat. *Prutticza, Ville, Raſzobe*, ali *koaka za nadigúvanye lovnih mrés.* e. Stange, darauf man die vogelgarn ſpannet. *Madaráſz két úgú pózna, mellyel a' bálót ki-feſztik.*

*Āmĕthyſtus, i, f. Plin. *Cherlenkazt fiolichne boje drági kamen, pianoſzti ſzuprotiven.* r. Ametyſt, ein edelgeſtein, *Viola ſzínű drága kő, melly réſzegűléſt meg-gátolya.*

Amfractum, i, n. *Varr.* v. *Anfractus.*

Āmīcābĭlis, le. JCt. *Priatelzki, Szloſno-volyni, Priatelſztvu ſzliſſajuchi.* Freundlich. *Barátságoz-való, Barátſágos.*

Āmīcĭmĕn, ĭnis, n. Apul. v. *Amictus.*

Āmīcŭla, æ, f. Cic. *Priatelichicza.* Kleine oder junge Freundin. *Kedves aſszſzonyka* vagy *leányka.* Item v. *Meretricula.*

Āmīcŭlus, i, m. Horat. *Priatelyich.* s. Freundlein. *Barátotska.*

Āmīcus, a, um *Caſ.* Amicior, & Amicitior, Amiciſſimus. Cic. *Priatelzki, Priazen.* Freundlich. *Kedves, kellemetes.* Synon. *Benevolus, Familiaris, Amicitiâ conjunctus.*

*Amneſtia, (vi accentûs) æ, f. Cic. *Preſſeſznih zámerov pozábljenye, oproſztyenye zbantuvanya.* Eine evvige vergeſſung aller vorher geſchehenen beleidigungen, Nachlaſſung der beleidigung, e. Amneſtie. *Elmúltt boſszúſágok elfelejtése: Megbántás megbotſátúſa.* Perperam leg. *Amniſtia.*

Ampĭcŏla, æ, *com.* Ovid. *Réchan, Potokar, poleg potoka prebivajúchi.* am Bach, *oder* Fluſs vvohnend. *Viz mellett lakó.*

Āmœnĕ, *Adv.* Plaut. *Razkoſno, Veſzelo na pogled.* Lieblich, luſtig anzuſehen. *Kieſen.* v. *Gratioſè.*

Āmœnĭtĕr, *Adv.* Gell. v. *Amœnè.*

*Amphĭthĕātrum, i, n. Plin. *Zkazaliſchce boritelſzko: Meſzto kruglaſzto y nadugo, na kojem Boriteli, y Lovczi ſzvoje igre zkazivali ieſzu.* r. Schau-Platz, ſo lang und rundlecht gebauet, zum ringen und fechten dienlich. *Kerek játék vézö hely.* Hinc Amphitheātrālis, le. & Amphitheātrĭcus, a, um. *Plin.*

Amphŏrālis, le, Plin. *Jednoga vêrcha, jednovêrchni, Vêrchu ſzliſsajúchi.* Einen Krug haltend, zum Krug gehörig. *Egy korsós, akós*, vagy *korsóboz-való, akóboz-való.*

Amplè, *Adv.* Cic. *Proſztrano.* Weit. *Meſzſze, ſzéleſen.* Item v. *Latè, Magnificè, Honeſtè, Honorificè, Copioſè.*

Amplĭtĕr, *Adv.* Plaut. v. *Amplè.*

*Ănăgramma, ătis, n. & Ănăgrammătiſmus, i, m. *Prepoſztavlyanye* ali *Pomésſanye ſzlóv*, iliti *líter.* e. Verſetzung der buchſtaben, r. Buchſtaben-Wechſel. *A' betúknek által tétele*, vagy *ſzóvе elegyítéſe.*

*Ănălŏgia (vi accentûs) æ, f. Cic. V. *Proportio, Similitudo, Convenientia.*

*Ănălŏgus, a, um. Varro. v. *Proportionatus, Similis, Conveniens.*

*Ănăthĕmătīzo, as, avi, atum. (Act.) Hieronym. v. *Excommunico, Execror, Deteſtor N. 2. Devoveo N. 3. Maledico.*

Ancillāriŏlus, i, m. Mart. *Deklo-lyubitel, Vu Szlusbeniczu zalyublen.* Der um eine dienſtmagd buhlet. *Szolgáló-leány után járó, azt ſzeretegetò.*

Ancillŭla, æ, f. Cic. *Deklicza, Szluzbenicbicza, Szluskinyicza.* s. Dienſt-mägdlein. *Szolgálótska.*

Ancĭpĕs, ĭtis, *com.* Plaut. v. *Anceps.*

Anciſus, & Amcīſus, a, um: *pro* Acciſus, Circumciſus. Lucr. *Prirézan, Obrézan, Priſzéchen.* Umſchnitten. *Elmetélt, környúl metéltetett.*

Anclo, *ſive* Antlo, as, āvi, ātum, (Act. *ex græco* antlo) Liv. *apud* Feſt. v. *Haurio N. 1.*

*Angārĭa, æ, f. Nigidius *apud* Gell. *Primorána ſzlusba.* r. Pflicht-dienſt, Gezvvungener dienſt. *Kénſzerítettet ſzolgálat.* v. *Coactio N. 1. 2.* apud Perſas. *Jaſſucha poſta, Kralyevzkih poſzlov dérkanye.* Reitende Poſt. *Lovas poſtálkodás.* ita Herodot. 3. apud *JCtos* Angaria. *Pláchni dan: Vréme,*

Digitized by Google

me, vu kojemſze vůjem, plácba, ali dácba prijemlye: Kvatre. r. Zins-tag, Quatember. *Fizetéſnek terminuſa, Adó bé-fizetéſnek ideje: Kántor.*

*Angārĭo, as, avi, atum, (Act.) Ulp. v. *Cogo N. 1.*

*Angārus, i, m. (vox origine perſica.) *Cæl.* v. *Veredarius, Bajulus, Nuncius N. 1.*

Angŭlātus, a, um. Cic. *Vuglazt, Vugleimajuchi.* Geecket, das da ecken hat. *Szegeletes, Szegeletŭ.*

Angŭlŭlus, i, m. *Dim.* Lucr. *Vuglicbek, Kútecz.* s. Ecklein, Winckelein. *Szegeletske, Szugolyotska.*

Angŭlōſus, a, um. Plin. *Vuglazt, Pun vuglov.* Winckelicht, Eckicht. *Sokſzegŭ.* v. *Angulatus,*

Ănĭcella, æ, f. *Dim.* ex *Anicula.* Varr. *Mala babicza, Sztaricbicza.* Ein kleines und altes Weiblein. *Vén kofátska, Vénſzŭlétske.*

Ănĭmans, tis, *ans.* (& ſumitur etiam *ſubſtantivè* in omni genere) Cic. *Sivúcha ſztvár: Vſze kaj duſſu ali ſivlenye ima; Sivinche.* alles das eine Seele hat, s. Thier. *Kiben lélek* vagy *élet vagyon: élŏ állat.* v. *Animal.* 2. Partic. *ab* Animo. *Sivlényе* ali *Sitek dajúchi, ſivoga cbinéchi* Beſeelend, lebendig machend. *Elevenítŏ.* Item *Batrivécbi, ſzerdcze dodajúchi.* Anfriſchend, einen Muth machend. *Bíztató, Megbátorító, Szivet adó.* Plin.

Ănĭmŭlus, i, m. Plaut. v. *Corculum, Animula.*

Annaſcor, ĕris, &c. v. *Adnaſcor.*

Annāvĭgo, as, &c. v. *Adnavigo.*

Annītor, ĕris, &c. v. *Adnitor.*

Annōnārĭus, a, um, Aſconius. *Braſſinzki, bráni ſzliſſajuchi.* Zur Speis und proviant gehörig. *élésbez-való.*

*Ănōmălia (*vi accentûs*) æ, f. v. *Inæqualitas, Aſperitas N. 1. Varietas N. 1.*

*Ănōmălus, & Ănŏmălŭs, a, um. v. *Inæqualis, Varius.*

Anquīsītè, *Adv.* Gell. v. *Accuratè, Diligenter.*

Anquīsītio, ōnis, f. Varr. v. *Inveſtigatio, Inquiſitio.*

Anſĕrārĭum, ii. n. Colum. *Guſzinyak.* r. Gänss-Stall. *Lúd iſtálló.*

Anſercŭlus, i, m. Colum. *Guſzkicza, Guſzchicza.* s. Gänslein. *Lúd-fi, Pipe, Liba.*

* Antarctĭcus, a, um. v. *Auſtralis, Meridionalis.* Hinc *Polus antarcticus.* Apul

Antĕmitto, is, &c. *Cæs.* v. *Præmitto.*

Antĕmūrālĕ, is, n. Hieronym. *Jacbina pred zídom, Predzid.e.* s. Auſsen-Werck vorder ſtadt mauer, e. Vor-mauer. *Kŏ-fal előtt Bástya, Várta.*

Antĕpīlānus, i, m. (Miles) *Vu drugom rídu poſztavlyen vojnik.* r. Soldat aus der andetten ſchlacht-ordnung. *Máſodik rendbŏl-való vitéz.* Apud Romanos enim primam aciem ante hoſtem ſormabant *Haſtati,* ſecundam *Antepilani* ſeu *Principes,* tertiam *Pilani* ſeu *Triarii.* Primi ab *Haſtis,* ultimi à *Pilis,* quibus armati erant, nomen traxerunt. Secundi Scutati omnes, ætatiſque robuſtioris, dicti *Antepilani,* quòd ante *Pilanos* ad pugnam deſcenderent; *Principes* verò, quòd plerique ex optimatibus eſſent, & armis maximè inſignes. *Liv. l. 8. c. 8. & 9.*

Antĕpolleo, es, ēre, (Neu.) v. *Præpolleo, Praſto N. 2.* Alicui, *vel* Aliquem antepollere. *Apul.*

Antĕrĭŏr, *com.* iŭs, *n.* ōris, *om. Comp.* Cæs. *Prednyéji.* der Vordere. *Elébb-való.* v. *Anticus, Prior N. 1.*

Antĕrĭŭs, *Adv.* Sidon. v. *Priùs N. 1.*

Anteſto, as, ſtĕti, atum, (Neu.) Gell. v. *Antiſto, Præcello.*

Antīca, æ, (*ſcil.* pars.) *Prednya ſztran.* der vordere theil. *Elébb-való réſz.* Pars prior templi auguralis, *h.e.* Spatii cæleſtis ab auguribus deſcripti *Antica,* poſterior *Poſtica* vocabatur. *Varr.*

Antīquārĭa, æ, f. Juvenal. *Sztarino-znanka, Sztarih dugovány lyubitelicza.* Ein Liebhaberin alter ſachen. *Régi dolgokat ſzeretŏvé.*

Antīquārĭus, ii, m. Sveton. *Sztarino-znanecz, Sztarine lyubitel, Sztarih dugovány nauczbitel,* ali *vuczbenik.* Ein Liebhaber alter ſachen. *Régi dolgokat ſzeretŏ.* Item *Sztareh knig prepiſzávavecz.* ein Abſchreiber alter bücher. *Régi könyvek ki-irója.* ita *Sidon. Apoll.* Sumitur etiam *Adjectivè.* Arti antiquariæ ſervire. *Hieron.*

Ānŭlāris, re. *Plin.* v. *Annularis.*

Ānŭlārĭus, v. *Annularius.*

Ānŭlātus, v. *Annulatus.*

Ānŭlus, v. *Annulus.*

Āperto, as, āvi, ātum, (Act. *Freq.*) Plaut. *Odpirávam, Otvarjam, Guſztokrat odpíram, odkrívam, golo chinim.* Offt eröffne, aufthue, öffne, blos mache. *Nyitogatom, Megmezítelenítem.*

*Āphrĭca, æ, f. v. *Africa.*

Ăpĭcŭla, æ, f. *Dim.* Plaut. *Pchelchicza, Pchelka.* s. Bienlein. *Mébetske.*

* Ăpŏchrўphus, a, um. *latinè* Divina authoritate carens. *Hinc* Libri apochryphi. *Hieron.*

Apprĕcor, v. *Adprecor.*

Apprōmitto, v. *Adpromitto.*

Āquīlentus, a, um, *Varr.* apud *Non.* v. *Aquoſus.*

Āqui-

Digitized by Google

Ăquĭlōnālis, le, v. *Aquilonaris.* Regio aquilonalis. *Cic. l. 2. de nat. Deor.* Ubi alii leg. *aquilonaris.*

Ărābĭlis, le, Plin. *Oratnio, Kajſze orati more, za oranye dober.* Zu pflügen gut. *Megſzántható.*

Arbŏrārĭus, a, um. Varr. *Drévu ſzlisajuchi,* zum baum gehörig. *Fáboz-való, Fáról-való.*

Arbuſcŭla, æ, f. Varr. *Raztúche drévcze, Czélo dervcze, Sztabrich.* s. Bäumlein. *Fátska.*

Arbuſtum, i, n. *Colum.* v. *Arboretum.*

Arbuſtīvus, a, um. *Colum.* &

Arbuſtus, a, um. Plin. *Pun tërnáczev, Zdrévjem zaſzadyen.* Wo viel Baumgarten ſind, Mit bäumen bepflantzt. *Gyümölts-fás.*

Arbŭtĕus, a, um. Virg. *Divjo-jabuchni, Iz ſztanovite divje jabuke dreva napravlyen.* Von Hagapffel-baum gemacht. *Vad alma fából-való.*

Arceſsītor, ōris, m. Plin. *Dozavavecz, Prizavavecz, Zovecz.* der einen fordert. *Hívó.* 2. v. *Accuſator.* ita *Ammian.*

Arceſsītus, ûs, m. v. *Vocatus.* Ipſius rogatu, arceſſitúque veni. *Cic.*

* Archĭmandrīta, æ, m. *Sidon.* v. *Abbas.*

* Archĭtectus, i, m. Cic. v. *Architecton.*

Arcĭpŏtens, entis, *om.* Valer. Flacc. *Sztrelo-mogucb, Znajuchi iz lúka ſztrelyati.* der den bogen vvohl führet. *Nyílbez-értő.*

Arcĭtĕnens, entis, *om.* Virg. *Lúko-noſs.* Bogen-tragend. *Ivtartó, ív bordozó.* 2. Arcitenens, m. *Subſtantivè.* v. *Sagittarius, ii.* ita *Cic.* Apud *Arnob.* Arquitenens.

* Arctŏphўlax, ăcis, m. *Cic.* ex *Poëta.* Signum cæleſte juxta majorem urſam, ſideribus viginti tribus conſtans. v. *Bootes.*

* Arctos, *vel* Arctus, i, f. *Ovid.* Latinè propriè v. *Urſus, Urſa N.* 1. 2. transl. v. *Urſa N.* 2.

Arcuātim, *Adv.* Plin. *Na náchin lúka.* Bogen-vveis. *Bóltozva, Lugaſta.*

†Ărenda, æ, f. *Tugyega imánya predſze jemanye. Vu tugyem goſzpodarſztvo,* vulgo *Arenda.* e. Vervvaltung. *Más jószágan gazdálkodás,* vulgo *árenda, Hely-pénz.* v. *Redemptio.*

†Ărendātor, ōris, m. *Vu tugyem zaſze goſzpodár.* Der ein Frembdes gut in Vervvaltung hat. *Más jószágan magának gazdálkodó,* vulgo *árendás.* v. *Redemptor.*

Ărēnōſus, a, um. Virg. *Péſzchen, Pun péſzka.* Sandigt, Sandig. *Fövenyes.* Arenoſior, ſiſſimus. *Plin.*

Ărēnŭla, æ, f. Plin. *Péſzchecz, Drobni péſzek.* s. Sändlein. *Apró föveny.*

Āreſco, is, ĕrŭ, (Neu. *Incb.*) Cic. *Szúb bivam.* Dürr vverde. *Megaſzok.* v. *Areo.*

Argentātus, a, um. Liv. *Poſzrebernyen, Zſzrebrom oblítchen.* Verſilbert, Mit Silber überzogen. *Meg-ezüſtözött.*

Argūtŭlus, a, um. *Dim.* Cic. *Priſtegav, nekuliko biſtro-pametni.* Etvvas Spitzfindig. *Ravaſzka, Elméſetske.*

Ārĭdŭlus, a, um. Catul. *Priſzúb, Nekuliko ſzúb.* Etvvas trocken. *Aſzſzátska.*

Ārĭdum, i, n. *Subſtantivè:* Cæs. *Szúho, Szúha zemlya.* Dürres und trocknes Erdreich. *Száraz föld.*

Ărĭŏlor, &c. v. *Hariolor.*

Armārĭŏlum, i. n. *Dim.* Plaut. *Ormáricz, Szprémicza.* ein kleines Kälterlein, Käſtelein. *Almáriomotska.*

Armĭpŏtens, entis, *om.* Virg. *Ják i zmoſen vu orusju. Verlo oboruſen.* tapffer mit Waffen, gevvaltig in harniſch. *Fegyverrel hatalmas.*

Armĭſŏnus, a, um. Virg. *Z-orujem ſrenchechi.* Von Waffen erthönend. *Fegyverben zengő.*

Arrectus, a, um, Nom. & Particip. *Oſzvolyen, Nadignyen, Podignyen.* Aufrecht, Aufgericht. *Felemelt, Fely-egyenesittetett, Mereſztett.* Item v. *Rectus N.* 1. Arrectis auribus audire. Virg. *Kruto-ſelvo poſzluſſati.* Begierig hören. *Örömeſt hallni, hallgatni.* Item v. *Promptus N* 2. Arrectos animos videre. *Salluſt.* Item v. *Intentus N.* 2. *Solicitus N.* 1. Arrecta Civitas omnis. *Tacit.* Arrectior, iſſimus. *Liv.*

Arrŏgantĕr, *Adv.* Cic. v *Præſumptuosè, Superbè.*

Artĭcŭlāris, re. & Artĭcŭlārius, a, um. *Kotriſni, Chlanji.* Zum gliedern gehörig. *Izzekbez-való.* Morbus articularis, *vel* articularius, v. *Arthritis.* Plin.

Artĭcŭlārius, ii, m. Plaut. v. *Arthriticus.*

Artĭcŭlātè, *Adv.* Cic. *Synon.* Apertè, Clarè, Diſtinctè, Intelligenter. *Razluchno, Lipo-glaſzno.* Deutlich. *Kölönösön, Nevezet ſzerint.*

Artĭcŭlātim, *Adv.* Cic. *Od kotriga do kotriga, Pochlankeb.* Von einem glied zum andern: Glied-vveis. *Tzikkelyenként, izenként.* 2. v. *Articulatè.*

Artĭcŭlo, as, āvi, ātum, (Act.) Lucr. *Kotrifim, Od kotriga do kotriga razluchujem.* Glied-vveis theile, Unterſcheide. *Izekre,* vagy *izenként feloſztom.* Verba articulate. *Réchi razluchno izgovarjati.* die Wort deutlich ausſprechen. *Értelmeſen ſzóllni.*

Artĭcŭlōſus, a, um. Quintil. *Chlanyaſzt, Kotrigaſzt, Pun kotrigov.* Woller gelenck. *Izes.*

Digitized by Google

Artificiāliter, *Quintil.* &
Artificiōsè, *Adv.* Cic. *Hitro-tvorno, Ruko-tvorno, Polег meſtrie, Meſtro-znano.* Künſtlich, Meiſterlich, Nach der kunſt. *Miſterſkegeſen.*
Artificiōſus, a, um. *Rukotvorni, Hitrotvorni, Meſtrie pun.* v. *Artificialis.* Sumitur etiam *Activè.* Homo artificioſus. *Cic.*
Ārŭla, æ. f. Cic. *Oltárica.* Kleiner altar. *óltárótska.*
Ārundĭtĕr, a, um. Ovid. *Tèrſztiko-noſz, Tèrſzto-roden.* Das viel Rohr träget. *Nád-termŏ.*
Ārundĭnācĕus, a, um, Plin. *Iz tèrſztine.* Das von rohren iſt. *Nádbol-valŏ, Nádi.* Item *Tèrſztiki ſzpodoben.* dem Rohr gleichend. *Nádboz baſonlŏ.*
Ārundĭnōſus, a, um, Catul. *Tèrſztine pun, Tèrſztinaſzt.* Rohricht. *Nádal bŏdŏ, Nádos.*
*Āruſpex, ĭcis. m. *Cic.* Ex inſpectione hoſtiarum futura prædicens. v. *Hariolus.*
* Aſcēta, æ, m. *Duhovnik.* r. Ordens-man. *Barát.* v. *Monachus, Religioſus N. 1.*
* Aſcētērĭum., ii, n. v. *Monaſterium.*
* Aſcētrĭa. æ, f. v. *Monaſtria,*
Aſcriptīvus, a, um, *Varr,* v. *Aſcriptitius.*
*Āſĭa, æ, f, Geogr. *Aſianſzka zemlya, Jedna zmed chetirebſztràn zemelzkoga ſzvéta.* Einer von den vier theilen des Erdkreiſſes. *E' világnak negyed réſze.* Ab Europa in Orientem protenditur; â qua Tanai fluvio, mari Euxino, & Ægæo, ab Africa verò ſinu Arabico ſeparatur.
* Āſĭa, æ, f. *Virg,* Nomen Nymphæ.
Āſĭăcus, a, um. *Ovid.* &
Āſĭānus, a, um. Liv. v. *Aſiaticus.*
Āſĭātĭcus, a, um, *Aſianzki.* Aſiatiſch, aus Aſien. *áſiai.* Stylus Aſiaticus: *b. e.* Genus dicendi uberrimum, & copioſiſſimum. *Cic.*
Aſpello, is, ĕre, aſpŭli, ulſum, (Act.) Cic. *ex* Poëta. v. *Repello.*
Aſpĕrè, *Adv.* Cic. *Oſtro.* Hart. *Daraboſon.* v. *Severè, Rigidè, Acerbè.*
Aſpergo, ĭnis, f. Virg. v. *Aſperſio.* Item *Vſze ono, z-kémſze ſkropi.* Das zum beſprengen dienet. *Entezŏ eſzkez,*
Attĕnuātè, *Adv.* Cic. *Ztençbano.* Gar dünn. *Vékonyon.* v. *Tenuiter, Jejunè N. 2.*
Attĭgo, is, ĕre, attĭgi, attactum, (Act.) Plaut. v. *Attingo.*
Attĭguus, a, um, Apul. *Doſzegnutliv,* v. *Contiguus, Proximus N. 1.*
Attŏno, as, āre, ui, ĭtum, (Act.) *Senec.* v. *Stupefacio.* Quis furor veſtras attonuit mentes? *Ovid. Metam. 3, v. 531.*
Attrĕmo, is, ĕre, ui, (Neu.) *Dèrbcbem kŏmu, Pritrepechem, Pritreſzujem ſze.* Erzittere. *Valami felé reſzketek.* v. *Tremo.* Attremit oranti, *vel* ad orantem. *Stat.*
Attrĕpĭdo, as, avi, atum, (Neu.) *Polabko y trèpechuch dobájam, Derbchuch ſztápam.* Langſam gehe: Einher zattele und dabey zittere. *Valahova reſzkedve járok, mint a' vének.* Attrepidate ſaltem: nam vos approperare haud poſtulo. *Plaut.*
Āucŭpātōrĭus, a, um, Plin. *Pticharenyu ſzliſſajuchi, Pticzo-lovzki, K-lovu ptichjemu haſznujuchi.* Zur Voglerey gehörig, Zum vogelfang dienend. *Madarászászhoz-való.*
Āucŭpĭum, ii, n. Cic. *Pticzo-lòv.* e. Voglerey. *Madarászat.* v. *Aucupatio.* 2. pro *ipſa præda* aucupiô facta. *Senec.* 3. Transl. v. *Captatio, Conſectatio.* Aucupia verborum. *Cic.*
Āudācŭlus, a, um. Gell. *Nekuliko prevech ſzmèchi, Pribatrio, Prevech ſze pouſſajuchi, Priſzeguren.* Kühn, Vervvegen, Etvvas zu frech, Gar zu keck. *Mérészetske.*
Āudentĭa, æ, f. *Tacit,* v. *Audacia.*
Āuditiuncŭla, æ, f. Gell. *Poſzluſſanyiche, Kratki poſzlub, Kratko ſzluſſanye, Navuchno govorényiche, Mal glaſz.* Kurtze anhörung, Kleines geſchrey. *Hallgatásotska, Hiretske.*
Āvēnārĭus, a, um. Plin. *Zobi ſzliſtajuchi, Ovſzenzki, Vu zobiſze zaderſavajuchi.* Zum Haber gehörig, In Haber ſich aufhaltend. *Zabboz-való, Zabban termett.*
Āversātio, ōnis, f. Quintil. *Odmètanye, Herbta kázanye.* e. Vervverffung, Ruck-kehrung. *Valamitŏl irtózás, Utálás.* v. *Abominatio, Faſtidium N. 1. Recuſatio N. 1.*
Āverſio, ōnis, f. Quintil. *Odvernenye, Odganyanye, Liczo-vernenye, Licza zkrátenye.* e. Abvvendung. *Elfordítás, Elbajtás, Eltérítés.* Item. v. *Averſatio.*
Āvertor, ĕris, erti, erſus ſum. [Dep.] v. *Averſor, Dedignor.* Victor equus fontes avertitur. *Virg. Geor. 3. 9. 499.*
Āugeſco, is, ĕre, (Neu.) *Synon.* Creſco, Accreſco, Incrementum accipio. *Povekſtávamſze, Vnoſimſze. Rászitem.* Gröſſer vverde, Zunehme, Wachſe. *Gyarapadom, öregbedem, Növök.* Temperatione caloris oriri, & augeſcere. *Cic.*
Āugmento. as, āvi, ātum, (Act.) *Jul. Firmic.* v. *Augeo N. 1.*
Āugmentum, i, n. *Plin.* v. *Augmen, Accrementum.*
Āugŭrātŏ, *Adverbialiter.* Liv. *Z-dobrim iz létanya ptícz prorokuvanyem.* Durch das gemerck der Vögel ſo ſie ſchreyen oder fliegen

Digitized by Google

fliegen. *Jó jövendölés szerint.* v. *Auspicato, Feliciter.*

Āugŭrātus, ûs, m. Cic. *Prorochanztvo, Gonotnichtvo, Chaszt Proroka.* Vogelvvahrſagerey-Amt, Kunſt, *oder* Wiſſenſchafft. *Jövendölés állapatja, Jövendölő tudománya.*

Āugŭrĭum, ii, n. v. *Auguratio, Divinatio.* Agere, capere, captare augurium. *Cic.* Item v. *Auguratus.* ita *Virg.*

Āugŭrĭus, a, um, Cic. v. *Auguralis.*

Āuguſtālis, le, *Tacit.* Ad Octavianum Auguſtum pertinens. Hinc *Transl.* v. *Baſilicus, Cæſareus, Magnificus.*

Āuguſtus, a, um. *b. e.* Auguriô conſecratus. *Cic.* v. *Venerabilis, Sanctus, Sacratus, Honorabilis, Auſpicatus.* Item Transl. v. *Magnificus, Baſilicus, Cæſareus, Spectabilis.* Hinc *Octavianus* decretô Senatûs *Auguſtus* dictus eſt, quæ appellatio deinde cæteris Imperatoribus adhæſit.

Āvĭārĭus, a, um, Varro. *Ptichji, Pticzam szlisajuchi.* Zum Vögeln gehörig. *Madarakhoz-való.*

Āulăr, āris, n. *Varr.* v. *Teſtum.*

*Āulētēs, æ, m. *Cic.* Alii leg. *Auledus.*

Āurārĭus, a, um. Plaut. *Zlatu szlisajuchi, Zláti.* Zum gold gehörig, Gülden. *Aranyhoz-való.*

Āurĭgĕr, a, um. *Cic.* v. *Aurifer.*

Āurĭpigmentum, i, n. Vitruv. *Zlato-szvetlaszta boja*, ali *farba.* s. Operment. *Arany-szárga, Arany-glét.*

Āurūgo, ĭnis, f. *Scribon.* v. *Aurigo.*

Auſpĭcātus, a, um. Cic. *Synon.* Captis auſpiciis, ſeu auguriis factus. *Poszvecheni, Z-dobrim prorokuvanyem vuchinyen.* Geheiliget, Mit guter vvahrſagung gemacht. *Megszenteltt, Jó jövendölés szerént lett.* Item v. *Proſper.*

Auſtērĭtās, ātis, f. *Quintil.* v. *Severitas.*

Āuſtrĭa, æ, f. Geogr. *Auſtrianszka zemlya.* Oeſterreich. *Béts országh.* Hodie Germaniæ Archiducatus, pars quondam Pannoniæ. Urbs Provinciæ primaria *Vienna.*

Āuſtrĭăcus, a, um. Geogr. *Auſtrianszki.* Oeſterreichiſch. *Béts országi, Auſtriai.* Subſtantivè *Auſtrianecz.* Oeſterreicher. *Auſtriabéli ember.*

Āutumnus, a, um. *Ovid.* v. *Autumnalis.*

Āutumnus, & Āuctumnus, i, m. Virg. *Jeszen.* r. Herbſt. *Osz.* v. in *Autumnitas.*

B.

Baccālis, le, *Zerno-noszi, Zernye rodécbi.* Beertragend. *Magtermő.* Laurus baccalis. *Plin.*

Baccātus, a, um. *Zernye imajutchi, Z-biszerom* ali *z-drugim zernyem nakinchen.* die Beere habend, Mit perlein beſetzet. *Magos; Gyöngygyel,* vagy *más maggal ékesitett.* Monile baccatum: *b. e.* gemmis, aut unionibus, tanquam baccis, diſtinctum. *Virg.*

Bacchābundus, a, um, Curt. *Pomámlyen, Od pianoszti veſz poméſſan.* Unſinnig, Unſinniger-vveiſe ſchreyend. *Részegen nyughatatlankodó, kiáltó.* V. *Tumultuoſus, Inſanus N. r. Furibundus, Furioſus.*

Balliſta, æ, f. *Cæs.* v. *Baliſta.*

Balliſtārĭum, ii, n. Plaut. *Puskarniczа, Taborzke ſzprávе meszto.* s. Zeug-haus, r. Ort, vvo grobes geſchütz und Werffzeug aufbehalten vvird *Lövő szerszám tartó bely.*

Balliſtārĭus, ii, m. JCt. *Velikih puſſak y taborzkih motárov meſter, Puskár.* r. Werffzeug-meiſter, Büchſen-meiſter. *Lövöldözö meſter, Potyantós.*

* Barbărĭa, æ, f. Cic. *Kralyeztvo*, ali *Národ poganinzki, divji, tugyi.* Ein unmenſchliches, vvildes, grobes, oder frembdes Land. *oder* Volck. *kegyetlen, vad, idegen Országh*, vagy *Nemzet.* 2. *Necbloveczno derſanye, Merzko ſivlénye.* e. Unhöffliche aufführung, Wildes leben. *Embertelen társolkodás, Vad élet.* v. *Craſſedo N.* 2. *Inhumanitas, Crudelitas, Feritas, Inclementia*

* Barbărĭēs, ēi, f. *Cic.* v. *Barbaria, Barbariſmus.* 2. v. *Stupiditas N. r. Stultitia, Ruditas, Inſcientia, Ignorantia.* ita *Ovid.*

* Barbărĭſmus, i, m. Auct. ad Herenn. *Poménkanye*, iliti *falinga govorenya: Zlochbeſztogovornoſzt.* Der fehler im reden, Eine ungeſchickte rede. e. Grobheit im reden. *Fogyadkozási a' szólában, Roſz szólás.* Differt à *Solœciſmo*, quòd *Solœciſmus* voces bonas malè conjungat: *Barbariſmus* verò aut barbaris, *b. e.* peregrinis vocibus utatur, aut bonas malè uſurpet. *Quintil.*

Bătăvĭa, æ, f. Geogr. *Batavzka*, iliti *Holandzka Derſava, Sztran Belgiuma.* s. Holland. *Holánd országh, Belgyiom réſze.* Princeps Batavorum Comitatus eſt Hollandia, in qua præcipuè celebrari meretur: 1. *Amſtelodámum*, Orbis emporium, ædes 50000 numerans, cujus annui reditus 18 auri milliones exæquant. 2. *Hágæ Cómitum*, præcipuum orbis oppidum è 4000 Palatiis ſurgens, Præfecti Hollandiæ ſedes. Singula hìc potentûm fœderati Belgii Ordinum Collegia (*General-Staaten,*) ſua habent atria.

Digitized by Google

ubi de ſummis ditiſſimæ Reip. negotiis decernunt: ut proinde ejus caput dici poſſit.

Bă ăvus, i, m. *Hollandin.* ein Holländer. *Hollándus.*

Bătiŏla, & Bătiŏca, æ, f. Plaut. *Vinſzka poſzuda.* ein Wein-geſchirr. *Boroſzedény.*

Bătuo, is, ĕre, (Act.) Plaut. v. *Percutio N. 1.* Cum aliquo rudibus batuere: *pro* velitari. *Sueton.* Ulcera batuere: *pro* comprimere, conſtringere. *Plin.* Apud *Ciceronem* etiam obſcenam ſignificationem habet.

Bāvārĭa, *aliter* Bōjārĭa, æ, f. Geogr. *Bavarzka derſzava.* s. Beyern, Beyerland. *Bavarus orſzág.* Ducatus Germaniæ, qui Duci ſuo, Electori Imperii Rom. quot annis auri millionem pendit. *Monachium* ejus metropolis armis Mariæ II Reginæ Hungariæ, & Croatiæ. An. 1742 ſemel, ac iterum ceſſit.

Bāvārĭus, i, & Bōĭus, ii, m. Geogr. *Bavar.* ein Beyer. *Bavarus.*

Bdellĭum, ii, n. Plin. *Sztanovita ſzmola, ali gumi.* Ein art vom gummi. *Bizonyos ſzurok*, vagy *gumi.* 2. *Drĕon, iz kojega takva ſzmola czuri.* der Baum ſelbſt, vvoraus der gummi fleuſt. *Azom fa, mellyből ollyan ſzurok foly.* Arbor eſt nigra, magnitudine oleæ, cæſcit in Arabia, Bactriana, India, Media, & Babylonia.

Belga, æ, m. *Nádolecz*, peregr. *Belga.* Ein Niederländer. *Belgyiomi ember.*

Belgĭcus, a, um. Virg. *Nádolzki, Belgiumzki.* niederländiſch. *Belgyiomboz-való, Belgyiomi.*

Belgĭum, ii, n. Cæſ. *Nádolje*, peregr. *Belgium*, vulgo *Dólnya némzka zemlya.* s. Niederland. *Belgyiom*, vulgo *Alsó nemet orſzág.* Eſt pars borealis & oceano vicinior antiquæ Galliæ Belgicæ, aliter Comatæ. Provincias 17 complectitur, quarum 7 fœderatæ celeberrimam Hollandorū Remp. conſtituunt

Belgrādum, i, n. *Geogr.* v. *Taurunum.*

Bellātōrĭus, a, um. Plin. v. *Bellicus, Militaris.*

Bellātŭlus, a, um. *Plaut.* v. *Bellulus, Amabilis.*

Bellax, ācis, *om.* Lucan. *Junaczki, Boju veſzel.* Kriegeriſch, Soldatiſch, zum Krieg geneigt. *Hadakozáſra baiúltt.* v. *Pugnax N. 1.*

Bellĭfĕr, ĕra, um. Claud. *Vojo-noſz, Boj donaſſajuchi.* Den Krieg bringend. *Had viſelő.*

Belligĕr, a, um. Mart. *Vojujuchi, Boj imajuchi.* Den Krieg führend. *Hadakozó.*

Belluātus, & Bĕluātus, a, um. *Iyúto-zverinſzki; Iyúto zvérje na ſzebe namalovan, ali naſſito imajuchi.* Thieriſch, vvorauf Thiere gemahlet, *oder* geſticket. *Fene vadat*, Tapetia belluata. *Plaut.*

Belluīnus, & Bĕluīnus, a, um. *Divji, Iyúto-zverinzki.* Wild, zum vvilden Thier gehörig. *Vadi, Fene vadhoz-való.* Item v. *Beſtiális.* Voluptates belluinæ. *Gell.*

Belluōſus, & Bĕluōſus, a, um. *Synon.* Belluis abundans. *2-ſztraſſnimi zvérjem obilen.* Voll vvilder Thiere. *Vadal bővölkedő.* Oceanus belluoſus. *Horat.*

Bĕlo, ās, &c. (Neu. *Obſol.*) Varr. v. *Balo.*

Bĕlŭa, æ, f. Terent. *Lyúta divja ſztvár.* Wilds Thier. *Fene vad.* v. *Belluo.*

Beſtiālis, le, Prudent. &

Beſtiārĭus, a, um. Senec. *Sivinſzki, Beſtinzki, Ném.* Viehiſch, Beſtialiſch, Thumm. *Baromi, Beſtyéi.*

Beſtiŏla, æ, f. Cic. *mala némua ſztvár*, vulgo *Beſtjicza.* ein kleines Thierlein. *Vadatzka.*

Bĕtācĕus, a, um. Varr. *Blitvin, Cziklin.* Zum mangolt *oder* zur rothen rube gehörig. *Tzéklához-való, ſzetlen.*

*Bĕthlĕĕm, f. *Indecl.* Urbs Judææ in tribu Juda, à Jebuſæis condita, priùs Ephrătă (Ephrăta) dicta. In ea David natus, & mortuus eſt. Eadem & Chriſto Domino natalis fuit.

Bĕto, is, ĕre, (Neu. *Obſol.*) Plaut. v. *Ambulo, Eo N. 1.*

Bĕtŏnĭca, æ, f. Plin. v. *Vetonica, Serratula.*

Bĭbax, ācis, *om.* Gell. v. *Biboſus.*

Bĭbārĭus, a, um. Apul. *Dvojo-verſztni.* Zvveyfach. *Kétréſzü.*

Bĭfōrus, a, um. Vitruv. v. *Biforis.*

Bĭhatsĭum, ii, n. v. in *Corbavia.*

Bĭmembris, bre, Ovid. *Dvoj-oúdni; Dvoiſztrau, Dvoje felye oúde imajuchi.* Zvveytheilig, zvveyfache glieder habend. *Kéttagú.*

Bĭmus, a, um. Cic. v. *Bimulus.*

Bĭpartītō, & Bĭpertītō, *Adv.* Cic. *Na dvoje, Razdvojeno, Na dve ſztrane.* Entzvvey, in zvvey theile getheilet. *Két réſzre oſztva.*

Bĭtūmĭnōſus, a, um. Vitruv. *Sidovzke ſzmolę obilen, kelja pun.* Leimicht. *Enyves.*

Bŏtŭlus, i, m. Feſt. v. *Botellus.*

Brāchiālĕ, is, n. Plin. *Synon.* Ornamentum brachii. *Narukva, Vezilo ruke, Rukáv*, e. Arm-zierde, s. Arm-Band, r. Ermel. *Gallicè* Braſſelet. *Karkótő ékeſség.*

Brāchiālis, le, Plaut. *Rukovni.* zum Arm gehörig. *Kari, karra-való.*

Brāchiŏlum, i, n. Catull. *Ruchicza, Miſzichicza.* Kleiner Arm. *Karatska.*

Brĭtannĭa, & Brĭtānnĭa, æ, f. Geogr. *Britanzka zemlya, Velika Britania*, Groſs-Britanien. *Nagy Británnia.* Britannia, maxima in Oceano Sept. inſula, à Britone Rege nomen ſortita. Ab Or. aluitur Oceano Germanico, ab Occ. Hibernico, à Sept. Caledoni

ledonio, ad Meridiem angusto freto à Belgio sejungitur. Ejus longitudo à Merid. ad Sept. 800000. passuum continet, Latitudo verò 400000 inter Cantium & Bolerium promontoria, quorum primum Or. alterum Occ. respicit. Dividitur in duo Regna, Angliam videlicet, & Scotiam: hæc *minor*, illa *major Britannia* dicitur. Scotia in Sept. Anglia in Austrum vergit. Hodie passim Britanniæ majoris nomine tria Regna Angliæ, Scotiæ, & Hiberniæ intelliguntur, subjecta uni Regi, cujus sedes est *Londinum*, amplissimum, ac florentissimum in *Anglia* emporium. Est & alia juris Gallici *Britannia minor*, aliter *Armorica Civitates*: pars Galliæ Celticæ ad Occ. & Boream.

Britannĭcus, a, um. *Possess.* Gic. *Britanzki*, *Anglianzki*. Britannisch, Engeländisch. *Britániához-való*, *angliához-való*.

Britannus, a, um. *Gentile.* Juvenal. *iz Britanie*. Aus Britannien. *Británniai*. Hinc 2. *Subst.* Britannus, i, m. *Britán*, *Anglián*. Ein Britannier, Engeländer. *Británniai*, vagy *angliai ember*.

Brĭto, & **Brīto**, ōnis, m Juven. v. *Britannus N.* 2. Adhibetur præcipuè pro Britannis Galliæ.

Bŭcæda, & **Būcæda**, æ, m. Plaut. 2-*reménnyem*, ali 2-*volovzkum filium bijen*. Der mit karbatschen, *oder* Ochsen-zaim geprügelt wird. *korbátsal*, vagy *Bika-tsékkel vertt*.

Būdă, æ, f. *Geogr.* v. *Curta*.

Bulbācĕus, a. um. *Plin.* v. *Bulbosus*.

Bulbōsus, a. um. Plin *Koreno-glavichaszt*, *okruglo korénye imajuchi*. Böllicht, runde wurzeln habend. *Tsömörsejés-ſu mint a' hagyma*.

Bulbus, i, m. Plin. *Okrugli koren*, *okruglo-glavichaszt koren*. runde Wurtzel. *kerekes*, vagy *gömbölyü Gyökér*. 2. Speciatim v. *Bulbus* suo loco.

Bulga, æ, f *Fest.* v. *Vulga*.

Bulgărā, æ, f. *Nom. gent.* Geogr. *Bugarkinya*, *Bugarka*. eine Bulgarerin. *Bolgár aszszony*.

Burgundĭa, æ, f Geogr. *Burgundia*. s. Burgundien. *Burgundia*. E decem circulis, in quos Maximilianus I. Imperium Romano-Germanicum distinxerat, secundus erat *Burgundicus*. Comitatum Burgundiæ A. 1674. Ludovicus XIV. Hispanis eripuit, & pax Noviomagensis A. 1679 Galliæ adjecit. Vino, frumento, & carnibus abundat. *Dola* ejus metropolis: *Vesontio* sedes *Consilii*, vulgo *Parlamenti*.

C.

Cælĭcŏlæ, ārum, *com* Virg. v. *Calites*.

Cærĕmōnĭă, & **Cærĭmōnĭă**, v. *Cerimonia*.

Cætĕrōquī, & **cætĕrōquīn**. *Adv.* Cic. v. *Alioqui*.

Calcātūra, æ, f. Vitruv. *Tlachenye*, *Gazenye*, *Pogázenye*, 2-*nogami pritizkanye*, *poteptanye* e. Trettung. *Tapodás*, *nyomódás*, *nyomtatás*.

Călĭdē, *Adv.* Plaut. *Toplo*, *Vrucbe*. Warm, Heiſs. *Melegen*, *Heven*. 2. Metaph. v. *Subitò*.

Candĭdātōrĭus, a, um. *Cic.* Ad candidatum pertinens. *Proszitelu chászti szlisszojuchi*, peregr. *Kandidatucki*. zum Candidaten gehörig. *Tiszt-kérőhöz-való kándidátuchoz-való*.

Căpĕduncŭlă, æ, f. *Dim.* Gic. *aldovna Posudicza*. Ein Opffer-geschirrlein. *áldozati edényetske*.

Căpillĭtĭum, ii, n. v. in *Capillamentum*.

Căpĭtōlĭum, ii, n. Liv. *Kapitolium*, *Sztanovita ova Rimu czirkva*. Das Capitolium. *Kapitolium*. 2. appel. *glaszovito Sztánye*, *Grad*, *ali Czirkva*. herrliches Gebäu, Schloſs, oder Tempel. *Híres épület*, *vár*, vagy *templom*, ita *Svet*. In colle enim Tarpejo primùm Arx erat celeberrima, Sabinis subinde per proditionem Tarpeji filiæ dedita; in quo postea Rex Tarquinius magnificum Jovi templum posuit, à *capite Toli* in fundamentis reperto, dictum *Capitolium*. Idem nomen etiam colli adhæsit, qui idcirco & *Clivus Căpĭtōlĭnus* dictus est. ita *Liv.*

Căprĕōlus, i, m. *Dim.* à *Caprea*. Virg. *Szernecz*, *divji kozlich*. s. Reh-Böcklein, Gemslein, vvildes Böcklein. *vad ketskétske*. 2. v. *Clavicula N.* 2. ita *Varr.* 3. *Vez*, *Drévje*, *koje rosenicze*, *trame*, *alisztupe*, *zkup-derfi*. s. Creutz-Band, Holtzvverck, vvelches die Balcken, oder Säulen und das sparrvverck mit zusammen hält. *Kötő fa*, *melly a' szalut fákat*, *gerendákat*, vagy *oszlopokat összve foglala*. ita *Vitr.* 4. *Roſichek ruganih laszih*, *laszo-pus*. Krauses Haar, Schnecklein so das Frauenzimmer an die Stirn machet: s. Fabriqlein. *Hajas Tsigátska*, *fodorított Haj*. ita *Fest.*

Captiuncŭla, æ, f. *Cic.* Parva captio. *Vlovlenyiche ova rècheb*, *s'egavo govorenyiche*, *mala prevara*, *vkanyuvanyiche*. r. Wort-Betrug, verfängliche Rede, s. Wörtlein, damit man einen fangt. *álnokúl meg-fogásotska*, *Megtsalni akaró okoskodás*.

Carŏlīnă, æ, f. Geogr. v. *Alba Julia*.

Carsŏvĭa, æ, f. Geogr. *Kossava*. Caschau. *Kossa*. Civitas elegans, condita A. C. 1290. Caput superioris Hungariæ, Universitate, & Camerâ Regiâ inclytum.

Cassē. *Adv.* Liv. v. *Frustra*,

Digitized by Google

Caſtellānus, a, um. Cic. *Máli toerdyi ſzliſſajuchi, Gradzki, kaſtelski.* Zu einem Caſtel, *oder* kleiner Veſtung gehörig. *Várboz-való, kaſtélyi.* 2. pro *Incola Caſtelli.* Caſtellani agreſtes. *Liv.*

Caſtĭfĭcus, a, um. Senec. *Chiſztoga chinechi.* Rein-*oder* keuſch-machend. *Szüzé-tévő.*

Caſtĭgātè, *Adv.* Senec. *Pokarano, z-pokaranyem, z-poboljſanyem.* Züchtig, mit züchtigung. *Büntetve.* Item v. *Emendatè, Accuratè, Caſtè, Modeſtè, Moderanter, Sanctè N. t.*

Caſtĭgātŏrĭus, a, um. Plin. *Pokáranyu ſzliſſajuchi.* Zur züchtigung gehörig. *Feddésbez-való.*

Caſtĭgātus, a, um. Cic. *Pokáran*, peregr. *kaſtigan.* Gezüchtiget, Geſtrafft. *Meg-feddett.* Item *Poboljſan.* Verbeſſert. *Meg-jobitatott.* Item v. *Accuratus, Caſtus N. t. Modeſtus.*

Caſtĭtās, v. in *Caſtimonia.*

Cāſuālis, le, *JCti.* v. *Fortuitus.*

Cāſuālĭtĕr, *Adv.* Sidon. v. *Caſu.*

Cătŭlĭo, is, īre, īvi, ītum. (Neu.) *Varr.* Dicitur de canibus, cùm libidine laſciviunt. *Transl.* Lupa catuliens: *h. e.* Meretrix.

Cătŭlĭtĭo, ōnis, f. *Plin.* Tempus, & Actus catuliendi.

Cāudĭcālis, le. Plaut. *Koczenov, Szteblov.* zum Stengel oder Stamm gehörig. *Tſutkábozvaló.*

Cāudĭcārĭus, & Cādĭcārius, a, um. Senec. *Koczenu* ali *ſzteblu ſzliſſajuchi.* v. *Caudicalis.*

Căvillātrix, īcis, f. Quintil. *Oſzmebavacka, Himbena razlóſitelicza, Prigovarjavka.* e. Spötterin, Grillenfängerin. *Tsúfoló, Tsalfa, Guggoló Aſzſzony.*

Centrālis, le. *Plin.* ad Centrum ſpectans.

Centumvĭrālis, le, *Cic.* Ad centumviros ſpectans. *Szto-ſzudinzki, ſzto-chaſztnichki, Szto Chaſztnikom ſzliſſajuchi.* Denen hundert Richtern gehörig. *Száz tiſztŭekbezvaló, ſzáz emberből álló.*

Centuncŭlus, i, m. Liv. *Günyecz, Pokrovchecz, zakerpana chobicza.* Kleine Kotzen, s. Bettler mantelein. *Pokrótzotska.*

Centŭplĭcātō, *Adv.* Plin. *Sztokrat tuliko.* Hundertmal ſo viel. *Százſzor annyit.*

Centŭplĭcātus, a, um. Prudent. *Sztokrat tulik, na ſztò povekſſan.* auf hundert vermehrt. *Százſzor annyi, Százſzadikig ſzrebitetett.*

Centŭrĭālis, le, *Varr.* ad Centuriam pertinens. *Sztotnichki, Sztotinzki.* Zur Rotte von hundert man gehörig. *Száz allyaboz-való.*

Cepto, as, avi, atum, (*Freq.* à Capio.) v. *Capto.* Conſilium ceptare. *Plaut.*

Cĕrōſus, a, um, Plin. *Voſchen, z-voiſzkom zméſſan.* voll Wachs. *Viáſzas.*

Cervĭcŭla, æ, f. Cic. *Zavratnyacbecz.* Kleines Genick. *Nyakatska.*

Cĕtrātus, a, um. *Syn.* Cetrâ munitus. *Cæſ.*

Chartārĭus, a, um, Plin. *Papérzki.* Zum papier gehörig. *papírosbozvaló.*

† Chartĭfex, ĭcis, m. *Papérnik.* r. Papier-macher. *Papíros-tſinálo.*

* Chȳmĭa, æ, f. *Meſtria, vſzakojachka dugovanya po ognyu razpuſztiti, raztaliti, raztzvrĕti, razlachiti: Razlachja-znanoszt.* e. Kunſt allerley cörper durch das feuer aufzulöſen, zuſchmelzen: e. Scheid-kunſt. *Mindent tűz által meg-olvaſztó meſterség.*

* Chȳmĭcus, a, um, *Po ognyu razlúchen.* Chymiſch, durch feuer aufgelöſt. *Tűz által elolvaſztott.* 2. Ad Chymiam pertinens.

* Chȳmĭcus, i, & Chymſta, æ, m. *Meſter pri ognyu razluchajuchi.* r. Feuer-Künſtler. *Tűzel meg-olvaſztó meſter.*

Cĭbĭnĭum, ii, n. Geogr. *Czibin, Cherlen-grád.* Hermanſtadt. *Szebén.* Tranſylvano-Saxonum Urbs princeps, paludibus, muro gemino, & foſſis munita.

Clăgenfurtum, i, n. *olim* Claudia. Geogr. *Korutan.* Klagenfurt. *Klagenfurtom Város.* Metropolis Carinthiæ.

Clāudĭŏpŏlis, is, f. Geog. *Koloſvar.* Clauſenburg. *Koloſvár.* Urbs primaria Tranſylvaniæ: Ubi Academia S. J.

Cœpi, iſti, (*Defect. à* Cœpio *antiq.*) v. *Incipio.*

Cŏlŏcza, æ, f. Geogr. *Kolocha.* Kolotza. *Kalotſa.* Urbs admodum vetuſta, ſæpius Ottomanorum ignibus patuit. Danubium inſtar coronæ ambit, quam Excellm*o.* Archi-Epiſcopus, è Comitibus Patatich, *novis* in dies ornamentis, velut gemmis, illuſtrat.

Cŏmărŏmĭum, ii, n Geog. *Komàr Komor-grad.* Comorn. *Komárom.* Caſtrum in Inſulæ *Cituorum* angulo, à Ferdinando I. probè munitum, & à Leopoldo I. novis operibus auctum, quod hoſtem nunquam admiſit.

Concŭbĭus, a, um. Cic. *Za ſzpanye odluchen, Pochivajuchki, Polnochni, Tih, Mirovan.* Zum ſchlaff gewviedmet, Mitternächtig, Still, Ruhig. *Álomra rendeltt, Fel-éjſzaki, Nyugot.* v. in *Nox.*

Conſtantĭnŏpŏlis, is, f. Geogr. v. *Byzantium.* Byzantium Urbs Thraciæ ſeu Romaniæ, ſita ad *os Ponti*, ſeu *Boſphorum Thracium*, inter *Pontum Euxinum* & *Propontidem*, è regione Aſiæ minoris, contra Chalcedonem urbem Bithyniæ, condita à Pauſania Spartanorum Rege, anno mundi 3469, poſt

post captam Troiam 96. A Constantino M. aucta, adductis orbis totius manubiis, maximo Nobilitatis flore, Senatúque Romano, An. Chr. 330. in sedem Imperii Rom. est evecta, & *Nova Roma* (ab aliis *Constantinopolis*) dicta. Inde constanter audit Orientis caput, Græcósque Imperatores aluit Annis 1122, ad An. 1453. quo à Mahomete II expugnata, occiso Constantino ultimo Græc. Imp. Regia Turcarum esse cœpit. Urbium Europæ est maxima, septem Colles complectitur, & in ambitu supra decem milliaria numerat. Portu gaudet tutissimo, aëris serenitate & bonitate singulari, situ & soli ubertate gratissima; ut non immeritò Maris Domina, commune Orbis emporium, potentissimorum Imperiorum sedes sit effecta. Templa quondam numerabat 5337, præcipuum S. Sophiæ Justiniani Imp. opus: Loca 300 ad excipiendos peregrinos capacissima: Xenodochia 90: Synagogas Judæorum 38. Bibliotheca voluminum 33000 possidebat, cum intestino draconis 120 pedes longo, cui Homeri Ilias & Odyssea auro inscripta. Residet in hac urbe græcus Patriarcha, & Archi-præsul, in qua olim, præter complura particularia, celebrata sunt etiam quatuor œcumenica Concilia, 1mum A. 381: 2dum 553: 3tium 680: 4. 869. Ferè quotannis fœdatur vel epidemiâ, vel terræ motu, vel incendiis, quibus A. 1708 palatia 80 cum 1000 aliis ædibus, A. 1715 11000, & A. 1718 ædium 51000, cessêre in prædam.

Construo, is, ĕre, xi, ctum, (Act.) Cic. *Zkup-znaſram.* Zusammen häuffe. *ßſzverakom.* v. *Struo N. 1.*

Convolvŭlus, & Convolvŏlus, i, m. *Plin.* v. *Involvulus.*

* Cŏphĭnus, i, m. *Juven.* v. *Scirpiculum.*

Cŏrŏna, æ, f. Geogr. *Kruna varas.* Cronstadt. *Braſſov város.* Emporium Transylvaniæ nobilissimum.

Crăcŏvĭa, æ, f. Geogr. *Krakova.* Cracau. *Karakó.* Urbs episcopalis, Poloniæ minoris & Regni totius metropolis, condita à Craco A. C. 700, olim sedes regia, Warsaviam subinde translata. Cracoviam ornat Universitas à Casimiro I fundata A. 1364, perfecta à Jagellone A. 1400: & prædives S. Stanislai Basilica, quæ ab A. 1320 coronam Regibus præbet, & tumulum.

Creātio, ōnis, f. *Sztvorenye, Sztvaranye.* e. Erschaffung, schöpffung, *Teremtés.* Est etiam idem ac *Productio, Generatio, Effectio, Delectus, Electio.* Creatio Magistratuum. *Cic.*

Creātrix, īcis, f. Lucr. *Sztvoritelicza.* e. Erschafferin, Schöpfferin. *Teremtőné.* Item v. *Effectrix, Conditrix N 1. Generatrix.*

Crĕmo, as, āre, āvi, ātum, (Act.) Cic. *Na pepel obratyam, Pálim,* Inf. *páliti, popáliti:* Præt. *pálilszem, popálilszem.* Einäschere, mit feuer verheere. *Hamura égetem.* v. *Comburo, Uro N. 1.*

Crŭciāmentum, i, n. &

Crŭciātus, ûs, m. *Cic.* v. in *Cruciabilitas.*

Dĕbrĕcīnum, i, n. Geogr. *Debreczin.* Debretzin *Debretzőn.* Urbs Hungariæ amplissima; ubi Calvini Scholam frequens juventus adit.

Dĕcĭēs, *Adv.* Cic. *Deszetkrat, Deszetpúta.* Zehenmal. *Tizszer.* 2. v. *Sæpe.* ita *Plaut.*

Dĕcĭmālis, le, Tacit. *Deszetinzki, Deszetni, Deszetini podlosen.* Von zehend, dem zehenden untervvorffen. *Tizetlő.*

Dēclāmĭto, as, āvi, ātum, [Freq.] *Cic.* Frequenter declamo.

Dēclārātio, ōnis, f. *Cic.* v. *Explanatio N. 2. Explicatio N. 1. Manifestatio, Expositio N. 2. Demonstratio.*

Dēclārātor, ōris, m. Plin. v. *Explanator N. 1. Explicator N. 1. Demonstrator.*

Dēclāro, as, avi, atum, [Act.] Cic. *Ochivesszto kásem, Razszvetlujem.* Erkläre. *Megmútogatom.* v. *Explano N. 2. Explico N. 1. Expono N. 3. Demonstro, Ostendo.* 2. v. *Renuncio N. 2.* Declarare Consulem: *pro* renunciare, collectis suffragiis pronunciare. *Cic.* 3. v. *Probo N. 1. Testor N. 1.* Copiam declarat satietas rerum. *Cic.*

Dēlĭcĭōsus, a, um. *Sedul.* v. *Voluptuosus.*

Dĭlĭgens, entis, *om.* Partic. Cic. *Lyubecbi, Radimajuchi.* Liebend, *Szerető.* 2. Adiect. *Marliv, Poszpeszen, Pomnivo.* Fleissig. Embsig. *Szorgalmatos.* v. *Industrius, Gnavus.*

Dĭrĭgĭbĭlis, le, v. *Regibilis.*

Doctus, a, um. *Vuchen.* Gelehrt. *Tanitott.* v. *Gnarus.* Græcis literis satis doctus. Ad rem quampiam doctus. 2. v. *Sapiens.* ita *Cic.*

Effluo, is, ĕre, ūxi, ūxum, [Neu.] *Vun techem, Prék techem.* Auslauffe, Ausrinne, Ausflieſse. *Kifolyok.* v. *Exundo N. 1.* 2. Transl. Res mihi effluxit *h. e.* è memoria excidit. Ætas effluit: *h. e.* dilabitur, consumitur, perit. *Cic.* Utrumque hoc falsum est, effluet: *pro* divulgabitur. *Terent.*

Ĕgŏ, mei. *Pron.* C. c. *Ja.* Ich. *én.*

Egŏmĕt, Virg. *Jaszam.* Ich selbst. *én magam.*

Everto, is, &c. *Cic.* v. *Subverto, Exverto.*

Fastĭdĭōsus, a, um. *Cic.* v. *Tadiosus.*

Flŭ-

Digitized by Google

Flŭmĕn,ĭnis, n. *al.* Fānum S. Viti. Geog. *Réka.* St. Veit am Flaum. *Fiume város.*

Fŏrum Jŭlĭum, fori julii, n. Geogr. *Furlanska zemlya.* Friaul. *Furlan-ország.* Regio Italiæ. Ejus caput, & ſedes Patriarchæ Aquileienſis eſt *Utinum*, urbs nobilis Venet.

Funditŭs, *Adv.* Cic. *Do dna*, *Do temelya*, *Od dna* ali *temelya*, peregr. *Iz* ali *do fundamenta*, bis an Boden, von Grund aus. *Fenekig*, *Fenegből.* Transl. v. *Prorsùs N.* 2.

Ginsĭum, ii, n. Geogr. *Kiszeg.* Gins. *Kőszeg.*

Gŏrĭtĭa, æ, f. *Goricza.* Görtz. *Goritzia.* Caput Comitatûs ejuſdem nominis, & Fori Julii Auſtriaci, à magna Nobilitate comendatum.

Hornus, a, um. v. *Hornotinus.* Horna vina. *Horat.* Item v. *Anniculus.* Horni agni. *Prop.*

Hollandia, æ, f. Geogr. v. *Batavia.*

Hollandus, i, m. v. *Batavus.*

Īdem, ĕădem, ĭdem. *On iſzti*, *Raʒno on.* Eben derſelbige. *Ugyan az.* Hoc idem eſt, atque illud. *Toje oſzeʒedno: jedno kakti drugo.* Diſes iſt vvie das andere: Eins vvie das andere. *Ez mindegy, egyik mint a' másik.* Cic

Inſūdo, as, &c. *Cels.* v. *Sudo N.* 1. & 2. Inſudare operi: *pro* inſtare, inſiſtere. &c.

Interlūcātio, ōnis, f. Plin. v. *Putatio N.* 1.

Interlūco, as, avi, atum, (Act.) Plin. v. *Puto N.* 1.

Lăbācum, i, n. *antiq.* Æmonia, æ, f. Geogr. *Lyublyana.* Laubach. *Lublán.* Metropolis Carnioliæ, Epiſcopo exempto, & S. R. I. Principe ſuperba.

Marpurgum, i. n. Geogr. *Maipurg.* Marburg. *Mamprug.* Civitas culta Vindorum.

Moldăvĭa, æ, f. Geogr. v. in *Dacia.*

Morăvĭa, æ, f. Geogr. *Moravia.* Mähren. *Morvaország.* Marchionatus Bohemiæ adjunctus.

Nŏvĕm, *Indecl.* Cic. *Devet.* Neune. *Kilentz*,

Ölōmūtĭum, ii, n. Geog. *Olomucz.* Olmütz. *Olomutz.* Metropolis Moraviæ, ſedes Epiſcopi, S. R. I. Principis.

Orsŏva, æ, f. Geog. *Orſzava.* Orſova. *Orſova.* Præſidium eſt ab arte, & natura in Europa, calculô peritorum, facilè fortiſſimum; in medio Iſtri alveo hæret, eidémque dominatur; multiplici ambitur propugnaculorum ordine; latera omnia inſulæ mœnibus teguntur, eámque inacceſsam reddunt. Terreſtris ad Orſovam via, qua ſeu ex Servia, ſeu per adverſum latus ex Vallachia commeatus eſt, anguſtiis & præcipitiis implicatur; eam verò, quæ Vidinum ducit, firmiſſimum occupat propugnaculum, altiſſimâ inſtructum ſpeculâ. Quod reliquum eſt ſpatii, prærupti ex Danubio aſſurgentes montes, quibus ſua non deſunt munimenta, impervium efficiunt. Illud tamen A. 1738 deditio, à Præfecto facta, Turcis ſubjecit.

Petrovăradīnum, i, n. (*al.* Ăcūmĭnum) Geogr. *Petrovaradin.* Petervvardein. *Pétervár.* Urbs hæc quà cornutis operibus, quà arce in arduo poſita, contra vim omnem defenditur. Hîc Prin. Eugenius A. 1716 inſignem de Mahometanis retulit victoriam.

Pĕtŏvĭum, ii, n. Geog. *Optui.* Petau. *Optuja.* Civitas Vindorum.

Quinquĕ Ecclēsĭæ, ārum, f. *plur.* Geog. *Pecbub.* Fünfkirchen. *Pétz.* Urbs epiſcop. Hungar.

Rackerſpurgum, i, n. Geog. *Ratgovina.* Rackersburg. *Regede.* Vindorum Civitas ad terminos Hungariæ munimentis firma.

Răgūſa, æ, f. Geog. *Dubrovnik.* e Stadt Raguſa. *Ragu'za város.* Reſpublica in Dalmatia, Turcis, Pontifici, Venetis & Regi Neapolitano vectigalis. Gaudet Archi Epiſcopo, & Portu omnium nationum navigiis frequentiſſimo. Collegium Conſilii 60 viris conſtat, & quot menſibus Rectorem mutat,

Rāmă, æ, f. *Geog.* Provincia Boſniæ.

Săbārĭa, æ, f. (*antiq.* Claudia Auguſta) Geog. *Szombatel.* Sabarien. *Szombathely.* Civitas Hungariæ ab antiquitatis monumentis ferè celeberrima, Patria *S. Martini Turonenſis Epiſc.* in qua Septimus Severus Imperii Rom. inſignia accepit.

Sīlēsĭa, æ, f. Geog. *Szilezia.* Schleſien. *Szilezia.* Ducatus opulentus, A. 1742 cum Comitatu Glacii, quà armis, quà pace Pruſſo obtigit.

Sŏprŏnĭum, ii, n. Geog. *Sopron.* Oedenburg. *Sopron.* Civitas Hungariæ non infirma.

Strĭgŏnĭum, ii, n. Geog. *Ojtrogon.* Grän *Eſtergom.* Strigonienſis Archi-Præſul, Primas eſt Hungariæ, & ſummus Cancellarius.

Styria, æ, f. v. *Stiria* 2. loco.

Tyrnăvĭa, æ, f. Geog. *Cheſzka Ternava.* Tyrnau. *Nagy-ſzombat.* Civitas Hungariæ libera, quam præcipuè illuſtrant, Sedes Archi-Capituli Strigonienſis, Collegium S. J. cum magnifica Baſilica S. Joannis Bap. quinque Seminaria Clericorum, aliorúmque nobilium Juvenum educationi deſtinata, & Univerſitas A. 1635. à Card. Pazmano fundata.

Veſprĭmĭum, i, n. Geog. *Veſzprim* Weſbrin, *oder* Weiſsbrunn. *Veʒprim.* Urbs Epiſcopô clara.

Vilna, æ, f. *Geog.* Metropolis Magni Ducatûs Lithuaniæ, ædificari cœpta A. C. 1305.

Vratislāvĭa, æ, f. Geog. *Vratiſzlavia.* Breſlau. *Vratiſzlavia.* Caput Sileſiæ, Opibus, Univerſitate S. J. à Leopoldo I. imp. A. 1702 erecta, & Epiſcopo clarum.

Digitized by Google

INDEX

ILLYRICO, ſive, CROATICO-LATINUS.

A.

Aaron. Vide Aaron.

Abatiſſa. V. Antiſtita,

Adda, Anda V. Ergo igitur.

Ako. V. Si.
Akoravno. V. Quamvis.
Ako prèm. V. Licèt, tametſi.

Alabaſter. V. Alabaſter.
Aldomàſs. V. Honorarium.
Aldov. V. Sacrificium, Holocauſtum.
Aldov za odvêrnenye kuge y vſzako lachkoga zla. V. Catharma.
Aldov marhe velike. V. Buthyſia.
Aldújem. V. offero, Sacrifico. Immolo. Dedico N. 1.
Aldúvanye. V. Oblatio, Sacrificatio. Dedicatio N. 1.
Aldùvavecz. V. Oblator. Sacerdos.
Ali. V. Aut, Vel, Verùm, At, Sive, Seu.
Almuſnik, ki almuſtvo dáje V. Eleemoſynarius.
Almuſtvo. V. Eleemoſyna.
Alùn, Jelun, V. Alumen.

Angel, V. Angelus
Angelſzkem nachinom, zákonom. V. Angelicè.
Angelſzki, a, o. V. Angelicus.
Angvila, inache, rugor. V. Angvilla.
Anìs, koper. V. Aniſum.

Ar. V. Qvia, Nam, Quoniam, Enim.
Arenda, V. Emphyteuſis.
Arendàr, kí jemlye, ali daje na Arendu. V. Manceps, Emphyteuta.
Areſt, zaſztávlenye, V. Detentio, Cuſtodia.
Areſtujem, propriè, Zaſztávlyam, V. Detineo, Cuſtodiæ mando.
Arkus papéra, V. Philyra.
Artichóvka, Vêrtni Strichek. V. Cynara, Carduus hortenſis.

Atlacz, Iz Atlacza. V. Attalicus.
Atlaczni. a. o. V. Attalicus

B.

BA.

Baba, V. Vetula. Anus.
Baba mati otcza moga. ali matere V. Avia.
Baba pupkorezna, V. Obſtetrix.
Bábin brat. V. Abavunculus.
Bábina ſzeſztra, V. Abmatertera.

Bachina, Ochinſztvo, Materinſzitvo, y vſze, kaj od ſztarine na odvetek ſzpada. V. Hæreditas.

Bagyenik, Odvetek, Délnik, V. Hæres.

Bahat, a, o. V. Elatus. Faſtuoſus.
Bahato. V. Elatè Faſtuoſè.
Bahatoſzt. V. Elatio. Faſtus.
Bá'anye, Bahor'a. V. Incantamentum.
Bá'avicza, Bahoricza. V. Incantatrix.
Balángya ſzablye &c. V. Capulus. N. 3.
Baldakìn, iliti, ſzénchenícza V, Umbella N, 3.
Bák'ya. V. Tæda. N. 3.
Bàn, Pro-rex, Banus, Præfectus Regni.
Bantíſam peregr. V. Proſcribo. N. 2.
Bantiſanye peregr. V. Proſcriptio N: 2.
Bantúyem, V. offendo, Impedio, Moleſto.
Bantúvanye. Banta. V. Offenſio Moleſtia.
Bár. V. Saltem, Dum. modò.
Barbér. V. Chirurgus. tonſor.
Barbérnicza. V. Tonſtrina.
Barbericza. V. Tonſtrix.
Barbérſzko ſeléſzcze. V. Phlebotomum.
Bardier, okolu Varaſſa. ſzeyma &c. obhajavecz, chuvàt varaſſa &c. V. Circator.
Barem, V. Saltem, dummodò.
Baril, V. Lagena.
Barilecz zemlyeni. V. Seria.
Bárſſun. V. Holoſericum.
Baſiliſk kacha. V. Baſiliſcus.
Báſta. V. Propugnaculum.
Bat, V. Sceptrum, Clava.
Bat, na lanczu viſzechi. V. Cæſtus.

Bati-

Baticza drevena. V. Cala.
Batom, z-kladivom zabijam túchem V. malleo.
Batom zabijavecz, V. Malleator.
Bátor. V. omnino, ſanè.
Bátriv' a, o. V. Audax. Animoſus.
Batriv viſſe reda. Temerarius.
Bátrivim drugoga. v. Animo, Conforto.
Bátrívo neſzpametno. v. Temerarié Temeré.
Bátrivoſzt. v. Animoſitas, Audacia.
Bátrivoſzt viſſe reda, neſzpametna. v. Temeritas.
Bátrivo. v. Animoſè,

B E.

Bèch, v. Obolus.
Bech váras. v. Vienna.
Bèchanye. v. Balatus.
Bechim, v. Balo.
Bedeny. v. Cadus.
Bedàk. v. Babulus.
Bedaſzte téchi. v. Aſſaniæ
Bedro. v. Femur.
Belányek. v. Albumen.
Bél a, o. v. Albus, Candidus.
Bél od ognya. v. Candens.
Bélenye. v. Dealbatio.
Bélenye kore, v. Decorticatio.
Bélim. v. Dealbo. Albo.
Bélim. v. Decortico.
Belína. v. Albedo, Candor.
Bélimſze. v. Candeo, albeo.
Bélo olovo. v. Caſſiterum
Bélopoten. v. Candidulus.
Bélina na oku. v. Albugo.
Béli kamen za zubov pranye. v. Arabus.
Békam. v. Balbutio.
Bekav, v. Balbus, blæſus,
Béla devenicza. v. Botellus
Belilo. v. Ceruſſa.
Bé'a pſenicza. v. Cluſinum.
Belo-poten jeſzem. v. Albico.
Bélyka riba. v. Alburnus.
Benecham. v. Venetus.
Benetki. v. Venetiæ.
Bêrblyivecz. v. Blatero.
Bêrbotam. v. Blactero, as.
Bêrdo, Brèg. v. Clivus, collis.
Bêrdo tkalechko, v. Pecten.
Berechina, idem quod locus paluſtris.
Bereg. v. Palus, dis.
Berem. v. Colligo.
Bérmam. v. Confirmo. N. 3.
Bérmanye. v. Confirmatio N. 2.
Bêrs. v. Fortè, Fòrſitan.
Bêrſe, v. Otius.
Bêrſlyan. v. Hedera.
Bêrſlyanovo zerno. v. Corymbus.
Bêrz. a, o. v. Celer, Velox, Alacer.
Bêrzina. v. Celeritas, Velocitas.
Bêrz kak dabi peruti na nogah imel. v. Alipes.
Bêrzo-kuha. v. Authepſa.
Bêrzo-nog. v. Celeripes.
Bêrv. v. Anabathra.
Bêſanye. v. Fuga.
Beſlyiv. v. Fugax.
Beſim. v. Fugio.
Beſtia. v. Bellua.
Beteg. v. Infirmitas.
Beteg opchinſzki. v. Epidemia.
Beteg kuſnj, kîſze dotikajuch dobiva. v. Contagio.
Beteg kîſze grizuch razhája do koſzti. v. Herpes.
Beteg ſzuhi. v. phthyſis.
Beteg nochni kî ſzpechega kakti breme kakvo pritíſzka. v. Ephialtes.
Betéſám. v. Infirmor, Ægroto,
Beteſen, a, o. V. Infirmus Æger.
Beteſlyiv. v. Valetudinarius.
Beteſneh hiſa. ſztàn. v. Valetudinarium.
Bezg. v. Sambucus.
Bezgov, a, o. v. Sambucus.
Bes'an, Bezjan. v. Faſianus.

B I.

Bibliolathas, kî je 3500. knig popiſzal. v. Bibliolathas.
Bich. v. Flagrum Flagellum
Bich z bivolîzke kûſe. v. Taurea.
Bichujem. v. Flagello.
Bichovanye. v. Flagellatio.
Bichom &c. bijen. v. Flagrio.
Biem. v. Percutio. Verbero.
Biemſze z-drugem. v. Confligo.
Bienye. v. Percuſſio. Verberatio.
Bienye Váraſſa. &c. v. Oppugnatio.
Bily. v. Cilicium.
Birich. v. Lictor.
Birſsàk. v. Multa. Mulcta.
Birſlàſim. v. Mulcto. Multo.
Birus. v. Boarius.
Biſkup. v. Antiſtes. Epiſcopus.
Biskupſa. v. Epiſcopatus.
Biſkupſzka palácha. v. Epiſcopium.
Biſkupſzka korúna. v. Infula.
Biſkupſzka palicza. v. Pedum. N. 2.
Biſkup jeſzem. v. Epiſcopor.
Biſzága. v. Mantica.
Biſzter, a, o. v. Limpidus.
Biſztrócha. v. Limpiudo.

Digitized by Google

Bisztet, chiszt jeszem. v. Clareo.
Bisztrim. v. Claro.
Bisztro, chiszto. v. Clarè.
Bitje. v. Essentia, substantia.
Bitje kakvoga duguványa. v. Existentia.
Bivam. v. Fio. Confio.
Bivolàr, volàr. v. Bubulcus.
Bivol. v. Bubalus.
Bivolszki. v. Bubalinus.
Bivolszki hlèv. v. Bubile.
Bizikalyka, bzikalyka. v. Siringa.

B L.

Blágo. v. Opes, divitiæ.
Blagoszlov. v. Benedictio.
Blagoszlávlyam. v. Benedico.
Blagva gliva. v. Boletus.
Blaszen. v. Beatus.
Blaszeno. v. Beatè.
Blaszenszivo. v. Beatitudo.
Blaszenoga chinim. v. Beo
Blato. v. Lutum.
Blato veliko. v. Cænum.
Blaten. v. Lutulentus, lutosus, luteus.
Blatim. v. Lutulo, Luto.
Blatom zidam. v. Luto.
Blaznim. v. Blasphemo.
Blaznovszt. v. Blasphemia.
Blazlyiv. v. Blasphemus.
Blazina. v. Culcitra.
Blazinàr. v. Culcitrarius.

Blèd. v. Pallidus, Luridus
Blèd poszta jem. v. Palesco
Blédszem. v. Paleo.
Bledovszt. v. Pallor.
Blesztkanye. v. Fulguratio
Blészk Oblészk. v. Fulgur. Fulgetra.

Blisnyi, a, nye. v. Propinqvus.
Blisnyi mejàs. v. Accola.
Bliza. v. Cominus.
Blizu. v. Propè.

Blizu sztojechi. v. Accola.
Blitva. v. Beta.

Blùd. v. Error.
Blúdim. v. Erro.
Blúdnik. v. Erro, onis.

Blyújem. v. Vomo.
Blyuvav. v. Luridus, lividus.
Blyuvanye. v. Vomitus vomitio.

B O.

Bob ali grah z-mosnyiczami kúhan. v. Cúnchis.
Bob. v. Faba.
Bobova melya. v. Lomentum. N. 1.

Bodem. v. Pungo.
Bodenye. v. Punctio.
Bodecz. v. Puncta, punctura. Pleuritis.
Bodecz tèrpechi. v. Pleuriticus.
Bodechi. v. Punctorius.
Bodalische, z-kémsze bode. v. Punctorium.
Bodchecz. v. Punctiuncula
Bodczè bodech. v. Punctim.
Bogat, a, o. Dives opulentus.
Bogâtim. v. Ditesco.
Bogácztvo. v. Opes, Divitiæ.
BOG. v. DEUS.
Bogi domachi. v. Lares. Penates.
Bogoszlovszt vo. v. Theologia.
Bogoszlovecz. v. Theologus.

Boj. v. Certamen, conflictus, Prælium. Pugna. Dimicatio.
Bojazliv. v. Timidus, pavidus. Meticulosus.
Boja. v. Color.
Bojen. v. Coloratus.
Bojitel. v. Colorator.

Boimsze. v. Timeo, metuo, paveo, vereor.
Bojeszlivòszt, Bojaznoszt. v. Timiditas.
Bo'a otajna meszrsza za obladati. v. Stratagema.
Bojnikov porásanye, pomorenye. v. Cædes, strages.
Bok. v. Lumbus, Latus.
Bòl. v. Ægrimonia, infirmitas, dolor
Bòl zavianye y tèrganye vu kriteczeh. v. Sciatica.
Bòl na szèrczu tèrpechi. v. Cardiacus.
Bòl Rak. v. Carcinoma.
Bòl na szèrczu. v. Cardialgia.
Bòl vodena. v hydropisis.
Bòl y od vetròv otékanye v. Tympanites.
Bòl od vusganya jeter. v. Hepatitis.
Bòl na jetrah tèrpechi. v. Hepaticus.
Bòl, iliti, mozol do koszti zagrizavajuchisze. v. Herpes.
Bòl na nogah, iliti, vúlogi. v. Podagra.
Bòl y vulogi na rukah. v. Chiragra. na kolenu. v. Gonagra.
Bòl od bocza. v. Pleuritis.
Bòl od bodcza tèrpechi. v. Pleuriticus.
Bòl deteta od pèrvich doieche sene miéka. v. Colostratio.
Bòl lakomoszti penezne. v. Argentangina.
Bòl od chepcza y otok gèrla. v. Angina.
Bolye. v. Melius.
Bolye malo. v. Meliuscalè
Bólta. v. Fornix.
Bolvan. v. Idolum.
Bolvanisztvo. v. Idololatria
Bolvanszki aldov. v. Idolothytum.
Bolvanin. v. Idololatra.
Bolvanszka, ali, krivoverczev

ezev czirkva. v. Delubrum.
Bor. v. Juniperus.
Borenye. v. Lucta, Agon.
Borimſze. v. Luctor.
Boritel. v. Athleta, Agoniſta.
Boritelov dàr. v. Agonotheſia.
Boritelſzki. v. Athleticè.
Boritelſzvo. v. Athletice, es.
Boſanſztvo. v. Divinitas.
Boſanſzki, a, o. v. Divinus.
Boſanſzki. v. Divinè.
Boſiem danyem, po Bogu. v. Divinitùs.
Boſia moch. v. Numen.
Boſicza. v. Dea.
Boſicza ſitka. v. Ceres.
Boſnya. v. Boſnia.
Bòſz. v. Nudipes.

B R.

Bràch. v. Collector.
Bràch penez brodovine. v. Nautologus.
Bráda. v. Barba. Mentum, Barbitium.
Bráde hergyave chlovek. v. Ærobarbus.
Bradat. v. Barbatus.
Bradat malo. v Babatulus.
Bradavicza. v. Verruca.
Bradavichaſzt. v. Verrucoſus.
Bradavicza na czeczku. v. Papilla.
Bradicza pêrva, iliti, pavulicza. v. Lanugo.
Brad cza. v. Barbula.
Brado-noſz. v. Barbiger.
Brána. v. Occa.
Brána, Obramba. v. Tutela Defenſio, Tutamen, Præſidium, Tuitio.
Brán m. v. Tueor, Defendo, Tuto.
Branilo, kemſze muhe tira ju. v. Muſcarium.
Branitel. v. Defenſor, Tutor.
Branitel vu Pravde. v. Cauſidicus, Advocatus.
Branitvo. v. Patrocinium.
Branitel na ſzudu. v. Cognitor.
Branitela chaſzt na pravdi, ali ſzudu. v. Cognitura.
Branye. v. Collectio, Collectura.
Branyùg. v. Turdus.
Braſſino na put, ſztroſſek, poputno. v. Viaticum.
Braſſino Vojnichko. v. Commeatus.
Brat. v. Frater.
Brat po otczu y matere. v. Frater.
Brat po matere. v. Frater.
Brátecz. v. Fraterculus.
Brati dvojki. v. Gemellus.
Bratich. v. Nepos ex fratre.
Bratichi. v. Fratrueles, Patrueles.
Bratichi, ſzeſztrichi, Vujchichi, Sztrichichi, Vocantur Conſobrini.
Bratichna, eſt Neptis ex Fratre.
Bratinſzki, a, o. v. Fraternus.
Bratinſzki. v. Fraternè.
Bratinſztvo. v. Fraternitas.
Bratichna, ſzeſztrichna, Techichna, Vujchichna, ſztrichichna, vocatur Conſobrina.
Brato-morecz. v. Fratricida.
Bratova ſena. v. Glos Fratria.
Bratovo ochinſztvo. v. Fratrimonium.
Bratva Vinſzka. v. Vindemia.
Brátva klaſzna. v. Spicilegium.
Bràv. v. Vervex.
Brázda. v. Sulcus.
Brázdu chinim. v. Sulco.

Breber. v. Caſtor.
Brechim. v. Crepito, Crepo.
Brechechi. v. Crepero.
Brebrova jaicza. v. Caſtoreum.
Brebrov, a, o. v. Caſtoreus.
Brèg. v. Collis, Clivus.
Brèg nad vodum. v. Ripa.
Brèg, ali náſzip kî vodu zadêrſava daſze ne razleje. v. Crepido.
Breg nad morjem. v. Litus.
Brei, a, o. v. Fœtus, a, um. Gravidus, a, um.
Breme. v. Onus, Pondus.
Brenta. v. Benna.
Breſanyek. v. Colliculus. Clivulus.
Breſzt. v. Ulmus.
Breſztov, a, o, V. Ulmeus.
Brez brezovo drevo. v. Betula.
Brezoyje. v. Betuletum.
Brezov, a, o. v. Betuleus.
Brezkva. v. Perſicum.
Brezkveno drévo. v. Perſicus.

Briem. v. Tondeo.
Brienye. v. Tonſura.
Britva. v. Novacula.
Britki, a, o. v. Acutus.
Britko. v. Acutè.

Broda ali ládie razbianye. v. Naufragium.
Bròd. v. Trajectus, Navigium.
Brodàr. v. Nauta.
Brodàrſzki krich. v. Celeuſma.
Brodàrſzki, a, o. v. Nauticus.
Brodiinſze. v. Navigo.
Brodiſche gde ladje priſztavlya u. v. Portus.
Brodnicza. v. Nautea.
Brodovina. v. Navlum.
Bròd mali junachki. v. Claſſicula.
Bròdar peklenſzki. v. Charon.
Broi. v. Numerus.
Broi jedno jezero znamenujuchi. v. Chilias.

Bro-

Digitized by Google

Bro'enye. v. Numeratio.
Broim. v. Numero.

Brunchàr. v. Ærarius.
Brunchena ruda. v. Æti fodina.
Bruncheneh nòg v. Æripes.
Bruncz, v. Æs.
Brunchen, a, o. v. Ahenus. Æra'ius.
Brunda. v. ſiſtrum. N. 2.
Bruſch. v. Bruchus.
Bruſz. v. Cos.
Bruſzim. v. Acuo.
Bruſzitel, Bruſzecz. v. Cotiarius.

B Ú.

Búbam. v. Tundo, Percutio.
Búbanye. v. Tunſio.
Búbeny. v. Tympanum.
Bubnyár. v. Tympanſta.
Bubnyaricza. v. Tympaniſtria.

Buchìm kakti vol. v. Boo.
Búchanye volovſzko. v. Boatus.
Buczkaſzt. v. Buccatus.

Budalaſzt. v. Stupidus. ſtolidus.
Buda'oſzt. v. Stoliditas.
Budenye. v. Excitatio.
Buditel. v. Excitator.
Buditelicza. v. Excitatrix.
Budìm. v. Excito.

Buha. v. Pulex.
Buh pun. v. Pulicoſus.

Buka. v. Tumultus.
Buku chinim. v. Tumultuor.
Bukva. v. Fagus.

Bumbachni. v. Goſſipinus.
Bumbak. v. Goſſipium.
Bumbrek. v. Renes.

Bura. v. Boreas, Aquilo.
Burin ſzeverſzki. v. Borealis.
Burkam. Confundo, Tumultuor.
Burkanye. v. Tumultus.
Burdelyanicza. v. Lupanar.

Buſzia. v. Inſidiæ.
Buſziu chinim. v. Inſidior.
Buſzie chinitel. v. Inſidiator.
Buſzie chinitelicza. v. Inſidiatrix.

B Z.

Bzika'yka. v. Siringa.

C

CH.

Chákam. v. Expecto.
Chakanye. v. Expectatio.
Chalaren. v. Vafer, Aſtutus.
Chalaria, v. Vafricies, Fraudulentia, Do'us, Aſtus.
Cha'arim. v. Fraudo.
Chalarno. v. Fraudulenter.
Charavecz, Balavecz. v. Incantator.
Chàram. v. Incanto.
Charanye. v. Incantamentum.
Charavicza. v. Incantatrix.
Chaplya. v. Ardea.
Chaſſa. v. Poculum.
Chavel. v. Clavus.
Chavlek. v. Claviculus, Clavellus.
Chaſz ſtentanye. v. Mora.
Chaſz mal. v. Momentum.
Chaſzt. v. Officium. Dignitas.
Chaſzt ſelechi kìſze za jednu chaſzt gone. v. Competitor.

Chaſzt ſe'echi za nyuſze gonim. v. Competo.
Chaſzti ſzkup proſnya y za nyu gonenye. v. Competentia.
Chaſztum. v. Laudo, Honoro.
Chaſztnik. v. Officialis.

Cheber. v. Cadus.
Cheden, a. o. v. Modeſtus.
Chedno. v. Modeſtè.
Chednoſzt. v. Modeſtia.
Cheh. v. Bohemus.
Che'o. v. Frons.
Che'yuſzt. v. Mandibu'a, Maxilla.
Chemer. v. Ven num. Virus.
Chemeren, a. o. v. Virulentus, Venenatus.
Chep. v. Epiſtomium.
Chepecz. v. Epigloſſis.
Chepcza opadanye y otok. v. Angina.
Chêrdak letni. v. Solarium, Pergula.
Chêrlen. v. Ruber, Rubeus.
Chêrlenim. v. Rubrico.
Chêrlenimize. v. Rubeo.
Chêrlenina. v. Rubedo.
Chêrlenyaſzt. v. Rubellanus.
Chêrleno-repicza Pticza. v. Rubecilla.
Chêrleno-perſznicza pticza v. Rubecula.
Chêrn. v. Niger, Ater.
Chêrnenye. v. Denigratio.
Chêrnilo. v. Atramentum.
Chêrnim. v. Denigro.
Chêrnina. v. Atritas, Nigredo.
Chêrnyavka. v. Vibex.
Chêrv. v. Vermis, Vermen.
Chêrv, kì halye izjeda. v. Tinea.
Chêrv, kì knige grize. v. Blatta.
Chêrv, kì terſzje grize. v. Volvox.
Chêrv, kì pſeniczu, &c. grize. v. Cis.
Chêrv, kì Szteklo grize. v. Is-

Digitized by Google

Chêrv. ki Szvilu prede. v. Bombyx.
Chêrv, ki Bob izjeda v. Midas.
Chêrv ki rongvegrize. v. Ips
Chêrv pcheini. v. Cierus. N. 2.
Chêrv kî drevo zjéda. v. Xylophagus.
Chêrvek. v. Vermiculus.
Chêrviv. v. Verminosus.
Chêrvivem. v. Vermicolor.
Chêrvojédina. v. Vermiculatio. Caries.
Chessely. v. Pecten. N. 6.
Chessem. v. Pecto. N. 1.
Chessinyàk. v. Allium.
Chessnya. v. Racemus.
Chesalo Konjszko. v. Strigilis. N. 1.
Chesálcze Konyszko. v. Strigilecula.
Chéssanega konya pràh, Ochessek. v. Strigmentum.
Chessem z chesálom konyszkem. v. Strigillo.
Cheszanye. v. Fricatio.
Cheszanye kòny. v. Strigilatio.
Chészram vunu. v. Carmino.
Chészranye. v. Carminatio.
Cheszravecz vune &c. na greben. v. Carminator.
Chészravka vune, &c. v. Carminatrix.
Chetà peszrev vojnikov. v. Cohors.
Cheta. v. Manipulus. N. 2.
Cheternya. v. Cisterna.
Chetuvanye. v. Velitatio.
Chetêrtek. v. Dies jovis.
Chetiri. v. Quatuor.
Chetiri-ruk. v. Quadrimanus.
Chetiri-nog. v. Quadrupes.
Chetiri-vug. v. Quadrangularis.
Chetvericza. v. Quaternio.
Chetvero-kony. v. Quadriga.
Chetvero-Szirok. v. Quadruplex.
Chevik. v. Latratus.
Chevkam, Lâjem. v. Latro.
Chichek. v. Cicer.
Chiga za igru. v. Trochus.
Chiga po kefze kaj vléche. v. Trochlea.
Chigèr. v. Lora. N. 2.
Chîn. v. Actus.
Chini na Szudu, &c. v. Acta.
Chinenye. v. Actio.
Chinìm. v. Ago, Facio.
Chinimsze da neznam. v. Simulo.
Chinitel napravdi, Opravlyavecz. v. Actor.
Chini vu igri obchinszki pokazani. v. Comœdia.
Chinov igre Obchinszke Piszecz. v. Comœdiographus.
Chisma. v. Cothurnus.
Chisme noszechi. v. Cothurnatus.
Chiszlo. v. Rosarium. N. 2.
Chiszt. v. Mundus, Purus.
Chiszti m. v. Mundo, Depurgo.
Chiszitel kî Szukno chiszti, pere. v. Fullo.
Chiszt ócha. v. Mundities. Puritas.
Chiszt ócha telovna. v. Castitas.
Chiszt ócha Szveczkeh lyudi, kisze nigdar nesene. v. Cœlibatus.
Chiszt ócha Divojachka, v. Virginitas.
Chitovat. v. Incolumis. Securus.
Chitovato. v. Securè.

Chlenk. v. Articulus.
Chlovéchecz. v. Homulus.
Chlovechen. v. Humanus.
Chlovechki. v. Humanè, Humaniter.
Chlovéchtvo. v. Humanitas.
Chlovechanszkem náchinom. v. Humanitùs.
Chlovek. v. Homo.
Chlovek preczedug. v. Longurio.
Chlovek obojega szpola. v. Androginus.
Chlovek Plemenitàs Rimlyanszki, &c. Patricius.
Chmérgnem. v. Hisco.
Choha, v. Gausape.
Choha turszka. v. Amphimallum.

Chréda velike sivine. v. Armentum. N. 1.
Chréda. v. Grex.
Chréda, minus konyszki. v. Equaria.
Chrèp. v. Testa.
Chressnya. v. Cerasum.
Chressnyevo drévo. v. Cerasus.
Chréva. v. Viscera.
Chrévo veliko. bélo. v. Colon.
Chréva Sznemlyem, raschinyam. v. Eviscero, Exentero.
Chrévo. v. Intestinum. Viscus.
Chuba. v. Labrum. N. 1.
Chubaszt. v. Labiosus.
Chubàk. v. Labeo. Cilo.
Chubicza. v. Labellum.
Chubìm. Ziam. v. Hio.
Chuden. v. Mirus, Mirabilis. Mirandus.
Chúdimsze. v. Miror.
Chudo. v. Mirabiliter, Miraculò.
Chudo. v. Miraculum.
Chudo veliko y sztrassno. v. Prodigium, Portentum.
Chudo Sztrasslivo. v. Monstrum ostentum. Portentum.
Chudovanye. v. Admirabilitas, Miratio.
Chudavréden. v. Mirandus.
Chuditel kisze chudi. v. Mirator.
Chuditelicza. v. Miratrix.
Chuden kruto, y naj bolye. v. Mirificissimus.
Chudovitoga chinim. v. Mirifico.
Chudo-chinechi. v. Mirificus.
Chújem. v. Audio.
Chújenye. v. Auditio, Auditus.

Digitized by Google

Chvêrchek. v. Grillus.
Chvêrſzt. v. Strictus, robuſtus.
Chvêrſzto. v. Strictè, Fortiter.
Chuklyav. v. Mancus.
Chùn. v. Linter. Celox. Lembus.
Chùd, Chutenye. v. Senſus.
Chútim. v. Sentio.
Chúvam. v. Cuſtodio, Conſervo.
Chuvàr. v. Cuſtos. Condus.
Chuvamſze. v. Caveo.
Chuvàrnicza. v. Cuſtodia.

C Z.

Czányek. v. Veteramenta.
Czundrav. v. Lacer.
Czaprag. v. Valtrapa. Phaleræ.
Czàr. v. Imperator.
Czáricza. v. Imperatrix.
Czárſzki. v. Imperialis n. 1.
Czárſztvo. v. Imperium.
Czárga. v. Altercatio. Rixa.
Czárgamſze. v. Altercor. Rixor.
Czargliveez. v. Altercator.

Czeczam. v. Sugo.
Czeczek. v. Mamma. Uber.
Czedilo. v. Colum.
Czedìm. v. Colo.
Czedrovo drévo. v. Cedrus.
Czedula. v. Scheda N. 2.
Czégar. v. Index.
Czégar na Szunchenoj vuri. v. Gnomon.
Czèl. v. Integer.
Czelina. v. Integritas.
Czelov. v. Oſculum.
Czéna. v. Pretium.
Czenìm. v. Æſtimo.
Czenitel. v. Licitator, Æſtimator.
Czenimſze. v. Licitor. Liceo. N. 2.
Czenenye. v. Licitatio, Æſtimatio.
Czèp, mladicza za czeplyenye v. Inſitum. Surculus.

Czépam, kálam dreva. v. Findo.
Czépanye. v. Fiſſura. Fiſſio.
Czépim. v. Inſero. evi, itum.
Czéplenye. v. Inſitio, N. 3. Inciſio. N. 2.
Czerovo drévo. v. Cerrus.
Czedra ſzàd. v. Cedrides.
Czeſrar. v. Imperator.
Czeſzáricza. v. Imperatrix Auguſta.
Czeſzárſztvo. v. Imperium.
Czeſzárſzki. v. Imperialis N. 1.
Czerov. v. Cerreus.
Czèv. v. Tubus.
Czèv noſna. v. Tibia.
Czévi na orgulah. v. Canthes.
Czèv po ke voda teche. v. Sciphon.
Czèv na kuſze preja navija. v. Panus.

Cziſra. v. Ornatus.
Czigàn. v. Zingarus.
Czigel. v. Later.
Czigel krovni. v. Tegula. Imbrex.
Cziglàr. v. Laterarius.
Cziglenicza. v. Laterariа.
Czigel mali. v. Laterculus
Cziglen. v. Lateritius.
Czíly. v. Meta, Scopus.
Czílyam. v. Collimo.
Czima iz zelja. v. Cyma.
Czimbala. v. Cymbalum.
Czimbulàſs. v. Cymbaliſta.
Czimbulaſſicza. v. Cymbaliſtria.
Czímer. v. Inſigne. N 3.
Czimêrni liſzt. v. Armales
Czinaber ſarba. v. Cinnabaris.
Czinczius. v. Tentator Diabolus.
Czintorom. v. Cœmeterium.
Czipelìſs. v. Calceus.
Czipelìſs dreveni Gzókle. v. Calopodion.

Czirkva. v. Templum Eccleſia.
Czirkva bo'vanſzka turſzka &c. v. Delubrum.
Czirkvicza. v. Sacellum.
Czirkveni. v Eccleſiaſticus
Czitróna. v Malum, Citrum.
Czitrónſzki. v. Citreus.
Czitronſzke ſarbe. v. Citrinus.
Czitronovo drévo. v. Citrus.

Czmêrkam. v. Sorbeo.
Czmêrkanye konyaſze dotikajuch. v. Poppiſmus.

Czóczam. v. Agito.
Czóczanye. v. Agitatio.
Czokol. v. Calopodion.
Czopernicza. v. Saga, Strix
Czopernik. v. Magus.
Czopría. v. Magia.
Czopernicza nad Czopernicami. v. Circe.

Czúczek. v. Canis.
Czugel. v. Habena.
Czukor. v. Saccharum.
Czúkam. v. Traho.
Czúvikam. v. Cucubo.
Czuzím, Czurim. v. Diffluo.

Czvèt. v. Flos.
Czvetek. v. Floſculus.
Czvèt kiſze za ſzunczem obracha. v. Solſequium Heliotropium.
Czvetem. v. Floreo.
Czvétni, a, o. v. Foreus.
Czvèt donaſſajuchi. v. Florifer.
Czvéten, Czvetuchi. v. Floridus.
Czvetno. v. Floridè.
Czvétja branye. v. Florilegium.
Czyétja brâch. v. Florilegus.
Czvétja pun. v. Florulentus.
Czveſzti pochinyam. v. Floreſco

Czve-

Digitized by Google

Czveſzti preſztalem. v. Efloreo. Defloreo.

Czvichanye, czvilenye. v. Eiulatio.
Czvichìm, czvilim. v. Ejulo.
Czvilish platno. v. Sabanum.

D.

DA

Dabi. v. Si.
Dabi Bog dàl. v. Utinam.
Dabi ravno. v. Licèt, Tametſi.
Dà. v. Ut
Dácha. v. Tributum.
Dácha od voſnye. v. Vectigal.
Dáchu ki da'e. v. Tributarius, ii.
Dáchu za voſnyu dati duſen. v. Vectigalis.
Dáchu za voſnyu priemitel v. Vectigalarius.
Dáchni, a, o. v. Tributarius, a, um.

Dahnem, Dehnem. v. Halo.
Dahnenye. v. Halitus.
Dai. v. Cedo.
Da'em. v. Do.
Dá'em obilno. v. Largior.
Dá'em na znanye. v. Significo.
Dájuch obilno. v. Largè.
Daiùchi obilno. v. Largificus.
Dájem vu ruke. v. Trado.
Dalek, a, o. v. Longinquus.
Daleko. v. Procul, Eminus.
Daleckócha. v. Longinquitas. N. 1.

Da'matinſzka zemlya. v. Da'matia.
Da'matin. v. Da'mata.
Da'ye. v. Ulteriùs.

Dàn. v. Dies.
Danaſſnyi. v. Hodiernus.
Danaſz. v. Hodie.
Danicza zvézda. v. Lucifer.

Dàr czeſzarſzki. v. Congiarium.
Dàr. v. Munus, Præmium
Dàr mali. v. Munuſculum
Dàr novoga letta. v. Xenium.
Dàr zaruchnika ali záruchnicze. v. Paraphernæ.
Dárda. v. Verutum.
Dárda zverinſzka. v. Venabulum.
Darefly. v. Liberalis.
Dàr za dàr. v. Antidotum.
Dàr viteſkoga vu bo'u derſánya. v. Brabeum.
Dareslyivo. v. Liberaliter.
Dareslyivoſzt, v. Liberalitas.
Dari pêrvi dechinſzki. v. Crepundia.
Darovnik. v. Donator. Munerator
Darovnik boritelov vu igri. v. Agonotheta.
Daruvati hotechi. v. Munerabundus.
Daruiem. v. Munero Dono.
Daruvanye. v. Muneratio, Donatio.
Darovni. v. Muneralis.

Daſzi zdrav. v. Salve.

Dávim. v. Suffoco.
Davlenye. v. Suffocatio
Dávni. v. Diuturnus Diutinus.
Dávno. v. Diutinè Pridè.
Dávno malo. v. Diuſculè.
Davno negda. v. Olimquondam.
Davori. v. Mare.

DE

Dèb. v. Upupa.
Debel. v. Obeſus, Craſſus. N. 1.
Debel poſzta'em. v. Craſſeſco.
Debelina. v. Craſſedo.
Debelo. v. Craſſè.

Dechárecz kiuto mal. v. Pupulus.
Dechecz v. Juvenculus. N. 2.
Dechèk. v. Puer.
Decza. v. Liberi.
Decza od brata y ſzeſztre. v. Amitini.
Deczo-mor. v. Infanticida
Deczo-moriſztvo. v. Infanticidium.

Ded ſztári. v. Senecio.
Ded po otczu. v. Avus.
Ded po materi. v. Avus.
Dedovni. v. Avitus.

Dehnenye dihanye. v. Olfactus, Odoratus.

Dékan. v. Decanus.
Dekla. v. Ancilla, Famula.
Deklich. v. Puella.
Deklichki. v. Puellaris.
Deklichki. v. Puellariter.
Deklicza. v. Puellula.

Dèl. v. Portio. Pars.
Délam. v Laboro. Operor.
Delenye. v. Diviſio.
Dèl cheterti. v. Quadrans.
Dèl tretji. v. Triens.
Delfin. v. Delphinus.
Delim. v. Diſtribuo, Divido, Partior.
Délnik. v. Particeps, Hæres.
Delitel. v. Diviſor, Diſtributor.
Dèl vu knigah, y Pſzmu. Capitulum. N. 5.
Delo. v. Labor, Opus.
Delovnicza. v. Officina.

Digitized by Google

Dèn. v. Dies.
Dêrchanye. v. Curſatio.
Dêrchèch. v. Curſim.
Dêrkavecz. v. Curſor.
Dêrchem ſzim y tam. v. Curſito.
Dêrhchem. v. Tremo, Trepido.
Derem. v. Excorio, Lacero.
Dêrhtanye. v. Tremor.
Dêrhtliv. v. Tremulus, Trepidus.
Dêrhchuch. v. Tremebundus.
Dêrhtati pochinyam. v. Tremiſco.
Dêrhtanye dodajem. v. Tremefacio.
Dêrhta uch. v. Trepidè.
Dêrſánye, adanye. v. Poſſeſſio.
Dêrſanye veliko. v. Ditio, Regio.
Dêrſim. v. Teneo.
Dêrva prez dima gorecha. v. Acapna.
Dêrvar. v. Lignator. N. 1. Lignarius.
Dêrvarenye. v. Lignatio.
Dêrvárim. v. Lignor.
Dêrvarnicza. v. Lignarium.
Dêrveni. v. Ligneus.
Dêrvo. v. Lignum.
Dêrvo-delya. v. Lignarius.
Dêrvo-nog. v. Lignipes.
Dêrvo-tverd. v. Lignoſus.

Deſgy. v. Pluvia, Pluor.
Deſgyen. v. Pluvialis.
Deſgyim. v. Pluo.
Deſgy nágel. v. Imber.
Deſgyovit. v. Pluvioſus.
Déſma. v. Decimæ.
Déſmam. v. Decimo. N. 2.
Déſmar. v. Decimator.
Deſmanye. v. Decimatio.
Deſzet. v. Decem.
Deſzet lèt ſztar. v. Decennis.
Deſzet dnevov vréme. v. Decendium.
Deſzetero márhe vpreſene imajúcha kóla. v. Decemjúgis.
Deſzet czepeliſſev, dug mêrtuk. v. Decempeda.
Deſzetero-vêrſzt. v. Decemplex.
Deſzet veſzlih imajuchi. v. Decemſcalmus.
Deſzet na kaj od'ucheneh ſzudczev. v. Decemviralis.
Deſzet negdaſſnyeh Rimlyanſzkeh ſzudczev chaſzt. v. Decemviratus.
Deſzet Rimſzki negdaſſnyi ſzudczi. v. Decemviri.
Deſzetere zapovedi. v. Decalogus.
Deſzeti. v. Decimus, Decumus.
Deſzetina. v. Decima.
Deſzetine pobiranye. v. Decimatio.
Deſzetinu pobíram. v. Decimo.
Deſzetka. v. Decas.
Deſzetka vojnikov. v. Decuria.
Deſzetnik. v. Decurio. N. 3.
Deſzetnikom koga chinim. v. Decurio, as.
Deſzka. v. Aſſer.
Déſzna ruka. v. Dextera.
Deſznák. v. Dexter. N. 1.
Deſzni. v. Dexter. N. 1.
Deſznicza. v. Dextera.
Na deſzni ruki poſztavlyen. v. Dextratus.
Z-déſzne ſztrane hodim, ali koga na deſznu ſztran poſztavlyam. v. Dextero.
Na déſzno. v. Dextrorſum.
Déſzno-ruk. v. Dextimus.
Déſzne ruke závez. v. Dextrale.

Déte. v. Puer.
Déte malo. v. Infans.
Déte Prez Ótcza y Matere. v. Orphanus, Pupillus.
Déte rogyeno po ochinoj ſzmerti. v. Poſthumus.
Déte iz utrobe zrézano. v. Cæſo.
Deteta rogyenye. v. Puerperium.
Deterodicza. v. Puerpera.
Detecze. v. Infantulus.
V-Detinſzkoj poſzteli ſena. v. Infantaria.
Deklicza mála. v. Infantula.
Detelya tráva. v. Trifolium.
Detich. v. Socius. N. 2.
Detinſzki. v. Infantilis.
Detinſztvo. v. Infantia.
Detetom poſztajem. v. Puerasco.
Detetom opèt poſztajem. v. Repuerasco.

Déva, Devicza. v. Virgo.
Devenicza. v. Farcimen.
Devenicza Jeternicza. v. Tomaculum.
Devenicza béla. v. Botulus
Devenicza íz debeleh chrév. v. Omaſum.
Devenichár. v. Fartor.
Dever. v. Levir.
Dever ſzvadbeni. v. Paranymphus.
Deveteri. v. Novenarius.
Deveti. v. Nonus.
Devet lét ſztar. v. Novennis.
Devetnajſzt. v. Novendecim.
Devetdeſzeto-vêrſzt. v. Nonagecuplex.
Devetdeſzét. v. Nonagenta.
Devetdeſzet lèt ſztar. v. Nonagenarius.
Devetdeſzeti. v. Nonageſimus.
Devetdeſzetkrat. v. Nonagies.
Devetſch. v. Nono.
Deveto-redni. v. Nonanus.
Devetſzto. v. Nonageni.
Deveto-dnevni. v. Novendialis.
Devet dnevov. v. Novendium.
Devet po devet. v. Noveni.
Devet lèt vréme. v. Novennium.
Devichicza. v. Virguncula, Pupa.

D I.

Diáchki. v. Latinè.

Digitized by Google

Diáchtvo. v. Latinitas.
Diàk. v. Latinus. N. 2.
Diàk kîſze vuchì. v. Studioſus. N. 2.
Diàk mudroznanya, ali maloga napredka. v. Philoſophaſter.
Diàk kîſze Bogoſzlovſztva vuchi. v. Theologus.
Diáchtvo, iliti, Znanye Bogoſzlovſztva. v. Theologia.
Diàchki knigu kakvu obracham. v. Latinizo.
Diáchki govorim. v. Latino.
Diáchki, a, o. v. Latinus, a, um.
Diàk kîſze vuchi zvezdariel. v. Mathematicus.
Diáchtvo, iliti, znanye zvezdarie. v. Mathematica.

Dichen. v. Glorioſus.
Dichenye koga drugoga. v. Glorificatio.
Dichechiſze. v. Gloriabundus.
Dicheno, v. Glorioſè.
Dichenye. v. Gloriatio.
Dichimſze. v. Glorior.
Dichim. v. Glorifico.
Dichicza. v. Gloriola.
Dichitel ſzamſzvoj. v. Gloriator.

Diham. v. Spiro.
Diham tesko. v. Anhelo. N. 1.
Dihanye, v. Spiratio.
Dihanye tesko. v. Anhelatio. N. 1. Anhelitus.
Dihanya teskoga. v. Anhelus.
Dihanye tesko od vuſgánya plyùch. v. Peripneumonia.
Dihanya teskoga od vuſganeh plyùch. v. Peripneumonicus.
Dihavecz z teskochum. v. Anhelator.

Díka. v. Gloria.

Dìl. v. Dèl. ſupra.

Dìm. v. Fumus.
Dim chinim, kadim. v. Fumigo. Fumifico.
Dimie. v. Ingven.
Dimimſze. v. Fumo.
Dimnyak. v. Caminus. Fumarium.
Dimnaſzt. v. Fumeus.
Dim chinechi. v. Fumificus.
Dim noſzechi. v. Fumifer.
Dimenye, kadenye. v. Fumigatio.
Dimnicza. v. Fumigatorium.

Dinya. v. Pepo, Melo.

Diſſem. v. Spiro.

Divjachina. v. Aprina.
Diviachki. v. Aprinus.
Divjàk. v. Aper.
Divia rotkva. v. Armon.
Divjivol. v. Bonaſus.
Divji. v. Silveſtris.
Divii golub. v. Palumbes.
Divji oſzel. v. Onager.
Divji perſſin. v. Caucalis.
Divji poſztájem. v. Silveſco. N. 2.
Divji Luk. v. Bulbus.
Divji Kozel. v. Capricornus.
Divojáchka hiſa. v. Ginæceum,
Divojáchka chiſztocha. v. Virginitas.
Divojáchtvo. v. Virginitas.
Divojchicza. v. Virguncula.
Divojka. v. Virgo.

D L.

D'éto. v. Cæltes.
Dlétom chinyeno delo. v. Cælatura.
Dlétom délam. v. Cælo.
Dlétom kî déla. v. Cælator.

D N.

Dno, v. Fundus. N. 3.
Dno morſzke ladje. v. Carina.

D O.

Do. v. Uſque.
Doba. v. Ætas.

K-Dobe priſzpévam. v. Adoleſco.
Dober. v. Bonus.
Dobichek. v. Lucrum.
Dobichek junachki. v. Manubiæ.
Dobichek mal. v. Lucellum.
Dobitel, Obladavecz. v. Victor.
Dobívam. v. Lucror, Acquiro.
Dobívam názad, v. Recupero.
Dobívanye názad. v. Recuperatio.
Dobitel názad, v. Recuperator.
Doblyiv názad. v. Recuperabilis.
Dobivajúchi názad. v. Recuperatorius.
Dobre pameti. v. Ingenioſus.
Z-Dobre volye. v. Sponte.
Dobro. v. Bene.
Dobrochinitel. v. Benefactor.
Dobrochinyenye. v. Beneficentia.
Dobro-chinſztvo. v. Benefactum, Beneficium.
Dobra priemitel. v. Beneficentiarius.
Dobro-chin. v. Beneficus.
Dobroſztiv. v. Benignus.
Dobrovnoſzt. v. Benignitas.
Dobro chinim. v. Benefacio.
Dobróta. v. Bonitas.
Dobro nagnyen. v. Addictus.
Dobro-volyen. v. Benevolus.
Dobro-volynoſzt. v. Benevolentia.

Dochakávam, Chákam. v. Præſtolor, Expecto, Operior.
Dochákanye, Chákanye. v. Expectatio.

Dodájem, v, Addo, Attribuo,
Dodanye. v. Attributio, Additio.
Dodavek. Idem.

Dogárjam. v. Conflagro.
Dogárjanye. v. Conflagratio.
Dogaſzenye. v. Extinctio.

Digitized by Google

Dogaſſújem. v. Extingvo.
Dogotávlyam. v. Perficio, Abſolvo.
Dogotávlyanye. v. Perfectio, Abſolutio.
Dogovor. v. Conditum.
Dogovarjanye. v. Conditio.
Dogovorjenye y Szkup-zaprifzefenye. v. Conſpiratio.
Dogovorni y Szkup-zaprifzefeni. v. Conſpirati.
Dogovarjamſze y Szkup zdrugemi zaprifzefem. v. Conſpiro.

Dohájam, v. Advenio.
Dohájam na malo. v. Deficio.
Dohod, Dohájanye. v. Adventus.
Dohodek. v. Proventus.
Dohodek iz voſnye, &c. v. Vectigal.
Dohodek iz brodovine. v. Portorium.

Dojahávam. v. Adequito.
Dojahanye. v. Adequitatio.
Doilnicza. v. Mulctra.
Doim, v. Lacto.
Doine detcze napitek. v. Bua.
Doika. v. Nutrix.
Doim Kravu &c. v. Mulgeo.
Doitel krave, &c. v. Mulctor.

Dokanchanye, v. Abſolutio. Perfectio.
Dokáncham. v. Abſolvo, Perficio, Finio.
Dokonyanye Senatorſzko. v. Senatus Conſultum.
Dokonyanye obchinye menyſſe, v. Plebiſcitum.

Dòl, v. Declivitas.
Doláma. v. Tunica.
Dolámum obléchen. v. Tunicatus.
Dolámu obláchim. v. Tunico.
Dolamicza. v. Tunicula.
Dole. v. Infra, Inferiùs. Deorſum.
Dole poſztávlyam. v. Depono.

Dole ſzkachem. v. Deſilio.
Dole idem. v. Deſcendo.
Dole hítam. v. Dejicio.
Dole czúrim. v. Defluo.
Dole opádam. v. Decido.
Dolezújem. v. Adrepo.
Doletávam. v. Advolo.
Dolicza, v. Vallis.

Dòm, v. Habitatio.
Domáchi. v. Domeſticus.
Domala, malo. v. Parumper, Pauliſper.
Domehchávam. v. Emollio.
Domiſslenye. v. Animadverſio.
Domiſslyavecz. v. Animadverſor.
Domiſslyamſze. v. Adverto, Conjicio.
Domovina. v. Patria.

Donáſſam. v. Adfero.

Dopelyanye, v. Adductio.
Dopelyávam. v. Adduco, Adveho.
Doplazújem. v. Adrepo.
Doplávam, v. Adnato.
Dopúſcham, v. Permitto, Admitto, Concedo.
Dopuſchenye. v. Facultas, Admiſſio, Permiſſio, Conceſſio.

Doſſeſztek. v. Adventus.

Doſzedobe. v. Hactenus.
Doſzegam. v. Attingo, Pertingo.
Doſzpévam. v. Aſſequor.
Doſzta. v. Satis.
Doſztegnyache, v. Tibiale.
Doſztigávam. v. Aſſequor.
Doſztojamſze, v. Dignor.
Doſztojen, v. Dignus.
Doſztojno. v. Dignè, Decenter.
Doſztojnoſzt. v. Honeſtas, Dignitas.

Dotáchem. v. Advolvo, 2. v. Affundo.
Dotéchem, v. Accurro.
Dotékanye, v. Accurſus.

Doteknenye. v. Tactus.
Dotekávamſze, v. Tangò.
Dotle, Dotè dobe. v. Tamdiu.
Dovédanye. v. Animadverſio.

Dozávam. v. Advoco, Accerſo.

D R.

Drabant, peregr. v. Satelles.
Drách. v. Herba.
Drachlyiv. v. Herbeus, Herboſus.
Draga zevſzeh ſztrán bregmi ali gorami zaperta. v. Convallis.
Drage czene. v. Pretioſus.
Dragi Kamen. v. Gema, N. 3.
Drági. v. Charus.
Drágo. v. Carè.
Drágocha. v. Caritas.
Drágoſzt. v. Affabilitas.
Dragoſztiv. v. Gratioſus.
Dragoſztivo. v. Gratioſè.
Dráſenye. v. Irritabilitas.
Draſenye. v. Occatio.
Dráſim. v. Irrito.
Dráſitel. v. Irritator.
Dráſlyiv. v. Irritabilis.
Draſim, ali, vláchim. v. Occo.

Drèm, Dremlenye. v. Dormitatio.
Drémlyavecz. v. Dormitator.
Drémlyem. v. Dormiturio.
Drenek Szád. v. Cornum.
Drenovo Drevo. v. Cornus.
Dretà Soſtarſzka. v. Cheleuma.
Dreven. v. Ligneus, Arboreus.
Drevenyka. v. Modius.
Drévo. v. Dêrvo cum derivatis.

Drob, Drobecz. v. Extà.
Droben. v. Minutus.
Drobenyé. v. Minutio.
Drobim. v. Frio, Affrio.
Drobno. v. Minuatim.

Digitized by Google

Drobina, v. Minutia.
Drobtina. v. Mica.
Drobtine, koie naſztolu o ſztáiu. v. Analecta.
Drobtín na-ſztolu oſztavlye neh pobiravecz. v. Analectes.
Droſgye od olia. v. Amurca
Droſgye od Vina. v. Fex. N. 2.
Drozd, v. Turdellus.

Drùg. v. Pertica.
Drúgaſzt. v. Perticalis.
Drùg brodarſzki. v. Contus.
Drugach. v. Aliter.
Ardrugach. v. Alioquí.
Drugacheſſi. v. Aliuſmodi.
Drugam. v. Aliò.
Drugda. v. Aliàs.
Drugde. v. Alibi.
Drugi. v. Alter.
Drugi dan. v. Poſtridie.
Drugoch. v. Iterum, Aliàs.
Drusba. v. Contubernium.
Druſina. v. Familia.

D V.

Dvakrat cheſz leto roden. v. Bifer.
Dva, ali vech párim. v. Comparo.
Dva. v. Duo.
Dva y Dva. v. Bini.
Dvadni. v. Biduum.
Dvadeſzeti. v. Viginti.
Dvadeſzeti, a, o. v. Viceſimus.
Dvadeſzetikrat. v. Vicies.
Dvakrat. v. Bis.

Dvè lete. v. Biennium.
Na Dvè ſztrane. v. Bifariam.
Dvè maike imajuchi. v. Bimater.
Dve piknyicze vu piſzmu. v. Colon. N. 2.
Dveh, ali treh nadhuſztenye na boi. v. Commiſſio.
Dveh roſnicz, &c. Szkup zbianye. v. Contignatio.
Dve rosnicze, ali vech Szkup zbiam. v. Contigno.

Dùb. v. Cavus.

Dubecz. v. Cavator.
Dúbem. v. Cavo.
Duben. v. Cavus, a, um.
Dubicza. v. Caucus.
Duda. v. Lyripipium.
Dudàſs. v. Lyripipiarius.

Dug. v. Longus.
Dùg. v. Debitum.
Dugo. v. Diu. Prolixè.
Dugócha. v. Prolixitas.
Dugo-laſz. v. Acrocomus.
Dugo-nog. v. Longipes.
Dugo-noſz. v. Naſo.
Dugo-ruk. v. Longimanus.
Dugo-ſiv. v. Longævus.
Dugoványe. v. Res.
Dugo-tèrplyiv. v. Longanimis.
Dugovitoſzt, Dugo-terpnoſzt. v. Longanimitas.
Dugo-ròg. v. Bucerus.

Dùh. v. Spiritus.
Duha. v. Odor.
Duha ſzmêrdecha. v. Fœtor.
Duha teska. v. Graveolentia.
Duha Szparena, gnyila. v. Nidor.
Duhovni. v. Spiritalis. N. 2.
Duhovnem nachinom. v. Spiritaliter.
Duhovit. v. Spirituoſus.

Dukat zlàt, v. Aureus.
Dukátecz zlati. v. Aureolus.

Dunaj. v. Danubius. Abnobius.

Dvoim. v. Dubito. Ambigo.
Dvojenye. v. Dubietas.
Dvojnlyiv. v. Dubioſus, Anceps.
Dvoitel. v. Dubitator.
Dvojno. v. Dubiè.
Dvoi-putje. v. Bivium.
Dvoj-nog. v. Bipedalis.
Dvoj-krelyutaſzt. v. Bipennis.
Dvoj-muſna Sena. v. Bivira.
Dvoj-jezichlyiv. v. Bilinguis.
Dvoj-letni. v. Biennis. Bimulus.

Dvoj-nochno vréme, v. Binoctium.
Dvoj-imen. v. Binominis.
Dvoj-dlan. v. Bipalmis.
Dvoj-funtni. v. Bilibris.
Dvoj-fely. v. Bigeneris.
Dvoj-ſen. v. Bigamus.
Dvoj-ſenitba. v. Bigamia.
Dvoj-chel. v. Bifrons.
Dvoj-kip. v. Biformatus.
Dvoj-laktni. v. Bicubitalis.
Dvoj-rog. v. Bicornis.
Dvoj-glav. v. Biceps.
Dvoj-ſarb. v. Bicolor.
Dvoinoſzt. v. Ambiguitas.
Dvojno. v. Ambiguè.
Dvoj-ruk v. Ambidexter.
Dvojno-govorenye. v. Amphibologia.
Dvoj-puten. v. Bivius.
Dvoj-glava kacha. v. Amphisbæna.
Dvoj-kolnichàr. v. Ciſiarius.
Dvoj-ſztruk. v. Duplex. Duplaris.
Dvoiki. v. Gemellus.
Dvoj-vêrſzt, v. Duplex, Duplus.
Dvoj-vêrſztno. v. Duplicato,
Dvoj-vêrſztim. v. Duplico.
Dvoj-vêrſztno tulik. v. Duplio.
Dvoj-zub. v. Bidens.
Dvoj-telni. v. Bicorpor.
Dvoj-vratni. v. Biſoris.
Dvor. v. Aula, Curia.
Dvor váraski. v. Prætorium.
Dvor kralyevſzki. v. Regia.
Dvorjanik kralyevſzki. v. Aulicus.
Dvorim. v. Inſervio.

Duſſa. v. Anima.
Duſſicza. v. Animula.

Dusína. v. Longitudo.
Duſnicza. v. Debitrix.
Duſen. v. Debitus.
Duſnìk. v. Debitor.
Duſnoſzt. v. Debitio Debitum.
Duſenſzem. v. Debeo.
Duſſno Szpoznanye. v. Conſcientia.

Digitized by Google

Dusse mêrtveh lyudih. v. Manes. N. 1.

E.

E L.

Elefant. v. Barrus, Elephas.
Elefantova Kóſzt. v. Ebur.
Elefantovo rúchanye. v. Barritus.
Elefantovem nachinom ruchìm. v. Barrio.
Elefantovum koſztiùm naprávlyen, obdélan. v. Eboratus.
Elefanto-koſzteni. v. Eboreus.

E N.

Engedujem. peregr. v. Concedo.
Engeduvanye. v. Ceſſio.

E R.

Erdêlecz. v. Tranſylvanus.
Erdèly. v. Tranſylvania.
Ergya. v. Rubigo.
Erſek. v. Archiepiſcopus.
Erſekia. v. Archiepiſcopatus.

F.

F A.

Fachuk. v. Nothus, Spurius.
Fafulyek. v. Floccus.
Falat. v. Fruſtum,
Falachecz. v. Fruſtulum.
Falataſzt. v. Fruſtulentus.
Na Falacze. v. Fruſtillatim.
Falìm. v. Erro.

Fányek. v. Scriblita.

Fantenye. v. Vindicta.
Fantitel. v. Vindex.
Fantimſze. v, Vindico. N. 1.

Fárba. v. Color.
Farba, kumſzi ſene licza maſu. v. Fucus.
Farbitel. v. Colorator.
Fárbam. v. Coloro.
Farbum lasiyivum ſenſzkum namázan. v. Fucatus.

Fáſenyk. v. Bachanal.
Faſiàn. v. Phaſianus.
Faſian ſzamicza. v. Phaſiana.
Faſiánov ſzluga. v. Phaſianarius.
Faſianſzki. v. Phaſianinus.
Faſſenyſzki dnévi. v. Brummalia.

F E.

Fégam. v, Objurgo. Reprehendo.
Féganye. v. Objurgatio.
Fégavecz. v. Objurgator.

Fehtamſze peregr. v. Digladior.

Feletar. v. Subaur'ga.
Fela. v. Species. Genus N. 2.

Fêrſura. v. Blatero, onis.
Fêrſurim. v. Blactero.
Fêrkam. v. Torno.
Fêrkàch. v. Tornator.
Fêrkalo. v. Tornus.
Fêrkanye. v. Tornatura.
Fêrtaly. v. Quadrans.
Fertuh. v. Antipendium.

F I.

Figa. v. Ficus.
Figa drévo. v. Ficus.
Figa ſzuha. v. Carica.
Figicza. v. Ficulus.
Figo-jedicza ptiçza. v. Ficedula.
Figov. v. Ficulneus.

Fìg vnoſina. v. Ficitas.
Figo-lyub. v. Ficitor.
Figovem drevjem meſzto zaſzagyeno. v. Ficetum, Ficaria. N. 2.

Filyárka. v. Artopa.

Fióla. v. Viola.

Fizèr koga ſene na chelu noſze. v. Frontale.

F L.

Flaſter. v. Emplaſtrum.
Flaſter od koga meſzo mehko poſztaje. v. Malagma.

Flyóſz. v. Ratis.
Flyóſzar. v. Ratarius.

F O.

Folyus papéra. v. Folium.
Folyuſa jedna ſztran. v Pagina.

Fontana, Fontanela. v. Cauterium. N. 2.

F R.

Frigam. v. Frixo.
Friſek. v. Alacer. Recens. Celer.
Frisko. v. Celeranter.

Froſlukely. v. Jentaculum.
Froſluklyam. v. Jento.

Frúſtam. v. Expello.
Fruſtanye. v. Expulſio.

F U.

Fúchkam. v. Fiſtulo. N. 2.

Fúnta. v. Tuber.

Fúrek, ogorek. v. Titio.

Digitized by Google

Fúrek gorúchi. v. Torris.

G.

G A.

Gachya, Gache. v Femorale
Gachnyak. v. Ligula N. 3.

Gàd kacha. v. Colubrina N. 2.

Gaj. v. Lucus, Nemus.

Galge. v. Patibulum.
Galge na dveh drévah. v. Furca. N. 3.
Na Galge obeſſen. v. Patibulatus.
Galſenyak. v. Patibulus, i. m.
Galia na dva veszla. v. Biremis.
Galſa na tri veſzla. v. Triremis.
Galſa na chetiri veſzla. v. Quadriremis.
Galiòt. v. Remex.
Galicz. v. Vitriolum.

Gamila. v. Camelus.
Ganyk. v. Ambitus. N. 2.
Gamilàr. v. Camelarius.
Gamilſzki. v. Camelinus.

Gàz. v. Vadum.
Gàzim. v. Vado, as.

G D.

Gda. v. Quando.
Gdagode. v. Quandocunque

Gdegode. v. Ubicunque.

Gdo. v. Quis.
Gdogode. v. Quiſcunque.

G E.

Gemant. v. Adamas.
Gemantov, iz gemanta. v. Adamantinus.

Genenye. v. Motus.
Genutiſze nemoguchi. v. Immobilis.
Genutiſze moguchi. v. Mobilis.

Gêrba. v. Gibbus.
Gêrbav. v. Gibboſus, Curvus.
Gêrchanyek. v. Gurgulio.
Gêrchka. v. Melopepon.
Gêrchki. v. Græcè.
Gêrchkoga zakona naſzleduvanye. v. Græcatio.
Gêrchka zemlya. v. Græcia.
Gêrchkoga roda. v. Græcigena.
Po Gêrchki. v. Græcatim.
Gêrchki, a, o v. Græcanicus.
Gêrchich. v. Græculus.
Gêrchkim zakonom ſivem. v Græcor. N. 1.
Gêrgram. v. Gargarizo.
Gêrgranye. v. Gargarizatio.
Gêrk. v. Græcigena.
Gêrlicza. v. Turtur.
Gêrlo. v. Guttur.
Gêrm. v. Dumus.
Gêrmada. v. Rogus.
Gêrmim. v. Tono.
Gêrmlyavina. v. Tonitru.
Gêrmuſicza pticza, ſzluka. v. Scolopax.

G I.

Gibanicza. v. Placenta.
Giblenye. v. Motio.
Giblyem. v. Moveo.

Gigas, Orias. v. Gigas.
Gigantov voiſzka. v. Gigantomachia.

Ginem. v. Deficio, Pereo.
Gingav. v. Tener, Debilis.
Gingavo. v. Tenerè.
Gingavocha. v. Teneritas.

Gips. v. Gypsum.

Gizdav. v. Superbus Faſtoſus.
Gizdamſze. v. Superbio.
Gizdavo. v. Faſtoſè, Superbè.

Gizdavo govorenye. v. Superbiloquentia.
Gizdoſzt. v. Superbia, Faſtus.

G L.

Glàd. v. Fames, Eſuries.
Glàd nigdar nezaſzitlyiv. v. Bulimia.
Gladek. v. Glaber, Glabroſus.
Gladekſzem, gladek poſztajem. v. Glabreo.
Gladek, ali prez dlàk chlovek. v. Glabrio.
Gládim. v. Glabro.
Gladkocha. v. Glabritas.
Gladka, iliti prez tráve zemlya. v. Glabretum.
Gláden. v. Famelicus.
Gláden bivam. v. Fameſco.
Gladnjem. v. Fameo, Eſurio
Gladuvavecz, v. Eſurio, onis
Gladni, a, o. v. Eſurialis.
Glàſz. v. Tonus, Sonus.
Glaſzen. v. Sonorus.
Glaſzovit. v. Famoſus. N. 1
Glàſza chiſztoga. v. Canorus.
Glàſz. v. Rumor, Fama.
Glàſz nepoſten. v. Infamia. Nota. N. 2.
Glàſz daiuch. v. Vocalis.
Gláſza v-iedinenye. v. Concinentia.
Glávar nad ladiami voinichkemi. v. Archithalaſſus.
Gláva. v. Caput. N. 1.
Glavàch, ſzvo e .tvêrde glave. v. Capitoſus.
Glavàch ribicza. v. Gobio.
Glavàr. v. Superior.
Glavàr nad kuhári. v. Archimagirus.
Glavàr nad morſzkemi raſzboniki. v. Archipirata.
Glavàr nad taborſzkem otuſzèm. v. Archiſtrategus.
Glavárſztvo. v. Superioritas
Glavat. v. Capitatus.

Gla-

Digitized by Google

Glavàr nad jezero vojniki. v. Chiliarcus.
Glavicza. v. Capitulum. N. 1.
Glavna bòl, v. Cephalæa.
Gláve pol boli. v. Hemicrania.
Glavnì, a, o. v. Capitalis.
Glavno. v. Capitaliter.
Glavnì chlovek vu kralyevſztvu. v. Optimas, Magnas.
Glavnya gorucha. v. Torris.
Glavnya ûgaſſena. v. Titio.

Gledìm. v. Aſpicio.
Gledìm okolu. v. Circumſpicio.
Gledìm gore. v. Suſpicio.
Gledìm dole. v. Deſpicio. N. 2.
Gledìm nuter. v. Inſpicio.
Gledìm nazad. v. Reſpicio. N. 1.
Gleſeny. v. Talus. N. 1.
Gleſnyaſzt komu gleſnyi van puchè. v. Scaurus.

Gliſzta. v. Lumbricus.
Gliſzte imajuchi. v. Verminoſus.
Gliſztena bòl. v. Vermina.
Gliſztenu bòl terpim. v. Vermino.
Gliſzte plodim, alidruge cherve. v. Vermiculor. N. 1.
Gliſzteme izjédaju, z-gliſzti kipim, aliz-drugemi chervi. v. Vermiculor. N. 2.
Gliva. v. Fungus.
Glivaſzt. v. Fungoſus.
Glivina rahloſzt. v. Fungoſitas.
Glivni, Glivov, a, o. v. Funginus.

Glodam. v. Rodo. N. 1.

Glubánya, Lubánya. v. Cranium.
Glubína. v. Profunditas.
Glubína nepreizeſna. v. Abyſſus.
Glubína ſztraſſna, iz kê nemochi iziti. v. Barathrum.
Glubine mero-znanye. v. profundimetria.

Glubok. v. Profundus, Altus. N. 2.
Gluboko. v. Profundè.
Glùh. v. Surdus.
Gluhàk. v. Surdaſter.
Gluhóta. v. Surditas.
Glumàch. v. Iſtrio.

G N.

Gnojen. v. Stercorarius.
Gnojenye. v. Stercoratio.
Gnoim. v. Stercoro.
Gnoj. v. Stercus.
Gnoj miſſji. v. Muſcerda.
Gnoj ſzvinyſzki. v. Suſcerda.
Gnoj vu ſzkule, kraſzte. v. Pus.
Gnojnicza vu ladji morſzki. v. Nautea,
Gnojniſche. v. Sterquilinium

Gnyézdecze. v. Nidulus.
Gnyézdio. v. Nidus.
Gnyézdo napravlyam. v. Nidulor.
Gnyézdo chinechi. v. Nidificus.
Gnèzd dubína. v. Nidificium. N. 1.
Gnyézdenye. v. Nidificium. N. 2.
Gnyida. v. Lens, lendis.
Gnyiem. v. Putrefio.
Gnyìl. v. Putridus.
Gnyilo chinìm. v. Putrefacio.
Gnyilenye. v. Putrefactio.
Gnyìl ma'o. v. Putreculus.
Gnyilócha. v. putredo.
Gnyùſz. v. Nauſea, Abominatio.
Gnyuſzen. v. Abominabilis.
Gnyuſzenye imajuchi. v. Nauſeabundus.
Gnyuſzimiſze. v. Nauſeo, Abominor.
Gnyùſz máli. v. Nauſeola.
Gnyuizlyivecz. v. Nauſeator
Gnyuſzno. v. Abominanter

G O.

Godina. v. Pluvia, ſcilicet Placida.
Godina tiha gda po malom pêrſſi. v. Pſecas.
Godina nagla. v. Imbér, Nimbus.
Godiſche preſztupno. v. Biſſextus.

Gol. v. Nudus.
Golen. v. Crus.
Golèr. v. Colare.
Goliat. v. Gigas.
Golo-brad. v. Imberbis.
Golóta. v. Nuditas.
Golub. v. Columba.
Golub divji. v. Palumbes.
Golubàr. v. Columbarius.
Golubinſzki v. Columbinus
Golubinſzkim nachinom kuſzuiem. v. Columbo.
Golubinyak. v. Columbaria, Periſtereon

Gonotka, Zagonyka. v. Ænigma.
Gonotnik. v. Augur., Ariolus.

Gora. v. Mons.
Goraſzt. v. Montoſus.
Gore. v. Surſum.
Gore idem. v. Aſcendo.
v-Gore rogyen. v. Montigena.
v-Gore ſztojechi. v. Monticola.
Gore. v. Montana.
Goricza. v. Monticulus.
Gorſzki. v. Montanus.
Gorſzki klates. v. Montivagus.
Gora velika van nad morje ſztêrchecha. v. Promontorium.
Gorje nachinyam. v. Deterioro.
Gorje nachinyanye. v. Deterioratio.
Gorſe. v. Deteriùs.
Gorìm. v. Ardeo.
Gorki, a, o. v. Amarus.
Gorko. v. Amarè.
Gornicza. v. Jus montanum.
Gornyàk. v. Montaniſta.
Goreti pochinyam. v. Ardeſco.
Goruchè. v. Ardenter.

Goru-

Digitized by Google

Gorrcha vruchina. v. Ardor.
Goſchenik. v. Conviva.
Goſchenye. v. Convivium.
Goſchenye po ſzvadbe drugi dàn. v. Repotia. N. 1
Goſchenye mértvechko, kármina. v. Conviviũ Funebre.
Goſzpon veliki orſáchki. v. Optimas, Magnas.
Goſzpà. v. Domina.
Goſzpa jáko ſzpametna y múdra. v. Heroina.
Goſzpodichich. v. Domicellus
Goſzpodichna. v. Domicella
Goſzpon. v. Dominus.
Goſzpodin jeden ſzàm nad vſzemi drugemi ladajúchi. v. Monarcha.
Goſzpocztvo. v. Dominatio.
Goſzpocztki, a, o. v. Baſilicus.
Goſzpocztvo, ladanye. v. Dominium, Poſſeſſio.
Goſzpodújem. v. Dominor.
Goſzpodúvanye jednoga ſzamoga nad vſzemi drugemi. v. Monarchia.
Goszpodàr hiſni. v. Hoſpes. N. 1.
Goſzpodaricza. v. Hoſpita.
Goſchenichka hiſa. v. Hoſpitaculum.
Goſchenichki dvor. v. Hoſpitale. N. 1.
Goſchenichki, goſzteni. v. Hoſpitalis. N. 1.
Goſzpodárov, a, o. v. Hoſpitalis. N. 3.
Goſzt. v. Hoſpes. N. 4.
Goſzt nezvan. v. Acletus.
Goſztímſze. v. Epulor.

Govedo. v. Pecus.
Govedar. v. Bubulcus.
Goveczki. v. Bubulus.
Govorenye. v. Loquela, Locutio, Sermo.
Govorenye vucheno, razloſno. v. Eloquentia.
V-govorenyu teſek. v. Tranſlus.
Govorim. v. Loquor, Sermocinor.
Govoritel. v. Sermocinator.
Govoritelicza. v. Sermocinatrix.
Govorlyiv vnogo. v. Verboſus.
Govorlyivo vnogo. v. Verboſè.
Govorlyivoſzt vnoga. v. Verboſitas.
Govor Boſanſzki. v. Oraculum. N. 1.
Govor mudri, glaſzoviti. v. Oraculum. N. 3.
Govorenye mudro y naredno. v. Oratio. N. 1.
Govorenyiche. v. Oratiuncula. N. 1.
Govoritel poleg navuka, znanya, govoriti. v. Orator. N. 3.
Dobro, y ſzloſno govorno. v. Oratoriè.
Govorlyiv dobro, y ſzloſno. v. Oratorius.

G R.

Graba. v. Foſſa.
Graba Potochna. v. Alveus.
Grábam. v. Fodio.
Grábanye. v. Foſſio.
Grábar. v. Foſſor.
Grabant. v. Satelles.
Grabech. v. Raptim.
Graber. v. Carpinus.
Grabicza. v. Foſſula.
Grabitel. v. Raptor.
Grábim. v. Rapio.
Grabenye. v. Rapína, Raptum.
Grabiti ſelya. v. Rapacitas.
Grablyiv. v. Rapax.
Grablye, Zubache. v. Raſtrum.
Grablyicze. v. Raſtellum.
Grabrov. v. Carpineus.
Grád. v. Arx.
Gradim. v. Sepio.
Grah. v. Piſum.
Grahor. v. Vicia.
Graja. v. Septum, Sepimentum.
Greben kaléchki, &c. v. Peſten. N. 1.

Greben, iliti, pechina vu vode. v. Scopulus.
Greblicza. v. Rutabulum.
Greda, gredicza. v. Areola.
Greda, tràm. v. Trabs.
Grede, ali trámi po prekcze poſztavlyeni. v. Tranſtrum. N. 2.
Gredicza. v. Tignum.
Gréem. v. Focillo.
Gréenye. v. Calefactio.
Grèh. v. Pecatum, Delictum.
Grejemſze. v. Caleſio.
Gréſſnicza. v. Peccatrix.
Gréſſnik. v. Peccator.
Gréſſimſze na koga, ſzumnim. v. Sufpicor, Suſpicio. N. 3.
Grez. v. Cœnum.

Griff, v. Gryps.
Gringlin. v. Chloris. N. 2.
Grinta. v. Porrigo, Pſora.
Grintav. v. Porriginoſus.
Griſa z-kervjum. v. Dyſenteria.
Griſa prez kervi. v. Diarrhœa.
Griſav. v. Dyſentericus.
Griva. v. Juba.
Grìz. v. Morſus.
Grìz chrèv. v. Corroſio.
Grìz ſeludcza. v. Cardialgia.
Grizem. v. Mordeo.
Grizecz. v. Morſuncula.
Grizlyiv, v. Mordax.
Grizuch. v. Mordicitus.

Grobje. v. Cœmeterium.
Grob. v. Sepulchrum.
Grob prazen. v. Cenotaphium.
Grobàr, pokopich. v. Veſpillo.
Groff. v. Comes.
Grohot. v. Cachinnus.
Grohotomſze ſamèjem. v. Cachinnor.
Groſnya. v. Comminatio.
Grozd. v. Botrus.
Grozdiche latinſzko. v. Paſſula.
Grozdje. v. Uva.
Grozdje muskatno. v. Apiana uva.
Grozimſze. v. Minor, Comminor.

Digitized by Google

Gruda. v. Gleba.
Gruda zelena. v. Ceſpes.
Gruden. v. December.
Grudi, pêrſze. v. Pectus.
Grúſcha. v. Tædium.
Gruſztímiſze. v. Tædet, Piget.
Grunt. v. Fundus.

G U.

Guba na drévu. v. Fungus.
Guba na télu. v. Lepra, Elephantia.
Gubav. v. Leproſus, Elephantioſus.
Gubecz ſzvinyſzki. v. Proboſcis.
Gubecz drugoga velikoga zvérja. v. Rictus.
Gubìm. v. Perdo, Amitto.
Gubìm chloveka. v. Occido.
Gublenye, kvàr. v. Damnum, Jactura.
Gublenye. v. Perditio, Amiſſio.

Guchaj. v. Sorbitio.

Gukam. v. Glutio, Sorbeo.

Gulim drévo. v. Decortico.
Gulim marſſe. v. Excorio.

Gumb. v. Nodus.
Gumbàr. v. Nodifex.

Gùny. v. Cento.

Gùs, ſzlepich. v. Boa, Bova.
Guſchar bòl. v. Angina.
Guſchicza. v. Chenifcus. N. 2.
Guſva. v. Vimen.
Gúſzka. v. Anſer.
Gùſzk pregragya. v. Chenoboſcion.
Guſzàr. v. Anſerarius.
Guſzárnicza. v. Chenoboſcion.
Guſzinſzki. v. Anſerinus.
Guſzenicza. v. Eruca.
Guſzenicza, kâſze vu liſztje zavija. v. Volvox.
Guſzenicza koſzmata, z-vnogemi nogâmi. v. Scolopendra.
Guſzlàr. v. Fidicen.
Guſzlaricza. v. Fidicina.
Guſzle. v. Fides, ium.
Guſzleni navuk. v. Fidicinius ludus.
Guſzlicze. v. Fidicula.
Guſchína. v. Denſitas.
Gùſzt. v. Denſus, Spiſſus.
Guſztìm. v. Condenſo.
Guſzto krát. v. Sæpè, Frequenter, Crebrò.
Guſzto krát opádam. v. Caſo.

Guta. v. Apoplexia.
Guta na pol ſztrane. v. Hemiplexia.
Gutav, a, o. v. Apoplecticus.

Gúvno. v. Area.

G Y.

Gyolgy. v. Syndon.
Gyoput. v. Goſſipium.
Gyoputni. v. Goſſipinus.

Gyumbèr. v. Zingiber.

Gyungy. v. Gemma. N. 3. & Unio. N. 1.
Gyungyeni Lancz. v. Monile. N. 1.

H.

H A.

Habamſze. v. Caveo, Abſtineo.
Háhar, Haharicza. v Carnifex.
Haharſa. v. Carnificina.
Haházim. v. Carnificor.
Háharov ſzluga. v. Lorarius. N. 1.

Hakely. v. Uncus.

Hakely, kêmſze krovi razmêchu, gda gorì. v. Hama.

Halaparda. v. Bipennis.
Hàly chiſchenya, ali farbanya ſtaczùn. v. Fullonia.
Halya duga ſénatorſzka, ali popovíſzka. v. Toga.
Halya. v. Veſtis, Tunica.
Halya vojnichka. v. Sagum.
Halya górnya. v. Amiculum.
Halya iz vſzakojachkeh ſa'atov ſzkêrpana. v. Cento.
Halya ſzíromaska, Proſzjachka. v. Lacerna.
Halya ſenſzka z-dugem repom, v. Cyclas.
Hàly chiſztitel, ali farbitel. v. Fullo.
Halye duge rèp. v. Syrma.
Halye kakve god kraj. v. Ora.
Halye skricz. v. Ora. N. 2. & Lacinia.
Halovanya. v. Rabula.
Halabuka. v. Tumultus.

Hàm. v. Helcium.
Hambàr v. Granarium.

Hangyàr, kratka ſzablya. v. Machæra, Sica.
Ki z-hangyárom otajno vubija. v. Sicarius.

Harach. v. Tributum.
Harachnik, kî harach dáje. v. Tributarius, ii.
Harachni, dáchni, a, o. v. Tributarius, a, um.
Haramia. v. Pedes.
Harcz. v. Certamen, Conflictus, Prælium.
Harczuvem. v. Confligo, Pugno.
Harcz ſzmêrtni. v. Agonia.
Harczuvanye, ali potira ménſſa. v. Velitatio.
Háring. v. Haec.
Harmicza. v. Tricefima.
Hartav. v. Inconcinnus, Scabioſus.

Haſzen. v. Utilitas.
Haſznim. v. Profum.
Haſznovit, v. Utilis.

Digitized by Google

Haſznovito. v. Utiliter.

H E.

Hebed. v. Ebulus.

Henyam. v. Deſiſto.

Hêrbet. v. Dorſum.
Hêrbtena kósa. v. Tergus.
Hêrbtena kòſzt. v. Spina. N. 2.
Herczeg. v. Princeps.
Hercesía. v. Principatus.
Heretnik. v. Hæreticus.
Heretnik, kî neveruje, dabi Bòg bil. v. Atheus.
Heretichanſztvo. v. Hæreſis.
Hêrg, zaimach. v. Aqualis, Anydrion.
Hêrga. v. Tuber.
Hêrgya. v. Ærugo, Rubigo. N. 1.
Hêrgyav. v. Æruginoſus.
Hêrgyavim. v. Rubigino.
Hêrkam. v. Ronchiſſo.
Hêrkanye. v. Rhonchus.
Hêrs. v. Siligo.
Hêrſem. v. Hinnio.
Hêrſen. a, o. v. Siligineus.
Hêrſenàr, kî z-hêrsjum têrſi. v. Siliginarius.
Hêrt. v. Vertagus.
Hêrzanye. v. Hinnitus.
Hêrzanye Elefantovo. v. Barritus.

Heuſz. v. Lynx.

H I.

Himba. v. Dolus, Fraus, Fallacia.
Himbeno. v. Fraudulenter.

Hinben. v. Doloſus, Fallax, Fraudulentus.
Hinczamſze. v. Petulcio.
Hintòv. v. Carpentum. Eſſedũ.
Hinim. v. Tento, Decipio.

Hìp. v. Momentum.

Hiſa. v. Domus, Ædes.
Hiſa Varaska. v. Prætorium.
Hiſa, vu koiſze jè. v. Refectorium.
Hiſa, vu koiſze ſzpì. v. Dormitorium.
Hiſa nuternya. v. Conclave.
Hiſa za beteſnike. v. Infirmaria. Valetudinarium penult. brev.
Hiſa divojachka. v. Gynæceum.
Hiſa paſztirſzka. v. Mapalia, Gurguſtiolum.
Hiſa kurvinſzka. v. Lupanar, Ganea.
Hiſa za knige. v. Bibliotheca.
Hiſa za navuk. v. Muſeum.
Hiſa ſzirotinſzka. v. Caſa.
Hiſicza. v. Domuncula.
Hiſni. v. Domeſticus.
Hiſnizakonſzki. v. Conjugalis.

Hìt. v. Jactus.
Hitam. v. Jacio, Projicio.
Hitam naglavczè. v. Præcipito.
Hitam dole. v. Deiicio.
Hiter. v. Celer, Velox, Feſtinus, Citus.
Hitro. v. Celeranter.
Hitìm. v. Feſtino, Celero.
Hitroſzt vu chinenyu. v. Dexteritas.
Hitroſzt. v. Celeritas, Velocitas.
Hitro-nog. v. Celeripes.
Hiterkony, Berzecz parip. v. Celes.

H L.

Hlacha. v. Caliga.
Hlachicza. v. Tibiale.
Hlèd. v. Umbra, Frigus.
Hladen. v. Frigidus.
Hladen malo. v. Frigidulus.
Hladen poſztajem. v. Frigeſco.
Hladenye. v. Frigefactio.
Hladilnicza. v. Frigidarium
Hladìm. v. Frigero.
Hladìm guſztokràt. v. Frigefacto.
Hladno. v. Frigidè.
Hladno malo. v. Frigufculum
Hladno chinechi, a, o. v. Frigorificus.
Hladno mi jeſzt. v. Frigeo.
Hladnetina. v. Garum N. 2.

Hleb, Kruh. v. Panis.
Hlepenye. v. Aviditas.
Hlepen. v. Avidus.
Hlepno. v. Avidè.
Hlèv. v. Bovile.

H M.

Hmelina. v. Lupulus
Hmeline-bràch. v. Lupularius.

H O.

Hóblam. v. Aſcio. N. 2
Hoblich. v. Aſcia. N. 2. item Dolabra.
Hoblich máli. v. Dolabella.
Hoblanye. v. Dolamen.
Za Hoblanye Prikladen. v. Dolatilis.
Hoblàr, Tiſslyar. v. Dolator.
Hoblarnicza. v. Dolatorium.
Hoblich veliki. v. Runcina. N. 1.
Hobotnicza riba. v. Polypus.

Hochu. v. Volo, vis.

Hodálnicze. v. Grallæ.
Hòd. v. Ambulatio, Inceſſus.
Hodim. v. Ambulo, Incedo.
Hódus. v. Ambulator.
Hodi ſzimo. v. Adeſdum.
Hodim napervo. v. Anteeo, Antecedo, Præeo, Præcedo.
Hodim navad, povrachamſze. v. Regredior, Redeo.
Hodim za drugem. v. Sequor.
Hodim zvun puta. v. Devio, Erro.

Hogyenye. v. Inceſſus, Ambulatio.

Hordòv. v. Dolium.

Hor-

Digitized by Google

Horvàt. v. Croata.
Horvatſzki orſzàg. v. Croatia.

Hotèch. v. Voluntariè.
Hotéchi. v. Voluntarius.
Hoténye. v. Animus, Voluntas.
Hotnicza. v. Concubina.
Hotnicza zakonſzkoga chloveka. v. Pellex.
Hotnik. v. Concubinus.
Hotinſztvo. v. Concubinatus, Concubitus.

H R.

Hrabren. v. Robuſtus, Fortis.
Hrächek. v. Screatus. N. 2.
Hrächem. v. Screo, Excreo.
Hrákanye. v. Screatus. N. 1.
Hraklyiv. v. Screabilis.
Hrákavecz. v. Screator.
Hrána. v. Victus.
Hrána za vojiſzku. v. Commeatus, Annona.
Hrána ſivinſzka. v. Pabulum.
Hráne ſivinſzke preſzkêrblenye. v. Pabulatio.
Hránenye. v. Nutrimen.
Hránim. v. Nutrico, Nutrio, Cibo, Alo.
Hranitel. v. Nutritus, Nutritor.
Hranitelicza. v. Nutricula, Nutrix.
Hranechi. v. Nutritivus.
kî Hránu za marhu iſche. v. Pabulator.
Hránu ſzkêrbni. v. Pabulatorius.
Hránu za marhu iſchem, noſzim. v. Pabulor.
Hráne vnoſinu imajuchi za ſivinu. v. Pabuloſus.
Hraſztich. v. Quercula.
Hràſzt. v. Qvercus.
Hraſztina. v. Qvercetum.
Hraſztov. v. Qverceus,

Hren. v. Naſturcium.

Hripútam. v. Anhelo.
Hriputanye. v. Anhelitus, Aſtma.
Hriputlyiv. v. Anhelus, Aſtmaticus.
Hriputlyivecz. v. Anhelator.

Hrùp. v. Strepitus.
Hrùp ſzvinſzki. v. Grunnitus.
Hrupìm. v. Strepo, Grunnio.

Hruska. v. Pyrum.
Hruskovo drévo. v. Pyrus.
Hruſztavecz. v. Cartilago.

H V.

Hvala. v. Laus, Præconium.
Hvala oholna. v. Oſtentamen.
Hvale vréden. v. Laudabilis.
Hvala Peter, kíſze ſzam oholno hvali. v. Oſtentator, Jactator.
Hvalitel drugoga. v. Laudator.
Hvalitelicza ſzama ſzvoja. v. Oſtentatrix.
Hvalenye lépo drugoga. v. Elogium.
Hvaleno. v. Laudabiliter.
Hvalim. v. Laudo.
Hvalimſze oholno. v. Oſtento, Jacto.

H U.

Hùd. v. Malus.
Hùd jáko. v. Terribilis.
Hudo. v. Malè.
Húdoba. v. Malitia, Nequitia, Perverſitas.
Húdoba velika. v. Flagitium, Scelus.
Húdoben. v. Malitioſus.
Hudoben jáko. v. Sceleſtus, Sceleratus, Nefarius.
Húdobno jáko. v. Nefariè, Sceleratè.

Huga. v. Iris.

Huhnyavicza. v. Coryza.

I.

J A.

I. v. Etiam.

Jablan. v. Pomus.
Jabuchicza na kolenu, gdeſze veſu koſzti dolnya z-górnyum. v. Patella N. 2.
Jabuchicza vu gêrlu. v. Jugulum.
Jabuka. v. Pomum, Malum.

Jáchim. v. Fortifico, Firmo.
Jachmen. v. Hordeum.
Jachmena voda, Piva. v. Zythum.
Jachmenecz. v. Hordeolum.
Jachmeni, a, o. v. Hordeaceus.

Jàd. v. Venenum, Virus.
Jádovit, a, o. v. Virulentus, Venenatus.
Jadro na ladje. v. Carbaſa, velum. N. 1. Artemon. N. 1.

Jagnyed. v. Populus, alba, nigra.
Jagnyedje. v. Populetum.
Jagnyedov. v. Populeus.
Jagoda. v. Fragum.

Jáhanye. v. Equitatio.
Jahlicza. v. Pecten. N. 1.

Jaj. v. Heu, væ.
Jajcze. v. Ovum.
Jajchena lupina. v. Putamen.
Jajcheni ſutányek. v. Vitellus.
Jajcheni belányek. v. Albumen.

Jàk. v. Fortis, Validus, Robuſtus.
Jáko. v. Fortiter, Valde.
Jákoſzt. v. Fortitudo, Robur. N. 2.

Jàl. v. Invidia.
Jálen. v. Invidus.

Digitized by Google

Jalimſze. v. Simulo.
Jálno. v. Invidiosè.
Jalov, a, o. v. Abiegnus.
Jalovo drévo, Jelva. v. Abies.
Z-Jalvami têrſecz. v. Abietarius.
Jalva mála. v. Abiecula.
Jalſſevo drévo. v. Alnus.

Jama. v. Foſſa, Fovea, Scrobis.
Jama otajna pod zemlyùm. v. Cuniculus. N. 1.
Jama pod zemlyùm podzidana. v. Crypta.
Jama, Duplye zverinſzko. v. Caverna, Specus.
Jama za ſitek. v. Sirrhus.
Jamicza. v. Foſſula.
Jamicza cheſz koju pòt ide. v. Porus.
Jamicza pod noſzom na vuſzniczi. v. Lacuna. N. 2.

Janychecz, Janye, Agnyecz. v. Agnus.

Japa, Japek, Japicza. v. Pater.

Járek. v. Vallis.

Járem. v. Jugum.
Jaruga. v. Elix.

Jaſzle. v. Præſepe.
Jaſznímſze, Szvétim ſze. v. Fulgeo, Niteo, Splendeo, Rutilo.
Jaſzno. v. Serenum.
Jaſzpriſt. v. Archi-Diaconus.
Jaſzpriſtia. v. Archi-Diaconatus.
Jáſztreb. v. Accipiter.

Jato. v. Agmen, Grex.

Jauk. v. Ejulatio, Lamentum.
Jaukam. v. Ejulo, Lamentor.

Javlyam ſze. v. Inſinuo, ſcil. Me.
Javor. v. Ornus. N. 1.

Jázvecz. v. Taxus, Melis.

I D.

Idem. v. Eo, Vado, is. Proficiſcor, Progrédior.

J E.

Jechanye. v. Gemitus.
Jechìm, Szkuchìm. v. Gemo.

Jeden. v. Unus.
Jeden po jednom. v. Singulatim.
Jeden zmed dvéh. v. Alteruter.
Jeden ſzàm. v. Unicus, Solus.
Jedenaiſzteri. v. Undeceni.
Jedenaiſzt krát. v. Undecies.
Jedenajſzti. v. Undecimus.
Jederka. v. Nucleus.
Jedino-rogyeni. v. Unigena.
Jedno-vêriztno Sitno ſzteblo. v. Unicalamus.
Jedno-vêrſztni zelja koczen. v. Unicaulis.
Jedno-licz, farb. v. Unicolor.
Jedno-rog. v. Unicornis.
Jedno-ſzpodoben. v. Uniformis.
Z-Jednèm Ceczkom ſenſzka glava. v. Unimammia.
Jedno-ruk. v. Unimanus.
Jedno-nachinſzki. v. Unimodus.
Jednoga kolena, plemena. v. Uniſtirpis.
Jedinoſzt. v. Unitas, Unio. N. 2.
Z-Jednem zakonſzkem ſzvojem Muſom do ſzmêrti ſivucha Sena. v. Univira.
Z-Jednem ſzamo muſem ſztaliſs. v. Univiratus.
Jednoga nachina. v. Uniuſmodi.
Jednáchim. v. Æquo, Æquiparo.
Jednàk. v. Æqualis.
Jednáko. v. Æqualiter.
Jednáko vaganye. v. Æquilibrium.
Jednákoſzt. v. Æqualitas.
Jednákoſzt dneva y nochi. v. Æquinoctium.

Jednàk pravo. v. Æquipar.
Jednáko mogùch z-levum, y deſznum rukum. v. Æquimanus.
Jednàk vu dobi. v. Æquævus.
Jednachlyiv. v. Æquabilis.
Jednoch. v. Semel.
Jednoga naroda. v. Gentilis. N. 3.
Jedno malo. v. Paululò, Parvulùm, Aliquantulùm.
Jedno-letni. v. Anniculus.
Jedno-glav. v. Uniceps.
Jedno-nog. v. Unipes.
Jedvaj. v. Vix, Ægrè.

Jelen. v. Cervus.
Jelenſzki. v. Cervinus.
Jelovo Drévo. v. Abies.
Jéliſs. v. Eſca.
Jelun. v. Alumen.

Jèm. v. Edo, Comedo.
Jemlyem. v. Accipio.

Jenkrat. v. Semel.

Jerebicza. v. Attagen.

Jès. v. Eres.
Jeſzem. v. Sum.
Jeſzen. v. Autumnus.
Jeſzenov, a, o. v. Fraxineus.
Jeſzenovo drévo. v. Fraxinus.
Jeſzenóvje. v. Fraxinetum.
Jeſzenſzki, a, o. v. Autumnalis.
Jéſztvina. v. Cibus, Ferculum. N. 1.
Jéſztvina ſzkoſzana. v. Minutal.
Jéſztvine zebrane. v. Cupedia, Lautitia, Dapis.
Jéſztvino-noſz. v. Dapifer.
Jéſztvin ſzlatkeh nachinitel. v. Cupediarius.
Jéſztvin ſzladkeh, y zebraneh poſelitel. v. Cupedipeta.

Jetra. v. Hepar, Jecur.
Jetro-bolen. v. Hepaticus.
Jéter vuſganye. v. Hepatitis.
Jeterva. v. Fratria.
Jeternicza. v. Tomaculum.

Jetri-

Digitized by Google

Jetricza. v. Jecuſculum.

Jezero. v. Mille.
Jezero, jezeriſche. v. Lacus.
Jezero, glubina velika. v. Abyſſus.
Jezichecz. v. Epigloſſis.
Jezichen. v. Loquax, Loquaculus.
Jezichenye. v. Loquacitas, Verboſitas.
Jezik. v. Lingva.

J G.

Igla. v. Acus, ûs. fœm.
Igla, z-kùm ſene laſzi ravnaju. v. Diſcerniculum. N. 4.
Iglicza, Igla gumbaſna. v. Acicula.

Igra. v. Luſus, Ludus. N. 1, & 2.
Igramſze. v. Ludo.
Igramſze ſzkáchuch, pleſſuch. v. Tripudio.
Igráchev kupchina. v. Chorus.
Igravka. v. Choraulistria.
Igra dechinſzka. v. Crepundia.
Igràch, ali Igràſſ. v. Luſor. N. 1.
Igranye ſzkáchuch, pleſſuch. v. Tripudium.

I L.

Ili, ali. v. Sive, Vel, Aut.
Ilovacha. v. Argilla.
Ilovachaſzt. v. Argillaceus.

I M.

Imam. v. Habeo.
Imánye. v. Bonum.

Ime. v. Nomen.
Imenom, po Imenu. v. Nominatim, Nominaliter, Nominetenùs.
Imenúvanye. v. Nominatio.
Imenúvavecz. v. Nomenclator.
Imena dàn. v. Nominalia.
Imenovni. v. Nominalis.
Imenuvlyiv. v. Nominabilis.
Imenújem. v. Nomino.
Imenújem guſztokràt. v. Nominito.

I N.

Inache, Drugach. v. Aliter, Secus, Alioqui.
Inàm, Drugam. v. Aliò, Aliorſum.
Inaſſ. v. Ephebus.

Intereſſ. v. Cenſus, ûs.
Na Intereſſ. v. Cenſualiter.
Intereſſa pobiravecz. v. Cenſuarius.

I S.

Iſche. v. Adhuc. N. 2.
Iſchem. v. Quæro, Inquiro, Indago.

Iſzkanye. v. Inquiſitio. N. 1.
Iſzkanye, Izvédanye. v. Inquiſitio.
Iſzkano, Izvedajuch. v. Inquiſitè.
Iſzkápam. v. Effodio.
Iſzkêr. v. Ponè, Penes, Prope.
Iſzkêrchenye. v. Extirpatio.
Iſzkerchujem. v. Extirpo.
Iſzkorenujem. v. Eradico.
Iſzkra. v. Scintilla.
Iſzkricza chêrv. v. Cicindela, Nitedula. N. 2.

Iſzpachenye. v. Perverſitas.
Iſzpachujem. v. Perverto.
Iſzpitávam. v. Exquiro, Inquiro.
Iſzpraznujem. v. Evacuo.
Iſzpukávam. v. Evello.

Iſztina. v. Veritas, verum.
Iſztinſzki. v. Reverà.
Iſztinſzki, a, o. v. Verax.
Iſztiranye. v. Expulſio.
Iſztirávam. v. Expello.
Iſztiravecz. v. Expulſor.
Iſztiravka. v. Expultrix.

J U.

Jug. v. Auſter.

Júha. v. Jus. N. 2.

Julip. v. Julapium.
Junachki. v. Egregiè.
Junachki drùg, tovaruſs. v. Commiles.
Junàk. v. Miles.
Junàk pred zaſztavum. v. Anteſignanus.
Junàk za zaſztavum. v. Poſtſignanus.
Junàk priproſzt, obchinſzki. v. Gregarius.
Junàk na prechu. v. Fundibularius.
Junàk kopianik. v. Haſtarius.
Junàk vu oklopah. v. Cataphractus.

Júnecz. v. Buculus, Juvencus.
Júnecz bìk. v. Taurus.

Juſen. v. Auſtralis.
Juſina. v. Merenda.

Juſſen. v. Juſculentus.
Juſſicza. v. Juſculum.

Jutro. v. Manè.
Juterni. v. Matutinus.
Juterno ſzvitanye. v. Diluculum, Crepuſculum matutinum.
Jutro-ſztajecz. v. Matutinarius.
Jvérje, ali tréſvke, koje odſzkakaju, gdaſze drévo ſzéche. v. Aſſula.

I Z.

Iz. v. Ex.

Digitized by Google

Izbìram. v. Deligo, Eligo, Seligo.
Izbijam. v. Excutio.
Izbliza. v. Cominus.

Izda. v. Adhuc, Etiamnum, Etiamdum.
Izdájem, Izdávam. v. Prodo, Trado. N. 2.
Izdá'anye, Izdávanye. v. Traditio, Proditio.
Izdajavecz, Izdavavecz. v. Prod tor, Traditor.
Izdá'nicza, Izdavavicza. v. Proditrix.
Izda'ka. v. Eminus.
Izdubenye. v. Excavatio.
Izdúbim, Dúbim. v. Excavo.

Izebránye. v. Electio, Selectio.

Izháiam. v. Fxeo, Oriof.
Izhitávam. v. Ejicio.
Izhod. v. Exitus.
Izhod, Pochetek. v. Ortus, Origo.
Izhod, Iſztok. v. Oriens.

Iziſzkavecz. v. Inquiſitor.

Izlévanye. v. Effuſio.
Izlévam. v. Effundo.

Izrekuiem. v. Eloquor.
Izrivávam. v. Extermino.

Izrod. v. Degener.
Izrovávam. v. Eruo.

Izvédanye. v. Exploratio, Inquiſitio.
Izvédam. v. Exploro, Inquiro.
Izvédavecz. v. Explorator.

Izvléchenye. v. Extractio.
Izvlekuchi, a, e. v. Extractorius.
Izvlekujem. v. Extraho.

K.

K A.

Kacha. v. Serpens.
Kacha lozna. v. Coluber.
Kacha lyuticza. v. Vipera.
Kacha Vodena. v. Angvis, Hydrus.
Kacha z-dvemi glavami, z-jednum na repu. v. Amphisbæna.
Kacha z-rogmi. v. Ceraſtes.

Kadenye. v. Fumigatio.
Kadilnicza. v. Fumigatorium, Thuribulum, Acerra.
Kadilo. v. Suffitus.
Kadìm. v. Fumigo.
Kadimſze. v. Fumo, Vaporo.

Kafêrka. v. Acrotophorum, Urceolus.

Kajanye. v. Dolor.
Kajamſze. v. Pœniteo.

Kak? v. Qvomodo, Qualiter.
Kakgoder. v. Quomodocunque utcunque.
Kakov. v. Qualis.

Kàl, kaluſa. v. Lacuna, Cœnum.
Kalamàr, riba. v. Loligo.
Kaliſche, gdeſze Szvinye kalyè. v. Volutabrum.
Kályam. v. Luto.

Kam? v. Quorſum? Quò?
Kamen. v. Lapis. N. 1.
Kamen ſivecz. v. Silex.
Kamen dragi. v. Gemma.
Kamen puhki. v. Pumex.
Kamen béli, z-kêmſze Szténe, a'i bolte kinche. v. Gypſum.
Kamen kêmſze z'lato, y Szrebro raſzpoznáva. v. Lapis. N. 3.
Kamen gornyi melinſzki. v. Catillus.
Kamen dolnyi melinſzki. v. Meta. N. 5.
Kamenàr. v. Lapicida, Latomus, Lapidarius, ii.
Kamena ruda. v. Lapicidina.
Kamenárov. v. Lapidarius, a, um.
Kaménecz. v. Lapillus.
Kaményem hitavecz. v. Lapidator.
Kameno-tvêrd poſztájem. v. Lapideſco.
Kamenitoſzt. v. Lapidoſitas.
Kamenit. v. Lapideus, Lapidoſus.
Kamenom bélem Czifram. v. Gypſo.
Kamenom bélem Czifranye. v. Gypſatio.
Kamenom bélem nakinchitel. v. Gypſator.
Kamenom bélem naczifran. v. Gypſatus.
Iz kamena béloga. v. Gypſeus.
Kamenu'em. v. Lapido.
Kamenuvanye. v. Lapidatio.
Kamopoder. v. Quocunque.
Kamuka. v. Damaſſus. N. 2.

Kánenye. v. Intentio.
Kanim. v. Intendo. N. 2.
Kanonia. v. Canonicatus.
Kanonik. v. Canonicus.
Kánta. v. Cantharus.
Kantàr. v. Capiſtrum.
Kánya. v. Milvus.

Kàp. v. Stillicidium.
Kapa. v. Capucium.
Kapa koſnata. v. Cudon.
Kapa fratérſzka. v. Cucullus.
Kápam. v. Stillo.
Kápanye. v. Stillatio.
Kapéla. v. Capella N. 2.
Kapelàn. v. Capellanus.
Kapélicza. v. Sacellum.
Kapitàn. v. Capitaneus.
Kapitàn. obchine varaske. v. Tribunus.
Kapitàn nadjezero junáki. v. Chiliarcus.
Kapitanìa. v. Capitaneatus.
Kaplya po kaplyi. v. Stillatim.

Digitized by Google

Kaplya. v. Stilla.
Kaplyech. v. Guttatim.
Kaplyenye guſzto vode chlovéchje, gdaje nemore dêrſati. v. Stranguria.
Kaplyenye. v. Stillatio.
Kaplyem. v. Stillo.
Kaplyicza. v. Guttula.
kaplyiv v. Stillatitius.
Kaptolom. v. Capitulum. N. 2.

Karam. v. Objurgo, Reprehendo.
Karam guſztokràt. v. Reprehenſo.
Karanye. v. Objurgatio, Reprehenſio.
Kárka. v. Jurgium, Contentio.
Karmasìn. v. Charmaſyna Pellis.
Kârmina. v. Parentalia.
Karpit. v. Periſtroma.

Kaſsa. v. Puls,
Kaſsa detechja. v. Pappa.
Kaſsely. v. Tuſſis.
Kásem. v. oſtendo Monſtro.
Kaſslyecz. v. Tuſſicula.
Kaſslyem. v. Tuſſio.
Káſſni lonecz, vu kômsze kaſſa kuha. v. Pultarius.
Kaſſicza. v. Pulticula.
Kaſtely. v. Caſtellum.
Kaſtiga. v. Pœna.
Kaſtigam. v. Punio.
Kászam. v. Succuſſo.
Kaszanye. v. Succuſſatio.
Kaszavecz kony. v. Succuſſor.

Kaviar, ikre szlaneh rìb. v. Garum. n. 3.

Kavka. v. monedula.
Kavran. v. Corvus, Corax.
Kavran nochni. v. Nocticorax.
Kaſemíze kak dabi niſtar nebil videl, chul. v. Simulo, Diſſimulo.

K C.

Kcherchicza. v. Filiola.

Kchi. v. Filia, Nata.

K D.

k-deſzne rúke. v. Dextrorſum.

K E.

kebel. v. Metreta. N. 2.
keber. v. Crabro.

kechiga riba. v. Sturio.
kechka. v. Coma.

kehlya. v. Struma.
kehlyav. v. ſtrumosus.

keljè. v. Bitumen.
kelìm. v. Bitumino.

kepenek. v. Penula.

kêrch. v. Spaſmus.
kêrchim. v. Extirpo.
kêrchma. v. Caupona. Oenopolium, Taberna. N. 1.
kêrchmàr. v. Oenopola, Tabernarius. N. 1.
kêrhek, a, o. v. Fragilis.
kêrhet. v. Fragmen.
kêrhkocha. v. Fragilitas.
kêrlétka. v. Cavea.
kêrma. v. Eſca.
kêrmak. v. Sus, Porcus.
kêrmeslyi. v. Lippitudo.
kêrmeslyiv. v. Lippus.
kêrmeslyivem. v. Lippio.
kêrpe ſztare &c. v. Veteramenta.
kêrpàch ſztareh duguvàny. v. Veteramentarius.
kêrpam. v. Reſarcio.
kêrſztim. v. Baptizo.
kêrſztitel. v. Baptiſta.
kêrt. v. Talpa.
kêrv. v. Sangvis, Cruor.
kêrv puſcham. z-kupiczami. v. Scarifico.
kêrvárenye z-kupiczami. v. Scarificatio.
kêrvárenye na ſili. v. Phlebotomia.
kêrvárnik z-kupiczami. v. Scarificator.
kêrvárnik ſilu Puſchajuchi drugomu. v. Phlebotomarius.
kêrvſzi na ſili puſztiti dajuchi. v. Phlebotomus.
kêrvav. v. Sangvinolentus.
kêrvárim. v. Cruento.
kêrvi obilen. v. Sangvineus
kêrvno techenye od zada. v. Hemorrhoides.
Kêrvno blyuvanye, gdaſzeſilaraſzpuchi. v. Anaſtomoſis.
kêrvoſok. v. Sangvinarius.
kêrv tochim. v. Sangvino.
kêrznàr. v. Pellio.
Kêrzno. v. Pelliceum.

Keſznim. v. Tardo.
Keſznimſze. v. Moror.
Keſzen. v. Tardus.
Keſzno. v. Tardè, Serò.
Keſznoſzt. v. Tarditas.

K I.

Kiham. v. Sternuo.
Kiham guſztokràt. v. Sternuto.
Kihanye. v. Sternutamentum.
Kihati chinechi. v. Sternutatorius.
kihavicza. v. Sternutamentum.

kila. v. Hernia.
kilav, kilavecz. v. Herniosus.
kile rézanye. v. Herniotomia.
kilo-rez. v. Herniotomus.

kimam, Namigavam. v. Annuo.
Kimam gusztokràt. v. Nuto.
Kimanye, Namigávanye. v. Nutus, Nutamen.
Kimajúchi, Namigavajuchi. v. Nutabilis.

Kinch. v. Theſaurus.
Kinch ſzveti. v. Corbona.
Kinch ſenszki. v. Mundus. N. 2.
Kincha chuvàr. v. Theſaurarius.
Kinchim. v. Orno.

Digitized by Google

Kìp. v. Icon, Imago, Effigies
Kìp zrézani. v. Statua.
Kipìm, vrem. v. Ferveo, Bullio.

Kiſzel. v. Acidus
Kiſzel poſztáiem. v. Aceſco.
Kiſzelócha. v. Aciditas.
Kiſzelmalo, Nakiſzel. v. Acidulus.

Kita. v. Frons, Ramus.

K L.

Klada, kladina. v. Truncus.
Klada zakaſztigu. v. Cippus.
Kladívecz. v. Malleolus. N. 4.
Kláris. v. Corallium.
Klanyanye. v. Adoratio.
Klanyamſze. v. Adoro.
Klanyecz. v. Callis. Angiportus.
Kláſz. v. Spica.
Klaſznobránye. v. Spicilegium.
Klaſzen meſzecz. v. Junius.
Klátenye, klataria. v. Vagatio.
Klatech ſzim tam, v. Vagè.
Klátes, klatlyiv. v. Vagabundus.
Klátimſze. v. Vagor.

Kleczalo. v. Subſellium.
Klechanye. v. Genuflexio.
Klechìm. v, Flecto N. 2.
Klésche. v. Forceps.
Kléſche za ogeny. v. Pruniceps.
Klét. v. Cellarium.
Kletva. v. Imprecatio. Juramentum.
Kletva kriva. v. Perjurium.
K-léve ſztráne. v. Siniſtrorſum.

Klicza. v. Germen.
Klin. v. Clavus.
Klinchecz. v. Cariophylum.
Kliſtèr. v. Clyſter.

Klyùch. v. Clavis.
Klyuchàr. v. Claviger.
Klyúchenicza. v. Sera.
Klyujem. v. Fodico N. 2.
Klyuka. v. Uncus.
Klyukam. v. Pulſo. N. 3.
Klyukaſzto-nog. v. Varus, a, um.
Klyun. v. Roſtrum.
Klyúſze ſrébe. v. Mannulus.

Klobuchàr. v. Pileo.
Klobúchecz. v. Pileolum.
Klobùk. v. Pileus.
Klobùk turſzki. v. Cidaris.
Klokochem. v. Gloctoro.
Klokoticza. v. carcheſium, Glocorium.
Klopotam. v. Crepito.
Klopotecz.. v, Crepitaculum.
Klopot. v. Crepitus.
Kloſter. v. Clauſtrum. N. 2.

Klùp. v. Scamnum.
Klùp v ſzoka. v. Anabatra.
Klúpchicza. v. Scabellum.
Klupchicza noſnà. v. Snppedaneum.
Klupko. v. Glomus.
Klupko naviam. v. Glomero.

K M.

Kmet v. Colonus.

K N.

Knez. v. Comes. N. 2.
Kneztvo. v. Dominatio.

Knyaſzt. v. Mutilus, Mancus.
Knígar, kî knige prodáva. v. Bibliopola.
Knígar, Kî Knige chuva. v. Bibliothecarius.
Knígar. kî knige ſzkup ſíva. v. Bibliopegus.
Knígar, kî Knige piſſe. v. Bibliographus.
Kniga. v. Liber.
Knige varaske, kralyevſzke &c. v. Protocollum.
Knige tolnachne. v. Commentarius.
Knige vſzagdeſſnyega zapiſzavanya. v. Diarium, Ephemeris.
Knige vſzaka duguvanya imajuche. v. Pandectæ. N. 1.
Kniſicza. v. Libellulus.
Knificza ruchnà. v. Manuale, Enchiridium.
Kniſnicza. v. Bibliotheca.

K O.

Kobaſzicza. v. Farcimen.
Kobila. v. Equa.
Kobilicza kukecz. v. Locuſta.
Kobilicza polyſzka. v. Cicada.
Kobilicza, mala kobila. v. Eqvula.

Kochie. v. Vehiculum, Curriculum, Rheda.
Kochie z-dvemikónyi. v. Bigæ.
Kochie z-chetiremi kónyi. v. Quadriga.
Kochis. v. Auriga.
Koczen. v. Caulis.
Koczenyaſzt. v. Caulicatus.
Koczen máli. v. Cauliculus.
Koczka. v. Alea.
Koczkàs. v. Aleo, Aleator.

Kokoſſ. v. Gallina.
Kokoſsàr. v. Gallinarius.
Kokoſſ, kvóchka. v. Gallina.
Kokoſſaricza. v. Gallinatia.
Kokóſſni, a, o. v. Gallinaceus.
Kokóſska. v. Gallinula.
Kokóſſnyak, kúrnyak. v. Gallinarium.
Kokot. v. Gallus.

Kol, kolecz. v. Palus, i.
Kolchecz. v. Paxillus. N, 1.
Kol, kíſze vu voduzapikáva. v. Sublica.
Kol, ali drévo, z-kémſzevráta zaſzunyávaju. v. Vectis.
Kol velik. v. Vallus. N. 1.

Kóla zapíram. v. Sufflamino.
Kóla z-dvemi kotáchi. v. Ciſium.
Kóla muska puna. v. Plauſtrum.
Kolàr. v. Rotarius.

Koledo. v. Ceres.

v. Ko-

Digitized by Google

v-Kolenah zbit, sépav. v. Compernis.
koleno. v. Genu.
Kólna platnjcza. v. Orbile.
Kólna podpornya. v. Sufflamen.
Kolno peſche, óſz. v. Axis.
Kolobárecz. v. Orbiculus. N. 3.
Kolobàr. v. Orbis. N. 1. Circulus.
Kolobárim. v. Girculo.
Kolo, kêmſze vóda iz denesza vléche. v. Antlia.
Kolomàr. v. Atramentarium.
Kolo-maz. v. Axungia.
Kolotechina. v. Orbita.
Kola iz kolotechine izhájanye. v. Exorbitantia.
Kolovrat. v. Girgillus.

Komàr. v. Culex, Gynips.
Kómin. v. Focus.
Komìn. v. Cuminum.
Komóra. v. Camera, Conclave.
Komórnik. v. Camerarius.
Komórni. v. Camerarius, a. um.
Komornyàk. v. Secretum. N. 2.
Komuſz. v. Moloſſus.

Konecz. v. Filum.
Koneez vu igli, Nit. v. Acia.
konecz, Zvêrha. v. Finis.
Kony. v. Eqvus, Caballus.
Kony pruſzecz, kaſzavecz, Povodni kony, koi dolè rad léga, Paſzttùh, kony, kî rad izſzebe híta, kony v-zadnyeh nogah razbit. v. Eqvus.
Konyánichki. v. Equeſter.
Konyanichtvo. v. Equitatus.
Konya cheſſem. v. Strigilo.
Konyánik. v. Eques.
Konyàr. v. Stabularius. N. 2. Item Agazo, Equiſo.
Konyárnicza. v. Equile.
Konyíchek. v. Eqvuleus.
Kónyſzka ſzpráva. v. Phaleræ.
kónyſzki. v. Equinus.
Kónyſzki ménya vecz. v. Equitarius.
Kónyſzki ménus. v. Equaria.
Konop. v. Rudens.
Konoplya. v. Canabis.

Kopàch. v. Foſſor.
Kopàch pólyſzki. v. Paſtinator.
Kopam. v. Fodio.
Kopam drugòch, prekápam. v. Repaſtino.
Kopam polye. v. Paſtino.
Kopanya. v. Linter.
Kopanye. v. Foſſio, Foſſura.
Kopanye polya. v. Paſtinatio.
Kopcha. v. Fibula.
Kopchàr. v. Fibularius.
Kopchenye. v. Fibulatio.
Kopchim. v. Fibulo.
Kopjánik. v. Haſtarius.
Kopjà drévo. v. Haſtile.
Kopjè. v. Haſta.
Kopjè málo. v. Haſtula.
Kopicza. v. Soccus.
Kopito. v. Ungula.
Kopríva. v. Urtica.
Kopun. v. Capo.

Kóra. v. Cortex, Cruſta.
Kóra kruſſna. v. Cruſtum.
Kóra górnya koſztanyeva, jeſicza. v. Echinus. N. 2.
Korachaj. v. Greſſus, Paſſus.
Korachújem. v. Gradior.
Korbàch. v. Scutica.
Kordecz. v. Sica.
Kordeczem vubitel. v. Sicarius.
Koren. v. Radix.
Koren veliki. v Enula.
Korenecz. v. Radicula.
Korenaſzt. v. Radicoſus.
Korenim. v. Radico.
Kóriander. v. Coriandrum.
Kóricze ſzlatke. v. Cinnamomum.
Koriſzt. v. Utilitas.
Koriſztan. v. Utilis, Utibilis.
Koriſztno. v. Utiliter.
Korito. v. Linter. N. 2.
Korito za téſzto. v. Mactra.
Korito, ali bedeny, v-koga moſt z-preſſeteche. v. Lacus. N. 4.
Korizma. v. Quadrageſima, Quarantena.
Koromach. v. Marathrum.
Korúna. v. Corona.
Korúna krályevſzka. v. Diadema.
Korúna Biskupſzka. v. Infula, Mitra. N. 3.
Korúnenye. v. Coronatio.
Korúnim. v. Corono.

Kóſa. v. Pellis, Cutis.
Kósar. v. Cerdo, Coriarius.
Koſchen. v. Oſſeus.
Kóſicza. v. Cuticula.
Kóſicza naj bliſnyeſſa k-moſgyanom. v. Meninx.
Kóſicza ténka. v. Membrana.
Kóſicza ténka okolu lubanye. v. Pericranium.
Kóſicza, z-kojumſze déte obvito rodi. v. Secundæ.
Kóſni ſakely. v. Culeus.
Koſs. v. Corbis.
Koſs iz prutjà ſzpleten, za obrambu junákov. v. Gerræ.
Koſs &c. vukômſze ſitek ſzpravlya. v. Cumera.
Koſs, cheſz kogaſze moſt czedì. v. Qualus.
Koſsára. v. Corbis.
Koſsáricza ſelézna, kâſze konyem za vkrotenye na vuſzta poſztávlya. v. Poſtomis.
Kóſtam. v. Guſto.
Koſuh. v. Rheno, Pelliceum.
Koſza. v. Falx.
Koſzecz. v. Falcator. N. 2.
Koſzèr., vínyak. v. Scirpicula.
Koſzim. v. Falco.
Koſziter. v. Stannum.
Koſzitlàr. v. Stannarius.
Koſzitren. v. Stanneus.
Koſzicza. v. Falcicula. N. 3.
Koſzo-noſz. v. Falcifer.
Koſzmat. v. Piloſus, Villoſus.
Kóſzt. v. Os
Kóſzt vu ſztegnu. v. Coxa.
kóſzt kolena, ali jabuka na kolenu. v. Patella.
kóſzt od kolena do gleſnya. v. Tibia.

Digitized by Google

kóſzt rebro. v. Coſta.
Koſztanyevje. v. Ceſtanetũ.
Koſztany. v. Caſtanea.

Kotàr. v. Territorium.
Kotecz. v. Hara.
Kotel. v. Lebes, Ahenum.
Kotel vukêmſze voda topi. Calcarium.
Kotlàr. v. Cuprarius. Faber.
Kotlovina. v. Cuprum.
Kotrig. v. Articulus.

Kovàch. v. Faber.
Kovächenicza. v. Feraria. N. 2.

Koza. v. Capra.
Koza divja. v. Caprea.
Kozàr. v. Caprarius.
Kozárnicza. v. Caprile, Hædile.
Kozel. v. Caper, Hircus; Hædus.
Kozo-brad. v. Aruncus
Kozo-doj. v. Caprimulgus.
Kozo-nog. v. Capripes.
Kozo-rog. v. Capricornus.
Kozo-rod. v. Caprigenus.
Kozicze. v. Variolæ.

K R.

Krádem. v. Furor, Clepo.
Krádouch. v. Furtim.
Kráguly. v. Niſus.
Krai, konecz. v. Extremitas Margo.
Krai halye. v. Ora. N. 2.
Krai morſzkì. v. Litus.
Krai potochnih vòd. v. Ripa, Crepido. N. 2.
Krajczar. v. Cruciger.
Krajſch. v. Sartor.
Kraina. v. Confine. N. 2.
Krákam. v. Crocito, Crotio.
Kráka nye. v. Crocitus.
Krály. v. Rex.
Krályicz. v. Regulus.
Krályicz Ptichicza. v. Regulus. N. 2.
Krályicza. v. Regina.
Krályeva korúna. v. Diadema.
Krályevſzki dvor. v. Regia.
Krályevſzki, a, o. v. Regius.
Krályeſztvo. v. Regnum.
krályuiem. v. Regno.
Krályuvávecz. v. Regnator
Krályúvavicza. v. Regnatrix.
Kráma. v. Merx.
Krámar. v. Mercator.
Kramárim. v. Mercor.
Kramp. v. Bipalium, Bidens.
Krányczi. v. Carni.
Krap. v. Carpio.
Kraſzta béla guba. v. Lepra.
Kraſztav. v. Leproſus.
Krátek. v. Brevis.
Krátim. v. Nego. Impedio.
Krátim. v. Abbrevio.
Na Krátkom. v. Breviter
Kratkòcha. v. Brevitas.
Krava. v. Vaca.
Kravicza. v. Vaccula.
Od Kràv plácha. v. Vaccagium.
Krávji. v. Vaccinus.

Krechanye. v. Coaxatio.
Krechìm. v. Coaxo.
Krelyut. v. Ala.
Krelyutaſzt v. Alatus.
Krelyuti, ali ribje chelyuſzti. v. Branchia.
Krépim. v. Confirmo, Fortifico, Vegeto.
Krépoſzt. v. Fortitudo, Virtus.
Kreſzalo. v. Ignitabulum, Ignitarium.
Kréſzni kamen. v. pyrites.
Kréſzavka chêrv, muha. v. Cicindela, Noctiluca.
Kréſzim. v. Scintillo.

Krich. v. Clamor, Garritus.
Krichavecz prez reda. v. Rabula
Krichìm. v. Clamo, Garrio.
Krilo, naruchaj. v. Sinus, Gremium.
Krilo, krelyut. v. Ala.
Kris. Crux.
kriſeputie. v. Compitum, Quadrivium.
kriſnik. v. Cruciger.
kriſtàl. v. Chryſtallus.
kriſtálſzki. v. Chryſtallinus.
K-kriſu pribijam. v. Crucifigo.
Kriv. v. Sons, Reus.
Kriva priſzega. v. Perjurium.
krivecz. v. Sons, Reus.
krivicza. v. Injuria, Iniquitas, Injuſtitia.
krivìm. v. Culpo.
krivo-nog. v. Curvipes.
krivo priſzeſujuchi. v. Perjurus.
krivo. v. Injuſtè, Iniquè.
krivo-gled. v. Pætus.
krivo-nog. v. Loripes.
kriſzma. v. Criſma.

krokodil. v. Crocodilus.
krotek. v. Mitis, Cicur, Manſvetus.
Krotìm. v. Cicuro, Manſvefacio, Domo.
Krotitel. v. Manſvefactor, Domitor.
krotko. v. Manſvetè.
krotkócha. v. Manſvetudo.
krov. v. Tectum.

krùg, Okrug, v. Circulus, Orbis, Circus.
Okrúſenye. v. Circumferentia.
kruh. v. Panis.
kruho-pek. v. Piſtor.
kruho-pekovicza. v. Piſtrix.
krúlenye. v. Grunnitus,
krúlim. v. Grunnio.
kruſſna skrinya. v. Panarium.
Kruto jáko. v. Valde, Vehementer.

K V.

kvaka na vrátah. v. Peſſulus.
kvaka. v. Uncus.
kvàr. v. Damnum.
kvárim. v. Deſtruo.
kvàſz. v. Fermentum.
kváſzim. v. Fermento.
kvóchka. v. Gallinaglocitans.
kvochem. v. Glocio.
kvochem guſzto kràt. v. Glocito.

Kuche-

Digitized by Google

Kúchenye. v. Pulſus.
Kúchim. v. Pulſo.
Kudelya za preju iz vúne. v. Penſum.
Kudelya za debelu Preju. v. Stupa.
Kuſer. v. Cuprum.
Kuſren. v. Cupreus.
Kuga. v. Lues, Peſtis.
Kuhacha. v. Tudicula. N. 3.
Kúham. v. Coquo.
Kuhàr. v. Coqvus.
Kuharicza. v. Coqua.
Kuhatiznanye. v. Coquina.
Kuhinya. v. Culina.
Kujem. v. Cudo.
Kùk. v. Perna, Petaſo.
Kukcza bòlimajuchi. v. Phagedænicus.
Kuke'y. v. Zizania.
Kukurjav. v. Cripſus.
Kukurjavi láſzi. v. Cincinni.
Kukuríkam. v. Cucurio.
Kukuvacha. v. Cuculus.
Kulik. v. Qvantus.
Kulik god. v. Qvantuſcunqve.
Kuliko. v. Quantò, Quantùm.
Kulik je veſz. v. Quantusquantus.
Kuliko krát. v. Quoties.
Kùm. v. Patrinus, Compater.
Kúma. v. Commater.
Kúmſztvo. v. Compaternitas.
Kúna. v. Martes.
Kúnem. v. Maledico.
Kúnenye. v. Maledictio, Maledictum.
Kup. v. Cumulus, Acervus.
Kup junákov petèh záſztav. v. Cohors.
Kupa ſzreberna pozlachena. v. Sciphus.
Kupa velika, za zdravicze, ali Bilikùm. v. Poculum.
Kúpely. v. Balneum.
Kúpely vrùcha. v. Caldarium.
Kúpelynik. v. Balneator.
Kúpelnicza. v. Balnearium.
Kúplyenicze. v. Balneæ.
Kúplyemſze. v. Balneo.
Kupicza. v. Poculum.
Kupicze poſztavlyajuchi. v. Scarificator.
Kupim. v. Cumulo, Coacervo.
Kupína. v. Rubus.
Kupitel. v. Emptor.
Kupújem. v. Emo.
kupúvanye. v. Emptio.

kúrnyak. v. Gallinarium.
kúrva. v. Meretrix, ſcortum. N. 2.
kúrve jedne vech lotròv. v. Corrivalis.
kúrvihſze dêrsìm v. Scortor.
kúrvinſzka hiſa. v. Ganea.
kúrvinſzka goſzpodarícza. v. Lena.
kúrvinſzke hiſe goſzpodàr. v. Ganeo, Leno.
Pokúrvinſzkeh hiſah klátes. v. Ganeo. N. 2.
kurvìſs. v. Scortator.

kúſſam. v. Probo, Tento.
kuſſanye. v. Tentamen.
kuſſam jeſztvinu. v. Guſto.
kuſſchat. v. Lacerta.
kúſſecz. v. Oſculum.
kuſſujuchi, a, e. v. Oſculabundus.
kuſſujem. v. Oſculor.
kuſſúvanye. v. Oſculatio.
kùſz. v. Fruſtum.
kùt. v. Angulus.
kutina. v. Malum.
kútni. v. Angularis.

L.

L. A.

Labud. v. Cygnus, Olor.
Labudov. v. Olorinus, Cygneus.
Lachan. v. Famelicus.
Lachenſzem. v. Eſurio, Fameo.
Ládam. v. Poſſideo.
Ládanye. v. Poſſeſſio, Dominium.
Ládavecz. v. Poſſeſſor.

Lâdja. v. Navis.
Ládja mála. v. Scapha.
Na Ládjah môrſzt. v. Ponto.
Ládje dno. v. Carina.
Ládje pêrvi kraj. v. Prora.
Ládje zadnyi kraj. v. Puppis.
Ládje deſzke, na kojehſze ſzedì. v. Tranſtrum.
Ládje ſzoha, okol kojeſze veſzlo obrácha. v. Scalmus.
Ládje ſzmetiſche. v. Sentina. N. 2.
Ládje drévo, na kôm jadro ſztoí. v. Malus, i.
Ládje tràm, na kôm jadra drévo ſztoi. v. Antenna.
Ládje drùg. v. Contus.
Ládje vuſinchecz, kêmſze vóda méri. v. Bolis. N. 3.
Ládje vuſe debelo. v. Rudens.
Ládje ſelézna máchka. v. Anchora.
Ládje cifra. v. Apluſſre.
Ládje vtoplenye. v. Naufragium.
Ládje vtoplenye têrpechi. v. Naufragus.
Ládje kapitàn. v. Navarchus.
Ládje veſzlàr. v. Remex.
Ládje ravnitel. v. Gubernator.
Ladicza na koi kochiſzedi. v. Capſus.
Ladichicza. v. Ciſtella.
Ladjícza. v. Cymba.
Ladicza. v. Ciſta, Scrinium.
Ladicza, v-koiſze piſzma y liſti chúvaju. v. Archivum.
Ládo. v. Bacchus.

Láhoten. v. Debilis.

Lájanye. v. Latratus.
Lájanye liſzichno. v. Gannitus.
Lájavecz. v. Latrator.
Lájem. v. Latro.
Lájem kakti liſzicza. v. Gannio.

Laket rúke. v. Cubitus.
Laket kêmſzeméri. v. Ulna.
Lakom. v. Guloſus, Gulo.
Lakomicza. v. Infundibulum.
Lakomo. v. Gulosè.
Lakta jednoga dug. v. Cubitalis.

Lalu-

Digitized by Google

Laluka. v. Maxilla, Mandibula.
Lámanye. v. Fractio.
Lámlyem. v. Frango.
Lámpas. v. Lampas.

Làn. v. Linum.
Lanàr. v. Linipola.
Lancz. v. Catena.
Lanchecz. v. Catella, Catenula.
Lanczom zlàtem nacifran. v. Torquatus.
Lancz zláti. v. Torques, Monile.
Lanczom veſem. v. Cateno.
Lándam. v. Deartuo, Divido.
Lanen. v. Lineus.

Lárma. v. Claſſicum.

Làs. v. Mendacium.
Laſecz. v. Mendax.
Laſem. v. Mentior.
Laslyivo. v. Mendaciter.
Laslyive y nevrédne réchi. v. Affaniæ.
Laſzna igla. v. Comotorium.
Làſz. v. Capillus, Crinis.
Laſzaſzt. v. Crinitus, Comoſus.
Láſzi dugi rúgani. v. Ceſaries, Cincinnus, Cirrus.
Laſzicza. v. Muſtella.
Laſztovicza. v. Hirundo.

Latìn. v. Italus.
Latinſzka zemlya. v. Italia.
Latinſzki, a, o. v. Italicus.

L E.

Lecha. v. Lens, entis.
Lèd, v. Glacies.
Ledina. v. Pratum, Arvum.
Ledovnà bòl. v. Nephrítis.
Ledo-bolen. v. Nephriticus.
Ledven. v. Glacialis.

Legam, opadam pod bremenom. v. Succumbo.
Léganye vkup. v. Concubitus.
Legek. v. Facilis, Levis.

Lehko. v. Facilé, Leviter.
Lehkota. v. Facilitas, Levitas.

Lèn. v. Piger, Deſes, Segnis, Ignavus.
Lénimſze. v. Pigreſco.
Léno. v. Deſidioſè, Pigrè.
Lénoſzt. v. Deſidia, Pigritia, Ignavia, Socordia, Inertia.
Lénoſzt duhovna. v. Acedia.

Lép. v. Pulcher, Decorus, Venuſtus.
Lepek. v. Viſcus, ci.
Lepìm. v. Inviſco.
Leplyen. v. Viſcoſus.
Lépo. v. Puchrè.
Lepota. v. Pulchritudo, Decor, venuſtus.
Leprav. v. Tantùm, Solùm.

Leſavka z-drugem. v. Concubina.
Lesìm. v. Jaceo.
Lesìm ſzkup. v. Concumbo.
Léſnyak. v. Avellana.
Lèſz mêrtvechki. v. Sandapila, Tumba.
Léſzka. v. Corylus.
Leſzkov. v. Colurnus.
Léſzkamſze. v. Mico, Rutilo. N. 2.

Létanye. v. Volatus.
Letìm. v. Volo, as.
Letina. v. proventus.
Létni, a, o. v. Annuus, Æſtivus.
Leto. v. Annus.
Letva. v. Latta.

Lèv. v. Sinister, Lævus.
Lévarúka. v. Siniſtra.
Levàk. v. Siniſter.

Lézem. v. Serpo.

L I.

Lichenye. v. Incruſtatio.
Líchim. v. Incruſto.
Licze. v. Gena, Facies.

Likárnicza. v. Apotheca.

Lilium. v. Lilium.
Lilium béli. v. Crinon.

Lineàl. v. Lineale.

Lipa. v. Tilia.

Liſſáj. v. Lichen.
Líſem. v. Lingo.
Liſzicza. v. Vulpes.
Liſzichicza. v. Vulpecula.
Liſzichji. v. vulpinalis.
Liſzichim. v. Vulpinor.
Liſzkechem. v. Rutilo. N. 2.
Liſzt dracha, ali dréva. v. Folium.
Liſzt na têrſzu. v. Pampinus.
Liſzt iz zláta, ali ſzrebra. v. Bractea.
Liſzt. v. Epiſtola, Literæ.
Liſzt papéra, Arkuſs. v. Philyra.
Liſzt píſzan laſztovitum rúkum. v. Autographum.
Liſzt, kî záveſz zadêrſáva daje plachen dùg. v. Apocha.
Liſzt záveza, ali dúſni laſztovite rúke. v. Syngrapha.
Liſzt Pápin, ali Ceſzarov. v. Diploma.
Liſztàr, kî liſzté noſzi. v. Tabellarius.
Liſzto-noſſni. v. Tabellarius, a, um.
Liſztányek. v. Sura.
Liſztímſze. v. Frondeſco.
Liſztą pàr. v. Apographum.

Litera. v. Litera.

Lizavecz zdèl. v. Catilo.

L O.

Lobuda. v. Atriplex.
Lòj. v. Sebum.
Loja pun. v. Seboſus.
Lojtra. v. Scala, Climax.

Lokâj. v. Pediſequus.
Lokoț. v. Sera.

Lombárda. v. Tormentum. N. 3.

Lonchàr. v. Figulus.
Lonchárnicza. v. Figlina.
Lonchárſzki, a, o. v. Figlinus, a, um.
Lonchárſztvo. v. Figlinum.
Lonecz. v. Olla.

Lo-

Digitized by Google

Loncheez. v. Olluia.
Lonecz &c. z-treni nogami. v. Tripus.

Lopata. v. Pala. N. 1. & 2.
Lopata Selézna. v. Batillum.
Lopata pechna. v. Infurnibulum.
Lopatiéza. v. Scapula, Armus.
Lopùh. v. Lappa major.

Loter. v. Mœchus, Cilo, N. 3. Fornicarius. N. 2.
Loter Lyuczke ſene. v. Adulter.
Loter z-rogyákinyum. v. Inceſtificus.
Lotrújem z-rodbinum. v. Inceſto.
Lotría z-tugyum zakonſzkum ſenum. v. Adulterium.
Lotría z-rodbinum. v. Inceſtus.
Lotría z-redovnèm y néſzveczkem ali néſzveczkùm. v. Sacrilegium.

Lòv. v. Venatio, Captatio.
Lovecz zverinſzki. v. Venator, Captor.
Lovecz ptichji. v. Auceps.
Lovecz ribji. v. Piſcator.
Lovicza zvérja. v. Venatrix.
Lovìm. v. Capio, Venor, Aucupor, Piſcor.
Lovni. v. Venaticus.

Loza. v. Sylva.
Loza guſzta, za paſſu. v. Saltus.

L U.

Lùch. v. Tæda.
Lùchecz na guſzlah. v. Plectrum.
Lúchenye. v. Separatìo.
Luchernya. v. Lucerna.
Lúchim. v. Separo, Sejungo.
Luczeny v. Arcus.
Luczkì. v. Alienus.

Lùd. v. Imprudens, Inſipiens, Demens.
Lúdo. v. Imprudenter.

Ludo-morecz. v. Homicida.
Lúdoſzt, v. Dementia.

Lùg. v. Lixivium.
Lùg loza. v. Saltus, Silva.
Lugàr. v. Silvanus. N. 2.

Luk. v. Cepa.
Luka ſzamoga vertlyar. v. Ceparius.
Lukóvje, gde ſzam luk rá-ſzte. v. Cepetum.
Lukov, iz cherlenecza luka. v. Ca[illegible]us.
Luk béli, oheſſnyàk. v. Allium.
Luk divji. v. Bulbus.
Lùk nebeſzki, Puga. v. Iris.
Luk por. v. Porrum.
Lùk za ſztrélyanye. v. Arcus.
Lukovchàk. v. October.

Lúnyek. v. Paxillus. N. 2.

Lúpam. v. pulſo, Verbero, Vaſto.
Lupinya. v. Putamen.

Luſzka ribja. v. Squama.

L Y.

Lyúbav. v. Amor.
Lyubezlyivoſzt. v. Amabilitas.
Lyubezlyivo. v. Amabiliter.
Lyubezlyivoſzt vu réchih. v. Affabilitas.
Lyúbim. v. Amo.
Lyublyen. v. Amabilis.
Lyublyeno. v. Amanter.
Lyublyeneh réchich chlovek. v. Affabilis.
Lyubodinſztvo. v. Libido.
Lyubodivnik. v. Libidinoſus.
Lyubovnik. v. Amaſius.
Lyucztvò. v. Populus, Vulgus, Plebs.
Lyúlyka. v. Lolium.
Lyùt. v. Acerbus, Sævus.
Lyútim, Lyúto chinìm. v. Acerbo.
Lyúto. v. Acerbè.
Lyútoſzt. v. Acerbitas.
Lyudih kupúvavecz, y prodávavecz. v. Mango. N. 2.

M.

M A.

Machaha. A. Noverca.
Máchka. v. Catta, Ælurus.
Máchek. v. Cattus.
Magàſs. v. Pigmeus, Nanus.
Magaracz. v. Aſinus.
Magaracz divji. v. Onager.

Mahálo. v. Alabrum
Máham. v. Agito, Vibro.
Mahnit. v. Inſanus., Furioſus., Ceritus.
Mahnito. v. Furioſè.

Majer, Marov. v. Alodium, Villa.
Majericza. v. Villica.
Majernik. v. Villico.
Majerſzko goſzpodárenye. v. Villicatio.
Majerſzki. v. Villaris
Na Majeru goſzpodárim. v. Villico.
Majka, Mati. v. Mater.
Majuràn. v. Amaracus.

Mak. v. Papaver.

Mal. v. Parvus, Modicus, Exiguus, Puſillus.
Málam. v. Pingo.
Málar. v. Pictor.
Malaría, Malanye. v. Pictura.
Malaſía. v. Vinum.
Máli tráven. v. Aprilis.
Malo. v. Modicùm, Parum.
Po Malo. v. Paulatim.
Malo-méſſnyak. v. September.
Malócha. v. Parvitas, Exiguitas.
Málta. v. Telonium.

Máma. v. Tentator, Decaptor, Allector.
Mámim. v. Tento, Allicio, Decipio.

Mandala. v. Amygdalum.
Mandala dréyo. v. Amygdalus.

Man-

Digitized by Google

Mandalſzki. v. Amygdalinus.
Manen. v. Demens, Amens.
Manenſa. v. Amentia, Dementia, Mania, Inſania.
Manenujem. v. Deliro, Inſanio.
Mangújem. v. Otior.
Mangúvanye. v. Otium.

Mangúvavecz. v. Otioſus, Deſidioſus, Iners.
Marczopàn. v. Panis.
Márha velika. v. Armentum.
Márim. v. Curo.
Markaj. v. Nauci. N. 2.
Marlyiv. v. Diligens, Solers.
Marlivo. v. Diligenter, Solerter.
Marlyivoſzt. v. Diligentia, Solertia.
Marov. v. Villa, Alodium.

Máſem. v. Ungo, Linio.
Maskara. v. Larva.
Maſzlo. v. Butyrum.
Màſzt. v. Unguentum.

Materina ſzeſztra. v. Matertera.
Materinſzki. v. Maternus.
Mati. v. Mater.
Maternicza. v. Matrix.
Matracz. v. Culcitra.

Màz. v. Litura, Deletio. N. 1.
Mázanye. v. Unctio.
Mazg. v. Mulus.
Marginya. v. Mula.

M E.

Mech. v. Enſis.
Mèd. v. Mel.
Mèd chinim. v. Mellifico.
Medenicza zdela. v. Pelvis. Pollubrum.
Medenicza za gibanicze. v. Teſtum.
Medicza. v. Mellina.
Medom nachinyen. v. Mellitus.
Medo-chin. v. Mellificus.
Medo-czur. v. Mellifluus.
Medméſſam. v. Immiſceo.
Medméſſanye. v. Immixtio.
Medo. v. Metalum.
Medo fúto. v. Orichalcum
Medved. v. Urſus.
Medven. v. Mellitus.
Medveno vino. v. Mulſum.

Megy. v. Inter, Intra.
Megya med zemlyami. v. Limes.
Megla. v. Nebula, Caligo.
Meglen. v. Nebuloſus.
Megnenye ochnò. v. Nictus, Nutus.

Mèh za vino, ólje &c. v. Uter.
Mèh. v. Follis.
Mehcham. v. Emollio, Mollefacio.
Mehchamſze. v. Mollefio. Molefco.
Meheny. v. Muſcus.
Mehkek. v. Mollis.
Mehkócha. v. Mollitia.
Mehùr. v. Veſica.

Mei'a. v. Limes.
Mejàs. v. Accola.
Meju poſztávlyam. v. Límito.

Mekína. v. Furfur.
Mekinaſzt. v. Furfuraceus, Furfureus.
Mekota. v. Ager.

Melin za ólje. v. Trapes.
Melinſzki. v. Molaris.
Melinſzkoga kola deſchicza. v. Pinna. N. 3.
Melína. v. Lupulus.
Melya. v. Farina.
Melya naj bolya. v. Similа.
Melyem. v. Molo.
Melynat. v. Farinaceus.
Melyu ki preſzéja. v. Pollintor.

Ména. v. Commutatio.
Ményam. v. Commuto.
Menye. v. Minùs.
Menyek riba. v. Murena.
Menten. v. Chlamys.
Mêrcina. v. Cadaver.
Mêrczvàrim. v. Excarnifico.

Mera. v. Menſura.
Mera, kûmſze vága. v. Bilanx, Statera.
Mere jednako potezanye. v. Æquilibrium.
Mérenye zemlyè. v. Geometria. kî Méri zemlyu. v. Geometres.
Mérech zemlyu. v. Geometricè.
Mérecz. v. Menſor.
Mêrha. v. Pecus.
Mérim. v. Metior.
Mérkam. v. Attendo.
Mérkanye. v. Attentio.
Mêrkevcza divja. v. Paſtinaca.
Mêrknenye Szuncza &c. v. Eclipſis.
Mêrmram. v. Murmuro.
Mêrmranye. v. Murmur.
Mêrmranye málo. v. Murmurillum.
Mêrmravecz. v. Murmurator.
Mêrſſav. v. Macer.
Mêrſzkócha. v. Turpitudo.
Mêrtelni. v. Mortalis.
Mêrtuchlyivo. v. Temperanter.
Mêrtuchlyivoſzt. v. Temperantia.
Mêrtvi ſzeny. v. Lethargus.
Mertuk. v. Menſura.
Mêrtvo télo. v. Cadaver.
Mêrvim. v. Comminuo.
Mêrvina. v. Quiſquiliæ.
Mêrzek. v. Turpis.
Mêrzel. v. Frigidus.
Mêrzel poſztájem. v. Frigeſco.
Mêrzlina. v. Frigiditas.
Mêrzel malo. v. Frigidulus.
Mêrzlo. v. Frigidè.

Meſſa. v. Miſſa.
Méſſam. v. Miſceo.
Méſſanye. v. Miſtus.

Meſzàr. v. Laniarius.
Meſzárnicza. v. Macellum. N. 2. Laniarium.
Meſzárenye. v. Laniatio.
Meſzecz. v. Luna.
Meſzechlyiv. v. Lunaticus.
Meſznat. v. Carnoſus.
Meſzo. v. Caro.
Meſzo-jed. v. Carnivorus.

Digitized by Google

Meſzto. v. Locus.
Meſzto proti Szunczu. v. Apricitas.
Meſzto za muſtru. v. Diribitorium.
Meſter. v. Magiſter, Artifex.
Meſter skofiàſs. v. Phrygio.
Meſter, kî delo zrezáva. v. Cælator.
Meſterſzki chlovek. v. Opifex.
Meſterſzki, a, o. v. Artificialis.
Meſtrſa. v. Artificium, Ars.
Meſtrſa délavczev. v. Opificium.
Meſterſzkóga dela komóra. v. Opificina.
Meſterſzki a, o, vu delu. v. Opificus.
Meſtrſa od rachúnov. v. Arithmetica.
Meſtrſe takve Meſter. v. Arithmeticus.
Meſtrſa zvézde meriti. v. Aſtronomia.
Meſtrſe takve Meſter. v. Aſtronomus.
Meſtrſa od znánya zvezdih. v. Aſtrologia.
Meſtrſe takve Meſter. v. Aſtrologus.
Meſtrſa, kakſze iz obraza poznáva natúra chlovéchja. v. Phyſiognomia.
Meſtrſe takve Meſter. v. Phyſiognomon.

Meticza. v. Menta.
Metla. v. Scopa.
Metlàr. v. Scoparius.
Metlicza za halye. v. Scopula.
Metùly. v. Papilio. N. 1.

M I.

Migam. v. Nicto. Nictito.
Miganye. v. Nictus.
Mihólyſchak. v. October.

Mikam vunu. v. Pectino. N. 1.

Milenye. v. Blanditia.
Mili, drági. v. Dilectus, Blandus.
Milimſze. v. Blandior,
Milogovorechi. v. Blandiloquens.
Milogovorjenye. v. Blandiloquentia.
Miloſcha. v. Gratia.
Miloſztiv. v. Miſericors, Clemens.
Miloſzêrden. v. Miſericors.
Miloſzêrdnoſzt. v. Miſericordia, Commiſeratio, Clementia.
Milujem. v. Compatior, Diligo, Amo.
Mimo. v. Penes.
Mimo idem. v. Prætereo.

Mìr. v. Pax.
Mirha. v. Myrrha.
Iz Mirhe naprávlyen. v. Myrrhatus.
Miroven. v. Pacificus.
Mirovji. v. Myrtaceus.
Mirujem. v. Quieſco.

Miſs. v. Mus.
Miſſnicza. v. Muſcipula.
Miſzel. v. Cogitatio.
Miſzlim. v. Cogito.
Mitim. v. Corrumpo donis.

M L.

Mláchen. v. Tepidus.
Mláchno. v. Tepidè.
Mláchno chinìm. v. Tepefacio.
Mláchem poſztájem. v. Tepefio.
Mláchnoſzt. v. Tepiditas.
Mlàd. v. Juvenis.
Mládenecz. v. Juvenis.
Mladicza iz dréva. v. Surculus.
Mladoſzt. v. Juventus.
Mlaka. v. Lacuna.
Mlahav. v. Debilis, Langvidus.
Mlahav poſztájem. v. Langveſco.
Mlahavo. v. Debiliter, Langvidè.
Mlahavoga chinìm. v. Debilito, Langveſacio.
Mlahavócha. v. Debilitas, Langvor.
Mlahavoga chinechi. v. Langvificus.
Mlahav malo. v. Langvidulus.
Mlahavſzem. v. Langveo.
Mlaji. v. Junior.
Mlatecz. v. Tritor.
Mlátenye. S. Tritura.
Mlátim. v. Trituro.
Mlátim, bijem. v. Verbero.
Mléchen. v. Lacteus.
Mléchne jéſztvine. v. Lacticinia.
Mléchni lonecz. v. Sinus, i.
Mleden. v. Macilentus, Macer.
Mleden poſztájem. v. Maceſco.
Mlednoſzt. v. Macror.
Mléko. v. Lac.
Mléko kiſzelo. v. Oxigala.
Mlékom hránim. v. Lacto.
Mlínar. v. Molitor. N. 3.
Mlinaricza. v. Molitrix.

M O.

Môch. v. Vis, Robur.
Mòch. v. Potentia, Poteſtas.
Mochen. v. Fortis, Robuſtus.
Mochno. v. Fortiter.
Mochno. v. Arduè, Difficulter, Ægrè.
Mochvar, Mochvarína. v. Humiditas.
Mochvaren malo. v. Humidulus.
Mochvaren poſztájem. v. Humeſco.
Mochvaren. v. Humidus.
Mochvarno chinechi. v. Humificus.
Mochvarno chinìm. v. Humifico, Humecto.
Mochvaren vuchinyen. v. Humigatus.
Mochvarenſzem. v. Humeo.
Moder. v. Ceruleus.
Moder poſztájem od vudarcza, zime. V. Liveſco. N. 1.
Moder od vudarcza &c. v. Lividus. N. 1.
Moderſzem od vudarcza &c. v. Liveo. N. 1.

Mo-

Digitized by Google

Mozol v. Ulcus.
Mozol veliki nutêrnyi, Jafzla v. Apoftema.
Mozol vu télu, znutra. v. Apoftema.
Mozol kêrvavi nuternyi rafzpúcheni. v. Vomica.
Mozol nadalyefze rafzhajajuchi. v. Herpes.
Mozol kî do kofzti mefzo razjéda. v. Phagædena.
Mozol pekúchi, zdola cherlen, kêrvàv, zgora blêd y prichêrn. v. Carbunculus. N. 1.

M R.

Mràk. v. Crepufculum Veſpertinum.
Mramor. v. Marmor.
Mramoren. v. Marmoreus.
Mravlyicza. v. Formica.
Mraz. v. Pruina.

Mrenâ. v. Mulus, Fluviatilis
Mrenicza nad mosgyani. v. Pia mater.
Mrenicza ochnà. v. Retina.
Mreſa. v. Rete.
Mreſa za obſtrenye loze. v. Indago. N. 2.
Mreſicza. v. Reticulum.

M U.

Múchanye. v. Silentium.
Muchéch. v. Occultè, Clam, Facilè.
Muchechi. v. Taciturnus.
Muchen od zladúha. v. Limphatus, Energumenus.
Muchenye, Muka. v. Cruciatus, Martyrium. N. 2.
Muchenìk v. Martyr.
Múchim. v. Crucio, Affligo.
Muchìm. v. Taceo, Sileo.

Múder v. Sapiens.
Múdro. ſapienter.
Mudroſzt. v. Sapientia.
Muha. v. Muſca.
Muha paſzà. v. Cynips.
Múka, Melya. v. Farina.
Iz Melye. v. Farinaceus.
Múkam. v. Bóo, Mugio.
Múkanye. v. Mugitus.
Muku têrplyiv. v. Patiens.
Muku têrplyivnoſzt. v. Patientia.
Murva drévo. v. Morus.
Mùs. v. Ruſticus.
Mùs, muska glava. v. Vir.
Muskat. v. Uva Apiana.
Mùs zakonſzki. v. Maritus.
Mùs, kî pêrvu ſzamo ſenu ima. v. Monogamus.
Mùs drugu ſenu imajuchi. v. Bigamus, & ſic Trigamus, Quadrigamus, Pentigamus, Hexigamus, Heptigamus. &c.
Musáchecz. v. Ruſticulus.
Muskì, a, o. v. Ruſticanus.
Musko. v. Ruſticè.
Muskò dêrſanye. v. Ruſticitas.
Po Muskiſze dêrſim. v. Ruſticor. N. 2.
Muſtárda. v. Sinapi.
Múſtra. v. Armiluſtrium.
Múſtranya meſzto. v. Diribitorium.
kî na Múſtri razdelúje. v. Diribitor.
Muſztàch. v. Myſtax.
Muten. v. Turbidus.
Mútenye. v. Turbatio, Confuſio.
Mútim. v. Turbo

N.

N A.

Na. v. En. N. 2.
Nabijam. v. Vieo.
Nabiràch. v. Collector.
Nabíram. v. Colligo.
Nabíranye. v. Collectio.
Nabroj. v. Numeratò.
Nachínyam. v. Facio, Operor.
Náchin. v. Modus, Norma Forma.
Nadájam. v. Lacto.
Nadájenye. v. Lactatio.
Nádavek. v. Additio, Additamentum, Auctarium.
Nadeamſze. v. Sperò.
Nadehnenye. v. Afflatus.
Nádev. v. Fartura.
Nadimanye, ali guſzto krát ſzilenye potreboebe prez haſzne. v. Teneſmus.
Nadohájam. v. Supervenio.
Nadolévam. v. Affundo.
Nadolévanye. v. Affuſio.
Nadòl. v. Deorſum.
Nadoméſcham. v. Compenſo.
Nadoméſchenye. v. Compenſatio, Satisfactio.
Nadopunyávam. v. Adimpleo
Nadoſztávlyam. v. Superaddo.
Nadotéchem. v. Accurro.
Nadotáchem. v. Affundo.
Nadpiſſújem. v. Superſcribo.
Nadpiſzanye na grobu. v. Epitaphium.
Nádra. v. Gremium, Sinus, ûs.
Naduſſek. v. Amyſtis.
Nadut. v. Tumidus.
Nadútje plyùch. v. Pneumonìa.
Naduteh plyùch. v. pneumonicus.
Nadùvamſze. v. Tumeo, Tumefio.
Nadùvanye. v. Tumor, Tumiditas.

Nágel. v. Præceps, Impetuoſus.
Nagerline ſenſzke. v. Murenulæ, Monile. N. 1.
Náglim. v. Præcipito.
Náglo. v. Præcipitanter.
Nágloſzt. v. Præcipitantia.
Nagíblyem. v. Inclino.
Nagíbanye, Nagnenye. v. Inclinatio.
Nagnenye. v. Propenſio.
Nagovárjam. v. Svadeo, Adhortor.
Nagovárjanye. v. Svaſio, Adhortatio.
Nagovoritel. v. Adhortator.

Náhájam. v. Reperio, Invenio.
Nahájanye. v. Inventio.

Nahá-

Digitized by Google

Nahájanye maiczukeno. v. Inventiuncula.
Nahájavecz. v. Inventor.
Nahájavicza. v. Inventrix.
Na hêrbet lefechi. v. Supinus.
Nahránenye. v. Refectio. N. 3.
Nahranújem. v. Cibo, Pasco.
Nai bolſſi. v. Optimus.
Nájem. v. Merces, Meritum.
Nájemni. v. Conductitius, Mercenarius.
Naimanye. v. Conductio.
Naimavecz. v. Conductor.
Na'ti. v. Qvamvis, Etſi.
Najmre. v. Nempe, Præſertim.
Nakagyenye. v. Fumigatio.
Nakagyújem. v. Fumifico.
Nakanenye. v. Intentio, Propoſitum.
Nakaditel. v. Fumificus.
Nakanyújem. v. Intendo, Propono.
Naklányamſze. v. Inclino.
Náklon. v. Reverentia, Salutatio.
Na koneczv koncza. v. Demum, Ultimè.
Na kotríge. v. Membratim.
Nákovalo. v. Incus, Acmon.
Namázanye. v. Unctio.
Namaſujem da bél, ali rumen poſztánem. v. Fuco.
Namátam. v. Glomero.
Nameegnenye. v. Nutus. Nictus.
Nameſchujem. v. Colloco, Loco. N. 3.
Námeſztnik. v. Locumtenens, Vicarius. N. 2.
Námeſztnik Biſkupov. v. Suffraganeus.
Námeſztnik vu ochinſztvu, &c. v. Hæres.
Námeſztnichtvo takvo. v. Hæreditas.
Namigávam. v. Annuo.
Namiſslenye. v. Propoſitum.
Namochenye. v. Humectatio.
Nanújam. v. Inſinuo.
Náochnyak. v. Argema.
Naopak. v. Præpoſterè.
Naoſtrújem. v. Exacuo, Acuo.
Napádam. v. Claudico.
Napájam marhu. v. Adaquo.
Napájam. v. Poto.
Napamet. v. Memorè.
Nápaſzt. v. Tentatio.
Napêrſnyak. v. Digitale.
Napêrſnyak ſzóſztarſzki. v. Condalium.
Napêrvo hodim. v. Præcedo, Præeo.
Napêrvo hódus. v. Anteambulo.
Napetczè. v. Fortè.
Napiam. v. Propino.
Napianye. v. Propinatio.
Napitek. v. Hauſtus, potus.
Napitek, ali jéliſs po vecheri. v. Pocænium.
Napitek v zaki, kí more opoiti chloveka. v. Sicera.
Napitek z-oczta z-vodum izméſſan. v. Oxicratum.
Napitek iz oczta z-medom zméſſan. v. Oximel.
Napoj. v. Siliquæ.
Napòl. v. Semi.
Napòl ſiv. v. Semivivus.
Nápredek. v. Profectus.
Nápredek chinim. v. Proficio.
Naproſſújem. v. Exoro, Impetro.
Napuhávamſze. v. Turgeſco, Intumeſco. Tumeo.
Napuhávanye. v. Inflatio.
Napúnenye. v. Expletio.
Napunyávam. v. Impleo, Adimpleo, Expleo.
Nárangya. v. Malum.
Naráſztenye. v. Incrementum.
Naraſztújem. v. Accreſco.
Nárav. v. Natura.
Narcis czvet. v. Narciſſus.
Nárecno. v. Commodùm.
Naregyújem. v. Diſpono, Ordino.
Nárekavicza. v. Præfica.
Narekuvanye. v. Nenia.
Narezávam. v. Scindo.
Národ. v. Progenies, Natio Gens.
Naruchaj. v. Gremium, Sinus, ús.
Naruchújem. v. Significo.
Narugávam. v. Criſpo.
Nárukva léve rúke. v. Spinther.
Nárukva. v. Armilla.
Naſkráplyam. v. Inſpergo.
Naſiſem. v. Accendo.
Naſganye. v. Accenſio.
Naſs. v. Noſter.
Naſſe ſztráne. v. Noſtras.
Naſſeptávam. v. Inſuſurro.
Naſſeptavecz. v. Suſurro.
Naſſeſztje. v. Inventio.
Naſzamom. v. Seorſim, privatim, Secretò, Solitariè.
Náſzip chinim. v. Aggero.
Naſzichújem. v. Saturo, Satio.
Náſzip. v. Agger, Vallum.
Naſzkóchenye. v. Aſſultus.
Naſzkochújem. v. Aſſilio, Adorior.
Naſzladnoſzt. v. Voluptas.
Naſzladlyivo. v. Voluptè.
Naſzladlyiv. v. Voluptabilis.
Naſzladlyivo. v. Voluptuoſè.
Naſzladujemſze. v. Oblector, Delector.
Naſzlednik. v. Aſſecla, Sectator.
Naſzlednik, ſzpotlyivicza lyuczkeh réchih, ali chínov. v. Mimus.
Naſzledújem. v. Imitor, Sequor.
Naſzledúvanye. v. Imitatio.
Naſzlányamſze. v. Innitor, Incumbo.
Naſzméamſze. v. Subrideo.
Naſzmêrt. v. Lethaliter.
Naſzolyujem. v. Salio, ire.
Naſzrechu. v. Fortuitò, Caſu.
Naſztely. v. Subſtramen.
Naſztíranye, poſztíranye. v. Subſtratus.
Natéplyem. v. Inficio.
Natêrſſenye. v. Oneratio.
Naterſſujem. v. Onero.
Nateſche. v. Jejunè.
Natukávam. v. Innuo, Inſinuo.
Návada. v. Conſvetudo.
Navadimſze. v. Aſſveſco, Aſſvefio.
Navályam. v. Advolvo.
Navalyenye. v. Irruptio, Aggreſſio.
Navalyújem. v. Irruo, Aggredior.
Navernújem. v. Derivo.
Navéſſam. v. Appendo.

Digitized by Google

Navínenye. v. Attractio.
Navinyújem. v. Attraho.
Navláchim. v. Superinduco.
Navlaſzt. v. Studiò.
Navlaſztito. v. Præſertim, Præcipuè, Potiſſimùm.
Navſze ſztráne. v. Quaquaverſum.
Navuchen. v. Doctus.
Navuchenye. v. Inſtructio.
Navuchitel. v. Inſtructor, Doctor, Magiſter.
Navuchlyiv. v. Docilis.
Navuchlyivoſzt. v. Docilitas.
Navuchlyivo. v. Dociliter.
Navuchno. v. Doctè.
Nàvuk. v. Doctrina.
Nazebújem. v. Congelaſco.
Nazimújem. v. Frigeſco, Frigeſio.
Názlob. v. Odium, Invidia.
Názloben. v. Invidus, Invidioſus.
Názlobenye. v. Invidentia.
Názlobim. v. Invideo.
Názlobno. v. Invidioſè.
Nazvéſcham. v. Annuntio.
Nazvéſchenye. v. Annuntiatio.
Nazveſztitel. v. Nuntius.

N E.

Nè. v. Non.
Nebeſzki. v. Cœleſtis.
Nebo. v. Cœlum.
Nebo vuſztno. v. Palatum.
Nebog. v. Miſer, Miſerabilis.
Nebóſecz. v. Miſellus.
Nechakano. v. Inopinanter.
Nachiſzt. v. Immundus, Impurus.
Nechiſztócha. v. Immunditia.
Nechlovechen. v. Inhumanus, Inurbanus.
Nechlovechno. v. Inhumanè, Inhumaniter, Inurbanè.
Nechlovechnoſzt. v. Inhumanitas, Ruſticitas.
Nechu. v. Nolo.
Nechuteni. v. Inſenſibilis.
Nechuteny. v. Inſenſibilitas.
Nedàm mira. v. Inquieto.
Nedareſlyiv. v. Illiberalis.
Nedareſlyivo. v. Illiberaliter.
Nedareſlyivoſzt. v. Illiberalitas.
Nedelya. v. Dies Dominicus.
Nedopúſcham. v. Nego.
Nedoſzto jni. v. Inconveniens, Indecens.
Nedoſztojno. v. Indecenter.
Neduha. v. Aſthma.
Neduſslyiv. v. Aſthmaticus.
Nedvojno. v. Indubitabiliter.
Neg. v. Sed, Verùm.
Negda y negda. v. Quandoque, Interdum, ſubinde.
Negda. v. Aliqvando, Olim. Qvondam.
Negde. v. Alicubi.
Negenenye. v. Immobilitas.
Negenlyiv. v. Immobilis.
Negо. v. Niſi, Sed.
Nehtèch. v. Invitè.
Neják, Mlahav. v. Debilis, Imbecillis.
Nejákoſzt. v. Imbecillitas, Debilitas.
Nejednàk. v. Inæqualis.
Neizbrojni. v. Innumerabilis.
Neizbroino. v. Innumerabiliter.
Neizbrojnoſzt. v. Innumerabilitas.
Neſzda. v. Nondum.
Neizgovoren. v. Ineffabilis.
Neizgovornoſzt. v. Ineffabilitas.
Neizgovorno. v. Ineffabiliter.
Neizmeren. v. Immenſus.
Neizmerno. v. Immenſùm.
Neizmernoſzt. v. Immenſitas.
Neiztolmachen. v. Inexplicatus.
Neiztolmachlyiv. v. Inexplicabilis.
Neizvêrſſen. v. Imperfectus.
Neizvêrſſeno. v. Imperfectè.
Neizvêrſſenoſzt. v. Imperfectio.
Nekam. v. Aliquò.
Nekoriſztan. v. Inutilis.
Nekriv. v. Innoxius, Innocens, Innocuus, Innox.
Nekrivnoſzt. v. Innocentia.
Nekrotek. v. Immitis.
Nekuliko. v. Aliquantum.
Nekuliko chaſza. v. Aliquandiu, Aliquantiſper.
Nekuliko krát. v. Aliquoties.
Nelagoden. v. Ineptus.
Nelagodnoſzt. v. Ineptia.
Néli. v. Nunquid? Nonne?
Nèm. v. Mutus, Elingvis.
Némam. v. Careo.
Nemarlyiv. v. Negligens.
Nemarlyivo. v. Negligenter.
Nemarlyivoſzt. v. Negligentia, Incuria.
Nemil. v. Auſterus, Severus.
Nemilo. v. Auſterè.
Némim. v. Obmuteſco, Muteſco.
Nemiroven. v. Inquietus.
Nemirovnoſzt. v. Inquietitudo.
Nemoch. v. Infirmitas, Morbus.
Nemochen. v. Infirmus, Morbidus, Æger.
Nemogúchi, a, e. v. Impoſſibilis.
Nemogúchnoſzt. v. Impoſſibilitas.
Némska Zemlya. v. Germania.
Némski, a, o. v. Germanicus, Germanus. N. 2.
Nemudroſzt. v. Imprudentia.
Nenádean. v. Inopinatus.
Nenádeano. v. Improviſè, Inopinatè.
Nenaſzitlyiv. v. Inſaturabilis.
Nenaſzitlyivo. v. Inſaturabiliter.
Nenaſzitlyivoſzt. v. Inſaturabilitas, Inſatietas.
Nenávidim. v. Invideo.
Nenávidenye. v. Invidentia.
Nenávidlyiv. v. Invidus.
Nenávidnoſzt. v. Invidia.
Nenávidno. v. Invidioſè.
Neobichaj. v. Inſvetudo.
Neobichen. v. Inſvetus.
Neobichno. v. Inſvetè.
Neoruſen. v. Inermis.
Neoſenyen nigdàr. v. Calchs.
Neoſter. v. Obtuſus, Hebes.
Neoſzudgyen. v. Injudicatus.
Neozdravlyen. v. Incuratus.
Neofzkrúnyen. v. Impollutus.

Nepi-

Digitized by Google

Nepitom, Divji. v. Sylveſtris.
Neplachen. v. Inſolutus.
Neplemenit. v. Ignobilis.
Neplemenitoſzt. v. Ignobilitas.
Neplemenito. v. Ignobiliter.
Neploden. v. Sterilis.
Neplodnoſzt. v. Sterilitas.
Nepogágyanye. v. Diſſenſio, Diſcordia.
Nepokoinoſzt. v. Inquietudo, Inquies.
Nepokoren. v. Inobediens.
Nepokoren. v. Inquietus.
Nepokorno. v. Inquietè.
Nepokorno. v. Inobedienter.
Nepokornoſzt. v. Inobedientia.
Nepokváren. v. Incorruptus.
Nepokvarno. v. Incorruptè.
Nepoſten. v. Inhoneſtus.
Nepoſteno. v. Inhoneſtè, Ignominioſè, Inhumanè.
Nepoſtenye. v. Inhoneſtas, Ignominia, Infamia, Dedecus, Probrum.
Nepoſzluſſen. v. Inobediens, Contumax.
Nepouffamſze. v. Diffido.
Nepouffanye. v. Diffidentia.
Nepoznan. v. Incognitus.
Nepravichen. v. Iniqvus.
Nepravichno. v. Iniquè.
Nepravicza. v. Iniquitas.
Neprebavnoſzt. v. Indigeſtio, Cruditas.
Nepreczenlyiv. v. Inæſtimabilis.
Nepredoblyiv. v. Invincibilis.
Nepremiſslenye. v. Inconſiderantia.
Nepriatel. v. Inimicus, Hoſtis.
Nepriatelim. v. Inimico.
Nepriatel ſzvojega Králya. v. Perduelis.
Nepriatelſzkà Zemlya. v. Hoſticum.
Nepriatelſzkem náchinom. v. Inimiciter.
Nepriatelſzki, a, o. v. Inimicus, a, um, Hoſticus.
Nepriatelſzki. v. Hoſtiliter.
Nepriatelſztvo. v. Inimicitia, Hoſtilitas.
Neprikladen. v. Ineptus, Incongruus.
Neprípitomlyen. v. Indomitus.
Nepriſztojen. v. Inconveniens.
Nepriſztojnoſzt. v. Inconvenientia.
Neraſzt. v. Tumor, Scilicèt ſplenis.
Nerazdelyen. v. Indiviſus.
Nerazdelyiv. v. Indiviſibilis.
Nerazlucheno. v. Inſeparabiliter.
Nerazumlyiv. v. Irrationalis.
Nerazumno. v. Irrationabiliter.
Nerazluchlyiv. v. Inſeparabilis
Nerazumnoſzt. v. Irrationabilitas.
Neroden. v. Infructuoſus, Sterilis.
Neroſztecz. v. Verres.
Neſzkêrblyiv. v. Incurioſus.
Neſzkêrblyivoſzt. v. Incuria.
Neſzlaſemſze. v. Diſcordo, Diſſentio.
Neſzloſen. v. Diſcordis.
Neſzloſnoſzt. v. Diſſenſio, Diſcordia: Diſſidium, Diſſidentia.
Neſzmerno jáko. v. Vehementer.
Neſznága. v. Immunditia.
Neſznáſen. v. Immundus.
Neſzpameten. v. Imprudens.
Neſzpametno. v. Imprudenter.
Neſzpametnoſzt. v. Imprudentia.
Neſzpodoben. v. Diſſimilis.
Neſzpodobno. v. Diſſimiliter.
Neſzpodobnoſzt. v. Diſſimilitudo.
Neſzpraven. v. Improviſus, Imparatus.
Neſzpravno. v. Improviſè.
Neſzram. v. Impudicitia.
Neſzramen. v. Impudicus.
Neſzrameslyiv. v. Impudens.
Neſzramno. v. Impudicè, Impudenter.
Neſzramnoſzt. v. Impudicitia.
Neſzrecha. v. Infortunium, Infelicitas.
Neſzrechen. v. Infauſtus, Infelix, Infortunatus.
Neſzrechno. v. Infeliciter.
Neſztájeme. v. Deficio.
Neſztájenye. v. Defectus.
Neſztálen. v. Inconſtans.
Neſztálno. v. Inconſtanter.
Neſztálnoſzt. v. Inconſtantia.
Neſztanovit. v. Incertus.
Neſztanovitoſzt. v. Incertitudo.
Neſztanovito. v. Incertè.
Netêrplyiv. v. Impatiens.
Netêrplyivo. v. Impatienter.
Netêrplyivoſzt. v. Impatientia.
Netilo. v. Fomentum.
Nevera. v. Infidelitas, Perfidia.
Nevera, odtêrgnenye od kêrſchanſzkevere. v. Apoſtaſia.
Nevérnik. v. Perfidus, Infidelis.
Nevérnik, kí ſzvetuvorù oſztávi. v. Apoſtata.
Neverno. v. Infideliter, Perfidè.
Nevernoſzt. v. Infidelitas, Perfidia.
Neverovni. v. Incredibilis.
Neveruvan. v. Incredulus.
Neveruvanoſzt. v. Incredibilitas.
Neveſzta, Bratova Sena. v. Glos
Neveſzta, Szinova Sena. v. Nurus.
Neuffam. v. Diffido.
Nevidenoſzt. v. Inviſibilitas.
Nevidlyiv. v. Inviſibilis.
Nevkreten. v. Inflexibilis.
Nevkroten. v. Indomitus.
Nevkrotlyiv. v. Indomabilis.
Nevlyuden v. Inſipidus, Inſulſus.
Nevmêrtelni. v. Immortalis.
Nevmêrtelno. v. Imortaliter.
Nevmêrtelnoſzt. v. Immortalitas.
Nevmiven. v. Illotus.
Nevolya. v. Calamitas, Miſeria, Ærumna.
Nevolyen. v. Miſer, Calamitoſus, Ærumnoſus.
Nevolyno. v. Miſerè.
Nevréden. v. Indignus.
Nevrédno. v. Indignè.
Nevrédnoſzt. v. Indignitas.
Nevtaslyiv. v. Implacabilis.
Nevtaslyivo. v. Implacabiliter

Digitized by Google

Nevtaslyivoſzt. v. Implacabilitas.
Nevugoden. v. Ingratus.
Nezahvalen. v. Ingratus.
Nezdêrſávanye. v. Incontinentia.
Nezdêrslyiv. v. Incontinens.
Neznam. v. Ignoro, Neſcio.
Neznan. v. Ignotus.
Neznanye. v. Ignorantia, Inſcitia.
Nezrel, a, o. v. Immaturus.
Nezrelo. v. Immaturè.
Nezreloſzt. v. Immaturitas.
Nezvêrſſen. v. Imperfectus.
Nezvêrſſeno. v. Imperfectè.
Nezvêrſſenoſzt. v. Imperfectio.

N I.

Nichemuren. v. Nauci.
Nieden. v. Neuter, Nullus.
Nigdâr. v. Nnmquam.
Nigder. v. Nuſquam, Nullibi.
Nigdor. v. Nemo, Nullus.
Nikako. v. Nullatenus.
Niknem. v. Germino, Pululo.
Niknenye. v. Germinatio, Pululatio.
Niſtar. v. Nihil.
Niſzko. v. Demiſsè.
Niſzko gluboko. v. Profundè.
Nit. v. Stamen, Filum.
Nizek. v. Demiſſus.

N O.

Nôch. v. Nox.
Nochi pôl. v. Nox.
Nochnà poſzuda. v. Matula.
Nochnì. v. Nocturnus.
Nochnì klâtes. v. Noctivagus.
Nochnì pêrvi ſzeny. v. Nox.
Nochnò pêrvo zkoznúvanye. v. Nox.
Nochnò drugo, tretje, y chetêrto zkoznúvanye. v. Nox. infine.
Nochúiem. v. Pernocto.
Nochúvanye. v. Pernoctatio.
Noga. v. Pes.
Noga od kolena, do gleſnya. v. Crus.
Nogùm biem. v. Calcitro.
Nogùm biúchi. v. Calcitroſus.
Nohet. v. Ungvis.
Nohtecz. v. Unguiculus.
Nohtena belóta. v. Exottus.
Norcz. v. Stultus, Delirus, Amens, Fatuus.
Norczem poſztájem. v. Stulteſco.
Norcz ſálecz goſzpóczki. v. Morio.
Norſa. v. Stultitia, Fatuitas, Delirium.
Noro. v. Stultè, Delirè, Fatuè.
Noro-govorenye. v. Stultiloquium.
Noro-govorliv. v. Stultilogvus.
Nòs. v. Culter.
Nòs britveni. v. Culter.
Nòs zvérjalovczèv. v. Culter.
Nosàr. v. Cultrarius.
Noſich. v. Cultellus.
Noſnicza. v. Vagina.
Nòſz. v. Naſus.
Noſza ploſznatoga Chlovek. v. Simo.
Nòſz, kakti opicze gore zavien. v. Silus.
Noſza huhnyavicza. v. Coryza.
Noſzàk. v. Naſo.
Noſzaſzt. v. Naſutus.
Noſzaſzt malo. v. Naſutulus.
Noſzato. v. Naſutè.
Noſzecz. v. Baſulus.
Noſzim. v. Porto.
Noſzim na ramenu. v. Bajulo.
Noſzim nuter. v. Infero.
Noſzim ván znaſſam. v. Effero
Noſznà bòl ſzmêrdecha. v. Ozæna.
Noſnì tok. v. Naſile.
Noſzo-ſzmêrdehi od boli noſznè. v. Ozænitus.
Nòv. v. Novus.
Novàk. v. Tyro.
Novchecz. v. Nummulus.
Novecz. v. Nummus.
Nóvi. v. Recens.
Novina. v. Novitas.
Novine. v. Nova.
Nozdêrvi. v. Nares,

N U.

Nu. v. Ageſis, Agedum.
Nudim. v. Offero. N. 1.
Núkam. v. Svadeo.
Núkajuchi. v. Svaſorius.
Núkanye. v. Svaſio.
Núkavecz. v. Svaſor.
Nuternya okolo ſzêrcza. v. Præcordia.
Nuternyi. v. Internus.
Nuti. v. Ecce.

N Y.

Nyiva. v. Ager, Jugerum.
Nyiva Zorana. v. Arvum.
Nyivicza. v. Agellus.

O.

O B.

Obàd. v. Aſilus, Oeſtrum, Tabanus.
Obádam. v. Pungo.
Obalenye. v. Dejectio.
Obályam. v. Dejicio.
Obályam pogodbu, pravdu. v. Caſſo.
Obarim. v. Elixo.
Obchinki. v. Apluda.
Obchínyam. v. Cribro.
Obchínyanye. v. Cribratio.
Obdàn. v. Interdiu.
Obecha'úcheh dveh pogodbu ſzúdecz. v. Compromiſſarius.
Obéchanya preſztupitel. v. Prævaricator.
Obéchanya preſztuplenye. v. Prævaricatio. N. 1.
Obéchanye prekêrſſujem. v. Prævarico.
Obéchanye. v. Promiſſio, Sponſio, Promiſſum,
Obéchanye dveh protivneh ſztràn na kakvu pogodbu. v. Compromiſſum.
Obéchem z-mojem protivnikom pogodbu. v. Compromitto.
Obéchem. v. Promitto, Spondeo.

Obed.

Digitized by Google

Obed. v. Prandium.
Obédvam. v. Prandeo.
Obel v. Rotundus.
Obélenye. v. Decorticatio.
Obelyújem. v. Decortico.
Obêrv. v. Cilium, Palpebra.
Nad Obêrvi kóſicza. v. Supercilium.
Obéſſam. v. Suſpendo, Appendo.
Obéſſenye. v. Suſpenſio, Suſpendium.
Obeteſújem. v. Infirmor.
Obhájam. v. Circumeo.
Obhájanye. v. Circuitio.
Obhod. v. Circuitus.
Obíjam. v. Effringo.
Obíanye. v. Effractura.
Obíavecz. v. Effractor.
Obíjahújem. v. Circumequito.
Obíchaj. v. Conſvetudo, Mos.
Obíchaj zel. v. Abuſus.
Objédam. v. Abedo.
Objeden. v. Petulcus.
Objednoſzt. v. Petulantia.
Obilno. v. Abundè, Affatim.
Obilno imam. v. Abundo, Affluo.
Obilnoſzt. v. Abundantia, Affluentia.
Obimanye. v. Amplexus.
Obimlyem. v. Amplector, Amplexor.
Obiram. v. Eligo, Deligo, Seligo.
Obíranye. v. Electio.
Obirſſaſenye. v. Mulcta,
Obirſſaſujem. v. Mulcto.
Oblachecz. v. Nubecula.
Oblachenye. v. Obnubilatio.
Oblachenye. v. Induitio.
Oblachim. v. Induo, Veſtio.
Oblachújem. v. Deluto.
Oblàdanya znaméye. v. Trophæum.
Oblàdanye. v. Victoria.
Obladávam koga vu réchi. v. Convinco.
Obladdvecz. v. Victor.
Oblágam. v. Circumpono, Obvolvo, Circumvolvo.
Oblahkótim. v. Allevo, Levo.
Oblak. v. Nubes.
Oblaſújem. v. Mentior.
Oblaſzt. v. Authoritas, Poteſtas, Jus.
Obledújem. v. Ex, vel Impalleſco.
Obleſzk. v. Fulgur, Fulgetra.
Obléſzkamſze. v. Fulguro.
Oblévam. v. Irrigo, Rigo.
Oblévanye. v. Irrigatio.
Oblichaj. v. Facies.
Oblizávam. v. Lingo.
Oblóchecz. v. Feneſtella.
Oblochen. v. Feneſtratus.
Oblóchnicze. v. Valvæ. N. 2.
Oblok. v. Feneſtra.
Obodvà. v. Ambo, Uterque.
Oboruk. v. Ambidexter.
Oboruſen. v. Armatus.
Oboruſnoſzt. v. Armatura.
Oboſtrávam. v. Exacuo.
Oboſtrenye. v. Exacuitio.
Obrácham. v. Verto.
Obrácham v-kolo. v. Roto.
Obráchanye. v. Verſio.
Obradujemſze. v. Exulto.
Obramba. v. Defenſio, præſidium, Tutamen, Patrocinium.
Obranenye. v. Tuitio, De-Defenſio.
Obranítel. v. Defenſor, Tutor.
Obraſz. v. Facies, Vultus.
Obraza neſzramnoga. v. Efrons.
Obrézanye. v. Circumciſio.
Obrezávam têrſzje. v. Puto.
Obrienye. v. Raſura.
Obriſſenye. v. Exterſio, Abſterſio.
Obriſzávam. v. Abſtergo.
Obrok. v. Refectio, Cibatio.
Obruch. v. Circulus. N. 2.
Obruchnyàk. v. Culter vietorius.
Obſiſem. v. Amburo.
Obſſanoſzt. v. Confuſio, Contumelia.
Obſſanyújem. v. Confundo. N. 2.
Obſſvávam. v. Circumſuo.
Obſzédam. v. Obſideo.
Obſzédanye. v. Obſeſſio.
Obſzekávam. v. Circumſeco.
Obſzipávam. v. Oppleo.
Obſzluſávam. v. Miniſtro, Celebro.
Obſztok. v. Indago.
Obſztójem. v. Perſevero, Conſtio, Perſtio.
Obſztójenye. v. Perſeverantia.
Obſztíram. v. Cingo, Circumdo.
Obtüſenye. v. Accuſatio, Delatio.
Obtuſújem. v. Accuſo.
Obucha, obutel. v. Calceatus.
Obutele nachinitel. v. Calcearius.
Obúvam. v. Calceo.
Obveſzelyújem. v. Exhilaro, Lætifico, Oblecto.
Obvíemlyem. v. Complector.
Obvuzdan. v. Infrænatus.
Obvuzdávam. v. Infreno.
Obznanujem. v. Publico.

O C.

Ochâli. v. Perſpicicillum.
Ochaſzt. v. Oculatus.
Ochêrnenye. v. Denigratio.
Ochêrnujem. v. Denigro.
Ochêrvivim. v. Vermino.
Ochi, Oculi Sing. v. Oculus.
Ochin. v. Paternus.
Ochinſztvo. v. Patrimonium.
Ochnà z-belotum zméſſana zelenina. v. Glaucoma.
Ochnà kêrmeſlyivoſzt. v. Lippitudo.
Ochnà trepavicza. v. Palpebra.
Ochnì. v. Ocularis.
Ochnì kraj, kût. v. Hirqvus.
Ochnò jederko. v. Pupilla.
Ochiſchenye. v. Expolitio.
Ochito. v. Palam.
Ochiveſzt. v. Manifeſtus.
Ochiveſzto. v. Manifeſtè.
Ochuh. v. Vitricus.
Oczely. v. Calybs.
Oczérſanye. v. Sanna.
Oczérſavecz. v. Sannio.
Oczet. v. Acetum.
Oczten. v. Acetoſus.
Oczteni bárſlecz. v. Acetabulum, Oxys. N. 1.
Oczteniyka. v. Acetabulum.

Digitized by Google

Oczt'mſze. v. Aceſco.
Oczvirek. v. Cremium.

O D.

Od. v. A, vel Ab.
Odbeg. v. Transfuga, Fugitor.
Odbegávam. v. Transfugio, Aufugio.
Odbégavczev Lovecz. v. Fugitivarius.
Odbeglyiv. v. Fugitivus.
Odbeslyivoſzt. v. Fugacitas.
Odb'am. v. Repercutio.
Odbſanye, povrachanye gláſza. v. Echo.
Odbſenye. v. Repercuſſio.
Oddájam. v. Ab'acto.
Od daleka. v. Eminus.
Oddehnenye. v. Reſp'rium, Reſpiratio.
Oddelújem. v. Divido.
Oddihávam. v. Reſpiro.
Oddihávanye. v. Reſpiratio.
Oddojenye. v. Ab'actatio.
Od drugod. v. Aliunde.
Odduha. v. Reſp'rium.
Odávam. v. Vendo.
Odávanye. v. Venditio.
Odebelyújem. v. Craſſeſco.
Odebiram. v. Secerno.
Odegnanye. v. Abactio.
Odepíram. v. Abluo.
Odepranye. v. Ablutio.
Odeſſalyem. v. Ab'ego.
Odeſz'anye. v. Ablegat'o.
Odevzetje. v. Ademptio.
Odezávam. v. Avoco.
Odezávam nazad. v. Revoco.
Odezvanye. v. Avocatio.
Odgányam. v. Abigo, Arceo.
Odgovárjam. v. Reſpondeo.
Odgovárjamſze. v. Abrenuncio, Renuncio.
Odgovor. v. Reſponſio, Renunciatio.
Odgrizávam. v. Amordeo, Abrodo.
Odhájaj. v. Apage.
Odhájam. v. Abſcedo, Diſcedo, Abeo.
Odhichenye. v. Abjectio.
Odhitávam. v. Abjicio.
Odhodek. v. Diſceſſus, Abitus.
Odhránenye. v. Educatio.
Odhranitel. v. Educator.
Odhranitelicza. v. Educatrix.
Odhranújem. v. Educo.
Odjahávam. v. Abequito.
Odíravecz, Derecz. v. Excoriator.
Odíram. v. Excorio.
Odkelyújem. v. Reglutino.
Odklenenye. v. Reſeratio.
Odkléplyem. v. Refero.
Odkrívam. v. Retego, Detego.
Odkrívam dogologa. v. Denudo, Nudo.
Odkud? v. Unde?
Odkudgod. v. Undecunque.
Odkupitel. v. Redemptor.
Odkuplyávam. v. Redimo.
Odkuplyenye. v. Redemptio.
Odletávam. v. Avolo.
Odláſem. v. Demo.
Odlúchenye. v. Deſtinatio.
Odluchújem. v. Deſtino.
Odluka. v. Deliberatio.
Odmámlyenye. v. Seductio.
Odmamlyújem. v. Seduco.
Odmekávam. v. Amoveo, Removeo.
Odmekchanye. v. Emollitio, Molleſactio.
Odmeknenye. v. Amotio, Remotio.
Odmetávam. v. Rejicio.
Odonud. v. Illinc, Inde.
Odovud. v. Iſthinc, Hinc, Inde.
Odpaſſújem. v. Diſcingo.
Odpednya, pednya dug. v. Palmaris.
Odpelyanye. v. Abductio.
Odpelyávam. v. Abduco.
Odpêrt. v. Apertus, Patens.
Odpêrto. v. Apertè, Patenter.
Odpíram. v. Aperio, Recludo.
Odpiſujem. v. Reſcribo.
Odpiſzanye. v. Reſcriptio.
Odpiſzek. v. Reſcriptum.
Odpovédam. v. Renuncio.
Odpovédanye. v. Renunciatio.
Odprávlyam. v. Expedio.
Odpravlyenye. v. Expeditio.
Odpriſzeſemſze. v. Abjuro.
Odpriſzeſnik. v. Abjurator.
Odpuhávam. v. Efflo, Reflo.
Odréranye. v. Abſciſſio.
Odrezávam. v. Abſcindo.
Odrezek. v. Reſegmen.
Odſzè dobe. v. Impoſterum. Deinceps, Poſthac.
Odſzékanye kotriga. v. Mutilatio.
Odſzekávam. v. Abſeco, Amputo.
Odſzekávam kotrig. v. Mutilo.
Odſzekávanye. v. Amputatio.
Odſzelenye. v. Migratio.
Odſzelyújemſze. v. Migro.
Odſzkak'iem. v. Reſil'io.
Odſztúplyam. v. Recedo.
Odſzvoje volye. v. Sponte, Spontaneè, Utrò, N. 2.
Odtíranye. v. Abactio, Expulſio.
Odtírávam. v. Abigo, Expello, Fugo.
Odtúgyenye. v. Abalienatio.
Odtuim, odtúgyam. v. Abalieno, Alieno.
Odvábech zapelyanye. v. Seductio.
Odvábech zapelyávam. v. Seduco.
Odvech. v. Nimiùm.
Odveſújem Vojnike od Vojſzke. v. Exauctoro.
Odvetek. v. Hæres.
Odvetka. v. Hæreditas.
Odvezanye vojnikov. v. Exauctoratio.
Odvez, Odvezanye. v. Solutio, Abſolutio.
Odvláchenye. v. Dilatio, Procraſtinatio.
Odvláchenye na dugo. v. Comperendinatio.
Odvláchim. v. Differo, Procraſtino.
Odvláchim na dugo. v. Comperendino.
Odvláchim kam. v. Abſtraho.
Odvléchenye. v. Abſtractio.
Odvrácham koga. v. Averto.
Odvráchamſze od koga. v. Averſor, ari.

Od-

Digitized by Google

Odvráchanye. v. Derivatio. N. 2.
Odvráchavecz, odmétavecz od koga. v. Averſor, oris.
Oduren. v. Abominabilis, Abominoſus.
Odurjávam. v. Abominor.
Odurjávanye. v. Abominatio.
Odurno. v. Abominanter.
Odurnoſat. v. Abominamentum.
Odvſzùd. v. Undique, Undequaque.
Odvúcham. v. Deſvefacio, Dedoceo.
Odvúchamſze. v. Deſvefio.
Odvuchlyiv. v. Deſveſcendus.
Odzávam. v. Avoco, Revoco.

O G.

Ogeny. v. Ignis.
Ogeny, kî naveſzelje gorì. v. Ignis in fine.
Ogeny máli. v. Igniculus.
Ogêrlin peſzji iz chávlyev. v. Millus.
Ogêrnyen pláſchem. v. Palliatus.
Ogêrnyujem. v. Tego. Operio.
Ogêrnyujem pláſchem. v. Pallio.
Ogíblyemſze. v. Devito, Deflecto.
Oglaſſujem. v. Manifeſto.
Oglavnik. v. Capiſtrum.
Ogledam. v. Inſpicio, Luſtro.
Ogledamſze nazad. v. Reſpicio.
Ogluſſujem. v. Surdeſco.
Ognyecz. v. Igniculus.
Ognyem poſztájem. v. Ignio, Igneſco.
Ognyen. v. Igneus, Ignitus.
Ognyilo. v. Igniarium.
Ognyiſche. v. Focus.
Ognyo-hit. v. Ignivomus.
Ognyo-kreſzalni. v. Igniarius, a, um.
Ognyo-laſz. v. Ignicomus.
Ognyo-licz. v. Ignicolor.
Ognyo-noſz. v. Igniſer.
Ognyo-rod. v. Ignigena.
Ognyo-tok, czurechi. v. Igniſluus.
Ogorek vgaſſen. v. Titio.
Ogorek gorechi. v. Torris.
Ogorenye. v. Ambuſtio.
Ogovárjam. v. Detraho. N. 3.
Ogovárjam na zochi. v. Calumnior.
Ogovárjanye. v. Detractio.
Ogovárjanye na zochi. v. Calumnia.
Ogovárjavecz. v. Detractor N. 1.
Ogovárjavecz na zóchi. v. Calumniator.
Ogragya. v. Sepimentum.
Ogragyújem. v. Sepio.
Ogrizávam. v. Arrodo.
Ogrízenye. v. Arroſio.

O H.

Ohêrgyávlyam. v. Rubigino.
Ohlágyenye. v. Refrigeratio.
Ohlagyujém. v. Refrigero.
Ohol. v. Superbus, Elatus, Arrogans, Faſtuoſus.
Oholiá. v. Superbiá, Faſtus, Elatio.
Oholimſze. v. Superbio.
Oholno. v. Superbè, Faſtuosè, Elatè.
Oholno poſelenye, v. Ambitio.
Oholno ſelech. v. Ambitioſè.
Oholnoſelechi. v. Ambitioſus.

O J.

Ojè, Rudo. v. Temo.

O K.

Okágyenye. v. Fumigatio.
Okagyujem. v. Fumigo.
Oka jednoga chlovek. v. Monoculus.
Okalyen. v. Cœnoſus.
Okamenújem. v. Lapideſco.
Okmenúvanye. v. Lapidatio.
Oka navérnyenoga chlovek. Pætus.
Okápam. v. Circumfodio.
Okápanye. v. Circumfoſſio.
Okávam. v. Compedio.
Okêrpávam. v. Sartio.
Okêrvaren. v. Cruentus.
Okêrvarno. v. Cruentè.
Okêrvarnìem. v. Cruento.
Oklope oblách'm. v. Lorico.
Oklopczi. v. Loricula.
Oklopi. v. Lorica.
Oklopíyen. v. Loricatus.
Okno. v. Feneſtra.
Oko. v. Oculus.
Okolicza. v. Circumferentia.
Okolu. v. Circa Circum.
Okolu briem. v. Circumrado.
Okolu gledìm. v. Circumaſpicio.
Okolu hítam. v. Circumjacio.
Okolu hodim. v. Circumeo.
Okolu jaſſem. v. Circumequito.
Okolu leſìm. v. Circumjaceo.
Okolu máſem. v. Circumlinio.
Okolu mázanye. v. Circumlitio.
Okolu mreſe poſztávlyam. v. Circumretio.
Okolu naſripávam. v. Circumaggero.
Okolu noſzim. v. Circumfero.
Okolu obhájam. v. Circumeo.
Okolu pelyam. v. Circumduco.
Okolu pelyanye. v. Circumductio.
Okolu pitje v. Circumpotatio.
Okolu poſſilyam. v. Circummitto.
Okolu poſztávlyam. v. Circumpono.
Okolu réſem. v. Circumſcindo.
Okolu skropìm. v. Circumſpergo.
Okolu ſzéchem. v. Circumſeco.
Okolu ſzédam. v. Circumſedeo.
Okolu ſzedenye. v. Circumſeſſio.
Okolu ſztoìm. v. Circumſto.
Okolu ſzvétim. v. Circumfulgeo.

Oko-

Digitized by Google

Okolu tvêrdenye. v. Circummunitio.
Okolu tvêrdim. v. Circummunio.
Okolu vályam. v. Circumvoluto.
Okolu veſem. v. Circumligo.
Okolu y okolu. v. Circumcirca.
Okolu zaſzipávam. v. Circumobruo.
Okolu zaznamenújem. v. Circumſigno.
Okolu zviam. v. Circumflecto.
Okova ſelézna. v. Puta, Compes.
Okráek. v. Extremitas, Margo.
Okrák ſzvinſzki. v. Petaſo.
Okréplyem. v. Roboro, Fortifico
Okrivlenye. v. Criminatio.
Okrivlyújem. v. Criminor.
Okoren. v. Durus, Rigidus.
Okorno. v. Rigidè, Durè.
Okorno tvêrdo chinìm. v. Duro. N. 1.
Okornoſzt. v. Duritas., Pertinatia.
Okrug kolobàr. v. Circulus. N. 1.
Okrùgel. v. Rotundus.
Okrùsenye. v. Circinatio.
Okruſilo. v. Circinus.
Okruſujem. v. Circino.

O L

Olja bràtva. v. Oleitas.
Olja pun. v. Oleoſus.
Olje. v. Oleum.
Oljeizdivjeolike. v. Oleaſtrinum.
Oljen, olyen. v. Olearis. Oleaceus.
Zóljem napralyen. v. Oleatus.
Olika. v. Olea.
Olika divjà. v. Oleaſter.
Olova pun. v. Plumboſus.
Olovен. v. Plumbeus.
Olovna ſila. v. Plumbago.
Olovnàr. v. Plumbarius, ii.
Olovno krugło. v. Plumbata.
Olovo. v. Plumbum.
Z-olovom varenye. v. Plumbatura.
Z-olovom varìm. v. Plumbo
Oltàr. v. Ara.

O M.

Omákanye kruha vu jajcze. v-juhu &c. v. Embamma
Omámicza. v. Vertigo. N. 2.
Omeglenye. v. Deliquium.
Omehkchávam. v. Mollefio.
Omilyavicza. v. Deliquiũ. N. 2.
Omlachújem. v. Tepefacio.
Omochenye. v. Intinctio.
Omráſenye. v. Diſplicentia. N. 2.

O N.

Onde. v. Illic.
Onomadne. v. Nuper.
Onùd. v. Illac.

O P

Opad. v. Caſus.
Opádam. v. Cado.
Opádam guſztokràt. v. Caſo.
Opáhanye. v. Eventilatio.
Opahújem. v. Eventilo.
Opájam. v. Inebrio.
Opálenye. v. Amburio.
Opalyújem. v. Amburo.
Opányek. v. Udo, Pero.
Opányke noſzechi. v. Peronatus.
Opárenye. v. Lixamen.
Opárujem. v. Lixo.
Opruárjem v. Diſſuo. N. 2.
Opaſſújem. v. Cingo. N. 1.
Opat. v. Abbas.
Opaticza. v. Abbatiſſa.
Opatovina. v. Abbatia.
Opchina. v. Communitas.
Opchina y ladanye velikaſſev. v. Ariſtocratia.
Opchinſzki v. Communis.
Openujem. v. Deſpumo.
Opepelyújem. v. Incinero.
Opêrpren. v. Piperatus.
Operuſſim. v. Depiumo.
Opeſánye. v. Defatigatio.
Opet. v. Iterum. Denuo.
Opipávam. v. Contrecto.
Oplenyújem. v. Spolio.
Opleſſivújem. v. Calveſco.
Oplétam. v. Sepio.
Opoenye. v. Inebriatio.
Opomenenye. v. Monitio, Admonitio.
Opomínam. v. Admoneo, Moneo.
Oporuchenye. v. Vadimoniũ.
Oprâſcham. v. Parco.
Oprava. v. Veſtis, Amictus.
Oprava podſztavlyena. v. Diplois.
Oprávlyam. v. Expedio, Exequor.
Oprávlyam koga. v. Veſtio.
Oproſchenye. v. Venia, dulgentia.
Opruſujem pusku &c. v. Solvo, Remitto.
Opſzúvanye. v. Convitium.
Opſzúvávam. v. Convitior.
Opuhávanye. v. Efflatio, Exſufflatio.
Opuznenye làſzih. v. Alopecia

O R.

Ora. v. Hora.
Ora peſchena. v. Clepſydra.
Ora ſzunchena. v. Solarium.
Oràch. v. Arator.
Oram. v. Aro.
Oràr, kì vũre déla. v. Horologifex.
Ore, vure. v. Horologium, Horarium.
Oreh. v. Nux, Juglans.
Orel. v. Aquila.
Orgule. v. Organum.
Na Orgule igram. v. Organizo.
Orgulſzki. v. Organicus.
Orgunàſs. v. Organarius.
Orgulſzko meſzto, nakôm orgule ſztojè. v. Organiſtrum.
Orias. v. Gigas.
Orlov. v. Aquilinus.
Ormár. v. Armarium.
Ornò ſelezo. v. Vomis.
Orſzàg. v. Regio, Provincia.
Orſzáchki. v. Provincialis.
Orudelje, Orudje. v. Inſtrumentum.

Oru-

Digitized by Google

Orusgyújem. v. Decortico.
Orusárnicza, Puskárnicza. v. Armamentarium.
Orusjè. v. Arma, Armatura.
Orusnik. v. Armiger.

O S.

Oschek. v. Vectis. N. 3.
Osenyen. v. Uxoratus.
Osêrlyivecz. v. Helluo.
Osêrlyivoszt. v. Crapula, Heluatio.
Osganye. v. Ambustio.
Oskórus. v. Sorbum.
Oskórus drévo. v. Sorbus.
Oskroplenye. v. Aspersio.
Oskroplyuiem. v. Aspergo.
Osmikávam. v. Exprimo. N. 1.
Osmikávanye. v. Expressio.
Ostaría. v. Caupona.
Oster. v. Acer, Acutus.
Oster, hud. v. Acerbus, Austerus, Severus.
Ostriga. v. Ostreum.
Ostrilo, brusz. v. Cos.
Ostrim. v. Acuo.
Ostriski od vune &c. v. Tomentum.
Ostro. v. Acies.
Ostro, hudo. v. Acerbè.
Osvalújem. v. Fræno.
Osúlyen. v. Callosus.
Osúra. v. Usura.
òsz. v. Axis:
Osza. v. Vespa.
Oszebujnem zákonom. v. Singulariter, Peculiariter.
Oszebujni. v. Singularis, Peculiaris.
Oszebujnoszt. v. Singularitas.
Oszel. v. Asinus.
Oszélszki. v. Asininus, Asinarius, a, um.
Oszem. v. Octo.
Oszemdeszet prez jednoga, dva, tri &c. v. Un, vel unus de octoaginta, duo, tres. &c.
Oszemszto. v. Octingenti.
Oszilújem. v. Violo.
Oszinecz. v. Fucus. N. 2.
Oszine, ali spice klaszne. v. Arista.
Oszíromasszújem koga. v. Depaupero.
Oszkrúnenye. v. Pollutio.
Oszlabújem. v. Labefio.
Oszláblenye. v. Debilitatio,
Oszlagyenye. v. Dulcoratio.
Oszlagyújem. v. Dulcoro.
Ofzlàr. v. Asinarius, ii.
Oszlek. v. Asellus.
Oszlepávam koga. v. Excœco.
Oszléplenye. v. Excœcatio.
Oszlíchek. v. Asellus.
Oszlobágyam. v. Libero.
Oszlobágyam od podlosnoszti. v. Emancipo.
Oszloboditel. v. Liberator.
Oszlobogyenye. v. Liberatio.
Oszlobogyenye od podlosnoszti. v. Emancipatio.
Oszmàk. v. Octennis
Oszmeh. v. Cavilla.
Oszmehávam. v. Irrideo, Illudo, Cavillor.
Oszmehávanye. v. Irrisio, Cavillatio.
Oszmehávavecz. v. Cavillator, Irrisor, Calophanta.
Oszmehújem. v. Detraho. N. 4.
Oszmi. v. Octavus.
Oszmragyújem. v. Inficio.
Oszmúgyenye. v. Adustio.
Oszmugyújem. v. Aduro.
Oszmova. v. Stamen. N. 2.
Oszo. v. Stimulus. N. 3.
Oszoba. v. Persona.
Oszolenye. v. Saltura.
Oszolújem. v. Salio, is ire.
Oszramótenye. v. Dehonestamentum.
Oszramotújem. v. Dehonesto.
Osztali, Reliqui. Sing. v. Reliqvus, Resíduus.
Osztájem. v. Remaneo.
Osztarújem. v. Senesco, Veterasco.
Osztávlyam. v. Defero, Derelinquo.
Osztávlyam vu Testamentumu. v. Lego. N. 2.
Osztroga. v. Calcar.
Osztrugalo za deszku. &c. v. Dolabra.
Osztrugalo. v. Radula, Rasorium.
Osztrúgavam. v. Rado.
Osztrúgavam gusztokràt. v. Rasito. N. 1.
Osztrúgavam deszku, drévo. v. Dolo.
Osztrúgavecz. v. Rasor
Osztrúsenye. v. Rasura.
Osztrúsen. v. Radulanus.
Osztrúsine. v. Ramentum.
Osztrusiyiv. v. Rasorius.
Oszvétitel. v. Illustrator.
Oszvétleno. v. Illustrè.
Oszvétlenye. v. Illustramentum.
Oszvétlujem. v. Illustro. N. 1.
Oszúgyenye. v. Condemnatio.
Oszugyújem. v. Condemno.
Oszvàjam. v. Approprio.
Oszvojenye. v. Appropriatio.
Oszúplenye volye, téla. v. Torpor. N. 1.
Oszupnújem. v. Stupefio, Obstupesco.

O T.

Otajnoszt. v. Secretum.
Otáva. v. Cordum.
Otéchem. v. Tumesco, Tumeo.
Otecz. v. Parens. Genitor.
Otemnenye. v. Obscuratio.
Oténchanye. v. Extenuatio, Attenuatio.
Otenchujem. v. Attenuo.
Otêrgávam. v. Decerpo.
Oteszávam. v. Ascio.
Otimam. v. Abripio, Eripio.
Otka. v. Stiva. Rulla.
Otok. v. Insula.
Otok, otéchenye. v. Tumor.
Otok vusséiz. v. Parotis.
Otreszávam. v. Decutio.
Otreszenye. v. Decussio.
Otrova. v. Virus, Toxicum, Venenum.
Otvêrgyenye. v. Induratio.
Otvêrgyenye. v. Obstinatio, Obduratio.
Otvêrgyújem. v. Indurescо, vel Induro.
Otújam. v. Alieno.
Otúpavam. v. Hebeto.
Otúpenye. v. Hebetudo.

Digitized by Google

Otúschenye. v. Saginatio.

O V.

Ovak. v. Sic, Taliter.
Ovakov. v. Talis, Hujusmodi.
Ovamo. v. Huc, Isthuc.
Ovan. v. Aries.
Ovan pochischen. v. Vervex.
Ovchàr. v. Opilio, Ovilio.
Ovchánricza. v. Ovile.
Ovchjà chréda. v. Oviaria.
Ovchicza. v. Ovicula.
Ovchji. v. Oviarius.
Ovcza. v. Ovis.
Qvde. v. Hìc, Isthic.
Ovdesínyi. v. Hujas.
Ovdeszem. v. Adsum.
Oveſz. v. Avena.
Ovo. v. Ecce.
Ovoschen. v. Inceratus.
Ovoschenye. v. Ceratura.
Ovoschújem. v. Incero.
Ovud. v. Hac, Isthac.

O Z.

Ozdola. v. Inferné.
Ozdravlyam. v. Convaleo.
Ozebenye nòg. v. Pernio.
Ozelenyújem. v. Viresco.
Oznánenye. v. Manifestatio.
Oznanyen. v. Manifestarius.
Oznanújem. v. Manifesto, Notifico, publico.

P.

P A.

Pache. v. Imò.
Pacholat. v. Calantica.
Pádam. v. Cado.
Pádanye. v. Casus
Pádavicza, bòl. v. Epilepsia.
Pádlyivo bòl imajúchi. v. Epilepticus.
Pagadùr. v. Qvæstor.
Pagadúrszka hisa. v. Quæstorium.
Pagadúrszki. v. Qvæstorius.
Pagadúrsztvo. v. Qvæstorium. N. 2
Pàk. v. Iterum, Rursum, Iteratò.
Palacha. v. Palatium.
Palass. v. Gladius.
Palass dúgi, hegyesster. v. Rhomphæa.
Palass Persiianszki. v. Acinaces.
Pálecz. v. Pollex.
Pálenye. v. Ambustio.
Palichicza. v. Bacillus.
Palicza. v. Baculus.
Palicza béla, kû noszi mìr chinechi. v. Caduceus.
Palicza, vu kêje selezo. v. Dolon.
Pálim. v. Ustulo, Amburo.
Pamet. v. Memoria, Mens.
Pametenye. v. Recordatio, Reminiscentia.
Pametim. v. Recordor, Memini.
Pancèr. v. Lorica.
Pancerom obléchen. v. Loricatus.
Panczérszka rubacha. v. Sagum.
Pantéra zvèr. v. Panter.
Pantlin. v. Lemniscus. N. 1.
Pantoflin. v. Crepida.
Pantofline noszechi. v. Crepidatus.
Pàny. v. Truncus, Stipes.
Pápa sz. otecz. v. Papa, Pontifex. N. 2.
Papèr. v. Charta, Papyrus.
Papèr iz kose. v. Membrana.
Papérni. v. Chartaceus, Charteus.
Papérnik. v. Topæus.
Papíga. v. Psitacus.
Pápinszki liszt. v. Diploma.
Pápinsztvo. v. Pontificium. N. 2.
Paprika. v. Pyperis.
Papúcha. v. Sandalium.
Papúche noszechi. v. Sandaligerulus.
Para. v. Vapor.
Pard. v. Pardus.
Pargaména. v. Membrana. N. 2.
Pargaménecz. v. Menbranula.
Parim. v. Lixo. N. 2.
Passa. v. Pascua.
Passem. v. Cingo.
Pastéta. v. Artocreas.
Pastétar. v. Crustularius.
Pász. v. Cingulum.
Paszàr. v. Cingularius.
Pászecz viteski. v. Balteolus.
Pászem. v. Pasco.
Pàsz viteski. v. Balteus.
pasz. v. Canis.
Pászji. v. Caninus, Canicularis.
Pászji rásavecz. v. Canicida.
Pasz kopòv, Visely, Hêrt, komusz, pasz morszki riba. v. Canis.
Pasz samícza, Pszicza. v. Canicula.
Paszo-glav. v. Caniceps.
Pasztìr. v. Pastor.
Pasztírichicza pticza. v. Motacilla.
Pasytìr kózji. v. Caprarius.
Paszti̇r ovchinszki, óvchji. v. Opilio.
Paszti̇r sivine velike. v. Bubulcus.
Paszti̇r szvinszki. v. Subulcus, Porcarius ii, m.
Paszti̇rszkaPalicza. v. Agolum.
Paszti̇rszki, a, o. v. Pastoralis.
pasztorek. v. Privignus.
Pasztorkinya. v. Privigna.
Pasztùh. v. Eqvus.
Pàv. v. Pavo.
Pavuchecz. v. Araneola.
Pavuchina. v. Araneum.
Pávuk. v. Aranea.
Pávuk na viszokeh nogah. v. Phalangium.
Pavulicza na brádi. v. Lanugo.
pavulicza iz vune, platna &c. v. Floccus.
Pázech. v. Observanter.
Pazenya vréden. v. Observabilis.
Pazenye. v. Attentio, Observantia.
Pázim. v. Observo, Attendo.
Pázim gusztokràt. v. Observito.
Pazuha. v. Axilla.

Pche-

Digitized by Google

Pchela. v. Apis.
Pchelecz. v. Alveare.
Pchelnyak. v. Apiarium.
pchelſzka tráva. v. Apium.

P E.

Pèch. v. Fornax.
Pèch za kruh. v. Furnus.
Pèch za gibanicze. &c. v. Clibanus.
Pecha. v. Peplum.
Pechàr. v. Fornacarius. N. 3.
Pechat. v. Sigillum.
Pechatim. v. Sigillo, Obſigno.
Pechem. v. Uro, Aſſo.
Pechem kruh. v. Pinſo.
Pechenya. v. Aſſatura.
Pechícza. v. Fornacula.
Pechína. v. Petra.
Pechína. razdvojena. v. Rupes.
Pechínaſzt. v. Petricoſus.
Pechínicza. v. Rupecula.
Pechna lopáta. v. Infurnibulum.
Pechno ſrelo. v. Præfurnium.
Pechnyàk. v. Cacabus.
Pechka. v. Vinacea, Acinus.
Pechúrka. v. Fungus.
Pedeny. v. Spitama.
Pehar. v. Poculum.
Pehar ſiroki. Patera.
Peharecz. v. pocillum.
Pehárnik. v. Pincerna, Pocillator.
Pehárni ſztol. v. Abacus.
Pehar zdvemi preruchi. v. Dyota.
Pek. v. Piſtor.
Pek, kî pogache, koláchicze peche. v. Libarius.
pekárnicza. v. Piſtrinum. N. 1.
Pekel. v. Inferna. N. 2.
Pekleni. v. Infernalis.
Példa. v. Exemplum.
Pelikàn pticza. v. Pelicanus.
Pelìn. v. Abſynthium.
Pelinkovo vino. v. Abſinthites.
Pelinkov, a, o. v. Abſinthiatq.
Pena. v. Spuma.
Penezen. v. Peculiatus, a, um.
Penezi. v. Pecunia.
Penimſze. v. Spumo.
Pèny. v. Truncus.
Penovàl. v. Calamarium.
Pentam. v. Balbucinor.
Pentav. v. Blæſus.
Pepel. v. Cinis.
Pepelim. v. Cinefacio.
Pepelnaſzt. v. Cineroſus.
Perècz. v. Spira.
Perem. v. Lavo.
Perèm. v. Fimbria.
Pereman. v. Fimbriatus.
Pergiſcha. v. Pugillus.
Pêrhavka. v. Favilla.
Pêrhuti glave. v. Furfur. N. 2.
Perje, pavulicza. v. Pluma.
Z-perja mehkoga. v. Plumatilis.
Perje noſzechi. v. Pennifer.
Z-perjem mogùch. v. Pennipotens.
Pernat. v. Plumatus, Pennatus.
Pernat iz pavulicz. v. Plumarius.
Pernat na nogah. v. Pennipes.
Pernicza blazina. v. Culcitra.
Pero kêmſze mála. v. Penicillum.
Pero za piſzmo. v. Calamus.
Pero. v. penna.
Pêrper. v. Piper.
Perſſianſzko kralyeſztvo. v. Perſia.
Perſſin. v. Petroſelinum.
Pêrſzaſzt. v. Pectoroſus.
Pêrſzi. v. Pectus.
Pêrſzi mále. v. Pectuſculum.
Pêrſznichàr kî pêrſznicze déla. v. Lacunarius, ii. m.
Pêrſznicze. v. Lacunar.
pêrſzni zakrov. v. Pectorale.
pêrſzt. v. Digìtus.
pêrſzt pálecz pêrſzt pêrvi od pálcza, ſzréđni &c. v. Digitus.
Pêrſztan. v. Anulus.
Pêrſztenàr, v. Anularius.
Pêrſztenka ladichicza. v. Dactylotheca.
Pêrtim. v. Onero.
Pêrvi. v. Primus.
Pêrvi pochetnik kakvoga đugoványa. v. Coriphæus.
Pêrvlye. v. Prius.
Pêrvoneg. v. Priuſquam, Antequàm.
Perut. v. Ala.
Peſche kolno. v. Abſis.
Péſchen. v. Arenoſus.
Peſſechki. v. Pedeſter.
Peſſecz. v. Pedes.
Peſz. v. Canis.
Paſzàk ribicza. v. Funduſus.
Péſzek. v. Arena.
Péſzek debeli. v. Sabulo, Saburra.
Peſzma. v. Cantio, Cantilena, Carmen.
Peſzma mêrtvéchka. v. Nenia, Epicedium.
Peſzma ſzvadbena. v. Epithalamium.
Peſzme paſztirſzke. v. Bucolica.
Peſzt. v. Pugillus.
Pèt. v. Quinque.
petdeſzet. v. Quinquaginta.
Petek. v. Dies Veneris.
Petek veliki. v. Paraſceve. N. 2.
Peti. v. Quintus.
Pèt lèt vréme. v. Luſtrum.
Petſztò. v. Quingenti.
Pévecz. v. Cantor, Gallus gallinaceus.

P I.

Piacz. v. Forum.
Pian. v. Ebrius.
Pian guſzto kràt. v. Ebrioſus.
Pian malo. v. Ebriolus.
Piánoga chinìm. v. Ebrio.
Piánſztvo. v. Ebrietas.
Piavka. v. Sangviſuga, Hirudo.
Piguchev. v. Maculoſus. N. 2.
Pika. v. Macula.
Pikam. v. Pungo.
Pikanye. v. Punctatio.
Pikecz. v. Uredo.
Piknya. v. Punctum.
Pila. v. Serra.
Pila ſzpolyarſzka. v. Lima.
Pila velika. v. Runcina. N. 2.

Digitized by Google

Pflim. v. Serro, Limo. N. 1.
Pilyuh. v. Vultur, Milvus.
Pipa. v. Epidomium.
Pipam. v. Palpo. N. 1.
Piparye. v. Palpamen, N. 1.
Pipavecz. v. Palpator. N. 1.
Piplyich. v. Pullaſter.
Piplyiv, a, o. v. Palpabilis.
Piſchal. v. Fiſtula.
Piſche. v. Pullus.
piſchìm. v. Fiſtulo, pippio.
piskor. v. Lampetra.
piſſem. v. Scribo.
piſſem chefzto. v. Scriptito.
piſzana dugoványa, iz vnogeh knìg izebrána. v. Collectanea.
piſzanye. v. Scriptio.
piſzatiſze mogùch. v. Scriptilis.
piſzatimiſze hoche. v. Scripturio.
piſzecz. v. Scriba.
piſzecz Váraski. v. Notarius.
piſzkútanye od teske duhe. v. peripneumonia.
piſzkutlyiv. v. peripneumonicus.
piſzmo. v. Scriptura, Scriptum.
piſzmo, kêmſze gdo, ali drugoga ſzuproti krive tusbe ſzprichâva, y brani. v. Apologia.
piſzmo od dúga, Dúſni liſzt. v. Syngrapha.
piſzmo ſzvoje rúke Chyrographum.
piſzmo izvnogeh drugeh piſzmih ſzkêrpano. v. Cento.
pítam. v. Interrogo, percontor, Quæro.
pitanye. v. Qvæſtio, Interrogatio.
pitam. Tuſztìm. v. Sagino.
pítanye. v. Sagina.
pitje. v. potatio, potus.
pítje na duſsàk. v. Amuſtis.
pítje prez ſeda. v. Bibacitas.
pitom. v. Cicur.
pitomim. v. Cicuro.
pitvina. v. potus.
piva. v. Cereviſia.
Pivnichàr. v. Cellarius.
Pivnicza. v. Cellarium.
Pivnicza pod zemlyum. v. Hypogeum.

P L.

Plácha. v. Solutio, Merces.
Plácha dobrovolyna. v. Præmium.
Placha krainſzka. v. Stipendium.
Plácham. v. Solvo.
Plácha za dobro chinenye. v. Remuneratio.
Plach. v. Fletus, Planctus.
Plachemſze. v. Fleo, Ploro.
Plachlyiv. v. Flebilis.
Plachlyivo. v. Flebiliter.
Plach maloga deteta. v. Vagitus.
Pláchnik, kî vſzako leto plách chu priemlye. v. Stipendiarius. N. 2.
Pláchni najemni chlovek. v. Mercedius.
Plàchu, kî dáje. v. Solutor.
Plach z-krichem. v. Ejulatus. N. 2. Qviritatio.
Plah. v. Pavidus, Timidus.
Plaho. v. Pavidè, Timidè.
Plahoſzt. v. Pavor, Timor, Metus, Formidatio.
Pláhta. v. Linteamen.
Plajbaſz. v. Ceruſſa.
Plamen. v. Flamma.
Plamneno. v. Inflammanter.
Plamnenye. v. Inflammatio.
Plamnim. v. Inflammo.
Planina. v. Alpes.
Planinſzki, Planinecz. v. Alpinus.
plàſch. v. pallium.
pláſchem pokriven. v. palliatus.
pláſſim. v. Terreo, Terrefacio.
plaſslyiv. v. pavidus, Meticuloſus.
platnàr. v. Lintearius, ii.
platnen. v. Lineus.
platnicza kolna. v. Abſis.
plátno. v. Tela.
plátno ténykо. v. Carbaſus.
plàv. v. Fuſcus.
plávam. v. Nato.
plávam pod vodum. v. Urinor.
plávavecz. v. Natator.
plavni pod vodum. v. Urinatorius.
plávanye. v. Natatus.
plávavecz pod vodum. v. Urinator.
plazim. v. Repo, Serpo.
plechaſzt. v. Humeroſus.
pleche. v. Scapula. Armus.
pleche rame. v. Humerus.
pleh. v. Lamina.
pléjem. v. Sarrio.
pléjem Vinograd. v. pampino.
plemen. v. Genus.
plemenit. v. Nobilis.
plemenitim. v. Nobilito.
plemenito. v. Nobiliter.
plemenitoſzt. v. Nobilitas.
plényam. v. Vadio.
plényanye. v. Vadiatio.
plenicza. v. Faſcia.
plepelicza. v. Coturnix.
plèſs. v. Calvities.
pleſſem. v. Salto, Salio.
pleſſiv. v. Calvus, Calvatus.
pleſsivecz. v. Calvaſter.
pleſſiv bivam. v. Calvefio Calveſco.
pleſzkanye z-rukami od veſzelja. v. plauſus.
pleſzniv. v. Muculentus. N. 2.
pleſznivem. v. Muceo.
pleſzniv poſztájem. v. Muceſco.
pleſznivoſzt. v. Mucor, Mucedo.
plétva. v. Sarritio.
plétva tèrſzja. v. pampinatio.
plevàch. v. Sarritor.
plevàch Vinograda. v. pampinator.
plevachicza Vinogradſzka. v. pampinatrix.
pleva. v. palea.
plévni. v. palealis.
plevami zméſſan. v. paleatus.
plévnyak. v. palearium.
plòd. v. Fructus, Ubertas.
plòd. v. Fœtus.
plòd zemlyè. v. Fruges.
ploden. v. Uber, Fertilis, Fœcundus.
ploſznat. v. planus.
plòt. v. Seps.

plov-

Digitized by Google

plovchi kamen. v. pumex.
plug. v. Aratrum.
plusim. v. Aro.
plusno dêrsálo. v. Buris.
plusno drévo, nakôsze plusno selezo nabia. v. Dentale.
plusno selezo. v. Vomer.
plyúcha. v. pulmo.
plyújem. v. Spuo.
plyuszka. v. Alapa, Colaphus.
plyuszkam z-rukami od veszelja. v. Applaudo, plaudo.

P O.

Po. v. Per.
pobegávam. v. pro, vel Aufugio.
pobélenye. v. Dealbatio.
pobelitel. v. Dealbator.
pobélújem. v. Dealbo.
pobiamsze z-drugem. v. Confligo.
pobienye. v. Læsio, Conflictus.
poboj vu vojszki. v. Conflictus.
pobolssanye. v. Emendatio, Melioratio.
pobolssávam. v. Emendo, Melioro.
poboszen. v. Devotus, pius.
poboszno szt. v. pietas, Devotio.
pochákanye. v. Expectatio.
pochakujem. v. Expecto, operior, præstolor.
pochêrnenye. v. Denigratio.
pochêrnújem. v. Denigro.
pochessújem. v. pecto, Frico.
pochetek. v. Origo, Initium, principium.
pochinek. v. Quies, Requies.
pochínyam. v. Incipio, Exordior, Inchoo.
pochiszchenye. v. purgatio.
poczulicza. v. Capillare, Reticulum.
podájem. v. porrigo. Item Dedo, Subdo.
podanye. v. Deditio.
podárjam. v. Subaro.
podbiam. v. Succutio.
podbienye. v. Succusio.
podboj na vrateh. v. postis.
podbradek. v. Mentum.
pod dólnyi. v. pavimentum.
podegnanye. v. Subactio.
podelenye. v. Distributio, partitio.
podelújem. v. Distribuo, partior.
podgányam. v. Subigo.
pod górnyi. v. Tabulatum.
podgrinyalo pechnò. &c. v. Rutabulum.
podjarmujem. v. Subiugo.
podignenye. v. Exaltatio.
podigujem. v. Exalto, Elevo, Erigo.
podkápam. v. Suffodio.
podkávam. v. Soleo.
podkop. v. Suffossio, Cuniculus.
podkop pod zemlyùm otajni. v. Cuniculus.
podkova. v. Solea.
podlágam. v. Subjicio, Subdo.
podlaganye. v. Subiectio.
podlezujem. v. Subrepo.
podlosenye. v. Subjectio.
podlosnik. v. Subditus.
podmekávam. v. Subduco, subtraho, surripio.
podmeknenye. v. Subductio, subtractio.
podmitenye. v. Corruptio.
podmítim. v. Corrumpo, Depravo.
podnássam. v. Tolero, suffero supporto.
podnetek. v. Fomes.
podpassújem. v. Succingo.
podpíram. v. Succolo, Fulcio.
podpissujem. v. subscribo.
podpiszánye. v. Subscriptio.
podplat. v. Planta pedis. N. 1.
podpor. v. Fulcrum, Fulcimentum.
podpornya. v. Subscus.
podrézanye. v. Succisio.
Podrezávam. v. Succido.
podssèptávam. v. Suggero.
podszedenye. v. obsessio.
podszednik. v. Obsessor.
podszegyen. v. Obsessus.
podsztava. v. Subductura.
podszríram. v. Substerno.
podvêrgávam. v. Substituo, suppono.
podvêrsenye. v. Suppositio, substitutio.
podvesnya. v. Subligaculum.
podvesújem. v. Subligo.
podugovat. v. Oblongus.
Podúsenye. v. Prolongatio.
podusújem. v. Prolongo.
podsúsújem. v. Suffoco.
podzemlyen. v. Subteraneus.
pogácha. v. Azimus.
pogájam, mìr-chinim. v. Concilio, Placo.
pogájamsze. v. Paciscor, Convenio.
pogájanye míra. v. Conciliatio.
pogan. v. Fœdus.
poganìn. Poganinszki v. Genticus. N. 2.
poganínsztvo. v. Gentilitas. N. 3.
pogáno. v. Fœdè, Turpiter, Impurè.
pogassenyé. v. Extinctio.
pogassújem. v. Extinguo.
pogíbam. v. Pereo, Occido.
pogibel. v. Discrimen, Periculum.
pogibelno. v. Periculosè.
pogiblyem. v. Periclitor.
poglavit. v. Egregius.
poglavito. v. Egregiè.
pogled. v. Aspectus, Intuitus.
pogledávam. v. Intueor.
pogledávam dole. v. Despicio.
pogledávam gore. v. Suspicio.
pogledávam nazad. v. Respicio.
pogodba. v. Contractus, Pactum. Fœdus.
pogoditel y szúdécz, od dvèh sztràn izebran. v. Arbiter.
pograblyújem. v. Abripio.
pograblyújem raszipano. v. Colligo.
pohabitel. v. Destructor, Corruptor.
pohablenye. v. Destructio, Corruptio.
pohablyújem. v. Destruo, Corrumpo.
pohágyam. v. Invíso, Visito.
pohistvo. v. Supellex.
Pohlepen. v. Avidus, Cupidus.

Digitized by Google

pohlepno. v. Avidè, Cupidè.
pohlepnoſzt. v. Aviditas, Cupiditas.
pohogyenye. v. Viſitatio.
pohválenye. v. Collaudatio.
pohvalújem z-drugem. v. Collaudo.
pohúgyenye. v. Deterioratio.
pohugyújem. v. Deterioro.
pojata. v. Stabulum.
pojaſz. v. Cingulum.
pokájamſze. v. Pœniter, Doleo.
pokájanye. v. Pœnitudo, Contritio, Dolor.
pokápam. v. Sepelio, Tumulo.
pokápanye. v. Sepultura.
pokáranyē. v. Reprehenſio, Correptio.
pokaſújem. v. Oſtendo, Demonſtro.
pokedobe. v. Siquidem, Quandoquidem.
pok'eknenye. v. Genuflexio.
poklekujem, klechìm. v. Flecto. N. 2.
poklop. v. Operculum.
Pokoj. v. Quies.
pokojen. v. Quietus.
pokolenya rèd od pochetka. v. Genealogia.
pokolénye. v. Genus, Stirps, Natio.
pokop. v. Sepultura, Humatio.
pokóra. v. Pœnitentia.
pokoren. v. Obediens.
pokórni za gréhe. v. Pœnitens.
pokornoſzt. v. Obedientia.
pokorno. v. Obedienter.
pokráchenye. v. Abbreviatio.
pokreplyújem. v. Corroboro.
pokrivácha ſenſzke glave. v. Calantica.
pokriválo. v. Operculum.
pokrivam. v. Tego.
pokrívlyam. v. Accuſo, Incuſo.
pokrov. v. Operimentum.
pokrov, pokrivalo poſztelye. v. Lodix.
pokupújem. v. Cœmo.
pòl. v. Dimidium, Medium, Semi, Semis.
pòl mrſa pòl ſene, ali Chlovek obojega ſzpola. v. Hermaphroditus.
Napol mêrtev. v. Semimortuus.
Napol sìv. v. Semivivus.
polagáno. v. Paulatim, Pedetentim.
poláhko chinenye. v. Lentitudo.
poláhko. v. Paulatim.
pòl dne. v. Meridies.
póleg. v. Penes, Juxta. Ponè.
polehchicza. v. Levamen, Allevamentum.
polehku. v. Paulatim.
polévam. v. Perfundo.
polévanye. v. Perfuſio.
polovicza. v. Dimidium, Medietas.
polyàk. v. Polonus, Sarmata.
polye. v. Campus.
pomágam. v. Juvo, Adjuo, Opitulor, Auxilior.
pomamlyújem. v. Demento.
pománkam. v. Deficio.
pomáſújem. v. Ungo.
pomaſújem píſzmo. v. Deleo.
pomázanye. v. Unitio.
pomázanye píſzma. v. Litura.
pomeknyenecz. v. Ardelio.
pomenek. v. Colloquium.
pomenek páſztírſzki. v. Ecloga.
poménkanye. v. Defectus.
pomenſſanye. v. Diminutio, Iminutio.
pomenſſávam. v. Iminuo, Diminuo.
pomêrchanye meſzecza. v. Eclipſis.
poméſſano. v. Permiſtim.
poméſſanye. v. Permiſtio.
poméſſávam. v. Commiſceo, permiſceo.
pométam. v. Verro. Everro.
pominamſze. v. Colloquor.
pomirenye. v. Reconciliatio.
pomírjam. v. Reconcilio.
pomiritel. v. Reconciliator.
pomoch. v. Auxilium, Adjutorium, Adjumentum, ſuppetiæ.
pomochnicza. v. Auxiliatrix, Adjutrix.
pomochnìk. v. Auxiliator, Adjutor.
ponaprávlenye. v. Reſtauratio, Reparatio.
ponaprávlyam. v. Reſtauro, Reparo.
ponáſſamſze z-drugem. v. Competo.
ponávlyam. v. Renovo, Inſtauro.
pondelyek. v. Dies Lunæ.
pondurek. v. Mergus.
pondúrim. v. Immergo.
ponieden pùt. v. Nullatenus.
ponizen. v. Humilis.
poniznoſzt. v. Humilitas.
ponizujem. v. Humilio.
ponovlenye. v. Renovatio, Inſtauratio.
ponújam. v. Offero.
ponyva. v. Sartago.
po obláchenye. v. Obnubilatio.
po oblachújem. v. Obnubilo.
pop. v. Sacerdos.
popádam. v. Comprehendo.
popálenye. v. Exuſtio.
popálenye ſzáda vu czvétu. v. Urica.
popaſſenye. v. Depaſtio.
popaſſújem. v. Depaſco.
popek. v. Mergus.
popêrſzine. v. Antilena.
popêrſznicham. v. Laqveo.
popêrſznichen. v. Laqueatus.
popévam. v. Cano, Canto, pſallo, Modulor.
Popévanye ſzloſno. v. Concentus.
popévka. v. Cantio, Cantus.
popíam. v. Ebibo.
popikávamſze. v. Titubo, Ceſpito.
popikávanye. v. Titubatio, Ceſpitatio.
popiſzávam. v. Conſcribo.
popiſzávanye. v. Conſcriptio.
popiſzávanye ſzvéta. v. Coſmographia.
poplaſſenye. v. Terricula.
poplaſſújem. v. Terrefacio.
poplun. v. Tegumentum.
poplyuvávam. v. Conſpuo.
popogyenye. v. Contabulatio.
popogyújem. v. Contabulo.
popovſzki. v. Sacerdotalis.
popovſztvò. v. Sacerdotium, Presbyteratus. po-

Digitized by Google

poprávlenye. v. Reſtauratio.
popriſchen. v. puſtulatus.
poprug. v. Antilena.
popúſcham. v. Laxo.
popuſchen. v. Laxus.
porágyam. v. pario, Gigno.
porívam. v. Trudo.
porívam dole. v. Detrudo.
porkulàb Gradéchki. v. Caſtellanus.
porkuláb Váraski. v. Stator.
poroblenye. v. Deprædatio, Depopulatio.
porobim. v. Deprædor, Spolio, Depopulor.
porobitel. v. Depopulator.
porod. v. partus.
porod pêrvo vremena. v. Abortus.
porogyenye. v. partus.
porúcham. v. Significo, Nuncio.
poruchenye. v. Significatio.
poruchtvo. v. Vadimonium.
poruchtvo z-rúkum dáno. v. Stipulatio.
Poruk. v. Vas, adis, præs.
Poruk z-drugemi poruki. v. Compræs.
poſelenye. v. Concupiſcentia.
poſelenye viſſe ſzvoje vrédnoſzti. v. Ambitio.
poſelitel hvale &c. viſſe ſzvoje vrédnoſzti. v. Ambitioſus.
poſelyújem. v. Concupiſco.
poſiràk. v. Gurgulio.
poſſilyam. v. Mitto.
poſiráka zachetek. v. Fauces, Faux.
poſram. v. Deglutio.
poſiràſs vſza hotechi poſreti. v. Heluo.
poskalyújemſze. v. Lubrico.
poskodlyiv. v. Damnoſus.
poskroplenye. v. Aſperſio, Conſperſio.
poskroplyújem. v. Aſpergo, Conſpergo.
poſpótanye. v. Irriſio.
poſpotávam. v. Irrideo, Ludifico.
poſpotlivicza. v. Irriſor.
poſta. v. poſta.
poſtar. v. Veredarius. N. 2.
poſtarſzki kony. v. Veredus.
poſtarſzki ſzluga. v. Veredarius. N. 1.
poſten. v. Honeſtus.
poſteno. v. Honeſtè, Honoratè.
poſtenya vréden. v. Honorabilis.
poſtenye. v. Honeſtas, Honor.
poſtújem. v. Veneror, Obſervo.
poſtujúchi. v. Venerabundus.
poſtujúch. v. Veneranter.
poſtúvan. v. Honoratus.
poſtuváni. v. Venerabilis.
poſtuványa vréden. v. Venerandus.
poſtúvavecz. v. Venerator.
poſzágyam. v. planto.
poſzágyavecz. v. plantator.
poſzágyenye. v. plantatio.
poſzebe. v. Separatè
poſzédam. v. Conſideo, Aſſideo.
poſzédam k-ſztolu. v. Diſcumbo, Accumbo.
poſzédgyújem. v. Incaneſco.
poſzehávam. v. Areo, Areſio.
poſzéjam. v. Semino.
poſzejaſzt. v. Furfuroſus.
poſzeje. v. Furfur, Canica.
Iz poſzej. v. Furfuraceus.
poſzel. v. Nuncius.
poſzel imajúchi jákoſzt vuchiniti mîr, ali razmetati. v. Fecialis.
poſzel, kî mîr proſzi. v. Caduceator.
poſzel, Opravlyanye. v. Negotium.
poſzelſztvo. v. Legatio.
poſzêrkávam. v. Abſorbeo.
poſzinenye. v. Adoptio.
poſzinyen. v. Adoptivus.
poſzinújem. v. Adopto.
poſzípanye. v. Inſperſio.
poſzipávam. v. Inſpergo.
poſzkakújem. v. Subſilio, Exilio.
poſzkokom. v. Saltuatim.
poſzlùſſam. v. Audio.
poſzlúſſanye. v. Auditio, Auſcultatio.
poſzlúſſen. v. Obediens.
poſzluſſitel. v. Auditor.
poſzlyiv. v. Negotioſus.
poſzlújem. v. Operor, Laboro.
poſzluh. v. Auditio.
poſzlúvanye. v. Operatio.
poſzmeávamſze. v. Subrideo.
po ſzmêrti otcza rogyen. v. poſthumus.
poſzmragyújem. v. Fædo, Defædo.
poſznesſicza. v. pronuba.
poſzpeſſen. v. Celer, Feſtinus.
poſzrebren. v. Inargentatus.
poſzrebernujem. v. Inargento.
poſzreche. v. Fortè.
poſzt. v. Jejunium.
poſztájam. v. Subſiſto.
poſztarújemſze. v. Seneſco.
poſztávlyam. v. pono, Loco.
poſztelya. v. Lectus, Torus.
poſztelya zákonſzkeh. v. Thalamus.
poſtelya za ſivinu. v. Stratum.
poſztelyne iz ſztraníh deſzke. v. Sponda.
poſztimſze. v. Jejuno.
poſztni, a, o. v. Eſurialis, Jejunus.
poſztolka. v. Cenchris, idis.
poſzuda. v. Vas, vaſis.
poſzuda, ali meſzto za lépe duhe. v. Myrothecium.
poſzuda, vu kûſze kaménczi, grah &c. vu kakvom izbiranyu meche. v. Urna. N. 3.
poſzudba. v. Mutuum.
Na poſzudbu jemlyem. v. Mutuor.
Na poſzudbu jemlyem veçh krát. v. Mutuito.
Na poſzudbu dájem. v. Mutuo.
poſzúgyen. v. Mutuarius, Mutuatus, Mutuus. N. 1.
Nepoſzudbu jemlyenye. v. Mutuatio.
poſzuditel. v. Creditor. N. 2.
poſzugyeno duguvanye. v. Commodatum.
poſzúgyenye do vremena. v. Commodatio.
Poſzugyújem. v. Mutuo.
poſzugyújem damiſze ono iſzto

Digitized by Google

to nazad povêrne. v. Commodo. N. 1.
poſzugyújem vechkrát. v. Commodito.
poſzvájam. v. Approprio.
poſzvechenye. v. Conſecratio, Sanctificatio.
poſzvechenye.v, Illuminatio.
poſzvechenye Czirkveno. v. Dedicatio. N. 2.
poſzvechujem. v. Conſecro, Sanctifico.
poſzvechújem Czirkvu. v. Dedico. N. 2.
poſzvetitel. v. Conſecrator, Sanctificator.
pòt. v. Sudor.
potajam. v. Occulto, Celo.
potajenye. v. Occultatio.
potekávam. v. Excurro, procurro.
potemnújem. v. Obtenebraſco.
poténchenye. v. Extenuatio.
poténchávam. v. Extenuo.
poteptanye. v. Conculcatio.
poteptávam. v. Conculco.
potérplenye. v. patientia, Tolerantia.
potímſze. v. Sudo.
potíram. v. Frango.
potirávam. v. Impello.
potíſſenye. v. pacatio, placatio.
potalchújem. v. Conculco.
potne vu télu jamicze. v. porus.
potok. v. Flumen, Fluvius.
potok. v. Torrens.
potom. v. poſtmodùm.
potonenye. v. Submerſio.
potop. v. Diluvium.
podplat. v. Solea. N. 1.
potrébchina. v. Neceſſitas, Indigentia.
potrebuem. v. poſtulo, Exigo.
potrebuem nazad. v. Repeto.
potrenye. v. Contritio, N. 1
potrefz. v. Motus.
potreſenye. v. Commotio.
potrefzújem. v. Commoveo
potroſſek. v. Sumtus.
potroſſenye. v. Conſumtio.
potroſſenye vſſereda. v. prodigalitas.
potroſslyiv. v. Sumtuoſus
potroſslyivo. v. Sumtuosè.
potroſslyiv prez reda. v. prodigus, prodigalis.
potroſslyivo prez reda. v. prodigaliter.
potroſſni. v. Sumtuarius.
potroſſujem. v. Sumtifacio. Conſumo, is.
potroſſujem prez reda. v. prodigo.
potvárjam krivo. v. Inſimulo, Calumnior.
potvárjanye krivo. v. Calumnia.
potvárjavecz krivo. v. Calumniator.
potvêrgyávam z-rechjùm. v. Confirmo, Affirmo.
potvêrgyújem. v. Firmo, Roboro, Fortifico
potuſújemſze. v. Queror, Conqueror.
povalyújem. v. Dejicio, proſterno, Devolvo.
povédam. v. Narro.
povekſſanye. v. Augmentum.
povekſſanye vuráſztenyu. v. Incrementum.
povekſſávam. v. Augeo, Amplio.
povêrnenye. v. Reſtitutio.
povêrnenye od drugud nazad k-ſzvomu pragu. v. poſtpoſtliminium.
povêrtelyni. v. Hortenſis.
poveſujem. v. Colligo.
povíam. v. Circumligo.
povíam z-pleniczami. v. Faſcio.
póvoj. v. Faſcia.
povrácham. v. Reſtituo.
povráchamſze k-ſzvomu pragu. v. poſtliminiò redeo. poſtliminium.
povráchamſze nazad. v. Revertor.
povraz. v. Funis.
pozablenye. v. Oblivio.
pozabliv. v. Obliviоſus.
pozablyujem. v. Obliviſcor.
pozávam. v. Invito.
pozdravitel. v. Salutator.
pozdrávlenye. v. Salutatio.
pozdrávlyajuchi. v. Salutatorius.
pozdrávlyam. v. Saluto.
pozdravicze napitek. v. Salutaria.
pozdravitelicza. v. Salutatrix.
pozlachújem. v. Inauro.
pozlatitel. v. Inaurator.
poznanye. v. Cognitio, Agnitio.
poznávam. v. Agnoſco, Cognoſco.
Pozoj. v. Draco.
pozóvich. v. Invitator.
pozvanye. v. Invitamentum.
pozvédam. v. Inquiro.
pozvédavecz. v. Inquiſitor.
pozvégyenye. v. Inquiſitio.
pozutra. v. perendie.

P R.

prag. v. Limen.
Nad pragom górnye ſzleme. v. Superliminare.
pràh melinſzki. v. pollen. N. 2.
pràh od vêrtanya. v. Scobs.
prálya. v. Lotrix.
pránye. v. Lotio, Lotura.
praſchecz. v. porcellus, porculus.
praſchichev oddojenye. v. porculatio.
praſcham. v. parco.
praſchìm. v. Crepo.
praſzecz. v. porcus.
praſzecz divji v. Aper.
práſze málo. v. Nefrens, porcaſter.
praſzecz nepochiſchen. v. Verres.
práſ-e odojek. v. porculeus.
praſzechji. v. porcinus, porcarius, a, um.
praſzechji odhranitel. v. porculator.
praſzechjega meſza prodavavecz. v. porcinarius.
praſzk. v. Fragor.
praſzkam. v. Crepo.
praſzkanye. v. Crepitus.
praſzichàr. v. porcarius, ii.
praſzicza. v. Sus, porca. N. 1.
praſzicza breja, ali kâ praſchiche-doi. v. Scroſa.

Pra-

Digitized by Google

prátes. v. Veſtimentum.
právi, a, o. v. Verus.
právda. v. Lis, Litigium.
pravdamſze. v. Litigo.
pravdamſze krivo. v. Vitilitigo.
právdanya znanye. v. Juriſprudentia.
pravdàſs. v. Advocatus, Litigator. N. 1.
pravdàſs krivichni. v. Vitilitigator.
právde zroke napervodájem. v. Allego.
právde zrokov nepêrvo dávanye. v. Allegatio.
pravdo-znanecz, pravdàſs. v. Juriſconſultus, Advocatus, Litigator. N. 1.
pravichen. v. Æqvus, Juſtus.
pravo-vérni. v. Orthodoxus.
pravo-vérno veruvanye. v. Orthodoxia.
pravichen prez vſzake kriviczе. v. Innocens.
pravichno. v. Æquè, Juſtè.
pravícza. v. Juſtitia, Jus. N. 1.
prázen. v. Vacuus.
práznim z-rodom. v. Inceſto.
práznik. v. Fornicarius. N. 2.
práznik z-luczkum ſenum. v. Adulter.
práznik ſenum múſa nemajúchum. v. Fornicarius. N. 2.
práznik z-rodom. v. Inceſtuoſus, Inceſtificus.
práznoſzt. v. Vacuitas.
práznoſzt z-rodom. v. Inceſtum.
prebádam. v. Transfigo.
prebávlenye. v. Digeſtio.
prebávlyam. v. Digero.
prebegávam. v. Transfugio.
prebégnenye. v. Transfugiū.
prebêrzo. v. præpropere.
prebiam. v. Tranſadigo.
prebíram. v. Seligo.
prebivaliſche. v. Habitaculum, Habitatio.
prebivalitel. v. Habitator.
prebivalitelicza. v. Habitatrix.
prebívam. v. Habito. Reſideo, Dego.
prebrágyamſze. v. Tranſnavigo, Trajicio. N. 2.
prebúgyamſze. v. Expergiſcor
prebúgyenye. v. Excitatio.
prebugyújem. v. Excito.
precha. v. Funda.
prechàr. v. Fundibularius.
prechum guſztokràt hítam. v. Fundito. N. 1.
precze. v. Fortiter.
preczéjam. v. Colo, as.
precenenye. v. Æſtimatio.
precényam. v. Æſtimo.
preczep. v. Cippus.
preczenitel. v. Æſtimator.
pred. v. Antè, Coram.
preded. v. Abavus.
prededovbrat. v. propatruus.
prededov ded. v. Tritavus.
prededov otecz. v. Atavus.
prededova ſzeſztra. v. propatrua.
predem. v. Neo.
predeno. v. Fuſus.
predgovor. v. præfatio, proloquium, prologus.
prediram. v. Rumpo.
predivo. v. Linum.
predobitel. v. Victor.
predoblenye. v. Victoria.
predrenye. v. Ruptura.
predobívam. v. Vinco, Supero.
predubem. v. Excavo.
predubenye. v. Excavatio.
preganyam. v. perſequor.
pregányam. v. proſcribo. N. 2.
pregányanye. v. perſecutio.
pregatújem. v. Tranſvado, as.
pregibicza med koſztmi. v. Artus.
preglédam. v. perſpicio.
pregnánye. v. Exilium, proſcriptio. N. 2.
pregon. v. perſecutio.
pregonitel. v. perſecutor, proſcriptor. N. 2.
pregovárjamſze. v. Diſputo.
pregovárjanye. v. Diſputatio.
pregovárjavecz. v. Diſputator.
pregovárjavicza. v. Diſputatrix.
pregrágyam. v. Sepio.

pregreſka. v. Error, Tranſgreſſio, Noxa.
prehájam. v. Tranſeo.
prehod. v. Tranſitus.
preia. v. Fuſum.
prèk prehájam. v. penetro.
prèk. v. Trans.
prekanyujem. v. Decipio, Fraudo.
prekápam. v. Repaſtino.
prekorachenye. v. Tranſgreſſio.
prekorachújem. v. Tranſgredior.
prekorupczè. v. Abſolutè. N. 1.
preletávam. v. Tranſvolo.
prelévam. v. Effundo.
prelévanye. v. Effuſio.
premámenye. v. Deceptio, Inductio, Dementatio.
prémda. v. Etiamſi, Tametſi, Qvamvis.
premenczè. v. Alternatim.
premenek. v. Viciſſitudo.
preménenye. v. Mutatio., Commutatio, Tranſmutatio.
preményam. v. Commuto, Muto, Tranſmuto.
preminyam. v. Morior.
premiſslenye biſztro, hitro. v. perſpicacia.
premiſslyavam. v. Conſidero, Meditor.
premiſslyávanye. v. Conſideratio, Contemplatio, Meditatio.
premiſzlyiv biſztro y hitro. V. perſpicax.
prenágel. v. præceps.
prenáglenye. v. præcipitantia.
prenáſſam. v. Tranſfero.
preneſſenye. v. Tranſlatio.
preneſſenye réchi, na drugo znamenúvanye. v. Metaphora.
prenochenye. v. pernoctatio.
prenochim. v. pernocto.
preobêrnenye. v. Inverſio, perverſio.
preobládanye. v. Victoria.
preobladújem. v. Vinco, Supero.

Pre-

Digitized by Google

preobrácham. v. In. vel evertо. perverto.
preobrázenye. v. Transfiguratio.
preobrazújem drugoga. v. Transfiguro.
prepad. v. Barathrum.
prepaſzt. v. Ahyſſus.
prepelyavam. v. Traduco.
prepiſz. v. Deſcriptio.
prepiſzávam. v. Deſcribo.
prepolovim. v. Dimidio.
preporágyamſze v. Renaſcor.
preporogyenye. v. Regeneratio.
preporuchám v. Commendo
preporuchanye. v. Commendatio.
prepoved. v. Interdictum.
prepovedajuchi. v. Interdictorius, prohibitorius.
prepovédam v prohibeo, Interdico, Inhibeo.
prepovédanye. v. proditio, Interdictio, prohibitio.
prepovédavecz. v. proditor.
prepovéditel. v. prohibitor, Interdictor.
prepréchám. v. Impedio, Obſto.
prepréchenye. v. Obſtaculum. Impedimentum, Obex.
prepúſzávam. v. perſto.
prepuſzcham. v. permitto, Sino.
prerézanye. v. Præciſio. N. 2.
prerezávam. v. Præſcindo.
prerucha. v. Anſa N. 1.
presívam. v. Rumino.
presívanye. v. Ruminatio.
preſzjam v. perſequor.
preſztimanye. v. Exiſtimatio.
preſztimanye veliko zvêrhu drugem. v. Excellentia.
preſztimavam. v. Æſtimo.
preſza. v. Torcular.
preſzar. v. Torcularius.
preſzeravanye. v. Deambulo.
preſzni v. Torcularius, a, um.
preſzna kosa. v. Torcular.
preſzno koſa. chleſz kogaſze moſt preczéa. v. Quadrus. N. 1.
prelino ſzleme. v. prælum.
prelzad. v. plantа. N. 2.
preſzrágyam. v. Transplanto.
preſzragyenye. v. Transplantatio.
preſzrêam. v. Subcerno.
preſzrekujem. v. præſeco.
preſzrelenye lyuczтvà. v. Colonia.
preſzrelyújemſze. v. Migro.
préſzen. v. Crudus.
preſzlicza. v. Colus.
préſznúcha. v. Cruditas.
preſztajem. v. Ceſſo, Deſiſto.
preſztanek. v. pauſa.
preſztanye od dela. v. Ceſſatio.
preſztíram. v. Sterno, Extendo.
preſztraſſújemſze. v. Terefio.
preſztraſſújem. v. Terreo.
preſzvécshenye. v. Illuminatio.
preſzvécshujem. v. Illumino.
preſzvétitel. v. Illuminator.
preſzvétleno. v. Illuminatè.
preſzuſſam. v. Exſicco.
preſzuſzenye. v. Exſicatio.
Pretákam. v. Transfundo.
Pretéchem. v. Præcuro.
Pretegnenye. v. Extenſio.
Pretéplyem. v. Verbero.
Pretéplyem kaiyu &c. v. Excutio.
Pretêrplenye. v. Tolerantia, Patientа. Perpeſſio.
Pretêrplyujem. v. Tolero, Perpetior, Suffero.
Pretesújem. v. Extendo, Protendo.
Pretezamſze. v. Pandiculor.
Pretezanye. v. Pandiculatio.
Prevara vojnchka. v. Stratagema.
Prevárenye. v. Deceptio.
Prevarim. v. Decipio, Fallo.
Prevarom. v. Doloſè, Fraudulenter, Deceptoriè.
Prevâlam. v. Tranſveho.
Prevêrtávam. v. Perforo, Terebro.
Previſzok. v. Sublimis.
Prevrácham. v. Inverto.
Prevrâchanye. v. Inverſio.
Prevzetie. v. Anticipatio, Præſumptio.
Prez. v. Abſque, Sinè.
Prezkêrblenye. v. Proviſio.
Prezkêrblyiv. v. Providus.
Prezkêrblyujem. v. Provideo.
Prez preſztanka. v. Continuò.
Prezrel. v. Præmaturus.
Prez ſzrama. v. Impudens.
Pri. v. Apud.
Priatel. v. Amicus.
Priatelicza. v. Amica.
Priatelſzki. v. Amicè.
Priatelſztvo. v. Amicitia, Neceſſitudo, Neceſſitas.
Priazliv. v. Affabilis.
Priazlivoſzt. v. Affabilitas.
Pribek. v. Transfuga.
Pribiam. v. Affigo.
Pribíanye. v. Affictio.
Pribliſávamſze. v. Appropío, Appropinquo.
Pribolſſávam. v. Augeo, Melioro.
Prícham. v. Excuſo.
Prichanye. v. Excuſatio.
Prichêrn. v. Subniger.
Prichka. v. Feruła.
Pridávam. v. Addo.
Pridávanye. v. Additio, Additamentum.
Pridehnenye. v. Obſactio.
Pridihávam. v. Olfacio.
Pridovek. v. Cognomen.
Pridruſavam. v. Aſſocio.
Pridruſenye. v. Aſſociatio.
Priemlyem. v. Accipio.
Priet. v. Acceptus.
Prigíblyem. v. Inclino.
Prigibenye. v. Inclinatio.
Prigogyenye. v. Catus.
Prigorecz. v. Montanus.
Prigorie. v. Montana.
Prigovárjam. v. Derogo, Detraho. N. 3.
Prigovarjanye. v. Detractio. N. 1.
Prigovor. v. Detractio.
Prigrejam. v. Caleſacio.
Prigrizávam. v. Arrodo.
Prigrúſchenye. v. Faſtidium, Tædium.
Prigrúſchenye ſeludca. v. Nauſea.
Prinaiam. v. Advenio.
Prihodnik. v. Advena.
Prikaſujem. v. Dono.
Prikáran dár. v. Donum, Munus.

Pri-

Digitized by Google

Prikelyújem. v. Agglutino.
Prikládam. v. Applico.
Prikládanye. v. Applicatio.
Prikládno. v. Appositè.
Prikrívam. v. Contego.
Prilezávam. v. Adrepo,
Prilichen na veruvanye. v. Verosimilis.
Prilichno. v. Opportunè
Prilichno na veruvanye. v. Verisimiliter.
Prilika. v. Opportunitas, Occasio.
Prilika, spodobnoszt. v. Similitudo.
Prilizávamsze. v. Adulor, Assentor.
Prilizanye. v. Assentatio.
Prilizavecz. v. Adulator, Assentator.
Prilizno. v. Assentatoriè.
Primárjam. v. Adigo, Cogo, Impello.
Primekávam. v. Admoveo.
Primorecz. v. Maritimus.
Prinássam. v. Adfero.
Pripisujem. v. Adscribo.
Pripitanye. v. Adjudicatio.
Pripitávam. v. Adjudico.
Priplazújem. v. Adrepo.
Priplétam. v. Adnecto.
Pripovédam. v. Narro.
Pripovédanye. v. Narratio.
Pripovesztzmislyena. v. Fabula
Pripravа. v. Apparatus.
Pripravlyam. v. Apparo, Adorno, Præparo.
Pripresujem. v. Jungo.
Priprostno. v. Simpliciter.
Priprosztno. v. Simpliciter.
Prirászteny e. v. Accretio.
Prirasztujem. v. Accresco.
Prirezávam. v. Abscindo.
Prisch. v. Pustula.
Prischi vu vuszteh. v. Aphtæ.
Prisseptávam. v. Insusurro, Susurro.
Prisseptavajuch. v. Susurratim.
Prisseptávanye. v. Susurratio, Susurramen.
Prissvavam. v. Assuo.
Prisseptávavecz. v. Susurro.
Priszega. v. Juramentum.
Priszega kriva. v. Perjurium, Pejeratio.
Priszegam krivo. v. Pejero.
Priszegam. v. Juro.
Priszesni krivo. v. Perjurus.
Priszkêrbujem. v. Provideo, Procuro.
Priszkochenye v. Assultus.
Priszkochujem. v. Assilio.
Prisztadek. A. Subdulcis.
Prisztlányam. v. Acclino.
Prisztpévam. v. Accelero.
Prisztpodoben. v. Conveniens N. 3. Consimilis.
Prisztpodobno. v. Convenienter.
Prisztájem z-volyum. v. Consentio. Assentior.
Prisztávlyam. v. Appono, Admoneo, Addo.
Prisztoien. v. Conveniens.
Prisztoinoszt. v. Convenientia.
Prisztuplenye. v. Accessus.
Prisztuplyam. v. Accedo.
Prisztugyenye. v. Adjudicatio
Prisztugyevam. v. Adjudico.
Prisztvam. v. Approprio.
Prisztvojenye. v. Appropriatio.
Pritéchem. v. Accurro.
Pritergávanuch. v. Carptim.
Pritesujem. v. Attraho.
Pritisztkávam. v. Apprimo, Adstringo.
Pritkávam. v. Attexo.
Privágyamsze. v. Assvesco. Assvefio.
Privagyenye. v. Assvefactio.
Privêrgávam. v. Addo, Adjicio.
Privêrgavamsze, Adjungome. v. Adjungo.
Privez, Privezanye. v. Alligatio.
Privezávam. v. Alligo.
Privolenye. v. Consensus.
Privolyújem. v. Consentio, Acquiesco.
Prizávam. v. Advoco.
Proda'a. v. Venditio.
Prodávam. v. Vendo.
Prodekálnicza. v. Cathedra.
Prodekátor. v. Concionator.
Prodeka. v. Concio. N. 2. 3. & 4
Prodekujem. v. Concionor.
Profunt. v. Commeatus, Annona.
Proklínyajuchi. v. Maledicus.
Proklínyam. v. Maledico.
Proklínyajúch. v. Maledicè.
Proklínyanye. v. Maledictio.
Proklínyavecz. v. Maledictor.
Prolévam. v. Effundo.
Prolévanye. v. Effusio.
Prorok. v. Propheta. Vates.
Prorok, kí iz létanya ptícz &c. prorokuje. v. Augur.
Prorok nazrechu, v g. kóczku, nós &c. povedajochi dojdócha. v. Sortilegus.
Prorokuvanye. v. Vaticinatio.
Prorokuvanye iz létanya ptícz. v. Auguratio.
Prorokuvanye naszrechu. v. Sortilegium.
Prorokuvem iz létanya ptícz. v. Auguror.
Proschenye. v. Indulgentia, Remissio.
Prossenye. v. Petitio, Postulatio.
Proszeni. v. Miliarius.
Proszjàk, kí vu ime Bosze proszi. v. Mendicus.
Proszim. v. Peto, Oro, Posulo, Obtecro, Rogo.
Proszinecz mejszecz. v. Januarius.
Proszo. v. Milium.
Prószt. v. Liber.
Proszteez. v. Palus, i. m.
Prosztiram. v. Extendo.
Proszior. v. Spatium, Amplitudo, Capacitas.
Proszitran. v. Amplus.
Proti. v. Adversùm.
Protiszem. v. Adversor.
Protiven. v. Contrarius.
Protivnoszt. v. Adversitas.
Protivnoszt nature jednoga chloveka, nature drugoga v. Antipathia.
Protulelie. v. Ver.
Protuletni. v. Vernalis.
Protúletujem. v. Verno.
Provigyam. v. Provideo, Prospicio.
Provigyenye. v. Provisio.

Digitized by Google

Prudim. v. Prosum.
Prùd. v. Sabulum.
Prùd po bregeh vòd velikeh. v. Glarea.
Pruden. v. Glareosus.
Prùt. Pruticza. v. Virga.
Prútje. v. Virgultum.

P S.

Pſenícza. v. Triticum.
Pſenichna naj bolyſſa melya. v. Simila, Similago.
Pſenichne meſye czvèt. v. Pollen.
Pſenichni, a, o. v. Triticeus.
Pſzicza. v. Canicula.
Pſzoſzt. v. Vituperium, Convitium, Probrum.
Pſzújem. v. Convitior.
Pſzúvavecz. v. Convitiator.

P T.

Ptichàr. v. Auceps.
Ptichárnicza. v. Aviarium.
Ptichji lòv. v. Aucupium.
Ptichicza. v. Avicula.
Pticza. v. Avis, Ales, volucris.

P U.

Púczam. v. Crepo. N. 2.
Puga. v. Iris.
Puh. v. Glis.
Puhácha. v. Flabrum.
Puhányc. v. Flamen, Flatus.
Pukam. v. Crepo.
Pùk. v. Plebs, Vulgus.
Puk. v. Crepitus.
Puklya. v. Gibbus.
Puklyav. v. Gibbosus.
Punenye. v. Impletio.
Punicza. v. Socrus.
Punim. v. Impleo.
Puntar. v. Rebellis.
Puntarija. v. Rebellio.
Púpek. v. Umbilicus.
Púpek tèrſza. ali drugoga dréva. v. Calx. N. 2.
Purán. v. Gallus gallinaceus. in fine.
Purgar. v. Civis.
Purgarſzki. v. Civilis, Civicus.
Purgatorium. v. Purgatorium.
Pùs. v. Limax.
Púſcham. v. Dimitto.
Puſchína. v. Eremus. Solitudo. Anachorèſis.
Puska. v. Sclopus. N. 2.
Puskàrnicza. v. Armamentarium.
Puskenikamen. v. Pyrites.
Puskicza, Piſtóla. v. Sclopetum.
Puſztenik. v. Eremicola, Anachoreta.
Put v. Fornicatio.
Pùt. v. Via.
Pùta zavíanye. v. Anfractus.
Pute ſelézne. v. Compes.
Pùti y zakutki otajni. v. Anfractus.
Pùt kameniti neravni. v. Salebra.
Pùt kriſeputjenákris. v. Quadrivium.
Pùtnik. v. Peregrinus, Viator.
Pùt, putùvanye. v. Iter.
Pùt tren. v. Callis.
Putújem. v. Peregrinor.
Pùt zaviat y vuzek. v. Angiportus.
putùvanye. v. Peregrinatio.
Puzìm. v. Serpo.
Puzlyiv. v. Lubricus.
Pùznem. v. Calveſco.

R.

R A.

Ràbim, dèlam. v. Laboro. Operor.
Rachicza. v. Anaticula.
Rachunam. v. Ratiocinor. N. 2.
Rachunàſs. v. Calculator, Rationarius, Ratiocinator. N. 2.
Rachùni. v. Ratio. N. 8.
Rachúnſzke knige. v. Rationarium.
Rachúnski. v. Rationarius, a, um.
Racza. v. Anas.
Raczàr. v. Anatarius.
Rad. v. Libens.
Radoſzt. v. Gaudium.
Radújemſze. v. Gaudeo, Gratulor, Grator.
Radúvaiuch. v. Gratulatorie.
Radúvajuchi, a, e. v. Gratulatorius, a, um.
Radúvanye. v. Gratulatio.
Radúvavecz. v. Gratulator.
Raj. v. Meritum.
Rajzemélyſzki. v. Paradiſus.
Iz raja pticza. v. Paradiſea.
Rak. v. Cancer.
Rak beteg. v. Carcinoma.
Raka. v. Crypta.
Rákar. v. Cancrarius.
Rakitovo drévo. v. Siler.
Rakove noge. v. Chelæ.
Ràl. v. Jugerum.
Ràl po ráli. v. Jugeratim.
Rame. v. Humerus.
Rana. v. Vulnus.
Rana z-ſeleſom zaſgána. v. Stigma.
Rane znaménye. v. Cicatrix.
Ranenye. v. Vulneratio.
Ránim. v. Vulnero, Saucio.
Rano. v. Maturatè.
Rano v-jutro. v. Manè.
Rano vu Szvitu. v. Diluculò.
Ranyen y zaznamenuvan z-gorechem ſelezom. v. Stigmaticus.
Ráſam. v. Macto, Occido.
Ráſeny. v. Veru, Obelus. N. 1.
Ráſzip. v. Excidium.
Raſzpavam blágo &c. v. Prodigo.
Ráſzip imanya, blága &c. v. Prodigalitas.
Ráſzipnik blága, &c. v. Prodigus.
Raſzohaſzt. v. Bifurcus.
Raſzohe. v. Furca. N. 2.
Ráſzol. v. Coagulum.
Ráſztem. v. Creſco.
Rataj. v. Arator.
Ráven. v. Planus.
Ravnam. v. Complano.
Ravnicza. v. Planitas.
Razbíam chloveka. v. Spolio.
Razbíam, Potíram. v. Frango.
Razbiſztrújem. v. Clarifico.
Rázboj. v. Cædes.

Ráz-

Digitized by Google

Rázbojna pútu, &c. v. Latrocinium.
Rázbojnik. v. Latro, Prædo.
Rázbor. v. Discretio.
Rázborit. v. Discretus.
Rázborno. v. Discretè.
Razchessújem. v. Depecto.
Razchesszávam. v. Discerpo.
Razchésszranye. v. Discriminatio.
Razchesszrávam. v. Discrimino. N. 1.
Razchésszravecz. v. Discriminator. N. 1.
Razchínyam. v. Exentero.
Razczepávam. v. Disseco.
Razczvilújem. v. Contristo.
Razczvíram. v. Liquesácio, Dissolvo. N. 2.
Razdávam. v. Distríbuo.
Razdebelímsze. v. Incrassesco.
Razdélenye. v. Distributio, Divisio.
Razdelyávam. v. Distribuo, Divido, Dispertior.
Razdíram. v. Lacero.
Razdrásenye. v. Irritatio, Exacerbatio, Exasperatio.
Razdrasújem. v. Exacerbo. Exaspero, Irrito.
Razdrenye. v. Dilaceratio.
Razdrobújem. v. Frio, Comminuo.
Razdubenye. v. Excavatio.
Razdubújem. v. Excavo.
Razdvájam. v. Dimidio.
Razegnávam. v. Dispello.
Razgêrnenye. v. Expansio.
Razgêrnyújem. v. Expando.
Razglasújem. v. Divulgo, Promulgo.
Razglaszítel obchinszki. v. Præco.
Razgovárjamsze. v. Colloquor.
Razgovárjam. v. Disvadeo, Dehortor.
Rázgovor. v. Colloquium.
Razgreálnicza kúmsze posztelya razgréja. v. Hermoclinium.
Razhlagyenye. v. Refrigeratio.
Razhlagyújem. v. Refrigero.
Razjadgyújem. v. Exacerbo.
Razkêrchenye. v. Extirpatio.
Razkêrchujem. v. Extirpo.
Razkopchújem. v. Diffibulo.
Rázkrisie. v. Compitum.
Razkrivam. v. Detego.
Razkuhávam. v. Decoquo.
Razlágam. v. Separo. Dispono
Razlámlyem. v. Frango.
Razlévam. v. Effundo.
Rázlosen. v. Discretus.
Rázlosno. v. Discretè.
Razluchávam. v. Separo, Discerno.
Razlúchenye. v. Separatio.
Razlúchenye med zakonszkemi lyúdi. v. Divortium.
Rázluka. v. Diversitas, Discrimen.
Razlyútenye. v. Exacerbatio.
Razmátam. v. Extrico. Evolvo.
Razmehchanye. v. Emollitio, Mollefactio.
Razmérjam. v. Dimetior.
Razmêrvim. v. Frio, Comminuo.
Razmetávam. v. Demolior.
Razmisslyávam. v. perpendo, Considero.
Razmislyavanye. v. Consideratio.
Razmotanye. v. Evolutio. N. 1.
Raznássam. v. Circumfero.
Raznássam glasz. v. Divulgo.
Razparújem halyu, &c. v. Dissuo.
Razparújem marsse. v. Exentero.
Razpaszújem. v. Discingo.
Razpelo. v. Crucifixus.
Razpêrssávam. v. Dissipo.
Razpetjè. v. Crucifixio.
Razpitanye. v. Divortium.
Raszpletávam. v. Dissolvo, Explico, Evolvo.
Razpletenye. v. Evolutio, Explicatio.
Razprodávam. v. Divendo.
Raszprosztranyújem. v. Dilato, Amplio, Amplifico, Laxo. Extendo.
Razprudim. v. Dilapido. N. 2.
Razpuscham. v. Dimitto.
Razpuscham olovo, &c. Liquefacio, Dissolvo. N. 2.
Razsaloszújem. v. Contristo.
Razsekávam. v. Disseco.
Razszêrgyuiem. v. Exaspero, Exacerbo.
Razszípanye. v. Dissipatio.
Razszípávam. v. Dissipo.
Razszípávam visse reda. v. prodigo.
Razszíplyívecz. v. prodigus.
Razsztáplyam. v. Dissolvo N. 2. Liquefacio, Calefacio.
Razsztíram. v. Extendo.
Razstálenye. v. Liquefactio.
Razstalyújem. v. Liquefacio, Dissolvo N. 2.
Razstegnenye. v. Extensio.
Rázstem. v. Cresco.
Razstem szkup. v. Concresco.
Razstêrgávam. v. Dilacero, Discerpo.
Razstepávam. v. Dissipo.
Razstesem. v. Extendo.
Razstezanye téla kotrigóv. v. pandiculatio.
Razstezavicza, pretezavicza. v. pandiculatio.
Razstíram. v. Explico. Extendo.
Razstirávam. v. Dispello.
Razstovor m. v. Exonero.
Razstrebújem. v. Secerno.
Razstrupávam. v. Confringo, Effringo.
Razstupenye sil. v. paralysis.
Razveszelenye. v. Consolatio, Exhilaratio.
Razveszelitel. v. Consolator.
Razveszelitelicza. v. Consolatrix.
Razveszelyújem. v. Exhilaro, Consolor.
Razvesújem. v. Dissolvo, Solvo.
Razvezanye. v. Solutio. N. 1.
Razvíam. v. Deglomero, Evolvo.
Razum. v. Intellectus.
Razumen. v. Intelligens, prudens.
Razumim. v. Intelligo.
Razumno. v. prudenter, Sapienter.
Razumnoszt. v. Prudentia, Intelligentia.
Razvrácham knige, &c. v. Volvo, Evolvo.

Digitized by Google

Razvrácham ſzlamu, &c. v. Inverto.

R E.

Rebro. v. Coſta.
Réch. v. Verbum.
Rechicza nad drobczem. v. Omentum.
Réchi nazàd vzetje. v. Palinodia.
Rechlyiv. v. Verboſus.
Rechlyivoſzt. v. Verboſitas.
Rèch v-navadu vzeta. v. Proverbium.
Redovni, a, o. v. Religioſus.
Redovno. v. Religioſè.
Rétkocha. v. Raritas.
Rétkokràt. v. Ratò.
Reff. v. Ulna.
Regetlin. v. Pyrobolus.
Rékapotok. v. Flumen. Fluvius.
Remen. v. Lorum. N. 1.
Remenàr. v. Lorarius. N. 2.
Remete. v. Eremus.
Rép. v. Cauda.
Repa. v. Rapa.
Repacha zvézda. v. Cometa.
Repa okrugl cza. v. Congylis.
Repatt. v. Caudatus.
Réſem. v. Scindo.
Reſim. v. Hio.
Reſſetàr. v. Cribrarius.
Reſſetn cza. v. Crates.
Reſſetka drevena. v. Clathrū.
Reſſeto. v. Cribrum.
Réſem têrſzje. v. Puto. N. 1.
Rèz. v. Sciſſura, ſciſſio, Linea.
Rezàch. v. Sciſſor.
Rezàch vu Vinogradu. v. Putator. N. 1.
Rézanze. v. Sciſſio.

R I.

R ba. v. Piſcis.
Ribar Ribich. v. Piſcator.
Ribárenye. v. Piſcatio.
Ribar cza. v. Piſcatrix.
Ribar m. v. Piſcor.
Ribeleny. v. Radula.
Rib ch kí Oſtrige &c. lovi. v. Conchita.
Ribicska. v. Piſcatrix.
Rib chicza. v. Piſciculus.
Ríbichki. v. Piſcatorius.
Ríbich, kî z-ribami têrſi. v. Piſcarius.
Ribje ſzalo &c. v. Garum.
Ríbli têrg. v. Piſcaria.
Ribnyak. v. Piſcina.
Ríbnyakov goſzpodàr. v. Piſcinarius.
Rigam. v. Vomo.
Riganye. v. Vomitus.
Rígy. v. Flavus.
Rìm. v. Roma.
Rimlyan. v. Romanus.
Rinenye nadòl. v. Præcipitatio.
Rivam, hítam naglo na dòl, naglavcè. v. Præcipito.
Ríſz. v. Tigris.
Ríſz z velikemi pikami. v. Panthera, Pardus.
Ritavcni. v. Calcitroſus.
Rítam. v. Calcitro.
Rítes. v. Artolaganus.

R O.

Rob. v. Mancipium, Servus. N. 2.
Robinya. v. Mancipium.
Ròd. v. Cognatus.
Roden. v. Ferax, Fertilis, Uber.
Rodìm. v. Pario, Gigno.
Rodimſze. v. Naſcor.
Roditel. v. Genitor.
Rodtelnica. v. Genitrix.
Rodtyivoſzt. v. Fertilitas.
Ròd po kumſztvu, alipo ſeni, a'i Muſu. v. Affinitas.
Ròd, Rodbina. v. Conſanguinitas, Cognatio.
Roſiàn. v. Leno.
Roſianim. v. Lenocinor.
Roſianka. v. Lena.
Roſianſztvo. v. Lenocinium.
Ròg. v. Cornu.
Rogat. v. Cornutus.
Rogyàk. v. Cognatus.
Rogyenye. v. Nativitas.
Rogye. v. Furca, Merga.
Rogoſàr. v. Falcina.
Rogoiz. v. Juncus.
Iz Rogoza ſzpleteno pokrivalo kóſzko &c. v. Storea.
Rogozóvina. v. Juncetum.
Roj. v. Examen. N. 6.
Ròk. v. Terminus. N. 3.
Róſa. v. Roſa.
Roſenicza. v. Tignum.
Roſmarìn. v. Roſmarinus.
Róſni, a. o. v. Roſarius.
Róſnyak. vêrt. v. Roſarium. N. 1.
Roſtèly. v. Crates. N. 2.
Roſtélyek. v. Craticula.
Roſza. v. Ros.
Roſzen. v. Roridus.
Roſzìm. v. Roro, Irroro.
Rovàſs. v. Crena. N. 2.

R U.

Ruhacha. v. Induſiata.
Ruhachár. v. Induſiar us.
Ruhachji. a, e. v. Induſiatus.
Ruhachu obiácnim. v. Induſio.
Rubchecz. v. Strophiolum.
Rubecz. v. Strophium, Muccinium.
Rubiè. v. Supellex.
Ruchanye oroſzlanyſzko. v. Rugitus leonis.
Ruchanye oſzélſzko. v. Ruditus.
Ruchanye volovſzko. v. Boatus, Mugitus.
Ruchìm. v. Rugio.
Ruchnik. v. Mantile.
Ruda. v. Fodina, Minera.
Ruda od feleza. v. Ferrifodina.
Ruda od ſzrebra. v. Argentifodina.
Ruda od zláta. v. Aurifodina.
Rudèr. v. Minerarius.
Rudo. v. Temo.
Rugota. v. Turpitudo.
Runo kra'yevſzko. v. Trabea.
Ruka. v. Manus.
Ruka od ramena vſza. v. Brachium.
Rukàv. v. Manica.
Rukavicza. v. Chirotheca.
Ruke górnyi kra'. v. Lacertus. N. 4.
Rukovet. v. Manipulus.
Rukovet k'aſzjà. v. Merges.
Rulenye. v. Grunnitus.
Rulim. v. Grunnio.
Rulyecz. v. Proboſcis.

Ru-

Digitized by Google

Rumen. v. Rubicundus.
Rumenílo. v. Fucus. N. 1.
Rumenímſze. v. Rubeo.
Runa. v. Vellus.
Ruſen. v. Turpis.
Ruſim. v. Fædo, Turpo.
Ruſno v. Turpè, Turpiter.
Ruſt. v. Theatrum.
Rutichni. v. Rutaceus.
Ruticza tráva. v. Ruta.

S.

S A.

Saba. v. Rana.
Saba kraſztava. v. Buſo.
Saba kraſztava chemerna. v. Rubeta.
ſáchicza. v. Pugillus.
Safir kamen. v. Saphyrus.
ſáfran. v. Crocus.
ſáfranaſzt. v. Croceus.
Sahtarka mléchna. v. Mulctra.
ſáika. v. Celox.
sáka. v. Pugnus.
Sakely. v. Saccus.
Sakely kośnati. v. Aſcopera.
ſála. v. Jocus.
ſála neſzramna. v. Scurrilitas.
ſála ſégava v. Verſutia, Aſtutia, Arguitia.
Saladia. v. Oxiconium.
ſálata. v. Lactuca.
Salecz. v. Aculeus.
ſálecz. v. Nugator.
Salfia. v. Salvia.
ſálimſze. v. Jocor, Nugor.
Saloſzt. v. Triſtitia, Mœror.
Saloſzten. v. Triſtis, Mœſtus.
Saloſztímſze. v. Triſtor, Mœreo.
Saluiemſze. v. Doleo.
Saluvanye. v. Dolor, Pœnitudo.
ſáncz. v. Vallum.
ſánczam. v. Vallo.
ſántam. v. Claudico.
ſántanye. v. Claudicatio.
ſántav. v. Claudus.
Sár. v. Æſtus.
ſár. v. Maucloſus.
ſáſs. v. Carex.
sátor. v. Tentorium, Conopeum, Papilio. N. 2.

S C H.

Schàp. v. Damnum.
Schápim. v. Damnifico.
Schyàp. v. Fuſtis.
Schenye. v. Canículus.
Schepczi. Digiti. v. Digitus.
Schèt. v. Setaceum.
Schetina. v. Seta.
Schetinaſzt. v. Setoſus.
Schiplyem. v. Vellico.
Schiplyenye. v. Vellicatio.
Schìt. v. Clypeus, Umbo. N. 2.
Schíta viſſeſſa górnya Sztran. v. Umbo. N. 1.
Schìt krátki. v. Parma.
Schìt k-polovicze meſzecza ſzpodoben. v. Pelta.
Schìt máli okrugel. v. Ancile.
Schìt okrugel. v. Scutum.
Schitom obléchen. v. Clypeatus.
Shìt takov noſzechi. v. Peltatus.
Schuka. v. Lucius.

S E.

ſéga. v. Mos.
ſégav. v. Aſtutus, Vafer.
ſégavoſzt. v. Aſtutia, Aſtus, Vafrities, Calliditas.
Seja. v. Sitis.
Seiam. v. Sitio.
Selèm. v. Cupio, Deſidero, Appeto, Aveo.
Selénye. v. Deſiderium, Cupiditas.
Selezàr. v. Ferrarius.
Selezen. v. Ferreus. Ferrarius.
Selézje vſzakojachko. v. Ferramentum.
Selézna máchka. v. Harpago, Anchora.
Selézna hêrgya. v. Ferrugo.
Selézna ruda. v. Ferraria.
Selézne ſzmeti. v. Scoria.
Selezno-hêrgyav. v. Ferrugineus.
Selezo. v. Ferrum.
Selezo, kêmſze fontána pripéka. v. Cauterium.
Selezo, kêmſze g'ubína ráne iſzhe. v. Specillum.
Selezo, kêmſze haſter razteſe. v. Spatomela.
Selezo kêmſze láſzi fêrkaju. v. Calamiſtrum.
Selezo. kêmſze kaj dúbe. v. Scalprum.
Selezom láſzi fêrkam. v. Calamſtro.
Selezo noſzechi. v. Ferratilis.
Selya. v. Cupido Deſiderium.
Selyàr. v. Inquilinus.
Selyni, a o. v. Deſiderabilis.
Selyva. v. Teſtudo. N. 1.
Selyvin, a o. v. Teſtudineus.
Selud. v. Glans.
Seluda bránye. v. Glandatio.
Seludecz. v. Stomachus.
Seludni, a o. v. Glandarius.
Seludo-noſz. v. Glandifer.
Sena. v. Fœmina, Mulier.
Sena klatlyivka. v. Ambubaia.
Sena muske barivoſzti. v. Andrago.
Sena zakonſzka. v. Uxor.
séna or. v. Senator.
sénatus. v. Senatus.
Senyem. v. Meto.
Seni, ki povólyi hodi. v. Uxorius.
Senitba. v. Matrimonium, Conjugium.
Senu nigdar nemajúchi. v. Celebs.
ſépchem guſztokràt. v. Muſſito.
ſépchem. v. Murmuro. Suſurro.
ſéptanye. v. Muſſitatio.
ſéptavecz. v. Muſſitator.
ſéreg junachki. v. Exercitus.
ſérg. v. Lictor.
Seriáv. v. Grus.
Seriávka. v. Prunna.
Sêrmiye. v. Mola infine.
Sêriztvo. v. Cranium.
Seſsliga. v. Carduus.
Setva. v. Meſſis.
ſétuiem. v. Propero, Accelero, Feſtino.
ſétujuch. v. Properatim.
ſétujuchi. v. Properus.
ſétuvanye. v. Feſtinatio, Acceleratio.
ſétuvljiv. v. Properabilis.
Seſztok. v. Lacertoſus.

Digitized by Google

ſév. v. Sutura.

S G.

Sgánecz. v. Maza.
Sgánye. v. Uſtio.
Sgem. v. Uro.

S I.

ſía. v. Callus.
ſíav. v. Calioſus.
ſíba. v. Virga.
ſíbicza. v. Virgula.
Sida. v. Sariſſa.
Sidek. v. Flexilis.
Sidov. v. Hebræus.
Sidoviſki. v. Hebræus, a, um.
Sila. v. Vena.
Sila kêrvna. v. Arteria.
Sila béla. v. Artus.
Sila napúhnyena. v. Varices.
Sil napuhnyenèh Chlovek. v. Varicoſus.
ſílo. v. Subula.
ſíndol. v. Scandula.
ſíndola dé'avecz. v. Scandu'arius.
ſíndolſzki. v. Scandularis.
ſínyá. v. Canthus.
ſíp. v. Tibia.
ſípek. v. Cynosbaton.
ſípus. v. Tibicen.
ſírina. v. Latitudo, Amplitudo.
ſírochka ſzekíra. v. Aſcia.
ſírok, a, o. v. Latus, Amplus.
ſíroko-nog. v. Plancus.
Sirſzvinyſzki. v. Glandatio. N. 2.
Siſek, kî bob grize. v. Midas.
Siſek. v. Gurgulio. N. 2.
ſiſſák. v. Galea, Caſſis idis.
ſiſſák koſnati. v. Cudo.
ſiſſáka pernicza. v. Criſta. N. 2.
ſiſſka. v. Cranium.
ſiſſketa. v. Gallus.
ſiſſmiſs. v. Veſpertilio.
Sitek. v. Vita.
Sitek. v. Frumentum.
Sitek hrána. v. Victus.
Sitek miſſam. v. Calleo.
Siv, vá, vo. v. Vivus.
ſívam. v. Suo.
ſívecz knìg, Vezàch. v. Bibliopegus.
Sivecz kamen. v. Silex.
Sivem. v. Vivo.
Sivicza. v. Dumetum.
Sivinche. v. Animal.
Sivinſzki. v. Animalis.
Sivlenye ſzkupa. v. Convictus.
Sivot. v. Corpus.
Sivoten. v. Corporeus.
Sivotno. v. Corporaliter.
Sivotnoſzt. v. Corporalitas.
Sivuchi. v. Vitalis.
Sivuchi ſzkupa. v. Contubernalis.

S K.

Skatulya. v. Pyxis.
Skedeny. v. Horreum.
Skêrgutam. v. Strideo.
Skêrgutanye. v. Stridor.
Skêrlat. v. Purpura.
Skêrlaten. v. Purpureus.
Skêrlecz. v. Alauda.
Skilyaſzt. v. Luſcus, Pætus.
Skoda. v. Damnum.
Skodlyiv. v. Damnoſus, Damnificus.
Skóla. v. Schola.
Skólar, diàk, Scholaſticus.
Skólni továrus. v. Condiſcipulus.
Skólnik. v. Magiſter.
Skornya. v. Ocrea.
Skorpión. v. Scorpius Scorpio.
Skreblicza. v. Crepitaculum.
Skriczhaſze. v. Lacinia. N. 1.
Skriczaſzr. v. Laciniоſus.
Na skricze. v. Laciniatim.
Skricze dé'am. v. Lacinio,
Skrilyàk. v. Petaſus, Galerus.
Skrinya. v. Scrinium. Ciſta.
Skripanye. v. Stridor.
Skriplyem. v. Strideo.
Skrobotam. v. Perſtrepo.
Skrobotanye. v. Strepitus.
Skrobotina. v. Vimen.
Iz skrobotine. v. Vimineus.
Skropilo. v. Aſpergillum.
Skropim. v. Aſpergo.
Skropenye. v. Aſperſio.
Skvorcz. v. Sturnus.
Skúr, a, o. v. Opacus.
Skurína. v. Opacitas.

S L.

Slábram. v. Blactero, Blatero.
ſlàr. v. Calantica.
Slèb. v. Canalis.
Slévim. v. Ingurgito.
Slézda. v. Ingven.
Slicza. v. Cochlear.
Slicza kuhinſzka kuhacha. v. Tudicula. N. 3.
Slicza y gladilo zidarſzko. v. Trulla. N. 2.

S M.

Smahno. v. Sapidè.
ſmaragd. v. Smaragdus.
Smechìm. v. Grevo.
Smechína. v. Gravitas.
Smechkek. v. Gravis.
Smechkácha ſênſzka. v. Graviditas.
ſmêrkely v. Pituita.
Smùly. v. Cyathus.

S N.

Snore vuzel na skrilyáku. v. Offendix.
Snàch. v. Meſſor.
Snára ſêrvo-delyſzka. v. Amuſſis.
Snóra zidárſzka. v. Perpendiculum.

S O.

ſójka. v. Graculus.
Solkàr. v. Pſalmus.
Somborenye pchèl. v. Bombilatio.
Somborim. v. Bombilo.
ſóſſtar. v. Sutor.

S P.

Spaniòl. v. Hiſpanus.
Spáram. v. Aſſervo, Parco. N. 2.
Spáranye. v. Parcitas.
Sparglin. v. Aſparagus.
Spiavecz. v. Explorator.
Spicza. v. Cuſpis.
Spicza na mechu, ali kopjù. v. Mucro.

Spi-

Digitized by Google

Spilya. v. Specus, Caverna, Antrum.
Spinàcz. v. Spinachia.
Spitàl. v. Xenodochium. N. 2.
Spongyia. v. Spongia.
Spot. v. Dedecus, Ignominia.
Spótam. v. Dedecoro, Illudo.
Spótanye. v. Illuſio.
Spotlyívecz. v. Illuſor.
Spríh. v. Glandula. N. 3.
Spriham. v. Spargo. N. 2.

S R.

Srébe. v. Hinnulus.
Srébecz. v. Eqvuleus.
Srebícza. v. Eqvula.

S T.

Staczùn. v. Officina.
Staczùn barbérſzki. v. Tonſtrina.
Staczùn vukômſze knige prodáju. v. Bibliopolia.
Stajerecz. v. Styrus.
Stala. v. Stabulum.
Stala kónyſzka. v. Equile.
Stalni ſzluga. v. Stabularius. N. 2.
Stámpa. v. Typus.
Stampárnicza. v. Typographeum.
Stámpanya meſtría. v. Typographia.
Stámpar. v. Typographus.
Stámpe ſzlova poſztavlyavecz. v. Typotheta.
Stánga. v. Pertica.
Stêrglinecz. v. Acanthis.
Stêrti. v. Qvartus.
Stiglecz. v. Carduelis.
Stilèt. v. Pugio.
Stimam. v. Puto, Exiſtimo, Reor, Opinor.
Stimanye. v. Opinio, Exiſtimatio.
Stiri. v. Qvatvor.
Sto. v. Qvid.
Stokvis. v. Salpa.
Strok. v. Ciconia.
Stucza. v. Fidelia. N. 1.
Sturma vojnichka. v. Aſſultus.

S U.

súba. v. Pelliceum.
sùch. v. Fel.
Suchen. v. Felleus.
Suhkek. v. Amarus.
Suhkócha. v. Amarities.
súm líſztja &c. v. Sonitus.
súm vode. v. Suſurrus.
súma. v. Sylva.
súmàk. v. Stupor.
súmaſzt. v. Stupidus.
Suna. v. Merops.
súpely. v. Cavus.
súplina. v. Cavitas.
Sùt. v. Flavus.
Sùt dukat. v. Aureus, ei.
Sutina. v. Flavedo.

S V.

Svechanye. v. Tinnitus, Clangor.
Svechìm. v. Tinnio, Clango.
Svégla. v. Fiſtula.
svélya. v. Sarcinatrix.
Svem. v. Rumino.
Sveplo. v. Sulphur.
Sveplen. v. Sulphureus.
Sviſgam. v. Fiſtulo.
sviſztam. v. Balbutio.
sviſztav. v. Balbus.
svogor. v. Affinis.

S Z.

Szablya. v. Framea.
Szàd. v. Fructus.
Szàd k-ſztolu. v. Bellaria.
Szada. v. Modò, Jam.
Szadìm. v. Planto.
Szàg. v. Tapes.
Szajav. v. Fuliginoſus.
Szaje. v. Fuligo.
Szàk. v. Caſſis, is.
Szaliter. v. Salnitrum.
Szalo. v. Adeps, Abdomen.
Szalo ríbje. v. Garum.
Szalo ſztáro ſzvinyſzko. v. Axungia. N. 1.
Számecz. v. Maſculus.
Szamícza. v. Fœmella.
Szamo. v. Solùm, Tantùm.
Szamo-volyen. v. Capitoſus.
Száni. v. Traha.

Szánkamſze. v. Lubrico.
Szapa. v. Halitus.
Szejàch. v. Seminator.
Szejem. v. Semino.
Széjem melyu. v. Subcerno.
Széjenye. v. Seminatio.
Szeber. v. Ruſticus, Craſſus.
Szeberſztvo. v. Ruſticitas.
Szech. v. Urina.
Széchem. v. Seco.
Széchenya mechom meſzto. v. Digladiatorium.
Szèd. v. Canus.
Szed. v. Seſſio.
Szédeti pochinyam. v. Caneſco.
Szedem. v. Septem.
Szedìm. v. Sedeo.
Szedina. v. Canities.
Szedine. v. Cani.
Szedlam. v. Ephipio
Szedlen. v. Ephipiarius, a, um.
Szedlan. v. Ephipiatus.
Szedlàr. v. Ephipiarius.
Szedlo. v. Ephipium.
Szedlenicza. v. Clitella.
Szedmák. v. Septennis.
Szedmi. v. Septimus.
Szehnem. v. Maceo, Macreſco.
Szekira. v. Securis.
Szekùch. v. Cæſim.
Szelo. v. Pagus.
Szelyan. v. Paganus.
Szeme. v. Semen.
Széncza. v. Umbra.
Széncza iz ſzvêrsja. v. Umbraculum.
Szenchen, a, o. v. Vmbraticus.
V-Szencziſze zadêrſavajuchi. v. Umbratilis.
Szénczu chinechi. v. Umbrifer.
Szénczu délam. v. Umbro.
Szenchaſzt. v. Umbroſus. N. 1.
Szenícza. v. Parix.
Szen. v. Somnus.
Szen pêrvi nochnì. v. Concubium.
Szenya. v. Somnium.
Szényak. v. Fœnile.
Szenyam. v. Somnio.

Digitized by Google

Szenyavecz. v. Somniator.
Szenyem. v. Nundinæ.
Széno. v. Fœnum.
Szêrbechicza. v. Pruritus.
Szêrbetime pochinya. v. Prurisco.
Szêrblyivecz. v. Pruriginosus.
Szêrbszka zemlya. v. Servia.
Szêrchen, a, o. v. Animosus, Cordatus, Audax, Magnanimus.
Szêrchena bòl. v. Cardialgia.
Szêrchena saloszt. v. Cordolium.
Szêrcheni. v. Cordialis.
Szêrcheno. v. Audacter, Cordatè.
Szêrchenoszt. v. Magnanimitas.
Szêrchem. v. Sorbeo
Szêrcze v. Cor.
Szerdéla. v. Sarda. N. 1. Trichia.
Szêrdimsze. v. Irascor.
Szêrdit. v. Iratus.
Szêrdit lehko. v. Iracundus.
Szêrdito. v. Iratè, Iracundè.
Szêrditoszt. v. Ira.
Szêrditoszt manena. v. Rabies.
Szêrkam. v. Sorbeo.
Szêrkanye. v. Sorbitio.
Szêrna. v. Dama.
Szêrna mláda, ali mládi jelen. v. Cemas.
Szêrp. v. Secusa, Falcula. N. 1
Szêrpen. v. Julius.
Szelaj. v. Orgia.
Szeszecz. v. Uber Mamma.
Szetnem. v. Sugo.
Szeszter. v. Soror.
Szeszterich. v. Sororius, Consobrinus.
Szeszterichna. v. Consobrina.
Szever. v. Boreas, Aqvilo.
Od Szevera. v. Septemtrionalis.

SZI.

Szichim. v. Sibilo.
Szichanye. v. Sibilus.
Szila. v. Violentia, vis.
Szilen. v. Violentus.

Szilim. v. Violo.
Szilno. v. Violenter.
Szilu Chinitel. v. Violator. N. 2.
Szilujem. v. Cogo, Adigo.
Szin. v. Gnatus, Filius, natus.
Szin izkraja. v. Nothus, Spurius.
Szin, komuje szamo Otecz siv. v. Patrimus.
Szin komuje lisztor Mati siva. v. Matrimus.
Szinluczki za szina vzèt. v. Adoptivus.
Szinokosa. v. Pratum.
Szin popóvszki. v. Mulus. N. 2.
Szinovecz. v. Fratruelis.
Szip. v. Asthma.
Sziplyiv. v. Asthmaticus.
Szir. v. Caseus.
Szirenye, rászol. v. Coagulum.
Sziromah. v. Pauper, Inops.
Sziroticza. v. Pupillus.
Szirotinsztvo. v. Paupertas, Orbitas.
Szirotka. v. Serum. N. 3.
Szirov. v. Crudus.
Szirovina. v. Cruditas.
Szit, a, o. v. Satur.
Szitàr. v. Cribrarius.
Szito. v. Subcerniculum.
Szitoszt. v. Satietas.

SZK.

Szkachem od veszelja. v. Exilio.
Szkáchem. v. Salto.
Szkêrb. v. Solicitudo, Cura.
Szkêrbim. v. Satago, Curo.
Szkêrblyiv. v. Solicitus.
Szkêrchenye. v. Contractio.
Szkêrchujem. v. Contraho.
Szkidávam. v. Ejicio infine.
Szkitamsze. v. Vagor.
Szkitanye. v. Vagatio.
Szkitavecz. v. Vagator.
Szkláplyem. v. Conjungo.
Szkok. v. Saltus.
Szkonchávam. v. Annihilo.
Szkonchanye. v. Annihilatio.
Szkoplyen Chlovek. v. Spado, Eunuchus.
Szkoplyujem. v. Castro.

Szkoro. v. Confestim, Citò, subitò.
Szkrachenye. v. Abbreviatio.
Szkrachujem. v. Abbrevio.
Szkratenye zavetje chessa. v. Compendium, Epitome.
Szkratitel. v. Abbreviator.
Szkupaszedenye. v. Confessus.
Szkupa sztaenye. v. Occursus.
Szkupchina. v. Cœtus.
Szkupitel. v. Redemptor.
Szkuplyávam. v. Redimo.
Szkuposzt. v. Avaritia, Tenacitas.
Szkussanye. v. Experientia.
Szkuzek. v. Lubricus.
Szkuzko. v. Lubricè.

SZL.

Szlab. v. Debilis.
Szlaboszt. v. Debilitas.
Szladek. v. Dulcis.
Szladkócha. v. Dulcedo.
Szlama. v. Stramen.
Szlamen. v. Stramineus.
Szlàn. v. Salsus.
Szlanína, v. Lardum, Laridum.
Szlánoszt. v. Salsugo.
Szlàp na vode. v. Fluctus, Unda. N. 1.
Szlàszt. v. Dulcedo.
Szlaszttìm. v. Dulcoro.
Szlavíchek. v. Philomela.
Szlavíchek morlyki. v. Alcedo
Szlava. v. Gloria.
Szlaven. v. Glorioszus.
Szlavimsze. v. Glorior.
Szlèd. v. Vestigium.
Slédim. v. Investigo.
Szleme. v. Trabs.
Szlèp. v. Cœcus.
Szlépa óka. v. Tempus. N. 1.
Szlèp na jedno oko. v. Monoculus.
Szlèp rogyen. v. Cœcigena.
Szlepota. v. Cœcitas.
Szlez. v. Malva.
Szlezena. v. Splen, Lien.
Szlezenaszt. v. Lienicus.
Szlina. v. Saliva.
Szlinaszt. v. Salivarius.
Szlinim. v. Salivo.
Szlin. pun. v. Salivosus.
Szlin Szczjanye. v. Salivatio.

Digitized by Google

Szliva. v. Prunum.
Szliva drévo. v. Prunus.
Szloboda. v. Libertas.
Szloboda, dopuſchenye. v. Facultas.
Szloboden iz ſzluge vuchinyen. v. Libertus.
Szlobodnyacha. v. Liberta.
Szlobodnyàk. v. Libertinus.
ſzlobodno obrambe meſzto. v. Aſylum.
ſzlobodnyákov ſztális. v. Libertinitas.
Vu-ſzlobodu poſztávlyam. v. Liberto.
ſzlobóſchina. v. Privilegium.
ſzloboſchinum daruvan. v. Privilegiarius.
ſzlog. v. Porca. N. 1.
ſzloſen. v. Concors.
ſzloſno dévam. v. Concordo.
ſzloſnoſzt. v. Concordia.
ſzlovénecz. v. ſzlavus, Illyrus.
ſzlovénſzka zemlya. v. Szlavonia. Illyrium. Illiris.
ſzlovénſzki, a, o. v. Illyricus, a, um.
ſzlovo. v. Litera, Verbum.
ſzluga. v. Famulus.
ſzluga domachi. v. Mediaſtinus.
ſzluga, ki Goſzpona ſzprevája. v. Pediſſequus.
ſzluga Várasáki, Orſzachki. v. Apparitor.
ſzluga, ki kamiduchega Goſzpodina chúva. v. Stipator.
ſzluga domo-rodni. v. Verna.
ſzluga boja vréden. v. Verbero, Flagrio.
ſzluka ptícza. v. ſcolopax.
ſzlukav. v. Curvus.
ſzluko-noſie. v. Poples.
ſzlvsba Boſia. v. Religio.
ſzlusba. v. Famulatus, Famulitas.
ſzlusbena pajdaſſicza. v. Conſerva.
ſzlusbenicza. v. Famula.
ſzlusbeni tovarus. v. Conſervus.
ſzluſéchi. v. ſervilis.
ſzlufim. v. ſervio, obſeqvor, Miniſtro.

SZM.

ſzméiemſze. v. Rideo.
ſzméjemſze rozgotom. v. Cachinnor.
ſzmèh. v. Riſus.
ſzmèh rozgotom. v. Cachinnus.
ſzmèm. v. Audeo.
ſzmêrchek. v. Grillus.
ſzmêrt. v. Mors, Lethum.
ſzmêrtni ſzen. v. Lethargus.
ſzméſſen. v. Ridiculus.
ſzméſſno. v. Ridiculè.
ſzmèt. v. ſordes.
ſzmetjè ſeleza. v. ſcoria.
ſzmetìm. v. Inficio.
ſzmetiſche. v. Fimetum.
ſzmiczamſze. v. Lubrico.
ſzmilyitelicza. v. Miſeratrix.
ſzmilyujemſze. v. Miſereor.
ſzmilyuvanya vréden. v. Miſerandus.
ſzmilyuvanye. v. Miſeratio.
ſzmilyuvatiſe pochinyam. v. Miſereſco.
ſzmilyuvecz. v. Miſerator.
ſzmòk. v. Obſonium.
ſzmola. v. Pix, Reſina.
ſzmolen. v. Piceus.
ſzmràd. v. Fœtor, Pædor, Putor.
ſzmrádim. v. Inficio.
ſzmreka. v. Pinus.
ſzmrekova jeſicza, ſzàd. v. Conus. N. 2.
ſzmrekov. v. Pineus.
ſzmrekóvjet. v. Pinetum.

SZN.

ſznága. v. Munditia.
ſznáſen. v. Mundus.
ſznáſenya pràh, za zube. v. Mundicina.
ſznáſenye. v. Mundificatio.
ſznáſim. v. Mundifico, Mundo, Purgo.
ſznáſno. v. Munditer.
ſznèg. v. Nix.
ſzneha, ſzinova ſena. v. Nurus.
ſzneha, mláda ſena. v. Nova nupta.
ſzneſen. v. Nivoſus.

SZO.

ſzobota. v. Dies ſabbathi.
ſzochen. v. ſuccoſus.
ſzochivo. v. Legumen.
ſzoha. v. Furca. N. 2.
ſzok. v. ſuccus.
ſzokàch. v. Coqvus, Cocus.
ſzokachich. v. Lixa.
ſzokáchnicza. v. Culina, Coqvina.
ſzokol. v. Falco.
ſzòl. v. ſal.
ſzolàr. v. ſalarius, ſalſamentarius, ſalinator.
ſzolenka. v. ſalillum, ſalinum.
ſzolim. v. ſalio. Pvi. tum.
ſzólna ruda. v. ſalifodina, ſalina.
ſzólni, a, o. v. ſalinus.
ſzom. v. Mugil.
ſzopem. v. Anhelo.
ſzopun. v. ſmegma, ſapo.
ſzopunàr. v. ſmegmatopola, ſaponarius.
ſzopunſzki, a. v. ſmegmaticus.

SZP.

ſzpameten. v. Prudens.
ſzpametno. v. Prudenter.
ſzpánye. v. Dormitio.
ſzpánye jako po betegu. v. ſopor.
ſzpaſzitel. v. ſalvator.
ſzpaſzim. v. ſalvo.
ſzpehávam. v. Excutio. N. 2.
ſzpehnenye. v. Excuſſio. N. 3.
ſzpèt. v. Compeditus.
ſzpiam. v. Ebibo, Epoto.
ſzpim. v. Dormio.
ſzpodoben. v. ſimilis.
ſzpodobnoſzt. v. Similitudo.
ſzpojka. v. ſubſcus.
ſzpogányam. v. Exprobro.
ſzpogányanye. v. Exprobratio.
ſzpogányavecz. v. Exprobrator.
ſzpol. v. ſexus.
ſzpomenek. v. Mentio.
ſzpominamſze. v. Recordor, Memini, Reminiſcor.

ſzpo-

Digitized by Google

ſzpominamſze z-kêm. v. Colloquor.
ſzpominanya vréden. v. Memorandus, Memorabilis.
ſzpominanye. v. Recordatio.
ſzpóna. v. Compes.
ſzpornò. v. Frugaliter, Parcè.
ſzpóved. v. Confeſſio.
ſzpornoſzt. v. Frugalitas.
ſzpovédamſze. v. Confiteor.
ſzpoznanye. v. Cognitio, Agnitio.
ſzpoznávam. v. Agnoſco.
ſzpráva. v. Apparatus.
ſzpráviſcha Cirkvenoga tovarus. v. Synodita.
ſzpráviſcha orſzachkoga. v. Comitialis.
ſzpráviſche lyudih. v. Conventus.
ſzpráviſcha Orſzachkoga meſzto. v. Comitium.
ſzpráviſche Cirkveno. v. ſynodus, Congregatio.
ſzpráviſche Orſzáchko. v. Comitia.
ſzpráviſche veliko Cirkveno. v. Concilium.
Na ſzpráviſchu zebran. v. Comitiatus.
ſzprávlyam. v. Compono,
ſzpravno. v. Ornatè.
ſzprémlyemſze. v. Transfero.
ſzprevágyam. v. Comitor.
ſzprevágyanye. v. Comitiva.
ſzprevarom. v. Inſidioſè.
ſzproſſujem. v. Impetro.
ſzpuſcham. v. Demitto.
ſzpuſchenye. v. Demiſſio.

SZR.

ſzràb. v. ſcabies.
ſzràb chelſſem. v. ſcabo.
ſzrablyiv. v. ſcabioſus.
ſzraka. v. Pica.
ſzrámba. v. Aſſervatio.
ſzrameslyiv. v. Verecundus, Pudicus.
ſzrameslyivo. v. Verecundè, Pudicè.
ſzrameslyivoſzt. v. Pudicitia Verecundia.
ſzramóta. v. Turpitudo, Infamia, Pudor, Ignominia.
ſzramóten. v. Impudicus, Inverecundus.
ſzramotno. v. Impudicè, Inverecundè.
ſzramujemſze. v. Verecundor, Pudeſio.
ſzranenye. v. Aſſervatio.
ſzranyujem. v. Aſſervo, Recondo.
ſzrebernàr. v. Argentifex, cis.
ſzrebernarnicza. v. Argentaria.
ſzrebern. v. Argenteus.
ſzreberni, a, o. v. Argenteus.
ſzrebra meſzto gdeſze chuva. v. Argentarium.
ſzrebrim. v. Inargento.
ſzrebro. v. Argentum.
ſzrebro ſivo. v. Argentum vivum, Mercurius. N. 2.
ſzrebrom zméſſan. v. Argentoſus.
ſzrecha. v. Fortuna, Felicitas, Proſperitas.
ſzrechen. v. Fortunatus, Felix, Proſper.
ſzrechno. v. Feliciter, Proſperè.
Na ſzrechu. v. Fortè.
ſzréda. v. Dies Mercurii.
ſzredína vu kakvom dugovanyu. v. Centrum.
ſzrednye. v. Mediocriter.
ſzrédnyi. v. Medius. N. 1.
ſzrés. v. Gelu.

SZT.

ſztajem kòga na putu. v. Obvio, Occurro.
ſztajem gore. v. Surgo.
ſztálen. v. Conſtans.
ſztális. v. ſtatus.
ſztálno. v. Conſtanter.
ſztálnoſzt. v. Conſtantia, Perſeverantia,
ſztàn. v. Hoſpitium. N. 1.
ſztanovit. v. Certus.
ſztanovito. v. Certè.
ſztanovitoſzt. v. Certitudo.
ſztanovnìk. v. Hoſpes. N. 2.
ſztanujem. v. Hoſpitor.
ſztanye iz drévja. v. Ædificium.
ſztánye na nogah. v. Statio. N. 1.
ſztanye prebivanye. v. Habitaculum.
ſztar. v. ſenex.
ſztar jáko. v. Decrepitus.
ſztaramſze. v. Angor, Curo.
ſztarchecz. v. ſenecio.
ſztaramſze. v. ſeneſco.
ſztareſſina na ſzvadhe. v. Architriclinus.
ſztaricza. v. Vetula, Anus.
ſztarína. v. Vetuſtas, Antiqvitas, Veteramentum.
ſztári vojnik. v. Miles.
ſztaroſzt. v. ſenectus.
ſztaroſzt ſzkêrb. v. Anxietas.
ſzteblo. v. Truncus.
ſzteblo ſitno. v. Culmus.
ſztegávam. v. Retraho, Circeo.
ſztegno. v. Femur.
ſztekel. v. Rabidus.
ſztekl'àr. v. Vitriarius.
ſzteklárnicza. v. Vitriaria.
ſzteklen. v. Vitreus.
ſzteklína. v. Rabies.
ſzteklo. v. Vitrum.
ſzténa. v. Paries.
ſzténcham. v. Extenuo.
ſzténchanye. v. Extenuatio.
ſztenicza. v. Cimex.
ſztèny za ſzvèche. v. Ellychnium.
ſztèny zarane. v. Lemniſcus, N. 2. Linamentum.
ſztêrmen. v. Præceps.
ſztêrmina. v. Præcipitium.
ſztêrn. v. Seges.
ſztêrſſen. v. Crabro.
ſzteza. v. Semita.
ſztiſzkam. v. ſtringo.
ſztiſzkanye. v. Conſtrictio.
ſztò. v. Centum.
ſztòg. v. Acervus.
Sztoim. v. Sto.
sztol. v. Menſa.
sztolàr. v. Sellarius.
sztolárnicza. v. Sellaria.
sztolchen. v. ſellariolus.
sztolcze délam. v. ſello.
sztolecz. v. ſedes, ſedile.
sztolecz za naſzlanyanye. v. ſella.
szto-lèt. v. Seculum.
sztol pehárni. v. Abacion. N. 1.
sztotina. v. Centuria.

Po

Digitized by Google

Po sztotinah. v. Centuriatim.
sztotinim. v. Centurio, as.
sztotnik. v. Centurio.
sztotnikova chàſzt. v. Centuriatus.
szto vojníkov glavàr. v. Centurio.
Szto vojníkov glavàr vuchinyen. v. Centuriatus.
sztrah. v. Timor, Pavor, Metus, Formido.
sztrahota. v. Horror.
sztràn. v. Pars.
sztranſzkì. v. Extraneus.
sytráſa. v. Excubiæ, Vigilia. N. 1.
sztráſim. v. Excubo, Vigilo, Excubito.
sztráſnicza. v. Excubiæ, Vigilia. N. 1.
sztráſnik. v. Excubitor, Vigil.
sztraſſen, a, o. v. Terribilis, Horridus, Horribilis.
ſztraſſilo. v. Terriculum, Monſtrum.
ſztraſſilo nochnò. v. Lemures.
ſztraſſimſze. v. Timeo, Formido, Extimeſco.
ſztraſſno. v. Horridè, Terribiliter.
ſztraſslyiv. v. Timidus, Pavidus, Meticuloſus.
ſztraſslyívo. v. Timidè.
ſztraſslyivoſzt. v. Timiditas.
ſztréblenye. v. Expurgatio.
ſztreha. v. Tectum.
ſztréla. v. Sagitta.
ſztrélecz. v. Jaculator, Sagittarius.
ſztrélyam. v. Jaculor, sagitto.
ſztêrpavam. v. Compingo.
ſztrès. v. Stiria.
ſztreſzam. v. Excutio. N. 1. Concutio, Decutio.
ſztreſſenye. v. Decuſſio.
ſztreſſujemſze od ſztráha. v. Contremiſco, Extimeſco.
ſztrichich. v. Patruelis.
ſztrìcz. v. Patruus.
ſztrìcz moga Otcza. v. Patruus magnus, Propatruus.
ſztroſſek. v. sumptus.
ſztroſſek na pùt. v. Viaticum.
ſztruga. v. Alveus.
ſztrugacha. v. Radula.
ſztrugàr. v. Tornator.
ſztrugárim. v. Torno.
ſztrugarſzki ſzveder. v. Tornus.
ſztruk, jedno-ſztruk. v. simpliciter.
ſztruna. v. Corda.
ſztruſine. v. Ramentum.
ſztvàr. v. Res.
ſztudenecz. v. Fons.
ſztudeno. v. Frigidè.
ſztuden, a, o. v. Frigidus.
ſztuny. v. Gratis, Gratuitò.
ſztvárjam. v. Creo.
ſztvorjenye. v. Creatura.
ſztvoritel. v. Creator.
ſztùp. v. Columna.
ſztùp nakôm nakovalo ſztoi. v. Acmotheton.
ſztupich. v. Columnella.
ſztupina. v. Veſtigium.
ſztupujem, ſztupim. v. Gradior, Inveſtigo.

SZU.

Szùd. v. Vas, aſis.
ſzùd, ſzudenye. v. Judicium.
ſzudchía varaska. v. Prætura.
ſzúdecz, Glavàr nad varaschani. v. Prætor. N. 1.
ſzúdecz. v. Judex.
ſzúdecz, koga dvè protivne ſztrane izberù. v. Arbiter.
ſzúdecz, vu velikeh varaſſeh naj vekſſi. v. Conſul.
ſzùd pred vremenom. v. Præjudicium.
ſzúdim pred vremenom. v. Præjudico.
ſzùh. v. Macer, Siccus.
ſzùh poſztajem. v. Siccesco.
ſzuhi beteg. v. Phtyſis.
ſzuhócha. v. Siccitas.
ſzuho-ok. v. ficcoculus.
ſzuhorlyav. v. Macilentus.
ſzuhorlyav, kîſze doſzta jéduch naſzititi komaj more. v. Popa. N. 2.
ſzukalo. v. Rhombus.
ſzukêrvicza. v. ſanies, Tabes.
ſzuknen. v. Pannoſus.
ſzukno. v. Pannus.
ſzuknya duga ſenſzka. v. Cyclas.
ſzulicza. v. Lancea.
ſzumnya. v. ſuſpicio.
ſzumnya, da je grèh. v. ſcrupulus.
ſzumnyimſze. v. ſuſpicor.
ſzumnyiv. v, ſuſpicioſus.
ſzumnyivo. v. ſuſpicioſè.
ſzumnyiv bojechiſze, da je grèh, gdega nè. v. ſcrupuloſus.
ſzumrak. v. Crepuſculum veſpertinum.
ſzunchen. v. ſolaris.
ſzunchena vura. v. ſolarium.
ſzuncheni czvèt. v. ſolſequium, Heliotropium.
ſzuncheni pràh. v. Atomus.
ſzuncheno mêrchenye. v. Eclypſis.
ſzuncze. v. Sol.
ſzuncze naizhodu. v. Oriens.
ſzuncza jednakoſzt proti dnevu y nochi. v. Æquinoctium.
ſzuncze nazàhodu. v. Occaſus.
ſzunim. v. Trudo.
ſzuprotivnicza. v. Adverſatrix.
ſzuprotivimſze. v. Contrario.
ſzuprotivnik. v. Adverſarius.
ſzuprotivno. v. Contrariè.
ſzuprotivnoſzt. v. Adverſitas, Contrarietas.
ſzuprotvolye chinechi. v. Invitus.
ſzuprot volye chinech. v. Invitè.
ſzuprot. v. Contra, Adverſum.
ſzuſiánſztvo. v. Captivitas.
ſzuſeny. v. Captivus, Mancipium.
ſzúſſa. v. Siccitas, Ariditas.
ſzuſſechi, a, e. ficcificus.
ſzuſſecz meſzecz. v. Martius.
ſzuſſenye. v. ficcatio.
ſzuſsìm. v. ficco.
ſzuzicza. v. Lacrymula.
ſzúza. v. Lacryma.
ſzuzenye. v. Lacrymatio.
ſzuzechi. v. Lacryimabundus.
ſzuzen. v. Lacrymalis.
ſzuzìm. v. Lacrymo.
ſzuzno. v. Lacrymosè.
ſzùz pun. v. Lacrymoſus.
ſzùz vréden. v. Lacrymabilis.

Digitized by Google

SZ V.

ſzvàda. v. Contentio. N. 3. Rixa, Jurgium.
ſzvadba. v. Nuptiæ.
ſzvadbena Goſpodaricza, Poſzneſnicza. v. Pronuba.
ſzvadbenidever. v. Paranymphus.
ſzvadlyivicza. v. Rixator.
ſzvagyujemſze. v. Rixor.
ſzvàk. v. Affinis.
Szvitujem. v. Conſulto.
Szvituvannye. v. Conſilium.
Szvituvnik. v. Conſultor.

T.

T A.

Tabàk. v. Tabaca.
Tábor. v. Caſtra.
Tábor zabiam. v. Caſtrametor.
Tábor zimſzki. v. Hiberna.
Tábora razluchitel. v. Caſtrametator.
Tábor med ſánczi. v. Stativa.
Táborſzki. v. Caſtrenſis.
Táborſzki ſzluga. v. Calo.
Táchke. v. Pabo.
Ta, Te. v. Iſte.
Tada. v. Tunc.
Ta'm. v. Nego, Inficior.
Ta'mſze. v. Lateo.
Ta'noſzt. v. Reticentia.
Tak. v. Ità, ſic, Taliter.
Takaj. v. Et, Etiam.
Taki. v. Actutum, Subitò, confeſtim, Continuò.
Takli? v. Siccine? Itane?
Takov, a, o. v. Talis.
Talentum. v. Talentum.
Talèr. v. Imperialis. N. 2.
Tam. v. Illuc, Illic, Ibi.
Tanczam. v. Salto.
Tancz. v. Saltus. Chorea.
Taracz. v. Lithoſtra, ſtratum variarum. N. 3.
Tarſzam. v. Sterno. N. 3.
Tarànta pavuk. v. Phalangium.
Tarátza. v. Tormentum. N. 3.
Tárna komóra. v. Armamentarium.
Taska. v. Aſcopera.
Tàt. v. Fur.
Tatar. v. Tartarus.
Tatbína obchinſzkeh ponèz. v. Peculatus.
Tatbenem náchinom. v. Furtivè.
Tàſzt. v. Socer reſpectu generi.

T E.

Techem, Czurìm. v. Fluo.
Techem, dêrchim. v. Curro.
Téchen. v. Sapidus.
Techich. v. Conſobrinus.
Techichna. v. Conſobrina?
Téchno. v. ſapidè.
Téchnoſzt. v. ſapor.
Tecza. v. Amita.
Tecza materina ſzeſztra. v. Matertera.
Tecza mojega otcza. v. Amita magna.
Tecza mojega deda po otczu. v. Amita maior.
Tecza moje matere. v. Matertera magna.
Tecza moje Babe, ali deda po Matere. v. Matertera maior.
Tecza moje prebabe, ali prededa. v. Matertera maxima.
Tèg. v. Frumentum.
Tèk. v. Sapor.
Teknenye. v. Tactus.
Telchich. v. Juvenculus. N. 1.
Telechi, a, o. v. Vitulinus.
Telecz. v. Juvencus.
Tele. v. Vitulus.
Telicza. v. Junix. Buccula. N. 2.
Télo. v. Corpus.
Teloven. v. Corporeus.
Teme. v. Vertex. N. 1.
Temen. v. Obſcurus, Tenebricoſus.
Temi'an. v. Thus.
Temiana kadilnicza. v. Thuribulum.
Temianom kadìm. v. Thurifico.
Temnicza. v. Carcer, Ergaſtulum.
Temnoſzt. v. Tenebræ, obſcuritas.
Temnyàk. v. Tenebrio. N. 3.
Ténchim. v. Attenuo, Extenuo
Ténchina. v. Tenuitas.
Tenehen. v. Tenuis.
Tenehen jáko. v. Tenuiculus.
Tenehno. v. Tenuiter.
Tenek. v. Tenuis.
Tenya. v. Umbra. N. 3.
Tepeczklátes. v. Vagus, Vagator.
Tepemſze. v. Vagor.
Tepem, bijem. v. Percutio, Cædo.
Tepem neſzpametno govoreschi. v. Blatio.
Tepnya. v. Blatero.
Têrbuh. v. Alvus, Venter.
Têrbuho-bólya. v. Ventriculatio.
Têrbuho-bolyen. v. Ventriculoſus.
Têrbuha ſzluga. v. Ventricoſa.
Têrbuſſaſzt. v. Ventroſus.
Têrbuſſecz. v. Ventriculus.
Têrbuſſni, a, o. v. Ventralis.
Têrbuſſni griz oſtri. v. Colica.
Têrbuſſno zavianye. v. Tormina.
Têrbuſſno techenye, czurenye. v. Diarrhæa.
Têrchek. v. Stipes, Truncus.
Têrchka. v. Perdix.
Terem. v. Frango.
Têrg. v. Forum.
Têrgam. v. Carpo. N. 1. Lacero.
Têrgovecz. v. Negotiator, Mercator.
Têrh. v. Onus.
Térjaki. v. Pentecoſte.
Térjam. v. Exigo.
Tériavecz. v. Exactor. N. 1.
Têrlicza. v. Cippus. N. 1.
Têrn. v. Spina.
Têrnàcz. v. Pomarium.
Têrnaſzt. v. Spinoſus.
Têrnina. v. Prunum.
Têrnye gêrmaſzto. v. Dumetum.
Têrpèch. v. Patienter.
Têrpek. v. Acerboſus.
Têrpko. v. Acerbè.
Têrpkécha. v. Acerbitas.
Têrplyenye. v. Toleratio, Patientia, Tolerantia.

Têr-

Digitized by Google

Têrplyív. v. Patibilis, Tolerabilis.
Têrſim. v. Negotior.
Têrſz. v. Vitis.
Têrſzenye. v. Conamen, Conatus.
Têrſzje. v. Vinea.
Têrſzimſze. v. Conor.
Têrſztika. v. Arundo.
Iz Têrſztike. v. Arundineus.
Têrſztikovina. v. Arundinetum.
Têrta. v. Funis, Vimen.
Tesàk. v. Operarius.
Tesàk naemni. v. Mercenarius.
Teſchína. v. Inaniras.
Teſch. v. Jejunus.
Teſek. v. Gravis, Difficilis, Moleſtus.
Tesko. v. Difficulter, Moleſtè.
Teskócha. v. Difficultas, Moleſtia.
Teſtament. v. Teſtamentum.
Teſtamenta nachinitel. v. Teſtator.
Teſtamenta, kî ne napravil. v. Inteſtatus.
Preſz Teſtamenta. v. Inteſtatò.
Vu-Teſtamentu, komuje kaj oſztavlyeno, v. Legatarius.
Téſzen. v. Arctus, Anguſtus.
Téſzno. v. Anguſtè, Arctè.
Teſznócha. v. Anguſtia.
Téſzto. v. Maſſa, Paſta.
Téſzto makaruni, rézanczi, ſtruklyi, Makvichi, &c. v. Turunda. N. 1.
Téſzto, kêmſze kuri tuſztè v. Turúnda. N. 2.

T I.

Ti. v. Tu.
Tia. v. Uſque. N. 1.
Tjeden. v. Hebdomada.
Tjeden dnì ſzlusbe kakve obnáſſávecz. v. Hebdomadarius.
Tjedenſzki, a, o. v. Hebdomadalis.
Odtjedna do tjedna. v. Hebdomadatim.
Tih. v. Pácatus, Tranquillus.
Tihócha. v. Tranquillitas.
Tikva. v. Cucurbita.
Tily. v. ſinciput.
Tinta. v. Atramentum.
Tiram. v. Pello.
Tiſchìm. v. Premo.
Tiſzovo drévo. v. Larix.
Tiſzuche. v. Mille.

T K.

Tkaléchki, a, o. v. Textorius.
Tkálecz. v. Textor.
Tkálnicza. v. Textrina.
Tkano dugoványe. v. Textile.
Tkánye. v. Textura.
Tkem. v. Texo.

T L.

Tláchim. v. Calco.
Tlapa. v. Blactero, onis.
Tlápim. v. Blactero.
Tlo. v. Pavimentum.

T M.

Tmèch, a, e. v. Tenebricoſus.
Tmicza. v. Tenebræ.

T O.

Tochim. v. Fundo.
Tok. v. Theca. N. 1.
Tok za ſztréle. v. Pharetra.
Tok vu-kômſze lùk noſzi. v. Corytus.
Tolnach. v. Conſilium.
Tolnáchenye. v. Interpretatio.
Tolnachìm. v. Interpretor.
Tolnachim. v. Conſilio, as, are, Conſulto, Conſulo.
Tolnachnik. v. Interpres.
Tolnachnik. v. Conſiliarius, Conſultor.
Tolnachtvo. v. Conſultatio.
Tolnachtvo Vechnichko, ali Orſzachko. v. Senatuſconſultum.
Tolvaj. v. Prædo, Latro.
Tolvajſztvo. v. Prædatio, Latrocinium.
Topel, a, o. v. Calidus.
Topìm. v. Calefacio.
Topimſze. v. Calefio.
Toplína. v. Calor.
Topolóvina. v. Populetum.
Topolovo drévo. v. Populus alba.
Topolov. v. Populeus.
Toporiſche. v. Manubrium.
Tórba. v. Pera.
Tórba kóſnata za pùt. v. Bulga.
Tork. v. Dies Martis.
Toricza. v. Lappa.
Tovarus. v. ſocius.
Továrusſa vkanitel. v. ſociofraudus.
Tovaruſſicza. v. ſocia.
Tovaruſſim. v. ſocio.
Továrustvo. v. ſocietas.
Tovor. v. Clitella.
Tovórnik. v. Clitellarius.

T R.

Tràg. v. Veſtigium.
Trag'ye. v. Ferculum, Feretrum.
Trahtèr. v. Infundibulum.
Tràk. v. Radius.
Tràm. v. Trabs.
Tràm, kêmſze zidi terù. v. Aries. N. 2.
Tràm, na kom ſzúdi vu-pivnicze leſè. v. Cantherius. N. 1.
Trápim. v. Crucio, Affligo.
Tráplenye. v. Cruciatus.
Traſim. v. Inveſtigo.
Traſitel. v. Inveſtigator.
Tráta. v. Cæſpes.
Tráva. v. Herba, Gramen.
Tráven. v. Herboſus.
Travilo. v. Toxicum.
Travim. v. Intoxico.
Trávnik. v. Herbarium. N. 2.
Trébeje. v. Oportet.
Trébim. v. Expurgo, ſeparo.
Tréblenye. v. Secretio.
Tréhglàv. v. Triceps.
Tréhlèt. v. Trimulus, Triennis.
Tréhmeſzècz. v. Trimeſtris.
Tréhnòg. v. Tripes.
Trepechem. v. Tremo.

Tre-

Digitized by Google

Trepechuch. v. Tremebundus.
Trepetanye. v. Trepidatio, Tremor.
Trepetlika. v. Bractea.
Trepetlyiv. v. Tremulus.
Trepet. v. Tremor.
Tréſche. v. Segmen.
Treſzem. v. Concuſſo.
Trèſzk. v. Fulmen.
Tréſzkam. v. Fulmino.
Trézen. v. ſobrius.
Tréznoſzt. v. ſobrietas.
Tri. v. Tres.
Trikrát. v. Ter.
Tripotri. v. Terni.
Troicza. v. Trinitas.
Troj-nog. v. Tripes.
Troj-ztrúk. v. Triplex.
Troj-vêrſzt. v. Triplex.
Troj-vêrſztim. v. Triplico.
Tropſne. v. Vinaceum. N. 2.
Troſſenye prez reda. v. Prodigalitas.
Trubelika. v. Cicuta.
Trùd. v. Fatigium, Laſſitudo.
Trúdenye. v. Fatigatio.
Trúden, a, o. v. Laſſus, Feſſus.
Trúdim. v. Fatigo.
Truha. v. Feſtuca.
Trumbeta. v. Tuba.
Trumbetàſs. v. Tubicen, Buccinator.
Trumbetàſs. kí trumbéte déla. v. Tubarius.
Trumbétujem. v. Buccino.
Truplo. v. Truncus.

TU.

Túchem. v. Macto, Occido.
Túchem. v. g. hren, pêrpêr, &c. v. Contero, Tero.
Tuff. v. Pumex.
Tuga. v. Miſeria, Calamitas.
Tugyi, a, e. v. Alienus, Extraneus.
Tukàch. v. Piſtillum.
Tulik. v. Tantus.
Tulikaj. v. Tantundem.
Tuliko. v. Tantum.
Tunya. v. Malum.
Tùp. v. Hebes. Stupidus.
Tupoſzt. v. Hebetudo.
Turchin. v. Turca.
Turen. v. Turris.
Turnar. v. Turricola.
Tusba. v. Quærela.
Túſcha. v. Pingvedo.
Tuſecz. v. Accuſator.
Tuſenſzem. v. Mœreo.
Tuſim. v. Accuſo.
Tuſimſze. v. Conqveror.
Tuſnoſzt. v. Mœſtitia.
Tùſzt. v. Pinguis.
Tuſztìm. v. Pingveſacio, Impingvo.
Tuiztimſze. v. Pingveſco.

TV.

Tvêrd, a, o. v. Durus.
Tvêrdim. v. Firmo, Fortifico.
Tvêrdno. v. Firmiter.
Tvêrcoglav. v. Cervicoſus.
Tvêrdokóren. v. Contumax, Obſtinatus.
Tvêrdokorno. v. Contumaciter.
Tvêrdokornoſzt. v. Contumacia.
Tvoj, a, e. v. Tuus.

V.

V A.

Vábecz. v. Alector.
Vabícza. v. Allectrix.
Vábim. v. Allicio.
Vadimſze. v. Rixor, Contendo. N. 9.
Vagan. v. Modius.
Vártar. v. Vigil.
Valujem. v. Fateor.
Valuvanye. v. Profeſſio.
Vàl. v. Cylinder.
Vályam. v. Volvo.
Valyàm. v. Valeo.
Vàly vodeni. v. Unda, Fluctus.
Vánkus. v. Cervical.
Vapnenichàr. v. Calcarius, ii.
Vapnenicza. v. Calcaria.
Vapnen, a, o. v. Calcarius, a, um.
Vapno. v. Calx.
Váraſs. v. Civitas, Urbs.
Váraſs glavni vu Orſzágu, &c. v. Metropolis.
Váraska hiſa. v. Prætorium.
Váraſsecz. v. Civis.
Váraſski, a, o. v. Civicus.
Varen. v. Elixus.
Varenye. v. Ferruminatio.
Varim. v. Elixo.
Varìm ſelezo. v. Ferrumino.
Varujemſze. v. Caveo.
Varuvanye. v. Cuſtodia, Cuſtoditio.

VB.

Vbijam. v. Occido.
Vbijanye. v. Occiſio.
Vbog. v. Pauper, Egenus, Inops.
Vboſtvo. v. Paupertas, Egeſtas, Inopia.

VC.

Vchekávam. v. Vellico.
Vcheknenye. v. Vellicatio.
Vchera. v. Herì.
Vcheraſſnyi. v. Heſternus.
Vczényam. v. Appretio.
Vczénenye. v. Appretiatio.
Vczéplyam. v. Inſero.
Vczéplénye. v. Inſitio.

VD.

Vdájem. v. Eloco. N. 3.
Vdavlenye. v. Suffocatio.
Vdávlyam. v. Suffoco.
Vdêrkanye. v. Curſitatio.
Vdêrkavamſze. v. Curſito.
Vdìly. v. Continuè.
Vdovecz. v. Viduus.
Vdovichki. v. Vidualis.
Po Vdovichki. v. Vidualiter.
Vdovichtvo. v. Viduitas.
Vech. v. Ampliùs, Plùs.
Vecher. v. Veſper.
Vechera. v. Cœna, Veſperna.
Vecheram. v. Cœno.
Vecheranye. v. Cœnatio.
Vecherati ſelìm. v. Cœnaturio.
Vechericza. v. Cœnula.
Vecherna ſzoba. v. Cœnaculũ.

Vecher-

Digitized by Google

Vecherna zvézda. v. Veſperugo.
Vecherni, a, o. v. Veſpertinus, Cœnaticus.
Vecherom poſztájem. v. Veſpero.
Vecher poſztaje. v. Veſperaſcit.
Vechnì, a, o. v. Perpetuus.
Vechnoſzt. v. Perpetuitas.
Vedovina. v. Faticinus.
Vedren. v. Serenus.
Vedricza. v. Situla.
Vedrim. v. Sereno.
Vedrina. v. Serenitas.
Vedro. v. Serenum.
Védro. v. Urna.
Vehet. v. Pugillus.
Vejàch. v. Ventilator.
Vejacha. v. Vannus, Ventilabrum.
Véjem. v. Ventilo, Vanno.
Vekovechnì, a, o. v. Æternus, Perennis, Sempiternus.
Vekivechnoſzt. v. Æternitas, Perennitas.
Vékoma ſivem. v. Æterno.
Velenczia. v. Culcitra.
Velichanſztvo. v. Majeſtas.
Velichen, a, o. v. Magnificus.
Velik. v. Magnus.
Veliki beteg. v. Epilepſia.
Veliki beteg imajuchi. v. Epilepticus.
Velik tráven. v. Majus.
Veliko méſſnyak. v. Auguſtus.
Velikócha. v. Magnitudo.
Velim. v. Aio, Dico.
Vénecz v. Sertum, Corona.
Vénecz za Muchenike, ízvete D.vicze &c. v. Laureola.
Vénchecz. v. Corolla.
Venem. v. Marceo, Flacceo.
Venuti pochinyam. v. Marceſco.
Vera. v. Fides.
Vérbánecz. v. Erysipelas.
Vérbcza. v. Funiculus.
Vérbcza zidarſzka. ali dérvodélſzka. v. Amuſſis.
Vérch. v. Hauſtrum, Amphora.
Veren, a, o. v. Fidelis.
Verno. v. Fideliter.
Vernoſzt. v. Fidelitas.
Vérh. v. Cacumen, Culmen, Apex, Faſtigium.
Vérh na vuhu. v. Pinnula N. 2.
Vérh na gláve. v. Vertex.
Vérhnye. v. Lac.
Vérhunecz délam. v. Faſtigio.
Vérſſa. v. Naſſa.
Verovnicza. v. Creditrix.
Vérſzten, a, o. v. Maturus, Adultus.
Vérſztnik. v. Coætaneus.
Vért. v. Hortus.
Vért. v. Foramen.
Vértam. v. Foro, Terebro.
Vértam prèk. v. Perforo.
Vértány. v. Spira. N. 2.
Vértanye. v. Terebratio.
Vértar. v. Hortulanus, Olitor.
Vértìm. v. Gyro, Verto.
Vérto-glav. v. Vertiginoſus.
Veruga. v. Repagulum.
Verujem. v. Credo.
Veruvan. v. Credibilis.
Veruvan lehko. v. Credulus.
Veruvano. v. Credibiliter.
Veruvanye lehko. v. Credulitas.
Véſcha. v. Saga, Strix.
Véſchecz. v. Magus.
Veſem. v. Ligo.
Veſzel, a, o. v. Lætus, Hilaris, Jucundus.
Veſzelje. v. Lætitia, Hilaritas, Gaudium, Jucunditas.
Veſzelimſze. v. Jucundor.
Veſzelimſze drugomu. v. Congaudeo, Congratulor.
Veſzelo. v. Jucundè, Hilariter.
Veſzelo-lépoga pogleda: v. Amœnus.
Veſzlàr. v. Remiger.
Veſzlárim. v. Remigo.
Veſzlo. v. Remus.
Veſztovit. v. Conſcius.
Veter. v. Ventus.
Veter jug. v. Auſter.
Veter od záhoda ſzunchenoga. v. Zephyrus, Favonius.
Veter máli. v. Ventulus.
Veter ſzever. v. Boreas, Aquilo.
Vetren, a, o. v. Ventoſus.
Vetrìm. v. Ventilo.
Veverica. v. Sciurus.
Vèz. v. Vinculum, Ligatura, Ligamen.
Vezda. v. Modò, Nunc, Jam.
Vezdaſſnyi, a, e. v. Modernus.
Uffamſze. v. Spero.
Uffam. v. Fido.
Uffanye. v. Spes, Fiducia.

V G.

Vgájam. v. Obſequor, Satisfacio.
Vgaſſenye. v. Extinctio.
Vgaſſújem. v. Extinguo.
Vgrizávam. v. Mordeo.
Vgrizenye. v. Morſus.
Vgnyetávam. v. Intrudo.

V I.

Vjagmujem. v. Rapio, Eripio.
Viam. v. Glomero.
Vſanye, zavſanye. v. Ululatus.
Vichem. v. Clamo.
Vid. v. Viſus.
Vìd krátek imajúchi. v. Myops.
Videnye. v. Viſio.
Vidim. v. Video.
Vjedno. v. Simul, Una.
Vidra. v. Lutra.
Viher. v. Turbo.
Viher z-naglem deſgyem. v. Procella.
Vika. v. Clamor.
Vila. v. Nympha.
Vila, Raſzoha. v. Furca, Merga. N. 1.
Vila z-tremi zubmi. v. Tridens.
Vilahen. v. Linteamen.
Vilichicze. v. Furcilla.
Vilicze. v. Furca. N. 1.
Vime. v. Uber.
Vincze ſzlabo. v. Villum.
Vinika. v. Labruſca.
Vino. v. Vinum.

Digitized by Google

vino chiſzto, y ſzánto. v. Merum.
vinograd. v. vinea.
vinogradſzke gore, Bregi &c. Promontorium. N. 2.
vino, kô taki pianoga chini chloveka. v. Temetum.
vino malasfa. v. Malvaticum Vinum.
vino muskatno. v. vinum.
vino pelinkovo. v. Abſynthites.
vino ſgáno. v. Crematum vinum.
vino ſzevrelo. v. vappa.
vinyak. v. vinitor.
vir, viranyek. v. Scaturigo, Gurges, vorago.
viroſztov. v. vigil.
viroſztuiem. v. vigilo.
viſchechi. v. Hinnibundus.
viſchech. v. Hinnibundè.
viſchenye. v. Hinnitus.
viſchim guſztokràt. v. Hinnito.
viſchim, Hêrſem. v. Hinnio.
viſchiv. v. Hinnibilis.
viſſnya drévo. v. Meraſus.
viſſnya ſzàd. v. Meraſum.
viſzecha kóla. v. Pilentum, Carpentum.
viſzechi, a, e. v. Penſilis.
viſzim. v. Pendeo.
viſzok. v. Altus, Procerus, Sublimis.
viſzokoga, velikoga preſtimánya. v. Celſus, Excelſus.
viſzoko, veliko preſtimano. v. Celſè.
vjtel, vitlo, na kôjeſze preja navia. v. Girgillus.
viteski. v. Militaris.
vitez. v. Miles.
vjza. v. Huſo.

V K.

vkanitel. v. Deceptor, Impoſtor.
vkanyujem. v. Fraudo, Fallo, Decipio.
vkanyuványe. v. Deceptio.
vkorenyujem. v. Radico.
vkragyujem. v. Furor.
vkrochenye. v. Domitura.
vkrochujem. v. Domo, Gicuro, Manſvefacio.
vkrochujemſze. v Manſvefio.
vkrotitel. v. Domitor, Manſvetarius.
vkup. v. Simul, Unà.
vkup ſzpravlyam. v. Cumulo.

V L.

vlaga. v. Humor.
vlah. v. valachus.
vlaſnimſze. v. Humeſco.
vlaſnoſzt. v. Humiditas.
vlaſno chinim. v. Humecto.
vlaſzica. v. Muſtella.
vléchem. v. Traho.
vléchem ſzilum. v. Rapio.
vléchem ſzilum guſztokràt. v. Rapto.
vlévam. v. Fundo, Infundo.
vlévanye. v. Infuſio.
vlezávam ſzilum. v. Irrumpo.
vlézenye ſzilum. v. Irruptio.
vlyuden. v. Sapidus.
vlyudno. v. Sapidè.

V M

vmſram. v. Morior.
vmivaliſche. v. Lavatorium.
vmivanye. v. Ablutio, Lotio.
vmorenye. v. Interfectio, Peremptio, Occiſio.
vmorjenye brata. v. Fratricidium.
vmorjenye chloveka. v. Homicidium.
vmorjenye matere. v. Matricidium.
vmorjenye Otcza. v. Parricidium.
vmoritel chloveka. v. Homicida.
vmoritel Matere. v. Matricida.
vmoritel otcza. v. Parricida.
vmoritel pſza. v. Canicida.
vmuknujem. v. Conticeſco.

V N.

vnoſenye. v. Multiplicatio.
vnoſim. v. Multiplico.
vnoſina. v. Multitudo.
vnuk. v. Nepos.
vnuka. v. Neptis.
vnukin mùs. v. Progener.

V O.

vòd. v. Ductus.
vòd po vſzem ſzvetu ptelévanye. v. Cataclyſmus.
voda v. Aqua.
voda kiſzela. v. Acidula.
voda ſztoiecha. v. Stagnum.
voda zdencha. v. Fontana.
vodè chlovechje guſzto kaplenye, gdaſze zadêrſati nemore. v. Stranguria.
vodè napelanye. v. Aquæductio.
vodè tesko puſchanye. v. Dyſuria.
vodè zabêrtvenye vu chloveku &c. v. Ischuria.
voden, a, o. v. Aquaticus.
vodena czèv, po koiſze voda pelya. v. Siphon.
vodeni mehùr. v. Bulla. N. 1.
vodeni beteg. v. Hydrops, Hydropiſis.
vodenichen. v. Hydropicus.
vodim. v. Duco. N. 1.
voditel. v. Ductor.
vodopía. v. Hydropota, Abſtemius.
vodùm méſſam. v. Diluo.
vogyenye. v. Ductus.
vojnik. v. Miles, Bellator, Prælior.
vojnìk ſztári. v. Miles.
vòjſzk. v. Cera.
vojſzka v. Exercitus, Bellum.
vojſzka na vode. v. Claſſis.
vojſzka sàb, y miſſev. v. Batrachomyomachia.
vojujem. v. Milito.
vojvoda. v. Dux. N. 1.
vol. v. Bos.
volàr. v. Bubulcus, Boarius.
vólya. v. voluntas.
vólya ſzpuſchena, nerázloſna. v. Libido,
vólyim. v. Malo.
volovſzki jezik, tráva. v. Buglosſus.

Digitized by Google

vonyam. v. Fœteo, Sordeo.
Vonyatichinim. v. Fœtido.
vonyav. v. Fœtidus.
Vonyba. v. Fœtor.
vósa. v. Dolium.
voschen. v. Cereus, a, um. Ceratus.
Voschenieza. v. Cereus, ei.
vòz. v. Plaustrum, Vehia.
vozecz. v. Vector.
vozenye. v. Vectio, Vectura.
vozger. v. Mucus.
vozim. v. Veho.
vózni, a, o. v. Vectorius.
vozim cheszto. v. Vectito.
vozimnavode. v. Remigo.
vozlyiv. v. Vectabilis.
vòz pun. v. Veches.

VP.

vpelyávam. v. Introduco, Induco.
vpelyanye. v. Introductio.
vplamenim. v. Inflammo.
vplamnenye. v. Inflammatio.
vplétam. v. Implico.
vpletenye. v. Implicatio.
vpregam. v. Jungo. N. 2.
vpuchujem. v. Informo.
vputenye. v. Informatio.

VR.

vrábecz. v. Passer.
vrách. v. Medicator, Curator.
vrácharich lebudkakov. v. Medicaster.
vracharnicza. v. Medicabulum.
vráchenye. v. Medicatio, Cura. N. 2.
vráchim. v. Medeor, Curo, N. 3. Medico.
vrachlyiv. v. Medibilis, Medicamentosus.
vrachlyivo. v. Medicabiliter, Medicinaliter.
vráchni, a, o. v. Medicamentarius, a, um.
vráchtvo. v. Medicamen, Medela.
vràg. v. Diabolus.
vragometen. v. Dæmoniacus, Obsessus.
vran, na, no. v. Niger.
vrana. v. Cornix.
vrasenye. v. Læsio.
vrasjr. v. Dæmonicus, Diabolicus.
vrasújem. v. Lædo.
vrafzka. v. Ruga.
vrafzkav. v. Rugosus.
vrát. v. Collum.
vráta zvunszka. v. Fores.
vráta. v. Porta, Ostium, Janua.
vráta od zada. v. Posticum.
vratàr. v. Janitor, Ostiarius.
vratarieza. v. Janitrix.
Na vráta vfzaka, dácha poftavlyena. v. Ostiarium.
vratilo. v. Liciatorium.
vratnà peta. v. Cardo.
vratnicze, kéfze na dvè fztráne odpináju. v. Valvæ. N. 1.
vratni vugli. v. Antæ.
vráven. v. Rectè, Directè.
vreche. v. Saccus.
vrechenye. v. Fascinamentum.
vrechlyiv. v. Fascinatorius.
vrèd. v. Cito.
vréden. v. Dignus.
vrédnoszt. v. Dignitas.
vrekújem. v. Fascino.
vréme. v. Tempus.
vremeni. v. Temporalis, Temporaneus.
vrem. v. Bullio, Ferveo.
vrenye. v. Bullitus.
vreteno. v. Fusus, Verticillum. Spondylus.
vrezávam. v. Incido.
vrùch. v. Calidus.
vrùch, kipùch. v. Fervidus.
vruche mije. v. Caleo.
vruchina. v. Calor.
vruchinavelika. v. Æstus.
vfivam. v. Fruor, Potior. N. 2. Utor.

VSZ.

Vfzagyenye. v. Implantatio.
Vfzagyujem. v. Implanto.
vfzagdar. v. Semper, Perpetuò.
vfzagdafsnyi. v. Perpetuus.
vfzaki. v. Qvilibet, Qvivis.
vfzegdàr. v. Semper.
vfzegder. v. Ubique, Ubivis.
vfzehavam. v. Aresio.
vfzekujem. v. Emungo.
vfzefzvechak. v. November.
vfzeydily. v. Assiduè, Continuò.
vfzirujem. v. Coagulo.
vfzkaknjem. v. Profugio.
vfzkok. v. Transfuga.
vfzliffujem. v. Exsudo.
vfztajemfze. v. Surgo, Assurgo.
vfztávlyam. v. Detineo, Sisto.
vfztavlénye. v. Detentio.
vfzteíem. v. Cohibeo, Retraho.

VT.

vtáplyam. v. Mergo, submergo.
vtafenye. v. Mitigatio, Placatio, Sedatio.
vtafújem. v. Sedo, Mitigo, Placo.
vtechenye, k-komu. v. Refugium.
vtéchemfze k-komu. v. Refugio, Confugio.
vtelovlyenye. v. Incarnatio.
vtelovlyen. v. Incarnatus.
vtvêrgyujem. v. Firmo.
vtêrnenye zubóv. v. Stupor. N. 3.
vtiffujem. v. Mitigo, Placo, Lenio.
vtrepávam. v. Torpeo, Labo.
vtúfcham. v. Sagino, Impingo.

VU.

vu. v. In.
Vuchen. v. Eruditus, Doctus.
Vuchenichtvo. v. Discipulatus.
vuchenicza. v. Discipula.
vuchenik. v. Discipulus.
vuchim. v. Doceo, Instruo, Erudio.
vuchímfze. v. Studeo, Disco.
vùd. v. Membrum.
vúdarecz. v. Ictus.
Na vude kotriga razchinyanye. v. Anatomia.
vúdicza. v. Hamus.
vudiram. v. Percutio, ferio.

Digitized by Google

vudne. v. Interdin.
vudrenye. v. Percuſſio.
vuga. v. Picus viridis.
vugel. v. Angulus.
vugibłyomíſze. v. Declino, Vito.
vuglen. v. Carbo.
vuglenár. v. Carbonarius.
vuglenicza. v. Carbonaria.
vuglen ſiv. v. Pruna.
vúgnenye. v. Declinatio.
vugêrſzka Zemlya. v. Hungaria.
vugoden. v. Acceptus, Placidus.
vugor. v. Anguilla.
vugorek. v. Cucumis.
vugrin. v. Hunus.
vuho. v. Auris.
vuhaſzt. v. Auritus.
vuhájam. v. Profugio.
vuhleſzni. v. Auricularis.
vuhvecz. v. Piton.
vuhvicza. v. Pitoniſſa.
vujecz. v. Avunculus.
vúk. v. Lupus.
vulicza. v. Platea.
vulicza téſzna. v. Angiportus.
vulíſche. v. Alveare.
vulnyák. v. Apiarium.
vúlog na nogah. v. Podagra.
vulog na rukah. v. Chiragra.
vulog na kolenu. v. Gonagra.
vulosziv. v. Podagricus.
vun. v. Foras.
vuna. v. Lana.
vunaiſzt. v. Laneus.
vune. v. Foris.
vunenna meſtria. v. Lanificium.
vune chéſzravecz. v. Carminator.
vune chéſzravicza. v. Carminatrix.
vunuchéſzram. v. Carmino.
vunum premétavecz. v. Lanificus.
vupletki. v. Impilia.
vura. v. Hora.
vura negda vodena, ſzada péſchena. v. Clepſydra.
vura ſzunchena. v. Solarium.
vurar. v. Horarius, ii.
vure. v. Horologium.
vure jedne dug. v. Horalis.
vúſs. v. Pes. N. 3. Pediculus. N. 2.
vúſs miſida. v. Pedicellus.
vusár. v. Reſtio. Funarius.
vúſe. v. Funis, Reſtis.
vuſe. kêmize máchke ſelézne privéſúju. v. Rudens.
vuſganye. v. Accenſio.
vuſiſem. v. Accendo.
vuſsèſz kinch. v. Inaures.
vuſsèſz ſvenchanye. v. Tinnitus, ſcilicèt aurium.
vuſſiv. v. Pedicoſus.
vuſſivoſzt. v. Pediculatio.
vuſſhi, a, o. v. Pedicularis.
vuſznicze. v. Labia.
vuſzta. v. Os, oris.
vuſztecza. v. Oſcillum, Oſculum. N. 2.
vuſztnà praznócha. v. Bucca.
vuſztno ſzpriſchanye. v. Aphtæ.
vutel. v. Foraminoſus, Foraminatus.
vutlina. v. Foramen.
vutroba. v. Uter, eri.
vúza. v. Carcer.
vúzda remenye. v. Habena.
vúzda ſvala. v. Frenum.
vúzdam, ſvalim. v. Freno.
vuzek. v. Arctus Angnſtus.
vuzel. v. Nodus.
vuzem. v. Paſcha.
vúzim. v. Incarcero.
vuzko. v. Arcte. Anguſtè.
vuzliv. v. Nodoſus.
vuzlivoſzt. v. Nodatio.

VZ.

vzájem dájem, kai narad opet dobívam. v. Commodo.
vzájem dajem, ali rauno, kaj dájem, narad nedobivam, nego v-jednakoj vrédnoſzti vupenerèh. v. Mutuo.
vzájem jemlyem. v. Mutuor.
vzdêrſanye. v. Abſtinentia.
vzdêrſávamſze. v. Abſtineo.
vzimam. v. Accipio.
vzimam narad. v. Recipio.
vzimam ſzilum. v. Rapio.
vzimam muchêch. v. Surripio.
vſztuplyujem. v. Ingredior.

Z.

ZA.

Za. v. Pro, Poſt.
Zabádam. v. Infigo.
Zabádanye. v. Infixio.
Zábava. v. Retardatio.
Zábavicza. v. Vexator, Irritator.
Zabavim. v. Retardo.
Zabávlyam. v. Vexo, Moleſto, Irrito.
Zabêrtvávam. v. Obſcuro.
Zabertvenye. v. Obturatio.
Zabiam. v. Incutio.
Zabienye. v. Incuſſio.
Zablyenye. v. Oblivio.
Zablugyenye. v. Aberratio, Error.
Zablugyújem. v. Aberro, Devio.
Zablyiv. v. Oblivioſus.
Zablyuiem. v. Obliviſcor.
Zaboluiem. v. Indoleo.
Zabuda'yuiemſze. v. Stupeo.
Zachêrlenenye. v. Erubeſcentia.
Zachêrlenujemſze. v. Erubeſco.
Zachetek. v. Principium, Exordium, Initium.
Zachetnik. v. Author, Auctor.
Záchinba. v. Condimentum, Aroma.
Zachinbſzki krámar. v. Aromatarius.
Zachínyam. v. Condio.
Zachínyam, Prichínyam. v. Incipio, Ordior, Inchoo.
Zachuduiemſze. v. Admiror.
Zachuvanye. v. Conſervatio, Aſſervatio.
Zachuvávam. v. Conſervo, Aſſervo.
Záda. v. Retrò.
Odzáda. v. Retrorſum.
Zádavek. v. Arrha, Arrhabo.
Zadávlyam. v. Suffoco.
Zadávlyenye. v. Suffocatio.
Zadêrzávam. v. Irrito.
Zadêrgávam. v. Strangulo, Illaqueo.

Zadêr-

Digitized by Google

Zadêrlyivicza. v. Irritator.
Zadêrſanye. v. Detentio.
Zadêrsàvam. v. Detineo.
Zadêrſávavecz. v. Detentor.
Zadêrska, Pruglo. v. Laqveus.
Zadévamſze. v. Impingo.
Zadimújem. v. Fumigo.
Zádnyi. v. Ultimus.
Zadoſzta. v. Satis, Affatim.
Zadovályam. v. Satisfacio.
Zadrémanye. v. Sopor.
Zadrémanye chinechi. v. Soporifer.
Zadrémanye komu chinim. v. Soporo.
Zadremlyujem. v. Obdormio.
Zadrevenimſze. v. Rigeo.
Zaduſſenye. v. Suffocatio.
Zagínyam. v. Impello.
Zágonyka. v. Ænigma.
Zagaſújem. v. Vado.
Zagêrmujem. v. Tono.
Zagêrnyujem. v. Cooperio, Contego.
Zagluſſujemſze. v. Obſurdeſco.
Zagnyávlyam. v. Suffoco, Strangulo.
Zagnyetenye. v. Oppreſſio.
Zagovárjamſze. v. Voveo.
Zágovor. v. Votum.
Zagovornik. v. Advocatus.
Zagrablyujem. v. Haurio.
Zagrágyam. v. Sepio.
Zagráſamſze. v. Minor, Comminor.
Zágreb. v. Zagrabia.
Zagreſſujem. v. Pecco.
Zagrizavam. v. Admordeo.
Zagutenye. v. Suffocatio.
Zágvozca. v. Cuneus.
Zahitávam. v. Abjicio.
Záhod. v. Circuitus, Seceſus.
Zahvalnoſzt. v. Gratia, Gratitudo.
Zája. v. Retro.
Zájecz. v. Lepus.
Zajchecz. v. Lepuſculus.
Zajchecz morſzki. v. Guniculus.
Zajchev, a, o. v. Leporinus.
Zajedno. v. Simul, Una.
Zaimàch. v. Situla Aqvalis.
Zaimlyem vodu. v. Haurio.
Zákaj. v. Quarè, Cur.
Zakaizáto. v. Qvapropter, Id circo.
Zakápam. v. Sepelio.
Zakêrpavam. v. Reſarcio.
Zakeſznenye. v. Retardatio.
Zakeſznujem. v. Retardo.
Základ. v. Pignus, Hypotheca.
Zakladújem. v. Oppignoro, Hypotheco.
Zaklanye. v. Occiſio, Peremptio.
Zaklenenye. v. Obſeratio.
Zaklenujem. v. Obſero.
Zákletva. v. Jusjurandum.
Zaklínyam. v. Adjuro.
Zaklínyam hmen Dúha. v. Exoroizo.
Zaklínyamſze. v. Juro.
Zaklínaynye. v. Adjuratio.
Zakolujem. v. Occido, Macto.
Zákon. v. Mors, Conſvetudo, Uſus.
Zákon, Pravicza. v. Lex.
Zákon Sz. hiſtva. v. Matrimonium.
Zakopanye. v. Sepultura.
Zakrachujem. v. Denego, Nego.
Zakrichanye. v. Exclamatio.
Zakrichujem. v. Exclamo.
Zákrov. v. Velamen.
Zakrov zapêrſze. v. Pectorale.
Zakruſujem. v. Circulo.
Zakuplyávam. v. Coëmo.
Zakuplyenye. v. Coëmptio.
Zalágam. v. Oppignoro.
Zaletávamſze. v. Involo.
Zaletávka, kumſze vráta znutra zapiraju. v. Vectis.
Zalévam. v. Rigo, Irrigo, Impleo.
Zalévanye. v. Irrigatio.
Zálog. v. Pignus.
Zaloſaj. v. Bolus.
Zaludu. v. Fruſtra, Gratiis.
Zalyublyujem. v. Adamo.
Zamahújem. v. Vibro.
Zamámlenye. v. Dementatio.
Zamamlyújem. v. Dementio.
Zamaſújem. v. Illinio, oblinio.
Zamázanye. v. Maculatio.
Zamazávam. v. Maculo.
Zámera. v. Offenſa.
Zámera mála. v. Offenſuncula.
Zaményam. v. Commuto, Permuto.
Zamérjamſze. v. Offendo. N. 1.
Zámer. v. Offenſa.
Zamérkanye. v. Obſervatio. N. 2.
Zamerkújem guſzo krát. v. Obſervito.
Zámêrtev. v. Semimortuus.
Zamêrznenye. v. Congelatio.
Zamotanye. v. Implicatio.
Zamotávam. v. Implico.
Zamreſújem. v. Irretio.
Zamukújem. v. Obticeſco.
Zanemújem. v. Obmuteſco.
Zaniſtar drugoga dêrsim. v. Aſpernor, Contemno.
Zanohtícza. v. Redivia.
Zanoſſenye deteta. v. Conceptio.
Zanoſſujem. v. Concipio. N. 2.
Západ. v. Occidens.
Západ ſzunnheni v. Sol.
Západni, a, o. v. Occidentalis.
Zapechácheny e. v. Obſignatio
Zapechachujem. v. Obſigno.
Zapekujem. v. Aduro.
Zapêrpran. v. Piperatus.
Zapiram. v. Claudo, Occludo.
Zapiſzanye. v. Inſcriptio.
Zapiſzávam. v. Inſcribo.
Zapléchem. v. Implico, Innecto.
Zaplétam. v. Intrico.
Zapletenye. v. Implicatio.
Zapletki okolo nóg guſzecheh &c. v. Tricæ. N. 1.
Zápornicza. v. Vectis.
Zápoved. v. Mandatum.
Zapovédam. v. Mando, N. 1. Jubeo, Impero.
Zaprechenye. v. Obſtaculum.
Zapuſcham. v. Deſero, Negligo.
Zapuſchanye. v. Neglectio.
Zarana. v. Manè.
Zareſújem. v. Incido.
Zarucham. v. Deſponſo.
Zaruchanye. v. Deſponſatio.
Záruchnicza. v. Sponſa.
Záruchnik. v. Sponſus.
Záruki. v. Sponſalia.
Zaſganye. v. Inuſtio.

Digitized by Google

Zaſisem. v. Incendo.
Zaskêrgutávam. v. Strideo.
Zaſſívávam. v. Inſuo.
Záſzad. v. Plantatio.
Zaſzágyam. v. Implanto.
Záſzed. v. Inſidiæ.
Zaſzédam. v. Inſidior.
Záſzednik. v. Inſidiator.
Zaſzipávam. v. Oppleo, Obruo.
Záſzléplyam. v. Ob, vel Excæco.
Záſzlon. v. Cortina.
Zaſzlusújem. v. Mereor.
Zaſzmolújem. v. Impico.
Zaſzopújemſze. v. Anhelo.
Záſzpán. v. Somnolentus.
Zaſzpána bòl. v. Veternus.
Zaſzpánecz. v. Dormitator.
Zaſzpávam. v. Indormio.
Zaſzpávatí prichinyam. v. Dormiſco, Dormiturio.
Zaſztájemſze. v. Occurro. N. 2.
Záſztanek. v. Occurſus.
Záſztava. v. Vexillum.
Záſztavek, kêmſze voda na melínu ſztávlya. v. Cataracta. N. 3.
Zaſztavnik. v. Signifer, Vexillarius.
Zaſztávlyam. v. Detineo.
Zaſztávlyenye. v. Detentio.
Zaſztigávam. v. Aſſequor.
Zaſztíram. v. Obtego.
Záſztor. v. Cortina.
Zaſzunka. v. Repages, Repagulum.
Zatájam. v. Nego, Occulto.
Zatajenye. v. Negatio, Occultatio.
Zatajnik vere. v. Apoſtata.
Zatikávam. v. Oppilo.
Zatikávanye. v. Oppilatio.
Zatíram. v. Peſſumdo, Deſtruo.
Zatiſzkam. v. Oppilo.
Záto. v. Propterea, Ideò, Idcircò.
Zatrudgyen. v. Laſſus.
Zatrudgyenye. v. Defatigatio, Laſſitudo.
Zatrudgyujem. v. Defatigo.
Zatvor. v. Clauſtrum, Clauſura.
Zatapújem. v. Hebeto, Obtundo.
Zavêrgávam. v. Abjicio.
Zavêrnyújem. v. Repello.
Zaveſújem. v. Ligo.
Závez. v. Ligamen.
Zaveranya prekêrſitel. v. Fœdifragus.
Zauffávam. v. Confido.
Zavíam. v. Involvo.
Zavíam kot vùk. v. Ululo.
Zavíanye pſòv, vukòv. v. Ululatus.
Zavíanye puta. v. Anfractus.
Záviat. v. Flexuoſus.
Zaviemlyem. v. Occupo.
Závjetje. v. Occupatio.
Zavikávam. v. Exclamo.
Zaviram kolo. v. Suffamino.
Zavitek. v. Involucrum.
Zavítje. v. Involutio.
Závor navratah. v. Repages.
Závor na kolu v. Suffamen.
Zavuzdávam. v. Freno.
Zavúzlanye. v. Innodatio.
Zavuzlújem. v. Innodo.
Zazábljen. v. Attonitus.
Zazávam. v. Invoco.
Zazávanye. v. Invocatio.
Zazídanye. v. Obmuratio, Immuratio.
Zazidávam. v. Obmuro, Immuro.
Zaznamenujem. v. Signo, Obſigno.
Zaznamenuvanye. v. Obſignatio, Notatio.

Z B.

Zbantúvanye. v. Offenſa.
Zbienye. v. Percuſſio, Verberatio, Concuſſio.
Zbluvanye. v. Vomitus Vomitio.
Zbluvávam. v. Evomo.
Zbrájam. v. Dinumero.
Zbriſzanye. v. Delotio.
Zbriſzávam. v. Extergo, Tergo, Deleo.
Zbuditel. v. Excitator.
Zbugyávamſze. v. Expergiſcor, Evigilo.
Zbugyavajúche vure. v. Excitatorium.
Zbúgyenye. v. Excitatio.
Zbugyávam. v. Excito, Expergefacio.
Zbúrkanye. v. Turbatio, Conturbatio.
Zbúrkanye obchine. v. Seditio.

Z D.

Zdalka. v. Eminùs.
Zdehávam. v. Expiro.
Zdehnenye. v. Expiratio.
Zdela. v. Scutella.
Zdéla velika ſiruka. v. Patena.
Zdela muskà gluboka. v. Gabata.
Zdelár. v. Scutellarius.
Zdelicza. v. Catillus.
Zdelo-lis, zdèl oblizavecz. v. Catillo, onis.
Zdélnyak. v. Scutellarium.
Zdenchecz. v. Fonticulus.
Zdenchen. v. Fontalis.
Zdencza izhajajuchi. v. Fontigenus.
Zdenczev ſzvetek, y obſzluſávanye. v. Fontanalia.
Zdenecz tekuchi. v. Fons.
Zdenecz z-kravom. v. Puteus.
Zdêrſanye. v. Continentia, Abſtinentia.
Zdêrſávam. v. Contineo.
Zdihávam. v. Suſpiro.
Zdihávanye. v. Suſpirium.
Zdrav. v. Incolumis, Sanus.
Zdravo, Zdravo budi. v. Salve.
Zdrávje. v. Sanitas.
Zdrúſenye. v. Conſociatio.
Zdrúſim. v. Conſocio.
Zdváam. v. Deſpero.
Zdvojenye. v. Deſperatio.

Z E.

Zéba. v. Frigilla.
Zebeme. v. Frigeo.
Zegrétamſze. v. Calcios.
Zéham. v. Oſcito.
Zéhanye. v. Oſcitatio.
Zel. v. Malus.
Zelen. v. Viridis.

Zele-

Digitized by Google

Zelenimſze. v. Vireo.
Zelenína. v. Viror.
Zelenſne meſzto, gde raſzte. v. Viretum, Viridarium.
Zelye. v. Olus, Caulis. N. 2.
Zeljiche. v. Oluſculum.
Zeliſche zlochefzto. v. Corchorus.
Zemelſzki. v. Terreſtris.
Zemlya. v. Terra, Humus, Solum.
Zemlya béla. kamen béli. v. Gypſum.
Zemlya na dugom med dvojem morjem. v. Iſthmus.
Zemlyák. v. Patriota, Conterraneus.
Zemlye, ali Nebaraſzprenye. v. Chaſma.
Zêrczalo. v. Speculum.
Zêrno. v. Granum.
Zeſganye. v. Combuſtio.
Zeſgávam. v. Comburo.
zeſſvávam. v. Conſuo.
zeſztajemſze. v. Obvio, Occurro.
zet. v. Gener
zévam. v. Expiso.
zévanye. v. Expiratio.
zevrelicza. v. Vappa.
zevſzeh ſztràn. v. Undequaque, Undique.
zevſzénia. v. Omnimodè, Prorſus, Penitus.
zezárjam. v. Matureſco.
zezávam. v. Evoco, Provoco.

Z G.

zgágyamſze. v. Contingo, Evenio.
zgibicza. v. Junctura.
zgogyenye. v. Eventus, Caſus.
zgora. v. Super, Deſuper.
zgotávlyam. v. Perficio, Abſolvo.
zgotávlyanye. v. Perfectio, N. 2. Abſolutio. N. 2.
zgovárjamſze. v. Condico.
zgovorenye. v. Conditum.
zgrínyam. v. Compono.
zgublyávam. v. Perdo, Amitto.
zgublyenye. v. Amiſſio, Perditio.
zguza. v. Ruga.

Z H.

zhabitel. v. Deſtructor.
zhablenye. v. Deſtructio, Corruptio.
zhódiſche. v. Conventus.
zhódiſche hman. drusbeníkov. v. Conventiculum.
zhrakanye. v. Excreatio.
zhrakujem. v. Excreo.

Z I.

ziam. v. Hio.
zianye. v. Hiatus.
zibka. v. Cunabula.
zibkin, a, o. v. Cunalis.
ziblyem. v. Agito.
zìd. v. Murus.
zidàr. v. Murarius.
zìd varaski. v. Mœnia.
zjedinam. v. Coadjuno, Complano.
zima. v. Frigus.
zíma, zímſzko vréme. v. Hyems.
zimem. v. Frigeo.
zimen. v. Frigidus.
zimlichav. v. Febricoſus.
zimlichicza. v. Febricula.
zimlichin. v. Febrilis.
zimlicze &c. priſztupenye. v. Paroxyſmus.
zimlicza. v. Febris.
zimliczu dobivam. v. Febreſco.
zimliczu imam. v. Febricito Febrio.
zimſzka halya. v. Chimaſtrũ.
zimſzki, ka, ko. v. Hyemalis.
zimujem. v. Hyemo, Hyberno.
zimúvanya meſzto v. Hyberna.
zimúvanye. v. Hybernatio, Hyematio.
ziſzkávam. v. Inquiro, Quæro.

Z L.

zlágam. v. Compono.
zlaganye. v. Compoſitio.
zlagávam, laſem. v. Mentior.
zlaménye. v. Signum, Nota.
zlaménye, zaſgano. v. Stigmá.
zlamenujem. v. Signo, Noto.
zlàt. v. Aureus, a, um.
zlàt lancz. v. Torques.
zlatem lanczem nakinchen. v. Torquatus.
zláta ruda. v. Aurifodina.
zlata runa. v. Aureum vellus.
zlatàr. v. Aurifex.
zlàt dukat. v. Aureus, ei.
zlatenicza. v. Biljs.
zlatenicza po télu razleana. v. Ictericia.
zlatenicza po télu razleana tèrpechi. v. Ictericus.
zlato. v. Aurum.
zlatenye. v. Auratura.
zlatìm. v. Deauro.
zláto chiſzto. v. Obrizum.
zláto zrézano, nacifrano. v. Aurum.
zlató-laſz. v. Auricomus.
zlato tàt, zlato-krad. v. Aurífur.
zlehkóchenye. v. Alleviatio.
zlehkótim. v. Allevio.
zlévam vodu. &c. v. Effundo.
zlévam. v. Conflo.
zlévanye. v. Effuſio.
zlévanye, rasztalenye. v. Conflactio.
zlo. v. Malè.
zloba. v. Malignitas.
zlobon. v. Melignoſus.
zlocheſzt. v. Neqvam, Malus.
zlochinenye. v. Maleſactum.
zlochinecz. v. Maleficus.
zlochinìm. v. Maleſacio.
zlochinſztvo. v. Maleficium.
zlochinitel. v. Maleſactor.
zlovolyen. v. Malevolus.
zlovolyno. v. Malevolè.
zlovolynoſzt. v. Malevolentia.
zlogovorenye. v. Maledicentia.
zlovsívam. v. Abutor.
zlovsívanye. v. Abuſus.
zmámlyam. v. Demento.

zmá-

Bayerische Staatsbibliothek München
Digitized by Google

zmámlyamſze. v. Deliro, Inſanio.
zmamlyenye. v. Dementatio, Inſania, Delirium.m
zmàj. v. Draco
zméchem. v. Exonero.
zmechìm. v. Gravo.
zmechína. v. Gravitas.
zmekávam. v. Rapio.
zmekávam nogu &c. v. Luxo.
zmeknenye. v. Rapina.
zmeknenye kotrìg. v. Luxàtio.
zmenkávam. v. Deficio.
zmenkanye. v. Defectus, Defectio. N. 1.
zmérzam. v. Menſuro, Collimo.
zmêrzávamſze. v. Congelaſco.
zmêrznenye. v. Congelatio.
zméſſanye. v. Permixtio.
zmeſávam. v. Commiſceo.
zmétam, pomechem. v. Verro, Everro.
zmikávam. v. Rapio.
zmikávanye. v. Rapina.
zmikávavecz. v. Raptor.
zmiſslyávam. v. Excogito, Commentor.
zmiſslyávecz. v. Commentator, Excogitator.
zmiſslyenye. v. Commentum, Commentatio, Excogitatio.
zmiſslenye Pete ſkole. v. Fabula.
zmuchujem. v. Turbo.
zmutnya. v. Turbatio.
zmútnya vî-lyucztvu. v. Tumultus.
znaménye. v. Signum.
znaménye, kô z-porodom izide. v. Navus.
znaménye, kêmſze Vojniki vn. Voiſzki, med ſzobum poznáva u. v. Teſſera.
znaménye zaſgano na chelu. v. Stigma.
znamenuvem. v. Significo.
znàm. v. Scio, Calleo.
znánecz. v. Notus. N. 2.
znánye. v. Scientia, Notitia.
znánye, poznanye. v. Cognitio
znáſſam. v. Comporto.
znój. v. Sudor.
znój briſſechi rubecz, &c. v. Sudarium.
znojechiſſe. v. Sudabundus.
znojenye. v. Sudatio.
znoſmſze. v. Sudo.
znojnicza. v. Sudatrix.
znojni. v. Sudatorius.
znojnik. v. Sudator.
zób. v. Avena.
zobùn. v. Interula, Subucula, Thorax. N. 1.
zopet. v. Rurſum, Iteratò.
zorja. v. Aurora.
zornícza zvézda. v. Lucifer, Phoſphorus.
zovem. v. Voco.
zràk. v. Aër, Aura, Æter.
zráſchamſze. v. Concreſco.
zráſcham. v. Creſco.
zráven. v. Rectà, Directè.
zravnávam. v. Coæquo, Complano.
z-rázlogom. v. Diſcretè.
z-rázlogom chinechi. v. Diſcretus.
zredom. v. Ordinatè.
zrel, a, v. Maturus.
zrélim. v. Matureſco.
zreloſzt. v. Maturitas.
zrézanye. v. Exciſio.
zrezávam. v. Excindo.
zrígánye. v. Eructatio, Ructus.
zrigávamſze. v. Ructo, Eructo.
zrivávam. v. Extrudo.
zványe. v. Vocatio.
zvásam. v. Convelio.
zùb. v. Dens.
zubache. v. Raſtrum.
zubachicze. v. Raſtellum.
zuberine. v. Gingiva.
zùb kutni. v. Molaris.
zube vàn ſztércheche imajuchi. v. Brochus.
zubaizt. v. Dentatus.
zúbecz. v. Denticulus.
zúbe rétke imajuchi. v. Denticulatus.
zúbe puſcham. v. Dentio.
zube nemajuchi. v. Edentulus.
zubnà-bòl. v. Odontalgia.
zubnì práh. v. Dentificium.
zubno chiſztílcze. v. Dentiſcalpium.
zubne kléſchicze. v. Dentifrang bulum.
zvédam. v. Reſcio, Exploro, Indago.
zvédanye. v. Exploratio, Inqviſitio.
zvédavecz. v. Explorator.
zvéjam. v. Vanno.
zvèr. v. Fera.
zvêrgávam. v. Expono, Depono, Excludo.
zvêrhom. v. Cumulatè.
zvêrhu. v. Super, Supra, Inſuper.
zverinſzka natura. v. Feritas. N. 2.
zverinſzke nature, prelyute. v. Ferus.
zverinſzki. v. Ferinus.
zvêrſſávam. v. Perficio, Abſolvo. N. 2.
zvêrſſen. v. Perfectus.
zverſſenye. v. Perfectio, Abſolutio. N. 2.
zvêrtávam. v. Perforo.
zvêrtánye. v. Perforatio.
zvéſzt. v. Conſcientia.
zvezávam ſzkup veſem. v. Colligo.
zvèzd nekuliko vkup. v. Aſtrum.
zvézda. v. Stella.
zvézda denícza. v. Phoſphorus, Lucifer.
zvézda vecherna. v. Heſperus.
zvézda hludna. v. Planeta.
zvezden, a, o. v. Stellatus.
zviram. v. Scaturio.
zvirányek. v. Scaturigo.
zvíſſávam. v. Extollo, Exalto.
zvíſſenye. v. Exaltatio.
zvòn. v. Campana.
zvonàr. v. Campanator.
zvonchecz. v. Tintinnábulum.
zvonìk. v. Campanile.
zvonìm. v. Pulſo.
zvónízki bat z-kêmſzezvonì. v. Ropalum.
zvrachujem. v. Sano.
zvùn. v. Extra.
zvunſzki v. Exterus.

O. A. M. D. G. & B. V. H.

Digitized by Google

XX V.89

Digitized by Google

Digitized by Google